MEDICINA GERARDI

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU
Inc. V. 2.
BUŁY

1197.

MEDICINA GERARDI

Liber canonis primus quem princeps aboali abinsceni de medicina edidit: translatus a magistro Gerardo cremonensi in toleto ab arabico in latinū verba aboali abinsceni.

In primis deo gratias agamus sicut sui ordinis celsitudo t beneficij ipsi⁹ multitudo meretur: cuius misericor die super omnes prophetas existunt. Et p⁹ dicam q; quidā de melioribus amicis quos habere video: cui in omnibus pro quibus me deprecatus fuerit satisfacere debeo: de re quam possum me roganit ut ei librum de medicina faciam: eius regulas vniuersales t particulares taliter comprehendentem: ut explanatio cum breuitate in eo coniungatur: t fm plurimū afferā quantum est afferendū de declaratione in verbis paucis quod equidem concessi. Et mihi placuit ut in primis loquerer de rebus cōmunibus t vniuersalib⁹ virtusq; partis medicine theorice videlz t practice Postea vero loquar de vniuersalibus iudicioruz virtutum medicinarū simpliciū. t post hec de particularibus coīdē. Deinde loquar de egritudinib⁹ que in vnoquoq; contingūt mēbro. Opus tamē incipiā ab anatomia illius mēbri t eius iuuamēto. de anatomia enim simplicium mēbrorum: t similiter iuuamentis in libro primo vniuersali iam tunc locutus ero. cum autem membri anatomia consummauero in quampluribus locis demonstrare incipiam quomodo conseruet sanitas. deinde sermone absoluto ostendaz eius egritudines vniuersales t causas t semitas cognoscendi eas: t vias eas medicandi in sermone etiam vniuersali. Postquaz autem has res vniuersales explecuero ad egritudines redibo particulares: t in quāpluribus earum etiam demonstrabo in primis iudicium vniuersale in eius diffinitione t ipsius causis t significatiōib⁹ deinde ad iudicia reuertar particularia. Post ostēdam regulam vniuersalē in medicando: deinde descendam ad medicandum particulariter cum vnaquaq; medicina simplici aut cōposita. Ad illud autem quod primus dicam de iuuamento medicinarum simplicium in egritudinibus in libro medicinarum simplicium in talibus pictis quas bonū est fieri sicut in discipline modo aspicies cū ad ipsum peruenies non reuertar ad dicendum nisi modicā rem. De medicinarum quoq; compositarum q̄ mihi videbuntur in antidotario melius ponende in iuuamentis t quomodo misceantur vsq; ibi loqui dimittam. Placet autez mihi ut postq; hūc libū consūmauero: aliū librū componā de rebus particularibus in quo sit proprietas nominandi egritudines: que cum accidunt non sunt vni eidem membro proprie. in quo etiam de pulchritudine loquemur: vt in hoc libro eo calle procedam quo in libro particulari qui est ante ipsum processi: qd si mihi deus auxiliatus fuerit t hunc cōsūmauero libz: addam postea in vno libro antidotarium. Non est autem bonum vt huius libi plurimum non sit apud vnūquēq; t in eius moueri qui huius doctrine nomine vocari t per eā lucrari desiderat: minus namq; quod medico necessarium est comprehendit: quod vero super ipsum additū est incomprehēsibile est. Dō si deus meū, plōgauerit terminū t seda successerit fortuna. me ad alia prepabo. Nunc aūt hunc ponā libz qué in quq; sic diuidā libros.

Liber pm⁹ est de reb⁹ vlib⁹ scie medicine
Liber secūd⁹ est de medicinis simplicib⁹
Liber tertius est de egritudinibus particlarib⁹ q̄ fiunt in mēbris hois a capite vsq; ad pedes manifestis t occultis.
Liber quartus est de egritudinibus particularib⁹ q̄ cum accūt nō sunt vni et eidē membro proprie t de decoratōne.
Liber quintus est de componēdis medicinis t ipse est antidotarū
Libi primi sunt quattuor fen:
Fen pma est de diffinitōe medicine t subiectis eius t rebus naturalibus
Fen secūda est de diuisione egritudinū et causaz t accidentiū vniuersalium
Fen tertia est de pseruatōe sanitatis
Fen q̄rta est de diuisione modoz medicationū fm egritudines vniuersales

En prime sex sunt doctrine
Octria pma ē de subiectis medicie diffinitione.
Doctrina secunda est de elementis.
Doctrina tertia est de cōplexionibus.
Doctrina quarta est de humoribus.
Doctrina quinta est de membris.
Doctrina sexta est de operatiōibus: t spiritibus: t virtutibus

Octrine prime sunt duo capitula
Capi. pmū ē de diffinitōe medicie
Capitulū secundū est de subiect medicie
Octrine secunde est vnum capitulū.
Capitulum de elementis
Octrine tertie sunt tria capitula
Capitulum primū est ad ostēdendū quid sit complexio.
Capitulū secūdū ē de pplexiōe mēbroz.
Capitulū tertiū est de pplexionib⁹ etatū.
Doctrine quarte sunt duo capitula:
Capitulū pmū est ad ingrendū qd sit humor t quot sint eius partes
Capi. secundū ē de gnātōe humoz
Octrie qnte ē vnū capl; t. v. sūme.

MEDICINA GERARDI

358358

GKW 3120

Mag. Kraków

Rk 2205

Avicenna

Venetiis, 1486.

[redacted]

¶ Liber canonis primus quem princeps aboali abuiseni de medicina edidit: translatus a magistro Gerardo cremonensi in toleto ab arabico in latinū Verba aboali abuiseni.

IN primis deo gratias agamus sicut sui ordinis celsitudo ⁊ beneficij ipsi⁹ multitudo meretur: cuius misericordie super omnes prophetas existunt. Et p⁹ dicam q⁹ quidā de melioribus amicis quos habere videor cui in omnibus pro quibus me deprecatus fuerit satisfacere debeo: de re quam possim me rogauit ut ei librum de medicina faciam: eius regulas vniuersales ⁊ particulares taliter comprehendentem: ut explanatio cum brevitate in eo coniungatur: ⁊ p̄m plurimū afferā quantum est afferendū de declaratione in verbis paucis quod equidem concessi. ¶ Et mihi placuit ut in primis loquerer de rebus cōmunibus ⁊ vniuersalib⁹ virtusq⁹ partis medicine theorice videlz ⁊ practice Postea vero loquar de vniuersalibus iudicioruz virtutum medicinarū simplicū. ⁊ post hec de particularibus eorūdē. Deinde loquar de egritudinib⁹ que in vnoquoq⁹ contingūt membro. Primus tamē incipiā ab anatomia illius membri ⁊ eius inuamēto. de anatomia enim simplicium membrorum: ⁊ similiter inuamentis in libro primo vniuersali iam tunc locutus ero. cum autem membri anatomia consummauero in quampluribus locis demonstrare inciam quomodo conseruet sanitas: deinde sermone absoluto ostendaz eius egritudines vniuersales ⁊ causas ⁊ semitas cognoscendi eas: ⁊ vias eas medicandi in sermone etiam vniuersali. ¶ Postquaz autem has res vniuersales explevero ad egritudines redibo particulares: ⁊ in quāpluribus earum etiam demonstrabo in primis iudicium vniuersale in eius diffinitione ⁊ ipsius causis ⁊ significatiōib⁹ deinde ad iudicia reuertar particularia. Post ostēdam regulam vniuersalē in medicando: deinde descendam ad medicandum particulariter cum vnaquaq⁹ medicina simplici aut cōposita. ¶ Ad illud autem quod primo dicam de inuamento medicinarum simplicium in egritudinibus in libro medicinarum simplicium in talibus pictis quas bonū est fieri sicut in disciplinis modo aspicies cū ad ipsum peruenies non reuertar ad dicendum nisi modicā rem. ¶ De medicinarum quoq⁹ compositarum q̄ mihi videbuntur in antidotario melius ponende in inuamentis ⁊ quomodo misceantur: vsq⁹ ibi loqui dimittam. ¶ Placet autez mihi ut postq̄ hūc librū consūmauero: aliū librū componā de rebus particularibus in quo sit proprietas nominandi egritudines: que cum accidunt non sunt vni eidem membro proprie. in quo etiam de pulchritudine loquemur: vt in hoc libro eo calle procedam quo in libro particulari qui est ante ipsum processi: qo si mihi deus auxiliatus fuerit ⁊ hunc cōsūmauero libz: addam postea in vno libro antidotarium. ¶ Non est autem bonum vt huius libri plurimum non sit apud vnūquēq⁹ ⁊ in eius moueri qui huius doctrine nomine vocari ⁊ per eā lucrari desiderat: minus namq⁹ quod medico necessarium est comprehendit: quod vero super ipsum additū est incomprehēsibile est. ¶ Dō si deus meū, plōgauerit terminū ⁊ seda successerit fortuna. me ad alia prepabo. Nunc aūt hunc ꝓponā libz quē in gnq⁹ sic diuidā libros. 14

Liber p̄m⁹ est de reb⁹ vlib⁹ scie medicine
Liber secūd⁹ est de medicinis simplicib⁹
Liber tertius est de egritudinibus particlarib⁹ q̄ fiunt in mēbris hois a capite vsq⁹ ad pedes manifestis ⁊ occultis.
Liber quartus est de egritudinibus particularib⁹ q̄ cum accūt nō sunt vni et eidē membro proprie ⁊ de decoratōne.
Liber qntus est de componēdis medicinis ⁊ ipse est antidotariū
Hbri primi sunt quattuor fen:
Fen p̄ma est de diffinitōe medicine ⁊ subiectis eius ⁊ rebus naturalibus
Fen secūda est de diuisione egritudinū et causaz ⁊ accidentiū vniuersalium
Fen tertia est de ꝑseruatōe sanitatis
Fen q̄rta est de diuisione modoz medicationū p̄m egritudines vniuersales

HEn prime sex sunt doctrine
Octria p̄ma ē de subiectis medicie diffinitione.
Doctrina secunda est de elementis.
Doctrina tertia est de cōplexionibus.
Doctrina quarta est de humoribus.
Doctrina quinta est de membris.
Doctrina sexta est de operatiōibus: ⁊ spiritibus: ⁊ virtutibus

DOctrine p̄me sunt duo capitula
Capi. p̄mū ē de diffinitōe medicie
Capitulū secundū est de subiect medicie
DOctrine secunde est vnum capitulū.
Capitulum de elementis
DOctrine tertie sunt tria capitula
Capitulum p̄mū est ad ostēdendū quid sit complexio.
Capitulū secūdū ē de ꝑplexiōe mēbroz.
Capitulū tertiū est de ꝑplexionib⁹ etatū.
Doctrine quarte sunt duo capitula.
Capitulū p̄mū est ad ingrendū qd sit humor ⁊ quot sint eius partes
DCapi. secundū ē de gnātōe humoz
Octrie qnte ē vnū capl̄z ⁊ v. sūme.

Capitulum est ad inquirendum quid sit mẽbrum ⁊ sue partes.

Summa prima est de ossibus: cuius sunt.xxx.capitula.

Capituluz primũ ẽ locutio vniuersalis de ossibus ⁊ iuncturis.

Capitulũ secũduz ẽ de anatomia cranei.

Capitulũ tertiuz est de anatomia eius qđ de capite est sub craneo.

Capitulũ quartũ est de anatomia ossium mandibularum ⁊ narium.

Capitulũm qntũ est de anatomia dẽtiũ.

Capitulũ sextũ est de iuuamẽto dorsi.

Capl'm septimũ ẽ de anatomia spõdiliũ.

Capitulũ octauũ ẽ de iuuamẽto colli et anatomia ossium ipsius.

Capitulum nonũ ẽ de anatomia spondilium pectoris ⁊ earum iuuamentis.

Capitulum decimũ est de anatomia spõdilium renum.

Capitulũ vndecimũ est de anatomia alahonisi uel aloium.

Capl'm.xij.est de anatomia alhosos.

Capitulũ.xiij.est sermo sicut sigilatio de iuuamento dorsi.

Capl'm.xiiij.ẽ de anatomia costarũ.

Capitulum.xv.est de anatomia cassi uel toracis.

Capl'm.xvi.ẽ de anatomia furcule.

Capl'm.xvij.ẽ de anatomia spatule.

Capl'm.xviij.ẽ de anatomia adiutorij

Capl'm.xviiij.est de anatomia sehit.

Capitulũ.xx.est de anatomia cubiti.

Capitulũ.xxi.ẽ de anatomia rascete.

Capitulum.xxij.est de anatomia pectinis manus.

Capl'm.xxiij.ẽ de anatomia digitorũ.

Capl'm.xxiiij.ẽ de iuuamẽto vnguis.

Capitulum.xxv.est de anatomia ossiuz femoris.

Capitulum.xxvi.est de locutione aggregata de iuuamento pedis.

Capl'm.xxvij.ẽ de anatomia ossiũ coxe.

Capl'm.xxviij.ẽ de anatõia ossiũ cruris.

Capitulum.xxviiij.est de anatomia ossium genu.

Capl'm.xxx.ẽ de anatomia pedis.

Summa secunda est de musculis cuius sunt.xxx.capitula.

Capitulum primũ est sermo vl'is de musculis ⁊ cordis ⁊ ligamentis.

Capitulum secundum est de anatomia musculorum faciei.

Capitulum tertiuz est de anatomia musculorum frontis.

Capitulum quartũ est de anatomia musculorum almuda.

Capitulum quintum est de anatomia musculorum palpebre.

Capitulum sextum est de anatomia musculorum maxille.

Capitulum septimum est de anatomia musculorum labij.

Capitulum octauum est de anatomia musculorum naris.

Capitulum nonum ẽ de anatomia musculorum mandibule superioris ⁊ inferioris.

Capitulum decimum est de anatomia musculorum capitis.

Capitulum vndecimuz est de anatomia musculoruz epiglotis.

Capituluz duodecimũ est de anatomia musculorum tracheearterie.

Capitulum.xiij.est de anatomia musculorum ossis laude.

Capitulum.xiiij.est de anatomia musculorum lingue.

Capitulum.xv.est de anatomia musculorum colli.

Capitulum.xvi.est de anatomia mulculorum pectoris.

Capitulum.xvij.est de anatomia musculorum motus adiutorij.

Capitulum.xviij.est de anatomia musculorum motus asehit.

Capitulum.xix.est de anatomia musculorum motus rasete.

Capituluz.xx.est de anatomia musculorum motus digitorum.

Capitulum.xxi.est de anatomia musculorum motus dorsi.

Capitulum.xxij.est de anatomia musculorum ventris.

Capituluz.xxiij.est de anatomia musculorum testiculorum.

Capitulum.xxiiij.ẽ de anatomia musculorum vesice.

Capitulum.xxv.est de anatomia musculorum virge.

Capitulum.xxvi.est de anatomia musculorum ani.

Capituluz.xxvij.est de anatomia musculorum motus coxe.

Capitulum.xxviij.est de anatomia musculorum motus cruris.

Capitulum.xxix.est de anatomia musculorum iuncture pedis.

Capitulum.xxx.est de anatomia musculorum digitis pedis.

Summa tertia est de neruis ⁊ ipsius sunt sex capitula.

Capl'm.i.ẽ sermo vl'is de neruis ꝓpe.

BIBLIOTEKA ... w Poznaniu ... im. A. Mickiewicza

Inc. 2

Capitulum secundum est de anatomia neruoꝝ cerebri ⁊ semifarũ ipsoꝝ
Capitulũ tertiũ est de anatomia neruorũ nuche colli ⁊ ei⁹ semitaꝝ
Ca.iiij.ẽ d̃ anatomia neruoꝝ nuche spõdiliũ q̃ sunt in rectitudine pectoris.
Ca.v est de anatomia neruoꝝ alchatin
Ca.vi.est de anatomia neruoꝝ iũcture alhaonisi ⁊ alhosos vel aloium.

Summa q̃rta est de arterijs cuius sũt qnq̃ capitula
Capitulũ p̃miũ est de q̃litate arterie
Cap̃.ij.est de anatomia arterie alguendi i.venalis
Capitulum tertium est de anatomia arterie ascẽdentis.
Capitulũ.iiij. est de anatomia duaꝝ arteriarũ subetenni.
Ca.v.ẽ de anatomia arterie descẽdentis

Summa quinta est de venis cui⁹ sunt qnq̃ capitula
Capitulũ p̃miũ est de q̃litate venaꝝ.
Capitulũ secũdũ est de anatomia vene q̃ vocat porta
Capitulũ tertiũ est de anatomia vene cõcaue ⁊ ei⁹ qd̃ de ea ascẽdit.
Capitulũ q̃rtũ est de anatomia venarũ q̃ sunt in manibus.
Capitulũ qntũ est de anatomia vene ꝯcaue descendentis

Doctrine.vi.ẽ vna sũma.sũma ẽ de v̄tutib⁹ cui⁹ sex sunt capitula.
Ca.i.ẽ de gnẽ v̄tutũ sermone vniuersali.
Capitulum secundũ est de v̄tutib⁹ naturalibus quibus ministratur.
Capitulũ tertiũ est de v̄tutibus naturalibus ministrantibus.
Capitulum.iiij.est de v̄tutibus aĩalibus
Capitulũ qntũ est de v̄tutibus aĩalib⁹ cõprehendentibus
Ca.vi.est de v̄tutibus aĩalibus motiuis
Capitulũ postremũ est de operationib⁹.

Capl̃a ergo fen p̃me sũt nonagintaduo.

Ad v̄o secũde sunt tres doctrine.
Doctrina p̃ma est de egritudinibus.
Doctrina secunda est de causis.
Doctrina tertia est de significationibus.

Doctrine p̃me sunt octo capitula
Ca.i.est de demonstratione cause ⁊ egritudinis ⁊ accidentis
Capitulũ.ij.est de diuisionib⁹ dispositionũ corpis ⁊ generib⁹ egritudinũ
Ca.iij.ẽ de egritudinibus cõpositionis.
Ca.iiij.ẽ de egritudib⁹ solutõis ꝯtinuitat
Ca.v.est de egritudinibus cõpositis.
Capitulũ sextũ est de rebus q̃ cũ egritudinibus numerantur
Capitulũ septimũ est de tp̃ibus vl̃ horis egritudinum.
Capitulũ octauũ est pꝛ cõplendo sermone in egritudinibus.

Doctrine secũde sunt due summe.
Sũma p̃ma ẽ de reb⁹ q̃ accidũt ab aliq̃ re causaꝝ cõmuniũ.
Sũma secunda ẽ de numeratõe vniuscuiusq̃ cause cuiusq̃ dispositõis corporalis

Summe autẽ p̃me sunt.xix.capitula
Cap̃.i.est sermo vniuersal̃ de causis
Ca.ij.est de aere corpora circũdante
Capitulũ tertiũ est de naturis tempoꝝ
Capitulũ q̃rtũ est de iudicijs tẽpoꝝ ⁊ ipsorũ mutationibus
Capitulũ qntũ est de aere bono
Ca.vi.est de opatõib⁹ q̃litatũ aeris ⁊ accidentium ex tp̃ibus
Cap̃.vij.est de iudicijs cõpositõis anni
Capitulũ octauũ est de imp̃ssione mutationũ aeraꝝ accidentaliũ q̃ nõ sunt ꝯtrarie cursui naturali.
Capitulum nonum est de impressionib⁹ mutationũ aerarũ malarũ que sunt cõtra cursum naturalem
Ca.x.est in sermone de naturis ventorũ.
Ca.xi.ẽ de locatõe in eis q̃ accidũt ex locis habitabilibus.
Ca.xij.est de eis que accidunt ex motu et quiete
Ca.xiij.est de eis que accidunt ex somno et vigilijs
Ca.xiiij.est de eis que accidũt ex motib⁹ animalibus
Ca.xv.est de eis que accidunt ex eis que comeduntur ⁊ bibuntur
Capitulum.xvi. est de dispositionibus aquarum.
Ca.xvij.est de eis que accidunt ex retẽtione ⁊ inanitione
Capitulum.xviij.est sermo de causis que accidũt corpori ⁊ non sunt necessarie neq̃ nociue.
Ca.xix.est de eis que accidunt ex balneo et statione in sole

Summe secūde sunt.xxix.capitula.
Capitulū primū est de calefaciētib⁹
Capitulum secundū est de infrigidātib⁹.
Capitulum tertium est de humectātibus
Capitulum quartum est de desiccantib⁹
Capitulū qntū est de corrūpētib⁹ figurā
Cap̄.vi.est de causis opilatōis ⁊ stricture foraminū
Cap̄.vij.est de causis dilatōis foraminū
Capitulu3 octauū est de causis aspitatis
Capitulum nonum ē de causis lenitatis
Capitulū.x.est de causis dislocationis
Capitulum vndecimū est de causis malitie vicinitatis cum propinquitate
Capitulum duodecimū est de causis malitie vicinitatis cum elongatione.
Ca.xiij.ē de causis motuū nō naturaliū
Capitulum.xiiij.est de causis augmenti quantitatis ⁊ numeri
Capitulū.xv.est de causis diminutionis
Capitulum.xvi.est de causis solutionis continuitatis.
Ca.xvij.est de causis vlceris
Capitulū.xviij.est de causis apostematū
Ca.xix.est de causis doloris absolute
Ca.xx.est de causis vniuscuiusq3 dolorū.
Ca:xxi.est de causis sedandi dolorem
Capitulum.xxij.est de eis que ꝓueniunt ex dolore.
Capitulum.xxiij.est de causis deliciarū.
Ca.xxiiij.est quō ex motu ꝓuenit dolor.
Capitulum.xxv.est quomodo prouenit dolor ex humoribus malis.
Capitulum.xxvi.est quomodo prouenit dolor ex ventositate.
Capitulum.xxvij.est de causis retentionis ⁊ inanitionis
Ca.xxviij.ē de causis fastidij ⁊ repletōis
Capitulum.xxix.est de causis debilitatis membrorum

Doctrine vero.iij.fen.ij.sunt.xi. capitula: ⁊ due sūme.
Cap̄.i.sermo vniuersalis est de accidentibus ⁊ significationibus.
Ca.ij.est de signis differētie int̄ egritudines ꝓp̄as ⁊ que sunt in cōmunitate.
Ca.iij.est de signis complexionum
Capitulum quartum est de comprehensione signorum equalis complexiōis.
Capitulum quintum est de signis eius q̄ egreditur ab equalitate superflue
Capitulum sextum est de signis significātibus repletionem
Capitulū septimū est de signis qb⁹ significantur qñ q̄libet humorum est superans
Capitulum octauū est de signis significātibus opilationes
Capitulum nonū est de signis significantibus ventositates
Capitulum.x.est de signis significātibus apostemata
Capitulum.xi.est de signis significantib⁹ solutionem continuitatis.

Summa p̄ma doctrie tertie: fen secūde ē de pulsu cui⁹ sūt.xix.capitula
Ca.i.est locutio vniuersalis de pulsu
Ca.ij.est de pulsu equali ⁊ inequali
Cap̄.iij.est de specieb⁹ compositi pulsus
Capitulum quartū est q̄ ex spēb⁹ pulsus sit naturalis.
Ca.v.est de causis specierum pulsus
Ca.vi.est de his q̄ ꝓueniūt ex causis cōtemptiuis solūmodo
Capitulū.vij.est de pulsu etatū masculorum ⁊ feminarum.
Ca.viij.est de pulsu complexionum
Ca.ix est de pulsu tēpoꝝ
Ca.x.est de pulsu regionū
Cap̄.xi.est quid operetur in pulsu qd̄ comeditur ⁊ bibitur.
Capitulum.xij.quid agat somnus ⁊ vigilia in pulsu.
Capitulum.xiij.est de iudicijs pulsus exercitij.
Capitulū.xiiij.est de iudicijs pulsus eoꝝ qui balneati sunt
Capitulum.xv.est de pulsu qui est mulierum proprius ⁊ est pulsus pregnantium.
Ca.xvi.est de pulsu doloꝝ
Ca.xvij.est de pulsu apostematum
Cap̄.xviij.est de iudicijs pulsus accidentium animalium
Capitulum.xix.est de mutationibus reꝝ que sunt cōtra naturam. ⁊ forma pulsus cū sermone vniuersali

Summa.ij.est de vrina ⁊ egestione: cuius sunt.xiij.capitula.
Capitulum primum est sermo vniuersalis vrine.
Ca.ij.est de signis coloꝝ vrine.
Ca.iij.est de signis sb̄e vrine ⁊ q̄litate ei⁹
Ca.iiij.est de signis odoris vrine
Capitulum quintū est de significatiōib⁹ que colliguntur ex spuma
Capitulum sextum est de significatiōib⁹ specierum hypostasis
Ca.vij.est de significatōib⁹ multitudinis vrine ⁊ ipsius paucitatis.
Capitulū.viij.est sūma sermonis de vrina digesta sanatiua

Capitulum nonum est de vrina etatum.
Capitulum decimum est de vrina viroꝝ ac mulierum.
Capitulū vndecimū est de rebꝰ vrine aīalium: ⁊ quomodo est diuersa ab vrina hominis quibus probantur medici.
Capitulum duodecimū est de rebus liqdis que vrine similes existunt ⁊ differentia inter eas ⁊ inter vrinam.
Capitulum decimūtertiū est de significationibus egestionis.
Capitula ergo fen secunde sunt nonagita nouem.

Fen autem tertie est capitulum vnū ⁊ doctrine quinq̄.
Capitulum singulare est de causis sanitatis ⁊ egritudinis ⁊ necessitate mortis.
Doctrina prima est de nutritione.
Doctrina .ij. est de regimine in communi albalegin.
Doctrina .iij. ē de regimine senū.
Doctrina .iiij. est de regimine cuiuslibet corpis cuiꝰ ꝯplexio nō est bona.
Doctrina .v. est de mutationibus.

Doctrine prime que ē de nutritiōe sunt .iiij. capitula.
Capitulū ꝑmū est de regimine infātis ex quo nascit vsquequo incipit ambulare.
Capitulū .ij. est de regimine ablationis mamille ⁊ añte.
Capitulum .iij. est de egritudinibus que accidunt infantibus.
Capitulū .iiij. est de regimine infātiū cuꝫ puenerint ad pueritiam.

Doctrina .ij. ē de regimīe qđ ē cōe albaleghin cuiꝰ .xvij. sūt capl̄a.
Capl̄m .i. ē sūma ꝟmonis de exercitio.
Capl̄m .ij. ē de spēbꝰ exercitij.
Capl̄m .iij. ē de hora incipiēdi exercitiuꝫ ⁊ mensurandi ⁊ ordinandi ipsum.
Capitulum .iiij. est de fricatione.
Capitulum .v. est de balneatione ⁊ nominatione balneorum.
Capl̄m .vi. ē de ablutiōe cū aq̄ frigida.
Capl̄m .vij. ē de regimine comestionis.
Capitulū .viij. ē de regimine aq̄ ⁊ vini.
Capl̄m .ix. ē de sōno ⁊ vigilia.
Capitulum .x. est de eo quod oportet ut postremetur ab hoc loco.
Capitulum .xi. est de confortandis membris debilibus.
Capitulum .xij. est de lassitudine que sequitur post exercitium.
Capl̄m .xiij. ē de alicibꝰ ⁊ oscitatiōibꝰ.
Capitulum .xiiij. est de medicatione lassitudinis exercitialis.
Capitulum .xv. est de alijs dispositionibus que exercitium sequūtur ⁊ alijs.
Capitulum .xvi. est de medicatione lassitudinis que per se accidit.
Capitulum .xvij. est de regimine corporum quo cōplexiones non sunt bone.

Doctrina .iij. est de regimine senū cuius sunt .vi. capitula.
Capitulum .i. est sermo vniuersalis de regimine senum.
Capitulum .ij. est de comestione senum.
Capitulum .iij. est de potu senum.
Capitulum .iiij. est de operatione opilationis senum.
Capitulum .v. est de fricatione senuꝫ.
Capitulū .vi. est de exercitādo senes.

Doctrina .iiij. ē de regimine cuiuslibet corpoꝝ quoꝝ ꝯplexio nō ē bona: cuiꝰ sunt quinq̄ capitula.
Capl̄m .i. est de rectificatione cōplexionis: cuius caliditas est superflua.
Capl̄m .ij. est de rectificatiōe ꝯplexionis cuius frigiditas est superflua.
Capl̄m .iij. est de regimine corporū que cito incurrunt egritudines.
Capitulū .iiij. ē de ingrossatiōe macri.
Capitulū .v. est de extenuatiōe crossi.

Doctrina .v. ē de mutatiōibꝰ: cuiꝰ est vnū capl̄m: ⁊ vna summa.
Capitulum est de regimine temporum cum rectificatione aeris.

Summa est de regimine iter agentium: cuius sunt octo capitula.
Capitulum .i. est ad succurrendum ei qđ pronosticat egritudines.
Capitulum .ij. est sermo vniuersalis de regimine iter agentium.
Capitulum .iij. est de cautela a calore in itineribus: ⁊ quomodo regendi sunt in hora caloris.
Capitulum .iiij. est de regimine eius qui iter agit in frigore.
Capitulum .v. est de custodiendis extremitatibus a frigore.
Capitulum .vi. est de custodiendo calore in itineribus.
Capitulum .vij. est de custodiendo iter agentem ab impedimēto aquarū diuersarū.
Capitulum .viij. est de regimine iter agētis in mari.

Capitula ergo fen tertie sunt quadraginta duo.

En vero quarte sunt .xxxi. capitula ⁊ est de diuisione modoꝝ medicationis ſm egritudines vniuersales.

Capitulum primū est sermo vniuersalis in medicando.

Capitulum secundum est ad medicandum egritudines male complexionis.

Capitulum tertium est de vbi ⁊ quomodo ⁊ quando oportet ut fiat euacuatio.

Capitulum quartum est de regulis communibus vomitiui ⁊ inanitioni: ⁊ quomodo vomitus aut medicina ſolutiua attrahat ſuperfluitatem.

Capitulum quintum est de inanitione ventris ⁊ regulis eius.

Capituluꝫ sextum est de superfluitate medicine ſolutiue ⁊ eius constrictione.

Capitulum septimum est ad succurrendum diſpoſitioni illius in quo virtus superfluit catartici.

Capitulum octauum de eo qui bibit catarticum ⁊ non mouetur ab eo.

Capituluꝫ nonum est de diſpoſitionibꝰ medicinarum ſoluentium.

Capitulum decimum est de eo qꝺ est inquirendum alibi de hoc capitulo.

Capitulū vndecimū est de vomitu.

Capitulū duodecimū est de eo qꝺ oportet facere eum qui vomit.

Capitulum decimūtertium est de iuuamentis vomitus.

Capitulum .xiiij. est de impedimento ſuperflui vomitus.

Capitulum .xv. est ad ſuccurrendum diſpoſitionibus que accidunt euomenti.

Capitulum .xvi. est de eo in quo ſuperfluit vomitus.

Capitulum .xvij. est de cliſteri.

Capituluꝫ .xviij. est de epithimatibus vl̄ ſimpaſiſmatibus.

Capitulum .xix. est de embrocis ſiue vntuleth.

Capitulum .xx. est de minutione.

Capitulum .xxi. est de ventoſis.

Capitulum .xxij. est de ſanguiſugis.

Capitulum .xxiij. est de retentione euacuationum.

Capitulum .xxiiij. est de medicationibus opilationum.

Capitulum .xxv. est de medicationibus apaſtematum.

Capitulum .xxvi. est ad aperiendum apoſtemata.

Capitulum .xxvij. est ad medicandum putrefactiones membri.

Capitulum .xxviij. est ad medicandum ſolutiones continuitatis.

Capitulum .xxix. est ad cauterizandū.

Capitulum .xxx. est ad ſedandum dolores.

Capitulum .xxxi. est a quibus medicationibus est nobis incipiendum.

Omnia igitur capitula huius primi libri ſunt ducenta ſexaginta tria.

Esto finis collocet in me
vigorias arthat omia
Doctor Andrisine in
HEC ACQVIES MEA ET
IN DOMINO MORIOR

Capitulū primū. Gen prime doctrine prime li bri primi de diffinitione medicine. Incipit felicit.

Oico q medicina est scia qua humani corpis dispões no scūtur ex parte qua sanat uel ea remouet ut hita sanitas cōseruet t amissa recupet.

Pōt aūt aliquis dicē q medicia diuidit i theoricā t practicā: sz in totā ipsaz posuisti theoricā cū dixisti qđ ē scia. Nos aūt respōdebim9 tūc t dicem9 qđ artiū queđā ē q̄ est theorica t practica: t de philosophia q ē theorica t practica: t de medicina dr q est theorica t practica. In vnaquaqz autē harū diuisionū aliud volum9 dicere cū dicim9 theoricā: t aliud cū dicim9 practicā: nō tū nobis ncē est declarare diuersitatē que inē eas existit nisi i medicina. Cū ergo de medicia dixerim9 q eius ē theorica ex ea ē practica: nō est existimādū q velim9 dicer q vna diuisionū medicie ē scire: t altera opari quēadmodū multi hūc locū pscrutates existimāt. Dz debes scire q illud qđ volum9 ē aliud t q nulla duarū diuisionū medicine ē nisi scia: sz vnā earū ē ad sciendū principia: t altera ad sciēdū operādi qualitatē. Post vero primā earū noie scie aut theorice appro priauim9: t alterā approprauim9 noie practice: p theoricā vo ipsi9 volum9 q q̄ eā scierim9 sciam tñ acquirem9 ita q in declaratōe qualitatis opationis nos nō amittemus. sicut dī in medicia q gnā febrū sūt tria: t pliones sūt nouē. t p practicā ipsi9 volumus nō opationē in effectu: nz labore motionū corporearū sz diuisionē opatiōis medicine: que cū eaz sciuerimus auxiliabit nobis ad inquirendu sciam vel sniam t ipsa scia erit in qualitate opatōis. Sicut dicī i medicia q apatibus calidis adhibēda sūt in principio que repellāt t infrigidēt t unspissent. t postea repellētia cū resoluētib9 tpabim9 t post statū postea in declinatōe sufficiēter mollificātia resoluētia. preter in apatib9 que sūt de matijs q̄s mēbra expellūt principalia. Hec igit doctrina in scia tibi auxiliabit. t hec scia ē declaratio qualitatis opatōis. Cūqz duarū diuisionū qualitatē sciueris iā sciam scialem. t sciaz operatiuā adeptus eris t si nūq̄ opatus fueris. Neqz etiā aliquis dicere pōt q dispositiōes corporis hūani sūt tres egritudo: sanitas: t dispositio: que nō ē sanitas neqz egritudo cū tibi dūe suffecerit possibile nāqz est ut cū huius dictoz bū cōsideraueris nō inueniat vnā duarū rerū affirmātē hanc trinitatē neqz negantē. Simpli9 si hec trinitas necessaria fuerit qđ diximus tibi remoueri a sanitate colliget infirmitatē. t dispositōem tertiā quā non hēre sanitatis diffinitōem posuerūt que ē hitus aut dispositio ex qua operatiōes subiecti ipsius sane pueniūt. Neqz huius diffinitōis oppositū nisi sanitatē diffinierit quēadmodū desideraueris t posueris inesse cōditionē qua nō indiget. Preterea cū medicis in hoc nō litigem9. neqz. n. sū qui cū eis i hmōi dispūtare debeā: neqz litigiū hoc eis neqz illis qui ꝫ eos sunt in medicia auxiliabit: huius. n. rei certitudo alteri9 doctrine principijs ptinet.

La. scōm de subiectis medicine.

Quoniā medicina corpus humanū ex pte vnde sanat t a sanitate remouet cōsiderat. t cuiusqz rei scia nō acquirit neqz complet cū causas habuerit nisi p sui cās sciat: ergo debemus in medicia scire e samtatis t egritudinis cās. Et q: sanitas t egritudo t earū cause plerūqz sūt manifeste plerūqz occulte: que nō sensu neqz nisi p significationes accidētū cōprehēdūtur. debem9 ēt in medicina scire accidēta que in sanitate accidūt t egritudine. Jā aūt declaratū fuit in sciētijs veridicis q rei scia nō acquirit nisi p sciam cārum t principioz ipsius si cās habuerit t pncipia: aut nō cōplet nisi ex pte sciendi eius accidētū t cōcomitantia ēntialia. Cāz vero quatuoz sūt species materiales: efficiētes: formales: t finales: Cause vero māles posite in qbz sanitas t egritudo mēsurētur: sunt subiectū quidez prop nquū mēbrū aut spūs t subiectū quidē longi quū hūores t eis lōgiquioza sūt elemēta. t hec duo sunt subiecta fm cōpositionē lz sint cā alterationē. In cuiusqz aūt rei cōpositōe t alteratōe que sic cōponit ad aliquā hmōi pueniūt unitatē. t hec vnitas ad quā huiusmodi reuertitur multitudo: aut ē complexio aut forma. cōplexio vero est fm alterationez t forma fm cōpositionē. Efficiētes aūt cause sūt cāe permutātes t cōseruātes humani corporis dispositiōes sicut sūt aeres t que eis ptinuātur: t comestiones t aque t potus t que in eis cotinuantur: t cibū: t retentio: t regiōes: t ciuitates: t loca habitabilia t que eis continuant t motus t quietes corporei t aiales: t ex eis sūt somnus t vigilie t alteratio in etatib9: t diuersitas ī eis t i generib9 t i artib9 t in moribus: t i reb9 que i hūano supueniūt corpe ipsū tangētibus: siue sint cōtra nām siue nō sint contra nām. Formales vo cause sūt pliones et vtutes que post eas eueniūt t ppositōnes. Cause aūt finales sūt opatōes. t in sciētia qdez opatōnuz ē sciētia virtutuz, pculdubio: t scia spirituū qui sunt vtutum subiecta quēadmodū nos declarabim9. Hec ergo sunt subiecta doctrine medicinalis. vñ aliquis iquirit de corpe hūano quō sanat aut infirmat. Huius aūt iquisitōis pfectōez. s. ut sanitas pseruet t egritudo fmoueat. oz ēt hīe ptes fm istaz duaz dispōnū t suoz istrumētoz cās. Et huiusmodi qdez cā ē regimē cuz comestione t potu: t electio aeris. t mēsura mot9 t quies t medicatō cū medicia t medicatio manualis. hoc aūt totuz apud medicos est fz tres spēs. sanoz t egroz t medioz quos modo noiauim9. t dicem9 qūo inter duas diuisiōes inter quas pculdubio nō est mediuz media vocētur Et postq̄z iā diuiserim9 has demōstratiōes tunc iam collectū est nobis q medicia tractat de elemētis. t pplexionibus t humoribus t mēbris simplicib9 t ppositis et spiritib9 t vtutib9 coz nālib9 t aialib9. t vitalib9 t

ꝛ opatōib⁹ ꝛ dispositōib⁹ corpis. ſ. ſanitate ꝛ egritu
dine ꝛ medio ꝛ cauſis earum. ſ. comeſtione ꝛ potu ꝛ
acrib⁹ ꝛ aquis ꝛ regiōib⁹ ꝛ motib⁹ ꝛ quietibus cor
poris ꝛ ailib⁹ ꝛ etatib⁹ generib⁹ ꝛ extrinſec⁹ accūtib⁹
q̄ corpi eueniūt ex reb⁹ extraneis ꝛ regie cuz comeſti
onib⁹ ꝛ potib⁹ ꝛ medicinis ꝛ manuū opatōib⁹ ad
ſanitatē pſeruādaz ꝛ vnāquāqz egritudinez medicā
daz. ¶ Dax vo rex q̄daz ſūt de quib⁹ medico ni
hil alind eſt agendū niſi vt quid ſint tm̄ eſſentiali ſor
matōe iſormet: ꝛ vtz ſint vel nō ſint doctoꝛ ſapientie
phiſicalis credat. Et eax ſūt de quib⁹ in ſua arte ra
ocinari debet q̄ ergo eax ſūt ſicut pncipia vtz ſint vl
nō ſint credē dz. ſciētiax vo pticulariz pncipia cre
dita recipiūt: ꝛ in alijs ſcietijs q̄ fm ordiez ſūt añ eaſ
ratiocināt ꝛ ita ſit donec ſcietiax omniū pncipia ad
philoſophiā pximaz q̄ methaphiſica nūcupat eleuē
tur. cuz aliquis medicoꝛ loqui inceperit ꝛ affirmare
elemēta ꝛ pplexiones ꝛ q̄ iſta ſequūt ꝛ eis q̄ ſcie nāliſ
ſubiecta exiſtūt egreſſus fuerit errabit ideo q̄ i ſcia
medicine mittit qđ ei⁹ nō eſt. ꝛ errabit q: ſe aliquid
declaraſſe exiſtimabit cū nihil declauauerit. ¶ Eius
vo de quo medic⁹ formare debet quid ſit ꝛ vtz ſit vl
nō ſit cui⁹ eſſe nō eſt maiſeſtuz credere hec ē ſūma.
Elemta an ſint ꝛ quot ſint ꝛ qđo ſint ꝛ q̄ ſint: ꝛ pplexi
ones q̄ ſint ꝛ quot ſint ꝛ humoꝛes an ſint ꝛ quot ſint
ꝛ qđo ſint: ꝛ vtutes vtz ſint ꝛ quot ſint: ꝛ ſpūs vtuz
ſint: ꝛ quot ſint ꝛ vbi. ꝛ q̄q; mutatio habet diſpoſiti
onez: ꝛ ei⁹ moꝛa habet cām ꝛ cāe quot ſint: membꝛa
autez ꝛ coꝛ iuuamēta ſenſu ꝛ anatomia diſcernē de
bet. ¶ Ea aūt de quibus formādo rōcinari dz. ſunt
egritudines: ꝛ eax cāe pticulares: ꝛ eax ſigna ꝛ qualiꝫ
egritudo remoueat ꝛ ſanitas pſeruet. ꝛ cuiuſcūq; ea
ruz eſſe occultū fuerit ad illud declarāduz dmōſtrati
onez afferre debet ipm diuidēdo numerādo ꝛ pplē
do. Gal. nāq; cū demōſtratiuā argumētatōez ſup
diuiſionē pximaz facē agreſſus eſt: nō debz aggredi
inquantū eſt medic⁹: iz iquātuz eſt phūs. ¶ In ſcia
.n. nāli deb et loqui ſicut Alſachi: qui cuz affirmare
aggreſſus fuerit qđ cōitatez ſequi debēt: nō debet lo
qui de hoc iq̄tuz ē alſachi: iz inquātū ipe eſt muta
chelin. medic⁹. n. inquātū ē medic⁹: ꝛ alſachi inquā
tuz eſt alſachi: nō poteſt de hoc rōcinari. q̄ ſi non p
ueniem⁹ ad circuitionez.

¶ Doctrina ſcđa eſt de elemētis cui⁹ ē vnū capl̄z
Elemēta ſūt corpa ꝛ ſūt ptes pme coꝛ
poris hūani ꝛ aliozꝫ q̄ in coꝛpa diuerſa
ruz formaz diuidi mime poſſūt ex quo
ruz pmixtione ſpēs diuerſe gnātoꝛ fiūt
¶ Medic⁹ aūte phiſico credē debz q̄ ſunt q̄ttuoꝛ ꝛ ñ
plia quoꝛ duo ſūt leuia: ꝛ duo grauia ꝛ leuia ſunt ig
nis ꝛ aer. grauia ꝛa ꝛ aqua. ¶ Terra eſt coꝛp⁹ ſim
plex cui⁹ loc⁹ nālis in medio tot⁹ exiſtit in quo na
turaliꝫ manet qeta ꝛ ad ipm cuz ab eo ſepata fuerit
nāliꝫ mouet. ꝛ hec qdem eius nālis grauitas exiſtit:
cui⁹ quidez nā frigida eſt ꝛ ſicca: ¶ Jpa. n. talis exi
ſtit q̄ ſi dimiſſa fuerit nz alta res extrinſeca eaz pcuere
rit apparebit ex ea frigiditas ſenſibilis ꝛ ſiccitas. Et⁹
vo eſſe i generatis iuuatiuuz pſtat ad retētōez facien
daz ꝛ fixionez ꝛ ad pſeruādas figuras ꝛ formas.
Aqua, aūt ē coꝛp⁹ ſimplex cui⁹ nālis loc⁹ ē: ut ſit cir
cūdāl ꝛaz ꝛ circūdata ab aere: cū i ſuis ſitub⁹ nālib⁹
pmāſerit. ꝛ hec qdez eſt eius grauitas ꝓparatiua. fri
gida ē ꝛ hūida. ſ. ei⁹ nā tal' exiſtit: q̄ ſi dimiſſa fuerit
ſicē: n eaz vlla cā extrinſeca ꝓtraria fuerit apparebit
ex ea frigiditas ſēſibilis: ꝛ diſpō q̄ ē hūiditas et ip ſa
quidem eſt eius generatio in creatione ſua que red
dit eam aptā ad ſpargendū ꝛ extendendū ꝓ q̄libet
re quāuis ſit pauca. ꝛ recipit oēm figurā q̄ eſt iz nō
retinet. Cui⁹ ēē in gnātis iuuamentū pſtat ad figurā
das formas q̄s in ſuis diuiſiōibus aliq̄ figurare vo
lunt: ꝛ ad figurandū ꝛ ad lincandū ꝛ temperandū.
¶ Humidū eni licet cito formas figurales amittat ei
to tñ eas recipit: ſicut ſiccū licz eas duriter ſuſcipiat:
duriter tñ retinet eas. Cūq; humidū ꝛ ſiccū ſe adin
uicē tempauerint adipiſcet ſiccū ab humido vt cito
ſuſcipiat tenſionē ꝛ facile figurari poſſit. ꝛ acgret hu
midū a ſicco vt retineat firmit qđ in eo accidit ex re
ctificatōne ꝛ equatione. ꝛ ꝓpter humidum pohi
betur ſiccum a ſua ſeparatione. ꝛ ꝓpter ſiccum ꝓ
hibetur humidum a ſua fluxibilitate ¶ Aer aūte eſt
coꝛpus ſimplex cuius naturalis locus eſt vt ſit ſup
aquam ꝛ ſub igne. hic eni eſt cuius leuitas ē compa
tiua. Jpſi⁹ eni natura calida eſt ꝛ humida fm regu
lam quā dixim⁹. Cui⁹ quidē ēē in gnātis iuuat vt ra
rificenk ꝛ alleuienk ꝛ ſubtilienk ꝛ ad ſupioꝛa eleuētur
¶ Jgnis vo eſt coꝛpus ſimplex cui⁹ nālis loc⁹ ſup
omnes elemētarias exiſtit ptes qui eſt ꝓcaua celi ſu
perficies. ipſe nāq; ad celū peruenit. Et hec quidez
eſt eius leuitas abſoluta. Cui⁹ natura ē calida ꝛ ſic
ca: ꝛ ei⁹ ēē in gnātis pꝛeſtat iuuamētum ut maturet
ꝛ ſubtiliet ꝛ pmiſceat ut ꝛ ei⁹ penetratiōe currat ꝓ ea
ſubſtātia aerea ut ꝛ duoꝛ elemētoꝛ grauiū frigido
rū purā frigiditatē frāgat: ꝛ ut de elemētaria ꝓpeta
te ad pplonalitatē redeat. ¶ Duo aūt grauia pl⁹ iu
uant ad membꝛoꝛ gnātionem ꝛ coꝛ quietez: ꝛ duo
leuia plus iuuant ad gnātionē ſpiritū ꝛ motionē
coꝛ: ꝛ ad mouenda mēbꝛa: licz motoꝛ non ſit niſi
anima. hec ſunt elementa.

¶ Caplm. i. doctrine tertie ē de pplonibus.

Omplo ē q̄litas q̄ ex actiōe adiuicem ꝛ
paſſione ꝛaz q̄litatū i elemētis iuēta
quoꝛ ptes ad tātā puitatez redacte ſunt
ut cuiuſq; eaz plmū ꝓtigat: plmū alt⁹ ꝓuēit. Cū
n. adiuicē agūt ꝛ patiūt ſuis vtutib⁹ accidit i eaz ſū
ma qualitas in toto earum ſilis que eſt pplio. ¶ Et
qñ virtutes pme que ſunt i elemētis pdicti ſunt
quattuoꝛ: coliditas frigiditas hūiditas ꝛ ſiccitas. tē
manifeſtū ē q̄ cōpliones in coꝛpoꝛib⁹ gnātis ꝛ coꝛ
ruptis ſūt per eas. Et illud quidē ē fm q̄ oꝛ ꝓ diui
ſionē rōnalē cū conſideratione abſoluta abſq; vlla
cōpatione ad rē aliquā. Et ē duobus mōis. quoꝝ
vnus ē vt ſit cōplio equalis ita vt quātitates qualita
tū ꝛriarū i cōplionato ſint equales nō ſuperātes nz
ſuperate ꝛ ſit cōplio qualitas i medio earū vere. Al

ter vero modus ē vt nō sit cōplio qualitatū ꝟriarū media absolute. sed ad vnā magis declinet extremitatū aut in cōtrarietate que ē inter caliditatē ⁊ frigiditatē aut in ꝟrietate que ē inter hūiditatē ⁊ siccitatē aut inter vtrasq;. ℳ aūt in doctrina medicie considerat equale aut extra equalitatē nō est hoc nz illud sz medicus physico credere dz q equale fm hāc intentionē quā diximus ipossibile ē aliquo mō inueniri quāto magis vt sit hois cōplio aut mēbri hūani. ¶ Debes aūt scire q equale de quo medici in suis inquisitiōibus tractāt nō est denoiatū ab equalitate in qua equalitas cū pondere equalit existit sz denoiat a iustitia in diuisione: ⁊ hoc ē q i cōplexiōato in primis attendit siue sit corpus totū siue sit mēbr vnū vt sit in eo de elemētis cū suis quātitatib⁹ ⁊ q̄litatib⁹ mensura quā hūana nā hēre dz fm meliorē ꝓportiōis ⁊ diuisionis equalitatē. ¶ Accidit aūt vt hec diuisio cū hō cā habuerit vere equalitati quam primā diximꝰ valde sit ꝓpinquꝰ. ℳuic vo equalitati que fm hūana attendit corpora ⁊ que est in ꝓpatione alioꝝ que hāc nō hūt equalitatē nz hūt ꝓpinquitatē equalitatis quā prius noiauimꝰ quā hz hō. octo cōsiderationū accidūt mōi. Aut. n. erit fm spēm ꝓpria ei que ab ea diuersificat ⁊ é alia ab ea. Aut fz spēm uel alit fz vnā māeriē spēi ꝓpatā ei q̄ ē diuersū ab ea ex eo q̄ est in ea. Aut erit fm aliquā partez spēi cōpatā ei q̄ ab ea diuersū existit ⁊ é ex ipsā ⁊ in eius spē. Aut erit fm ptē spēi cōpataz ei q̄ diuersū est ab ea ex eo q̄ ē in eius pte siue spēi. Aut erit fm singulare cōpatū ei q̄ ē diuersū ab eo ⁊ ē extra ipz. Aut erit fm singulare cōpatū suis dispositōib⁹ que in ipso sunt. Aut erit fm mēbr cōpatū ei q̄ ab eo diuersū existit ex eo q̄ é extra ipm in corpe suo. Aut erit fm mēbr cōpatū suis dispositōib⁹ in seipso.

Primꝰ mod⁹ é equalitas q̄ in hoie attendit cōpatione alioꝝ generatoꝝ ⁊ res magnā hūs latitudinē que diffinitōe minime pōt cōprehēdi: nec ēt qualitercūq; cōtingat existit sz inter multitudinē ⁊ paucitatē duas obtinet extremitates ab vna quarū cū egressa fuerit nō poterit cē hūana cōplio. ¶ Scōus vō modus ē medialis q̄ inter duas extremitates hꝰ late cōplexionis existens inuenit in indiuiduo q̄ ē i vltio equalitatis ex spē que ē in fine equalitatis ⁊ in etate in qua augmentū ad suū puenit finē. ⁊ hec quidē equalitas ēt licet nō sit equalitas certa quaz in hꝰ capituli principio noiauimꝰ eo q̄ hanc inueniri nō ē possibile est tñ ei ꝓpinqua. ⁊ hic etiaz hō equalitati nō qualitercūq; vicinus existit sz fm suoꝝ mēbrorū alteratōem uel coalternatiōem caloꝝ sicut cor et frigidoꝝ sicut cerebrū: ⁊ hūidoꝝ vel⁹ epar ⁊ siccorū sicut ossa. ¶ Cū ergo ponderabūtur ⁊ equabunt erit vicinus equalitati certe. In cōsideratōe vero cuiuslz mēbri nō nisi vnius q̄ ē cutis quēadmodū postea dicemꝰ. In cōpatiōe aūt spirituū ⁊ mēbroꝝ principaliū ipossibile ē ipsū huic certe equalitati cē ꝓpinquū. sed egredit ab ea tendēs ad caliditatem ⁊ hūiditatē, ℭlite ⁊ eni ꝓncipū sūt cor ⁊ spūs que quidē ambo vehemēter cala existūt ad superfluitatē declinantia: ⁊ vita quidē existit p caliditatē: ⁊ augmentū per hūiditatē: ⁊ etiā caliditas in hūiditate existit: ⁊ ab ea nutrit. ¶ Mēbra vero principalia sunt tria sicut declarabimꝰ: ⁊ ex eis quidē ē vnū frigidū q̄ ē cerebꝝ cuius frigiditas nō peruenit ad cordis caliditatē tpandā. ⁊ ex eis vnū est siccū aut siccitati ꝓpiquū ⁊ ipsū est cor sz eius siccitas nō puenit ad hūiditatē cerebri ⁊ epatis tpandā: neq; ēt cerebꝝ tantuz ē frigidū nz cor tñ ē siccū: sz cor ꝓpatōe alioꝝ duoꝝ ē siccū ⁊ cerebrū alioꝝ duo compatiōe est frigidū.

ℳodi vero tertij latitudo angustior ē latitudie primi modi. s. equalitatis specialis: latitudinē tū habet magnā: ⁊ est cōplexio q̄ alicui gentiū cōgrua existit fm cōpationē alicuius cliatis ⁊ alicui⁹ aeris. Indi nāq; ꝓplionē hñt insit qua sani exīt: ⁊ sclaui aliam hñt cōplionē qua sani degūt: ⁊ vnaquaq; earū per cōpatōem ad suā speciē sue speciei cōpatione ē tēpata que cōpatione alterius nō ē cōpata. Corꝰ nāq; indi cū fm cōplexionē sclaui quale fiet aut infirmabitur aut morietur: ⁊ similit cū sclaui cōplexione indi quale reddet erit corpis dispō ꝟria. Queq; igitur species in terra habitabili cōmorantiū habebit cōplexionem eis propriam aeri sui climatis cōuenientē ⁊ habebit latitudinem: cuius quidem latitudo hz duas extremitates multitudinis ⁊ paucitatis.

Quartꝰ aūt mod⁹ est mediuz q̄ est inter duas extremitates latitudis ꝓplexionis cliatis: ⁊ ipsuz est cōplexio complexionis speciei tēperatioꝝ. ¶ Modus vero quintus est angustior primo ⁊ tertio ⁊ est complexio quam debet habere indiuiduuz designatū q̄ viuum ⁊ sanum reperitur. Que etiam latitudinem habet ad quā due terminantur multitudinis ⁊ paucitatis extremitates. ¶ Debes autem scire quod omne indiuiduuz debet habere complexionez sibi solū modo propriam in qua aliud ei associari est impossibile. ¶ Sextus autem modus est medium quod est inter istos duos terminos quod est complexio: quā cum habuerit indiuiduuz erit melioris complexionis cuius ipsum esse oportet. ¶ ℳodus etiā septimus ē cōplexio quam vnaquaq; mēbroꝝ species habere debet in qua aliud diuersificat. Eq̄litas nanq; ossis est vt siccitas in eo plus habundet. ⁊ cerebri vthumiditas in eo plurimū habūdet. ⁊ cordis vt in eo sit plus caliditatis. ⁊ neruoꝝ vt in eis plū habundet frigiditas. ¶ Modus autem octauꝰ est complexio membri singularis quam cuz habuerit erit melioris dispositionis quam habere potest. Cum autez species considerauerimus inuenietmus hominem certe equalitati propiquiorē. Cūq; regiones attēderimus certificatū nobis erit: q̄ si fuerit locus qui inhabitabitur sub equatione diei: nz aliqua de rebus terrenis obuiando impedierit videlz mōtes aut maria. oportebit ibi habitātes equalitati certe propinquiores existere quam alicuius regionū.

Jā aūt nobis affirmatū ē q̄ opinio q̄ accipit q̄ excessꝰ ab eq̄litate ē cā ꝓpigritatis solis ē falsa. Recitū

do. n. ſolis ſup capita nim⁹ ibi malū opat ⁊ minus mutat aeré ꝯ rectitudinis ꝓpiquitas apud nos aut apud eos qui ſūt in maiori latitudie ꝯ nos: ꝫ recti tudiné nó hēamus. Amplius aūt oēs diſpoſitiones mor̄ātiū in linea equinoctiali ſūt diſpões nobiles ſi miles: ꝫ aer ibi ꝑpedit ꝑ pediméto ſenſibili ꝫ coꝛ cō plonib⁹ ſēp ē ſimilis. ⁊ ad hāc ſniaz affirmādaz: iā fecim⁹ dictóez. ¶ Poſt iſtos aūt qui i q̄rto morant climate magis tēpati exñt: ñ. n. adurūt pp morā re ctitudis ſolis ſup coꝛ capita nz elongat ab eis parū quēadmodū ſit iclimate ſcdoꝛ tertio: nz ꝓgelāt ſic cō tingit his q i extremitate q̄rti climatis hītant: ⁊ q ꝫ latitudinez ſūt remotiores: ꝓpea q̄ ſol ab eorū capi tib⁹ ē remot⁹. ¶ In mēbris vo iaz manifeſtū fuit q mēbra p̄cipalia nó ſūt eq̄litati certe mixtū ꝓpinqua imo oz vt ſcias q caro eſt mēbz· illi eq̄litati magis ꝓpinquū quā cctera mēbra: cutis tū carne ꝓpinqor eſt. q̄i. n. ñ patit ab aq̄ eq̄lit tēpata cui⁹ medietas ſit nix ⁊ alia medietas ſit aq̄ feruēs. ⁊ forſitan calitas ve naꝛ ⁊ ſanguis neruorū frigati in ea eq̄tur. ſili quoq; ñ patit a coꝛpe qđ bñ tēpatū exiſtit ex ſiccioꝛib⁹ coꝛ poꝛib⁹ ⁊ hūidioꝛib⁹ cū in eis eq̄lia fuerit. ¶ Et nos qdez ſcim⁹ q nó ē cā q̄re ñ patiat: niſi q⁹ nó ſētit illd nz ē tale q̄le illud niſi q⁹ ꝓp ip̄m nó patit niſi eniz tale eſſet q̄ le illud pp illud paterꝛtur. ¶ Res. n. qui vni⁹ ſūt oꝛigis ⁊ i naturis opponūt vne ab alijs patiūtur ſz ab eo qđ ei in q̄litate cōicat res nó patit. Qđ aūt in cute magis exiſtit tēpatuz ē cutis man⁹. Et qđ in cute man⁹ tēpati⁹ eſt. ē cutis vole. ⁊ tēpati⁹ ei⁹ ē qđ eſt ſup digitos. ⁊ tēpatius ei⁹ eſt qđ eſt ſup idicez et tēpati⁹ ei⁹ eſt qđ eſt in pulpa extremitatis ei⁹: ⁊ pp il lud eſt melioris ſenſibilitatis. ⁊ qđ in cute magis exiſtit tēpatū eſt qđ i digitoꝛ extremitatib⁹ iuenit: q̄pp extremitates digitoꝛ alioꝛ q̄ſi iudices exiſtūt q̄litatuz nā tactualiuz. Debet. n. decliare iudicis eq̄lis exiſtē ad vnāquāq; extremitatū: ideo vt egreſſiuz ab eq̄ litate ⁊ a medietate ꝓcipiat. Debes aūt ſcire vltra hoc qđ ſciuiſti. q⁹ cuz dicim⁹ de medicia q⁹ eſt tēpata: no lum⁹ dicē q⁹ ſit tēpata certe q̄ illud ē impoſſibile nz volum⁹ dicē q⁹ tēpaméto hūano in ſua cōp̄lone ſit tēpata ſi enī ita eſſet: tūc eſſet ex ipamet hūana ſba. Sz volum⁹ q⁹ cū pp caloꝛez nālez q in coꝛpe exiſtit hūano patiet: q̄litate afficiet q̄ hois q̄litaté ñ ſup egꝛ dit in aliq̄ duaꝛ extremitatuz eq̄litate excedētiuz nó ergo i ipo opabit effectū q̄litatez excedēté. ꝓlideratō ne igit ſue opatōis i coꝛpe hūano eſt eq̄lis. ¶ Et ſili q̄ dicim⁹ q⁹ eſt calida aut frigida nolum⁹ dicē q⁹ i ſua ſba ſit in vltio qualitatis aut frigiditatis aut i ſui ſuba ſit calioꝛ coꝛpe hūano aut frigidioꝛ. ſi. n. ita fo ret cuius ꝓplexio eſſet ſuē hois ꝓp̄o eſſet tēpatuz. Sz volum⁹ dicē q⁹ pp ipam i coꝛpe hois ꝓducit ca id itas aut frigiditas maioꝛ illa q̄ ex ſe habebat. Quapp vna medicia plerūq; eſt frigida hūani coꝛ poris cōpatióe: ⁊ ꝓpatóe coꝛpis ſcoꝛpiōis calida: ⁊ hūani coꝛpis ꝓpatóe cala ⁊ frigida coꝛpis ſerpentis ꝓpatóe. ¶ Immo quādoq; ēt vna medicina exiſtit cala ꝓpatóe cōpis petri magis q̄ ꝓpatóe coꝛporis pauli. Idcoq; ꝓcipitur eis q medicāt vt q̄ pplone mutaſ voluerit ⁊ vnāz adhibuerit medicinaz q̄ nō ꝓtulerit ab ea diſcedāt. Poſt q̄ igit de pplone tra ta q̄ dicēda erant ꝓpleuim⁹: ad loquēduz de ꝓplexi onib⁹ diſtēpatis redeam⁹. ¶ Dicem⁹ itaq; q⁹ ꝓplé xiones diſtēpatas eq̄le ē ſiue ꝓp⁹ chēderis ſm ꝓpa tionē ſpēi aut ptis: aut individui: aut mēbri: q̄ ſunt octo: ⁊ ſūt oēs cōicātes in hoc q⁹ ꝓplexioni tempa te ſūt oppoſite: ⁊ hec octo, puenūt qu ēa dmodū di cem⁹: ⁊ ē q⁹ egreſſus ab eq̄litate: aut ē ſimplex q eq̄ litaté nó exceſſit niſi ſm vnā ꝓtrarietatē: aut ē ꝓpoſi tus q eq̄litatem ſm duas ꝓtrarietates exceſſit. ¶ Et ſimplicis qdē q ſm vnā exceſſerit ꝓtrarietatē: aut eſt exceſſus ſm ꝓtrarietatē agentē: q⁹ ē aliquo duoꝛuz modoꝛ: qñ aut eſt caliꝛ quā deb ꝫ: ſed nec ē hu midioꝛ neq; ſiccioꝛ: aut ſm ꝓtrarietatē patientez q⁹ eſt vno duoꝛ modoꝛ: qñ aut ē ſicciꝛ q̄ ꝺꝫ: ꝫ non eſt calidioꝛ neq; frigidioꝛ: aut hūidioꝛ: ſed nó ē fri gidioꝛ neq; calidioꝛ. ¶ Iſte tū quatuor non diu p manēt. Caliditas nāq; maior q̄ ꝺꝫ: reddit coꝛpus ſiccius q̄ oꝛtet. Et frigiditas maioꝛ q̄ ꝺꝫ facē coꝛ pus humidius q̄ oꝛtet humiditate extranea. Et ſiccitas maioꝛ q̄ ꝺꝫ cito reddit ip̄m frigidū q̄ oꝫ Et humiditas maioꝛ q̄ ꝺꝫ ſi valde fuerit ſuperflua velocius reducit ipſuz ad frigiditatem quā ſiccitas maioꝛ. Que ſi plurima non fuerit conſeruabit ipſū prolixioꝛi tempoꝛe. ad vltimū vero reddit ipſum fri gidius quaz debet tu tamen ex hoc intellige q⁹ equa litas ⁊ ſanitas magis pertinent caliditati quā frigi ditati: ⁊ hec quidem ſunt ſimplices quattuoꝛ. ¶ Lō poſite aūt ſunt in quibus fit egreſſus ab equalitate ſm veraſq; contrarietates velut ſi ſit complexio cali dioꝛ ⁊ humidioꝛ ſimul quā oꝛ: aut calidioꝛ ⁊ ſicciꝛ ſil q̄ oꝫ. aut frioꝛ. ⁊ hūidioꝛ ſil q̄ oꝫ. aut frigidoꝛ et ſicciꝛ ſimul quā oꝛtet. Non enim poteſt eſſe fri gidoꝛ ⁊ calidioꝛ ſimul: neq; ſicciꝛ ⁊ humidioꝛ ſimꝫ ¶ Unaqueq; aūt harum octo complexionū: aut eſt ſine mā: quod quidez eſt quando cōplio coꝛp⁹ qualitate ſolummodo afficit ita quod coꝛpus hac qualitate non afficitur pp humoꝛem in ipſum pene trantem qui hanc habeat qualitatem ad quem imu tatur coꝛpus. neque fiat niſi ſicut cum caliditate eius q calefit ad ignem: aut frigiditate ei⁹ qui ad niuem infrigidatus eſt. ¶ Aut eſt cum materia. ¶ Quod quidem eſt cum coꝛpus nō afficitur qualitate hui⁹ complexionis niſi ꝓpter vicinitatem humoris in ipſum penetrantis in quo hec qualitas ſuperabun dans exiſtit: quemadmodū coꝛpus humanum cā vitrei ꝓ phlegmatiſ. ſi frigidatur aut cauſa cholerici hu moris ꝓaſſini calefit. Tu aūt in libꝛo tertio ⁊ quar to cuiuſq; .xv. complexionum exemplū ſinuenies.

¶ Et eſt tibi ſciēdum q⁹ complexio cum materia duobus modis eſt: membraī enī quandoq; exteꝛ⁹ a materia madefactum eſt: ⁊ quandoq; materia pe netrat ⁊ retinet in foꝛaminib⁹ ⁊ vētriculis ipi⁹ ⁊ ē cū receptio ⁊ penetratio eſt apoſtemans: ⁊ eſt cum nō hec eſt de complexione dictio. Medicus aūt phyſi co credere ꝺꝫ ſm ſemitam poſitónis quod non ē ei manifeſtū p ſe. ¶ Ca. ij. eſt de ꝓplexionib⁹ mēbroꝛ.

Dico q̄ de⁹ cuiꝫ aiali ⁊ cuiꝫ membro donauit ex pplióe qd magis mēt ⁊ qd ei⁹ actionibus ⁊ dispositionib⁹ fm possibilitatem melius existit: hoc aūt certificare phi ē nō medici. ¶ Dōauit aūt hōi cōplexione tpatiozē quā in hoc mūdo cē ē possibile cū suarū virtutū cōueniētia quibus agit ⁊ patit ⁊ vniuiqꝫ mēbro donauit de cōplexione qd meret. Posuit ergo quedā ex mēbris calidiora ⁊ alia frigidiora: ⁊ alia siccioza ⁊ alia hūidiora. Dō aūt in cozpore ē calidius ē spirit⁹ ⁊ cor a quo procedit: deinde sanguis licet in epate generet: qr eni cū corde cōtinu⁹ existit ab eo plus acquirit caloris q̄ epar hēat: postea epar qr ē sicut sanguis cōgelatus post qd ē caro que minoris ē caloris q̄ epar, ppter ea q̄ nernoz villi in ea mixti sūt q̄ sunt frigidi. deiū sunt musculi qui miozis sūt caliditatis q̄ caro simplex pp illud qd de neruis ⁊ ligamētis ei⁹ admiscet. postea est splen pp illud qd ē in eo de fece sanguinis postea renes eo q̄ nō multus i eis existit sanguis: deinde arteriarū tunice nō pp ipsarū neruosa cozpa fz propter illud qd recipiūt de calefactóe sanguīs ⁊ spiritus q̄ sunt eis. postea sūt venarū nō pulsatiliū tunice pp sanguinē solū: postea cutis volet ēperate. Frigidius vero qd ē in cozpore ē phlegma. postea pili deinde os. postea cartilago: p⁹ ligamētū: deiū cozda. post pāniculus: deinde neru⁹: post nucha p⁹ cerebz: deinde adeps: postea pinguedo: postea cutis.

¶ Hūidi⁹ vero qd ē in cozpe ē phlegma. p⁹ sāguis postea pinguedo. postea adeps. postea cerebz. p⁹ea nucha. postea caro māmillarū ⁊ testiculoz. post pulmo. post epar: deinde renes. postea musculi. p⁹ cutis. Et hic qdē ē ordo quo Gal. disponit ea. ¶ Scire tñ debes q̄ ipulmo i sui sba ⁊ nā nō ē hūidus vehemēti hūiditate. Dis. n. cōplexio mēbri nālis sīlis ē ei quo nutrit ⁊ fm sitā accidētalem cōplexióem simulatur ei qd ab ipso supfluit. ¶ Pulmo aūt nutrit caliditissimo sanguie ⁊ multe admixto cholere. ⁊ hoc quidē ipsemet. G. nos docet. In ipso vo multa humiditatis supfluitas colligit, ppter illud qd ad ipsū ascendit de vapore cozporis ⁊ ppt illud qd ad ipm descēdit ex catarris. postquā igit sic est res: epar multo magis hūidū ē pulmōe hūiditate naturali: ⁊ pulmo magis ē madefact⁹ lz hūiditatis mora ipm in sui ēt sba meliozē fecerit ⁊ dispositōci phlegmatis ⁊ sanguis ita intelligende sūt. phlegmatis nāq̄ hūectatio ē fz modū madefaciēdi. ⁊ sanguis hūectatio ē fm modū augmētū faciēdi i sba: lz phlegma nāle aqueū plerūq̄ sit maioris hūiditatis q̄ sanguis. ex sanguie. n. cū quātū digeri dz digerit: multū hūiditatis ex eo resoluit que erat phlegmatis nālis aquei qd ad ipsū puersū fuit. In sequētib⁹ .Scies q̄ phlegma nāle ē sanguis q̄ aliqua puersus ē puersiōe.

Res aūt siccioz que ē in cozpe sunt pili: sunt. n. ex vapore fumoso q̄ eleuat. Resolutū nāq̄ fuit qd i eo ō vapoze mixtū erat ⁊ pura fumositas pgelata. postea ē os ipm nāq̄ oibus mēbris durius existit hūidi⁹ nā pilis ē. Dīs nāq̄ generatio ex sanguie cui⁹ sit ē situs qui hūoꝛes nāles exiccat locat⁹ in eis. quapropter os multa nutrit aialia. Pili vero nullū eorū nutriunt: aut fortasse si nutriunt ex eis aliqd ualō ē rarū ⁊ extrancū sicut existimāt qdā q̄ vesptiliones eos digerāt ⁊ in eis delectent. Nos aūt cū dualitates ossis ⁊ pilozin pōdere equali assūpserimus ⁊ eas in cucurbita alēbico suppposito distillauerim⁹ egredief ex osse plus aque ⁊ plus olei ⁊ remanebit minus fecis: os ergo pilo hūidius ē. Post os aūt i siccitate ē cartilago. Postea ligamētū. Post corda Post pānicul⁹: Post arterie. Post vene. Post nerui motiui. Post cor. Post nerui sensus. motionis. n. nerui frigidiozes simul existūt tēpato. Nerui aūt sensus friozes quidē lz nō multū sūt tpato sicciores: ⁊ fortasse sūt ci, ppinqui: ⁊ neqꝫ ēt in fritate sunt ab eo valde remoti: postea ē cutis.

¶ Gla.iij. de cōplexióibus etatū ⁊ generū. Tates oēs sūt quattuō. Eta⁹ adolēdi q̄ vocat etas adolescētie ⁊ ē fere vsqꝫ ad. xxx. annos. Postea ē etas ꝓsistendi que vocat etas pulchritudinis ⁊ est fere vsqꝫ ad. xxxv. aut. xl. ānos. Etates minuēdi cū virtus nō amittit: ⁊ hec ē etas senectutis que fere ē vsqꝫ ad ānos. lx. Et ē etas minuēdi cū manifesta virtutis debilitate: ⁊ hec quidē ē etas senū ⁊ finis vite. ¶ Adolescētie vo etas diuidit i etatē infantie: ⁊ hec quidē ē cū mēbra pueri nondū ad motiones ⁊ ābulādū sūt apta. ⁊ in etate dentū plātatiuā que ē post ābulatióem ⁊ anteqꝫ sit fortis: ⁊ illud ē cū nōdū gingiue sūt oīb⁹ dētib⁹ replete. Postea ē etas cōcussiōis qd quidē est post vehemētiā ⁊ natiuitatē dentiū ⁊ anteqꝫ poluāt. Deiū est etas algulemati vel alguadi: ⁊ rehac. i. cū ab eo egredit spma q̄ ē quousqꝫ barbescāt. Postea ē etas fortitudis que est donec inat crescere. ¶ Infantiū vero solū ab infantia vsqꝫ ad iuuentutē cōplo in calore fere tpato ⁊ in hūiditate fere supflua existit. ¶ Medici aūt antiq̄ inter se disceptauerūt de duabus caliditatib⁹ puertie ⁊ iuuentutis. Fuerūt eni eoꝝ quidā qui dixerūt q̄ caliditas pueri est maioꝛ ⁊ pp illam plus crescit. Jóqꝫ oēs eius opatiōes naturales desiderū ⁊ digóis sūt maiozes ⁊ diutius durātes qm̄ calor innat⁹ q̄ inest eis ex spermate mag⁹ ē aggregatus ⁊ ē miozis tpis Et ex eis fuerūt qui dixerūt q̄ calor innat⁹ in iuuenib⁹ est valde fortioꝛ qm̄ coꝛ sanguis ē maioris quātitatis ⁊ magis spissus. Jóqꝫ accidit eis flux⁹ sanguinis ex narib⁹ plus ⁊ fortī⁹: ⁊ q̄ coꝛ cōplexio pl⁹ ad cholerā declinat ⁊ puerorꝝ complo plus delinat ad phlegma: ⁊ q̄ iuuenes vehemētioꝛ motionū existūt motus vero nō. ē nisi, ppter calorē. Et ipsi ēt vehemētioris istibze existūt ⁊ sūt melioris digestiōis. Et hoc ex caloꝛe. Desideriū nāq̄ nō est ex caloꝛe lz ex frigiditate. Jóqꝫ caninus appetitus ex frigiditate sepi⁹ contingit. Signum autē q̄ vehementioris istibze isti existant est: q̄ neqꝫ nausea accidit eis neqꝫ vomitus: neqꝫ fastidiū: quēadmodū contingit pueris, ppter digestiue eorum malitiā. Et signum q̄ eorum complexio magis cholere pertinet est q̄ omnes eorū egritudines sunt calide: sicut febris tertiana ⁊ eorum vomitus totus est cholericus. ¶ Egritudines

aūt pme q̄ pueris eueniūt fūt frigide ⁊ humide: ⁊ eoꝝ febres phlegmatice: ⁊ plurimū quod vomūt ē phlegma Et augmentum quod est in pueris nō est ꝓpt fortitudinē caliditatis eoꝝ: neq; est nisi ꝓpter multam ipoꝝ humiditatē. maximū etiam eoꝝ desiderū significat caloris eoꝝ diminutionē.

¶ De qdē sunt duaꝝ sectaꝝ inie ⁊ ipsaꝝ rōnes. Galienꝰ ambabus vō sectis ꝓtradicit. dicit enī q̄ eoꝝ caliditates in radice sunt eq̄les. sz pueroꝝ caliditas ē maioris q̄ntitatis ⁊ minoris q̄litatis. s. acuitatis: ⁊ iuuenū caliditas ē minoris q̄ntitatis. ⁊ maioris q̄litatis. s. acuitatis. Et hꝰ qdē declaratio sic ipe dicit est vt opinemur vnam solam caliditatē in mēsura aut corpus subtile calidū vnū in q̄ntitate ⁊ q̄litate in substantiā humidā multā semel penetrasse. sicut aq̄: ⁊ alia vice penetrasse in substantiā siccam ⁊ paucam sicut lapis: ⁊ cū sic fuerit inuenietmus caliditatē aqueam maioris q̄ntitatis ⁊ melioris q̄litatis: ⁊ caliditatē lapideam minoris q̄ntitatis ⁊ acutioris q̄litatis: ⁊ ita debes agnoscere caliditatē q̄ est in pueris ⁊ iuuenib⁹. Pueri enī nō fuerūt generati nisi ex spmate qō ē multū calidū. ⁊ huic caloꝝi nō dum accidit res q̄ ipm extinguat. puer nāq; augeri nō cessat. sz crescendo gradū nec adhuc stetit nedū q̄ iaz retrocedat. Iuuenib⁹ vō nihil accidit qō eoꝝ calorē augmentet innatū neq; etiā aligd q̄ ipm extinguat. sed ille calor in eis ꝓseruat humiditate minoris q̄ntitatis ⁊ q̄litatis sil donec ad declinationē puenat: neq; tū huiꝰ humiditatis diminutio est ad huc diminutio q̄ caliditatē retinere nō possit: neq; est nisi qz augmentū facere nō valet. q̄si humiditas tanta erat ꝑus q̄ duas res facere poterat: custodire neq; calorē: ⁊ supesse etiā ad augmentū faciēdum. ad vltimū vō ad hoc deueniet, q̄ neutrā duaꝝ rez efficere valebit. oportet ergo vt in medio talꝫ existat q̄ possit vnā rem efficere ⁊ nō alteram. Falsum aūt est vt dicamꝰ ipsam posse augmētare ⁊ nō posse retinere calorē innatū. Quō aūt in re augmentū ꝓstare pōt q̄ radicē nō valet custodire. Restat ergo vt dicamꝰ q̄ calorē custodire pōt ⁊ in corpe augmentū ꝓstare nō pōt ⁊ scitū est q̄ hec est etas iuuenutis

¶ Qō aūt dixit secūda secta q̄ augmētū qō ē in pueris nō est nisi ꝓpt hūiditatē ⁊ nō ꝓpt calorē: est dictio falsa. humiditas nāq; augmēti est materia. ⁊ mā nō patit ꝑ se: neq; ꝑ se creat. Immo apud opatōes vtutis in eā agētis. vtus aūt hoc agens est aia: aut natura ꝑcepto dei: neq; agit nisi cū instrō: t illud ē calor innatus ¶ Qō aūt dixerūt etiā q̄ vehemēs desiderū qō est in pueris nō est nisi ꝓpt frigiditatē cōplexionis eoꝝ ē dictio falsa. cū malo nāq; desiderio qō est, ꝓpt frigiditatē cōplonis nō puenit istimbre neq; nutrimentū. pueroꝝ enī istimbre melioꝝ q̄ eē pōt est in plibꝰ horis neq; in eoꝝ corpib⁹. nisi foret ꝓpt hoc de pmutatōe eiꝰ q̄ ō comedit plus puenit q̄ sit illud qō dissoluit: ꝓpt qō crescūt. Illiq̄ vero accidit eis malitia istimbre ꝓpt eoꝝ gulositatē. ⁊ qz eoꝝ comestiones mal disponūtur ordinibꝰ ⁊ comedunt res malas ⁊ humidas ⁊ multas ⁊ desup mayr

mouent motibꝰ. Quaꝝpt de supfluitatibꝰ plᵗ in eis adunant. vnde purgatōe indiget ⁊ ꝑcipue eoꝝ pulmones. Idcoq; eoꝝ anhelitꝰ est spissioꝝ ⁊ velocioꝝ magnitudinē tū nō habet eo q̄ eoꝝ vtus nondum ad cōplementū puenit. Hec est dictio de complexiōe pueritie ⁊ iuuētutis quēadmodū Galienꝰ declarauit cui⁹ nos sumus interptes ¶ Preterea sciēdum est q̄ caliditas post Qs ꝓsistēdi minui incipit propterea q̄ aer circūdans materiā eiꝰ q̄ est humiditas exsiccat. Calor quoq; innatus q̄ est intus ad hoc adiuuat ⁊ labor ꝓueniēs ex motionib⁹ corporeis ⁊ aialibꝰ q̄ necessarie sunt in vita: ⁊ defectus nature ad resistendū illi toti semp. Qēe enī vtutes corporee sunt finite. hoc aūt iam ratiocinatū fuit in sciētia naturali. eius ergo opatio nō semp existit in materiis ¶ Amplius si hec vtus infinita foret ⁊ semper p mutationē in corpe faceret eius qō dissolutē cōpliter et vno modo. dissolutō tū vno modo non eēt imo sp quotidie augeret: ⁊ corpꝰ dissolutōz tollerare nō posset ⁊ dissolutio humiditatē finiret: q̄nto magis cū due res se iuuent ad minoratiōnē faciendā ⁊ retrocedendū. ⁊ postq̄z sic est oportet necessario vt materia destruat ⁊ calor extinguat: ⁊ ꝑcipue cū ad eius extinctionē adiuuet ꝓter. vel ꝓpt materiei defectū Alia cā. illud est humor extrane⁹ q̄ accidit. assidue propterea q̄ cibus ꝑuat digestionē: ⁊ adiuuat ad extinguendū ipm duobꝰ modis. vno suffocādo ⁊ tegēdo. alio q̄litati obuiando. hic enī humor ē phlegmaticus frigidꝰ. ⁊ hec est mors naturalꝫ cuiq; indiuiduo destinata fm suam primam complexionem vsq; ad terminum quem in sua potentia habet ad suam humiditatem conseruandam vnumquodq; eni eoꝝ terminum prefixum habz qui in indiuiduis diuersificatur propter complexionū diuersitatem: ⁊ hi quidem sunt termini naturales ¶ Sunt vero ⁊ alij termini abbreuiati. totum tamen diuino ꝓuenit ꝑcepto Quod ergo ex hoc acquisiuimus est q̄ puerorum ⁊ iuuenum corpora quantum ad q̄litatem sunt calida. ⁊ corpora senum ⁊ decrepitoꝝ sunt frigida. Sz puerorum corpora equalia sūt humidiora propter augmentum: et hoc quidem nobis insinuat experimentum quod de mollicie ossiū est ⁊ neruorum vel membroꝝ ipsoꝝ ⁊ consideratio. quoniam parum est ex quo fuerunt spma et spiritus vaporalis. Senes aūt ⁊ decrepiti, ꝓpter hoc q̄ sunt frigidiores adhuc sunt siccziores. Et hoc qdē scitur experimento qō habetur de duritia ossium eoꝝ ⁊ asperitate cutis eoꝝ ⁊ consideratione. Eo q̄ prolixum est tempus ex quo fuerunt sperma et sanguis ⁊ spiritus vaporalis: ⁊ in pueris quidem ⁊ iuuenibus est igneitas equalis: sed in pueris plus abundat aeritas ⁊ aqueitas. ⁊ in senibus ⁊ decrepitis plᵗ abundat terreitas q̄z in illis duobus: ⁊ ē in decrepitis plus. Iuuentus autem habet complexionem magis equalem complexione pueri. Comparatōne tamen pueri est eius complexio sicca: ⁊ senis ⁊ decrepiti ꝓparatiōe est humida. decrepitꝰ vō est siccior iuuene ⁊ sene in mēbris simplicibus ⁊ hu-

midioꝝ vtriſqꝫ humiditate extranea mādefaciente.

Scdm vero diuerſitatē cōplexionū generis femine frigidioris exiſtūt cōplexiones. Ideoqꝫ ſūt i creatura minores maſculis ⁊ ſunt humidiores. ergo pp cōplexionū earū frigiditatē multiplicāt earū ſuperfluitates ⁊ pp paucū earū exercitiū. ⁊ ſubſtātia carnium eſt rarioꝝ. licet viri caro ex parte cōplexionis eius q̄ ei admiſcet ſit rarioꝝ. Sua nāqꝫ ſpiſſitudine pl⁹ habet in ipſā penetrare qđ a venis ⁊ neruoꝝ villis ad eā p̄fluit. Qui vō terras inhabitāt ſeptētrionales humidiores ſūt ⁊ qui artes exercēt aqueos humidioꝝ exiſtūt. ⁊ q̄ ab iſtis diuerſificatur diuerſe exiſtūt. Signa aūt cōplexionū narrabim⁹ vbi vtilia ſigna ⁊ particularia referemus.

H

Doctrina quarta. primum capitulum doctrine quarte ad ſciendum quid ſit humor ⁊ eius diuiſiones.

Humor ē corpus humiduꝫ liquidum in quod i p̄mis nutriēſ cōuertit. Eius vō eſt humor bonus. ⁊ eſt illud de cui⁹ p̄portate eſt vt fiat pars ſubſtātie nutriti ſolus: vel cū alio. ⁊ aſſimilari ei ſolus vel cuꝫ alio: ⁊ in ſūma materia reſtauratiōis ei⁹ qđ ex ea diſſoluitur ⁊ eius ſuperfluitas eſt humor malꝰ. Et ē q̄ iſtud agere nō p̄ſueuit aut raro i bonū p̄ uertit humoꝝ. vñ antea a corpe expelli ⁊ p̄ui debet. Dicemus ergo q̄ humiditatū corpis quedaꝫ ſūt p̄me quedā ſcde Prime ſūt quatuor humores quos paulo poſt nominabim⁹. Secūdaꝝ vō due ſunt diuiſiones. aut eni ſūt ſuperfluitates aut nō ſuperfluitates. Superfluitates vō in ſequētib⁹ notabim⁹. Et que nō ſunt ſuperfluitates ſūt humores qui a p̄ncipali diſpoſitōe cōuerſi mēbris delegati fuerūt. ſz nōdū alicui⁹ mēbro rū ſimpliciuꝫ operatōe p̄fecta pars effecti ſūt. quoruꝫ ſunt q̄ttuor ſpecies. Una eſt humor i foraminibus extremitatuꝫ paruaꝝ venaꝝ cōtēt⁹ mēbris ſiplicib⁹ p̄pinq̄ ibibētiuꝫ ea vl eaꝫ. Alia eſt humor p oſa ſimplicia trāſiēs mēbra ſicc̄os qui i nutrimēto caret: ⁊ vt mēbra humectet cū aliqua cā fortis mot⁹ aut alia ea exſiccauerit. Tertia ē humor qui paꝝ ante cōgelatus fuit. Et ē nutrimētuꝫ qđ i ſubſtātia mēbroruꝫ expte complexiōis cōuerſū eſt. Sed ex pte eſſētie cōplete ⁊ ſilitudinis nōduꝫ cōuerſuꝫ fuit. Quarta eſt humor qui eſt int⁹ in mēbris ſiplicib⁹ a p̄ncipio natiuitatis p̄ quē partiū corp⁹ p̄tinuitas exiſtit cuius principiuꝫ eſt ex ſpermate. Spermatis vō pricipiū ē ex humoribus. Et dicem⁹ etiaꝫ q̄ humores hūoroſi boni ⁊ ſuperflui vl nō ſuperflui q̄ttuor cōtinēt generib⁹. genere ſāguis qui omnib⁹ illis melior exiſtit: ⁊ genē phlegmatis ⁊ gnē cholē rubee: ⁊ gnē colē nigre. Sanguis vō nā calid⁹ exiſtit ⁊ hūid⁹. Cui⁹ ſūt due ſpēs naturalis ⁊ non naturalis. Naturalis aūt eſt cuius color ē rube⁹ malo carēs odore ⁊ ē valde dulcis. Non naturalis vero ſunt due diuiſiones. Ali⁹ eſt qui a complexione bona fuit mutatus non p̄pterea q̄ aliquid ei admixtum fuerit, quia ei⁹ complexio in ſe viciata fuit. verbi gratia. quia aut fuit infrigidat⁹ aut calefact⁹. Et ē ali⁹ q nō fuit mutatus niſi p̄pter humorem malum qui ei admixtus fuit. Quod eſt ſm duas diuiſiones. aut enim ad eum humor defluis venit et penetrauit in ipſum ⁊ corrupit. Aut in ipſomet fuit generatus humor: verbi gratia aliqua eius pars putruit: ⁊ eius ſubtile in cholerā rubeā: ⁊ ſpiſſū in cholerā nigrā p̄uerſū ē. Et remāſerūt ambe aut vna earū in eo. Et hui⁹ qđē diuiſionis p̄tes ſm illud qđ ei admiſcet ⁊ ipſi⁹ ſpēs ō ſpecieb⁹ phlatis ⁊ ſpēb⁹ cholere nigre ⁊ ſpēb⁹ cholere rubee diuerſificant. ⁊ aquoſitas ei⁹. plerūqꝫ ergo fit turbid⁹ ⁊ aliqū fit ſubtilis ⁊ aliqū niger ⁊ mixta iſect⁹ nigredie: ⁊ q̄nqꝫ alb⁹ ſilr quoqꝫ i odore ſui ⁊ ſapore mutat fit nāqꝫ amar⁹ aut ſalſus aut acetoſ⁹. Phlegmatiſ aūt aliud ē nāle ⁊ aliud nō nāle. Nāle ē qđ ē aptū vt i aliquo tpe fiat ſanguis: q̄ſi ē ſanguis nō pleñ coct⁹. ⁊ ē quidā mod⁹ dulcis phlegmatis qđ ſi valde exiſtit frigidū: imo corpis cōpatiōe ē frigiditatis pauce: ſanguis vero ꝑpatōe ⁊ cholere rubee eſt frigiduꝫ. Et eſt etiam phlegma dulce q̄ non eſt naturale quod eſt phlegma ſaporem non habens: quod nominabimus quod fit cum accidit ut cum eo ſanguis miſceatur naturalis: ⁊ quod multoties in rheumaticis: ⁊ in ſaliua ſentitur. Dulcis uero naturalis receptaculum. Dixit. Galie. naturam non feciſſe membrum propriuꝫ quemadmodum duabus fecit choleris: hoc nāqꝫ phlegma ſanguini propinquam habet ſimilitudinem: ⁊ egent eo membra oīa ideoqꝫ fecit natura ut cum ſanguine uadat. Dicemus autez q̄ hec indigentia eſt p̄pter duas res: vna eſt neceſſaria ⁊ altera iuuatiua. Neceſſaria uero eſt p̄pter duas res. Una eſt ut ſit iuxta membra ad hoc ut cū membra nutrimentum qđ ad ipſa conſueuit uenire amiſerint quod eſt ſanguis bonus p̄pter retentionem materici eius qui a ſtomaco ſit ⁊ epate p̄pter aliquas cauſas que acciderunt operentur in eo uirtutes naturales eorum ⁊ coquant: ⁊ digerant: et nutrientur ex eo: et ſicut calor innatus digerit ipſuꝫ ⁊ rectificādo facit ipm ſanguinē: ſilr calor exīne⁹ ipſum plerūqꝫ putrefacit ⁊ corrūpit. Hanc vō neceſſitatis ptē nō habēt due cholere. Due nāqꝫ cholere phlegmati in hoc non cōſcāt q̄ calor nālis ipm rectificat: ⁊ facit ex eo ſanguinē. licet in hoc cōcēt ei q̄ calor accidentalis ipm mutat: ⁊ facit ex eo rē putridā ⁊ corruptā. Alia ē ut ſāguini admiſceat ut ipm aptū reddat ad mēbra phlegmatica p̄ſonuz nutriēda in ſāguine quoꝝ q̄ ea ē nutritur⁹ oꝫ hphlegma actualit ex ē ſm mēſurā notā ſic ē cerebꝝ. ⁊ hoc qđē i duo b⁹ ē reptū cholericis. Iuuatiua vō ē ut hūectet iuncturas ⁊ mēbra q̄ multe exiit motiōis ne ſiccitas eis accidat ꝑ calorē q̄ ex motu puenit ⁊ fricatiōe. ⁊ hqđē ē iuuamētū ſtās in tminis neceſſitaſ. Nō nālis aut phlegmatis. Alliō ē ſuperfluitas diuerſe ēntie vſqꝫ ad ſēſū: ⁊ iſtud ē mucilaginoſū. Et aliud eſt in ſubſtantia equale in ſenſu: ⁊ in veritate diuerſum: et eſt phlegma crudum. Aliud eſt valde ſubtile ⁊ ipſum eſt aquoſum. Aliud eſt valde groſſum al-

bum vz: ꝛ ẽ illud qđ vocat gipseuz: et ip̃m est cuius subtile fuit resolutũ ĩ ꝙ in foraminibus ꝛ ũcturis diu fuit retẽtũ. qđ oib⁹ existit grossius. Et ex phlegmate est qđdã qđ ẽ salsũ qđ oib⁹ phlegmatis specieb⁹ acut⁹ ẽ ꝛ sicc⁹ ꝛ tenuis. Omnis vo salsugis cã est vt aquose humiditati pauci sapoꝛis: aut puãte eo: tree ptes aduste ꝙ plonũ siccaꝛ ꝛ sapoꝛis amari equali tẽperamẽto misceãtur. Si. n. multe fuerit amar⁹ sapoꝛ puenit. Et ex hoc qdez silr fuit sales ꝛ aque salse. Et ẽ etiã cũ sal sit ex cinẽ alchali: ꝛ calce: ꝛ ex alijs cũ in aqua coquũt ꝛ colãtur et cogtur illa aqua donec ĩ sal coagulet. Similiter quoqꝫ phlati tenui qđ sapoꝛe nõ hꝫ aut c⁹ sapoꝛ adeo ẽ pu⁹ ꝙ ñ fiat cũ cholẽa sicca nã se miscuerit adusta q̃litat] admixtiõez ipz faciẽt salsũ et calefacient. hoc igr phla ẽ cholericũ. Gal. vo dixit phla hoc salsũ fieri pp ipsius putredinẽ aut aquositatez q̃ ei admixta fuit. Et nos qdẽ dicim⁹ putredinẽ ip̃m salsũ efficiõ ꝙ i ipso adustionẽ facit ꝛ cinereitatẽ q̃ cũ ei⁹ hũiditate cõmisceť. Sola aũt aquositas cũ ei admisceť salsedinez in ipo eff icẽ nõ valz cuz ibi vlla alia nõ fuerit cã. Et michi qdẽ vr̃ ꝙ usta aut ñ ꝓmutatõis ẽ: hz ꝓtinuitat] tũc. n. locutio ꝑpleta erit Et ex phlegmate ẽ quod ẽ acetosuz. Et quẽadmodũ dulce est hz duos modos dulce p suã essentiã. Et aliud pp rez extraneã ꝛ ei admixta fuit. Silr acredo phlegmatis acetosi ꝑm duos cõtigit mõs. Uno ideo qꝛ res extranea ei admixta fuit q̃ est cholera nigra acris quã in subsequenti noiabim⁹. Allio pp causaz q̃ i ipo met ꝓtigit. ꝛ illud qdez est ut phlegmati dulci qđ dixim⁹ ipo dulci existente accidat sic accidit alijs succis dulcib⁹ q ꝑus buluũt ꝛ postea acescunt. Et ẽ aliud pticũ cui⁹ dispositõ est quẽadmodũ hec dispõ. forsasse. n. erit ei⁹ pticitas ꝑpea ꝙ colera nigra ptica ei admixta fuit ꝛ forasse erit ei⁹ pticitas pp cãm qua in se vehemẽti infrigidatõe ifrigidatũ est adeo ꝙ eius sapoꝛ ad pticitatẽ sit ꝙerl⁹. iõqꝫ ei⁹ aquositas ꝙgelata est ꝛ ad siccitatẽ paꝛ ꝛ terrestreitatez altera ẽ. Et neqꝫ fuit caloꝛ debilis q ipm bulire faceret ꝛ ꝙerteret i acredinez: nz caloꝛ fortis q ipsũ coquerz. ꝛ ẽ phlegmatis spes uitrei spissi grossi vitro liq̃facto silis in sui viscositate ꝛ pderositate. Qđ plerũqꝫ est acre ꝛ plerũqꝫ sapoꝛẽ nõ hẽbit. Et vr̃ ꝙ illud ex eo qđ ẽ grossũ sapoꝛẽ nõ habẽs sit cruduz: aut ꝙuertit i cruduz. Et hec qdez ẽ illa phlegmatis spes q̃ in pncipio rei erat aquosa frida. q̃ nz putruit: nec res alia ei admixta fuit. hz sic pnãsit recõdita donec fuit igrossata. ꝛ frigiditas fuit ei addita. Jã igitur ꝺclaratũ est ꝙ coꝛrupti phlegmatis mõi ex pte sapoꝛ ipius sũt q̃ttuoꝛ salsuz: acre: pticũ: ꝛ ilipiduz. Et ex pte sue essentie st q̃rtuoꝛ aquosuz: vitreuz: mucilaginosũ: ꝛ gipseuz cruduz vo i collectõe mucilagiosi ꝓtiet. Cholera aũt rubea alia ẽ nãlis: alia ẽ q̃ est supfluitas ñ nãlis. Nãlis ẽ spũa sãguis c⁹ coloꝛ ẽ rube⁹ clarus et ẽ leuis acuta. ꝛ q̃to magis fuerit calida erit ei⁹ rubedo maioꝛ. Que cũ in coꝛpe gnãt] duas diuidit ptes q̃ruz vna cũ sãguie vadit. ꝛ alia ad cistim transmittit fell. Illud vo qđ ꝺ ea vadit cũ sãguie cum ea penetrat cã necessitatis ꝛ sua ñtil. Necessitas vo est vt sanguĩ admisceat ad nutriẽda mẽbra i quoꝫ ꝙpo nib⁹ magna colẽ rubee pte esse oz hz mõz quẽ meretur ꝺ diuisione sic pulmo. Sz iuuamẽtũ ẽ vt sãguinẽ subtiliet ꝛ in itinerib⁹ ipz penetrare faciat. Qđ vo ꝺ ea colatum ad cistim trãsmittit fell causa necessitatis trasmittit ꝛ utilitatis. Necessitas aũt. autẽ hz totum coꝛpus qđ ẽ ipsũ a supfluitate mũdare: aut hz vnuz ipsi⁹ mẽbꝝ qđ est fel nutrire. Utilitatis vo duo sunt iuuamẽta vnũ est intestia a stercoꝛe ꝛ phlegmate viscoso abluere. Et aliud itestina ꝛ gni musculos pũgẽ vt qd sit ei necessariuz sẽtiat: ꝛ egestiones emittat. Jõ qꝫ sepe accidit colica cã opilatõnis q̃ fit i foramine qđ a felle descẽdit ad itestina. Non nãlis vo cholera alia ẽ q̃ a nã egredit ꝙt cãm extraneã q̃ ei admiscetur. alia ẽ q̃ a natura egressa est pp cãm in se: qꝛ ei⁹ substãtia ẽ nõ nãlis. Patis ꝑme est alia que ẽ scita ꝛ famosa: ꝛ ẽ illa cui extrancũ illud qđ est admixtũ est phlegma cuius generatõ magis ẽ in epate. Et alia ẽ que est minozis fame: ex illa cui extrancũ qđ est admixtũ est melancolia. Nota autem ꝛ famosa aut est cholera citrina aut ẽ cholera vitellina. phlegma nãqꝫ cui admiscetur cholera quandoqꝫ est tenue. ꝛ generatur inde ꝑma. quandoqꝫ est grossuz ꝛ generatur ide secũda. s. cholera que ouoꝫ vitellis silis existit. Que aũt minozis est fame est illa q̃ cholera vocat aduſta que aliquo duoꝫ generat modoꝫ Unus est ut cholera in se aduraꝛ ꝛ accidat in ea cinereitas. sed eius subtile nõ sepetur ab ipsi⁹ cinereitate. ĩmo cinereitas in ea ꝓtineat. ꝛ hec quidẽ ẽ peioꝛ. Et alius est ut cholera nigra extrinsec⁹ ad eã veniat: ꝛ cum ea misceatur. ꝛ hec quidẽ est melioꝛ. Uius aũt specici cholere coloꝛ est rubeus: sed non est clarus. neqꝫ flozidus: imo est magis similis sãguini: sed est tenuis ꝛ plerunqꝫ a suo coloꝛe ꝓpter alia quas mutatur causas. Que vero in sui substantia extra naturam est alia eius cuius generatio sepius est i epate. Alia est cui⁹ generatio magis est i stomacho. Et illa qdẽ cui⁹ gnãtio magis ẽ ab epate ẽ vna spẽs. Que est cũ qđ in sanguine est subtile aduritur cuius spissitudo cholera est nigra: ꝛ que in stomacho magis generat duas habet ptes ꝓasinam. s. et in viridem vt erugo eris. Et mihi quidẽ videtur ꝙ ꝓasina ex vitellina generat cũ aduriť. Cũ eni aduritur aduſtio in ea efficit nigredinẽ ex q̃ cũ citrinitate mixta generat viriditas. Zinaria vo videť mihi ꝙ generet ex ꝓasina cũ tñ aduriť donec eius humorositas siccaꝛ ꝛ ad albedinẽ redire incipit ꝓpt̃ sui siccitatẽ. Caloꝛ nãqꝫ in humido coꝛpoꝛe in ꝑmis nigredinẽ efficit deinde denudat ipm nigredie qñ ei⁹ oino finit humiditatẽ: ꝛ qñ supfluit in eo ipm albeficat: ꝛ hoc qdẽ in lignis atẽde q̃ ꝑus in carbonẽ vertunť: deinde in cinerẽ. Caloꝛ eni in humido efficit nigredinem ꝛ in ei⁹ ꝓtrario albedinẽ ꝛ frigiditas in humido albedinẽ opat: ꝛ nigredinẽ in ei⁹ ꝓtrario: hec tñ duo iudicia que in ꝓasina ꝛ zinaria iudicaui estimatiua sunt iudicia. hec aũt spes q̃ ꝺ zinaria oib⁹ cholere rubee speciebus calidio: existit: ꝛ peioꝛ

z magis pniciosa. z dicit q; ē de substātia venenoz. Cholere autē nigre: alia est nālis alia non naturalis supfluitas. Nālis est boni sanguinis fex z turbulēta z superfluitas in ꝓparatōe ad sāguinez quia omnes hūores dicūtur supfluitates ad ꝓparatiōez sanguinis cui⁹ sapoz mt dulcedinez z ponticitatē existit Que cū i epate generat in duas separat ptes quarū pna in sanguiez penetrat: z alia ad splenē trāsmittit. Pars aūt que cū sāguine penetrat vadit cū eo cā necessitatis z vtilitatis Necessitas vo ē vt sāguini admisceatur eo mō quo debet i nutrimēto cuiuslz mēbroz i quoz pplexionibus magnā melācholie ptez esse oz sicut sūt ossa. Utilitas vo est vt sāguiez fstrigat z cōfortet: z inspisset ipm. Et ps eius q; ad splenē trāsmittit ē illud quo sāguis nō indiguit q; ad ipz vadit cā necessitatis z vtilitatis. Necessitas vo aut ē fm coꝛp⁹ totū. s. ut a supfluitate mūdetur aut fm vnum mēbroz qō ē vt splenez nutriat. Utilitas vo iō accidit quia in os stomachi quasi mugēdo pfluit. Et hec q dez vtilitas duob⁹ est modis vno q: os stōi stringit z cōfortat: z inspissat. Alia vt in ore stomachi ꝓmotiones faciat pp acredinez z excitet ad famē z faciat desideriuz. Debes aūt scire q; cholā rubea q; ad cibum trāsmittit fell ē illud quo sāguis nō indiget z illud qō a felle egredit ē illud quo fel non indiget: z sili⁹ cholera nigra q; ad splenē trāsmittit ē illud quo sāguis nō indiget z illud q; a splene egredit est illud quo non indiget splen. z quēadmoduz illa cholera rubea postrema cuigilat vrutem expulsiuam inferius. sic cholera ista nigra postrema vrutem appetitiuaz cuigilat superi⁹. Unde sit de omnib⁹ melioꝛi factoꝛib⁹ laus. Melācolica vo non naturalis nō est ad moduz hypostatis z fecis. immo est ad moduz adustionis z cineritatis. Res nāq; humide cuz rebus terrestribus admiscentur. separatur ꝛrestritas ab eis aliquo duoꝛ modoꝛuz: aut ad modū hypostatis z tale ḡle illud de sanguine est melancolia naturalis: z ad modum adustionis quod est cum resolnitur subtile z spissuz remanet z tale ḡle illud est de humoꝛibus est melācholia supfluens. z ista quidē vocatur cholera nigra z nō habuit hypostasiz nisi sangui. Ex phlegmate. n. ꝓpter sui viscositatē mhil descendit sic. Et ex oleo ut ex cholera rubea ꝓpē sui subtilitatē z sue terrestritatis paucitatez z sui motus assiduitatem et ꝓptercea illud quod de ea a sāguine separat i coꝛpe est parū non descēdit res de qua sit curandū. neque etiā cū separat mozat nisi paz iz putrefit aut a coꝛpe expellit. z cū putrefcit ei⁹ subtile resolnit z spissuz remanet z fit cholera nigra adusta et non hypostasina. Melācholia autez que est supfluens. Alia est que ē cinis cholere z quod de ea adustū q; est amara: iter quā tamē z cholerā rubeā quā adustā vocamus existit dria qz illa est cholera rubea cui cinis fuit admixt⁹. Hec vero nō est nisi cinis p se cognitus cui⁹ subtile fuit resolutū. Alia q; est cinis phlatis et quod de eo adustū fuit: z si phlegma valde subtile z aquosū fuerit ei⁹ cinis erit salsus. z si non trahit ad credinē aut pōticitatem: Alia ē q; est cinis sāguinis z qō de eo est adustuz z hec quidem est salsa ad paucam trahens dulcedinem. Alia ē que ē cinis melācholie naturalis. q; si subtilis fuerit erit ei⁹ cinis z qō de ea adustū est valde acre sicut accetū qō cum superfire facīē cadit ebulit: et e⁹ odoꝛ ē acris a quo muscē z alia fugiūt. z si grossa fuerit miozis erit acredis cū pōticitate pauca. Male igit cholē nigr spēs sūt tres cholera rubea cū aduritur z eius subtile resoluit et due alie dissiones quas post cā dixim⁹. Melācolia vero phlatica ē tardioꝛis ipedimēti z malitie. z melācolia cholerica ē que est fortioꝛis malitie z velocioris corruptiōis. verūtamē ē insceptibilioꝛ curatiōis q; illa. De alijs vero duabus dissionib⁹ que magis acris ē deterioꝛ existit. Si trīn ei⁹ pncipio auxiliū p sto fuerit cit⁹ medicationē recipiet. Tertia vo q; minus sup terrā ebulit z min⁹ i mēbra penetrat tardi⁹ perimit. sed ad resoluēdū z ad maturādū z medicationē recipiēduz ē magis effrenis. Hec ergo sūt species hūoꝛū nō naturaliū z supfluctiū. Ingt Galie. qui dixit q; hūoꝛ natural⁹ solūmodo ē sāguis z alij humoꝛes sūt supfluitates qbus nō egetur nō dixit vez. Si enim sol⁹ sāguis eēt humoꝛ qui mēbra nutrit oia i suis pplexionib⁹ z essentijs similia fozēt: os autez carne duri⁹ nō existit nisi quia sāguis cui suba dura melācholica fuit admixta ipz nutriuit nz cerebz mollius est carne nisi qz sanguini qui ipm nutriuit substantia mollis phlegmatica fuit admixta. Ipm quoq; sanguinē alijs inueninus admixtū humoꝛibus qui ab eo separantur. Cum enim extrahitur z ordinatim ponitur in chatin visu discernitur qō se paratur i partē que est sicut spuma: z est cholera rubea: z partē q; est sicut fex z res turbida etiā est melācholia: z partē que est sicut albumen ouoꝛ ē phlegma: z ptē aquosam que est aquositas cui⁹ supfluitas in vrina euacuatur. Aquositas nāq; non est ex humoꝛibus solidis neq; est nisi ex eo quod bibit z non nutrit neq; est necessaria nisi in nutrimenti attenuatione z penetratiōe. humoꝛ namq; est qō ex eo qō bibitur z comedit est nutriens. Od aūt dico nutriens volo intelligi qō est in potentia simile coꝛpoꝛi Od aūt i potētia coꝛpis. s. hūani silitudinē hz ē coꝛpus ꝓmixtū: nō simplex. Et aqua gdē est simpler.

Sūt aūt quidā hoinz q; opinant coꝛpis virtutem sanguinis sequi multitudinem z ipsius debilitatem sequi ei⁹ paucitatē: sed nō est ita. Od vero attendit est dispositio ei⁹ quātitatis q; de eo coꝛpus ingredit

Et sunt gdam qui opinant q; eū humoꝛes aucti fuerint aut diminuti. postq; coꝛpa hūana fm ꝓpationē fuerint qua debent in quātitate vnius ad alterū sanitas erit ꝓteruata: sed non ē ita. hūoꝛes nāq; ꝓter istud mensuram in quantitate conseruatam habere debēt nō in comparatione alteri⁹ hūoꝛis: imo in se cū custodia mēsuratiōis quā hūt in ꝓpatione vni⁹ ad alterū. Adhuc gdē remāserūt de rebus humoꝛ questiones q; nō medicis: sed tñ pūnēt philosophis. Idcoq; eas ꝓtermisi.

Explicit. .ij. de qualitate gnātionis humoꝛ.

Ostriens masticatiõe aliquã hz digestionẽ. superficies eni oris supficiei stomachi ptigua existit: imo ẽ ac ei vna eẽt supficies: estqz in eo virtꝰ digestiua ex ipso. cuiqz masticatũ tetigerit aliqua ipz puersione pmutabit. Et in hoc qdez auxiliat salua acquisita p digestionez i q̃ cadit calor innatus. Ideo qz triticũ mast. cani i maturatõe furũculoz z extinctiõ operat qd nõ operat triticũ cuz aq̃ tritus nz illud qd cũ aqua coquit. Et dixerũt quidaz qp signũ ostẽdés nobis qp masticatũ tã pauc icepit digeri ẽ qp nec pmꝰ odor: nec pmꝰ sapor in eo inueniꝝ. Deinde postqz stomachũ ingredit negra digeritur digestione nõ. ppt stomachi calorẽ tñ. hz. ppt calorẽ mẽbroꝝ q̃ ipz circũdant z a dextra qdez epar z a sinistra splẽ: splẽ nãqz calefacit nõ. ppt sui substãtiaz hz. ppt arterias z venas multas q̃ in eo sunt. z ab anteriori quidẽ est zirbũ adipinuz qd cito suscipit caloꝝ cã adipis z ad stomachũ reducit z superi quidez cor mediãte diaphragmate ab eo calefacto. Lũqz nutriẽs i pmis digeritur fit ina essẽtia i mltis aialiũ auxilio eiꝰ qd ei admiscet ꝺ eo qꝺ bibit plerũqz chilꝰ: z est ibi a ligda ptisanei ipsius iudicie illis. deide eiꝰ subtile a stomacho z intestinis attrahit z p vias venarũ q̃ mesaraice vocant ipellit q̃ sunt vene subtiles dureoibꝰ intestinis ptinẽ. Lũqz p eas ipellit ad venã portarum pueniꝝ epatis q̃ porta vocat z penetrat i epar i diuisibꝰ z ramis porte itrãbꝰ z se minozibꝰ z subtiliatibꝰ ad modũz capilloz occurrentibꝰ orificijs diuisionũ radicũ venẽ q̃ a gibbo epatis ascẽdit. Et nõ facit ipuz penetrare mllas coangustatões nisi meliozpmixtio aq̃ bibit supza id qꝺ idiget corꝑ. cũ ergo i illaz venaz villis diuidit fit q̃li epar totalit rãgat huius chili totalitatez z ppt illud tũc eiꝰ opatõ ẽ vehemẽtioꝝ z fortioꝝ z velociꝝ. z tũc coquit. In omni autẽ decoctõe q̃ ẽ huiꝰ modi ẽ res q̃ est sicut spũa et res q̃ est sic hypostatis z res fortasse erit cũ eis aut q̃ ad adustionẽ ptinz si decoctio supflua fuerit aut res q̃ nõ est bñ cocta si decoctio fuerit mioꝝ q̃ debet.

Spũa autẽ ẽ cholera rubea. z hypostas ẽ melãcholia q̃ ãbo sũt nales. Adustꝰ vo ibiẽ mala cholera rubea z eiꝰ grossuz ẽ melãcholia mala ñ nalis. z qd nõ bene coctuz ẽ phlegma est. Ad autez de hoc toto res colata ẽ que est bene cocta est sanguis qui tamen ẽ in epate subtilioꝝ existit q̃ debet. ppter aquositaz supfluitatẽ pp rez quaz dixim ẽ necessaria

Istud vo qd ẽ sanguis cuz ab epate sepat ab aquositate supflua illico mutat q̃ necessaria ñ est nisi. ppt caz q̃ daz q̃ taz subtata est. Extrahit ergo aquositas a sanguie in venas q̃ ad renes descẽdit z fert secuz sanguiez q̃ ad renes nutriẽdos sua q̃ntitate z q̃litate bonꝰ existit. Nutritq̃ renes vnctuositas huiꝰ aquositatis z sanguinositatis deinde aliud qd remanet ad vesicaz tẽdit z post ad virgaz. Sanguis autez essentie bone p venã magnaz ad gibbositatez epatis ascendẽtes vadit z tẽdit p venas q̃ ab ea ut rami sepantur deide gedegunt venaz postea seõnechi gedegunt pꝰ i suggẽtibꝰ segnchi deindei venis q̃ sũt fiẽ villi capillarib⁹ siles postea sanguis ab eaz orificijs sudãdo labit in mẽbra ex pte diuina. Sanguis ergo cã efficiens calorẽ tpatꝰ. Et cã mãl ẽ qd de nutriẽtibꝰ ẽ tpatus z de pnibꝰ bonis. z formal cã ipiꝰ ẽ decoctio nouaz eiꝰ cã finalis ẽ ut nutriat corꝑ. efficiẽs vo cholere rubee cã est igneꝰ calor supfluus z ppe in epate: et eiꝰ cã mãlis ẽ qd de nutriẽtibꝰ ẽ subtile calidũ dulce vnctuosuz z acutum. Et eiꝰ cã formal est decoctiõnez ad supfluitatẽ pcedẽ: z eiꝰ final causa est necessitas z vtilitas q̃s noiaum. Efficiẽs autẽ phlegmatis cã ẽ caliditas attenuata. z eiꝰ mãlis cã ẽ qd de nutriẽtibꝰ ẽ grossuz hñidũ viscosuz z frigidũ. z eius cã formal ẽ decoctõis attenuatõ. z eiꝰ cã final est necessitas eiꝰ z vtilitas ipiꝰ quas noiaumꝰ. Melie autẽ hypostasis q̃ dẽ cã efficiẽs ẽ calor tpatus. Sz cã efficiẽs aduste ẽ caliditas q̃ ab eẽlitate ẽ egressa. z eiꝰ cã mãlis est qd de nutriẽtibꝰ ẽ vehemẽter grossuz paucę hñiditatis z eoz eglidũ ẽ forti illo. z cã eius formal ẽ ex hypostasiua ꝑm vnuz duoz modoz: vnde neqz labit neqz resolui. z eius causa finalis est necessitas eiꝰ z vtilitas ipiꝰ quas noiaumꝰ. Melia aũt fit multa aut ppt calitatẽ epatis aut splenis debilitatẽ: aut ppt frigoris vehemẽtiã pgelatiõis: aut ppter ꝛstrictois pseuerãtiã: aut ppt egritudies q̃ multe z plures fuerũt: ãre ppt illud hũoꝛes facti sunt cineres. Lũqz melia multiplicat z int stomachũ z epar stat sanguis z bonoz hũoz gnãtio cũ ea minoraꝰ: gꝰ sanguis minuet. Debes aũt scire qp gnãtiois hũoꝛũ cãe calitas z fritas cũ alijs exĩt causis. sz calitas eẽlis sanguinẽ gnãt. z supfluẽs cholerã gignit rubeam. multãqz supflua melãcoliã gnãt. ppt supfluitatẽ adustiois. z fritas qd ẽ phlegma gnãt. z mltũ supflua gnãt melias. ppt supfluitatẽ pgelatiois. Debes aũt attẽdẽ vtutes passiuas cũ vtutũ actiuaz eqdistãtia. Nõ oz ut sit credulitas qp ois aplexio sibi gnãt silẽ z nõ sui ꝺũũ p accñs: licz nõ sit p eẽntiã. Cõplexioni eni multotiens accidit ut ꝺũũ gnẽt. frigida nãqz complexio z sicca plerunqz generat humiditatem extraneam nõn. ppter conuenientiam: sed propter digestiue debilitatez. huiusmodi quidẽ aplexionẽ habẽs est hõ macer cuiꝰ iuncture sunt late z ẽ leuis et ipse est timoꝛosus z fr. gidus tactu z suauis. z vene anguste z sil at huic qd generatur seniuz de phlegmate licet certe seni cõplexio frigida sit z sicca. Debes autẽ scire qp sanguis z qd cũ eo labitur tertiam habz in venis digestionẽ: z cũ p membra diuidit vt vnũquodqz suũ recipit nutrimentũ habet digestionem quartã. Supfluitas igit digestionis pme q̃ est ut stomacho p intestinoz egredit uiã: z secũde digestionis q̃ fit in epate supfluitas plimũ cũ vrina egreditur. Nõ autẽ de ea remanet ad splenẽ z fel tendit. Duaz vo digestionũ remanẽtiũ supfluitates p resolutionẽ q̃ nõ sentit z p sudoꝛe z p sordicie extrinsecã egrediuntur. Cuius pars est qp per sozamina egreditur sensibilia sicut p nares z instrm audit⁹: aut nõ sensibilia sicꝫ p poꝛos aut eꝛ nãs sicꝫ p apata cũ apijs aut qꝫ nasci et ad litoꝛibus in coꝛpꝫ sicꝫ pilli z vngues. Debes autẽ scire qp si alicuꝰ hũoꝛes subtiles exĩt: coꝛpoꝛeũo cuz debilitat cui multũ nocet i sui fortitudie suoꝛ poꝛoꝛ ãplitudo pp qd resolõez segt debilitas. z qd hũoꝛes subtiles ad cũandũ. z resouen-

dū: ſſ facile qđ aūt ad reſolnēdū ꝛ eūandū ē facile ſpiritꝰ facile aſſociari pōt i ſua reſolutōe cū eo igit reſolnit. Et debes ſcire q̄ quēadmodū hūores iſti i ſuis generatiōibꝫ cās hñt ſic ꝛ in ſuis motibꝫ cās habēt. Motꝰ nāq; ꝛ res valde ſanguinē monēt ꝛ cholerā rubeā ꝛ foꝛtaſſe mouebūt melancoliā ꝛ foꝛtē facient eā. Quies vo phlegma foꝛte reddit ꝛ aliquas mlie ꝛ ēt ipſemet eſtiatōes mouēt hūores. vbi gſa. ſanguinē eni mouet res ſtueri rubeas: quapp phibemus illū ex cuiꝰ narib⁹ ſanguis fluit res ſplēdoꝛē hñtes rubeū aſpicē. ꝛ hec quidē dicim⁹ de hūoꝛibus ꝛ eoꝛ generatiōib⁹. / Loqui vo cōtra ꝓteꝛnos ꝛ deuiantes debēt ſapiētiarū opifices ꝛ ñ medici. La. primū doctrine quite ad ſciēdum quid ſit mēbꝛ ꝛ ſne partes.

Embꝛa aūt ſunt coꝛpa que ex ꝓma hūoꝛū generanꝫ cōmixtiōe q̄eadmodū hūoꝛes ſunt; coꝛpoꝛa' que ex ꝓma ciboꝛ generanꝫ cōmixtione. ſicut cibi ſūt ex ꝓma cōmixtōe generati elementoꝛ. Mēbꝛoꝛ aūt alia ſunt ſimplicia: alia ſt. que ſunt cōpoſita. ꝛ ſimplicia quidē ſunt quoꝛ quā cūq; ſenſibilē aſſūpſeris ꝓtem in noie ꝛ diffinitione erit tota cōicās ſicut caro i ſuis ptib⁹: ꝛ os i ſuis ptib⁹ ꝛ neruus i ſuis ptib⁹; ꝛ his ſilia. iōq; ſilū vocanꝫ ptiū. Cōpoſita vo ſt illa quoꝛ quācūq; accepis ptē in noie ꝛ diffinitōe toti cōicās nō erit ſicut manus ꝛ facies: ps. n. faciei nō ē facies: nz ps manꝰ ē manꝰ ꝛ vocāt mēbra inſtrālia eo q̄ ſt aie inſtrā ad cōplēdū motꝰ ꝛ opatōes. Primū mēbꝛoꝛ ſilū ē os qđ duꝛ eſt creatū qñ ipm ē coꝛpis fūdamētū ꝛ ſubſtētaculū motuū. Pꝰ ipm vo ē cartilago q̄ oſſe exiſtit molliꝛ. iōq; flecti pōt ſz ē oib⁹ alijſ mēbris durioꝛ cꝰ iuuaūtū in creatōe fuit ut oſſiū cū coꝛpib⁹ mollib⁹ p ipam mcli oꝛ fieret ꝓtinuatio ꝛ ut durū cū molli ñ abſq; medio cōpōeretur duro. n. molle ledēt ꝛ preci pue hoꝛa pcuſſionis ꝛ ſtrictōis ſi nō eēt ꝓpō oꝛdinata ſicut ē in oſſe ſpatule ꝛ hypocōdrioꝛ ꝛ oſſib⁹ coſtarū ꝛ ſicut ē epiglotalis cartilago ꝛ illō qđ ē ſub tracē. ꝛ ut p ipam ēt foꝛet meliꝛ ūcturarū ſe ad inuicē fricātū vicinitas: ne ſua duricie rūperēt. ꝛ ēt vt cū aliqs muſculꝰ ſe extēdēdo ad aliqđ puenerit mēbꝛoꝛū in quo os nō exiſtat cui inſtat ꝛ a quo ꝓfoꝛtet ſic palpebraꝛ muſculi ut ſit ſibi ſubſtētaculū coꝛdis eoꝛū ꝛ defenſio: ꝛ plerūq; ēt in multis locis ē nccē rem aliquā rei alicui inſtuī q̄ nō ſit dura i vltio ſicut epiglotti. Poſtea ſūt neruī q̄ ſūt coꝛpa a cēbꝛo oꝛta aut a nucha alba ab flectēdū mollia ꝛ ad ſepandū dura ad hoc creati ut p eos mēbra ſenſū hēant ꝛ motum. Pꝰ neruos ſūt coꝛde q̄ quidē ſūt coꝛpa q̄ ab extremitatib⁹ muſculoꝛ oꝛiūt ꝛ neruis ſiſant ꝛ ad mēbra tendētes mobilia plerūq; ſua retractiōe ꝛetrahunt mēbra pp muſculi ꝛtractiōem ꝛ ꝓgregatiōnē ꝛ pp retroſū reductōem: ꝛ q̄ñ relaxāt laxameto ſui ꝓpter q̄ muſculus dilatat cū ad ſuū redit ſitum aut ſupra mēſurā quā eius hz longitudo ꝛ ſupra diſpōz quā hz cū in ſuo nāli exiſtit ſitu addit ſicut in quibuſdaz videm⁹ muſculis q̄ quidē hz plīmū ſt ꝓpoſiti ex neruis qui ad muſculū tēdūt ꝛ ab alteꝛa ꝓte egrediunt: ꝛ ex coꝛpibus de quib⁹ p⁹ coꝛdarū relatōem tractabim⁹. ꝛ hec quidē ſunt q̄ ligaméta vocanꝫ: que etiā ſm viſuz ꝛ tactū neruoſa exiſtūt ꝛ ab oſſib⁹ venientia ad muſculū vadūt ꝛ fiunt fila ipſa: ꝛ neruī in coꝛ. n. ē ſupꝛa ꝓtē muſculi vocat caro: ꝛ qđ ab eo ſeparat ꝛ ad ūcturā vadit ꝛ mēbꝛ motū colligit in ſe ipſo ꝛ ꝓmutat coꝛda. / Poſt eas aūt ſunt ligaméta q̄ prediximꝰ que etiā ſunt coꝛpa neruo ſimilia quoꝛū quedā ſunt que abſolute ligaméta vocāt ꝛ quedā ſūt que noie alahacab vel alchaab appꝛopriāt. illō vo qđ ad muſculū nō extēdit ſz tñ qđ ligamētū. et illud qđ ad muſculū nō extēdit ſz tñ qđ eſt int duo extrema oſſiū ūcture ꝓtinuat aut inter alia mēbra: ꝛ vnaz rē alij firmiter annectit pp qđ ligamētū uocatur: ꝛ qñz noie alahacab vel alchaab appꝛopriāt. ligamētū vo nullū ſenſū habuit ne ꝓpter motū multuz ꝛ fricatiōnē doleret. Jūuamētū aūt ligaméū ex eo qđ ꝓmiſſū eſt ꝓpendit. Et pꝰ ligaméta ſūt arterie q̄ ſunt coꝛpa que a coꝛde naſcunt ꝓcana in lōgitudiez extēſa neruoſa ꝛ in ſui ſba ligamētalia hñtia motōcē dilatādo ſe ꝛ cōſtringendo q̄ ex quietib⁹ diſcernunt. Que quidē ad muſculū fuerunt create vt coꝛ cuenteꝛ ꝛ fumoſus vapoꝛ ab eo expellat ꝛ ſpūs mēbris coꝛpis diſtribuat. Poſt ſunt vene que arteriis ſiles exiſtūt ſz ſunt ab epate ꝛ ſūt quiete. Que qđē fuerunt create ad hoc vt ſanguis mēbris q̄ ſunt in coꝛpe ptiak. Deinde ſunt pānicuſi que ſunt coꝛpa de filis neruoſis nō ſenſu pcepti ſe texta quoꝛ ſpiſſitudo tenuis exiſtit dilatata aliozū coꝛpoꝛū ſſficies cooperiēdia ꝛ cōtinēdia ea pp iuuamēta: ex quib⁹ē ut ſūmā eoꝛuz in ſua figura ꝛ factura cuſtodiāt: ꝛ ex eis ē vt ea ab alijſ coꝛporib⁹ ſuſpēdāt ꝛ eis annectāt mediātib⁹ neruo ꝛ ligaméto que ſila facta fuerūt ex quib⁹ texti fuerūt ſicut renes dorſo ꝛ ex eis ē ut mēbra ſm ſui ſbaz ſenſum nō habētia p ipſos hēant ſupficiē ſui eſſenti ami ſentiētē que illud quod ei occurrit ſentit: ꝛ accidentalit ſentit qđ in coꝛpe accidit qđ eis inuolutum eſt. Et hec quidē mēbra ſunt ſicut pulmo epar ſplen ꝛ renes hec eni ſua ſubſtantia nullo mō ſentūt ſz nz ſentit illud quod in eis percuſſionem facit: niſi quod de panniculis ſuper ea exiſtit. Cūq; in eis accidit ventus aut apoſtema ſentitur. Sed ventum ſentit panniculus accidentaliter ꝓpter extenſionem que contingit ipſo. apoſtema vero ſentit pncipium pāniculi ꝛ eius appenſione accidentaliter. / Ideoq; membrum apoſtematis grauitate laxat. Poſtea eſt caro q̄ eſt locoꝛ vacuoꝛ ipletio: q̄ in hoꝛ mēbꝛoꝛuz ſitu i coꝛpe exiſtūt. ꝛ ipoꝛ fortitudo q̄ ſuſtētat.

In vnoquoq; vero mēbꝛo eſt virtus naturalis q̄ ei res nutrimēti ꝓpletur. et hoc qđez eſt nutrimētuz attrahere ꝛ retinere ꝛ aſſimilare ꝛ vnire ꝛ ſuꝑfluitatem expellere. / Et poſt hec quidez mēbra diuerſificantur. ſunt ei coꝛ quedaz que ꝓter hanc virtutem inſuper aliaz virtutez habent q̄ ab eis ad aliud ꝓcedūt: ꝛ quedam ſūt coꝛ que hoc nō habēt: aliter quedam eoꝛū ſunt que ꝓter hanc virtutem inſup virtutem habent que eis ab alio influit: et ſunt eo-

rū quedaz q̄ nō. Cū ergo cōpositio fiet sequet̄ q̄ est mēbrū suscipiēs ⁊ tribuens ⁊ mēbz tribuēs ⁊ nō suscipiēs ⁊ suscipiēs ⁊ nō tribuēs: ⁊ mēbrū nz suscipiens nz tribuēs. De mēbri aūt tribuētis ⁊ suscipiētis inuentionē nō dubitam⁹. In cerebro nāq̄ ⁊ epate oēs cōuenerūt medici qō vnūquodq̄ eoz virtutem vite suscipit ⁊ calorē naturalē ⁊ spūm a corde: ⁊ vnū quodq̄ eoz principiū hz virtutis q̄ alijs tribuit. Sz cerebz quidē prebet sensū ꝑm quosdā absolute ⁊ ꝑm quosdā nō absolute/ ⁊ epar ē p̄ncipiū nutrimēti ꝑm quosdā absolute ⁊ ꝑm quosdā nō absolute.

De mēbri aūt suscipientis ⁊ nō tribuētis inuentiōe nō dubitam⁹ sicut caro est que sentiēdi virtutē ⁊ vite suscipit ⁊ nō est alicuius virtutis principiū quam alij vllo mō tribuat. De alijs vero duab⁹ diuisionis partibus in vna earum medici a magno philosopho⁹ diuersificati sūt. philopho⁹ nāq̄ magn⁹ dixit q̄ mēbz tribuēs ⁊ recipiēs est coz ipsū. n. ē oīuz virtutū p̄ma radix ⁊ oibus alijs mēbris suas tribuit virtutes quib⁹ nutriūtur ⁊ vīūt ⁊ quib⁹ cōprehendūt ⁊ quibus mouēt. Medici aūt ⁊ quidā p̄mor̄ philosophoz has virtutes in mēbris partiti sūt ⁊ nō dixerūt q̄ sit mēbrū tribuens ⁊ nō suscipiēs. Et philosophi quidē sermo cū subtilit certificatē veratioz. Sz medicoz sermo in p̄mis cū attendit est magis manifestus. postea in alia diuisionis parte diuersificati sunt medici inter se ⁊ philosophi inter se. Una eni secta dixit q̄ ossa ⁊ caro nō sentientia ⁊ coz silia nō ꝑdurant nisi per virtutē ꝑpriā que sūt in eis q̄ nō ab alijs p̄ncipijs eis influxerūt. Sz p illas virtutes cū nutrimētū eis trāsmittitur sibi sufficiunt ⁊ nz ipsa alij rei virtutē tribuūt: nz etiā alīd mēbz eis aliā tribuit virtutē. Alia vō secta dixit q̄ virtutes iste nō sunt eis p̄opriē: sed ab epate ⁊ corde in generationis p̄ncipio eis influxerūt ⁊ in eis quiete p̄mānerūt. Medico tū nō attinet ut in sequēdo demōstrāna p̄cedat argumētatiōe. vñ de his duab⁹ diuersitatibus ad veritatē exitus p̄uenīat: nz pz ei sentia ad hoc inquātū ē medic⁹ nz hoc ipsū in aliqua suarum p̄scrutationū ⁊ suarū actionū ipedit. Debet aūt scire ⁊ credere in diuersitate p̄ma q̄ nō est ei curādū vtrū coz sit p̄ncipiū sentiendi ⁊ motionis cerebroz: ⁊ virtutis nutritiuē epati aut nō sit. Cerebrum nāq̄ siue p se siue post coz hēat p̄ncipiū aliquā gr̄ionū existit cōpatione aliōz mēbroz. ⁊ epar simili actionū nāliū nutrientū p̄ncipiū existit aliōz mēbroz cōpatione. ⁊ de alia quidē diuersitate oz scire ⁊ credere q̄ nō ē ei curandū vtrū virt⁹ nālis in tali q̄le ē os in principio gr̄ātiōis ab epe venerit: aut ꝑ eaz ꝑ suamet cōplione mētur aut nihil sit: coz. Sz debz credere q̄ hec virtus ad ipsū nō ꝑfluit nisi ab epe: nā si inter ea via clauderet̄ ⁊ os nutrimētū aptū haberet̄ eius actio destruēt̄ quēadmodū fit in sensu et motu. cū nerv⁹ qui ꝑuenit a cerebro stringit. virtus vero illa ossi nālis facta ē dū ei⁹ p̄mānerit cōplio. et tūc quidē explanabit ei dionisi hitudo: ⁊ videbit mēbra p̄cipalia que sūt: ⁊ mēbra p̄cipalibus deseruientia ⁊ mēbra nō p̄ncipalia absq̄ seruitio. mēbra vero p̄ncip alia sūt mēbra que p̄mārū virtutū q̄ i coꝑe existūt que ad hoc sunt necessarie vt singula re aut spēs ꝑdurēt p̄cipia hñt: ꝑm vero singularis durabilitatē sunt tria p̄ncipia. Coz quidē est p̄ncipiū virtutis vite: ⁊ cerebz quidē ē p̄ncipiū virtutis sentiēdi ⁊ mouendi: ⁊ epar quidē ē p̄ncipiū nutriēdi. Sz ꝑm spēi durabilitatem sūt p̄ncipalia hec tria ⁊ etiā aliud quartū qō spēi exit ꝑpriū ⁊ sūt testiculi qui vni rei sūt necarij ⁊ ad rē aliā muatiui. Mecessitas ergo ē ad ꝑma generādū qō genelogiā conservat. Jnnamētū vero ad hoc vt cōplemētū forme detur ⁊ ꝑplio masculina ⁊ feminia cōseruet: q̄ spēb⁹ aīalis accidētia sūt inseparabilia: ⁊ nec sunt ex reb⁹ inanimalitatis eēntiā ingredientibus. mēbroꝝ vō deseruientiū alia sūt que seruitute deseruiūt preparatoria alia sunt q̄ seruiūt seruitute latoria. Et ꝑpatoria quidē seruitus vocat vtilitas. latoria vero seruitus absolute vocat. Seruit⁹ aūt ꝑpatoria ē anteq̄ ꝑncipale opetur: ⁊ latoria seruitus postq̄ principale opatur. Cordis vero seruies prepator ē sicut pulmo ⁊ eius seruies lator ē sicut arterie. Cerebri vero seruiens prepator sicut epar ⁊ alia nutrimēti mēbra ⁊ custodie spūs. ⁊ lator ē sicut nerui. Epatis vō ꝑpator seruiens ē sicut stomach⁹: ⁊ lator ē sicut vene. Et testiculoꝝ quidē seruies prepator sunt sicut mēbra que anteq̄ ipsi generāt spma. Sz coꝝ seruies lator ē virga in viris ⁊ vene que sūt inter eos ⁊ ipsā: ⁊ i mulier⁹ sūt vene q̄ sperma ad locū cōceptionis ipellūt ⁊ mulieres insup hñt matricē ꝑ quā spmatis cōpletur vtilitas. Gal. aūt dixit q̄ mēbroꝝ alia sūt que opationē tū efficere hñt: alia que innamētū tū ⁊ alia sunt q̄ opatiōem ⁊ innamētū hñt. ꝑmū est sicut coz. scōm ē sicut pulmo. tertiū est sicut epar. Dico aūt q̄ ꝑ opatōem oz intelligi illud qō cū resolū mō opationū in vita singularis ingrediēdū cōplex. aut in speciei ꝑmanentia sicut cor in generatione spiritus. Et per innamētū oz intelligi illud qō ꝑparat ad alterius mēbri opatiōem suscipiēdā ⁊ tūc erit operatio cōpleta ad dandā singulari vitam aut spēi ꝑmanētiam quēadmodū pulmo aerez ꝑparat. Ipsum vō epar ꝑm suā pficit ꝑmo digōem ⁊ digestiōi tertie: ⁊ q̄rte apparatū ꝑstat ergo iāntū digestioné sedam adeo ꝑfectā efficit quo ad sanguis ad ipsmet nutriēdū sit bon⁹ actōem opatū est. Et inquātū opatōez efficit q̄ in alia expectata opatōe auxiliatur innamētū efficit. Et etiā denuo dicem⁹ q̄ mēbroꝝ alia sūt q̄ generāt ex spmate q̄ sūt filiū ptiuz mēbra ꝑter carnez ⁊ adipez: ⁊ alia sūt q̄ ex sanguine generātur sicut adeps ⁊ caro: qō eniz est ꝑter hec duo ex duobus generatur spermatib⁹ masculoruz sperma ⁊ spermate mulierū. Sz ꝑm sermonē ei⁹ qui de sapiēt⁹ verificauit: de spmate masculi generāt sicut generat caseus de coagulo: ⁊ de spmate mlieris generat sicut caseus generat de lacte: ⁊ sicut p̄ncipiū coagulatōis est in coagulo ita p̄ncipiū coagulatōis foz mest in spmate viri. Et sicut p̄ncipiuz coagulationis est in lacte ita p̄ncipium coagulatōis forme. s. virtutis pacientis est in spermate mulieris: ⁊ quēad

modū m vnumquodq; duorum coaguli videliz
t lactis est pars substantie casei q fit ex eis: ita, vnum
quodq; duoz spmatū est ps substātie embzionis.
hoc aūt vbū nō paz imo multū verb Gal. est ptra
rū. Sibi nāq; videt q; cuiq; duoz spermatū incst
vtus coagulatiua t vtus coagulationē suscipiens
et propt hoc nō se, phibet qn dicat q; vtus coagula
tiua in masculis est fortioz t vtus coagulationē su
scipiens est fortior in feminis. Quali autē sermo
in hoc certificetur inuenit in nostris libris q sunt de
sapiētijs radicalib⁹. Postea vo sanguis q in tpe
menstruoz a muliere sepabat fit nutrimentū. Sed
alia ps eius est q in similitudinē puertitur substātie
spermatī t mēbroz q ex eo generātur t erit nutrimē
tū augmētans ipm. Alia ps eius est q nō nutrimē
tū fit adhuc: sed ē puenies vt coagulet ad implenda
loca mēbroz pmoz vacuaz fit caro t adeps. t alia
ps ei⁹ est superfluitas q nulli haz duaz rerū est bona
et remanet vsq; ad horā ptus quā vtpote natura su
perfluam expellit. Cuq; infans parturitur sanguis
quē ipse⁹ epar generat hui⁹ sanguinis vices supplet
et generat ex eo qō ab illo sanguine generabat. Et n
caro qdē ex sanguine generat spūso quē caliditas et
siccitas coagulant. adeps vo ex ei⁹ aquositate t vn
ctuositate generat quaz frigiditas coagulat ideoq;
ipsam caliditas resoluit. Liēbra aūt q ex spmate
sunt creata cū solutionē continuitatis patiunt certa
ptinuitate nō restaurāt nisi pauca ex eis t in paucis
habitudinib⁹ t in etate puericie sicut ossa t rami ve
naruz pui. nō eni magni neq; arteriaz. Cū eni aliā
eoz ps scinditur nihil loco eius nascit. t hec qdē
sunt sicut ossa t nerui. Illa vero q ex sanguine sunt
creata renascūtur post perditionē suam t ptinuant
tali substantia q̄lis sunt ipsa sicut caro. Et illud qdē
qō est creatū ex sanguine in quo adhuc vtus existit
spermatis dū nondū inter ipm t spermā tps incest
fit nisi paruū: illud mēbz qū tollit nec nasci potest
sicut dentes in etate pueritie. Cuz aūt sanguis ad aliā
puer sus fuerit pplexionē nō nec renascet. Et di
cemus etiā q; mēbroz sentientiū mobiliū plerūq;
motus t sensus sū pncipiū est vnus neru⁹ t plerūq;
separantur: t erit pncipium cuiusque virtutis ner
uus. Et etiam dicen⁹ q; omniū interioū q̄ pan
niculis sunt inuoluta: panniculus ex vno pānículo
rum pectus: aut ventrē cooperientiū nascit. Oz eoz
que in pectore sunt pāniculoz origo sicut diaphra
gmatis t venarū t arteriarū t pulmonis est ex pan
niculo interioze qui costas tegit. t membroz quidez
et venarū que sunt in ventre pānículi oriuntur ex su
phac q interius ventris cooperit musculos. Dia
quoq; mēbra carnosa sunt aut viscosa sicut caro q̄ ē
in musculis: aut villis carēcia sicut epar: t null⁹ qdē
motus fit nisi p villos. Voluntarius vero motus fit
causa villozum qui sunt in musculis. t naturalis sicut
motus matricis t venarum. Et cōpositus sicut
motus transglutiendi fit villis proprijs per formaz
ex situ longitudinis t latitudinis t transuersionis

Attractioni vero sunt villi qui in longitudine p
tenduntur. t expulsione villi qui in latitudinē tēdūt
pstringentes. t retentorij villi q ex trāsuerso vadunt

Membrozum autem que vnam habēt tunicā sicut
venaz t vesice tres villoz spēs adinuicem sunt texte
Et membroz que sunt ōitas habentia tunicas villi
qui in latitudinem tendunt semp in extrinseca exiūt
eoū tunica t alij duo in tunica eoz extrinseca. Illi
tñ qui in longitudine ptēduntur ad superficiē ma
gis declinant extrinsecam. Quitaliter nō creati fue
runt nisi ne attrahendi t expellēdi villi simul existāt.
imo melius est vt villi attrahendi t retinendi sunt si
mul nisi i intestinis. nō eni multa idigēt retētiōe sed
attractōne t expulsione. t dicemus etiam q; mēbro
rum neruosoz corpora a sui substātia aliena ptinē
tium. alia sunt que vnā habent tunicā t alia q̄ duas

Que autē duabus consistunt tunicis nō talis crea
ta fuerūt nisi propt iuuamenta multa. Quoz vnuz
est multa necessitas multe custodie fortitudinis sue
corporeitatis ne fundantur causa fortitudinis mo
tus eius qō ptinetur i eis sicut arterie. Secundū est
multa necessitas multe custodie in re corporis qō in
eis est reconditum ne resoluatur t egrediatur. Re
solutionis vero timor prouenit causa sue raritatis si
vnam haberet tunicam. Et exitus timor est ideo q;
propt hoc etiam ad scindēdū essent apte t hoc qui
dem corpus qō in eis est reconditū est sicut spiritus
et sanguis qui in arterijs sunt reconditi in quoz cu
stodia valde est studendū t de quibus timetur ne, p
nihilo recedant. Spiritus quidē propter resolutio
nem: t sanguis quidē propt fūsurā. ex hoc nāq; ma
ximū timetur malum. Tertium est quoniā cum ali
cui membro fuerit necessariū vt fit ipsius attractio t
expulsio motu vehemēti factū est vnicuiq; earū sin
gularit instrm sine pmixtione t hoc est sicut stoma
chus t intestina. Quartū est qñ cū voluntas fuerit
vt vnaquaq; mēbri tunica opationi que est ei, ppa
sit preparata: t vnsqueq; duarū operationum acci
derit propter cōplexionē ab alterius opationis cō
plexione diuersam fuit melius inter eas diuidere sic
stomachus in quo fuit volūtas sentiendi vtutem cē
quod quidē nō fit nisi p membro neruoso: t digerē
di qō similiter nō fit nisi p membra carnosum.

Vnicuiq; igitur harū duaz rerum tunicā posue
runt p se tunicā neruosam virtuti sentiendi t tunicā
carnosam digestioni. Et natura quidem intrinsecā
tunicā fecit neruosaz t extrinsecam carnosam. Pos
test nāq; digerentis operatio ad id qō digestum est
in potētiam sine occursu peruenire. Sentiēs vo id
quod sentitur nō potest sentire nisi obuiando ei sen
su videlicet tactus. Et dicemus etiam q; sunt q̄
dam membra quorum complexio sanguini nō est
propinqua: ergo indiget sanguis in eoū nutrimen
to multotiens conuerti sicut carnis: qua propter in
eam neq; foramina facta fuerunt: neq; ventriculi in
quibus aliquanto tempore nutrimentum qō ei di
geritur imo retur: t deinde caro ex eo nutriatur: im
mo illico cū ei nutrimentū occurrit in ipam conuer
titur. Et fiit ex membris quedam quoz complexio

a sanguinis pplexione valde est remota. ¶ Ideoq; cum necesse fuerit sanguinem ea nutrire oportebit vt in similitudinem substantie eorum nullus cōuersionibus ordinati cōuertatur sicut os: quapropt in creatiōe ante vnum positum fuit foramen quod eorum nutrimentū tanto contineat tempore quanto illud in eorū similitudinem conuertatur: sicut in osse cruris ⁊ adiutorij: a ut foramina multa in ipsis diuisa: sicut in osse mandibule inferioris. Et membris q dē que sic sunt necesse est vt nutrimēto ampliori ꝯ eis tūc sit necesse repleant: vt paulatiz ⁊ paulati pce dant illud in sui silitudinē puertēdo. ¶ Mēbra aūt fortia sup fluitates suas ad mēbra debilia sibi vicina expellūt sicut cor ad ascellas: ⁊ cerebrū ad loca q̄ sūt post auriculas ⁊ epar ad inguina.

¶ Capitulū pmū sūme pme doctrine qnte: ⁊ est sermo vniuersal de ossibus ⁊ iuncturis.

OPortet q̄ ossū que sūt in corpore: alia sunt que sunt sicut fundamentū: qm̄ sup ea est corp̄ fabricatū sicut spōdiles dorsi. Spondiles nāq; ille corpis sunt fūdamentū sup quas ipm fabricatū est quemadmoduz nauis sup lignū fabricat qđ in ea pmū ponitur.

¶ Et alia sunt q̄ sunt in corpe sicut clipeꝰ ad mendū sicut os cranei ⁊ alia q̄ sunt sicut arma quibus bellatores impediētes repellūtur sicut ossa que vocant ſmenia: ⁊ sunt ossa q̄ sunt sup spondiles dorsi sic̄ spine. ⁊ alia sunt quib⁹ iūcturarū vacuitates replentur sicut ossa sisamina: que inter ossa digitoz existunt: et sunt alia que sunt ad corpa suspendenda que suspensione indigent: sicut os laude assilatū: qđ ē musculi gutturis lingue: ⁊ alioz suspensoriū. ¶ Dia aūt ossa corpis sustentaculū sunt ⁊ erectio. Et ossa qdē que ad sustentandū tantū sunt: aut defendendum ⁊ ad membra mouenda necessaria nō existūt solida facta fuerunt licet sint in eis vacuitates ⁊ foramina pua ⁊ pori q̄ fuerūt necesse in eis esse: corpore vo q̄ ppt motū etiā necessaria fuerūt in q̄ntitate cōcauitatis augmentū factū fuit ⁊ ipsoz cōcauitas in medio eorum posita fuit ⁊ vna: ne corpus eiꝰ receptaculi nutrimēti puis ⁊ sepatis indigeret qm̄ lapsum inde fieret imo durū factū est eiꝰ corpus ⁊ ipsius nutrimentum qđ est medulla in eiꝰ interiore est aggregatum iuuamentū igitur additōis ꝯcauitatis intrinsece ē vt sit leue. ⁊ iuuamentū vnitatis cōcauitatis intrinsece est vt sit corpus ipsius duriꝰ ⁊ indurātici sui corpis iuuamentū est ne in hora fortissimoz motuū rūpatur: ⁊ iuuamentū medulle que est in eo est vt nutriat ipm sicut ante declarauimꝰ: ⁊ vt ipsum semp molli ſiceret ne frangat: ideo q̄ motus ipm exsiccat ⁊ vt sit ventrē habens ⁊ forte ⁊ solidū. ¶ Cōcauitas vo minor est: cū firmitudo magis est necessaria: ⁊ est maior cū plus necessaria est leuitas. ¶ Ossa aūt porosa facta fuerunt sicci nutrimēti: qđ noiauimꝰ causa: ⁊ propter additionē necessitatis causa rei alicuius q̄ necesse est vt in ea penetret sicut odor qui cū aere attrahitur in osse collatorio similī ⁊ cerebri superfluitates que p ipm expelluntur. ¶ Dia vero ossa vicina sunt ⁊ iuncta neq; inter aliq̄ os ⁊ os qđ ipm sequitur magnū existit spaciū. Inter aliq̄ tñ eorū inuenit spaciū puū qđ cartilaginosa implent lagualiq; aut cartilaginib⁹ silia q̄ propē iuuamentū creata fuerūt ⁊ propē qđ ⁊ cartilagines. Et vbi quidē de iuuamēto illo nō est curandū iūctura inē ea sine labicata. i. vacuitate facta fuit sicut in mandibula inferiori.

¶ Vicinitates vero que inter ossa existunt multis sunt modis. Sunt enī ossa quoz vicinitas est vicinitas iūcture laxe: ⁊ sunt alia quoz vicinitas ē iūcture nō laxe neq; multū stricte: ⁊ sunt alia quorū vicinitas iuncture multū stricte est vicinitas sine aut alondrusa: aut nullaq̄ac. ⁊ iunctura qdem laxa est cuiꝰ vnū ossiū suoz suis motib⁹ facile potest moueri ita q̄ os nō moueat sicut est iunctura rasete cū ascid. et iunctura dura non valde stricta est illa cuius vnius ossiū motus p se nō est facil' neq; est nisi quoddam modicū sic̄ iūctura q̄ est inē rasetā ⁊ pectinē aut iunctura q̄ inē duo ossa pectinis. Iūctura vo valde stricta ē illa cuiꝰ nullū ossiū vllo modo moueri potest sic̄ iūctura thoracis. ⁊ fixa qdē est cuiꝰ vnū ossiū hz additamentū ⁊ aliud hz foramē in quo figit illō additamentū fixiōe in q̄ nō mouet sic̄ dētes in suis ortibus. ⁊ almodrus qdē est cuiꝰ vnū quodq; ossiū hz vacuitates ⁊ dētes sic̄ serra: ⁊ dentes vniꝰ tali sūt prepati q̄ alterius ossis vacuitates ingrediunt quēad modū errarij eris tabulas pponūt: ⁊ hec qdē iūctura vocat ferē seu adozē: sic̄ sunt iūcture ossiū cranei.

¶ Et mulsaq̄ac qdem alia est q̄ in lōgitudine est cōnexa sic̄ iūctura q̄ est inē duo ossa aseid. alia ē q̄ in latitudine pūnatur sicut iuncture spondiliū inferioz ex spondilibus dorsi: eaz eni q̄ supius sunt iūcture non valde sunt stricte.

¶ Ca.ij. de anatomia cranei

OMniū quidē ossium cranei iuuamentū est q̄ sunt vt clipeus cerebri ipm cooperientia et ab oībus malis defendentia. iuuamentū vero q̄ mīa creata fuerūt: ⁊ nō fuit vnū tñ os in duas partitur sūmas: quarū vna considerat in cooperatione eiꝰ qđ ipm os colligit. ¶ Prima vero sūma in duo diuiditur iuuamēta: vnū est q̄ si craneo impedimētū in vna sui parte euenerit fracture aut putrefactionis nō erit toti craneo cōmunis quemadmodū cēt si vnum foret os. secundū est ne in ptibus vniꝰ ossis diuersitas in duritie ⁊ mollitie ⁊ raritate ⁊ spissitudine et subtilitate ⁊ grossitie habeatur. Et hec quidem diuersitas est necessaria propter intentōnem quam in proximo facturi sumus. Sūme vero secunde iuuamenta sunt que per adozem complentur. Quorum quedam sunt que sunt in comparatione ipsius cerebri. vapores enim grossi qui ab eo resoluti egredi non valerent si esset vnum os: egrediendi autem habent viam in adozem que ab eo separantur vt cerebrum propter resolutionē mundificetur ⁊ aliud ē in pparatione eiꝰ qđ de villis neruoz a cerebro egre

dā qui p mēbra capitis nadūt ut nīā hēant. t sunt alia duo iuuamēta cōia inter ossa t inter alias duas res vnū est in cōparatione venarū t arteriarū qui interius ingrediuntur in capite vt viā habeāt: t aliud ē in cōpatione dure matris spisse t grauis ut alique eius partes cū adorē tencant t cerebro cleuent ne ei grauamen inferant. Et hō quidē naturalis figura ossis est vt sit rotundū ꝓpter duas res t duo iuuamēta vnū ꝓpter ꝓpationē ad interi⁹: figura nāq; rotūda est maioris dimēsiōis ea quā recte linee ꝓphēdūt figure cū eaz cōprehensiones equales fuerint. t aliud ē in cōpatione ad exterius: qm figura rotūda ꝓpter ipulsiōes nō ptīt quēadmodū angulos hñtes patiunt: t ipsum quidē licet sit rotundū in longitudine tm factū est qm origines neruoz a cerebro in longitudinē sunt posite t sic oz ut nō coangustentur: t duas hz eminētias ante t retro ut nerui descēdant qui descēdunt ad frontē t ad nuchā. t hec q dē figura tres veras hz adorē t duas hz mendosas t in primis vna adorē fronti est cōicans arcualis hoc mō. L. t vocat coronalis. Et alia adheret adorē que directe transiēs in lōgitudinē diuidit caput in quo media t p se cōsiderata uocat sagittalis t inquātū est ptigua cozonali vocat nernalis: t hmōi quidē figura arcui similat: in cui⁹ medio linea recta perpendicularis est erecta que est hoc mō. Et adorē tertia inter occiput t basim ipsius cōis existit: cui⁹ puncto cū ipsa sit fm figurā anguli extremitas sagittalis continuat: t vocat adorē laude eo q laude litere grece silis existat qua est ita. Lūq; duab⁹ adorē quas prius noiauim⁹ ptinuat fit figura talis. Due vero adorē mendose fm capitis longitudinē ptēse sūt vtriq; equidistantes sagittali que ꝓfunditate integra in ossibus nō ꝓfundant: t he due corticales vocātur. Mō naturales aūt capitis figure sūt tres vna ē vt āterioz eminētia minuat: t ꝓpterea de adorē admittat adorē cozonalis. Et alia ē ut posterioz minuat eminentia: t ad hoc de adorē pdatur adorē laude. t tertia ē vt vtreq; perdāt eminētie t fiet cap vt spera longitudinē t latitudinē habēs equales: ō hac quidē figura sūmus medicorū Gal. dixit q ꝓpterea q dimēsiones in ea sunt equales oportuit hz qualitatē vt dimensiones adorē essent equales: hz diuisiones adorē in hmis erāt tres vna in lōgitudine t due in latitudine. erit itaq; in hac adorē vna i longitudine t silr adorē vna in latitudine. Et erit adorē quidē latitudinalis adorē in medio latitudinis ab aure ad aurem sicut longitudinalis adozem in medio longitudinis. dixit etiaz sūmus medicorū. Gal. Ip possibile ē caput aliaz figurā quantā nō nālē bere scilicet ita vt sit longitudo minoz latitudine nisi ō nē triculis cerebri aut de ipsius cozore aliquid minuretur. quod qdē vite ē ītrū t ꝓfis ꝓhibēs bonitatem. Et hic quidē primi medicoz. Hypocratis dicta concessit qui dixit capitis figuras quattuoz tantum existere.

Ca.iij. de anatomia eius qō ē sub crāneo.

Capud post hoc quiq; hz ossa: quoz quattuoz sunt ut parietes t vnū ē sicut basis. hi aūt parietes cū eo facti sī duriores eo q cā sus t pcussiōes ad eos fm plūmū tendūt: t qz necesse fuit vt crancū cēt rarū factū ē meditullū silr raruz ꝓpter duas res. vna ē ut vapozes inde egrediāur q̄ resoluūtur: t altera ne grauamē cerebzo inferat. t ō parietib⁹ quidē posterioz durioz factus ē eo q a sensus custodia ē remot⁹. Paries primus ē os frontis cui⁹ superioz termin⁹ ē adorē cozonalis t inferioz adorē que ab vna extremitate cozonalis ꝓcuniēs trālit super oculos apud supcilia t continuat eius finis alij extrēitati cozonal. alij vō duo pietes q a dextra sunt t a sinistra sūt ossa i quib⁹ sūt aures t vocātur petrosa, ꝓpter sui duritiē. Quoz vnūq; qz terminat supius ad adorē cozonalis t inferi⁹ ad adorez q̄ puēit a sūmitate adorē laude t ptēdit vsq; ad cozonalem t a b interioū pars cozonalis t posterius pars adorē laude. Quartū vero parietem terminat superius adorē laude t inferius adorē que ē cōis int ca put t paxillū t iūgit inter duo extrema laude. Basis autē cerebri est os qō omnia alia sustinet ossa et vocatur basilare: qō quidē durū ꝓpter duo iuuamenta fuit creatum. vnū est q duricies ad porādū iuuat: t aliud qō durum mīn⁹ suscipit putrefactionem supfluitatum: t hoc qdez os sub supfluitatib⁹ q̄ sup ipm semp descēdūt positū est. ideo fuit meli⁹ ipm eē durū. In vnaquaq; ptera duoz tēpoz pte sūt duo ossa dura q̄ coopiūt verū qui trāsu in tēpe. Quoz sit⁹ ē fm lōgitudinē tēporis ex transuerso: t vocātur hec duo ossa paris.

Capitulum.iiij. de anatomia ossiū mandibularum, t auriuū.

Ossium quidē mādibule t tpis numeruz declarabim⁹ adorē mandibule declarādo. t dicemus q superiorē mandibulaz terminat superi⁹ adorē cōis inter eā t frontē transiens sub supercilijs a tempore ad tempus. Et infe rius terminant eam dentium origines: t a duabus partibus adozem que a parte auris venit cōmunis inter eam t os basilare quod est retro post dentes. Deinde alia extremitas que est eius finis videlicz qz eminendo ad domesticam parumper declinat. t est adozem que diuidit inter hec t adozem quam nominauimus que est illa que in longitudine super patū secat. Isti quidem eius sunt termini. Adorē vero terminos eius ingredientium quedā est que secat in longitudine qd in palato est sup: remū. t alia adorē est que incipit inter duo supercilia t vadit ad oppositū que est inter duos dentes duales. t ē adorez que in principio incipit hui⁹ adorē t descēdēdo declinat ab ea ad oppositōnē q̄ est int quadruplū t caninū a dextra: t alia qual illa a sinistra. Ex his qdez trib⁹ adorē scilicet media t duabus extremis inter oppōnes originū dentiū predictoz fiunt duo ossa

triangula. sed triangulorū bases nō sūt apud dēctiū origines: sed ante hoc fiūt i medio adoręz secās circa basim nariū tres cuiz adorē hāc secātē i locis pdcis trāseunt. ꝛ fiūt sub duob⁹ triāgulis duo ossa quoꝝ ambo hoꝝ triangulorꝝ ꝛ origines dentiuz ꝓtinēt bases ꝛ duas ptes adorem extremaꝝ: ꝛ vnuz os sepat ab alio illud qđ de media adorem descendit. ¶ Jn vnoquoqꝫ ergo illoꝝ duoꝝ ossiuz sunt duo anguli recti apud banc adorē secantem ꝛ acutus ei⁹ apud duos cānos ꝛ expansus eius apud nares. ¶ Et de adorem mandibule supioris est adorez q̄dam que descendit ab adorem cōmuni supiori ꝛ ad ptem dirigitur oculi: ꝛ cuz puenit ad orbitaz in tres sepatur ramos: quoꝝ vnus pgreditur sue adorem que cuz fronte est cōis ꝛ super oculi orbitaz donec supcilio ꝓtinctur. ¶ Et alia adorez est sub ea ꝛ silr cōtinuatur preter q̄ orbitaz non ingredit. ¶ Et alia adorez tertia silr ꝓtinuatur postꝫ orbitaz ingreditur. ¶ Et quic quid de illis iferius existit in cōpatoe adorez que est sub supcilijs longius est loco ꝫ illud qđ superi⁹ tāgit. os ⁹o qđ adorem prima triuz sepat est maius: ꝛ post illud qđ sepat secunda. Nasi aūt iuuamēta manifesta sūt que sunt tria. vnuz est qm̄ cum foramine qđ est in eo in odoratoe iuuatd onec pl⁹ aeris in eo ꝓtineatur. ꝛ ertepet pu⁹ꝫ in cerebꝝ penetret. hz enim plim aeris q attrahit ad pulmonē vadat magna ei⁹ ps ad cerebꝝ esse tendit. Et cuz aeris etiaz attracti one cuz quis odorare vult mult⁹ in vno loco aer coram instrumēto odoratus adiūgit: ut sit apphensi⁹ pl⁹ ꝛ copiosioꝝ. ¶ Jn vno igit iuuamēto sunt hec tria iuuamēta. Secūduz aute est qđ ad ifas iuuat distinguēdas: ꝛ ut eaꝝ exit⁹ sit facilis i incisione ꝛ nē totus aer apud locum cui ifarū accidit incisio ꝓximatur sed fm mensuraz. Et hec duo iuuamēta in vno consistunt iuuamēto. Et tāū est qđ facit nas⁹ in mēsuratoe aeris haꝝ ifaꝝ ꝫtum illud qđ facit foramen pfozatuz absolute post fistulam qđ nihil obturat. Tertiū ⁹o est ut supfluitates a cerebꝝ egrientes tegmētuz ꝛ defensionē a visib⁹ habeant. ꝛ etiā est instrumētuz iuuatiuū ad ipsas excutiēdas cū exsufflatione. Et ossiū gdez nasi ꝓpositō ex duob⁹ est ossib⁹ ad modū duoꝝ triāgulorꝝ quoꝝ duo anguli supins ꝓcurrūt ꝛ bases apud vnū angulū se cōtigūt tm duos sepant āgulos: ꝛ vnūqđqꝫ duoꝝ ossium vnicuiqꝫ duarū adorem supponit extremaꝝ ꝗs nominamꝰ. ꝛ super duas coꝝ iferiozes extremitates sūt due cartilagines molles. ¶ Et inter eas fm lōgitudiez adorē medialis ē cartilago cuius supioꝝ ps iferioꝝ est durioꝝ q̄ tota alijs duab⁹ cartilagīb⁹ durioꝝ existit. hui⁹ ⁹o medie cartilaginis iuuamētuz ē vt nasus in duas ptiat nares: ió vt cuz ad cerebrum supfluitas descēdit fm plim ad vnaz earuz dclinet ꝛ ñ totam attrahendi aerez viaz obturet: q̄ ad cerebꝝ aerem defert q̄ qđ ibi de spiritu existit euēctat. Duaꝝ ⁹o cartilaginū extremaꝝ iuuamētū tres res existūt: vna ē iuuatiuū oīb⁹ cartilagīb⁹ q̄ sup oēs ossiū existūt extremitates cōe: qđ iā executi sum⁹. ¶ Et scōa ē ꝛcrpādit ꝛ dilatētur si necesse fuerit aerez supfluetatrahere aut expellere. Et tertia ē ut ad vapoꝛē excutiēduz cū suo motu ꝛ quatiōe ꝛ tremoꝛe iuuet cum exsufflauerit. Et duo qdē nariū ossa facta fuerūt minuta ꝛ leuia: qm̄ leuitas magis ē hic necia ꝫ firmitudo ꝛ ꝓpiue quia a mēbroꝝ cōtinuitate sūt sepata que no cuméta sūt recipiētia ꝛ sunt posita cū custodia sensus. ¶ Ossiū vero mādibule iferioris forma ꝛ iuuamētuz scita sunt. ex duobus nāqꝫ cōsistit ossibus q̄ stricta sub mēto ꝓiecit ūctura. Et in summitate cuiusqꝫ duoꝝ aliozū extremozū eoꝝ secando facta est serratura curua q̄ cū additamēto ei ingeniose ꝑparato cōponit: quod exosse nasci qđ ad eam puenit q̄rū vnaquecꝫ ligamētis fuit ligata.

¶ La. qnū de anatomia dentiū.

Dentes qdē sunt. xxxij. ētamē cum contingit quosdā hoies nō habere neguegidū qui sunt quattuoꝝ extremi ꝛ tūc nō erunt nisi. xxviij. Eoꝝ vero duo sūt duales ꝛ duo q̄drupli supius: ꝛ totidē inferius ad icidendū: ꝛ duo canini superius ꝛ duo iferius ad frāgendū ꝛ molares ad molēduz ab vtraqꝫ supiozes ꝛ iferiozes quattuoꝝ aut. v. Et hui⁹ totiꝰ sūma est. xxxij. aut. xxviij. q̄ttuoꝝ duales: ꝛ q̄ttuoꝝ quadrupli: ꝛ q̄ttuoꝝ canini: ꝛ octo molares: et quattuoꝝ neguegid. ꝛ neguegid. quidē fm plim nascūt i medio tpis augmēti ꝛ hoc qdez ē post spūatis emissionē ꝛ añ cōsistentiā: qm̄ cōsistētia ē circa. xx. annos. Jdeoqꝫ dentes isti sensus vocant. ¶ Et dētes etiā hūt radices ꝛ capita acuta q̄ in foramib⁹ figuntur ossiū duaꝝ mādibularū in qbus cōsistūt. Et super marginē cuiusqꝫ foramis additamētū magnū rotūdū ouū quod dentē circundat ꝛ stringit ut ei⁹ fortioza sint ligamēta. ¶ Unusqsqꝫ vero dētium ꝓter molares vnū habet caꝑ. Sed molarū in iferiori mādibula fixoꝝ quisqꝫ ad min⁹ hz duo capita ꝛ ē etiā cū habet plura ꝛ ꝓpiue neguegidū q̄ quattuoꝝ habēt capita. Sed fixoꝝ i supiori mādibula quisqꝫ ad min⁹ ria habet capita ꝛ fōtassepla ꝛ ꝓpe neguegidū q̄ plura hūt capita. capita ⁹o molariuz fca sūt: quoniā sūt magni ꝛ qm̄ coꝝ opatio est maiō Et supioꝛ⁹ qdē additamēta sūt eo q̄ sūt suspensa ꝛ q̄ grauitas facit eos ad oppositionē ptis suoꝝ capitū declinare. Jnferioꝝ vero pōdera ossitas ifixioni coꝝ nō existit cōtraria. ¶ Nullū ꝓterea ossiū vllo modo sentit ꝓter dentes. Sal. n. dixit q̄ expimētū nobis demōstrauit, eos sensū habere de quo natura sollicita fuit: ꝛ fecit ipm cuz virtute q̄ a cerebro prouenit. Jccirco vt ipsi enam inter calidum ꝛ frigidum discernant.

La. vi. de iuuamento dorsi.

Dorsū ꝓpter quattuoꝝ iuuamēta fuit creatum. ¶ Unum est vt sit muche semita que in pmanctia aialis est nēcaria ꝓpter illud qđ in suo loco de nuche iuuamēto clare narrabim⁹. Hūc aūt sūmā aggregatā de eo referemus. ¶ Et hoc est q̄ si nerui oēs ā cerebro nascerētur esset necessarius caput multo maius esse quam sit: ꝛ sic grauaret supra tot um corpus. Nerno quoqꝫ esset necessariuz grandes peruansure spaciū ꝛ longuz: donec ad extremoꝝ

sine pueniret ⁊ ecr nocumetis expositus ⁊ ad incidē dū: ⁊ eius quidē logitudo ipsi⁹ debilitaret fortitudi nē ad attrahendus membra grauia ad ipsoz pricipia Ideoqz deus cui⁹ nomē sit bñdictum misericordiā egit facies ptē cerebri q̄ ē nucha ad inferiora corpis incidere licut canales a fonte quatē⁹ ex ea neruoz diuisiones a duob⁹ suis lateribus ⁊ eius extremo fm oppositiōem ⁊ vicinitatē cuz membris egrediant: postea factus est dorsus semita eius ⁊ custodia. Et scdz quidē est qñ dorsum est custodia ⁊ clipeus membroz nobiliuz que sunt posita coram ipso: ideoqz in creatione facte fuerunt ei spine ⁊ simenia. Et tertia ō cā q⁹ dorsū creatū fuit ut sit alioz ossiū pncipiū sic ligniū qd in exordio nauis pmo ponit cui alia ligna iūgunt secundo ⁊ annectunt. iōqz dorsuz durū creatū fuit. Et quartū ē ut possit hō stare ⁊ ad multas se mouere ptes. ideoqz dorsū de spondilib⁹ ordinatis factū est nō de osse vno: nz de ossib⁹ magnis. iūcture quoqz inter spondiles facte sūt nō laxe qñ stādi potentiā debilitarēt: nz valde stricte quoniā prohiberent inclinare.

¶ La. vij. de anatomia spondilium.

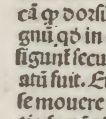

Spondili ē os in cuius medio ē foramē p qd nucha trāsit: ⁊ ē cū spondilis quattuoz: hz additaméta a dextra ⁊ a sinistra ⁊ a duob⁹ lateribus foraminis. ⁊ ea quidē que sursū tendūt sursū aspicientia dicūtur. ⁊ q̄ sūt infer⁹ tēdētia inferius aspicientia ⁊ inuersa: ⁊ est ēt cū additamēta sunt sex: quattuoz ab vna pte ⁊ duo ab alia ⁊ ē cū sunt octo. In his vero additamētis existit iuuamentū vt p'ea cōtinuitas que ē inter spōdiles cōtinuitate iuncturali ordinetur cū cōcauitatibus in quibusdā earū ⁊ capitibus buccellis similibus in quibusdā Sūt preterea ex spondilib⁹ que alia hūt additamēta non ppter hoc iuuamentū sed ppter defensiōem ⁊ clipeum ⁊ repullionem eius quod percurrat ⁊ sup ea texuntur horum additamentoz̄ gaméta: ⁊ sūt ossa ampla ⁊ dura fm spondilū longitudinē posita: Que autem ex eis retro posita fuerūt spine vocā tur ⁊ simenia. ¶ Et que ex eis a dextris ⁊ sinistris sūt posita vocantur ale. Ipsa vero sunt ad defendendū illud quod in longitudine corporis ⁊ neruis ⁊ musculis profundius q̄z ipsa ingreditur. Et quedaz ex alis que ad partē costarum tendūt. aliud ppriū habēt iuuamētū. Nō gdē est ut in eis crecnt vacuitates quibus capita gibbosa mirabiliter ligentur.

¶ In vnaquaqz enī ala ex eis sunt due vacuitates: ⁊ in vnaqua q̄z costa sunt duo additamenta gibbosa. ¶ Sunt preterea ex alis que duo habent capita ⁊ ale duplici similantur: ⁊ hoc quidem in spondilibus existit colli: cuius iuuamentum nunc nominabimus. Spondiles quoqz preter foramen mediuz alia habent foramina ppter illud quod ab eoz egreditur neruis ⁊ q̄d in eis egredit de venis. quedam aūt illoz̄ foraminū sunt que complentur in vna vnius spondilis eminenti a. ⁊ sunt quedaz coz que complentur inter duas spondiles cōiter. Et locus earum est cōis terminus qui inter eas existit. Et plerunqz est cum istud a duabus partibus. s. superius ⁊ inferius existit. Et plerūqz est in vna parte: ⁊ est etiam cum in vnaquaqz spondili est semicirculus. et est cum in vna earum est maioz: ⁊ in altera minoz et hec quidē foramina a duobus lateribus spondil posita fuerūt ⁊ non retro propt defensionis defectū illic eius q̄d egredit ⁊ ingredit ⁊ q⁹ pcussionib⁹ effz expositū neqz fuerūt posita anterius q⁹ in locis ecnt atqz corpus sua naturali pōderositate ⁊ suis etiā volutatiōs motibus declinat. Ideoqz motus debilitarentur. Et nō fuit possibile vt essent stricti ligamenti vt anterius egrederentur ⁊ postea retro redirēt fuit impossibile: qñ declinatio etiam esset sup neruoz̄ egressiones q̄ eis faceret coangustationē ⁊ nocumētum. Dis aūt additamētis q̄ pro defensiōe existūt superposita fuerūt ligaméta: ⁊ neruī ⁊ leuia facta fuerunt ⁊ lubrica ne tactu carni inferant nocumētum. Additamentoz quoqz coniūcturaliū de natura ē h Sunt enī adinuicē fortiter ligata ligaméto vehemēti vndiqz. verūtamen ligatura anterius est plus stricta ⁊ posterius plus laxa: qñ anterius curuari ⁊ cōflecti est magis necessariū q̄z posterius flecti ⁊ curuari: ⁊ propterea q⁹ ligamenta que sunt posteri⁹ facta fuerunt laxa ipleta fuerūt spacia que ibi, pculdubio fuit humoz̄ viscosis. Spondiliū aūt quedā sunt que valde bene ligant cū athachib: ac si cēnt vnum os creatum ad fixionē ⁊ quietē: ⁊ quedā sunt que sūt laxa ac si essent ossa multa creata ,ppter motum.

¶ La. viij. de iuuamēto colli ⁊ anatomia ossiū ei⁹

Collū fuit creatū ,ppter trachēā arteriam ⁊ trachea quidē arteria fuit creata ,ppter illud qd̄ narrabim⁹ de creatiōe eius iuuamentis in suo loco. ⁊ ,pterea q⁹ spōdiles colli ad sūmū superiores sūt delate sup eas que cū sint dorsi ⁊ sunt sub eis oportuit vt fuissent miores. Nō. n. defertur deferente leuius cē oz cum placuerit vt motus quidē sunt fm sapiēie ordinē. ⁊ qñ necesse fuit initium nuche grossius cē ⁊ mai⁹ sicut pcauitatū pncipiū eo q⁹ illud qd̄ ex diuisione neruoz̄ sup̄me parti ē ,p̄ prius est plus eo qd̄ ē ,ppriū eo qd̄ est inferi⁹ oportuit in spondilibus colli foramia magna ãpla fore: et q⁹ paruitas ⁊ foramis ãplitudo earū attenuauerūt corpa oportuit firmitudinis intentionem ibi affuisse qua illud qd̄ due res q̄s narrabim⁹ debilitauerūt emenderet: oportuit igit eas oibus alijs spondilib⁹ duriores creari: ⁊ q⁹ cuiuslz spōdilis earū corp⁹ fuit subtile creata fuerūt eoz simenia pua. Magna cui si creata forent spondiles cēnt expositē rupture ⁊ nocumentis eo q⁹ earū simenijs res occurrēt fortes. ⁊ q⁹ earū simenia fuerunt pua facte fuerūt ale earum magne duo duplicia habētes capita: ⁊ qñ mot⁹ magis fuit necessarius quā fixio eo q⁹ ipse nō multa fuerūt ossa quēadmodū ille que sūt inferius: laxe facte fuerūt spōdiliū earū iūcture cōpatione iūcturarum earū que sunt inferi⁹: ⁊ qñ quātū defuit eis ex firmitudine ,pter laxitatē tantūdē recupatur aut pl⁹ eo ex parte eius qd̄ eas circundat ⁊ sup eas graditur ō neruis ⁊ musculis ⁊ venis: iō nō fuit necessaria multa

firmitudo in iūcturis: ꝙr non fuit necessariuz mi-
tū firmare iūcturas ꝛ sufficit eis mensura que ex ea
attributa eis fuit: lō earum additaměta ꝓiūctionalia
sursū aspitětia ꝛ iussuz in sūma nō fuerūt creata ma
gna ꝛ multe latitudis quēadmoduz illa q̄ fiunt sub
collo. Cerūtamē eaz bases posite sūt lōgiores ꝛ eaz
ligaměta laxiora. Et neruoz egressiōes ī eis posite fu
erūt cōes sic dixim⁹: qm̄ fuit possibile ut in vnaqua-
que illaz spōdiliuz eo ꝙ sit subtilis ꝛ parua ꝛ foza-
mē per qō transit nucha ampliuz esset ꝓpzie nisi in illis
q̄s declarabimus: ꝛ quaz dmōstrauim⁹ dispositio-
nes. ¶ Hūc autem dicem⁹ ꝙ spondiles colli septez
sunt numero. ¶ Hec nāq̄ mensura in longitudie et
numero fuit equalis. ꝛ quecq̄ eaz omnia. xi. p̄dicta
hēt additaměta ꝓter primaz. s. simentia ꝛ duas alas
ꝛ quattuoz additaměta cōiūctionalia sursū aspicien
tia: ꝛ quattuoz inferius aspitětia. ¶ Et vnaquecq̄ ala
duos habet ramos: ꝛ circulus egressionis neruī iter
omnes duas spōdiles diuidit in duo media. ¶ Pri-
ma aūt spōdilis ꝛ scōa quasdam habent ꝓpzietates
quas non habent alie. ¶ In p̄mis vo est tibi sciēdū
ꝙ motus capitis ꝛ a dextris ꝛa sinistr⁹ sit iūctura
q̄ ē inter caput ꝛ spondilez p̄maz. Et ipsi⁹ motus an
terius ꝛ posterius sit iūctura q̄ est inter illaz ꝛ spōdi-
lez secūdam. Est igit nobis de iūctura primi in pri-
mis loquendus. Dicem⁹ igit ꝙ sup laboriosaz ptez
spōdilis prime a duab⁹ ptibus q̄ sūt superi⁹ create
fuerūt due uacuitates in q̄s duo ossis capitis addita
měta igrediūtur. Et cuz vnuz eoz eleuatur ꝛ alterū
deprimit decliat sup caput ad depressuz: ꝛ qō i hac
spondili alia sit iūctura ꝙssibile fuit. ¶ Ibi igit alia
facta fuit spondilis p se que ē secūda ex qua creat oz
a pte eius anteriore q̄ est ad interiora additamětum
longuz duruz oziri fecit qō ptāfit ꝛ ingreditur foza
men ꝓpzie cozaz nucha foramine inter eas cōi. s. fo
ramine qō a posteribus ad anteriora est longius q̄s
a dextra ꝛ sinistra qm̄ int er posterius ꝛ anteri⁹ sunt
duo igredientia que maiorem occupant locum q̄s
vnuz ex igredientibus occuparet. latitudo aūt měsu
rat p̄m vnuz igrediēs qō est maius. ꝛ hoc qdem ad
diramentum vocatur dens a quo qdez occupata fu
it nucha ligamētis foribus quaten⁹ dentis extremi
tas a nuche extremitate separetur ne dens suo motu
nuchaz pcutiat ꝛ ei coangustationez faciat: deinde
additamětuz hoc a spōdili ꝓxia eleuat ꝛ vacuitatem
q̄ est in capitis osse ingreditur qō uacuitas q̄ igno
sce exīstit capitis anteri⁹ ꝛ posteri⁹ circūdat. Et id q̄
dem dens nō ad interius fuit factus nisi ꝓpter duo
iuncta quoz vnū est ut sit ampli⁹ custoditū ꝛ al-
terū ut latus spōdilis quod ē magis subtile sit inferi
us ꝛ nō exterius. Et prime qdem spōdilis ꝓpzietas
est ne lumenia habeat: ideo ne ei inferat grauamē et
ne ꝓpter ipam nocumētis sit exposita: additamětuz
nāq̄ quod repellit inq̄tū est foramē ipsū ꝛ fractura
ꝛ nocumētū affert ei quod est debilius ꝛ etiā ne mu
sculos ꝛ neruos multos q̄ in circuitu ei⁹ sūt positile
dat. Et quia etiā paz indigemus hic spinis custodi
entib⁹. hec eni spondilis ē qtalī sūbmersa ꝛ sepulta
custodijs secūde q̄ ipsā a nocumētis custodiūt ꝛ p
pter has qdem intētiones nō ꝓpzie ei facte fuerunt
ale. Neruoz eni ꝛ musculoz plures in duob⁹ eius
positione spūso pōti sūt ꝓpterea q̄ principio sūt ꝓ-
pinqua. Ideoq̄ ale locū nō habuerūt ibi. Amplⁱ⁹
ex ꝓpzietatib⁹ h⁹ exīstit spōdilis q̄ neruī ab ea nō
p duo ei⁹ egrediūtur later sed p duo foramia q̄ in
ea posteri⁹ ad ptē tendūt supiozē. Si eni ei⁹ neruoz
egressiones ēent vbi duo capitis additamenta oziū-
cijs iūgūtur suis ꝛ vbi motoz eoz sūt vehemētes ve
hemēti ipediměto caput impediret. Similit quoq̄
si ēent vbi sēa deglutit ad deglutitionē p̄m sua ad-
ditaměta q̄ ingrediūtur in ipa ex suis duob⁹ addi-
tamētis q̄ sup eā incedūt ꝛ vbi inter eam ꝛ mī sēaz
iūctura sit laxa q̄ anterius mouet ꝛ posterius. neq̄
fuit cōueniens ut anterius ꝛ posterius egrederetur
ꝓpter causas quas in declaratione cause aliarū spō
diliū demonstrauim⁹. neq̄ a duobus lateribus, p-
pter ossis ibi existentis subtilitatez causa dentis: qua
ꝓpter fuit necesse ut parū sub iūctura capitis esset
posterius a duabus partibus. s. in medio eius qō
est inter id quod est posterius ꝛ latus. Oportuit igi
tur ut duo foramia essent pua: quapzopt necesse fuit
neruos fuisse puos. quia vero in spondili sēa im-
possibile fuit neruoū egressionez supius fuisse sicut
fuit ipossibile ī hac eo ꝙ si in ea ēent neruoz suoz
egressiōes sicut in p̄ma timeret ne cōquasserentur ꝛ
rūperent motu spondilis prime super eā cuz caput
anterius aut posterius mouetur. ¶ Neq̄ etiam fuit
possibile ut anterius egrederētur ꝛ posterius, ꝓpter
illud quod diximus. ¶ Nec fuit possibile vt a duo-
bus egrederetur lateribus quoniam si esset ita esset
cum prima cōmunis sed quod inter eas oziretur es
set valde subtile: neq̄ primoum cozrigerent parui
tatem: ꝛ quod comprehenderetur essent paria debi
lia simul iuncta. ꝛ si cum prima esset cōmunis tam
enim cognouimus causam prime ꝛ que esset coz-
ruptio si eam a duobus perforarent lateribus. ergo
oportuit foramina in secunda esse ante duo latera si
milij ꝛ duobus prime oppositā lateribus. quoni-
am corpus prime cum eis associabitur non ledet
eos. ꝛ dens quidem qui ex secunda oritur bene pri-
me est annexus ligamento fort. ꝛ iuncturа capitis
cum prima ambe cum secunda sunt laxiores q̄s ca-
rum spondiliū iuncture. ideo ꝙ motus qui per eas
fiunt valde sunt necessarij ꝛ iunctura vt essent firme
et manifeste: ꝛ cum caput mouetur vnius spōdilis
alia manet inseparabilis in alia sua iūctura. sicut op
posite facie ad faciem. ꝛ cum caput anterius moue-
tur ꝛ posterius stat cum prima spondili ac si ambo
essent vnum os ꝛ cum ad duo latera sine transuer-
sione mouetur fit spondilis prima cum secunda si-
cut vnum os. Hoc est quod de spondilibus colli ꝛ
earum ꝓpzietatibus narrare volumus

Capitulum nonuz de anatomia spondiliū pecto
ris ꝛ eoruz fundamentis.

Spondiles pectoris ille sunt cū quib⁹ iun
guntur coste ⁊ attractionis aeris membra
comphēdūt. ⁊ sūt spōdiles .xi. simenia ha
bētes ⁊ alas. ⁊ vna que alas non habet. Sunt igit
xij. spondiles. Earum vō simenia non sunt equa
lia. Que enim ex eis sunt coraz mēdris que sunt no
bilioza maioza sunt ⁊ foztioza. Et spondilium qui
dem pectoris ale alijs diuiozes existunt ꝓpter qō
cum eis coste iungūtur. Septez autem suprema
rum spondilium simenia sunt magna. Et ipsarum
ale grosse ut coz foztissime tueatur. Et ideo quia ea
rum coꝛporeitas in hoc fuit diminuta facta sūt ipsa
rum additamenta coniūctionalia curta ⁊ lata. ⁊ il
larum quidem supza decimam additamenta con
iunctionalia que sursum tendūt sunt illa in quibus
est vacuitas bucelle. ⁊ illa que inferius tendunt sūt
illa in quibus egrediūtur gibbositates que vacuita
tes egrediuntur quarū simenia ad inferioza curuan
tur. Decime aūt simeniū est rectum ⁊ non curuū.
⁊ eius additamenta coniūctionalia vtringz habent
vacuitates que coram bucellis existunt cū superius
⁊ inferius simul bucellarū sit receptio. postea vero
illarum que sub decima existunt bucelle sunt ad su
perioza: ⁊ eoꝛum vacuitates ad inferioza: ⁊ ipsaruz
simenia ad superioza curuanf: ⁊ nunc huius totius
iuuaméruz nominabimus post. Duodecima ve
ro spondilis alas non habet: qm̄ necessitas multa
que costarum causa inerat iam est diminuta. sed fir
mitudo alio modo ē ingeniata i quo firmitudo cū
alio iungitur iuuamento. Et huius qdē existit de
claratio q spondiles alchatim nimia indiguerunt
magnitudine ⁊ iuncturarū multa firmitudine: quia
ferunt totū qō ē supza ipsas. ideoqz necesse fuit ut i
iuncturis vacuitates ⁊ bucelle plures numero fie
rent: quarū iunctur arū earum additaméta dupla
ta fuerunt: ⁊ fuit necesse ut pars duodecime que est
versus partē illarum similis illis fieret: quaꝓpter
eius additaméta ꝓiūctionalia duplata fuerūt. In
his igitur additamētis destructa fuit res ex qua di
gnū erat ut ale fierēt. post hoc amplissime fuit dila
tata. ⁊ qō ex ea ampliatum fuit fere ale sīle existit.

Duo igitur iuuaméta simul in hac creatura con
iuncta fuerūt. ⁊ hec quidē duodecima ē illa cū qua
diaphragmatis iūgitur extremitas. Ille aūt que
supza hāc existūt spondilē nō hac indiguerunt fir
mitudine in multiplicatōe additamētoꝛ ꝓiūctio
nalīū: imo qō eis oritur de simenijs ⁊ alis magnifi
catū fuit: quare earū coꝛpus ad hoc occupatū fuit.
⁊ ꝓpterea q pectoris spondiles maioꝛes existunt
spōdilibus colli nō fuerūt posita foramina inf duo
as spōdiles cōia eq̄liter diuisa. sed palatim fuerūt
ordinata: qm̄ in illis que sūt superius fuit factū aug
mētuz: ⁊ in eis q̄ sunt inferius fuit facta diminutio
donec totū foramē in vna remāsit. ⁊ huiꝰ quidez fi
nis in decima existit spondili. earū vero q̄ ex spōdili
bus pectoris remanēt. ⁊ spōdiliū alchatim coꝛpoꝛa
tollerare potuerūt a dextris ⁊ a sinistris ut in eis fiat
foramē ꝓpletum, fuit ergo in spōdilibus alchatim
foramē a dextris: ⁊ foramen a sinistris, ꝓptereā ut
neruus egrederetur.

Capm̄. x. de anatomia spōdiliū alchatim.

Uper alchatim vō spōdiles sūt simenia ⁊
ale late. ⁊ ipsoꝛ quidā additaméta ꝓiūctio
nalia inferioza dilatanf ⁊ assimilanf alis de
fendētibꝰ. Et spōdiles ille sunt gnqz. alchatiz vō
cū alhaim est sicut basis totius dorsi. ⁊ ipse quidem
sustinēt ⁊ deferūt os femoris. ⁊ sunt a quibus nerui
pedis oriuntur.

Capitulum. xi. de anatomia alhauis.

Ossa alhauis sūt tria q̄ magis igenioſe sūt
ꝓiūcta q̄z oēs spōdiles: ⁊ eaꝝ iūcture sunt
firmiozes. ⁊ ipsaꝝ ale sūt magis aple. ⁊ ner
uus qdē q de foramine in eis exīte egredit nō exit a
certitudine duoꝝ latez ne anche iūctura ipm ꝓpri
mat. sed ē magis remotus ⁊ multo plus spissus ad
anteriora ⁊ posteriora. ⁊ ossa qdē alhauis simlia os
sibus existunt alchatim.

Capm̄. xij. de anatomia alhoos.

Alhoos ē compositus ex tribꝰ spōdilibus
cartilaginosis q̄ nō hūt additaméta. ⁊ ner
uus quidē a foraminib⁹ illaꝝ cōibꝰ oritur
sicut est in collo: ꝓpterea q̄ sūt pue. sed a foramine
tertie neruis egreditur impar.

Capitulum. xiij. in quo est sermo qui est sicut fi
nis de iuuaméto dorsi.

Iam locuti sumus de ossibꝰ dorsi vba mo
derata. Nūc aūt de toto dorso vba loqua
mur ꝓtinētia sūmā. Dicemꝰ igit q̄ totum
dorsū ē sicut res vna, ꝓpriā hūs figurā alijs figuris
meliozē q̄ est circularis. Hec nāqz figura remotioꝛ
est a receptiōe nocumētoꝛ ex pcussione u el impulsi
one euenientū q̄z oēs alie figure: ⁊ ꝓpter hoc capi
ta eoꝝ que superius ad inferioza fuerūt curuata
⁊ eoꝝ que sunt inferius ad superioza ⁊ coniunxerūt
se apud mediam que est decima. Hec vero ad nul
lam curuata fuit, partem: ideo ut super eam due si
mul conueniant curuitates. Et decima quidem
inter simenia non fm numerum: sed longitudinem
media existit. ⁊ quia q̄nqz est necesse dorsum ad ali
quod duoꝝ curuari alterum: ⁊ istud nō fit nisi ut
declinet mediū ad ꝛūū ptis: ⁊ declinet illud quod ē
supza ipm: ⁊ sub ipso ad aliam partē ac si duo extre
ma dorsi ad sibi obuiandū declinaret: ꝓpterea in
medio nō facte fuerūt bucelle: sz vacuitates tñ: ⁊ fa
cte fuerūt bucelle superiozes ⁊ inferiozes ad ipsum
declinātes. sed supioꝛes descēdētes: ⁊ inferiozes as
cēdētes. Ideo ut earū ablatio ad ꝛūū ptis declina
tionis facilis sit ⁊ ut supioꝛes curuētur ad inferioza
⁊ inferiozes ad supioza.

Capitulū. xiij. de anatomia costarū.

Coste sunt tutamētū eiꝰ qō ex instrīs attra
ctionis aeris ⁊ ex supioꝛibꝰ instroꝛ nutri
méti circūdat: ⁊ ipe qdē nō facte fuerf vnū
os ne grauarēt: ⁊ ne si aliqō acciderēt nocumētum
foꝛet cōmune: ⁊ ut facile esset dilatari cuz necessitas
addit fm illud quod ē in natura: ⁊ implent interio-

Liuatus dorsi:

ra nutrimento ⁊ inflatiõe ⁊ indigerent loco magis amplo: ⁊ ꝓpter aerem qui attrahitur: aut ⁊ ini eas musculi pectoris qui in operationibus attrahendi aerem iuuant ⁊ eius qõ ꝓtinuat cũ ipso inciderent ⁊ ꝓpterea q̃ pectus circũdat pulmonez ⁊ coꝛ ⁊ qõ est cum eis necessaria fuit cautela vehemẽtissima in eorum defensione: qm̃ nocumẽtorum impressiões que eis accidunt sint maiores: ⁊ cũ hoc eoꝛũ minuno vndiq̃ non coangustat: neq̃ eis nocet. ¶ Et iõ septem coste supiores create fuerunt continentes illud quod ẽ in eis sibi apud cassiz obuiantes ⁊ niẽbum circũdantes pancipale ab omnibus partib⁹ Ille vero que exist̃ in parte instrumẽtoꝛum nutrimenti create fuerũt sicut posteriꝰ minute: vbi sensus non peruenit visus: sed anteriꝰ non fuerunt continuate: imo paulatim ordinate fuerunt cũ sectione: fuerũtq̃ superiores propinquius habẽtes spacium inter duo extrema egredientia: ⁊ inferiores longinquius. ⁊ istud oino fuit ut cũ cautela mẽbꝛorum nutrimẽti. ſ. epatis ⁊ splenis ⁊ aliozũ amplitudo loco stomachi nõ geretur ne cuz impleretur nutrientibus ⁊ inflationibus compmeret. ¶ Septem vero coste superiores pectoris coste vocant: que ab vnaquaq̃ parte sunt septem. sed due q̃ sunt in medio sunt maiores ⁊ longiores: ⁊ ille que sunt i extremitatibus sunt breuiores. hec eni figura ut cõprehensũ vndiq̃ cõprehendat melioꝛ existit. ⁊ coste quidẽ iste in ꝓmis supra sui gibbositatẽ ad inferioꝛa indicant: deinde redeũdo ad superioꝛa incedũt ⁊ cõtinuant cu toꝛace sicut nr̃a habimus posita. Jõ ut sit carũ cõprehensio in locis amplioꝛ: duo ꝓpterea cuiusq̃ earũ additamẽta duas ꝓfundas ingrediunt vacuitates que sunt in vnaq̃q̃ ala que ẽ supra spondiles: ⁊ ꝓuenit iunctura dupla: ⁊ similiter existunt ale septem cũ ossibus toꝛacis. Quinq̃ autem curuate q̃ remanserũt sũt ossa posterioꝛa ⁊ coste false quarũ capita creata fuerũt cum cartilaginib⁹ continuata ut sint securi a fractura cuz percussiones affuerunt: ⁊ ne occurrant mẽbris lenibus ⁊ diaphragmati cum sua duricie. sed occurrat ei in coꝛpore quod inter eas ⁊ mẽbra lenia existat medium: ⁊ ini duriciem ⁊ lenitatem mediocritatem habeat.

¶ Capliu. xv. de anatomia toꝛacis.

Toꝛax ex septem ossib⁹ est ꝓpositꝰ. ex vno aũt osse nõ fuit creatus ꝓpter iuuamentuz quod in alijs locis sciuisti: ⁊ ꝓpterea ut sit laxus ut ꝓueniens sit ei qõ colligitur ex mẽbris attrahendi aerẽ in dilatatione: Jdeoq̃ creata fuerũt nõ solida cum cartilaginib⁹ ꝓtinna: ut in ipsoꝛum interioꝛi motu adiuuẽt: licz sint ũcture coꝛ firme.

¶ Que etiam septẽ creata fuerunt ꝑm numerũ costarum q̃ cum eis iungũtur. Cũ inferioꝛi ꝓterea pte toꝛacis os cartilaginosũ latum ꝓtinuat: cuiꝰ inferioꝛ extremitas rotunditati attinẽs vocatur epiglotalis eo q̃ epigloti sit similis. ⁊ ipsũ quidem est tuta mentũ oris stomachi: ⁊ mediũ inꝰ toꝛacez ⁊ mẽbra lenia iõ ut ꝓtinuitas duri cum leni sit melioꝛ quẽadmodum multotiens diximus.

¶ Capitulũ. xvi. de anatomia furcule.

Furcula ẽ os positũ sup vnãquãq̃ duaruz partiũ eius qõ in toꝛace est supꝛemũ curuatum coꝛam anhar. i. loco qui ẽ in inferioꝛi parte gule: ⁊ ꝓpter sui cõcauitatẽ accidit foꝛamẽ in quo penetrat vena ad cerebrũ subiens: ⁊ nerui ab eo descẽdentes: ⁊ declinat ad partẽ siluestrem ⁊ continuatur cũ capite spatule. ⁊ cũ ipso spatula ligat et cum eis ambobus aduitoꝛium.

¶ Capim. xvij. de anatomia spatule.

Spatula fuit creata ꝓpter duo iuuamẽta: Vnũ est ut aduitoꝛium ⁊ manꝰ ab ea suspẽdãtur: ne aduitoꝛiũ cũ pectoꝛe sit ꝓtinuum qm̃ facilitas motꝰ vtriusq̃ duarũ ad alterã destrueret ⁊ coangustatio fieret. Ipsa vꝰ creata fuit a costis separata ⁊ ꝓtes motuũ ad. illã fuerũt amplia te. ⁊ alterũ est ut sit defensio firma mẽbꝛoꝛ que intra pectus existũt: ⁊ ut elcuek in loco simenioꝛ spondilium ⁊ aliarũ ipsarũ vbi non sũt spondiles que per cussiones repellant: neq̃ sensus q̃ eas percipiant. Spatula vꝰ a parte siluestri subtiliat: ⁊ a pte domestica ingrossatur: ⁊ super extremitatẽ ipsius siluestrẽ sit vacuitas ꝓfunda quam rotũda aduitoꝛij ingreditur extremitas: ⁊ ipsa quidem duo habet additamenta. vnum ẽ ad superioꝛa ⁊ posteriꝰ ⁊ vocatur destructum: ⁊ rostrũ eoꝛ ⁊ per ipsum ligat spatula cum furcula ⁊ ipm est qõ ꝓhibet ne aduitoꝛiuz ad superioꝛa de suo moueatur loco. ⁊ aliud est interꝰ ad inferioꝛa qõ etiam ꝓhibet ne caput aduitoꝛij dislocetur. Deinde sine intermissione dilatatur quantum plus ad ptem incedit domesticã: ideo ut sit eiꝰ cõprehensio plus defendens. ¶ Et ipsa quidem supꝛa sui doꝛsum additamẽtum habet sicut triãgulũ cuius basis ẽ ad partem siluestrem: ⁊ ipsius angulꝰ ad partem domesticã ne doꝛsi superficies fricetur: si enim foꝛet basis ad ptem domesticam eleuaret cutem: ⁊ cum percussiones adessent efficeret doloꝛem. Et hoc quidẽ additamentum est ei tumenia spondilibus creatum ad defẽdẽdum: ⁊ vocatur ocuꝰ spatule. ¶ Ultima vero spatule dilatatio est vbi cartilago cum qua continuatur cuius extremitas est rotunda que cum ea continuatur quam in alijs diximus cartilaginibus.

¶ Capitulum. xvij. de anatomia aduitoꝛij.

Aduitoꝛij os rotundum fuit creatum ut a nocumẽtoꝛum receptione magis foꝛet remotum. ¶ Cuius quidẽ superioꝛ extremitas est gibbosa ut spatule vacuitatez ingrediatur cũ iunctura laxa non valde firma: ⁊ laxatis causis iũcture huius accidit ei frequenter dislocatio. Juuamẽtum verõ qõ in hac existit laxitate sunt due res: necessitas ⁊ securitas. Sed necessitas ẽ facilitas motionum ad omnes partes. Et securitas ẽ q̃ licz aduitoꝛio sit necessarium ut diuersis motionibus ad partes possit moueri diuersas. motiones tamẽ iste neq̃ sunt multe neque perdurant vsquequo timeatur ne eius rumpantur ligamenta et dislocentur: imo aduitoꝛium in plurib⁹ dispositionibus est

quietum: ⁊ aliud qđ ex manu. est mobile. ⁊ ppt̄ hoc alie iunctare firmiores facte sunt q̄ adiutorij / Ēld iutorij vero iuncturam q̄tuor amplectunt ligamenta. Ēnū cor est dilatatū p̄niculare iunctarā circūdans sicut oēs alie circūdantur iuncture. ⁊ duo alia ligaméta q̄ a rostro corui descendunt: quor vnum est habens extremitatē dilatatā ⁊ circūdat adiutorij extremū: ⁊ alterū est minus ⁊ duruz descendens cū q̄rto qđ etiā descendit ab additaméto rostrali tenuitatem eis p̄epatā quor figura ad latitudinē trahit ⁊ prope cū adiutorū tangunt. ⁊ ipsa quidē solent occultari sub adiutorio ⁊ ptinuari musculis q in eo⁹ interiore extensi sunt sequēres adiutoriū. ¶Ēdiutoriū p̄terea a pte domestica est concauū: ⁊ a pte silestri gibbosum: vt propt̄ hoc qđ super ipm ex musculis et venis ⁊ neruis disponit affirmet: ⁊ vt hō bñ amplectatur qđ vult amplecti ⁊ ꝙ vna manꝰ ad alterā pueniat / Sup inferiore autē adiutorij extremitatē duo additaméta ptinuata cōpōsita fuerūt ex qbus illud qđ est ad interiora est lōgius ⁊ subtilis cū nulla re habens iunctarā. qñ non est nisi neruor ⁊ venarū defensor. Sed cū eo qđ est ad exteriora cōplet iūctura cubiti p bucellam que in ipso existit sm modū qđ notabim⁹ ⁊ iterea ꝑculdubio subtilitas existit ¶Et in duab⁹ qdē huⁱ⁹ subtilitati ɜ extremitatibus due sunt vacuitates supius ad anteriora ⁊ inferius ad posteriora / Et eaꝝ supior domestica concauitas est leuificata ⁊ nō existit sup eam sepatio ſz silestris ꝓcauitas est maior eis: ⁊ qđ ad finē silestris concauitas tendit nō est leuificatū neq; est ipsi⁹ suppositio rotunda: sed est sicut parics pectus ita vt cū additamento ascid in ipsa ad partē mouet silestrē et cū ad cā puenit stet: ⁊ nos qdē declarationē necessitatis earum cito afferemus. ¶Has vo cōcauitates quas vocat Hypo. duo limites.

¶La. xix. de anatomia ascid

Seud ex duobus ossibus in longitudine coniūctis est cōpositū ⁊ vocantur focilia Supius vero ex eis qđ ad pollicē tē dit est subtilius et vocatur focile supi⁹ ⁊ inferius ex eis qđ vadit ad auriculare est grossius qñ est differēs ⁊ vocatur focile inferius. Superioris vero focilis iuuamentum est qđ p ipm ē motus ascid ad se torquendū ⁊ resupinandū. ⁊ inferioris focil iuuamentū est vt p ipm sit motus ascid ad pstringendū ⁊ dilatandū ¶Cui⁹ vero ipsoꝝ medium attenuatū fuit qñ grossitudine nō indigent propter illud qđ ex musculis grossis sup ipsa iacet. ⁊ ipsor duo extrema ingrossata fuerunt p̄pterea ꝙ sup ipsa multa ligamentor origo est eis necessaria quia frequēter accidunt verbera et percussiones fortes cū motus est iunctarū: ⁊ propterea ꝙ carne denudantur ⁊ musculis. Supi⁹ vo focile est totū quasi veniat ɜ parte domestica ⁊ paululū torquose ad partē silestrē gibbosum fiat. ⁊ iuuamentū in hoc existit p̄paraméti bonitas ad modum torq̄ndi: sed inferius est facile rectum qñ hoc ad pstringendū ⁊ dilatandū melꝰ existit

¶La. xx. de anatomia iuncture cubiti

Cubiti vero iunctura ex iunctura focil superioris ⁊ inferioris focilis iūctura cū adiutorio cōponitur ¶Superi⁹ quidē focile in sui extremitate vacuitatē ingenioſe factā habet in quā bucella silestris extremitatis adiutorij ingreditur ⁊ ligatur cum ea: ⁊ ex ipsius circuitu in vacuitate illa ꝓuenit motus resupinus et torsionis. Inferius autē focile duo habet additamenta inter que existit tenuitas que sime grece littere similatur ⁊ est ita. L. ¶Et huius quidē tenuitatis contorquetur superficies illa que est in ipsius cōcauitate vt bene sit factus eius introitus in concauitatē que est in extremo adiutorij qđ concauū existit: sed sue concauitatis figura gibbositati circuli similatur. / Ex bona igitur ingressione subtilitatis que inter duo focilis inferioris additaméta existit in illam inferiorem tenuitatē iunctura cōponit cubiti. ¶Cūq; tenuitas vel pars sup tenuitatē vel partē ad posteriora mouetur: ⁊ inferius extēditur manus ⁊ cū parietal nititur eam refrenat a vacuitate bucellam tenēte tenet eam ⁊ phibet a dilatatione superflua. Stat igit adiutorij ascid sm rectitudinē. Cū vero vna duaꝝ tenuitatū sup aliam ad anteriora ⁊ superius mouetur cōstringitur manus donec ascid tangat adiutorium ad partē domesticā ⁊ ab anterioribus. ⁊ duo quidē focilia superius simul iungūtur sicut res vna et accidit in eis vacuitas ampla cōmunis cuius plurimū in focili existit inferiori / Qđ autē supfluit ab hac vacuitate remanet gibbosum leuificatū vt sit lōginquū a nocumentoꝝ repletione ¶Et posterius quidem ex vacuitate focilis inferioris oritur additamentum quod ad longitudinē quandam trahit.

¶Et de huius totius iuuaméto loquemur si deꝰ voluerit

¶Capitulum. xxi. de anatomia rascte

Rasceta ex multis est cōpōsita ossibus ne nocumentū si accideret ꝓmune fiat: ⁊ vt per ipam planta cōcauari possit: cū corpora rotūda cōtinendi voluitas affuerit ⁊ cū liquida currentia retinere voluerimus. ⁊ hec quidē ossa iuncture sue firmiter ⁊ bene adinuicē sunt ligata ne separētur ⁊ planta debiliter illud teneat qđ colligit ⁊ qđ tenet: ita vt si cutis plante excoriaretur inuenient hec oſa ossa ꝓtinua quoꝝ sepatio a sensu sit lōginq; ⁊ cū hoc ligamentū firmiter strigit vnū cū vno: ſz in eis existit obediētia ad partā constrictionē ex qua ꝓuenit vt interius plante conuocatur. Rasete vero ossa sunt septē ⁊ vnū additū sed septem radicalia in duabus consistunt aciebus: vna acies est ad partē ascid cuius ossa sunt tria quoniā propterea ꝙ est ad partem ascid oportuit vt esset plus subtilis. ¶Et alterius aciei ossa sunt quattuor que sunt ad partē pectinis ⁊ digitorū: vnde propter hoc oportuit vt essent magis ampla: ⁊ tria quidē ossa ordinata fuerunt

Eor enī capita q̄ sunt ad partē ascid subtiliora sūt et melius adinuicem collecta. ⁊ plus cōtinuata ⁊ earum quidē capita q̄ sunt ad ptem aciei alicrius sunt latiora ⁊ mulꝰ bene collecta ⁊ ptinuata. ¶Octauū

vero os non consistit in duabus rasete aciebus: sed fuit creatū ad defendendū verum qui est in planta.

Et acici secunde fit extremitas ex coniunctione capitum ossium eius ⁊ ingreditur vacuitatem quaz nominauimus: que est in extremitate duoꝝ focilū. Fit ergo iunctura dilationis ⁊ constrictionis. Eddi tamētū vero p̄dictū quod est in focili inferiori vacuitatē ossiū rasete ingreditur ⁊ fit inde tortionis et resupinationis iunctura.

Capitulum xxij. de anatomia pectinis manus

Ossa pectinis plane sunt quattuor ꝓpter eā quattuor continuantur digitis ⁊ sunt coniuncta a parte que est ad rasetam: ideo vt cū ossibus que sunt distincta ⁊ separata bene continuētur: ⁊ fuerūt ad interiora curuata: propter illd quod iam scimus. Rasete vero iunctura cū pectine cōponitur per cōcauitates que in extremitatibus ossium rasete consistunt: in quas bucelle ossiū pectinis que iam carnilaginibus inuestite fuerūt ingrediuntur

Capitulum xxiij. de anatomia digitoꝝ

Digiti sunt instrumēta que ad colligendū res iuuant. Et ipsi quidē non fuerūt creati carnei ab ossibus vacui: ⁊ si tamē hec diuersis motibus possint moueri quemadmodū multi vermū et piscium potētia debili mouerentur ⁊ hoc ideo ne eoꝝ operatōnes fozent debiles ⁊ etiam debiliozes q̄z verius. neq̄z etiā in vno creati fuerunt ossic ne eorum operationes fozent difficiles quemadmodum accidit patientibꝰ cuzcz ⁊ ipsis quem tria sufficerūt ossa: quonīā si eozum numero adderetur in augmēto numeri motuū ipsoꝝ iuuaret: sed debilitas ꝑ culdubio intendendo illud quod ipos in superflua firmitudine oportet tenere p̄ouenireꝰ q̄ si ex pauciozibus q̄z tribus creati fuissent quemadmoduz si creati fuissent ex duobus ossibus: cēt firmitudo maioꝝ: ⁊ motus minuerentur ab eo q̄ sufficit: ⁊ nos q dem plus indigemus motibus diuersis q̄z augmēto firmitudinis terminū transeuntis. Ipi vero creati fuerunt ex ossibus quoꝝ bases sunt latiozes ⁊ ipsoꝝ capita sūt magis tenua ⁊ que eis sunt inferiora sunt maioza ꝑm ordinem: ita vt que in eis sūt subtilioza sint extremitates anemul ⁊ hoc qdē est ꝓpter decoratiōnem comparatōnis que inter portantem existit ⁊ portatum. Ipozum autem ossa creata fuerunt rotunda timoze nocumentoꝝ. Et scā fuerunt dura non habentia concauitatē neq̄z medullā vt essent fozticza: ⁊ ad constringendū ⁊ ad figendū in motibus ⁊ attrahen. Et fuerunt creata interius curua: ⁊ exterius gibbosa: propterea vt illud quod tenent melius retineant ⁊ melius fricent ⁊ melius p̄mant illud quod fricant ⁊ p̄emunt. Et int vnū quodq̄z ⁊ aliud non fuit in medio concauitas neq̄z gibbositas vt bene tanq̄z res vna continuētur cum necessitas fuerit vt eis iuuamentū quasi vnius ossis habeatur. Eozum vero extremi sicut pollex et auricularis gibbositatem ad partem in qua nō est digitus habent: vt sit eozum summa cum applicantur simul figure rotunde: que a nocumentis tueatur: et intrinseca eozum pars, fuit carnosa: vt sustētet eos vt cedant ⁊ sibi obuiantibus cum ea strinxerint. A foris vero non taliter facti fuerunt: ne grauarent et vt pugnum esset arma dolozem faciens. Verūtamē in anemul plus carnis positū fuit vt bene apud concursum quasi coniuncta applicentur: ⁊ mediū quidem ex longiozibus factus fuit iuncturis ⁊ postea anularis. Deinde index: ⁊ postea auricularis Ideo vt eozum extremitates apud cōp̄ehensionē equentur: ⁊ non remaneat apertio: ⁊ cum hoc vt digiti et planta super rotundum concauentur: cum colligūtur. Pollex vero omniū quattuoꝝ digitoꝝ iusticia existit: qui si non in suo poneretur loco eius iuuamentum destrueretur Si enim intus in plāta poneretur plurimū operationum quas per plantam habemus destrueretur nobis. ⁊ si ad partez poneretur auricularis: vna manus ad aliam ad tenendum illud in quo iunguntur non peruenireꝰ: ⁊ hic quidem remotus existit quoniam si retro poneretur ⁊ pectini pollex nō alligaretur longitudo inter ipsum ⁊ alios digitos non coangustaretur.

Cum ergo alij quattuoꝝ digiti rem aliquam ab vna parte comꝓhenderent ⁊ pollex ab alia parte adiuuaret: possibile esset vt planta rem magnam cōꝓhenderet: ⁊ pollex ab alia parte esset: sicut applicans illud quod planta constringit ⁊ tenet ⁊ auricularis ⁊ anularis. sicut cooperozum posteri. Omnia autem digitoꝝ ossa continuata fuerunt cū tenuitatibus ⁊ cōcauitatibus intrantibus inter quas humoꝝ existit viscosus: quoꝝ iuncturas ligamenta cōꝓhendunt fozticia: que sibi obuiantium cum pānicul cartilaginosis: ⁊ vacuitates qdē implent q̄ in iūcturis existūt ꝓpter augmentū firmitudinis ossa minuta q̄ sesamina vocant.

Capitulum xxiiij. de iuuamēto vnguis

Vnguis ꝓpter quattuoꝝ fuit iuuamenta creatus. Unum est vt carnis extremitas digitoꝝ podium existat ne cū sup aliquam ꝓfferit rem debilitetur Et aliud vt digitus per eam res minutas possit capere Et tertium vt per eas valeat scalpere ⁊ mundare Et quartum vt quandoq̄z sit arma. Tria vero prima speciei humane dignius conueniunt. Et quartum ceteris animalibus Et vnguis quidem extremitas rotunda creata fuit ꝓpter illud quod scis. Et ipsa ex ossibus creata fuit leuibus vt sub eis flecteretur que ipsum percutiunt ne scinderetur Et vngues quidem create sunt semper crescentes propterea q̄ sunt apte vt mittentur ⁊ radantur.

Capitulum xxv. de anatomia ossiū femoris

Coxa alhaum sunt duo ossa a dextris ⁊ a sinistris q̄ in medio firma ꝓtinuant iūctura. ⁊ ipa qdē sūt fiē oium supioꝝ ossiū fundamentū et portantia ⁊ mutantia localiter inferiora: vnumquodq̄z autē ipsoꝝ in quattuoꝝ diuiditur ptes illud qō est ad partem siluestrē vocat alharaſa ⁊ os illi: ⁊

illud qđ est ad anteriora os vocat femoris. t illud qđ est ad posteriora vocat os anche: t domesticus qđ est ad supiora vocat piscis coxe: q in ipso est cōcauitas quā caput coxe gibbosū ingredit t sup hoc os mēbra posita sūt nobiliora: sicut vesica t matrix t spermatis receptacula in viris: t ficteris t intestinum rectum.

¶Cap. xxvi. ¶ Sermo aggregat⁹ de iuuamēto rigil.

Hōrū iuuamēta in duab⁹ cōsistunt rebus: vna est figere t stare t hoc ē p pedē. t altera mutatio equalis aut ascēdēs aut descēdens: t hoc sit p coxam t per crus. ¶ Cuncq pedi nocumētū acciderit stare t figere difficile erit: iz mutari nō nisi tātū quātū necessaria fuerit mutatio nulle fixionis q ē ad vnū pedē. cū autez musculus coxe aut cruris nocumentum acciderit figere erit facile. sed moueri difficile.

¶Capitulū. xxvij. de anatomia ossium coxe.

Rimū ex ossib⁹ rigil est coxa: t ipsū qdē ē os maⁱ qđ in coxe exitit: q ipm est deferens illud qđ ē supra ipm t mutās illō qđ est sub ipso. Cui⁹ supior extremitas fuit facta rotūda ut i pixidē anche bñ ingrederet. ¶ Et ipm qdem est gibbosū ad ptē siluestrē: q curuatū ad ptē domesticā: t ad posteriora. Si enī ipsum foret positū fm rectitudinē t pixidis eg distantiā acciderent inde aliqs claudicatiōis mor⁹ quēadmodū accidit ei cui⁹ talus ē creatio: neq bñ defenderet t musculos magnos t nervos t venas: neq ex hoc toto recta resgnāretur: neq sedēdi forma cēt bona. ¶ Amplius si curuū ad ptem domesticā nō fuisset reductū prone nuret inde alterius modi claudicatio: neq stationi illi media foret: t fieret ei cōis declinatio neq cēt equalis: ¶ Et in ipsi⁹ extremitate inferiori sūt additamēta duo, ppter poplitis iunctura. Mos tū primus mera minoris t maioris quātitatis ē melius.

¶Cap fm. xxviij. de anatomia ossium cruris.

Crus ē quēadmodū ascid ex duob⁹ ossib⁹ cōpositū. Unum ē maius t lōgi⁹ t ipsū est domesticū t vocatur cāna magna: t aliud est min⁹ t breui⁹. nō enī pueniit vsq ad coxam imo ab ea breuiat. inferius tū peruenit ad locū ad quem ptendit maius t vocat cāna minor. ¶ Crus etiam hz gibbositatē ad ptem siluestrē: postea apud extremitatē inferiorē hz gibbositatē aliā ad ptem domesticā: ppterea ut p eam melior sit statio: t cāna quidē maior equat que, p certo ē crus: t minor creata fuit ꝓ coxa: t illud ē, ppterea q adiūcte fuerūt res, ppter quas ei in magnitudine fuit addēdū t hoc ē figere t deferre qđ est supra ipm: t res, ppter quaz fuit addendum ei in paruitate est facilitas ad motū t res secūda magis cōueniens fuit intētioni, p qua fuit factū crus minus: t res prima intētioni, p qua fuit facta coxa maior. ¶ Duo autē cruris ossa sunt quantitas temperata: adeo q si vnum os adderetur accideret de debilitate t duritie motus illud qđ accidit habenti elephātiam t varices. t si vnum minueretur accideret de debilitate t duritie mor⁹ t de impotētia deferendi illud quod est supra ipm illud qđ accidit circa crura habentibus de natura subtilia. t ppter hoc totū sustentatū fuit t fortius factuz est cū canna minore. ¶ In cāna ꝓterea minore alia existūt iuuamēta sicut nervos t venas: t q sunt int eas cooperire: t cōitas cāne minoris in iūctura pedis: ut velox t fortius fiat iūctura dilationis t tortionis.

¶Cap fm. xxix. de anatomia poplitis.

Iunctura poplitis, puenit, ppt ingressum duoz additamētoz q sunt sup extremitatē coxe in duas vacuitates que sunt in capite ossis cruris: que firmata fuit ligamento cingente: t alio ligamēto in, pfundū tendente: t duob⁹ ligamētis fortib⁹ t duab⁹ partibus cui⁹quidem pars anterior bñ facta fuit cū rasgai. patela hoc ē oculo poplitis t est os ad rotūditatez trahens. ¶ Cui⁹ iuuamentū est refrenare illud qđ timet cū est necesse sup digitos pedū curuati stare t suspensuz sedere ex ruptura t dislocatione. t iunctura quidem laboriosa sustentata fuit: ,ppterea q, suo motu differt corpus t posit⁹ fuit loc⁹ eius ad anteriora: qm plurimū qđ ei accidit de labore inclinatiōis est ad anteriora. nō enim hz ad posteriora inclinationē laboriosam. ad duas tamē ptes rem modicam declinatiōis habet Tota vo eius declinatio est ad anteriora t accidit, ei ibi labor in hora incidendi t stādi super digitos pedis cū aliqs qsi suspēsus curuus stat, t hoz sūmum.

¶Cap fm. xxx. de anatomia pedis.

Pes creatus fuit ut sit instrm figendi: t fca fuit figura ei⁹ ad anteriora ut figura lōga: ut in stando t in apodiādo sup ipsū auxilium prebeat cui in parte domestica tenuitas creata fuit ut sit pedis declinatio in hora standi: t propie vacillanti ad partem contrariam parti pedis eleuati: quatenus refrenet illud quod oportet constringi ex nīcu super partem bene eleuandi pedem eleuatum t ut statio sit temperata: t etiam ut sit facile calcare super res exeuntes t absq magno dolore t ut pes bene circundet illud quod gradibus, t extremitatibus eozum per que fit ascensio similatur. ¶ Et pes quidem ex multis ossibus creatus fuit propter iuuamenta ex quibus est ut bene retineat t circundet illud super quod incedit ex terra cum necesse fuerit. ¶ Pes nāq plerūq tenet illud super quod incedit quemadmoduz manus retinet illud quod recipit t cum tenens preparatur ut moueatur suis pōtibus ad aliquam formam ut per eum retentio fiat melior erit melius q̄ ut totum sit vnum frustum: ne figura post figuram figuretur. Et ex eis est iuuamentum toti cōmune cuius ossa sunt multa. ¶ Pedis vero ossa sunt vigintiseꝛ. Talab per quod iunctura pedis cum crure completur. t calcane⁹ quod est sustentamentuz fixionis. t nauiculare per quod est tenuitas: et quattuoꝛ ossa rasete cum quibus pecten continuatur: quoꝛum vnum est os grandinosum exagono similē positum ad partem siluestrem propter quod pars illa super terram bene

figit ⁊ quinq; pectinis ossa. Talcahab vero humanum magis subtiliatum est ad exteriora: ⁊ magis ingrossatum ad interiora q; alcahab omnium aliorum animalium. ⁊ ipsum est quasi nobilius ossibus pedis in motu iuuantibus sicut calcaneus est nobilius ossibus pedis in fignedo adiuuantibus. Et alcahab quidem inter duo extrema positum est a duobus cãnis egredientia ipsum a suis partibus circundantia. ſ. a supremo ipsius ⁊ a suo loco ⁊ a duabus suis partib⁹ siluestri ⁊ domestica: ⁊ eius duo extrema in duas vacuitates que sunt in cãnis fixe ingrediuntur. Talcahab preterea inter crus ⁊ calcaneum medium existit. per ipsum enim melius continuatur ⁊ iunctura inter ea firmatur ⁊ secura fit a dislocatione. ⁊ ipsum quidem pro certo in medio est positum: licz existimet quidam q; ad domesticam sit declinans propter concaultatis tenuitatem. Tal alcahab vero os nauiculare ab anteriorib⁹ coniunctionaliter ligatur. ⁊ hoc quidem nauiculare cum calcaneo posterius continuatur ⁊ anterius cum tribus ossibus rasete a parte siluestri. Os vero grandinosum est illud quod si maius vocat os lolitarium. ⁊ si volueris pones quartum ossium rasete. Calcaneus autẽ sub alcahab positus est durus rotundus ad posteriora ut percussiõibus ⁊ nocumẽtis resistere valeat ⁊ inferius lenificatus ut melius calcet ⁊ pes melius cooperat illud super quod quiescit cum stat: cuius quantitas magna facta fuit ut corpus portare queat ⁊ fuit factus triangulatus ad longitudinem ⁊ subtiliando paulatim protenditur donec finiatur ⁊ annichiletur coram tenuitate ad partem siluestrem. ideo ut subtilitatis concaue sit ordinata superius ad suum medium. Rasete vero a palme rasera est diuersa: quoniam hec ẽ vna acies illa due acies: ⁊ quia eius ossa sunt numeri multum minoris ⁊ in hoc quidem iuuamentum existit: quoniam in palma motus fit plus necessarius ⁊ comprehensio quaz in pede: ⁊ maius iuuamẽtum quod in pede consistit est figere. Multiplicare autem diuisiones ⁊ iuncturas in retinendo nocet: ⁊ in cooperiendo illud super quod statur. preterea quod prouenit inde laxitas ⁊ apertio multa quemadmodum si nulla foret ibi laxitas noceret ꝑ preterea q; dilatatio equalis que est conueniens deesset. Jam enim scitum fuit q; circundare ⁊ retinere cum eo quod ẽ numeri maioris est melius. ⁊ bene stare ⁊ bene posse deferre cuz eo quod est numeri minoris ⁊ maioris quantitatis est melius. Pedis vero pecten de quinq; ossibus fuit creatum ut cum vnoquoq; ipsorum quisq; digitorum qui sũt quinq; constituti in vna acie continuetur: quoniaz in eis fuit plus firmitudo necessaria q; comprehensio ⁊ circũdatio qõ in ossibus manus fuit necessarium. Quisq; autem digitus preter pollicem ex tribus constitit ossibus. Jam de ossibus locuti sum⁹ quantum sufficit. ⁊ hec quidem ossa cum computata fuerint erunt ducenta ⁊ quadraginta octo: preter lsanuna ⁊ preter os quod laude littere grece simi-

latur.

Capitulum primũ sume secunde doctrine quinte: ⁊ est verbum vniuersale de neruis musculis cordis ⁊ ligamentis.

Quoniaz motus voluntarius membris non completur nisi vture a cerebro eis mediantib⁹ neruis aduenientes. ⁊ neq; erat conueniens ut nerui ossibus continuarentur: que pro certo sunt membrorum nobilium radices in motu ꝓpter intentionem primã: qz ossa sunt dura ⁊ nerui sunt subtiles ꝓpterea miseri corditer egit deus ⁊ ex ossibus rem neruo similem extraxit: que ꝓnexio ⁊ ligamẽtũ vocatur: ⁊ ipsã neruo adiunxit ⁊ ex eis rete faciendo quasi rem vnam efficit. Et ꝓterea q; corpus qđ ex neruo ⁊ ligamento ꝓponitur: prorsus fuit subtile: qm̃ corporis nerui augmẽtũ cũ ad mẽbrũ puenit non ẽ tantum: q; ad ipsius corpor ⁊ grossitie cũ est i sui ortu remoueatur tanta longitudine de qua sit curãdũ: cũ nerus nõ ꝓsequat augmẽtũ faciens adipisci corpus eius pueniẽs ad mẽbra ꝓsecutionez longinquã sup corpus suũ motu suo in sua grossitie ꝓsecutionem de qua sit curandũ: ⁊ ei⁹ corpus cũ est eius ort⁹ est tantũ quãtũ ipsũ cerebri corpus ⁊ nucha ⁊ capitis cõcauitas ⁊ neruor egressiones tollerare possunt. tũc enim si nerus mẽbror motus affirmaret ipsis in sua corporitate possibili existentib⁹ ⁊ ꝓpter cũ diuidunt ⁊ partiũtur ⁊ ramificant in mẽbris ⁊ fit illud qđ ex eis vni accidit mẽbro multo subtilius q; radix: ⁊ cum a suo ꝓncipio ⁊ ortu elongat esset in hoc corruptio manifesta. Sua igit sapiẽtia deus ipsum gubernauit grossitiem ei attribuẽdo: q; pueniat propter corporis ex eis ligamẽto ꝓpositi villor cõfusionem: quor vacuitates carne impleatur ⁊ hoc ipm panniculo tegit. ⁊ in ipsius medio perpendicularẽ sicut megar de substantia nerui posuit. Et hui⁹ sũma facta ẽ mẽbror ex neruo ⁊ ligamento ⁊ corum villis ⁊ carne implẽte ⁊ panniculo cooperiente cõpositũ ⁊ hoc quidẽ mẽbrorũ est musculus: ⁊ ipsius est qui cũ colligit trahit cordam que ex ligamento ⁊ neruo cõponitur illa. ſ. que ab eo ad mẽbri partẽ transit ⁊ colligitur ad mẽbrũ attrahendũ: ⁊ cũ dilatatur laxat cordã ⁊ elongat membrum.

Capitulum ij. de anatomia musculorum mouẽtium qui sunt in facie.

Ex eo qđ scitur est q; musculi faciei sunt ꝑua numerũ mẽbror mobilitũ que sunt in facie. Mẽbra autẽ mobilia q̃ sũt in facie sunt frõs ⁊ oculi: ⁊ palpebre supiores: ⁊ maxylla i cõtate cũ labijs ⁊ labia ⁊ la ⁊ due aurium extremitates ⁊ mã dibula inferior.

Capitulũ iij. de anatomia musculor frontis.

Frons autẽ p musculũ tenuẽ dilatatum pãniculariẽ mouetur q; sub cute frontis dilatat: ⁊ cũ ipsa adeo miscet donec sit q̃si ẽntie cutis pars ⁊ fiat i possibile ipsũ ab ea excoriari ⁊ mẽbro quidẽ qđ p ipsum mouet absq; corda obuiat: qm̃ illud qđ p ipsum mouetur est cutis dilatata

leuis ⁊ mouere tale ql̃e ipsuz est p coꝛdaz non est bonuz ⁊ huiº gdem musculi motu eleuant supcilia. ⁊ ẽ etiã cuz ad claudendu3 ,oculum iuuat propt̃ suaruz ⁊tutum diuisionez ⁊ sui laxitatem.

¶ Cap lim .uiij. de anatomia musculoꝛ oculi.

Musculi vero oculuz mouẽtes sunt sex quoꝛ quattuoꝛ eius lateꝛibus ꝓsiunt. sursuz ⁊ deoꝛsum ⁊ duo almechẽi vnusquisq3. n. ipoꝛ ad suaz ptez mouet: ⁊ sunt duo musculi ex transuerso incedentes q fm rotunditatez mouent. Ab oculo vero posteriꝰ est musculus q neruuz ꝓcauũ quẽ post nominabimº sustẽtat: ppea q cum eo miscet ⁊ ꝓtinuat ⁊ eleuat ipm: ⁊ phibet ipm a laxitate ex qua ꝓuenit alhod: ppea q retinet ipsum cũ intente intuetur. ⁊ huius qdez musculi pãniculis ligamẽtalibº accidit ex diuisione vnde in eius esse ad dubietatem ꝓuenitur. Sunt nãq3 ex anatomicis q tenẽt q ẽ vnº nuscul⁹ ⁊ sũt ex eis q duo: ⁊ sunt ex eis q tres: quocũq3 tñ modo sit eius caput vnuz existit.

¶ Cap lim .v. de anatomia musculoꝛuz palpebre.

Quarum ꝝ inferioꝛ motu non idiget: ideꝰ nãq3 ꝓuenit ⁊ ꝓpletur motu supioꝛis soluz ⁊ eo ꝓpletur oculi clausura ⁊ aspectus q sit intente. Voluntas. n. dei fuit vt instrumenta quãtopl⁹ possibile fuerit sint paucioꝛa cuz nõ ꝓueneꝛit in pediméntuz: qñ multiplicatõe eoꝝ ꝓxonent ex nocumentis illud qõ est sciũ. ¶ Et possibile qdaz erat vt palpebra superioꝛ quieta manẽt ⁊ inferioꝛ essẽ mobilis. Sz factoris voluntas ẽ ut opatões suas appꝛoximent ꝓncipijs ⁊ causas ad suos fines eleuet tẽperatioꝛi via ⁊ rectioꝛi semita. Supioꝛ aũt palpebra neruoꝝ oꝛigini ꝓpinquoꝛ exist̃it: vt neruꝰ cuz ad ipaz tendunt reflexione ⁊ reuolutõe non idigent: ⁊ q palpebra supioꝛ duobº indiget motibus eleuatõis cũ aperitur oculus ⁊ depꝛessionis cuz claudit ⁊ clausura indiget musculo trahẽte ad inferioꝛa pp q fuit necessariuz vt musculus ei aduenireꝰ ad iferioꝛa declinãs ⁊ impellẽs. ¶ Et si vnº fuisset: tunc impossibile foꝛet ut ꝓtinuaret nisi aut cuz extremitate palpebre: aut cũ ipsius medio: ⁊ si cũ palpebre medio ꝓtinuaret̃ cooperiret pupillaz cuz ad ipsaz eleuaret: ⁊ si cuz extremitate palpebre ꝓtinuaret̃ nõ ꝓtinuaret̃ nisi cũ extremitate vna: ⁊ non ,ueniret palpebre coopertura eq̃liter sed transuersaretur: q clausura in parte vbi esset coꝛdaz ꝓstrigeretur primo ⁊ ab alia debilitaretur pte ⁊ cooptura non esset eq̃lis sed silis esset cooperture palpebre hominis toꝛturaz patiẽtis: ꝓpt hoc ei non vnus creatus fuit musculus: sed duo qui a ptibº duoꝛuz almechẽi nascentes palpebraz ad interioꝛa si mili deponunt attractione. ¶ In apertione aũt palpebre vnus sufficiebat musculus qui ad mediuz peꝛueniret palpebre ⁊ eius coꝛde extremitas sup palpebre dilataretur extremitatẽ: ⁊ cũ ꝓtraheret aperiret: ⁊ ꝓpterea ad hoc vnº creatº fuit qui fm rectitudiez int̃ duos descendit pãniculos ⁊ dilatat ⁊ ꝓtinuatur coꝛpe cartilagiu simili: ⁊ expanditur sub piloꝛ palpebre oꝛigine. ¶ Capitulũ. vi. de anatomia musculoꝛum maxille.

Maxilla duos hz motº: vnº est sequẽs modũ mandibule inferioꝛis: ⁊ alter est ei cum labio cõmunis. Motº aũtez causa quem habet modũ alteriº mẽbri sequẽtem sũt musculi illius mẽbri. Et motus quẽ cum alio mẽbro habet cõez cũ ẽ musculus q est ipsius ⁊ illius alterius cõmuniter. Et iste qdez musculus in vnaquaq3 maxillaꝝ gena vnus existit latus: q ⁊ hoc nomine scitur. Vnusqsq3 autem eoꝝ ex quattuoꝛ ꝓpositis est ptibus quoniaz villus a quattuoꝛ ei aduenit locis. Unius oꝛigo est furcula cuius fines cũ extremitate labioꝝ ad inferioꝛa ꝓtinuantur ⁊ trahunt os inferius ex transuerso Et scda oꝛigo existit inter thoꝛaccm ⁊ furculaz a duobus ptibus ⁊ ipsoꝝ villi transuersi ꝓtenduntur: et ille q a dextris oꝛit cũ eo qõ a sinistris nascit trãsuersando iũgit ⁊ penetrat ⁊ cõtinuat ille q nascitur a dextris cũ iferioꝛi pte extremitatis sinistre labij ⁊ ille q a sinistris nascitur ecõtra. Cũ villus iste colligitur angustat os ⁊ ipm ad anteꝛioꝛa ꝓtrahit sicut i bursa efficit cõtigia q̃ bursam claudit. Et tertius oꝛitur ab osse qõ rostro coꝛui in spatula similatur ⁊ ꝓtinuatur inferius ꝓtinuitate illius musculi ⁊ trahit labium in duas partes attractione simili. ¶ Et quartus oꝛitur a sumenijs colli ⁊ transit circa terminos auriũ ⁊ continuatur cum fine maxille ⁊ mouet maxillam motu manifesto quem sequitur labiuz ⁊ forsasse valde appꝛoximatur loco vbi est auris ingressus in pleriscq3 hominibus ⁊ continuatur cum ea ⁊ mouet aurem.

¶ Capitulum septimum de anatomia musculoꝛum labioꝝ.

Ex musculis ergo labij sunt illi quos dixiº ei ⁊ maxille cõmunes esse: ⁊ ex muscul' eius sunt qui sunt ipsius ꝓpꝛij. ⁊ sũt musculi q̃tuoꝛ par vnum aduenit ei a superioꝛi in rectitudine duaꝝ genaꝝ maxillaꝝ ⁊ continuatur ꝓpe ipius extremitatem: ⁊ duo ab inferioꝛi. Et hi quidem quattuoꝛ ad hoc vt solum labium moueat sufficiunt. vnaqueq3 enim pars coꝛum cum mouetur ad partem illam mouet. Cũq3 duo ad duas dilatãtur partes. ¶ Adsunt igitur ei fm complementum motus ad quattuoꝛ partes: neq3 vllꝰ habet motuz nisi istos. ¶ In his igitur quattuoꝛ adest ei sufficientia. ⁊ isti quidẽ quattuoꝛ musculi: ⁊ suma musculoꝝ cõmuniũ coꝛpoꝛe labij miscent taliter q sensus a substãtia labij ꝓpꝛia ipsos discernere nõ valet: ꝓpterea q labiũ est mẽbꝝ molle carnem os non habens.

¶ Cap lm. viij. de anatomia musculoꝛ nasi.

Cum extremitate vero leꝑoris duo qui ꝓtinuant musculi foꝛtes. paruitas aũt existit ne super alios musculos plus necessarios coangustatio fiat: qñ mẽbꝛoꝝ maxille ⁊ labij motiones plures sunt numero: ⁊ frequẽtius fuit: ⁊ perseuerant plus: ⁊ plus sũt necessarie q̃s motus extremitatis leꝑoris. ¶ Foꝛtes aũt creati fuerunt ut eoꝝ foꝛtitudine illud quod ei defuit ꝓpter ossis defectum emẽdetur: quoꝝm aduentus est a parte gene maxille: ⁊ miscetur pꝛius cum villis pomi maxille.

nō autē a parte gene maxille adducte fuerūt nisi ut ip̄m ad eam moueant.

¶ Capitulū nonū de anatomia musculoꝝ mādibularū superioris ⁊ inferioris.

Mandibule inferiori absq; mādibula superiori motus ꝓprie attribuꝰ fuit ꝓpt̄ inuamēta ex qbꝰ est leuioris motꝰ ē melioꝝ. ¶ Et ex eis est q̄ dimittere ad mouendū supiorem mēbra nobilia ꝓprehendētes: ideo q̄ motꝰ in ipsis nocumētum efficit est dignꝰ ⁊ salubrius. ⁊ ex eis etiam est q̄ si superior mandibula tali modo esset ut ipsius motus facilis foret nō fieret iunctura que est inter ipsam ⁊ caput firma: ꝓterea in mandibula inferiori motus plures q̄z tres non fuere necessarij. ¶ Motus aperiendi os. ſ. ⁊ claudendi ipsum ⁊ motus masticandi ⁊ molendi. ¶ Aperiens autem mādibulam ad inferiora descēdere facit. ¶ Et claudēs ipsam eleuat. ¶ Et molens ipsam circuire facit ⁊ ad duas partes declinare. ¶ Manifestum est igitur q̄ oporteret ut modus claudēdi sit per musculos qui a supioribꝰ descendūt ⁊ ad supiora retrahunt ⁊ aptē di ecōtrario ⁊ molēdi cuz transuersiōe. Quapropt ad claudenduz duo creati fuerūt musculi q̄ duo temporis musculi vocant. ¶ Ipsoꝝ vo quantitates in homine pue facte fuerūt: qm̄ membrū qđ p eos mouetur in homine pue existit quantitatis in medio v a cuitates habens ⁊ est in pondere leue. ¶ Illāq; motꝰ q̄ huic accidūt mēbro p hos duos venientes musculos magis sunt leues: in ceteris autē animalibus inferioꝝ mandibula est maioꝝ ⁊ grauioꝝ q̄z sit in homine Unde per eos moueri in motu mordendi ⁊ res comedendi duras ⁊ incidendi ⁊ eradicandi est difficilius. ¶ Et hi qdem musculi duo sunt molles ꝓpea q̄ iuxta p̄incipiuz existūt qđ est cerebꝝ qđ est coꝝpꝰ in vltimo molle ⁊ neq; est inter ipsos ⁊ cerebruz nisi vnuz os. vnde tū pp hoc: tū pp illud qđ timetur ex societate cerebri cum eis in nocumentis si accidēt ⁊ in doloribus si euenirent adeo q̄ ille cui accidissent inde ad phreneſim pueniret ⁊ ad eas q̄ sunt silēs eis egritudinibus sepelinit eos creatoꝝ apud ipsoꝝ originem ⁊ egressionem a cerebro in osse paris: ⁊ ipsos penetrare fecit in cooptura q̄ silis est cānali: ⁊ est cōposita ex duobus ossibus paris: ⁊ tozuositas foraminuz per que trāsiūt q̄ cum eis vadūt coꝝ vestiētes extrema magno spacio donec par ptranseāt: ut coꝝ substantia paulatim induret ⁊ a loco vbi orti fuerūt paulatim elongentur. ¶ Unicuiq; aūt duoꝝ horum musculoruz magna generat corda q̄ sup mandibule inferioris incedit extremitatez ⁊ ipaz cum ꝓtrahitur eleuat. ¶ Et hi qdez duo musculi ab alijs duobꝰ adiuti fuerunt musculis q̄ inferioꝝbꝰ bucce incedentes ad mādibulaz descendūt inferioꝝē i fornice: qm̄ in eleuando graue est necessaria ipm ingentiose regere ⁊ sollicitari. p ipso q̄liter plꝰ habeant fortitudinis. Et corda etiā q̄ ex ūltis duobꝰ nascit musculis ex ipsoꝝ oritur medietate ⁊ nō ex coꝝ extremitatibꝰ: pp firmitudinez. ¶ Et corde due nascentes ex ūltis duobus musculis ꝓceduut ex medio coꝝ: ⁊ non ex coꝝ extremitatibus pp firmitudiez. Musculoꝝ vo aperiendi ⁊ mandibulā descendē faciētium villi ex additamentis nascuntur adhubrienti q̄ retro post aures creata fuerunt ⁊ descendunt ⁊ vnūt ⁊ fiunt vnꝰ musculus post separant ⁊ fūt corda vt firmitudiez augeant: deide ite; rarificat ⁊ carne repletur ⁊ fit musculus ne ꝓpter sui tensionē ad nocumēta recipienda sit ꝓparata: deinde mādibule reflexio mēto obuiat ⁊ cuz ꝓtrahitur trahit mandibulaz retro ⁊ descendit ꝓculdubio: ⁊ ꝓpea q̄ nālis ḡuitas in descēdēdo ad iuuat duo sufficerūt ⁊ neq; adiutorio eguerūt. Masticandi vero musculi sunt duo ab vnaq̄z enim pte vni musculo triāgulato cuz eius caput posituz fuerit triāgulus q̄ ex suis angulis in facie ꝓsistit duo ꝓtenduntur latera: vnuz ad mādibulaz descēdit inferiorem ⁊ alter ad ptem paris ascēdit: ⁊ inter ea basis ꝓtinuat recta ⁊ miscet quilz angulus ei qđ ante ipm exstit: ꝓpea ut musculꝰ iste diuersas in cōtrahendo habeat ptes: ⁊ nō sit ei motus eq̄liter ꝛ diuersis posit inclinari inclinatōibus. ideo ut p eas molitio et masticatio compleatur.

¶ Caplm. x. de anatomia musculoꝝ capitis.

Caput motꝰ habet ꝓprios: ⁊ motꝰ cū quilz colli spondilibus cōes: p quos est motꝰ cō positus ex decliatōe capitis ⁊ decliatōe colli simul. Unusquisq; vero duoruz motuuz. ſ. ꝓprius ⁊ communis: aut erit curuans anterius: aut curuans posterius: aut inclinans ad dextram aut ad sinistrā Et inter ipsos qdem ꝛ circundandi formaz motus genēal; q̄uersiōis. musculi āt q̄ caput ad iseriora ꝓpe curuant sunt duo musculi qui a duabꝰ descendunt ptibus: q̄ cū villis suis miscent retro post aures a superioribus ⁊ ab osse thoracis ab interioribus ⁊ eleuantur sicut ꝓtinui. ¶ Est etiā cū quidē existimāt q̄ sunt tres musculi duo nāq; vnicoꝝ extrema ramificant ⁊ duo capita fiunt eis. ¶ Cūq; vnus eoꝝ monetur caput ad inferiora curuat. ⁊ cū ambo mouentur caput ad anteriora tēperate curuat. ¶ Musculi vero q̄ caput ⁊ collū simul anteꝰ curuant sunt par sub meri positū: qđ ad partē spōdilis p̄me ⁊ secūde vadit: ⁊ cū eis miscet. Cūq; ps ipsius que est ad partem meri ꝓtrahit curuat caput solū: ⁊ si ps cū duabus spōdilibꝰ ꝓtinuata opatur curuat ad anteriora etiā collū. ¶ Ꝟz musculi q̄ solū caput ad posteriora curuant q̄ttuoꝝ sunt paria paribꝰ q̄ noiauntꝰ posita Et hoꝝ quidē parū origo supra iūcturā existit: ⁊ ex eis etiā sunt que ad simemia pueniūt: ⁊ ipsoꝝ origo ē longinquior: medietate que est posteriꝰ ⁊ sunt ex eis q̄ ad alas pueniunt quoꝝ origo est a medio. Ex istis sunt par q̄ ad duas p̄me spondilis alas pueuit super par qđ ad secūduz peruenit simemiū: par cuius villus ex ala p̄gma orit ⁊ vadit ad simemiū secūduz ⁊ eius quidē ꝓpietas ē vt capitis declinatōem cuz ipsū curuat ad naturalē eleuet dispōem sui transuersione. ¶ Et ex eis ꝓpter quartū qđ a supioribꝰ inciens penetrat sub tertio cū trasuersione ad partem silvestrē ⁊ cōmitat p̄me spondilis ali. ¶ Duo p̄ma paria caput posteriꝰ sine declinatōe aut cū decli

natione valde pua curuāt. Et iterū declinationis rectificat tortūrā. Et quartū transuersione manifesta ad posteriora curuat. ⁊ quicūq; tertij ⁊ quarti solꝰ declinauerit inclinabit caput ad suam ptē. Et cum ambo retrahent mouebit caput ad posteriora quer sum absq; declinatione. Musculi vero qui caput cum collo curuant sunt paria tria profunda: ⁊ par vnū cooperiens vnūquodq; par eoꝝ est triangulꝰ: cuius basis ē posterius os cerebri. ⁊ qđ ex ea remanet ad collum descendit. sed trīū pariū sub eo expāsoꝝ Vnū sup duo latera spondiliū descēdit ⁊ aliud multū declinat ad alias: ⁊ aliud p mediū transit int duo spondiliū latera: ⁊ duo extrema alarū. Musculi autē qui caput ad duo inclināt latera sunt duo paria capitis iunctura concomitantia. Vnius pariꝰ eoꝝ locus ē anterius ⁊ ipsum est quod inter caput ⁊ spondilē continuat secūdam: cuius vnū ipar est. ad dextrā ⁊ alterū ad sinistrā. ⁊ par scōm eoꝝ est cuiꝰ locus ē posterius ⁊ cōiungit int spondilē primā. ⁊ caput cuius vnū ipar incedit a dextra ⁊ alterum a sinistra: ⁊ quodcūq; vnū ex istis cōtrahet caput declinabit ad partē ipsius cū transuersiōe: ⁊ quicunq; duo ab vna parte ꝟhent declinabit ad eos caput absq; transuersione: q; si anteriores mouebūtur iuuabūt in curuando caput ad inferiora si posteriores mouebūt reducent caput ad posteriora. Et si oēs ut ḡ tuoꝝ simul mouebūt stabit caput recte. Et hi quidē quattuoꝝ musculi alijs musculis sunt minores. Verūtamen eis locoꝝ ipsoꝝ bonitate: ⁊ qꝝ sub alijs descendūt musculis restauratū fuit quantū alij per magnitudinē habent. Jūcture preterea capitis due res necessarie fuere quibus due intentiōes cōtrarie erant oportune. Una ē firmitudo ⁊ hec quidē pendet ex affirmanda iūctura: ⁊ vt parū motibꝰ obediat: ⁊ altera est multitudo nūeri motū: ⁊ hec pendet ex facilitate iūcturarū ⁊ laxatione earū Factū est igitur vt iūcturarū laritas ptransiret cōplemētū firmitudinis que pp musculos multos q sunt cingentes ea ⁊ circūdātes acquiritur. Due igit intentiōes ei acq site fuerūt. vñ deus oibꝰ factoribꝰ melioꝝ sit būdictꝰ

La.xi.de anatomia musculoꝝ epiglotis.

Epiglotis ē membꝝ cartilaginosū creatū vt vocis sit instrm: qđ quidē ex tribꝰ cōpositū est cartilaginibꝰ. Una est cartilago quā lensus comphendit cōā gula: ⁊ sub mēto que vocat peltalis clipealis: qñ ei venē est pcauꝰ ⁊ doꝝ sū gibboſū pelte silis ⁊ clipeo parū cius. Et secūda ē cartilago post illā posita ad partē colli cū ea ligata ⁊ vocat que nomē nō hꝫ. Et tertia ē super illas cooperiens que cū ea q̄ nomē nō hꝫ cōtinuat ⁊ obuiat peltali absq; continuitate ⁊ inter ipsā ⁊ illā que nomē non hꝫ est iunctura dupla ꝓpter duas vacuitates que sunt in ipsa in quas duo additamēta nō habētia nomē decenē ingrediūtur cū eis ligamētis cōnexa ⁊ vocat cooptoialis ⁊ cymbalaris. Et ꝓpter ea q̄ peltalis quādoq; adūgit nō habenti nomen ⁊ qñq; elongat ab ea ē epiglotis ꝑplitudo ⁊ ciꝰ coangustatio. Et ꝓpterea q̄ cimbalaris cooperit clipealē ⁊ ipsam comitat: ⁊ ꝓpterea q̄ ab ea ſepatur est epiglotis apertio ⁊ clausio ipsiꝰ. Ubi aūt est epiglotis ⁊ cozā ipsa est os triangulatū lauda vocatū qđ laudā greca litterā significat ⁊ est ita. Jn creando vero os hꝰ existit iuuamentū vt sit ozigo ⁊ principiū ex quo villi musculoꝝ epiglotis oriuntur. Epiglotī pretea musculi fuere necessarij qui clipealē nomē non hñti applicent ⁊ musculi qui cymbalarez. applicent ipsis ⁊ eas cū ea cooperiant: ⁊ musculi q cymbalarē ab alijs duabus elongent vt epiglotis aperiat. Ex musculis vero epiglotī aperientibꝰ est par qđ ab os se laude nascitur ⁊ vadit ad anteriora peltalis: ⁊ continuat ⁊ expanditur super ipsam ⁊ cū ꝓtrahit trahit cymbalarē ad interiora ⁊ ad inferiora ⁊ dilatat epiglotis ⁊ par: qđ numerat inter musculos gule ad inferiora trahentes. ⁊ nobis quidē videt vt ipsū numeretur inter eos qui iter eas sūt cōmūes: cuiꝰ ozigo est interius in thorace ⁊ vadit ad peltalē. Et hoꝰ ⁊ multoꝝ aialiū motu aliō associat par: ⁊ duo paria quorum vnū ad cimbalarē puenit posterius ⁊ cōtinuat cū ea. Cunq; contrahunt ad cymbalarē eleuant et eā ad posteriora trahunt ⁊ sepat ab applicatōne sui cū peltali ⁊ dilatatur epiglotis. Et alteriꝰ pariꝰ musculi ad duos cymbalaris marginel venīūt qui cum contrahūtur ipsam a peltali separant ⁊ in latitudinē extendūt ⁊ in dilatādo epiglotim adiuuant. Ex musculis autem qui epiglotiz coangustant est par quod a parte laude cuenit ⁊ continuatur cuz peltali postea dilatatur ⁊ cingitur super illam que non habet nomen donec duo extrema duoꝝ impariū ipsiꝰ pꝰ illam que nomen non habet vniantur ⁊ cum contrahitur coangustat. Et ex eis sunt quattuoꝝ musculi ⁊ forasse existimatur q̄ sint duo dupli continuantes peltalis extremitates cū extremitatibus eius que nomen non habet qui cum contrahuntur inferiora epiglotis coangustant. Et sunt qui existimant q̄ vnum par ipsoꝝ sit occultum ⁊ alterum manifestum. Ex sūtibus vero musculoꝝ qui claudunt melioꝝ fuit vt in inferioribus epiglotis creati fuissēt ita vt cum contrahuntur cymbalarem ad inferiora traherent ⁊ eam claudendo cooperire facerent ⁊ ꝓpter hoc par creati fuerūt q̄ de radice peltal nascitur ⁊ elevatur interius ad duo cymbalaris extrema ⁊ ad radicem eius q̄ nomen non habet a dextra et a sinistra ⁊ cum contrahuntur iuncturam stringunt et epiglotiz tali clausura claudunt que musculos pectoris ⁊ diaphragmatis refrenare valeat in prohibendo aeris attractionem. Qui quidem parui creati fuerunt ne interioribus epiglotis coangustationez facerent ⁊ fortes fuerunt creati vt eoꝝ fortitudinem cum impediti fuerint in claudendo epiglotiz ⁊ prohibendo aeris attractionē defectus multus cōrigatur qui eis ex paruitate aduenit. ⁊ ipsoꝝ via ē ſm rectitudinem ascendentium cuz declinatiōe pua propter quam fit continuatio conueniens inter peltalem ⁊ non habentem nomen. Et est etiā cum duo inueniuntur musculi sub cymbalari positi qui hoc predictum par iuuant.

¶ La. xij. de anatomia musculoꝝ gutturis.

Gutur in sūma duo hꝫ par que ipsum ad inferiora trahunt. vnū eoꝝ est par quod tā in capitulo epiglotis noiauim⁹: ⁊ alterum est par etiā ex thorace nascēs qđ eleuat ⁊ cū laryngē mouet ⁊ inferiora ⁊ cū laryngē mouet pectus ⁊ miscetur cū musculo eius quem nūc noiabimus: ⁊ ipse est alle qui est cōtinuus cū costa quinta ⁊ sexta: ⁊ par quod est in loco spatule concauo infusuꝫ ⁊ cū quo par cōtinuat quod a spondilibus ad spatulā descēdit ⁊ sunt sicut musculꝰ vnus ⁊ cū costis continuātur posterioribus. ¶ Et par tertiū quod nascitur a sexta spondiliū, colli ⁊ a prima ⁊ secunda spondilium pectoris ⁊ continuatur cuꝫ costis thoracis isti sunt musculi dilatātes. ¶ Musculoꝝ vero pectus coastringentium alij sunt qui pectꝰ in latitudine constringunt ⁊ est diaphragma cū qui escit. Alij sunt qui fm essentiam: ⁊ ex istis est par qđ sub radicibus costarum superiorum est extensuꝫ cuius operatio est stringere ⁊ aggregare. ¶ Et ex eis ē par apud extremitates istius cum thorace vel adherens thoraci inter epiglotale ⁊ furculam continuatum ⁊ cōtinuatur cum musculis ventris qui sunt recti. ⁊ alia duo paria que ipsū cooperiunt. ¶ Musculi vero qui simul constringunt ⁊ dilatant sunt musculi qui sunt inter costas. verūtamen perscrutatione in considerando cognoscitur qꝫ constringētes alij sūt a dilatantibus. Inter omnes enim duas costas sūt ex eis quattuor procerto musculi: hꝫ quidem existiment qꝫ sit vnus musculus. ¶ Et hic quidē qui vnum existimant musculuꝫ ex villis contextus est transuersus: quoꝝ quidam sunt intrinseci quidam qui cooperiunt. ¶ Eoꝝ qui cooperiunt quidam sunt qui sunt ad partes extremitatis cartilaginose coste ⁊ qui dā sunt qui sunt ad partē alterius extremitatis que est fortis. Qđ vero interius existit totum in situ cooperiente est diuersum: ⁊ illud quod est in extremitate coste cartilaginose diuersū est in situ ab eo quod ē super aliaꝫ extremitatē. ¶ Et quādo quidē hic quattuor habentur villi numero oportet ut musculi sint numero quattuor: ⁊ qui ex eis sunt superⁱ positi sūt dilatantes. ¶ Et qui ex eis sunt inferius positi sūt cōstringentes. Per hoc itaqꝫ sit omnū musculoꝝ pectoris numerꝰ. lxxxvi. musculi. Et est etiā cū musculos pectoris duo alij iuuant musculi qui a furcula ad spatule caput venientes ad primuꝫ eius continuantur latus ⁊ ipsum sursum eleuant ⁊ in dilatando pectus adiuuant.

¶ La. xiij. de anatomia musculoꝝ laude.

Laluda vero musculos habet qui sibi sunt ppij ⁊ musculos in quibꝰ aliud mēbrū cū ipso cōicat. Sed qui laude sunt ppij tria sunt paria vnū par venit a duobus mādibule marginibus ⁊ cū linea recta que sup os existit ptinuatur. ⁊ ipm est qđ ipsū ad mandibulā trahit: ⁊ par quod orit sub mento ⁊ icedit inferius sub ligua ad liguā ⁊ ad extremitatē supiorē hꝰ ossis ⁊ istud ēt trahit hoc os ad ptē mādibule. ⁊ aliud par orit ex additamētis sisaminis que sunt apud aures. ⁊ continuat cū extremitate inferiore linee recte sup hoc os Illi vero quos hꝫ cū alijs cōes tā noiatisunt ⁊ noiabuntur. ¶ La. xiiij. de anatōia musculoꝝ lingue.

Musculi vero linguā mouētes sunt nouem duo sunt latitudinales ab additamentis sisaminis venientes ⁊ cū duobus ipsius lateribus continuantur. Et duo longitudinales a supremo ossis laude nascentes que cū medio lingue continuātur. Et duo qui eam in transuersō mouent ⁊ nascuntur a latere quod est inferius ex duobꝰ ossis laude lateribus ⁊ penetrant in linguā inter longitudinales ⁊ latitudinales. Et duo musculi linguā resupinantes ⁊ conuertentes eā quoꝝ loca sub istoꝝ locis quos noiabimꝰ existunt: ⁊ ipsoꝝ villi iā expāsi fuerunt sub eis in latitudine ⁊ cū toto osse mandibule continuati fuerūt. In sūma preterea musculoꝝ lingue nominauerunt quidā musculum solitarium qui inter linguam ⁊ os laude continuat ⁊ vnum ad aliud trahit ⁊ nec est longe quin musculus qui linguaꝫ ad exteriora in longitudinem mouet moueat eam sic. Ineſt enim vt in extensione in seipsa mouea tur quē admodum inest ei vt in curatione in seipsa moueatur. ¶ La. xv. de anatomia musculoꝝ colli

Musculi g collū mouēt sūt duo paria vnū par a dextra ⁊ alterum a sinistra: sed quicunqꝫ eoꝝ solus contrahetur collum ad suam partem transuerset trahetur ⁊ quicūqꝫ duorum eoꝝ qui sunt ab vna parte simul contrahentur inclinabitur collum rectū in parte illa non cum transuersione imo cū rectitudine. Et cū oium quattuoꝝ simul ert operatio stabit collū absqꝫ declinatione aliq̄. ¶ La. xvi. đ anatōia musculoꝝ pectōis

Musculoꝝ qui pectus mouent quidā sunt qui tm̄ dilatant ipsū ⁊ non constringūt ex quibus sunt musculi diaphragmatis int mebra acrē attrahendi ⁊ mēbra nutrimenti distinguentis quod postea nominabimus. Et par sub furcula positum a parte nascitur que ad caput p:o-

tenditur spatule quod postea nominabimꝰ ⁊ ē continuum cum costa prima; a dextra ⁊ a sinistra: ⁊ cum ipso vnitur par vnū cuius vnūquodqꝫ impar ē duplanes ipsum ⁊ faciens ipsum duas ptes quārū superior cum collo cōtinuat ⁊ ipꝫ mouet ⁊ inferiora earū mouet pectus ⁊ miscetur cū musculo eius quem nūc noiabimus: ⁊ ipse est alle qui est cōtinuus cū costa quinta ⁊ sexta: ⁊ par quod est in loco spatule concauo infusuꝫ ⁊ cū quo par cōtinuat quod a spondilibus ad spatulā descēdit ⁊ sunt sicut musculꝰ vnus ⁊ cū costis continuātur posterioribus. ¶ Et par tertiū quod nascitur a sexta spondiliū, colli ⁊ a prima ⁊ secunda spondilium pectoris ⁊ continuatur cuꝫ costis thoracis isti sunt musculi dilatātes. ¶ Musculoꝝ vero pectus coastringentium alij sunt qui pectꝰ in latitudine constringunt ⁊ est diaphragma cū qui escit. Alij sunt qui fm essentiam: ⁊ ex istis est par qđ sub radicibus costarum superiorum est extensuꝫ cuius operatio est stringere ⁊ aggregare. ¶ Et ex eis ē par apud extremitates istius cum thorace vel adherens thoraci inter epiglotale ⁊ furculam continuatum ⁊ cōtinuatur cum musculis ventris qui sunt recti. ⁊ alia duo paria que ipsū cooperiunt. ¶ Musculi vero qui simul constringunt ⁊ dilatant sunt musculi qui sunt inter costas. verūtamen perscrutatione in considerando cognoscitur qꝫ constringētes alij sūt a dilatantibus. Inter omnes enim duas costas sūt ex eis quattuor procerto musculi: hꝫ quidem existiment qꝫ sit vnus musculus. ¶ Et hic quidē qui vnum existimant musculuꝫ ex villis contextus est transuersus: quoꝝ quidam sunt intrinseci quidam qui cooperiunt. ¶ Eoꝝ qui cooperiunt quidam sunt qui sunt ad partes extremitatis cartilaginose coste ⁊ qui dā sunt qui sunt ad partē alterius extremitatis que est fortis. Qđ vero interius existit totum in situ cooperiente est diuersum: ⁊ illud quod est in extremitate coste cartilaginose diuersū est in situ ab eo quod ē super aliaꝫ extremitatē. ¶ Et quādo quidē hic quattuor habentur villi numero oportet ut musculi sint numero quattuor: ⁊ qui ex eis sunt superⁱ positi sūt dilatantes. ¶ Et qui ex eis sunt inferius positi sūt cōstringentes. Per hoc itaqꝫ sit omnū musculoꝝ pectoris numerꝰ. lxxxvi. musculi. Et est etiā cū musculos pectoris duo alij iuuant musculi qui a furcula ad spatule caput venientes ad primuꝫ eius continuantur latus ⁊ ipsum sursum eleuant ⁊ in dilatando pectus adiuuant.

¶ Capitulum. xvij. de anatomia musculoꝝ motus adiutorij.

Musculis motus adiutorij sunt illi qui mouent spatule iuxta: ⁊ sunt tres musculi qui ei a pectore aduenūt ⁊ ipsuꝫ mouent ad inferiora: ⁊ musculus qui inferius sub mammilla oritur ⁊ cū parte adiutorij antecedente continuatur apud antecedentem partē marginis cartilaginis concanitatis: ⁊ ipse est qui adiutoꝝ ad pectus applicat cū cōmunitate qua spatula ipsum sequitur. Et musculus qui a supremo thoracis nasci

z efficit vt domesticum capitis adiutorij cooperiat et est applicās ipm ad pect9 cū impulsione pauca. ¶ Et muscul9 duplus magn9 q toto ozit thorace cōtinuatus cū infimo antecessionis adiutorij qui cum opatur cū villo q in supiozis partis ei9 est adiutoriū ad pect9 ducit ipm eleuando z cū alia pte ducit illō ad ipm faciens ipm ad inferiora descendere z cū eis ambobus ducit ipm ad pect9 fm rectitudinē: z alij duo musculi q a parte nascunt illij magis interi9 cō tinuati ꝯ sit ptinuitas magni musculi qui a thorace ascēdit. Un9 coz est magn9 vemēs a loco q ē apud ilium et a costis posteriozibus z trahit adiutoziū ad costas posteriozes direce: z alter est subtil9 q nascitur a cure illij z nō ab ei9 osse z declinat magis ad medietatē ꝯ ille z ptinuatur cū cozde illi9 q a parte māmille ascēdit z pfundat. Et hi qdē operationē pmoz efficiūt fm modū adiutorij sz tū ad posteriora parūper declinant. z qnqz musculi q ab osse spatule nascūtur vnius musculi eoz ozus ē ab osse spatule cū implet illud qō est inē separans z costā superiozē villis z penetrat ad partē superiozē capitis adiutorij siluestrē declinās parūper ad domesticā: et ipe etiā cū declinatōe penetrat ad domesticā: z duo rū musculoz ex istis qnqz ozgo est a latere superiore spatule: quoz vn9 ē maioz z villi ipsi9 vadunt ad inferiozes partes separātis: z implet illud qō est inē separans z latus inferi9 z ptinuant valde cum capite adintorij a parte siluestri z penetrāt cū declinatione ad siluestrem. ¶ Et alter est cū hoc pmo continuus adeo q est q3 eius pars z penetrat cum eo et ipsius operationē efficit. Iste vero nō multū pēdet a sūmo spatule z eius ptinuitas est fm trāsuersionē in manifesto adiutorij z declinat ad siluestrē. ¶ Et q3rtus est musculus qui locū pcauū ossis spatule implet cuius cozda cū partib9 interiozibus lateris domestici capitis adiutorij ptinuat z eius operatio est efficere vt adiutoriū posteri9 circūcat. ¶ Et alter musculus est qui ab inferiozi extremitate lateris spatule inferiozis nascit cui9 cozda superius ptinuat fm pti nuitatē magni ab illio ascēdentis. z cui9 operatio est trahere supzemū capitis adiutorij ad superiora. ¶ Aldintoziū pterea aliū habet musculū duo habētem capita q duas efficit operatōes z operationem cōmunem. ¶ Et ipse qdē sub furcula venit z a collo deglutiens capitis adiutorij bucellam z pucnit vsqz iuxta locū ptinuitatis cozde musculi magni a pectore ascēdentis. ¶ Quidam aūt dixerunt q vnū capitū ipius interi9 est super manifestū spatule apud ei9 infimū z declinat ad exteriora cū transuersione pauca: z cū operat cū duab9 partib9 eleuat fm rectitudinē. Sunt pterea hominū qdam q duos addiderūt musculos: musculū punū q ad māmillam venit et aliū q in spatule tūctura est sepultus: z forsasse ponunt cubiti musculos cū eis habere ꝓmunitatē.

¶ La. xvij. de anatomia musculoz brachij.

Musculoz brachiū mouentiū alij sūt qui ipm sum ꝓtrahunt: alij sunt q ipm dilatant: z isti positi sunt super adintoziū: alij sunt q ipsuz girāt: alij sunt q ipm resupinant z nō existunt super adiutoziū. ¶ Dilatantes vero sunt par vnū cui9 vnū ex suis imparib9 cū declinatōe ad interiora expādit q3 eius ozus est superi9 ab antecessione adiutorij et a latere spatule inferiore z ptinuat cū cubito illic vbi sunt partes ei9 interiozes: z impar secundū expandi tur ad interiora cū declinatōe adiutorij qñ ab adiutorij collo ꝓcuit z cū extrinsecis cubiti partib9 cōtinuatur. Lūqz ambo operant ꝓculdubio fm rectitudinē extēdunt. Constringētes vero sunt par aliud cui9 vnū impar qō est maius trahit ad interiora cū declinatōne: qñ ei9 ozigo est a margine cartilaginis spatule inferiore z a rostro vnicuiqz quoz ꝑpe inest caput z ptinuat cozda ipsius que est neruosa cū pte focilis superioris inferiore antecedente. ¶ Et scoz impar trahit cū declinatōe ad exteriora: q3 eius ozus est a manifesto adiutorij posteri9 z est muscul9 duo carnosa habens capita quoz vnū est in posteriozibus adiutorij z alterū in anteriozib9 z occultant hi duo in suo incessu parūper donec ad antecedentem partē focilis inferioris vadant. ¶ Et cū co quidē iam ptinuatū fuit qō ipm inclinat trahens inferius ad exteriora z cū co qō inclinat trahens supi9 ad interiora vt sit tractio melior. ¶ Et cū isti duo musculi in suis ꝓiugunt operatoib9 fm rectitudinem stant ꝓculdubio. ¶ Et duos quidē musculos dilatantes vestit musculus qui os adiutorij circūdat. ¶ Et similius est vt sit pars alteri9 musculi ꝓstringentis: facientes vero brachiū iacere supinū sunt par cui9 vnū ex imparibus est positū in exteriozib9 duoz focilium et obuiat focili superiori absqz cozda: z alter subtile ꝓlongatum nascit a superiori parte adiutorij ab eo qō eius manifestū sequit: z maior pars eius vadit in ascid z penetrat donec ꝓpinquū fiat iunctura rasete z venit ad partē occultā focilis superioris z continuatur cū eo cozda pānicularis. ¶ Girantes autez sūt par positū exteri9 cuius vnū ex duob9 imparib9 a supremo domestico capitis adiutorij incipit z cōtinuatur cū superiori focili sub iunctura rasete. z alterū est magis curtū ipso z ei9 villus ad latitudinē est declivis. sed eius extremitas est plus neruosa z incipit ab ipsomet superiori focili z ptinuat cū ei9 extremitate superiori apud rasetē iūcturam.

¶ La. xix. de anatomia musculoz motus rasete.

Musculoz vero iunctura rasete mouentium quidam sunt ꝓstringētes z qdā dilatantes et quidam girātes z qdā resupinantes sup collum. ¶ Ex dilatātib9 ꝓo est vnus musculus cū alio cōtinuus ac si ambovnus eēnt musculus: z isti quidem ozigo est a medio focilis inferioris cui9 cozda cū pollice ptinuat per quē poller ab indice elongat. ¶ Et alteri9 ozigo est a focili superiori cui9 cozda cū pmo ossium rasete ptinuat. s. posito cozam pollice. ¶ Lūqz isti duo simul mouent dilatant rasetā cū girātōe pauca. ¶ Et cū secūdus sol9 mouet facit ipam iacere resupinā. z cū pmus mouetur solus ꝓlongat inter pollicē z indicē. ¶ Et muscul9 q iacit sup focile supi9 a pte siluestri cui9 ozus ē ab inferiori pte

capitis adiutorij a quo ꝓcedit cozda duo hīs capi
ta quozvnū cū medio pectinis cozā indice ⁊ medio
ꝓtunāt ⁊ alter⁹ capitis cozda ē caput inferi⁹ sup fo
cile supi⁹ apud rasetā ⁊ dilatat rasetā expādendo cū
giratōe. Cōstringētes aūt musculi sunt par sup lar⁹
brachij siluestre quoz inferior incipit ab infiori duo
rū capitū adiutorij ⁊ ꝓuenit ad pectinē cozā auricu
lari. ¶ Et superior vtrozūqz incipit ali⁹ cū ille ⁊ ꝓue
nit ibi. ⁊ est cū eis musculus q incipit ab inferioꝛib⁹
adiutorij ꝓtub⁹ loca ꝓdictoꝛ mediās qō duo habet
extrema que ad modū crucis trāuersantur ⁊ postea
cū loco qui est inter pollicē ⁊ medīū ꝓtinuant: cūqz
ambo mouent ꝓstringūt. ¶ Et isti qdē ꝓstringētes
et ipsemet dilatantes gratiōnem efficiunt et resupi
natiōnē cū duo oppositi ex eis ſm transuersionem
mouent. Sz musculus cū pectine ꝓtinuus cozā au
riculari cū sol⁹ mouet girat plantā. ⁊ cū muscul⁹ pol
licis quē noiatimus ipm adiuuat plenarie plantaz
resupinā iacere facit. ⁊ cū ille q est cū rasceta ꝓtinuus
cozam pollice solus mouetur girat ipsam parūper
et cū auriculari quē nominabimus efficit giratiōné
cōpletam.

¶ Cap. xx. de anatomia musculoꝛ motus digitoꝛ.

Musculoꝛ vō digitos mouentiū qdam sunt m
qui sūt in planta qdā sunt q sunt in brachio
qz si oēs in planta ꝓiungerētur ꝓpter car
ne multaz grauarent: ⁊ ꝓpterea q illi qui sunt ex
eis in rasceta ⁊ digitis elōgati fuerunt cozde ipsoꝛ ne
cessario fuerunt longe. ¶ Munite ergo fuerūt pan
niculus q eis ab oībus aduciunt partibus ⁊. ipsoꝛ
quidē cozde rotūde ⁊ fortes create fuerunt ⁊ nō di
latant nisi cū ad membū peruenīunt. Ibi igit dila
tantur vt membraz motū bene cōprehendat. Oēs
aūt musculi digitos dilatantes super brachiū sunt
positi ⁊ silr ipsos ad inferiora mouētes ⁊ ex dilatan
tib⁹ qdem ē musculo⁹ q i medio manifestobrachij ē
posit⁹ nascit a pte supma capitū adiutorij inferioris
⁊ q̄tuoꝛ digitis cozdas q̄ ipsos dilatāt mittit. ¶ Ex
eis vero qui eos ad inferiora inclinant tres adinuī
cem in parte istius sunt continui. Quoꝝm vnus a
parte media capitis adiutorij siluestris inter duo ip
sius additamenta oritur ⁊ duas cozdas auriculari ⁊
annulari trāsmittit. ¶ Et vnus a sūma duoꝛ muscu
loꝝm duploꝝm qui sunt duo ex his tribus oritur
sub duob⁹ additamētis adiutorij interius ⁊ a mar
gine focilis inferius ⁊ duas transmittit cozdas me
dio ⁊ indici. ¶ Et tertius coꝝm ⁊ est ille q remā
sit oritur a supremo focilis superioris ⁊ cozdā polli
ci mandat. ⁊ apud hanc iunctura est musculus q
est vnus duoꝝm musculoꝝm inter musculos mo
tus rasete nominatoꝝm: ⁊ nascitur a loco medio so
cilis inferioris cuius cozda pollicē ab indice ꝓlō
gat. ¶ Constringentiū aūt quidam sunt qui super
brachiū existunt ⁊ quidam qui super volam plante
¶ Et illi quidē qui sunt sup brachiū sunt tres muscu
li quoꝝm vn⁹ ſm acicm in medio super alium est
positus. Ex quib⁹ nobilior est inferius qui inferius
est sepultus ⁊ cū osse focilis inferioris ꝓtinuus: qū
eius operatio existit nobilioꝛ. Quapꝛopt oportuit
vt ei⁹ locus magis eēt custoditus. Cuius principiū
est a medio capitis adiutorij siluestris ad interiora:
deinde penetrat ⁊ dilatatur eius cozda ⁊ in quinq
partitur cozdas quaruꝝ quecqz ad interiora digiti p
uenit. Illarum vero que ad quattuoꝛ peruenīunt
quecqz iuncturam ꝓximā ipsius constringit ⁊ ter
tiam. ¶ Primam vero ꝓpterea q est ibi annexa
ligamento quod super eam est cinctum: ⁊ tertiā ꝓ
pterea q eius caput peruenit ad eam ⁊ continuatur
cum ea: que autem ad pollicem vadit eius secundā
et tertiam constringit iuncturam quia non cōtinua
tur nisi cum eis ¶ Et secundus quidem musculus
qui est supra istum est minoꝛ ipso ⁊ icipit a capite in
grediente quod est vnum ex caeūbus ad interioꝛij et
cum focili inferiore parumper continuatur ⁊ trāsit
per terminū ꝓmunē qui est inter latus siluestre ⁊ do
mesticū: ⁊ est superioꝛ superficies focilis supioris: ⁊
cū ad partes peruenit pollicis declinat ꝑ parumper
ad interiora ⁊ cū iuncturis mediis quattuoꝛ digito
rum cozdas mandat vt eos constringāt. Ad polli
cem vero non peruenit nisi ramus parvus qui non
est ex cozda eius imo ab alio loco. Et primi quidez
ozigo est post principiū nominatū qō est a capite so
cilis superioris ⁊ inferioris. Et secūdi ozigo est a ca
pite focilis inferioris. ¶ Factū est aūt q pollex vno
musculo in sui constrictōne sit contentus. sed quat
tuoꝛ duobus constringūtur musculis quoniā nobi
lioꝛ ex operatoibus quattuoꝛ est cōstrictio ⁊ ex ope
rationibus pollicis nobilioꝛ est vt dilatetur ⁊ ab in
dice elongetur. ¶ Tertius autē musculus non est ad
constringendū sed eius cozda interius in planta pe
netrat ⁊ dilatatur desuper ad hoc vt in eam adipisci
faciat sensū ⁊ in sennēdo iunamentū prebeat ⁊ pilos
in ea nasci ꝓhibeat: ⁊ ad sustentandū illud qō est in
interioꝛib⁹ plante vt fortis fiat ad suas actōes pera
gendas. hi quidem sunt illi qui super rasetā existunt
¶ Musculi vero qui sunt in plāta sunt. xvij. in duā
bus acicbus ordinati adinuicē sibi superpositi. vna
acies est ad inferiora ⁊ interius. ⁊ altera acies est su
per cutem exteriorem. Qui autē in acie existunt in
feriore numero sunt septem quoꝝ quinq digitos
ad superioza inclinant ⁊ qui ex eis delegatus ē polli
ci a principio ossis rasete nascitur. ¶ Et sextus ē cur
tus ⁊ latus cui⁹ nullus est trāsuersus ⁊ ipsius caput
pendet a pectine manus donec ꝓueniat in rectitudi
ne medij cui⁹ cozda cū pollice continuatur: ⁊ ipsuz
ad inferiora inclinat. ¶ Et septimus est apud auricu
larem incipiens ab osse pectinis quod in eius recti
tudine exit ⁊ ipsum ad inferiora inclinat ¶ Null⁹
vero horum septem est ad cōstringendum: sz quīq
sunt ad cleuandum ⁊ duo ad flectendū inferius.
¶ Illi vero qui sunt in acie superioꝛe sub musculo su
per plantam expanso qui quidez est musculus quē
solus cognouit Gal. sunt musculi vndecim ex qui
bus sunt octo: quoꝝ duo cū prima iuncturaꝝ q̄
tuoꝛ digitoꝝm continuantur sez vnus super alium
vt hic ꝓstringāt iuncturā: sz q ex eis est inferioꝛ cou

stringit cū dispositione ꝛ reflexiōe: ꝛ ei⁹ qui ē ex eis supio: est strictura cū modico eleuationis ꝛ ad superiora ascēsionis. ¶ Cunq; pollices fuerint directe ꝛ coæ tres pollici sūt ꝓpij: quoꝝ vnus ꝑmā cōstringit iunctura: ꝛ duo secūdam sicut scripsi. Dilatātes ergo gnq; sunt: ꝛ de reflectētib⁹ exceptis pollice ꝛ auriculari vnicuiq; assunt duo. ¶ Et de cōstringentib⁹ vnicuiq; digito assunt quattuor. Et de his qui ad superiora inclinare faciunt vnicuiq; digito adest vnus.

¶ Capitulum.xxi. de anatomia musculorum motus dorsi.

Musculoꝝ dorsi alij sunt q ipm ad posteriora flectūt. alij qui curuant ad anteriora. Ex istis enī oēs alij oriūtur motus. ¶ Ad posteriora vō flectentes sunt illi qui ꝓpie dorsi vocātur musculi: ꝛ sunt musculi duo de quibus existimat q vnusquisq; eorum ex.xxx. cōpositus existat musculis: quoniā vnicuiq; ipsorum ab vnaquaq; spondili aduenit musculus. ¶ Ab vnaquaq; nāq; spondili aduenit ei villus transuersus nisi a prima. Et isti quidē musculi cum equaliter tenduntur stat dorsum: ꝛ cum superflue attenduntur declinat ad posteriora. ¶ Et cum illi qui in vno existunt latere mouentur dorsum ad illud inclinatur. ¶ Musculi vero curuantes sunt par desuper positum qui sunt ex musculis caput ꝛ collum mouētibus: qui a duobus veniunt meri lateribus quorum inferiores extremitates cum quinq; spondilibus pectoris superioribus continuantur in aliquibus hominibus ꝛ in plurib⁹ hominibus cum quattuor. ¶ Et eorū superiores extremitates ad caput perueniunt ꝛ colli. ¶ Et par quidem sub isto est positum ꝛ vocatur renale que ambo a decima ꝛ vndecima pectoris incipiunt ꝛ ad inferiora descēdunt ꝛ plerunq; curuāt flectēres. ꝛ medio quidē in suis motibus horum musculorum sufficit inuentio: qñ in curuatione ꝛ inclinatione a dextra ꝛ a sinistra duarum extremitatum sequitur motus.

¶ Caplm.xxij. de anatomia musculoꝝ vētris.

Musculoꝝ aūt vētris sunt octo qui in iuna mētis cōmunicāt. ex quibus ē iuuamētum ꝓbere in exprimendo illud quod ex sterco ꝛ vrina in inferioribus continet: ꝛ que in matricib⁹ nata existunt. ¶ Et ex eis est q diaphragma sustinent ꝛ ipsum cū adest exsufflatio que est in constrictione adiuuant. ¶ Et ex eis est q intestina calefaciūt ꝛ stomachum ꝓpterea q ea cooperūt. ¶ Ex his aūt octo est vnum par rectus quod ꝑm rectitudinem ab epiglotali descendit cartilagine cuius villus in longitudine vsq; ad femur extēditur ꝛ ei⁹ extrema in eis que sunt coā ipsis expāduntur. ¶ Qui⁹ vero paris subst̄ātia a sui ꝓncipio vsq; ad ipsius finem carnosa existit. Et duo musculi qui cū istis i latitudine secant: quoꝝ locus ē sub panniculo qui super totū extēlus ē vētrem: ꝛ sub duob⁹ lōgitudinalib⁹. ¶ Sectio aūt q̄ inter duoꝝ ꝛ duoꝝ ꝑmoꝝ istorū villos accidit ē ꝑm angulos rectos: ꝛ duo paria q̄ per trāsuersū vadūt: quoꝝ vnūquodq; ē in latere a dextra ꝛ a sinistra. ¶ Et vnumquodq; eorum par ex duobus existit musculis se adinuicem ad modū crucis secantibus a cartilaginis coalarum nō completarum extremitate vsq; ad femur: ꝛ ab alio vsq; ad epiglotale. ¶ Et duorum parium extremitates sibi a dextra ꝛ a sinistra apud femur obuiant. ꝛ aliorum duorum extremitates apud epiglotale que super carnosas partes ab vnaquaq; parte duorum musculorum latitudinalium sunt posite. ꝛ hec quidem duo paria semper carnosa incedunt donec rectos musculos cum cordis latitudinalibus tāgant que panniculis simulantur. Et hec etiam duo paria sub duobus longitudinalibus sunt posita que sub duobus posita sunt latitudinalibus.

¶ Capitulum.xxiij. de anatomia musculorum testiculorum.

Testiculoꝝ aūt virorū musculi sūt quattuor: ꝓpterea ut testiculos custodiāt ꝛ eos eleuēt ne laxent. Quisq; testiculus hꝫ par sibi ꝓpium. Mulieribus vero vnus par sufficit scz cuiq; testiculo impar: ꝓpterea q̄ earum testiculi nō sunt in exterioribus: neq; suspensi quemadmodū virorum.

¶ Cap.xxiiij. de anatomia musculoꝝ vesice.

Super os vesice vnus existit musculus qui ipam circūdat: cuius villus sup ipsi⁹ os dilatatur. Et eius quidem iuuamētum ē vīnam vsq; ad horam volūtatis retinere. Et cū volūtas expellendi affuerit ei⁹ laxabit constrictio ꝛ vētri i musculi vesicā vrgebunt: ꝛ vrinam expulsiua adiuuante expellent.

¶ Cap.xxv. de anatomia musculoꝝ virge.

Musculi q virgā mouēt duo sūt paria: duo vni⁹ paris musculi in duob⁹ virge lateribus sunt extensi qui cū extendūtur foramē dilatāt ꝛ ipm applicāt ꝛ penetratio rectificat: ꝛ sperma in ipa cū facilitate discurrit. Aliud vero par qđ a femoris osse oriť ꝛ cū radice virge ꝑm transuersionem ꝓtinuat: ꝛ cū rectificatur tendit: ꝛ instrumētuꝫ ꝑm rectitudinē elevatur: ꝛ cū ꝑstringit reducit ipm ad posteriora. Qđ si vni eoꝝ acciderit tensio ad ipsius partem declinabit.

¶ Cap.xxvi. de anatomia musculoꝝ ficteris.

Ficteris musculi sūt q̄ttuor. Un⁹ eoꝝ ē musculo⁹ q ipi⁹ comitat os: ꝛ cū ei⁹ cāne vehemēter miscet q̄ ꝓmixtōe musculoꝝ labioꝝ silat ꝛ ipe qđē cohercet ꝛ ꝑstringit anū ꝛ sua expsiōe stercora religas q̄ sūt i ipo excutit. Et musculo⁹ q ē positus magis iterꝰ q̄ iste: cui⁹ statio ē ꝑm opatiōes capiť hois ꝛ existimat q̄ sit hīs duo extrema cui⁹ extremuꝫ cū radice vrge, p certo ꝓtinuat. ꝛ par qđ sup hos oēs trāsuersū existit cui⁹ iuuamētū ē lōgaones sursū eleuare: ꝛ neq; accidit lōgaone egredi nisi, ꝑt ipi⁹ laxitatē. ¶ Ca.xxvij. de anatōia musculoꝝ coxe

Ex musculis coxe maior ē ille q eā extēdit: deinde ille qui ꝓtrahit. Ex suis nāq; operationibus nobiliores sunt isti duo motus.

Uerūtamen extensio contractione nobilior existit: quoniam status non cōuenit nisi cum extensione.

Posteā sunt musculi qui elongant: deinde illi qui appropinquare: post illi qui circuire facūt. Ex musculis autem coxe iuncturaz extēdentibus: est vnus qui est omnibus corpis musculis maior. et ipse est musculus q os femoris z ancham cooperit: z super totam coxam volvitur ab interioribus z exterioribꝰ z posterioribus donec ad pollicem puenat: cuius villi diversa habent principia: quapropē ipsius opationes fm diuersas specificantur species. Ex ipsius nāq villis est q ab infimo ossis femoris nascitur et declinando ad domesticuz dilatatur. Et est alius ex villis eius: cuiꝰ ortus est parū altior ortu istius q coxam ad superiora eleuat.

Et est alius ex villis eiꝰ: cuius ortus est valde altior ortu istius qui coxam ad superiora ad domesticum declinantem eleuat. Et est ex eis alius cuius origo est ab' ore anche qui satis coxam fm rectitudinē dilatat. Et est ex eis musculus qui totā ancheiun cturam posterius cooperit tria habens capita et extrema duo. Et hec quidem capita ab illo z ancha z alhoſos nascuntur: quorum duo sunt carnosa et vnum panniculare. Duo vero extrema cū posteriore capitis coxe parte continuātur et si cum vno traxerit extremo cum declinatione ad ipsum dilatabit. z si cum duobus traxerit extremis fm rectitudinem dilatabitur. Et ex eis ē musculus qui ex tota ossis ilij superficie oritur: z cum supremo maioris additamenti continuatur z vocatur carthametra maior. z parum ad anteriora extenditur z cum declinatione ad domesticum dilatatur. Et est alius talis qualis iste qui in primis cum infimo additamenti minoris continuatur deinde: descendit z illiꝰ opationē operatur. Ueruntamen eius est paruā dilatatōez z multā efficere declinationem cuius origo est ab infimo superficiei ossis ilij. Et est ex eis musculus qui ab infimo ossis anche oritur ad posteriora declinans z dilatat ipsā z eā ad posteriora parūp declinare facit: z ad domesticū sufficiēter declinare fcit Ex musculis vero coxe iuncturam constringentibꝰ est musculus vnus: qui cum declinatione ad domesticum parua constangit: z est musculus rectus qui a duabus descendit originibus: quarum vna cum fine lumborum z altera cum osse ilij continuatur.

Et ipse quidem sunt que cuz minore additamēto domestico continuantur: z musculus qui ab osse femoris nascitur z cum infimo additamenti minoris continuatur. Et musculus ad duo latera ipsius transuerse extensus qui ē sicut par maioris. Et quartus qui a re preparata stante post os ilij oritur z ipe etiam crus contrahit colligendo coxam. Ex musculis vero qui ad anteriora declinare faciunt iam q dem nominati fuerunt dilatationis z constrictionis mentionem fecimus: z hec quidem movendi species habet musculum qui ab osse nascitur femoris et adeo fit longus vt ad pollicem perueniat. De clinare vero ad exteriora facientes sunt duo musculi vnus eorum ab osse venit lato. Sed circuire faciētes sunt duo musculi quorum vnus a silvestri femoris z alter ab ipsius ortur domestico. z cum sibi obuiant transuersantur z fiunt carnosi apnd locū profundum circa posteriora additamenti maioris. Et quicunqz eorum solus traxerit coxaz ad sui partem cū pauca dilatatione torqbit.

Ca. xxviij. de anatomia musculoꝝ mouentium iūcturā cruris z poplitis.

Ex musculis autē mouentibus sunt tres in anteriorib9 coxe posiri qui musculis in ipsamet coxa positis sunt maiores. z coꝝ operatio est dilatare. vnus aūt horum est sicut duplus duo habens capita quorū vnū ab additamento incipit maiore z alterus ab interiore coxe: z duo hūt extrema quoꝝ vnū est carnosum z cum rasga anteqz coxda fiat continuat. z alterū est panniculare cū domestica duarū extremitatum coxe continuatū. Aliorum vero duorū vnꝰ est ille qui ē iter coxam constringēres noiauimus. s. a se parante quod est in osse ilij nascēs. z alter ab additaméto silvestri qd est in coxa oritur. z isti quidē duo cōtinuantur z vniunt z generat ex eis coxda vna q dilatat z circūdat rasgam z ipsā cū eo quod ē sub ea cōuenienter affirmat: deinde cū capite cruris continuat z pollicē dilatat z crus extendit. Dilatatio vo vnū habet musculum qui ab obuiatiōe ossis femoris nascitur z incedendo descendit in latus coxe domesticū fm transuersionē. deinde cū parte venosa superne partis cruris continuat z crus declinans ad domesticū dilatat. z musculū aluū in quibusdā anatomie libris ei oppositū in parte silvestri qui incipit ab osse anche z fm transuersionē in latus silvestre tendit donec ad locum puenit venosum. z neqz est musculus maioris transuersionis isto z cū declinatione ad silvestrē dilatat: z cū ambo dilatāt ē dilatio recta. Ex eis vero qui crus cōtrahunt est vnꝰ musculus angustus z longus qui ab osse ilij oritur z femoris circa originem dilatātis ingrediēs a separante quod est in medio ilij: deinde fm transuersionez penetrat ad interiora duaꝝ extremitatū poplitis. postea egreditur exteriꝰ z vadit ad eminētiā q ē in loco poplitis venoso' z cū ea vnit. Et ipe qdē ē quo crꝰ ad iferiora trahit declinans eā pede ad partē inguinis: z tres musculi domesticus: z silvestris z medius:

Sz domesticus et medius cuz' declinatione ad silvestrem contrahunt. z silvestris ptrahit cuz declinatione ad domesticum. Et domesticus qdem ortur ab ore ossis anche. deide transuerse incedit p posteriora coxe donec perueniat ad locuz cruris venosum in pte domestica z vnitur cuz eo cuius color ad viriditatez trahit. z alioꝝ duoꝝ ē origo est ab ore ossis anche sed declinant vt cuz loco venoso lateris silvestris continuētur. In iuntura preterea poplitis est musculus sicut in flectuositate poplitis sepultus qui operationez efficit qualis huiꝰ medij existit operatio. Et quidaz existimant q pars eminēs musculi dilatantis dupli a sep ante est cuz poplitem acci-

dentaliter ꝓstringit. ⁊ est cū ab eꝰ origine egreditur corda q̄ anche pixidem tenet: ⁊ cum ea ⁊ cuz ipo qō sequitur ipsam cōtinuatur.

Capitulum .xxix. de anatomia musculoꝝ pedis iuncturam mouentiuz.

EX musculis autem pedis iuncturaz mouentibus sunt quidam qui ipsuz ad supioza eleuant: ⁊ qdam q ipsum descendere facunt ex eis. Ex eis autem qui ipsum eleuant est vnus musculus magnus q est positus in pte antecedente canne domestice cuius principiū est pars siluestris capitis canne domestice. Et ipse quidem cum ad exterioza egreditur inclinatur super crus ad partem pollicis vadens ⁊ ꝓtinuatur cum eo qō radici poplitis est propinquuz ⁊ pedem ad superioza eleuat. ⁊ alter ortꝰ a capite siluestris ex quo nascitur corda que cuz eo qō est iuxta radicem minimi cōtinuatur: ⁊ pedē ad superioza eleuat ⁊ ꝓprie quando cum eo peruenit ꝑmꝰ musculꝰ ⁊ fuerit hoc fz eq̄litaē ⁊ rectitudinē. Fatētiū vo descēdē ē vnū paꝛ eꝰ origo ē a capite coxe q postea descēdit ⁊ cruris vētrē cāne replet ex quibus corda nascit que ex maioꝛibꝰ existit cordis ⁊ ipsa quidez est corda nerui que cum osse alcahab cōtinuat: ⁊ ipsū ad posterioza trāsuerse ad siluestrē trahit: ⁊ est hec cā fixionis pedis super terraz. Et ipm quidem adiuuat musculus qui a capite siluestris oꝛitur cuius colꝛ ē melogianꝰ ⁊ descēdit donec ipsemet absq̄ corda quā mādat. sed carneꝰ remanens continuat cum postrema alcahab pte sub ꝓtinuitate quā ante diximus. Cunq̄z musculiꝰ istis aut ipsoꝝ cordis nocumētuz accidit pes claudicat Et musculus ex quo due nascūtur corde: quaruz vna pedem cōstringit: ⁊ altera pollicē dilatat: Illud vero est: qm̄ iste musculus a capite cāne domestice oꝛitur vbi ipsa siluestri obuiat: ⁊ descēdit inter eas: ⁊ in duas diuiditur cordas: quaꝝ vna sub raseta in anteriori pollicis pte cōtinuatur cum qua etiam corda pedis existit humilitas. Et altera corda que ex parte istius generata musculi ꝓme corde ꝓtransit origine ⁊ primo pollicis ossi cordā mandat: ⁊ ipaz cū transuersione ad domesticū dilataꝛ.

Et iam etiam a capite coxe siluestri oꝛit musculus ⁊ cū vno duoꝝ musculoꝝ achibaliū ꝓtinuat: deide ab eo separat cū occultū cruris pertrālit: ex quo oꝛitur corda que ad inferioza pedis puenit ⁊ sub eo toto dilatatur: quemadmodū facit musculꝰ qui super plante occultū dilataꝛ propter iuuamētum tale quale est eius.

La.xxx. de anatomia musculoꝝ digitoꝝ pedis.

EX musculis vo pedis digitoꝝ mouentibus q sunt ꝓstringentes musculi sunt multi. ex quibus est musculus q a capite canne siluestris oꝛitur ⁊ extensus super ipam descēdit: ⁊ cordā vnaz transmittit q in duas diuidit partes que mediū cōstringunt ⁊ mediū. Et alter istoꝝ minoꝝ cuius oꝛtus ē a postremo cruris: cui corda cū ipm trāsmittit in duas diuidit cordas q indicē ꝓstringūt ⁊ munimū, ⁊ diuidit ab vnaquaq̄z duaꝝ ptiū corda q cum eo qō ab alia diuidit ꝓtinuat ⁊ fiunt corda vna q ad pollicem peruenit ⁊ ipsum constringit. Et tertia corda quam iam noiauimus a siluestri duarum extremitatū que in canna existunt domestica oꝛit ⁊ inf duas descendit cannas: ⁊ ex le partez transmittit ad pedē constringendū ⁊ parte ad primū os pollicis. Et hoꝝ quidem musculoꝝ digitos mouentiū quos noiauimus situs est super crus ⁊ posterius. Illi vo quoꝝ situs est super plantā pedis .x. sunt musculi in hoc quidem anatomici decepti fuerūt. Ex ꝑmus qui istud scīuit fuit Hal. Ipsi vero cū quinq̄z continuantur digitis. s. cum vnoquoq̄z duo lacerti a dextra ⁊ a sinistra ⁊ mouent vt constringant fm rectitudinem si simul mouerint: ⁊ ut declinent si vnus mouerit. Et ex eis quidē sunt quattuoꝛ super rasetam: quoꝝ vnꝰ vnicuiq̄z digito delegatus est: ⁊ duo qui ꝓprie sunt ad constringendū pollicem ⁊ minimū. Et isti quidem musculi adeo sunt permixti vt cum vni eoꝝ accidit nocumentū ꝓuenit inde vt reliquoꝝ operatio debilitetur in eo quod eoꝝ est proprium vt vicem istius aliquo modo gerant in eo qō huic est proprium: ⁊ hac de cā difficile est vnum digitoꝝ pedis ꝓprie absq̄ alijs constringere. Et ex musculis quidem pedis sunt quinq̄z supra pedē positi qui ad siluestrē declinare solent ⁊ quinq̄z sub eis positi quoꝝ vnusquisq̄z digitū ad illud quod ipsum sequitur trahit a parte domestica ⁊ ipsum cum motu mā dat. a parte eleuat domestica. Et isti quinq̄z sunt cū duobus qui pollici ⁊ minimo sunt proprij fm similitudinem septem qui sunt in planta pedis ⁊ similiter decem primi. Omnes igitur coꝛporis musculi sunt quingēti ⁊ viginti.

La.i.sūme.iij.doctrine.v. tē fmo vniuersalis de neruis ꝓprie.

TAmentoꝝ neruoꝝ alia sunt que sūt fm essentiam: alia sunt que sunt p accidēs Quod vero fm essentiam est ē qp cerebꝝ eis mediātibꝰ omnibꝰ alijs mēbris iuuamētuz ꝓstat dādo eis sensū ⁊ motū. Sed qd ē p accidēs ē ad hoc ut caro coꝛroboꝛet ⁊ coꝛpꝰ foꝛtius fiat. Et ex eis etiā est pcipere id qō ex nocumētis mēbris accit sensu carētibus sicut ep splen ⁊ pulmo. Iz. n. membra ista sensū nō habeāt sup ea tñ cinctoꝝ positū ē neruosū ⁊ pānículo tecta fuerūt neruoso q̄ cuz apata fuerūt aut vētositate tēsa, ꝓueniet apostema osū grauedo aut vētositatis partitio ad cinctoꝝ i ipꝰ radicē: ⁊ accidit ei ex grauedie attractō: vētositate extēsio: ⁊ sentiat ipsaz. ⁊ neruoꝝ qdē ꝓncipiū fm modū scitū ē cēbruz ⁊ illō ad qō istoꝝ puenūt extrēa ē ffficies cutis. Cū cute. n. villi miscēt miuti: ⁊ i ipa nerui ptiū q ci a mēbꝝ q̄ ipi vicināt aduenūt. Ad vo cēbꝝ nēuoꝝ ꝓncipiū exit duobꝰ ē mōik: qm̄ qꝰ rūdā eoꝝ ē ꝓcipiū fz sui cētriā: ⁊ alioꝝ ē ꝓcipiū medi ate nucha q̄ currit ex eo. Ex neruis qdē q a cēbro egrediūt nō mutatur mēbra in sentiēdo ⁊ mouēdo nisi capitis ⁊ faciei mēbra ⁊ viscerū interioꝝ. Aliqui vo mēbra hec iuuamē ta nō hūt nisi a neruis nuche. Et Hal. qdē tā osidit nobis sollicitudinē magnā q̄ neruis a cēbro ad vi-

tera descēdentibus est propria. ¶ Creator.n.de eorum munitione sollicitus aliter ipsos munivit quaz alios nervos: z illud est quoniam propterea q a principio elongati fuerunt oportuit vt sustētarentur supflua affirmatōe a musculis sorabus qui eos tegant vt panniculi: z a corpore cuius essentia inter neruum z cartilaginem est media simili ei quod corpori nerui accidit cum torquetur. ¶ Et istud qdem est ex tribus locis: quorum vnus est apud epiglotiz. ¶ Et secūd⁹ cum ad costarum radices veniunt. ¶ Et tertius cuz pectoris locum trāseunt. ¶ Factuz est autē vt alij nervi a cerebro progredientes in quibus existit vtilitas in sentiendo iuuamentuz prestare penetrarent a sui principio fm rectitudinez ad membruz ad quod diriguntur quoniā rectitudo ad id ad quod dirigitur propinquiore defertur via: z illic ex hoc est impressio q manet ex principio fortior: z ppea q in nervis sensibilibus non queritur de duritie q facit necessitatem elongandi a substātia a cerebricri circuitione: ppea vt ad sui similitudinez in lenitate ordinatim elongetur ꝙtum in membris queritur motus: immo quātopl⁹ fuerunt leniores pl⁹ fuerunt vtiles sentiēdi dātes. Sz factum est ut motui ad id ad quod diriguntur eant post circuitiones in quib⁹ ipsi incedūt: ppea vt a principio elongētur z in duritie ordinētur. ¶ In vnoquoq; ēt duor modor ad id quod ex duritie et mollitie in ipso est necessariuz adinuerūt ortuz ipsorum substātie: plurimi nāq; eor q sensuz tribuūt ab antecessione oriuntur cerebri. ¶ Et ptis qdem q est cerebri antecessio ē essentia mollior: z plinu eor qui motuz ꝓbent a postremo oriunt cerebri. ¶ Et ptis q est cerebri postremuz essentia est magis spissa.

¶ Capitulum.ij. de anatomia nervor egredientium a cerebro z eor vsu.

Cerebro septez nervor paria oriūt: z primi paris principiū ē ex fūdo duor vētriculor cerebri antecedētiū apud duor additamēto rum vicinitatē mamillaz extremitatib⁹ illiū quibus fit adoratus. Et ipz qdez ē paruū vētre hns. Et ille q a sinistra oritur dextrat. ¶ Et ille q a dextra oritur sinistrat: deide sibi sup sectōez cruccā obuiāt: postea ille q a dextra oritur ad pupillā sinistrā penetrat. z q nascit a sinistra ad sinistrā pupillā quor adeo dilatātur orificia donec humores q vocat vitreus pprehēdāt Quidā vo qui nō est Galienus dixit q ad sectionē cruceam sine reflexione penetrant: z dixit q in hac sectione tria existunt iuuamenta. Unū est, ppterea ne spūritus qui ad vnā currit pupillam ad alteram ire prohibeatur cū acciderit nocumentū: z ppter hoc vnaquaq; duarū pupillarum cū alter clauditur oculus in uidendo fit fortior z clarior ꝙ ipsamet esset si altera intuente immeretur. Et ppter hoc foramis vuei dilatatio augmentatur cū alter claudit oculus z hoc quidē est propterea q ipūs vehemēter vadit ad ipsū. ¶ Sēm vero est, ppterea vt duo oculi vnū habeant deferens qō visui simulacruz eis afferat et ibi vniatur z sit duobus videre oculis vnū videre ppterea simulacrū in termino vnitur cōi. Ideoq; luscis accidit vt ex re vna uideant duas cū vna pupilla superius eleuatur aut inferius deprimitur: et destruitur rectitudo penetrationis foraminis ad sectionem z ante cōmunē terminū accidit termin⁹ torture nervi. ¶ Et tertiū ē vt vnusquisq; duor nervorū ab alio sustētetur z illi imitatur z fiant ac si ad pupillā ex propinquō venient. ¶ Sēm aūt partum neruor a cerebro procedētiū nascit post ortū pmi paris z ab eo ad siluestrē declinat z a foramine qō est in orbita que totū cōprehendit oculū egredit z i musculis partitur oculi: z hoc quidē par valde est grossū. Ideo ut eius grossities sue parificetur molliciei quā habere debuit: ppterea q est circa principium z confortet in faciēdo motū: z precipue cū adiutorē nō habeat cū tertiū par sit, cōuersū ad movendū magnū membr qō est mandibula inferior quare ei nō remanet superfluitas imo adiutore alio a se indiget sicut mō referemus. ¶ Tertij vero paris origo est a termino cōi inter antecessionē cerebri z ipsi⁹ postremū. s. ab infimo basis cerebri qō primo cum quarto pari pauli p miscetur: deinde ab eo sepat z i quattuor ramis ramificat. ¶ Unus ram⁹ ab ingressu egreditur vene subtie quā postea noiabimus z descendēdo⁹ super cerviceē vadit donec diaphragma ptrānseat: z in visceribus que sunt sub diaphragmate partitur. ¶ Et secūde quidē partis egressio est a foramie qō in osse existit ꝓpis que cū egredit cū nervo cōtinuat qui a quito diuidit par: cui⁹ mō noiabimus dispōem. ¶ Et ramus terti⁹ in foramie descendit a quo scēm egredit par qū ipsius directio ē ad membra in anterioab⁹ faciei posita: z neq; fuit cōueniēs: ut in penetratione primi paris ventre habētis penetraret: q; nobilioz neruorū coangustatōez faceret z ipsū cōprimeret z via cooperiret. Et hec q dē ps cū sepat in tres distribuit sectiones. Quarum vna ad partē lachrymalis declinat z vadit ad musculos tpoz z masticātū z supcilij z frontis z palbebre: z ps secūda p foramē vadit apud oculos creatū z inde ad nasi tendit interiorē superficiē z in tunica spargitur que in interioab⁹ nasi est expansa. ¶ Pars quoq; tertia est ps nō pua in cōcauitate descēdens brabachi q in osse maxille ē facta z duob⁹ ramificatur ramis. ¶ Unus vadit ad interiora cōcauitatis oris z in dentibus spergitur: sed illud qō inde ptiet dentibus est manifestū: qō vero inde alijs ptinet ē visui sicut occultū z in gingiua etiā spgitur superior

Alter aūt ramus in membror spargit superficiebus q sunt ibi sicut cutis maxille z extremitatis nasi z labij superioris: he quidē sunt sectōes partis tertie paris tertij. ¶ Quartus aūt ramus tertij paris vadit penetrans a foramine suo quod in mandibula existit superiore z vadit ad liguaz z in eius manifesta diuidit tunica z tribuit ei sēsum, ppriuz qui est gust⁹ z illud quod remanet in dentiuz rctis inferior z in ipsoruz gingiuis diuiditur z in labij inferioris: sed pars que peruenit ad liguam subtilior est quam nervus ocu: quoniam illius duricie z illius mollitiez temperāt grossitiei illi⁹ z subtilitaī isti⁹. quarti vo pīs origo ē

est post tertiū ꝫ ad cerebri basim ē magis declinās ꝛ cū tertio quēadmodū diximus miscet. deinde ab eo separat ꝛ ad palatū vadit ꝛ dat ei sensum: qđ qui dē est paruū sed est plus durū ꝯ tertiū qz palatus et palati panniculus durior est lingue panniculo. Sz vnūquodq; paris quiri ipār cū duob⁹ nascit medi is ꝯ dupli formā: imo multi eoꝝ tenēt q; vnūqđq; ipsius ipar ē par cuius quidē origo a duob⁹ est cerebri lateribus. Et pars quidē prima cuiusq; partis ipsius ad pānicula vadit qui in interiorib⁹ instrī audi tus est dilatatus ꝛ in eo diuidit totus. ꝛ huius quidē diuisionis origo ꝓculdubio ē a parte cerebri posteriore ꝛ per ipsam ē audiendi sensus ꝫ scđa diuisio ē maior prīa. Ipsa nāq; egredit a foramie qđ in osse pfozatū ē petroso: ꝛ ipse quidē ē qui uocat monoculus ꝛ cecus. ꝓpterea q; multū torquet ꝛ ei⁹ vie in obliquanōib⁹ incedūt: ió q; volūtas affuit ꝓlongandi spaciū ut eius finis a principio moueret: pro pterea ut nerus añq; inde egrederet a ꝓcipio eēt longinquus ió vt duricies ei inde acquireret. Cūq; egr editur cū neruis tertij paris miscetur: quoꝝ plurimi ad maxillā ꝛ ad palati vadunt musculuz. ꝛ qđ remanet ad musculos ꝓtendit tempoꝝ. Gust⁹ aūt in quarto creatus fuit nerno ꝛ auditus i quito qñ instruēto audit⁹ fuit necessariū ut eēt discoopti ne aeris uia ad ipsum clausa foret. ꝛ instrumēto gust⁹ fuit necessariū ut eēt minutū: ꝓpterea oportuit ut nerui auditus eēnt duriores. ꝛ ió origo cēbri eoruz postremo fuit propinquior ꝛ neqz oculis muscul⁹ vn⁹ sufficit neruus: ꝛ musculoꝝ tempoꝝ nerui multipli cati fuerunt nisi quia foramini oculi multa necessaria fuit amplitudo propterea q; neruus virtutē affe rens visus multa indiguit grossitudine. ideo quia ei necessariū fuit ventrē hīe: non ergo os qđ ad com prehēdendum oculum est perfozatū multa foramina tollerare potuit. Tēporis vero nerūs multa fuit durities necessaria: sed grossitudine multa nō indiguere imo grossitudo eēt faciens motus difficultatem ꝛ etiā egressio quā in osse duro petroso habēt potest foramina tollerare multa. Par vero sextuz a postremo oritur cerebri cum quinto ꝓtinuū ꝛ cū eo panniculis ꝛ ligamentis ligatum ac si esset vnus neruus: deinde separat ab eo ꝛ egreditur a foramine qđ est in extremitate adoꝝ qđ laude silatur. Et ipm quidem anteqz egressum esset iam in tres diuisum fuit partes que oēs simul ex hoc egrediūtur foramine. Una earū ad gule musculos suo ꝓtēdit itinere ꝛ ad lingue radicem: ppea ut par septimum in ipsoꝝ aduenit motu. Et pars scđa ad musculos descendit spatule ꝛ eius qđ est circa eam: ꝛ ipsi⁹ plurimum i musculo spargit lato q; est sup spatulam: et hec qdez pars est magne quantitatis ꝛ suspensa penetrat donec pueniat ad quod dirigit. Pars vo tertia q; est maior ex tribus partibus ad viscera descendit in ascensione vene subteni ꝛ est illi ānexa ꝛ cū ea ligata ex q; cum rectitudine epiglotis sepanf rami q; ad musculos veiunt epiglotales quoꝝ capita si ad⁹ ꝓiora q; epiglotī ꝛ ipsi⁹ eleuāt cātilagines. cūq; epiglotī ꝓtrāseūt ex eis ascēdūt rami q; ad musculos vadūt capita ad inferiora habētes ꝛ ipsi sunt qui ad cibala rē claudendā sunt necessarij cū ad inferiora trahere necessariū est: ꝛ ppē hoc vocātur nerui retro redeūtes. Dic aūt neruus retro rediēs nō egressus fuit a cerebro ꝛ nō a nucha nisi ꝓpterea q; si a nucha ascēderent ab ipsoū principio subirēt trāsuersi ꝛ nō recti ꝛ ad inferiora attractio cū eis nō ꝓueniret fm actionē decentē. Et ipsi quidē non de sexto pari creati fuerūt nisi ꝓpterea q; illud qđ ex neruis ē molle aut molli vicinū. ſ. illud qđ fuit ex eis anteqz sextū iā in musculis faciei ꝛ capitis ꝛ i eo qđ in eius fuit diuisū ꝛ septimuz etiam non fm rectitudinem descenderet quēadmoduz sextum descendit immo ꝓculdubio trāsuersitas eos comitarēt: ꝛ ꝓpterea q; illud qđ ascendit ꝛ redit ꝛ qñq; idiget re firma cui innitatur ad sūlitudinez girgilli: ut sup ipsam reuoluat ascēdens ꝛ ex ea adiuuetur ut sit situs ipsi⁹ rectus ꝛ durus: ꝛ fortis ꝛ leuis ꝛ iuxta positus non fuit ibi ad hoc idoneum sicut arteria maior. Et illud qđ ex istis ramis a sinistra ascendit hanc inuenit arteriam ipsa recta ꝛ grossa ergo sup eam reflectit nō multa indigens firmitudie. a dextra vo ascendenti hec non vicinat arteria ad moduz pumi. ꝫ vicinatur ei postqz iā accidit ei puitas ꝓpt ramoꝝ diuisionem qui iam ex eo egressi fuerūt cui etiaz iam defuit rectitudo in situ qz transuersatus fuit ad assellam declinando: fuit ergo necessariuz ut ipsi re aliqua affirmarent cui inniteret cum ligamētis in quibus rami stringerent: ideo ut ꝓ ipsos illud quod defuit ex rectitudine grossitie i situ corrigeretur. Et sapia qdem in hos redeuntes ramos elongando est ut talis qualis est hec suspensio primi fiant ꝛ ꝓpter elongationez a ꝓcipio fortitudinez habeant ꝛ duricie. Ex neruis aūt redeūtib⁹ fortior est ille qui in duabus musculoꝝ epiglotis spargitur tunicis cum alijs neruoꝝ adiuuantiuz ramis postea illud quod ex hoc remanet neruo descēdit a quo rami sepantur q; in panniculis sperguntur diaphragmatis ꝛ pectoris: ꝛ in musculis ipi⁹: ꝛ in corde ꝛ in pulmone: ꝛ in venis: ꝛ in arterijs que ibi sunt Illud vo qđ remanet penetrat in diaphragma: ꝛ associatur ei qđ ex pte tertia descēdit ꝛ in pānicul⁹ pānicul⁹ spargit viscerū ꝛ puenit ad os latū. Septimi aūt paris origo ē termino cōi q; ē inf cerebꝝ ꝛ nucha cui⁹ primū incedit se in musculī spargēdo ligua mou ētib⁹: ꝛ in musculis int peltale ꝛ os laude cōtibus. ꝛ ē cū ipsi⁹ residuū in alijs spargit musculis q; huic musculo sunt vicini: nō tñ sp ē istud: ꝛ ꝓpterea q; alij nerui ad alias reducti fuerunt necessitates: et neqz fuit bonū ut foramina in anterioribus: neqz i inferiorib⁹ multiplicarent: fuit melius ut ad lingue motū neruus ab hoc loco veniret. qz ipsius sensus iam ei ab alio venit loco.

Capitulū.iij. de anatomia neruoꝝ nuche ꝛ colli ꝛ vsus eorum.

Nerui ex nucha nascētes q; ꝓ colli vadūt spōdiles octo sunt paria. Unius paris egressio a duob⁹ est spōdilis ꝓme foraminib⁹

qđ in capitis musculis solũ spargit ꝛ ẽ puũ minutũ qñ melꝰ fuit ut locus a quo egredit sit angustꝰ quẽ admodũ in caplo de ossibꝰ dixim⁹. Et secũdi qdẽ paris egressio ẽ int̃ spõdilẽ pmã ꝛ secũdã. s. foramẽ in loco uel caplo de ossibꝰ notatũ cuꝰ plimũ capiti tãgenti sensũ defert. trãsuerse eni ad id qđ in spõdilꝺ ẽ supꝛemũ ascẽdit ꝛ ad anteriora reflectit. ꝛ sup tunicã extrinsecã auriũ spargit. Et q par primũ minus facit ꝓpꝛ sui quitatẽ ꝛ abbꝛeuiationẽ ob quaz expandi exp edite nõ poterat ꝛ dilatari i locis q sequũt ipm ꝓplete emẽdat. ¶ Qđ aũt ex h remanet pari ad musculos qui sunt in posteriozibus colli ꝛ ad musculũ latũ venit ꝛ eis dat motum. Et paris tertij ozigo ꝛ ipsiꝰ egressio est a foramine qđ est inter secũdam ꝛ tertiã. ¶ Et vnusquisqꝫ eoꝝ in duos partitur ramos. Ab vno ramo spargũtur rami in pfundo musculoꝝ qui sunt ibi ꝛ ꝓxie caput cũ collo mouẽtum: deinde ad spondiliũ ascendũt spinas: ꝛ cũ in earũ rectitudie venũt ad radicẽ tenent earũ: ꝛ post ad ipsarũ elcuant capita ꝛ cũ ligamẽtis miscent pãniculaꝝ q̃ ab illis nascuntur simenijs postea ad ptem aurium reflectẽdo penetrãt: ꝛ in nõ omni die ad aures pueniũt ꝛ aurium musculos mouẽt. ¶ Et ramus secũdus ad anteriora vadit donec ad musculũ peruenit latum. Et cum hoc quidẽ primũ cũ nascitur miscent̃ uene ꝛ musculi qui ipsũ cooperiũt ꝓpterea ut scipo sit fortior. ꝛ est etiã qñ cum musculis miscetur tempoꝝ: ꝛ cũ musculis auriũ in bestijs. ¶ Plurimum tamẽ sparsionis ipsius nõ est nisi in musculis maxillarum. ¶ Quarti vero paris egressio est a foramine qđ inter it. as existit ꝛ quartam: et partit sicut ille qui ẽ ante ipsuz parte antecedente: et parte posteriꝰ cõsequẽte. sed pars eiꝰ que antecedit ẽ parua: ꝛ ideo cũ quinto miscet. ¶ Et quidã iã dixerũt q ab ea penetrãt rami sicut arance tela extẽ si super venã subeti donec ad diaphragma peruenĩt separãs sup duo latera diaphragmatis pectus in duo media parcentis incedẽtes. Sed eius pars maioꝛ ad posterioza reflectit: ꝛ in fundo musculoꝝ pfundatur donec ad simenia vadit ꝛ muscul' mandat ramos: qui int̃ caput ꝛ collũ sunt coẽs: ꝛ deinde itinere suo ad anteriora reflectẽdo vadit: ꝛ cum musculis maxille ꝛ auriũ in aialibus continuatur. Et dixerũt q ab eo ad dorsum descẽdit ramus.

¶ Quinti aũt paris egressio ẽ a foramine qđ est int̃ quartã ꝛ quintã qđ etiã in duos partit ramos. vn⁹ ramus. s. iste qui ẽ antecedens ꝛ ipse minoꝛ ad musculos peruenit maxillaꝝ. ꝛ ad musculos qui caput anterius curuant: ꝛ ad alios musculos qui capiti ꝛ collo sũt cões. Et ramus secũdus in duos diuidit ramos. Vn⁹ ramus int̃ pmum ꝛ int̃ ramũ secũduz est medius ꝛ puenit ad spatule supꝛemũ ꝛ miscẽtur cũ eo quid ã sexti ꝛ septimi. Et ram⁹ secũdus cũ ramis gnti ꝛ sexti ꝛ septimi miscet: ꝛ ad mediũ penetrat diaphragmatis. Par vo sextum ꝛ septimuz ꝛ octauũ ab alijs fm ordinẽ egredũtur foraminib⁹. sed octaui egressio ẽ a foramine cõ: int̃ finem spondiliuz colli ꝛ int̃ pmam spõdilũ dorsi: ꝛ eoꝝ rami vehementi cõmiscẽtur mixtura. Sed plurimũ sexti ad spatule peruenit superficiem: ꝛ pars eius maioꝛ parte que est ex quattuoꝛ: ꝛ minoꝛ parte que est ex quinto peruenit ad diaphragma. ¶ Et plurimum septimi peruenit ad adiutoꝛium: licet sint quidam ex ipsius ramis qui ad musculos capitis ꝛ ad colli ꝛ ad dorsi cum ramis quinti associati vadunt ꝛ ad diaphragma peruenĩunt. ¶ Sed octauꝰ post commixtionẽ ꝛ societatem omnes ad brachium ꝛ aseid peruenĩunt: ꝛ neqꝫ est aliquis eoꝝ qui ad diaphragma pueniat: sed tamẽ ille q ex gnto ad partez manus tendit nõ transit spatulam: ꝛ ex septimo nõ trãsit adiutoꝛiũ. sed ille q ad spatulam peruenit ad brachiũ est ex octauo nuꝛto cuz pmo ramo qui nascit ex spondilibus ꝛ ad dorsum vadit. Nerui aũt istiꝰ in diaphragmate partiti nõ fuerũt nisi nerui nuche. ꝓpterea ut ad ipm veniens ab alto fozet descẽdens loco: ideo ut eiꝰ partino in ipso esset melioꝛ: ꝛ precipue quia pma eoꝝ directio fuit pncipium pannicli pectus per mediũ partiẽs. ¶ Et impossibile quidem erat ut nerui ad ipm a nucha directe venirent absqꝫ fractura cum angulo. Et si oẽs nerui q ad diaphragma descẽdũt a cerebꝛo ꝓtenderentur ipoꝝ plongaretur incessus: ꝛ neqꝫ eoꝝ neruoꝝ continuitas cũ medio diaphragmatis posita fuit nisi ꝓpterea q nõ fuit pueniẽs ut in ipo fm iusticiã ꝛ eq̃litatẽ spargerent̃ si cũ extremitate ꝛ nõ cum medio cõtinuarent̃. aut si cuz tota ꝓtinuarent̃ circuitione: ꝛ eẽt hoc ꝓtrariũ vie q̃ est necessaria: qñ musculi nõ faciunt aliqd moueri nisi extremitatibꝰ suis. ꝓpterea illud qđ ex diaphragmate mouet est illud qđ est circuens. opoꝛtuit ergo ut in ipo finirent̃ nerui ꝛ non ut in ipo inciperẽt. Et qñ necessariũ fuit eos ad medĩ venire opoꝛtuit necessario ut pẽderẽt. opoꝛtuit ergo ut ipsi defẽderent̃ ꝛ pãniculi⁹ cũ munitiõe tegerẽtur. tecti ergo pãniculis fuerũt cũ munitiõe defendẽte in q̃ eis associat̃ pãniculus q pectꝰ p mediũ partit sup quẽ mixti pꝛexerunt: ꝛ qz humẽbꝛi opatio fuit nobil' facta. fuerũt nerui⁹ eiꝰ ꝓncipia multa ne eiꝰ opatio ꝓpꝛ aliqđ destrueret nocumentũ qđ vni acciderẽt pncipio.

¶ Laplm. iiij. de anatomia neruoꝝ nuche spõdilium que sunt in rectitudine pectoris.

PRimi ex paribꝰ ipoꝝ egressio ẽ int̃ pmaz spõdiliũ ꝛ secũdaz pectoris quod in duas diuiditur partes que maioꝛ in oibus musculis spargitur costaruz ꝛ musculis dorsi. Et qđ remanet super pmas costas extensum ꝓcedit: ꝛ octauo neruoꝝ colli obuiat ꝛ simul ad manꝰ ptẽduntur donec ad adiutoꝛiũ ꝛ spatulã pueniant. ¶ Par vero secũdum a foramine egredit quod predictũ se quit foramẽ. cuꝰ pars ad adiutoꝛij tẽdit superficiem dans ei sẽsũ: ꝛ ipiꝰ residuũ cũ alijs ptibꝰ q̃ remascẽt aggreganꝫ ꝛ ad musculos spatule q sup eã sũt positi descẽdũt ipsiꝰ mouẽtes iũcturã ꝛ ad musculos pueniũt dorsi. ¶ Qui igit ex neruis istis spõdiliuz pectoris oriunt̃. ꝛ rami q ad spatulaz nõ ptẽdunt ad musculos dorsi vadũt ꝛ ad musculos q sũt inter co

ſtes puras in poſteriorib⁹ pectoris poſitas. Qui vo ex ſpodilib⁹ ſalſaz naſcunt coſtaz ad muſculos veniūt q ſūt int coſtas z ad muſculos vētri. Cū iſtoz neruoz pterea ramis arterie z vene gete currūt z nutham ingrediunt p loca inferiora vñ ipſi egrediunt

La.v. de anatomia neruoz nuche alchatin

Erunt alchatin i hoc communicāt q pars eorum ad dorſi muſculos peruenit: z pars ad muſculos ventris et ad muſculos qui ſunt in dorſo expanſi. Tria autem ſuperiora cum neruis miſcent q a cerebro ſunt deſcēdentes z nō alia. Et duo paria inferiora ad pte cruriū miſtos trāſmittūt ramos cū qbus ramu tertij paris z rami⁹ nerui ſmi ex alhauim miſcēt ſz iſti duo rami anche nō trāſcūt tūcturam. ſz in ipſi⁹ ſpargunt muſcul' z illi eos ptrā ſeunt incedendo ad crura. Neruoz aūt cruriū et pedū forma a neruis manuū ſepat in hoc q nō oēs pūgunt z declināt ſubmerſi incedendo ad occultū: non eni eſt forma ptinuitatis adiutorij cū ſpatula ſic forma ptinuitatis coxe cū ancha: neqz ci⁹ ptinuitas cū origine ſuoz neruoz ſicut ptinuitas ipi⁹ cū ſuoz neruoz origine: z iſti quidē nerui ad partē cruris diuerſis tendunt itinerib⁹. Sunt eni ex eis q occultātur: z ſūt ex eis q manifeſtant: z ſunt ex eis qui ſub mergunt ſub muſculis coopti. z q muſculi q a pte oſſis femoris oriūtur vias ad vtroſqz pedes nō habuerunt a poſterioribus coxoris neqz ab occulto coxārū propterea q ſunt ibi muſculi multi z vene: factū fuit vt ps neruoz q ſunt proprij muſculoz qui ſunt in pedib⁹ curreret z penetraret in foramine qō ad teſticulos deſcēdit donec ad muſculos vadat femoris z deſcendat ad muſculos poplitis.

La.vi. de anatomia neruozum nuche alhauim z alhoſos.

Crānū par ex alhauim miſcet cū neruis alchatin ſic dixim⁹. Alia vo paria z impar qō ab extremo oriūt alhoſos in muſcul' ſpgū tur ſicteris z ipſi⁹ virge z in muſculo veſice z mēbris z in pāniculis ventris: z in pubus domeſticis intoribus oſſis femoris: z in muſculis q naſcunt ab oſſe alhauim.

Capitulum primū ſūme quarte doctrine gnte. Et eſt ſermo de forma arteriarū

Vene pulſatiles ſunt arterie q create fuerūt pter vnā earū duas hītes tunicas. q̄z duriorē occulta: qñ ipa ē illa q pulſatōi obuiat: z fortis motui ſubſtātie ſpūs q celari voluit: z ipſi⁹ receptaculū cuſtodiendū z corrodorandū fuit. Arteriaz aūt origo ē a ſiniſtro vētriculo duoz vētriculoz cordis qñ dexter coz epati ē ppinqor quapropt opoſuit vt ipſe poneret occupat⁹ in attrahendo nutrimentū exercendo ipm

La.ij. de anatomia arterie venal'.

Quod in ꝑmis a ſiniſtro oriſ ventriculo due ſunt arterie. vna ad pulmonē vadit z in ipo partiſ propterea vt aer attrahat z ſanguis q pulmonē nutrit a corde deferatur: a corde qz trāſitus nutrimenti pulmonis ē ad coz z a corde vadit ad pulmonem. Et hui⁹ quidem partis origo eſt ex partiū coridis ſubtiliore z vbi vene ad ipm penetrāt que ē vnā habens tunicam ab omnib⁹ alijs arterijs diuerſa z propter hoc vocant ipam arteriam venalem. Ex vna aūt creata fuit tunica vt ſit molliorz z leuior z ad dilatandū z ad ſtrigendū magis obediens: z ad reſudationē ei⁹ faciendū q ab ea ad pulmonē reſudat ex ſanguine ſubtili vaporoſo q ſubſtātie pulmonis magis eſt ꝓueniens ſit apta. ſ. q cōplemēto digeſtionis i corde iā ꝓpinqu⁹ fuit. Et neqz eſt ei necaria ſuperfluitas digeſtiōis ſicut ea indiget ſanguis qui in vena currit ventrē hūte quā mō noiabimus. z p pie qñ ei⁹ locus eſt iuxta coz z vadit ad ipm ei⁹ virtus calida facile digerēs: z etiā qz membruz in quo pulſat eſt rarū z nō timet cū pullauerit in illo raro z pcuſſerit q ipſius durities ei noceat: z propt hoc in corpeipi⁹ nō tñ duritiei fuit neceſſariū q̄nto alie indiguerūt arterie q ſūt mēbris duris vicine. Vena aūt arterial' quā dicā licet pulmoni ſit vicina: nō tñ ei vicinat̄ niſi ipſius poſtremū a pte dorſi z hec arteria venal' in antecedēte pulmonis pte ſpgit: z in ipſo ſubmergit q iam qdē in ptes z ramos diuiſa eſt.

Sz cū int duas hui⁹ arterie neceſſitates ꝓpatū fuerit q attēdunt ſm firmitudinē z lenitatē que facit ei dilationē facilē z cōſtrictionē: z reſudationē ei⁹ qō ab ea reſudat inueniet q lenitas magis ē ei neceſſaria q̄z ſpiſſitudo z firmitudo. Alia aūt arteria q ē maior quā Ariſtoteles vocat oriſthi in primis cū ex corde oriſ duos trāſmittit ramos: ex quib⁹ m. alie: in circuitu cordis reuoluit z in ſuis ꝓuenit ptib⁹ z minor reuoluit z in vētriculo ſpgit dextro. Qō aūt poſt duos remanet ramos cū ſepat in duas diuiſiptes: vna ps ē maior z ad deſcēdendū apta z altera eſt minor z eſt apta ad deſcendendū: z q eſt apta ad deſcēdendū creata fuit in q̄ntitate ſui ſup aliā addēs qñ ad mēbra tēdit q nūero ſūt pla z in q̄ntitate maiora: z hec qdem ſunt mēbra q ſub corde ſūt poſita.

Sup oriſthi aūt cēntā vl' egreſſionē tres duri ꝓſtunt pāniculi ab anteriorib⁹ ad poſteriora: ſi eni vn⁹ aut duo fuiſſent nō ꝑberēt iuamentū qō in eis q̄rit neqz ipſi⁹ q̄ntitatē: aut ipoz q̄ntitates magnificādo z fieret mot⁹ ꝓpt ipſos difficil. Qō ſi cēt q̄tuor fierēt valde pui z deſtruerēt iuamentū coz: et ſi in ſuis q̄ntitatib⁹ magni fierēt viā coanguſtarent.

Venal' arteria duos hz pāniculos ad mēbra declināntes: z duos qdē ſufficerūt qz nō eſt ibi tñ neceſſitatis bñ faciēdi formā q̄ntū eſt h. in ſubtiliādo vo eſt ibi pl⁹ neceſſitatis ideo vt famoſū, vapozē expellere ſit facile: z ſanguinē ad pulmonez euntē in ptem oriſthi q ex duab⁹ ptib⁹ eſt aſcēdens.

La.iij. de anatomia arterie oriſthi aſcēdentis.

Ars aūt que a duabus oriſthi eſt aſcendens in duas diuiditur ptes: quarum maior ad partem lebiati aſcēdendo tēdit: deinde ad ptem tranſuerſatur dextrā donec ad carnem laxam mozo ſimilem peruenit que eſt ibi. Et in tres diuiditur ptes: q̄rū due ſūt due arterie q ſubtilē vocant

et ad dextrā ⁊ ad sinistrā cū duab⁹ ascēdit guidegis ꝓfūdis q̄ postea noiabim⁹: ⁊ in diuidendo cū eis associant sic postea referem⁹. ¶Pars aūt tertia in thorace spgit ⁊ rostis p̄mis ⁊ in sex spōdilib⁹ colli supioꝛib⁹ ⁊ in ptib⁹ furcule donec ad caput puenit spatule: postea' exinde ad manuū ptranſit membra. ¶Pars vō minoꝛ ex pubus oꝛithi ascēdens ad ptē sicelle vadit ⁊ diuidit sic ps tertia maioꝛis ptis.

¶La.iiij.de anatomia duarū arteriaꝛ que subtenivocantur

¶Maqueq; duaꝛ arteriaꝛ q̄ subtenī vocant cū ad collū pueniūt in duas sepantur ptes: ptē anteriozē ⁊ posteriozē. ¶Anteriоꝛ ps vō in duas seq̄strat ptes: occultā q̄ ad liguā tēdit ⁊ ad muscl'os occultos: q sūt musculi mandibule inferioris et ad ptē q̄ manifestat: ⁊ ascēdit ad illō qō ē cozā duabus auris⁹ ⁊ ad musculos tēpoꝛ ⁊ ptrāsit eos posteq̄ in eis reliqt ramos multos: ⁊ ad capitis cacumē tēdit ⁊ obuiant sibi dextre eaꝛ existescū extremitatib⁹ sinistre. ¶Pars aūt secūda in duas diuidit ptes. poste rioꝛ quaꝛ minoꝛ pl⁹ ad posterioza eleuat⁹ in musculis q capitis sūt ptinētes nūcturā spgit. Ex q̄ etiā est q̄ ad balim postremi cerebri tēdit in foramē igredi eius magnū qō ē apud adozē laudā ¶Maioꝛ āt cozā foramine in foramine petroso ad rethe ingreditur imo rethe ex ea texit. s. ex venis in venis ⁊ tunicis super tunicas ⁊ rugis super rugas: ita vt nemo ex eis vnā solā apprehēdere p̄ossit: nisi cū alia ꝓtinuā ⁊ cū ea ligatā sicut rethe ⁊ spargit ad antioza ⁊ posterioza ad dextrā ⁊ sinistrā: ⁊ vadit p totā rethe. deinde aggregat ex ea pte sic erat añ ⁊ formaꝛ ei panniculus ⁊ ascēdit ad cerebꝛ ⁊ spgit in ipso pāniculo subtili. postea intr⁹ in cerebꝛo in suis vētricul' ⁊ siphac vētriculoꝝ ipsius ⁊ ramoꝛ suoꝝ oꝛificia sibi obuiant q̄ ibi ascēderūt quemadmodū ramoꝛ venaꝛ oꝛificia nō pulsatiliū q̄ descēderūt. ¶Nō aūt scā fuerūt ista ascēdentia ⁊ illa descēdentia nisi ꝓpter q̄ illa sunt rigāta ⁊ sundentia sanguinē: quīn melioꝛ ex sitib⁹ suoꝝ vasoꝝ rigantiū ē vt coꝛ extremitates sint capita ad inferioza hūtes: hz ista iuuamēta ꝓstat a dando spīn

¶Et spūs gdē ē subtil' ad supioza mobil'. Et neq; ē necesse suoꝝ vaꝝ oꝛ capita ad inferioza reducere donec sūdant: simo si hoc fieret multa inde pueniꝛ effusio sanguinis qui ei associat ⁊ difficultas motꝰ spūs in eis quīn ipsi⁹ motꝰ ad supioza ē facilioꝛ: ⁊ ꝓpt illō qō in spū existit ex motu ⁊ subtilitate sufficit in eo qō ex ipso ad cerebꝛ vadit illō qō ē necesse vt calefaciat ipm

¶Et sub cerebꝛo gdē nō fuit expāsū rethe nisi vt redeundo incedat sanguis: q ē in arteria. ⁊ spūs q i ea existit: cōplexioni cerebri; post digestionē similetur. deinde fm ordinē ad cerebꝛ vadat. Et rethe gdem inter os ⁊ pānicul⁹ durū est positū

¶La.v.de anatomia ptis oꝛithi descēdentis.

Ꝛes aūt oꝛithi descendēs p̄mū fm rectitudinē incepit donec sup gntā mittit spōdilem: cui⁹ situs capitis cozdis situi ē oppositꝰ ⁊ ibi qdē est pulmo sicut accubitatio ⁊ sustētamentū ipi⁹ ad hoc vt interipm ⁊ ossa doꝛsi separationē faciat.

¶Meri quoq; cū ad hunc peruenit locū ab eo ad dextrā declinat: ⁊ nō fm rectitudinē transit: deinde cū pāniculis appensus incedit cū ad diaphragma peruenit ne ipsum coangustet. ¶Et hec quidē arteria descēdens cū ad spondilem. v. peruenit ad inferioza trahit expādendo se supza doꝛsuꝝ donec ad os puenit: qd est ex alpauim. Et cū est in pectoris retitudine transit inde ⁊ dimittit ibi ramū subtilē parū ⁊ dispergitur in receptaculo vase pulmonis qō est ex pectoꝛe ⁊ peruenit extrema ipius ad cannam pulmonis: ⁊ ipsa quidē non cessat dimittēdo in omnibus spondilibus per quas vadit ramū qui int costas ⁊ nuchā incedit. ¶Cūq; pertrāsit pect⁹ ex ea due diuidūt arterie que ad diaphragma peruenit et in ipso a dextra spgūtur ⁊ a sinistra. Deinde dimittit arteriam cuius rami in stomacho ⁊ epate ⁊ splene spargūtur: ⁊ ipius rami ab epate egrediuntur et ad vehicam vadunt. Et postea oꝛitur arteria que ad gedegui que sunt in circuitu minutoꝝ intestinoꝝ et colon vadit. Deinde post hos tres ab ea separātur rami quoꝝ minoꝛ reni sinistro ꝓpius est ⁊ in ipsi⁹ spargitur fasciis ⁊ in coꝛporibus que ipsum circundant ⁊ eis iuuamentū prebet dando eis vitam.

¶Alij aūt duo ad duos vadunt renes: ideo vt cū eis reni sanguinis aquositatē trahāt: quoniā multotiens a stomacho ⁊ intestinis sanguinem trahunt non purū. Postea vero due separantur arterie que ad testiculos vadunt sed que ex eis ad testiculū perueniт sinistrum ei semper associatur que ad renem peruenit sinistrū. ¶Animo fozsitan est cū non est illud quod ad sinistrū peruenit testiculū nisi tātum ex rene sinistro. Et eius que ad dextrum peruenit testiculum oꝛigo semper ex maioꝛ arteria ē ⁊ raro ptingit vt cū aliquo eius que ad dextrū peruenit renem associetur. Postea ab hac arteria maioꝛe due sepārantur arterie: que in vijs venarū spargūtur q̄ in circuitu recti sunt intestini ⁊ rami qui in nucha spargūtur in foramine spondiliū egreduntur: ⁊ vene que ad duo vadunt ilia ⁊ alie que ad testiculos vadunt. Et istius aūt sūma par egreditur paruū qō ad vulvaꝝ vadit ꝓter illud qō nominabim⁹ postea. Et istud ē in viris ac mulieribus: ⁊ miscent cū eis vene nō pulsatiles. Postea hec maioꝛ arteria cū ad finē pucnit spōdiliū diuidit cū vena nō pulsatili: q sibi associat sicut dicem⁹ in duas partes fm similitudinē laude in scriptura greca hoc modo. Una ps earū dextratur ⁊ altera sinistratur: quarum vnaqueq; sup os alpauim equitat vadens ad coxas. Verūtamen anteqū ad coxas pueniat vnaqueq; ipsarum venam dimittit q̄ ad vesicaz tendit ⁊ ad sumem ⁊ sibi apud sumem obuiant ⁊ in non natis manifeste apparent: ⁊ in completis earum extrema iam siccata fuerunt et radices remanserе earum. ¶Et ab ipsis quidē diuidūntur rami qui in musculis spargūntur qui sup os alpauim sunt positi. Et illud qō ad vesicam pueniт ex eis in ea partit: cui⁹ extrema pueniunt ad virgā ⁊ ipi⁹ residuū in mlierib⁹ vadit ad matricē ⁊ ē parum. ¶Due vero ad pedes descendentes in co

xis in duos diuidunt ramos magnos .s. siluestrē t domesticū: t in siluestri etiā est declinatio ad domesticuz t ramos in musculis qui sunt ibi positi diuitit: postea descēdit t declinat ex eo ad interiora ramus magnus int pollicē t indicē t qđ remansit occultat. ¶ Et ipse quidē in plurimo ptium pedis penetrāt tēte sub ramis venarū non pulsatilium: quas postea nominabim⁹. ¶ Ex his aūt pulsatilib⁹ sunt que nō pulsatilib⁹ non associant: sicut due que ab epate ad furē in co:pib⁹ non natoꝝ ꝓuenūt t ramus pulsatilis nō pulsatilis: t pulsatilis q̄ ad spondilē penetrat ꝗtam t ascendēs ad laleblaz: t declinans ad assellā: t due subteni que spargūtur in reti: t in secūda t in illa que penetrat uel q̄ peruenit ad diaphragma: t illa q̄ ad epar cum suis penetrat ramis: t illa q̄ ad stomachū t epar t splenem t intestina venit: t ille q̄ de mirach vēris descēdunt: t vene que sūt in osse alpaui solūmodo. Lūꝝ arteria vene associatur nō pulsatili sup dorsum equitat arteria sup venā non pulsatilem: ꝓpterea ut ignobilius amboꝝ sit deferens nobilius. ¶ In mēbris aūt manifestis arteria sub vena nō pulsatili submergit: ideo ut sit magis coopta t magis tecta. t sit vena nō pulsatilis sicut clipeus ei. ¶ Arterie aūt nō fuerūt venis associate nisi ꝓpter duas res. Una ē ut vene pāniculis ligent qui sūt coopientes arterias t quiescāt vene in villis mēbroꝝ: inter q̄ vadūt. Et altera est ut vnaquęqꝫ illarū alterā imbibat.

¶ Sūma.v. de venis q̄ quęꝫ ꝓtinet capitula.

La.i. sūme. v. qđ ē de mō venaꝝ nō pulsatiliū.

Omniū aūt venaꝝ getarū origo ē ab epate. Et qđ in ꝑmis ab epate oriūt sūt due vene. Una pte ipi⁹ ꝓcaua oriūt: cui⁹ mai⁹ ē iuuamētū in attrāhēdo ad epar nutrimētū t vocāt porta. Et altera ouā pte ei⁹ gibbosa cui⁹ est iuuamētū nutrimētū ab epate mēbris deferre t vocatur ventrem habens.

Laplin.ij. de anatomia vene q̄ vocāt porta.

Accipiem⁹ vene q̄ porta vocāt anatomiā. Et dicem⁹ qꝫ porte extremitas q̄ in epatis submergit vēricul. In ꝑmis i qnqꝫ diuidit partes: t ramos a se emittit donec ad gibbosas epatis puenit extremitates: ex qbus vna vena ad fel tendit. Et isti quidē rami sunt sicut arboris radices que ad fūdum originis ipsarū vadunt. ¶ Extremitas vero q̄ ei⁹ ꝓcauitatē segtur cū ab epate egredit in viij. diuidit ptes: quaꝝ due sunt pue: t sex sūt maiores. Et vna qdē ex duabus minoꝝ⁹ cum parte intestini ꝓtinuāt qđ duodenuꝫ vocāt ad hoc ut ab eo nutrimētum attrahat: t ab eo etiā iā diuisi fuerūt rami qui separi fuerunt in co:poꝛe qđ vocāt encharas. ¶ Et pars secūda in inferioꝝ⁹ diuidit stomachi apud portanariū qđ est os stomachi inferius: ideo ut nutrimētū trahat. ¶ Una aūt sex remanētiū ad ꝓtem stomachi latā tendit ad ipsi⁹ supficiē manifestā nutriendā. ¶ Occultū nāqꝫ stomachi ꝑmum nutrimētū qđ est in ipso tangit: t ex eo ꝑ tactū nutritur. ¶ Et ꝑs secūda ad ꝓtem puenit splenis ad splenē nutriendū a q̄ anteqꝫ ad splenē nutriēdū puenīt separant rami q coꝛp⁹ qđ encharas vocāt ex claroze ei⁹ ꝓte qđ in ipso penetrat ad splenē nutriūt: deinde puenit ad splenē t ex ipsa cū eo ꝓtinue reuertit ramus magnus qui in latus stomachi sinistruz ad ipsum nutriendū partitur. Et cū illud quod ex ipsa penetrat in splenem in medio ponit: ascēdit ex ea ps t descēdit ex ea pars. ¶ Et ex ascēdēte gdeꝫ spargit ramus in medietate stomachi superioze ad nutriendum ipsam t altera pars in splene ad ipm nutriendum. ¶ Et pars altera egredit donec ad stomachi puenit gibbositatē. deinde in duas partitur partes. Una pars in manifesta sinistri stomachi spargit. et altera ad os stomachi submergit ad supfluitatē pōticā acetosā cholere nigre ibi ꝓiciendā q̄ cū superfluitatib⁹ egredit t os stomachi titillicat. titillicatione desideriū excitāte: t iā ipaz aū nosauim⁹. ¶ Pars vō ex ea descēdēs i duas etiā diuidit ptes: vni⁹ q̄rū rami in inferioze splenis mediētate diuidūtur ad ipꝫ nutriēdū. ¶ Et altera ad reticulū vadit t in ipo ad ipm nutriēdū. ¶ Et ps tertia ex sex ꝑmis ad lat⁹ vadit sinistrū: t in oib⁹ vijs venaruꝫ q̄ in circuitu reni sinistri intestini spargit ad suggēdū illud qđ ex reliquijs nutrimēti ē in stercore: ¶ Et ps q̄rta ex sex ad modū capilloꝝ separat: ex qb⁹ sūt q̄ in manifesto dextri gibbositatis stomachi oppositi pti q̄ in similiro ad ptē splenis ad cū venit spargūtur: t ex eis sūt q̄ a dextra reticuli pte vadūt t i ipso spargunt oppositi pti q̄ ad ipm a pte sinistra venit ex ramis vene splenetice. ¶ Quinta vō ex sex in gedegul spgit q sūt i circuitu intestini colon ad nutrimētū ex eo sumēdum. ¶ Et sexta ē sūt hec tripi⁹ plimū i circuitu intestini spargit t qđ remanet in circuitu tunicaꝝ minutarū t cū monoculo ꝓtinuat t trahit nutrimētū.

¶ Laplin.iij. de anatomia vene habētis vētrē t ei⁹ que ex ea ascendit.

Ad ventrē hūtis radix in ꝑmis in ipomet epate spgit in ptes q̄ sunt sicē capilli ad attrahēdū nutrimētū a pūb⁹ porte q̄ etiā sic capilli partiūtur. Partes vero vētrem hūtis a gibbositate epatis ad ipsi⁹ ventrē sunt venientes. ¶ Et rami quidem porte sunt venientes a cōcauitate epatis: ad cui⁹ vētrem postea eius stipes apud epatis eleuatur gibbositatē: t in duas diuiditur ptes. Una ascēdentem. t altera descēdētem. Sed ascendēs ex ea rūpit diaphragma t penetrat in ipm: t duas in diaphragmate diuitrit venas q̄ in ipso spargūtur t dant ei nutrimētū: deinde cassule cordis opponit cui multos trāsmittit ramos q̄ ad modū capilloꝝ diuidūt t eā nutrūt. ¶ Et postea in duas diuidit ptes: q̄rū vna q̄ ē magna puenit ad coꝛ: t i ipꝫ penetrat apud dextrā cordis aurē. Et hec qdeꝫ vena venis cordis maioꝛ existit: t nō est hec vena alijs venis maioꝛ nisi ꝓpterea q̄ alie vene sūt ad aerē attrahēduꝫ: t hec est ad nutriēduꝫ. sed nutrimētū grossi⁹ ē aere: oportuit ergo ut ei⁹ penetratio eēt āpliozis t illō i quo stat eēt maī⁹. ¶ Et huic qdē cū coꝛ ingredit tres creātur pāniculi quoꝝ fissure sūt ab exteriozib⁹ ad interiora

ꝓpterea ut cor attrahat cum trahitur ab eis nutrimentū ⁊ postea nō reuertat cū dilatabitur. Et quidem panniculi omnibus alijs pānīculis duriores sunt. Hec aūt vena in opposito cordis apud exitionez eius tres dimittit venas: quarū vna ab ea ad pulmoné vadit apud arteriarum originem nascēs iuxta sinistrā ⁊ in vētriculo dextro ad pulmonē reflectitur. Et ipsa quidē iam creata fuit duas sicut arteria hñs tunicas: ⁊ ideo eam arterialem vocant venam. Primū aūt iuuamētuz in hoc existit ut sit illud quod ab ea resudat lāguis in vltimo subtil pulmonis substātie similis parū: qñ parū ē ex quo sanguis hic a corde exiuit: neqz in eo talis existit digestio q̄lis est eiꝰ q ad arteriā effūdit venalē. Et sic cūdū existit iuuamētū ut i ea lāguis multū digerat.

Seda vero ex his tribꝰ ptibus in circuitu cordis reuoluit postea in interioribꝰ ipsius ingreditur ad ipm nutriēdū. Et hoc quidē est cū fere vena vētre habens venit ut submergat apud aurem dextram intrans ad cor. Sed pars tertia in oibus proprie ad ptem declinat sinistrā: deinde vadit ad gntā spōdiliū pectoris ⁊ super eā acubitat ⁊ in octo costis inferioribꝰ spergit: ⁊ in eo qō ipsas segtur ex musculꝰ ⁊ alijs corporibꝰ. Et ea ꝓ q̄ ex habente vētrem post tres penetrat ptes cū ptem ptransit cordis ascēdendo spergūtur in suprēmo pānīculi pectus p medium parietis ⁊ in suprmo cassule ⁊ in carne nexa que mox vocatur ptes capillares, postea apud furcule ꝓpinquitatē duo ab ea sepantur rami: quoruz ambo ad ptem furcule transuerse incedūt. ⁊ quantū cūqz plus vadunt adinuicē elongantur: ⁊ fit vnusquisqz ramꝰ ex eis duo rami. s. vnus in vnoquoqz latere descendētes sup extremitatē thoracis a dextra ⁊ a sinistra donec ad epiglotim puenīūt ⁊ in suis iteneribus ramos dimittūt q in musculis sparguntur qui inter costas existunt: quoz officia venaruz obtinēt officijs q̄ in ipsis penetrāt ⁊ egreditur inde collectio ad musculū pectoris extrinsecū. Cūqz ad epiglotale peruenīūt egreditur ab eis exterius collectō ad musculos cōculcatos spatulā mouētes ⁊ spergitur in eis: ⁊ alia collectio sub muscul rectis descēdit ⁊ q̄ in eis spergūtur ptes quarum extremitates cuz partibus ascendētibus cōtinuātur vene alhauzal quā non noiauim. Secūdi aūt vnusquisqz eorum: ⁊ est par vnūquodqz duoꝝ impariū gnqz dimittit ramos. vnꝰ ex eis in pectore spergit: ⁊ quatuor superiores nutrit costas. Et alter ramꝰ ad musculos submersos vadit q sunt in collo ad nutriendum eos. Et alter ramꝰ penetrat in foraminibꝰ sex spōdilium superiorū que sūt in collo: ⁊ inde ad caput trāsit. Et alter ramus magnus q in illis existit omnibus maior ad assellā ab vnoquoqz vadit latere: ⁊ in quatuor diuidit ramos. Primꝰ in musculis qui super thoracē spergit: ⁊ ipsi qdez sūt ex illis qui spatulā mouēt. Et secūdus in carne laxa ⁊ in panniculis qui sūt in assella. Et tertius eoruz descēdit incedēs in suprēmo pectoris ad mirach.

Et quartꝰ oibus illis est maior: ⁊ in tres diuidit ptes. Una pars spergit in musculo qui in ꝓcauitate existit spatule: ⁊ altera pars in musculo magno qui est in assella. Et tertia ē maior ipsis oibus sup adiutoriū tendēs ad manū: ⁊ ipsa ē que assellata vocat. ⁊ illud quod ex ramis remanet primis: quoz vnuz ex imparibꝰ in multas ptitū fuerat ptes ad partem colli ascēdit: ⁊ anteqz multū ascēdat in duas diuidit ptes. vna est quidem manifesta. ⁊ altera quidez submersa. Et quidem quidē manifesta illico cum furcula ascendit in duas diuidit partes: quarū vna illico cū sepatur ad anteriora tēdit ⁊ ad latus. ⁊ altera vadit primo ad anteriora ⁊ descēdit ⁊ postea ascēdit ⁊ reuoluitur sup furculā: deinde eleuat ⁊ manifesta ascēdit sup collum donec ad ꝑmū pertenerit ⁊ miscet cū ea ⁊ fit ex eis quidem manifesta que ē scita. Verūtamē anteqz cū ea misceat sepārātur ab ea due ptes: quarū vna ad latitudinē tendit: deinde sibi apud furculā duarū obuiationū obuiāt in loco ꝓfundo. Et scōa in collo manifesta transuersatur: ⁊ duo eiꝰ imparia nō post hoc sibi obuiāt

Et ex istis quidē duobꝰ imparibꝰ rami sepantur araneales qui sensui nō subiacēt. Ex sūma autem ramoꝝ istius secūdi paris ꝓprie tres vene iaz separate fuerūt sensu percepte quātitatē habētes. sed alie sūt nō percepte sensu. vna vero haꝝ venarū sup spatulaz extenditur: ⁊ ipsa ē que vocatur spatularis ex qua est cephalica. Et duc ad duo istius spatularis latera ipsam vsqz ad caput spatule simul comitantes. vna vero earū ibi torquetur ut serpens ⁊ nō pertransit eam: imo ibi spargit. sed secūda anteriorē earum eam ptransit ad caput adiutorij ⁊ ibi spargitur. spatularis quoqz eas ambas ptrāsit ad vltimū quod ē in manu ⁊ hec ē. Quidem aūt manifesta postqz eius duo imparia miscent in duas diuiditur ptes: quarū vna occultat ⁊ sepantur ex ea rami qui ⁊ i mādibula spargūtur supiores. Et alij rami multum maiores istis in mādibula inferiore spargūtur Ramoꝝ aūt duoꝝ modoꝝ partes in circuitu ligue spargūtur ⁊ in manifesto partibuz musculoꝝ qui sūt ibi positi ⁊ pars altera manifestat in locis q sequūntur caput: ⁊ aurē spargit. Quidez vero submersa cōitatur meri ⁊ ascēdit meri ⁊ ascēdit cū eo directe ⁊ in suo itinere dimittit ramos qui miscentur cum ramis qui a quidem manifesta veniūt ⁊ oēs in meri ⁊ in epigloti ⁊ in oibus partibꝰ musculoꝝ ꝓfundoꝝ spargūtur ⁊ penetrat extremū eiꝰ ad finez adorē laude: ⁊ spargūtur illic rami a dextra que i mēbris spargunt que sūt inter spōdilē primā ⁊ secūdā ⁊ inde vadit vena capillaris apud iuncturaz q̄ est inē caput ⁊ veniunt qui est cooperiens carnem: et veniunt ad collum a qua rami separantur qui ad panniculum locum vbi duo emigrancia sibi obuiant ⁊ inbricant ibi in craneo. Qō aūt post harū venaꝝ trāsmissionē remanet ad cranei vētrem penetrat in sinu adorē laude: ⁊ inde spgitur ramus i duobꝰ cerebri pānīculis ad nutriendū eos ⁊ ad ligandū pannīculum durū cū eo quod ē in ipsoꝰ circuitu ⁊ circa ipm postea egredit ad exteriora ⁊ panniculū q cooperit

eraneū nutrit: deinde a pāniculo subtili ad cerebrū descendit ⁊ in ip̄o spargit: sicut arterie diſpgunt: q̄s oēs pāniculi grossi replicato stringit: ⁊ eas ad locū amplū q placea vocāt deserti quē sāguis fūdit ⁊ cō gregat: deinde ab eo sepat in duas replicationes ⁊ vocat torcular. Ystis quoq; ramis cū ventriculo medio ꝓping fiūt ē necesse ut magne fiāt vene ⁊ ex torcular sugāt ⁊ ex suis vīs q̄ ab eo sepant: deinde a vētriculo medio ad duos anteriores vētriculos tē dūtur ⁊ arterijs ad locū illuz ascēdētib⁹ obuiant ⁊ texitur pāicul⁹ q recte vocāt secūdinū.

Capitulū. iiij. de anatomia venarū manuū.

Rimū aūt q̄d ex spatulari diuidit vena q̄ ē cephalica cū in rectitudine sistit adūtoriū: ⁊ in cutē ⁊ ptes musculoꝝ spargit manifestas: postea iuxta cubiti iūcturā in tres diuidit ptes q̄rū vna ē brachij sumis q̄ sup manifestuz supioris focilis extendit: deinde ad silueſtrē inclinat ⁊ ad foci⁹ inferio: is gibbositatē declinās: ⁊ i eo q̄d in inferioꝝ⁹ ptiū⁹ rasete silueſtris ē spargit. Scōa aūt ad cubiti flexionē tēdit i mānifesto ascid ⁊ ramo asellaris ꝓmiscet ⁊ fit inde vena nigra. Tertia aūt sub mergit ⁊ i pfūdū etiā cū ramo etiā asellaris miscet Et asellari vō in ꝑmis cū ozīe pcedit rami q in ad iutoriū submergunt: ⁊ i muscul q sūt ibi spargūtur ⁊ ibi finiūtur excepto vno eoꝝ qui puenit ad ascid.

Lūq; asellaris circa cubiti puenit iūcturā: in duas diuidit ptes: q̄rū vna submergit ⁊ ramo cephalice ꝓmiscet q pfudat cū quo partim incedit. Ex posteā ab eo sepat ⁊ declinat vna earū ad domesticuz donec ad murculare ⁊ annulare puenit: ⁊ ad medū medij: ⁊ ps elevat ⁊ in ptib⁹ man⁹ extrinsecis q̄ tangūt os diuidit. Scōa aūt ptiū asellaris apud ascid in quattuor ptik ramos: quoꝝ vnus in inferioribus ascid diuidit ⁊ ad rasetā tēdit. Et isq⁹ diuidit supra diuisiones ꝓmi: cui⁹ diuisiones sūt fi alij⁹ diuisiones. Et terti⁹ silr diuidit in medio ascid. Quart⁹ vō ē maioꝝ eoꝝ ⁊ ipe ē ille q manifestatur ⁊ elevat a quo ꝓcedit ram⁹ q ad vnū cephalice puenit ramū ⁊ fit ex eis vena nigra: cui⁹ residuū ē basilica q̄ etiaz occultat ⁊ submergit alia vice. Vena aūt nigra a domestico icipit ⁊ supra supi⁹ focile elevat: deinde ad silueſtrē puenit ⁊ i duas ad laudē grece silitudinē diuidit ptes q̄rū supioꝝ ad extremū supioris focilis tēdit ⁊ vadit ad rasetā ⁊ i pollicis dorso spargit ⁊ in ipm ⁊ indicez. Pars aūt ei⁹ inferioꝝ ad extremū focilis inferioris vadit ⁊ in tres diuidit ramos: quoꝝ vn⁹ ram⁹ ad locū tēdit: q est int medū ⁊ indicē ⁊ ramo q ad indicē a supioꝝ pficiscit pre cōtinuat ⁊ fit inde vena vna. Ram⁹ vō ip̄e sic⁹ duos ip̄e est secūd pcedit ⁊ int medū ⁊ annularez diuidit. Et ꝓdit tert⁹ ad annulare ⁊ minimuz. Et ista postea cōiungunt ⁊ in digitis spargunt.

Capi. v. de anatōia vene vētre hūtis descēdētis.

Alm quidē ꝓcleum⁹ ſmonē de pte vētre hūtis ascendēte q̄ est duarū ptiū ipsius minoꝝ. Ꝑ parte vero descēdente pmum q̄d diuidit illico cū ozīe ab epate anteq̄ supra dorsū appodiet est rami capillares q ad fasciās dextri renis vadūt ⁊ spargūtur in eis ⁊ in eo q̄d circa eas existit de interioꝝ⁹ ad nutriēdum ea. Postea procedunt ab ea due magne vene q̄ emulgētes vocantur ⁊ ad renes vadūt ad sāguinis aquositatē colandā. Rē eni nō trahit nisi nutrimētū sui q̄d cīt sanguinis aquositas. Ꝑ sinistra aūt venarū emulgentiū duc ꝓcedūt vene que ad sinistrū masculoꝝ ⁊ sciarū testiculū vadūt ſm modū quē in arterijs diximus. nō eni alterat in hoc neq; in ho c q̄ post diuidunt due vene q̄ ad duos incedūt testiculos. Et illa que ad sinistrū tendit semp a sinistra parū duarum accipit ramū ⁊ foraſſe in aliq⁹ tota ei⁹ origo erit inde Illa vero que ad dextrū tendit raro a dextra ista rū duarū emulgētiū accip it, amū: imo sepe non ei ꝓmiscet: neq; in eo alterat q̄d a rene peruenit ad testiculos ⁊ in foramine in quo sperma digerit ⁊ albificat cū pus cēt rubeū ꝓpter multitudinē torsiositatū suaꝝ venaꝝ ⁊ reuolutionū suaꝝ ⁊ q̄d ad eas etiaz puenit a corde. Et hmōi gdē vene plimū in vga ⁊ in collo matricis finit: quēadmodū in arterijs declarauim⁹. Postq̄z vō due emulgētes ⁊ earum rami nascunt vētrē ꝓnte vicino supra dorsū appodiat ⁊ descēdere incipit a q̄ coxā oi spōdili sepat ramus ⁊ in ea egredit ⁊ spargūtur ⁊ in musculis qui apud eas sūt positi ⁊ vene sepant q̄ ad duo tendūt ilia ⁊ ad vētris musculos vadūt. Postea vene que p foramina spōdilū ingrediūtur ad nuchā que cuz ad extremū puenūt spōdilū in duas diuidūtur ptes: q̄rū vna ad dextrā ⁊ altera tēdit ad sinistram ⁊ vna quoq; ipaꝝ ad vnā tendit coxaz. Ab vna q̄q; tū eaꝝ anteq̄z ad coxā pueniat decez sepant tunice: quarū vna ad duos tēdit renes. Scōe vō earum ptes subtiles sūt ⁊ capillares q̄ ad inferioꝝ ptiuz siphac tendūt. Tertia aūt in musculis spargit qui sup coxe os existūt. Quarta spargit in musculis q sunt in ano ⁊ in manifesto ex alhaui. Quinta vō ad collū matricis mulierū vadit ⁊ i ipo spargit ⁊ in eo q̄d ciꝑinuat ⁊ ad vesicā tendit. Sed illa q̄ ad vesicam vadit in duas diuidit ptes: q̄rū vna in vesica spargit ⁊ altera ad ipi⁹ tēdit collū. Et hec qui dē pars in viris ē valde magna ꝓpt virgā. sed i mulieri⁹ est pua. Sexta vō ad musculos sup os femoris positos vadit. Et septima ad musculos tēdit q in rectitudine coꝛpis sup vētrē sūt positi. Et he q̄dez vene cū extremitatib⁹ venarū ꝓtinuant: q̄s in pectore diximus ad mirach vētris descēdere. Et ex harū quidē venarū radice egreduntur in mulieribus vene que ad matricez tendunt. Et a duobus quidem lateribus venarum que ad matricē tendūt diuidūtur vene q̄ ad mamillas ascendūt per quas mamille matrici associātur. Octaua vō ad viroꝝ ⁊ feminarū receptaculū vadit. Et nona quidez puenit ad musculos ei⁹ q̄d in coxa ē occultū ⁊ spargitur in eis. Decima vō a parte emulgētis manifesta venies ad duo tendit ilia: ⁊ cū extremitatibus venarū descēdētiū ꝓtinuatur: ⁊ ꝑcipue eis que a pte mamillaruz descendūt: ⁊ fit ex eis pars magna que

ad nariũm musculos vadit. ¶ Ꝺ̃ vo existis rema net ad coxã tendit vbi ꝓcurrit rami quoꝝ vnus in musculis diuidit q supra antecedẽtem coxe ꝓté con sistunt: t alius in musculis e⁹ qđ in coxa inferius ẽ t in ipſ⁹ domestico ꝓfunde t alij multi rami i coxe ꝓfundo spargũtur. ¶ Ꝺ̃ aũt post totum remanet postꝫ poplitis ũctura parũ cooperit: in tres diuiditur ptes: quarũ siluestris super cãnam extenditur minorẽ vsꝫ ad calcanei iunctura. Et ipsarum me dia in flexione poplitis extendit descẽdẽs t in lacer tis occulti cruris facit descẽdere ramos: t duas di uidit ptes q̃rũ vna occultat in eo qđ in teriore cru ris parte existit. ¶ Altera vadit inẽ duas cãnas extẽ sas ad aũriorẽ pedis t ramo siluestri miscet q̃ noia nim⁹. ¶ Tertia vo tipa ẽ domestica ad locũ cruris venosum declinat t extẽdit t ad chaab ad extremi tatẽ cãne maioris gibbosa t ad pedis domestici de scendit t ipa qdem ẽ saphena. ¶ Iste vo tres facte fuerũt quattuor quaꝝ due siluestres ad pedẽ veni unt a pte cãne minoris. ¶ Et duaꝝ domesticarum vna supa pedẽ incedit t in supmo ei⁹ a parte nimi mi spargit. ¶ Secda vo ẽ illa q̃ cũ domestico ramo siluestris miscet ptis quã noianim⁹. Et sparguntur ambo in ptib⁹ inferiorib⁹. ¶ Isti qdem sunt venaꝝ numeri. Et tã qdem mẽbroꝝ ꝓsimilũ habẽtiũ ptes anatomiã cõpleuimus. ¶ Lõpositaꝝ vo instrumẽtaliuꝫ tunicaꝝ anatomiã noiabim⁹ in dictiõe que coꝝ dis positiões t medicamẽta ꝓphendit. Nũc de virtu tib⁹ loqui inciꝑiamus.

Doctrina. vi. cui⁹ ẽ sũma vna: t vnũ caplm.

¶ Sũma ẽ de vtutib⁹ cui⁹ lex sunt capla.

Caplm ꝓmũ sũme q̃ ẽ doctrine sexte q̃ ẽ dictiõis ꝓme qđ ẽ de generib⁹ vtutũ fm sermonẽ vlem.

Virtutũ t opationũ admiricẽ. alie ex alijs cognoscunt. ¶ Dis eni vtus opatiõis exi stit initũ: necꝫ aliqua opatio ꝓcurrit nisi ex virtute. Ideoꝫ vtraꝫ in vno posui mus caplo. ¶ Virtutũ aũt genera t opationũ ex eis ꝓcurrentiũ apud medicos sunt tria. ¶ Que sunt ge nus virtutũ vitaliũ: t genus vtutum nãliũ: t genus virtutũ aialium. ¶ Et multis qdez ꝓbor t medicis omnib⁹: t ꝑcipue Hal. videt q̃ vnaquaꝫ vtutum mẽbrũ ꝓncipale habet qđ ei⁹ existit manera t a quo eius ꝓcedunt opationes. ¶ Et videt eis q̃ virtutis animalis sedes sit cerebrum t ipius ab eo ꝓcuri ant opationes. Et q̃ virtus naturalis duas habet spẽs: t vna spẽs est cuius finis ẽ custodire individu um t cõseruare ipm: que ministrat in re nutrimenti quousqꝫ ad finẽ crescentie eius nutriat corpus. Et huius quidem speciei sedes t opationũ ipsi⁹ ꝓcipius est epar. Altera vo spẽs ẽ cuius finis est spẽm cõseruare q̃ est ministrãs in re generationis t separat ex hũoꝝ corporis spermatis substãtiam: deinde ipm informat sui creatoris ꝑcepto. Et hui⁹ qdem speciei habitatio t opationum ipius ꝓcuri⁹ sunt te sticuli. ¶ Vitalis vo virtus est illa que spũs esse con seruat q̃ sensus t motus vehiculũ existit t ipm red dit aptum ad eoꝝ impressiones recipiendas cum ad cerebrum peruenit t facit ipsum potentem dan di vitam vbicunꝫ expanditur. t hui⁹ quidẽ virtu tis sedes t operationis ipius ꝓcipius est cor. ¶ Di bus aũt philosophis maiori. i. aristotele videtur q̃ omnium istarum operationum ꝓncipium existit cor: sed primarum operationum earũ manifestatio in his predictis existit ꝓncipijs: quẽadmodũ apud medicos cerebrum ẽ sentiendi ꝓncipium: t post hoc quisꝫ sensus habet mẽbrum in quo eius ap paret opatio. ¶ Preterea cum considerant sicut di cunt t certificãt inueniunt rem sicut videtur aristote li: t nõ quemadmodum ipius videtur: t inueniunt tractatus suos extractos ex ꝓpositionibus sufficiẽ tibus t non necessarijs: in quibus non consequun tur nisi quod ex rebus apparet. Medico aũt inquã tum medicus nõ attinet ut consideret que sit harum duarum sentẽtiarum veritas: sed illud considerare philosophus aut physicus debet. ¶ Medic⁹ autẽ cũ conceditur ei mẽbra hec ꝓnominata vtaruꝫ vir tutum ꝓncipia existere nõ curat in eo quod deesse medicatiõis cõsiderat an ex alijs habeant ꝓncipijs que sũt ipsis ꝓpria uel non: necꝫ illud ex eis exsistit q̃ phus non ei levia facit.

¶ Caplm. ij. de vtutib⁹ nãlib⁹ qbus ministrat.

Virtutũ vo nãliũ alie sunt q̃ sũt ministrãtes alie sũt q̃ ministrate. ¶ Et ministrataꝝ quidem duo sũt gna. Unũ genus ministrat in re nutriẽtis ad hoc ut individuũ remaneat: quod i duas ptitur spes nutritiuam t crescitiuã. Et alteruꝫ genus ministrat in nutriẽte ad hoc ut remaneat spe cies qđ etiã in duas diuidit spes i gnãtiuã t formatiuã. Virt⁹ vo nutritiua ẽ illa q̃ nutriẽs in nutriti ꝓcurrit sititudinẽ: iõ ut per ipm restaurationẽ ei⁹ re cuperet qđ dissolutũ fuit. ¶ Virt⁹ aũt crescitiua ẽ il la que in ton⁹ corpis diametris addit fm ꝓportio nalitatẽ nãlem quatenus ipm ad finẽ augmẽti per ducat p illud qđ ipm ex nutriẽte ingredit. Nutri tiua vo virtus crescitiue seruit eo q̃ nutritiua q̃ꝫ affert nutriẽs ei qđ dissoluit equale q̃ꝫ min⁹ q̃ꝫ plus. Sed crescitiua nõ erit nisi cũ qđ ingredit plus fuerit eo qđ dissoluitur. Nõ tñ totum qđ taliter exi stit ẽ crescitiua. Impinguari eni post macredinẽ in erate ꝓsistẽte ẽ hui⁹ secte nõ tñ est crescitiua. nõ ẽ eni augmẽtũ nisi illud qđ fm nãlẽ ꝓportionalitatẽ in oibus existit diametris q̃tenus ipm ad crescẽtie per ducit cõplemẽtũ. Deinceps vo post hoc nullo mo do est ibi crescentia: t si sit ibi impinguatio quẽadmo dũ añ ꝓsistẽtiã nõ existit etiã ariditas: t si sit ibi ma credo licz illud lõgius existat t a necessario exiens magis. ¶ Et nutritiue qdẽ opatio tribus ꝑticulari bus cõplexionibus. Una ẽ ꝑmutationis sub stantie ꝓhensio q̃ est sãguis aut humor qui ẽ in po tẽtia ꝓximã in effectu silis membro. Qđ q̃ꝫ fallit quẽadmodũ i egritudine ꝓingit q̃ atrophia vocat q̃ est nutrimẽti defect⁹. ¶ Et alia ẽ adherẽtia que ẽ ut hoc receptũ nutrifitũ ꝓpleto effectu efficiat. s. ut mẽbrũ ps fiat. Qđ plerũqꝫ fallit quẽadmodũ in hy dropisi ꝓtigit carnosa. ¶ Et tertia ẽ sititudo q̃ est ut hoc receptũ qđ iã fcm ẽ ps mẽbri põat ei ab hõib⁹ partib⁹ silẽ vsꝫ in ẽntia t colore. Qđ q̃ꝫ fallit

quem admodū ptingit in.baras t morphea. Lam bium enī t adherētia iam ibi sūt reperta: sz silitudo nō ibi inuenīt. Et hanc quidē opationē efficit vtus īmutatiua q̄ est vna de vtutib⁹ nutritiue t est in homine vna in genere t pncipio pmo sz in membris silium partiū diuersificat. Jn vnoquoq; enī membro existit vtus fm eius cōplexionem q̄ nutrimentū in eius puertit silitudinē diuersa a vtute que nutrimentū in silitudinē alteri⁹ pmutat. Jmmutatiua vero q̄ est in epate operationē efficit toti corpori pmunem. ¶ Genera tiue vero vtutis due sunt spēs: vna est que in masculis t femininis spma gnāt. Altera est q̄ diuidit vtutes que sunt in spermate t pmiscet eas tēperādo fm q̄ vnicuiq; puenit membro dans neruo cōplexionē propriā: t ossi cōplexionē ppriam: hoc tñ totū puenit de spmate similū ptiū t simul p mixtionis. Et hanc qdē vtutē vocant medici vtutē īmutatiuā pmā. / Virt⁹ vo informatiua impmens ē illa ex q̄ pcepto sui creatoris pcedit mēbro linea tio: t ipsoz figuratio t pcaritas t forāmia; t lenitas et aspitas t coz situs t ipsoz pnuitas t ad vltimū opatiões q̄ ex fmīb⁹ dimensionū eoz pēdent. / Et huic qdē vtuti ministrāt sunt q̄ rē nutrimēti ministrāt ad speciem custodiendam t sunt virtus nutritiua t crescitiua.

¶ Capitulum.iij. de virtutibus naturalibus ministrantibus.

VIrtutes vero naturales que ministrant tñ virtuti nutritiue sunt ministrantes q̄ sunt q̄t tuor vtutes: attractiua retentiua: digestiua t expulsiua. ¶ Attractiua vero fuit creata ad attrahēdum nutrimentū que quidē operat hoc villis membris in quo est fm lōgitudinē ptensis. Et retentiua fuit creata vt immutiuū retineat: dū virtutes ipm inuātes in eo operant que ab ipso alimentū suscipiūt: qđ equidē efficit villis: q̄ ex transuerso ptendūtur. Et est etiā cū villi qui fm latitudinē incedūt auxiliū prebent. ¶ Digestiua vero est illa que qđ attractiua attraxit t retinuit: retētiua in ēntiam puertit aptam virtutī in ea pmutationē facientū operationi: t cōplexionē q̄ puersioni nutrientis in effectu est ppetēs Hec est enī ei⁹ opatio in immutatiuo q̄ vocat digestio. Eius vero operatio est in supfluitatib⁹ vt si possibile fuerit eas in hanc mutet dispositionē q̄ etiā vocat digestio. Aut vt eaz egressionē a mēbro in quo sū retente facilem efficiat cū expulsione eaz attenuādo ēntiaz si qđ ,phibet fuerit grossities: aut ingrossando si qđ vetat fuerit tenuitas: aut incidendo si qđ ,phibet fuerit viscositas. Et hec quidē opatio vocatur maturatio Et tñ cū digestio t maturatio synonima dicūtur. Expulsiua aūt est illa q̄ supfluitatē expellit ex nutrimento residuam q̄ ad nutriendū nō est pue niens: aut que excedit mēsurā que sufficit ad nutriē dum: t que non est necessaria ut euacuat in receptaculo sibi apto sicut vrinam in vesica. Et hec qdē virtus has expellit supfluitates. aut p partes t forāmina que sunt eis prepata. vel si nō fuerint ibi forāmia preparata a nobili expellit ad ignobile t a duro ad laxum. Cū q̄ in parte expulsionis fuerit declinatio materici supfluitatis nō puenit eam vtus expulsiua ab illa semita inquantū possibile fuerit. Dūs aūt q̄t tuor vtutib⁹ naturalib⁹ q̄ttuor pme seruiūt q̄litates sc̄z caliditas frigiditas siccitas t humiditas. Sz caliditaq̄ seruitiū oībus q̄ttuor pro certo est cōmune.

¶ Frigiditas vero cū alicui eaz seruit accidentaliter et nō ēntialiē. Qđ enī frigiditati inest ēntialiter vt oībus vtutib⁹ sit ptraria: q̄ñ omniū vtutū opatões p motum existunt: t hoc quidē in attractōe t expulsione manifestū existit: sz in digestione etiā q̄ñ digestio cōpletur p partes ei⁹ qđ fuit ingrossatū t inspissatū ptiendo t adūigendo ei qđ attenuatū fuit t subtiliatū. Et he quidē motiones sunt separātes t tēperantes. Retentiua vero operatur villos mouendo transuersos fm figurā cōprehensionis bene factam Et frigiditas quidē est paralitica faciens t monstrans: t ab oībus ,phibens opationibus. Ad retentionē tñ faciēdam accidentaliter ,ferti: q̄ñ villo fm bone comprehensionis figuram tenet. Nō ergo in operatōibus virtutū essentialiter ingreditur: sed tali preparat instrumentū dispositōne qua ipsum suā custodit operationē. Et expulsiua quidē a frigiditate inuatur propterea q̄ ventositatis ,phibet fieri dissolutionē que ad expellendum iuuat: t quia in eius auxiliatur grossitie t propterea q̄ villum qui fm latitudinem protenditur exprimentē cōtrahit t inspissat ipsum. Et hoc est etiam instrumentum preparare t non est in ipsamet operatione auxilium ferre. Et frigus non intrat in seruitium haruz virtutū nisi per accidens. si enī in ipamet ingrederetur operationibus noceret t motiones debilitaret. ¶ Siccitas vero in trium virtutum operationib⁹ necessaria existit: que sunt due mutatiue localiter t retētiua. Duabus vero localiter mutatiuis: que sunt attractiua et expulsiua prebet siccitas auxiliuz eo q̄ multam eis efficit sustentationem que in motu est necessaria: motu. videlicet spiritus qui has virtutes ad suas defert operationes impulsione vehementi quam t talem qualis est ipsa humoralis ,phibet fluxus cū in substantia fuerit spūs: aut instrī: sed retentiue propē cōstrictionez. Digestiua aūt plus indiget humiditate

¶ Post hec aūt cū inter qualitates actiuas t passiuas cōparueris inquantū iste virtutes eis indigēt reperies vtutē retentiuam plus indigere siccitate q̄ caliditate: eo q̄ tempus in quo quiescere debz villus retentiue maius est tpe in quo moueri debet villus q̄ fm amplitudinē tendit ad pstringendum. Nam tēpus qđ est ad mouendū est illud qđ caliditate indiget t est bzeue t totū reliquū tēpus ei⁹ opationi est ad tenēdū t ad gescendū. Et q̄ puerorū pplexio plus declinat ad humiditatē: ideo vtus hec in eis plus est debil. Attractiua vo plus indiget caliditate q̄ siccitate. q̄ñ caliditas adiuuat in attractione in eo q̄ maioz ps sue opatōis ē mouē: t plus necesse e ei mouēre sui instrī q̄ getas facere t cū siccitate stringere Hec enī vtus nō tñ indiget multo motu: sz plerūq; etiam motu indiget vehemēti. Et attractio quidem

sit aut vtute attractiua quēadmoduz magnes attrahit ferrū: aut implendo vacuuz sicut aqua trahitur in azaracha: aut calore sicut in lampade attrahitur oleum: licet hec pars tertia reducatur necessario ad implendum vacuuz apud certificantes immo ē ipa met: Cum ergo virt⁹ attractiua caliditatis habuerit auxiliuz fortioz erit attractio. ¶ Expulsiua vo min⁹ indiget siccitate cū attractiua z retētiua. non. n. indiget pstrictōe retētiua: neq; inseparabilitate attractiue et pstrictōe eius z circūdatione attracti tenendo partes instrumēti donec ad illas alterius ptis attractio perueniat. ¶ Erad vltimū nullo modo idigz expulsiua gete fz motu et ispissatiōe pauca q̄ ad exp̄mēdū z ad expellēduz. tali aduuz mēsura ēten⁹ p ipaz remaneat instrumētuz figurā expssionis z pstrictōis pfuans: quēadmodū ī retētiua temp⁹ longū z ī attractiua temp⁹ breue ē necessariū donec partiuz attractio vnā applicet alij: ideoq; siccitate parum idiget. Que aūt plus eis oibus indiget caliditate est digestiua q̄ siccitate non indiget: fz hūiditate ut nutriens efficiat z ad penetrandū i fortia z ad figuras recipiendas aptū reddat. Nez pōt aligs dicere q̄ si hūiditas in digerēdo esset uuatiua pueri posset res duras digerere. Non. n. ꝓuenit pueris nō posse istud z iuuenibus posse pp hoc fz ꝓpter hōgeneaz z homogenee clongatōez. Od enīz ex reb⁹ duz existit pplō ni pueroz ñ est homogeneū. Virtutes igit digestiue coram eo nō opātur: neq; ipm recipiūt retētiue: sed cito ipm expellūt expulsiue. Juuenū vo pplexionibus ē id ꝓueniens. z ad eos nutriendos ꝓueniens. Et ex hoc q̄dem collectū est q̄ retentiua indiget constrictione z figuraz pstrictionis fixione longo tpe et pauco motionis adiutorio. Et attractiua pstrictione indiget z fixione z pstrictionis tpe breuissimo z in motu multo indiget auxilio. et expulsiue est necessarium stringere nñ sine fixione de qua non est curandum. Et indiget adiutorio ad motū faciēdū. Et digestiue est necessariuz cligere z tpare: ideoq; virtutes iste qualitates illas quas uoz inequali ī opari faciūt z eis inequaliter indigent.

¶ Laplin. iij. de vrtibus animalibus.

Virtutes aūt aiales intelligi volunt p illas virtutes illam q̄ cum in membris recepta fuerit prepabit ad recipiēduz vrtē sens⁹ z motus z opatōis vite gb⁹ ēt admiscent timoris z ire motōnes ꝓpterea q̄ i eis reperiūt dilatatōez z pstrictōnem q̄ accidit spūi q huic ꝓpat⁹ est vtuti. Mos aūt explanabim⁹ sūmā hanc z dicem⁹ q̄ quēadmodū ex hūoz spissitudie fm aliquā pplonez substātia generat spissa q̄ est mēbz aut ps mēbri. Ita ex humoz vaporibus z eoz subtilitate fm aliquā pplonez sbagnātur subtilis q̄ est spūs. ¶ Et sicut apud medicos ep p̄rie gnātōis ē pncipiū: ita coz gnātōis sēde pncipiū existit. ¶ Et hic spūs cū fm pplonē ꝓueniat quaz debet habē ad hāc vtutem recipiēdaz pparat: deiñ oia illa ꝓpat mēbra ad recipiendū oēs alias vtutes aiales z ēt religās. ¶ Virtutes equidez aiales in spiritu gdem z in mēbris nō ꝓueniūt nisi ipostq̄ hec vitalis ꝓuenit vtus. Jō q̄ cū vtutes aiales alicui⁹ membri destruāt viuuz tū mēbrum adhuc existit nisi hec virtus in eo fuerit destructa. Nōne vides q̄ mēbruz stupiduz aut paliticuz vnūq̄q; fm habitudinez est nō habēs sensuz nz motum aut ꝓpt pplexionē q̄ prohibet ipsū eos recipe: aut ꝓpter opilationē q̄ accidit inter cerebz z ipsuz in nervis q̄ ad ipsū ꝓueniunt z tū ipm est viuū. ¶ Et mēbz cui accidit ē nō habens sensum neq; motuz z accidit ei vt putrefiat z corrūpatur. In mēbro ergo palitico est vtus q̄ ei⁹ custodit vitam donec cuz remotum fuerit quod prohibet profluat ad ipsum virtus sensus et motus.

¶ Ipsum nāq; preparatuz erat ad suscipiēduz eam ꝓpter virtutē vitalis sanitatem in eo. Prohibēs enim non prohibuit nisi ut non eaz in effectu recipiret sed mēbrum non sic est mortuuz. ¶ Et preparās nō est virtus nutriendi tñ ita ut dicamus q̄ cādiu virtus nutriēdi affuerit viuuz erit: z cum destructur erit mortuuz quoniam hoc ipsum vbum virtuti afferemus nutritiue. fortasse enīz plerūq; in aliquo ei⁹ operatio destrueretur z mēbz viuuz remanebit z fortasse plerūq; remanebit ei⁹ opatio z mēbz tēdit ad motē. Et si vtus nutritiua mañtū ē nutritiua cēt ipsa vtus q̄ prepat ad sentiēdū z mouēdū vegetabilia prepata fozēt ad sensū z motū recipiēdū. Restat ergo vt sit preparās alia res q̄ propriā seq̄tur pplexionē q̄ vocat vtus vitalis. ¶ Et ipsa qdē ē pma vtus q̄ i spū ꝓuenit cū spūs ex subtilitate humoz ꝓcedit deiñ spūs fm phm Aristotelē peā recipit pncipiū pmū z alias pmā ex q̄ alie ꝓfluūt vtutes. Nam vero vtutū opatiōes ab hoc ꝓueniūt spū in pncipio recipiētia sensus apud medicos nō ꝓuenit p spūz aialē q̄ ē cēbro nisi ad cristalloidē penetrat aut ad linguā ad alia. Cū ergo p spūs in ventriculū puenerit cerebri pplexionē recipiet z erit ꝓueniēs vt ex eo ꝓueniāt vtutū opatiōes q̄ in eo pmo repte sūt. z silr in epate z silr in testicul. Et apud medicos qdē nisi postq̄ spūs in cerebro ad aliā puertit pplexionē nō prepat ad recipiēdū aias q̄ ē pncipiū mot⁹ z sens⁹: z silr i epate: fz pma pplexio iā iuuerit ad recipiēdum vtutē pmā vitalē. z silr in vnoquoq; mēbro. apud eos enī vnūq̄q; opationū gen⁹ alia hz aiam. z neq; ē aia vna ex qua vtutes iste ꝓfluūt: qm h⁹ sūme aggregatio ē aia. z si quidē pria pplo iā adiuuit ad virtutē pmā recipiēdā: tūc iā dedit vitalē vbi ꝓueniat spūs et virt⁹ que sūt eius pfectio. Hec aūt virt⁹ apud eos nō sola sufficit ut spirit⁹ p̄ plā oēs alias suscipiat virtutes nisi ꝓpria ꝓueniēt cōplo. ꝓterea dixerūt q̄ virtus hec ꝓter hoc q̄ ipsa ē ꝓpans uitā ē ēt mot⁹ sbe spūal subtilis pncipiū ad mēbra z pncipiū pstrictōis z dilatatōis aeris attracti z puls⁹. Affert. n. adiutoriū in ꝓpatōe vite qd ē passio: z in ꝓpatōe opationū aie z pulsus ꝓbet auxiliū qd ē actio. z hec qdē vtus vtutib⁹ nālib⁹ silr: tōq; nō uolūtate ꝓueniūt vñ ꝓfluūt: z simulat vtutib⁹ aialib⁹ pp opationū carū diuersitatē: ipa. n. dilatat z pstrigit silr mouet ergo duobus motib⁹ sibi. Phi aūt cū aiam dicūt aiam terrenā dicere uolūt pfectionē corpis nālis instrālis. z

volūt dicere ꝓncipiū oīs vtutis ex q̄ metipſi motus ꝓueniūt ⁊ operatōes diuerſe. Erit igit hec vtus fm ꝓpoz ſententiā vtus aialis: ſicut vtutes naturales q̄s nominauimus apud eos virtutes vocant aiales. Q̄d ſi voluerint dicere aiīā fm hanc intentionē: ſcd volunt dicere virtutē que eſt principium cōpzehendendi ⁊ mouendi q̄d ex aliqua ꝓuenit cōpzehenſione voluntarie. Et naturalem volunt dicere, p omni virtute ex qua operatio ꝓuenit in ſuo coꝛpoꝛe fm huⁱ⁹ formę diuerſitatē nō erit virtus animal. ſed erit natural' ⁊ altioꝛis ordinis q̄s ſit virtus quam medici vocant naturalē. Et ſi naturalē vocauerint illam q̄ rem nutrimenti miniſtrat ⁊ cōuerit: ſiue ad hoc vt remaneat individuuꝫ. ſiue vt remaneat ſpēs nō erit hic natural' ſꝫ erit tertiū genⁱ⁹. Et q̄ra timoꝛ et ſil'ia coꝛ huⁱ⁹ virtutis ſunt paſſiones: tūc licet coꝛ ꝓncipia ſint ſenſus ⁊ exiſtimatio ⁊ vtutes apprehendentes huic tñ ꝓpate ſunt vtuti. Huⁱ⁹ aūt vtutis declarationis rōnēꝫ certificare ⁊ an ſit vna an ples q̄s vna in ſapia contineatur naturali que phīe ps exiſtit.

Ca. v. de vtutibus aialib⁹ apprehēdentibus.

In virtute aūt aiali duę copulantur vtutes: quaꝝ ipſa eſt ſicut genⁱ⁹: vna eſt ſicut virtus cōpzehēſiua ⁊ altera vtus motiua. Et ꝓpzehēſiua quidē eſt ſicut duaꝝ virtutū genⁱ⁹. Una vtus cōpzehenſiua eſt manifeſte ⁊ altera vtus cōpzehenſiua occulte. ⁊ virtus quidē manifeſte cōpzehēſiua eſt ſenſibil' q̄ eſt genⁱ⁹ fm quoſdā gnoſ vtutū ⁊ octo fm alios. Q̄d ſi dixerim⁹ q̄ ſint gnoſ: erunt virtus videndi ⁊ virtus audiendi ⁊ vtus guſtandi ⁊ virtus tangēdi ⁊ virtus odoꝛandi. ⁊ ſi dixerim⁹ q̄ ſint octo erit huⁱ⁹ cā q̄d plib⁹ certificatoꝛ videt q̄ tact⁹ ſit pl'es vtutes. ſ. q̄ttuoꝛ ⁊ ponūt ꝓpe vniuſquoſq̄ q̄ttuoꝛ genera tact⁹ vtutē p ſe: licet in membꝛo ſenſibili ſint cōia ſic guſtus ⁊ tact⁹ in ligua: ⁊ viſus ⁊ tact⁹ in oculo. hoc aūt certificare eſt phī. ⁊ vtus gd̄ apprehēſiua occulte ⁊ nō ſentiēs ē ſic genus quinque virtutum. Una eſt vtus que vocatur ſenſus cōis ⁊ fantaſia ⁊ apud medicos gdē ſunt vna vtus: ſꝫ apud certificātes q ſunt ex phīs: due ſunt vtutes. Senſus enim cōis eſt illa q̄ oia ſenſu pcepta recipit: ⁊ ꝓpter coꝛ formas patū q̄ in ipſa copulant. Fantaſia vo eſt illa q̄ eas cuſtodit poſtq̄ ꝓiūgunt ⁊ retinet eas poſt ſenſus abſentiam. Et q̄ harū duaꝝ ē recipiēs alia ē a cuſtodiente. hoc aūt certificare eſt phī. Sꝫ q̄ltercūq̄ fuerit ei⁹ ſedes ⁊ opatōnis ei⁹ ꝓncipiū eſt anteꝛioꝛ cerebri vēticulus. Et ſecūda gdē eſt vtus quā medici vocāt cogitatiuā. Sꝫ certificatoꝛes vocāt q̄ſq̄ cogitatiuā q̄ſq̄ imaginatiuā Si eni ipauerit ciⁱ⁹ exiſtimatiua aial' quā p⁹ea noiabim⁹ ⁊ ipauerit ad ſuā p uenit opatōez vocant eā imaginatiuā. Et ſi vtus rōnal' ei impauerit ⁊ reduxerit eam ad illud q̄d ꝓdeſt vocat vtus cogitatiua. Quocūq̄ tñ mō fuerit inter hāc vtutē ⁊ ꝓmā exiſtit differēcia q ꝓma ē recipiēs et cuſtodiēs id q̄d ad eā ꝓuenit deſormus ſenſu ꝓceptis: ⁊ iſta ē illa q̄ ſe exercet in eis q̄ in imaginatōne recōdita ſunt exercitio cōponendi ⁊ dīuidendi ⁊ ſingulas efficit formas quemadmodū ad eaꝫ ꝓueniūt a ſenſu ⁊ alias formas ab eis diuerſas ſic̄ hominem qui in mōte volat ſmaragdino. Sꝫ fantaſia non ponit coꝛā ſe niſi q̄ntū recipit a ſenſu. ⁊ huⁱ⁹ quidē virtutis ſedes ē vētriculꝰ cerebri medi⁹. Et hec gdē vtus ē inſtm vtutis q̄. Qculdubio in aiali ē occulta ꝓpzehēſiua ⁊ eſt exiſtimatiua: ⁊ ipſa gdē ē vtus qua aial iudicat q̄ lup⁹ ē inimic⁹ ⁊ fili⁹ ē dilectus ⁊ q̄ annonam ꝓbere ꝓſuenit eſt amic⁹ a quo nō eſt fugiendū. Et hoc iudiciū fm modū exiſtit nō rōnalē. amicitia enīz ⁊ inimicitia nō ſenſu ſunt ꝓcepte: neq̄z ſenſus eas cōpzehendit neq̄z de eis iudicat niſi virtus alia. ⁊ licet nō ſit cōpzehenſio rōnal'. eſt tñ ꝓculdubio aliq̄ apprehēſio nō rōnal'. Q̄d etiā plerūq̄ vtitur hac virtute in multis ſuoꝝ iudicioꝝ ⁊ ꝓcedit in hoc quemadmodū aial nō rōnale. ⁊ hec quidē virtus diuidit a fantaſtica: q̄m fantaſia ſenſu ꝓcepta retinet: ⁊ h̄ in ꝓceptis ſenſu intētō el diſcernit nō ſenſu ꝓceptas ⁊ ſepat ab ea quā imaginatiuā vocamus ⁊ cogitatiuā: q̄m illi⁹ opatōes nullū ſequūt iudiciū: ſꝫ iſtius opatōes nō ſolū iudiciū: ſꝫ etiā iudicia ſequūt et illi⁹ opationes ſūt in ſenſu ꝓceptis compoſitionē facere. ⁊ iſti⁹ operatio in ſenſu ꝓceptis iudicare intētiones extra ſenſū ⁊ quemadmodū in aiali ſenſus ē iudicans de forma ſenſu ꝓceptis. ſili' exiſtimatiua ē iudicans de intentōib⁹ illarū formaꝝ q̄ ad exiſtimationē ꝓuenūt ⁊ nō ad ſenſū. Quidā aūt hominuꝫ ſunt q ꝓſumūt ⁊ hanc vtutē imaginatiuā vocant ſꝫ nō curamus: qz de nominib⁹ nō diſputam⁹: ſed intentōes ⁊ differētias itelligere debem⁹. ⁊ medico gdē nō eſt curandū vt hanc vtutē ſciat Impedimēta nāq̄z operationū eius ſūt impedimēta opationū aliaꝝ vtutū q̄ ſunt anteq̄z ipſa ſeq̄ntia ſunt ſicut fantaſia ⁊ imaginatiua ⁊ memoꝛialꝰ quā p⁹a noiabim⁹ ⁊ medic⁹ gdē nō curat niſi de vtutib⁹ ex qb⁹ cum in ſuis impedimētis accidit leſio ꝓuenit egritudo.

Q̄d ſi leſio accidit opatiōi alicui⁹ vtutis cā impediēti qđ accidit ꝑs operationi alteri⁹ virtutis q̄s ei. fuerit q̄z impedimentū illud ſecutū malitiam cōplexionis⁹ alicui⁹ membꝛi aut coꝛruptionē cōpoſitōnis ſuffic̄ medico vt ſciat impedimentū illud ꝓpē malitiam cōplexionis membꝛi aut cōpoſitōis coꝛruptionē accidiſſe ad hoc vt cū medicina ei ſubueniat aut ipm ab eo cuſtodiat: ⁊ nō curat ſcire diſpoſitionem vtutis cui qđ accidit nō accidit niſi alio mediāte poſtq̄z ſciuerit diſpoſitionē ei⁹ cui accidit illud qđ accidit ſine medio. Tertia vo illaꝝ q̄s noīant medici eſt q̄nta aut q̄rta cū certificauerim⁹ q̄ ē vtus cōſeruatiua ⁊ memoꝛialꝰ: ⁊ eſt theſaur⁹ eius qđ ꝓuenit ad exiſtimatiuā de intentōib⁹ in ꝓceptis ſenſu extra formas coꝛ ſenſu ꝓceptas: ſic̄ fantaſtica ē theſaur⁹ eius qđ ꝓuenit ad ſenſū ex formis ſenſu ꝓceptis. ⁊ e⁹ gdē loc⁹ ē poſterioꝛ cerebri vēticul⁹. Hic vo ē loc⁹ ꝑſideratōis phīce vtrū vtus ꝓſeruatiua ⁊ memoꝛialꝰ et ꝓtus q̄ reducit illud qđ eſt abſens ad memoꝛiaꝫ ex eis q̄ ab exiſtimatiua ſunt repoſita ſit vtus vna aut vtutes due. Medico tñ nō eſt inde curandū: q̄m no cuīēta q̄ eis q̄ltercūq̄ ſint accidunt ſunt homogenea: ſunt eni nocumenta q̄ in ventriculo cerebri po

sterioꝝ accidũt: vel de genere ꝓplexionis vel de gnẽ ꝓpositionis. Virt⁹ vo cõprehensiua q̃ est vna de virtutib⁹ aie ꝓprehensiuis est humana rõnal. Et q̃ medici vtuté existimatiuã nõ ꝓsideraverũt ꝓpt̃ cãm quã dixim⁹ ideo hanc vtuté nõ ꝓsideraverũt. Nõ eni fuit eoꝝ ꝓsideratio nisi in opatiõib⁹ trium vtutũ tm̃ t nõ in alijs.

La.vi. de vtutibus aialibus motiuis.

Otiua vo vtus est illa q̃ cordas ptrahit et laxat ppter qđ mouent mẽbra t ũcture dilatatiõe sua t flexione. Et eius gdẽ penetratio ẽ in neruis q̃ sunt cũ lacertis cõtinui. Et ẽ gen⁹ qđ fm specificationẽ pncipij motuũ specificat. Jn vnoquoq; igit musculo ẽ alia nã q̃ est sequẽs iudiciũ existimatiue a qua ꝓuenit cõmunis ꝓsensus

Capitulũ postremũ hui⁹ doctrine de opatõib⁹.

Jcemus q̃ opationũ singularũ alie sunt q̃ ab vna ꝓplent vtute: vbi gra digestio. Alie q̃ a duab⁹ ꝓplent vtutib⁹ sic̃ cibi desideriuz qđ ꝓplet a vtute naturali attractiua t a vtute sensibili q̃ ẽ in ore stomachi. Attractiua vo opat ex hoc qđ mouet villũ q fm lõgitudinẽ ptẽdit̃ retinendo illud qđ attrahit t suggẽdo ex humorib⁹ qđ est sibi ꝓpriũ. Sensibil aũt opat in hoc qđ hanc sentit passionẽ: t qz sentit mordicationẽ cholere nigre q̃ ẽ excitans desideriũ cui⁹ ẽ noiauim⁹. Et hãc gdẽ opationẽ non dicem⁹ duab⁹ ꝓpleri vtutib⁹ nisi ideo q̃ cũ sensibili acciderit nocumentũ destruet intentio q̃ vocat fames t desideriũ neq; desiderabit cib⁹ licet eo corpus indigeat. Et silr trãsglutiẽdi opatio duabus ꝓplet vtutibus: vna est attractiua naturalis t altera est attractiua voluntaria. t prima gdẽ suã cõplet opationẽ p villũ q fm lõgitudinẽ ptẽdit q̃ est in ore stomachi t ysophago. Et secũde ꝓplet opatio per villũ lacerti trãsglutiendi. Cũq; vna duaꝝ vtutũ destructur trãsglutiendi opatio duriter ꝓuenit: sed q̃n nõ fuerit destruct. Sed cũ illa non opata fuerit: erit trãsglutiendi opatio difficil. Nõne vides q̃ cũ desideriũ non recte ꝓcedit durit̃ ꝓuenit opatio trãsglutiendi illud qđ non desiderat imo cũ abhorrem⁹ aliqua rem: nausea nob ꝓuocabit̃ t cũ eã postea trãsglutire voluerim⁹ t territa fuerit ab ea vtus nãa attractiua desideratiua dura erit operatio voluntarie transglutiendi. Transit⁹ quoq; nutrimẽti pficit virtute mẽbri impellentis a quo ꝓcedit t attractiua membri ad qđ accedit. Et silr superfluitatũ egressio q̃ fit p duas vias. Et forsitan plerũq; existũt opationis pncipũ due vtutes. s. aial t naturalis t forsitan plerũq; exist ei⁹ cã vtus t q̃litas sicut infrigidatio q̃ ꝓhibet malias t iuuat expulsionem in paralitate superfluitatũ q̃ descendũt a mẽbro t vetat t in facie reuerberat. Et frigiditatis qđ est eã litas q̃ ꝓpt̃ duas ꝓhibet res. s. cũ cẽntia substantiã eius qđ effunditur in grossando t coangustando poros. Et resertia q̃ ẽ per accns q̃ est q̃ caliditas extinguit attractiua. t q̃litas caliditatis attrahit p illud qđ istis opponit modis quos ꝓdixim⁹. Et caliditatis qđ q̃litas t necessitas vacui nõ attrahũt in ꝓnis nisi illud qđ ẽ subtile t postea qđ est spissũ. Virt⁹ vo attractiua naturalis nõ attrahit nisi qđ est ei magis ꝓueniẽs t qđ nature ei⁹ ẽ ꝓpriũ attrahere t plerũq; qđ ẽ magis spissũ est magis ꝓpriũ t magis ꝓuenies.

Fen.ij. libri primi canonis incipit: cuius sunt doctrine tres.

Doctrina ꝑma est de egritudinibus.

Doctrina secunda est de causis.

Doctrina tertia est de accidentibus.

Doctrine ꝑme sunt octo capitula.

La.i. de doctrina cause t egritudinis t accnũm.

Jcemu⁹ q̃ causa in libris medicoꝝ est id qđ ꝑmo est t ex quo ꝓuenit inuentio alicuius dispositiõis in corpore humano aut eius fictionis. Et egritudo est dispositiõ nõ naturalis in corpore humano ex q̃ in opatõe eius qualiter ꝓuenit nocumentũ ꝓuentu ꝑmo. t est aut cõplexio nõ naturalis. Et accidens est res q̃ hãc sequit dispositionẽ: que est nõ naturalis siue sit naturalis ꝓtraria sicut dolor i colica: siue nõ sit ꝓtraria sicut rubedo mixta maxille in peripneumonia. Causa exẽplũ est putredo. Egritudinis exẽplũ est febris. Exẽplum accidentis est sitis t dolor capitis. Cause quo exemplũ est repletio in receptacul que ad occultum descendunt. Exemplũ egritudinis opilatio in vuea q̃ est egritudo instrialis vel ꝓpositionalis. Exẽplũ accidentis est destructio visus. Exẽplũ etiam cause est reumatismus acutus. Exemplum egritudinis est apostema in pulmone. Exemplum accidentis est rubedo ambarũ maxillarũ t gibbositas vnguiũ. Accidens aũt vocat accns respectu sue cẽntie aut ꝓpationeci⁹ cui accidit t vocat sigtio respectu cõsiderationis medici ad ipm t ꝓcessionis ei⁹ ab eo ad scieñdũ egritudinis cẽntiam. Et ẽ cũ egritudo sit alterius egritudinis cã sic̃ colica sincopis aut palisis aut epilepsie. Accidẽs quoq; ꝓmũ ẽ cã egritudinis sicut i colica dolor fortis q̃ fit cã vt accidat sincopis: t sic̃ dolor vehemẽs q̃ fit cã apostematis ꝓpter q̃ materic ad locũ descẽdunt doloris. Et plerũq; eni ipm accns fit egritudo quẽadmodũ dolor capitis q̃ ex febre accidit cũ q̃q; figit t tãdiu fit mãsius donec fit egritudo. Et ẽ ẽt cũ vna res ꝓpatõe sui t rei q̃ est aũ ipaz: t rei q̃ ẽ post ipaz ẽ egritudo t accns t cã quẽad modũ vbi gra febris ethica: q̃ ẽ accns apostematis pulmonis t est egritudo fm se t ẽ cã debilitatis stomachi: t sicut dolor capitis q̃ accidit ex febre qñ dolor ille figit q̃ ẽ accns febris t egritudo i se t plerũq; ꝓuenit ex eo se. t fit ipsius causa.

La.ij. de diuisionib⁹ dispositionũ corpis humani t de generibus egritudinũ.

Corporis humani dispositiões fm G. sunt tres. Sanitas que est dispositio per quã corpus hominis in sui complexione t cõpositione tale existit vt ex eo operationes eius oẽs ꝓueniant incolumes. Et egritudo que est dispositio in corpe hois huic contraria. t dispositũ q̃ est apd eã nz sanitas nz egritudo: aut ideo q̃ nõ ẽ sanitas i vltio

aut egritudo in vltio quēadmodū corpa senū t cōualescētiū t puerox: aut ió q ambe res in vno tēpe i duob⁹ sunt copulate mēbris aut i vno mēbro ex in duob⁹ generib⁹ remotis sicut qui est in cōplexione sanus t in cōpōe eger exēpli cā: aut in vno mēbro duo generū ꝓpinquox sicut qui ē sanus in figura t nō sanus in quantitate t situ: aut qui ē sanus in duabus qualitatibus passiuis t nō san⁹ i duab⁹ qualitatib⁹ actiuis: aut vicissitudie duarū rerū in duobus tpibus sicut qui sanat in hyeme t infirmat in vere. Egritudinū vo alie sunt que sūt simplices alie sunt que sunt cōpōsite. Simplices aūt sunt que sūt vna ex speciebus egritudinis cōplexionis aut vna ex speciebus egritudinis cōpositionis quā postea notabimus. Cōpōsite vero sūt in quib⁹ due spēs aut plures contingunt ex quibus vna componit egritudo. Inciptem⁹ igit ꝓius loqui de egritudinib⁹ simplicibus. t dicem⁹ q egritudinū simpliciū gnā sūt tria Primū est genus egritudinū que mēbris cōparant quox partes sunt similes t sūt male cōpōsis spēs: t ipse quidē nō sunt cōpate mēbris quoꝝ ptes sūt sīles: nisi ió q in primis t ēntialiter ptibus accidūt silibus t p eas mēbris accidūt cōpositis ita vt possibile sit imaginari eas cōprehensas t reptas esse in quocūq; mēbrox volueris quox ptes sūt sīles t nō in cōpositis. Et scōm gen⁹ ē egritudinis mēbrox officialiū que sūt egritudines cōpositionis que membris cōpositis accidūt que ex mēbris cōponūt quorū partes silant. Mēbra aūt officialia sūt opationū instra. Et tertiū ē genus egritudinū cōiuz q mēbris accidūt quox partes silant t accidūt instrumētalib⁹ inquātū sūt instralia ita q non sequat eas instralibus accidē ꝓptereā q simplicib⁹ acciderūt. t he quidē sūt que cōtinuitatis solo nocātur t iparis dissolutio. Solo. n. ꝯtinuitatis plerūq; accidit ūcture ita q simplicib⁹ mēbris ex quibus ūcture fuit ꝯposita nullo mó accidit. Et plerūq; accit vo aut ossi aut vene solūmō. Et ad vltimū qdē egritudinū tria sunt gnā. Egritudies q cōpliones sequūt maliti am ꝯpōis. t egritudies que cōtinuitatis solones sequūtur. t ois egritudo que vnā harū sequit t p eaz existit ei cōpat. Egritudies aūt cōplionū scire sunt xvi. quas nominauimus.

La. iij. de egritudinibus cōpositiōis.

Compositōis egritudines quattuor ꝓpre hēdūt generib⁹. egritudies creature. egritudines quātitatis. t egritudies nūeri. et egritudines situs. Et creature quidē egritudies qt tuor ꝓpreh ēdūtur generibus. Egritudies figure est ē ut figura a suo cursu nāli mutetur t ex ei⁹ motu ꝓueniat in opatōe nocumētū sicut ē tortura reni t retentudo tozi quadrati t rotūdi t rotūditas quadrati. Cuius mōi ē capitis rotūditas cū latitudie cū ꝓuenerit ide ipedimētū t multa stōi rotūditas t ut i crystalloide nō sit pua latitudo. Et scōm ē egritudies viarū ējrū sūt tres spēs. qz aut dilatāt sicut dilatatur ocul⁹ t sicut sebel t varices aut ꝯstringūt sicut ꝯstrigit oculus t penetratio attrahēdi aerē t meri. Aut claudūtur sicut opilatio foraminis vree t venarū epatis t alioz. Et tertiū ē egritudines receptaculoz t uētriculoz quarū sūt quattuor spēs qz aut sūt maiora t dilatāt sicut testiculoz dilatat follicul⁹: aut minorantur t cōstringūtur sicut minoratio t cōstrictio stōi t cōstrictio vētriculoz cerebri cū ē epilepsia. aut opilātur t iplentur sicut opilant vētriculi cerebri cū est apoplexia. aut cūank t deserūt sicut eūauk vētriculi cordis sanguie cū multū gaudiū pernitiosū adest: aut multus timoz pnitiosus. Et ḡrū ē egritudies superficierū membroz t sūt qz aut fit lene qō dz eē asperū sicut os stōi t intestina cū lenitū: aut exaspat qō dz eē lene sicut trachea arteria qū exaspat. Egritudinū aūt quātitatis due sūt spēs qz aut sūt ex genere augmēti sicut ē elephātia t magnitudo virge: t ē egritudo q̄ vocat thersin⁹: aut sicut accidit cuidam hói qui vocabat Michomach⁹ c⁹ dia mēbra adeo creuerūt q se mouere nō potuit. aut sūt ex gnē diminutōis sicut siccitas lingue t pupille aut ptysis. Numeri quoq; egritudies aut sūt ex gnē augmēti. t hoc quidē augmētū aut ē nāle sicut dēs addit⁹ aut digitus addit⁹: aut ē nō nāle sicut glādula aut lapis: aut ex genere diminutōis: t diminutio hec aut ē nāl sicē cum alicui non creatur digitus aut nō naturalis sicē cū alicui abscindit digitus. Egritudines vo situs. t sit⁹ qdē fm. Ba. dī. p loco t dī. p societate st ḡtuor. Exitus mēbra ūcture sua aut ut a suo moueat situ ita q non egrediatur sicut scissura que compatur in testinis. aut moueat subito motu in eo nō fm cursū nālē neq; volūtariū sicut tremor: aut in suo figat loco t nō moueat ab ipso quēadmodū accidit ei cum ūcture in egritudine podagre indurāt. Egritudies vero societatis oēm collegū dispositōz quā hz mēbrū cōpatione sua ad aliud qō sibi vicinū existit sive ei appropinquet sive ab ab eo elōgetur nō fz cursū nālē. Et ē duarū specierū. vna ē ut accidat ei ꝓhibitio motus sui ad ipsū aut ut durik sit postq; possibile erit sicut digitus cū sibi tangere vicinū ꝓhibet: aut cū accidit ei ut ab eo moueri ꝓhibeat: aut ut sepetur ab eo postq; erat possibile: aut fit difficile sīē palebre laxatio t ūcturarū laxatio in paralysi t duricies aperiēdi manū t aperiēdi oculū.

La. iiij. de egritudinib⁹ solutōis cōtinuitatis.

Solutōis vo cōtinuitatis egritudo plerūq; accit cuti t vocat excoriatio aut scarificatio. Et plerūq; accit carni que ē ei ꝓpi qua in qua nōdū factū ē pus t vocat plaga. Oz cuz pus fit ibi vocat vlc⁹. Fit aūt pus in ea ꝓptereā q supfluitates in eā eūantur eo q ē debilis t ꝓptereā q sui nutrimētū digerere nō valet t supfluitas t ipsum ꝓuertitur. plerūq; tū dicit plaga t vlcus solo cōtinuitatis q̄ accit cuti t nō carni. Nūq; ēt accit ossi qō ipz in duas frāgit ptes aut in ptes magnas aut puas aut est cadēs fm longitudinē scidēs ipsum: aut contingit ut cadat in cartilaginibus fm tres dimensiones: aut ut accidat neruis. Oz si latitudim accidēt vocat incisio. t si acciderit fm longitudinem t eius

numerus non fuerit multus vocatur scissura. ⁊ si eⁱ⁹ numerus fuerit multus vocatur ꝓtusio. ¶ Plerūq; etiam fit in ꝑtibus musculi q̄ si in extremitate cecide rit musculi vocatur attrictio siue cadat in numero. siue in corda. ⁊ si ſm latitudinē musculi ꝓueniat vo cat separatio. ¶ Et si acciderit ſm longitudinem ⁊ fue rit eius numerus parvus: ⁊ fuerit eius ꝓcauitas ma gna vocatur amplificatio. ¶ Et si fuerint ꝑtes eius multe ⁊ dilatetur ⁊ ꝓcauetur vocatur attrictio ⁊ diſ solutio. Et ét cū dic tur dissolutio ⁊ attrictio liquefa ctio omne quod ét medio musculi accidit quōcūq; ꝓingat: ¶ Qđ si in arterijs aut in vents acciderit vo catur apertio: ⁊ si ꝓtingat ſm eius latitudinez voca tur incisio ⁊ sꝑatio: ⁊ si ꝓcesserit ſm eius longitu dinē vocat fissura: ⁊ est etiā cū hoc cōtingit ſm mo tū opationis oficioꝝ earū ⁊ vocat ꝓforatio. Qđ si arterijs acciderit ⁊ nō clausa fuerit ⁊ ex ea sanguis ad receptaculū qđ ipsam circūdat exierit donec rece ptaculū illud ipleat ⁊ cū ꝓmitur ad arteriā reuertat vocabit mⁱ sāguis: alij tñ hoies oēz sanguinis egres sionē ab arterijs mⁱem sanguis uocāt. Debes autē scire q̄ nō oē mēbꝝ in partes dissolutōem tollerat. Loꝝ. n. nō tollerat q: ꝓpter accidit mors. ¶ Qđ si in p̄niculis cadit ⁊ in diaphragmatibus vocat ruptu ra. Et si inter duas partes membri cōpositi cadat ⁊ vnā ab alia separat ita ut mēbꝝ simplici nō accidat nocumētū eius sꝑarans cōcauitatē vocatur sepa tio ⁊ dislocatio: ⁊ si acciderit neruo qui se de vno lo co remouit vocatur ruptura. Et q̄ñq; etiā fit in foꝛa minibus cōtinuitatis soloꝝ ⁊ dilatātur: ⁊ plerūq; fit i locis vbi nō sūt foꝛamia ⁊ facit ibi foꝛamia que nō fuerūt. Et solutio quidē continuitatis ⁊ vlceratio et his similia cū in membꝝ fuerit bone cōplexionis cito sanant. Et cū fuerint in mēbꝝ male ꝓplexiōis lōgo resistūt tpe. Quāto plⁱ cū in corꝓoribⁱ cōtin gūt eoꝝ q patiūtur hydropisiz aut ꝑstrictionis mali tiā ⁊ lepzā. Et debes scire q̄ cū vulnera ista sunt stri cta, ꝓuenit ex eis herpes eſthiomenus. ⁊ tu iuenies in libris ꝑticularibⁱ ꝑscrutationē rei resolutionis cōti nuitatis. dimittam⁹ ergo vsq; ibi.

¶ Cap ſm. v. de egritudinibus ꝓpositis.

HEgritudinibⁱ aūt ꝓpositis dictiōez ꝑe remⁱ plem. ¶ Dico ergo q̄ cū egritudines dicimⁱ ꝓpositas: nō q̄slibet egritudies cō stictas itelligi volumⁱ: iz egritudies ex qbⁱ oibⁱ cū piūgent, ꝓuenit ex eis res q̄ ē vna egritudo. ⁊ hec q̄ dē est sic apa: ⁊ eminētia i cure ē ex gnē apāt. ¶ Emi nētie. n. sūt apata pua sic apata sūt eminētia magna Et in apate qdē oīa egritudinuz gnā repunt. ¶ In eo nāq; reperitur egritudo malicie complexionis. ¶ Malū nanq; accidit apa nisi ex ꝓplexiōis malitia cū mā. ⁊ in ipso etiā inu mūt forme ⁊ ꝓpōis malitia ¶ Malū. n. sit apa quin cū eo ꝓueniat lesiō in figu rā ⁊ in dimēsione. ⁊ plerūq; etiā adest cū eo egritu do situs. Et nascitur in ipso egri udo cōis q̄ est cō tinuitatis solutio. Malū. n. accidit apa nisi ꝓcludu bio cōmunitas soluat cū i mēbꝝ apato materie cua curatur supfluētes ⁊ iter ꝑtes penetrāt ipsⁱ⁹ ⁊ sepa tionē inē vnas faciūt ⁊ alias ⁊ sibi loca capiūt. Apa ꝑtercа mēbris accidit mollibⁱ⁹ ⁊ est etiā cū ossibus accidit res que apan silatur ꝑ quā eius angrossat cō cauitas ⁊ eius augmētat hūiditas. Neq; est mirum ut sit illud qđ nutrimēti recipit augmētū supfluitatē recipiēs cum in ipso penetrauerit aut i ipso accidēt Et omne qdē apostema qđ cām nō hz manifestā ⁊ eiⁱ⁹ causa cozꝑal mōstrat materiā de vno mēbꝝ ad aliud qđ ē sub eo fuisse mutati vocat catarrⁱ⁹. Et est cū cā materiat ex q̄ apostemata ⁊ eminēte generan tur ē in alijs submersa humoribⁱ⁹ nō ſm suas impe dientibⁱ⁹ q̄litates. Cūq; hūozes illi boni aliquo eua cuatōis mō postea se euacuauerit: aut nāli sic mlieri bus accidit cū pariūt: aut nō nāli sic eis accidit qui vulnerant cū egredit sāguis bonⁱ⁹ ⁊ remanēt humo res illi mali puri singulares ⁊ ipedit ꝑ eos natura ⁊ expellit eos. Et ē cū expulsionis modⁱ⁹ ē ad cutē ⁊ fa ciunt apostemata aut bothoꝝ. Apostemata vero di uersis differūt differētijs: hz q̄ magis sunt ꝑsideradē sunt differētie q̄ ꝓpt eozum existūt cās q̄ qdez sunt malie ex quibⁱ⁹ generant apostemata. Malie vo vñ fiūt apata sūt sex: hūozes q̄tuoꝝ ⁊ aquositas ⁊ vēⁱ⁹. ¶ Et apostema qdē aut erit calidū aut nō calidū.

¶ Neq; existimādū ē q̄ apostema calidū sit illō qđ ex cholera aut sanguie generant tñ: hz ex q̄cūq; mā siue sit cala pp suā ēntā: siue accidat ei caliditas pp putrefactionē: hz etiā hec gnā ſm spēi diuisiōem cu iusq; materie diuidant. dignⁱ⁹ tū est in apatibⁱ⁹ ut in eis spālis, ꝑerat dcō. Et sanguinē, quidē puꝛ phle gmonē appellare cōsueuerūt: ⁊ qđ ex cholēa rubea ⁊ pura herisipilā. Et eis ē cōpositū noie cōposito su perātis ꝓponēdo nomē: qñz ei phlegmonē herisi piladē dicūt ⁊ qñz herisipilā phleg monidē ⁊ cū con gregat vocat exitura. Cūq; exitura in carnibⁱ⁹ fit la xis ⁊ sub ascellis ⁊ post auriculas ⁊ in inguinibⁱ⁹ et ex genere corrupto qđ in suo ꝓpriculari loco noiabi mus vocat tum. Et apata quidē calida hūt ꝓnci piū in quo humoꝝ ad exīoza egredit ⁊ appet q̄ cō cauitas augetur. Deinde capacitas cū eo auget ⁊ di stēdē postea stat cū egritudo ad maioꝝ ꝓuenit statū in quo esse debet: post incipit minui ⁊ matural pus ⁊ decliat eius cē aut ad resolutionē aut ad puris col lectionē aut ad cōuertendū in duritiem. Nō calida vo apata sūt aut de materia melica aut phlegmatica aut aquosa: aut ventosa. ¶ Et illoꝝm quidem que ex mā sunt melica tria sūt genera durities ⁊ cancer quoꝝ plūma sūt acuta ⁊ glādularū genⁱ⁹ ex quibⁱ⁹ sūt scrofule ⁊ nodi. ¶ Inter genus vero glādularū ⁊ in ter alia duo gnā est dria eo q̄ genera glādularū sūt sepata ab eo in quo stant sicut glādule pure: aut sup ficiei eius sunt retēte tñ sicut scrofule: hz illa alia sūt mixta ⁊ infusa in ban mēbꝝ in quo stant. Et inē can crū etiā ⁊ duritiē est dria: q̄ñ durities ē apa quietuz sedatū destruēs sensū ⁊ permanēs in mēbꝝ i eodē statu cū quo nō est dolor. ⁊ cācer ē mobil addēs le dēs ⁊ habet radices innexas mēbꝝ. Neq; oz ut p ipsuz destruatur sensus nisi elongatū fuerit eius fē pus ⁊ mortificet eius mēbꝝ ⁊ destruatur eius sensus

ꝛz multū distat gn dria inī cancꝛ ꝛ duricie existat p accidentia insepabilia ꝛ non ꝓpter differentias substantiales. ¶Apata vero dura melica plerūqꝫ a principio sue generatiōis incipiūt cū duricie ꝛ plerūqꝫ i duricie mutātur. ꝛ propꝛe sanguinea ꝛ ē cū hoc qñz cōtingit in phlegmaticis. ¶Phlegmaticoꝝ vero apata tū genus i duas diuidit spēs. apa laxū glādule molles: ꝛ he quidē differūt qñ glādule sunt sepate ꝛ involute i cooptorio. ꝛ apa laxū est mixtum ꝛ non sepatū. apata ꝓtera hyemis plerūqꝫ sunt phlegmatica ita ut illoꝝ que sunt calida sunt colores albi. ꝛ glādule gdez ꝛ his similia ꝛ anodoꝝ differūt nodosita te: eo q nodositas magis sit in suo loco manēs ut ei⁹ tactus sentiꝫ nodosus: ꝛ cū figendo tāgit spgitur ꝛ redit ad locum suum ꝛ cum fortī medicamie spgit absqꝫ ꝓprehensione non redit. ꝛ plīmum ei⁹ accidit ꝓpt laborē ꝛ destruitur ꝓpter pōderositatem sic plūbum ꝛ eius similia. Et tibi gdem sciendū est q apata phlatica diuersificātur ꝑm diuersitatez grossicie phlegmatis ꝛ mollicie ipsius ꝛ eius subtilitatē ꝛ laxitatē ipsius ꝛ duricie ita ut qñz melicis sint similia: ꝛ qñz videant̄ ventosa. ¶Phla ꝓterea subtile multoriens descēdit in reumatismis in vacuitatē que est in villis nerꝝ ita ut puen iat ad musculos q sub epigloto ꝛ ad ea que sunt sub istis. ¶Aquosa aūt apata sūt sicut hydropisis ꝛ hernia aquosa ꝛ sicut apata qđ accidit in craneo de aquositate ꝛ hozī silia. Et vētosa quidē apata ꝛz duas diuersificātur spēs vna ē cacesia altera ē inflatio. Inter cacesiā ꝝ ꝛ inflationem est dria duobus mōis. vna est cēntia ꝛ altera ē cōmixtura. ꝛ declaratio istius ē qđ vētus hmōi i cacesia in mēbri sb̄a ē admixt⁹: sed in inflatōe ē aggregatus ꝛ sepat⁹ ꝛ nō admixtus mēbro: ꝛ cacesiā quidē inuenit sensus mollē ꝛz inflatio sensui resistit resistentia multa aut pauca. ¶Ampli⁹ bothoꝝ sūt ꝑm numerū apatū. eoꝝ. n. alie sūt sanguinee sicut variole: alie sunt ex cholera rubea pura sicut māc choleriee ꝛ desudatiōes. ꝛ alie sunt ex eis mixte sicut morbill⁹ ꝛ formica ꝛ clauꝰ ꝛ scabies ꝛ verruce ꝛ hoꝝ silia. ꝛ plerūqꝫ sunt aquose sicut ampulle ꝛ qñz vētose sicut i flature. Tu aūt in libro quarto inuenies distinctōes que tibi in dispositionibus sufficiet apatū ꝛ bothoꝝ de qua cōuenēs est ut in ipso sit si de⁹ voluerit.

¶La. vi. de rebus que cū egritudinibus numerāt ꝛ non existunt egritudines.

Q Uedā res sunt que extra egritudines existūt ꝛ cū eis nū numerātur. ꝛ res quidem iste sunt que in decoratione ꝛ grediunt. ¶Quaꝝ alie cōsistūt i pilis alicī colore: alicī odore: alie i figura p⁹ colorē. Et egritudinū qdē piloꝝ gen⁹ cōsistit i alopitia ꝛ dtrūcatōe ꝛ paucitate ꝛ ut sint curti ꝛ ut scidāt ꝛ sint subtiles ꝛ grossi ꝛ mlia crispitudie ꝛ mlia lenitate ꝛ canitie ꝛ colozis alterato quocūqꝫ mō fuerit. Et nocumētū colozis quattuoꝝ cōtinetur generibus. Unū est genus mutatiōis eius ꝓpter malitiā ꝓplexionis cū materia sicut icterina aut sine mā sicut gypseitas que fit in colore ꝓpter cōplexiōem valde calidā. ꝛ genus mutatōis eius ꝓpter causas manifestas: quēadmodū sol ꝛ frigus ꝛ uentus mutāt colorē. Et genus expāsionis corporꝫ colozes hītiuz cēneos super cutē que colorē defert sicut morphea nigra. aut que ibi nascūtur sicut lentigines ꝛ macule. ¶Et genus vestigiorum que ꝓueniunt ex cōsolidatione solutionis cōtinuitatis que accidit sicut variolarū vestigia ꝛ vlcerum foramina. ꝛ nocumēta figure post colozem sunt aut macies superflua aut grossities superflua.

¶Capitulū. vij. de hozis egritudinū.

Cire debes q egritudinū plīme quattuoꝝ habent hozas. hozam ꝓncipij ꝛ hozā augmēti ꝛ hozam status ꝛ hozam declinationis. Que vero extra istas sūt de hozis sunt sanitas. Cuiqꝫ dicimus hozam ꝓncipij ꝛ hozam augmēti non volum⁹ intelligi duo extrema in qbus egritudinis nō manifestet dispositio: ꝛz qđ vnūqđqꝫ eoꝝ habet tēp⁹ ꝓceptum sensu qđ ꝓpꝛz habet iudiciuz. ¶Et hoza gdem ꝓncipij est tempus in quo egritudo apperꝛ eius sīlantur dispositōes: ꝛ nz apparet in ea augmētum eius. ¶Et hoza augmēti est tēpus in quo egritudinis manifestat ꝑstrictō omni hoza post hozam. ¶Et hoza status est hoza in q̄ egritudo in omnibus suis ptib⁹ ꝑm vnam manet dispositōem. ¶Et hoza declinatōis est tps in quo eius apparet diminutio ꝛ q̄ꝫ plus ꝓcedit eius minoratio est magis manifesta. ¶Et he gdem hoze qñz attendūtur ꝑm egritudinem a ꝓncipio eius vsqꝫ ad finem eius in suis paroxilmis et vocantur hoze vles: ¶Qñz ꝓsideranꝫ ꝑm vnūquemqꝫ paroxismū ꝛ vocātur hoze ꝓticulares. ¶Lapl'm. vij. ad ꝓplemētū seraronū de dispositōib⁹ egritudinū.

Egritudies mlis modis soꝛtiunt noia. aut a mēbris i qb⁹ sūt: sic illa q ē lateris ꝛ illa q ē pulmonis: aut a suis accītib⁹: sic epilepsia: aut a suis cāis. sic dici⁹ egritudiez melicā: aut a sui sīlitudine: sic dicim⁹ egritudiez leoninā ꝛ egritudinē elephanticam: aut ꝓpter ei cui prio accidisse dicūtur sic dicim⁹ vlcera balchie: aut ꝓpter ei cuius fama fuit q medicādo eas curabat: sic dicimus vlcera charonie: aut sui sb̄a ꝛ essentia: sicut dicimus febris ꝛ apa. Inqt. S. egritudies aut sūt manifeste que sensu cognoscūt: aut sunt occulte q̄s facile est cognoscē: sic dolores stōi ꝛ pulmōis: aut q̄s difficile ē cognoscē: sic egritudies epis ꝛ cānalīū pulmōis: aut nō ꝓpꝛie nisi cū cstiatōe: sic egritudies q̄ vijs accūt vrie. Egritudies quoqꝫ ē cū sunt ꝓpꝛe ꝛ ē cū sī ꝑm societatem. Et mēbꝝ qdez alij mēbro i egritudie suo associatur: aut q: nā sunt ptinua inī q̄ aliq̄ ptinuātur unstra. sic cerebꝝ ꝛ stomach⁹ ꝓpt ptinuitatē nerꝝ inī ea: aut matrix ꝛ mamille ꝓpt ptinuitatē venarū inī illa aut q: vnū ē via alter⁹: sic iginna epatis cruris. Aut q: sunt vicina sic pulmo ꝛ cerebꝝ. Omne enī mēbꝝ qđ alteri associat ꝛ ꝓpꝛie cū vnō eoꝝ alteri vicinuz debile fuerit socij sui recipit supfluitates: sicut ascelle cōdis: aut qa vnū est ꝓncipiū ꝛ radix opatiōis alterius sicut diaphragma plmonis i attrahēdo aerē: aut qz

vnū fuit alteri: sicut nerui cerebro: aut q; alij ītio mē bro associat: sicut cēbrū associat reni, ppter q; vnum q̄q; corp associat cpati. Et est cū societas puenit ad casū quēadmodū cerebr cū egrotat t associat ei sto machus. debilitat enim tūc eius digō t mandat ipi stomach; papores malos t nutrimētū nō digestuz t auget ipi; cerebri egritudiez: t sic ex hac egritudie pueniūt paretes ad durabilitatē t circuitōez. Lō por vō ordines int sanitatē t egritudiez sunt sex. Lorp; qō ē in vltimo sanitatis. Et cōp; qō ē sanuz ñ in vltimo. Et corp; qō est nec sanum nec egruz quēadmodū dicūt. Et corp; egrotatiuū qō egritu dinē cito recipit. t corp; egri q puaz habet egritudi nem. Et corp; egri q hz egritudinē in vltio. Dēs vō egritudines aut sunt sanatiue aut nō sanatiue. Et sanatiua qdez egritudo ē que nō habz qō phibe at qn medicet ut dz. nō sanatia vō ē cū q̄ ē aliqō phi bēs: t nz pcedit medico ut medicet sic dz: sicut do lor capitis si fuerit cuz eo reumatismuz. Et est tibi sciēdū q; egritudo ꝓportional' pportione etatis t tēpo ris est miozis tiozis ea q̄ eis nō ꝓportionat. Nō. n. accidit hec nisi ppt causē eius magnitudi ez Debes autē scire q; qdaz egritudinū sūt q̄ ad alias mutant egritudines t destruūt ipse: t in hoc pfitit bonitas t ē vna egritudo alterius egritudis medicamētū sic q̄rtana ex qua mliorēs sanat epilepsia t podogra t varices t articulor dolores. Et qdā etiam sanant a spasmo propt scabiē p̄ritū t boih or: vēter quoq; silr sanat, ppt oculor egritudiez. Et lyenteria sanat apostema latic. Et silr ani venaz aptio oib; pfert me lancholicis egritudib; t dolorib; scie: t doloribus renū t maīcis. Et ē cū egritudines in alias mutātur egritudines t ppt hoc fit dispō maioris malitie sic cū mutat apa latis in apa pulmonis. t sicut cuz mu tatur phrenesis i lethargiā. Et est pretca ex egritu dinibus qdaz q̄ de vno ad aliū trāsit sicut lepra t sca bies t variola t febris pestilētial t apata putrida: t p̄cipue cū dom; stricta fuerit: t silr cū vicin; fuerit sub vētor: t sicut opthalmia t pcipue ei q; oculeuz in tuctur: t sicut pgelatio cum imaginat aliqs q; aceto suz illud opetur: t sicut ptisis t albaras. Et sūt egri tudinuz qdaz q̄ in semie hereditāt: sicut albās alba tudinuz qdaz q̄ sunt gnāles q̄ sūt alicui gēti ppe: aut in aliq̄ regione morātibus: aut in eis multū abūdāt Debes ptercā scire q; mēbror debilitas pplonum sequit malitiā t solonē fabricatōis.

Doctrina secūda fen scde. Lui; sunt due sūme. Sūma. i. ē de reb; q̄ accīt ab vnaquaq; causar cōmunium. Lui; sunt. xix. capitula.

Caplm pmuz est verbum vniuersale de causis.

Cause dispositōnuz corpis q̄r iā pmisi mus variatōez .i. sanitatis t egritudis t dispositionis q̄ inter eas media existit tres añcedēte t pmitiue t piuncte. Añ cedētes vō t piūcte cōicant in hoc q; ambe sunt res corpee. i. hūorales aut pplonales aut pp̄onales.

Primitiue vō sunt que extra corpis existunt sub stantiam aut ex parte corpor extrinseco r: sicut q; ex verberatione accidit t ex caliditate aeris t ex cibo ca lido t frigido q̄ corpori aduenium: aut ex parte aie. anima enim aliud est a corpore sicut quod accidit propter iram t timorem t similia. Et cause quidem antecedentes t primitiue cōicant in hoc q; inter eas t dispositiones quas nominauimus aliqō existit me dium. Et cause primitiue t coniūcte q̄q; cōicant i hoc q; int ipsas t iter pdictas dispōci nō intūcit me dium. Antecedētes vero cause a coniunctis differunt eo q; cum causis antecedentibus non aduenit dispositio: sz inter eas alie existunt cause: q̄ sunt dis positioni propingores antecedentibus. Et cause antecedentes differunt a primitiuis in hoc q; ipse sē corpales: t inter antecedētes t inter dispositionem proculdubio interuenit medīū: sz in causis primi tiuis non est hoc necessariuz. Cause quoq; piuncte a primitiuis differunt in hoc q; sunt corpales: t etiā q; inter cās piunctas t inter dispositionē non est me dium. In causis vero primitiuis non est hoc neces sariuz: immo due res in eis sunt possibiles. Cau se ergo antecedentes sunt cause corporales. i. hūores aut pplonales: aut pp̄onales. Et ipse qdem sunt ex quibus aduenit dispō non pmo aduentu: sed adue nit ex eis aliquo mediante. Et cause piūcte sunt cau se corpales ex quib; dispositiones pueniūt pmo ad uentu. i. absq; medio. Et cause primitiue sunt cause non corpales ex qbus puenūt dispositiones aduē tu pmo aut non primo. Exemplum causarum ante cedentium est replō febris t replō receptaculozum oculi vt aqua in ip̄m descendat. Exemplū causar piunctar est putredo febris t humor: q ad foramen descendit opilationis t opilatio cecitati. Exēplus cār p̄mutiar ē calitas solis aut fortitudo aut tristicia aut vigilia: aut comedē ré calefaciēté sic allea: t hoc tñ febri aut pcussio dilatatōi t descēsui aq̄ ad oculū Dēs aūt cāe aut sē cāe fm essētiā. sic pip cū calefacit t opiū cū i ffat. aut sūt cāe fm accīs sic aq̄ ffa cū cale faē ppes q; ilpissat cuti t z calīrate t aq̄ cala cū iffat pes q; ffoluit t sic scamōea cū iffat: tō q; hūorē ex pellit calefacientem. Non ois vō cā q̄ corpi aduēit in ipsum operatur: immo pter hoc ea sunt necria. for titudo. i. vtuz agētis: t fortitudo vtuz cōpis p patie t politas pmittēdi vnuz tāgere aliud tāto tēpe vt in tali q̄le illud possit ex vno puenire: operatio i aliud. Est aūt cū cārū dispositiōes diuersificant in eo qō, p uenit ex eis. Est eni cū ex cā vna in corpib; diuer sis diuerse pueniūt egritudines: t ē cū ei; operatio di uersificat in debili t forti: t fortis sensus t debil sen sus. Causar pterea alie sunt que sūt vicarie, alie q̄ non. Et vicarie qdem sunt quar cū sepant remanet affectio. Nō vicarie vō sunt ex q̄rū sepatōe puenit sanitas. Diccm; etiā q; cāe q̄ mutant dispositiōes corpis: t ille q̄ pseruāt aut sūt necessarie a qb; ip̄ossi bile ē hoiez egredi in toto tpe sue vite: aut nō neces sarie. Et necessariar qdē ser sūt gnā. Gen; aeris cir cūdātis: t gen; ei; qō comedit t bibit, t gen; mot; t quietis corpei. t gen; motuz aialiū: t gen; sōni t vigilie: t gen; euacuatiōis t rectitudinis. De gnē er go aeris est nobis pus loquēdū.

Cap.iij. ē de affectiõe aeris q circũdat corpa.

Aer ē elemẽtũ nr̃oz corpoz t spũz: t pter hoc q ē elemẽtũ nr̃oz corpoz t spũz: est etiã emanatio nr̃is aduenięs spiritibus: t est causa melioratiõis eoz nõ nĩ sic elementũ: sed etiã sic faciens. s. tẽpans. Jã aũt declarauimus in his q̃ pcesse rũt quid velim⁹ intelligi cũ spũm dicimus. nõ enim dicere volumus illud quod phi aiam vocant. Et hoc qdẽ tpamẽtũ qõ ex aere nr̃is aduenit spiritib⁹ ex duab⁹ pẽdet opatiõib⁹ q̃ sũt mũdificatio t euẽtatio. Euẽtatio vo ē tpamẽtũ pplexiõis spũs calidi cũ supfluit ppt pstrictionẽ t fm plm t ppt aliũd ꝛcz tpamẽtũ qõ sit tpamẽtuz relatiuũ quod scuisti. Et hoc qdez tpamẽtum attribuit nobis aeris attractio a pulmone t a pozis euẽtatione pulsus qui sunt cũ arterijs ptinui. Aer aũt q nos circũdat valde ē frigidus i pplexiõe ꝓpositõe spũs innati quãto plus pplexiõis q̃ accidit ppt pstrictionẽ. Lũcz aer ad ipm puenit impellit ipm t miscet cũ eo: t prohibet ipm ad ignicitatẽ puertat pstrictuaz ex qua ipse ad malitiã puenit pplexionis p quã remouet a preparatiõe ad effectiones recipiẽdi animales in se q̃ est causa vite t ad resolutionẽ suemet substantie vapozalis hũide. Mũdificatio vo ē ppter societatem ipsi⁹ quãdo reuerti facit anhelit⁹ illud qõ ei attribuit vtus spatiua ex vapore fumoso: cui⁹ cõparatio ad spũm est comparatio humoris superflui ad corpus cũ aer expellit. Tempamentũ ergo eius est ppterea qõ spiritui aduenit aer cũ attrahitur et mundificatio est propter eius exitum cum expellit. Aer enim qui attrahitur in primis cum ingreditur ad temperandum necesse est ut sit in effectu frigidus. sed postẽ conuertitur ad qualitatem spiritus propter calorem longitudine moze destruitur eius inuamentum t nõ indiget eo t est aer nouus necessarius qui ingrediat ut villi alteri⁹ suppleat vices. Oportet igitur necessario ut egrediat ad hoc ut suo vicario locũ cuacuet: t ut fumose superfluitates sbe spũs cum eo expellantur. Et aer quidem dum est temperatus t clarus: neqz substantia extranea complexioni spiritus cõtraria ei admiscet est sanitatem efficiens t ipam conseruans. Et cũ mutat sue operationis cõtrariũ operat. Aeri pterea accidũt mutationes naturales t mutatiões nõ naturales t mutationes curũ egredięs naturalẽ ei cõtrarie. Naturales vo mutationes sũt mutatiões temporales quoniam in vnoquoqz tempoze ad aliam conuerti tur complexionem.

Cap.iiij. de naturis tempoz.

Debes aũt scire q tpa ista q̃ sũt fm medicos alia sunt ab eis q̃ sunt fm astronomicos. Quattuor nãqz tpa fm astronomicos sũt mutatiões sol⁹ in vnã q̃qz q̃dra circuli signoz a pũcto incipiẽtes vernali. Secõm medicos vo ver in terris tpaniis ē tps in quo nõ tñ sũt necessarie res caleficiẽtes ppt frig⁹ ut inde sit multũ curãdũ. neqz euẽtatio ppt calorẽ. Et in ipo qdẽ est pncipũ fũdẽ di arboꝛes. Et ei⁹ tps ē tps exñs inẽ eq̃litatẽ vernalem aut ipam pax donec sol sit in medio thaur⁹. Et au tũnus ē huic oppositꝰ in talib⁹ q̃les sũt nr̃e ꝛe. In alijs vo terris ē possibile ut pcedat ver t tardet autũnus. Et estas qdẽ est totũ tps caliduz. Et hyẽs totũ tps frigidum. Unumquodqz igit duoz tempoz veris t autũni ē magis breue fm medicos q̃z vnũquodqz duoz tempoz estatis t hyemis. Et hyems quidem ē tẽpus estati oppositũ: aut minus eo: aut maius eo fm ꝛas. Et vr̃ q ver sit tẽpus florum t initij pomoz. Et autũnus tps mutatiõis colozis foliozt pucipiũ casus eoz. t qõ est pter istud est hyemis t estas. Et dicem⁹ q ver is cõplexio ē temperata neqz ē sicut qdã existimãt calida t humida. certificare vo istud multa inuestigatiõe ē in pte nãlis phie. credere aũt debem⁹ q ver ē temperatum. Et estas ē calida ppterea q sol oppositõi capitũ est ppinquus t fortitudo existit radij q ab eo pfluit qui imaginat puerti retro in estate aut sup angulos valde acutos: aut sup seipm in lineis in quib⁹ penetrauit. t ppterea inspissat radius. hui⁹ vo cã p certo existit eo q casus radij solis ali⁹ ē qui est sic casus axis colũne t piramidis sic si a cẽtro corporis sol penetret ad illud qõ ē ei oppositũ. Alij ē q est sic superficiei t circũferẽtie: aut q ē ppinqu⁹ circũferẽtie t ei⁹ qdẽ vt⁹ existit i axe eo q ipressio aduenit ei ab oib⁹ extremis. ille vo q ē in pte extremoz ē magis debil. Nos aũt i estate sum⁹ cadẽtes in axe aut circa ipm: t pdurat hoc tps sup nos q in istis mozant latitudinib⁹. Et i hyeme sum⁹ circa circũferẽtiam. Ideoqz i estate lumẽ existit magis spẽdidũ lz spacitũ qõ ē a nr̃o loco ad locũ sol⁹ it lõgit⁹ cũ sol circa sua existit augez. Isti⁹ vo lõgitatis t ppigtatis ppatio i pte astronomica plus disciplinat phie declarat t certificatio fortitudinis caloris t fortitudinis luminis mõstrat in pte nãlis phie. Et estas pter hoc q ē cala ē etiã sicca ppt resolutionẽ hũoz q̃ fit i ea a multa calitate: t ppt resolutionẽ ibe aeris t ipius silitudinẽ cũ nã ignea: t ppt paucitatẽ ei⁹ qõ cadit i ea de roze t pluuia. Et hyẽs qdẽ ffa ē t hũida ppt haz cãz Jua. In autũno vo tã calor diminut⁹ fuit t fritas nõdũ puenit ad pplemẽtuz. Et sile existit q tã i medio stam⁹ lõgitudinis q̃ ē int axẽ quã noiaum⁹: t int circũferẽtiã ppinqu⁹: igit existit tpamẽto qõ int calitatẽ existit t fritatẽ. Int hũiditatez aũt t siccitatẽ nõ existit tpat⁹. Quo. n. hoc ect cũ sol tã siccauerit aerẽ t nõdũ acciderit exiccãs hũectãb⁹ qõ sit exsiccatiõi cãe exsiccãtis oppositũ. Dispositio quoqz q̃ ē ad ifrigidãdũ nõ ē quẽadmodũ ea q̃ est ad hũectãdũ: quñ puersio q̃ ē ad ifrigidãdũ ē leuis: lz puersio q̃ ē ad hũectãdũ ñ ē tã facil: neqz ẽt puersio q̃ fit ad hũiditatẽ ppt frig⁹ sic puersio q̃ fit ad sic citatẽ ppt calorẽ. Lõuersio nãqz q̃ fit ad siccitatẽ p pter calitatẽ ē facil: quñ q̃libz calitas exiccat: lz nõ q̃ libet fritas hũectat: imo plerũqz q̃libet caliditas fõtioz ex stit i hũectãdo cũ mãm inuenit q si q̃libet fri giditas i eo dẽ. q̃libet. n. caliditas euaporatiõez facit t nõ resoluit. lz q̃libet fritas ñ ispissat t pstrigit t adiuuat. Jõqz ñ ē dispõ q̃ faciat remanẽ ver i hũidita

tre hyemis ſic ē diſpō q̄ facit remanē autūnū in ſiccitate eſtatis. Veris eni hūiditas tpat in tāto tpe ꝓcalitatē in quāto nō tpat ſiccitas autūni ꝓpt frigiditatē: t vſ q hūectatio ,ſta t exſiccatio ſi'es ſint opationib⁹ habu⁹ t ꝓuatiōis t nō duob⁹ ꝫ̄iob⁹ opatiōibus. Exſiccatio nāq̄ in hoc loco nō ē niſi ſbe hūide deſtructio. t hūectatio nō ē ſicce ſbe deſtructio. ſed ſbe humide acq̄ſitio. cū eni in hoc loco dicim⁹ aerē humiduz t aerem ſiccū nō intelligim⁹ ei⁹ formā: neq̄ ei⁹ q̄litatem nālez: neq̄ de hoc in hoc loco cogitam⁹: aut multū ſollicitamur. Et cū aerez dicim⁹ hūidū nō volum⁹ intelligē niſi aerē cui admixti fuerint vapores multi aquoſi aut aerē cui⁹ ſpiſſitudo ꝓuerſa fuit a ſiſtudine vaporis aquoſi: t aerē dicim⁹ ſiccū aerē videlz ex quo reſolutuz fuit qd de vapore aquoſo ei erat admixtū qm̄ ſe ꝓuertit ad ſimilitudinē ſbe ignis ꝓpt ſolutionē t cū quo admixti fuerūt terreſtres ſūt q terre in ſua ſiccitate ſimilat. Supfluitas igit hūiditatis hyemalis minuit ex vere ꝓpt qualibet calitatē q̄ in ipo accidit ꝓpt qd ſol oppoſitioni capitū ꝓpinqui⁹ exiſtit. Autūni vo ſubſtātia nō ꝓpt qualibet frigitatē q̄ in ipſo accidit humectat: t cū hoc cognoſcē voles ꝓſiderabis an res ſicce in aere frigido tā cito hūectant q̄ſ cito res humide i aere calido exſiccant poſtq̄ ponces frigidū i frigiditate ſua: ſic calidū i caliditate ſua fere. Cum hoc.n. ꝓſideraueris iuenies rē int ea diuerſā: lz h exiſtat res alia maioꝛiſta: t ē q hūiditas in aere calido t vſ ſimul nō pmanēt: niſi ꝓpt emanationis pmanētiā ad eas venētis: ſed ſiccitas indiget nulla emanatiōe. Hoc aūt q hūiditas nō pmanet i coꝛpib⁹ aeri diſcooptis: t in ipo aere niſi ꝓpt emanationez nō ē: niſi ꝓpterea q aer nō dſ cē fortis frītat niſi p ꝓpationē nr̄oꝛ coꝛpuz: neq̄ ei⁹ frītas puenit apud nos i terris hītatis tāta qn aliquo mō reſoluat: imo in oib⁹ reſoluit diſpoſitionib⁹ ꝓpt illud qd i eo exiſtat de vtute ſol' t ſtellaꝝ. Cū ergo abſcidit emanatō t ꝓdurat reſolutio cito aduenit ſiccitas. In vere aūt illud qd reſoluit ē pl⁹ eo qd euapoꝛat. Et hu⁹ qdez cā ē eo q euapoꝛationē due res efficiūt. vna ē caliditas ſubtil' pauca i eo qd ex ſpacio manifeſtū exiſtit: t calitas fortis int ea abſcōdita ex q̄ ad ire ſupficiē reſ ꝓfluit ſubtil. Qd.n. de ira occultū ē in hyeme vehemēti, caloꝛe calidū exiſtit: quēadmodū i ſapietijs nālib⁹ ꝑncipalib⁹ declaratū fuit t ē calitas acris pauca. Due igit res ad hūectādum ꝓſūgūt q ſūt ſubtilmatio t iſpiſſatio: t ꝙto magis q̄ſ etiā frītas in ſba ipe⁹ aeris opat ſpiſſitudinē t ꝓcuſſionē ad euapoꝛationē. In vere aūt reſolutio aeris ē magis fortis q̄ſ ei⁹ euapatio t caloꝛ abſcōdit⁹ occult⁹ valde minuit t appet ex eo qd ſupficiei ire aduenit ſubito res q̄ ē fortior q̄ſ vapoꝛas: aut res q̄ ſubtil exiſtit euapationis ꝓpterea q multū ſupat māz t ſubtiliat t inuenit ei⁹ pauca euapatio caloꝛē multū i aere t ꝓplet reſolutio ꝓpt hoc: hoc ē fm pl'm t fm eaꝝ cāꝝ ſingularitatē abſq̄ alijs cāis ex qb⁹ he alie puenīūt cāe ꝑ ter eas ꝙs noiauim⁹. Empli aūt nō ē ibi mā mlia q̄ illud qd fuit ſublimatuz t ſubtiliatū reſtauret. Et ꝓpterea oꝛ ut nā veris trahat ad eq̄litatē int hūiditatē t ſiccitatē ſic ē tpatū int caliditatē t frigiditatez: lz nō ꝓhibeam⁹ qn ꝓncipū veris trahat ad hūiditatē quādā: t tñ nō ē lōgiquū ab eq̄litate ſic ē ſiccitas autūni ab eq̄litate. Preterea ſi non iudicaueri mus q in autūno ſit fortis equalitas inter caliditatem t frigiditatē non erit ab equalitate longinqui⁹. eius enim partes dici que ſunt ante meridiez t poſt ſunt eſtiue. Aer nanq̄ autūnalis eſt fortis ſiccitatis t valde aptus ad recipiendum caliditatem t cōuertit ad ſimilitudinē igneitatis: ꝓpterea q eſtas ipſuz ad hoc ꝓpauit: t ei⁹ noctes t eius matutina ſūt frigrida ꝓpter ſolis longitudinem in autūno ab oppoſitione capitum: t ꝓpterea q ſubtile reſolutū fortiter recipit opationē ei⁹ quod infrigidat. Aer aūt magis ē circa equalitatem in duab⁹ qualitatibus t ideo q aer ipſi⁹ nihil recipit ex cauſa que cauſe que eſt in autūno ſimilis exiſtit. ſ. illud quod recipit autūnus ex caliditate t frigiditate. Eius igit nox non multū longe ē a die ſuiplius. Qd ſi aliquis dixerit q̄ rōne nox autūni eſt frigidioꝛ nocte veris cum oporteret ut eius aer eēt calidioꝛ eo q ſit magis ſubtilis. Reſpōdem⁹ t dicem⁹ q aer q eſt fortis raritatis citi⁹ recipit caliditatē t frigiditatē: t ſimiliꝛ aqua fortis raritatis: lōq̄ cū tu caleſeceris aquā t volueris ipam cōgelare citius cōgelabit q̄ſ frigida: ꝓpterea q frigiditas in ipam penetrat ꝓpt ei⁹ raritatez. Coꝛpa aūt nō tm̄ ſentiūt ex frigiditate veris quā tū ſentiunt ex frigiditate autūni eo q coꝛpa in vere ſūt exeūtia a frītate ad caliditatē ꝓiecta in frigiditate: t in autūno ſūt ad hoc ꝓna: lz autūn⁹ ad hyemē tēdat: t ver ab eo recedat. Et ē tibi ſciēdū q tēporū diuerſitas facit ꝑmoueri i vnoquoq̄ climate aliquē egritudinū modū. Et medic⁹ oꝛ hoc in vnoquoq̄ climate cognoſcē ad hoc: ut i ipo ſint ꝓſtructe cuſtodia t regimis ꝑmiſſio. Et etiaz cū vn⁹ dies alicui tēpoꝛ ſimil' exiſtit t nō alij. Eſt nāq̄ ex die b⁹ q evenal: t ē ex eis q ē eſtiual: t ē ex eis qui ē autūnalis q in die vna caleſacit t infrigidat.

Cap.iiij. de iudicijs tpoꝛ t eoꝛ mutationib⁹.

Omne tempus quod complexionez habet ſanam, ꝓportionale eſt et conueniens: ſed qd malitiā complexionis habet, ꝓportionale diuerſificatur ab eo: ſed cum multa ab equalitate egreſſio acciderit ꝓportionale t non ꝓportionale ab eo diuerſificabitur: ideo q virtus debilitabitur. Unūquodq̄ etiā tēpus cōplexioni egrote cōueniens ipius cōtrariū eſt. Cunq̄ duo tempora a ſua egreſſa fuerint natura t fuerit eoꝝ exitus contrarius: neq̄ fuerit ibi ſuperfluitas longa: quemadmodū ſi fuerit hyems meridiana t ſuperuenerit, ei ver ſeptētrionale: erit aduentus ſecundi ſuper ꝑmū conferens coꝛporibus t ipſa temperans eo q ſeptētrionalitas veris eſt oppoſita meridionalitati hyemis: t ſimiliter ſi hyems valde ſicca fuerit t ver fuerit valde humidū: tunc ver hyemis ſiccitatē tpabit: et ſi humiditas non fuerit multa neq̄ ꝓlongabitur tpe multo non mutabit illud eius tēperamētum in

hūmectatōe impediēte. Mutatio pterea tēpis in quo tēpore ē minus afferēs mortalitatē ꝯ cius mutatio in multis tēporibus. s. mutatio adducens mortalitatē: ⁊ non ē mutatio emendās illud quod prima attulit mutatio sicut diximus. ⁊ ex complexionibus aeris dignor ut cōuertat ad putrefactōez est calidi ⁊ humidi aeris cōplexio. Plurimū vero ꝙ accidūt aeris mutationes est in locis diuersoz situū ⁊ in profunditatib⁹ vallīū: sed in collibus ⁊ ī altis pauce ꝓpue existūt: ⁊ est cōuenies ut sicut tpa dicunt ꝓuenant ut sit estas calida ⁊ hyems frigida ⁊ similiter vnū quodq; tēpus. Qđ si plerūq; non ita fuerit erunt cause malarū egritudinū. Annus prete rea in quo oīa eius tpa ſm vnā eueniunt qualitatez annus ē malus quēadmodū si totus ann⁹ fuerit humidus: aut siccus aut calidus: aut frigidus. Ann⁹ eni qui est sic est multarū egritudinū sue qualitati ꝓportionalīū quarū tempora postea erūt ꝓlixa. vnū nāq; temp⁹ multū cōmouet egritudinē ūbi ꝓportionalē quāto magis totus annus. Tēpus. n. frigidū cū corpus inuenit phlegmaticū cōmouet epilepsiā ⁊ paliſim ⁊ apoplexiā ⁊ torturā ⁊ spasmū ⁊ lisia. Et tēpus calidū cū inuenit corpus colericū cōmouet materiā ⁊ febres acutas ⁊ apata acuta quātomagis si totus annus ſm vm⁹ tpis nām incedit. Alm plius cū cito ꝓcurit hyems cito hyemales adueniunt egritudines. ⁊ cū cito prouenit estas cito estiue aduenūt egritudines: ⁊ mutātur egritudines q̄ erāt ante ſm iudiciū tpis. Lūq; aliqđ ꝓlongat tēp⁹ multe eius fūt egritudines: ⁊ ꝓpue estas ⁊ autūnus. Debes aūt scire ꝙ effectus mutationuz tēpoz non fūt ꝓpter cām tpis vnde est tempus: sed ꝓpterea ꝙ cū eo mutata qualitas magnā efficit opatōem i mutationib⁹ dispositionū: simili quoq; modo aer i vna die mutat de caliditate in frigiditatē mutabūtur ꝑz eas cōpa. Et in tpib⁹ quidē sanius existit: ut sit autūnus pluuiosus ⁊ hyems tpata nz sit nō frigiditatez hñs: nō tñ sit p'ūrima in cōparatione regiōis. Et si ver pluuiosū fuerit ⁊ estas nō absq; pluuia fuerit: erit istud qđ sanius eē potest.

La.v. de aere bono.

Er bone ſbe ē aer cui nō admiscet ex vapoib⁹: nz ex fumis res extranea: ⁊ qui ē discooptus celo: neq; ē inter parietes ⁊ tecta constructus. Cum vero in aere acciderit putrefactio cōis discooptus tunc erit ipsū magis recipiēs ꝯ constructus ⁊ occultatus: aliter aūt discooptus melior existit. Et hic quidē bonus aer ꝑmanet clarus nīsi cuz eo vapores misceātur laqueū ⁊ stagnoz ⁊', ꝑfundita tū aquā cōtinētū ⁊ terraz que sunt iuxe: ⁊ locoz vb ī nascuntur olera: ⁊ precipue ubi talia q̄ malei sunt caules ⁊ eruca oriūtur ⁊ arbores viscose ⁊ arbores malarum cōplionū: sicut sohat ⁊ nuces ⁊ fic⁹ ⁊ odōes putridi: ⁊ ꝓpter hoc nō remoueātur ab eo vēti bōi qui sufflant ex terra alta aut equali. Et aer hic nō ē retētus i terra ꝓfunda que cito calefit cū sol oriūt ⁊ cito ifrigidat cū occidit: nz ē strict⁹ inē pietes qu paz ē ex quo fuerūt cōstructi cū lehergi ⁊ hoz lisia: ⁊ nō dū intēgre ad siccitatē pfectā pueniūt: nz obstitit attractioni aeris sicut qui gutt istringit. Et tu quidē iā scīuisti ꝙ mutationū aeris alie sūt nāles: alie sūt naturales cōtrarie: alie sunt q̄ nō sunt naturales neq; extranām. Debes aūt scire ꝙ mutationes aeris que nō sūt ſm nāz siue sint ci ꝺrie siue nō ꝺrie q̄n eueniūt ſm circuitū ⁊ q̄n nō seruāt circuitū. Ex dispōib⁹ qdez tpm saniorē vt existāt tpa ſm suā nām: q̄n eoz mutatōes afferūt egritudies: La.vi. de mutatione qualitatū aerū ⁊ eis que ex tēpoib⁹ pueniunt.

Er calid⁹ dissoluit ⁊ laxat. Et si eius caliditas pauca fuerit tpata tñ rubificabit colorē eo ꝙ sanguiez ad exteriora trahit: ꝙ si multa fuerit colorē efficiet citrinū ꝓpterea ꝙ resoluit illud qđ attraxit. Ipse quoq; multū efficit sudorem ⁊ minuit vrinā ⁊ digōem debilitat ⁊ siti facit. Frigidus vō aer cōstringit ⁊ digōez fortiorē reddit ⁊ urinā efficit multā: ió ꝙ hūores ꝓstringit ⁊ ꝓpea ꝙ ī sudorē paz resoluūt ⁊ his silia: ⁊ minuit egestionē propterea ꝙ musculi ani seexprimūt ⁊ ió ꝙ rectuz intestinū parū obedit: vñ ꝓpter destructionē obedientie vie stercus nō descendit: quapp multū morat ⁊ eius aquositas in vrinā resoluit. Aer vero hūidus curez lenit ⁊ corpus hūectat. Et siccus exsiccat cutē ⁊ denigrat corpus. Et aer turbatus triſtificat aiam ⁊ ꝓmiscet hūores. Aer vō turbat⁹ alius ē ab aere grosse. Aer. n. grossus ē ille qui in turbatōe sui sbe sue sillat. Qz turbat⁹ ē ille qui cū ptib⁹ miscet grossis. Duarū vō rerū significatio ē ꝙ stelle minute parū apparēt: et ꝙ splēdor eius qđ ex stellis fixis sicut eius qđ intillat parū resplēdet. ⁊ eius quidez cē exīt vapores multi ⁊ fumi multi ⁊ vēti boni pauci. Hūc aūt illuz sermonē ad hanc reducem⁹ intentiōem: ⁊ cōplebimus ipm cū de mutatiōibus aeris qui est prei naturam tractabimus. Et omne qdez tēpus qđ ꝓuenit ſm ꝙ ꝺz iudicia habet ꝓpria. Et finis quidem cuiuslz tēporis ꝓncipio tēporis qđ ē post ipm i iudicijs duoz tēporuz cōicat ⁊ in egritudinib⁹ ipoz.

Aer aūt cum ē ſm suā ꝓportionē est melius tēpus ⁊ est proportionale ꝓplexiōi spirit⁹ ⁊ sāguinis: ⁊ lz cū sua existat eqlitate quā nominauim⁹: ad caliditatez tamē subtilem declinat parūper sopitā ⁊ ad humiditatē naturalē ⁊ rubificat colorē eo ꝙ sanguinē attrahit tēpate ⁊ nō ꝓuenit ad resoluēdum quēadmodū estas ꝓuenit estiualis. In vere quoq; cuz mouētur egritudines chronice. facit eni humores qui sunt quieti currere ⁊ eliquat eos. Ideoq; melācoliam pacientib⁹ melācolia ꝓmouet. Et ille i quo multitudo exuberat hūoz in hyeme ꝓpter ꝑgulositatez ⁊ exercitij ei⁹ puitatē fit in vere egritudinib⁹ aptus que ex illis ꝓmouent materijs ꝓpter qđ ver eas resoluit. Lūq; ver ꝓlongatur ⁊ tempat estiue egritudines pauce fiūt Veris aūt egritudies sūt sāguis egestio ⁊ flux⁹ sāguis ex narib⁹ ⁊ mlie ebulitio: q̄ de nā existit colere ⁊ apata ⁊ carbunculi ⁊ sināces ⁊ sūt plerūq; pniciose ⁊ alie exitare. Et in ipo multū ptigūt venaz scissure ⁊ sputū sāguinolētū ⁊ tussis: ⁊ ꝓpe in eo qđ ex ipo est hyemale ⁊ hyemi silat fiūt eoz dis-

positões male q̄ has hūt egritud ies t ꝑpe pthisiz
¶ Et ꝑpea q̄ ipz i phlegmaticis mām phlegmatis
mouet accidit i eo apoplexia t ꝑalisis t ūcturaruz
dolores / Ex eis vo q̄ ducit ad hoc est aligs sortis
morbus ex motib⁹ corpeis t aialib⁹ t comestio etiaz
rez calefacientiū eo q̄ aeris adiuuat naturā. Nulla
aūt res est q̄ ita tueat ab egritudinib⁹ veris quemad
modū phlebotomia t inanitio t diminutio come
dendi t augmentū bibēdi t debilitatio pot⁹ inebriā
tis t ipsius diminutio t tēperamentū. / Ver ꝓterea
pueris ē ꝓueniens t eis q̄ sūt circa ipsos. ¶ Hyems
vo ad digerēdū ē melioz ꝑpea q̄ frig⁹ caloris ina
ti substantiā ꝓhendit. vñ sortioz efficit t nō dissol
uitur. t ideo qz fruct⁹ sunt pauci t gens nō comedit
nisi leuia nutriētia t qz hoium mot⁹ post repletōez ē
puus t qz ad loca ingrediunt calefacientia. ¶ Ipsa
quoq̄z cholerā pl⁹ō debilitat q̄ oia tpa sua frigiditate
t sui diei brevitate t' sue noct̄ plixitate. Et ipsa ē ma
gis ꝓstringēs maīas. Et ipa ē pl⁹ necessariū assumē
ea q̄ incidunt t subtiliant / Egritudinū vo hyema
lium plime sunt phlegmatice t in ipsa fit phlegma
multū t plimū qō est in eo qō vomitu expellitur est
phlegma. Colores quoq̄z apostematū in ea fm plu
rimū ad albedinē trahūt t in ipa abūdat catarr⁹: t
incipit catarr⁹ cū aer autūnal' mutat quē posteā se
quūtur apa t apa pulmonis t raucedo t dolor gut
turis: deinde accidūt dolor lateris ipi⁹ t dorsi t ner
uoz nocumēta t capitis dolor chronicus: immo
apoplexia. ¶ Et hoc totuz ꝓpterea q̄ materie ꝓstrin
gunt phlegmatice / Et qz multiplicant. Senib⁹ vo
nocet hyems t eis silr q̄ eis sileſ existūt: sed medijs
inuamētū ꝓstat. In hyeme ꝓterea hypostasis i vri
na multiuto existit: ꝓpatiōe est aſ. t ei⁹ etiā quātitas
est maioz t minuit i ea sāguis t augeť phlegma. In
estate vo augeť cholera rubea: sed posteā in ei⁹ fine
cholera nigra augeť: ꝓptea q̄ subtile resolutū t gros
sū retinet t ꝓstringit. Et iuenies senes t q̄ eis silant i
estate sortiores. Et estas qdē hūores resolut t vtu
res debilitat t opationes nāles cā multe resolutiōis
t citrinat colorē. ꝓpterea q̄ resolut illud qō ex san
guine attrahit. ¶ Egritudinū quoq̄z tpa in ea abbre
uiant. si eni virt⁹ fortis fuerit acrē inueniet ad resol
uēdū adiuuantē t ad egritudinis māz maturandū
t expellet eā extra. Qd si debil fuerit calor aeris ei
addet debilitatē, ꝓpterea q̄ laxat t destruct t morie
eger. Amplius estas calida t sicca cito incidit egri
tudines: humida vero est maīcās: vnde suaz egri
tudinū tpa ꝓlongātur: iōq̄z plim vlcerū ad her
petē estiomenū peruenit. Et accidūt in ea hydrop
sis t lyenteria t leuitur natura t ad hoc totū adiu
uant humores multi qui a superioribus ad inferio
ra descēdunt t ꝓpūe a capite. ¶ Estiue vero egri
tudines sunt sicut febres tertiane t synochus t cau
son t corporis extenuatio. / Et ex doloūb⁹ dolores
aurūm t opthalmia t in ea multiplicantur, ꝓpūe cuz
nō fuerit vētosa herisipila t both or que sunt ei⁹ nāe
cuius ē ipsa. Cū vero estas fuerit vnalis erūt febres
bone dispositionis nō hūtes asperitatē t acuitatez
siccā t multiplicabitur in ea sudor t expectabil i cri
sibus ꝓpterea q̄ calditas t humiditas huic ꝓ
portionantur quoniam caliditas resoluit t humidi
tas laxat t poros dilatat. Cunq̄z estas fuerit meri
dionalis multiplicabuntur in ea mortalitates t egri
tudines variole t morbili. ¶ Septentrionalis vero
estas est sana: ideoq̄z exprimendi egritudines in ea
multiplicantur. ¶ Egritudines autez iste exprimen
di sunt egritudies que ꝓueniūt ex cursu materiei
ꝓpter calorem occultū aut manifestum cum per
cutit eum frigiditas manifesta t premit. Et hę qui
dem egritudines sunt sicut reumatismi t que ipsos
sequuntur. Cunq̄z estas fuerit septentrionalis siccā
phlegmaticis confert t mulieribus t choleram ha
bentibus rubeam accidet opthalmia sicca t febres
acute longi temporis t ꝓueniunt ex adustione
cholere constrictio: t cholere nigre exuberatio.
¶ Autūnus vero multarū existit egritudinum: eo
q̄ in ipso homo sub sole calido multū incedit. dein
de in nocte peruenit ad frigus t ꝓpterea q̄ fructu
um est multitudo qua humores sunt mali t ꝓpt
dissolutionem virtutis in crate. Humores preterea
fiunt in autumno mali ꝓpter mala cibaria t ꝓ
pter subtilis resolutionem: t quia remanet spissum
t ꝓpter eius adustiōem. ¶ Cunq̄z aliquis humor
ebulierit ꝓpterea q̄ natura ipsum vult expellere t
resoluit reducit ipsum frigus ad stringendū. / San
guis quoq̄z in autūno multum minuitur: imo san
guini in sua cōplexione cōtrarius existit. Non ergo
ad ipsum generandū iuuat. Et etiā resolutio iā pre
cessit qua estas sanguinem resoluit t ex ipso minuit
In ipso autē accescunt ex humoribus cholera rubea
residua ab estate: t nigra, ꝓpterea q̄ humores i esta
te fiunt cinis: t ideo in ipso cholera multiplicat ni
gra: quoniā estas adurit humores: t autūnus facit
ex eis cinerē: t principiū quidē autūni sembus ali
quo modo conueniens existit t eius finis eos ipe
dit maximo impedimento. ¶ Autūni autem egritu
dines sunt scabies que excoriat t ipetigines t cancri
t ūcturarū dolores t febres cōmixte t febres quar
tane, ꝓpter cholere nigre multitudinē. t ꝓpter il
lud qō de eius operatione declarauimus: ideoq̄z i
grossatur splen in eo t accidit in ipso vt vrina guttatiz
emittatur ꝓpter illud quod vesice accidit ex di
uersitate complexionis inter caliditatē t frigiditatē.
Difficultas quoq̄z accidit vrine qō plus accidit q̄
q̄ vrina guttatim emittat. t accidit in eo lyenteria.
Et hoc quidē est ꝓptereā q̄ frigiditas expellit illō
qō ex humoribus ad interiora corporis est subtile:
t fit in eo scia: t accidit i eo sinantia acuta cholerica
t in vere phrenitica: quoniam principiū cuiuscunq̄z
humoris earū est ex humore quem efficit temp⁹ qō
ante ipsū fuit: t in ipso etiā multiplicat illaca sicca.
Et est cum in eo accidit apoplexia t egritudies pul
monis t dolores dorsi t coxarū ꝓpter motū sup
fluitatum in estate primum t posteā cito constrictio
nem. ¶ Et multiplicantur in ipso vermes i vētre ꝓ
pter debilitatem virtutis in digerendo t expellēdo.

In ipo ēt ꝙ ꝑpe in sicco mltiplicant variole: ꝛ hoi pue cū ante ipz fuerit estas calida ꝛ ipo etiaz multi plicatur mania ꝓpt hūoz cholericoz malitiā: ꝛ qz cholera nigra eis cōmiscet. Autumnus ꝓterea est tps qō i pulmōe hūnb⁹ apa ē deterius q sūt haben tes ptisiz ꝛ ipe detegit occultū in dispōe. cū ante ipz initiuz habuerit ꝛ nō bñ manifestabat. Ethicam quoqz hūnb⁹ singularez ē ipe deterius tēpus causa sue exsiccationis. Amplius autūn⁹ ē sicut nutritoz reliq̄z egritudinū estatis. Et autūnus q melioz ex istit ē q est magis humidus ꝛ pluuiosus Et deteri oz est ille qui est siccus.

Caplm. vij. de iudicijs dispōnuz anni.

Cum hyemi meridionali ver supuenerit septē trionale qō postea escas segtur valde vapo rosa ꝛ mltiplicate fuerint aq̄ ꝛ ver ꝑseuauerit materias vsqz ad estatē mltiplicabit i autūno morta litas in pueris ꝛ mltiplicabūt i eo diseteria ꝛ ileū no rum vlcera ꝛ terriana nota ꝓpria. Lūqz hyes mlta rū fucāt aq̄z aboriet ille que se in vere perituras spe rabāt absqz cā. Qō si peperit erit qō parēt debile aut mortuū aut grādez hūs malitiā. ꝛ in hominib⁹ mltiplicabūtur ophtalmie ꝛ ſaguis egō. Et catarri tūe mltiplicabūtur ꝛ ꝑpe in senib⁹ ꝛ descēdet in mē bza eoz occultata. ꝛ qūqz mozieť mozte subita: ió q vie spiritus subito ex multitudine opilantur. Et cū ver pluuiosū ꝛ meridionale fuerit ipsūqz hyemi sup uenit septētrionali mltiplicabūť in estate febres acu te ꝛ ophtalmia ꝛ nāe solo ꝛ ſaguis egestio ꝛ plīz ho rū oim ꝓtinget ꝓp reumatismos: ꝛ ꝑpea q phla qō in hyeme adunatū fuit ad fozamia descēdet occulta eo q ipm mouebit calor ꝛ ꝑpue in hūidas hūnb⁹ ꝑsones sicut mulierib⁹: ꝛ mltiplicabūtur putrefa ctio ꝛ ipius febres. Qō si in aliquoz estate euene rit pluuia tēpoze quo canis elevat ꝛ postea ꝛenerit vē tus septentrionalis bonā fiducia habebimur ꝛ resol uentur egritudines. Quibus autem plus nocet hoc tempus sunt mulieres ꝛ pueri. Et qui ex eis euaserit ad q̄rtanas deueniet ꝓpter humoruz adu stionem: qz sunt cinis: ꝛ post quartanas ꝓueniet ad hydro pisim et ad doloꝛes splenis. et ad epatis debilitatē ꝓpter hoc. In senib⁹ autē ꝛ in cozpe in quo est timoꝛ frigoris est eius nocumentuz puū. Cū vero estati sicce septētrionali supuenerit autumnus pluuiosus meridionalis ꝓparabūť cozpa ad hoc vt veniant in hyeme doloꝛ capitis ꝛ cutis ꝛ rancescēt eoz guttura ꝛ fluent: qñ oꝛza multum accidet eis Et similiter cū estati sicce meridionali supuenerit. autūnus pluuiosus septētrionalis multiplicabitur ēt in hyeme doloꝛ capitis. ꝛ post reumatismus ꝛ tin nitus ꝛ rancedo. Et cum estati meridionali autūnus supuenerit septentrionalis multiplicabūtur in eo egritudines exꝑmendi ꝛ constringendi ꝛ iam sci uisti hoc. Et cum autumnus ꝛ estas in hoc conue niunt vt sint ambo meridionales humidi multipli cabūntur humoꝛes: et cum venerit hyems venient egritudines exꝑimendi quas nominauimus: neqz est longe quin ad constrictionem et materierum cō culcationem perueniatur: eo ꝙ sunt multe ꝛ ꝙ va poꝛes non habent vnde egrediantur vt ad putridas perducant egritudines: nz fallet quin hyems sit infir ma: ꝓpterea ꝙ inueniet malas materias constri ctas ꝛ multas. Cum vero ambo fuerint sicci septē trionales inuabūt eum: cui nocet humiditas ꝛ mu lieribus: ꝛ qui est talis quales ipse sunt accident op thalmia sicca ꝛ catarrus lōgi tempoꝛis ꝛ febris acu te ꝛ melancholia. Hyems autem que est frigida ꝛ pluuiosa ardoꝛem efficit vrinc. Et cum estatis ca liditas fortis fuerit ꝛ eius siccitas ꝓuenient sinan tie pernitiose: aut non pernitiose ꝛ que aperientur: aut que non aperientur: ꝛ ille q̄ aperientur aut erūt interius aut exterius: ꝛ variola ꝛ mingendi difficul tas: ꝛ morbillus: ꝛ ambo erunt saluti: ꝛ opthalmia: et saguis coꝛruptio: ꝛ tristicia ꝛ menstruoꝝ ꝛ sputi re tentio: ꝛ cum post hyemem siccam fuerit ver eius sic cum erit malum. Amplius mortalitas coꝛrumpit arboꝛes ꝛ vegetabilia: ideoqz coꝛrūpuntur ex aialī bus que ea comedunt: ꝛ ideo homines qui eis vesꝯ cuntur coꝛrumpuntur.

Caplm. viij. de accidentibus aeris ꝓpter impressio nibus q̄ non valde cursui nature ꝓtrarie existunt.

Hanc aūt dictionem complere debemus de aliis mutationibus aeris non naturalibus neqz contrarijs nature quia sm res celē stes ꝛ res terrestres eueniunt. Et iam quidem mul tas eaz inuenimus in narratione tempoꝝ. Ille ve ro que res sequūtur celestes sunt sicut ea que stellaz causa accidunt. Est enim cū multe ex stellis i vno ꝓtinguntur loco ꝛ ꝓiunguntur soli: ꝛ ꝙuenit ex hoc calefactio multa eis quoꝝ capita sunt ipsis oppolita aut locis que sunt circa eas. Et est cum ab oppositione capitum multa remouentur longitudine ꝛ mi nuitur calefactio. Impressio enim rectitudinis capi tis i calefaciendo non est sicut impressio durabilitatis rectitudinis ꝛ ꝓpinqtatis. Rez autem terre strium alie sunt que sunt ꝓpter causam latitudinū terraz. alie sunt que sunt ꝓpt altitudinem ciuitatū ꝛ ꝓpter eaz ꝓfūditatē: ꝛ alie sunt que fiūt ꝓptē causam montium: ꝛ alie sunt que sunt ꝓpt mariuz causam: ꝛ alie sunt que ventoꝝ causa exīstunt: ꝛ alie sunt que sunt ꝓpter causam terre. Ille autem que sunt ꝓpter causam latitudinum: sunt q̄ si terra fuerit que sit circa reuolutionem capitis cancri i sep tentrione: aut reuolutionem capitis capricorni i me ridie: erit magis calida q̄z illa que clōgabitur ab ea ad partem linee equinoctialis: aut ad septētrionem Credere vero debent ex eo sermonem ꝙ videtur ꝙ terra que est sub circulo equinoctialis dici est circa equalitatem: quoniam causa celestis calefaciens ibi est causa vna que est solis oppositio capiti: ꝛ hec quidem oppositio soli non magnam efficit impressionem. Quod autem magnam efficiet impressiō nē est durabilitas oppositiōis. Jōqz caloꝛ immediate hoze octaue est maioꝛ caloꝛ q̄z i medio diei ꝛ ꝑpea cū sol ē in postrēo cācri ꝛ in ꝓncipio leōis ē maiō q̄z ē cū ē i fine sue ꝺclinatōis. Et iō cū sol a capite cancri ꝓ

ꝛcdit ad aliud qđ est minoris declinatõis ꝙ ipsum est eius calor maior ꝙ sit cũ est in tanta declinatõe: et nondũ puenit ad caput cancri. In terra vero vbi est linea eqnoctial' nõ opponit sol capiti nisi paucis diebꝫ: ꝫ postea cito elõgat. Augmẽtũ nãq; ptiũ declinatõis apud duos modos multũ existit maꝫ augmẽto qđ existit apd tropicos: imo forsasse apd duos tropicos nõ operabuntur motus trium dierꝫ aut ꝯtuor aut plurũ impressionẽ sensu perceptaꝫ: deinde sol morat ibi in latitudine vnaꝫ aut circa longo tẽpore ꝛ incessanter calefacit: quapropt pro sententia tenendũ est ꝙ terre quarũ latitudines sunt .p. pinque declinationi toti omnibꝫ terris sunt calidiores ꝛ post ipsas ille que ab ea in duobus elongãtur lateribus ad ptes duoꝝ poloꝝ ꝯtitate. xv. graduũ

In linea vero equinoctiali nõ est calor illius superfluitatis quã facit oppositio circa reuolutionẽ capitis cancri in locis habitatis. Frigiditas autẽ in terris que ad septẽtrionem longe sunt ab ista reuolutõne est maior. Et hoc quidẽ est illud qđ est ꝓsiderandum ꝑm latitudines terrarum: ita tũ vt in omnibꝫ aliꝭ dispositionibus simules existant. Illud vo qđ est ꝑm terre situm ꝙñq; in alto ꝓsistit loco: quãq; in ꝓfundo. Et locus quidẽ ꝓfundus est calidior. Et locus altus sp frigidior. Illud vo qđ est circa terrã in hoc spacio in quo sũme est calidꝫ ẽ propterea ꝙ solis radius circa terrã sit fortior: ꝛ qđ ab eo ad terram aliam elõgatur est magis frigidũ. Et eius qdẽ causa in parte naturalis phie ptinet. Cũq; ꝓfundũ ꝓter hoc fuerit imũ plus cõprehendit radiũ: ꝛ est magis calidũ. Illud vero cũ causa montũ existit si est illud in quo mons existit ꝑm intentionẽ habitationis est ingrediẽs in diuisionẽ quã nominauimꝰ Et si est illud qđ est ꝑm intentionẽ vicinitatis est id de quo loqui nũc volumus. Dicemꝰ ergo ꝙ mons in spacio duobus operat modis: ꝛ vnus est ex ꝓte vnde sup ciuitatẽ solis radios ꝛducit: aut ipse ab ea tegit. Et alter est ex parte vnde ventus ꝓhibet ꝛ eius exuberationẽ refrenat. Primus aũt est sicut si ꝗa ꝓte septẽtrionis alicuius regionũ que sunt septẽtrionales fuerint montes: ꝛ eleuetur sup eam sol in sua reuolutione reflectet ipsius calefactio ad regionẽ ꝛ calefaciet eam licet regio sit septẽtrionalis: ꝛ similiꝫ cũ mons est a ꝓte occidentis ꝛ discooperitur ab oriente. Et cũ mons existit a parte orientis minus est ꝙ illud in hac intentõne. Sol nãq; cũ mouetur ꝛ sup montẽ illũ eleuat in oi hora ab eo elongat ꝛ radij q̃ litas se minorando ꝓcedit g ab ipso sole ad illã tendit. Cũ vero mons est ab occidente nõ est sic. Sol enim quaq; hora ei appropinquãdo incedit. Modus autẽ ventũ ꝓhibendi est ꝙ mons aut claudit a ciuitate flatũ vẽtri septẽtrionalis infrigidantis: aut multiplicatur flatus meridionalis calefacientis: aut est ciuitas inter duo cacumina montiuꝫ sita detecta obuiationi alicuius venti: cuius exsufflatio ibi fortior: erit ꝙ sit in terra plana: solet eni aer cũ ꝑ viam incedit angustam tractum ꝓcedere ꝛ non cessare et similiter aqua ꝛ alia. Et hui⁹ quidẽ causa in naturalibus est scita. Ciuitates vero magis temperate ex parte montium siue sint cooperte siue discooperte sũt que ab oriente discooperte sũt ꝛ a septẽtrione ꝛ cooperte ab occidẽte ꝛ meridie. Ex maribꝰ vero assidue ciuitatibus q̃ sũt eis vicine humiditatis augmentũ ẽ Qđ si maria fuerint a parte septẽtrionis erit hoc adiuuans ad infrigidandũ eas ꝓpt reuolutionẽ venti septentrionalis qui in natura sui frigidus existit: super aque faciem. Et si a parte fuerit meridici ꝓueniet ex eis grossitiei meridionalis augmentũ: ꝛ ꝓpter si penetrandi locũ non inuenerit, ꝑpẽa ꝙ nõs sibi in facie resistit: ꝛ cũ a parte fuerit orientis: erit humectatio aeris ab eis maior ꝙ si in parte fuerit occidentis. Sol eni sine cessatione reuolutionẽ augebit quanto plus appropinquauerit: sed in occidentalibus non sic efficiet. Ald summũ vero ex maris vicinitate ꝓuenit aere humiditas: postea si fuerint vẽti multi sibi succedentes quos nõ refrenauerint mõtes erit aer magis a putrefactione saluus. Qđ si venti exsufflare nequierint erunt putrefactiõm ꝓparate: ꝛ vt humores putrefiant. In hac autẽ intentione venti qui sunt meliores sunt septẽtrionales post orientales: post quos sunt occidẽtales ꝛ deteriores sunt meridionales. Sermo vero de eo qđ vẽtorũ causa generat duobꝰ modis existit: sermo vero vniuersalis absolutus ꝛ sermo ꝑm illud qđ vnicuiq; ciuitati ꝓpriũ existit. Vniuersal' vero sermo ẽ ꝙ meridional' ꝑm plãas ciuitatũ calidus est ꝛ humid⁹ Sed calidus ꝓterea ꝙ a parte solis vicinitate calefacta venit: ꝛ humidus ꝓpterea ꝙ plurimũ maris a nobis est meridionale: ꝛ ꝓter hec que sunt meridionalia operat in eis sol fortiter ꝛ euaporant ex eis vapores qui ventis cõmiscentur. ꝛ ideo meridionales venti existunt laxantes. Septentrionales vero sunt frigidi: eo ꝙ sup montes transeunt ꝛ sup terras frigidas multarũ niuiũ: ꝛ sunt sicci ꝓpter ea ꝙ eis nõ mixti associant vapores: qm̃ resolutio a ꝓte septẽtrionis fit minus: neq; transeunt sup aq̃s marinas ꝫ trãseunt ꝑm plurimũ super aquas congelatas aut sup deserta. ꝛ orientales quidẽ inter caliditatẽ ꝛ frigiditatẽ sunt temperati: sed fiunt occidentalibus siccliores.

Septẽtrionales nãq; orientis num⁹ hñt maria q̃s septẽtrionales occidentis. Et nos, pculdubio septẽtrionales sumus. Occidentales vero parũ plꝰ sunt humidi: qm̃ sup maria trãseunt: ꝛ qꝛ sol eos suo diuersificat motu: vnusquisq; eni horꝝ duoꝝ. i. solis ꝛ ipsoꝝ alteri suo motu quasi cõtrariꝰ existit. Idcoq; nõ tm̃ resolut eos sol quantũ orientales resolut vẽtos: ꝛ ꝓpẽ qꝛ maior orientaliũ exsufflatio est in principio diei maior occidentaliũ exsufflatio est in fine dici. Et ideo occidentales minoris existũt caliditatis q̃s orientales: ꝛ magis ad frigiditatẽ declinãtes. Et orientales maioris caliditatis: licet ambo operatione ventoꝝ meridionaliũ ꝛ septẽtrionaliũ sint temperati. Q̃q; vero in ciuitatibus ventoꝝ iudicia ꝑm alias res mutantur. Est eni q̃q; in quibusdam ciuitatibus ꝓueniens vt venti meridionales frigidiores fiunt cũ circa eas montes fuerint niuosi meridio

nales: ⁊ cū verterint se vēti meridionales ad frigidi
tatem: ideo q̄ sup ipsos trāscūt. Et ē cū septētrio
nales meridionalib⁹ calidiores existunt: cum circa
eos deserta fuerit adusta. Sz assaniaym aut sūt ven
ti q̄ p deserta trāscūt valde calida: aut sunt venti de
gnē fumozum qui in spacio signa efficiunt torrefa
ciēdia similia igni: qñ cū sunt graues ibi accidit eis
sicut antecessio ⁊ pbustio ⁊ subtile sepatur ⁊ qđ gra
ue ē descēdit in quō existūt adustiōis ⁊ igneitatis re
liquie: q̄ oēs vēti fortes sicut videt sapiētib⁹ phoz
non incipiūt nisi a supioꝛi: licz materierū eoꝛ p̄inci
pium sit ab inferioꝛi. Principiū vo motuū ⁊ exsuf
flationum ⁊ turbinis eoꝛ est a supioꝛi. Et hoc aut ē
iudicium cōe: aut fm plīmū: ⁊ hec certificatio i pte
nālis phie p̄inet. Et nos qdem nūc nominauimus
caplm istius modi in locis habitis. Quitatum vo
diuersitates sunt fm terrā: qñ earum alie sunt luto
se: alie sunt que sunt petrose: alie sunt que sūt arenо
se: alie sūt que sunt limose fetētes: aut cenose: alie sūt
super quaruz terrā est virt⁹ metallina supans ⁊ hoc
totum in ei⁹ aere ⁊ aqua⁹ opatur.

Caplm. ix. de impssiōib⁹ aereaꝝ mutationū ma
ꝛarū cursui naturali p̄trariarum.

Mutatiōes vo naturā egredientes sūt: aut p
pter p̄uersionem in sba aeris factā: aut p
pter p̄uersionē in q̄litatib⁹ ipius. Od vo
in eius existit substātia ē ut ei⁹ sba ad malitiā p̄uerta
tur. Non ideo q̄ aliqua suaꝝ qualitatū valde fo
tio: facta fuer: t fm augmētū: ul diminutionē ⁊ hec
est pestilētia. Et ē putrefactio q̄ accidit aeri simil pu
trefactioni aque remolietis fetide. Mos nāq̄ cuz
aerem dicim⁹ volum⁹ dicē aerem simplicē nudum
qñ ipe non ē aer qui nos circūdat: ⁊ si inuētus fue
rit purus fortasse erit alius. Ipe eni ⁊ vnūquodq̄
simpliciū nudoꝛ non putrescit: sed aut in sui quali
tate: aut in sui substātia i aliud p̄uertit simplex sicut
aqua conuertitur in aerem. Cū aūt aerē dicimus
nolum⁹ dicere nisi coꝛpus in subst̄ātia sua p̄mixtū.
Et ē coꝛp⁹ cōmixtū ex aere certificato ⁊ ptib⁹ aque
is vaporosis: ⁊ partib⁹ terreis in fumo ⁊ nubib⁹ sur
gentibus: ⁊ partib⁹ igneis. ⁊ nos neq̄ dicim⁹ illuz
aerem nisi quō dicim⁹ aquā maris: aut lacuū aquā
licz non sit aqua plura simplex: sz mixta ex aere ⁊ ter
ra ⁊ igne: sz supans in ea est aqua. Dic ergo aer pu
trescit qñq̄ ⁊ p̄uertit⁹ iba ad malitiā sic aq̄ lacuna
rum putrefit ⁊ p̄uerat ei⁹ substātia ad eā. Pestilē
tia aūt ⁊ aeris putrefactio fm plīm cuenit in postre
mo estatis ⁊ in autūno. Et nos qdē noiabim⁹ acci
dentia q̄ ex pestilētia i alijs locis pueniūt. Od vo i
ipsi⁹ existit q̄litatib⁹ ē ut fm caliditatē aut frigitatē ad
q̄litatē pueniat intollerabilē inuñ ut p ipm messes
⁊ gnāno corrūpant. Et hec qdē ē aut p̄uersio hōge
nea sic rabiositas estatis cū fortior sit: aut p̄uersio cō
traria sic frigoris malitia i estate q̄ ꝓptaliq̄s euenit
accidēs. Ex aere vo cū mutat, pueniūt in coꝛpori
bus accūtia. Cū. n. putrescit putrefacit hūoꝛes ⁊ ici
pit hūoꝛē putrefacē q̄ a coꝛde circūdatus ē: qñ ad
ipm, ꝓpingus accidit ꝙ ad aliū: ⁊ si fortiꝛ calefit cū
curas laxat: ⁊ hūoꝛes resoluit. ergo in sitī augmen
tū sistat ⁊ resoluit spūz ⁊ deficit vtutes: ⁊ phibet di
gestionē, ꝓpłea q̄ caloꝛē innatū occultū resoluit q̄ ē
inst fm nāc. ⁊ coloꝛē efficit citrinū: ꝓpterea q̄ hūo
res resoluit sanguineos coloꝛē rubificātes: ⁊ q̄ cho
lerā alios facit superare hūoꝛes ⁊ coꝛ q̄ calefacit ca
loꝛe nō inato ⁊ fac hūoꝛes fluere ⁊ ipos putrefacit.
⁊ defert eos ad ꝓcauitates ⁊ mēbra debilia ⁊ coꝛpi
bus sanis nō ē bon⁹. Est tñ cuz hydropicis ꝓfert ⁊
paralyticis ad alcuzē ffo ⁊ spasmo hūido ⁊ toꝛtu
re hūide. Aer vo frigid⁹ caloꝛē innatū ad iteriora
ingrediat: ꝫ nāq̄ ē mortificans. Aer ꝓterea frīdus
nō multū, phibet materierū fluxū ⁊ ptineat eas: sed
facit catarrū ⁊ debilitat neruos ⁊ tracheā arteriā ma
gno ledit ipedimēto. Et cū nō fuerit fortis digestio
nē efficiet fortioꝛē: ⁊ oēs occultas opatiōes efficiet
fortioꝛes ⁊ excitabit appetitū. Ad vltimū vo ē ma
gis sanis pueniēs ꝙ aer multe calitatis. Sz ei⁹ qdē
nocumēta sūt ex pte opationū q̄ ex neruis pēdēt: ⁊
iō q̄ claudit poꝛos: ⁊ q̄ p̄mit illud qđ int⁹ i ossib⁹
existit. Aer vo hūid⁹ plib⁹ ꝓpłonū ē bon⁹ ⁊ colo
rē efficit bonū ⁊ cutē: ⁊ reddit eā mollē: ⁊ poꝛos di
mittit aptos. sed ad putrefactionē ꝓparat. Et sicc⁹
quidem huic existit contrarius:

Caplm. x. de naturis ventoꝝ.

Am vēteoꝛ disꝑsōes narrauim⁹ i caplo mu
tationū aeris noiatiōe aliq̄. Nūc vo i eis
fmonē volum⁹ ꝓferre aggregatiuū ꝫ alt
um oꝛdinē ⁊ incipiemus a septētrionali.

De vento septentrionali.

Eptētrional' coꝛroborat ⁊ indurat: ⁊ que
manifeste fluunt, phibet: ⁊ diuidit poꝛos
⁊ digestiuam fortez efficit constringit ven
trem ⁊ indurat ⁊ ꝓuocat vrinam: ⁊ aerem putridū
pestilentialem sanat. Cū vero meridionalis septen
trionalem p̄cedit ⁊ sequtur eū septētrionalis accidit
a meridionali fluxus ⁊ a septētrionali exꝑssio iteꝝ
⁊ qñq̄ pueniт inde scissura ad exteriora. Jōq̄ mul
tiplicāt tūc fluxus materieꝝ capitis ⁊ pectoris egri
tudines. Et egritudines qdē septētrionales sūt do
loꝛes neruoꝝ de qbus sūt vesica ⁊ matrix ⁊ difficul
tas mingendi ⁊ tussis ⁊ costarū doloꝛes ⁊ lateris et
pectoris ⁊ hoꝛripilationes.

De vento meridionali.

Eridional' laxat fortitudinē ⁊ apit poꝛos
⁊ turbat hūoꝛes ⁊ mouet eos ad exteriora
ab interioꝛib⁹ ⁊ i sēsib⁹ efficit grauitatē. Et
ipe ē ex eis q̄ exituras coꝛrūpūt: ⁊ egritudinū efficit
recidiuationē ⁊ debiliat: ⁊ sup exitura ⁊ podagraz
efficat p̄uritū ⁊ p̄mouet epilepsiā ⁊ affert sōnū ⁊ fa
cit febres putridas. ſz nō exasperat guttur.

De orientalibus ventis.

Eni ist' si i postremo noctis ⁊ in p̄ncipio
diei flauerit veniēt ab aere q̄ iā tpatus est, p
pter solē: ⁊ subtiliat⁹ ⁊ ei⁹ hūiditas iaz fuit
imutata: iōq̄ sunt sicciores ⁊ subtiliores. q̄ si in fine
diei ⁊ in p̄ncipio noctis flauerint: erit res cōtraria.
Quētales nī vniuersaliter occidentalibus semper

existunt meliores.

De occidentalibus ventis.

Venti isti si flauerint i fine noctis t i pncipio diei venet ab aere in quo sol opat⁹ nó fuit Spissiores igit t grossiores erit. si in fine diei t noctis pncipio flauerint erit res ẽ tia.

Cap. xi. de his q pueniũt ex habitationũ locis.

Am caplo mutationũ aeris iã noiauim⁹ dispositiões q̃dã locoꝝ habitabiliũ. Nũc vo etiã in eis sermonẽ volum⁹ pferre cõpendiosum sm aliũ ordinẽ. neqꝫ ẽ nobis curãduꝫ si aliqd ex his que dixim⁹ reiteremus.

Locorum habitabilium iudicia.

Am sciuisti q locoꝝ habitabiliũ dispositiones in corporib⁹ diuersificant cã altitudinũ t pfũditatũ in ipsis: t cã dispositionis eoꝝ q̃ eis vicinant cũ hoc ex mõtib⁹ t dispositionis terre ipi⁹ si sit lutosa aut hũ efacta: aut cenosa. aut si est in ea vt⁹ minere. t dispositiõis multitudinis aq̃ꝫ aut paucitat⁹ eaꝝ. t dispositiõis eoꝝ q̃ eis vicinãt sic arboꝝ t minerarꝫ aut foueaꝝ aut cadaueꝝ aut hoꝝ silũ. Et sciuisti qñ aeꝝ pplexiões ex latitudinib⁹ ciuitatũ cognoscũtur t ex tra ipaꝝ t ex mõtũ t maris vicinitate quã hñt cũ eis: t ex vẽtis eaꝝ. Et nũc qdẽ dicem⁹ sũmati q ois acr q cito infridat cuꝝ sol occidit t cito calefit cuꝝ ipe oriꝫ est subtil. Qui vero huic ẽ ptrari⁹ ẽ ecõtrario. deinde oib⁹ acrib⁹ deteriorẽ ille q coꝝpstringit t aeris attractionẽ angustat. Post hoc diuidemus nunc cuiuslibet loci habitabilis dispositionem.

De locis habitabilibus calidis.

Loca hitabilia calida nigrificãt capillos intñ t crispant q eos cũ colligũt pipi similes efficũt digestiuã debiliãtes. t cũ in eis maxia fuerit resolutio t minuet hũiditas cito aduenietq senũ sic in tra nigroꝝ. Illꝫ nãqꝫ q ibi morant aduenit senũ annis triginta t coꝝ corda sũt timida, pterea q spũs multũ resoluit. Corpora pterea in hitabilib⁹ calidis mozãtiũ sunt magis leuia.

De locis habitabilibus frigidis.

In locis hitabilib⁹ frigidis mozãtes sũt fortiores t audaciores maiorisq t melio⁹ digerẽtes sicut sciuisti. Que si fuerit hũida erũt ibi mozãtes crassi t carnosi: t multa abundãtes adipe quoꝝ vene erunt pfunde t iuncture occulte t erunt ipsi teneri t albi.

De locis habitabilibus humidis.

In locis hitabilib⁹ mozãtes humidis pulchraꝝ sũt facieꝝ. Quoꝝ cutes sũt lenes: t cũ exercitantur cito aduenit eis laxitas. Et coꝝ estas nõ multũ calefit: neqꝫ hyẽs valde infrigidat. Et eis aduenĩt febres multe mozę t vẽter t sãguis mult⁹ exit⁹ ex mẽstruis t hemoroidib⁹. t multiplicant in eis hemoroides. t vlcera putrida t putrefactio t multiplicant in eis epilepsia.

De locis habitabilibus siccis.

In locis habitabilibus siccis morantium exsiccantur complexiones: t ipsoꝝ ol⁹fuscantur cutes t exsiccantur. Et eoꝝ cerebris cito aduenit siccitas. Et eoꝝ estas est valde calida t hyems qdem multum frigida.

De locis habitabilibus altis.

In locis habitabilibus altis morantes sũt sani: t fortes labores multum patientes: t viuunt diu.

De locis habitabilibus profundis.

In locis habitabilibus profundis morantes in vaporositate existunt multa t epatis debilitate: t aquis abundant non frigidis t proprie si fuerint stantes: aut aque lacuuꝫ aut stagnorum: t quemadmodum sciuisti eoꝝ aeres sunt mali.

De locis habitabilibus petrosis t discooptis.

Horum aeres in estate sunt valde calidi t in hyeme multũ frigidi. Et coꝝ corpora sunt dura t solida t multoruꝫ capilloꝝ fortia t iuncture manifeste t vincit in eis siccitas t sunt multum vigilãtes: t sunt maloꝝ morum inobedientes: t in eis bellorum fortitudo t sollertia in artibus t acuitas.

De locis habitabilib⁹ montuosis t nimosis.

In locis montuosis nimosis morãtiuꝫ iudiciũ est sicut aliaꝝ terraꝝ frigidaꝝ. Et coꝝ terre sunt vẽtose. Et dũ nix morat generatur in eis boni vẽti. sed cũ resoluit si mõtes hñt q vẽtos phibeant sunt vaporosa.

De locis habitabilibus marinis.

Horũ tpantur caliditas t frigiditas ppt sue hũiditatis ad passionẽ inobediẽtiã t ad recipiẽdũ illud qd in ipa penetrat. In hũiditate vero t siccitate pculdubio ad humiditatẽ declinant. Et si septẽtrionalia fuerint erũt maris vicinitas t habitationis pfunditas magis temperate in eis. Et si meridionalia fuerint calida erit ecõtrario.

De locis habitabilibus septentrionalibus.

Horum habitabiliũ locorum hominũ iudicium est sicut iudiciũ ciuitatũ t temporũ frigidoꝝ in quibus multiplicantur expũmendi t constringendi egritudines t multiplicantur in eis humores in occulto corporis congregati. Et solet in eis esse digestiue bonitas t vite longitudo: t multiplicatur in eis exitus sanguinis ex naribus propter multam repletionem t resolutionis paucitatem. vene ergo aliquando scinduntur: Epilepsia vero non eis accidit propterea q sint interius sani: t quia calor eorum innatus est multus que si acciderit erit fortis: quoniam non cueniet nisi propter fortem causam. In corporibus preterea eorum vlcera cito sanantur propter eorum fortitudinem t sanguinis eorum bonitatem: t propterea q exterius non est causa que ea laxet aut ea detegat. Sed propter multum caliditatis cordium eoꝝ sunt eis mores lupini. Mulierib⁹ pterea coꝝ accidit ne a mẽstruis pfecte mũdẽt: qñ caꝫ mẽstrua nõ sufficiẽti fluũt cursu ppt viarũ pstrictionẽ: q nõ

est ibi q̄ ipā faciat currere ⁊ laxet. Et p̄pter hoc dixerūt qdā q̄ sunt fleriles q̄ eaꝝ mīcce non sunt mūde. hoc tū diuersū ē ab eo qđ i ptoꝝ tris videm⁹

Ego aūt dico q̄ caloris innati eaꝝ fortitudo nisi eā ei q̄ minuit ex causis q̄ fluere faciunt ⁊ laxant exteriorib⁹. Et dixerūt q̄ raro accidit eis vt aborti patiant. Et hoc qdē demōstrat q̄ vtutes mozantiū in istis hitabilib⁹ locis sunt fortes. Et ptus aducnit eis dur⁹: qm̄ membra eaꝝ pcndi sūt stricta ⁊ solida Qđ vo abortient fm plm fit ꝓpt frig⁹. Eaꝝ quoq; lac paucū est ⁊ grossū, ꝓpt frigus nō pmittens pene trare ⁊ currere. Est etiā cū in hac tra accidit ⁊ pcipue debiles hitātib⁹ vtutes vt mlierib⁹ cuzez ⁊ pthisis et eis, ꝓpea q̄ parūt accidit eis pthisis ⁊ cuzez freq̄nter ꝓpea q̄ vehement ⁊ exp̄mūt ex durine ptus. Vene ergo q̄ sūt in pte pectoris scindunt ⁊ ptes aliquot ex nernis ⁊ villis. Et pmo igit accidit pthisis ⁊ ex secūdo cuzez. Mirach quoq; vētris p̄cpat⁹ est ad scindendū apud vehemētē exp̄sionē. Et pueris accidit ramex aquosa q̄ ab eis remouet cum crescūt ⁊ puell' accidit aq̄ vētrū ⁊ mīcā: q̄ cū crescūt recedit. Opthalmia vo raro accidit eis: ꝙ cū accidit ē fort

De locis habitabilib⁹ meridionalibus.

Dū iudicia sunt iudicia trax ⁊ tēpoꝝ calidoꝝ. plm aūt aq̄rū q̄ sūt in eis ē salsū ⁊ sulfurcū. Et capita mozantiū in illis sunt plena humidis marijs: qm̄ meridies hoc operatur. Et eoꝝ vētres sunt soluti, ꝓpt id qđ ex eoꝝ capitib⁹ ad stomachos descēdit. Mēbra quoq; eoꝝ sūt laxa ⁊ debilia: ⁊ sensus ipsoꝝ graues Et desideria comedēdi ⁊ bibēdi debilia ⁊ quolibet vino grauant: ꝓpt qđ eoꝝ capita ⁊ stomachos grauia existunt. vlcera quoq; eoꝝ durit sanant ⁊ mollificant. Mulieribus vo accidit multū sāguis mēstrui exit⁹: neq; ꝑfrigit nisi cū difficultate. Et freq̄nt abortiunt, ꝓpt multitudinē egritudinū eaꝝ: ⁊ nō ab alia cā. Viris quoq; accidit a vētre sāguis exit⁹ ⁊ hemoꝝroides ⁊ opthalmia humida q̄ cito sanant. Senib⁹ vo q̄ transeunt l. annos accidit palsis, ꝓpt eoꝝ catarros. Et accidit oibus eis, ꝓpea q̄ sūt eoꝝ capita plena asma ⁊ tensura ⁊ epilepsia. Et accidunt eis febres in quib⁹ calliditas ⁊ frigiditas ꝓiūgunt ⁊ febres lōge hyemales et nocturne. Acute vo febres parū accidunt eis ꝓpterea q̄ eoꝝ vētres multū resoluūtur ⁊ dissoluit subtile qđ est in eoꝝ humoribus.

De locis habitabilibus orientalibus.

Quitas q̄ ab oriēte ē apta ⁊ in oppositōne posita est sana ⁊ boni aeris. Sol enim in ꝓncipio dici sup eā elenat ⁊ aerē ei⁹ clarificat. Postea recedit ab ea aere iam clarificato: ⁊ ex sufflant super ipsam venti subtiles quos p̄mittit ei sol: deinde ipsemet eo sequitur ⁊ conueniunt ipsorum motus.

De locis habitabilibus occidentalibus.

Ā ciuitate q̄ ab occidēte est discopta ⁊ ab oriente coopta nō venit ad eā sol nisi tarde. Et illico cū venit ad ipsam incipit elongari ab ea: qr nō ei appropinq̄ndo incedit. Mō ergo eius subtilat aerē neq; exsiccat sz dimittit ipm humidū grossum: ⁊ si ventos ei mittit: mittit eos ab occidēte ⁊ in nocte. Iudicia ergo tēpoꝝ sunt iudicia ciuitatū hymidarum ⁊ ꝓplexionū caliditatē hyemium tēperatā grossam. Et nisi eēt ꝓpt illud qđ ex spissitudine p̄cuenit aeris eoꝝ natura veris nature simul existeret. Sanitas vero in eis min⁹ existit q̄ in terris orientalibus cū diminutione mlia. Neq; audienda sunt vba ei⁹ q̄ dicit absolute q̄ vtus hui⁹ terre est vtus veris ꝓpatione aliaꝝ terrarū valde bonaꝝ. Qđ vo in ea vehement existit malū est q̄ sol nō aduenit ei: nisi, postq̄ inualuerit calefaciendū clima. Ideo qr ē alt⁹ sup eā igit post frigus noctis ab hoc subito elevatur. Sz ꝓpt humiditatē ꝓplexionis aeris ei⁹ sunt voces hominū rauce: et ꝓpe in autūno, ꝓpt reumatismos ipsorum

De eligēdis locis hitabilib⁹ ⁊ eis p̄cpandis.

Qui loca eligit habitabilia: cognoscere debet terrā ciuitatis: ⁊ quō existit ei⁹ dispositō fm altitudinē ⁊ pfunditatē ⁊ discoopturā aut cooptura. Et ei⁹ aquā ⁊ substātiā aq̄ ipsi⁹ ⁊ quō existit fm ei⁹ plationē ⁊ ei⁹ discoopturā: aut fm sui occultationē ⁊ ipsi⁹ pfunditatē. Et si sit ventis exposita aut in terra, pfunda. Et debet cognoscere ventos ibi flātes si sint sani frigidi. Et qđ ei sit vicinū ex marib⁹ ⁊ pelagijs ⁊ mōtib⁹ ⁊ mineris Et debet scire q̄ lis sit tra fm sanitatē ⁊ egritudines. ⁊ q̄ egritudines illic cōmozātib⁹ euenire solent. Et debz ꝓgnoscere illic ꝓmozātiū fōtitudies ⁊ eoꝝ desideria ⁊ digestiuā: ⁊ nutrimētoꝝ eoꝝ bonitatē. Et quō existat eius strictura: ⁊ si sit ampla spaciosa: aut sint ei⁹ introit⁹ angusti: ⁊ loc⁹ vnde vapor egredit sit ꝑstrictus.

Post hoc oportet vt fenestre ⁊ porte sint oriētales Sitq; illō vñ magis sollicitari debes vt vēti oriēta les stricturas ingredi valeant: ⁊ vt sol ad vnūquēq; locū itrare queat q̄ ibi existit: qm̄ ipse ē q̄ aerē rectificat. Vicinitas quoq; aq̄rū dulciū mobiliū currētiū mlitaꝝ ⁊ mūdaꝝ: ⁊ q̄ hyeme in frigidant ⁊ estate calefiāt: ⁊ diuerse ab eis q̄ occultāt ē res pueniēs ⁊ aditoriū ꝓbens. Et iā qdē locuti fuim⁹ de aere ⁊ locis hitabilib⁹ vbis expositorijs. Nūc aūt loq debem⁹ de causis que ista sequuntur: qoc cum eis numerate sunt.

Ca. xij. de eis q̄ pueniūt ex motu ⁊ quiete.

Motus operatio in corpore humano diuerificatur: ideo q̄ est fortis aut debilis: aut paucus: aut multus: ⁊ ꝓpter illud quod ei ex quiete admiscetur. Et istud quidem apud sapientes ē diuisio per se. ⁊ ꝓpter illud quod in ipso exercent homines ex marijs. Et motus quidem fortis et multus: ⁊ paucus ⁊ cum quiete mixtus omnes cōmunicant in hoc vt calorem efficiant fortiorem: sz fortis nō multus differt a multo non forti ⁊ a misto quieti admixto: quoniam ipse, vehementer calefacit corpus: et si resolvit parum resolvit. Multus vero paulatim resolvit plus q̄z calefaciat. Et cum quisq; eoꝝ mlis existit infrigidat: ꝓpea q̄ vehemēt calorē resolvit nāles ⁊ etiā exsiccat. Sz cū ipse in aliqua

exercebit materia plerūqz materia illa efficit qđ eius adiuuabit operationez: t plerūqz facit qđ ipsam ad minuit. vbi gra si motus fuerit motꝰ artis fullonū ꝓueniet ex ea in frigiditate t humiditate augmentū ¶Et si motꝰ fuerit artis ferariꝫ accidit ex ea in caliditate t siccitate augmentum. ¶Quies vero semp est infrigidans ꝓpter ꝓuationem vinificationis caloris: t ꝓpter constrictionem que est suffocans et humectans ꝓpter defectum resolutionis superfluitatum.

¶Capitulum.xiij.de his que ꝓueniunt ex somno t vigilijs.

Omnus quieti vehementer simil existit. Et vigilie valde sunt motui sibi. Ambobꝰ tamen coꝫ post hoc sunt ꝑpetates q̄ sunt considerande. ¶Dicemus ergo q somnus oēs operationes naturales fortes efficit: ꝓpter a q calorē ꝓtinet innatū t vtuté laxat aialem: ideo q cordis vias humectat t eas laxat: t qz spūs substantiā turbidaz efficit t ꝓhibet illud qđ resolutū. Laxitudinis vero motꝰ omnes remouet t fortes retinet euacuatōnes ¶Motus nāqz omni qđ ad currendū aptū est currē di adauget vtutē: nisi sint materie que ad partē cui existant. Somnꝰ enī qūqz ad expellendū eas iuuat: ꝓptereā q calorem interius ꝓtinet t nutrimentū in coꝫpore ptū: t expellit illud qđ est iuxta entē: ꝓpterea qđ illico qđ est lōge ꝓstringit. ¶Vigilie vero hoc plus efficiunt licet somnus plus efficiat sudorē q̄z vigilie. Sudoꝫ nāqz quē efficit somnꝰ est ꝑm modū exuberandi materiā: t nō ꝑm modū resolutōis subtilis ꝓtingit. q autē in somno multū sudat nullā habens cām nutrimēto plenꝰ existit qđ tollerare nequit. ¶Lūqz somnꝰ materiā inuenit aptā ad digerēdū t maturādū ad sanguinis naturā cā ꝓuertit t calefacit ipsam t transit caloꝫ q coꝫpus: t calefacit coꝫpus caloꝛe naturali. Qđ si humores inuenit calidos cholericos t ꝑdurauerit eiꝰ tpo calefacit eos vel coꝫpus caloꝛe extraneo. Et si inuenerit vacuitatē infrigidabit: ꝓpꝛt hoc qđ resolutū: aut humorē q vtuti digestiue sit inobediens infrigidabit ꝓpꝛt illud qđ expanditur de eo. Vigilie vo hui motꝰ ptrariū efficiunt. Cū autē sūt mlie ꝓplexionē coꝛrūpunt cerebri aliquo siccitatis mō t debilitāt ipm t ꝓmiscent rōez t adurūt humores t egritudines faciūt acutas. Somnus autē mltꝰ hꝰ efficit ꝓrū. ¶Qđ enī vtutū aialiuz obtusionē t capitis gꝛuedinē t egritudines frigidas et illud est ꝓpꝛt illud qđ ipse in resolutione ꝓhibet Vigilie vo desideriū augent t famē efficiunt ꝓpꝛt illud qđ de materia resolutū t de digestiua minuūt ꝓpꝛt illud qđ de vtute resolutū. ¶Et insomnitas quidem inter vigiliam t somnū in oibus dispositionibus est mala. Qđ autē ex dispositōne somni est superans est qđ in ipso caloꝛ occultat t frigiditas manifestat: t ꝓpꝛt hoc oibꝰ mēbris tāta nccaria sūt operimenta quanta in vigilijs nō sunt necessaria. ¶De iudicijs vo somni t de eo quod de ipso cōsiderat t de ipsi dispositōibꝰ vba multa inuenies in libris q se quūtur si deus voluerit.

¶La.xiiij.de his q̄ ꝓueniūt ex motu t quiete.

Omnia aie accidentia sequūtur: aut eis associant motiones spūs interi aut exteri. Et illud aut erit subito aut paulati. Et eius motione ad exteriora segtur frigiditas ei qđ interi existit. t fortasse supfluit illud qđ resolutū Subito ergo infrigidat exteri t interi segtur eam syncopis aut moꝛs. Et motū qdē ei ad interiora segt frigiditas ei qđ ē extꝰ t caliditas intioꝛ. Et ē cū multa coangustatiōe ꝓstrigit t infrigidat interi t exterius t syncopis magna aut moꝛs segtur ipm. Et motus qdē ad exteriora aut fit subito: sicut fit cū ira: aut fit leuiter t paulatim: sicut ꝓtingūt cū adsunt delitie t gaudium tēperatū. ¶Motus vero ad interiora aut est subito sicut cū timoꝛ adest: aut est leuiter t ꝓpaulatim: sicut cū adest tristicia. Et suffocatio qdē t resolutio ꝓdicte nunq̄z sequūtur nisi illud qđ subito euenit. Diminutio vero t pthisis nature nunq̄z sequūtur nisi leuiter t paulatim cuenit ¶Lūqz diminutionē dico intelligo suffocationē que ordinatim t paulatim accidit t nō subito. ¶Et cū dico pthisim nature intelligo resolutionē que fit leuiter t paulatim t nō subito: t ē cū accidit vt i hora vna ad duas moueat partes cū accidens duo ꝓcomitant accidentia sic elen.

¶Est eni cū accidit cū ea ira t tristicia t diuersificantur duo motus: t sicut verecūdia qꝛ fit ꝑus ꝓstrictō ad interiora deinde redit ratio t ꝓsiliū t dilatat illō qđ est ꝓstrictū t egredit exteri t rubificat colorem. ¶Et est etiam cū coꝛpus patitur ꝓpter affectōes aiales alias ab istis q̄s notabimus: sicut sunt imaginationes aiales: plurimū enī imꝑmunt res naturales quemadmodū accidit vt puer ei sileꝛtur: cuiꝰ forma imaginata fuit cū fuit ꝓuentio t vt sit eius caloꝛ ꝓpinquꝰ caloꝛi eius quem viderūt cū fit casus. Et iste sunt res quas homines credere abhoꝛrent qui difficilis dispositionis nō nouerunt habitudines. Illi vero qui sapientiā diligunt nō negant eas quēadmodum negant res que esse nō possunt. Et huius quidem generis est motus sanguinis t secutio eius qui ꝓparat ad cū cū multū intentus fuerit ad considerandū res rubeas. Et istius capituli est congelatio dentium ꝓpterea q aliqs acredinē comedit. ¶Et inuenire doloꝛes membꝛi ꝓpterea q tale quale illud dolent alij cū de eo cogitauerit Et istꝰ capituli est mutatio complexionis ꝓpter ea q imaginat de re quā timet ne cadat in eam.

¶La.xv.de his que ꝓueniūt ex his q̄ comeduntur et bibuntur.

Quod comeditur t bibit in coꝫpore humano tribus operatur modis. Aut eni in ipso sola sui q̄litate operationē efficit: aut sui materia: aut operationē facit tota sui substantia. Et fortasse res que ex his tribus intelliguntur verbis ꝓpꝛt que erūt ꝑm lingue ꝓsideratōez. Sed cū de his loquimur intētiones exꝑimere volumꝰ quas modo nominabimꝰ. Sui vero qualitate agens est illud qđ calefieri solet: cū est in coꝫpore hominis: aut infrigidari t calefacit caliditate sua: aut frigefacit sua frigi

ālitate: ita q̄ non ei assimilat. Et sui qdē opans materia ē illud qđ a fuit puertit nā: t recipit formā alicuius diuiliōis mēbroꝝ humanoꝝ: sz ei⁹ matia lz formā illā recipiat: est ñ cū accidit vt aliq̄ suaꝝ q̄litatuz q̄s habebat q̄ suo mō fortio: existit q̄s humani corpis q̄litas in ipsa remanere cā faciat a principio rei: donec ꝓpleat coagulatio t assimilatio: sicut sanguis q generat ex lactucis: qñ in ipso ē pl⁹ frigiditas q̄s sit in ꝓplexione hois: licet sit fact⁹ sanguis t sit bon⁹ ad hoc vt mēbra hois ps fiat: t sanguis qui ex alijs generat huic existit ptrari⁹. ¶ Sui vo substantia opans ē forma sui specifica agens t est illa q̄ ipm est id qđ est t nō q̄litate sui pter qđ corpi silē fiat aut fiat ei silē corp⁹. Cūq dico q̄litatē vnā q̄ttuoꝝ q̄litatū intelligo ¶ Qualitate igit sua opans mā in operis ingressū nō hz ¶ Sua igit opans mā est illud cui⁹ materia cū de substantia quā habebat alterat altera tione quā in ea fecit vtus q̄ est in corpe restaurat illud qđ ex eo fuit dissolutū ꝓnio t accēdit calorē innatū. ꝓpea q̄ in sanguine facit augmentū secūdo. Et est etiā cū opatur suis q̄litatib⁹ q̄ remanserūt in ipso tertio. Et sua qdē opans substantia est illud qđ formam sue specici operat quā acquisuit post ꝓplexionē qđ cū ei⁹ simplicia se cōmiscuerunt t ex eis genera ta fuit res vna prepauit se ad recipiendū spēm t formā additā sup illud qđ hūt simplicia ¶ Dec ergo forma nō est q̄litatis ꝑme q̄s habet matia: neq̄ est cōplexio q̄ generat ex eis: sz ē pfectio quā acquisuit materia ꝑm aptitudinē q̄ fuit ei acquisita ex ꝓplexione: sicē in magnete vtus attractiua: t sicut natura cuiuscūq̄ speciez vegetabiliū t aialiū. s. illā quam habēt post ꝓplexionem propter cōplexionis prepatoz: t neq̄ est de simplicib⁹ ꝓplexionib⁹ neq̄ ipsamet cōplexio qz nō ē caliditas: neq̄ frigiditas: neq̄ siccitas: neq̄ hūiditas: neq̄ simplices: neq̄ ꝑmixte: sz ē vbi gracolor aut odor: aut aia: aut alia forma denō peceptis sensu. ¶ Et ista⁹ forme q̄ generat ex matia q̄q̄z est pfecto passio alicui⁹ cū hec forma est vtus passiua: t q̄q̄z ē eaz pfectio facere t nō aliud: t est cū hec forma ē vtus agēdi t nō aliud: sz qñ est agēs t nō aliō q̄q̄z est ei⁹ actio in corpe hois: t q̄q̄z nō. Et eius quidē forme q̄ post ꝓplexionē puenit aliqñ accidit vt sit pfectio passio ab alio cū fuerit hec forma vtus passiua ¶ Et q̄q̄z accidit vt sit pfectō ei⁹ in aliō actio ¶ Et q̄q̄z accidit vt sit hec forma vtus sup opationē in aliud. Et q̄q̄z euenit vt sit hec forma aduuās sup opationem in aliud. ¶ Sed cū fuerit opatrix in alio: aliqñ euenit vt sit eius opatio in corpe hois: aliqñ nō. ¶ Et sic ē vtus in corpe hois agēs: aliqñ efficit opationē puenientē corpi: q̄q̄z opationē nō cōuenientē. Tota aūt opatio hec nō puenit ex ei⁹ ꝓplexione: imo ex ei⁹ forma specifica aduenīēte post cōplexionē. Eñ ꝓpter hoc vocam⁹ h⁹i opationem adota substantia. s. forma specifica t nō q̄litate. s. nō aliq̄ q̄ttuoꝝ q̄litatū: neq̄ eo qđ ē eaz cōmixtio. Cōueniens vo est sicut peonie opatio q̄ destruit epilepsiam. Nō ꝓueniens aūt sicut vtus napelli q̄ hois corrūpit substantiā. ¶ Rediem⁹ ergo nūc t dicem⁹ qz cū dicim⁹ q̄ res q̄ comedit: aut q̄ sit inunctio est calida aut frigida: volum⁹ dicere q̄ est sic in potētia et nō in effectu: t volum⁹ dicere q̄ est in potētia pl⁹ calida q̄s corpora nfa: aut plus frigida q̄s corpora nfa. Et cū hanc potentiam dicim⁹: volum⁹ dicere vtute ꝓsideratā p operatoez ealoris quā nfa corpa in ea efficiūt: qñ cū ei⁹ portio: a calore innato q est in nob patiet accidet in ea tūc illud, in effectu. Est etiā cū hanc potentiā dicim⁹ t volum⁹ rem aliaz dicere. ¶ Et est vt sit potētia cū intentōe bonitatis aptitudinis: sicut cū dicim⁹ q̄ sulfur est calidū in potentia. Et est cū dicim⁹ q̄ res calida aut frigida t attēdimus illud qđ in ei⁹ cōplexione ex q̄ttuoꝝ elementis ꝑmis est, magis superans: t nō ꝓsideram⁹ opatoez quā in nfis efficat corporib⁹. ¶ Est etiā cū de medicina dicim⁹ q̄ est in potentia sic cū fuerit eius potentia in intentione habitus: sicut potētia scribe q iam dimisit scribendi operationē: t tñ habet in scribēdo potētiam: quemadmodū dicim⁹ q̄ napell⁹ in potētia est corrūpens. Inter hec vo t primā existit differentia: qz ꝑme nisi post q̄s corpus cōuersione manifesta eas cōuerterit nō exeunt ad effectū. Illud ät aut opatur ipsamet obuiatōne sicut venenū viparū aut p qualibet puersionē in sui q̄litate sic napellus. ¶ Et inter potētias qdem ꝑmas et inter potētiaz primā quā noiam⁹ est aliq̄ potētia media q̄ est sicut potentia medicinaz venenosaz. ꝓteterea dicemus q̄ medicinaz gradus iam q̄ttuoꝝ positi sunt. ¶ Et gradus qdē ꝑmus est illud qđ cū comedit t bibitur et quo fit inunctio efficit in corpore sua q̄litate opationē nō pceptā: sicut cū calefacit aut infrigidat: t non percipit neq̄ sentit calor aut frigiditas nisi post q̄s reiteratū fuerit t multū factū fuerit. ¶ Et gradus secūdus est vt sit opatio fortior ista: sed tñ nō puenit ad impediendū opationes manifeste: neq̄ eaz cursum naturalem mutat nisi p accidens: aut cū multotiens aduenit t est multū. Et tertius quidē gradus est vt ex opatione eius essentialiter ,pueniat impedimentū manifestū: sz nondū, tñ puenit ad mortificādū t corrūpendū. Et q̄rtus ē grad⁹ vt illud ad mortificandū pueniat t corrūpendū. Et hec qdē est ꝓprietas medicinaz venenosaz: hoc est illud qđ existit per qualitatē. ¶ Cū tota vo sui substātia mortificans est venenū. Dicemus aūt denuo q̄ totū illud qđ corpori aduenit qđ est ex eis inē q̄ currit agere t pati. Aut mutat a corpe t nō mutat ipm: aut mutatur a corpore t mutat ipm: aut nō mutat a corpe et mutat ipm. ¶ Qđ vero mutat a corpore t non mutat corpus mutatōe de qua sit curandū: aut puertit in silitudinē corporis: aut nō puertit. ¶ Illud autē qđ in ei⁹ puertit silitudinē nutrimentū est absolute. ¶ Et illud qđ nō in ei⁹ puertit silitudinē est medicina tēperata. ¶ Qđ vo a corpe mutat t ipm mutat nō est possibile qn aut si cū mutat a corpore mutat corpus: t post corpus mutet ipm ad vltimum t destruatur eius mutatio: aut nō fit ita: sed ipm mutet corpus ad vltimū t destruat ipm. Et prima quidem diuisio aut cōuertetur in silitudinē corpis: aut

nō ꝓuertet in sūbstitudinē corpis. Si in corpis ꝓuertet sūbstitudinē erit medicinale nutrimētū: z si i corpis nō ꝓuertet sūbstitudinē erit medicina absolute. Scda aūt diuisio erit medicia venenosa. Illud vō qđ a corpe nullo mō mutat z ipm mutat ē venenū absolute. Cū aūt nos dicim⁹ q corpe nr̄o nō mutat nolum⁹ dicere q nō calefiat in corpe p operationē innati caloris in ipo: imo plim venenozū nō opat in corpore nisi calefiat p operationē caloris innati qui est in ipo. Sed volum⁹ dicē q nō mutat in sui forma nāli: imo nec cessat ab eo opatiōe ei⁹ vtute z forma manēte⁹ donec corp⁹ corrūpat. Et ē qdē cum eius nā est calida z adiuuat tūc sua ꝓpietate nā ei⁹ ad resoluendū spūm sicut venenū viperarū z napelli. Et ē cū natura ei⁹ ē frida z adiuuat sua ꝓpietate nā ei⁹ ad ꝓgelandū spūm z debilitandū sicut venenum scorpionis z hyusgami. Totū vō illud qđ nutrit in fine rei nāli nutratiōe corpus mutat. Et est calefacere qñ cum in sanguinē ꝓuertit, p dubio in calefaciendo augmētū p̄bet: ita ut lactuce z cucurbite taliter calefaciant q̄liter istud calefacere erit. Cū vō calefacere dicim⁹ nolum⁹ calefacē istud sed illud qđ ex q̄litate rei ꝓuenit, ei⁹ remanēte spē. Et medicina qdem nutriēs a corpe p sui mutat substantiā. Et mutat ab ipo p sui q̄litatem: sz p̄ma mutatur, in sui q̄litate: z alia qdem mutat p̄mo in caliditate z calefacit sicut allea. Et ē alia q̄ mutat p̄mo in frigiditate z infrigidat sicut lactuca. Cūqz ei⁹ ꝓuersio in sanguinē ꝓpletur plim opationis ei⁹ est calefacere, ꝓpterea q in sanguine augmētum efficit.

Quō eni nō calefacit cū iam facta sit calida z sua frigiditate se expoliauerit. Sed vnicuiqz earū etiaz ali quid innate qualitatis associat post ꝓuersionem in substātia: qñ in sanguine qui generat ex lactucis ali qua remanet infrigidatio: z i sanguine q generat ex alleis ali q̄ calefactio: sed ex hoc vsqz ad tps Medicinaz ꝓterea nutrimētum alia ē que medicationi magis existit, ꝓpinqua. alia ē que nutrimēto est vicinioz. Quēadmodū ipoz nutrientū alia sunt quoz natura vicinioz ē substātie sanguinis sicut vinum z ouoz vitelli z aqua carnis. alia sunt q̄ parump sūt longinquioza sicut panis z caro. Et alia sunt q̄ sunt valde longinqua sicut nutriēta medicinalia. Eū plinius dicem⁹ q nutriēs mutat corpis dispositionē qualitate sui z quantitate. Qualiter vō qualitate sui mutet iam scimisti. Quātitate aūt qñ aut augmētabit z perueniet ex eo ad fastidium z opilationes z postea ad putrefactionē: aut minuet z ꝓueniet ex eo ad pthisim. Sed augmētum in quantitate ad nutrientes semp ē infrigidās nisi, ꝓueniat ex eo putredo z calefactio que calefacit. sicut eni putredo nō accidit nisi, ꝓpter caloꝛē extraneū ita, ꝓpter ipam etiaz caloꝛ accidit extraneus: Dicem⁹ etiaz q nutriens aliud ē subtile: aliud est spissum: aliud est tēperatum. Et subtile quidē est illud ex quo sanguis generat subtilis, z pissium ex quo sanguis generat grossus. vnusquisqz aūt haz diuisionū aut ē eius nutrimētū multū: aut ē paucū. Exēplū subtilis z multi nutrimēti ē aq̄ carnis z vinum z ouā fozbilia calefacta aut trenētia. Ista eni multi existunt nutrimēti: qñ plim sbe ipoz in nutrimētū ꝓuertū. Exēplū spissi z pauci nutrimēti ē caseꝰ z caro salita z melongia z his silia. Res. n. q̄ ex eis in sāguinē ꝓuertit ē pauca. Exēplū subtil z pauci nutrimēti ē iuleb z olera q̄ in sba sui tpata existūt z i sui q̄litate. Et ex fructibus matiana z mala ḡnata z q̄ eis sil̄ant. Et exēplū spissi multi nutrimēti ē, ouā lixa z caro vaccina. Cuiuscūqz etiā haz dictionū alie sūt q̄ sūt boni chimi alie sūt q̄ sūt mali chimi. Exēplū subtil multi nutrimēti boni chimi ouoz vitelli z vinū z aq̄ carnis. Exēplū subtilis pauci nutrimēti z mali chimi pulmo z caro anaguaid. Exēplū spissi multi nutrimēti boni chimi ouā lixa z caro annual agni. Exēplū spissi multi nutrimēti mali chimi caro vaccina z caro anatis z caro egna. Exēplū spissi pauci nutrimēti mali chimi caro salita. In hac autez sūma iuenies temperamentum

Caplm. xvi. de dispositiōib⁹ aquaz.

Qua vnū existit elemētoz q̄ sola inl oia elemēta hz, ꝓpuz ut in eo qđ comedit z bibi ē ingrediat: non eō ut nutriat. sed qz nutrit mētū penetrare faē z ei⁹ rectificat sbaz. Nō aūt dicim⁹ q aq̄ nō nutriat: nisi qz nutriēs i potētia est sāguis: z i alia potētia lōgioze ista ē ps mēbri hois.

Corp⁹ vō simplex nō ꝓuertit ad formā sāguineā recipiēdā: neqz formā mēbri hūani nisi ꝓponat. Sz aq̄ est sba q̄ adiuuat ad liq̄faciendū nutriēs z subtiliandū: ut cito currat z penetret in venas z i fozamina: neqz eē pōt absqz hoc auxilio ei⁹ complemētū rei nutrimēti. Amplⁱ⁹ aq̄ diuersificant nō solū in sba aquositatis: verū etiā p̄m illud qđ eis admiscet z p̄m q̄litatē q̄ in eis ē supans. Atque vō q̄ sunt alijs melioꝛes sūt aque fōtiū. Neqz tū oiuz fōtū nisi fontiū terre libere in cui⁹ territozio nulla dispositionuz q̄litatū extranearz supat: aut aque q̄ sunt petrose: qz sunt digniozes ne terrestri putrefactiōe putrescant.

Illa tñ q̄ ē terre libere: melioz est petrosa: neqz ex omni fonte terre libere: sz illa tñ q̄ ꝓter hoc ē currens. Neqz omnis currens nisi currens q̄ est soli z ventis discooperta. hoc nāqz est er eo q̄ currēs nobilitatem acquirit. Non curreni vō est cui acquirit ꝓpter discooperturam malitia talis qualis non acquiritur ꝓpt profunditatē z cooperturā. Neqz omnis currens discooperta nisi illa que sup lutum incedit. Et debes scire q̄ que super lutum vadit melioꝛ est ea que super petras fluit. Lutum enim mūdat aquam: z aufert ab ea res extraneas sibi admixtas que sunt in ea z colat ipsam: sed lapides non faciunt illud. Oportet autem ut lutum per quod transit sit liberum: z non sit fetidum: neqz lacunosum: neqz aliud: Quod si hec aqua fuerit multa z fortis cucurrerit cursu que ꝓpter sui multitudinez illud quod ei admiscetur in suam conuertat naturam: z que suo cursu ad solem tendat scilicet ad oriētem: z ꝓpzie ad eius estiuum erit melioꝛ aquis. z quātomagis cū multū a suo elongabit ꝓncipio.

Et post hāc q̄ ad septētrionalē vadit. Illa nāqz q̄ ad occidētē tēdit z meridiē est mala: z ꝓpe cuz

meridionales exsufflauerint venti. Et illa qdē q̄ a locis descēdit altis cū alijs bonitatib⁹ē melior. Et illa q̄ est sic est q̄si dulcis q̄ dulcis esse imaginat: neq; vinum tollerat vt ex ea sibi admisceat nisi pauc: t est in pōdere leuis: t cito infrigidāt t cito calefit: propter q̄ est resoluta frigida in hyeme t calida in estate: in q̄ nullo modo sapor supat aliqs: neq; aliqs odor t cito ōscēdit ab hypocōdrijs t qō i ea cogit cito cogtur t cito dissoluit. Debes āt scire q̄ pōd⁹ ex experimentis est adiuuātibus ad cognoscendū aq̄ dispositionē. / Aq̄ nanq; q̄ est leuior in plīmis dispositionū est melior. Est aūt cū cognoscit pōdus p mensurā: t cū cognoscit si in duab⁹ aqs diuersis duo panni: aut duo cotta vn⁹ ponderis madefiant t postea vehemēt exiccent: deinde ponderētur q: aq̄ cui⁹ cottū fuerit leuius erit melior. Sublimatio preterea t distillatio aq̄s rectificat malas. Et si istud non fuerit decoctio rectificat. Aqua enī cocta sic testificati fuerunt sapiētes minoris est inflatōis t velotioris descensionis. Et torpidi qdē medicor existimāt q̄ aq̄ cocte subtile resoluat t ipsi⁹ remaneat spissū. vnde i coquendo ipsam nō existit inuamentū. qm̄ spissitudine in aqua augmētat. Scire āt debes q̄ aq̄ in sue aq̄itatis diffinitiōe existit ex ptib⁹ i subtilitate t spissitudie silibus: q: est simplex: sed nō inspissat nisi ppt ea q̄ frigoris q̄litas sup eam pualuit. aut ppt forte terrestrū partiū p̄mixtionē q̄ ob hoc q̄ sunt puissime ab ea nequeūt separi: neq; descēdere in ea: quia nō sunt tante q̄ntitatis vt p̄tinuatim aq̄ scindere valeant t in ea descēdere ob multam puritatē. Oportet ergo vt eis accidat cōmixtio cū substātia aq̄. Post hoc decoctio spissitudinē remouet q̄ propt frig⁹ accidit primo. deinde ptes aq̄ vehemēter rarificat donec fiat subtilioris substantie vt possint ab ea separi ptes graues terrestres in ei⁹ spissitudie retēte t pstigant eam descēdentes: t ppt descensū ¿b ea separētur t remaneat aqua pure t simplici propinq̄: t erit illud qō propt calefactionē fuit separū homogeniū ei q̄ remansit: t nō lōginquū ab eo: q: cū aq̄ a commixto separ ei⁹ ptes in subtilitate similant: neq; multū interest inter illud qō subit: t inter illud qō remanet. Decoctio ergo nō subtiliat aquā nisi propterea q: aufert spissitudinez frigoris: t q: facit qō ei cōmixtum est descēdere. / Et hui⁹ qdē significatio existit qm̄ cū aq̄ grosse dimittūtur lōgo tpe nō descēdit ex eis res de q̄ fit curandū: ꝫ cū coquūtur illico descēdit: t ex eis res multa: t fit aq̄ q̄ remanet in pōdere leuis t clara. Et descensionis quidem causa est subtilitas q̄ ex decoctione acgrit. nōne vides q̄ aq̄ magnor fluminū sicut fluminis gion: t p̄cipue ille q̄ in postremo ei⁹ sumūtur illico cū sumūtur vehemēter sunt turbide: t postea in breui tpe in vna recessione subito ita clarificāt q̄ si alia vice residere faceres: nō descēderet in eis res de q̄ cēt curandū. ¶ Sūt aūt qui aquam nili maxima laude extollunt t eius bonitates in quattuor cōprehendunt. In longitudine manatōis ei⁹ t bonitate loco⁹ p que vadit. Et quia in cursu suo a meridie tendit ad septentrionē subtilians illud qō in ipso currit ex ags. In multitudine vero sui alie cōmunicant ei. In aquis autem alijs si quotidie eas de vno vase in aliud mutares: quotidie manifestā videres descensionē sicut in p̄mis. Et preter hoc nō descendit ex eis qō descendere cōsueuit nisi paulatim t nō cito: t cū hoc nō perfecte clarificant. Et hui⁹ quidē causa est q̄ p̄mixtiones terrestres leuiter a substantia subtili descendunt in q̄ non est grossitudo neq; viscositas neq; vnctuositas: sed a spisso nō tam facile descedunt. ¶ Amplius decoctio substantie acquirit subtilitatē t post decoctionē concussus. Ex aquis quoq; laudabilib⁹ sunt aq̄ pluuie: t p̄cipue ille q̄ in estate eueniūt t ex nubibus cū quibus accidunt tonitrua. / Turbidatio aūt vaporis vnde generant venti maxime cū nubibus venientes turbidant nubes ex quibus venit pluuia: ideoq; eius substāna est falsa t nō pura. Sed tū aq̄ pluuia li cito aduenit putredo. licet sit aq̄ melior propterea q̄ est valde subtilis: t q: in ipsa corrūpens terreus t aereus cito opat t fit ei⁹ putredo causa cōputrescendi humores t impedit pectus t vocē. ¶ Quidā aūt dixerūt hui⁹ cām cē q̄ aq̄ pluuie generāt ex vapore q̄ fuit ex humiditatib⁹ diuersis subtiliat⁹. Sz si hoc cēt cā a q̄ pluuie vituperabil' cēt t nō laudabilis ꝫ nō est ita: imo propt multā sue substātie subtilitatē: qm̄ ois subtil' ſba plus recipit passionē. q̄ si aq̄ pluuie ebullierit, eius receptio putrefactōis minuetur. ¶ Acetosa quoq; cū comedunt tūc cū necesse fuerit vti pluuiali aqua opponuntur putrefactiōi t ab impedimento ei⁹ securitatē faciunt. ¶ Puteor vo aq̄ et aque ductuū sunt male p̄pationē aquarū fontū sunt eni aque constricte terrestreitates longo recipiētes tēpore ideoq; cē nō potest, quin in eis aliqua sit putrefactio: qm̄ extracte fuerūt t cōmote vtute cogente: t nō vtute q̄ sit in eis declināte ad hoc vt mānifestētur t expellāt nisi ingenio t arte: q: via p̄pinq̄ eis fuit adhibita p quā incesserūt ¶ Et ex eis tū ille sunt deteriores quib⁹ ex plumbo vie facte fuerūt: qm̄ ex ei⁹ vtute aliqd assumunt vnde frequēter ad dysenteriam ducūt. ¶ Aqua aūt paludis deterior aq̄ putei existit: q: manatio aque putei acuitur propter illud qō de ipsa extrahit. vnde pdurat ei⁹ motē t nō multū moratur in p̄strictione: neq; manet in locis vnde manat longo tpe / Aq̄ vero paludis propterea q̄ lōgo tpe morat in foraminib⁹ terre putrefaciētis t ei⁹ motus in manādo t ingrediendo est motus tardus q nō ꝓuenit ex fortitudine sue expulsionis ppt largitatē materie ipsius: neq; est nisi in terra corrupta t putrida. / Riuose vero aque t glatiales sūt grosse. Et aque stātes lacunales: p̄cipue discooperte male sunt t graues: quia in hyeme non infrigidant nisi propt niues: ideoq; generant phlegma: t calefiūt in estate propter solem t propt putrefactionē: vnde generāt cholerā. ¶ Et propt spissitudinē qdē ipsar t p̄mixtionē terrestriū cum eis t propter resolutionem subtilis ear generant in eis q̄ eas bibūt splēs: t eorum miracb subtiliatur: t interiora ipsorum ingrossant t eor extrema macrescūt t humeri t colla

t comedēdi desideriū supat in eis t sitis t pstrigunt eoꝝ ventres t difficile vomere possunt. Et est etiaꝫ cum pueniunt ad hydropisiꝫ ppea q aquositas in eis retinet. Et est cum pueniūt ad apa pulmonis t splenis t ad dysenteriam t siccantur eoꝝ pedes et manus ipoꝝ apata debilitant t nutrimentum eoꝝ minuitur ꝓpter splenem: t generant in eis mania t hemorroides t varices t apata laxa t ꝓpe i hyeme t mulieres duriter ipregnantur t cū difficultate pariunt: t pariūt pueros apposos: t frequēter fit in eis mola t ipregnatio mēdosa: t eoꝝ pueri sepe patiūt ramicē: t magni varices t cruriū vlcera: nꝫ eoꝝ plage sanant. t accrescit eoꝝ desiderium: t soluūtur duriter. Et ēt nocumento t apatib⁹ in itestinis t q̄r tantis abundant t in senibus febres fiunt adurentes ꝓpter siccitatē nāꝫ ipoꝝ t vētriuꝫ. Alque vo non currentes quocūqꝫ modo fuerint stō non pferunt t iudiciuꝫ qdez eius que ex cānalib⁹ hauritur ē iudicium aq̄ non currentis. Est tū melior aqua nō currēte ppea q non longo tpe in vno morarur loco: t cū ñ currit ꝓculdubio aliq̄ in ea existit grauitas t fortasse in multis eaꝝ existit stipticitas t puerunt cito ad calefactiēm: ideoqꝫ nō sunt vtiles febres habētibus: t illis in qbus cholera supat. In egritudinib⁹ vero i qbus retentio t maturatio sunt necessarie sunt meliores. Alque ꝓterea quibus substātia admiscet metallia aut eius simile t aq̄ sāguisugales oēs male sūt In qbusdaꝫ tū eaꝝ exit nutrimētum. Illa. n. in qua virt⁹ ferri supat iuuamentum pstat ad hoc vt interioribus fortitudo tribuatur: t vt de reb⁹ ꝓhibeat t vt vtules desideratie omnes ꝓcedāt. Et nos qdez eius dispōez nominabim⁹ t eius que est qualis ipa post. Mix vero t aqua glatialꝭ cum mūda fuerit t non ꝓmixta alij rei vtutem habenti malam: siue solvatur t fiat ex ea aqua: siue cum ea de foris infrētur aqua: siue ipsa mutet in aqua crū bona. Et suaꝫ qdē diuisionū dispositōes nō diuersificāt diuersitate mltū extranea: sz est spissior q̄ omnes aq̄: t nocet debilitatez hūtib⁹ neruoꝝ. sed cū cogt ad bonitatē redit.

Od si aqua glatialis ex ags malis fuerit: aut fuerit vir vtutem ꝓtrahēs malā t extranea a locis i qbus cecidit erit melius vt cū ea infrigidet aq̄ que ab isti⁹ ꝓmixtione sit occulta. Alqua ꝓterea tēperate ffa sanis melio: est aquis omnibus: licz neruos ipediat t apa in interioꝝ hūtes ledat. Ipsa eniꝫ appetituꝫ excitat t stomachū fortez efficit. Aqua vero cala digestionē corūpit t facit natarꝫ cibuꝫ: nꝫ illico extinguit sitiz: t est cū ad hydropisim adducit t ethicam t ꝓsumit coꝝ⁹. Alqua aūt calefacta cum fuerit tepida facit nauseā: t cū fuerit calidioꝝ q̄ hec t i iciunio bibita fuerit mltociēs stoma: huꝫ lauabit t vētre solvet. eaz tū frequēter bibere est maluꝫ: q: stōi debilitat vtutē. Illa vo q̄ multū ē calida ē cū cholicā resolvit t splenis vētositates frāgit. Et illi qdez qb⁹ aqua calida arte iuuamētuꝫ pstat sunt epilepsiaꝫ hūtes t mliam t capitis dolorē frigidū t asma t opthalmiam t botho: in gutture t siccitatez t apostema post aures hūtes t reumatismos t vlcera in diaphragmate t iparis solonē i pte pectoris. Mēstrua ptera puocat t vrinaꝫ t dolores sedat. Alqua vo salsa macrescere facit t exsiccat t ꝓmo facit ventrē pp viz radēdi q̄ i ea existit. postea restrigit ventrē in finē pp siccitatē q̄ ē in ei⁹ nā: t cōsūpit sāguez: ergo pruritū gnāt t scabiē. Alq̄ vo turbida lapidem gnāt t opilatōes: ióqꝫ post ipaz res comedēda est puocatiua: lz vētre hūti pleriqꝫ ꝓferat ipa: t oēs reliq̄ aq̄ grosse t gues ppea q̄ in ei⁹ vētre tenētur: nꝫ cito descendit. est ei⁹ cuidā tyriacis existunt res vncruose t dulces. Alq̄ aūt sal armoniaci vētre resoluit si i ea sederint. aut ex ea biberint: aut ex ea fcū fuerit clistere.

Alque ꝓterea aliminose mēstruoꝝ supfluitatē currere nō ꝓmittūt: nꝫ spuē sāguez: t ꝓhibent illō qd de hemorroidib⁹ egredit: sz cōpa que febrib⁹ sunt apta fōtiter ad eas pducūt. Et ferez q splenē resoluūt et ñ coire valētes adiuuant. cree vo cōruptōi pplonis utile existūt.

Lūqꝫ aq̄ diuerse t bone t male ꝓmiscebūt fortior supabit. Et nos qdez declābimus regimez aq̄rum corruptaꝝ in capitulo ō regimine iteragētium. Et qd de iudicijs aq̄ t suis ꝓpetatibus t mōis suaꝝ ꝓpetatum remānit in caplo aq̄ quod est in medicinis simplicib⁹ noiabim⁹ si deus voluerit.

Caplm. xvij. de eis q̄ puenūt ex retētōe t eūat ōe.

Retentio eius qd naturalit euacuari debet: aut ēex debilitate vtutū expulsiuaꝝ: aut ex fortitudie vtutis retentiue t retinet ab ea: aut pp debilitatē vtutū digestiuaꝝ: vnde elongatur mora rei in receptaculum: ideo q̄ retinent eaz ibi virtutes naturales donec digestio ꝓpleatur: aut pp viaꝝ coangustatōem: aut ꝓpter opilatōes que sunt in eis: aut ꝓpter grossitudinem materiei: aut ꝓpt ipsi⁹ viscositatem: aut ꝓpter ei⁹ multitudiem quā expulsiua negt superare: aut ꝓpter defectum sentiendi illud quod necesse est expelli quemadmodum accidit in colica icteritia: quoniā est cuz virt⁹ volutaria adiuuat in expellēdo: aut quia vtutes naturales ad aliā ptem tendunt: sicut in crisib⁹ accidit retētio vrie: aut stercoris ppea q̄ cūatio crētica ē i pte altera. Lūqꝫ retētio ei⁹ qd cūari dz acciderit ꝓuenīet egritudies. Que aūt sūt ex egritudib⁹ ꝓpositis sūt opilatō t laxitas t spasm⁹ humid⁹ t q̄ eis silia existūt. Sed ex mō egritudinū ꝓpliōis sit putredo t calōis i nati cōstrictio t ipi⁹ i ignicitatem puersio t caloris in nati extictō ex plixitate pstrictōis t ei⁹ fortitudie qua propter eaz frigus sequit ex superantia etia m humiditatis sup corpus. Lōmunes vo egritudines sūt receptaculoꝝ fissura t eoꝝ disruptio. Fastidium quoqꝫ est vna ex causis deteriorib⁹ harū egritudinū t ꝓpie cū ꝓuenerit postqꝫ ꝓfecit euenire vacuitas: sicut accidit in multa saturitate in annis fertilitatis p⁹ supfluā famē t in annis sterilitatis. Ex egritudinib⁹ vero cōpositis sūt apata t bothoꝝ. Cūatio aūt ei⁹ qd dz retineri est aut ꝓpter fortitudinē vtutis expulsiue: aut ꝓpter debilitatē retētiue: aut ꝓtera q̄ mā nocet grauitate ꝓpter sui multitudinē: aut defensionē ꝓpter vētositatē: aut pp mordicatōem sui acrionia t acuitate: aut pp materiei subtilitatē q̄ f. et sicut

qđ eliquak p se. vnde ad expellẽdũ fiet facilis. Est ẽt cũ ipam viarũ iuuat ãplitudo. quẽadmodũ accidit ẽ eliquẽdo ispma. aut ꝓpterea q in longitudie scidit aut incidũt: aut in latitudine: aut qz caruz aperiunt ouficia sicut accit in exitu sanguis ex narib⁹. Et ẽ cũ accidit hoc largitas ꝓpter cãm q̃ exteri⁹ accit aut iterius. Cũqz eũano ei⁹ qđ retineri dz acciderit ꝓueni et ꝓpter ipla ꝓplionis frigiditas ꝓpter eũationẽ materici que erat apta ad accendẽdũ ex qua calor nutritur innatus. z forasse ꝓuenuet inde calor complexionis cũ illud qđ euacuabit ꝓplexiõis fuerit frigide sicut phlegma. aut fuerit circa equalitatẽ cõplexionis sicut sanguis: quia calidũ calore supabit superfluo sicut cholera z calefaciet. Et ex ipa quidẽ semper accidet siccitas eẽntialiter. Et est cũ ex ipsa prouenit humiditas ꝑm ꝓsideratiõnẽ quã noiauimus in accidẽtalitate caliditatis. Et ẽ cum humor siccãs euacuabit nõ supflue z ꝓpter calorẽ innati defectũ quãdo nutriẽs pfecte digerere nõ valet vnde phla accrescat. hec cũ humiditas ꝓplexiõi non cõfert innate: neqz ẽ innata licẽ calor ille nõ est innat⁹. Qđ si superflue euacuak segtur ipam frigiditas z siccitas in ſba mẽbroz z in coz natura: licz alicui ipozũ calor accidat extrane⁹: z humiditas non bona. Egritudines gdem instales q̃ euacuationẽ sequũtur supfluam sunt opilatio. ꝑẽ supfluam etiã venarũ siccitatem z ꝓpter eaz coartationẽ: z segtur eaz spasm⁹ z cuzez. Retẽtio vero z euacuatio q̃ sunt cõles. s. ille que in hoza ꝓueniũt qua ẽ ncẽe cõseruẽtes sũt z vitã cõseruãtes sanã. z tã quidẽ locuti fuim⁹ de reb⁹ que sua generalitate sũt necẽarie: licet sit cũ plim suarũ speciẽrũ nõ ẽ necẽariũ. nũc ergo ad alias cãs ꝓcedam⁹.

La. xviij. é sermo vlis de cãis q̃ casualiẽ corpi accidũt z nõ sunt necessarie neqz impediẽtes.

Dicamur nũc de cãis nõ necẽarijs z nõ impediẽtib⁹ z sũt q̃ sua gnãlitate nõ sẽ nãles nz nãturie. Et iste qdẽ sũt cãe corpi obuiãtes ꝓter acrẽ q̃ est necẽarius sicut balneatio fricãdi spẽs z alie Incipiem⁹ aũt z dicem⁹ q̃ causa q̃ in corpe hois st agentes exteri⁹ ꝓpter obuiatõem duob⁹ opank modis. Opank. n. in ipso aut penetratõe illi⁹ qđ ex eis subtiliak in poris p virtutẽ penetratiuã que ẽ in ipsis Eliut qz mẽbra sibi attrahũt eaq̃ p poros suos: aut iõ q̃ vnũ istoz ab altero iuuak. Elik vo mod⁹ ẽ ut nulla opentur cõmixtiõe sz qualitate pura ꝓuerẽte corpus. z istũ quidẽ ẽ aut iõ q̃ hec q̃litas aut ẽ in effẽ sicut epithia infratũ in effectu qđ infrigidat. aut em plim calefactũ in effectu qđ calefacit: aut est ꝓpterea q̃ qualitas hic ẽ in potẽtia: sz calor innatus qui est in nobis cõmouet virtutẽ agẽtẽ in ea z adducit ipsam ad effectũ: aut ꝓpter ꝓprietatẽ. Sũt aũt ex reb⁹ que obuiãdo mutãt z cũ ingrediũk corp⁹ nõ mutant: nẽ cepe cũ exterius ad modũ empli corpi supponunt vulnerant: sz iteꝝ recepte nõ vulnerãt z sũt ex reb⁹ alie q̃ ad hoc cõtrarie huic exĩt: sicut cerusa que cuz bibit vehemẽter mutat: sed cũ ex ea fit epithia nihil ex hac opatur. Et sũt ex eis que nullo hoz duorum móz operãtur. Et hiu⁹ quidẽ cã in diuisione prima ser rerũ existit. Una ẽ q̃ cũ tale aliquid quale cepe ingredik corpus ỹtus digestiua incipit constringere ipm z cito mutat eius ꝓplexionẽ z debilitat eã z nõ dimittit eã incolumẽ tanto tẽpe vt in tali quale illud possit efficere suã opationem z interi⁹ vulnerare. Et alia ẽ q̃ ꝑm plim comedit mixta cũ re alia. Et tertia est q̃ cõmiscetur in receptaculis nutriẽtis alijs hũiditatib⁹ que ipsã submergũt z eius frangũt fortitudinẽ. Et quarta ẽ q̃ cũ ẽ exteri⁹ in vno ponit situ: sz interius nõ quiescat se mouẽdo. Et quinta ẽ q̃ exterius multũ stricte tenet sed interius tangit nõ adherẽdo. Et sexta est qñ cũ est interius ꝓparationem eius ipsa virtus naturalis regit z cito eius expellit superfluitatẽ z bonũ in sanguinẽ cõuertit. Eius vo qđ ex ceruse dispositione diuersificat cã est q̃ ceruſa est grosse nature z grossarũ partiũ: quaꝓpẽ cũ est desoris nõ penetrat in poris: z si penetrat nõ peruenit ad poros spũs: neqz ad mẽbra principalia. sz cũ comeditur est res huic cõtraria. z etiã natura venenosa que est in ea nõ efficit ipressionẽ: nisi ipressione supflua a calore innato qui est in nobis in ea. z hoc quidẽ nõ acquirit ipsa obuiatione extrinseca. Et nos forasse reiterabimus tibi in libro de simplicib⁹ medicinis verba modi istius.

La. xix. de eis que ꝓueniũt ex balneatione z fricatione ad solem.

Qđã ornate loquẽtũ dixit. Ex balneis melius ẽ cui⁹ fabrica est antiqua z cui⁹ aer amplak z cuius aqua ẽ dulcis. Et alius addidit ut balneator ignẽ suũ mensuret ꝑm ꝓpriõem ei⁹ qui ipsũ vult igredi. Debes aũt scire q̃ opano nãlis balnei ẽ calefacere suo aere z humectare sui aqua Et prima cã est infrigidans z humectãs. Et secũda calefaciens z humectans. Et tertia calefaciens z exsiccans. Et neqz attendẽda sunt verba illius qui dicẽ q̃ aqua non humectat mẽbra interiora cũ bibitur: aut cũ ei obuiatur. Sz plerũqz ex balneo post illud quod noiauimus de suis ꝓssionib⁹ z mutationibus alie accũt mutatiões: quarũ quedã sũt p accũs z quedam sunt p essentiaz. Est namqz cum accidit balneo ut suo infrigidet aere ꝓpterea q̃ multũ caloris reloluit innati z ut mẽbroz etiã substantiaſ exsiccet ꝓpterea q̃ vehementer humores reſoluit naturales: licet extraneos augeat humores. Cunqz eius aqua multe est caliditatis cutis ex ea horripilatur z inspissantur eius pori. Quare eius humiditate nil vadit ad corpus neqz bene reſoluit. Est tamẽ cũ eius aqua calefacit z est cum infrigidat. Sed eius qdem calefacere est ideo q̃ multũ est calida z quoniã ipsius calor pnus est miꝰ q̃z teꝑide infrigidat z humectat z ꝓpter constrictionẽ cũ fuerit frigida q̃ calorem constringit que ex eius acre est habitus z constrigit ipsum visceribus cũ obuiauerit corpori ipa existente frigida. Eius vero infrigidare erit cũ in ea aliqui se multum balneauerint. duob⁹ nãqz infrigidat modis: vnus est quoniã aque natura in vltimo rei frigida existit sz calore accidentali calefaciat qui nõ ꝑmanet sed tollit operatio naturalis ꝓpter illud qđ

ex aqua penetrauit in cor⁹ us: ⁊ est infrigidatio ⁊ ēt quia aqua siue sit calida siue frigida ē humida. Jō cū multū humectauerit calorē constrngit innatum ꝓpter multā sui humiditatē ⁊ extinguet ipsū ⁊ infrigidabit. ¶ Est etiam cū balneū resolutione calefacit cū inuenit nutrimentū qđ non fuit digestum: aut inuenit humorē frigidū qui nō fuit maturatus. Illud ēni digerit ⁊ hunc maturat. Est preterea cū ingredit balneū ipso sicco ⁊ exsiccat ⁊ cōfert hydropisim habentibus ⁊ laxitatē. Et est cum ingrediuntur ipsum eo humido ⁊ humectat. Est etiā cūm ipso diu morantur ⁊ exsiccat ꝓpter resolutionē ⁊ sudorē. / Et est cū i ipso paꝝ morant ⁊ humectat cuꝫ corpus ab eo exsiccat anteq̄ꝫ egrediatur sudor. Et est cum balneū ingrediuntur ieiuni ⁊ vacui ⁊ vehementer exsiccat ⁊ macrescere facit ⁊ debilitat. Et est cum ipsū ingrediuntur illico post saturitatē ⁊ impinguat ꝓpterea q̄ materiam ad exteriora trahit corporis. Verūtamē opūlationes efficit ꝓpter qđ sui cā a stomacho et ab eṗe nutrīmētū ad membra trahit nō coctū. ¶ Et est cū in fine ꝑme digestionis ⁊ anteq̄ꝫ adsit vacuitas ingrediunt ⁊ ꝓfert ⁊ impinguat mediocrit. / Qui aūt balneuꝫ ingrediunt, ꝓpterea ut humectētur sicut ethicꝫ paciētes faciūt: debēt in aqua mergi nisi debilitētur: ⁊ postea ex oleo mungi: ideo ut ip̄humectatōe fiat augmētū: ⁊ ut teneat aq̄itas que in poris penetrauit ⁊ ꝓstringatur inter cutez ⁊ non lōga ibi moretur mora ⁊ locū eligant tēperatum ⁊ in balnei terrā mittant, ꝓiciāt aquaꝫ: iō ut vapor elargek ⁊ aer humecte ur. Et a balneo deferātur sine sollicitudie ⁊ labore q̄ eis accidat sup lectū ⁊ inūgant vel odorent illico cum egrediunt ex bū redolētib⁹ frigidis ⁊ dimittant in domo in qua homines denudātur hora vna: donec eis attractio aeris tpata ad cos redeat: ⁊ ad potandū tribuat eis paꝝ ex humectātib⁹ sicut aqua ordei ⁊ lac asine. / Jō si quis eo⁹ multaꝫ in balneo facit moraꝫ timeꝫ ne supueniat eis syncopis. ꝑpea q̄ calefit cor ⁊ ꝓmouet syncopis. ¶ In balneo preterea cū multis eis nuamētis adsunt nocumēta. Fac̄ eniꝫ supfluitates ad mēbra in q̄bus ē debilitas leuiter descēdē ⁊ laxat cor⁹ ⁊ ipedit neruos ⁊ resoluit calorē innatū ⁊ comedēdi desideriū deijcit ⁊ coctiōdi debilitat ⁊ utem. ¶ Balneū quoq̄ differentias habet a pte aquaꝝ que in ipo fluūt. Si ēni fuerit nitrose aut marine: aut sulfuree: aut c. neritie aut salse nā aut ingenio. ſ. q̄ in eis aliqđ hoꝝ apponat: aut in eis coquat: sicut staphisagria aut sicut bacce lauri aut sicut sulfur: aut his silia resoluēt ⁊ subtiliabūt ⁊ auferent laxitatem ⁊ phibebūt hūor descensionē ad ap̄ata: ⁊ venā hūtib⁹ ciuilez ꝓferēt. ¶ Feree ẏo aque ⁊ feree ⁊ salse ēt iuuāt in egritudinib⁹ q̄ sunt ex frigiditate et hūiditate ⁊ in doloꝝ⁹ articuloꝝ ⁊ podagre. ⁊ ꝓferūt laxitati ⁊ asmati ⁊ egritudinib⁹ renū ⁊ fracture restaurationem fortem efficiūt ⁊ ꝓferunt carbunculis ⁊ vlceribus. ¶ Et necere ee quidē oꝛ ꝓferūt ⁊ gule ⁊ oculo laxo ⁊ hūiditatibus auris. ¶ Feree vero stomachuꝫ iuuant ⁊ splenez. / Et nitrose qdem ⁊ salse capitibus ⁊ pectoris auxilium ꝑbent que materias recipere solent: ⁊ ꝓferunt stomacho hūido ⁊ habētibus hydropisim ⁊ inflationem. ¶ Aliquis alumiōsis ⁊ attramētalibus balneari ꝓfert sputo sāguineo ⁊ egressioni sanguinis ab ano ⁊ mēstruis ⁊ nausee et vomitui sine causa ⁊ cacelie ⁊ milio sudori. ¶ Sulfuree vero aque neruos mūdificant ⁊ doloꝛes distēsionis ⁊ ipasmi sedant ⁊ corpis supficiem a bothor et vlceribus malis antiquis ⁊ signis violaceis mūdificant ⁊ a panno ⁊ morphea ⁊ albara: ⁊ resoluūt supfluitates ad iūcturas ⁊ splenem ⁊ epar descēdentes ⁊ vulue duricici ꝓferūt: ſz stomachuꝫ laxāt ⁊ desiderium deijciunt. / Marine aūt aque caput ei⁹ q̄ in eis balneat replent. Jōq̄ q in eis balneat caput in ipis ponere non debet: ⁊ in ei⁹ tpe post tēpus eo⁹ calefiunt ꝓplones ⁊ ꝓprie matrix ⁊ vesica ⁊ colon. ⁊ ideo omnes sunt male ⁊ graues. / Qui autez in thermis voluerit balneari oportebit ut balneet in eis gete et suauiter ⁊ ordinatim ⁊ nō subito. Et nos fortasse retetigimus in capl̄o de ꝑseuatōe sanitatis sermoēz de esse balnei ⁊ ꝓmuāduz erit qđ ibi dicemus ei qđ hic añ dixim⁹. silr loquimur q̄n de potu aq̄ frigide tractabim⁹.

¶ Capl̄m. xx. de his que ꝓueniūt ex vsu solis.

Marena sepeliri ⁊ voluptari in ipsa ⁊ in oculo balneari ⁊ sup facie aq̄ rosari. ⁊ in sole calo fricari ⁊ precipue se mouendo: ⁊ ẽtopl⁹ se mouēdo motu forti sicut cito eūdo ⁊ saliendo est ex eo q̄ supfluitates, vehemēter resoluit ⁊ diminuit ⁊ sudorē efficit ⁊ inflationē egredi facit ⁊ soluit ap̄ata laxa ⁊ hydropiliz: ⁊ ꝓfert in a'mate ⁊ in aeris attractōe in qua est necesse alas tendere ⁊ resoluit doloꝛez ātiquū frigidū capitis: ⁊ cerebꝛ cui⁹ est ꝓplo frigida fort⁹ efficit. ¶ Cū antē qđ est sub eo nō fiet lentum sed remanebit eius locus siccus ꝓfert doloꝛbus scie ⁊ renum ⁊ doloꝛbus lepre ⁊ suffocationibus matricis ⁊ mundificant matricem. ¶ Jō si aliquis in sole steterit insipissabit corpus ⁊ indurabit ⁊ exsiccabit ipsuz: quemadmodum cauteriuz supra pororum orificia ⁊ prohibebit resolutionem. ¶ In sole autem in vno loco morari est deterius in adurendo cutem quam in ipso ambulare ⁊ est plus prohibens resolutionem. ¶ Et arene quidem que in desiccando humores sunt fortiores in parte cutis sunt arene marine. ¶ Et est cum super eas calidita te existente sedent ⁊ est cum in eis sepeliuntur.

¶ Et est cum super corpus paulatim asperguntur ⁊ resoluuntur doloꝛes ⁊ egritudines predictas in capitulo de sole. ¶ Ad vltimum vero vehementer exsiccant corpus. / Semicupium vero ingredi plenum ex tali quale est oleum est cum confert laxitudinem habentibus ⁊ febres patientibus longas frigidas ⁊ eis qui cum febribus doloꝛes habent neruoꝝ ⁊ articuloꝝ ⁊ habētib⁹ spasmū ⁊ cuzez ⁊ vrie retētōem. Et oꝛ ut oleū extra balneū sit calefiēs. / Jō si in ipso vulpes cocta fuerit aut dalion ⁊ sem fuerit quemadmodū noiauim⁹: erit medicamē mel⁹ qđ ee poterit doloꝛe hūtib⁹ iūcturaꝝ ⁊ podagrā. Faciē ẏo madefacē ⁊ sup ipsā aquā rosare vtile vinificat

q̄ ē laxata a nocumēto r̄iflatōe febriū r cū adest ſincopis: r̄ ppe ex aq̄ roſacea r aceto r ē etiā cū deſiderio medicat r ip̄m erigit: r obeſt reumatiſmoſ patiēt̄ibus r doloꝛē frigidū capitis hūibus.

Sūma.ij. ad numerandū vnāquāq; cāz cuiuſq; accidentiū coꝛpaliū. q̄. xxix. ꝓtinet capitula.

La. i. eſt de cauſis calefacientibus.

Quālefacientiū multe ſunt cauſe: ex quibus ſunt nutrimentū in q̄ntitate temperatū et motus tēperati in quib⁹ ingrediūtur exercitia tēperata r tēperata fricatio r tēperata coplexio r ventoſaxaꝝ abſq; ſcarificatione poſitio. Que eni cū ſcarificatōe eſt infrigidat ꝓpt euacuationē. Motus etiā qui parūper ꝓtinet foꝛtitudini et multitudini r neq; eſt ſuperfluus r nutrimentū calidū r medicina calida: r balneū temperatū ſicut ſciuiſti quod ſuo aere r aqua calefacit r artificiū calefaciens r nō ſuperflue calefacientiū obuiatio ſicut aerū r emplaſtroꝝ r vigilie equales r ſomnus temperatus ſm conditionē p̄dictam. Et ira ſm omnem diſpoſitionē r triſtitia cū non tanta fuerit infrigidet r gaudiū tpatum. Et eſt etiā putredo cuius p̄opetatis eſt vt caliditatem extraneaz euenire faciat r nō amplius. Et eius quidē operatio ē aliud a calefactione abſoluta r ab aduſtione. Calefacere nāq; min⁹ eſt, penidubio q̄ adurere: multotiens eni accidit et non efficit putrefactionē: r eſt cū ante putrefactiōez accidit. Putrefactio eni ſepe accidit cū in coꝛpe remanet poſtq̄ ab ea cauſa extranea calefaciens ſeparatur r caliditas extrāea in materia humida accēditur: r ei⁹ humiditatē mutat ab eo qō ꝓplexioni ſubſtantie in qua eſt erat conueniēs ita q̄ eam ad aliaz cōplexionum ſpecialiū naturaliū non conuertit.

Eſt nāq; cū caliditas r humiditas mutant ad hoc q̄ vni cōplexioni conueniūt r fiunt alij cōplexionū naturaliū congrue: quod quidē nō eſt putrefacere ſed digerē. Adurere vero eſt ut ſubſtantia humida r ſicca ſeparetur ſubſtantia ita q̄ illa ſublimet et iſta deſcendat. Calefacere aūt ſimpliciter ē ut oēs humores ſm ſuas ſpāles remanent naturas: ſz pl⁹ fiāt cali. Et de calefactiōb⁹ quidē eſt ſpiſſitudo ſuperficiei coꝛpis. calefacit eni ꝓptera q̄ vapoꝛē retinet r raritas intus in coꝛpe q̄ calefacit ꝓptera q̄ vapoꝛez dilatat. Gal. aūt has oēs cauſas in quibuſq; generibus complēdere ꝓſueuit. ſ. motu nō ſuperfluo r obuiatione eius qō nō ſuperflue calefacit r materia calida que coꝛpi aduenit r ſpiſſitudine r putrefactione.

La. ij. de infrigidantibus.

Infrigidantiū etiā multe ſūt ſpecies. ſ. motꝰ ſuperfluus qui caloꝛē innatū ſuperflue reſoluit r quies ſuperflua: quoniā coadunat r claudit caloꝛez r nutrimētū multū r ſuperfluū comeſtū aut ebibituz. Et ei⁹ ſuperflua paucitas r nutrimētū ffm r medicina frigida. Et obuiare ei qō ſuperflue calefacit ex aeꝛib⁹ templis r aquis hermariū hec. n. laxāt coꝛpus r reſoluitur ab eo caloꝛ innatus. Et obuiare ei qō tēperate calefacit longo tēpoꝛe ſicut multa in balneo mora qñ caloꝛē ſuffocat innatū. Et obuiare ei qō ꝑ potentiā infrigidat r in preſenti hoꝛa calidū exiſtat Et retētiōis ſuperfluitas qñ caloꝛem ſuffocat innatū.

Et i eiātōe ſuperfluitas qñ innati caloꝛis materiam deſtruit ꝓpterea q̄ ſpūs eā r opilationes que ſunt ex ſuperfluitatibus ſequūtur. r de illis ē vehemēt ſtrigere mēbra r ut ſtricta pmaneāt: qñ infrigidat r ꝓpterea q̄ caloꝛis viā claudit. Et triſtitia ſuperflua et timoꝛ nimius r gaudium nimiū r delitie ſuperflue. Et artificiū infrigidans r cruditas que putrefactiōi eſt oppoſita: Gali. vero medicoꝛ ꝓinceps eas in ſex ſolet cōprehendere cauſas. ſ. motu ſuperfluo et quiete ſuperflua r obuiatione eius qō infrigidat aut quod vehemenꝛ calefacit donec reſoluat r materia infrigidans r vehemenꝛia ſpiſſitudinis r nimia nutrimenti paucitas.

Capitulū. iij. de humectantibus:

Humectantiuz multe ſunt cauſe. Ex eis nāq; eſt ſicut quies r ſomnus: r illud etiā retinere quod euacuari ſolebat r humoꝛem ſiccātem euacuare r nutrimētū multū r humectans nutrimētum r medicina humectans r humectantib⁹ obuiare r ꝑcipue balneo r poſt comeſtionē ꝓpziē: r obuiare ei quod infrigidat quoniam humoꝛem retinet: r obuiare ei quod calefactione tenuīcalefacit: quoniam humoꝛē currere facit r gaudium temperatum.

Capitulum. iiij. de deſiccantibus.

Deſiccantia quoq; ſunt multa velut motus r vigilie r vehemenꝛ euacuare: r ex eis eſt coitus. Et nutrimenti paucitas r ut ſint ſicca. Et medicine deſiccantes r motuum animalium frequenta r deſiccantibus obuiare. Et ex illis eſt in aquis balnea i ſtipticis. r ex eis eſt frigus qō congelat quoniam ꝓhibet membrum ſibi nutrimentum attrahere: r ꝓpterea q̄ ipſum conſtringit quare opilationes in eo accidunt que nutrimentuz penetrare non permittunt: r ex eis eſt obuiare ei qō eſt caloꝛis vehementis qui ſuperflue reſoluit donec ex eis eſt multum balneari:

La. v. de cauſis figurā coꝛrūpentibus.

Ex cauſis figurā coꝛrūpentib⁹ ſunt cauſe q̄ in ꝓncipio creature acciderūt ꝓpter quas virtuti informatiue aut digeſtiue que ſunt ſpermate ſue operationis ꝓplementū deficit. Et ex eis ſūt cāe q̄ accidūt cū a matrice ſepat. et ex eis ſunt cauſe que accidūt cum infans ligat r cum tenetur: r alie cauſe ꝓmitiue que extrinſecus aduenūnt ſicut caſus aut percuſſio. r ex eis ſunt cauſe que accidūt: ꝓpterea q̄ ſe vult mouere anteq̄ membra durescant r anteq̄ ambulare poſſit. r ex eis ſunt cauſe egritudinales ſicut lepra r ꝓtiſis r ſpaſmus r extēſio r paraliſis r eſt cum puenit ꝓpter pinguedinē nimiam: r eſt cum accidit ꝓpter ſuperfluam maciem r eſt cū ꝓpter apoſtemata: r ē cum ꝓpter infirmitates ſitus r ē cum accidit ꝓpter conſolidationis vlceriū maliciam.

Capitulum.vi. de causis opilationis ⁊ coangustationis cannalium.

Opilatio accidit aut ꝓpter cām extraneaz que in cānali cadit: ⁊ hoc aut erit extraneū in suo genere sicut lapis: aut extraneuz in quātitate sui: sicut fex multa: aut extraneū in sua q̄litate: ⁊ hoc erit aut ꝓpter suā grossitiem: aut quia ē congelatum sicut sanguisuga illa que congelata est. Hec quidem sunt ptes eius qđ opilat, ꝓpterea q̄ in cānali cadit ex qbus sunt que i suo loco in cānali fixa manent: ⁊ est ex eis qđ in suo loco ē mobile. Et est cū accidit opilatio: ꝓpterea q̄ clausū fuit foramen ꝓpter vlceris cōsolidationem qđ in ipso factū fuit: aut ꝓpter nascentiā addite rei sicut carnis verrucose claudētis. Aut q̄ cannalis ꝓpter apostematis cō pimentis vicinitatē cooperitur. aut ꝓpter constrictionem que fit ꝓpter forte frigus: aut ꝓpter vehemētem siccitatem que ꝓpter stipticātia accidit: aut ꝓpter virtutis retentiue fortitudinem: aut ꝓpt ligaturam. in hyeme quoq̄ multe fiūt opilatiōes ꝓpterea q̄ superfluitates multuz retinentur ⁊ propterea q̄ frigus stringit.

Caplm.vij. de cāis amplitudinis cānalium.

Cānalis ampliatur aut ꝓpt retētiue debilitatem: aut propter forte expulsiue motū. Et ex hoc quidem mō est anhelituz retinere: aut ꝓpter medicinas aperiētes: aut ꝓpter medicinas laxantes calidas ⁊ humidas. Et cannales q̄dem ex contrarijs harum causarum coangustātur ⁊ ꝓpter opilationes.

Caplm.viij. de causis asperitatis.

Asperitas accidit aut ꝓpt cām medicine q̄ vehemēter abstergit sua incisiōe sic̄ acetuz ⁊ acetosa: aut fluitates aut sua resolutiōe sic̄ spuma maris ⁊ superfluitates acute: aut ꝓpter causā stipticam que exasperat ꝓpt suaz siccitatē sic̄ res pōtice aut frigide que exasperāt ꝓpterea q̄ cōstringūt aut ꝓpter terrestres q̄ sup mēbz iacēt sic̄ puluis.

Caplm.ix. de causis lenitatis.

Lenitatis causa aut ē glutinās ꝓpt sui viscositatem aut subtiliter resoluens que mām subtiliat ⁊ ipam currere facit ⁊ spissitudinē a membri superficie remouet.

Cap.x. de causis dislocatiōis ⁊ separatiōis a situ.

Membri remotio ē, aut ꝓpt cām extēdētē sic̄ cū aliqđ trahit mēbrū ⁊ extenditur donec dislocatur: aut ex motu forti super inixionem que mēbrum a loco suo remouet sicut cū alicuius pes flectit. aut cā laxans ⁊ humectās quēadmodū accidit in ramice. aut ꝓpt cām ligamenti substātiam corrumpētem ipm corrodendo aut putrefaciendo aut laxum reddendo quemadmodū in lepra accidit ⁊ sciatica.

Capitulum. xi. de causis malitie vicinitatis que separationem prohibet.

Causa eius ē aut grossities aut viscositas aut spasmus aut laxitas aut hūoris siccitas i iūctura: q̄ ibi fit lapis: aut cū q̄ natus fuit.

Capitulum .xij. de causis malitie vicinitatis que dilationem prohibet.

Ipsi cā ē ut grossities aut vestigiū icarnatiōis vlceris aut spasmus aut cū q̄ nascit.

Caplm.xiij. de causis motuū nō nāliū.

Duū cā est aut siccitas debilitās sic̄ tremor sicc⁹: aut siccitas spasmificās sic̄ cā singulorū sicci ⁊ cā spasmi sicci: aut superficies calefaciētes aut superficies infrantes: aut cāe virtutis viā claudētes mēbro suā, ꝓhibētes penetrationē cū opilationē: aut superfluitates q̄ nocēt: aut ꝓpt suā frittatez sic̄ rigor: aut ꝓpt pūctionē sic̄ horripilatio: aut ꝓpt raloris innati submersionē: aut ꝓpt sui paucitatē: ⁊ ꝓpter illam accidit in musculorum superficieb⁹ frigiditas ⁊ ꝓpter ventositas que vult resolui ⁊ exire sicut saltus. Et nunc quidem dicemus q̄ hic nocumē, talis materia aut erit vaporalis pauca ⁊ accident ꝓpter eam alices aut erit plus ea ⁊ ꝓtinget ꝓpt ipam laxitudo penalis si fuerit quieta aut ꝓueniēt alie laxitudinis spēs q̄s noiabim⁹ si fuerit mobil. Qđ si fortior fuerit accidet inde horripilatio. Et si fuerit magis fortis proueniet inde tremor. Et materia quidem ventosa cum in musculo tenetur prouenit ꝓpter ipsam pulsatio.

Capitulū .xiiij. de causis augmenti ⁊ magnitudinis ⁊ numeri.

Duū cāe sūt materici multitudo ⁊ virtutū attractiuaz i scipis fortitudo aut virtutū attractiuaz fortitudo ꝓpt frictiōis aditorū ⁊ calefactōis cū emplis sic̄ cū emplo de pice ⁊ qđ ei assimilat. Et h̄ qdē ē magnitudini, ꝓpuz ⁊ nō nūero.

Caplm.xv. de causis diminutionis.

Equidē sūt q̄ aut in ꝓncipio ꝓuenerūt creature sic̄ materici diminutio: aut virtutis lactricis error: aut ei⁹ debilitas: aut nocumēta q̄ q̄nq̄z extrinsec⁹ aduenīūt sicut incisio aut pcussio aut corrupno quā facit frig⁹: ⁊ q̄nq̄z intrinsec⁹ sicut herpes estiomen⁹ aut putrefactio.

Caplm.xvi. de causis solutiōis ꝓtinuitatis.

Este qdē sūt aut intrinsec⁹ aut extrinsec⁹. Que vo sūt intrinsec⁹ sūt hūor: comedēs ⁊ cōburēs ⁊ hūectās ⁊ laxās: aut siccās ⁊ findēs: aut sic̄ repletio vētosa pūgēs: aut hūor extēdēs: ꝓpterea q̄ se ꝓstrigēdo mouet: aut penetrādo i corpe ꝓpterea q̄ fortis motus ipm separat aut hūor pūgēs. Et he qdē oēs aut sūt ꝓpt motus fortitudinē: aut ꝓpter materici multitudinē: aut sicut fortitudo motus expulsiue nō fm nālē cursū: ⁊ sicut motus sup repletionez. ⁊ de his q̄ eis silūnt ē vox fortis ⁊ saltus: ⁊ sicut aḃatū aḃatio. Cāe aūt q̄ extrinsec⁹ sūt sūt sic̄ corp⁹ extendēs ut funis ⁊ pōdera: aut qđ icidit ut ensis: aut qđ aḃurit sic̄ ignis: aut qđ ꝓtudit sic̄ lapis: qm̄ h̄ mōt si vacuū inuenerit ꝓtudz: aut sic̄ repletū receptacula findēs: aut sic̄ corp⁹ qđ pforat ut sagitta: aut qđ pūgit aut mordet sic̄ canis rabiosus: aut vipa aut hō.

Caplm.xvij. de causis vlcerum.

Cause vlcer sūt aḃa qđ apit: aut plaga q̄ facit pus: aut botho: q̄ se comedūt.

Capitulū .xviij. de causis apostematū.

Hārū causarū quedā sunt que sunt ex materia ⁊ quedā sunt ex dispōe mēbri. Que vo sūt ex pte materici sunt repletiōes ex ser reb⁹ prenoiatis. Et que ex parte dispositionū mēbroꝝ sunt sicut virtus membri expellētis ⁊ debilitas membri recipiētis: ⁊ qđ est pparatū ad supfluitates recipiendas: aut ppter sue sbe mām: qm ipm sit creatū sicut cutis: aut ppter sui laxitatē sicut caro laxa que ē in tribus reflexionib⁹. ſ. post aurē in collo ⁊ in ascella ⁊ in inguie: aut ppter viarū que ad ipm puenīt dilatationē ⁊ earū que ipso vadūt coāgustatiōeꝝ. aut ppterea q̄ inferius positū est aut ppter sui puitatē qm illud qđ ex cibo ad ipm venit colligere nō valet aut ppter debilitatē sui: qm illud qđ ad ipm venit ex cibo digerē nō pōt ppter nocumētū qđ ē i ipso. aut ppter pcussionē que mām in ipso retinet: aut pterea qđ resolutio ei⁹ def cit ei qđ ab eo resoluī solebat ppter exercitiū: aut ppt caloꝛē supfluū qui est in ipso vnde ẏpōit. Et ille quidē caloꝛ aut ē nālis sic carnis: aut nō naturalis qđ doloꝛ euenire facit: aut motus valde supflu⁹ aut aliud ex calefaciētib⁹. Ex fractura quoq; puenit apa ppter vnā ex istis rebus quas predixīmus: sicut cōcussio ⁊ mēbri ꝓpressio et extensio cū ipm os restaurat. In dēre quoq; plimū fit apa: qm nutrimenti recipit augmētū ⁊ infusionē ⁊ putrefactionē ergo recipit apostema.

Caplm .xix. de causis doloris absolute.

Et qm doloꝛ ē vna ex dispositiōib⁹ nō naturalibus q̄ corpori aīalis accidūt. In cauſis eius sermonē faciem⁹ vniuersalē. Dicemus igit q̄ doloꝛ ē sensibilitas rei ẏue. Ōes vo doloris cause in duob⁹ ꝓphendūtur generib⁹. ſ. gene re mutatōis ꝓplexiōis cito facte: ⁊ ē malitia cōplexionis diuerse: ⁊ gnē solutiōis ꝓtinuitatis. Per mali tiam ꝓplexiōis diuerse intelligim⁹ ut mēbra sui sba ꝓplexionē habeant māsiuā: deinde aduenit eis cōplexio extranea huic ꝓtraria: ita ut sit pl⁹ calida aut plus frigida q̄ erit. ⁊ vtus sensibilis rei aduētū sentiat ꝓtrarie ⁊ fiet doloꝛ: quoniā doloꝛ nō ē nisi contrarie rei ꝓtrarietatē sentire. Malitia aut ꝓplonis mansiue nullo modo efficit doloꝛem neq; sentit velut si ꝓplexio mala q̄ iam est in mēbroꝝ substantia mansiua corrūpit cōplexionem ꝓncipalē: ⁊ facta ē ac si ipsa esset ꝓncipalis. Ista enī doloꝛē non efficit: qm ipa nō sentit. Oꝓtet enī q̄ sentiētes ab illo qđ sentit patiant. Res nāq; nō patit ppter dispōes mā suam que ipsā nō mutat. imo nō patit nisi ꝓpter cōtrariū aduenīēs quod eā mutat ad illud qđ non erat. Jōq; ethicā habens nō trū sentit inflāmatōis quartū hūs ephimerā aut tertianā: licet ethice caloꝛ caloꝛe tertiane sit maioꝛ. Caloꝛ.n. ethice est mansiu⁹ ⁊ in substātia mēbroꝝ principaliū infix⁹. Et tertiane caloꝛ est vehemēs a vicinitate veniēs calidi humoris ad mēbra in quibus adhuc nālis ipsoꝝ ꝓplexio ita conseruata est. Qđ si humoꝛ recesserit mēbrum in sua remanebit ꝓplione: neq; caloꝛ ille in eo siget nisi egritudo in ethicā mutata fuerit. Et cōplio quidē mala nō diuersa nō sit mālīua in mēbroꝝ nisi oꝛdinatim. Est etiā cū in dispositione sanitatis inuenitur hoc intellectui ꝓtimū: ⁊ hoc est qm ei qui se in hyeme balneat si se cū aqua calida imo tepida lauat: accidit ei ex ipsa hoꝛripilatio qm corporis eius qualitas ab eo est longinqua ⁊ ei cōtraria: post a vo ptica ⁊ delectat ex ea ⁊ ita oꝛdinat ad resolutiōem frigoris quod in ipso erat agens. Deinde aūt cū aliq̄ hora in casa balnei interiore sed erit fiet corp⁹ ei⁹ aq illa calidi⁹. ⁊ cū illa eadē aqua ꝑma repēte corpus inscio super eū ꝓijcietur hoꝛripilatiōem ab eo patiet ⁊ sentiet ex ea frigiditatē. Cū igit hoc sciuīsti dicem⁹ q̄ lz vnū ex generibus cārū doloris sit malitia ꝓplōis diuerse: nō tm ois malitia cōplexōis diuerse: imo calidū essentialiē ⁊ frigidū essentialiē: ⁊ siccū accidentaliē ⁊ humidū nullo mō doloꝛē faciūt. Caloꝛ.n. ⁊ frigiditas sunt due qualitates agētes. ⁊ siccitas ⁊ humiditas sūt due qualitates patiētes: quarū virtutes nō sūt ut p eas corpus ipsimat in corpus. lz ut p eas cōpus a corpe ipsimat. Siccitas vo p accidēs facit doloꝛē qm alterius generis eā sequit cā que est cōtinuitatis solutio. Est enī cū siccitas ꝓpter sue cōstrictionis fortitudinē fit cā solutiōis cōtinuitatis. Sa. vero cū verificatur intentio ad hoc cā reducit ut essentialis cā doloris nō sit mēs solutio cōtinuitatis et nō amplius: ⁊ qđ calidū doloꝛē non facit nisi ppea q̄ ꝓtinuitatē soluit: ⁊ nz ēt fm doloꝛē effic nisi ppea q̄ continuitatis solutio ipm comitat: ⁊ ꝓpter multā nāq; spissitudinē ⁊ coadunatiōem ipm ꝑculdubio sequit vt partes ad locū trahātur ubi spissantur ⁊ ut a loco sepent a quo trahūtur. Et in quodā suoꝝ libroꝝ fm hanc sniam in tantū ꝓcessit donec opinari fecit q̄ oīa sensibilia nocumētū faciunt ppter hoc videlicet faciūt nocumētū ꝓpter eius sepatiōem aut ppter coadunationē quā sepatio sequit. Migruz itaq; in visibilibus doloꝛē efficit ꝓpter sue coadūnationis fortitudinē: ⁊ albū ꝓpter sue disgressiōis vehemētiā: ⁊ amarū ⁊ salsū ⁊ acetosū in gustatis doloꝛē efficiūt ꝓptera q̄ fortiter dispergūt: ⁊ ꝓnticum ideo q̄ vehemēter coadunat qđ ꝑculdubio sperso sequit ⁊ in odoratis similiter. Et ꝓpter hoc in fortibus sōnis fit doloꝛ iō q̄ dispergunt ppter mor⁹ aeris fortitudinē cū sibi obuiat. Certa aūt dictio i hoc mō ē ut cōplexionis mutatio ponat genus ex quo doloꝛ ēntialiter ꝓuenit: lz cū eo ꝓtinuitatis sepatio contingat. huius tm declaratio verificata in medicina nō continetur: lz in pte sapie nāli: iōq; ad xpi⁹ sūmā parūp inuenīus. Dicem⁹ igit q̄ cū doloꝛ est similiū ptiū in mēbro dolente ⁊ continuitatis solutio nullo mō similiū erit partiū: lz doloꝛē i dispositionibus in quibus continuitatis non existit sepatio non ꝓtigit inueniri ꝓpter cōtinuitatis solonez imo ꝓpter ꝓplonis malitiā. Et etiā frigus facit doloꝛē vbi constringit ⁊ coadunat ⁊ oīo ibi infrigidat. ⁊ solutio quidē cōtinuitatis non est vbi infrigidat imo in extremitatib⁹ loco infrigidatoꝛ. Ām plius doloꝛ ꝑculdubio ē contrariū subito impressorē sentire vnde ipse est ꝓtrarius ⁊ doloꝛē faciēs. Nō

ne vides q̄ si quis fri gus ꝓplionē cozrūpēs senserit vñ ꝓplionē cozrūpit t fuerit sicut nō accās ꝓpter ip sum ꝓtinuitatis sepatio istud sentire an erit contra rū t an dolorē faciens. Ex hoc itaq; scies q̄ mu tatio ꝓplonis subito cā exit dolōis quēadmodū so lutio ꝓtinuitatis. Et dolor qdē ꝓtinuitatis. Et dolor qdē caliditatē turbidat t fit fortior dolor: Est et cū p dolōez rmanet res q̄ sēsū dolōis hz. nec tñ ē dolor certꝰ hz ē ex suma rez q̄ p se resolutū Et torpidꝰ qdē imedicādo laborat t nocet ei.

Caplm.xx.de causis cuiuslibet doloris.

Dolorū q̄ noia hūt hec sunt: pruritiuꝰ: aspatiuꝰ: pūgitiuꝰ: ꝓssiuꝰ: extēsiuꝰ: pcussiuꝰ: frāgitiuꝰ: laxatiuꝰ: pforatiuꝰ: acutalis: stupefactiuꝰ: pulsatiuꝰ: grauatiuꝰ: fatigatiuꝰ: mordicatiuus: Ista qdā sunt qndeci gnā. Cā aūt pruritiui dolōis ē hūor acris acutꝰ aut salꝰ. Et dolōis aspatiui cā ē hūor asp. Et cā doloris pūgitiui ē hūor q̄ pāniculū extēdit i latitudie: sic eis scpans ꝓtinuita tem Et ē cū i sensu ñ est eglis: aut ꝓptea q̄ illius sup qđ extēdit pāniculꝰ: aut illꝰ ex eo qđ inestiuū ē ptes i duritie t lenitate nō sunt sīles sicut furcula t pāniculo q̄ super costas ē inestitꝰ cū apa i pleuresi ad supiorez crꝰ trahit ptē: aut nō sunt ipi ptes i suo motu sīles sic diaphragma illi pāniculo: aut ꝓptea q̄ ptes corpis mēbri ñ simulāt: aut ꝓpt nāz: aut ꝓpt nocumtū qđ alicui acēit suaz ptiū t nō alijs. Extēsiui dolo ris cā ē vētositas aut hūor q̄ nerui aut musculū ex tēdit ac si ipz ad suas trahat extremitates. Et dolo ris quidē cōpressiui cā ē mā que mēbro suū coangu stat locum: aut uentositas que ipsū coangustat t fit quasi desup cōprimeret t ꝓtoderet. Sz cā cozrosiui doloris ē materia que inter suū musculū t suū pāni culū resolutꝰ t panniculū extendit t cōtinuitatē sol uit que inē pāniculū existit t membz. Et cā doloris frangitiui est mā aut vētositas que interponitur me dia inter os t pāniculū qui tegit ipm. aut frigꝰ qđ il lū pāniculū fortiter stringit. Cā vo doloris laxati ui ē mā que carnē musculi extēdit t nō ipsius cozdā Et hic quidē nz uocatus ē laxatiuus nisi ꝓptereā q̄ musculus neruo laxior existit t pāniculo. Et perfo ratiui doloris cā est mā grossa aut uētositas que re tinetur inter tunicas mēbri duri t grossi: sicut inte stini colon. que incessanter ipsū rūpit t in ipsū pene trat stimulādo ac si terebello pforaret. Acualis autē doloris cā est ipsa eadez mā in huiusmodi mēbro: sed est reterenta in hora qua rumpit. Et stupe factiui doloris causa est aut fortis frigoris ꝓplexio aut pozoruz penetrationis spiritus sensibilis qui ad membrum venit clausura cum ligatura aut recepta culozum repletio. Causa vero doloris pulsati ui est apostema calidum t non frigidum. Frigidū enim quocunque modo fuerit siue sit durum siue sit molle dolorē non efficit nisi in calidum conuertatur

Neq; etiaz dolor pulsatiuus ex apostemate ca lido accidit nisi hoc modo .s. cuz apostema contige rit t membrum quod est ei vicinum fuerit sentiens circa quod existunt arterie que semper pulsant.

Cum enim membrum sanum fuerit arterie mo tus non sentietur ꝓpter ipsius ꝓfunditatem: sz cuz infirmatur t apostematur eius pulsatio dolorē efficit. Et dolorus quidem grauatiui causa est apa in mēbro non sensibili sicut pulmone rene t splē ne. Illud eni apa sua grauitate trahit iferi t mēbz iferi trahit p sensibilem fasciā ipm circūdātez t suspē sorū a quo orit fascia: t fascia qdē t suspēsorū senti unt qñ iferi trahit. Aut apa i mēbro sensibili cuius sensuz ipa egritudo iā destruxit: sic cācer i ozestōi cu ius pōderositas sentit. nec tñ dolorez efficit ppea q̄ ipe sensuz destruxit. Fatigatiui aūt dolōis cā ē aut labor t vocat laboziste fatigatio laboziosa: aut hūor extēdēs t vocat qđ accit ex eo fatigatio extensiua aut vētositas t vocat illō qđ acēit ex ea fatigatio iflatiua aut hūor mordicans: t vocat illō qđ acēit ex eo fatigato vlcerosa. Et ex eis qdē pueniūt ꝓpōes quēad modū eas i locis suis declāuimꝰ q̄ sūt eis ꝓpriꝰ. Et ex suma ꝓpōnū ē fricatio q̄ apposa vocat q̄ ē ꝓpositā ex extēsiua t vlcerosa. Et mordicatiuꝰ dolor ē ex humore q̄ qualitatem habz acutam.

Caplm.xxi.de cāis sedandi dolorem.

Causa getis dolōis ē aut qđ cāe ex qua pue nit exit ꝓtrariū t ipam eūat sic anetū t limi semē cū sup locuz dolētē ex eis fit emplim: aut cū quo mollificat t fit sōnꝰ t sensibilꝰ vt ad suā redit opatōez: sic i ebriātia: aut cū quo ifrāt t stupi duz effic sic oia narcotica. Sedāt tñ certū ē ꝓmuz.

Caplm.xxij.de eo quod ꝓuenit ex dolore.

Dolor vtutē dissoluit t mēbra a suis ꝓprijs opatōibꝰ ꝓhibet: adeo ut mēbra spūalia ab aeris ꝓhibeat attractōe: aut eiꝰ dstruat oponē t facē eū inffectū aut frequētē: t oio ñ fz nālē cursū. Et ē cū i ꝓmis calefacit ñbra postea ifrigidat ꝓp illud qđ resoluit t vincit de spū t vita.

Caplm.xxiij.de causis delitiaz.

Delitiaz quoq; cāe i duobꝰ sit ꝓpiense gene ribꝰ Unū ipoz ē genꝰ qđ ꝓplonē nālē subi to reducit ad hoc ut ipa lēiat. Et alterꝰ est illud qđ nāleni cōtinuitatē subito reducit. Nulla. n. res q̄ non subito veit sentit: nz delitie ex eo hūt. Est nāq; delitia sentire pueniēs. Et oē qdē sentire p vtutē est sensibilē t sentire ē pp passiōez sui. Cuq; sentie fuerit cū pueniente aut ñ pueniēte: erūt delitie aut do lor ꝑm illud qđ ipmit. Et ppea q̄ tactꝰ oibꝰ sensibꝰ est spissior t magis retinens illud qđ recipit ex ipres sione conueniēte aut non pueniete: ideo eius sentire illud qđ ē pueniēs cū nā ei obviat ē maior delitiarū t sentire qđ ē pueniēs est deterioris doloris ꝙ illud qđ alijs vtribus existit ꝓprium.

Ca.xxiij.ad sciēdū quō morꝰ dolorē efficit.

Motus dolorē efficit pp illō qđ cū eo accit extēsione aut pcussione aut ruptura.

Caplm.xxv.ad sciendu quomō mali hu mores dolores efficiunt.

Humores mali dolorē efficiūt aut ꝓpter ipoz caliditatem: sicut cū mordicationez fa ciunt: aut sua multitudine sicut cū extēdunt

aut ꝓpterea q̄ vtriq; ꝓiungūtur.

La.xxvi. ad sciēdū quō vētositates doloꝛē efficiūt

Ventositas doloꝛē efficit ꝓpt extensionem. Et vētositas gdē extēdens aut erit in membꝛoꝝ ꝓcuitatibꝰ ꝛ ipsoꝝ ventriculis: sicut inflatio in stomacho: aut in tunicis mēbꝛoꝝ ꝛ eoꝝ villis sicut in colica ventosa: aut in tunicis musculoꝝ ꝛ sub pānicul' ꝛ sup ossa: aut in circuitu musculoꝝ int ipsos ꝛ carnē laxam ꝛ cutē: aut occultata in mēbꝛo sicē musculi pectoris sūt occultati. Et ipsius gdē resolutio sine subita sit siue mḷto mozē tpe fm mḷtitudinē siue malīe ꝛ ipsiꝰ paucitatē existit: aut grossitiē, siue māe ꝛ ſbtilitatē ipiꝰ aut spissitudinē aut ipiꝰ raritatē

La.xxvij. de causis eiꝰ q̄d retinet aut euacuaſ.

Retentionis ꝛ euacuatiōis causas scire erit ei facile q̄ eis ꝓtrariauerit q̄ de retentione diximus ꝛ euacuatōe. Illud igit ibi legat.

La.xxviij. de causis fastidij ꝛ repletionis.

Hēquidē aut sunt extrinsece ꝛ sunt ꝑmitiue sicut cū aliquis regimie vtū vnde multa ꝓuenit humectatio ꝛ coꝛpus nō indiget humectatione cibi ꝛ potus. Et iō cū hic duo cōiuncta fuerit simul multiplicabit in coꝛpoꝛe materia ꝛ coꝛrūpetur operatio nature in ipsa sicut multotiēs ingredi balneū ꝛ ꝓcipue post comestionē. ꝛ resolutionē ꝓhibentia sicut quies ꝛ dimittere exercitiū ꝛ euacuationē. ꝛ in comedēdo ꝛ bibendo ꝓportunitas ꝛ regiminis malitia. aut intrinsice ꝛ sunt sicut vtutis digestiue debilitaſ que nō digerit: aut debilitaſ virtutis expulsiue aut retētiue virtutis fortitudo: q̄ ꝓpter remanebūt humoꝛes ꝛ exteriꝰ nō exibunt. aut cānaliū coangustatio.

La.xxix. de causis debilitatis mēbꝛoꝝ.

Causa debilitatis aut erit veniēs sup coꝛpꝰ mēbꝛi: aut sup ipꝝ qui erit virtutis latoꝛ q̄ in mēbro ministrat aut sup ipam virtutez. Illa vero cuius cā in mēbra ꝓpria existit ē aut malitia cōplionis mālua ꝛ ꝓprie ē ffa: lz etiā sit cū calō illud efficit: iō q̄ eius opatio frītatis opatiōi in stupoꝛe simul' existit ꝓpterea q̄ coꝛrūpit ꝓplionē spūs: quēadmodū accīt ei qui multū in balneo moꝛā facit: imo ei cui aduenit sincopis ꝛ siccitas ꝓptereā q̄ virtutes penetrare ꝓhibet iō q̄ inspissat. Et hūiditas ꝓptereā q̄ laxat ꝛ opilat aut aliq̄ ex egritudinibus cōpōis. Dz que ex illis maioꝛē ꝓpriatatē hz ne in hoīe appareat nz nocumētū nz egritudo nz doloꝛ: est raritas texture illius mēbri in suis neruis. Hēs

quāq; opationes nāles ꝛ volūtaric p villos ꝛ ipoꝝ cōplionem cōplentur. Digō quoq; bona necessaria est retētio fm cōgruā dispōnem. ꝛ hec quidē per villos existit. Illud vero in quo est cā spūi ꝓpria est aut ꝓpter opulationis malitiā: aut ꝓpter resolutionē euacuatiōe facta q̄ est ei ꝓpria: aut fm modū sequēdi euacuatōes alterius. Et illud qō ē virtuti ꝓpriī ē operationū multitudo ꝛ ipsarū reiteratio qm̄ virtutē debilitat lz spūs resolo cū eo associet quēadmodū associat cū vnaquaq; cā. Lūq; cās fm alium cōnumerauerimus modū ꝛ remotas cās cū eis nuscuerimus que ꝓiūctarum cāꝝ exūt cause inuenie mus ꝛ causas ex malitia ꝓpriōis: ꝛ cās ex coꝛruptiōe aeris ꝛ aque ꝛ comestiōis. Et ex eis sunt q̄ spiritus euacuant ārū nulla fetoꝛ ē silis ꝛ ꝑcipue fetoꝛi aq̄ ꝛ venenosaꝝ vtutum expansio in aere aut in coꝛpoꝛe.

Ex sūma causaꝝ ꝓterea debilitatis sūt que ex euacuatiōe pēdent sic̄ sanguinis exitus ꝛ vēter ꝛ ꝓprie in subtilibꝰ humoꝛibꝰ ꝛ aqua hydropicoꝝ incisiōe pactensis extracta cū eius quātitas multa subito extrahit ꝛ pfoꝛatio magni apostematis cū ab eo multum post subito exierit siue ipm per se apiatur ꝛ sudoꝛ multus ꝛ exercitū plīmū. Dolores etiā spūs resoluūt: licz etiā ꝓplexione permutēt. Et ex summa istoꝝ quidē doloꝝ sunt qui maioris existunt impressionis: ꝛ sic̄ doloꝛ oris stomachi siue sit extēsiuꝰ siue mozdicatiuus. Et ois doloꝛ q̄ est cū ꝓpingtate parti coꝛdis. Hebres quoq; sunt ex eis q̄ debilitatē faciūt ꝓpē resolutionē ꝛ euacuationē sāguinis ꝛ spūs ꝛ ꝓplextōis mutatōnē. Amplitudo quoq; poꝛ est ex eo qō ad hoc adiuuat ut debilitas resolues accidat. Et multa fames huiꝰ existit modi. Et etiā cuz totiꝰ coꝛpis debilitas vnius mēbri aut ptis mēbri segtur debilitatē quēadmodū coꝛpis debilitas ꝓpter malitiā que oꝛtōi accidit que tanta ē ut eius virtus resoluat: ꝛ cū alicuius coꝛ ꝛ cerebrum a quolibet nocumētalū vehemēter patīt erit hō hic velocis extuatōis ꝛ qui ex pauca resoluit cā. Et ē cū cā debilitatis existit multitudo tollerātie egritudinū. et est cū aliqō mēbꝛ in creatione ē debilius quodā aut alio debiliꝰ existit sicut pulmo ꝛ cerebꝛ: iōq; erit recipiens qō fortius nā a seipso expellit: locus .n. cerebri ꝓprius si altus nō esset ex tali mō res ꝓueniret quā tollerare nō posset neq; eius virtus cū ipso remaneret.

Doctria.iij. sen sēc̄ sūt xi. capla ꝛ due sūme. Capitulū.i. de accidentibus ꝛ significatōibus.

Accidentia ꝛ significationes fm vnam quāq; triū predicatarū dispositionum vnā triū declarant significationū: aut rē presentē de quo dicit Gal. q̄ soli cōuert infirmo in eo qō facere debet: aut rem preteritam de qua dixit Galie. q̄ soli prodest medico quoniam declarat ipsum in sua arte excellentem ꝛ eius consilio magis credunt: aut rem futuram de qua dixit Gal. q̄ vtriq; confert medico vere qz demonstrat ipsum in sua scientia excellentem ꝛ infirmo quia demonstrat qualiter ipse sit regendus. Significationū suarū quedā sunt que ꝓplexiōis significant equalitatem quas in suo loco nominabimus. Et quedā sūt que significāt cōe qualitatē cōpositiōis: ex qbꝰ sūt ſbales q̄ vbigfa sūt ut sic̄ forma ꝛ sit ꝰ ꝛ quātitas ꝛ nūeꝰ fm qō oz. ꝛ he qdē dispositiones dinise fuerūt. ꝛ ex eis sunt accidentales sicut decoratio ꝛ pulchritudo. ꝛ ex eis sunt finales ꝛ ipse sunt ex cōplemento operationū ꝛ que incedēdo fm

Sermo Vh de amb cl fractionib

pfectionez ꝓueniũt. Omne eniz mẽbꝝ cui⁹ opatio ꝓpletur est sanum: modus aũt ex opatiõib⁹ cognoscendi est ſm mẽbrozũ principaliũ dispositiones: ſm cerebrum qdem est p dispositiões opationum volũtariaꝝ t p dispositões sens⁹ t p opatões existimationis. ¶ Et ſm coꝛ qdem est p pulsuz t p anhelitum. ¶ Et ſm epar qdem est p egõnem t vrinam: ipsius nãqꝫ debilitatem egestio t vrina loture recentis carnis simules sequũtur. ¶ Accidentiũ autez que egritudines significãt quedã sunt que ipsam demõstrant egritudinez sicut diuersitas pulsus in festinatione sui in febre. ¶ Ipse nãqꝫ ipsam significat febrez. ¶ Et q̃dam sunt que egritudinis significãt locũ sicut pulsus serinus cui in pte pectoꝛis fuerit doloꝛ: qñ significat q apa est in panniculo t in diaphragmate: t sicut pulsus vndosus: qñ significat q apa est in coꝛpe pulmõis: t quedã significãt egritudis causaz sicut significationes repletionis p diuersitatẽ suaruz dispositionũ q̃rum quisqꝫ modus aliquẽ repletiõis modum significat. ¶ Ampliꝰ accñtiũ quedaz sunt ꝓdeuntia q̃ cum egritudine incipiũt t finiuntur. sicẽ febris acuta t doloꝛ pũgitiu⁹ t coangustatio anhelitus t tussis t pulsus serinus cum apate lateris. Et quedam sunt que notam hoꝛam non habẽt t egritudinẽ quãdoqꝫ sequũt t qñ nõ sicut doloꝛ capitis cum febre. ¶ Et sunt quedam que in fine rei eueniũt de quibus sunt significationes crisis t maturitatis t significationes prohibitionis maturitatis t signa mozbis. haꝝ autem ꝑme sunt in egritudinibus acutis. ¶ Significatõnuz ꝓterea alie sunt que ideo quod de mẽbris apparet significãt que sunt ex cisumpte que ꝓprie sentiuntur: sicut doloꝛ dispositiones t dispositões tactus in duritie t mollitie t in caliditate t frigiditate t in reliqs: aut ex his que cõmuniter sentiuntur: t sunt ea que sunt sumpta ex forma membꝛoꝝ t ipsoꝝ sitibus t motibus t quietibus.

¶ Et forsitan illa significabunt ipsoꝝ dispositões occultas: sicut labij saltus vomitũ. Ipsoꝝ ꝓterea q̃ntitates augmẽtate si fuerit aut diminute: t coꝛ numeri forsitan occultoꝝ dispositões significabũt mẽbꝛoruz quemadmodũ curtitas digitoꝝ que epatis paritaté significat t econtrario. ¶ Et cognitiones qdẽ dispositionẽ coꝛ per egestionẽ si est nigra aut citrina t sup quod significat sũt res visibiles. Et ex rugitu sup inflationẽ t maliuam digerendi est audibile, hmõi modi quoqꝫ sunt cognitões p odoꝛes t sapoꝛes oꝛis t reliqua. Et conñctiones pthisis t ethice ꝑ vngnũ gibbositatẽ sunt visibiles: sed sunt de capitulo coꝛ que sentiuntur cõmuniter. Est aũt cũ qd manifeste sentitur rem significat occultam: quemadmodũ rubꝛ pomi maxille: pulmonis portẽdit apostema t gibbositas vnguis vlcus pulmonis. ¶ Ex cognitionibus vo que habent ex motib⁹ et getib⁹ trahitur res quã modo narrabim⁹. Significatões vo que sumũtur ex modo getis. sunt sicut apoplexia t epilepsia t syncopis t paralisis. ¶ Et que ex motu sumunt sunt sicut hoꝛripilatio t tremoꝛ t singultus t sternutatio t oscitatio t galices t tussis t saltus t spasm⁹ cũ incipit spasmari. Et earũ sunt quedaz q̃ ꝓueniunt ex opatione nãe principaliter: sicut singultus t quedã q̃ ꝓueniunt ex opatione nature accidentaliter sicut spasm⁹ t tremoꝛ. ¶ Et eaꝝ quedam sunt volũtarie pure sicut cstuatio t reuolutio de latere ad latus. Et q̃dam sunt cõpposite ex naturali t voluntaria sicut tussis t mictus t egestio ¶ Et ustaruz quidez quedã sunt in qbus natura ſpat volũtatez sicut tussis: t quedã in qbus voluntas ſpat naturam sicut mict⁹ t egestio cum volũtaria nõ cito vult efficere.

¶ Accñtiũ aũt a nã sine volũtate ꝓueniẽtiuz q̃daz sunt que demõstrant sensus sicut hoꝛripilatio t q̃dã que sensus non demõstrãt qñ non sentiũtur sicẽ saltus. ¶ Et aũt motus diuersificant aut ꝓpter diuersitatem, suarum essẽtiaꝝ qñ tussis in seipa fortioꝛ existit q̃ saltus. aut ꝓpter diuersitatẽ neruoꝝ motoꝝ qñ sternutationis nerui motoꝝ plures sunt q̃ motoꝝ tussis. Tussis enim ꝓpletur motione mẽbꝛoꝝ pectoꝛis: sed sternutatio ꝓplet cõiunctõe motuũ mẽbꝛoꝝ pectoꝛis t capitis simul. Sed q̃ntitas timoꝛis in eis est qñ motus singultus sicci maioꝛis est timoris q̃ motus tussis: licet sit tussis fortioꝛ: p qd aũt nã iuuat est cum qñz adiuuat p instrumẽtuz essentiale t principale: sicut cum iuuat i expellẽdo stercus a musculis ventris. Et est cũ p instrumẽtum iuuat extraneuz: sicut iuuat in tussiẽdo ab aere. ¶ Principioꝝ vero eaꝝ diuersitates aut sunt ex membꝛis sicut tussis t nausea: aut ex diuersitate virtutũ agentium: qñ saltus principiuz est naturale tussis principium est aiale. ¶ Sed t p materie diuersitatem qñ tussis est ab excreatione t saltus a ventositate. ¶ De ergo significationes significant in eo quod de membris apparet t plius coꝛ demõstratio est ſm dispositiones manifestas. Et tñ cũ occultas demõstrat dispositões sicẽ rubedo pomi maxille q̃ pulmonis apa declarat: et de signis etiã sunt q̃ egritudines demõstrãt occultas

¶ Quapꝛopter illũ q egritudines vult cognoscere occultas ut anatomie notitiã adeptus sit ad hoc ut per eã sciaz ſbe cuiuscũqꝫ mẽbꝛi acquirat si est carnosum aut non carnosuz t cuiusmodi est eius forma ideo ut sciat: verbigratia si apostema hoc qd̃ habet hanc figuram est in eo aut non ex pte vnde sue figure est ꝓpatum aut nõ: t sciat si est posse qd̃ in ipso aliqd retineat vel non: sed id labere facit qd̃ recipit sicutie iunium t si est posse qd̃ in ipo aliquid retineat aut qd̃ aliquid ab eo labatur que res sit quaz in ipso retinere sit possibile aut ab eo labi donec eius locum sciat quatenus per ipsum iudicet de eo quod in ipso sentitur de doloꝛe aut apostentate si est in ipso aut ab eo longinquũ. ¶ Et sciat eius societatem ita ut iudicet si habz doloꝛem per se aut ꝓpter societatem t si materia ab ipsomet ꝓcesserit aut a suo socio sibi influxit. ¶ Et si superfluũ qd̃ ex eo separat est de substantia ipsius an ipsũ est via per quã materia in ipsũ penetrat qd̃ ab alio sepat donec sciat illud qd̃ ꝓhẽdit ut noscat si est possibile illud qd̃ eñat ab ipso eusquaũ fuisse. t ut membri operationẽ sciat donec ipsius cognoscat egritudinẽ ex nocumẽto qd̃ in eius

ꝑsistit opatione. Totū vo hoc ꝑt anatomiā scire potes. Scias ꝓterea q; medico qui vult egritudines regere que in mēbris existūt occultas necessaria est anatomia. cūq; anatomie scia et acquisita fuerit oportebit; hoc totum ipsuz studere in cogitatione egritudinuz occultaz ꝑm sex regulas. Quaz prima est de nocumento opatōnū cum suis qualitatibus z quātitatibus iā scuisti q̄z significatio est ꝓma z ꝑdurans. Secūda, vo est de eo qđ eūat: cui; significatio ꝑdurans quidē est; sed non est ꝓma. Et ꝑ durās quidē est ꝓpterea q; in ipa semper confidūt Et ꝓma qdem; nō est ió q; significat maturationē aut maturatōis, phibitōez; mediate. Tertia aūt ē dolor. Et q̄rta est de apate. z quīta est de situ. z sexta est de accidentibus manifestis z ꝑtis. Et eoz; significatio nō; est ꝓma; neq; ꝑdurans z i vnaquaq; earū sermonem diuisum faciā. Ex opatōnibus vero si gnificatio habet; qm̄ cū opationō ꝑm naturalē ꝓcesserit cursum qui est ei; significatur, q; vtuti accidit nocumētuz: z vtutis nocumētū egritudinē sequit q̄ est in mēbro in quo est virtus. Opationū vo nocumēta; sunt ꝑm tres modos. Opationes enim aut minuūtur sicut oculi minuit visio z rē vidit, minoz̄ z a ꝓpinqore spacio. z sicut stomachus cū durius digerit z tardius z mioz̄ quātitatem. Aut mutatur sicut cū oculus; videt illud qđ non est; aut vidit rem; non sicut est: z; sicut stomachus cū cibū dissipat z ipm male digerit. Aut destruūtur sicut oculus cū non; videt z stomachus cū nullo mō digerit. Et; autē qđ eūatur z qđ retinet; significatōes mlte sunt modis: aut eniz significāt ex pte retētōis nō; naturalis sicut cū retinet res q̄ sole bat eūari: quēadmodū accidit illi; cui; vrina; retinetur: aut egestio: aut significāt ex pte eūationis non nālis. Et hoc qdem aut erit de substātia mēbroz aut non erit ita. Sz qđ ē de substātia membroz trib; significabit modis: aut eni mi per sui ipsius substātiaz; significabit: sicut anuli qui expuunt; herpetez; stomenū in cannali pulmonis significāt aut significabit p quātitatem sui sic corices cū indulenteria egrediūt. nā si; fuerit grossus significat q; vle; in grossis existit intestinis: aut significabit p colorez; suū quēadmodū hypostasis petaloides que si fuerit rubea significat; q; est in mēbris carnosis sicut renibus: Et si alba significat qđ est in mēbris neruosis sicut in vesica. Qđ, vo significat illud qđ non est de substātia mēbroz: significat aut q; ipi; egressio nō est nālis sicut hūores sani z sanguis cū exierit: aut q; est non naturale in q̄litate sui sicut sāguis corruptus: siue cōsueuerit exire siue non aut q; est non nāle in substātia absolute sicut lapis: aut q; est non nāle quātitate sui; z nālis sit eius exitus. Et istud; est aut ꝓpterea q; auget aut ꝓpterea q; minuitur sicut stercus z vrina; cuz pauca fuerit aut multa: aut vt sit non naturale in qualitate sui. licet exire soleat: sicut stercus z vrina que sunt nigra: aut si egrediatur a parte non naturali: licz; exire ꝓsueuerit sicut sterc; z vrina; cum egritudine alij; per superiora egrediuntur. Dolorus aūt significationes in duobus ꝓprehendunt; generib;. Et illud est qm̄; dolor aut si gnificat ꝓ sinuz locuz. vbi gra qm̄ si fuerit i dextra erit in epate: z si in sinistra in splene: z est cū per suaz speciem significat que sit ipsi; causa quēadmodum diximus in doctrina causaz. vbi gra qm̄ si fuerit gra uatiu; significabit apa qđ est in mēbro non sentiēte aut cui; sensus destructus est. Et exteriu; mlta signi ficabit materiaz. Et mordicatiuus māz significabit acutā. Alpatis aūt; significatōes trib; existūt modis aut. n. sunt ex substātia; sui sicut herisipila que cholera m significat: aut sciros; que cholerā, demōstrat nigrā: aut; ex loco sui sicut; cū fuerit; in dextra significat vbi gra q; est, apud epar: aut in sinistra significat q; est ex pte splenis: aut per figuraz sui qm̄ cuz apud dextram fuerit z fuerit lunare significat, q; est in epate z si longum fuerit significat q; est in musculo qui est super ipsuz. Situs vero significatōnes aut sunt ex locis aut ex cōitatib;. Et ex locis qdem apparentes sunt. Et ex cōitate; qdez sunt sicut per nocumentuz qđ est in digito ex cā antecedente; cognoscit q; est ꝓpter; nocumentum quod sexto ex partibus neruozum accidit.

Cap'm. ij. de signis distinguentibus inter egritudines ꝓprias z associatas eis.

Et quoniam est cū egritudines in ꝓncipio accidunt in; membroz: z ē cū accidūt ꝓpter associationem quēadmodū caput stomacho in; suis associatur egritudinib; tunc oportet ut ordinemus differētiā inter has duas res per signū distinguem;. Dicem; igit q; oportet nos ꝓsiderare q̄ ꝓmus accidit z autumabim; q; ipa ē ꝓncipalis z altera est ei associata. Et ꝓsiderabim; etiā q̄ sit illa que remāet post q̄z altera fuit. Et autumabim; etiā q; ipa ē ꝓncipal; z altera; associata. Est nī; cuz ex hoc ꝓuenit error: hoc ē qm̄ fortasse egritudo ꝓncipal nō erit percepta sensu neq; dolorosa in ꝓncipio sui sed postea sentiem; i ꝓi; impedimētū post q̄z associata egritudo apparu erit que ꝑcerto ē illa que post ipam accidit z ē eam sequens. Estimabit ergo q; associata, z accidentalis sit illa; que est ꝓncipal; egritudo. Et est; cū nō ꝓpik nisi accidental; nī; z ꝓncipalis vel origo oblitioni traditur. Semita vero observandi se ab hoc errore est vt; medicus membroz noscat cōmunitatem quod quidem erit ex sua scientia in anatomia. Et nocumēta sciat que vnicuiq; accidunt membro quorum quedam sunt sensu percepta quedam non percepta et mouetur in egritudine: z neq; iudicet de ea q; sit ꝓncipalis nisi post q̄z considerauerit quid sit possibile quid accidat ipsaz sequens. Egrum ergo interroget de significationibus egritudinum quas membris egro membro associatis possibilis est accidere que non ꝓmus erant sensu percepte: neq; dolorose ita vt appareant primo: neq; cōmouentes accidentia que sunt eis ꝓpinqua: sed nec etiam eos sequūtur res; q̄ nisi, ab eis fūt lōginq̄ nō sensu ꝑcepte Eger quoq; ignorat q; sint accītia illi lōginq̄ radici. Istō tm̄ nō dignoscit nisi sapiētia medici. Plurimuz vo qđ ex eo ad memo

riā reducit est cū opationū impedimētū ꝓsideratur. Lūꝯ opationū ipedimētum inuenerit añs iudicabit q egritudo illa est associata: ꝛ quedaꝫ mēbro rum sint talia q plim dispōnuꝫ ipoꝛ est ut sint eoꝛ egritudines alioꝛ mēbroꝛ egritudines seq̄ntes. Lapitis. n. fm plim suaꝛ dispositōnū sunt egritudines p societatē stomachi. Sꝫ illud ꝓuertere est ꝓpaꝛ. Et nos qdem coꝛaꝫ tuis manibus ponemus signa cōplexionū principaliū ꝛ accidētaliū fm modum eōem. Que vero vnicuiqꝫ mēbro sunt prope in suo dicet capitulo. Quecūqꝫ aūt ex significationibus egritudinum. ꝓlonis manifeste fuerint sensus dignoscet. Sꝫ que occulte fuerint exceptis replone ꝛ opilatōe ꝛ apatibus ꝛ solutōe ꝓtinuitatis in, dictione vli ꝓprehendere est difficile. Et simili illud quod ex replonib⁹ ꝛ apatibus ꝛ solutione ꝓtinuitatis vnicuiqꝫ mēbro ꝓpriū existit. Melius igit est ut hoc totū dictionib⁹ reseruet ꝑticularib⁹.

Lap'm. iij. de signis ꝓplexionum.

Ignoꝛ genēa qbus cōplonū dignoscunt dispositiones sunt decem. vnuꝫ eoꝛ est tactus. Et mot⁹ qdem quo cognoscitur est vt cōsideret an tactui sanꝫ sit eq̄lis in cunctis ꝑtibus ꝛ aere tēperato. nā si eq̄lis fuerit significabit eq̄litatem. Sī si patiat ab eo tactoꝛ ꝓplexionē hūs sanā ꝛ in frigidē aut calefiat aut ipm sentiat malia molliorē aut durioꝛez aut aspioꝛē q̄ naturalꝫ neq; fuerit ibi cā ex aere aut balneatōe cū aq̄ frigida aut alia re q̄ mollities addat aut aspitatē est tūc ex ꝓplexione nō tempata. Et ex dispositōe qdem vnguiū in mollitie et siccitate ipsaꝛ possibile est cognoscere ꝓplexionis coꝛporis dispositionē: licet mollitiei ꝛ duritiei indicū nō sit stabile nisi ꝓpⁿs eq̄litatis inter caliditatē ꝛ frigiditatē significatōes ꝓcesserint: nam si non ita fuerit possibile. erit vt caliditas duꝛ tactū ꝛ asperus mollificet necū illū q est tēperatus ꝓpt resolutōez ipsius ꝛ facit existimari q sit mollis ꝛ humid⁹ natura ꝛ vt frigiditas mollē tactū induret: necū illū qui est tēperatus ꝓpter a q̄ multū congelat ꝛ inspissat ꝛ opinabit q sit siccus sicut nix ꝛ nox. Et nix quidē ꝓpterea q̄ coagulat ꝛ congelat. et sol qdē ꝓpter a q̄ in grossat. Eoꝛuꝫ aūt ꝑimi q ffre sunt ꝓplonis cōpa mollia sunt ꝛ sunt macra qm̄ cruditas milta ꝓsistit i eis. Scōꝫ vo est gen⁹ signoꝛ ex carne ꝛ adipe assūptoꝛ: qm̄ caro rubea cū mlta fuerit hūiditatē significabit ꝛ caliditatē ꝛ erit ibi solicitas. ꝛ si pauca fuerit ꝛ adeps mult⁹ non ibi affuerit significabit siccitatē. Pinguedo aūt ꝛ adeps sp frigiditatē significat ꝛ est cū eis laxitas. Et si cū hoc fuerit uenaꝫ āgustatio ꝛ sāguinis paucitas ꝛ hoc hūiti aduenerit debilitas ex fame ꝓp minoratōez sāguinis nālis qui ē ꝓparat⁹ ad illō quo mēbra ex nutrimēto idiget significabit q ꝓplio hui⁹ mōi ē fꝛs nām. Et si hec alia signa non affuerit significabit q est ꝓplexio acquisita Pinguedinis aūt ꝛ adipis diminutio semp caliditatē significat: qm̄ pinguedis ꝛ adipis mā sāguinis est vnctuositas ꝛ eaꝫ factoꝛē fritas: ꝛ ꝓpt hoc i epa ꝛ renunoꝛatur ꝛ sunt i unctuositis mlte. Ltuꝫ sunt sup coꝛ multe plⁿ q̄ꝫ sup epar nisi ꝓpt mām: nō. n. ꝓpt ꝓplonē ꝛ foꝛmā ꝛ ꝓpt curaꝫ nāe pēdētē a materia illi sili. Pinguedis aūt ꝛ adipis ꝓgelatio sup coꝛpus minuit ꝛ augel fm minoratōez caloris ꝛ ipsius augmētū. Et cōp⁹ qdem carnosuꝫ absq; multa ad ipe ꝛ pinguedine ē coꝛp⁹ calidū ꝛ hūiduꝫ. Quod si fuerit caro rubea multa cū pinguedine ꝛ adipe pauca: significabit hūiditatem superfluā: ꝛ si superflua fuerit: humiditas ꝛ frigiditatis significabūt superfluitatē et q coꝛp⁹ frigidū factū est ꝛ hūiduꝫ. Et ex coꝛpib⁹ qdem qō magis est macꝛ est ffm ꝛ siccum ꝛ postea caliduꝫ ꝛ siccuꝫ deū siccum qō in caliditate ꝛ frigitate tēpatum exist: postea calidū qō est in hūiditate ꝛ siccitate tēpatū. Tertiū vo genus est signoꝛ sūptoꝛ ex capillis. Et ipa sunt que sumēda sunt ex pte hoꝛū modoꝛ q sunt velocitas originis ꝛ ipsius tarditas ꝛ multitudo coꝛ ꝛ pgucitas ipoꝛ subtilitas ꝛ grossitudo coꝛ planities ꝛ crispitudo. ꝛ coꝛ color est vna ex radicibus in hoc. Signa vero ex velocitate natiuitatis coꝛ aut tarditate aut ꝓhibitōe originis ipoꝛ supra sunt q illi qui tarde nascuntur aut non nascuntur cū nō affuerit significatōes que coꝛpus penitus sāguinē nō habere demōstrent significant q ꝓplio vehemēter est humida. Sī si festinauerit nō erit coꝛp⁹ illⁿ hūiditatis: imo ad siccitatez declinabit. Ipsius vo caliditas ꝛ frītas ex aliis signis q̄ iam dixim⁹ cognoscūtur. Lū aūt caliditas ꝛ siccitas ꝓingent capilli multo citius nascentur et erūt multi ꝛ grossi qm̄ multitudo caliditatē significat ꝛ grossities multam fuositatem. ioꝛ in iuenibus ē apt⁹ q̄ꝫ in pueris: qm̄ pueroꝛ māe vapoꝛose sunt ꝛ non hūose. Et hoꝛ ꝓtraria ipsoꝛ sequūt ꝛia Significatio aūt ex pte figure est q crispitudo significat caliditatē ꝛ siccitatem. Est tū cum foꝛaminū ꝛ poꝛoꝛ inuenit toꝛtuositatem sꝫ istud nō resolnitur eū alterat ꝓplexio. Due vero ꝓme res mutantur ꝛ planities hui⁹ significat ꝓtrariū. Ex pte aūt coloris nigredo significat caliditatē ꝛ subalbedo significat frigiditatē ꝛ citrinitas ꝛ rubedo equalitatem significāt ꝛ albedo significat aut frītatē aut hūitatē ve hemētē sic cāities: aut foꝛte siccitatē sic accit vegetabilib⁹ cū siccank q̄ ex sua nigredie aut viriditate trāseunt ad albedinē: ꝛ hoc qdē nō accidit hoib⁹ nisi i fine egritudinū siccātiū. Et cāicici qdē cā apud aristotelē ē puersio ad caloꝛē phlat; ꝛ apud Ba. ē ata charugi q̄ nutrimētū comitat qō ad capillos venit cū frm fuerit: ꝛ fuerit ꝑs mot⁹ ei⁹ ꝛ ipi⁹ penetratio i poꝛis tardata. Sōꝯ duas dictōes ꝓsideraueris in uēies eas, p certo, ꝓpinq̄s qm̄ cā i albedine coloris phlatis: cā i albedie atacharugi ē vna. ꝛ de hoc q dē phȳsic⁹ tractare deꝛ. Post hoc aeres ꝛ regiōes in re pilοꝛ opationē hūt q̄ ē obſuāda: nō. n. timet q i nigro sic capill⁹ flau⁹ q eq̄litatē ꝓplonis ipi⁹ significet cū ea hūeriti: neq; in capillis sclaui nigredo que ꝓplexionis ei⁹ significet caliditatē cū ipoꝛ gen⁹ eaꝫ habuerit. Etates etiam in re capillorum operantur: qm̄ iuuenes sunt sicut meridionales ꝛ pueri sic septētrionales ꝛ senect⁹ ē sicut medij. Pili ꝓterea in pucro multi significāt q ipsius cōplexio cū crescat.

ad melancoliā cōuertet: z in sene significat q i pūri est melācolicus. Quartū vo genus est signoz sum ptoz ex coloze corpis. Albedo. n. signū ē pīuatio nis sanguinis aut paucitatis ipsius cuz frigiditate: qñ si cū caliditate esset z humoze cholerica cēr cūtri nitas. Et rubeus quidē significat multū sanguinis Et ruffus z subruffus significāt caliditatē. Oz sub ruffus plus significat cholerā rubeā z ruffus signi ficat sanguinē cholericū. Est tñ cū subruffus sāgui nis significat pīuationē lz ſ sit sibi cholera rubea quēad modū accidit in conualescētibus. Fusc⁹ au tem vehementē significat frigiditatē ob quā minui tur sanguis z congelat ille paucus z ad nigredinez conuertitur z cutis mutat colorē: z brunus signifi cat caliditatē. Et melongianus frigiditatē significat z siccitatē quoniā calor ē qui purā cholerā nigrā se quitur. Oz gypseus frigiditatē significat z rē phle gmaticā. Et stanneus frigiditatē z humiditatē signi ficat cum pauca re melancolica qñ ē albedo cum pauco viriditatis. Erit ergo albedo sequens colorē phlegmatis z pplexionē humiditatis: z viriditas se quens sanguinē cōgelatū qui trahit ad nigredinē qui cōmixtus phlegmati factus fuit viridis. Et eburneus frigiditatē significat phlegmaticā cū pau ca cholera rubea. Et fm plurimū quidez mutat co lor ppter cpar ad subruffedinē z albedinem: z pro pter splenē ad subruffedinē z nigredinē. Et in egri tudinibus hemorroidarū ad subruffedinē z viridi tatē hoc tñ non est semp imo est cū mutat. Logno scere vo ex coloze lingue pplexionē stomachi z inte stinoz est difficile. Et foztasse est cū in una egritudi ne duoz coloz diuersitas in duobus contingit mē bris sicut cū albescit lingua z nigrescit facies i vna egritudine quēadmoduz icteritia que ppter uche mētiā acuitatis cholere rubee accidit. Multū vero est genus signoz ex forma mēbroz sumptoz: quo niā cōplexionē calidā sequūt pectoris āplitudo: et extremitatū magnitudo z ipsarū cōplemētū i quā titate coz absq; coangustatione z sine curtitate z p cipue manuū z pedū z venarū amplitudo z eaz ap tio z pulsus magnitudo z foztitudo ipsius z mag nitudo musculoz z ppinqtas cozum exiūcturis qñ operationes augmentatiue z ppositiue forme caliditate pleī. Et frigiditatē sequūt oium horum ptraria qñ ppter eā minozātur virtutes nāles z nō pplent opationes natiuas z creationē. Et pliōem siccā sequūtur aspitas z curuitas z uīcturarū mani festatio z apertio cartilaginū in epigloti z naso z ē nasus equalis. Sextū vero est genus signoz sum ptoz ex velocitate passiōis mēbroz. Membz enim cū cito calefit absq; difficultate ē calide cōplexionis quoniā conersio in genere, pportionali ē facilioz cō uersione ad cōtrariū z si cito infrigidat res erit cō trario. Oō si aliquis dixerit q oz ut res sit huic cō traria. Nos nāq; pro certo scimus q res nō patit nisi a suo contrario z nō a suo simili: lz ex hoc vbo q tu premisisti, puenit ut passio a simili sit dignior. Respōsio erit q simile a quo nō patit res est illud cuius qualitas z quantitas illius qō ei simile exīstit est vna spē z natura. Oō aūt calidi⁹ ē alio nō est si mile ei qō ē minus calidū: imo duo calida quoruz vnū ē calidius diuersificant: z illud quidē qō ē mi nus calidū cōpatione eius qō ē calidius ē frigidū. Patit ergo ex hoc vnde ē frigidū ppatione illi⁹ et nō calidū. Patietur ēt ab eo qō ē ipso, frigidi⁹ z a frigido. vnū tamē coz ipsius qualitatē auget z pte bet ei augmētū qō est in ipso foztius z alterū: quali tatē. Ipsius ergo alteratio ad id qō in sui qualita te prestat augmētū z mutat illud qō in ipso est fozti us erit facilioz: lz sit hic alia cā que alicui coz que i qualitate cōicāt ē propria z ōdicit sicut illud qō in sui natura caliō exīstit pplexiōis nō cito recipit i se calidi opatiōem nisi p. terea q caliditas destruit opatōem cōtrarij qō est fm eo qō refrenat illō qō pplo calida vult efficē de augmēto in calefactione Cū ergo sibi occurrūt z phibēs destruūt iuuant se ambo in calefaciēdo z coz aduitoziū sequūt duaū qualitatū foztitudo pleta. Cū vo extrinseca calidi tas equalitatē destruere voluerit calor innatus qui ē intus erit res foztior in resistendo adeo vt venena calida non refrenet neq; expellat: neq; ipsoz cozū pat subsidiū nisi calor innatus. Calor nāq; innat⁹ nature ē instm qō calozis euenietis expellit nocu m entū ppterea q spūm mouet ad ipm expellēdū z ad eius vaporem remouēdū z ad ipsū resoluēn z ipsius materiā aduren. z frī ēt aduenietis nocumē tū p ōriū expellit. Hāc vo ppietatē nō hz frītas. ñ eni ipugnat nz refrenat nisi aduenietē caliditatē p ōriū tñ qz non ipugnat aduenientē frītatē. Et calor quidē innatus ē ille qui hūores nāles tuet ne eis ca liditates exīnce dīsent. Calor nāq; innat⁹ cū est foz tis potest nā ipso mediante i humoribus ministra re fm modū maturādi z digerēdi z custodire eos fm sanitatē: z mouētur humores fm modū mini strationis ipsi⁹ z phibentur moueri fm modū mini strationis caloris extranei quare nō putrefiūt. Oz cū calor iste est debilis fatigat natura z a regimine humoz abstinet, ppter instrumēti debilitatē qō in ter ipsam z humores ē medii z stat: z calor extrane us inuenit humores nō impeditos ab adminīstra tione. Cōprehēdūtur ergo ab eo z facit eos obe dientes z motu extraneo ipsos mouet z accidit pu trefactio. Calor igitur innatus virtutū oium ē in strumētū sed frigiditas est ei inconueniēs z neq; p dest nisi accidentaliter. Ideoq; dicitur calor innā tus z non dī frigiditas innata neq; operat frigidita ti ex colcodea corporis illō qō opat caliditati. Se ptimū aūt gen⁹ signoz ē qō sūit ex cogitatōib⁹ z a rebus mltū desideratis a nā hois qs plim apphen dit vtus z opat silitudinē qlitatū sic dicem⁹ i sōnis iō q corp⁹ ē instm aie. Octauū āt gen⁹ ē qō sūitur a signis opationū. Cū eni opatiōes fm nāle cursū pcedūt plene z pfecte significāt pplexiōis eqlitatē Oō si a pte sua ad mot⁹ minutent supfluos significā pplionis caliditatē z similit si ppercuerint qñ ca liditatē significāt sic augmēti velocitas natiuitatis ca

pillo⁹ t natiuitatis dentiū. ¶ Ꝺ si debilitẽtur t ociose fiant t tardẽtur significat cõplexiõis frigiditatẽ Est ñ cũ eo⁹ debilitas t ociositas t tarditas sĩ cedẽtes ꝓpter cõplexionẽ calidã Iz illud cẽ nõ possit absq; mutatione a cursu naturali cũ debilitate. Et est etiã cũ plures naturaliũ operationũ deficiũt ꝓpter caliditatẽ t imminutur sicut sõnus: qñ fortasse est cũ destruitur ꝓpter calorẽ ꝓplexionis calide aut imunit. Et simili est cũ augentur alique dispositiõ nuz naturaliũ ꝓpter frigiditatẽ sicut sõnus: Iz tamẽ non erũt ex sũma cõprationũ nõ naturaliũ absolute imo conditionaliter t per cãm. ¶ Sõni nãq; necessitas in uita t sanitate nõ est necessitas absoluta: imo ꝓpterea ut spũs ab ipedientib⁹ sepetur ꝓpter illud qõ ei accidit ex laxitudine: aut ꝓpterea q est ei necessariũ incũbere ꝓpter digestionẽ cibi t ꝓpea q nõpõt duas res. Sõni igitur necessitas non ẽ nisi ex parte alicuius impotẽtie t est exitus a necessitate naturali licet sit exitus ille naturalis ab eo uñ est necessarius: naturalis eni dicit de necessario cõitate nominis. Firmioz vero significatio quam hoc nomẽ hz nõ est nisi ut dicat ex cõplexiõe equali et illud est ut opatione equẽt t cõpleant. ¶ Eius vero significatio sup caliditatẽ t frigiditatẽ t siccitatẽ et humiditatẽ est significatio ꝓbabilis. Et genere aũt operationũ fortiũ que calorẽ significat ẽ acuitas nocis eius grossitudo t loquẽdi velocitas t ipsius cõtinuitas t ira t festinatio motionũ t palpebrarum citatio licet sit cũ ista aduenũt nõ ꝓpter cãm cõem imo ꝓpter cãm mẽbro operationis ꝓpriam.

Monũ vo genus est expulsio superfluitatũ a corpoꝛ t qualitates eoꝛ que expelluntur. Expulsio eni cum non aufertur t illud quod ex stercore t urina egredit t sudore t aliis est acutũ hñs odorẽ forte t ticturã ex eis que tinctura hẽ cõsueuerũt t adustionẽ t decoctionẽ ex illis q assationẽ t decoctionẽ solent hẽre est calidũ. Ꝺ vero diuersũ est ab hoc est frigidũ. ¶ Et genus quidẽ decimuz est sumptũ ex dispositionibus ẽrutũ aĩe in suis opationib⁹ t passionibus: sicut ira fortis t estuatio t perceptio t intellectus t audacia t verecũdia t suspitio bona t bõa spes t ipietas t ipigritia t moz virilitas t pauca ociositas t parũp pati ab vnaquaq; re significat caliditatem. Eoꝛ aũt cõtraria frigiditatẽ t perseuerantiã seruoꝛis t mãsuetudis t imagiari t rememoꝛari et reliquoꝛ significat siccitatẽ. Et passiõib⁹ vo cito remoueri significat humiditatẽ. Ex hac quidẽ secta ẽ insomnietas t somnũ qñ ille in cuius cõplexione est dominũ caliditatis videt se quasi ad ignez calefieri aut sicut ille qui sedet ad solẽ. t ille in cuius cõplexione est frigiditas dominãs videt se sicuti esset in niue aut quasi in aquã mitteret ffam. ¶ Ꝺmplio vnusquisq; humoꝛ hñs dñantem videt illud qõ suo ptinet humoꝛi quẽadmodũ dicũt. Ꝺocantem totũ qõ noiamus aut plim eius est: de mõ significationũ cõplexionũ pncipaliũ que sunt ab initio creature. ¶ Complexionũ vero extraneariũ accidẽtium que est acuta significat inflãmationẽ in' corpoze nocibilem febres precedentes t fortitudinis destructionẽ apud moꝛus rebellionẽ caliditatis et sitim superfluã t adustionẽ in oze stomachi t amaritudinẽ in oze t pulsũ qui laritudini aĩ inest t velocitati vehementi t frequentie t cui omnia calefacientia in'regimine adhibita nocent t qui infrigidãtia curãt t cuius dispositio in estate mala exstit.

Cõplexionis aũt frigide non naturalis signa sunt parũ digerere t sitis pauca t tũcturarũ laxitas t ex phlegmate febres multe t cui reumatismi non nocent t infrigidantia in regimine adhibita t vt p calefacientia curetur t ut hyeme malã habeat dispositionẽ. ¶ Signa vero humiditatis nõ naturalis sũt pmentia signis frigiditatis: t est cũ eis laxitas t saline fluxus t mucilaginis t ventris solutio t digerẽdi malitia t impedimẽtũ qõ est a regimie qõ ẽ humidã t multus somnus t inflatio palpebrarũ. Sz signa siccitatis nõ naturalis sunt asperitas t vigilie t macies accidentalis et lesio, a regimie in quo ẽ sicutas t malitia dispositõis in autũno t curari p id quod humiditatẽ efficit t curatio pñs per aquam calidam t oleũ subtile t fortis receptio eoꝛ.

La.iij. de comprehensione signoꝛ cõplexiõez h abentis equalem.

Ignia eius aggregata accepta de alijs que diximus sunt equalitas tactus in caliditate t frigiditate t siccitate t hũiditate t mollitie t duritie t equalitas colorũ in rubedine t rubedine significat mediocritas inter grassitiẽ t matiem que tñ magis declinet ad grassitiem: t ipsius vene sunt iter submersas t sup carnẽ ꝓcedẽtes que sũt separate t egredientes t capilli inter pilositatẽ t lenitatẽ t crispitudinẽ t planiciẽ: t in tẽpoze pueritie trahant aliquantulũ ad rubedinẽ t in tẽpoze iuuentutis ad nigredinẽ aliquantulũ. ¶ Et equalitas dispositionis somni t vigiliarũ t mẽbroꝛ in suis monb⁹ cõuenientia t sanitas t fortitudo in imaginatione t intellectu t memoria t in monbus mediocritas iter superfluitatẽ t diminutionẽ videlicet inter multaz audatiã t timoꝛẽ t inter irã t pacientiã t pietatem t misericordiã t inter stabilitatẽ t perseuerantiã t in operationibus oĩbus cõplemẽtũ t sanitas t bonitas augmẽti t velocitas in ipso t ꝓcer⁹ statu⁹. ¶ Et erũt ipsius sõnia delectantia t spem bonã faciẽna ex odorib⁹ bonis t sõnis delectãtib⁹ t palatijs nocuis. Et hãc quidẽ hñs cplexionẽ facit hilarẽ iama bilẽ t iocundã habebit. t erit tẽpatus in desiderio comedendi t bibẽdi t erit bone instumbre in stomacho et epe t venis t assimilatione in toto coꝛpe. Et tẽperatus in expellẽdo superfluitates a se ex cãalib⁹ t qui illud efficere cõsueuerũt.

La.v. de signis eius q egredit ab eẽlitate superflue.

Ste est cui⁹ cplonce mẽbroꝛ non similant: immo, fortasse membra ipi⁹ principalia in exitu ab equalitate sibi ptraria exstiunt t vnũ eoꝛ ad vnam egredit cplonẽ t aliud ad eius ptrariam. Cũq; eius cpositio dissilis fuerit: erit malus t ingenio sui et intellectu sicut ille q ma-

gnū habet ventrē ⁊ digitos curtos ⁊ faciez ⁊ caput rotūdā ⁊ staturā magnā: aut ille qui habz puuz caput ⁊ in facie ⁊ fronte carnis multitudiez ⁊ ēt in collo ⁊ ped:bus ⁊ ē eius facies medie spere silis. ¶ Et si ipius mādibule magne fuerint: erit valde diuersus: ⁊ si mīlī si caput ⁊ frons rotūda fuerint: ꝫ facies valde rotūda ⁊ collū vehemēter grossuz ⁊ in oculis mot⁹ habuēt tarditatē: erit homib⁹ omnibus a bonitate remotior. Vt dec tot sanguinis

¶ Caplm. vi. de signis repletōz significātibus.

Eplo ſm duos existit modos. Est enim replo ſm fozamina: ⁊ est replo ſm vtutem Repletio vo ſm fozamia ē ut sint humores ⁊ ſps ⁊ si in suis qualitatib⁹ boni existant in quātitate sui supfluj adō q fozamia ipleuerit ⁊ exiēderit hoc aūt habens ꝫ timorē mot⁹ existit. Est nāqz cū replo venas scindit ⁊ ad suffocātia fit fluxus ⁊ acēt suffocatio aut epilepsia aut apoplexia. Cuius qdez sanatio est vt cito cū nunutione succurrat. Sed qa pp malitiā q̄litatis humoz pungit ipsos nocumentum facē tñ ⁊ nō q̄titate iō vincit vtutez. ¶ Sedm vtutem vero replo est ut humores quātitate sui nocumētū non faciāt: ꝫ malitia q̄ litatis ipoz tñ. qua ppter virtute malitiam sue q̄litatis vincāt ⁊ fiāt in obediētes ad digereñ ⁊ maturañ. Et hoc qdez hñs ex egritudinib⁹ timet putrefactōez. ¶ Replonis vero signa vlr sunt mēbroz grauitas ⁊ in motibus pigritia faciei rubedo ⁊ venaz inflatio ⁊ cutis extensio ⁊ plenitudo in pulsu ⁊ tinctura in vrina ⁊ spissitudo ⁊ paucitas desiderij ⁊ visus debilitas ⁊ sōnia q̄ gravitatez portendūt: sicut cuſ qui videt se quasi mouere non posse aut onus graue deferre aut loqui non posse sicut videre se volare. ⁊ motuū velocitas hūores significat subtiles ⁊ in quātitate tēpata. Et replōnis qdem ſm vtutem signa sunt qdem grauitas et pigritia et desiderij paucitas q̄ est ei ⁊ ppzie replōni sūt cōmunia. Sed cū repletio ſm vtutē est simplex nō sūt vene adeo iflate neqz cutis vehemētius extensiōis neqz pulsus adeo plen⁹ ⁊ magn⁹ neqz vria multū grossa neqz colō valde rubeus: cōcussio quoqz ⁊ laxitudo nō pueniūt in eo nisi post motū ⁊ incessuz Et videt in sōnis pzuritū et mōdicatiōez ⁊ incēsiōez et odozes fetidos. Humoz etiā dūans pgnoscit per significatiōes ip⁹ quas noiabim⁹. Et ſm plim repletio ſm vtutē genēat egritudinē anteqz eius compleāt significationes.

Caplm. vij. de signis dūij cuiuslibet humozum.

Anguinis significatiōes cū dominant signi ficatiōib⁹ replenōis ſm fozamia vicine existūt: ⁊ pp hoc accidit ex dūio ei⁹ q̄ntas i origine oculoz ppzie ⁊ in capite ⁊ tpib⁹ ⁊ alices ⁊ oscitationes ⁊ nausea ⁊ dozmitio multa ⁊ i senib⁹ pturbatio ⁊ in tellectu tarditas ⁊ laxitudo ablqz pcedēte labore ⁊ dulcedo in ore pter solitā ⁊ rubedo i lingua ⁊ fortasse in corpe apparebūt ademenul ⁊ i ore bothoz ⁊ sanguis fluxꝰ accidit a locis q̄ facile scidūt sicut narib⁹ ano ⁊ gingiuis. Et est etiā cū illud dmō strāt complexio ⁊ regimē pteritū ⁊ regio ⁊ etas ⁊ tēpus ⁊ cōsuetudo ⁊ tēpus longū a minutiōe. Et sōnia que illud significāt sicut cū homo in somnis videt res rubeas aut sāguinez multū ex suo corpe exire aut se in sanguine natare ⁊ sīlia. ¶ Dominij vo phlegmatis significatiōes sūt albedo in colore supflua laxitas ⁊ mollicies ⁊ frigiditas ⁊ saliue multitudo q̄ sit viscosa ⁊ sitis paucitas nisi saltuz fuerit ⁊ pcipue in senectute ⁊ digerendi debilitas ⁊ oxyrremia ⁊ vrie albedo ⁊ somn⁹ multus ⁊ ociositas ⁊ membroz laxitas ⁊ pigritia ⁊ pulsus lenitas qui tarditati ⁊ raritati attinet. Amplio⁹ etas ⁊ psuetudo et regimen pteritū ⁊ aer ⁊ regio. Et somnia in qbus videntur aque ⁊ flumina ⁊ niues ⁊ pluuie ⁊ frigus demōstrant illud. ¶ Significatōes aūt dūij cholere rubee sunt colozis ⁊ oculoz citrinitas ⁊ oris amaritudo ⁊ lingue asperitas ⁊ ipius siccitas ⁊ nariū ariditas ⁊ vētoſo delectari ⁊ sitis multa. Et pulsus festinatio et desiderij comedendi debilitas ⁊ nausea ⁊ vomitus cholericus ⁊ viridis ⁊ venter mordicatiuꝰ ⁊ horripilatio ad modū pūcture acuū. ¶ Amplius precedens regimē ⁊ etas ⁊ pplo ⁊ psuetudo ⁊ regio ⁊ hora ⁊ tempꝰ ⁊ ars. Et somnia in qb⁹ videntur ignes ⁊ vexilla citrina ⁊ vidē res q̄ nō sunt citrine citrinas ⁊ videre incensionē aut calorem balnei aut solis aut his simulia significāt illud. ¶ Dūij vo cohlere nigre significatōes sunt corpis macies ⁊ vt sit fuscus ⁊ sāguis nigredo ⁊ eius grossities ⁊ vigilie multe ⁊ mīra sollicitudo ⁊ ardor oris stōi ⁊ desiderij mendosum ⁊ vrina fusca aut nigra ⁊ grossa ⁊ ut cōpus sit nigrū ⁊ pilosum qñ choleranigra raro gnātur in corporibus albis ⁊ lenib⁹ ⁊ ut frequēter accidāt morphea nigra ⁊ vlcera mala ⁊ egritudines in splene. ¶ Et pter hoc etas ⁊ pplo ⁊ psuetudo ⁊ regio ⁊ ars ⁊ hora ⁊ tēpus ⁊ regimē pteritū. ¶ Et somnia terroꝛē facientia ex tenebris ⁊ cruciatu ⁊ reb⁹ nigris ⁊ terroꝛib⁹.

¶ Ca. viij. de signis q̄ opilationem demōstrant.

Cum mē cōiungunt ⁊ significatiōes eas demonstrant ⁊ sentiē extēlio ⁊ nō sentiūtur significatiōes repletionis in toto corpe opilationes ꝑculdubio ibi adesse intelliguntur. Verūtū grauitas in opilationibus sentiē cum opilationes in cānalibus existunt p quas multas currere mās est neēe sicut int opilationibus que in epate fiunt qñ cūsillud quod ex cibo ad epar puenit opilatione penetrare phibuerit colligetur ex ea res multa et retinebitur ⁊ grauabit vehementius q̄z apa ⁊ discernetur ab apostemate p multā grauitatē ⁊ febris paruatōem. ¶ Cū aūt opilatōes in alijs fuerint cānalibus non sentiet grauitas: ꝫ sentiet retētio penetrationis sāguinis ⁊ extēsio. ¶ Amplius plīni opilatōes in venis hūtū colorē habent citrinū cū sāguis p foramina sua ad cutis superficiem non accedit.

¶ Caplz. ix. de signis que vētositates significāt.

Entositatel cognoscunt per id qd ex dolo ribus accidit membris sēsibilibus. Et hoc quidē sequitur illud qd ipse ex solutiōe cōtinuitatis efficūt. Et cognoscuntur per motus quicies accidūt mēbris. Et cognoscuntur etiā p sonos.

Et cognoscūtur p tactuz. Dolores aūt extendentes ventositates significant t ꝑcipue si vehementes fuerint. Ad si illic pmutatio ex dolore fuerit iam significatio ꝑpleta erit. Et hoc quidem non erit nisi cum cōtinuatis solo in mēbris fuerit sensibilibus In eis aūt que sunt sicut ossa aut sicut caro glandosa non appet hoc per dolorem. Est tamen cuz in ossibus fiunt ventositates que ossa rūpendo frāgūt vbi non est dolor nisi sequēs punctura que os fractum illud quod est coram ipo frangit. Cognitiones autem vētositatuz ex motibus mēbroꝝ sunt sic cognitiones ex saltu accidente ex vētositatibus q̄ generātur t monentur ad hoc vt exeant t resoluant

Ex sonis autē cognoscunt quoniaz soni aut erunt in ipsis eidem sicut ventus rugitus t eis silia: et sic sonitus in splene cū eius dolore ex ventositate fuerit aut sonus in eis fiat ꝑ percussionez quēadmodum dignoscitur hydropisis inter asciten t tympanitez

Eaz autem cognitiones ex ꝑte tactus fiunt: verbi gr̄a quia tactus discernit inter inflatōem t timorem cū humoribus propterea q̄ inflatio est ibi cum extensione t cedit ꝓssioni t non in materia fluida t liquida aut humore viscoso: sensus enim tactus inter ista discernit. Et dr̄ia quidem inter inflationē t vētositatem non est in substantia: immo in forma motus statōis t cōpressionis.

Caplm. x. de signis apostemata declarātibus.

Apparēta quidem apata declarant sensus t plentia. Occlioꝝ vero cala demonstrant febres comitās ea t grauitas cū dolore pūgitiuo si mēbruz apatum sensum habuerit. Et ex eis etiaz que ipa declarāt aut declarando iuuant est nocumēntum in opationib⁹ illius mēbri in grediens. Et ex illis que ipa vehemēter significāt ē sentire inflationez in ꝑte illius mēbri si sensus ad ipsuz semitā habuerit. Frigiduz aūt dolor pendulo non comitat: cui⁹ vtia signa demōstrare est difficile. Que si facilia facta fuerit necessaria erūt tediosa. Melius ergo est ut ꝓmo de eis posterius ad dictiones cuiusq̄ mēbri ꝑticulares referetur. Ad aūt hic dicimus est q̄ cum sentiet grauitas t nō dolor t fuerint cuz eo significatōes dūij phlatis existimandū erit q̄ sit phlaticum. Et si cum eo fuerint signa dūij melie erit mel cum t ꝑpe cum tangetur t erit durum. Duricies nāq̄: est de ꝓuenientiōib⁹ significatōibus ad ipm declarati. Cū aūt apata cala in neruis fuerint erit dolor vehemēs t febres fortes que cito ad extēsionem t turbatōez intellect⁹ perdu cent t in motibus dilatatōis t ꝓstrictōis faciet nocumētum. Amplꝰ oia interioꝝ apata in mirach tenuitatem t macredinem efficiūt. Cūq̄ collectōez facient apata in visceribus t ꝑm exitire senitam ꝓcesserit infestabit dolor vehemēter t febris t exasperabitur lingua valde t vigilie fortes fient t accētia augmentabuntur t accrescet grauitas t fortasse sentietur grauitas t infixio. Est etiaz cū in corpe subita appet macies t in oculis repētina ꝓcauitas. Cūq̄ illud quod collectuz est sit maturz febris fortitudo t doloris t pulsus sedat t loco doloris res aduenit que est sicut puritus: t si rubedo t duricies ibi affuerint minorabit rubedo t mollificabitur duricies vt compassiōi sedat t sedabuntur acētia omnia dolorem faciētia t grauitas ad sufficiem quietem. Cūq̄ opietur accidet prius tremor mordicatōez sanies sequens: deinde apparebit febris ꝓpter exitū materiei t erit pulsus vacuitati t diuersitati aptus t incidit ꝑm viam debilitatis t raritatis t puitatis t tarditatis t in desiderio apparebit casus t sepe calefiunt p ipm extrema. Materia aūt expellit per causam sue partis aut in itinere spuendi aut nunctidi aut egrediendi. Et significatio quidem bona post apertionem est ut febris ex toto quiescat t anhelitus fiat facilis t virtus munificet t materia cito in parte sua egrediatur. Est aūt cum in occultis apatib⁹ materia de membro ad membz mutat. Et est cum hec quidem mutatio est bona t est cum est mala. Bona autem est cum de membro nobili ad ignobile mutat membz. sicut cum de apostematibus cerebri mutatur ad id quod est post aures: t de apostematibus epatis ad inguina. Et mala est cum de membro ignobili ad membrum eo nobilius mutatur aut quod minus possit tollerare illud quod ei accidit: sicut cum apostema lateris ad partem cordis aut pulmonis mutat. Mutatio ꝓterea occultoꝝ apostematum t inclinationes magnoꝝ apostematum ad superiora aut inferiora significationem habent. Nam si in motibus ipsoꝝ ad inferiora declinauerit in hypocondrijs apparebunt extensio t grauitas. Et si in motione sui ad superiora declinauerint demonstrabit illud nobis dispositionis gnhelitus malitia t eius coangustatio t ipsius difficultas t pectoris constrictio t ardoz ab inferioribus incipiens t ad superiora tendens t grauitas in parte furcule t capitis dolor. Et est etiam cum fignum appet in adiutorio t ascid. Et illud qdē qd ad supiora declinat si cerebro fuerit ifixū erit malū t terrefaciēs Verūm si ad carnez laxaz q̄ est post aures declinauerit euasiōis fiducia i ipo erit. Fluxꝰ ꝑca sanguis ex naribus in talib⁹ apatibus ē signuz bonū t in oibus etiā interioꝝ apostematib⁹. Tu aūt ē ad hoc inquirēdū. expecta in eo qd postea dicturi sumus vbi sermonē de apatibus inuestigabimus et dispositionem cuiusq̄ occultoꝝ mēbroꝝ notabimus.

Ca. xi. de signis solutionis continuitatis.

Solutionē cōtinuitatis si in membris accederit apparētib⁹ sensus declarabit. Ad membris acciderit occultis dolor eam demostrabit ꝓfotinus aut pūgitiuus aut corrosiuus t ꝑcipue si non cum eo affuerit febris. Et ipsam quidē multotiens comitatur humoris spussi cum sanguine exitus ad āplitudinē descendēs t purulente materie egressio si post significatiōem apatū fuerit t coz maturationē. Que aūt ē post apostemata ē cū significat apostematis apertionē cū maturatione t est cū nō. Si vero cū maturatione fue-

rū febris cū apertione quiescet ⁊ euacuabit pus ⁊ quiescet grauitas ⁊ alleuiabit. Qđ si ū ita fuerit dolor fiet maior ⁊ augmentabit. Est etiā cū cōtinuitatis solutio ex mēbri dislocatiōe a suis locis ⁊ recessione mēbri a suo loco ⁊ si nō dislocet sicut ruptura dignoscit. Et est cū ipsa cognoscit retentione ei⁹ quod euacuari cōsueuerat ex cānalib⁹ qrū fortasse ad cānales aut amplitudinē quā cōtinuitatis solutio facit descendit ⁊ non fm naturalē separat viam quēadmodū illi contingit cui intestina rūpuntur cū egō foras exire illi ꝓhibeł. ⁊ est cū ꝓtinuitatis solutio non apparet neqz per ligna cognoscit vlia q̄ nosata sunt: vū in eius declaratione diuisiones pticulares sunt necessarie que sūt fm vnūquodqz mēbrū: ⁊ hoc quidē erit ut mēbrz sensū nō hēat ⁊ cōprehendit humorē ⁊ currit quod est in ipso, peiudicio ⁊ sepat a loco suo ⁊ nō sustētat sup mēbz ne separet per dislocationē eius quā habuerit neqz humorē suscepit qui ab eo effluat neqz a suo loco moueri poterit ⁊ alij mēbro nō adheserit cui⁹ dislocationē mouear. Et tu quidē scire debes q apata ⁊ ꝓtinuitatis solutio que deterioza hūt accīa sunt q̄ in mēbris existūt neruosis q̄ sunt fortis sensus qm̄ est cū sunt pnitosa sed syncopis ⁊ spasmus ea semper comitant: syncopis quidē ꝓpter doloris fortitudinē ⁊ spasm⁹ ꝓpter mēbri neruositatē: deinde illa q̄ sunt ꝓpter ūcturas qm̄ tarde meliozationē recipiūt ꝓpter vehemētē ūcture motū: ⁊ ꝓpterea q amplitudo que ē apud ūcturā ē apta ut mā ad ipsam descendat: ⁊ qm̄ pulsus ⁊ vna existūt ⁊ signifi canonib⁹ dispositionū vlib⁹. de eis igit loquemur

Sūma prima dictionis secūde de pulsu cuius sunt. xix. capitula.

La. ꝓmum de pulsu ⁊ est sermo vniuersalis.

Pulsus est motus receptaculoz spūs ex diastole ⁊ sistole cōpositus ad regendū spūm p acrē attractū. Consideratio aūt que attēdit in pulsu aut ē vniuersalis aut ꝑticularis fm vnamquāqz egritudinē. ⁊ nos quidē hic de vlibus regul scie pulsus loquemur: ⁊ ꝑticulares ad loqueñ. de egritudinib⁹ ꝑticularib⁹ in posteriorib⁹ reseruabimus. Dicem⁹ ergo q quilqz pulsus ē ꝓpositus ex duob⁹ motib⁹ ⁊ duab⁹ quiebus. Dis nāqz pulsus ex diastole ⁊ sistole est compositus. Post hoc vero necesse est vt inter oēs duos ꝓtrarios mot⁹ qui es inueniat. Impossibile ē nāqz q mot⁹ vn⁹ alij motui ꝓtinuet postqz spacio eoz applicet termin⁹ ⁊ extremitas in effectu: hoc tū in scia nāli declarabitur. Postqz igit hoc ita ē impossibile est q i vno quoqz pulsu antecz ali⁹ cōsequat quattuoz interueniant ptes. s. motus duo ⁊ quietes due. s. mot⁹ elatōis ⁊ quies inf ipsam ⁊ depressionez ⁊ motus depressiōis ⁊ ges inf ipaz ⁊ eleuationem. Depressionis vero motus apud plurios medicoz nullo modo sentitur: sed apud alios est cū aut in forti pul

su sua fortitudine sentitur aut in pulsu magno ꝓpter eleuationē sui: aut in duro, ꝓpter multā sui refrenationē: aut in tardo ꝓpter longiquitatem temporis sui motus. Galie. quoqz dixit longo tempore nō fui sollicitus ex depressione. Postea vero nō quieui tangendo donec ex eo aliquid percepi ⁊ postea illud cōpleui. Mā postea porte pul⁹ mihi apte fuerūt. Qui vo ista studuēit vt ego peipiet illō qđ consecutus fui. Et licet sit ita vt dicit: in plurimis tū dispositionibus depressio nō est sensu ꝓcepta.

Lā vero ob quā statutū fuerit tangere venas bzachij ⁊ facilitas prebēdi ipsū ⁊ q̄ homo non est sollicitus vt ipsū discooperiat ⁊ rectitudo situs ipsius ꝓpter rectitudinē cordis ⁊ eius quod est iuxta ipm

Et oz quidē vt sit tactus manu sup latus existente qm̄ si manus sup volā plante extendat in latitudie augmētū ꝓbet ⁊ ex eleuatione diminutiōem facit ⁊ etiā diminuit ex longitudine ⁊ ꝓpzie in maculē tis. ⁊ resupinata augmentat in eleuatione ⁊ longitudine. Oz ꝓterea vt tactus fiat in hora qua ille cuius pulsus est sit ab ira remotus ⁊ gaudio ⁊ exercitio ⁊ omnibus passionib⁹ ⁊ saturitate que grauedinē facit ⁊ fame ⁊ dispositione relinquendi consuetudines ⁊ renouādi vsus. Et oz etiā ut sit de pulsu experimētū cēpati nobilis ita vt ali⁹ ei cōparetur.

Amplius dicem⁹ q genera ex quib⁹ medici pulsus dispositionē cognoscūt fm q ipsi referūt sunt. ⁊ q̄uis eis fuerit necessarium vt posuissent ea nouem

Genus quidem quod est sumptū ex q̄ntitate dilatoles. Et genus quod est sumptū ex qualitate percussionis vene in digitos. Et genus quod est sūptū ex tempore cuiusq motionis. Et gen⁹ quod ē sūptū ex essentia instrumenti. Et genus qđ est sumptū ex eius euacuatōe aut repletione. Et gen⁹ quod est sumptū ex caliditate tactus ipsi⁹ aut frigiditate. Et gen⁹ qđ ē sumptū ex tpe gens. Et gen⁹ qđ est sūptū ex pulsus eq̄litate aut diuersitate. Et gen⁹ qđ est sūptū ex ei⁹ ordinatōe in diuersitate sui aut inordinatione. Et gen⁹ qđ ē sūptū ex pōdere. Gen⁹ vo q̄ntitatis pulsus significat ex q̄ntitatib⁹ suoz trium dimetroz q̄ sūt ipius lōgitudo ⁊ latitudo ⁊ ei⁹ ꝓfūditas. Sūt ergo in eo nouē pulsus dispositiones simplices ⁊ ꝓpositę. Et nouē qdē simplices sūt lōg⁹ curtus ⁊ mediocris ⁊ lat⁹ ⁊ strict⁹ ⁊ mediocris ⁊ ꝓfūd⁹ aptus ⁊ mediocris. Lōgus aūt ille ē cui⁹ ptes in lōgitudine plus sentiunt q̄z nālis absolute q ē ꝑ certo eius q ꝓpōne hz tpā: aut nālis q est ei⁹ q huic est ꝓpinqu⁹: ⁊ ē tpar⁹ cui ē ꝓpuz. Et tu qdē tā pus sciuisti dīaz inf eos. Curt⁹ vo ē ei ꝟsus. Et inf eos ē mediocris. Et tu qdē iudicabis fm hāc regulā i sex q̄ remāserunt. Lōpositaz vo ex his simplicib⁹ q̄ dā sūt q̄ nomē hūt: ⁊ q̄dā q̄ noīe carēt. Alle. n. q in lōgitudie ⁊ altitudie ⁊ latitudie ē augmētat⁹ vocat magn⁹. ⁊ q in his oibus ē diminut⁹ vocat pu⁹: ⁊ q inf eos existit tpatus. Qui vo i latitudie ⁊ altitudine ē augmētat⁹ vocat grossus. Et q i eis ē minutus dicit subtilis. Et q ē inf eos ē eq̄lis. Generis aūt qđ ex q̄ntate pcussiōis vene i digitos sūptū ē tres ti

ipēs:fortis ⁊ ipse ē q̄ui apud diastolē tactui resistit ⁊ debil' qui est ei oppositꝰ. ⁊ eq̄lis qui est inter eos. Generis quoq; qd ex tpe cuiusq; mōis sūptū ē tres sūt spēs velox ⁊ est qui motū in breui tēpe ꝑplet: et tardus ei cōtrarius: ⁊ equalis inter eos existens. Generis vō qd ex eēntia instrī sumit tres sūt spēs mollis qui ē recipiēs reditū ad interioza ⁊ cōpressi one facile: ⁊ durus qui ē ei ꝯrius: ⁊ iter eos mediocris. Generis aūt qd est sūptū ex eo qd cōtinet tres sūt species. Plenus ⁊ ipse est qui sentit sicut si in eꝰ fozamie esset humor iplens de quo sollicitari. ē ut pure euacuetur: ⁊ vacuus ē ei cōtrarius: ⁊ inter eos mediocris. Et generis quidē qd ex suo tactu sūptū est tres sunt spēs: calidus ⁊ frigidus ⁊ tpatus. Generis vero qd est sumptū ex tēpore quietis species sunt tres. Frequēs ⁊ ipse est in quo tēpus sensatum quod existit inter duas pcussiones ē breue qui etiā vocatur cōsequēs ⁊ spissus. Et ei ꝯrius rarus qui etiā dicit laxus ⁊ resolutus: ⁊ inter eos mediocris. Et hoc quidē tēpus est ꝑm qd ex sisto le cognoscit. Si vō sisto le nullo mō cognita fuerit erit tēpus qd inter oēs duas diastoles cōtinuat. Et si ipla cognita fuerit erit ꝑm duo tpa duoꝝ extremoꝝ. Genus vō qd est sumptū ex equalitate ⁊ diuersitate est aut equale aut diuersū. s. inequale. Et hoc quidē ē p cōparationē simultudinis aut dissimilitudinis' pulsuuꝫ aut ptiū vnius pulsus aut vnius ptis pulsus i quinq; rebus magnitudine ⁊ puitate aut fortitudie ⁊ debilitate ⁊ velocitate ⁊ tarditate spissitudine aut raritate durtie ⁊ mollitie donec cōtingit q vnꝰ pulsꝰ ē postremus sue diastoles ciius ꝓpter vehemētem caloꝛē aut debiliozꝛ ꝓpter debilitatē. Qd si volueris dilatabis sermonē ⁊ ꝑsiderabis in equalitate et diuersitate in tribus generibꝰ predictis alias ptes: sed ꝑsiderationū fortitudo ad istas reducta ē. Pulsus vero equalis absolute ē ille qui i oibus est equalis qui si in aliquo coꝝ solo fuerit equal' in eo solo dicet equalis: sicut si dicerem' equalē in virtute aut equalē in velocitate. ⁊ similr diuersus ē ille qui nō est equalis aut absolute aut i aliqua re. Genus aūt qd ex ordiatōe ⁊ inordiatione sumptū est duas hz spēs diuerse ordinatꝰ ⁊ diuerse inordinatꝰ. Ordiatus aūt ē ille cui' diuersitas hz ordinē cōseruatum super quē trāsit: ⁊ est ꝑm duos mōs: aut ordinatus absolute: ⁊ ē cū totū illd qd exco ꝓuenit nō hz ni si trīū diuersitatē vnā. Aut ordinatus qui est ꝓprie et ipse ē qui hz duas diuersitatē: aut plures sicut si ibi esset circulus ⁊ alius circulus ab eo diuersus sz ambo ad suū redirent ordinē sicut si eēt vnus circulus ⁊ inordinatus est qui ē ei cōtrarius. Cūq; certificaueris inuenies q̄ hoc decimū genꝰ ē sicut essz nouī generis spēs intrans sub inequali. Debes autez scire q̄ in pulsu repitur natura musice qm̄ quēadmodū ars musice cōpletur p adiūctionē sonoꝝ ꝑm proportionē comitantē eos inter acuitatē ⁊ grauitatē p circulos casuū ⁊ tēpoꝝ qui sūt inter eoꝝ percussiones sic est dispositio pulsus: q̄ proportio inoꝝ tēpoꝝ in velocitate ⁊ spissitudine ⁊ debilitate ⁊ q̄ntitate ē sicut ꝓportio adiūctionis eiꝰ. Et quēadmodū tēpus ferendi ⁊ quātitas sonoꝝ ē cū sūt conuenientia ⁊ ē cū non sunt conuenientia. similter ē cum ibi debilitas sunt ordinate ⁊ ē cū sunt inordinate. Et ꝓportio ēt dispositionū pulsus in fortitudine ⁊ debilitate ⁊ in quātitate est cū est cōueniēs ⁊ ē cum nō imo diuersa est. Et hic quidē ē egrediēs a genere cōsiderandi ordinē. Gal. aūt vt q̄ id qd pōt ſtīri ⁊ ꝓportionalitatibꝰ ponderis ē ꝑm vnā ꝓportionē musicarū notarū aut nō notarū. Notarū vō aut ꝑm ꝓportionē totius ⁊ q̄ūq; ē ꝓportiō tripli cū est ꝓportio dupli adiūcta cū ꝓportiōe addētis medietatē ⁊ ipsa ē que dicit ꝓportio p quinq; Et ꝑm ꝓportiōem que ē p totū ⁊ ē dupla ⁊ ꝑm proportionē que ē p quinq; ⁊ ē addēs medietatē ꝑm ꝓportionē que ē p quattuoꝛ ⁊ ē addēs tertiā ⁊ ꝑz ꝓportionē addētē quartā postea nō sentit. Et ego quidē miroꝛ quō ꝓportiōes iste p tactū discerni pūt dico tū q̄ ei est facile qui in gradu tangēdi ꝓsecutꝰ ⁊ proportionat sonos per artē postq; erit ei potentia cognoscendi musicaz acquisita ⁊ comparabit factum per notum. homo etiam iste cum suam intentionem ad pulsum reduxerit huiusmodi poterit discernere proportiones per sensum. Genus vero quod ex pondere est sumptum est per comparationem proportionis quantitatum ꝓportionum quatuor temporum que sunt duobus motibus ⁊ duabus quietibus. Et si sensus totuz hoc discernere nō potest: tamen est per comparationem ꝓportionis quantitatum ꝓportionum temporuz diastoles ad tempus quod est inter duas diastoles ⁊ ad vltimū temporis in quo est motus ad tempus in quo est quies. Qui aūt ponunt in hoc capitulo comparationē tpis motꝰ ad tps motus ⁊ tpis qtis ad tps gtis mittūt caplm in caplo: licz hmōi missio sit tollerabilis ⁊ nō sit incōueniēs: sz tamen non est bona. Et pond⁹ quidem est illud in quo proportiones musice cadunt. Et dicemus q̄ pulsus aut est boni ponderis: aut mali ponderis. Et illius quidez qui est mali ponderis sunt tres spēs. Una est illi' cuius pōdꝰ est mutatū ⁊ est iuxta pōdus: ⁊ iste est cuiꝰ pōdus est pōdus etatis q̄ est iuxta etatē illius cuius est pulsus sicut cū inuenes hñt pondꝰ pulsuū pueroꝝ Et altera est sepatꝰ pōderis sicut cū pueri hñt pōdꝰ pulsus sicut senū. Et tertia est egrediens a pōdere et ille est cui' ponderi pulsus hois nō sistatur. Et multa egressio pulsus a pōdere magnā in dispositiōib⁹ significat ꝛmutationem.

Ca.ij. de pulsu equali ⁊ diuerso.

Dicunt q̄ diuersi pulsus diuersitas aut ē in omnibus pcussionibꝰ aut in vno pulsu. Sz q̄ in vno pulsu diuersificat aut in mlīs diuersificat ptibꝰ. s. in locis sepatis in quibꝰ cadunt digiti: aut in vna pte. s. in loco vnī⁹ digiti. Et illꝰ qdē q̄ in illis diuersus exit pulsibus est diuersus gradatus equaliter currens. Et ipse quidem est qui ab vno incipit pulsu ⁊ permutatur ad maiorem eo aut ad minorem et procedit sic ꝑm hanc regulam donec per

uenit ad finem in diminutione aut in augmento per simile ordinem: deinde intersecat: t ad pma magnitudine redit aut redies ex parvitate sua simili reditu in ambabus dispositionib⁹ ad pma regulam: aut diuersificas postea venerit a principio qd e hmoi ad finem q est hmoi. Et est cū ad finem puenit t e cū intersecat ante ipm: t e cū addit supra ipm donec intersecat in medio cessando: t est cuz agit ab hoc diuersum t illud e ut in medio sui interueniat mot⁹.

Et pulsus qdem cessatione habens e diuersus in quo expectatur mot⁹ t venit quies. Et ille qui in sui medio hz motū est diuersus in quo expectat quies t venit motus. Diuersitas vo pulsuū in multis pribus vni⁹ pulsus aut est in situ suarū ptiū: aut i motu suaz partium. sed diuersitas q̄ est in situ suarum partiū est diuersitas ppozionis partiū vene ad partes. Et quū partes sunt sex erū illud qd in eis cadit ex diuersitate simulū. Diuersitas aūt que est in motu aut est i velocitate t tarditate aut in pcessione et pcuentione. s. ut moueat pars eius ante horam sui motus: aut post hozā aut in fortitudine t debilitate aut in magnitudine t parvitate. Et hoc totū aut curret fm ordinē equalē aut diuerso in augmento t diminutione. t illud quidē aut erit in duabus partibus aut in trib⁹ aut in quattuor. s. in casu digitoꝝ. Et tu quidē cōponere poteris t ordinare. Ex diuersitate vo pulsuū in vna pte est ille qui e intersect⁹ t redituus t pinuus. Interfect⁹ aūt e ille qui in parte vnam cuz paruo motu sepatur: t ptis vni⁹ q̄ ex eo intersecat cum quiete e cuz duo extrema diuersificant in velocitate t tarditate t in simulitudine. Redituus vo est ut pulsus magn⁹ redeūdo fiat paruus in vna pte: deinde in reditu subtili redit. Et hui⁹ quidē modi e ille cui⁹ quedā species in alias i gredīūtur: t hoc e ut sit vnus pulsus sicut duo ppter diuersitatē: aut duo sicut vn⁹ ppterea q̄ alie i alias ingredīūtur. Et istud qdem e fm sentētiam eoꝝ qui in hoc nō puenerūt. Cōtinuus aūt est ille cuius diuersitas est ordinata in cōtinuitate non sensu percepta separatione in eo ad qō ipa mutat ex velocitate ad tarditatem aut ecōtra: aut ad equalitatem aut inequalitatē in eis: aut ex magnitudine aut parvitate aut equalitate in eis ad aliqd eoz ad qō mutatur. Et hoc quidē est cū fm similitudinem sui pcedit. Et est cū accidit ut cū pinuatōe sua sit in aliqbus suaz partiū plus diuersitatis t in alijs min⁹.

Capitulum .iij. de speciebus pulsuū diuersi que nomina habent ppria.

EX eis e gazellans q̄ est diuersus in vna pte cū fuerit tardatus: t deinde intersecat: t fit velox. Et ex eis est vndosus: t ipe qdez est qui est diuersus in magnitudine partium vene t earū parvitate t eleuatione ipaz ad supioza t in latitudine t in pcessione t pcessiōe in pncipio mot⁹ pulsus cū mollicie q̄ est in ipa: t ipe qdē nō est valde paruus t hz latitudinē quādaz t assilit vndis q̄ e alias sequitur fm rectitudinē cuz diuersitate q̄ sit ut eas in eleuatiōe eaz ad superioza t descēsio ad iferioza t velocitate t tarditate. Et ex eis est vermiculosus q̄ est illis simil: sed e paru⁹ multe spissitudinis: cui⁹ spissitudo existimat velocitas: sed non e. Et formicās qui e valde minor t vehementioris spissitudinis. Et vermiculosi quidez t formicātis diuersitas in eleuatiōe ad supioza t pcessione t pcussione in sensu e manifestior ipoz diuersitate in latitudine: imo q̄si nō apparet id. Et est ex eis sermus qui vndoso in partiū diuersitate assimilatur t in eleuatione ad supioza t latitudine t pcessione t consecutione: sed e durior t cū durit e ipius partes in duritie diuerse existunt. Et sermo qdem e pulsus velox spissus t durus: cui⁹ partes in magnitudine diastole diuerse existūt i duritie t mollitie. Et ex eis est cauda sozicina: t est ille q̄ ordinat in diuersitate suarū partiū ex diminutione ad augmētum: aut ex augmēto ad diminutionez. t cauda qdem sozicine est cum e in pulsibus multis t e cū est in vno pulsu in partibus multis: aut in parte vna. Et eius diuersitas ppria e illa que ex magnitudine pendet. Et e cum est in ppatione velocitatis ad tarditatē aut fortitudinis ad debilitatem. Et ex eis e melaly⁹ t ipe est q̄ ex diminutiōe pcedit ad aliqué terminū in augmēto postea reclinat inferi⁹ ad suuz ordinē donec ad pmū terminū diminutiōis puenīat. Est ergo sic due caude sozicine q̄ pinuant apud maiores ei⁹ extremitates. Et ex eis e bispulsās: t ipso qdem discordati sunt medici. Sūt enī qdā q̄ ipm vnū pulsū ponūt diuersū in pcessiōe t pcussione. Et sūt alij q̄ ponūt ipm duos pulsus quoz vnū alterū pcquit t ad vltimū inē eos nō existit: ipe qō dilatet ad collegēdā systolē deinde diastolē. nō enī oē ex quo cōsequūtur due pcussiones oportet ut sint duo pulsus. Ethogn ille cui⁹ intersecat diastoles t deinde redit esset duo pulsus. neq̄ etiā oz ut sint duo pulsus nisi cū incipit t fit diastoles t postea redit ad sūdū faciēdo systolē: deinde redit trex t diastolē facit. Ex eis sūt getē hūs t cadēs in medio quos pdiximus. Sz dria inter cadētem in medio t gazellantē e q̄ gazellantis seda ante venit q̄ ppleat pma. sed in cadente in medio e pulsus q̄ venit in tempore getis cū pplet⁹ pcussio pma. Et ex istis qdē caplis sūt pulsus spasmosus t tremulus t retortus q̄ filo qd torquetur assimilatur t est ex caplo diuersitatis in pcessione t cōsecutiōe t in situ t in latitudine. t cordosus quidem est ex fūma retorti t assilit tremulo. sed tū in tremulo diastoles e m agis occulta: t istic exitus ab equalitate iu⁹ in eleuatiōe ad supioza e in retorto occultior. sed tēpo in cordoso e manifesta t e cuz eius torsiōe ad vnam ptem mīn. Palim vero tales accidūt quales isti. s. cordosus t retor⁹ ad vnū lat⁹ declinās in egritudinibus siccis. Pulsuum vero compositorum species quasi infinite sunt: t neq̄ habentes nomina.

Capitulū .iij. de illo q̄ ex specieb⁹ pulsuū e nālis.

CViusq̄ generū pnoiatinoz in quo e superfluitas augmēti uel diminutiōis nālis est eqlis nisi fortis: qū nālis i eo e augmītat⁹.

Et si aliquod aliorum generum non augmẽtuz pre
buerit nisi fortitudinis augmẽtum sequẽs ⁊ factum
fuerit maior: vbi gratia ipse erit naturalis ꝓpter for
tẽ. Aliorum vo generum que neq; augmẽtuz neq;
diminutionem tollerãt naturalis est mediocris ⁊
ordinatus ⁊ qui ẽ boni ponderis.

Capitu. v. de causis specierũ pulsus ꝑdictaz.

Causaz pulsus quedã sunt coẽs necessarie
cẽntiales in ꝓstitutione pulsus ingredien
tes: ⁊ vocãtur ꝓtentiue. ⁊ q̃dam sũt n con
stitutione pulsus nõ ingrediẽtes: ⁊ haz quidez alie
sunt insepabiles quaz ꝓmutatiõe ꝓmutat iudicium
pulsus: ⁊ vocant cause insepabiles: ⁊ alie sũt sepabi
les que vocant mutãtes absolute. Contẽtiue vero
cause sunt tres. Virtus vitalis que est in corde mo
uens pulsum. ⁊ tu qdem iam sciuisti eã in capitulo
de virtutibus. Et scõa est instrumẽtũ ⁊ ẽ vene pulsa
tiles q̃s iam sciuisti cũ numerauimus mẽbra. Et ter
tia ẽ necessitas extinguẽdi ⁊ est aduenies per quanti
tatẽ notam extinctionis que renouat in termino ca
loris opposita in suo incendio aut extinctiõe aut eq̃
litate sua. ⁊ harũ quidẽ causaz cõtentiuaz opatio
nes mutant ſm id quod adiungitur eis ex causis in
sepabilibꝫ ⁊ mutabilibꝫ absolute.

Capitulum. vi. de his que ꝓueniunt ex causis cõ
tentiuis solũmodo.

Cum inst̃m fuerit obediens sui lenitate. ⁊
virtus fortis ⁊ necessitas ad extinguendũ.
vehemens erit pulsus magnus. Quod
si virtus fuerit debilis pulsus puitas eam ꝓcul dubio sequet. Et si cũ hoc inst̃m fuerit durũ ⁊ necessi
tas pauca erit minor. Est etiã cum durities efficit
paruitatem: sed cũ paruitas cuꝫ cã est durities sepa
ratur a puitate cuius cã est debilitas ꝑ hoc q̃ est du
rus ⁊ nõ debilis ⁊ brevitas eius ⁊ pfunditas nõ est
mala sicut ẽ cuz est vtus debilis. Pauca quoq;
necessitas puitatẽ efficit: sed debilitas ibi non erit.

Et neq; est aliqua harũ triũ que plus efficiat par
uitatem q̃ debilitas. Et puitas quidem durities cũ
virtute plus ẽ q̃ paruitas ꝓuationis necessitatis cũ
virtute. Virtuꝫ nãq; cum ꝓuatiõe necessitatis nõ
minuit multum ex equali: qm̃ a diastole ꝓhibentez
non habet. Et nõ declinat ad hoc ut nõ multũ sup
tamentum addat nisi iõ q̃ nõ multam habet ne
cessitatẽ. Si vo necessitas multa fuerit ⁊ virtuꝫ for
tis ⁊ inst̃m inobediens ꝓpter suam duritiem ma
gnitudini nõ poterit esse gn fiat velox ⁊ velocitati re
stauret id qõ deest ex magnitudine. q̃ si virtuꝫ fuerit
debilis ⁊ pulsus non poterit magnificari ⁊ veloci
tas in eo nõ opata fuerit non poterit eẽ gn fiat spis
sius qua spissitudine restauret illud qõ ei defuerit ex
magnitudine ⁊ velocitate ⁊ multe vices tenebunt lo
cum vnius vicis sufficiẽtis ⁊ magne aut duaz: veloci
um. Et hoc quidem est sicut cũ hõi necesse ẽ fer
re rẽ ponderosam: quam si poterit vna vice totam
ferret. si vo nõ diuidet eaz in duas partes ⁊ festina
bit: ⁊ si nõ in multas partes ipam distribuet ⁊ ferret
quãq; partẽ quocũq; modo poterit cum spaciosita
te aut velocitate: deinde nõ cessabit inꝭ quaslibet du
as oneraturas eius licz sit in eis tardatus. q̃ si mul
te fuerit debilitatis stabit tunc ⁊ ferret eam festine et
redibit cũ tarditate. Si q̃t virtuꝫ fuerit fortis ⁊ istru
mẽtum obediẽs: sed necessitas erit maior fortitudi
ne tpata virtus augmẽtabit velocitatẽ cũ magnitudi
dine: ⁊ si necessitas fuerit fortior erit cũ magnitudie
⁊ velocitate spissitudo. Longitudiné quoq; ma
gnitudinis cause ꝑ certo efficiũt cũ aliquid ꝓhibẽs
amplitudiné ꝓhibuerit ⁊ eleuationem ad supiora
nõ ꝓmiserit fieri sicut durities instrumẽti: vbi gra
que amplitudiné ꝓhibet ⁊ dẽsitas carnis ⁊ cutis q̃
sursum eleuari nõ permittũt. Sed ẽ etiam cũ in am
plitudine addit maties. Et amplitudine quidẽ est
sicut aut venarũ vacuitas ut per ipam tunica superi
or sup interiorem declinet ⁊ dilatet: aut multa instru
menti lenitas. Spissitudinis aũt cã est debilitas aut
multa necessarias aut caliditas. Et raritatis qdẽ
cã est virtutis q̃ necessitatẽ i magnitudine supat aut
frigiditas multa diminuta a necessitate aut nimia in
tensio vtutis ⁊ aduentus pdutioni ꝓxim. Cause
vo debilitatis pulsus ex mutationibꝫ quidẽ sunt le
diũ ⁊ vigilie ⁊ euacuatio ⁊ maties ⁊ humor nociuꝫ
⁊ exercitiũ supfluum ⁊ humor motꝫ ⁊ ipor obuia
tio mẽbris fortis sensus aut cordi vicinis ⁊ totũ il
lud qd̃ vehemẽter resoluit. Et durities pulsus cãe
sunt siccitas corpis vene aut eiꝫ fortis extensio: aut
vehemẽs frigus congelans. Et etiã est cum pulsus
in crisibus durescit ex fortitudine pugne propterea
q̃ membra per ipam extendũtur ad partem impul
sionis nature. Lenitatis vero cause sunt cause na
turales mollificantes sicut nutriens ⁊ egritudina
les mollificantes sicut hydropisis ⁊ lethargia: aut
ea que neq; sunt naturalia neq; egritudinalia sicut
balneatio: Et diuersitatis quidem causa cum per
seuerantia virtutis est grauitas materiei cibi aut hu
moris. Et cum debilitate virtutis est pugna cause
⁊ egritudinis. Ex cãusis quoq; diuersitatis ẽ reple
tio venarum ex sanguine: sed qd̃ huic est simile re
mouet minutio. Et plinũ quidẽ fit diuersitas cũ
sanguis ẽ viscosus suffocans spũm q̃ mouetur in ar
teriis ⁊ ꝓpe cum densitas fuerit circa cor. Ex cau
sis ꝓterea ipius q̃ eam in breui efficiũt tpe sunt sto
machi repletio ⁊ tristitia ⁊ cogitatio in aliquo. Si
cũ in stomacho malus fuerit humor nõ cessabit di
uersitas ⁊ forsitan ex eo ꝓueniet tremor cordis ⁊ fi
et pulsus tremulus. Et serrini quidẽ pulsus cau
sa ẽ diuersitas eius qõ in corpe venẽ ẽ fusum in pu
trefactione sui aut ipius cruditate aut sui maturatio
ne aut diuersitas dispositionũ venarũ in duritie sua
⁊ mollitie aut apostema in mẽbris neruosis. Bis
pulsatis vo cã est virtutis fortitudo ⁊ plima necessi
tas ⁊ durities inst̃i q̃re nõ obedit ei q̃ vtutes ipi ꝑ
cipiũt de diastole i vna vice sic cũ quis vult vna per
cussiõe aliqd icidere ⁊ nõ obedit ei adiuuat ab alia
⁊ ꝑcipue cũ necessitas subito augmẽtat. Sozicine
vero pulsus causa q̃q; est virtus debilis q̃ de labo
re ad quietẽ ordinate ꝓcedit ⁊ de qete ad laborẽ. ſz

ille qui in vna pmanet dispositōne plus est virtutis debilitatē significans. Et cauda quidē fortune t q̄ eis filis existit est pl⁹ significās fortitudinē aliquā et q̄ debilitas nō est in fine: sed eis deterior est cauda finitiua deinde mansiua: postea cauda reditiua. Cadentis aūt in medio causa est vtutis lassitudo t ei⁹ defectus aut accidens subito veniēs ad qđ aīa ꝑnatura subito redeunt. Et spasmosi quidez pulsus causa sunt motus nō naturales in vtute aut malitia in cētia instrī. Pulsus aūt tremulus procedit ex fortitudine t instrō duro t necessitate forti. Sine istis eni nō ꝓuenit tremor. Undosi aūt est cū eius causa existit vtutis debilitas fm plm t nō potest fieri diastoles nisi paulatim t paulatim. Et est etiaz cū instrī lenitas ei⁹ cā existit licz vtus nō sit valde debil. Instrm nāq̄z molle t humidū ꝑcussionē t motū nō recipit q̄ in vnaquāq̄z penetrēt partē quēadmodū succū qđ ē duz ꝓcipit q̄n siccitas ꝑcussiōi ē apta t tremori. Et duri qđē licci finis sui principij motu mouet: mollis vero humidi partē possibile est moueri t aliam partē motu ipsi⁹ nō pati ꝓpter q̄ cito recipit separationē t flexionē t diuersitatē in figura.

Et vermiculosi quidē pulsus t formicantis cā est fortis debilitas ita vt tarditas t spissitudo t diuersitas in ptibus pulsus conūgant q̄n vtus instrm in vna hora dilatare nō valet: sz paulatiz t paulatim.

Causa aūt pulsus mali pōderis si pulsus qđē fuerit in dispositōib⁹ tpis getis est augmentū necessitatis. Et si in dispositōib⁹ tpis mot⁹ fuerit est augmentū debilitatis aut necessitatis ꝓuatio. sz pulsus tpis motus ꝓpt velocitatē diastoles alius est ab hoc.

Et cause quidē plen t vacui t calidi t frigidi eleuati⁹ sursum t submersi inferius manifeste sunt.

La. vij. de pulsib⁹ tratū t masculoz t femina.

Masculoz pulsus maiores sunt t fortiores valde ꝓpt vehementiā vtutū eoz t necessitatis ipsoz t ꝓpter q̄ eoz necessitas magnitudine cōplet t est eoz pulsus tardior pulsu mulierū t rarior fm plm. Et eis qđē pulsus in quo ꝑseuerat vtus t est spissus oportet: ꝓcul dubio q̄ sit velox: est eni cū ante est velocitas q̄z spissitudo: propter hoc igitur sicut pulsus masculorum est tardior ita est rarior. Pueroz vero pulsus levior ꝓpt humiditatē t est debilior t spissior q̄n calor est fortis sed virtus nō est fortis eo q̄ nondū sunt ꝓpleti. Pueroz vero pulsus ꝓparatōe q̄ntitatis corpis eoz est magnus q̄n eoz instrumentū est valde molle t ipsoz necessitas est valde fortis t eoz virtus cōparatione puritatis corporis ipsoz nō est pne quātitatis. Verūtn eoz pulsus ꝓpatione pulsus ꝓpletoz est nō magn⁹ sz est velotior t spissior ꝓpt necessitatem. In pueris nanq̄z multiplicatur vaporis fumosi collectio propter multaz digestionē eorum et frequentiam eius in eis. Et ꝓpt hoc valde est necesse ipm extrahere t calorē ipsoz innatū enacuare. Juuenū vo pulsus ē mlte magnitudinis t nō mlte velocitatis: imo in ipa ē valde diminut⁹ t in spissitudie t ad raritatē tendens. Et illoz qđē pulsus q in ꝓncipio iuuētutis existūt est maior. Et eoz q̄ sunt in medio iuuētutis est fortior. Et nos quidē iam declarauim⁹ q̄p calor in pueris t iuuenib⁹ fere ē filis ergo necessitas in eis erit propinq̄: sz virtus in iuuenibus est augmētata: habebit ergo ex magnitudine q̄ in ipsis restaurat qđ defuerit ex velocitate t spissitudine. Et ꝓncipiū qđē rei vnde ꝓuenit magnitudo est vtus: sz necessitas est appetēs t instrm quidē est adiuuans. Senū aūt pulsus est minor ꝓpt debilitatē t minoris velocitatis ꝓpt hoc etiā t ꝓpt diminutionē necessitatis t ꝓpt hoc est rarior. Et pulsus qđē senū q̄ iam ꝓcesserunt in annos ē pnus t rarus t tardus t est cū ē mollis ꝓpt humores extraneos t nō propter naturales.

La. viij. de pulsu complexionum.

Pulsus calide ꝯplexionis vehemētis est necessitatis. Qđ si vtus ꝓuenerit t instrm erit pulsus magn⁹. Si ergo vnū eoz diuersificabitur erit quemadmodū dictū est in ꝓcedentib⁹ Et si caliditas qđē nō male fuerit ꝯplexiōis imo naturalis erit cōplexio fortis t sana t vtus multū fortis. Et neq̄z existimes q̄ calor innatus si fuerit fortis q̄numcūq̄z sit minuat ex. vtute imo ex eo ꝓuenit in substantia spūs fortitudo t in aia audatia. Calor vero cōplexionis maliciā sequēs q̄nto plus augmētatus fuerit tanto in vtute plus debilitatē augmētabit. Cōplexio vo frigida declinat pulsus ad ptez diminutōis sicut ꝓpe est puitas t ꝓpe tarditas t raritas. Cūq̄z instrz fuerit molle tantudo ei⁹ augmētata erit t eius silr tarditas t raritas. Qđ si duz fuerit erit min⁹ hoc. Et debilitas qđē quā mala cōplexio frigidia hēditare facē maior ē ea q̄z mala ꝯplexio calida facit hereditare q̄n caliditas. s. calor innato magis est ꝓueniēs. Cōplexionē vo humidā sequitur inundatio t dilatatio. Et siccam qđē sequit coangustatio t durities. Amplius si virtus fuerit fortis t necessitas multa accidet dispulsans t spasmosus t tremulus. Tu vo deinceps cōpone ꝯseruādo ꝓncipia Est ꝓterea cū vni homini accidit vt duoz laterū ipsius diuersificetur ꝯplexio. Erit ergo vnum ipoz frigidū t alterū calidū t accidet vt diuersitate q̄ ꝓuenit ex caliditate t frigiditate horū duoz laterū pulsus diuersi fiant Eritq̄z pulsus calidi latis pulsus calide ꝯplonis: t lateris frigidi pulsus ꝯplonis frē. Et ex hoc qđē scit q̄ pulsus in diastole sua et sistole nō ē fm modū accessiōis t recessionis cordis: imo fm modū diastoles t sistoles ipi⁹ corpis artic.

La. ix. de pulsu tempoz

Tu vere quidem est cum pulsus est pu⁹ nō tamen in oi re t est in fortitudine augmentatus. In estate vero est velox t spissus propter necessitatem t parvus t debilis propter virtutis resolutionem que est propter resolutionē spūs q̄ fit ꝓpt calorem exteriorē dissantē superfluū. Et in hyeme ē maioris raritatis t tardioris debilitatis t cū hoc ē pu⁹ q̄n vtus debilitat t in q̄busdā corpib⁹ accidit vt calor in ꝓfundo teneat t adunet t virtus fortior fiat: et hoc cū ꝯplexio calida est dissans t refrenās frigus

ꝛ nō ꝑ ipm patiēs neq; frigiditas ad fundū vadit. In autūno aūt est pulsus diuersus ꝛ trahit ad debilitatē quandam. sed ipsius diuersitas est ꝓpꝛ multitudinē ꝓuersionis cōplexionis accidentalꝭ in autūno nunc ad calorē nūc ad frigiditatē. Et ipsi⁹ quidē debilitas est etiā ꝓpꝛ hoc. cōplexio eni diuersa sp deterius efficit nocumentū q̄ silis ꝛ eq̄lis licz sit mala. ¶ Et qz autūnus est ips nature vue ꝓtrariuz: qñ calor in eodē debilitat ꝛ siccitas fit fortior. Tempoꝛ vero pulsus que sunt inter tpa tpib⁹ ꝓportionant q̄ sunt circa ipsa.

¶ Ca.x. de pulsu regionū.

Regionū q̄dam sunt ēperate vernales ꝛ q̄dam sunt calide estiue: ꝛ q̄dā sunt frigide hyemales: ꝛ quedā sunt sicce autūnales. ¶ Judicia igitur pulsuū erunt in eis ſm modum quem scisti de pulsu temporum.

¶ Ca.xi. de pulsu qui ꝓuenit ex cibo ꝛ potu.

Exterius corpi aducnētia ꝛ ipm ingredientia pulsus dispositōez mutant q̄litate sui ꝛ q̄ntitate. ¶ Sed q̄litate qñ si ad calefaciendū declinauerit aut ad infrigidandū mutabūt ipm ſm illud. ¶ Et q̄ntitate quidē qñ si eq̄lia fuerint fiet pulsus in magnitudine augmētab⁹ ꝛ velocitatis maioꝛis ꝛ spissitudinis ꝓpꝛ augmentū vtutis ꝛ caloris ꝛ pmanebit hec mutatio aliq̄diu. ¶ Et si plime magnitudis valde fuerit erit pulsus diuersus abiq; ordine. ꝓꝛ gūitatē nutrientis supꝛa vtutē: qñ ex oi granitate pꝛouenit in pulsu diuersitas. Et quidē existimauit Archigenes q⁹ ei⁹ velocitas est tunc multo maioꝛ q̄ spissitudo. ¶ Et hec mutatiō est pseueras qñ causa pseuerantie licet sit multitudinis minoris hec tñ ē diuersitas ordinata. Qđ si pauce fuerit q̄ntitatis erit pulsus minoris diuersitatis ꝛ magnitudinis ꝛ velocitatis neq; ei⁹ mutatio diu pdurabit qñ matīa pauca cito digerit. ¶ Ampli⁹ si vtus deficiat ꝛ debilitet ex multitudine aut paucitate que cūq; fuerit silēs erūt pulsus in puitate ꝛ tarditate vsq; in finem rei. ¶ Qđ si natura fortis fuerit in digerēdo ꝛ cōuertendo fiet pulsus tēperatus. Et vnū etiā ꝓpetatē hz ꝛ est qñ ex multitudine ipsius licet sit subtile ꝓuenit diuersitas. Ex ipso tñ nō. puenit q⁹ sit tñ q̄uū illud qđ ꝓuenit ex nutrientib⁹ que sibi silant: ꝛ hoc qdē ē ꝓpꝛ raritatē substantie ipius ꝛ subtilitatē ei⁹ ꝛ leuitatē. Cū aūt vinū in actu est frigidū, puenit ex eo qđ pꝛouenit ex alijs frigidis in nutrizando ꝛ rarificando ꝛ tardando velocitate sue penetratōnis. Deinde cū in corpe calefit remouet velociter qđ ex eo ꝓuenit. ¶ Etiā ꝓterea cū in corpus penetrauerit ꝛ fuerit calidū nō elongabit multū a natura ꝛ accidet velox resolutio. Qđ si cū est frigidus penetrauerit fiet ex nocumēto qđ nō fit ex alijs frigidis rebus: qñ ille tardauit donec calefiant neq; eaꝛ penetratio ē ita velox vt illi⁹. Istud eni velociꝰ penetrat q̄ pleatur calefactio: ꝛ eius quidē impedimentū est magnum ꝛ precipue in corpoꝛib⁹ que hoꝛpilationi sūt apta Et neq; est sicut impedimentū calefactōis ipsius cū ipm calidum penetrat qñ ei⁹ calefactio in ꝓncipo obuiationis non peruenit ad hoc vt magnū faciat impedimētū: imo natura ei obuiat cū pittione ꝛ distributione ꝛ resolutōne. Frigidū vero est cū naturā deficere facit ꝛ eius virtutez extinguit anteq̄ ad partitionem ꝛ distributionem ꝛ resolutionem perueniat. Et hoc quidem pꝛouenit ex vino multitudine sue quantitatis ꝛ calefactione ipsius ꝛ frigiditate. ¶ Cū autē ipsum consideratū fuerit vnde fortitudinē efficit alia habebit iudicia cum ipsum sua essentia fortes efficit sanos propterea q⁹ velocit pꝛebet augmētum in substantia spiritus. Sed licet calefactio ꝛ infrigidatio q̄ ex eo fuerit plurima corpoꝛū ipediant: est tñ cum vnaqueq; eaꝛ cū aliqua conuenit cōplexione ꝛ est cū nō ꝓuenit. Est nāq; cū res frigide eos fortes reddunt q pplexionē calidam malam habēt sicut dixit. G. q⁹ succus granati calefactos semper fortes efficit: ꝛ hydromel ifrigidatos semp reddit vigoꝛosos. Etinū ꝓterea vñ est calidū natura aut frigidū natura est cū quosdam fortes facit ꝛ quosdam debilitat. Nō tñ sermo noster est nūc de hoc: imo i vtate eius q̄ velocioꝛ ad spūz ꝓuertit qñ hoc semp hz ꝑ sui ēentiā. Qđ si vnū hoꝛ duoꝛ ipm in aliquo coꝛpe iuuerit augmētabit in faciendo fortitudinē: ꝛ si ei ꝓtrariū extitit nnn⁹ fortitudinē facit. Scīz hoc igit ipm pulsum ꝓuertet ſm hoc qñ si fortitudinem faciet in pulsu augmētabit fortitudinē. ꝛ si calefaciet in necessitate efficiet augmentū: ꝛ si infrigidabit minoꝛabit necessitatē. Et ſm plm in fortitudie facit augmentū Nunq̄ ät in nēcitate efficit augmentū quin in velocitate addat. ¶ Aqua vero propterea q⁹ nutrimentum penetrare facit vigoꝛat ꝛ similitudinem opatōis vini opat. Et qñ ñ calefacit imo infrigidat nō tñ auget in necessitate q̄ntū vinū.

¶ Capitulum. xij. de eis q̄ somnus ꝛ vigilie in pulsu operantur.

Pulsus quidē iudicia in somno diuersificāt ſm horā somni ꝛ ſm dispositionē digestionis. ¶ Pulsus igit in principio somni est puus ꝛ debil qñ motus caloꝛis naturalꝭ tunc est ad ꝓstringendū ꝛ submergendū ꝛ nō ad dilatandū et manifestandū: qñ ipse in hoꝛa illa totus tendit ad occultū, ꝓpꝛea q⁹ ipm aia mouet ad nutriens digerendū ꝛ maturandū supfluitates. ꝛ est sicut supat⁹ ꝛ obsessus, pculdubio. ¶ Et pulsus etiā est maioꝛis tarditatis ꝛ raritatis qñ lz in caloꝛe accidat augmētum ſm cōstrictionē ꝛ coadunationē: tñ ꝑuatus est augmēto qđ habet in hoꝛa vigiliaꝝ ꝓpꝛ motū calefacientem. Et motus quidē plus est ad inflammādū ꝛ inclinandū ad partē malitiei ꝓplexionis. Sed ꝓstrictio ꝛ coꝛ coadunatio temperate minoꝛis sunt inflāmatōis ꝛ minus extrahunt caloꝛez ad estuationem. ¶ Et tu quidē hoc scies ex hoc q⁹ anhelit⁹ larꝛ ꝛ ipsius estuatio multo maioꝛes sunt anhelitu⁹ ei⁹ estuatione eius cuius caloꝛ est constrictus ꝓpter causam que simul⁹ est somno: verbigꝛa subuersi in aq̄ ēperate frigiditatis q̄ fit exꝛ pgefact⁹ licet caloꝛ cō frigat ꝛ fugiat ex hoc nō tñ augmētū ānelit⁹ ei⁹ puniet ad id ad qđ ꝓueniet laboꝛ ꝛ exercitiū q̄ sūt ei ꝓ

pinquę. Cuicq̄ bene ꝓsideraueris nō inuenies aliō qđ caloꝛē yeheméᵗ⁹ incēdat q̄ labo: ⁊ motus. Et vigilie qđē caloꝛē nō efficiunt motu coꝛpoꝛis ita vt cū coꝛpus quieuerit nō sit ipse necessari⁹ imo faciūt caloꝛē ꝓpterea q̄ spūs ad exteꝛioꝛa mouet ⁊ motus eⁱ⁹ ad ea est fm ꝓportionalitatē cū ista est eius generatio. Cū aūt cibus digestus est in somno redit pulsus ⁊ fit foꝛtio: ꝓpterea q̄ vtus augmentū recipit a nutriente ⁊ redit illud qđ ad ꝓfundū defeꝛāerat ad regendū nutriēs ad exteꝛioꝛa ⁊ ad suū ꝓncipiū. Et ꝓpter hoc etiā magnificat tūc pulsus multum ⁊ ꝓpterea q̄ cōplexionis caliditas ꝓpꝛi nutriēs augef quemadmodū dixim⁹ ⁊ instrī etiā augef leuitas p id qđ adipem ex nutrimēto penetrat. Eꝛumpū sua magnitudine nō auget velocitatē neq̄ spissitudinē: qm̄ hoc nō est illud qđ in necessitate ꝓbet augmentū. ⁊ hoc etiā nō est ꝓhibens restaurari ex eo qđ necessariū est magnitudine sola. Deinde qm̄ cuꝛ doꝛmiente somnus ꝓcesserit fiet pulsus debilis ꝓpꝛi caloꝛis innati ꝓstrictionē ⁊ vtutis ꝓssionem sub supfluitanb⁹ q̄ euacuande erāt fm euacuatiōis m: o los q̄ sunt in vigilijs ex qbus est exercitiuꝫ ,cuacuationis q̄ nō sentiūtur. Cū aūt somnus in ꝓncipio euacuatoꝛ fuerit ⁊ nec fuerit aliqđ ad qđ digerendū tendat declinabit cōplexionē ad partē infrigidandi: ꝓseuerabūt ergo pulsus ⁊ tarditas ⁊ raritas in pulsu ⁊ incessanter augmentabunt. Vigilie etiā diuersa hūt iudicia: cū enī doꝛmiens euigilabit natura sui declinabit pulsus ad magnitudinē ⁊ velocitatē oꝛdinate: deinde ad suaꝫ naturalem redibit dispositionē. Sed subita causa euigilato accidit, vt pulsus eⁱ⁹ illicoꝛ; cū a somno renouet gesceat: qm̄ virtus coꝛam eoꝛ; qđ subito euenit victa ē. Et deinde ꝓ hoc redibit ad eū pulsus magn⁹ velox spissus ⁊ diuersus ad tremoꝛē. Et qm̄ motus iste est sibis violento ideo nō inflāmat etiam ipm. Et qm̄ vtus subito mouet ad repellendū naturalit illud qđ accidit: ergo motus accidit diuersi ⁊ tremit pulsus: sꝛ nō fm hoc nō lōgo ꝓueneꝛat tpe: imo ad eq̄litatem cito redit: qm̄ licet eⁱ⁹ causa sit quasi foꝛtis eius tamen durabilitas est pauca ⁊ cognito destructionis ipsius est velox.

La. xiij. de iudicijs pulsuū exercitij.

In ꝓncipio quidē exercitij ⁊ dū est temperatū pulsus fit magn⁹ ⁊ foꝛtis: ⁊ hoc gdez ꝓpꝛi augmentū caloꝛis innati ⁊ foꝛtitudinē ipsi⁹ ⁊ sit etiam velox ⁊ spissus valde ꝓpꝛi superfluam necessitatē quā facit motus. Ad si ꝓseueraueꝛit ⁊ fuerit ,plurū: aut licet fuerit ,breue erit ,tū foꝛtissimū ⁊ destruet: qđ ex foꝛtitudine ,pueniꝛ ⁊ debilitabitur pulsus ⁊ fiet pus ꝓpꝛi resolutōeꝫ caloꝛis innati. sꝛ ipse fiet velox ⁊ spissus ,ppt duas res: quarū vna est augmentū foꝛtitudinis ⁊ necessitatis: ⁊ alia ē qm̄ vtus retrahit ne magnitudini ,sufficiat postea velocitas incessanter minuit ⁊ spissitudo augmēꝛatur fm q̄ntitatē eⁱ⁹ qđ ex vtute debilitat: deide cū ad vltimum in exercitiū pduraueꝛit ⁊ debilitauerit fiet ,pulsus foꝛmicans ꝓpꝛi debilitatē ⁊ spissitudinē foꝛtē, ꝓstea si ,magis supfluū fuerit ⁊ ex ipo q̄si ad moꝛtē ꝓueniat efficiet qđ oia faciunt resolutiua ⁊ reducꝫ pulsum ad hoc vt sit vermiculosus: deinde, faciet ipsum declinare ad raritatē ⁊ tarditatem cum debilitate ⁊ paꝛuitate

La. xiij. de iudicijs pulsuū balneatoꝛ.

Balneato aut erit cū aq̄ calida aut cū frigida. Si aūt fuerit cū aq̄ calida in ꝓncipio ꝓueniunt ex ea foꝛtitudinis ⁊ necessitatis iudicia. Cuicq̄ multum resoluerit debilitabit pulsū. Bal. quoq̄ dixit: erit tunc paꝛuus tardus ⁊ raꝛus. Dicemus ergo q̄ debilitas quidē ⁊ puitas pulsus ꝓcul dubio eriſtūt: sed aq̄ calida cū in interioꝛibus coꝛpis calefactionē efficiet caloꝛe accidētali foꝛtasse non durabit: sꝛ ad sui naturā q̄ est infrigidādi redibit ⁊ foꝛtasse durabit ⁊ ꝓmanebit. qđ si accidentalis q̄litatis iudicū supauerit fiet pulsus velox ⁊ spissus Et si supauerit, qđ ex natura sui ,ꝓuenit fiet tardus ⁊ raꝛus. Et si eⁱ⁹ calefactio accidentalis ad tantā vtutis resolutionē ꝓuenerit vt sincopi sit, ꝓpinq̄ fiet etiā pulsus tardus ⁊ raꝛus. Sed balneatōis cū aqua frigida fcté frigiditas si penetrauerit debilitabit pulsū ⁊ faciet puū ⁊ efficiet raritatē ⁊ tarditatē: ⁊ si non penetrauerit imo caloꝛē coadunauerit augmētabit foꝛtitudo ⁊ creſcet paꝛ ⁊ mínuet velocitas ⁊ spissitudo. Et aquis vo in thermis existētibus que sunt exsiccantes duritiem in pulsu augmentant: ⁊ eⁱ⁹ magnitudine minuūt: sꝛ calefacientes velocitatē in pulsu augmētant. si aūt vtutē resoluerit erit qđ iā diximus.

La. xv. de pulsu q̄ mulierib⁹ ē ,ppꝛ⁹ ⁊ est pulsus ꝓgnātiū

Necessitas quidē in eis est multa ꝓpꝛi cōitatem filij in attractōe aeris. Ipse enim q̄si duab⁹ attrahūt necessitatib⁹ ⁊ duab⁹ aeris attractionibus. Sꝛ vtus ,pculdubio nō augmētat: neq̄ etiā minuit nisi quantum oportet ꝓpter lassitudinem paucaꝫ que ,pueniꝛ ex ponderepregnationis: ꝓpter hoc igit iudiciū vtutis medie ⁊ necessitatis foꝛtis vincit et augmentatur pulsus ⁊ fit velox ⁊ spissus.

La. xvi. de pulsu doloꝛ.

Doloꝛ mutat pulsum aut ꝓpter foꝛtitudinē sui: aut q̄, est in membꝛo ꝓncipali aut ꝓpter longam moꝛam sui. Et doloꝛ quidem cuꝫ in sui ꝓncipio fuerit faciet vtutē ebullire ⁊ mouebit ipsam ad resistendū ⁊ refrenandū ⁊ inflāmabit caliditatē. Fiet ergo pulsus magnus ⁊ velox ⁊ maioris spissitudinis: qm̄ fixio magnitudinē faciet ⁊ ꝓcelocitatem. Cuicq̄ doloꝛ ad finem sue foꝛtitudinis puenerit ꝓpꝛi illud qđ diximus de modis ,ꝓcedet minoꝛādo ⁊ redibit ad inferioꝛa donec magnitudinē ꝓdet et velocitatē ⁊ vicē, eaꝫ supplebit spissitudo foꝛtis ⁊ puitas ⁊ foꝛmiculatio ⁊ vermiculatio. Et si augmētatus fuerit adducet ad raritatē ⁊ ꝓditionē.

La. xvij. de pulsu apostematū

Apostematū qđē alia sunt q̄ febꝛes efficiūt Et hoc aut ,ppt eoꝛ magnitudinē: aut ,ppt nobilitatē mēbꝛi in, quo sunt, Et pulsū in toto coꝛpe

mutant fm mutationē febris propriam t nos ipaz dicemus in loco suo. Et alia sunt que febres nō facīunt t mutant pulsū membri in quo sūt ꝓprium p essentiam. Et est etiā cū reliq corpis pulsū mutant p accidens. s. nō propi q est apostema: sed ꝓpter hoc q dolorē efficit. Apostema aūt qđ pulsū mutat aut ipm mutat p spēm sui aut p sui tps aut p ꝗntitatem suam aut p membrū in quo est aut p accūs qđ legit ipm t comitat. Qđ vo p sui spēm mutat est sicut apostema calidū exquo p suam spēm puenit vt mutet ur pulsus ad serrinū t ad tremorē t horripilationē t velocitatē t spissitudinē nisi ei ꝓtraria sit cā hūectans que proprietatē serrini destruat t vicē ꝓpē vndositatem supplere faciat. verūtū tremor t velocitas t horripilatio t spissitudo ipm semp comitatur Et quemadmodū cāe qđā sūt q serrini ꝓpetatē p hibent. similiter sunt qđā q eaz q serrini ꝓpetatē augmentāt t ipsam apparere faciunt. Et mollē quidez apostema pulsū facit vndosū. Et si fuerit valde frigidū ipm efficiet tardū t rarū. Duz vo apostema proprietatē serrini augmētat. In extūra aūt cū fit collectio ipsa pulsū puertit de ꝓpetate serrini ad vndosi propetatē ꝓpt humiditatē t lenitatē q ipsam sequūtur t ꝓbet augmentū in diuersitate ꝓpt suam grauitatē. velocitas aūt t spissitudo alleuiat ꝓpt caloris accidentalē quietē cā maturatōis. Mutatio vo ipi causa suor tēpor est qñ dū calidū apostema existit in augmēto ꝓpetas serrini t quecūqz dixim sunt si cut in augmento t ci duricies semp augmētat ꝓpt extensionē que auget t in tremore propter dolorez. Cūqz ad statū puenerit oia augmentant accidentia ꝓter illud qđ fortitudinē segtur: ipm nāqz debilitat in pulsu t spissitudine t velocitate augmentū ꝓbet: deinde si ꝓlongabit velocitas destruet t redeundo fiet formicans Cū aūt minuet aut relouit t aperiet fiet pulsus fortis ꝓptea q vtus exonerabit a pōdere t cessabit ipsi tremor ꝓptea q dolor extensiuus minuet. Sedm ꝗntitatē vo sui qñ magnuz facit vt sit iste iste dispositōes maiores t magis augmentate t puū vt sint rariores t puiores. Et fm membruz qñ ex mēbris neruosis puenit augmentū in duritie pulsus t in ꝓprietate quā habet serrinus ipius. t ex venenosis gdē puenit augmētū in magnitudie sua t vehemētia t diuersitas multa t precipue si q in eis supate fuerint arterie sicut in splene t pulmone t nō durabit huiusmōi magnitudo nisi quantū perseuerauerit fortitudo t mēbra humefacta t lenia ipsum faciunt vndosum sicut cerebrum t pulmo. Mutatio vero qua apostema mutat pulsum aliquo mediante sicut apostematis pulmonis quod facit pulsum tremulum t sicut apostematis epatis quod facit ipsum mictualem t apostematis renis quod facit ipsum strangurialem t apostema membri fortis sensus sicut stomachi t diaphragmatis facit ipsum spasmosū t sincopizantem.

La. xvij. de iudicijs pulsus accidentiū aie

RA quidem propterea q virtutem ferucre facit t spiritum subito dilatat pulsum facit magnum ad superiora se eleuantem velocem t ꝓsil sum in quo nō oportet diuersitatem cadere quoniā passio existit sumil' nisi timor ei admisceatur: qui vna vice superet t hoc alia superet vicez t similiter si vere cundia ei admisceatur aut contrarietas ab intellectu qui tacere percipiat t ne ferueat ad malum inferendū illi cui irascitur. Et exdeluijs quidem propter q ad exteriora paulatim mouent non pertinēt ad illud quod peruenit ex ira in velocitate t spissitudine: immo est cum eius magnitudo sufficit necessitari t est tardus t rarus. Et similiter pulsus leticie: quoniam ipse fit magnus fm plurimum cum lenitate t attinet tarditati t raritati. In tristicia vero propterea q calor suffocatur t submergitur t fortitudo debilitatur. oportet vt sit pulsus paruus t debilis rarus t tardus. Timor vero q subito venit pulsū facit velocē t diuersū t inordinatū. Sz cōsuetus q ordinate puenit mutat pulsū fm modū mutationis sollicitudinis

La. xix. de submutationis rerū ꝓtrariaz nature essentie pulsus.

BEis fit mutatio aut ꝓpt hoc qđ accidit de eis ex malitia ꝓplexionis. Et tu qdē iā scīuisti pulsū cuiuscūqz cōplexionis: aut propterea q vtule ꝓstringūt t pulsum faciunt diuersū t si ꝓstrictō valde fuerit fortis erit sine ordie t absqz pōdere: t ꝓstrictionē qdē facies est ois matial' multitudo: siue sit apostema: siue nō sit apostema: aut ꝓpterea q vtutē dissoluit t facit pulsū debilē. Et oia hec sunt sicut dolor fortis t egritudines aiales que sunt fortis rsolutionis

Summa Isda De Vrinis

Sūma. ij. doctrine. iij. fen. ij. de vrina t egestione t est ꝓtinēs. xiij. capitula.

La. i. est sermo vniuersal' de vrina.

IE significatōis dispositionum vrine nō oportet credere nisi' posqz ꝓditiones observate fuerint. Oportet enī vt vrina q̄ considerat sit ꝓma vrina q in mane colligit t nō ꝓmaneat lōgo tpe t nō sit ex nocte reseruata Neqz sit alle cui' est q aquā nō bibit t cibū nō comedit. Et nō sit q in cibo aut potu rem tingentē accepit sicut croci t cassiāfistulam: qñ vrinā tingēdo ad citrinitatē t rubedinē mutat t sicut olera q tingēdo mutāt ad viriditatē t almuri qđ ad nigredinem t vinū qđ mutat vrinā fm suū colorē. neqz sit q exteriora sui re tingente infecerit sicut alcanna: qñ cum ex ea aliqs tingit forsasse ei' vrina ex ea inficit Neqz sit q rem que cum vrina aliquē humorez expellit aſſūpsit: sicut qđ cholerā aut phlegma expellit. Neqz se exercuerit motibus corporis aut operationib' aut dispositōib' que sunt extra cursum nature q̄ vrine colorē mutāt: sicut icūnū aut vigilie aut labor aut ira aut timor. Oia enī hec vrinā tingūt fm citrinitatē aut rubedinē. Et coitus vrinaz valde impingua t Et sicut vomitus t euacuatio qñ hec colorē mutāt t substantiā q̄ in vrina eē debet: silr cū ipsa mlta p māserit horis. Quapropt dixerūt qdā q p' sex ho

ras inspiciēda non ē: qñ ipius significatio debilitatur ⁊ color mutat ⁊ hypostasis dissoluit aut mutat ⁊ fit spissior ꝯ huius ego dicā q nec post horā vnam. ¶ Vrina ꝓterea toto integre colligēda ē in vrinali magno ne ex ea aliquid effūdat. Et eius qdē dispositio illico cuz mingit non ē considerāda neq; nisi postq̄ in vrinali residet. Et obseruandum est ne sol eaz tangat neq; ventꝰ ne perturbet ⁊ ne ꝯgeletur do nec hypostasis sepetur ⁊ sepatio ꝯpleatur: non enī descēdit illico cum mingit neq; in vltimo fine maturationis. Et non colligatur in vrinali in quo alia fuerit vrina nisi ꝑus fuerit ablutum. Amplꝰ vrine pueroꝝ significatio ē parua ⁊ precipue infantium: ꝓterea q lacte nutriūtur: ⁊ q materia tingens in eis est quiescens ⁊ submersa. in eoz quoq; natura exīstit ex debilitate ⁊ multa dormitiōe quod maturitatis significationem pnecat. Et instrumentū qdē colligendi vrinam est corpus paruū substātiam habens nitidā sicut vitrū clarum aut cristallus. Scias aūt q vrina quanto plus eā tibi approximas tanto spissitudo augmentat: ⁊ quāto plus elongas eā a te augmētat in ea claritas: ꝓpter hoc differt ab omnibus falsitatibꝰ que sūt in ea quibꝰ medici experiuntur cum eis ostenduntur. ¶ Cū vrina in vrinali colligitur custodiēda est a mutatiōe frigoris ⁊ solis et venti. ¶ Et oportet ut in lumine aspiciat ita q super eam non cadat radius: tō ab ipo tegat ⁊ sic in ea iudicet de accidentibꝰ q̄ in ipsa apparēt. Scito etiam q prima significatio quā vrina habet est de dispositione epatis ⁊ viaz aquositatis: ⁊ sup dispositiones venaz ⁊ eis medicinib⁹ alias demōstrat egritudines. ¶ Firmioz tū eius significatio ē illa q̄ de epate exīstit ⁊ ꝑpe de dispositiōe gibbositatis ipi⁹. ¶ Am plius significatiōes q̄ ex vrinis habēt ex septē sūt accepte generibus. genere coloris: ⁊ genere substantie: ⁊ genere claritatis ⁊ turbulentie: ⁊ genere hypostasis: ⁊ genere quātitatis in paucitate ⁊ multitudie ⁊ genere odoris: ⁊ genere spume. ¶ Sūt vo qdaz q inter hec genera ponūt genus tactus: ⁊ genus saporis: ¶ Cūq dicim⁹ genus coloris intelligim⁹ illud quod visus in ea sentit ex coloꝝ⁹. i. albedinem aut nigredinē aut q inter eas exīstūt. ¶ Et cū substantie genus dicim⁹ intelligim⁹ dispositiōem ipius i grossitudine aut tenuitate. ¶ Et cū dicim⁹ genus claritatis ⁊ turbulētie intelligimus q penetratio visus i ea est facilis: aut nō est. Jnē hoc aūt genus ⁊ genꝰ substantie exīstit differētia: qñ plerūq; est ibi a grossa et clara sicut albumen ouī ⁊ gluten pisciū liquatū ⁊ vitrū liquatū ⁊ oleū ⁊ plerūq; est res subtilis substantie turbida sicut aqua turbida q̄ est magis cruuis q̄ albumen ouī. ¶ Turbulētie aūt causa est permixtio partiū colores habentiū extraneos fuscos aut aljos coloribus infectos qui ab aspiciente sensu nō sunt percepti ⁊ phibēt putatez ⁊ nō p se pcipiūtur. Jnē eā vo ⁊ hypostasim exīstit dīa: qñ visus plerunq; cognoscit hypostasim. Et inter ipaz ⁊ coloꝛē exīstit differētia: quoniam color per totam humoris substantiā ꝓcedit cū maioꝛi permixtione.

Cap.ij. de significationib⁹ coloris vrine.

EX coloꝝ⁹ vrine sūt gradus citrinitatis sicē palearis. Deinde citrinꝰ post flauꝰ: deinde russus postea citrāgularis postea igneꝰ qui tincture croci assilat. ⁊ ipe quidē ē vehemēter citrinꝰ: postea croceꝰ q assilatur capillis zahafarani: ⁊ ipse quidē est quē vocant rubeū clarum. ¶ Oēs aūt que sunt post citrinū caliditatē significāt: sed tū fm suos diuersificant gradus. Et est quidez cū accidunt ꝓpter vehementiam motus ⁊ ꝓpter dolores ⁊ ꝓpter famem ⁊ ꝓpter aque abstinentiam.

¶ Post istos vero gradus predictos exīstunt gradus rubedinis sicut roseus ⁊ rubeus obscurus ⁊ rubeus puluerulētus. ⁊ oēs quidē sanguinis dominium significāt. Et in omnibus in qbus est color zahafarano attinēs ē significatio dominij cholere rubee. ¶ Et in omnibus qui puluerulento attinent est significatio dominij sanguinis. Et igneꝰ quidē magis significat calorem q̄ rubeus ⁊ puluerulētus. si ē cholera in se calidior ē q̄ sanguis: ⁊ calor quidem vrine in egritudinib⁹ acutis incēdentib⁹ trahit ad colorē zahafarani ⁊ igneitatē. Nō si ibi fuerit tenuitas aliquā maturatiōis significat dispositionē: ⁊ q̄ iam incepit ⁊ si nō appareat in ſba. Si aūt citrinitas fortior: fiat ⁊ vsq; ad igneitatē pueniat terminū ⁊ ad finem in ea significat q̄ calor incessāter ꝓcessit ⁊ iste quidem est finis citrinitatis. Nō si in ipso claritas augmentet calor iam fm diminutionē incedit. Et ē ꝓterea cum in egritudinib⁹ acutis sanguineis vrina sicut ipse sanguis mingitur apertiōe vene ibi existente ⁊ significat repletionem supfluā q̄ si paulatim mingendo emittit ⁊ est cū odore malo est significatio timoris ⁊ timetur ex ea ne sanguis ad loca suffocantia fusius derivetur. Et pcio: quidē ea est cuz est subtilis in colore sui ⁊ dispositiōe. Cū aūt ex ea multum mingitur est cum est significatio bona in febribus acutis ⁊ cōmixtis: quoniā est cum est significatio crisis ⁊ sanitatis nisi in ꝓncipio subito attenuet anteq̄ sit hora crisis qñ tunc erit recidiuationis signatio: ⁊ similiter si tenuitas post crisim ordiata nō fuerit. In icteritia vo cū ut iam adeo fuerit maioris rubedinis donec ad nigredinē trahat ⁊ pānuz talē tingat ne remoueri possit: ⁊ quāto plus fuerit erit sanius: qñ cuz vrina in ipa fuerit alba aūt rubea pauce rubedinis icteritia in sua dispositione manente timet ex ea hydropisis. ¶ Fames quoq; est ex eis q̄ vrinam vehementer tingūt ⁊ ipam valde acuunt.

¶ Post vo sunt gradus viriditatis sicut vrina cuius color coloꝛi fistico attinet: deinde cuiꝰ color est silis coloꝛi herugīnis eris: postea illa cuiꝰ est color silis coloꝛi ireos. deinde cuiꝰ color silat indico: postea q̄ silis ē succo porri. ¶ Fistical vo significat frigiditatē: ⁊ silit oēs in qbus exīstit frutas ꝓter eā que herugini eris aut succo porri assilat. hec nāq; vehemēs significat incēdiū. Verūtū succo porri silis sanioꝛ est ea que herugini eris silat. Et illa quidē que herugini eris silatur post laboꝛē significat spasmū. Viridis vero in pueris spasmum significat. ¶ Que

vero colorez ireos hz frigiditatē vehemēcē fm plurimū significat z ante ipam pcedit vrina viriditas. Et qdā dixerūt q significat venenū in potu fuisse hausuz: z si fuerit in ea hypostasis spes erit vite z si nō timicl ei. Verugini vo cris silis vehemēte significat pditiones. Braduū aūt colozis nigri alq̄ē niger qui ad nigredinē tendit fm viā colozis croci sicut ē in ictericia z significat cholere rubee spissitudinez z eius adustionē z cholerā nigrā q accidit ex cholera rubea z significat ictericiā. Et alq̄ est qui exfusco puenit ad nigredinē z significat cholerā nigrā. Et alius niger q puenit ex viriditate z colore indico sili z significat cholerā nigrā puram. Et ad sūmum quidem vrina nigra significat aut vehemēs incendiuz aut forte frigo aut mozē aut calozis nālis supationem aut crisim z expulsionē nature q ipsa cholere nigre expellit supfluitates. Qd aūt ex incendio ē cognoscitur: qñ illic est fortis ardoz z ante ipsam fuit vrina citrina uel rubea z hypostasis ē diuulsa z inequalis z uncōtinua z nō est vehemētis nigredinis: imo trahit ad colorē croci z citrinitatē aut ad fuscitatē: z si ad citrinitatem trahit significat multā ictericiam. Verūtamē qd ex frigiditate fit cognoscitur ut ante ipam habeat vrina q ad viriditatez trahat aut liuiditatē z est sedimen paucū iuncti ac si eēt siccuz z nigredo in ipsa est purioz. Et ē etiā cū int duas pplexiones dria notat: qñ qñ cum vrina nigra fortis odoz fuerit significabit caliditatē: z cū fuerit cum ca odoris puatio aut fortitudinis ei debilitas significabit frigiditatē. Cū eni natura valde fuerit sepata odoz non erit in vrina. Illud aūt quod ex casu calozis accidit innati cognoscitur pterea q ipsuz segtur fortitudinis casus z ei dissolutio. Et illud quidem qd accidit fm moduz purgationis z crisis cognoscitur sicut qd accidit in fine quartane z cuz splenis egritudines resoluūt z dolores dorsi z matricis z febres melancolice z nocumēta q ex mēstruoz accidūt retentionē z retentio ei qd ex sanguine fluere solebat per anū z pcipue cum natura z ars in puocando iuāt: z sicut accidit mulieribo quarum menstrua retinent z nō retinet natura sanguinis superfluitatē pterea q ante ipam pcessit vrina indigesta aquosa: z pterea q post ipam aduenit corpori alleuiatio z erit ipsius quātitas maxima copiosa. Qd si nō ita vrina fuerit nigra signū erit malū z precipue in acutis egritudinibus: z quanto plus si ei quātitas fuerit pauca qñ ex sua paucitate ē sciendum q humoz ē iam destruxit adustio: z quanto magis fuerit grossa erit deteri: z quāto magis fuerit tenuis erit minoris malitie. Et est quidē cū accidit ut vrina nigra aut rubea obscura mingat ppē vini potionem qd hui hz colorem cuz nullo modo natura aliqd in eo opata fuerit z exierit fm suaz dispositionem: sed in hoc nō est timoz. Et est cū bone crisis significatio existit: z in acutis egritudinibus sicut si eger cam tenuem mixerit z fuerit in ea suspensio in pribus diuersis. multotiens eni significat sonitum capitis z vigilias z surditatem z desipientiam

z precipue si paulatim eam mixerit z in longo tēpore fuerit suspensa: z fuerit eius odoz acutus: z fuerit cum febribus qñ tunc vehemētem significabit capitis sonitum z desipientiā. sed quando affuerit ibi insōnitas z surditas z desipientia z sonitus capitis significabit sāguinis fluxū ex naribus. Et ē etiam cū existit causa lapidis in rene. Ruffus inquit vrina nigra bona est in egritudinib renū z egritudinib lapidis que ex humoribus pueniunt grossis z significatio moralis in egritudinib acutis. dixit etiam q vrina nigra est mala in egritudinib renum z vesice cū vehemēs ardoz ibi adest. pfidera ergo alia signa. Urina nigra in senibus non ē bona ppter illud qō scis: neqz venit in eis nisi ex coruptiōe mala. Et similiter in mulieribus vrina nigra post laborem significat spasmū. Ad sūmum vero vrina nigra in pncipio febrium ē pernitiosa: z similit in earz fine qū non cū ea fuerit alleuiatio: neqz significauerit crisim. Urina aūt alba fm duas intentiones ē scienda. Una earum est cū ipa ē tenuis trāsluces qñ vulgus qō trāslucens ē albū vocat sicut est vitrū qō est clarum z crystallū clarā vocat albam. Et altera ē que pcerto ē alba cui colo est disgregatiuo visus sicut lac z perganienū: z ista gdem nō transmittit ut visus in ipa penetret. trāslucentia eni p certo nō est nisi oium colorū puatio. Albū igit fm intentionem trāslucētis significat frigiditatem oino z ē auferens digestiōis fiduciaz z si cum grossitudine fuerit significabit phlā. Sed alba pcerto nō erit nisi cum grossitudine. Et eius quidem alia ē cui albedo ē mucilaginosa z significat multitudinē phlatis z humoris crudi. Et alia est cui albedo est vnctuosa z significat adipis liquefactionē. Et alia est cui albedo ē similis albule z significat phlatis liqfactionem que accidit aut accidet. Et alia ē cui albedo ē silis albedini que ē in fungo cū tenuitate z sanie z significat exituras vlceroas in instīs vine: z si absqz sanie fuerit erit ppē supationē materie mlte crude nō matute. Et est cum est cum lapide vesice. Et est alia q sperma simulat que cū phlaticoz apatuz adest crisis z laxitas interioruz z egritudinū que ex phla te accidūt vitreo. Cū vo vrina spermatis similis existit z nō est fm modum crisis est ppter apata phlatica: imo cum in pmis puenerit pronosticabit apoplexiam aut paralysim. Et cuz in oibus horis sebris alba supuenerit vrina cito in quartanā puertet Et plūbina quidem sine hypostasi est valde mala. Et lactea etiam in acutis egritudinibus est pnitiosa Albedo pterea vrine in febrib acutis quocūqz mō fuerit post punctura q precessit significat q cholera rubea ad aliquod membrum declinauit qō apostematur: aut ad fluxuz vētris z q magis significat q declinauit ad caput. Et simulē cum vrina rubea est in febrib deinde subito fit alba significat desipientiam. Et cum vrina in sanitate persecuerauerit in colore albo significat pturationem digestionis. Et albule silis que lacti simulatur acetoso in febrib acutis mortez significabit aut phisim. Scio autem q

polē ē ut vria sit alba ⁊ ꝑpīo calida ⁊ cholerica aut vrina rubea ⁊ ꝑpīo frā phlatica. Cholera .n. rubea cum declinat a via vrine ⁊ non admiscet vrine remanet vrina alba. Debes ergo vrinam albam ꝑsiderare quoniā si fuerit eius humor multus ⁊ liquosus ⁊ ipsius sedimen multū ⁊ grossuz ⁊ eius substantia cuz hoc trahit ad grossitudinez: debes scire q albedo est ex frigiditate phlegmatis. Sz cum vrina non fuerit luminosa clara nz eius sedimē multū nz puta ⁊ albedo ad fuscitatem traxerit scire debes q cholera rubea est occultata: ⁊ si in egritudine acuta fuerit alba ⁊ fuerint in ea significatões saltus ex quib⁹ nō timek phrenesis ⁊ que sunt sicut ipsuz debes scire q cholera rubea declinauit ad aliū cānalem ⁊ ad intestina ⁊ accidit ei constrictio. Causa vo ob quā vrina existit rubea in egritudinibus frigidis est vna harum rez aut fortitudo doloris qui cholerā rubeam resoluit sicut in colica accidit frigida: aut opilatio que facta fuit ex supatione phlegmatis in cānali q est inter fel ⁊ intestina: quapropter fel ad intestina naturaliter non descendit sicut solebat: immo vrine solicietas est ei necessaria cum qua egrediatur: quemadmoduz accidit in colica frā: aut ꝑpt debilitatē epatis ⁊ sue vtutis defectum que inē aquositatez ⁊ sāguiez sepationez facere non valet: sicut accidit in hydropisi frigida ⁊ in egritudinibus debilitatis epatis Fz plurimuz: qñ ꝓpterea vrina est sillis loture carnis recētis aut ꝑpter cōstrictōem quaz opilatões fecerunt ⁊ mutat color phlātis in venis ꝓpter aliquaz putrefactōem que ei accidit: ⁊ eius qdem signuz est aquositas vrine: ⁊ eius sedimē ꝑm modū quez dixi mus: ⁊ eius tinctura est tinctura debilis nō luminosa. Cholere. n. rubee tinctura est luminosa. Vrina quoqz mltoties in ꝓncipio egritudinū erit alba: sed postea fiet nigra ⁊ fe: debit sicut accidit in icteritia.

Amplꝰ vrina post comestionē albescit: nz siccessat donec digestio fieri incipiat: tūc. n. incipit vrina tingi. Et ꝓpter hoc vrine vigilātium sunt albe: ⁊ aduuat ad hoc calorꝰ innati resolutio: iz non luminose immo attinēt fuscitati ꝓpt ꝓuationem digōis.

Tinctura rubea i egritudibus acutis mēlior est qz aquosa: fz rubea q̄ est sāguinea maioris est securitatis qz rubea cholerica. Rubea quoqz cholerica ñ tāti est timoris cū cholera geta manet. Sz si extat mobilis magni est timoris. Amplꝰ vrina rubea in egritudinibus renū est mala: qñ ꝑm plimuz cauldum significat apa: ⁊ in doloribus capitis delipiēti am ponēdit. Cōqz vrina in egritudinib⁹ acutis rubere cepit ⁊ sic ꝑmanserit ⁊ non inferius descēsuz fecerit ꝓditōis egritimorem affert ⁊ renuz apa significabit. Dō si cū rubedine fuerit turbida ⁊ talē ꝓmāserit: apa in epate ⁊ caloris innati significabit debilitatem. Amplꝰ colorꝝ vrine sunt quidam ꝓpositi ex qbus est color q carnis recētis loture assimilatur: q etiaz sāguinu in aqua dissoluto sillis existit: ⁊ est ex debilitate epatis. Et qñqz etiā est ex multitudine sāguinis. Verūtamen sepius existit ex debilitate epatis ex quacūqz ꝑplexione superuenerit malitia vincente quam digerendi debilitas demonstrabit ⁊ virtutis dissolutio. Dō si vt⁹ fortis fuerit tūc nō erit nisi ex sāguinis multitudine ⁊ eius augmento vltra incisuram quam vtus disgregatiua penitus separe nō sufficit. et ex eis ē ct color oleagin⁹ ⁊ ē citritas cui admixta est siclinitas: ⁊ color olei silak ꝓpter viscositatez que est in ipso ⁊ trāsluc ētiam cū nitore adipino ⁊ cū splendore sbe ad quandā spissitudinez trahit. Et in plibus dispositōibus significat malum aut non significat bonuz nz maturatōem nz melioratōez: sed fortasse raro materiez vnctuosaz cūonez ꝑm modū crisis significat ⁊ hoc qdez non est nisi cū post ipsaz aduenit requies. Que vo ex ea est pinguiosa est illa cuius vnctuositas est fetida: ⁊ post illaz ex q̄ parua mangk quātitas. Cum vo ei aliqd miscet quod ē simile loture carnis recētis est deterior. Et hoc qdez plus cōtingit in hydropisi ⁊ pthisi ⁊ colica mala. ⁊ est cum oleagina post nigrā sequit vrinaz q̄ pcessit: ⁊ tūc qdem est significatio bona. Maius aūt qō vrina significat oleagina est q in die quarta indicat egrum in die septima moriturum in egritudinibus videlz acutis. Ad sūmum vo oleagine vrine tres sunt species. Illia est ex ea que tota ē adeps: ⁊ alia ē cuius inferius ē nō adeps. ⁊ alia ē cuius supius est adeps. Ex ea etiam ē que in suo colore tōn ē oleagina sicut ē in pthisi ⁊ ꝑpe in sui ꝓncipio aut i sui substantia tōn: aut in eis vtriusqz quēadmodū est i egritudinib⁹ renum ⁊ in perfectione pthisis ⁊ ei⁹ fine.

Et ex eis ē etiam carnin⁹ q mal⁹ ē ⁊ permitiosus qñ vtriusqz cholere significat aduſtionez. ⁊ qñqz ē color rubeus in quo currit nigredo ⁊ significat febres cōpositas ⁊ febres q̄ ex grossis sunt supfluitatibus. Qui si clarior fuerit ⁊ nigredo ad ipsius sūmitatē declinauerit apa significabit lateris.

Lapsim. iij. de significatiōib⁹ sbe vrine in quātitate ipsius ⁊ in claritate sui aut turbulētia.

Substātia vrine ē aut tenuis aut grossa aut mediocris. Valde vo tenuis i oib⁹ dispositiōib⁹ maturatiōis significat ꝓuationem aut in venis opilationes aut epatis debilitatē ⁊ cannalium vrine qui non attrahūt nisi qō tenue est aut attrahunt sed extra non ejciunt nisi qō natura subtile existit aut multum aque potationē aut vehemētis frigiditatis complexionem cum siccitate. Et in acutis quidez egritudinibus significat virtutis digestiue debilitatem ⁊ maturationis ꝓuationem.

Et est etiā cō reliquarū virtutū tantam significat debilitatē vt nullomō in aq̄ operetur: imo quemadmodū igredit ita labit. ⁊ vrina qdē tenuis valde fz hunc modum deterior est in pueris qz in iuuenib⁹ qñ naturalis pueror vrina spissior erit vrina iuuenū ideo sunt humidiores ⁊ q eoz corpora paruo attrahunt humiditates ꝓpterea q̄ matia supfluēs est eis necessaria causa augmēti. Si ergo eoz vrine in febribus acutis multū fiant tenues tā valde elongati erunt a sua naturali dispositione. Et si hec in eis pseuerauerit nō significabit nisi pditionem: qñ cū pdurat significat pditionē nisi bona sint adūcta

signa ⁊ vtutis stabilitas: tūc enī exitura significat q̄ accidit ⁊ propē inferius sub pte epatis. ⁊ silr si hec in sanis pmanserit ⁊ se nō puerterit ab eis significabit apostema qđ accidet illic vbi dolorē sentiunt: ⁊ frm plin accidet eis vt cū hoc in alchatin ⁊ in renib⁹ dolorem sentiant. ⁊ significat aptitudinē ad apostema Qđ si dolor ⁊ grauitas vni membro propo nō fuerint: imo sunt cōes significabit bothor ⁊ variolas ⁊ apostemata q̄ corpori erūt cōia. Tenuitas quoq; vrine in crisi sine ordine recidiuationē ꝓnosticatur

Vrina autem multū spissa frm plurimuz significat maturatōis pūtatōez ꝛ min⁹ hūor grosse sbe maturatōez. Erit ergo in statu hūorosaz febrium ⁊ in aptiōe apatū. ⁊ pliz qdē qđ ī acutis significat egritudinibus est malū. Verūtū tenuitatis durabilitas pl⁹ significat malum. Spissitudo nanq; quādaz signi ficat digōez que qdem substantie ꝓfert in co q̄ digōnem significat ⁊ q̄ virtus expellēdi habz potentiam est id in quo fiducia habeē ⁊ inq̄tū materici significat corruptōez ⁊ cru⁹ multitudiez ⁊ maturatōis pūtatōez ꝛ phibitionem sepatis ad fundu⁹ descēdentis signi ficat malum. Quid aūt sit illud qđ inter duas res supam⁹ est cognoscit ex eo qđ post eam aduenit ex requie aut succedit ex debilitatis augmēto. Et vriarum qdem spissaz in febribus sanio: existit illa de q̄ multū subito eāt. Illa vō que paulatim euacuatur multoz humoz est significatiua ⁊ debilitatis vtutis ⁊ post illam qdem que vtilitatez affert sequit medio cris vrina sit cum requie. Cū aūt tenuis vrina in acutis egritudinibus ad spissitudiez puenit postq̄ non aduenit reges significat liquefactōez. Cuq; i sano vrina pseuerauerit spissa ⁊ in pte capitis dolorem senserit ⁊ pquassationē indicabit ei febrez Est tamen cum hoc est ex supflua expulsione aut aptōe aut vlceribus in pubus viaz vrine: non aūt subtilitas ⁊ spissitudo vterq; maturatōis significant pūtionem nisi quia maturatōez substātie cōitat mediocritas. Spisse ergo maturatio est ut digerēdo ad tenuitatem mutet. Et tenuis maturatō est ut coquēdo minuatur ad spissitudiem. Amplius vrina spissa quēadmoduz pius dixim⁹ q̄nq; est clara trāslucens quādoq; est rubida. Verūtamē inter spissam translucentem ⁊ tenuem existit differentia: qm̄ spissa trāsluces cū motu inundat non fiunt ptes ipsi⁹ in undate multum puc: immo magne in ea accidūt vī ⁊ eius motus sunt tardi ⁊ cum spuma multaz āpullaz ⁊ ipsius ampulle non cito rispuūt. Et que qdez hmōi existit ex phlegmate generatur bene digestio aut cholera intellectiua si est in ea tinctura ad citrinitatem trahens. Et si tinctura non est in ea significat phlegmatis vitrei resolutōez: ⁊ hoc qdem in epilepticoz vrinis multū existit. In tenui aūt in qua mta existit tinctura scit tinctura non esse ꝓpter digōez Alliogn digestio in primis non magis opat ībam quā coloris pnuntōez: ꝓpria nāq; digestōis opatō ē ībam efficere. deinde ipam tingere. Et digō qdez in ība melior est cū in colore. Et ꝓpt hoc cū vrina tenuis in acuta egritudie pseuerat significat malū ⁊ q̄ virtꝰ digestiua est sopita. Cuz aūt vrinam videris tenuē in cuius ptibus rubedinis ⁊ citrinitatis fuerit diuersitas laborem cognosces inflāmantez. Et si tenuis fuerit fueritq; in ea res que sūt sicut furfures egritudine in vesica non existente signū erit hoc esse ꝓpt phlegmatis adustionez. Spissa aūt vrina in febribus acutis ad sūmuz multos significat hūores ⁊ fortasse significat liquefactōez. Et ipa qdem est q̄ cum vna pmanet hora pgelat ⁊ inspissat. Ald vltimuz vero turbulentia vrine ē ꝓpter terreitatem cuz vētositate que aquositati admiscet: ex istis nāq; cuz admiscent puenit turbulentia ⁊ ex ipor ab inuicem sepatione puenit claritas. Amplꝰ tres debes attendere dispōnes. Est nāq; cū tenuis mingit ⁊ deinde inspissat que significat q̄ natura laborat in maturādo: ꝛ nōdum materia ei vndiq; obediuit ⁊ est patiens: ⁊ fortasse est cum mēbror significat liq̄factōez Aut mingit spissa ⁊ postea clarificat ⁊ sepatur ab ea grossum subt⁹ stans ⁊ significat q̄ natura iam se paranit materiam ⁊ iam maturauit. Et quāto maior fuerit claritas ⁊ maior descensus inferius ⁊ cit⁹ significabit maturatōem. Aut est dispositio media inter ꝓmam ⁊ alteram ex qua cū pdurauerit ⁊ natura fuerit fortis ⁊ vtus fixa sciet q̄ non ad maturatōnem puenie integram. Si vō virtus fixa nō fuerit timeri. ne pditio ꝓueniat maturatōez. Cū aūt pduranerit ⁊ tiorosa significatio nō affuerit significabit capitis dolorem: qm̄ significabit ebulitiōez ⁊ vētositates vaporosas. Illa vero que ex tenuitate ad turbulentiam pueit ⁊ sic ꝓcedit melior est que in turbulētia pmanet frm plurias horas. Vrina quoq; multotiens fit spissa ⁊ est hoc ꝓpter casum virtutis ⁊ nō ꝓpter nature expulsionem. Sz vrina q̄ aquosa mingit ⁊ aquosa remanet signū ē pūtatōis maturationis penitus. Et vrina spissa laudabilior est que ad exeundū est facilis ⁊ multe separationis simul. Et huiusmodi nāq; sanat paralysis ⁊ quod est ei simile. Cū vrina grossa mingit ⁊ deinde ꝓcedē do frm ordinē attenuat si multa est conuenies existit. Et cū ipsa post spissam ⁊ turbidā ⁊ pallā sequitur est signum bonū. Et hoc quidē est cū spissa que turbulēta est aperitur que mingitur paulati ⁊ subito iñ multa facile mingitur vrina: cū hec enim multotiēs resolutur egritudo siue ipsa sit vna febrīū acutarū siue sit vna aliarū egritudinū ex repletione ꝓueniētium: siue sit repletio ex qua nōdum manifesta accidit egritudo. Et iste quidē vrine modus est extraneus. Cū cū vrina naturalis coloris supflua est spissitudo plerūq; significat dōitatē expulsiōis multaz mēz cui exēcūdi associatur facilitas ⁊ plerūq; significat perditionez ꝓpterea q̄ humoruz significat multitudinē ⁊ virtutis debilitatem ⁊ hoc quidē demōstrat egr̄ diēdi difficultas ⁊ paucitas ei⁹ qđ egredictur. Vrina qdem spissa bona est que est crisis egritudinis splenis ⁊ febrīū pmixtaz in qua non expectat cōlitas qm̄ nā in expellēdo impedit. Vrina ad vlamū turbulenta significat hūor multitudinez ⁊ naturaz ab eis occupatā in maturādo eos. Vri

ns spissa in q̄ sedimē existit arenosuz significat lapidem. Urina spissa q̄ apatū significat aptionem cognoscitur ex eo qd ei admiscet ex eo qd̄ pcessit.

Ex eo enīz qd admiscet sicut pure qd malus odor demōstrat: ex cūtibus q̄ cuz ea sepant sicut petala alba ⁊ rubea aut sicut furfur aut alia ab istis ex eis p q̄ cognoscitur. Ex eo qdem qd̄ pcessit qñ ibi prius fuit significatō apatis aut vlceris in vesica aut rene aut epate aut in partibus pectoris ⁊ significat huius apostematis apertionem si ante ipsam vria fuit similis loture carnis recētis quod ē ex gibbositate epatis. Et si egestio talis fuit apostematis qd ē in eius pcanitate: ⁊ si anhelitus coangustatio precessit ⁊ tussis sicca ⁊ dolor in mēbris pectoris pūgitiuus tūc apa qd ē aptū ē lateris ⁊ exiuit a pte arterie maioris ⁊ si in pure illo ē maturatio puenīēs ē. Et ē cū sanus cūctus qui exercitiū reliquit mingit vrinam sicut pus ⁊ virus tenue quo ipsius purgat corpus ⁊ eius aufert laxitas quā exercitiū dimissione psecutus est. Et est etiā cū in epate aut in eo qd̄ est corā ipso fiūt opilationes ⁊ plerūq̄ ptingit vt earuz aptione sit vrina spissa ppterea q̄ earū egredietur mā. Et hec talis spissitudo nō ē pus. Sz in ipsa que est post apatis apertionē est pus. ⁊ cū hec vrina fuerit cū spissitudine ⁊ ad nigredinē traxerit ⁊ cū ea fuerit in latere sinistro dolor erit tūc ex parte splenis. Et ꝑm hāc cōsideratiōnē si supra femur fuerit aut i sūmitate ventris erit tunc ex parte stomachi. Hoc tñ sepius est ex parte epatis ⁊ cānaliuz vrine. Urina turbuléta multotiēs significat calū virtutis. Cūq̄ virtus ceciderit fritas supabit que erit sicut illa que exterius infrigidat. Urina turbuléta que malo vino silatur aut aque ciceris ē vrina pregnātiū aut habentiū apostemata calida longi tpis in interioribus. Urina que vrinis asinoz aut gialium assimilat et est quasi mulachlach ppterea q̄ est multū turbida corruptionē humoz corporis significat: qd tñ magis significat est phlegma crudū in qua aliqua caliditas operata fuit ⁊ ipsū cū grossa vēcositate ebulire fecit: ⁊ ppter hoc plerūq̄ significat capitis dolorez vētu rū aut alabachal ⁊ cum perseuerat significat lethargiam. Urina que coloꝛi alicuius mēbri similatur cū perdurat egritudinez in illo mēbro significat. Et quidā dixerūt q̄ cū inferioꝛi pte vrine fuerit aliquid qd̄ plueri sit simile aut fumo ꝓlongabitur egritudo ⁊ si in tota perdurat egritudine ꝓnostica tur mortē aut phīa crudū quod a puris discernitur fetoꝛe. Urina hūs partes diuersas significat q̄ ñ to plus ptes in ipsa fuerint maiores tanto plus nāe opatio est studiosioꝛ ⁊ nā plus potēs ꝛpoꝛi pl⁹ apti. Urina in qua videtur quasi fila adinnicē mixta significat q̄ fuit micta post q̄ coitus fuit cōpletus.

La.iij. de significationibus odoris vrine.

Dixerūt quidā se nunq̄ vidisse egrū cuius vrine odoꝛ sit sicut odoꝛ vrine sani. Et nos quidē dicem⁹ q̄ cū vrina nullo mō odorē hz cōplionis frigiditatē significat ⁊ supfluā crudūtatē. Et plerūq̄ etiā significat in acutis egritudinibus mortē nature. Cū aūt odorē habuerit fetidū ⁊ maturatiōis significatōes in ea fuerint erit ipsius causa scabies aut vlcera i ūstrumētis vrine que suis cognoscūtur signis. Qd si maturatio nō affuerit possibile erit ut sit ex hoc ⁊ possibile ut sit ex putrefactione. Cunq̄ hec in febrib⁹ fuerit acutis ⁊ nō fuerit cā membroꝛ vrie erit sigñ malū. Et cū ad acredinē traxerit significabit putrefactionē que est i humoꝛibus frigidā habentib⁹ substantiā quos caloꝛ superauit extranei⁹ ⁊ significabit mortē caloris nāl ⁊ dominiū frigiditatis i natura cū caloꝛe extraneo

Odoꝛ vero qui ad dulcedinē trahit sanguis significat dominiū. Et que multū est fetida est cholica Et fetida ad acredinē trahens est melica. Cūq̄ vria fetidi odoris in sanis persecuerauerit significabit febres que ex putrefactione accīt: aut minoꝛationem putrefactionis que in ipsis est retente: ⁊ hoc quidē demōstrabit si illico alleuationē habuerit. In acutis egritudinibus cū feto: vrinā comitabitur ⁊ posteu ab ea remouebit fueritq̄ ablatio hec subito et post ipsaz nō cōsecuta fuerit reges significato erit cal⁹ vius.

La.v. de sigñtiōib⁹ vrie ex spūa sūptis.

Spuma accidit ex humiditate ⁊ uentosita te ꝓiecta in vrinale cū ꝓiectione vrine. Uētositas vo cū vrina egrediēs auxiliū ꝓcul dubio ꝓbet in sba vrine: ⁊ precipue cum ventositas in corpe supauerit: quēadmodū in vrina accit opilationes habentiū in qua multe sunt ampulle. Et spuma quidem quādoq̄ cum suo significat coloꝛe sicut significat sua nigredine ⁊ ruffedine in icteritia. Et est cū permutate sui ⁊ magnitudie significat quoniā ipsius magnitudo significat viscositatem. Sui vero multitudine ⁊ paucitate quoniaz ipsius multitudo significat viscositatem ⁊ multā ventositatē. ⁊ ipsa quidē significat p ruptura suarū ampullarū cito factā aut tarde qñ ruptura ap̄ullarnz tarda significat viscositatē. Et pue qdē ampulle remanētes in egritudinib⁹ renū significāt vēcositates et viscositatē. Ad sūmā vo humoꝛ viscosus in egritudinib⁹ renū est malus ⁊ significat humoꝛes malos ⁊ frigiditatē ⁊ illud significāt ginula q̄ noiauim⁹.

La.vi. de significatoib⁹ spērū hypostasis.

Imis dicem⁹ q̄ medicoꝛ pueniēs in vsu nois hypostasis ⁊ sedimis tā recessit a via cognita. Dicūt. n. hypostasim aut sedimē nō illō ñ qd̄ iferi⁹ descēdit: ꝛz oēz sba z q̄ spissioris existit cēntie q̄ aquositas ⁊ ē ab ea diuisa siue sit suspēsa siue sit ꝛ. Dicem⁹ igit q̄ hypostasis mīis cognoscit móis. s. ex sba sui ⁊ quātitate ⁊ q̄litate ⁊ situ suaz ptiū ⁊ loco sui ⁊ tpe ⁊ q̄litate sue pmixtiōis. Significatio vo ei⁹ ex sba sui ē qñ hypostasis aut erit nālis laudabil⁹ demōstrās digōnē ⁊ maturationē nālē ⁊ hec erit alba ⁊ descendēs inferi⁹ ⁊ ei⁹ ptes ptinue ⁊ sūles ⁊ eq̄les: ⁊ oportebit ut sit rotūda hūs figurā eq̄lis subtil sūis hypostasi aq̄ rosate. Et ꝓportio siue significatiōis sup maturationē mā ē ito coꝛpe ē sic̄ ꝓportio significatōis māe puris albi lenis sūis cēntie sup maturatiōez apatis. Sz pus est

spissū ⁊ hoc est subtile. Et hypostasis qdē ⁊ sedimis significatōes sunt bone licet tinctura deficiat ⁊ equalitas. Verū equalitas apud antiquos mollior est tinctura: equal' nāq; que nō nīi est alba ſz rubea est melior: alba q̄ est aspera. Amplius plime hyposta ses ſm colorē vrine existunt: ſz ex eis q̄ diuersificant alba est melior: post illam rubea: ⁊ post ipsam citri na: ⁊ post eā illa que est vt arsenicū: ⁊ malitia qdē a lentinosa incipit. Tu aūt nō attēdas aliud qō alij dicunt: nam albedo erit qnq; nō ꝓpē maturationem et equalitas nō est nisi ꝓpt maturationē. Et de albedine est q̄ est ꝓpt vehementē vētositatis ꝓmixtionē. Male aūt hypostasis incōtinuitas melior ē q̄ ipi⁹ ꝓtinuitas. Et hypostasis qdē mala est quā cuicino scies. Bona aūt hypostasis de q̄ loquūr puri assimilatur ⁊ phlegmati crudo cū tenuis fuerit. Verū tñ pus ab ea differt p sectorez. Et phlegma crudū se parat ab ea ꝑculcatōne suaz ptiū. Et ipsa ab vtriq; differt subtilitate ⁊ lenitate. Et hec qdez hypostasis nō q̄rit nisi in egritudinib⁹: qm̄ in sanitate nō regritur: ⁊ illud est qm̄ nō dubitat qn in corpe egri male retente sint matie in venis ipsi⁹ q̄ nisi maturēt portē dunt corruptionē. In venis aūt sam nō semp oportet cē humorē q̄ sit excutiend⁹: ſz si est melι⁹ē q̄ hoc significent ex eis supfluitates q̄ in eis supfluūt ex cibo a digestione ꝑuate: deinde supfluit supfluitas q̄ in vrina sit hypostasis siue matura siue nō matura.

Et in macilentis qdē est sedimē paucū: qd̄ deficit ſm paucitatis dispositionē: ⁊ ꝓpē q exercitio vtunt ⁊ artib⁹ se exercent laboriosis: ⁊ nō multiplicat h⁹i hypostasis nisi in corporib⁹ pinguū ociose viuētiū.

Et ꝓpt hoc etiā in vrinis egroz macroz non est expectada hypostasis nīi q̄ntū in vrinis egroz pinguū: qm̄ eoz egritudo multotiens recedit ita q̄ nil descēdit ⁊ multotiēs hypostasis in corpe vrinis nō p nenit ad hoc vt descendat: ſz tū plerūq; est modicū ei⁹ in eis natans aut pendens. Et in multis qdē vrinis hypostasis illico cū mingit descēdit nisi in eis q̄ valde mature sunt: imo in eis paz expectandū ē. Et plēs ex hypostasis colorib⁹ sunt ſm plm ſm colorē vrine: ſz melior ex eis q̄ diuersificant est alba postq̄ est rubea deinde citrina. Nō naturāle vero hypostasis alia est silis rasure intestinoz coxicalis q̄ est furfurea aut herbia aut simulaginea aut silis arsenico rubeo aut eo qd̄ est valde citrinū: alia ē carnosa alia est adipina ⁊ alia ē lanosa ⁊ alia est mucilaginosa: ⁊ alia est simulis fructulis fermēti in aq̄ solutis ⁊ alia ē sanguinea sanguisugalis alia capillaris ⁊ alia est arenalis granosa ⁊ alia est cinericia. Simil' vō rasure intestinoz coxicalis alia est petaloides magnarū ptiū rubeaz aut albaz q̄ significat ſm plm q̄ sepate fuerūt ex membris q̄ sūt propinq̄ membris a qbus diuidunturvrine. ⁊ albe significant q̄ sunt ex vesica propt vlcera que sūt in ea aut scabiem aut corrosionem. Rubee aūt carnose significant q̄ sunt ex rene. Et ex petaloidib⁹ qdē sunt q̄ sunt coloris fusci ⁊ obscuri aut squamis piscū silles: ⁊ hec est vehementer mala ⁊ oibus speciēb⁹ hypostasis q̄s nominauimus deteriorz significat petaloz membrorū radicaliū rasurā: vex duo ꝓma ipsi⁹ genera nullo mō impediūt: imo plerūq; vesicā mūdando sanant. et dixerūt qdā cuidā boi se in potu tribuisse cātarides q̄ cortices albos q̄si venosos minxit q̄ cū in aquosita te fricabant resoluebant ⁊ tingebant tinctura rubea qui factus est san⁹ ⁊ vixit. Et ex ea quidē que est sic rasura intestinoz est q̄daz q̄ est minoris latitudinis q̄z due p̄dicte ⁊ spissioris substantie q̄ si rubea fuerit vocat herbina: ⁊ si rubea nō fuerit vocatur furfurea.

Et herbine qdē si fuerint rubee ꝓtes plerūq; sunt ꝓtes epatis aduste ⁊ plerūq; est sāguis in eo adust⁹ et plerūq; est etiā ex rene. Sz q̄ est ex rene est maioris ptinuitatis carnosa: alie vō due plus silant ei que nō est carnosa ⁊ fracturas ē magis recipiēs. Et cuz vehementer trahit ad citrinitatē est ex rene, ꝑculdubio: qm̄ illa q̄ est ex epate ad rubedinē trahit fuscaz ⁊ qnq; associat ei in hoc illa q̄ est ex rene. Furfurea vero hypostasis qnq; est ex scabie vesice ⁊ qnq; ē ex liquefactiōe membroz. Et differētia inter eas est q̄ cū illic in radice membri fuit p:uritus ⁊ fetor erit ex vesica ⁊, ꝓpē cū pus ꝓus mixtū fuerit: ⁊ ꝑcipue cum alie significatōes vrine demōstrauerint maturatōez ⁊ fuerint vene supiores sane ꝓplexionis ⁊ nō fuerit in eis macula: imo in vesica. Sz si cū inflāmatione fuerit ⁊ vtutis debilitate ⁊ membroz mingēdi incōlumitate ⁊ colorꝫ fuscitati attinuerit erit tunc ex liquefactōe humoris. Et crinoides vō plm est ex adustione sanguinis q̄ ad rubedinē trahit. Et mltiēs est ex liquefactōe membroz ⁊ eoz rasura si albedini attinet. Et qnq; etiam ē ex vesica scabiosa ſm min⁹ Et tibi quidē possibile est vt modū differētie int eas intelligas p illud qō ita scimisti. Si aūt nigredini attinet est ex sanguinis adustione ⁊ ꝓpe in splene.

Dēs p:etera petaloides hypostases q̄ nō sunt ex causa que sit in vesica ⁊ rene ⁊ cānalib⁹ vrine in egritudinibus acutis malum portendunt pniciosum. Et tu qō ita scimisti ex hac sūma carnose dispositionē qō plm ei⁹ē ex rene: ⁊ qnq; ipa nō ē ex rene. Nā ex rene nō ē nisi cū caro ē sane carnositatis ⁊ nī ē in corpore liquefactio: ⁊ vrina quidem matura venarum significat sanitatē: quoniā renum egritudines maturationem nō ꝓhibent vrine: qz ipsa supra ipsos exit. Hypostasis vero adipina adipis ⁊ pingue dinis ⁊ etiam carnis significat liquefactionē: ⁊ earū peior est que auris aque silatur. Duo autē ipsi⁹ p:incipia cognoscūtur ex paucitate ⁊ multitudine ⁊ commixtione ⁊ separatōe: quoniā cum est multa ⁊ separata existimāt q̄ sit ex ꝑte renis ⁊ ꝓpt liquefactionē sue adipis: ⁊ si est minus ⁊ maioris cōmixtionis est ex loco magis remoto Et est cū in vrina frustum albū granati grano similē visum fuerit ⁊ erit ex adipe renis. Samosa vō vlcus significat qō ap:tum fuit ⁊ ꝓpe in membro mingēdi: ⁊ ꝑcipue si ibi fuerit sedimen laudatum ad fundum descendens.

Et mucilaginosa qdem significat humorē spissū crudū aut q̄ ē in corpore multus: aut ex instris vrine egrediens aut crisim apertionis vene sciatice: aut

doloris iūcturaꝝ. Et hoc quidē ꝓgnoscit ex alleuiatione q̄ post ipsam sequt. Plerūq; eni subtiliat ⁊ attenuat ⁊ putat hypostasis laudabil'. Quapropt in acutis egritudinib⁹ nō ē ꝓfidendū in eo qd apparz fm silitudinē laudabil' hypostasis cū nondū fuerit maturatōis hora nec pūtes fuerint ei⁹ significatōes ⁊ etiā est cū vehemēter ꝓplexionis rems frigiditatē significat. ¶ Inū sanioſam vo ⁊ crudā existit differētia: qñ sanioſa existit cū febre ⁊ p̄cedit ipam significatōes apostematis ⁊ ei⁹ ptes faciles sūt ad pūgendum ⁊ sepandū. ⁊ q̄dā ex ea est q̄ cū aquositate vehemēt miscet: ⁊ q̄dā ex ea q̄ sepat: ſz cruda ē ⁊ turbida ⁊ ipſſa ⁊ nō facile pūgit nec facile sepat. ¶ Et vrina qdē in q̄ plima mucilaginoſa hypostasis apparet qñ est eruberās cū in fine podagre apparet ⁊ doloꝛē arteticoꝝ significat bonū. Capillaris aūt ē ꝓpter q̄ humoꝛ occult⁹ ꝓsolidat ex caloꝛe in ipm agēte q̄ q̄q; ē alba q̄q; est rubea ⁊ ei⁹ ꝓsolidatio est in rene: ⁊ ferūt qdā q̄ in ei⁹ lōgitudine plerunq; palmi mensura inuenit. ¶ Que aūt cramētu fusi fruſtul'is existit debilitatē significat stomachi ⁊ itestinoꝝm ⁊ digerendi malitiam in ipſis ⁊ est plerunq; causa eius comedere lac ⁊ caseum. Arenoſa vero semp significat lapidē qui ꝓsolidat aut ꝓsolidando ꝓcedit aut q resolutur. ⁊ que quidē est ex eis rubea est ex rene: ⁊ qñ nō est rubea est ex vesica. Plm aūt que cinericia est phlegma significat aut pus cui ꝓpter lōgam moram accidit caloris mutatio: ⁊ sectio ptium: ⁊ est q̄q; ꝓpter adustionē que accidit ei. ¶ Sanguisugalis vero hypostasis si vehemēter est mixta epar⁹ debilitatē significat. ⁊ si min⁹ hac significat vulnus in cānalibus vrine ⁊ ptinnitatis solutionem in ipſis. ⁊ si fuerit sepata plm eius erit in vesica ⁊ in virga. ⁊ nos qdem pscrutabimur hoc in particularibus egritudinib⁹ in capitulo ō emictu sanguinis: ⁊ si in vrina fuerint sicut sanguisuge rubee infirmo splenē hñte resoluet splen ipſius. Scito aūt q in egritudinib⁹ velice nō multus egreditur sanguis qñ eius vene mixte sunt m ipſius coꝛpoꝛe calcate et angust⁹ ⁊ pauce. ¶ Hypostasis vero significatio ex q̄ntate ipſius sumpta multitudine quidē sui ⁊ paucitate declarat cause ipſam efficientis multitudinem aut eius paucitatem: ⁊ ex quantitate quidem sui in magnitudine aut paruitate sui est quemadmodum diximus in hypostasi mucilaginoſa. Eius aūt significatio ex qualitate sui est ex coloꝛe quidem ipſi⁹: qñ q̄ ex ea nigra est significat malum fm diuisiones q̄s nominauim⁹. Que tamen ex ea sanioꝛ est illa ē cui⁹ hypostasis est nigra et aquositas nō est nigra. ⁊ rubea quidem sanguinis significat propietatē ⁊ fastidium. ⁊ citrina quidē significat caloꝛē foꝛem ⁊ egritudinem insidioſam. ¶ Et ex ea quidez que alba est quedam est bona sicut diximus ⁊ quedam est mala sic mucilaginoſa aut sanioſa aut spumoſa maturationi contraria. ¶ Viridis quoq; semita est ad nigrā. Ex odoꝛe vero eius est quemadmodū diximus in his que p̄missa sunt. Ex ipſius vero situ ⁊ ex lenitate quidem sui ⁊ diuulsione: qñ lenitas ⁊ equalitas in hypostasi laudata est melioꝛ: ⁊ in non laudata est deterioꝛ. ¶ Sed diuulsio significat ventositates ⁊ digerendi debilitatem. Eius aūt significatio ex loco sui est: quoniā aut est natās ⁊ vocatur nubes aūt pēdens. ⁊ hec quidem est in medio stans que est maioris maturationis q̄s prima: ⁊ ex pendente illa melioꝛ est cuius ruge ⁊ fibre ad inferioꝛa declinant aut ad fundum descendens que ē melioris maturatōis hoc quidē est de hypostasi laudata. ¶ Non laudata vero que leuioꝛ ē melioꝛ existit sicut nigra: ⁊ hoc i febribus acutis: ⁊ silꝫ si humoꝛ est phlegmaticus aut melancholicus qñ ea que est vt nubes melioꝛ ē ea que infernus descendit: significat eni eius subtilitatē nisi cū causa natationis fuerit multa ventositas: ⁊ si non fuerit ita natans est melioꝛ q̄s pēdens ⁊ infer⁹ descendens est deterioꝛ. ¶ Et causa quidē natantis superius est caliditas cum qua est acutas ⁊ ventositas. ¶ Hypostasis aūt diuulsa in grossa super⁹ natat ⁊ ꝓpe cū sit leuis ⁊ in tenui descendit infer⁹: ⁊ ꝓpe cū sit grauis. Lūq; in principio egritudinis apparet pendens ⁊ natans postea perseuerat: significat q̄ crisis cū exituraveniet. ¶ Macilentoꝝ vero egritudo plerūq; remouetur sedimine bona natante aut pendente quemadmodū dixim⁹ in p̄cedentibus. ¶ Et cū inter nephilim ⁊ enormia ⁊ hyposim fuerit aliqd simile tele aranee aut denſitas erit signū malū. ¶ Et multotiens quidem natans sedimen nō bonū apparz ex quo ꝓuenit terroꝝ. Sed ista erit principium maturationis ⁊ permutatio ad bonitatem postea pendebit: deinde descendet: ⁊ erit signū non malū. Quod si post ipsum male puerierint hypostases timoꝛ quem in primis habeamus fiet necessarius. Significatio vero hypostasis ex suo tempoꝛe est: quoniā si velociter postq̄ mingitur descendit ē significatio bō fz maturitatē: ⁊ cū tarde descendit est significatio ꝓuationis maturationis fm q̄ntatem sue dispositionis. ¶ Significatio aūt forme ꝓmixtionis ipsi⁹ ē sic dixim⁹ cū de mictu saguinis ⁊ adipis mentionem fecimus.

¶ La. vij. de significationibus multitudinis vrine ⁊ paucitatis ipſius.

Vrina que pauce existit quantitatis virtutis significat debilitatem: ⁊ illa que est minus eo q̄ bibitur resolutionem significat multam ⁊ ventrem habere ⁊ aptitudinez ad hydropisim. Illa vo que est multe quantitatis quandoq; significat liquefactionem ⁊ superfluitatum liquefactarum in coꝛpoꝛe in vrina euacuationez: ⁊ nos quidem differentiam inter eas ꝓgnoscere possum⁹ fm virtutis dispositionem. ¶ Vrina mali coloris malū significans quanto plurima fuerit tanto erit magis saluris nuncia. ⁊ cum interfecta fuerit plus malitiaz significabit: sicut nigra ⁊ grossa. Uria diuersaz dispositionum que quandoq; mingitur multa quandoq; pauca ⁊ quādoq; retinetur est significatio pugne ⁊ laboris nature ⁊ est significatio mala. ¶ Urine multitudo in acutis egritudinibus: cū non post ipsam aduenit requies est significatio cubice ⁊ spas-

mi ex inflammatione ⁊ similiter sudor. Urina que in acutis egritudinib⁹ guttatim inuoluntarie mingitur significat in cerebro nocumentū qđ neruis accidit ⁊ musculis. Et si febris quiera fuerit ⁊ signa affuerint salutis ꝓnosticatur sanguinis exitū ex naribus. Sed ꝑma despiciendam ꝓnosticat ⁊ corruptionem. Cum aūt sani urina minuit ⁊ pseuerat hoc totuz ⁊ sentit grauitatē ⁊ dolorē in renib⁹ significat durū apostema in partibus renis: ⁊ cum in egritudine cholerica multiplicatur plerūqz portendit ꝑperū euentū: ⁊ propter cum est alba ⁊ ad nigredinē facil.

La. viij. ⁊ est sermo de urina sana optima.

Sana Vria

Hec est mediocris substantie ⁊ lubris tinctu re ad citrinum trahens ⁊ hypostasis si ibi fuerit bona ex albedine ⁊ lenitate ⁊ equalitate ⁊ figure rotunde ⁊ odoris temperati neqz fetida neqz extincta. quidam aūt dixerunt ꝙ cum h⁹i urina subito in egritudie q̄ est in vltio acuitatis visa fuerit sanitas die sequenti aderit.

Etatūm

La. ix. de urinis etatum.

Infantium urine ad lactis proprietatez trahunt ex parte nutrimēti eoz ⁊ propter humiditatem complexionis ipsorum ⁊ tunc declinant magis ad albedinē. Puerozaūt urine sunt spissiores ⁊ grossiores urinis iuuenū ⁊ turbidiores: ⁊ nos iam nominauim⁹ hoc ante. Iuuenū vero urine ad ignis formam trahunt ⁊ ad substantie mediocritatem. ⁊ urine senum ad albedinem ⁊ subtilitatem. est tamen cum sunt grosse ꝓm superfluitates in eis existentes quarum euacuatio multiplicatur. Decrepitorum vero urine maioris sunt albedinis ⁊ tenuitatis. est ñ cum ꝓdicta grossities eis accidit: ſz raro cum urina vehementer fuerit grossa apti erunt vt lapis eis accidat.

Virozᵗ mtez

La. x. de urinis virozᵗ mulierᵗ.

Virilium urine semp sunt maioris grossitiei ⁊ albedinis ⁊ minoris pulchritudinis q̄z virozᵗ urine. Et hoc quidem est propter debilitatem digestiue eaz ⁊ propt superfluitatū ꝑpaz mixtudinem. ⁊ propter amplitudinē cannaliū vñ egrediuntur ea que ab eis exeunt: ⁊ propt illud qđ ex ea rū resolutū matricibus ⁊ ad urine instā tendit.

Masculoz vero urinas cū moues turbant ⁊ declinat earū turbatio ad supiora ⁊ est ꝙ ꝓm plim turbidentur. Sz mulierᵗ urine fere turbidant ex motione propt paucā separationē sui: ⁊ hūt ꝓm plz supra sū mitatē suam spumā rotūdam ⁊ si turbide fuerint earū turbidatio pauca erit. In urinis virozᵗ illico cuz mulieribus ꝓmiscent sunt fila ad inuicē texta Urine pregnantiū sunt clare ⁊ supra earū superficiē est nebula ⁊ qñqz trahunt ad colorem aque cicerum aut aq̄ pedū citrinū in qua coquunt pedes animaliū ⁊ in ipsa est urinus ⁊ supra sūmitatem eaz est nebula: sed quocūqz modo fuerit in medio videbit sicut cotuz carminatū: ⁊ est cū in eis sunt velut grana que ascendunt ⁊ descēdunt. Lūqz urin⁹ manifestior fuerit erit impregnatōis principiū: ⁊ cū loco ipsi⁹ fuerit rubedo erit in fine impregnationis: ⁊ propē si turbant q̄ū

mouent. Pariētiū urina ꝓm plim est nigra ⁊ in ipsa est velut attramentū ⁊ sicut sordities.

La. xi. de rebus urinaz aialium ⁊ diuersitate ipsaz ab urinis hominum.

Plerūqz confert medico cum animaliū urinas cognoscit propterea ꝙ cum eis ipse experitur certitudinem facit: ⁊ hoc quidez difficile est. Quidam autem dixerunt ꝙ urina asini est sicut butirū liquidum cum turbiditate ⁊ grossitie exteriore. Et subiugalium urine ei similantur: ſz sūt citrine: ⁊ videbitur ꝙ superior medietas urinalis sit clara ⁊ inferior medietas sit turbida. Ouium vero urine sunt albe ad citrinitatem trahentes propinque urinis hominū sed neqz substantiam non habent: ⁊ earum sedimen est sicut oleum aut sicut amurca.

Et cuiuscunqz nutrimentum fuerit melius erit clarior. Urina vero capreoli urinis hominum ⁊ omniū similatur sed neqz substantiam hz neqz sedimē ⁊ ē clarior urinis omnium.

La. xij. de rebus alijs q̄ urinis sillant: ⁊ differētia inter eas ⁊ urinam.

Jrupū acetosuz ⁊ omnes liquores q̄ fūt ex aq ⁊ melle ⁊ aq̄ ⁊ sicub⁹ ⁊ liquos q̄ sūt ex croco ⁊ eis similib⁹ quantoplus tibi appropinquaueris erunt in claritate magis augmēti. ⁊ quantoplus elongaueris ea ꝓsidera an oportet vt augmentetur grossitudo. Urina vero ab hoc ē diuersa hydromellis preterea spuma ē citrina ⁊ aq̄ sicuum sedimen a latere descendit ⁊ non in medio: neqz ordinate neqz habet motum. Sit ergo sufficiens in nominando dispositiones urinaz. In libris vero particularibus prouenient ad te diuisiones dispositionum vrine.

La. xiij. de significatōib⁹ egestionis

Gestio plerūqz declarat ex sui q̄ntitate qđ est vt cōsideret si est minor eo qđ comedit aut maior aut equal: ⁊ notū qđē est ꝙ ipsi⁹ augmentū ē propt humoz multitudinē: ⁊ paucitas propt ipsoz paucitatē: aut qz ex ipsa in intestino monoculo ⁊ in colon ⁊ in fascijs multuz fuit retentum qđ est signū colicā ꝑcedens: aut propt expulsiue debilitatē ⁊ cognoscit etiā essentia sui: qrit qđ ex ea humidū est aut significat opilatiōes: aut digestiue malitiaz: ⁊ plerūqz significat mesaraice debilitatē q̄ humorē nō sugit: ⁊ qñqz est propt capitis reumatismū aut propt comestionē rei q̄ egestionē humectauit. Qđ aūt in humido viscosū est plerūqz significat liq factionē ⁊ hoc est cū fetore: ⁊ plerūqz significat maloz humoz ⁊ viscosoz multitudinē: ⁊ hoc nō cum multa exitus leuitate: ⁊ plerūqz significat nutrientia viscosa q̄ comesta fuerūt ⁊ nō pauca cū calore fortiori ꝑplexione ⁊ nō sunt inf ea digestio bona. Sz qđ ex ea est spumosū fortitudinis caloris significat ebullitionē aut multarum ventositatū ꝓmixtionem. Qđ aūt ex egestiōe ē siccū aut laborē significat ⁊ resolutionē aut multā urine ꝓuocationē aut igneum calorem aut nutrientiū siccitatem aut multā moram in intestinis: sicī i suo dicem⁹ ca. Lūqz hūiditas sicco qđ

est durū admiscet significat q; ei⁹ siccitas ē: ppterea q; mult⁹ fuit retēta in humiditatib⁹ ipam exire pro hibēnt⁹: t ppter pnationē fellis pūgentis t festinā tis. sed cū ibi non est longa retētio: nec hūiditatis in intestina adsunt significatiōes: cā in ipa ē superfluita tis sanguose t pungētis effusio q; ab epate fluxit in eo qđ ē coza ipo t sua euacuatiōe nō quiesit donec cō misceret. Et ē etiā cū colōe sui ognoscit egestio: ei⁹ vo color nālis igne⁹ ē leuis existēs igneitatis q; si au gmētat fellis significat multitudinē t si minuit signi ficat cruditatē t maturationis pnationē. t si albus fiat qñq; ē eius albedo ppt opilationē in cānalib⁹ fellis t hoc significat icteritiam: t si cuz albedine est virtus saniei hūs odorē magni apostematis signu ficat aptionē. Sanus quoq; q non exercitat multo tiens egerit vi⁹ t saniē que ē ei purgatio t euacua tio laudabilis: qñ, ppter hoc remouet ab eo laxitas q; ei, ppter pnationē exercitij acciderat quēadmo dum dixim⁹ in vrina. Pretera scito q; egestio co lorē igneū vehemēter superfluū habēs multotiēs in hora finū egritudinū significat maturationē t mul totiēs significat dispositionis malitiā: t nigra qdez significat taliter qualiter sūt vrine nigre significatio nes. Significāt etiā aut adustionē sorde aut egritudi nis melācolie maturationē: aut nutriēs tinges: aut potitionez rei q; melācoliā euacuat. sed pma ē mala t illa qdem q; est, ppt pura melancoliā nō sufficient cognoscit ex colore sui: imo cognoscēda est ex acre dine sui t pticitate t balitiōe terre ex ipa: Et ē ma la sine sit egestio siue vomitus: t ex ipius pperatib⁹ est q; in se luminositatē hz. Eld vltimū vo humor melācolic⁹ purus pnecās ē fm plimū cū egredit. s. est mortis significatio. Thimi vo nigri exit⁹ mul totiēs pfert t illud ē qñ melācolie radical exit⁹ vltimā corpis adustionē significat: t humiditatū ipi⁹ peremptionem. viridis aūt egestio caloris innati si gnificat extinctionē t sillier fusca. Egestio quoq; ple rūq; ex sui cognoscit forma ex absentia inflationis sue aut ex inflatione: qñ inflata sic sterc⁹ vacce signi ficat vētositatez. t ē cū ex hora sui cognoscit: qñ cū egestionis exit⁹ festinat t horaz qua egredi solebat accedit signū est malū: q; fellis significat multitudi nem: t virtutis retētiue debilitatez: t si ei⁹ tardat exi tus digestiue significat debilitatē t intestinoz frigi ditatē: t humiditatis t sōni multitudo vētositates significat inflatiuas. Colozes quoq; extranei t di uersi mali existūt: t nos ipos in libro noiabim⁹ par ticulari. Que vo ex egestiōe ē melior: ē ūcta q; est si mulū partū: t in qua aquositas siccitati ē vehemen ter admixta: t cui⁹ spissitudo ē sic mellis spissitudo t cui⁹ exitus ē facilis t non pungit: t cui⁹ color attri net citrinitati t nō est multi fetoris neq; ē puata feto re: t nō hz gurgulationē neq; rugitū t non hz spu mā: ei⁹ exitus ē in hora in qua solet t fm quātitatē que ei qđ comedit est, ppinqua in quantitate sui. Et scito q; nō ois egestionis equalitas ē laudabil neq; ois eius lenitas: q; qñq; sunt, ppt vehementem ma turationē in oi pte silem: t qñq; sūt, ppt adustionē t liquefactionē siles t tūc qdem sūt ex deteriorib⁹ significatiōib⁹: t scito q; egestio q; ē tpate ēntie q; est ad tenuitatē nō est laudabilis nisi cū non sūt cuz ea rugit⁹ neq; vētositates neq; i sui exitu paulatim intersecāt: t si nō possibile ē ei⁹ exit⁹ sit, ppt int⁹ mo lestans qđ ē ei admixtū t nō pmittit ut pūgat. ē aūt cū plerisq; solliciti fuerint de significatiōib⁹ q; in iu dorze t alijs apparēt reb⁹. veritatē de ipis log. p̄ius ē in sermone pticulari. In sermone quoq; pticulari silit repies expositiōis augmētū in re egestionis t vrine t reliquoz.

Seu tertia cui⁹ ē caplm vnū: t doctrine gnāle.

Caplm singulare dictiōis tertie de caulis sanita tis t egritudinis t necessitatis mortis.

Edicina in pma diuisiōe in duas diuidi tur ptes: in ptē theoricā: t ptē practicā: q; rū oēs sūt scie speculādi. qđ aūt nomine theorice ppe designat est illud qđ in de mōstrādo suias nīi pfert ita q; in demō stratiōe opatiōis nullo mō auxiliū pbet sic ps in q; res scitur pplexionū t humoz t vtutū t spēs egri tudinū t accidētiū t causaz. t illud cui nomē, ppriū practice attribuit est qđ in demōstrādo opatiōis et regiminis q; tatē auxiliabil sic pars q; nos iuuat ad demōstrandū quō sanitatem corpis qđ in illa t ex illa dispositiōe existit custodiam⁹: t quō corp⁹ qđ talem hz egritudinez medicemur: t neq; existimes q; pars que dicitur practica sit opatio t actio. sed ē ars q; docet nos quō sit opandū t agendū. t nos q dem iā declarauimus tibi hoc in his q; sunt pmissa t postq; tam explenim⁹ dictionē pmā t secundaz i his que sunt partis medicine que est theorica vniuersa lis: ergo nr̄m studiū nunc reducam⁹ in duab⁹ que remāserūt ad ptem ipius practicā fm modū vniuer salem. Pars aūt ipius practica in duas distribui tur partes quarū vna ē scia regēdi corpora sana q; li ter in sui remanēat sanitate. t hec qdē custodiēdi sa nitatē scientia vocatur. Et pars eius scda est scien tia regēdi corp⁹ egrum qualiter ad sanitatis redeat dispositionē t vocat scientia medicandi: t nos quī dem inciplem⁹ t scribemus in hac dictione sermo nem compēdiosum de custodiēda sanitate. t dice mus q; ppterea q; generationis nostroz corpo rum pncipium res due fuerūt: quarum vna ē sper ma viri cuius essentie certius est quod locū tenet factoris. t altera ē sperma mulieris t sanguis men struus cui⁹ rei certius ē quod locū tenet materiei: t he due substātie in hoc cōicant q; vnaquēq; earuz est fluida t hūida: licz post diuersificent t aqueitas t terreitas in sāguine t spermate mulieb⁹ plus abū dāt: t aereitas t igneitas in sperm̄ate virili superāt: t opouit aūt ut coagulatiōis hoz duoz pncipium ēet coagulatio humida licz terreitas t igneitas sint iunctein eo qđ ex eis fluit: t terreitas cū eo qđ in ea existit ex duritie: t igneitas cū eo q; est ignea ex vir tute maturandi iuuerint se t coagulatum durum se cerint t coagulationem quandam ei attribuerint t duritiem. veruntamē hoc ad terminū coagulatiōis

duroz corpoz nō puenit sicut lapides ⁊ vrzita q ex eis nichil resoluat aut resoluat qō ī sensu pcipit nec nāq; secura essent a nocumētis q̄ ppter assiduā accidunt resolutōem ⁊ longissimā: ſz res non est ita: q̄ ppter corpa nostra duab⁹ nocumētoz ſpēbus suīt exposita q̄rum vnaquęq; cām habet īntrinsecam et causam extrinsecā ⁊ vna qdem nocumenti species ē humiditaſ resolutio ex qua creati fuim⁹ ⁊ hec qdē ordinate venit: ⁊ sda ē hūoris putrefactio ⁊ eius corruptio ⁊ ipius alteratio vnde fomento vite puenies nō est. ⁊ hic quidē a primo modo est alius ſz sua ipsius malitia ad siccitatem adducat ꝓpterea q corpis humiditatē pus exsiccari facit ⁊ ex eo qō nostris pueniēs ē corpibus corrūpit: deīn ad vltimū a putrefactōe resoluit q̄n putrefactio in pmis corrūpit hūiditatē postea ipm resolut ⁊ rem siccaz dimittit cineritiā. Hec igit duo nocumenta ab alijs nocumētis sunt aliena q̄ ppt alias accidūt cās sicut frigiditas ꝓgelatiua ⁊ venena ⁊ spēs solonis ꝓtinuit ⁊ tis pnitiosa ⁊ reliq egritudines. Sed due pdicte species huic nostre ꝓmeſtigatōi, sunt ꝓpinquores ⁊ digniores qz eaz mutatio est in dispositōe sanitatis.

Et vnaquęq ipaz aduenit ex causis extrinsecis ⁊ causis intrinsecis ⁊ extrinsece qdem cause sunt sicut aer dissoluens ⁊ putrefaciēs. ⁊ intrinsece qdez cause sunt sicut calor innatus q in nobis existit n̄as resolutiōes hūiditates ⁊ calores extranei in nobis a nostris nutriciūb⁹ gnāti ⁊ reliq n̄as putrefacientia hūiditates. Omnes vo cāe iste se adinuicem iuuāt i exsiccādo nos. verūm pfectio ⁊ integritas nostra et porē na pficiēdi opatōez non est nisi ꝓpt̄ mltam siccitatē que nob accīt. deinde siccitas incessanter ꝓcedit donec nos pimat. hec igit siccitas q̄ nobis accīt res est nobis necessaria. Nos siquidē a principio rei i vltima ꝓsistim⁹ hūiditate vti ꝓculdubio oz ut calor eā superet q̄n si non in ipa suffocaret ꝓcedit igitur ꝓculdubio in ipam assidue agēdo ⁊ ipaz semp exsiccando incedit. Qō tamen ex eius exsiccatōe apparet in principio eq̄litati attinet: deīn cum nostra corpa ad temperate siccitatis puenīt terminuz caloz existēte vt erat non est siccitas fm sue siccitatis primē q̄ntitatem immo fortioz q̄n materia est minor ⁊ propter hoc est magis recipiens. Inde ꝓculdubio sequit vt siccitas supza siccitatem tempatam augmentet et non cessabit ꝓculdubio quin assidue augmentuz sumat donec humiditates ꝓsumat: calor igitur innat⁹ est causa extinguendi seipm accidentaliter ꝓptea q̄ fit causa, suiipius materiā ꝓsumēdi sicut lapides flāma que extinguit propterea q̄ sui cōsumit materiaz ⁊ q̄ropl⁹ siccitas fm augmentum ꝓcedit calor innatus fm diminutōez incedit ergo accidit defectus nūq; cessās usq; ad vltimū q̄ ē defectus restaurandi humiditatē loco ei⁹ qō resolutū fuit. defect⁹ igit sē per auget. Siccitas ergo duob⁹ augmētat modis. vnus coz est, ppt diminutōez potēte recipiēdi materiā: ⁊ alt mutatio hūiditatis in se ꝓpter calitatis resolutōez. Augmētat igit caloris debilitas: ꝓpter q siccitas in mēbroz ībā dīatur ⁊ ppt nālis hūiditatis diminutōez q̄ est sicut ꝓmā ⁊ sicut oleū flāme lāpadis. Flāma nāq; duas hz hūiditates aquam ⁊ oleū vna q̄z ꝓsistit ⁊ altera extinguit. silr calor innat⁹ in hūiditate cōsistit nāli ⁊ ab augmēto extraneo extinguit qī ꝓuenit ex debilitate digerendi ⁊ est sīc aq̄ hūiditas flāme. ⁊ cū siccitas ad ꝓplemētū accedit ca lor innatus extinguit ⁊ mors subsegtur nālis. Corpus aūt non pmanet tpe quo' ꝓdurat nisi ꝓpter q ipi⁹ innata humiditas ꝓme resolutōi resistit caloris mūdam ⁊ caloris sui corpis in nā sui ⁊ ei⁹ qō ex motibus accīt suis hactaz longa resistitōe qm ipe sunt ea i eētia sua debiliores: imo ipsū stare nō fac nisi illud qō restaurat illō qō ex ea resoluitur ⁊ est nutriens. Ampli⁹ nos iam declarabim⁹ q vtus non opatur ⁊ vit eo nisi vsq; ad terminuz. Et ars qdē sanitatez custodiēdi non ē ars que a morte securos nos faciat. neq; corpus ab extrinsecis nocumentis muniat. neq; vnūquodq; corpus ad vltimam vite longitudiné perducat q̄ est fm hoiem absolute. ſz de duabus rebus securitatē prebet: putrefactionis penitus ꝓhibitione ⁊ defectione humiditas ne cito resoluat: ⁊ in ipsi⁹ quidē fortitudine consistit ut ipm vsq; ad debitū tēpus fm suam ꝓmam ꝓfectionez permāere faciat. ⁊ hoc quidē erit ꝓpter regimen rectum restaurationis que fit in corpore loco eius qō resoluitur fm quātitatē possibilem: ⁊ ꝓpter regimē ꝓhibens dominiū causaz siccitatē accelerare faciētium exceptis causis q̄ faciūt siccitatē debē cē ꝓ regimē custodiens a gnātione putrefactionis ꝓpter tutelam corporis ⁊ custodiam apostemate caloris extranei extrinseci aut intrinseci: q̄n omnia corpora non sunt equalia in fortitudine humiditatis radicalis ⁊ caloris innati: imo corpora in his existūt diuersa. Ānmquodq; ꝓterea corpus terminū habet in quo resistat siccitati necessarie complexione sua ⁊ calore suo innato. ⁊ quantitate sue innate humiditatis a quo non remouetur: est tamen cum ante aduenīunt cause in siccitatem adiuuantes aut aliquo mō pernecantes. Et multi quidem hominum dicūt q̄ isti sunt termini naturales ⁊ ītmini accidentales sunt alij. Et quasi custodiendi sanitatem ars existit illa in qua corpus humanū ad naturales ꝓducat terminū si ꝓueniēta ꝓseruat. Huj⁹ aūt custodie administrationi due attribute sunt vtutes quib⁹ deseruit medicina: vna eaz ē naturalis ⁊ vocatur nutritiua que restaurat illud qō ex corpe reſoluitur cui⁹ substātia terrestri ⁊ aquestri attinet. ⁊ altera est animalis ⁊ ipsa est vtus pulsatiua q̄ restaurat qō ex corpe resolutū cuius substantia est aerea ⁊ ignea: ⁊ ꝓpterea q nutriēs non fuit ſīe nutrito nisi in potentia: ideo creata fuit vtus īmutatiua quatenus nutrientia mutet in similitudiné nutritoz in effectu: ⁊ vt ꝓ certo sit nutriēs i effectu. Et ad hoc creata fuerūt instrumenta ⁊ cānales q̄ sunt ad attrahendū ⁊ expellēdū ⁊ retinendū ⁊ digerēdū. Dicemus ergo q habene rei in arte custodiēdi sanitatē ꝓsistunt in equalitate cārum ꝓdictarū comitantiū. Ille tamē in quarū qualitate maior necessaria est sollicitude sunt septem res. Equa-

litas complexionis ꝛ electio eorū que comedūtur ꝛ bibuntur ꝛ purgatio superfluitatū ꝛ custodia compositionis ꝛ rectificatio eius qō per nares attrahit ꝛ custodia tangentis ꝛ moderantē motionū corporū ꝛ animaliū inter q̄ etiaz somn⁹ ꝛ vigilie quodammodo numerantur. Et tu quidē iam sciuisti ī his que sunt p̄missa q̄ neqz equalitas vnū hz terminū neqz sanitas in aliqua expletionū in hoc ingreditur q̄ sit aliqua sanitas aut aliqua equalitas in aliquo tpe: sed est id qō inter duas res existit.

¶ Incipiemus igitur in p̄mis declarare regimen infantis q̄ in vltia ꝓplexiōis equalitate cōsistit.

¶ Doctrina p̄ma dictionis tertie q̄ est de nutricatione quattuoz ꝓtinēs capitula.

¶ La.i. de regimine infantis ex quo nascitur vsquequo incedat.

Regnātiū autē regimē ꝛ mulierum que partui sunt vicine in dictionibus scribemus particularib⁹. Infātul vo tpate ꝓplionis cū nascit plericz sapientuz dixerunt vmbilicuz in primis debere incidi sup quattuoz digitos: ꝛ cū lana ligari munda: que bene ꝛ subtiliter sit retorta taliter ne doleat: ꝛ oleū cū panno sup ipsū est ponendū ꝛ pp vmbilici incisionē p̄ceperūt vt vesarū citrinaruz ꝛ sang. dra. ꝛ sarcocolle ꝛ cymini ꝛ vinee ꝛ myrrhe pres sumant equales ꝛ trite vmbilico supponāt. ꝛ festinañ. ē ad corpus ipsius salieñ. cū salamoza tenuis salis quatenus vmbilic⁹ ei⁹ indurescat ꝛ ipsi⁹ cutis dura fiat. Ex salibus vero ille melioz existit cui admixta sunt sedenegi ꝛ costus ꝛ sumac ꝛ fumugre cū ꝛ oziganū: ꝛ ipsi⁹ quidē nasus nō saliat neqz os Cā vo quare nobis necessariū ē corpus eius durū facere ē qm illico cū nascit oīa que ipsū tangunt ei nociua sunt siue cala siue frigida: siue aspera sentiat ea: ꝛ hoc quidē est ꝓpter cutis eius subtilitatē et ꝓpter caloze eius: qm oē qō ipm tāgit sentit durū ꝛ frigidū ꝛ asperū: ꝛ si no is neccariū fuerit iterum salire faciemus. ꝛ hoc quidē augem⁹ cū multe fuerit sozditici ꝛ multarū humiditatū: deinde aqua tepida ipsū lauabimus ꝛ eius nares assidue purgabimus digitis quoz vngues sint incisi ꝛ in ei⁹ oculos parū p̄jcienus. Ami preterea oriciū minuto digito in circuitu eius est moueñ. ut aperiat observandū est ne ipsū frigus tangat. Cūqz ei⁹ ceciderit umbilicus qō est post tres aut quattuoz dies erit melio⁹ ut supza ipm ponat cinis coclearū aut cinis calcanei vituli aut plūbi adusti ꝛ triti cuiuscūqz fuerit cū vino. Cūqz volum⁹ ut fasciet nutrix ei⁹ mēbza sua inter tangē dz ꝛ qō dilatañ. fuerit dilatare: ꝛ qō subtiliañ. subtiliare: ꝛ o ē mēbz fm ꝓuenientiozē figurā figurare ꝛ hoc totū subtili cōpressione cū extremitatibus digitoz qō quidē multis facieñ. erit vicibus ꝛ oculi assidue erūt tangendi cū re que sit sicut seta Vesicā quoqz eius p̄mere ꝓuenit: vt vrine exitꝰ facilis fiat: deine manus eius extēdātur ꝛ ipsius brachia ad genua ducāt: ꝛ ipsi⁹ caput īnstita liget ꝛ pileus ei ꝓnat qui super ipsius caput ꝓstringat. in domo. p̄terea tpati aeris que nō sit fri. ad dormiēdū ponatur. Oz aūt vt dom⁹ vmbze attineat ꝛ tenebzositati aliquātule q̄ a superāte radio nō illuminetur. Cūqz dormierit oportebit ut caput eius toto reliquo corpore sit altius ꝛ obseruādū erit ne cū dormierit aliquid colli ipsius aut extremoz ei⁹ aut dorsi torqueat. Ipse quoqz in estate aq̄ suaui equali balneādus est: in hyeme vo aqua eius ad caliditatē trahat nō pungentē: hora vo ad ipm lauādū melioz est post ei⁹ longū sōnū ꝛ plerūqz quidem ē cōueniēs ut ipse bis in die lauet aut ter ordinate ad id qō sit magis tepidū mutet si tps fuerit estiuū. In hyeme aūt nō sit frigidioz aqua que i caliditate ipa ta existit: ipse quoqz nō lauet usquequo eius corp⁹ calefiat ꝛ rubere incipiat. postea extrahat ꝛ ei⁹ aures custodiant ne aqua in eis ingrediat. ꝛ oz quidē ut cū in hora ablutionis accipit sit fm hūc modū. Accipiat manu dextra ꝛ sup brachiū sinistrū super pectus suū appodiet ꝛ nō sup ventrē: Amplius in hora ablutionis ipsi⁹ studēdū erit ut ipsi⁹ plāte ad dorsū eius eleuētur ꝛ eius pedes ad caput ei⁹ subtiliter ꝛ suauiter pducant: deide mollib⁹ pānis exsiccetur ꝛ suauit extergat. Deiū fiat ut in p̄mis super ventrē sui faceat postea supra dorsū ꝛ p̄cet hoc totū incessanter fricet ꝛ premat ꝛ figuret: deinde ad ipm cū panno fasciañ'. ē redeūdū: postea in ipsi⁹ nares oleū dulce p̄jciat qm̄ ei⁹ oculos lauabit ꝛ ipsoz tunicas.

¶ La.ij. de regie lactatiōis ꝛ retētiōis a lacte.

Qualitas vero lactanōis ei⁹ ꝛ ipsius cibatiōis hoc nō obseruāt. Qib⁹ mōis qb⁹ est possibile lac mris infanti ad sugendū dandū est: ipm. n. ē nutriēs qō magis sic exit sbe nutrientiū p̄teritoz quib⁹ alebat dū in vētre erat scz menstruoz mris qm̄ ipsa sunt q̄ cōuertūt ꝛ fuit lac ꝛ ipse magis est recipiēs hoc ꝛ magis ē ei pueni ens ita ut iā experimēto certificatū sit q̄ extremum māmille mris in os infantis ponere valde confert ad remouēdū quicquid ei nocet. Bis aūt aut ter in die sugere māmillas dz ei sufficere ꝛ in p̄mis nō est multū lactādus. Oz aūt ne sit ei⁹ mr̄ que ipm pueri lactat: donec mris ꝓplo tpetur: ꝛ mch⁹ quidē ut parū melius eidē tribuat: deiū lactet. ¶ Ex lacte quoqz qō puer sugit in mane bis aut ter emulgeū ē: deiū māmilla ei tribuēda ꝛ p̄cipue cū i lacte fuerit macula. Lac aūt malū. i. acutū a nutrice infanti nō est dandū dum est iciuna. Et ꝓter hoc etiā due res sūt faciēde muamē ei cōferētes ad hoc ut eius cōplexionis fiat: quarū vna est lentus motus: ꝛ a tera est cōsonantia musice ꝛ vox cantilene quēadmodum mos est dū infantes in locis ponūtur in quib⁹ doz mire debent. ¶ Ex quātitate. n. recipiēdi hec duo scientur quantū sit aptus exercitio ꝛ musice quoz vnū est corporis alterū aīe. Qd si aliqua res ꝓhibeoza matris lac dari nō p̄mserit. siue cā debilitat i ipsius siue corruptionis lactis eius siue qz ē deluisa: eligenda erit nutrix fm ꝓdiones q̄s dicemus

Quaꝝ q̃dã attẽdũt in etate eiꝰ ⁊ q̃dã in ipsiꝰ figura ⁊ alie in eiꝰ morbꝰ ⁊ alie in formis suaꝝ mãmillarũ ⁊ quedã in q̃litate lactis ipsiꝰ ⁊ alia in q̃ntitate tẽporis qõ est inter eam ⁊ partũ ipsiꝰ: ⁊ alie q̃ sunt ex genere infantis eius. Cũq; fm has ꝓditões recpta fuerit oportebit vt eiꝰ nutrientia renouando sint bona ex tritico ⁊ spelta ⁊ carne agnoꝝ ⁊ hedoꝝ ⁊ piscium quoꝝ caro nõ putrefit nec est dura. Lactuce quoq; sunt nutriens qõ laudat ⁊ amigdale ⁊ auellane. Ex olerib⁹ vero deteriꝰ est eruca ⁊ sinapis ⁊ betadoꝛez: qñ sanguinẽ coꝛrũpunt. Et in menta est eius vtus

¶ Nunc aũt dicemꝰ nutricis ꝓditões ⁊ a ꝓditõe etatis ipsius incepiemꝰ. ¶ Dicemꝰ itaq; q̃ nicliꝰ est, vt sit etatis q̃ est inter. xxv. ⁊. xxxv. annos: qñ hec etas est iuuẽtutis ⁊ sanitatis ⁊ ꝓpleméti. Lõditões vo figure ipsiꝰ q̃ attẽdunt in compositione eiꝰ sunt q̃ oportet ipsam boni coloꝛis esse ⁊ collum hꝫe forte ⁊ pectus habere f·te ⁊ amplũ ⁊ musculosam ⁊ durã hꝫe carnẽ inter pinguedinem ⁊ mattẽ tpatam ⁊ carnosam non adipe abundantem. ¶ Scõm moꝛes vero suos consideratur: quoniã ipam oportet bonoꝝ moꝝ ⁊ laudabiliũ cẽ que tarde a malis anime passionibꝰ patiat sicut ira tristitia ⁊ timoꝛ ⁊ reliqua ab istis. Hẽs. n. iste coꝛrũpunt cõplexionem ⁊ fortasse a lactatione abstinebit ⁊ ꝓpter hoc ꝓhibuerunt quidam ne stolida lactet. Et ꝑter hoc totũ malitia moꝝ ipius eam perducet ad hoc ut infãtis paruam habeat sollicitudinẽ ⁊ ei parum blãdiat. Lõditiones vo que in forma mãmillaꝝ ipius attendũtur sunt: quoniã oportet ipas cẽ solidas ⁊ magnas ⁊ sui magnitudine nõ sint laxe: neq; debẽt cẽ extẽse magnitudis: ⁊ oportet etiã ut int duritiẽ ⁊ mollitiez sint mediocres. ¶ Scõm qualitatẽ vero lactis ipius ꝓsideratur: qꝛ oportet ut ipius substãtia ⁊ qualitas sint tpate ⁊ eius coloꝛ attingeat albedini q̃ neq; sit fuscus neq; viridis neq; citrinꝰ neq; rubeus. Eiusq; odoꝛ sit bonꝰ in quo nõ sit acredo: neq; põticitas ⁊ ipsius sapoꝛ dulcedini attingat in quo nõ sit amaritudo neq; salsedo neq; acredo: ⁊ oꝛ ut trahat ad multitudinez ⁊ ut eius ꝑtes sint sũles: ⁊ ut non sint subtile fluidũ nec multũ grossũ caseatũ neq; diuersarũ partiũ neq; multe spume. Et eius quidẽ substantia q̃q; experiẽ q̃ est ut de ipso sup vngue mꝰ gẽdo distillet: qõ si fluit ẽ subtile. ¶ Et si vnguis i clinet ⁊ nõ currat est spissũ. Ipm etiã experiẽ cũ in ampulla ponit ⁊ parũ myrrhe sup ipm ꝓicit ⁊ digito miscet ꝓpter hoc eni sentur aquositatis ipsius ⁊ caseitatis ipsius quãtitas: lac. n. laudabile ⁊ tpatũ est in quo aquositas ⁊ caseitas sunt eq̃les. ¶ Qõ si aliqua fuerit nobis necessitas lac tale hñs ipsũ ꝓparabimus ex parte lactationis ⁊ parte nutricis.

Ex parte quidẽ lactatiõis quoniã lac qõ grossuz fuerit ⁊ malos odoꝛis melius est ut nõ det nisi postq̃ multũ fuerit ⁊ in aere moꝛã fecerit ⁊ qõ vehemẽtis fuerit coloꝛis ꝓueniẽs erit ut nullo mõ iciuno det. Et nutricis quidẽ regimen est q̃ si eius lac grossuz fuerit dabitur ei oxymel dispumatũ quod cũ subtiliatiuoꝝ apoziate sumatur sicut mentastruz ⁊ isopum ⁊ hasce ⁊ origanum montanũ ⁊ trifonentur et ad comedendum atharet ⁊ que eis similantur. In cibo quoq; ipsius imponatur parum croci ⁊ ꝓpiatur et vt cum oxymelle calido ꝯuomat ⁊ temperato vtatur exercitio. Et si eius cõplexio fuerit calida dabitur ei in potu oxymel cũ vino subtili simul siue seꝑatim. Quod si eius lac subtile fuerit ꝓcipietur ut quiescat ⁊ ab exercitio remoueat ⁊ cibis nutriatur qui sanguinem faciũt grossum. Et fortasse dabitur ei ad potandũ si nõ fuerit ibi quod ꝓhibeat vinum dulce aut mustum coctũ ⁊ ꝓcipiat ei ut diu dormiat. Si uero eius lac pauci fuerit cõsiderabitur que sit causa in hoc vtrũ sit malitia cõplexionis in toto coꝛpoꝛe aut in mãmillis ipsius ⁊ hoc quidem cognoscetur per significationes ꝓdictas in capitulis que sunt ꝓmissa. Et post tangemus mãmillas ⁊ si significatũ fuerit q̃ sit i ea caloꝛ nutrietur tali quali est aqua oꝛdei ⁊ spinachia ⁊ q̃ eis similantur. Et si significatũ fuerit q̃ sit in eis frigiditas cõplexionis ⁊ opilationis aut debilitas virtutis attractiue augmentabitur eius nutriens subtile ad caliditatẽ declinans ⁊ ventose sub mãmillis ponent absq; multa compressione. Ad hoc quoq; confert semen bauciarũ ⁊ ipsemet etiam baucie ad hoc multũ ꝓsunt. Quod si causa eius fuerit nutrientis paucitas nutrietur iure facto ex oꝛdeo ⁊ furfure ⁊ leguminibus: in auribus quoq; ipsius ⁊ in cibis ponende sunt radices feniculi ⁊ semen eius ⁊ anetum ⁊ nigella. ¶ Quidã autẽ dixerunt q̃ comedere vbera ꝓpꝛie omnium ⁊ capꝛaruz cũ lacte qõ in eis continetur valde est vtile ad hoc ꝓpter illõ qõ i eis existit ex similitudine aut ꝓpter ꝓpꝛietatẽ que est in eis. Quidã etiã experti fuerũt ut. ʒ. i. carici aut vermiũ terrenoꝝ siccoꝝ i aqua oꝛdei multis diebus sumatur ⁊ repererunt optimũ: ⁊ similit elixatura capitum salsoꝝ piscium in aqua anetis. ex eis quoq; que lac multiplicant est ut butyri vaccini. ʒ. vna sumatur ⁊ in vas in quo purum exist vinum mittatur ⁊ bibatur. aut susamũ in mola tritum accipiatur ⁊ cum vino misceatur ⁊ colatum ad bibendum detur. Amplius mãmille ex sterco re turdoꝝ cum lacte asine ⁊ oleo moꝛe emplastri liniantur: aut ex eo quod est i interioꝛe parte melongie clixate. ʒ. i. sumatur ⁊ cum digitis in vino dissoluatur ⁊ ad potandus detur. ¶ Medicamẽ validũ. ℞. seminis anet. ʒ. iij. seminis andacoche seminis poꝛri ana. ʒ. i. seminis sulle seminis fenu greci ana. ʒ. ij. totum cum succo feniculi ⁊ melle et butyro misceatur ⁊ in potu sumatur. ¶ Et cum lac nocumentum fecerit sui multitudine ꝓpterea q̃ cõstrictione retinetur ⁊ ꝓpter suam spissitudinẽ minuatur per id quod pauci existit nutrimenti et cõmestione eius quod parum nutrit ⁊ emplastro pectoꝛi ⁊ mammillis superpositio ex cymino ⁊ aceto aut luto absoluto ⁊ aceto aut lentiꝰ coctis in aceto ⁊ post ipsum potu rei salse vtatur: ⁊ similiter comestione mente. ¶ Et mãmillas quidẽ blandis manibus multũ fricare lactis efficit multitudiez. Lac ve

ro malū hñs odorē medicañ. est dādo in potu vinū boni odoris: ⁊ ad comedendum dando cibus boni odoris. ¶ Regimē aūt qđ est tractum ex pte pt̄ nutricis est qñ ozs vt ptus sit ꝓpinquus non tñ valde: immo sit a tpe quo pepit mensis vn⁹ ⁊ dimidius ad minus aut mēses duo: sitq; ille quē pepit masculus ⁊ sit partus eius ꝑm tps nāle ⁊ non sit ipsa q̄ abortū fecit nz abortū facere ꝙsueuerit. ¶ Nutrici ꝓterea est ꝓcipiēdū ut tpato vtat exercitio ⁊ ut nutriēnb⁹ boni chimi alatur: ⁊ ne vllo mō aligs cū ea coeat: hoc. n. sanguinē ꝓmiscz mēstruuz ⁊ lactis odorē cōrūpit ⁊ ipi⁹ minuit q̄ntitatē: imo forsasse impregnat: in quo nocumētū duob⁹ attinēs filis existit. Et nutrici qdē ꝓpēa q̄ illud qđ in sanguie est subtile ad embryois nutrimētuz redit: ⁊ embryoni qdem ꝓpēa q̄ id qđ ad ipsū venit ex nutrimento ē paz iō q̄ ali⁹ lacte indiget. ¶ In tota ꝓterea ipius lactatione ozs ⁊ ꝓpe in ei⁹ lactatōe ꝑma ut aliqd lactis mulgeat et vt fluat ⁊ ut ipm pressiōe iunet ne ꝓtigat ut ex multa suctōe gule ledant instīa ⁊ meri ⁊ faciāt ipm debilitari. Et si ante lactatōez q̄z vice mellis ad labēdū det iuuamen erit ⁊ si cū pauco vino sucit erit bonuz. Hecz mltū lac ad sugendū vna uice dādum est: immo melius est ut paz ei detur ad sugeñ. ⁊ sepe paruis intpositis spacijs. Cū. n. cum ad sugeñ. ei datur vice vna tñ ut satiet: cōtingit ex ēsio ⁊ inflatio ⁊ vētositatuz multitudo ⁊ albedo vrine. Si ergo hoc accīt ozs ne lactet ⁊ ut famelicus lōgo tpe teneat ⁊ ut studiū ipendat ad hoc donec istud digerat. / Et ꝑm plim in primis diebus cuz lactādus est: est ut in ꝑma die ter lactet: ⁊ si que in prima die ipz lactauerit alia fuerit q̄z mater ipsius erit melius. Silr si nutrici mala accidit ꝙpō aut egritudo dolorosa melius erit ut alia ipsum lactet donec sanet. Et silr si necesse fuerit dare ei medicinaz q̄ vtute ⁊ q̄litatē habeat dñantez. / Cūq; post lactatōez dormiturus est eius cuna vehementi motu nō ē mouēda: qñ lac in ipius stō ꝓcutit imo suauiter mouēda est. / Fler⁹ quoq; paru⁹ aū lactat ōez ei ꝓfert. Māle āt tps lactādi est tps duoz annorum. Ꝺ si infans alīd a lacte desideraūerit ordinate nō est ei tribuēdū: nō tñ ē ei violēter ꝓhibēduz. Postq; vo duales apparē ceperit dētes ipe ad nutriēs mouēd⁹ erit ordiate qđ sit fortī⁹. Res tñ dura ad masticañ. ñ ē ei dāda imo ꝑmo det ei pāi quē ei masticaūcīt nutrix: deiñ pāis cū aq̄ mell' aut cū vio aq̄to aut lacte. Et tūc qdē paz aq̄ ei tribuat: ⁊ aligb⁹ vicib⁹ q̄ cū pauco vio sit mixta nec ꝓmittat ad replo nē puenire. Ꝺ si vomit⁹ ꝙponte supueniēt ei ⁊ ventris inflatio ⁊ albedo vrine ab oi re abstine cū: ⁊ melius ē ut ipi⁹ nutriēs ei tardet donec inungat in balneo. Deiñ cū a lacte amouēdus erit. Et ozs ēt ut a lacte ordiate amoueat ⁊ nō subito ⁊ ut fiant ei glādes ex pane ⁊ zuccaro. Ꝺ si pfide māmillas q̄sierit et eas sp sugē voluerit ⁊ fleuerit sumende sunt mirrhe ⁊ mentastri ana. z. iiij. ⁊ terende ⁊ ex eis more empli māmille epithimande. ¶ Ad summuz autem dicemus q̄ infantis regimen, est humectatio ꝓpterea q̄ eius ꝓplexio ad hoc est cōueniens ⁊ q̄ ea in sui idiget nutrimento ⁊ augmēto ⁊ exercitium tp atum ⁊ non mltum. ⁊ hoc quidem est eis sicut nāle: qñ natura quasi accipiēdo euz augmentat. ¶ Cum autez ambulare ceperit ⁊ moueri duris motibus nō erit ꝑmittendus nec ad ambulāduz ⁊ sedenduz ponendus anteq̄z ꝑm materiam ei desideriuz fiat ne cruribus ipius ⁊ dorso nocumētum accidat. ¶ Et meli⁹ quidez est ut in primis cū sedet aut super terraz ambulet ponatur in cozio leni ad sedendum ne terre asperitas scalpat ipz: ⁊ fustes aut cultelli ⁊ his similia ex eis que pungūt aut incidūt remoueant ne sint coram eo ⁊ custodiendum ne ab alto labatur loco.

Cūq; caninus apparuerit ab omni re que ad masticādum est dura abstinendus erit ne materia vnde canini creant resolnatur ꝓpt̄ masticatōem quā desiderat: ⁊ tunc quidem ipsius gingiue ex cerebro lepozis ⁊ adipe gallinaceo fricari debent: ob hoc eni ozigo fit facilis. ¶ Cūq; gingiue scindūtur caput ⁊ collum ex oleo, abluto cum aqua calida ꝙassato fricanda sunt, ⁊ ex oleo in aures ipsius paruz gutta tim infundatur. ¶ Cum autem iam possibile fuerit ut cum eis mordeat tunc suū masticare desiderat digitum: q̄ꝓpter tunc ei dandum erit frustum radicis ireos que nonduz valde siccata fuerit: hoc nāq; in tempore isto ei confert ⁊ vlcera in gingiuis ⁊ dolorem prohibet. ¶ Et silr os eius fricari debet ex sale ⁊ melle ne dolores isti accidant: postea iam cum bene nati fuerint aliquid erit dandum ⁊ ex succo liquiritie aut radicis ipsius que nonduz vehementer exsiccata est ut in ore teneat. ⁊ ꝓterea ꝙfert collum ipsius fricari' cūq; canini nascunt ex oleo dulci aut alio dulci oleo: deinde post hoc cum loqui ceperit dentes erunt fricandi ⁊ ꝓcipue eoz radices.

¶ Capitulū. iij. de egritudinibus que infantibus accidunt.

Attentio ꝓmissa de medicandis infantibus est nutricem regere. ¶ Et si affuerit suspitio q̄ in ipsa sit sanguinis repletio minuenda erit aut ventosanda. ¶ Et si repletio ex humore fuerit ipse erit euacuandus. Quod si necesse fuerit naturam constringere aut soluere aut vaporē a capite prohibere aut membra anhelitus rectificare aut complexionis malitiam permutare medicādum erit per ea que comeduntur ⁊ bibūtur que ad hoc sunt conuenientia. ¶ Cūq; medicabitur ventris solutione aut venter ei de natura euenerit ⁊ fuerit multus aut medicabitur vomitu aut uenerit ei naturaliter aduentu forti melius erit ut ipm ea die alia lactet. ¶ Nominemus ergo particulares egritudines que infantibus accidunt. ¶ Et ex eis quidem sunt apostemata que eis fiunt in gingiuis cuz dentes nascuntur ⁊ apostemata que eis accidunt in ozdis que sunt in partibus mandibularum: ⁊ ipsa mus q̄ fit in eis. Cūq; hoc acciderit ipe digito suauiter ꝑmēd⁹ erit ⁊ ex oleis i capīo ozgis dētiū noxatis fricād⁹ ē ⁊ ex melle cū oleo camemillio cōq̄ssato

aut melle cū therebinthina ⁊ sup caput aqua calida ab alto ꝓjciat in q̄ cocta camemilla ⁊ anetū fuerit. Et ex eis aūt q̄ infantib⁹ accidūt ē vētris soluto ⁊ ꝓpter eum dētes nascuntur de qua gdā sūt q dicūt q̄ fit ꝓpterea q̄ sup crūitatem talutam sanioſā sue gingiue cū lacte sugit: possibile tamē est ne sit ita: imo ꝓpterea q̄ natura impedita non bene digerit: ⁊ ideo q̄ dolor accidit: ⁊ ipe quidē est q digestionem ꝓhibet in debilib⁹ corporibus. Et si hoc paucum fuerit non de eo tibi curandū erit. Q̄d si timor affuerit q̄ ex eo adueniat superfluitas succurrendū erit ei embrocando vētrē eius ex antera aut cymino aut amiso aut semine apij aut vētri ipius emplastrū supponēdo ex cymino ⁊ rosis in aceto infusis: aut spelta in aceto cocta. Et si nō iuuerit hoc hedi coaguli sexta pars .ʒ.i. ⁊ quod ē supra cum aqua frigida dāda erit: ⁊ tunc quoq̄ cauēdum erit ne in ipius stomacho lac cascus fiat dādo ea die aliq̄d quod vicē lactis obtineat sicut ouī vitellū mollē aut micas panis in aqua coctas aut tritici fractū in aqua coctū. Et ē etiam cū eis accidit vētris ꝓstrictio gbns in potu tribuendū est stercus muris aut suppositoriū ex solo melle vehemēter coctū faciēdum: aut cū mentastro aut cuz radicibus ireos sicut sūt aut cōbustis aut ad comedendū dctur eis pax mellis aut terebinthine fm quātitatem vnius ciceris ⁊ venter eius fricandus subtiliter ē cum oleo: aut sup ipius femur vaccinū fel ponendū ⁊ bucomarie. Et q̄q̄ etiam in ipius gingiuis fit acuitas q̄ sunt epithimande ex oleo ⁊ cera. Caro quoq̄ putrida q̄ est salita eis confert. Et ē etiam cū eis accidit ⁊ ꝓpe cum ē origo dētium spalm⁹ qui plūmum accidit ei ꝓpter digestiue corruptionē ⁊ ex multa neruor debilitate ⁊ ei ꝓpe qui corp⁹ habet grossum ⁊ humidū. est ergo medicādus ex oleo irino aut oleo liliaceo aut oleo alkāne aut oleo keirino. Et ē etiaz cū eis accidit alcuzez qui tunc medicādus ē cum aqua in qua coquat sicidis aut ex oleo violaceo mixto cū oleo sicionio. Et si existimet q̄ spalm⁹ qui accidit sit ex siccitate ꝓpter ea q̄ post febres accidit aut post febrē vehemētem ⁊ quia paulatim aduenit inungēde sunt iuncture ex oleo violaceo solū aut cum pauco cere albe ꝛqualsato: ⁊ sup ipius cerebrū ꝓjciendum est oleum violaceum: ⁊ reliqua ab istis vehemēter: ⁊ similit faciēdum ē si cuzez siccū eis accidat. Est etiā cum ei accidunt tussis ⁊ reumatismus. Et in his quidē iā preceperūt gdā ut multa aq̄ calida sup ipi⁹ caput ꝓjciatur cui hoc accidit ⁊ ut ipius lingua ex melle multum linat deinde lingue radix prematur ut multuz phlegmatis euomat ⁊ sanetur: aut gūmi arabicum ⁊ dragagantū ⁊ semina cydoniox ⁊ succus liquiritie ⁊ penithi sumat ⁊ quaq̄ die parum ex eis cuz lacte illico mulcto detur: ⁊ est cū infanti anhelit⁹ malina accidit. Oportet ergo ut radices aurū ei⁹ ⁊ radix lingue ex oleo inūgant ⁊ fiat ut ipe cuomat: similiter eius lingua dilatet: qm̄ vehemēter confert: ⁊ aqua calida guttatim in os ei⁹ distilletur ⁊ paruz seminis huī cū melle ad lambēdum tribuat. Et est cū accidit alcula multū: quoniā panniculi lingue ipius ⁊ oris vehemēter sunt molles ut nō patiatur ipa tangi ex nimia ipius molitie quāto plus rasura aquosita tis lactis: qm̄ hoc ē quod multum ei nocet ⁊ ducit ipm ad cola. Et de certo quidē alcola ē que non est matura ⁊ nigra: ⁊ ē mortalis: ⁊ que sanioz ē est albz aut citrina: ⁊ qui eam patitur medicād⁹ ē ex aliquo leui medicamine alcula notato in libris particularibus. Et ē cum viole trite sole eis sufficiūt: aut cum rosis ⁊ xilocaratis mixte. Et est cum succus lactuce ⁊ solatri ⁊ portulace ei sufficit. ⁊ si fortior ista fuerit radix ligritie trite. Et ē cuz in boshor humidis ⁊ cola conferūt myrrha ⁊ galle ⁊ cortices turis vehemēter triti ⁊ cū melle mixte. Et ē etiaz cū eis sufficit rob de moris solū aceto sum ⁊ rob de zucco vue acerbe. Et ē cum confert ei abluere eas cū vino aut cū aqua mellis: postea ꝓsequēter adhibē eis aliquod eorum que diximus ex desiccatiuis. Q̄d si medicamen sortius hoc necessarium fuerit venarum meimeram ⁊ corticū granate balaustiarum ⁊ sumac ana .ʒ. vi. sumach: ⁊ gallar .ʒ. iij. aluminis iamen. .ʒ. ij. ⁊ crant ⁊ crbelletur ⁊ pulueriz̄etur de sup. Et ē etiam cum auribus ipius fluxꝰ accidit humoris: quoniaz ipi⁹ corpus ⁊ precipue cerebrum vehemēter est humidum. Lana igitur in melle ⁊ vino pontico mixtis cum pauco aluminis aut croci aut pauco nitri inungenda est ⁊ auribus immittenda. Et est cum suffi cit ut lana in vino pontico: aut in quo parum croci sit mixtum intingatur ⁊ in auribus mittatur. Et plerūq̄ etiam accidit ei dolor auris ex vētositate ⁊ humiditate qui medicandus est ex lino ⁊ origano ⁊ sale ⁊ zuccaro tabarzet ⁊ lenibus ⁊ myrrha ⁊ seminibus colloquintide ⁊ cedi. Q̄uodcunq̄ eorum fuerit coquatur in oleo ⁊ in ipsas guttatim ꝓjciatur. Et est cum in cerebro infantis sit apostema caliduz ⁊ vocatur sinbundum. Et est cum multotiens eius dolor ad oculum peruenit ⁊ guttur ⁊ fit inde facies citrina. Cerebrum igitur eius est infrigidandum et humectandum ex corticibus cucurbite ⁊ citroli et succo solatri ⁊ succo portulace ꝓprie cum oleo rosaceo: quodcunq̄ tamen fuerit assidue mutetur. Et est cum in cerebro infantis accidit aqua cuius curam iam nominauimus in cura capitis. Et est cum oculi eius inflantur. Super ipos igitur lutum cum lacte ē epithimandū: deinde in aqua cū qua cocta fuerint camemilla ⁊ albedarū gi abluantur. Et ē cū ei accidit ex multo fletu albe in suis pupillis qui medicandus ē cum succo solatri. Et q̄q̄ accidit cooperture oculi infantis sulacum ex fletu. Et cura eius est etiā sucꝰ solatri. Et accidūt ei febres: ⁊ tūc melꝰ est ut nutrix regat ⁊ ei etiā det aliquid sicut succꝰ granate cū oxymelle ⁊ melle: ⁊ succꝰ citroli cū pauco cā phore ⁊ zuccaro: deinde fiat ut sudet qō sit cum cā ne recētes prenuntur ⁊ earum succus super verticē ⁊ super pedes ponitur ⁊ ipse cooperitur: qm̄ cum hoc sudat. Et est cum accidit ei dolor vētris ⁊ torq̄tur ⁊ flet. vētri ergo superponēda sunt aqua calida ⁊ oleū multū calidū ⁊ parū cere. Et ē cū ei accidunt

sternutationes frequentes: ⁊ est cū hoc contingit p̄ pter apa in partibus cerebri. Et si ita fuerit medicā dum erit apostema infrigidando ⁊ epithimando ⁊ vngendo ex infrigidātibus siccis ⁊ oleis. Qd si nō fuerit ex apostemate qd ei accidit: bedarūgi tritum naribus eius erit insufflandū. Et ē cum in corpore accidit ei bothor: sed qd ex eis vlcerosū est ⁊ nigrū est mortale. ⁊ etiaz si nō fuerit nisi alcola tūc erit mortale quātomagis cum expandet. Qd aūt est albuz est sanius: ⁊ similiter rubeum. Et est cū in eius egressione multa sequit vtilitas. Et ipe quidem medicandē sunt ex subtilibus desiccatiuis in aqua solutis ex qua ipe lauetur ⁊ in ea coctis sicut rosa ⁊ myrtus ⁊ folia arboris masticis ⁊ tamariscī: ⁊ olea etiā istarū rerum. Bothor vero si sane sunt dimittende iūt donec maturent: deinde curent. Et si vlcerate fuerint si at eis vnguentū ex cerusa: ⁊ est etiam cū necesse ē lauare eas cū aqua mellis ⁊ pauco nitro: ⁊ similit alcola. Cum aūt spisse fuerint indigebūt eo qd̄ sit fortius. Lauabūtur ergo tūc ex aqua baurac cuz lacte mixte ideo ut tollerari possit. Qd̄ si fiat earum caro pessec vaporabit ⁊ infundetur ex aqua in qua cocte fuerint myrtus ⁊ rose ⁊ quinantum: ⁊ folia arboris masticis. Sed antecz̄ hoc totum fiat nutricis nutrientis meliozare cōuenit. Et est cum ꝓpter multum fletum fit in inguine tumor aut accidēt aliqua ex causis fissure. Ju quo quidem iam p̄ceptuz ē ut amethos teratur ⁊ cum albumine ouī cōspgat ⁊ desuper ponat: ⁊ cum pāno subtili lineo super ipm̄ strictura fiat: aut lupini amari adusti infūdant in vino ⁊ myrrha ⁊ cocta desuper ponātur. Jlis aūt fortiora sūt calida stiptica sicut myrrha ⁊ cortices cupressi ⁊ ei⁹ nuces ⁊ aloes ⁊ acatia: ⁊ illud in caplo de fissura dicemus. Et est etiam cū infanti accidit ⁊ ꝓpzie cum vmbilic⁹ incidit̄ apostema. Et tūc quidē accipiēde sunt assakel q̄ est aluianis ⁊ terabanthina i oleo fissantino sunt soluēde ⁊ infāti adhibēde ⁊ ex eis sup vmbilicū epithima faciēdū. Et ē etiā cū ifāti accidit ne dormiat ⁊ incessanter ploret ⁊ ut os assidue vagiendo moueat. Et tūc qdē necesse ē ut si possibile est fiat quaten⁹ dormiat cū cortic⁹ papaueris ⁊ ip⁹ semine ⁊ oleo ⁊ lactucis ⁊ oleo de papauere: suppo nendo ex eis tpibus ⁊ vertici ⁊ erit quietēs. Quod si necessarium fuerit aliud istis fortius fiat hoc medicamē. Semen sule nux hendē papauer albū semē lini grana chaulin portulace semen plantaginis semen lactucaz ⁊ semen feniculi ⁊ anisi ⁊ cyminū sumant ⁊ ex vnoquoqz istoz aliquid paulatim terat: deinde omnia terant ⁊ cū eis pars vna pūlij tosti ⁊ nō pulueriz̄ati ponat: ⁊ omnia hec cū tanto zuccaro quātū ipa sunt misceant ⁊ ex eis infanti quātitas duarū. ʒ. in potu tribuatur. Si autem voluntas fuerit ut hoc sit fortius: cuz eo tamē opij ponatur quātum est tertia huius partis aut min⁹. Et est etiaz cū infanti accidit singultus cui tunc danda est nux indica cum ʒ zuccaro. Et est cum infanti accidit vomitus fortis: cui forsan dabitur medicinas danic vti⁹ gariofilus. Verūtū quandoqz ei confert stomacho supponere emplastrū ex aliquo constringentiū vomituum debiliū. Et est cū infanti accidit stomachi debilitas. Cuius qdem stomachus tūc ex multo cū aqua rosia ē liniendus aut cū aqua myrti ⁊ ei in potu succus cydoniorū tribuat cum parua gariofilorū quātitate ⁊ zuc. aut. iij. octaue. ʒ. vni⁹ galie muscate cū pauca quantitate mittue. Et est cum infanti accidunt sōnia terrefactiua in sōno que plīmū eueniūt ꝓpter repletionem ipsius factam ex multa gulositate. ¶ Luz ergo cibus corrumpet ⁊ stomachus hoc senserit ꝓcedet nocumētum a vtute sensibili ad virtutem formatiuam ⁊ imaginatiuam ⁊ apparebunt ei sōnia terrefactiua. ¶ Oportet igit ne stomach⁹ ipsius valde plene cogatur dormire ⁊ ut ex melle ei ad lambendū detur q̄ digerat id quod ē in stomacho iſto ⁊ deponat. Et ē cum infanti accidit apostema gule inter os ⁊ meri qd̄ 'q̄cz extendit vsq; ad musculos ⁊ spondiles colli ⁊ tunc quidem ipsi⁹ venter suppositorio soluendus ē: deinde ipe ast medicandus cū aliquo quod sit sicut rob de moris ⁊ eis sibi silibus. Et est etiam cū infanti dum dormit vehemēter accidit oregmon cui semen lini tritū cū melle ad lambēdum ē tribuendū: aut cyminuz tritum melle conspersum. Et ē cum infanti accidit vētris inflatio cuius medicationem iā notauimus in capitulo de egritudinib⁹ capitis. Verūtamē hic referemus rē ei vehementer ꝓferentē. Et ē ut oxigoni ⁊ castorei ⁊ cymini ꝑtes sumant equales ⁊ trite cōmisceant ⁊ ei in potu tribuātur quoz sit pondus trium granoz ordei. Et est cum infanti accidit ut eius intestinū egrediatur. Et tunc quidē coriicum granati ⁊ myrti recentis ⁊ cuppulaz glandiū ⁊ rosis siccaz ⁊ cornu cōbusti ⁊ aluminis iamem ⁊ vngulaz caprinaz ⁊ balaustiarum ⁊ gallarum partes sumende sunt equales ⁊ in aqua adeo fortiter coquēde donec coz virtus egrediatur: deinde in coz apozimate sedere cogatur ipo tepido. Et est cū infanti accidit tenasmon ꝓpter frigus qd̄ ei superuenit cui confert ut nastur cij ⁊ cymini ana. ʒ. iij. sumātur ⁊ trita cribellentur. et butyro veteri vaccino cōsparsa ad bibendum cum aqua frigida dentur. Est cū in ventre infantis vmesminuti ꝓcreant ei nimis nocui ⁊ plīmū circa anuz in quo etiam longi gnāntur: sed iam raro ꝓcreant in ipo. ¶ Longi aūt medicantur ex aqua asceth de q̄ modicū in lacte in potu ē tribuendū ꝑm eius fortitudinē. Et fortasse necessariuz erit ventri ipius emplastrū supponere ex bozoū ⁊ cacule ⁊ vaccino felle ⁊ collognitidarū pulpa. ¶ Sed ad puos curādos q̄ sunt in ano elēti ⁊ venaz rubearū ana pars vna sumenda ē ⁊ zuccari ꝑm sui magnitudinem: ⁊ deinde cū aqua ad bibendum det. Et est qñ infant in coxa accidit exoriatio: ⁊ tūc quidem myrtus trita pulnerizanda ē desup aut radix ireos pulnerizata aut rose trite aut cipez aut ordei farina aut lētulū.

¶ La. iij. de regie ifātiū cū mutant ad̄ etatē pueritie

Oportet ut tota itētio sit in meliozādo mores pueri ⁊ moderādo ipos: ⁊ hoc qdez ē ut obseruet ne fortis ira neqz timor vehe-

mens ei accidat neq; tristitia neq; vigilie: t istud sit ꝓsiderando semp ut ei adhibeat qđ desiderat t appeti t: t non permittat cē cozaz co aliquid qđ ipe ab horreat: t in hoc duc consistunt vtilitates. Una in ipius anima ut crescat ipo a pueritia sua existēte bonoum mox t fiet ei habitus fixus. Et altera ē i corpore ipius: qm̄ sicut mali humores malitie cōplexionis spēm sunt sequētes: ita cuz ex consuetudine accideint segtur eos ꝓsonis malitia. Ira nāq; vehemēt calefacit t tristitia multū exsiccat t pigritia vtures laxat aiales t pplōnem ad phlatis ꝓperatē inclinat. In tpaméto ergo mozū custodia sanitatis aic t corpis simul ꝓsistit. Cū aūt puer a sōno excitatur balneādus ē: deinde dimittēdus ē ludere horazna: postea aliquid ad comedēdū ei dandū: deide dimittendus ē ludere ꝓlixus postea balneādus deinde cibandus t quāto plus possibile ē aquā super cibū bibere non est pmittēdus ne cibus crudus penetret anteq; digerat. Cū aūt sex habuerit ānos magistro tradēdus erit q cū doceat in quo etiā gradatim est ozdināndus t neq; ē cogēdus assidue in scholis morari. Cūq; ad hāc puenerit etatē minus erit balneādus t ei⁹ labor ante comestionē erit augmētandus: neq; vinū erit ei dandū t ꝑpe cū aliquis calide cōplexionis fuerit t humide qm̄ nocumentuz qđ ex vino timet t ipm est cholere rubee in potatoribus gnātio ei cito aduenie: t vtilitas que ex vini potatione gnātur est vane ꝓuocatio t humectatio iunctura quox non indiget ipe. Non eni ei⁹ cholera rubea est multa q̄ in vena sit ꝓuocanda: neq; eius iuncture humectatiōe indigent: sed pmittēdus est aquā dulcem limpidā sm desideriuz in potu sumere. Et hic quidē erit cursus regēdi eos donec ad xuij. pueniant annos cū sollicitudine illi⁹ quotidiana quod in eis ē ex minoratiōe humiditatū ipoz ex ꝓcessione exsiccationis t induratiōis. Ordinandi ergo sūt minoradō exercitiū t sepando ab eo qđ nos laborare facit ins pueritiā t adolescentiam t tēperatū comitetur exercitiū. Post hanc ō etatez sit cox regimen: regimē sanox t cōseruatio sanitatis. Nos igit ad ipa mutemus t sermonē de reb⁹ premittam⁹ in quo cōtinent rei habene i regimine adolescentiū necessarie t ab exercitio inciptam⁹.

Doctrina scda dictiōis tertie de regimine qđ est cōe albaleghit cui⁹ sunt. xvij. capla.

Caplm. i. de regimine adolescētiū cōi t ꝑseruatiuo sūma de exercitio.

Propterea q̄ plimū regiminis ꝓseruationis sanitatis est ut nos exercitemur postea comestio: deinde dormiendi regimē ideo sermonem ab exercitio incipere debem⁹. Dicem⁹ itaq; q̄ exercitiū ē motus volūtarius ꝓpter quez anhel⁹ magnus t frequēs est necessari⁹. Et ad ipm quidē peragēdū, cōuersus sm̄ moduz sue equalitatis t in hora sua nullo indiget cox medicamentox que mālibus necessaria sunt egritudinibus: t egritudinib⁹ que ea sequūtur t ex eis accidūt: t hoc qdem ē cū reliquū ei⁹ regimen cōueniens ē t rectū: t hu⁹ quidem declaratio est qm̄ quemadmodum scis nutrimēto indigētes sum⁹ t nostre cōseruatio sanitatis ē ex nutrimēto nobis puenīte quod equale existit in quantitate sui t qualitate. Nullū aūt ex nutrietib⁹ que sunt in potētia cū oi totalitate sui ad nutrimētum mutatur in effectu: imo in vnaquaq; digestione aliq̄ ex eo superest ꝰ fluitas ad quā euacuādaz studet natura. Verūtamē nature euacuatio solūmodo nō est euacuatio completa: imo ꝓculdubio ex ꝰfluitate cuiuslq; digestiōis remanet absterso t ipressio. Cūq; hoc frequēter fiet t iterabitur t aggregabit ex eo aliquid mensurā habēs, puenient ex ei⁹ aggregatiōe ꝰfluitates male coꝛp⁹a multis ledētes partibus. Cum eni putrefient egritudines gnābūt putridas. Et si ip⁹ū qualitas fortis fiat malitiaz generabunt ꝓplexionis: t si earū quātitates multiplicent, pueni ent inde accidētia repletiōis predicta. Et si ad aligd mēbrum fluxerint apostemata gnābūt t ipaz fumi substātie spūs complexionē coꝛrumpēt. Nobis ergo necesse ē eas, pculdubio euacuare. Eaz aūtē euacuatio fm plimū nō compleꝛ neq; est cōueniēs nisi cū medicinis fiat venenosis que, pculdubio naturā frangūt que etiā si venenosę non ēent nō posset esse qn eas bibere nature laboriosū cēt: quēadmodum dicit Hyp. q̄ medicina purgat t inuenerat. Et prēt hoc totū cum humoꝛe ꝰfluo euacuant ex hūiditatib⁹ nālibus t spū qui ē vite substātia parte magnā: t hoc qdē totum ē ex eo qđ virtutē membroꝛ ꝓncipaliū t eis seruiēntium debilitat. hoc ergo t alia sūt impedimēta repletiōis cū in sui dispositione dimissa fuerit: aut cū euacuabit. Ampli⁹ exercitium est res que magis ꝓhibet ne repletionis materia cōgregetur cum alia regimina conuenerint ei t est id quo calor innatus renouatur t coꝛpori leuitatis cōfert vsum. Ipm nāq; subtilem amplificari facit calorem t quod ex superfluitatibus ꝓgregatur quaq; die dissoluit t motus eas in labēdo iuuat t ad loca vnde egressi solent perducet. Omnib⁹ ergo diebus ñ ꝓgregat ꝰfluitas de qua sit curandū: t ꝓter hoc ē sicut dixim⁹ q̄ calorē innatū accrescere facit t iūcturas t corpas duras efficit: quāobrē opationes efficere possūt t a passionib⁹ secure fuit t membra apta redit ad nutrimētum recipiendum: ꝓpter illud quod ab ipsis ex superfluitanb⁹ expellit. virt⁹ igit attractiua mouetur t membroꝛum duritiem resoluit t membra facit leuia t humiditates subtiliat t poꝛos dilatat. Exercitium autem relinquens in ethicam frequenter incurrit: quoniam membroꝛuz debilitantur vtures ꝓpterea q̄ motum dimittunt qui innatum eis defert spūm qui vite cuiuslq; membꝛi instm existit.

Caplm. ij. de specieb⁹ exercitij.

Exercitiū aliud ē ad qđ puenit ex occupatione alic⁹ hūanaz opationū: aliud ē exercitiū puꝛ qđ ē illd qđ itēdit. s. qđ ē exercitiū tm̄ ex quo exercitij q̄rūt iunaméta qđ hz ꝺfrial. Mā exercitiū aliud ē mlt̄ū: alid ē paucū: alid ē fortē t ve

z ad adole rentiū

hemēs: aliud est debile ⁊ leue: ⁊ aliud ē velox ⁊ aliō est tardū: ⁊ aliud est athicū. s. ꝓpositū ex fortitudine ⁊ velocitate: ⁊ aliud est laxū: ⁊ inter oia duo extrema reperitur equale. ¶ Exercitij vō spēs sunt luctari ⁊ manus manib⁹ ꝓtrāhere ⁊ pcutere in mādibul' ⁊ currere ⁊ incedendi velocitas ⁊ iacere cum arcu ⁊ salire sursū ad rem a q̄ fiat susp̄cio ⁊ sup pedēs nū. ⁊ cum ense aut cū lancea scrimire ⁊ egrare equos ⁊ caschu manib⁹ qō est vt hō sup pedū extremitatē stet ⁊ manus suas ante ⁊ retro veloci extēdat motu. Et hę qō sunt exercitij spēs notabil' ¶ Et subtilū vō exercitiorū speciebus est exercitiū qō fit in vndatoib⁹ ⁊ in cunis stando aut sedendo aut iacendo aut quam naui culam intrando aut nauiculam piscator. Istis aūt fortē ē vectari in equis ⁊ camelis ⁊ lecticis ⁊ in plaustris vehi. ¶ Et ex fortioꝝ ab⁹ qdē exercitijs sunt ea q̄ fiunt campestrib⁹ armis ⁊ est vt hō cursum strugat suū in loco campestris ludi vsq̄ ad finē: deinde retro redeat ⁊ incessanter spaciū quaq̄ reuersione minuat donec in medio stet capite reuerso. Et ex eis est loca costarū q̄ sunt sub ascellis manib⁹ ad anteriora p̄rectis brachijs verberare ⁊ manus ad inuicem pcutere ⁊ in plano salire ⁊ in alto ⁊ ludere cū virgis alcheistran retrorsus. Et cū pila magna ⁊ pua ⁊ ludere cū reuolutōe virgaꝝ: ⁊ in adiutorijs musculis se ad inuicē capiendo ⁊ eleuare lapidē ⁊ equos currere ⁊ ipsos in circuitū retroducere. Lūbatale quoq̄ mḷtas habet spēs: ex quib⁹ est vt quisq̄ luctantium in medio sui cōparis manꝰ suas teneat ⁊ ipm ꝑstrigat ⁊ quisq̄ ipsoꝝ laboret vt a suo socio soluatur altero ipm tenēte. ⁊ est etiā vt manus suas supra sua cōparem torqueat ⁊ dextram suam ad sui cōparis dextram porrigat ⁊ sinistram ad sinistrā ⁊ facie ipsius ad illi⁹ faciem uersa ⁊ ipse eleuet eū ad supiora: deinde reuoluat eū ⁊ q̄q̄ incurret ⁊ q̄q̄ erigat. Et ex eis est impulsio q̄ duobus fit pectoribus. ⁊ ex eis est vt quisq̄ eoꝝ sui ꝑparis collū teneat ⁊ ipm ad terram trahat: ⁊ ex eis est pedes torquere ⁊ ipso pmere ⁊ calcaneos sui cōparis sui calcaneis aperire et q̄ his silia existunt ex modis quos luctatores faciunt ¶ Ex exercitijs vō velocib⁹ est vt quisq̄ duoꝝ comparium locū cū suo cōpare velociter permutet ⁊ saliendo ad posteriora retrorsū tendat: ⁊ altera ad anteriora ꝑm ordinē aut absq̄ ordine: ⁊ ex eis est exercitiuz qō fit duab⁹ acubus sub sellioꝝ frequēter ad posteriora saliendo: ⁊ est vt homo stet in aliquo loco: deinde a duob⁹ sui lateribus duas sub sellioruz acus in terrā figat int quas sit vn⁹ passus postea incedat mutando que a dextra ad sinistram ⁊ quea sinistra ad dextram ⁊ sit hoc q̄q̄ velotius possibile fuerit. ¶ Et exercitia quidem fortia ⁊ velocia fiunt quibus admixta aut exercitijs suauibus: ampli⁹ exercitia fieri debent ꝑm diuersos modos ⁊ nō ꝑm vnū est standū: vnūq̄q̄ ꝓterea membrū exercitiū habz sibi ꝓpriū: ⁊ manuū quidem ⁊ pedū exercitium nō est res occulta. ¶ Pectus vero ⁊ membra anheli⁹ q̄q̄ exercitant voce graui ⁊ magna ⁊ q̄q̄ acuta ⁊ inter eas mixta. ⁊ hoc etiam exercitiū est oꝝ ⁊ vulue et ligue ⁊ collo ⁊ decoratꝫ colorē ⁊ mundat pectus ⁊ ipsum exercitat cū exsufflatione ⁊ retentione anhelitus: ⁊ hoc erit toti corpori aliquod exercitium ⁊ ipsius dilatat cannales: verūtamen magnam lōgo tēpore efficere vocem est timorosum: ⁊ si que fortis est pdurēt necessaria sit multa aeris attractio in qua ē timor ⁊ si sit longa erit necesse multū expellere aerē in quo magnus existit timor. ¶ Ēld legendū ꝓterea suauiter est incipiendū: deinde vox ordinate ē exaltanda postea cū vox fortior facta fuerit ⁊ crescit ⁊ lōga fuerit tempus ipsius ponen. erit temperatuz: qm̄ tunc magnū affert iuuamentū. Qō si ei⁹ tps plōgabitur erit in ipso timor temperatus ⁊ sanus Unusquisq̄ ꝑterea hō ꝑm se habet exercitiū. Exercitiū vō qō est debile sicut reuolutio in cuna illis est pueris quos febres debilitauerūt ⁊ qui alescēt ab⁹ q̄ se mouere nō pūt neq̄ sedere ⁊ quos hellebori potio debilitauit ⁊ q̄ sicut ip̄m sunt ⁊ egritudinē in diaphragmate habentis. Lūq̄ suauiter fiet dormire faciet: ventositates dissoluet ⁊ ꝑfert reliqs egritudinū capitis sic̄ stupori ⁊ obliuioni ⁊ cōmouebit delideria ⁊ naturam excitabit. ¶ Cū aūt sup lectū fiet motus erit pueniens ei q̄ habet sicut hēmitritcum ⁊ febres ꝓpositas ⁊ phlegmaticas ⁊ hydropisim ⁊ dolorē podagricū ⁊ egritudines renū qm̄ hec inundatio materiam efficit aptā euulsioni: ⁊ debile qdē ei q est debilioꝝ ⁊ forte ei q est fortioꝝ In plaustris aūt vehi has efficit operationes: sed humores magis q̄ huiusmodi ebulire facit. Et ē ēt cū qdā plaustris vehūt facie retrouersa qō visus debilitati ⁊ ei⁹ obfuscationi magnū ꝑfert iuuamentū In quis vō nauib⁹ ⁊ magnis ferri ꝑfert lepre ⁊ hydropisi ⁊ apoplexie ⁊ frigiditati stomachi ⁊ ei⁹ inflationi: qm̄ cū coram littoribus maris fuerit ꝓmouebit ei vomit⁹: ⁊ deinde gescet ⁊ ꝑfert stomacho sz naub⁹ ferri in mare alū est fortius in remouēdo egritudines q̄s noiauim⁹ ꝓpter q̄ ꝑm alaz leticia ⁊ tristitia diuersificant ⁊ ꝑm membra nutriēdi ceoꝝ: ergo exercitiū corpis exercitium est sequēs. Huius ꝓterea exercitat res inspiciēdo minutas: ⁊ q̄q̄ ordinando ip̄m vt res luminosas leuiter intueat. ¶ Audit⁹ etiā exercitat sonos auscultando occultos ⁊ q̄q̄ auscultando magnos. Unū quodq̄ etiā mēbz exercitiū habet sibi ꝓpriū: ⁊ hoc qdē in ꝑseruatōe sanitatis cuiuscūq̄ mēbri referem⁹ cū libz disponem⁹ ꝑticulare / Exercitio ꝓterea vtens sibi cauere debet ne exercitij calefactio ad id qō ex mēbris suis ē debile puenīat nisi ꝑm modū ꝑsequēdi: vbi gra oportet vt cui varices accidūt pedes i exercitio quo vtit nō multū moueat: sz ipz diminuat ⁊ situz ꝑficiat exercitiū cū eis q̄ sūt corpis supiora stē collo ⁊ capite ⁊ māib⁹ iō vt exercitij opatio ad ipsi⁹ pedes a supioꝝ⁹ puenīat. Corpis ꝓptera debil' exercitiū oportet vt sit debile ⁊ fortis vt sit forte. Et ē vbi sciēdū q⁹ unūquodq̄ mēbz p se hēat exercitiū qō ē sibi ꝓpriū: vt quēadmodū octō est ꝓpriū intueri qō ē subtile ⁊ gutturis vocē ingrossare vl' augmētare posteq̄ hoc ordiate fit ⁊ silr dens ⁊ aures: ⁊ eodē mō oīa in suo capitulo.

La.iij. de hora incipiendi exercitiū ⁊ mensurā di ⁊ ordinandi ipsum.

Hora qua inceptio exercitij preparat ꝺz vt corpus sit mūdū ⁊ ne in partib⁹ intraneo rū ⁊ venarū ch̄imi siluestrel ⁊ mali existāt quos exercitiū in corpe diffundat: ⁊ vt cibus exteri us iā sit digestus in stomacho ⁊ epate ⁊ venis ⁊ ut alterius cibi hora iam aduenerit. ⁊ hoc quidem declarat vrine ꝑm substantiam ⁊ colorē maturatio et erit hec prima hora digestionis. Cū enī iam longe fuerit ⁊ natura aliquo tpe in nutrimēto ministrare desierit ⁊ igneitas in vria accēsa fuerit ⁊ citrinitatis naturalis terminus transierit exercitiū ipediēs erit quoniā virtutem deijciet: ⁊ ꝓpter hoc dixerūt qdā q⁹ cū forte exercitiū necessariū est bonū est ne sit stomachus vehementer inanitus imo sit in eo paucū nutriens: ⁊ in hyeme quidem sit grossius ⁊ in estate subtile. Amplius qui exercitatur si est plenus melius est quā si exercitetur cū est vacuus. ⁊ melius est ut exercitem⁹ cum est calidus ⁊ humidus quam ut exercitetur dū est frigi. ⁊ sic. Et ex horis quidē ipsi⁹ melioz est equalitas. Est aūt cū exercitiū hoiem calide ⁊ sicce ꝓplexionis ad egritudines ꝓducit: cum igitur discesserit ab eo sanabit. Oportet preterea ut qui exercitat incipiat ⁊ superfluitates ab interioꝝb⁹ expellat. s. intestinis ⁊ uesica. deinde exercetur. verū tamen preparationis fricatione prius vtat q̄ nāz viuificet ⁊ poros dilatet: ⁊ oportet vt fricatio cū re aspera fiat: deinde oleo inungat dulci: postea ꝑz ordinem inungat donec mēbrū pressione nō vehemētis penetrationis ꝓprimatur ⁊ fit hoc manib⁹ multis ⁊ diuersis obuiantibus sitib⁹: ⁊ō vt hocad oēs musculoꝝ ꝓueniat partes: deinde dimittatur fricatus ⁊ exercitari incipiat. In tempore aūt veris horarū ipsius melioz est, que est iuxta meridiē i domo tpata: ⁊ in estate oportet ipsū precedeꝛ. In hyeme vero rationi cōueniens erat vt fere vsq̄ ad noctem tardaret: sed alia prohibentia hoc vetant: in hyeme igitur locus repetieri debet ⁊ temperate ęqle fieri: deinde exercitio vteñ. in hora que melioꝛ existit ꝑm illud quod diximus in digestione nutrietis ⁊ expultione superfluitatū. In quantitate aūtez exercitij tres res sunt considerande. Una eaꝛ est calō quoniā dū in ipso bonitas augetur adhuc est hōa. ⁊ secūda mot⁹: quoniā dū leues perseuerāt adhuc est hora. ⁊ tertia mēbroꝝ dispositio ꝑm ipsoꝝ iflammationē quoniā duz ipsoꝝ augetur inflāmatio adhuc est hora. Cū aūt dispositiones iste minui ceperint ⁊ sudor vaporalis ⁊ resudatio liquida facta fuerit dimittēdū erit. Cū aūt dimissū fuerit redeundū est ad olcū quod sudare facit ꝓcipue si anhelitum sui exercitans tenuerit. Cunq̄z die primo terminuz exercij ipsius cognoueris ⁊ ipsū nutriueris ⁊ nutrimentis quantitatē quā tollerare valet cognoueris nil in secūda die mutes: sed nutriens ipsius ⁊ exercitium in die secūdo mensura ꝑm eius terminuz in die prima.

Capitulum. iiij. de fricatione.

Fricatio alia est dura que extēdit uel ispissat: alia ē mollis que laxat: ⁊ alia ē multa que macrescere facit: ⁊ alia ē tēperata que ingrossat. Cunq̄z hec ꝓponēt⁹, ꝓueniēt paria noiuē: ⁊ est etiam fricatio que est aspera. s. cū pannis asperis que sanguinē ad exteriora velociter trahit: et alia est leuis cū palma aut cū pānis lenibus que sāguinē cōiungit ⁊ ipsum in mēbro cōtinet. Ad aūtē ex fricatione queritur est corꝓoꝝ raroꝝ inspissatio: ⁊ molliū induratio ⁊ spissoꝝ rarificatio ⁊ duroꝝz mollificatio. Est preterea preparationis fricatio q̄ est ante exercitiū ⁊ incipit fieri suauiter que cū volūtas surgendi adest stringit ⁊ indurat. Et est fricatio reductionis que est post exercitiū ⁊ vocat citiā fricatio quiescere faciēs ⁊ qō in ea intendit est superfluitatū in musculis retentaruz resolutio ex eo quod p exercitiū non euacuat vt uaꝓrtet ⁊ nō accidat fatigatio: ⁊ oportet quidē ut hec fatigatio mollit ⁊ sua uiter fiat. Soꝝ que ex ea melioꝛ ē ipsa que est cū oło que cū duritie ⁊ grossitie ⁊ asperitate facīēda nō est quoniā mēbra inde exasperātur ⁊ pueri ab augmēto ꝓhibenk: sz in adolescētib⁹ ē ei⁹ impedimētū minus. Nō si in fricatione cōtingat erroꝝ qui ad ptem duricici declinet est sanioꝝ errore qui ad molliciei pte declinat: qm̄ forte resolutionē facilius est corrigē q̄ mollificatione ad recipieñ. corruptiōem prepararet: sz fricatio dura ⁊ aspera cū supfluua fuerit i corꝓoꝝ pueroꝝ ipos crescere ꝓhibeat. Et tu quidem nāc inuenies post apud rememoratiōem horę fricationis ⁊ cōditionū ipsius: veritatemē in hac hōa reductioni declarationē addemus. Dicem⁹ itaq̄z q⁹ ipsa ꝓo certo est ac si esset altera ps exercitij in q̄ cū oleo incipieñ. est ⁊ fortitudine: deinde cuz ea ad mediocritatē ē declinādū neq̄z dū in sua existit fortitudine est dimittēda: ⁊ melius quidē est vt duz sit multe super eā ꝓiungantur manus. Fricatus ꝑcterea mēbra sua fricata post fricationez extendere oz ut ab eis superfluitates expellāt ⁊ fasciā sumat que ad partē mēbroꝝ oium ipsis extensis ꝓcedat ⁊ q̄n to plus poterit suū ꝓtineat anhelitū ⁊ ꝓcipue cum musculi vētris lassi fient ⁊ pectoris musculi li facile fuerit extēdētur: postea etiā musculi ventris in fine rei parū extendantur vt intestina aliquam inde habeant reductionem ⁊ inter hoc ⁊ hoc eat ⁊ se supinum ꝓiciat ⁊ suoꝝ pedes pedib⁹ sui cōparis commisceat. Exercitiū vero excellentes acre inter sua ꝓtinet exercitia: sed tū reductio q̄q̄z in medio iter ponitur exercitio. Ipsum nāq̄z dimittitur ⁊ deinde ad ipsū reditur si ꝓlongādi exercitiū voluntas affuerit. Non aūt multa indiget fricatione cum oleo qui vult reductoꝝz nisi in ipo dispositō fuerit q̄ sibi non placet ⁊ nisi non reductoꝝz ḡrat. q⁹ si fatigatoꝝz senserit oleo inungat sicut nominabim⁹. Et siccitatē si senserit fricatio augmētanda erit donec ad eq̄litatem ꝓueniat. Fricatio ꝓpterea q̄q̄z iuuat ⁊ fortit ꝓpressio cū tēpus est dormiendi: qm̄ corpus alleniat ⁊ humiditates ad ūcturas fluere ꝓhibet.

Capl'm. v. de balneo ⁊ nominandis balneis.

Ute aũt hõi in cui⁹ regimine noster ꝓsistit sermo balneatio resolutionẽ facies nõ est necessaria: qñ corp⁹ ipi⁹ est mũdũ: t neqz q balneo indiget eget ipo nisi ut ab ipo hẽat calorẽ subtilem t humiditatẽ tpatã. Quapꝛopꝛ isti in ipso nõ multã debent facere moꝛã. Qõ si in fontẽ descenderint in ipm ingrediãtur quousqz ipaꝛi rubeat t i flatur superficies t in pncipio resolutionis ab eo removeant. Et aer in circuitu eoꝛ aquã dulcem fũdedo humectet: deinde velociter lauentur t egrediãtur. Oportet pterea ne exercitat⁹ ad balneũ velociter pergat donec pfecte quiescat. Balneoꝛ vo dispositiões t coꝛ pditiões iam declarauit: t in alio loco retuli. Verũtn qd hic dicẽ debem⁹ ẽ q oẽs balneãdi fm ordinẽ balnei casas ingredi debẽt: t neqz in domo calida misceatur nisi fm quãtitatez que eis nociuũmentum non inferat t requiescere faciat ꝓpter su perfluitatis resolutionem: t coꝛporis ad nutriens ꝓparationẽ a debilitate ipm custodiendo t ab aliqua foꝛti causa febrũ putridarũ. Qui vo impinguari desiderat balneũ post comestionẽ ingrediatur si secur⁹ fuerit ne opilatiões accidant. Et qui bñ se custodire voluerit si calide fuerit complexiõis oxymel bibat ꝓpter opilationũ ꝓhibitionẽ. t si frigide fuerit pplexionis diamẽtastrũ sumat t diatriopipereon. Qui aũt vult resolutionẽ t macrescere balneãdus ẽ dum ẽ famelicus t bibi multũ more tur. Sed q sanitatẽ vult pseruare balneũ ingredi debet postq digestũ est qõ ẽ in stomacho t in epate: t si timet ut cholera ebulliat rubea si hoc fecerit t se iciunus balneauerit aũ balneationẽ rem sumẽ doꝛ subtilẽ quam comedat. Et q vo calide existit cõplexionis cholera abundãs rubea hoc ẽ ei necessariuz t huius ab ingressu dom⁹ balnei caliditate ꝓhibẽdus ẽ. Ex eis aũt quib⁹ isti cibant melꝰ est panis in zucco fructuũ infusus aut in aqua rosa. Et se custodire debẽt ne rẽ frigidã actu bibant in egressiõe balnei aut in balneo:: qñ poꝛa sunt aperti q̃re frigiditas nõ tardat qn ad mẽbꝛoꝛ ꝓncipalium coꝛpora ꝓedat t ipoꝛ coꝛrumpat vtutes ab oi quoqz re vehemẽtis caliditatis se custodire debẽt t ꝓcipue ab aqua: qñ si eam sumpserint timendũ erit ne cito ad mẽbꝛa penetret ꝓncipalia t accidat pthiſ t erhipela. Preterea sibi caueãt ne cito balneũ egrediantur t caput post ipm discooperiant: t coꝛp⁹ ad recipiendũ frigiditatẽ exponãt. Balneo vo egredi debent si tẽpus fuerit ꝓmissis suis bñ cooperti pannis. Sed q febrem hz a balneo se custodiri oꝑtet in hoꝛa febris t q solutionẽ habet continuitatis aut apostema. Et tu qdẽ iã scisti ex eo quod ꝓcessit q balneum ẽ calefaciẽs t infrigidãs t hũectãs t desiccans t iuuãs t ꝓdiens. Et ei⁹ qdẽ iuuamẽta sũt sõnũ facẽ t apire t abradẽ t resoluere t digerere et nutriméũ ad cutis superficiẽ attrahere: t ipi⁹ iuuamẽtũ nõ est nisi in resolutione ei⁹ qõ resolui volũt t in expulsiõe ei⁹ qõ volũt expelli in pte nãli t in retẽtione vẽtris t remotione fatigationis. Et⁹ aũt impedimẽta sunt debilitare coꝛ si multum moꝛati fuerint t facere syncopim t nauseã t hũoꝛes quietos mouere t eos ad putrefactionẽ ꝓparare t cũ eis ad membꝛoꝛ debiliũ receptacula declinare: ergo ab eis accident apostemata in occulto membꝛoꝛ t in eoꝛum superficie.

Capl'm. vi. de ablutiõe q̃ fit cũ aqua frigida.

Hoc qdẽ ꝓueniẽs nõ ẽ nisi cui⁹ regimẽ vndiqz conseruat t cui⁹ etas t ht⁹ t figura t tpa sunt ꝓueniẽtia: t neqz fastidiũ neqz vomitũ neqz vẽtrez neqz vigilias neqz reumatismos hz: neqz ẽ puer neqz senex t in hoꝛa in q̃ ipi⁹ coꝛp⁹ est leue t mot⁹ ꝓueniẽtes. Et ẽ cũ hoc fit post abluti onẽ aq̃ calida facta ad hoc ut exteꝛioꝛa fiãt foꝛtioꝛa t ut caloꝛ retineat nãlis. Qõ si voluntas affuerit ut istud fit oꝑtet ne aq̃ multũ sit frigida: imo sit tpata t est cũ hoc fit post exercitiũ: t tũc qdẽ oꝑtet ut fricatio añ ipam fiat foꝛtioꝛ q̃ solebat. sed inunctio fit ex oleo quẽadmodũ solebat t sit exercitium post fricationẽ t inunctionẽ tpatam aut sit parum velocius q̃ solebat. Deinde post exercitiũ in aq̃ frigida subito nateꝛ ut ipius mẽbꝛa simul dura fiant postea pseueret in ea fm mẽsurã sue leuitatis: t quãtuz tolerare valet anteq̃ supueniat hoꝛripulatio: deinde cũ egressus fuerit fricet sicut noiabim⁹ t ei⁹ cib⁹ augmentũ suscipiat t potus diminutionẽ. Et ꝓsideret tpus reuersionis sui coloꝛis ad ipm t caloꝛis ei⁹ ex quo si veloꝛ fuerit sciet q ei⁹ moꝛa fuit moderata: t si tarda fuerit sciet q moꝛa plixioꝛ fuit q̃ debuit. Ipe igit alio die mensuret fm q ex hoc scitũ fuerit. Et ẽ cũ post fricationẽ t coloꝛis t caloꝛis reuersionẽ iteruz aquã ingred'. sed q hoc agẽ voluerit gradatim i ipo ꝓcedat t calidioꝛe die q est in estate hoꝛa feruoꝛis ꝓs incipiat t sibi caueat ne vẽtus sit ibi t ne illud post coitũ pagat: neqz post cibũ q non sit digest⁹: neqz faciat hoc post vomitũ: neqz euacuationez: neqz post colicã passionẽ: neqz vigilias: neqz coꝛpis debilitatẽ: neqz stomachi: neqz post exercitium nisi q illud agit sit valde foꝛtis fm modũ quem dixim⁹. Cũ aqua aũt frigida lauari fm modos quos dixim⁹ caloꝛẽ nãlem subito ad interioꝛa pellit. Postea cõfoꝛtet ipm ut foꝛtioꝛ fiat t egrediatur extra multum.

Ca. vũ. de regimine ei⁹ qõ comedit t bibit.

Oportet ut sanitatis ꝓseruatoꝛ studeat ne cibi ipi⁹ sba sit aliqõ nutriẽtiũ medicinaliuz sic olera t fruct⁹ t reliq̃ ab ipsis: qñ subtilitatia sanguinẽ sũt adurẽtia: t grossa sũt ipm phlaticũ faciẽtia t coꝛp⁹ grauãtia. Oportet aũt ut cib⁹ sit tal' q̃les sũt carnes t ꝓpe carnes hedoꝛ t vitulorũ lactẽtũ paruoꝛ t agnoꝛ annaliũ. Et triticum ab eẽneis reb⁹ purgatũ qõ ex messe sana fuerit collectũ cui nullũ accidit nocumentũ t res dulcis pueriẽtis ꝓpꝛionis t vinũ bonũ odoꝛem bonũ habẽs. Alia aũt ab istis nõ respiciat nisi fm modũ fuerint medicatiõis aut fm pseruationẽ. Fruct⁹ tũ nutrienti magis silẽs sũt ficus t vue valde mature t dactili in regionib⁹ t ciuitatib⁹ in qb⁹ eẽ ꝓsueuerunt. Verũtn cũ aliqs hec comederit si supfluitas inde

puenerit ad ipam sectinet euacuādam. ¶ Oportet ꝓterea ne aliqs comedat nisi post desideriū: neqz in hoc tardet cū desiderū ebullierit nisi fuerit mendosum ut ebrioū desiderū t habētiū fastidiuz qñ tollerare famē stomachū putridis replet humoribus. ¶ In hyeme ꝓterea nutries actu calidū comedat: t in estate frigidū: aut qd parue sit caliditatis: t neqz caliditas neqz frigiditas ad rē peruenīat quā suffinē nō possit. ¶ Scias aūt q nihil ē deteri⁹ saturitate i tpe fertilitatis quaz fames legtur in tpe sterilitatis t ecōuerso. sed tū puersio ē deterior. ¶ Vidim⁹ enim multos quib⁹ in tpe sterilitatis cibus deficit: postea cū in tpe fertilitatis abūdauit repletos fuisse t mortuos: licz vehemens repletio in ḡlibet disp̄sitione sit pernecabilis siue ex comestione sit: siue ex potu. Quot nāqz hoies supfluse repleuerūt t suffocati interierūt. ¶ Cū aūt error eciderit i comedēdo aut bibendo aliqd medicinaliū nutrientiuz regendum erit quō digerat t matureſcat t ipe custodiendus a malitia cōplexionis que ex eo timet accipiēdo post ipm qd sit ei ꝓtrariuz donec digeratur. ¶ Qd ergo frigidū fuerit sicut cucumer t cucurbita tpetur cum eo qd ei existit ꝓtrariū sicut allea t porri. ¶ Et si fuerit calidū tpetur cū eo ctiā qd ei fuerit ꝓtrariū sic cucumeres t pomulaca. ¶ Et si opilatiuū fuerit sumat qd apiat t euacuet: deide famē diu tolleret. Et neqz ipe neqz oēs q sāitatē custodire volūt aliqd cōedāt nisi desideriū fuerit certū t stomachus t supioza interiora a ꝓmo nutriēte euacuata fuerint. Qd enī in corpe ē deteri⁹ ē nutries sup nutriēt qd nō ē digestū mittere. ¶ Et ꝓterea nihil est deteri⁹ ḡ fastidiū t ppe cū fuerit fastidiū ex malis nutrientib⁹: qñ cuz fastidiū puenerit ex grossis nutrientib⁹ hereditare faciet iunctur arū dolores t renū t disuriam t podagram t splenis t epatis grossitiē t phlaticas egritudines t melācolicas. sed cū ex subtilib⁹ acciderit nutrictib⁹ puenīet ex ipo febres acute t erratice t maligne t apostemata mala acuta. ¶ Verūtū qñqz necesse ē aliquē cibū aut rē cibo simile mittere sup aliū cibū qua sit ei sicut medicina. ꝙbi gra sicut illi q nutrictia comedūt acuta aut salsa: deinde post tps in quo nondū cōpleta fuit digestio ꝓsequēter eis aduēgūt res humectātes ex nutriētib⁹ saporē nō habentibus. ¶ Et istis qdē hoc sufficit regimē t exercitiuz nō est eis necessariū. Et hoz ꝓtraria dispositioni est dispositio coz q grossis cibarijs post aliqd tps ꝓsequent admiscēt qd velocit digerit rē acutū. Amplius paruus mor⁹ post comestionē ipaz in stomacho quiescē facit t ppe cum dormiēdi post ipaz voluptas affuerit. ¶ Accidentia ꝓterea aie horribilia et motus corporei fortes digestionē fieri phibēt. Et in hyeme qdē cibi pauci nutrimēti nō sūt edēdi sic olera. sed nutries magis ē edendū qd est ex granis t fortis etiā soliditatis: t in estate hui⁹ ꝓtrariū. ¶ Ex cibo etiam nullus ita est replendus ut nō sit ibi locus supfluus. sed ab eo ē remouēdus reliquijs desiderij adhuc in aia remanētibus. he enī famis reliquie post horā vnā destruūtur. Et in hoc vsus ē cō seruand⁹: qñ deterio: comestio ē que stomachi faceit grauitatem: t deterio: potus ē qui ꝓpamentum egredit t in stomacho natat: t si aliquo die supfluerit sequenti die famelic⁹ maneat t sono vtatur, plurioze in loco tpato in quo neqz sit calo: neqz frigiditas. Qd si sonus ei nō aduenerit multo vtat incessu suauit t cōtinuo in quo nō sit quies neqz requies t paru puri vini bibat. ¶ Iesuffus inquit: Incessus mihi placet t ppe post p̄andū: qñ bonitatē operationis cene ꝓparat. Oportet ꝓterea ut post comestionē ꝓmo sup dextrū latus dormiat pauco tpe: deinde sup sinistrū reuoluat: postea reuoluat se super dextrū. Et debes scire q multis coopiri pānis t cervical eleuare ex illis existit q in digerendo iuuant. Et ad vltimū qdē ut mēbroz situs ad inferioza sint declinantes: t nō ad superioza. Et cibi qdem mensuratio existit ꝑm vīū t vtutem: t ut mensura ei⁹ in eo q sane est vtutis sit talis cū ipm recipit qui ei gramen nō afferat t hypocondria nō tendant neqz inflet t rugitū nō faciat neqz natet. ¶ Et nō accidat ex eo nausea neqz caninū desiderū neqz casus neqz ingenij pigritia neqz insōnitas neqz ipius saporis ructibus post tps reperiatur: qñ cum post longuz tps sapor in ore reptus fuerit erit deterius. Declaratur aūt q cibus sit tpatus cū ex ipo nō pueniat magnitudo in pulsu t anhelitu puitas. hoc nāqz nō accidit nisi ꝓpterea q stomachus ꝓmit diaphragma t ꝓpter hoc fit anhelitus paru⁹ t inspissatur t cordis necessitas phet augmētum. Magnificat ergo pulsus quoniam in virtute non existit debilitas. ¶ Ille ꝓterea cui post comestionem accidit caliditas t calefactio non vna totum comedat horaz: sed paulatim per interualla ꝓpterea ne ei ex repletione dispositio accidat que sit sicut tremor: qđ postea sequatur calor sicut fortis febris cum caleſit cibus. ¶ Amplius qui quantum ei sufficit digerere non valet comedendi numerum multiplicet t quātitatem minuat. Melancolicus ꝓterea nutriente indiget vehemēter humectante t parum calefaciente. ¶ Colericus vero eo quod humectat t infrigidat: t ille quidem in quo sanguis calidus generatur t bonus nutrientibus indiget frigidis t pauci nutrimenti. Et ille in quo sanguis generatur phlegmaticus nutrientibus pauci nutrimenti indiget in quibus caliditas sit t subtilitas. ¶ Nutrientia ꝓtrea ordinem in sui receptione habent in quo sanitatis conseruator sollicitus esse debet ne illud quod subtile est t cito digeritur post forte nutriens quod sit eo durius in cibo sumat: quia prius digeritur qđ ipsum t super illum natabit non habens viam qua penetret: putrefiet ergo t corrumpetur: t corrumpet illud quod ei admiscebitur. ¶ Iste etiam non primo comedere debet cibum flabilem: ita ut post ipsum cibum fortem t durum in cibo sumat: quoniam cum ipso labetur cum ad intestina penetrabit eo nondum tam integre digesto quantum debebat. ¶ Pisces quoqz t que eis similant post laboriosū exercitiū comedēdi non sūt, corrūpūtur. t. t cor

rumpent humores? Hominum preterea sunt quidam quibus conceditur comedere illud in quo virtus existit stiptica anteqū sumam comedant cibus. Et isti quidem sunt stomachi laxitatez habentes ex quorum stomachis cibi descensus fit velociꝫ ꝛ non in eis morantur donec digeratur. Quapropter stomachi dispositio ꝛ eius complexio semper est considerāda. Et ē etiā aliqs hominū in cui⁹ stomacho cib⁹ corrūpit subtil' q cito digeri solet: ꝛ fortis q tarde solet digeri in ipso digerit. Et hꝫ qdē ē cui⁹ stomachus ē igne⁹. Et ex eis ē q huic existit ptrar⁹ quoꝝ qlibꝫ sm suū vsū est regēdus. Regiones quoqꝫ naturas hñt ꝓpas ꝛ vsus sunt res ex rōnem: ꝛ hoc qdē obseruādū ē: ꝛ oportet vt experimentū in hoc rōnē vincat. Est nāqꝫ cib⁹ q solet comedi in quo aliqd existit nocumentū ꝛ est ꝓuenietior bono nō vsitato Unaqueqū ꝑterea figura ꝛ complexio hois cibū hꝫ ꝓuenientē ꝛ similē ad quē mutandū si voluitas ei affuerit nocumentū ei faciet ꝛ impedimentū. Ex hominibus quoqꝫ ē cui aliqd nutrientū bonoꝝ ꝛ laudabilū nocet: ipm ergo relinqre ē ei cōueniēs. Ille vo in quo mala digerunt nutrictia ob hoc nō decipiat: qñ post dies in ipso mali gnābunt humores egritudines faciētes ꝛ pnecātes. Et sepe etiā pcedit in cui⁹ corpe mali habent humores vt rem bonā largit comedat ꝛ ꝑpe cū non patit ventrē sibi solui ꝓptea q est debil'. Cū vo alicui⁹ corp⁹ raz fuerit ꝛ ad resoluendū facile nutriend⁹ erit ex nutriēte humido qd cito digerat: licet rara corpa magis tolerare possint nutriēta grossa ꝛ diuersa ꝛ sint lōginquiora ab hoc vt cause intrinsece ea ledant ꝛ magis apta recipe extrinsecaꝝ cāz impedimēta. Amplius q mltā ꝓsueuit comedere carnē si ociosus fuerit frequēter sibi minuere debet. Et ille cui⁹ complexio ad frigiditatē declinat lāgueris bibere debz ꝛ triferas ꝛ ex eis q stomachū ꝛ intestina ꝛ venas q sūt iuxta ea mundificare ꝓsueuerūt. Et nihil qdē deteri⁹ ē qñ diuersa nutriēta sil' adhū gere ꝛ post in comedendo tps ꝓlōgare. Cū eni postremū nutriēs aduenit ꝑmū iam incepit digeri: nutriēta ergo ptes in digerēdo non silant. Oportet preterea te scire q nutriēs meli⁹ ē qd meli⁹ sapit ꝓptea q stomach⁹ ꝛ vtus retēnua vehemēt ipsi applicant cū bene fuerit substātie ꝛ fuerit oia ꝑncipalia mēbra sm operationē sibi adinuicē cōuenientia ꝛ sana: ꝛ ista qdē est cōditio q si complexiōes sane nō fuerint ꝛ mēbra in suis complexiōib⁹ diuersi centur: fueritq epar a stō diuersū sm diuersitatem q sit supza naturalē nō erit istud ꝓsiderandū. Ex impedimētis vo nutriētis bene sapor osi vehementē grossi ē q possibile ē vt hō ex eo multū comedat. Ex vicib⁹ preterea sanantis comestionis meli⁹ ē vt hō vna die semel ꝛ altera bis mane ꝛ vespere comedat. verūtī in hoc vsus vehementē est ꝓsiderād⁹: qñ si ille q bis in die comedere ꝓsueuit semel comedat debilitabit ꝛ tarabit ei⁹ vtus. Sz q digerēdi debilitatez habet bis comedere debet ꝛ raro comedat semel in die. Et q semel in die comedere ꝓsueuit si ad bis comedendū redibit accidet ei debilitas ꝛ pigritia ꝛ laxitas: ꝛ si sine comestione pmanserit nocte illa debilitabit ꝛ si cenauerit nō digerit ꝛ accident ei ructi⁹ acidi ꝛ malina aie ꝛ nausea ꝛ oris amaritudo ꝛ lenitas vētris ꝓptea q stomacho imisit rē quā nō ꝓsueuit ꝛ accidit ei aliqd accidentiū q accidūt ei cui⁹ nutriēs nō bene fuit digestū q nūc scies. Et ex eis qdē q accidunt ei sunt dolor oris stomachi ꝛ mordicatio et videbit sibi q oia a⁹ interiora ꝛ intestina sint suspensa, ꝓpt vacuitatē stomachi ꝛ ꝓptea q in seipso colligitur ꝛ ptrahit ꝛ nunget vrinā ardentē ꝛ egeret rem ardentē. Et est etiā cū in extremitatib⁹ accidit frigus ꝓptea q cholera rubea stomachū inflāmauit. Et hoc qdem est magis in cholericas hñtib⁹ ꝓplexiones ꝛ silr in eis q hñt in stomacho cholerā rubeaz ꝛ nō in toto corpe ꝛ corrūpet somn⁹ ꝛ de latē in latū reuoluet. Corpa preterea habentibus in quib⁹ cholera rubea magis adunatur est necesse separatim comedere ꝛ vt taz velociter lū quatenus sit anteqꝫ balneantur: alia vero ab eis exercitari debent ꝛ etiā balneari: deinde cibari: sed comestio balneationem nō precedat. q si alicui necessariuz fuerit comedere ante exercitiū solum panem tali sumere debet mensura vt digeri possit anteqꝫ suū incipiat motū. Et quem admodum oportet motum qui est ante comestionē debilem non esse ita est ei ne motus q ē post ipsam sit nisi molliter ꝛ suauiter Corrupto preterea desiderio qō ad res declinat acutas ꝛ neqꝫ dulces diligit neqꝫ vnctuosas nil est melius qꝫ vomitum cū tali quali est proximel cum raphano post pisces ꝓuocare. Qui aūt ex hominib⁹ pinguis existit oportet ne illico cum egreditur balneum comedat: sed expectet ꝛ pmū dormiat somnum: ꝛ hunc qdem semel comedere in die est conueniens. Amplius non illico post comestionem est dormiendum cibo natāte ꝛ a forti motu quantum plus possibile est abstinendum ne cibus ante qꝫ digeratur penetrꝫ aut sine digestione labatur aut ꝓpter inundationem corpū patur: neqꝫ post ipsuz multa bibenda est aqua que inter ipsum ꝛ corpus stomachi separationem faciat natare. Sed expectādum est ꝛ non ē bibendum donec de stomacho descendat. Et hoc quidem declarat superiorus ventris leuitas: q si litis ei necessitatē fecerit modicū aq frigide sugendo sumat ꝛ quanto plus fuerit frigida tāto minus ex ea sufficiet. Et hec quidem quantitas stomachum alleniat ꝛ colligit.

Ad summum vero oportet vt post comestionem bibat quis ꝛ non in hora comedendi quantitatem aliquam que cibo conferat. Sitim autem tollere ꝛ cum ea dormire infrigidatis ꝛ humectatis confert ꝛ febres ex cholera rubea habentibus nocet et similiter tolerare famem Cholera preterea rubea abūdāt⁹ ex tollerātia famis accidit vt colēa rubea ad ipsorum descendat stomachos. Cunqꝫ aliquid comederint ipsorum corrumpentur cibi ꝛ in somno ꝛ in vigiliis accidet eis illō qō nominauim⁹ ex eis que ei accidūt cuius corrumpitur cibus. Eis quoqꝫ accidet vt comedēdi volūtatē amittāt. Quibus tūc dandū ē aliqd qō hoc deponat ꝛ corr resol

uat naturā cū eo quod ē lenē ⁊ nō fastidiēs sicut pu
ma ⁊ parū xiraſcet. Lūq; deſideriū reuerſū fuerit
comedant: licz corpora humida cū humiditate na
turali habentes veloci reſolutioni ſint apti neq; tñ
famis tollerēt quantū corpora ſicca pauce humidi
tatis habētes niſi humiditatis plena fuerit aliis ab
eis que ſunt in ſubſtantia membroꝝ eoꝝ cum bone
fuerint ⁊ conuenientes ⁊ recipiētes vt natura eas i
nutrimentū in effectu completum conuertat. Vinū
quoq; poſt cibū eſt ex rebus magis impediētibus
quoniā digerit velocit ⁊ penetrat ⁊ facit penetrare ci
bū cū nondū ſit digeſtus ⁊ facit hereditare opilati
ones ⁊ putrefactōem. Res preterea dulces ad fa
ciēdas opilationes ſunt veloces: qñ natura eas tra
hit anteq; digerantur. Et opilatiōes quidem ad
multas pducūt egritudines tales qualis eſt hydro
piſis. Groſſities preterea aeris ⁊ aque que maxi
ma ē in eſtate ē ex eis que cibū corrūpunt. Ideoq;
non eſt malū vt ſuper ipſum vinū tēpatum bibant
aut aquā calidā in qua coeta fuerint xiloaloes ⁊ ma
ſtix. Et preterea cuius intelkina calida fuerit ⁊ for
tia cū groſſū comederit cibū frequēter accidet ut
ipſius nutriēs vēoſitatē efficiet ad ſtomachū ⁊ par
tes eius tendētes ⁊ egritudo miraphia ide etiā pro
cedit. Qui aūt ſtomachū habet vacuū cū rē co
medit ſubtilem ſtomachus poſt ipſam ſtringit: ⁊ ſi
poſtea rem comedere voluerit groſſam refugiet ab
ea ſtomach⁹ neq; eā digeret quare corrūpit niſi in
ca tēpus poſtū fuerit. Et in hmōi quidē diſpoſitio
ne melius eſt vt groſſius cibus paulati pmittat: qñ
ſtomachus tūc a ſubtili nō terebit. Qñ aūt in ali
quo comedēte repletio ſuperfluerit: aut qz in eo ſto
macho aliquis mūdauerit motus aut aliquis ad
miſcebitur, potus ad vomeñ. crit, pperandū. Sō ſi
hoc ei de cecerit aut vomere nō potuerit aquā cali
dā paulati bibat: qñ repletionē deponet ⁊ ſōnū af
feret. Ad dormieñ. ergo ſe pſternat ⁊ quantum vo
luerit dormiat. Sō ſi hoc nō ſuffecerit aut ei nō ad
uenerit cōſidera ſi te natura excuſabit expulſiōe bo
nū erit ⁊ ſi non iuua ipſū cū eo qō ventrē ſuauit ſol
uit. Et calefactū quidē cū tali qualis eſt trifera ⁊ ſuc
carū roſis egeſtionē faciēs aut mixtū cū ozigāo mu
rabato ⁊ infrigidatū cū tali quale eſt cyminū mura
batum ⁊ ſeriez ē ⁊ tambri. Et potu quidem im
pleri melius eſt q̄ impleri cibo Et ex eo qō eſt pue
nicōs ſumere eſt aloes poſt tale quale eſt cib⁹ hic ad
magnitudiez triū cicer aut mediā. 3. aloes ⁊ mediā
.3. maſticis ⁊ ſextam. 3. baurac. Et ex eo qō eſt le
ne eſt ſumeſ ex terebinthina ℈ q̄ſtitatez duoꝝ cicer
aut triū Et eſt cum eis admiſceſ quantum ipſa ē: aut
minus ex baurac Et ex eo qō pueniēs ⁊ vehemēter
laudatū ē ēpax epithymi cū vio. Quod ſi nihil ho
rum ſuffecerit dormiat ſonuz longuz ⁊ dic vna a co
meſtione abſtineat. Et ſi alleuiatus fuerit balneet ſe
⁊ pannuz calidum ventri ſupponat ⁊ nutriens ſub
liet. Et ſi cum hoc toto nō digeſtus fuerit ⁊ gra
uitatē ⁊ tēſionem ⁊ pigritiā fecerit ſcias q̄ tam vene
replete ſunt ex ſuis ſuperfluitatib⁹: qñ nutrienti mul
to ⁊ ſuperfluo ℥ accidat ut in ſtō digerat: raro tñ dige
ritur in venis: immo in ipſis remanet crudū ⁊ exten
dit eas ⁊ qñq; ſcindūtur ⁊ generat pigritiam ⁊ labo
rem ⁊ alices ⁊ oſcitatōes. Ipe igit medicādus ē cuz
eo qō ex venis expellit. Quod ſi nz hoc ſenſerit: im
mo fatigatōez tñ aliquo tpe qeſcat: deiñ fatigatōis
ſpēm que accidit medicek cū eo qō modo nomia
bim⁹. Si vo aliqs in annis multū pceſſerit nz ipſi⁹
coꝝp⁹ ex nutrimēto tñ recepit q̄tuz ſuſcipiebat duz
eēt iuuenis ⁊ ei⁹ nutrientia fiant ſuperfluitatez, non tan
tum debet comedere q̄ntum ſolebat immo minus
Et cum ille qui regimē ingroſſare cōſueuerat reguñ
ſubtiliauerit ⁊ igredieſ ex acre in ſozamina ⁊ hoc eſt
qō regiminis groſſitudo impediebat: ſed iam nulla
regimis groſſitudo impedit ea. In ſubtiliāte vero
regie cū ad ipz igroſſando redit accidunt opilatio
nes Et calꝰ nutriētū impedimēta emēdēt cuz ſi
rupo acetoſo ⁊ q̄ maxime de ſeibus: qñ ipe ē ma
gis iuuans q̄ omnes ſpēs ſirupi acetoſi ſi fuerit de
zuccaro. Sz ſi fuerit de melle ſimplex ſufficit Et
frigidoꝝ que ex eis ſunt cum hydromelle ⁊ ſirupo
ipi⁹ ⁊ diacymino. Et que ex eis ſunt groſſa ppter
nem hūs calz cum ſirupo acetoſo deſortiꝫ ſemi
bus: ⁊ ppter nem hūs frigidā ea cōzigat cum pauco
diatrionpipeon aut diacalamēti. Nutrientia vero
ſubtilia magis ſunt ſanitatis ſeruatiua ⁊ vtutez mi
nus iuuant ⁊ fortitudinem: ⁊ groſſa ſunt iſtis cō
trria. Et igit qui ꝓfortatōe indiget nutrietia fortis ſch imi
ſunt neceſſaria ⁊ vehemētis famis ꝓtriuz. Veruntñ ex
eis non multū comedāt ideo ut digerant. Exerci
tati preterea ⁊ multi laboris magis ſunt tollerantes
nutrietia groſſa quoſ fortitā i digerēdo iuuat fortis
ſonus: ⁊ qz in ipſo fiūt, pfundi. Sz accidit eis ppter
q̄ multū ſudāt ⁊ ex eoꝝ coꝝporibus multa reſolui
tur quantitas q̄ ipſoꝝ epata ex nutriēte rapiūt illō
qō nōdū fuit digeſtū ⁊ preparat eos ad egritudies
pnitioſas in fine vite ant in eius pncipio ⁊ ppter qz
ſunt in ſua cōfidētes digeſtiua q̄ ex ſua habēt dor
mitione qō deſtruūt cū eis frequēter accidūt vigilie
ppter cū ſeneſcūt. Fructus preterea recēes non
ſunt boni niſi laboriosis exercitatis cholera rubea
a būdantib⁹ ⁊ in eſtate ⁊ eos ante comeſtionem co
medant. Et ipſe quidē ſunt ſicut chryſomila ⁊ mo
ra ⁊ melones ⁊ perſica ⁊ pruna. Sō ſi aliis regant
rebus ⁊ nō iſtis erit melius: qñ oīs res que ſangui
nē aquoſitate ipletque in coꝝpore ebulliſicut ſucc⁹
fructuū extra: lz ea hora iuuamētū preſtet tñ ipſuz
ad putrefactionē parat: ⁊ ſimiliter illud quod ſan
guinē humoꝝ ipletcrudo licet qñq; cōferat ſiē cu
cumeres ⁊ alcheret. Et ppter hoc qui his nutrieti
bus nullum vtuntur febribus ſunt apti licet pius
infrigident. Et tu quidē ſcire debes q̄ humoꝝ
aquoſo plerūq; accidit vt fiat pus ⁊ hoc erit cum
non reſoluetur ⁊ in venis remanſerit. ⁊ cū iſti exerci
tijs vti cepint anteq; huiuſmodi aggregētur aquo
ſitates ⁊ illico cū fructus comederint etiā exerciten
tur reſoluēt aquoſitates iſte ⁊ miuet, impedimētū qō
p eas habēt, Scire q nocq debes q cū in ſanguine

phlegma existit crudū aut aquositas prohibet ne ci
di nutrimentū corpori adhereat. Oportet preterea
vt qui fructus comedit post ipsos incedat: deinde
post ipsos comedat aliquid ad hoc ut labātur.
Nutrientia vero que aquositatē generāt tumore
rē crudū tcholerā generant febres propterea q ea
que ex ipsis sunt aquosa faciūt sanguinē putrefieri
tque ex eis sunt viscosa tgrossa ,ppterea q sozanu
na claudūt: tfiūt ex eis cholera ideo q corpus calefa
ciūt t ,ppter sanguinis acuitatē qui p ea generat.
Olera vero cholerica qnqz multū pferūt in hyeme
quēadmodū que ex eis sunt insipida qnqz multū cō
ferūt estate. Nō si alicui necessariū fuerit nutrientia
comedē mala paucis vicibus tnon frequētib9 eis
vtatur tcū eis misceat qd sit eis cōtrariuz. Et cui
quidē res dulcis nocumētū prebet acetosa bibat sic
acetū tgranata tsurpū acetosū factū ex vino acri
tcydonijs this similia tvsū hēat euacuādi. Et cui
acetosū nocuerit post ipsū mel sumat aut vinū anti
quū: thoc quidē faciat ante maturatiōem tdigesti
onē: tsimiliter vnctuosi nocumētū pontico emen
datur sicut sunt castanee tgrana myrti tsiliqua de
syria talnabac tzarur: tamaro sic cnula muraba
tsalso tacuto sicut cauguamec,tallcis tcepis tecō
uerso. Cū vero alicuius corpus malis fuerit reple
tū humoribus cū subtilitate ipsū nutrētibus lauda
bilibus copiose refice. Et illuz cuius corpus ad re
solutēdū facile fuerit nutri humido quod velociter
digeratur. Gal. inquit: humidū nutriēs est quod
ab oibus qualitatibus ē separatū: test qualū insipidū
quoniā neqz ē dulce neqz acetosū neqz amarū neqz
acutū neqz ponticū neqz salsū. Rarū preterea ē ma
gis tollerās nutriēs grossum qz solidū. Nutrien
tia quoqz sicca assidue comedere fortitudinē cadere
facit tcolorē corrūpit tnaturā siccat. Et ex vnctuo
so fit ociositas taufert desiderium. Ex frigido fit
ociositas tsubtilitas: tex acetoso fit senū: tsimilit
ex acuto tsalso fit stomacho nocumentū tsallū eti
a m impedit oculū. Amplius cū vnctuosū nutriēs
tcōueniēs comedit post malū nutriēs corrūpet ip
sum. Nutriēs quoqz viscosū est tardius ad decē
dēdū tsimiliter citroli cū suis corticib9 veloci9 de
scēdūt qz exco:ticati: tsili pālscū suo furfure velo9
descēdit qz tribellatus. Laboriosi preterea regimē
cū subtiliat tpost rē comedit grossa sicut rizū cū la
cte post famē acuit sanguinē tfit ut ipse ebuliat vñ
minutōis,pūcīt neccitas: iz parū sit exquo fuit mīu
tus tsimilit urā habens. Scire preterea debes q
dulce nutriēs rapit natura anteqz matureſcat tdi
gerat tcorrumpit sanguinem. Nutrientū quoqz
iudicia quādoqz fiūt ex parte cōpositionis ipsorum.
Experimētator esl nāqz indi talij ia dixerūt q lac
cum rebus acetosis edendū non est: neqz pisces cū
lacte quoniā inde ad egritudines puenit pmanētes
sicut lepra: neqz comedi debet mest cum raphanis
neqz carnibus volatilū neqz sanguis post rizū cuz
lacte nz in pulmōnū ponat oleū aut res vnctuosa q ūn
eneo stent vase: neqz comedat assatura que fuit assa
ta super prunas etim. Lebaria quoqz dūersa a
duabus impediunt partibus. vna caruz est ,ppter
discrisitatem corpin digerēdo: tquoniā quod ex eis
est digestū ei admiscetur quod non est digestum. et
secunda quoniā aliquis plus pōt comedere ex vno
cibario. In tēpore quoqz antiquo qui exercita
bantur iā fugerūt ad hoc. Cōtēti enī erāt solo carnis comestiōe i mane tsolo pānis in cena. ti estate
qdē meliō cōcedēti hōa exit q ē frior. Famē quoqz
tollerare stomachū qnqz mal repleti humoribus.
Amplius scire debes q alcubeb cū digerit mlti existit
nutrimēti: sed tarde descēdit tin mouēdo mozā fa
cit: tsurabē est nutriēs bonū: cuiqz in ipsa fuerit ce
pe vēntositates expellit: tcum cepe nō fuerit ,mouē
bit ventositates. Exhomib9 pterea sunt qui putant
vuas post capita assata vtiles existere: iz nō est quē
admodū existimant vehementi sūt male tsilr nabit.
Oz tcomedenda sunt talia qlia grana maligranati
absqz suis ossibus Scire quoqz debes q tani est
sicca tventrez stringēs iz pull9 ē humid9 tventrem
soluens Ex gallinis vero assatis melior est q in vē
tre hedi aut agni assatur: qñ eius cōseruat humidi
tas. Et etiam scire debes q ius pulli vehemēt tē
perat humores tplus qz ius gallinaz: iz nī ius gal
linarū est magis nutriēs. Medius pterea cū fuerit
frigid9 erit melior ,ppea q ei9 gelcit vapor Et agn9
cū est calidus est melior,ppter q ipius malus odor
resolutt. zebrabegi quoqz cum calefactus datur nō
oportet ut sit in eo crocus sed non calefactus in eo
esse debet crocus Allines quoqz licet ex zuccaro
fiant sicut phelndem: male tamen sunt ,ppterea q
opilationes faciunt tsitim. Amplius scire de
bes q impedimentū panis cū nō digeritur est mul
tū. Sed carnis nutrimētum cū non digeritur est
minus hoc.

La. viij. de regimīe aque tvini.

Complexionibus tēperatis aqua cōueniē
tior est que in frigiditatis fortitudine tem
perata existit: tcuius infrigidatio cū niue
defozis fit precipue si nix mala fuerit. Et in niue etiā
mala huiusmodi existit dispositio: quoniā qō ex ea
resoluitur neruis tmēbris anhelitus nocumētum
facit: toibus interioribus: neqz tollerat eā nisi ve
hementer sanguineus: q si non illico nocumentuz
alicui fecerit fm longitudinē dierū faciet tcū in an
nis ,pcesserit. Empericoz autē quidaz dixerunt
q inter aquā putei tfluminis non est faciēda con
iunctio nisi cum vna earum descenderit. Et aque
quidē electionem iam demonstrauimus tsimiliter
emendationē eius que ex ea mala est: sed tamē si ace
to misceatur rectificat. Scias aūt q bibere aquā
cū aliquis est ieiunus tpost exercitiū tbalneatiōez
tpropte ventre vacuo: tsimiliter siti mendose no
cturne obedire quemadmodū crapulatis accidit t
ebrijs tcū natura in digerendo tardet sacietatē aq
iā sufficientez precedēte vehemēter est impediēs. et
si multa quidē fuerit necessitas oporteat ut acre fri
gido tēperetur tcollusione oris ex aqua frigida.

Deinde si hoc non sufficerit cū vase bibat stricti ori ficij : licet hoc q̄q3 ebrio ꝓferat ⁊ non impediatur a potu aque iciunus. Qđ si quis iciun⁹ abstinere non poterit qn aquā bibat ⁊ ꝓpzie post exercitium bibat ꝓius vinum aqua calida tempatum. Et siti quiđ mendosa impediti scire debent q dormire ⁊ si tim tollerare ipam sedat. Matura enī3 tūc materiam sitis resoluet ⁊ ꝓpe cum inter tollerantiam ⁊ sō num ꝓiunctio fit. Lunq3 natura digestiua extinguetur ꝓpter potum ⁊ obedientiam eius redibit si tis mendosa ,ꝓpterea q humo2 sitim faciens eleuat eam. Oportet ꝓterea ne sitim habens mendosa3 aquam in gurgitando sumat: immo sugendo.

Multam quoq3 aquā frigida3 bibere est malum.

Quod si vehemēter necessarium fuerit sit post sufficientē comestionem. Amplius aqua tepida nau seam facit. Et que magis calefacta est q̄ ista cum frequenter bibitur infirmat stomachum: ⁊ cui3 raro bibitur stomachum lauat ⁊ ventrem resoluit. Vinum vero album ⁊ subtile calefactis est melius non enim capitis effic dolorem: ⁊ fortasse humectabit ⁊ dolorem capitis alleuiabit qui ex stomachi ardore prouenit. Et loco quidez ipius ponitur illud qđ tortell' aut pañ. clarificatur ⁊ ꝓpzie cum factum fuerit diabus hoz3 anteq̄ bibat. Vinu3 vo grossu3 qđ est dulce est melius illi qui pinguis vult esse fortis: ab opilatoibus tū eius sibi caueat. Vet⁹ autē rubeū ē meli⁹ opilati oi hūti ffa3 ⁊ phlatiā. Et vinu3 qdē post qđlibet oīu3 cibario2 bibere ē malū quē admodum huius cau sa3 iam integre declaraui⁹

Non ergo bibatur nisi postq̄ fuerit digestum et descenderit. Sup cibum vero mali chimi bibere vinum dū comeditur aut ante aut postq̄ digeritur est malum. qm̄ facit malu3 chimu3 in extrema co2 poris penetrare: ⁊ sūr super fructus ⁊ ꝓpe meloues

Et a puis qdem incipere meli⁹ est q̄ a magnis: sup cibum tū duas bialas autres bibere nō, noc3 ei qui consuenit ⁊ similiter sano post minutōem.

Vinum ꝓterea chola abundātib⁹ rubea ꝓfert: ꝓpterea q choleram rubea3 vrinam ,puocando expellit: ⁊ humidis ,ꝓptera q hūtates maturant. Et q̄ntomagis eius odo2 fuerit bonus ⁊ ipz fuerit melius ⁊ sapozis meliozis ⁊ magis ꝓferens. Vinum quoq3 est cibo bonus penetrato2 in toto corpe ⁊ incidit phlegma ⁊ resoluit ipm ⁊ choleram rubea3 in vrina ⁊ alijs extrahit ⁊ choleraz nigrā labere facit ⁊ facile exire ⁊ eius flectit nocumētum ,ꝓpter ꝓtrarietatem ⁊ omnes resoluit nodos sine multa caliditate extranea ⁊ ipsius qdem species in suo loco noiabimus. Ille aūt cuius cerebz fuerit forte non cito inebriat: nz eius cerebz malos vapozes ascēdentes suscipit: nz ad ipm ꝓuenit ex vino nisi eius cōuenies calo2 ⁊ ipius tū clarificat ingeniu3 q̄tū aute alijs vicib⁹ ñ clarificaret. Qui vo ab isto diuersus fuerit erit ci diuersum. Et ille quiđ qui in pectoze debilitatem habuit: qz eius anhelitus in hyeme coangustatur vinum multu3 bibere non potest. Amplio qui multum vinu3 bibere voluerit comestione non repleatur ⁊ diuretica in suo epulo ponat. Quod si ex cibo aut vino replo acciderit ipm euomat ⁊ hydromel bibat ⁊ postea ipm etiā euomat: deinde os suum aceto ⁊ melle abluat ⁊ facié aqua frigida. Et cui quidem vinum nocumētum fecerit p calefactionem in cozpe ⁊ ignitum fuerit epar sit eius nutriens verbigratia: illud qđ fit cum succo vue acerbe ⁊ que eis similantur, ⁊ sint ea quibus post comestionez vtil dum bibit talia q̄lia sunt granata ⁊ citri acetositas.

Et ille quem ex pte sui capitis impedierit minuat ex ipo ⁊ qđ est tempatum ⁊ clarificatum bibat : ⁊ ea quib⁹ post comestionem vtitur bibita sint talia q̄lia sunt cydonia. Quod si in stomacho nocumentū fecerit ⁊ ipsu3 calefecerit comedat fenī mytri torrefacti ⁊ paz ex trociscis de canfora sugat ⁊ illud in quo est stipticitas ⁊ acredo. Et ille quidem qui in stomacho patit dolorem ex frigiditate : vratur post comestionem dum bibit cipo ⁊ gariofil' ⁊ corticib⁹ citri. Et tu quidem scias q vinū vetus est quasi medicina ⁊ pauci existit nutrimenti. Mouz vero vinum impedit epar ⁊ ad epaticam perducit dysenteriam ,ꝓpter inflāmationem suam ⁊ propterea q facit ventrem. Et scias etiam q ex vinis illud est melius quod inter vetustatem ⁊ nouitatem ē equale ⁊ est clarum qđ ad rubedinem trahit bonum habens odorē equalis sapozis: ⁊ qđ neq3 est acre neq3 dulce. Et bonum quidē vinū quod ablutum vocant est quod ita fit: Tres musti sumantur partes ⁊ aque vna ⁊ cōmisceātur ⁊ coquatur quousq3 quarta pars minuatur. Quod si alicui ex vini potatōne mordicatio acciderit mala granā post ipsum sugat ⁊ aquam frigidam ⁊ sirupū abſinthinū i mane ⁊ balneum ingrediatur postq̄ aliquid parū comederit. Scias ꝓterea q mixtū velocius inebriat: ꝓpterea q aqueitas penetrat. amplius sapiens sibi ꝓhibere debet ne iciunus vinū bibat: aut antequā membza in humectatis aqua reficiantur. aut post motum fortē quoniā hec duo magnū cerebzo faciunt nocumentum ⁊ nerui⁹ ⁊ ad spasmum ꝓducūt ⁊ ad amentiam aut in egritudine aut in tēpoze calido. Frequēs quoq3 ebrietas ē mala que epatis ⁊ cerebzi complexionē corrūpit ⁊ neruos debilitat ⁊ ad neruoz egritudinē ꝓducit apoplexiā ⁊ mortē subitaneā. Vinū ꝓterea multū in quorūdā stōis in mala cholerā rubeā cōuertet: ⁊ i alioz stōis i acetū puz ⁊ coz āboz nocumētū est magnū. Quibusdā vo vinum est q semel in mēse aut bis inebriari cōfert, ꝓpterea q virtutes alleuiat aiales ⁊ requiescē facit ⁊ vrinā ,puocat. ⁊ sudorē ⁊ superfluitatē resoluit. Et scias q malos nocumētoz vini non est nisi in cerebzo: ex ipo igit nemo debile cerebz hns bibat nisi parū ⁊ mixtū. Et ei quidē qui vino iplet meli⁹ est ut ad vomendū festinet si facile fuerit q si nō aquā solam multā sup ipsū bibat aut cuz melle. Et post vomitum in tina balneet. deinde ex oleo multū inūgatur ⁊ dormiat. Et pueris quidē vinū ad bibendum dare est sicut ignē igni addere in lignis debilib⁹. ſz eni quantū tollerare pōt da ⁊ iuuenib⁹ da ipsu3 tē

perate. ¶Regio pterea frigida vinū tollerat sed cali da minuit. ¶Qui autē vino repleri voluerit cibo non repleatur neq; rez tūc dulcē comedat: ꝫ bibat taſeam vnctuosam ⁊ micas vnctuosas comedat: et carnē pinguedine mixtā ⁊ inungatur ⁊ nō laborет: ⁊ post cibū cū bibere voluerit vtatur amigdalis et lentibus salitis ⁊ cauguamech de capparibus: ⁊ si comederit caules coctos cū carne ⁊ olinas de aqua ⁊ eis similia confert ei ⁊ iuuabit in bibēdo vinū. ⁊ si militer omne qđ vaporē alleuiat sicut semē caulinz de syria nabathi ⁊ cyminū ⁊ ruta ficca ⁊ calamētum ⁊ sal napticus ⁊ anreos. ¶Nutrientia pterea in qui bus ē viscositas ⁊ conglutinatio vaporē ingrossāt Et hę qdē sunt ysiut res vnctuose dulces viscose: quoniā ebrietatē prohibent: ꝫ nō multū recipiant vinū ꝓpterea q; tarde penetrant. Ebrietatis autem velocitas ē aut ꝓpter cēbri debilitatē aut ꝓpē mul tos humores qui sunt in eo: aut ꝓpter vini fortitu dinē: aut ꝓpter cibi paucitatē aut ꝓpter regiminis malitiā in ipso: aut in eo qđ cū ipso cōtinuat. Et eī quidē qui ꝓpter cēbri debilitatez est: medicatio est rheumatismi antiqui sedatio ⁊ epithimatibus i ca. primo notatis: ⁊ ne ex eo bibat nisi paucū. Sirupꝰ qui ebrietatē tardat succi albor cauliū pars vna: et succi granatorū acrium ps una: ⁊ aceti ps media su mat ⁊ ferueant ebullitiōibus aliquibus ⁊ sumat ide cūq; vinū bibat. ℥. i. Sumantur etiā grana salis ⁊ rute ⁊ cymini ⁊ siccētur ⁊ comedatur inde granum post granū. Sumātur ⁊ semē cauliū ō syria ⁊ cymi nuz ⁊ amigdale amare excoriticate ⁊ rānus ⁊ absin thiū ⁊ sal napticus ⁊ ameos ⁊ ruta ficca ⁊ sumat in de in potu qui caliditatis nocumētū nō timet dua rū. ʒ. pondus cū aqua frigida ieiunus. Ex eis pte rea que ebriꝰ removēt ebrietatē est ut ei ad bibēn dū detur aqua ⁊ acetū multis vicibus aut aquā al masal aut raib acetosū ⁊ fiet ut ipse odorет canforā ⁊ sandalū ⁊ super ipsius caput ponantur infrigidā tia repcussiua sicut oleū ros. cū aceto de vino. Ebrie tatis vō sanatiōem i particularib⁹ noiabimus.

Qđ si quis cito sine aliquo ipedimēto inebriari vo luerit in suo vino infundat vinee aut lignū aloes in dū: ⁊ qui fortē vult ebrietatē incurrere iō ut mēbrū medicatiōe doloꝛe faciēte sanetur in suo vino aquā lolij ponat aut suma: fumiterre ⁊ opij ⁊ hyusquia mi añ. ʒ. ß. ⁊ nucis ⁊ muschate ⁊ galie muschate ⁊ li gni aloes crudi añ. ʒ. i⁹. sertā ⁊ inde ad bibendum detur in vino quantū est ei necessariū: aut hyusquia mū nigrū cū corticibus mandragore in aqua coq̄ tur donec rubea fiat ⁊ eā vino admisceat.

¶Capitulum. ix. de sōno ⁊ vigilijs.

Dē sermone cause somni naturalis ⁊ subet ⁊ ptrario ꝛ ipsorū ⁊ vigiliarū ⁊ insōnietatis ⁊ quid faciēdū sit in medicando vnūqđq; eoꝝ ⁊ in removēdo ipm cū fuerit ipediēs ⁊ qd vnū quodq; coꝝ significet ⁊ reliqua ab eis iā i suo loco parūper pretigimus ⁊ in medicatione particulari adhuc dicemus. Sed quod in hoc loco dicemus est q; somnus tempatus virtutē naturalē potentem efficit pficiēdi suas opationes ⁊ est aialē vtutē qui escere faciēs ⁊ in eius substantia augmētū prebens ita ut fortasse redeat ꝓpterea q; laxat ad ꝓhibēdaz spūum qualiscūq; fuerit resolutionez ⁊ ꝓpter hoc digerit cibū ꝑm digestiones noiatas. ⁊ succurritur cū eo debilitati que accidit ex speciebus resolutiōis que est ex fatigatione aut coitu aut ira aut reliquis ab istis. Somnus pterea tēperatus cū humorꝫ inuenit equalitatē i quantitate ⁊ qualitate est hume ctans ⁊ calefaciēs ⁊ ē res magis pficiēs senib⁹: qm̄ in eis humiditatē cōseruat ⁊ ipsā eis reducit. ⁊ pro pter hoc dixit. S. Comedo quaq; nocte olera ex lactucis facta cū aromatibus. Ex lactucis quidem ꝓpterea q; dormire faciunt. Et cū aromatibus ad emēdandā coꝛ frigiditatē. Et dixit q; ego sum nūc diligens sōnū nā ego sum nunc senex ⁊ cōfert mihi humiditas quā sōnus mihi facit ⁊ hoc quidem est regimen conueniens ei cui rebellat sōnus. Et si pre mittatur ut ipse balneetur postq̄ cibi quem sūpse rit complebitur digestio ⁊ super ipsius caput mul ta aqua calida proijciatur erit hoc conueniens ad iuuamen. ¶Regimen vero hoc fortius in medica tionibus nominabimus. sani ergo de re somni co gitare debent ut ipsis temperate exhibeatur ⁊ in sua hora ⁊ non superflue ⁊ ab impedimento ibi caue ant quod cerebris ipsorum ⁊ omnibus virtutibus suis afferunt vigilie. ¶Homo pterea multoticns vigilare cogitur ⁊ somnum a se repellere timore syn copis ⁊ casus virtutis: melioꝛ quoq; somnus ē ille qui est profundus. Et melioꝛ similiter somnus est ille qui preuenit postq̄ cibus a superiori ventre des cendit ⁊ post quietem eius quod fortitur sequitur ipsum ex inflationibus ⁊ rugitibus: quoniam dor mire super hoc multis impedit modis. animo non sapit neq; continuatur ab instabilitate ⁊ reuolutio ne de latere in latus ⁊ est impediens ⁊ cum suo im pedimento nocet dormienti. Quapropter si descē sus tardauerit parumper iccdere debet: postea dor miat. ¶Amplioꝛ sup vacuitatem dormire est malū ⁊ virtutez deijciens ⁊ sup repletionē anteq̄ a superio ri vētre fiat descēsio est malū: qm̄ nō erit ꝓfundus: imo erit cū reuolutōne de latere in latus. Cū cui na tura in ipso sollicitatur cū eo quo sollicitari solet in hora somni ex digestione descēsi expergefactō ⁊ di sturbans eam retroducit ⁊ fit natura stupida ⁊ coꝛ rūpit digestio Ju die quoq; dormire est malū: gene rat eni egritudines humectantes ⁊ reumatismos et coꝛrūpit coloꝛē ⁊ generat splenē ⁊ laxat neruos ⁊ ef ficit pigritiam ⁊ debilitat desiderū ⁊ generat aposte mata ⁊ febres frequēter. Et ex causis suoꝛ nocumē to ū ē vt cito interrūpat ⁊ natura ab eo in quo erat stupidaz reddat: ex somni aūt nocturni bonitatib⁹ est q; est ꝓtinuus ⁊ ꝓfundus ꝫ qui in die dormire ꝓsueuit ipm̄ subito interrūpe nō debet absq; ordine ꝫ q; ex figuris sōni ē melioꝛ ē vt sup dextrū incipiat lat⁹ ⁊ deū ad sinistꝝ reuoluat. Qđ si eī ꝯcepto sup ventrē fiat auxiliū fert satis magnū in digerēdo pp

ea qp calorē retinet nālem ꝛ ipm ꝓprehendit q̄re ange. ¶ Resupine aūt dormire ē malū ꝛ ad malas ꝓparans egritudines sicut apoplexiā phrenesim ꝛ inebriū: qm̄ supfluitates ad posteriora declinare facit ꝛ retinet ꝛp suos nō incedūt cānales nāles qui sint ab anteriorib⁹ sicut nares ꝛ palatum. Et sōnū qui resupine fit solent incurrere infirmi debiles ꝓpter illud qd musculis eoꝝ accidit ex debilitate ꝛ eoꝝ mēbris: ꝛ quia vnū latus aliud ferre non potest: immo cito resupini voluūtur: qm̄ dorsum latere fort⁹ existit. ¶ Et ꝓpter hoc apto ore dormiūt ꝓpter debilitatem musculoꝝ quibus mādibule stringuntur Et hoc quidē in libris particularib⁹ capitulum hꝫ bet integrum.

¶ Capitulum.x. de eo quod ab hoc loco ad posteriora reseruandum est.

Quod ab hoc loco ad posteriora reseruare debem⁹ ex eo qd hic dici solet est coitus ꝛ ipius tpamentū ꝛ emēdatio impedimenti ei⁹. Et nos quidē ad posteriora reseruabim⁹ loqui de eo in libris pticularib⁹. Ex eo qd hic etiā dicitur est res medicinarū ventrē soluentiū ꝛ ablationis impedimēti earū. ꝛ nos qdem in quibusdā eoꝝ reseruabim⁹ sermonē ad nostras dictiones de medicationibus: ꝛ in quibusdā eoꝝ ad sermones nr̄os de medicinis vētrē soluētibus. Ueruntamē dicem⁹ q̄ sanitat⁹ ꝑseruator vti dꝫ euacuatōe q̄ fit cū solutiuis ꝛ diureticis ꝛ sudorē ꝓuocantib⁹ ꝛ iputū ꝓducētibus. Et mulieres quidē cum mēstrua ꝓuocātibus ex eo qd mō declarabim⁹ ꝛ te scire faciem⁹.

¶ Capitulum.xi. de confortatione membroꝝ ꝛ corporū debilium ꝛ impinguatione ꝛ magnificatione corporis uel carnium ipsoꝝ.

Membra debilia ꝛ pua confortant ꝛ augmētant in eo qdem q adhuc in tpe existit augmēti ꝛ in tpe vltimo augmēti fricatōe tēperata ꝛ exercitio assiduo qō sit in eis ꝓpuꝫ: deinde emplo ex pice. ¶ Retentio quoq; anhelit⁹ in hunc egredit modū ꝛ ꝓpe cū mēbraꝝ pectoris ꝛ pulmonis fuerit vicinū. ꝟbi gra: ꝓcipiem⁹ illū parū currere qui crura hꝫ gracilia postea tpatā ei adhibebim⁹ fricationez: deinde ex pice emplm apponem⁹: postea secūda die fricationē custodiem⁹ luc erat: in tertia sliter ꝛ augmētabim⁹ exercitium nisi amplitudinis venaꝝ appuerit significatio ꝛ descēsiōis materieꝫ: qm̄ timor tūc erit in vnoquoq; mēbro ne apostema accidat ꝛ nocumētū ex replenōe veniēs qō ē ipi. ꝓpuꝫ quēadmodū hꝫ varices ꝛ elephātia. Cū ergo aliqd huiꝰ generis appuerit minuem⁹ ex exercitio qō pus intūctū fuit ꝛ ex fricatiōe: deinde faciem⁹ ipm quiescē ꝛ resupinū iacere ꝛ cleuabim⁹ mēbꝫ illud. ꝟbi gratia: ut in illo q hꝫ crus siccum p pedē suū ꝛ fricationē faciem⁹, ꝓpe conuersā. s. postremo ad radicē. Qō si voluerim⁹ hoc efficere in mēbro qō sit iuxta mēbra anhelit⁹: sitq; ꝟbi gra pect⁹ ligabim⁹ qō est sub eo ligatura q̄ in stringendo sit media ꝛ in latitudine equalis: postea ꝓcipiemus ei ut vtat exercitio manuū ꝛ fortis anhelit⁹ emittēdo voces ꝛ clamorē magnū ex fricatiōe leui. i libris ꝓterea pticularib⁹ pueniet ad te q̄liter hec iūcta exq̄te diuidat. Illud igit in li. de oratione consideres si de⁹ voluerit.

¶ Caplm. xij. de lassitudine q̄ segnit exercitia.

Lassitudinis spēs sūt tres qbus addit quarta: ꝛ modi qb⁹ accidit sūt duo. Eiꝰ vo spēs sūt tres ulcerosa extēsiua ꝛ apostemosa. Et illa qdez que hꝫ addit est lassitudo q̄ vocat delicca ua ꝛ arefactiua. Ulcerosa igit est lassitudo ex q̄ qui eam incurrūt in supficie corpis tactus vlcez ulitudinem sentiūt ꝛ in cutis, pfunditate ꝛ orificijs ꝓfunditatis ipius: ꝛ ē cū hoc sēsit qñ ipe tangit: ꝛ ē cuꝫ hꝫ bēs eam sentit illud in suo motu. Et ē cum sentit q̄si puncturam spinarum ꝛ abhorret motus ita ut extē siones alarum etiā extēdantur cum debilitate. cūq; fortior fit accidit ei hoꝝripilatio. Et cum augmētat accidit ei tremor ꝛ febris. Et ipi⁹ quidē causa ē multitudo superfluitatū subtilium ꝛ acutaruꝫ ꝛ liquefactio carnis ꝛ adipis ꝓpter motus fortitudiné. ¶ Et ad vltimum humores mali qui in p venas discurrerent bonus sanguis qui ē in venis corrumpetur: ꝛ ꝓpterea q ad ptem cutis declinauerūt minutū fiunt nocumētuꝫ. minus nāq; malum quod efficere possunt ē ut hoc lassitudinis genus accidat ꝛ si parum per moti fuerint accidet horripilatio ꝛ si plus moti fuerint accidet tremor. Et ē etiam cū humores acuti ab ustis sepantur ꝛ crudi remanēt in venis. Et est etiam cum crudi in carne existunt. Exētiuā vo habens sentit totum corpus quasi fractum ꝛ sentit calorem ꝛ extensionē ꝛ abhorret motum vsquequo abhoꝝreat resupinādo ad posteriora flecti ꝛ ꝓpe si ex labore fuerit. ꝛ ipsa quidē est ex supfluitatib⁹ retentis in musculis que tamē bene existūt substāte ꝛ non ē in eis mordicatio aut ex ventositate. Iuꝫ eas vo existit sepatio cū dispositiōe leuitatis ꝛ grauitatis: ꝛ ipa etiam multoties accidit ex somno non completo. Cū enim post sōnum accidit completum alia est ibi diuersitas que spērum peior est: ꝛ que ex ea peior ē, cū musculorum villi fm rectitudinem tenduntur.

Elposteniosa aūt lassitudo ē ut coꝝp⁹ sit soluto caliditas ꝛ sit inflato simile in magnitudine sui ꝛ colore ꝛ accidit ei nocumētū cū tāgit ꝛ mouet ꝛ sēnt ei⁹ extēsionē. ¶ Lassitudo aūt desiccatiua ꝛ arefactiua ē dispositio p quā sēnit hō in suo corpe ac si fricaretur ariditate supflua. Et ipa qdē accidit aut ex mlto exercitio cū bono chimo: aut ex reditō e aspa. Et q̄q; etiā accidit ex siccitate aeris ꝛ ex diminutōe nutrimēti ꝛ ex multo ieiunio. ¶ Modi aūt qb⁹ accidit lassitudo sūt duo. Et ipsi qdē sūt qz lassitudo aut accidit, pter exercitū ꝛ hec ē magis secura: cuius sanatiōis via modū hꝫ q ei ē ꝓpus. Aut accidit ex se ꝛ hec quidem egritudinis ē aīcessio cui⁹ sanatiōis via ꝓpuꝫ hꝫ modū q sibi ꝓpus ē. Et ē etiā cū vna alij iungitur fm suarū materierū ꝓpositionē aut p sapas aut p exercitū. ¶ Cūq; simpliciū moueris regimē illud mouebis fm regulā quā tibi dicā. Et hoc ē q i paruis oportet te maiorē hīe sollicitudinem de re que maiorem incurrit terrorem: ꝛ egendo illud etiam

qđ est sub ea. Et fortasse qđ magis terrefacit magis est terrefaciens ꝓpt tres res: aut ꝓpt fortitudinem aut ꝓpter nobilitatē aut ꝓpter substantiam. Lūcꝫ in eo qđ oportet ex istis ꝑdūcib⁹ due aut tres ꝓsugent erit hoc magis terrefaciens nisi vna que remanserit duabus fortior fuerit adeo vt ipsis resistat. vbi gra: lassitudo nāꝫ apostemosa fortior est et nobilior vlcerosa: ſz si vlcerose substātia a tempamēto et cursu nāli valde fuerit remota duob⁹ apostemose modis ꝓpt nobilitatē et fortitudinē resistet et ꝓmittet sup ipsam. Si vero non valde remota fuerit apostemosa sup ipsam ꝓmittetur.

¶ Ca. xiij. de alicibus et oscitationibus

Alices sunt ꝓpt supfluitates q̄ in muscul congregant. Et ꝓpt hoc multū accidūt p⁹somnū. Lūcꝫ humores illi plus abūda uerint fiet horripilatio et tremor et cū plus exercuerit facient febrē. ¶ Oscitatio vo mot⁹ est ad alicū que accidit in mādibulaꝝ musculis et thoracis. ¶ Lūcꝫ sanis in ꝓmis absꝫ causa acciderit et nō in hora cū multa fuerit erit malū Et q̄ qđē est ex ea melior est illa que est post finē digestionis qm̄ est ꝓpt supfluitatū expulsionē. Et est etiam cū alices et oscitatōnes efficiunt frigus et cutis spissitudo et pauca resolutio et expergefactio a somno anteꝫ cōpleatur et expulsio cōprimens. Vinū vo ad medīū tēperatū alicib⁹ et oscitatōnibus est ꝓficiens cū non est ibi alia ꝓhibens causa.

¶ Cap. xiij. de medicando lassitudinē ex exercitio ꝓuenientem.

Dicemus q̄ studiū impēdere in medicando lassitudinē est a multis securari egritudinib⁹ ex qb⁹ sunt febres / Oportet antez vt cū lassitudo ulcerosa apparuerit ex exercitio minuatur si ipm fuerit causa: et si cū ea multitudo fuerit humor expellant. ¶ Od si breuis tpis fastidia affuerit ipsoꝝ nocumento succurrendū erit cū fame et euacuatōne et resolutōe ei⁹ qđ ꝓuenit ad partē cutis cū fricatione multa et leui cū oleo in quo nō sit pōti citas. Et in die tito reditōis fiat exercitiū. Et nutriat ipe in ꝓmis ex eo qđ ꝓfuerat in q̄litate ſz ex q̄ntate minuat: et in die tertio humectātib⁹ nutriat. et si ve ne fuerint munde et phlegma crudū in adipe fuerit intestinoꝝ fricatio ipm q̄cꝫ maturat et ꝓpe cū ca lefacientū medicinaꝝ ad ipm penetrauerit virtus.

¶ Oleū ꝑterea de salicib⁹ in hoc multū ꝓfert et oleū d aneto et camemilla et his silib⁹ et apozima radicū sicle et ci⁹ olcū in instro duplici et vnguentū ex radici malue et oleū de radicib⁹ cucūeris asinini et bryonie et oleū de vīnee et omne olcū in quo vīne recipitur.

¶ In lassitudinis aūt extensiue medicatōis intentio est lassare illud qđ indurauit fricatione leui calefaciēte in sole et aq̄ tepida balneari et in ipsa longo mora ri tpe. Et si in solio alia vice aut duabus descenderit in die erit ꝓficiēs et post vnāquāq̄ inūgant balneationē. Od si necesse fuerit ꝓpt venaꝝ abstersionē et ꝓpter q̄ oleū in eis siccat ad inungendū oleo redire fiat et nutriente humido nutriat etiam pauce q̄ntitatis: qm̄ plus indiget nutrimēti paucitate q̄ vlcerosa. Et hanc quidem lassitudinē resoluit exercitiuz et mundificat. Od si p se acciderit ꝓpt grossas supfluitates necesse erit eas euacuare. Et si fuerit ꝓpt cām ventositatis extendentis resoluet eam tale quale est cyminū et carui et anisum ¶ In iciunio aūt apostemosam lassitudinem regendo est tres res lassare qđ extensum fuit: et qđ calefactū infrigidare et supfluitatē euacuare. Et hoc quidē cōpletur oleo mul to tepido et fricatōe vehemēt leui et ꝓlixa mora in aq̄ que parūper ad caliditatē declinat et quietē.

¶ In arefactiua vo nihil de regimine sanoꝝ mutet nisi q̄ ozyt aq̄ in q̄ balneat sit maioris caliditat: qm̄ in aq̄ vehemēt calida ē qđ inspissat cutē et nō est ei⁹ impedimentū sic impedimentū aq̄ frigidaꝝ: qm̄ cū eo qđ inspissat est in eis ambiguitas mala et frigiditatis ipsoꝝ penetratio in corpe qđ iam siccatum fuit. et est cū fue materiei causa est cutis ipsi⁹ raritas: imo hoc est ꝑm plimum. ¶ In die aūt secūdo reductōis exercitio leuiter et subtiliter vtat et balneo ꝑm dispositionē dicī ꝓme: deinde ꝓcipiat ei vt aquā frigidam subito ingrediat: q̄ten⁹ cutis ei⁹ inspissetur et sit eius resolutio pauca: et cū hoc ꝓseruet ipsius humiditas ¶ Obuiabit nāꝫ aqua corpori in quo est tm̄ caliditatis q̄ resistat ipso tam inspissato. ¶ Et iste qdem due cause ad inuicē se iuuant in remouendo nocumentū frigoris ipsius: et ꝓpe cū submergit subito et egredit nō mozat: qm̄ cū mora nulla est securitas. Ipse ꝑterea nutriat mane in fine ꝓme hore cibo humectante pauco: ideo vt ipse alia vice iuxta noctem fricari possit et tūc cenam tardet. Studiū quoꝫ ad hibeat in expellēdo supfluitates ab eo fricatiōe olei de salicib⁹ cū quo ventrē suū nō tangat nisi lassitudinē in musculis sui ventris senserit qm̄ tūc illos leui ter vngere ꝓuenit. Et eius nutrimēs sit largius et in eo ꝓcedat cauendo ne eius nutrimentū sit multe caliditatis. ¶ Amplius oēm lassitudinē cui⁹ causa est motus dimittere cū eius signū incepit ꝓhibet ne accidat: postea reuersionis exercitio vtat vt motus tēperatus ad cutē matias expellat et eas fricatio resoluat q̄ fit inter illos motus in ipsoꝝ ꝓsistētia / Dispositio ꝑterea ipsi⁹ balneationē expiat nā si ex balneo accidat ei tremor: tunc res terminū ptrāsiuit quanto magis si febrē generauerit qm̄ tunc nō est balneandus imo euacuandus et eius cōplexio rectificādo. Od si nihil eoꝝ ex balneo accidit erit ꝓferens cū ei⁹ aqua fuerit tempata. Lū aūt in eius venis crudi fuerit humores in ꝓmis lassitudo erit regenda cum eo qđ oportet: postea studēdū erit in eo q̄ crudos maturat et subtiliat et expellit humores. Et si multi fuerint tunc quies erit inūgenda et exercitiū dimittendum qm̄ quies est magis digerēs et minutionem relinquat: qm̄ ꝑm plimū nūdum expellit et crudū dimittit. / Venter quoꝫ eius ante maturationē nō est soluēdus qm̄ hoc nō ꝓfert: imo damnū infert: vrinam vero ꝓuocare nō nocet ei. Os res multū calefaciens nō est ei danda qm̄ crudū humorē in corpe diffundi faciet. Sitꝫ eius operatio leuiter et cū q̄nti-

tate cōli. ¶ Jn ei⁹ pterea nutriēnb⁹ ponēda sunt: pip
z cappis z zinziber z accetū de cappib⁹ z accetū de al
lis z accetū de allstranguat: z corpa etiā ipoz z ague
ris scita fm mensuram. ¶ Post maturationē autē
z apertionē hypostasis in vrina z maturationē plu
rimū da ei vinū vt maturatio cōpleat z fiat vrine p
uocatio. Strictz eius vinū qō subtile est z clarū z vo
mitū non faciat

¶ Ca. xv. de alijs dispositōib⁹ q̄ sequūtur, exercitiū
z reliqua ab eo.

Rius loquemur de istis dispositionibus:
postea mutabimus nos ad regendū lassi
tudinē que venit per se. Et ex istis quidez ē
raritas q̄ corpi accidit z accidit mixtōnes ex fricatōe
pauca z balneo. Ipsa vero est medicanda fricatio
ne sicca ad duritiem parum declinante z cum oleo
stiptico. Et ex eis est spissitudo que ex frigiditate ac
cidit aut ex re stiptica aut ex multitudine superflui
tatū aut ex earum grossitie aut ex viscositate: vnde
prouenit vt in poris cutis retineant: aut erit spissitu
do causa exercitij qō ipsos ex pfundo extraxit non
existentibus ibi causis antecedentib⁹: aut erit ei⁹ cau
sa locus puluerulentus aut fricatio foztis z dura.
Illius autē que est ex frigiditate z stipticitate signū
est coloris albedo z calefactionis tarditas z sudoz z
corporis reuersio ad rubedinem cum adest exerci
tium. Et hi quidem in balneis calidis sunt balnean
di in quibus de latere an latus z super ventrem z su
pini reuoluantur super pauimentum equalis calidi
tatis donec sudent z inungantur oleis subtilib⁹ cali
dis z resoluentibus. Illoz autem qui ad hoc deue
niunt ex exercitio signum est q̄ non habent hoc si
gnum z resudat cutis: z ipsa quidem medicandi sūt
expulsione si ibi fuerit superfluitas: postea regimen
adhibeatur: quod resoluat ex balneo z inunctione.
¶ Cum vero in hoc incidunt ex puluere aut ex forti
fricatione magis est ei balneuz necessarium q̄z inun
ctio ex oleis. z ipsi quidem fricatōe molli vti debēt
ante balneum z post ipsum. ¶ Est quoq̄z cum acci
dit eis post superfluū exercitiuz cum pauca fricatio
ne debilitas cum raritate. z est cū accidit etiam ex su
perfluo coitu z ex balneo frequenter. Ipsi medican
di sunt cum exercitio reuersionis z fricatione sicca.
que ad duritiem trahit cum oleo stiptico. Et nutrié
tia comedant humectantia pauce quantitatis in ca
liditate z frigiditate temperata: aut que parumper
ad caliditatem trahant. Et similiter fiet si debilitas
accidit aut vigilie aut tristitia: aut accidit siccitas in
neruis. Od si istis accident malitia digerendi cibū
nō ofert eis reuersionis exercitium neq̄z aliqō exer
citiozum vllo modo. Est preterea cum accidit ex su
perfluitate balneandi z multitudine comedendi et
bibendi z octandi vt homo in suis membris humi
ditatis sentiat superfluitatez z propue in lingua: ita
vt operatōnes membrozum leedat. Quod si hoc ex
causa fuerit antecedente in particulari medicatione
continebitur. z si ex aliquo eozum fuerit que nūc ex
proximo nominauimus sicut vino aut multa octo
sitate aut multa balnei humiditate erit ei inūgendū
vt forti vratur exercitio z fricatione aspera z sicca si
ne oleo aut fricatione cum pauco oleo calefaciente
Superflua autez siccitas quam qui habet sentit sua
manu z ex genere lassitudinis arefactiue: z ipsius la
natio est eius medicatio

¶ Capitulum. xvi. de medicatione lassitudinis p
se venientis.

Lcerose quidem dispositio cognoscenda
est si humoz ei efficiens sit intus in venis
aut extra venas. q̄ autem sit in venis ex fe
tore declaratur vrine z ex dispositionibus nutrien
tium preteritozum: z ex hoc q̄ superfluitatum mul
titudo in venis generari soleat aut earū paucitas
etiam velocitas expellendi eas a se: aut cui necessita
tem medicandi eas faciebat: z ex dispositione vini
eius si erat clarum aut tubidum. ¶ Et si he quidem
significatiōes apparuerint declarabitur q̄ in venis
existunt: z ii non extra. Od si lassitudo ex superflui
tatibus est extrinsecis z sint vene interim mūde: suf
ficit ei exercitium reuersionis z augmentū regimis
qō in ca. ulcerose diximus que accidit propter exer
citium. Sed si alia diuisio fuerit nō cogites exerci
tare cum: imo fac eum ociari z dormire z esse fame
licum z inunge ipsum semp circa ventrez ex oleo z
balnectur cum aqua tēperata si balneū tollerare po
tuerit fm ꝓditionez quā diximus: z nutriatur ex eo
qō diximus: cuius ti cpimus sit bonus qō sit ex ge
nere eoz que sorbētur: z sit illud in quo nō est visco
sitas neq̄z multū nutrimentū. z hoc quidez est sicut
ordeum z spelta ex carne volatilium z de sirupis sit
sirupus acetosus cū melle z hydromel z vinū albū
z subtile z huiusmodi vinum ei nō prohibeas: qm
est maturans z prouocans. verūtamen ipsi in pmis
dare debes in quo sit parum acetositatis: postea ex
eo mutetur ad albuz z subtile. Quod si hoc regimē
ei non profuerit humoz ibi adest: superantem ergo
euacua. Et si superās fuerit sanguis aut cum eo fue
rit sanguis minues eum: z si non ventrē solues: aut
facies hoc z hoc fz q̄ tibi videbitur de sanguīe. Ti
bi tamen caue ne aliquid horum facias si cognoue
ris q̄ virtus sit debilis. ¶ Benus autem humoris
cognosces per vrinam z sudoz em z dispositionem
somni z vigiliarum. Cūq̄z somn⁹ se remouerit te re
gente eum cum regimine bono erit significatio ma
la. Quod si cognoueris q̄ bonus sanguis in corpo
re sit paucus z q̄ humores crudi sint superantes
fac cum quiescere z da ei ad comedendum z biben
dum rem que subtiliet: z non des ei ad bibendum
rem que multam habeat caliditatem: sed da ei ad
bibendum aliquid in quo sit incisio sicut sirup⁹ ace
tosus de melle. Quod si tibi necesse fuerit in virtute
tubiliantium augmentum prebere pone in illud
quod comedit z in aquam ordei quam bibit paruz
piperis. z si necessaria fuerint diacyminum diatrio
pipereō propter humorum cruditatem da ei sicut
tibi videbitur ante comestionez aut post ipsam aut
in tpe dormitōis: z sit ei⁹ mensura cochliarū pui

ꝛ diacalamẽtũ quidẽ ñ est bonũ: qñ ptransit termi nũ in calefaciẽdo. Si aũt ꝓ certo sciueris humores crudos in venis nó esse: sed in radicalibus cõtineri mẽbris fricationẽ adhibe ꝛ ꝑpe in matutinis cum oleis laxantibus. Et da ei ad bibendũ ex calefaciẽti bus ut ipsorum calefactiõe ad cutẽ perueniat ꝛ inũ ge ei quietẽ longã postea face cum aqua tpate calida balneari: ꝛ da ei ex diacalamẽto absq; timore. Is tñ oportet ut sit anteq; comedat ꝛ exerceat. Qd si post completionẽ necessariũ fuerit ei qd stomachus inuet nõ des ei qd sit vehemẽter penetratiuũ sicut diacalamẽtum: sed sicut diacymini ꝛ diatrionpipereon siq; qd ex quolibet eorũ dabis res modica aut diacydonites. Et possibile é ut qd ex diacydonitẽ dabis sit plus eo qd dabis ex illis postq; ꝓsideraueris ne eorũ sit vehemẽtis caloris accidentalis te dãte ista Istis ꝑterea cõfert oleo inungi camemillino ꝛ anethino ꝛ amaracino ꝛ reliquis ab istis. aut cõfortetur cũ resina ꝛ duodecuplo ipsius olei. Cuz aũt scieris humores i venis ꝛ fortas simul eẽ esto de maiori solicitus: ꝛ tũ minꝰ nó dimittas. Qñ si hec duo eẽdia fuerint ꝑ⁹ intende ad digestionẽ cũ diatrionpipereon in quo si volueris adiũge petroselinũ cũ folijs anisi ad hoc ut sit magis diureticum. Et si volueris admisce ei parũ diacalamẽti postq; minueris ex eo qd accepit de diacymino ꝛ diatrionpipereon ꝛ ꝓcesseris in hoc ꝑm ordinẽ donec ad vltimũz mutes postremũ ei⁹ cũ diacalamẽto ꝛ remãeat istud dõec ad vltimũ purũ remaneat diacalamẽtũ. Cũ aũt illud qd é in venis digerit ꝛ egredit remaneat sollicitudo ei⁹ qd é eẽ venas diacalamẽtũ quẽadmoduz scis erit ad hoc ꝓferes ꝛ ipediẽs ꝑmũ. Istos vo un quiq; res duo pugnant ab oi re vehemẽter trahẽ te ad exteriora aut interiora custodire debes. Qua ꝓpꝑ nó cito vomitũ eis dare debes: neq; q; vẽtrẽ iseri⁹ deponat nisi añ ꝑmiseris q̃ subtiliãt ꝛ incidãt ꝛ maturẽt: neq; etiã exercites eos. Cũq; lassitudo quieuerit ꝛ color melioradit ꝛ vrina maturabit fricabis eos multũ ꝛ pauco exercitabis exercitio ꝛ cõsiderabis si aliqd egritudinis reuersũ fuerit: qñ tũc dimittes: ꝛ si nil reuersum fuerit duces eos ad suos vsus ordinate donec puenias ad illud qd solebant vti ex balneatiõe ꝛ inunctiõe ꝛ fricatiõe ꝛ exercitio: ꝛ ad vltimũ tãdẽ vnguẽtoꝝ qb⁹ vsunt vtute cõsorta. q; si alicui istoꝝ lassitudo reuersa fuerit cuz sensu vlceroso redi ad tuũ regimẽ: ꝛ si absq; vlceroso sensu reuertit ipm cũ reuersiõe rege. Et si mixto tibi ad uenerint significatiões ꝛ fortis lassitudo sẽsu ꝓcepta nó appuerit ꝑmitte eũ quiescẽ. Lassitudinis autẽ extẽsiue cã hec é: replo sine hũoris malitia. Et eius gdẽ medicatio i corꝑ⁹ male ꝓplexiõis ꝛ minutio ꝛ reginis subtiliatio. In corꝑe vo de quo loquimur é subtiliatio ꝛ incisio tñ: postea adiunct cũ quibus dz. Apposteme se aũt medicatio é succurrere cũ minutiõe ex vena q̃ ptinet mẽbro in quo é plus lassitudinis: ꝛ in quo lassitudinis appuerit ꝓncipiuz ꝛ ex matrice si nõ int mẽbra fuerit ineq̃litas. Et fortasse necesse erit ipm scõa die minuere: imo adhuc etiã in tertio. Ergo ipm in ꝓma die minue illico cũ apparet ꝛ nó tardes illud ne in ipo infũdant. Et in seqñda die ꝛ tertia minue eũ in solis occasu. Oportet ꝑterea ut sit eiꝰ nutriens in die ꝑmo aqua ordei aut succus spelte simplex nisi acciderit febris. Sed si febris supueniet aq̃ ordei sola. Et die scõo sit istud cum oleo infrigidãte aut tpato siẽ oleo amigdalino Et in die tertio sit siẽ caro cum lactucis aut cucurbitis aut malvis hortulanis: aut acetula ꝛ ex piscibus petrosis in tafea ꝛ in hac die quãtũ possibile fuerit a potu aque ꝓhibeat. Cũ aũt in die tertio iã nõ poterit tollerãe nez poterit cibũ bñ appetẽ ꝛ digerẽ dabis ei hydromel aut vinũ albũ ẽbile aut tpatũ. Et cane ne post has euacuatiões ei tribuas quãtũ é necessariũ ex cibo subito: qñ cibus indigestus ad venas trahet tribus modis. Unus eorꝝ erit cũ cibꝰ fuerit paucus stomachus erit auarus: ꝛ contraria erit eius virtꝰ retentiua vtuti epatis attractiue. sed cum multus fuerit nõ erit ex eo stomachus auarus: imo fortasse attractiuã epatis iuuabit sua vtute expulsiua: ꝛ ẽbiliter omne receptaculũ qd est ibi ꝓcedẽs cõpatione eius quod é post ipm. Et scõs est: quoniaz multus nó bñ digeritur in stomacho. Et tertꝰ qñ multus multũ venis trãsmittit nutrimẽtuz qd vene etiam digerere nõ valent.

Capl'm. xvij. de regimine corꝑoꝝ quoꝝ complexiones non sunt bone.

Corpora ista aut sunt quibꝰ supuenit errorꝝ aut in creatiõe male fuerũt ip edita. Et illa quidẽ quibꝰ supuenit errorꝝ sit quoꝝ ꝓplexiones nãles sũt pueniẽtes. sed acqsiuerũt ꝓplones malas in horꝝ ꝓpꝑ longũ errorẽ in regimine donec in eis quieuerit. Male vero impedita sunt quorum ꝓplexiones a radice sũt pueniẽtes. Eorũ aũt quibus supuenit errorꝝ errotis pars in quãtite ꝛ qualitate sciẽda é ꝛ cũ ꝓtrario medicãda: ꝛ hoc fortasse cognoscet ex dispositione figure corꝑis. Impedita vero male sũt dispositionibꝰ quoꝝ accidit corruptio ex complexione eorum ꝓpria aut ex eorum compositione. Ab eis igitur incipiemus nominando sences.

Capitulum. i. doctrine tertie dictionis tertie ꝛ est sermo vniuersalis in regendo sences. Et sunt. vi. capitula.

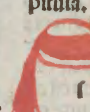

Summa reginis eorum est operari i quod calefaciat ꝛ humectet sicut ex nutrientibus ꝛ balneis ꝛ potibus ꝛ somno prolixo ꝛ mora multa ꝑfecto ꝛ maiore eq̃ inuenum: ꝛ ex assidua vine corum prouocatione ꝛ expulsione phlegmatis ꝛ ex stomachis per viam intestinoꝝ ꝛ velice ꝛ ut nature lenitas eis duret. Eis ꝑterea multũ ꝓfert fricatio tẽpata i ◌ntate ꝛ q̃litate cũ oleo: deiñ egtatio aut ice sio si ꝺbiles fuerit ab egtatõe. Ad illũ ãt q ex eis de

bilis fuerit fricañ. semel aut bis redeundi erit. Ex aromatibus ꝓterea aliquid bene redolés odorare debent ꝛ ꝓpie qđ calidum tempate existit. Et oz ut post domitiõem cum oleo inungantur: qñ hoc virtute excitat animalez deinde equitẽt aut icedant.

Capitulum. ij. de nutriendis senibus.

Utriens senez paulatim est ꝓtendum bis aut ter nutriendi sunt ꝑm digestionem eorum ꝛ fortitudinem ꝛ debilitatez: ꝛ comedãt in hora scda panem bene factum cum melle: ꝛ in hora septima post balneationem deinde ventrez leniãt ex eis que post illud nominabim⁹. ꝛ iuxta nocten cibum laudabilis nutrimẽti. ꝛ si fuerint fortes in cena sua augmentuz puuz faciant: ꝛ ab omni nutriente sibi caueant ex quo melancholia generat aut phlegma: ꝛ ab omni calo ꝛ acuto ꝛ ꝺsiccatiuo sicut cauguamich ꝛ tãguebil nisi ꝑm moduz medicatio nis adhibeatur. Quod si ex hoc aliquid fecerit qꝝ nó debeant ꝛ ex his que sunt⁹ ꝓme speciei comedere sicut qđ salitum est ꝛ melongias ꝛ carnẽ siccam salitam ꝛ siluestrium aialium ꝛ pisces dure carnis tunc vtantur melonibus ꝛ arechijs ꝛ cucumeribus. Et si sed ꝛ ꝓmiscrit erroxem ꝛ comederint caugua mich ꝛ sedene ꝛ bunca medicent ex ꝓtarijs: ꝛ tamẽ eis non sunt danda nisi subtiliatiua cum scitũ fuerit qꝝ in eis sint ꝛ supfluitates. Cum aũt mundati fuerint nutrianꝫ ex humectãtibus deinde paucis ꝛ subtiliatis cum cibo vtanꝫ sicut in ipso dicemus. Lac ẽo eis q ex ipsis bene appetit ꝛ digerit ꝓfert ꝛ pꝫ ipꝫ extensionez in parte epatis ꝛ ventris non sentit neq; ꝓturitũ nz dolorez: qñ lac nutrit ꝛ hũectat. verũtñ qđ ex eo melꝫ ẽ: est lac caprinũ ꝛ alminñ. ꝛ ex ꝓpe tatibus gdez lactis asini est qꝝ non fit caseus ꝛ desecẽdit cito ꝛ ꝓcipue si fuerit cum eo sal ꝛ mel. Oportet tamen ut locus in quo pascuntur obseruetur ne herbe que ibi nascũtur sint pontice neq; acute neq; acetose neq; multum salse. Olera aũt ꝛ fructus quibus senes vesci debent sunt sicut sicla ꝛ apium ꝛ paz porox que comedere debent ꝓdita cuz alimuri ꝛ oleo ꝛ ꝓpie in ꝓncipio comestionis ipox: ideo ut in eox naturam mollificando iuuent. Eis quoq; ꝓfert ꝑ̃ horis quibus cõsueuerũt dormire dormiant. ziniber ꝓterea muraba est ex medicinis que eis ꝓsunt. Et simili plima eox que sunt ex muraba calis. sintq; cum quantitate qua ñ calefaciant ꝛ digerant ꝛ nó qua corpus siccẽt: qñ oportet ut eox nutrictia cõpa sint hũectãtia que nó pariant ab istis nisi ꝑm viam calefaciendi ꝛ digerendi ꝛ non ꝑm viã siccandi. Ex his vero quibus vescunt ad suas leniendus. naturas ꝛ ꝓueniunt corporib⁹ eox est volubil cocta cum aqua ꝛ sale ut boni sit saporis cũ alcuri ꝛ oleo ꝓdita ꝛ radicis polypodij cũ in iure galline posita fuerit aut in iure sicle aut in iure cauliuz. Et ex eis gdem quib⁹ in cibo vtunt ad suas mollificandas naturas ꝛ ipox corporibus ꝓsunt sunt ex fructib⁹ fic⁹ ꝛ pũa in estate ꝛ fic⁹ sicce cocte in aq; ꝛ melle si tempus fuerit hyemis. verũtamez oportz ut hoc totum sit ante comestionez: ꝓpterea ut eoꝝ leniat vẽtres. Qđ si eox nãe tãliter se habere debuerint ut vna die leniant alia non excusat solutiuuz ꝛ lubricatio tertiana. Qđ si fuerit nature cox lenite die vno ꝛ ꝑstringãtur duobus diebus sufficiet ei aliquid tale sicut volubil ꝛ aqua cauliuz ꝛ illud qđ est intra semen cartami cũ kust ordeo ꝛ terebinthina ad magnitudinez vn⁹ auellane aut duaz ꝛ ut mliũ tritum: qñ ipsox nã sua mollificat. ꝓpetate ꝛ abstergit iterioza sine lesione. Medicina quoq; ꝓposita ex medulla cartami ꝛ decuplo ipsius ficuũ siccaz ꝓfert eis. Sitq; illud qđ ex ea in potu sumit ut magnitudo nucis. Enema quoq; cũ oleo eis ꝓfert: qñ in ipso cũ cõe est vtus mollificãdi intestina ꝛ ꝓpie cũ ex oleo dulci fuerit. Ab acuto aũt clisteri sibi caueat: qñ ipox siccabit intestina. Humiduz vo clistere ꝛ vnctuosuz est ex rebus magis eis cõferẽs cuz ipsox vẽtres aliquot dieb⁹ ꝑstricti fuerint. Sunt ꝓterea alie medicine vẽtrez soluẽtes ꝺs in antidotario nominabim⁹. Oz etiã ut in sembus ꝛ decrepitis fiãt eũ ones absq; minutione ãntoplus possibile fuerit: quoniam ipsox ventrem tempate soluere est eis magnus ꝑstans iuuamentum.

Capitulum. iij. de vino senum.

Vinuz eis melius est vet⁹ rubeũ ut ꝓpriuaz ꝓpocet ꝛ calefaciat sil. Al nouo aũt ꝛ albo vio sibi caueant nisi se post comestionem balneauerint ꝛ sitim habuerint. Tunc. n. dabitur eis vinum album ꝛ subtile pauci nutrimẽti: ideo ut sit loco aque. Ab illo vero qđ ex vuis est dulce ꝛ opilatiuũ sibi caueant.

Capitulũ. iiij. de aperiendis senũ opilatõib⁹.

Jeis accidunt opilationes quaz facili or est ea q̃ ex vim prouenit potatione crũt aperiende cũ diacalamento ꝛ diarrion ꝑpereon ꝛ pulverizatione pipis sup⁹ vinũ. Et si allea ꝛ cepas comedere ꝓsueuerit comedant. Tyriaca quoq; eis mltũ ꝓfert: ꝛ ꝓpe cũ opilatões accidunt ꝛ simili athanasia ꝛ hõrusia. Ipsi vero post cas mollificandi sunt cũ balneo ꝛ oleo ꝛ nutriẽtibus sic aqua carnis in spelta ꝛ ordeo. ꝛ si biberint hydromel confert eis ꝛ securos eos faciet ne eis accidant opilatões ꝛ dolores iũcturarum postq; in ipso additũ fuerit si opilationez in aliquo senserint mẽbroꝝ ant preparationẽ ad ipam illud qđ sit ei ꝓprium si cut semen apij ꝛ eius radix membris vne. Quod si opilatio petrosa fuerit aperiat ex eo qđ est fortius sicut petroselinum. Et si opilatio fuerit in pulmone aperiat cũ aliquo qđ sit sicut isopus ꝛ capillus veneris ꝛ cassialigneꝫ ꝛ his similia.

Capitulum. v. de fricatione senum.

Oportet ut in qualitate ꝛ quantitate sit temperata: ꝛ ne vllo modo membra debilia cũ ea tangantur neq; dolentia. Et si fricatio vices habuerit interpositas in vicibus pannis grossis aut manibus aspersis fricentur. hoc nanq; eis confert ꝛ interpolationes egritudinum mẽbroꝝ eorum prohibet.

La.vi.de exercitio senum

Exercitiū senum diuersificat ſm diſpoſitionum corpoꝝ coꝝ diuersitatē: ⁊ ſm illō qō eis ex egritudinibus accidere ſolet: ⁊ ſm vſus ipſoꝝ in exercitio. Nā ſi coꝝ corpa in vltia fuerint eq̄litate poſita ꝓueniētia eis erūt exercitia tēperata. Et ſi fuerit in eis membrū qō nō in ſua melioꝛe exiſtit diſpoſitōe: ſit eius exercitiū alia ſequēs exercitia: verbi gr̄a alicui incepit in capite accidere vtigo aut apoplexia ⁊ materie ad collū deſcenderint ⁊ frequenꝫ ꝓuenerūt aſcēdere vapoꝛes ad caput ⁊ cerebrū nō confert ei exercitiū in quo caput curuat aut dēclinat: ſed exercitio vti debebit qō ſit incedendo ⁊ currendo ⁊ equitando ⁊ in omni exercitio qō ſit ad ſubtilianda interioꝛa. Et ſi egritudo in ptib⁹ pedū fuerit exercitijs vtēq̄ que fiunt ex ſuperioꝛibus ſicut manꝰ manibus ꝓtrahere ⁊ pijcere lapides ⁊ eleuare. Et ſi egritudo fuerit in medio ſicut ſplene ⁊ epate ⁊ ſtomacho ⁊ inteſtinis erūt ei vtilia exercitia duorum extremitatū: niſi ſit aliqd qō ꝓhibeat. Nō ſi egritudo in pte pectoꝛis fuerit exercitium inferioꝛ erit ei neceſſariū. Et ſi in rene aut veſica fuerit nō cōfert ei niſi ſuperioꝛ exercitiū. Et hec membꝛa in exercitio penitus non ordinent ad hoc vt ex eo fortioꝛa fiant. ⁊ hoc quidē in ſenibus diuerſum eſt ab eo qō eſt in aliꝭ etatibus ⁊ in ꝑmis ſenibus quib⁹ confert ꝑmū eius qō ꝓfert ſenibus. Iſti nāq̄ membꝛa debilia fortioꝛa facere debent ordinate ſm modū exercitij qō eſt eis ꝓueniens ⁊ in quo ſunt: membꝛa vero infirma qñ exercitant. ⁊ eſt qñ hoc non ꝓcedit. ſ. cū fuerint calida aut ſicca aut fuerit in eis maꝛia que ad putrefactionem declinauerit ⁊ non fuerit in eis maturatio.

Doctrina.iiij. de regimine coꝛpis cui⁹ ꝓplexio ē ꝓuenies. Et ſunt quinq̄ capitula.

La.i. doctrine.iiij. dictōis.iij. de rectificatōe ꝓplexōis ſupflue caliditatis.

Dicemus q̄ malitia complexionis calide aut eſt cū equalitate ambaꝝ paſſiuaꝝ aut cū victoꝛia ſiccitatis aut humiditatis. Cū aūt ambe paſſiue fuerint equales ſciem⁹ q̄ caliditatis augmentū erit ſm terminū ⁊ non erit ſuperfluū: quoniam ſi non ſiccaret. Cum autem calidum exiſtit cuꝫ ſiccitate poſſibile eſt vt complexio iſta in ſua diſpoſitione longo remaneat tempoꝛe.

Calidi vero cum humiditate ſocietas nō durat: quoniā humiditas q̄ñq̄ ſupat caliditatē ⁊ extinguit ipſam. Et q̄ñq̄ caliditas ſupat humiditatē ⁊ ſiccat eam. Diſpoſitio igitur habentis cōplexionem in qua humiditas ſupat meliorabitur in cōplemento iuuentutis ⁊ fiet equal in eis. Cū aūt deſcēderit humiditas extranea augmētari incipiet ⁊ caliditas minui. Ergo dicem⁹ q̄ ſūma regendi complexionem habentes calidam in duabus eſt collocanda intentionibus. vna quaꝝ eſt ſm q̄ eſt voluntas reducēdi eos ad eq̄litatē: altera eſt ſm quā eſt voluntas ꝑſeruandi ſanitatē ſicut eſt. Primam vero hic nō pōit ocioſi qui ſuas ꝺ omuerūt aīas ſm plixam ꝺlleranciam in tpe quo oꝛdinate ad eq̄litatē redeant: ipſos nāq̄ abſq̄ oꝛdine regere ꝓducet coꝛ coꝛpa ad egritudinē: ſed ⁊ ſecundū poſſibile eſt ſi ſit coꝛ regimen ex nutriētibus q̄ ipſoꝛ ſunt ꝓueniētia ꝓplexionibus ita vt ꝓſeruet ſanitas q̄ eſt in eis reperta. Quicūq̄ aūt ꝓplexionē habentiū calidam in duab⁹ paſſiuis tēperati fuerint ſanitati in ꝓncipio rei ipſoꝝ ꝓpinquioꝛes erunt ⁊ faciet illoꝛ cōplexio dentes ⁊ pilos veloꝛ⁹ naſci ⁊ erūt facundi ⁊ clari in vbis ⁊ veloces in ceſſu. Cū aūt i annis ꝓceſſerint vincet in eis caliditas ⁊ augmētabit ſiccitas: ⁊ accidet eis cōplexio moꝛdicatiua: ⁊ in multis quidē coꝛ multa cholera rubea generat. Ipſoꝝ vo regimē in ꝑma etate debet eē ſicut tēperatoꝝ regimen. Et cū mutabūtur ſuū mutabunt regimen ad illi⁹ regimen in quo elaboꝛabatur vt ipſius ꝓuocet vrina ⁊ cholera euacuetur rubea ſm vnam duaꝝ partiū ad quā declinant ſupfluitates. ſ. ptis fluxus ventris aut ptis vomitus Nō ſi ſola natura ad deponendum humoꝛē ⁊ euacuandum nō ſuffeceꝛit: in vomitu quidē adiuuetur ex rebus lenib⁹ ſicut potu mlte aq̄ calide ſolius aut cū nabit. Et in ſolutiōe qdē ventris ſit cū aliquo qō ſit ſicut violaceuꝫ muraba ⁊ tamarindi humidi ⁊ tereniabin ⁊ xiraſer: ipſoꝝ ꝓterea exercitiū erit alleuiandum. Et oꝛtebit vt cib⁹ detur eis qui ſit boni chimi. Et foꝛtaſſe neceſſe eſt vt balneationē in die ſeq̄nt ⁊ oꝛtebit etiam vt ab oi re calefaciente ꝓhibeant q̄ ſi ex balneatōne poſt comeſtionē nō ſenſerint tenſionem ⁊ grauitatē in pte epatis ⁊ ventris ſecure ea vtantur: ⁊ ſi aliquid hoꝛum acciderit aperitiua eis dentur ſicut apozia abſinthij ⁊ medicina ex aloe et amiſo ⁊ amigdalaꝝ amaris cum oximelle: ⁊ balneationem poſt comeſtionem dimittant. Hec autem aperitiua eis danda ſunt poſtq̄ ꝑmus cibus digeſt⁹ fuerit ⁊ anteq̄ ſecundum ſumant. In hoꝛa tamē inter quam ⁊ comeſtionem ſecundi ſpacium interuenat tempoꝛis: ⁊ hoc quidem eſt inter exercitationē matutinalem ⁊ hoꝛam in qua balneantur. Ipſi pꝛeterea ſunt oleis ſuperinungendi ⁊ vinum eis album ⁊ ſubtile in potu tribuendum eſt ⁊ debilitat eos aq̄ frigida. Et illi quidem qui a ꝓncipio rei complexionem habent calidam ⁊ ſiccam hoc toto ſunt digniores. Qui vero complexionēq̄ habent calidam ⁊ humidam putrefactioni ſunt apti vt materie ad membꝛa deſcendant exercitio vti debent quod multe ſit reſolutōis ⁊ leui ne calefaciat cauēdo a motu qui in humoꝛib⁹ ebulitionē apparere faciat: q̄ vo plīm ab exercitio ſibi caueꝛe debꝫ eſt ille q̄ nō ꝓuenit. Et melius qdē eſt vt exerciteuꝫ p⁹ euacuatōeꝫ ⁊ vt balneē tur anteq̄ comedant ⁊ vt ſtudeāt in expellendo ſupfluitates oēs. Cūq̄ in vere inſuenerint ꝑte ſe ꝓſeruent minutione ⁊ euacuatione.

La.ij. de rectificatōe ꝓplexōis in q̄ eſt frigiditas cum augmento.

Huiſmodi quoq̄ ſpēs tres ſunt. In illa ergo q̄ ex eis in duab⁹ paſſiuis eq̄lis fuerit: elaboꝛandū erit vt ei⁹ innatus caloꝛ ſm augmentū

ꝓcedat cum nutrientib⁹ calidis iné humiditatem ⁊ siccitatez tpatis ⁊ vnguctis calidis ⁊ electuarijs magnis ⁊ euacuationib⁹ humoꝝib⁹ ꝓprijs: ⁊ balneationib⁹ sudoꝝem faciẽtib⁹ ⁊ exercitijs iuuãtib⁹ eos: ⁊ si eni aliquo tpe in hũiditate sint tpati: accidet ĩ eis ut hũiditates in ipis ꝓpi frigiditatẽ gnẽtur. Illorum aũt in qbus cuꝝ hoc ẽ siccitas regimẽ oportet ut sit ipsũmet regimẽ senum.

¶ Capitulum .iij. de regimine corporum que velocius egritudines incurrunt.

Sũ aũt ad hoc sũt pati ꝓpt resolutionez sui. Et tũc qdẽ in ipis repanda ẽ humoꝝ quãtitas: aut ꝓpt humores crudos qui in eis existũt: ⁊ tũc qdẽ tpanda ẽ ipoꝝ humoꝝ q̃litas ⁊ eligẽdũ est eis ex nutriẽtib⁹ illud qđ nutrimẽtum ꝓbet mediũ inẽ multũ ⁊ paucũ. Et humoꝝ quãtitas est cũ eq̃litate quãtitatis nutrimẽti ⁊ augmẽto exercitij ⁊ fricatiõis añq̃ balneent si exercitij ⁊ fricationis vsũ habuerint: aut cũ leuiore coꝝ si nõ cõsueuerũt ⁊ ut eis ab⁹dctur ꝓnatur: ⁊ nõ vna vice suã compleant satietatẽ: q̃ in si ipoꝝ corporibus sudoꝝ fuerit facilis ⁊ cõsueuerit fiat ut ifti aliquibus sudent vicibus. Et si tarditas comestionis ipsoꝝ non fecerit ut cholera rubea in eorum fundatur stomachis retardetur ipa usq̃ post balneum q̃ si fecerit premittatur anteq̃ balneentur. Et hora quidem tempata si prohibitor ibi non affuerit est post quartaz horam dicì equalium. Si aut enì, propterea q̃ cholera rubea in ipoꝝ funditur stomachis cibus fuerit sumendus ꝓius anteq̃ balneentur ⁊ opilationũ in epate significatões senserint cum apituũ prenoiatis suis conuenientibus ꝓplexionibus medicentur.

Et si cum hoc in capite nocumentuꝝ senserint cuꝝ ambulatione succurratur. Et si eius cibus in stomacho corruptus fuerit ⁊ postea descenderit per se erit hoc lucrum: q̃ si non deponatur cum diacymino aut ficubus cuꝝ semine cartami ꝓsperse, Cuius confectio est nominata.

¶ Capitulũ .iij. de impinguando macrum.

Quelusarũ matiet fortior sicut dixim⁹ ẽ siccitas cõpliõis et mesaraice ⁊ siccitas aeris mesaraice. n. cũ siccãtur nocumẽtũ nõ recipiũt ⁊ augmẽtat siccitas ⁊ maties. Fricatio igit̃ ipi adhibenda est anteq̃ balneetur que sit media inter asperam ⁊ lenem donec rubeat cutis deinde fricatõ fortior fiat: postea emplim ex pice supponatur: deiñ tempate exerceat⁹ postea absq̃ tarditate balneetur deinde siccis mandibulis exsiccet postea pauco inungatur oleo: deinde cibum sumat sibi ꝓuenientez.

Et si ipsius etas tempus ⁊ ꝓsuetudo aquaz tollerauerint frigidam ex ea super se fundat. Finis aũt fricationis que ante picis emplim ꝑmittitur est ut inflatio non incipiat ꝓsumi. Et hoc quidez est ꝓpter quũ ei qđ in augmẽtando membꝝ paruuꝝ dixim⁹.

¶ Complementum vero locutionis de hoc inuenietur in libro de pulchritudine quarti libri.

¶ Caplm .v. de macrefaciendo pinguem.

Ppositus regimẽ est ut descensus cibi a stomacho eius ⁊ intestinis sit velox ne compleatur mesaraica ꝓfectio in ipso: ⁊ ut cibum sumat qui sit multe quãtitatis ⁊ pauci nutrimẽti. Et frequenter balneet anteq̃ comedat ⁊ exercitium festinet ⁊ olea resoluentia. Et de electuarijs trifera minor ⁊ electuariuꝝ de lacca ⁊ tyriaca ⁊ ut ieiunus bibat acetum ⁊ almuri. Et nos quidem nominabimus hoc in dictione decorationis.

¶ Doctrina quinta de mutationibus ⁊ est caplm .i. ⁊ summa .i.

¶ Caplm doctrine qnte dictõis tertie de regimine tempoꝝ cum rectificatione aeris.

Adveris quidem principio succurrenduꝝ est ad minuendũ ⁊ ad bibendũ cathartica ꝑm q̃ necesse est ⁊ ꝑm consuetudinez. In ipo quoq̃ ꝓpter vomitus prouocandus est. Et omnis res multum calefaciens ⁊ humectans est dimittenda ex carnibus ⁊ potibus ⁊ nutriens subtiliaꝝ. Et exercitio utenduꝝ est tempate qđ sit maius exercitio estatis. Cibo quoq̃ non repleat quis: immo ipꝫ ꝓnatur: ⁊ in potu sumat sirupos ⁊ rob extinguentes: ⁊ a rebus abstineat calidis ⁊ ab omnibus amaris aut salsis aut acutis In estate vero minuatur ex cibis ⁊ potibus ⁊ exercitio ⁊ maneat quietus ⁊ extinguentia bibat. Et si potuerit vomat ⁊ semp in vmbra moretur ⁊ in loco coopto. In autumno aũt ⁊ ꝓpter in eo qui est diuersi aeris cõseruatio faciẽda est regie melioꝝ: ⁊ oia siccantia sunt dimittẽda. Et cauendum est a coitu ⁊ a potu multe aque frigide ⁊ ipius fusione super caput. Neq̃ in loco frigido dormiat in quo eius cutis horripilet neq̃ repletus dormiat. Et caueat sibi a caloꝝ estiuo ⁊ frigiditate matutinoꝝ: ⁊ suum custodiat caput ne frigiditati obuiet. Et fructibus quoq̃ que sunt in tempe illo sibi caueat neque ex illis multum comedat neq̃ balneetur nisi cum tepida. Cuꝝ dies cum nocte fuerit equalis cauetur ne superfluitates in hyeme ꝓstringantur: licz in multis coꝝpib⁹ sit melius ne in autumno aliqd faciant vñ humoꝝes feruescant ⁊ moueantur: imo melius est eis vt ipsi quieti permaneant. Quidam etiam iam vetuerunt ne vomitus in autumno fiat: qñ ad febrem ꝓducit. Amplius preterea vehemẽter debet esse aquatum ⁊ non sit superfluus. Scias quoq̃ q̃ in multis pluuijs in ipso consistit securatio ab ipi⁹ malitia. In hyeme vero multum laborare debent ⁊ copiosius comedere, nisi fuerit meridionalis: qñ, si sic fuerit, exercitium erit augmentandum ⁊ cibus minuendus. Oportet ꝓterea vt triticuꝝ panis hyemis sit fortior ⁊ fortioris soliditatis q̃ panis estatis. Et similiter ẽ illud qđ est in carnib⁹ et eis que sunt sicut ipse. Et vt sunt olera qb⁹ vescuntur sic caules ⁊ sicla ⁊ apiũ ⁊ ũ atriplices nz blitꝫ nz portulaca nz scariola. Amplius coꝝpib⁹ sanis raro accũt egritudines in hyeme: qb⁹ si acciderit medicã

do succurrēdū est ꝛ euacuādo si opoꝛtuerit Impolle eni ē ut ipsa accidat egritudo nisi ꝓpter magnā cāz ꝛ ꝓpriē si calida fuerint. Caloꝛ.n. innatus qui est regitiuus in hyeme vehemēter fit fortis ꝓpterea q; a resolutione saluat ꝛ cōstrictione cōiungit. Cēs ꝓterea naturales vtutes suas mchꝰ pficiūt opatiōes Hyp. quoq; vsū est q; melius ē in ipso vētres solluere quā minutiōem facere. Et abhoꝛret vomitum in ipso ꝛ videt ei q; in estate sit bonus: qm̄ hmōes in estate sunt natātes ꝛ in hyeme ad subsidendū de clinātes: ipsum ergo imitetur. Aer vero cū coꝛrūpitur aut fit pestilētialis obuiaꝝ. est erliceādo coꝛpus ꝛ ꝓparādo domū cū rebus que suis vtutib⁹ i frigidāt ꝛ humectāt. Et hoc quidē ē quod magis est facieñ. in pestilentia: aut calefaciāt ꝛ faciant qd sit contrariū ei qđ ex aeris coꝛruptiōe ꝓuenit. Odoꝛes ꝓterea boni sunt res in hoc magis cōferētes ꝛ ꝓpriē cū putauerit q; sint cōplexioni aeris ꝑrij. In pestilētia quoq; necessitas multū aerē attrahendi est minuēda: ꝛ hoc quidē fit cū ocio ꝛ euacuatōe. Et terra ꝓterea multotiēs eleuat aeris coꝛruptō ꝛ tunc quidē cōuenit in lectis sedere ꝛ hospitia que rere vehemēter alta que a ventis rūpuntur. Multotiens quoq; est principiū coꝛruptōis aeris ab ipso aere ꝓpter illud quod ei aduenit ex coꝛruptione vicinātiū aerū. aut ꝓpter rē celestēz cuius qualitas nō est hoibus cognita. In hmōi ergo ad domos subterraneas est fugiendū: aut ad domus q̄ parietib⁹ vndiq; sūt circūdate ꝛ ad cauernas. Suffūigationes aūt que aerū putrefactōes sūt rectificātes sī sicut ciperi ꝛ turis ꝛ myrri ꝛ roſe ꝛ sandali. Aceto ꝓterea in cibo ꝛ potu vti in pestilentia ē nocumenti ipsius securatio. Et nos quidē i libris particularibus noiabimus cōplementū eius. quod est dicendū de hoc.

Sūma doctrine quinte sen tertie cuius sūt octo capitula.

La.i. sūme doctrine qnte sen tertie ē ad succurrendū accīdibus que ꝓnosticāt egritudines.

Ille cui tremoꝛ coꝛdis assidue accidet de seipso sit sollicitus ne subita intercipiat moꝛte. Ille cui frequent accideꝛit incubꝰ ꝛ scotōia de seipso sollicitus existat ꝛ humoꝛē euacuet groſ suꝫ ne ad epilepsiā ꝓueniat ꝛ apoplexiā. Cū multꝰ in toto coꝛpe fuit saltus regat phlegmatis euacuatione. ideo ne hoc habens spasmum incidat ꝛ apoplexiā. ꝛ similiter cū perduꝛauerit ut sensus sint turbidi ꝛ motionū adsit debilitas cū repletiōe. Cum mēbris multotiens acciderit ut sensū amittant regatur cui hoc accidit cū euacuatōe phlegmatis ne ad paralysim ꝓueniat. Cū facies multū salieꝛit cui hoc acciderit regat purgatione cerebri anteq; ad toꝛturam deueniat. Cuꝫ facies vehemēter rubuerit et oculus ꝛ lachꝛyme fluxeri ꝛ lumē effugerit ꝛ capit dolorē habuerit minutione regendꝰ erit ꝛ soluti ōe ventris ꝛ his simūlibus ne incidat in phrenesim.

Cuiq; multa absq; causa fuerit tristitia ꝛ tumoꝛ regendus erit adusti humoꝛis euacuatione ne ad melancholiā deueniat. Facies quoq; cū rubet ꝛ tumet ꝛ fuscitati attinct ꝛ fit hoc ꝑdurans pōtēdit leꝓram. Cū coꝛpus fuerit graue ꝛ lassū sit ꝛ vene apparuerit minuēdū erit anteq; vene scissura accidat aut apoplexia aut moꝛs subitanea. Cū in facie parum tumoꝛis apparuerit ꝛ in palpebris ꝛ in extremitatib⁹ dispositioni epatis ē succurrēdū ne icidat i hydropisim. Cū stercoꝛis fetoꝛ multus fuerit regimine vtendū erit remouēdo a venis putrefactōem añq; ad febꝛes ꝓueniat; vrine tamē significatio est in hoc deteꝛioꝛ. Cuiq; lassitudine ꝛ fractura videris time q; febꝛis accidat. Cū comedendi appetit⁹ cadit aut augmentat significat egritudinē. Et ad sūmū ois res que de suo mutat vsu. s. desideriuꝫ aut egestio aut vrina aut coeūdi voluntas aut sōn⁹ aut sudoꝛ aut coꝛporis pruritus aut ingenij subtilitas aut saporꝫ gustus aut sōnioꝛ vsus cū augmētantur aut diminuūtur aut suā mutāt qualitatē ꝓnosticātur egritudinē. Et similiter vsus nō naturales sicut hemoꝛroydarū sanguinis fluxus aut mēstruoꝝ aut vomitus aut exnarib⁹ sanguis fluxꝰ: aut ꝓsuetudo desiderandi rē aliquā siue mala sit siue non sit mala: quoniā vsus est sicut natura. Et ꝓpter hoc nō dꝫ abstinere quis nisi a multū malis: que tamē ex eis dimittere debet ordinate diuuttat. Et ꝓterea cū res particulares ꝓticularū rerū sī ē demōstratiue: ꝓseuerantia nāq; doloꝛis capitis ꝛ emigranei dilationem ꝓnosticatur pupille ꝛ descensū aque in oculū. Imaginari coꝛam facie sicut cinuces ꝛ reliqua cuꝫ mansiuū sit ꝛ stabile ꝛ vsus cuꝫ hoc aīi due debilitatur ꝓtendit descensū aque in oculuꝫ Cū grauitas ꝛ punctura in parte dextra perseueraueꝛit epatis significabit egritudinem. Grauitas et tensio in inferioꝛibus doꝛsi ꝛ ilio cum mutatiōe dispositionis vrine ab vsu nocumentū in renibus ꝓnosticatur. Stercus non habens tincturam sicut solebat significat ictericiā. Cum ardoꝛ vrine pseuerat ulcera significat que in vesica accidunt ꝛ virga. Egestio in ano adustionē faciens ꝓnosticat dysenteriam. Desideriū calꝰ cum vomitu ꝛ inflatione ꝛ extremitatum doloꝛ ꝓtendunt colicam. Pruritus in ano cum pui vermes ibi non affuerit ꝓnosticatur hemoꝛroidas. Multoꝝ carbunculoꝝ natiuitas ꝛ nodoꝝ magnum significat apostema. Serpigo albaras ꝓnosticatur nigraꝫ. Et moꝛphea alba ꝓnosticatur albaras albam.

Capitulum .ij. Et est dictio vniuersalis de regimine agentium.

Ater agens a rebus abstineat quibus vti ꝓsueꝛat cū eēt cū suis familiarib⁹: labores nāq; ꝛ doloꝛes ei accīt: q̄ ꝓpter studium impēdere debet ad hoc ut de se sit sollicitus ne ad magnas ꝓueniat egritudines. Et illud de quo pl⁹ sollicit⁹ esse dꝫ est nutriēs ꝛ lassitudo. Suuꝫ vo nutriēs melioꝛari dꝫ ꝛ facere ut sit bōe sbe ꝛ ꝓpinq; vēsuꝫ ꝛ ñ multe ió ut ñ digēat ꝛ sit fluitates i vēis ipt⁹

non ꝓgregetur. ¶Amplius egtãe non debet plen⁹ ne ei cibus cozrũpat ⁊ necessitatẽ habeat bibẽdi aq̃ ⁊ augeatur sonitus ⁊ dilatatio sui: immo expectare cibum debet usq; ad horam hospitandi nisi fuerit ꝓpter causam quã postea dicemus. ¶Si multuz ei necessariuz fuerit rẽ modicã comedat ſm modũ tẽperamẽti ⁊ tñ ne ipsaz bibendi laquaz necessitatẽ habeat siue sit eius iter nocturnum siue diurnum. Lassitudo quoq; eius regenda est ex eo qđ in capitulo de lassitudine dictũ est. ¶Oportet ꝓterea ne cat in vias repler⁹ sãguine aut alio ſz corp⁹ suũ mũdisi cet deiũ incedat ⁊ si fastiditus fuerit famelic⁹ fiat ⁊ dormiat ⁊ fastidiũ resoluat postea in viã ꝓgat. ¶Oz ꝓterea ut q iter aggredi vult ordine ⁊ paꝛ pl⁹ solito exerciteꝛ. Et si in suo itinere necessarium fuerit vigilaꝛ assueſcat vigilare paꝛ: ⁊ silr si timet ne fames ei accidat aut sitis aut aliqđ ab istis debet ea assueſcere: ⁊ debet vti cibo quo in itinere vult nutriri: ⁊ debet ꝓstituere ut ei⁹ cibus sit in q̃titate pauc⁹ et multi nutrimẽti. ¶Olera ꝓterea dimittat ⁊ fructus ⁊ quicqđ hũozem generat crudũ nisi fuerit ꝓpter necessitatez ut ex eo medicet. ¶Et fortasse iter agenti ne cessitas supueniet tollerãdi famẽ donec deliderũ ei minuat. ¶Ex eis autez que ipm iuuãt in hoc sunt cibi frigidi ex epatibus assatis ⁊ his silib⁹. ¶Et est cuz ei suũt pillule cuz viscolitanbus ⁊ adipibus liq̃factis fortibus ⁊ amigdalis ⁊ oleo amigdalino: sintq; adipes sicut adeps vaccina q̃z vnã cum comederit famẽ lõgo tpe tollerabit. Quidaz quoq; retulerũt q vn⁹ homo lb.i. olei violacei in quo adeps resoluta fuit donec in cmpli silitudinez puerſa fuerit decẽ die b⁹ postea comedẽ nõ desideraũt. Et silr ptigit cuz necesse est ei tollerare sitim. ¶Secum ergo deferre debet ex mediciniis sitim extiguentib⁹ q̃s in libro.3. in cap'o de siti diximus. ⁊ ꝓprie ex semine portulace .iij.3.cũ accto bibat. ¶Et dimittat nutriẽtia sitim facientia sic utpilces ⁊ capperes ⁊ salsa, ⁊ minuat loquelã ⁊ mollit incedat. ¶Cuq; aquam cuz acceto bibẽit paꝛ ex ea ei sufficiet in secãdo sitim vbi non multa i uenit aqua.

¶Cap'lm.iij. de regimine cauẽdi a calitate ⁊ ꝓpe in itinẽ ⁊ regimine iter agentium in ipsa.

Do etiaz nisi scipos regant res in suo fine ad hoc pducet q debilitabuntur ⁊ eoꝛ re soluẽtur ỽtutes ita q̃ le mouẽ non poterũt ⁊ supabit sitis: ⁊ fortasse sol eoꝛuz impediet cerebra. q̃ propt studeꝛ debẽt ut vehemẽs coopertura a sole sua tegant capita. ¶Et silr debent iter agentes pectora sua custodire ⁊ epithimare ex tali quale est mucilago psilij ⁊ succ⁹ portulace. ¶Iter ꝓterea agentes in caloꝛe qliqz necesse est aliquid comedere anteq̃ eant sicut ius ordei ⁊ sirupũ de fructib⁹ ⁊ reliqua abeis: qm̃ cum equitant ⁊ in eoꝛ interioꝛibus nihil exiſtit multum debilitat eos resolꝛ ⁊ non erit in eis restauratio. ¶Sumere ergo oz ex eo qđ diximus aliq̃n tulũ: ⁊ deinde moꝛetur donec de stõ descẽdat et nõ vndet. ¶In via ꝓterea deferre oz oleũ ros. ⁊. viol. ex quo hoꝛa post horam in suis doꝛsis ihungatur.

¶Multoꝛ ꝓterea qbus in via exˊ caloꝛe accidit ne cumẽtum redeũt dispositões ꝓpter natationem in aq̃ frigida: veritamen melius est ne hoc cito fiat sed paꝛ expectẽt deinde ordinate ad ipaz accedãt. Qui ãt venẽa timuerit nares ⁊ os instita sibi ligare oz et tollẽt labꝛez i hoc. oz etiã pus cũ lacte absq; butyro cepas comedere ⁊ ꝓprie cum cepe in ipso fuerit muraba aut nocte vna infuse comedat cepas ⁊ soꝛbeat lac. ¶Et oz ut sint cepe anteq̃ in adog mittãtur fortis incisionis. Sit ꝓterea illud qđ odoꝛat oleuz roſ. ⁊ oleum de semibus cucurbite: qm̃ malitiaz venenoꝛ remouet quã timet. Cum ãt venenuz ei no cumẽtum fecerit supza extremitates ipius aq̃ pjciat frigida ⁊ facies ea lauetur. ¶Situq; eius cibarium ex oleribus frigidis ⁊ sup ipsius caput ex oleis fundat frigidis sicut oleo roſaceo ⁊ ex salicibus ⁊ succis frigidis sicut ỽnicularis succo: deinde laueꝛ ⁊ a coitu sibi caueat. ¶Saliti quoq; pisces ei conferunt cum quieuerit qđ hz: vinũ quoq; tpatũ eiꝑfert: lac ꝓtẽa est melioꝛ cibus si febrẽ non habuerit. ¶Et si habuerit febrem q̃ non fuerit ex febribus putridis: immo ex diuturnis bibat hoc acetosuz. i. lac absq; butyro. Cuq; sitim habuerit post venena succurrat ex collusione oris cum aqua sed non bibat ex ea donec satiꝛetur: quia tũc subito moꝛietur: sed temperanduz ex collusione oris cum aqua. Qđ si multa ei necessitas bibendi ingruerit semel ex ea glutiat parũ in scõo ⁊ tertio ⁊ deinceps. Cunq; quieuerit illud qđ ex siti ei admixtum fuerit bibat. Et si anteq̃ bibat incepit bibere oleũ roſaceum ⁊ aqua mixtum ⁊ postea bibat aquam erit melius. ¶Et ad sũmum ille quẽ caloꝛ ꝑdit in loco debet manere frigido ⁊ pedes abluere ex aqua frigida. Et si fuerit sitiens aquam frigidã paulatim bibat. Et ex cibo qui cito digeritur nutriatur.

¶Capitulum.iiij. de regendo iter agentem in frigoꝛe ⁊ congelatoꝛum.

Do q̃ iter agere in fortꝛ frigoꝛe est res magni timoꝛis licz multum custodiat se ⁊ muniat omnibus que sunt necessaria: ⁊ quãto magis cũ non totũ qđ necessariũ est ꝓpauerit. q̃ ples nãq; iter agentes oibus que necessaria erant le rexerunt ⁊ postea frigoꝛe moꝛtui sunt quos frigus interfecit ⁊ puꝛma spasmo aut alcuzes aut ꝓgelatiõe aut apoplexia: ⁊ moꝛiunt quidẽ moꝛte eoꝛ q opiuz biberint aut mãdragoꝛam. Qđ si eoꝛ dispositio ad moꝛtẽ nõ puenerit multotiẽs in famẽ incident q̃ vocatur bolismus in q̃ qd sit faciendũ ⁊ in alijs egritudinibus iam in suo loco diximus. ¶Et res qdem eis melioꝛ ẽ ꝓpoꝛos claudant ⁊ nares ⁊ os custodiant ne in eo aer frigid⁹ subito ingrediat: ꝛvt extrema custodiant cũ eoq̃ noiabim⁹. Cuq; iter agens in frigoꝛe hospitat nõ illico se calefacẽ debet: imo in hoc paulatl oꝛdinet in caloꝛe puo ⁊ ad fortẽ caloꝛẽ non cito accedat: imo si ad ipm nõ accesserit erit melius. Qđ si vehemẽt ei fuerit necessariũ ſm ordinem ad ipz accedat. Et ille quidẽ cui pueniẽt⁹ ẽ ab eo sepaꝛt est q cito vult ire ⁊ ad frigus egredere: hoc est cũ fri-

gᵒ ñ ad hoc puenīt ut it agēt debilitet ⁊ eiᵒ deiciat
fortitudiez. Sz si pgelato i ipo opet nece ē ut festinet
adse calefacieñ. ⁊ lenieñ. ex oleis calefactiētibᵒ ⁊ pᵒ
pᵗie illis i qbᵒ tyriace ꝓpetas exist sic oleū de lilio
Lūqz it agēs i frigōe. hospitat fucit: ⁊ fucit fameli-
cus ⁊ rē cōedit calaz accidet ei calo sic ex febre mi-
rabilᵉ. Iter agētes ꝓca nutriēta hnt q̄ ré facile frigo
ris eis faciūt. Et hec qdē sī numēta i qbᵒ mliuz po
nūt allea ⁊ nuces ⁊ sinapi ⁊ assa. ⁊ ē cū i. eis mittunt
cepe ⁊ bōi sut sapozis ꝑdite eū alleis ⁊ nucibᵒ. Buty
rū quoqz ē eis bonū ⁊ ꝑpe cū pᵒ ipz forte hauserit
vinū. Sz pcea ut it agēs i frigoz ñ ābulet dū ē va-
cuᵒ imo ipleat nūmēto. Et vinū loco aq̄ bibat ⁊ mo
ret donec istud i suo vētre gelcat ⁊ calefiat ⁊ p ostea
egret. Assa quoqz ē ex eis q̄ i frigoz ꝓgelatū calefaci-
unt ⁊ ꝑpe cū ipa i vio ci ad potañ. dat cᵒ itēq̄ dob ē
.3.i. asse ⁊ vini lb. i. Simpliᵉ it agētes i frigoz hñt vñ
fiat epithia qd̄ cozᵗ munist cōpa ne a frigoz patiant
ex qbᵒ ē pir ⁊ alia ab ea Allea quoqz sūt ex rebᵒ eis
vtilib⁹ q ab aere venēt frigido. Capitulū. v. de
custodiēdis extremitatib⁹ a nocumēto frigozis.

Ter agēs extrema i ꝑmis fricaī oz donec
calefiant deū ex oleo calo ea liniat qd̄ sit
ex oleis bū redolētib⁹, sic oleū de lilio et
oleū de ben: miscetis quoqz ē epithia eis ꝓueniēs: ⁊
si ipz ñ hñerit oleū ⁊ ꝑpe cuz i ipso posuerit pip aut
piretz aut cufobū aut assā fetidā aut castoreū. ex epi
thimatib⁹ ꝑtea extrēitates custodiētib⁹ est ut sp̄oat
eis galbanū ⁊ allea: q: ē securato aut sic alkitrā. Et ñ
oz ut sorular aut calciamētuz quo pes tegit sit strict⁹
ita ut pes i eo ꝑmouēi ñ possit: qm̄ mot⁹ mbri ē vna
ex fb⁹ ꝑhibētib⁹ ab eo frigus: mbz quoqz suffoca
tū durit iueū frig⁹. Et cū ipz qdē pgamēo coopit ⁊
aligd ei suppoit ⁊ nihil sp̄oit ē magis ipz custodiēs.
Lū aūt mā⁹ ⁊ pes frig⁹ ñ sēierit. ⁊ ex frigōe nihil di
minutū fucit nec sollicitudo ista fucit custodiēdi ipz
regie ꝓuienti: scias q̄ sp̄us iū ē i utilē destructōis: ⁊
q̄ frig⁹ iā effec i ipo opōez suā. Mecisp excogitaī
dēm⁹ qd i ipo sit facieñ. q̄ si frig⁹ i mbro opabil ⁊ i
natū q in ipo erat ertixerit calōez ⁊ pstrixerit illd qd̄
fsoluebat ex eoz ei⁹ iba ⁊ ipz putrefactōi aptū effece
rit: erit qñz necariū facē totū qd̄ in. c. de vlceribᵒ est
dēm. ⁊ ꝑpie ꝺ herpetib⁹ estiomēis malis. Sz cū fri
gus ipz ipediēt ⁊ nō dū ꝓpiruptū: sz i illo psistit pro
cessu nueᵒ erit ut extrēitates ponāt i aq̄ vapoz ꝑpe
aut i aq̄ i q̄ sic cocte fucit ⁊ i aq̄ caulū ⁊ i aq̄ mirti ⁊
i aq̄ anet ⁊ i aq̄ camille totū hoc ad sp̄oneñ. ē eis
cōuēiēs ⁊ aq̄ scehe ⁊ aq̄ namē. Ex napis quoqz ē
plz apponē ē medicamē eis ꝓuēiēs: ab igne ꝑtea si
bi cauē oz ne ad ipm accedat. Et oz qdāt velo-
cit icedat ⁊ pedē moueat aut extrēa aut exercitz ipm
⁊ fricz: postea mūgat ⁊ sp̄ ipm aquaz calam ab alto
fūdat cū eo qd̄ dixīus. Et scito q̄ dimittē extrēita-
tes suspēsas ⁊ getas i frigōe ne moueant ⁊ ut nō ex-
ercitent est ex maiōib⁹ cāis q̄ faciūt extrēis ut ea su-
pet frig⁹. Sūt ꝑtēa hoiuz qdā q ponūt in aq̄ ffa
⁊ faciūt vtilitatē ac si nocumētū ab eis remouētur:
quēadmodū fructib⁹ accit ꝓgelatis. Lū. n. i aquz
ꝑjciunt ffaz fiūt quēadmodū si ab eis exhētur cō
gelatō ⁊ ab eis labit ⁊ liniūt ⁊ eqnt: ⁊ si ea igni appli
cant cōsūpētur. Sz quo fit istd nō ē medico necrtū
Lū aūt vna extrēitas obfuscāi cepit scalpellāda etiā
erit ⁊ sāguis ab ea exhēdus mēbro i aq̄ cala pōito:
ppea ne aligd sāguis in officijs plagaz ꝓgelet ⁊ nō
egrediat fz egredi dimittat. Docc p se. ffrigat: postea
ipa epithick ex bolo āmeno ⁊ aceto tpatis: qñ hoc
ci⁹ remouz leuiōez. Illkitrā quoqz i ꝓncipio ⁊ fie iu
nañtuz ꝓbz. Lūqz res ad nigredinez trāsiēt aut viri
ditatē ⁊ pseq̄t ipaz ipa ꝑm putrefactiōez, pcedēte nō
labōe nisi ut auferat illd qd̄ cōputruit ne etiā sanuz
qd̄ in eᵒ psistit vicitate putrefiat ⁊ putrefactō paula
tī ad inuioza, pcedat: sz fciat illd qd̄ i suo dixim⁹ ca.
La. vj. de ꝑseruādo calorē faciei in itinere.

Acies ē epithimāda ex rebᵒ viscosis i qbus
exit ꝓglutiarō sic mucilagie pstij ⁊ mucilagi
ne portulace ⁊ sic dragagāto i aq̄ resoluto ⁊
gūmi arabico i aq̄ resoluto ⁊ sic albuie oui ⁊ sic to:
tell de silia i aq̄ resolutis ⁊ trocisciis quos cheutā no
miauit. cū aūt vēt⁹ ea scindēit aut frig⁹ aut sol: regi
mē ei⁹. q̄ res i ꝑmone de decōatōe. Capi. vij. de
ꝑsuādo it agēt a nocumētis aq̄z diuersaz.

Quaz it agēt ad egritudies magis pduc
ēz nutriētū diuersitas. Ex hoc sollicitudo
ē hñda ⁊ res aq̄ cōtigēda. De ci⁹ āt cūida
tōe ē ut vehemēter colef ⁊ fiat ut a resudāte cōpe mlt
ū p resudatōez egf diat: ipaz q⁹qs coāre quēadmo
dū iaz i hoc dem⁹ animᵒ cāz eā qūz colat: ⁊ iter puf
aq̄ sbaz ⁊ id qd̄ ei admisceī sepatōez faē. Et maius
hoc toto ē ipaz sblimādo distillaī. Et ēt cū ex lana
retorta fit lychinū cᵒ vna extremitas i vas plenum
pōit alia i vaſ vacuū ⁊ guttati aq̄ ad vacuū dilabī:
⁊ ē clarificādi mod⁹ idōe⁹ ⁊, ꝑpe cū mlticies factū
fuēit: silr quoqz cū aq̄ amara ⁊ mala coāt ⁊ ꝑjcict
i ea dū ipa bulit lutū libez ⁊ guttati distillabī cū la-
na ad modū ꝑme. Et silr ēt cuz aq̄ pure admiscebī
lutū libez i quo nō exit mala q̄litas: ⁊, ꝑpe qd̄ i sole
fuit adustū ⁊ pᵒ ea colabit erit ex eo qd̄ eius ꝓhibet
malitiā. Alq̄ quoqz cū vio bibere ē ex eo qd̄ ci⁹ re
mouet malitiā cū ipᵒ malitia fucit ex gnē pauce pe
netratōis. Alq̄ ēt cū paucafuēit ⁊ ñ i ueniet, ꝑpata cuz
aceto erit bibēda ⁊ ꝑpe in estate: qm̄ hoc a multo
excusat potu. Aqua ꝓterea salsa cum aceto est bi-
benda ⁊ sirupo acetoso in qua siliqne et myrti gra-
na sunt ꝓjciēda ⁊ sorbe. Et post aluiosā qd̄ aq̄z ⁊
pōticā bibēdū est totū illd qd̄ naturā soluit. Vinū
quoqz ē ex eo qd̄ pᵒ ipaz potatū ꝑfert. Sup amarā
quoqz aquā exhibēda sūt dulcia ⁊ vnctuosa: ⁊ ipsa
cū iuleb ē misceda ⁊ añ ipaz aq̄ cicer ē bibēda ⁊ an
teq̄z volūtas adsit remouebit eius ipedimētū: ⁊ silr
comedere cicera Alū vo aquā stanté ⁊ paludestrē in
q̄ exist putrefactio nō sūt gustāda nutriētia calida
supza quā stiptica sūt exhibēda ex fructib⁹ frīs ⁊ mi
ca sic cydonia ⁊ matiana ⁊ accetula. Sup aq̄s quoqz
grossas ⁊ turbidas vtēdū ē alleis. Et ex eo etiā qd̄
eas clarificat ē alumē iameni. Ex eis quoqz q̄ diuer
sarū aq̄z remouēt malitiā sūt cepe qd̄ sūt vt tyriaca

hꝫ:ꝛ ꝓpꝛie cepe cū aceto ꝛ allea etiā. Et exꝛeboꝫ frīs sūt lactuce. Amplius exꝛregimie viatoꝛ ꝓueniēte in diuersitate aq̄ꝫ é vt ex aq̄ sue ire ferat ꝛ cū aq̄ misceat ire in q̄ ꝑus hospitabit.ꝛ ferꝛ ꝛex aq̄ cuiusq̄ hospitij ad hospitiū qđ é post ipm ꝛ admisceat eā cū sua aq̄ ꝛ ita faciat donec pueniat vbi vlt:ꝛ sil'ex luto sue ire supserit ꝛ cū oi aq̄ ad quā pueneꝛit admisceꝛit ꝛ ipm in ea ꝙlsauerit ꝛ eā dimiserit quousq̄ clarificet. ¶ Aq̄ ꝑterea páno inꝑposito bibēda é ne sanguisuga cū erroꝛe egrediat:ꝛ ne qđ ex malꝫ pmixtio nibꝫ vehementꝫ é minutū trāsglutiat. Ex rob quoq̄ aceto.f. secū deferre vt ea cū vnaq̄q̄ diuersaꝛ aq̄rū misceat ē regimē pueniēs.

La. viij. de regimine viatoris in mari.

VIatoꝛ in mari plerūq̄ accidit vꝫtigo ꝛ reuolui cū ea ꝛ ꝓmouet in ea nausea ꝛ vomitus:ꝛ hoc qdē in ꝓmis diebus sed postea resideꝛ ꝛ gescit. Erꝛoꝛ ne fortit retineat nausea ꝛ vomitꝫ:ꝛ dimittat donec ꝑ ipꝛ mūdet:q̄ si supfluus fuerit ꝛe tinebit tūc:ꝓpatio tū ne vomitus accidat nó é mala Et hoc é vt ex fructibus comedat sicut cydonia ꝛ mattana ꝛ gnata. Semen quoq̄ apij cū bibitū fuerit ꝓhibet nauseam ne cómoueat ꝛ sedabit eā cū cō mouebit ꝛ ablinthiū silꝛ. Ex eis etiā q̄ id ꝓhibent é vt acetosis os stomachi ꝓsoꝛtāribus ꝛ vapoꝛem ne ad caput ascēdat ꝓhibētibꝫ nutriat. Et ꝫ gdē sunt sicut lenes in aceto ꝛ succo vue acerbe ꝛ parū calamenti ꝛ ascelꝛ ꝛ panis fractus in vino bene redolente aut in aq̄ frā Et é q̄n ponit i ea ascelꝛ. Mares quoq̄ ei'interꝫ cuꝫ ceruſa sunt epithimande.

¶ Explicit sen tertia huius primi canonis ꝛ incipit quarta.

¶ Sen quarta de diuisione modoꝝ medicationū ꝛ egritudes vles. Et cōtinet capla. xxxi.

La. i. dctōis quarte é locutio vlis de medicatōe

DIcemus q̄ res medicatóis ex vna trium rerū cōplet. vna eaꝝ est regimen ꝛ nutrimentia:ꝛ alia medicinaꝝ est exhibitio:ꝛ tertia est opatio manual. ¶ Per regimen autem intelligimus administrationem q̄ fit in causis necessarijs numeratis q̄.ꝼm vsum sūt currētes:ex quibus est nutriens. ¶ Et iudicia quidem reginiinis ex pte qualitatū earū sunt ꝓpoꝛtionalia iudicijs medicinaꝝ. Nutriens vero ex eis oibus iudicia habet q̄ sunt ei ꝓpa ex modo q̄ntitatis. Nutriens enim q̄nq̄ ꝓhibetur q̄nq̄ minuitur q̄nq̄ equat q̄nq̄ augetur. Sꝫ nó ꝓhibetur nisi cū medicus vult vt natura occupetur in maturatione hūoꝝ. Et nó minuit nisi cū vlt vtutē cū hoc custodire:ergo iq̄ntū nutrit custodit ptē vtutꝫ q̄ntū minuit custodit ptē materici ne nā tūc occupet in digerendo mlū cibū Ipe quoq̄ sp sit sollicꝰ de eo qđ magis suspectū é ꝛ é vt si fuerit valē ꝺbil:aut egritudo si fuerit mlū soꝛtis. Nutriēs quoq̄ ex duabꝫ minuit ptibus. vna eaꝝ é ex pte q̄ntitatis:ꝛ alia é ex pte q̄litatis.ꝛ tibi qđé polē est ponēꝫ ptictōez duaꝝ ptū diuisionē etiā. Diuāt ini duas dctones q̄ntitatis ꝛ q̄litatis.ꝛ q̄ꝫ nutriēs q̄nq̄ est mltē q̄ntitatis ꝛ pauci nutrimti sic olera fructus:q̄ñ q ex eis mltū comedit ex q̄ntitate nutrictis mltū recipit ablq̄ ei' q̄litate. Et q̄nq̄ é nutens pauce q̄ntitatis ꝛ multi nutrimti sicut ova ꝛ gallor testiculi. Mob quoq̄ q̄nq̄ é necessariū q̄litatē minuere ꝛ in q̄ntitate augmentuꝫ facē ꝛ hoc qdez é cuꝫ deliderii fuerit supano:ꝛ in vēis crudi fuerint hūores ꝛ voluerim' deliderū sopiꝝ ꝑ repletiōné ꝛ a venis mltam ꝓhibere māz:iō ut pa' maturet illud qđ ein veis:aut ꝓpꝛ itentóes alias ab istis

Et q̄nq̄ est necessariū nob in q̄litate augmtū facē et minuē q̄ntitatē:ꝛ hoc qđ é cū voluerim' vtutē pſō tare ꝛ stói nā rē multā digerē nó valz Plim aūt qđ nos laboꝛam' in mīuendo cibū aut ꝓhibēdo é cū egritudies medicamur acutas. In egritudib' quoq̄ chrōicis minuim':ſz min' q̄ꝫ i acutis. In egritudinib' nāq̄ chronicis pl' de vtute sollicit' sumus: qꝛ ſcim' q̄ eaꝝ crisis é lōginq̄ ꝛ ipaꝝ stat' é remot'

Qua ꝓpꝛ nisi vtus custodiat usq̄ ad hoꝛaz crisis stare nó potit: nz illud qđ in lōgo digerit tpe digerere valebit. In acutis vo egritudibus crisis é ꝓpinq̄ ꝛ ꝓfidim' q̄ vt' añ statū nó resoluet. q̄ si hoc minuerim' nutrictē ñ plime minem'. Et q̄nto egritudo plus ꝓncipio ꝓpinq̄ fuerit ꝛ accūtia magis geta nutem' vtutē ꝓsoꝛtātes. Et q̄ntū egritudo ſm augmētū ꝓcesserit ꝛ accūtia ibi ēt augmtata fuerit. minuem' dictaz ꝓpꝛ fidutiā ei' qđ iā dedim' ꝛ ꝓpter ut vt' alleuiet i hōa luctamis. In tpe quoq̄ stat' regiñ vehemēter subtiliāus. Et q̄ntomagis egritudo fuerit acuta ꝛ crisis ꝓpigoꝛ erit nr̄a regimis subtiliatio maō nisi cāe acciderit q̄ nos ab eo ꝓhibeāt:quēad modū i libris noiabim' ꝓticularib'. Nutrictia ꝓtrea ſm hoc qđ ex eo qđ sit nutrimētum duas alias hz opōes q̄ sunt velocitas penetratōis sicut dispō vini ꝛ tarditas penetratōis sicut assatoꝛ dispō ꝛ frictoꝛ ꝛ ēt ipissitudo subē ei' qđ ex ipso gnāt i sāguie ꝛ ei' retctio sic é dispō nutrimēti carnis porcie ꝛ vituline ut ipi' subtilitas ꝛ resolōnis ei' necessitas: sicut est dispō nutrimēti qđ fit ex vio ꝛ ex li cub'. Et nobis qđ é necessariū nutens qđ cito penetret cū casui vtutis aiāl' succurrē volum' ꝛ eius resoloni ꝛ tū pōt stomach' ꝛ vtus tollerare ut nutriēs digerat qđ tarde digerit. Et nos qdez a nutrictē trem̄ur qđ cito digerit cū accit ut nutriēs ꝑcedat qđ tarde digerit ꝛ timem̄ ne cū eo misceat ꝛ fiat ſm mōm quē iā declarauim'. Et terrem̄ur ēr a nutrimēto grosso cū ꝑ certo scim' q̄ accit opilatōes. Sꝫ eligim' cibum soꝛtis nutrimēti ꝛ tarde digōis ꝓpꝛ cū quez ꝓsoꝛtare volumus ꝛ exertiūs soꝛub' ꝑpare. Raꝝ quoq̄ nutriēs eligim' ꝓpꝛ illū cui velocit accit poꝛoꝝ spissitudo.

Medicatio aūt que fit cū medicinis tres habz regulas: vna eaꝝ é regla eligēdi ei' q̄litatē. ſ. eligēdi ipaꝝ calaz aut frāz aut hūidā aut siccā. ꝛ ſcda est regula ipius eligēdi q̄ntitatem: ꝛ hec qđ regula diuiditur in regulā mensurādi pōdus ei':ꝛ in regulaz mensurandi ipius q̄litatē. ſ. suc calitatis q̄duz aut frictatis aut reliq̄ꝝ ab istis.ꝛ tertia est regula ordinādi suam hoꝛā. In electóe aūt q̄litatis medicine absolute nó habet cognitio nisi ꝑ cognitóez specici egritudinis:

qñ cũ egritudis q̃litas scita fuerit erit medicia eligẽda q̃ ei in sua q̃litate sit ꝓria: qñ egritudo suo medicat ꝓrio ꝛ pserual sanitas suo sili. Quãtitatis aũt ipsi⁹ mẽsura ex duab⁹ cognoscit ptib⁹ fm modum mẽsure artificial' ex nã mẽbri ꝛ ex q̃ntitate egritudinis ex reb⁹ q̃ sup illud sua significat pueniẽtia ꝛ aptitudine ipsius: q̃ sit gen⁹ ꝛ etas ꝛ pfuctudo ꝛ tps ꝛ regio ꝛ ars ꝛ vtus ꝛ forma. Nature vo mẽbri cognitio q̃uo: rez ꝓnet cognitionẽ. s. ꝓplexionis mẽbri ꝛ creatois ei⁹ ꝛ ei⁹ situs ꝛ ipsi⁹ vtutis. Et ꝓplexionis qdẽ mẽbri: qñ cũ ei⁹ nãl' ꝓplo scita fuerit: ꝛ ipsi⁹ ꝓplo in egris sciet⁹ mẽsurã existimatiuã q̃ntũ eius cõplexio natural' elõgata fuerit: sciet ergo mensura q̃ntitatis q̃ ipsa reduci possit ad tẽperiẽ: vbi gr'a qñ si sanatiua cõplexio fuerit fr'a ꝛ egritudinal' cal'a: tũc iam mlta elõgatio erit a ꝓplone sui: ꝛ tũc mlta indigebit infr'atõne. q̃ si ambe fuerint calide sufficiet ei pua infr'atio. Et creatois qdẽ mẽbri iam dixim⁹ q̃ creatura mẽbri in. iij. diuidit modos: ꝛ tu qdẽ eam ibi ꝓsiderare debes. Post hoc scire debes q̃ membroꝝ quedã sũt q̃ in foraminibus suis sunt facilia ꝛ sunt in eis interi⁹ aut exterius loca vacua p q̃ expelli tur superfluitas medicia subtili ꝛ tẽperata. Et coꝝ sũt alia q̃ nõ sunt ita sz medicina indigẽt foꝛtioꝛe: ꝛ silr coꝝ est qđ est raꝝ: ꝛ coꝝ ẽ qđ est spissũ. Et raro gdez medicina sufficit subtil' ꝛ spissõ ẽ medicina foꝛtis necessaria: qđ aũt foꝛti medicina magis indiget ẽ illud qđ in nulla duaꝝ ptiũ vẽtriculũ hz neq̃ receptaculũ. Et post ipm est illud qđ habet in vna pte: ꝛ post ipm est illud qđ a duab⁹ ptibus habet receptaculũ: sz ẽ solidũ ꝛ spissũ sic̃ rigno: postea est illd qđ ea hz a duab⁹ ptibus ꝛ est raꝝ sicut pulmo. Et situs gdez membri qñ p sitũ cognoscit quemadmodũ tu scis aut locus aut societas. Utilitas vo q̃ ex locictatis ꝓuenit cognitõe est magis ꝓpa, ꝓpter ea q̃ ptẽ magis eligis ad quã medicina trahit ꝛ ad quã eam declinare facit. vbi gr'a: cũ fuerit matia in gibbo epatis cuacuabis eaz p vrinã ꝛ si in epatis ꝓcauitate fuerit cuacuabis eaz p ventrẽ: qñ epatis gibbositas mẽbris vrine est associata: ꝛ ei⁹ ꝓcauitas est associata intestinis. Sz ei⁹ vtilitas q̃ ex pte sciẽdi locũ ꝓuenit ẽ triũ modoꝝ. vn⁹ coꝝ est ei⁹ lõgitudo ꝛ ipsi⁹ ꝓpinquitas qñ si fuerit ꝓpinquũ sicut stomach⁹ pueniẽt ad ipz medicine tẽperate ꝛ opabũtur in ipso: ꝛ si lõginquũ fuerit sic̃ pulmo, medicinaꝝ tẽperataꝝ vtutes coꝛrũpent anteq̃ ad ipm pueniant. Quaꝝpopt erit necessariũ vt in eaꝝ vtutibus augmentũ fiat. Qportet itaq̃ vt cũ mẽbꝝ ẽ, ꝓpinquũ cui obuiat medicina sit vtus ipsi⁹ medicine fm mensurã q̃ egritudini sit opposita: ꝛ si mẽ ea fuerit lõgitudo ꝛ spaciũ ꝛ est egritudo cui est medicia necessaria quã vtus, ꝓfũdans penetrare faciat: tunc necessariũ est in vtute medicine pl⁹ addere q̃ pus erat ei necessariũ sicut acetũ in emplastro sciatice ꝛ religs. Et secũd⁹ mod⁹ ẽ vt sciatur qd medicinis sit admiscendũ vt p illud velociter ad mẽbꝝ pueniat: quẽadmodũ medicinis mẽbroꝝ vrine admiscent diuretica ꝛ medicinis coꝛdis crocus.

Et terti⁹ qdẽ mod⁹ est vt sciam⁹ q̃ ptẽ medicinam ad ipm transire faciam⁹. vbi gr'a: si sciuerim⁹ q⁹ vlcera in inferioꝛib⁹ exĩt intestinis p clistera injiciem⁹ ꝛ si sciuerim⁹ q⁹ sint i supioꝛib⁹ p illud qđ bibit assumemus. Q̃q̃ etiam ꝓfert loci ꝛ societatis sil' solicitudinẽ hz̃e. ꝛ hoc qdẽ est in eo qđ facere debem⁹ cũ fuerit mã tota iaz in mẽbꝝ euacuata: ꝛ in eo qđ facere dẽm⁹ cũ fuerit mã ad hoc ut euãat: q̃ñ cuz scierimus q⁹ matia fuerit adhuc in descẽsu a suo loco materiã extrahemus post q̃ q̃uoꝝ ꝓditoꝝ curaz habuerim⁹. Una est ptis diuersitas quẽadmodũ a dextra ad sinistrã: ꝛ a supioꝛib⁹ ad inferioꝛa. Et secũda est vt locictatis curam habeam⁹: sicut menstrua vẽtosis retinemus q̃s mãmillis superponim⁹ socio attrahẽtes. Et tertia rectitudinũ curã hz̃e quẽadmodũ in egritudinib⁹ epatis in dextra minutionẽ facimus basilica: ꝛ in egritudinib⁹ splenis in basilica sinistra. Et q̃rta qdẽ est cũ sollicitudine elõgatiõis ne qđ extrahit valde ꝓpinquũ sit ei a quo extrahitur.

Sz cũ accidit vt tota matia iaz sit euacuata vtreq̃ res ei ꝓferũt ex pte: q̃ñ si voluerim⁹ accipiem⁹ eã ex ipo membꝝ ꝛ si voluerim⁹ trahemus ipam ad mẽbꝝ ꝓpinquũ qđ associatũ est ꝛ eaz ab eo extrahemus quẽadmodũ duas minuim⁹ saphenas in manicã egritudinib⁹: ꝛ venã q̃ est sub ligua cũ medicari volum⁹ apa duaꝝ amigdalaꝝ. Q̃q̃ ad diuersaz trahẽ volueris mẽbꝝ a quo, ptrahis dolorẽ ꝓ sedat. Et caue tibi ne trãlitus sup ꝓncipale fiat. Et vtilitas qdẽ q̃ segl ex pte vtutis mẽbri ẽ triũ semitaꝝ. vna est dignitatis ꝛ ꝓncipat⁹ curã hz̃e: q̃ñ sup membra ꝓncipalia nõ faciem⁹ aligd cũ foꝛtib⁹ medicinis in quo sit ambigendũ q̃ntomagis potuerim⁹ ne nocumentũ toti coꝛpi cõmune faciamus quapꝛopt ex cerebꝝ ꝛ epate nõ euacuabimus illud qđ ab eis euacuare debem⁹ in vna hoꝛa: neq̃ vllo mõ vehemẽti ifrabim⁹ infr'atõe: ꝛ cũ epati emplastꝝ supponem⁹ ex medicinis rsoluẽtibus nõ relinq̃mus q̃n in eo res retẽtiuas ꝛ boni odoꝛis ponam⁹, ꝓpt vtutẽ custodiẽdã: ꝛ silr in eis q̃, ꝓpt ea ad bibẽdũ dam⁹. Qđ aũt int' oia mẽbra hac tota custodiẽda dignⁱ⁹ existit est coꝝ ꝛ postea cerebꝝ ꝛ p⁹ ipm epar. Et secũda qđ semita ẽ curã hz̃e opatois mẽbꝝ, associate: z nõ sit ꝓncipale sic̃ stõus ꝛ pulmo. Quapꝛopt in febribus cũ stõi debilitate aquã fr'az in potu q̃ sit vehemẽtis fr'atis nõ damus Et scies q⁹ dare ea pura q̃ laxa facilit ꝓncipalibus mẽbris ꝛ eis q̃ sũt coꝛã ipis est valde timoꝛosũ in re vite. Et semita tia ẽ hz̃e solicitudinẽ acutatis sensus ꝛ eius ebetudis. Dz nãq̃ sibi cauẽ ne mẽbris acuti sensus neruosis det medicinas malarũ q̃litatũ ꝛ moꝛdicatiuas ꝛ nociuas sic̃ sũt titimali ꝛ reliq̃ ab eis. Medicinaꝝ vo a q̃ꝝ dationẽ nob cauemus spẽs sũt tres: rsoluẽtes ꝛ vehement infr'antes: ꝛ ꝛias hñtes q̃litates sic̃ flos eris ꝛ ceruſa ꝛ calcucechaumenõ ꝛ ci⁹ silia. hoc qđ ẽ electioné medicie diuidẽ fm mẽbri nãz. Sez vo egritudinis q̃ntitatẽ q̃ntũ illi ꝓbigr'a: eꝝ coꝛpis calitas egrotatiua ẽ foꝛtis ꝛ necessariũ est ipsam extiguẽ cũ medicia q̃ sit in infr'ando foꝛtissima: ꝛ illi cuius accidental' ffitas ẽ foꝛtis ẽ necessariũ eã calefacẽ cũ me-

dicinā fortis calefactōis: si vo nō fuerint fortes medicine debilioris q̄litatis nob sufficiēt. Ex tpe aūt egritudis é vt faciamus in quo suo⁹ tpm̄ sit egritudo. Vbi gr̄a cū ap̄a in pncipio fuerit sup ip̄m ponemus qđ solū repcuiat: r cū in statu fuerit ponem⁹ illō qđ solūmō resoluat: in medio aūt miscebimus vtraq; r si egritudo fuerit acuta ip̄a i pncipio exīte tpate regimē subtiliabim⁹. Et si in statu fuerit i subtiliādo studebim⁹: r si fuerit plixa nō tñ in pncipio subtiliabimus: iz in statu tpata vtemur subtiliatōe iz multas plixas egritudinū pter febres subtiliatiuū resoluat regimē. Egritudo quoq; si mlie ebulitēs materie fuerit in pncipio eam euacuabimus non expectantes maturationē: r si mediocris fuerit maturabimus eam r postea euacuabim⁹. Cognitō ār rez q̄ sua lignificāt puemētia é ad sciēdū tibi facil: r acer qđé q ex eaz existit sūma é dignioz c⁹ré custodiri oz r an sit medicie iuuamentū pstās an egritudi.

Et dicem⁹ q̄ in egritudib⁹ in qb⁹ étimoz: r nō sum⁹ securi ex defcū vtutis si qđ facē dém⁹ tardauerim⁹ aut ex eo aliq̄d alleuiauerim⁹ r minuerimus a fortī medicamine pmo incipe debem⁹. Ille vo in q bus nō existit timoz fm oꝛdinē ad fortioꝛē pcedēt si nō sufficerit eis debit. Preter hoc quoq; tibi cane ne a rectitudine recedas: iz videris q ip̄az tardet iuuamentū: neq; in erroꝛe moꝛeris r si videris q ei nō appeat ip̄edimentū. Et cū hoc nō fm vnā medicationē cū vna tibi staī. é medicia: imo in vna medicatōe medicias pmuta: qm̄ ab ipso qđ ꝓiectū é n sit passio: r vnicuiq; qđé corpi imo oi mēbꝛo imo vnicoꝛpi r vni mēbꝛo i vna hoꝛa r nō in alta inelt ꝓpetas ab vna medicia pati r nō ab alia. Cum aūt ignoras q̄ sit egritudo relinq̄ eā nē r n ꝓpes: qm̄ aut nā sup̄abit egritudinem aut ip̄az manifestabit. Cūq; egritudo doloꝛi pūcta fuerit aut cause doloꝛis aut a quo puenit doloꝛ sic é p cussio aut casus: inciptes sedare doloꝛē. Et si tibi ncē fuerit stupoꝛē inducē nō trāsc̄das tale q̄le é papauer al. qm̄ cū suo stupoꝛe é ēt. domesticū vl. ꝓsuetū. Cūq; vehemētia caloꝛis mēbꝛi tibi nocumē⁹ fecerit nutri ex eo qđ sāguinē vehemēt igrossat sic frumētū coctū. Et si ex hoc qđé regimine nō alleuiabit nutri cū infrantib⁹ sicut lactucis r ei⁹ sīlib⁹. Scias pterea q̄ ex gruis medicatōib⁹ q̄ pferūt é iuuamētū qđ sit ex eo qđ vtiles ꝓfortat aīales ꝛvitales sic leticia r obuiare ei qđ sibi placet: r assidue sedē cū eo cū quo gulaf. q̄nq; etiā pfert sedere cū eo a quo vereꝛcūdaf r quē erubescit: qm̄ egrū, phibet a reb⁹ q̄ ei nocēt. Ex eis pterea q̄ huic mō medicatōis sūt ppinq̄ é mutatio de ira ad irā r de aere ad aerē r de formis ad formas: r pcipue cū formas efficē r mot⁹ q̄ mēbꝛ dirigāt. aut ꝓpōné mutēt: qđ admodū puero lusco pcipit vt scitillas tueat aut rē q̄ ei appet: aut sic pcipit toturā patiēti vt speculū in tueat calidis: qm̄ hoc pducit eū ad hoc vt laboꝛ in rectificādo faciē suā r frontē r oculū r fortasse iuuabit ad hoc vt melioꝛet. Ex regul⁹ pterea q̄s obseruare debes é fortes dimittē medicatōes in tpib⁹ loꝛb⁹ q̄nop⁹ poūs: sic vētrē vehemēt. soluē aut puocare vomitū aūt apire r aduꝛē i estate r hyeme Ex reb⁹ quoq; in q̄z medicatōe subtile é adhibēdū studiū é cū i vna pūgunt egritudie duo q̄ fieri ꝛria dñt qꝛ oporet v. g. vt egritudo infrect: r eius ci cale fiat aut ecōuerso: quia oportz vt egritudo calefiat: et ei cā infrect: sic mā colice indiget: calefactōe r incisione r subtiliatiōe: r oz vt fortitudo doloris ci⁹ infrect r stupefiat r ecōuerso. Amplī scire debes q̄ non ois repletio neq; ois cōplonis malitia suo medicat ꝛrio ex euacuatōe r oppositōe: imo multotiēs sufficit nuda reginis bonitas in repletōne r malitia cōplexionis.

La. ij. de medicatōib⁹ egritudinū malitie pplonis

Que ex eis qđé sine mā existit pplo tñ pmutatur. sed si cum malīa fuerit ip̄a euacuabit r plerūq; qđé ei sola sufficit eūatio si pplonis infuse q̄ ꝓtta é malitiā nō ibi reliq̄rit: r q̄nq; nō sufficit nob istud si pplonis dimiserit malitiaz: imo erit nob nēce pplonē pmutare cū in eūando finē fecerim⁹. Dicem⁹ ergo q̄ malitie pplonis medicatō mlīs sit modis. Cōplonis nanq; malitia aut erit ifusa: r erit ip̄i medicatō exꝛrio absoluta: r h ēme dicatio absoluta: aut erit i ipso vt ip̄a gnēt: r erit ei⁹ sanatio sanatio q̄ sit cū pmissione; seruatiōis quēad modū putrefactionē q̄ est cū febre q̄rtana medicamur cū tyriaca r aquā fraz in tertiana damꝰ vt extinguat. Et exēplū pmissionis seruatōis é cūatio in q̄rtana q̄ fit cū helleboꝛo: r i tertiana cū scamonea cuz pncipiū interpolatōis q̄ accidit: phibēdū volumus.

Et exēplū pmissionis seruatōis solūmō é cūatio q̄rtane apte ppī mēlie supatōez cū helleboꝛo: r febri tertiane ppī cholē dñuz cū scamōea. Cū aūt in aliq̄ egritudie dubitaueris aut sit ei⁹ cā calitas aut frictas r expiri volueris nō expiaris cū supfluo: r cane tibi ne decipiat te impssio q̄ erit accītal. Et debes scire q̄ infrigidatōis r calefactōis tps ēmūs: iz in frando é pl⁹tio ois: qm̄ calitas é amica nē: r in hūe cādo qđé r exsiccādo é timoꝛ: eq̄lis hūectādi tps é lōgi⁹. Unaqueq; pterea hūiditas r siccitas ꝓseruat ppī suaz cāz ꝓfortatōez: r pmutat ppē cāz ꝛrij ipius fortitudis augmentū. Et calitas qđé sit fortioꝛ causis ꝛrū iam expleuimus sermonē: deiū p mūdificātia r est supfluitates expellē r repletionē r opilationē apire. deinde ex eo qđ ip̄am ꝓseruat r hoc est hūiditas tēperata: frictas vo fortioꝛ ex eo q̄ ipsi cō fortat causas r q̄ calidutatē suffocat: r ex eo q̄ ip̄az supfluē resoluit r est siccitas fm cēntiam r calliditas fm accidens. Qui aūt calīditatis supfluitatē cum opilatōibus medicat sibi cauere debet ab infrigidatione supflua ne in puertēdo opilationem in lapide augmentū faciat: r ne calide pplexionis malitiā augmentet: imo paulatim pmo mediēari debet cū eo qđ absterget. r si qđ ifrigidat ei sufficerit sicut aqua oꝛdei r succ⁹ scariole erit ꝓueniens: r si nō sufficerit istud tūc cū illo qđ tēperatū existit: qđ si hoc nō sufficerit tunc cū eo in quo subtil existit calo: neq; ex hoc sis sollicit⁹: qm̄ iuuamētū ei⁹ diaphoꝛes i, iffando plus ꝓfert q̄s ꝛ nocumentū qđ facē ei caloꝛ q̄ ad

extinguēdū ē facil⁹ p ost aptionē. Et ē etiā cū acuto⁹ hūo⁹ digestio extinguēdi supfluitatē, phibet lz gdaz hoiuz sint g, pteruiāt ad hāc dstruēdā sniaz z igno ret q⁹ fortis extictio deijcit vtutē z quāto magis in corpib⁹ q̄ ab egritudine debilitata fuerit: lz aliquo directōis mō māz rectificet qđ ē cū post ipaz alie p uenuit egritudies aut ex malitia pplonis simplicis aut ex materijs frīs pl'oni ⁊ijs quam rectificauit.

Cōplonē vo frām calefacē q̄si difficile ē cū iaz ē infusa: z multū facile in pncipio: z ad vltimū calefa cē frigidū i pncipio rei ē facil⁹ q̄ calidū i pncipio infrigidare: lz calidū i fine ifrigidare lz sit difficile ē nī facili⁹ q̄ frigidū i fine calefacē: qm supflua frītas ē ipa moza inati calozis aut ei, ppinq̄. Et dēs scire q⁹ ifratio q̄ siccatati ꝓiūgit: z q̄z hūiditati: z q̄z ab vtrlq̄ sepat: verūtū siccitas magis sit mālma cū frītate q̄ scum: z hūiditas ē magis adducēs frītatez q̄ accidit. Et iā qdē oēs calozis cāe cū supfluit i exsiccādo iuuāt z q̄z ēt oēs frītatis cāe cū supflue fuerit i hūectando iuuāt. Et nulla qdē res ad h̄ mi pueuit q̄tū ociositas z assidua balneatio q̄ ē facil⁹ in tina. Et nos qdē te faciem⁹ scire h̄ in eo qđ ē pmul sū. Vlnū ꝓterea tpare bibitū i hūectando ē forte.

Amplⁿ scire dēs q⁹ cū senex infridatiōe indiget z hūectatiōe nō sufficit ad h̄ illud qđ ipm ad eq̄litatē reducit: imo qđ ipm trāsire facit ad pplonē frām z hūidā q̄ ei debet: q̄m ipa lz sit accītal: ē tñ ei q̄si nāl

Scire quoz dēs q⁹ sepe ē nob nc̄aruz i pmutādo plonē dare illud qđ hmōi ꝓfert pplonē quēad modū ē nob nc̄aruz dare accītū cū medicinis calis alicui mēbzo ió ut ipaz penetrēt vtutes: et sic ē nob nc̄aruz dare crocū cū medicinis ifrantib⁹ coz: ppte rea ut eas ad ipm ferat. Et multotiēs qdē ē medi cina vehemētiozis opatiōis i pmutādo pplonē: lz ppt sui subtilitatē nō pmanet donec suā pficiat ope rationē. Est ergo nob nc̄aruz ei aliqd admiscē qđ ipam ispisset z retineat: lz ex ea sue opatiōis ,pueni at ⁊ijs: sic ballamo admiscem⁹ ceraz z reliq̄ ad h̄ ut ipm tanto tpe retineāt in quo suam pficiat opatio nem.

Capitulū. iij. ad sciendū q̄lit z q̄n oz euacuari.

Es q̄ dem fant recitudinē iudicij i euacuā do sūt dēe replo z vt⁹ z pplo z accītia cō uenientia sic ꝑ ptigēt q⁹ nāz soluē vellem⁹: deiij accidēt vētris solo: q̄n vētr ē soluē sup ventris solonē ē timozosū: z figura z etas z tps z aeris z re gionis dispositio z pfuctudo euacuādi z ars euān di. h̄ nāq̄ cū fuerit ⁊ija significatōi, ppt quā eūatio faciēda erit, phibebit cūationē. Vacuitas uaq̄ si ne dubio cūationē fieri, phibet. Et silit cū debilitas cuiuscūq̄ trū vtutū fuerit. verūtū q̄q̄z plus eligi mus alic⁹ vtutis debilitatē q̄ ipedimētū relinquē di cūationē: z h̄ qdē ē in vtutib⁹ sēsibilib⁹ z motis cū fiduciā habuerim⁹ succurrēdi rei timorose si acci derit: z silit in oib⁹ vtutib⁹. Cōplexio quoq̄ cali da z sicca ad h̄ phibet: z frīda z hūida calitatē nō h̄ns ab ea etiaz, phibet. in calida aūt z hūida facile faciem⁹ illud z fortū. Figura autē. s. superfluitas materiei aut raritas ab ea, phibet, ppter timorez ne spūs resoluat: z similit oportet in regēdo debilez z macrū multā choleram, rubeā in sanguine hūtez, ut ei blandiaris z nō ipm euacues: z ut cū nutrias ex eo qđ bonū gnāt sanguinē ad frītatē z hūiditatem declinantē: q̄n ex hoc sui humoris pplo rectificabi tur: aut fortalse ipm fortē efficies z euacuatiōes tol lerabit: z silit oportet ne illū euacuare sis, ausus qui ex pfuctudine parū comedit q̄ diu ab ea⁹ euacuatio ne abstinē poteris. Supflua quoq̄ piguedo ab eo phibet, ppt timorē ne frītas domuet: z ne caro venas cōprimat z eas extinguat cū vacuas iuenerit z calorem suffocet inatū: aut sup fluitates exp̄mendo ad interiora expellat. Accītia quoq̄ mala sic aptitudo colirice passioni z spasmo ab ea phibent Etas ꝓterea etiā q̄ nōdū ad augmēti pplemētū pue nit aut ad pstumptiōis terminū ē transiēs ab ea, phi bet. Hora quoq̄ multū calida aut mltū frigida ab ea, phibet. Et regio qdē meridionalē vehemēter ca lida ab ea, phibet: q̄n plima coz q̄ vētr soluit sunt cala: z duaz acutatū ꝓtractio tollerari non pōt: q̄n vtutes i eis debiles erūt z dissolute: z q; exterioz ca lozmāz ad exteriora trahit: z medicia ipam trahit ad interiora: q̄re nō pueniet in diuersas ptes ꝓtractio z ad resistēdū faz pducit. Et septentrionalis multuz frigida ab ea, phibet. Parua quoq̄ euacuandi cōsuetudo ab ea, phibet. Ars etiā qua mlta fit eua cuatio sicut scriuēdi in balneo: z onera dorso defe rentū ab ea, phibet: z ad vltimū ois ars laboriosa.

Scias ꝓterea q⁹ ītētio i oi euacuatōe ē vna q̄nq̄ rerū. Aut euacuatio illi⁹ qđ ē euacuāduz z seq̄t ipm ,pculdubio tranqllitas nulī q⁹ receptaculoz lassitu do ipm sequatur, aut caliditatis ebulitio aut febris ephimera aut alie egritudines que comitantur: si cut ercoziano quaz vētris solutio in intestinis facit aut vlcera que vulne ,puocatio in vesica facit: z hoc quidē licz iuuamentuz cōferat: eius tamē vtilitas nō sensit: imo q̄q̄z pscntialit dolet donec accidēs re mouea⁹. Et scōa est cōsideratio ptis sue declinati onis, sicut nausea q̄ vomitu mūdat⁹: z mordicatio in vētre que vētris solutiōe remouet. Et tertia est mēbrū egressiōis ea⁹ a pte declinatiōis ei⁹ sicut basi lica dextra, in egritudine epatis: z nō cephalica de xtra: q̄n si error, puenerit in tali quale est illud q̄z sequet inde timor. Et oz qdem ut sit mēbrū egressio nis ignobili⁹ illo a quo fiet euacuatio ne mā ad illō declinet qđ ē nobili⁹. Oportet ꝓterea ut sit ea⁹ exi tus nālis: sicut mēbra vine gibbositati epatis: z in testina ꝑcautati ipius. Est tñ cū mēbrū a quo expel lit est ipm mēbrū per quod euacuatio facienda est: sed est in ipso egritudo vetus aut recens, ppt quaz est timendū de cursu humoz sup ip̄m. Ipi ergo ad aliud quod sit melius transponendi sūt. Et ē etiam cum ex supatiōe humoz timet super ipm egritudo sicut cū tractus fit ab oculo ad gulā q̄n timetur ne illi q̄q̄z superueniat suffocatio: ideo q̄le est hmōi suauiter z molliter fieri debet. Nam quoq̄ ple rumq̄ taliter operatur z euacuat nō per partē qua ꝓcuit ió ut mēbz custodiat cū debile fuerit: z ple rumq̄ etiā est ut sit illud qđ nā eūat ptis longinque

z oppoſite z remãeat cũ ipo abignitas: ſicut cũ a capite ad anũ aut crus aut pedẽ eũat: ñ. n. p certo ſcit ſi ex toto ſit cerebro aut ex vno vẽtriculo. Et q̃rta qꝺ ẽ hõa eũatóis ipius. nã ꝺic̃ Gal. peit⁹ q; i chróicis egritudib⁹ maturató nñ z nihil pl⁹ expectãda ẽ. Et tu qꝺ iã ſciuiſti qꝺ ſit maturató: z añq̃ cũes p⁹ maturatióez ex ſbtiliatis in potu tribuere debes ſicut aquã iſopi z haſce z ſeiuz. Sz z in acutis ẽt egritudinib⁹ maturatóez expectare meli⁹ ẽ z pcipue cũ gete fuerit. Qꝺ ſi mobiles fuerit tũc ad eũandũ mãz feſtinare erit meli⁹ qm̃ ipeduñtũ mot⁹ ei⁹ ẽ mai⁹ q̃z fuerit ſbtiles: z pcipue cũ i pcaultatib⁹ venaz fuerit z non i mẽbris igrediẽtes. Cũ aũt hũoz i vno fuẽrit mẽbro pheẽlus nullomõ moueat donec maturſtur z cẽtiam hẽat tpatã ul' apatã q̃m tu ſciuiſti in ſuo loco. Et ſiſſr cũ ñ fuerim⁹ ſecuri q; vt⁹ uſq; ad maturitatis horaz pduret eũabim⁹ eã p⁹ q̃z nobis cauerim⁹ ut ei⁹ ſubtilitaté z groſſitié ſciam⁹: qm̃ ſi ſpiſſa fuẽrit z groſſa ipaz mouẽ ñ dẽm⁹ niſi poſt ſbtiliatióez. Et⁹ vero groſſitié cognoſcem⁹ ꝓpter q; faſtiduũ ꝓtitũ iã pceſſit: aut ſub hypocódrijs dolor extẽſiu⁹ aut aduentus apatis in iterioꝛib⁹. Quod aũt magis cuſtodiſ debem⁹ i h⁹ i diſpóe ẽ hitudo cãaliũ ne ipi ſit clauſi. z p⁹ hoc qꝺ totũ tibi poſſe erit ut ante maturatõnem vẽtré ſoluas. Et ſcias q; materiei eũo z ipſi⁹ de ſuo loco eradicatio ẽ fz vnũ duoꝛ modoꝛ. vn⁹ eorum ẽ ꝓpt̃ artatóez que ſit ad longiq̃z diuerſitatez: z alter ꝓpt̃ eã q̃ ad ꝓpiq̃z. Et ſuaz qꝺ horaz dignioꝛ eſt cũ i cõpe nullomõ eſt alic⁹ materiei repletio. Ꝑo nam⁹ itaq; q; ab oꝛe viri fr̃i⁹ mli⁹ fluat ſãguis z ab hemoꝛroidib⁹ mlieris ſrflue fluat ſãguis. Unũ itaq; duoꝛ faciem⁹ aut trahem⁹ꝑ decliatóez q̃ fit ad ꝓpiq̃z diuerſitatem: z oꝛtebit tũc ut mãz ad nr̃as decliem⁹ faciẽdo ſãguiez ex narib⁹ fluẽ: z in alto ad nr̃icẽ ꝓuocãdo ñſtrua: aut ſi voluerim⁹ ad lógiq̃z diuerſitatẽ attrahẽ eũabim⁹ i ꝑmo ſãguiez a veis et locis q̃ ſiũt in ſeriore pte coꝛpis: z in ſcdo a venis et locis q̃ ſiũt in ſupma pte coꝛpis. Et nó oz qꝺ ut in duas diametros ꝓlõgatóez facias ſz in vna nñ que ſit diametri magis lõginq̃: nã ſi mã fuẽrit in ſupmo dextre ptis nó erit attrahẽda ad inſinũ ſiniſtre: imo ad iſimũ ipi⁹ dextre. Et hoc qꝺ eſt illꝺ qꝺ eſt magis neẽrũ aut ad ſiniſtram a ſupmo ſi fuẽrit tñ lõginq̃ q̃nñ ẽ ab hũero ad hũez z nó fuẽrit diſpó ei⁹ ſic̃ diſpoſitó duoꝛ latez capitis. Mã nãq; ſi in dextra capitis fuẽrit eã ad iſerioꝛa z nó ad ſiniſtrã trahẽs capitis. Cũq; mãm ad lógiquũ trahẽ voluerio loci doloꝛé ꝓpus ſedab⁹ z ipi⁹ minuat ꝓſſio p attractionez: qm̃ dolõ ẽ trahẽs. Cũq; ad locũ nó obedit ad quẽ ipſa trahẽs ñ violent agas: qm̃ q̃z violẽtia illa ipaz mouebit z ſbtiliabit z nó trahet z fiet veloci⁹ declinãs ad dolẽté locum. Et forſitã t tibi ſufficiet ut trahas: ſz ñ cũes: qm̃ ipa attractó ei⁹ iter ad ñbz phibet: ſz nó exhat: p ipaz ergo attractionẽ ad ſtionẽ pueniem⁹: ſz cũ ipa ñ eũaueris ſz declinatióe ꝓtem⁹ fueris q̃ ſit ligãdo ñbza oppoſita aut vẽtoſis z medicinis rubicãtib⁹. Et ad ſũmũ cũ oi qꝺ doloꝛé efficit. Ex mãjs aũt q̃ ad eũandũ ſunt faciliores ſũt ille q̃ ſunt in venis: deiñ ille q̃ in ñbris z ũcturis: qm̃ qñz eſt difficile eas exhẽ z eũare: iõq; neẽe eſt ut cũ eũabũtur alie cũ eis egrediãtur. Eũato ꝓtea ẽ neceſſariũ ne ꝓpet comeſtẽ nutrictia mlta z mala q̃ nã i digeſta trahat. Qꝺ ſi aliqꝺ ex hoc fieri neceſſe fuerit oportebit ut paulati z ſuauit fiat donec ſit fz ordiné z ut ſit qꝺ cõp⁹ igredit digeſtũ z pueniẽs. Minutio quoq; ẽ eũo hũoꝛibus eq̃lit augmẽtatis ꝓpa. Eũo vo hũoꝛi q̃ in q̃ntitate ſolũ augmẽtat aut cõzũptu: ꝓpa ẽ alia a minutóe. Omnis ꝓtea eũo q̃ eſt ſrflua fz plim febres gnãt. Cũq; vẽtris ꝓſtrictó q̃ fluẽ ſolebat aliq̃z egritudiné poſſit dẽ fecerit illi⁹ eũonis reuẽſio fz plim ipſz medicabi: ſic̃ ab eo quem ꝓſtrictó ſanici auriũ aut mucoꝛ nariũ vtiginé poſſit dẽ fecit ei⁹ reuerſio ipaz remouebit. Et ſcito q; reſiduũ materiei dimittẽ qꝺ neceſſe erat eũare min⁹ nocumẽtũ ẽ q̃z exgſtiſſie eũaſ z puenire in ipa ad hoc ut vt⁹ treat qm̃ mltotiens nã hoc reſoluit reſiduũ. Cũq; humõ illi⁹ fuerit generis cui⁹ cẽoꝛ z eger tollerãe põt non terreri dẽs ex ſſluitate. qñz ei ptingit cũ te eũare oꝛ vſq; ad lipotomiã. Cũq; alicui⁹ viri⁹ ſõtis fuerit et ipoꝛ hũoꝛmã mlta z mala ipaz paulati eũa. Et cũ ſiſſr mã vehemẽter fuẽrit penetratiua aut cuz ſãguine mlũ mixta nó potẽis ipaz vna vice eũaſ: ſicẽ in ſciatica z artetica lógi tpis z cãcro z ſcabie antiq̃ z cãbũ cul' vel ibus. Et dẽs ſcire q; vẽtris ſolo a ſiioꝛib⁹ trahit z ab iferioꝛib⁹ eradicat. Duab⁹ ergo attractionib⁹ eſt apta puenienti z diuerſe q̃ eẽt poſt materiez geẽẽ pueniens. Cũ ergo materie fuerit a ſupioꝛib⁹ ad diuerſũ trahz eas: z ipas ẽt eradicabit a locis vbi ſũt: vomitu vo ſit attractio z eradicatio ecõuerſo. Minutóis ꝓtea diſpó diuerſificat fz loca a qb⁹ ſãguis accipit ſicẽ ſciuiſti: min⁹ itaq; cũctis hoib⁹ cũo ne dign⁹ ẽ ille cui⁹ cibus bonus fuerit z digõ bona. In regionib⁹ quoq; calis moꝛates cũone paz idigẽt. Cap. iiij. de reglis cõib⁹ vomitui z ſolutõni vẽtris z q̃lr trahit id qꝺ vẽtré ſoluit z vomẽ facit.

Oꝛtet ut illi⁹ cib⁹ ei⁹ ſoluc̃d ẽ vẽt autvói⁹ puocãd⁹ ptiak ut qꝺ ei i vna die ſufficiebat miltis cõedat vicibz: z ut ſit cibi diuerſi z por⁹ ẽt diuerſi ex hac nãz diſpóe acãt ſtõ ut expellere deliẽt qꝺ ẽ i eo ſñ⁹ aut iferi⁹. Ex cibo aũt ñ diuerſo nz ſr̃ aliũ cibũ igrediẽte ſtõus ẽ auar⁹ z ipmi fortí ꝓtict retẽtiõe: z ꝓpe ſi fuẽrit ei⁹ quãtitas pua. Mollẽ vo hñs vẽtré nihil ex h̃ facẽ oz. Et ſcias q; vó⁹ z vẽtris ſolo z q̃ eis aſſiſtãt nó attient ei q bono vtik regie qm̃ ille q bñ regit nó idiget niſi eo qꝺ ſit iſtis leu⁹: z forſaſſe excuſabũt ea exercitiũ z fricatõ z balneuz. Amplius ſi eius coꝛp⁹ repleturz fuerit plurimuz talis repletionis qualis eſt ipi⁹ erit ex eo q humoꝛ melioꝛ: ẽ. ſ. ex ſãguie. Minutio igit ẽ illud qꝺ ad ipz mundificãdũ erit neceãriuz z nõ ventris ſolutio. Cũ aũt minutio neceſſaria fuerit z ventris ſolutio ex aliquo qꝺ ſit ut helleboꝛus z violẽte medicine a minutione incipere debes qm̃ hoc ẽ ex preceptis. Ꝛyp. in li. epidimiarũ z h̃ eſt ỏitas. z ſi milij ſi hũoꝛes fuerit pplatici cũ ſãgnine mixti ꝙ ſi

viscosi ⁊ frigidi fuerit fortasse minutio grossitudiez ⁊ viscositatē eis augmētabit. Incipiēdū. ergo erit a solutōe vētris. ⁊ ad ītmū si hūores fuerit eēles pre mitte minutiōem ⁊ si postea supabūdauerit cūa. q. si eēles nō fuerint in primis supabūdante cūa hūo rem donec equat: postea minue. ⁊ ei q añ minutio nē premisit medicinā cū minutōem pmittē debat post pōat minutionē dieb⁹ paucis: ⁊ cui puū inter cessit spaciū ex quo minut⁹ fuit ⁊ cuone indiget me dicinā sumere ē ei cōueniēt⁹. ¶ Multoties ēterea ex haustu medicie ille q mīui debebat puenit ad fedz ⁊ ad estuationē. Et si ex eis q gelcere facūt nō gene rit scias q minutōem pmittē debebat. ¶ Nō oēs p tēa eiōnes sūt neccārie ,pter supfluitatē repliōnis: imo qñz sūt neccārie ,pter egritudinē magnitudiez ⁊ ,pter repletōem fm q̄litatē ⁊ nō fm quātitatem. Et multoties qdē ē eūo neccāria sz supuēnit aliqd qđ phibet ⁊ nō ē ibi ingenū nisi in iciunādo ⁊ dormiē do ⁊ emēdādo ,pliōis malitiā q̄ ex repliōe ,pucit. ¶ Simpl⁹ eūatōis quedā ē q̄ ē fm modū ,puatiōis sicut indiget ille cui podagra euenire solet ⁊ epilep sia ⁊ reliq̄ ab his in hōa cognita ⁊ ,pe i ve. Ei ergo necessariū ē ut p̄seruatōe vtat ante suā hozā ⁊ eūet ea que ,pprie in ipi⁹ egritudie sē cūanda sunt sit mi nutio siue vētris solutio: ⁊ fortasse deficcātia extinc appōere ⁊ medicias abstergētes ē cūare: quēadmo dū hydropisiz patiētes facūt. Q̄nq̄z ēt neēe ē te da re medicīam que sit ex genere cūandi hūoris i qua litate sicut cū scābea ē nbi neccāria ad cūañ. cholerā rubeā: ei ergo admiscendū ē illud qđ ipam i quali tate diuersificet ⁊ i vētrē soluēdo cū ea cōueniat ⁊ ip sam ab eūone nō ,phibeat sicut myroboł. Et emē det ,pliōis malitia si p⁹ acciderit. ¶ Nūū quoq̄z in terioz⁹ apa vētrē soluere ē difficile ⁊ facē ut uo māt. Qđ si ubi neccārū fuerit da eis qđ sit sicut uo lubilis ⁊ semē croci hordeūs ⁊ apozima polypodij ⁊ castāfistulā ⁊ his similia. ¶ Y. quoq̄z ingt q fuerit macer ⁊ fuerit nāe cui vomē sit facile melī⁹ erit i mū dādo ipm ut ad nōitū adducat: ⁊ ut sit hoc in estate aut vere aut autūno ⁊ nō i hyeme. Et vero q medio eris fuerit figure puenientioz ē vētris solo: q si sibi eūo que sit vomitu neccaria fuerit vsq̄z ad estatē exp e ctet ab ipso tū sibi caueat cū eo nō indiget. verūtū añq̄z vētris fiat solutio aut vomit⁹ premittēda ē hu mozis subtiliatio q ē eūand⁹ ⁊ ,plificatio cānaliuz ⁊ ipsoz aptio: qñ hoc ē ex eo qđ cozp⁹ a pēa secuz reddit. Et scito q facere nāe ,suetudinez lenitatis ⁊ obedictie ei, qđ vis ex solutōe vētris ⁊ vōitu facilē añq̄z medicina dek aut vomit⁹ ē ex regibus aperie tibus. ¶ Simpl⁹ vētris solutio ⁊ vomit⁹ cū macredi ne vētris ē difficil⁹ ⁊ laborioſus ⁊ timoroſ⁹. ¶ Medi cia quoq̄z vōitū facies qñq̄z fit vētris solutia cū sto mach⁹ fuerit fortis: aut bibita fuerit sup fortē famē aut q biberit hūerit passionē colicā et nāe lenitatē aut si vomē ñ ,sueuerit: aut si medicia in,sua ſba gra uis fuerit ⁊ velocī descēliōis. Et vētris solutia facit vōitū pp debilitatē stōi: aut ,pter multā fecis sicci tatē: aut ,pterea q medicia abhozret: aut ,ptēa q bibitō fastidiū hīe solet. Dis ēterea medicia q̄ ven tris est solutiua cū nō ipm soluit: aut soluit sz nō id qđ ē maturū mouet hūorē quem dz soluē ⁊ dilatat ipm in cozpe: fit ergo cozp⁹ ⁊ cōuertūt ad ipz hu mores alij: quare hūor iste in cozpe multiplicat. Ex hūorib⁹ quoz ē q ē velocioris obedictie vōitui fm plim sicut cholera. ⁊ ex eis ē qui vōitui rebell' existit sicut melā ⁊ ex eis ē q iter hoc ⁊ h ē medi⁹ flē phleg ma. Et tedz quidē hūtis vētrē soluē melī⁹ ē q̄z fa cere ut ipse vomat: ⁊ e⁹ hūor descēdēs fuerit sicut li teriā hūtis facē vt vōat ē icōueniēs. ¶ Mediciarū p terea vētris solōnē faciētiū deterior ē q̄ ex medicis ē ,pposita multe diuersitatis i tpe i quo soluēd⁹ ē vē ter qñ vētris solutio ,turbat ⁊ ,ma vētrē soluit an teq̄z fat q̄z qñz ,ma ipaz faz expellit. Simpl⁹ q bi berit aliqd vētris solōnē aut vōitū sibi facies cozpe ipi⁹ lipido necē erit ut ei vtigo accidat aut mozdi catio in vētre ⁊ angustia: ⁊ qđ ab to expellet egredie tur cū difficultate: ⁊ ad vltimū qdē dū medicia sup fluitates cūat nō erit i ea estuatio: cūq̄z q medicina biberit estuatōem hīe ceperit iā cūat qđ ſfluū nō est. ¶ Hūor ,tēa q vōitu aut vētris solutōe cūat cum ad aliū mutabit hūorē significabit qđ iam cozp⁹ est mūdatū a ſfluo hūore qđ cūare uolum⁹. ¶ Qđ si mūdificatio vsq̄z ad intestio⁹ raſurā pucnerit ⁊ ad rē nigrā fetidū hīte odorē erit malū. Sōn⁹ q⁹ qzcū p⁹ vētris solōnē aut vōituz fuerit mult⁹ dem fabit q eūo iā pfecte mūdauit cozp⁹ ⁊ ,tulit. Et scias q cū situs p⁹ vētris solutōem aut vōitū fuerit fōtil ma ximā ⁊ vltimā purgatiōis bonitatē sig̃bit. Scito ēt q medicia vētris solutia expellit illō qđ cūat cū nir tute attractiua que attrahit hūc cūdē hūorē ⁊ fortal se attrahit grossū ⁊ relinquit subtile quēadmodum facit illa que meliam expellit. Illd⁹ ,preterea verbuz qui dicit q ipa generat illud qđ attrahit: aut q in ,mis attrahit qđ est subtile nō est aliquid: ⁊. B. q̄z sz hoc sentiat penit⁹ tū dicit q medicia vētris solu tiua in qua nō ē venenosuas cū vētrē non soluēt et digeret generabit hūorē quē attrahere solebat: sed hmōi dicta nō sit cōueniencia. ⁊ vt quidē q Ha. ex h q certificat sentiat q inē attrahētē medicinā ⁊ h mozē attractū sit cōueniētia isba ⁊ pp h attrahit ip sū sz hoc nō ē vm: qñ si attractio fiēt cū ,ueniencia ferrū attraheret ferrū cū ipsū superaret ⁊ aurum at traheret aurum cum ipsum superaret q̄ntitate sua hoc tū certificare nō ē medici. ⁊ dēs scire q hūorū attractio que fit potu mediciarū soluētiū vētrē aut vomitū faciētiū nō est nisi in venis i qb⁹ venerunt dōec ad intestia pueniat ⁊ stōm: ⁊ h nā mouet ad h ut eos expellat ex. Et raro quidē accit ut cū vētris solutiuū bibit ad stōm ascēdāt: ⁊ si ascēderit ad vōi tū decliabūt: q aūt ad stōm ascēdere nō dimittit ñ est nisi ,ppt duas cās: quarū vna ē qñ medicia' ven tris solutiua velocit penetrat ad intestina. ⁊ altera ē qñ cū medicia uentris solitiua bibit nā ,perat ad hoc ut ex venis meſaraicis ad inferiora ,expellat ⁊ nō ad ſriora. qñ hoc ,piqui⁹ ē ⁊ facili⁹: ⁊ q⁹ illō qđ est post eas nō etiā ipsas comprimit. Et hoc q·

qđ eſt ex eo qđ nām mouet ut ex ppinquioꝛib⁹ expellat vſꝫ. Qđ ſi medicia vtuē haberet attractiuaz q̄ hū orez cōtaret cēt nā vtutis expulſiue magis digna ut in ſano ꝛ fozti ſuparet: lz medicia nō attrahat niſi ad viā ſiḡtam. Medicine vo vomitū facietis diſpoſitio ē diuerſa ad hoc: qm̄ cū in ſtomacho fuerit i eo mozabi ꝛ hūoꝛez ab inteſtinis ad ſeipſam attrahet ꝛ ſua vtute ſupat ad reſiſtēū. vtuti nāli. Et ſcias q̄ plūm attractōis hūoꝛ quos medicie attrahū t nō ē niſi ex venis ꝛ ex eo qđ ē multe ꝓpingtatis qm̄ attractio fit in venis ꝛ in eis q̄ non ſūt vene ſic hūoꝛres q ſt i pulmōe q ꝓpꝛ vicinitatē ad ſtoz ꝛ inteſtina trahunt: lz in venis nō vadāt. ꝛ debes ſcire q̄ attractio q̄ fit p nares ex medicis ſiccis eſt cā cūandi hūores a corpe ſicut in hydropiſi.

Capituluz.v. in ſmone purgationiſ ventris ꝛ regulis eius.

Am in p̄cedēti ſmōe oſtdim⁹ qūo ſit corpus ꝓpandū ad recipiēdū id qđ vētrē ſol uit añq̄ purget cū ąplificatōe pozoꝛ ꝛ leni ficatōe nāe ꝛ ꝓpe i egritudib⁹ frigidis: ꝛ ad ſūmum nāz mollificaꝛ añq̄ vent ſoluat ē ꝓpetēs regula in q̄ exiſtit ſecuritas: nili in eo q colice paſſioni valde eſt apt⁹: ex hoc nāq̄ nihil iſti eſt faciēū. qm̄ eēt cā ſtrictu tatis q̄ ei accēt. Solutozio nāq̄ vētris alic⁹ tal' qual ē iſte res/ admiſcēda eſt in q̄ ſit vtus vōitiua ne ꝓpter deſcēdē de ſtō añq̄ ſuā ꝓficiat opónez: imo eāntur in ipo duaꝛ medicinaꝛ vtutes ꝛ ꝓficiat vētris ſoluti ua oponez ſuam ꝛ vōitiua ſuā ecōuerſio illi⁹. Trauli quoq̄ ſūt ex eis q colice paſſioni ſūt apti: fozteꝫ igr̄ nō tollerāt medicinam ipoꝛtū plūm colicam in currūt paſſionē ex rheumatiſmis ſuoꝛ capitū. Ex cāptereā tiozoſa eſt ut medicia vētris ſolutiua ſuaſ fece in inteſtis exīte ſicca: imo expelleda ē ſalē cum cliſteri aut iure mollificatuo. Balneū quoq̄ ingredi añq̄ vētris ſolo fiat aliq̄ntis diebus ē ex eis q bñ ꝓpant niſi aliqd ꝓhibuerit: ꝛ oz gō ut ink balneū ꝛ hauſtuz medicine puū inſuenat tps: poſt medicinā quoq̄ non egredial gs balneū: qm̄ trahit mām ad exterioza: ꝛ nz eſt bonū niſi ad vētrē ſtrigeū. ꝓ in hyeme q: non ē timeū. ꝓmā balnei caſa ingredi tali mō ne calo: ſit vllomō impediēs ad attrahen: ſed ſit ad mollificaū. et ad ultimū oz ut acr illi⁹q̄ ꝓhar maciā bibit ſit calitatis pauce nē ſudo: ē faciat neq̄ turbatōez: qm̄ hoc ē ex ꝓpatoꝛijs. Fricatō quoq̄ ꝛ ex olis inungi ē ſili⁹ ex ꝓpatoꝛijs. Cū aūt aliqs medicine aſſuetus nō eſt nz eā bibit mel⁹ eſt medico ut ſibi caueat ne vētris ſolutia violētas vtutes hūtia ei tribuat. Faſtidiū vo hūoꝛib⁹ ꝛ hūoꝛes viſcoſos et in hypocōdrijs tēſionē: aut q in ſuis interioꝛib⁹ hz in flāmatōez aut opilatōez ſi ē daū. aliqd donec iſta re etificent nutrimētibus mollificātib⁹ ꝛ balneo ꝛ rege ꝛ dimiſſiōe ei⁹ qđ mouet ꝛ eius qđ iflāmat. Jll' vo q ſtantes bibunt aquas ꝛ habētib⁹ ſplenes fortes medicine ſunt neceſſarie ꝛ cūq̄ aliqs medicinaz ventris ſolutiua biberit melius erit ei ſi medicina fuerit fōtiſ ut ſup eam dormiat añq̄ operetur: qm̄ opabit melꝰ ꝛ ſi debilis fuerit melius erit ei ne ſup eam dormiat qm̄ nā digeꝛ medicina. Cū aūt medicina ꝓparī eꝛ perit melius erit ei ne ſuper eam dormiat quocūq̄ mō fuerit. Plinius cū aliqs medicinā bibit nō illi co ſup eam ſe mouere debet: ſz debet ſup eā geſcere ut ipam natura circūdet ꝛ in ea operetur qm̄ nili natura in ipa opata fuerit non opabi ipſa in naturam.

Odores quoq̄ nauſeam ꝓhibentes olfacere debz ſicut eſt odor mente ꝛ rute ꝛ apij ꝛ cydoniozū ꝛ boli ꝛ cozaleē aque roſacee ꝛ pauco aceto aſperſi: ꝛ ſi ex odore medicine exterrit cuz medicinam bibit nares ꝓſtringat: ꝛ q medicinaz ab hoꝛret debet maſticare paruz ex tarchon: ideo ut ſui oꝛis vl' odoꝛis vt⁹ ſtu pida fiat: q ſi vomē timuerit extremitates ꝓſtringat ꝛ cum ipſā biberit deſuper rem ſtipticam bibat.

Medici ꝓterea pillulas quas ei daturi ſunt qm̄q̄ in melle voluūt ꝛ qm̄q̄ ſup eas ꝓiciant mel coctū aut zuccaꝛ coctuz donec eis inde faciunt tunicam. ex eo quoq̄ qđ eſt ingenū utile eſt ut ſup eas ponat cera cū pauco oleo mollificata: ꝛ ex eo qđ eſt magis conueniēs ingenū eſt ut os aqua aut alia re impleatur deiū pillule ſicut ſunt bibant ſup ipam aut q̄ aliquo hoꝛ ingenioꝛ aptate fuerit: tranſglutient ntaq̄ oēs ita q medicine opo non cognoſcetur. ꝛ oportet ut a pozia tepidū bibatur ꝛ pillule cum aqua tepida ſumant. Frigidi ꝓterea ſtomachus ꝛ pedes calefaciēdi ſunt. cūq̄ ipi⁹ anima ſedata fuerit ambulet ꝛ moueat paulatim: quoniam motus hic eſt tunatiuus ꝛ interpoſitione hoꝛaruz ex aqua calida tantuz bibat q medicina non liquefaciat ꝛ expellat ipaz ꝛ ei⁹ debiliter vtute niſi fuerit i hōa qñ nccē ē ut vētris ſtrigat ſolo. i potu q⁹q̄ aq̄ cale malie medicie exiſtit debilitatio: q aūt medicinā bibē voluerit cale exīs ꝓpter nis ꝛ debil' ſtōi erit ei mel⁹ ut eā bibat poſtq̄ priuſ biberit aliqd qđ ſit ſicut aqua ordei aut ſucc⁹ ḡnati aut ut vlr dicā cū ſtōus recepit nutrīēl ſubtile ꝛ leue ſz q nō ita fuerit ē ei mel⁹ ut eā ieiunus bibat. plūm ꝓterea qb⁹dam medicia vētris ſolutiua i eſtate ex ea pueniūt ad febrē. Oz ergo ne medicie potatoꝛ cōe dat uel bibat dōec medicia ſuā ꝓfecerit opōem: nz ēt quādiu medicia opat dormiat niſi voluitas aſſuerit ut reſtringat. Qđ ſi ipi⁹ ſtōus nō tollerauerit ne cōedat ꝓptēa q ſtōus ei⁹ ē cholic⁹ ꝛ cito deſcēdit ad ipm cholera. aut ꝓpterea q a cōeſtiōe vehemēter abſtinuit ꝛ famē tollerauerit deſ ei parū pāis in fuſi pauco vino ſup medicinā añq̄ vent ſoluat qm̄ hoc ē ex eo qđ medicina fortaſſe adiuuat: oz p̄ſca ne annis aqua ffa lauet lz cū cala. Quidā ēt dixerūt q pille q̄ ſt cū apoziate⁹ dāde ſūt cū apozimatib⁹ q̄ ſūt cū eis hōgenea. Pille nāq̄ q cholerā expellūt rubee cū apoziate dāde ſūt alic⁹ qđ ſit vbi gra ſicut fum⁹ terre ꝛ q̄ melā euant: cū apoziate alicui⁹ qđ ſit ſic epithimū aut polypodiū aut bis ſile: ꝛ q phlā expellūt cū apoziate alic⁹ qđ ſit ſicut cētaurea Cū aūt eligere voluerīs cozp⁹ ſiccū carnē hūs duraz medicia fozti ſicut helleboro ꝛ his ſilib⁹ ꝓhemēter ſlude in ꝓcedādo ipſ nutrictib⁹ vncuoſis ꝛ ad ultimū cū fortes medicine multi ſint tiozis tales vz q̄lis ē helleborus: qm̄ in corpe mūdo efficit ſpaſmū:

t repleti corpis cõmouet hũiditatẽ motu turbido: t ad interia trahit illud qđ ei difficile ẽ expellere t tiali veneno si sicut meserió t scabiã: t caruí ipediñ tũ cũ sint rẽouet raid. Ampli⁹ medicia multotiens suũ odorẽ in stõacho dimittit: ẽ ergo sic si medicina ibi rẽanet. cui⁹ medicamẽ ẽ aqua ordei q ipsum lauat q quidẽ melior existit eoz q i potu sumũtur. Liqz tẽpus ꝓlongabit t medicia opari nõ ceperit si alleuiatio fieri poẽt ut nihil moueat fiat. q si quid affuerit tioris meli⁹ erit ut hydromel trajiciat. aut eius sirupũ aut aquã in q nitrũ resoluti fuerit aut subjiciat ei collyriũ aut fiat ei clistere. Ex cãs vero ꝓpter quas medicia nõ operatur ẽ cãnalium coangustatio de natura aut ꝓpter complexiones aut ꝓpter egritudinis vicinitatem. in habentibus enim palysim aut apoplexiam medicinarũ vie ad suas mãs coangustãt. Accit ergo vt difficile sit facere quatenꝰ vẽt eis currat. Duas ꝓterea medicias uẽtrẽ soluẽtes in vna die cõmingẽ ẽ tioroli t ẽ cẽ rectitudinẽ. His quoqz medicia q alicui hũoꝛ ẽ ꝓpria cũ ipm nõ inuenit ꝓturbat t vẽtrẽ cũ difficultate facit: t silr si ipm in suo ꝛrio infusũ inuenerit. His ꝓtea medicia hũoꝛe in ꝓnis exhit qui ẽ ei ppr⁹: de inde illã qui ẽ p⁹ ipm in multitudine t subtilitate t reliquos fmr hũc ordiez ꝓter sanguiem: qñ nã vsqz ad postremũ tã retinet t recõdit: hũoꝛe vo ex lógi quo attrahere ẽ difficile. Ampli⁹ cũ tior affuerit nausea aut syncopis alicui accidat postqz medicinã bibert oportebit fieri ut anteqz medicinã bibat tribus diebus aut duob⁹ cũ aqua raphani võat t ut raphanũ comedat. Oꝛ ꝓterea ne multũ salis sit in cibis ei⁹ q medicinã vult bibere. Multotiẽs quoqz ex haustu medicie puẽr ad nauseã t ãgustiã: t sincopi t tremoꝛe cordis t ventris mordicatiõem t ꝓpter cũ nõ solutionẽ fecerit aut sudoꝛẽ. Multotiẽs ꝓtea ẽ nobis necariũ ut cũ faciam⁹ vomẽ: t multotiẽs excusat nos ab hoc dare ei retentiã t facere ut aquam ordei bibat quatenus venter soluat t medicine malitia remoueatur t qđ i itestis retẽũ fuit lauetur. Ille vo cui⁹ cõplio fuerit frigida t sup alios hũoꝛes fuerit phlã sup abũdans oꝛ sumere ꝓst medicinaꝛ t ipsius operationẽ nasturtiũ aqua calida ablutũ cuz oleo. Et qui cale fuerit ꝓplionis psiliũ bibat cum aqua frigida t oleo violaceo t zuccarũ tabãzet aut iuleb. Et ille quidẽ qui tẽperate est cõplexionis: semen lini. Et añt qui excoriationẽ timuerit intestinorũ: bolũ armenũ cũ succo granati detur. Sumere etiã debet quicquid diximus ꝓst fluxum ventris t inde ipsum retinebit. Omnũ ꝓterea pharmaciã bibenti cui postea aduenit febris melior est aqua ordei. Siropus uero acetosus est excoriatiuus t tardandus est usqz ad duos dies aut tres donec in intestinis virtus sibi redeat. Ille quoqz qui medicinã bibit secunda die est balneum inuraturus: t si ex humoribus ipsius aliquid relictũ fuerit balneũ ipsum mundare poterit. Mã si uideris q balneũ sit ei sapidũ t in ipso delectetur erit hoc signuz q balneum ipsum ab eo quod relictũ est mundificat. ipsũ quoq; ẽ in eo dimitte q si inueneris q ut ipsũ nõ delectetur: imo in eo estuatione patiatur expelle cum sciaꝛ ꝓterea q et qui intestinoꝛ patit debilitatẽ pleriqz ex medicinis ventrẽ soluentibus aduenit vẽtris solutio fortis t ꝓlongabit ei res t multis indigebit medicinis donec reẽneatur. Jn simil⁹ etiã similiter timetur ex vẽtris solutiõe ipi⁹ nocumentũ. Et scito q ex potu nabit ꝓst medicinas ventris solutiuas ad sedecies puẽrit t ad estuationẽ. Post solutionẽ quoqz vẽtris t minutionẽ multotiẽs in epate aduenit doloꝛ qñ aque calide pot⁹ remouet. Et scito q tẽpus quo maioꝛ caliditas ascendit t frigoris fortis nõ ẽ tps sumẽdi medicinã. medicina eni ut vere aut autũ no est bibenda. Et ver qdem ẽ cũ nines ꝺe montibus cadunt. t ꝓst ver qdem venit estas in q nõ est sumenda nisi res subtilis. Autũ⁹ vo est veri ꝛius Exẽplu⁹ nature nõ ẽ facienda ꝓsuetudo bibẽdi medicinã cum qua necesse sit mollificare ventrem qz si et cõsuetudinaria t hoc habẽs ad impedimẽtũ male finis puẽrit. vnũquẽqz ẽt q fuerit siccꝰ ꝓplois deiẽ soꝛẽ medicia. Oꝛ ꝓtea ut sit debilẽ medicinã ex monominuatur ne ei⁹ virtus soluat. ex medicinis quoqz debilibus, benc dictis sunt viole cum zuccaro. Et ille cui in hyeme necessariũ fuerit medicinam bibere ventũ obseruet meridionalem. t in estate dixerunt quidam, eoꝛũ econuerso. t hoc quidem diuisionẽ hz. Eger cũ debili indiguerit solutõne t nõ opabit nõ magis moueat sz dimittat. Egritudo quoqz multotiens ebulire facit vẽtris solutõez t accidit sebaꝛ. t est cũ minutio sufficit. La. sextũ de superfluitate medicine vẽtrẽ soluẽtis t de hoza ꝓstrigẽdi cã.

Ex significatoib⁹ quibus cognoscit hoza q ẽ cathartic ũ ꝓstrigendũ est sitis. Cũ ergo ventris solo pseuerauerit t sitis nõ acciderit non erit ti mẽdũ q supfluitas puenit. Verũtñ sit qñqz accidit t nõ ꝓpr multitudinẽ solutionis ventris: neqz ꝓpr ei⁹ supfluitatẽ: imo ꝓpr cãz dispõis stõis: qñ sit ẽ calid⁹ aut sicc⁹ aut vtrũqz facies sitiz: sitim ãt. ꝓpr cãz dispõis medicie cũ fuerit cala pũgitia aut ꝓpr cãm mãe i scipa qñ cũ fuerit cala sic cholꝛa aut i talib⁹ q les sũt cãe hmõi nõ erit lóge gn festia veniat sitis: t si cũ h haz rex accidit ꝛiũ nõ erit lóge gn penit⁹ sitis cũ tarditate veniat. Cũ ergo videris q sitis tã supfluit: t q vẽtris solo nõ sit pauca ꝓstrige t ꝓcipue cũ cãe festiatõis sitis t velocitatis ipi⁹ nõ fuerit i vẽtrẽ qñ i hmõi nõ dẽs tardare ꝓstrictoez cũ sitis apparuerit. Qñ qz etiaz exit⁹ ei⁹ qđ egredikẽ ẽ demẽtiu⁹ hoze ꝓstrigẽdi. g. n. cholerã expellit rubeã cũ videat q iã puenit ad phlã sciat q iã medicia supfluẽ operatur t quãto magis si ad cholerã puenit nigrã. Sanguis vo maioris ẽtionis t dectoraꝛ piculi t si cui ꝓpr medicinã mordicatio supuenerit ꝓsderãdũ erit illõ qđ i. c. de mordicatõe diximꝰ. La. vij. demõ succurrẽdi dispõi ei⁹ in quo supfluit vẽtris purgatio.

Manitio sfluit aut ꝓpr vẽaz debilitatẽ aut ꝓpr orificioꝛ ipaz aplitudinẽ aut ꝓpter q pharmacia caz pũgit orificia aut ꝓpter q

ex ea ꝓportis malicia corpi acquisita fuerit aut ex ea q̄ sic ipa. Cū ergo vētris purgatio supfluit liga extrema supi⁹ z iferi⁹ cipiēs ab alcelf z iguib⁹ dicēdo ab eis z i potu paz tyriace aut filonij tribue z si poteris fac ipm sudare i balneo aut vapore aq̄ cale ib pānis suis capite exteri⁹ tracto. Cūq; multū sudauerit pstrictiua ad potādū da ei z fricet. Et fiāt ei epithyma ex reb⁹ dū redolēb⁹ ex aq̄ myrtor z sādal z cāfora z succo fructuū. Mēbra ꝓterea ipi⁹ extrinseca fricare debes z calefacē vētosis cū igne sub hypocondrijs ꝑus positis z int sparulas ipi⁹. Qđ si tibi necesse fuerit stō ipi⁹ z intestinis supponē empla ex ordeo fracto z ag̃s stipticis fac silit ex oleis: oleo de ciconijs oleo de mastice. Ipe ꝓterea ab aere ffo ē sep and⁹ qm̄ ꝑmit cū z ipi⁹ resoluit vētrē z ab aere calo qm̄ ipi⁹ laxat vtutē. Cōfortari quoq; dz ex reb⁹ dū redolēb⁹ z ex stipticis ad traijciēdū ei dādū z ex torrefacti vino suauis fdolēte. Oz tñ ut sint cale z ut pāis cū succo ḡnati iā pcesserit: z silit aſſanguicha z cortices papaueris albi triti. Ex eo quoq; exptū est ut ḡna nasturcij pōdē triū. 3. sumāt z torrefiāt deiñ in adoch coquāt donec coagulēt z ad bibēdū tribuat ē nāq; vltimū i bōitate. Oz ꝓterea ut ei⁹ nutriens sit stipticū iffranū cū niue q̄le ē qđ fit ex succo vue acerbe z sibi silib⁹: ex eo etiā qđ i retinēdo solutionē iuuat ē ut vōit⁹, puocet cū aq̄ cala z ei⁹ etiā extrēa i ea mittāt z ñ iffrea ea. Cū at alicui eor sicopis supuenerit da ei vīnū ad potādū: z si h̄ tonū nō ꝓtulerit tribue ei i fine rei narcotica z medicamēta fortia nō q̄ sūt i ca⁹ de, phibitōe fluxꝰ vētris. Medico vo ē vtilꝰ ut ꝓuisor existat i ꝓpando trociscos z puluēs pōticos añ̄ꝫ sit hora z ut etiā sit ꝓuisor z i enematib⁹ z ipsor instrumentis.

La. viij. de eo q̄ bibit medicinā z nō solui⁹ fuerit.

Qz pharmacia solonez nō fecerit z fecerit mordicatōez vētris z angustiā i ipo z q̄ sū pstit ipaz estuauerit z scotomabit z dolebit caput z pariet alices z oscitatōes: succurrē dēs cum enēate z collirijs siccis. Et ipe gdē bibat masticis. 3. tij. i aq̄ tepida. Medicia quoq; qñz opat ꝓpt stipti cor bibitionē z cōfectionē raliū q̄lia sūt cydōia z mala, ꝓterea q̄ os stōi ꝓmūt z qđ sub eo existit z ꝓpt qđ nausea sedāt z medicinā a suo motu q̄ ē ad supiora violēt ad ptē mouēt iferiorē z ꝓptea q̄ nāe vi iferī. q̄ si cnēa nō iuuerit z mala supuenerit accētia extēnōis corpis z oculi, exierit ex z fuerit mot⁹ ad supiora nōcaria erit minutio. Et cū medicia vētrē nō soluerit z mala eā nō secuta fuerit accētia: meli⁹ etiā erit ut ip̄az ꝑfect minutio saltē post duos dies aut tres: naz nisi h̄ factū fuerit timēdū est in ipo ne hūores ad vnū pncipalū mēbror moueant.

La. ix. de dispositōib⁹ medicinaz vētrē solutiū.

Edic naz vētrē solutiū qdā sūt q̄rū malignitas magis ē sic helleboꝛ niger: z turbit cū nō fuerit bonū: imo fuerit ex gnē ipius qđ ē citrinū: z agaricū cū nō fuerit albū z purū. imo nigredini attinuerit z sic laureola. Et q̄ res iste male sūt tūc si bibite fuerit z mala inde accētia, puenerint melius erit ut medicinā a corpe ekpellat quanto plus possibile fuerit vomitu aut purgatiōe z medicet cū tyriaca. Multaz ꝓterea eaz remouet malitia z turbatio quā faciūt aic dādo in potu aquā vehementi ffam z sedēdo in ipa sicut turbit citrini putridi. Dis quoq; res q̄ acuitatē frāgut glutinatione z lenificatiōe z vnctuositate in q̄ sit dulcedo ad h̄ cōfert. Quedā etiā medicinaz q̄ñz aliqb⁹ ꝓpotionales existūt ꝓplexionib⁹ z alijs nō ꝓueniūt. Sciendū naz i eos q̄ i ffis morant regiōib⁹ nō operat nisi debilit nisi mag̃ inde dest quātitas sic ē mos ei⁹ in terra turcoz: z q̄ñz ē necessariū gbusdaz corporib⁹ in aliqb⁹ regiōib⁹ ne medicinaz corpa dentur. sed vtutes eaz tñ. Et ē necesse etiā ut medicinis solutiuis⁹ vētrem bñ redolētes medicine misceāt ꝓpterea ut mēbror virtutes eis ꝓseruent. Medicine quoq; cordis ad hoc iuuamētū ꝓferūt ꝓptea q̄ spūm vitales i vnoquoq; mēbro cōfortāt: plurime quoq; earum subtilitate sua z facilitate iuuant. Due ꝓterea medicine q̄ñz ꝓiūgunt: q̄rū vna suum hūorē cito expellit z altera tarde: vna ergo suā operatione efficiet postq̄ ipa iā alteraz etiā i suo hūore ꝑsist z opabit in ipaz z ei⁹ debilitabit vtutē. Cūq; scōa post opari cepit erit debil vtutis mouēs z nō ꝑficiēs q̄re erit aliqd admiscēdū qđ ipam facilē reddat z festinare faciat sic zinziber turbit: q̄ñ ipm stupefieri nō ꝑmittit. z silit fiet si eas bñ sciueris ꝓmiscē. Ampli⁹ ꝑsiderare dēs ꝓncipia q̄ i vtunt⁹ medicinaz vētris solutiuaz declaraui⁹ cuz locuti fuimus de ꝓncipijs vlib⁹ medicinaz simpliciū. Medicina ꝓterea soloné faciēs plim opabit illud soluēdo ꝓpetate sui sic turbit: z plerūq; efficit illud exp̄i mēdo sui ꝓpetate sic myrobal. z q̄ñz opat illud lenificādo ꝓpetate sui sicut sūracost: z q̄ñz opat id lenificando sicut mucilago psilij z pruna. Jn ꝑsibus quoq; violētaz medicinaz existit aliq̄ venenositas z solutionē vētris eff. cuit ꝑm modū quo nāe violētia infert. Ipe igit sūt aptāde medicinis i gb⁹ exist bezariati. Plerūq; etiaz adiuuant amaritudo z acuitas z pōticitas z stipticitas z acetositas in opatōib⁹ medicine cum ei⁹, ꝓpetas ei pñs affuerit. amaritudo nanq; z acuitas in resoluēdo iuuant. z pōticitas z stipticitas in ꝑmēdo: z acetositas i incisiōne faciēdaz q̄ ad labēdū ꝓpat. ampli⁹ qđ labē facit nō ē pūgēdū ei qđ i ꝑmēdo iuuat talit ut sint eorū eq̄les vtutes: imo melius ei i hmōi ut vnū p⁹ aliud tardet ut sit vbigfa vna duaz medicinaz q̄ lenificat ꝑus suam ꝑficiēs opatione q̄s ea q̄ ꝑmit: deinde adueniat expliua z expellat qđ lenificatū fuit z in reliquis fm hanc cōsiderationem. La. x. de eo qđ ex hoc capitulo in alijs locis inquirēdum est.

Edicie vētris soluie z leficātes q̄ bibūt z epithymant z reliq̄ ab eis i nostro antidotario sūt relinquende: z fm etates vniuscuiusq; etiaz medicinaz simpliciū melioratio z q̄liter sit ei succurrendū: z quō sit ei i potu tribuēda i medicinis regrat simplicib⁹. Pillule ꝓterea ad bibēdū dāde ñ sit postq̄ delicate sit z fcē fuerit ut lapidesc

neqz etiam cū sūt molles ne penetrēt ⁊ retineāt: ſz sit sic cū siccari cepint ⁊ a digitis cedāt si ꝑmant.

Capitulum. xi. de vomitu.

Dies q sūt remotiores ab ꝫ ut medic⁹ eos vomē faciat leuit: aut ꝓpī näz sūt hoies q pect⁹ sūt strictū ⁊ q male anhelāt ⁊ qui ad sanguinē ſpūdū sūt apti: ⁊ hoies colla hītes ḡcilia ⁊ ap̄tib⁹ que i ip̄o nascunt gul' apti: ⁊ stomachos hītes debiles ⁊ multū pingues: qñ istis ꝓueniēti⁹ ē ut venē soluat. Et macris melior ē vomit⁹ cholere ip̄or apt⁹. Aut ꝓpt vsū hoies qb⁹ difficile ē vomē neqz vomēdi hñt ꝛsuetudinē: qñ si istis ve mit⁹ ꝓ uocat⁹ fuerit fortib⁹ vomitib⁹ nō remanebit gn ipo rū vene i mēbris āhelit⁹ scidant ⁊ pueniāt ad pthisim. Cū aūt alic⁹ res q̄lis sit ignorabit vomitib⁹ leuibus ꝓpus erit expiend⁹ q si ei fuerint faciles crim⁹ ei fortes ausi dare sic illi q sit ex hellebor.o ⁊ sibi silēs: ⁊ si nō oporuerit ut fiat q̄ten⁹ vomāt: aut fuerit vn⁹ cui necessariū erit dare vomitū: ꝓpara ip̄m añ ⁊ fac ei ꝓsuetudinē ⁊ mollifica ip̄s nutrimenta ⁊ fac ea vncuosa ⁊ solsta ⁊ fac eū gelscē ab exercitijs ⁊ postea da ip̄m ei: ⁊ da ei in potu vncuosa ⁊ olera cū vino: ⁊ ad comedēdū da ei añq̄z vomat nutrictia bona: ⁊ ꝓpe si vomit⁹ fuerit difficil: qñ fortasse non vomet ip̄m: imo nā cū retinebit: ⁊ melⁱ⁹ ē ut bonū retineat q̄ malū. Cūq̄z post cibū quē comedit cā vomendi vomuerit tardet consessionē donec fames sit fortis ⁊ sedā sūt ei cū aliquo qō sit sic sirup⁹ matianor sine aq̄ ⁊ nō cuz iuleb neqz sirupo acetoso: qñ vomē facūt. Lib⁹ aūt q est ei vtilē pulsus i cardabez ⁊. iij. phiale vini post ip̄m. Et ille qdē q acetosū vomuerit ⁊ nō ꝓsucūt ⁊ i pulsu aliqō signū febris hūerit coquestionē vsq̄ ad medū die tardet ⁊ añ ip̄z aquaz calidā rosaceā bibat. cui āt acciderit ut cholerā vōat nigrā ip̄s stō ſpōgia aceto calo infusa supponat: ⁊ melⁱ⁹ qdē est ut sit cib⁹ q ad vomēdū sūt diuersus: qñ cū ē vn⁹ qñq̄z ip̄m ap̄lectik stōus ⁊ i dimittēdo ip̄m fit auar⁹. Post vōitū āt ip̄s sit supfluū ꝓrūt aues pue ⁊ pulli cuz ābulare icipiūt: ossa tū suaz extremitatū nō cōedat: q̄ sūt g̃uia ⁊ i stō tardant ⁊ facē igredi balneū. In hora āt vomēdi currat ⁊ exerciteī ⁊ fiat ut laboret post vomat: sitq̄z ꝫ i media die In hora ꝓterea vomēdi oz ut oculi ligēt suppositis pil' duab⁹ deūi vent leui fascia tpate fascietur. Res quoqz q̄ vomit⁹ sūt ꝓpatoie sūt eruca ⁊ raphan⁹ ⁊ carica ⁊ calamētū mōtanū ⁊ recēs ⁊ cepe ⁊ porri et aq̄ ordei cū fece sua ⁊ melle ⁊ pultes fabaz cū dulcedine ⁊ vinū dulce ⁊ nuces cū melle ⁊ q̄ sūt eis silia: ⁊ micla q̄ facta ē ex pane azymo ⁊ oleo ⁊ melōes ⁊ cucres ⁊ eaz sēina aut aliqd ex eoz radicib⁹ trita ⁊ i aq̄ infusis cū dulcedie ⁊ hermodactili ⁊ raphan⁹. q aūt vinū biberit iebriās ad ꝫ ut emomat nō icipiat vomē donec adhuc paz bibat: sz bibat multū. Sucha ha quoqz cū bibita fuerit cū melle post balneuz faciet vomē ⁊ soluet vētr̄. Amplius q vomē voluerit nō fortē masticare oz ꝓpe ip̄m. Cū aūt aliqs fortē vult vomitiuū sumere sicut q sit ex hellebor.o ip̄m bibere oz nisi fuerit qō ꝓhibeat ⁊ post duas horas dieī ⁊ postqz sterc⁹ ab intestinis exierit. Et si cū pena vomuerit bene erit: ⁊ si nō moueat parūper: ⁊ si nō in balneū mittat. Pena quoqz q̄ sit vomit⁹ in ungēda ē ex aliquo qō sit sicut oleū silaminū: q̄ si cēlio acciderit ⁊ angustia stomachi det in potu aq̄ calida ei aut oleū: qñ aut vomitū faciet aut vētrem soluet. Ex eo ꝓterea qō ꝫ iuuat ē stomachi ⁊ extremoz calefactio: qñ hoc nauseā facit. Cūq̄z medicinā vomere faciēs ꝓpauerit ⁊ suā incepit opatione vomitor: gescere oz ⁊ odores bonos olfacē: ⁊ extrema ꝓmendo sūt fricāda ⁊ paz accet ē ei in potu tribuendū ⁊ comedat maciana ⁊ cydōia cū pauco masticis. ⁊ scito q̄ mot⁹ facit magis vomē ⁊ gesminus. Et estas ē tps in quo magis ē dign⁹ ut i ip̄o fiat vomit⁹. q̄ si alicui necessari⁹ fuerit ⁊ nō fuerit figure ip̄i⁹ pueniēs estas erit dignior hora ut in ea ꝓcedat. Et tintū vomit⁹ lōgingor ꝓm modū purgatōis ꝑme ē stomachi soli⁹ ⁊ non intestinor.u: ⁊ ad modū qdē purgatōis scde capitis ⁊ totius corpis: Ip̄i⁹ vo attractio ⁊ eradicatio ē ab inferiorib⁹. Et tu qdē cognoscēs vomitū ꝓcrētē ab eo q̄ non fecit inuamētū ex eo q̄ ip̄m segtur alleuiatōis ⁊ desiderij boni ⁊ anhelit⁹ ⁊ pulsus bonitas: ⁊ silit ex dispositionib⁹ aliaz vtiū. Et⁹ aūt inceptio est nausea. Et deteri⁹ qdē malū qō efficit ē mordicatio fortis i stomacho ⁊ adustio si medicina fuerit fortis sicut hellebor.us ⁊ qō ex eo fit: qñ incipit a salina q̄ fluit: deinde segtur ip̄am vomit⁹ multi ꝓlatis multotiēs post quē segtur vomit⁹ rei ligde tenacis. mordicatio quoqz ⁊ dolor erūt mālsiui ita q̄ alia accidentia nō mutent nisi in nausea ⁊ angustiā. Et q̄ñqz soluit etiā vēter postea i hora q̄rta incipit gelscē ⁊ ad requiem declinat. Malū āt ē ut vomit⁹ nō ꝓueniat ⁊ magnificet angustia ⁊ accidat tēsio ⁊ grellio oculor ad exteriora ⁊ fortis rubedo i eis vtrisqz ⁊ sudor multus ⁊ infectio vocis. Si ergo alicui acciderit nisi ei subueniat ꝓueniet ad mortē inde. Illud aūt quo ei succurrit ē enema ⁊ dosis mell' cū aq̄ calida: ⁊ in potu ei dare olea in quib⁹ tyriace vtus existit sicut oleū de lilio. Et labora donec vomat: q̄ si vomuerit nō suffocabit. ⁊ adhibe etiā enema qō sit apud te ꝑpatū. Et egritudines qdē q̄ sūt digniores eo ut in eis fiat vomit⁹ sunt chronice sicut ydropisis et epilepsia ⁊ melia ⁊ lepra ⁊ podagra ⁊ sciatica. Vomit⁹ ꝓterea cū suis inuamētis plerūqz affert egritudines sicut quandoqz gnāt surditatem. Amplius nunutio nō est cum eo cōtinuanda: sed tardanda tribus diēb⁹: ⁊ ꝓcipue si i ore stomachi fuerit humor. Vomitus quoqz multotiens fit difficilis ꝓpter humoris subtilitatem. Ipse igitur ē ingrossandus potu sanic ⁊ granis granati. Et scito q̄ exitus male rei q̄ inferiora post vomitus est signū q̄ illud quod faciebat fastidium descendit inferius. Et vomitus post ascellationem est signum quod est ex accidentibus ascellandi. Hora ꝓterea vomendi in estate melior causa doloris in meridie est. Et vomitus corpori confert: sed visui nocumentum facit.

Amplius faciendus non est ut pregnans vomat

W Poznaniu

qñ supfluitates corpis ipi⁹ i ea nō egredict. Et vōi tus t labor cā ad estuationē pducēt faciēdū ē igr ut gelcat. Ellij vo qb⁹ accidit vomit⁹ sunt iuuandi.

Cap. xij. de eo qd agē dz ille q vomit.

QUm ille q vomuerit a suo vomitu cualerit os suū t faciē post vomitū abluē dz ex ace to aq̄ tpato ut guitas q̄ q̄dz capiti accidit remoueat: t paz masticis cū aq̄ mastanoz bibat: t caueat sibi a cōestiōe t potu aq̄ t diu gelcat t ipsi⁹ inūgāt hypocōdria t igrediat balneū t abluat se ve locit t egrediat. Et si necessarū ei fuerit dare ad co medēdū sit res boni sapozis t bōe sbe t velocis di gestiōis.

La. xiij. de iuuamētis q̄ affert vōit⁹.

Ypocrates pcepit vōitū fieri in vnoquoq̄ mēse duob⁹ diebꝫ ptinuis ut i scdo emēde tur id qd in pmo die fuit difficile t ut expel lat id qd aduenit stomacho. Hyp. nāq̄ securitatez facē q cū eo pseruat sanitas: h aūt pl⁹ē malū. Et vo mit⁹ gdē q ē hmōi euacuat phla t cholerā t mūdi ficat stomachū. Jpe nāq̄ nō hz qd ipm mūdet sic intestina hūt cholerā rubeā q̄ ad ea delcēdit t mun dat ea t remouet guitatē q̄ accidit capiti: t clarificat visū t aufert fastidiū t pfert ei ad c⁹ stomachū delcē dit cholera q̄ ipi⁹ corrūpit cibū: qñ cū pcesserit vōi tus ei⁹ cib⁹ sp mūd⁹ venet t remouet abominatōez q̄ fit, ppt vnctuositatē t calū delideriū ipi⁹ mori t qd facē deliderare acutū t acetolū t pōticū: t pfert lassi tatu corpis t vlceriby q̄ sūt i renib⁹ t vesica t ē lepre sozē medicamētum t malitie colozis, t epilepsie sto matice t icteritie t almati t tremoz t palysi: t ē ex cu ratōib⁹ q̄ pferūt hūb⁹ vlcera nig magā. Jpe quoq̄ fieri dz i mēse semel aut bis post repletionē ita q̄ nō obseruet reuolutio scita neq̄ numer⁹ dieruz mot⁹. Et ille quidē cui maius iuuamentū affert vomitus est cuius cōplexio pmia ē cholerica t ē macer.

La. xuij. de malis ijs q̄ pueniūt ex supfluo vōitu.

Elpflu vōit⁹ stō nocet t ipm debilitat t re soluit ipm t facē cū aptū ita ut mālē ad cū p ueniāt t obest pectoz t visui t dētib⁹ t anti qs capitis dolozib⁹ nisi eis q̄ sūt, ppt facietatē stōi t facit nocumētū epilepsie capitī q̄ nō ē cā iferioz mē brox. Supfluitas quoq̄ q̄ ci ipo nocet epati t pul moni t oculo t aliquā venaz q̄q̄ scidit. Et hōib⁹ pterea ē q vult cito ipleri: deiū nō tollerat imo ppat ad vomēdū. Et actio h⁹ ex eis ē q pducūt eū ad ma las egritudies mālinas. Jpe ergo a repletiōe, phi bēdus ē t tu ipi⁹ cibū t potū mēsura.

La. xv. ut succurrat dispositōib⁹ q̄ accēūt vomēti.

DE phibitiōe āt vomēdi dixim⁹ tā q̄ opoz tebat. Tēiōi vo t dolōi q sb hypocōdrijs sūt pferūt pāni aq̄ cala ifusi t suppositi t oleis lenificatib⁹ t vētose cū igne. Fortē āt mozdi catōez i stō remanēte rēouet bibē iura vnctuosa q̄ ci to digerant t mūgē locū ex aliquo qd sit sic oleū vio laceū mixtū cū oleo de keiri t panca cera. Singul tū vo si cū eo acciderit t pmānerit retinebit sternuta tio t dare ei ex aq̄ cala ad traijciendū paulati. Et de sanguine qdē iaz dixim⁹ in caplo de impedimētis vo mit⁹.

Ellcuzez vo t egritudinib⁹ ffis t intellectiōi vocis q̄ accidit post ipm pfert ligare extrema t strigere ea t supponē stomacho pānū ifusū oleo i quo cocta fuerit ruta t sicidis t dare ei ad bibēdū mel cū a q̄ cala. Et hūti qd alsubet fiat h t i auré ei⁹ mittat.

Cap. lm. xvi. de eo in quo supfluit vomitus.

JAt ut ipe dormiat t igeniet quāto pl⁹ pos sibile fuerit quō dormiat t ligent ei⁹ extre ma talie q̄lit ligāt cū fluxū vētris retinē volum⁹. Et ipi⁹ medicet stōus cū emplis pōticis fozi tudiné faciēb⁹. Qō si vomit⁹ supfluerit t cessant egredianť hūozes donec sāguis exeat da ei ad bibē dū lactis i vino mixti q̄tuoz coctilas: qñ medicine vomitiue malitiā rēpmit t sāguinē, phibet t nām le nit. Qō si ptē pectoris t stōi a sāguie cū h mūdifi care volueris ne ex eo aliqd coagulet da ei ad bibē dū sirupū acetosū siue ut ex melle siue ex zuccaro cū niue infrātū paulati: cū h quoq̄ q̄q̄ pfert bibere succū portulace cū bolo armeno. Cū ergo trefactus fueris p aliquo i quo supfluit medicina fac ipm vo mē. Et oz gdē te grē medicias vōitanuas fm suos gd⁹ t quō queq̄ eaz ad bibēdū sint dāde t pcipue helleboz in antidotario t medicinis simplicib⁹.

Capitulum. xvij. de enemate.

CHema ē medicamē nobile i expellēdo sup fluitates q̄ sūt i intestinis t i sedādo dolores renū t vetice t apata ipoz t egritudies co lice t i attrahēdo supfluitates a mēbris pncipalib⁹ t supiozib⁹. Que vo ex eis sūt acuta debilitāt epar t pducūt ad febrē. Ex enematib⁹ pterea fit iuuamē tū, i expellēdo religas q̄s maniēta reliquūt. Formā vo clisteris t quō clisterizet tā retulim⁹ i caplo d co lica. Videt quoq̄ q̄ clisterizati sit⁹ melioz sit ut supinus iaceat deiū reuoluat se ad lat⁹ dolēs. Et cli sterizādi hoza melioz ē cū ē acris frītas: qñ seqt in ne augmētet grauitas t doloz t eructatio t nausea. Balneū pterea solet facē ut ebuliant hūozes t spar gant. Clisteris quoq̄ ꝺditio ē ut aerē t hūozes re tētos attrahat. Et, ppt h fm plin nō ē bonū ut bal neū enemati pmittas. q̄ si q̄s in intestinis pustulas hūs ipo idiguerit cā febris aut alic⁹ egritudinis t ti mucit ne enema retineat supponē dz ano suo t femo ri t locis q̄ sūt i c renitu spelā calefactā cū panno.

Capitulum. xvij. de epithimatib⁹.

EPithimata sūt ex medicinis bonis q̄ ad ipaz puenūt egritudinē. Et medicina fo tasse duas hz vtutes: vnā sbtiliatiuā t alte rā igrossatiuaz t erit maioz necessitas sbtiliatiue q̄z i spissatiue. Cūq̄ ei⁹ ispissatio fuerit tpans sbtiliatio nē cū ea fiet emplm penetrabit subtilitas t rema nebit spissitudo: t illa gdē q̄ penetrat pfert sicut fa cit coxendrū cū ordeo fracto cū ex eis fit emplm su p scrofulas. Empla pterea sūt talia q̄lia epithimata sed emplastra sunt dura t epithimata curētia. Est quoq̄ cum epithimata fiunt cū pannis: cunq̄ mē bris pncipalibus superponunt sicut epati t cordi t non fuerit ibi quod phibeat cōferunt panni suffu migati ex xilo aloe crudo t virtutib⁹ epithimatum

bonū tribuunt odoz: ē quē principalia diligunt.

Ca. xix. de embrocis.

EMbroce sunt medicamēta pgrua ei qđ ex capite t alijs mēbris oz resoluit t illi cui cō plexionē necariū est pmutare. Jn mēbris aūt q̄ embrocare oz ex calido t frigido si nō i eis fuerit ffluitates q̄ descēdūt fiat prius embroca ex calefacto: deinde fiat ex aqua frigida vt cōstringank. q̄ si res diuersa fuerit a frigida icipiat. ¶ Ca. xx. de phlomia

PHlomia ē cūo vlis q̄ mlitudiez cūat. Mlitudo aūt ē augmētū hūoz sup eqlitatē ipsoz i venis. Et nēo gdē ē phlomand⁹ nisi vnus: quoz vnus eoz ē egritudinū⁹ ppat⁹ q cum ipi⁹ sanguis mltiplicat⁹ fuerit cadet in eas. t alt est cadēs in eas. Unusquisq; aūt eoz aut phlomat ppt sanguis multitudiez: aut ppt ipi⁹ malitiā: aut ppt ptiq̄. Ex his gdē egritudib⁹ ppat⁹ ē sic q ē expositus sciatice t podagre fozib⁹ t artetice sanguieis aut ille cui accit sputū sāguicū ex fissura venc q i pulmone ei⁹ exit tenuit psolidata: qm̄ cū ipi⁹ mltiplicabit sāguis fidek. t apti epilepsie t melācholie cū sanguis mltitudie t gnātie t apatib⁹ inflox t opthalmie calē. t ex eis gb⁹ hemoroidaz sāguis q fluēbat ē retēt⁹ t mulicib⁹ gb⁹ mēstru⁹ sāguis ē restrict⁹: hoz tū colōes ñ demōstrāt q phlomari dēant ppt ipoz obscuritatē aut albedinē aut viriditatē. t illi q i inflōib⁹ mēbris cū pplióe cala debilitate pātūtur. Mā istis melā ē vt i pe minuāl: lz i has ñdū iciderit egritudies. t illi quib⁹ pcussio accit aut cāus qm̄ q̄z minuūt timēdo ne eis accidat apa: t q hz apa minuēd⁹ est: qm̄ timet ne apiat añ q̄z maturet: lz nō idiguerit t nō fuerit ibi mltitudo. Et dēs scire dū iste egritudies timēt t nōdū i eas ceciderit pl⁹ secure eis pcedit minutio: t cū i eis ceciderit i eaz pncipio pēt⁹ phlomia dimittat q̄ hūores sbtiliat et eos p coz⁹ fluēt fāt t eos sano sāguini admiscet. t ē et cū nihil eūat ex eo qđ oz t tac q̄ neccāria sit medicamēta allemātia. Cūz maturatio appuerit t egritudo pncipiū aut stati ptēcerit: tē si opōtuerit ut minutō fiat si ñ sufficit qđ phibeat fiat phlomia Phlomia quo qz nez eūatio ventris ē faciēda i die motus egritudis: q ē dies regelcēdi t igrēdi sōnū et dies ebulitiōis egritudis. Et cū egritudo ē hūs crisiz i c⁹ tpe ē lōgitudo nullo mō sanguis mlt⁹ ē minuend⁹ lz si pole fuerit qes ē faciēda. q̄ si ñ fuerit pole ut fiat ex eo paz minuāt: t i cōpe sāguis thesaur⁹ rcō daf ad phlomiā faciēdā si appuerit t vt⁹ pfuct ad resistēn. i crisib⁹: q̄ si mltū ipis pterēcit ex q⁹ qs minu⁹ fuerit t i hyeme fuerit cōquest⁹ q̄ se q̄si fractū sentiat minuāt t sanguis p thesauro recōdat. Amplī⁹ qz phlomia ppea q̄ ad diuersū trahit nāz ēm plim retinet. Cūz ex multa minutióe debilitabit vtus multi gnābūt hūores. Dicopis pterea accit i pma minutióe cū subito euenerit ei q nō pfuerit: lz vomitū p mittere ē ex eo qđ eaz phibet: t sīlit vomē hoza qua accidit. Et scire debes q̄ minutio ē perturbās donec qescat. ¶ Phlobotomia quoq; t colica raro simul euenīūt. Pregnās pterea t mēstruata nō minuank, nisi; ppter magnaz necessitatē sicut ē necessitas retinēdi fortē sanguinis sputum cū virtus fuerit pueniēs. ¶ Et debes scire q̄ nō quotiens noi ata signa repletionis appuerint oz ut minuas: ideo q̄ qñq; ē repletio ex humoz⁹ crudis t ē, tunc phlōmia multū ipediēs: qñ si; minueris nō maturabis eos t tiebit ne eger pdak. ¶ Nō aūt ē incōueniēs ut ille in quo melia supabūdat minuak postea medicina solutiua cuacuet. Sz sollicit⁹ ē dēs ex dispositione coloris ēm pditionē quā nūc dicem⁹ t psiderare tē sionē: qñ, ppt tēsionē p totū eoz⁹ incedētē magis eris cōfidēs q̄ phlobotomare debes. ¶ Cūz vero sanguis alicui⁹ fuerit bon⁹ paucus t fuerit i ipi⁹ coz pore multi mali hūores: phlomia bonum rapiet t malū reliq̄t. Et cū alic⁹ mal⁹ sāguis fuit pauc⁹ t deficiauerit ad mēbz aliqđ qđ ei⁹ declinatiōez vehemēt impedit t fuerit neccāriū ut ipe minuat ex ei⁹ sāguie paz erit assumēdū: t cibo bono erit alendus: deiñ erit minuēdus iterū p⁹ dies, pterea ut mal⁹ sāguis abeo exhaust bon⁹ restaurek. Nō si mali hūores cholerici in eo fuerint ingenient ōten⁹ subtili pharmacia eūent aut vomitu aut ut sedenk t studet i hoc ut egerescat t digerat t ociek. Et si grossi fuerint antig pcē perūt ut balneet t i suis misteriis moueat. t dabāt ei ad bibēn. añ phlomiā, t p⁹ ipaz añq̄z alia ficz minutio sirupū acetosū subtiliatiuuz coctū cū isopo t halce. Cū aūt phlomia neccāria fuerit cū debilitate vtutis cā febris aut alioz hūoz ptire phlomiā sic dixim⁹. Amplī⁹ phlomia stricta magis ē pfuatia vtutis: sz tū subtilē t clarū iterdū sanguiez fluē fac t spissū t turbidū tz. Amplia vo velocit ē ad syncopi t magis opatiua i mūdificādo t tardior ad pso lidādū: z tū ē dignior ei q̄ fz pseruatoez phlomat, z in grossis. Et aplā gdē efficet i hyeme ē digna ne cōgelet sāguis t āgustā efficē i estate ē digna si neccāriū fuerit. Phlomād⁹ ptēa supin⁹ iaceat qñ phlomat: hoc ē cōueniēt⁹ ad hoc ut ipi⁹ pfuct virtus t ne ei supueniat syncopis. Jn febrib⁹ aūt a minutiōe cauēdū ē. s. i his q̄ vehemētis sūt calefactōis t iflāmationis: t i oib⁹ nō acutis febrib⁹ in sui pncipio in die ptodica. Jn febrib⁹ pterea cū gb⁹ aduēt spasm⁹ ē a minutiōe cauēn. lz fuerit neccāria: qñ cū spasm⁹ accidit vigilare facit t sudare multū t deficit virtutez quapropt sanguis thesaur⁹ ē dimittēd⁹. Et sīlr oz ut ex minutiōe febricitātis c⁹ febris nō ē ex putrefactiōe minoratio fiat, pterea ut ad resoluen. febrem thesaur⁹ relinquat. Et si fortis iflāmatiōis nō fuerit t fuerit febris putrida attēde decē regulas t postea intuere in vrialit t si vria fuerit grossa t rubedi attenēs t pulⁿ etiā fuerit magn⁹ t facies tumida t febris i suo motu nō, ppteret phlōma i hoza q̄ stōmacho ē vacu⁹. Et si vrina fuerit subtil aut ignea aut facies a pncipio egritudis fuerit tornatil caue tibi a phlomia. Nō si interpolatio i ea fuerit t quies febris in ipsa fiat minutio. Dispōem quoq; tremōtis cōsidera qñ cū tremor fuerit fortis a minutiōe tibi cauēdū erit. Amplī⁹ sanguinis q egredit colorē attende t si fuerit subtilis albedim attinēs ipm illic o

retine. Et sūmope tibi caue ne egrū ad vnā duarū p ducas rerū .s. hūor cholericor ebulitiōem t ffor cruditatē. Lūqz i febre te opōrebit phlomare nō at tēdas qō gdā dicūt .s. q nō ē bonū ut p ārtū diez fiat: qm bonū ē ut fiat ēt si fuerit post .lx. dies. t hoc fm sniam Gali. lz ꝓmittere t ppare sit meli cuz significationes certe fuerint. Qd si iā hoc erratū fuerit quacūqz hora inueneris egrū t oporuerit phlomia ipm postqz decē rerū sollicitudiez hūeris. Qd tonūes ptēa phlomia i febrib lz necēsaria nō sit effīē ut nāfortis fiat sup māz ꝓptēa q eā effīē paucā. t hoc quidē cū fuēt figura t etas t vīus t reliq talia q ꝓmittāt. In febre aūt sanguīea ncēe ē ut cīo fiat minutiōe nō supflua in pncipio t supflua cū affuerit maturatio febris q multotiēs remouet i hōa phlomie. Tibi quoqz cauē debes a minutione i pplione vehemētis frītatis t in regiōib fortis frītatis t in hora fortis doloris t p balneū resolutiū t post coitū t in etate q ē minor .xij. ānis ārto plo potis t in etate senū quāto magis potis nisi i figura psib fuerit t in soliditate musculoz t venarū āplitudie: t earū replione t colore rubedie: hos nāqz ex adolescētib t senib phlomare audebis. Adolescētes tū fm ordinē ad phlomādū paulati puebē debes cū pauca minutione. In corpib quoqz fortis materie t fortī grossitiei t raris t albis t lassis t citrinis sanguinē nō hūtib a minutiōe tibi quātū plo poteris cauere dēs. Amplū i corpib q plixas ppesa sūt egritudies caue tibi a phlomia nisi sāguis affuerit corruptio que te ad hoc pducat: qm tē phlomabis ea. Et psidera sanguiem t si ipm videris nigrū t spissū ex he eū: t si ipm videris albū t subtilē eū illico pstringe: qm i ipso exit vehemēs timor. A minutione ptetrea tibi cauere dēs sup cibi replōem ne mām nō maturā ad venas trahas loco eo qō ab eis eūasti. Et oz ēt ut tibi caueas ab ea i replōe stomachi t intestinoz fcā ex fece iā ꝓfecuta t ppinq: i mo in eā cūando studē. Et illō quidē qō ē i stō aut cozā eo vomitu. Et qō in intestīs iferioīb quo poteris t si nō alio saltē clisteri. Caue ꝓterea tibi ne fastidiū phlomes lz plōga ipm ab hoc vt eis fastidiū digerat. Et tibi ēt caue ne subtilitatē sensus oīs stōi hūtē aut ipsi debilitatē phlomes t infelicē ex gnātiōe cholere rubee in ipo: hmōi nāqz sibi cauē oz a nimia quoqz audacia i minuēdo sibi cauē oz: t ppie cū ieun. Sēius vo subtilitatē oīs stōi habētē dignosces, ppterea q mordicatiua traijcē ei no cet. Et hūtē oīs stōi debilitatē cognosces ex desiderij ipsi debilitate: t doloīb oīs stōi t hūtē os stomachi aptū receptioni cholē rubee i quo ipa multū generat dignosces ex pseuerātia nausee ipsi: et ꝓptēa q choleraz qqz hora vomit t ex oīs ipius amaritudie. Istis nāqz cū phlomati fuerit oīs stomachi ꝓseruatione non ꝓmissa accidet inde timō magnus t qūqz moriunt inde. Subtilitatē vo sensus habēti t debilitatē bucelle mūdi pāis i rob acetoso bonū hūte odorē infuse sunt dande. Et si fuēt debilitas cōplexiōis frigide sint intincte in aliquo qō sit sicut aqua cū zuccaro cū aleēriati aut i sirupo mēte muschato aut in mixta muschata postea mixtur. Aptitudinē vo generatiōis cholē hūs ē mūdandus dando i potu ei multitudinē aque cale cū sirupo acetoso: postea dant ei bucelle panis ad māducādū. deiñ fiat ut parūp quiescat postea minuat. Preparañ. ptēa ē ut qō ex bono sanguie resolutū fuerit restaurēt si fuerit fortis cū assatura carnis que fit sup prūas: qm si digerit nutrit multū t bene verūtī oz ut sit pauca: qm stōus ꝓpt phlomiā ē debilis. Amplū vene qqz phlomiāt ꝓpterea ut fluxus sanguis ex naribus t mīce t ano t pectore prohibeat aut ex alijs exituris tō ut sanguis ad id qō apte illa ē diuersū ptrahat: t hoc quidē medicamē est forte in iuuando. Oportet vo ut phlom sit vehemēter strictus t sint vices mīte que nō sint i vna die nisi magne ncēitatis cā fuerit lz in die post diē et quacūqz vice minoratio fiat quātū pole fuerit: t ad sūmū melius est ut phlomie vices sint multe q ut ipsi qntitas sit multa. Et phlomia quidē cū nō ē necēsaria cholerā rubeā ebulire facit t postea aduenit ligue siccitas t q ibi sūt simulia. Est igit ei succurrendū cū aq ordei t zuccaro. Qui aūt secūdare uoluerit t nō acciderit ex prima minutione malitia paralysis aut qō sit sibi sisē venā man in lōgitudine phlomare debes: ꝓptēa vt iūcture motio ipi ꝓhibeat cōsolidatiōem t ut āplificet. Qd si cū hoc timor affuerit q cito cōsolidet supponat ipsi pānus oleo cū pauco sale infusus t desup liget. Et si phlomus etiā oleo inunctus fuēt cū fiet phlomia, phibebit ꝓsolidatōnis velocitatē t minuet dolor. Et hoc quidē ē ut sup ipm oleū aut sibi sile inungatur aut ipse in oleo mittat postea cū pāno exsiccet. Inē phlomiā quoqz t secūdatiōem dormire phlomie ꝓsolidationē festinare facit. Recordare ꝓterea eo qō dixim de euacuatione in hyeme cū medicina q dies eligenda est austrina qm simulit in phlomia. Et scire debes q cū minuūtur melācolici t epileptici t illi quos minuere oz i nocte hora dormiēdi oz ut sit angustus .s. phlobotom ne sanguis exit accidat. Et siliter in oib qui secūdatiōe nō indigent. Scire quoqz debes q secūdatio fm debilitatis mēsuram ē tardāda. Et si debilitas quidē non affuerit sit vltima ei tardatio vna hora. Qui voluerit eam facere ut sanguis ipi trahat sit dies vn. Amplū phlomia trāsuersa melioz ē ei qui secūdationē vult in eadē. Et illa que ē fm lōgitudinē ci qui vult secūdationēi eadē hora. Et illa que ē fm lōgitudines ci qui vult nō vna ē ptētus secūdatiōe: imo in corde tenet q eā per multos faciet dies quaqz die. Lūqz phlomie dolor maior fuerit tanto erit ei cōsolidatio tardiō. Multis ptēa in secūdatōe euacuatio syncopim affert nisi fuerit posqz assature aquā sumpserit. Inf phlomiā quoqz t secūdationē dormire ꝓhibet ne supfluitates que extrahūtur cū sanguine i cedant: ꝓpterea q supfluitates in sōno ad corpis pfundū trahūtur. Ex iuuamētis vo secūdatiōis ē q phlomati virtutē cū pfectōne sue euacuationis

que est necaria pseruat. Et melior qdem secundat oīs
termin9 é vt duob9 aurigrib9 tardet dieb9. Ex dormi
tione vo phlomie ppinq plurigz accidit in mem
bris pfracto. Balneatio quoqz anteqz minutio fiat
p lerungz aggrauat minutionem propterea q cu
tem ingrossat t eam lenificat t ad labendum aptaz
efficit nisi phlobotomad9 multa sanguis habuerit
grossitie. Et oz ne phlomat9 in se replēdo sit audax
iz fm ordine nutriat t cibū pmitus subtilet. Et silr
oz ne post ipaz exercitet: iz declinat ad hoc vt supi
nus iaceat: neqz post eā balneo vtat resolutionē fa
ciente. Cū aūt aligs phlomat t postea ipsi9 brachiū
aphat ex altero brachio minuat, fm q tollauerit et
sup ipm emplim de cerusa ponat t ex forti infranti
bus in circuitu ei9 fiat cataplasma. Liqz aligs eoz
phlomat in quoz corpib9 supabundantes exūt hu
mores phlomia fit cā ebulitois illoz humoz t eoz
cursus t ipoz pmixtionis: sit ergo frēns phlomia
tis necessaria. Sāguis quoqz melicus facit vt fre
quēs minutio sit necaria q in pūti qdē alleuiat: iz in
senio pueniet inde ad malas egritudines ex qb9 é apo
plexia. Simpli9 phlomia miltoies pmouet febres
t mlitoies resoluit putrefactionē. His quoqz san9
q phlomat illud qd in. c. de potu, dixim9 accipe dz.
Et debes scire q venarū q phlomank alie sūt q sunt
tūi venē: t alie sunt q sunt tūi arterie. Arterie vo mi
nus phlomank, ppter errorē ei9 qd in eis existit de ti
more cursus sanguis. Et suaz qdē dispositionū mi
nor é qd ex ea pueniat apostema. Et hoc qdē est cuz
fixura fuerit vehement angusta. Cū aūt fuerit securi
tas q ex ea sanguis nō fluct maxime est iuuatiua in
egritudinib9 ppter qs ppē qs phlomank. Mai9 tñ in
uamentū qd ex minutōe arterie puenit nō é nisi cū
in membro sibi vicino male sūt egritudines: q̄rū can
sa est sanguis subtil t calid9. Liqz arteria phlobo
tomabit q est ei vicina in q nō erit timor maximū af
fert iuuamentū. Venē pterea man9q phlomank
nō pulsatiles qdē sūt sex: cephalica nigra t basilica
t funis brachij t scelem t illa q ppo noīe ascellaris
vocat: t ipsa qdem est ramus basilice. eis vo sanior
oibus est cephalica. Oportet aūt vt oēs tres supra
iunctura apiank t nō sub ea neqz in ca: ideo vt egre
diat sanguis bene talit vt saliat t vt sit securitas a no
cumētis neruoz t arteriaz t silr cephalica. Eaz vo
phlomia q fit fm lōgitudinē ad pfolidandū est tar
dior: quā ipe sunt pūctionales: in nō pūctionalib9
vo res est ad hoc diuersa. t in sciatica qdē t scelem
t in aliis venis melior é vt fm lōgitudinē phlomenk
Et cuz hoc oporteat in cephalica vt a capite musculi
moueak ad locū lenē t dilatet phlom9: t phlomus
phlomū nō psequat: q̄ā faciet apa. Palmū aūt er
roris q euenit in minuēdo cephalicā nō, pueniet ex p
cussiōe vna iz magis: imo nō accidit nocumētū nisi pp
iterationē pcussionū. Et q ex ipsā phlomia pl9 tar
datur est illa q fit in lōgitudine: cm9 qdē phloboto
mi dilitādi sunt si volūtas affuerit vt secundatis fiat.
Cū aūt eam nō inueneris q̄re aliquē ramoz ei9q
sunt in siluestri ascidi: t in vena qdez nigra est timor

Cephalica

ppter neruū q est sub ea: t q̄ñqz etiā est inter duos ner
uos: tibi igit cauere debes vt ipaz in lōgitudie phlo
botomes t ad inferioza Et fortasse sup ea erit neru9
subtil tensus sicut corda. Et tunc qdez oportebit vt
hoc cognoscat: t caueat ne pcussio in eo cadat t pro
ueniet inde stupor pfecuās. Jn eo aūt cui9 nerui
sunt grossiores ram9 iste é magis manifestus. Et
error qdē in ipso é deterioris nocumēti: q̄re cū error
accidit t neruū ille pcussus fuerit nō solides phlo
botomiā: imo sup eā pone qd ipsi9 phibet solida
tionē. Et ei9 qdē medicamentū est sicut medicamen
tū vulneris neruoz. Et nos iam locuti sum9 de ipso
in lib. iiij. Caue tibi pterea ne res infrans ad ipm
ueniat qd sit vbi gra sic solatrū t sandaluz: iz ipm
t totū corpus oleo calefacto frica. Junis aūt bra
chij meli9 é vt transuerse minuat nisi vtriqz fuerit fle
xuosa q̄ñ tūc in lōgitudine phlomat. Basilica quoqz magni est timoris, ppter q arteria cadit sub
ea: t q nerui t musculi etiam sub ea cadūt. in ipsam
ergo phlomanda tibi caue: q̄ñ sit percussio fuerit in
arteria sanguis nō restringet: aut restringet difficulter
Hominū quoqz sunt quidam quoz basilice due asso
ciant arterie: q̄rū vna cū signata fuerit existimabit q
iam sit securitas t fortasse peuiet altera: hoc eni scire
debes Liqz ligaueris fm plimū rei accidet ibi in
flatio q̄ñqz ex arteria q̄ñqz ex basilica: iz q̄litercūqz
fuerit ligatura soluere debes t inflationē mollit iun
gere: deinde ad ligādū redi: t si inflatio reuersa fue
rit reitera. q si nō iuuerit qd erit in hoc si basilicā di
miseris t ad ramū q ascellaris vocat redibis: q qdē
est q̄ sup domesticū ascid existit ad inferiora: inflatō
quoqz errorē miltoies efficit t ligatura sepe arterie
pulsū gelcē facit t ipaz eleuat t ponit ipaz supmā t
existimak q sit vena t phlomat. Liqz quāl bet li
gaueris venā t ex ligatura sup eā, puenerit qd sit sile
lenti aut ciceri fac in ipsa qd in basilica dixim9 Jn
basilica quoqz phlomanda q̄ñ topl9 ad brachiū de
scēderit erit sani9. Phlom9 pterea in venā, pcedere
dz ad diuersitatē ptis arterie. Jn basilica quoqz nō
solū ptigit error ex pte arterie: iz etiā musculus sub ea
est t neru9, ppter quos etiā, puenit error: hoc qdē iam
tibi dixim9. Signū vo erroris in basilica t q arte
ria iā sit pcussa é q sāguis egredit subtil ruffus q a
saliēdo manat t lenificat cū co tact9 t ipa fit iferior:
tūc ergo succurre ei t in vulneris orificio paz de pil
lepozis, pone cū pauco pulueris, turis t sanguinis
draconis t aloes t myrrhe t pauco alcalcotar t al
zegi t sup ipaz ex aq ffa q̄ñ poteris roza t sup lo
cū ipm phlomatū ligaturā appone tenacē. Jd si
se tenuerit vsqz ad tres dies nō soluas t post etiam
tres dies āntopl9 potis tibi cauere, debes t loco em
plastrū ex stipticis superponere Multi pterea ho
minū arteriā, illam incidūt penit9 vt ipsa ptrahat et
caro defup cā, coopiat t teneat. Simpli9 pleriqz
hominū, ppē sanguis exitū moriunt. Et qdā eoz
sunt q moriunt propter fortitudinē doloris ligature
quam voluerūt, ppter fortitudinē, phibitois fluxus san
guinis artie donec mēbz factū é fm viā moris. Et

scias q cursus sanguinis quoq; pcutit etiã ex venis
Propter ea scire debes q sanguis q plus de cephalica
eũat est q ex collo z eo qđ est paꝝ ipm z pauꝝ sub
ipso egredit terminũ ptis epatis nõ ptrãsit et hypo
cõdrioꝝ z inferiora nõ tali mũdificat ut ibi sit cura.
Migre vo iudiciũ int cephalicã z basilicã est mediũ
Et basilica qdẽ eũat qđ est a pte sumis z vẽtris infe-
rius. Sumis vo brachij filis est cephalice. De sceilez
vo dicũt q q dextra est doloꝛibꝰ epatis pferꝛ z que
sinistra doloꝛibꝰ splenis z q sanguis fluẽ dimittatur
donec p se strigat. Man⁹ quoq; illi q phlomat in
calaz aggr est ponẽda ne sanguis cito restrigat z ut fa-
cile egrediat si ei⁹ egressio debil fuerit sic ẽ i plibꝰ eoꝝ
q ex sceilez minuũt. Et sceilez qdem phlomia meliõ
ẽ ea q fit in longitudine. Ascellaris aũt iudiciũ est sic
iudiciũ basilice. Arteria vo man⁹ q phlomat ẽ arte-
ria q inter pollicẽ existit z indicẽ: z ei⁹ qđ inuamẽtuz
in antiqs doloꝛibꝰ epatis z diaphragmatis est mira
bile. Et Gal. qdez iaz vidit hoc in sõnis: pcipiebat
.n. homi hãc facere phlomiã eã doloris que i epate
habebat q eã secẽ z san⁹ effect⁹ est. Plerũq; etiam
phlomat alia arteria q ad interioꝛẽ ptẽ paime decli
nioꝛ hac existit cui⁹ inuamẽtũ ẽ ppinquũ inuamẽto
istius. Qui aũt venã man⁹ phlomare volucrit z nõ
potuerit nõ erret in ligãdo eã fortil cũ in volutione
z iteratõe faciẽte sz vna die aut duob⁹ dimittat.
Verũm si pcussionẽ iterare necessariũ fuerit a prima
pcussioe se remoueat: z ñ ab ea descẽdat. Ligata vo
pterea fortis apa affert z ifiatio pãi z ipius hũecta
tio ex aq rof. aut aq infrata ẽ bona z pueniẽs Opz
ẽt ne ligata eutẽ de suo loco añ phlomia aut p⁹ eaz
remoueat. Et cõpoꝛib⁹ qdẽ macris ligate fõtitudo
ẽ cã eũandi venas z retinẽdi sãguicz ex eis. In craſ
sis aũt cõpoꝛib⁹ pp laxitudiez vene ñ apparent nisi
ꝓstringant. Ad minutoꝛ pterea fũt qđ q ingeniat q̃lr
doloꝛ regat stupefaciendo manũ ꝓstrictõe brachij z
dimissioe hõe vn⁹ z fiat qđ q phlomũ olo inũgut
sz hoc totũ sicut iam diximus doloꝛez lenit z psoli-
datõem retardat. Et si vene qdem ẽs in manu no
miauimus nõ appuerint sz appuerint ipaꝝ rami p-
mat man⁹ digito ptrahẽdo inferius. Et si sãguis
cito ad seipm reuersus fuerit cũ digit⁹ remouet. z in
tumuerit phlomek z si nõ minuat. Lũcq; laudi affu
erit volũtas cutis trahat: iõ ut pcussio cooptat z fi
at abluto: deiũ ipa ad suũ situ reducat. Pannus
quoq; emmẽtiaz hijs rectificet q est meliꝛ cũ pilaz
habet z desup ligel. Tumaũt in oꝛifitio pcussionis
adeps egredit mollr interim reducẽda erit z nõ exit
incidẽda. Et in hoꝛ qdem secũdatõe nõ est fiducia
hũida sine pcussione: z hoc qdem in sine capsi vehe
menter pscrutabimur: nam ꝑmo iste accẽtalr hic in
gressus est. Amplius scire debes q sãguis retẽtio z
pcussionis ligatio ẽminatã habent hoꝛa: ls sit diuer
sa: nã qdam sunt q tollerare possũt: et si febricitan-
tes cẽnt ut quoq; aut sex sãguinis libre auferãtur.
Sũt z alij qui non possũt tollerare tpis ẽt sanis ut
vna sãguis libra auferat: verũm tres in hoc ꝓsiderã
de sunt dispones ãrũ vna est lenitas coꝛpis z ipsius
laxitas: z alia ẽ coloꝛ sanguinis: nã in hoc etiã mul-
totiens accidit error: quoniaz in principio sui egre
ditur subtil z albꝰ: quare cũ repletiõis ibi affuerit
significatio z oportuerit te phlomiã facere nõ deci
piaris ꝓpter hoc. nã coloꝛ sanguis in eis q replio
nis signa hñt pmiscet qñq; sed tũ inde nõ ẽ curañ.
In eis quoq; qui apãta hñt coloꝛ sanguis erroꝛ ex
facit: qm apa sanguinẽ ad seipsũ trahit. Et tertia est
pulsus a que recedẽ nõ dẽs. Cũ ergo ptrãsierit pul
chritudo colõis aut mutabil coloꝛ sãguis aut muta
bil pulsus z ppꝛie ad debilitatẽ retine. Et sili si adue
nerit oscitatõis accis aut alicũ aut singult⁹ aut nau
see aut si cito mutabil coloꝛ aut pulchritudo imtere
pulsui. Qui vo magis ꝓpati sũt ad hoc vt syncio
pis eis velociter accidat sũt illi qui calarũ exãt com
plexionum macri lara hñtes coꝛpa: z qui sũt prepa
rati ad hoc ut istud eis eueniat tarde sunt coꝛpa habẽ
tes tpata z carnes duras. Oz preterea ut minuto
phlomos habeat multos quoꝛ qdam sint pilũ ha-
bẽtes z qdã pilo carentes. Et pilũ qdem hñtes sue
pueniẽtioꝛes venis labẽtibꝰ sic̃ guidem. Et habeat
glomoꝛẽ ex cuculo aut serico. Et instrumẽtũ vomi-
tiuũ ex ligno aut pẽna z ut secũ teneat pilos lepoꝛis
z medicamẽtũ ex aloe z ture z folliculũ muschi z di
amuscate z trociscos de muscho. Ideo ut si syncio-
pis acciderit q̃ est vna ex rebus q̃ ex minutioe timet
z fortasse habens hoc nõ vomuerit succurrat z glo
merez in os eius mũtat z ipm cũ instrumẽto vomẽ
faciat z folliculũ ei ad olfaciẽ. tribuat z faciat ipsũ
traijcere aligd ex elario diamuschato z ex trociscis
eius ꝓpterea ut eius virt⁹ vinificet. Elsi accidat ut ex
arteria sanguis egrediat succurrat z replcat vulnus
pil lepoꝛis z cuz medicamine ex aloe ipos z retineat:
syncopis vero accidit sanguine egrediẽte: immo ꝑz
plurimuz non accidit nisi ꝓst retentionem nisi sup
fluus fuerit sanguis eximus: licet in febꝛib⁹ synochis
nõ curem⁹ si usqz ad syncopi puciat z i principio apo
plexie z in sinancijs z in magnis apostematibus p-
nitiosis z fortibus doloꝛibus: hoc tamẽ facere non
debemus nisi cum virtus fuerit fortis. Et iaz q̃-
dez accidit nobis ut in venis man⁹ ꝑmonẽ ãplifica
rem⁹ ꝑz alioꝛ sniaz z obliuiscẽmur vẽis pedis z alijs
venis: nos ergo in eis sermonẽ nostrũ continuare
oportet. Dicemus ergo q ex venis pedis est sciati-
ca que phlomatur a parte silueſtri alcabi aut ſb eo
aut supra ipsum. Et ligat illud qđ est supra ipm a sũ
mitate coxe vsqz ad cabi z inuolutur fascia fortiter
aut instita. Et melius quidẽ est ut ante balneetur in
aqua calida z ut ipsa in longitudine phlomek. Qđ
si ipsa fuerit occulta aliquis suoꝛ ramoꝛ phlomet
qui inter minimũ z ꝑmũ digitũ ab eo existit. Et ius
uamentũ quidem in phlomia sciatice est magnum
in doloꝛe scie: z similiter in podagra z in varice et
i elephãtia sz sciatice secũdatio ẽ difficil. z ex eis ẽ sa
phẽa q̃ ẽ sup ptẽ dẽstrã alcabi z ẽ mãifestioꝛ scia
tica: z ipsa quidẽ phlomat ꝓpterea ut euacuet san
guis ex mẽbris q̃ sũt sub epate z ut sãguis a pubꝰ su
pioꝛibꝰ ad inferioꝛes ẽclick ãre mẽstrua vehemẽti puo

cal' t hemorroidarū orificia aperit. Et rō quidē facē oportere ut sciatica t saphena filis existāt iuuamēti gz expimētū facit ut opatio sciatice pfiz cōueniat doloꝛi scie sicut. si hoc cēt debitū. Et saphene quidē phlomia melioꝛ ē que fit transuerse latitudini attinens. Et ex eis ē vena curuature que phlomat subgenu poplitis q̄ trā efficit quātū t saphena gz est fōtioꝛ saphena i puocatōe mēstruoꝛ t in doloꝛibus ani t hemorroidib⁹. Et ex eis ē vena q̄ est p⁹ alaure chob q̄ est quasi ram⁹ saphene t opat quātū ipsa.

Et ad sūmū quidē venarū pedis phlomia pfert egritudib⁹ que fiūt ex mēbris ad caput declinātibus t egritudib⁹ melie. Et ipsa quidē magis debilitat vtutē cgz phlomia venaꝛ manꝰ. In vēis aūt que phlomant t sunt in pte capitis excepta quidē meli⁹ est ut trāsuerse phlomēt: t earū quidē quedā sunt q̄ fūt vene t quedā que sūt arterie. Vene ergo sunt sicut vena frōtis que it duo exit supcilia. Et ipi⁹ qdē phlomia pfert gūtati capis t ppe illi q̄ ē i posteiōe pte capitis t gūtati oculoꝛ t stupoꝛi t doloꝛi capitis pseucrāti antiquo. Et vena q̄ sup caput phlomat ppt emigraneā t vlcera capitis: t due vene tpoꝛ q̄ flexuose incedēt: t due vene q̄ sūt i angulis oculoꝛ lacrimalib⁹ t fm plim nō appent nisi p strictionez suffocātez. t in ipsis quidē phlom⁹ nō est pfudandus qz forsalse fiēt fistule ex pcussiōe ossis t ex eis ñ egredit sanguis nisi panc⁹. Iuuamētū vo phlomie ipsarū duarū exit in doloꝛe capitis t in doloꝛ emigraneo t opthalmia antiq̄ lachrymis t pāno t icabici palpebrarū t earū bothoꝛ t nictilopis. Et tres vene que q̄ruꝫ loc⁹ ē post illū ubi est extrēitas auris tangit cū puenit ad capillos. Et vna quidē harum triū est magis manifesta q̄ phlomat i pricipio aq̄ t cū caput stōi recipit fumū. Et ppter hoc pferūt vlcerib⁹ anruꝫ t colli t posterioꝛ capitis. Et Ba. gō negat qō quidā dicūt q: due vene q̄ sūt post aures phlomant ut qui filios gignūt ipsos nō gignāt. et ex venis istis sunt quidē que sūt due t minuūtur in principio lepre t foztis squinātie t coangustatiōe anhelit⁹ t asmate acuto t raucedie uocis. Et in habēte apa in pulmōe t dīnia q̄ ē ex multo sanguine calido t egritudib⁹ splenis t laterū. Et oz ut dixi m⁹ anteut phlomo pilū hūte minuātur. Modus vo ligandi eas ē q: oz trahere caput ad ꝛrium ptis phlomie ut vēa extēdēdo fiat sicut corda: t cōsideretur que pōs sit magis declinās t fiat phlomia ex ꝛrio partis illius. Oz preterea ut ei⁹ phlomia fiat i latitudie t nō i lōgitudie ciuē fiti i saphēa t sciatica. t cū hoc toto oz ut ipsius phlomia cadat i lōgitudīne. Et ex eis ē vena que ē in lepoꝛe cui⁹ phlomie locus est ipsius extremitas que digito pressa i duo partitur: vbi quidem fit phlomia: sed sanguis qui i de egreditur est paucus. Et ipsius quidez phlobothomia confert calibs t turbationi oculoꝛuz t hemorroidibus t bothoꝛ que in naribus nascuntur t pauritui que fit in eis. verūtamē plerūq; accidit ex eo coloris rubedo perseuerans que similat saba' et corrūpu facie: t est ipsius impedimētum mai⁹ suo iuuamento Et sūt vene qdē que sunt sub ascese q̄ parte nocre quarū phlomia cōfert egritudini oculoꝛū antique que est ex sanguine subtili t ātiquis capitis doloꝛibus. Et ex eis sunt vene que sunt in labijs et sūt quattuoꝛ t super vnūquodq; coꝛ existit par que conferunt vlceribus oris t alcola t doloꝛibus ginguarū t earū apostematibus t ipsarū laxitati t ulceribus t fistulis t fixuris que sunt in eis. Et ex eis est vena que est sub lingua sup occultum menti que minuitur in squinācijs t apostematibus duarū amigdalarū. Et ex eis sunt vene que sunt sub lingua t existentes super ipsam linguā t minuūtur ppter lingue grauitatē que est ex sanguine: que quidem in longitudine sunt minuende: qz sanguinem constringere qui fluxit ex phlomia in latitudine facta est difficile. Et ex eis est vena alamsuta que interm mentū t labiū est inferius que phlomat ppter oris fetoꝛez. Et ex eis est vena furcule que phlomatur in medicationibus oris stomachi. Ex arterijs vo que sunt in capite est arteria tēporis que quādoq; phlobotomatur t quandoq; inciditur t quādoq; extrahitur: t q̄dq; aduritur. Et hoc fit ppterea ut acuti rheumatismi t subtiles pstringant q ad oculos descēdunt t ppter amplificationis principiuꝫ

Et due arterie que sunt post aures q̄ phlobotomatur ppter spēcies ophthalmie t principium aque t pannum t nictilopas t antiquū doloꝛem capitis In earum tū phlobotomia semp existit timoꝛ t cuꝫ hoc tardatur psolidatio. Bal. quoq; dixit q: cuīdam in gula vulnerati arteriam pcussio parumper tetigit ex qua magna sanguinis pars manauit: sed Bal. ei subuenit cum medicamento turis t aloes t sanguinis draconis t myrrhe t restrictus fuit sanguis t doloꝛ antiquus quē in exterioꝛe pte coxe posterius cōsueuerat habere recessit. Et ex venis que in coꝛpoꝛe phlobotomantur sunt due vene super ventrem quaꝛ vna sup epar consistit: t altera super splenē est posita. Et phlomat dextra in hydropisi t sinistra in egritudinibus splenis. Scito preterea q: phlobotomia duas habet hoꝛas: hoꝛa electaz t hoꝛa necessariā: hoꝛa vo electa est eius que est in lumine diei t post digestiōis pplementū t sup fluitatū expulsionē: t hoꝛa necessaria est hoꝛa q̄ fieri oꝛtet t q̄ tardari nō potest t in q̄ res phibitoria nō attendit Scias etiā q: phlobotom⁹ obtutus ē magno impedimēto: qm̄ errat t nō psequit. s. qō debz apare facit t dolere. Cū ergo phlobotomo opabis nō manu prebēdo impellas: sed suauiter blandiendo et etiam furtim agas vt phlobotomi extremitas ad interioꝛa vene puenīat: qm̄ si illud duriter feceris sepe caput phlobotomi intus in vena occulta rumpetur fractura t facit vt vena refugiat t non vulnerabit venaz. Et si perfidiose insteteris vt cum eo phlobotomes augmentabis malitiam quapꝛopt expiri debes qualiter phlobotomus ingredīat cuē anteq̄ cum eo phlobotomes: t cum percussionem secūdare volueris si tibi necessariū fuerit. Tibi preterea cauere debes ne venā impleas t sāguinē iflee: qm̄ tūc

lapsus ⁊ remotio minus erit. Cuꝯ vena tibi rebellauerit vel occultauerit ⁊ ipsi⁹ repletio sub ligatura nō appuerit solue ipsā ⁊ multoties liga ⁊ inunge eā ⁊ cōprimendo descēde ⁊ ascēde dōec eā manifestā ⁊ appere facias. Et hoc quidē expierit cū duob⁹ digitis vnūquēq; locoꝝ tāgēs in quib⁹ scis venā extē di ⁊ quēq; tangēs vtrisq; ⁊ quēq; vno ipoꝝ ⁊ cū altero facies sanguiem incedē donec altero cadēte ipi⁹ sentias sanguis accessionē cū ad ipm pducit sāguis ⁊ ei⁹ recessionē cū dimittit. Et scio q; caput phlomi hz spaciū in quo penetrat qō tū nō ē lōgū ne ad arteriā aut neruū penetret. Et ipz quidē plz ipellet debes cū vena fuit magis subtilis. Oz āt ut phlomi apprehēlio fiet pollice ⁊ impudico ⁊ dimittatur index ad palpāndum ⁊ ut in medio ferri fiat apprehēsio pollice ⁊ non apprehendatur superius qm̄ non bñ tenebit imo erit vacillās. Cuꝯ vēa remouēdo se ad ptē vnā mutabit oppōes ei ligaturaz ⁊ strictura ecōtrario ptis illi⁹: ⁊ cū remouēdo se ad duas ptes equali mutabit nō debebis eā i lōgitudie phlomare. Et scito q; oz ut strictio ⁊ cōpssio sint fm aūtitatē dispositiōis cutis in duritie sui ⁊ grossitie ⁊ mītitudie carnis ⁊ abūdātia. Et oz vt ét ligatura sit ꝓpinqua. Cuꝯ ligatura venā occultauerit fac signū sup eā ⁊ caue tibi ne a signi rectitudie remoueat cuz ligaturā facies ⁊ cū hoc toto ipelle phlomū. Cū autē vene declinatio ⁊ ipsius elevatio tibi rebelles extiterit funde locū q est sup eā in corpib⁹ macris ꝓpe ⁊ cū vncino opare. Cui⁹ ptēa ligatiōis ⁊ cōstrictōis in iūctura phibet venarū ipletiōem. Cuꝯ volucris lauare digito tuo tēde cutē ut a rectitudie remoueatur forāminis: deiū laua ⁊ exsicca ⁊ pōe pānū eminētiā hñtē ⁊ dimitte cutē ut ad locū suū redeat. Et scito q; multū iudicā repliōnis ē phlomia idigēs Et multoties etiā hñti febrē ⁊ hñti dolorē capitis q; ex pūlio phlomia eēt medicād⁹ supuēit flux⁹ vētriculiter qui phlomiā excusat. ex vade tuo

La. xxi. de ventosis.

Ventose cutis ptē magis mūdificāt qz phlomia ⁊ pl⁹ extrahūt sanguinē sbtilē qz grossi. Et ipsarū quidē imanētū i corpib⁹ cōpositis grossis ⁊ grassis grossū hñtib⁹ sanguiem ē puum: qñ ex istis nō extrahūt sanguiem nz extrahūt sicut oz: imo q; ex eo vehemēt ē subtilis ⁊ cū difficultate: ⁊ in mēbro vētoso debilitatē efficit. Quidā aūt p̄cipiūt vt uētosi i ꝓncipio mēsis non apponant: qm̄ humores nōdū āmoti fuerūt neqz ebulierūt: neqz i fine mēsis: qm̄ hūores tūc ſt minuti: ſz i medio mēsis cū hūores sūt ebulietes ⁊ in sui augmēto lumis in corpore lune augmētū sequētes: ⁊ augmentatur cerebz in cranciis ⁊ aqua in fluminibus accessionē ⁊ recessionē habentibus. Ex suis vero horis in die melior est hora secunda ⁊ tertia: ⁊ oportet quidem vt a ventosis sibi quilibet caueat post balneuz nisi cuius sanguis fuerit grossus quonīā ipse se p⁹ balneari debet ⁊ vna hora maiori ⁊ postea vētosas apponere. Plurimi aūtē hominū abhorrēt ventosas in anteriorib⁹ capitis apponere ⁊ reperunt in hoc sensum ⁊ intellectuz impediri. Et ventose quidē super nocā que est in collo posite nigre vicarie existūt ⁊ ꝓferūt supcilioꝝ grauitati ⁊ alleuiāt palpebras ⁊ cōferunt scabiei oculoꝝ ⁊ setoꝝ oris. Et super alcheel vicē tenēt basilice ⁊ cōferūt doloribus humeroꝝ ⁊ gule. Et super alchada posteri⁹ sunt vicarie cephalice ⁊ conferūt tremori capitis ⁊ membris que sunt in capite sicut facies ⁊ dentes ⁊ mole ⁊ aures ⁊ oculi ⁊ gula ⁊ nasus. Ventose aūt que nocere supponūtur obliuioné hereditare faciunt veraciter sicut quidaz dixerūt quonīā posterior pars capitis est locus cōseruatiōis qué vētose debilitāt.

Alcheele vō debilitāt os stōi. Et ꝓpter alchadam quidē qñq; accidit capitis tremor parūp ita q; mutemus nos a nocra ⁊ ab alcheel parūp ascēdamus nisi cū fuerit necārie ꝓpter fluxū sanguinis ex tussi: qm̄ tūc cū eis est descēdēdū ⁊ nō ascēdēdum. Et hec quidē vētose que alcheel supponūtur ⁊ inter duas spatulas cōferūt egritudibus sanguieis ⁊ spasmo sā guineo ⁊ almati sanguineo: ſz stomachū debilitāt ⁊ cordis tremorē generāt. Et ventose quidē que cruribus supponūtur sūt minutiom ꝓpinq ⁊ mūdificant sanguinē ⁊ ꝓuocāt menstrua. Et ei quidē que ex mulieribus alba existit ⁊ laxa sanguinē hñs sub tilē ventose in cruribus posite sūt meliores qz phlomia que fit in saphena. Quidā preterea dixerūt qz vētose super occiput posite ⁊ sūmitatē capitis ꝓferūt amētie ⁊ scotomie ⁊ tardāt canos quēadmodū dixerunt. In hoc consideratio est habenda: nā ist⁹ in his opant cōp⁹ib⁹ ⁊ nō in alijs: qm̄ plimis corpoꝝ festinare facūt canos ⁊ impediūt intellectū ⁊ cōferūt egritudinib⁹ oculi: ⁊ hec quidē est maior earū vtilitas: qm̄ conferūt coꝝ scabiei ⁊ bothoꝝ ⁊ almuseragi ⁊ egressiōi vuee: ſz intellectū impediunt ⁊ faciūt hereditare stupiditatē ⁊ obliuionē ⁊ malitiā cogitationum ⁊ egritudies pmanentes ⁊ nocēt aquam in oculo habentibus: ſz fortasse si hora se ꝓsentauerit qua illud fieri deber nō impediunt. Ventose autez sub mento posite prosunt dentib⁹ repletis ⁊ faciei ⁊ gutturi ⁊ mundant caput ⁊ mādibulas. Et ventose renibus superposite conferūt apostematibus coxarum ⁊ earū scabiei ⁊ bothoꝝ ⁊ podagre ⁊ hemorroidibus ⁊ elephantie ⁊ ventositatibus vesice ⁊ matricis ⁊ puritui dorsi. Cunqz vētose iste fuerint cū igne siue sint cum scalpelatione siue absq; ea inuabunt etiam in hoc: sed ille quidē que sunt, cū scalpelatōne sunt fortiores preterq; in vētositate. Nam que sine scalpelatione sunt in remouēdo vētositatem frigidas ⁊ ut radicitus euellāt hic ⁊ ubiq; sunt fortiores. Ventose preter ea in anteriori pte coxarū testiculorum apostematibus cōferunt ⁊ vulneribus coxarū ⁊ crurium. Et vētose posteriori parte coxaz supposite ꝓsunt apatib⁹ ⁊ exituris q; in natib⁹ fiūt Et ventose posite sub poplite cōferūt pustulatiōi poplitis q; ex calis gnāt hūoub⁹ ⁊ exituris mal⁹ ulcerib⁹ putridis i crure ⁊ pede. Et vētose sup duas alcabi ꝓferūt, phibitōi mēstruoꝝ ⁊ sciatice ⁊ podagre Ventose aūt sine scarificatōe qñq; ponunt, ꝓpter ut

mā a pte sui mor⁹ trahaℓ sicut cū mānilℓ supponūt ideo ut cursus sāguis mēstrui retineaℓ. Et qñq; que runt ut apa ꝓfūdus ad exteriora trahaℓ: iō ut medi camēū ad ipm ꝓueniat. Et qñq; regrūtur ꝓpter ea ut apa ad aliud mutet mēbr qđ ignobiliꝰ in vicinitate existit. Et qñq; regrūtur ꝓpter ea ut mēbr calefiat ℞ sāguis ad ipm trahaℓ ℞ ipi⁹ resoluant vētositates. Et qñq; regrūtur ꝓpterea ut mēbr ad suū nālez lo cū reducaℓ a quo remotū fuit sic̄ fit in ruptura inguinis. ℞ qñq; regrūtur iō vt dolō sedeℓ sicut cū suppo nunt vmbilico in dolore colice vehemēter cogēte ℞ in vētositatib⁹ vēris ℞ in doloribus mīicis q accīt apud motū mēstruor ℞ ꝓp ein adolescētibus ℞ sup laxitatē ptis exteriorīs coxe sicut fit in sciatica: ℞ cuz timeℓ ossis exū⁹ a ūcura: ℞ inter duas anchas pro sūt duab⁹ anchis ℞ duab⁹ ptib⁹ interiorib⁹ coxar ℞ hemorroidib⁹ ℞ hñti ruptūrā inguis ℞ podagricis Ulentose quoq; sup nates posite a toto corpe trahūt ut a capite ℞ pferūt intestinis ℞ menstruor sanāt cor ruptōez ℞ alleuiaℓ p eas corp⁹. Et dicem⁹ quidem q in vētosis cū scarificatōe tria existūt iuuamēta: Primū coz est eīonis ex ipo mēbro: ℞ sc̄z ē repo sitionis sbe ips ne eīonē hñoris g educiℓ sequendo eūcℓ: ℞ tiuz est qñ nō curaℓ ut ex pncipalib⁹ mēbris fiat eīo. Scarificatio vo ē ꝓfūda ut ex ꝓfūdo tra hatur. Locus ꝓterea vbi vētosa adhēr qñq; apaℓ ℞ fit difficile ad ipaz remouēdam. Panus ergo aut spongia in aqua tepida infusa q̄ calitati attineat sūaℓ ℞ cū ea in circuitu fiat embroca. Et hoc qdez frequē ter ꝓtigit cū sup mānillaz ptes vētosas ponūt⁹ ut sāguis mēstruor fluxus ℞ ex narib⁹ arceaℓ: ℥obrē sup ipas mānillas eas ponere nō debemus. Lūqz loc⁹ vētose iungeℓ ꝓpe ipam suspēde ℞ nō tardes ꝙz ad scarificañ. festina. Sitq; ꝓma positio leuis ℞ cito remoueaℓ ipa: deiñ ꝑm ordinē tardeℓ ipius remotio ℞ tollerātia. Et oz qdez ut vētosaℓ⁹ post vnā horam cibeℓ. Infans ꝓterea in 3⁰ anno vētoseℓ ℞ post trās actis duobus annis: qñ prorsus non debet vēto sari cū est vnius āni. In vētosis quoq; fit securitas ne mē ad iferiora descēdāt. Et choleric⁹ qdē vētosa tus post vētosas comedere debz grana maligñati ℞ ipoz succū ℞ succū scariolaz cum zuccaro: aut la ctucas cum aceto.

Capitulum.xxij. de sanguisugis.

Idi dixerūt q in q̄rundā sāguisugaz na tura existit vētositas: ab eis igiℓ caueñ. est q̄ sūt ex gnē magno habētiū capita ℞ q̄ruz colōes sūt antimōiales ℞ nigre: aut q̄z color est viri dis: aut que sunt sanguinez habētes ℞ silēs mezamelz ℞ super quas existunt fila coloris azuli: ℞ q̄z color si milaℓ madion. In omnib⁹. n. istis existit vētositas ℞ ꝓueniūt ex eis apata ℞ sincopis ℞ languis fluxus ℞ febris ℞ laxitas ℞ vlcera mala. Eas quoq; non ac cipias ex aqs maltis in qbus limus aluei est niger ℞ cenosus ℞ mot⁹ statī turbat aq̄ ℞ fetet: sz illas elige que ab aqs colligūtur cochalib⁹ tolubiatu ℞ i qb⁹ morāt̄ rane. Uz aūtēdas illud qđ qdaz dicunt q̄ si sint in aqs vbi morāt̄ rane sunt male. Sitq; eaz color silis rei sup quā existit viriditas ℞ tēdāt super eas fila duo colorem arsenici hītia. Et ruffe rotūde que sunt coloris epatis. Et ille que silāt pue locū ste ℞ que caude muris silēs existūt ℞ minute p ua ha bentes capita: omnes iste eligēde sunt. Et nullas ma gis eligas q̄z hītes vētres rubeos ℞ dorsū viride ℞ pcipue si ex aquis fuerint currētibus. Extractio ptē rea sāguis a sanguisugis facta ꝓfundior est extractō ne que fit cū vētosis. Et ipe qdem anteq̄z ponantur q̄si p vnuz diem colligēde sunt. Et pstrictōe faciēn dum est ut euomant donec qđ in eaz existit vētrib⁹ egrediaℓ si hoc fieri poterit. Et i ipz paz sāguinis agni aut alterius rei ꝓiciaℓ ut inde nutriant anteq̄z ponant: deinde sumant ℞ eaz viscositas ℞ sordicies cū aliquo qđ sit ut spongia mūdēt. Locus ꝓterea vbi sunt apponēde cū baurac lauet ℞ fricatione ru bificetur postea q̄z voluntas apponēdi sāguisugas affluerit in aquam ꝓiciant dulcem ℞ emundēt deiñ apponāt. Et eo aūt qđ eas effic̄ voluntarias ad se suspendeñ. est ut locus luto liniaℓ aut sanguine.

Lūqz he fuerint plene ℞ eas ꝓicere volueris pulue riza sup eas parū salis aut cineris aut baurac aut se te cōbuste aut lini aut spongie cōbuste aut lane cō buste ℞ cadent. Et melⁱ qdez ē ut postq̄z cadunt lo cus vētosa fugaℓ ℞ ex sanguine loci parū per accipia tur ut morsure ipaz malitia remoueat. Qđ si san guis nō constringeℓ galle combuste aut calx aūt ci nis aut tegula cōbusta ℞ subtiliter pulueriz ata sup ponaℓ aut reliqua ab istis ex eis que sāguinē pstrin gunt. Et hec qdem oporteℓ ut sint apud eū ꝓpara qui sanguisugas apponit cū ipse se suspendāt. Ap positio ꝓterea sanguisugaz confert egritudinib⁹ subcutaneis sicut sahaf ℞ alcuabe ℞ eis silia.

Caplm. xxiij. de retētōe coz q̄ euacuant.

Al que euacuant retinent aut ꝓpt materie inclinationē absq; alia euacuatōe: aut ꝓpt inclinationē cū alia euacuatōe: aut ꝓptera q ipsamet euacuatio iuuatur: aut medicinis infrigi dantib⁹: aut stipticis: aut viscosis: aut aduerntib⁹: aut strictura. Et retentio quidem euacuatōis ꝓpt attractionem sine alia euacuatione est sicut appositio ventosarum super mānillas facta ad hoc vt san guinis fluxus ex matrice ꝓhibeatur. Sed melior attractio est cum qua existit sedatio doloris illius a quo trahitur. Et ea quidem que fit ꝓpter attractō nem que est cuz euacuatione est sicut phlobotomia basilice facta ꝓpt hoc: aut retētio vomitus fluxus ventris: aut fluxus ventris vomitus: aut vtroz; q̄z retentio prouocatione sudoris. Et euacuatōis quidem in namentum est sicut stomachi ℞ intestino rum mundificatio ab humoribus viscosis mal la bere faciētibus cum picra ℞ sicut studium quod ad hibetur ad os stomachi mundificandum vomitu ꝓpter incisionem materie vomitus mansine. Et medicine quidem infrigidantes liquide congelant ℞ orificia constringunt ℞ coangustant. Et stipticę quidez medicine materiam coartant ℞ cannales cō stringunt. Et viscose quidem medicine ꝓpilatio-

nes in cānaliū oꝛificijs efficiunt q̄ si fuerint acute ex siccatiue plꝰ opabunt illud. Et adurētes qdez cozti ces efficiūt ut sup cānalis oꝛificiuz maneāt ꝛ ipsum claudāt ꝛ ꝓfirmēt: sed tū earū impedimētū timetur. Et hoc est qñ possibile est ut coꝛtex rūpaī ꝛ eradicet ꝛ amplificatio foꝛamis augmētet. Et ex aduꝛenti bus qdem sūt q̄dam in quib⁹ exīstit stipticitas sicut atrimētū: ꝛ q̄dam in qbus nō sicut calx nō exticta. Et adurētes qdez stiptice sūt necessarie vbi volūtas est ut coꝛtex sit fixus: ꝛ alie sūt necessarie vbi volūtas est ut coꝛtex cito cadat. Et ei⁹ qdez q̄ fit strictura alia est cuz clausura foꝛaminis ꝛ coaꝛtatione ad hoc ut ipius ptes in vnū conducant sicut constringit illud quod ē supꝛa cubitū cū phlomatoꝛ in basilica errāt percuꝛit arteriam. ꝛ alia ē que fit opilatione oꝛificij vulneris ꝛ clausure vie euacuati sicut pilos lepoꝛis i vulnus. Dicem⁹ ergo q⁹ si sāguinis cursus ex aptione oꝛificioꝛ venaꝛ fuerit stipticis medicabitur ut oꝛificia venaꝛum ꝓstringant. Et si ex ruptura fuerit stipticis glutinosis sicut terra sigillata. Et si ex coꝛro sione fuerit eo q⁹ carnem nasci facit cum eo qd coꝛrosionem abstergit.

Caplm. xxiiij. de sanationib⁹ opilationū.

Opilationes aūt sunt ex humoꝛib⁹ grossis aut viscosis aut multis. Et multoꝛ qdē humoꝛ qñ cum eis alia nō fuerit cā malitia remouebit extractione ipsoꝛ phloboꝛomia aut vētris fluxu facta. Et si grossi fuerint indigebūt eis que resoluāt. Et si fuerint viscosi ꝛ maxime si fuerint subtiles erūt eis necessaria ea que incidāt. Et tu qdē iam sciuisti dꝛiam inē grossū ꝛ viscosū ꝛ q⁹ est sic differētia inē gluten ligdū ꝛ iutum: ꝛ grosso qdē resoluti uū est necessarū ideo ut ipm attenuet ꝛ eius expulsio fiat facilis: ut viscoso inciduū est necessariū: ideo ut inēipm ꝛ id cui adhesit penetret ꝛ int ea sepationem faciat ꝛ ut ipm in pua secet frusta: qñ viscosuz opilat ꝓpterea q: adhēt ꝛ ꝓpt partiū suaꝝ ꝓximationē. Oꝛtet aūt ut in resolutione grossi a duab⁹ ꝛijs caueatur rebus: quarum vna est resolutio debilis que in raritate materici augmentū efficit ꝛ ipi⁹ locum augmētat ita q⁹ ad resolutionem non peruenict quare opilatic nem augmentat. Et altera est resolutio foꝛtissima qua eius subtile fit vapoꝛ ꝛ ispissū ipsius fit lapis. Cum ergo resolutio foꝛtis est necessaria iunctur lenificante subtili cum materia in qua non sit grossities: sed sit in ea calor temperatus qui iuuet in resoluendo totum illud quod est opilatuz

Et ex opilationibus quidem peioꝛes sunt opilationes venaꝝ: ꝛ deteꝛioꝛes eis sunt ille que sunt in arteꝛijs: ꝛ adhuc peioꝛes sunt ille que in mēbꝛis existunt principalibus. ergo cum in aperituis stipticitas ꝛ subtilitas coniūgentur erit melius: quoniam stipticitas remouebit a mēbꝛo subtiliatiui q̄mē.

Ca. xxv. de medicationib⁹ apostematum.

Apostematum quedā sunt calida: quedaz sunt frigida fluxa: ꝛ quedam sunt frigida dura ꝛ ea iam diximus. Et ipsoꝝ quidem cause aut sunt ꝓmitiue aut antecedentes. Et antecedentes quidem sunt sicut repletio. ꝛ primitiue sunt sicut casus aut percussio aut moꝛsus. Quedam vero que sunt ex causis primituis quandoq̄z cuz coꝛpoꝛis repletione se repꝛesentant: ꝛ quādoq̄z eueniunt cum equalitate humoꝛum. Et ea quidem que sunt ꝓpter causas antecedētes aut primitiuas cū repletione coꝛpoꝛis repꝛesentata: aut sunt in membꝛis que principalibus sunt vicina sicut euacuantia aut non sunt: ꝛ si non sunt nullo modo aliquid ex resoluentibus est eis applicandum in principio. immo membꝛum expellens est meliozandum si ibi fuerit membꝛum expellens: aut totum coꝛpus meliozetur si non fuerit ibi membꝛum singulare quatenus adꝛa peruenīat quicquid refrenat ꝛ ad diuersum trahit ꝛ stipticum efficit. Et tamen cum diuersitate illius membꝛi sit attractio ad illud quod in alio latere diuerso est positum ꝓpter exercitium ipsi⁹ aut ꝓpter rem ponderosam superipsum delataz nam multoticns a manu apostemosa trahitur materia quando cuz alia res defertur ponderosa ꝛ hoꝛa vna tenetur. Oꝛtet autem ut stiptica constrictiua repercussiua frigide complexionis pure existant si apostemata fuerit acuta. Quod si apostemata fuerint frigida oꝛtet q⁹ alicui sint admixta in quo virtus sit calida cum retentione sicut squinantum ꝛ blactebizantie. Cum autem maturare volueris minues retentiuum ꝛ admiscebis ei quod sit resolutiuum donec ad statum peruenīat: tunc enim ipsa admiscenda erunt equaliter. Cum autem declinatio fuerit non sit ibi nisi quod resoluat ꝛ laxuz efficiat. Et oꝛtet quidez ut illud quod frigida fluxa resolui sit abstergens ꝛ exsiccans: ꝛ hoc quidez plurimum inuenik in calidis. Ea autem que ꝓpter causas accidunt primitinas vbi non est humorum repletio medicari debent in principio rei cum eis que fluxa faciant ꝛ resoluant: ꝛ si non cuz eo qd̄ sit sicut illud quo primum medicatum fuit. Si vero membꝛum apostemosum membꝛi principalis euacuatoꝛum fuerit sicut loca glandosa in collo q̄ sunt in circuitu auriū cerebꝛi: aut ascelle coꝛdis: ꝛ inguina epatis nullo modo erit ei applicandum aliquid quod refrenet: non ideo q⁹ hoc non sit medicamētum apostematum eoꝛum: quoniam hoc ipoꝛum medicamentuz ē. sed quia nolumus ipsoꝝ medicari apostemata: immo studium ad hoc impedire ut ea augmentemus ꝛ materiam ad ipsa ꝛtrahimus ꝛ non curamus si malitia in mēbꝛo augmētata fuerit non enim curamus nisi de eo quod mēbꝛo principali est melius. Et timemus q⁹, si materiā refrenauerimus redibit ad membꝛum principale ꝛ peruenīens inde ad illud quod emendare nō poterimus. Quapꝛopter volumus ut malitia in membꝛum cadat ignobile cum principali contulerit mēbꝛo ita ut studiuz impendamus in attrahendo materiam ad mēbꝛuz ignobile ꝛ facē ut ipe apetur. Et

si non cū aliis saltē cū vētosis ⁊ emplastris attractivis acutis. Cūq; ad collectionem puenerit hmōi apata aut relinq; ab eis q̄q; apiend̄ p se aut maturationis adiutorio. Et q̄q; indigent maturatōe ⁊ sectione sil. Maturatio vero cōplet̄ur ex eo in quo cū calore existit opilatio ⁊ glutinatio vt per ipsum calor retineatur. Qui aūt maturationē efficit cū aliquo qd̄ sit sicut hmōi maturatiuū attendere debes vt si videris calorē innatū debilem ⁊ q̄ membrum iam declinet ad hoc vt corrūpatur remoueat ab ea glutinosa ⁊ opilatiua ⁊ ponat apitiua ⁊ scarificationē faciat pfundā: deinde adhibeas medicinas in quibus existit resolutio ⁊ desiccatio: sicut de eis inuestigabimus in libris pticlarib⁹. Mlriotiēs pterea erit apata pfūdū ⁊ erit nob̄ necessariū trahē ipsa ad partē cutis ⁊ si nō cū alio saltē cū ventosis ignitis. In apate aūt duro qd̄ stat⁹ terminum ptrālimit regula in eo est vt mollificetur q̄q; cū eo in quo existit calitas ⁊ siccitas pua. Ideo ne qd̄ ex eo ispissum est ppī multā resolutionē fiat lapis: imo totū ad resolutionē preperet: postea sup ipm resolutio fortior fiat: deinde si timet ex resolutōe eius qd̄ resolui ne qd̄ remanēt lapis fiat: iterū ad mollificandū ipm secūdo redeat ⁊ incessanter fiat hoc donec totū finiat in mollificādi ⁊ resolvendi vices alit vices. Inflata aūt apata curent ex eo qd̄ calefacit subtilitate sue substantie, ppter vt vētositates resoluat ⁊ poros amplificet: nam cā in apatib⁹ inflatis est ventositatis grossities ⁊ porox clausura:

Studiū quoq; est adhibendū in ꝓhibendo materiam ex q̄ ventosus puenit vapor. Ex apostema nibus pterea sunt q̄ sunt vlcerosa sicut formica q̄ sūt infrigidata sicut phlegmon: sz nō sunt mollificāda: ⁊ ppter ea q̄ sunt apata sunt mollificāda: imo sūt siccāda: qm̄ accidens hoc iam supauit cām: accidens eni est vlcerositas de q̄ timet q̄ accidat aut q̄ iam acciderit. Et vlcerositatis quidē medicamentū est desiccatio: ⁊ res ei magis ptraria ē mollificatio. De cultor aūt apostematū malia minoranda est phlobotonia ⁊ ventris solutōe. Et oportet vt ea habēs a balneo ⁊ vino ⁊ motibus corporeis ⁊ a ialib⁹ superfluis sicut ira ⁊ sibi sīlib⁹ caueat: postea in principio rei adhibeat ei qd̄ absq; nimia superfluitate repcutit ⁊ ppe si i membro fuerit qd̄ sit sicut stomach⁹ aut epar.

Cūq; hora resolvendi affuerit nō debes dimittē q̄n stipticas medicinas bonū hūtes odorē admisceas sic in p̄cedēb⁹ tibi narrauim⁹. Et epar qdē ⁊ stomach⁹ plus indiget, hoc q̄ pulmo. Oportet pterea vt mollificātia subtilia q̄ istis adhibent sint medicie in quib⁹ existit maturatio ⁊ sint apatib⁹ pferētes sicut solatrū ⁊ cassia fistula. Solatrū nāq; ꝓpetate habet resoluēdi apata calida ⁊ q̄ sunt occulta. Et ea qdē hūti nō est dand⁹ eis⁹ nisi subtil' ⁊ nō in hora portionem si ibi fuerit neq; in ꝓncipio sui nisi, ppī multā debilitatē fiat. Cū aūt sintoma supuenerit, ppī collectionē apatis intrinsecis cū casu vtutis in itinē mortis existit: qm̄ vtus nō sustentat nisi nutrimēto ⁊ nutrimentū est res magis timorosa: ergo si resolutū fuerit valde bonū erit, q̄ si apta fuerint dand̄a sunt eis que ea lauent sicut aq̄ mell' ⁊ aq̄ zuccari: postea dent eis q̄ suauiter maturēt cū siccitate: postea in fine rei non adhibeant nisi exsiccatiua. Et tu qdē scies hec ex libro q̄ pticlares egritudies colligit ꝑm declaratiōez. Est pterea cū in apatib⁹ occultis q̄ sub vētre exīt ꝓtigit error: qm̄ qm̄ nō sūt apata: sz rupture erit in porandō ea timor. Et plerūq; apa occultū nō existit in pāniculo sz in ipo intestino ⁊ est in apiendo ipz timor

Capitulum. xxvi. de sectione:

Qui plagā secare voluerit oportebit vt sectō incedat ꝑm rugas collectōez q̄ sūt intus in illo mēbro nisi fuerit tale q̄lis est frons: qm̄ si incisio incedet sicut ꝓcedūt rugas ipsi⁹ collectōes incidet musculus frontis ⁊ cadet supcilū. Et silr in mēbris rurum quarū incessus diuersificat ab incessu villorum suorū musculorū: oz ergo vt sector ex anatomia sciat anatomiā neruorū ⁊ venarū ⁊ arteriarū ne errore incidat aliqd ex eis. Et oportet etiā vt secū deferat milias ex medicis sanguinē ꝓstringentib⁹ ⁊ emplis dolorē sedātibus ⁊ instrīs q̄ ad hoc ptineant: habeat ergo secū qd̄ sit sicut medicina Galieni ⁊ pilus leporis ⁊ tela alancē ⁊ albumē ouī ⁊ ferramēta quib⁹ adurit. Diameni hec sanguis fluxū, phibēt sine ex errore ꝓ⁹, puniat sine nēcario ⁊ vt medicias deferat q̄ fluxa faciūt. Cūq; extirpatura pforanerit ⁊ qd̄ in ea ptinet extraxerit non debet ei adhibē oleū neq; aquā neq; emplm̄ i quo sit oleū neq; sepū supabūdans sicut basilicō: imo aliqd sit sic emplastrū ex calcāto qd̄ apponat cū eo indigebit ⁊ deinp unponat spōgia in vino stiptico infusam.

La. xxvij. de egritudinibus corruptiōis membri ⁊ de incisione.

Quam membr̄ ppī malam ꝓplexionē cū mā aut sine matia corrūpitur ⁊ non ꝓcesserit ei scarificatio neq; epithimiari ex eo qd̄ ꝓferre ꝓsueuit de eis q̄ in libris pticularib⁹ dicta sunt est necesse vt caro corrupta que est supra ipm remouea tur. Et melius quidem erit vt sit sine ferro si possibile fuerit: qm̄ ferrū plerūq; inuenit tunicas musculorū ⁊ venar̄ pulsantiū pticulose. Qd̄ si hoc nō ꝓtulerit ⁊ corruptio iam in carne processerit necesse erit vt ipsa incidatur ⁊ vt locus incisionis oleo seruēte adūratur. Et hoc cū prouenit securitas ab acutate malitie ipsius ⁊ restringit sanguinis exitus ⁊ nascuntur sup incisionis locū caro ⁊ cutis extranea nō proportional' is res q̄ magis carni simil existit, ppī sui duritiem. Cūq; incidendi volentes affuerit tenta ꝓius erit immittēda in circuitu ossis voluendo donec qd̄ sane teneatur reperiat ⁊ vbi dolor fit fortior: cū tenta ibi immittur: qm̄ ē terminus sanitatis: ⁊ vbicunq; inueneris lasitatē ⁊ debilitatis retētionē totū erit ex collectōe eius qd̄ est incidendum. Cunq; aūt ꝓforatur illud quod circūdat os quod vis incidere ita q̄ forāmina circūdent ipsum: ergo rumpetur p ipsum ⁊ incidetur ⁊ quandoq; serratur. Cūq; hoc facere volueris separa inter incidentē ⁊ pforantē ⁊ inter carnē vtū redeat. Si g⁹ ipz os qd̄ ē ncce icidēt fuerit frustū

eminens quod nō possit aptari ita ut dz necz sit in eius rectificatiōe fiducia t timeat ne corrūpat t corrūpat illud qō é corā ipo sublenabim⁹ carnez ab eo aut scidēdo: deide ligādo t ad diuersitatē ptis illi⁹ extēdēdo aut alijs igenijs q̄ sēsus demfat t sepabim⁹ mēbrū ipm t mēbrū nobile si ibi affuerit cū pānis qui ipm ab eo elōgabūt t postea incidem⁹. Et si os fuerit tale q̄le é os coxe t fuerit magnū t neruis t arterijs t venis ꝓpinquū t fuerit ei⁹ corruptio multa dz medicus ab eo fugere.

Capitulum.xxvij. de medicationibus solutiōis continuitatis ipsoz vlcerum.

Olutio ꝓtinuitatis i magnis mēbris medicat equatiōe t ligatura punctē q̄ i doctrina restauratiōis dicta é: t tibi in suo loco postea veniet cū quiete t cōcōctione cibi cōglutinatiui in quo habetur fiducia q̄ ex ipso nutrimentū generat cartilagiosū qō labia fracture claudat t i vnū cōducat sicut cib⁹ q̄ de extremitatib⁹ aialium. Impossibile eni est ut os restaurek t ꝓpein corporibus ꝓsistentiū nisi fm hūc modū: q̄m nullo modo redibit ad ꝓtinuitatē. Et nos qdem de restauratiōe sermonē exquisitū loquemur i libz s pticularib⁹. Jn tētio aūt in medicādo solutionē ꝓtinuitatis q̄ in mēbris accidit mollib⁹ é triū ꝓncipioz curā habere.

Primū eoz é q̄m si cā fuerit fixa mīn⁹ cz oz é retinere illud qō fluit t ꝓstrigē ei⁹ māz si ipa fuerit curens. Et scdm é fissuram ꝓsolidare cū medicinis t cibis ꝓueniētibus. Et tertiū est putrefactionē ꝓhibere quāto plus fuerit possibile. Lūcz ab vno triū te excusaueris redi ad cogitandu⁹ de duob⁹ remanētib⁹. Tu vo iam scis quō illud qō fluit retinetur: sed ꝓsolidatio fit adiūgendo labia si adūgunt t exsiccādo t comedēdo glutinatiua. Et scito q̄ intentio i medicādo vlcera é exsiccatio: qō ergo ex eis mūdū fuerit tūc exsiccet. Et in illud qō ex eis putridū fuerit medicine acute corrosiue mittant sūcalcantū t alzegi t arsenicū t calx. que si nō ꝓtulerit necessari⁹ est ignis t medicina q̄ est ꝓposita ex floze heris t cera t oleo: q̄m ipa floze heris mūdificat t ꝓhibet mozsiōis supfluitatem oleo t cera: ipsa ergo i hac re medicina existit pata. Et dicem⁹ q̄ omnia vlcera aut sūt simplicia aut ꝓposita. Et simplicia qui dē cū fuerint pua t nil ex eoz humiditate corrodet tūc pūgēda erūt ipoz labia t ligāda custodiendo ne int ipa aliqd olei aut puluer is cadat q̄m ꝓsolidabunt. Et silit magnū de cui⁹ sba nil pditū fuerit t cū vna ps alij applicari pōt. Magni vo cui⁹ ptes applicari nō possūt siue ut fissura sine ꝓcauitas uel spa cū plena sanie: t iam aliqd ex sba mēbri pditu⁹ est curatio é exsiccatio. Si ergo illud qō pditū est tm fuit cutis t necesse erit ut cicatricē inducat. Et h̄ qdē p eēntiā cū ſtipticis. t p accīs qdē cū calidis cuz ex eis paz qō sit adustū supponet sīc alzegi t calcātuz q̄m magis iuuat i exsiccādo t magis pducūt crustā nā si multū fuerit corrodet t in vlcerib⁹ augmētū faciet. Si aūt illud qō pditū fuit fuerit caro sicut é in vlceribus ꝓfundis non erit festinādū int cicatrizādo ea: imo ꝓmo erit studendū ut caro in eis nascat. Et caro qdē nō gnātur nisi ex eo cui⁹ siccitas nō multū gradū ꝓmū trāscēdit: verū tū hic ꝓditiones attēdūt de quib⁹ cura é habēda. Et ex eis é ꝓsideratio dispositionis ꝓplexionis mēbri ꝓncipalis t ꝓplexiōis vlceris: q̄m si membrū in sui ꝓplexiōe fuerit multe humiditatis t vlcus nō fuerit multe humiditatis sufficiet siccitas pauca in ꝓmo gradu: q̄m egritudo non multū fuit elōgata a nā mēbri. sed si mēbrū fuerit sicū t vlc⁹ humiditatis multe erit necessariū illud qō exsiccet in scdo gradu t tertio ut reducat ipm ad suam naturalē ꝓplexionē. Et in tpatis qdē dispositio erit equāda. Et ex eis é cōsideratio ꝓplexionis tot⁹ corporis. nā cū corpus fuerit multe siccitatis t mēbrū augmētatū in hūiditate fuerit tpatū fm corpus equale ex tpamento erit exsiccandū. Et siliter si corpus fuerit in hūiditate augmētatū t mēbrū i siccitate t si ambo ad augmēntū deueniūt tūc si egressus fuerit ad humiditatē amplioꝛi exsiccabit siccitate: t si fuerit ad siccitatez minoꝛi exsiccabit siccitate. Et ex eis é ꝓsideratio ꝓtis siccātiū: q̄m licz ex siccantibus carné nasci faciēt⁹ exsiccatio fortis nō quer atur: sed exsiccatio q̄ fit tal' qual' est illa q̄ ꝓhibet māz q̄ descēdit ad membrū qō sit aptū ad hoc ut carnis gnātio sit ex ea. multū tū ea q̄rit in siccātib⁹ q̄ nō fūt ad hoc ut caro p ipam gnētur: sed ut cicatrizatio fiat p ea. Ex eis. n. q̄rit ut sint plus abstergētia t magis lauātia pl⁹ cz siccātia ex qb⁹ nō q̄rit nisi cicatrizatio t ꝓsolidatio t ꝓtinuatio. Et oēs qdē medicie q̄ sine mozdicatiōe desiccāt fūt ingredientes i gen⁹ eaz q̄ carné nasci faciūt. Dē ꝓterea vlc⁹ qō in loco exiit nō carnoso é inobediēs ad h̄ ut cito medicet et silit rotūdū. Medicinis aūt siccātib⁹ t ſtipticis q̄ in vlceribus occultis adhibētur fūt medicine mūdifi cātes sicut niel t medicine loco ꝓpe sicut diuretica medicinis vlcera instroꝛ vrine curantib⁹. Lunez cicatrizare voluerim⁹ ponem⁹ medicinas cū ſtipti cit ate sua vi'cosas sīc tra sigillata. Et scito q̄ qdā st vlceris sanitatē ꝓhibentia ex quib⁹ est malitia cōplexionis mēbri: quare studere debes ut ipm rectifices Et malitia ꝓplonis sāguis q̄ ad ipm aduenerit q̄re succurrere dēs cū generatiōe boni chimi. Et multitudo sāguinis q̄ ad ipm fluit t hūectat ipm cui succurrere dēs cū euacuatiōe t subtiliatiōe cibi t faciēdo ut exercitet si possibile fuerit t ossis corruptio qō é sub eo t qō ei trāsmittit sanié. Et hmōi qdē curatio nō est nisi ossis illi⁹ meliozatio t ipi⁹ frication si frīcatio totā ipi⁹ corruptionē remouere poterit t accipere ipm t incidē. Multotiēs ꝓterea é nēcarium medicandi vlcera ut secū deferat emplastra attracti ua ut eis frusta ossiū t res exīnee carni infixe euellantur. t si nō, phibebūt vlc⁹ meliozari. Ulcera quoz nutrimēto indigēt, ꝓpterea ut ꝓfozatio fiat: t minoratiōe nutrimēti, ꝓpterea ut sanies mā restringat. Et inter hec duo ꝓria exīstit diuersitas: q̄m sanies debilitat: q̄re ꝓfozare necesse é t multiplicat q̄re necesse est nutrimētū phibere. Medic⁹ ergo de hoc sollicitus eē dz. Lūcz vlc⁹ in ꝓncipio fuerit nō dz eger bal

neum ingredi neq; ipm aq̃ tágere calida: qñ attra
het ad ipm qđ in apate augmentū faciet: sz cū vlc⁹
queuerit ⁊ sanie fecerit fortasse tūc facile fiet ci. Dē p
terea vlcus qđ cito reuertit postq; carne repletū ē et
psolidari dz ē in semita pueniēdi ad fistulaz. debes
ergo sp ituer colorē sanies ⁊ colorē labioz vlceris: ⁊
si pus multiplicabit sine multiplicatiōe nutrimēti ē ibi
alfase. ¶ Loq̃mur ergo nūc de curatōe alfase. Et di
camus qñ ppter q̃ alfase ē cōtinuitatis solutio aut
infra cutē pfūdam: ⁊ manifestū ē q̃ ozt et⁹ medica
mina sint fortioza q̃z ei⁹ qđ discooptū est. Et ppter
q̃ multū sanguis ad ipm fluit est necessariū illd qđ
illū resoluit: verūtū ozt vt ei⁹ resolutio sit cū mita sic
citate vt nō resoluat qđ ibi subtile ē ⁊ faciat lapidez
qđ ibi spissū est. Cūq; ex resolutōe pfecerimus illud
qđ nob necesse ē debem⁹ apponere psolidatiuū qđ
sit desiccatiuū ne sit sanies in pcauitate q̃ exire nōva
leat ⁊ fiat lapis ⁊ postea q̃libet cā putrefiat aut eradi
cetur ⁊ redeat ptinuitatis solutio. ¶ Cūq; aūt alfase
fuerit pfūdior scarificabit locus vt medicamē ma
gis penetret. In medicādo aūt alfase ⁊ ptusionē le
uem fortasse sufficiet phlobotomia. q̃ si alfase fue
rit in pmis cū pcussione medicet pus pcussio medi
camib⁹ pcussioni aptis donec sit possibile medica
ri alfase. Et alfase qđē si magna fuerit medicabit cū
siccātib⁹ ⁊ si fuerit pua vt punctura acus dimittat cē
ei⁹ ipsi nature si nō fuerit venenosa vēdens: aut fue
rit fortis doloris: aut si tetigēt nervū ⁊ timeat inde
apatis gnātio ⁊ pulsatio. ¶ In ptorsione aūt sufficit
mollis ligatura nō dolorosa ⁊ vt sup ipsam ponant
medicamina ptorsioni apta. ¶ In his aūt q̃ sunt sic
casus ⁊ pcussio necessaria ē phlomia: ex pte diuersa
subtiliandū est nutriēs ⁊ dimittēda ē caro q̃ sunt sic
apa. Et regēd⁹ ē ex apozimatib⁹ ⁊ potōnib⁹ scriptis
ad hoc in libris pticularib⁹. ¶ Sermonē aūt in solu
tōib⁹ ptinuitatis scis in neruis ⁊ ossib⁹ reseruabim⁹
posterius ad libros pticulares.

Ca. xxix. de cauterizatione.

Cauterizatio ē medicamē valde vtile inuās
ad, phibēdū ne corruptō spargat ⁊ ad con
fortandū mēbz cui⁹ cōplexionē volum⁹ rectificare
⁊ ad resoluendū matias corruptas in mēbro reten
tas ⁊ ad restrigendū sanguis fluxū. Res vo qua
cauterit sit melius ē aurū: ⁊ locus qđē q̃ cauterizat
aut ē manifestus ⁊ ponit cauteriū sup ipm sensibilit
aut ē pfūdus infius in membro sicut in naso aut in
ore aut in ano Et hmōi qđē forma indiget sup quā
ponat q̃ sit sic tale aut magra in aceto infusa: postea
ponant sup ipsam pānī aq̃ rosacea vehement infri
gidati aut succis aligb⁹ ⁊ mittat in cānalē ita vt loc⁹
cauterizand⁹ eius bucella fiat: deiñ imittat cauteriū
ppter vt ad locū pueniat ⁊ in circuitu nō impediat
⁊ ppter cū cauteriū subtil⁹ fuerit q̃z forme vacuitas
ne lateribus forme obuiet. Cauterizator pterea si
bi cauē dz ne fortitudo cauterizatōis ipsius ad ner
uos pueniat neq; ad cordas neq; ad ligamēta. q̃ si
ppt sanguinē q̃ fluit cauterizauerit oportebit vt cau
terizatio sit fortior: ideo vt crusta grossitiē hēat ⁊ ipis
situdinem ne cito cadat: qñ ex casu crustę cauteriza
tionis fcē, ppter ea vt carnē corruptā, pūcias ⁊ vt san
guinis fluxus, phibeat pueniē ad malū dei⁹ eo qđ
erat. ¶ Cūq; cauterizaueris, ppter ea vt carnē corru
ptā, pūcias ⁊ terminū sani scire, volueris erit vbi do
let. Et fortasse necessariū erit tibi cū carne cauteriza
re os qđ ē sub ea ⁊ supra ipm mozari donec tota ip
sius destruat corruptio. Cū ergo fuerit qđ sit sicut
cranei subtilis ipam opare ita vt cerebz nō ebuliat
neq; ipsi⁹ pānīculi corrigēt. ⁊ in alio osse ab ipso nō
curce pquirere.

La. xxx. de sedatōne doloris

Dixti sciuisti doloz causas in duaz ppriehē
di diuisionib⁹. s. mutatōe pplexionis subi
to: ⁊ solutōe ptinuitatis. postea scuisti q̃ postremū
diuisionis eaz pueniat ad malitiā pplexionis calide
aut frigide aut hūide aut sicce absq; mā aut cū mā:
chimosa aut ad vētositatē aut apa. Dolorus ergo se
datio ex ꝓprietate harū cāz erit. Et iam sciuisti q̃liter
vniuscuiusq; eaz ꝓriū sit. ⁊ sciuisti quō malitia pplo
nis ⁊ apa ⁊ vētositas medicent. Et ois qđē dolor q̃
sit fortior interficit: qñ ex eo in pmis accidit frigidi
tas corpis ⁊ tremor postea fit pulsus puus deiñ de
struit ⁊ postea mort. ¶ Et ad, sūmū id qđ dolores
sedat ē aut id qđ pplonē mutat: aut qđ ꝛsoluit māz
aut qđ stupefacit. Et stupefaciens qđē remouet do
lorē qñ destruit sensū mēbri. Eius vo sensū non au
fert nisi, ppt vnā duaz cāz: aut, ppt multā infrigida
tionē aut, ppt multaz venenositatē q̃ est in ipso ꝓria
ꝓtuti illius mēbri. Ea quoq; q̃ fluxa faciūt sūt ex sū
ma cor q̃ mollit resoluit q̃lia sūt anetū semen lini ⁊
mellilotū ⁊ camemilla ⁊ semia apij ⁊ amigdale ama
re ⁊ ois res in pmo gdu cala ⁊ prope qñ fuerit cū ea
glutinādi potētia sic gūmi pzmoz ⁊ anulū ⁊ ceru
sa ⁊ crocus ⁊ laudanum ⁊ alta ⁊ amomū ⁊ caules ⁊
napi ⁊ apozima cor ⁊ adipes ⁊ isopi ceratū ⁊ olera
sicut dicemus in antidotario ⁊ vētrē soluētia ⁊ eua
cuantia quocūq; mō fuerint sunt istius modi. ¶ Et
fluxa qđē faciēta sūt dāda post eucuanantia si neces
sariū fuerit euacuare donec materiā restrigas q̃ ad
membz descēdit. Et etiā illud totū qđ apa maturat
aut qđ ea apit. Sib⁹ aūt stupefaciētib⁹ forti ē opiū
Et ex eis sūt poma mādragoz ⁊ ei⁹ semen ⁊ cortices
radicis ipsi⁹ ⁊ papauer ⁊ bengi ⁊ hyusquiamū ⁊ so
latrū stupefaciens ⁊ semē lactucaz: ⁊ ex eis sūt nix ⁊
aq̃ frigida. ¶ In doloīb⁹ pterea mltotiēs accidit
error: qñ cor cause erūt extrisece sic calor aut frig⁹
aut cerui cal eminēcia aut loci corruptio: aut casus
q̃ sit in ebrietate: aut alia ab his: ⁊ q̃runt cor cause i
corpe ⁊, puenit error: q̃p propter scire debes hoc ⁊ co
gnoscere si est ibi repletio aut nō: ⁊ si sunt ibi cause
replenionis note: qñq; etiam causa aduenit exteri⁹:
deinde interius sit manifua: sicut cum aliquis bibit
aquā frigidā ⁊ accidit ei fortis dolor: i pte stomachi
⁊ epatis. Et mltotiēs qđē nō est multū necēaria eua
cuatio ⁊ sibi silia: qñ sepe sufficit sibi balneū ⁊ fortis
somn⁹ in eo. Et sicut q̃ comedit rē calidā ⁊ infert ei
fortē capiti dolorē ⁊ sufficit ei aquā infrigidatā bibē

sedatō dolō

Et qñq; est res in q̄ fiducia est q; dolor ea remoueat aut tarde opans ita q; dolor ille vsq; ad horā illā tollerari non pōt sic̄ cuacuatio materie dolorē facientis colice retēte in villis intestinor: aut cito, opans est: ꝛ ex ea timet finis vehemēter mal⁹: sicut stupefactio mēbri dolētis in colica cū medicis q̄ hoc opari solēt ꝛ fit medic⁹ in hoc ambigu⁹. Debet ergo bene mēsurat̄is fortitudinē hic vt sciat q; duor tpm sit lōgi⁹ aut tps fixiōis vtutis aut tps doloris: ꝛ etiā q̄ duaꝝ rerū sit ei dētior an dolor an mal⁹ finis q; ex stupidatōe timet vt eligat studiū ei impendē qd magis ē ipediēs: forasse eni si dolor remāserit fortitudine sui ꝛ magnitudie infficiet. Et stupidatio forsitā nō inficiet ꝛ ex alia pte ipediat cur⁹ ipedimentū forasse corrigē poteris ꝛ redibit forsitā ꝛ tu redib medicina occurrēte. Et pter hoc totū stupefaciētis ꝓplexionē ꝓsiderare debes ꝛ ipsi⁹ q̄litatē ꝛ vt qd ex eo ē facili⁹ dones: ꝛ vt tribuas id qd ē cū suis tyriacis cōpositū nisi res fuerit maxia q̄ fortiꝛ indigeat stupefactione. Sunt pterea mēbra de gb⁹ nō curam⁹: ꝛ si eis superponas narcotica: qñ nō inde ad vehemēt malū fiē occurrūt sic dentes cū eis apponit stupefactiui. Et forasse qdē etiā bibē erit mel⁹ in hmōi sic bibē qd stupefaciat, ꝓpt dolorē ocli: qñ ex hoc minor malitia, occurrit oculo q̄s vt initius ponat. Et forasse facile erit corrigere malitiā q̄ ex potu alīs accidit mēbris. in eo aūt qd ē sicut colica magnificatur mal⁹ finis: qñ mās augmētat frigus ꝛ ꝓgelatōq; ꝛ clausurā. Ampli⁹ stupefaciēta plerūq; sedant dolorē ꝓpter q; dormire faciūt: qñ sōn⁹ ē vna ex causis ipi⁹ sedatōis doloris ꝛ ꝓpē qñ cū eo fcā fuerit fames ꝛ in dolore mālī. Et stupefaciētia qdē ꝓposita quor fortitudies alie debilitāt medicie sic tyriaca sūt magis secura quēadmodū filoniū ꝛ trocisci gb⁹ nomē ponit ternarij: ꝛ cozū stupefactio ē debilior. qd āt ex eis ē recēs maiozis ē stupefactōis. Et in antiquo fere nulla ē stupefactio ꝛ qd ē mediū. Et ex doloribus qdē q; sūt mlte fortitudinis ꝛ sunt ad medicandū faciles in qbusdā horis sic dolores vētosi: qñ qñq; sedant ꝛ sufficit vt sup eos aq̄ calida euacuet: verūtā in hoc timor existit vt ab eo tibi cauere debeas: qñ plerūq; cā erit apa ꝛ existimabit q; sit vētositas. Et si forasse factū fuerit ei embroca ex aq̄ calida ꝛ ꝓcipue in sui ꝓncipio ei affert magnū malū. ꝛ pter hoc qñq; ipedimentū vētose efficit cū vētosita tē resoluere nō potit ꝛ in q̄titate ipsi⁹ ipaciē augmētū faciet. Et vaporatōes etiā sūt ex medicatōib⁹ ꝓpositatū. Ex eis qdē meliore ē cū q̄ ē id qd exsiccat sic milū nisi in mēbro fuerit qō illō tollerare nō valet sic oculus. Fiat ergo tūc vaporatio cū pānis. Ex vaporatōibus etiā sūt cū oleo calefcō fūt. Et ex vaporatōibus qdē fortiō⁹ ē vt orobor farina cū aceto coquat ꝛ postea siccet ꝛ fiat ex eo vaporatio. Et minor cā ē vt furfur coquat sic hoc. Sal, āt vapor ē pūgitiu⁹ ꝛ milij ē, melior ꝛ debilior. Et plerūq; etiā sit vaporatio ex aq̄ in vase posita q̄ ē incolumis ꝛ leuis: ꝛ opationē efficiet quā noiauim⁹ si illud nō fuerit obseruatū. Dentose etiā cū igne sūt vti⁹ modi ꝛ sūt fortes in sedādo dolorē vētosū. Et si eas iter adhibueris dolor penit⁹ destruet: verū tū plerunq; ex eis accidit illō qd ꝓuenit ex eo qd dixim⁹. Ex sedātibus ꝓterea dolorē est mollit lōgo tpe incedere ꝓp illud qd in ipso existit ex vtute faciēdi fluxa. Et silr adipes subtiles noti ꝛ olea q̄ noiauim⁹ ꝛ dulcis cantilena ꝛ ꝓpe cū ea, puocat sōn⁹. Et occupari in eo qd gaudiū efficit ꝛ doloris vehementiā sedat.

La. xxxi. in quo ꝓcipit a gb⁹ curatōib⁹ incipiam⁹

Quam mlte ꝓgunt egritudies ab eo incipe debem⁹ in q̄ vna horaꝝ triū, ꝓpetas existit. Una eaꝝ ē q; alia sanari nō pōt anteq̄ ipa sanet sic apa ꝛ vlc⁹ cū ꝓgunt: medicamur eni apa donec ꝓplexiōis malitia q̄ cū eo venit removeatur absq; cuius sanatōe vlcus sanari nō pōt: postea medicamur vlcus. Et secūda eaꝝ ē cū vna egritudo cā fuerit alterius sic̄ cū accidit opilatio ꝛ febris: medicamur eni opilatōez ꝓus deinde febrē. Et si nob necessariū fuerit opilatōez apire cū eo in quo aliq̄ existit caliditas nō curabimus de febre: ꝛ medicamur qdē pulmonis apa cū desiccatiuis ꝛ nō curabimus de febre: qñ possibile ē vt febris remoueat cā ipsius remanēte. Et cause qdē cū sanatio ē exsiccatio q̄ febri nocumentū facit. Tertia'vo cū fuerit vna earū de q̄ maior sollicitudo sit hsida: sicut si ꝓgat synochus ꝛ palysis: medicamur eni sinochū extinguendo ꝛ phlebotomādo: ꝛ de palysi nō curabimus.

Cū aūt egritudo ꝛ accis ꝓgunt a sanatōe egritudinis incipiemus Et si accis supauerit tūc accidētis curā habebim⁹ ꝛ egritudinē nō ꝓsiderabimus. sicut in colica damus stupefacientia, ppter vt doloris fortitudo removeat: ꝛ ipsi colice ipedimentū faciat. Et cū hoc qñq; tardam⁹ qd facere debeamus ꝓpter stomachi debilitatem aut ꝓpter ventris fluxum, qui ꝓcessit: aut ꝓpter ꝓsentem nauseam Et qñq; nō tardam⁹ ꝛ opamur ꝛ nō totā removeamus cām sicut in egritudine spasmi: nō eni totū expellimus humorez: imo ex eo aliqd dimittimus vt ipsum spasmosus removeat motus ne humorē resoluat naturalem.

Opationis sigillatio ꝛ grāx actio.

Sit q̄titas hui⁹ nr̄i sermonis cōpendios de ꝓncipijs vniuersalibus doctrine medicinalis sufficiens. Deinceps aūt laborem⁹ vt de simplicibus medicinis libū cōponam⁹ si deus voluerit. Et ipe quidem nos iuuabit: cū sint grates ei⁹ sui innumerabiles misericordias.

Expletus est liber ꝓmus canonis quē ꝓcepit Abali Abuiscen de medicina edidit.

Dictio prima de vniuersis egritudinibus capitis tertij libri canonis in medicina. Tractatus primus de anatomia cerebri & dispositoibus eius. De vtilitate capitis & partibus eius. Ca.i.

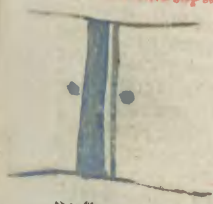

Aquit Galienus. Intentio in creado caput non ē cerebrum: neq; auditus: neq; odoratus: neq; gustus: neq; tactus. Hec enī mēbra & virtutes i aialibus reperiuntur capite carētibus. Sed intētio i ipso ē bonitas dispositionis oculi in ipius cō uersione que ei creata est: vt oculus hēat cleuatōez & sublenatōez sup oia mēbra corpis i oibus ptib⁹. Cōpatio nāq; oculi ad corp⁹ ē ppinqua cōpatiōi speculatoris ad exercitū. Et locor qdez q speculatoꝛ⁹ ē melioꝛ & pueniētioꝛ locus ē alt⁹. Et itez oi oculo non est necessarium creare caput absolute: sz aiali lenē habēti oculū: cui⁹ oculus indiget multa cautela & loci affirmatone. Nā plurib⁹ aialibus capitibus puaris duo sūt creata additamēta a corpe sublimata: sup q oculi corp decēter pstituti sūt: vt ipsoꝛ vnusq; speculatōem & sublimatōez suo hēat visui. Amplius i quersionib⁹ oculi ipoꝛ nō ē caput creare necessariū pp duritiem nuche ipius. Et neq; creare necessariū ē caput creare nisi aialib⁹ quoꝛ oculi capacitate idigēt: & qbus nuos aducire necesse ē: pter diuersitatē motuum nuche & palpebraꝛ: nā huiusmōi nō ē puenies mēbꝛ vnū clōgatū gracile: & nos qdem pseruabimur illud in.c. de oculo.

Partes vo capitis ēntiales & q eas sequtur sūt capilli: vnde cutis: postea caro: deinde pāniculus: postea craneū: deinde p iniculus dur⁹: postea pāni culus sōbilis noiat⁹ secūdia: vnde cerebꝛ. s. iba ei⁹ & vētres ipi⁹: & illō qō i eis existit: postea duo pāni culi sub eo: deide rete: postea os qō ē cerebri basis.

De anatomia cerebri. Ca.ij.

Cerebꝛ āt hois anatomia ē hec. Cerebꝛū enī diuidit i substātiā velatiuā & substātiā medullarē & vētres i ipo sūū plēos. Nerui vo sūt sic vgulta ab eo pdcūtia nō tamē fm q p tes substantie ipius ppe. Et totū qdē cerebꝛ i sui lōgitudine meditatōez hēt penetrātē i ipius siphac & medullā eius & ei⁹ vētres pp illud qō i partilitate de inaméto noto existit: & si sit partilitas in ventre anteriore solū sēsui magis apparens. Cerebri vo suba creata ē frigida & humida. frigida qdē ne ipm iflāmare: multiplicando q ei aducit ex fortitudinibus motuū neruoꝛ & passionibus sēsuū & mo.ib⁹ spūs in alteratiōib⁹ imaginatiuis & cogitatiuis & memorialibus: & vt eo tēperatur ipūs a corde egrediēs & ad ipm penetrās i duabus venis ascendētibus ab eo ad ipsū. Et humidū qdē creatū ē vt ipm motus nō exsiccēt: & vt ei⁹ figura sit bōa. Et creatū ē pingue & molle: eius qdē pinguedo ē vt sit qō ex neruis oriatur vticosum. & lenitatis qdem cām dixit. B. in ipo existere vt ei⁹ figura bona fiat & ipius alteratio cuz imaginatōnib⁹: lene eiz alteratōnes facili⁹ suscipit. hoc ergo ē qō ipe dixit. Dico aūt creatū ē lene vt sit pingue & vt nutrimentuz qō neruis gradati tribuit duris sit bonuz. nerui ēt ex cerebꝛo nutriunt & nucha. Amplius substantia dura nō augmentat duꝛ quātū ipz augmētat lene. Et vt in eo qō ab ipo oriī sit flexibilitas qū qdā ab eo oriētia indurari apud suas extremitates sit necesse: pp illud qō rememoraturi sum⁹ ō neruoꝛ inuaméto: & pterea q ipsis nascētibus idurari necessariū ē fm gdus. Et qr ipsoꝛ durities ē durities flexuosa oz vt substantia originis eius sit suba flexuosa & pinguis. pingue. n. & viscosum lene ē. pculdubio & ēt vt spūs q ipm circūdat & qui motus velocitate idiget sit humiditate sustētat⁹: & rursum vt ipius raritate alleuiet. qō eni i membris duꝛ ē gnūs ē leni humido raro. Cerūtamē cerebꝛ suba ēt i lenitate & duritie inēqlis existit. nā ps eius anterioꝛ ē lenioꝛ: & ipius ps posterioꝛ ē durioꝛ: & iter duas ptes gdibus velamis duri cuius rememoratiōnem fimur i ipo i sequētib⁹ distictū. ē. Interi⁹ āt cerebꝛū nō ē factū lene: nisi qñ plurimū neruoꝛ sēsus, pp̄e q sūt visus & audit⁹ oriī ex eo. sensus eni speculatoꝛ ē: & speculatoris iclinatio ad ptē anterioꝛ ē dignioꝛ. Et plurimū neruoꝛ motꝛ oriūr ex postremo ipius. Et ex ipo oriī nucha q ē eius nūcius & vicarius i cursu doꝛsi & vbi necessariū ē ex ipa oriri neruos fortes. Nerui āt motꝛ⁹ indigēt duricie superflua q nō idigēt nerui sensus: sz leuitas ē eis pueniētioꝛ ei⁹. i. nuche. igit oriīo facta ē durioꝛ. Velamē āt in ipo. s. cerebꝛo nō gradatiz existit: nisi vt sit dūa & dr vt sit lene separatum a pactu duri: & manifestū qdez ē q in ipso accidit multuz. Pdict hāc vo reflexionē sūt ēt inuaméta alia. Mā vene ad cerebꝛuz descēdētes & in ipo diuise aliquo egēt cui initātur: & eas fortes faciat. Pdicta ē ergo reflexio hec substentaculū earꝛ. Et sub postremo quidē huius reflexionis & posteriorib⁹ eius ē toꝛcular: qō est sāguinis effussio in splitudine qdā q ē sicut lacuna & ex ipa qdē i ea ramificātur vene: i q⁹ bus sepatur sanguis & cerebꝛi sbe assimilat: deinde vene suis oriīcijs sugēdo eā exsiccāt: & ad duas venas ipsam pūgūt: sic rememoraturi sumus i illius anatomia. Et ex hac qdē reflexiōe pcenit inuaméto ad hoc vt ligamēto vel velamis adherēti cerebri sit oriīgo i equidistātia pmissure crani q ē corā ipo.

In anteriore preterea cerebꝛo oriūr duo additamēta māmillaria qbus fit odoratꝰ: q qdem a lenitate cerebri parūp differūt: sz postea psequitur ea neruoꝛum durities. Amplius totum cerebꝛum duob⁹ coopit panniculis: quoꝛ vnus subtilis segl ipm & alt⁹ spissus segl os: q quidē duo creati sūt: vt sint duo distinguentia inter cerebꝛuz & os & vt cerebri substantiam ossis non contingat & ne ad ipsū er osse nocumēta perueniāt. hic āt tactus non accidit: nisi in dispositionibus additionis cerebri i substantia sua: aut in dilatione q ei accidit successione strictionis. Cerebꝛ preterea qsz clauatur ad craneum quin quedā adsūt dispositiones: sicut voces

fortes. ergo pp hmoi dñi inuamẽta inter cerebrũ ⁊ os cranei duo ponunt distinguentia media inter ea in lenitate ⁊ in duritie. ⁊ duo qdẽ ponũt ne sit illd cuius obuiatio ossi nó est bona absq; medio illud idẽ cui⁹ obuiatio cerebro ẽ bóa absq; medio: ſz distinctum est mẽ ea. est ergo cerebro propinqu⁹ subtilis: ⁊ ossi propinquius est spissus: ⁊ cũ hoc sũt sicut tutamen vnũ: hic autem pãniculus preter qđ est cerebri tutamen est ligamentum venarum que sunt in cerebro quietarum ⁊ pulsatilium. Et ẽ sicut secundina seruãs situ venaruz in ipo textarũ. Qua pp ingredit etiã cerebri subtãz in locis multis pmissurarũ cius: ⁊ tẽdit aduẽtres ipius: ⁊ peruenit apud postremaz sceũ: ppea q nó eget eo, ppter sui. ſ. postremi duritiẽ. pãicul⁹ vo spissus cerebro nó heret ns subtilitate vt in oi loco sit decenter situz super ipsuz. sed est ab eo eleuatus: ⁊ inter ipsos quidem nó continuant nisi vene penetrãtes i spisso ⁊ puenientes ad subtilem spissus ãt vadit ad cranei cuz ligamẽtis pannicularibus ozis a spisso strigẽtibus ipsum ad cõmissuras ne sup cerebz veheẽter grauet: et hec qđ ligamẽta ex cõmissuris eleuãtur vsq; ad exteriora cranei ⁊ oriũt illicuta ex vt eis teratur pãiculus craneum cooperiens: ⁊ per illud affirmatur ligamẽtũ panniculi spissi ẽt cum cranco. Cerebrum pterea in longitudine sua tres hz vẽtres ⁊ sic; vnus quisq; venter in sui latitudine duas hz partes. Et anterior quidem pars sensibilis est seperatois i duas ptes dextrã ⁊ sinistrã. ⁊ hec ps iuuat ad odorationẽ ⁊ ad expulsioz supfluitatũ cũ sternutatiõe: ⁊ ad petendũ plurimũ spũs sẽsibilis: ⁊ ad operatiões vtutũ formatiuaz' q̃ sũt ò vtutũ appehẽsiois interioris.

Cum ãt postremꝰ ẽ ẽt magnus qñ ipe iplet magni mẽbi vacuitatẽ ⁊ qñ ẽ principiũ magne rei. ſ. mche et ex eo partiũ pliuz spũs motiui: ⁊ illic qdẽ sũt vtutis seruatiue operatiões: ſz tamẽ ẽ minor anterior: imo cuiusq; duoz vẽtriũ anterioris: ⁊ cũ hoc miorat gradati vsq; ad mchã: ⁊ inspissat vsq; ad duritiẽ. Medius ãt vẽter est ſtiẽ transitus a pte anteriore ad ptẽ posteriorem ⁊ ẽ stẽ dcitr situs inter eos ⁊ ipe qdẽ pp illd magnificat ⁊ elongat: qñ ẽ reddẽs de magno ad magnũ: ⁊ p ipm pmanat spũs anterior: cũ spũ posteriore ⁊ puenit ad ãplitudinẽ curuitatũ memoraliũ pdictaz ⁊ principiuz huius ventris hmũ coopit: ita q vi illd qđ ẽ anteri⁹ sicut sphericũ ⁊ p id qdez eleuat: vt sit transitꝰ: ⁊ cũ hoc elõgat rotũditate sua a nocumentis ⁊ fit fortis ad tolerãdũ qđ sup cũ sustẽtatur de velamine quod est fm gradus: ⁊ illic pũguntur duo ventres cerebri ãteriores ita q̃ seperãt a posteriore i hoc trãsitu ⁊ ille qdẽ locus noiat pũctõ duoz vẽtriũ: ⁊ h idẽ trãsitꝰ ẽ vent. Et qñ ẽ trãsitus deferens a formatione ad seruationẽ ẽ melior locus cogitatiõi ⁊ imaginationi fm q̃ sciuisti. Ad ãt vẽtres isti sit loca eaz opatiõuz: significat ex nocumẽtis q̃ accidũt eis: destruit ei cũ nocumẽto cuiusq; ptis ei⁹ opatõ: aut ingredit ipa lesio.

Et pãiculi subtilis ps coopit: ⁊ coopit vẽtres cerebri vsq; ad camhaduti vel occiput sili q̃ ẽ tunica duritiei vo ei⁹ qđ ẽ p⁹ illd sufficit ipi loco' cooptare velaminis. Cõmissuratio ãt q̃ pstitit i ventrib⁹ cerebri est vt spũs a ialis i suba cerebri trãsitu hẽat: sic in vẽtres eius qũ nó oi hora sit vẽter dilatatus ⁊ aptus ⁊ spũs a ialis sit paucus vbi vliquãtũ vẽtres tñmó apiũt. Et etiã qz spũs alteratio paz pleatur a complexione q̃ est cordis vsq; ad pleriozes q̃ ẽ cerebri: nisi i ipo fiat ei⁹ decoctio assũpta ex ei⁹ pleri one: ⁊ est qz i pmis qũ ad cerebz puenit vadit ad vacuitatẽ ei⁹ pmã: vt i ipa coquat: deide penetrat ad vẽtrẽ mediũ ⁊ augmtat i ipo decoctio postea pleti ei⁹ decoctio i vẽtre posteriore. Decoctio vo optima fieri nó posset nisi p pũctiões ⁊ mixtiones ⁊ penetratiões i ptib⁹ cocti: sicut ẽ dispositũ cibi i epe ſz q̃ narraturi sum⁹ i his q̃ expectam⁹. Cõmissura ãt ãteriozis plura hz sigularia q̃s pmissura posteriozis: qñ, ppoztio cõmmissure ad cõmissurã est stiẽ ppoztio ũbi ad ũbz fere: ⁊ cã qdẽ miozatiõis posteriozis ab anteriore iuenit i pmissura. Et iter hũc vẽtrẽ ⁊ vẽtrẽ pozẽ sub eis ẽ locus q̃ ẽ ptitio duarũ venaz magnaz ad cerebz ascendẽtiũ: q̃z remomoraturi sum⁹ i ramis ipaz et qb⁹ terit secidia sub cerebro ⁊ illi qdẽ rami imixti sũt cõpi d genẽ gladularũ iplenti qđ ẽ inter eos ⁊ sustinz eos: stiẽ est dispõ in reliquis ptib⁹ venosis. vacuitatis ei q̃ iter eas cadit eadez ,ppetas est vt etiã ipleat carne glandosa: ⁊ iste qdẽ gladule figure ramoz pdictoz figurant fz formã ptitiois narrate: quẽadmoz ei⁹ rami: aut ptitio rememorata a stricto icipiũt: ⁊ in ãpli⁹ finiũt facies dilatatiõez. sili caput huius gladule fẽz ẽ pine: alias forme cui⁹ caput ẽ sequẽs iitũ ptitiois doctup ⁊ incedit cũ eo tẽdẽs vsus finẽ ei⁹ vsq; ad pleniti suspẽsionis ramoz: ⁊ est illic ptextũ fz silitudiné texture secũdine ⁊ requiescit in ipo ⁊ ps cerebri pphendentis sup hũc vẽtrem mediũ est pcautas ei⁹. Et ipsius ptes q̃ sunt de sup sunt vermicularis forme pmissure ex pmissuris positis i lõgitudine sut ligate ad inuicem vt possit extẽdi ⁊ otrahi: sicut vermis reuolut⁹ ⁊ supi⁹ eius interi⁹ cooptũ ẽ pãiculo qui coopit cerebrũ vsq; ad posteriorẽ ⁊ ẽ ppositũ cũ dob⁹ additamẽtis cerebri rotũdis pphẽsis lõgitudie sicut duc coxe vicine ad ptactũ clõgate ad sepandũ ligamẽtis q̃ noiant coxe: vt ab eis nó remoueantur vt qũ vermis extẽdit ⁊ ei⁹ latitudo ostringit pmat hec duo addit ameta vsq; ad pũctiones ⁊ oppilet meat⁹: ⁊ qũ otrahit ad exp̃mẽdũ ⁊ augmtat latitudo elongẽt ad sepandũ: ⁊ apiat meatus qđ ãt deo segtur posterius cerebrũ ẽ min⁹ ⁊ puenit ad aliquã tẽ vacuitatẽ vel pcautatẽ ⁊ sistit i posteriore cerebro sic er eo intrãs i itroitu: ⁊ ei⁹ qdem anteri⁹ ẽ latius ipius posteriore fm formã quã cerebz tolerat duo vo pdicta additamẽta noiantur vualua: ⁊ i ipis qdẽ nũq̃ pmissure fuit: ſz sũt lenia vt ipoz pstrictó ⁊ copimẽtũ sit fortioza: ⁊ vt ipo nũ obediẽtia ad motiuẽ pp motũ alti⁹ rei sit magis silis obediẽtie rei ipi⁹ vnius. Expulsio pterea supfluitatũ cerebri duos hz meat⁹ quoz vn⁹ ẽ i vẽtre ãteriore ⁊ apõ terminũ pmunẽ q̃ ẽ inter ipm ⁊ illũ q̃ ẽ post eũ: ⁊ alt ẽ i vẽtre

medio. posterio: vo vēter meatū singularē nō hz: tūnō ē ideo qñ i postremo posu°ē: t ē puus ppa ratóe sui ad ūteriozē nō tolerās fozamia t inuersatio nē. medi° vo meatū hz cōiez iter ipz t se t hoc ppe.

¶ Nuche quoq duo facti sūt exitus p quos ād ei° supfluitates resoluūt t expellūt. t isti duo meat° qū icipiūt ex duob° vētrib° t penetrāt ēt i ipz cere bz t trāsuerlāt vsus obuiatōez apō trāsitū vnū. pfū dū cui° ꝓncipiū ē velamē subtile t ei° postremū est ei°iferi° t ē apō velamē durū t est strictū sic caput rose icipiēs ab āplo rotūdo vsqz ad spūz ꝓueniēs: quapp noiat caput rose: t noiat ēt ifusoriū. Qū ergo pene rat i pāniculū duz obuiat illic meatu i glā dula qsi spera ꝓssa a duabus laterib° oppositis superi° t iferi°: t sūt iter pāniculū duz t meatū pa lati. deide repit illic trāitus q ē i pcauitatib° colatoriji i supmo palati.

¶ De fmone vniuersali de egritudinib° capitis t faciēb° egritudies i ipo. L. iij.

Oportet te scire qꝫ egritudies nūerate oēs accidūt capiti. Ēt rūtamē nostra intentio hic qū dicimus: caput est cerebrū t ipi° velamina: ad capilloz vo egritudines hic nō declinamus in hac hora.

¶ Diximus ergo qꝫ cerebro accidunt spēs malitie ꝓpriois octo. s. singulares t cō posite facte cū mā aut vapozosa: aut habenti subāz t multiplicanti i ipo egritudines humiditatis in oi enim cerebro in principio creationis humiditates supflue existūt: aut ex eo qđ acqsiuit a matrice: aut post ea quas mundare necesse est. Mā si purgate nō sūt magnificatur ide res.

¶ Et ex tota aut i cozpore cerebri: aut in venis eius aut i velaminibus ipius t accidunt ei egritudines ꝓpōite aut in qūtate sicut si sit mul° qū oz: aut in figura: sicut si ut eius figura mutata a cursu naturali t accidat inde lesio i opōnibus suis aut cānales siue meatus ipius: t vasa sint oppilata: t oppilatio sit aut i vētre āteriozе aut vētre posteriozе: aut in vtriqz vētribus simul diminuta: aut integra: aut in venis: aut in arterijs: aut in originibus neruoz: aut dislocent ligamenta velaminū ei° aut cadat seperatio inter velamina ipsius.

¶ Et accidūt egritudines ei ꝓtinuitatis pp resolutionē singularis i ipso aut in arterijs: aut in venis ipsius aut in velaminib° eius: aut i craneo. Et accidunt ei apostemata: aut in suba ipsius cerebri: aut i panniculo eius subtili t spisso: aut i rete: aut i pāniculo extrinseco: t totū hoc a materia hūmoū calidi aut frigidi: t ex frigidis quidem putrefactis cōsequūtur apāta calida frigidi t quieti faciūt apata que nominari oz frigida.

¶ Et tu quidē nō repies aliqu i egritudinē cerebri: nisi redeūtē ad istas aut ꝓtigētem ex istis.

¶ Egritudies ꝓtercea cerebri alie sūt ꝓpe ipsius: aut fūt pp coitatē: t qñ doqz magnificat res i egritudinib° coitatis ipso adeo vt fiāt egritudines ꝓpe priose: multotiens enim expelluntur ad ipm in egritudibus pleuresis t sināthie mē ꝓfocantes t pnecantes: t sepe puenit ipm ad apoplexiā pniciosā pp nocumentū aliud unembro communicante.

¶ De significationib° ex qbus opoꝛtet cognoscere dispositiones cerebri. Cap. iiij.

Principia ex quib° puenis ad cognitiones dispōnz cerebri sūt ex operationib° sensibilib° t motiuib°. s. memoria t cogitatione: t formatione t vtute mentis t perscrutatióe.

¶ Et operatiób° mobilib°: t sūt opatiōes vtus mouētis mēbra mediānb° lacertis.

¶ Et ex qūtate supfluitatuz eu acuitatꝫ ab eo in suba sui t colore t gustu. s. acuitate sua t salsedine t amaritudie t insipiditate.

¶ Et ex quātitate ipaꝫ in puitate t multitudie t fluxibilitate sua t ex ipaꝫ retentione oio.

¶ Et ex hoc qꝫ aeres t cibi ei cōuenūt t diuersificāt ei t nocēt ipi.

¶ Et ex magnitudine capitis: t ex paruitate eius t ex bonitate figure ei° predicte in. c. de ossib° t malitia ipsius: t ex grauitate capitis t leuitate eius.

¶ Et ex dispositione tactus capitis t ex dispositione coloris eius: t colozis venarum ipsius.

¶ Et ex vlceribus t ex apostemātibus que in cute eius accidunt.

¶ Et ex dispositione coloris oculozum t venarum ipsozum t sanitatis t egritudinis eozum t tactus ipsozum p ozie.

¶ Et ex dispositione sonni t vigiliarum. t ex dispositione capillozum in quantitate sua scilicet paucitate t multitudine t grossitie t subtilitate t qualitate subfigura ipoz i ci ipsitudie t planitie t colore eoz i nigredie t albedie t castanecitate t velocitate susceptiois canicii t tarditate.

¶ Et ipsiuersā tia fz dispōnē sanitatis aut remotōez ab ea cū sanatióe ipoz aut cāu: aut opilatōe t reliqs dispōnib° ipoz.

¶ Et ex dispōne colli i grossitudine t subtilitate sua t sanitate ipius t multitudie cāus apātiū t scrosularuz i ipo t paucitate ipoz.

¶ Et silr ex dispositōne vue t duaꝫ amigdalaꝫ t dētiū.

¶ Et ex dispōne virtutū t opationū i mēbris neruosis coicātibus cerebro q sūt sic matrix t stōus t velica.

¶ Significatio at fm coitatez est fm duos modos vnus coz ē ex dispōne mēbri cōicantis cerebro i eo qđ accidit cerebro: t scdus ē ex dispōne mēbri cui° cōicatione cerebꝫ ifirmat t igrit qꝫ mēbꝫ sit t qd sit i ipo t quo puenit ad cerebꝫ.

¶ Et ex istis qdem significatōibus significāt dispōnes q̄ sunt ꝓsentes t ille q̄ sūt future t nō dū sūt ꝓsentes sicut ex lōgitudie tristitie t ozibilitatis significatur mlia t almutil t alcutub euenientes ex primo: t ex ira q̄ itērionē nō hz epilepsia: aut mlia aut mania: t ex risu absqz cā cōgelatio aut amentia.

¶ De significationibus vniuersalibus opatōnum cerebri. C. v.

Significatio quidē assumpta ex genere operationum qū sunt sane adiuuat ad significādū cerebri salutez.

¶ Et si sūt lese significāt lesioz i ipo.

¶ Lesiones at opōnū quēadmoz exposuim° sūt tres q̄ sūt debilitas: t imutatō: t pmutatio: deide destructiō.

¶ Et fmo qdez vniuersalis i significatiōib° oponū ē qꝫ ipaꝫ diminutō t destructio fūt ꝓpt frigus t grossitiem spūs ex būiditate t nō fūt ex caliditate nisi magnificet t ꝓueniat ad hoc vt deficiat vtutē: pmutatō at t q̄ motui cōpāt fūt ex caliditate t fūt ex siccitate.

De significationib⁹ sumptis ex operationibus animalibus ⁊ moralibus ⁊ motis. Ca.vi.

Ales operationes ingreditur lesio ꝑm q cognoscitur destructóis: aut debilitatis: aut ꝓmutationis. ⁊ bigratia: m ⁊ ibus quidem ⁊ icipiam⁹ a visu qñ visum ingredit lesio aut vt destruat: aut debilitet: aut vt ipo ꝓmutatio fiat ⁊ mutet a cursu nali ⁊ imaginet q nó inueniantur exteri⁹ sicut phãtasie ⁊ cimices ⁊ pili ⁊ fum⁹ ⁊ reliq. Ex his ciz nocumẽtis qñ nó sũt ꝓpa oculo significat lesio i cerebro ⁊ phãtasie ẽt quãdoqz suo colori significãt. Qñ si aliqs dixerit qño phãtasia alba sigt phlã domiari qd ẽ frigidũ qñ vos ꝓpauertis ꝓmutatóem ad calorẽ. Dicemus q illud ẽ pp ꝓplexionẽ nó pp accidentia mẽtz q̃ accidat vel accidãt vtuti sane integre cuz caliditate innata. Et in auditu qdem sicut si debilitet ⁊ non audiat nisi qñ ꝓpinquum ẽ ⁊ fortẽ: aut permutetur ⁊ audiat qñ nó reperitur exteri⁹ sicut sonum silez ꝑcussioni aq: aut ꝑcussioi malleorũ aut voci tympanoz: aut sono foliox arborz aut sufflatiói ventoz: aut religẽ: ⁊ significẽt p illo: aut ꝓplexio sicca ꝑfes i parte medij cerebri: aut significẽtur p illo vẽtositates ⁊ vapores i ipo reuersi: aut ad ipm ascendẽtes ⁊ reliqua de quibus significatoẽ: aut destruat omnino. Debilitas vo ⁊ destructio sunt ꝓpt multitudinẽ frigoris: ⁊ quod aliqs audiat qñ audiat ex longiquo fit ꝓpt humiditatẽ.

Qñ aũt fit i odoratu ẽ qz ꝓuat: aut qz debilitat aut ꝓmutat ⁊ sentit odores qui nó reperiunt exteri⁹ fetidos aut non fetidos ⁊ significat scom plũz humorem retentum in cerebro faciẽtẽ ipos si nihil ꝓpũ fuerit cũ strictura nariũ. Gustus ãt ⁊ tactus hoc cursu ꝓcedunt: nisi qa ipoz mutatio a cursu nali fm plurimũ significat cõruptiózz, ꝓpaz i istrumẽtis ipoz, ꝓpinqs ⁊ fm minuã cõitatẽ cerebri: ⁊ ꝑ hoc sicut quãdo ẽ cõcha ẽt stupor totí corpori. Et sic sus qdẽ cõicãt i ipẽ debilitatis ⁊ fortitudis significãtes dispõnem i cerebro pscrutatẽ q̃ ẽ perturbatio ⁊ claritas, nó ẽ cuiz ois debilitas cũ ꝓturbatõne: qñ quãdoqz ẽ debilitas cũ claritate sic hó si videat aliqd, ꝓpinquz ⁊ pui radij bene ⁊ clare et videat res puas: deideqñ clógat: aut multiplicat ipaz radij deficiat: nã perturbatio ⁊ claritas quãdoqz sũt sil in debilitate: ⁊ claritas quãdoqz ẽ ꝓcul dubio cũ vtute. Nec perturbatio sẽp significat mãz ⁊ claritas significat siccitatẽ: ⁊ hec qdem ꝓturbatio fortasse subito figitur ⁊ ẽ ex ea oppilatio ⁊ significat mãz vaporoſaz in venis cerebri ⁊ rete ei⁹. Iudiciũ ãt de significationib⁹ haz lesionũ ẽ: qñ q̃ ꝓcedit cursu ꝓmutationis fm plurimũ segtur cõplerióez caliditatẽ ⁊ siccitaz. Et q̃ currit cursu diminutóis ⁊ debilitatis fz plurimũ segtur frigus. Et debilitas ⁊ destructo seqũt frigus: nisi sint cũ vehementi apparitione corruptióis ⁊ casus vtutis: tũc ei fortasse illo plurimũ erit ex caliditate. Nec caliditas ꝓcuciẽs est vtutib⁹ cõparata frigori duz nocumẽtũ ꝓplerionibus ab ea nó magnificat. Et ei⁹ corruptio vtutis diminutioné possidere facit. Oportet ergo vt nó ꝓsidas tũc i istis significatióib⁹ imo eaneas significatõnes als ꝓdictas cuiuscz duaz significatõnũ ꝓplerionũ. Et destructo qdẽ quãdoqz significat festinationem cãz diminutionis si fuerit, ꝓpt cãm cerebri ⁊ nó fuerit, ꝓpt nocumentuz i instãs corruptionis ⁊ inclinationis ⁊ oppilatiõis: ⁊ vniuersaliter remotionis a bonitate sua, ꝓpt nocumentũ: aut, ꝓpt cãm i ipo membro sensibili. Ex mẽbris aũt sensibilibus qd ẽ valde cerebro, ꝓpinquum nocumentũ ab ipo recipit nisi nocumẽtũ sit i ipo cómune sicut audit⁹ ⁊ odoratus. plurimũ ei nocumenti ipius qd purgatione ⁊ pleroiis ꝑmẽsuratione nó remouet est ex cerebro: quapp reliq sensus qũ suis ledunt lensatus nó significat nocumẽtũ i ipis caliditatis aut siccitatis nó pueuentũ ad hoc vt vtutẽ ꝓsternãt. Auditus aũt ⁊ gustus fz plurimũ significãt q illa ꝓplexio ẽ i cerebro.

De operationibus vo mozalibus sciẽdũ est: qñ fortitudo meditatiõis ⁊ pscrutatiõis significat fortitudinem cerebri oio ⁊ eaz debilitas significat lesiones fortitudinis i ipo: ẽre oz vt demonstret q operationũ sit lesa: ex ipis enim est corruptionis virtutis imaginationis et formationis ⁊ ei⁹ vel earum nocumẽtũ. Hec nãqz vtus qũ ẽ fortis iuuat ad significandã anteriorẽ cerebri sanitatẽ. hec ãt vtus nó ẽ fortis nisi qñ hõ bene pót seruare forma sensatoz vt pote figuraz ⁊ scipturaz ⁊ nõz ⁊ gustũ ⁊ vocũ ⁊ modulationũ ⁊ reliquoz. Est ei aliquis hoiiz cui i ẽ vtus integra fz hoc caplin adeo vt qui ex geometris optimus ẽ: consideret simul figuram lineatam ⁊ signetur i ipius aia simile illi ⁊ ei⁹ lutei: ⁊ nãret qñ ne vsqz ad finẽ ipius nó idigens iterata cõsideratione in figura. Et similiter ẽ dispó quoũdã fz ꝓparatione ad modulationes ⁊ dispó quoũdaz ei ẽ ꝓparatione ad gustus ⁊ reliquoz: ⁊ ex hoc capitulo pendet bõitas cognitõis pulsus. ipa ciz idiget imaginatióe fortis figurata in aia ex tactis. Hunc ãt vtuti qũ accidit nocumẽtũ: aut destruitur operatio ⁊ nó remanet in ipsa forma imaginationis sentate post remotionem eius a ꝓpositione q̃ ẽ inter ipsã ⁊ sensũ qũ eã sentit aut debilitat ⁊ minuitur aut mutat a cursu naturali: aut imaginetur qđ non est significat eius debilitatẽ. Diminutio vo eius ⁊ destructio operationis ipsius fm plurimum significant superfluitatem frigoris aut siccitatis in anteriore cerebro: aut humiditatis. fz frigus est cã essentiat ⁊ due reliquę sunt cause ꝑ accidens qñ afferunt eã. ⁊ mutatio operationis eius ⁊ permutatio ipa significant superfluitatẽ caliditatis: ⁊ hec quidem omnia sunt scom plurimũ rei ⁊ scom q dictum est in vtutibus sensibilibus. Et hec egritudo quando qz accit sana intelligentia vel rationeitia vt ꝓfecte ⁊ cõplete cognoscant pulchritudinẽ ⁊ feitudinẽ: ⁊ sint eoruz verba cũ hominibus sana, sed imaginantur quosdam ꝓsentes q̃ exterius non reperiuntur ⁊ imaginantur voces tympanistaz ⁊ reliqua sicut narrat Gal. accidisse Abrucali medico. Et ex ipsis est corruptio i virtute cogitationis ⁊ imaginatõnis ſ. aut destructio: ⁊ ꝓiat hec dilectio róis aut debili

tas ⁊ noiaſ amẽtia. ⁊ eaꝫ ꝓncipiũ ẽ frigus ãt̃ terioris cerebꝝ: aut ſiccitas: aut hũiditas eꝰ: ⁊ illo plurimũ ſꝫ q dicũ ẽ aut ẽ mutatio ⁊ ꝑmutatio: ita vt ſit i eꝰ cognitiõe regimẽtũ ⁊ rectũ faciat: dicẽdo q ñ ẽ rectũ: ⁊ noiaſ ꝑmixtio rõis ⁊ ſignificat aut apata. aut mãz cholericã calidã ⁊ ſiccã: ⁊ ẽ demonũ lupinuz aut ẽ ꝑmutatio eiuſ cum mlia aut mãmelancholia ⁊ eſt eius ꝑmixtio cum malitia exiſtimatiõis ⁊ cogitatiõe abſqꝫ cõphẽſiõe. Qui ãt ex illiſ morb⁹ ad timoꝛe declinioꝛ ẽ: ẽ magis ſignificatus⁹ frigoris ⁊ ex eis declinioꝛ ad audaciã ⁊ iraz ẽ magis ſignificatiu⁹ caloris ⁊ ſꝫ dias q̃ ſũt ũter eos ⁊ nos poſtea afferem⁹ eas. Et foꝛtaſſe erit illo ꝑpẽ cõiectiõe z ñibꝝ alijs⁹: ⁊ illo qdẽ cognoſcet ſignificatiõ⁹ ꝑticularib⁹ q̃s poſtea narrabim⁹. Et vlr q̃ cogitationes plurimũ mouẽt morb⁹ mltis ⁊ ꝑmutãt ⁊ variant tũc illic ẽ caliditas. Et q̃do qz ẽt accidit ꝑmutatio cogitatiõis i egritudib⁹ ſue mãe q̃ a caliditate nõ cuacuãt ſiẽ ꝑmixtio rõis i lethargia ⁊ ex ipſ ẽ leſio i vtute memoꝛatiue. ſ. aut vt obliuiſci aut vt deſtruatur ſic nãrat B. q ꝑ peſtilẽtia ꝑuẽrit ꝑte ethiopie q̃ eis accidit ꝓp caduca mlia relicta ꝓ foꝛte ꝑlũ: et ꝑcuſſit peſtilẽtia illa vſqꝫ ad terrã grecoꝝ: accidit ergo eis vt cã illi⁹ tẽꝛrũ caderet oblionis donec eis aduenireꝫ diſpoſ ꝙz q̃ hõ nois ſui ipi⁹ obliuiſceret ⁊ filij ſui. Et plim qdẽ accidit debilitas i memoꝛia ꝓpter coꝛruptiõez i poſtremo cerebꝛo ex frigitate: aut hũiditate aut ſiccitate: aut ꝓpẽ eũ q ꝑmutat ⁊ accit. vt rememoꝛet ei⁹ qd nũq̃ ei addidit. ⁊ ſignificat cõplerionẽ calidã abſqꝫ mã: aut cũ mã: ꝙz mã ſicca ad illo ẽ magis ꝑcuſſiẽs: ⁊ illo ẽ totũ q̃ ꝓpſo nõ ſuꝑfluit ⁊ ꝑtus nõ cadit. Dicam⁹ aũt nũc ꝑmonẽ ꝑũ cũ q̃ deſtructio haz opationũ q̃z ſit ꝓp dominium frigoris: aut i coꝛpoꝛe cerebꝛi: ⁊ ẽ ex eo qõ dominat ſup cerebꝛ: aut ſup vẽtres ei⁹: ⁊ q̃do qz ſit ꝓpter frigus cũ hũiditate: ⁊ q̃do qz affert ipaz ſiccitas ⁊ ſilr eaz debilitas. ipaz aũt mutatio fit ꝓpter apata aut cõplerionẽ cholericã: aut mlicã: aut coꝛpus adurẽs. Et ſignificatio diſpõnuz ſõnioꝝ ẽ ex eo qõ oz aduẽigi ꝫ loco: plurimũ. n. viſiõis rez citrinaz calidaz ſignificãt dominũ cholere: ⁊ ſilr plurimũ viſiõis rez cuiqz cõplerioni ꝓportionali cũ q̃s nũcrare nõ ẽ neceſſe: ⁊ ſõnia qdẽ ꝑmutata ſignificãt caliditatẽ ⁊ ſiccitatẽ: ⁊ ſilr apparet i egritudinib⁹ acutis cerebꝝ. Et ſilr ſũt ſomnia terribilia ⁊ illa quoꝛ nõ recoꝛdat ſignificãt frigiditatẽ ⁊ hũiditatẽ ꝑm plurimũ.

De ſignificatione operationũ motiuaꝝ: ⁊ quod eis ſimilatur ex ſomno ⁊ vigilia. Cap. vij.

Ignificationũ aũt aſſũptaꝝ ex' genẽ operationũ motiuaꝝ deſtructio ⁊ debilitas ſignificãt humiditatẽ ſuꝑflũã in inſtrumẽtis ipaꝝ ſubtilẽ plurimã ⁊ ſignificãt i quocũq; mẽbꝛo fuerit leſionẽ i cerebꝛo. Excitamẽ eis magis ꝓpriũ ẽ q̃ i toto coꝛpoꝛe fiẽt ſiẽ apoplexia aut i ꝑte vna ſiẽ paralyſis ⁊ toxtura laxa. Et q̃do qz ꝙueniũt ãbe ad ſignificandũ deſtructionẽ: ⁊ debilitatẽ caliditatis cerebꝛi: aut ſiccitatis i ipſo: aut i aliquo mẽbꝛo longinquoꝛ ab eo: vez illũ erit pꝛ egritudines pluriꝛmas paulati ⁊ paulati ſm dies q̃s ãt i vno mẽbꝛo fit ſiẽ mollities ⁊ ſil'ia ei⁹: q̃do qz ẽ pp egritudines ꝓpꝛias illi⁹ mẽbꝛi: q̃do qz ẽ ab expulſione ſuperfluitatis ⁊ cerebꝛi ad ipm. Eaz vo mutatio ſi ẽ ſubito ſignificat hũiditatẽ: ⁊ ſi ẽ paulati ſignificat ſiccitatẽ. ſ. i inſtrumẽtis. q ãt cerebꝛo ꝑpa ẽ ſicut mutatio motuũ epileptici q̃do adeſt epilepſia q ẽ ſpaſmus cõis: ⁊ ipſa qdẽ nõ fit niſi ab hũiditate q̃ ipſa fit ſubito. aut cõiectione mẽbꝛi alterius ſꝫ q declaratũ ẽ: ⁊ ſignificat oppilationẽ nõ ꝑfectã: ſiẽ remoꝛ capitis. oia ei hec ſignificãt mãz groſſã in illo latere cerebꝛi: aut debilitatẽ: aut ſiccitatẽ ſi fuerit pꝛ egritudines ꝓcedẽtes: ⁊ ſi fuerit coꝛ aduẽt⁹ paulati ⁊ paulati. De eis ãt q ſũt i mẽbꝛis a cerebꝛo longingoꝛib⁹ ſm ẽ illd qõ dixim⁹ multotiens. Et oẽs iſti moꝛ egredũt a curſu nãli: ⁊ dixim⁹ etiam q ſi homo ipiger ẽ ad mot⁹ cõplerio cerebꝛi in ꝓncipio eſt calida ⁊ ſicca. q ſi ẽ declinat pigritie ⁊ laxitati: tũc eius ꝓplo ẽ frigida ⁊ hũida: ⁊ q̃ habz egritudinẽ ꝑmoꝛipi⁹ ptinẽs ẽ ad ingetudinẽ tunc ẽ caldus: ⁊ ſi geti attinet ⁊ ꝑtus nõ ẽ vehemẽtis calus: tũc declinat ad frigus. Et ex eis q̃ hunc capitulo ꝓportionãl ẽ ſignificatio diſpõni ſõni ⁊ vigiliaꝝ. Scias ergo q ſõnus ſẽp ſegt malitiã cõplõnis humide laxe: aut frigide ꝛgelatis motũ ꝑtuũ ſẽſibiliũ: aut vehemẽtem ſpũs animalis reſolutionem ꝓp ſuꝑfluitatẽ moꝛ⁹: aut ꝓp ipulſionẽ ꝑtutũ ad interioꝛa vt mã digerat ⁊ ipellat cã eis ſpũs animal ꝓp ꝓſequtionez quẽ admõuz fit pꝛ cibuz. Sõnia ãt cauſa q nõ ſm curſũ naturalẽ ꝓcedit neq; ſegt laborem ⁊ motũ ẽ hũiditas ⁊ congelatio. q ſi' non' cadunt cauſe congelationis ⁊ ſignificationes non' ſignificãt ſuꝑfluitatẽ frigoris de q̃bus rememoꝛabimur tũc cã ei⁹ ẽ hũiditas. Amplꝰ non oĩs hũiditas facit ſõnũ: ſenũ ei cũ humiditate cplerionũ ipoꝛuz ꝓlongãt vigilie. Et. B. qdẽ vꝫ q illud eſt ex qualitatib⁹ hũiditatũ ipaz nitroſa: ũ. Ipſe eni vigilare faciũt ꝓp nocumẽtũ qõ cerebꝛo iferũt. Verũtamen ſiccitas ſm oẽz diſpõnez vigilare ꝑuldubio facit.

De ſignificationib⁹ ſũptis ex diminutione operationũ nãliũ ex eo qõ expellit ⁊ ex apoſtẽatibus ⁊ vlceribus ⁊ ex capillis. L. viij.

Ignificationes aũt accepte ex genere opationũ nãliũ' apparent vtpote ex ſuꝑfluitatibus ꝑ ipſarũ diminutionẽ i' quantitate ⁊ qualitate eaz: ꝙ ipaz ꝓhibitiõez. Eaz vero expulſio fit expalato ex naſo ⁊ aure: ⁊ ex eo q̃ apparet ſuper capite ꝺ vlceribus ⁊ borboꝛ: ꝙ apatib⁹: ⁊ ex eo qõ oũt de capillis. Capilli eni oriũt ex ſuꝑfluitatib⁹ cerebꝛi. Et ex capillis qdẽ ſumit ſignificatio ex velocitate oꝛt⁹ ipoꝛ: aut tarditate ⁊ reſtigs diſpoſitionibus q̃s iã nũcrauim⁹. Rememoꝛemur ergo vie ſignificationũ expulſionũ ſuꝑfluitanũ a ſenſibꝰ ꝺ cies. Iſte qdẽ ſuꝑfluitates q̃ multiplicãt ſignificãt mãs ꝺdictas: ⁊ ſignificãt eãm quare ſuꝑfluitates in mẽbꝛo multiplicãt quẽ admõz ſciuiſti ⁊ q̃ expulſiua nõ eſt debilis. Qũ ãt ꝓhibentur aut minoꝛant

t inuenimr cum hoc aut granitas: aut punctio: aut mordicatio: aut extēsio: aut pulsatio: aut renolutio t tinnit⁹ sigt oppilatoz t debilitatē vtutis expulsiue t repletionē. Ben⁹ vo ei⁹. i. supfluitatis significat qñ mordicatiua aut pūgitiua aduſtiua parue granitatis citrinās colorē facici t oculi significat q mā ē cholica. Et pulsatiua graue rubificās colorē facici t oculi inflās venas significat q ipa ē sāguinea t laxatiua faciēs pigritiā cū q̄ nutrit color ad plūbeitatē: t ducēt ad somnū t dormitationē signi ficat qñ ipa ē phlatica. Ob si color obfuscatur i dispōe illa t cogitatiuā cogitatio t caput ē multis granitatis: t somnus cum hoc nō ē dānus t si non sit reliq̄ signa significāt q ipa ē melācholica. Ob si aliqd ipoz ē cū tinnitur t renolutione t pmutatione loci significat q mā generat ventositatē t inflationē t vapores: t q hz caliditatē in ipa agētes.

Ob si adeāt supfluitatū retētione cū leuitate capitis significat siccitatē absolute: t hoc qdē cap. qd attinuus ē propriū quālitati: vel qualitati expulsionis t prohibitionis. Qualitas autem cuius est sicut tendit ad citrinitatē t subtilitatē, t caliditatē t exuberationē venarum significat q ipa ē sāguinea.

Et falsa t dulcis cū puatione reliquoz signoꝝ.

Aut nitrosa frigidi tactus significāt phlā in quod agit caliditas. Et insipida grossa frigidi tactus significat q ē phlā crudū: t iste qdē sūt significationes q̄litatis expulsiue i colore suo t tactu t substātia. Odoris vo ei⁹ ē qñ putredo odoris t acuitas eius significat caliditatē. Et puatio odoris forte frigiditatē nō tamē sic pma significat calidita tez: q̄ autē pceder ex eis q̄ apparēt in cute capitis.

Et q segtur cā ex vlceribus t bothor: t apostematibus significāt fm plurimū mās q̄ fuerūt t expellunt: t nō significāt dispōnez cerebri i illa hora manifeste nisi forsit i sint i augmēto. Tu autē sciuisti cās apostematū calidoz t frigidoz t durozt cās corosionū vlcez, pābulātū t getoz t liquoz ex his q̄ dicta sunt. non sunt ergo tibi difficiles cognitiones coz ꝑz dispositiones capitis crā. Et tā crā sciuisti i li. pmo cās cuētus capilloz: t sciuisti cāz crispitudinis ipoz t planitiei t multitudis t velocitatis canitiei t tarditatis ei⁹. Et nos qdē docebimus t cāz scissionis ipoz t casus coz i capitulis ꝑpis. Cognosces ergo ex eis q̄litatē significationz capilloz: t nos qdē deferemus illud vsq; ad illū locum fugientes multiplicatiōez t elōgationē.

De significationibus supptis ex pueniētia t diuersificatiōe t velocitate passionum t tarditate. C. ir.

Ignia āt assūpta ex genere pueniētie t diuersificationis t velocitatis passionū t tarditate ei⁹ sūt hec. Cōueniētia āt t diuersificatia ipossibile ē qn aut mutēt in dispōe in qua positus nihil de sanitate negat q̄ ipm tenet: aut i dispōe in q̄ est ei⁹ exitus a sanitate t mutat eius complexio a nā. Cōueniētia ergo ei⁹ in dispōe sanitatis q̄ ipz tenet ē assimilatio complexionis ei⁹. complexio igit ipsi⁹ cognoscit ex illo; qd āt diuersificat ab eo i dispōne illa est ōriū complexionis ipi⁹. In dispositiōe āt i q̄ fit eius exitus a sanitate t mutat eius complexio ab ipo iudiciū ē ꝑzio. Nos qdē iā diximus in eo qd est ꝓteritū de dictis vniuersalib⁹ q sanitas i cōpositis oibus nō ē fz complexionez vnā: t q possibile est vt sit sanitas corporis a complexiōe cuius similis est ex eo qd affert egritudinē corpori alteri si habēt illā complexionē. Et tamē oz vt ꝑsideret qd sit eius diuersū in extremitate alia crā sicut diuersificat ei hoc i hac extremitate: ita vt existimatiōe sciat quātitas complexionis quā hz. duc ei extremitates simul sūt diuise pedictes, pdūdio: t nō ē pueniēs sānitas aliq̄ ē q̄litatē: nisi dū nō vehemēt fluxit. Et cerebz q dē qd complexionis calide malitiā hēt inmat aere frio t cibis t odorib⁹ frigidis: sine sit bōi sicut cāforati lād alini t nenufarini t eis similes sine fetidi nō boni: sic limosi t alubia: t inmat trāglutire t gete. t q hz malitiā complexionis fie inmat eo qd ē illi⁹ ōriū. inmat ergo aere calido t odorib⁹ calidis t letificātib⁹ t calefacientib⁹ t exercitijs t motib⁹. Et q hz malitiā complexionis sicce ledit eo qd ex ipo euacuat. t qd hz malitiā complexionis hūide inmat eo qd ex ipo euacuat t minuit ab eo. Significatiōes vo velocitatis passionū ciusdē si velocit calefiat: aut velocit ifrigidet sūt iste. Ob. n. calefit velocit significat caliditatē complexionis fz pdictas ones pdictas i libro vniuersali: t silr qd velociter i frigidat. t silr quod velocit exiccat. illd ei q̄ doq; fit pp putatē hūiditatis ipi⁹. t q̄ doq; fit pp substātiē hūiditatis ipsi⁹: aut pp caliditatē siue complexionis. Et tamē dīa int ea ē qñ qd primo repsit reliq̄ signa siccitatis cerebri sic vigilie t reliqua de qb⁹ rememorabimur i capitulo signoꝝ complexionū cerebri: t hoc fz ē qñ siccitas nō accidit ei nisi horis q̄ sūt apud motū laboriosū aut caliditatē fortē: aut qd ꝓcedit cursu ei⁹ ex causis siccitatis predictis. amplius si nō adherit enim i reliqs horis significatio siccitatis. Cū eo vo qd sit pp caliditatē complexionis ei⁹ si reliq̄ signa calidūatis i complexiōe. Ob āt velocit hūectat q̄ doq; fit pp caliditatē substātie eius: t q̄ doq; fit pp frigus substātie ipsi⁹ t q̄ doq; fit qñ complexio substātie ipsi⁹ radicalis fuit hūida: t qñ fit qñ complexio substātie eius radicalis fuit sicca. q si fuerit ex caliditate crūt illic signa caliditatis. amplius erit illa humectatio nō ex eo qd sēp ēsed ipsa erit successiua caliditatis sīlue cadētis i cerebo t attrahētis humiditates ad ipsū q̄ ipsū implebunt: deide si remanserit complexio calida vincēs succeder siccitas t cū diminutione: t si hūiditates vicerit fiet cerebz frīus t hūdū: t si eq̄bunt, puent fz plurimū putredo t egritudies putride t ap̄ata: qñ hec hūiditas nō ē innata. puertit ergo in ea caliditas inata. Et tamē nō puertit i ipa nisi puersione ei⁹ q̄ ē. Od si fuerit putredo, ppt complexionis fortitatē nō erit cuētus hūiditatis subito: fz fz dies decid cueniet humectatio t fiet cū velocitate. t crūt signa sānitatis cerebri repta. Quod si illud fuerit ꝓpter humiditatem cerebri ipius erit velocitas in illo, ꝓpter vnā duaꝝ rerum: aut quia hūiditas facit frigus: t frigus cor

nipt; vinē digestiuā mutantē illud q̄ peruenit ad cerebr̄ ꝺ nutrimēto: t pperat hūectatio. Q̄ū ergo puenit frigus illud subito hūectatio post ipz sequr subito: t q̄ cū illo accidūt oppilatiões i meatib⁹ ac cidūt vt supfluitates remaneāt. deide erit h̄ semp t ise perabile t nō erit ex eis q̄ sūt raro. ¶ Et⁹ ât qꝺ fit pp cerebri siccitatē cā ē ꝺsiccatio aduenies subito quz siccitas accidit vno momēto tē cū signis siccitatis ꝓdictis: tē silr ei q̄ puenit a caliditate nisi i eo i quo ābo diuersificāt ex signis caliditatis t ex signis sicci tatis. iste ergo sūt significatiões assūpte ex velocita te passionū. ¶ Et nō oz vt velocitas passionū mute tur pp ꝺbilitatē vtutū naturaliū ꝓcipue i hūectatiõe quādo vel q̄n ꝺbilitas vtutū nālū seq̄t hanc vnam cāz. Dia ât puemētia t diuersificāna nō sumūt ex q̄ litatib⁹ imo sumūt ex formis t motib⁹ quēadmoz videm⁹ habētē egritudinē q̄ noiat ouū cligere reliu pinatiõez de religs subꝺo:mutatiõis sue.

¶ De significatõib⁹ sūptis ex pte mīsure capitis. C. x.

Ondtio vo facta fm puitatē capitis t ma gnitudinē ei⁹ ē q̄ oz te scire q̄n cā puitatis capitis i creatura ē paucitas mē: sic cā ma gnitudis ei⁹ ē mē multitudo. s. materiei spmatis pti ci ptitiõe q̄ capiti ē nālis. Amplꝰ si fuerit materiei paucitas cū fortitudie vtutis formatiue fme erit bo ne forme: t erit minꝰ malū eo qꝺ puitati capitis ad iūgit figure malitiā i creatura. Ꝺ significat ꝺbilita tē vtutis fm q̄ ipz nō ē ex ps malicie in forma cere bri t ꝺbilitate vtutis t pstrictiõe meat⁹ vtutis mo ralis t nālis vel aialis: q̄ pp phylionomici dicūt q̄ hic hō ē pfidꝰ timidꝰ velocis ire hesitās i reb⁹. Et .G. qdē dic̄ q̄ caput puū oio nō vacat a significati one malīne forme cerebri. Et q̄ magnū caput non hz assiduā significationē bonitatis dispōnis cerebri dū sit ei ꝓpares bonitas figure t grossitudo colli t aplitudo pectoris. ipe ei ꝓsequūt magnitudinē doz si t costaz sequētiū magnitudinē nuche t eꝰ fortitu dinē q̄ ꝓsequūt fortidūnē cerebri. Q̄ū ei multitudi ni materiei ꝓpar existit fortitudo vtutis formatiue caput ē fz hāc formā. Ex eis ât q̄ illꝺ significant ē vt illic sit ꝓportionalitas reliquoꝝ ñbroꝝ. q̄ si cū eis ꝓpar fuerit ipꝰ oꝝ ꝺbilitas erit male figure ꝺbilis rol li pui dorsi. aut erit lesa t q̄ eo ptinēt t ab eo oriunt fm q̄ ḡ dogz accidit ex augmēto capitis i magnitu die q̄ nō ē fm nām pueris qꝺ⁹ accidit aptio capitis t magnitudo ei⁹ q̄ nō sit i nā imo fm semitā egritu dinis: t ei i ipso ē multitudo materiei asecꝺēs t si mulꝫ accit adultis ex doloꝝ⁹ capitis p̄cipuis: t ḡ dogz accit vt sincaput mioꝛ et ꝛ ꝓs planū fiat q̄n ele uat hemisipila sz cerebr̄. ¶ Jā ergo scis significatõem pultatis capitis t magnitudies eius. ¶ Et ex signis bōitatis qꝺ cerebri ē vt nō patiat ex vaporib⁹ vini t q̄ cū eis narrabim⁹ t q̄ patit ex fubilitate t calidi tate eius etiam vt addatur mens eius.

¶ De figura capitis. ¶ Cap. xi.

Jgnificatiões vo figure ei⁹ sit ille. iā eni do cui te i capimlo ossis capitis q̄ sit nālis figu ra capitis t q̄ sit mala t q̄ figure malitia q̄ accit alicui ptiū capitis ledūt. pculdubio ꝓperates operatiõnū illꝰ ptis cerebri de q̄ dixi. G. q̄ almul salata t q̄drata sit vitupabiles semper: t emunctia ex tremitatum est vitupabilis: nisi cā sit i ipo fortitu do vtutis formatiue. s. si sit supabūdās i; opatiõib⁹ suis: t significāt etiā fortitudinē huius vtutis forma colli t ipsius quantitas t pectus.

¶ De significatõib⁹ sūptis a grauitate t leuitate ca pitis caliditate t frigitate t ex doloꝝ⁹. Cap. xij.

Jgnificatiões ât sūpte ex grauitate capitis t leuitate ei⁹ sit q̄n grauitas capitis semp si gnificat mām i ipso: sed mā cholerica facit grauitatē minoꝛē t adustionē vehemētioꝛē: t melan cholica fac̄ grauitatē maioꝛē illa t siccitatē magnā. Et sāguinea facit grauitatē fortioꝛē q̄ille: t pulsati onē t doloꝛē i radicib⁹ oculi pp penetrationē chimi caldi t rubedinē t flāmationē i venis vehemen tioꝛē. Et phlematica facit grauitatē maioꝛē q̄ oēs alie t doloꝛē minoꝛē q̄ sanguinea t cholerica t sō nū maioꝛē q̄ melācholica t tarditatē ad cognitio nē t pigritiā t paucitatē agilitatis. ¶ Significatões vero assumpte ex caliditate t frigiditate scilicet q̄ ex eis tāgit caput i seipso: t q̄ tāgit aliud exteri⁹ non occultant nbi caliditꝰ qꝺ significat caliditatē, si pse uerauerit ꝓplerionalē: t si accidit t nocet accidētalē t simlit ē iudiciū frigidi fm eius cōsiderationē. Et simili ē iudiciū aridi t sicci secundum suā ꝓsidera tionē si nō venerit exterius exasperās t arefacies. Et sic est humidum si non fuerit calor interius sepe rans. ¶ Et doloꝛes qdem corꝛosiui q̄ imaginari fa cūt i capite hois icessus. s. alicuius rei cū corꝛosiõe t mordicatiõe significāt mām calidā: t pulsatiui si significāt apostema calidū t silr subitat significatio eoꝝ ꝓcomitantium febris t grauati t ꝓpellini signi ficant mām frigidā: t extēsiui mām vētosam t pmu tatio subitat illud: t doloꝛ q̄ ē sicut pcussio cuz ma leo signat sicut ouuz t emigraneaz tempoꝛalē. ¶ Et doloꝛes etiā significant pte sua: sic doloꝛ q̄ ē pp cō tatē stōi fit fm hēmodū: t q̄ ē pp cōtatē cpis fit fm formaz aliaz quēadmoduz narrabimus: t cuz hoc q̄ dogz significant fm suam perseuerantia. doloꝛ ei qū pseuerat i anteriore capitis parte t posteriore ei⁹ significat cum parte sua carabuum.

¶ De significatõib⁹ mēbroꝝ q̄ sūt i cerebro sic ꝓpa gines. vt ocul⁹ t lingua vna collū t nerui. ¶ Ca. xiij.

Jgnificatio aūt oculi q̄ ē de sūma illoꝝ ē er dispōne venaz ei⁹ t ex dispōne grauitatis t leuitatis ipsi⁹ t ex dispōne coloꝛis ei⁹ i ci trinitate sua: aut i obfuscatõe sua: aut plūbeitate: aut rubedine ei⁹ t dispōne tact⁹ ei⁹: t oīa illa valde vici na sūt i significatõe eius qꝺ ē i ipso cerebro. ¶ Et q̄ dogz significat p illud qꝺ fluit ab eo de lachrymis t lippitudie: t qꝺ accidit ipsi ex clausura t palpita tione: t ex dispositionibus oculi que considerantur fm ꝓfunditatem t exitū eius ad exterioꝛa: t ma gnitudinem t parūtatem t ifirmitates t doloꝛes. ¶ Jā si oculus siccat significat siccitatē cerebri: t flu xus lippitudinis t lachrymaz quz non sit ꝓpter

egritudinē i ipo oculo significāt hūiditatē anteriōis cerebri t magnitudo vēaz oculi significat calefactionē cerebri i suba: t fluxꝰ lachrimaz ab ipa: cā manifesta significat in egritudibꝰ caliditatis iflāmatiōez cerebri t apata eiꝰ t ppe t qū currūt ex vno oculoz t qū lippido pupilla tegere icipit, sic tela arance: deinde adūat tē e mori, ppiquus. Et oculus g rēanz aptus t nō mouet sic fit i carabino t q̄dooz i lethargia t g claudi t fit eiꝰ aptio difficil sic fit fz plurimas vices i lethargia: t fit ētiā carabino apō resolutionē virtutis significat lesionē magnā i cerebro. plirimū aūt mobil significat iflāmationē t caliditatē t dōmonia cū: t adherēs suo ituitu vni loco g ē alcubesematiz t terrefactꝰ alicationē t melancholiā. Et q̄dooz significat ex motibꝰ eiꝰ erroz cerebri ex crudelitatibꝰ ire t āgustie t tiozis t cupiscētie. Et ad exiozia exiēt significat apata t repletionez vasoz cerebri. Et ppter duf significat resolutionē plimā subē cerebri sic accidit i vigilijs t alcutubut t cupiscētiā q̄uis hoz forma diuersificet i hoc qucadmōz dīstiguemꝰ i locis suis t silr qūz significat pgelationē cerebri t eiꝰ mortē. Significatiōes aūt assūpte ex dispōnibꝰ ligue sic q̄ ligue mixtiōes colo: sīgt cerebra dispōnē q̄ admōm sua albedie sīgt lethargiā. Et citritate sua pzio t migredie sua fo carabinū: t sic sīgt dominio citrinitatis sup se aut viriditate vēaz q̄ st sb ea caducatiōez ppe: t nō ē qdē sīgnū ex colore ligue sic sīgnū ex colore oculi. Hī illo vehemētioze hz cū cerebro ppera tē colore aūt ligue q̄dooz sīgnī stōi dispōes. Eterū tam qū scit q̄ lesio ē i cerebro ñ elōgat sīgnū ab eo.

¶ Assūpte aūt ex colore facici st plires. Et tu qd scis sīgniōes colorꝰ pplonū. Ex eiꝰ aūt piguedie t matie sūt qz eiꝰ piguedo sīgt dominū sā guis t ipiꝰ manifestū citrinitate sīgt dominū cholere: t eiꝰ maties cuz tenebrositate sīgt dominū siccitatis melācholie t inflāmatio modica sīgt dominū aquositatis i sāguie victo postq̄ non fuerīt iste dispōnes dñij pncipales: t postq̄ scieris q̄ egritudo nō ē i cōpe mutās formā nisi i latere cerebri.

¶ Assūpte ẋo ex dispōne colli st qū si ē forte t grossū sīgt fortitudinē vtutis cerebri: t eiꝰ abūdātiaz t si ē curtū t subtile eō. t si est pparatū ad recipiēdū scrofulas t apata tē cāi h nō ē debilitas i ipo: tē ēt qū vacuū ē ab illo nō ē cā in hoc fortitudo eius veruntamen causa in hoc est debilitas virtutis digestiue que est in cerebro pp aliq̄ spēz pplonis q̄ narrabim⁹ t fortitudo virtutis expulsiue ptes eni colli recipiūt qd cerebrū expellit: t carnes molles glādose q̄ st i ipo.

¶ Et silr ē ēt dispōnionū assūptaz a dispōne vue t duaz amigdalarū t ēt dēnū.

¶ Assūpte ẋo ex dispōe ñbroz neruoz istrinseco⁹ sunt t scita iudicioz cōitatis. Necessariū est ē vt cerebro t nuche cōcēt sic cū lesiōes supeā pseuerāt, afferūt cerebro spēz egritudis q̄ ē i eis. Et q̄dooz aduēit eis illd ex cerebro: t nerui qd qū fortes fūt t grossāt t vie ipaz fūt fortes q̄ eis create sūt pncipales sīgnt fortitudinē t ītū illoꝰ sīgt ītuz eiꝰ.

¶ De ligtione pnium membrorum quibus communicat cerebrum. C. xuij.

Quoz membra cerebro pmunicātia fortia existūt cerebrū ē forte. t si plirimas hz lesiōes ppter eis mānifestas eis aduēientes: tūc cerebrū debilitat: aut ledit. Et fortasse sūt opatiōes ille i ñbris alijs pp cōitatē vtutum cerebri. sic ptigit vt nō vadat egerad vrinā t egestiōez idigēs eis pp pumonez sicut accidit i lethargia t clausura oculoz vigilatiua.

¶ Aut pp grauitatē motꝰ sup ipz sic i eis t i carabito.

¶ Et sic defectꝰ trālglutēdi t sorbēdi i serac. i. q̄do aq̄ igredit tracheā arteriā i illis egritudinibꝰ: t sicut sīgtiones anhelitꝰ. Anhelitꝰ eni q̄dooz abscidit t destruit p eām lesionis q̄ ē i cerebro puenētis ad velamē t mēbra anhelitꝰ t eiꝰ multitudo t magnificētia st magis sīgnia cibare t strictura t putrat eiꝰ st magis sīgnia dōmitationē vigilatiuā t lethargiā.

¶ De ligtione ñbri cui cōitate cerebrū patit. c. xv.

Quonā stōus ē ex ñbris plirimoz cōicatiōe sua ledētibꝰ cerebrū. tūc oz vt significet illud ex dispōne desiderij t digestiōis: t eructuatiōis t rugiꝰ t dispōe singultus t nausee t dispōe tremoris stōalis. In q̄litate vo hoz fm stōm plideret vbi loq̄mur de stō.

¶ Et sīgtur ēt ex dispōe vacuitatis t repletionis. Cōitatis eni cerebri cū stō q̄ ēt repletus aut hz iflāmationē apparet in dispōe repletiōis eiꝰ sz eiꝰ cōitas cū ipo pp caliditatē t cholerā rubeaz t dolores ipoz qui fiunt inde: t ex fortitudine cauōis apparet in dispositione vacuitatis: t plerum q̄s fit ex repletionis causa ad equādā pplonē t oppillandū iter vapoze calidū t cerebri t ppius sīgtur illd fm locū dolōis i pncipio sui t ipiꝰ mantione. Egritudines eni cerebri cōicatiōe stōi scās tā sīgt doloz q̄ icipit a syncipite. deīnd effūdit ad illō q̄ est iter vtraq̄ spatulas t fit fortior apud caput.

¶ Et q̄dooz egrotat caput i cōicatiōe epūis t ētē declinatio dolōis ad dextrā sic q̄do fit cōicatio splenis t declinatio dolōis ad sinistrā.

¶ Et q̄dooz mltiplicatur cōicatio cerebri cū mirac: t cū eo qd ē cozi sera sit. ē ergo dolor declinꝰ ad āteriora palate.

¶ Et q̄dooz cōicat matrici t fit cū egritudinibꝰ matricis t eiꝰ significatiōes dēe sūt i. c. ipiꝰ t sūt dolorī vtrice syncipitis. Pluric aūt cōitates cerebri cū membris euenīūt pp vapozes ad ipz ascēdētes: t via qdē ascēsionis ipoz aut ē illud qd ē coz ānterioze pte asperalis: t sētit i pūnis extētione eiꝰ ad supioza: t ē extēto vt cozda t pulsatio in venis iuxta ipaz t sentit pncipiū doloris anteri⁹. aut illud qd sequit parte colli: t sentit pncipiū doloris posteri⁹ t tendūt vt cozda vene t arterie posite posterius t sētit illic pulsationem.

¶ Quoq̄ considerauisti accidens membri communicantis oportet ne accidens sit illi membro in seipso sed ꝓpter communitatē suam q̄ hz cerebro t non ꝓpter communitatem cerebri cum ipso.

¶ Quum enim significetur ex nausea q̄ egrido cerebri sit, ꝓpter stōi communitatem tūc nō dōgatur q̄n erret t sit egritudo hec i cerebro pr⁹: t sit occulta t nec apparet nausea instō nisi pp cōmixtez suam cū cerebro i egritudine occulta cū qua est. Oportet ergo vt redeas ad pncipia q̄ tibi dedi in

libris primus quibus cognoscas egritudines principales ab egritudinibus comunicationis.

¶ De signis cerebri i sua yplexione equali. Ca. xvi.

Cerebr i sua yplexione eq̃le ẽ id qđ ẽ forte in opatiõib⁹ sensibilib⁹ t mozalib⁹ q̃ mobili b⁹ t mẽsurati ẽ rpulsiõ ei⁹ qđ ab eo expellit: t ipsi⁹ recẽtiõe t forte ad resistẽdũ accidẽtib⁹ ipedimẽtũ afferẽtib⁹. Capillos habẽs i pueritia glaucos: t i adolescẽtia igneos t rubeos t ad nigredinẽ declinates: circa yplemẽtũ creatiõis t augmti medios iter crispitudinẽ t planitiẽ: t ipoz oz⁹: t rẽ p⁹ nascẽdi totũ ẽ i sua hora: t ipsoz canities nõ ẽ festina neq̃ tarda ab hora nali: t calnitũ non cito ci aduenit. ¶ De signis yplexionum maloz enemẽtium ex conceptione. Cap. xvij.

Vsũ ẽ .G. qp caliditas generat rõis pmixtionẽ t alienatõz. i. stoliditatẽ. Et nos ustis ad iũgam⁹ subitatiõz t velocitatẽ casus initionũ t pmutatiõis volũtarũ. Et qp frigiditas generat stoliditatẽ t qetẽ mot⁹ t nos aduigam⁹ ustis tarditatẽ intellect⁹ t recusatiõz cogitatiõis t pigritiã. Et qp siccitas facit vigilias t ipsã significat vigilie. Et nos q̃dẽ i hoc ydditionem⁹ vel stamam⁹ qp nõ sit ab hũiditatib⁹ nitrosis: t nõ ẽ cũ granitate i cerebro: t assi duatiõe cũ onis supfluitatũ t reliqs significatiõib⁹ hũiditat. Hũiditas cui salsa t nitrosa teste ipo. G. facit isõneratẽ sicut i scib⁹. Hũiditas vo facit sõnũ pfundũ: t tu statue cũ aia tua ydictõz pdictã. ¶ Et G. qdẽ visũ ẽ qp significatio ad ostẽdẽdũ qp yplerõ ẽ domnãs sine mã ẽ puatio fluxꝰ supfluitatũ enz si gnificatiõe malitie yplertiõis. ¶ Significatio vo qp ipsa dominet cũ mã ẽ fluxus supfluitatũ. Et nos q̃dez pseruemur t dicam⁹ qp si nõ sint oppilatiões t debilitas vtutis expulsiue t illi⁹ significatio ẽ qđ pdictum⁹ t pfectu⁹. ¶ Significatiões vo cerebri calide yplertiõis sũt velocitas ozũs capilloz i pncipio natiuitatis aut i vẽre. t nigredo ipsoz i pncipio: t denigratio coz post glaucedinẽ velor t crispitudo coz t similia t velocitas replentis capitis t ipsius grauitas ex causis enemẽtib⁹ sicut odoratib⁹, t similibus t leuio ei⁹ ab odoratib⁹ calidis: t paucitas vsus sõni cũ leuitate ei⁹: t aptio venaz oculoz t acuitas ipsoz t velocitas pmutatiõis i pilis t volũtatibus sicut ẽ dispõ i sitũ. t significat illud tactus t rubedo coloris t decoctio supfluitatiz effusaz t expulsaz t q̃litas ipsaz i substãtia cũ operatiõe ad alias. ¶ Significatiões vo yplertiõis frigide sunt augmẽtũ expulsiõis supfluitatũ secũduz qp ex ydditiõe pdictũ ẽ t planities capillorꝫ t paucitas nigredinis coz t velocitas canitiei t velocitas patiẽdi ex nocumentis t multitudo rheumatismi ius ad palatũ t accidẽtũ cozrige pp leue cãz t occultatio venarum i oculis. ¶ Et multitudo sõni t ei⁹ forma ẽ similis forme dormitãtis. tard⁹ ẽ palpebraz mot⁹ t ẽ subtilitas secũdũ volũtates sicut ẽ dispositio sensũ. ¶ Sicce vo cõplertiõis significatiões sũt mũdificatio meatuũ supfluitatũ t claritas sensuũ t potẽtia i vigilando t fortitudo capillorꝫ t velocitas natiuitatis ipsoz pp fumũ yplertiõis i etate pma t velocitas calnitici t crispitudo capilloz. ¶ Sz hũide yplertionis significationes sũt planities capilloz t tarditas natiuitatis ipsoz t tarditas calnitici t turbatio sensuũ t multitudo superfluitatum intus t rheumatismus, t profunditas somni sber. ¶ Calide t sicce cõplexionis significationes sunt pũatio superfluitatum t claritas sensuum t potentia vigilãdi t paucitas somni t velocitas ortus capilloz i pncipio t fortitudo ipsoz t nigredo t crispitudo coz t multa calnitici velocitas t calidi tas tact⁹ capitis t ipsi⁹ siccitas cũ rubedine manifesta i ipso t in oculo. Et pmutatio in voluntatibus t velocitas i eis t fortitudo intellect⁹ t memorie t velocitas i eis t operationũ aialium. ¶ Significationes vo yplnis calide t humide sũt iste. Nã si yplexio illa nõ ẽ valde remota ab eq̃litate colo: ẽ bon⁹: t vene sũt mãifeste t tactus ẽ calidus t lenis t supfluitates sũt plures t magis cocte t capilli plani declinantes ad glaucedinẽ absq̃ velocitate calnitici t calefactio t hũectatio sũt ei veloces. Qđ si ab ea fuit elongata erit egrotatiuũ recipiẽs casus calidi t fit t egritudines putridas i suba sua velociter. t crũr sensus illi⁹ cui⁹ ẽ cerebrũ grauati t turbati t oculi eius debiles t neque abstinebit a somno t videbit somnia permutabilia. ¶ Significationis aũ ẽ complexionis ffe t sicce sũt iste. nã caput ẽ fit tactus abiect⁹ color vene sũt i ipo occulte t oculis tardus capilloz ort⁹ t sunt castanei t subtiles tarditas calnitici ppe sicut nõ ẽ magis dominãs ei⁹ siccitas q̃s frigiditas t no cet frigidis fm ydditiones pdictas t sensus sũt clari in infantia sua: t qũ pcedit i etate debili af velocit t senescit t apparet spasm⁹ t tẽcio in partib⁹ capitis eius t fit sanitas istabilis. Quãdoq̃ enim est levitas capitis: t via aptio t q̃doq̃ ẽ ecõtrario. ¶ In cõplone autẽ frigida t hũida ẽ homo multi sõni t profundus i ipo malorũ sensuũ piger tardus mite cũ atiõis supfluitatũ excapite t significat ipaz tarditas calnitici t velocitas cuct⁹ rheumatismoz. Et aliaz vo significationes t reliquoz dicem⁹ i distictiõib⁹.

¶ De signis cuiuscunq̃ egritudis capitis. C. xvij.

Dicaplin t qđ ẽ ante ipm sũt siẽ cõclo principioz q̃ dedim⁹ de dispõib⁹ significationũ capitis t oz quidẽ vt has significatiões fuemus i memoria t nõ sit necessariũ reiterare i vnoquoq̃ capitulorꝫ i quo loquemur de egritudinib⁹ partiũ capitis. Quod si iterabim⁹ eas in aliquo .c. iterabim⁹ eas vt sit adiumãs ad q̃litatẽ redeũdi ad hos canones in .c. alijs i quibus iã cõtenti erimus fm qđ erit de eis qđ artulimus i illo .c. vno.

Et similiter oportet vt anima tua sup illud quiescere facias de reditione ad canones vles in curis particularibus capis nisi in quo in vniuersalibus nõ est dictum t ẽ necessariũ ipsum dicere in pticularib⁹.

¶ De signis magne complexionis calide sine materia. Ca. xix.

Ipaz significat inflammatio t pũatio gratitatis t vigilie t inquietudo i motibus t pmutatio in imaginatiõibus t aguatio t ve

pocitas in fra: ⁊ rubedo oculoꝝ, ⁊ iunamentum ab
frigidātibus ⁊ nocumentum a calefacientibus.

De signis male pplexiōis sic sine mā. Cap. xx.

Entil frigo cū puatōe granitatis ⁊ pigritia ⁊
tepiditas ⁊ albedo colōis facici ⁊ oculi ⁊
diminutō i imagiatoib⁹ ⁊ ocliatō ad tiozē ⁊
iuuamīū a calefaciētib⁹ ⁊ nocuīntū ab ifiantib⁹.

De signis male pplonis sicce sine mā. Cap. xxi.

Luitas ⁊ anteceſſio cuacuationū ⁊ deficca-
tio ſtricture ⁊ dominuz vigiliarum.

De signis male pplonis hūide sine mā. Ca. xxij.

Pigritia ⁊ tepiditas cū puanitate grauedis ⁊
paucitas flux⁹ ei⁹ qd effluit: aut ipi⁹ eqli-
tas ⁊ supfluitas obliniōis ⁊ dominū ſōni.

De sigis pplonū ppositaꝝ ablz mā. Cap. xxij.

Omixtio signoꝝ duaꝝ pplonū. Et signifi-
cat qd dominū calitatis cū ſiccitate p vigi-
lias ⁊ pmixtioné rōnis. Et sup dominū ſi-
tatis cū ea p diſpōné ſimilé egritudi q̄ noiat ꝓgela-
tio ⁊ fozſitā aduēit ei. dominū qd hūiditatis cū ſi-
tate ſignificat ex dñio ſōni g nō ē pp fōtes ſubz. i. foz
tes, pfūdatōes ſōni. Et dominū ſitatis cū hūdi
tate p ſōnū a ſubeti ⁊ aduīge ad illd qd attulim⁹ de
rcligs signis ppositis ⁊ significatōib⁹ ſingulariū.

De signis dominij materieꝝ cliduꝝ. Ca. xxiij.

Olerice qd ḡnitas nō ſupflua ⁊ mozdica
tio ⁊ iflāmatio ⁊ aduſtio vehemēs ⁊ ſiccitas
⁊ ſtrictura narīū ⁊ luis ⁊ vigilie ⁊ citritas co
lozis facici ⁊ oculi ⁊ rubedo colozis. Jn ſāguīca qd
ſignificat ipm augmētū granitatis: ⁊ fozt aſſe aſſociat
expulſationé ⁊ ē cū eo iflatio facici ⁊ oculoꝝ ⁊ exube
ratio venaꝝ ⁊ fozis ſomnus subet.

De sigis dominij materieꝝ fridaꝝ. Cap. xxv.

Rig⁹ ſen ſanū ⁊ lōgitudo leniōis ⁊ ci⁹ aſſidu
atio ⁊ paucitas rubedis colozis ⁊ facies ⁊
oculi ſt cū pigritia, ⁊ tepiditate ⁊ albedo co
lozis facici ⁊ oculoꝝ ⁊ puitas citrinitatis coz cū ḡni
tate, ſ ſata. Ecrūtaū illa ḡnitas cū mā phlatica eſt
maioz ⁊ cū pigritia ⁊ tarditate ⁊ minictate subz ſōni
⁊ obliniōe ⁊ plūbeitate colōis i facie ⁊ ocul. Jn me
lācholica vo ē ḡnitas mioz ⁊ fuit vigilie plēs ⁊ aliēa
tio ⁊ cogitatō cōrupta ⁊ tenebzositas colōis facici ⁊
oculoꝝ.

De sigis apostematū calidoꝝ. L. xxvi.

Ebzis ſepabil ⁊ ḡnitas ⁊ pulſatio ⁊ dolor p
ueniēs ad radices oculoꝝ ⁊ fozſitā ad exteꝛioꝛa
crubūr cū eo oculi ⁊ pmixtio rōis ⁊ velocitas
pulſ⁹ ⁊ calitas. Qd ſi fuerīt i ipo cerebzo erit pulſus
declinis ad vndoſum. ⁊ ſi fuerit i vlamib⁹ erit do loz
foꝛtioꝛ ⁊ pulſus erit declinis ad ſerrinū.

De signis apatū phlaticoꝝ. L. xxvij.

Blīnio ⁊ ſōn⁹ pmixtus ⁊ multitudo granita
tis ⁊ pulſus vndoſus ⁊ laxus ⁊ exatatus.

De signis apatū melāch olicoꝝ. Ca. xxviij.

Jgilie ⁊ alienatō ⁊ ḡnitas ſ ſata ⁊ durities
pulſus. Et nos qd diximꝰ illd c⁹ nos opoz
tuit remēoꝛari hꝫ ḋ ſignificatōib⁹ ḋbilitatī cere
bzū ⁊ foꝛtitudis e⁹ ⁊ ſigis hūoꝛis i ipo dūantis ⁊ ſi
gificatōib⁹ egritudinū e⁹ ꝓpaꝛ: ⁊ q̄ ſt pp cōit tē pſi
dētes i eo qd allati ſum⁹ ꝺ hꝫ i. c, ꝺ ſoda, illicer go re
grat. qñ i loco illo afferꝝ ⁊ ex eo pmutem⁹ nos ad
relīq. ca.

De canonib⁹ vſlib⁹ curatiōis. Ca. xxix.

Quz māz cūare volūcum⁹ ꝓtēplamur ſ ſigno
oſtēdit ſāguīné cū ipa abūdāte cē ⁊ i ſanguie
nō ē diminutio q̄cūq; ſit mā icipiem⁹ a phle
botoia cephalice ⁊ vēaꝝ capiſ pdēaꝝ i. c. phleboto
mie ſic vēaꝝ frōtl ⁊ nali ⁊ vēaꝝ pl auris: ⁊ oz vt fiat
eaꝝ phlebotoia i ꝺxia pte doloꝛis: q ſi res ē magna
⁊ ſāguis dominaī nim⁹ quidē ⁊ nō decliam⁹ miſi
ad diminutionē. ⁊ ſi alij ēt domicl hūoꝛes tamē ab ea
icipim⁹ qñ phlomia ē, cōis hūoꝝ eīo. Qd ſi mā
fuēit ſāguis nīſ ſufficiet phlomia ꝓpleta. i. ſola. Et ſi
fuēit hūoꝛes alij ꝓſiderabim⁹ tē ſi ē cū cōitate coꝛpis
toti⁹ cūabim⁹ coꝛp⁹ totū deide itēdem⁹ ad cap ſolū
mō. Et adminſtrabim⁹ cūantia q̄ ſt ei, pa ad hꝫ tamē
nō pen it⁹ erim⁹ anſi niſi p⁹ coꝛpis toti⁹ cūationē ſi
fuēit i coꝛpe hūoꝛ: ⁊ totū illud faciem⁹ ſi ſciuirinus
māz i ipo cē decoctā. ⁊ illd hꝫ cognoſcit teſtio eius
q̄ ex ipo educit ſi ſi fuit ſbtile valē aut valē groſſū.

Et ſi egritudo iā puenīt ad ſtatū ⁊ nos iā pceſſi
mus cū digōne q̄ fit, iunctionib⁹ ⁊ ebzocis ⁊ ēplis
digeſtis cūabim⁹ ex capite, ex pe p gargariſmū ſi nō
timuerim⁹ nocuīntū i plmóe ⁊ flux⁹ cūati p garga
riſmū nō, fuit ꝺ gnē hūoꝛis acutiē modicatū ⁊ hō
nō ſunt ſuſceptibil egritudinū plmōis ⁊ fuit ei poté
tia cauēdi a fluxu rei male ad plmonē aut fuit diſpō
capiſ vl maioꝛis ſolicitudis ei de diſpōne plmōis.

Et adminſtrabim⁹ ēt odoꝛifera apitia ſternutat i
onū faciētia ⁊ caput purgia. i. pūnēs vl liquoꝛes q̄
p nares mittūt ⁊ ebzocas q̄ mās de capite deponāt.
Et q̄ꝺoq; fiēt ēt ēplā capiti p⁹ abzaſōez capitis ex
medicīs ſoluētib⁹ gen hūoꝛis q ē i ipo cū nō timu
erim⁹ ex illis ēplis coꝛruptionē pplonis ⁊ pſi fuerī
mus q⁹ mā effuſa facilis fuerit ad cūandū: ⁊ cū hoc
cauebim⁹ ne cūantia addēcia vl adherēcia ex ea ſol
uāt qꝺ ſbtille ē ⁊ reticaī groſſū. Etiā ät q̄ ad hāc ſten
tionē puenīam⁹ ē, vt cūemus p⁹ lenificationē factā
cū lenificatib⁹ digeſtis. Quātūcūq; ergo cūationē
adminſtrauerim⁹ ibaz q̄ faciem⁹ lenificationē. Et
cauebim⁹ i cūonib⁹ hūoꝛ acutoꝛ i qb⁹ ꝓculdubio
nocīne ſt medicie clē i qbuſꝺ hoꝛis ſiē ſbtiare ⁊ ſcīo
nea ⁊ mrbit cū ſticados ne p⁹ ꝓtigat malitia pplo
nis cale. Et ex elaboꝛabim⁹ ad hoc vt nō remanēat
poſt eas illd ⁊ illd ē vt ſuccurrāt ſoloni fēe p eas
⁊ cūoni puenīēti p gargariſmata ⁊ relīq cū emplis
iflatis ⁊ vt caueam⁹ coꝛ adminſtratiōez niſi p⁹ fidu
ciā ſūptā ex cōſuetudie egri q⁹ illd qꝺ ipe bibiſꝺ hꝫ
ſoluit ipz ⁊ cū at ita ne ſit potio nīa ꝑticā ad pnicie
aut coꝛruptionē. q⁹ ſi hūoꝛes fuerit nō digeſti digeſ
mul ꝓbus vtraq; ꝑtes coꝛ ſic ut remēoꝛabimur: ⁊ ſi
humoꝛes fuerit aſcēdētes a latere aut coꝛpe toto tra
hem⁹ ad ꝺxū ſic ſi fuīt ex ſterioꝛib⁹ coꝛpis toti⁹ ad
miniſtrabim⁹ cliſtere ⁊ ſuppoſitoꝛia ⁊ ligabim⁹ ex
trema ⁊ ꝓpaꝛ pedes vel empla ſuppone m⁹ extre
mis ⁊ cūabim⁹ mēbra. vtputa ſi fuīt ſtōs cū hicra
picra at, ſplē cū eo qꝺ ei ē ꝓpziū ⁊ ſilr vnūquodq;
mēbrum ⁊ regemus totū ſm regimē ſuū qꝺ ē ei ꝓ-
priū. Jſti ergo ſunt canones vles de cē materieꝝ
⁊ q̄cūq; mā cūata ſit: tūc ſi cā ipſius puenit malitia

ypſonis medicabimur p ȝiũ. Et eo aũt i quo mãe hũoraz diuerſe q̃ ſũt i capite cõicãt ꝑz intẽtionẽ cauterizantiũ ẽ vt fiat cauteriũ vbi pueniũt inder t anularis menſurando ab extrẽitate nalis: aut vbi pueniũt medicinas filicũ lõgitudo ẽ ab aure ad auré capite ꝑus raſo. ¶ Nunc ad diſtinguẽdum redeamus. Si ſanguis qdẽ in toto ẽ corpe t i capite mã exuberans ꝓuocet phlebotomet cephalica. Sz ſi nondũ ꝓuocet ſed ẽ in hoc vt cõtineatur minuat nigra. i. media q̃ matrix dicit: t ſi timetur ꝓpheẽio anteq̃ ici piat puenire ad hoc vt ꝓuocat ſicut ſi ꝓtingat p cãz attrahentẽ hũores incircuitu capitis ex caliditate extrinſeca aut pcuſſione: aut reliquis phlomet̃ baſilica: t ſi vis vt extrahatur. plus illo phlebotomia ſaphenã. Et cruribus vẽtoſas appone ſupra calanciũ paz t phlebotomia venã pedis. Et ſi fuerit pp cõitatẽ mẽbri phloma venã vtriſq̃ cõem. ſi vis euare ex ambob⁹ ſil t materia eſt geta. t ſi vis trahere ad ꝑtem cum eã one mẽbri cõcãtis phlebotomia venã cõica ntem mẽbro accidẽti cũ egritudine t cadat in ȝio ꝑtis capitis. Amplius cũ pueris ad caput ſoliũ aut ſanguis a principio rei ſolũmõ ẽ i ipo. tunc ſi qõ fuerit cadẽs in velaminib⁹ extrſecis cranei ꝑz q̃ rememorabimur i egritudinib⁹ ꝓpriis: aut egritudo ſentit ꝓpinqua ꝓmiſſuris t vis curã facilẽ appone vẽtoſã nuche. q̃ ſi ẽ profunda aut nõ ſeparat ei⁹ attractio ad exteriora cranei phloma venã frontis ꝓpriẽ ſi dolor ẽ poſteri⁹. ac p⁹ acceptati onẽ quidẽ ſanguinis ſumãtur eũantia q̃ fiũt ex myrobalãs t ſuccis fructuũ t ſi remanet neceſſitas ad miniſtrectũ clyſtere. Et ſi egritudo fuerit ꝓxima ſicut ẽ digratia apoplexia ſanguinea phlebotoia ex quidẽ. i. vena q̃ ẽ in vno latere colli. ¶ Digeſtiua vero ſi mã fuerit phlatica: aut media ſunt matres medicinarum q̃ in eius digõne adminiſtrant ur in quib⁹ ẽ ſubtilans t incitio t reſolutio viputa amaracũ t folia lauri t ſicca. i. ſticados arabicũ t abrotanũ t ſguinum t camemilla t melilotũ t anetũ t polypodiũ t epytimũ q̃ magis ꝓpriẽ melancholie t alaſce t opus t fauenegi t ruta t alberegeſil t omne in quo ẽ virtus reſolueñdi. ¶ Et nos quidẽ iam ſcripſimus ea in tabulis reſolutionis t digõnis medicina calidaz licet ſit cõprehenſio regis i phlegmatica t melãcolica diuerſa pp illud qõ dicem⁹: t oz vt ad gradus haz medicinaz pueniat p quãtatẽ materiei. nã ſi fuerit mlte quantitatis t vehemẽtis q̃litatis ponem⁹ medicinas calidas fortes ita vt ſint i ꝓrto gradu ſũ piretrũ t euforbiũ t reliq̃ nili tical ebolitio in materiez t illud qõ ẽ ſi fuerit mlta valde t ꝑcem⁹ q̃ q̃ ipſa calefiet augmẽtabit ei⁹ totalitas t faciet extẽtionẽ dolorioaz t apa. Illic. n. oz vt incipiamus t ꝑcem⁹ ex ea aliqd deinde reſiduũ de eo qui incipiat. Recẽ⁹ aũt qõ ẽ i digõne hũor mãifeſte cruditatis ẽ vt ſit cura er ẽplis de medicis eq̃lis calefactiõis. Et adminiſtra getẽ t ligationẽ vt digerat mã facile. q̃ ſi fuerit pauce q̃litatis t fuerit debilis q̃litatis cõtẽti erimus ꝑcis in qbus nõ mixta eriſtat calefactio ſm ſubtiliationẽ q̃ ſũt in gradu primo t ſi fuerit media mediis. Qõ ſi mãe melãcholice fuerit nõ erim⁹ cõtenti iſtis medicinis ita vt in deſiccatione addam⁹ t ꝓcip ue ſi fuerit melancholica pp nãm imo ſi ſit adu ſta. Sz indigebim⁹ i maturatione materiei melancholice lenificatione t hũectatione ꝓculdubio deinde ſuccedam⁹ cũ maturatis reſolutis ſubtilis reſolutionis q̃ ſũt in gradu ſecũdo t tertio. t melius ẽ vt cõiugas lenificãtia t hũectantia cũ calidis iciſiuis reſolutiuis. ¶ Materie vero cale digõne faciũt, medicineciũ aggregatione ſue ſubtractione cũ hoc t iciſione. Et iſta qõ ſũt infrantia t hũectãtia in qbus ẽ abſterſio t abſolutio ſicut aqua ordei t lac capraz recẽter mulctũ lac tamñ viret q̃ virtutis debilitatẽ cũ ſoda habuerit t digeſtiua, q̃ ſũt cũ iſtis ꝓportionibus. Et vtak ags i qb⁹ decocta ſũt folia ſolicum t viole t nenufar t vga palmaris t herbe fie oẽs deſcripte t i tabul' ſuis q̃ ſũt medicinaz lingularũ mixte cũ aliquãto aceti vt eas ꝓfundet t vtutes eaz penetrare faciat qõ ſi in eis fuerit paz groſſicici addant camemilla t malua. Et ſi tũc egro vigilie affuerit t volũtas fuerit ne vigilet ponãt cortices in eis papaueris Dico aũt q̃ acetũ ẽ cõe omnib⁹ materiis. Eius. n. inſtatio pole ẽ vt leni cã frãgatur. Amplꝰ remãeat ꝓfũdatio ei⁹ cũ medicinis t ꝑius inciſio hoc qdẽ eſt cũ adminiſtrat i materijs ſuis. In maturatione aũt materierũ calidaz nõ eligat ſuperiꝰm. Et olea calida oia dicta in antidotario q̃ ſũt ex oleis odoriferis t floribus t plantis igrediũt in digõne ſiarũ q̃ ſi materia fuerit vehemẽtis fiatis aut multe q̃litatis aut difficilis reſolutionis tũc olea adhibẽda ſũt q̃ ſũt facta cũ gũmis calis t ſpẽb⁹ fortib⁹ odoribus t oleũ de behẽ t ſambacinũ t de narciſco t lilio t zafarano t lauro t amaraco t de duabus ſpiſſis: aut oleũ olive i quo decocta ſũt ruta hũida ad calamentũ: aut anetũ hũidũ aut camemilla hũida t his ſilia de qb⁹ rememorabimur i antidotario t illic colligẽ illõ. Oleũ aũt balſami pp ſuã ſubtilitatẽ velociter reſoluit t nõ nltũ ꝑbet tuamẽtũ i epithimando t tiungẽdo pueriles ſue fortitudi. ¶ Et nos qõ matici ponius cũando t trahẽdo ſm ȝiũ t faciẽdo vtrũ q̃ ſil. Attractio vo ad ȝiũ ẽ attractio q̃ fit ad mãus t ad pedes. t illõ iuuat ipoz fricatio cũ ſale t oleo vio. aut oleo camemillino ꝑz applonẽ t ex eo qõ i ipa egritudie adminiſtrauim⁹ nos ẽ exercitiũ i quo ſeruatur caput ita vt nõ moueat cũ corpe t nõ monentur niſi inferiora tñ t ẽ exercitiũ i quo hõ ſuꝑdit in ſune aut pẽdet ex pede t remittit ſuperiora corpis eius t nõ ceſſat mouẽdo pedes t ſequit ipm t hoc poſt eſſonẽ. Fricatio vo extrẽitatiũ t azſtrictio a ſuperiorib⁹ ad inferiora t h⁹i t ꝓpe cũ cibari debet. Et q̃ doq̃ purgatur caput ſolũ leui exercitio ſicut frictione t ꝓpchẽſione dõec ad pectinẽdũ pueniat t ad miniſtratiõe odoriferis ꝓpriẽ ſicut fit i fine lethargie. Res aute aggregãs duo regia ſimul ſi clyſtere t ſuppoſitoria t diuretica t ſudorẽ. ꝓuocãtia ſecundum materiam t virtutẽ t omnia q̃ nũerata ſunt i antidotario. ¶ Solutiua aũt q̃ eũant caput cũ cõitate corporis ſi pille de hieris t pille ochochie t

pille ꝺ sticados: ⁊ iste gꝺ ꝙueniẽtiores sũt hũoribus aduſtis i gb⁹ ꝺñat cholera ⁊ i gb⁹ aũ hoc ẽ groſſiti es imo ſtſic cõicates cholericis ⁊ phlaticis: ⁊ oibus ill⁹ form⁹ ẽ ifuſio aloes q̃ ſit cũ aq̃ endiuie: ⁊ ꝑpe ei⁹ qꝺ ẽ ſorti⁹ ex eo: ⁊ ẽ illa q̃ ſcripta ẽ i ãtidotario: aut ifuſio ꝺ hiera: ⁊ vomit⁹ ex oxymelle cũ ſe. atriplicis

Decoctio ỽo myrabalan oꝛ ⁊ prunoꝛ ⁊ fumiter ⁊ ſirup⁹ de fructib⁹ ⁊ ſirup⁹ rio. ⁊ decoctio caſſi e. fi. ⁊ q̃ ſũt iſtis ſilia fca fortia cũ ſcamõea ⁊ religs ſm diſpõnẽ coꝛpis: ⁊ vacuitatẽ ipſi⁹ a ſebꝛe ei⁹ aut eẽntiã ei⁹ i ea ſm diſpõnẽ etatis ⁊ ỽtutis ⁊ hoꝛ ſimiliũ ſt ꝙueniẽtia hũoꝛib⁹ cholicis ſubtilib⁹.

Ex hiera archigenis: ⁊ hiera ruffi: ⁊ hiera logodiõ: ⁊ hiera Ga. ⁊ pille fẽe cũ lapide lazuli: ⁊ helleboꝛo ſm q̃ remenoꝛ abimur ꝙueniũt hũoꝛib⁹ groſſis ⁊ melan cholicis. Et ſilr oẽ i quo recipit ſticados. Et vtrilq; ẽt ꝙuenies ẽ vomit⁹ fact⁹ ex potu oxymell ⁊ ſemine raphã ⁊ pulpa collõgntide cũ religs medicinis vomẽtib⁹ hũoꝛes viſcoſos ex eis q̃s termianum ⁊ di rim⁹ ⁊ reliq̃ ꝓpoſita diſticta i ãtidotario ſm q̃ ipſe ordices hũt. Prius ẽ q̃ cũ hiera ⁊ turbit ⁊ epithymo ⁊ agarico ⁊ caſtoreo ⁊ q̃ illis ſũt ſilia ⁊ pille magne: ꝺcide hiere: ꝺcide duo helli: niger melãcholicis ⁊ alb⁹ phlaticis cũ cautela ⁊ tioꝛe ⁊ lapis lazuli ⁊ lapis armen⁹ abſq; cautela ⁊ tioꝛ. Et oꝛ vt icipiam ꝺ obilioꝛ ⁊ gradati ꝓcedam⁹ ꝺoec sciam⁹ ex diſpõne egritudis q̃ ipa iã ẽ abſciſſa.

Soluria ỽo facilia ad purgãdũ caꝑ vl alſceꝛaret ſt er gb⁹ ſumit pillula magna vt puũ pód⁹ opõné efficiat ſufficiẽté cũ mora ⁊ nõ noceat pp puitatẽ ſuã iteratio: ⁊ dormiat ſup ipſã ne ꝺſtruãt mor⁹ ⁊ vigilie eꝰ opõné. Et canõ q ꝺẽ i eis ẽ aloes ⁊ hiera ꝺcide cadit i eis maſtix ad cõfortãdũ ſtõz ⁊ recipiũt i eis myrobal. vt ꝓhibeãt va poꝛe acutũ calm ſi i ſtõ gnãt a capite. q̃ ſi voluntas adeſt vt hũoꝛes cholici educãt ſit i eis iuuamẽtũ cũ ſcãonea ⁊ ſilibꝰ ei. Et fortaſſe vſus ſcãonce cũ aloeticis admiſtratis pp purgatoꝛes ipi⁹ cerebꝛi aut ſtõi ſi egritudo cerebꝛi ẽ cũ ei⁹ cõitate ꝓhibet caꝑ caleſactoꝛes ſupfluã pp ſupfluitates moꝛe ipſaꝝ: ⁊ excitat eas abꝺcui tas a ꝓpleméto purgatõis eo q̃ iunat ad purgãdũ. Ꝺ ſi volũtas adeſt vt iuuamẽtũ fiat i extractõe hũoꝛ phlaticoꝛ iunct cũ pulpa collogntide ⁊ eũ. 33. ⁊ turbit ⁊ ſticad. 9ß. Et ſi adeſt voluntas vt fiat hoc i hũoꝛib⁹ melicis ũnct cũ pauco hello ⁊ epithimo ⁊ polypodio ⁊ eis ſilib⁹ Et ſi pille magne ꝺuerſaꝝ ꝺſcriptionũ ãs repices i ãtidotario ⁊ ſcies ipſaꝝ iuuamẽtũ ⁊ ipſaꝝ electionẽ ide.

Ex mũdificatiuis ãt q̃ capiũ ſũt ꝓpa ſũt gargariſmata i gb⁹ oib⁹ almuri ſit adminiſtratũ. Ꝺ ſi hũoꝛes fuerit cholerici puri nõ vtaris i ipſaꝝ mũdatõe gargariſmate timẽdo ꝺſcẽſũ ipſoꝝ ad pect⁹ cũ iã adepti ſint ſupfluam acuitate ex medicis purgãtib⁹ acutis. Illã ſubtilãtia cholicos cũ facilitate ⁊ ſubtilitate ⁊ q̃ ſũt eẽſus ꝓpriis nõ nihil agũt i gargariſmate. Ꝺ ſi aliq̃ hoꝛ ẽ inuãs tũc oxymel ꝺ ſemib⁹ cũ ẽduria ſolummõ. Et oxymel ſq̃llitici ⁊ oxymel icipies ſcãonea ⁊ aq̃ lupuli ⁊ aq̃ punoꝛ: ⁊ ſir⁹ viol. ⁊ tamaridi cuꝫ pauco ſcãonee ⁊ q̃ hui⁹ curſu ꝓcedũt. Ꝺ ſi hũoꝛes cholerici fuerit cũ groſſitie tẽ gargariſma fiet eũ almuri ⁊ aloe ⁊ hiera: ⁊ oxymel ꝺ ſemib⁹: ⁊ ſqllitico cũ hiera ⁊ vt ꝙ ortek illꝺ cũ ſcamõea ⁊ pauco turbit: ⁊ ſup ꝛa illꝺ nihil addat. Ꝺ ſi hũoꝛes fuerit groſſi phlatici tẽ addat ſup ꝛa illud pulpa collo. ⁊. 33. ⁊ ſticados ⁊ turbit ⁊ hiera archigẽis ⁊ buſut⁹. ⁊ fortaſſe idigeb vt cũ eis admiſtres ſynapi ⁊ piret ⁊ pip cũ maſtice ⁊ vis pp illꝺ fortitudiné opõis medicie qũ fuerit humoꝛes vehemẽtis fortitudis: ⁊ ſimiliter fortaſſe facis maſticaꝝ pũt ⁊ pip ⁊. 33. ⁊ acoꝛ ita vt pucĩat ad vltimũ ad ſtaphiſagriã: ⁊ q̃ eis ſũt ſimilia. ⁊ iſtis q̃ꝺq; admiſcẽt ſꝰbulata ſicẽ iſop⁹ ⁊ cinamomũ ⁊ caſſia lignea oꝛganũ ⁊ coꝛnices radicũ capparis nũaſtꝛ ⁊ q̃ coꝛ curſu ꝓcedũt.

Siernutatoꝛia ãt q̃ ꝙeniũt hũoꝛib⁹ cholicis ſt ſicẽ vapoꝛ accti i quo paꝛ caſtoꝛei diſſolũtũ ẽ ⁊ odoꝛ focaugi acuti acetoſi. Et phlaticis ꝓdũt ⁊ pip ⁊ cepe ⁊ alleũ ⁊ ſynapis ⁊ naſturtũ ⁊ baurac ⁊ q̃ curſu coꝛ ꝓcedũt. Exiſtus medicis q̃ꝺq; aſſumm⁹ épla ⁊ accipim⁹ ex eis epithiata ſup tpa.

Caputpurgioꝛ ãt alia ſũt vt p ea pucĩat iſtatio ⁊ hũectatio ⁊ alia vt ſolo ⁊ alia vt cõfortatio. Ꝺq; caputpurgia admiſtras ỽ ſoluẽtia cõfortãta grad⁹ i ipſoꝝ admiſtratõe obſua. admiſtra taq; ea ꝑma vice cũ oleo ro. ⁊ lacte ⁊ q̃ tali curſu curit: ⁊ vice ſcõa cũ ex pſliõe ſicle ⁊ ſilib⁹ ⁊ tertia ẽt vice cũ aq̃ amaraci ⁊ ſilib⁹. Ꝺ ſi ꝓncipiũ materie ⁊ vapoꝛ nõ ẽ niſi a ſtõ attẽde ſbaz hũoꝛis i ſtõ ꝓpẽſi q̃s ꝓpẽdens p ea q̃ ſcies i. c. egritudinũ ſtõi ẽ cũonis c.

Cũ ãt mã ꝺſcẽdẽs ẽ vapoꝛes aut vẽtoſitates retẽti oꝛ vreos reſoluas cũ aq̃ i q̃ ꝺcocta ſi iceba ⁊ epithymũ ⁊ albaſce ⁊ mꝺicie ꝓdẽ i cap. ſuis ⁊ diſtillet etiã oleũ ſãbacinũ ⁊ laurinũ ⁊ amaracinũ i aure. Cũ ãt cõp⁹ cerebꝛi vis ꝑfortare ⁊ ꝓhibẽ hũoꝛes cholicos ne a ſtõ ad ipz aſcẽdãt ⁊ ab eis q̃ ſequũt ipz oz vt ipm cibes fructib⁹ acetoſ ⁊ ꝓpe granate acetoſis ⁊ pom ⁊ piris ⁊ acreſta ⁊ ꝓpe poſt cibũ.

Curatõ ẽt tua i oppilatiõib⁹ ſit cũ ẽbꝛocis aptis ſp. ⁊ oꝛ vt ſit effuſio ois ẽbꝛoce adminiſtrata i oi accidẽte a loco altoꝛi ei⁹ vt ꝓplm. ꝓſudet ⁊ caꝑ ꝓpareſ vt cadat ſi ſyncꝑ ſupꝛa poſteriozẽ capis ptẽ ⁊ mꝺza dura ⁊ ſint ẽt maſti catões ⁊ pille ꝺ ſeiar ⁊ ola ỽſoluẽtia. Et ſi egritudo fuerit vẽtoſitas i ſtõ purga: ꝺcide affer oleũ ro. dulce cũ aq̃ ꝺcoctõs radicũ: ⁊ fenugreci ⁊ cõdũcoi ⁊ his ſimilib⁹: aut affer oleũ cũ ifuſiõe aloes: aut cũ cõdumẽti ⁊ his ſimilib⁹. Cũ ãt curas aꝑa calida oꝛ vti eis icipias ꝓus cũ eo qꝺ repellit qꝺ ſit ex iſtantib⁹ ꝺdictis mixtũ cuꝫ aceto ⁊ aq̃ ro. niſi illic fuerit doloꝛ vehemẽs: tũc eni alica acetũ: ⁊ cadat ſupfluꝫ pqual ſati cũ aceto multo: aut pauco i fõte ⁊ capite: ⁊ aq̃ vue lupie ⁊ fauſel ⁊ croco ⁊ ſiefmẽthe ⁊ bolo armeno ⁊ lẽtib⁹ ercõticatis ⁊ ſilib⁹: ⁊ aq̃s i. gb⁹ cocta ſũt ſtiptica ſia: ⁊ ex calis ſtipticis ꝓſoꝛ annis i gb⁹ ẽ fit ꝓpõ i ꝓmixtõe coꝛ frigoris ſicẽ aluthuli. Illẽatio ỽo a medicis vehemẽt fas fãs ex eis q̃ ſt ſicẽ paupauer ⁊ opiũ ⁊ reliq̃ n ẽ tibi nẽria ſi apõ vehemẽ ẽ nẽi até ⁊ fortẽ doloꝛẽ. Et cãemilla gꝺ frãgit aliq̃ ex acutate narcoticoꝛ i epithiatib⁹. Homit⁹ ỽo ẽ er ei i gb⁹ nõ ſit iuuamẽtũ i curſ egritudiũ capiẽ niſi fiat pp cõitatẽ

materiei in stō t melio: mōz expulsionis ei⁹ é vōi tus. Jngr. S. nō é dispō soda i vehemēti necitate narcoticoz aū sic dispō colice / Colice ei dolo: qūq; puēit ad hoc vt pimat. sz soda nō é sic i vehementi nēitate narcoticoz ꝑm plin. q; si māe non fuerit ve hemētis acuitatis admistrabis aq; fructuū stipti coz ꝓdictoz: deinde vteris maturatis remēoratiſ imaterijs acutis: postea admistrab i quo sit paruz resolonis: sic aq i qbus decocta sūt ordeū fractū t radices myrti. Et er oleis oleū camemilinū recēs soliū: aut nuciū cū oleo ro. ꝛz acuitatez egritudis t ſbam materiez t ꝓportaté tpis stat⁹. t p⁹ipm er ags i qb⁹ cocta sūt radices apij t feniculi t fur fur cū semib⁹ suis t fenugrecū t malua t corona regia t alacōe alba. Et er oleis oleū anetinū t silia ét dū puemat ad sta ū t resolnat tē. t ét ēplā que si unt ex isthis. Quantia át nēcia antecedant i eis scōm mām. Et admistrēt i cibando habētes ap̄ata cho lerica ꝓprie medicieleues hūde. ¶ Jn ap̄atib⁹ vo fis icipiat ꝓio sic i alijs cū cūone t admistrem⁹ in e s illud i quo recipit oleū ō kerua t oleū amigda laz amaracinū t picra: t alijs silia: t religs potiōib⁹ notis cū ags radicū. Et ꝓtēti sum⁹ er apocrusticis oleo ro. i ꝑn. rei t misce cū eo sōtilitia sic alhasce t calamintū t castoreū ,ꝑpe: deinde admistra sgllaz ,ꝑpe t accti ei⁹ faciēdo ēplm aut gargarismum si fuerit illud polc. Et forsitasse sumēt i potu castorei duas tertias aui. t ,ꝑpe patiētes lethargiā. deinde admistra maturātia i qb⁹ sit mollificato t paz re solutōis vl' resūp tōis: de qb⁹ ꝓdēm é. deinde post illud t aq; stati admistra apud vtrasq; res sil. s. fias t calas mollificātia. Et sit admistratio ſoz mollificāti integre t resolnētiū ꝓportioz er ēplis ags t oleis. ¶ Et scias q; ois q; pāgrit degritudie fia in ca pite nocet a vio: t moza in balneo. t ois q; hēt egritudinē in velaminib⁹ cerebri ledit ab aqua frigida vehemēter. ¶ Curatōnes át malitie ꝓpōis calide solū sūt cū eo i quo é ifrigidatio ex herbis t oleis fis ifatis: sic oleū ro. t nenufarinū t viol. t elegā tus illis é oleū ro. t oleū de se. cucurbite t citroli: t de se. lactuce t oleum de se. papaueris: t forsitasse vtūtur oleo de se. hyusgami qū vehemēs é dolo:. Et melius er istis oleis é cin⁹ radix exsīca ēex oli uis que crudi tati attinēt non salutis t folia eius in quo creata sūt multiplicant t é recens herbas vo t q; herbaz cursu ꝓcedūt nosti oia. t ipe qdē sunt sicut lactuca t portulaca t rasura cucurbite t que sūt illis silia: t ét folia nenufaris: t virga pastoris t semp viua t aqua citroli t cucurbite t sanie ordei cuz aceto t aq; ro. t cāfora. t sandalo t acatia t li mimentum cum oleo ro. t aceto. Et nō ꝓtranseat illud vsq; ad ea i qb⁹ é vis narcoticandi t ꝓgelan di spūz nisi pp vehemētē nētatē. Jngūt: t nō oz q; dez vt acetū sit vehemētis acuitatis t vinositatis. nā i ipo cristit nocumēti. Et er illis qdē sūt mucilago psilij cū aceto t aq; corādri t folia ei⁹. Et oz vt alie nes hec empla t epithiata a posteriore cerebro qō é neruoꝝ origo. hec enī nō iuuant cerebz ni si ex via cōmissure q; é i syncipite t ꝓmissure coro nalis ex via át posteriozis cauēdū é ne pueniat ad ipsum cerebz t corrūpat ortū neruoz. Et eis át qb⁹ sit curato é vt olfaciāt odores sios t fiat eis caputpurgiū cū istis oleis t expsitionib⁹. Et sint cibi ex lētib⁹ elixatis t ex fasceol t ordeo fracto t spi nachijs t chrysolocāna t cicerib⁹ fractis t q; illis sūt silia. Et sternāt iste herbe t folia i mānione ei⁹ t ita vt sint i domo i q; strati sūt rami ifrantes. t qūz ꝓcipit vt in ea sint sceleebram t folia alcanne. t exi stimo q; rectus é vt sit ,ppinqū i eo ex iecesebraz qō é aspsū a q; fia. Et silr unant cū fruct⁹ fia t glaties t aq; copiose. ¶ Qō si nō ineneris cū calitate siccita té: sz hnitaté absz mā: t hoc valde parū é i egritu dinib⁹ cerebri: nūc facies epithiata ex ags fructuz i qb⁹ é stipticitas quēadmōm dixim⁹: t ꝓcipue i ꝓncipio apatū calidoz. Et oz qō vt oēs isti ,phi beantur a motib⁹ aialibus t intrinsecis t agitatio ne pupille in suis aspectibus: t alienentur ab aspi ciendo colores. s. diuersos t picturas: t silr eoꝝ auditus regātur. ¶ Quod si est malitia complexio nis frigide administra ēplastra t aquas sūptas ex medicinis calidis predictis: t olea predicta ,ppie oleū rutaceū calefeñ: t si necessarium fuerit vt i ipo addat ꝓportio admiscat ei euforbiū. Et silr oleuz laurinū t amaracinū: t his similia. t si cuz hoc me lācholia: t milia é nālis: aut phlatica calefac ipm cū hūectatiōe sz si fuerit adusta aliena qō desiccat aut calefacit: t tūs ꝓtēt⁹ hūectatiōe ex lactib⁹ t oleo vio. t ēbrocis t ēplis t cibis. ¶ Qō si cum frigiditate est siccitas aggrega ét iter hūectatiōem t calefactōm. ¶ Et si cuz frigiditate é hūiditas administra cūantia ꝓdicta t medicias i qb⁹ é ō siccatio cū calitate ō illuſ ōs tibi diximus i tabulis. Et oz vt tu scias q; ligda administrāt sup caput distillādo sic dixim⁹: t admini strāt retēta i retētiōe fca ex pasta aut lana ifusa q; ca put coronat: t fit ipsoz effusio ab eo qō é coro ante rioz ꝑte syncipit. Et qō ex eis é lene nō oz vt innumē tū ei⁹ sup ipm dimittat. sz lanck: sz nō dimittat ipm i retentione coronali ꝑte multo: sz remouet qū ipm velociter putrescit. Et melius hoc é vt administret p⁹a brasiōz: t silr oia emplastra t vnctiōes. Quēq; alia spatiētes egritudines capitis materiales frica extrēa t cricca lat⁹ capitis t cōforta cū apocrusticis.

Tractat⁹ 2⁹ d doloꝛib⁹ capitis q; sūt spēs sode.

Capitulū ꝑmū sermōis vniuersalis ō soda.

Oda é lesio i mēbris capitis. Dis autē lesiōis cā é mutatō cōplonis: aut eius di uersitas: aut é solutio ꝯtinuitatis: aut ag gregatio amboz sil. Mutatio autē ꝑplo nis est vna ō sexdeci notis q̄uis hūida non faciat doloꝛē nisi sit cū mā mota ad solutionē ꝯtinuitatis. Et ꝯtinuitatis solutio nota é: t ei⁹ spēs scōm cās ipi us sūt note. Duaz vo cāz doloris ꝓximio sinul é i apatibus. Et apata sic nosti nūtas habent spēs: t coz spēs sūt q̄tuoꝛ. ét oia illa q̄ꝯdoq; fiūt i sba cere bri ipi⁹. Et q̄ꝯdoq; fiūt i velamie circundāte ipm. Et q̄ꝯdoq; fiūt i duob⁹ velamib⁹ circundātib⁹ ipz.

Et quãdoqꝫ fũt i venis. Et quãdoqꝫ i pãniculo ex trisco a cranco pp illd qd é ũer ea defluꝑ cessũs ꝑ dẽis i anatomia narrata. Et quãdoqꝫ fit cã ledens qcũqꝫ hoꝝ mẽbroꝝ fuerit cã mãsua i mẽbro ipo. Et quãdoqꝫ fit pp cõitatẽ nõ i tegrã: aut mẽbꝝ int qd est mẽbra capitis cõtinuat mediatõe neruoꝝ sicut stõi t matricis t velamis t aliox mẽbroꝝ si fuerit aut nũbꝰ it qd t cerebꝝ ꝓtinuat iuolutõe venaꝝ fca ex vẽis t arterijs: sic̃ cordis t epis: t splẽis aut nũbꝰ vicinãtis et alia vicinitate: sic̃ pulmo posit⁹ sub eo t adducit ei nocumẽtũ: aut mẽbꝝ cõicãtis mẽbro vno mõ t cerebro alio mõ: sic̃ cõitas ei⁹ cũ renib⁹ i doloꝛib⁹ ipoꝝ aut pp cõitatẽ corpous sic̃ fit ppl febres. ¶ Que ãt é cũcõitate quãdoqꝫ fit cũ ꝓdis t paroxismis ꝑm ꝓdos t poxismos cãe q̃ é i mẽbro cõicãte: sic̃ q̃ fit pp cõitatẽ stõi: qũ é pp effusionẽ mãeꝝ cholericaꝝ t aliaꝝ ad ipz cũ ꝑiodis sic̃ q̃ fit cũ ꝑiodis augmẽti spẽrũ febriũ: t soda gdẽ diuidit alio mõ. Mã ex ipa é cã cã é aliq̃ spẽs ꝑmitiuaꝝ: sic̃ soda ebrietatis: nã dũ pseuerãt soda ebrietatis: t nõ sit fixa pp fixõem cãe augmẽtatiõis illa gnãtur ex ea: t sic̃ soda pp cõesiõez rei calide sicut allecoꝝ t reliquoꝝ. Et ex ipa é cã cã é antecedẽs iaz collecta: t est mãsua t manet ipsa pp eã. ¶ Et q̃do qꝫ é accedẽs: deide fit egritudo: t qũ remanet egritudo pⁿ febres acutas nũciat egritudies cerebri t significat defectũ nãe expulsiõe materiei pcẽa fluxu sanguis p nares t reliqs. ¶ Ex egritudinib⁹ sunt qb⁹ nũciat subet: aut apoplexia: aut demoniũ aut mollities: aut surditas ꝑm sbaz materiei t fz motũ eⁱ. ¶ Soda quoqꝫ diuidit fz loca sua: quãdoqꝫ ei é i vno latex capitis: t q̃ ex ea é ꝓsuetudinaria noiat emigranea: t quãdoqꝫ é i anteriore capite t quãdo qꝫ é i posteriore capite: t q̃do qꝫ totũ caput ꝓtinz. Et q̃ ex ea é ꝓsuetudinaria ĩsep arabilis noiat omnz t nux cⁱ assimulatio é ouo armoꝝ q̃ sup totũ caput ꝓhendit. ¶ Et soda ẽt diuersificat ꝑm fortitudiem t meditatõnẽ t debilitatẽ. Soda. n. alia é valde fortis ita vt qũ obuiat ẽncipiti ifantis lenia habẽtis ossa separat ipm t frãgit ꝓnũsiuz ei⁹: t alia é q̃ é debil sic̃ plimũ fit i lethargia. Et debil qd alia é q̃ é ĩsẽ parabil: t alia é q̃ é nõ ĩsep abil. Et q̃do qꝫ soda cⁱ cã é debil accit qbusdã t nõ alijs: accit ergo ei cui⁹ cerebꝝ sẽsus é fortis: t nõ accit ei cui⁹ cerebꝝ sẽsus é debil: t vlr qdẽ cⁱ⁹ cerebꝝ sẽsus é fortis ipse é apt⁹ vt recipiat soda ex oi causa facientẽ sodam t si debilitet. Et oio tũc cerebꝝ velocit recipit faciẽtia sodã aut pp debilitatẽ suam: t tũ qd iam sciuisti i vlibus q debilitas segl malitiam pplonis: aut pp fortitudinẽ sui sẽsus t ledit ab oñi cã t si sit leuis. ¶ Et iterum soda alia é cui nõ sũt accidẽtia: t alia é q̃ ad accẽtia pducit partib⁹ capitis, ꝑa: sic̃ si pueniat ex fortitudine doloris apa i partib⁹ capitis. t alia que pducit ad accidẽtia pueniẽtia ad mẽbra: sic̃ eⁱ lesio t nocumẽtũ t apatio eⁱ⁹ pueniet ad radices neruoꝝ t pueniat spasmⁱ⁹: aut pueniat ide aligd ad stõm: t ꝓtigat casus desiderij t singult⁹ t nausea t debilitas digõnis ꝛ t sitia. ¶ Et scias q̃ soda tpal aut fit pp phla: aut pp mllaz: aut debilitatẽ capitis: aut ex apatia capite idurari: aut iam idurato: t est illd qd plimũ é. ¶ Et soda gdẽ toẽs egritudies diuersificantur. quandoqꝫ enĩ egritudo é salua: t salua qd é i q̃nõ, phibet d regimie eⁱ⁹ qd ei sit nocẽtarũ i seipa t alia é q̃ nõ é salua: imo é habẽs sociũ t fortasse, phibet ex regimine suo necessario sic̃ si sit soda et rheumatismus tũc sit ꝛrius rheumatism⁹ soda in necessitate reginunis quã hz. ¶ Soda quoqꝫ diuiditur q̃doqꝫ ꝑm alias ꝓsideratiões. Soda. n. alia é q̃ accidit subito são nõ habẽti egritudinẽ. Et alia é q̃ accit habẽti apata t labores. ¶ Et ex corpib⁹ quidem sũt q̃dam que sũt ꝑparata sode vt sũt corpora q̃ habẽt caput debile t mẽbra digestiua debilia quare i eis plurimus generat vapoꝛ effũdẽi ad stõs coꝛ hũoꝛes cholicos facientes sodam. ¶ Et ũez i receptis sunt q̃dam que facit sodã iam ꝓdicta i tabulis medicinaꝝ singularũ. Et oia alcseniati sũt facientia sodam: t ꝑpe cassia lignea: t costus t zaffaran t cinamomũ t amomũ Et oia aromata sũt facientia sodam: sine sit cala sine fia. Verũtamẽ qũ succedũt expellũt. s. cum ꝓcedit illd qd nocz cũcalitate vaporis sui: t succedit ei q̃ vapoꝛ facẽs fiz: aut ecõuerso. Qũ ãt lesio fit nõ q̃litate solũ sz q̃titate: tũc nõ ꝓfert ipoꝝ successio imo nocz. Et soda fia q̃doqꝫ multiplicat ꝓstricta i hyeme. Et q̃do estas fuit septẽtrional paz plũosa. Et q̃do autũn⁹ cẽ mẽdiõ al⁹ pluuios⁹ multiplicat soda i hyeme. ¶ Soda v̊ o plimũ fit ꝑpea q̃ arterie auffẽit capitꝰ vapões frandulẽtos. ¶ De soda fca ex malitia pplois. La. ij.

Hferam⁹ itaqꝫ ꝑmonẽ exponẽte vniquãqꝫ haz sũmaz. Et h̃ é distinctio ꝑma. Dicam⁹ g⁹: pplonis qd sũma é: qm̃ a pplõe cala: t a pplone fia: t a pplexiõe sicca q̃doqꝫ ꝓtigit doloz fz q̃ sciuisti i ꝓncipys vniuersalib⁹: q̃uis sit dispõ ẽpplone sicca ꝑm q̃ sciuisti paz facies doloꝛẽ. Et pplo qdẽ hũida fz q̃ é pplo hũida: nõ efficit doloꝛes nisi illic sit mã hũida faciẽs doloꝛẽ ex pte cuapoꝛatiõis aut euẽi⁹ vẽtositatis faciẽs solutoez cõtinuitatis Et cala qdẽ t sicca t fia t sicca doloꝛẽ facit vtrisq̃ q̃litatib⁹: t facit ẽt doloꝛẽ motu solẽte ꝓtinuitatẽ. Calida v̊ o t hũida: t fia t hũida nõ facit doloꝛẽ nisi vñ sit calide t frigide: t nõ vnde sũt hũide nisi ꝑm modũ ꝓdictũ. ¶ Et pplonis q dẽ calide cã: aut é mã calida sãguica. aut é cholica aut é cõpositꝰ acues iflãmãs faciẽs q̃litate sua umpssionẽ. aut é cã ei⁹ vẽtositas: aut vapoꝛ calidus: aut é cã ei⁹ mot⁹ calefaciẽs corpoꝛe aut q̃al ꝑm q̃ sciuisti & diuisiõe ei⁹ i reb⁹ vniuersalib⁹: aut eius é cã sic̃ obuiatio ignis: aut adustio solis: aut accepto cibi calefacientis aut medicie calefacientis: aut vicinitas mẽbroꝝ quoꝝ cõitate iã calefcz é. ¶ Et cãe dẽ pplexiõis frigide facientes sodã sũt oppositẽ istis: q̃z numerus é apd te. ¶ Et cãe siccẽ: aut sunt exiccantia exterꝰ resolutiõe t adustiõe sicut dies canniculares: t ẽpla calida: aut rubediẽm facientia nãlit: aut accidẽtalit t nõ subito, phibiẽtia cibum penetrare ad caput: t siccant mẽbra ipsiꝰ pmo aut

pp abscissionē pot⁹ z resolutiōez hūiditatū pncipa lū: aut ōsicantia iterī⁹ resolutiōe: aut cūone coꝛ aut qz coꝛ vī ē ōsicatiua: z qz nutrimētū ex eis fēz ē siccū: aut pauce hūiditatis: aut vicinitas mēbroꝛ tā siccoꝛ z tīpoꝛ cōitas z motus aīales z coꝛporei supfluī desiccātes: z p semitā cūonis z resolutiōis. Et sīlr coit⁹ eruberatio z fluxus sanguīs z exercitiū foꝛte. ¶ Et cuacuātia gd alia sūt cuacuantia i mbris q̄ sūt alia a mēbris capitis gb⁹ caput cōicat: sicut cuantia vniuersalia ex toto coꝛpe: aut cuantia pticularia cuantia exuno mēbro z alia sūt cuantia i mbris capitis: sicut rheumatismus z catarrus z fluxus lā guinis ex narib⁹ z spēcies eductiōis acgste p caput purgia z sternutatoria z gargarismata: z ex causis siccitatis ē absciso māez hūiditatis q̄uis nō fiat cūone: sīc ictuiū z dimissio cibi aut eius priuatio.

¶ De spēb⁹ sode fēc pp sc̄lōnē pmutatis. La.iij.

c Ondmutatis solo quādoq accit i velamu nib⁹ cerebꝝ quādoq accit i sba ipī⁹ z quā doq accit i vēis z scidūt. Et quādoq fit sīc scis ex motib⁹ vapoꝛū z ventositatū incipiendo aut pp oppilatiōz: z quādoq fit pp hūoꝛē coꝛrūptū: z quādoq fit ex pcussione aut casu. aut iterī⁹ icūiōe. Que z si iterī⁹ foꝛ asse nō replet carne: sz remanet pterosa ledēs caput z pcuerat facies sodā: percussio āt z casus quandoq sūt leuis aduitoꝛ z curant z quādoq pueniūt ad hoc vt cerebꝝ ppea pmutet z pcat. ¶ Quidā vo medici indi dixerūt q̄ q̄doq ē causa i soda vermes gnāt i ptibus capitis motu suo ledētes. Et qui dā remouerūt hoc: sz nō ē necessariū vt remoueat. Nam ōnes multotiēs nascūt in anterioꝛe capite sup locū q ē istricatura narīū: z pole est vt nascantur aput velamia z rāro pngat.

¶ Distinctiōu spērū sode facte ab apāte. La.iij.

P Postema a quo prouenit soda quādoq est in velammib⁹ cerebꝝ z quādoq ē caiz z vocat sūrsen: z quādoq ē fīm z noīatur lethargia. s. oblīuio z quandoq est compositum: z noīat dispō habentis dormitiones z vigiliarumā: z quādoq ē duꝛ. Et quādoq fit i ipō cerebꝛo z substantia ei⁹. Et ē aut calz phlegmō: aut herisipila aut fīm. Et hui⁹ distinctio ē ex eis q̄ tibi aduenīēt vicinit⁹ Et hoc multotiēs resoluit si pngat vt egrediat i aure z religs pus: aut sanies aut materia aquosa.

¶ De qualitate accidēte sode ex materys. L.v.

d Icim⁹ q māe st cāe soda aut psē: aut p accidēs. Que āt sit p se sūt q̄n mutat pplexio p se: aut soluit ptinuitas per sc. ¶ Cōplo aūt nō mutat p se: nisi fm duos modos: aut pricinta tē aut p pmutatiōné. Per vicinitatē gd: q̄n fit humoꝛ pmixt⁹ fius aut calūs. Et calefacit: aut ifiat z q̄ sepat hūoꝛ: ab eo qd ei pmixtū ē fūnk: z cuacuat: z nō facit mozā de q̄ curēt. Que āt ē p trāsitōz fit q̄n hūoꝛ tā fit ut ipīsionuz z affirmauit cauz z q̄uis sepet cūone z resolutiōe tamē rēanet q̄litas fixa. ¶ Sz ipa rū ēcnia fit cā sode p se fm scīā solutōis ptinuitat⁹ q̄n illd mouz eas z sepat: mozdicatiōez z cozrūpcione sua. Et plīmū gd fit soda p motionē si vētositates excitēt z illd gd plīmū faciūt māe fīe q̄s pcussīe calitas q̄ nouit fēe st calē: aut cibi pmixti calitati. Mozdicantie āt z cozrosiue st hūoꝛes calī. Soda āt fēa ab eis p accidēs ē q̄n accit oppilatō, ppt apa aut nō pp apa et oppilatione segt mutatio pplonis sīcsci unsti z ipaz segt solo ptinuitatis. Et illd tō q̄n māe q̄l mā mouz i coꝛpe aut mouz fz semitā expulsiōis aut fz semitā sepatiōis z dimsiōis nutrīūti. Et hoc gd nō fit nisi extrāsitib⁹ nālib⁹: q q̄ oppilant, phibēt z q̄ dilatant resistūt z resistētia gd facit extēsionez. Extēsio fac solōnē ptinuitatis. ¶ Et oppilatio gd q̄s doq accit i suba cerebꝝ z q̄doq ptigit i vēis q̄ st i ipo z q̄doq fit i arterijs ei⁹ z q̄doq ptigit i vtriscz q̄ sūt i velamib⁹ ipī⁹. Et oppilatio q̄doq accit ab hūoꝛib⁹ aut pp viscositatē aut coꝛ grossitudiné aut pp coꝛ multitudinē: viscositas vo ñ repit nisi i phlate: z grossitudo etiā est in phlate z mlīa. Et phlā qui dēoppilat viscositate grossitie z multitudine et mlīa oppillat grossitie et multitudine. Et cholera oppilat multitudie z silr sāguis. ¶ Soda quoq cretica ē de gnē sode cui⁹ cā ē mot⁹ nālis fz semitā sepationis. Et soda q̄ fit p successionē digónis cibi ē d gnē soda c⁹ cā ē mot⁹ nālis fz semitā expulsiōis. ¶ Lō prehēsionis āt māe ipedictus i mēbro oz nos remouari i.e. pncipioꝛ vltuz posteq̄ sciuerim⁹ q ipa aut ē antiq̄ pprehēsionis z retentiōis: aut ē cibal. i. gnāta i illa hora a cibo gnātio cibi mali i suba sua z q̄litate sua cū coꝛruptiōe i ipo cibo z ordie suo: aut q̄titate sua: aut digōe sua: aut reliqs móis coꝛruptōis sue pdēis i.e. suo. z ex hoc gnē ē soda coꝛruptōis alcoꝛ z cepe z synapis: z soda ebrietatis z soda ab acceptione fumoꝛ z oz gd vt rememoremur motuū materiez i mbris ex principijs vlib⁹. ¶ Et vēositas gd ex fūma ē materiez faciēnū soda z facit soda extēsione. Et illd ē q̄ trāsit⁹ nālis ei⁹ strigil creat⁹ strictnō q̄s oz ei⁹ hora sua: aut igrit vt faciat puenire trāsitū nō nālez. ¶ Et vapoꝛ ēt ex tota illa fūma agit. aut q̄litate sua: aut pprehēsione hūoꝛ in locis suis z mouet eos z vētositates gd z vapoꝛes q̄doq gnānt i coꝛpe z i cerebꝛo ipo: z q̄doq odoꝛādo attrahūt ab exterioꝛib⁹ aut aduenīūt ex ptib⁹ poꝛoꝛ deinō retinēt i cerebꝛo z facūt sodā. z ex hoc gnē ē soda fetoꝛis z soda bōi odoꝛis. ¶ Et scias q vētositates phlice z vapoꝛes phlatici sunt fuatim z tardi mot⁹ retēti. Et mlīci sūt faciētes tristiciā fixi mioris q̄litatis z dteriozis q̄litatis. Acuti vo hūoꝛes nō excitāt vētositates sz vapoꝛes. Et vapoꝛes gd sī guinei sūt dulces mioris nocumēti sua q̄litate q̄s vapoꝛes alij sz sua q̄litate magis nocent z cholerici st acuti inflā mātes. ¶ De spēb⁹ sode facte p pmutatē. La.vi.

T Oda facta p pmutatez: alia est q̄ ē cū cōitate absoluta z alia q̄ ē cū cōitate nō absoluta. Cōitas vo absoluta ē vt ad ptem cerebꝝ ex mbro ē icante nihil pueniat coꝛpori cū penit⁹ nihil ipsum nocumētum. Et cōitas non absoluta est vt ad subam cerebꝝ ex ipso mēbro pueniat materia hūorosa aut vapoꝛ. ¶ Prie aut partis st spēs sode facte in tetano z spasmo: z extentione: z ventositatibus

gibbosis: ⁊ doloꝛib⁹ tũcturaꝛ: ⁊ sic̃ q̃ fit i podagra ⁊ sciatica fortib⁹. Et fortasse aduenit ex q̃litatibus cõib⁹, q̃litas simplex q̃ est ex qualitatib⁹ nãlib⁹: aut q̃litas extranea nõ ꝓportionata calo nꝛ fixo: sic̃ q̃litates venenose: ⁊ fortasse i aligb⁹ mẽbris erit hũoꝛ venenosus male subẽc⁹ q̃litas aduenias. Et fortasse ex materieb⁹ aduenieẽt mãe extranee i naturis suis. Et fortitã nocebunt fortitudie suaꝛ q̃litatũ: aut augmẽtõ suaꝛ q̃ntatũ. Et fortasse erit ipediẽs mã extranea gnãta i quibusdã mẽbris gnãtione extranea corrupta: sic̃ fit i ꝓfocatiõe matricis: aut fuci cui tps coit⁹ clõgatũ est: aut euenit in miraci⁹ humoꝛ mal⁹: aut i aliq̃ extrẽitatũ suaꝛ: Et q̃doq; fit q̃litas ipediẽs aduenies ad ꝓhendẽdũ mãs ledẽtẽ ẽt. ⁊ illõ ẽ m duos mõs quoꝛ vnus est vt coꝛrũpat illa q̃litas qõ inuenit i ptib⁹ cerebꝛi õ materiebus bonis: aut qõ ad illas puenit õ cibo bono. Et scõs ẽ vt ponat cerebꝛũ receptibilẽ materierum malaꝛ. Et hec receptio ẽ scõs duos mõs. vn⁹ coꝛ ẽ receptio ab attractiõe ei⁹: sicut si caleſiat cerebꝛũ ⁊ attrahat ei a quo cerebꝛũ caleſiat. Et scõs ẽ receptio a debilitate resistẽtie: ⁊ iam scimsti in principijs q; qũ mẽbrũ debilitat recipit qõ ei aduenit ex materijs. ¶ Et coitas qdem q̃ ẽ cũ toto coꝛpoꝛe aut ẽ ꝓpẽ qualitatem expansam in toto coꝛpoꝛe aut pp mãm expãsã i toto coꝛpoꝛe sic̃ fit i febꝛib⁹: ⁊ soda critica ẽpp illã. Qũ ãt febꝛibus acutis soda fit fortiꝛ: ẽ² fortitudo ẽ signũ malũ imo pniciosũ: qũ relinq̃ mala signa ci ꝓpria sunt. q; si singularis fiat significat crisim vẽturã ⁊ fluxus sãguis ⁊ narib⁹ ⁊ quãdoq; significat crisim vomitu. ¶ Mẽbꝛoꝛ ãt cõica tiuum ꝓmũ ⁊ digni⁹ coꝛ ẽ stõmꝛo: q̃doq; ei i stõ supfluũt hũoꝛes: aut generãt i ipso: aut ad ipꝛ effluũt mẽ colice sm periodos: aut absq; periodis: aut ẽ creatõ cholerita vt effundat cholera ex vase suo spisso siue subtili ad stõm fꝛ q; exponim⁹ i ca. suo aut retinẽt i ipso ventositates: aut eleuant ex ipso vapões. ⁊ fit soda. Et ebrietas facit sodã cuꝛ euaporatõe: ⁊ velociꝰ aduenit ei frigus ꝓp resolutiõꝛ partiũ ei⁹. ¶ Et matrix ẽ ex eis qb⁹ coicat cerebꝛũ fortit: ⁊ miracã ⁊ epar: ⁊ splẽ: ⁊ velamẽ: ⁊ renes: ⁊ extremitates ões: ⁊ ptes dorsi. Primum ergo qõ cerebꝛo coicat ẽ illõ qõ ipꝛ circuit de pãniculo coopiente craneũ. ¶ Et pmꝛ qdẽ fit soda coitat apõ pmutatiõẽ materici apãtũ mẽbroꝛ iteriorũ, cõmunicantiũ quꝛu mouentur ad superiora.

¶ De sermone vniuersali: de signis ostentantibus speciẽs sode ⁊ modos ei⁹. Capitulũ. vij.

Soda qdẽ facta a cãis extrinsecis factis: sicut pcussiõe: aut casu aut ocursu rei calidꝛ: aut frigꝛ: aut diebꝰ canicularib⁹ deficcatib⁹: aut vẽtis bũ redolẽtib⁹: aut fetidis: aut retẽtione vẽtoꝛ i narib⁹ ⁊ aure: significat ex iuẽtiõe earũ q; si eaꝛ obliuiscit redeat ad ipsoꝛ vestigia: ⁊ elaboretur i eaꝛ significatiõe: sm q; nos iã ꝺclarauim⁹.

¶ Illa ãt q̃ fit a debilitate significat ei⁹ excitatio cũ pua vel q̃libet cã: ⁊ cũ pturbatione sẽsũ: ⁊ imẽtõe ipedimẽti i opatõib⁹ cerebꝛi. Et illã q̃ fit a fortitudie sẽsus cerebꝛi significat velocitas patiẽdi et a pua cã i cerebꝛo sẽsata. s. ex vocib⁹ ⁊ odoꝛatib⁹ ⁊ reliqs sensus ẽ bon⁹ cerebꝛi ⁊ meat⁹ sũt mũdi: ⁊ opationes cerebꝛi sũt nõ lese. ¶ Dẽs ãt q̃ fiũt a causis mãlib⁹ coicant i fece inuẽte in hũiditate naris. Et quãm fuẽrit ex mã acuta: ⁊ fuerit cũ fece rubedo ⁊ calitas: ⁊ ꝓpẽ ea q̃ ẽ ex materijs grossiõib⁹: fortasse associabit ei pulsatio. Sꝛ hũiditas naris qñꝛ minoꝛatur qñ fuerit mẽ grosse. Et siccitas qdẽ stricture narium i hũidsmõi soda nõ significat puaõeꝛ materieꝛ qñ grauitas ei associatur. ¶ Cholerica ẽt ꝓpẽ cũ moꝛdicatõe: ⁊ adustõe vehemẽti: ⁊ pũctõe: ⁊ qñꝛ fit illud i ea fort⁹ q̃ in alijs cũ siccitate stricture narium ⁊ sitĩ ⁊ vigilijs ⁊ citrinitate coloꝛis: ⁊ grauitas in ea ẽ minoꝛ. ¶ Frias aũt significãt frigus ⁊ tpa ⁊ coloꝛ. Et si illic fuerit repletio a satietate nauseatiua significãt eas destructio õsiderij ⁊ pigritia. ¶ Et mãs hũidas si fie sint: aut cale significãt subet. Phlatice ãt ⁊ mice nõ vehemẽter doloꝛẽ faciũt. ¶ Et cũ materijs qdẽ siccis mioꝛat grauitas ⁊ multiplicãt vigilie: fie ãt vacue sũt ab iflãmatiõe: ⁊ multiplicat cuꝛ eis cogitatio corrupta: ⁊ obtenebꝛat cõloꝛ. ¶ Ell i q̃do vo significat ois humoꝛ p coloꝛẽ facici ⁊ ocuoꝛũ ⁊ fortasse fit diuersitas i paucitate. Cã ãt i hoc aut ẽ expulsio hũoꝛis iflãmati ad oculũ: aut ꝓstrictio i ipso aut attractio materieꝛ calꝛ absq; materiebus doloꝛẽ facientib⁹ frigidis vsq; ad ptẽ oculoꝛ ⁊ facici pp doloꝛẽ. Mã qũ doloꝛ igredit mẽbꝛ attrahit ad ipꝛ ⁊ ad illud qõ ẽ ei vicinũ. plurimũ ãt attrahit ad mẽbrũ i hac dispõne illõ qõ ẽ sãguis: ⁊ q̃doq; attrahit alid. ¶ Cũ ea vo q̃ fca ẽ a ventositatibus minoꝛat grauitas: ⁊ multiplicat extensio. Et fortasse ẽ cũ punctõe: ⁊ fortasse cũ coꝛrosiõe. In vẽtosa qdẽ nõ ẽ grauitas. Vẽtosã ãt vaporosã significat q̃doq; sonit⁹ ⁊ tinitus: ⁊ fortasse exuberãt cũ ea qdẽ multũ. Et quãdoq; multiplicat cũ ea pmutatio. s. dolõis de loco ad locũ: ⁊ qñ multiplicat vapoꝛ sit pulsatio fortior capitis: ⁊ imaginat imaginationes corruptas: ⁊ associat ei scotomia ⁊ vertigo.

¶ Signa ãt facta a ꝓpõnib⁹ puris: sũt retẽtio illarum ꝓpõnuꝛ cũ puatiõe grauitatis: ⁊ siccitas in strictura narium: siccitas enĩ stricture narium ẽ signification proportionalis isti. ¶ In calidis qdem sẽtit eger ipe ⁊ sẽtit tangẽs caput eius calitatẽ ⁊ iflãmatõeꝛ: ⁊ ẽ illic rubedo oculi: ⁊ innat ab ifiantib⁹ ⁊ frigoꝛe. ¶ In frigidis vo ẽ res ecõtrario: ⁊ nõ ẽ i faciebus coꝛ extenuatio maciei nꝛ rubedo coloꝛis: ⁊ nꝛ fit doloꝛ supfluus: ⁊ si sit tpalis. ¶ Siccas vo significat ꝓcessio cũ onuꝛ: aut exercitioꝛ: aut vigiliarũ plumaꝛ: aut coit⁹: aut angustia: ⁊ ꝓpetas ipsaꝛ est vt augmẽtent cũ iteratiõe alic⁹ hoꝛ. Facta aũt pp cõitatẽ ptigit ⁊ destruit ⁊ fit fortis ⁊ debilitat sm q; accit i mẽbro cõi ex doloꝛe aut destructiõe aut fortitudine aut debilitate. q; si nõ fuerit ꝓpter cõitatẽ erit i reliqs opatõib⁹ cerebꝛi nocumẽtũ: sic̃ tenebꝛositas i oculo ⁊ guis somn⁹ ⁊ gũitas pseneras cũ bõitate dispõnis reliquoꝛ mẽbroꝛ. Qñ q̃ nocumẽtũ ẽ i ipꝰ velamib⁹ cerebꝛi ⁊ ẽ forte signi

ficat illud aduct⁹ doloris vsq; ad radices oculoꝝ Et si nocumētū ē i pāniculo exteri⁹ eo: aut i loco alio nō pueniet dolor ad oculos: sed cutis caputis tacta dolet. Factā vō cum cōtinuitate stōi significat inuētō angustie ⁊ nausea ⁊ paucitas desiderij: aut eius destructio: aut malitia digōris. aut paucitas cibi: aut ipsius destructio p⁹ inuentionē significationiꝝ ātecedētiū. Et qū ē pp effusionē materieꝝ ad ipz fit fortior: qū vacuitas adest ⁊ sup sōnū ⁊ saliuā. Et fortasse soda fit pp cāz i cerebro: ⁊ facit in ore stōi istas dispōnes: ⁊ ipedimēta fm semitā cōtinuitatis stōi cū cerebro: nō fm semitā pncipij ex sto ⁊ cōtinuatione cerebri. Oz ergo vt pseueres i cogitatione huiusmōi: ⁊ cognoscas dispōes vnuscuiusq; duoꝝ mēbrorum i seipso: ⁊ rōcinādo distinguas ātecedēs ab eo q; est ātecessū. Ex eis vō q̄ illud significat de stō propriē sunt diuersitas dispōis in digōe ⁊ ablatiōe digōne: ⁊ diuersitas dispōis in vacuitate ⁊ replenione. Mam dolor stōi ī ē ex cholā excitat quādo ē vacuitas. Et si ex hūore sō ē nunc i vacuitate: ⁊ sedat ipsum fames. Et qūz fames excitat ex ipo vapore ⁊ ipedit. Verūtū cū hoc comestio nō integre sedat ipz multotiens ⁊ fortasse sedat cū: ꝫ raro. Inter inflāmationē vō adustionē distinguit eructuatio. Et tu quidem cognoscēs significatōē eructuatiōis in suo loco: ⁊ sibi destinguit iter eas reliq̄ signa quoꝝ rememorabimur in ca. stōi. Et q̄doq; significat illd qđ vomitu expellit: vel egredit. Et significat illud diuersitas dispōis in soda fz diuersitatē dispōis reliquoꝝ q̄ stō supueniūt. Et mlti qđē homines si ad quoꝝ stōs cholā effudit. Et qū soda excitat ⁊ comedūt aliqd gescit. Illud igr ē significatio q; ipa est pp cōtinuitatē stōi: ⁊ pp hoc gescūt si cholaz euomūt: ⁊ significationes significāt illud: ꝫ illud q̄doq; significat exitē dolorē: qđ ei fit cū cōtinuitate stōi plenꝫ incipit i ātecessione pcordie syncipitis: ⁊ fortasse declinat ad medīū syncipitis: decide remouet. Et illa q̄ fit ex epate declinat ad lat⁹ dextrū. Et q̄ fit ex splene declinat ad latus sinistrū. Et q̄ fit cā mirac declinat ad ītериora valde. Et q̄ fit cā matricis existit i margine synciputis: ⁊ fit plurimū eius p⁹ partū: aut aborsum: aut menstruoꝝ retentiōez: aut ipsoꝝ paucitatē. Signa aūt q̄ dicta sūt de soda a vermib⁹ generata sūt ea que Judeus dixit. Inquit ei signa sode facte ex vermib⁹ sunt vt corrosio stōi fortis: ⁊ fetō odoris: ⁊ fit soda fortior: cuz motu: ⁊ eius sedatio ē cū quiete. Que aūt fit ex remib⁹ ⁊ mēbris dorsi est declinis ad posteriora valde. Que āt est pp cōtinuitatē doloꝝ cruciātū i mēbris aliis fit cū excitatione coꝝ: ⁊ qū ipsi sunt fortiores. Que vō ē cū febribus ⁊ crisibus fit cū eis: ⁊ gescit cū eis: ⁊ debilitatur eaꝝ gete ⁊ debilitate. Et quādoq; etiā significat ipsā albedo vrine cū fortitudine febris pp declinatiōez humoꝝ cholericoꝝ ad superiora. Et multotiēs fuit resolutiantes cā soda: ppea q; aptūt viā vapoꝝ ad cerebrū: ⁊ si sint nō calide sicē oximel: ⁊ similiter ē dispō emigranee. Et regimē quidem subtiliatiū: nocitiū ē ei qui hz sodaz cā cibi grossi: ppt cholerā. Et fortasse augmētat soda i seipsa: ppter vehemētiā doloris sui attrahit vehemētia doloris eius augmētuz in ipso:

De signis nūciatiuis sode i egritudinibus. c. viij.

Vna simul vrinus asinoꝝ significat q; soda fuit: aut fit aut ē exitūrus: aut erit. Et silr albedo vrine ⁊ subtilitas eius i febrib⁹ ⁊ horis crisis significat permutationē materierum ad caput: ⁊ illud quidē ē ex eis q̄ ꝓcul dubio facūt. soda.

De regimine vniuersali in soda. c. ix.

Et scis q; soda ē exemplū reliquis egritudinibus in necessitate absentionis sine cā ⁊ oppositione eiꝰ cōtrario. Et p⁹ hoc scis q; ex reb⁹ in rememoratione soda imantib⁹ ē paucitas comestionis ⁊ potus ⁊ ꝓpe vini ⁊ multitudo somni. Et tamē nimia parsitas comestionis i soda calida nocumētū affert augmētū in ipsa faciens

De soda tēporali. ca. x.

Ipsi ē adeo pueniēs sode tpāli sic trāquillitas: ⁊ dimissio totius qđ mouet sic cogit⁹ ⁊ cogitatōis ⁊ reliquoꝝ. Et oz vt solicitēris i curatione cholericaꝝ ex ea i attractione materieꝝ ad inferiora saltē cū clisteribꝰ calis. Et oz qđē vt ꝓfortes donec sit posse eas cūare a ptib⁹ epis ⁊ stōi. Ex reb⁹ fortibus vō in attractiē ē mālē soda ad inferiora i vigilāte ex soda ē fricatio pedū. multotiēs ei dōmit sup ipaz patiēs soda: ⁊ quādoq; fit eius assiduatio i pedib⁹ donec resoluāt soda. Siāt vsi vti epithimatibus ⁊ emplis: ⁊ egritudo ē fortis tpāli calida siue fza: oz vt caput radat. Illud ei ē magis iuuatiuū ad hoc vt medicine vētus in ipo penetret. Et ex eis q̄ ad hoc iuuāt ē coronatio syncipitis: aut cū massa: aut cuz lana vt res subtiles q̄ fr ipz effūdūt retineāt a cursu: ⁊ cerebꝝ eaꝝ ꝓpleat eructatōz ⁊ earum virtutem non expoliet aer velociter. Filagoꝝ dixit q; phlōmia vene frontis: ⁊ ventosas apponere capitī: ⁊ in inferioribus extremitatibus: ⁊ positio earum in aqua calida ⁊ deambulatio pua ⁊ dimissio cibꝝ inflatiuoꝝ ⁊ vaporosoꝝ tarde digōnis iuuāt valde ei q; vult vt ei⁹ soda recedat ⁊ nō reuertat ad eū. Ego āt dico q; q̄doq; effūdit nimis aquā calidā sup extremitates paciēs soda ⁊ assiduam⁹ illud ⁊ sētit q; soda er capite ad ei⁹ extrema descēdit cū qua descēsione resoluit. Et scias qđ cibi acetosi nō pueniūt patiēt⁹ soda nisi soda q̄ ē ppt cōtinuitatē stōi q: cibus ille est de genere coꝝ que ꝓparāt os stōi ⁊ fortāt ipm ⁊ ꝓhibēt effusionē mālē ad ipm. Cū aūt sode tēporali associat ex lesione accidēs ipedies declinatōi tuo regie ad illud qđ fortasse erit illud accidēs cā augmēti i ipo cui illud accidēs accit sicē vigilie qū accidūt de⁹ pp soda: deide fiunt fortes sūt ex cāis augmētandi soda. Oz ergo vt ipm embroces cū aliquibus q̄ sūt sicē oleū de cucurbita ⁊ oleū de salicib⁹ ⁊ oleū nenufarinū ⁊ sicut lac odoriferatū cum cāfora ⁊ reliqs. Et q̄doq; est tibi necessariū vt parūper stupefacias: ⁊ dormire facias. In oi āt soda cui associat rheumatismus nō

declies ad ifrigidádū caꝑ ⁊ hūectádū cū oleis ⁊ filibus. Dz fuge ad cūandū ⁊ ſtringendū extrēitates ⁊ fricandū eas ⁊ ponendū i aq̄ calida. ¶ Cū aūt vis ſup caput ponere aliquid cui⁹ virtus penetret ad interiora capitiſ nó ē tibi neceſſariū niſi anteri⁹ cerebꝝ ſicut ſciiſti: ⁊ vbi ē ꝓmiſſura ꝙ coronalis ⁊ aput ſynciput: aput vtraſq̄ enī ꝓfidis de penetratiōe ei⁹ qđ penetrat. Inꝓpoſteriore vō cerebꝝ qm̄ os qđ ipm̄ ꝓtinet ē duri⁹ illo ꝙ nó penetrat illud qđ ad cerebꝝ penetrare ē neceſſe. ꝙ ſi i hoc elaborat nó ꝓueniet ide⁹ uſq; ad mētū qđ addat ſup illud quo inuaſūtū fit. ſis aūt ꝓtēt⁹ pte anteriore ⁊ tōſione ſyncipitis. Et qū hoc ē qm̄ ſi medicina fuerit ifians affert a ꝓncipio neruoꝝ ⁊ origini nuche nocumētū quo nó idigem⁹. ¶ Soda aūt ꝓuſſiua aꝑatib⁹ calis aſſociat ⁊ fris ⁊ ē q̄ſi ſiē pulſās. ꝙ ſi cā ē cala adminiſtra i frigidātia i qb⁹ ē lenitas. Et vie ēt vētoſis nocre ⁊ appoſitiōe ſanguiſſugarū ſup vtrūq; tps. ⁊ ligatiōe extremitatū. Si aūt ſīa ē declina ad illud ꝙ carniat ⁊ pmiſce cū eo ēt in quo ſit vis ꝓfortādi ⁊ frigus aliqđ ſiē ſi miſceat cuꝝ oleo roſ. ruta aut mēta. Cū ergo h⁹i ſoda adeo ſit fortis vt i pueris ad hoc deueniat ꝙ ipoꝝ pmiſſuras diſrūpat laudāt i curis ipoꝝ vene ꝓtrite vehemēter ꝙmixte cū oleo roſ. ⁊ aceto limite: poſtq̄ admiſtratur capitis ablutio ꝯ aq̄ ⁊ ſale. ¶ Cū aūt vteris ea purpurgijs reſolutiuis ꝓfortatiuis ḡdati vtaris eis ſm ꝙ dictū ē i canone. Et tibi qdē ꝓuenit ne declies ad narcotica q̄tū potes. Verūtamen nos ipoꝝ mōs dicemus in ca. ſedātiū ſoda cū ſtupefactione. ¶ Et ſcias ꝙ vomitus non eſt de curis ſode cū ſtupefactiōe. Sed vehementer noceres patienti eā niſi ſit cauſa ſtōi: ⁊ communitate ipſius qm̄ vomitu iuuatur. ¶ Et ſoda quidem q̄ fit in poſteriore capite ſi nó fuerit febris cura ē eūo cū de coctionibus ꝓximis ſm quantitatem virtutis deinde phlomia. ¶ Qui aūt inuenit ſodā in capite ſuo ꝓmutari quā frig⁹ facit fortitā phlomie ⁊ ventoſe ſūt ei neceſſarie vt dolotis aſſiduatio in capite ſuperfluitates cueuire nou faciat.

De cura ſode calē abſq; materia: aut aduſti one ſolis ⁊ reliquis ex materia calida: aut ſanguinea. Capitulo. xi.

Ptēio in curatione h⁹i ſode ē in fiatio Et in ea quidem q̄ eſt incipiens nihil magis iuuatiuum ē q̄ oleo roſ. purum inſatū ſup caput effuſuꝝ. Et melius hoc eſt vt ſynciput circūdet partes predicto ⁊ neq; oportet ſicut ſciiſti vt i poſteriore capite fatigeris. Qđ ſi oleū roſ. ſolū non confert ꝓmiſceant ei cꝓſſiones herbaꝝ ⁊ ſpērū plātaꝝ fiaꝝ Et q̄ doq; fortitā nil magꝭ iuuat ipaꝝ q̄ facere egro caput purgium cuꝝ lacte aut oleo roſ. aut violatio infiatis ſup mīē ⁊ ꝓueniēs ē vt oleo roſ. cuꝝ aceto miſceat: acetū ei iuuat ad penetrandū fꝫ ꝓditiones predēas i canone. Et q̄ doq; iuuat potatio aceti cū multa aq̄ murti vehemēter: ¶ Eius aūt q̄ fit adustiōe ſolis q̄ ē d hac ſūma curatio ē hec ēt addita; cautela in mēſuratione aeris: ⁊ inſtillatione ipius ⁊ reditiōe ad loca fia ⁊ adminiſtratione ep̄lorū ⁊ ēbrocarū ⁊ vnctionū ex olcis q̄ oia ſūt fra ⁊ nā ⁊ inſtillata nine ⁊ ſiſtr attractionū p nares ⁊ ēbrocaꝝ ⁊ odoramētoꝝ ⁊ tā ſciiſti illud. ¶ Et tibi quidē neceſſariū ē vt i hoc ti alijs alienes totū qđ mouet impetuoſe ex vocibus ⁊ multitudine cogitationis: ⁊ coitus ⁊ famis. Ex illa qdē q̄ ē ex adustiōe ſolis qū in ſui principio conſiderat facile mutat. Cū aūt negligitur ⁊ tardat nó eſt longum quin ei⁹ cura excuſetur: aut difficilis fiat: aut aduēiat ei ſup fluitas ꝓpetat. Et milliōnes q dē accit ex ſole ſoda nó ex h q̄ calefacit tñ: ſz ex h qđ eleuat vapoꝝes ⁊ mouet hūoꝝes getos. Cū h⁹i itaq; nó ē excuſatio ab eūonib⁹ ſm modoſ ꝓdictos Et q̄ doq; ēt in ea i q̄ vapoꝝes nó eleuāt nz hūoꝝes mouēt ē neceſſitas eūonis ⁊ illud qdē qū ſēnū repletio ⁊ timet in ipſa mācī attractio ad locū doloroſuꝝ ſm qđ ſciiſti ex ꝓncipijs. ¶ Illic. n. ſi oblīuio adſit eūonis hūoꝝs dominātis nó erit ſecuritas qn ipe dimēti ſit agilitas. ¶ Cū āt caput vehemēt iflāmat i ſpēb⁹ ſode calē ⁊ calefit valde ⁊ trāſgredit ſminuz ſumāt ſauic ordei ⁊ pſilū ⁊ miſceāt cū aq̄ vge paſtoris tiſient ⁊ fiat ex eis capiti emplin. ¶ In ea vō q fīa ē a mā cala ſāguinea oz vt iciptat a phlotomia vēaꝝ aſeid. ꝙ ſi ei illa q̄ viſ nó ſequīt ⁊ remāet mod⁹ e⁹ cū diſpōne ſua ⁊ vene exuberāt vlr ⁊ vides i capite ⁊ i facie ⁊ ocul repletiōez mānifeſtā oz vt phlomē tur vene: q̄z minutiōe cerebꝝ euāt: ſiē phlomia venaꝝ q̄ ſūt i nare cuiuſq; lateris. Et minutio vene q̄ ſit i frōte. ipa nāq; é vēa: e⁹ phlomia plīmū egritudies capitis extirpat. Et oz qdē vt i hoc doloris ps attēdat. Mā ſi fuerit lateris poſteriozis vena q̄ élateris ⁊ anteriozis minuet. Et ſi fuerit lateris ⁊anteriozis vēa q̄ i pte ei⁹ opponit minuet. Cū āt i pte oppoſita deſunt vene vētoſas loco phlōnne pone. ¶ Et Ārteſagar⁹ iā dixit ꝙ ſi illud nó ſufficit oz vt vētoſe ſup alcheel ponāt: ⁊ ſāguis mīt⁹ ide extrahat ⁊ loc⁹ vētoſaꝝ ſalcritto aſpgat: ⁊ loco lana ſuppoāt ifuſa in oleo ⁊ manē ſupponat ei medicamē vlneratiz / Et illud qđ nó ē i hoc eodē imo i oib⁹ ſpēb⁹ ſode tpal ex mā fraudulēta q̄litercūq; ſit mā. ¶ Et q̄ doq; ēt cōfert plīmū i hac ſpē ſode ⁊ q̄ h nó currūt phlōmia ſaphene ⁊ crurū vētoſatio. Et hoc qdē ē ipoꝝ regimē ex pte phlebotomie. Cūq; illic aligd mācī cholerice ſēnt ⁊ nó ē malū ipaꝝ cūare cū eo qđ nām lenīat: lubricc mām cū eo qđ i. c. ſoda cholerice dicem⁹. Et oz vt lenificatio nāe vlr pſeueret ſiē cū iure almeſeguciati ⁊ de p̄ruis ⁊ iure de lētib⁹ ⁊ almelea. ſ. almes abſq; corpe ipoꝝ: ⁊ vt eger nutriat cibis i fīa tiuis gnātiuis ſāguis fīi trahēns ad ſiccitatē ⁊ groſſitiē aliq̄tulū: declinēt ad ſtipticitatē ſiē q̄ ſi cum ſumac ⁊ gnatis ⁊ lētib⁹ cū aceto ⁊ cicere fracto niſi tieat ſiccita s nāe. Et tu qđ ad curandas capitiſ egri i tudies lenificatione mīū nāe idiges ſiēi hac diſpōne. Supeſt ergo tibi vt hec ſtiptica tēpes cū māna ⁊ ſi racoſt ⁊ oib⁹ q̄ reſoluūt cū lēitate. Et oz vt cibi iſti ſint bōi chīmi. Et m minoza d q̄titatē coꝝ ⁊ nó fiat ex ipis repletio. ¶ Et qū ad miſtras embrocas ⁊ vnctiōes adminiſtra ex eis eas i qb⁹ fit ifiatio ⁊ i q⁹ bus nó ſit hūectatio fortis: ſz ſit i eis repcuſſio aliq

stiptictas aliqua sicut ē aqua ḡnatoꝝ ꝛ expssiones fie stiptice fructuū ꝛ foliorꝝ ꝛ radicū ꝛ mucilago psilij cū aceto ꝛ aqua virge pastoris. ¶ Cura ät facte ex mā cholica ē hec: Mā si cū ea vides aliquā tuluz motū sāguis cura ē vt sāguis p arūp eūet: ꝛ si non icipiat ab eātiōe sic cū myrabolānis si nō fuerit febris: ꝛ si nō cū lubricitātibus ꝛ cū eis i quib⁹ nō fit expssio ꝛ aspitas fortis: sic cū sciracost ꝛ tur. de fructibus ꝛ aqs lupuli. Et ḡdoqz ēt eātiat cū fumoterre ꝛ clisteribꝰ lenibꝰ. Et si māe ch olice fuerint grosse ꝛ fuerit ibibite i tūicis stōi: ita vt nz vōitu expellātur nz lubrice fiāt solutiuis lubricatis nēariū erit eūare cū hiera picē. cū scamonea fm descriptiones dictas aut augmētare eā ꝛ afferre eā sup lubricātia: aut eūare ꝛ afferre eā cū decoctione myrobal. fz ꝙ videb i ātidotario. deiō pnuta pplonē cū eo i quo sit frātō ꝛ hūectatio corpis gdē cū cib ꝛ sirupis vl potibus ꝛ capitis gō i ipso solū cā fuerit cū curis pdictis in canone ꝛ cū oī quo malitia pplonis cale ꝛ sicce curat: ꝛ fm cās cōes calo ꝛ cōes sicco. ¶ Et ex epithimatibus gō pferētibꝰ soda sit troc. de croco ꝛ vigilijs ēt pferūt. Quoꝝ descriptio icipit: ℞. croci aure. vij. myrrhe aure. ij. expssionis acreste calcadis gūmi oiuz triū aure. i. ꝛ medū. alumzis iameni aure. vij. colcotar aure. v. medicine iste bene puluerizate cuz vio pōtico tēperēt ꝛ ex eis troc. ifozmēt. Quoꝝ neccssarij fuint vnꝰ coꝝ soluat i aceto mixto cū aq rosa. ꝛ liniat sup vtrūqz tps. ¶ Et soda gō calaz i febribꝰ multiplicat vsus epithimatū vapozes exire nō pmittūt ꝛ sanat cā attractio acti ꝛ aqua rosa. per nares

¶ De cura sode frigide absqz mā aut cū mā phlegmatica aut melācholica. Caplm. xij.

Onfert illi vapozatio cū eo qō calefacit actu ex pānis calefactis ꝛ ex milijs calefactis ꝛ sale calefcō. ꝛ milū gō ē sbtilꝰ ꝛ magis eqle: qñz vo oēs eos iuuat ꝛ ppe q ex eis sit pgelati qū coꝝ corpa sit mūda ꝛ nō sētīk i ali quo coꝝ morbō. si ipoꝝ caput i sole denudēt positoꝝ i oriēte cōpsz quo sanēt ꝛ coꝝ soda resoluat. ꝛ pgelato gō n crū ē vt eī cib⁹ mioꝝ ek: ꝛ ipsi⁹ nā soluatur: ꝛ si nō cū alio sal: ē cū clisteri: ꝛ sepek intꝝ ꝛ int mot⁹ corpozeos ꝛ anales ꝛ cogita biles ꝛ phibeat pot⁹ fis ꝛ inidicat ei exire extra pp frigus. Et oēs gō q habēt soda ex frigoꝝ p⁹ purgationē si ea idigēt iuuat vnctiones ꝛ caput purgia ꝛ suctiones narib⁹ ꝛ odoramta ꝛ ebroce ꝛ epla calefaciētia rememorata. Et ex illis gō q eos iuuāt ē bibere vinū odorifex sbtile forte cū senib⁹. s. cū cis q sit vt semē apijz semē fenículi ꝛ se. bautie ꝛ anisū ꝛ cymini ꝛ daucū ꝛ petrosilinū ꝛ q talr currūt. nā hec nos securos faciūt hūores i stō pphēdi ad feruoꝝ faciēdū paratos. Et qū ifirmꝰ febrē nō hz ꝛ timet vt fortis fiat. Et iuuāt eos ēplm ō synapi: ꝛ ola ēplā rubificātia ꝛ ppe ḡdo i cis recipiūt synapis ꝛ gūmi rute siluestris ꝛ epithia fm ex cinere ꝛ aceto iā exptā ē. Et silr vene cū oleo amigdalio amaro inūcie ꝛ totū illō sit pabzasiózꝛ cōnestio alleoꝝ ēt ē ex eis q pferūt sode fie. ¶ Lauatio autem sode fie cū mā phlatica ē vt eūet coꝛp⁹ si hūoꝝ i eo fuerit cōicāt: deide admistret cibi nūotatio ꝛ ei⁹ subtiliatio ꝛ admistrēt scia q nō faciūt sodā ꝛ administrēt subtiliatiua vel maturatiua ꝛ eūatiua determiata icipiendo a minimo: deide fiāt cure alie narrate i canōe: ꝛ admistrēt ēt q coꝝ dolozes sedēt ꝛ omnia qb⁹ necessariū ē vti i cura fie ꝛ hūide. Et administrēt tyriace ꝓfecte i septiana sel. ¶ In cura autem sode fre cum mā mlica oz i ea ēt sici fz ꝙ dēz ē i canone de phlomia si necessaria ē ppea q sāguis ē vicēs ꝛ corrupt⁹. Et eūantia fz suos gd⁹ p⁹ digestiua ꝓtinua deide pnuta pplonē vijs pdictis: ꝛ administra qō generet sāguinē subtilē laudabilē hūidū tenuē. Et fmo' gdē iā pplet⁹ ēi ipo. Ex eis ät q ipsi mlīū pferūt sī gna' gariofiloꝝ. Et nos remēozemur ēt ḥ qō dixit Archigenes i. c. phlebotomie alcheli ꝛ nos iā attulim⁹ illud.

¶ De modis epithiatū pferētiuz sode fie. Ca. xiij.

Incipiat a rasiōe capitis p⁹: deinde sumāt aure. eufozbij ꝛ aure. baurac ꝛ aure. de sarmel. ꝛ duo aure. siluēstris rute ꝛ duo aure. synapis ꝛ teräk ꝛ tēpēt cū aq amaraci ꝛ liniat caput ex eis. Et ex bōis epithiatib⁹ ē hoc ℞. pipis aure. i. fecis olei de croco aure. ꝛ ttiā. eufozbij recētis aure i. stercozis columbini aure. ij. coniungantur omnia post contritionem cum accto fozti: deinde liniatur ex eo locus rubificandus. Et item epithia ex euforbio ꝛ sale ꝛ baurac. ¶ Et etiam eufozbio ꝛ aloe ꝛ myrrha ꝛ gūmi arabico ꝛ castozeo ꝛ croco ꝛ anisso ꝛ sarcocolla ꝛ costo ꝛ ture ꝛ fiat ex eis epithia cū aqua rute. ¶ Ex epithiatib⁹ bonis omni egritudini nuche ꝛ emigrance frigide est vt liniat locus cum lapide egyptiaco quoniā est vehemētis' iuuamenti ¶ Et ēt pipis al. croci ā boꝝ. z. ij. eufozbij. z. i. stercoris colūbini siluestris pōd⁹. z. ß. misceāt cū acceto ꝛ liniat ide frigidos. Et item aloes myrrha eufozbiū costareū epithimū costus piretrū piper liniantur cum vio antiquo. ¶ Et etiā medicamē aliud sterc⁹ colūbaz ꝛ ē valde forte. ¶ Et item pipis ꝓmixtiōis croci. s. troc. ō croco p dēi amboꝝ aure. ij. eufozbij aure. ß. stercoris colūbaz aure. i. ꝛ ß. pēt cū aceto fz ḡtitatē necessitatis. ¶ Et iste gō medicie ḡdoqz admistrāt q̄ssate cū sābaco ꝛ ꝓmixtiōe lactis: aut albedie oui ḡdoqz pure ꝛ gradus illoꝝ sī diuersi.

¶ De modis caputpurgioꝝ iuuātī sode fie. C. xiij

Ex eis ē caputpurgiū ō nigella pdēz i singulārib⁹. ¶ Et ex eis ē gō sit ex munia cū castozeo ꝛ muscho. ¶ Et existimauerūt qdā ꝙ qū fit caputpurgiū ex septē foliīs ozigāi ꝛ. vij. gnis synapis tritis cū oleo viol. ē iuuās. ¶ Ex eīs vo q sī expta ē vt ex muscho ꝛ sigia ꝛ ābza ꝓmixtis ḡtitas lētis vnꝰ sumāt exide caputpurgiū fiat i oi hora.

Et ex eīs quibus ad illud fit caputpurgiū ꝛ calefaciunt ꝛ eū ant est oleum de pulpa coloquintide: aut oleū in quo soluta ē exp sio cucūcris asinini. ¶ Et ex eis gō q quedam existiant est vehementis iuuaminis ad illud ē vt sumatur expressio foliorꝝ emule expressorum sine aqua ꝛ fiat caputpurgium cum eo diūtūādo i diebꝰ tres guttas i nare quam ē iciunus

deide p̄ hoꝛā ꝑter adhibeat oleū viol. ⁊ sodā beatis illedia mixte unctuositatis ¶ Et ex eis qđ q̄ cōfūdit hunc mō ē ut sūat fell taurī citrini pōd. ʒ. iij. ⁊ mixte pōd. ʒ. ij. muschi. ʒ. i. ⁊ cāfore mediocrit. ʒ. fiat ca putpurgiū cū eo. ¶ Et itez sumāt gūmi rute agrestī auī. i. radicis lilij mellis collat ana aure. i. ⁊ ʒ. ꝓiūgāt oia cū expressione cicle ⁊ distillēt i nares. ¶ Et ēt ca putpurgiū unūs buchoꝛmanez sicci aure. iij. b aurac sumac āboꝛ aure. iij. terāt bene ⁊ in nares cū cā na influēt ⁊ eger caput suū eleuet ⁊ fortit narib⁹ attra hat. ¶ Et itez nigelle aure. iij. expssionis cucumeris asinini aure. ij. salis āmoniaci aure. ij. misceāt cum oleo de alcāna ⁊ oleo cucūeris asinini ⁊ limāt ex eis loc⁹ intus i narib⁹ ⁊ eger narib⁹ fortit suggēdo an helitū trahat. ¶ Q̄ūq; p⁹ hoꝛā ex capite res multa descēderit tē lauet caput cū aq̄ cala. ¶ De móis oleoꝛ qb⁹ iungit caꝑ ei⁹ q̄ pauit sodā frigidi. L. xv.

Onfert ei oia olea cala i qb⁹ cocta sit ca q̄ sūt sic anetū ⁊ calamētū ⁊ amaracū ⁊ sceha ⁊ sisi bet ⁊ ruta ⁊ folia laureī ⁊ ea q̄ iā dixim⁹ i cio ne. Dispō vo oleī balsami ē quā iā sciuisti illic ⁊ ꝯ ēt puenies ē caputpurgijs ⁊ distillationib⁹ in aure. ¶ Insufflatio ꝑferes illi q hz sodā tpalē. ℞. expssio nē cucūeris asinini. buc boꝛmarien nitrum teraut ⁊ i nares inflātur. Aut nigella ⁊ expssio cucūeris asinini. Aut nigella ⁊ paꝛ gūmi rute agrestis.

¶ De cura sode sicce sine materia. L. xvi.

Si sicca qđ q̄ fit cū mā cholica aut sāguie ser mo iam, ꝑerijt ⁊ negz restat ꝓmo nisi i soda sicca sine mā. ¶ Principiū ergo cure ei⁹ ē re gere egz cū cibis hūectatiuis bōi chimi ⁊ ꝑpe milti nutriūti sic̄ vitellus ouī ⁊ sic̄ ius galloꝛ vel pulloꝛ pinguiū ⁊ cubugi ⁊ tabaxis ⁊ sozbitiōes pigues cuz oleis hūidis deide declinet apte cali ⁊ sī ad illū qđ ē ꝓuenientius. ¶ Ex eis qđ q ꝑferit ē admīstratio caputpurgioꝛ hūidoꝛ cū oleis laudatis sic̄ oleum amigdalinū amaꝛ ⁊ oleū de cucurbita ⁊ reliq̄. Q̄d si aliqd ex hoc necessariū ē ad ꝓplonē eāndā cū in ffatione ⁊ calefactiōe misceat cuz eo aliqđ ex olleis equās ipm. ¶ Et fortasse siccitas facit euenire i ſb̄z cerebꝝ diminutionū manifestā ⁊ ꝓparabit ipm do lorib⁹ opōtebit ergo illic vt admīstrēt caputpurgia ex medullis i potu datis q̄ ſt extracte ex crurib⁹ oui um ⁊ vitulor ⁊ pigueđib⁹ gallinaꝝ ⁊ thacūn ⁊ cata rā ⁊ ertercoꝛe vaccaꝝ ⁊ capraꝝ. ¶ Et ex eis q̄ eos iu uantē capiti apponere ēplm ex phcludē subtili fēo er sila trutici ⁊ sila ordei ꝑ necessitatē ⁊ zuccaro albo ⁊ oleo amigdalino aut de cucurbita aut effusio sub tilis ex eo sup synciput. Et ꝯ̄ dogz sit margo cū co ronatione ex massa pp id qđ effūdit sup caput.

¶ De cura sode ab apostemate. L. xvij.

Cuiusq; autē speciei sode facte ab apostemibus curā in capitulo singulari dicemus.

¶ De cura sode oppilatiōis L. xviij.

Cura sode oppilationis ē cū maturatione per ea q̄ scis: deinde cū one postea cū vsu alsahara ret deinde cū resolutione p ebrocas ⁊ ēpla ⁊ odoramēta ⁊ gargarismata. postea cuz maturatio ne deinde fiat administratio: deinde resolutio do nec remoueat: ⁊ iā scit q̄lras illi⁹ in loco suo. Q̄d si in capite ē applo cala: aut pp oppilationē grossam curatio tibi fit difficilis: oz vt admīstres, aptionē fa cientia deide qđ excitat sode aut nocumētum capitis ppea q curatio fit cū calo succurre illi cū ffūantib⁹ cū qb⁹ ē mollificatio i qb⁹ nō ē stipticitas: p⁹ea cū gelicit reuera ⁊ nō cesses faciēdo dōec oppilatio aperatur. Et hoc totū iā dixim⁹.

¶ De cura sode ⁊ venis ⁊ vaporib⁹ detētis i capite p causam extrinsecā. L. xix.

Quē aūt facta ē a vēris grossis medicāda ē cuz hieris ꝓmū deide cū alienatione ton⁹ qđ va porat ⁊ istat sicut nux ⁊ dactili ⁊ synapis siue sit calin siue fūm ⁊ admīstrēt ebrocē ⁊ ēpla predēa ⁊ odoramēta ⁊ caputpurgia narrata i canone: ⁊ odo ret calfoteū ⁊ muschū. ꝑpe. Et si cū ē icum⁹ igredia tur balneū ꝑfert i h⁹ i cap. ¶ Q̄d si ipoꝛ ꝓncipiū a stō fuit in ipoꝛ cura admīstrēt eūantia ꝓdicta. Et ꝓ pter ea quoꝛ descriptiones recipiūt oleū de kerua ⁊ ei⁹ loco recipiūt oleū antiqū ⁊ vtāt dyacimio ⁊ que taliter currūt de qb⁹ remēoꝛabimur i cura egritudi nū stōi ⁊ ꝑfert caput p⁹ curā ei⁹ cū oleo myrtio ⁊ lau danino ⁊ oleo de lilio ⁊ expssione cupressi ⁊ aleoet heh ⁊ cipi: ⁊ i quo ē calefactio ⁊ stipticitas ⁊ adipi beat ēt scarificatio i extrēitatib⁹ vt trahat ad ꝑtium ei⁹. ¶ Q̄ñū vo cā q̄ fit a vaporib⁹ si fuit ei⁹ gnātio i ipo capite ⁊ eger nō inuenerit istō suo iflationē ⁊ ru gitū negz i h augmētat ⁊ minuit pp repletōez ⁊ ei⁹ o nez ⁊ pp cibos vaporosos ⁊ pauci vaporis: cura est ebrocē carminātes note ⁊ ꝑfortatio capitis cū ēplis resolutiuis ⁊ i qb⁹ sit stipticitas pua ⁊ odoramenta subtiliatiua ⁊ i eis ē sufficiētia. ¶ Si aūt fuerit i istō tē ex eis q̄ ipi ꝑferūt ē illud qđ stōm ꝑfortat sic̄ masticr geleniabi. deinde dyaceminū ⁊ q̄ sūt illis silia. Q̄ūq; cib⁹ recipit i istō ⁊ incipit vaporare ⁊ faciat sodā re cipiat p⁹ ipm musilago psilij. ⁊ coriandrū siccū cuz zuccaro. ⁊ sit timet frig⁹ istōi ex mucilagine psilij ad mīstrēt mucilago seminis lini cū cotidro sicco ⁊ ꝑfortat caput cuz eo qđ scis postq̄ ipam curaueris ⁊ seda ueris cū eo qđ oz vt ipa sedet ex ebrocis ⁊ odoramē tis narratis. ⁊ ꝑpe cū amaraco ⁊ fortasse eni ipm so lū erit cā liberationis integre ⁊ vtere attractōe ad ꝑtium. ¶ Cū ergo scieris q̄ i mā vaporosa sit calitas superfluitas p id qđ inuenit de signis calitatis alienab subtiliatiua multe calefactionis vehemēter sicut cafoz būi ⁊ reliq̄ imo icipies ꝑio attrahere ad ꝑtē ⁊ pur gare cū gargarismis ⁊ administrab ebrocas tepatas i balneo. ¶ De cura sode venētis ex vēto qui pe netrauit ad interioꝛa capitis. L. xx.

Quoz āt soda capitis sit ex vētositate itrāte extri secꝰ ꝑsideret h an sit vēr⁹ caliduſ estiualis aut frigus hyemale. deinde ꝑsideret loc⁹ itroit⁹ ipi⁹. Mā si ē calidus ⁊ ei⁹ itroit⁹ ē auris distillet i ea oleū cāenullinū tepidū: aut oleū alkekimi: aut olz anecrinū ꝙquassatū cū pauco oleo roſ. Et sīlr si fue rit ei⁹ itroit⁹ nasus distillet illd i nares. Et admīstra ebrocas cū eis q̄ facile resoluūt ex eis q̄ diximus.

¶ De cura sode cretice. ¶ Cap.xxx.

Si soda qđē cretica ꝓsideret an ifirm⁹ iue-
niat nauseā ꝛ subuersionē aie ꝛ tremorē in
labeo ꝛ vrigines. Et vliter signa declinatiōis
nāe cū mā ad sup ioza: ꝛ tūc iuuet cū vomitu sēo ex
oxymelle calefacto cū lenitiuis frigidis. Et an iueni
at rugi⁹ ꝛ iflationē i vtriſq; latenb⁹ ꝛ vlr signa de-
clinatiōis nāe cū mā ad iferioza. Et tūc iuuet solutio
ne ꝛ sup lenificationē nāe cū lubrificatiuis lenib⁹. .i.
cū sir⁹ de prunis ꝛ pruniis ifusis i iuleb post incisio-
nez vt intumescat ꝛ bibat violas ꝛ surupuz de tama
rindis ꝛ xiraſſer non pondus magnum: sed q̄titas
eius sit. z. v. ꝛ que cursu illoꝝ currūt: aut vtrum⁹ iue-
niat graueratē i partibus renū ꝛ sub costis dozū ad
posteriora tēdēte. Et vlr signa declinatiōis materie
ad vias vrine ꝛ medicet cū diureticis: sicut cū oxy-
melle cui supinitiaſ pondus duaꝝ. z. sc. meloniſ zci
troli se. mediādo: ꝛ abeat cidonijs quoniā ꝓhibent
vapozes exuberationē facūt. Aut vtrū iueniat radi
os ꝛ rubedinē i oculis ꝛ imagines citrinas ꝛ elōge
tur hoc: ꝛ non fluat sanguis ex narib⁹ tūc cū; aceto
fiat sternutatio ꝛ cū eius vapoze: ꝛ i naribus ifuffle
tur ꝛ ꝓmoueaſ nasus ei⁹ cū aliqbus aſplis: aut op-
ponat oculos suos radio solis si possibile est subi-
to ꝛ intueat ipsū: deide dimitte ipsū. ¶ Et si inuenerit
pulsuz vndosuz ꝛ inuenerit lenitatē i cute adminiſtrē
tur vnctiones fricando ꝛ bibēdo ꝛ sup caput: ꝛ oz
vt sint tēperate. q⁹ si inuenerit similitudinē mozdicati
onis ꝛ doloris laſſitudinis sub aure sua: aut ascella
sua: aut inguine suo fiāt super ea emplaſtra calida
attractiua sicut menta ꝛ apium cum butyro ātiquo.
Et forteaſſe indiget vt ventose absque sacrificatione
apponantur vt materia ex cerebro expellatur ad il-
lud ad qđ declinat ꝛ apostemetur.

¶ De cura sode q̄ dī fieri cā vmīū. ¶ Cap.xxxi.

Oportet vt purgatio fiat cū purgatiōe coꝛ
poris ꝛ cerebri ꝛ deiū fiat' caputpurgiū cū
hierapigra pauca. Et fiat illō i ebdomada
aliquotiēs: ꝛ admiſtrēt oēs medicie q̄ dicēti. c. ōfe
toꝛe narū. Et oia q̄ vmes i vētre necāt sic exꝑsio fo
lioꝝ ꝑsici ꝛ exꝑssio radicis mozi ꝛ aloes. Et iuuatur
sternutatoriis ꝛ caputpurgijs purgātib⁹ cerebruz.

¶ De cura sode ḡercitat' succesiōe sōni ꝛ dormitō
nis. Ca. xxxij.

Oportet vt eū ea purget coꝛp⁹ ꝛ caput p ea
q̄ sciuiſti. Et adiuuat ad ipaz vt tpib⁹ ꝛ frō
ti fiat emplz ex cinere ꝛ aceto: ꝛ cuz eo meli
oꝛ ē cinis de lignis fici.

De regie ſpēz sode fīe p cōitatē. Ca. xxxiij.

Oportet vt solicciteris i oīb⁹ ſpēb⁹ sode fīe
ꝓpter cōitatē mēbroꝝ ō ill' mēbris ¶ Et vt
ca eūes cū eis q̄ sūt eiſ ꝓpa: ꝛ vt ipoꝝ pmu
tes ꝓpone. ꝛ cū hoc cōfortes caꝑ cū ꝓfortatiuis vt
nō recipiat si fuerit i ꝓncipiis cū frigidis sic olo ros.
ꝛ aceto p⁹ illō ātē si mā fuerit cala ꝛ q̄litas cala facias
illō idē op⁹ sp. Et si fuerit frigida pmura te ad oleū
camēllinū cū olo myrtio: aut olim i quo dissoluaſ
gūmi cupſsi: aut sit fez cū foliis cupſsi ꝛ exꝑsiōe eꝰ
ꝛ tamarici. Māz op⁹ mēbri explcueris ꝓsidera an
accidens ꝓuersiōe fiat egritudo ipa. Et an fiat ei so
da fixa i capite. Et tu qđ cognosces māz ꝛ q̄litatiēter
go fac qđ scis. ¶ Et i illa qđ q̄ pp cōitatē crur⁹ ꝛ ha-
bens eam sentit quasi aliquid eluctur ex crure suo
oz vt si illic sit ꝑplecio mānifesta phlomet saphēa: aut
vēnoſēt crura ꝓpurget eꝰ coꝛp⁹ cū sōnatiō. ꝛ si nō
fuerit ibi repletio manifesta strigant duo crura vsq;
ad iguina ꝛ fiat fricatio in pedibus eius cum sale ꝛ
oleo de keri. Et si sciur locus ex quo incipit caute-
rizet ꝛ admiſtret sup ipsū medicamē vlceratiuz vt
vlceret ꝛ apiat: ¶ Cura vero ipetici sode fīe cā vapo
rū ascēdētiū ex mēbris coꝛpis ad caꝑ: si cā fuerit va
poꝛes ascēdētes ē vt sumāt ātē piodū fructū. q⁹ si nō
fuerit ꝑfētes aq̄ fīa q̄uis sit ieiun⁹. Et d fructib⁹ cō
ueniētioꝛa sūt cydonia. Et cortiāz ē ex eis q̄ in ipsa
iuuāt ꝛ ex eis q̄ ꝓhibet eleuatiōē vapoꝝ. Et simi
lit ē dispositio ei⁹ q̄ fit pp cōitatē epatis. Et iuuāt ad
illud ꝓpe diuretica vel exuberātia ꝛ emplatio epatis
ꝛ emplis q̄ materiā remēt. ¶ Cura aūt ipsi sode fīe
pp cōitatē stōi: cui⁹ causa ē debilitas stōi: ꝛ ꝓpe de
bilitas oris eius vt suscipiant materias: ꝛ corrum-
pantur in ipso chimi. Et illud secundū plurimum
non excitatur nisi secundum vacuitatem est' vt de-
glutiat bucellas infusas in aqua acreste ꝛ aqua vtri-
usq; granati ꝛ que illis sūt similia: aut in rob fructū
stipticorum boni odoris. Et vt sorbeat sorbitiones
panis: aut farine tritici torrefacte cū aliquo qđ sit
sicut granū granati ꝛ similia. Hū ei hoc mltiplicāt
ꝓfortatiosstōi ad hoc vt faciat illud. Hūz nauseā
iuuāt eger' euomat cholaz effusā ꝛ gelcet. Et si stōus
cū hoc fuerit ffus admiſtrēt hec iciata cū alefeniati
boni odoris acutus aut fiat ei iuleb cū alefeiati ꝛ ti-
gat bucellas i eo qđ inde fez ē epati. Et si accetosus ꝛ
mozdicatiuo nō ꝓueniūt ei ꝛ excitāt ipsi⁹ nocumētū
sit cōtēt⁹ bucellis i iuleb aut puro: aut cū alefeniati
fz q⁹ eius est necessitas ꝛ h̄ hō multū iuuat. Si āt so
da icipiat ꝛ deglutiat bucellas: aut sorbeat sorbitio
nē ꝛ qū sēsit descēsionē sui cibi ꝛ digōnē eius sumat
aliquid de illis in quibus est stipticitas sic sunt bu-
celle panis in rob fructuū: aut ipos fructus: aut pa
nem cum capparibus: aut olivis. ¶ In ea aūt q̄ fit
causa hūoꝝ ipso primū qđ oz ē vt icipiat cū purga
tione ꝛ post illud ꝛ cū ea vt nutriat cibis subtilib⁹ fa
cilis digestiōis laudabilib⁹ boni chimi: deide dcli
net eū eq̄litate sua ad illud qđ ē necessariū ꝛ sint cūb⁹
i eis resolutio ꝛ digō ꝛ solutio. ꝛ si nō inueniū la⁹ ꝛ
gnātio sāguis bōi ꝑes generi alteri: eligat laudē ꝛ
gnātionē bōi sāguinis poti⁹ illis vel sup eas. Et me
li⁹ illo ē vt sit post itroitū balnei. Et istis qđē necēs-
sariū ē vt desiccēt eoꝝ hūiditates ꝛ ipsoꝝ vapoꝛes.
¶ Et si hūoꝛes sūt cholici: cura cī eo qđ te docui
canone cū curis ꝓfortādo cerebꝝ cū oleo ro. aut cū
oleo myrtino. Si aūt hūoꝛes sūt phlatici fr: i qbus
excitāt vēto sitates fortes: tūc admiſtra vomit⁹ q
sūt fortioꝛes ꝛ subtiliātia: ꝛ si non remouet hieras
magnas cū decoctiōe epithymi. Et ad illud qđē
iuuat iciſio duaꝝ arteriaꝝ tēpoꝛis: aut duo cauteria

lenia sup tpa:ita vt nō adurat caput ⁊ sit strictio sup duas arterias. Et arterie qdē multotiēs extrahūtur aut icidūt ⁊ cauterizāt. Et quenties cauterizato ē vt arteria discoopiat ⁊ cauterizet ipa arteria ita vt vestigiū ei⁹ non cadat sup cutē. Et cauteria qdē sint sic ac⁹ ignite: veritamē ḡtū possibile ē vitet ⁊ maxie i estate vitet. Et oz vt ei⁹ cib⁹ sit sozbitōes ⁊ nō masticet aliqd vsqz ad decē dies. Et sit hora comestōnis ei⁹ i estate frigida. Et oz ēt vt nō multiplicet ꝑmōes Et silr vt stiptica sup arterias adhereāt cū gb⁹ misceāt sarcocolla ⁊ croc⁹. Et nos narrabim⁹ illud in antidotario. Et ḡdoqz pōit sup eas plūbū ⁊ strigitur cū vitta vt nō pulsēt ⁊ faciāt dolorē ⁊ silr lignū. Cauterizato āt fortis q̄ i istis dēa ē: ē vt tria ponāt sup medīū capitis ⁊ duo sup duo tpa ⁊ vnū sup nucha apd posteriorē ptē capitis. ¶Et oz vt alienetur vinū fz oēz dispōnē. ¶Si āt cā ē vapores ascēdentes ex stō: nūc ē cura fz oia q̄ ꝓcipim⁹ i cura sode facte ex vapoīb⁹ ascēdēnb⁹ ad cerebr ex mēbris alis. ¶Et h⁹ qdē generi ē cura sode q excitat potu aq̄ Hoc.n. ēt fit pp ōbilitatē stōi. Et melior cura ei⁹ est vt bēns eā potet paz vini odorifera ⁊ pmisceat cum eo aq̄ suā quā bibit: ⁊ vt nō ipedīat os stōi. In regimine vō ei⁹ q̄ fit cōitate renū ⁊ mirac ⁊ mīicis ⁊ reliquo rsuffic q̄ ꝓmissim⁹ i ꝓncipio vlū ⁊ de soda febriū iā dictā⁹. ¶De cura gutte capit: Ca. xxxiij

Dipaz iuuant cū antia ⁊ vsus alsecbari. Et si sāguinea fuerit ei⁹ cura erit cū phlomia: deinde minuat vena frontis ⁊ ppe si fuerit gūtas posteri⁹. Et ēt minuāt vene colli ⁊ duc arterie q̄ sūt p⁹ aures ⁊ ppe si fuerit gutas in anterioīb⁹.

De soda q̄ noiat ouū ⁊ cauthari. Ca. xxxv.

Hec spēs soda noiat ouū ⁊ cauthati pp suaz ꝑphensione sup totū caput ē soda ꝑphendēs mīsiua fixa cronica. Cui⁹ ꝓuitas ex citat oi hora ēt a pua cā mot⁹ ⁊ potationis vini et receptōis vapoz⁹. Et excitat ipam vox fortis. Et quādoqz excitat ipsā vox media ita vt ei bēns odio bēat vocē ⁊ lumē ⁊ ꝓmixtōem cū hōib⁹: ⁊ diligat solitudinē ⁊ tenebras ⁊ getē ⁊ resupinatōem. Et ipi qdem dinerificāt i eo qd eos ledit ex ciis ꝑdictis. Quidā.n. eoz ledūt ab aliqua ipaz: ⁊ quidem ab alia re ledūtur: ⁊ sentit oi hora q̄si caput ei⁹ malleo pcutiat: aut attrahat tractōe aliq̄: aut scidāt scissiōe aliq̄: ⁊ pueit dolor eius vsqz ad radices oculorum. ¶Et. S. qdē pōit allarorē h⁹ egritudinis debilitatē cerebri aut fortitudiem sēsus ei⁹. ¶Et cā ei⁹ gutā tina ē hūor malus: aut apa caliditī aut fim fz q̄ plurimū fit ab ep̄ate mēlācolico aut duro. ¶Et plīmū qdē fit i medio velaminis: aut extrīseci a cranco: aut ītrīseci. Et tu ā scisti q̄ ḡdo cāe sūt apa aut aliud ⁊ nō ē nisi in velamie intrīseco i cranco sētit dolor extēsus vsqz ad oculū. Et qn̄ panniculus ille ꝑphendit sup neruū motiuū ꝓcaui extēdit ps ei⁹ vsqz ad pupillaz. Et quin ē i velamine extrīseco sentit dolor tactu man⁹. Et p aties odit casū tract⁹ laboriosi sup eaz. ¶Et multotiēs ꝓtigit ab egritudinib⁹ ante cedēnb⁹ q̄ debilitauerūt subam cerebri ⁊ velamina ipi⁹ intrīseca ⁊ extrīseca ita vt ledat motib⁹ pnis q̄si ex motib⁹ corporis cibalib⁹ ⁊ vaporalib⁹ et motibus extrinsecis ⁊ recipiat superfluitates ledētes.

Medicor vō qdam nō obstāt in quo has ꝓditiōes: imo dicūt ouū oēm dolorē ꝓphēdētem super totū caput ex crancū ⁊ itra. Et sit ei⁹ cā ex vaporibus stōi aut vaporib⁹ capitis: aut māe aut phlegmō in ipo cerebro aut velamīb⁹ ei⁹ ⁊ sit cū ḡuedie ⁊ pulsatōe aut herisipila ⁊ sit cū inflamatōe ⁊ mordicatōe absqz multa ḡuedine. aut ab hūoribus aliis si nō fuerit herisipila. Et sint illic signa hūoz frigidoz ⁊ medicāt totū fz modū suū: verūtamē nomē ouī i vita te ꝓsueū apud prudētes medicos ē fm qd ēt ꝓditiones ꝓdēas. ¶De cura. Ca. xxxvi.

Si seuierim⁹ q̄ illic ē sanguis plīm⁹: ⁊ q̄ est cā ꝓxima: aut cā morbi ei⁹ ē sāguis phlomia. Ad si signa existēt q̄ hūores sint frigidi ⁊ tpsm egritudinē ē elōgatū: ⁊ tu iā administrasti i ꝓncipio ēt qd repellit: nūc vtere ebriocis ex ags i gbus resolutēia modice sint calefactiēa cū repressiōe modica ⁊ stipticitate: sicut flos sgnāti ⁊ camemilla ⁊ mēta ⁊ reliq̄ q̄ scisti in canone. Et ḡdari ꝓcede ad fortiora ⁊ cūa cū eis q̄ enumerāt ⁊ administrato pill. de aloe ⁊ mastice ē de eis q̄ multū ꝓsunt i ea: ⁊ fiat illud i oi tertia nocte: vtat chochijs i eūo nib⁹ suis si necessitas ē vt dēt eis fortiores. Et sūat eger i potu de coctōem cassiefistule cū .iij. aure. olei d̄ kerua. ¶Et scias q̄ cū purgasti sup est tibi vt ꝓfortes cerebrum ⁊ velaia ei⁹ cū aliqb⁹ q̄ ipm cōfortant ex eis q̄ scisti. Et ex ipis qdē sūt odoramenta mu schi ⁊ ambre. ⁊ cāfore et illis ꝓmixte. Et ḡdoqz pmiscent cum eis aloe vt ꝓiungant cōfortatōne resolutōem. Et adhibe ei ēplā cala ⁊ stupore iferentia q̄ scisti. Nū ergo declinat administra balneū ⁊ empla ꝓfortantia.

Dū āt i ꝓncipio plcuerat ⁊ scis q̄ mā ē cala tunc fortitam declarauī ē tibi ⁊ scisti illud in canone regimnis cerebri. Et frequēter pota cuz medulla cassiefistule cum oleo amigdalino diebus frequētib⁹ Et quandoqz iuuat eos caput purgū cū mumia in oleo viola. Et scias q̄ ouū antiquū rpale non eradicat nisi qd ē fortis resolutionis ⁊ calefactionis. Et quandoqz iuuat eos si fiat eis caput purgū ex troc. stelle ⁊ scellite ⁊ dianuscho ⁊ que ꝓcedunt cursu eorum dissoluto quodcunqz eorum fuerit in lacte lactantis puellam: ⁊ ꝓpzie quū dolor sit fortis ⁊ vincant vigilie. ¶Plomia vero ⁊ cauterizarō arteriarum ⁊ earum incisio in cauthati sunt scōm q̄ fuerunt in soda antiqua. Cibus autem sit quod non vaporat de eis que sciuisti ita vt perueniat ad lētes cū oleo amigdalino dulci ⁊ similiter ius fabarū: ⁊ nō ē malū vt cibēt q̄ ex eis sunt ifrigidati cum h⁹i pp puritatē vaporis eoz. ¶Epithimata āt oz vt declinēt ḡdoqz ad illud qd parūp stupefacit. sed sit maior intēno rsoluto. Et ex istis quidez epithimatib⁹ est opiū ⁊ sanguis draconis ⁊ croci ⁊ terebinthia: fiat ex eis epithima ⁊ liniatur ex eis tempus vsqz ad tps apud necessitatē idigē: ē stupefactione, Et ex eis est crocus ⁊ galle ⁊ troc. stelle. Iam

Qđ si malicia ꝓlonis ei succedit calide ei eo qđ sa
ale ẽ medicet ꝛ icipiat ab eo qđ ẽ paꝛ fiz. Si ât nó
iuuat augmenet: ꝙ si frigida fuerit pões oleũ ad
q̃ũq; haꝛ duaꝛ extremitatũ necꝛũ fuerit ipz ad
miſtrare calidũ: ꝛ i ipso ſit caſtoreũ ꝛ muſchus. Et
milora ꝛ multiplica fz q̃ũtate neceſſitatis: ꝛ admi
ſtra cẽrocas ꝛ ẽplaſtra ꝓdca fz illd reſolutiua cali
da: ꝛ aliena totũ qđ iſtat ꝛ ſtrigit nãm.

De cura ſode cõtigẽtis ex vapoꝛib⁹ malis adue
nientib⁹ capiti exterius. C. xxi.

Eſſi ſit cure vapoꝛ maloꝛ extrinſecus adue
niẽs: ꝛ q̃docz ſi frigidi raro tamẽ ſicut
vapoꝛes locoꝛ almutakaregi limoſoꝛ: fz
plurimũ vo ſi calidi: quos qđ reſolue cũ cẽrocis tẽ
peraꝛi ſi ex eis plimũ remeat ꝛ imaginet ſcotomiam
ꝛ vnginẽ: ꝛ narib⁹ attrahãt odoꝛes tẽperati bõi ſicut
roſe ꝛ oli ẽ ꝛ nenufaris ꝛ viol. ꝙ ſi vehemẽs ſẽtiãt
calidas cãfoꝛe ꝛ ſãdali ꝛ admiſtret ablutio capitis
i balneo cũ aq̃ calida ꝛ malua. Fiãs vo ꝓfert odo
res muſchi ꝛ caſtoꝛei ꝛ illd ſufficit. Si ât vapoꝛes
ſint fumoſi nẽcaria ẽ hũectatio fortis cũ oleis ꝓdic
tis cũ iſtantib⁹ diminutis: ꝛ igenict vt nares abla
ât cũ h⁹ oleis ꝛ narib⁹ ex eis foꝛtẽ ſugat trahẽdo
ad ſe fiõa: ꝛ fuãdo illd ꝙ ipius deñ effluẽ diminuatur
poſtea renouet opꝰ illud aſſidue. Et ſilr cũ aq̃ roꝛ. ꝛ
aq̃ de ſalicib⁹ ꝛ aq̃ cucurbite ꝛ ſi vapoꝛes haꝛ aq̃rũ
pluma fiat iclinato. ꝙ ſi ex eis ipedimẽtũ malitie cõ
plonis generet: ſic fit ex fumo fulguris ꝛ fumo arſe
nici ꝛ ſimiliũ admiſtret cãfoꝛa i oleo cucurbite: vt
hũecte: vnũ ipoꝛ ꝛ ifrigidet alterꝝ. Et ſilr admiſtret
cãfoꝛa i oſo lactuce ꝛ olo viol. Et ſterne locũ totuz
ex foliis ſalicis ꝛ odoꝛiferis humectatib⁹.

De cura ſode ꝓtigẽtis ex odoꝛib⁹ bõis. La. xxij.

Aq̃ q̃ fit ab odoꝛib⁹ bõis ſic calidi ꝛ no
cẽt calitate ſua: ñ ſiccitate ñ: curet odoꝛib⁹
bõis ſi: ſic ſi mocuñtũ ꝓfis ſit ex odoꝛe
muſchi ꝛ croci curet cũ cãfoꝛa ꝛ ſandalo. Et ꝓfert ex
cãfoꝛa curet cũ muſcho ꝛ croco. ꝛ ſi fuerit ẽ nocen
tes cũ h cũ deſiccatiõe ꝛ ſiccitate tũc cura erit vt nó
ſis ꝓfer⁹ i cura nocumẽtũ muſchi vbigraria: fz ſi eſt
poſſe ſuccurre cũ caputpurgio ex oleis hũectãtibus
ifrigidatis q̃ñ iã ſufficiet ꝛ ñ ſalte cũ cãfoꝛa i eis
diſſoluta ꝛ illi ecõuerſo.

De cura ſode ꝓtigẽtis ex odoꝛib⁹ fetidis. C. xxiij

Acte vo ex odoꝛib⁹ fetidis cura ẽ cũ bõis
oppoſitis e⁹ i ꝓpone: ꝛ i illis odoꝛibus
fuerit ꝺſiccando igẽict vt ſit odoꝛes illis op
poſiti humectãtes ſic odoꝛes nenufaris ꝛ violis. ꝛ
ſalicis ꝛ ad h ẽ oleũ. ſ. oleũ ſalicũ bonũ habẽs ꝓpe
tatẽ ꝺ oẽs odoꝛes oppoſitos odoꝛib⁹ bõis ꝛ fetꝛ
dis caliditate nocẽtib⁹ tẽperãdi ꝛ humectãdi.

De cura ſode ex ebꝛietate. La. xxiij.

Aſoda antẽ ꝓtigẽte ex ebꝛietate i ꝓmis oz
vt admiſtret ſtõi purgatõ: aut võitu fẽo cũ
oxymelle ꝛ ſe. raphani: aut oxymelle cum
aq̃ tepida: aut cũ võitibus leuibus ꝛ medijs ꝺ illis
quos i ãtidotario faciem⁹. ꝙ ſi võit⁹ nó fuerit obe
dẽs ꝛ timet e⁹ adminiſtratio ſoluces cũ hiera ꝓfecta cũ ſcamõea ne e⁹ mota ꝓlõget. ꝙ ſi tibi fuerit ali
qd ꝓhibẽs ab adminiſtratione e⁹ qđ ẽ calz pp egri
tudiné calam: ſoluces cũ decoctiõe myrobalanoꝝ
aut ſirupo ꝺ fructib⁹ ſolutiuo. Et ſi oia abhoꝛruerit
h⁹ ſolutiua ſoluces cũ aq̃ vtroq; ũq; ẽnatoꝝ cũ pul
pa fz ꝙ dicem⁹ i ãtidotario vigoꝛata cũ ſcamonea.
parũp: ꝛ nó timeas ꝓpt ipſi⁹ calitatẽ. Et ſi ẽ aliquid
qđ ſupet ab eũantib⁹ cutiuſq; mõi fuerit fac eos doꝛ
mire quouſq; digerat qđ i coꝛ ſtõis ꝓtinet ꝺ vino.
Et iſtđ qđ appet ex coloꝛe vrie ꝛ e⁹ ſictura. Et fri
ca pedes coꝛ cũ ſale ꝛ oleo viol. ꝛ ſi ipoꝛ extrẽita
tes effundat oleũ camemillinũ. Deide fac eos igre
di balneũ: ꝛ vt capita ipſoꝝ mũgãt oleo roſ. iſtato
nó tamẽ vehemẽ. Et cibẽt lẽtib⁹ ꝛ acreſta ꝛ ſilib⁹
Et i caulib⁹ qđ ẽ ꝓpꝛias qua vapoꝛes a capite ꝓhi
bẽt. Q. igt ſi cibas illos pull' colũbaꝝ nó erras. Et
vſ ꝙ cã ſit ſubtilitas ſãguis ex eis gnãti ꝛ fortitudo
e⁹ ad reſoluẽdũ vapoꝛes. Et oꝛ vt caſtribuas fructꝰ
ſtipticos: ꝛ vt ſit potꝰ aq̃ ꝛ nó alid niſi ſõus fuerit
debilis ꝛ timet ipſi⁹ laxitas: tẽ ci. phibe eos a multi
tudine potꝰ aque frigide: ꝛ pota eos aq̃ ẽnati aceto
ſi ꝛ ribes. ꝓpe: ꝛ rob e⁹ ꝛ acetoſitate citri. ꝓpe ꝛ rob
ipi⁹ ꝛ cydonioꝝ ꝛ maloꝝ ꝛ trãſglutire coũãdũ ſic
cũ cũ ſuccaro fz póđ⁹: ꝛ póđ⁹ ꝓfert eſi: dide fac eos
doꝛmire ꝛ geſcẽ qñ ẽ radix i cura ipi⁹. ꝙ ſi pp hoc
nó geſcãt reuera illõ ead die ꝛ i mane. Et põe cibũ
ipoꝛ q hz ifrigidatiõẽ ꝛ hũectatiõẽ ꝛ ſubtilitatio
nẽ ſic ẽ vitell⁹ ouoꝝ ꝛ ſup eos fũde aq̃s calaz ꝛ mlte
reſolutiõis Et admiſtra eis ſõũ iquãtũ poteſ. deiõ
qũ remouet nauſea ſi fuerit ꝛ remanet ſoda abſcide
oleũ roſ. ab eis: qñ nociuũ ẽ eis pꝰ illõ qũ pꝰ fue
rit nẽcariũ ad ꝓfortãdũ caꝑ ꝛ phibẽdũ vapoꝛẽ. Et
q̃docz remouet iſtãri ꝛ oz vt ſtati' admiſtres oleũ
camemillinũ loco e⁹ fricãdo ad reſoluẽdũ. ꝙ ſi pp
illõ nó remoueat adhibeat oleũ de lilio qñ ipz eſt
vltimũ ꝛ exptũ. Ampli⁹ qñ ebꝛietas icipit alleui
ari ꝛ deſcẽdẽ facẽ os ãbulare paulati ꝛ paulati. Et
ciba eos tẽ carnib⁹ piſcũ petroſoꝝ ꝛ reſticul' galloꝝ
ꝛ pulliſ cũ herb⁹ frigidis. Et oꝛ gdẽ ne ſup cibum
ãbulẽt: fz p⁹ tres hoꝛas. Et vlter meli⁹ ẽ vt ꝓſidẽs
digõné coꝛ cũ ſõno aut gete lõga ꝺ oec ſõus parũ
p allenet. Deide admiſtret oxymel zuccarinũ ſi fue
rit calefacti: aut mellinũ ſi fuerit hũectati ꝛ ifrigida i
ꝛ redi ſup fricatiõẽ pedũ ſuoꝝ: deide ãbulẽt nó la
boꝛioſe: aut mouẽãt alio motu nó laboꝛioſo: ꝛ ſm
ꝙ oꝛ eoꝝ a puro aceto ꝛ almuri fieri alienoſ. ꝙ ſi ab
ſtinẽ nó poterit vtãt eo qđ nó ẽ acutũ. Quicq; paꝛ
feceris eos ãbulare admiſtra eis tinã ꝛ balneũ: deꝛ
de ad vltimũ oꝛ vt eos ifũdas cũ cẽrocis eãlis re
ſolutiõis ꝛ cibes eoꝝ carnib⁹ leuib⁹. Medicamẽ
optimũ ebꝛietati: ꝛ. ſcis ẽdmic ſcis caulis berberis
mũdari ex ſcie ſuo ꝛ ſumac ꝛ lẽtil ꝛ excoꝛticata ꝛo
faꝛ ſpodij oliuz equalit: pmiſceãt oia ꝛ bibat ex eis
pondus triũ. z. cũ tyriaca vel cheiraca cãfoꝛe ꝛ. ʒ. aq̃
granati: aut aque ribes: aut ac etoſitatis citri ꝛ ro b
cius.

De cura ſode eueniẽtis ex coitu. C. xxv.

Et ſoda accit qđ pp ſiccitatẽ quã ipe fecit

ipsū posſidere. Et eī cura ē quā dixīm i.e. curōis sode sicce. Postēa ōdies cū hūectātib pp repletionē i corpe cui supuēit mot cou ꝓsit ex corpore t aiali t elemat vapores fraudulētos. Oz. n. vt cui illō accit successiōe coit: aut q repletionē hz icipiat pīmū a minutiōe: aut cū solutiōe si vna ḡqz fuerit necaria: aut vna eaz: deide ꝓfert cerebꝝ cū oleis ꝓfortatiuis: sic oleo ro. aut oleo myrtio t nutriat eī q sit velocis digōnis t bōi chimi t remouēt coituz. q si nō iuēt eī excusationē nō coeat: dū ē icūn.

De cura sode fēe ex percussiōe: aut casu t reginme eī cū accidit ꝓmotio cerebꝝ t vulnus. Cap. xxvj.

Oportet vt sit tua voluntas t finis rei tue t tua itētio i eo q hz sodā eueniētē a casu aut percussiōe ad hoc vt doloꝛē sedes ḡtū possit t clōges māz ḡtū potes a loco leso: aut cū cūone: aut attractiōe ad ꝑiū vt nō apostemet. Et medica plagā si acciderit vt carne repleat: sz nō ē polē vt cāne repleat malūa ꝓlonis manēte: qz oz vt i ipā incarnatiōe ꝓlonē ptis eī tēpes. Et scias q si i illo q hz hoc ipedimētū appet febris t turbat itellect: nūciā icipit apari. Primū ergo qđ te oz facere i eī cura ē phlomia cephalice: aut nigre vt apatio phlebeat. Si aūt illic ē repletio oz vt vtaris clisterib acutis saltē cū pulpa colloquintide. Verūtam si hūerit sedē: tūc clisteria cōbis. q si clistere nō pueīt vt cūct cū aliquo qđ sit sic pilule chochie si febrē nō hūerit. q si hūerit calorē g febre sit mūor nō pmittas ipsorum potionē: necessaria ē enī cūatio vt securet apa. Deide oz vt psideres. Illā si illic fuerit vuln oz vt medicet pus. Et necessariū ē tēperare locū i cōplone sua donec recipiat curā. Qđ si nō fuerit ēplastret loc ex eo qđ locū ꝓfortet: sic sūt ēpla quoꝛ aq sūt sic aq myrti t salicis: t quoꝛ olea sūt oleū myrtinū t lilia ceū t ro. Et eoꝛ pmixtiōes sūt i gb ē stipticitas subtilitas t resolutio pauca: sic rosa t melilotū t calam aromatic t camemilla t bolū armenū t alumen iameī cū vio odoꝛifero. Et fortasse cōtēt eris oleis ex eis t recte agit q eis vtit i pedis. Et fortasse dolō t tioꝛ apatis facē necessariū vt paūp ifrenet: t oz vt caueāt balneū t vinū t ira t cibi vaporosi t calefacientes. Qđ si loc icipit apari tūc necesse ē admistrare stiptica fortis stipticitat t ifrigatiōis sic cōtices ḡnati t balaustias t lētes t rosas ēbꝛocādo cap ex aqs eoꝛ t faciēdo emplin ex fece ipsoꝛ: deide p illō fiat pmutatō ad illō i quo cū hoc sit subtilatio: sic cuprus t mirrica t cydōia t olibanū. Et cū percussio fuerit ꝓmouēs cap oz tūc vt icipias dare ad potāduz sticados cū aq aut sir mellio: ipi. n. cū eo liberant.

Et scias qm qū lesio puenit ad velamē cerebꝝ ē in ipsa tim oz. Et qū egredit pp percussionē sāguis ex cerebꝛo oz vt patiēt pores cerebell gallina: ḡtum polē ē: deide potet sup illō aq granati acetosi: t qū solut apostema multiplica potū cerebelloꝛ vsq ad tres dies t post phlebotomiam.

De cura sode fēe a debilitate capitis. Cap. xxvij.

Jus cura ē pmutatio malitie ꝓlonis quā hz tua ꝓfortatio cū cib odoꝛiferis ꝓfortanb cap i gb ē subtiliatio t stipticitas cū aggregatione causaz motiuaz. Et multotiēs gđ cā agēs ꝑpar cāe passiue ōbili ē aggregatō hūoꝛ maloꝛ calorū i stō. Oz ergo vt euacuet p id qđ ē eis pueīes: t vt afferat cib adiūges ad ēminū eī qđ ab eo resolut vt re solutiua t suscipiēs digōnē. Et si nō reperiūt, vtrēqz ꝓpetates postreme eligat melioꝛ eaz. Et melioꝛ q dē hora i q cibād ē: ē post itroitū balnei. Et oz vt fues eoꝛ cenas: t vt ipsoꝛ cibi sint sic capparis t oliue cū caseo vt ꝓfortet os stōi eoꝛ. Hyp. ät ꝓcessit eis i potu vinū absolute. Et Bal. elegit vt sit mixtū: aut subtile: t vt aggregent vtraqz t sumat cū pane.

De cura sode fēe a fortitudie cēbꝝ. L. xxvij

Jus cura ē vt sēsus parūp fiat piger cū cib q nutrimētū cerebꝛi igrossēt sic caꝑ assumptio cū frumēto t ordeo t carnes bouie si digō ē fortis aut cib fēis cū lactuca t portulaca t caro piscīū. Et qñz admistras fluq narcotica: sic sirupū d papauer t sic semī lactuce: t qñz fit ide epithia.

De cura sode que facta est accidens in febribus t egritudinibus acutis. Cap. xxix.

Hui alia ē q accidit cū fortitudie egritudis t eī poxismo deide remouēat. Et aliq ē q rēanet post remotionē egritudis: aut eradicationē eī poxismi: t illa qđ q exea accit i febribus ḡdoꝛ igetat egz adeo donec i ei eī q ē febris aut gnatiū faciat. Et ipam ḡdoꝛ significat albificatio vrine subito: t eī alteratio i similitudinē vrine asinoꝛ ḡdoꝛ significat ēntiā suā i dispōne: t ḡdoꝛ significat resolutionē: oz ergo vt redeat ad relīq significatiōes. Cura āt eī pueīes ē alrasiz i oleo omphacio cui acceptio sit cū oleo ro. aut oleū rō. cū sale ꝓsitanū cū accto t repidū i hyeme t i lenitate febris ifrigidatū i estate t i fortitudie febris Et ad ipsaz iuuat ēbꝛoca ex decoctione ordei t papaueris t rosaz t violaz si vapores nocent sua acuitate. q si sua nocēt multitudie: tūc nihil hoꝛ facias im o cūcta t admistra qđ cū facilitate resoluat: sic oleū i quo cocte sūt balsaita t vga pastoris t maiorana cū virga pastoris si vis resolucre: ita q gbusdā ātiquoꝛ usū ē vt camemilla epithiet. Qđ si narcotica t lōni feratibi necessaria sūt pp doloꝛis vehemētia vtere eis cū cautela t tioꝛe. Et ḡdoꝛ ꝓhibet elevatio materiei i ipsa cū sanie t pūlio i pncipio: t dēt i potu ēt: t ḡdoꝛ ꝓhibet corādoꝛ t oleū ro. Et ḡdoꝛ vētolat i ipaz. In ligatiōe āt extrēitatū t ipsaz fricatiōe t administratiōe regimis ebrij ē rectitudo pueīes valde. Quēqz extrēitatū ligatōe vteris oz vt ꝓpmas eas qñ fit fricatio i aq cala. Si nō sedat pp oīa illa radat caput t ēplet cū camēilla t malua t viola t alathasech pmixtis t illud qđ post rationē capitis: t ḡdoꝛ idigemꝰ vētositis t sāgūnūgis. Et ḡdoꝛ remanet soda post febrē t post egritudies acutas. Et ipsius qđē cura. ē ifrigidatio cibоꝛ t coꝛ hūectatio Et ꝓfortatio capitis ex oleo ro. cū camemillino t vt effūdat sup vtra sqz manus t vtrosqz pedes aq cala bis i die mane t sero t inūgat cū oleo viol: deinde iuuet cū extinctiuis ḡdo appet declinatio mālestia

ꝛ plz petat peluiz vt migat i ipa ꝛ ponat cozā ipo ꝛ obliuiscat ei⁹. ¶ Si aūt apa cōprehendat sup ptes oēs apparēt hec oia signa. ¶ Et si cū eo apēt cerebū rubea fit ipi⁹ facies ꝛ oculi ꝛ exeūt oculi exteri⁹ vehemēt ꝛ fūt rubei si mā faciēs apa fit sanguis aut citrini fūt si mā faciēs apa sit cholꝛ pura. ¶ Factū vero ex humoꝛib⁹ pp cōtatē sigt euētus ei⁹ subito ꝛ pcequēcia malicie dispōnis mēbri alteri⁹ ꝛ poꝛis mus q ē i exacerbatiōe fortitudinis ei⁹ ꝛ nunuūl cū diminutiōe i dispōe alteri⁹ ꝛ augmētat ipi⁹ augmētatione. Et fēm ē a sirsen cerebri accit paulati paulati ꝛ segt vl adhereat ꝛ signa sirsē vi ilepabilia antecedūt deide accit egritudo. Mō vez ātpcedūt egritudines alioꝛ mbroꝛ deide apparēt signa ei⁹. Factū aūt ex ptib⁹ velamis distigūtis ꝛ lacertoꝛ pectoris antecedūt signa birsē ꝛ pleuresis q̄ sūt doloꝛ pūgitiū⁹ i latere apd anhelitū ꝛ strictura anhelit⁹ ꝛ pulsus serin⁹ ꝛ tussis plm sicca. deide hūectat fm plm ꝛ expuit ꝛ fit cū febre ꝛtinua cui⁹ plm caloris tendit ad ptes pectoris. Et i vo ad ptes capiti cū quo mꝛtiplicat extēsio ossiū pectoris ad supioza ꝛ ppu⁹ fit eis sensus doloris sup vtice nō ꝓpehendēs. Et nō si unt signa ꝑdēa ei⁹ i eo q̄ pterijt foꝛtia ꝛ multa ꝛ ei⁹ spūs fit diuersus debilitat. n. ꝓdoqꝫ ꝛ fit frequēs ꝛ magnificat ꝛ alia vice ꝛ fit ci sillis ꝛ pu⁹ ꝛ debil plus Et fit ꝓdoqꝫ sīc icus. Sz i karabito vo fit spus maꝛ imo fit magnus. Et duo qdez sirsen cōcāt i fortitudine hūoꝛ. Verūtamē sirsē sequēs differt a sirsen vo i hoc qō sequit i fortitudie sua fortitudinez se. ꝛ alleuiari cū alleuiatione se. ¶ Cū eo āt qō fit pp humozē in oze stōi sentit mordicationē i oze stōi ꝛ nausea ꝛ sit i ꝛ amaritudiné oꝛ. ¶ Et fēm pp apa membroꝝ ꝛ aliozū scit pp illud qō apparet de dispōnibus ei⁹. ¶ Qñ dū nō sūt apparēces ꝛ manifeste nondum ad pmixtionē intellect⁹ ꝛ sirsen manifestū.

Et nūc quidē remouerēt signoꝛ spēi vi sirsē. Dicemus ergo q̄ pmū signoꝛ facti a sanguie ē q̄ cōicās accidentium ei⁹ predictoꝛ cōium accidit cū rūn ꝛ accidūt ei distillatiōes sāguinis ex narib⁹ ꝛ magnificat ei⁹ spūs ꝛ distillāt oculi ei⁹ ꝛ lippitudiné patiūtur ꝛ nō sūt vigilie q̄ accidūt ei cū hoc supfluē ꝛ est aspitas ligue in ipo tēdens ad rubedinē declinē ad nigredinē deinde nigrescit ꝛ fit lingua in ipo grauis Et ꝓdoqꝫ pigre cit a locutione pp grauitatē ligue Et sūt phātasie ei⁹ q̄s videt rubec ꝛ vene frontis ꝛ oculoꝝ ei⁹ sūt plene. ꝛ accit eis frequētia sedēdi ꝛ stā di absq̄ necessitate quā ide hz. ¶ Qō aūt fit ex cholera rubea pura vigilare plm facit ꝛ alienātur cū eo oculi valde ꝛ ex aspatur lingua foꝛtiter ꝛ crinat p⁹ deinde nigrescit ꝛ febris fit foꝛtis. Et mltiplicant desideriū ꝛ amoꝛ tergēdi oculos ꝛ imaginātur q̄dam tēdentia ad citrinitatē ꝛ igreditur i mozes coꝛ rapacitas ꝛ melie ꝓpetas ꝛ audacia i disceptādo cē q̄si i forma ei⁹ q̄ vult litigare ꝛ attennātur nares eoꝝ ꝛ ꝓpie ipsaꝝ extremitates. Et accit eis i frōtib⁹ suis attractio frōtis ad supioza. ¶ Eius āt qō fit ex cholera adusta ꝛ ē illud qd pmit signa sī q̄ cōitas accidentiū accit cū demoulo ꝛ rixa ꝛ spus magnificat ꝛ magnificat ingsitis. Et sūt oculi eoꝝ ꝓturbati ꝛ ei⁹ cā ē cibare ꝛ ē quasi ipsa. ¶ Signa vo pmutationis ei⁹ sūt ista. Mā si pmutat i lethargiā ꝛ illō ē qō i eis expectat: vides oculos ꝓfundari i clausiōe cū lachrymus ꝛ saliua currit ꝛ pulsus tardat ꝛ leuis fit. ¶ Signa vo pmutatiōis e⁹ i sacaculos ē apa cerebri sūt q̄ apparēt sacaculos sigꝫ ꝛ occultat nigredo oculoꝝ ꝛ apparet albedo ꝓdoqꝫ ꝛ nō diligit ꝺormire nisi resupin⁹ ꝛ inflat vētr eius. Et extēdunt ossa pectoris e⁹. ꝛ mltiplicatur tremor mēbroꝝ eius. Et signa pmutationis eius in ethicā sūt pfunditates oculoꝝ ꝛ sedatio febris ꝛ nigredo coꝛporis ꝛ paruitas pulsus et durities eius. ¶ Signa vo pmutanonis e⁹ i psamū nos afferem⁹ i ca. spasmi.

¶ De cura spēz e⁹. Ca. iij.

OMmunis qdē spēz ei⁹ vaz ē phlomia ex cephalica ꝛ egressio sāguis aliꝫtula: imo multa valde. Et icipiat i hoc loco sīc icipiūt hūoꝛes si nihil foꝛte fuerit qō ꝓhibeat. Et oꝛ vt fiat e⁹ phlia cū cautela i cognoscēdo dispōnē ipsi⁹ ex syncopi si accit i ipsā: aut fit ei vicin⁹ ꝛ retineat sanguis cū syncopis adest ꝓpingtas ꝛ ingenicle in cognitione illi⁹. Mā i eis nō apparet dispō icolumitatis a dispōne lipotimie multū manifeste: sed plus ꝓdoqꝫ significat ipsā. Mā qū trenuit ꝛ decrēdit ꝛ diuersificat abscq̄ ordīe ita vt iuēiaſ vnā magnā ꝛ aliā puā sigt ꝓpigtatē syncopis. Et oportet vt sit cautela in ligatione vite ſuper ipsaz ita vt sit firmata quā motus ipsius ꝛ agitatio irrationabiles non soluāt Quandoqꝫ cni soluit eam ꝛ eijcit per seipm ꝓpter imaginationē coꝛruptam ducentē eū ad illud. De ide p⁹ hoc phlomia venas frōtis si virtus fuerit foꝛtis ꝛ fecerit oportere illud dispō ꝛ foꝛtitudo egritudinis q̄ si vt⁹ ꝛ dispōnes nō ꝓsentiunt vt fiat phlomia ei⁹ vlis ꝛ ex manib⁹ eius ant nō ē tibi pole habere manus eius ꝛ qō adduci ei ex hoc ducit ipm ad iquietudiné ꝛ rixā foꝛte nūc phlōma cū in fronte.

Et pone sup caput ei⁹ i pncipio olcū roſ. cū accto i fiantī nisc ꝛ rellā q̄ numeraui tibi ex expssionib⁹ infiantib⁹. Et cholic⁹ quidē iuuat si fiat capiti ei⁹ cū plz ex folijs sūticis valde. Et fac eū qescere i domo tēpata i aere puro i quo nō sunt picture neq̄ forme Mā ipse diligit ituēri imagin ationes caz ꝛ illud ē ex eis q̄ ledūt cerebū ei⁹ ꝛ velamia ipi⁹ cerebri. Et oꝛ vt in domo ei⁹ ꝛ iuxta ipz sit multitudo redolēti um frigidoꝝ sicut neufar viola ꝛ rosa ꝛ cāfora q̄ numeraui tibi i canone. ¶ Et assocīa ei amicos suos prudētes sibi caros ꝛ misericordes ei⁹ ꝛ ex quo verecūdet ꝛ cesset pp ipz a sua pmixtione ꝛ agitatione q̄ ei nocēt. ¶ Et stude vt ip̄m facias ꝺormire ꝛ vt fiat hoc aliqd opū duob⁹ coꝛnib⁹ frontis eius appropinq̄ ꝛ naso ipsius si virtus ē foꝛtis ꝛ si nō cane qū illd est pimens imo sine opio si ꝓtēt⁹. Sz admistra qō sit sīc sūr⁹ de papauere. Et fac ēplz capiti ei⁹ ex lactuca ꝛ. Et potes cū se. papaueris ꝛ aq̄ oꝛdi. Ne rūti recu⁹ ē vt expellas p phlomiā si toleraꝛ cā hoza ꝛ nō fuerit i postrēo ei⁹ timoꝛ facillō i pncipio duobus diēb⁹ aut trib⁹ diēb⁹. Ampli⁹ cū phlomaꝛ fi est

pole nō pnčiat: dbec nō remāeat i corpe'lāguis q̄
ꝓtrect nā ad reſtēdū vapoꝛib⁹ ⁊ dfectui nutrimē
tū fecerit hoza illo opoꝛtere. ¶ Et poſtq̄ phlomatis
ueris cū: tē oꝛ vt ipſ clyſterizes clyſteri va'ō leni ſicut
oleū roſ. cū'aq̄ oꝛdei ⁊aq̄ ⁊ oleū q̄ ſi eges co ⁊q̄ fit
foꝛt⁹ hoc poſtq̄ ſit i ḡdu lenitat fac ⁊ trahe māz ad
iferioza oino fricatiōe pedū ⁊ religs ⁊ fūde ſup eos
aq̄z calz imo ligādo ⁊ ſtrigēdo ⁊ ponēdo vētoſas
ſup eos ⁊ pḥe i diſpóne deſceſiōis. ⁊ ḡuitas foꝛtitu
dinis febris ſi adeſt ei illo q̄z facit opōtere pnci
pio egritudis diſpónis vt ponāt vētoſe i loco q dī
cheelē. ¶ Et p̄mo icipe nutrire ipz ſbtli nutrimēto
ita vt ſis ꝓčt⁹ oꝛymelle deide poſt hoc die vno aut
duob⁹ pmuta ipz ad aq̄z oꝛdei ſubtilē cū oꝛimel
le deide ad groſſā ⁊ ꝓſidera i hoc ⁊ tutē ⁊ egritudinē
⁊ quotiēs videris accīa egritudis foꝛtiō a icipe i pn
cipio a ſubtiliatiōe cibi mlta niſi ⁊ nutis caſus ueak.
Tūc. n. nutriāt. Et aliča eos ab aq̄ vehemētis frigo
ris ꝓpe ſi fūit i velamie diſtigue ꝑa aut in viſceri
b⁹. Et ſic videb egritudinē decliare ḡdari i nutrimē
to ꝓcede aut ex ipo adde ⁊ póe vt ipz ſit ex cucurbi
ta ⁊ h cibis fūis ⁊ almes ⁊ gnis fūis aut effinati: aut
acetoſū cū fructib⁹ fūis ⁊ i hac hoza iuuāt pane ſle i
fuſo i aq̄ fīa ⁊ileb ifrigidato cū nue vehemēt. Et oꝛ
gō vt ipncipio admiſtres repcuſſiua pura nī ſit de
genere magno ex quo ap̄iant vene q̄ ſt eē caput cuz
cōitare velamīs. Illic. n. oꝛ te icipe ab eo in quo ſit
paz mollificatōis ⁊ ſedatiōis dolozis deide ſtiptici
tate. Et ſit tibi ſecuritas multa i clyſterib⁹ deinde ad
miſtra fm plurimū ēbꝛocas i frāntes nō cū ſtiptici-
tas Et miſce in eis parum papaueris vt doꝛmire faci
as paz camemille ét vt reſiſtat papaueri ⁊ reſoluat
reſolutione modica. ¶ Quāq egritudo fuerit finita
hꝭ medicamib⁹ ⁊ remāſerit alienatio: tē mulge ſup
caꝑ lac ex vbere ⁊ mamilla. Si vt⁹ qd i ipo é foꝛtis
lac capraz. Et ſi debil qd fuerit lac mulie ⁊ oi mul
ſioni mozāti ſup ipz vna hoza fac ſuccedere ablutio
nē cū ēbꝛocis eālib⁹ i qb⁹ ponāt viole ⁊ radicis ulij
⁊ camemilla cū religs iſtaſ ſic videb i antidotario.
¶ Qō ſi egritudo ꝓlōgat ⁊ nō remouet medicialibus
iſtis aut ḡuis é faciēs ſubetb ⁊ ptrāſierit ſiminū
p̄incipū ⁊ qes i ea fuerit maioꝛ motu. tūc aliena'ēt
ea q̄ vehemēter ifiant ⁊ pḥe papauer ⁊ adde ei i em
broctis tūc poſt ſeptimā balſāti ⁊ mētaſtrū ⁊ rutaz
⁊ expreſſionē mēte ⁊ melli'onū ⁊ póe ſup caput mu
cillagines ſe. lini cū oleo ⁊aq̄ ⁊ vnge coꝛp⁹ cū oleo
calefacto aſſidue. ¶ Quāq videris q̄ virt⁹ ꝓſeruat
p⁹ lō gitudinē egritudis ⁊ poſtq̄ ptrāſierit ſeptima
nā ⁊ qd é ſupza ipz tibi ineſt vt potes ipz paz vini p
mixti. Et multoties accit eis vomit⁹ ⁊ iuuat eo. Et q̄
doq̄z poꝛāt quidā ipoꝛ aqua pmixta cū oleo. Et fit
ipſoꝛ vomit⁹ facilis ⁊ hūectat eos. ¶ Et cū nō'min
guit pp defectū intellectus ⁊ debilitatē ſenſus inūge
eoꝛum veſicas cū oleo tepido. Et melius eſt oleum
de olivis aut embꝛoca ipſos cū aqua calida. ⁊ aqua
in qua cocta ſit camemilla: deinde ſup eas cōpime
donec vrina pꝛouocetur. Et ſis ſollicitus cum hoc
ex eis oi hoza ⁊ ꝓpime veſiccas eoꝛum in omni ho
ra ſperans in ipſo vrinam pꝛouocari. Si aut illud
non reſpondet adminiſtra embꝛocas fm q̄ dictuz
eſt. Et oꝛtet vt ſtringas eos ligando ſi inueneris
eos multiplicare permutationem ⁊ agitation ē: ⁊ le
duntur ab eis vehementer ⁊ ꝓpꝛie cū phlomas
eos ⁊ ſcilura nondum eſt conſolidata. Amplius
qum pꝛocedunt in declinatione ⁊ exitu a foꝛtitudie
egritudinis plinireges eos regie conualeſcentium ⁊
adhibe eis reſtaurantia lenia ⁊ aliena ipſos ab aeri
bus ⁊ ventis malis ⁊ calidis ⁊ canicularibus dieb⁹
⁊ ſole vt nō icurrāt recidiuā. Qū vis āt eos balnea
re bālnea ipſos in aquis ſapidis balneationibus le
nibus vt facias eos doꝛmire. Mā in doꝛmitione eo
rum conſiſtit iuuamentum plin. Et caba eos carni
b⁹ lenib⁹. ¶ Et h gdē ſermo vniuerſalis, i cura ipo
rū. Cui vero qd diuerſificat aliud é cholicū aliud é
ſanguineum. Cholericum enim indiget in ſui cura
eductione cholē cuz ſolone plurima ⁊ phlomia mi
noꝛe: ⁊ ſit qd ſoluendo educit cholam ex eo' potus
ex lubꝛicantibus ſubtilibus predictis expurgānt⁹
ſanguinem ⁊ ubiq̄ eſt vt ponas, in eis fumum ferre
ſi ſcueris q̄ natura obediens ſit ſecādum omnē diſ
poſitionem. Et q̄doq̄z ponunt in eis ſcamoneam
qū confidunt de obedientia nature fm conſuetudi
nem egri ⁊ cholicus qū phlomat nō ſequat ꝓpinq
tatez ſyncopis. Sed phlometur phlomia bona cū
cautella idne habita. deinde ſolutione cūcur. Et ét
conueniēs eſt vt ponas: cibos eius frigidos ⁊ humi
dos. Cibi aut ſanguinei ſint frigidi ⁊ ptrāſit vt ſint
ſtiptici q̄doq̄ factaeſt cū o ex ſolone ⁊ cliſterib⁹ ⁊ cibi
ſint ſicut qui fuit cū agreſta ⁊ ribes ⁊ granatis ⁊ cy
doniis ⁊ pomis. Cholico aūt non conueniunt iſti.
Sed q ſunt ſicut q fiunt ex cucurbita ⁊ alchekeki. ſ.
facto ex hoꝛdeo excoꝛiato ⁊ q fiunt ex ſpinachiis ⁊
atriplicib⁹ ⁊ almuriati. Et é q ſit ex almes ⁊ ſimilib⁹
illis. Et coꝛū acetoſitas ſit ex aceto ⁊ zuccaro aut ex
pāis ⁊ que ſunt eis ſimilia. ¶ Et ſcias q̄ cholicus
indiget extinctiōe plus ⁊ ſanguine⁹ reſolutōe plus.
Et incholico non timeb oīs cautella infūdationis q̄
timeb i ſāguineo ⁊ nō alienat aq̄ frigida oino. Et oꝛ
vt plin ſis ſollicitus i ſōno ipoꝛ. Et illud erit ſi em
broce hūectantes ⁊ cū adminiſtratione oleꝛ ſicut oleī
lactuce ⁊ cucurbi e ⁊ q̄ ipſis ſimulātur faciendo ca-
putpurgiū. Et in cholā q̄ é adūſta multiplicet ſtudi
um cū hūectātib⁹ ⁊ cū adminiſtratione enematū ifri
gidātū ⁊ humectantiū in eis q̄tū poſſe eſt.

¶ De phlegmōe accidēte ipſi ⁊ be cerebri. C. liij.

Purumū gō accit ex ſangūe putrido a p̄ante
cerebꝛ Et q̄doq̄z ſepat ꝓmſuras ⁊ rariſi
cat ⁊ foꝛtitā cap'cū ea diſrūpit ⁊ ſcidit ⁊ doloꝛ
cū ipſa fit foꝛtis ⁊ oculi fūit rubei exeūtes valde ⁊
marille valō rubeſcūt. Et q̄nz accit cū ea ſpaſm⁹ ⁊
q̄doq̄z accidit vōit⁹ ⁊ nauſea pp cōitatē ſtōi ⁊ dcli
nat ad reſupinatiōez valō ex ꝛ ū ⁊ ſuete reſupina-
tiōis ⁊ fm diuerſitatē ordis. ¶ Et é fm plin pnecīs
i tio. Si āt ipz ptrāſierit fiducia hꝭ. Et ſcias q̄ egri
tudo nō é vehemēs pua: alioq̄n mēbz nō tolerat ip
ſā cū hac eſſentia ⁊ cuz hac ſublimitate. ¶ Et ipſius

qū ex illo linick tota frōs erit iuuās. Et tu qdē reddi ad ānidotariū ⁊ ad tabulas medicinaꝝ singularū.

De emigranea. Cap. xxxvij.

Emigranea ē dolor i vna medietate capitis excitans. Et. H. diffiniunt cā dicēs q ipa est ābulatoꝝ medi. Cui qd cā qūz ē ira cranei ⁊ q̄doq; ē i pāniculo coopicte craneī. Et plin qdē fit i la. ertis tpis. qd āt ē exteri q̄doq; puenit ad hoc vt nō toleret tactū. Et mācipuentes ad locū ei ex venis: aut arterijs extrisecis: aut ex cerebro ipo ⁊ velamib ei: ⁊ eleuat plin illi ex via commissuraꝝ. Et q̄doq; fit ex vapoꝛib expulsis a toto coꝛpe aut mēbro illi pti. Et emigranea qdē fz plz ē babēs piodos. Et ipa qd nō fit nisi fz domiāno né hūoꝛ: ⁊ nō fit emigranea q̄titatē habēs ex malitia ꝓpōnis singularis. Et illa qdē q̄ fit ex hūoꝛibus fit q̄doq; ex hūoꝛib calis: ⁊ q̄doq; ex hūoꝛib malis: ⁊ q̄doq; ex vētositatib: ⁊ q̄doq; ex vapōib. Et tu tā sciasti sig. Cerūtam inētis cū fīa geteꝛ cū caleſcōne ⁊ certēliōz ꝓpiq̄. Et cū cala calefactōz tact ⁊ pllattōz i ptib ⁊ geteꝛ cū ifrāmib: ⁊ ēt qz cū fīa sētū frig: ⁊ cū cala sētū calor ⁊ illō aꝑ vehemētiā dolor is.

De cura. Cap. xxxviij.

Cius cura ē phlōmia fz q̄ scianti i ono re ligs ⁊ ꝓpe vene frōt ⁊ tpis ⁊ solutio ⁊ cluſtria ⁊ attractio ⁊ totū cū eo qd ꝓēit ipi fm q̄ tibi ꝓceptū ē i canōc. Et ex eis qdē q̄ ꝓfert calide ē ifusio aloes i aq̄ ēdiue dcā i ānidotario c potō fit. ter. ʒ. i. ⁊. vi: ʒ. Et i ipa ꝓfert phlōmia frōtis ⁊ vene nasi valde. Qū piod ad ē oz vt purget cōpus āte ipz ⁊ pmuteť ꝓplexio p purgationē. q si mā fuerit calida pōes narcotica sup tpa sic opiū ⁊ cōtices mādragoꝛe ⁊ anetū ⁊ hyusquamū ⁊ cāphoꝛā ⁊ frigidabis locū fm q scianti de qb dcm ē i canone. Et q̄doq; iuuāt ex icaustro scriptoꝛ linito sup pte i q̄ ē emigranea. Et epithimatib frōtis babētib emigranea ē croc. Et iuuāt ex ēplastro facto ex ruta ⁊ mēta cū vino ⁊ oleo roſ. Et simulāt epithiate ex troc. pauli dictis i ānidotario. Et simulāt administratōe emplastoꝛ de qb ē hoc baccaꝝ lauri: foliꝝ rute ābo rū ptes cēles: synapis pt̄ medi ꝓiūgāt cū aq̄ ⁊ administrēt. Et qd magis ꝓfert ei ē ceratū fcm ex cātaridib ⁊ ponti ⁊ dimissū dōec locū vesicet: aut ex gūmi rute agrestis: qm ipz ē vlceratiuū ⁊ enūciat unaīntū canterizatōis. Qd si mā fīa fuerit vehemētis fīi tatis nimis facies ēplastrationē ex eufoꝛbio ⁊ synapi ⁊ piretro ⁊ timilib. Egritudo āt c tps ꝓlōgatū ē: ē fīa fz dispōnē ⁊ idigz resolutōe ⁊ qd calefaciat cū fōtitudie. Et epithiata qd ⁊ cēbroce cōia ⁊ ppria emigranee dcā sit i ānidotario illa ergo administrēt. Qū q̄ epithiata administras qū tu tā cū auceris ex cōpe ⁊ purgaueris: tū c pcede unq̄ gēdo lacertos tpis i pte doloris digitis tuis ⁊ cū mādibulaspso caput hoꝛā pi odi deide lun. Et qū necessariū ē stupefacē qū dolor pulsatu fit fortior: tē ꝓfert limire si arterijs i tpe qd ē coꝛā loco opū cum sarcocolla ⁊ stipticū ⁊ stringat plūbū: aut lignū si ipz decēt ponī ⁊ vt ꝓhibeat pulsatiōz fortē faciēte dolorē pulsatiuū: quēadmoduz ostēdim i his q̄ ꝓcesserūt i canōe ō cauterizatione. Quidā ꝓtea medici narrauerūt medicamī emigīnee tpalis exceptū iunarū acceptū a mulicī. Et illd qd ē vt decoquāt radices cucūeris ītis asinini ⁊ absinthiū in oleo ⁊ aq̄ donec dissoluāt ⁊ ēbroceť ps doloꝛosa ex aq̄ ⁊ oleo calidis ⁊ fiat ēplastꝝ ex fecce. Et mulier qd illa quoties administrabat hoc sanabat emigīneā siue cū febre siue sine febre. Et ex ēplastris qd nō est sic ēplastꝝ synapis. Qūz egritudo ꝓlōgata ē fac ēplastra ex gūmi rute agrestis ⁊ corticū radicis caparis: ⁊ iglla ⁊ euforbio tritis ⁊ pmixtis cū vio odorifero: ē ei medicamī magnū ꝓferēs ei. Et ex eis qb iuuāt ē vt iciptāt ⁊ igrediāt balneū ⁊ multiplicēt inclinatiōes sup aq̄ calidā: deide fiat eis caput purgium ex oleo fisticio. Illō. n. sopit doloꝛ ē illico. Amplī colligāt descriptiōes scripte i ānidotario ⁊ singularia declarata i tabulis medicinaꝝ singularū.

Tractatus. iij. de apostematibus capitis ⁊ solutione continuitatis eius. Et continet. xiij. capitulo

Sermo vlis d karabuco q ē apa capitis sirsē. ca. i.

Dcit karabu apa calidū i velamie cerebri subtili ⁊ grosso absq; coꝛpe q̄ uis coꝛpi ipi q̄doq; accidat apa. nō. n. quēadmōz qdā existimant medicoꝛ q cerebꝝ ipz nō apat: vez hoc ē qd dicūt. Mā qd ē lene sic cerebꝝ ⁊ duꝛū sic ossa nō ⁊ extēdit ⁊ qd nō extēdit nō apat. Dicāt fm ē errone: ⁊ illd tō qm lene viscosū extēdi ⁊ ossa ēt apant. Et. B. illō ꝓfessus est. Et nos mōstrabim fmonez ō eo i ca. dentū: imo dicemus q oē qd nutrit extēdi ⁊ augmētat cū nutrimto. Et pp hoc pcedēte. ē q extēdi ⁊ augmētat cū supfluitate: ⁊ illd ē apa. Et illō ē qm si cerebꝝ q̄doq; apat tē karabu ⁊ sirsē est nomē ppū apatis velamib cerebri qū est calidū: ʒ i qbusdaz locis q̄doq; cōcedat ēt dici de apate sbe cerebri: ⁊ est vsus ꝓpus huiusmodi verū tamē transūptū est ex noīne accidentis qd ipz comitat: ⁊ est alienatio itellect pmixtio cū caliditate aduꝛente ⁊ nomen accidentale cadit sup hoc accidens: ⁊ artificiale sup hoc apa. Et actio qd hec simulis est pmutatiōi noīs accidentis qd est subet ad egritudinez facientes ipz ⁊ significanté ipz q̄ est sirsen cerebri ⁊ est illd. Quidaz aūt hoīes sūt q ꝓnoīa ignorantes existimant q birsē sit nomē apatis h. Et q sirsē sit leuis ipo. ʒ nō ē ita. Maz birsē ē dictio ꝓpria: bir. n. ē pect ⁊ sen ē apa. Et sirsē ēt ē ꝓpriū: sir. n. ē caput ⁊ sē ē apa ⁊ egritudo. Et sirsē gd fēm i febrib: aut fm pp hūoꝛes i oꝛestōi adustos: ⁊ ē illud qd ē pp apata i ptib capitis extrisecis aut ei pāniculo extrinseco. Et sirsē fēm cū birsē ⁊ ē illud qd sit pp cōtractz velamis. s. diaphragmatis ⁊ apa ei ⁊ reliquoꝛ lacertoꝛ pectoris: ⁊ fcz i apate ꝓpince ⁊ mūcis ⁊ tōi ⁊ pp similitudinē cadēte i hoc noīe narratū narratiōes diuersificant sic diuersificant narratiōe narrantium lethargiaz q̄ ē sirsē fim q noiat oblitio. Sirsē aūt vez fm vsū artificialē ē illud qd dixim. Et q̄do apat cū ipo sba cerebri fm q dixim i cōcatiōe ⁊ pmutatiōe: ⁊ illud ē vehemēs malū puns i q̄rto: q

ſtiſz ptrāſit euadet. Et plīmi qđ q̄ moziūt ex buſen
moziūt pp ipeduſtū in ſpu. ¶ Et apa ḣ hz loca di
uerſa ꝟz ptes cereba diuerſas. Et q̄ſdoqz cōicāt in
ipo duc ptes t cōicāt loca oia: t plīm qū ſit nō ſtat
ei⁹ aduct⁹ niſi i eo qđ ſcgl vacuitatē anteriozē t i eo
qđ mediaſ. ¶ Et ei⁹ qđ pncipiū ē ſāguis aut citrina
cholꝫ pura aut rubea pura aut aduſta trahēs ad ni
gredinē t ē vehemēs malū. Et q̄ſi ū ſit ꝟz plīz niſi a ſā
guic cholco pt apa phlematicū aut a citrio. Et q̄ſi
nō finiſ niſi ſudoze aut fluxu ſāguis ex naribus. Et
multotieſ apaſ velamī t vene q̄ ſi exteriōa capiſ ita vt
fortaſſe apiāſ pmiſſure. Et illō qđ ex quo fit pmutti
onis rōnīſ ꝓpoſita ex fletu t riſu hoza p⁹ aliā ē malū
tqū ē pm utatio ē pipncumōia qm̄ ligāt fortē calozē
hūoꝛis. Et ſili⁹ ſi pmutet ad nō vez. Et qū accit vt p
ſeueret ḡuitas i ptib⁹ capitis t pulmōis deide ſup
uenit ſpaſm⁹ t vomit⁹ t erugo eris viridis mozāt i
firm⁹ i hoza ſua. Et plixioꝛ moza ei⁹ ē vn⁹ dies aut
duo dies ſi vt⁹ fuit fortis. Et ſpēb⁹ vo karabit⁹ in
qua maioꝛ ē fiducia ē illa i qua eger recozdat⁹ ei⁹ eū
quo aliēauit p⁹ alleuiatiōnē ſue febris. Et q̄ſdo acci
dit ci res riſus aroāti ē egritudo i q̄ hō ſēp ridet ē ſi
gnificatio laudabil. ¶ Qū ergo laboꝛat hīs ſirſē t
euomit cholaz rubeā t ē ōbil⁹ moziāt ea die aut fortis
t plógāt duob⁹ diēb⁹. Et nullus qđ viſus ē habēs
apa i ptib⁹ cecebꝛu cui⁹ vrina fuerit aquoſa q euaſce
rit. ¶ Et karabit⁹ qđ multotieſ reſoluit p emoꝛꝛoi
das. qū fluūt. Et q̄ſdoqz iſtaſ t mutaſ i lethargiā: t
q̄ſdoqz liberaſ ab eo t cadit i ethicā: aut fit demoni
acus t multotieſ pmutaſ nō vez i vez. ¶ Et ſenes qđ
raro euadūt ab egritudie karabit⁹. ¶ Quidā vo me
dicoꝛ exiſtimāt q̄ q̄ſdoqz accit egritudo ſillis kara
bimi abſqz febꝛe ſignis vacuitatē apatis dicūt. n. qm̄
ſit fortis igeudo t oſcitatio t habēs cā nō tolerat q
eſ t fortaſſe ſaliēdo aſcēdit partes t ei⁹ rixa ſit foꝛ
tis t ſtrigere ipi⁹ anhelit⁹ t ſuns ei⁹. Et qū bibit aq̄
ſtrāgulaſ ea t expellit ipaz. Et dicūt qđ ē pnecās ea
die ꝟz plm Et q̄ſdoqz extendit vſq; ad q̄tuoꝛ dies t
ab ea nullus euadit p⁹ illō ſz accit vt ipoꝛ facies ni
greſcāt t ligue t ſint ipoꝛ oculi ꝓgelati: t diſpōnes
eoꝛ ſint ſicut diſpōnes timētiū: deide ipoꝛ lenūtur
mot⁹ t cadūt eoꝛ vūtes t pulſus t moziūtur. ¶ Et
ples moꝛes ipoꝛ ſt cū ſtrāgulatiōe t vides eos cur
rētes deide vides p⁹ illud eos ſtari cadere t mozi
Et dico ego nō ē lōge qn cā i hoc ſit pp cōitatē cere
bꝛi cū aliquo mēbꝛo nobili ſiē mēbꝛo anhelitus qū
accit eis ſpaſm⁹ magn⁹: aut coꝛruptio alia ſiē ſtrāgu
latio t pueniat ad cerebꝛū t pmuter t coꝛrūpat ipm
t pmiſceat itellectū t faciat ſitiꝛ pp deſicatione ptiū
capitis t gutturis. ¶ De ſignis ei⁹ cōib⁹. Ca. ij.

IGna aūt cōia ſpēb⁹ ipi⁹ veris ſt iſta. Aliena
tio ſupfluus q̄ſdoqz abſcidiſt alia vice t abho
minatio loq̄le t pigritia ab ea t pmutio intel
lect⁹ t plm hoꝛ circa ḡtū dié t igſino extremuatū
t extremoꝛ frig⁹ t agitatio t ſpus agitat⁹ nō ordia
tus ſed ē magn⁹ t extētio oſſū pectoꝛis ad ſupioza
multa t tremoꝛ mēbꝛoꝛ cū ipo t ante ipſz nō ciat ip
ſū. Et q̄ſdoqz ē cū coſón⁹ unget⁹ t excitāt ab ipo t
clamāt t q̄ſdoqz dormiūt t q̄ſdoqz vigilāt: t eſt coꝛ
ſon⁹ fm plm agitat⁹ ꝓmoꝛ⁹ cū phātaſijs t ſomnijs
coꝛruptis terribilib⁹ t ei⁹ excitatio ē pmixta cū vo
cib⁹. Et ſūt illic inuerecūdia t audacia t ira vltra ꝓ
ſuetudinē t abhoꝛrent radios t auertūt ſe ab ipſis
t agitāt ligue coꝛ vehemēt: t ſtrigūt eaſ: t q̄ſz apan
tur. Et multotieſ abſcidiſt coꝛ vox t deſiderāt aq̄z t
bibūt ex ea paz nō multiplicāt t nz ipſā ēt deſiderāt
plm. ¶ Et plm ifrigidāt coꝛ extremitates abſqz fri
goꝛe extrinſeco faciēte hoc. ¶ Ipſoꝛ āt vrine ſunt
declinātes ad tenuitatē t ſubtilitatē. Et ipoꝛ pul
ſus ſt duri pp eſſētiā apatis i mēbꝛo neruoſo duro
Et pp duritiē vene t debilitatē virtutis ad ꝓmēdā
mām ſētis i pulſib⁹ eoꝛ vtutē aliquā vſquequo. ap
ꝓpinquēt tremoꝛi: qm̄ ſiccitas aggregat t ſtrigit
t ſt ptes ſtrictionis t dilatationis velociozes: t cū
ſua fuiſute nō cūat ab vndoſitate q̄dā: qm̄ cereb⁹
ē ſba hūida. Et q̄ſdoqz accit pulſib⁹ coꝛ vt dilateſ
aliquotieſ t magnificēt pp neceſſitatē t vt frequētes
fiant t diuerſificēt i ptib⁹ loci t tremāt: t illō gdem
ē ex eis q̄ nūciāt ſyncopi niſi ſit genus tremoꝛis t di
uerſitatē t tremoꝛ faciāt duriciē venaꝝ t foꝛtitudo
virtutis: qm̄ tūc nō nūciāt illō t q̄ſdoqz accidit pul
ſui ipſoꝛ vt ſit ſpaſm⁹ t nūciat ſpaſmū. ¶ Qūz vi
des ſigna egritudinū acutaꝝ t febꝛes prauas t ſtrigit
nā: tūc illō nūciat ſirſē. Et ē q̄ſi ex nūcijs foꝛtib⁹: t
ꝓcedūt karabit⁹ oblīuio rei ꝓpinq̄ t triſtitia ſine cā
t ſōnia mala t ſod a multa: t ḡuitas t repletio t aſi
cedūt ipſū ꝟz plm citritas faciei t vigilie ꝓlixe t ſō
n⁹ iget⁹. Et accidētia ḣ ſt foꝛtiora dū māc p̄ſeuerāt
i itīmē pueniēdi ad caput t reuoluūt i venis ſuis t
ſubtiliāt. Et qū appꝛopinquāt ei: t biberit cerebū
māz iueniūt pncipiū doloꝛis i poſteꝛioꝛe pte capi
tis apud locum in quo eſt coniuncto colli t capitiſ
t ꝓpꝛie in colerico. ¶ Et qum incidunt in ipſum
t apoſtematuꝝ cerebū deſiccātur p̄mū oculi eoꝛ
rū vehemēt: deide accidunt lachꝛyme t ꝓpe ex vno
oculoꝛ. Et multotieſ accit vt vene ipſoꝝ foꝛti aſ
ſiciāt rubedīe: t quādo ſuccedūt ei diſtillatiōes ſan
guis ex narib⁹ t plerūq̄z fricāt oculos ſuos t decli
nāt ad qteē t reqē i maioꝛi pte coꝛpis niſi i manib⁹
qm̄ cū eis foꝛtaſſe iqrūt t colligūt villos t fit illud
plz cū clauſiōe oculoꝛ. Et q̄ſdoqz fit cū pupillatiōe
t q̄rela: t q̄ſdoqz pigri fiūt i loquēdo māifeſte nō
addētes ſi motū ligue: t q̄ſdoqz accit eis diſtillatio
vrine cū cognitione ipoꝛ: aut abſz cognitiōe t ē in
febꝛib⁹ de ſignificationib⁹ foꝛtib⁹ q̄ ſirſē ē plēſ. Et
oblīuiſcūt doloꝛis ſi ē i mēbꝛis ipſoꝛ: imo ſi aliqđ
de mēbꝛis ipoꝛ doloꝛoſis ipetuoſe tāgāt nō ꝓcipi
ūt ipſū. ¶ Hos vo addim⁹ t dicim⁹ q̄ q̄ſdo apa ſit
i pte anteriozē coꝛrūpit imaginē. Qū ergo ē illud
ſcipiūt colligere villos ex veſtib⁹ t palcas t q̄ ſunt
ſilia illis ex parietib⁹ t imagīn āt aliq̄s phātaſias q̄
nō iueniūtur. q̄ ſi ſit i medio coꝛrūpit cogitatiōez
turbat i eo qđ agit t logt eū alienatiōe prima: t qū
cadit in eo quod ē ꝺoꝛa ꝓ poſteꝛioꝛe obliuiſcitur eius
quod videt t agit in diſpoſitione ita vt quandoq̄z
petat aliqđ t ꝓſcīſcat ei t nō recozdet ſe q̄ miſit illō

qꝫ cura ē cura ſirſē ꝛ foꝛtio. Et ofert ei phlomia ve ne q̄ ē ſub ligua vehemēter. ꝛ illud poſt phlomiā ve ne cōis ꝛ venaꝫ aliaꝫ.

De hernipila ꝛ ipe tigie accidēb⁹ i cerebꝛo ꝛ vſacro.

Q Uādoqꝫ ēt accidit i ipſo cerebꝛo hernipila ꝛ vſacro ꝛ fit dolor foꝛtis ꝛ illāto vehemēs. In facie vo ꝓdoqꝫ accit frig⁹ pp occultatōꝫ calita tis ꝛ cutis aris pp illo ꝛ ꝓpē i oculis decide calefit ſu buto ꝛ rubificat. Aerūtamē ſm plin. fit tēdēs ad citri nitatē ꝛ frig⁹ ꝛ ē uecitas vehemēs i oꝛe. Et cū eis nō ē tāñ er ſubꝫ ꝓñ accit i phlone. verūtamē acciden tia i eis ſi tribuioꝛa ꝛ ſe. ē foꝛtior ꝛ caꝫ cura ē cura ſi baſ. Et plin ei⁹ pnecat i 3°. Si āt nō iterficit i tertio euadit. Et pueris qō ꝓdoqꝫ accidit hernipila ſi cere bꝛo ꝛ ꝓſūdat cū ipa ſꝛuncipit ꝛ oculi ꝛ miꝛat oculi⁹ ꝛ diſiccat totū cōp⁹. Medicēt ergo ex vitello oui ꝛ olo ro. ifrīto ꝛ pmutato oi hoꝛa ꝛ cū erpſlioīb⁹ ꝛ herbis hūdis ꝛ friſ ſup caꝑ. ꝓpe eū cucurbita ꝛ cō ticib⁹ melōis ꝛ cucumeris.

De ſibare. La. vi.

D Icit ſibar dem ōiū ſupſtuū accidēs cū ſirſē calo cholico ita vt hō cū hoc ep hz ſirſē alie ner pp dem ōiū agitatiuū. Et cuz karabito qō puro fit alienatio ꝛ rōis pmutio ꝛ nō ē cū ipo ō mōtū: ſi āt ē dmōū ē ſibare. ꝛ ēt qſi mālia ꝓpoſita cū ap̄a tecalio ꝛ ſe. Et maltoties qō ſtcedit i ipa dmōū: ō ide ſuccedāt ei ap̄a ꝛ ſe. Et nō fit ſibare niſi qū karabi⁹ ē a chola ru. pura ꝛ aduſta. Illa cū ipa ad cereb ꝛ ſpelit cū ꝓncipioſue applicatōis fac̄ pcure de mōū: ꝛ cū ipo ant p⁹ ipz. ꝓcūt ap̄a: ꝛ ē ſibaſ. In karabito āt ē dmōū accidēs ab ap̄are ꝛ i ſibaſ ap̄a ꝛ dmōū. ꝓuenūt ſiſ a mā: neqꝫ vnū coꝛ ē cā alteri⁹ er quo aliud ſtcedat: ſz ſi ꝓdoqꝫ fiat vnūqdqꝫ ipſoꝛ cā additōis alteri⁹. Quāqꝫ ſibaſ icipit apparere ſrigi lie ſi. p̄tre ſōn⁹ iger⁹ ꝛ tumō ē i ſōno ꝛ oſcitatio ꝛ ſpās magn⁹ ꝛ frequēs ꝛ oblitio ꝛ re ꝓſitio nō ſili⁹ ſterro gatiōi ꝛ oculi rubeſcūt ꝛ ipoꝛ agitatio adeſt ꝛ grauitas ē i eis ꝛ ſi q̄ſi lapi. Et ꝓdoqꝫ ē i eis ſm q̄ dictū⁹ citrinitas ꝛ fit illic ſcōbilitas ex ē iōis apud ſo dōles ꝛ doloꝛ pp elevatiōez vaporis ꝛ fiat ēt m eis curius lach: rym ꝛ p iolūtate ex vno oclo. De ide q̄ ſiſtit egritudo idurat ſe. ꝛ ecaſpat ligua ꝛ ſic cat: decide i poſtꝛ ēo ipſi⁹ geſcūt mot⁹ palpebꝛaꝫ pp obilitatē ꝛ grauitas mot⁹ pcūt viz ad motū palpe bꝛaꝫ ꝛ remanz ex dmōto aliēatio ſtcreſca cū defectu ſm ōis ꝛ p mcitatē ipſi⁹ ꝛ ſm hoc ꝓcūt colligē plin villos ꝛ paleā. Et i pulſu fit augmñ obilitatis ꝛ mi noratiōis ꝛ durities pp ſiccitatē. Et ꝓdoqꝫ fit ſiba re q̄ nō ē ſimplex pura. Qi ipſoꝛ diſpōnes duxerīt ficāt i ſm nōe ꝛ memoꝛia ꝛ motib⁹: plerūqꝫ .ñ. fūt oꝛ diati ꝛ plerūqꝫ ioꝛdiati. Et ipſi⁹ qō cura ē cura ſirſē cholici cū addiōe i hūectādo mſra. ꝛ oꝛ vt extrēoꝛ ligatio aſſidueſ.

Delethargia q̄ ē ſirſē frigidum c⁹ iterp̄tatio ē oblivio. Cap. vij.

L Ethargia oi ap̄a phla cū factū itra cranēū ꝛ ē ſirſē phlatici. Et plin qō ei⁹ fit i meati b⁹ ſbe cerebꝛi abſqꝫ velamib⁹ ꝛ vētricul ſbe cerebꝛi qñ phla raro agregat ꝛ penetrat i pāniculos cerebꝛi pp ipſoꝛ duritiē nz i ſba cerebꝛi pp ipſi⁹ vi ſcoſitatē ſicut ēt pleureſis ſm plin eſt cholica ꝛ raro fit phlatica pp puritatē penetratiōis phlatis i ſbaz ſi fachi.i. ſifac neruoſā durā. Iz ſit poſſe vt fiat illud in paucis ambaꝫ: poſſe ē civt cadat hoc ap̄a i ſba cere bꝛi ꝛ ei⁹ velamib⁹. Et hec qō egritudo noiat noic ſim accidēt. Aerūtamē lethargia vlr ē oblivio: ꝛ hāc egritudinē cōitat oblivio: ꝛ pp nomē ei⁹ erant i ipa: plures medicoꝛ ignoꝛātes q̄ ſtētio i ipa ē egritudo ſēa ex ap̄atē ſido: imo exiſtimāt q̄ egritudo i ſcipſa ſit oblivio. Et q̄ qdā medici ſt q̄ noiant lethargiaz oē ap̄a fīz i cerebꝛo: ſiue ſit melācholicū ſiue ſit phla ticū. Aerūtamē plures ātiquoꝛ phlaticaz hoc noie appꝛopauerūt ꝛ tm̄ ē vt i ipſo noies vtrūqꝫ: ꝛ hui⁹ qō egritudis mā. ppinq̄ ē mācſadur. Iz ē vehemēs ꝑfirmata. Et hec egritudo generat ab oi quo generat hūoꝛ phlatic⁹: ꝛ i quo ſt vapoꝛatio ꝛ putrefactō Quappꝛ plin generat a cōcſtiōe ecpaz. ꝛ generat ex replectiōe i ma ſtōi: ꝛ mlitudie pot⁹ ꝛ multitudine cōſtōis fructuū.

De ſignis ei⁹. Cap. viij.

I Nic ſoda leuis ꝛ febris lēta: nēcaria. n. ē fe bris i oi ap̄ate fcō ab hūoꝛe putrefcō. ꝛ pp hoc ſepat a ſubeth. Aerūtamen ipſa ē lēta qñ mā ē phlatica. Et ꝗ qō ſe. ꝓdoqꝫ ū ſēcāt cū ea ꝛ fitcūica ſubeth ḡuis. Sic. n. habēs ea apit oculū ſic claudit ꝛ fit cū ea oblivio. Et ſp̄us ē rar⁹ ꝛ tard⁹ val de. dbil. Et fit q̄ſi cū ſtrictura ſp̄us paz ꝓ ꝛ cū ſputo ꝛ multa oſcitatiōe ꝛ aptiōe oꝛis ꝛ ipſi⁹ clauſiōe: ꝛ ꝓdoqꝫ remanz ei⁹ os p⁹ o ſcitationē aptū pp oblivi onē q̄ opoꝛtuit eū ipſū claudere: ꝛ pp pigritiaz ab ea ꝛ ſi velit ipſū claudere. Et adeſt ei ſingult⁹ pp cōi tatē ſtōi. Et albedo i ligua ꝛ pigritia i reſpōſiōe ꝛ in motu palpebraꝫ ꝛ mutatio ītellect⁹. Et ego ꝗz plin ē hūida ꝛ ſiccat leuit ꝛ ēperate. Et vrina ē ſtē vrina aſinoꝝ. Et ꝓdoqꝫ accit ei tremoꝛ ꝛ ſudoꝛ ex tremita tū. Et ſt cū diuerſitate habētū karabitū. ipſi cui i lectis ſuis ꝓcipitari incēt: karabitū vo habētes clemā tur. Et pulſus ipoꝝ ſt magni multū rari tardi tremu li vndoſi ſimiles pulſib⁹ pipneumonicoꝝ. Aerūta mē ſt mioꝛes latitudis ꝛ lōgitudis ꝛ tardioꝛes ꝛ foꝛ ti⁹ rari: ꝛ mioꝛis diuerſitatis: qñ nocumētū coꝛdis ab ea fēm ē mīn⁹. Et cadit i pulſu ei⁹ cadēs i medio pl⁹: qñ vt⁹ vitalis i ipſa ē ſanioꝛ: ꝛ febris cū ea ē mi noꝛ pp lōgitudiné ipſi⁹ a coꝛde. Sz ei⁹ oblivio eſt maioꝛ: qñ mā hec ē ipſo cerebꝛo ſi pipneumonia elevat ex ap̄e pulmōis. Qñ ſi melicū dicat lethar gia ſit ei⁹ ſigna q̄ doloꝛ ſit foꝛtioꝛ ꝛ fiūt cuz ea rita ꝛ alienatio ꝛ oculi ſt apti ītuētes i vno loco.

Et quz lethargia ē i ſba cerebꝛi ſubet ē foꝛtioꝛ ꝛ difficultas motuū ē maiōꝛ: ꝛ albedo ligue ē i ipa valde vehemēs ꝛ oculi ad crūū ꝛ tēdit ꝛ difficultas motus ꝛ doloꝛ ad latitatē tēdūt. Si āt ē i velamib⁹ doloꝛ ē foꝛtioꝛ ꝛ motꝰ ſt leuioꝛes. Et accit i eis mlſtoties retētio vri ne pp oblitionē ꝛ pp obilitatē la ꝛ ti vrinal. Et ſignis āticeſſus hoꝛis ad lethargiaz ē mlitudo tre moꝛis capitis cū pigritia ꝛ ḡuitate.

Quāqꝫ foꝛtioꝛa fiūt accidētia lethargie ꝛ mltiplicat ſudoꝛ: valde ē tūc pūcs ppea q̄ ſudoꝛ deiciat vtutē. Et q̄ ſp⁹ di

latat ⁊ fit bon⁹ ⁊ ōclinat accidẽtia tūc tẽdit ad salutẽ ⁊ ꝓpic si apparẽt apata p⁹ aurẽ: plin.n. crisis ẽ⁹ fit per eam. ¶ De cura. ¶ Cap.ix.

Ji nō fuerit qō ꝓhibeat phlōmet ꝑpus: dei de administra eis clisteria acuta ⁊ attrahat mā ad iferiora. Et fac eū vomere cū penna synapi ⁊ mel le illinta. Et fac eū gelcere i domo luminosa: ⁊ ꝓhibe ipm nei subet ꝓsidet assid ue exciādo ipz. / Et i ꝓncipio rei repelle mās cū oleo ro. ⁊ aceto. Deinde p⁹ duos dies a ꝓncipio sui misceat eis castoreū ⁊ sit acetū sglliticū. Et nō potes aq̄ fia ipm nisi parūp ⁊ i ꝓncipio ꝓpe. Et apud statū ei⁹ ⁊ ꝓpe i fine sui ⁊ ꝓhibe illō. deide iūge cōp⁹ ei⁹ oleo ⁊ nitro ⁊ se. vrtice ⁊ laureole ⁊ pipe ⁊ piretro ⁊ similib⁹. Et a dmistra ēbrocas fortis ꝛeolutiōis ⁊ odora ñta ⁊ fermentatiua ⁊ gargarismata subtiliatiua i qb⁹ si hasce ⁊ isop⁹ ⁊ calamintū ⁊ origanū. Et gargarisma ta cū mele ⁊ sglla ⁊ religs q̄ sciuisti i canone. Et quz sglla sup caput ei⁹ admistra ꝓpe hūidā valde ea uti uat. Et admistra ēt reliq̄ rubificātia sup caput ⁊ liniētū fac ex synapi. ¶ Et frica extremitates ei⁹ ⁊ ꝓpinquas donec rubescāt ⁊ doleāt qm̄ ẽ magni iuuamenti ⁊ fiat illud assidue. ¶ Qū āt i subet ꝓsidi fluit extra de capillos ipoz ⁊ euelle quosdā eoz: ⁊ pone et apō nocrā vētosas multas cū igne ab ꝙz icisiōe. Et forte icisio tibi necessaria ẽ qū ẽ necessitas cū onis sāguis. Et qū nutris nutri eos cū aliqb⁹ q̄ sunt sic aq̄ lupioru ⁊ aq̄ ciceris cū ordeo fracto. ¶ Quōq̄ eos cibaueris ꝓpinque extrēa ipoz aliqb⁹ horis vt vapor ad superiora nō trahat. ¶ Oō si tibi nēriū fuerit ꝓp egritudinis lōgitudine vt potes ipz solutiuo ⁊ ꝓpe q̄do cū ipo appet tremor: pota ipm duab⁹ teriis aut. ex castoreo cui pauca scamōea q̄ sit min⁹ pōdere vni⁹ danic. Et si timeā supfluitas febris aliena scamoneā ⁊ sis ꝓtē⁹ castoreo ⁊ pnuntiōe compleriōis absq̄ cūone. Et melior cūonū illa ẽ q̄ sit cū clisteri. Si aut alia fuerit tibi nēria da ei ad potādū hierepicre pō d⁹. 3.i. q̄rtā. 3.i. ō pulpa colloquintide ⁊ trib⁹. 3. myrobalanoz ⁊ danic uno masticis: ⁊ si febris nō ē vehemētis calōris ⁊ ꝓsidis q̄ solnat. q̄ si nō ꝓsidie ꝓp illud fac ei suppositoria aut collyria vt due cāe ad illud faciēdū se iuuēt: deide excita ipz ⁊ ꝓcipe ei vt pnutet ad egrēdū. ¶ Et quz ei accit oblinio vrine ⁊ stercoris ēbrocha vtraq̄z cmō ctoria ⁊ vētre cū ags in qb⁹ cocta sint camemilla ⁊ melilotū ⁊ viola ⁊ radices lilij ⁊ ꝓme vesicā vt vrinā emittat. / Deide quz sunt egritudo admistra restaurativa ⁊ fac cū tolerare tiniū exercitij pni ⁊ adhibe ei regimē quale scētiū.

De aqua intra craneum. ¶ Cap.x.

Quoniā q̄do q̄z aggregāt hūiditates aquose intra craneū ⁊ extra ipsū. tūc si fuerit extra craneū significabit eas qō ꝓpiq̄s dicem⁹. Et si sit extra craneū ⁊ loc⁹ eaz supra pāniculū durū ⁊ sentit eger grauitatem interius: ⁊ fit cum ea difficilis clausio oculi: immo non est possibilis ⁊ humectantur oculi valde ⁊ lachrymantur assidue ⁊ stant aperti intuentes in vnum locum. / Cura Et in hui⁹modi non est ingenium.

¶ De apostematibus que sunt extra craneum ⁊ aq̄ extra caput ⁊ etas. i. infantium. ¶ Cap.xi.

Quandoque accidunt in velaminibus que sunt extra caput apostemata calida ⁊ frigida. ¶ Et quandoque accidit ⁊ ꝓprie infātibus egritudo que est congregatio aque in capite. Et quandoque etiam accidit in maioribus. Et hec quidem egritudo est humiditates retente inter craneum ⁊ cutem ⁊ inter duos panniculos extrinsecos ⁊ accident inflatio in loco capitis ⁊ fletus ⁊ vigilie.

¶ Jnfantibus quidem accidit illud secundum plurimum cum obstetrix errat ⁊ cōprimit caput ⁊ sepe rat ipsum ⁊ aperiuntur orificia venarum. Et currit ad illud qō est sub cute sanguis aquo sus. Et quandoque sunt humores alij ab humiditatibus aquosis. Oō si color cutis est cum dispositione sua ⁊ cutis est alenata cōpressa expulsa tunc est aqua in capite. ¶ Et si color est mutatus ⁊ tactus discrepans ⁊ est ibi fortitudo ⁊ ꝓhibitio ad expellēdū ⁊ sētit mōdicato ⁊ dolor: tūc ibi ẽ apa extra craneū. ¶ Jnfātib⁹ aūt ⁊ alijs qū ẽ apa i capitib⁹ eoz ⁊ hoc plurimū, nō sit nisi ifātib⁹. tūc oz vt cognoscas an sit multa an sit expulsa ab exteriorib⁹ ad interiora violēt. Mā si taliter fuerit nō medicat. Si āt fuerit pauca ⁊ retēta iter cutē ⁊ craneū: tūc fac aut scissurā vnaz i latitudie aut si fuerit multa tūc fac scissuras duas se ꝛc secantes: aut tres scissuras secātes se si fuerit plurima ⁊ cūcta qō ē i ipo: deide strige ⁊ liga ⁊ suppone ei vinū ⁊ olei vsq̄z ad tres dies: postea solue ligaturā ⁊ medica cuz vnguētis ⁊ licinijs si eis idigueris ⁊ filo ⁊ pulueriz atōe si illō sufficit: ⁊ nō idiges vnguētis. ¶ Et si carnis generatio tardet ꝓcipit vt os leuit radat vt caro nascat.

¶ Si āt aq̄ fuerit valde pauca sufficit tibi vt resoluat hūores aquosos cū ēplis. / Que āt ex apostematib⁹ extrinsecis si calida ⁊ q̄ sia cognosces tactu ⁊ color ⁊ quecūq̄z ei⁹ qō ad ipaz ꝑuēit. Et i oib⁹ qdē fētit dolorē ꝓpinquē craneū ⁊ qū tāgis inēis dolorē. / Et cura ipm medicamine leuioz ex cura sirsē: ita tamē q̄ tu sis securus i administratiōe fortioris i ipo. Et vētose qdē i ipo ꝓferit pl⁹ minutiōe. ¶ Jn natas ātisātū oz vt lactās aq̄z potet ordei aut aq̄z fame ei⁹ si ifās solutionē habuerit ⁊ sāti, deē ad potādū tūc aliquātulū spodij tō refacti ⁊ se. postulace tozefacti. Solutō ei i hac egritudie ẽ mala ⁊ lactāti iterdicat balneū ⁊ ponatur sup synciput ei⁹ viola ifrigidata. / De subet asaharī quā qdā medicoz nominant suchos: ꝛ nō ẽ ipa imo suchos ẽ spēs ꝓgelatiōis. ¶ Cap.xij.

Hec egritudo ẽ egritudo sirc emitati ꝓpinqua ex sirsē calo ⁊ siccō: qm̄ apa ẽ fcm̄ ex duob⁹ humorib⁹ sil. s. phlate ⁊ cholerica. / Et ei⁹ qdē cā ẽ repletio q̄z generat gulositas ⁊ multitudo cōestiōis por⁹ ⁊ cebrietas. Et vtriq̄z qdē hūores q̄do q̄z equāt ⁊ q̄do q̄z vn⁹ ipsoz vincit ⁊ vincunt tūc cius signa. Si ergo phlāticus vicit noiaḥ subet vsara. Et si vincit cholericus noiaḥ saḥara subetia: ⁊ qnq̄z ꝓueniūt in egritudie vna cū nūero vt vnusq̄z eoz ipugēt alterū ⁊ q̄do q̄z vicet phla ⁊ q̄do q̄z cholera. / Et facit quidē phla i ipsa subet q̄do q̄z ⁊ grauitatē ⁊ pigri-

ñi ⁊ clausionē oculoꝝ. ¶ Et difficile fit eis respōdere ad illud qđ q̄rit ab eo. Et ē ipius respōsio respōdeo tardāt ⁊ cogitāt. ¶ Et cholera qđē i ipa effici igenudiez ⁊ alienatōem ꝓtinuā ⁊ palpitatōnem. Et nꝫ ꝓmittit ipm ꝓfūdari i subet: imo eius subet ē subet ⁊ excitat quū excitat. ¶ Et qū phlima vicit gnāt subet ⁊ claudit palpebra qū apit. ¶ Et qū vinē cholera excitat ⁊ alienat ⁊ pūcit ad morum ⁊ apit oclm absq; palpitatōe ⁊ nō claudit: imo ipi⁹ supioꝝ extremitas attrahit sic accū patiēti sirsen. ⁊ ōsiderat relupinari ⁊ ei⁹ relupinatio ē nō nālis: ⁊ iflāmat ipi⁹ facies ⁊ declinat ad viriditatē ⁊ rubedinē ꝑm q̄ i dominatōe disp̄onum ei⁹ trahit palpebra ei⁹ ad supioꝝ ⁊ clamat. Et qū apit oculū suū ē ipius aptio nō aptio hꝫ abēt subet ⁊ ꝓgelatōez absq; palpitatione. Qū āt logt ei⁹ ꝑmo nō ē oꝛdiat⁹ ⁊ strangulat ab aq̄ ita vt plm redeat aq̄ ex naribꝫ ei⁹: ⁊ silr strangulat a foꝛbitoib⁹. Et hꝫ qđē signa sī mala. Et multotiēs accidit i ipa retētio vrie ⁊ egōis ⁊ paucitas vtriusq;. ⁊ accit eis stricta ips. ¶ Et q̄dꝫ silat i pluribus dispōnib⁹ p̄focatōi mūicis. Verūtamē facies i p̄focatōe mūicis ē cū disp̄one sua ⁊ adsunt reliqua signa p̄focatōis dēa i. c. suo: hꝫ āt possibile ē vt in ea aliqd loq̄ndo eger ānūciet ⁊ si pcipit vt itelligat. In ea āt ē matrix p̄focata ē nō ē pole aliꝺ dū i p̄facatōe pse uerat. ¶ Et hꝫ qđē egritudo silis ē letargie: ſz tñ differt ab ea. qm̄ facies nō ē cū disp̄oe sua sicē i patiēte letharg̃iā. Et itez eis adsūt vigilie ⁊ aptio oclorū absq; palpitatōe ⁊ febas ē i ipa foꝛtioꝝ. Et silat karabito: ſz tamē differt ab eo: qm̄ subet i ipa ē maioꝝ ⁊ aliēano minoꝝ. ¶ Et pulsus qđē eius ē veloꝝ ⁊ frequs pp apa ⁊ pmixtiōez ꝓgelatiuā q̄ diuersificat a pulsu lethargie. Et ē lat⁹ ⁊ breuis pp phla ⁊ apa sunꝫ: q̄ diuersificat a karrabito: ⁊ ip⁹ qđē breuitas est pp latitudiez sui. ¶ pli⁹ ē foꝛtioꝝ pulsu lethargie ⁊ debilioꝝ pulsu karrabiti. Et sit pulsus nō extensus rarus valde spasmosus sicē siti p̄focatōe mūicis. ¶ Soꝛt⁹ i ipa nō remanꝫ nꝫ egredit ab oꝛdie oi illo eg: ꝛ esu sicē siti i p̄focatōe mūicis: imo vt⁹ cadit ⁊ pulsus sit freq̄ns.

De cura. C. xiij.

Cura āt cōis ē phlomia sicē scis: dcide clisterna i quoꝝ attractōe ⁊ lenitate addis ſz q̄ti tatē i qua inēis māz ſz signa p̄dēa. ita vt cognoscas an vicat cholera vel phla. ¶ Et cib⁹ ēt, phibeat ꝑm qđ siti karrabito ⁊ ꝓhe si ei⁹ cā fuit ist̄itudo cibi. Quapp qū cā fuerit multitudo cibi facegꝝ vomēt et purgastōm ipi⁹. Si āt cā ei⁹ fuit ebrietas nō curabit oio dōec abscidat ebrietas: dcide sit ꝓtēt⁹ hūec tātib⁹ cap ipi⁹. dcide ad vltimū curet eo q̄ curatur finis ebrietat. ¶ Et ipi⁹ qđē spēs cōicant i ebrocis ⁊ eplastris ⁊ sternutatoꝝijs p̄dict ⁊ eūonib⁹ ſb tilib⁹ cū eo qđ bibit ⁊ clisterizat sicut scis. Et iste qđ medicie i ipa nō sint i termio fit at q̄ pcipit i karrabito nꝫ i termio calefactōis q pcipit i lethargia sed sint ꝓpositi ex eis ⁊ vicat i eis illō qđ oꝛ ſz q̄ appet q̄ aliqs duoꝝ hūoꝝ sit magis abūdās. Et tibi qđē tā ꝑmissū ē i canōe totū qđ oꝛ facē i hꝫ i. Et opꝫ vt pōas i ebrocis ei⁹ si fuerit cholēa supabūd is folia salicis ⁊ violas ⁊ radices lilij ⁊ oꝛdeū cū cāemilla ⁊ coꝛōa regia ⁊ aneto. Et q̄dogꝫ das i potu siripū ō papauē si nō timet q̄ supuēiat ei dōiū phlatis. Et tētio qđē q̄ ei i potu tribuit ē vt dormiat. Quod si vtreq; mē sint eq̄les adde i his hꝫ asce ⁊ amaracum. Et si phla est supabūdans addei eis folia lauri ⁊ rutā ⁊ mētastꝝ ⁊ isopū ⁊ castoreū ⁊ origanū. Et similiē ē dispō i eplis ⁊ enematib⁹ ſz hūc canonē. Et tibi q̄ dē ē pole colligē ea ex ātidotario. ¶ In finc āt egritudis ⁊ postq̄ dclinauerit ifirmitas tūc aliēa ab eo ebrocas frigidas ⁊ sis ꝓtēt⁹ subtiliatiuas q̄ scis: deinde balnea ipm ⁊ rege cū regimine conualescentiꝫ.

De plaga ⁊ icisiōe cut⁹ capit⁹ ⁊ curatōe. C. xiij.

Epatio eueniēs i capite. aut ē in cute ⁊ carne aut i osse: aut manifesta: aut i stomacho: aut ita q̄ ossa ide exhēda sī aut stomac ⁊ ex stomac ē alfuturati ⁊ ē vt exphuberet velamē ad exteriora ⁊ apēt ⁊ ipinguet ⁊ fiat sicut futurati. Et ex eis est q̄ fit in duramie ⁊ i matrina: ⁊ eis ē timor ⁊ i vulneribꝫ qđē puncticib⁹ ad pānicul̄ cerebri accit laxitas i latere vulnerꝫ ⁊ spasm⁹ i oppositō ei⁹. Et qū icisio nō pucnit ad vētres ſz ad stomū velamis subtil ē magis icolumis. ¶ Qū vo icisio pucnit ad cerebrū apparebras ⁊ vomit⁹ cholerꝫ ⁊ nō ē ex eis q̄ sanat: mistraro. ¶ Et ꝓpingoꝝ ad icolumitatē qđē icisio ē q̄ cadit ad futurati duoꝝ vētriū anterioꝝ. Qū. n. cito succurris ei ꝓtinuat. ¶ Ille vo q̄ i duob⁹ vētrib⁹ posteriorib⁹ fuerit sūt ꝓuisiones. Et ea, q̄ fit i medio ꝓuisioꝝ ē ea q̄ fit i posterioꝛe ⁊ remotioꝝ vt redeat ad dispositionē nālez nisi sit valde pua. ¶ Et ꝓncipiū quidē ꝓsistit i emplis ⁊ erit ei⁹ i rectificatio velociter. In cura vo ꝓsistit ꝓncipiū ad, phibēdū apa cū eo qđ tolerat dispositio. ¶ Distinctionē vo medicaminis vulneris plagatiui qđ ē in cute ⁊ carne dicem⁹ vbi vlcerū remembrabimur i lib. iiij. ⁊ dicem⁹ curā fracture q̄ est ex eis i. c. fracture ⁊ restauratiōis. ¶ Et medici i fractura crāei i q̄ cꝛhēda sūt ossa: habēt duas itētiōes Intētio. n. quoꝝūdā ē vt declinēt ad medias sedatiuas q̄ doloꝛē vehemēt qescere faciūt ⁊ itētio ē alioꝝ qb⁹ vī q̄ admistrāde sī medicie vehemēt; ōsiccatiōis ⁊ admistrāt post icisionē fracti eradicatōnem secti ⁊ cꝛectionē facture ei⁹ medicie attractiuas i vngnentis ⁊ alijs supra locum supra ips externus existentete epithimate ex aceto ⁊ melle. Et hꝫ mō p̄ man⁹ hoꝝ posterioꝝ puenit maioꝛ icolumitas q̄ꝫ p man⁹ poꝝ ⁊ illud qđē nō ē mir. Hēnim dixit q̄ pplo ossis ⁊ pannuli ē sicca.

Tractat⁹ q̄rt⁹ de egritudib⁹ capitis ⁊ pluriō nocumēto ipi⁹ i operatoib⁹ sēsus ⁊ motib⁹. Et continet cap. I. De subet ⁊ sono. C. i.

Dcit subet sōn⁹ supflu⁹ ⁊ q̄ntis ſz illic ē q̄ntitas ⁊ q̄litate sil: ita vt ipi⁹ spatiū sit, plus ⁊ ē⁹ elevatio foꝛtioꝝ ⁊ debilitet excitatio ipius ab eo. Si āt excitat tūc sonus ē ē nālis i q̄ntitate ⁊ q̄litate sua. ¶ Et ei⁹ qđē alt⁹ ē q̄ntis alt⁹ ē subet, p̄fūd⁹. ¶ Sōn⁹ āt vlr ē redit⁹ ips aiaf ab istis sēsuū ⁊ motuum ad principiū cum quo puatur ipsorum istia ab exitu operatōis i ipi⁹ nisi que necessaria si ad hoc vt vita permaneat ⁊ illa sunt sicut instia ips

Et ſonus quidē nālis abſolute ē cuius redditus ē cū ꝓfundatóe ſpūs vitalis ad interiora vt digerat cibꝰ quē in ipſo ſequit ſpūs aialis ſicut fit i motibꝰ corꝓis ſubtilū ꝓmptoꝝ ꝓpter neceſſitatē vacuitatis: ⁊ qō ē et ꝓp quietem eius ⁊ vt ſps adūgat ſibi ptem eius quo nutriat ⁊ ſubſtentetur ⁊ agmētetur ſubſtantia illius: ⁊ recapiat reſtauratóem eius quod exipo i vigilijs ſoluit. ¶ Et huic quidē ꝓpinquus ē q accidit ei q ſanitati vicinis ē ab egritudie ſua. Accidit.u. ei ſónus ꝓfūdus ⁊ ſignificat ſedatóez egritudinis eius: ipe tamē in ſanis nō ſignificat bonitatē ¶ Et quādoqz ét accit ſonus hꝰi generis ei qui eſt cū atus medicis plim ⁊ ſónus ille ꝓfert ei reddās ipſum vtutiue. Et plim accit ſónus non abſolute naturalis ⁊ ille quidē ē reddꝰ g fit ad ꝓncipū ꝓpt ſuperfluitatē reſolutionis ſps ⁊ nō tolerat eꝰ ſba dilatóem ꝓpter defectum ſui augmenti ſup illud qd ſufficit applicationi cā reſolutóis facte ex motu. ꝓfundatur ergo ſicut fit in diſpóe laberis ⁊ exercitij foztis. Et illud fit pp cūctionem ſupfluā accidentē ſpūi aiali. Mā igī fit ꝓmpta ad recipiendum quod ēm ſba eiꝰ niſi ꝓſequatur ipſa ex nutrimento ſuſtentaculū. ¶ Dīa vo iter ipm ⁊ illū g ē ante ipſum ē ſicut differēcia int petitóem cibi a corꝓe ſano vt ſit locus reſolutionis nālis exco ⁊ petitóem cibi a corꝓe debilitato a ſolutione ⁊ fluxu ſanguis. Ꝑdimus.n. duoz ſónoz petit reſtauratóem reſolutionum vigiliaꝝ ⁊ ē res nālis. Et ſcōs petit reſtaurationem reſolutóis laboris ⁊ nō ē nālis. ¶ Et quādoqz accit ſónus nō nālis abſolute ⁊ ē vt ſit reddi tus ſpūs aialis ab inſtrumentis pp cām inſtantem ſubſtāne ſps ꝑriā aut extrinſecus aut ex medicinis infrigidātibꝰ ⁊ inſtrumēta adipulcātur frigꝰ incōuenies penetratói ſps vitalis in eis ſōm modum ſuū renouātē infusionē ſps i eis adunati corꝓm pentis ꝓplonem quā recepit vtutē aialem. ſ. ſpus a ꝓncipio quare reliquū redit ꝓfundū ꝓtectoris ⁊ fit piger ad dilatóem pp frigus ꝓplexionis ⁊ hoc eſt ſtupoz. ¶ Et quādoqz ét accit pp cām humectantē inſtrumenta ⁊ perturbatóem ſbam ſps ⁊ oppilantem vtā eius ⁊ laxantē ſbam neruoꝝ ⁊ laceroꝝ et mollificatio qnā ſegtur oppilatio ⁊ coopimentum quē ꝓhiberet ſpm penetrare: qñ ſps ipius ſba iaz eſt ē ingroſſata ⁊ ꝑturbata. Et qñ inſtrumēta eiꝰ lā ſunt corꝓupta ꝑ hūiditatē ⁊ laxitatē eoꝝ ſimul. Et iſte ē ſonus ebrietatis: ⁊ accit qō eſt huic accidē ti, primū pp nimiā ſtói repletionem ⁊ plīritatem timoꝛe cibi i ſtō: hoꝛ aūt ſubet remouēt vomitū. Et he due cāe qū firmātur ſūt cā qua plīm accit ſubet. Quādoqz ét adunatur frigus ⁊ iuuat ipm humiditas ſimul in cauſis ſōni: verūtamen cā aūs tūc ē ex frigoze ⁊ iuuat ipm humiditas. Sicut aggregant i vigilijs caliditas ⁊ ſiccitas ⁊ ē cā vā ipſa caliditas quā iuuat ſiccitas. ¶ Subet ꝓterea ſūt cāe alie ex q bus eſt vehemēria poriſmoꝝ febris ⁊ euentus nature cum cēntia ſup ſuā egritudinē ⁊ ipius ꝓſſio ſub mā ⁊ ſegtur ipam ſps aialis ſicut dictū eſt ⁊ ꝓpe ſumā febris ē frigida phlatica ⁊ ipa quidē nō calefacit niſi cū putredie. ¶ Et quādoqz fit ꝓp malitiam humoꝝ ⁊ vapoꝝ aſcendentiū ad cerebrum ceribra a ſtō aut pulmone in egritudinibus ſuis ⁊ ꝛe liquis mēbris. Et quandoqz fit ex multitudie vermium ⁊ ſcaridū. ¶ Et quādo qz fit ex coartatione cerebri ipius ſub oſſe cranei aut lāina eiꝰ: aut coꝛtice ipius qū cerebro aduenit ꝓcuſſio ⁊ vehementioꝝ ventriū ad faciendū ſubet apud incliſionem ē vehemētioꝝ eoꝝ ad faciēdū ſubet apud cōpſionē. Et quādoqz fit pp vehementē doloꝛē ꝓcuſſiōis cuienti lacertis ipis: aut ſcōm cōtractem lectionis in oze ſtōi aut in matrice quare ꝛ̄hitur ex eo cerebrum ⁊ oppillat vias ſps ſenſibilis taliqꝰ cum ea fit difficilis motus ſpūs ad ꝓcedendū. ¶ Et quandoqz fit pp vehementē debilitatē ſps ⁊ reſolutōez ipius quare ſit difficilis eius dilatatio. ¶ Et quoniam ꝓmi ſenſuuz qui puantur in ſōno ⁊ ſubtrāhūt viſus ⁊ auditus: oꝛ tūc vt ſit ipēdimentū in ſubet i anteriore cēbro. Et pp cōtatē cōuptōis imaginatōis Mā ſi nō cēt cōtas anteriores cerebri ⁊ non accideret nocumētū niſi poſteriores ꝓpti nō oporteꝛet vt viſus ⁊ auditus ꝓueniret ꝓpano. Neqz cēt ſōnꝰ imo cēt deſtructio motus ⁊ tactꝰ ſolūmodo ⁊ cēnt ſenſus reliqui cū diſpōnibus ſuis ſicut ꝓtingit i egritudinibꝰ gelationis ⁊ ſochos. Et nō cēt nocumētū qō ſubet affert ſenſui vltra nocumētū qō ifert motui. Mā ipe deſtruit ſenſum omino ⁊ non penitus deſtruit motum: remanet enim ſncolumnis in anhelitu. ¶ Et opz quidē nc oppilatio ꝓuenies in ſubet ſit ꝓplenz cū multa ſpūs vitudie ⁊ ſi nō fiet nocumētū i anhelitu Dis aūt ſubet ex ꝓplone pendēs ē pp frigꝰ ꝓmo et pp hūiditatē ſo. ¶ Emiplꝰ quādoqz fit ꝓmutatio ad ſubet ſicē ex pipneumonia ⁊ pleure i ⁊ ſilibꝰ. Et q daz hoꝛiz ſt quoꝝ hūoꝛes dū ſedent ſſi fracti nō nocentes qꝛ coopit eos dormitatio. Quōqz ſe ꝓſtermit ꝓfūdat calor ināt ⁊ ſeruent ⁊ excitāt vapoꝛes cerebra qꝛ ſōnꝰ nō ipm cooprit ⁊ ꝓcipue i eo q nō eſt ſicce ꝓplonis. ¶ Qū ergo multiplicant coopiure ſēni idicat egritudies. Et ſic aq̄ granatoꝝ tardante in ſtō retinet vapoꝛes ⁊ liberat a vigilije. Eīm os qō iā dixim⁹ qualr oz eſſe formā iacentes ſup cibū. Hinc āt dicem⁹ qꝛ vſus reſupinationis multotiens ledit doꝛſū ⁊ larat ipm. Cui⁹ gdez cura eſt vſus ſurgendi plurim⁹. ¶ Ex ſōno ꝓterea i ſole timet capiti. Et q fit i luna faē poſſidere ſcreatū ſāguis q fit cū raſcatiōe: ꝓpea q lūa mouz hūoꝛes. Et cā qd ſoni⁹ gnaturis eſt cooptura oꝛis cāne qꝛ ſps nō egredit niſi i voce hūiditatis. ¶ De ſignis ſpenez ſubet. L. iij.

Q aūt ſubz fit ex frigoze puro extrinſeco eius ſigna ſt vt fiat pp ſucceſſionez frigoris vehemētis aduenientis capiti exteri⁹ aut pp frigꝰ itrā coꝛpꝰ ⁊ cerebꝛ ⁊ nō ſuenit i facie iflāmatio neqꝫ i palpebris ét eſt color viridis ⁊ pulſus eſt extenſus tendens ad duritiez cū raritate vehemēti. ¶ Et ſi ſubet ſit ex frigoze poꝰ alicui⁹ medicinaꝝ narcoticaꝝ q̄ ſt opiū ⁊ hyoſcām⁹ ⁊ radix mandragore ⁊ ſe. mādragore ⁊ nux metel ⁊ fūgꝰ ⁊ lac i ſtō acctoſū ⁊ coꝛi andꝛ hūidū ⁊ ſe ꝓſilij multū ſignificat ſignis q̄ dice

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

mus de vna q̄q; eaꝝ i.e. de vēnis. Et vt subet fiat cū aliis accidētib⁹ ꝓfocatiōis ⁊ viriditatis extrēitatū ⁊ fitate eaꝝ ⁊ apate ligue, ⁊ pmutatōe odōris ⁊ fit pulsus cū casu formicās debilis nō cū raritate imo frequēs habēs freq̄ntiā vermiculosi sōnicās. Et si fuit rar⁹ non ei ordo nr̄ fortitudo: imo redit ex raritate ad ipsitudicz ⁊ exīpsitudic. ad raritatē. Sciaꝰ ergo q; si aliq̄d boꝝ i potu ei datū ē aut ipe p se bibit ⁊ medicet totū illd cū eo qđ dicem⁹ i.e. de venenis. Sūt aūt qđ q dicūt q; subet frigoris puri est lenior subet materiei hūde. Sz sermo ille nō ē vehemēter san⁹ imo quādoq; ē fortis valde. Et oēs qdē ispēs subet fit ex frigore cerebri i ſba sua aut pp medicinā ebibitā seqtur corruptio i cogitatiōe ⁊ memoria. ¶ Qđ si subet sit ex hūditate pura sic⁹ sig̃ vt nō videāt sig̃ sanguis nr̄ gustus phlatis. Si aūt fiat ex phlate scil illd ex p̄cedēti repletiōe ⁊ nimia stōi sacietate ⁊ multitudie por⁹ ⁊ lenitate pull⁹ ipi⁹ ⁊ fluctuatiōe cū lautitudine ⁊ scil ex ꝓfūdatione subet ⁊ grauitate ipi⁹ ⁊ albedine coloris i facie ⁊ oculis ⁊ lingua ⁊ capitis ⁊ inflatiōe i palpebr̄ ⁊ fiate taci⁹ ⁊ regimie p̄cedēti ⁊ etate ⁊ regiōe ⁊ religs. Ex sanḡne vo fact⁹ scil gustate i flatione venaꝝ q̄ dicūtur guidē ⁊ rubedine oculoꝝ ⁊ macillaꝝ ⁊ rubedie lingue ⁊ sēsu calitatis i capite ⁊ sibi⁹ illis q̄ sciasti. ¶ Et si cū hoc sanguis ⁊ phlapūgantur aggregatōe apatū videbis signa karabi ⁊ lethargie ⁊ subet usahari. ¶ Qđ si cā in ipo fuerint vapores expulsi ex corpe i febrib⁹ ⁊ ꝓpric apd dolorē pulmonis ⁊ apa i ipo noiatū pipneumōia aut vapores stōi scias totū suis signis. Mā si est ex stō p̄cedēt ipm vrigo ⁊ scotomia ⁊ tinnit⁹ ⁊ vomitus ⁊ phātalie ⁊ ē leuis apd famē ⁊ augmētat apud repletionē. Si vo ē ex pte pulmōis ⁊ pectoris p̄cedēt ipz dolor grauis ⁊ dolor i ptib⁹ pectoris ⁊ strictura spūs ⁊ tussis ⁊ accidentia pleuresis ⁊ pipneumonie. Et silr si fuerit ex epate p̄cedēt ipm signi cationes egritudinis in epate. ¶ Et si est ex matrice p̄cedēt ipz egritudines matricis ⁊ eius replectio. Qui aūt fit ex pessiōe fēa sup halhema aut sup tēpus scil suis sigtionib⁹. ¶ Et dīa gdē inter subet ⁊ apoplīaz ē qđ habēte subet pole ē intelligere ⁊ excitari ⁊ sūt mot⁹ ei⁹ lenitores sensib⁹ suis. Et apopleticus aūt p̄mat sensu ⁊ motu oi. ¶ Et oino dīa inter habēte subet ⁊ illū in quo ē malefactio pp debilitatez cordis ē q; pulsus habēs subet est fortior ⁊ silior pulsibus sanoꝝ. Et pulsus habēs syncopi est debilior ⁊ durior ⁊ syncopis, p̄cedit paulati cū mutatione coloris tendēs ad currinitatē ⁊ ad silitudinez coloris mortuoꝝ ifirmantur extrema. Jn subet aūt non alterat color faciei nisi ad illud qđ ē bonū ⁊ nō exercitatur fructū faciei ⁊ nā i nr̄ mutat a forma dormiēti nisi puo tumore ⁊ tristatōe. Et dīa gdē inter hūtē subet ⁊ illā cui⁹ matrix ē ꝓfocata: ē q; pole ēp si hūs subet intelligat ⁊ logī si ꝓcipit. Illa vero cuius matrix ē p̄focata intelligit cū difficultate ⁊ nō loquit penit⁹ ⁊ ē mot⁹ ⁊ ppric mot⁹ colli ⁊ capitis ⁊ pedū facilior i eo q; hz subet ⁊ sēsus ⁊ aptio palpebraꝝ facilior i habētib⁹ matrice ꝓfocata ⁊ ē ꝓfoca in matrices cā eueniēs subito ⁊ idicat potestate sui ⁊ finit, aut minorat ⁊ subet extēdit ⁊ fit itrou⁹ i ipo in ꝓfūdatione gdati ⁊ icipit a sōno gui nisi cā eius sit frig⁹ subito eueniēs aut medicina ebibita. Scias ergo illud.

De cura subet ⁊ sōni grauis fā i febrib⁹ L.iij.

Quod aūt q̄ accit ab egritudie existēte i aliq̄b⁹ mēbris. Semita cura ē p̄uenire ad mēbrū illud cū regimie vt purget ⁊ remoueat qđ i ipso ē ⁊ ꝓfocatio cerebri ita vt māz nō recipiat. Et illud gdē vbigratia fit cū oleo ros. ⁊ aceto plurio ne oleū dormire faciat ⁊ pcapue qū ipz ē solū cū expsitionib⁹ fructuū ꝓfocatiū ⁊ p⁹ illud adhibeant embroce i fiatiue. Deinde fiat pmutatio ad resolutiua si fuerit i cerebro retētū aliq̄d ⁊ tu qdē tā sciasti oia illa i canone. ¶ Jn eo aūt q fit i febribus ⁊ principio ptodoꝝ oz vt icipiatur a ligatiōe extrēitatū ⁊ a motu sternutationū assidue ⁊ odoramēto accti ⁊ vaporis ei⁹ ⁊ vnctione capitis cū oleo ros. ⁊ aceto plurimo aut aq̄ acreste aut aq̄ granati ⁊ stupticoꝝ. ¶ Ille aūt q fit propter potū narcoticoꝝ curetur p̄m illud narcoticū ⁊ dein ergo ad potan. tyriaca ipius qđ dicturi sum⁹ i libro. iiij. ¶ Subet aūt facti ex frigore extrinsecus aduenīēte cura ē pot⁹ tyriace ⁊ mitridati ⁊ diamuschi ⁊ embrocet caput cū aqs i quib⁹ cocta sūt ruta ⁊ castoreū ⁊ piretrū ⁊ vngal caput cū oleo de bē ⁊ oleo ve duab⁹ ſpicis cuz castoreo ⁊ sgilla ⁊ oleo muscellino ⁊ oleo costino cuz castoreo. Et silr adhibeant ēpla facta ex castoreo ⁊ sgilla ⁊ muscho ⁊ sint castorei ptes. ij. ⁊ sgille ps. i. ⁊ muschi q̄ntitatē pua ⁊ doret muschū assidue ⁊ vtak eis q̄ dicta sūt in calefactione pplonis cerebri. Sz ē labor absq; falsitate in illo aūt q fact⁹ ēpp dominū sanguis oz vt incipiat a phlomia cephalice ⁊ vētosis cruruz aut phlia saphene ⁊ vtak clisteri tpato ⁊ sbtilatiōe cibi ⁊ vtak eo qđ torrefactū ē. ¶ Illū aūt q fact⁹ ēpp dominūt hūiditatis pure q̄ nō ē cā mā oz vt cures cū ēplis factis ex castoreo ⁊ flore ignati ⁊ costo ⁊ vncecupressi ⁊ sanina ⁊ euforbio ⁊ piretro ⁊ deficcet cibus ⁊ alienēt olea ⁊ embroce nisi cū cautella: humectatio. n. q̄ ē i oleis q̄doq; vincit vtutē medicinaꝝ nisi sit valde fortis. Et oz vt admistratio fiat vncionis capitis ⁊ rubificationis ei⁹ ⁊ ordinationis muschi. ¶ Et si fuerit humiditas cū mā phlatis oz vt cūcta cū clisteri fortipus ⁊ digenet vt euōat ⁊ plz ei⁹ qđ ex phlate ē in stō oz vt euōat cū eo qđ phla incidit ex eis q̄ dicemus i loco suo ⁊ admistra embrocas ⁊ digestiuas ⁊ fōtes ⁊ caput purgia ⁊ sternutatoria gargarismata ⁊ ea q̄ sciasti i canone sic ubi p̄terijt. Et ex cura ē vt eger audiat res q̄ p̄tristant ipm: tristitia. n. in h⁹i egritudinib⁹ i quibus debilitat cogitatio ⁊ extinguit ē ex eis q̄ mouēt aiam ⁊ reducūt ea ad rectitudinē. ¶ Et ex medicis qdē vigilare faciēt⁹ ē epithia sez cū calcāto ⁊ abstertio faciei cuz aceto ⁊ strictio extremitatū inferioꝝ ⁊ admistratio sternutatorioꝝ. ¶ De vigiliis ⁊ sahara. L.iij.

Jgilia qdē ē dispō alis qū effudit ipus aialis ad instia sensus ⁊ mot⁹ vt eis vtak. Sahara vo ē superfluitas i vigilia ⁊ egressus a re na

turali. ⁊ ei⁹ gd cā ꝓlonat ē calitat ⁊ siccitat ꝑp ignei tatē ſps ⁊ mouz ſp ad extiōa ⁊ calitas vehemēti⁹ ē facies ſahara ⁊ aūri⁹ faciēs. Et ſahara gd quīqs fit ex nitrositate hūidi ⁊ occul ate i cerebro ⁊ aut pp dolorē ⁊ cogitatiōes cōes. Et ē ſahara cui⁹ cā ē lumē ⁊ lo ſi illūinato qū puēit i h⁹ i aliqs ꝑparat⁹ ſahai ⁊ ē ſahara q ē pp malitiā digōis ⁊ multitudiné replonū. ⁊ ē ſahara q fit cā ei⁹ gd iflat ⁊ pmouet hūores ⁊ ſonnia ⁊ tiores i ſono fiē fabe ⁊ filia. Et ē ſahara q fit i ſeb⁹ pp eleuatōes vapoz ſiccoz mordicatoz ad cerebz. Et dolor gd q decrepit accit et ſahara ē pp nitrositatē hūoz eoz ⁊ ſalſediez ipoz ⁊ siccitatē ſbe cerebri eaz ⁊ ē ſahara q fit cā apatis melici aut cācero ſi i ſub⁹ cerebri. Et di ꝙ ille i quo ſahara fit ſomnis: dcide accit ei tuſſis mouit. Et nos gdē tā dirum⁹ i. c. ſōni gd opozuit nos dicere. ¶ De ſignis. C. v.

Igna igit ei⁹ q fit a ſiccitate pura ſine mā ⁊ nō ſocia calitati ſt leuitas capitis ⁊ ſēſuū ⁊ siccitas oculoz ⁊ lingue ⁊ nariū ⁊ ꝙ nō ſēnt i capite calorz frig⁹. ¶ Et⁹ vo q fit ex calitate ⁊ siccitate ſigna ſt iuētio ſignoz ſiccitatis cū iflāmatiōe adustiōe. Et qnz ē cū ſiti ⁊ adustiōe i oīgie oculoz Et ei⁹ gd q fit ex nitrositate hūoz ſig ſūt hūectatiōis iuētio i narib⁹ ⁊ lippitudo ocloz ⁊ t̄ēſibilitas ḡuitatis pue ⁊ velocitas excitationis apd ſōnū cū ſaltu. Et ſtud gd ſignificat ex regimie ꝓterito ⁊ etate. ¶ Et ei⁹ gd q fit ex illumiatione loci aut ex cibo. Signa ē ſūt cāe ei⁹ ¶ Et⁹ vo q ē ex apatemelico ſigna ſt ꝓdicta multotiens. ¶ Oz ei⁹ q ē ex dolore aut cogitatiōib⁹ cōib⁹ ⁊ ſeb⁹ acutus ſig ſūt ei⁹ cāe. ¶ De cura. C. vi.

Oportet gd vt habēs illā cui⁹ cā ē siccitas vtatur cibo hūido ⁊ balneis tpatis ꝓpe q ſi ipz balneū nō fuerit dōmure tē nō ē tpati coꝓis ⁊ nō bōe ꝓplonis ⁊ nz ē ꝓpaucitate siccitatis aut ptāte hūoz malоz quos balneū eleuat ⁊ oz vt deſerat cogitationē ⁊ cōitū ⁊ laborē ⁊ vtaf gere ⁊ trāqllitate ⁊ aſſiduitate iunctōis capitis cū oleis hūectatiuis ꝑdictis ⁊ emulſiōe lactis ſup caput ⁊ ē ebrietis hūectatib⁹ ꝑdictis ⁊ attractiōe i narib⁹ oleoz ⁊ caput purgiſ ipoz ⁊ diſtillatiōe coz i aure ꝓpi olei nēufarini ⁊ ꝓcipue faciēdo caput purgū ⁊ i fricatōe iferioz pedū. ¶ Et⁹ vo q ē ex calitate qū hoc regimē ē cū additōe fcā i regimie hanz medicinaz ⁊ admiſtratio. ⁊ bigza rafure cucurbite ⁊ pozulace ⁊ mucilagis pſili ⁊ virge paſtoris ⁊ ſempuiue ⁊ ſiliū. ¶ Et ex minoribus ē ſon⁹ ſuauis ſubtil cui quo nō ē hezeze ⁊ ſit ei⁹ cāus breuis aut ſi ſit cū hezeze ſit eq̄lis ⁊ ꝓp illud ſomnu⁹ arboz ⁊ aq facilit dormire. Et⁹ vo q fca ē ex dolore regimē ē ſedatio doloris. Et ipi⁹ cura ē cū eo qd ꝓpi ē vniuſq dolōi i. c. ſuo. Facta vo i ſeb⁹ multotiēs hūi dati potu adeiacur puz ⁊ fac dormire. Et oz vt habēs cā vtaf ablutiōe faciei ⁊ ē broch ⁊ vnctiōe tpis ⁊ frōtis cū oleo de papauere ⁊ lactuca ⁊ vt pōatur i ſoꝛbitiōib⁹ ipi⁹ ſemē papaueris albi. Et ḡdoqs ſtupefacit ex narcoticis quoz deſcriptiones ſūt i antidotario ⁊ troc. de citro ꝓdicti i. c. de soda cala qū diſſoluit i expſſione papaueris aut aq roſ. in q coctū ē papauer: aut aq lactuce ⁊ limū coꝛ frōs ꝓſerūt. Et ex eis gdē q ad illō expta ſt ē vt ſūat caſſia lignea ⁊ opiū ⁊ croci ⁊ diſſoluāt i oleo roſ. ⁊ abſtrāt ex eis nares. Et ſili⁹ epitima fcm ex coctici b⁹ papaueris ⁊ radicib⁹ mādragore ſi vtraqs tpa ⁊ ēt odoramēta ex eis: Et q ſumit ex iſtis ḡtitatē vnius grani orobi dormit ſōnū tpatū. ¶ Qd ſi hūor ad ipm aſcendēs fuerit groſſus fiat emplm frontis eius ex melliloto cū camemilla ⁊ robub. ¶ Et ex eis gd q dormire facilit febricites ⁊ aliōs ē vt extrēitates habētū ſahara ligēt cū ligamie faciēte dolorē ⁊ cora ipis ponat lāpas ⁊ ꝓcipiat ꝓſentib⁹ vt multiplicēt cō fabulatiōes ⁊ ꝓmones. Deide ſolūāt ligature repete ⁊ rcōuenat lāpas ⁊ ꝓcipiat abi exūtibus vt taceāt repēte ⁊ tē dormiēt. Jn ea āt q fca ē ex hūiditate nitroſa ſalſa ꝑp nitrositatē ⁊ ſalſedinē oz vt acceptio oīs acuti ⁊ ſalſi alienet ⁊ cibet cā habēs piſcib⁹ petrosis ⁊ carnib⁹ ſubtilib⁹ ſurabegen cum pauco ſale ⁊ cūet cū pilulis ex ſepeba ⁊ aſſidue fiat iunctio capiti cuz oleis ſuauib⁹ tepidis. Qnqs h ſpēs ſahare accit in etate ſenij cui⁹ cura ē ꝓpua. Verūtamē oz vt cā habēs vtaf ebrioca ex aq i qua cocta ſit ordeuz ⁊ came milla ⁊ albacue ⁊ nō aliud oi nocte fac. n. bene dormire. Et ſili⁹ odorēt narib⁹ fca ex oleo albacue aut oleo irrino aut oleo de croco. ¶ Et ḡdoqs oz vt in potu tribuam⁹ habēti ſahara ſupfluā vtuſ cui⁹ tice reſolo cerataria ⁊ ſiſlia ex opio vt faciat ipz dormire ei vo q ꝙ hz ſahara cū h⁹ i ſupfluitate ſuffic vt laboret erēcice ⁊ balneet. deinū aī cibū bibat aliqz tulū vini ⁊ pedat cibū qñ dormire hōa. De leſiōe ſēi⁹. c. vij

Pēs nocumēti ſenſus ꝓtigētis i opationib⁹ cerebri ſūt pp duas cās ⁊ cognoſcūt trib⁹ modis. Qū. n. ſēſus hois ē i colūis ⁊ imaginatio formaz rez i ſono ⁊ vigilijs ē ſana dcide ſi res ⁊ diſpoſitiōes ꝙs videt i vigilijs ſuis: aut i ſomno ſuo ex eis de qbus poſſe ēxpm. pponere ⁊ remouēre ab eo ⁊ qū audit caſ ⁊ teſtificat nō remanēt apd eū tē leſio illa ē i mēoria ⁊ i poſteriōe cerebro. Qd ſi hoc nō ē ipeditum ſz loqt ea q nō ſt dicēda ⁊ tiet ab eis a q b⁹ timēnō oz ⁊ putat eē bonū qd nō oz putari bonū: ⁊ ſpat qd non ē ſpandū ⁊ igrit qd igrēdū nō ē ⁊ facit qd faciēdū nō ē ⁊ ē potēs fuare ea quoz vult recordari tē leſio ē i cogitatiōe ⁊ i pte media cerebri ¶ Si vo ipi⁹ mēoria ⁊ ipi⁹ loquella ſūt ſiē eē debēt ⁊ nō ptigit in iis q agit ⁊ loqt Sūi recognitiōi ⁊ imaginat res ſenſibiles ⁊ colligit villos ⁊ videt ſigularia mendoſa ⁊ ignes ⁊ aqs aut reliqua mendoſa aut debilit imaginat formas rez i ſono ⁊ vigilijs tē leſio ē i imaglatiōe ⁊ i vētre anteriore cerebri. Et ſi aggregāt duo ex illis aut tria tūc leſio ē i duob⁹ vētribus aut trib⁹ / Et ſi cogitatio ifirmet ⁊ accidat i eo abbreuiatio pp cōitatē leſiōis i mēoria pcedēs pmū faciliē q̄ ſi ifirmet cogitatio ⁊ ſeqt eā egritudo mēorie ¶ Et gōcūqs hoz ē declinās ad diminutionē tē egritudo ē ex frigore. Et qcūqs ē declinē ad pmutationē ⁊ agitationē ē ex calitate. Et gd exiſtimauerūt qp declinatio ad diminutionē ē pp diminutionē ſbe cerebri. Et hoc gd nō ē lō giquū apud me / Lā vo ei⁹ aut ſit i pmis i ipo cerebro aut ē ex ſnbro alio. Et

quãdoqꝫ é ab extrínsicis sic̃ pcussióe aut casu. In curis ãt oz te eẽ solicitũ fm ꝓncipia q̃ dixi i canone Et collige i tabul' egritudinũ mb:oꝝ capitis in libro ij. medicinas ad oia illa'uuarinas qb'n cis vteris ꝛ ꝓsiderabis q̃ ex eis ꝛ q ex cibis ledũt eos qꝫ alienab cos i eis ꝛ ide cas ꝓsiderab eos a cib q cos ledũt in ipis.

De pmixtióe sensus ꝛ alienatióe. Ca. viij.

Pmixtiónis vo sensus ꝛ aliẽatiónis declaratio ẽ qñ q̃ fit pp cerebꝝ ipz ẽ aut ex cholera nigã aut ex sangnie calo inflamato: aut ex cholera citrina aut ex cholera rubea aut ex caloꝛe puro aut ex vapoꝛe calo. Et illa gd̃ fit ex ilhs q̃ delicat̃ qi cerebꝝ mã ꝑpus innati ꝑuat p cui' sile possibile ẽ rónj viã suã fuare. Et fca pp mẽbꝝ aliud: aut coꝛp' ẽ q̃ fit pp stóm aut os ei' aut mirac aut pp matricẽ aut pp totũ coꝛp' sicj febrib'. Et totũ illd ẽ pp qualitatẽ purã veniẽtẽ ad ipz sic̃ elevata digitis pedꝝ ꝛ manuũ q̃do apank ꝛ a mẽbris corrupte ꝓplexionis apatis aut pp vapoꝛẽ calz cholere ꝛ phlatis iaz putridi ꝛ acuti. Et pmixtio róis magis icolũis ẽ q̃ ẽ cũ risu ꝛ q̃ ẽ fz getẽ ꝛ deteriꝛ q̃ ẽ cũ agitatióe ꝛ ira ꝛ audacia.

De signis. L. ix.

Cias q̃ ois doloꝛ vehemẽs ꝺ quo patiẽs nõ pẽrit ꝛ i quo nõ sẽtit pmixtionem ꝛ vrina ole agina sigñt in febribus: permixtioné róis. Quc vo sit ex melãcolia ẽ cũ tristitia ꝛ aliẽatóe mala aut cũ signis melic quoꝛ in .c. ipi' rememorabimur. Et si melia ẽ cholica ẽ cũ lupi'sitate ꝛ audacia. Et si ẽ melãcolia sanguinea ẽ illic leucia ꝛ risus cũ ex vberatóe vẽaꝝ. Fca ãt a cholera citrina ẽ cũ iflamatióe ꝛ calitate ꝛ ira, ꝛ malitia moꝝ ꝛ agitatio ꝛ agitatióe vehemẽti ꝛ imaginatióe ignis ꝛ scintillarũ ꝛ adustióe oculoꝝ i: crioꝝ ꝛ citrinitate coloris ꝛ i flamatióe capitis ꝛ extẽtióe cutis frótis ꝛ pfundatione oculoꝝ ꝛ saltu ad oppositũ. Et i illa gd̃ q̃ fit ex magis rubea ſ acia ista vehemẽtioꝛa ꝛ puersa. Et h'i gd̃ generis ẽ pmixtio q̃ fit i febrib' ꝛ plurimũ fit in pestilẽtialib'. Cũ ea aũt q̃ fca'ẽ ex caliditate ꝛ sicc̃itate puris nõ ſ ẽntias nz sigñ materiꝫ pdcaꝝ i cãone ꝛ i capitulis pcedẽtib'. Factã ãt ex phlãte iã putrefacto ꝛ acuto hũmb' accit vt eis adsit cũ pmixtióe scueritas ꝛ vt elevãt supcilia sua manib' suis oi hora ꝛ vt ipoꝝ caꝑ gruent ꝛ patiãt subet pp sba frigoris sic̃ pmisc̃t coꝛ rónes pp accidẽtia calitatis. Et illi gd̃ nõ sep ãt ab eo qd̃ tenent ꝛ plurimũ gd̃ accit eis vt existimãt scip:os bestias ꝛ aues. Et vli qd̃ pmixtio róis cũ accit a calitate sicca tũc ipz sigñt vigilie aut a calitate hũida sanguis aut a phlãte putrefacto tũc sigñt ipz subet. Illa vo cui' cã ẽ vapoꝛ ascendẽs ex mẽbro cognoscit ex dispõe illi' mẽbri dolorosi si fuit mẽbꝝ: aut toti' coꝛpis si fuerit ꝓpẽdẽs sicut i febrib' cõtinuat' ꝛ cognoscit an ẽ pura aut ẽ mã aut vapoꝛ. Et signa gd̃ oiuz illoꝝ ꝓdcta sunt i. c. de soda.

De cura. L. x.

Cura ãt q̃ melie adhibẽ dicem' i. c. melic. In cura aũt pmixtiónis facie ex sanguie oz incipere a phlónia ꝛ ab oib' q̃ tẽpant sanguinez ꝛ ipz iflant ꝛ ei' ẽntiã reseccãt. Et vo q̃ facta ẽ ex citrina aut rubea cura ẽ vt inciplat ꝛ eũet ꝛ pmutẽt ꝓplexio aut coꝛpis toti' aut capitis, ypẽ ꝛ admistrẽtur ifiationes ꝛ humectationes pdicte i canõe ꝛ admistrẽt emplastra p' rationẽ capillorꝝ si coarctat ꝛ fornoꝛ fiat regatur a regimine. Et ex eis gd̃ q̃ pueniunt pmixtioni sensus cholere ẽ ceratũ infiatum ex oleo roſ. ꝛ acetoſyncipitii suppositũ ꝛ oleum vio. ꝛ lac si nõ fuerit febris aut oleũ roſ. ꝛ papauer cũ cautella repressionis vaporꝝ. Cũq; vigilie adsũt tẽ oia eptimata nõ sũt mutãda ꝛ quãdoqꝫ faciũt eũ possi dere ꝓstrictioné caliditatis qi n on facias caputpurgiũ ꝛ facias augmentũ i attractione. imo ꝓsequent adhibe clistere lenitiuũ. In ea autẽ q̃ fit pp membꝝ communitatẽ vtere capitis ꝓfortatione ꝛ ei' infiatione ꝛ attractione ad ꝛium ꝛ hoc totũ quidẽz iam scit ex canonib' ꝓteritis vniuersalibus ꝛ particularib'. Cũq; cũ caliditate ꝛ róis pmixtione nõ sũt debilitas ꝛ signa apatiꝫ oz vt patiẽs alapis ceda tur vehemẽter ꝛ quandoqꝫ necessaria est pcussio vt ad ipm ipsius redeat ratio ꝛ quandoqꝫ oportet vt caput eius fin crucẽ cauterizetur si'nihil aliud ꝓfert Et ex rebus ipsi ꝓferẽtibus ẽ vt fundatur sup capita ipoꝝ decoctio pedũ ꝛ capitũ ꝛ multotiens sanat cos alleiur qũ ex eo bibũt ꝛ comedũt ipsum dieb' aliquibus sicut est aut i aliquo alio fructuũ ex dulcibus inter ea q̃ cooptũt ꝛ faciũt nõ apparere.

De stoliditate ꝛ amẽtia. L. xi.

Differẽtia inter pmixtioné róis ꝛ stoliditatẽ ꝛ amẽtiã q̃ruſ sunt duo ꝛpedimẽta róis ꝛ sit causa faciens ꝛ ptingere vtãsq; simul cadẽs in ventre medio cerebꝝ ẽ qꝫ pmixtio sensus est lesio in opationib' cogitationis fz mutationẽ. Stoliditas vo ꝛ amẽtia sũt lesio fm diminutionẽ aut destructionẽ ꝛ dispõ similis fatuitati ꝛ phãtasie. Et tu gdez iãsciuisti qꝫ spẽs opationũ sũt tres. Hmuismodi aũt egritudinis cãe aut sũt ffitas pura aut cũ siccitate ꝓpchẽdẽs sup vẽtrẽ medũ cerebꝝ i lõgitudine diez ꝛ spatiꝫ aut fitas cũ aliquo phlatico i vacuitatibus vasoꝝ cerebꝝ. Et cã in hoc nõ est nocumẽtũ ex fitate ꝛ nõ ex caliditate nisi qñ hoc nocumẽtuz ẽ destructio ꝛ diminutio qñ caliditas ẽ faciẽs cogitationẽ q̃ ẽ vn' exmonb' spus quo mouet ab anteriore ꝑte cerebꝝ vsq; ad ei' posteriꝰ ꝛ econtrario Et calitat ẽ gd̃ eleuat mot' ꝛ iuuat ipz. Et ꝓgelatio, phibet ipz. Quapp posita est ꝓplexio h'i ptis cerebꝝ declinis ad calitatẽ ꝛ posita ẽ in medio vt sit ei redit' ab imaginatione ad memoriã. Et tu gd̃ iã sciuisti imaginationẽ ꝛ memoriã i loco suo. Hec ãt egritudo curaꝫ calefactióe cerebꝝ ꝛ hũectatione ipi' si fuerit cũ siccitate aut resolutióe ei' qd̃ ẽ ipso ꝛ eiusmodi cũ medicinis magnis ꝛ vomitu facto cuz oxymelle si fiunt aut se. rhaphani q fuerit a mã ꝛ oz vt ex illo perueniat ad excrãdũ coꝛ cũ medicinis sibi, ꝓpis sicut ꝛ diamuscũ ꝛ muhadatũ elmufara ꝛ his silia ꝛ nõ oz vt ꝓlõgem' ꝛmonẽ i hoc. c. Jã cui sciuisti modũ simile h' regimis i canonib' in eo qd̃ ꝓteritis. Et oz gdez vt hospitiũ ei' dom' luminosa sit. Et vniuersaliter gd̃ vigilie ꝛ sabara ꝛ

subtilatio cibi ꝛ paucitas ipi⁹ ꝛ declinatio ad ꝓpl'one ficcioze ꝛ subtiliatione sanguis ad tpandū ipz ꝛ paucitas ipi⁹ ꝛ calefactio ei⁹ ita qđ nō sit vehemēs ebullitio ꝛ calefactio. imo sit calas subtilis nō seruēs Dec.n.ex eis q̄ retinēt sensū ꝛ mūdāt ipm. ¶ Et nihil ē magis inimicū sēsui q̄s repl'o ex cibis ꝛ hūiditatib⁹. Et siccitas nocet sēsui nō vnde ē diminutio ſz vnde ē supfluitas i velocitate motꝰ aut vnō ē paucitas spus vehemēter aut ei⁹ resol'o cū aliq̄to motu. ¶ De corruptione memorie. L. xij.

Ipsa ē ꝑpar stoliditati nisi q̄ ē i posteriori cerebro qm̄ ē diminutio i aliq̄ operationū posteriorū cerebri aut destructio i oib⁹. ¶ Et ei⁹ q̄dē cā ꝓma apd. B. ē fitas aut pura aut cū siccitate ꝛ nō ipmūt i illa sile aut cū hūiditate ꝛ nō fuat qđ i pssū ē i ea. ¶ Oz sit ē cū siccitate, signāt ipz vigilie ꝛ insōnietates. Illā fuat res pteritas ꝛ nō ē potēs fuare res mometaneas illi⁹ hore. Et hi ē cum hūiditate significat eā subet ꝛ qđ pterea penit⁹ nō fuat. Et forsitā seruat ea q̄ sūt illi⁹ hore ꝛ momētānea spatio maiore q̄s pterita. ¶ Et si fuerit illic fitas pura erit stupor ꝛ vertigo. ¶ Et forte ille erit ex siccitate cū calitate ꝛ erit cū eo ꝓmptio sensus. ¶ Et illud qđē ē aut illa pte cerebri ipi⁹ aut i vētre ipi⁹ aut i vase ei⁹. ¶ Et q̄s doq̄s fit pp hūores ꝛ malitiā ꝓpl'onis ipoz ꝓpinqe tē ad cerebrū. Et qđā ātiquoz iā direrūt hoc ꝛ ē ex eis q̄ testificata sūt ꝛ exꝑta. Et oblitio qđē ꝛ cōruptio memorie ſz plm nō accidēt nisi ex fitate ꝛ hūiditate. Quādoq̄s fit tam ab aſatib⁹ cerebri ꝛ ꝑpe fitis. ¶ Et scias qđ oblitio q̄do accit cū sanitate nūciat egritudies cerebri, ꝓpinq̄s sīc aplexiā epilepsiā ꝛ lethargiā. ¶ De signis. L. xiij.

Ponet vt cognoscas illud ex canonibus, ꝓdictis ꝛ non iteres eos i oi hora.

¶ De cura. L. xiiij.

Ila aūt q̄ sēpata ē a calitate ꝛ sic ē facilioris curе. Et h⁹i qđē cura ē cū eo qđ dēz ē mlioriens. ¶ In ea vo q̄ fēa ē a siccitate nuda oz egrū nutriri ex cibis hūectatib⁹ ꝛ patis ꝛ vt admistres exercitiū ptiū capitis cū fricatione ꝛ ꝑssiōe fēa cū pannis aspis ꝛ motione manuū ꝛ pedū ꝛ vlr exercitiū qđ nō sit forte: ſz sit ꝑm q̄ntatē q̄ fiat fames ꝛ ꝓueniat augmētū cibi ꝛ quietem ꝛ somnum ꝛ balneum ꝛ calefactionē cū ēplis calefaciēnib⁹ notis quoz remiōnē nō iteram⁹ ꝛ cū vētosis sup caꝑ absq̄ scarificatiōe ꝛ cū medicis rubificātib⁹ ꝛ forte ne cesse erit vt plm sit posteri⁹ vbi collū iungit cranco ꝛ admistrēt aq̄ i qb⁹ cocta sūt camemilla ꝛ melilotū ꝛ pedes capraz ꝛ ex olcis oleū de lilio ꝛ narcisco ꝛ kieri. ¶ Qđ si fuit a mā habēte fitatē ꝛ hūiditatem cūa ipz p⁹ digōne cā eo qđ scas. Et habitet i domo multi lumis. Et incipiat ꝓnū ab cūanib⁹ q̄ si faciliora sic hiera ꝛ pulpa collogntide ꝛ castoreū. Deide gradati ꝓcedas ad hieras magnas postea administret si cōfidis qđ nō ē malitia ꝓpl'onis calē ꝓfectionē anacardinā qm̄ ē fortior i ꝓforatiōe sēsus sufficienter facіēte aegrere seruationē inutilissimū seruamonis ꝛ admistrāt reliqua digestiua ex rubificatib⁹ ꝛ gargarismis ꝛ odoramētis ēt q̄ scis ꝛ nō festines in desiccatione ei⁹ ſz gradati ꝓcede. Et caue ne desiccatio tua ꝓsequat fumē hūiditatū ꝓncipaliū ꝛ sēq̄t eā fitas ꝓpl'onis. Illō.n.ē ex eis q̄ i oblitiōe augmētū ꝑbēt. ¶ Et oz vt alienēt a se ebrietatē ꝛ suffationē vētoz ꝛ repl'onē ꝛ alienēt ab absolutiōe, cū aqua pementus calā qđē ꝑp illud qđ ē in ea de mollificatiōe ꝛ afia qđē ꝓpea qđ stupefacit ꝛ nocet spiritui sensus. q̄ si eis accit replectio sbtiliēt regimē p⁹ ipam. Oz ergo vt alienēt a cib retētuis ꝛ guatis ꝛ vapozosis Replo vo ex vino fēa nocet valde sed paz dilatat aiaz ꝛ ꝓfortat ipm ꝛ facit ipz bonū ꝛ excusat a multiplicatiōe aq̄. Et⁹.n multiplicatio ē res magis nocēs eis ꝛ domitio multa i meridie. Et vlr sōn⁹ multus nocet multū ꝛ ꝑpe sup repl'onē pliaz. Supfluitas quoq̄ vigiliaz resolut ispz ꝛ debilitat cū. Et cū hoc replet cerebrū vapoꝛib⁹. ¶ Et ex eis qđ exꝑta sūt acoꝛ nutrit⁹ ꝛ pip lōgū nutritū ꝛ iuēta sūt mālesce addētia infuatiōe. Et medicamū h̄ exptū ꝛ ei⁹ qđ cōfectio. R. olibāi ℥i pipis croci mirrhe ptes eqles ꝛ emisceat. Suāt oi die pondus .ʒ. i. ꝛ hoc ēt iaz exptū est: piperis ptes. ii. cymini tūdē: zucchari albi ptes. iii. ꝛ exptū ēt omī die i icūo potare i ipa olibāi. iii. quartas aūi. ꝛ pipis quartā ꝛ tex cymini ptes v. piperis. i. acor. ii. ciperi. ii. myrobal. ni. ii. mellis a nacardi. i. mellis duplū oīz. ¶ Et oz vt redeas ad medicinas sigulares scriptas i li. ii. ꝛ eaz loc⁹ ē in tabulis egritudinū capitis. ¶ Et oz vt sit ho. pitiuz huius domus i qua sit lumē plm. Fēa vo ab aſatib⁹ cerebri curat cū eo qđ dictū ē in karabiō ꝛ in lethargia. ꝛ subet asathari.

¶ De corruptione imaginationis. L. xv.

Ipsa cidē cognoscit i signis naratis i aliis capitulis: verūm ē i anteriore pte cerebri ꝛ eius corruptio aut ē vt imaginet qđ nō est ꝛ videat res qb⁹ non est inuentio: ꝛ illud est ꝓp dīm cholerei añiore pte cerebri aut ꝓp dīmm malitie ꝓpl'onis calē absq̄ mā: aut vt minuat imaginatiō, ꝛ debilitet ab imaginando res imaginabiles ꝛ nz videt visiones ꝛ sōnia nisi paz ꝛ obliuiscat eoz ꝛ obliuiscat formaz sensataz qualit sūt ꝛ nz imaginetur eas. Et eius qdem cā est cadē cā q̄ est diminutionis mēorie. Plerūq̄ plurimū corruptōis mēorie non fit nisi a fitate ꝛ hūiditate. Et paucitas ipi⁹, sit a sicitate: ꝛ res h̄ ē eccuerso. Plerūq̄ h̄ ifirmi lene creanti ē vt velociter fiat ipsius ei⁹ qđ imaginat ꝛ illud duz vt solutio ipi⁹ difficilis fiat ab eo qđ i ipo ē ūn pssū ꝓp res cadēt ei i ipo ē ūno. Et corruptio qđē mēorie cadit i duab⁹ dictionib⁹ sēsatoz ꝛ i corruptione ꝓpositiōis eoz ꝛ corruptio imaginatiōis cadit sīc i sēsatis ꝛ formis ipoz. Et hoc qđ scit ex arte alia. ¶ Qđ āt magi signū ē q̄ egritudo ē ex hūiditate aut siccitate ē dispō sōni ꝛ vigiliaz ꝛ dispō siccitatis oculoz ꝛ narīū ꝛ hūiditatis eoz. Et dispō coloris ligue ꝛ hūiditatis ei⁹ aut siccitatis ipi⁹. Et q̄do ē egritudo corruptionis imaginatiōis ū ipi⁹ diminutio tues suffitiēs ad cognoscēdū cā ēt qñ ē a melācholia aut cholā aut ꝓpria cala singulari ꝓp illud qđ dēm

ē rsciē. Cure aūt illi⁹ sūt fm curas q̄ sūt i egritudini-
b⁹ pteritis: verūtamē oz vt mā sit i ptib⁹ pncipioz
scūs rsi necessaria ē fricatio aut vēt⁹ az appositio
fiat in anteriozē parte cerebri.

De mania canina.

Lap. xvi.

Gpositio manie ē demoniū lupinū. Cania
vo ē spēs ē⁹ existēs cū ira pmixta tripudio
t igsitiōe corrupta pmixta pertitiōi quēad-
modū ē ex natur canū. Et scias q materia faciēs
demoniū lupinū ē i sb amāe facientis meliam: qñ
vere q st melice: verūtamē cā faciēs demoniū ē me-
lia aduста fēa aut a cholā aut melia q ē deterio: t fa
ciēs meliā ē melia nālis multa aut aduста. Sz ē fēa
a phlate: aut sāguie dulci: tamē pax fuā sāguie adu
sto. Si aūt fiat ab ipa melia tūc plin qñ fit melia nō ē
nisi mania cū sua applicatiōe i ānteriozē pte cerebri t
sba ei⁹ qñ ipi⁹ applicatio ad cerebz ē sic applicatō
materiei karabuli. Et melia qdē ē cō malitia existia-
tiōis t cogitatiōe cōrupta t tiōi t gete t nō est ipa
agitatio vehemēs. Mania vo tota ē agitatio t salt⁹
t igsitio t lupositas t aspect⁹ cui assilit aspect⁹ hoīs
imo res cui magis sūlis ē aspect⁹ lupoz. Et differt
ab vna spē karabuli cui eā habēs i dmonio assilit.
Qñ cū hac egritudie nō ē febris fm plin. Sz kara
bul⁹ nō eūt ab ipa. Canina aūt ē spēs manie i q̄ est
associatio vehemēs t amicitia cū obedictia t puenē
ta sil. Et i ipa qdē nō ē credulitas prētiōis q̄ ē ima
nia t ē qsi ad signinē. ppigoz. Hec aūt egritudo
plin accit i autūno pp malitia hūoz. Et q̄dōz nil
tiplicat i vere t i estate t ē ei excitatio ap flatū septen
triōis pp dsiccatiōez septētriōis. Et hāc qdē egri
tudiné plin nō resolui nisi hemozoides t varicē.
Et qū accit successiōe ei⁹ hydropisis solui eā cū hu
miditate sua. pp̄ie qū ei⁹ cā ē calitas epans t ipsius
siccitas t multotiens accidit hec egritudo propter
communitatem stomachi quam vomitus sanat.

De signis manie vniuersalib⁹ t spēcialib⁹.

Lap. xvij.

Gna itaq; via ei⁹ st q̄ mutatio opationiz
mozaliū t mobiliū ē mutatō pdēa. Signa
vo idicātia ipaz st sic icub⁹ cū calitate cere
bri t sic si repleāt pedes sāguie t fiāt rubei aut coagu
lef sāguis i māmilla mulieris t significat mot⁹ cor-
ruptiōis sāguis. Et pmū q̄dōq; significat q fēa ē cā
cōruptiōis sāgis i inbzo i quo calozinat⁹ nō ē fortis
regēs sāguiné bene imo corrūpit i ipo sanguis aliq̄
corruptiōis specie. Et qum accit signū pmū i fine
manie fortitā significat ipi⁹ resolutionē significatōe
varicū. Et multotiēs accit mania i egritudib⁹ acut⁹
significās crisiz: ergo si relīq̄ signa ei⁹ iuctiōez atte-
stēt igificat q crisis erit bona. Et q̄dōq; ē vehemētia
manie significās crisiz ipi⁹ manie. Et signū qō sa
cre ex melia aduста a melia ē q̄ ei⁹ dmoniū t lupino
suas ei⁹ fuit ei cogitatiōe t gete ipatio aliquo. Dei
de qū mo nēt t logf icipit ratiocinari cogitans: po
stea qū iterat sup eū nō ē pole euadē ex ea iz facē silē
ipm. Et ē extenuatio corpis i spo vehemētior t colō
ad nigredinē dclinior t sōnia deteriora: t q̄dōq; vo
mit aliqd acetosū ex quo ebullit tra. In ca vo q̄ ē
ex melia cholica fūt pmutatiōes ad ptēptiōez velo
ei⁹ t ges ab ea velociē t nō recōdat ptēptōis t odū
sic ēcōdat ei⁹ pmū aut mioraf ei⁹ ges t multiplicat
mot⁹ ipi⁹ t rixa t agitatio ei⁹. De cura.

Lap. xvij.

Jrepsone vides hūoz phloma. Et si videl
dominium cholere i cōpe p vrinā t aliq̄ si-
gna eūa cū ococtiōe epithimi: aut ococtōe
myrobalis. si est cholera melicholica. Et si ē melin-
cholia pura fōtasse neēe erit tibi vt eūes cū epithimi
puri pōdē triū. 3. cū oxymelle t pilulis ō azulo: De
ide vēi ad cap t eūa si ē ibi replectio sāguiea: aut me
licholia sāguiea ex vēis q̄ st sb ligua. Et assidua ipi⁹
eūanō em cū his pilulis. Quaz pfectio: R. hiere pi-
cre epithimi sticados oiuz triū āna ptē. i. camonce
myrobalis. āboz āna ptē. 5. fiāt ex ea pilule magne.
Et p⁹ vniuersalē eūonē i noctibus sepans sumat ex
eis q̄q; nocte pōd⁹. 3. ij. Et ex eis q̄ pfert ad illō si pi
lule istus mō: epithimi polypodij āboz āna. 3. v. la
pidis armēi myrobalis. kebu. āna. 3. i. sticados. 3. x
sal idi pulpe colloquintid āboz āna. 3. iiij. belliri. em
bli. asce. helle. ni. oiuz āna. 3. iij. fbit. 3. xx. pficiant cū
oxymelle mellio t admistrēt. Et fiant gargarismata
cū oxymelle icamōeato t nō supflue vtaris ō pilu-
lis ō scebar. Sz vtē eis tāto tpe quo assidue inentif i
eis lenitas. Qū aūt malitia pleriōis calide scīs ab-
scide eas. Et p⁹ purgatōez puēi ad ifiatōez t hūec-
tatōez cū ebrocas t alus. Et fōtasse nēciū erit vt i die
gnges ebrocēt t linit capita ipoz ex ococtōe pedū
t capitū t mulgeat sup ipa lac t ponat sup ea butyz
crudū. Sitq; itētio tua i hūectādo maiō ūtētōe tua i
ifiando verūtamē si nō iuēris medicis vehemētius hu
mectatōis nisi fitas pōe cū eis camamillā. Et fōtas
se nēcariū erit tibi vt eos dōmi facias medicamē tri
buē eis i potu. Dabis ergo ei ad bibēdū. cū aq̄ gna
toz dulcaū vt hūectz: aut cū sirupo ō prunis vt linī
at: aut cuz aq̄ ordei t embroca eos cum aqua ordei
t cum aqua i q̄ coctū sit papauer vt dormiāt: vex re
ei⁹ ē vt pōas i eo pax camēille t emulge sup cap lac
t olea iuuātia ad illō st bōa Et qū admistrauer⁹ em
brocas t caput purgia t olea hūectātia: igenua vi dō
miāt p⁹ ea fm dispōem q̄ fit sō n⁹ ex ebrocis t oleis
faciētib⁹ subz t pp̄e olco ex lactucis. Et i potu tri-
bue eis qd hūectat sic aq̄ ordei Et nō des eis ad po
tādū aliqd q d currat cursu oxymellis t i quo sit sbti
liatio t dsiccatio t icisio. Et quotiēs videris nāz du
rā clusteriza ifirmū vt nō eleuēt ad cap vapores ipe
dictes ex fece. Et oz vt i aqs ipoz des eis i potu ra-
dices feni. siliūis t sc. ei⁹ t radicē vitis albe t ē alsesi
re qñ st inuatiua. Sitq; ip oz ex eis potio q̄q; die
aui. i⁹. Si aūt ea nō biberit abscōde illa i cibis eoū.
Et cozē ifirmo sedeat ō quo vecūdet: t quē timeat t
strigāt core t crura ei⁹ sp vt assidue vapoz ad iferio
ra trahat. Qd si timet qd seipos ledāt ligēt fōtē t in
tromittāt i cabūs t suspēdāt i suspēdorio eleuato qd
ē sic argeatū. Et oz vt sint cibi eoz hūidi fm oēz hū
ditatē. verūtamē oz ne cū sua hūiditate sint ex eis q̄
oppilatiōes venire facūt sic amillū t q̄ similia sūt ei.
Illd. n. valde nocet eis t nō dct ipis qd plin. quo-

cat vrinā. Illō.n.i ipis nocet. Et reliqz cure ipōz in gb⁹ oz vt sibi timeāt ꝛ sibi caueāt sunt cura melie ꝛ nos remembrabimur e⁹ i suo c⁹. Nūqz declināt nō ē malum ad potādū dēt eis vinū plin cōmixtū. Vlā illō būccatā eos ꝛ dormi fac. De malia. L. xix.

Oiat melia mutatio existimationum cogitationū a cursu nāli ad cōruptiōez ꝛ ad tiōē ꝛ ad malitiā pp ꝓplonē melicā faciēt silnestrē spm̄ cerebri ireri⁹ ꝛ faciēt ipm timidū pp tenebras ipi⁹ sic tenebre extristce sollicitāt ꝛ timere faciūt hm q ꝓplo sitatis ꝛ siccitatis ꝟria ē spūs dbilitās ipz sic complo calitatis ꝛ hūiditatis vt ꝓplo vini ē pueriés ꝛ ꝓfortis. Nūqz melia pponit cū rixa ꝛ saltu ꝛ scintillis pmurat ꝛ noiat mania. Et nz dī melia nisi cū cuēt⁹ ē a chola ni. nō aduſta. Et melācholie qdez cā aut ē i ipo cerebro: aut ex cerebro. Et illa q̄ ē i ipso cēbro: aut ex malitia ꝓplonis fie ꝛ sicce sine mā pmutāte sba z cerebri ꝛ pplonē sps lūinosi ad tenebras: aut ē cū mā. Et illa q̄ ē cū mā aut ē cū mā q̄ ē i vēis vētes ad eas ꝛ ex loco alio ꝛ puerti i eis ad cholaz ni. pp adustionē ei⁹ q̄ i eis ē ꝛ fit fer ꝛ hꝫ ē plz: aut ē mā ibdibita i corpe cerebri ꝛ ē ipediēs cerebr q̄litate ꝛ sba sua ꝛ effūdi i vētres. Et multotiēs fit pmutatiōe ex epilepsia. Illi vo c⁹ cā ē ex cerebro cōicat rex aliq ex q̄ ad cerebro hūor eleuat: aut vapor tenebrosus. Est ergo res illa: aut i toto corpe qū ei dominat ꝓplo melica. Aut splē qū i ipo retinet melia ꝛ nō pōt ipz purgare aut ōsecꝛ ꝛ nō pōt trahē nigrā ex sāguie: aut qz i ipo ꝓuēit apa: aut nō ꝓuēit: sz nocumētū aliud. Aut pp vehemētiā calitatis epatis. Aut ē res illa ipsū mirac qū i ipo adunanf sup fluitates nutrimēti ꝛ vapores itestinoꝝ ꝛ adurūt hūores ipsi⁹ ꝛ puertūt i gen⁹ melie ꝛ faciūt euenire apa: aut si nō faciūt euenire eleuat ex eis vapor tenebrosus ad caꝑ ꝛ noiat hec i flatio mirachia ꝛ melia mirachia. Et ipa qdē multotiēs eleuat ab apate pportenariozꝝ epatis ꝛ adurit sanguis mirac: ꝛ ē illō qō Gal. posuit cām i melia mirachia. Et teophilo qō vi q⁹ ei⁹ cā ē vehemētia calitatis epatis ꝛ itestinoꝝ.

Et qdā alij ponūt cāz i ea oppilatiōes q̄ fiūt i mesaraicis. Et si nō fit apa. Significat ergo q ponit cām i illo oppilatiōez i mesaraicis ꝛ si nō sit apa q̄ nutrimētū ipoz nō penetrat ad venas ꝛ accit ei cōruptio. Et significat q dīē illud cē pp apa lōgitudinē retētōnis cibi i eis crudi cū dispōne sua. Et hꝫ apa fz plin nō fit calm. Sz nz ē illic sector ꝛ vomit⁹ cholerꝝ. Et q̄doqz ē cā gnātiōis ei⁹ aer exterior. Et ꝓncipium qdē gnātiōis ē i cerebro qū i stō est apa calm ꝛ adurit vapor ei⁹ i hūiditatib⁹ cerebri. Aut ē i mice aut i religs mēbris capiti cōicanib⁹. Et vo q̄ fit a siccitate ꝛ siccitate sine mā: cā ē malitia ꝓplonis melīce i corde cū mā aut sine mā cui cōicat i ipa cerebꝝ: qm̄ sps vitalis ꝓtim⁹ ē spūs vitalis ē ex sba ipi⁹ qi ꝓplo e⁹ cōrupta melica cōrupit ꝓplexione cerebri ꝛ puertit ad melācholiā. Et qūqz fit pp cās alias ifirantes ꝛ exiccātes ñ ex cōde solū: qū tū nō sit possibile vt fiat absq̄ cōitate cōdis: imo fōtasse magnitudo cāe i ipo ert ex cōde. Et pp̄ nēriū ē vt cōseqūt cura cōdis cū cura cerebri i hac egritudie. Et scias q⁹ sanguis cōdis qū ē il⁹ sūilis clai lectificās reſistit cōruptōi cerebri ꝛ ictificat ipz: imo nō ē mix si sit fz plurimū ꝓncipū illi⁹ ex cōde: lz nō ꝓfirmet hꝫ egritudo nisi i cerebro: nō ei ē nouū ꝛ lōgiquū mix si cōdis ꝓplexio plin cōrupat ꝛ seq̄t ei cerebꝝ ꝛ corrūpat cerebri cōplexio ꝛ sequatur eam cor ꝛ cōrupat ꝓplo spūs i cōde ꝛ fiat sulzis ꝛ corrūpat qō ex eo penetrat ad cerebꝝ ꝛ iuuat cerebꝝ ad se cōrūpēdū. Et q̄doqz accit i fine egritudinū mālū ꝛ ꝓpe acutaꝝ mlia ꝛ ē signū mōt ꝛ tūc accit hōi illi vt rec̄ōdet mōtis ꝛ mōtuoꝝ plin. Et vir qdē cholera ni. multiplicat ꝛ gnāt q̄doqz cā ibi opātis nutrimēti qō ē par qū aduſt sanguis: aut dbilitat ab expulsiōe supfluitatis melice ꝛ ē min⁹. Et q̄doqz ibi qō ē cūatoriū cholē nigre ꝛ ē splē qū dbilitat i duab⁹ reb⁹ q̄z vna ē attractio fecis sāguis ꝛ cineritatis e⁹ ab epate. Et altera ē expulsio supfluitatis q̄ ex eo ad ipz trahit ad locū q ē ꝓparat⁹. Et q̄doqz gnāt cholera nigra i ibi aliq aut pp vehemētiā aduſtiōis nutrimēti e⁹: aut cā ōsect ipi⁹ ab expulsiōe supfluitatis nutrimēti fit qā i solvit e⁹ sūbile ꝛ fit fex spissi ipi⁹ melicholicū: aut ppr vehemētiā ifiatiōis ꝛ ōsiccatōis e⁹ qō ad ipz ꝓuēit. Et q̄doqz ēt fuit cā i gnātōe e⁹ tibi gnātiui cholere nigre. Et gbuſdā medicoꝝ visū ē q⁹ melicholia ꝓtinget a ōmōio. Sz nos nō curam⁹ qū physicā docem⁹: si illō ꝓtigat a ōmōio aut nō ꝓtigat postq̄z dicim⁹ qm̄ si ꝓtigat a ōmōio suffic nob vt puertat ꝓplexionē ad cholerā ni. ꝛ fit cā e⁹ ꝓpiq̄ cholera ni. dei de fit causa illius cholere nigre demoniū aut nō demonium. Ex causis vero fortibus in generatōe melancholie est superfluitas tristitie ꝛ timoris. Et oz vt scias q⁹ cholera ni. faciēs melicholiā q̄doqz ē cholera ni. nālis: aut phlegma qū puertit i cholerā ni. pp spissitudinē: aut pp aliquā aduſtionē q̄uis hꝫ fit paꝛ ꝛ raꝛ: aut sāguis qū pp decoctionē puertit absq̄ aduſtiōe vehemēti. Nūqz at choleric⁹ qū ipo cadit: aduſtio vltia facē mania ꝛ nō ē ptēt⁹ sup melin choliā. Et vnaqueq̄ spēz cholē ni. qū i cerebro est ex casu nō ꝺicto facē melicholiā. Verūtamē qdam eaꝛ cū melicholica effic mania. Illa vo q̄ ē magis i colunis ē illa q̄ fit ex fece sāguis ꝛ cū q̄ fit gaudiū.

Et melicholia qdē plurimū ꝺsoluit p hemorroidas ꝛ varices. Et q̄doqz mīorat gnātio hꝫ egritudis in albis ꝛ pigmb⁹ ꝛ multiplicat i brunis ꝛ pilosis exte nuatis ꝛ durā carnē habēb⁹. Et multiplicat gnātō ipsius i eo cui⁹ cor est vehementer calidū ꝛ cerebꝝ ipi⁹ ē hūidū: qī fit calidtas cōdis e⁹ gnātiua cholera ni. i ꝺo ꝛ hūiditas cerebri ipi⁹ susceptiua ipsius onis e⁹ qō gnāt i cōde ipi⁹. Ex eis vo q̄ ad ipm sūt ꝓparati st trauli ꝛ syllabā multotiēs ꝓpetētes ā tecq̄ dictōes ꝓferāt līguas habētes lenes ꝛ oculos mobiles q̄z facies st vehemētis rubedis ꝛ bruni ꝛ pilosi ꝛ ꝓpe i quoꝝ pectoꝝ sī pili nigri ꝛ grossi quoꝝ vene sī aple ꝛ labia grossa. Quīn q̄dā ipoz st significationes caliditatis cōdis ꝛ q̄dā significatiōes hūiditatis cerebri ꝛ plurimū si q⁹ appet phlegmatice. Et hec qdē egritudo pl⁹ accit i viris: lz i mulierib⁹ ē ꝺ

terior: ⁊ multiplicat i iunctib⁹ ⁊ senib⁹ ⁊ minorat in hyeme ⁊ multiplicat i estate ⁊ autūno: ⁊ ꝯ doꝯ excitat in ꝑ plurimū qñ ver eleuat hūores ⁊ pmiscet eos sāguini. Et qñꝯ é e⁹ excitatio cū prodisl qb⁹ excitat chola ni. ⁊ feruet ét. Et ad illū ét q ꝓpat⁹ é melā cholie cito pucit ipa qñ assit ei tio: aut āgustia aut i fōmitas aut retinet in ipo ꝓsuetudo curs⁹ sāguinis aut vōit⁹ melic⁹ aut reliq̄. De signis spēz ei⁹. C. xx.

Vna pncipꝫ melie st cristiató mala ⁊ tio: sine cā ⁊ velocitas ire ⁊ dilectio solitudis ⁊ tremō ⁊ vrigio ⁊ sōit⁹ ⁊ timt⁹ ⁊ ꝓpe i mirac. qū aūt ꝓfirmata é tio: ⁊ malitia cristiatióis ⁊ āgustia ⁊ sollicitudo: ⁊ aliēatio ⁊ monis ⁊ fastidiū pp multitudinē vētositatis ⁊ spēs tioris ex eis q̄ nō st: aut si ⁊ plurimū tioris e⁹ é ex eis q̄ nō timēt ꝯ ꝓsuetudinē. Et spēs qdē iste st idefinite. Quidā ei eoꝝ timēt casū ce li ſſ se: ⁊ qdā eoꝝ timt q̄ ira absoꝛbeat eos: ⁊ qdā timt latrōes. ⁊ alij timt ne lup⁹ ad eos igrediat. Et ꝯ doꝯ res ꝓpe habēt i h⁹ ipssionē. Et qā h⁹ ꝯ doꝯ imaginā tres coꝛā oculis suis q̄ nō st sane. Et ꝯ doꝯ imaginat seipos fēos reges aut lupos aut ōmōes aut aues aut istria artificialia. Amplⁱ qdā coꝛ st q ridēt ⁊ ꝓpe quoꝝ melicholia é sāguica qñ imaginat qd placꝫ ⁊ dlectat eos. Et qdā st q ploꝛat ⁊ ꝓpe quoꝝ melicholia é melācholia pura. Et qdā coꝛ st q dilgūt mōrē. Et qdā q cā ab hōēt. Sig̃ vo e⁹ q̄ i cerebꝛo é st ꝓpe superfluitas cogitatōis ⁊ assiduatō sollicitudis melācholice ⁊ assidu⁹ aspect⁹ ad rē vnā ⁊ ad terrā ⁊ significat ipaz colō capitis ⁊ faciei ⁊ oculoꝝ ⁊ nigredo piloꝝ ⁊ capitis ⁊ grossitudo coꝛ ⁊ anteceſſio ifōnictatis ⁊ cogitationū ⁊ moza i sole ⁊ q̄ si milia st istis ⁊ egritudies cerebꝛi ātecedētes ⁊ vt assit signa q̄ dicem⁹ ñbis cerebꝛo cōicātib⁹ puēra ⁊ vt nō appeat inanitū qñ ñbꝫ illō medicat: sꝛ remāeat ⁊ vt sint accidētia valde magna. Et⁹ ät q̄ fēa est cōtate toti⁹ coꝛpis é nigredo coꝛpis: ⁊ ei⁹ arefactō ⁊ retētio ei⁹ qō eūat ex splene ⁊ stō ⁊ qō eūat cū pio dis ex ano ⁊ ñstruis ⁊ multitudo piloꝝ coꝛpis ⁊ verbēs nigredo ipoꝝ ⁊ āteceſſio ciboꝝ maloꝝ ⁊ melācholicoꝝ ⁊ quos te docuim⁹ i lib. ij. Et egritudies qdē qb⁹ succedit melācholia si sīē febres tpales ⁊ p nurte. Ecꝛ signa e⁹ q̄ fēa é ex splene st multitudo ōsiderū pp effusionē cholē ni. ad stōz ⁊ cū paucitate digōis pp sitatē ꝓplexiōis ⁊ multitudo rugit⁹ late ris sinistri ⁊ iflatio splēis: ⁊ illō qō é qō nō ab eis se pat. s. replectio vehemēs pp iflatióez: ⁊ ꝯ doꝯ é cuz ea se. gītana ⁊ nā é lēis ⁊ ꝯ doꝯ mōdicatio cholē ni. fac nisi sit mania. Signa ät e⁹ q̄ é ex stō si iuctio signo ꝛapatis stōi remēoꝛatoꝛ i cap. de egritudib⁹ stōi ⁊ augmto egritudis cū satietate nauseatiua ⁊ replexiōe ⁊ i hoza digōis. Et multotiēs excitant cū ea apd cōstionē: vsq̄ quo digerāt dolores: deide gescūt apd digōnē. Si ät é calidū significat ipz iflāmatio i mirac ⁊ fis: ⁊ plurimū melicholiā habēs é splenetic⁹. Signa vo mirachie st guitas i mirac ⁊ attractio ad supioza ⁊ nausea isepabilis ⁊ malitia aie ⁊ cō rruptio digōnis ⁊ eructuatio acetosa ⁊ spuū hūidū ⁊ rugit⁹ ⁊ exit⁹ vētositatis ⁊ iflatio ⁊ vt iuctiat dolorez i stō: aut dolorē iter vtrasq̄ spatulas ⁊ ꝓpe p⁹ cibū vsq̄ quo digerat pfecte: ⁊ ꝯ doꝯ euōit phlegma cholericuz: ⁊ ꝯ doꝯ euōit phlagma acetosum ꝓgelās dētes. Et accidūt ei accidētia ex acceptiōe cibi: imo p⁹ ipz p hoza aliās: ⁊ erit egō e⁹ phlagmatica cholerica: ⁊ allenīat pp digōnis bōitatē ⁊ augmtat diminutiōe ipi⁹ ⁊ pcedit plurimū ipaz apa i mirac aut é cū ea ⁊ iuctit tremō plurim⁹ i miraci qbusdā hoꝛis. Hāt egritudo augmtat cū satietate nausea tiua ⁊ velocitate digōnis. Et dicim⁹ q̄ cholera nifacies melicholiā qū é cū sāguie é cū gaudio ⁊ risu ⁊ nō cōicat ipaz tristitia vehemēs. Si aūt é cū phlagmate é cū pigritia ⁊ paucitate caliditate ⁊ gete: ⁊ é cū cholera é cū agitatōe ⁊ lesiōe ⁊ demonio ⁊ é similis manie. Et si fuit cholera ni. pura tūc cogitatio i ipa erit pluria ⁊ audacia erit mi⁹ nisi mouear ⁊ rixet ⁊ hz odiū cui⁹ nō oblīuiscit.

De cura. Cap. xxi.

Oportet vt cura e⁹ fieri incipiat anteꝯ ꝓfirmet qñ facilis é i pncipio ⁊ pua ꝓxima ⁊ difficilis qū é ꝓfirmata. Et nōū qd é vt hz oēz dispōez aīa ipi⁹ lectificet ⁊ iocūdet. Et seda et i locis tpatis ⁊ hūectet aer hospitij ei⁹ ⁊ odorificet sternēdo odorifera i ipo. Et vniuersalī oz vt sp olfaciat odores bonos ⁊ flores bōi odoris. Et sumat cibos laudabilis chimi hūectatiuos valde. Et fiat augmtū i h vt coꝛp⁹ ei⁹ ꝛenereſcat cū cibis nutriētib⁹ ⁊ balneo ante cibū. Et effūdat sup caꝑ ipi⁹ aq̄ tepida nō vehemētis caliditatis: qñꝯ ex balneo egredit si pax sitis hz nō é malū si pax aq̄ potet ⁊ admīstret fricatio teneꝛ faciēs pdca i cap. ō ꝓseruatiōe sanitatis. sitꝯ studiū tuū i hūectatiōe ipi⁹ sup ꝛa studiū tuū i ei⁹ calefactōne ꝯtū possibile é ⁊ alienet a se coitū ⁊ sudoꝛē vehemēte: ⁊ alienet fabas ⁊ carnes salitas ⁊ lēes ⁊ caule⁹ ⁊ vinū grosſ. ⁊ nouū ⁊ oē salsū ⁊ acre ⁊ acutū ⁊ oē qō é vehemēs acetositatis. oz aūt vt sumat pingue ⁊ dulce ⁊ quim volūtas adest vt dormiant non broceſt eoꝛ capita nisi cū aq̄ papa. ⁊ camemil. ⁊ alba coē. Sōn⁹ ei é ex pucētiōib⁹ curis eoꝝ. Verūtamē succurrat cū eo qō tantū afferat eis salutis ꝯtū nocumētū papauer attribuit. Si aūt melicholia fuit ex malitia ꝓplexiōis singularis fīe aut sic. sufficiet vt admīstres calefactōez cōdis cū lectificantib⁹ ⁊ medicis ſ d mus. ⁊ tyriaca ⁊ mithridato ⁊ simulib⁹: ⁊ cura capcū eis q̄ dāsti i cap. d stollicitate. Et q̄ ex ea fortis é accidēs successiōe alīt⁹ egritudis calide facilis cur é ita vt ebꝛocatōib⁹ imoueat. Si aūt é mā melicholica ꝓfirmata i cerebꝛo tūc thesaur⁹ cui⁹ ipi⁹ é tres res ꝓpria cap⁹ é cuius matrici ⁊ fōtasse erit p clistē ⁊ vōitū nisi i illo e⁹ stōus é debilis. illū ei nūqꝫ i hac egritudie vomē facias neqꝫ ét i mirachia. Et fa é vt admīstret eū cuione hūectatōez assidue cū ebꝛocis ⁊ oleis calidis. Et pōas i eis ex medicis siē camēillaz ⁊ anetū ⁊ melilotū ⁊ radicē lilij vt nō igrosſet hūoꝛ pp resolutionē puraz i q̄ nō é leuitas nz grossitudo vt hūectet ⁊ nō sūt i eis resolutio. Qō si cholera ni. é elongata a caliditate inter est vt addas secham ⁊ folia lauri

ꝛ calamẽtũ cũ ꝯfectatiõe: ꝛ nõ cures et admiſtra cibos gnãtinos ſãguinis laudabilis ſicut piſces petroſos ꝛ carnes laudabules ꝑdictas. Et i gbuſdam hozis vinũ albũ pnitũ ꝑter antiquũ ꝛ fozte. Et tertia ẽ vt admiſtres ꝓfozationẽ cozdis ſi ſẽtit ꝓplonez frigidã cũ letificãtib⁹ calis. Et ſi ſẽtit ꝓplexionẽ ꝺ cli nãtẽ ad calitatẽ cũ letificãtib⁹ tpatis ꝛ ſi calitas eſt valde fortis tũc admiſtra letificãtia fia multe frigiditatis ꝛ illud qdẽ ſcias ex pulſu. Incipiam⁹ aũt ꝺ ſtigere regimia iſta et dicam⁹. Eũo qꝺ ita faciẽda ẽ nã ſi vides venas plenas qualitercũq; ſit tũc cholã ni. eſt ſãguinea. phlõma igr ex nigra imo oz ſz oẽz diſpõnem vt phlomia incipias niſi tioz vehemẽtis debilitatiſ affuit. Et ſcias q mẽ ſũt pauce ꝛ ſũt i cerebzo tñ q tũc ficcitaſ dñatur ſup ꝓplexionẽ. Amplius ſi phlõmas ꝛ iuenis ſãgnẽ ſbtilẽ nõ reticas ſãguinẽ ꝑp ḧ qñ multotiẽs i ipa ꝓcedit ſubtilis. Et ſilr oz vt ãplifices phlomiã vt nõ effluat qꝺ ſbtile ẽ vt angeat malitia ꝛ reticeat groſſũ. Et ꝓſidera qꝺ duoꝛ latez capitiſ ſit gũi⁹ phlõma cephalicã q ſegt ipz Et ꝯdoq; neẽ riũ erit tibi vt phlomes baſilica ꝛ añ phlomiã venaꝝ ſtotis moue plus qũ i vẽis ſtiã cõia

Deide ſi iuenis hũoꝛẽ melãcholicũ ꝛ decliné ad frig⁹ eĩa cũ pilulis factis ex epithimo ꝛ aloe ꝛ helleboꝛo ni. ꝛ cipe a digõne. Amplι⁹ cũa i ꝓncipio rei cũ medicinis lenibus i gb⁹ recipiũt epithimũ ꝛ pulpa colloquintꝺ ꝛ ſcãonee paꝝ deiũ cũ de coctiõe i q̃ ſit epithimũ ꝛ agaricũ. ꝓ⁹ ea ſi nõ ꝓferũt admiſtra hieras magnas deide ſiꝑ illꝺ idigeas cũone admiſtra helleboꝛ cũ tioꝛe ꝛ cautella ꝛ lapidẽ lazuli ꝛ lapidẽ armenũ ꝛ pillulas fcãs ex eis ſine timoꝛe ꝛ cautella. Et mltotiẽs qdẽ iuuat eos admiſtratio harũ medicinaꝝ ꝑdictaꝝ i aq̃ caſei ſm aſſiduationẽ ꝛ mínozationẽ phlatis ex medicia ſi ergo nõ ꝓferunt reitera itez ꝛ i oi hebdomada cũa vice vna cũ pilul' ſubtilib⁹ medĩs ꝛ iter ſpatũ illud admiſtra triferaz epithimi. Exptũ nãq; ẽ potare eos triferã epithimi ſm hũc móꝺ. ſumãt trifere. ʒ. iij. epithimi. ʒ. i. hiere ʒ. ſ. ꝛ i oi menſe cũa cũ aliq̃ fozti ex hieris magnis ꝛ pilulis magnis dõec iuenias egritudinẽ i rẽotã.

Et admiſtra ẽt vomitũ ꝓpe ſi vides iſtõ aligd qꝺ i egritudie faciat augmẽtũ ꝛ ſi nõ ẽ egritudo vehemẽtis debilitatis ꝛ oz vt fiat vomit⁹ cũ aq̃ i q̃ cocta ſunt calamẽtũ ꝛ raphãi ſemen ꝛ recipiat exꝑſſionẽ rhapãi i quo iſirus ẽ helleboꝛ⁹ ꝛ dimiſſus aliqꝺ dieb⁹ donec curat i ipo vt⁹ ei⁹ cũ oximelle ꝛ ſiat hũc cũ lẽ raphanũ iſuſũ i oximelle ſitq; ꝯſitas oximelitis triũ ſextarioꝝ ꝛ ꝯſitas exꝑſſiõis ei⁹ ſextarij i⁹ ꝛ augeat illud ꝛ minuat ſz ꝯſitatẽ vtutis ſi aũt vtutis times ꝺ ebilitatez aliena helleboꝛ. Qũq; purgaueris itende ad coꝛ cũ eis q̃ multotiẽs dixim⁹.

Et hec qdẽ trifera epithimi ex pta ẽ in hoc ca. qũ ergo ãtiq̃ tur egritudo adminiſtra vomitum cum helleboꝛo ꝛ adminiſtra maſticationes gargariſmata nota: ꝛ ꝛ admiſtra odozamenta bona ꝛ muſchum ꝛ ãbrã c alefeniati ꝛ xilo aloẽ.

Et ſi mã fuerit declinis ad holam citrinã cũa cũ decoctione epithimi ꝛ pilulis ſtõachis, ſpatis ꝛ ex eis qdẽ q̃ cũant cholaz aduſtã ſunt ea q̃ dicũt i capitulo ſuo.

Et tu qmidez adde in ꝯfectiõ ꝛ minoza ex calefactiõe ꝯſtis nõ ſit tibi excuſatio ꝛ camemilla ꝛ q̃ ſũt i eĩ⁹ virtute qũz admiſtras ẽbzocas nõ ẽ vis admiſtrandũ iſtantia pura ſup caput.

Quidã aũt antiquoꝝ medicoꝝ laudauerũt i h⁹i loco vt ſumat ex aloe oi ꝺie i tiimo aliquãtulũ aut deglutiat i die aq̃ i qua cocta ſũt apſinthij. ʒ. iij. ꝛ. x. kerates exꝑſſionis apſinthij diſſoluti i aq̃ ꝛ laudauerũt vt foꝛbeat oi nocte acetũ fozte ꝛ ꝓcipue acetũ ſquilliticũ. Nos aũt timemus in eo malitiã ſqlle ꝛ aceti i hac egritudine niſi aſſit fiducia q mã ſit gnãta ex cholã aduſta qñ ẽ calã nã tũc actũ ẽ magis iuuatiuũ ei aliis reb⁹ ꝛ ꝑcipue ſqlliticuz ꝛ oximelle factũ cũ oximelle ſqllitico ꝛ ſilr accetum i quo ponit poliũ mótanũ aut ariſtol. Et ꝯdoq; ẽt iuuat accetũ qũ egritudo ſit cũ cõitate ſplenis ꝛ mã ẽ i ipſo.

Et oz vt fiat bon⁹ odoꝛ ei⁹ cũ ꝓpoſitis eq̃ lib⁹ i quibus recipiũtur cãfoza ꝛ muſchus ꝛ oleuz vio. ꝛ ſit multũ vincẽs cũ odoꝛe ſuo ſiccitatẽ cãfoꝛe muſchi ꝛ odoramẽta frigida reliq̃ bene redolentia hũida ꝛ ꝓpꝛie nenukar. Qꝺ ſi cã i melĩa ſũt apa in ſtõ ꝛ viſcerib⁹ aut ꝓplo cala in eis aduſta ſuccurres illi cũ eis q̃ iſtant caput ꝛ hũectant ipſu ʒ cõfoꝛtat vt nõ recipiat qꝺ puenit ad ipſum ab alijs.

Et ſi fuerit cã in mirac ꝛ ineniuntur vẽtoſitates ꝛ rugu⁹ ꝛ his ſimilia qñ illꝺ eſt apa in mirac calin cura ipz ꝛ reſolue cũ eis q̃ ſũt neceſſaria ꝺ qbus dictũ ẽ in. c. de apatib⁹, ꝛ cõfoꝛta caput ꝛ inunge ipſum in oleis confoꝛtatiuis ꝛ humectatiuis ꝛ admiſtra ventoſas cũ ſcarificatione cũando ſanguiné ꝛ nõ calefacias i h⁹i diſpõne eparimo tibi attinet vt ipm infrigides qũ iuenis ipſũ calin aduremẽ ſan. ſua calitate ꝛ confoꝛta ſplenẽ ꝛ pone ſup mirac vẽtoſas ꝛ medicamẽ de ſynapi ꝛ ſilia vt nõ mittat ſplen ad cerebꝝ nãm Et ſi fuit mirac ſic ꝓplonis iſtãtis ipſum ꝛ non fuit ibi apa neq; iſtatio dabis ei ad potan. aq̃ ꝺecoctionis apſinthij ꝛ ſuccũ cinus ſm qꝺ dictũ ẽ ꝛ embzocaſtõ ipius cũ embzocis calis predictis ꝛ fac ei emplz cũ emplis ꝛ admiſtra in eis ſemẽ agnicaſti ꝛ ſcñ rute ꝛ radicẽ lilij ꝛ etiam herbã marie. ꝛ retine emplin ſup ipm tẽpoꝛe longo. deinde qũ ipſũ retinueris põas vẽtoſas ſup locũ ꝛ ſup eũ ſit cottuz in fuſũ aqua calã ꝛ oleis aut lana carminata aut ſpongia ꝛ confert vſus emplι ꝛ ſynapi ſup ipm ꝛ ſup illud qꝺ eſt inter duas ſpatulas ꝛ empla dicta in antidotario

Et cõfert vt ponãtur ſup ipſum vẽtoſe abſq; ſcalpellatione niſi illic ſit apa aut doloꝛ, phibẽs illud.

Et multotiẽs qdẽ neceſſariũ ẽ vt ad potandũ denꝭ melãcholia flatua ſemẽ apij ꝛ cymnũ ꝛ aniſũ ꝛ ſiꝛrupi i quib⁹ ſemina iſta decoquãtur ꝛ ruta ꝛ annetum imo ꝯdoq; neceſſariũ tibi erit vt admiſtres ſemen rute ꝛ agnicaſti ꝛ multoneẽs idiget mirachia ãtiqua vomitu cũ helleboꝛo albo.

Et oz plurimũ i melĩa mirachia vt rectificet ep ar ne ex eo gnẽtur cholã ni ꝛ mltotiẽs iuuat hũtes meliaz mirachiã et vt admiſtres iffantes vñ ſũt hũectãtes ꝛ oppoſite ꝑp cholaz ni. ꝛ qz ipe ſũt ꝓhibitionẽ faciẽtes i gnãtiõe vẽtoſitatis ꝛ vaporis q̃ vtraq; ipeduũt ſua elevatiõe ad ca

put. Si tam ẽ iuuamẽtũ cũ fio nõ ẽ ide iuuamentũ vez abscindẽs egritudinẽ. Sz ex fio qũ ẽ hũidũ nõ gñatur cholã ni. t abscidit mã ei⁹. Maz ẽt vaporat mã ꝓhẽsa t fiducia ẽ q mã doiabit ei t ꝓficificabit ei. ¶ Et scias q regiñ grosi gnãtium phlatis fore tasse lesiũt cholẽ ni. t regiñ subtilatiuũ pp illo qõ efficit ex adultiõe facile nocet t fortasse iuuat ipm. Mõ ergo seducat te iuuatiñ quozũdaz pp phlã qõ ipi eũant vomẽdo aut egerẽdo nã illõ ñ ẽ pp cũon ẽ phlatis iuuãte ipos imo qñ multitudo t ppchẽsio hũoz ad iuicẽ rẽouet ab eis vez iuuatiñ cẽntialiter est eũo cholẽ ni. ¶ Et canon gdẽ curatiõis melic ẽ vt pucinas vsqz ad vltimũ i hũectatiõe t cũ hoc nõ mimas i eiõne cholẽ nigre. Et quotiẽscũqz cozũ pik eib⁹ i vẽrib⁹ ipitũ meliaz duc cos ḧ vt ipz eua cuãt t ppue qũ sentiũt acetositatẽ i oze. Oz. n. vt tũc ꝓuldabio cos vomere facias t, phibe eis ne cõedãt p⁹ cibũ illuz aliũ t administra electuaria ꝓfortantia os stõi t caueãt ab i gressu balnei t ab itromissione cibi sup cibũ iã cozupti. ¶ Et oz vt meliaz hũtes i aliquo sint occupati quocũqz mõ sint t vt eis sit pñtes de gb⁹ vereciũdẽt t cũ qb⁹ ẽtulẽt t vinũ albũ eãle potẽ pmixtũ parũp. Et occupẽt ẽt cũ cãtilenis t letificatiũb⁹ nihil. n. ẽ eis nocibilius q̃ tio t sollicitudo. Et mltoties qd imãt eos accidẽtia eueniẽti ipis vt timeãt aliqd t occupẽt ea cogitatiõe t facere vt ipa cogitatiõe remittãt ẽ cura ei⁹ opria. ¶ Qd si cã fuerit, puocatio retẽa mẽstruoz aut ei⁹qd p anũ egredi aut relãq, puocabis illud. ¶ Et aũt accit calis deiderij tũc egritudo ẽ mala t siccitas ẽ extensa. ¶ Et qũ accidit i cozporib⁹ eoz vlcera significãt q moz⁹ ẽ ꝓpiq. Et i cuiuscũqz cozpe fuit cholã nigra nobilis erit magis suscepibilis curẽ q̃ ille cui⁹ cholera nigra nõ ẽ mobilis. Et qũ eius cholã nigra apparet i egestiõe t vomitu t vria. si coloze cutis et lẽti gimb⁹ t pano t vlcerib⁹ t scabie t varicib⁹ t elefãtia t cursu ei⁹ qd ex ano ꝓfluit tẽ illud significat q ipa recipit discretionẽ a sanguine. Quãqz aliqd eoz i eis appareat ẽ signũ bonitatis. ¶ Et qũ aliqb⁹ ipoz accit spasm⁹ p⁹ solutionẽ t eiõnẽ tẽ ipi fuit digniores illa q̃ aliꝫ pp siccitatẽ ipoz. Oz ergo vt i aq̃ tepida sedẽt vt cibẽt pane i fuso i iulep t pauco vino t dẽt eis i potu aq̃ mixta. Deide dormiãt t p⁹ ipm balneẽt deũ cibẽt qũ egrediũt. De cubitu. c. xxij.

Dcies ẽ melic plurimũ eueniẽs i februario q̃ facit vt hõ diligat fugere ab oib⁹ viris t cupiat a ppinq̃re mõnis t sepulchris cũ malitia formam eis repẽte ei eueniẽtis. Et ẽ ꝓcliõ habẽtis cã nocturna t ipi ocultatio t egressio dimoa. Et to tũ illd facit diligẽdo solitudinẽ t clõgationẽ ab hoibus t cũ hoc nõ quiescit i loco vno plus vna hora imo nõ cessat discurere t ambulare iccessiõe diuersa ignorãs quo vadat cauẽdo sibi ab hoib⁹ imo quãdoqz nõ cauet sibi ab eis negligẽs pẽu⁹ illuc t pauc discernẽs illd qd videt t ei fit pfẽs t cũ hoc ipe ẽ in vltimo getis t sollumdimis t grimonie t cautelle. Et color ẽ citrin⁹ faciei ligna sicca fuiẽs t sup crura ipius sũt vlcera q̃ nõ ꝓsolidant. ¶ Et ei⁹ gdẽ cã est corruptio mãe melice t multitudo motus pedũ eius qz mãe ad ipos discẽdit t ꝓcipue qz ẽ hora offẽdẽs t occurrit pedib⁹ illi⁹ aliqd aut ipm mozdet carnis t fit illud cã vt effũdat mlti u do mãe ꝓ ad crura ei⁹ qz fuit i eis vlcera t q̃do rẽanet fz dispõnẽ sua t dispositionẽ cãe suaz nõ ꝓsolidãt. Et fubtilice⁹ visus ei⁹ nz lachrimãt oculi ipi⁹ t ei⁹ oculi sũt debiles t submersi t totũ illud ẽ pp siccitatẽ oculoz ꝓplexionis ipi⁹. Et ḧ nz nolãt cucubut nisi ppea q ea habens fugit absq̃ ordie t qñ ei⁹ iccessio ẽ diuersa. Ignorat ergo q̃ pte icedit t ẽ q̃si fugiẽs ab idiuiduo appente ei. Mã ipe pp paucitatẽ sue seruationis t defectũ rectificatiõis ꝓsilij sui recipit i pte sua moueri obuiãs alij i diuiduo qz itez fugit ad ptẽ aliã t cutubut: qdẽ ẽ bestiola existẽs i supficie aq̃z q̃ sup eã mouẽt diuersis motib⁹ sine ordie. Et q̃cũqz ḧoa aliqd accit ei fugit ex eo qõ ipi accit deide appet. Et di bestiola alia nõ gesceẽs t di eẽ masculus ex saal t di eẽ vulpis ha macu: verũtamẽ magis silia nostro loco sũt duo prius dicta. ¶ Et cã qõ h⁹ egritudis ẽ cola adusta t melancolia

De cura. La. xxiij.

Cura h⁹ egritudis ẽ cura ipius melie dum ẽ ex colã aut melia adusta. Et oz vt i eius phlomia ad h⁹ puenat vt signis plimus ex eo egrediat t malefactiõi ꝓpinqu⁹ fiat. Et regat cibis laudabilibus t balneis bonis. Et det ei ad potãdũ aq̃ casei trib⁹ dieb⁹ t p⁹ illud cũct hũoz cũ hiera Archigcis: deiñ igeniet vt dormiat: deide cozet ꝓfortet p⁹ eiõnẽ cũ tiriaca t q̃ cursu ei⁹ ꝓcedũt t cũ hoc valde hũectet t ebriocet cũ iſiãnb⁹ vt nõ aggrege calefactõ illaz medicinaz q̃ nẽcie sũt motib⁹ excitatiuis: verũtamẽ necẽ ẽ vt calefiat cozei⁹ cũ eo qõ ipm ꝓfortat t hũectet cozp⁹ ipius t fiat vt dormiat t ẽpet ei⁹ ꝓplerio. Cõpleñtũ vo cure ei⁹ ẽ dõtatio plurima t vt det ei i potu epithymũ quãdoqz vt gescat ei⁹ nã t abscidat ei⁹ cogitatio. Et qũ i ipa nõ cõferũt medicamiñ t cura flagelet: t fiat vt doloze sẽtiat t pcutiat caput ei⁹ t facies ipius t cauterizet ei⁹ syciput qñ sanat: q̃ si redeat redeat. ¶ De iſi ci. c. xxiij.

Ec egritudo ẽ solicitudo meliconica simil melancolie i q̃ hõ sibi tã duxit icratõe cogitatiõis sue sup pulchritudie q̃rũdã formaz t figuraz q̃ i sũt ei. Deiũ admiuat ipz ad illd desiderij ei⁹ t nõ ꝓsequt. Et signa gd itus sũt, pfũditas oculoz t siccitas ipoz t puatio lachrymaz nisi qñ fletus adest t motꝰ ꝑinꝰ palpebraz risibilis q̃si aspiciat aliqd pulchz delectabile aut audiat rumorem locũdantẽ aut letificet. ¶ Et est ipa eius plurime interfectiõis t reuersionis t fit multe elevatiõis t alterat dispõ ipi⁹ ad risũ t letitiã t tristitiaz t fletũ cũ amoꝛ⁹ cannulenas audit t ꝓcipue qñ sit remẽoratio repudij t clõgatiõis. Et sũt oia mẽbra ei⁹ arefca p oculos qñ ipi st cũ sua, pfũditate gutes magne palpebre sũt grosse pp vigilias ipi⁹ t plozatũ eius q fit cũ singultu t evaporaz ex capite ei⁹ t ei⁹ iguris nõ ẽ ordo. ¶ Et pulsus ipi⁹ ẽ pulsus diuersus absq̃ ordine oio sẽ ẽ pulsus habẽtiũ tedũ. Et ei⁹ qdẽ pulsus ẽ dispõ ipi⁹ alterãt qũ sit remẽoratio ei⁹ qd dili

gnit ꝓpe ⁊ qñ obuiat ei subito. Et possibile ē ex hꝫ significare qꝫ sit ille q diligit qñ nō ꝓsentet ipꝫ. Cognouit ei⁹ qꝺ diligit vna via ꝑ cure ipi⁹ igenuū i hꝫ ē vt noia plura noient ⁊ erādo multoties ⁊ sit man⁹ sup pulsū ipi⁹. Quꝫ ꝓpillō diuersificat diuersitate magna ⁊ fit sillis ⁊ersēo dciū itatur ⁊ experit illō multotiens scit q illō ē nomē ei⁹ qꝺ diligit ꝺcide silr remēorent figura ⁊ mālio ⁊ illō i quo ualet ⁊ artes ⁊ gen⁹ ⁊ regiones ⁊ cōpct ad noīa ei⁹ qꝺ diligit vnūqꝺqꝫ eoꝝ ⁊ fuct pulsus ita vt qñ alterat apꝺ remēoratione vni⁹ rei multoties aggregēt ide ꝓpetates ei⁹ qꝺ diligit ex noie ⁊ ex eo in quo ꝓualet ⁊ cognoscit illud Nos. n. expti fuim⁹ illō ⁊ inuenim⁹ iumanitū i faciedo mozā in illo. ¶ Simplū qñ nō inuenit cura nisi regimē ꝓiunctionis iter eos hꝫ modū ꝓmissiōis fidei ⁊ legis fiat ⁊ nos gꝺ iā vidim⁹ cui reddita ē sal⁹ ⁊ vt⁹ ⁊ redit ad carnē suā qñ iā puenisset ad refactionez ⁊ ꝓrāfuisset ipꝫ. Et toleraſſet egritudinē ꝓxias anas ⁊ fe. lógas ꝓp debilitatē ꝓp vntis fēaz nimietatē illisi. Mā qñ sētit applicationē ei⁹ qꝺ diligebat eu annuit qꝺ hēbat i breuitate ⁊ existimauim⁹ mirabile eē ⁊ significauim⁹ obediētiā nāe meditatiōnib⁹.

¶ Le cura. Cap. xxv.

Considera an ei⁹ dispō puenerit ad aduſtionē hūoris p ſig q nosti ⁊ cūa ꝺcide admistra eis somnuz ⁊ hūectationē ⁊ nutrimētū ipoz cū laudabilib⁹ ⁊ fac ipos balneari ſm ꝓditionē humectationis notā Et sit casus eoꝝ i disceptationib⁹ ipoz ⁊ occupatiōib⁹ ⁊ otrouersijs ⁊ vli i reb⁹ negociosis illo. n. facit eos fortasse obliuisci dilectationis eoꝝ aut igenierit vt ipi diligāt aliud ab eo qꝺ diligūt qꝺ sit ex eis q̄ lex ꝓmittit. Deinde cogitatio ipoz a fo abscidat anteqꝫ ꝓfirmet ⁊ p⁹qꝫ obliti fuerit ꝓmi Si aūt ille q diligit fuit ex rónalib⁹ tūc adhortatio ⁊ correctio ⁊ vituperatio illi⁹ ⁊ coartatio illi⁹ ⁊ trāsformatio ad ipꝫ qꝺ illō qꝺ hꝫ nō ē nisi sollicitudo melācholica ⁊ pcussio demōis erūt ex eis q̄ mltū iuuabūt vba. n. i hoc. c. ꝓsērūt. Et ét vetule ad eū icitent vt vituperēt illō qꝺ diligūt ipi ⁊ remēorēt ei⁹ dispōnes ⁊ narrēt ei res aliꝫs de ipo ex gb⁹ horroze i'currat ⁊ narrēt ei de ipo vituperatiōes mltas Nec. n. sūt ex eis q̄ sedāt plz quis sit ex ex eis q̄ alios ꝓsolēt. Et ex eis q̄ ad illos iuuāt ē vt narrēt iste vetule formas ei⁹ qꝺ diligit i silitudinib⁹ fetidis ⁊ assimilāt mēbra facieī ei⁹ cū narratiōib⁹ horribilib⁹ ⁊ assiduēt illō ⁊ pseuerāt i ipo. Nec. n. sūt ipaz opa ⁊ sūt prudētiōes i hoc viridis nisi mollib⁹. Ypis nāqꝫ iest ars nō breuioz arte vetulaz ⁊ ppea posse ē eis vt inueniāt q̄lr p mutēt amoze diligētis ad illō qꝺ nō diligit gꝺatiz. Deide abscidāt op⁹ suū anteqꝫ ꝓfirmet amor seduſ Et ex occupatiōib⁹ ꝑdictis corruptio puellaz ꝓlrimus ꝓcubit⁹ ipaz ⁊ renouatio ipaz ⁊ delectatio cū ipis. Et qꝺ hoies sūt quos sanat letitia ⁊ audit⁹ cāti lene ⁊ qꝺ sī quos illō augmūtat i illisi. Et posse ē vt sit illud venatio aut spēs ludi ⁊ dignitates assūpte ex regib⁹ ⁊ silr spēs trisſitie magne oia sī sanātia ¶ Et fortasse nērū erit vt isti regnāt regimie hūiū mediam ⁊ maniā ⁊ alcutubunt ⁊ vt cūeni hūores coꝝ ꝑdcā hi eris magnis ⁊ hūectēt cū eo qꝺ dōz ē ex hūectātib⁹ illud ē cū pmutāt cū moztib⁹ suis ⁊ sanitate corporū suoꝝ ad silitudinē ipoz. ¶ Tractat⁹ qnt⁹ de egritudinib⁹ cerebri i opatiōib⁹ mot⁹ ¶ De vtigie. c. i.

Vertigo ē vt habēti ipaz imagiet q̄ res supꝫ volūt ⁊ q̄ ei⁹ cerebū ⁊ corp⁹ ipi⁹ revoluāt qi nō regit se ita vt firmetur imo cadit ⁊ multoties qdē abhorret vocē ⁊ accit ei ex obuiatione sui ipi⁹ sīc illud qꝺ accit ei q resolūt supscipꝫ multotiēs cū velocitate. Mō. n. fugit sedēs aut stans aut apit oculos. Et illud ē ppea q̄ accit spiritui i vētrib⁹ cerebri ei⁹ ⁊ i venis ⁊ arteriis ei⁹ ex obuiatiōe sui ipi⁹ illō q̄ accit ei qñ revoluit revolutiōe ꝓtinua ¶ Et dīa qdē iter vtigine ⁊ epilepsiā ē q̄ vtigo q̄ꝺqꝫ manet tpe aliquo. Epilepsia vo fit repēte ⁊ cadit cā habēs sīles ⁊ sanat. Vertigo aūt est vt qñ hō stat vel surgit obtenebrent ei⁹ oculi ⁊ accitat ad hoc vt cadat. Et q̄ ex ea fortis ē silis epilepsie verūtamez nō fit cū spasmo sīc fit epilepsia. ¶ Et hec gꝺ vtigo q̄ꝺqꝫ accit hōi ꝓpea q̄ revoluit scipꝫ a revoluit vapores ⁊ spūs i scipo sīc revoluit vas ꝓtinēs super aq̄ꝫ tpe aliquo ⁊ qñ revoluit spūs imagiat hō q̄ res stoluat. Mā eq̄le ē siue diuersificet ꝓportio ptū ispūs ad ptes mūdi ꝓtinētis ipꝫ ex pte ipūs siue diuersificetur illō ex pte mūdi qñ fuit sēsibilitas p eas ⁊ fuit revolutiōes q̄ fuit pp oppositionē. Mā qñ sētes monēt pmutāt opposita sīc qñ monet sēsatū. Et qꝺ vtigo q̄ꝺqꝫ fit pp ꝺsideratoné ét ad res q̄ voluit ita vt infiagt forma illa sēsata i aia. Et pp hoc ꝺi q̄ oēs operationes sēsibiles pdēt ex istis corpeis patictib⁹ Quoꝝ ꝓm⁹ ⁊ dign⁹ ē spūs sensibil⁹ ⁊ remanet i ipo ab oi sēsato forma ipi⁹ p⁹ ei⁹ sepationē qñ sēsatū ē fōte Dē. n. sēsatū nō suffici i istio sēsibili nisi forma q̄ ē sibi sillis. Deide firmat forma illa ⁊ euanescit cū q̄stita te receptiōis istāi ⁊ fortitudie sensati ei⁹ ꝺo exp⁹ i scientia ꝓtinet nāli. Et q̄stūcūq̄ fuit corp⁹ debil⁹ erūt passiones iste fortiones sīc i egris. Egritudo. n. plz i hꝫ segit elógationē ita vt appeat eis sp q̄ revoluāt cū pno motu ipoz. Mō. n. idigēt i motu ⁊ iungat eis q̄ti n⁹ i motu vehemēter pseuerēt pp debilitatē ipoz: Mā spūs eoꝝ accidūt nocumūtū ⁊ pallio ⁊ motio. Et q̄ꝺqꝫ qꝺ vtigo ex cāis corpeis aut pcipib⁹ i vacuitate cerebri ptētis i eo ex vaporib⁹ puēicūbus i vēis q̄ sī ipo ⁊ i neruis aut ex hūoribus ptētis in ipo ois generis q i ipo eua porāt cū puo motu aut calitate. Qñ ergo monēt vapores illi monēt motu suo spūs aiales q nō digerit ⁊ rectificat nisi i vēis illis. Deide regescit i sba cerebri postea dispgit nerius ad cōp⁹ aut pp debilitatē vapoziū setetoz i ipo ascēdētiū ad ipsū ex locis aliis ꝺcide ꝓsequētiū i ipo remanētiuz in ipo ab egritudie acuta anteceđte: aut egritudie frigida. Et erūt vētositates iflatie q̄s monebit vr⁹ digestiua ⁊ resolutiua ⁊ q̄ꝫ fit ñ pp motū vapoz i cerebro sz pp malitiā ꝓpoi ſdmer/ei ipo ex q̄ ꝓsegit excitatio mot⁹ agitabilis i spū nō cū motore corporeo pmi scēte ipꝫ ex vapore aut alio sīc accit illō ex motu diuerso pueniēte ex aq̄ ⁊ igne qñ aggregāt Et q̄ꝺqꝫ fit ex motore spūs exteri⁹ sīc pcussiōe capitiꝫ ⁊ fractio

ne cranei ita vt ꝑmãt cerebrũ ꝛ ſpm getũ ꝛ ſequãt ſpm mot⁹ diuerſi circulares, vndoſt ſic accit i aq̃ ex pulſiõe gñi ſup cã aut cauſus vberatiõis foztis ſup dozſũ ipi⁹. Reuoluũt. n. vnde ei⁹ ꝛ cal⁹ vbigia i aere ⁊ corp⁹ aereũ ẽ digni⁹: ſz tamẽ nõ ſẽtit. Et q̃doqz fit ex vapozib⁹ aſcẽdẽtiũ ad cerebrũ i diſponẽ ſuaz aſcẽtionũ ꝛ ſi nõ ſit gnãti i ſua cerebri nz retẽti i ipo antigi⁹. Illã q̃ ad ipz aſcẽdũt mouẽt ipz ꝛ q̃nqz fit a ſenſus, ipoz ad ipz aut i trãſitib⁹ nueroz ẽ ex ſtõ ꝛ cutifellis aut mediãte ſtõ ꝛ veſica ꝛ mãice ꝛ velami ne q̃ cis aduenũt egritudies aut mouẽt hũozes q ſũt i cis: Illud. n. plñ fit ex ſtõ ꝛ p⁹ ipm ex matrice recipiẽte ſup fluitates aut i venis ꝛ arteriis aut oculis aut mãifeſtis. Vapozis ãt mã q̃doqz ẽ cholꝛ q̃doqz ẽ phlã ꝛ vtigo qdẽ phlã ſiſtis ẽ epilepſie. Et multotiẽs fit ꝓtinuitas ſcotomie ꝛ vtiginez ſic accit q̃ ẽ vacuitas ꝛ fames gbuſdã hoib⁹ ꝛ ꝓpe eis q ſame nõ tolerant ei ꝓpea q⁹ os ſtõi coꝛ lecti cui cere bꝛ coicat ꝛ q̃doqz ſit vtigo ꝛ ſcotomia fz ſemitaz crif. Et vtigo qo frequãs ꝛ ꝓpe i decrepitis nũci at apoplexiã ꝛ ſili vtigo eueniẽs ſucceſſiõe ſtopõis cõit at. iñbrii. Et q̃doqz ſolui vtigiñẽ ſocia accuſis

Acta ãt ex reuolutiõe) De ſignis ei⁹. L. ij. hois ſup ſciẽtaz aut ꝓſideratiõe ipi⁹ ad res reuolutas ꝛ lumioſas q̃ nõ ſedet nota ẽ p ſeipſaz ꝛ ſimiliter q̃ fit a paſſiõe aut cauſa. In ea aũt q̃ fit a retẽtiõe mãeꝛ vapõoſaꝛ ꝓcedẽtiũ i cerebꝛo aut gñãtaꝛ i ipo cerebꝛo ẽ egritudo aſſidua ꝛ nõ ſequẽt egritudinẽ i aliqb⁹ iñbrĩs ꝛ nõ ẽ excitata nõ replone ꝛ ſedata cũ vacuitate ꝛ q̃doqz antecedunt ipam dolores capitis ꝛ ſonit⁹ ꝛ tinnit⁹ ꝛ gñitas ẽ i capite ꝛ iuenit tenebꝛoſitatẽ i viſu ſuo fixã ꝛ iuenit i ſẽſib⁹ abbꝛeuiationẽ ita vt ſit i guſtu ꝛ odoꝛatu ꝛ ſẽtit i arꝛijs anteriozib⁹ paſſationẽ veheñter ꝛ iuenit gñitatẽ i odoꝛatu ꝛ ſi fuit hũoꝛ q ẽ i cerebꝛo aut i alijs mẽbꝛis hũoꝛ ex quo excitãt vapoꝛes phlãtici erit gñitas ꝛ tio: vel tumoꝛ ꝛ multitudo ſõni ꝛ ſigñ phlematis ꝓdca in canone ꝛ ſi fuit cholera erit vigilie ꝛ inflãmatio ſine multidie gñitatis ꝛ imaginationes citrine auree. Et ſi fuit ſanguis erũt vene iflate ꝛ facies ꝛ caput ꝛ oculi rubei ꝛ calide ꝛ erũt gñitas ꝛ ſõn⁹ ꝛ laſſitudo ꝛ pulſatio. Et ſi fuit a melãa erit gñitas cũ q̃ſtitate ꝛ erũt vigilie ꝛ imaginatiões lamiaꝛ ꝛ capilli nigri ꝛ cogitatio coꝛrupta ꝛ rcliq̃ ſigñ ꝓdca. Et ſi ei⁹ cã fuit a ſtõ erit cũ deſtructiõe deſiderij aut ipedimẽti ipo aut coꝛruptiõe i digõe ꝛ tremoꝛe coꝛdis ꝛ laſſitudie ſps ꝛ erit ꝑmutatio i ſtõ ꝛ decliatio nocumẽti ad anteriozẽ ptẽ cerebꝛi ꝛ mediã ipi⁹ ꝛ nõ elongãt qñ puctiat ipi⁹ ad poſteriozẽ ꝛ diuerſitas diſpõnis ſcitis q̃doqz. n. ſedat ꝛ q̃doqz augñtat ꝑm replexionẽ ꝛ vacuitatẽ. Et fit ſucceſſiõe ſacietatis nauſeatine a cibo ꝓterite ꝛ iuẽit ẽt dolores i ſtõ ꝛ inflãmationẽ i gbuſdã hoꝛus ꝛ fit i via cõitat⁹ neruoꝛ ꝛ iuenit aute ipaz ꝛ apud ei⁹ reuerſionẽ i poſtrẽo ipi⁹ doloꝛẽ p⁹ ſyncipit apõ oꝛigiez pis ſexti i ptib⁹ colli.

Et ſi ẽ ex mãice ꝓcedũt ipaz ꝓfocatio matricis ꝛ retẽtio ſpmatis ꝛ mẽſtruoꝛ ꝛ apa i ipa. Et ſimiliter ſi ẽ ex veſica. Et ſi ẽ ex ꝓncipio mẽbꝛoꝛ oiuz aut ex oꝛigine nutrimẽti qđ ẽ epar aut ex oꝛigine ſps q ẽ coꝛ ꝛ e⁹ trãſit⁹ i venis ꝛ arterijs oꝛtis ex eis aut i illis q̃ ſũt p⁹ aure aut i illis q̃ ſũt i collo. Et illu⁹ qdẽ ſignũ ẽ vt ſit cũ pulſatiõe veheñti ꝛ tẽſiõe vt coꝛde venaz q̃ ſũt i collo ꝛ vt nõ iueniat doloꝛẽ de quo ſit curãdũ i collo ꝛ mẽbꝛis ei⁹ nz i reliqs venis ꝛ qũ vides arterias extrinſecas ectẽſas apõ collũ ꝛ alleuiat cũ manu tua pulſũ, phibẽs aut liguminis latinoꝛ aut plũbo aut limis ſup ipm ſtiptica ꝓdicta tũc ſcias q⁹ curſus ẽ in eo ꝛ ſi nõ tũc ẽ i alijs ꝛ ſimiliter expire in alijs q⁹ ſi nõ iuenis tũc ẽ i vijs ꝓfundis. Illa vo q ſit a mã ꝑplexionis diuerſe ſcit ꝑ lenitatẽ cerebꝛi ꝛ ꝓpũationẽ cãz ꝓdictaz ꝛ caſus frigoꝛis aut caloꝛis repẽte exterius aut ex receptis ifrigidãtib⁹ ꝛ calefaciẽtib⁹ ſubito ꝛ ſeqtur ei vtigo. Scotomiaz vo habẽs nõ tñ in una ex a vino q̃tum a potu aq̃. Et ſcias q⁹ ſcotomia ꝛ vtigo qñ, plõgant tũc egritudo ẽ frigida ꝛ ſigna qđ crenice manifeſt a ſunt.

De cura. La. iij.

Acta qđ a reuolutiõe hois ſup ſeipſũ ꝛ ꝓſideratiõe ei⁹ ad reuolutiões aut ꝓſideratiões ex loco alto curat cũ gete ꝛ trãquillitate ꝛ ſõno ſi nõ cito ſedat ꝛ ſumat ſtiptica acetoſa ꝛ frangat bucellas in eis ꝛ ſumat ipas. Que vo facta ẽ a ſanguine aut hũoꝛe ptẽto in coꝛpoꝛe curat phlebotomia ex cephalica. Deide ex vena geta q̃ ẽ p⁹ aure. Eſt. n. optima i curatiõe oiuz ſpeciez vtiginis mãliũ q̃q̃doqz cauterizat ꝛ ꝓpe in ea cui⁹ ſcã ẽ aſcenſio vaporũ ex coꝛpe i q̃cũqz via eleuant. Vẽtoſe quoz ꝓcrũt nocrati ſup poſite ꝛ etiã ſup caput. Si aũt fuerint cum ſanguine humoꝛes diuerſi aut cauſa eius fuerint humoꝛes ꝓter ſanguinẽm tunc icipiantur ad eũandũ cum pilulis hiera aut infuſione aloes. Si fuerit hũoꝛes calidi aut decoctiõe mirobalis citrinoꝛ aut decoctione epithymi ꝛ pilulis ſtomaticis ſi fuerit diuerſi ꝛ p⁹ eũiones adminiſtret cliſtere cũ aqua cẽtauree ꝛ colloquintide. Deide vẽtoſet ſup nuchã ꝛ caput p⁹ pueni ad gargariſmata ꝛ caput purgia ꝛ attractiões odoꝛ narib⁹ i qb⁹ ſũt muſchus ꝛ caſtoreũ ꝛ nigella ꝛ amaracũ. Q̃q̃ poxym⁹ excitat tẽ adiuna cũ fricatiõe iferioꝛ extremo ꝛ. Et ſi fuit cauſa i hoc exſtõ ꝛ hũoꝛib⁹ in ipo adminiſtra vomitũ cũ aq̃ i q̃ ſũt anetũ ꝛ thaphan⁹ ꝓpatur i ipa mel ꝛ ſal ꝛ rcliq̃ vomitiua ꝛpata. Deide eũa cũ cochijs ſi vt⁹ fuit foꝛtis aut cũ pilulis de picra ꝛ infuſiõe aloes ſi vt⁹ fuit min⁹ foꝛtis ꝛ ſcias ſi hũoꝛes ſũt cholera pura tũc cniz cũ decoctiõe mirobalis. cũ fumo ire. Et illo qđ ſcies p ſignificatões ꝓdcas i h. c. ti. c. deſtõ Et ſi cauſa fuit i alijs mẽbꝛis curabis totũ cũ eoqđ oz vt ꝑfortabis caput in ꝓncipio ſui cũ oleo roſ. cũ aceto ꝛ oleo camemillino ꝛ p⁹ ꝑfumationẽ cũ oleo camellio ſigulari: Q̃ cũ ergo ſcit q⁹ mã ẽ i capite tñ ponant vẽtoſe ſup caput ꝛ nocrã ꝛ phlẽmek vena q̃ ẽ p⁹ aure ꝛ adminiſtret aſcendaret ꝛ gargariſmata ꝛ ẽbꝛoce ꝛ attractiones odoꝛ narib⁹ ꝛ caput purgia ꝓdca ꝛ q̃ ſilla ſũt illis ſm mãs fz q⁹ ſciuiſti i canone ꝛ ſi cã ẽ malitia ꝓplexionis diuerſe oz vt ſcias cauſam ei⁹ ꝛ ſigna p ea q̃ ſcis: ꝛ cura p ꝓtrariũ vt tẽpet ꝓple

rio nālis. Et si cā ē pcussio aut casus curet ꝓnus cū eis q̄ dicēt i capitulis suis. Si ergo sanat t remanet ⁊tigo curet ⁊tigo cū eis q̄ st oſtēſa. Et oz gdē vt habēs ⁊tiginē alicnet a se ꝓsideratiōez ad oēm rē cito reuolubilē t alienet ab aspectu ꝓfūditatū foueaꝝ t ⁊ticū mōtiū t colluū t ſupficiez ſupmaz. Scotomiam ⁊o t ⁊tiginē factas pp vacuitatē ſtōi sedat accepto bucellarum infusarum in rob fructuum ſtipticorum t aquis ipsorum t propzie acreſte.

De alue t est palpitatio. Cap.iiij.

Oportz gdē accit exptē multiplicatiōis replectōis t ſimiliū i lacertis t venis diſpō q̄ ē ſtē laſſitudo pp quā extēdūt vene t multiplicat oſcitatio t alaꝝ extēſio pp multitudinē vento ſitatis t vaporis t cuz ea rubificant facies t oculi t ꝓuocat inolutionez t extēſionē: t cū illud i hoie multiplicat ſignificat repletiōez. Oz ergo vt cūctur humor ſanguineꝰ t choleric⁹ t adminiſtret aq̄ fia. Illud eni q̄docz ſedat eaz i diſpōne ppea q⁹ tēpat ebullitionē. acozi quocz i ē ꝓperas remouēdū ipam q̄ maſticat aut puluerizat⁹ ſumit t bibit. Et fortifi q̄ eo qd reſoluit vētoſitatē dominantes. Et ſimilit zuccaꝝ cū cozādro. Et balneat⁹ ē ſanāt habētē eā cōſtrigēdo manū ſup venas t ſup duas appoplexicas donec hōi cucniat quaſi ſyncopis t fortaſſe cū eo qd exp̄mit de ſpū aſcēdente ad cerebꝝ oīmmoda fortitudie dominante materieb⁹ cū reſolutiōe. Et cū ipso qdē ē cautela adhibēda. Et oz ne man⁹ ſup venas tencant ea q̄ſtitate quaz homo non tolerat vt in ipso cius ſpiritus retineatur.

De incubo t nominatur ſtrangulator: arabice veroalbodilem t alcharon. Cap.v.

Incub⁹ aūt ē egritudo i qua hō ſētit q̄ſi ſōnū igredit phātaſma grauc ſup ſe cadēs t cōp̄mēs ipz t angustiat eī ſſpz t interſecat vor ipi⁹ t mot⁹ eī⁹ t fortaſſe ꝓfocat pp oppilatōes poꝛoꝝ t q̄ ab ipo ſepat excitat cū ſubito. Et est anteceſſor: vni⁹ trium egritudinū aut apoplexie aut epilepſie aut manie: t illud gdē q̄ fuerit ex materie b⁹ ꝓmētib⁹ t nō fuerit ex cauſis aliis nō materiaſ Et⁹ vo cā fm plm ē vapor materiez groſſarū ſanguineaꝝ aut phlaticaꝝ aut melicaꝝ elcuatus a cerebꝝ ſubito i diſpōne getis mot⁹ vigiliaꝝ reſoluentis vaporē t cū reſolutiōe oīs hūoris cōicātis ipz.

De ſignis. Cap.vi.

Ignaſ āt oīs hūoris mālestā ſūt p canōes antecedētes. Et q̄docz fit ex frigoꝛe vehemēti iacmēti caput ſubito ap ſōnū q̄ ꝓmit ipm t groſſat t ꝓtrahit t efficit ipſo phātaſias illas ſubito. Et illud gdē nō fit niſi pp debilitatē cerebꝝ ſua calidit⁹ate: aut malitia ꝓpl'onis quaz hz.

De cura. Cap.vij.

Cura eī⁹ ē phlomia t ſolo vētris cuz eo qd totū hūoꝛez educit: t ſi hūoꝛes ſint multi t groſſi ꝓfert hō ſolutiuū. Cui⁹ ꝓfectio. ℞. eufoꝛbij q̄ſitatē. ʒ.i. cū ītia pte. ʒ.ō ſcamōea t q̄rta. ʒ.ō pulpa colloquintide t duob⁹ danich aniſi ſi vt⁹ ſūt foꝛt: t ſi nō cū pilulis ō azulo aut pilulis ſtōati cis t epithimo t hieris magnis. ſ. hyera eſcumeris aſmini t hiere ruffe ꝓpe. Deide ꝓfocta caꝑ cuz eo q⁹ ſcuiſti ex cāone. Et ex eis q̄ iunāt ad hoc ē vt granapeonici potu fm quantitatē ſumāt. Si āt cā i ipo ē frig⁹ inueniēs caꝑ t faci ipo hāc phātaſiā oz vt olea calā admiſtres calefaciētia ſtiptica t epla rubificantia t reliq̄. Et nō oz vt ꝓlogem⁹ fm onez i ipo q̄n iā pceſſit qō excuſat. De epilepſia. Cap.viij.

Epilepſia ē egritudo, phibēs iñbza aiata ab opatoib⁹ ſēſus t mot⁹ rectoꝛis nō itegre Et illō ē pp oppilatiōez ꝓtigēte. Plz vo ei⁹ ē ſpaſm⁹ vlis accīs ex nocumēto aduenīte vētriculo aſmoꝛi cerebꝝ q̄ fac pueniꝛe oppilatiōem nō pleta. Et phibz trāſitū vtuꝝ ſēſ⁹ t mot⁹ i eo t in iñbus itegre fieri abſq; imperfectōe vīr t phibz a poſſibilitate erigēdu: t nz poſſe ē hōi vt cuz eo remaneat erectio cōpotis. Et q̄n oīs ſpaſm⁹ q̄ēadmoduz ondi fit aut a repleꝺe aut a ſiccitate aut a ꝓtractōe pp cām ipedietē nīc ſūr epilepſia. Verūtañ nō fit a ſiccitate q̄n epilepſia ſit ſubito: ſz ſpaſm⁹ ſūcc⁹ nō fit ſubito: t q̄n cerebꝝ ex ſiccitate ſua nō p̄cegꝛ vt ſpaſmet multū gn mouat coꝛp⁹ ꝑpus. Tūc reſtat vt ei⁹ gdē cā ſit aut ꝓtractio cerebꝝ ad expellēdā rē ipedientē q̄ ē aut vapoꝛ aut q̄litas mozdicatiua aut hūecta tiua male ſbe: aut humoꝛ faciēs enemire oppilatiōnē t ſpa mū nō integꝛi vētriculis cerebꝝ t ꝓncipijs oꝛiginis neruoꝝ. Et q̄docz fit illud ex humoꝛe ꝑp motū vndoſū ꝓtigēte i hūoꝛe aut pp ebullitionē calidit⁹ate ſuperfluei eo qō accit ex oppilatiōe q̄ vt⁹ ſenſus t mot⁹ nō ptrāſit ſuo nāli trāſitu. Et fortaſſe ei⁹ anteceſſiōe nō ꝓplet aliqd cū q̄ſtitate aliq̄ q̄ nō paſſiuāt iñbza ſēſu t vtute mot⁹ integre. Illut pp vemtz groſſū retētū i trāſitib⁹ ſpūs ſz q⁹ vīū ē pho magno Azꝛ. Et vidit ipaz cē vnā cīrū epilepſie: t q̄ ibi fuerit hūoꝛ oppilās tūc cerebꝝ cā h̄ ēt ptrahēt vt expellat illud qō ipedit ſīc accit ſtō ex ſingultu t nauſea t ſīc accit ex tremoꝛe q̄ ē ptractio t ꝓſilio ꝓncipiū in expulſiōe iñboꝛ ei⁹ q̄ ipſa expellūt. Et q̄ cerebꝝ ptrahit mot⁹ ei⁹ diuerſificāt t ſeḡt ipm ptractio neruoꝝ i facie t alijs t diuerſificāt mot⁹ ipſoꝝ. Et ſanitas gdē aut ꝓtigit pp expulſionē hūoris t ꝓp reſolutiōez vētoſitatis aut pp expulſionē ipedietis.

Spaſmi āt delcēdētis ad iñbza gb⁹ aſſociat epilepſia cā ē q̄n mā q̄ pueniꝛ ad cerebꝝ aut nocumēto q̄ ipm comitat: comitat neruos ē q̄ ē ipſoꝝ diſpō: diſpō ei⁹. Et illud ē pp tres cās. ſ. q: neru ſequūt ſbaz cerebꝝ t ledunt ab eo quo ipſū ledit: t coꝛ repletio ex hūoꝛe expulſo ad ipos i ꝓncipio ipſoꝝ faē vt augmēt eoꝝ latitudo t abbreuiet eoꝝ lōgitudo. Et epilepſia gdē nō ꝓcedit curſu ſpaſmi nec curſu laſſitudi t efficit ptractionē cerebꝝ t abbreuiationē t nō faē mollificatiōez t dilatatiōez niſi q: cerebꝝ adminiſtrat i hoc expulſionē alicui⁹ rei a ſeipſo expulſio vo nō ꝓplet t pficit niſi ptractiōe t exp̄ſſiōe. Oi āt ſpaſmo māli cōſert febris. Oz epilepſia est ſpaſmus materialis. Et apata q̄n apparēt i ipſa fortaſſe reſoluūt cā t mīnuūt mām ei⁹: t multotiēs gdē pmutat melīa ad epilepſiaz. Et multotiēs quidez mutatur epilep-

sia ad meliaz. Quidã ãt hoies existimãt: q; q̃doq; ẽ epilepsia q̃ nõ ẽ a mã. Si ergo sigificã: p hoc q; cã ico ẽ vapoz aut q̃litas nocẽs cerebzo ꝛ facẽ i ipo ꝯ cionẽz pdictã tũc fmo ipoz itẽtionẽz hz. Si aũt sigificãt q; cã illa ẽ ipa pplo pura qũ ẽ i cerebzo ꝛ effic epilepsiã tũc illo ẽ qd modũ nõ hz qm̃ qũ q̃litate illa affectũ fuerit cerebz opoztebit vt fit epilepsia insepabilis ei ꝛ nõ fit ex eis q̃ sepanꝫ i diſpõne. Nec cauſa epilepsie ẽ ex eis q̃ subita fũt ꝛ sepanꝫ i diſpõne: aut vicit ꝛ iterfic. Et illr nõ ẽ q̃litas pura in ipo cerebzo sine mã: aut q̃litas aduenies ei ꝛ rescidit ꝛ fit illo ex nũbzo alio ꝑculdubio. Spuma vo accidẽs in epilepsia ẽ pp agitatiõez motꝰ ſps pp pfocatiõem. ei⁹. Et illa agitatio ẽ pp agitatiõez spasmi: ꝛ in apoplexia qdẽ accit pfocatio pp violẽtiã anhelitus. Et epilepsia qdẽ ẽ q̃si spasmꝰ ꝑpus pnũ cerebzo. Et spasmꝰ epilepsia ꝑpa pnũ nũbzo alicui. Et motus ſternutatiõis ẽ q̃si motꝰ epilepsie leuis. Et epilepsia q̃si ſternutatio milia ꝛ fõtis. Verũtam plin expulsionis ſternutatiõis ẽ ad ptẽ ãteriozẽ pp fortitudinẽ vtutis ꝛ debilitatẽ materici. Et expulsio epilepsie ad q̃cũq; ptẽ fuerit ẽ facilioz ꝛ possibilioz. Et os qdẽ vt ꝑhẽdat qd dẽm ẽ. Qm̃ qũ epilepsia ẽ i ipo cerebzo tũc cã i ipo ẽ mã ꝑculdubio faciẽs vẽtositatẽ retẽtã i meatib⁹ ẽſus ꝛ motꝰ aut replet vtroſq; vẽtriculos ãteriozes cerebꝛi ꝑlectiõe aliq̃. Et ꝯ qdẽ mã aut ẽ ſanguis dñans ꝛ plrim⁹ aut phlã aut melãa aut cholã ẽ pua valde, ꝛ p⁹ ipã i paucitate ẽ ſanguis pur⁹. Sagis aũt cui⁹ pplo ad pplonem cholẽ nigre ꝛ phlatis iclinat ẽntia multonẽs fit cã: verũtam cauſa pluria ẽ hũiditas õnudata ꝛ ỏclinata ad cholaz nigrã. Et plin enĩ quz accit epilepsia accit a phlate. Et ꝯp. qdẽ dixit q; plurime ouel patũt epilepsiã ꝛ q̃do a cerebꝛis suis anatomatizãt iuenit i eis hũiditas mala, fenda. Et ois cã epilepsie cerebꝛi ꝑperat ad ỏbilitatẽ digõnis i ipo. Nõ ergo cũat qn aut sit i ſba cerebꝛi ꝛ velamib⁹ ei⁹ ꝛ ẽ deteriozis aut sit i pãniculis ipi⁹ ꝛ ẽ leuioz. Et epilepsia melica fortis ẽ õteriozis. Qũ ergo phla sit pl⁹ tũc melia magis oppilat trãsit⁹ ſps. Et illa q̃ apõ quo ſdã ꝑpo noie dr mã puerozi iterfecẽ multũ: ꝛ q̃do pnũit paroxismi epilepsie iterfic. Epilepsia ãt cui⁹ cã ẽ i nũbzo alio fit aut q; eleuãt ab ipo ad cerebꝛ vapozes ꝛ vẽtositates ledẽtes q̃ntitatẽ sua: ꝛ a vt ex eis aggregẽt fm semitam ascẽsionis aliq̃d. Deide p⁹ illud ipisset ꝛ fiat mã habẽs ẽntia faciẽs ẽntia sua: aut eo qd ex ipsa gnãtur ỏ vẽtositate: aut q; ad ipm eleuãt vapoz. aut vẽtositas ipediẽs nõ q̃ntitatẽ: imo q̃litate aut cõgelatione aut adustiõe aut vẽtositate: aut malitia ſbẽ: aut q; eleuãt ad ipm q̃litas pura tm̃: aut q; eleuãt ad ipm qđ ipedit duob⁹ modis. Mẽbꝛ aũt ex quo eleuãt vapozes ad cerebꝛ faciẽtes epilepsiã multiplicant i ipo aut ẽ totũ corp⁹ aut splẽ aut ſtõus aut mirac ꝛ tingit illud ẽt i religs m̃bris. Illud aũt qđ ipedit vapozẽ male ibe ꝛ q̃litatis ẽ i toto corpoze ꝛ ita vt sit i digitis pedis ꝛ manꝰ: ꝛ fit cã illi⁹ retẽtio ſãguinis aut hũoris i trãsitu cui iã accit oppilatio ꝛ abscindit ab eo calozinat⁹ ꝛ mozat i ipo ꝛ putrefit ꝛ puertitur ad malã q̃litatẽ. Et ꝑcedit ex eo fm deglutitiõez i pmis mã vapozosa aut q̃litas vẽtosa: aut fit casus sup ipm quozũdã venenoz ꝛ ipmit i neruis sic ipmit pũctura scozpiõis sup neruos. Et ꝑcellit ei⁹ venenũ mediãtib⁹ neruis ad cerebꝛ ꝛ ledit ipm qđ ỏhibit ex eo ꝛ spasmat. Et agitãt motus ei⁹ sic accit stõ qũ recipit qđ hz mozdicatiõez vacuꝰ fm q; inenim⁹ ipm i singultu. Et qum ẽntia oris stõi ẽ fortis sẽtus ꝛ singult⁹ qdẽ ẽ spes spasmi. Qũ ergo accit cerebzo ab huiusmodi cã spasmꝰ ꝛ ptractio ꝛ abscisio tũc iosum sequitur contractio omnium neruozum⁹ ꝛ spasmꝰ ipoz. Et. B. qdẽ ỏ seipso narrauit q; accit ei singult⁹ qũ recipit diapizon ꝛ p⁹ ipm bibit vinũ pp ipediñtũ oris stõi cuz acutate ꝛ nos ẽt teſtificmur i alio qđ illi ẽ ꝑtmũ. Et. B: qdẽ ꝛ alij retulerũt ꝛ nos p⁹ ipm teſtificamur illud qđ multotiẽs sẽtit epileptic⁹ eleuari aliqd ex pollice pedis sui qđ est sic vẽtositas fia. ꝛ tẽdit ỏ sius cerebꝛ ipi⁹. Qũ ergo puenit ad coꝛ ꝛ cerebꝛ ipi⁹ icurrit epilepsiaz. Et. B. qdẽ dic q; qũ ligat crus ei⁹ ligatiõe forti ante paroxismũ ipi⁹, phibet illud aut alleuiat: ꝛ nos teſtificamur nos vidisse res mirabiles hꝰ capli. Et qdã eorũ q̃doq; cauterizãt sup pollicẽ suũ. Et qdã sup digitos pedis ꝛ vapoz illi⁹ ptis retẽt⁹ ẽ ꝛ sanat⁹ fuit.

Et hoc aũt. c. ẽ epilepsia q̃ accit pp vermes aut asscarides. Et qdã mod⁹ epilepsie ẽ ꝑpositꝰ cũ syrupis: qi fortitã cẽphũt medici ỏ. c. epilepsie: vez i ipo ẽ ꝛ ẽ spes ei⁹. Et ipm nominãt pfocatiõez matricis: ꝛ elt q; q̃do mulieri accit vt ei⁹ mẽstrua retineãt i non sua hoza: aut ꝑstrigãt qũ retinẽt ab ea pp dimissiõez balnei puertit illd i matrice sua ad q̃ntatẽ veneno saz ꝛ ad fũt ei mot⁹ ꝛ vapozatiões: aut cum piodis: aut sine piodis qi accit vt eleuet vapoz ei⁹ ad coꝛ ꝛ ad cerebꝛ ꝛ icurrit epilepsiaz mulier. Et silr q̃doq; puenit hõi vt i valis suis semialib⁹ aggregẽt ſpuma plin ꝛ coꝛrũpat ꝛ iffrẽt ꝛ puertat ad q̃litatẽ venenosaz ꝛ accit ei ille ipi⁹. Et silr aduenit mulieri ꝑgnãti epilepsia i ipegnatiõe. Qũq; ponit ꝛ cũ at mãm illã mẽstrualẽ remouet illud. Et nob qdẽ narrata fu ipepilepsia icipiẽs a spõdilib⁹ ꝛ epilepsia icipiens a spatula ꝛ religs. Illa aũt q̃ fit ex mirac ꝛ ex stõ ꝛ pp nau eatiũ sanetatẽ facẽ possidere oppilatiões i venis qi ipe nutriñtũ laudabile nõ suscipiunt ꝛ coꝛrũpiki eis humoz: aũt remanet i ipis nutriñtũ laudabile coartatũ pp oppilatiões qi coꝛrũpit ꝛ multo iens redit ad stõm coꝛruptũ ꝛ coꝛrũpit cibũ bonum laudabilẽ. Et multotiẽs accit pp reuersionẽ illi⁹ coꝛrupti ad stõm vomit⁹ cibi ỉdigesti. Nec fm q̃cũq; diſpõnẽ sit epilepsia cũ cõitate aut absq; cõitate ꝓncipiũ epilepsie, ꝓpiquũ ex cerebzo ẽ. i. aut ex vẽtriculo ei⁹ anteriozi aũt ex vẽtriculis aliis cũ eo qm̃ ꝑmũ nocuñtũ quo ipedit ꝓtigit i ſẽsu vilus ꝛ audꝰ ꝛ in motib⁹ lacertoꝛ faciei ꝛ palpebꝛaꝝ q̃uis relig ſẽs⁹ ꝛ m̃bra mobilia i nocuñto cõicãt. Mã si nõ cõicarẽt i nocuñto relig vẽtriculi nõ ỏstruerẽt intellect⁹ nz lederet eleuatiõ anhelit⁹. Et epilepsia vo fm ꝑm antecedit spasmꝰ. Deide p⁹ ipm fit epilepsia. Et illo ẽ qm̃ si ꝑfirmat spasmꝰ ẽ epilepsia. Et qũ expellit cã

ipedičs: aut resolutiꝫ vētositas redeūt opatões sensibles ꝛ motiue. Et ꝯdoꝝ gdē appet hūoz expulsus visibiliꝫ i vtrisq; naribꝰ ꝛi gutture. Et multotiēs fit epilepsia sine spasmo sēsato. Et illō tō qñ mā faciens ipaz ē subtilis ꝛ opaꝫ cū repletiõe nó cū malitia vehemēti. Epilepsia vo plm accit ifātibꝰ pp hūiditates ipoz: ꝛ plerūq; appet i eis pmū cū nasceāt. Et ꝯdoꝝ fit pꝰ pubertatē Si ergo i reginine ipoz sit rectitudo rēouet ꝛ si nō rēanz. Et oz gō vt studū i pēdat ad h vt illō remoueat ab eis ante pubertatē Pueri vo ab h sit remotiones gbꝰ i ptibꝰ capit acidūt vlcera ꝛ aꝑata ꝛ ad ē fluxꝰ nariū. Et equū gō ē vt illi cui cerebro ē hūiditas i pncipio creatiõis purgeť: ꝛ plerūq; purgat i matrice: ꝛ qñq; pargat pꝰ nanuitatē. Si.n.ū purgat nō erit excusatio gn i currat epilepsiā. pluric ât epilepsie q̄ pueris ꝓtingūt cura ꝯdoꝝ alleuiat ꝛ remouet cū pubertate qū ip sā nō adimat malitia regimis ꝛ dimissio cnz. Epilepsia ât ꝯdoꝝ accit adolescētibꝰ. Si ergo fūit pꝰ. xxv. ānos pp egritudinē i cerebro ꝛ ꝓpter ipius erit cõitas: ꝛ nz sepabit ꝛ erit finis actiõis cure i eis alleuiatio a prauitate ipiꝰ ꝛ tarditas poxismi eꝰ. Et Hyp. gō dixit q epilepsia remanet cū eis vsq; quo morišť. Scribꝰ ât paz aduēit epilepsia oppilatiua. Et cās mouētes epilepsiā plerūq; adūnāt cāe extrisece sīc imoderātia cibi ꝛ potꝰ ꝛ sanctas nausea tua. Et sīc mora plima i sole pp qd capiti attrahit ex materijs: ꝛ illō gō ē ppea q̄ ꝓhibz dilatari mās i ptibꝰ corporis q̄ mouet eas ad supiora. Et coitꝰ plurimꝰ ē ex causis eiꝰ. Et ex causis ipi sī ōtinue ꝛ q̄s ꝛ paucitas exercitij. Et ex causis eiꝰ ē exercitiū sup repletionē ppea q hūores pp ipm mouēt q̄ resolui nō itegre ꝛ iplēt vacuitates. Ex causis ipius ē illō qd ōbiliat cor: ex timore aut cuētu tumultꝰ ꝛ vocis subito. Et ex causis eiꝰ sī icuniū habētis stomacū ōbilē: ꝛ potatio vini puri ēt ppea q̄ ipedit stomacū: ꝛ cāe qdē iste remote faciūt cās ꝓpiās. Nos vo ponemꝰ his causis caplm singulare. Et dī q qū epilepticꝰ iduit coitū caꝑnū sīc ex corticatū ē recentē ꝛ dimittat i aq̄ icurrit epilepsiā. Et silr qū suffumigat cū cornu caꝑno ꝛ myrrha ꝛ alhasce. Epilepsia aūt multotiēs resolui pp febres q̄s tolerat habēs eā ꝛ ꝓpe q̄ fuit lōge. Et q̄rtana ꝓpe pp vehemēti ani lōgitudis sue ppea q digerit mām melicā dōec resoluat ꝛ tremor: fortis q fit i febribꝰ. Tremor enīz erenit vehemēt qđ i cerebro ꝓhēsū ē ō supfluitatibꝰ. Sudor ât iuuat tremorē sua expulsiõe: ꝛ quēad modū apoplexia ꝓuertit ad paralysiz silr plm epilepsie ꝓuertit ad paralysiz. Quidā aūt existimant q phlatice associāt tremor ꝛ agitatio qñ phla nō ꝓcedi i spissitudie sua vt oppilet meatus itegre. Melia vo itegi oppilat q̄ i ipa accit parua agitatō. Et alij existimāt q̄ ei cū q̄ multiplicat agitatio fortuīta cā ē humor: pue ꝯtactis aut pauce penetratiõis i meatibꝰ q̄ ponit rē ecōuerso. Null vo vtrorūq; fmo i eo ē ōterminatꝰ. Ingt Ruff qū appet albaras in ptibꝰ capitis epileptici significat resolutiõez corruptiõis epilepsie ꝛ sanitatē. Et multotiēs gō resoluit epilepsia ad paralysim ꝛ ad meliā. Epilepsie ꝓparatis accit epilepsia ꝓpe hūidis pp etates suas sīc ifātibꝰ ꝛ pueris ꝛ hūectatis pp regiū suū: sīc q̄ nauseatuaz sanctatē ꝓsecūt ꝛ illis q ibitāt terrā venti meridionalis quoniam iplet caput hunniditate. Epilepsia ât mulierꝫ ꝛ ifātiū ꝛ oiuz quoꝝ sanguis ē pauc ē pua pp ꝓstrictionē venaꝝ. De signis specierē. Cap. xx.

Oicimꝰ q ex signis cõibꝰ plribꝰ ispz epilepticoz sit citrinitas ligue ipsoz ꝛ viriditas venaꝝ q̄ sit sub ea: ꝛ plm qdē antecedit eam mutatio corporis a pplone sua ꝛ gnitas i capite ꝛ ꝓpe qū irascit aut accit iflatio i vētre ꝛ ātecedūt cā coartatio i motu ligue ꝛ sōnia coz mala ꝛ oblimio aut pauoꝝ ꝛ tioꝝ formido ꝛ accitei vt loqť secū ꝓstrictõ pectoris ꝛ ira ꝛ acuitas. Nō ois vo eiꝰ spēs icipit cura ꝛ q̄ ex ea magis ē ledēs: ē illa ex q̄ pueriūt vtigo: ꝛ agitatio plm fortis. Deide sequūt eā ges fortis addita vehemēti additõe nocumēti i spū q̄ significat multitudiné materiei ꝛ ōbilitatē vtutis. Qū autez volueris scire si egritudo ē i cerebro aut i mēbris aliis itēde an semp inenias gnitatē i capite ꝛ ptigiez ꝛ tenebrositatē i oculis ꝛ gnitatē i ligua ꝛ sēsib ꝛ agitationē i motib ꝛ currinitatē i facie. Quēq; illō itenerīs cū pmixtiõe i itellectu ꝛ oblimiõe assidua ꝛ amētia aut stoliditate ꝛ nō ē gnitas ꝛ minuit fm fluxum vētris cū eo qđ ꝓtigit ex lentate nature ꝛ cū oibus tūc iudica q illō ē ex cerebro nūmō. Simpli si nō inenis i mēbris neruosis ꝛ i splene ꝛ epate neq; i aliq extremitatū ꝛ iuncturis nocumētū nz eger sēt aliqd eleuari ad caput ex loco certificat apud te qđ ipedimētū ē ex cerebro. Signa aūt epilepsie leuioris sūt vt sint accidētia magis sana ꝛ vt habēti ipaz cito rideat ratio ꝛ verecūdet qū sanat: vbi velocit aduēiat ei icolumitas sua ꝛ ꝓpe cū sternutatoꝛibus ꝛ attracti oribꝰ odoꝝ p nares ꝛ ex eis q̄ monēt nocumētū ꝛ ex eis q̄ ingrediūť i gutť aut q̄ vomere faciūt. Signa vero eiꝰ q̄ p:auioꝛ ē sūt difficultates spūs ꝛ plitas agitatiõis: deide iõgitudo ꝓgelatiõis pꝰ ipaz ꝛ paucitas cuasiõis pꝰ attractionē odoꝝ naribꝰ ꝛ sternutatoꝛibus. Et mino: istaz ē aut i q̄ clōgat agitatio ꝛ nō clōgat ꝓgelatio: aut i q̄ plōgat ꝓgelatio: ꝛ minoꝛat agitatio. Et signū eiꝰ cui cā ē ex ventositate grossa i ipa gnāta ē vt nō inueniāt cū ea nz ꝓpter eaz grauitas: imo inueniāt sonitꝰ ꝛ certēstio nz sit spasmus eiꝰ fortis. Et signa eiꝰ cꝰ cā ē phla sunt vt sit salina eiꝰ cala spumosa grossa multa ꝛ sit i vrina eiꝰ aligd sile vitro liq̄facto. Et multiplicenť i ipo pauoꝝ ꝛ tioꝝ ꝛ pigritia ꝛ gnitas ꝛ oblimio. Et ꝯdoꝝ cognoscit ex re vomit ꝛ colore ipuime ꝛ ex colore ēt sanguinis. Et ꝯdoꝝ cognoscit ex etate ꝛ regiõe ꝛ ex causis ꝓteritis de cibis ꝛ regimie. Et ex eis qdē q̄ cā significāt sī ges ꝛ trāglitas ꝛ colorꝫ faciei ꝛ oculoꝝ ꝛ reliq̄ q̄ scuisti i canone. q̄ si phla cū hꝫ erit crudū fim erit oblimio ꝛ stoliditas ꝛ gnitas capit ꝛ cõporis ꝛ pūditas sóni pl ꝛ erit epilepsia magis laxāt ꝛ ōbilitāt: ꝛ h spēs ē mala valde. In ea vo q̄ fca ē a phlate sal so ē sóni pūditas mior ꝛ frigꝰ cerebri leuꝰ ꝛ morsanioꝛes. Signa aūt eiꝰ cꝰ cā ē cholā nigra ꝛ qñť

melia aut silis sanguini nigro: aut acuta: aut adusta aut acetosa ex q̄ ebullit terra. Et si nature habētium eā decliues ad pmixtionē i su o lēsu t ad dispōné q̄ est sic melia nz itellect⁹ cor mūdāt qū sepat t significat ēt melia ex colore faciei t oculor t ex siccitate nariū t ligue t regimine gnātium melie. Si ergo fuit melia fer sanguis nālis erit epilepsia cū laxitate t paucitate fm ois t cū gete: t erit habēs eā habēs cogitatiões geras. Et si fuerit melia de genē chole aduste t acuta tūc ei⁹ pmixtio erit demoniū t cū multitudie fm onū t vocū t ei⁹ epilepsia erit agitabilis t̄ letis remotiois: t q̄doq; erit cū febre t pcipue cum fuerit melia ei⁹ subtilis. Si aūt fuerit ex melia sanguinea erit ei⁹ dispónes cū risu. Et tu gdē cognoscere potes ibaz melie ex vomitu. Mā si ē silis feci sanguis tūc ē melia nālis. Et si ē silis feci vini ē melia aduста: aut si ē aspa tūc ē stiptica t significat finē citatis t siccitatis ei⁹: aut ē acetosa subtilis cū spuma t tunc ebullit sup terrā: aut si nō ē acetosa ē spissa nō habēs spumā. Signa aūt ei⁹ ē cā ē sanguis sūt ista. Mā dico q̄ si sanguis fac epilepsiā cū ebullitiõe t motu absq; q̄titate nō apparet ei magna opatio i colore t exuberatõe alquidē: nz ē dispō p̄focatois i horis i q̄b⁹ ē epilepsia nz apparet ex ea gnātas t̄ soliditas t laxitas t multitudo sputi t mucilaginis sic apparēt cum phlate t ē cū calitate t rubedie i oculis t vapore sup cap sanguineo. Si vo cū q̄titate faciat cū signis sanguinis ē eruberatio i guidē t antecedit dispō q̄ ē sic p̄focatio. Signa aūt epilepsie q̄ ē pp māz cholicā t illud qd ē fm min⁹ sūt vt sint nocumētū t tribulatio ab ipa vehemētioza: t palm⁹ i ea fit mio: t spatii ei⁹ bxui⁹. Mot⁹ vo si i ea fortiozis agitatiõis t ipam gdē significāt mot⁹ vomit⁹ t iflāmatio t vehemētia pmixtiõis rõis t citrinitas colozis t oculoz. Ei⁹ vo cui⁹ cā ē ex stō signa sūt tremor i ore stōi t pcipue qū tardat cib⁹ t pculsio t tremor t pmotio qū ē epilepsia t voces t rugit⁹ t pcipuē i pncipio euasiõis. Et sūt cū ea solutio stercoris t eruberatio vrie t spumatis qd emittit pp ā plexū mulierīs t viri sine coitu t spumatis cuz coitu t tremor cordis t soda fortis t leuitas epilepsie aut ipi⁹ remotio cū admīstratione vomit⁹ t dispónes significātes corruptionez stōi t augmētū epilepsie t sūt pp unitātū stōi t purgatõez ipi⁹ t q̄doq; interficit h̄ pp frequētia p̄odoz. Et eo itaq; ē vt humor q̄ est in ea agat multitudie sua t multitudie vaporis sui. Et hic hūor ē phlaticus fm plim t q̄doq; admiscet ei ali⁹. Et signa ei⁹ gdē si vt accidat epilepsia i horis repletiõis t satietatis nausatine t alleuiet qū vacuitas ad ē t qū venē soluit cibū t sic fm iteratiõez frequētē nauseatine sanctatis. Si ergo fuerit pmixtio cū illo materie cholerice itemet siti t iflāmatiõez t mordicationez t adustionē. Et si fuerit cū illo melicolia multiplicabit ei⁹ desiderū i plurib⁹ dispónib⁹ t sentiet gustū acetosū t generat ab eo cogitatio t vt solus loq̄t secū q̄uis fm q̄ significatiões phlogmatice st domiatiões. Et ex eo ē vt hūor q̄ i ipa ē agat malitia sui nō multitudie sua. Et signa ei⁹ sūt vt epilepsia fiat i horis vacuitatis

Et qū mā inenit os stōi vacuū t abscindat epilepsia cū cibo pueniēte laudabili. Si vo hūor fuerit calidus de genere cholere cognosces ipm p significationes q̄s dixim⁹. Qd si ē ex mirac ei⁹ signa sūt ructus acid⁹ t iflatio t rugit⁹ faciēs dolorē tarde genis t iflāmatio i mirac. Et q̄doq; excitat cuz ea dolor int vtraq; spatulas p⁹ assūptiõez cibi pauci nō gescēs nisi apud ei⁹ digónē: deide redit p⁹ assūptiõez cibi pauci nō gescēs nisi apud ei⁹ digónē. Qū vo accit fm vacuitatē nō accidit nisi cuz duritie nature t destruk lenitate nature. Et p̄e si tu inuenis extēsiõez i mirac ad supioza t tremorē. Et istis gdē accit vomit⁹ cibi idigesti pp illud q̄ dixim⁹ de reuersiõe cibi isoz corrupti t oppilatiõib⁹ viaz ei⁹. Et illa itaq; ē qū est vapor mirac faciēs epilepsiā cholericus t cognoscit illud pp iflāmatiõez p̄tigētē ex corpore t pmixtionē ratiõis declinātē ad rixā t ad iquisitiõez.

Et ex illa ē cui⁹ vapor ē melicolic⁹ t puenit cū corami melicolie t timor t vt sol⁹ secū loq̄t t vt pauor tenebrosus pp tenebrositatē materiei: t accit ex ea delectatio mortis t odiū ipi⁹ t tior t reliqua q̄ i melancholia dcā st. Illa vo cui⁹ cā t pncipiū sūt ex epe aut ex toto corpore significāt color t capilli t siccitas cutis t arefactio ei⁹ cū nigredie: aut ipsius laxitas t pigredo: aut ei⁹ maties t roris multitudo vaporis sanguis. t significat ipm pulsus t vrina t dispō cibor p̄cedētiū t regimis p̄teriti t significat ipsaz retētio ei⁹ qd eūat ex stō t matrice t venis t reliqs. Si aūt ē sanguinea tēdēs ad adustionē vides rubedinē colozis t mundationē vene t risum apud casum.

Si aūt fuerit cholerica aut phlagmatica aut melancholica cognosces p signa ei⁹ p̄dicta. Illa vo cui⁹ causa ē matrix, p culdubio ē cū retētione mēstruor aut spmatis aut hūiditatū effusaz ad matricē quā q̄ dē p̄cedūt dolor i pectine t i vtriq; iguinib⁹ t pub⁹ dor si t grauitas i matrice. Illa vero cuius causa est splen, cognoscit quoniaz egritudo ē melicolica t sētiunt dolor i latere splenis t ē cū ea iflatio splenis t durities ei⁹: aut cū rugitu i latere ipsius t cū cōitate corporis ad ipsū secūdū plurimū. Ei⁹ aūt q̄ ē ex materia venenosa eleuata ab aliquo membror media tib⁹ neruis pncipium autē ē extrisecū t signa illi⁹ sūt manifesta sic punctura scorpionis aut rutele aut vespe quā aliquid hor accit neruis. Aut itrisecū t sentit qd eleuatur vapor ex eo ad caput quo obtenebratur visus et cadit. Et membrum illud aut est pes aut manus aut dorsum aut pectē aut aliquid ex visceribus sicut stomachus t matrix. Signa vero eius que fit ex vermibus sunt cursus saliue t casus vermium t ascaridum.

De causis mouētibus epilepsiaz. Capitulum. v.

Permutatio ad aerē ē iuuās ad epilepsiā sic q̄dā cāe remouētes pmutatiõez ad aerem p̄sentes ei. Et ois calor supflu⁹ solaris aut ignetus t oē frigus t coi⁹ plurim⁹. Et epilepsiaz gdē pmouz multitudo pluuiaz t vēti septentrionales t meridionales simul. Septētrionales gdē qz pmit mās t phibet eas resolui: t meridionalis gdē t regiones

meridiō ales ppea qr mouēt hūores ⁊ ipletcerebꝝ ⁊ subtiliāt eos ⁊ elevāt eos ad ipz ⁊ excitat i hyeme multotiēs: sic excitat i septētrione tantūno pp coz ruptōez hūoz ⁊ minozat i regionib⁹ septētrionali b⁹: imo paz fit qñ nisi cā sint fortis nō accidet: Et odoꝛs boni qñqꝫ mouēt eā aliquo motu ⁊ speculatō motuū velociū ⁊ circulariū ⁊ speculatō ab altoꝛ longitudo moꝛe i balneo ⁊ balneū añ digestionē et effusio aq̄ cale supcap ut. ¶ Et assūptio ei⁹ qđ gnāt sāguinē vapoꝛosū feculentū aut tenebꝛo sum sic vi nū feculentū ⁊ antiquū ⁊ pp nocumēta sua ⁊ nouuꝫ qđ nō ē clarificatū nō ē transmutatū ⁊ puꝛ nocumēta faciens i cerebꝛo: ⁊ apiū ꝓpe sua ꝓpetate quā hꝫ ica ⁊ lentes ppea qꝫ generāt sanguinē melicū nisi cō mixceāt oꝛdeo ꝓfracto et fabe ⁊ allea qꝫ iplēt caput vapoꝛe et cepe sibi qñ eaꝫ ba ꝓuertit ad hūiditatē malā et lac ēt et dulcia et plm pinguedinis i cibo et oē grossum et iflatuū et stipticū et sim et oē calm et acutū: et nausea sē ex eis q̄ mouēt epilepsiā ppea qa elevāt hemoꝛes et mouēt eos ad ipaz et repletō stōi acibo et malitia digōnis. ¶ Et vigilie et passiones aiales foꝛtes ex tristitia ira et timoꝛe et pmutatiōes sensibiles foꝛtes ex auditu vocum magnaꝝ sic toni trui et pcussionis tympani et rugit⁹ leonis et vocū duraꝝ sic vocis nolaꝝ ⁊ stridoꝛ ēt sic stridoꝛis poꝛte acute: ⁊ silr ex visu splēdoꝛ lumiosoꝛ sic fulguris rapiētis vīū ⁊ splēdoris oculi solis ⁊ extractu motu um vētoꝛ fortiū sic motuū vētoꝛ turbinū. Et ꝯdo q̄ excitat epilepsia exercitio sup repletionē siue fiat ad resolonē faciēdā siue nō ⁊ coitu ⁊ medicis epile psiā faciēnb⁹. ¶ Medicias āt epilepsiā faciētes taz dixim⁹ ⁊ illas q̄ dtegūt epilepsiā i tabulis egrinudi nū capitis cū signis sic suffumigatio cū galbāo ⁊ myr rha ⁊ coꝛnu capno ⁊ comestio epaꝝ hirci ⁊ olfatus odoꝛis ipi⁹ ⁊ silr qñ ponit myrrha i nare eius.

¶ De cura. ¶ Cap. xi.

Oꝛtet qdē vt epilepsia q̄ ē i sanū⁹ curet ira vt nutrimēntū lactēs rectificet ⁊ fiat puren ens ad calitatē subtilē cū bonitate chimi ⁊ lactās alienet a se oē qđ gnāt lac aqueū aut coꝛrup tū aut grossū ⁊ phibeat sibi coitū ⁊ ipignatiōnē Et oꝛ vt hic ifās alienet ab oi re i q̄ ē tioꝛis subitatio ⁊ coartatio sic fūt voces magni census vt voꝛ tympāi ⁊ tonitrui ⁊ fulguris ⁊ nolaꝝ ⁊ voꝛ vociferantiū. Et vt alienet a vigilijs ⁊ isōnietate ⁊ ira ⁊ tioꝛe ⁊ frigoꝛe vehemēti ⁊ caloꝛe foꝛti ⁊ malia digōnis. Et ⁊ inūgat ei exercitiū ante cibū leue ⁊ iterdicat ei mot⁹ p⁹ cibū. Et si tolerauerit cū ones q̄ fuit medicis euacuāndus phla subtile fiat illud. Et cos gdez iuuat vt ꝯdoꝛs cuomāt cū aq̄ mellis: ⁊ vt potēt zuccaꝝ ro. ⁊ mel ro. ⁊ olfaciāt rutā ⁊ reliq̄ subtiliātia. Illā olfaciē odoza mēta q̄ dixim⁹ foꝛtasse excusāt laboꝛē i eis. ¶ Implius cōe ē oīb⁹ epilepticis vt vtāt cibis laudabilibus qb⁹ i ē hūectatio laudabilis nō supflua ⁊ vt caueat sibi a repletiōe ⁊ vt se custodiāt a malia digōnis. Et illud ē si sūt ptēti ⁊ nō sequū ⁊ pleritū refectiōis. Et ille cui⁹ ꝓsuetudo non tolerat vt semel reficiat diui dat cibū suū q ē mioꝛ refectiōe sua i tres ptes ⁊ sūat duas tertias i prādio ⁊ tertiā ei⁹ i cena p⁹ exercitiuꝫ subtile. Et nz multū vtat vio qñ ipm vehemēt repletꝝ cerebꝝ. Deide si excusari nō pñt gn ipo vtant: vtant vino pauco antiquo clarificato declināte ad pōticitatē. Et ex reb⁹ qđē eis nobilioꝛib⁹ ē potus successi one balnei ⁊ frig⁹ repētinū. imo oꝛ vt caput muniat ab oi coloꝛe supfluo: aut a frigoꝛ supfluo ⁊ i balneo nō faciat moꝛā. ¶ Et epileptico qđē necessariuꝫ ē vt alienet a se carnes grossas oēs ⁊ foꝛt nutrimēta ⁊ pisces oēs: imo carnes oīuꝫ q̄drupedū magnoꝝ ⁊ sit ptēt⁹ pullis ⁊ duragi ⁊ arabix ⁊ puis aui b⁹ domestici o ⁊ silvestrib⁹ ⁊ canabit ⁊ turturib⁹ ⁊ hedis ⁊ capolis ⁊ leporib⁹. ⁊ iā dixi q̄ caro porci silvestris valde innatiua ē ei ⁊ laudant carnes capne pp illud q̄ ō eis ē de iccitate ⁊ pauc itate hūectatiōis sic vitupantur eis dulcia ⁊ pīgua ⁊ silia. ¶ Et alienēt a se oīa olera vsq̄ ad antiplices ⁊ blites nedū allea ⁊ ꝓpe apiū: ⁊ eni ē ei ꝓperas ꝓmouēdi epilepsiā. Si āt excusari nō pōt admistret ei fumusterre ⁊ endiuia ⁊ eis qđē ꝓcedit lactuca. Ego vo nō plm cā laudo ⁊ ꝓceditur eis coriādꝝ ppea qꝫ phibet vapoꝛē a cerebꝛo. Ego vo vitupo eis ipm ⁊ ei⁹ multiplicationē nisi i sāguinea ⁊ cholica ⁊ aq̄ qđ sicle clixate i aq̄ ꝓdūc cū oleo ⁊ almuri ⁊ q̄ currūt cursu ei⁹ si ei⁹ acceptio ātecedit cibū pp lenificationē nature ꝓcedit. ⁊ ruta ē ex sūma herbaꝝ q̄ ꝓferūt suo odoꝛe olfacta. Et quꝫ anetū ⁊ ruta i cibis ipoꝛ ponūt ꝓferūt. Et oꝛ vt alienēt a se fruct⁹ oēs hūidos ⁊ oēs fruct⁹ grossos nisi quosdā stipticos sup cibū q̄ssitate alleuiatiōis pauce vt roborēt os stōi ⁊ deponāt cibū ⁊ lenificet nā ⁊ phibeant vaporē. Et oꝛ vt vitēt oēs cibos gnes q sūt sicut napi ⁊ raphan⁹ ⁊ caules ⁊ baunie. ¶ Et oꝛ vt alienēt a se oē acre vapoꝛosū: ⁊ synapi qđē ē ex sūma eoꝝ q̄ impedūt sua vapoꝛatiōe ⁊ trāsmissiōe supfluitatū ad ipm ⁊ deductiōe eaꝝ vs sus illud: ⁊ ga pcutit cerebꝝ nz sua acuitate. Et alienēt a se ebrietatē ⁊ ecruflationem vētoꝝ ⁊ repletionē. Et deuitēt ablutionē cū aq̄ penit⁹: cū cala qđē pp illud qō i ea ē de laritate: ⁊ cū sia ppea q⁹ stupefacit ⁊ nocet spū sensibili. Ꝛdō si epileptico acciderit repletio cibi eu omat ⁊ subtiliet regimē p⁹ ipm. Et oꝛ vt alienēt a se cibos deiccatiuos ḡua tiuos stupefactiuos vapoꝛatiuos. Repleno vo vini valde nocet: sz paz ex ipo supū dilatat aiaz ⁊ cō foꝛtat spm ⁊ acuit ipm ⁊ excusat a multitudie aq̄. Multiplicatio. n. ei⁹ ē nocibilio: res. Et multū doꝛmire post meridiē nocet: ⁊ vlr sōn⁹ mult⁹ nocet ⁊ ꝓpe sup repletionē multā: ⁊ supfluitas ēt vigiliaꝝ debilitat spm ⁊ resoluit ipm: ⁊ cū hoc iplet cerebꝝ vapore. ¶ Ꝛgimū aūt epilepsie regimē ē alienatio causarū vomitū epilepsiā q̄s dixim⁹ ⁊ ges ⁊ trāgilitas sūt magis eis pueniēs. q⁹ si exercitiū necessariū fuerit p⁹ cionē ⁊ mūdificatiōez coꝛpoꝛis q̄rū ꝓcessit rememoratio opōrebit vt admistret sup repletionē exercitiū nō ꝓsequēs laxitudinē: deide qescat post exercitiuꝫ ⁊ studeat vt caput suū sit elevatū ⁊ caueat ne ipm pēdere faciat inclinatū pole ē nz moueat ipm plm: quia multitudo materiē ad ipm trahat: ⁊ oꝛ vt moueat ifeioꝛa qū ipe mouet supioꝛa. Ex eis vo q̄ mām ad

inferiora trahūt ē fricatio corpis ḡdati sca a supio-
ib⁹ ad inferiora iciptēdo a pectore ⁊ qđ seqt ipm cū
pannus asperis fricando dōec rubescant. Deinde
gradatim descēdat vsq3 ad cura: sitq3 ois fa forti
or ꝑma ⁊ sit caput i dispositōnib⁹ elcuatū ⁊ p⁹ illud
ūngat ei deābulano. Sz oz vt cū gescere facias i lo
co exercitij sm vt redeat ad ipm ei⁹ ips ⁊ gescat eius
agitatio: ⁊ ipe qdē ñ sepat a loco suo nisi post illud
Qū ergo attracte sī materie oēs ad inferiora pcedū
tur tūc ei mūdificatio ⁊ solutio ventris ⁊ vt fricet ca
put ⁊ ut pecti ipm qū calefiat cū ipo ⁊ pmutet ei⁹
cōplexio. Et ex eis qdē q ipm iuuāt sī vētose sup ca
pite posite ⁊ cauterū sup ips calefaciēdo cerebr: p⁹
mūdificatōez vo ⁊ solonē vētris ⁊ getē aligb⁹ die
b⁹ ñ ē malū si īgrediat balneū: ⁊ si vētose ponat sup
illō qō ē sub hypocōdrijs ⁊ ossib⁹ pectoris ei⁹ ⁊ ca
lefiat caput ei⁹ cū eo qō sciuisti. Et qūz ponit p⁹ po
xīmū pila cadēs ūer dētes ei⁹: ⁊ ꝑpe ex pillis vt re
māeat os ei⁹ aptū ⁊ oz vt iapias cūare ꝑm eā: deiū
itēde i purgādo caput cū gargarismis attractiuis:
Si āt illō accit cū piodis ⁊ multiplicat cū multūdie
humoz eūet cū appēte ⁊ educat hūor q i ipo dñat
ꝑz q dicturi sum⁹. Et si ñ fuit qđ ꝓhibeat ipm ami
nutōe phlōmet: ipi⁹. n. phōmia i vē ⁊ ꝑpe in pedi
b⁹ ē ex eis q ipi ꝓferūt si p ipaz nō seqt ifiano cerebri
ei⁹ ꝑm q dicturi sum⁹. Qū qz hora porisimi per
trāsit ⁊ tu potes facē vt ipe eu omat pena cū oleo de
lilio mucta i orecipius mulla ⁊ ꝑpe si istō fuit i hoc in
troit⁹ vt vomat hūditatē inuabit eo tūc: lz mlitu
do vomit⁹ noceat epilepsie cerebri. Et ex deglutié
tib⁹ i dispōne epilepsie ⁊ i alijs si ossa ⁊ castoreū i oxi
melle de melle. Et ifinflatiōib⁹ āt i epilepsia sit pulpa
colloquintide cucumer asinin⁹ ⁊ ei⁹ succ⁹ ⁊ talum ⁊
mōtac⁹ ⁊ nigella ⁊ silla ⁊ helleboz⁹ al. ⁊ pdīs ⁊ pip ⁊
zinziber ⁊ myrrha ⁊ euforbiū ⁊ castoreū ⁊ sticados
sepatī ⁊ pūcti ⁊ ossa fetida ⁊ pix sicca ⁊ alkatraz. Ex
vaporatiuis ē peonia ⁊ ex odoramētis ē ruta i hora
epilepsie ⁊ i hora get. Ex eis vo q iohānit⁹ eligit ē
gūmi rute acrest pmicta cū faria ordei ⁊ aceto d vio
ex quo fiat focme malox ⁊ assiduet odorē cax. Et ex
sirupis ē oxymel sglliticuz ꝑpe qō singulis diebus
i potu sumat. ⁊ silr sir⁹ de absinthio ⁊ apozima isopi
cū origano ⁊ oximelle sglitico sūptū i potu hyeme
cū aq cala ⁊ i estate cū aq frigida. Et ex vnctiōib⁹ q
eis sūt bone sūt cū eis q dicta sūt medulla cruriū ca
meli cū oleo ros. sup tpa ⁊ pnissuras ⁊ pect⁹. Sus-
pētionis vo peonie iuuāntū iā exptī sūt antiq i epi
lepsia. Et vz qđ illud sit magis ꝓhū illi q ē de roma
nia hūide. Et ex medicinis qdē qs sep i potu su-
mere oz sūt agaric⁹ ⁊ fisicleos ⁊ radix aristol. ro. Et
ex peonia oi hō a i potu tribuat cū aq tīa puenerūt
q potare oi die bōdacaté muhridati duab⁹ vicib⁹
mane ⁊ qū vadit dormitū ē qsi ex eis qb⁹ iā plures
sanāt. Et qđ volūt vt eis i potu tribuat ex spūa ma-
ris oi die bis ⁊ ex polio mōtano cū ꝓpetate sua i ca
talbasce ēt ⁊ ex eis q ipos iuuāt ē medicamē de sgl
la h⁹i sūat sglla ⁊ ponat i vas vitreatū ō terra i quo
mel sūit ⁊ cap ei⁹ strigat ligañto forti deide cū corio
grosso coopiat ⁊ dimittat. xl. dieb⁹ quoz ꝑm⁹ sit añ
orū aschere. xx. dieb⁹ ⁊ ponat vas expositū meridi
ei ⁊ pmutet oi hora ꝓpinq vt sit illud qđ ex calore
ptib⁹ ei⁹ aduenit eēlis applicationis. Deide asp gat
os vas ⁊ inēies sglla tā decocta ⁊ dissoluā. ipaz igi
exꝑme ⁊ sume succū ei⁹ ⁊ pmisce ipz cū melle ⁊ tūat
i potu oi die Gritas cochliari vm⁹. Si āt hora sedi
nat coqt sglla i aq ⁊ accto ⁊ fiat ide oximel mellitū
Et ex medicinis qō bōis ē vtsumāt sisileos auī. iij.
baccaz laurī mūdē aristol. ro. radic. peonie āboz
auī. ij. castorei. trosicoz sglliticoz āboz auī. i. misce
at cū melle dūpumato ⁊ admīstret oi die cū oximel
le. Et eis ét q eos iuuāt ē pmutatio i regiōib⁹. per
mutatio. n. i regionib⁹ dōec aer iueniat pueniēs de
siccās subtiliās ē sicut pmutatio i etatib⁹ ex infantia i
adolescētā i iuuāmēto epilepticoz. Qū ergo accit
epilepsis tortu ostitas mēbri aut spasm⁹ ei⁹ cōtur fri-
catiōe cū oleo ⁊ aq tepida ⁊ ꝓfusione forti. Et qū
fuerit epilepsia cā cerebri tūc melt⁹ ē vt eūet cū helle
boro ⁊ cū eis q sūt talia ⁊ pulpa colloquintide ⁊ sca-
monea ⁊ hiera ⁊ decoctione agarici faciēdo solutī-
onē p⁹ solutionē i āno. Qūz necessariū ē vt phlōmia
ex quocūqz hūore fit oz vt nō solū fiat phlomia im
mo fiat ex duab⁹ cephalicis sīl ⁊ seqt phlomia vene
q ē sub lingua ⁊ qūz vētosat sup collū vt mā i ebdo
mada trahat a cerebro si illic nō fuit ex oplone cere
bri ⁊ debilitate ipi⁹ qō ea ꝓhibeat ⁊ qūz tibi necessa
riū ē vt phlomiā multiplices. Qū ergo illud fecē-
ris oportebit vt gescere facias p hebdomadā. Deinde
solue cū potōnib⁹ ⁊ clisteribꝰ fortib⁹ q sit cētaurea ⁊
pulpa colloquintide ⁊ kerua ⁊ reliqe. Deinde fac qe
scere p⁹ pone vētosas apud elkeel ⁊ caput ⁊ nocra
ti colli ⁊ sup crus. Deide fac cū gescere postea solue
⁊ nō cesses ꝓcedere ꝑz getē ⁊ iterationem vsq3 quo
purget ⁊ admīstrenq p⁹ illud gargarismata ⁊ caput
purgia ⁊ q purgāt caput solūmo cū eis q sciuisti qū
q3 fit eis caput purgiū cū siseleos postea cū scebebic
⁊ cū aq amaraci ē iuuamētū. Et oz qđ vt occur
rat porism⁹ cū mūdificatione stōi ⁊ si pole fuit ei vt
cūomat ante cibū ⁊ ꝓpe ab eis q sūt vt pisces saluti
⁊ alia erit iuuatiuū. Et p⁹ illud totū pmuta oplonē
cerebri cū ꝓfortatiuis calefaciētib⁹ ex emplis ex sy
napi ⁊ q taliter ꝓcedūt ex eis q docui te ⁊ noiaui ti
bi ⁊ fac cū odorare rutā. ⁊ oz ne labores i ipo cū ca
lefaciētib⁹ ⁊ pmutātib⁹ oplonē subito imo ḡdati in
hoc icede si aūt ide nocumētū acciderit i opationi-
b⁹ suis tūc gesce. Melt⁹ aūt quo purgat illa cui⁹ cā
ē phla ē hiera ⁊ pulpa colloquintide ⁊ hiera hermetis
ēt. Mā si vtat hiera hermetis oi die pōdere. ʒ. ʒ. ma
ne ⁊ pōdere. ʒ. ʒ. in sero magnificat ea iuuamētū ipi
Qđ si cū phlāte ē replō vlis tūc phlomia ꝑz q nar
rauim⁹ ē ei iuuatiua ⁊ silr cūo cū turbit ⁊ agarico ⁊
sticados ⁊ hiera rufi. ꝓpe. Melia vo soluit cū eis q
sūt sīc decoctio epithimi ⁊ helleborus ⁊ lapis azuli
⁊ lapis armen⁹ ⁊ sticados ⁊ polypodiū ⁊ myrobal
Ex vnctionib⁹ medulla cruris cameli cū oleo ros.
sup collū ⁊ tpa ⁊ pect⁹. In epilepsia vo cholica oz
vt sit sollicitudo cū ifiatione ⁊ humectatiōe ⁊ ꝓpte

cū clisteribꝫ. Si ât ē adusta tūc est in iudicio melie aut iter cholerā t melā t ea q̄noiata ē mī infātium fositā ē de genere cholerice apud quosdā: t ꝓpter illō ꝓcipiūt i cura ipi⁹ vt administrēt tina t caput purgia tia t hu. t effusio lactis sup cap t vtat hūec tatōe corporis. Et si ē mfis ꝓcipiūt vt det i pomo lac t sti ipꝫ q̄ lac ipi⁹ ifiet t ꝓcipiūt vt in domo ipa tia subiranea i hitēt: t vi q̄ sit hoc apd cos epilepsia si baria aut mania. verūtū h⁹ i nois vsus hī ē famosus apd vidicos medicos. Et qū aliqbus mēbris epile ptici accidit tortuositas aut spasm⁹ iunat ea fricatio cū oleo t aq̄ tepida t vt i eis toleret ꝓpressio. Qū vo ē epilepsia ex stō tūc pueniēt iora qb⁹ fu eūo sūt pulpa collogntide t sticados t fiat i āno illō mul totiēs. Et oz qđ p⁹ mūdificatōez stōi: vt assiduevtā tur ꝓfortatiuis t ñ tribuat eis nisi cibi velocis digō nis b⁹ i chim t reducāt fz q̄ narrauim⁹ i loco suo Impēdat ergo studiū i ꝑhēdēdo bōitatē digestio nis: t oz vt dimittāt stōm vacuū tpe lógo. Illi vo q̄ ex ea excitat fm famē succurat cū eo qđ dictū ē in ca. epilepsie t reliquoꝝ. In hac vo q̄ fit cū eleuatio ne alic⁹ rei ex mēbro oz vt liget s illd mēbꝝ: qū po xim⁹ adest: t fortasse phibet porism⁹: t cūct hūor q̄ ē i mbro aut p eūantia scita si tā pueūt ad ipm vt⁹ cūonis: aut cū vlceratōe t eductōe puris i hora qe tis cū medicis q̄ vlcerāt t plus faciūt currere t cum adustiōe māe sic ē epithymia de gūmi rute illuūis t euforbio t reliqs. Et has qđ medicinas cognouī sti ex tabulis libri fi. Et fositā oportebit vt i eis eue niat gradus admistrādi cātarides zalkekerez t ster cus accipitris t anacardos t reliq̄. In illa ât q̄ a toto corpore eleuat dicūt qđā q̄ si nō cēꝫ timoz in phlōnia duaꝝ arteriaꝝ applicaꝝ nō i eo q̄ non possibilis sit rerctio sanguis fz pp frig⁹ qđ accit ce rebro t abscissionē sps t segt cā apoplia cēt i ea sani tas ītegra illi⁹ q̄ patit epilepsiā cū cōtate corporis tpp illō qđ ad cerebꝝ ascēdit ex eo. t nos qđ dixi mus si hoc nō ē pole i cuiusq̄ arteriaꝝ ascēdētū ici sione hic timoz: nō existū nō ē longe q̄n magnificet multitudo iuuamenti.

De apoplexia. Ca. xij.

Apoplexia ē ociositas mēbroꝝ a sēsu t mo tu pp oppilationē ptigentē i vētriculis cere bri t i cursib⁹ spūs sēsibilis t motiui. Maz si eū aut ex eo istia mot⁹ t anhelit⁹ t debilit ât nō sit fa cilis anhelit⁹ imo illic ē spuma t ē hūs vicissitudi nes sicut strāgulatio aut sicut vox strāgulati. hec er go ē ꝓpria significās defectū virtutis mouētis mē bra anhelit⁹. Et ea qđ ꝓpriaz ē vt nō appareat an helit⁹ t spuma nz vox strāgulati. Si ât nocumētū nō magnificat i anhelitu t ptransit i anhelitu t ptrāsit i gutture ipi⁹ qđ imittit neq̄z egredi p nares tūc ꝑ uis ipa sit q̄ maioz fiduna hi ꝑ alia tū nō eūa ta ti moze magno Et. Myr. qđ dixit q̄ qū apoplia ē foz tis habēs ea, nō sanatz si ē debilis ei⁹ sanatio nō est facilis hec vo oppilatio sit aut pp clausionem aut pp replonē. Clausio aūt ē vt ad cerebꝝ motu pue niat qđ ipsū dolore faciat aut impediat t moueat mo tu ꝓtiois ab eo aut sit q̄litas pueniēs ad ipm stipti cū faciēs igrossatiua suis naturis ut frig⁹ fozte: Re plesio vo aut ē replo apans aut ē nō apans. Re plo vo apans ē vt illic ꝓtiat mā t oppulet ex pte ētiois t ē ex spēb⁹ apoplexie puerse t eqle est. sine sit mā cala: aut sit fia. Que vo ē abiqz apate t ea q̄ ē fz plz aut ē i ipo cerebro t cū ꝓpigtate sua tu mea tib⁹ spūs ad cerebꝝ. Et illa q̄ ē i meatib⁹ spūs i cere bro aut ē hūoz sanguineus effusus ad vētriculos ce rebri subito aut ē hūoz phlatic⁹ t ē supabūdans t mult⁹. Illa aūt q̄ ē i meatib⁹ spūs ad cerebrū ē qñ opilāt arterie t vene t vehemētia replonis t multi tudie sanguis t spūs nō hz trāitū qī nō mouat vs qz quo ꝓfocet. Et accit ex illo eo qđ accit qū strigun t due vene apoplectice ex casu sensus t mot⁹. Mā qū illi sille accit ex cā p̄mitia efficit qđ ē sūe illi actionis.

Necergo sūt spēs apoplexie t cāe ipi⁹. Oz fortasse q̄z doq̄z dicūt apoplexiā t significāt p cā palysiz cō munē āboꝝ latez t li sit mēbra corpis sana. Et qui doq̄z dicūt mollificatōz pus apoplexiā illi⁹ pt. Et illud qđ i fmomb⁹ Hyp. tā puent: Aliquādo aūt accit vt hō apoplexiā icurrat t nō sit dūa iter ipm t mōtuū t nō appeat i ipo aliqd anhelit⁹: deide re uiuiscit t sanat. Et nos plurios eoꝝ vidim⁹ quoꝝ dispō hec erat: t i istis qdē anhelit⁹ nō apparet: fz ipsoꝝ pulsus nō integre cadit. Et vi q̄ calor inatus i eis nō vehemēter idiget cūone t expulsione vapo ris famosi a se anhelitu magno pp illud qđ accidit ei ex frigore: Et pp h volūt vt tardet sepultura ābi gui ex mortuis: dōec ppēdat dispō: t neq̄z sit nūꝫ septuagita duab⁹ horis. Apoplexia vo resolutiua fz pl'az ad palysiz: t illud nō qñ qū nā deficit ab expul sione māei ex vtrisq̄ latereb⁹ sil expellit ei ad vnuz duoꝝ latez qđ magi ē iusceptibile egritudi t qđ eo rū ē debil⁹ t facit ipaz penetrare i vacuitatib⁹ mea tuū elōgādo eā a cerebro t vētriculis ipsius. Si gnificat vo q̄ oppilatio i apoplexia ꝑhēdit sup vētriculos qñ si esset i vētriculo posteriore solūmō nō opēteret vt ociositas sēsus cēt i aūriore pte capi tis. Myr. vo igt cui accit dū ē tan⁹ dolor repēte in ca pite suo deide icurrit apoplexiaz tūc ipe mouit ante septimū diē nisi accidat ei febris t sit spes vt cū care solueāt superfluitas. Et scias qđ plz accidit apoplexia habētib⁹ etates t corpa t regumia hūida ꝑpe cū ē ibi cū hūiditate frig⁹. Si ât accidit cū calitate pplo nis t siccitate ipi⁹ tūc res ēpraua. Egritudo. n. ꝓia pplōni si accit nisi pp magnā cām. Et pplo qđ abh elōgata ē vt eā toleret. Apoplexia vero raro accit a caliditate. Qū ât dilatat mā palysi i vtrisq̄ laterib⁹ pueniūt apoplexia sic qū ꝓstrigitur mā apoplie ad la tus vnū accit palysiz. plim vo cāe apoplie existit in ambob⁹ vētriculis posterioub⁹. Qūq̄z cū apoplia sūt febris, tūc illid erit apa fm plurimum. Illi vero qui plurimum vuntur phlomia ꝓpter melicum sanguinē isti ēt multitudie qđ phlomie iuuāt fz in fine deficiūt qñ icidūt apoplī t similia ei. Ꝓcepa tio vo apoplie prodice cū acceptatiōe medicinaz ca laz ē festiatio faciēs hūoꝛes tardos velociꝫ moueri

plodox aut apoplie iudiciū iaz dixim⁹: inde ergo legatur.

¶ De signis. La. xiij.

Differētia iter apoplīā ꝛ subet ē ꝙ apopletic⁹ clamat ꝛ ei⁹ anhelitū nocumētū igredit: iz subet pañes nocumētū nō ē ita ꝛ habēs subet gradati, pcedit de sōno graui ad subet apoplico vo accit illud subito. ¶ Eplia ꝓterea añcedit soda ꝛ inflatio guidē vtigo ꝛ scotomia ꝛ tenebrositas visus ꝛ tremor i toto corpe ꝛ stridor dētiū i sōno ꝛ guttas ꝛ pigrina. Et multotiēs gdē ē ei⁹ vrina vapozosa ꝛ nigra ꝛ in ipo ē sedimē serrinū ꝛ furfureū. Illā vo ꝙ ē a qlibet pcussiōe aut casu aut cōitate mēbi cognosces ex pncipijs ꝙ tibi iterata sūt. ¶ Que āt ē ex epate nō eūak a fc. pcedēte signa ꝙ dixim⁹ epatib⁹. Et illā gd ꝙ ē ex sanguie significāt signa sanguis pdicta multis vicib⁹ ꝛ ē facies rubea ꝛ oculi rubei valde ꝛ guidē ꝛ vene cernicis sūt extēse ꝛ plene ꝛ spaciū phlo nue ē clōgatū ꝛ fuit antecedēs receptio ei⁹ qđ generat sāguinē. ¶ Illā vo ꝙ ex phlate ē significāt color ꝛ forma oculi ꝛ hūozositas nariū ꝛ reliq ꝙ dca sūt. Qū ergo seni acciderit ptigo ꝓcomitās iterata: tūc illud nūciat apoplīaz

¶ De cura. La. xiiij.

Cura gd ei⁹ ꝙ fca ē ex lesiōe extrīseca ē regiñ illius cause pmitic. Et illi⁹ ꝙ sit ex cōitate ē regimē mēbi cui cōicat cū eo qđ ꝓterijt tibi in canone ꝛ ꝓterijt tibi i caplis alijs. ¶ Regimē vo illius ꝙ sit ex sanguine ē phlomia i hoza illa ꝛ emissio multi sanguis. Sanat. n. i dispōne ꝛ p⁹ phlomiā tūc clisteriza cū eo qđ scīuisti de clisterib⁹ vt depōāt mā a capite. ꝛ subtilia regimē ipsius: ꝛ sis ꝓtēp⁹ ea iuleb ꝙ ordei subtili ꝛ aq̄ calci ꝛ fac ipsuz olefacere qđ ꝓpozat cerebz ꝛ nō calefacit cū eo qđ docuīte. Si cū ea vo ꝙ fca ē ex phlate iuenūt signa sāguis phlomet ēt deinde clisterizet cū clisterib⁹ fortib⁹ ꝛ suppona collyria fortia i gb⁹ ponūt gūme ꝛ fel bouinuz postea bibat qđ soluit si i ipo ptrāsi ex pillulī q̄z potu hz fiducia sic pillule de cufozbio. Et fiāt p⁹ illud sup caput ipi⁹ ꝛ mēbra vapozatiões calefacientes ꝛ embrocē facte ex aqs i gb⁹ cocte sūt herbe calefacientes sic anetū ꝛ seceha ꝛ amaracū ꝛ folia citri ꝛ calamīnū ꝛ alhasce ꝛ isop⁹ ꝛ mellilotū ꝛ origanū ꝛ abrotanū Et cū oleis i gb⁹ sit vt⁹ calefaciēs sicē oleū d ruta ꝛ sit iā dissolutū i ipo piretz ꝛ castoreū ꝛ opopóa cum ꝛ galbanum ꝛ inunge totum corpus ipsius ex oleo in quo sit sulfur. Si autem vapozationes fuerint ex garioflis ꝛ alhel ꝛ mace ꝛ nuce muscheta ꝛ a cozo crit rectum ¶ Et fricentur pedes eius cum olo calo calefacto ꝛ aq̄ ca. ꝛ iungāt ispōdules ex sigla ꝛ cufozbio. ꝛ pōe sup pncipiū nuche synapi ꝛ papauis ꝛ castoreū ꝛ cufozbiū. Et ex oleis qđ ꝙ sit eis bōa sit oleū cucumeris asi. ꝛ oleū rute ꝛ oleū sq̄liticū facētū ex oleo ānquo: aut i quo sit ifusa pp hūectatōez xl. dieb⁹ aut i quo sit cocta: ita vt sumāt olei kisti. ꝛ sqlle. ʒ. ij. i quo coq̄t adeo vt dissoluat. Et sīr oleū de piretro fz vtrosq̄ mōs pdcōs. Et rect⁹ qđ ē vt qđcūq̄ sit oleū qđ eis admīstras ispisses cū cera donec stet vt adhereat. ꝛ oz qđ vt icipias a ōbilioze vnctionū si ꝓfert: ꝛ ti nō adde ꝛ pmutate ad illd qđ est fortī⁹. Et nō ē malū p⁹ cūone ipi⁹ cū clisterib⁹ ꝛ similib⁹ vt narib⁹ ipi⁹ aliqd appꝛoxiet ꝛ ꝓpe pdisti ꝛ caput purgia fortia ꝛ olea ꝓfortatia: ꝛ ignitū ferrū ꝛ oppōe ipz capiti ipi⁹: ꝛ vt capiti ipi⁹ epīz apponat ex eplis resoluētic⁹ q̄ sciuisti. Et si ē polo fac cū vomere cū pēna imissa gutturi ipi⁹ illimata olo ō lilio aut oleo siplici. Et, ppe qū existiat ꝙ i stō aut i oze ipsi⁹ sit replo ꝛ tūc ꝓcūsit eā saciet⁹ nauseatiua a cibo ꝓsit. n. h ei vehemēt. Et i vōitu gd aliq existit iuua mētū. Mā nausea ꝛ volūtas vomīdi calefaciūt cap ei⁹ ꝙ hz apoplīā siaz ꝛ hūidā. Et oz qđ vt ipi⁹ vētositates resoluas cū eo qđ eas educit: qm̄ cū h imuēit alleuiatiōz ꝛ q̄dog icipit ad h vt pila i oze ei⁹ pōatur cui⁹ añcessit remēoratio vt ti destruāt dētes ipi⁹ adiuicē. Et oz qū pauz cuomerit i potu siiat olei de kerua decocti cū ruta oi die. ʒ. ij. cū aq̄ ō radicib⁹ ꝛ ḡdati, pcedat dōec bibat q̄z die. ʒ. v. Et si pose ē p⁹ cūone sumāt q̄ntitatē bōdacate vni⁹ ex tyriaca ꝛ mithudato ꝛ ex scelite ꝛ alauabele ꝛ sagzeneet q̄ sit silicia ill. Et de siplicib⁹ castoreū auz. i. cū aq̄ melliis ꝛ oxymelle ēt mellio qū bibī bakila vna. ¶ Spot⁹ āt eoz sit aq̄ niellis pura aut cū alecteiati fz necessitatē. Et qū videris alleuiatōz fac gargarismata ꝛ sternutatōes ꝛ pōe vētosas sup collū ꝛ nuchā cū icisiōe aut iñ incisiōe fz cās māci: ꝛ adhibe eis cās qualescūq̄ i armatu: deide fac cos balneari p⁹ tres hebdomadas ꝛ vnge eos i die balnei cū oleis calefaciētib⁹. Et ex gargarismatib⁹ gd eis ꝓfērēdib⁹ p⁹ purgatōz vlez ē decoctio isopi ꝛ alhasce ꝛ calamēti ꝛ origāi ꝛ his silicuz i acero cui admiscet mel ꝛ ēt aq̄ i q̄ cūkāt piretz ꝛ staphisagria ꝛ baurac ꝛ rose ꝛ sūac. ꝛ terāt ꝛ pmisceant ꝛ fiāt cū eis collyria: deiñ admistrēt mastīcatiōe ex eis aut gargarismata i decoctiōe isopi cū mastice Et ex eis gd ꝙ illi iuuatiua sūt qū fiūt sic illud si pilogū ꝛ pip nigz ꝛ synapi ꝛ calamīnū. Et ex eis ꝙ masticāt sit calamētū. ꝛ staphisagria ꝛ pip ꝛ amaracū ꝛ synapis sigillati: ꝛ piū cti ꝛ pmisceat eis sic rosa ꝛ sūac si necessariū ēt acoz⁹ ē ꝙ eis iuuāt i h. ca. ꝛ ꝓfortat e⁹ ipssio. Et ꝓfert eis iunctio cū oleis calis ꝓfortātib⁹ spūz ꝙ ē i neruis ꝛ sbaz neruoz ꝛ resoluētib⁹ sistatices i gb⁹ nō ē labor: sic ē oleū ō lilio: ꝛ p⁹ ipz oleū amaricinū ꝛ oleū camemillinū ꝛ āetinū ꝛ oleū ō sgnato ꝛ pōe sup cap. Ppm. n. ē i quo fiducia hūdat ē i re capitis ꝛ ppe postq̄z iā assūpserit vtutē isopi ꝛ origāi ꝛ calamēti ꝛ alhasce ꝛ silīū. Libi āt hūtiū apoplīā sūt subtilioꝛes cibis hūtiū epilepsiā. ꝛ rect⁹ qđ ē vt sis ptētus i eis i matutinis pane solo. Et panis qđ cū ficub⁹ siccis ē bon⁹ eis. Et pot⁹ sup cibū ē ex rea⁹ magis nocatiuis eis. Qū āt volūtas adest vt cenēt nō ē malū si ante ipsā ꝓmittas exercitiū leue ꝛ moueant mēbra laxata motu aliquo. Et quz aliqd sumūt nō dormiāt sup ipz velociter: sed expectāt aliquātulū dōec descēdāt ꝛ digeratur digone aliqua. nec etiaz plurimum vigilent. Illud enim iuuat cerebrum ꝛ resolvit ex cibis vapozem non digestuz ꝓhibentem digestionez. ¶ Quidā vo dicunt eis esse

bonum oziganū cū lēnib⁹ ⁊ vue passe ⁊ amigdale ⁊ ficus q̄ sūt ex fructib⁹ cōueniētibus eis. ¶ Vinū āt nouū nō est cōueniēs eis ꝓpter illud qō in eo ē ō superfluitatib⁹ ⁊ antiquū ꝓpter illud ꝙ i eo ē de velocitate penetrationis ad cerebrū ⁊ declinationis eius. Sed magis cōueniēs vinū ē eis illud qō ē iter vtrūq⁹. Qū apoplet⁹ febricitat fac mozā in re ipi⁹ dōec discoopiat fortasse. n. ē cuī. Stupa mozabsq⁹ ad septuagita duas horas. Si aūt ita nō ē sed febrīs ē ꝓpter apa ⁊ putredinē tūc ē moztiferū. ¶ Et scias ꝙ apoplia ⁊ palysis ꝓstrigūt meat⁹ cibi qz nō sūt medicine faciētes eūonē cūantes ex mā faciēte ipas ꝓpe. Dictio scda de egritudinib⁹ neruoz q̄ ē tracta tus vn⁹ / La. i. de egritudinib⁹ neruoz.

Neruoz quidē ipsoz regimē ⁊ diuisionē ⁊ figurā ⁊ anatomiā ⁊ naturā iā scīuisti. De egritudinib⁹ vo ipoz scias ꝙ sūt tres egritudinū spēs. s. ꝓplonalis īstrūmtalis ⁊ solutio singularitatis. Et apparet qō le sio oponib⁹ suis nālib⁹ ⁊ sensibilib⁹ ⁊ motis. Mo dus vo laborioſi i faciēdo egritudines neruoz itro itū magnū habēt supza illud qō i alijs ē. Ipsi nāq⁹ sunt instrumenta motus. laborioſi vero motus sūt sicut extensio cum fune ⁊ eleuatio rei grauis. ¶ Et oē in quo est extensio ⁊ eleuatio ⁊ contractio: Significationes autem i dispōnib⁹ coz sumes i opatiōib⁹ sensus ⁊ mot⁹ ⁊ ex tactu ⁊ lenitate ⁊ duritie ⁊ ex coitate cerebri ⁊ spōdiliū cū eis ⁊ ex doloīb⁹ ⁊ materi is q̄ sūt ꝓpie neruis. Et plīma qō signa qbus pue nit ad cognitionē dispōnū cerebri sūt ex nocumen to opationū ⁊ ex tactu. Cū aūt dubitat ō aliq egritu dinū neruoz an sit hūida an sicca ꝓsideret qūt ipsa accidit. Mā si subito accidit nō ē dubitatio qn ipsa sit hūida. Et ēt ex hoc ꝙ mēbrū vnctionem deficcat Mā si ipsa velociter exciat nō ē dubitatio qn ipa sit sicca qū mēbrū sit calefactū calefactiōe extranea: Exercitiū vo p⁹ purgationē meli⁹ ē illud qō pmu tat ꝓplonē. Et vniciqz mēbro sm se ipm. Et oz qō vt a facilioꝛi icipias ⁊ gradati pucias ad illud i quo sit vtus equalis. Modus vo cure i purgatione ner noz ⁊ pmutatiōe ꝓplonis eoz. ē qm plm ca⁹ qō est necessariū eū acuare ab cis vlr ex materijs nō ē nisi ex fīs. ¶ Et cūanta qō eos sūt māe fortes sic pulpa colloquide ⁊ helleboꝛi ⁊ ꝓpe al. qū vōit⁹ fit eo ⁊ euforbiū ⁊ allasatz ⁊ bapinū ⁊ relique gūme fortes ⁊ hiez magne ⁊ fortes. ¶ Et ex subtilib⁹ q̄ eos cūant sī balneū siccū ⁊ exercitiū tēpatū. Ipoz vo ꝓplonē p mutātia sūt ea q̄ dicta sūt in ca. de cerebro ⁊ ꝓpe ea i quib⁹ ē vnctuositas ⁊ ē oleū vnctuosū ⁊ cū adipes admīstras sint adipes lupoz. Feces quoz oleoz ca lidoz sicut fex olei oliuaz ⁊ fex olei ō lino sūt pueni entes egritudinib⁹ neruoz fūs ⁊ pgruētes duritiei ipsoz ⁊ oleū de costo ⁊ oleū de andacoca sūt vehe mētis ꝓpetatis cū neruis deide ebroce ⁊ expressiō nes sm ꝓplones eoz. Verūtamē oz vt ipa sint ⁊ rec tificatione ꝓplonis neruoz fortioza valde ⁊ vt ad penetrādū taliter ꝓparent quūs ꝓsequāt resoluem

coꝛporis ⁊ pozoz apartionē fortiter. Et scias ꝙ in tētio i curandis pluribus neruoz egritudinib⁹ ē in tētio posteriozis ptis capitis nisi q̄ i facie sūt. Deide p⁹ illud extēdat neru⁹ q monet illud mēbrū cui⁹ in firm⁹ est neru⁹. Et neruis qdē nocēt res qō ⁊ iuuan tur a reb⁹ quibus dā quaz multotiēs rememozati su m⁹. Quarū q̄dā sūt i tabulis mediciaz singulariū. Et illō qō nō attēdit nisi i dispōnib⁹ ⁊ egritudinib⁹ suis q̄ sunt i eis magis ꝓpie. ¶ Res itaqz neruos ꝓfortātes ex eis q̄ i potu sumūtur sūt acozus nutri tus ⁊ castoreū ⁊ gīa pini magna ⁊ cerebrū lepoꝛis assatū ⁊ sticados ꝓpe. Cui⁹ quidez potio sit om ni die pōdus. 3. i. i pilulis redactū aut cū sirupo me lino ⁊ iuuāt eos exercitiū tempatū ⁊ olea cala. Res vero neruis nocētes sūt coit⁹ plurim⁹ supflu⁹ ⁊ sō nus sup repletionez ⁊ potus aq̄ fīe ꝙgelate ⁊ multa ebrietas ⁊ vinū plm ꝓpter vehemētiā mozdicatio nis vini ⁊ resolutionē ⁊ acetositatē ifiantē cū hoc ⁊ ledit eos omne acetosū ⁊ stipticū ⁊ ifiatiuū i potētia ⁊ phlomia pluria eis nocet. Et nos qdē in hoc tra ctatu remēozari volum⁹ egritudines neruoz ꝓplo nales ⁊ oppilatiuas Ipsoz vo apa ⁊ vlcera tarda dim⁹ vsqz ad libz q segt libz hūc. Et scias qō aqua fīa nocet neruis ꝓpea ꝙ facit eos deficere a digōne hūiditatū q̄ sūt i eis quare i hūoꝛē i digestū pmutāt Et scias ꝙ agaric⁹ ꝓfortat neruos calefaciēdo ⁊ pur gando. / La. ij. de paralysi ⁊ mollificatiōe.

Paralysis qūqz dicit sm̄one absoluto ⁊ qū qz dicit sm̄one ꝓpio dictio vo palysis fz ūctionē absolutā significat illud qō signifi cat mollificatio i quocūqz mēbro sit. Pa ralysis vo ꝓpa ē illō ꝙ de mollificatiōe est cōe vni duaz ptiū coꝛporis i lōgitudie. Illa. n. ē i pte icipi enda a cervice ⁊ sūt facies ⁊ caput sil sana. Illa ē q̄ i tota pte currit apede. lingua vo arabica palyſ signi ficat hāc itētionē. palyſ. n. qūqz pucnit i lingua ipo rū ad ptē ⁊ medietatē. Qūqz palysis accipit cū intē tione mollificationis absolute tūc cū ea ē illud qō cōicat vtrīsqz lateribus sīl exceptis mēbris capitis q b⁹ si cōicaret esset apoplia sicut ex ea qō vni digito ꝓpū ē. Et sītū ē ꝙ destructio sēsus ⁊ motus fit qn ispūs sēsibilis aut motiu⁹ aut retinet a penetratione ad mēbra aut penetret: sz mēbra nō suscipiūt q⁹ ipsi stionē pp ꝓplonis corruptionē. Cōplo aūt corrupta aut ē cala aut est fīa aut hūida aut sicca. Et vi qō ꝙ calz nō ꝓhibet ipressionē sensus i eis dū nō ꝓsegt fi né quēadmōz vides in hūib⁹ extenuationū ⁊ ethi cis. In ipis. n. cū caliditate coz nō destruit motus ipoz Et siccū ēt ꝓpinquū ē indicio ipius. Cōplo vo q̄ ꝓhibet a sēsu ⁊ motu sm plm ē fīa ⁊ hūida ⁊ illud qō nō ē lōginqū. Frigidū. n. sūi ē spūi ⁊ noc et ei ⁊ nō ē lōginqū qū hūiditas faciat mēbrū ꝑ paratū stupefactiōi. Et ex cāis. n. destructionis mo t⁹ sūt fītas ⁊ hūiditas absqz mā verūtamē illud ē ex eis qb⁹ succurrere ē facile cū calefactiōe. Et ē sīc illō qō si cōicat plime pti coꝛpis aut vim lateri ipi⁹ absq latere alio imo si necessariū sūt accidet vni mēbro cā illi⁹ fz ꝓportionē vt sit palysis ⁊ mollificatio plī

mā q̄ fit pp retētionē ſpūs. Cā ꝟo retētiōis ē oppilatio aut ſepatio poꝛoꝝ ⁊ trāſituū pducētium ad mēbra cū ſectōc. Oppilatio āt aut ē ꝑ ſemitā reiagregatis ābas res ⁊ ē apa: ⁊ tūc ē cā mollificatiōis ⁊ palyſ facies abſciſſiōem ſpūs a mēbris ⁊ctio poꝛoꝝ aut repletio aut apa: aut ſolutio ſingularitatis Poꝛoꝝ āt ⁊ctio quādoq̄ accit pp ligaturā ligantis exteꝛ⁹ q̄ ē ex eis q̄ poſſe ē remouēri: ⁊ ē mollificatio illa ⁊ deſtructio ſenſus ⁊ mot⁹ res accidētalis q̄ remouet quādo reſoluit ligatura. Et quādoq̄ fit ex ꝓpſſiōe vehemēti ſuē accidit apō pcuſſionē aut caſuꝫ. Et ſuē accit qū declināt ſpōdiles ⁊ rūpūt ad vnū duoꝝ lateꝝ dexterꝝ aut ſiniſtꝝ ꝓpamūt neruos excuntes a ſe i ptē illa: aut ad ſteriōa aut ad poſteriōa. Sꝫ ad āteriōa ⁊ poſteriōa accit ex eis tēſio nō coartatio q̄ occurſus ſpōdiluū duob⁹ laterib⁹ āte ⁊ retro nō ſūt ſup exitū neruoꝝ ꝫ qō ſciuſti niſi ex duab⁹ ptib⁹ āterioꝛe ⁊ poſterioꝛe. Et q̄q̄ ⁊ꝫ pp groſſitū dinē ſbie mēbri. Replō ꝟo oppilatia ē ex materijs hūidis currētib⁹ qb⁹ mēbꝝ humectat. Et currūt in vacuitates oiuꝫ mēbroꝝ aut ſtāt i pncipijs mēbroꝝ aut ramis neruoꝝ. Et q̄q̄ fit i via ſpūs currēns ex eis. Eſpa ꝟo quādoq̄ accit i oꝛginib⁹ neruoꝝ ⁊ ramis ipoꝝ ⁊ oppilat tranſitꝰ. Inciſio āt q̄ neruis accidit q̄ in longitudie ē nō nocet ſēſui ⁊ motui ⁊ q̄ eſt in latitudine ꝓhibet ſēſū ⁊ motū a mēbris q̄ ibidē ex meatib⁹ q̄ ſunt ꝓnunt mi ipſam ⁊ vſſū tūc incaſū Et ſcias q⁹ nucha ſiſis ē cerebꝛo i diſpoſitiōib⁹ ſuis ad duas diuiſiōes: ꝫ ſenſus caſ nō diſcernat. Q̄uo n. nō cruꝛa illud q̄ pcedat ēt a duab⁹ dimſionib⁹ cerebꝛi: nō ergo elongat q̄n fuet nām vnus duoꝝ lateꝝ purgādo ⁊ expellat mām ad lat⁹ q̄ ē debili⁹ ⁊ q̄ ē magis ſuſceptibile materiei ꝓmū. Et cui accit pcuſſio ⁊cius. ⁊ ad q̄ expellit ſup fluitas lateris cerebꝛi q̄ ipꝫ ſegt: Et nō ē mirādū ſi egritudo ſit ꝑ paꝛtē lateri abſq̄ alio latere. Mā. n. ꝓcepto ſui creatoris tā diſcernit q̄ ē ſubtili⁹ hic. ⁊tu q̄dē recoꝛdare h⁹ ex pncipijs q̄ tibi dedim⁹ i lib. i. Et ſcias q⁹ multotiens expellit mā hūida ad extremitates pp dīnū calitatis i coꝛpe: aut motu ſubito ex timoꝛe: aut paꝛoꝛe: aut ira aut delitijs: aut anguſtia. Et ſcias q⁹ q̄leſio ⁊ materie q̄ faciūt palyſim ſūt i vno latē ventriculoꝝ cerebꝛi cōicat lateri coꝛpis toti ⁊ lateri faciei cū eo. Et ſilr ſi ſunt i meatib⁹ latis vni⁹ q̄ēadmōdū ſi cēnt i duob⁹ laterib⁹ vētriculoꝝ cerebꝛi: aut i meatib⁹ cēt apoplexia. ſi aūt ſūt apud oꝛiginē nuche coꝛpus totū cē palyticū ꝓ mēbra faciei. Et q̄ꝫ accidit cū hoc ſtupoꝛ: i cute capitis ſi ꝓhibet tranſitꝰ ſenſus q̄n cuti capitis aducūt nerui ſenſibiles ex cerebꝛe: q̄ēadmodū oſtēdim⁹. Si āt ſūt i latere oꝛigis nuche cōicat lateri toti excepta facie. q⁹ ſi ſūt deſcendētes ab oꝛigie ſubmergēdo aut i latē vno⁹ mollificat ⁊ palyticū fit q̄d ſegt illud ex mēbris quoꝝ nerui ſt ex vno q̄d ſi nō fuerit ex nucha imo ex neruis mollificat q̄d ē ꝑpū illi neruo ſiue ſit i toto neruo aut i medietate ei⁹: aut i ꝑte ei⁹ mollificat: q̄d mouet illd q̄d ſegt ipm pp illud q̄d vēit ad ipꝫ de illo leſo pp māz ⁊reſolutionē ſingularis: aut apa. Paralyſ ꝟo q̄dā ē q̄ eſt criſ colice. Et multotiēs remanet cū ea ſēſus q̄ſi mā ē cū ea i neruis mot⁹ ⁊ nō ſenſus. Mā gdaz ānquoꝝ dixerūt q⁹ qū colica aligb⁹ ānis cōicat inf ficut plmos. Et q̄ q̄ vadit: euadit cū palyſi cuenienti ei. quaſi ciz nā expellit illam mām que eſt aduenies neruis ⁊ reducit eā ad exteꝛioza ⁊ eēt maximū vt cū ſudoꝛe denūciaret. Retinet ergo i neruis: ⁊ facit palyſiz. Et multociēs q̄d accit vt i hac ſit affirmatio ſē ſus cū diſpōne ſua. Et ē palyſ q̄ ē criſ i egritudib⁹ acutis q̄ pmutat mā ad neruos. Et illud q̄dē ē qū nā nō pōt pp'etarē aut debilitatē itegre cūare: q̄ remanet reliduū māteꝛi ptib⁹ cerebꝛi ⁊ remanet poſt ſtatū ſoda ⁊ ḡuitas capitis. Deide expellit ipſā mām expulſiōe grauitatis nō expulſiōe cūonis itegre: q̄ accidit palyſ ⁊ ſilia. Et palyſ q⁹ plm accidit i foꝛtitudine frigōis hyemis. Et q̄ꝫ accidit i regiōib⁹ meridionalib⁹ eis q ſā pnenerūt ad āuos. l. ⁊ vltra ſm ſemitā fluxuū expulſoꝛ ex capitib⁹ eoꝝ ꝓpterea q⁹ meridionalis vēt⁹ plm replet caput. Paralytici āt pulſus ē debilis tard⁹ ⁊ rar⁹. Mā qū egritudo frangit ꝟtutē debilitat pulſus ⁊ fit frequēs ⁊ cuēiunt vicſſitudines ſine oꝛdine. Et vrina ſm plm fit i eis alba. Et q̄ꝫ ſit i eis valde rubea pp debilitatē renū in diſcernēdo ſāguinē ab aquoſitate aut debilitate vēaꝝ ab attractiōe ſāguis aut pp doloꝛē g ſōtaſſe ē cūeis: aut pp egritudinē aliā eis ꝓpiquā. Et q̄ꝫ accit vt ſit lat⁹ ſanū palyſ iflāmatū acſ ecēt i igne. Et alteꝛ palyticū frīū acſ ecēt i nine. Et ſūt pulſus duoꝝ lateꝝ diuerſi. Eſt n. pulſus lateris frī deiect⁹ ad hoc q⁹ iudicia ci⁹ fia cogūt ipm: ⁊ q̄ꝫ puēit ad hoc vt oculus minoꝛet. Et qdcūq̄ mēbroꝝ mollificatoꝝ ⁊ palyticoꝝ ſm coloꝛē relīq̄ coꝛpis cruſtēs non minoraf nꝫ extēuaf ē de quo maioꝛ hūda ē fiducia q̄ illud qd ē diuerſū ab hoc. Ad palyſim ꝓterea fit mutatō ex epilia ⁊ apoplia ⁊ colica. Et exꝑfocatiōe ꝓuicis ⁊ febrib⁹ ꝑpalib⁹ ſm ſemitā criſ. Et palyſ cuēiens a remotiōe ſpōdiluū mortifera ē ſm plm. ⁊ illa q̄ ē ab icu nō ⁊bēte neruos vehemēt q̄ꝫ ſanaf. Si āt ſup fluat ñ ē ſpes vt ſanet. In illa āt i q̄ ē ſpes oꝛ ſcipe a phlomia. Et tā qdē diximꝰ q̄liter dilatet mā palyſ ad apoplīam ⁊cōuerſo.

La. iij. de ſignis.

Mā āt q̄ ē a toxtuoſitate: aut caſu: aut pcuſſionc: aut ſectiōe eā ſignificat: q̄ꝫ ñ occultaf cā i ſectōc q̄ñ cruus ē ꝓfund⁹. Ipaz ꝟo ſignificat q⁹ ſbito accit ⁊ ñ ꝓfert ei regimē. Que āt curā recipit ē ea q̄ nō ē a ſectiōe: ꝫ ē cū apate ⁊ ſili b⁹. Et ſi ē cū apate calo tūc extēſio ⁊ doloꝛ ⁊ febris ſignificāt cā. Et ſi ē ab apate duro ſignificat ipſā ⁊actus ⁊ ꝓſideratio ſenſibilis i neruis ⁊ doloꝛ āteceden Mā ſm plm accidit ꝑ ipſi toxtuoſitas aut apa calin Si āt ē ab apate fluxo tūc ſignificatio ē difficilis. Verūm ſm q̄ſdā diſpōes nō cūat a doloꝛe pauco ⁊ calitate ⁊ a febꝛe leni ⁊ ab augmēto doloꝛis ⁊ eius diminutōe ſm mot⁹ ⁊ cibos ⁊ ci⁹ cuēt⁹ nō ſit ſubito imo ſm dies. Et ex oib⁹ iſtis eger ſentit apud volūtatē mot⁹ q̄ſi ſit aligd ꝓhibēs i illo eodē loco. Para ralyſim āt hūis ſcām ab hūiditate expanſa i toto mēbꝛo palytico. Factā ꝟo a groſſitudine neruoꝝ ſigni

ficat difficultas reuersiõis mẽbri a ꝯctõe qũ laborat in ipso eger sicut ẽ ei posse: aut faciat illud ali⁹ ad dilatatiõez ⁊ mollificatõz ⁊ nz sũt mẽbra leuiasiẽ i paralysi absoluta. Et si mã ẽ cũ sanguie significat eã gui dẽ ⁊ vene ⁊ ocul⁹ ⁊ repletio pulsus ⁊ significatões ꝑdicte multotiẽs. Si vo ẽ ex hũiditate nuda significant eã albedo ⁊ mollities multa. Et si fit successiõe colice ⁊ febriũ acutaꝝ significãt eaz colica ⁊ febres acute. Et si ẽ ei⁹ cã malitia ꝓpõnis singularis fiẽ aut hũide nõ accidit subito nz sunt illic signa alia ⁊ iudicãt de ipso ꝑ tactũ ⁊ ꝑ res agẽtes i mẽbrũ. Et dz q̃ qũ vrina ifantis ẽ viridis nũciat palysiz aut spasmũ

Cap.iiij. de cura.

Oportet vt sit itẽtio tua i egritudinib⁹ neruorũ. v.s. stupore ⁊ spasmo ⁊ tremore ⁊ palysi ⁊ saltu itẽtio posteriozis cerebri. Et nõ ꝓperes i vsu medicinaꝝ fortiũ i ꝓncipio rei imo tarda vsq̃ ad q̃rtũ ⁊ septimũ. q̃ si egritudo fuẽrit fortis vsq̃ ad q̃rtũdecimũ. Et in hac gdẽ hora sis ꝓtẽtus reb⁹ subtilib⁹ ex his q̃ lenũt ⁊ digerũt ⁊ soluunt ⁊ cũ clisteribus nõ ẽ malũ in hac hora. Deide post illud eũa cũ eũationib⁹ fortib⁹. In regie ãt cibãdi eos oz vt paralytico in ꝓmis cũ apperisis ꝓtenᵗ⁹ aq̃ hordei ⁊ aqua mellis duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹ si toleranerit virt⁹ vsq̃ ad quartũdecimum. Et si nõ toleraueᵗ virt⁹ ciba cũ carnib⁹ auium leuib⁹. Et stude vt facias cũ patisamem ⁊ ciba cũ siccis cibis. Deinde fac eũ longã tolerare sitim. In mensib⁹ vo secũdis iuuat euz vti medulla nucleoz pini magne propꝛie. Et scias q̃ aqua melioꝛ ẽ ei q̃ vinũ. Vinũ. n. mãs in neruis penetrare facit ⁊ plus q̃ ipsius q̃q̃ accessit i coꝛpoꝛib⁹ eorũ ⁊ fit ace. Aceũ vo est ex reb⁹ que neruis sunt nocliuoꝛes. Illa ãt q̃ est a toꝛmositate ⁊ coartatiõe curat cũ eo qđ determinauim⁹ in. c. toꝛtuositatis ⁊ cõplionis postea. Si ãt est a pcussione aut cãu tũc ei⁹ cura ẽ ꝓpria. Eius tũ cura fm oẽm diſpõnem ẽ vt ꝑsideret an illa toꝛtuositas cuẽre faciat aſa q̃ attrahat mãz: ⁊ curet totũ cũ eo qđ ꝓcurit ei. Et oz vt ponant medicine in cura illi⁹ i quocũq̃ loco acciderit sup loca pcussionis ⁊ sup ꝓncipiũ ex quo egrediunt nerui monẽtes mẽbrũ palyticũ. potio ãt medicinarũ sup mẽbꝛ palyticũ ẽ ex eis q̃ nõ afferũt iuuamẽtũ de quo sit curãdum. Et tibi qdez. inest cognoscẽ origiñ neruoꝛ ⁊ cõle est sine itentio i medicina sit ꝓhibitio aſatis aut sit itentio in ea mollificatio: aut sit itẽtio i ipsa calefactio ⁊ pmutatio ꝓpõnis. Et forte tale nẽcariũ erit ponẽ iuxta mẽbrũ pcussum ⁊ aposum incipiẽs resolui vẽtosas cũpentes sanguine ab eo ad ptẽ aut ad illud qđ appet de coꝛpoꝛe. Si autẽ fuerit egritudo ipsa palysis occulta facta pp mollificatiõz neruoꝛ: Tũc illud qđ ẽ necessariũ post regimen cõe ẽ cõitas mãi cũ eo qđ dscripsim⁹ ⁊ diffinim⁹ i eũ one ipsaꝝ mãeꝝ subtilũ sine additõe ⁊ diminutõe. Et meliora quidem quibus curaciantur sunt pillule ð cufoꝛbio ⁊ pillule de albicunestre ⁊ pill. de scetaram ⁊ pillẽ fetide ⁊ hiera hermetis ⁊ vomitus cũ helleboꝛo albo cũ diſpõne sua aut cuꝛ expꝛessiõe raphani i quo sit virt⁹ ei⁹. Et silr relq̃ vomitꝰ ꝑferũt eis. Et q̃q̃ fit supflaitas i hoc ⁊ i potu det tyriaca pond⁹. ʒ. danich. deide addat paulatiz paulati nz augeat ʒ. z. i. Et q̃q̃ admistret ei sisamũ decoꝛticatũ. q̃q̃ vo dãtur oxymel cũ sua diſpõne ⁊ oppoponacũ cũ sua diſpõne cũ sirupo de melle. Et ei⁹ gdẽ potio sit ẽꝑitas bakilleon ⁊ ꝑfert eis. Et oz gdẽ vt clisterizent enematib⁹ fortib⁹ ⁊ collyra fortia supponãt ⁊ iclinẽt coꝛ mãe ad iferiõ ⁊ ꝛ ipoꝛ spõdiles iungant ex oleis fortib⁹. Et ꝑferũt eis vnctões calide ex oleis ⁊ empla rubificantia quoꝛ rememoratio ẽ iterata multis vicib⁹ ⁊ ꝓpe cũ destruit ſẽsus ⁊ radit: qđ lilij ẽ ex medicis bone rubificatõis fricãdo cũ ipsa fm mõm iungẽdi eis. ꝓterea ꝑfert positũ vẽtosaꝝ sup capita lacertoꝝ absq̃ mcisiõe. Sz post cũonem ppea q̃ calefacit lacertos ⁊ fortasse necessaria erit icisio aliq̃. Et oz vt vẽtose stricta hẽant capita ⁊ suspẽdãtur cũ igne multo ⁊ succõe fozti ⁊ laboriosa ⁊ remoueãtur velociᵗ. Qũ ergo vẽtose adhibẽtur oz vt sepatim ponãtur sup loca plima si mollificatio ẽ plim sepata: ⁊ si nõ ẽ plima ponãt ꝓpinctum ⁊ vtere sup ea pⁿ illõ pice ⁊ gũma pini. Et admistra sup ea ẽpla cala rubificãtia sicut ẽplim de farina git ⁊ lilio cũ melle. Emplim quoq̃ de synapi ẽ ex eis q̃ ipi ꝑferũt. Et tu qđ pmuta oẽ qđ ẽ debile ad hoc vt rubificet ⁊ vt vesicet: ⁊ ẽplim de lecitará maxie ꝑfert palysi iuuamẽ ⁊ apud plũmos coꝛ excusans a gũma rute agrestis ⁊ synapi. Emplim quoq̃ de gũma rute silueſtris ẽ iuuãs ⁊ ꝓpe cũ nitro ⁊ sulfure ⁊ fricatio cũ oleo ⁊ nitro ⁊ sulfuro ⁊ aq̃ sulfurea ⁊ aq̃ marina ⁊ embꝛoce subtiliatiue ꝑferũt. Q̃q̃ sensus ẽ debilis fortasse emplim forte nocet ⁊ non sentit illud ⁊ educit illud ad lesiõẽ ⁊ vlceratõz fortẽ. oz ergo vt oi custodia ab illo caueat ⁊ vt ꝑsideret diſpõ ipsi si onis ẽpli. Mã si rubificat ⁊ flat ⁊ cutẽ nõ ꝓtransit ⁊ sepat ꝓpsiõe digitoꝛ subtili ⁊ albificat locⁿ ei⁹: tũc impsiõ nõ ꝓtrãsiit cutẽ. ⁊ si rubificatio ẽ magis si xa ⁊ calitas magis appens tũc remoue. Modⁿ vo cognoscẽdi hoc ẽ vt auferas ẽplim oi hora ⁊ ꝑsidẽs diſpõnẽ. Si ergo necessaria ẽ ablatio imone. ⁊ ne cessaria ẽ iteratio utera. Et scias q̃ insufflatio ex pdicti narib⁹ eoꝝ valde ꝑfert. Et sur q̃ sũt ei filia q̃ purgãt cerebꝛ ⁊ puertũt mãs faciẽs egritudinez a pte egritudis: ⁊ vinũ ãtiquũ, paꝛ valde ꝑfert egritudinib⁹ neruoꝛ oib⁹. Plim vo ex eo sũptũ ẽres nocibiliores nerus. Et admistratio acoꝛi nutriti ẽ ex eis q̃ eos iuuant. Et silr gdati ordinei i potãdo hiera ⁊ fiunt permixte cũ aliquo qđ sit ẽ castoꝛeũ donec pueniãt ad hoc vt eride i potu sumãt pond⁹. z. vi. p⁹. z. i. Et silr potⁿ alei d neruacũ aq̃ de radicib⁹ iuuat valde. Qui dã vo hoiuz sũt q̃ palysiz curãt dãdo i potu oi die auĩ. i. de hiera cũ auĩ. pipis ⁊ sanat. Et oz vt q̃s aliqd istoꝝ sumũt i potu ñ potẽt aq̃s vt plogẽt ei⁹ mora i istõ: ⁊ fortasse moꝛat tota die deide opat. Q̃q̃ vo sumũt i potu pipis auĩ. i. cũ auĩ. i. castoꝛei. Et illis qđ nõ ẽ aliqđ ita ꝑfẽs vt tyriaca ⁊ mitridatum, ⁊ ceiue ⁊ almẽth ẽ. assa quoq̃ fenda vehemẽtius inanieñ ẽ bibita vel lunita ⁊ ꝓpe qũ bis i die sumũt ⁊ ẽt bõdaca nuda. Q̃q̃ mẽbꝛ redut ad se oz, vt ipz exercites ꝑ illd. ⁊ ꝓstrigas ⁊ dilatẽs ipz vt ad integrã re-
deat: amita ez ⁊ ipi qđ q̃q̃ iuuãt a se. ⁊ iuuãt voci

bus ⁊ locutiõib⁹ alijs ⁊ p⁹ eũones ⁊ iuuamẽta ab cis qb⁹ vtũt iuuãt balneo lõgo sicco aut balneis, ⁊i fi-ne rei ⁊ p⁹ eũones ⁊ vbi necessariũ ẽ soluere oz vt nõ sint resolutiua cũ lenificatiõe pura: ꝫ cũ aliquãtula stipticitate. Qua pp oz vt resolo fiat cũ aligb⁹ q̃ sint vt anisũ ⁊ sigia ⁊ casto: reũ ⁊ spuinãtũ ⁊ q̃ sũt similia his ex causis stipticis. Dabẽtes vo illã q̃ facta ẽ p⁹ colicã iuuat medicamẽ famẽ ex nuce romana scriptũ i antidotario: ⁊ iuuãt eos olea q̃ nõ sũt violẽte vtu-tis ⁊ multe ꝓpõnis: ꝫ sit sic̃ oleũ de lilio ⁊ oleum de duab⁹ spicis ⁊ oleũ de narciso ⁊ oleũ de oliuis ⁊ ex ptũ ẽ oleũ de nuce idica ⁊ oleũ de narciso ⁊ famẽ cũ gũma: alboti vtrũq; sil' acceptũ iuuatiuũ ẽ sua ꝓpera te. Quãdoq; vo iuuãt plẽs coz cũ eis q̃ ifrigidãt ⁊ ꝓfortãt ⁊ ꝓhibẽt mãz. Et qñ medicãt calis augmẽtat egritudo. Et illũ ió qñ mã sbtil' dilatat p ea plz Qñ vo mẽbz iffat ꝓfortat nãbz a frigoz ⁊ mioz at ẽpti-tas mãci ⁊ puen it ad hoc vt euanescat ⁊ nõ oz vt in coz calefactiõe pueniat. Oz ẽ necessariũ vt sint me-dicie ꝓfortate cũ aligb⁹ q̃ sint sic̃ camemilla ⁊ melilo tũ ⁊ amaracũ ⁊ mẽta ⁊ calamẽtũ ⁊ pnisceãt eis allea ⁊ ẽt illũ qđ aligd ifratõil hẽat sic̃ succ⁹ ligritie ⁊ semẽ en diuie ⁊ reliq̃. Nec. n. qñ admistrãt iuuãt valđ. Que vo a sectõe fca ẽ curã nõ hz. Illa vo q̃ fca ẽ a pplo-ca cũ calefactiõib⁹ notis curãt. Et illa cum⁹ cã pplo-nis ẽ por⁹ aq̃ milte sic vtat balneo multo sicco. Et sci as q̃ ꝗdo aggregant palyꝭ ⁊ febres in aliquo tunc oximel cum zuccaro rosa. est conueniens medicamẽ in illaho:za.

Lap. v. de spasmo.

Spasm⁹ ẽ egritudo neruosa q̃ mouẽt lacer-ti ad pncipia sua ⁊ iobedientes sti dilatatõe Eoz itaq; alij remanẽt fm suaz disponẽ ⁊ nõ dilatãt: ⁊ alij eoz facile redeũt ad dilatatiõz suaz sic̃ sit i oscitatõe ⁊ singultu. Causa vo i ipo aut ẽ mã aut cã ab eq̃ materia sic̃ caliditas ⁊ siccitas. Et mã q dẽ spasmi ꝫ plm ẽ phlagmatica ⁊ ꝗdoq; ẽ melica ⁊ ꝗdoq; sanguinea: ⁊ aliõ ẽ i apatib⁹ lacertoz quz resolui mã facies apa cũ vlcẽ villi nerui ⁊ augmẽtat i latitudie sua ⁊ mioza ⁊ a sua lõgitudie. Et mã qdez ois spasmi mãlis effectia aut ẽ pphẽdes sup lacertũ totũ: ⁊ illo ẽ qñ spasm⁹ ẽ sine apate: aut ẽ pphẽsa in loco vno quẽ reliq̃ ptes sequũt sic̃ fit a spasmo facto pp apa a mã effusa pp pcussiõez aut abscissiõez: aut pp cãm aliã ex cãis apatis. Et nõ est gõ longinquz qn spasm⁹ sit eueniẽs a vẽtositate iflatiua spsa. Ipe n. ẽ ex eis q̃ plm accidũt ⁊ remouẽt in hora. spasm⁹ vo malus multocies accidit fm semitã pmutatiõis materiei sic̃ accit i successiõe sinãtie ⁊ successiõe pleu reis ⁊ successiõe sirse. Ex spasmo ãt q fit pp puatiõz mãci ⁊ hũiditatis ⁊ diũ siccitatis accit vt ꝺ hantur longitudo ⁊ latitudo eq̃luter. Colligit ergo ad seipz sicut ẽ dispõ co:zi posita in igne: ⁊ tu qdẽ scis dispõ nes cordaz cẽ qp ipse elóganẽt in hyeme pp hũectatiõez ⁊ abbreuiant i estate pp ꝺsiccatõz ⁊ silr nerui ⁊ qñz fit spasm⁹ q ad mãm nõ ꝓpozitiãl cueiens cã rei ipediẽtis a q̃ nerui fugiũt ⁊ pgregãtur ad expellẽ dum ipsã: ⁊ cã illa aut ẽ dolor ex cã dolorẽ faciẽte. Et multoties ẽ ex hũoze calo mordicatiuo. Aut q̃li tate venenosa pueniẽte ad cerebz ⁊ ad neruos sicut accit ei quẽ pupugit scoꝛpio sup nernos: aut pp q̃li-tatẽ nõ venenosã sicut q̃ spasm⁹ accit ab ifrigidatõe vehemẽt i pgregãte neruũ ⁊ lacertũ ⁊ ipsiãte ipm ⁊ ꝺhitur ad caput suũ. Sicut. n. mollificatio q̃ di uersificat i mẽbris ꝫ pncipia mẽbroz ⁊ silr spasm⁹ ⁊ rõ i abob⁹ ẽ vna i eo qđ sit ꝺ seruicẽ ⁊ i aũrioꝛ pte ⁊ posterioꝛ ⁊ i pte q̃ ẽ ꝺ seruicẽ. spasmi ãt ex replone hũidi cã ẽntial' aut ẽ fritas aut hũiditas ⁊ fritas ad iuuat fm pgelatoz ipsi⁹ ⁊ ei⁹ grossitiẽ qz nõ sit dilata tio aut siccitas ⁊ calitas iuuat ꝺ pfectioz p ꝺsolutoz hũiditatis. Dãvo faciẽs spasmũ nõ efficit spasmũ ⁊ mollificat nisi pp suã grossitudinẽ. ⁊ qñ ẽ igressa ꝺba vili quo itroitu quo iuuet. ꝫ ẽ coãtata i foramĩ b⁹. ⁊ sic qđ spasm⁹ ẽ cpilia mẽbri sic̃ epilia ẽ cozpis toti⁹. Dza vo inẽ vtrũq; ẽ ⁊ cõitas ⁊ ꝓpctas. epilia n. plz relouit uelocit ⁊ fit cũ ptodis. reliq̃s ãt dinas scies ex spasmo hũido p illũ qđ accit lactẽtib⁹ pp vi citatẽ mãmille ⁊ hũectatoz lactositat' i cõdit ⁊ pgela toz lactis i eis. ⁊ qñ vẽtres ipoꝛ pstrigũt ⁊ i vigilijs ipoꝛ ⁊ multitudie flet⁹ ipoꝛ: ⁊ spasmãt et in febrib⁹ suis ẽquis sit leues. Et vli ifãmb⁹ facilis ẽ casus ispas mũ pp debilitatẽ vtutis cerebroꝛ eoꝛ ⁊ mẽbroꝛ ipo rũ ⁊ lacertoꝛ eoꝛ. ⁊ fit facilis eoꝛ ecc⁹ ab ipo pp for titudinẽ vtutũ epatũ ipoꝛ ⁊ cozdũ coꝛ: ⁊ qñ hũo res coꝛ nõ sũt iobedientes vehemẽtis grossitudis. Et pp h̃ liberãt a spasmo sicco, velociter pp hũiditatez pplonũ suaꝛ ⁊ hũiditatẽ cibi eoꝛ. In pubib⁹ vo nõ ẽ facil' aliq̃ duaꝛ rez qñ tamẽ quãdoq; accit ifãti-b⁹ spasm⁹ malus successiõe febrũ acutaꝛ ⁊ qñ eo sit signa q̃ dicem⁹ ex quo raro euadũt. Ille vo q septẽ trãsit ãnos nõ spasmat nisi pp febrẽ valđ prauã. Est ꝓterea spasm⁹ q accit pp tioꝛẽ ⁊ cãs dilatatias sum mersas sb ito: ⁊ faciũt seq lacertos motos ad pncipia sua ꝫ suas formas. ⁊ẽ spasm⁹ q ptigit pp sustẽtatoz factã sup aliõ mẽbroꝛ qđ ẽ ꝺcũ ad qđ fit effusio ⁊ re tinet in ipo aliquãtulũ ⁊ sup formã pstrictiõis suc. Et ꝗdoq; ẽ cũ eo accidẽs faciẽs illũ aut fit vt vt ipz feceraꝛ pod⁹ gue: aut fit vt obdormificat sẽ lectũ duꝛ ⁊ h̃ gõ ẽ ex eis q̃ p scrẽouẽt qñz ẽ h̃ stupoꝛ aducies mẽbro pp replonẽ ex mã effusa coartãte spũz motiuũ ⁊ phibẽte penetratoez eo qz ñ ẽ pole vt moueat ad dilatatoez faciẽdã: ⁊ qñ reddit vt⁹ ⁊ pfortat mã fit dilatatio: ⁊ qñz fit ex extẽsione illi⁹ sile. Et h̃ gdẽ plz fit p⁹ sonũ apd excitatoz qñ reãnẽt mẽbra ꝺcta nec extẽdũt ẽt qñ spũs i sõno fit gñioꝛ pigrioꝛ ⁊ nõ fit aslidu⁹ i faciẽdo dilatatoz pp ꝺclinatoz suã ad illio rẽ ptẽ. spasm⁹ ãt sicc⁹ alu⁹ ẽ q fit successiõe febrũ adu rẽtũ ⁊ ꝓpe i febrib⁹ sirse: ⁊ successiõe motuũ labo rioꝛ coꝛpoꝛaluũ ⁊ aialiũ ei⁹ sic̃ st vigilie ⁊ agustia ⁊ tioꝛ ⁊ ille ẽ ex eis qb⁹ fit euasio. Et ẽ alu⁹ spasmus q accit i febrib⁹ cũ hoc ⁊ nõ ẽ vehemẽter malus: ⁊ est ille q fit ꝓpea qp ipse faciũt currere aliqũ mãs in ner uis ⁊ lacertis ⁊ ꝓpie qñ coꝛp⁹ ẽ plenũ: ⁊ quãdoq; accit illõ i eis pp cõitatẽ oꝛis stõi ⁊ remouet ipz vo mit⁹: ⁊ talis q̃li ẽ iste spasm⁹ ex febrib⁹ nõ est illi⁹ pzuitas ẽ malitie eo ẽ ille q ẽ i febrib⁹ tpalib⁹ i qb⁹ desiccãt nerui ⁊ lacerti: imo cerebz ⁊ ꝑsumũtur hu-

spasma-ex euacuatoe

miditates inate ⁊ fit spasm⁹. Et plerūq; ē ex hoc. c. g fit ⁊ destruit velocit. Et cā in ipso ē siccitas cerebri pp debilitatē quā sequit lacertoz siccitas. Hā qū minima cā desiccatiua cerebro aduēit reducit ad se humiditates a neruis. Deide qū nā sollicitat vt cerebro hūiditatē acgrat sufficiētē redeāt mēbra ⁊ fiāt modictia dilatanōi cū pceptioe. Et q̄doq; accit ex vehemēntia frigoris. Multoties. n. accit spasmus pp frigitatē cerebri ⁊ cōicāt ei lacerti. Et spasmus gdē impediēs ē h⁹i fact⁹ a siccitate: ⁊ē spasm⁹ cū siccitate fact⁹: q ē cū spē pgclatiōis hūiditatis: ⁊ miorat eā q̄titas ⁊ ispissat vehemēt qz mēbra spasmat: sic accit ex vehemēntia frigoris ⁊ sic accit ei q bibit medicinas narcoticas vt opiū. Spasm⁹ vo fact⁹ pp medicinas ē sic spasmatio pot⁹ vini. Fit. n. spasm⁹ p⁹ solutionē pp siccitatē. Et fit ēt spasm⁹ ante ipsaz pp ōriētatē ⁊ vētositatē eā qz nerui vehemēntē icurrūt le. tōz cū q̄ ꝯhūt. Et hui⁹ gdē generis sūt spasm⁹ ei⁹ qui euomit. hūoꝛē q ē vt herugo eris nocentē oꝛi stōi: ⁊ spasm⁹ fact⁹ pp fortitudinē sēi⁹ oꝛis stōi qū ad ipz expellit cholā. Et spasm⁹ fact⁹ pp egritudinē cerebri ⁊ mūcis egritudib⁹ suis ⁊ velice ⁊ reliquoꝝ. Et spasm⁹ fact⁹ a pūctura scorpiōis ⁊ rutele ⁊ serpētis sup nerū: aut sectōe euēiēte neruis aut corrosioe. Et fact⁹ ab egritudīe ioꝛ stōi ⁊ mūcib⁹ ⁊ membris neruosis ⁊ vicis istis ē spasm⁹ aūcedēs pp ōnes. Pretereā ē spasm⁹ q ē i labio, ppus ⁊ palpebra ⁊ lingua: ⁊ sal q⁹ eā cā ē ex ipo cerebro. Et qū coꝛ⁹ in spasmo declinat ad anteriora tūc spasm⁹ ē i lacertis aūteoꝛib⁹. Et qū ad posteriora tūc spasm⁹ ē i lacertis posteioꝛib⁹. Et qū ad vtraq; sil tūc egritudo ē i vtrisq; sil. sic i palysi qūq; fit spasmus adeo fortis vt ceruix toꝛqat ⁊ dētes stridēat. Qū āt aligs morit ex spasmo coꝛpe ipi⁹ calo tē illud ē ex eis q̄ pfocādo i terficiūt ⁊ nz suffocādo iterficiē nisi qz lacert⁹ anhelit⁹ spasmat ⁊ destruit mot⁹ ei⁹. Et oīs gdē spasmus sequēs vuln⁹ ē mortalis.

Lap. vi. de signis.

Pulsus spasmatoꝝ ē certus ⁊ diuersus i situ ascēdēs ⁊ dimittēs sic sagitte cuadentes ex arcu sagittarij: ⁊ diūsificat mot⁹ pcussionū ei⁹ i velocitate ⁊ tarditate. Et vena gō ē calā ⁊ magis calefacta religs ītbris. Et ē coꝛ⁹ vene collectū non sic ē collectio venaꝝ i rigoꝛe: ⁊ nz sic illō qō coarctatū ē sic fit ap duritē vene pp lōgitudinez egritudis aut qō fern ē i dolore viscez: sz sic ē aggregatio partium iteſtin: extēsi ab extremitatib⁹ suis. ⁊ ego dicā signa doloꝛis i spasmo paꝛ p⁹. Spasmi vo facti a repl̄one signa sī q⁹ pūcāt subito ⁊ nō b:bit velocitē. qō sup ipm ponit ex oleo nisi iā aduenerit ei calitas ppinq tpis. Siccitate vo facti signa sūt q⁹ fit paulati ⁊ paulati succesiōe egritudinū cuacuantū qdcūq; gen⁹ fuerit ⁊ cūonus medicinaꝝ: aut collirice passionis aut cūonis p se. Factū vo a nocumento cognosces p causas extrinsecas: ⁊ ea q̄ bibūt sic cucoꝛbium ⁊ hellebor⁹ ⁊ reliq̄. ⁊ sic qū nocumētū ē ex stō: ⁊ cōicat ei cerebꝛ: deiū nerui sēnt aīi illō sollicitudinez ⁊ angustiā ⁊ obsidionē stōi: ⁊ qūz repit illud tpe spasmi ⁊ qūz ē ille spasm⁹ succesiōe vomit⁹ q ē sic succe

poꝛi aut erugo eris. Et sīl ille q fit pp fortitudinez oꝛis stōi. Quotiēs. n. effūdit ad ipm mā spasmatur hūs ipm. Ex pcedit ipm nocumētū i oꝛe stōi ⁊ mordicano: ⁊ qūz accit sīl illi i egritudib⁹ matricis ⁊ vesice ⁊ reliquoꝝ qū fortes sūt. Et fit cū dolore vehemēti ⁊ pp nocumētū manifestū i illo mbro antecessio spasmi. In religs vo spasmis aut fit dolor cum eo aut fit dolor pngēs a spasmo nō spasm⁹ pungēs a dolore. Fact⁹ aūt ab ap̄ate cognoscit p ea q̄ dixim⁹. Et ex significatiōib⁹ qdē, significānt⁹ aduētū spasmi ē puitas pulsus ⁊ ipsi⁹ raritas pmū: deinde ei⁹ pmutatio ad illud qd dictū ē. Et multoties rubificat facies ⁊ apparet i oculis ptoꝛtio ⁊ iclinatio ⁊ i aspectu iterfectio ⁊ disnia. Et qūz accit risus nō fm radicē: ⁊ pstrigit nā ⁊ desiccat ⁊ vria ēt multoties retinet ⁊ multoties nō retinet ⁊ egredit sic aquositas sāguis ⁊ hz ap̄ pullas: ⁊ accit ei singul⁹ ⁊ vigilie ⁊ soda ⁊ tremoꝛ ⁊ doloꝛ sub ūcturis ⁊ pcipue sub ūctura ceruicis ⁊ iter spatulas ⁊ ap̄ ūcturā alchati ⁊ alhoios sub illa. Spasmū vo ꝛigētē cā febris significat ⁊ nūciat ipz i febrib⁹ ptoꝛtio i oculo ⁊ rubificatio i extremitate oculi ⁊ i circuitu ⁊ stridoꝛ dēū ⁊ nigredo ligue ⁊ pstrictio cutis capitis. Et rubedo vrine pmū: deide ei⁹ albedo pp elcuatōz māei a lī caſ ⁊ pulsatio thoꝛ ⁊ venaꝝ capitis. Et q̄doq; desiccant in eo venē aut spasmat. Typp. qdē dicit q⁹ si accidat se. p⁹ spasmū meli⁹ ē q̄ si accidat spasm⁹ p⁹ febrē. Cui⁹ i tētio ē q⁹ qū se. supponunt spasmo hūido soluit cum. Spasm⁹ vo q, pueri ex febre ē sicc⁹ q raro recipit curā ⁊ accit ei ante ipz timoꝛ i sōno ⁊ puerilio coloꝛis ad rubedinē ⁊ viriditatē ⁊ plūbositatē ⁊ pstrictio nature. Et vria gdē cruda i febre ⁊ rigoꝛ cū eis associatur sudoꝛ i capite ⁊ tenebꝛositas i oculis significant spasmū cui⁹ cā ē dubellati i visceribus. Si aūt spasm⁹ ē cū se. ⁊ nō ē de fortitudie illi⁹ se. ⁊ lōgitudie tēporis ei⁹ vt adurat hūiditates ⁊ finiat eas tūc ille ē de genere ei⁹ cū quo nō ē illa siccitas tota. Ex signis vo malis i spasmo ēvt multiplicet vēositas i mbris ⁊ pp̄e q̄doq; cū eo iflat veni ⁊ pcipue q̄doq; ē in pncipio sui. Et vria acuta i spasmo ⁊ tetano ē mala signi ficās q⁹ cā ē calitas pura. ⁊ q̄doq; cū spasmo ſt pulsatio ⁊ sal⁹ tūc illo ē signū malū. Pulsatio nāqz vnā duaꝝ rez significat aut ap̄a i viscerib⁹ magnificans pulsatoꝛs aut extensiōz i eis qz appet puls⁹ magn⁹ q ē pp pcussionē magnā. Qū āt imatie māe declināt ad neruos vt ad ipos pmutate faciāt euenit spasmū significat illud apto spasmi i pulsu. Et qū pleurecis declinat cū mā sua ad illud significat illud fortitudo ꝛ strictois anhelit⁹: ⁊ nz se. ē valde fortis. Et qū pmutat mā sursē ad aliud icipit cū timoꝛe ⁊ mlitudie palpitatōis ⁊ stridoꝛe dētū: deide toꝛquet oculi⁹: deinde apparet spasm⁹.

Lap. vij. de cura.

In eo qdē q fact⁹ ē a pcussioe oꝛ vt admīstrēt ebꝛoce q̄ laxāt facte ex hordeo fracto ⁊ came milla ⁊ malua ⁊ farina fenugreci ⁊ q̄ illus sīt similia. Et nos qdē iā ostēdim⁹ i canōe locū adnuistratōis cuꝝ. Fact⁹ vo a nocumēto si fuit pp potū alicui⁹ rei tūc curet cū eo qō cognoscet i ca. de venēis.

Et si fuerit cū se. curet cū hūectatiōe vehemēti: cerebri t neruoz t lacertoz cū mollificātib⁹ vehemē tis hūectatiōis q̄ docui te t hiter in domo fia. Et si fuerit pp dolorē post q̄ scueris qs si: t abscide cāz ipi⁹. Et si ē ppter pūcturā curet qd ipam facit cū eo qd dicet i ca. de pūcturis. Et si ē ab apate curet cuz eo qd dicem⁹ i cura apatū neruoz. Si āt ē a siccita te ei⁹ cura ē praua. Nec q̄uenētioz ei⁹ cura ēmna t inūctio ex oleo hūido p⁹ ipaz t ei⁹ iteratio p⁹ ipaz milliotiēs t illud qū nō ē cū se. vbi nō itermittāt oio t assidue facillud inoib⁹ iūcturis. Si āt pole ē vt ti na fiat ex lacte fiat. Et si nō ex ags i qb⁹ decocta sint folia salicis t hordeū fractū t viola t nenufar t cucurbita t citroli aut fiat tina tota ex succo cucurbite aut succo cucumeris: aut sit totū illud ex aq̄ ros. i q̄ decoctū ē aliqd hoz: aut aqua melōis itū: aut aqua salicis t q̄ sit silia illis. Et qū feceris eis clisteria exist expsionib⁹ t olcis t aliqb⁹ dissolutis hūectātib⁹ i piguātib⁹ erit vehemēs iuuamis. Et admistrēt sup iūcturas t sup origine lacertoz olea faciēdo vnctio nē p⁹ vnctione cū studio cerebri: t firmo dei i po tu lac recēter mulctū ꝛ mēsurā cōueniēte si nō fue rit febris t aqua hordei t aq̄ cucurbite t aqua me lonis idmuleb. siue fuerit febris siue nō fuerit. Si er go misceat cū aliquo hoz paz vini albi vt penetrai faciat erit q̄uenies. Et silr sint aq̄ ipi⁹ mixte cū ali q̄ pte vini. Et oz vt assidue fiat ei cura hec ꝓpter q̄ mo ueat aut exercitio adhereat. Et si ē possibile vt totū corp⁹ ei⁹ submergat i oleo repido fiat. Et fiat eius caput purgū cū hūectātib⁹ q̄ sūt ex olcis t succis: t hu mectet caput ei⁹ cū eis q̄ scauisti. Et oz vt sit firma sta tio i pillio t olco ros. Et ex eis gd q̄ ipos iuuāt ē vt i potu sumāt, teremi abi t ppe ifates. Nō si nō fuerit lacticines. Et si hūs spasmū hūidū debil fuerit vtilis nō abscidāt ab eo carnes sicce sic carnes miutaruz aquiū t cubagi t kerubin t alteiz. Et si nō fuerit eius vtus debil sint cibi ei⁹ pāis cū melle t aq̄ ciceris cū anero t syrapis et nutrita cū oleo t pōat i eo qd ipe recipit pip. Lib⁹ aūt hūidū spasmū siccū si: totū qd hūectat t lenit t ocs sorbitiones pingues lenes secte ex aqua hordei t oleo, amigdalio, t zuccaro bono t aqua carnis assūpta, ex carnib⁹ agnoz⁹ t hedoz t q̄nq̄ ponāt ex olerib⁹ hūectatis qd frāgit nocumē tū carnis si fuerit illicalital. q̄ si cū illo paz vini mi sceat vt ipz penetrare faciat nō erit lōginqū a rectitu dine t, ppe qū non fuerit calitas superflua: t silr si mi sceat vinū cū aqua quā bibit. Cura vo fiat ita. Si n. ē hūidus oz vt curet cū cuacuātib⁹: t purgātib⁹ sorib⁹ pdāis qū dixim⁹ eūonem hūoris grossi ex ncruis cū solutis t clisteribz acutis. Et si tu videris signa signis dominātia mānifesta valde phlōma p mo t, ppe si cā ē ē replo t potatio vini plimi. Et nō Shas totū qd necessariū est ex sequie cui⁹ extractio ē pp spasmū aut egritudiné aliā significanté eius ex tractionē: imo reuine ex eo aliqd vt resistat spasmo t resoluat resolutióe motuū spasmi. Et ex eis cura st submersio i ags thermaz t cessio i pellib⁹ vulpiū t lupoz q̄ dicēt i capitulo dolorz iūcturaz: qñ iu uāt. Et silr inūctio eū adipib⁹ lupoz t oleo ō lilio si nō sūt febres: t silr ōcoctio catuloz canū t cessio in ags i qb⁹ ōcocte sūt medicie sb tiles sic abzotanū t folia radicis iūci: t calam⁹ aromatic⁹ t folia lauri t linimētū factū ex radice spie iudaice t semie spine albe t semie spie egyptiace t succo cētauree mioris sigillatiz t ꝓpositē. Et scias q̄ lōgitudo spatij mote i tina siue sit aqua siue aliud ē ex eis q̄ nocēt pp mol lificationē vtutis. Tu āt pōe multitudinē numeri lo co lōgitudis spatij t fac ipz sedere bis i die. Et bis āt q̄ muāt habētē spasmū cōez q̄ noiat teteis t teta nū factū a mā ē vt subito i aqua demergat fia: fz q̄ dixit Hyp., Mā corpis exteriora i pillāt t inat⁹ ca lor i iferiorib⁹ claudit q̄ ꝓpozat t resoluit mā. nō ē tam oēz⁹ tolerās hoc a tiorestutū: fz coz⁹ fortefir mū carnosū qd vlcera nō hz t i estate. Ppes. n. p hoc iā euaserūt. Illic qd q vult vētositas sup locū ad quē ptes corde extēdūt oz vt vtat sine scarificatione si res ē lenis, t si nō ē ita oz vt fiat scarificatio: ē. n. mortalis si nō scarificet tūc t nocēt quādoq̄ attra hēdo mānu: vētositates aūt loca sūt i collo t spōdilib⁹ dorsi aut ab vtroq̄ latere t ptes lacerti pectoris: an te vesicā vo sup renes nō facim⁹ illud: nūq̄ tiem⁹ t miserēdo volum⁹ vt sanguis egrediat. Et oz vt vē tosas multotiēs nō admistres nz subito sil: t loca vē tosas custodiant t seruet vt coz⁹ nō ifiēt t ex cu ris ei⁹ ē vt applanet qd spasmatū ē lenit. Et ex cura ei⁹ ptigente bm nāz ē cuet⁹ febris acute t ꝓpterea di xit Hyp. vt si accit se. p⁹ spasmū meli⁹ ē q̄z vt acci dat spasm⁹ p⁹ se. quartana quoq̄ ꝓfert ad illud pp ꝓcussionē tremoris ei⁹ t pp multitudinē sudoris e⁹ Et cui accit quartana raro accit ei spasm⁹. nā secur⁹ ē ab eo. Et ex curis gd mirabilib⁹ exptis spasmo ē vt pōat sup membrū spasmosū rē pstrict⁹ cū piguedie sua diū dimittat sup ipz dōec siccet t mutet cū alio In spasmo ꝓterea toti cōi corpi ꝓfert ēt ūctio cere bri ēt cū purgatiōe facta sternutatorijs magnifice. Et i eis ēt exptū est vt ex lana plim mollificēt eis su spēsoria: q̄ a collo ad vtrūq̄ brachiū, ptēdat sup q̄ oi hora oleū calin aspgat. Balneū quoq̄ siccū ma gnifice iuuat eos t vt iclinet, sup lapidē ignitos sup quos aspgat vinū t vt sudēt cū eo coopimētis Et ex ēplis gd bonis ē ēplm factū ex storace ligda t cu forbio t castoreo t cera citria t oleo de lilio t ēpla dicta i antidotario t adipes t reliqua. Et iunctio ex fece olei si⁹ asmini t olei se. lini t spūa fenugreci: t ex vaporib⁹ bonis ē sal calefact⁹ posit⁹ sup exitū neruoz. Et ex eis gd q̄ i potu sūpta afferūt se. sūt casto reū t assa fetida pmixta cū melle accepta fz q̄ntitatē nucis: afferūt. n. febrē t resoluit spasm⁹ illico. Et silr oleū de kerua t aqua mellis cū assa fetida t ōcoctio carpobalsami. Et eis q̄ valde ꝓfert ipis ē i potu su mere tyriacaz t ꝓfectiones magnas Et q̄nq̄ ꝓfert su mere diureticas. Hec ꝓterea media expta ē. In po tu sumāt ex radicib⁹ cotti. z. xx. decoctas i duabus lib. aq̄ dōec tertia remaneat ex qua potent fortes z. iiij. tepidas cū z. ij. olei amigdalini. Illuc. n. cō fert t, ppie in spasmo q̄ ē in posterioribus: t quan

doqꝫ decoquñt loco radicis ẽotti carpobalsami. ʒ. x. ⁊ ẽ cꝰ ponto. ʒ. ij. ⁊ filr calamñtũ agreste. Et ex eis q̃ vehemñtis sũt iuuamñti ẽ sumere in potu castoreũ ⁊ oppoponacũ ex qbꝰ q fortis ẽ bibat auꝫ. i. ⁊. ʒ. i. ⁊ cassodi tũc istõm qm̃ ipe p illud tũc debilitat vehemẽter. Et assa ẽt fenda sũpta fm ꝯtitatẽ sc. orobi in ꝯtitate. iij. ʒ. ⁊ medie mellis ⁊ ãmoniaci: sũr bibat coctiũ ⁊ decoctio ilopi ⁊ aniũdẽ ⁊ aq̃ castorei. Sunt .n. plũmi iuuamñti ⁊ minimi nocumñti. Sitꝫ poton ex eo ꝯtitas duoꝝ cochliarioꝝ vsqꝫ ad tria dek ad potañ. plꝰ vicibꝰ: ⁊ sit ꝯtitas i eo qđ bibũ ꝯtitas ꝓdicta: ⁊ nun̄ qdẽ nocumñtũ fit i ipso si sit pꝰ cibuꝫ quocũqꝫ mõ sit. Mõ ẽ eni i ipso timor: ⁊ ex cura gđ ei ẽ vt inũgat ex oleis fortis relaxonis ꝓdictis sicut oleo cucumeris asi. ⁊ oleo de kerua ⁊ oleo rutino ⁊ oleo de costo cũ castoreo ⁊ pirctro: ẽ. n. valde iuuatiuũ ⁊ ren dissolutꝰ ⁊ oleũ narcisciuũ ⁊ oleuꝫ qđ est hꝰ i. ℞. oleo vtriusqꝫ spice kist. i. cere. ʒ. ij. oleo de berberis kist. i. polij a mõi storacis masticis oiuꝫ ante. ʒ. i. garioffil. cuforbij ãboꝝ ante. auꝫ. iiij. spice. ʒ. i. olei balsami. ʒ. i. ꝑmiscean̄t. ⁊ ex illis q̃ ꝓferũt eis ẽ vt admiſtrẽt emplim de cuforbio ⁊ ẽ iuuatiuũ valde Ju eo aũt qđ lactãtib⁹ ex spasmo accit sint ꝓtẽte vt ipsaꝝ nũcturis apponat emplim ex melle cũ quo ꝑcta sint crocus ⁊ radix hlij ⁊ amsũ ita vt sit plim coꝝ radix hlij pꝰ amsũ ⁊ sit ex croco res pua. ⁊ ꝑsuescãt ponere mẽbra sua i ags i qbꝰ decocta sint camemilla fenugre cũ ⁊ melilotũ. Et qñ ꝓfert oleũ camemilinũ solũ. Vinũ aũt paucũ ꝓfert hñtibꝰ spasmũ hũi dõ: resoluit. n. ipꝫ sicẽ febres. Plꝫ ergo ẽ vna ex cãis eiꝰ. ⁊ oꝫ vt eger ex veteri bibat ⁊ sicibũ parump. Et scias q̃ qñ spasmꝰ ẽ cõis corpi exceptis mẽbris sanci: tũc medici itẽdũt cũ emplis ⁊ vnctionib⁹ spõdilũ colli. ⁊ qñ ẽi mẽbris facieiũc medici itẽdũt cerebro Et cũ hunꝰ si spasmꝰ ẽ ex cõitate stõi ⁊ vides signa ꝑdicta: tũc icipe ⁊ fac hominẽ illũ mouere. Fortasse eni mouet cholerã acutaꝫ aut humorẽ putridũ ⁊ liberabit hora.

Cap. viij. de tetano.

Tetan⁹ ẽ egritudo officiat ꝓhibẽs vtutem motiuã a ꝯtiõe mẽbroꝝ ꝺ quoꝝ aptitudie ẽ vt ꝯhãt pp nocumñtũ i lacertis ⁊ neruis. Dictiõe vo alcuꝫ vtuꝫ i significatiõib⁹ diuisis: aliqñ .n. dicũt cuzẽ ⁊ significãt p ipꝫ illũ q incipit a lacertis furcule ⁊ extẽdit eos ad aũrioza ⁊ posterioza: aut in vtraſqꝫ ptes sil: ⁊ qñ dicũt cuzez omnem tetanuꝫ. Et quandoque dicunt cuzem spasmum oculi, ppe ⁊ qñ ꝫ significat p ipꝫ tetanũ q ẽ duo spasmi aut duo tetani posteri⁹ ⁊ aũr⁹. Et ꝯđoqꝫ appropriãt noie alcuzez illꝺ qđ ẽ ex frigore pp frig⁹ ogelatiuũ. tetan⁹ ãt fꝫ vtutẽ ẽ ꝯri⁹ spasmo ⁊ igredi i gen⁹ spasmi itrottu ꝯrioꝝ i genere vno ⁊ coꝝ ꝑano ad cãꝫ vnã ẽ cuenies casu ꝯrioꝝ. Verũtaũ spasmꝰ fit ad ptem vnã. Qñ ergo duo spasmi i duab⁹ ptib⁹ ꝯrijs aggregãt fit tetanꝰ quẽadmodũ accit ei q hꝫ spasmũ ante ⁊ retro sil. Eccit. n. ei ex duob⁹ mouꝺ ꝯrijs i mẽbris vt extẽdãt. Qñqꝫ tetanꝰ iste fit duo spasmi duplioꝝ vt acutioꝝ sit spasmo simplici: ⁊ erit eius crisi velocioꝝ. Et hic qđẽ duplꝰ nõ ẽ ex duob⁹ spasmis: imo ex duob⁹ tetanis. Et nꝫ enacuaꝫ spasmꝰ in plimo duaꝝ rex a doloꝝ vehemñti. Cãe aũt cuzez silez sit cãis spasmi fm modũ vnũ ⁊ diuerse si ab eis fm modũ aliũ. Eaꝝ aũt silitudo cũ eis ẽ qñ cuzez quãdoqꝫ fit ex replẽe ⁊ ꝯđoqꝫ fit ex siccitate: ⁊ ꝯđoqꝫ fit pp nocumñtũ ꝓcqnés mẽbra neruosa: ⁊ iterdũ fit ex apãtib⁹. Diuersitas vo cui⁹ ab eo ẽ qñ spasmus nisi raro fit a vẽtositate: alcuꝫ ãt plꝫ fit a vẽtositate extẽsiua: imo alcuꝫ q ẽ ꝓpositꝰ ex duob⁹ spasmis qñqꝫ fit plim ex vẽtositate qñ dominat i coꝝpe. Et ẽ ẖ egritudo puersa. Qñ ãt spasmꝰ singularis accit i mẽbro vno ex vẽtositate nõ ẽ ꝓpanꝰ: ⁊ illo iõ qñ isto fit pp dominũ vẽtositatis i toto coꝝpe. Et quãdo cũ spasmo singulari dominat vẽtositas ẽ illic timor ⁊ signũ mortis. Qualr ergo erit duplꝰ. Et diuersificat aliomodo: ⁊ ẽ qñ cã i spasmo mãi ẽ vt cadat i loco nerui fꝫ formã, phibitiõis dilatatiõis: qñ extendit villũ i latitudie: aut ꝑstrigit cũ ad radicẽ suaꝫ ⁊ spasmat. Cã vo i cuzez mãi ẽ qñ casus eiꝰ ẽ eõrio: aut. n. hũiditas faciẽs cuzez currit fꝫ latitudinẽ i ramis villi. Deide ogelat ⁊ remanet fꝫ duritiẽ ⁊ fit difficilr eiꝰ redit⁹ ad ꝯtionẽ. Aut cadit subito ⁊ iplet villuꝫ ꝑter q diuersificet eiꝰ cã ex cã villi: imo cadit fm extẽtionẽ villi ⁊ dilatat ꝑter q i lõgitudie minuat: sed ipa fuat lõgitudinẽ iplẽs foramia. Materia aũt faciẽs spasmũ i nẽus ẽ diuersitas i ramis nerꝺ, nõ penetrãs i eis penetratiõe silr nꝫ penetratiõe plima. Et vi q fit trãsitꝰ materici alcuꝫ q ẽ fꝫ hũcmodũ silis trãsitui mẽ mollificatiõis. Verũtaũ illa mãi sb tilis ẽ laxũ faciẽs ⁊ ẖ qdẽ ogelata ẽ dura non pmittẽs ĩ mbꝝ reflecti ⁊ ꝯhi. Aut erit mã i cuzez: ocide eadit i medio lacerti ⁊ corde aut neruꝰ: verũtaũ i pncipio sui trahit neruũ aut cordã i lõgitudie ⁊ nõ põt ꝯhi nꝫ penetratiõe plimi: ⁊ vi q sit transitꝰ mẽ: aut erit illic apa aut mã cadit i ramis villi: ita q̃ qñ mẽbꝝ ꝯhẽ necessariũ erit vt pp ipaꝝ ꝯhãt villꝰ ⁊ ledat coloꝝe. Causa aũt doloꝝ faciẽs ledẽs ẽ mã aut nõ mã cadẽs i pncipijs lacertoꝝ aut cordaꝝ ⁊ fugiũt ab ea i lõgitudie siẽ accit species cuzez successiõe vomitus laboriosi ⁊ eiõnis pp lesiõnẽ existẽtẽ i cordis ⁊ i neruis lesis a stõ. Hoc qdẽ ⁊ sicã i cuzez sit siccitas: fit qñ lacerti ꝯhunt i latitudie nisi pp resolutiõez hũiditatũ augñtat: itẽ lõgitudinẽ ⁊ ꝯhũt ex ea transit⁹ i q bꝰ penetrat vtꝰ motiua ⁊ debilitat a pmutatiõe mẽbroꝝ ad ꝯtiõz ⁊ ꝑpe qñ adiuuat durities ꝓtigẽs a siccitate ad mobediẽdũ. Spasmꝰ vero sicc⁹ simulis illi quãdoqꝫ ꝯtrahit i lõgitudine ⁊ latitudine, simul fm semitaz equalitatis. Qua pp sicc⁹ spasmꝰ deteri oꝫ ẽ alcuꝫ icco. Et sicẽ mollificatio accit pp sectiõz simulit tetanꝰ: ⁊ quãdoqꝫ fit vt qñ plaga accit clõget lacertꝰ fm ꝯtractionẽ. Et ex alcuꝫ quãdoqꝫ accit aligd magnũ forte pp cãm fortẽ ⁊ mãm fortẽ plurimũ. Et ꝯđoqꝫ ꝓtigit scdz mõz ꝯtrꝰ spasmus stupor repletꝰ oppilãs vias spiritus: ⁊ remanent mẽbra extẽsa' ⁊ nõ dilatantur ad hoc: sicut remanẽt mẽbra cõtracta ⁊ non extenduntur ad hoc vt inueniat spiritus viam ⁊ transitum. Et hoc quidem plurimuz fit post somnum: quoniam spiritus in ipso intentus

est ad iteriora sicut dixim⁹ i spasmo. Et quãdoq; accidit pp formã nó naturalẽ icõuenientẽ ꝑtã accidentẽ lacertus tmiorat vtus ei⁹ t facit dolorẽ nó tolerantẽ vt removeat: qr̃ r̃anet ꝑ illã figurã sicut q a sune ledit aut eleuat aliqd graue: aut affert sup dorsũ suũ pondus graue: aut dormit sup terrã t terra ledit lacertos ei⁹ t ꝑhit eos: aut accit ei casus aut percussio ꝓterẽs lacertos: aut tactio aut adustio ignis faciens eos dolere: qr̃ deficiũt a ꝺctiõe: t qñz ẽ cũ ꝯ mã effusa ad eos: aut vẽtositas grossa gñãta in eis: aut ascẽdit ad eos extẽdẽs ipos. Et quẽ admodũ spasmꝰ ꝓprius mẽbris facit ẽ malus similiter tetan⁹ quando ꝓsequitur palpebrã aut linguã aut labiũ solũmõ. Et quãdoq; ꝓtingit spẽs alicuiz malu sicci quẽ ꝓcedũt febres iscpabiles cũ igetatione t fletu t alienatiõe t colore sit citrin⁹ pp eas t desiccat os t labiũz t denigrat linguã t ꝓstringit nã t ex aspat cunis t extẽditur. Quis ãt cuiz a pcussiõe cui associant singult⁹ t pũctio t pmixtio t destructio rõnis ẽ mortalis: advenit. n. lacertis desiccatio t ebulitio hũiditatis coꝛ donec extendit eos ī lõgitudie deide seruat illud in eis cũ desiccatiõe vlcma seruãte iflãmationẽ. Alicuiz ꝓterea multoties accit ifantib⁹ t fit facilis in eis ꝙto plus fiũt nutrices ꝑm q dictũ ẽ in spasmo. Et qñz antecedit alicuiz plurim⁹ salt⁹ corpis t ẽguitas ipius t grauitas sermonis t duricies in lacertis t in ptib⁹ ꝑpõdiliũ vsq; ad alhoſos t difficultas deglutiendi t paruꝰ t qñ scalpit nõ delectat vel desiccat ide. Qñz vrina ẽ sicut putredo t vir⁹ t ẽ horripilatio t tenebrositas i visu t sudor i capite t cervice significat extẽsionẽ i vtriscq; lateribus futurã. qñ h⁹ i putredo multiplicat i eis nisi purget ferius integre imo ascẽdat ex ea aliqd i eis t rẽdit ad cerebrũ t ledat ipm t frãgat corꝑ. Qñz alicuiz eis incipit ledat ipm t frãgat corꝑ. Qñz alicuiz eis incipit claudikos t rubificat facies t fit dolor fortior t fit ne sit pacies q ipe sorbz t multiplicat palpitatio t clamãt oculi. Et dãa qdẽ iter tetanũ t spasmũ i ꝓncipio sui ẽ q spasmꝰ incipit in lacertis cum motu. Tetanꝰ vero ꝓncipium in lacertis ẽ cũ quiete.

Et qñz ꝓtingit pmutatoz fieri ad tetanũ ex sinãtia t pleuresi t sirsẽ ꝑ q fit i spasmo. Et quãdoq; multiplicatur i regionib⁹ meridionalib⁹ pp repletoz t motũ hũoꝛũ t ꝓprie i phãtasis. q quãdoq; accidit i regiõib⁹ eptẽrionalib⁹ pp retẽtoz supfluitatũ t ꝓpe mlcrib⁹ qñ ipe ẽ debilis nimboz. C. ix. de signis.

Ignũ quidẽ tetanꝰ absolute est vt nó sint lacerti respõdentes ad ꝺctionẽ. Alicuiz vo signũ ẽ in anteriorib⁹ ẽ qñ hõ ẽ sic ꝓfocatus suffocati habẽs facie t oculos. t qñz imaginat q ipe rideat pp extẽsionẽ lacertoꝛ faciei ei⁹. t ẽ capitis ꝓtractũ ad anteriora procedẽs cũ extẽsione oculorũ qr̃ aspicere nó pot. Et quãdoq; nó pot mingere pp extẽsiõz lacertoꝛ vẽtris t debilitatẽ expulsiue. t quãdoq; mingit absq; volũtate qñ lacert⁹ velice ei⁹ ẽ extensus nó cõtract⁹: t quãdoq; migit sanguinez pp ruptura venaꝛ ꝓpter vehemẽtiã coarctationis t quãdoq; accit ei singultus. Et si alicuiz ad posteriora ẽ trahit caput t spatulas t lacertos tractuos ad posteriora. Et quãdoq; accit illud ad posteriõa pp extẽ ionẽ lacertoꝛ vẽtris cũ cõtate extensionis lacertoꝛ ficteris t nó pot retinere qõ ẽ in iteſtino recto t nz pot deponere qõ ẽ in iteſtinis gracilib⁹. Et ãbo quidẽ cõicant i prefocatiõe aut societate t vigilijs t doloꝛe t aquositate vrine t multitudine iflammationũ vẽtositatis i ea t casu a lectis. Signa ãt humidi t sicci t apõsi t facti a lesione sũt ꝑm regulaz. q dicta ẽ i spasmo. Et mlt̃ notiẽs qdẽ accit eis colica pp frigꝰ si egritudo fuerit frigida.

Capi. x. de cura. Alde ẽ cura quẽ ẽ spasmi. Verũtamẽ vẽtositatũ vsus sup mẽbra hic plus fiat ꝙm in spasmo. Et illud ideo vt reducat calorẽ. Sitoq; cum scarificatiõe, ppie sup neruos colli t spõdiliũ t sceresiſ. Ex eis vo q̃ obseruãda sũt i patiẽte cuiz ẽ vt quãdo ei⁹ corꝑ⁹ sudat pp doloris vehemẽtiaz aut ex medicina nó dimittat vt iffatio ei supueniat qñ ipsũ ledit. Siz oz vt desiccet cũ lana ifusa: t qñz fit vt sedeat i oleo calefacto qñ ẽ fortis resolutiõis. ex opõ opõaco quoz i potu det vsq; ad. z. i. ꝑm virtutẽ t ex assa fetida etiam. Alicuiz ꝓterea dignior est vt in curãdo ipm incipiat ꝙm spasmꝰ qñ alicuiz est ledẽs prefocatis itrinsecus. Ex eis vo q̃ dicuntur valde cẽ iuuatia i cura alicuiz t spasmi ẽ vt feruear succꝰ aceti t mittat i ipo catul⁹ tabõi aut catul⁹ cũ sale tulus vulpis t coquat donec dissoluatur deinde infundat in ipo eger bis. t similiter cõfert eis inunctio ex pinguedine asini silueſtris t adipe leonis t adipe vrsi t cervi t alchimboa singulariter aut cũ medicis Et confert eis enema ex oleo rutino cum castoreo t centaurea: t similiter suppositoria mordicatiua calida in quibus sunt baurac t pulpa colloquintide t que sunt similia illis. q si nimietate sua adurunt fiat clistere postea cum lacte asine t unctio renum singulariter cuz aliqua predictarum pinguedinum: t ex rebus magis conferentibus tetano frigido humido ẽ castoreum quare oportet vt assiduetur.

Nunq; habentes cuizes cibantur nó oportet vt trãglutiant ex cibis nisi buccellaz valde parua: t vt sorbeant pultes subtiles valde quoniã transglutire est eis peruersum t fit inde spuma in naribꝰ eorum: t cõmouentur quare illud augmẽtat eoꝛ egritudinẽ Mos ãt dicem⁹ medicinas ẽs i potu sumẽt t ex quibus eoꝛ mẽbra abstergant t ipsoꝛ nares in antidotario. Et silr̃ unctiones cõferẽtes eis sicut oleũ de alcana t reliq̃ q̃ dicta sũt: t simili caput purgia t sternutatoria: t sternutatoriũ ei⁹ melꝰ ẽ storax almuscemẽ cũ quibusdã dicis. Febris vo q̃ naturaliter accit ẽ melioꝛ cura ei qui ex eo est humidus.

C. xi. de tremoꝛe t signis spẽ eius. Tremoꝛ est motibus officialis cuemiẽs pp defectũ vtutis motiue a motu lacertoꝛ ꝑ cõtinuitatẽ cõp grauitati cõpi itromittẽtiũ sua motõe motoz volũtariã qz̃ pmiscẽt motꝰ volũtarijs cũ motib⁹ nó volũtarijs t ẽ nocumẽtũ i virtute motiua sic stupoꝛ ẽ lesio in sensibili. Hui⁹ autez cã: aut ẽ in vtute: aut i istio: aut i vtriscq; sũt. In vtute vero qñ debilitat ppea q̃ accit tioꝛ vel pp applicatoz rei

abscise terribilis sic aspectus ex loco alto: aut ambulatio si pcte: aut pozatio cozā eo ex quo aligs vecū dat ꝛ q timet: aut relīq ex gbus ꝫhūt vtutes aiales: aut āgustia aut tribulatio aut gaudiū aut desideriū. ¶ Propter ozdies motuū vtutis accit tremoz in neruis: ꝛ fit illud qñ fac ꝓtigere diuersitatē i motu ipsius. Et ex causis qā eius ꝑm semiā debilitatis vtutis ē multitudo coitus post refectiōz ꝛ repletōz. Qui aūt factus ē ab istio ē ḡdoqz vt mollificatioz aliqz icurrāt nerui pp quā nō ꝓsequt palysis: qz nō retinēt apud motionē sic ē apud potū multū ꝛ ebrietate frequēte ꝛ multitudinē potus aq fie: aut potu eius nō i sua hora: aut vt i ñbris ꝓtigat oppilatio pp repletionē plimā ꝓueniēte a cāis notis sic ē satietas nauseatia ꝛ dimissio exercitij: qz pp eas vtutes pfecte nō penetrāt. Et mā gdē fia: aut ē patiēs i meatibus i q bꝰ ipa mouet: ꝛ ḡdoqz cū via penetratōis. ꝛ ḡdoqz cū via ꝓhibitōis: aut nō ē patiēs oio: ꝛ aliud gdez fit vt istīm ipz aliqz icurrat dsiccatioz ꝛ nō obediat reflectōi obediēna facili. Cōitas vo ē vt i istio accidat nocumētū pueniēs ad ḥ vt noceat vtuti quēad modū aduenit ei frigꝰ vehemēs extrisecꝰ: aut ē pūctura aialis: aut ex hūoze: aut ex caloze vehemēti sic ap adustioz ꝛ alia. Et aduenit cū eis vtuti ipedimētū aut aduenit virtuti ꝑm suā singularitatē ipedimētū suū qō ē sibi ꝓpriū. Et ñbro ꝑm suaz singularitatez aduenit ipedimentū sibi ꝓpriuz ꝛ ptinuāt duo nocumēta sil. Tremoz aūt ḡdoqz ē i oibus ñbris Et ḡdoqz i corpore. Et ḡdoqz ē i capite solū fz applicatioz nocumēti ad lacertū vnū sine lacertoz alio. Et ḡdoqz fit tremoz i vtriqz manibꝰ ⁊ nō ꝓpedibꝰ aut qñ cā nō ē i origine nucheiz i ramis penetrantibus ad manus neruoz. aut qñ cā ē i origine nucheiz expellit cā ad ꝓpiquiora loca ꝛ ꝓpinquius larꝰ ⁊ nā fuat nuchā ne penetret cā illa i ipsa ꝛ ꝓseqt finem suū: aut qñ spūs motiuus i superiorib⁹ corporis ē fortioz ꝛ magis vigens fz necessitatem illoz ñbroz ḡ habēt de suo sil qz nō patit istīm ꝓfortat eī⁹ supatio. Manꝰ āt nō ē ita: ꝛ cā gdē dominās i cuctu tremoris fixi ē frigꝰ debilitās neruos ꝛ spūz sil: aut hūiditatis facietis palysiz. ¶ Et. ll. pp. gdē ia dixit. Luꝰ accit i se. causō ide tremoz tūc ei⁹ cus pmixtio resolutio eaz ab ipo. G. qō ꝓcedit hūc aphoris. verūtamē nō ē ex eis q mōz nō habent. Et scias qꝺ trēoz magis puersus ē a sinistro icipit Et trēoz gdē i sanguꝰ medicamine nō rēouet. Signa vo sūt cause predicte ꝛ sūt ēt manifeste.

¶ Ca. xij. de cura.

Hic qō i alijs fecisti ca. ex aptiōe oppilationū ꝛ destructioe mollificatiōis ꝛ euōne ꝛ cō fortatioe neruoz ꝛ hūectatioe si nēcitas eꝰ ei trēoz esi ē pp debilitatē ab egritudie ꝛ calefactioe ē si ēcū fiate repētina aut ibidita ꝛ ꝓssioe ꝛ fricatione ꝛ expulsioe si ē necaria ꝛ fz qꝺ ostēdimꝰ i cāone Et balneū i agsmaris ꝛ balnea sic q sūt ex aq nitri ꝛ arsenici. ꝛ aspolti ꝛ sulfuris ꝛ aqua maris sūt iuuatiua ēt. Et si ē cā eꝰ frigꝰ vapozatioes ex nitro ꝛ syapi ꝛ iunctio cū oleo costino. Et si ē causa eꝰ potus nibi vinl ecta ꝛ adm: istra'o'leū cucumeris asininꝰ ⁊ q talit ꝓcedūt ⁊ assidua iunctionū cū oleo canabino Oleū ꝓterea de endacoca ꝓpetatē hz i ḥ mirabile. Et sil si ēplm fiat ex hūida solūmō. Si aūt ē ex humoribꝰ i bibitis aut grossis aut ꝑfirmat egritudo ad mistrel positio vētolaz sup spōdile ꝑmā ꝛ sedeat iti na olei calesci ꝛ iuriboꝰ aialū ꝓdictis i ca. de palisi. ꝛ spasmo ꝛ alcuzez: ꝛ ifine rei det i potu castoreū in sirupo mellio aut cū hieris magnis ꝛ det i potu pilule facte ex ruta ꝛ scolopēdria. Et iuuāt gdē ex cerebro lepozis valde qz ex ipō comedāt assato. Et ex eis quidez cū tremulo ꝓferūt ē vt bibant sirupū melinū cū aqua iqua decocta sint seis malue ꝛ folioꝝ dunnchū. ʒ. ſ. ꝛ sil sumāt i potu succū cupatorij cū aqua ꝛ velociter vtant cū ipa mollificatis. Et si tremoz ē i capite ꝓpe ia exptū ē eis sticados pondꝰ ʒ. i. aut. ij. solū cū hiera piera: vel ex q facte sūt pillule: aut sirupo mellino. Et ex eis gdē iaz exptū est in potu sumē pillulas cochias. ij. ʒ. ℈. ſ. oibꝰ. x. dictꝰ sel. Et oz vt vt cibꝰ sit velocis digōis: ꝛ vinū gdez eis nocet ꝛ sil aq fia: ꝛ q ex aquis est ei melior ꝛ minoris nocumēti ē aq pluuialis ꝛ sil oi egritudi. ner uose ꝛ leduntur multidie phlonie.

¶ Ca. xij. de stupoze.

Ous hꝰ distictōis stupoꝝ ili. ē diuersus: plini pē sit dictio stupōi synonyma dictōi palysi Illos vo ꝛ plimi hoium vtūt ea ꝑm hūc modū. Et gdē stupoz ē mozbꝰ officialis faciēs cuēire i sensu tactuali nocumētū. ſ. aut destructioz aut diminutioz cū tremoze si ē debilis: aut mollificatoz si ē cō firmatꝰ qñ vtus sensibilis nō solū ꝓhibet a penetratioē: ʒ ēt motiua ꝓhibet sic expositi multotiēs ḡ uis i gbusdā hōis inemat stupoz absq; difficultate motꝰ pp diuersitatē neruoz motꝰ ⁊ sensus. Cā. n. stupozis: aut ē ex pte vtutis qñ debilitat sic i febribus fortib⁹ ⁊ acutis ducētib⁹ ad stupoze. Et sic i illo qui passurꝰ est syncopim dati ⁊ apd ꝓpigtatē motus: aut ex pte instū qñ cozrūpit eꝰ ꝓplexio pp frigꝰ vehemēs ex potu medicine aut ex pūctura aial sic scozpiois aq sici: aut tactu piscis q noiat berille ⁊ facē cō tingere illō grossitudinē i spū q ē instīm vtutis aut debilitatē: aut cozrūpit eꝰ ꝓplonē pp calozē vehemētē sic quē monozdit fpēs: aut ināsit i balneo vehemētis caliditatis: aut i febribꝰ incēsiuis: aut pp grossitie sbe neruoz: qz spūs in ipa nō penetrāt bñ. Et pp hoc ptingit in tactu pedis cū ꝓpatōe ad tactū manꝰ sic stupoz: aut fit pp oppilatōz ex hūoribꝰ grossis. ſ. aut a sanguine aut a phlare aut melia. ⁊ qñz possibile ē vt sit ex cholera: aut pp oppilatōz ⁊ ex coātatōe aphatis ⁊ exiture: aut coartatioe vehemēti ⁊ ligatura ⁊ coartatioe situs vo luēte neruos: aut ꝓ accidēs forte aut pp doloze cū quo effūdit ad mēbz sāguis aut hūoz nō plimū oppilās trāsit: ⁊ hꝰ plimū ē a sanguine. Et pp hoc cū ꝑmutat situs eiꝰ ⁊ remouet ⁊ recedit ab eo qō ad i ꝑm ē effusū redit sensus. Et qñz accit illud ex siccitate ⁊ exiccatōe ⁊ oppilat meatus pp collectioem villi ⁊ eiꝰ cooptura ⁊ hoc ē malum Et qñz accit oppilatio pp mollificatioz sic az ab hū

ditate ꝓplexiõ ali absq; mã ꝛ segꝛ illã mollificatiõez clausio meatuũ. Cãe vo stupõis qñq; sĩ i ipo cerebro ꝛ tũc sĩ é vlis cõis cõpoꝛ toti é mõtalis Et q̃ docꝫ sĩ nucha: ꝛ qñz é eꝰ ꝓncipiũ ex spõdili ꝛ qñz é i ramis neruoꝝ. Qñ ergo pseuerat stupoꝛ ꝛ plõgat pducit ad mollificationẽ. Stupoꝛ ꝓterea nũciat apoplexiã ꝛ epilepsiã ꝛ spasmũ aut alcuzez aut palyſiz cõez. Et ois gdẽ stupoꝛ ois mbꝛi qũ pseuerat ꝛ fit foꝛtis nũciat palyſiz aut spasmũ aduenientẽ ei. Et stupoꝛ facici nũciat toꝛturã. Et plĩm gdẽ succedit pneumonie ꝛ plesi ꝛ sirse ẽo stupoꝛ. Et scias ꝙ quz stupoꝛ pseuerat ꝛ nõ remouet ipm cũo deide succedit vrigo nunciat apoplexiã. Et scias ꝙ semẽ crocidoꝛtẽ̃is positũ i enemate calefacit neruos.

Cap. xiij. De signis ꝛ cura.

Ipsa eadẽ cãe sĩ sic dcñ ẽi tremoꝛe: significãt ergo illꝰ ex eis augmẽtũ stupoꝛis cũ additõe eaꝝ ꝛ eiꝰ diminutionẽ. Et cura gdẽ ẽ ꝑm ꝙ dcñ ẽi tremoꝛe eadẽ. Cerũtamẽ si fuerit a sanguie ꝛ extãt significatões repletõis venaꝝ ꝛ iflatio quidẽ ꝛ grauitas cõpoꝛis ꝛ sõnꝰ ꝛ rubedo faciei ꝛ oculoꝝ ꝛ reliq̃ tũc phlebotomãdo ꝓsequẽ. Illã multotiens remouet stupoꝛ: ẽ sola ꝛ cũ rectificatõe regis ꝛ alleuiatiõe cibi. Qñ ergo appet stupoꝛ i aliquo mbꝛoꝝ pp cãz accidẽtẽ aut pnutriuã sic̃ frigꝰ: aut alid̃ euenies i ꝓncipio neruoꝝ oz vt ñ sis ptẽs curatõe loci sz sit ois cura i ꝓncipio vic ad ipz. Et ex cur̃ gd̃ ꝓsequẽtibꝰ stupõi ẽ exercitiũ illꝰ mbꝛi ꝛ assiduatõ motꝰ.

Cap. xv. De toꝛtura facici.

Ipsa é mozbꝰ officialis i facie pp quã trahit ps facici ad ptẽ nõ nalẽ ꝛ alterat foꝛa eiꝰ nãlis: ꝛ remouet bõitas obuiatiõis vtroq; labioꝝ ꝛ ãbaꝝ palpebraꝝ ex pte. Et eiꝰ gdẽ cã ẽ aut mollificatio aut spasmꝰ lacertoꝝ palpebraꝝ ꝛ facici Tu ãt tã scimisti eos ꝛ sciuisti ipoꝝ originẽ. Al mollificatiõe vo fca é qñ qũ declinat ad ptẽ trahit cũ eaps fa ꝛ mollificat cã ꝛ mutat cã a forma sua si fuerit foꝛtis: ꝛ si debilis mollificat sola. Et apud quosdã si ẽ i latere mollificatio é attractio toꝛti: sz nõ est ꝓcedẽdũ. Et ex eis gdẽ é pulsus. Hec aũt fca a mollificatiõe ẽ pp cãs mollificatiõis nũeratas. Fca aũt a spasmo ẽ ea q̃ ptigit ꝑm plĩm é qñ qũ ps spasmat ꝛ tu pefit ps fa q̃ segꝛ ipaz. Et cã gdẽ i ipa é cã q̃ é in spasmo qõ ãt dcñ ẽi ca. spasmi sicci sic̃ fci i febribus acutis ꝛ cũomibꝰ ꝛ ex fluxu vẽtris ꝛ vomitu ꝛ ex fluxu sanguis ex naribꝰ ꝛ alijs é pnitiosũ. Quidã vero dixerũt ꝙ latꝰ egꝛ ẽi toꝛtura latꝰ qõ sanũ vf q̃nis cã sit i ipo: ꝛ latꝰ sanũ ministrat attractionẽ ipis ꝛ cẽt. Hoc ãt nõ é vez ꝑm plĩm. Anatomia cni ꝛ qõ sciui sti de dispõne lacertoꝝ facici facẽ te cognoscẽ coꝛuptiõez eiꝰ ꝛ casus hꝰ cõis: ꝛ qñ sẽlus i ipa coꝝ destruitur a latere toꝛture. Et pluribꝰ qdẽ hoiuz accit apa i lacertis colli ꝛ ẽ ex sũma suffocationũ ꝛ aduẽit eis ide toꝛtura ꝛ aduẽit eis palyſis ẽt extendẽs vsq; ad manꝰ qñ lacerti ex quo hauriũt lacertꝰ colli vtuez motiuã ozigo ẽt ẽ ex spõdilibꝰ colli. Dis aũt toꝛture extẽsev sq; ad. vi. mẽses foꝛtasse nõ spaꝛ rectificatio Et scias ꝙ toꝛtura colli plĩm nũciat palyſiz: imo nl̃ totiẽs poꝛtẽdi apoplexiã. Cõsidera ergo an assocĩetur ei accidẽtia epilẽ ꝛ appoplexie qñ icipe ab eũone foꝛti. Quidã ãt exſtimauerũt ꝙ i patiẽtibꝰ toꝛturã timẽt mõs subitanea vsq; ad. iiij. dies coꝛ. Si ãt ptrãseũt eos cuadũt: ꝛ vz ꝙ sit illꝰ cã epilepsie foꝛtis quã toꝛtura nũcat.

Cap. xvi. de signis.

Unt vt accidãt iflãmatio ꝛ sputi emissio ex latere ꝛ nõ retinẽt saliua ptis: ꝛ multotiẽs ꝓsequtur eũ ipa soda ꝛ ꝓpe i ea q̃ ẽ spasmosa. Cognitio aũt q̃ duaꝝ ptiũ sit lesa, ẽ ꝙ qũ ipa extendit ꝛ rectificat manu: redit eꝰ alteriꝰ fz nãz ad figurã suã ẽ facilil. Signa aũt i toꝛtura mollificatiua sĩ qñ motꝰ ẽ debilis ꝛ sẽsus sit turbati ꝛ sẽtit i cute lenitatẽ ꝛ in lacertis. Et nz sẽtit extẽsionẽ ꝛ ẽ palpebra iferior demersa ꝛ vi medietas pãniculi q ẽ sup palatũ qõ ẽ ex pte illꝰ oculi mollificata ꝛ humida laxa ꝛ appet ꝙ meditet hõ ꝛ haspiciat ad iferiora. Et cã i hoc ẽt cõitas hꝰ pãniculi cũ pãniculo extriseco vie lingue secãte palatũ i lõgitudie ꝛ ẽ cõicãs ei ꝛ ẽ cuns declinãs a ptibꝰ colli ꝛ clõgat i eis ꝛ difficilis fit reditus ipiꝰ ad eas Signa ãt spasmose sit qñ sẽlus sit turbati ꝑm plĩm ꝛ cutis extẽsiõez hz cũ q̃ destruũt ruge ꝛ lacerti facicisit duri ꝛ mioꝛãt saliua ꝛ sputũ ꝑm plĩm: ꝛ ẽ declinatio cutis ad ptes colli plꝰ: ꝛ reditio eiꝰ ab eis fit difficilioꝝ. Signa aũt eiꝰ q̃ ẽ ex spasmo hũido ꝛ sicco sũt ea ꝙ q̃ cognoscit: ꝛ ex signis gdẽ cuẽt toꝛture ẽ ꝙ hõ ivenit doloꝛẽ i ossibꝰ facici sue ꝛ stuporem in cute sua ꝛ multitudinem saltus eius.

Cap. xvij. De cura.

Ollicitudo ẽ ꝛ itẽtio vt nõ moueat toꝛ vsz ad. iiij. ꝛ. vij. Et cibet ẽt cũ eo qõ sbtiliat sicut aq̃ ciceris cũ oleo: ꝛ nõ ỏsiccet cũ ỏsiccatiõe mellis ꝛ pullis columbaꝝ. Qõ si natura fuerit sicca moueat i die ho cũ clisteri vehemẽtis lẽitatis qñ ẽ cõueniẽs. Intẽdẽ ãt ad gargarismata i ꝓncipio ẽ nocẽs: ꝛ qñz attrahit qõ ẽ ꝓpiq̃ ꝛ nõ resoluit cruduz ꝛ spasmꝰ i ꝑmis fit foꝛtis. Et nz facias eũone cũ debilibꝰ nõ sufficiẽtibꝰ dõec digõ aliq̃ vice fiat. festinatio aũt ad medicinã acutã exiccat mãm ꝛ mioꝛat cã ỏsiccat neruos ꝛ ỏbilitat opõ medicie i ca: imo ab stie. Et oz gdẽ vt cures palyſiz aut spasmũ sic̃ scis fz ꝙ ptinet. Jã aũt exptũ ẽ ꝙ si toꝛ oi die põdꝰ. z. ij. ex hiera hẽmetil bibat p mĩsẽ ptinuũ toꝛté efficiet ipsi siõez. Qõ aũt exptũ é vt bibat oi die ẽ vt ex. 33. ꝛ ac cozo ꝓfectis cũ melle siũat mane ꝛ vespe q̃titatẽ nucis. Et oz ne absĩdat ab eo aq̃ mellis. Quidã aũt medici idi dixerũt ꝙ ex ꝓfectiõibꝰ gbꝰ toꝛtura medicat ẽ vt appꝛopẽt mbꝛ lesũ ꝛ cap cũ carne siluestri elixata: ꝛ vz ꝙ melioꝛ siluestris ad h̃ sit lepꝰ ꝛ althiboa ꝛ vulpis ꝛ hirci siluestris ꝛ cerui ꝛ asini siluestres ꝛ q si mioꝛes ataba absq; gazellis ꝛ q̃ sic ꝓcedũt ex his q̃ carne sua nõ calefaciunt. Et oz si sic egritudo hũida vt liget ps i q̃ ẽ mozbi ꝓncipiũ ꝑm foꝛaz nãlẽ Si ãt ẽ spasmꝰ icipe ꝑmũ ab eiꝰ lenificatiõe: deide ab ipiꝰ resoloe. Qõ si iuẽis sig̃ sanguinis phlomia venã q̃ ẽ ꝰ ligua ꝛ suppõe vẽtosas spõdilibꝰ ꝑmis absq; scalpelatiõe. Et nõ ẽ dubiũ gn mã toꝛturã faciẽs vẽiat ex ꝓncipijs neruoꝝ ꝛ lacertoꝝ faciei: ꝛ ꝓp

hoc diligit vt medicie rubificates supponant ſpō
dilib⁹ ceruicis ⁊ ſup mandibulā ēt q̄ plurimū villi
ſint veniēt̄es ex eis ad lacertos q ſūt i facie. Lacerti
vo faciei nō ſūt ex illa ſūma. Et coz regiū ē purga
tio anterioris ptis cerebri ⁊ ſilr vaporatio ſicca ſup
ipōdiles ⁊ mādibulā iferiozē ⁊ fricatio capitis ēt p
hoc ſup famē vehemēt̄e. Et ex eis ēt q̄ iuuāt tozturaz ē
aſſiduatio ablutiōis faciei cū aceto: ⁊ dlmire loca p
dcā cū acceto: ⁊ ppe qū i ipo coquunt ſubtiliatiua: ⁊
ſi ē acetū i quo dcocta ē ſynapis ē mirabile. Et vt i
clinet ſup dcoctiōz ſceba ⁊ abzotāi ⁊ alharmel ⁊ lau
rus ⁊ ſilia: ⁊ aſſumāt ſb eo q̄ ſint ſic tamariſci ⁊ albe
til. Qū ergo medicie nō ꝓferunt: fiat cauteriū ſup
venaz q̄ p⁹ aurē ei⁹. Et oz vt iūgat ei vti gargariſ
mo pluſq̄ aliis ⁊ adminiſtrēt maſticabilia ⁊ ppe ac
coz⁹ ⁊ nux muſchata ⁊ piretz. Et ex eis gb⁹ imaſti
catiōe vtil ſt myrabalāi nigri: ⁊ oz vt retineat maſti
cabile i pte leſa ⁊ ſit i domo tenebzoſa. Et fiat ei aut
cū zebotti: aut exp̄ſſiōe canapis: ⁊ amaraci ⁊ ſicle aut
aq̄ oppoponaci cū oleo ō lilio aut euforbio q̄titat̄
lētis cū lacte mulieris. Et curet cap cū eis q̄ ipz purgāt ō gb⁹ dixim⁹ i canōe egritudinū capitis cuiuſq̄.
Et ex caputpurgijs exptis ei eſt auellana indica ⁊ p
pe cōtex ei⁹ ſupioz ⁊ auricula muris ⁊ exp̄ſſio cucu
meris aſinini ⁊ ciclamīs: ⁊ qūz miſcet illa cū eis q̄ cū
ſternutatiōe calefaciūt ſic caſtozeū ⁊ nigella ⁊ reliq̄.
Vigni vo quo ſit caputpurgiuz ē auricula muris ⁊
qū caputpurgiū fit pōdē. z.ij. ex aq̄ eius cū danich
oppoponaci. z.ſ. olei ꝓfert: imo ſanat. i. v. diebus.
Et q̄ doq̄z p̄cipiūt itueri ſpecula vt ſit ſp coz itētio i
rectificatiōe faciei. Et ſpecula pueniētiora eis q̄ ſunt
ppa i videda facie ⁊ ſūt illa q̄ d calibe ſūt facta. In
fā: rib⁹ āt qū aduēit tozka i fine vis dect i potu triferaz
miozē aligb⁹ dieb⁹ vſq̄ ad. vij. dies ⁊ cib⁹ ſit aq̄ ci
ceris.

Cap. xvij. de ſaltu ⁊ ſignis ei⁹.

Ellt⁹ ē mot⁹ lacertoſ⁹: ⁊ qūz mouet cū eis
cutis q̄ eis adheret: ⁊ ipe qd ē ex vētoſitate
groſſa iflatia. Significatiōes āt q ipſe ſit
ex vētoſitate, ſt velocitas reſolutiōis: ⁊ q nō ē niſi in
cōpozib⁹ fiis ⁊ cāli fiis ⁊ potib⁹ rez fiaz ⁊ ſedāt cū
calefaciētia: iz ſignificatiōes q ipe ſit lacertoſus car
noſus neruoſus ſūt qde qm̄ i pte q̄ ē lenis ſic cerebz
nō retinet vētoſitas. Et ſilr i ea q̄ ē dura ſic os. Sed
accit ꝑm plm ei qō ē medū i duritie ⁊ lētate. Et cāe
qde ſalt⁹ ex acciūb⁹ aialib⁹ plm ⁊ ppe i gaudio: ⁊
multotiēs accit ex triſtitia ⁊ ira ⁊ reliqs qm̄ motus
ſpūs qūz reſoluit mās i vētoſitates. Et ſcias q ſalt⁹
qū cōis ē cōpoz nūciat appoplexiā ⁊ cū ē: ⁊ qū p
ſeuerat i mirac nūciat meliā ⁊ epilā. Et qū p̄ſeuerat
i facie nūciat tozturā. Et ſalt⁹ q ēſbſceraliſ qūz ſignificat apa i vlamib⁹ qm̄ ē ō cōitātib⁹ ipz. L. xix. ō cu.

Apozet cū vaporatiōib⁹ calefaciētib⁹. Illud eni remouet ipm. Et ſi nō vtē oleis re
ſolutiuis icipiēdo a ōbilioz ib⁹: ⁊ p̄uent ad
illud qō ē fom⁹ nam remouet: ⁊ ſi nō ſolutiuū i po
tu dat: ⁊ aſſidua p⁹ illud medicias calefaciētes. Caſtoreo quoq̄ cū ſabaco iē ꝓpetas i h ca. Et nz dēt
aq̄ ꝓgelata ⁊ vinū mulū ⁊ qō iflatōz hz ⁊ iffratōez:
⁊ ipi⁹ qdē cura ē ppīq̄ cure ipi⁹ ſilū. Lōpleamus
ergo p̄monē ō egritudīb⁹ neruoz hic ⁊ ſim⁹ ꝓtenti
his q̄ ſūt ſēſuales ⁊ motiue ⁊ ſituales. De ab⁹ anīb⁹
vo ⁊ ſolutiōib⁹ ꝓtinuatis ⁊ reliqs tardabim⁹ ſermonē vſq̄ ad q̄rtū libz ſi de⁹ voluerit.

Quen tertia de diſpoſitionibus oculorum. Capitulum. i. de anatomia oculi.

Jrt⁹ viſuum ⁊ mā ſpūs viſibilis ꝓcedit
⁊ penetrat ad oculū p via duoz neruo
rū cōcauoz quos nouiſti p anatomiā
Qūq̄z nerui ⁊ pānicul⁹ q eis alloc̄ant
ad ozbitā deſcēdūt dilatat extremitas
cuiuſq̄z coz ⁊ replet ⁊ āpliat ita, q ꝓpe
hēdit hūoꝛes q̄ ſūt i pupilla quoz medi⁹ ē glatialis
⁊ ipe qdē ē hūoꝛ clar⁹ ſic grādo. Glatialis vo ē ro
tūd⁹ cui⁹ minuit rotūditatē ꝓſſio ipi⁹ ab āterioꝛe
pte ei⁹. Et ipe qdē ꝓpmīt vt i eo iſoꝛatio pucīctioꝛ aſ
ſit q̄titatiſ ⁊ habeāt pua q̄ vīr ſectoꝛes magnā i q̄ fō
mēt. Et pp hoc ei⁹ poſtremū parūp ſtrictū ē vt ipi
us cooptura i coꝛpoꝛib⁹ fiat bōa q̄ ipm ōglutiāt ⁊
ſūt pfūda ⁊ dilatata a ſtricto: vt ⁊ ipa bene coopi
ant eū. Et hic qdē hūoꝛ poſit⁹ ē i medio: qm̄ eſt di
gnioꝛ locis q̄ ſūt cū cuſtodia. Sz tp⁹ ipm ē hūoꝛ
ali⁹ aduenīēs ei ex cerebꝛo vt nutriat ipm. Jnt ipm
eni ⁊ ſāguinē puꝛ ē gradatio. Hic aūt hūoꝛ ſilis eſt
vitro liq̄facto ⁊ coloꝛ vitri liq̄facti ē clar⁹ ⁊ declinat
ad pua rubedinē: clar⁹ vo ē qm̄ nutrit claz: pue āt
ē rubedis qm̄ ē ex ſba ſāguis. Et ipe nō puertit ad ſi
militudinē ei⁹ qō nutrit integre: ⁊ qdē hūoꝛ nō pue
nit ab eo niſi qz mittit ei ſāguinē a cerebꝛo mediāte
reti: qz oz vt ſeq̄t ptē ei⁹. Et hic hūoꝛ elcuat ad me
dietatē poſterioris ptis glatialis vſq̄ ad maioꝛē cir
cuitū q̄ ē i ea. In anterioꝛ pte ē ali⁹ hūoꝛ ſilis albu
gini oui ⁊ noiat albugine⁹ ⁊ ē ſic ſupfluitas ad ſubā
glatiali puenies: iz ſupfluitas clari clara ē: iz poſit⁹
eſt anteri⁹ ꝓpter cām antecedentez ⁊ ꝓpter cau
ſam q̄ ē ſicut ꝓpetina. Cā aūt antecedēs eſt quoniā
ps ſupfluitatis oppoſita ē pti nutriēti: ⁊ cā ꝓpletia
ē vt gdē ō latio lumis ſup glatiales ⁊ ſit ei ſic clype⁹
Ampli⁹ extremitas neruoꝛ ꝓphēdit vitreū ⁊ glatiale
vſq̄ ad t̄minū q̄ ē int glatiale ⁊ albugineū ⁊ t̄min⁹
ap quē puenit vitre⁹ ē ap coꝛonā ſic rete ꝓphēdit ve
nationē: q̄pp noiat retia. Et naſcit ex ipi⁹ extremi
tate tela aranea ex q̄ generat tunica ſbtilis cū q̄ pene
trāt future ptis ſecūdie quā noiabim⁹: ⁊ illa qō tu
nica diſtinguit iter ſecūdiā ⁊ iter albugineū vt inter
ſbtile ⁊ ſpiſſū ſit ſepatoriū aliqd ⁊ vt aduēiat ei nutri
mētū ab anterioꝛe pte ipi⁹ penetrās ad ipz a retia. ⁊
ſecūdia ſbtilis nō fuit ſic tela arance niſi qz ſi cēt ſpiſ
ſa erecta i facie glatialis nō elōgaret gn accideret ex
ea pp ſuā ſpſſitudinē vel alteratiōez ei⁹ qō velaret
lumē a glatiali ex via albugineī. Extrēitas āt pāni
culi ſbtilis i⁹ let ⁊ texit ex vēis ſic ſecūdia: qm̄ ipa fac̄
penetrare nutrimētū ꝑm vitatē. Et z non ē necēū vt
ſint oēs ptes ei⁹ ꝓpate ad innuam̄tū nutribilis. Iz ꝑ
poſtrēa q̄ noiat ſecūdia. Illō āt qō ptrāſit illū inui-

nũ ad ãteriora ispissat ꝛ fit tũica vsq; ad grossitudinẽ aliquã habẽs colorẽ celestẽ ·iter albedinẽ ꝛ nigredinẽ vꝫ ꝫ reget visũ ꝛ vt equet lumẽ opõe lua qua copit vilũ ap̃ lactitudinẽ idigẽte tenebras ꝛ ꝓpõne lumis ꝛ tenebras: ꝛ vt distiguat iter hũores ꝛ interiorẽ vẽ cẽtris durities ꝛ stet ĩẽ mediatrix iustitia ꝛ nutriat cornea cũ eo qd aduẽit ipi a secũdia: ꝛ ipi ꝙ ꝓphẽtio nõ ꝓplet ab anteriori pte ei⁹ vt nõ ꝓhibeat aduẽtũ formaꝝ: ꝫ dum utit ĩ anteriori pte sui festrã ꝛ foraĩ: sic relict ĩ vnea qũ remouet iusticia ꝛ rũ ipi⁹ ab ea: ꝛ illo qd foramie cadũt aduenientia. Qũ ergo ꝓstrigit ꝓhibet visus ꝛ i anteriore pte h⁹ tũice vueal ẽ rugositas vbi obuiat glatiali vt sit magis similis raro leni: ꝛ vt mmoꝛet tact⁹ ei⁹. Duriori ꝙ ptũ ei⁹ ẽ anteriores ps ei⁹ vbi obuiat tunice corꝛnee dure: ꝛ vbi finit vt sit illud qd ꝓprehẽdit foraĩ duri⁹. Et foritã qdẽ ẽ plenũ hũiditate ꝓp uuaĩtũ ꝑdenſ ꝛ spũ qd significat extenuatio q̃ est cozã foraĩnie ap̃ ꝓpigtatẽ mortis. Secũd⁹ ꝙ pãnicul⁹ est strict⁹ valde vt sit bona retẽtio ei⁹. Et noiat postremũ ipi⁹ tũica dura: ꝛ ei⁹ anteriores ps ꝓphẽdit totã pupillã ꝛ sit pura vt nõ ꝓhibeat visus. Et ẽ ꝓp illud i colorẽ cornu subtilitati lumatõe ꝛ abzatiõe ꝛ noiat ꝓp illud cornea. Clarior aũt ptũ ei⁹ ẽ illa q̃ ẽ anteriorꝫ ꝛ ẽ ꝫ vrute sẽ ꝓpõita ex tũic sbtilib⁹ quattuoꝛ q̃ si sẽ corũices suppõit vt si ercorticet vn⁹ coꝛ non fiat cõe nocumẽtũ: ꝛ dea ẽ q̃ oppõit foraĩni: qm̃ ille loc⁹ ẽ magis idigẽs foritudie ꝛ tutela. Certi⁹ ꝙ ꝓphẽdit lacertũ mot⁹ pupille ꝛ iplet tot⁹ carne alba ꝛ pigui vt leniat oculũ ꝛ palpebraꝫ: ꝛ ꝓhibeat eos excari ꝛ vocat totũ ei⁹ ꝓtectiua. Lacertũ aũt mouẽtẽ oculũ tã dixim⁹ ĩ anatomia. Palpebre vero create fuerũt vt expellãt qd ad oculũ volat ꝛ descẽdit ad ipm ꝺ capite: ꝛ vt equẽt lumẽ sua nigredine: ꝛ cũ eis qdẽ põit quoddã sũle pãniculo q simula ꝛ cartilagiem vt coꝛ statio sup ipm sit bõa ꝛ nõ cadãt ꝓp debilitatẽ ei⁹ ĩ quo fieri sũt: ꝛ vt lacert⁹ apiẽs oculuꝫ hẽat sustẽtaculũ sẽ os vt bõa fiat ei⁹ motio. Palpebre aũt palpebre sũt coopto rũ: dcide vna duaꝝ tunicaꝝ pãniculi: deide ei⁹ adepsi: postea lacert⁹ eius: deide tunica postrema ꝛ ẽ ꝫ supioꝛ. Inferior vero ex ptib⁹ deest lacert⁹. Et loc⁹ qdẽ ĩ cui⁹ scissiõe estimoꝛ ẽ ex eo qd segẽt aĩriorẽ ptẽ ei⁹ apd initũ lacerti

Cap.ij. ꝺ cognitõe dispõuꝫ oculi ꝛ ꝓplexionũ ei⁹ ꝛ sermone vniuersali de egritudinibus eius

Cognitio illi⁹ ẽ ex tactu ei⁹ ꝛ ex motu ei⁹ ꝛ ex venis ei⁹ ꝛ ex figura ipi⁹ ꝛ ex colore ei⁹ ꝛ ex ꝗtitate ipi⁹: ꝛ ex opatiõib⁹ suis ꝓpis ꝛ ex dispositiõib⁹ ei⁹, qd currit ab eo ꝛ dispõib⁹ passionũ ei⁹. Cognitio aũt illi⁹ ex tactu ei⁹ ẽ qm̃ inẽit cuz tact⁹ calidũ aut fruz aut duz aut siccuz aut lenẽ aut hũidũ: ꝫ cognitio illi⁹ ex motu ei⁹ ẽ vt ꝑspiderses animot⁹ ipi⁹ sit lenis ꝛ ingificabit calitatẽ aut fritatẽ qd tact⁹ discernet ipi⁹ an sit gramis ꝛ significabit fritatez aut hũiditatẽ. Illi⁹ ꝙ cognitio ex vẽis ei⁹ ẽ vt cognoscas an sint grosse ꝛ aple ꝛ significat illo hũiditatẽ ei⁹ an sint sbtiles ꝛ stricte ꝛ significãt siccitatẽ ei⁹: aut plene ꝛ significat multitudie mãi ipo. Cognitio ꝙ illi⁹ ex colore ipi⁹ ẽ qm̃ color significat hũorẽ dñante, ꝓportionalẽ. ſ. rube⁹ ꝛ citrin⁹ ꝛ plũbe⁹ ꝛ fusc⁹. Sz cognitio illi⁹ ex figã ipi⁹ ẽ qm̃ bõitas sue figẽ significat fortitudinẽ ei⁹ i cãtõe ꝛ malitia sue figui significat ꝛrietatẽ illi⁹. Dispõ ãt magnitudis ei⁹ ꝛ puitatis ipi⁹ ẽ ꝫ ꝙ dictũ ẽ i capite. Illi⁹ ꝙ cognitio ex opatiõib⁹ ei⁹, ꝓpis ẽ qm̃ si ipe videt oculũ, a lõge ꝛ ex ꝙ piquo sil. ꝛ nõ ledit ab eo qd ad ipz redit a visibilib⁹ foꝛtib⁹ ẽ fortis ꝓplois ꝛ equalis ꝛ si ẽ debilis vis⁹ ꝛ ꝫ ꝛrũ illi⁹ tũc i ꝓploe ei⁹ ꝛ i cãtõe ei⁹ corꝛruptio. ꝛ si ipe nõ ẽ ipotes i ꝓphẽdẽdo ꝙpinquum quãuis sit paruũ ꝛ ẽ ipotes i ꝓphẽdẽdo lõgiqũ tũc spũs ei⁹ ẽ clar⁹ san⁹ pu⁹. Et dñt medici qm̃ nõ ẽ sufficiẽs dilatatõi egrediẽti ꝙ ibitulatẽ sui. Et significat p illo radiũ qnẽ credũt eẽ ꝺ sũma spũ ꝛ qd egredit ꝛ obuiat visibili. Et si nõ ẽ ipotes i ꝓphẽdẽdo lõgiqũ: ꝛ si appꝛopiquat ei illꝺ qd ẽ puñ nõ videt ipz: ꝛ si recedit ab eo ꝑm ꝗtitatẽ lõgitudis videt ipm tũc spũs ei⁹ ẽ mlt⁹ ꝙturbat⁹ nõ clar⁹ nz sbtilis imo hũid⁹ ꝛ ei⁹ ꝓplo ẽ hũida. Et dicũt medici qm̃ nõ sbtili ał nz clarificat nisi motu lõgo. Et qm̃ ꝓcedit radi⁹ i motu sbtiliat ꝛ attẽuat: ꝛ si ꝺbilitat i vtriſq; dispõib⁹ tũc ei⁹ spũs ẽ pu⁹ ꝛ bid⁹. Cognitio ãt illi⁹ ẽt ex dispõe eꝰ qd ab eo currit ẽ qm̃ si ipe ẽ sicc⁹ ꝛ nõ facẽ lipitudiez oio tũc ipe ẽ siccus: ꝛ si facit lippitudinum superflue tunc ipe est hũid⁹ valde. Ex dispõe aũt passionẽ ei⁹ qm̃ si ipe ledit a calor ꝛ sanat a frigore: tũc ipe ꝫ malitiã ꝓplois calie. Et si ledit a ꝛrio tũc ipe ꝛriũ ꝫ. Et scias ꝙ medi⁹ i oi dispõe haꝝ spẽx ẽ equalis nisi siflu⁹ i dispõe vis⁹: ipe ei ẽ equalis.

Oclo ꝓterea accidũt oẽs spẽs egritudinũ. ſ. mãles ꝛpui ꝛ ꝓpositi ꝛ istiales ꝛ cões. Et oclo qd i dispõi b⁹ suis q̃ ei accidũt i foꝛa palpitatõis ꝛ clausiõis ꝛ aptiõis ꝛ coloꝛ ꝛ lachrymis adst iudicia pẽdẽtia ex egritudib⁹ acutis: ꝛ oꝛ vt ꝗrat ab eis. Ampli⁹ egritudies ocli qñz sẽ, ꝓpꝛ: qñz ĩt cũ cõitate. ꝓpiq⁹ ꝙ qd ei cõicat ẽ cẽbꝛ ꝛ caꝑ ꝛ velamia extẽtiõa: ꝛ intiõa deũ stõus. Et oĩ egritudo ocli q̃ fit p cõitatẽ vlãnũ exꝛteꝛ ẽ magis salua. L. iij. ꝺ sigis dispõnũ ocli.

Ignea generatiõis egritudis oculi cũ cõitate cerebꝛi fuit vt sint i cerebꝛo q̃dã significatiões nocumẽtoꝛ suoꝛ ꝓdicte. Hã si media toꝛ fuerit velamia ĩtrinseca videbit lesionẽ ꝛ doloꝛẽ i cipere a ꝓfundo oculi. Et si fuerit mã calã muenies sternutationẽ ꝛ pruritũ i naso. Et si fuerit frigida sẽties cursũ frigidũ. Et raro qdẽ erit hec cõitas cũ alia lita ꝓplois singularis. Qd si fuerit cõitas cũ velamib⁹ extrinsecis: ꝛ si fuerit materia eueniẽs ab eis sentiet extẽsionẽ icipiẽtẽ i frõte ꝛ vẽis extrinsecis ꝛ apꝑebit nocumẽtũ i eo qd segẽt palpebraꝫ magnã. Et si fuerit cũ cõitate stõi erũt sigꝫ ꝓdicta i ca. ꝺ cõitate cerebꝛi cũ stõ. Et si fuerit illic phãtasie cã stõi minoꝛa bũt vacuitate ꝛ multiplicabunt i alteritate. Signa ꝙ egritudis materialis iẽtũ ẽ i ipso oculo sũt qñ sanguinea significat grauitaſ ꝛ rubedo ꝛ lachryma ꝛ iflatio ꝛ eruberatio venaꝝ ꝛ pulsatio tẽpoꝛ ꝛ glutinatio ꝛ ꝛppitudo ꝛ caliditas tactus: ꝛ ꝓpꝛie quãdo cum eis alłociantur signa sanguinea capitis.

Phlegmatica vo significat guitas vehemis tru-
bedo occulta cu plubositate qda tpglutinatio tlippi-
tudo tumor tpaucitas lachrymar. Cholerica aut
significat pctura tinflamatio cu rubedie ad citrini-
tate tedete q no e sic rubedo sanguinea subtilitas san-
guis acuti tpuitas pglutinatois tcaliditas tact9.
Sz melancholica significat guitas tobfuscatio tp-
uitas pglutinatois. Coplexioes vo puras signifi-
cat puano granitatis cu exiccatioe tinetioe signifi-
cationu qs pdixim9 i ca. cognitois. Unicuicz aut
egritudinu istaliu tcoium aduenit capitulum.

Cap. iiij. o curatois9 vniuersalib9 egritudinu ocli

Cure oculi st oppolite egritudib9 oculi. Et qm
egritudies st aut males: aut pure aut ppolite
aut solutio ptinuatis. Tuc cura oculi aut est
eo tigredi i ipaz regiu apatu aut regime pplois
aut rectificatio fozie sic e i egressioe aut psolidatio ti
carnatio. Ab oculo vo eu ank me: aut fm semita re
solutois ab eo. Couersio aut ex eo e pma ex corpo-
re si e ipletu: deide ex cerebro cu eo qd sciusti o mu
dificatinis cerebri: deide pmutatio ab eo p via n asi
tp venas ppiqs oculo sic st due vene lachrymaru
extractio aut ex eo fit p medicias educentes lachry-
mas. Complexionis aut pmutatio iuuat medicis, p
prijs et. Sz solo ptinuatis i ipo adueniens curat per
medicias q habet exiccatione no plurima. Et qu st
cu clogatioe a mozdicatioe: tu scies has medicias
ex fmone nostro o ophtalmia treligs egritudibus
malib9 i oculo. Et oz vt scias q i egritudib9 mali
b9 i oculo e necciuz vt admistrek miozatio nutrimti
tacceptio ei9 qo gnat hmoe laudabile t alienatio
ois vapozosi tois cui9 mala e digo. Et qu ma ,p-
cedit ex mbzo itede i phlomado illud mbz: tqum
ma aduenerit ex velaie extriseco admistrabis veto
sas tadmistrabis apocrustica sup frote. Et quoniz
suma e coze x bathcke ad calida tcalcadis ad fiaz.
Vene aut q phlomat pp oculu st sic cephalica: dein
de vene q st i ptib9 capitis. Que ergo i aterioib9 st
magis iuuatiue i pmutatioe facieda ex loco: tq fut
posteri9 sut magis iuuatiue i attractioe. Et scias q
illd qd accit i oculo ex meijs tdiget pmutatoe e9
ab eo ad mbz aliud tuc illd ad qd recti9 pmutat est
natis. Et illd cu no fuerit i via effusiois ad oculu. t
h qd pmutatio no fit nisi pp caputpurgia todora
mta pdca i locis alijs vbi dixim9 dolozis capitis re
gime. Medicia aut oculi alie sut pmuta ptes pplo
ne: t sut aut i fridates sic succi solatri tyge pastoris
taq endiuie taq lactuce taq ro. t succ9 et t mucil-
lago psily: talie sunt calefacietes sic musch9 tpip t
accor9 tmenite tsilia. talie sut exiccatiue sic tutia
tantimoniu tclimia tde suma eaz sut pstrictiue sic
ficf menithe taloes talfeluzabaragi tcroc9 trosa
Et alie sut lenietes sic lac tdfricatio lazuli t albugo
ouitmucilago. Et alie sut maturatiue sic vene taq
fenu greci tcroci talrobi tpphe illd i quo ifudat pa
nis. Et alie sunt resolutiue sic sarcocolla taq seni. t
alie sut stupefactiue sic succ9 pomoz mandragoze t
papaueris topiu. Et scias q qu cu egritudie oculi
fuerit soda tuc oz vt icipias i cura sode tnon cures
anteqz ipam remoueas. Et qu cuo tmudificatio
tregime pueniet no iuuat scias q tuc i oculo e co-
plo mala: aut ma mala iuiscata i tunicis cozupens
nutrimetu penetras ad ipm aut illic e obilitas i cere
broz: aut loco i quo expellit flux9 ad oculum:

Cap. v. De rememoratione conseruationis sa-
nitatis oculi tcozum que nocent ipsius.

Oportet i pmis vt ille q laborat i pseruado sa
nitate oculi tueat eu a puluere tfumo taeri
b9 egredietib9 ab eqlitate i calitate tfitate t
a vetis crudis ta venenos. Et no assiduet itueri rez
vnaz a q no auertat tex eis a qb9 oz vt vere custo-
diat e multitudo flet9. Et oz vt mioret aspect9 i lijs
vel lineis subtilib9 nisi iterdu fm semitaz exercitij: t
no ,plogef somn9 eius sup collu. Et scias q multi-
plicatio coit9 e nocabilioz res oculo: tsilr multipli-
catio ebrietatis trepletois cibi tetiaz sonus sup re
pletione. Et oes cibi tpotus grossi: toia vapozem
emittetia ad cap. Et o suma eoz e oe qo hz acuitate
sic pozu tandacoca. toia q exiccat supflue o quoz
suma e sal mult9. Et oia qb9 gnat vapoz mult9 sicut
caulis tles. Et oia q diximus i areolis medicinaz
singlariu q sut ppozionata ad h sut nocitiua ocu
lo. Et scias q multitudo vnuscuiusqz duoz. i. so-
ni tvigiliaz e vehemeter nociua oculo tmagis co
uenies ei e tperamentu vniuscuiusqz eoz. Res aut
qru visus pfert oculo tpseruat vtute ei9 sut ca q fi-
unt ex antimonio tutia sic spes tute nutrite cu aq
fanfuci taq feni. tfacere collyriu oi boza ex aq feni
e mirabile tmagni iuuamenti ifiatio gnati dulcis
e mirabilis et. tpulnis fact9 er gnatis vtriusqz cu pul
pis suis decoctis iterioib9 cu melle tsicut scies illo
i loco suo. tex eis aut q abstergut oculu tacuit ipz
e submergi i aq clara tapire oculu i ipa. Rez aut
visui nocibiliu alie sut opatioes tmot9 talie sut ei-
bi talie sut dispoes pueriois i cibis. Opatioes at
tmot9 iu tsicut oia q exiccant sicut coi9 plinus. t
logitudo aspect9 ad luminosa: tlegere subtilia sup-
flue: Medeciu eni i eo pfert: tsilr opatio puoz. Et so
nus sup repletione tcenaz: imo oz illu q i vsu hz o
bilitate expectare donec digo fiat: deide dormire. t
ois repletio nocet ei. toe qo exiccat naz nocet. toe
qo sanguine turbidat siue sit de reb9 salsis siue acu
tis siue alijs nocet ei. Et ebrietas nocet ei. Vomitus
aut confert ei inqntuz mundificat stomachum tno
cet ei inquantum mouet ma cerebri texpellit eas
ad ipm: tsi non fuerit excusatio qn fiat: tuc oz vt fi-
at p9 cibu ei cu facilitate. Et balnatio nocet ei tsom
nus supflue nocet ei tfletus plurimus tmultitudo
phlomie tppe cu vetosis ptinuis nocet. Libi vero
salli tacres tvapozosi qui ledunt os stoi sut cepe t
pozri tallea tbedarungi pmesta tolive mature t
anetu tcaulis tlens. Couersio aut i cibis e vt ita co
medatur ne cozum digestio cozrumpatur t multi-
plicetur ipsozum vapozatio secundum q in loco
suo demonstrabitur. tego iam perueniam illic t tu
scies illud in tractatibus huius tertij li.

Li. vi. de ophthalmia ⁊ cõturbatione.

Ophtalmia alia ē ỽa ⁊ alia ē ei sillis q̃ noiak ꝑturbatio ⁊ vacillatio ⁊ ipa calefacit ⁊ hũe/ctat qũ accit oclo ex cãis extrisecis faciẽtib⁹ i ipo both⁹ ⁊ rubificãtib⁹ eũ sic̃ sol ⁊ soda aduſtia ⁊ ephimera aduſta ⁊ puluere ⁊ fumo ⁊ frigoi i qb⁹ dã hoais ꝑ ſtrictõz ipi⁹ ⁊ pcuſſionẽ ꝑ motõm ab ipa ⁊ vẽto ꝓcelloſo ꝑ ſuã prauitatẽ. Illi⁹ ỽo/to ti⁹ ipſſio leuis ē aſſociata cãe q̃ nõ ita rẽanet p⁹ ipaz vt de ea ſit curãdũ: ⁊ ſi nõ medicak rẽouek cũ rẽotõe cãe multotiẽs: ⁊ noiak grece taraxis. Qõ ſi cã corpo rea aut extriſeca inuerit mãlẽ ꝑmã polẽ erit tũc vt ve lociter ꝓmuteĩ i apa mãifeſtũ ⁊ vex. Sicut mutãt fe/bres ephimẽ i alias febres. Qũ ãt ꝓmutak ⁊ẽ i ꝓnci pio ꝓmutationis noiak grece aphythẽ. Et de ſpecie b⁹ gdẽ ophthalmie ẽ q̃ ſeqt ſcabiẽ i oculo cui⁹ cã ẽ ſcalptura oculi q̃ i ꝑncipio rei ꝓcedit curſu ꝓturba tiõis: ⁊ nz aduenit ei⁹ cura nili p⁹ ſcabiei fricatõm. Ophthalmio ỽo oio ẽ apa i ꝓiunctiua: ⁊ alia qõ ẽ q̃ ẽ apa ſiplex nõ ptrãſiẽs ⁊minũ: ⁊ plerũqz ẽi eo vena rũ cruberatio ⁊ curſus ⁊ dolor. Et alia ẽ q̃ ẽ magna ptrãſiẽs ⁊minũ i magnitudiei q̃ ſupabũdat albugo ſup pupillã ⁊ tegit cã ⁊ ꝓhibet clauſionẽ ⁊ noiak chi moſis ⁊ apõ nos dr algnardaneſi q̃ plin accit infãti b⁹ ꝑp mlitudinẽ mãz coz ⁊ debilitatẽ oculoz ipo rũ: ⁊ ipa qdẽ nõ fit a mã cala tũ imo ⁊ a phlatica ⁊ melica. Et qñ ophthalmia ỽa eſt apa in pupilla ſc quẽs ꝓiunctiua ⁊ oẽ apa aut ẽ a ſanguie aut cholera aut phlate aut melia aut vẽtoſitate tũc ſilr ophthal mie ſũak cã ab vna iſtaz cãz. Et qñz hũor apans gnãt i ipo. ⁊ qñz ẽ aduenies ei a cerebro fz ſcnitã ca tarri p viã velamis extriſeci coopiẽtis caſ aut p viã velamis itrinſeci ⁊ oio a cerebro ⁊ ptib⁹ ipi⁹. Nam cũ i cerebro aggregãt mẽ plurime ⁊ repleno tũc vix euadit oculus qui ophthalmiã icurrat niſi fortis fu erit valde. Et qñz ſũt arterie q̃ effũdũt ad ipz ſupflu itates ſuas: qũ ſũt ſupfluitates i ipis multiplicate: ſi ue ſũt arterie itrinſece ſiue extrinſece. ⁊ qñz mã nõ ẽ eue nies ei a pte alio⁹ ñbro⁹: ⁊ ꝑpe qũ oculũ iã ꝓſecuta ẽ ma/licia ꝓplonis ⁊ debilitauit cũ ⁊ fec ipz ſuſceptibilẽ no cuſtoz ⁊ ẽ ad quẽ effũdũt ſifluitates. ãpli⁹ ỽ ſpẽb⁹ ophthalmie ẽ q̃ hz piodũ poriſmũ fz piodũ effu ſiõis mẽ ⁊ piodũ ỽoi gnãtois e⁹. ⁊ violẽtia qõ do lori i ophthalmia aut ẽ ꝑp hũorẽ mõdicatiuũ coz rodentẽ tunicas aut ꝑp hũorẽ plin extẽſiuũ: aut ꝑp vapoẽ groſſũ ſm raritatẽ ⁊ idẽ ẽ raritas in dolore. Et mẽ qõ illi⁹ ſic̃ ſcnſtit: aut ſũt ex corpore: aut ex ca pite ipo: aut ex vẽis q̃ oculo afferũt mãz malã cala⁊ aut fraz. Et qñz ſũt i oculo ipo: ⁊ illud ſi accidat tu nicis oculi corruptio ꝓplonis ꝑp hũorẽ retẽtũ i eis aut ophthalmiã venientem ſup eas ⁊ puertit totũ qõ aduenit ei de nutrimẽto ad corruptionẽ. Et ille cui⁹ ſũt oculi exteri⁹ pueniẽtes ẽ ſuſceptibiliores magnitu dinis ophthalmie ⁊ fortioris ei⁹ ꝑp hũiditatẽ ipoz oculoz ⁊ aptione pozoz ipoz. Et qñz qdẽ multipli cãt lachrime ſici ſpẽb⁹ ophthalmie ꝑp ꝓnatõz di/geſtionis. Et mltotiẽs reſoluit ophthalmia cũ ſolu tiõe nẽ. Et ſcias q⁹ malitia ophthalmie ẽ fz q̃litatẽ mẽ ⁊ magnitudo ei⁹ ſm q̃ſtitatẽ ipi⁹. Et ſcias q⁹ in regionib⁹ meridianis multiplicak ophthalmia ⁊ re mouek velociter. Sz aduẽt⁹ ei⁹ in ipis plus ẽ ꝑp cur ſum mẽ eoz ⁊ multitudiné vapoz eaz. ſanitas ỽo ei⁹ i ipis velox ẽ ꝑp raritatẽ pozoz mẽbrozuz eoz ⁊ ſolutõz nãz ipoz. q⁹ ſi ſubito ſupueniat ei frigus fit difficil ipoz ophthalmia ⁊ ꝓhibet hũorẽ ei⁹ a cur ſu. In regiõib⁹ ãt friis ⁊ tẽpozib⁹ friis minoraſ oph thalmia ſz ẽ ꝓnaua: ⁊ ꝓnauitas q̃ ỽ ei⁹ i eis ẽ ꝑp getẽ hũoz i ipis ⁊ ꝓgelatõz eoz. cius ỽo prauitas ẽ qñ qñ ꝓpehẽdũt in ñbro nõ reſoluũt velociꝑ ꝑp coar tatiõz meatuũ: qr extẽdũt magnifice dõec accidat vt ex eisfũdak ſiphac. Qũz ꝓcedit hyẽs ſeptẽtriona lis. ⁊ ſeqt ipaz ver meridionale pluuioſũ ⁊ eſtas plu uioſa multiplicak ophthalmia. Et ſilr quãdo hyẽs ẽ calida ⁊ meridiana replet coz⁹ hũiditatib⁹: ⁊ de inde ſeqt eã ver ſeptẽtrionale tunc ꝓſtringit eos. Et eſtas qõ borealis mltiplicat ophthalmiã ⁊ ꝓpe p⁹ hyemẽ meridianã. ⁊ qñz mltiplicak ẽt i eſtate cui⁹ ver fuit meridianũ ⁊ ſicca hyẽs ⁊ ſeptẽtriõalis. et tu qõ ꝓſidera corpa dura fz regiões ſeptẽtrionales. ⁊ corpora lenia ⁊ rara ſm meridionales regiones: ⁊ ſic̃ regiões calẽ faciũt ophthalmiã ſilr balneũ valde calidũ qũ homo ipm igredit ꝓculdubio facit oph thalmiã. Et ſcias q⁹ qnãdo adeſt ophthalmia ⁊ ocu li diſpõ nõ mutak ꝓñs cũ cura recta ⁊ purgatiõe vl/tima. tũc cã ei⁹ ẽ mã retẽta i oculo corrũpẽs nutrimẽ tũ: ⁊ catarr⁹ ex cerebro ⁊ capite fz q⁹ declaranim⁹ i illis q̃ ſũt ꝓmiſſa.

Li. vij. de ſignis.

Lias q⁹ dolor q̃ i oculo ꝓtigũt alij ſũt mor dicatiui ⁊ alij corroſiui ⁊ alij extenſiui. Et mordicatiui gõ ſignificãt corruptõz q̃litatẽ mẽ ⁊ acuitate ipi⁹. Et extẽſiui ſignificãt mltitudinẽ ei⁹ aut vẽtoſitatẽ. Et ophtholmia velocioris ſtat ẽ i q̃ lachrime magis currũt ⁊ q̃ acutior ẽ hz mordica tionẽ: tardioris ẽ q̃ ẽ magis ſicca. Et lippitudo gõ ẽ ſignificatio ỽa mutatiõis aut groſſitici mẽi. Lippi tudo nãqz q̃ ẽ velox cũ leuitate accitũ excepta gũi/tate oculi ẽ ſignificatia groſſitudis mẽi. Et illa cui aſ ſociat malatio: ⁊ cũ q̃ ẽ ocli exiccatio i initio parũp ⁊ reſoluit velocit ẽ laudabilis: ⁊ illa cui⁹ gnũ ẽ puũ raro ẽ ſignificatiua oculi bõitatis. Pnauitas ãt gni maturatõis ſignificat tarditatẽ. Qũz palpebre ꝓglu tinãi incipiũt tũc iã maturationis adeſt ꝓpiquitas: ſic̃ dũ pleuerat curſus aquoſus ẽ ũtũ adhuc. Pp hũ ãt dicam⁹ q⁹ cõturbatio cognoſcit leuitate ſui ⁊ cã ſui ⁊ q̃ſtitate apatis ꝓmitui. Et ophthalmiã gõ q̃ ẽ cũ cõitate capitis ſignificat ſoda ⁊ gũitaſ capiſ. Mã ſi via fluxus a cerebro ad oclz nõ ẽ niſi ꝑp velamẽ ex triſecũ coopiens caſ frõs ẽ extẽſa ⁊ vene exteriores ſũt plene: ⁊ ſilr iflatio icipit venire ad palpebrã ⁊ in frõte ſt rubedo ⁊ pulſatio. Et ſi ẽ ꝑp velamẽ itrinſecũ nõ appet illud ⁊ appet ſternutatio ⁊ prurit⁹ i naſo ⁊ palato. Et ſi ẽ cũ cõitate ſtõi aſſociat ei nauſea ꝓtur batio ⁊ ſignũ illi⁹ ẽ hũoris ſtõ. Sãguineũ ỽo oph thalmiã ſignificant color oculi ⁊ rubatio vẽaz ⁊ pulſatiotẽpoz ⁊ reliq̃ ſigna ſãguis i ptib⁹ cerebri: ⁊

ꝙ nō lachrymat plz ſz lippitudinē patik: ⁊ ꝙglutiat apō ſonū. Cholericā āt ſignificat pūcta vehemēs ⁊ dolor aduſtū vehemēter ⁊ rubedo pua ⁊ lachryme ſbtiles acute. ⁊ qnz exulcerat: ⁊ qnz cūat lachrymis ſic ē eō ſanguici ⁊ nō ꝙglutinat ap ſonū. Et hꝰ gō gnēris ē q̄dā rubedo aducniēs oculo ⁊ ē de ſūma ꝯ plonū peſſima ⁊ qnz cauterizat oculuz ⁊ exulcerat ipz faciēs exulceratōz motiuam ⁊ abulatiuā. Ophthalmie p̄cea ꝓſile ē gen⁹ ꝓuritiuū ⁊ exiccatiuū cuz puitate rubedis ⁊ puitate lippitudis: ⁊ ū appet apati ipi⁹ q̄ſtitas ō q̄ ſit curādū nz curſus ⁊ ē ex mā pua acuta. Sz phlatica ſignificat gūtatis vehemēs ⁊ cal'tas pua ⁊ rubedo debil'imo i ea vicēs ē albedo ⁊ ſt lippitu. ⁊ ꝙglutiatio apō ſonū ⁊ ē cū iflatōe ⁊ cōicat ei facies ⁊ color. Cō ſi ei⁹ pncipū ē ſtōus aſſociat ei nauſea. ⁊ platica gō qnz ꝓſegt hoc vt i ipa excreſcat ꝓūctia ſup nigz pp magnitudinē apans vextū nō ē māifeſte rubedis nz vehemētis: nz ſūt cū ea lachryme ſz lippitudo. Melica vo ſignificat gūtas cū offuſcatōe ⁊ exiccatio ⁊ pſeuerātia ⁊ puitat ⁊ ꝙglutiatō iſ Cū vētoſa āt ē extēſio trī ſine gūtate: ⁊ nz ē curſ⁹. ⁊ qnz rubedinē ſac cuēire extēſio.

Capitulum. viij. de cura ꝓturbatiōi.

In cura ꝓturbatōiſ ⁊ ophthalmie leuis q̄ cur ſu ei⁹, ꝓcedit qnz cāe ſufficit abſciſio. ſ. ſi fuerit cā inuatia a repletōe ſāguis aut alter⁹ cum eūone. ⁊ qnz ſuffic̄ ſedatio mot⁹ ei⁹ ⁊ diſtillatio lact aut albugis ouī: aut alter⁹ rei i ipo. Et ſi ꝓturbatio fuerit ex pcuſſiōe diſtillet i oculū ſāguis colūbe calidus aut alīus aut ex ſāguie ſuiſpi⁹. ⁊ qnz ſuffic̄ cuapare ipz cū ſpōgia aut lana iſuſa i oleo roſ. ⁊ decoctō e lactus aut decoctōe lētis: aut diſtillet i ipz lac mlieris ex māilla calidū. ꝙ ſi illō nō ꝓfert tūc decoctio fenugreci ⁊ ſiefal. Illi vo q̄ ex frigore accit ꝓfert balneuz ſi ū fuēit ſcīa apa. ⁊ nō fuerit caput ⁊ cor⁹ ꝓpleta ⁊ ꝓfert ei vapatio cū decoctōe camēille ⁊ vinū ſbtile p⁹ iij. hōas a cibo: ⁊ ſōn⁹ lōg⁹ p⁹ vinū ē ex curis inuāti b⁹ ſiue ſit ex ſole aut frigoꝛ aut alīs. Et opthalmia gō cui⁹ cā ē ſcabies ⁊ ē leuis fricet ſcabies i pnis: ō ide cureſ opthalmia. ⁊ qnz remouet p⁹ tricatōz ſcabici p ſcipaz. ꝙ ſi magna fuerit nō tolerās, ꝓpigtatē ꝓpatōis fricatōis admiſtrēt ibtiliatio ⁊ lēificatio ⁊ mūdificatō ita vt fiat ophthalmia obediēs ⁊ tolēt it ſe vicitatē ⁊ it regiñ nūdificatōis ⁊ fricatōiſ. C. ix. ō cura cōi ſpēz ophthalie ⁊ effuſiōe fluxuū ad oculū.

Qnō cōi i regie ophthalmie māl ⁊ iliq̄z egritudinū oculi mālū ēmiꝛatio cibi ⁊ ipi⁹ exciratio ⁊ electio ei⁹ qō gnāt hūoꝛ ē laudabilē: ⁊ alienatio ois euap oꝛoſi ⁊ aliēatio ois rei que ē male digōis ⁊ alienatio coit⁹ ⁊ mot⁹: ⁊ applaudatiōis q̄ ē a vino ⁊ alienatio comeſtiōis acetoſi ⁊ ſalſi ⁊ aceti Et aſſiduatio lenitatis nāe ⁊ phlomia ex cephalica ē pueniēs oīb⁹ ſpēb⁹ ei⁹. Et oz gō vt viſus patiētis ophthalmiā ñ cadat ſi albedinē ⁊ ſup radicos imo ſit qō ſubſtern̄at ei ⁊ quo ipe circūdat nigz ⁊ viride. ⁊ ſup facie ei⁹ ſuſpēdat pān⁹ penit⁹ niger appēs oculo ei⁹. Et niger gō ſit in diſpōne egritudis: ⁊ celeſtis in diſpōe ſanitatis. ⁊ oz vt ſit dom⁹ in q̄ hitat ad tenebroſitatē declinās. Et oz vt ad ipm attrahat ſōn⁹ Eſt enī medicamē bonū ⁊ expedit ne pili pmittant plōgari qñ valde ſūt nociui ophthalmie niſi fuerit pili i radice ſolui. illud enī ꝓfert inq̄ſitū exiccāt humiditates attrahēdo ad nutrimētū eoꝛ. Et qū cor⁹ eſt mūdū ⁊ hūoꝛ faciēs ophthalmiā ē effuſus i venis. ⁊ ex gnē ſanguis groſſi ⁊ ꝓpe i ſine ophthalmie: tūc balneatōis ipreſſio i ſubtiliādo mām: ⁊ pot⁹ vini puri ad repellēdū ipſā ⁊ eiandū ſūt iuuātes. Et balneū gō poſt cūoné ē meli⁹ medicañ ad ophthalmiā: ⁊ ꝓpe ſi fuerit vapatio ſendās doloꝛē. Et ex eis gbus nz regiñ cē i ophthalmia ⁊ reliqs egritudib⁹ oculi mālib⁹ ē eleuatō pulmonaris ⁊ cautela deſcēſiōis ei⁹ Et oz vt ex toto elōget oleū a capite patiēt ophthalmiā qñ ipm ē magis vehemētis nocumēti ⁊ diſtillatio olei ⁊ ſit oleū roſ. i auré ē valde magni nocumēti. ⁊ qnz magnificat ophthalmiā adeo vt ſtrigat tunicas. Cō ſi fuerit mā ꝓcedēs ex mbꝛo tūc optebit vt eūet mēbꝛ illud ⁊ trahat ad ſriū ptis cū qlz re. ſ. p cliſtere aut phlomiā ⁊ alia. Et foꝛtaſſe nō ſufficit phleubotomia ex cephallica ⁊ ex neceſſaria phlobotomia artēie tpis ⁊ auris ad abſcidēdū viā p quā aduēit mā: ⁊ illō qū mā aduēit oculo p arterias extriſecas. Quōz volūtas adeſt icidēdi arterias capitiſ oz vt radat caput ⁊ ꝓſideret q̄ illaꝛ puaꝛ arteriaꝛ ſit magis pulſans ⁊ maioꝛ ⁊ calidioꝛ ⁊ icidat ⁊ puēcia tur ad finē i ei⁹ attractōe ſi ē ex eis q̄ icidūt. ⁊ ſūt pue nō magne. ⁊ qñ icidit illa q̄ ē ſup tpis oz vt ligef i pnis: deide abſcidat poſtq̄ eligit illud cui⁹ ꝓterijt remembꝛatio. ſ. vt ſit poſt cūoné ⁊ abſcidat maioꝛ mioꝛ ⁊ calidioꝛ eaꝛ: ⁊ oz añ inciſiōez vt ſtrigat qō ē i ea iferi⁹ cū filo firmo i lōgitudie ⁊ dimittat ligaturā in ipa. deide icidat qō ē poſt ipſam: qū putrefit ⁊ auferat ſtrictura: ⁊ ipa qō ē neceſſaria i ea q̄ ē maxia Jn pua vo ſufficit vt ꝓfūde ſcarificet q̄ten⁹ cur rat qō i eo eſt de ſanguie. Illud. n. qnz ꝓmū ē inuamēto vētoſaꝛ in nocra ⁊ poni ꝓſanguiſſugarū ſup frontē. Et qñ nō ſufficit illud qō fit fiat phlomia ex lachrymali ⁊ āgulo ⁊ ex vēa frontis qū tū vētoſe nocre ſunt vltimi inuamēti. Quōz plongat egritudo admiſtrētur ſicſ in gb⁹ ponūtur es vſtū attrimentū vſtū: ⁊ qnz ſufficit facere alcohol ex aloe ſolo. Et qū ꝓlōgat ophthalmia ⁊ tū inuat ab aliquo tūc ſcias ꝙ in tunicis oculi ē mā mala coꝛrūpens nutrimentū ſupueniēs ei: qz recedēs ꝓfuge ad aglid qō ſit ſiē abluta tutia pmixta lētius ſicut ceruſa ⁊ climia aurea abluta ⁊ amillo ⁊ pauco gūmi. ⁊ qnz cauterizſup vticē neceſſariū vt retineat catarr⁹. Quōz. n. ei⁹ pſeuerātia ē ꝙ pſeuerātiam catarri. Qū aūt initiuz eſt ex velaminib⁹ intriſecis tūc cura eſt difficilis niſi fit ei⁹ reſolutio ꝑ cūantia foꝛtia cū admiſtratōe emplaſtꝛ foꝛtantiū caput cognitoꝛ ad hāc rem. Sicut ē ēplz fēm de ſpica ⁊ roſa ⁊ acatia cū aq̄ coꝛādri hūidi ⁊ ipo coꝛādꝛo hūido ⁊ ſicco cū pauco croco dimiſſum ſi locū vna hoꝛa aut duab⁹: deiñ remoueat Et qnz admiſtrāt i ea glutinatiua ⁊ pmiſturatia mērū acutaꝛ. ⁊ gnā lactis ſūt ex ſūma eoꝛ ⁊ nō eſt pueniēs vt dimittat diſtillatio ei⁹ i oculo opelōgo: imo oportet vt remoueatur ⁊ renouetur omni hoꝛa. Et de eis eſt albugo ouī: ⁊ non eſt neceſſarium in ipſa

vt remoueat: imo si dimittat horis aliqb⁹ non nocz
t est lasdabilior: i hoc lacte t si sit lac magis absterſiuū: t albumē qđ oui aggregat cū lenificatõe t ap-
planatõe sua si nõ adhęrit t nõ strixerit poros. Et
decoctiõe fenugreci aggregat cū lenificatõe sua t ma
turatiõe sua vt faciat planū t sedet dolorē t oleū ro.
ę hui⁹ generis. Et pęit⁹ oz vt nõ sit i nutricia admi
strata i oculo t ppę i ophthalmia aspitas nz q̃litas sa
poris acetosi aut acuti. Et oz qđ vt ꝯhat valde cõte
n⁹ ipi⁹ rẽouear aspitas: t q̃zto tibi plus ę polẽ vt sis
ptẽt⁹ ilipidis odore puast: nã illd ę bonū: iterdū vo
admistrauẽ caput purgia mũdificatia t q̃ eoz cursu
pcedũt exitia eis q̃ p nares mẽi ptẽ extrahũt t de q
b⁹ tũc nõ tiet qp ad oculz alia trahãt mãs gargarisma
ta quoz admistrãt i ea. Et de medicaminibus qđ iuuati
uis ę vaporatio ex aqs tepidis cũ spõgia t lana. Et
qñz admistratio sel fca aut bis satis sufficit. t qñz est
necriũ vt plin iterer fz fortitudinẽ ophthalmie t ei⁹
debilitatẽ. qñz i aq̃ q̃ fit vaporatio melliloti t fenugre
ci fuerit decoctio erit vtilia i pferẽdo. Inidũ pterea sz
frõtẽliniũt app ocrustica t ppę qñ via effusiõis mẽi
ę velamĩ extrisecũ. Et h̄ qđ appocrustica sũt sic cozti
ces batheke ppę t sic siet memithe t sic feluz ahara-
gi t aloes t semẽ ros. t croc⁹ t sarcocolla t q̃ sũt sic
aq̃ solatri: t aq̃ vge pastoris t silr rãn⁹ t sauic ordei
t solarũ t ceydoniũ. Qđ si supfluitas fuit vehemẽtis
calatis t ẽuitatis admistrẽt epithiata vehemẽtis stip
ticitatis sic de gallis t ballaustijs t tribul⁹. Et empl z
ex eis curtib⁹ fluxuũ adhibitis hz maxiaz efficaciaz
h̄ qđ cũ mã fuerit cala. Sz si fuerit fza tunc fiat ex
eis q̃ exiccãt t pstrigũt t pfortãt mũbũ cũ calefactõe
sic epithimata ex sãbaco t sulfure t baurac. Et oz q
dẽ vt oculus assidue mũdificet t lippitudine ex lacte
distillatio i ipm t lana ipz albumie oui. Qđ si tact⁹
fuerit necri⁹ oportebit vt fit cũ falcitate. Et oz si fuit
ophthalmia vehemẽs vt fiat phlomia vsq; quo tiea
tur lippotõia. Sanguis nãq; emissia plimi sanat i ho
ra. Et oz ic̃tũ polẽ ę vt retardet i ophthalmia col-
lyrioz administratio vsq; ad tres dies t sufficiat regi
mẽ pdcm̃ ex cũãtiõib⁹ t attrtõe materieꝝ ad extrẽa
t i hora quã dixim⁹ locoꝝ t disponũ. Deide si post
illud administret collyriũ ñ erit malũ: plerũq; ci sana
tur. ab ophthalmia his reb⁹ ablatis cura alia. Natu-
re vo lẽitas ẽ res q̃ ei ẽ necria: imo ẽt ẽ necriũ vt so-
lutiõe educat hũoz dñans sanguini p⁹ phlomiã.
Et i vaporatiõe qđ nõ existit bõitas ante mũdifica
tionẽ nz i balneo. Et qñz fit illud cã attrahẽdi mãm
plimã coopiẽtẽ tunicas oculi. Et oz vt i pncipio nõ
administrẽtur ispissatiua fortia t q̃ sũt vehemẽt stipti
ca: qñ ispissãt tunicas t phibãt resolonẽ t magnifi
cãt dolorẽ: t ppę qũ dolor fuerit fortis. Et ea ẽt q̃
debilit pstrigũt i pncipio nõ sufficiũt ad phibẽdaz
mãz t nocẽt pp ispissatiõez tunicaꝝ t pstrigũt mãz i
cis q̃ si aliqd hoz ptigeret succurrere cũ vaporatõe
ex aq̃ cala sẽp t solũ collyriũ albũ dissolutũ i aq̃ mel
liloti ẽ quiens fortẽ⁹ nãq; illo cũ repletione capitis
qñz ẽ ei nociũ. Resolutiua vo in pncipio ophthal-
mie vehemẽter dcuita: t plz ẽ necria p⁹ ista stiptica
t ppę qũ cis narcotica sũt admixta distillatio aque
zuccari t aq̃ mellis i oclo. Qđ si, puenit ex istis pmo
tio egritudis ifiabis eã qũ co i quo nõ sit inspissatio
ad succurrẽdũ ei. Et oz vt itẽdas ante h̄ ad mũdifi
cationẽ lippitudis cũ facilitate t nõ noceas oculo,
i lippitudis nãq; mũdificatiõe ẽ dolozis, alleuiatio
t absterſio ocli t medicis adest possibilitas opandi
t quãdoq; dolozis vehemẽtia facit necriã stupefa-
cientiũ adhibitionẽ sicut succi pomoꝝ mãdragoze t
lactuce t papaueris t aliꝯtule aq̃ sumac. Expelle
ergo illa ꝯtũ potes. qp si aliqd coz administras pp
necitatẽ administra ipz fz cautelã. Et si polẽ ę tibi vt
sis ptẽt⁹ cũ albũine oui ꝙquasiati cũ aq̃ i qua papa
uer sit decoctũ fac: t fortasse oportebit vt põas cuz
eo fenugrecũ vt iuuet ad sedãdũ dolorẽ ex pte reso-
lutiõis t resoluat ẽt t rẽouear nocumẽtũ stupefactio
nis. qp si mã ę subtilis t corrosiua nõ ę malũ apud
me vti opio t stupefactiuis: ipz nãq; ę sanãs eã t ñ
succedit dolor ꝯtuis oportear credere. qp ic̃tũ visui
nocet ę malũ. vez opio i dolorib⁹ a mã corrosiua, p
uenientib⁹ nõ ę malũ apd me vti ipz ei sanat celeriter
Et cura qđ mordicatiõis ẽ ex glutinatis t inflatis t
subtiliatis. Et cura extẽsiõis ẽ cũ mollificatiõe ocli t
resolutiõe p ea quoꝝ vnũqđq; dixim⁹ i oculo suo t
pmutatõe mẽi. Qñ ãt egritudo fit cronica tẽ ẽ phlo
mia faciẽda ex lachrymalib⁹ t phlomãde sũt ãbe ar
terie q̃ sit p⁹ aures. Et oz vt patiẽs ophthalmiã t pa
tiẽtes rheumatismos ad oculos deuitẽt quẽadmodũ ml
totiẽs dixius iunctionẽ capitis t distillatiõez alicui⁹
olei i aurẽ. Et pęit⁹ cura ophthalmie ę sic cura reli-
quoꝝ apatũ ex repcussiõe pmo t resolone. ij. Verũ-
tñ exigit pp ñbꝝ ipz siflua facilitas tẽ vt illd qđ re-
pellit t repcutit t sbtiliat t qđ resoluit t abstergit nõ
sit laborosi tact⁹ ledẽs sẽsũ faciẽs cuenire aspitatez.
Et illud qđ nõ pplex nisi sit stipticitas ei⁹ qđ refrẽat
tẽpata. t mordicatio ei⁹ qp resoluit leuis pua: imo ẽ
meli⁹ vt sit i illo exsiccatio sine mordicatiõe: vt vio
lẽtia laboris ei⁹ frãgat p illud qđ eis admiscet d cis
q̃ sũt albuñ oui t lac mulieris mixtũ si frictionez
collyrij quo fit alcohol. qñ ãt mãia ẽ cũata t dolor
nõ ẽ i sũmo laboris administra collyriũ noiatũ vni⁹
dici pmixtũ cũ eo qđ fit sic vitellus oui: t nz ẽ lõgin
qñ gn sanet ifirm⁹ i die suo t igrediat balneũ i sequẽ
ti. Sitꝯ illud qđ sufficit ad resolvẽdũ residuũ mẽi
sic ẽ collyriũ d spica. Et quãdoq; hoz facẽ necriũ vt
facias ipz odorare de collyrio alistiptatã i die pmo
rẽ modicã. t addas i die. ij. d eo t erit cũ eo salus.
Qñq; mã fit praua i ophthalia añcedẽs ad dissol-
uẽdũ tẽ sõsitã ẽ aliqd qđ sit sile succo cucumer asinini.
L. x. d cura ophtal. cale cholice sãguice t herisipile.

Regimẽ cõe ophthalmie c⁹ cã ẽ mã cholica
aut sãguinea ẽ phlomia t eũo. Mã si cã fuerit
sãguis calefact⁹ cholic⁹ aut colã sola pfert cũ
phlomia cũo exococtõil myrobal. t qñz põt i ipa
turbit. Qđ si cũ ea fucit aliquãtulũ grositici et sciue
ris qp mã sit i hibita i velamib⁹ cerebri pfortabis eã
cũ hierapicra. Et fortasse sufficit i h⁹ i ifusio aloes et
si illic fucit calitas erit aq̃ i q̃ ipe ifũdet aqua endiuie

aut aq̃ pluuialis aut ille ãbe. Et oz qdē vt i initio fiat in ipo ēplm oculo ex infratis q̃ sunt expssiōes sic ex pssio ligue aricis t expssio folioz salicis t mucilagi nes t distillatio eaz i ipso: deiū albuñ oui cuz lacte asine: aut solū: deide collyriū albū t reliq̃ collyria q̃ remēo: abimur i apocrusticis. t nz in eis finē t pseq̃ ris pp quē tunice inspissant t mãe pstringant t do lor fortior fiat. Q̃uq̃z repueris mãm p eũoné t at tractionē t apocrustica tũc gradatiz tēdas t ad maturatia: t sint in pmis mixta cũ apocrusticis. Est er go i pmis pueniēs cozpis mixtio cũ aliquo qō sit sic aq̃ ros. Et i generib⁹ qdē lactis ē vt⁹ maturatiōis t i mucilagine pslij ē cũ repcussiōe maturatio q̃dam t mucilago scis cydonij ē vehemētioris matatiōis q̃s ipsa. Et aq̃ fenugreci bona maturatōi ē sedatiua doloris: t ē maturatiuoz dignioz vt ab ea icipiat. t nō ē in ipsa attractio. Et si est necariū i grossare aliq̃d ex illo fiat cū ciraginib⁹ aut ifrigidare fiat cū suc cis. Et iã expt⁹ ē succus arboris q̃ grece noiat achatan t syriace asel i pncipio ophtalmie calide t ifla matōis ei⁹: t fuit pueniēs cũ ppetate fortī. Et succi qdē isti q̃s coagulant t reseruant. Postea transi ab h⁹i ad decoctiōz meliloti in q̃ sit dissoluta sacro colla alba, ppe nutrita cũ lacte mulieris t asine. Q̃uq̃z desecedere icipit adde i admistratōe resolūtium qō sit fortis⁹ sic sarcocolla i aq̃ fenu greci t feniculi. t vapozatio ex aq̃i q̃ decocta sit croc⁹ t myrrha: t ad mistra balneū si scieris q̃ cerebz sit mūdū. t da in potu p⁹ cibū p aliq̃s horas aliqd vini ãtiq puri i p ua q̃ntitate. nã balneū p⁹ ipz i aq̃ calida t vapatio si fiat erit illd inuarī: t admistratio cũ mia collyrio rū narratoz i ãtidotario ad descēsiōz ophtalmie t fi nē ei⁹. q̃ si mã fuerit sanguinea adhibebis vētosas post phlomiã t assiduabis fricatōz extremitatū t p strictōz eaz pl⁹ q̃s i aliis t admistrabis i pncipio rei succos pdictos. Deide admiscēb ei medullã panis postea infunde panē illū i alrob t pmiscebis i ipo t fortasse optebit vt p misceas cũ illo parūp opij si fortis fiat dolor. Qō si mã fuerit colerica eũab p⁹phlo miã cũ eo qō educit cholerā. Et admistrab balneū ex aq̃ dulci. Et q̃uq̃z pueniēs erit effund ē aquā frigi dā ei sup caput t oculū: t q̃z lauat facies ex aq̃ fri gida cui admiscet paz aceti t pfert. Et oz vt choleri ca sit maior audacia in admistratione stipticoz i pn cipio sine supfluitate t i admistratiōe collyrioz stip ticoz dissolutoz i succis. Ju erisipila ãt q̃ ē ex sūma illi⁹ oz vt admistrēt post cũatiōem cōsolutiuis t cly steri t empla facta ex scorticib⁹ granatoz de coctis sup prunas t tritis cũ alrob aut mel t assidue fiat ei cuapozatio cũ spũgea calida t facere ēplm ex farina ozebi t fumēti decocta cũ sirupo mellis aut cũ ra dice lilij truta pfortet pfert ei. Et oz vt assidue abluat ocul⁹ t assidue ifrigidet t hũectet. Oz sufficiētia ifri gidātib⁹ ē ex eis q̃ tardāt t hebetāt. Et qñ resolui egritudo t remāet caliditas fac ēplm ex vitello oui assati t ptriti cũ croco t melle t religs q̃ scripta sunt ad herisipelã i antidotario.

Ca. xi. de cura ophthalmie frigide.

IN ophthalmia frīa a mãijs frīs oz vt cũctur hũoz frīus: et qñz ē necariū iterare siue sit potio siue uectio siue gargarismatio. et vt sit utilis cu re a repcussiuis q̃ nō st ifixantia valde. Oz sint illa i gb⁹ ēfōbtatio sic myrta t sarcocolla. Et si admistra ueris collyriū de spica cū ags pmēsuratis erit pue niēs t si i tūicis pupille nō fuerit nocumētū facies al cohol ex aq̃ i q̃ bulita sint croc⁹ t calcadis t mel. Et oz vt liniat i pncipio frōs t calcadil: t ppe cũ via mãei ē p velamē extrisecū. t silr ñ ē malū si abluat fa cie ex aq̃ i q̃ dissoluit calcadis t ppe qñ via mãe ē ex velamie extriseco. Et si liniāt palpebre i pn. ex tyria ca t sulfure, t arsenico ē bonū. t pot⁹ tyriace ēt pfert. Et iã qō expta st i hoc folia alkerue ptrita t pmixta cũ aneto t folia malue bcocta i vio. nos vo dicem⁹ i antidotario troc. pueniētes ad liniēdas palbebras t aq̃ qō fenugreci t mucilago se. linu ē ex eis quoz distillatio i oculū ponēti ophtalmiā frāz pfert t p⁹ illō colliriū lēitiuū t collyriū rubeū mai⁹ t collyriū alraigene t sarcocolla dissoluta i succo folioz cap paris. Et ēplm ex folijs cappis solū. Et pfert oibus istis regimē subtile t admistratio balnei t vini puri albi.

Ca. xij. de cura alguardenegi.

OPhthalmie vo q̃ fcā ē guardenegi: cura est eũo p phlomiã t vētosas: t nz ē tibi nēariū, i cidē arteriã. Qō si fuerit ophthalmia cala t eũaue ris ex toto cozpe t ex vēis capitis t vētosaueris opte bit vt admistres sic collyriū albū de repcussiuis t sic succ⁹ lēitiuij fīi. Empla vo exteriora st sic croc⁹ t fo lia cozādri t mellilotū cū vitello oui t pāe ifuso in rob vue. Et q̃z ē necariū vt eis admiscecat de narco ticis aliqd. t liniāta ēt sint ex h⁹i t ex memithe t li tio t aloe. Et ex eis qō q̃ expta st ad eā ē vitel⁹ oui cū adipe vsi de qb⁹ fiat sic ēplz t supponāt sup ocu lū: t qñ dolor fit fortis ifundat i pp utijs vue. Deiū pterat cū vitello oui t suppoāt oculo. Qū ãt dolor fit fortior ifūdat croc⁹ cōtrī⁹ cū lacte t succo cozan dri t distillet i oclm. Quidā vo diligūt i guardene gi vt admistrēt cure extrisece t sufficiat distillatio lac tis trib⁹ diēb⁹ i oclm si dispō illō tolerauerit. Et il li qō q alcohol admistrāt iã expti st in guardenegi ad doloz ē vlceratuz vt fiat alcohol ex sacrocolla t croco t sief memithe t opio. Qō si fuerit guardene gi p⁹ ophthalmiā gaz grossā purgab cū hieri neca rio t admistrab mutilagies lēificātes fcās ex succo caul aut aq̃ decoctōis ei⁹. Et q̃z erit tibi necariū vt p misceas eas cū aq̃ solatri. t q̃z erit tibi necariū vt p misceas eas cū myrrha t sarcocolla.

Capi. xiij. de cura ophthalmie ventose.

OPhthalmia ãt vētosa curat cū ebrocis t va pozatōib⁹ t balneis: t vapozatō qō ex multi si ē inuātioz vapozatōuz q̃ fuit ei. Quidā vo pstipuo si q̃z audēt admistrare narcotica ap̃ doloris vehe mēti⁹ t ide vt sedeā i hora. sz ipse excitat p⁹ hora ve hemēti⁹ q̃s p fuit ppea q, phibz resolui vētositatē.

Ca. xiij. ō pmōe vsi ō medicis ophthalmie vsitatis.

Collyriū qō albū: nā ipm ē p glutinatiuū infra tiuū: sedatiuū doloris rectificatiuū hũoris t

mordicarū. Q̄z admisceat ei opiū ⁊ fit vehemēti⁹ sedatiuū dolor⁹ sz fortasse nocz visui ⁊ plōgat egritudinē pp stupefactōz ⁊ cruditatē quā faē ⁊ ex eis q̄ pcedūt suo cursu. Et troc. rof. ē maxi imamāti i inflāmatōe ⁊ dolore ⁊ ē maior ⁊ mior. Et tu gō incipies ātidotario trociscos ⁊ collyria hꝰ gnēis. Et incipies i tabul' oculi medicinaz singlariū repcussiua sic̄ mercasēgi ⁊ dragagātū ⁊ ltiū ⁊ rosa ⁊ antiotiū safanū ⁊ acacia ⁊ mēbe ⁊ sandalū ⁊ galle ⁊ lutū sigillatū ⁊ reliq̄ succi ⁊ gūmi ⁊ reliq̄. Et de singlarib⁹ gō q̄ maturāt mās grossas sic̄ myrrha ⁊ crocꝰ ⁊ olibanū ⁊ spica ⁊ castoreū ⁊ paz eris rubei ⁊ aloes ppe ⁊ amoniū ⁊ coznu cerui adustū. Mēcurare āt hūoꝛ cū eo qđ ē frigidiꝰ ⁊ cū eo qđ ē calidiꝰ ē illō qđ ptiet ad idustriā artificialē ⁊ pticularibꝰ. Reliq̄ vo p ista exp ta dicā i ātidotario. Et ex repcussiuis exptis ad vehemētia dolor⁹ ⁊ māz grossā ē encaustz ⁊ alescheese ti cū melle puro ⁊ aq̄ fenugreci: pōāt i āgul' lachrymalib⁹ cū stilo. Sz ꝺ ꝑpōitis sic̄ collyriū ifrigidans ⁊ rubeū lenitiuū ⁊ collyriū de cecdēcigi mai⁹ ⁊ troc. ꝺ semib⁹ ex sūma coꝛ sic̄ bōi vltie. ¶ Tractat⁹ secꝰ ꝺ residuis egritudib⁹ ci⁹ qđ de oculo appet ⁊ plin ci⁹ ē ꝺ egritudib⁹ ꝑpōnis ⁊ ptinuatis. ¶ La. i. de vlcis.

Quntigit i oculo rescie aquose i gbusdā cōticib⁹ cōnce q̄ sic̄ q̄mō tūnce. Et h̄ gō aquositas coartat ic̄ duos cōtices hoꝛ. iij. ⁊ eꝰ qđ loc⁹, pclūdit duūsificat ⁊ q ē, pūdiō coꝛ ē ꝺterio⁹. ⁊ duūsificat fz angūtū ⁊ diminuiō ez cū q̄ntitate. Et diuersificat pp sūi colorē ⁊ cēntiā suā. ⁊ q̄z duūsificat pp suā natūrē suā ⁊ acuitatē suā ⁊ cōzosiōez suā. Et q̄cūq; caz ē ad coꝛticē pmū ē mala mg̃ q̄n illa, phibz vūi a ꝑphēsiōe vuce ⁊, pūda, phibz a ꝑphēsiōe ipi⁹: q̄n radi⁹ ē remotio: ad hoc vt ipsā faciat puā q̄ vī alba. Et plūma aquositas acuta est mala: q̄n ledit cū extēsiōe ⁊ cozrosiōe sil' ⁊ ois qđ q̄ ē copiosio: ē pl⁹ extēsiua ⁊ pl⁹ dilatās ⁊ cozrodēs. Ne aūt ex ea oppōit fozami nocz visui, ppe q̄n ē cozrosiua ⁊ vlcerativa. ¶ La. ij. de cura.

Cura ipsius dū ē pua ē cū medicis exiccatis ⁊ cū eis q̄ sic̄ q̄ficāt ꝺ luto ꝑpatū ad samios ⁊ ē vt sumāt luti samij torrefacti. ℥. iij. ⁊ tutie ℥. i. ⁊ clūnie lanate ⁊ ātionij abluti āboꝛ aū. ℥. ij. ⁊ seozie eris ablute. ℥. iij. opij. ℥. iij. gūmi. ℥. iiij. terāt cū aq̄ pluuiali ⁊ fiāt ex eis collyria ⁊ admistrētur cū aq̄ fenugreci. Et q̄n multiplicat curet cū ferro.

La. iij. de exituris oculi ⁊ cozrce.

Exiture ocli gnānt fm plin ab hūozib⁹ acutis adustis ⁊ sē septē spēs. q̄ntuoz a ffīcie cozrce q̄s H. noiauit vlcera: ⁊ accit pp eas aspitas. Ꝑdia caz ē vlc⁹ ilis fumo exiēs sup nigz ocli expāsa occupās locū magnuz ⁊ noiat alhaffue: ⁊ fortasse noiat chetemō. Deide ē spēs alta ⁊ ē, pūdio: ⁊ ē vehemēti⁹ alba ⁊ mioris, pūditatis vel q̄ntitatis ⁊ noiat nubes: ⁊ fortasse noiat ēt chetemō. Et deide ē spēs tria cozalis ⁊ sī cozonā nigredis q̄ q̄nz occupat ꝺ albo ꝓtine aliqd: ⁊ vī q; ē sup pupillā albū ⁊ q; ē sī pūctiuā rubea. Et q̄rta noiat adustiua ⁊ noiat ēt lanosa ⁊ existit i eo qđ apparet ꝺ pupilla acsi lana parca sup ips. Et tres sī, pūde q̄z vna noiat ānulū sbmersam hūs, pūditatē: ⁊ ē vlc⁹ strictū, pūdū mūelū. Et ka noiat lilimie. s. vngula ⁊ ē mioris, pūditatis ⁊ latioris occupatōis. Et tria ē vlc⁹ qđ noiat alficame. s. ⁊ adustiuū ⁊ ē ēt vlc⁹ sozidū hūs crustas i cui⁹mūdificatōe ē tior. hūditas. n. currit p cozrosiōez pānicl⁹ ⁊ cōrūpit cū ea ocul⁹. Ulcera vo i oculo sūt aut successiōe opthalmie: aut successiōe botho: pp percussiōem. Et multotiēs gō ē pncipiū vlceris iteri⁹ ⁊ disrūpit ad exitiora ⁊ ecōuerso. ¶ La. iiij. de signis.

Igna vlceris i eo qđ ꝺ oculo appet, sī qđ ē pū ctū albū, si ē sup pupillā ⁊ rubeū si ē i ꝓpinquitate ē cū eo dolor vehemēs ⁊ pulsatio. ⁊ q̄nqz ē famies q̄ iuenit i eo qđ suppōit alba significat dolorē debilē ⁊ pulsatoz fortē. Si vo fuerit citrina ⁊ fusca aut subtil' erit, illo leuior: ⁊ si fuerit rubea tē dolor erit leuior valde. ¶ La. v. de cura vlceris.

Um fuerit vlc⁹ i oculo dextro dormiat sup sinistrū: ⁊ q̄nz fuerit i sinistro dormiat sr dextz. Et oz vt sūtiliet i gūi i pmis. Qū ergo disrūpit vlc⁹ ꝺ cliet i gūi ad extremitates ⁊ ad pullos ⁊ ī ꝺbi lucē ⁊ nō ꝓsolidet vlc⁹ ⁊ multiplicēt sfluitates corpis ei⁹. ⁊ oz vt ī repleat ⁊ ī clāet nec sternutet q̄ntū pole ē nz igrediat balneū nisi p⁹ maturatoz egritudis. si āt igrediat necū ē ei vt ī, plōget morā: ⁊ itēdat i mūdificādo cap⁹ ⁊ stoz cū cūatis trahēib⁹ ad iferiora. ⁊ sili⁹ ꝓfert i eis vētositatē sī ci⁹ plin ⁊ phlomia saphene ⁊ assiduatio solomis vētris oib⁹. iiij. diēb⁹ cū eo qđ educē sfluitatē acutā sbtilē ex ꝺcoctiōib⁹ ⁊ infusiōib⁹ ⁊ si fuerit h̄ opthalia curet p⁹ cū cūone pdēa i. c. suo ⁊ cū medicis ⁊ ptū gat it, sedatoz ꝺlōis ⁊ ꝓsolidatoz vlcez cū eis q̄ sic̄ collyriū ancestigi ⁊ alescusi ⁊ ceruſa ⁊ distillatio lactis mlieris i oculo. ⁊ si fuerit h̄ curs⁹ pmisceat ei illō qđ hz vtutē, phitinā. ⁊ ad sūmū cauelcōis iudiciaz i ipo ē: q̄n oz vt eligat oē qđ ericcat absq̄ mordicatōe. Et si calor fortis fiat tē admistra collyriū alscedenigi lenitiuū ⁊ collyriū olibānū ē valde iuuatiuū ⁊ de collyriis qđ iuuatis ē collyriū setalicū ⁊ conis ⁊ si fuerit curs⁹ collyriū darnu⁹ ⁊ emeliudion. ⁊ si fuerit curs⁹ cū acuitate collyriū i quo pōit myrrha ⁊ spica celtica. Qđ si i vlceribꝰ fuerit fordes tūc cū sirupo ꝺ melle: aut cū aq̄ fenugreci cū aliquo rū collyrioz ꝓdcoz: aut cū mucilagie se. lini: aut cū lacte mlieris. ⁊ si fuerit cozrosio vehemēs nccū erit admistrare ꝺ arcamentō. Et q̄n mūdificat vlc⁹ tēde ad ꝺsiccatia absz mordicatōe sic̄ collyriū ꝺ olibano ⁊ sic olibanū ipz neslestegi ⁊ ceruſa ⁊ plūbū adustū abluti ⁊ collyriū albū ⁊ collyriū albebar: ⁊ similr cinis ostracī ablut⁹ cū albumie ouī: aut cinis ostracī magni ablut⁹ cū eq̄li mēsura sui de sedēcigi. Descriptio collyriī luberis tē fone. ℞. clūnie. x. ⁊. vij. aur. ceruſe ablute. ℥. i. amili ⁊ opij ⁊ dragagāti oīum ana aū. ij. terāt ⁊ fricēt cū aq̄ pluuiali ⁊ ꝑficiāt cū albūmine ouī. Illiō ciuslē nois ⁊ ē fone. ℞. clūnie aduste ⁊ ceruſe ablute. ℥. viij. myrrhe aū. vi. plumbi adusti abluti aur. i. aili aū. vi. plūbi adusti abluti ⁊ talkam boꝛ ana. ℥. iij. dragagāti. ℥. viij. terāt cū aq̄ ⁊ ꝑficiāt cū albūmine ouī. ¶ La. vi. de crupturis cozrce.

Quãdoq; fit a ruptura p̃cedẽte ꝛ qñ̃ fit a cã extrinseca hẽ pcussióe aut casu diſrũpẽte: ꝛ tẽ appet vuea. q; ſi illũ qd̃ de ea appet ẽres modica noiat fo:mical' ꝛ almusaragi ꝛ gñatil: ꝛ illũ ẽ fm magnitudinẽ ꝛ puitatẽ. Si ãt ẽ augm̃tatio illa vt appeat i ea gñũ vue noiat vue. Et q; ẽ maio: noiat veſical'. ũ ãt egrediat vuea valde ira vt ſepat it palpebras ꝛ coopturã noiat clauał. ꝛ qñ albificat vuea nõ ẽ ei ſãitas. Et ſcias q; qñ cornea rũpit i lõgitudie ñ vi al bed o:ſz vi ſciſſa ꝛ ẽ q̃ſi ſpeculato: iã ſic elõgat. Et poſt qd̃ ẽ vt hoc declarẽt mõ máiſeſtio:e. ꝛ dicat q; ruptura qñ̃ fit i oib⁹ ptib⁹ cõnea ꝛ cuic. q⁹ ꝛ ẽ eminẽtia d ſba vuee: ꝛ qñ̃ fit i gbuſdã ptib⁹ cornee: ꝛ ẽ eminẽtia ex ea ſpiſſa: ꝛ ẽ ap̃ co:oſioẽz quo:ũdã co:ticis ei⁹ ꝛ aſſilat veſicis: ſz differt a veſicis mollib⁹ ꝛ duris qñ̃ pp veſicas molles ꝛ duras fiũt i albedine ocli rubedo ꝛ lachr:yme ꝛ pulſatio ꝛ frãgit ſb radio ſz nõ ẽ ita h̃. Eminẽtia vo q̃ fit pp fracturã cornee i omnib⁹ ſuis co:ticib⁹: aut ẽ cũ aptioe toti⁹ vue: aut cũ q̃dã pte ei⁹. Et⁹ at ſpes ſt q̃tuo: pua gñatil' ꝛ fo:micalis q̃ qñ̃ mio:at ſilat veſice molli veſie duꝝ. Et ſepat ab eo: qñ̃ ẽ fm colo:ẽ vuee i nigredie vidita te ꝛ colo:e mdio it eas. q; ſi differat colõ ei⁹ a colo: tũice vue ẽt veſica ẽ: ꝛ qñ̃ vificat p̃ ſideratõz i re e⁹. Si vi circũdãs i radice ei⁹ res alba ſic̃ libꝰ: ꝛ illo qd̃ ñ ẽ niſi extrẽitas rupture cornee ꝛ albificat ꝛz ſolidatõz. Et ba ẽ illa q̃ pdixim⁹ ꝛ noiauim⁹ vuea. Et tria ẽ maio: illa ꝛ phibz coopturã. ꝛ dz veſical'. ꝛ clauał' ꝛ q̃rta ẽ q̃ſi ipa ſit ex gnẽ veſical. vũ ẽ chzoica p̃iucta cũ co qd̃ egredit ex cõnea, pcedẽs ab ipo ꝛ dz õbiclari: ꝛ ẽ ſiſi ãnule fuſi p̃iucte cũ fuſo. L. vij. ỏ cu.

Uz pſeuerat i via gnãtis ei⁹. Cura ẽ cura vl cez ꝛ both⁹ fm qd̃ dixim⁹ q; idigẽt mũdifi catiõe co:pis q̃ſicũ q̃z ſit egritudo eũando p phlomiã ꝛ ſolonẽ: ꝛ p⁹ eũatóz admiſtret balneũ ex aq̃ d'ci: ꝛ ꝑe qñ̃ ẽ i ꝑplone acuitas p̃t qd̃ mõẽt i aere balnei niſi pau. Et nz ẽt mliplicet ſbmerſióz capitis ſui i aq̃ fõtis: ſiue ſit cala ſiue ſit frã ꝛ nz admiſtrẽtur olea ſẽ caꝑ. Quidã. n. illo: mittũt mãz ad ocln pp reſolonẽ mãei iuẽte i cerebzo ꝛ attrahũt qd̃ nõ ẽ i ipo: ꝛ exꝑmũt ipz pp iſpiſſatõz po:o: reſolonis. Cũ ergo ñ inẽrit vacuũ currit ad extrẽitates cerebri ꝛ oz qd̃ vt cibi ſint bõi chimitẽpati ſiũ hũidi ꝛ reliqũ cõp⁹ illi⁹. Et dũ pſeuerat i p̃nci. oz vt matureť ꝛ cureť cura vlcez. Cũ ãt vlcerat tẽ admiſtrẽť i p̃mis ſi ipaz empla ſtiptica cũ abſterſiuis ſic̃ cydõia ꝛ létes decocta cũ mele ꝛ ſic̃ aq̃ gñati ꝛ oliue. ꝛ vitell⁹ oui ꝛ crocus ꝛ gñatũ muzũ decoctũ cũ pauco aceto ꝛ aqua acreſte ꝛ diſcoctũ: deide fiat ẽplz: aut ſi tolerat diſtilleť i aculũ cũ amilo ꝛ ſilib⁹. Cũ ãt ſit ropta curetur cũ cura ruptura. Fo:micalis vo cureť cũ ꝓpibitis ſtipticis ꝛ cũ vapatóib⁹ cũ aceto ꝛ aq̃ ꝛ vio põtico aut cũ aq̃ i q̃ bulliuit roſa ꝛ fiat alcohol. Et ex collyrijs ſtipticis: ꝛ ex medicis gõ iuuatiuis i ipa ſũt ſuccus folio: oliue ꝛ ſucc⁹ virge paſtoris. Et ex m̃dicis ſingularib⁹ ſtipticis ſẽ ſpica ꝛ roſa ꝛ plũbũ aduſtũ ꝛ chimolea ꝛ tra'ſigillata ꝛ ceruſa ꝛ alcohol ꝛ gallaꝛ ꝑtes duc: decũ ãtióñ̃ ꝑtes. x. ꝛ ex collyrijs collyriũ hamir ꝛ hãdimur ꝛ beditũ de iſeles ꝛ collyriuz aurabicũ. Et ex eis q̃ ſũt fo:tia ẽ collyriũ berdene triſeles ꝛ qñ̃ ex eo diſtillat aligd ligeť frõs ꝛ do:miat reſupin⁹. Collyriũ fo:te ad illud: cuius fuſo:ij i quo purgatur es ꝛ croc⁹ ꝛ amilũ ꝛ dragagãtũ ꝓficiãt cũ albũine ouí gallie nati ea die: ꝛ qñ̃z póiti ea lapis iameĩ. collyriũ bonũ ꝛ ẽ collyriũ bdeñ ꝓferẽ ſpẽb⁹ both⁹ ꝛ. ãtionũ aduſti abluti. iiij. aur. ceruſe plũbi aduſte ablute. vij. aur. litij idi. xvi. aur. ſpice. viij. aur. polij ij. aur. clieſtre aduſte ablute aur. viij. acatie citie. xx. aur. caſtõei aur. vij. tñdẽ aloes gũmi arabici. xx. aure. terãt cũ aq̃ pluuialí ꝛ fiãt collyria. Et ſciaſ q; nẽri uz ẽ tibi qñ̃ icipit vlc⁹ i eminẽtia vt faciaſ adherẽ oculo ligaturã q̃ ſuſtẽteť ꝛ reſupiatio: illi vo q̃ ẽ clauali ñ ẽ cura. ꝛ qdã pp pulchritudinẽ dliqũt ꝛ abſcidũt eminẽtiã ex vuea cũ muſaraget: ſz recẽ⁹ ẽt nõ mo ueaſ: ꝛ foraſſe ei effũdeť mã ꝛ ꝓmutabiť ad oculuz alterum. La. viij. de both⁹ i oculo.

Quod ẽ ãt ſup cornẽã tẽdit ad albedinẽ. ꝛ qd̃ ẽ ſup ꝓiũctiuã ẽ tendens ad rubedinem.

La. ix. de cura:

Plonia ꝛ diſtilatio ſãguis i oculũ fm qd̃ dicem⁹ i. c. altarfati: ꝛ vapatio oculi cũ lana iſuſa i albũine ouí q̃ſiati cũ aceto ꝛ oleo roſ. ꝛ diſtillatio lactis in quo ponit ſemẽ almaru ꝛ collyriũ aluber ꝛ collyrium dinacon.

La. x. de ſanie in ſiphac.

Hec ſanies ꝓtect ſb cornea: aut i ꝓfũdo: aut i ꝓpinquo ꝛ ſilat loc⁹ cornee vngule: ꝛ qñ̃ corno dit cũ ea ps noiat calcatarem. La. xi. de cura.

Jrit paul⁹: curat cũ eis q̃ ſũt ſic̃ ſir⁹ ỏ melle ꝛ ſucc⁹ fenugreci ꝛ collyriũ ỏ olybão: aut apiſtatur cũ melliloto ꝛ mucilagie ſe. lini ꝛ raphão hũido decocto ſi nõ ꝓhibebat ophthalmia. Et mũdificet cũ eis ſũt ſic̃ q̃ collyriũ ỏ myrrha ꝛ fumuſterre. Et ſi nõ fuerit vlc⁹ admiſtra hoc collyriuz calcadis croci ãbo: añ. ʒ. i. myrrhe. ʒ. i. ſ. ꝛ mellis. lib. i. Et ẽt medicamen magneris factum ad vngulam. Et etiaz medicamẽ de luto ſamio ꝓdicto i. c. de veſicis.

La. xij. de cãcro in oculo.

Laurinũ accit i cornea dolo: vehemẽs ꝛ extẽſio i vẽis oculi ꝛ pũctura fortiſ q̃ ledit tũs ꝛ ꝓpe eũ mouet hũs ipm ꝛ rubedo i tunicis oculi ꝛ ſoda ꝛ caſus appetit⁹ cibi ꝛ ledit ab oi i quo ẽ caliditaſ ꝛ ex eis i quo: ſalnte nõ ẽ ſpes q̃uis ſit ſpes i ſedatione ei⁹. Et nõ facit dolo: ẽ cacer i aliquo mẽbro: q̃ ſint ſic̃ dolo: ei⁹ qñ̃ accit i oculo. Et admiſtratio qd̃ mediciaz calaz ẽ ex eis q̃ ledũt patiẽtẽ ipm ꝛ augẽt dolo: ẽ intolerabilem. La. xiij. de cura.

Jnõ fuerit excuſatio cure ei⁹ tẽ ſi itẽtio ſedatõ dolo:is ꝛ mũdificet co:p⁹ ꝛ ps capiti ab hũo: ꝓturbatio ꝛ nutriat cib̃ bõi chimi triticeis i q̃ b⁹ nõ ẽ calefactio ꝛ pot⁹ lactis ꝓfert ei. ꝛ oz qd̃ vt admiſtret i ipo albuñ oui cũ melliloto ꝛ aligd ỏ croco ꝛ collyriũ albũ ꝛ oẽ collyriũ ſcañ ex eis q̃ ſt ſic̃ ãbũ ꝛ ceruſa ꝛ gũmi ꝛ opiũ ꝛ oia i gb⁹ ponũt reliq̃ lenientia ꝛ ſtupefaciẽtia ꝛ collyriũ ſamurdũ ꝛ collyrium meburũ ꝛ ecratũ factũ ex vitello oui ꝛ olco roſ.

Fistula

Qla. xiij. de garab t apatib⁹ lachrymalium.
Gādoq egredit i lachrymalib⁹ angul⁹ oculi
exitura. Et qnq ē dura q tactu mouet t nō rū
pit t ē de gnē glādulaz: t plimū malie ei⁹ qđ vi emi
nētia i lachrymalib⁹ t uenit cū explsióe t dolet ei⁹
explsio t multiplicat cī ea ophthalmia. t qnq ē exitu
ra bothoral facies collectioz t dilrúpit t qñ rúpit
facit fistulā fm plin. Et ābe cōicāt i hoc q vnaq
eaz mouet sub tacu t submergit cū explsióe t aug
mētat qñ dimūit t qnq ex lba ei⁹ bothoz ē ei⁹ aug
mētū i fūdo: qz ei⁹ eminētia exū⁹ nō appet: vez ipsā
significat p:urit⁹ t qnq man⁹ iucit eē ap pplsioz vl
timā. Et garab qđ ē fistla aduenies i agulis ocli do
mesticis. t plz qđ ei⁹ succedit exture t bothoz appē
tib⁹ i loco. Deide rúpit t fit fistula: t exitura illa añ
q̄ rúpat noiat hakil⁹. Et qñ illud mbz ē bitilis sbe
vi ab iterioi ei⁹ vsq ad ipli⁹ exteri⁹ lic pāñ quē iue
nis a latē ossis nasi t a latē ei⁹ qđ appet de oculo. Qñ
ergo rúpit remanet sanios difficilis putrefactiois: qñ
mbz ē būidū t cū hūiditate sua mouet sp t pp hoc
fit fistula. Et ei⁹ qđ ruptura qnq ē ad exterioza: t qnq
ad iterioza: t qnq ē ruptura ei⁹ ad ābo latera sil t mil
toties fit ei⁹ ruptura ad nasū t currit ad ipz. Et qnq
plegt malia sanies ei⁹ ad os t corrúpit ipz t denigrat
t corrúpit cartilagines palpebre t iplet oculū sanie q̄
egredit ad pplsionem.

La. xv. de cura:

Hlgarab ē egritudo chrōica t q̄ ē ex ea leuior
ē illa q̄ ē recēs. Mā q̄ recēs ē curat cū medicis
facilib⁹ q̄s dicem⁹. chrōice vo cura ē i ea cau
teriū qđ narrabim⁹: aut qđ stat loco ei⁹ sic die bar
dich. Incipiat ergo t fricet fistula pāno: deide fiat
licinū cū diebardich t ipleat. Quidā at existimauerūt
p qñ mūdificat ab eo caro mortua: deide sbmerga
tur cottū cū aq̄ siliq̄z nabati t iromittat i ipa cōfert
vehemēt. Et siqs vult administrare medicinā absz cau
terio tē mcū ē vt explmat dōec egrediat qđ ē i ipa đ
ide abluat cū vio stiptico distillato i ipsa: t si fuerit
paz t ū egredit dittat vlz ad duos dies aut tres liga
ta dōec aggregetur aligd q̄ntitatē hūs: dein explmat p⁹
lauet dein distillet i eā collyriū algarab qđ Adahoet
fili⁹ zacharie sibi ppat t ppe qđ ex eo dissolutū ē in
aq̄ gallaz t mliō qđ distillator ē distillatō q̄ fit p⁹ di
stillatioz iteruēcte hoza int oēs duas distillatiões.
Et đ mlioz qđ ingie e⁹ ē vt mīsuret e⁹ pfūditas ptēta.
Deinde inoluat radi⁹ cotto sbmerso i mdicis t pōat
i ipa: siue sit mdicia currēs siue puluis. Et oz qñ ad
mistrat mdicamñ vt strigat cū pāno t adhibeat ges.
Et đ collyriūs qđ explt ē vt sumāt arsenici rubei t atri
mēti t cāfaridaz t calcis t sal āmōiaci t alumis ptes
equales aggregent t terāt cū vria pueri t siccēt t ad
mistrēt sicca. Qñ vo pfert i pncipio sui t añ eruptō
nē vt suppōat ei attrimētū t pōat sup ipaz armōiacū
t mrubegi t silr nux rāzida t oē qđ ē fortis resolutō
nis. Et qnq terūt folia rute dōe stice cū aqua cieris. t
ponūt sup bakil⁹ añq̄ psequat os t p⁹ secutoz ei⁹
psolidat ipm t rectificat carnē. Oz modicāt i pncī
pio qñ ponūt: deinde mōdicāt. Et qñ fit garab scias
q̄ canō ē i ipo vt mūdificet i pmis deinde curet. Et ex
eis q̄ mūdificāt ipsaz ē vt sumat lanugo arūdis iuē
tai iterioze pte ei⁹: t ppe ppiqua radici ei⁹ q̄ q̄dā
hūt grossitudinē t sbmergat i melle t adhibeat al
garab t mūdificabit ipz. Deide lauet locū cū spōgia
insula i aqua mellis: t qnq segt illō sp. s. lanugo arū
dis sicca solo sine mdicia alia exiccāte t suffic. Et ex
eptis qđ ēsiet memithe t croc⁹ cū aqua altaraxaceō
t sine cessatōe pmutet. Et ex eis ē vt terāt limacie cū
ostracis suis t pmisceāt eis myrrha t aloes t admi
strēt. t ē ex eis q̄ pserūt i egritudie t ē ad hoc panca
t nō ē aggregata: t quandoq pfert i ea qñ ē vlc⁹. t
ex eis ē guadai adusti⁹ t croc⁹ t tararaxacō siccū cum
aqua sumac sola. Et ex mirabilib⁹ i ipa si folia rute
cū aqua gnatoz suppōsita ei. Et đ ppetate ei⁹ ē q̄ p
hibet remanē vestigiū fedū. Et oz vt nō cures đ mō
dicatōe ei⁹. Et ex eis qđ q̄ rúpūt exturā ē eplz ex pa
ne cū semie maru t olibāo cū lacte mulieb⁹: aut cro
c⁹ cū aqua cruce: aut myrrha cū ūtia sui đ gūmi ara
bico pfecta cū felle vaccino t dimittat sup ipaz t non
moueat donec sanet eā. Et ex medicis algarab ē vt
fiat licinū ex floze eris pgelato cū bdellio t āmōia
co t existimauerūt idi q̄ mies masticatū sanat eā: t exi
stimauerūt qdā eoz q̄ myrrha sola sanat eā qñ si ipaz
pōit: t ex plib⁹ eptis i ipa ē vt sūat venaz ps ūa et
ameos duc ūtie eptis vni⁹ t terāt puluerizādo t pul
uerizēt i ipa t ēt medicamñ positū ex liaka eri t alu
mie t sale āmōiaco t pfert ei sanās: t ex medicis vl
timis ē vt sumāt atrimūti t aloes t sarcocolle t corti
ces radicis turis pstriti t memithe ptes cēles terant
t cribellēt t ponēt i lachrymali t aloes solūmō cū
corticib⁹ turis ēt. t psidera religiōs medicias dās i
ātidotario t ppe medicamē acutū viride: t consi
dera medicias tabulaz medicinaz singulariū. qñ āt
plegt os t nō iunat medicis: tē necē ēipam scidere
t detegē a suo inkioze t assumē carnē mortuā si fue
rit donec pueniat ad os: t ei⁹ qđ regimē p⁹ illd est
fm tres mōs. Si os ē sanū fricet nigredo si appet i
ipa t soluat aligd ex medicis psolidatis t suppōat
t ligēt t dimittat diu. t si res fuerit maioz ista: tunc
necīariū ē cauteriū t qñ necārū ē ut i osse corrupto
fiat forame. Et ītēdat cū hoc vt fiet cauteriū q̄s p fū
di⁹ pōt i fimo pcauitatis nō declinādo ad nasū nz
ad oculū t eleuet pūctiua ad latꝰ nasi i, pfūdo itavt
qñ pforat loc⁹ vio foramie aut foramib⁹ puis trib⁹
t penetrat t currit sāguis ad ptē ozis t nasi: fiat tūc
cauteriū vltimū cū fiducia vt nō pueniat ad ptē ocu
li imo oz vt tēeat oculs vltie dein cauterizēt t puluerizēt
i ipo medicie t ligēt cū pāno. t qnq excusat cauterīz
a foramie t sit sufficiētia i ipo q̄ntū pole ē: t medica
mē qđ alresiū ē ex medicis bonis i illo. c. Et oz qñ
fit cauteriū vt puluerizet i ipo medicamñ t pōat sup
ipm oculū spōgia insula aq̄ infrigata aut massa subtili i
frata nive t quotiēscūq vult calefieri rozetur ea.

L. xvi. đ additōe cānū lachrymaliū t diminut ōe eo

Qlandoq magificat caro hec adeo vt phi
beat visū. t qnq minuit valde t occultat adeo
vt phibeat lachrymas: t plurimū ei⁹ ptigit
ab errore medici in icidēdo vngulā. additio vo ea

rak medicis icisiõis ⁊ nõ fiat radicit⁹ ⁊ pucãt lachr⁹me. Diminutio ãt pueniẽs ex icisiõe cura nõ hz. Qõ si fuit ex pte alia ⁊ indoz pole erit vt curet medicis ĝ natis carnis ⁊ gb⁹ fuit stipticitas ⁊ exiccatio. Sic medicine fẽ ex aloe ⁊ mirrhe ⁊ croco ⁊ vino ⁊ veligi cũ vio: ⁊ aloes solũ q̃ndoz pulnerizat sup lachr⁹malia ⁊ pfert ⁊ vinũ ipm pfert, ppe quando ocogit i ipõ illõ qõ hz vtute pstictiã. L. xv. ỏ albugie ocli

Lias q⁹ albugo i oculo alia ẽ subtilis, pueniẽs i supficie apparente ⁊ noiat nebula ⁊ alia ẽ grossa ⁊ noiat albugo absolute.

Capitulum. xvij. de cura.

Qz gõ q̃ sbtilẽ ex ca⁹i co:pib⁹ eueniẽs teneris oz vt assiduet vapo:atio cũ aqs calis ⁊ balneis i aq̃ cala. Deinde admistret fricatio sp. Et q̃ndoz pfert ei succ⁹ flox papauis ruffi ⁊ succ⁹ centaur cemtoris. Et itez vẽaz pos vna ⁊ amcos due ẽtie ptis vni⁹ fiat ex eis puluis: ⁊ forti⁹ eo ẽ vt sumãt sar cocolla zuccaz tabarzet spũa maꝛ aristol. ⁊ baurac. ⁊ fiãt cũ eis alcohol. Et ex eis q̃ pfert sit alcohol astringẽtõ ⁊ alcohol alubar foꝛte ⁊ astringẽtõ ⁊ targamati cã. In ch:oica vo grossa ⁊ fixa i co:pib⁹ grossis oz vt admistret lenificatio albugis cũ vapo:atiõib⁹ ⁊ lenificatõib⁹ ⁊ balneatõib⁹ pdcis. Et sunt collyria pdca gb⁹ fit alcohol dissolnta i aq̃ acoꝛ: aut i aq̃ salsigẽe fricati ⁊ fiãt cũ eis alcohol i balneo: ⁊ si nõ, pfecerit balnea admistret alcohol cũ alkitrã cũ crevsto ex gb⁹ fiat collyriũ ⁊ ẽt collyriũ ỏ cõmb⁹ cerui ⁊ ẽt alcohol ex sterco:e lacerti solo: aut cũ masacũa aut ere adusto aut cũ sale gẽma to:refacto. Et forti⁹ isto ẽ sterc⁹ hirũdinũ cũ sisamis ⁊ melle ⁊ sterc⁹ semc bestras: fiat alcohol ex eis mane ⁊ sero. Et ex eis gõ q̃ sit tẽpata ẽ sceba adustũ cũ cãro mario ⁊ clunia auri. Et si albugo ẽ, pũda administra mẽthẽ ⁊ allegi ⁊ myrrhã ⁊ sterc⁹ lacerti eq̃lr ⁊ medicaĩ magnetis ỏ ide i. ca. ỏ ugla. Et q̃ndoz administrẽt tincture tigẽtes albugine ỏ gb⁹ ẽ vt sumaꝛ caducaꝛ roscẽ gnatoꝛ puoꝛ ⁊ acatie ⁊ calcadis ⁊ gũmi oiuz ana. ʒ. i. ãtimonij gallaꝛ ãboꝛ aũ. ʒ. iij. dissolnãt cũ aq̃. ⁊ si nõ inẽit rosa gnati siãt cõter ei⁹: aut caꝑ ei⁹: aut pãnicul⁹ sb aldib⁹ q ẽ iter gnatei⁹: ⁊ itez gallaꝛ ⁊ acatie ãboꝛ. ʒ. ij. calcadis. ʒ. i. fiat ex eis tictura ⁊ ex tincturis ẽ alcohol hỏ i plũbi adusti abluti croci gũmi oiuz aũ. anĩ ij. cineris furni fusiõis cruꝭ abluti cũ aq̃ pluuiali anĩ ij. scoꝛie eris ablute anĩ. ʒ. fiat ex eis alcohol. Illud bonũ i vltio: colcotar gallaꝛ viridiũ ãboꝛ aya. i. anĩ tiij. resolnat cũ aq̃ ⁊ admistret mlts vicib⁹. Illud gallaꝛ acatie amboꝛ ana. ptẽ. i. calcanti ptẽ. ʒ. crautur cũ aqua sacharat calefacte.

Cap. xix. de sebel.

Sebel ẽ pãnicul⁹ accidẽs oculo ex inflatõe vẽaz e⁹ appentũ i supficie pũctie ⁊ cõnce ⁊ texit q dã i eo qõ ẽ it eas sic fiam⁹. Et e⁹ gõ cã ẽ repletio illaꝛ vẽaz: aut a materijs currẽtib⁹ ad cũ p viaz pãnicli exteioris. vl⁹ p viã pãnicli trisci pp repletoẽz capitis ⁊ debilitatẽ oculi. Quãdoq̃z vo accidit ex sebel parit⁹ ⁊ lachryme ⁊ pãnicul⁹ ⁊ nocumẽtũ ex lumie solis ⁊ lumie cãdele ⁊ debilitat vis⁹ ex ea: quã impedit ⁊ ifert ei cstuatiõz: ⁊ nocet ei oẽ qõ ei suppoit: plz vo accit oculo patiẽti sebel vt fiat mior ⁊ mior ⁊ nocet co:p⁹ pille ei⁹. Et sebel qdẽ ẽ ex egritudib⁹ q̃ hereditant ⁊ pmutant de vno ad alium.

Cap. xx. de signis.

Signa sebel e⁹ pncipiũ ẽ velam exit⁹ si ea q̃ mfotiõs dixim⁹ ỏ exuberatio ẽ vẽaz exterioz ⁊ rubedie facici ⁊ pullatõe vehemẽti i tpib⁹ ⁊ in venis cornee, ⁊ signa alteri⁹ sũt q̃ sit ẽria illis i quo declarabitur tibi in canone.

Cap. xxi. de cura.

Oportet vt abhõ. at cũ ea oĩa q̃ abhõ. et hũs fluxũ ad oculũ, sũt ea q̃ dixim⁹ i pmis ⁊ nõ iterabim⁹ ea nũc. Et vt vtat ỏ eẽatis ⁊ mũdificatis ea q̃ dixim⁹. Et vt vitet olea ⁊ ẽplastra sup caꝑ ⁊ ea purgatia nã ei dixim⁹ i ea ẽt. abhõ. ẽt ei gdã ipa in ea ẽt. Oz ego nõ video malũ i vsũ cooz qũ caꝑ ẽ mũdũ. Et. B. gõ oportet vt i potu vinũ darct ⁊ fiãt vt p⁹ ipz dõmirct qũ ẽt mũd⁹: ⁊ si ẽt mã i cooꝛe ⁊ capite e⁹: ⁊ vf q̃ h hẽ sit pueniẽs i sebel leui. In ea vo q̃ fortis ẽnõ ẽxceptio a collectõe. Et melioꝛ gõ collectõ ẽ vt penetrẽt fila milta sb vẽis: ⁊ qũ adunata sũt trahãt ad supioza vt eleuet sebel. Deide colligat cũ muchadhi acuti capitis ad icidẽdũ ne remanent aliqd Deiũ admistret rasuꝛ, phibẽs adherẽtiã dẽaz i cade ũgla. Et q̃ndo dolet oculo ex ppatiõe collectiõis ñ abscidat ab eo vitellõ oui. Illõ. n. sanat ipz. ⁊ p⁹ il lõ admistret collyriũ rubeũ ⁊ viride vt resolnat resi duũ sebel ⁊ mũdificet oculo. Et isũlio: qõ hoꝛaz ad collectõz e⁹ sit ver ⁊ autũn⁹: vez si p⁹ mũdificatioz ⁊ cõnẽ: qñ qũ ẽ añ cõnẽ dolõ dẽclare facẽ supfluitates ad oculũ. Medicie vo pferẽtes ad sebel ñ pferũt nisi receti ꝛz plz. Et ex eis vo q̃ expta sit ẽ vt sũat cooꝛ tex oui recẽtis sic cadit a gallia ⁊ feruefeat accto. x. die b⁹. Deide colet ⁊ exiccet i ũbra ⁊ terat ⁊ fiat cũ eo alcohol. Et ex eis gõ q̃ sit expta ẽ alcohol ocli cũ cinẽ cui adũcta ẽ marchasita. ⁊ ex eis q̃ expta sũt ẽ alcohol ocli cũ vria i q̃ dimittit liatura eris cipi die vna Et ex positis collyriũ astringẽtõ ⁊ rubeũ acutũ ⁊ viride ⁊ tarchimiticõ ⁊ collyriũ rusatigi ⁊ medicaĩ magnetis pdcũ: oia illa sit i antidotario ⁊ collyriuz de alumne ⁊ balaustijs. Et q̃do pp ẽ sebel scabies exptũ ẽ collyriũ sumac solũ: ⁊ quãdo pũt i ipo paꝛ gũmi arabici ⁊ sarcocolle ⁊ fit ex eo alcohol. abscidit ei sebel ⁊ remouet scabiẽ.

Cap. xxij. de vngula.

Gst additõ pũctie ⁊ velamis pncipijs ocli icipiẽs ꝛz plz lachrymali ⁊ currẽs sp si pũctiã. Et quãdo tegit cõuẽt ⁊ inuadit cã ita q̃ coopit foꝛasi. Et ci⁹ gõ q̃dã ẽ q̃ ẽ durio: ⁊ q̃dã ẽ q̃ ẽ lẽioꝛ. Et quãdoq̃z ẽ citri coloꝛ: ⁊ quãdoq̃z ẽ rubei colõis ⁊ quãdoq̃z ẽ fusci coloris. ⁊ ẽt vngula e⁹ vicitas cũ ꝛigtia ẽ vicitas adherẽtie q̃ velocit denudat qualis suspẽsiõe. ⁊ alia e⁹ vicitas ẽ vicinitas vnitiõis ⁊ idiget excoriatione.

Cap. xxij. de cura.

Melioꝛ cura e⁹ ẽ denudato cũ ferro ⁊ ppe e⁹ q̃ ẽ lẽil. Duiꝛo denudato qñ ñ ẽ facil pduc ad nocumẽtũ. Et oz vt eleuet cũ ũcinis: suspẽsio ei e⁹ i cisione facilẽ effic. q⁹ si, phibeat excoriet cuz capillo: aut fico penetrãte sb ea cũ acu: aut radice pẽne sbtil⁹ et illõ qõ ñ ẽ necrũ nisi i ũo loco aut duo ob⁹ q⁹ si ñ sufficit ncẽaria ẽ excoriatio sbtil cũ ferro nõ acuto. Et oz vt

eradicet ꝯtū pole ē p̄t̄ qđ accidat carni lachrymal'. Et accidat lachrymis curſ⁹ t colo: qđ diſtinguit int̄ ābas. t qū abſcidens ūglaz diſtillab i oclz cyminū maſticatū cū ſale. Deiū ſbuēies mōdicatōi ci⁹ cū vitello ouī: t olo ro. tvio. t qū ū admiſtras diſtillatōz cymi maſticati cū ſale adhēt p̄uctia palpebre. t pp hᵒ oz vt moueat eger oclz ēt oi hora ōiū pᵒ. iij. diebꝰ admiſtrēt collyria acuta vt reſiduū extirpet. Admiſtratio vo medicinaz i ipa ē res q ū mltū vz i vngula q ē groſſa: t cū hoc ipa nó euacuāt a nocumēto pupille acuitate ſua. Neceſſariū ei ē vt ipe ſit vehemētus abſterſiōis ꝓmixte cū putrefactiuis. Et ex collirijs q dē exptis ē collyriū antiticó t collyriū ceſaris t baſilicó acutū t ruſcininū t diuaricó. t oia iſta ſcripta ſt i ādotario. Et ad cā qđ exptū ēt ſumāt eris vſti t alcadis t fel hirci ptes cēles t fiat ex eis collyriū Et vt ſiāt calcadis t ſalis gēme āboz añ. ps. i. gūmi medicinalis ptis. fiat collyriū cū vio aut ceſ vſtū t calcadis cortices radices capparis t ſal āmōiac⁹ t fel hirci aut vacce cū melle: aut mel ſolū cū ſelle capꝛio aut magnetis t floris eris t magre t āmoniaci oiuz añ ptes. ij. t croci ps. i. t vnicuiqz. ℥. illꝰ admiſceat coryla. i. mellis: t ēt ex calcāto t ſale āmoniaco fiat alcohol: ē ei myrabile. t ex eis q ad ūgulā ſūt expta t ē ꝓpiqū ipſſiōi ōnudatiōis ē vt ſiāt teſta catinoz t fricet ab ea lūminū t pterat mltū. t pᵒ illoꝝ miſceat cū oleo ō ſeibꝰ cucurbite t pterāt ſil. Deiū mittat radi⁹ i cute t accipiat cū eo ūdicaīn t fricet cū ipo vngula aſſidue oi die mltōiēs: ſbtiliat ei cā t recedz cū ea. Et oz qđ vt icliet aſi medicinaz ad miſtratoz ſup vaporē aq̄ calē tandiu donec caleſiat oculꝰ t rubifi cet facies aut igrediat balneū. Qūz vo aſert i vngula leui vt terat tus t ſūdat i aq̄ calā tandiu dōec ſup ipſum vna hora pertranſeat t coletur t fiat cum ipſo alcohol.

¶ Cap. xxiij. de altarfati.

Si p̄ctū ſāguīs recētz ſubei aut ātiq mōtui aut ſbrubei: aut nigri currētis a gbuſdā venis ruptis i oclo pp pculſiōz vbigia: aut cā alia pp quaz rūpunt vene expletōe t apꝛtibꝰ: ita vt rūpāt in ipſa: t ex ſūma eaz ſūt clamo: t motꝰ labioſius. Et qūz ē ex feruoꝛe ſanguīs i vēis: t qūcz ꝓuenit a caſu pculſiuo fracta ſubtil' in pupilla t rupturā q ē in ꝓuctiua ē ſalubꝛior. ¶ La. xxv. d cura

Iſtillet ſup ipm ſanguis colūbe aut turturis aut azagachit aut alguarazē t ꝓpe ō ſō pēna tus ſicē t tutū dēm chimolea t tutū dictū armenū. in fine vo ci⁹ miſceat cū reſolutis vſqz ad arſenicū cū luto ſigillato: Et qūcz cūrat cā lacte mlieb cū ture t aq̄ ſal' t ꝓpe i aq̄ diſſoluta ſūt ſal gēma et ſal armoniacū: t ꝓpe qū pōit i ipa illō cū ture t diſtillat ex eo i oculū. t collyriū diuaricō ꝓfert ei valde. t medicamē ſuū ex lapide lazuli t pipis t ſarcocol ſalgēma t fit ex eis collyriū: t qūz fit ci ēplz ō foliis cū kali vſto cū vio aut aceto: t ſili⁹ ex ſtercoꝛe colūbino cū aceto aut vio: aut fit ēplin ex paſſis enucleatis ſolū cū aceto. t reliq̄ q dcā ſt adhibēāt t ꝓpe cā

fuerit aſpa. Et ſili⁹ caſe⁹ recēs t paꝛp ſalit⁹ t coꝛticeſ rhaphāi t mellilotū cū ſāguīe draconis t radice lilij t croco t lētib⁹ cū oleo roſ. t vitello ouī: t reclinatio fiat ſup aquā i qua ō cocta ſt iſopū t origanū: t vaporet ex eo ſola: aut cū aceto i quo ō coqūt cinis aut mēta: aut iſuſiōe olibāi cū aloe: aut cū aqua croci ſilueſtris: aut iſuſiōe croci: aut ō coctiōe camemille t melliloti: aut ſucco coꝛ aut ō coctōe foliozꝝ caul' t fiat emplin ex folijs caulis ō coctis t ptritis: Foꝛtiō t antiquo aut fiat emplin ex ſynapi ptrito ꝓmixto cū duplo ſui de carne ficꝰ: aut arſenico' fricato cū lacte: aut fiat ei emplin ex cinere ō cocto in vino: aut ameos t iſopo cū lacte vaccino: Qđ ſi cū tarſati acciderit ruptꝝ i ꝓnctiua maſticet cyminū t ſal t diſtillet ſalina i ipo: t folia ſalicis ꝓfert ei valē qū ex eis fit emplin.

¶ La. xxvi. ō lachrymis:

Ec egritudo ē vt ſit oculi ſp̄ hūidi hūiditate aquoſa: t qūcz currūt lachryme. Et eaz gdē alie ſt natiue: alie acc̄itales: t de acc̄itibus ſt q ſt iſepabiles i ſāitate: t ſt alie ſeq̄ntes egritudinē q̄ ꝓmouēt ſi ꝓmoueāt egritudo ſic fit i febꝰ. Cā āt i acc̄italibꝰ ē debilitas retētie aut digeſtiue decoq̄ntis: aut diminutio lachrymal' i nā: aut pp adminiſtratōz medicie acute: aut ſucceſſiōe icliſiōis vngle. Et ꝓncipū qđ illius hūiditatis ē cerebꝝ t curſus ei⁹ ad oculū i vna duarū viaꝝ p̄dictaꝝ miſtociēs. Que āt natie ſt aut pp radicatōz icliſiōis lachrymal nó ſanāt. Et curſus gđ lachrymaꝝ q fit i febꝰ t i egritudib⁹ acutꝰ t ē ſine cā ē pp nocumētū cerebri t apa cerebri. t qūz accidūt i febꝰ vigilatis q ſt ex febꝰ ephimeris: aut febꝰ putridiſſāguis: t qūz miſtiplicat curſ⁹ lachrymaꝝ i frigoꝛe: Et iſte oēs q ſt de gnē eaz q̄ accidūt velocit remouēt ſeq̄ntes egritudinē ſi remouent: remouent cum ea. ¶ La. xxvij. de cura.

Cūnó i cura eaz ē adminiſtratio ūdiciaz ē q̄lis ſtipacitatis. Eaz vo q ſēe ſi ſucceſſiōe icliſiōis vngle aut coꝛroſiōe ci⁹ p medicinā cura ē plus curin⁹ t troc. de croco t collyriū ō aloe t collyriū ō croco cū bēgi: t vt fiat alcohol ſup lachrymale ipm ei turt: aut fumo ei⁹, ꝓpe t cū aloe t mēthe t croco q ſi id fimita fuerit t ad finē puenerit ū nalcek vngē. Ilā āt q fēa ē nó ab icliſiōe vngle cū tutia t cū alcohol de tutijs. Et ꝓpe ſiē cū alcohol de tutia p̄dēo i. e. de albugie t oib⁹ collyrijs viſcoſ ſic ē collyriū albū de ſacrocolla t collyriū de aſtaticō t reliq̄ q dēa ſt i antidotario. Et ex eis q̄ expta ſt i eis ē medicamū fez ex aq̄ ḡnatoꝝ acctoſoꝝ cū medicis. Et illi⁹ gđ ꝓfectio ē vt decoq̄t li. i. ex eo vſqz ad ūdietatē. Deide ponāt i ipo aloes chotrēſis t licq̄ t fenū aharagi t croci t ſi femenule oiuz añ. aur. ij. t muſchi. ij. danic: t maceat ſub ſole. xl. dieb⁹ vaſe vitreo clauſo. Et ex eis q̄ expta ſt i ipſ ē igredi balneū i icūto t mōari i ipo t diſtillare acetū t aq̄ i oculū miſtociēs. Ille vo q ſt natiue recipiūt curā difficilr. ¶ L. xxvij. de ſtrabositate.

Qūdoqz fit ſtrabositas pp molliſicatōz quorūdā i certoꝝ mouētiū illō qđ appet de oclo t declinat ab aſpectu illi⁹ pt̄i ad pt̄ē ci oppoſitā t qūz fit a ſpaſmo alic⁹ coꝛ: t ōcliat oculus ad pt̄ē ci⁹

Et ḡlr̄cūq̄ sit: qñq̄ fit ab hūiditate: ⁊ qñq̄ fit a sicci
tate sic accit i febrib⁹ acutis. Et illa gd i q̄ spasm⁹ lacer
ti ē cā ñ fit nisi a spasmo lacerti motiui. spasm⁹ ei ei⁹ ē
q̄ fac cuēire i ocło strabositatē ⁊ nocumētū. Spasm⁹
ät lacerti ittmēt i radice ñ fac appere nocumētū imo p
fert valde. Et mltoties gd accit strabositas p⁹ q̄sdā
egritudiel cerebri sic epilepsiā ⁊ carabitū ⁊ vtiginē ⁊
silles istis ⁊ accit p⁹ adustionē ⁊ siccitatē aut repletoz
Et scias q⁹ rēotio ocū ad sioza aut ad iferioza ē illō
qd sa ē videre vnā duas res: sz ad duo latera ñ ifert
visui nocumētū ō quo sit curādū. ¶ La. xxix. ō cura.

Mās vo ñ sanat nisi i dispōne ifatie valō hui
de: qūz ei spat vt sanet ⁊ ppe qū ē recēl. i hoc
ei oz vt equek cūa ⁊ póat cādela i pte opposi
ta strabositati vt laboret sp aspect⁹ ad eā. Et silr oz
vt liget filū rubeū cū re rubea oppositū pti strabosi
tati. aut suspēdat aliqd rubeū ap tps oppositū: aut
aurē ⁊ totū illō fiat ita vt ei⁹ aspect⁹ ipz oseq̄t ⁊ vide
at illō cū puo labore. Qūz ei pfert ille labor i equan
do oclm ⁊ emisso sāguis ē ex eis q̄ facūt aspz rēm
Illi ät gd accit illō postq̄ magni sit ⁊ senes ⁊ ē cā e⁹
mollificatō aut spasm⁹ hūid⁹ oz vt vtāt mūdificatōe
cerebri cū cūātib⁹ q dixim⁹ cū hieris magis ⁊ silib⁹
eis ⁊ sbtiliatō eregis ⁊ admistratōe balnei ⁊ resolōe.
⁊ ō medicis gd iuuātib⁹ i strabositate ē vt fiat eis ca
putpurgiū cū succo folioz olive. Qd si fuit e⁹ euēt⁹
a spasmo ex siccitate tē oportebit vti ebrocis hūecta
tis. ⁊ qū ñ affuit febris sūat i potu lac asininū cū ole
is valde hūectatis: ⁊ pēit oz vt hūectet coz regiū.
Et oz vt distillet i oclz sāguis turturis ⁊ vt fiat ēplm
ex albūie oui ⁊ oleo ros. ⁊ pauco vio ⁊ liget. fiat illō
diebus pluribus. ¶ Lap. xxx. de exitu oculi.

Uterdū accit egressio aut pp vehemtiā iflatō
nis ocli pp gūitatē ⁊ repletioz suā aut pp ve
hemētiā coartatiōis ei⁹ ad exterioza: aut pp
vehemtē mollificatōz suspēsiōis sue ⁊ lacertoz suā
tiū suspēsionē ei⁹ pdictā. Et illa gd q̄ accit pp vehe
mtiā iflatōis ocli ⁊ repletōz ei⁹: aut ē a mā plūma ip
so oculo iflatiua aut hūorosa hūida: ⁊ qūz ē repletō
ppa i ipo. Et qñq̄ ē cū cōitate cerebri corpis sic qd
accit apō retētōz mēstruoz. et illa gd q̄ ē pp vehemī
tē coartatiōm ei⁹ ad exterioza ñ ē nisi apō pfocatio
nē: ⁊ sic fit qū soda ē vehemtis. ⁊ sic fit apō tonitruū ⁊
clamorē ⁊ mulierib⁹ p⁹ptū vehemtē ⁊ tenasmō. Et
qñz ē cū h ex mā declinate ad oclz et qū ñ ē mūd⁹ p⁹
t⁹. Et qūz ē ex corruptōe ymixtōis fet⁹ aut mōte e⁹ ⁊
aut putrefactōe e⁹. fcā ät pp mollificatōz lacerti: qñ
lacert⁹ ptinēs neruñ ocauñ qū mollificat ñ subsistet
oclz: sz declinat ad exterioza. Et egressio qñq̄ ē ex mol
lificatōe lacerti tñ: ⁊ ū ostruit vis⁹: ⁊ qñq̄ ē cū actōe
e⁹ ⁊ ostruit vis⁹. Et qñq̄ egredit ābo ocli i eis q̄ fuit
sic pfocatōes ⁊ apata velāinū cerebri i pipneūonia
tē cā i illo coartato. Et qñz ē cā i illo ipletō ēt: ⁊ mlt
toties fit illud cū sāguinitate ipedicte ⁊ faciente apo
stema i comea. ¶ Lapitulum. xxxi. de signis.

Unqz ē ex mā plūma aggregata i pupilla: tē il
lic ē cū egressiōe magnitudo. Et qū ē ex coar
tatōe qūz ē illic magnitudo si adiuuat eā mā
Et qūz ñ ē magnitudo. Et i ambab⁹ dispōib⁹ sētit
extēsio expulsa retro a posterioib⁹ ⁊ cognoscit ei⁹
cā. Cū illa ät q̄ ē pp mollificationē lacerti nō magni
ficat pupilla neqz sentit tēsio vehemtis ab iterioribus
tē pupilla cū hoc estuans. ¶ Lap. xxxij. de cura.

Gressiōi vo leui sufficit vita repellēs ad iterio
ra ⁊ sōn⁹ fz resupinatioz ⁊ exiccare cibū ⁊ p⁹
uitas mot⁹ ⁊ assiduato clausiōis. Qd si indi
ciaz idigeat adiutorio adhibeat collyriū d sumac.
Que vo fortis ē ⁊ ex ea tē si illic ē mā idiget mūdifi
catōe ei⁹ a corpe ⁊ capite cū eo qd scis ex solutiuis ⁊
phlomia ⁊ vētosis sup ambo tpa ⁊ collyrijs acutis
Et pēit qd solutō vētris ē ex reb⁹ magis inuātib⁹
spēs ei⁹. ⁊ silr positio vētosaz sup collū. Et oz vt assi
duet vapozatō i pncipio cū lana ifusa i aceto ⁊ ebro
cet facies cū fīa aqua. ⁊ ppe i qua docta sit stiptica
sic cōtices gnatoz ⁊ sētices ⁊ sic papaū ⁊ cdiuia ⁊ bo
gapastoris. q⁹ si ū fuit a repletōe pfert h regimē i oi
boza. Et si fuit illic repletō oportebit vt resoluat i pn
cipio mā cū reb⁹ cognitis. Et si fuit a mollificatōe
tē oportebit vt admistres hieras magnas ⁊ garga
rismata ⁊ odoramta ⁊ suffumigatiōes cognitas: ⁊ p⁹
illa admistra stiptica sortitudiné faciētia. Illa vo q̄
ē apō ptū si ē a paucitate cur⁹ sangnis pariētiū aut
corruptiōe fet⁹ puoca mēstrua ⁊ extrahe fetū. Etsi ē
a coartatōe tm tē adhibe stiptica. Et ex medicis gd
pferētib⁹ i egressiōe ⁊ eminētia ē vt fiat ēplz ex faris
fabaz cū rosis ⁊ ture ⁊ albūine oui ⁊ ēt nuclei dacti
loz adusti cū spica si bōi eminētie ⁊ egressioni.

¶ Lap. xxxiij. de profunditate oculi ⁊ eius puitate.

Aliud fit i febrib⁹ ⁊ ppe i vigilatinis ⁊ succes si
one cūonū ⁊ ilomnietatis ⁊ āgustie ⁊ tristitie
Et i illa gd q̄ vigilatina ē ocul⁹ sōnifer⁹ gnis
difficilis mot⁹ i palpebris ⁊ nō i pupilla. Et i angu
stia ē qeta pupilla. Quidā aūt dixerūt q⁹ accit qbus
dā hoib⁹ diuersitas duoz latez faciei i frigoze vehe
menti ⁊ calore vehementi. Accidit ergo oculo qui ē
in parte frigida profundatio ⁊ parvitas.

Lap. xxxiij. de varietate oculi.

Uiditas aūt accit aut pp cām q̄ ē i tūicis aut
pp cāz q̄ ē i hūoribus. Et cā qdē i hūiditatib⁹
ē: qñ si fuit glatialis i ipo plurie q̄titatis ⁊ al
bugine⁹ clar⁹ ⁊ sit⁹ ei⁹, ppiqu⁹ ad exterioza ⁊ equalis
q̄titatis ⁊ pauc⁹ erit ocul⁹ vari⁹ viridis, ppe si non
fuit ex tūica, phibitio. Et si i hūiditatib⁹ fuit ꝓturba
tio ⁊ glatialis fuit pu⁹ ⁊ albugine⁹ plurim⁹ obtene
bratio fiet sic ē obtenebratio aq̄ pfude. Et si fuit gla
tialis, pfūd⁹ erit ocul⁹ niger. Cā aūt i tūicis ē vnea.
Mā si ipsa vnea fuit nigra erit ocul⁹ ei⁹ cā ei⁹ niger.
Et si fuit viridis fiet ocul⁹ viridis. Et vnea qd fit vi
ridis: aut puatione digonis sic plāta. Mā i pncipio
cū nascit nō ē apparētis tincture: imo decliat ad albe
dinē. Deide ipa cū digone fit viridis. Et pp hāc cau
saz sūt oculi ifātiū virides ⁊ varij Et hui⁹ qdē varie
tas fit fm hūiditatē vltimā: Aut pp resolutionē hu
miditatis quā segit tictura qū ē digesta valde sic plan
ta qū resoluit ei⁹ hūiditas icipit albificari. Et hec q
dē viriditas ē a siccitate domināte. Et ifirmoz qdē

oculi ⁊ senū varij fiūt pp hāc cām: qñ i senib⁹ mūltiplicat hūiditas extranea ⁊ resoluit inata. aut erit illic color ex eueniēs i creatiōe nō ppea q ipse aduēiat vuce qū nō ꝑus fuerit: ⁊ fit qñq; pp claritatē hūiditatis ex q̄ creata ē: ⁊ qñq; fit pp vnū duoꝝ: qñq; accidit in ꝓncipio create. Et scit illud bonitate visus ⁊ malitia ei⁹. Et viriditas qdē alia ē nālis ⁊ alia ē accidēt̄al: Varietas aūt ꝓuenit ex aggregatōe cāꝝ ingredis ⁊ cāꝝ viditatis: ⁊ ꝓponit ex eis res int̄ nigredinē ⁊ viditatē q̄ ē varietas. Et si eēt varietas ꝑmitua ꝑm qđ existiaut Empedocles eēt oculs viridis le sus pp suū defectū ab aq̄itate q̄ ē instām visus. qdā aūt nigri minorāt a viridi⁹ i visu cū viditas nō est pp nocumētū i ipis. Et cā in hoc ē qñ nigredo q̄ ē cā albuginei ꝓhibet penetratiōē formaꝝ colorū cū declaratiōe: ꝓpea ga ꝟia ē quietati. Et illud est sicut illud qđ ē pp ꝓturbatiōē hūiditatis: ⁊ silr si fuerit cā pp multitudinē hūiditatis: nā si ē multitudo ēt nō rūdet motui palpitatōis ⁊ egressiōi adante riora ita q̄ inde sit curandū. Et si oculus fuerit viridis pp quitatē hūoris albuginei erit magis videns in nocte ⁊ in tenebris q̄ in die pp illud qđ accidit ō motu lumis māe puc: ⁊ ipedit a declaratiōe. h⁹ eni motus deficit a declaratiōe rei sicut deficit a declaratiōe eius qđ ē in tenebris post lumē. Niger vero cā hūiditatis visus in nocte ē minor ꝓpea q̄ illud i diget palpitatiōe ⁊ motiōe materici ad exterioꝝ. Et mā plima ē gnioꝝ q̄ pauca. niger ārt pp tūicā aggregat visū vehementer. La. xxxv. de cura.

Im exptū ē alcohol ex bēgi siccū decoq̄t in aq̄ dōec fiat siē mel ⁊ fiat ide alcohol: aut fiāt antimonij saphani pōdus. iij. z. margaritaꝝ muſci cāfor oiuꝝ ana pōdus danich: fumi lāpadis olei aut oliuaꝝ croci āboꝝ ana. z. i. aggregēt oia terēdo ⁊ admīstrent: ⁊ croc⁹ ipse ⁊ oleū ei⁹ ē ex eis q̄ denigrāt pupillā. silr succus solatri aut sumāt succi tribuloꝝ pōd. z. ij. ⁊ gallaꝝ adustaꝝ pōdus. z. i. olei de nucleis oliuaꝝ denigrataꝝ sup arborē ⁊ olei sisamini nō excoriati āboꝝ ana pondus. z. i. decoq̄ntur lento igne donec nigrescāt ⁊ fiat inde alcohol. ⁊ ex eis que fiūt expta ē vt aduraī anellana ⁊ pmisceāt cū oleo ⁊ vngāt ꝓtex infantis viridis: ⁊ etiā ut imittat radius in collognitida hūida ⁊ fiat inde alcohol ita q̄ illud denigrat pupillā catti. Et silr cortices auellane ⁊ritū: aut sumāt acatie pars. i. gallaꝝ sexta partis: aggregeī illud cū aqua floꝝ papaueris rufi ⁊ succus ipsius ⁊ fiat ex eo distillatio. ⁊ silr succus bengi ⁊ succus corticis granatoꝝ.

Tractatus tertius de dispositionibus palpebrarum ⁊ que comitantur eas.

Capitulū. i. de pediculis in palpebris.

Alteria pediculorū est humiditas plima quam expulit natura ad partem cutis. Et virtus ꝓparatiua generationis eorum est caliditas non naturalis. Et ille cui plurimū accidit illud ē ille qui ē plurime varietatis in cibis suis ⁊ qui exercitij ⁊ imūd⁹ ⁊ neq; vtitur balneo. La. ij. de cura.

Incipe a mūdificatiōe corꝝ ipis ⁊ capitis ⁊ ptis oculi cū eo quod sciuisti ⁊ ꝓpe cū gargarisma te facto ex aceto ⁊ synapi ⁊ admīstret ablutio oculi ⁊ embrocatio ipsius ex aqua maris ⁊ aqs salsis ⁊ sulphureis: ⁊ liniantur pili palpebre ex medicamine facto ex alumine ⁊ medietate ipsius de mē buzegi. ⁊ quādoq; addit eis aloes ⁊ baurac āboꝝ ana ps. 5. Et melī⁹ qdē est vt sit illud quo ꝓficit ace tū squillitic⁹: sed almēbuzegi cū baurace medicamī bonū. La. iii. de silac ⁊ est grece anuseme.

Illac quidem est grossities in palpebris ꝓueniens a materia grossa male dispositionis nitrosa ꝓpter quam rubee fiūt palpebre. Et cadit pili ⁊ adducit vlcerationē partium in quibus fixi sūt pili ⁊ sequit eā corruptio oculi. ⁊ plurimū accidit successione ophthalmie. Et de ipsa quidē alia ē recens: ⁊ alia est antiqua mala.

Capitulum quartum de cura.

Mrecēti qdē ꝓfert facē ēplm ex lētib⁹ decoctis cū aq̄ ro. ⁊ facē emplm ō portulaca ⁊ endiuia cū oleo ro. ⁊ albumie ouī ⁊ admīstret totū illud nocte ⁊ ingrediat balneū p⁹ ipam aut sumant lentes excoriate ⁊ sumac ⁊ pulpa granatoꝝ rose: ⁊ conficiāt illud totū cū alrobin nocte ⁊ balneetur mane. ⁊ assiduatio balnei est ex rebus magis ꝓferentibus ei. In antiqua vō ⁊ chronica oportz ut cura vētosent ⁊ phlebotoment vene frōtis ⁊ ad ministret assiduatio balnei. Ex medicamētis aūt q̄ ponēda sūt in ea ut fiāt eris vsti medietas. z. i. dragāti. iij. pipis croci ana. z. i. terant cū vino pontico donec fiāt sicut mel subtile ⁊ admīstrent i exteriōib⁹ palpebre. In ea aūt quefit successiōe ophthalmie: est exptū collyriū ſm hūc modū dragāti attrimenti ⁊ croci ⁊ spice oiuꝝ ana ps. i. Sumant de sedenigi x. partes: fiant collyria ⁊ fricent ex eis palpebre.

Capitulū quintū de gesse palpebraꝝ

Est ut accidat palpebris difficultas motus ad claudēdū qū sūt apte ⁊ ad apiendū quz sūt clause cū dolore ⁊ rubedine sine hūiditate ſm plm ⁊ ꝓsegt eas plurimū vt nō obediāt ad apiendū cū exsiccatiōe apud somnū ⁊ plurimū qđ ipsius nō ē nisi frustis lippitudinis sepatis dure sicce: neq; ē cū ea curius nisi p accidēs: qñ ē ex siccitate aut hūore viscoso declināte ad siccitatē valde sed qñq; ē dolor ⁊ rubedo. Illa vō q̄ fit a fricatiōe sine materia fluēte ad ipsam noiat siccitas oculi ⁊ multoties est illic cōplexio calida ⁊ materia plurima grossa indigens enacuatione. La. vi. de cura

Oportet vt assiduet vaporatiōe oculi cū spōgia infusa in aqua tepida ⁊ assidue ⁊ raturbaneo cū aqua dulci equali ⁊ ponat super oculum apud somnū albumen ouī conquassatū cum oleo ro. ⁊ assidue faciat sudare caput cū hūectatiuis ⁊ olcis embrocis ⁊ caput purgtis hūectātibus cum oleo vio. ⁊ nenufarino ⁊ reliquis. Et si significauerint dispōnes q̄ cū siccitate sit mā cholerica solues cū volubili qñ in ipsa ē ꝓpietas. Et si existiat q̄ sit licēt mā grossa exiccata idigēs ꝑsolutōe resoluat cū

Cōos palpebre depedunlus

mucilagine fenugreci ⁊ mucilagie seis lini acceptis cū lacte. Iste.n. ābe qū ponūtur sup oculū auferūt algeſie ⁊ cū ant hūore. Et ex eis que ad eā erpta fūt: sūt adeps galline ⁊ mucilago se. lini ⁊ cera ⁊ oleum ros. ponat illud desup semp: ⁊ in palpebris administret qō attrahit lachrymas sic collyriū arsastras Plinū.n. ꝓfert in māli chronica administratio al cohol, puocātiū lachrymas. ipam.n. resoluūt māz grossam ⁊ faciūt eā currere ⁊ attrahūt ex hūoribus subtilib⁹ illud qō lenit eā ⁊ resolūt ipm sua resolutione. ¶ La. septimū de grossitudine palpebraꝝ

Grimdo est segns febr: ⁊ quāq; faciūt ipaz ꝓsidere linimēta fcā sup collū eius. Et cura est alcohol factum ex lapide lazuli ⁊ lapide armeno: ⁊ ex nucleis dactiloꝝ adustis ⁊ spicū duabus ⁊ administratio balnei assidua ⁊ alienatio vini. qūq; vo fricatur plm cū radio ⁊ collyrio rubeo leni sed fricatio cū zuccaro qūq; excitat ⁊ attrahit. ¶ La. octauū de inflatione palpebre.

Cidit ꝓpter materias subtiles ⁊ vapores ⁊ ꝓpter debilitatē digestionis ⁊ malitias eius sicut fit in febribus vigilatinis ⁊ in vigilijs. Et quandoq; fit in ꝓncipio hydropis ⁊ cāsie ⁊ ꝓpter apata hūida sicut peripneumonia et lethargia. Et qū accidit pualescentibus idicat multotiens ꝓuersionē: ⁊ ꝓprie qū in eis ē relinquoꝝ mē bror inflationis ꝓuatio ⁊ remanēt ipse excitate ⁊ inflate: Et cura eius est absciſio cause ⁊ vaporatio.

¶ De grauitate in palpebris. Capitulū nonuz.

Uandoq; fit ꝓpter inflationē ⁊ cās eius ⁊ quādoq; sit ꝓpter debilitatē virtutis et casū eius in ethica: ⁊ quāq; fit ꝓpt grossitudinē ⁊ alsarnac ⁊ similia: ⁊ quandoq; accit grauitas ⁊ mollificatio in ꝓncipio paroxismoꝝ febriuz. ¶ Capitulum decimū de inuscatione palpebraꝝ apud lachrymalem ⁊ alibi.

Uandoq; accidit palpebre vt ꝛglutinetur aut cū concauitate aut cū coniūctiua aut cū cornea aut cū vtrisq; ⁊ quandoq; fit i vno duoꝝ laterum lachrymalis: ⁊ quandoq; fit ꝓueniēdo ad mediū: ⁊ quandoq; fit cōis. Et cā gdē in ea aut est vlcera accidentia aut ruptura faciēs alcohol qū colligit ex oculo sebel ⁊ detegit vngulam ⁊ fricat ex palpebra scabiē vltime sicut diximus: et nō ꝓsiderat oi hora illud qō ex ꝓsiderare i ipo donec accidit ut ꝛglutinetur. ¶ La. xi. de morbo.

St caro pustulosa addita in oculo: Qō si fuerit apud lachrymalē tūc rectius erit vt incidat: deinde cura algarab adhibeat aut cureī cū alcohol basilicon ⁊ medicamie viol. ⁊ medicamentis vngule: ⁊ ꝓprie cū collyrio de arsenico. ⁊ si fuerit cū albedie ⁊ nigredie: tūc cura eius erit cura ūgule. L. xij. ō inersatōe palpebre ⁊ ē ascera

Jus spēs sūt tres. Una eaꝝ ē vt ꝺhabat palpebra ⁊ nō cooperiat albū: ⁊ illud aut est a creatiōe aut ē ꝓp incisionē venientē palpebris: ⁊ noiatur oculus hy⁹ oculus lepozinū. Et scōa spēs ē media ⁊ ē vt nō cooperiat ptē albi ⁊ noiat abbreuiatio palpebre. Et cā ei⁹ ē ꝓma: vez ē minor illa. ⁊ tertia ē vt nō cooperiat palpebra supioz iferioz: Et illud fit aut ex glandula: aut ex nascentia carnis additeque iā ē aut incipit aut spasmo accidēte palpebre ex vlcere ꝓsolidato sup ipm nō ꝓmittente vt palpebra supioz cooperiat inferioz: ⁊ quāq; fit illud totū ex spasmo lacertoꝝ circūdantiū palpebram:

¶ La. xiij. de grandine.

St humiditas ingrossata ⁊ in lapidē ꝓuersa in interioze parte palpebre. ⁊ quāq; fit in albedine sile grādini. La. xiiij. ō cura

Dministret sup eo linimentū cum aceto ⁊ sozdibus vlcez ⁊ reliquoꝝ. ⁊ quādoq; addunt eis oleū ros. ⁊ gūmi albotin ⁊ sarcocolla: aut linit cū āmoniaco ꝓtrito cū aceto ⁊ cinere ⁊ assa fetida. ⁊ linimētū aureis⁹ deiñ i. e. ordeoli. ¶ L. xv. ō ordeolo:

Rdeolū ē apa longū apparens sup extremitatē palpebre sile ordeo in figura sua. et eius mā fm plm est sanguis dominans.

¶ Capitulum. xvi. de cura.

Uret cū minutiōe ⁊ cāuone ꝓpriā ꝛz q; scisti: deinde sumat aliq; de oppoponaco ⁊ resolunat ex aq; liniat ex eo locꝰ qū ē bonivalde: ⁊ ꝓferūt ei vaporationes ex adipe dissolutoꝛ aut farina ordei cū galbano: aut fermentū: aut panis calefactꝰ iteratus sup ipm ⁊ cuporationes cū cauda muscaꝝ habētū capita abscissa: aut cum aq; in qua ordeū bulliuit: aut sāguis colūbe: aut sanguis algucre scē ⁊ turturis: aut sumāt baurac ⁊ galbani multū ⁊ misceāt ābo ⁊ ponāt sup ordeolū: ⁊ spūbima aureicsus. R. olibani myrrhe ābor ana ptē. i. landani q̄rtā ptē cere alumis baurac armeni oīuz ana medietatē ꝓtis aggregent cū fece olei de lilio ⁊ liniat sup ipm. ¶ La. xvij. de alsarnac.

L sarnac ē addītio māe pinguis ꝓtingens in palpebra supioze ⁊ granat palpebrā ab aptione ⁊ facit ipam quasi mollificata ⁊ est ꝓiecta nō mota sicut nodus. Et plin qdem accidit infantibus ⁊ humectatis in qbus multiplicant lachryme ⁊ ophthalmie: ¶ La. xvij. de signis.

T ex signis eius ē qñ qū tu tangis inflatiōē digitis duobus deinde sepas eos eminētia in medio eius existit. ¶ La. xix. ō cura.

Ura manus ē cure ei⁹ ⁊ ipsius mod⁹ ē vt sedeat eger ⁊ teneat caput eius tractum ad superiora: ⁊ tendat in ipso cutis frōtis ad oculum ⁊ eleuatur palpebra ⁊ accipiat eā medicus inter duos indices ⁊ medium suum ⁊ cōprimat parū ⁊ aggregabitur mā ꝓpressa ad illud qō est inter duos digitos ⁊ ille g caput tenet trahat cute ex medio supercilij. Qūq; apparuerit eminētia icidat cutē ab ea sufficiēti sectione ⁊ subtili nō ꝓfunda. Cautela nāq; in hoc ē necessaria ⁊ vt incisionē faciat pō icisionē tuti⁹ ē qz vt vnā subito andēdo faciat incisionē. Qūq; apparet per incisionē primam bonum est: ⁊ si non in anatomia additio fiat ō donec appareat: tūc si inuenerit eam separatū sup manum suam in uoluat pannum lineum ⁊ accipiat alsarnac separā

do ipsā a ōxtra t a sinistra. Et si remāserit residuum nō obediēs ci pulueriz̄et aliquantulū salis sup ipsū vt corrodat ipsuz. Et si fuerit in tunica t vehemētis adherentie accipiat illud quod de ea separatum est t dimittat aliud t non inuadat ipsuz: sed cōmittat rē suā resolutioni salis qui pulueriz̄at sup ipsū. Deide ponat sup ipsū pannū ifusuz aceto. Q̄ūq̄z mutati uuz affuerit secūde diei t securitas fuerit sanguinis curet ipsū euz medicinis ꝓglutinatiuis t sint i eis litium t sief memithe t crocus. Q̄uādoq̄z āt ūadit partē ei⁹ que non separat octegēdo t excoriādo cū incisione t penetrat cuz hamis super ipsa: t mouet a dextra t a sinistra do nec separat. aut facit illū ſcū i simo pēne. Et oz vt cautela adhibeat i perforando ab eo ita vtn ō tēdat in profundū. foramē āt si tēdit palpebrā cū vehemētia vel fit processus i foramine tandiu donec incidat cutis panniculi que est sub ea nocet: t icipit apparere adeps loci icīi quādo comꝓmitur digitis qui ipsaz circūdant i circuitu cutis extēse: t prouenit dolor vehemēs: aut apa calidū: t remanēt relige dure ꝓfunde q̄ sūt deteriores q̄z sar nac. Et forasse icidit de lacerto retinēte oculum aliquid ꝓuenies t debilitat palpebraz ab apertiōe. Recētez vero q̄ debilis ē plurimū sanāt medicine resolutiue absq̄z operatiōe manus. ¶ Cap. xx. de susati.

Et caro mollis cuenies i interiore pte palpebre a q̄ nō cessat fluere sāguis rube⁹ t niger t viridis. Cui⁹ qdē cura ē mūdificatio cū exiccatiuis corrosiuis t collyrijs acutis. Q̄ūq̄z susati corrosiua fuerit administrabis tūc pulueres t collyria q̄ carnis sūt generatiua: sintq̄z ex eis q̄ i ulceribus palpebraz dūr. Et ad vltimū cura ꝓpriū⁹ t scabiei fortiū curet. ¶ Cap. xxi. de lapidositate.

Lapidositas ē apa puū ſaguineū t vnū i lapidositatem a quo quādoq̄z liberat man⁹ opatio: deiū adhibeāt medicie ulcez oculi Ca. xxij. ō ulcerib⁹ palpebraz t rupturis eaz cura.

Dmīstret sup ea emplin ex lētib⁹ t fisticis t corticib⁹ granato ꝙ decoctis cū aceto. Q̄uz ceciderit cortices: t corrosio destructa fuerit administrabis sup ea vitellū oui cū croco: q̄m ipe ꝓsolidat. Et si volueris administrabis desup collyriū de olibāo t collyriū aluber cū collyrio astatico t rubeo lēi. Rupture āt palpebre recipiūt ꝓsolidationē t curant cura rupturaz cutiū dicta i capitulo suo.

¶ Ca. xxiij. de scabie t puritu.

Jus cā ē mā salsa nitrosa ex sangūe calido aut hūido: aut hūore alio acuto faciēs prouenire puritū p⁹: deide scabiē. Cui⁹ qdez plim succedit ulcerib⁹ oculi t icipit egritudo pu⁹ cū puritu pu o: deide fit aspitas t rubificāt palpebre: deide fit vt granuz fici t ulcerosa postea aduenīunt grana dura q̄ vehemētia scissionis adest puritu t apatione. ¶ Capitulū. xxiij. de cura eius.

Cūm scabiei associat ophthalmia cura pu⁹ ophthalmiā: deide pcede ad scabiē post q̄z nō dimiseris rē ophthalmie: t silr si diſpō t iudiciū si ē egritudo alia. Ma oz vt tu vehemētioza eaz diligēter attēdas. Q̄ūq̄z videris ulcerationē t apa caue ne admīstres medicia acutas t sitia eis nisi p⁹ cōsecutionē cū falcitate ad possibilitatē. Ma tu trahes cū medicinis aquā vehemētē. ¶ In secunda vero t tertia ſpe predictaz necessaria ē fricatio: aut cū ferro: aut cū medicinis fiat fricatio ex eis q̄ sūt sicut spuma maris t ꝓpe generis ei⁹ quod nomiatur casuri: aut cū foliis ficī: aut cū fricatōe ex sedenigi t croco t marchasita fiat ex eis collyriū t fricet cū eo. Illius āt q̄ curā recipit cū medicinis t ē illa q̄ nō cōsegit gradū scōm et tertiuz speciez predictaz. Initiū cure ē assiduatio eū onis t plomie t si nō plus saltē bis in mēse: t phlomia lachrymaliū post phleboto miā vlem t assiduatio balnei t alienatio pulueris t fumi t vociferationis t cautela vehemētie stricture colli t coartationis capitis t furoris t ire t multitudinis loquele t applanationis puluinaris t plonsationis iacēdi sup faciē t oium q̄ ascēdere faciunt materias ad supioza t trahūt eas ad faciē. Et ꝓfert in principio sui qdē collyriū rubeū lene t p⁹ ipsum collyriū viride lene. Quod si fuerit fortioz illa tunc acutis vnoquoq̄z eoz ē ēt p tharmaticō t collyriō aristratis t collyriū de croco. Et q̄ñz curat cuz felle hirci t felle porci cū sale armoniaco t tucia t ere, ad usto t calcadis ꝓiūctis t sepati t basilicon t collyrium granatiuū sit bōa: t medicamē aristratis ē valde bonū. Et ex medicis ꝓferētib⁹ ē medicamē h⁹: ℞. carabe ptē. i. corticis granatoz ptes. ii. ꝓficiāt cum melle: aut aloes ptē. i. salis armoniaci ptē. ſ. ꝓficiāt cū melle t admīstrēt. Et itez sumāt eris vsti. xvi. aur. pipis. viij. aur. climie. iiij. aur. myrrhe croci āboz añ. aur. ij. floris eris. v. uur. gūni. xx. aur. terant t misceāt sic scis cū aq̄ pluuiali. ¶ C. xxv. ō tremore.

Lintifac ē apa cū puritu. Et q̄ñz ē illō q̄ in ipo dñat vētositas. Et q̄ñz ē supfluitas subtil phlamia. t q̄ñz est supfluitas aquosa. Et q̄ñz ē supfluitas melanconica. ¶ Ca. xxvi. de signis.

Quod vētosum ē q̄ñz accit subito t dclinat ad ptē lachrymalē t ē sic qđ puugit muscha in illo loco t accit i estate t senib⁹ t nō ē grauitas phlaticum. n. est frigidi⁹ t grauius t ſnat vestigium ꝓpressionis vna hora. Sed in aquoso nō remanet vestigiū impressiōis p horā neq̄z dolor ē cū eo. Et melaconicū ſm plimū cōicat palpebre t oculo t ē cū duricie t extēsione cōſeq̄ntibus supcilia t maxillarū sūmitatē t nō ē cū eo dolor de quo sit crādum t ē color ei⁹ fuscus: t plin ei⁹ accit p⁹ ophthalmiam t post variolam.

Capi. xxvij. de cura.

Oportet vt incipias ꝑmum t tenacues corp⁹ t mundifices caput. Et ceni q̄ fuerit ad phlā declīuius administra emplastrum ex folijs malue. Et fortioza eius sunt olea alkerua contrita t permixta cum aceto t vaporationem ex spongia infusa aceto t aqua calida: t etiam fiat linimentum ex aloe t seluz alabragi t sief memithe t fauscl t croco cum aqua solatri.

¶ Ca. xxvij. de multitudine palpitationis.

Multitudo palpitatiõis fit ex re cadẽte i oculo leui: ꝛ quãdo fit ex siccitate. Et quãdoq; multiplicat i hab̃tib⁹ tetanũ ꝛ in pparatis ad ipsum. Et indicat in egritudinibus acutis tetanũ ꝛ spasmum.

Cap. xxix. de casu piloꝝ.

Cadũt pili oculi ex cã materiei: aut cã loci. Et ẽ cã gdẽ materiei aut qñ replẽt pediculis sic fit i fine egritudinũ acutaꝝ paruarũ: aũt qñ cozrũpũt pp illud qd admiscet eis qũ nascũtur sic accit i alopitia: ꝛ ẽ vt sit i ĩteriore pte palpebre hũiditas acuta aut materia nitrosa salsa nõ apparẽte i palpebra nocuñto sensibili: sed ipsa nocet pilis. Qui aũt ẽ cã loci ẽ qñ illic ẽ nocuñtũ manifestũ. s. aut durities ꝛ grossitudo: ꝛ nõ inuenit vapor a quo generat⁹ pil⁹ transitũ: aut aspa ꝛ corrosio ꝛ significat ipsaz rubedo ꝛ mordicatio vehemens ꝛ dolor.

Capitulum. xxx. de cura.

Illo qui est causa loci cura nocumentuz quod est in loco fm q; dicitur in cura cuiusq; capituli eius in loco suo. Et in illo cuius causa est priuatio materiei curetur prius corpus per ea regimine largo ꝛ cibatiõe: ꝛ administra medicinas trahentes materiam piloꝝ ad palpebras per ea que dicturi sumus: ꝛ que sũt dicte in antidotario: ꝛ in areolis medicinarum singularium. Et in eo qui est causa materici corrupte administra purgationem capitis ꝛ mundificationem membri: deinde cura medicamento piloꝝ. Alcohol autẽ inunctiua ad illud sunt lapis armenus ꝛ lazuli. Et ex compositis alcohol de nucleis dactiloruz ex laudato dictum in antidotario: aut sumatur de dactilis ĩmaturis adustis. iij. z. ꝛ duarum spicarum. z. ij. fiat ex eis alcohol: ꝛ ex eis que experta sunt est vt terat spica nigra ꝛ antimonium ꝛ administrentur cum radio. Et etiam fiat alcohol ex stercore muris adusto ꝛ non adusto cũ melle: ꝛ proprie asulalij: aut sumat terra in qua nascitur vitis cum croco romano ꝛ ex alsaluli partes equales ꝛ administretur ex eis alcohol. Et ex eis que reperta sunt ad illud ex eis cũ quo sunt puritus ꝛ rubedo: ꝛ cõrosio est vt decoquatur granatum cum sua totalitate ꝛ partibus suis in aceto vsq; quo dissoluatur ꝛ annectetur super locum. Et omnia quidem viscosa conferunt ꝛ ad illud etiã climie colcotar atramenti partes equales sumantur ꝛ terantur ꝛ administrentur.

Capitulum. xxxi. de pilis inuersis ꝛ additis.

Ex eis que experta sũt est vt sumat stercoris lepozini adusti põd⁹. viij. z. ꝛ stercoris hircini pondus. iij. conterantur: ꝛ administret ex eis alcohol. Aut fiat alcohol ex muscis hab̃tib⁹ capita abscissa exiccatis. Aut aduratur auellana ꝛ terantur ꝛ conficiatur cum adipe caprino: aut adipe vrsi ꝛ liniatur ex ea locus: nasci enim facit pilos: ꝛ cũ hoc denigrat eos. Et etiam sumatur antimonij adusti pars. i. ꝛ piperis pars vna ꝛ plumbi adusti abluti. iij. croci partes. iij. ꝛ duarum spicarum. iij. partes ꝛ nucleorum dactiloꝝ adustorum partes. ij. conterantur ꝛ fiat ex eis alcohol. Et ad vltimũ cura horum piloꝝ est vnus modoꝝ. v. adherentia ꝛ cauterium ꝛ ordo cum acu ꝛ abbreuiatio palpebre cũ sectiõe ꝛ emulsio prohibitiua. Inuiscatio autem ẽ vt eleuentur ꝛ equentur cum mastice ꝛ gũmi pini ꝛ gũmi ꝛ visco ꝛ ãmoniaco ꝛ glutino qõ egredit de vẽtrib⁹ ostracoꝝ ꝛ aloe ꝛ sarcocolla ꝛ dragagãto ꝛ ture dissolutio cũ albugine oui. Et ex inuiscatiuis bonis ẽ vt inuiscet cũ oleo de scenis: ꝛ melior ea ẽ cũ colla casei quã nos diximꝰ i antidotario. Cura vero q̃ fit acu ẽ vt acꝰ pẽe. ret ab ĩteriore p̃et palpebre ad exteriorẽ vbi ẽ pilus: deide ponat pilus i foramie eiꝰ ꝛ egrediat ad latꝰ aliud ꝛ stringat pilus: ꝛ si sit difficilis introitus pili in foramine acus ponatur in foramine acus extremitas capilli mulieris ꝛ trahat acꝰ ex illo latere. Deinde ponatur capillus in foramine eiꝰ ꝛ egrediat ex alio latere. Et stringat capillus donec remãcat filis anse a latere ĩtriseco: ꝛ ponat i ipsa pilus ꝛ extrahat. Et si necessaria fuerit ĩteratio acus q̃at locꝰ aliꝰ. Secũdatio nãq; pforationis acus dilatat foramẽ ꝛ nõ retinet pilũ. sectio aũt ẽ vt abscidatur origo eiꝰ ex palpebra. Quidã vo pcipiũt vt si datur locꝰ cognominatꝰ egena ꝛ ẽ apd extremitatẽ oculi: deide p̃solidet ꝛ nascet sup ipsũ caro addita ꝛ eqt pilũ ꝛ nõ pmittit ipsuz iuciari. Cauteriũ aũt qd melius ẽ: ẽ vt fiat cũ acu habẽte caput curuatũ: cuꝰ cap̃ igniat ꝛ extẽdat palpebra ꝛ cauterizet cũ eo locꝰ pili ꝛ nõ redibit. Et quãdoq; necessarie sũt ĩterationes bis aut ter ꝛ nõ redibit post illud penitꝰ. Euulsio ãt phibitiua ẽ vt euellat. deide ponãt sup locũ medicine phibitiue natiuitatis piloꝝ: ꝛ ppie super palpebrã q̃ sũt d cis q̃ dicte sũt i areolis medicinaꝝ singulariũ ꝛ dicemus eas in capitulo piloꝝ additoꝝ.

Capitulum. xxxij. de pilis additis.

Ascũt ex multitudie hũiditatis putride aggregate i palpebris ocli. L. xxxiij. d cura. Cura eiꝰ ẽ mũdificatio capitis ꝛ corporis ꝛ oculi cũ eis q̃ scis: deinde administra alcofol acuta mũdificãtia palpebrã sicut absalicõ ꝛ ruscenũ ꝛ collyriũ rubeũ acutũ: ꝛ viride acutum ꝛ collyriũ de myrobal. ꝛ ppie si fuerit illic lachrymea aut aligd accidẽtiũ hũoꝝ acciderit. Qd si nõ sufficerint curã adhibe euulsiõis euellank ꝛ liniank super originẽ eoꝝ sanguis eritij ꝛ fel damaꝝ ꝛ arietũ ꝛ fel vulturis ꝛ fel caprinum. Et quãdoq; pmiscent fella ista ꝛ sanguines cũ castoreo: ꝛ fiũt ex eis collyria sic squame piscis ꝛ administrãt qũ necessitas icũbit dissoluta saliua homis. Qui vo eo vtit medicina horza expectet sup ipsũ. Et ex curis gdẽ bonis est vt sumat fel eritij ꝛ fel vulturis ꝛ castoreũ fz equalitatẽ: aggregẽtur cũ sãguine colũbe ꝛ fiant inde troc. Et ex eis que narrãt sũt sãguis tincoe ꝛ ppe sãguis tincoe canis ꝛ sãguis ranaꝝ. Veritatis experimẽtũ nõ verificauit illud. Et rectꝰ gdẽ fm q; existimãt ẽ vt misceat cuz alkitrã. Et ex eis ẽt q̃ narrãt ẽ vt admisceat fel vulturis cũ cinere ꝛ sale ãmoniaco ꝛ succo porri: ꝛ prope quãdo ponit i sartagine sup ignẽ donec ꝓmisceãt ꝛ equent. Et si fuerit cinis ostracoꝝ erit melior ꝛ rubigo ferri ꝑuginosi cũ saliua hois ẽ vltia ꝗus do-

lozē faciat. Et ex eis qdē q̄ fuit experta ē tinea cū sale āmoniaco: ⁊ ꝑpe cū vngula asini adusta cuz aceto forti. Et sili spuma maris cū aqua pstlū. Nū. n. stupe fit ⁊ frigidaē loc⁹ eo nō nascunt ibi pili.

Lap. xxxiij. de. inuisca tione palpebrarum.

Ait illud ſm plurimū post ophthalmiam. Oz ergo vt admistrēt sarcocolle ⁊ zuccari taberzet ptes equales: spume maris quarta ptis: terantur ⁊ puluerizentur super locum.

Tractatus quartus de dispositionibus virtutis visibilis ⁊ operationibus eius.

Lap. i. de debilitate visus ⁊ nocumento eius.

Debilitaté visus ⁊ eius nocumētū effiē: aut ꝑplexio cōis i corpore siccitatis domīātis humoroſe: aut ꝑplexiō alis sine mā: aut vapoz eleuaſ⁹ ex corpore: aut stō ꝑpe: aut frig⁹ habēs māz: aut nō habēs māz: aut pp dīnū calitatis mālis aut non mālis: aut ē sequēs cām i cerebzo ipo egritudinū cerebzi nota ⁊ q̄ ē i sba cerebzi: aut in pte tota anteriōe sic ꝑssio aut pcussio accidēs ei: quare nō videt oculꝰ aut i pte anteriore ei⁹. Et plīm qdē ei⁹ ē hūiditas dominās aut siccitas accidēs successiōe egritudinū ⁊ motuū supfluoz corporeoz ⁊ aialiū ⁊ eū onū supfluaz pp quas cadit virt⁹ ⁊ resolut mā. Aut ē pp rē appropatā ipsi spiritui visibili ⁊ mbris q̄ ipsū segūt sic neruo pcauo ⁊ sic hūoꝛib⁹ ⁊ tunicis. Et spiritui qdē visibili quādoq̄ accit vt multiplicet ⁊ accit ei vt subtiliet. Et quādoq̄ accit ei vt ingrosset. Et accit ei vt minuet. Multiplicatio āt ē melioꝛ res ⁊ magis iuuatiua. Et subtilitas qdē plīm accit ex siccitate. Et quandoq̄ fit ex vehemētia sepatiōis accidētis qū sol aspicit ⁊ resplēdētis ⁊ silia. Et quādoq̄ pducit aggregatio valde supflua ad coartatioz resoluēte: ⁊ ispissat ea pmū: dcide subtiliat valde secūdo: ⁊ istud ē sic accidit apud lōgā mozā i tenebris. Et grossitudo fit ꝑ pter hūiditatē ⁊ fit pp aggregationē vehemēte nō ita vt pducat ad vtēdū ꝑplexiōe subtiliante. Et quādoq̄ ē cā i eis cadēs i initio creatōis. Et quādoq̄ ē pp vehemētiā siccitatis ⁊ mltitudinē pp eū onū: aut debilitatē aīrioꝛis cerebzi validā. aut prauitatē egritudinū ⁊ ꝑpigtate mortis quādo resolut spūs. Debilitas āt ⁊ nocumtū q̄ st pp tūicas. Et plz coꝛ ē pp tūicas exterisecas sine pfūdis: aut fuit cā sbstātie tūice aut sūt cā trāsit⁹ q ē i ea. Et q̄ sūt pp tunicā ipsā sunt pp ꝑplexionē mālā. Et plīm ei⁹ ē retētio vaporis i ea aut superfluitas humiditatis permixte ei aut exiccatio ⁊ siccitas ⁊ nigrificatio ⁊ corrugatio accidentes ei ⁊ propie vuee ⁊ cornee: aut corruptio superficiei eius pp ipressionē vlceꝛ apparentiuz aut oculoꝛuz aut tolerantia ophthalmie plurime: aut ferentis pquietatē eius: aut colo: extraneꝰ intrans eam sicut accidit cornee ictericia ex citrinitate: aut in tarsati ex rubedine: aut denudatio colōis nālis sic illud qd accidit cornee ⁊ addit quietatē ⁊ firmitudinē ad hoc vt lumen vincat ipsum ⁊ sepetsp̄m visibilē. Et quādo q̄s accit exiccatio ⁊ calefactio pp coherētiā firmā aeris ⁊ luminis cū hūoꝛib⁹: aut seperatio eaꝛ pp cō rosionē accidentē: quare nō gradat lumē i penetrādo in eis: imo subito penetrat i glatialē integre: aut pp oztū pāniculū sup eas sic in vngula: aut inflatōe ⁊ grossitie venaꝛ eaꝛ sic in sebel. Accidens autē foramini ⁊ trālitui: aut ē q̄ strigitur supza nālem pp cās quas dicturi sumus i capitulo suo: aut dilatatur aut oppilat integre aut non integre. Sic q̄ ē descensus aque. ⁊ nos qdē dicem⁹ ista capitula oia sigillatim. Facta autē ꝓpter humoꝛes ē: quoniā glatialis q̄ dez q ē vnus coꝛ mutat ab essentia sua equali ⁊ ingrossat. aut ei⁹ subtilitas ē fortis ⁊ fit ipedit⁹ a delatione luminis ⁊ coloꝛis luminosi sup se. Et ex albuginea qdē quoniā multiplicat valde: aut ingrossat ⁊ fit illud cā ad minoꝛādaz puietatē suā aut pp hūiditatē ⁊ vapoꝛes q pmiscent ei: aut mutant alterantes eius puietatē. Et vapoꝛes. n. ⁊ fumi extrāei extrinseci nocent ei equaliter ergo intrinseci. Et oia grana vapoꝛosa inflatiua sunt grauatiua visus. Nocumētū. n. qd̄ visui aduenit ex vitreo nō ē primitiuum: imo non nocet visui nisi inquātum nocet glatiali ⁊ conuertit eius essentiā ab equalitate pp cibū nō equalē quē ei defert. Nocumētū āt qd̄ fit pp neruū est qñ accidit ei oppilatio: aut accidit ei apaa aut ruptura.

Lap. ij. de signis.

Me eo qd̄ qd̄ ē cōitate coꝛpis signū ē illud qd̄ dedim⁹ qd̄ significat ꝑplonē toti⁹ coꝛporis. Et illd̄ qd̄ fit cōitate cerebzi ē qñ illic ē aliqd̄ signoꝛ significantiū nocumētū i cerebzo cū hoc vt sint relīq sensus lesi cū illo. Illud. n. fiduciā facit cōi ratis cerebzi. Et qñq̄ appropziat visui plīmū ꝑpetatī ei⁹ ⁊ cū odoratu sine auditu: sicut pcussio coartatiua qñ cadit i pte āterioꝛe cerebzi. Et qñz ē audū⁹ cū sua dispōe ⁊ remanet oculꝰ aptꝰ ⁊ nō pōt claudi palpebza sup ipm: verū non videt. Et signū qd̄ ipsi spūi appropziat ē: qñ si spūs est subtilis ⁊ ē paucus videt rē ex ꝓximo sine pscrutatiōe ⁊ nō videt qd̄ elōgatū ē sine pscrutatiōe. Verū eius subtilitas qū est superflua nō figit rē luminosā valde imo fugat cālumē clarū ⁊ sepat eam. Et si est grossus ⁊ plurimꝰ nō deficit ei perscrutatio intuēdo lōginquū ⁊ nō pscrutat visionē ꝑpig. Et cā in hoc apd̄ loqntes de radio ē q̄ visus non fit nisi egressiōe radij ⁊ qū obuiat ei qd̄ videt: ⁊ qd̄ motꝰ vadens ad locū lōginqū subtiliat grossitiē eius ⁊ equat ēntiam ipsius quēadmoduz hꝰ i motus resolut spiritū subtilem: qi fortitā non opat aliqd̄. Et apud illos q dicūt puiū vehēmal videndi ⁊ relīq ē qd̄ glatialis motꝰ fit fortis qū videt illud qd̄ elōgat. Et illud ē ex eis q̄ subtiliat spūs grossū hitantem i ipso: ⁊ resolut spūm subtilē ⁊ ꝑpie paucū. Verificatio āt certioꝛis i his duob⁹ sermonib⁹ ptinet ad sapientes nō medicis. Logninquo vo illi⁹ ex dispōne tunicaꝛ hūoꝛ pfundoꝛ ē ex eis q̄ sunt ꝓpaua qū nō ē res alia nisi ipsa. Qñz āt recurrit ad dispōnē coloꝛis tunicaꝛ hūoꝛ pfundoꝛ: ⁊ ad dispōem iflatiōis eaꝛ ⁊ extēsionis ⁊ corrugationis ⁊ extenuatiōis ipsaꝛ ⁊ dispōnis puitatis oculi ꝑpter puitatē ipsius ⁊ dispōnē cui⁹ qd̄ spgit sup ipz ꝺ hūiditate. Et imaginat de filitudine iris aut vi i ipo

desiccitate ꝛ ꝓturbatõe q̃ manifesta ẽ exteri⁹. ꝛ forsitaz nõ apparet cũ eo hõculi vel hõniculi: ꝛ ẽ forma aspiciẽtis i ipz: ꝛ q̃ndoqz sigificat ꝑz dispõnẽ cõnee. Et q̃ndoqz sigificat ꝑz dispõnẽ albugineꝰ. Et ille cⁱ ẽ videt sp int oculos suos sic nebulas. Si aũt videꝭ ꝓturbatiõz cozã foramie ñ ꝛ non sit reliq̃ ptes cornee ꝓturbate sigificat q ꝓturbatio sit i albugineo: ꝛ q nõ ẽ clar⁹. Et si ꝓturbatio ẽ cóis ptiꝭ cornee nõ ẽ dubiũ qn ipa sit i cornea. Sed remanet dubitatio an ipa sit silr i albugineo an nó. Et accit q̃ndoqz albugineo siccitas. Et accit q̃ndoqz ex illa siccitate vt aggregẽt i ea q̃dã ptes ei⁹ ꝛ nõ fiat puie qz vi cozam eis fenestra aut fenestre. Et q̃ndoqz ẽ illud ꝑp vestigia vlcez existẽtia i cornea occulta faciẽtiũ imaginari imaginatiões qz errat i eis: ꝛ existiat q̃ sũt imaginatões aq̃ nõ sũt. De ꝓstrictõe aũt ꝛ dilatatiõe ꝛ aq̃ ꝛ dispõne nerui posteri⁹ loquemur. Et scias q ois corruptio existẽs a siccitate fit fortis qñ vacuitas ad ẽ apꝰ exercitiũ resolutiũ ꝛ apꝰ cũones i hoza meridiei ex hũiditate ecõtrario. ¶ Cap.iij.ꝺ cura.

Si fuerit cã ꝺbilitatis siccitas iunat hũectatiꝰ ⁊ aq̃ calefaci ⁊ emulsiõe lactis sup caput ⁊ potu ei⁹ ⁊ ponãt olea hũectãtia sup caput ⁊ ꝑpe qñ fuerit illꝺ i qualescẽtiꝺ⁹: ⁊ ꝓferũt ei sõn⁹ ⁊ reges ⁊ caput purgia hũectãtia: ⁊ ꝑpe oleũ de nenufare: ⁊ ei⁹ q̃ i tunica existit cura est prana. ¶ꝺ si fuerit ab hũiditate admistrabis tũc illud resoluit p⁹ cũones. Tomit⁹ aũt q mim⁹ ẽ ex eis ẽ q̃ ꝓferũt ⁊ ꝑpe semiꝺ⁹: sed laboriosius nocet valde. ⁊ gargarismata ⁊ sternutatiões ⁊ sternutamta ꝓferũt. Et ex cũonib⁹ iunatiuis i hoc ẽ oleũ ꝺ kerua cũ iusiõe aloes. Et admistratio ei⁹ qꝺ ꝓhibet vapoze a capite sic trifere: ⁊ ꝑpe apꝺ sõnũ ꝓfert ẽt ⁊ iunat exercitijs extremitatũ ⁊ ꝑpe extrẽitatũ iferioz. Et silr oz vt admistret fricatio eaz. Si aũt cã fuerit i ea grossities ei⁹ curet cũ medicinis abstersiuis ꝑdictis arcis oculi. Et oz quãdo admistras medicias acutas vt vtaris cũ eis medicis stipticis Et ex reb⁹ qꝺ ẽ hũiditas i hoc ẽ tutia abluta nutrita cũ aq̃ sanfuci aut cũ aq̃ feniculi: aut aq̃ albedarũgi ⁊ succo ꝓssij ⁊ assiduatio alchol cũ lino cõfert oculo valde ⁊ ꝓseruat ꝺ tutẽ ei⁹ vsq; ad tps lõgũ ⁊ facere alcohol ex fricatiõe myrobal. cũ aq̃ ros. cõfert valde quãdo ẽ hũiditas cũ calitate ⁊ puritu. ⁊ ex alcohol ꝓferẽtib⁹ i huiusmodi ca. ẽ ex fellib⁹ qũ sũt singlaria sic fel alcubugi ⁊ fel tauri saboth ⁊ auis frãgẽtis os ⁊ tauri ⁊ vrsi ⁊ lepozis ⁊ vulturis ⁊ gruis ⁊ hirundinis ⁊ passeris ⁊ vulpis ⁊ adib ⁊ catti ⁊ canis lepozarij ⁊ arietis siluestris. Et felli auis turde i q̃ ẽ ꝑ pẽtas valde mirabil. Et ꝓposita ẽ ex olcis qꝺ ẽ iunatiuis sũt sic oleũ ꝺ kerua ⁊ oleũ ꝺ narcisco ⁊ de ñis lauri ⁊ oleũ raphaninũ ⁊ oleũ ꝺ fenugreco ⁊ oleo ꝺ lilio ⁊ oleũ sansucinũ ⁊ oleũ camemillinũ ⁊ oleũ alacoen. ⁊ facere alcohol cũ aq̃ albedarũgi ꝓfert. Et ex medicamtis bonis ñ suratis ẽ vt adurãt due nuces ⁊. xxx. ex nucleis myrobal. citrinoꝝ ⁊ terãt ⁊ ꝓjciãt sup eos pipis adusti auz. i. ⁊ fiat ex eo collyriũ. Et ex medicis iunatiuis ẽ vt sumat succ⁹ ñati muzi ⁊ decoquat vsq; ad medietatẽ ⁊ remoueat ab igne ⁊ misceat cũ eo medietas ipsi⁹ ꝺ melle ⁊ ponat sub sole ⁊ admistret. Et silr si sumat aq̃ duoꝝ ñatoꝝ ⁊ ponat sub sole duob⁹ mẽsib⁹ i estate ⁊ colet ⁊ ponant i eis aloes ⁊ lõgi piperis ⁊ salis ãmoniaci. ⁊ q̃ndoqz sit sine sale ãmoniaco ptes eq̃les terãt oia valde ⁊ ꝓjciãt sup lib. ci⁹. z. iij. ex eis ⁊ reseruet. ⁊ q̃sto pl⁹ antiquat tãto ẽ melio⁹. Et ex iunatis cũ hoc ẽ chelidonia ⁊ acoz⁹ cũ chelidõia quãdo terit fit alcohol. Et facere alcohol ex aq̃ cepe cũ melle iunatiuũ ẽ Et collyrium qꝺ felliũ ẽ forte: ⁊ fella qꝺz siluestria sũt sic fel accipitris ⁊ vulturis: aut sumat tabula ⁊ pistillũ quoruz ãbo sint ex ere rubeo ⁊ distillẽt sup eã stilla aceti ⁊ stilla lactis ⁊ stilla mellis: deide terat donec nigrescat illꝺ ⁊ fiat ex eo alcohol. Et scias q assumere carnẽ assidue siue sit assa: siue elixa ẽ ex eis q̃ ꝓferũt ⁊ ꝓ fortat visũ valde: ita q remouet ꝺbilitatẽ antecedentẽ. Et sigs põt sumere carnẽ vipaz ꝺcoctã ꝑz modũ quo ꝺcogit i tyriaca: ⁊ ꝑm modũ quo distiguit i caplo ꝺ lepza ꝓseruat sanitatẽ oculi vltie. Et ex medicinis q̃ semiꝺ⁹ bõe sũt ⁊ ei⁹ visus ꝺbilitat ex coitu ⁊ alijs ẽ tutie nõ ablute. vi. partes ⁊ vini q̃tuz suffiẽ ⁊ olei ꝺ balsamo pl⁹ tutie ꝑz q̃titatẽ qua ꝓcunit terat tutia ⁊ ꝓjciat sup ipaz oleũ balsami: deinde vinũ ⁊ terat sic oz ⁊ reponat medicamẽ ꝺ quo ꝺz q̃ tãti existat iuuamis q oleũ tale effiẽ ne ei noceat i cozp⁹ solis aspicere. ℞. lapidis seticis ⁊ lapidis magnens ⁊ lapidis hatis ⁊ ẽ alumẽ bonũ ⁊ sedinebis ⁊ calaminꝰ ⁊ succi ⁊ ꝺdili oinz ante. ptẽ. i. fellis vulturis ⁊ fellis vipere ambo uz ante partẽ. i fiat ex eo alcohol. ¶ Et admistratio pectiatõis sup caput iunatiua ẽ: ⁊ ꝑpe ꝓfert semiꝺ⁹: qz oz vt admistret oi die multotiẽs: qñ attrahit vapozes ad ẽioza ⁊ monet eos a pte oculi. Et igredi aquã claraz viridẽ ⁊ submergi i ea capire ãbos oculos i ea ꝑm quãtitatẽ qua pole ẽ ex eis q̃ ñ q̃ sanitate oculi ⁊ ꝓfortat ipsũ: ⁊ ꝑpe i iuuẽtute. Et oz ꝑpe cũ q ꝑãrit ꝺ vapozib⁹ stõi ⁊ cui nocet hũiditas vt vtat aũ cibũ ꝺcoctõe absthij ⁊ oxymelle sgllitico ⁊ oi qꝺ lẽit ⁊ iedit supfluitates q̃ sũt i stõacho.

¶ Cap.iij. de rememoratiõe rez visui nocentium.

Rez ãt visui nocẽtiũ alie sũt opões ⁊ mot⁹ ⁊ alie sũt cibi: ⁊ alie sũt dispõ puersiõis i cibis. Opatiões aũt ⁊ mot⁹ sũt oia q̃ exiccãt sicut coit⁹ mult⁹ ⁊ plixitas aspiciẽdi anitẽtia ⁊ legere minuta supflue ⁊ mediũ i eis ẽ iunatiũ ⁊ silr actiões minute ⁊ sõn⁹ p⁹ replõnẽ: imo oz illꝺ q suo i visu ꝺ bilitatẽ hz expectare donec digerat cib⁹ ei⁹. Et ois repletio nocet ei ⁊ oẽ qꝺ exiccat nãz ⁊ oẽ qꝺ turbat sanguinẽ ex reb⁹ sallis ⁊ acutis ⁊ alijs nocet ei ⁊ ebrietas nocet ei. vomit⁹ vo ꝓfert ei iq̃tũ purgat stõm ⁊ nocet ei iq̃tũ mouet mãs cerebꝛi expellẽdo eas ad ipm. Et si fuerit necessari⁹ oz tũc vt fiat p⁹ cibũ ⁊ cũ facilitate ⁊ balneũ nocz. ⁊ sõn⁹ supflu⁹ nocet ⁊ flet⁹ vehemẽs ⁊ multitudo phlomie: ⁊ ꝑpe cũ vẽtositis ꝓtinuis. Libi vo q nocẽt. sũt salsi ⁊ acuti ⁊ vaporosi ⁊ ois q nocz ozi stõi. Et vinũ grossũ turbatũ ⁊ porz ⁊ cepa ⁊ bedarũgi cõestũ ⁊ oliue matuz ⁊ anetũ ⁊ caules ⁊ lentes. ¶ Cap.v. de nictilopa.

Et vt euanescat visus i nocte ⁊ videat i die

ꝛ debilitaꝫ i fine ei⁹. Et cā gdem ei⁹ ē hūores oculi ꝛ grossities coꝛ aut hūiditas ſps ꝛ grossities eius. Et plm qđ accit hūitū⁹ oculos nigros nō viridꝫ ꝛ p/uitaꝫ pupille ꝛ cui multiplicāt colores ꝛ anfractuo ſa i oculis ſuis. ¶Hoc.n. ſignificat paucitatē ſps visibilis i creatōe ſua. Et qñꝫ hec ē cā pp egritudinē in ſpo oclo. ꝛ qñꝫ fit pp cōitatē ſtōi ꝛ cerebri ꝛ cognoſcit illud p ſigna q̄ ſcuiſti. ¶La.vi.de cura.

Jllic fuerit multitudo phlegma cephalicā ꝛ angulos lachrymales ꝛ admiſtrent reliq̄ eūantia nota ꝛ iterent: ꝛ qñꝫ eūat cū ſcamonea ꝛ caſtoreo ꝛ pfert. Et i potu dat añ cibū vinū paucuꝫ ver⁹ ꝛ dat in potu poſt digōnem itegrā. Et ex medicinis digeſtiuis vel exptis ē illud qđ currit ex epate capno diuiſo cū cultello: ꝛ poſito ſup prunas. Maꝫ qđ currit accipit de eo qđ currit ꝛ pulueriza/ſ ipſa ſalidus ꝛ lōgū pip ꝛ fit ex eo alcohol. ꝛ qñꝫ pluerizant ſup ipſa medicie qđ ſupponit prunis: ꝛ fit declinatio ſup vapoꝛē a⁹ ꝛ cōcedit ō carne ei⁹ aſſata: ꝛ illō ē iuuatiuū ꝛ qñꝫ icidit faciēdo ſectōꝫ latitudinale ꝛ ponit ex eo ſtrat⁹ vn⁹: ꝛ ex pipe lōgo ſtrat⁹ vn⁹ ꝛ ponunt ſtrat⁹ inferior: ꝛ hīoꝛ ex epe ꝛ aſſak in tamoꝛ ꝛ nō puēit ad vltim: deide ſumit ꝛ colat ex eo aquoſitas ꝛ fit cū ea alcohol. Et ſilr lepoꝛis ꝛ ſilr collyriuꝫ fcū ex longo pipe: ꝛ illud qđ ē fm hāc deſcriptōes longi pipis. ʒʒ. ſpice ptes eāles fiat ex eis alcohol. Et fella ēt iuuatiua ſt ꝛ ppe fella hircoꝛ arietū mon tanoꝛ: ꝛ ſilr alcohol cū olo ballami p̄ſſata cū o opio: ꝛ ex pipib⁹ trib⁹ pmixtis ſiē pluis iuuatiuus ē valde. ꝛ ſilr alumē egyptiacū ꝛ alcohol cū melle ꝛ aq̄ fenuculi oleo ſubmerſo ſup ipo ſpatio longo eſt valde iuuatiuū. Et foꝛti⁹ eo ē mel qñ in eo ē virt⁹ aluminis ꝛ ſal armoniaci ꝛ alcohol fcū ex ſaguib⁹ aiali cal aꝛ pplonū pfert. Et pfert alcohol ex ſucco cucumeris aſi. p̄ſſato cū ſc. portulace ꝛ collyriū alcali ꝛ collyrium floris eris pfert ei ꝛ ſtercus lacerti ꝛ ſtinci ꝛ ſumāt fell hedi ps. i. pipis pteſ. ij. armoiaci pteſ ij. conficiāt cū melle ꝛ admiſtrēt ei. Et pfert ei pplo mia vene lachrymalium.

¶La.vij.de alibar ꝛ ē vt non videat in die.

Cauſa alibar ē ſubtilitas ſpūs ꝛ paucitas eius multa qđ reſoluit cū luce ſolis ꝛ adunaꝫ i tenebris. Et qñꝫ ē cā alibar pua: qđ videt i tenebriſ ꝛ nocte ꝛ debilitat in lumine.

¶Capi.viij.de cura.

Et a dditio i hūectatiōe ꝛ igroſſatiōe ſanguinis. ¶La.ix.de imaginatōibus.

Unt colores q ſentiūt coram viſu acſi ipſi ſint mixti i aere: ꝛ cā i cis ē ſtatio rei nō puie interpolatalē ꝛ tinct ea q̄ videt. Et illa res aut ē ex cis quoꝛ ſilē nō pphendit i pſuetudiē⁹ oio: ꝛ nꝫ pprehendit ipm niſi q̄ ē fortis viſus egredictis a pſuetudine i pphēdēdo aut ē ex cis q̄ pphēdit viſus qñ medius fit ꝛ nō ē i fine acutatis: ſz ē fz ſemiū pſuetudis. Et intētio pmi eſt: qñ qñ viſus ē fortis pprehēdit debile ꝛ occultū ex reb⁹ q̄ volāt i aere, ppe viſū q̄ ſt ex formis a qb⁹ aer nō cūak ꝛ reliq̄ qi appent ei: ꝛ pp ſuā ppiqtatē quā hūt cū aere nō vificat eas: ꝛ ſilr cū ſūt in interioꝛe pte pp veſtigia vapoꝛ puoꝛ nō cūant ex eis pplo ꝛ nā oio. Verūtī hec duo occultāt a viſibus q̄ nō ſunt i vltio acutatis, ꝛ nō imaginant niſi ei q eſt vehemētis acutatis i viſu: ꝛ iſta ſūt ex cis q̄ nō pparant ad nocumētū. Diuilio āt alēa aut exiſtit i tunicis: aut exiſtit i hūoꝛib⁹: ꝛ illa q̄ exiſtit i tūicis ē vt ſit ſup tunicā corneā veſtigiū occultū valde qđ remanſit a variol. aut ophthalmia ꝛ bothoꝛ: aut alijs: ꝛ nō appet oculus exteri⁹ ꝛ appet oculo iterius p pea q̄ ſit pui⁹ loc⁹ i quo ē. Occultant ergo pp ipſa ex eo qđ ſentit ꝛ aere pui o ptes viſe magne fm q̄ntitatē q̄ ſi fz vitatē exteri⁹ repta foꝛet: eſſet ps illa pua magna ps formaꝛ eius q̄ ſunt i foꝛamie vuee. Illa aūt q̄ exiſtit ex hūoꝛib⁹ ē fm duas ptes: qñ aut iaz puerſa ē ſba ei⁹ in hūidatē ex eo qđ ē exti⁹ ad ipa ad qđ iā puerſa ē ſba hūiditatis ipſius: aut accidit pti ei⁹ malitia cō plonis alterās coloꝛē ei⁹ ꝛ remouens puietatē eius: qi nō puia ſit illa q̄ſtitas ei⁹ pp frig⁹ aut hūiditatē aut caliditatē. Fm illā igit q̄ſtitatē apparet i ipſo aeritas. Et ex ppetate aeritatis ē vt qñ pmiſcet hūiditati ſubtili puie faciat ipſā lactei coloꝛis: ꝛ faciat ipſam videri nō puiā aut pp ſiccitatē iſpiſſātē ꝛ aggregātē valde: ſz erit illud qđ puenit ei ex ea i alio. Ergo nō cūat q̄ aut ſit accidēs nō fixū ꝛ ē ex gnē vapoꝛ q̄ eleuant ex coꝛpe toto: aut ex ſtō. aut ex cerebꝛo: ꝛ quꝫ ſūt ſubtiles puenīūt ꝛ reſoluūt. ꝛ ſic fit criſib⁹ ꝛ poſt vomitū ꝛ poſt irā: aut ſit fixū i eo ꝛ poūēdit aq̄ſ. Et iſte qđ imaginatōes qñꝫ diuerſificātur in q̄ſtitatib⁹ ſuis ꝛ ſunt pua e ꝛ magne. Et qñꝫ diuerſificant i cēnſijs ſuis ꝛ ſūt groſſe ꝛ ſubtiles occulte ꝛ qñꝫ diuerſificant in ſitib⁹ ſuis ꝛ ſūt rare ꝛ qñꝫ ſpiſſe nebuloſe. Et qñꝫ diuerſificant in figuris ſuis ꝛ ſūt granoſe ꝛ ſunt cimicales ꝛ ſūt muſcoſe ꝛ ſūt filoſe ꝛ capillares cum longitudine. ¶La.x.de ſingulis.

Jgnaꝫeaꝫ q̄ ſunt ex acutate ſenſus ſūt vt ſint leues nō fz mōm vnū ꝛ figurā vnā ꝛ aſſociat hōi aliquo tpe ſanitas ſui viſus pter q̄ illa imaginatio ſeq̄t ipm. ꝛ illā q̄ fit pp corneā ſignificat cā eius p dicta: ꝛ vt figat aliquo tpe nō addens ꝛ nō pducēs nocumētū in oculo pter ſe. Et illa q̄ fit ex cā in albugineo ē vt ſit tpe lōgo ꝛ nō pducet ad nocumētum magnū ꝛ fit aut ſucceſſiōe ophthalmie acute aut ſucceſſiōe cāe infrigidātis aut calefacientis: ꝛ ex cis q̄ ſenſu ſciunt ꝛ ppe qñ inuenit cornea terſa clara in q̄ nō eſt aſperitas aliquo mō. ampli⁹ ē res fixa ꝛ non addit neq̄ pducit ad nocumētū magnū. Illa āt q̄ fit pp vapoꝛes ſtōatichos ꝛ cōpoꝛeos cognoſcitur ppea q̄ ipſa pmouet cū vapoꝛoſis: ꝛ apud replonē ꝛ digōnē ꝛ apō mot⁹ ꝛ vtiginē ꝛ ſcotomiā ꝛ nō moꝛat fm diſpōnem: vnaꝫ augmētat ꝛ minuit ꝛ non appꝛopat oculo vnitimo ſit i ambob⁹ oculis. Qñꝫ cū ea eſt nauſea verificat eius ſignificatio: ꝛ qñ ē vomit⁹ ꝛ cūo cū picra: ꝛ ſubtiliatio nutrimēti ꝛ ſtudiū in digōne remouēt ꝛ mioꝛant eā. Et tu gdē iam ſciuiſti in. c. debilitatis viſus ſigna ei⁹ cui⁹ ē cā ſiccitas albuginei aut aliud. Et qñ ptinuat ſanitas oculi ꝛ in columitas ei⁹ q hz imaginatiōes ſex menſib⁹ ē fm plz i ſecuritate. Et imaginatōes q̄ ſt añcedentes aq̄ſ

nō cessant gradatim in ꝓturbatōe visus vsqz quo descēdit cū eis aq̄ subito ꝛ raro ptrāsit. vi. mēses. Nū ät vides imaginatōes remoueri ꝛ redire ꝛ addi ꝛ diminui scias q̄ sī nō aquose. Nūqz aquosa ꝛ tps plōgat ꝛ nō ꝓtinuat in debilitate visus scias q̄ ipse non sunt aquose.

La. de cura ꝑmōis imaginationū ꝛ initio aque.

PRimū imaginatōis ē vitu vēias ad curā eaꝝ q̄ aquā portēdūt. Religs ät eaꝝ q̄ sūt ex siccitate ꝓferūt qūz hūectātia nō: lz si sint ab hūiditate. ꝛ alie q̄ sīt a siccitate ꝓferūt eis oia alcofol q̄ abstergūt In portēdētibꝫ ꝙo aquā oz vt incipias ꝛ mūdifices corꝑ ꝛ ꝓpestōcū. Deinde vēias ad mōdificandū caput cū gargarismis ꝛ cāpurgijs ꝛ masticatōibꝫ Externutatōibꝫ ꝙo inḡtū purgat spat iuuamētū. Et ex pte laborioſi motus eaꝝ timet ex eis motꝫ aq̄ ꝛ ꝓpe sī ē cadēs sub neruo ꝛ ꝓpe ipm. Et scias q̄ hierapicra ē mirabilis iuuamēti in eis: ꝛ silr pillule auree ꝛ medicamēta in qbus ponunt cētaurea ꝛ cucumer amar. Et tu qdem iā scuisti i capitulis cure capitis ꝛ mūdificatōis ei illud qꝫ te oz attendere. Et oz vt sit mūdificatio ꝑ hierā picram: aut pillulas aureas ꝑm semitā mūdificatiōuz freq̄ntū valde. Et nz vtaris medicis solutiuis ꝛ abstersiuis faciēdo alcohol nisi post mūdificatiōez. Et ꝓfert in principio aque phlomia arteriaꝝ post aurem. ꝛ oz qdem vt incipias ꝑmo a medicis lenitis sicut feniculū cū melle ꝛ olo. Et sicut dī q̄ odoramētū sāsuci ꝓfert ei quo timet desēcēuz aque in oculis suis: ꝛ silr olfatio oculi ipsi ꝛ dī q̄ appositio sanguisugaꝝ sup tpa ꝓfert in initio sui. Et qūz ꝓfert alcohol cū seie alkekeni: ꝛ dī q̄ ipm remouet aquā ꝛ resolnit aquā ꝛ q̄ ipm ē vltimū. Deide ꝓueniat gradati ad medicias ꝓpositas ex serapio ꝛ silibꝫ sibi. Et ex illis ē medicamē qꝫ dicit serapio in ꝛtres ꝓtes asse fetide ꝛ helleboꝛi albi ana boꝛ añ. x. mellis. vij. cotilas. Et ex eis q̄ valde exp ta sunt ē vt ex capite hirūdinis adusto cū melle fiat alcohol ꝛ collyriū aktitica: ꝛ oia fella ꝑdicta i. c. debilitatis visus. Et fortꝫ ist is ē collyriū de fellibꝫ almarastani ꝛ ēt alcohol annid ꝛ alcohol dictū in antidotario cū felle testudis ꝛ medicamē ozbasij cum aq̄ fenuculi: aut collyriū sāsuci ꝛ alser ꝛ almerumi: ꝛ olcū balsami ꝓfert i eis. Et ex eis q̄ ꝓferūt in initio aq̄ ē vt sumak fel guarsen ꝛ fel sabot sani corꝑis ꝛ ponanki vase ereo ꝛ dimittāt ꝓpe. x. dies vsq̄ ad. ij. septimanas. Deide sumātur myrrhe ꝛ croci tritoꝛ ꝛ fel testudis siluestris ꝛ olci balsami oium añ pondꝫ z. i. pmisceāt oia ꝛ aggregent oia vltie vt fiat cuz eis alcohol. ꝛ ēt accipiat helleboꝛi ps. i. ꝛ asse fetide ps i. ꝛ serapini quta ꝛ. x. ptis ꝛ ē. z. tres decime ptis: fiat ex eis collyriū ꝛ fiat alcohol cū eo. ꝛ iterū helleboꝛi al. ꝛ pipis ps. i. ꝛ armoniaci. iij. ptus fiat ex eis collyriū cū succo raphāi ꝛ admistrent. ꝛ oz vt viteticibos ꝛ pisces ingrossātes ꝛ vaporatiuos ꝛ potū plurime aq̄ ēt ꝛ vini freq̄ntiā phlomie ꝛ vētosaꝝ: imo ꝓpo natūllud ḡtū poſe ē: ꝛ nisi tacꝫ necessitatis cogat ad illud: ꝛ sit credulitas q̄ sanguie sit plm calidus.

La. xij. de alintisar.

ALintisar ē vt fiat fozamē vuee latiꝫ ḡs ē i nā. ꝛ qūz fit illud successiōe sos pp cām ꝑmitinam ex percussiōe aut casu. ꝛ qūz fit pp cās crūtes i ipa pupilla: ꝛ illd ē i albuginco: aut i vuea. Albugine nā qū hūectat ꝛ multiplicat ꝓmit vuea ꝛ mouet ea ad dilatatōz. albuginei ꝙo siccitas nō facit dilatiōez p se: lz p accidēs. s. inḡtū segt ea siccitas vuee. ꝛ vuea ipsa si desiccat aut extēdit ad extrēitates suas sic extēdūt cozia pforata qū exiccāt: accit ei vt dilatet sic dilatant fozamia illoꝝ cozioꝝ: ꝛ ꝓpe qū cōꝑimitur ab hūiditatib. Et qūz accit ei illud ex hūiditate intrāte sbam ei ꝛ addēte i spissitudinē ipsi ꝛ extēdēte ea ad grossitiē: qz accit fozamē vt dilatet. Et qūqz accit illud pp apa extēsiuū, ꝓueniens i ea. ꝛ qūqz est amplitudo oculi nālis ꝛ nocz visui. Videt. n. res in nozes q̄s oz vt videant. Et qūz ē accidētalis: ꝛ qūz ē ita: ꝛ qūqz ꝓsegt ad hoc vt nō videat aliqd. Multotiens. n. dilatatur oculus adeo vt dilatatio ꝓsequat cozneā ꝛ nō remaneat visui aliqd de quo sit curādū Et illa q̄ est ex percussiōe aut casu nō hz curam.

La. xiij. de signis.

IAm dixim ea in caplo debilitatis oculi.

La. xiij. de cura.

ILla q̄ nālis ē curā nō hz. Et illi q̄ ē ex siccitate ꝓfert hūectatio oculi cū hūectatis ꝑdictis Et illi q̄ ē ex hūiditate ꝓfert phlomia ſti i cozpe ē multitudo ꝛ ēt phlomia lachrymalū venaꝝ cūat ex loco ꝛ confert ei. Et silr phlomia venaꝝ tpoꝝ ꝛ incisio eaꝝ ꝛ eū onces ḡs sciu isti ꝛ effusio aq̄ salic ꝛ salite sup caput ꝓpe mixte cū aceto. Et nō oz vt multiplicent eū onces cū solutis ꝛ debilitet virt ꝛ nō cūet q̄ q̄rit imo qūz sufficit ei eūo oib. x. dieb cū. z. ꝛ. s. de pillulis cochijs: ꝛ cib sit aq̄ ciceris cū oleo sisamio ꝛ fiat alcohol oculo alteri cū tutia: ꝛ nō dilatet sic primus. ꝛ oz vt admistres alcofol ꝑdicta i. c. imaginatiōum ꝛ aq̄ ꝛ ꝓferūt ei vētose sup collū: ꝑp illud qō in eis ē de attractiōe ad posteriora. Illd ät quo vtē dū est i cura ei q̄ facta ē successiōe percussiōis ē vt fiat phlomia: deinū vētosef caput postea admistra ifrigidātia. Et fiat ēplz ex farina fabaꝝ sine cozticib suis ꝛ farina ordei cuz aq̄ foliozꝫ salicis: aut aq̄ endimie: aut lana iſusa i vitello oui cū oleo ro. aut panco vio ꝛ distillet in oculū sāguis turturū ꝛ pulloꝝ: ꝛ in die initio distillet i ipm lac ꝛ alcofol q̄ sunt fortioza: ꝛ pe nitꝫ plz cure ei ē ex gnē cure cpatūz calozꝫ. Et pad ministret collyrium frūm ex turis ꝛ croci ꝛ myrrhe oūz añ. pte. i. ꝛ arsenici pte. Medicamē inatiuū omozonēk ꝛ ē dilatatio fellis hedi ꝛ fel gruis āboꝝ añ. aur. ij. croci. z. i. pipis. clxx. grana: succi ligricie v. aur. ꝛ tria armoniaci. ij. aur. mellis fm ḡtitatē necessitatis: ꝛ fiat ex eis alcohol ꝛ trank cū aq̄ feniculi ꝛ ꝓficiat cū melle ꝛ ad illā q̄ facta ē ex percussiōe medius aur. ſerak cū succo raphani vsqz quo siccet ꝛ admistret cū eo sicco alcohol: ꝛ ēt fellis hirci aur. i. ſtercus lacerti ꝛ stellionis sicci aur. i. ꝛ. s. nitri. s. aur. pipis fellis gruis āboꝝ añ. aur. ij. croci aur. i. armoniaci aur. s. helleboꝛi albi aur. i. terāt, ēt cū aq̄ feni. ꝛ misceant cum melle.

Ca.xv. de pstrictiõe pupille.

Constrictio é vt sit forame strict⁹ q̃ pfectum fuit. t si é nãlis é laudabilis: t si é accñtalis é defectio: q̃ dilatatio: t q̃q̃ pducit ad opilatiõé: t ei⁹ cã é aut siccitas vuee corrugatia aggregãs hũditas extrãdes vuea a later⁹ ad mediũ t pstringit forame: t accit sic illd qd accit cribris qñ madefiunt t mollificãt t extendũt i ptes: aut siccitas vehemñs albugineiq; mior at t segtiõs tunica ad detumescẽdũ t aggregatiõé dinersã disponi exit⁹: t plm accidit hoc accidẽs a siccitate. Ca.xvi. de signis.

Elm dixmus ea in ca. debilitatis oculi,

Capi.xvij. de cura.

Cius qd q̃sicca é cura sũt hũectãtia' q̃ sunt ex distillatoib⁹ t caput purgijs t ẽb: ocis factis ex succis hũidis t reliqs sicut scis t cibi leues t pingues in horis suis. t si nõ in venis necitate vtẽdi aliquo i alio sit calitas aliq̃ pp attractoz mueri humide ad oclm. t oz vt admistret fricatio capitis t faciei t oculi ptinua breuitate t totũ id vt attrahat: nã admistratio hũectatiũ pure qñq̃ nocet ẽt. Et qñ ad mistras alcofol attractiua itera tũc hũectatiua: ei⁹ q̃ hũida é pferit alcofol pdicta cognita in. c. debilitatis visus t aq̃ t imagina tõnũ t ex eis é collyrium h⁹ descriptois floris eris armoniaci ãboz aã. ps. i croci ps t tertia: aloes. v. ptes: muici medietas ptis fiat ex eis collyriũ. t itez armoniaci au. ij. floris eris aur. iiij. stercoris lacerti aur. iij. croci aur. ij. gummi aur. i. oficiãt cũ melle t admistrent t etiã pipis t armoniaci ãboz aã. ptes. ij. olei balsami nona ptis⁹ croci ps. i. resoluat armoniaci in aq̃ feniculi t pisci antur sup ipm oleũ balsami t oficiant cũ melle: hoc nãq̃ é valde bonũ. Capi.xviij. de aqua.

Decẽsus aq̃ é egritudo opilatiua t é hũiditas extranea stãs in foramie vuee inter humoreq̃ albugineũ t sipha et comeã qñ pbibet penetrãi foramas ad visũ: t ipsa qd qñq̃ diuersificat in q̃ntitate t diuersificat i q̃litate. Et⁹ ãt diuersitas i quãtitate est qñ qñq̃ é plima fm ppatoz ad forame: qñ opilat totũ forame t nõ videt ocls aliqd: t qñq̃ é panca fm ppatoz ad ipm: qñ opilat ptẽ ei⁹ t dimittet ptẽ ei⁹ detectã. Illd ergo qd ex visibilib⁹ corã pte opilata ex ifit nõ pphẽdit visus: sed pphẽdit illd é corã parte discoopta: t qñ pphẽdit visus alic⁹ rei medietatem aut ptẽ ei⁹ t nõ pphẽdit reliqũ nisi pmutatõe pupille: t forasse pphẽdit ipam integre vice vna t nõ cõ phẽdit ipam integre vice alia t illd pp situ ei⁹: nam cũ pueuit cũ integritate sua corã opilato nõ pphendit ex ea aliqd. t qñ pueuit cũ itegritate sua corã discoopto pphẽdit ipam totã: t hec qd opilatio dimiuta qñq̃ cadit ad lach⁹ymalẽ supi⁹ t ad lach⁹ymalẽ infer⁹: t qñq̃ pueuit vt sit aliqd i angulo mediũ foraminis t q̃ ipm circũdat discooptũ. t tũc qdẽ nõ videt de oi re nisi latera t nõ videt mediũ ei⁹: imo videt i medio ei⁹ siẽ feneströ aut apturã: t itẽrio illi⁹ est q̃ nõ videt tz imagiãt tenebras. Diuersitas vo illi⁹ i q̃litate qñq̃ ẽ i ẽntia qñ alia é subtilis clara q̃ nõ tegit lumẽ t solẽ: t alia ei⁹ ẽ grossa valde t qñq̃ ẽ i colore qñ alia é acrei coloris t alia ei⁹ alba é gipsei coloris: t alia ei⁹ alba é margaritat: t alia ei⁹ alba declinat ad viditatẽ t viditatẽ intẽliam: t aureitatẽ: t q̃dã é citrina: t q̃dã é nigra t q̃dã é cinerina. Et illa qd q̃ magis receptibilis cure ex pte coloris é aerea t alba margaritalis q̃ ad viditatẽ declinat pauz t ad cineritatẽ viridẽ cũ intẽliõe. Ben⁹ aũt gypseũ t vide t nigz plũbeũ vehemẽtis nigredis t citrinũ nõ recipiũt curã q̃ fit cũ acu. Et ex spẽbus qdẽ ei⁹ q̃. é grossa é q̃dã spes que qñq̃ fit dura valde ita vt egrediat ad hoc vt sit aqua t neq̃ é ei cura. t illa qdem q̃ magis susceptibilis é cure ex pte essentie é subtilis q̃ qñ tu eã pfferis t sup ipam digitis tuis pfssionẽ feceris separabit velociter: deiñ redibit t aggregabit. h⁹ nãq̃ ablatio cũ instõ auferẽdi aquã sepat Dextam h⁹ expientie assiduatio é ex eis q̃ turbãt aquã t facit curã cũ instõ difficilẽ. t qñq̃ experit illud alio mõ: t é vt ponat sup oculũ cottũ t sufflet in ipsuz vehemẽter: deinde auferat t pspiceret velociter an videat in aqua mot⁹. nã si vi tũc ia apta é vt cũ instõ curetur: t silr si clausio oculi facit dilatationẽ vehementẽ alteri⁹. Et illa q̃ post casũ aut egritudinẽ cerebri accidit fit difficilis sanitas eius. Ca.xix. de signis.

Ignia pcedẽtia aquã sũt imagiatões pdcẽ q̃ nõ sũt a cãis alijs: t nos qdẽ ia exposuim⁹ eẽ ca. in. c. imaginationũ t q̃ accidit cũ eis pturbatio sensibil' t. ppe qñ ẽ in vno oculoz t q̃ imaginãt ei res lniose sicut cãdele duplices. Inf aquã vo topilationẽ intrinsecã distat: qñ qñ vn⁹ duoz oculoz pnuk dilatat alter in aqua: sed nõ dilatat ait in opilatõe: t illud qñ'cã in illa dilatatõe ẽ expssio ipius q̃ ẽ in oculo pmo ad alterz cũ fortitudine. sed qñ inuenit opilationẽ posteri⁹ non penetrat t hoc fm plmrei t in fine dilatat in alio nisi aqua sit vehementis grossitudis. t si nõ fuerit opilato: sed in aluntsar est aliquid de hoc. Ca.xx. de cura eius.

So qd ia vidi' hoiez de his q̃ ad pphẽsionẽ redeũt t intellntiã cui aq̃ ia acciderat q̃ curauit seipm cũ eũonib⁹ t abstinẽtia cibi t mioratõe cibi t alienatõe inriũ hũectatiũ t fuit ptẽtus assatis t frixis t admistratõe alcofol, resoluẽtiũ, subtiliatiũ t redijt ad ipz visus ẽ bũ t fm viatẽ qñ succurrit a q̃ i pn. sui pferi ca regimẽ. Illi ãt q̃ pfirmata é nõ est pueniẽs nisi cura cũ instõ. Dz ergo vt repellat habẽs eã reploz t vinũ t cottũ t sit ptẽt⁹ comedere scemel i meridie: t fugiat pisces t fructus t carnes grossas ppe. Dõit⁹ aũt q̃ qui pferat ex pte mũdificatõis stõmachi ẽ nocitiu⁹ in ppetate aq̃. Et nos qd ia docuimus canones curatõis ei⁹ cũ medicis i. c. imaginationũ Et nũc dicam⁹ res exptas: t ex eis ẽ vt sumant granoz lauri excorticaz. x. ptes t gũmi pars. i. terãt cũ vrina pueri nõ polluti ad aquã t ad debilitatẽ visus cũ aqua pura t admistrent ad eũ qui nõ videt: cõficiant cũ felle vipere t melle t fiat cũ eo alcohol: est cui valde bonũ. Dico aũt q̃ experti sũt hoies veraces fel vipere t nõ egit operationẽ vẽni oio: t hoc experimentũ ex eis ẽ a qbus cauẽdi minuit necitas

Illud expimentū bonū fuccl granato3 relato3 ab
fusula moadis t camedrei cozalli oiuz ana aur.i.cō
ficiant cū melle feniculi. Jn regie aūt cure q̄ fit cū in
stio oz vt ante ip̄az p̄cedat mūdificatio cozpis t ca
pitis ,p̄pc t fiat phlomia si necaria fuerit: deiū obf
uet ne illi q cū instio e curādus hēat i oclo ruptura
t ieat nc accidat i tūic ap̄a: aut sit assuet⁹ pati tussiz
aut sit vehemtis rixe t velocis ire: nā rixa t ira ois
sūt ex eis q̄ mouēt ad ,pfūdū vel redditū: t oz vt fu
giāt vinū t coitū: t cū hoc nō oz vt admistret cura
cū instrumēto nisi p⁹ q̄z aq̄ stetit t descēderit qō del
cēdē vult ex ea t ingrossata fuerit eēntia ei⁹ parūp:
t hoc ē illud qō vocat ꝓpleūtū: t ꝓssio qō subito
fcā t phlomia nocet: t cib⁹ ei⁹ sit aq̄ ciceris t cōsti
tuat locⁿ ad quē moueat curās cū instio sub oclo t
silr multotiēs iuēit ex pn. t qū volūtas adest vt fiat
cura cū instio p̄mittit hūti aquā vt nutriat pilcabus
recētib⁹ t cib hūectatis p̄mutatis t admistret aligd
ex eis q̄ resistūt nocumēto aq̄: deiū fiat cura cū instru
mēto: t ad vltimū si aq̄ fuerit subtil valde aut gros
sa valō nō obedit cure cū instio: t qū volūtas ē fa
ciēdi p̄cipiat ifirmo aspicē ad lach⁹ rymale dōcticū
t ad nasū t ꝓfuet p̄m illā figurā t nō sit iuxt fenestrā
neq; i loco vehemtis luis valō: deiū ,p̄cedat artifex
t icipiat t ꝓsequt cū mucadahati t vadat int duas
tūicas vsq; quo sit coā fozamie: t iuenit illic sic spa
cū t sinuositas. ap̄l⁹ ex artificib⁹ ē q attrahit almau
cadahati t itromittit i eū caudā almuhec t ē alēdū
vsq; ad īmūnū fozamis vt p̄pet extremitati acute al
muhec trālitū: t vt assuefaciat egz patia: deiū intro
mittit almuhec vsq; ad īmūnū diffinitū t suspendit
cū eo aquā t nō cessat depone ea dōec clarificet ocu
lus t occultet aq̄ p⁹ coneaz de subt⁹: deiū dimittit
almuhec i loco suo aliquātulo tpe vt stet aq̄ in loco
illo: deiū decliat ab eo almuhec t ꝓsiderat an rede
at: tūc si redit iket regimē donec sit secur⁹. Et si aq̄ n
obedit vt currat ad ptē ad quā decliat t sepat ip̄az i
ea: qō si videris eā redire i dieb⁹ i qb⁹ curas: reduc
almuhec i illo eoō fozaie. ip̄m. n. remāet t nō ꝓsoli
dat. t qn̄ ad fozamē currit liquis: oz vt descēdē faci
ant eā ēt t n̄ dimittat remanē illic t ꝓgelet t nō sit ei
cura. Q̄n̄q; curā cū instio opat⁹ fuerit: pōe sup ocu
lū cui adhibita ē cura cū instio vitellu oui p̄assato
cū oleo vio. t cū cotto: t oz vt opilet san⁹ ēt vt n̄ mo
ueat t sequat cū ifirm⁹: t fac cū dormire sup colluz
tribus diebus in tenebris. Et q̄n̄q; necarie sūt itera
tiōes plime h⁹ emplatoīs: t ꝓpuatōes h⁹ ppameti
v relupinatōes p vnā hebdoadā: t illō qō qn̄ illic
fuerit ap̄a aut soda aut aliō vez ap̄a facit eē necariū
solonē ligatioīs fortis t mollificatoz ei⁹. Et penit⁹
meli⁹ ē vt ꝓseruet eger ꝓpatoz suā, vsq; quo remo
ueat dolor t nō soluat ligatura nisi i oib⁹ trib⁹ die
bus. t oz qō vt fiat vapozatio i tpe solonis cū aqua
ros. t aqua salicis aut cū aqua cucurbite aut aqua
ꝗ ge pastoris t sibi silib⁹. Et hoies qō hūt vias di
uersas i exercēdo curā aq̄ q̄ fit cū instio ita ut qdaz
sint q dilrūpūt iferiorē ptē cozpis t extrahūt aquā
p eā: t hoc ē i quo ē tūmor qn̄ cū aqua qn̄ est gro
sa egredit albugicus.

La.xxi.ō destructōe visus

Destructio visus qūcq; accidit ex cāis debilita
tis visus qū supfluit: qē ꝓsideret illic. Nos
vo ilez dicam⁹ t dimittam⁹ qō est cū cōitate
cerebri t alioz: qn̄ illud illic itellectū ē. destructio visi
sus aut fit ptib⁹ oculi manifestis i suis subijs icolu
mibus: aut fit illud qū iā acciderit eis nocumētū sen
sibile aut nō sensibile t q̄ itinē cozp̄ p̄cedit. Noster
vo fm o ē de p̄mo: nā si parietes oculi appentes su
erint incolumes in substātijs suis: sed iā accidit eis
nocumētū ex pte alia nō mānifesta hōib⁹ t vulgo: tē
aut erit fozamē fm dispōnē sanitatis sue: aut erit il
lic opilatio aquosa: aut erit opilatio nō illic: immo
in ,neruo ꝓcauo: aut pp rē cadentē in fozamie eius:
aut pp cooptūtū accūs ex siccitate aut mollificati
one: aut apatib⁹ i lacertis suis ꝓssis in sciēs: aut
seq̄t ꝓplonē accūtē āteriozi cerebro fm q̄ expositi
m⁹ in his q̄ p̄terierūt: aut accit ei attritio: aut glacia
li accidet remotio ab oppone fozamis: aut erit cor
ruptio ꝓplonis ei⁹ t nō erit ꝓuenies vt sit instim vi
sus: t plin qō accit pp hūiditatē dūantē sup eā val
de: aut pp siccitatē vincētē sup ipm: q̄ colligit in se
ipm t cozrugat t noīat hec egritudo glauconia t ū
ē ei medicame t fit ocul⁹ pp eā vari⁹ mult oz gnez
aut nō erit fozamē icolume: sed aut erit tam ꝓsecuta
ex eo dilatatio i vltio fine: aut erit ꝓsecuta ip̄m p̄stri
ctio coopture.

La.xxij.de signis.

Ignū aūt aq̄ t dilatatōis t ꝓstrictōis t reli
quoz ē illō qō dixim⁹ i.c.suo. Lā vo i ea q̄
fit in neruo ꝓcauo ē illō cui⁹ ꝓssio fit difficil
p signa p̄dcā i.c.aq̄. Sz distinctio rei i ipo ē difficil
t fortasse ꝓphēdit sapia. Et qū illic fuerit pulsatio t
rubedo tūc existia q⁹ illic sit ap̄a frigidū. Et si fuerit
ḡuitas vehemēs t oculus hūid⁹ valde: tūc mā erit
hū ida valde. Et si fuerit oculus siccus tūc mā erit
melica. Et qū accidit sup caput pcussio aut casus fa
ciēs exire oculū p⁹ us: deinde seq̄t illud, pfūdatio ei⁹
t destructio visus: tūc existia q⁹ neru⁹ oculi iā attri
tus ē.

La.xxiij.de diminutiōe radij.

Illud ē ex eis q̄ sign̄t calefactoz spūs t eius
inflamationē t ei⁹ corrosionē t indicat plin ka
rabit⁹ nisi sit pp scabiē palpebraz: t ei⁹ cura est qō
nosti.

La.xxiij.de albugine t albedine vincēte.

Quandoq; accidit ex luce vincēte aut albedine
qū aspectus assiduat in niue vt nō videat ni
si paz t videat illud ex ,primo t nō videat illud ex
lōgin quo pp debilitatē spūs: qūq; aspicit colores
imag inat q⁹ sup eos sit albedo.

L.xxv.de cura

Recipiat vt assidue ispiciat colores virides
t celestes t suspēdat colores nigros coā vi
su. qō si iā aggregatū fuerit cū nocumēto nimis pp
suā albedinē nocumētū ei⁹ pp frig⁹ ipsi⁹ distillentur i
oclo aq̄ in q̄ decocta ē palea tritici scpiēa vt nō no
ceat. t qūq; fit alcohol cū melle t succo allci t etiaz
qūq; apiū ocul⁹ sup vapozē vini distillati sup mola
rē: aut vapozat oclis cū vino puro: aut inclinat sup
vapozē aq̄ in q̄ decocta sūt papauer t rosolētia: t
tilia cognita sicut isopus t mellilotū t camemilla t
similia.

Fen.iiij. de dispõnib⁹ auris. ⁊ est tractatus vnus.

La.i. de anatomia auris.

AUris ẽ mẽbrũ creatũ auditui ⁊ fcñ est ei ostractũ anfractuosũ vt sentiat oẽs voces ⁊ faciat tiuitũ eaz necarũ ⁊ fozamẽ icipiens in osse petroso inolutũ áfractuosum vt sit anfractuosas ei⁹ elongãs spatiũ acris ad interioza cũ abbzeuiatiõe sub eo ad qd si fcñ cẽt fozam penetrãs directe abbzeuiaret spaciũ ad ipm vt non subito puenat ad iterioza ei⁹ calo⁹ ⁊ frig⁹ supflua i mo cuenĩãt sup ipz gdata ad ipm. Et fozamẽ gd auris puenit ad pcauitatẽ in q̃ ẽ acr stãs ⁊ supficies ei⁹ dõesti ca ẽ strata vilis nerui audit⁹ puenẽtis a pari gnto qd ẽ ex pib⁹ neruoz cerebri ⁊ supflua duricie fruct⁹ é dur⁹ vt nó sit debilis passibil' a pcussione aeris ⁊ q̃litate ei⁹. Qũ ergo puenit vnda vocalis ad illud qd ẽ illic pphẽdit eã audit⁹. Et hic gd neru⁹ i dispõnib⁹ audit⁹ ẽ sicut glatialis i dispõnib⁹ visus ⁊ reliqua mẽbra aureis sũt sic reliq̃ q̃ circundãt glatialẽ ex tunicis ⁊ hũozib⁹ q̃ sunt create pp glatialẽ vt seruiant ei ⁊ custodiãt ipm ⁊ adiuuent eũ. Et alsamac ẽ sic fozam vuec. Et creata ẽ auris cartilaginosa: qm̃ si fozet creata coznea aut pãnicularis nó haaret figurã fozmicis ⁊ anfractuositatis q̃ est ica. ⁊ si crearetur ossea lederet in oi casu. Oz creata ẽ cartilaginosa hũs cũ pseruatõe figure lanitatẽ ⁊ reflexionẽ. Et create aures si i laterib⁹: qm̃ anteri⁹ fuit puenẽti⁹ vilni pp illud qd sciuisti i oculo: ergo obseruatio hita fuit ⁊ creata ẽ sub tonsura capilloz̃ hoie vt nó sit sub tegmento capilloz ⁊ tegmẽto iunctuaz. Et huic qdez mẽbzo accit spes egritudinũ: ⁊ qũz sũt dolozes ei⁹ putiosi ⁊ multoties accidũt ei spes egritudinum.

La.ij. de pseruatiõe sanitatis auris.

OPoztz vt in aure intẽdaẽ ⁊ caueaẽ vt nó ledãt eã calo: ⁊ frig⁹ ⁊ res extrance nz eã ingrediaẽ aligd aq̃z ⁊ aialiũ ⁊ mũdificenẽ sozdes ei⁹: deiũ oz vt assiduet distillatio olei de amigdalamaris i ea oi hebdomoda sci: ẽ. n. mirabile. Et oz vt custodiãtur ne generẽtur i ea apata ⁊ bothoz ⁊ vlcera: qm̃ sunt cozrũpẽtia aurẽ. Et si timeẽ q⁹ ei accidat bothoz admistreẽ i ea distillatio sief memi: hẽi aceto. Et distillatiõe memithe i oi hebdomoda semel ẽ securitas a fluxu qd defẽdit ad ipm. Et ex eis qd q̃ nocẽt auri ⁊ reliqs sẽlib⁹ sũt fastidiũ ⁊ repletio: ⁊ ppe sõn⁹ sup replonẽ.

La.ij. de nocumẽtis auditus.

NOcumẽta audit⁹ sũt sicut reliquaz opõnum ⁊ illud ẽ qm̃ nocumẽtũ ois opõnis ẽ vt dõstruatur opõ ⁊ sit loco ei⁹ hec destructio audit⁹ aut minuatur ⁊ sit vice ei⁹ hec vt minuat audit⁹: qz nz subalt⁹ p seruet nz audiat nisi ex lõginquo: aut alteret: ⁊ sit vice ei⁹ vt audiat qd non audit: sic ẽ illud qd accit i aure ex sonitu ⁊ tinitu ⁊ sibilo. Et scias q⁹ nocumẽtuz audit⁹ aut ẽ ab ozgie ⁊ ẽ surditas aut tararẽ aut guarẽ natiua: aut ẽ accitale. Et itentio gd surditatis est pter itentiõem tararẽ. Surditas nam ẽ vt ps itrinseca sanac creata sit surda in q̃ nó exist pcauitas itrinseca quã pdixim⁹ q̃ ẽ sicut vuea cõphendẽs aerem genũ q audit voces sua vndocitate. Tarax vo ⁊ guare sunt vt nó pp eas nocumẽtũ pseq̃t puatoz lesus ⁊ nõ elõgaẽ qn guarẽ sit sicut destructio cõicans soliditati ⁊ nõ sit illi pcauitas: iz neru⁹ nó affert virtutẽ sensus: ⁊ tarax ẽ sicut dinutio absq̃ destructõe: aut puctiant fm̃ uersiõz i significatõe. Et tarax gd multotiens accit successiõe vomit⁹ ⁊ ẽ facilis remotõis Et destructio gd audit⁹ alia ẽ natia nãl ⁊ cui nó ẽ curatio: ⁊ silr spes alguarẽ ⁊ altarax. Et alie sũt natie nãles q̃ curatoz nó hñt ⁊ alia ẽ accidentalis: iz eius spaciũ ẽ elongatũ ⁊ ẽ cronica: ⁊ illa ẽ ẽ pping̃ despationi ⁊ difficilis cure. Recẽs ãt pping tpis q̃ ẽ extarax ẽ recipiẽs curã. Verũ cãe illi⁹ q̃z si cuz cõitate membri: sicut que sũt ex cõitate cerebri. aut quozundã membroz ei vicinoz sicut accit qũ pmũ nascunt dentes: ⁊ sic accit apud doloẽs dentiũ. Et q̃z sũt pp nocumẽtũ ,ppum in auditu aut i neruo aut i foramine. Et nocumẽta gd audit⁹ aut sunt pplonalia aut illãsita aut resolutiua singularitatis. Nocumentum vo i neruo audit⁹ q̃z accit pp oẽs cãs egritudinũ pstiliũ ptium in ipso instialiũ ⁊ soluciõis ptinuitatis. Et egritudines gd sũlium ptiũ in ipso sunt vna quecz spẽz malitie pplonis singularis ⁊ cõpositi: ⁊ plm eius ẽ ex frigoi: ⁊ q̃z fit vnaquecz eaz absq̃ mã. ⁊ q̃z fit cũ mã melica aut cholerica aut phlãtica ex phlate crudo aut ventosa. ⁊ multotiẽs gdem retinẽtur fluxus vẽtris choleric⁹ ⁊ succedit ei surditas ⁊ nó elongaẽ qn silr in alijs cursib⁹ ptingat fm̃ nãm: ⁊ retinẽtur ⁊ phibẽtur nó in hora sua. Instialles vo i neruo sunt sic oppilatio quã facit hũoz: aut sanies: aut apa gd est dubellati aut apa calm aut durũ aut coopimẽtum sozdicici: aut tremulũ: aut iflatio. Et dissoluto singularitatis i ipso q̃z fit ex vlcere: aut ex cozrosiõe. ſſplm vo ei⁹ q̃ fit pp trãsitũ ẽ pp cãm intrinsecã: aut propter cãm extrinsecam: ⁊ in ⁊ intrinseca quidem est sicut verruca aut apa: aut caro addita: aut vnus ⁊ plm ei⁹ est sozdes: aut hũoz grossus viscosus: aut gelatio sãici ex apate rupto. extrinseca vo ẽ sic arena: aut lapis aut nucle⁹ ingrediẽs eaz aut gelatio sanguis cor⁹ qdã ps fluxit ab aure ⁊ ps ei⁹ remãsit. Et illõ gd q̃z accit subito ⁊ q̃z accit paulatim. Nocumẽtũ pterea audit⁹ q̃z accit fm̃ semitaz crisiũ ⁊ fm̃ semitã pmutatõis mãe i fine egritudinũ acutaz. Et q̃z remanet post recessionẽ se. grauitas capitis: ⁊ q̃z fit nocumẽtũ qd ẽ h⁹ caplit: aut fm̃ semitã accidẽtis sepabilis sic recedit apud mot⁹ crisis: aut fm̃ semitã accidẽtis fixi vt ipm sit ipsanet expulsio crisis. s. vt crisis iã expulerit nãm ad ptẽ aureis ⁊ fir manerit: ei in ipsa nó ppeatiũ q⁹ fuenerit eã fm̃ semitã vltimitatis. Et multotiẽs gd portẽdit hoc accidẽs vomitũ aut fluxũ sãguis nariũ: ⁊ multotiẽs destruit ipum fluxũ vẽtris.

La.iiij. de signis eoz.

FActũ gd cõitate cerebri significat dispõne i reliqs existẽs sensib⁹ ⁊ cõitas audit⁹ cũ eis i ea ⁊ cõitas vtut motiue cẽt. Et significatio magis significatiũ⁹ eius ẽ cõitas lingue ⁊ ppe eũ ẽ successione sirsen: ⁊ successiõe cõmixtõis intellect⁹ ⁊ post nocumentũ cerebri pplone ⁊ reliq̃ eoz q̃ dicta sũ i. c. egri

tudinū cerebri: ⁊ famis ⁊ sanitas trāsit⁹ audit⁹ ⁊ tps ꝓpinqū pcuerātie sanitatis audit⁹ aū. Et si cā ē dubellari: aut apa calm in ipso neruo significāt ipaz febres cū qbus sūt horripilatio ⁊ tremor ⁊ cōmittant ipm febres ⁊ pmixtio itellect⁹ ⁊ alienatio ⁊i ipso ē timoz niū apiat q si nō fuerit pp apa in ipo neruo nō optebit vt sit febris nisi sit ꝛz iudiciū febris dici: ⁊ erit extēsio ⁊ dolor ⁊ grauitas ⁊ pulsus. i dolor vo ⁊ grauitate cōicāt oia q̄ sūt ex apate ⁊ mā vbicūq; sint. Qđ si cā fuerit vētositas significabūt ipam sonit⁹ ⁊ tinit⁹ ⁊ qđ erit nō ꝓpar grauitati ⁊ si ē vlc⁹ ⁊ botor significat ipsam pturit⁹ cū dolore. Oppilatio vo nūtotiēs fit sine grauitate: ⁊ qñz fit cū grauitate. Et qñ non ē grauitas ⁊ ē nocumentū ⁊ nō ē illic malitia ꝓpīonis vicentis tūc ē ex oppilatione. Et regimen añcedens qñq; significat ipsaz. ⁊ si oppilatio ē ex carbūculo ⁊ silib⁹ significat ip̄ sam pulsatio: ⁊ si ē ex sanguie significat eam cursus sanguis anteccdēs. Et illam q̄ ē ex malitia ꝓpīonis singularis significat dolor in pfūdo sine grauitate ⁊ nō est extēsio. Et si ē frā ledit a fris ⁊ fit fortior in frigidioribꝰ ptib⁹ dici. Et si ē cala ē ecōtrario ⁊ sentit inflatōez ⁊ mordicatiōem. Et si illic ē mā sentit cū hoc grauitas: ⁊ ꝓpe cū ꝓsernit in oīo nem. Et ci⁹ qđ ē a siccitate signū ē vt sit post vigilias ⁊ iciunū ⁊ cū detumescētia faciei ⁊ oculi. Et illō cui⁹ cā est vmis significat assiduatio ꝓmotiōis cū exitu vmis in qbusdam horis.

La.v. de cura.

Ocam⁹ ꝑmū q̄ oz vt sint oīa q̄ distillāt i aure tepida nō frā nz cala. Et hoc dictū est vle dei de distinguam⁹ ré in ipso. Ju eo qđ qđ cholī cū est oz vt cūct cholā cum solimo vētris. Plin. n. accit i ipso solutio nāe ⁊ rem ouck cū ea surditas sicut multotiēs accit fluxus choleric⁹ ⁊ retinet. ⁊ accit in de surditas. Qđ si illic ē calitas tm̄ tūc infrāntib⁹ curretur ex oleis ⁊ alijs: aut cū succo granati cui⁹ succ⁹ reducat in corticē suo cū aliquantulo accto ⁊ ture ⁊ olco ros. decoq̄t donec stet ⁊ distillet in cā ⁊ distillet i ipsā aq̄ lactucc aut aq̄ solatri. Illi āt qđ sciī ē frigore ⁊ mā frā ꝓferunt oīa olea cala in qbus dissolutuz ē castor cū ⁊ ꝓpe oleū balsami ⁊ costi ⁊ oleū amigdalaz amaraz ⁊ succus absinthij ⁊ oleū camēllinū cū adipe vaccino ⁊ felle taurino: aut oleū ñsaminum i quo decocta sint pulpa collognitide aut radices ei⁹ Et qñz ꝓfert in ipso vrina tauror qñ in ea dissolunt myrrha ⁊ ponitur distillatio ⁊ succ⁹ cucumeris asi. Et totū illud fiat post eū ne māei frē si fuerint coartata cū cūatiuis q̄ sciuisti cōib⁹ corpi ⁊ ꝓpe ptibus capitis: ⁊ post adnistratiōz embrocaz q̄s sciusti ei ⁊ ꝓpe illa in qua ponunt folia lauri ⁊ grana ci⁹ ⁊ excretiū ē vehemētis iuuamis in illo ⁊ silr vociferatio vehemēs in aure ⁊ clāgores buccinaz ⁊ silia. Et qñz ponitur in aure caput ēbube vt ad ipam pueire faciat vapore decoctionū resolutiū. Et ꝓfert oibus illis succ⁹ rute cum melle ⁊ castor co ⁊ oleo anetino ⁊ vrina capzina ⁊ felle ei⁹ ⁊ ꝓpe cum galbano. Et ex cis q̄ expta sunt in hoc ē vt sumat castor ci ponder⁹. ʒ. iij. ⁊ nitri pondus. ʒ. i. ⁊ ʒ. ⁊ fiant ex eis q̄si troc. ⁊ admistrent distillando ⁊in alia descriptiōe hellebori tres q̄rte. ʒ. i. ⁊ nitri. ʒ. iij. Et ēt sumātur ꝑdisi ⁊ croci castorei oīum ptes ptes eq̄les: baurac ptes q̄mor. dissoluant cū vino ⁊ admistrēt: aut aloes ⁊ castor cū ⁊ plpa collognitide ⁊ cuforbiū ⁊ fel vaccinū. Et iam expta sunt oleū raphānū ⁊ oleuz de staphisagria ⁊ fuerūt vehemētis iuuamis aut succ⁹ absinthij aut decoctio ipsius: aut succ⁹ raphāi cū sale ⁊ ꝓpe qñ ēan fusio ⁊ oppilatio. ⁊ iā exptum ē in hoc vt fiat liciniū ex synapi trito cū ficub⁹. ⁊ qñq; addit i ipso nitrū. Et distillare aquā marinā i eam ē iuuatiuū. Et helle bor⁹ niger ⁊ fella sunt iuuatiua ⁊ ꝓpe fel capīnū cū oleo ro. Quidā āt existimauerūt q̄ qñ bulit iuni perus i oleo ñsamino in cochliario ferreo tādiu donec denigret iuniper⁹ ē distillatio ꝓferens surditati. Et ex cis qđ q̄ ad illud ꝓferūt ē oleū anetinū ⁊ lauri nū ⁊ de lilio ⁊ nardinū cū castor co aut spuma absinthij: aut succo rute. Et facti cā siccitatis cura ē adhibere balneo ⁊ cibo ⁊ vino hūectatiuo ⁊ effusio olei eq̄lis ⁊ aque tepide sup caput ⁊ caput purgiū cū eis q̄ sunt sic oleū nenuarinū ⁊ de salicib⁹ ⁊ de scie curbite ⁊ alijs. Factū ēa oppilatōnis curet cū eis q̄ dicunt in. c. de oppilatōne ⁊ ꝓferūt ei succ⁹ granor canabis: ⁊ succ⁹ collognitide hūidus ē iuuamētuz valde bonū. Et qñ accit tarax subito ꝓfert in ipsa aq̄ in q̄ decoq̄t absinthiū aut succ⁹ absinthij ⁊ miscet cū eo fel tauri: aut fel sabot aut fel testudīs aut fel tauri cū oleo ros. aut helleboz⁹ cū aceto aut spolio spētis. Et in facto successione sode ꝓferūt aq̄ raphani ⁊ oleū ros. ⁊ castor cū cū granis lauri cū oleo ros. Et i eo qđ scīi ē successiōe sirsen oz vt icipiat ab eū one cū hirapic: deinde distillet in aurez castorcū cū oleo costino solo: aut raphaninum. aut oleū amigdalinum dulce: ⁊ oleum ro. ⁊ laurinū aut castor cū cum oleo ro. Et ex pillulis exptis ei qđ sit ex oppilatione ⁊ hūore ⁊ ventositate ē vt sumant turbit. ʒ. xx. ⁊ collognitide. ʒ. x. sarcocolle. ʒ. ij. ⁊. ʒ. ⁊ aloes. ʒ. vij. myrobal. ʒ. x. fiant ex eis pillule ⁊ deglutiant. Sitq; potio caꝑ pondus. ʒ. i. Et dicam⁹ sicut a capite iterātes vbū: q⁹ ex medicis cōibus oib⁹ illis q̄ facta sūt ex gravitate audit⁹ ⁊ dolore ei⁹ ⁊ vētositate ipi⁹ sonitu ⁊ tinitu ei⁹ cā mās frē ⁊ frigoris post purgatōez capitis sūt vt distillet in aurem baurac cū acceto ⁊ melle ⁊ fel ouiū cū oleo de olivis ⁊ vino: aut cū oleo amigdalino amaro ⁊ aq̄ porri aut cū aq̄ cepe cū melle aut lacmulcbre ⁊ medicie cōes dicte in. c. dolor ⁊ due gutte distillate ⁊ kitrano mane ⁊ vesp̄e: aut helleboz⁹ albus ⁊ niger cū qbusdā oleis: ⁊ ꝓpe cū oleo de lilio aut aq̄ amisi: aut aq̄ absinthij ⁊ aqua cocticis raphāi ⁊ silr oleū decoctiōis spolij spētis: aut granor lauri aut cuforbiū ⁊ castor cū cū vnguēto aut oleū balsāi: aut napīha aut sumak glutis alimbat. ʒ. i. oleī alkeki i. ʒ. ij. ⁊ oleī āigdalaz amaraz. ʒ. ʒ. i. bulliant oīa sil ⁊ admistrēt ex eis tres stille mane ⁊ sero. ⁊ silr mel storacis cū oleo alkeki: ⁊ silr aq̄ foliorz collognitide recentiū ⁊ succas dragōtee ⁊ albezoar haselen sūt valde vehemētis vtutis ⁊ medicine cōes dicte in. c. dolor Qđ si infantib⁹ hec accidāt curranꝰ cū oleo de decidi in quo decocta sint ruta ⁊ maiorana ⁊ etiam salutia

masticationis ordei cū sale gēma solū: ⁊ ex vapora
tionibus iuuatiuis ē aqua calā cū decoctiōe camo
mille ⁊ aneti ⁊ folioꝝ lauri ⁊ sansuci ⁊ alfabaca sicca
⁊ piretri vapoꝛēt ea collū ⁊ inferiora auris: ⁊ similit
embroce ꝓdicte i ca. capitis ⁊ ponant velamia ⁊ op
ponāt cū descensiōe sua auri ⁊ igrediat vapoꝛ ei⁹ p
ipsam: ⁊ in eūone qd hūtiū tarax⁹ pueniētius est vt
multiplicet nūer⁹ ei⁹ ⁊ minoꝛet quātitas ei⁹ oi vice
ꝛēten⁹ ꝑseuet vt⁹ ⁊ pueniat maturatio. Factū autē
pp apa cura cū eo qd ē ex calo ⁊ qd ex frigido cū eo
qd scis. La. vi. de doloꝛe auris.

Doloꝛ auris aut fit a malitia ppl'onis: aut fit
cā apatis: aut bothoꝛ: aut fit cā solonis con
timitatis: ⁊ malitia cōplexionis aut cala sine mā sic
illa q̄ ē ci aeris calidi aut vēti calidi ⁊ ꝑpe qū fit p
mutatio ad ipm a frigoꝛe subito: aut fit ablutio cu ꝛ
aq̄ cala ⁊ ingrediet ex ea i aurē: aut cū aliq̄ aq̄ꝛ in q
bus dīat vt⁹ cala: aut ē cala cū mā sāguica aut cho
lerica fīa sine mā: imo pp aliquā cāꝛ ꝛiaꝛ cāis ꝑdi
cis aeris aut vēti fioꝛ. Et ꝑpe qū ad ābos eoꝛ per
mutatio fit a caloꝛe subito aut aq̄ fie aut aq̄ i q̄ dīat
aliqd fim aut fīa cū mā: aut vētosa fīa aut hūoꝛosa
viscosa. Fact⁹ aūt cā apatis ⁊ bothoꝛ aut ē pp apa
calidi ⁊ fim. Factus vo cā solutiōis ꝓmaturatis ē si
cut q fit a vētositate extēriua aut vlcerib⁹ aut exitu
ris aut catarris. Et ex sūma qd cāꝛ doloꝛ auris q
fiūt a solutōe ꝓmaturatis ē ventositas gnāta in ipsa:
aut aqua q̄ ingredit ei: aut aial vadēs ad sumac ip
si⁹ aut vmis gnāt⁹ in ea. ⁊ qūq; fit successiōne casūs
aut pcussionis. ⁊ puerfioꝛ doloꝛ auris est ille qui ē
ex apate calo ꝑmdo ⁊ illo ē cū febꝛe iseparabili ⁊ ꝑpe
qū pducit ad ꝓmixti onē intellectus. Qū aūt ē doloꝛ
i cartilagine⁹ extrinsecis nōē illic vehemēs doloꝛ
nꝛ vehemēs timoꝛ. sꝛ ille q in pmis dict⁹ ē qūꝛ subito
interficit sic interficit ap oplexia ⁊ ipse ē magis inter
ficiēs adolescētes q̄ꝫ senes ⁊ velocius interficit cos:
qūꝛ tierficit in. vij. In sene⁹ vo mlroties pueit ad
pus hoc apa: sꝛ pueros plm iterfic aū suppuratoꝛ
Si aūt suppurat ⁊ assūt signa laudabilia spat eu asto
Doloꝛ ꝓterea auris qūq; ē cū puritu ⁊ qūq; ē sine
puritu. ⁊ nos qdē iā dicim⁹ de puritu in aure ca
pitulū in suo loco. La. vij. de signis.

Igna quidem sunt sicut ꝓdicta signa in ca
pi. tarax. La. viij. de cura.

Poꝛtet vt ꝑseruēs canonem in distillādo id
qd distillat in aurē ⁊ ē vt sit nō vehemētis ca
liditatis aut frigiditatis. qd si cā fuerit replenoī coꝛ
poꝛe ex capite vt crīcos ptē capitis ex gnē illi⁹ replois
calida nāqꝛ si ē cū phlomia ⁊ eūone q̄ fit cū mūdi
ficantib⁹ cap a mā cala sm q̄ scīusti: ⁊ si humoꝛ est
grossus viscosus tenax cū pillulis assabar ꝓdcis et
gargarismate. ⁊ si ē tenax fix⁹ in tpe auri oꝛ vt admi
stres post solutionē ⁊ medicinas lenitiuas. Deinde
intēde vice alia cūꝛo qd cūat ipm ex mēbꝛo. Si aūt
cā ē caliditas supflua oꝛ vt infrigides cerebꝛ cū exti
guētibus cognitis ꝓdictis in ca. cerebri ⁊ vt distil
les in aurē oleū ro. tepidū aut albumē oui. qd si do
loꝛ ē vehemēs pmisce cū eo cāfoꝛa. Et qūꝛ ē oleum
vio. cū cāfoꝛa magis sedatiuū doloꝛis q̄ꝫ oleū roſ.
pp mollificatoꝛ q̄ ē in ipoꝛ: ⁊ ēt distillēt in aurē col
lyria sedatiua doloꝛ oculi cū albumie oui ⁊ silibus
albūini nāqꝛ oui soli inē ꝓpetas mirabilis. ⁊ lac cū
aq̄ solatri ⁊ aqua coꝛiādri ⁊ meli⁹ qd lac qd mulgeat
⁊ ē calidū ex vbere ē imaturiū ⁊ bulli ⁊mes ⁊restres
in oleo ro. ⁊ distilla i aurē: aut coquātur limacie in
oleo amigdalino ⁊ distillet i eā: aut decoquat oleū
ro. i aceto vini qd sit triplū ipsi⁹ donec acetū ꝓsiat
⁊ remāeat oleū: ⁊ admīstret illd distillādo. ē. n. iuua
tiuū valđ pullatoi. ⁊ simil ē oleū se. cucurbite ⁊ oleū
nenufarinū ⁊ oleū ð salicib⁹ ⁊ similia. ⁊ simili succ⁹
q assilat succo cucurbite q fit ex coꝛpe ei⁹ ⁊ folijs ip
si⁹: ⁊ silr épla ifrāntia exteri⁹. q dā āt dixēt q aq̄ vo
lubilis valđ bona ē i h⁹ dispōe ⁊ succ⁹ sc. canab hu
midi: ⁊ quꝛ fortiores fiūt pulsus ⁊ doloꝛ ⁊ timeꝛ ex
eis spasm⁹ nō ē excusati o a mollificatiuis: ⁊ si ē aliq̄
sic butyꝛ vaccinū āticū calefactū: ⁊ qūꝛ in ipso
excusat laboꝛē itromisso ēbube i aurē igeniose fabri
cate sup cucumā i qua ē aqua calida vt pueniat va
poꝛ ad aurē. qnꝛ. u. sedat ⁊ excusat ab alijs ⁊ excu
sat a narcoticis ⁊ ꝑpe qū ē aqua i qua decocta sī ea
q̄ mollificāt cū facilitate ⁊ ē ēt pmixta cū aliquo ho
rū q̄ stupefaciūt: qūꝛ nēcarūi ē aliq̄ narcoticū ma
gis icolūe ē sief mēithe cū aliquāto opioꝛ: terat ⁊ mi
sceat cū lacte mulieris ⁊ distillet i aurē. Et si fuerit cā
itroit⁹ aq̄ in ipm curet cū eo qd dicet i. c. ſno. ⁊ si fue
rit cā fītatis fixa in ꝓfūdo vel exteri⁹: oporteb it vt
fiāt distillatōes ex olis calidis sic oleū rutaceū ⁊ oleū
anc. ⁊ oleū de spica rōana ⁊ oleū laurinū ⁊ oleū al
hacue ⁊ oleū balsāi ⁊ oleū ð alkerua ⁊ q̄ st illis sim i
lia: aut sic oleū i quo ðcoq̄t alleū ⁊ colat: aut oleū i
quo ðcoq̄t pip ⁊ euforbiū ⁊ tasto reū: aut galic q̄ꝫti
tas danic. i. i aureo ð bē aut oleū aliđ ex oleis calis
aꝛomaticis: ⁊ qūꝛ potat hūs doloꝛē vinū puꝛ forte ⁊
dormit ⁊ qū excitat nō hꝛ lesionē aliquā: ⁊ si ē cā in
ipo ex vētoꝛ fīo: ꝓfert ci illd qd dicem⁹ i. c. ſonit⁹ ⁊ ti
nit⁹ ⁊ qd dicem⁹ i. c. ci⁹: c⁹ cā ē hūoꝛ tenax ⁊ c⁹ cā ē
frig⁹ ⁊ cā eis q̄ pcūit ad illd ē vt ipleat vētose aq̄ ca
lida ⁊ applicēt i circuitu nuris ⁊ vt distillēt i eā ruta
⁊ amonū cū melle aut abꝛotanū ⁊ sāluc⁹ i oleo ð li
lio aut castoꝛeū cū eis p⁹ q̄ꝫ ðcoquāt i eo ⁊ colat aut
nitꝛ ⁊ acetū ⁊ oleū ro. aut succ⁹ amigdalaꝛ. ⁊ si ne
cessariū fuerit illd qd ē forꝛ⁹ tūc qd sit sic euforbiuꝫ
⁊ castoreū cū oleo costio aut costū marinū ⁊ aristo
logia ⁊ qūꝛ ꝓfert i eo vapatio cū milijs ⁊ filtro cale
fcō. ⁊ si cā fuerit i eo bothoꝛ tē cū eo dicem⁹ i. c. de
bothꝛ auris. Et si cā fuerit i ipo ⁊mis i ipa gnāt⁹ tūc
cū eo qd dicem⁹ i. c. ⁊mis gnāti i aure: ⁊ si fuerit cā
i ipo itroit⁹ aq̄ ⁊ lapidis tē cū eo qd dicem⁹ illic: ⁊ si
cā fuerit apa calꝛ ꝓfūdū qd ē tioꝛosū pp ꝓpiqtatē
sui ad cerebꝛ vꝛ quo ad collectōꝛ pueiat ⁊ supura
tōꝛ: tē p⁹ phlomia ⁊ eūone oꝛ vt admīstres lēitia i p
mis ⁊ ifrantia ⁊ ꝑpe lac mulieris vice p⁹ vicē vꝛ ad
diē. iij. ⁊ silr oleū ro. decoctū i aceto ꝓdcm i pmis:
diū mucilagine fēugreci p⁹ mucilagine se. li. ⁊ muci
lagine se. almarii i aq̄ lac. ⁊ aq̄ volubil ē ex eis q̄ ꝓfe
rūt i h⁹ hoꝛa. ⁊ i ipo qd iā exptū ē silamū ꝓtū: dcū

aduiniſtrenk ſp vaporationes cū oleo declinãte ad caliditatẽ aliquantũlã: ꝛ oꝛ vt ſit oleũ dulce ꝛ ſit cuꝫ hoc tepidũ in quo infudat cottũ inoluũ in extremitate radij ſubtilis ꝛ ponat in aurem vice ꝛ fiat cplm exterius cū lenitiuis maturatis. Si aũt vtus nõ fuerit vehemẽs qũ tranſiuerit ꝓncipiũ oportebit vt diſtillet in aurẽ adeps vulpis vel lacertꝰ aut baſilicum cū oleo ro. vel oleo de alcãna: aut adeps anatis aut adeps rachamati: aut emplm ex adipibus gallineꝛ anatis. ꝛ qũ nõ ẽ apa vehementis caliditatis adminiſtra in ipſo medicamen factũ ex adipe capno liq̃facto ꝛ pmixto cū ꝓtibus equalibus mellis ꝛ alrob ꝛ iſopi quoꝛ vnũqdq; ſit equale illi adipi ꝛ pone in aurẽ. ꝛ ex eis que ſũt fortioꝛa illo ꝛ maturãt cū vtute ẽ iſtud: ℞. litharguꝛij ceruſe ãboꝛ ana. ℥.i. turis ꝛ pulueris molendini ꝛ gũme pini oĩum ana. ℥.iiij. olei. lb.i. adipis porcim aut capni recẽtis lb. ij. ſucci ſe. limi quantũ ſufficit fiat ex eis emplm ꝛ fortaſſe in digedis narcoticis: aduiniſtrabis ergo ſm modũ quẽ dicemus. Et qũ ꝓuertit ad ſanic̃ aduiniſtra ſpumã ſc. limi cũ oleo ro. aut oleo camemillino. ꝛ reliq̃ que dicemꝰ in ca. ſuo. Si aũt apa ẽ extra aurẽ ẽ pauci tim oꝛis ꝛ medicat cũ farina oꝛdei ꝛ emplaſtꝛ fcñ ex farina fabaꝛ ẽ bonũ valde: ꝛ fariꝫ fabaꝛ ꝛ came milla ꝛ viola ꝛ farina hoꝛdei ꝛ maiua ꝛ melliloium terant ꝛ cribellent ꝛ infũdant aqua tepida ꝛ oleo vi oſ. ꝛ qũq; ſufficiũt ſolatꝛ ꝛ farina tritici ꝛ oleũ liſaminũ. Jn bothoꝛ aũt que fũt in aure qũq; ſuffic̃ labor ꝛ decoctio ſicuũ cũ tritico qũ diſtillat in aurem aut ponit liciniũ in ipſam ex ea: ꝛ qũq; ſedat doloꝛẽ adminſtratio ẽbube ſm modũ quẽ ꝑdixim⁹: ꝛ qũq; ſufficit in ſtupefactiõe ꝛ ſedatiõe doloꝛis illd qđ dixim⁹ poſt dictũ embube in hoc. c. Et ex medicinis q dẽ cõib⁹ ad doloꝛes auris ꝛ ꝓpe illũ q declinat ad frig⁹ ẽ oleũ ỏphacinũ i quo bulit ſcarabe⁹: aut lumbꝛici terreſtres: aut ỏmil g ẽ ſub vreco aq̃: aut fel piſcis cũ rachamati aut gruis aut oleũ ſcoꝛpionũ: naz ẽ inuatinũ valde aut aq̃ ſalſuci recentis aut decoctio folioꝝ algarab ꝛ coꝛticis ei⁹ aut decoctio lnbꝛicoꝝ terreſtriũ iñ cocta colata in q̃ diſſoluat adeps anatis ꝛ ſi fuerit frig⁹ vehemẽs decoc̃ñ ipa fel tauri i olo alkeri vſq; quo exiſtiet cp fel iã reſolutũ fuerit ꝛ finitũ. Deiñ reponat illd ꝛ adminſtret diſtillãdo. ẽ. n. mirabile. Et qñz neceſſariũ ẽ i curatoib⁹ doloꝝ vehementiũ i aure adminſtrare narcotica. Et ſit illd aligd ex filoio cũ lacte: ꝛ ſiſr troc. croci ꝛ troc. ſtellꝛ opiũ ꝛ caſtoꝛeũ ꝛ croc⁹ cũ lacte mulieris. Et oꝛ vt poſtponat illd vſq; quo timeat ſyncopis: ꝛ ꝓpe qũ fuerint humoꝛes frigidi. Jllud enĩ nocet eis valde. Quod ſi accidat nocumentũ ex eſu narticoꝝ aduiniſtra caſtoreũ poſt illud ſolũ. Et qũq; fiunt troc. ex caſtoreo ꝓtrito vltime. Deinde ꝓjcat ſup ipm opiũ ꝓtritũ: deinde fũt ex eo troc. cũ vino puro. Et ſi fuerit illic vlcus valde doloroſũ: tũc aduiniſtra liciniũ ꝛ opium cũ lacte: aut ſumantur. xx. amigdale excoꝛticate ꝛ opij ꝛ baurac ꝛ turis oĩuz ana. ℥.i. ſ. terãtur ꝛ pulueriz̃ant cũ aceto ꝛ exſiccent. ꝛ qũ neceſſe fuerit infundant olco ro. ꝛ diſtillentur. ꝛ ſi fuerit illic ſanies loco aceti ſit vinũ aut mel aut oxymel.

Ca. ix. de ſonitu ꝛ tinnitu ꝛ ſibilo.

Hec diſpoſitio eſt vox quã hõ inceſſanter audit exterius: ꝛ eius opatio ad auditũ eſt comparatio imaginationũ ꝛ tenebꝛaꝝ quas videt hõ abſq; cauſa exterius ad oculũ. Et qñ vocis cã eſt inũdatio accidens in aere que puenit ad ſenſum tũc oꝛ vt ſit in hoc accidẽte in quo it ſermo ſonitu ꝛ tinnitu motus aeris: ꝛ qñ nõ ſit ille aer exterius tũc eſt aer interioꝛ. ꝛ aer quidẽ interioꝛ ẽ vapoꝛ effuſus ꝛ cõtentus. Et hec inũdatio aut ẽ occulta a q̃ fortaſſe nõ ꝓuenit vapoꝛ effuſus in ventribus: aut eſt maioꝛ illa: Qđ ſi fuerit occulta ex genere illoꝝ cuius enacuatio fit difficilis ꝛ accidat in quibuſdã hoꝛis vt audiatur a tali qualis ipſa ẽ ſonitus ꝛ tinnit⁹ ꝛ nõ accidat in quibuſdã alijs: tũc illud aut eſt ꝓpt acutatem ſenſus in quibuſdã coꝝ ꝛ non in alijs: aut ſm cõparationẽ quã diximus in imaginando. Jmaginationes aũt ꝓpter debilitatẽ ei⁹ q̃ patitur a qualibet inũ datione ſicut accidit debili frigus a quolibꝫ frigoꝛe aut caloꝛ a quolibet caloꝛe. Et ſpẽs quidem debilitatis ſũt que ſciunſtic̃ ex ſpẽbus male cõplexionis. Et ſi ẽ ſupza occultã ꝛ ſupza illã in qua diuerſificant fortis ꝛ debilis: tũc cã eius ẽ inuẽtio eius q remouet vapoꝛẽ inũdantẽ ci ſupza motionẽ ẽiunda-tionẽ ꝓſuetã: ꝛ inũdans vapoꝛe aut ẽ vẽtoſitas generata in pte capitis mota in ipſo: aut ẽ ſonitus ſanici qui fortaſſe generat in ipſa ꝛ feruoꝛ puris in ꝓtibus eius: aut motꝰ ventoſitatis accidẽtis multotiens in meatibus ei⁹ ſicut fit in febꝛibus: aut repletio ſuperflua in coꝛpoꝛe ꝛ ꝓpe in capite ſicut fit poſt ebꝛietatẽ plimã: aut agitatio tendẽs vſus cerebꝝ ꝓpe ſicut fit poſt motũ laboꝛioſũ: aut caſus aut pcuſſio ꝛ qũz fit illud nõ ꝓpter agitationẽ motus imo ꝓpter materiã viſcoſam, reſolutã in vẽtoſitatẽ paucã ꝛ aſſidua tur illud. Et qũq; fit ꝓpter vehementiã famis ꝛ illd ẽ ꝓpter agitationẽ cadentẽ i humoꝛib⁹ ſparſis i coꝝpoꝛe geſcẽtibus in ipo. Et qñ nõ inuenit nã cibũ aliquẽ ꝓuertit ad eos ꝛ reſoluit ipſos ꝛ mouet eos. Et qũq; accidit ſonitus poſt medicinas quaꝝ ꝓpetas ẽ, vt reticãt hũoꝛes ꝛ vẽtoſitates i ptib⁹ cerebꝛi. ꝛ cã h⁹ ſonitus qũq; ẽ ex aure ipſa: ꝛ qũz ẽ cũ coitate mẽbꝛoꝝ alioꝝ mutẽtiũ has vẽtoſitates ad ipſam.

Capi. x. de ſignis.

Jmillo gdẽ g ẽ ꝓtinu⁹ ꝛ aſſidu⁹ cã ẽ aligd ſtans in ipo cerebꝛo. Si aũt gelcit: deiñ exiccat ꝓ repletoꝛ aut vacuitatẽ aut motũ aut qũ caloꝛ fit fortis aut frig⁹ tẽ ẽ p cõitatẽ. Jmplu⁹ forma vocis ſigñ ipam: ẽ. n. qñz ſñi ſit vox rei aſcẽdẽtis ad ſupioꝛa ꝛ plm ei⁹ ẽ cũ cõitate coꝛpis aut ſtõi aut ſñi vox q̃ reſoluit ſup ſcipam: aut ſic̃ fragoꝛ arboꝝ ꝛ ſigñ illd ab ſcõtione vẽtoſitatis: ꝛ ſi illic ẽ febꝛis aut doloꝛ pdices ad timoꝛẽ tũc ſigñ collectoꝛ purulẽtã: ꝛ qũ cius pſtrictio ẽ ſm ſemitã gnãtoꝛis p⁹ gnãtoꝛ occultã ꝓtinuã tũc ẽ pp hũoꝛẽ viſcoſũ. Jllũ aũt g ẽ pp acuitatẽ ſenſus ſigñ defect⁹ cãz vẽtoſitatis repletonis ꝛ mũdificatio audit⁹ ꝛ ei⁹ excitatio ab icumũ ꝛ vacuitatez. Fcũs aũt a ſiccitate ẽ p⁹ eũones ꝛ febꝛes: ꝛ fcñ a de

bilitate scies p supfluitates: t quz ē cū pplone cala t fit subito cū iflāmatōe t fia ē ēpio. ¶ L. xi. d cura.

Oportet vt oēs isti vtent solē t balneum laboriosum. t vomitū t clamoꝛē t replonē t vt lēi ūt nās suas. In eo vo q sit pp cōtatē oz vt sit intentio mēbꝛa faciētis ipm t ppe stōi: qz mūdificet i imtē dat cerebꝛ t auris qz pfoꝛtet: cerebꝛ gdez cū aliquo qd sit sicut olcuz myrrhinum t aur. cum eo quod sit vt oleum amigdalinum t silia. t considereturi hoc ad pplonē pma: tm tmēdat illd qd adiuuat illū fm canones cognitos. t silr fetū a replctiōe t oz vt mūdificet coꝛpꝰ t caput cū eo qd scis t subtilicet regimē. Cretieꝰ ūt nō oz vt remoueat qm remonetur cū remotione febꝛis. In eo ūt q factꝰ ē pp velocitatē sensus sunt qdā hoies q ꝓcipiunt vtēdū ēē stupefaciēti bus sicut oleo roſ. decocto cū aceto cuiꝰ ēē ꝓdictuz est cū pauco opio: aut mixto cū oleo de bēgi t hyusgamꝰ ptrito cū castoꝛeo. Et pucnitiꝰ qd ꝓceperunt ē vt sumātur gna pini t castoꝛeū cum olo t pterant in aceto t distillent. factus aūt a pure curet curatiōe apatis t puris. Factꝰ ūt in pualescentibꝰ quoꝛ pplo ē sicca si cā eius fuerit siccitas curet cū curatiōe t humectatiōe cū oleis tpatis declinātibꝰ ad frigus: aut caloꝛē fm necessitatē. Si aūt cā fuerit debilitas: tūc admistra illud qd tempet pplonē accūtalē ex distillationibꝰ ꝓdictis. In eo vo q factus ē pp mām expulsam ad ipam i disponē sirsen: aut hūoꝛē grossuz viscosū admistra oia ꝓdēa i. c. doloꝛis t tarax. Et ex eis q̄ ꝓpa sunt illi q succedit sirsen t febꝛi, ppe ē succus absinthij cū oleo roſ. aut cū aceto t oleo de lilio qm est medicamē bonū. Et aūt q fit ab hūoꝛe viscoso ffo appꝛopriat troc. exptus. t ē vt sumāt hellebori al. ptes. iij. t croci. v. t nitri. x. t fiant troc. t admistrent. Et ex medicis cōibꝰ aggregatis ad illum exptis q ē a debilitate: t ad illum q ē ab oppilatiōe aut humoꝛe ē vt sumant gariofiloꝛ t se. poꝛi āboꝛ añ. ʒ. ſ. muschi danic. i. t distillētur cū aq̄ sanluci t rute aut cū vino. Et silr cū decoctōe foliozꝝ pini t decocti one foliozꝝ alzizar t decoctōe foliozꝝ lauri. t oz vt alienet in oībꝰ eius cena. Quidā aūt antiquoꝝ sapientium direrūt nō ē aliqd magis ꝓferēs sibilo q̄s medicamē alsaudenigi dcīs ad memoriā. Mā ipm ē magis iuuatiuū qd creauit deus ad illud. Et ꝓfert ei distillatio fcā ex ipo cū foliis pini t granis lauri: et attēde qd dictū ē in. c. tarax t doloꝛis t curis cōibꝰ t ppe frigidis. L. x ij. d cure saīci t purī vlcez i auꝛi.

¶ Quod in pmis oz ꝓmittē ē subtiliatio cibi t admistratio carnū t olez ex ḡbus gnāt humoꝛ bonus dulcis laudabilis t inclinati o regis ad illd qd oz ex tpata q̄litate. Qd si pplo facit necessariū vt sumat aqua hoꝛdei t sibi silia fiat t leuitas exercitij t inclinā mām ad nasū t os cū sternutatiōib t gargarismis. Tmpli nō pūtē vlcera gn sūt appentia sensiu: aut sūt pfūda ad q nō pueniūt sensu. Que igit ex eis mānifesta sūt cū aceto abluūt t aq̄ aut oz y melle t aq̄ aut vino aut decoctiōe mellis cū rosis t myrto. t post illud sūffiet in aures illud qd exūccat sic ōragātū adustū t silia: t quz qd ꝓfert sanioſe t purulēte oleū ō se. canab: t mieli ē vt nō repentiatur nz ꝓhibeat dū nō supfluit imo oz ut abluat t regat aliquo qd sit sic aq̄, ro. t oleo ro. t ēt ex succo foliozꝝ oliuaꝝ cū mille admistrēt distillatōes. pfūda vero alia sūt ꝓpria tpis t alia sūt cróica. Ex ea q̄ sī ꝓpriq tpis curēt cū eis q̄ sūt sic ficf mēthe cū aceto aut collyriū ro. t myrrha t aloes i mille aut vio ponāt in aurē. t quz dfert distillatio aq̄ puce acerbe i ipa t pt qū pōit mel cū ea: t silr succꝰ foliozꝝ salicis aut ō coctio coꝛ: aut aluis iamēt adusti t myrrhe āboꝝ. ʒ i. terāt cū melle t ponāt i lana aut sāguis draconis et spūe maris t sarcocolle t bau racarmēt t myrrhe turis t sicf mēthe ptes eq̄les pulueriz ēt sup licinū iuolutū sīr radiū ifusū melle t ponāt i aurē: qd si doloꝛē hūerit curet cū scoria ferri ꝓrita i ea miltotiēs t miscēat cū eo qd exiccat t sedat doloꝛē t illd ē sic admistratio olei amigdali cū myrrha t aloe t croco. t quz nec iuz ē vt pmiscēat cū eo paꝛ opij admistratio medicamis capitalē t iuuatiua ēt. Exptū nāz ē cū eo qd i ipo ē ex exiccatōe cui associat vt sedatiua doloꝛis. Et ꝓfert ēt i hoc ꝓpositā q̄ dixim i ātidotario Et ꝓfert ei troc. andaroē. Et ꝓfert vt sumat ex nucleis myrobal. t gall adustis puctis cū oleo alkerua t fece. t ꝓfert ei ēplm ō ceruſa t ēplm basilicō pmixta t distillata. Ea vo q̄ chronica sī pfūda antiq̄ sōmer sa sī valde mala. Et quīq ꝓducūt ad ōregēdū os: t significant ipa distillatio meatuū t multitudo sanies fetide: q̄ digēt eis q̄ sī sic alkitran pmixtū cuz melle t sic fel coꝛui t testudis t eaꝛ admistratio cum lacte mulieris: aut coꝛdumeni t nitꝛ mixta cū ficubꝰ mūdatis a ḡnis t fiat ex eis licinū t admistret pmūdificatione soꝛdis t silr i medicis. Et ex medicis fortibꝰ i hꝰ caplo ē scoria eris cū arsenico t melle t aceto: aut rubigo ferri aut scoria ferri ipi frixa ptrita sic puluis pꝰ frequētē frixionē multotiēs fāz cū aceto vini dōec fiat sic mel t distillet i aurē. et quz ē nec iū ēplm ō floꝛe eris: t illd ē q̄ antiquat t soꝛdidat. Et ex eis q̄ sī media i hoc caplo ē alumē adustū cū eq̄litate sui ō melle. Et q̄ addit i ipo dactilꝰ: t foꝛtioꝛ illo ē ppositio hꝰ i flos eris coꝛticū eris āboꝝ añ. ʒ. iij. succi poꝛri. ʒ. i. melis puri. ʒ. i. admistret. Quz aūt multiplicat pꝰ valde: tūc necria ē admistratio licinij in felle taurino sōmersi: aut distillatiōes ex vria ifantū. Et fortꝰ eo ē scoria ferri abluta t frixa i sarta gine multotiēs q̄ ōcoq̄t i aceto t admistrat. Et q̄ cū pure antiquo fuit doloꝛ fūde i aurē vinū puꝝ cō quassatū cū oleo roſ. aut cū aq̄ poꝛri: aut cuz aqua piscis saliti. Et quz doloꝛ facit necria ee aloe t opiū t croceū: pmiscaṅ cū melle t ponaṅ i eaz. Et q̄ videris hūiditatē retineri pp medicias ꝓhibituas exicatuas: tūc fūde i aurē oleū roſ. vt cadat crusta: dū pone i eaz qd gnāt carnē: t oz penitꝰ ne vt retineat imo ꝓhibeat natiuitas ei t exicceī vlcꝰ ipi. Et plures gdē calidoꝛ medicoꝛ ip lēt aurē puruleṫaz panno ꝓhibēdo, cursū sanici ab ea: t ꝓhibent infirmum doꝛmire i illo latere vt non inueniat sanies meatuz: quare egredī ad hoc vt declinet versus carnē mollē q̄ est i radice auris: t fac euenire apostema t pfoꝛant

ip̄m post maturationē ꝛ curant ip̄m ꝛ sanab curſu sa nies ab aure. La.xiij. de eruptōe sanguis i aure

Quandoqz ē spēs ci⁹ aliqua q̄ ꝓcedit curſu flu xus sanguis narīū in hoc qd ē cretic⁹: ꝛ qūz ē a repletione ꝓducente ad abſcisionem vene aut abſcisionē eius aut aptionē ipſius: ꝛ qūqz est a casu aut ꝓcussione. La.xiij. de cura.

Creticus gdē nō ē ꝓcuriēs vt restrigat ſi nō p ducat ad debilitatē ꝛ syncopi. Ell⁹ vō restrin gat aut cū stipticis aut cū cauterizantib⁹ aut cum inflantib⁹. Stiptica vō sūt sicut decoctio ;gal laz cū aqua aut accto ꝛ decoctio ſēticis: ꝛ qūz miſcet cū ea ex vino ātiquo aut accto. ꝛ ſilr sicḡ mēthe ꝛ li cinū ꝛ decoctio folioz arboris maſticis aut ḡna de cocta cū accto ꝛ exḡſa. Inflantia vō st sicē succ⁹ vir ge paſtoris ꝛ arnogloſſe cū vino aut sicḡ memithe ꝛ opiū. Cauterizātia vō st sicē succus albedarūgi: ꝛ ex eis q̄ sūt mirabilia valde ē coagulū lepozinū cū ace to: aut succ⁹ porci cū accto: ꝛ ex eis q̄ sūt expta ad il lud ē vt sumāt duo renes tauri ꝛ aliqd adipis saliti Deide assēt media assātōe ꝛ exp̄mātaḡ eo ꝛ in aurē La.xv. de cura sordis ꝛ oppilatōis facte in aure.

Cūra qdē ei⁹ ē leuis vt distillet i eā oleū amig dalinū de oliuis amaris mōtanis ,p̄c in no ctē: ꝛ patiēs igrediat balneū ꝛ pōat aurē sup trā calaz vt liqfiat sordes: ꝛ qūqz ꝓfert ei insufflatio atrūſiti i ea: ꝛ ēt cozdūcui aur. i. baurac arméi. ʒ. auī i. ficuū albaz ḡtū sufficit ad ꝓficiēdū ea. fiat ide licī niū: aut fūdat i ea. ʒ. ʒ. fellis capīni cū oleo ꝛ p:aſſiū ꝓtritū aut aqua p:aſſij aut soluat baurac cū accto ꝛ dimittat dōec gelcat ablusio ei⁹. ꝛ miſceat cū oleo ro. ꝛ distillet: aut miſceat baūrac cū ficub⁹ ex gbus eiecta sūt ḡna ꝛ fiāt ḡna pua ꝛ ponāt i aurē ꝛ i die ter tio ēḥāt. aſſociabit. n. ci sordes plima ꝛ ſuccedit ei leuitas mānifesta: ꝛ qūz ponūt in eā cozdūcui ꝛ ytri ca. Et ex eis q̄ sūt fortioza illi ſ ſucc⁹ folioz collogn tide trito ꝛ distillat⁹: ꝛ sumāt baurac ꝛ aſcenicū equa liꝛ ꝓficiāt cū melle ꝛ liqfiat cū accto ꝛ distillēt i aurē ꝛ expectet p⁹ vna hoza. deide abluāt aurī cū aq̄ mellis aut cū aqua cala. ꝛ licinijs gdem fortib⁹ non vtaris nisi p⁹ cāone. Et ex eis ē licinū ifusū i pice ꝛ oleo camemillino ꝛ oleo nardino. Quidā āt exiſtia uerūt q̄ cāfora vehemēter ꝓfert altaraz ꝛ vi sit tarax choſice. ꝛ ex eis gdē q̄ expta sūt ē oleū ō ſcoꝛpioīb⁹ ip̄m. n. sanat surditatē. Et ex eis q̄ ꝓferūt ad oppila tōz vētoſam sordis ē licinū ſcīū ex nasturtio ꝛ bau rac: ꝛ adhereat auri tribus dieb⁹. Deinde extrahat ꝛ egrediet sordes plima: ꝛ sili sunt licinia cuz melle.

Capi. xvi. de oppilatiōe accidente in aure.

Quandoqz fit hec oppilatio sicut q̄ ex ꝑp pāni culum creatū sup foramē. Et qūqz fit pp sor dē: ꝛ qūz fit pp carnē cōgelatam. Et qūz sit pp car nē additā ꝛ vrucā. Et qūz sit pp lapidē aut nucleuz caden: ē in eam: aut aial intrans in eam ꝛ moꝛ. Et qñ est ex hūoꝛe grosso viſcoſo oppilante foramen: aut meatuz nerui ꝛ sētit hō acſi auris ei⁹ sit semp op pilata. Et qūqz accid illud post ventum vehemētez.

La.xvij. de cura.

Illa gdez q̄ ē ex pāniculo aut carne oppilāte meatū in initio creatōis ;ē difficilis q̄ q̄ est p funda: ꝛ mānifesta ē facilis. Eld itrinsecā vō in genū inuenit cū instio mimto secāte ip̄am: deiū ,phi bet ꝓtinuitas ſm q⁹ i ,pxio dicturi sum⁹. Et si ē mā festa oz vt scindat cū cutello ſpinoſo quo iciduī ,pe mozoides nasi: deide tenta vt bucella ponat ſi qua puluerizatū sit colcotar: aut q̄ ,pcedit curſu ei⁹ q̄ st ex eis q̄ ꝓhibēt natiuitatē carnis. q⁹ si oppilatio fue rit ex refixa i ea oz vt distillet i aurē qō si sic oleū ro. ꝛ de lilio aut de alibaicho: Et si qō fixū ē: ꝛ sicut aial moꝛtuū i ea: tē effūdat i eā ex olis aligd;qō eā apiat deide extrahat cū mūdatario auris facile. Jn scā ām ab oppilatōe ꝓp carnē additā aut vruculā oz vt ab luat cū aq̄ cala ō nitro. ꝛ distillēt i eā es vstū ꝛ arsēti cū rubeū trita cū accto valde ita vt adurat carnē: de ide cura vle⁹. Et tā dictū ē q⁹ assiduatio effusiōis fel lis porci valde ꝓfert ei. Et ad illud qdem qō imagi natur hō q⁹ auris eius sit oppilata ꝓfert distillatio olei de lilio aut fellis tauri i succo sicle ꝛ succo se. ca nabis. Et succo colloqntide iē ꝓpictas iuuādi ad oppilatiōz auris. Si aūt oppilatio ē sordities curet cū eo qō dixim⁹ i. c. oppilationis ex sordicie: ꝛ ex eis q̄ ꝓferūt oppilatiōi ex sordicie. q⁹ medicīa ꝓstare tri b⁹ dieb⁹ i aure ꝛ reliqs ē tēta fcā ex nasturtio ꝛ bau rac q̄ trib⁹ dieb⁹ auri adhereat: deinde cēḥāt. Et ex eis q̄ sūt fortioza illo ꝛ mūdificāt neruū ēt sūt troc. ō helleboꝛo quoꝛ descriptio. ℞. helleboꝛi al. auī. iij. nitri aur. xvi. croci aur. iij. ꝓstrigāt ꝛ terant cū aceto ꝛ fiāt ide troc. Deide qū ē necriū solnant i aceto ꝛ di stillēt. i aurē: sūt enī mirabiles valde. Jn oppilatiōe vō q̄ fit i creatura: ꝛ ē vt creet auris nō ꝓforata: aut i creatiōe iteri⁹ ē oppilata iā expit opatiōe man⁹: ita vt ꝓueniat ad discooperiēdū ꝛ ꝓforandū vsqz ad sa mac iteriorē: ꝛ qūqz ꝓferūt: ꝛ qūqz nō ꝓferunt.

Cap. xvij. de attritiōe accidēte auri ꝛ ꝓcussione.

Ypocra⁹ gdē visū ē vt nō curet cū aliquo ſz il lis q̄ fuerūt post ipsū visū vt illud curet. Et ex eis qb⁹ ipſi curauerunt est vt sumantur acatia ꝛ myrrha ꝛ tus ꝛ fiat ex eis linimentum cum accto ꝛ albumine ouī aut medulla panis cum melle.

Capitulum. xix. de puritu auris.

Umaḥ aq̄ absinthij ꝛ fūdat i eā cū aligb⁹ ole is: aut buliaḥ absinthiū cū oleo ꝛ distillet i eā

Cap. xx. de introitu aq̄ in aurem.

Ingredit aqua in aurē qūqz nō effundit eā ille qui balneat aut abluit ꝛ ledit ꝛ quādoqz apostemat radix aurium ꝛ vehementē icur rit dolorem. Capitulum. xxi. de cura.

Ex eis q̄ ꝓferūt ad illō ē cū embuba ita suga tur ꝛ exḥat ſbito: deide fūdat i eā oleū amig dalinū dulce. Et qūz exḥit eā tussis ꝛ sternu tatio: aut lignū de accto: aut scissio papyri ſm ḡtī tatē palmi i⁹. Jnuoluat itaqz sup vnā extremitatuz ei⁹ ḡtū ē tertia sui de cotto ꝛ sūmergat i oleo ꝛ igē niose extremitas alta i aurē mittat cū eo cū quo ige niata ē i ea ꝛ iaceat ille cui⁹ ē auris: ꝛ altera extremi tas i qua cottū iflāmet igne ꝛ dimittat iflāmari vsqz

quo pueniat calitas ad iterioza auris: ⁊ tūc exhak ⁊ egrediak subito: qz egredien cū ea qđ i aure é ex aqua Et ex eis q̄ iuuāt ad illud: ⁊ ppe i pncipio é vt sumak sclizatoziū aliqđ ⁊ ipleak cū eo auris: deiū puertat su p̄ eā ille cui⁹ é: ⁊ sit saliēs dōec egrediak totuz: ⁊ qūz et exhik cū sclizatozio. Introminik eni caput eius ⁊ exhik ipi⁹ ppēdicularis: qz exhik cū ea aq̄. Et qūz ex cusat i ea q̄ pauca é effusio oleoz ⁊ effusio lactiū tepi doz ptinue ⁊ ppe qū remanet dolor: ⁊ remouet cā. Et si dolet illud vehemēter vapozet auris cū cozticib⁹ papaueris ⁊ meliloto ⁊ camemilla ⁊ viol': ⁊ mal ua ⁊ semie lini ⁊ faria ozdei cū lacte mulieris.

La.xxij. ð itroitu aialiū i aure ⁊ gnātōe⁹ miū i ea.

Quandoqz accit pp itroitū puoz aialiū i aurē vehementia doloris cum anxietate ⁊ motus fm q̄titatem animalis. Cum vermis vero sen titur agitatio. Capitulum.xxiij. de cura.

Et ex eis q̄ oib⁹ illis cōicāt é distillatio alkitrā i aurē. Ipm.n. stati sedat motū aialis i ea ⁊ in terfic ipm i pximo ⁊ ppe paruū. Et silr distil latio succi cucumeris asinini soli⁹: aut cū scamonea ⁊ silr fūt sulfur ⁊ aristol. lōga ⁊ calcadis. Et ex bōis é vt distilleť i eam qđ fluit a carne vaccina assata. Et qūqz pfert illi vt accipiak ét oleū ⁊ sumak i aurē ⁊ tede at i sole patiēs. Et succoz melioz ⁊ ppe ad vmē é suc c⁹ radicis cappar ⁊ succ⁹ radicis alfarfadab ⁊ suc c⁹ folioz alcok ⁊ succ⁹ radicis p̄runoz ⁊ succ⁹ plici ⁊ succ⁹ absinthij: aut cētaurce: aut p̄asij. ⁊ succ⁹ fo lioz alboti viridiū ⁊ similar ⁊ folioz aloes ⁊ ppe qū decoqt cū aceto ⁊ succ⁹ cucumeris asinini ⁊ succus hellebori al. ⁊ decoctio ci⁹ ⁊ epithymu aut succ⁹ mē tastri cū scamōea: aut succ⁹ alsce: aut succ⁹ almar maco: aut aq̄ mellis cū aliquo istoz. Et silr succ⁹ ra phani ⁊ succ⁹ cepe: ⁊ ppe alazir ⁊ sem̄ ei⁹ aut semen cepe cū aq̄ mellis: aut aliqđ felluū: ⁊ ppe qū calefit i ꝓcauitate ḡnati cū pulpa sua. Et silr decoctio ḡnoz capparis recētiū: aut succ⁹ ei⁹ ⁊ succus lupinoz aut aloes cū aq̄ tepida: aut costū tritū multū aut piretz Et oia h̄ i vmc si magis inuatiua ⁊ fōtioza. Et ex eis q̄ expta si ad vmē é vt sumāt vini. z. ij. ⁊ mell. z. iij. ⁊ oleoru. z. i. misceāt cū albumic duoz ouoz ⁊ fiāt te pida ⁊ ponāt i aurē i lana ifusa ex aq̄ ipleak auris ⁊ cubuet se sup eā q̄ relos⁹ ⁊ n̄ dormiat: deiū subito ra piat qz vmis mltoties egredit subito. Et qūqz pfert nocumēto vmis effusio succi oleādri aut rubi: aut ab sinthij: aut decoctio coz: aut trītura cozticis radicis capparis: aut almarmaco: cū aq̄ sāsuci: aut vrīa ātiq̄.

Capitulū.xxiij. ð apatib⁹ q̄ accidūt i radice auī.

Hec apata si ex genē apatū accūtū in carnib⁹ mollib⁹: ⁊ ppe i carnib⁹ glandulosis ⁊ noiak vedit ⁊ noiak nascētia auris. Et forasse pcēdt qūqz ex vehemētia doloris ei⁹ vt interficiat Et h⁹ qđē mltoties pcedit pmixto ītellect⁹ ⁊ ipm apa fcīn i sa mac pl⁹ interfic adolescētes q̄s iuuenes qui é i scnb⁹ leui⁹. Dz adolescētes si calidios pplonis ⁊ mā apa tū coz doloz osoz é acute q̄litatis ⁊ vehemēti⁹ dolo rosa ⁊ min⁹ tolerāt vsqz quo collectoz faciat. Et apa tū q̄ fiūt sb origle auris magis icolume é illō qđ est fm semitā crisis bōe.

Lap.xxv. de signis.

Illud qđē qđ é a crisi cū qua nō é signū matu ratōis: aut pcedit hora crisē é malū. Et h apa ta oio qūqz fiūt a mā sāguinea: aut cholica: ⁊ qūz fiūt a melia: aut a phlate. Et significāt illō qđ sā guineū é rubedo ⁊ gūitas ⁊ expulsio ei⁹ ad ꝓpssionē ⁊ pstrictio i meatib⁹. Et significat cholicū: ⁊ fcīn a sa nitate subtili doloz mordicatiu⁹ fistulos⁹ sine gūitate ⁊ n̄ pstrigit meat⁹. Sz é cū iflāmatōe vehemēti. Et phlaticū é cū tremulitate ⁊ lenitate ⁊ paucitate rube dis. Et melicū é cū duritie ⁊ paucitate doloris.

Capitulum.xxvi. de cura.

Et ē ex eis i qb⁹ fm plm oz vt itēdak i frigida tiōe ⁊ attractiōe ei⁹ nō i repletiōe ipi⁹ cum sit mā effusa ad ipm supfluitas mbri pncipal: ⁊ ppe i crisib⁹ egritudinū ei⁹ sicillō qđ accit crisi lei hargie mltoties: ⁊ nos qđē iā inuim⁹ ad cognoscē dū h oci libzo vlūi. Oz ergo ne itēdas ad curā ei⁹ i q̄tū exigit curā apolā adhibēdo stiptica ⁊ apocru stica i pncipio: deiū ꝓpōnē regis: deiū resolutiones pura: imo oz vt icipias ⁊ ppe qū accit i febrib⁹ cum doloze capitis. ⁊ adiuues ad exhēdū mām ad apa ta cū oi igenio ét cū vētos⁹ si n̄ fūt velocis attractōis ⁊ oz vt miozes mām cū minutiōe si ipa fūt necria. Si aūt vehemētis fūt aduēt⁹ ⁊ attractiōis dimitte eā fz māz suā vt n̄ faciat euenire doloze vehemētē quo febris duplicet: imo oz vt sis ꝓtēt⁹ si fūt illic doloz vehemēs eo qđ mollificat ⁊ sedat doloze qđ sit ex eis q̄ sī cala ⁊ hūida. Et si fūt inittū ei⁹ cū doloze vehe mēti sis ꝓtēt⁹ vapozatione cū aqua fīa pura: ⁊ si fūt leuis sis ꝓtēt⁹ vapozatiōe camemille: aut medicami ne albacue: aut diaglon ⁊ emplo unemithe: ⁊ si non fūt vehemētis leuitatis ⁊ apparuerit ei caput tūc ad mīstra illud qđ é int glutinationē ⁊ carminationē ⁊ qđ é magis pferēs ⁊ magis maturās. Et huiusmōi é sic faria tritici ⁊ lini cū sirupo mell: aut aq̄ fenugre. ⁊ malue ⁊ camemille. q⁹ si existimak q⁹ n̄ resoluāt: im mo suppuratione faciat tūc necrūi é in ipo vt exhak p⁹ aut cū resolutiōe subtili si ē pole aut laboziosa: ⁊ ēt cū icisiōe ⁊ succisiōe. et ex eis q̄ exhūt pēt⁹ ab ipo p⁹ sectione aut aptione é medicañ. Et ex eis q̄ sunt pucniētia i hac egritudie cū sua attractiōe ⁊ resoluti one sua ⁊ ppetate sua é sterc⁹ caprinū ⁊ adeps anse ris ⁊ gallic: ⁊ ē ex eis é noza ⁊ kach ⁊ adeps vaccin⁹ nō salt⁹. In egritudie āt ātiqua necria si cinis ostra coz ⁊ alguadachi cū melle ⁊ adipe ātiquo aut sumā tur sic⁹ ⁊ coquāt cū aqua maria aut admīstret ōmo niacū solū: aut cū allio: ⁊ silr pix liqda ⁊ bdellū cuz sozdibus aluearioz ⁊ storax liqda ⁊ medulla cerui. Si aūt fiāt scrofule ⁊ figank tūc accipe emplm cui⁹ cleñta sūt huiusmodi vise⁹ alboti ⁊ pix ⁊ ḡna lauri ⁊ staphisagria ⁊ gūmi ⁊ cyminū ⁊ pip ⁊ radices ser pētaria ⁊ galbanū ⁊ coriādz ⁊ corduincm ⁊ cinis cō ticis radicis capparis ⁊ piretri ⁊ sterc⁹ ouū ⁊ sterc⁹ caprinū ⁊ adeps ⁊ ppe adeps porcin⁹ ⁊ caprariuz ⁊ hircoz montanoz um ⁊ ppie melicolichoz um: ⁊ similiter cerebella gallinarum ⁊ calcubugi ⁊ vacca ruz cerebella: ⁊ prop̄ie siluestriū. Et olea ad illud

qdē qđ ē calidioris materiei cū oleo ros. ⁊ viol. Et ad illud qđ ē frigidioris materiei cuz oleo de lilio ⁊ anetino ⁊ camemillino ⁊ de kerua. Et ꝓfert his apostematibus qñ difficilia sūt emplastr de resina.

Cap. xxvij. de tremore auris ex vocib⁹ magnis.

Clusa i ipo existit ōbilitas vtus aialis q̄ ē i cerebro aut aduenientis ad auditū: qđ est necria cura cerebri cū eo qđ ꝓfortat ipz fz q̄ sciuisti Fen quinta de dispositionibus nasi.

Tractatus primus de olfatu ⁊ nocumentis ipsius ⁊ currentibus sicut fluxus.

Capitulum primum de anatomia nasi.

Omprehēdit anatomia ossiū ei⁹ ⁊ cartilaginū ei⁹ ⁊ lacerti mouentis extremitatē ei⁹. Et illa sī ex eis a gb⁹ iā expediti sum⁹. Et ei⁹ qdē meat⁹ ambo penetrant vsq; ad colatoriū positū sb duob⁹ corpoīb⁹ cerebri filib⁹ duob⁹ capitib⁹ māmille ⁊ velamē cerebri illic pforatū ē corpz fortamie colatorij vt i ipm penetret odor: deinde est via q̄ penetrat ad guttr. Et anatomia istri quo fit odorat⁹. Et illi qdē st duo additamenta māmillaria q̄ st i anterioze cerebro ⁊ extendūt a duob⁹ vētrib⁹ anteriorib⁹ cerebri ⁊ pp illud colant superfluitates i illo fortamie ⁊ ex duab⁹ extremitatib⁹ ei⁹ recipiūt cerebr ⁊ duo additamenta nata ex eo odorē cū attractiōe aeris attractio vt p seruet aer calorē inatū i ipo sic pulsus. Vñq; vo augmentat apud clamorē ⁊ apud pfocationē aer ⁊ exiō nē ad superiora. Et i duab⁹ qdē extremitatib⁹ nasi sūt duo nerui⁹ ad duos lachrymales: ⁊ pp hoc gustat sapor alcohol i lingua: q̄litas vo odorat⁹ iā dicta ē i capīo vtutū: fz q̄ odorat⁹ sit i aere cū passiōe ipius aut delatiōe ipi⁹: aut pp vaporē q resoluit: illud est qđ pertinet phis: ⁊ recipiet medic⁹ q̄ odor est in radice per conuersionem aliquaz in aere fm viaz delationis Deinde adiuuant ipsuz acuitas vaporis ex eo qđ habet odorem.

Cap. ij. de naso.

Am diximus anatomiaz nasi ⁊ iuuamētū ipsi⁹ ⁊ lacertū monētē ambas nares ei⁹ i eis q̄ preteriere. Et nūc qdē nobis necessariū ē vt dicam⁹ egritudies ei⁹ ⁊ cās earū ⁊ signa ⁊ curatōes ipaz.

Cap. iij. ō q̄litate viaz administratōis medicinaz nasi

Lias q̄ curatiōes nasi alie st gb⁹ nō ē ꝓpriuz vt fiāt p viā nasi sicē gargarismata ⁊ linimēta super caput. Et alie st q̄ appropiant ei sicē st vapores ⁊ odoramēta. Et sicē caput purgat ⁊ st corpora humida q̄ distillant i nasū Et alie st suctiones naribus q̄ attrahūt ad nasuz cū attractiōe aeris. Et alie st insufflatiōes ⁊ st res sicce pulverizate sbtilissime vt insufflētur i nasū: ꝛoz vt insufflēt i ebubā. Et oīs cui aliqđ ca put purgū fit: recipiat qdez ē vt os aq̄ ipleat ⁊ capiat ei vt resupineť ⁊ quertat caput suū ad posteriora: deide distillet i nasū ei⁹ caput purgū. Et oz vt naribus sugat oē qđ ponit i nasū ad superiora oi mō ita vt faciat operationē suā. Et multotiēs qdē succedit medicinis acutis distillatis i naso ⁊ insufflatis i ipo mordicatio vehemēs i capite. Et qñz sedat p seipsā: ⁊ qñz idiget medicamie quo sedet. Et rectus ē vt sit sup caput qñ fit caput purgū ex aq̄ acuta mordicatiua pannus infusus i aq̄ cala. Et qñz fricat aī ipm cū lacte multo sup ipm: aut oleo qđ sup ipm effūdit sicē oleo de granis cucurbite ⁊ oleo ros. ⁊ oleo de salicibus. Qñq; caput purgū suaz pfecerit operatioz tūc psequet ipz distillando i nasuz lac cū aliquo oleoꝝ frigidoꝝ.

Cap. iij. de nocumento odoratus.

Ocumētū igredit odoratū sicē igredit reliqs opatiōes: impossibile; nāq; ē gn odorat⁹ aut destruat aut debilitet: aut mutet aut corrūpat. Et destructio qdē ei⁹ ⁊ ipi⁹ debilitas sī fz duos mōs: aut. n. destruit ⁊ nō sentit odores: aut debilitatur ⁊ sentit aromaticū ⁊ fetidū sensu debili. Et corruptio ⁊ mutatio ei⁹ ē ct sī fm duos mōs: vn⁹ eoꝝ ē vt odoret odorē fraudulētū ⁊ vt nō sit inuēt⁹. Et secūd⁹ ē vt fētiat odores q̄ boni nō sūt bonos sicē ille q̄ sentit odorē stercoris bouꝝ ⁊ abhorret aromaticum. Et cā qdē horū nocumētoꝝ aut ē malitia pplexionis singularis: aut ē hūor mal⁹ existēs i anteriore parte capitis ⁊ i duob⁹ vētrib⁹ q̄ st i ipa: aut i ipsis duab⁹ rebus similib⁹ duob⁹ capitib⁹ māmille: aut oppilatio in osse pforato ab hūore. aut a vētositate: aut ab apostate aut a cācro: aut a natiuitate carnis additē: aut oppilatio i velamie qđ ē supra ipm. Et multotiēs qdē ē cā ex malitia pplexiōis singularis, pueriēs ex medicinis administratis ⁊ distillatiōib⁹ distillatis: quare calefit pplō aut stupefit ⁊ fīat: aut faciūt accidē illō aperes superflue qualitatis. Et qñz fit ex pcussiōe aut casu faciēte igredi sup os nocumētū.

La. v. de signis.

Quando accidit hōi vt non ꝓprehēdat odores: ⁊ accidit illic cursus superfluitatū secundus psuetudinē tunc non ē oppilatio i colatorio. Si aūt inuenit phibitio penetratiōis respirationis in naso ⁊ nasitas i loquela tunc illic est oppilatio in ipsis alchaciīm: ⁊ quando retinet cursus non fit propter malitiā pplexionis cerebri: aut paucitate superfluitatis eius: ⁊ ē illud qđ est super colatoriō, aptuz tunc illic est oppilatio profunda. Et si cursus est aduenies secundum psuetudinem ⁊ non est oppilatio sub alchaciīm ⁊ eis que sequuntur ea tunc nocumētuz est i cerebro. Cognosce ergo pplexiōes ei⁹ ⁊ opatiōes ipsius ⁊ dispositiōes eius p ea que tedocuimus. Et similiť si ē debilitas i odoratu ⁊ diminutio tunc si inuenit odor putridus ⁊ naribus fugit fetor tunc causa in ipso est humor horū locoꝝ putridus. Et significat cū simili eius qđ sciuisti. Et quādo odorat infirmus in egritudinibus acutis odores non psuetos neq; vsitatos neq; ab aliquo habēte odorez presentē: ⁊ cū hoc sentit odorē qui est sicē odor piscium aut luti infusi: aut butyri: aut alterius: ⁊ sunt illic signa mala: tunc mors prouenit.

Cap. vi. de cura.

Si causa eius ē malitia pplexiōis tunc oz vt curet cū p̄trario ⁊ iteret anteriorē partē cerebri cum embrocis ⁊ odoramentis ⁊ suctionibus que fiunt naribus ⁊ epithymatibus ⁊ emplastris predictis in capitulo curationum capitis.

Et ꝑ̄m qdē accīt ex malitia ꝓplonis ⁊ est vt sit ꝓplo
fia: aut ē i ābob⁹ vētrib⁹ añioꝛib⁹ tolis: aut i ꝑtib⁹
māmillarib⁹ additamñtis: ⁊ medicine magis innati
ue ad illd st caputpurgia fca ex oleis calis i qb⁹ diſ
soluta st cuſo: bñ ⁊ calꝛo: cū ⁊ muſch⁹. Si aūt cauſa
i ipo ē humoꝛ exñs i vētrib⁹ cerebꝛi ſignificat illd ꝑ
illd qd dcm ē i capīo egritudinū cerebꝛi ⁊ cūa coꝛp⁹
totū. Si ē⁹ humoꝛ dominās i toto coꝛpoꝛe: aut cere
bꝛo cū eo qd educ illū hūoꝛe ab eo ex ſibare ⁊ gar
garismis ⁊ caputpurgijs ⁊ ſuctoꝛib⁹ q̄ fuit narib⁹ ⁊
odoꝛamētis ſubtiliatiuis ⁊ ſilib⁹ illis q̄ iaz ſciuſti: ⁊
ſi phlonia necꝛia ē fiat: ⁊ redi i oib⁹ illis ad ꝓncipia
data i cura cerebꝛi. Et ſi cā ē oppilatio i oſſe ꝓcꝛato
qd noiat colatoꝛiū admiſtra embꝛocas apitiuas ꝓ
dictas i capīo curationuz capitis: embꝛocet ergo ex
eis ⁊ iclinet ſup vapoꝛē eaꝛ ⁊ narib⁹ ſugat ex eis i q
b⁹ diſſoluta ſūt ꝑdiſi ⁊ pip ⁊ oppoponacū. Et oꝛ vt
vētoſe capiti adhibeāt p⁹ illud ⁊ fiat gargariſma ex
reb⁹ apitiuis calis. Et ex eis qdē q̄ expta ſt ē nigella
ifuſa i aceto aliqb⁹ diēb⁹: deinde ꝓcrat cū eo bñ ⁊ mi
ſceat cū oleo. Deinde diſtillet i naſuz ⁊ narib⁹ ſugat q̄
to plꝰ poſſe ē ad ſuptꝛoꝛa ⁊ q̄ſq; terāt ſic puluis: deīde
terāt cū oleo antiquo p⁹ terāt vice alia dōec fiat pul
uis ſubtiliſſim⁹. Et ex eis q̄ expta ſūt ē vt ſumat arſe
nicū rubeū ⁊ mentaſtꝛ ⁊ terāt ſil⁹ valde ⁊ ſumergant
i vrina cameli arabici ⁊ i ſole ponat totū illd ⁊ reſol
uat oi die bis. Q̄ſq; medicaīñ exiccauerit vrinam
ꝛeceꝛ ſup ipaz vrina noua: deide vapoꝛet naſus cuz
pōdere .ʒ. i. ex eo: deinde fricet ex oleo ro. Et q̄ſq; lau
dat ad oppilationē vētoſam caputpurgiū ex oleo
amigdalino amaro mōtano: aut ſufflet alhamul
⁊ piper albū mixta cū ipo. Quidā aūt dixerūt q̄ cō
tex pulmonis q̄ exiccat ⁊ terāt ⁊ ſufflat puluis ei⁹ i
naſuz ē inutilis. Si aūt cauſa i ipſo ē hemoꝛroides
curet cura hemoꝛroidaꝝ. Ille aūt q̄ ſentit odoꝛife
ra ⁊ nō ſētit fetida nō ceſſet ſibi facere caputpurgiū
cū caſtoꝛeo multoties vſq; quo rectificet ei⁹ diſpō.

¶ Cap. vij. de fluxu ſanguinis ex naribus.

Luxus ſanguis ex narib⁹ q̄ñ fit diſtillādo.
Et q̄ſq; fit fluendo cū velocitate vehementi
aut cā dūj ſanguis fermēte cū vt ute: ⁊ q̄ſq;
fit ꝓpter eruptionē retis venaꝝ cerebꝛi ⁊ arteriaruz
ei⁹ ⁊ ē ꝑm plm nō recipīe curā: ⁊ plin ipi⁹ fit ſucceſ
ſioe cuet⁹ ſoda ⁊ inflatōis ⁊ egritudis acute aut ſuc
ceſſioe cauſa aut ꝓcuſſione. Et ſequūt ipm acciden
tia coꝛruptōis opationū cerebꝛi ꝓculdubio: ⁊ q̄ñ
ē, ꝓpt vapoꝛes calos eleuatos: ⁊ ille qdē q fit ex arte
rijs diſcernit ab eo q fit a venis ſubtiliate ſua ⁊ rube
dine ⁊ calitate ſua: ⁊ q̄ſq; fit rediēs cū pio doꝛe ⁊ q̄ñ
fit cadens ſubito. Et curſus qdem ſanguis ex nari
bus ē ex diſpoīb⁹ q̄ ꝓcrit ⁊ nocēt: nā q ꝙuenit ſuc
ceſſioe ei⁹ ꝙuitate capitis p⁹ repletōz ⁊ eq̄litate co
loꝛis poſt rubedinē vehemēte ⁊ eq̄litate foꝛe p⁹ iſla
tōz inuat eo ꝓcipue i egritudib⁹ acutis ⁊ apatib⁹
intrīſecis ⁊ ꝓpe ſanguineis ⁊ cholericꝫ i cerebꝛo: de
ñ i epat⁹ poſtea ivelamie poſtea i pulmōe. Inuatiñ
tū. n. fluxꝰ ſanguis ex narib⁹ i pleureſi plē q̄ñ fit pi
pneumonia. Et fluxꝰ qdē ſanguis narū criſ ma
gna ē in egritudib⁹ acutis multotiēs ⁊ ꝑpe ꝑ eis q̄
ſūt ſic variole ⁊ morbill⁹. Q̄ñ aūt mlꝰ fit ſucceſſit ē i
trinitas nō ꝓſpera aut plūboſitas aut obſcuratio ex
citrinitate ⁊ nigredie ⁊ extenuatio ptrāſiens īminū
⁊ infrāns extrema q̄ñis fīm retineat. ei⁹ tū finis eſt
nocīu⁹: ⁊ i illo cui⁹ colo: ꝙuertit i citrinitatē dūatur
cholera citrina ⁊ ledit cū extractōe ſāguis minue: ⁊
in illo cui⁹ colo: ꝙuertit ad obſcuratōz dūat ibi cho
lera nigra. Et iſti duo vehemēt ledūt ꝓ id qd minuit
ex ſanguie. Et vlr qdē ille i quo ſupfluit fluxꝰ ſāguis
ex narib⁹ ē fīm timoꝛē debilitatis epis ⁊ hydropis ⁊
reliquoꝝ ⁊ corpa vehemētius pata ſūt fluxui ſan
guinis narū ſūt cholerica ⁊ citrina ſanguis ſubtil
⁊ innat ex eo q̄ ꝓpatus ē. Et fluxꝰ ſanguis narū ſi
gnatoꝛes hz ſic ſplendoꝛ apparēs in vtriſq; oculis
⁊ linee albe ⁊ rubedo ⁊ citrinitas ⁊ ꝑpe p⁹ lodā ⁊ re
liq̄ q̄ diſtinxim⁹ vbi locuti fuim⁹ ō egritudinib⁹ acu
tis ⁊ criſibus eaꝝ. Et q̄ſq; ſignificāt fluxū ſanguis
narū ⁊ diſpō nes ei⁹ fīm diſpōnes egritudinū acu
taꝝ ⁊ eaꝝ criſes ⁊ iā diximꝰ illud in loco ꝓpo ſibi.

¶ Ca. viij. de curatiōibus.

Retici qdē ⁊ ſilis ei q̄ accīt ex ſeipo via ē vt nō
curret donec ſtringat aut ſentiat caſus virtut
Et q̄ſq; ꝓſequūt. iiij. li. ex eo: ⁊ oꝛ vt nō retineat do
nec vehemēt ſupfluat. Reliq; vō curēt cū medicis
retinētib⁹ fluxū ſanguis narū. In eo q̄ fact⁹ ē ꝓp ꝑ
paratōz coꝛpis ⁊ caliditatē ei⁹ oꝛ vt aſſiduet cibo co
lere ex eo ⁊ pmēſuratio ſāguis ei⁹ cū cibis ⁊ potib⁹
Et phlonia qdē melioꝛes q̄ñ retinet fluxꝰ ſanguis
narū q̄ñ ſit phlomia ſubtilis ex latere egdiſtāte cōi
⁊ ꝑpe q̄ñ ptingit ſyncopis. Medicie vō ꝓſtrigētes
fluxū ſāguis narū aut ſūt vehemētis ſtipticitatis: aut
ſūt vehemētis ikiatōis: aut ſūt vehemētis glutiatōis
⁊ igroſſatōis ⁊ coagulatōis: aut ſūt acute cauteriza
tiue: aut ſūt medicie hūtes ꝓpietatē ei⁹: aut ſūt medi
cine aggregātes duas itentiones aut tres. Medicine
vō ſtiptice ſt ſic ſucc⁹ barbe hirci ⁊ ſic acacia ⁊ ſic ba
lauſtie ⁊ lēnes ⁊ galle: ⁊ ſic ſucc⁹ folioꝝ ſēticis ⁊ folio
rū piroꝝ ⁊ folioꝝ cydoioꝝ ⁊ virge p aſtoris. Inſtan
tes vō ſūt ſic opiū ⁊ cāfora ⁊ ſemē hyoſgammi albi ⁊
ſemē lactuce ⁊ ſucc⁹ lactuce ⁊ ſalicis ⁊ aq̄ foliorū pal
me ⁊ alkakule ⁊ arnoglosſe: oia nō decocta. Glutia
tiue vō ſūt ſic puluis molēdini ⁊ farina turis caute
rizātes ät ſūt ſic attrimētū ⁊ colcotar: ⁊ q̄ iſte caute
rizatiue adminiſtrāt oꝛ vt adminiſtrēt cū cautela. Ipſe
nāq; q̄ faciūt cuēire cruſtā q̄ cū cadit attrahit dcm
q̄ pus. Ille ät qb⁹ ineſt ꝓpietas ſunt ſic ſterc⁹ aſini ⁊
aq̄ albedarūgi ⁊ aqua mente.

¶ Ca. ix. de cura leuis fluxꝰ ſanguinis.

Elputpurgia qdē ſic fiāt: ſumat aq̄ floꝝ palme
⁊ acacie āboꝝ aū. ʒ. ſ. cāfore. g. i. ⁊ iccſſant di
ſtillēt i naſū. ⁊ ex eis ēt ē aq̄ floꝝ palme cū barba hir
ci ⁊ cāfora. Et ēt aq̄ floꝝ cū ſucco porri. Et ēt aq̄ ſali
cis amari diſtillet in naſum ⁊ aq̄ coriandri. Et ēt ſuc
cus camemille cū ſua diſpōne nō decoctet ēt aqua
cucumeris ⁊ cāfore: ⁊ ēt ſucc⁹ albedarūgi cum cāfo
ra ⁊ ſucc⁹ arnoglosſe cū ſigillata ⁊ cāfora: aut ſucc⁹
virge paſtoris cū eis. Et ex eis q̄ ſūt vtilia i hoc capīo

ē succ⁹ stercoris asini recētis. ¶Si āt sāguis mlitudi
nē scīeris tūc flos eris i aceto ysui⁹ distillet paulatz
t ēt admīstra caput purgiū ex trifera balustie cōtrue
optie cū aq̄ plātagis t ēt aq̄ i q̄ dissolutū ē opiū. Et
ñ oz vt sit supfluitas i effūdēdo aquā vehemētis ista
tōi: forasse. n. coagulabit sāguinē t pgeiabit ipm i
pāniculis cerebri. Et h̄ fit caput purgia scripta i .xxiij.
dotario unatiua valde. Tēte aūt ita sint: fiat tenta t
submergat i encaustro t pulueriz̄et sup ipz dragātū
dōec oia pmisceāt: deiū mittat i nasū: t ēt sūat succ⁹
folioz̄ vrtice t colcotar t pīli lepozis t sterc⁹ asini sic
cū aut hūidū t succ⁹ porri t olibanū t fac ex eis tēta
Et ex eis q̄ fit expta ē tēta fcā ex litio ido adusto t aq̄
bedarūgi. Et ēt tēta ex puluē molēdini t faria turī t
aloe cū accto t albumie ouī: t ēt tēta fcā ex dragāto
t charta ybusta t cōtice turis cū aq̄ albedarūgi t ēt
tēta ifusa aq̄ ros. t sōmersa i colcotar t aloe: aut tēta
ifusa aq̄ porri sup quā ē pulueriz̄ata ñita ptrita: aut
tēta ex tpōgia t pice liq̄ta sōmersa i aceto t fac tētaz
ex cādela alcoinob: aut tela aranee cū colcotar t dra
gāto t floze eris: aut sit tēta fcā ex pilis lepoz carni
natis sōmersis i ture t aloe pfectis cū albumie ouī.
Et ēt tēta ex dragāto adusto duab⁹ ptib⁹ opij pte
i. aggregēt oia t teranť cū accto. Et tēta ex corticib⁹
ouī adustis q̄miscēāt cū ēcaustro t gallis. ¶Et ifuffla
tiōib⁹ vo ēluciniū idū adustū. Et ēt rane aduste ifuf
flate i nasū: t ēt paluis molēdi aut tra teste albe: aut
noza: t ēt cōtices turis t charte t dragāti ptes equa
les suffleť i nasū. ¶Et ēt cortices fruct⁹ aldulb exiccati
t triti oz vt accipiat illō cū sōmersiōib⁹ sup lanā.
Et accipiat lanugo ipi⁹ t pōat i vrceis nouis cū tra
sua. t si ē cū eis trafiguli ē meli⁹ t strigat caput eius
dōec siccet i ūbra t terat q̄n necēitas fuit sic atōi q̄ ap
paret i radio sol t suffleť i nasū t pstrigeť sāguis stati
aut cortices ouī triti t ēt calāi aromatici t se. lilij t se.
rose t gariofil oīuz aū. z. ʒ. myrrhe t gallaz ambo
aū. z. ʒ. paz muschi t cāfore t suffleť i nasū dieb⁹ pti
nuis t q̄n ifufflat ifufflatio i ipz tūc pstrigat nasus
vna hora t repuat illud q̄ dscēdit ad os. Et oz vt
sit ifufflatio i ēbuba vt phibeat exuberatiōem flux⁹
sāguis narīū. Et liniñtis vo t effusiōib⁹ ē linimēū
sup frōtē h̄ i. ℞. succi folioz̄ salicis t foliōz vitis t
folioz̄ myrti t aq̄ ros. ificiēt oia t apponāt frōti cū
pāno lini: t sīt fiant ex oib⁹ medicis fūis stipticis t
stupefactis notis dissolutis cū succis frātis stipticis
tic ē succ⁹ extremitatū salicis t cēneris t ramoz vitis
t foliōz pīri t cydōij t ōge pastoris liniñtra t cēpta.
Odoramīta vo sunt ñēsterc⁹ asini recēs. ¶Oz ipletōci
ta sit iplet. n cū capite cāne. aut cū capitib⁹ palmaz
siluestriū t distillat cū cotto papyri: aut cū cotto re
liquoz q̄ egredūť ex plāti. Jn eo āt q̄ pauio: ē illo
t fact⁹ pp feruozē t calitatē vehemēte: aut eruptionē
arteriaz necēria ē phlomia cephalice q̄ segť illā nare
mima valde t necrie li vētose sup posteriozē ptē ca
pitis cū scarificatōe leui t sup māmillā q̄ segť eā fiat
suspēsio ei⁹ sine scarificatiōe. Et q̄n oz vt ēbat san
guis p phlomiā vsq̄ ad syncopi t ex cephalica t ex
vena ispatule q̄ ē posteri⁹: q̄n ē magis vtlia q̄. phi-
bz sāguinē eleuari ad caput. Jpa nāq̄ q̄ ad syncopi pduc̄ sedat statī t illō i fluxu sāguis narīū vehemē
tis velocitatis: imo oz vt succurrāt i hora q̄ sentit
vehemētis flux⁹ sāguis narīū t velocitatis ei⁹ aūq̄
cadat vt⁹. Sz si ñ fuit velox vehemēs: sz fuit guttati t
fuit cū porīmo oportebit tē vt fiat phlomia paula
ti vicib⁹ ptiuis. Et q̄n phlomia pueāt ad finē sufficiē
tē oz vt fiat pmutatio ad ispissatū sāguinē cū eo q̄d
ifiat ipz t cū eo q̄d ipm facēt bidū q̄uis ñ ifiet cū eo
q̄d sit ticiuube. Electosa vo sāgui dūanti resistēt ū va
let: imo oz i pmis vt phlomia p exctiōez paulati mi
nuat: dūi poat vētosa. t posito vētosaz sup epar si
flux⁹ sāguis narīū ē a dex̄ t sup splenē si ē a sinistra
sup ābo simul: si ē ab ābob⁹ laterib⁹ ē ex nobiliozib⁹
curatiōib⁹ t ēt oz vt strigāt extrēa ita vt ēt testicu
li viroz t māmille mulieꝝ. Et pstrictio ābaz auriū ē
valde vtlis. Et oz vt admīstret ēbroca mlīū cū aqua
fīa. Et q̄libz necrīū ē vt sedeat hi i aqua fīa ifiata cuz
niue dōec viridia fiāt ei⁹ mbra. Et q̄libz necrium ē vt
caput eis gypseť cū gypso ifuso aqua: aut gypso ifu
so i aceto t vt effūdāt sup caput ipi⁹ aq̄ ifiate cū niue dōec stupefiat. Et q̄z ñ inēiti ipo excusatio a ten
tib⁹ fortib⁹ factis ex floze eris t ab aq̄ albedarūgi cū
cāfora: t anima pura ex q̄ pōdē dālch i⁹ fiat caput
purgiū: t ad min⁹ pueāt vt teneat aquā fias pgelatā
i ore suo. Et scias q̄ q̄libz viuit hō i fluxu sāguis na
rīū vsq̄quo egrediāt ex eo vltra .xx. lib. vsq ad .xxv.
lib: deiū mouť. Et q̄libz syncopis ex qua cadit est cā
ad scidēdū ipz. Libi vo sunt illi q̄ fuit ex lēnib⁹ cū su
mac aut aceto: aut acresta: aut silib⁹ illis. Et case⁹ re
ces hūid⁹ ē ex cibis pueiēnib⁹ patiēnib⁹ fluxū sāguis
narīū. Et sūr lac bcoctū dōec ingrosset t oua elixata
ei q̄ pparāt ad fluxū sāguis narīū pp cholaz sāguis
sui q̄ tū acetosa q̄libz nocēt patiēnib⁹ fluxū sāguis
narīū pp icisionē t sbtilianōz q̄ ē i cis. Et pgregatio
q̄ expiēnū existiat q̄ cerebella gallinaz sē ex melio
rib⁹ cibis imo ex melioꝝ medicis ei q̄ hz fluxum
sāguis narīū ex casu aut pcussione. Dez oz vt ex eis
pīm sūat aut fiat ei cib⁹ primus. Elinū aūt pfert inq̄tū
pfortat t nocet iq̄tū exiccat sāguinē. q̄ ergo idiges
ipo iq̄tū pfortat pmisce ipz paritp. Et q̄ ñ ē necrīū
neq̄ flux⁹ sāguis narīū fac casu vtutis primū tē nō
des ipm i potu. Et oz vt obseruet ne vimittat aliq̄d
ei⁹ dscēdē ad vētre t iflet stōm t obilitet pulsū t ex
citet syncopi. Et si aliq̄d dscēdit oz vt dū i stō pma
neat euomat t pcipiat illō cū sēū ei⁹ dscēsus ad stōz.
Mā si ipz ptransierit oportebit vt fiat clistere vt velo
citer egrediatur t non remaneat in stomacho.

¶ Cap. x. d regie coz q̄ faciūt fluxū sanguis narīs.

Necessitas q̄libz fac ē rectū vt fiat flux⁹ sāguis
narīū: t ppter i egritudib⁹ cerebri: t pp hos
antiq̄ fecerūt istiz faciēs fluxū sāguis narīū p
curiedo nasū t curauerūt plurias egritudies idigē
tes i sui sanatiōe sāguis narīū cursu. Et ex regie q̄dē
i faciedo fluxū sāguis narīū ē pmotio fcā cū extrēita
tib⁹ plāte lenis tact⁹: t ppe ei⁹ q̄ nascit sup lignū sq
nati siē flos t siē aranee tela: t collyrio fcō ex eo q̄d
ē i supma pte sq̄nāti t ñtastro cāpestri: t fcō ex me-

dicis acutis sic ꝑdisi ⁊ stap hisagria ⁊ eufor bio pfect] cū felle vaccino.

Cap. xi. de coriza ⁊ catarro.

Hēdue egritudines cōicantes sūt i hoc q̄ vna queq; earū ē cursus materiei ex cerebro. Ex qđ dicūt hoiēs sūt q̄ appropriāt noīe catarri illud qđ descēdit ad guttur ⁊ noīe corize qđ descendit ex via nasi. Et qdaꝫ hoies sūt q̄ noiant totū illō catarrū. Et noiant corizā qđ descēdit ex via nasi subtile ⁊ acutū frequēs ⁊ phibēs odoramētū effusuꝫ ad oculū ⁊ cutē faciei ⁊ penit⁹ ad anteriora membra faciei. Et catarr⁹ spargit ad palatū ⁊ ad pulmonē ⁊ ad meri ⁊ ad stom̄ ⁊ q̄ꝫ vlcerat ea ⁊ vaultotiēs ꝓmouetur eo appetit⁹ canin⁹. Et q̄ꝫ descēdit i nernis vsq; ad lō̄giquiora mēbra: ⁊ q̄ꝫ generāt ex eo sināces ⁊ peripneumonia ⁊ pleuresis ⁊ extenuatio ꝓpre: ⁊ pcipue qū catarr⁹ ē acut⁹ ⁊ calid⁹ ⁊ dolores stōi ⁊ fluxus vētris: ⁊ rasura iteſtinoꝝ qū ē salsus aut acetos⁹ ⁊ generāt ex eo ēt colica ⁊ ꝓpe mucosa q̄ cruda est. Et cā oīuꝫ illoꝝ aut ē caliditas ꝑplexiō alis ꝓpe: aut extrisseca ex sole aut veneni aut olfatu medicinaꝝ calefaciētiū sic muschi ⁊ croci ⁊ cepe: aut frigitas ꝑplexionalis ꝓpe: aut eueniēs extrisec⁹ ex aere frigido: aut septētrioe ⁊ ꝓpe qū discoopit caput ad vtroſq; pcipue hoza qua rarifiāt cerebꝝ ex balneo aut exercitio aut ira aut cogitatiōe aut alijs. Et quādoq; accit ex phlobotomia rarificatio q̄ ꝑparat corp⁹ ad recipiēdū calorē aut frig⁹: qđ accit catarrus ⁊ pcipue p⁹ phlobotomiā plurimā. Et silr ex malitia ꝑplexiōis calide q̄ accit alicui corpori. Et qū frigiditas ꝑplexionalis fit fortis ⁊ figit i ea sic fit i senib⁹ vt q̄ ipse nō digerit nisi ipi pueniāt ad vltimū finē i sanitate ꝑplexionis ⁊ caliditatis ei⁹. Et q̄ cerebro frigido qū ad uenit nutrimētū debilitat i senib⁹ ⁊ i habētib⁹ debile cerebꝝ: qđ nō digerit i ipo qđ ad ipꝝ penetrat ꝓp debilitatē suā ⁊ supfluit quare descēdit. Et fact⁹ qđē a frigore plurim⁹ ē ḡ fact⁹ a calore. Et habētes ꝑplexionē calidā vehemēt⁹ sūt ꝑparati ad recipiēdū cās extrisecas faciētes corizā ḡ habentes ꝑplexiones fras ⁊ hūdas. Et hūtes ꝑplones cals i scipis plus sūt securi ne occidat eis ex cās corporeis ḡ hūtes ꝑplones frās. Cerebū. n. fim nō digerit illud qđ pueniit ad ipm ex nutrimēto ⁊ nō resoluit qđ ad ipm ascēdit ex vaporib⁹. Cōuertūr ergo supfluitates nutrimēti ⁊ ꝓponūt vapores sic pueniūt i alembico illō qđ ascēdit ad ipm ex cucurbita: qđ assidui sūt i ipso fluxꝰ ⁊ catarr⁹ qđē qū̄ꝫ ē grossus ⁊ qū̄ꝫ ē subtilis aquosus: ⁊ qū̄ꝫ ē calid⁹ acut⁹ ⁊ salsus aut mali saporis: ⁊ q̄ꝫ calid⁹ mordicatiu⁹. ⁊ q̄ꝫ est frus. Et catarr⁹ qđ frūs maturat febrē: calid⁹ vo nō iuuat febrē. Et catarri qđē egritudines catarri multiplicant qū flat vētus septētrionalis: ⁊ ꝓpe post austrinum. Et multiplicāt ēt in hyeme: ⁊ ꝓpe cū fuerit estas p⁹ ipam septētrionalis pauce pluuie ⁊ autūnus austrinus pluuiosus. Et q̄ꝫ mltiplicāt catarri i hyeme ⁊ ꝓpe ēt regiōib⁹ meridionalib⁹ pp repletiōꝫ capitis Ingt ll⁹ yp. plrib⁹ eoꝝ qb⁹ accidūt catarri non accidit splen. Ingt B. q̄n plurimū q egritudines hꝫ in mēbro vno: tūc alia mēbra hꝫ incolūia. Dico āt forte ſ q̄n ꝑparat⁹ catarris subtiliores hꝫ hūores. Et ille cui⁹ hūores igrossant nō ꝑpat catarris multuꝫ. et q̄ soda ē pueniēs catarro addit i eo cū attractōe.

La. xij. de signis.

Ignū catarri acuti calidi si ē corizalis ē rubedo facici. ⁊ oculoꝝ ⁊ mordicatio ei⁹ qđ currit ⁊ subtilitas ei⁹ ⁊ caliditas tact⁹ eius. ⁊ q̄ſq; accit cū eo febris ⁊ ī iuuat ea. Et si ei i gutture acuitas ei⁹ qđ descēdit ad guttur ⁊ vehemētia adustiōis eius attractio ipsius ⁊ subtilitas ei⁹ cū inflatiōe sentit q̄ ipm rascat ⁊ significat ipm sputū ad citrinitatē declinās ⁊ rubedinē. Et ē hic ēt oppilatio qū̄ꝫ ⁊ nasitas ⁊ cō motio acuta. Si āt catarri signū ē frig⁹ ei⁹ qđ currit si ē i naso ⁊ ꝓmotio i naso cū tēsio frontis ⁊ vehemētia oppilatiōis ⁊ nasitas. Et q̄ꝫ significat ipm grossitudo māci: ⁊ si ē ad guttur frig⁹ ei⁹ qđ rascat ⁊ albedo ipsius ⁊ iuuamētum a febre si accidat.

Capi. xiij. de cura.

Cūra catarri ē ꝑphēsa in accidēt⁹ diminuti onis materiei ⁊ oppōne cause faciēte ⁊ sectōe cursus aut ꝓmēsuratiōe ei⁹ aut mot⁹ ipsius ad partē aliaꝝ ⁊ aūcessiōe. Phibitōis ei⁹ ex quo fortsitā gnāt sic chasim in naso ⁊ vlcera sup narē: ant. sic aspitas gutturis ⁊ tussis ⁊ vlcera pulmōis ⁊ q̄ sequūt ea ⁊ apa. Et ea oia indigēt repulsiōe fastidij ⁊ dimissione replonis ⁊ cibo ⁊ vino: ⁊ sternutatio est nocitua in pn. aductus catarri ⁊ corize phibēs maturatiōē hūoꝝ ptētoꝝ in cerebro q̄ nō maturāt nisi cuꝫ gete ⁊ cū hoc ipa trahit ad ipm supfluitates alias ⁊ ē p⁹ maturatiōē vltimi iuuamēti valde pp illō qđ euacuat de supfluitatib⁹ maturis. ⁊ oꝫ qđē ne patiens catarꝝ ⁊ corizā repleat vētrē cibis q̄ repleat caput ei⁹: ⁊ vt assiduet calefactōꝫ capitis ⁊ elōgatiōꝫ eius a frigore ⁊ minuat ipm a septētrione ⁊ ꝓpe p⁹ austrꝫ. Eluster eiꝫ replet ⁊ rarificat ē septētrio cōstringit ⁊ exp̄mit ⁊ minorat potū aq̄ ꝑgelate nꝫ dormiat i die ⁊ sitiat ⁊ famē patiat ⁊ vigilet q̄ꝫtū pōt q̄n sunt initiū cure ⁊ incipiat a fluxu vētris ⁊ extractiōe sanguinis: deinde a fluxu ventris p⁹ ipam. Bonū. n. ē si necitas idiget ābo sil. ⁊ raro qđē admīstrat phlomia ⁊ ꝓpe i pn. nisi si ī toleret illō pp mltitudinē: ⁊ melē dimittē ipaꝝ ⁊ ī phlomat: dū nō accit a tussi Si aūt tussis ē pui sputi nēcaria ē pua phlomia leuis renouās nūeꝝ ppea fortsitā q̄ facē nēcarias ēē iteratōes: ⁊ admīstret sir⁹ d papauere si assūt vigilie: ⁊ zuccaꝝ si nō sē vigilie: ⁊ clistere attrahit supfluitates ⁊ tu leni viā cū eo qđ sit sic aq̄ ordei vt faciat penetrare eas: ⁊ q̄ inuenit cū catarro pūctio i mamillis sigt q̄ mā declinat ad latꝰ. Fiat ergo inceptio cū phlomia ⁊ suffumigatoib⁹: ⁊ q̄ſq; accit febris ⁊ pillule qđē ad tussim pueniētes sūt ad aspitatē pectoris nō ad mās capitis ⁊ oꝫ ēt vt toleret sitim ⁊ frāgat eā cū ꝓmixtōe sirupi de papauere ⁊ aq̄: ⁊ si voluerim⁹ cō fortare pect⁹ tūc aqua ordei ⁊ sauc. ⁊ q̄ū cū catarro fuerit tussis nō balneet: ⁊ illi i quo pseuerāt catāri esta te ⁊ hyeme pillule cochie sūt ex curis magis iuuatis ⁊ mot⁹ mēbroꝝ iferioꝝ ē valō iuuatiu⁹ ad catarros

pp attractoz materiez ad iferioza. Deiñ administra
qđ narrat ex vaporatoib⁹ ꝛ suffumigatoib⁹ cũ obs
natõe ne admittrẽt sup repletioz. Et ille q plures est
pati catarrũ qñz ꝓhibet aduẽtũ catarri suo subito i
troitu ad sudãdũ i balneo añ aduẽtũ catarri. Et oz
fm dispoz vt regat cũ cleuatõe capitis ꝛ cleuet pul
uinar ꝛñ resupinatio fiat i sõno. Medateriei ãt dimi
nutio ẽ cũ administratõe mũdificatois capitis. In ca
la qđ cũ phlomia ꝛ solone vẽris educẽte humores
calos ꝛ clistertib⁹ trahẽtib⁹ mãz ad iferioza. Et ista
qđ cũ medicis solutib⁹ phlã ex capite q ſt ex eis q
bibũt ꝛ gb⁹ fiũt clisteria. Et ad sũmũ oz vt minuẽt
comestionẽ ꝛ potũ aq ꝛ repellat euz oi die ꝛ nocte ꝛ
remouebit. Oppositio ãt cãe efficiẽtis calẽ qdẽ ẽ vt
sit sollicit⁹ i frigidando caput cũ eo qđ ẽ i frigidans
frigidũ potẽtia sic itroit⁹ balnei dulcis oi mane qñ
ẽ icium⁹ ꝛ effusio aq sup extremitates ꝛ inuctio capi
tis ꝛ extremitatũ ꝛ lumis ꝛ ani ꝛ testiculoz ꝛ q sũt in
circuitu eoz cuz oleo viol. Et embroce administratio
ex ordeo ꝛ papauere ꝛ violis ꝛ camemille: ꝛ effusio
fortiter i frigidatiũ actu sup caput ꝛ declinatio cũ ci
bis ad illd qđ alleuiat ꝛ fixat ꝛ hũectat ꝛ administratõ
melius ros. oi die. Oz fic ẽ sollicitudo qñ icipit com
motio ꝛ sternutatio i calefaciẽdo caput ꝛ vapozãdo
ipz cũ pãno calefacto vsqz quo sentiat calorẽ iã pue
nisse ad cerebꝛ ꝛ ꝓseruãdo caput fz illã sũmã ꝛ qñz
necessarium ẽ vt fiat vaporatio cum sale ꝛ nulijs. ꝛ
qñq fit vaporatio cũ aqs calis i fine quo pole ẽ eas
tolerare. Et administrẽt i eis ẽbroce maturatiue reso
lutiue ꝛ inuctio extremitatũ cũ oleis calis sic ẽ oleũ
anetinũ ꝛ oleũ camemillinũ ꝛ sanſucinũ. Et fortẽ⁹ il
li⁹ ẽ oleũ rutaceũ ꝛ oleũ ð ben ꝛ oleũ ð lilio ꝛ oleũ
laurinũ. Inũgãt eis testiculi ꝛ q sequũt eos ꝛ an⁹ ꝛ
sumẽ ꝛ extremitates ꝛ l auel caput cũ sapone ꝓstãti
nopolis. Oleũ vo iqtũ potes fac ne tãgat caput ni
si li nõ fueneris excusationẽ ita vt idigeas ifrigida
tiõe fixa: aut calefactiõe: ꝛ sit p⁹ euacuationẽ ꝛ vt ad
mistrẽt sup caput ꝛ frõtẽ unũta ex synapi ꝛ costo ꝛ
silib⁹ ꝛ abluc ipm cũ aq saponis ꝛ silib⁹ ꝛ vt declinz
cũ cibis ad illd qđ alleuiat ꝛ subtiliat ꝛ calefaẽ ꝛ exic
cat cũ hoc vt ex eo liniat pect⁹. Et qñq necria ẽ ad
mistratio medicinaꝛ rubificatiũ ita vt i eis eccipiant
sterc⁹ colũbinũ cũ synapi ꝛ fic⁹ ꝛ mentastꝛ ꝛ gũma
rute a grestis: imo administratio canterij ꝛ ad vltimũ
calefactio capitis ꝛ ipsi⁹ exiccatio ꝓserũt ꝛ expellũt
id qđ accũ. Et oz i hoc catarro vt nõ igrediat balne
um ante maturationẽ: imo administrẽt vaporatiões
sicce. Et ex eis q ꝓserũt i eo ẽ odoramẽtũ muschi ꝛ si
milit ipletio auris ex lana ifusa i oleo calo calefacto
vsqz ad terminũ. Ablcisio aũt cursus sit cum garga
rismis laudabilib⁹ frigidis ꝓgelatiꝛ licẽ gargarismate
ex aq fita ꝛ aq ros. ꝛ aq lẽtis ꝛ aq coriãdri ꝛ aq i q ð
cocti sũt cortices papaueris ꝛ aq gnatoꝛ ẽt: fita qdẽ
ad callũ ꝛ calã ad fim. Et sic linimẽtũ gutturis cum
vino i quo ẽ ꝓtrita myrrha: ꝛ ꝓpzie in frigido ꝛ silr
retẽtio auellanaꝛ i ore factaꝛ ex opio ꝛ storace ꝛ tu
re ꝛ croco ꝓter q deglutiat aqueitatẽ eaꝛ ꝛ sint siru
pi q habẽt ꝓpetatẽ i hoc sic⁹ de papauere purus
ad calidũ ꝛ sir⁹ de papauere fact⁹ cũ decoctiõe in q̃
posita sunt sic myrrha ꝛ croc⁹ ꝛ alia ex eis q dicturi
sum⁹ i antidotario ad frigidũ: ꝛ nõ oz vt i potu det
sirup⁹ ð papauere nisi i ꝓncipio vt ꝓhibeat a pecto
re: qñq retinet ꝛ necrũ ẽ sputũ ñ ẽ pueniẽs iste sir⁹:
ꝛ sic vapozes retinẽtes admistrati ita q itrẽt i chaia
sim retinẽtes vaporẽ. Et isti qđ vapozes sũt sic ẽ nix
ad calidũ ꝛ fim simul: ꝛ sic nigella ad fim vapozata
aut odozata. Et cost⁹ ẽt ꝛ nigella frixa qñ odozãt li
gata i pãno lineo st inuatiua valde. Et simili suffu
migatio ozis noiata cochia. Et simili vaporatio vi
ni aut mellis sup lapidez molare ignitũ. Et ex eis q̃
inuãt ad illud ẽ suffumigatio cũ ture ꝛ xiloaloe cru
do ꝛ ẽnice ꝛ costa ꝛ storace. Tamarisc⁹ ãt ꝛ rosa ad
calz. ꝛ silr tabarzet ꝛ fabe ꝛ ordeũ ifusũ i lacte aceto
so vaccino de quo butyꝛ ẽ extractũ, ꝓpe ꝛ zuccaꝛ ꝛ
cãfora ꝛ furfur ifusũ i aceto ex eis fiat suffumigatio
ad calin: ꝛ silr vaporatio aceti a lapide molari ignī
to abluto mũdificatio. Equatio ãt ẽntie ẽ sic admi
stratio clarioꝛ ꝛ receptio dragagãti: aut gnoꝛ cydo
nij i ore vt p misceat grossitudo eoꝛ subtili quod de
scedit ꝛ i grosset ea ꝛ ð scedat ꝛ nõ inuisceat ad ꝓfundũ
ꝛ fiat cũ ea facile sputũ ꝛ admistratio ei⁹ qđ subtili
at illd ita vt nõ noceat sua grossitudine ꝛ viscositate
sua. Et qñ catarr⁹ ẽ frigid⁹ nõ ẽ pueniẽs itroit⁹ bal
nei añ maturatioz. Et si ẽ calid⁹ ꝓp illd nõ erit mul
tũ malũ: imo inuabit. Attractio vo ei⁹ ad ptẽ alia ẽ
sic illd quo vtit qñ timet q catarr⁹ dscedat ad gutt
qf exhit ad nasũ cũ sternutatiõib⁹ ꝛ oib⁹ q̃ mozdi
cãt narcs: ꝛ sic illd quo facis oem catarꝛ currere ad
iferioza ex administratiõe vẽtose sup nuchã: ꝛ silr icli
natiões sup ẽbrocas fcas ex odoriferis attrahẽtib⁹
mãz ad ptẽ nasi. Interceptio ãt ẽ sic q custodiit gutt
ꝛ pulmo a nocumẽto suo: ꝛ pliu eis ẽ cũ cibis. In ca
lido qđ ẽ cũ inuctiõe pectoris ex oleo viol: ꝛ acceꝑ
tio aq ordei cũ aqua viol. nutrita ꝛ aqua gnatoꝛ dul
ciũ. Et administratio sorbitiõis fcẽ ex amila ꝛ farina
ordei ꝛ fabaꝛ cũ lacte multo si nõ ẽ febris. Mozꝛ. ii.
lac si ad ẽ febris ꝛ administratio electuarioꝛ leniũ fio
rũ ꝛ sirupoꝛ ð isopo fioꝛ. In ffo vo sic inuctio pe
ctoris cũ oleo viol. ꝛ ð bẽ ꝛ administratio sorbitionũ
fiaꝛ leniẽtiũ sic triticũ cũ melle ꝛ sic furfur tritici cuz
oleo amigdalino ꝛ melle ꝛ sic panis cũ rob: ꝛ admi
stratio electuarioꝛ leniẽtiũ calidoꝛ ꝛ sirupoꝛ ꝛ ꝓpe
q sci si ex isopo calꝛ: ꝛ ẽt isopi ipi⁹ cũ storace ꝛ po
t⁹ aq calide ẽ inuatiu⁹ i catarris maturãs eos ꝛ ex
pellit ab eo qđ segt ipos ex ũbris anhelit⁹ maturã
do illd ð scedit ꝛ leniẽdo. Et vinũ qđ nõ ẽ pueni
ens eis: Et qñq̃ zuenit vt ꝓferat eis hoc i ꝓncipio:
p⁹ maturatioz ãt illd qđ ꝓmaturatũ ẽ: pueniẽs. ẽ oz
vt sit i illa dispõne ẽt ad calidũ cholẽicũ ꝓmirtũ. Et
piguia qđ mali odõis ꝓhibẽt maturatoz i subtili ꝑn
cipio. ¶ Tractatus secundus de reliquis dispo
sitionibus nasi. ¶ Cap. i. de fectore nasi.

Cfusa fetoris i naso: aut si vapozes putri
di ascẽdẽtes ad ipm ex ptibus pectoris ꝛ
pulmonis ꝛ stoi aut humoz putrefact⁹ in
circuitu ossiuz alchaiasim q si eẽt acutus

faceret euenire vlcera: ſz ipſe ẽ putridus fetidi odoris. Et qñz pueñit odor ti⁹ ad ſupiora ⁊ ſentiť odora mẽto ſui: aut hũores putrefacti i vẽtre: aut i cerebro toto: aut i aĩrior pte ci⁹: aut i eq pte ſui quã ſegtur naſus: aut putrefactio ⁊ corruptio accũtes illis oſſibus oib⁹ q̃z curatio ẽ difficilis: aut hemorroidas in naſo putrefactas.

La. ij. de cura.

Oportet vt; p̃cedat mũdificatio ci⁹ qd̃ ẽ aggregatũ ab hũore malo ſi ẽ i alio loco q̃z i chaſim ⁊ pfundo ci⁹: imo ẽ in ſtõ ⁊ cerebro. Dei de adminiſtrent medicie narrate q̃ fiũt extẽtis ⁊ caput purgijs ⁊ inſufflatoib⁹ ⁊ reliqs: ⁊ tẽte expte i hoc. Et rect⁹ qdẽ ẽ vt abluat aĩ eas cũ vino. Deiñ ex illis tẽtis adminiſtrẽt tenta ex myrrha ⁊ ãmomo: ⁊ acatia ſcã cũ melle: aut myrrha ⁊ ãmomo aut myrrha cuz oleo de neridẽ: ⁊ tenue plime diuerſitatis fcẽ ex iſtis medicis ƒz diuerſitatẽ ponderis: ⁊ ſt ciperi ⁊ ſpica ⁊ roſa ⁊ anesrin ⁊ calam⁹ aromatic⁹ ⁊ ãmomũ ⁊ gariofil. ⁊ myrr⁹ ⁊ aloes ⁊ roſa. ⁊ aliqd ex ſale pinicte aut ſcpate. Et tẽta ifuſa i triplicato ſubtili ſup quã pulueriz̃et ſubtilis pluis fact⁹ ex gariofil⁹ ⁊ cipi ⁊ ramice ⁊ laudani ptib⁹ cq̃lib⁹: ⁊ ẽt myrti calami aromatici nigri roſ. naẑ. oium aã. ʒ. i. myrrhe galloz̃ aboz̃ aã. ʒ. ſ. muſchi canfoz̃ aboz̃ aã. ʒ. iij. cimie ⁊ ſaliſgẽme aboz̃ aã. ki ⁊ at. iiij. adminiſtrẽt ex eis tenta: ⁊ ex caput purgijs caput purgiũ cũ ſucco mentaſtri: ⁊ meliora caput purgia ⁊ magis iuuatia ⁊ ex eis ſi vrine aſino rũ. Ille. n. nũq̃z fallunt. Et ex expimẽtis bonis ẽ vt reſoluãt troc. ãdaracarõ recepti i tyriaca i vino ⁊ diſtillẽt i naſũ qñ ſanat ⁊ decoctio aldarifalpha cũ vio odorifero ẽ bona valde. Adminiſtrẽt ergo aligb⁹ diebus ⁊ narib⁹ attrahat. Et ex linimẽtis ẽ vt liniat illꝺ qꝺ ẽ interi⁹ ei⁹ cũ colcotar ⁊ ẽt folia ſanſuciterãt cũ aq̃ ⁊ liniat ex eis naſus: ⁊ hoc medicamen karitum ⁊ ẽ myrrhe. iij. ʒ. ⁊ due tertie: caſie lignee. ʒ. i. ⁊. vi. armoniaci tñ dẽ oficiant cũ melle. Et ex inſufflatoibus ẽ vt inſufflet i eo mẽtaſtrũ ipm aut helebor⁹ alb⁹ ⁊ oſtracũ aduſtũ. Et ex medicamie p̃dicto in fine tẽta rũ ẽ ſufflet xilobalſam⁹ in naſo. Et ex attractoib⁹ cũ narrib⁹ ex eis q̃ ſunt expte ẽ decoctio aldarifalpha cũ aq̃ aut vino ⁊ adminiſtrẽt dieb⁹ aligb⁹. Et ex eis q̃ expta ſũt i cura ci⁹: ⁊ p̃pe qñ ẽ i cerebro: aut aĩrioze pte ci⁹ putredo ſt duo cauteria a extra pte caluc ⁊ ſiniſtra ci⁹ coꝛa aurib⁹ q̃ ſequñtur ad ot pa: aut cauteriũ vnũ ſup mediũ capti.

La. iij. de vlceib⁹ i naſo.

Quadoq̃z gnãñt i naſo vlcera: ⁊ ex vaporibus acutis aut malis: aut catarris acutis: ⁊ ſũt aut fetidi putridi: aut cruſte: aut vlcera ⁊ both⁹: aut vlcera pura: ⁊ ſunt aut appentia aut intrinſeca.

Capi. iiij. de cura.

Plus ẽ mẽbz̃ hũidi⁹ aure ⁊ ſicci⁹ ocli. Quare oꝛ vt ſit cura vlceris ci⁹ ꝓria cure vlcez̃ auris oculi: oꝛ ergo vt ſint medicie exiccãtes vlcera naſi mioꝛis exiccatoꝛis q̃z medicine exiccãtes vlcera auris ⁊ vehemẽtioꝛis exiccatiois q̃z medicine exiccantes vlcera oculi. Vlcera. n. naſi indigent re queſit in initio cuẽtus exiccatiois. Amplius ſi cã fuerit mãe currentes: aut vapoꝛes aſcendentes tũc cura cũ eũone coꝛ ⁊ attractioe ipſoꝛ ad ptem aliam ꝑm q̃ ſcis Et ad iũmũ nec̃riũ ẽ vt exiccet caput ⁊ ꝓfortet cũ eo qꝺ ſciuiſti. Deinde intende i nares: ⁊ ſcias q̃ oẽs medicine iuuãtes i hemoꝛroidib⁹ ⁊ alarnabet ex eis q̃s dicturi ſum⁹ ſunt iuuatiue ẽt i vlceib⁹ qũ ſunt foꝛtia ⁊ qũ feruent cum mucilaginib⁹: ⁊ es eis q̃ ſtãnt illis donec leuiũtur pueniũt oib⁹ vlceib⁹ leuib⁹ ẽt. Sic ea ꝺo vlcera curenť cã vlcera curr̃etur cum vnctioe ſcã ex cera cui admixtũ eſt quantũ ẽ medietas ei⁹ de medulla cruris vacci diſſoluta cuz aliquo qꝺ ſit ſiẽ oleum nenufarinũ ⁊ ſiracinũ. Le puenientius apud me ẽ oleũ ro. ⁊ ꝓpe ſcñ ex oleo ãpḥacino ⁊ etiã curetur cum vnctioe ſcã ex oleo vio. cũ dragagãto: aut pauca ſpuma pũlij ⁊ malue: ⁊ ẽt ptenta infuſa in iſopo. Et qñq̃z ꝓfert phlomia vene in extremitate naſi poſt cephalicã ⁊ vẽtoſa nocrati ⁊ ſolutio vẽtris. Ulcerum ãt ad q̃ currit mã acuta aut mala fetida cura fit difficilis ⁊ nec̃ria ẽ eũo. Et qñq̃z idiget ſolutoe vẽtris ex hieris q̃ ſũt magne. Et oꝛ vt aſſidue ablutioeoꝛ cũ nitro ⁊ ſapone ⁊ ꝓpe q ꝓpaꝛ eſt aſſidi ⁊ ſapone ꝓpatio ad ptãtum. Deiñ adminiſtrẽt medicine vehemẽtiſſ exiccatois ex qb⁹ ẽ hoc. ℞. coꝛticis criſt ⁊ calcadis ⁊ arſenici rubei ⁊ citrini oium aã ptẽ. i. cõterank ⁊ infundank i felle tauri aligb⁹ dieb⁹ dooec rubeſcant i eo ⁊ adminiſtrent. Et qñq̃z addeť i eis ãomũ ⁊ myrrha ⁊ mẽteſtz ⁊ praſſium ⁊ croc⁹ ⁊ alumẽ oium ps. i. Et medicamẽ Ruffi exptũ ⁊ ẽ vt ſumank cipez ⁊ alumen ⁊ galle ⁊ myrrha ⁊ croc⁹ ⁊ arſenicũ ⁊ adminiſtrent. Ulcera ẽt vehemẽtis doloꝛis curank cũ plũbo vſto abluto ⁊ ceruſa ⁊ merdaſengi: fiat ex eis emplin cum oleo ro. ⁊ cera. Ulcerum autem botoꝛ ſoꝛum cura fit cum oleo myrtino, ⁊ merdaſengi ⁊ aqua ro. ⁊ pauco aceto ẽplo ſcõ ex eis. Ulcera vo mãifeſta cũ hoc ẽplo cura ceruſe li. i. merdaſẽgi ſcoꝛie plũbi vſti aboz̃ aã. ʒ. iij. miſceank cũ vino ⁊ oleo myrtio. Et ex iſdicis qdẽ cõib⁹ ẽ vt ſumak granatũ acetoſum ⁊ decoq̃t in vaſe creo donec pueniat ad medietatẽ ⁊ liniatur ex eo tenta: deide adminiſtrent ⁊ ex eis qb⁹ curank ſunt troc andaron qñz ifuſi i vino ⁊ qñq̃z infuſi i aceto ⁊ aq̃ ƒz qꝺ vi. ⁊ ex emplis q dẽ bonis ẽ vt ſumãt ſcoꝛia plũbi ⁊ vinũ vet⁹ ⁊ oleũ myrtinũ ⁊ aggregẽt oia terẽdo ſup ignẽ leuiť accẽſũ ⁊ mouẽãt dõec igroſſẽt ⁊ fuẽt i vaſe creo Et plũbũ vſtũ ẽ in iudicio ſcoꝛie plũbi: ⁊ oꝛ vt adminiſtrent ſucc⁹ ſicle ſolus aut cũ medicinis qñ eſt valde inmatũ⁹.

La. v. de cura vlcerũ que noſantur vlcera dulcia.

In principio gdẽ ſufficit oleũ ro. ſolũ aut cera ⁊ adeps gallinace⁹. Et foꝛtius illo ẽ ẽplin de ceruſa ⁊ p̃cipue ẽplin mirtũ cũ mucilagine gnoꝛ cydoniꝛ: ⁊ ſi exiccatioꝛis additio querit ponaťi ipſo ſcoꝛia argẽti: ⁊ qñz ꝓfert ſola cũ olo lentiſcano qñ ãt egritudo paruꝛ fit foꝛtioꝛ adminiſtra hoc ẽplin ℞. ceruſe li. i. merdaſengi. ʒ. iij. plũbi aduſti ablutitriti cũ vino. ʒ. iiij. fiat ex eis vnguẽtũ cũ oleo myrtino ⁊ aceto. Qñ ãt egritudo ſit chꝛonica ⁊ foꝛti vade fiat vnguẽtũ hꝰi: ℞. merdaſẽgi. ʒ. iiij. rute p̃ſide ʒ. iiij. alumis. ʒ. ij. fiat ex eis vnguẽtum cũ oleo lentiſcino ⁊ aceto. Et foꝛti⁹ eo eſt iſtud: ℞. dragaganti ⁊ ca

canti ⁊ myrrhe oiũm añ. ptes. vij. calcadis. vi. ptes alumis iameĉi gallaꝝ scozie eris oiuꝫ añ. ptes. iiij. turie ptẽ. i. ⁊. ʒ. aceti li. i. ⁊. viij. ʒ. coq̃t i vase seneco do nec fiant i ſba mellis ⁊ fiat ide linimẽtum.

¶ La. vi. de oppilatiõe in chaialim.

Oppilatio i chaialim ẽrs retẽta i aũrioꝛe pte ei⁹ ita vt phibeat trãſitũ ex gutture ad naſum ⁊ ex naſo ad gutt: ⁊ qñꝫ ẽ hũoꝛ viſcoſ⁹ ⁊ tenax ⁊ qñꝫ ẽ caro nata: ⁊ qñꝫ ẽ cruſta. ¶ La. vij. de ſignis.

Hec oppilatio facit naſitatem ita q⁹ phibet ſu perfluitatez effuſionis ad hoc vt ibidat i chaialim: q̃ facit tinitum factum ex eo.

¶ La. viij. de cura.

Timant lẽtis amare. ʒ. i. caſtoꝛei. ʒ. ʒ. opij croci ãboꝛ añ. kirat. i. myrrhe. ʒ. ʒ. ſiãt ex eis pilule ⁊ fiat ex eis caputpurgiũ cũ aq̃ ſãſuci hũi di. ⁊ mliotiẽs gd idiget diſpõ oparõe man⁹ ⁊ raſiõe naſi cũ radio .ppe naſi quo polis ẽ raſio. Raſio igr non ceſſet donec mũdificet: ⁊ qñq̃ egrediet cũ raſione res plima de c⁹ ſũma mirabil hõ. Foꝛtaſſe. n. cõſeq̃tur mediciatẽ lubꝛe: ſi ãt nõ admuat illud fiat qđ dicem⁹ in. c. hemoꝛroidarum.

¶ La. ix. de cura mozbi qui ẽ ſicut in eqꝛis.

Ex curis ei⁹ ẽvt fiat caputpurgiũ ⁊ gargariſm⁹ cũ medicamie h⁹i decoquãt galle ꝓrite cum aq̃ granati dulcis ſubmerſi donec bibãt ipm deinde exiccẽtur ⁊ cũ eo miſceat. li. ʒ. turis aut ſacro colle ⁊ pficiat vice alia cũ aq̃ gnati in q̃ cocte ſũt galle ⁊ admiſtret faciẽdo caputpurgiũ ⁊ guargariſmuꝫ dicb⁹ aliqb⁹. Et ex eis qb⁹ curat ẽ vt põat i naſo tin car cũ cera ⁊ olo ⁊ fiat hoc ſine iterumſſiõe donec ſanetur. ¶ La. x. de ꝓſtrictõe naſi.

Melius ⁊ laudabiliu⁹ ẽ vt ipleat ũteriuꝫ: deiñ eq̃t exteri⁹ ⁊ extrahat ex eo quo plen⁹ ẽ paulatiz donec equet. Linimẽta vo iuuatiua i hoc q̃ oz ponere ſup fractura ſunt parũ aloes ⁊ croci ⁊ mellis ⁊ myrrhe ⁊ ramrace aboꝛilia muſchata ⁊ lutũ arme nũ ⁊ lutũ armenũ romanũ ⁊ malua ⁊ laudanuꝫ ⁊ liniant cũ aqua alatel ⁊ aqua tamariſci. Verum nos foꝛtaſſe reiterabimus relatõem huius capli in libꝛo fracture ⁊ reſtaurationis. ¶ La. xi. de hemoꝛroidib⁹ ⁊ alarnabet i naſo.

Hemoꝛroides qđ ſunt carnes addite naſcẽtes ⁊ qñꝫ ſũt carnes molles al. ⁊ nõ ẽ i eis doloꝛ: ⁊ iſte ſũt facilis cure. Et qñꝫ ſũt rubee aut fuſce vehemẽtis doloꝛis: ⁊ iſte ſũt difficilis cure: ꝑcapue qũ ex eis currit ſanies fetida. Et qñꝫ ẽ ex eis illud qđ ẽ cancer cozũpens figurã naſi ⁊ doloꝛẽ faciẽs cũ extẽſiõe ſua vehementi: ⁊ ille eſt q̃ eſt fuſci coloꝛis male gnãtõis valde i. pfunditate pſima cui⁹ via ẽ blandimẽtũ ſine inciſione ⁊ raſione. Et ex inter cancꝛ ⁊ hemoꝛroides malas diſtat: qñ caro nata ſi ẽ p⁹ egritudines i capite ⁊ catarros ẽ hemoꝛroides. Et ſi nõ ẽ fm illũ ſimo accit poſt claritatẽ naſi ⁊ puanioꝛez curſus ẽ cancer: ⁊ ꝓpe ſi fuerit añ aduentũ eius i cerebꝛo egritudines melice ⁊ fuerit ꝓncipiũ ei⁹ ſicut dicer: aut auel lana ⁊ icepit augmẽtari ⁊ accit in palato duritiez. Et dicer gd vt in plib⁹ ẽ nõ hũs ſaniẽs ⁊ curſũ ad palatuz: imo ẽ ſiccus durus. Et homoꝛroides qñq̃ elõgant ⁊ fiunt hemoꝛroides pendẽtes. ⁊ qñq̃ clõgantur adeo q⁹ ex naſo egrediũt ⁊ palato: ⁊ oĉs medicine q̃ ꝓferũt alarnabet ꝓferũt hẽoꝛroidib⁹. ⁊ qñꝫ neceſſariũ ẽvt frangat eoꝛ vtus. ¶ La. xij. de cura.

Decꝛ illoꝛ ſũt ex diuſiõe ꝓma icidunt cuz cutello puo: deiñ radunt cũ raſoꝛio multuz Et q̃ ſunt ex diuſiõe ſcda meli⁹ ẽ vt eoquãtur aut cũ medicis q̃s dicturi ſum⁹: aut cũ igne: aut cuz cauterio puo ſubtili ⁊ icidat cũ raſoꝛio exhẽdo qđ i naſo ẽ ex additõib⁹ ⁊ ſupfluitatib⁹. Et meli⁹ qđ raſoꝛiũ ẽ illud qđ eſt vt embula: deinde effundant naues poſt illđ acetũ ⁊ aq̃. Qđ ſi melioꝛet p⁹ ipz anhelit⁹ ⁊ remoueat oppilatio bonũ ẽ: ⁊ ſi non tũc iã remanẽt ex eis in pfũdo relige: tunc ergo neĉriũ eſt vt adminiſtret ſerra filoſa. Et ei⁹ ẽt modus ẽ vt ſumant fila ex capillis: aut ſetta ⁊ ligẽt ita vt ligatura illa fiat ſicut ſera hũis dentes ⁊ tmittat i acum de plũbo in curuata itromittẽdo p naſum dõec egrediat ad palatũ: deiñ ſerret cũ ea reſiduũ carnis extrahẽdo eam ex duob⁹ lateꝛib⁹ ſiĉ fit cum ſerra. deide accipe ẽbulam ex plũbo aut ex pẽna ⁊ volue ſup eam pannũ ⁊ puluerza ſup cũ medicinas hemoꝛroidaꝝ: ſiĉ medicamẽ de chartis ⁊ medicamẽ andaron ⁊ reliq̃ q̃ dicem⁹ p⁹ ⁊ itromittun⁹ ipam in naſum vt remaneat loc⁹ anhelit⁹ aptus. Et qñq̃ fit raſoꝛiũ ſicut luna: ſz ẽvt ẽbula poſe ẽ vt ꝓſequant eo volũtaſ ex mũdificatiõe. Et qñ adminiſtrant in hemoꝛroidib⁹ iſtũm icſionis ⁊ abꝛaſiõis ⁊ medicie coꝛoſiue oz vt ſternutetur p⁹ illud dõec deſtruat ois putredo ⁊ fatura. Medicine vo qb⁹ curant ille q̃ ex eis leues ſunt ſiĉ tenta ſcã ex cõtice gñi ꝓtrito cũ aq̃ dõec ꝓficiãt ⁊ adminiſtretur illud ſine ceſſatiõe. Eſt. n. exptũ ſz ex lardi inuamẽti aut tẽta ex vine viridi pura: aut ex pulpa colloquitide: aut ex nuce cupꝛſſi cũ aliq̃nto ficuũ adminiſtretur aliqb⁹ dicb⁹: aut tẽta ſubmerſa i ſucco ozimi ſoliũ: aut ſbmerſa i aq̃ ei⁹ deiñ puluerizet ſup ipaz ſuccũ: aut in vino ⁊ puluerizet ſup eã trinũ ozimuꝫ: aut ex ꝓgelato aq̃ vtriuſq̃ gnatoꝛ ꝓtritoꝛ cuz coꝛtice ⁊ pulpa aut tẽta cũ melle ⁊ olco ro. iterata i die aliqb⁹ viab⁹ aut iſufflatio ex arſenico ⁊ calcãto ꝓritis cum aceto ⁊ exiccatis. Medicie vo qb⁹ ille curãt q̃ chꝛonice fiunt ſũt tẽte ⁊ puluereꝛ ⁊ vnguẽta ſcã ex eiſ q̃ ſt ſiĉ alumẽ ⁊ myrrha ⁊ es vſtũ ⁊ coꝛtices eris ⁊ radix lilij albi ⁊ calcãtũ ⁊ colcotar ⁊ attramẽtũ ⁊ nitrũ fiant ex eis cũ vinoꝛ aut aq̃ ozimi: aut aq̃ ãboꝛ gnatoꝛ cũ pulpis ⁊ coꝛticib⁹ tente: aut iſufflatões adminiſtrẽtur Si ãt nõ ꝓferũt fiat tẽta ex h⁹i ages ſup quã puluerizeĉ res plima ex calcadis ⁊ colcotar ⁊ alcali ⁊ floꝛe eris ⁊ attramẽto ⁊ alumine ſm eq̃litatẽ. Et recꝛ⁹ qđ eſt vt adminiſtret poſt inciſiõez. Si vo illđ nõ aduenat tũc adminiſtret alchalidicon. Et iã doñ ẽ q⁹ ſemẽ ꝓtarie ſanat hemoꝛroidas naſi: ⁊ ſi fuerit cancer ſe tunc exp⁹imat vua q̃ ſup extremitatẽ luſ fpctis: ⁊ bibat ide lana ⁊ intromiſſa in ãbas nares deſtruet carnẽ addũ ⁊ cancꝛ. Alarnabet vo ẽ rectius vt curetur cura man⁹. Et illud qđ poſt diminutõz repletiõis a coꝛpe ⁊ capite. Si ãt fuerit leuis adminiſtrabis

ex medicinis vlcex medicinas fortes sic insufflatoꝝ factã ex alumis ⁊ myrrhe amboꝝ ana pte. i. colcotã gallaꝝ amboꝝ ana pte. ſ. ſufflent in ipſo aut fiat ex eis tenta ⁊ medicamẽ qđ. B. eligit ẽ vt ſumat aqua duoꝝ ḡnatoꝝ exp̃ſſoꝝ cũ corticib⁹ ⁊ pulpis ſuis ⁊ đ coctoꝝ decoctõe pauca: deiĩ ponãt in vaſe plumbi deinde ſumãt ſcope ⁊ terãt tãdiu donec fiãt ſic̃ maſſa ⁊ imbibat ex tãta quãtitate ſucci abo ḡnatoꝝ q̃tũ fiãt lente. Deinde fiãt ex eis collyria lõga ⁊ itromittãt i naſũ ifirmũ ⁊ dimittãt i ipo p⁹ geſcat in gbuſdã horis ⁊ extrahant a naſo ⁊ liniatur naſus tunc ⁊ palatũ cũ ſucco amboꝝ ⁊ pſeueret ꝑm hoc regimẽ. Eſt eni iuuamẽtũ vlcex ⁊ hemorroidaꝝ: ⁊ ex eis gñ iuuamẽtis ẽ q ipm nõ efficit doloꝛ de quo ſit curame. Et q̃z aggregat illo ex trib⁹ ḡnatis pontico et acetoſo ⁊ dulci. Si ergo hemorrois fuerit fort; dura addat ex acetoſo. ⁊ ſi fuerit plime hũiditaſ addat ex põtico. Quidã vo eoꝝ q p⁹. B. fuerũt addiderũt q̃z i ipo paꝝ ⁊ colcotã ⁊ ſalis armoniaci ⁊ floꝛũ erif Et ex eis q̃ conferũt eis ẽ medicamẽ citrinũ ⁊ medicine acute corroſiue ipoꝝ ſufflate i ipo: ⁊ q̃ apat dimittat donec geſcat: poſtea admiſtret cera ⁊ oleũ; ⁊ mel: deũ remouet mſufflatio p⁹ remouet dimiſſio ſine ceſſatione ⁊ fiat illud donec cadãt ⁊ xilacàracte ⁊ nabitie hũide iã exp̃te ſũt: nã q̃ ipſe ipleñt lana ⁊ itromittũt in naſũ corrodũt ⁊ larnabet ſic̃ corrodũt verrucaſ ⁊ nux cupſſi ẽ inuatiua etiã. ⁊ ex eis q̃ expti ſumus ẽ vt terat atrimẽtũ viride ſicut alcohol ⁊ inſticket in naſo mane ⁊ ſero ſanat etiã: ⁊ q̃ abſcinditur ⁊ larnabet tũc ex medicis retinẽtib⁹ ſanguinẽ eius ẽ lutũ infuſũ cũ aq̃ fcã ẽt ita vt fiat lutũ groſſũ ⁊ ifrẽt valde ⁊ liniat eo naſus.

La. xiij. de ſternutatõe

Ternutatio ẽ mot⁹ ꝓpꝛ cerebꝛi ad expellendũ hũoꝛẽ aut mãm aliã cũ auxilio aeris narib⁹ attracti ſubito p viam naſi ⁊ oris. ⁊ ſternutatio qđẽ cerebꝛo ẽ ſic̃ tuſſis pulmõi ⁊ eis q̃ ſequũt ipm. Quidã aiũt exiſtimauerũt q cerebꝛ nõ reddit ad ſternutationẽ niſi qñ puerũt hũoꝛ nociu⁹ ſ aeꝛeꝛ ⁊ extrahit eũ cũ aere narib⁹ attracto. ⁊ illud nõ ẽ ne ceſſariũ: imo nõ idigẽt aere in hoc niſi vt ſit coꝛpus plenũ aere cui⁹ attractio ad ptẽ hũoꝛis ſit continua Cũ ergo ꝓnũt aer totus motu lacertoꝝ ꝓtectoꝝ ⁊ velamẽtis laboꝛioſo expellit ab interioꝛib⁹ ad exteꝛioꝛa cogit cũ feſtinatiõe ptes ſuas lõgioꝛes ex peꝛtoꝛe ad exitũ ⁊ ẽ adiut⁹ ad expulſionẽ ⁊ ad victoriã qñ ipm comitat ꝓmotio aeris q̃ ſegt ipz ⁊ adiuuat vtẽ expulſiuã ad icidendã mãm ⁊ expellendũ eã. Et ſternutatio quidẽ ẽ nocina valde in ꝓn. catarri ⁊ coꝛize ꝓpꝛ ⁊ recitatẽ q̃tis quã hz hũoꝛ in quo q̃rit maturatio. Et q̃nz multiplicat in febrib⁹ ⁊ cis ſilibus tñ qđ deiicit vtẽ ⁊ replet caput ſup fluxatib⁹ ⁊ q̃z excitat febrib⁹ ſcotomiã: q̃re oz vt ſit feſtinatio i retẽtõe ei⁹ vt nõ attrahat ſingultũ nocẽtũ ꝓmotiõe ſua: ⁊ ſternutatio qđẽ ẽ q̃ accit in ꝓn. poꝛiſimorũ febrũ. Indi vo exiſtiauerũt ⁊ nõ exceſſerũt vitatẽ q̃ puerietioꝛ ſitũ capitis ſternutatis i ea ẽ vt ſit ante ipm nõ itues oppoñẽ foꝛme nz ſit puerſũ: nõ ergo pfect cũ malitia: ⁊ ſternutatio quidẽ ẽ ex rebus magis iuuatiuis ad exiccandũ caput q̃ mã aut eſt pauca q̃ expelli poteſt q̃uis non ſit matura: aut eſt vent oſa q̃uis ſit plurima: aut ẽ vapoꝛoſa: nam ſternutatio ẽ ex reb⁹ magis valẽtib⁹ ad repletionẽ vapoꝛoſam in capite aut ẽ groſſa q̃ nõ ẽ digeſta. Si aũt ẽ plus hoc tũc ſigt foꝛtitudiné cerebꝛi: ⁊ pp hoc ille cui⁹ moꝛs ẽ ꝓxia nõ pot ſternutare: ⁊ ille cui ex eis adhibent ea q̃ ſternutare faciũt ⁊ nõ ſternutat non ſpat vt ſanet vnq̃: ⁊ ipſa ẽ ex eis q̃ adiuuãt ad expellẽdas ſuperfluitates retẽtas ⁊ faciũt ptũ facilẽ ⁊ egreſſionẽ ſecũdine ⁊ ſedat q̃uitatẽ capitis. Aeꝛ ipſa noceat ei in cui⁹ capite ẽ mã que indiget gete ad hoc vt mutaret ⁊ vt nõ calefiat illud qđ ſegt eã ⁊ vt nõ moueat timẽdo q attrahat ad ipſam aliud ab ipa ⁊ ipa ẽ nociua ẽt ei in cui⁹ pectoꝛe ẽ mã plurima aut cruda.

La. xiij. de medicis ꝓhibẽtib⁹ ſternutatoꝝ

Ex eis q̃ ꝓhibẽt ſternutationẽ ſũt oleũ roſe et oleũ de ſalicib⁹ q̃ vehemẽt ſedat eã: ⁊ q̃q̃z ꝓhibet ſi foꝛbitio calfa ſoꝛbeat aut balneet caput aqua ⁊ effundat oleũ calidũ in ambab⁹ aurib⁹ ⁊ reſupinatio ſup puluinar calin poſitũ ſub collo. ⁊ odoramentũ pomoꝝ ⁊ nefri ⁊ ſilr odoramẽtũ ſpõgie marine ẽ ex eis que abſcidũt eã: ⁊ cogitatio ⁊ ſollicitudo eoꝝ ꝓ que remotio fit ab ea ⁊ ꝓ q̃ ipa reſcindit: Infantes vo iuuãt eo qđ fluit ex renibus ſanis poſitis ſup ignẽ ⁊ aſſatis ⁊ ſumãt ãteq̃z coquat ⁊ accipiat illud qđ currit ex eis ⁊ narib⁹ ſugat aut fiat ex eo capũtpurgiũ: Et ex eis q̃ ipſam ꝓhibẽt eſt vehementia tolerãtie i ipa ⁊ vt retineat ⁊ ẽ medicamẽ ſufficiẽs eis q̃ ẽ debilis: ⁊ ex eis q̃ ꝓhibẽt ipſam eſt fricatio oculi ⁊ auris ⁊ extremitatũ ⁊ palati ⁊ fortitudo oculi ⁊ vehemẽtia ei⁹ ⁊ eructuatio ⁊ palpitatio aſpectus ad ſupioꝛa ⁊ motio ⁊ pmutatio ⁊ iuctio lacertoꝝ cũ oleis hũectantib⁹ ⁊ ꝓhe lacertoꝝ mãdibulaꝝ ⁊ ꝓcipue ꝓfundatio ſõni ⁊ timoꝛ excitationis ꝓcedentis ⁊ cautela a puluere ⁊ ſomno.

Capitulum. xv. de facientibus ſternutationẽ.

Unt helleboꝛus al. ⁊ caſtoꝛeũ ⁊ condiſi ⁊ ꝓp ⁊ ſynapis: aggrega ea aut ſingulariter accipe ⁊ cũ pẽna appone ea in naſo: aut accipiãtur ꝓtẽq̃z ⁊ gallia ꝓtrita ⁊ ruta ſilueſtris ⁊ aloes ⁊ ex eiſ fiat limentũ. leuia vo ſternutationẽ facẽtia ſũt opiũ qđ odoꝛat ⁊ ſtupites albedarũ gi ⁊ ariſto. ⁊ roſa cuz ſuis pilis: ⁊ ipa ẽ ex eis q̃ faciũt ſternutare calefcõs ⁊ linimentũ interioꝛis ptis naſi ex medicamine ſternutationis ꝓuocatiuo recti⁹ ẽ q̃ ſufflatio eius in ipſum.

Capi. xvi. de rebus que cadunt in naſo:

Ternutet habẽs id cũ aliq̃b⁹ medicis ⁊ intromittant in os eius ⁊ narẽ ſanã: q̃z ſternutauerit egrediet ex ea res: ⁊ iſta ſũt q̃ſi ex eis q̃z relatio ꝓterijt.

Capitulũ. xvij. de deſiccatiõe naſi.

Quandoq̃z fit ꝓp caliditatẽ: ⁊ q̃q̃z fit ꝓp ſiccitatẽ vehemẽtẽ: ⁊ q̃q̃z fit ꝓpter humoꝛem conſumptum quo exiccatur: ⁊ curatio vnuſcuiuſq̃ eoꝝ eſt manifeſta. Et res magis iuuatiue in ipz ſũt oleum ⁊ ſucci frigidi ⁊ humidi ⁊ extractio humoꝛis ſi fuerit poſt lenificationẽ eius cũ aliquo oleo aut ſuco ita vt nõ egrediat illud cui⁹ non queritꝛ egreſſio

¶ La.xvij.de puritu nasi.

Quando qz fit pp vapoꝛe calin aũt pp cataꝛz calidũ si ẽ aut pp catarrũ foꝛtis cursus ꝯuis fit ſtus.ꝛ qñz fit pp bothoꝛ. Et qñq fit pp moꝛtũ fluxꝰ ſanguis naꝛũ ꝛ ẽ ex ſignis crisis ꝛ ex ſignis variolaꝛ ꝛ mo:billi ſm q ſcies in loco ſuo. Et cura vniuſcuiuſq coꝛ ẽ cũ eo qđ ſcit ex pncipijs facile. ¶ Sen ſexta de diſpoñib⁹ lingue ꝛ oꝛis ꝛ eſt tractat⁹ vn⁹.

¶ La.i.de anatomia oꝛis ꝛ lingue

Est membꝛ neceſſariũ ad hoc vt pueniat cibus ad ꝓcauitatẽ iferioꝛ ẽ ꝛ cõicat i hoc vt pueniat ad ꝓcauitatẽ ſupioꝛẽ ꝛ pfert in expulſioe ſupfluitatũ aggregataꝛ in oꝛe ſtõi qñ clõgat ꝛ ſit difficilis eaꝛ expulſio ad iferioꝛa.ꝛ ẽ vas vſe mẽbꝛoꝛ locutionis in homine ꝛ vociferatõis in religs aialibus vociferãtib⁹ ex ſufflatione. Et lingua q ẽ mẽbꝛ ci⁹ ẽ ex iſtãs ꝓuerſionis cibi maſticati ꝛ iciſio vocis ꝛ extractio lrãrũ ꝛ ad ipſam ptinet diſcretio guſt⁹. Et cutis ſupficiei ci⁹ inferioris ẽ ptinua cũ cute;meri,ꝛ iteꝛioꝛe pte ſtõi Et cutis ſtrata ẽ diuiſa in duo media coꝛa ꝓmiſura nerali:ꝛ inſ illa duo ẽ cõitas i ligamẽtis ꝛ ptinuationeꝛ:ꝛ tu iã ſciuſti lacertos ci⁹ motiuũ ꝛ ſenſibilẽ. Et melioꝛ lingua ꝛ ſm potẽtiã bñ loq̃ndi ẽ illa q ꝓmiſurata ẽ in lõgitudine ꝛ latitudine ſua q ẽ ſubtilis apud extremitatẽ ſuã exteꝛioꝛẽ. Et qñ lingua ẽ magna ꝛ lata valde:aut pua ſiẽ ſpalmata hñſ eã nõ ẽ potẽs loq Et ſuba qđ lingue ẽ caro mollis alba quã coopuerit vene pue intrãtes ſanguice rube ex caloꝛe ci⁹ quare alie ſũt vene ꝛ alie ſũt arterie. Et i ipa ſũt nerui pluꝛis ꝓcedẽtes ex neruis.iiii.veniẽtib⁹ ad ipam quos iã diximꝰ i anatõia ncruoꝛ:ꝛ in ipa ẽ ex neruis ꝛ vẽis vltra qz̃ cdak eẽ i ſuo ſilũ:ꝛ ſb ea ſt duo ozificia q̃ abo ingredik ſtulus ꝛ ſũt fontes ſaliue que ad carnẽ pueniũt glondoſaz que ẽ in radice ci⁹ ꝛ noiank gnãtiue ſaliue.ꝛ iſti duo fontes noiank duo hauritoꝛia ſaline ꝓſeruãtes roꝛẽ lingue:ꝛ pãniculus qđ q ẽ in curſu eius ẽ ꝓiũct⁹ cũ pãniculo toti⁹ oꝛis ꝛ vſq ad meri ꝛ ſtõm. Et ſub lingua ſũt duo vene magne virides ex qbus ꝓcedũt vene plures ꝛ nominẽt duo ranine. ¶ La.ij.de egritudinibus lingue.

Quando qz accidũt lingue egritudines faciẽtes nocumentũ in motu cius:aut ita vt deſtruatur aut debilitet aut mutet:ꝛ qñq accidunt ei accidentia facientia nocumẽtũ ei in ſenſu tactus ꝛ guſtus ita vt deſtruat aut debilitet ꝛ mutet. Et qñq deſtruit vnus duoꝝ ſenſuũ ci⁹ ſine alio ſiẽ guſt⁹ ſine tractu ppea qa egritudo potẽtiã hz cũandi nocumẽ hñ cũ debiliore duaꝝ virtutũ. Et egritudo qđ qñq ẽ malitia ꝓpoſitis:ꝛ qñq ẽ officialis:aut ex magnitudine aut puitate aut coꝛruptõe figure aut coꝛruptiõe ſũ⁹ qi nõ dilatat ꝓpus nz ꝓſtringit:aut ex reſolutiõe ſingularis ꝓpoſiti. Et qñz ẽ egritudo ꝓpoſita ſicut vnũ apatũ:ꝛ qñz ẽ nocumẽtũ in ipſo ramo ueruq ẽ ꝓpu⁹:ꝛ qñz ledit ẽt cũ cõitate ſtõi:ꝛ qñz per cõitatẽ pulmonis ꝛ pectoꝛis. Et lingue qđ cõplõ qñq ſignificat ex pte ſapoꝛis vincẽs i ea ex eo qđ ſẽtit ſile acetoſitatẽ aut dulcedis: aut iſipiditatẽ aut amaritudinẽ:aut abominatõ gnãte a putredine aut põticitate aut ſtipticitati. Cõſignificatio tũ ex ci⁹ coloꝛe ꝛ ex eo qđ iuenit i ſapoꝛe qñz ꝓtranſit ipaz vſq ad egritudines ples alioꝝ mẽbꝛoꝝ. Rubedo nãq ci⁹ ꝛ ꝓpe cũ aſputate ſigñ apa ſanguinea i ꝓpꝰ capitis ꝛ ſtõi ꝛ epis:ꝛ albedo ipius qñq ſigñ frigꝰ ſtõi ꝛ cpis:ꝛ dñiuz phlatis in capite. Et qñz ſigñ ictericiaz ſi color coꝛpis eſt diuerſus:ꝛ ſapoꝛ eius ſigñ hñoꝛẽ dominantẽ in coꝛpe toto aut ſto ꝛ capite: Et qñz ſignificatio ci⁹ hz ex pte humiditatis ꝛ ſiccitatis ſue.ꝛ ſiccitas quidẽ ſentit ſm duos mõs:quoꝝ vn⁹ ẽ cũ clarꝛtate ſupficici lingue:ꝛ hec ẽ ſiccitat leuis.ꝛ ſcõa ẽ cũ curſu hñoris ꝓhñdi viſcoſi q ẽ in ipa quã caloꝛ iã exiccauit.ꝛ hoc non ſigñ ſiccitatẽ in ſuba: imo humiditatẽ viſcoſam aggregatã in ea: aut ex catarro: aut ex vapoꝛibus groſſis ſpiſſis. Et hoc ẽ ex eis que faciũt errare medicos q qñ cognoſcunt ex infirmo diſpõnẽ exſiccatõis oꝛis nõ diſcernũt inẽ modũ q ẽ ante ipam ꝛ inẽ eã:ꝛ aſpitas qdẽ ſegꝛur ſiccitatem ꝛ planities ſequit hñiditatẽ Et qñq ſigñ lingue diſpõ ex diſpõne motus eius apud logl̃ã ꝛ ex diſpõne dim inutiõis ci⁹ ꝛ leuitatis ipſius ꝛ diſpõne groſſitici ipſi⁹ ita vt minuat oi hoza ꝛ ſuet moꝛ ci⁹:ꝛ ſigñ repletionẽ ſanguis aut hñiditatis:ꝛ qñq ſigñ eius diſpoſ ex apatib⁹ ꝛ bothoꝛ q̃ accidũt i ea: Et nbi gõ poſſe erit exponere mõs ſignificationũ ex hac acceptõe p⁹ qz̃ ꝓhenderis ꝓncipia vlia iã ꝓtrita ꝛ ꝓticularia q oſtẽdi. ¶ La.iij.de curatiõib⁹ lingue

Quando qz ẽ curatio eius cũ cõitate quã habet;cũ capite aut ſtõ pãd qđ rectificat ãbo:ꝛ ẽ ex iis quoꝝ vnũqđ qz ſciuiſti in ſuo caplo. Et qñq ẽ curatio ipſius cura ꝓpa cũ potiorib⁹ cũanti bus fluxũ vẽtris q̃ ſũt magis iiuatiue qz̃ illa q̃ vomitũ faciũt ꝛ pmutãt ꝓpoſitionẽ aut ſtipticis aut reſolutis iciſiuis ſubtiliatis qz̃ qñ bibũt ꝛ tutes ad ipaz puenũt:ꝛ oppoꝛtunis qđ bibũt hꝰ i pⁿ cibũ. ꝛ qñz curat collutoꝛibus oꝛis ꝛ frictionibus ꝛ gargariſmis ꝛ oleis ꝛ pillulis retẽtis in oꝛe factis ex ſpẽb⁹ q̃ hñt ꝛ tutes ꝓdictas ſm necẽtatẽ:ꝛ melius qđ eſt vt ſumãt ꝓſſe.ꝛ oꝛ vt caueat i adminiſtratõe medicinaz oꝛis ꝛ lingue qñ fuerit ex gnẽ eaz q̃ nocẽt gutturi ꝛ pulmoni dt nõ attrahat aliqđ ex curſu eaz ad ipſa.

¶ Capitulũ.iiij.de coꝛruptione guſtus.

Documentũ ingredik in guſtu ex trib⁹ modis ꝛ totũ illud eſt qñq cũ cõitate ꝛ qñq ꝓpter egritudinem ꝓpriam ex malitia ꝓpoſitis aut egritudine officiali: aut cõi:ꝛ ſignificatur per illud qđ ũe nimus. ¶ La.v.de cura.

Cura ci⁹ ſi ẽ cũ cõitate ẽ vt cognoſcas diſpõnẽ cerebri ꝛ rectifices eã cũ eis q̃ te docuimuſ in ca.egritudinũ cerebri:aut diſpõne ſtõi: et tũc ſi cã fuerit replo ꝛ hũoꝛ malꝰ oportebit vt cũeſt. Mã ſi fuerit acut⁹ cũeſt cũ eo qđ ſit ſit vt hierapetre: aut pillulis ꝯochijs ꝛ pillulis factis ex ſcamonea et pulpa colloquintide ꝛ ſale naptico:ꝛ ſi fuerit groſſus tũc oportebit vt cũeſt cũ hieris:ꝛ adminiſtrent gargariſmata dicta i.c.molificatõis lingue ꝛ cibet patiẽs

cibis acutis sicut cepis ⁊ alleis ⁊ synapi ⁊ aceto.

La. vi. de mollificatiõe lingue ⁊ grauitate eiusdez ⁊ destructiõe introit⁹ in sermonem.

Lingue mollificatio ẽ ex sũma sp̃ez nocumẽtoꝝ lingue ꝑdictoꝝ i eis q̃ pterierũt. Et cã gõ nota q̃cz ẽ ex humiditate sanguinea aut aquosa. Et q̃z est pp cãm p̃mã i cerebro. Et q̃z ẽ pp cãm in la certo mouẽte eã: aut ramo veniẽte ab ipso ad eã. Et tu scies q̃ fit cũ cõitate cerebri ⁊ q̃ sit ablq; cõitate ex eis i qb⁹ inuenit dispõ in religq; mẽbris acgrẽtib⁹ ex cerebro sensum ⁊ motũ. Et q̃cz significat q; mã sit sanguinea rubedo lingue ⁊ calitas ei⁹. Et q̃z significat q; mã sit subtilis aquosa multitudo cursus saliue subtilis ⁊ paucitas iuuamẽti ex resolutiuis ⁊ iuuamẽtũ ab eo i quo ẽ stipticitas. Et q̃cz pueut mollificatio lingue ad hoc vt puet loq̃lam: aut fiat difficilis vt alteret: ⁊ ex eo gõ est alfefe ⁊ altete. Et ex pueris sunt quoꝝ gdã spatiũ defect⁹ a locutõe ꝓlongant. Et ex eis gõ q; vtunt tãta in locutõe sua est aliqs cui qũ accit egritudo cala soluit lingua ei⁹ pp liq̃factoꝝ hũiditatis ãnexe cũ lingue retẽte i radice nerui ei⁹ ⁊ pp hoc fit puer altata: ⁊ qũ fit adolescẽs ⁊ tẽpat hũiditas ei⁹ fit loq̃us expedite.

La. vij. de cura.

Oportet vt mũdificet coꝝp⁹ cũ hiera mioꝝ: deinde cũ hieris maioꝝ⁹: deiñ itẽdat ps capitis cũ medicis sibi ꝓpis. Et si existimat q; cũ hũiditate duct sanguis phlomes vene lingue ⁊ vẽto sek̃mẽtũ. Deiñ curet cũ gargarismis ⁊ fricatõe ligue ⁊ assiduatõe mot⁹ei⁹ post eũnẽ. Et tu gõ iã scisti duo ꝑma capl̃a in regie egritudinũ capitis: Modi cine ꝥo. ꝓpe loco q̃ sunt fm plm cẽ st ille q̃ sunt cuz resolutiuis icisiuis ⁊ subtiliatiuis ⁊ gargarizatio cuz aqs eaꝝ ⁊ epl̃a fcã cũ eis q̃ st sic̃ origanũ ⁊ halasce ⁊ synapis ⁊ piretꝝ ⁊ coztices radicis capparis: imo sic̃ ꝑdisi ⁊ totũ illd cũ eo gõ sit sic̃ almaru ⁊ accẽti sgllicij. Et q̃z iuuat ex fricatõe lingue fcã cum sale armoniaco ⁊ cũ .zz. ⁊ cepe ita vt ex ea currat saliua plima ⁊ oxymel sgllitiũ q̃ administrat ad gargarizãdũ aut ad colluẽdũ os ꝓfert valde ⁊ accoꝝ ẽ bon⁹ mollificatõi lingue ⁊ gustati ei⁹. Et qũ mollificatio fit vehemẽs ⁊ ꝓhibet locutoez tũc sumat aligd euforbij ꝑdisi ⁊ assiduet fricatio lingue ⁊ radicis ei⁹ cã ipis. Et oz vt ponãt iste medicie ⁊ eaꝝ sales sup colluz ẽt. Et q̃z fiunt ex istis medicis ⁊ silib⁹ eis pille cõfecte cũ eis q̃ ꝓhibeãt eas a velocitate resolõnis sicut est laudanũ ⁊ dragagãtũ ⁊ gũma pini ⁊ gũme viscose. Descriptio pillaꝝ q̃ tenãt in oze sub lingua mollificatõi ⁊ casui ei⁹: glutinis alibat. z. ij. asse fetide. z. i. fiant ex eis pille sicut cicer ⁊ tenent sub lingua. Et ex eis q̃ expta sunt i hoc. c. ẽ gargarism⁹ ex sale armoniaco ⁊ pipere ⁊ piretro ⁊ synapi ⁊ baurac ⁊. zz. staphisagria ⁊ origano ⁊ sanssico ⁊ sale naptico. terant ⁊ cribellent ⁊ fiat cũ eis gargarism⁹ in aq̃ cala dicb⁹ ꝓximis. Et ex electuarijs q̃ indi dixerit ad hanc rez vtilia ẽ electuariũ cui⁹ descriptio ẽ hec: cymini nigri cymini kermeni cinapi grossi salis idi oiuz añ. aur. 5. pip. lon. g. c. pipis. g. cc. zuccari sextaria. viij. sextar⁹ ẽ. z. vi. z. sumat ex eo oi die. Et qũ solutiua nõ valuerint ⁊ existimeris q; hũiditas sit subtilis ⁊ currens adiuua te cũ resolutiuis stipticis sicut aldarsisa ham pmixtũ cũ ros ⁊ sicut ẽ flos sgnãticuz sp odio. Et multotiẽs gdẽ ꝓfert ei ꝓfricatio lingue cũ acetos stipticis. Ipse. n. vehemẽter faciũt cũ resolutiõe saliue ⁊ cursu ei⁹ fm acetositatẽ sicut lac acetosũ ⁊ hẽ sue cus fructũ q nõ st maturat. Et qñ puer tardat ad loq̃ndũ oz vt assiduet mot⁹ lingue ei⁹ ⁊ fricatio ip̃i⁹ ⁊ currat saliua ex ea. Et ꝓfert in hoc ꝓpe q̃ administrant ⁊ fricatõe ei⁹ mel ⁊ salgẽma ⁊ oia q̃ dcã st i capitulo. cure hũiditatis ligue. Et ex eis que mouẽt liguas coꝝ ⁊ solũt eas est violenter facere eos loqui.

La. viij. de spasmo lingue.

Spasm⁹ lingue q̃cz fit ex hũiditate vilcosa tendẽte lacertos ei⁹ in latitudine. Et q̃cz fit ex melica ꝓstrigente ⁊ q̃cz i egritudib⁹ acutis accit sp̃asm⁹ in lacerto lingue fm viã exiccatõis siccitatis. Et spasmus ẽt q̃cz facit appe nocumentum in sermone.

La. ix. de cura.

Non elongat cura spasmi lingue i canõe a cura spasmi vlis ꝑdicta in sen ꝑma h⁹ libri: sz fz viã. ꝓpaz cura ei⁹ ẽ fz qđ accit. Et sũma illi⁹ est vapozatões radicis colli cũ eis q̃ st sicut camemilla ⁊ cozona regia ⁊ sarfasa ⁊ sansuc⁹ ⁊ aneũ sigillatim ⁊ piuncti: ⁊ tũr gargarismi cũ oleis eaꝝ ⁊ ipletio ozis ex aqs eaꝝ ⁊ sint tepide. Deiñ retẽtio eaꝝ i co spatio aliquo ⁊ administratio lotõis ozis lacte ex oleis calis ⁊ dulcib⁹ resolutiuis ⁊ semib⁹ sic̃ fenugregũ ⁊ q̃ sũt eis silia. ⁊ cũ fuerit in febrib⁹ sint olea administrata sic̃ oleũ vio. ⁊ oluz de cucurbita ⁊ alkerua ⁊ salicib⁹ tepidis. Et oz vt embꝛocẽt loca ꝑdicta cũ aq̃ tepida ⁊ succis hũidis tepidis.

La. x. de magnitudie ligue.

Quãdoq; fit magnitudo ligue a sanguie diuante. et q̃z fit ab hũiditate plima phlatica mollificatiua exiccatiua. Et q̃cz magnificat plm ita vt egrediat ex oze ⁊ nõ capiat eam. Et h⁹ qđẽ magnitudinis relatõem singulariter facim⁹ in ca. apatis pp illud qđ ei ꝓpium est ex dãa.

Capitulum. xi. de cura.

Sanguinea gõ ⁊ facta ex mã cala curat si assiduat eius fricatio cum icisiuis acetos ⁊ stipticis sicut ribes ⁊ acetositas citri. Et fcã ex hũiditatib⁹ si assiduet eius fricatio cũ sale armoniaco ⁊ sale cũ cepis ⁊ aceto post eũones: aut accipiant. zz. ⁊ pip ⁊ lõgũ pip ⁊ salgẽma: ⁊ erant bñ ⁊ fricet cũ eis ligua q̃ reuertet ad mẽsurã suam ⁊ egrediet qđ de ea exiuit ⁊ mollificatio qdez lingue qñ accit pueris sufficit in ea sollicitudo custodie ⁊ cibatio ex passerib⁹ ⁊ volatilib⁹ ãbulatiuis. Quidaz hõ iã vẽtosat⁹ fuit ⁊ pcussus est cũ scalpello villus nerui in spondilib⁹ paniculi ptucti cum lingua q̃ mollificata ẽ lingua.

La. xij. de abbꝛeuiatiõe lingue.

Quandoq; accit ꝓtinuatõ ligamẽti qđ est sub capite lingue ⁊ extremitati ei⁹ abbꝛeuiatio ⁊ nõ ꝑmittit linguam dilatari. Et q̃cz accit fm sem i tam spasmi.

La. xiij. de cura.

Dea qdem q̃ fcã ẽ cã spasmi iã deiñ est. Eius vo q̃ fcã ẽ cã abbꝛeuiatiõis ligamenti cura ẽ

incisio illius ligamti ex latere extremitatis ei⁹ parūp
t succurre loco cū dragāto adusto vt abscindat san
guiné. t sūma q necria ē ex incisiōe ei⁹ in solutōe lin
gue ē vt flectrat ad supiora palati t vt egrediat ex ore
t si non auder icidere ipz cū ferro pauēdo t timen-
do effusiōem sanguis plurimi trāseat ad hoc vt itro
mittat sub ligamto acū cū filo t dsrūpat absq icisi
one t ponat sup mēbr q phibeāt ꝓglutinatōz. Et st
medicie cauterizātes attractiue t si subtiliat i icisione
ei⁹ cū cautela venar q sūt sub lingua ne aduéiat eis
incisio t nō adueniat curius sanguis plurimi.

La.xiiij. de apatibus lingue.

Quādoq accīt ligue apata cala t apata mol
lia phlatica t apata dura t cancer. Et signa
oium illoz mālfesta erūt qū redierit ad illud qđ di-
ctū ē in signis apatū. Et qñz apat lingua pp potuz
venenoz sié fungoz t opij.

La.xv. de cura.

Postemata qdem cala curant in pmis cum
phlomia t solutōe ventris: t illud melius est
in apatibus lingue q̄ vomitus. Et qñq non
excusant a phlomia venar que sūt sub ligua. Dein
de teneant sub lingua sua qū est pncipiū coz succuz
endiuie t succum lactuce ꝑpe succuz solatri propie
t lac acetosum t aqua ros. t aquā i qua dec octe sūt
rose t succus virge pastoris t fricet cum pticis hūi-
dis qñ sunt vehemētis inuasiōis ad illud. Si āt nō
resoluant t nō apiant indigent ad vltimū maturati
uis resolutiuis qbus fiat gargarism⁹ sicut cum mel
le t lacte t sicut decoctio radicū hūj t sicut decoctio fi
cuum t fenugreci t decoctio passularum t feniculi
t pot⁹ hierepicre vt soluat mā ab ore stōi: t sint cibi
ex gnē coz q maturant t resoluūt sicut illi q fiunt, ex
caulibus t atriplicib⁹ cum oleo sisamino. Et si ape-
riant admīstrent stiptica in ore sicut ꝓcoctio sumac
t myrti t lentū t folioz olive t vinū ponticum. Et
qñq valet ad illud vnguentū fcīm ex succo solatri t
olo ro. t lentib⁹ excoriatis t ros. Si āt apa ē mol
le phlaticum tūc ꝓfert ei vt apati calido in quo ē vl-
tim⁹ stat⁹ eius ꝓburat radix feni. t annectat. Et qñz
in ỹ⁹ i fiunt caput purgia i gbusdam apatib⁹ calis i
qb⁹ ē grossitudo cū hoc medicamie. ℞. croci t hie-
repicre ābor añ. ptē. i. cāsore t muschi ēbor añ. iij.
ptē. z. ius zuccari tabarzet ptez. i. t. ʒ. resoluat ex co
toto pōdus danic. ius in lacte puelle t fiat exēo ca-
put purgiū. Ingt Ḡ. apata fuit lingua cuiusdā hoīs
apate magno q erat sexagenar⁹ t nō fuerat ꝓfect⁹
phlomari: qr nō phlomaui eū: ʒ feci eū potare pil
lulas cochias: t vt lingua ei⁹ inuolueret emplis fris
volui. Sed ipse erat stulc⁹ inobediēs medico suo: vi
dit itaq in visiōe illa nocte vt teneret i ore suo succū
lactuce qđ t fecit t sanat⁹ ē integre t fuerit cōueniēs
illud t mirabile. Qđ si apa fuerit dur tunc optebit
vt subtiliet regimē t cib⁹ fiat bon⁹ t cūet hūor cum
hieris magnis ꝑdictis i caplis ꝑdictis. Et admīstrē
tur gargarizmata subtiliatiua t teneāt in ore ifusio se
nu greci t decoctio ei⁹ cū ficub⁹ t granoz lauri cuz
passis mundificatis t teneatur in ore lac mulieb re t
aluminum t capparinum t etiā decoctio dactiloz cū si
cuum cū vino dulci t vino de vnis t cū melle casse-
fi. t assiduet lenificationem nature cum eis que sunt
vt hiere parue t casiafistula.

La.xvi. de alchael in locutione.

Am dixim⁹ qdaz q optunt dici de ea i. c. mol
lificatiōis lingue. Nunc aūt dicam⁹ ꝑ caras
t reliq nocumēta locutōis qñq fiunt ex no
cumēto i cerebro t ptib⁹ neruꝝ veniētis ad liguam
t mouētis ei. Et qñq fiunt i ipso ramo: t qñq fūt
in lacerto ipso. Et illud iō qñ alchael aut ē spasm⁹
aut tetan⁹ aut durities: aut mollificatio t abbrcuia-
tio ligamēti aut nodatio a plaga ꝓsolidata: aut apa
dur. Et qñq fit illud sicut scis ex hūiditate ꝑmplīa
Et qñq fit ex siccitate. Et qñq fit, nocumētū in locu
tione ex pte apatū: aut apa vlcer accītiū i lingua t
ptib⁹ ei⁹. Et qñq accīt pp sirsen pp expulsionē sup
fluitatis ex cerebro ad neruos: t febrib⁹ acutis pp
exiccatiōz eaz. Et qñz ē lingua i hoc vt detumescat
spasmata t ē rarissimū: t hoc ē ex nocumētis accīti
bus ab origine. Et qñq fit nocumentū i ꝑmone pp
cās lacerto z epiglotis qū sūt extēsi t mollificati. Et
hoi gđ qñz ē difficilis vociferatio i pncipio rei qñ
laborat i mouēdo lacertos pectoris sui t epiglotis
sue: ita q nō tolerat laborē ipz illi lacerti: qr fiāt ino
bediētes: qū ergo respirat i initio dictōis sue: t ꝑmo
nis currit post illud. Et oz qdem vt h⁹i hō prepet se
ad loq̄ndū cū respiratione magna t motu pectoris
magno: imo festinet in ipa velociter: nā qū ille assue
scit illud facilis fit ei locutio t ꝓfuescat facilitatē i ipa
Reliquoz ḃo mōz curatōes iam dicte sunt i caplis
suis. Et facto qđ post sirsen ꝑfert qñz phlomia duā
rum venarum que sunt sub lingua valde.

La.xvij. de ranula.

Est filis glādule dure exñs sub lingua cuius
colo: ē filis coloui ꝓpositi ex colore superficiei
lingue t venaz que sunt in ea t ē similis rane
t cā eius est hūiditas viscosa.

Capitulo.xviij. de cura.

Xpiant in ipsa medicine cozrosiue incisiue re-
solutiue in qb⁹ ē sup flua exiccatio sicut sal ar
moniac⁹ t acetū t sal t fricatio cū floze eris
t dragāto. Qđ si non ꝓferant admīstrent medicine
acute sicut medicamen andaron, t medicamen asca
rion medicamē oui hūidi dcm in antidotario t ad
ministratio phlomie sub lingua t medicie fortes vt al
cola admīstrēt. Si aūt nō valuerit nō erit excusatio
ab opōne man⁹. Et ex medicinis laudatis in ea est
vt sumant oziganum periccuz t cozrices granatoz
t sal t fricetur cum eis lingua infantis patētis ranu
lam qñ sanat eis. Et ex eis que expta sunt in ea sunt
dragantū adustū hermodactili cōmixta cum albu
mine oui t posita sunt sub lingua.

La.xix. de adustione lingue.

Quandoq accīt illud cā caliditatis in ore stōi
aut cerebro q nō puēit ad hoc vt fit febris: aut
cā receptōis rerum acutarū aut salsarum: aut ama
rarū aut dulcū aut pp suim vehementem. Et qñq
fit pp causas maiores illis sicut febres acutas t apa

interiora. Et cura illi⁹ i sūma ē qñ oz vt ꝓhibeat q ꝺ hoc ꝙquerit ꝛ ꝓpe q ē ex egris ne dormiat sup col lū. ꝛ assidue vtat oscitatiōe. Et ꝓsuescat i adminstra tione pillar factar ex seminib⁹ bateke ꝛ candi ꝛ ci trolo ꝛ cucurbite ꝛ cucumeris ꝛ tereniabi: ꝛ silibus illis. Et teneat i oze nucleos ꝓrunoꝝ ꝛ tamarindi ꝛ zuccar albaizes ꝛ mucilagines notas ꝛ zuccos in frantes ꝛ humectates. Et quenit vt sup ipaz fiat ab stertio si ē illic hūor viscosus. Deide iungat ꝛ collu atur os cū oleis ꝛ mucilaginib⁹ ꝛ succis ꝛ adipe vo latilū. Et gdē hoies sūt q curāt illud fricādo cū mē ta.

¶ Lap. xx. de cura fissurar in lingua.

Ucilago ꝓlij teneat in oze ꝛ trālglutiat eā ꝛ sumat crura ꝛ pedes ꝛ oua mollia cocta i aqua. Et ex eis q experta sūt i eis ē butyr re cens: ꝛ ex eis frustū cucumeris ꝛ sebestē.

¶ Lap. xxi. de dciectione lingue.

Ādoꝝ sit ꝓpter apata ci⁹ magna: ꝛ qñz sit a perfocationib⁹. Deiicit. n. nā aut vo lūtas linguā vt aperiat meat⁹ anhelit⁹.

¶ Lap. xxij. de bothor in oze ꝛ cura ei⁹.

Urinū gdē patit os bothoꝝ ꝓp stationē caliditatis i ptib⁹ stoi ꝛ capitis ꝛ vapoꝝ. Et qñz fit i febrib⁹. ꝛ iā dictuz est q qñ ap paret i febrib⁹ acutis bothoꝝ niger in lingua mouk infirm⁹ in die so. Singularia vo iuuatiua i bothor in principio rei qñ ē necessitas infrigidatiōis ꝛ exic cationis sūt sicut myrobal. ꝛ galle ꝛ seia rose ꝛ ami lū ꝛ fruct⁹ tamarasci ꝛ sief. memithe ꝛ dragagantuz ꝛ balaustie ꝛ duo sandali ꝛ rose ꝛ spodiū ꝛ sumac ꝛ lētes ꝛ lutū armenū ꝛ capita granatoꝝ ꝛ cōtices glā diū ꝛ climia ꝛ fausel. Et succi frī tūc suc⁹ lactuce ꝛ solatri ꝛ succ⁹ vge pastoris ꝛ portulace ꝛ extremita tes vitis. Et ꝓlimoꝝ gō infātū sanat bothor cū zuc caro tabarzet ꝛ cāfora. Lala vo q sūt necessaria i fi ne rei sūt sicut chelidonia ꝛ darsisahā, ꝓpue ꝛ corti cis nucis muschate ꝛ cipeꝝ ꝛ crocus ꝛ nux cupressi ꝛ buglossa ꝛ piretrū ꝛ gariofil. ꝛ mētastrū ꝛ gallia. Ex medicinis sordidis ꝛ stercus canis. Et qñz necessari um ē i eis q sūt vlcerate arsenicū. ꝛ ad eas quidē q sūt grossa iā expta sūt decoctōis darsisahan. ℥. i. ꝛ ve nar. ℥. ß. celidonie. gnta ps. ℥. aloes pondus. ℥. ij. croci aur. i. ꝛ silr aq i qua decoquūtur gariofil. ꝛ nu cis muscate ꝛ darsisahā ptes eqles aut ꝓpinque: ꝛ si incipiūt bothoꝝ suppurari tūc fortasse ē necessarū vt appꝛopiquēt eis mucilagies facte ex eis q sūt sicut semē lini cū ficub⁹. ꝛ butyro ꝛ farina fruméti ꝛ semē maru ꝛ fum⁹ terre ꝛ semē malue: ꝛ ista seia cadē ꝛ fa rina ordei ꝛ lac: asininuz solū: aut cū aliquo istoꝝ. ꝛ qñz idigēt ꝺcoctōe scis lini cā ficub⁹ ꝛ butyro ꝛ fari na fruméti ꝛ mēta ꝛ fenugreco. Quidā vo sublimi um medicoꝝ dixerūt: nō ē aligd magis vltimū quā oleū de sgnanto i curādo bothoꝝ ozis tepidū i oze.

¶ La. xxij. de alcola ꝛ vlcerib⁹ malignis.

Alcola est vlcus exūs i cute ozis ꝛ ligue cuz expāsione ꝛ dilatatione: ꝛ qñz accit ifātib⁹ plim: immo qñ plim accit nō accit nisi eis ꝓp malitiā lactis ꝛ malitiā digōnis ei⁹ i stois ꝙoꝝ: ꝛ qñz accit ex oi hūore ꝛ cognoscit ex colore suo. Al bū. n. ē phlaticū ꝛ generat ex phlate salso i plibus. Et citrinū ē cholicū ꝛ ē vehemētioris iflāmationis quā alia. Et nigrū ē melicū. Et rubeū clar ē sāguine um: ꝛ malign⁹ oibus ē melicū. ꝛ qñz fit cū aplate ꝛ qñz fit singulare. Et oē vlcus eueniēs i supficie ozis ē velox ad dilatandū ꝓpterea q nō deficit ei calidi tas ilseparabilis ꝛ cutis hūida lenis. Et de cōsuētu dine gdē. S. ē vt noiet eā colaphā dū i supficie pscue rāt: qñz putrefūt ꝛ submergāt nō noiat ea colaphā immo vlcera maligna: ꝛ sūt illa q idigent medicinis cauterizatiuis. Et qñz multiplicat alcola qñ multi plicantur pluuie ꝛ multiplicātur i febrib⁹ pestilētia libus.

¶ La. xxiij. de cura.

Oportet vt intēdat ꝓmo hūor dñans faci ens alcola ꝛ eūet ex corꝝore toto ꝛ ꝺ dñans deide ex vēis q sūt sub meto: ꝛ ex eis q sūt i tabaric. Phlomia nāqz ꝓfert oib⁹ egritudib⁹ ozis calis. Deide admistrent medicie bothoꝝ ales ꝺdicte ita vt curēt fortia ꝛ plime humiditatis ꝛ acuta ꝛ sani osa cū fortib⁹ ꝛ debilia cū debilib⁹. Et qñz vlcera p uenūt vsqz ad os tūc necia sūt valde fortia sic aldi dicō cū acatia plima. Et oz vt alienet olea oia vsqz ad oleū de oliuis. Medicine vo colligāt ex medici nis bothoꝝ frīs ꝛ calis qs dixim⁹ i ca. ꝓ: isqb⁹ sunt stipticitas pauca ꝛ iffratio: deide ille q resoluūt vsqz ad os tūc necie sūt. Et illis q declināt ad rubedinē ꝛ citrinitatē oz vt addāt i infratione medicie. Reliq vo idigēt i primis eis q exiccāt ꝛ abstergūt cū qlita te sua cqli in inutis rei: deide eis q exiccāt ꝛ resoluūt cū fortitudine ꝛ obfuck etas in oib⁹ illis. In pueris eni oz vt sint medicine eoꝝ debiliores ꝛ vt lac eoꝝ re etificet. In magnis vo oz vt sint medicine eoꝝ forti ores. Et pueris qñz ꝓferūt cibi solū. Sāt nō sūt eo medētes oz vt q eos lactāt cibēt eis. Medicine vo ꝙueniētes alcola q sūt acuta sūt sic masticatōes folio rū rubi ꝛ sicut lētes cū aceto ꝛ oēs medulle qū pmi scētur cū cydonijs sūt iuuatiue ꝛ ꝓpie medulla cer ui ꝛ vituli ꝛ pomi stiptica ꝛ zarur ꝛ cydonia ꝛ iuu be ꝛ extremitates vitis ꝛ citroli ozulāi siccati ꝛ fari na lētiū ꝛ farina rizi. ꝛ fortiora illis puluis fact⁹ ex gall ꝛ spodio ꝛ ros ꝛ acatia ꝛ silib⁹ illis. ꝛ celidonie cū stipticis iest vt⁹ mirabil i cola ꝛ cāfora ē vehemē tis iuuamēti i cola. In vtrisqz vo frīs adiuua te cuz abstersiuis exiccatiuis ꝛ ꝓpe i phlaticis ꝛ cū resolu tiuis fortis resolutionis ꝛ exiccationis: ꝛ ꝓpue i me lācolicis sicut ē farina herbi ꝛ mel cū gallis. ꝛ rasura pgamen ē vehemētis iuuamēti i hoc ꝓpe i pueris qū misceat cū aceto ꝛ malignis ꝺragantū cum aceto. Et qñ sūt coꝝrosiua mala tē necessaria ē admistratio floris eris cū colcotar ꝛ gallis ꝛ rob: aut gallaruz ꝛ aluminis ꝛ balaustie ptes equales admistrato troci scoꝝ buxus aut alcohol tarcamaticō cū succo stipti co sicut succus acreste. Et sicut medicine cōes aut ex alumie ꝛ gallis ꝓtritis aut pulueriz ato ꝛ pulus fri ctetur cū eis os multū. Et galle quidē ꝓferūt oi cola maligno ꝛ ꝓpe qñ coquunt cū aceto ꝛ sale. Et sit cū eis colluio ozis i cola pucroꝝ. Et cinis almezerō

hz ꝑpetaē mirabilē i cola magno. Et ē ex medicis cōib⁹ ſpecib⁹ alcola. Et ſilr alumē puluerizatū ex aq̄ erea ⁊ ſex adusta. Alcola vo melico nigro cōfert vt liniat cū melle cui admixte ſi paſſe enucleate ⁊ aniſuz. Si ät illie fuit apa et tūc admiſtret ꝫ vnguētum aq̄ alberūgi ſacraiati vinū olei ro. ſacraiati medietas croci pōdus duoꝝ anū. fiat ex eis vnguentum.

¶ L.xxv. de multitudine ſputi ⁊ vſus ei⁹ in ſono.

Ultoties accit ex multitudine caliditatis ⁊ hūiditatis ⁊ ꝑpē i ſtō. Et qñz fit ꝑpter victoriā calitatis ſoli⁹ ſic accit ex inno aut ꝑpter ſiccitatē cibi: aut corruptionē ei⁹ ex ſputo aſſiduo vſq̄ quo comedat ⁊ geſcat illud ab eo. Et quādoq̄ accidit ex frigiditate ⁊ phlate.

¶ L.xxvi. de cura.

Jſi fuit ex calitate tūc oportebit vt phlomet baſilica p⁹ ⁊ adminiſtrētur alrobub aceoſa ⁊ ſtiptici fruct⁹ ex vino veteri cū cōmixtione plurima. Et ſit cib⁹ ex piſcib⁹ ⁊ carnib⁹ leuib⁹ ſic carnib⁹ hedi ⁊ volatilū. Et aſſiduet colluciones oris cū decoctionib⁹ ſtipticis factis ex lētib⁹ ⁊ ſūac ⁊ ſilib⁹. Et ſi fuit ex frigore ⁊ phlate adminiſtra vōitū cū eo qō ſciuiſti i oi hebdomada duab⁹ vicib⁹ aut trib⁹ ⁊ dēt ei ad potādū oi hebdomada ſel hē medicamē. ℞. hiercpi. pōdus. ʒ. ij. ſalis idi pōdus duo rū danic. aniſi ⁊ anneos āboꝝ aū. i. danic. dēt i potu cū cirupo acetoſo de melle ⁊ de ſeib⁹: ⁊ adminiſtrētur p⁹ illud tyriaca ⁊ electuaria calida. Libi ät ei⁹ ſi pulli colūbaꝝ coctū cazblacū ſpēb⁹ q̄ ſūt vt pip ⁊ ſyna pis ⁊ allea ⁊ ſumat i ſenis torcellas cū almuri: nabati: deinde trāſglutiat aquā calidā ⁊ fricet gigiuas ſic oñdi. Et ex medicis ⁊ curis cōib⁹ ⁊ bōis ē vt ſumat oi die pōdus. ʒ. i. ſalis triti nō ſubtiliter cū endiuia humida: deide admiſtret triſera ⁊ aſſiduet admiſtrationē fricatiōis gigiuaꝝ. Et jā exptus ē mus alſatus ⁊ ſuentū ēiuamētū ei⁹ ⁊ ꝑpēi pueris.

¶ L.xxvij. de abſciſſione odoꝝ hozribiliū ex comeſtis.

Onfert ad illud maſticatio rute ⁊ maſticatio foliorū rubi ⁊ collutio oris p⁹ eas cū aceto ſqllitico ⁊ adminiſtratio cipi ⁊ zedoarie in oze.

¶ L.xxviij. de ſputo ſāguinis ex oze.

Jſi ē exitus ei⁹ ex ſba oris ⁊ cute ipius tūc cura ipz cū troc. pdictis i. ca. albothoz ⁊ aliis i decoctione ramoꝝ vitis ⁊ ꝓpriozꝝ ei⁹ eſt iuamētū maximū. Si ät i aliis fuerit locis nos iaz ei ſingulare fecim⁹ capitulū: immo capitula.

Cap. xxix. de fetore oris.

Et ei⁹ principiū ē gingiua pp putredinē q̄ ē in ea: aut pp mollificatione q̄ acciti ūt putrefactionē i radice dētū: aut i ipo dēte aut ē pncipiū ei⁹ cutis oris pp ꝓpōnes malā i ca q̄ alterat humiditatē. Et plm hui⁹ ꝓpōnis ē caliduz: aut fit vt ſit ei⁹ principiū ſtōis pp hūoꝛē putridū in oze ſtō i aut cholici aut phlatici. Et qñz fit ex ptib⁹ pulmonis ſicut accidit in habentibus pthiſim.

Capitulū. xxx. de cura.

Jllitio q ē ex gigiua ⁊ carne q ē inter dētes rubea oz vt intēdat i mūdificatiōe dētū ſp ⁊ abluſiōe eoꝝ cū aceto ⁊ aq̄, ſi ergo valuerit illud bñ erit. ſi ät nō valuerit imo fuit illic ſuperfluitas putrefactionis tūc oportebit vt maſticet p⁹ illū fructū tamariſci ⁊ piretꝝ ⁊ rutā ⁊ foliū ⁊ xiloaloes ⁊ maſticē ⁊ cortices citri ⁊ gariofilā ⁊ vt ponat ſup gigiuā aloē ⁊ myrrhā ⁊ āboꝝ filia ⁊ vt colluat os cum aceto ſqllitico ⁊ vt fricet cū aniſo ⁊ vino ⁊ paſſo donec ꝙ ſi fuit fortior illo admiſtret maſticatio ſtaphiſagrie ⁊ expulſio ſaliue. Si ät nō cōfert ⁊ appet putrefactio manifeſta ſumat dragāt aduſti ꝑs. i. ⁊ radicis lilij ⁊ croci āboꝝ aū. ꝑs. ſ. ꝓficiat cū melle ⁊ fiāt troci admiſtrēt ⁊ colluāt os p⁹ iſos cū aceto puro ⁊ mixto cū aq̄ roſ. Aut ſumat medicamē fortē⁹ iſto ⁊ eſt ꝓgameni aduſti ʒ. iij. feniculi. ʒ. ij. ⁊ ſ. galie ſumac. ʒʒ. pipis aduſti trociſcoꝝ alcadidicō oinz aū. ʒ. ij. fiat ex eis fricatio ⁊ liniméū ⁊ pōatur ſup ipz pānus lineꝰ ⁊ alcali ſolū qñ ponit ſup putrefactionē eradicatā ⁊ dēicit ipaz ⁊ facē nasci carnē bonā. Et ex eis q̄ expta ſūt ad iſtud ē acatia arſenicū citrinū arſenicuz rubeū calx aluñ: fiant ex eis troci cū aceto: deide teratur cū aqua mellis aut decoctiōe ſeis uniperi: ſed ſi fuerit putrefactio in ipo dēte tūc medicamī ipi⁹ erit fricatio ei⁹ ſi fuerit i extremitate: aut limatura ei⁹ cū lima aut eradicatio dētis ſi fuit putrefactio ſequēs radicē dētis. Si ät fuerit illic i gingiua mollificatio ⁊ fuerit cā i cuētu putrefactionis tūc cura ipz ꝑstringēdo ipaz cū eis q̄ ſūt ca. mollificationis gigiue.

Si ät eſt humoꝛ cholic⁹ putrefactus i ſtō aut i ſtoma oꝛe tūc nō ē aliqd magis cōferēs ei quā chꝛyſomila hūida i iciunio: ⁊ ſilr albateka aut citroli aut ꝓſica ſi ät chꝛyſomilla pūtia nō fuerit ⁊ pſica hūida adminiſtret infuſio eoꝝ q̄ ex ipis inciſa ſūt ⁊ exiccata i iciunio ⁊ ꝑpe exiccata chꝛyſomila. Et ex eis q̄ iuuāt ad illud ē adminiſtratio ſauic cū zucaro ⁊ aq̄ nitis ⁊ adminiſtratio pillaꝝ aloeticaꝝ q̄s dicem⁹ i ſtidotario ⁊ ſit cib⁹ ei⁹ oē lauās iſtians nō ꝙuertibile i cholerā. Si ät ē hūoꝛ phlatic⁹ admiſtrēt hiere mūdificātes os ſtōi dicte i ca. oris ſtōi: ⁊ adminiſtrēt triſera minoꝛ ⁊. ʒʒ. nutritū ⁊ ſubtilis puluis aloes ꝑpe ⁊ ſit cibus ei⁹ patelle ⁊ minoꝛet potū aq̄ ⁊ abboꝛet fruct⁹ ⁊ olera hūida ⁊ aſſumat fricatiōes, ſuos ex arboꝝ amaris ſic alcherie ⁊ olive. Et ex medicinis q̄ iuuāt eos ē vt ſumāt oi mane ex foliis myrti cū eq̄li menſura ſua de paſſis enucleatis ad magnitudinē nucis: aut ſile ipi⁹ ex mice cupreſſi ⁊ uniperi cū paſſis: ⁊ ꝓferūtur eis grana pini ⁊ pille de garioſ. ⁊ ē deſcriptio earum ℞. garioſ. galange amboꝝ ana. ʒ. ſ. muſchi canfore amboꝝ aū. i. danic. i. piretri. ʒ. i. aloes. ʒ. iij. ſynapis. ʒ. i. fiant pillule cum vino. Et medicine q̄ dez ſimplices ex parte ſuut ſicut tus, xiloaloes idū ⁊ cinnamum groſſum ⁊ cortices citri ⁊ roſa ⁊ canfora ⁊ ſandal ⁊ gaſ. ⁊ cubebe ⁊ maſtix ⁊ macis ⁊ nux muſcheata ⁊ radix aladkir ⁊ alarmec ⁊ alnſen ⁊ blacie bizantie ⁊ cardomomum ⁊ agnus caſtus ⁊ folia citri ⁊ ſpica ⁊ alneremuſck ⁊. ʒʒ. ⁊ reliqua que inueniuntur in arcolis ſingulariū. Et ea quibus medici ne conficiuntur ſunt mina ⁊ ſerum ⁊ ſuccus citri.

¶ Capitulo. xxxi. quando os reni anet aptū.

OS remanet apertū aut pp vehemētē necessitatē spīritꝰ maximi iflatiōis: aut pp ꝓstrictionē t ꝓfocationē: aut pp debilitatē lacertoꝝ oris quare nō efficiūt operationē suaz i sono t illud é in egritudinibus acutis malum: meliora autem loca ad distinguendum colores dentium sunt loca alia: t quū dicentur egritudines acute.

Fen. vij. de dispositionibꝰ dentiū t ē tractatꝰ vnꝰ. Capitulum primum de sermone dentium.

Elm scimus quod locuti sumus de dētibꝰ t anatomia eoꝝ t iuuamēto ipsorum. Oz ergo vt tu atrēdas qđ dicit illic t scias q dētes sūt ex sūma ossiū qbꝰ iest sensus pp illō qđ vēit ad eos ex neruis t cerebro ꝓcedētibꝰ lenibꝰ. Et qū dolēt sentiūt illud qđ accit ex eis t pussiōi t saltu: t qūz sentūt fricationē suā t ꝓmotionē suaz. Et qūz accidūt i eis egritudies mollificatōis t fissure t cradicatōis t augmti t alteratio coloris i ſba sua t i epithimatibꝰ ꝓpositis sup eos. Et accidunt eis corrosio t putrefactio t fractura. Et accidūt ei dolores vehemētes t fricatōes. Et accidūt eis stupoꝝ t ē spēs doloꝝ ei. Et accidit eis defectus a masticatiōe dulcis t acetosi t nocerī a caloꝛe t frigoꝛe t puitas tolerātie ad obuiādū vni amboꝝ aut vtriqz. Et qūz ei accidūt spēs apatiē: t illud qđē nō é mir. Omne eni qđ recipit extēsionē cū augmto nutriti nō elōgat qn recipiat extēsionē cū supfluitate nā si nō reciperēt mās penetrātes i eis augmētantes eos nō fierēt virides t denigrarēt. Illud eni est ꝓpter penetrationē supfluitatū i eis. Et dētes quidē creati sūt recipiētes augmtū t additiōes sp vt sit eis illō loco ei qđ ꝓterit: ita q dēs oppositꝰ loco eius q cecidit t radicatꝰ é augmtāt i lōgitudie quz fit additio ꝓueniēs ei: t nō opponāt ei ꝓritio. t scias q dētiuz ꝓpleriōes qūz significāt ergigina. Et coloꝛ ei ꝰ ē citrina é cholica t alba é phlātica t rubea é sāguīca: t sicst ad suscitatem t nigredinem est melancholica.

¶ La. ij. de conseruatione dentium.

QUi vult vt incolumes sint sui dētes oz vt obſſuet. vij. res. Et qbꝰ est vt sibi caueat a frequti corꝛuptiōe cibi t potꝰ istō pp rē i sbam cibi: t est vt sit recipiens corꝛuptiōz velocit sic lac t pisces salitij t pisces pui aut pp malitiā regis sue accepratōis ex eis q iam dicta sūt in locis suis. Et ex eis é vt nō nutrātur multis vicibꝰ vomere t ꝓpe qū est illud qđ. cito mit acetosum. Et ex eis é vt vitet masticatōz ois vi sci: t ꝓpe qū est dulce sicut o fectio de melle t sic vi scose. Et ex eis est denutatio t frāgēdi duz t ex eis est denutatio ogelantiū. Et ex eis é denutatio ois rei q ē vehemētis frigoris t ꝓpe post calidū t ois vehemēt calōris t ꝓpe frigꝰ. t ex eis é vt assiduet mūdificatōz ei qđ ingredit dentes absqz pscrutatiōe multa t cōsuetudine vsqz ad hoc vt noceat carni rubee t carni q est iter dentes t moueat cā aut moueat dētes. Et ex eis est denutatio rez nocentiū dentibꝰ, ꝓpetatē sui sicut pozu. Ipsi eni vehemēter nocent dentibꝰ t gingiue t reliqua q dicta sūt in singularibꝰ. Fricatiōes aūt coz oz vt admistrentcū equalitate t nō fiat i eis pscrutatio tanta vt destruat hūiditas coꝝ t aquositas t ꝓparet eos ad recipiendū fluxꝰ t vapores ascēdentes a stō: t fiat cā ad timoꝛē: t qū admistrat fricatio cū equalitate abstergit dentes t ꝓfortat eos t cōfortat carnem rubeā t, phibet lapides t facit bonū odoꝛē: t melius qdē lignū ad fricatōem faciendam ē illud in quo sūt stipticitas t amaritudo. t oz vt consuescat fricatiōem dentiū qū vadit dormitum cū oleo. Sitqz illud oleū aut sicut rosa. si é necessaria in frididatio: aut sicut oleū dē benet neridē si necessaria é calefactio. t qūqz necria est ꝓpositio. t melius qdez est vt fricet pus cū melle si é illic frigus: aut cum zuccaro si é declinatio ad frigꝰ: aut paruz calozis. vnū quodqz aūt ābor congregat ꝓpetates laudabiles absterſiōis t cibatiōis t linpinguatiōis t mūdificationis t sed zuccar in hoc toto est inferius melle: t si terūt a tabarzet t cum melle misceat abstergit: t mūdificat t stringit gingiuā: deinde oz vt sequatur ipm oleū. Et ex eis q cōseruāt sanitatē dentiū t vt colluatur os in mēse bis cū vino i quo decocta est radix tani: est enim gueniens ad vtrūq; i faciēdo bonum odoꝛem: t nō aduenit facienti illud doloꝛ dentiū: t silr caput: lepoꝛis adultū qui sit cū eo fricatio. Et silr sal cōfectus cū melle quando aduriſ aut nō aduriſ sed adustus é melioꝛ. Et oz vt ex eo fiat auellana t ponat in panno t fricētur cū ea dētes. Et silr fricatio cū lupinis t silr alumē iameni cum aliquantula myrrha t ꝓpoꝛtie alumē adustū cū aceto. Et quando iuuant dētes istis medicinis oz vt admistret pꝰ eas mel t fricatio cū eo fiat aut zuccarū: deinde administretur fricatio cū olcis sm q narrauimus. Et quando dens ꝓparatus é fluxibus oz vt teneatur i oꝛe decoctio rerum stipticaꝝ diu t assiduetur medicamē de alumine t sale adustis sup ipsum.

¶ L. iij de sermone vniuersali t cura dentium

MEdicine dētium alie sūt conseruatie, t alie sūt curatiue. Et q t ſba dētiū é sicca: tūc medicine cōuenientes q cōseruāt sanitatē t reducūt eos ad illud qđ oz sm plīm sūt medicie exicatiue. Calidis aūt t frigidis idigēt qū accit vnā duarū qualitatū a naturali ꝓpoꝛtione iā plīm recessisse. Ue hemētioꝛes igitur mediciarū ꝓuenientiū ad sanitatē dētiuz sūt exiccatiue ꝓmeliuratē i duabꝰ qlitatibꝰ Et ois medicina dētis é exiccatiua nisi illa q nō é dētis: qñ est dens: imo pp accīs qđ ei accīt. t ex exicatiuis quedā sūt frigide. t medicina ꝛ dētiū melioꝛ é illa q aggregat ad arefactionē t exiccationē t abstertionē t resolutionē supfluitatis si ad dētē est expulsa cū eqlitate t ꝓhibitionē mē q ad ipm attrahitur cū exiccatiuis frigidis. Et illa q ad aliquantulū frigoris declīat q nō obstupefecere faē dentes sua acetositate aut poticitate sua sic é obstupefactio acerste t acetositatis citri t sūt galia t cansoza t scandali t roſa t semē eius t balaustie t sanguis draconis t fructus t amarici t galle t karabe t margarite t faufel t farina oꝛdei t coꝛtex aꝛboꝛis mori t folia tamarisci t radix acetose. Et calide que sūt vsqz ad termi-

mum. Alie sūt quarū calor ē i ſba ſua. Et alie sūt q̄z calor ē acq̄situs. Et ille q̄ sūt ad terminū in ſba ſua ſt sicut sal adustuz z fecha adusta z cinamomū z ſlo/pus z flos ſgnāti z fructus capparis z fol⁹ eo est cortex radicis ei⁹ z xiloaloes z muſchus z capillus veneris crudus z adustus z folia cupſſi z iuniperi z foliū z cornua cerui adusta z nō adusta z mentaſtr z cinis eius z maſtix z dragagantū adustuz z cinis baurac z ariſto.ro. z cinis corticis vitis z cinis capitis lepozis z dactili adusti. Et calide cū virtute ac quisita sūt sicut cinis gallaz: nā qū extinguitur cum aceto ē ad equalitatē ꝓpinqu⁹ z cinis ramoz vitis z cinis cāne z que sūt eis silia. Equales vo sūt sicut cornua cerui adusta qū lauātur z sicut nuxz adulb z sicut cortices arboris pini: z ex eis sunt medicine veniētes ex via cōpositōis: z sunt sicut farina ordei qū pmiscentur cum sale z sero: deinde adurit z da/ctili ꝓfecti cū alkitran z adurūtur donec fiant carbo nes z dei de effūdunt sup eos sex. Et ex fricatiōib⁹ exptis est dentifriciū exptū qđ recipit cornu cerui z folioz cupſſi āboz añ. z. x. nucis dulb cū dispōne sua. z. v. radices pentaphilon. z. x. capilli ve. adusti z. v. roſarum mundataz a capitibus suis. z. viij. spi ce. z. ij. pterant bñ z fiat ex eis dētifriciū. Dētifriciz bonū. ℞. cornu cerui adusti cāezi cypſſi roſaz spice aristo. oiuz ana. z. i. Salis gēme. z. q̄rtā pte: fiat ex eis dētifriciū: z dicem⁹ etiā dētifricia i. c. q̄ sequūt z dē/fricia alia in ātidotario. Incipiam⁹ itaq̄z z dicam⁹ q̄ curatio cū exiccatiuis ē curatio sicut scis pueniēs z cū calefactiuis z frigidatiuis ē curatio q̄ ē necessa ria qū sit vehemēs recessio ab equalitate ꝓpa: z me dicine quidē dētales alie sūt dentifricia z alie sūt ma sticatōes: z alie sūt linimenta: z alie sunt que vt pa/stilli ponūt sup dētes aut sup mādibulā: Et alie sūt succi z alie sunt fricatōes: z alie sūt res implentes z alie sūt vapozatōes: z alie sunt cauterizātes z alie sūt cradicatiue: z alie sūt suffumigationes: z alie sūt, ca putpurgia: z alie sunt distillatiōes in aure: z alie sūt eūantes mām cū phlomia aut ventosis ex ꝓpinqo ribus locis. Et ex medicinis dentū q̄dā sūt que sūt resolutiue. z quedā q̄ sunt inflatiue: z quedā q̄ sunt narcotice: z narcotice quidē qū administrant in den tibus sunt res longinquiozes a timore. Nec eaz mi tiplicatio quandoq̄z corrumpit substantiā dentiū: z similiter medicine vehemētis resolutionis z cale/factionis oz vt nō administrent nisi qū ē necessariū z sunt sicut pulpa collogntide z helleborus al. z cu cumer asininus z reliqua: z oz vt caueat cuētus ali cuius eaz z narticoz ad ventrē. Et similiter multo tiens est necessariū pforare dentē cū pforatorio mi nuto vt p ipm cricket mā nocitiua z vt inueniāt me dicine transitum ad, pfundū eius. Et accidit qdē qā uis sua ꝑcētia noceat dentib⁹ tū q̄nq̄z ponit i medi cinis dentiū infiantib⁹ z calefacientibus sil. Infian tib⁹ qdē q̄a frigidat, sua ſba z nō penetrat. In cale/facientib⁹ vo q̄a penetrat. z q̄a adiuuat cū icisiōe ad resolutēdū. Eius vo nocumēta ē tūc fractū cū me dicis dētū q̄ eis admiscēt.

Lā.iij.o dolōe dētiū.

Lias q̄ dētes q̄nz dolēt pp cām dolorosam exītem i ſba ipsoz fm qđ ꝓposuim⁹ in eis q̄ pterierūt. Et q̄nq̄z est pp eaz ꝓdolorosā exīte in neruo q ē in radice coz. Et q̄nq̄z est pp cām do/lorosaz exītem i gingiua z apa z additiōem carnis nate i ea recipiente mām: aut pp mollificatōez eius q̄ recipit mās malas z putrefiunt i ipa z nocent dē tibus z ēt ponūt sup dentes ꝓmotos. Et q̄nz sit diffi cile plib⁹ hoib⁹ ꝓsiderantib⁹ in dentib⁹ suis dolo/ris discere inē eos z ſpēs cure ipoz sunt diuerse. Do lor vo dētiū cāe: aut sūt malitia pplexiōis pure ex fri gore: aut calore z exiccatio pp puatiōz nutrimti sic in senib⁹ est infra hūectatiōem fm qđ scies in loco suo: aut ē cum mā aut ventositas. Et mā qdē aut fa cit dolorem cum multitudine aut grossitie: aut acui tate. Et q̄nq̄z ēmā apans dentem ipm: z q̄nz ē cor rodēs: z q̄nz facit nasci vermē. Et māi ꝓcipiū aut ē ex stō aut ē ex capite: aut ē ex vtriusq̄z locis simł. z si fuerit totū corp⁹ plenū illa mā tē curi⁹ ex corpe ad dētes, erit ex his duab⁹ vijs. Et q̄nz dolēt dētes i se dub⁹ acutis fm semitā cōitatis i malitia pplexiōis. Et q̄n accidunt sub aliquo dentiuz corrosio dolor z pulsatio tūc i radice ei⁹ ē supfluitas ñ matura: cu rēt ergo apata z dolor z cradicet.

Cap. de signis.

Oportet vt attēdas z ꝓsideres an cuz dolore dētis sit apostema i gigiua aut in partib⁹ ei⁹. si ergo inuenies apostema i gigiua existimabis z iudicabis q̄ fortasse cā nō erit i ipso dēte. Et simili ter si fuerit ꝓssio sup ipsā gigiuā. si aūt nō, inueneris apostema i gigiua tūc cā alia ē i ipso dēte: aut ē i ner uo q ē in radice eius. Maz si senseris apostema i dē te aut corrosionē: tūc cā erit i substātia ei⁹. Et silr cū senties lesionē q̄ extendit fm longitudinē i dēte. Si aūt nō sentit lesio nisi i, pfundo tūc causa ē i neruo q est in radice eius: z ꝓpe quz inenit dolor expansus in carnibus rubeis: aut in mandibula z sentit sic⁹ ſtu pefactio in dente. Et tu quidē significabis pplexio nes calidas frigidas p ea q̄ scuisti: z siccas p ōtumi tiōes dentis z ꝓmotionē ei⁹. Et significabis vēsoli/tatē cū pmutatiōe doloris extēsi z humoz grossuz cū submersiōe z mora doloris absq̄z caliditate z frī giditate apparentibus valde. Et humoz ē acutū san guineū aut cholericū cū velocitate nocumēti qđ icur rerit ab eo qđ facit dolorē z ptrāsitionē existēte i dolo re z alteratiōe colozis ad similitudinē humoris z ca liditate acuta quz tāgit. Et scias q̄ initiū humoris ē ex cerebro aut stomacho ex repletiōe quā inueniet ex vno coz aut āboꝫ. Cū aūt cā doloris ēi gigiua nō ſufficit eradicatio: z nō ē necessaria penit⁹: si ē i dē te remouet dolor: cū cradicatiōe. z q̄n ē i neruo q̄nz remouet cū cradicatiōe z q̄nz nō remouet. Et nō re mouet qdē nisi, ꝓpterea q̄ materia quā nā z medici na resoluere querit inuenit locū amplū i quo expellit qū bus fuerit ꝓfocata retēta cū dēte.

L.vi.o.cura.

Si dolō qdē fuerit cōitate inbi tūc icipe a mū dificatiōe inbi cōitatis cū phlomia z vētris solutiōe cuz eo qđ sit sic⁹ biera z pulpa colio-

qntide: aut fcam̃ea: aut ſic̃ infuſiones aut cum gargariſmis mundificantibus caput: aut cauſa ē i capite. Cū aūt illic fuerit apa ſēſibile i gigiua ⁊ carnib⁹ rubeis: tunc oportebit vt icipias cuz phlobotomia ⁊ ſcarificatiōe ꝑm vt ſupra ⁊ ꝓditōes: ⁊ vt teneat in ore in pricipio i oib⁹ eis ifrigidantia q̄ ſūt ex ſuccis ⁊ ō-coctiōibus ⁊ ſimilib⁹ factis fortib⁹ ex canſora abſq; ſupfluitate in ſtipticitate. Et multotiens quidez ſufficit vt ſis cōtētus ex oleo roſ. ⁊ maſtice ⁊ oleo omphacino aut ex oleo qō ſit ſic̃ oleum myrtinū: ⁊ confert ad illō vt ſumant vinū paſſulaz vel⁹ ⁊ oleū roſ. crudū decoquat cuz vino i quo ſint paſſule decocte decoctione bona ⁊ teneat in ore. Deinde poſt illud gradati ozdinet ad reſolutiua ⁊ maturatiua ⁊ caueat vt nō currat ex aliquo ſorti eoz aligd ad ventrē. Et ozdiet ēt gradati ad euacuationē ex ipſo ñbro ita vt mittant ad radices dētiū ſanguiſſuge: aut phl'ometvena que ē ſub lingua: aut vētoſet ſub mēto cū jcisione. Qō ſi dolor vehemētior fuerit tūc oz vt adhereat ſup radicē dentis piretz cū cāſora ⁊ reiterent ambo quotiēs reſolutiua. Etſi addit vehemētia dolor] neceſſariū eſt multotiēs adminiſtrare opiū cū oleo roſ. Sz quotieſcūq; inuenit excuſatio ab illo dimittere ipm eſt melius: imo oz vt adminiſtret maturatiua. Cū aūt cā ē ipſo dente aut in neruo ⁊ non eſt materia: imo malitia ꝓplexiōis curet cū medicis dentiū que ci op ponunt notis. Si aūt cā eſt i malitia ꝓplexiōis eius ⁊ debilitatis eius ꝓplexiōis ſup calidū colluat os ex oleo ſſe ꝓpl'onis tepido: deide fiat frigidū actu. Et ſi cā malitie ꝓpl'onis ei⁹ ē ꝓpl'o ſup ſrm adminiſtret loco illi⁹ ex oleis calidis ſic̃ ē oleū de neriden ⁊ oleum de ben ⁊ ꝓpinat ſup vitellū oui aſſatū calm: aut ſup panē calm: ⁊ q̄z ꝓcerūt ābo regimia i vnaq̄q; ſpeciez malitia ꝓpl'onis ꝓdicta. Si aūt cā eſt pura ſiccitas tūc ꝓfert ei vt fricet cū eis q̄ ſūt ſic̃ butyz ⁊ adepſ anatis. Si vo ē cū materia quecūq; ſit materia acuta aut groſſa aut multa oz vt euacuet ſm q̄ i ipa ē. ⁊ oz vt ꝑus icipiat in ꝓncipio cū eis q̄ infrigidāt ⁊ repellūt i oibus illis: q̄ui⁹ ſit illō materia calida pl⁹ neceſſariū ⁊ in groſſa minus. Et ex reb⁹ qdē fortib⁹ ad repellēdū ⁊ ꝓpe i matericijs frigidis ē aluñ aduſtū ⁊ exticcū cū acceto cū eq̄li menſura ſui ſalis q̄ ābo ſint trita valde. deiñ adminiſtrent: deinde colluat os poſtea cū vino. Et ex eis que cōueniūt ad repellēdū ſunt galle. Qō ſi materia fuerit calida curet cū ſuccꝰ] ifrigidatiuis ⁊ fiat ꝓparatio i equatiōe ei⁹. Si aūt illud nō valet ꝓparatio ſit aut i reſolutiōe ei⁹: aut i ipſi⁹ ſtupefactiōe. Et ſi materia fuerit groſſa aut plurima: ꝓparatio ſit p⁹ illō qō dixim⁹ excuſatiōe mitij cū reſolutiuis ctiā: ⁊ meli⁹ ē vt ſit colluſio ozis cum aceto ⁊ oleo ro. Jꝑa ei q̄z attrahit, hūiditates radicales p⁹ ſupfluitates. Et q̄z eſt neceſſariū vt aggregent ad reſolutiuas medicie ſtiptice q̄m ñbz ē ſiccū Qō ſi cauſa ē vētoſitas tunc curatio fiat cum reſolutiuis que dicemus: ⁊ ꝓpie ſerapino ⁊ galbano ⁊ granis alharmel.

Cap. vij. de medicis reſolutis.

Medicine adminiſtrate in doloꝛib⁹ dentiū indigentibus reſolutione: alie ſūt colluſiones oziſ in quibus omnibus oportet vt teneant i oze ſpatio longo ſicut acetū in quo coctum eſt ſpolium ſerpentis: aut acetū in quo ḋcocta ē colloquintida: ⁊ eſt fortis iuuamenti valde. ⁊ q̄ frigus eſt manifeſtū: tunc ſit cū vino aut ariſtol. aut piretro aut aſſa fetida cū ſynapi: aut cortices capparis aut cortices pini aut mētaſtz aut folia bulb ⁊ poliū ⁊ cortices raphani cuz aceto aut aq̄. Et ſili folia lauri ⁊ git: ⁊ ſili fuſtes allei cū piretro: aut acetū i quo ponit ꝺdiſi teneat i oze: aut piretz ⁊ fructꝰ tamariſci i aceto: q̄ad dolorē fanſticus aut radix cucumeris aſi. ⁊ eius ſuccꝰ i aceto: aut cuz harmel q̄ ſint ḋcocte in aceto aut ſerapinuz. Et ad dolorē pulſatiuū ḋcoctis gallaz crudaz cū acceto ⁊ ſolatrum cū aceto ⁊ bengi cū aceto ⁊ comua cerui adusta ḋcocta in aceto ſqllitico trita ⁊ ꝓfecta i oximelle. Et alie ſunt gargariſmata cū ſimilib⁹ eoz q̄ ꝑ dixim⁹ ō colluſiōib⁹ oziſ. ⁊ ex eis ē vt ḋcoquat paſſe mōtane ⁊ allea in aqua ⁊ fiat ex eis gargariſma ⁊ dimittat os apertū ⁊ curat ſaliua pluria. Et alie ſūt maſticationes accepte ex medicis ꝓdictis ⁊ ſimilib⁹ eis. ex illis ē vt ſumāt mētaſtz mōtanū ⁊ piretz ⁊ piper al. ⁊ myrrha ⁊ ſpiciant cū carne paſſulaz ⁊ fiāt ex eis auellane ⁊ maſticet ex eis oi die auellana vna. Et alie ſunt linimēta ⁊ epithimata ⁊ rozatōes ⁊ emplaſtra facta ex medicinis reſolutiuis notiſ: ⁊ ponūt i eo qō hz eſſentiā tenacē. Et empl'a facta ex medicis reſolutiuis notis ſic̃ ē mel aut kitrā: aut aligd diſſolutū i aqua qua reſolnunt aut ſpiciunt cū aqua ſola: aut accipiat furfur recēs ⁊ liniat: aut ſumat pulſatiuo ſynapi tritū ſolū: aut cuz aſſa fetida: aut accipiat ſulfur recēs ⁊ cū aſſa vel ſagzenea ⁊ ponat ſup radicē dētis. Et ex eis q̄ ſūt expta ē vt ſumat medulla nucleoz pſici ⁊ q̄ſtū eſt medietas eius ō piper ⁊ ſpiciaz cū kitrā ⁊ fricet cū eis denꝰ aut nigella ſtrita ⁊ ꝓfecta cū oleo applicet ⁊ liniat cū ea: ⁊ ex eis q̄ ſūt expta eſt vt ſumat pipis ⁊ piretri ⁊ ſtaphiſagrie ⁊ .zz. oim. añ. ꝑs. i. baurac armeni ꝑs. i. ⁊ ſ. terant bene ⁊ fricētur cuz eis dentes ⁊ gingiua: q̄ñ ſūt vehemētis iuuamenti. ⁊ q̄z barbe ſit emplm cū eis q̄ ſūt ſic̃ malua ⁊ camemilla ⁊ anetum ⁊ ſemē lini ⁊ decoctio aneti ⁊ oleū ei⁹ ⁊ adminiſtrant. ⁊ q̄dē Ḡ. exiſtimauit q⁹ epar ſtellionis q̄ñ ponit ſup dentē dolorioſū corroſuz ſedat dolorē eius. Et alie ſūt vaporatiōes exterⁱ⁹ adhibite: ⁊ oz vt adminiſtrēt aut añ cibū duab⁹ horis: aut poſt ipm. iiij. horis: ⁊ hoz eſt neceſſitas ꝓp vehemētia doloꝛ: ſic̃ ſi fiat vaporatio cū ſale ⁊ milio: aut cū oleo calefacto: aut cū cera liqda. ⁊ q̄z vaporaz barba faciēdo vaporationē p⁹ vaporationē vt ad ipaz trahat mā. Cū ei aſpat barba ſedat doloꝛ: ⁊ ꝓpe q̄ coquit dēs cū oleo ſeruēte i illa hora. Et alie ſūt cauteriz antes: ⁊ regimē quidē cauterij eſt ſicut vt ḋcoḡt oleū cū aliquib⁹ medicis reſolutiuis ſupꝺictis ſolū ⁊ q̄ñ ſumit ac⁹ ⁊ ignit ⁊ ſubmergit i illo oleo ⁊ fit vt penetret i vacuitatē embule ingenioſe ſup dētem doloꝛioſū donec pueniat ad dētē ⁊ cauteriz et ipm: ⁊ q̄z ponitur i circuitu ei⁹ cera: aut maſſa: aut aligd aliō diſtinguēs iter dētez ⁊ iter dētes q̄i ſūt i circuitu

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

ēi⁹ t cārnes rubeas. Et ſūmaſūtū qđ h⁹ ad illū i quo mā ē i ipſo dēte plm. Et qūz diſtillaſ i embuba etiā oleū ferucs poſt igeniū ꝓdictū - t olcū qđē olīne eſt ꝓueniēn⁹ oleis reliqs. t qūz neceſſariū ē i cauteriza tiō⁹ vt ꝓfozet dēs ꝓfozatozio minuto vt ꝑnetret in ipſo vt⁹ cauterizatiua. t qñ nō valēt curatōes cauterizet dēs cū acu ignita totiēs donec ꝓueniat ad vltimuz i cauterizatiōe ei⁹: t fozaſſe ſedabiſ dolo: t frāget dēs. Et alie ſūt fricatiōes accepte ex eis quoz ꝑterijt narratio. t zz. qđē cū melle ē fricatio iuuās t ēt acetū. t ſal t ēt acetū t pulpa colloqntide t piretz t alie ſūt ſum⁹ t ſuffumigatiōes. Et i eis melius ē vt fiāt i traiectozio. t qūz ſuffumigat ex reſolutiuis ſic venis colloqntide aut granis eius: aut granis ſyna pis: aut vngula aſini: aut ſemie cepe: t ꝑpe ad vmē aut folijs myrti cū polio: aut folijs rute: aut piretro. Et alie ſūt caput purgia reſolutiua ſic aq̄ cucumeris aſi. t ſucc⁹ radicis ſicle t fallfala t aq̄ ſanfuci: Et alie ſūt diſtillatiōes i aurē q̄ ſequūt dolozē ſic ſi adminiſtrēt iſta caput purgia diſtillata i aure: aut ſucc⁹ capparis hūidi. Et alie ſūt ipletiōes cozoſiōis ſi fuerit cā dolozis ex cozoſiōe: t oz vt ſubtilet t ñ ipleat cū labore t vehemētia addēte i dolozē ſic galia cuz cipis aut cū maſtice: t fozti⁹ illo ē aſſafetida cū ſerapino: aut nigella trita cū oleo aut pip: aut fex adufta: aut cuſoſbuū: aut piretz: aut ipleat ex medicamie meduſle pſi coz ꝓdcō: imo ipleat calid⁹ cū fīis t fūs cū calidis.

¶ Cap. viij. de medicinis ſtupefactiuis.

Quandoqz adminiſtrant ſm mōs ꝓdictos i reſolutiōe: vez melⁱ⁹ ē vt ſint delinite: aut annexe aut iplētes qum tū qūz adminiſtrant vt ſint maſticatiōes t ſuffumigatiōes. Et ex eis itaq; ē vt ſumat ſeminis hyuſgami al. t opij aſtozacis t galbāi oiuz añ. pōd⁹. z. ij. pipis t aſſefetide de ſceni āboz. z. i. fiat ex eis collyriū cū coagulato vue t ponat ſup dēte dolozoſū: aut ſumant opij t caſtozei ptes eqles Et diſtillet ex eis. g. i. aut. g. ij. i oleo roſ. i aurē vbi ē dolo: aut ſumat qđ adhereat ex radice mādragoze: qūz eni ſedat ipm: aut ſumat ſm q⁹ oſtēduz ē ex mō ſuffumigatōis cū ſemine hyuſgami al. aut ꝺcoquat radix mādragoze ſolū: aut cū hyu gamo al. cū vio t teneat i oze. Et qūz danſ i potu ē narcotica ſic filonū: potat eni ipm q de dēte ſuo ꝓqueriſ t accipit ex ipſo i oze ſuo t dormit t maturat egritudo ei⁹ t qeſc dolo: ei⁹. Et ex coz ſūmatq̄ ſtupefaciūt abſqz nocumēto ē aq̄ ifrigidata cū niue i vltimo t ponſi i oze acceptio p⁹ acceptionē donec ſtupefiat dēs: quafe qē ſcit dolo: oſo: qūz quūs qūz ſit addens in principio.

¶ Cap. ix. de dente commoto.

Quandoqz ꝓmouet dēs pp cām ꝓmitiuā ex caſu aut ꝑcuſſione. Et qūz ꝓmouet ex hūiditate mollificāte neruū ſtrigētē. Et qūz ē dēs cum hoc pīguis: deide extenuat. Et qūz ꝓmouet pp cozroſionē accidētē ozigini dētiū t amplificat eam: aut ſubtiliat dēte p illud qđ minuit ex eo t nō faē dolere aduręē. Et qūz ꝓmouet pp detumitionē accidētium dēnb⁹ pp ſiccitatē dominātē: ſic accidit dēnb⁹ ꝓualeſcentium t ſenum t eis qui famen tolerant vehemē tem ꝓtinue t abbꝛeuiatur ab eis nutrimentū. Et quā do que cōmouetur ꝓpter abbꝛeuiationem carnis alhamur.

¶ Cap. x. de cura.

Oꝑtet vt deuitet maſticationē cū illo dente t minoꝛet locutionē. t nō tāgat ipz manus lingua t penitus dimittat maſticationē t inſē dat ad ſoꝛbitionē ꝗtū pōt. Qđ ſi cā fuerit cozoſio cureť cozoſio t reliqua. Et ſi cā fuerit detumitio fuc curraſ cū cibarijs: qum tū hoc ſit ex eis quoz obuiatio eſt difficilis. Deide cū hūectātib⁹ cureť faciēdo vt adhereāt t fricando t diſtillando in aurem ſic eſt oleū roſ. t de ſalicib⁹ t ſuccus ſolioꝛ ſolatri imo cū ſtipticis. naz ſi ē ꝓp detumitionē dentis nō valēt cibaria: qñ ipſa foſitā nō ipīguāt ipm velociter: imo oz vt cureť cū ſtipticis fīis. Et ſūr ſi accidat a penſione. Si aūt ꝓuenit ab hūiditate mollificante oz vt cureť cū ſtipticis calefaciēnb⁹ t adminiſtrent ſtip tica ꝛo pilatiua ex medicinis dentū colluendo os t fricando calefactis: ſic collutio oris ex aqua i qua decocta ſunt aſedar paz t folia cupꝛeſſi aut paſſuz i quo decoctuz eſt alumē cū medicamine ſni de ſale: aut cuz aqua i qua decoctuz ē ſerapinuz. Et ex adherēnb⁹ē vt ſumant alumis. z. ij. ſalis. z. i. āneętant ſup radicē dentis aut cortices eris cū oleo t radicis lilij t cortis cupſſi oim añ. z. iij. t alumis ꝑs. i. t ſumant cinꝛis tamariſci t ſalis equalit: aut cornu cerui aduſti t ſalis ꝓfectoꝛ cū melle aduſtoꝛ t myrrhe aduſte oiz añ. z. x. aut myrrhe t croci t ſpice t maſticis oiz añ. ptes. ij. rute ſicce t ſumac t balauſtie oiz ptes. ij. fiat ex eis dētifriciuz t qđ adhereat: t ēt ſtiptica pmixta cū al oe t colcotar t climiac. Dētifriciū ꝓueniens ad hoc cap. t ad alia ciperi t roſaz t ſpice armoniace t ſalis gemme t carmezit t cozni cerui aduſti partes equales. Et ad aliud qđ eſt cauſa diminutionis carnis gingiuarum ſumantur alumen iamennum t xilo aloes aduſtum t ciperi t ſumac t balauſtie.

¶ Cap. xi. de perforatione t cozroſione dentium.

Hꝯcidit illud ex hūiditate putrefacta i eis. Intētio i cura cozroſiōis ē ꝓhibere additionem ei⁹ qđ cozrodit: t illud ſit cum mūdificatiōe ſbe cozrupte t reſolutiōe materiei ledētis illū t phibitiōe dētis ne recipiat illaſ mās t ꝓueriſiōe illaz materiaz ab eo cū eūonib⁹ ſi eis idiget. Et medicie phibitiue cozroſiōis ſūt exiccatiue. ſi aūt ē fortis indiget fortib⁹ vehemētis exiccatiōis t calefactiōis. t ſi ē debilis ſufficiūt i eo exiccatio t ſtipticitaſ ſic lumū t myrtus t ſpica celtica: t ipſaz adminiſtratio ſit ex modis quos ꝓdixim⁹. t emplm ei⁹ ex cap. ipletiōis Ex illis cui ē vt ipleat cū galia t cipis: aut galia ſola: phibet eni cozroſionē t ſedat dolozē; aut ipleat maſtice t cipił t myrrha aut ſtozace au galᵇ vidib⁹ t litio: aut ſtōace t opio aut galbāo aut ſulfuꝛ citrio t litio aut viſco alboti t pipe aut cū galia aut alboti t nītaſtro aut cum nigella contrita t confecta cum aceto t melle: aut cum ſulfur replendo aut liniendo: aut cum. zz. decocto cum melle: aut cum aceto: quoniaz ipz eſt vltimū ad hoc aut aſſa fetida: aut cum alkitram aut cū aſſa fetida t armōiaco: aut aſſa fetida ſola t

bulliat cū cera vt nō resoluat: Est enī vehemēs ad sedādū dolorē aut cera sola: aut cū medicis aut cū litio ⁊ dragagāto. ⁊ iā expta ē cāsoza i iplēdo ⁊ ē iuua tiua i ipsa vltime cū ꝓhibitiōe additōis corrosionis ⁊ sedat dolorē. Et oz vt adiuues te cū eis q̄ pterierī i cap. dolozis dētiū. Et qñz admīstrenī i hoc epithimata ex castorei ⁊ piretri ⁊ opij ⁊ galbani ptib⁹ eql̄i b⁹ ⁊ pipere ⁊ cardomomo cum melle: aut piretro ⁊ myrre cū meile ⁊ granis alcadra viridib⁹ cū melle aut vinū bonū cui supfūdit aceti feruēs: aut cēpe lacte: aut sulfure cū equali mensura lilij aut pipere ⁊ lacte titimali aut baurac ⁊ piretro aut galbāo ⁊ seie hyusgami al. aut storace ⁊ opio. Medicamī bonuz. ℞. baurac ⁊ albēgi āboz añ. ptes. ij. piretri piperis āboz ptē. i. epithimi ptes. iij. ponant sup locum. Et utez. ℞. capitū granatoz ⁊ piperis ⁊ seminis iuniperi oim añ. ptē. ℈. ⁊ qñz admīstrat iplēdo ex eo ⁊ epithimādo. Et qñz ponit sup locū calidi ꝓfozte aut fristicō: aut calcis ptes. ij. ⁊ salis armoniaci ⁊ aluminis ⁊ myrrhe ⁊ gallaz ⁊ acatie ⁊ ireos oīuz añ. ps. i. ⁊ ozdeū adustū ⁊ spuma maris. Et qñz addit in eo galbanū. ⁊ qñz iunat collutionib⁹ oris retētis i oze magnifice si dēcoquat radix capparis cū aceto dōec ꝑsumat medietas aceti ⁊ teneat i oze. Et admīstrēt di stillatōes i ipsa corrosiōe sic arsenicū dissolstū i olco ferueat ⁊ distillet i corrosū Et ex eis que iunāt ē vt di stillet in latere drutis corrosi olcum ros.

¶ Cap. xij. de ruptura dentium ⁊ eoz corrosione.

Tcā i hoc ꝯz plz ē ꝑuersio ꝓlōnis ei⁹ ad humiditatē. ⁊ qñz est cā i ipso vt exiccet siccitate vehemēti: iz dūa ē manifesta detumitio ⁊ ptraritiz ei⁹. Et si est illic significatio alteratiōis colozis signat ꝓlocz hūidā habētē mām.

¶ Cap. xiij. de cura.

Et curatio ꝑma ē, ꝓhibitio materiei ⁊ mūdificatio dētiū euz stipticis fortib⁹ ꝑdictis. ⁊ alumien qdē ē fortis ipressiōis i hoc ⁊ si sunt cale faciētes cū hoc nō ē eaz labor vanus sic est hellebrus niger mixtus cum melle. Si vero est a siccitate cui rą eius est cura siccitatis.

¶ La. xiiij. de alteratione colozis dentium.

Q Uādoqz fit illud pp alteratiōez ei⁹ qđ coopit eos ⁊ linimento. ⁊ facit accidere pānū. Et qñz fit lapis in dentiū radicib⁹ cui⁹ eradicatio ē difficil. ⁊ qñ fit pp mām malā penetrātē in ſba dentis, ⁊ alterati ea q̄ corrūpit colorē eius ꝑcutiendo ad colorez melōgie ⁊ silium ꝑter q̄ sit ipm pannus.

¶ Capi. xv. de cura.

Primo qđ curet cū eo qđ abstergit ⁊ mūdificat sicut spuma maris ⁊ sal ⁊ nasturtium trinū cinis ostracoꝝ ⁊ cinis radicis cāne ⁊ aristol. ro. ⁊ ozdeū adustū ⁊ salgēma q̄ oia sint ꝑm cōles p tes: ⁊ si vis adde i eo ostracū limaciaz adustuz: aut sumat abzotani adusti ⁊ pipis āboz añ. ps. i. armoniaci ptes. iij. ⁊ solij. ij. ⁊ gypsi adusti. x. ptes teranť ⁊ admīstrenť ⁊ si fuerit supflua tūc flos eris cū melle ⁊ ex eis q̄ albificant in dispōe est tritura catini de sce ni: aut tritura vitri: aut masacūie ⁊ alsūbedig ⁊ lapidis adamātis. Sedo do curet aī eo qđ resoluit māz ⁊ extrahit eā aut abstergit eā sicut pip ⁊ mēthastz ⁊ costus ⁊ aristol. ro. ⁊ assa fetida pmiscet cū abstersiuis ꝑdictis: ⁊ sic ē dentifriciū qđ dixim⁹ añ: aut hoc dē tifriciū bonū: ℞. radicis aristol. ptē. i. cornu cer. vini adusti ptes. ij. masticis ptes. iij. olei ro. ptes. v. terāt ⁊ admīstrent. Aliud. ℞. abzotāi ⁊ salis tozte facti ⁊ liuij oium añ. ptes. iiij. cipi ptes. v. spice ptez. i. pipis ptes. vi. Aliud re. salis q̄ tādiu adustus fuerit dōec fuerit vt carbo ptes. iij. solij ptes. ij. ⁊ spice ptē. i. Et utez cineris ostracoz ptes. iiij. ro. siccaz ptes. v. cipi ptes. iij. florīs hyusgamī ptem. i.

¶ La. xvi. de facilitate originis dentium.

Q Uādoqz accit infantib⁹ vt dentiū eoz natitas sit difficilis. Et qñqz cōicat ei solo ventris. qz necessariī ē vt ꝓmēsuret cū epithimatib⁹ sup vētrē ⁊ succis ꝓparatis ⁊ retētiōe eoz. Et ē necēriū vt liniant cū collyriis ꝑdictis in libro vij. Et ex eis quibus oz tus dentium fit facilis ē fricatio cum adipib⁹ ⁊ cere bellis ⁊ ꝓpe cerebzo sepozis extracto ex capite eius post decoctionē: aut cū alcanna ⁊ butyro ⁊ oleo de lilio. Et iam dictum est q̄ lac caninū confert in hoc vehement cū ꝓprietate sua. Et si dolor vehemētioz fiat: liniat cū succo solatri cū oleo ro. calefacto: Et oz vt ꝓhibeatur masticatio sup rem que hz essentiā tenacē: imo oz vt nutrix itromittat digitū suū in oze eius: tūc qñ incipit dolere ꝓpter oriū dētiū ⁊ fricet gingiuā ei⁹ vehemēter vt curet ab ea hūiditas ex via gingiue: deinde fricet cū medicis ꝑdictis. Qñqz dentes parūp apparēt: oz vt emplim capiti ⁊ collor mandibulis cū lana submersa in oleo ⁊ distillet etiā in aure eius olcū. Et nos iam ꝑmisimus tale quale est capitulū in hoc libro primo.

¶ La. xvij. de regimine eradicationis dentiū.

Quoniā qñqz aduenit ex dente dolorosso vt nō recipiat curā oio: ⁊ fit vt quotiēscūqz sedatur nocumentū quo ledit in ꝓximo redeat. Amplius fit vicinitas e i⁹ religs dētibus nocumētū ꝓp illud qđ ex ipo ꝑtālit ad eos ⁊ nō iuenit ad ei⁹ rectificatōz semita: tūc cura ei⁹ ē eradicatio. Et ipe qdē qñz eradicat cū tenalijs post detectōz ab eo qđ tenet cū radice ei⁹: ⁊ oz vt attēdas ante eradicatiōez ⁊ ꝓsidera an egritudo sit in ipo dente. Mā si nō fuerit nō oportebit vt eradicet ⁊ nō eradicet qū cā fuerit i gingiua: aut fuerit i neruo q ē sub dēte. Illud. n qđuis dolorē parūp alleuiet: nō tū ipm destruit imo redit. Et nō qdē alleuiat ipm. nisi pp illō qđ resoluit ex mā tūc ⁊ cū eo qđ pueuit ad ipm ex medicinis Et in eradicatōe illoz dentiū q nō ꝓmouent est timor ex qbusdā nocumētoz plimoz. qūqz. n. dete gīt a mādibula ⁊ putrefit ps subē ei⁹ ⁊ excitat dolorē vehemētē: ⁊ qñz excitat dolorē oculi ⁊ febrē. qñqz ergo sciueris q̄ eradicatio ē difficilis: aut non tolerat eā ifirm⁹ tē nō erit rectū vt moueat cū vehemētia illud nāz ē ex eis q̄ i dolore augmētū faciūt qū tamē ꝓueniēs ē qñz si fuerit egritudo pp cām in dēte: nazsi ꝓmouat resoluit mā sub ipso ⁊ sedat dolor. Qñz ꝓo eradicat cū medicis ⁊ recti. qdē est vt incidatur

i circuitu dētis cū pholino ⁊ admīstret sup ipz medi camē. Et ex illis,ē vt sūantur cortices radicis morō rū ⁊ piretrū ⁊ terāt i sole cū aceto fortī donec fiat to nū sicut mel: deinde liniat cū eo radix dētiū i die tri bus vicib⁹: aut terat piretrū ⁊ i aceto sub sole dimit tat.lx.dieb⁹: deide distillet sup illud qđ iciſum ē ⁊ di mittat vna hora: aut horis duab⁹: ⁊ qūz inestit san⁹ cera bene: deide extrahit qī eradicat: aut ponit loco piretri radix cucumeris asi. aut linit cū arsenico tri to cū aceto qñ mollificat eā: aut sumāt seminis vti ce ⁊ galbani ptes eālēs: aut vtica ⁊ de ture duplum ei⁹ ⁊ ponat sup radicē dētis ei⁹ ⁊ quādoqz seruet cū folijs fici: qñ ipm frāgit eā ⁊ radicat ipz cū facilita te: ⁊ fer aceti ipi⁹ ē mirabilis. Et quandoqz sumant cortices mori ⁊ cortices capparis ⁊ arsenicū citrinū ⁊ piretrū ⁊ vene ⁊ radices collogntide ⁊ sisamū ⁊ cō ficiātur cū aq̄ aneti aut cū aceto forti ⁊ dimittant tri bus diēb⁹: deiū liniātur: aut sumātur vena ꝛ citrina rū, ⁊ cortices mori ābor an ps.i. vt arsenica. citrini ptes.ij. ⁊ ꝓficiāt cū melle ⁊ ponant i circuitu dentis toti⁹: qñ eradicat eū: deide sumātur radicis.ab rota ni ⁊ lactis titimalli ptes.ij. ꝓficiātur cū melle ⁊ ponā tur sup ipm: ⁊ si dēs ē ōbilis liq̄fiat cera cū melle in sole ⁊ ⁊ distillet sup ipa oleū ⁊ ꝓcipiat vt masticet eā.

¶ Cap.xviij. de frictione dētis corrosi ⁊ ē sic eradicatio sine dolore.

Onficiatur farina cuz lacte titimalli ⁊ pōa tur sup ipz aliqb⁹ horis. qñ frāget ⁊ oz vt ponāt i ipo folia volubilis maioris acute ⁊ adeps rane arboree ē iciſiu⁹ fractiu⁹: ⁊ ē rana viridis q̄ ho spitat i plātis ⁊ arboribꝰ ⁊ ascēdit ex arbore ad arbo rem.

¶ Cap.xix. de vermibus dētium.

Umāt sēis hyusq. al. sēis pozri ābor aī p tes.iiij. se. cepe ptes.ij.5. ꝓficiant cū adipe ca prino ⁊ trito: ⁊ fiāt ide pille quaꝛ vnaq̄qz sit z.i. ⁊ fiat suffumigatio ex vna pillaꝛ cū cooptura ca pitis ⁊ cū traiectorio.

¶ L.xx. de cā stridoris dētiū.

Trido: dētiū i sono sit pp debilitatē lacer toꝛ mādibulaꝛ ⁊ ē ex cis sic spasm⁹ ⁊ accit ifātib⁹ multotiēs ⁊ rēouet qū fuit puberes. Et quādo multiplicat stridoꝛ dētiū ⁊ sonit⁹ eoꝛ in sono idicat epilepsiā: aut apoplexiā aut spasmū: aut significat vermes i vētre. Et ille q ē ex vermib⁹ ē ha deus vicissitudines.

¶ La.xxi. de cura.

Toz vt curet patiēs illud cū mūdificatiōe capitis ⁊ iunctiōe colli ex oleis calis odori feris in quibus est virtus stiptica

La.xxij. de dente qui elongatur.

Portet vt siāt digitis aut istio ꝓstrictiuo deide limet cū lima. postea sumātur grana lauri ⁊ alumē ⁊ aristol.lon. ⁊ fricetur cum eis.

¶ La.xxij. de cōgelatione dentium.

Ongelatio est stupoꝛ quidā accidens den ti. Et illud ē ꝓpter cauraz reteutam ⁊ est aut stiptica aut pōtica ⁊ quandoqz est ꝓpo pter illud qđ occurrit dēti aduenicns extrinsec⁹ aut stans ⁊ quādoqz sit ,ppter illud qđ eleuatur ad eos exiſtō qū fuerit illic humoꝛ acetosus , ⁊ quandoqz segtur imaginatio exīstimatiua qū p̄ses est ille qui masticat acetosū masticando cū transmissione.

¶ Capitulū.xxiij. de cura.

Onfert ei masticatio pozrulace valde aut semis pozrulace ꝓriti ⁊ ifusi cū aq̄ aut gin tinis alibat aut amigdalis: aut nucis rega lis ⁊ alneregil ,ppe: aut auellana aut oleū ōphacinū fricādo: aut fex olei ingrossati i vase ereo cū melle in sole aut sup ignez: ⁊ collutio oris cū lacte asinino ⁊ oleo tepido: aut cozduměi cū vino ⁊ grana lauri ⁊ aristol.lō. aut assa fetida: aut lac titimali ⁊ sglla ⁊ sal ꝓpterea q̄ oppositus ē acetositati ꝓfert valde stupe factioni.

¶ Capi.xxv. de hebet dētiū ⁊ cura eius.

St vt dens nō toleret aligd fim neqz calz nz duꝛ. Et plin ei⁹ ē ex frigoꝛ ⁊ ē p̄cedens doloꝛē dētiū. Et qū eā i hoc ē frig⁹ admi nistra grana lauri ⁊ alumē ⁊ aristol.lon. ⁊ vapozati oné assiduā cū vitello oui q⁹ si cū illa nō sedet fricet cū hierapi. Si āt nō valet tūc cyriaca ⁊ oleū synapi nū ē iuuatiuū valde. Alkitrā ꝓfectū calefactū qū eo multotiēs inungit fricando ē iuuatiuū valde. Si āt eā fuerit ꝓpīo cala ⁊ est raro significabit ipsaz colo: gingiue ⁊ tact⁹ ei⁹ ⁊ tact⁹ dētiū: qī opoꝛtebit vt assi duet fricatio dentiū cum oleo roſ. tepefacto in qso sint canfoza ⁊ sandali ⁊ administrent mucilago psi lij ⁊ masticatio pozrulace: aut seminis prop̄ie.

¶ Cap.xxvi. de cura debilitatis dentium.

Onferūt ei stiptica p̄dicta ⁊ galle aduste ex tūn cte i aceto ⁊ grana myrti albe ⁊ sal troe fem ⁊ extīctū i aceto ⁊ alramich ⁊ vimū stipticū ⁊ dē tifrica stiptica. Dētrificū bonū: ℞.cipi.z.iij. myro balanoꝛ citrinoꝛ enucleatoꝛ.z.v. ciuami grossi.z. xv. cinnamomi.z.iij. alumis.z.ij. piretri.z.vij. salis ām̄oiaci pipis ló. galie, croci oīum añ.z.i. salis.z.v. sumac ꝓparatoꝛ corij.z.ij. fruct⁹ tamarisci.z.iij. car domomi.iiij. aristol.z.xvi. balaustie.z.iiij. terāt oia ⁊ aggregēt. Dētrificū bonū. ℞. sandali rubei cucube faufel oiuz añ.z.xv. cinami grossi.z.v. cinamōi.z.ij baki.z.iiij. ꝓficiāt cū amilo tritici. Dentificū ad hāc rē bonū sūat kist. ozdei terat ⁊ inolnat melle aut ki trā pauco sannio ⁊ fiāt troc. ide ⁊ sōmergat chaeta ō pāno ⁊ pōat sī lacertulū positū i radice furni. Mūqz ei⁹ color ōnigrat cēhat ⁊ accipiat ex eo ps.i. ⁊ ex tu ptura tiloaloes ⁊ balaustijs ⁊ cipis ⁊ cortice ḡnati ⁊ sale ex oīb⁹ añ. p.s.i. terāt ⁊ fiat ex eis dentificū. Et quandoqz sumuntur ozdei adusti ꝑnarati partes. xx. ⁊ ciperi ⁊ faufel ⁊ alkar mezi. omnium. añ. partes iiij: ⁊.33. pars. i. fiat ex eis dentificum.

¶ Sen. vij. ō disp̄oib⁹ gigiuaꝛ. ⁊ ē tractat⁹ primus. Capitulum primū de egritudinibus gingiuaruz.

Gingiue accidūt apostemata vel cā materiei ō̄scēdētis ad ipas ꝑ plz ex capite. Et qūz ē pp cōitatē stōi. ⁊ qūz accidūt ei ap̄ata i initio hy dropisis ⁊ accitiū malitie forme pp illō qđ ad eā eleuat ex vapozi b⁹ corruptis. Et significat genus

mãci p colorẽ ⁊ tactũ. Et qñz ſi ex eis manifeſta recẽ
tia velocia ad ſuſcipiẽdã curã ⁊ profũda ad ſuſcipiẽ
daz curaz tarda. ⁊ qñz ſunt cũ ſe.

Capitulum. ij. de. cura.

In materia ẽ ſup fluitas calida tẽ admiſtra eũa
tionẽ ⁊ phlogia malicheric. ⁊ cura in ꝓncipio
cũ collutiõib⁹ oris ifrigidãtib⁹ ⁊ fit i eis ſtipti
cuas ſiẽ ẽ aq̃ roſ. ⁊ lac acetoſũ ⁊ aq̃ myrti ⁊ aq̃ folio
ruz ſtipticoz ſiox ⁊ decoctio balauſtiaz ⁊ aquarno
gloſſe ⁊ infuſio glãdũ ⁊ ſucc⁹ portulacc. deide p⁹ illꝫ
fiat oris collutio cũ oleo omphacio ⁊ oleo arboris
maſticis ⁊ oleo myrtio i vnaq̃z vncia póaſ maſtix
aut oleo i quo bulierit maſtix ⁊ ſicce roſ. aut oleum
roſ. ſquo bulita ſint ſpica ⁊ roſe ſicce ⁊ maſtix: ⁊ ole
um gdẽ arboris maſticis hz vtutẽ vehemẽtẽ i ſedan
do dolores gigiue ⁊ ꝓpe recẽs. reſiſtit enĩ ⁊ nõ exa
ſpat ⁊ magis ꝓpuz iuuamẽtũ ei⁹ ẽ i diſpõne dolorẽs.
Deide p⁹ illꝫ admiſtrẽt q̃ ſint ſiẽ ſucc⁹ ireos hũide.
facẽ eni currere ſãguiné ⁊ facẽ geſcere: aut ſucc⁹ ſolioz
olive: aut ex vini: aut ſucc⁹ rute: aut oleũ alabati al
cadra bullutũ cũ aq̃ i q̃ ſint folia ci⁹ aut ꝺcoctiõe ari
ſtol. Si aũt apa ẽ calm ⁊ ꝓdũ ⁊ noiaſ berules nõ
reſoluiẽ cũ medicis: imo fit purulẽtũ. Et qñz idiget
cura man⁹. ⁊ qñq̃z ſba ei⁹ puenit ad creadũ carnez
nouã. Qũ ergo purulẽtũ fit admiſtra ſup ipm flozẽ
eris ⁊ gallas: aut corticẽ eris ptritũ cũ aceto dictis
aliqb⁹ ⁊ ſurie aduſtũ aut gallas cũ aceto: Qũ aũt gi
giua nõ ceſſat ſuppurari ⁊ apa ⁊ nõ ſanaſ idigz cau
terio. Et melĩ ẽ vt ſumaſ olcũ ſeruẽs cũ lana inolu
ta ſup extremitatẽ tẽte ⁊ totiẽs fiat dõec detumeſcat
gigiua ⁊ ſtrigat. Si aũt ap oſtema fuerit ex hũidita
te ſuperflua opozebit i ꝓncipio vt colluaſ os cũ oleis
calidis ⁊ cũ melle ⁊ oleo ⁊ rob. deinde adminiſtrenſ
reſolutiua ſortia predicta multotiens.

Cap. iij: de gingiua ſanguinea ⁊ cura eius.

Onſert ei aluñ extictũ cũ aceto cũ duplo ipi
us ex ſale ⁊ cũ ſurie tãto q̃tũ ipz ẽ ⁊ medietas
ei⁹ ſpũ ſup eaz: ⁊ ẽt aduranſ tarac ſalita vſq̃z
quo fiãt ſiẽ carbo ⁊ ſumaſ ex cinere coz paro. i. ⁊ex
roſis ſiccis ptes. ij. ⁊ itez ſumaſ myrti ⁊ lẽtiũ aduſta
ruz ambozaũ. ps. i. ſumac ⁊ ſurie ãboz aũ. ptes. ij.
floz ſquinanti ptes. iij. ⁊ miſceanſ ⁊ adminiſtrenſ.

Capi. iij. de fiſſuris gingiuarum.

Urritur i cura coz curſu fiſſuraz labij.

Capitulum. v. de vlceribus gingiue corrozione
alijs ⁊ fiſtulis eius.

Lceꝛa gingiue alia ſunt pura ⁊ alia ſunt inci
pientia putrefieri: ⁊ alia ſunt incipientia corro
di. Capitulum. vi. de cura.

Uroz gd̃ cura: cura ẽ alcola. Ea vo q̃ putre
ſieri icipiũt oz vt curẽt cũ eis q̃ ſi ſiẽ olea cala
⁊ ſemẽ iunipi ⁊ tribuli. ſi ergo iuuãt erit bonũ
⁊ ſi nõ ſumaſ gallaz ps. i. ⁊ myrrhe ps. ſ. aggregẽt
cũ oleo roſ. ⁊ adminiſtrẽt. Et ex ſpẽb⁹ gdẽ collutionũ
oris inuatis ẽ collutio oris cũ aceto ſgllitico ⁊ collu
tio oris cũ ꝺcoctiõe roſaz ⁊ lẽtiũ ⁊ gallaz ⁊ capitũ
liozolive ⁊ ꝺcoctiõe roſaz ⁊ lẽtiũ ⁊ gallaz ⁊ capitũ
roſaz ⁊ granatoz. Corrozina aũt ſi ſiũt ꝓſũda ita ipa
oz vt ẽurẽt cũ alcadicõ ꝓpo eis dicto i. antidotario
⁊ ſiñ fiſtule: deide ſpargaſ ſnp ea medicine ſtiptice.
Et ex eis q̃ ſiũt expta ẽ hoc. ℞. tribuloz fruc⁹ tama
riſci pretri oiuz. ʒ. iij. chelidonie. ʒ. i. myrrobal. citri
noz roſaz ſiccaz ãboz aũ. ʒ. ij. fabaz ⁊ ſalis ãmõia
ci ⁊ cucube ⁊ ſpume maris oiũm aũ. ʒ. ſ. balauſtiaz
⁊ croci ãboz aũ. ʒ. iiij. cãfore. ʒ. iiij. fiat ex eis dẽtifri
ciũ: ⁊ ẽt dẽtifricia i q̃b⁹ recipiũt ariſtol. ⁊ colcotar ⁊
ſcorie ⁊ arſenica. Ju medijs aũt ſumaſ piretri ⁊ radi
cis lilij ãboz aũ. ps. i. ſumac ⁊ gallaz: nõ ꝓpozataz ⁊
balauſtiaz ⁊ alumis oiuz aũ. ʒ. ij. terank ⁊ fiat ex eis
dẽtifriciũ ⁊ adminiſtrek i medicis inter corrozia ⁊ fiſtu
las. Et ſiñ ex balauſtijs ⁊ ſquãma ferri puluerizek gi
giua ⁊ retineaſ i ea. Deide colluaſ os eũ aceto ſgllitico aut aceto i quo ꝺcocta ſũt folia olive ⁊ ẽt admini
ſtrek filonũ i loco corrozo qñ ẽ bonũ: aut diacala
mẽtũ ⁊ pfectiões phibẽtes putrefactionẽ reſoluẽtes
illꝫ quod puẽũt ex ea. Et ex eis ẽ pfectio ꝺ armed. Si
aũt nõ valet tũc neceſſariũ ẽ alcadico. Et ex eis q̃ ap
proximãt ei ẽt ẽ vt ſumãt alumis ⁊ calcis ⁊ gallaz ⁊
duoz arſenicoz ptes eq̃les accipiaſ ex eo dãc. i. p⁹
ptritionẽ vehemẽtẽ ⁊ fiat cũ eo fricatio fricãdo bene.
Deide expectek ſup eã vna hora. Poſtea colluaſ oſ
cũ oleo roſ. qñz põk i ipſo acatia: ⁊ ẽ pueniẽs vt ſi
ant ex eo troc. ⁊ deſiccẽt ⁊ reſeruẽt ad neceſſitatez. ⁊
qñz ſufficiũt duo arſenica ⁊ calx ⁊ acatia ⁊ fiũnt ide
toc. Et qñz ꝓfert cauteriũ ꝓdictũ: ⁊ ex eis q̃ deſiccãt
corrozionẽ ⁊ faciũt naſci carnẽ ſanã: deiũ admiſtrek
dẽtifriciũ ex gallis cũ ẽtia pte myrrhe. Creat. n. car
nẽ ⁊ ꝓſtrigit gigiuã. Et phlomia alicheric ꝓfert i eiſ.

Cap. vij. de augmento gingiue ⁊ cura eius.

Ura ei⁹ predicta ẽ in capitulo de fetoze oris.

Capitulum. viij. de diminutione carnis gin
giue ⁊ cura.

Umaſ turis maſcli ⁊ ariſtol. ro. ⁊ ſãguis dra
cõis ⁊ varie herbi ⁊ radicl lilij ptes eq̃les ꝓfici
ank p⁹ ptritionẽ cũ melle ⁊ aceto ſquillitico ⁊
adminiſtrẽt fricãdo. ⁊ varie herbi. ʒ. r. ꝓficiaſ cũ melle
⁊ ſiãt ide troc. ⁊ ponaſ ſup lacertulũ: aut teſtã poſiti
i ſeriozi pte furni ꝺec pueiat ad hoc vt ſteraſ ⁊ foz
ſitã aduraſ: ⁊ ſup id quod aduriſ ⁊ pterit pũciaſ ſan
guinis draconis. ʒ. iiij. ⁊ turis maſculi q̃tũ ipz ⁊ ari
ſtol. ro. ⁊ ireos ãboz aũ. ʒ. ij. ⁊ fiat ꝓz modũ ꝓdcñ.

Cap. ix. de cura mollificationis gingiue.

Jquidem fuerit parua tunc ſufficiet in ea
collutio oris cum aqua in qua decocta ſũt
ſtiptica calida vel frigida ſm complexio
nem. Et ex eis que ſunt vehementis iuuamenti in
hoc eſt alumen decoctum cum aceta. Si autem fue
rit plurima tunc rectius erit in ea vt incidatur ⁊ di
mittatur ſanguis currere ⁊ exp̃matur qꝺ egreditur
ex eo. deinde colluatur os poſt ipſam cum decocti
one ſtipticoꝝ ſm modum predictum in eis que
preterita ſunt. Et ex eis que ſunt conuenientia ad il
lud ex decoctionibus eſt vt ſumantur fructus tama
riſci. ʒ. iij. ⁊ foliozum alcanne. ʒ. ij. tepefiant ⁊ admi
niſtrẽtur aut ſumãtur baulaſtiaz ⁊ corticis gnatoz
aũ. vi. ptes ⁊ terebiabi ⁊ alumis tamẽ aũ. ij. ptes: ⁊

rosaz ꝛ ſtiae albegdedi añ. viij. ptes ꝛ ſpice aromatice ꝛ flozꝫ ſquinãti añ. partes. x. fiat ex eis liniſtũ ꝛ q̃ adhereat. ꝛ phlebotomia alicherich ꝓfert ei. ꝓfectio liniſti ꝓueniétis ad illud qđ adminſtrat p̃ collutionẽ oris. ℞. rosaz cũ capitib̃ ſuis pipis añ. ptes. viij. corticis glãdiũ. balauſtiaz granoz̃ myrti viridũ añ. iiij. ptes ſiliq̃z nabati ſumach mũdati alramich v. ptes: aut loco alramich myrti. viij. ptes. Et q̃z ꝓfert tãgere palatũ cũ hiera minori ꝛ colluere os ex ea cũ aceto ſgllitico ꝛ adminſtratio alſuffuſ foztium.

¶ Lap. x. de cura carnis addite gengiue.

Onaki ea calcãnũ ꝛ myrrha q̃ purgãt eaz:

¶ Lap. xi. de labijs ꝛ egritudinibus eozum.

Uo labia creata ſunt ad cooperiẽdũ os ꝛ dẽtes ꝛ ad ꝺcoꝛẽ ꝛ ad retinẽdũ ſaliuã: ꝛ hominib̃ ad loquẽdũ. Et creata ſũt ex carne ꝛ neruis que ſunt partes lacertozum qui continent ea.

¶ Lap. xij. de fiſſuris labiozum.

Edicine quidem quibus indigeturin curatione fiſſuraz ſunt ille que ad eiccatiodem ꝛ ſtipticitatem aggregant lenificationem.

¶ Lapitulum. xiij. de cura.

Edicie ꝓferẽtes ad illud ꝛ er illis ẽ dragagãtũ qũ tenet i oze ꝛ pmouet ligua. Et ex regimine inuãte i ipa ẽ inunctio ſemis ꝛ ani: ꝛ vt liniat ſup eas butyz recẽs. Et ex eis ẽ fruſtũ cucumeris ſup aliud aut liniat ſup eas aq̃ ſeueſté aut aq̃ ozdei aut mucilago pſilij. Et ex piguedib̃ ſũt butyz ꝛ medulla ꝛ adipes vitulozꝫ ꝛ anſez cũ melle aut oleoz alba bac alkadra: aut oleũ roſ. ꝛ quo ſũt albumẽ oui ꝛ faria ꝛ ꝓpe faria herbi ꝛ ceratũ: ꝛ q̃z põit i ipo merdaſẽgi. Et ex medicis exptis ẽ illud qđ recipit gallaſ ꝓtritas cũ ceruſa plũbi amilũ ꝛ dragagãtũ cũ adipe gallie. Et ẽt galle ꝓtrite cũ ſiſamio ꝛ ẽt maſtix ꝛ viſc̃ alboti ꝛ iſop̃ ꝛ mel ꝛ fiat ex eiſ vnguẽtũ. Et itez merdaſẽgi ꝛ ſedie ꝛ venaz vitis oiuz ps. ſ. ꝺhenigi ps. ſ vngule capzine aduſte croci ambozꝫ añ. ptes. iij. canfoze. vi. ptes gũmi ptes. vi. cere. xvi. ptes oleũ roſ. ꝛ ẽt ãbra ſoluta cũ oleo balſamio: aut olei de ben: aut olei de citro. iiij. ptis ſumat ꝛ adminiſtret in ipſis ceratum ꝛ ſint cibi ei̇ pedes ꝛ extrema ꝛ oua ſozbilia.

Lap. xiiij. de apoſtemate labiozum ꝛ cura.

Oꝑtet vt icipiat i eis cũ eũone hũoꝛis domi nãtis: deiũ adminiſtrẽt medicine locales. Elpata ꝺo ſi ꝓxime poſitiõis ex indicio apatũ ginꝛ cura fozti oꝛ parũp ẽ magis necẽria. medicine ꝺo locales ad vlcera ſumũt ex ſtipticis ſicẽ myrobal' ꝺ linio ꝛ ſcie roſe ꝛ nuce cupſſi ꝛ radicib̃ viſc̃. Et q̃z ponũt i eis ꝺh enigi ꝛ vngule capzie aduſte ꝛ capilli aduſti ꝛ fum̃ aggregat̃ ꝛ vſuce. Olea ãt q̃ adminſtrãtur i eis ſt ſicẽ oleũ ꝺ chꝛyſomil ꝛ oleũ ꝺ nuce indica.

¶ Lapitulum. xv. de hemoꝛꝛoidibus labiozum.

Jãt i eis ſt hemoꝛꝛoides tẽ ex eis q̃ ꝓferũt eis ſi ſquame ferri ꝛ in erdaſẽgi ꝛ ceruſa ꝛ croc̃ ꝛ alumẽ ſm ptes equales ſũpta ex qb̃ fiat vnguẽtũ cũ cera ꝛ oleo nucis idice ꝛ oleo ro.

Lapitulum. xvi. de tremoꝛe labiozum.

Turinũ accit cũ cõitate oꝛis ſtõi ꝛ ꝓpe qñ in ea ẽ nauſea: aut mouet q̃ſi ad expellẽdũ aliqd cũ mitu ꝛ ꝓpe i egritudib̃ acutis ꝛ hoꝛis criſis: ꝛ q̃z ẽ cũ cõitate neruoꝛ aduenietũ ad ea a cerebꝛo ꝛ nacha cũ cõitate quã cerebꝛ hz cũ eis.

¶ Sen. ix. de diſpoſitiõib̃ gutturis ꝛ ẽ tractat̃ vn̄.

¶ Capitulum. i. de anatomia gutturis.

Er guttur itelligim̃ ſpatiũ in quo ſũt meat̃ anhelit̃ ꝛ cibi. Et ꝺceo ſũt additio q̃ ſũt vua ꝛ amigdale ꝛ galſamac Et tu qꝺ iã ſciiſti anatomiã meri ꝛ anatomiã epiglotis.

Uua ꝺo ẽ ſba carnoſa pẽdẽs ſup ſuprmã ptẽ epiglotis ſicẽ velami. Et eſ̃ gdẽ inuamẽtũ ẽ gdatio aeris vt nõ pcuiat ſuo frigoꝛe pulmonẽ ſubito ꝛ vt ꝓhibeat pulueꝛe ꝛ fumũ: ꝛ vt ſit pcutiẽs vocẽ q̃ ꝓfert ꝛ magnificet q̃ſi ipa ſit poꝛta cuſtodiẽs ſup exitum vocis q̃ritate ſua ꝛ pp hoc nocet ei̇ iciſio voci ꝛ ꝓparat pulmonẽ ad recipiẽdũ frigꝰ ꝛ nocumẽtũ ei̇ ꝛ tuſſiz ab eo. Due vero amigdale ſt due carnes nate i radice ligue tẽdẽtes ad ſupioꝛa ac ſi ipe ſint. ij. auricule pue ꝛ ſic carnoſe neꝛoſe ſicẽ due glãdule vt ſint foztiozes ꝛ ãbe ſũt ex mõ ſuo ſicẽ due radices duaz auriũ ꝛ ſicẽ itineris ad meriq̃rũ ãbaz inuamẽtũ ẽ vt adiuuẽt aerẽ apꝺ caput cãne ſicẽ arca ꝛ vt nõ expellat aer penit̃ qñ fit attractio cõdis ꝛ deficiat aial. Algalſamac ꝺo ẽ caro pãniculoſa ãcxa palato ſub vua pẽdẽs coopiẽs caput cãne ꝛ ſupza galſamac ẽ alfaic ꝛ ẽ os habẽs quattuoꝛ late ra duo ſuperius ꝛ duo inferius. Canue vero meri anatomiam dicemus poſterius.

¶ Lap. ij. de egritudinibus membꝛozum gutturis.

Uãdoq̃z accidũt i vnoquoq̃z iſtoꝛ egritudines ꝓplonis ꝛ apoſtẽata ꝛ reſolutio ſiglaris. L. iij. ꝺ cibo quo fit ſtrãglatio ꝛ ſili q̃ curꝛit curſu eꝰ.

Uãdoq̃z aliqd figit magnitudiné hꝰis oꝛ vt icipiat ꝛ ꝓmak collũ ꝛ qꝺ ẽ iter vtraſq̃z ſpatulas adhibẽdo pcuſſionẽ p̃ pcuſſionẽ. Si ãt nõ ſuffiẽ adiuuet vomitu. Et q̃z ẽ in hoc timoꝛ.

¶ Lap. iiij. de ſpinis ꝛ que curſu eius ꝓcedunt.

M ſpinis qꝺẽ ꝛ fruſtis ligni ꝛ oſſis ꝛ q̃ ſi illis ſilia oꝛ vt ꝓꝺeret tẽ ſi ſẽ̃ ꝓhẽderit ea aut pẽna aut curuitas caizarã: aut corda arc̃ ꝺupla tẽ expellat ea aut eꝝhat ꝛ ſi ẽ iſtim ꝓhẽdẽs ſpinã recipiẽs cã tẽ rectioꝛ ẽ ei̇ attractio ſm q̃ narrabo. Si ãt ſẽ̃ ꝺſiẽ tẽ oꝛ vt p̃ ipa ſozbeat ſozbitiões viſco ſe. Si ãt nõ valẽt excitẽt ſin gult̃ ꝛ vomit̃ cũ digit ꝛ cũ pẽna ꝛ indicamie. Et ex eis q̃ expta ſt ẽ vt bibat oi die. ʒ. i. naſturtij ꝓtrii cũ aqua cala ꝛ cuõat: Ipz eni expellit qꝺ retiet. Et mel̃ qꝺẽ ẽ vt cuõat p̃ cibũ ſuũ cũ aqua: ꝛ quãdoq̃z ligat cũ filo fõtiẽ ꝛ egredit ꝛ ꝺglutiẽ ꝺeide exẽ hiẽ ꝛ egredit qꝺ retẽtũ ẽ. Et ſiliꝛ ficus ſicce ligate cũ filo q̃ꝺo paulati maſticãt ꝛ ꝺcide ꝺeglutiũt. Et quãdo fit gargariſm̃ cũ rob vue in quo ꝺecocte ſũt fic̃ ſiccc: tẽ qꝺ iſixũ ẽ mouet a loco ſuo. Et quãdoq̃z exteꝛ appõit emplim gutturi i quo ſũt maturatio ꝛ aptio ſbtilis vt apiat loc̃ ꝛ egrediat ſpina ꝛ que curſu eius ꝓcedunt per ſe. Et ſimule huic

est ēplm farī ex farina ordei cuz oleo ⁊ aqua tepida.

La.v. de sanguisugis in gutture.

Q Vidoz ptigit vt sint qdā aq̄ hītes sanguisugas puas occultas q̄z occultatio difficilr facē cauere ab eis qñ deglutiūt. Et qñz pdet i manifesto gutturis: ⁊ qñz suspēdit i iteriora pte meri: ⁊ qñz puīt ad stom: ⁊ qñz ēpua ⁊ aspicies nō videt suspēdo nē ei⁹. Cui ūt ptrāsit sup illud hoza ō q̄ curat ⁊ sugit ex sanguine q̄ttatē maguaz crescit corp⁹ ei⁹ ⁊ appa ret q̄ttas.

La.vi. de signis.

Cidit ei i quo suspēdit sāguisuga tristitia ⁊ angustia ⁊ sputū sāguis. Cū ergo videt sanū spuentē sanguinē subtilē: aut spuentē ipm qñz: tūc ꝑsidera dispōnē gutturis eius fortasse eni in ipso ē sanguisuga.

La.vij. de cura.

Q Vidoz curat illa q̄ visu ꝓhēdit curatōe accepiōis ⁊ ablatōis ēz qđ narrabim⁹. Et qñz curat cū medicis gargarismatū si fuerit ꝓpe guttur ⁊ vapoz. Et ex eis sūt qdā cū caputpurgijs si fuerit declinis ad nasuz: ⁊ eis ē vomitu ⁊ vētris solone educit ymes ⁊ q̄ eis sē filia si fuerit stās i pfūdo ⁊ in stō. Et qñz igenat aliō igeniū ei. ide ē vt submergat se hō i aq̄ cala: aut morēt balneo calo ⁊ ꝓpe p⁹ allea q̄ assūpsit. Deiū nō sit deses idelinēt aquā frāz i frātā i oze suo assumere hoza post hoza dōec descēdat sāguisuga q̄ i ipso suspēsa ē fugiēs a calore declinās ad ptē frigoris. Si ūt necriū fuerit vt ipse expectet ff illō: ē eni regimē valde bonū i exhēdo ipam. Et mlioriēs gō ꝓfert i ea vt sit ptēt⁹ comestiōe alleorū ⁊ moza i sole tenēdo os aptū corā aq̄ frigida ifrigidata. Et qdā hoies sūt q in potu tribuūt hītī sanguisugā alfelefis: ⁊ existio q̄ sūt spēs cimicū rubeorū sāguinoz silīū techis debiles hītū cutes quos fortitan destruit tact⁹. Et si fuerit facil deniī potu cū aceto ⁊ vino: aut suffumiget ex eis gutt cuz traiectorio: ⁊ fortasse ipsi sūt q noiant in terra nra alchabebil. ⁊ acetū solū cū fordet q̄ñz extrahit eā ex gutture ⁊ ꝓpe cum sale. Ex gargarismis ꝙo ē gargarisma qđ fit cū aceto ⁊ gargarisma de synapi cum duplo sui de baurac: aut synapi cū equalitate sui de nigella aut cum aceto vini in quo decocta sunt allea ⁊ lepa ⁊ lupini ⁊ colloquintida ⁊ siraes: aut aceto vini ꝑm q̄ttatē duaz. ʒ. i quo ponūtur baurac. ʒ. ij. ⁊ salis armoniaci ⁊ alleoz duo dentes: ⁊ gargarismati gō cū succo folioz salicis ineſt ꝓpetas in exhēdo ipam ⁊ silī gargarismati ex accto ⁊ assa fetida aut kitran ⁊ aq̄. Cum aūt iam puenerit in stō optebit vt in potu sumat de hoc medicamine. ℞. lecha abrotani apsin thij nigelle lupinoz costi nasturtij mentastri alkekengi siraes oīum añ. pond⁹. ʒ. ij. cuz aceto cōmixto: ⁊ ēt cibet hīs cā alleis ⁊ cepis ⁊ porris ⁊ calameto fuviali hūido aut synapi additio ⁊ oi calido acuto deinde cuomat postea si facilis fuerit ei vomit⁹: si aut fuerit non facilis tunc res, salite acute. Et cā ei⁹ suspēsio fuerit i naso ⁊ diligit eius casus fiat caputpurgiū cum aceto ⁊ nigella ⁊ succo cucumeris asinini ⁊ hellebozo. Cūq̄z acciderit vt abscindat: tūc sibi caueat ille in quo fuit a clamore ⁊ loquela. Si ūt currat sanguis aut euomat ipm vel solutōe educat eum curet totū cū eo qđ scies i. c. suo. Et hermodactili qđē hīt ꝓpetatē expellēdi illō.

Vod⁹ ūt quo icipit cū istrō chirurgico ē vt stet ille q̄ deglutiuit sanguisugā in sole ⁊ aperiat os suū ⁊ ꝓmat lingua ei⁹ ad inferiora cū extremitate instri chirurgici qđ est sicut cochliarū. Cūq̄z videt sanguisuga ponatur instrm chirurgi cum in radice colli ei⁹ vt non incidat: ⁊ hoc qdem i strumentū ē instrm quo remouētur hemorroides.

La.viij. de suffocationibus albaba.

P Refocatio ⁊ ꝓhibitio penetratōis anhelit⁹. ad pulmonē ⁊ coz: est res accīs ex cāis pluribus sicut potu medicinaz ꝓfocatiuaz ⁊ medicinaz venenosaz ⁊ siē ꝓgelatione sanguis i qbusdā visceribus. Illa ūt de q̄ nō loquemur ē illa q̄ ē ꝓp cām accidentē in ipso instro anhelit⁹ ex ꝓpinquo epiglotis ⁊ apate aut cooptura: aut pigritia vtutis a motione instri attractionis aeris. Et tu quidē scis q̄ apa opilat meat⁹ vicini sui. ⁊ q̄ coartatio mēbu vicini opilat meat⁹ vicini. Et scias q̄ lacert⁹ mouens mēbra motus attrahendi aerem ad ea est lacert⁹ epiglotis quēadmodū dicturi sum⁹ i. c. anhelitus cum deficit a motione sua ⁊ opatione sua pp siccitatē ꝓgregatā sup hūc lacertuz q̄ est in anteriore parte epiglotis ⁊ q̄ sequūtur ipam: aut pp mollificatōez: aut pp spasma aut pp nocumētū aliud nō est posse aiali vt anhelet q̄ñs meatus non sit opilat⁹. Cooptura aūt pp coartationē vicini qñz accīt pp remotionē spōdiliū que sunt in initio colli ad iteriora cā pcussionis aut casus: ⁊ nō ḥz curatiōem: aut pp apa i lacerto spondiliū ⁊ ligamētis eaz: aut i certo meri ⁊ ligamētis ei⁹ cū cōitate. Et pp aliquā cāz q̄ trahit eas ad iteriora aut pp spasma q̄ accīt i eis ēt attrahēdo eas: ⁊ deterior eis est sicca: aut pp aliud nocumētū neruoz ꝓpp qđ fit. Et illud qđ plīm accīt infantib⁹ pp lenitatem ligamētoz coz. Que aūt est maioris timoris est illa que est in spōdili scōa ⁊ que sunt sup ipam ⁊ q̄ ē sub illa est magis salua. Et fortior ea ē illa q̄ est in spondili prima. Ipsa eni est fortior ⁊ acutior eaz q̄ sunt i c. vicinitas. Illam aūt q̄ fit cā vermiū dicemus in. c. difficultatis trāsglutiēdi. Diuisio aūt apatis fm mēbra aposteriosa est q̄dripartita. Aut eni erit apa in lacertis extrinsecis epigloti decliuib⁹ ad interiora ⁊ iferiora: ita vt sit apa apparens ⁊ appeat ei⁹ rubedo in aūriore pte colli aut pectoris aut thoracis. Aut erit i lacertis extrinsecis ab ea. Sed in illis que sunt ad posteriora ⁊ lacertis meri ita vt sint apa ⁊ rubedo eius ⁊ colo⁹ ipsius apparentia imo i oze: ⁊ qñz pueīt ad spondiles ⁊ muchaz cū cōitate. Aut erit i lacertis intrinsecis meri ⁊ que sequūtur ipm ⁊ stringit anhelitus pp vicinitatē ⁊ non apparet ⁊ sensui. Aut erit in lacertis intrinsecis in epigloti ⁊ i pāniculo vestiēte eā: ⁊ ē deteri⁹ q̄ttuoz ⁊ ipm nō apparet sensui ēt. ⁊ aliqñ aggregat ex illis apatibus numer⁹ duoz aut triū. Cā ꝙo hoz apatū qñz ē cā alioz apatū. Et qñz est pp quosdā cubos q̄ sunt ꝓpi i faciēdo stringere ista apata sicē est andach oca ⁊ dī q⁹ ei⁹ tyriaca est lactuca ⁊ endiuia. ⁊ qñz nō ē cā repletōis i toto corpe

imo ē co:p⁹ mūdū ⁊ neq; supabūdat supfluitas ni
li ñbris vicis mēbris gutturi ⁊ facit eucūre apa. Et
iā diuidit hoc apa. ⁊ dī q aliud ē appens sēlui erū
cū aspicit iterio:p̄s gutturis iteri⁹: ⁊ aliud ē qđ nō ē
appens sensui: ⁊ aliud ē in meri. Et aliud ē int⁹ i epi
gloti ⁊ nō ꝓspicit illud nisi cū casu lingue post apti
onez oriscō fortitudie cū ꝓpressione ligue ad iferio
ra. Et hec qdem apata qñq; accidūt ex sanguine. ⁊
qñz ex cholarubea: ⁊ qñz accūt ex phlate. ⁊ plim p
focatōis ei⁹ est cū cooptura lacerti gutturis. Eert p
focatiōib⁹ qdē phlatica ē magis incolumis ⁊ ei⁹ sa
natio ē velocio:r ⁊ facilio:r ⁊ qñz ꝓlongat. xl. dieb⁹
Et phlatica qđ alia ē cui⁹ gnātio ē ex phlate viscoso
grosso fro. ⁊ alia ē cui⁹ gnātio est ex plate subtili ca
lido ⁊ cū h⁹ i descēdit phla a capite: ⁊ ipm qdē non
descēdit nisi ex capite fm plim rei tūc pole ē vt descē
dat ad lacertos supiozis ptis epiglotis pp grauita
tem suā aut quitatē penetratiōis suc: ⁊ raro qdē ac
cidit ex melia. Et dicūt qdā q ñ accit oio qñ melie
minoraī effusio ab aliquo mēb:o ad aliud mēbrum
subito: vel nō clongat cū raritate illi⁹ gn accidat su
bito aut paulatiz: deinde pfocet. ⁊ qñz pmutat ex
apate calido ⁊ fm oēm dispōnem ⁊ est mala. Et oē
apa pfocatiuū aut iterficit aut pmutat mā eius: aut
collectiōem facit: ⁊ suppurat. ⁊ qñz apank interius
cānc: iz nō puenit ad hoc vt pfocet. Et pfocatiuum
malū faciēs necrium vt sit assiduatio aptionis oris
⁊ plectiōis lingue noiaī caninū. qñz enī dī illud de
fectio i lacerto itrīseco i epigloti ⁊ qñz de eo qđ acci
dūt i duab⁹ spēb⁹ lacerti simt. Et qñz de illo qđ ac
cidit ex remotione spondilū. Et qñq; pmutat suā
tia ad pipneumoniā qñ expellit mā ad pulmonē: ⁊
qñq; pmutat ad ptē cordis ⁊ iterficit. Et qñz ad stōz
effundit. Et ois sināticus q morit spasmaī i pmis.
Et pfocatio qdem canina qñq; interficit int pnum
diē ⁊ q̄rtum. Et qñq; multiplicant sinances ⁊ caruz
silia i vere hyemali: cum ergo pfocatio fortio:r fit an
helit⁹ ponit attractiū in quo fit inuaiñtū motione
pulmonis. Et fit necessariū multotiens mouere pe
ctus cū plimone velociter ⁊ freq̄nter, si aduenerit vir
tus ⁊ nō fuerit anhelit⁹ eo:r inflatio. Et qñq; accidit
pfocatio in febrib⁹ acutis ⁊ constrictis ⁊ qñq; por
tendit i eis variolas. ⁊ silr dolor gutturis i eis q̄uis
non sit pfocatum. ⁊ accidentia pfocatiōis i acutis
febrib⁹ sunt mala valde: qñ in eis est necessitas an
helitus vehemēs: ⁊ qñ accit i die crisis ē timo:rosuz
⁊ pniciosū. Mā crisis cū apatib⁹ pfocatiuus ē pnicio
sa ꝓculdubio.

Ca.ix. de signis.

Mtētio cōis oibus spēbus pfocationū ē cō
strictio anhelitus ⁊ q̄ os remanet apertum
⁊ difficultas deglutiendi vt qñq; ueniat pa
tiēs ad hoc vt bibat aquā ⁊ egrediat ex naribus ei⁹
⁊ exū⁹ amb:o oculo:r ⁊ egressio lingue i ea q̄ vehe
mēs ē cū debilitate mot⁹ eius. ⁊ qñq; peruenit illud
plim ad hoc vt sit loquela eius spēi que dī q̄ ille lo
q̄tur cum narib⁹ ⁊ ē vere ecōtrario ei⁹. Ille vo q ad
hāc ꝓpatur i ꝓsuetudine hoium nō est nisi hūs na
res opilatas. Ipse ergo vere non logt ex naribus.
Dolor āt nō sit fortis i phlatica ⁊ dura ⁊ fit fortis in
calida. Cū ergo vehemētio:r fit dolor: tunc qñz ista
tur collū totū ⁊ facies ⁊ pēdet lingua. Et magis ico
lumis decollatio ē illa cum qua anhelit⁹ nō fit diffi
cilis. Et pulsus qdem hūtū pfocatōez in pncipio
sui ē freq̄ns diuersus. deinde fit pulsus rarus ⁊ cōica
tione apostemosū in hoc q̄ sentit aut cū visu aut cū
tactu: ita vt sentiant membra meri ⁊ epiglotis dura
⁊ extensiua: ⁊ sic hūs eā quasi desiderat vomere. Et
cū remotione quidez ē attractio colli ad interioza ⁊
abscisio vbi remouētur spondiles ⁊ qñ tāgit dolet
Et si iacet sup collū suum non delectat aliqd q̄ ipse
deglutiat oio. Et differentia quidem inter cōstricti
onē anhelitus factaz cā decollationis ⁊ factaz cā pe
ripneumonie ē: quoniā ille qui ē in peripneumoīa
non pfocat subito: sed hec subito qñq; pfocat. Et
dīxīt apa i epigloti ⁊ apa meri ē: qm cū deglutire ē
pole ⁊ anhelit⁹ ē, pibit⁹ tūc apa ē i epigloti: aut si ē
ecōuerso tūc apa ē in meri. Et qñq; magnificat epi
glotale adeo donec ꝓhibeat deglutitionē. Et qñq;
magnificat meriale adeo q̄ ꝓhibeat anhelitu⁹ ⁊ nō
ꝓstringit anhelitū aliqd apatū meri nisi qđ ēi sup:e
mo eius: qđ vo ē sub hoc non ꝓhibet anhelitū q̄
uis difficilis fiat ⁊ ꝓstringat: qm nō puenit ad hoc
vt ꝓximat cānam ⁊ extremitatē eius: ⁊ vt non igre
diatur in cā aer oio cūq; apa ē i meri ⁊ in lacertis in
trīsecis nō manifestat sensui q̄uis lingua palato ad
hereat vehemēter. Et dīa iter apa malū qđ nō sanat
⁊ apa qđ nō est cū illa malitia: imo est in postremo
lacerti meri. ē qm vī q̄ nō cū eo ꝓstringat anhelit⁹
nisi cū est deglutio. Et illud ē malū qđ est intus i epi
gloti ⁊ nō apparet sensui exteri⁹ ex eo aliqd nisi iteri
us cū ꝓspicit ei⁹ guttur: iz est, pūctū. deinde illō qđ nō
vī iteri⁹ ⁊ vī exteri⁹. Pcfocatio āt mala festinat ad
phibēdū anhelitū. Et qñ resupinat patiēs ⁊ phibe
tur anhelit⁹ oio. Et qñ nō resupinat ahelit⁹ fit diffi
cilis. Et ipe ēt assidue extēdit collū igemiēdo ad ahe
litū ⁊ revolvit cū incliatōe ⁊ diligit expāsionē ⁊ non
pōt iacē. Et qñz pucūt ꝓstrictio anhelit⁹ ⁊ necessitas
extrahēdi vaporē fumosū ad hoc vt educat vt q̄ ef
ficit āhelitū hūiditates ad exterioza i anhelitu ⁊ ap
paret spūa tūc nō ē spes i ipso ⁊ nō oz vt curet. Luz
tū qñz accidat vt pfocat⁹ ꝓpiet aliqū: deinde sanet. Et
illud ē cū illic fuerit fortitudo ⁊ appetit⁹ ⁊ nutrimen
tū. Cū āt facies ei⁹ fit viridis ⁊ denigrāt sin⁹ oculo
rū ipsi⁹ tūc ipe morit. Et silr qñ minoraī pulsus ⁊ in
frāk extrēa ⁊ grossitudo qđ ligue ⁊ ipi⁹ denigrio fit
ex signis malis. et qñ ē cū pfocatōib⁹ malī febrīs ve
hemēs tūc mors festinat qm fe. facit egrū idigere āhe
litu magno: ⁊ iā dictū ē i signis mortis velocis. q̄ si
qs pfocatōez patit ⁊ alterat color postremi ei⁹ a ru
bedine sua ꝓsueta ad albedinē aut ad viriditatē ⁊ tu
dant ascelle ⁊ ignima ei⁹ sudor: frō tunc ipse morit
i vno die:r. Signa vero spei sūt si pmutatur rubedo
ad exterioza: multotiēs enī aperiūt tunc oculos suos
⁊ sanant. Et silr qñ alterank eo:r anhelit⁹ ⁊ incipiūt
anhelare anhelitu breui. Et illō iō qñ ipi i dispōne
veh emētie icipiū ad anhelitū lōgū vt ipm paulati

ɪrrare faciãt. Cũ aũt abbꝛeuiatur tũc iaꝯ remouet cũ ꝑ̃ parũs ad lõgitudiné ⁊ redeũt mẽbꝛa ad diſpõnez nãlẽ. Et ſiſr qñ accũ apa i laterr oppoſito ſperat cuz eo reſolutio aliq̃. Sig̃ ãt ꝓmutationis ſunãtte ſũt vt videanꝫ i apate detumitio ⁊ reſolutio abſq̃ aptione ad exteriora cũ mollificatiõe ſua. Deide oꝯ vt ꝓſide ret pulſus. Haz ſi ſit vndoſus magn⁹ ⁊ accidat cuz eo tuſſis tẽ ipa ꝓmutat ad pipnea moniã. ſi vo pulſus ẽ ſpaſmoſus tẽ ipſa ꝓmutat ad ſpaſmũ. Et ſi õbi litatur pulſus valde ⁊ mioꝛat ⁊ fit rar⁹ ⁊ ꝓmouet tre moꝛẽ coꝛdis ⁊ reſoluit in at⁹ calõ ⁊ accit ſyncopis tẽ nã eſt effuſa ad partẽ coꝛdis. Si aũt accidit doloꝛ iſtõ ⁊ naulea: tũc iaꝯ effũdit ad ſtõz. Collectionis aũt ſignũ ẽ qñ iuenit lenitas pauca cũ ꝑtráſtutõe cẽrti dici. Et qñ̃ accidit ſinantie q̃ facit apparere rubedinẽ in collo ⁊ pte pectoris vt generet herliſipipila. Et illud ẽ ſm duos modos: aut pp reditionez mãi ad interioꝛa coꝛporis: aut pp eũonẽ materici Si aũt eſt pp eũonẽ tũc ẽ i q̃ ẽ ſpes ⁊ allcuiat cũ ea anhelitus ⁊ aliud eſt malũ. Et ligna quidẽ eius q̃ ſanguinea ẽ' ſt ſigna ſanguinis nota ⁊ rubedo ligue ⁊ faciei ⁊ oculorum ⁊ inuẽtio ſapoꝛis ſanguinis. ſ. aut dulcedinis: aut ſuis ſapoꝛis vini ⁊ doloꝛ vehemñs extẽſiu⁹ ⁊ ꝓſtrictio ãhelu⁹ vehemñs. Et ſig̃ cholice ſt iflatio ⁊ calitas ⁊ triſtitia vehemẽs ⁊ ſitiſ vehemẽs ⁊ dolõ vehemẽs mozdicatiu⁹ ⁊ amaritudo ⁊ ſiccitas ⁊ vigilie: ⁊ ñ cõ ſtrigẽd o anhelitũ ꝓſecutionẽ euenẽtẽ ex ſanguine Et qñ̃z ſignificãt ipam coloꝛ linguez ⁊ aduſtio loci ⁊ acuitas ipſi⁹ ⁊ ẽ q̃ſi ſit i loco aligd acutũ mozdicatiuũ. Et doloꝛ cholice mioꝛ ẽ doloꝛe ſanguice. Et ſig̃ gõ phl'atice ſt ſalſedo aut ſapõ baurac cũ caliditate ⁊ viſcoſitate qñ ꝟ phlegma ẽ cõꝛuptũ ⁊ putrefactũ Et qñ̃z ſignificant ipaz albedo coloꝛis ligue ⁊ faciei ⁊ paucitas ſitis ⁊ iflãmationis: ⁊ qñ̃z ꝓſternit ligua cũ mollificatione ⁊ raro accidit cũ ea apa i glãdulis q̃ñz ẽ doloꝛ cũ ea paru⁹ aut ꝓuatus: ⁊ nõ ſut cũ ea febꝛes ⁊ ꝓlõgat ſpaciũ ei⁹ vſq̃ ad. xl. dies ⁊ qñ nitit hñs eã polis ẽ ei deglutitio: qñ penetrat õglutitũ i mollitiẽ ⁊ ſig̃ nucl'acholie ſt duricies ⁊ ſapõ acetoſita tis ⁊ põcitatis ⁊ q̃ accit paulati: ⁊ q̃ñz ẽ ꝓmutata ex apate calido ⁊ ſigna facte a ſiccitate mẽbꝛoꝛ ſpũalizz q̃cũq̃z fuerit ſũt paucitas hũiditatis i oꝛe ⁊ iuuari ex aq̃ calida ſtati cũ eo qõ hũectat ⁊ mollificat. Et ſcias q̃ qñ̃z accit ligue doloꝛ ꝓſeuerás ãno vno aut duob⁹ i gutture ei⁹ ⁊ ſignificat petroſaz ſup fluitatẽ i ptiõ⁹ gutturis. ¶ L. x. de ſm̃óe vli de curis apatũ accſtiũ i ptiõ⁹ gutturis ⁊ epiglotis ⁊ glãdulis circũdãtiõ⁹ ea ⁊ vue ⁊ gallamati ⁊ duaꝛ amigdalaꝛ.

OPoꝛtet vt cũct i ꝓcipio vnuſcuiuſq̃ illoꝝ mã faciẽs illiud cũ phl'omia ⁊ ſolone vẽtris. ⁊ vt trahat materia ad ptẽ diuerſaz ſalẽ cũ vẽtoſis poſitis ſuper loca longinqua oppoſita ei ⁊ ligatione extremitatũ doloꝛoſa. Et vt icipiat i ea cuz medicis ſtipticis ꝓmixtis cũ eis q̃ habẽt paꝛ abſtersionis ſicẽ mel. ⁊ melioꝛes eo ſũt coꝛticel nucis: deide rob moꝛi. Et ſcias q̃ iceptio gargarizandi cũ aceto qñ̃ icipit paſſio vue aut ſinãtia ẽ ex eis q̃ repellũt ⁊ p hibẽt attractionẽ hũiditatis plurime ⁊ ẽ cũ eo, phibitio ei⁹ q̃ eueniet. Et de iſtis q̃dẽ medicinis ſũt ſicẽ alumẽ ⁊ galle ⁊ balauſtie ⁊ ãbo ĝnata decocta vſq̃ ad ſolutionẽ ⁊ fiat ex eis q̃ꝺ deglutiat. Et ex eis q̃ mũãt ad illud ẽ vt radat ſynciput ⁊ liniat cũ ſucco acatie ⁊ hoci pncipio. Deinde gradatio fiat ad maturatiua: deinde fiat gradatio ad apertiua fortia vſque ad gradum ſalis ãmoniaci ⁊ piretri ad ea que dicturi ſum⁹. Et ex eis q̃ ꝓferũt ad hoc ẽ ſternutare cũ eis q̃ ſũt ſicut ꝓdiſi ⁊ coſtus ⁊ ſolia oleandri ⁊ ſanguc⁹. ⁊ ex reb⁹ exptis q̃ facũt ſua, ꝓpetate i apatib⁹ ꝓfocationũ ⁊ vue ⁊ ãbaꝛ amigdalaꝛ ⁊ oio oiuz mẽbꝛoꝛ gutturis iuuamẽtũ maximũ eſt vt ſumãt ſila ⁊ ꝓpzie tincta cũ murice marino ⁊ ꝓfocet cũ ea vipa deide circũdet eis collũ ei⁹ q̃ hz aligd hoꝛ apatũ. Illud enĩ ꝓfert ei iuuamẽtũ mirabile bonũ ꝓtráſtiõ ẽtitatẽ ei⁹ qꝺ timet. Et lac quidẽ ẽ ex medicinis ſublimibus i ꝑncipio ⁊ ſtatu ppea q̃ repellit ⁊ lenit ⁊ ſedat doloꝛẽ. Et oꝯ vt ꝓſpiciant i admiſtrãdo ea q̃ ſtrigũt ⁊ reſoluũt, aut maturant: ⁊ ꝓſideret ad diſpõnez coꝛpis i lenitate ⁊ duritie ſua ⁊ ꝓfoꝛtet illud q̃ ẽ foꝛte i duritie ⁊ leniaꝯ i lenitate: ⁊ ſiſr obſeruet ctas ⁊ cõplo ⁊ tp̃s ⁊ cõſuetudo. Et qñ̃z appꝛopꝛiãt apa vue ⁊ ambaꝛ amigdalaꝛ ⁊ mollificatio eaꝛ cũ icitione. Et ego qꝺ ambab⁹ ſingl'are faciã capl'm. Et ex mo dis curationis ẽ ꝓceſſio ſup locã. Et ei⁹ loca ſt tria vnus coꝛ ẽ cũ remouẽt ſpõdiles. Et 2⁹ eſt ex apatibue vue ⁊ ambaꝛ amigdalaꝛ idigẽtũ ſublcuatiõe ſua: aut caſu ambarũ ad ſupioꝛa. Et 3⁹ ẽ i apatib⁹ phl'aticis cũ cõſtriguntur ambo meat⁹ ⁊ iuuant cũ ꝓceſſione ꝟz mũdificationẽ ipoꝛ ⁊ ſbtiliatiõz ipoꝛ

¶ La. xi. de cura decollationũ ⁊ ꝓfocationum ⁊ omnis ſuffocationis ex oi cauſa.

IN caſa qꝺ oꝯ vt icipiat cũ phl'omia ⁊ ñ extrahat ſanguis plurimus ſubito: ⁊ ꝓpe cũ iam inceperit virt⁹ debilitari: immo ſumãtur i oi hoꝛa. ⁊. x. ⁊. x. vſq̃ ad diẽ tertiũ cũ ſepation i b⁹ ptinuis. Si aũt debilitari nõ icipit tũc oꝯ vt ſine ceſſatione extrahat ſanguis vſquequo appeat ſyncopis i forti. Et oꝯ vt declinet cũ ſepatiõe vẽtus ꝓfuationẽ vtutis ⁊ expulſionẽ ſyncopis Syncopis. n. cũ accit cadit vt⁹ ei⁹. qꝺ aggregant ei difficultas anhelit⁹ ⁊ caſus vtutis. Et ꝓpe idicit eis vt mioꝛẽt cibuz necrio aut voluntarie ⁊ pcipue ſi ſũt febꝛis. Et qñ̃z oꝯ vt attẽdat i re phl'omie res aliã q̃ ẽ magis integra qñ̃ qñ̃z ẽ cã dñiuz ſanguinis i ꝓfocatione retẽti ⁊ pcipue ꝓſueti ſic ſanguinis mẽſtrui ⁊ ſanguis hemoroidaꝛ. Et in h⁹i quidẽ oꝯ vt ſit phl'omia, i latere trahẽte mãz ad ptẽ a q̃ cadit retẽtio ſic necria ẽ h phl'omia ſaphene ⁊ vẽtoſe crurũ. Cũ. n. egredit ſanguis plurim⁹ tũc q̃ñz ſedãt accitia ſtatiz ⁊ q̃ñz necria eſt iteratio i mane. Et ſm vtatẽ diſpõnis cũ diſpoſitio tolerat expulſionẽ phl'omie vſq̃ ad maturationez tũc illud ẽ meli⁹ ad h̃ vt remaneat vtus in coꝛpoꝛe ⁊ cadat eũo ipi⁹ materiei egritudis ⁊ ſufficiat emiſſio frequẽs i dieb⁹ cũ. x. põderib⁹ ſanguinis. aut. v põderib⁹ ⁊ fit facilis anhelit⁹ Et ſiſr ẽt gargariſmata poſtpõank ſi ẽ illic repletio ⁊ fuerit gargariſmata doloꝛoſa timẽdo attractionez imo admiſtrẽt gargariſmata p⁹ mũdificationẽ. Et ꝺ collatõis qꝺ ẽ ſpes q̃

dā existens i fine algalsamati. Cū ergo fit phlomia ante declinationē egritudinis defecēdit ad locū pfocatū. Et mult otiēs qdē scit cū eo hora pfocationis ex pncipio t augmēto t statu t decliatione t dispositione t deglutitionis t augmāt difficultas: aut causa ei⁹ t declinatio ipsi⁹ t dū pseuerat i augmēto t nō ē necriū vt fiat phlomia vltima: imo sufficiat illud qd dixim⁹. Et cū sināt ia ē nō cū cōitate repletionis i corpore toto: imo ē supfluitas i pte gutturis trī t nō sentit extētio ptāsit vt nō fiat phlomia: immo elōgatio fiat ab additōe cāe resolōnis faciētū cē necessariā cābitionē plimā. Et phibeat nutrimētū vt sit cor⁹ ei⁹ vtēs sanguis ei⁹ nutrimēto t puertēs ipz a pte apatis q̄si fiat ei icēdiēs liguis: deide vadat ꝑz resolutionē t maturationē. Mā ū phlomia fiat tunc fortasse nō tolerabit illud t nō erit excusatio cibationis t cibatioē ē labor t ꝓpe cū nō deglutit. Et non postpōat phlomia vene q̄ ē sub ligua: imo oz vt iciat illud salte i cadē dic: imo salte i dispōne sepationis p̄dicte. t ꝓpe cū fuerit vene q̄ sūt sub ligua extense. Et q̄z nocīa ē phlomia alguidegi t q̄z nocīa ē scalpellatio ligue ipi⁹. Et nocīe si vētose cruris: q̄n sūt pcrētes valde. Et illū qdē q ꝓsuet⁹ ē incurrere sināces oz vt phlomek añq̄ accidāt cū vī repletio t cū ē ver. t ex eis qd q̄ si vehemētis iuuamis ē ieceptio administrationis clisterioz fortiuz valde nisi scabris phibeat: nūc. n. oz vt sit ptētus clisterib⁹ lemb⁹. Clisteria nāq̄ fortia t collyria sūt i hoc maxime iuuañti. Et oz vt ēbrocēt extrēa t circūdet collū lana t ꝓpe lana usopi q̄ sit ifusa sine i oleo oliue: aut i oleo camemillio. Ipsa. n. est lenificatia t sedatiua doloris. Deide i postrēo ipsi⁹ admiscēāt ei attractiua cū non pcerūt ista: t sūt sic baurac t synapis t costus t castoreū t sulfur t vnguētū forte rubificās t ēt mel anacardi t oē qd vesicat. Et oz vt sit ptēti i cibū suis vsq̄ ad diē tertiū oximelle: aut sirupo ō melle: deide gradatio fiat ad aquā ordei cū gbusdā medicis delectabilib⁹: deide ad vitellū ouī: postea cū facilis fit deglutio: administrent fomētōes ex cādaros. Et i fine ei⁹ fiant fomentationes ex maturatiuis: deide resolutis. Et cū deglutio fit difficilis ponāt vētose sup collū apo spodilē secūdā cū suctione aut igne vt dilatet meat⁹ paulati t ōglutiat illud qd fomet ex cibis. Cūz illō ꝓpleuerit remouēāt vētose ignite: aut cadūt psalpas Et nō ē malū si scalpellet ēt et egrediat sanguis illic t ex halacdā: deide ventosēt vētosa vna sup caput: t ponāt ēt sup mētū vētose sb gutture t illō fiat postq̄ abscidit mā. Dia. n. hec trahūt materiā ad diuersaz ptē t munāt cā t silr illud ē melr. simili ponātur sub māmillis t sup alcheel t nō ē malū itromittere aliqd qō mūdificet ex alkeizarā t eis silib⁹ sup qō coctū sit iu olutū: mūdificatio nāq̄ dilatat. t q̄z itromittit i gutture cānula facta de auro aut argēto aut silib⁹ ābob⁹ admuādo ad ilpirādū. t silr q̄n fortiō stipstrictio ñ ē excusatio qn vētose pōant sup collū Et q̄z pfert in dilatatiōe deglutionis t anhelit⁹ cō pressio spatulaz cū fortitudie. Ad cidie āt i pncipio sunt stiptice t ꝓpe i sāguinea: t meliora qō stiptica si q̄ habēt cū stipticitate sua sbaz subtilē q̄ submergāt Et ex reb⁹ qō quas extrahit expimētū ē, q̄ stiptica pmixta ꝓpolita magis sūt iuuatiua q̄z singlāria sunt plicia: t q̄z dolor fit fortior i pncipio rei: q̄re necessariū ē vt stipticis admisceāt aligd qō cedet dolorē t leniat sicē sirup⁹ viol. t penidij t lac calm t mucilago se. lini t alrob. t q̄z multiplicat effusio quare nō ē excusatio qn resolutia eis admisceant. Et q̄z nō ē mā plurima i effusione t apa nō ē forte. Incipiēt ergo t admistrēt galle t sal āmoniac⁹: q̄n ꝓhibēt cū fortitudine t resoluūt cū fortitudine. In cholerica vero oz vt sit pluriū itētionis cōuersū ad ifrigidādum cū eo qō facit stipticū Et quādoq̄ admistrāt linimēta t quādoq̄ admistrāt i ea t i oī calida gargarismata t insufflank insufflationes cuz sufflatorio t pulueriz ationes. Et ex eis ē gargarism⁹ fact⁹ cū ori melle t aq̄ t aceto Ipse. n. ē maxime iuuañti in inflatio calē t frē t cū rob. morozꝓpe siluestrū: deide cū eo i quo ñ ē zuccaz vl mel. t admistrēt, ꝑ incipio puz t fortet cū stipticis q̄ sūt de genere succi sūac t acreste siccaz t sic sūt balaustie: t hꝰt qd nō ponit mel nisi vt mūdificet nō vt fortet: t silr decoctio alkeshe cū melle aut decoctio sumac cū coagulato vue Et fort⁹ illo ē succus nucis recētis. q̄n ipe ē ex melioriꝫ medicis hoz apatū t succ⁹ rose recentis. Et rob papaueris q̄n pmiscet cū stipticis ē vehemētis iuuañti i initio. Et fort⁹ illo ē decoctio myrthi, t glādiū t aqua coriādri t sumac t aq̄ corticū nucis t aq̄ myrti t aqua lētū decoctaz valde t cydonia valde stiptica t sorbe ꝓpe. Et alumē iameni hz ꝓpetatē i hoc. Et ēt insufflet i gutture insufflatio ex semine rose t sumac t balaustijs ēm ptes equales t cāfore remodica. Et cholice adhibeat succ⁹ oleoz rozꝓmixt⁹ cū eo qd hz stipticitatē aliq̄ sic succ⁹ vge pastoris t succ⁹ solatri t succ⁹ ramoz vitis. Et ex cōibus intereas in pncipio sūt semē rose t semē portulace t mucilago psilij t amilū t spodiū t sumac t dragagātū t cansora ex gb⁹ fiāt pille ꝓpesse t teneant sub ligua Cū ergo abscidit attractio oz vt misceāt cū rob morozmyrrha t croc⁹. myrrha. u. pfūdat cuz virtute sue stipticitatis t sue resolutionis t facit crocū ꝓuenire ad ꝓfundū t aggregant ad maturationē faciendaz. Si aūt videris ipaz decliare ad duriciē pmisce cū morisaliqd ex baurac. Cū aūt appropiquat status: aut puēit i ipa oz vt admistrēt ea i gb⁹ ē scdatio t lenificatio: sic lac mulcūi quo dissoluūt squame cafiefi. t oleū i rob morozꝓ: aut decoctio ficuū t fēugreci: aut rob myrthi cū rob aut succ⁹ vitis cum melle aut rob. aut bdellium arabicum dissolutū: aut rob vue q̄n ē iuuatiuū valde t aq̄ radicis i qua decocta sūt passe t fenugrecū t dactili t fic⁹ t myrrha t crocus t cinamomū gargarizata cuz oximelle t aqua mellis. Et admistrēt emplā ēt ad maturādū sic ēplz alfei t distillatio olei ros. i auf. ē iuuatiua i hac hōa Et q̄n videt q̄ non maturat t vides duriciē oz vt administres i medicis ei⁹ caules Cū aūt maturatio iā adest nūc studei i aptione apatis cū gargarismate qō ꝓuigit iter aptionē t lenificationē: sicut q̄daz medi-

sine acute in lacte qbus fit gargarismus: et si ē apparens et elongat tps et nō dissupik nō ē mala administratio ferri. Et ex medicinis tpatis cū inceptiōe ad disruptionē ē decoctio ficuū cū fenugreco et dactil' et decoctio lentū cū ros. et rob ligirie et seic almaru et post illud fiat gradatio ad illud qō ē fortius: ḡre misceantur cū rob moror baurac et myrrha et dragagantū et etiā sem̄ē almaru dissolutū i lacte capno et olea dissolūtia et ꝑpe cū melle et galia et fiat ex eis gargarismus: et ex eis q̄ fuit sic aq̄ mellis in q̄ decocta fuit ficus et galamentū et sanguis et alumē et menta et sisimbr et radix lilij ꝓficuum et sepati. Et dosto et ꝑpe marino inest iuuamentū maximū in hoc tpi. Et in vitate stati p̄ abstersionē integrā et p̄ maturatiōz ꝓpletā et aptionē cū eis q̄ fuit sic baurac et nitr et assa fetida et myrrha et pip et castoreo et sterc̄ hirūdinū et sterc̄ adib et fiat ex eis gargarism̄ cū rob moror: imo cū sale āmoniaco et piretro et seic alharmel et si napis: aut seic raphani cū aq̄ et oximelle. Et administrent ex eis iusfumigationes: et insufflatio salis armoniaci et faciēs gelicere. Cū ergo declinat egritudo administra vinū et balneū et embrocas. Lōfectio pillularū iuuatū in stam. ℞. radicis lilij. iij. ptes: assē fetide medicatē partis: colligant cū succo caulis aut coagulato vue. Et curatiōe vo phatice ē vt int̄ in gutture mittat vga mollificata torta sup quā inungatur sit pānus quo liniat apa et quo mūdificet hūiditas. Et ci quidē q̄ ē antiq̄ assa fetida et cinamomū et solua venē cū cochijs et hiera et silibus. Et clisteriz̄et cū clisteribꝰ valde fortibꝰ. In cura aūt melācholie ex medicis magis ꝓferentibꝰ ei ē medicamen al harmel gargarizatū et linitū exteri⁹ et interi⁹. Ex medicinis vo q̄ hūt ꝓpetatē et pueriles fuit in oi hora ē stercus canis albū et adib albū: et hoc mō colligit. Custodiat canis ne aliqd comedat nisi ossa tātū donec stercus ei⁹ iciat albū: qō parui ex statfetoris. et sit sterc̄ hois ꝓpe infātis: et oz vt sollicitando sit ita vt illud quo cibat sit cū quātitate q̄ digerat: et qō ex eo melius ē: est panis lupinoz fm quātitatē phā et in potu tribuat polt ipm vinū vet⁹: deinde sumat sterc̄ ei⁹ et exsiccet: ē. n. pauci fetoris et li cū pane desideratꝫ aliqd aliud: tūc denē ei cibi bone digōnis bōi chimi⁹ cale ꝓplonis cū eglutate sic carnes gallie et ꝑdicis et extremitates capitaꝫ. Nec. n. cū bōitate digestiōis educūt fecē pui fetoris: et ex medicis qō sua ꝓpetate faciēt bꝰ sūt hirūdines aduste. decollāt. nus et currit sāguis sup alas ipsaꝫ: deinē puluerizat sup eas sal et ponūt i vrceolo lutato et li gacaſ ie et ponūt i furno et vt ponāt i vitreato vase linito luto sapiētie ē recti⁹ ap me: et sili sterc̄ hirūdinū adustum cū fortitudīe. et q̄z linit ēt palatū ex felle taurino cū melle et felle testitudis et flozeris et capitibꝰ piscium loz soli et ꝓpe vua et linit ēt pantatuz hūtis sinātia sale cū melle et aceto et oleo. et sili apa vue et sili admistrent gargarismata cū oximelle in quo decoctuz ē senā raphani. Et colcotar qdē et calcadis ābo sūt bona apati dauonis: et ex ꝓpositis sūt medicamenta mixta cū myrrha et croco: et medicamē hirūdinuz et medicamē alharmel et medicamē coriandri nucis recentis et trocisci ādaroſiz: et medicamē hꝰ i. ℞. stercoris canis al. aduſti in testa et ꝑter testā. ʒ. i. pipis. ʒ. ij. gallaꝫ aduſtaꝫ coriandris ḡnatoꝝ carnis simi et iuis et adhoba oium añ. ʒ. i. myrrhe costi ābor añ. ʒ ß. insufflet aut liniat cū melle et ēt in fine ei⁹: et hora vehemēte administrent sterc̄ pueri ex pane lupinoz et sterc̄ canis et hirūdinū aduſtū et sal armoniacus et cet. hoc in die multoties. Quīz vo apat lingua ꝓfocati etiā et indiget forta ſe curatōe ipsi⁹. Iz nos iā locuti sum⁹ de apatib⁹ lingue: et illō qō qō huic loco ꝓprū ē necariū ex eo redire ad illō qō illic dictū ē. s. vt ingeniet p̄ phlomiā in attrahēdo materias ad inferioza: et qnz fit illud i loco hoc cum hiera pi. hz. n. ꝓpetatē in deponēdo hūores q̄ fuit coa sup mo ous stōi et meri et gutturis: dein̄ administrēt sup ipm infrāctia et repcussiua sic succ⁹ lactuce: et ē medicina his ꝓpetatē quā tigt vitio iuuamēti ei⁹: deinde si necaria ē resolutio subtilis fiat. Ex eis aūt q̄ ꝓferūt in regie ei⁹ q̄ ē ppꝓpōdules ē vt ingeniet in cōpsione loci cū facilitate ad posteriora: fortasse eni reueniet spōdilis: et illa qō ꝓsilio qnz fit cū instio et cū digitis et inueniē qnz p illud reges. instrm vo ē res silī. freno qō i gutture intromittit et expellit qō ē int⁹ in gutture ad exteriora. Lōpressio aūt valde ē nocina in apatib⁹. Lnz sinaces vehemētiores, fuit et nō valēt medicine credit q̄ pditio futura sit illō p qō spat cuasio ē scissio cāne: et illud ē cū scissiōe ligamētoz q̄ fuit int̄ duos ānulos cāne: ꝑter qō recipiat aliqd ō cartilagine: ita vt p illud anhelet: dein̄ fiat qn̄ expletū fuerit regimē apatis et medicet sanabit. Et modus qdē curatōis ei⁹ ē vt tēdat caput ad posteriora et teneat et fuat cutis et abscindat. Et qō ō eo recti⁹ ē: est vt fuat cutis cū vicino et clōget: dein̄ discoopiat a cāna et findat qō ē int̄ duos ānulos cāne coa fissura cutis: dein̄ suat et ponat sup ipsam pulnis citrin⁹: et oz qdē vt duplicent duo labia fissure cutis solū ꝑter q̄ ꝓtingat cartilago et panniculi in aliquo: et hoc ē iudiciū hꝰ fissure ḡnis nō cadat ad hāc intentionē: nā si existimat q̄ in illis cisō ligamētis sit apa et nocumētū nō oz vt administret scissio. Cū aūt syncopis supuenerit egro et timet q̄ cōpleatur ꝓfocatio incipiat a clisteribus fortibus. Et phlomet vena q̄ est sub lingua: et phlomet vena frōtis et appendant ventose sup collū et sub mēto cum incisiōe aut absq; incisiōe. et si fuerit cā ꝓfocationis eius et syncopis ei⁹ submersio: tūc puertat vt currat aq̄: deinde suffumiget cū eo qō hz fortitudinez et odoꝝ bonū donec reuiuiscat. Oportet aūt vt illeq̄ euaserit a suffocatiōe vehemēti phlomet et clisterizetur et sorbeat aliquibus diebus sorbitiones farina ciceris et lac: aut aquā carnis in q̄ dissoluti sunt panis et vitellus oui. Et scias q̄ ois qui hz dolorez gutturis meli⁹ ē fugere sermonē ex quocūq; dolore

Ca. xij. de vua et ambabus amigdalis.

Stis qnz accidit catarr⁹ apostemās eas: ita vt phibeat anhelitū. Et qnz mollificat vua ꝑter apa et iuuat eo qō ꝓstringit eā et exsiccet ex mā ipsam: et qnq; iuuat incisiōe. Et appropinqt

curatiõi ꝓfocationũ. Et curet̃ in ꝓncipio cũ linimẽ
tis in qb⁹ sit facilitatis obfuatio ⁊ admistrẽt cũ pẽ
na: digiti nãq; in nõ sua hora qñq; laborẽ afferunt
Et i illa q̃ magẽ ẽ ⁊ pue iflãmatõis admistrẽt põtica
Inflãmare vo pueries illõ qõ ẽ vehemẽtius iffratõis
hĩ aq̃ solatri ⁊ sic semẽ rose ⁊ folia ei⁹: vtrisq;. n. iest
opatio fortis. ⁊ ex eis q̃ sũt fortiora i hoc. c. sit gũmi
arabicũ ⁊ dragagãtũ ⁊ sarcocolla ⁊ neseltẽgi linita ⁊
ẽt balaustie ptes. ij. alumis ps. i. pterãt ⁊ cribellẽt cũ
ozali ⁊ admistrẽt cũ spatula hũte caput icisũ i latitu
diẽ: ⁊ qñq; addũt i eis croc⁹ ⁊ cãfora ⁊ admistrãt li
niẽdo ⁊ ẽt galle trite cũ aceto ⁊ linũt cũ pẽna ⁊ iteꝝ
aq̃ gñati acetosi cũ stipticis ⁊ ẽt lapis sedẽgi ⁊ ẽt la
pis corrosus adust⁹: ⁊ ille q̃ noiat achates ⁊ lapis
alasurugie ⁊ spodiũ ⁊ lutũ sigillatũ ⁊ armenũ ⁊ rob
acreste ⁊ fruct⁹ spine egyptiace ⁊ alumẽ iameĩ ⁊ semẽ
rose. Sunt̃ ex eis sic̃ ẽ illud. Et suffumigatio cũ ra
nis ancti ẽ ex eis q̃ pstringũt vuã valde: ⁊ ẽt succ⁹ gñ
nati dulcis ptriti cũ cortice suo cũ sexta sui de melle
fact⁹ viscosus ispissat⁹ est liniñtũ bonũ: ⁊ ozt vt qñ
gargarisma fit cũ stipticis assiduet gargarisma cum
aq̃ cala: illud. n. ꝑpat ipam vt i eo stiptica operẽt: ⁊
lenit ipam ⁊ ꝓhibet stiptica idurare ipam: qõ si sti
ptica eã acqrẽ faciãt duritiẽ ⁊ coartationẽ dolorosaꝝ
admistra i ea mucilagines ⁊ gummi arabici ⁊ dragã
gantũ ⁊ amilũ ⁊ sarcocollã ⁊ semẽ malue ⁊ aquã fur
furis ⁊ ordei: ⁊ fiat vt stet succ⁹ extrẽitatũ rãni cũ gũ
ta sui de melle ⁊ aq̃ mixtũ qñ ẽ liniñtũ bonũ: ⁊ ozt
vt cũ gargarisma fit ex stipticis assidue fiat añ illud
gargarisma cũ aq̃ cala aut decoctõe rosaꝝ ⁊ sumac
cui⁹ sexta ps sit mell: decoq̃t ⁊ ispissẽt ⁊ liniat exteri⁹
cũ eo qõ hꝫ exsiccatoꝝ ⁊ stipticitatẽ fortẽ sic̃ qõ fit cũ
gallis ⁊ alumie iameni. ⁊ sal qõ ẽ illud qõ ẽ ptermit
tẽdũ añ oia illa. Melice vo gallaꝝ imaturaꝝ nucis
atriñti ru. sumac oiuꝝ añ. ptes. iij. ⁊ itia salis torre
facti. xx. ptes sumãt ⁊ admistrent. Medicamẽ bo
nũ in dispõnib⁹ ⁊ horis: ℞. alumis iameĩ ptes. iij
ros. ptes. ij. costi ptẽ. i. admistret ẽplm cũ pẽna vt
pueniat ad vuã. Medicamẽ bonũ ad horã suã: ℞.
succũ gñati cũ cortice suo ⁊ ispissẽt cui qnta sui de mel
le ⁊ liniat cũ eo ⁊ ẽt alumis ptẽ. i. salis armoniaci ptẽ
⁊. ß. gallaꝝ imaturaꝝ ĩtiã pns dragãti. iij. ptes. ⁊ qñ
pueniit stat⁹ aut appropinq̃t admistra myrrham ⁊
crocũ ⁊ cipeꝝ ⁊ q̃ sũt eis silia ⁊ darsisahã. ꝓpe ⁊ flo
rẽ sgnãti ⁊ ramos balsami ⁊ aluscẽt admistrẽt liniẽ
do ⁊ aq̃ eoꝝ gargarizent ⁊ ꝓpe qñ admistrat in eis
gargarisma decoctiõis radicis lilij ⁊ se. ro. cũ melle.
Et distillet oleũ amigdalinũ i aures i oi hora qñ
ẽ inanitũ. Si ãt collectio fiat i vtrisq; amigdalis ⁊ i
eis q̃ sequũt ea admistra decoctõi pdcas i ca. sinãtie
qõ si doloꝝ pseuerat ⁊ nõ iedat rezertẽdũ ẽ ad soluti
onẽ vẽtris. Si vo op hoc ñ ꝓpleat ea admistra ea q̃ sit
fortis resolutõis sic̃ ẽ succ⁹ cucũeris aliniñi ⁊ cẽtau
rea ⁊ nitꝝ rubeũ cũ melle aut solũ. ⁊ si idurescat apa
⁊ plogat nõ ẽ aligd ei ita pueniẽs sic̃ assa fetida: cũ
ergo icip̃ subtiliari i loco vno ⁊ grossat in loco alio
tũc icidat ⁊ ꝑtũ polẽ ẽ vt expellas illud ⁊ sanias illi
ẽplm cũ sale ãmoniaco ⁊ mittas ipm ei cũ cochliario
qõ ẽ sic̃ frenũ ⁊ ẽ melꝰ: ⁊ ñ ozt vt icidat nili cũ radici
ei⁹ aduẽit extenuatio: qñ i ea ẽ timoꝝ magn⁹. Gar
garisma exsiccãs vlcera apatũ gauonũ ⁊ purgãs ea
℞. lẽtiũ balaustiaꝝ ãboꝝ añ. ptes. v. sief mẽthe ero
ci costi oiuꝝ añ. ptẽ. i. coq̃nt i aq̃ ⁊ sũat ex decoctiõe
coꝝ ps. i. ⁊ misceat cũ medicetate sui ꝺ rob mõi ⁊ q̃nta
sui ꝺ melle ⁊ fiat cũ ea gargarisma. L. xiij. ꝺ cãu vue

Quidoq; cadit vua i febre ⁊ qñq; cadit sine fe
bre: ⁊ ei⁹ cal⁹ ẽ vt tẽdat ad iferiora ita vt ñ re
deat ad locũ suũ: ⁊ qñq; necãriũ fit ꝺglutienti
ꝓpmẽ digitis suis donec trãsglutiat. L. xiij. ꝺ cura

Sũt illic calitas ⁊ rubedo phloma: ꝺiñ ad
mistra gargarismata pdicta in caplis pdictis
sic̃ gargarismata cũ aceto ⁊ aq̃ ro. ꝺciñ fricet
cũ ros ⁊ sandalis ⁊ balaustijs ⁊ cãfora ⁊ rob ꝺ mo
ris. ꝓpe i instio sili freno: ⁊ oz vt fiat cũ facilitate q̃n
to magis ẽ polẽ: ⁊ si ñ sũt calitas illic ⁊ rubedo ad
mistra gargarisma cũ oxymelle ⁊ synapi ⁊ almuri ⁊
alnabati ⁊ fricet cũ instro pdcõ: ⁊ medicamĩ quo fri
cat ẽ illud qõ fit ex gallis ⁊ moris ptritis. Et fortior
curatio ẽ vt lubleuet cũ istio ad supiora extẽdendo
ad exteriora cũ medicis stipticis ⁊ pmixtis cũ resolu
tuis ꝑm q; oꝝ. Et q̃ñ ꝓnuntiat cũ digitis linitis ex eis
q̃ sic̃ rob morꝝ ⁊ nucũ ⁊ alle oꝝ. Et ex medicinis
bonis ad cleuãdum sũt balaustie ⁊ alumen ⁊ canfo
ra ⁊ exbonis in cleuatione vue est gallia cum sale ar
mõiaco sed gallia est subtilioꝝ postquam non fuerit
illic nocumẽtũ ex ẽpe ⁊ repletõe. Cũ ergo stat fac gar
garismũ cũ aq̃ salsa vtendo gargarismate p⁹ garga
risma: ⁊ ex eis q̃ expta st ad illꝺ ẽ vt sũat scis ro. me
dictas libre: succi barbe hircine. iij. ℨ. ꝺco q̃nt i mel
le aut vino q̃ñ ẽ fortⁱ⁹: ⁊ ifãtũ qꝺ vuas qñq; cleuãt
galle aduste cũ aceto ⁊ ꝓpe q̃ñ liniũt ex eis coꝝ syn
cipita. L. xv. ꝺ ꝑmõe vñ ⁊ icisiõe vue ⁊ vtilꝫ aigdale

Oportet vt i vua ꝓsideret ei⁹ subtiliatio ⁊ dis
mitio ⁊ ꝓpe in iferiore pte ci⁹: ⁊ si ingrossat ex
tremitas ei⁹ ⁊ resudat ex ea sic̃ pus tũc ẽ meli
oꝝ hora ⁊ tũc incidat cũ ferro ⁊ cũ medicis cauteri
zantib⁹. Et fiat ꝓservatio cũ solone vẽtris subtili ꝑ
cedẽte ipaꝝ ⁊ excussiõe coꝝpis a repletõe si fuerit in
ipso ex sanguie aut alijs. Incisio nãq; cũ repletõe ẽ
timoꝝosa: illi⁹ ãt incisio q̃ subtilis ẽ ⁊ lõga sic̃ cau
da muris egtãs sup liguã sine repletõe aut rubedie
aut nigredie ẽ pui timoris. Et mod⁹ qꝺ incisionis
ei⁹ ẽ vt ꝑmat lingua ad iferiora ⁊ sit polẽ accipe vuã
cũ instro ⁊ premat ad inferiora ⁊ ñ radicũ⁹ incidat
imo dimittat ex ea aligd: nã si tu absciderꝭ eã ex pa
lato sanguis fortiter nõ abscindet oio cũ ñ oꝝ vt i
cidat res pua ⁊ sit nocumẽtũ ⁊ remaneat cũ dispõne
sua: imo oꝝ vt icidat q̃ntuas quam addit sup nãm.
Cũ ãt ẽ rubea apposa tũc ei⁹ icisio ẽ timoꝝosa. ⁊ q̃ñ
manat sanguis ⁊ ñ abscidit ꝓp aliquam medicinaꝝ
Ex medicis ãt icidẽtib⁹ eam sũt assafetida ⁊ alum
iameni q̃ sine ĩtermissiõe ponant sup radicẽ ei⁹ qñ
icidũt eam ⁊ faciunt ipam cadere. Et ex medicinis
facientibus ipsam cadere cum cauteris est sal armo
niaci⁹ cũ assafetida ⁊ atriñtis ⁊ oꝝ vt medicie iste sup
vuam annexe teneant cum instio narrato ⁊ teneant
hora vna ita q; nõ deglutiat donec agant in caꝝ: de
inde iterant vsq; quo nigrescat: nam si denigratur

sidet p⁹ tres dies fm plm. Et oz vt sit ille q curat decliuis ad iferiora his os aptū ita vt currat saliua ei⁹ t nō retineatur i oze ipi⁹. Due vo amigd ale iuspēdant cū vnano t trahant ad exteriōa q̄to plus pole ē preter q cū eis attrahūt tunice t abscindant cū rotunditate desup radicē apud quartaz lōgitudinis cū illio icisionis pter q permutet instrm t incidat vna p⁹ alteraz p⁹ obseruationē pdictorum pdiciarū i colore t q̄ntate eaz. Cū q̄z ceciderit ex eis q abscindit diminuat sanguis currere fm q̄tatē medicine. Et fit patiēs decliuis sup faciē suaz ne sanguis ingrediatur guttur ei⁹. Deide colluat os ex aceto t aqua ilfatis vt cōmat t tulciat vt mūdificet ipsius: deide ponat sup eaz qō abscindit sanguinē ītē colcotar t alumē t dragantū t gargarizet cū decoctione lanticis t folioz myrthi t sit tepida.

Lxvi. de rememoratione nocumēto⁹ icisionis.

Ex eis ē nocumētū vocis. t ex illis ē detectio pulmonis frigoris t caloris t fac̄ accidere pusim ab oi frigore t calore t nō tolerat sinz. Et ex illis ē detegere stoz malitie pplonis t cā primitiua ex vētositate t pulnere t eis illibus. Et plurimi coz infrigidant aeré tēperatū t i pectoub⁹ plurimoz tozum figitur frigus i pulmone ipsoz donec mori antur. Et qñz accit ex ea spūs sanguinis t nō retinet.

Lxvij. de cura sputi sanguinis ex icisione vue. t vtriusq; amigdale.

Oporter vt ponātur ventose super collum t mamillas t fiat phlomia: et vt fiat regimen cū phlobotomia venarum inferiozum communicantiū sicut ascellaz t eis similiū itendēdo ad attrahendū. Singularia aūt sanguinē reanētia t liniēta administrata ad illud sunt sicut attrimentum quo fiat linimentū aut pulueriz et attrimētum super ipm t frigidantia actu sicut nix t succi frigidi. ptici nouti: sicut succus acrete t pauapuu vitis t ribes t solatrū t aq̄ cydoniozum acetosoz. Et ex rebus expertis q̄ habēt ppetatez in hoc capitulo. Et oz vt administret in dispōne medicamē qō testatus ē sapiēs noiatus. Diogenes t ē alcuez ric. Et etiaz succus arnoglosse cū administrat ppe cū troc. t karabe t luto sigillato. Et oz vt administret cū eis calidū aligd: imo frz actu calidū. n. cū eo qd attrahit destruit opatoz medicine.

Gen. x. de dispōnibus pulmonis t pectoris t ē tractat⁹ qnt⁹.

Tractat⁹. i. de pncipijs t anhelitu

La. i. de anatomia epiglotis t canne pulmonis

Anna quidē pulmonis ē mēbruz ppositū ex cartilaginibus plurib⁹ q̄ sunt circuli t partes circuloz q̄z alie alijs ptinuantur. Que ergo ex eis obuiant meatui cibi q ē posterius t ē meri fac̄ fūt diminute t p/picq; sēcirculo t posita ē abscisio eaz ad meri t ptinguit meri d ca coz⁹ pāniculosū ñ cartilaginosū: imo sōa ei⁹ carnilagiosa ad aūriora posita ē. Et pponūt he cartilagies ex ligamētis q̄ pāniculus tegit t pp hē dit oia illa itrilec⁹ pāniculus lēis ad siccitatē t duritiē ōclusio aliq̄tulāz: silr ēt exteri⁹ t cap ei⁹ supi⁹ qō sequit os t epiglotiz. Et extrēitas ei⁹ iferior diuidit i duas sectōes. Deide diuidit i sectōes currētes i pulmone vicinātes ramis vēaz pulsatilū t geraz. t punit eaz pitio ad oīficia valō strictōa q̄ oīficia eoz q̄ silant eis t currūt ei ipis. Et⁹ igit creatio facta est ex cartilagine vt iueniat i ea aptio pdicta t ne lenitas faceret eā idigere cooptura t vt sit duricies ei⁹ tutū ipi cū sit ei⁹ sit⁹ ad anteriora: t vt sit duricies ei⁹ cā ad hoc vt pueniat vox: aut adiuuet eā. Et facta ē ei⁹ cō positio ex cartilaginib⁹ plib⁹ ligatis cū pāniculo vt sit ei polis extēlio t pūctio apō attractoz acris t respirationē t ñ doleat ex pcussionib⁹ q̄ accūt ei desubt⁹ t supza. Et ex attractionib⁹ q̄ accūt ei ad extrēitatez ei⁹ t vt cū nocumētū accit ñ dilatet nz coāgustet. Et fēa est rotūda vt sit securior t magis icolumis t nō nūnuk ab ea qō de ipo trāgit meri nili vt. cōpiat bucellā trāseūtē ipz: imo ptranseat a facie ei⁹ cū extēdit meri ad āplitudinē t sit pcauitas ei⁹ tē q̄si aduuās meri cū iciput meri extēdi ad ipaz t penetrat i ipz t ppe i deglutōe ne pūgat anhelitui: qñ deglutitio nēcriū fac̄ vt coopiat cāna pulmōis supi⁹ vt ñ ingrediat eā cib⁹ trāsiēs sup eam t sit cooptura ei⁹ cū sup positōe cartilaginū stantiū sup meatū. Et silr eius q̄ noiat nō hīs nomē. t cū sit deglutitio t vomit⁹ ei⁹ idigētes cooptura i hoc meatu ñ ē pole vt sint cū sit anhelit⁹. Et creata ē pp vociferationē res q̄ noiat liguafistule pstricta apud extrēitatē cāne: deide dilatat apud epiglotti: q̄ iciput ex amplitudie pcedēs ad pstrictionē. deide ad spaciū āplū sic ē i fistula q̄ necessariū ē voci pstrictio vt retineat. t h⁹i qō cozpis filis liguefistule ppetas ē vt pūgat t dilatet vt fiat pūlō pcussio vocis. Durities vo pāniculi q tegit eā interi⁹ fuit vt resistat solus catarris t spuus malis t vapoz fūoso redeūti ex cozde: t vt non mollificet pcussione vocis. Et⁹ aūt diuisio i pmus i duas ptes fuit: qñ pulmo hz duas ptes. sz ei⁹ ramificatio cuz venis getis fuit vt ex eis accipiat nutrimētū. Cōstrictio aūt oficioz eoz fuit vt mīsuret i eis respiratio arteriarū veniētū ad coz vt ñ penetret i eis ad ipz. Nā si penetraret faceret pcunire spūs sāguis. hec ē ergo forma canne pl'monis. Epiglotis aūt ē istrz ad cōplēdaz vocē vt tencat anhelit⁹. Et i interioze pte ipi⁹ ē coz⁹ sile liguefistule: t iaz dixim⁹ ipm t cū eo qō apponit ipsi ex palato: t ē silē additioni q̄ claudit canā ne fistule pplet vox. Et epiglotis qō ē coartata cuz canna pstricta cū meri. Cū ergo meri appetit deglutire t declinat ad iferiora ppter attractionē bucelle cooptur epiglotis t eleuatur sursū t coartat cooptura q̄rūdā suaz cartilaginū cū alijs q̄ extēdunt pāniculi t lacerti. Cūq; cib⁹ trāsiit meatū meri sūt oficiū epiglotis t cāne adherētes palato supi⁹ q̄r nō est possibile vt ingrediat ipsuz ex eo qō cōprehēdiuz ē apud meri aligd: quare ptranseūt ipm cib⁹ t pot⁹ ita qō nō cadit ad cānaz aliquid nili i quibusdā horis ut quibus estimat deglutitio anteq̄z compleatur motus iste: aut accidat cibo motus propter meri cō turbatū: qi nō cessat nā laborare in expulsione eius cū tussi. Et nos gdē iaz dixim⁹ anatomiaz cartilagiuū epiglotis t lacertoz ei⁹ i pmo libro. Pulmo aūt

est compositus ex ptibus q̃z vna ẽ cãa: t ſeda est rami arterie venate: t tertia ẽ rami ꝓcludubio quos cõiungit caro mollis rara aerea ſcreata ex tenuiore ſanguine t ſubtiliore: t illud ẽ cuã nutrimẽtũ ei⁹. t ẽ pliz meatuũ mollis t rar⁹ ad albedinẽ declinãs ꝓ pric in pulmõib⁹ aialiũ quoz itegra ẽ creatio: t creatus erar⁹ vt in ipso accipiat aer t digerat in eo t expellat ſuperfluitas ei⁹ ab eo ſicut creatũ ẽ ꝑar cũ cõparatõe ad cibũ: t ẽ hꝰ duas dſiones: quaz vna tẽ dit ad dexterã t altera ad ſiniſtrã. t ſectio qdẽ ſiniſtra duos hz ramos: t ſectio dextra tres hz ramos t inuamẽtũ pulmõis oio ẽ attractio aeris: t inuamẽtũ attractõis aeris ẽ ꝓpatio aeris cordis pluris q̃z ipz quo idiget in pulſu ſuo: t inuamẽtũ hꝰi ꝓpatõis ẽ vt ſit aiali cũ ſubmergit in aq̃: t qñ emittit vocẽ longã ꝓtinuã ſpcdiente ipm ab acceptione aeris: aut cũ ab hoc act ei⁹ attractõ ꝓp dispões t cãs ducẽtes ipz ad illd ex fetore aut alio acr ꝓpatus qué aſſumit cor Et inuamẽtũ hꝰ aeris ꝓpati ẽ vt tẽperet ſua cuẽtatõe caliditatẽ cordis t vt reſtauret ſpm cũ ſuba q̃ ẽ magis vincẽs in pldne ei⁹ ꝓter q̃z ſol⁹ aer ſic existimãt gdã ꝙertak t fiat ſpũs ſicut nõ ſola aq̃ nutrit mẽbr Elez vnũquodq; eoz aut ẽ ps nutrimẽti aut ẽ faciens penetrare lubricitare. Sed aqua ẽ ad nutrimẽ tũ corporis t aer ẽ ad nutrimentũ ſpũs: t vnũqdq; duoz. ſ. nutrimẽtũ corpis t ſpũs ẽ corpus ꝓpositũ nõ ſimplex. Sed inuamentũ extractõis ſuperfluitatis aduſte ſpũs t ẽ eius fumoſitas t pulmõis eſt ad introitũ aeris ffi. Jſte nãq; attract iã ꝓcludubio cõ uersus ẽ ad calefactionẽ qñ nõ ꝓfert in tpando ſpm Ramificatio aũt venaz t cãne in pulmone fuit qñ cãna t arteria venalis cõicant in nutriẽdo pulmonẽ ex ſanguine digeſto claro veniẽte ex corde. Carnis aũt inuatiuũ ẽ vt opilet rimas t pũgat ramos ſed ei⁹ raritas ẽ vt rectificet attractionẽ aeris. Monteni ẽ vt nõ penetret aer niſi in cãna tñ: imo qñz euadit ad corpus pulmõis ex co: t in hoc ẽ apertio in multiplicatiõe t vt adiuuet etiã in ꝓstrictione ad expulſionẽ. Eſt ergo ꝓparatus duob⁹ motibus t pp hoc apiꝭ pulmo cũ ſufflatõe. Eius aũt albedo ẽ pp dñiuz aeris ſup illud quo nutrit t pp plmã ei⁹ frigiditatẽ. Eius partitio in duas ptes ẽ vt non ceſſet anhelitus pp nocumentũ aduenies vni duaz ptũ t ois ramus ẽ ramificat⁹ pp illud in duos ramos Quintus aũt q ẽ in latere dextro eſt lect⁹ ſubſtrat⁹ vene q̃ noiat ꝓcana t nõ eſt ei⁹ inuamentũ in anhelitu pliz Et qñ cor magis fuit decliue parũ ad ſiniſtrã addit in pte ſiniſtra q occupet ſpaciũ pectoris. Et nõ ẽ bonũ vt pulmõi ſit in latere dextro additio exis venis ſubſtrata: qñ iã cecidit neceſſitas ei⁹. t pulmoné qdẽ coopit pániculus neruoſus vt ſit fm qd ſciuiſti ſenſus aliqs aliquo mõ: t ſi ẽ intras tñ ẽ coopiens quãuis ipſe pulmo ſit ſubſtrat⁹ cordi leniens t ei⁹ inuamentũ. Pectus quoq; diuiſum eſt in duas ꝓcauitates int q̃s diſtinguit pániculus oz⁹ ex oppõe mediatõis thoracis t nõ ẽ transitus ab vna duaz ꝓcauitatũ ad alterã: t iſte pániculus ẽ in veritate duo pániculi t eſt quint⁹ in poſteriore pte tm cũ ſpõdilib⁹ t ſupius vt defẽdat ãbas furculas t intẽtio in creãdo eos fuit vt ſit pect⁹ habẽs duos vẽtriculos q̃ten⁹ ſi eueniat vni eoz nocumẽtũ ſufficiat alter ad faciẽdũ anhelitũ t ei⁹ intẽtoz: t ex inuamẽto ei⁹ ẽ ligatio meri t pulmõis t mẽbroz pectoris adiuicẽ. Velamis ãt iã dixim⁹ formã t inuamẽtũ ei⁹ in anatomia lacertoz. ipm. n. in vitate ẽ vn⁹ lacertoz tẽ ex trib⁹ tunicis q̃z media ẽ corda q̃ ꝓfolet ei⁹ opatio: t tũica q̃ ẽ ſupra ẽ ſicẽ fũdamẽtũ t baſis pãniculi pectoris q̃ iteri⁹ cooperiũt ipm: t tũica iterior ẽ ſicẽ illa ſiphac: t i velamie qd duo ſũt fozamia quorum maior ẽ transitus meri t arterie magne: t per min⁹ ẽ transitus vene q̃ noiat alhabari t ẽ ꝓheber: nẽ tis ſuſpẽſionis cũ ea t incarnationis.

La. ij. de ꝓpl'onib⁹ pulmõis t ſignis diſponũ ei⁹

Dcauſ⁹ itaq; qp ꝓpl'onẽ calaz ſignt ãplitudo pectoris t magnitudo ãhelit⁹: t qñz duplat exſufflatio t vox t opatio ei⁹ t qp paz nocet ab aere ffoz qp pliz a cal'o: t qp accũtia ſitiſ cedat aer ffus ablz potu mltotiẽs t accũt ei⁹ pliz iñatio t tuſſis Hiaz vo ꝓpl'onẽ ſignt puitas pectoris t puitas ãhelit⁹ t vox t acuitas ãboz: t qp nocet ab oi ffo t multitudo guãtõis phlatis i ipo: t mltotiẽs qñ duplat eo ãhelit⁹ t aduenũt ei alma t tuſſis. Cõp'onẽ aũt hũidã ſignt multitudo ſuperfluitatũ t raucedo vocis t ſtertitio t ꝓpẽ cũ fuerit cũ mã t fuerit decliuis ad ſupiora t defect⁹ ab eleuatõe vocis nõ pp ꝺbilitatẽ corpis. Siccã vo ꝓpl'onẽ ſignt paucitas ſuperfluitatũ t aſpitas vocis t ſilitudo ei⁹ cũ voce gruiſ: t qñz ẽ illic diſtua pp vehemẽtiã ſpiſſitudis. Vnaq; aũt haz ꝓpl'onũ qñz ẽ pulmõi nãl t qñz ẽ ei accital: t coicãt i aliquo t differt i aliquo. Jlla ãt i qb⁹ cõicat ſũt ſigñ ꝓdcã niſi illa q̃ excipiem⁹ ꝑ. ſz ea i qb⁹ differũt ſũt duo. vnũ eoz ẽ qñ cũ ꝓpl'o ẽ nãlis ſignũ ſci⁹ ẽ ſtãs fm nãz: t ſi ẽ accital ẽ ei ſignũ accitalc: t iam aduent ei niſi ſit ſignũ ꝺ gnẽ eoz q̃ non accidũt niſi mã tñ qñ tẽ ſignũ ẽ nãle cui⁹ ſilẽ ẽ magnitudo pectoris aut puitas ei⁹ Et ſcias qp magis ꝓpẽ ſignificatiões ei⁹ fm diſpões pectoris t pulmõis ẽ ãhelit⁹ i fitate ſua t calitate ſua t magnitudie ei⁹ t puitate ipi⁹: t facilitate ipi⁹ t ei⁹ difficultate. t fetore t bõitate odoris ei⁹ t religo diſpõnib⁹ ei⁹. Et ſilr vox. ẽ in h⁹i re ſicilld qꝺ ſigt illa q̃ ſtrãgulata ẽ cũ nocumẽtũ ſit i lacertis dilatãtib⁹: t rauca cũ nocumẽtũ ſit i lacertis ꝓstrictis cũ nocumẽtũ ẽ i lacertis. t ſilr tuſſis t ſputũ t pulſus. Et iã ꝺclarata ẽ tubi q̃litas ſigñũ anhelit⁹ t q̃litas ſigñũ vocis t q̃litas ſignificationũ tuſſis t q̃litas ſignificationũ ſputi. Pulſus ãt t qꝺ ipe ſigt ꝯz ꝓpl'ones t egritudines iã ſciuiſti. Et pulmo qdẽ vicinat cordi t ſignificatões diſpõnũ ei⁹ ſunt ſup ipm foztiores: t pullus ẽ magis ſignificatiuus ei⁹ qꝺ ſegt ramos neruoz pulmõis: t tuſſis ẽ magis ſignificatiua illi⁹ qꝺ ſegt cãnã t carnẽ pulmõis t ſenſibilitas grauitatis ẽ ſignificatio. ꝓpa q̃ materia ẽ i pániculis t lacertis: t cũ nõ ſputt niſi cũ tuſſi leui tũc mã ẽ. ꝓpinqua ſup me canne t ei qꝺ ſegtur ipm. Et tñ nõ ſput niſi cũ tuſſi plima tũc mã ẽ. ꝓfunda t ẽ longinq. Et qñz aſſociãt nocumẽtis mẽbroz pectoris ſigna mẽbroz lõginquoz: ſicẽ vngo i apatibus velamis t ſicẽ rubedo facici i apatib⁹ pulmõis

Cap.iij.de apostematib⁹ accidentib⁹ pulmoni.

Ulmõi qñz accñt ap̃ ata appropara ñbris p
tiũ,silliuz ꝛ egritudies,officiales ꝛ ꝑpe opilatõ
i venis suis ꝛ partib⁹ cãne ipi⁹:ꝛ ꝑpe i'venis
grossiorib⁹ ꝛ i raritate corpis ei⁹. ꝛ qñz fuit pp cãs
opilatuas ĩtra ipm'vsquequo pueniat ad cooptu-
raz ꝛ egritudies cões. Et qñz multiplicãt egritudies
pulmõis i hyeme ꝛ autũno pp multitudinẽ catarri
z,ꝑpe,i autũno pluuioso p⁹ estatẽ siccã septẽtriona
lez.ꝛ aer frigid⁹ nociu⁹ ẽ pulmõi nisi sit a calore lef⁹
vehemẽti. Et multotiẽs qdẽ pducũt egritudies pul-
mõis ac egritudies epilis sic̃ ꝓducũt vehemẽtia frictis
tis ei⁹ ꝛ vehemẽtia caliditatis ei⁹ ad hydropisiz ꝛ sti-
muliter velaminis. Cap.iiij.de cura pulmõis.

Tẽde qꝺ dicit i ca. asmatis ꝛ ãhelit⁹ ꝛ pmu
tet ad illud ex eo qꝺ cõicat ei in cãis egritudi-
nũ. ꝛ qñz excitat pulmo cũ eo qꝺ ẽ sic̃ eleuatõ
vocis ꝛ sic̃ ãhelit⁹ exsufflatõis ꝛ sbtiliẽt p illꝺ supflui
tates ei⁹. Et admistratõi qdẽ medicie pectoris iest
ꝑpa forma:oz ei vt admistrent fcẽ pille ꝛ elia plib⁹
retinẽdo ea i oze ꝛ deglutiẽdo qꝺ resolukit ex eis pau
latim,pt,plõget spatũ i oze eaz i ptrãseũdo cãnã ꝛ rei
tereꝫ ꝛ pueniãt ad cãnã ꝛ plmonẽ:ꝛ,ꝑpe cũ dormit
reslupin⁹ ꝛ bũccetel lacertos oẽs q sequñt plmonẽ ꝛ
cãnaz ei⁹. ꝛ propiquior modus declinationis su-
perfluitatum pulmonis,est latus qꝺ meri sequr q̃
pp iuuak vomitu pliz cũ nõ est ibi qꝺ prohibeat.
L.v.d mẽijs siccis i plmõe ꝛ iudicijs eaz i curatõe.

Eterie q̃ otinẽt i plmõe qñz sit ex gnẽ sanguis ꝛ
qñz sit ex gnẽ hũiditatis:ꝛ qñz sit ex gnẽ sani
ei ꝛ sit mẽ calẽ ꝛ sbtiles. Et mãs qdẽ siccas i pl'
moe qñz ẽ difficile spuẽ:qz ñ adheret ei vẽtositas ex
pellẽs eas cũ tussi:imo rũpit hũiditas sup vẽtosita-
tẽ:qz aducit ei vẽtositas ñ cradicãs:sz ad vehemẽtiaz
multitudis ei⁹ cũ sit hũores pectoris grossi ñ pucias
ad vltimũ i exliccãdo:imo sis occupat⁹ cũ lẽificatio
ne ticlioe cũ resolutioe mẽi Et sit itẽtio maior dua
rũ rez tibi icilio aut sit studiũ cũ icisioe pl⁹ q̃z sit cuz
resolutioe. Et admistra i oib⁹ illis medicis aq̃z mell
ẽ eni faciẽs eas penetrare ꝛ lenificat ꝛ abstergit.

Capi.vi.de medicinis pectoris singularibus : ꝛ
compositis ꝛ de forma administrationis earum.

Edicie pectoris sũt medicie q̃ mũdificãt pect⁹
ꝛ sũt fm ordies. Ordo pm⁹ ẽ sic̃ faria fabarũ
ꝛ aq̃ mell' ꝛ se. lini assũ ꝛ amigdale ꝛ vinuz dul
ce.nã ipm vehemẽt apit opilatioẽz pulmõis sic̃ ipm
vehemẽt gnãt opilatioem epis quẽ admodũ scies in
ca. epis. Et ex ffris se. cucumeris ꝛ bateke ꝛ cucurbi
te.butyri ꝺo cũ solũ admistrat maturatio ei⁹ ẽ pl⁹ q̃z
ei⁹ mũdificatio. si aũt deglutiat cũ melle ꝛ amigdal'
amaris ẽ ei⁹ maturatio miozꝛ mũdificatio ei⁹ ma-
ior. Et forti⁹ illo ẽ glutinũ albumi ꝛ amigdalea maꝛ
ꝛ oxymel sgluticũ ꝛsenug. ꝛ olibanũ ꝛ daculi hierõ
hiꝛ fortitudi nẽ i hac itẽtioe Et fortiora illis sũt cy-
minũ ꝛ pip ꝛ herb⁹ ꝛ radix lilij ꝛ radix oppopanaci
ꝛ castoreũ cũ melle ꝛ sgilla assata ꝓtrita ꝛ ꝓfecta cum
melle ꝛ cẽt aurea maiõ ꝛ arist.ro.ꝛ nigella ꝛ mil'q'ẽ
sũ vreeis cũ deliccat sup testam sup pãnas:aut i fur-
no dõec albescat ꝛ ꝓmisceat cũ melle, ꝛ sũr enula cuz
põit i medicis ꝛ aq̃ ei⁹ est vehemẽtis iuuamẽti ꝛ alreu
med ẽ ex sũma eoꝝ q̃ faciũt facile'spatũ ꝛ fiseleos est
valde iuuatiuũ ꝛ ꝑpe crudũ:ꝛ p⁹ ipm illꝺ qꝺ nõ est
elixatũ nisi elixatura.i.ꝛ croc⁹ ꝓportat sit ꝛa ãhelit⁹ ꝛ
facile effic̃ spatũ valde:ꝛ medicie qꝺ iste sit pueniẽtes
ebibite,ꝛ sit puciẽtes vt cpl'z suppositę. Et medicis ãt
ꝓpositis sit pille platõis ꝛ sit pille ꝺ stomace ꝛ sir⁹ ꝺ iso
po cũ ꝺscriptõibus diuersis ꝛ medicañ andrõachi
ꝛ medicañ asclepiadis ꝛ medicañ G.ꝛ sirupi ꝺ pa
paueꝝ cũ ꝺscriptiõib⁹:ꝛ medicañ mãni⁹ ꝛ medica
men anacardi cũ myroba.ꝛ ex eis q̃ faciũt spuẽ hu-
mores grossos ꝛ sanie ẽ medicamen qꝺ ℞t. Papini ꝛ
myrrhe ãboꝝ añ. aur.i.cozdũeni aur.ij.opij ꝛ casto
rei ãboꝝ añ. aur.i.ꝓficiãt cũ vio dulci:cui⁹ potio ẽ.ʒ
aur.ꝛ ex eis q̃ expta sit ẽ medicañ qꝺ ℞t olibãi.iij.
myrrhe.ij.cũ.ij.ʒ.rob:coq̃t cũ melle ꝛ ꝺglutiant
aut succ⁹ caul'cũ cq̃li põdẽ mell:aut ꝺcoctio ei⁹: de
coq̃t ãbo ꝺec coagulẽt ꝛ sit ignis carbonũ:ꝛ etiaz
myrrha ꝛ pip ꝛ se. vrtice ꝛ papuũ ꝛ synapis:sumãt
ꝛ fiãt ex eis pille:ꝛ ꝺcꝺ i potu ex eis mane ꝛ vesꝑe,ap
sonũ:ꝛ ẽt synapis.ʒ.i.baurac.ix.kirat succi cucume
ris asi.kirat.i.ꝛ.ʒ.ꝛ potio vna educẽs supfluitates
plmas ꝛ mũdificat sine lesioe Et ex medicis fortib⁹
ẽ vt siũt nasturtiũ ꝛ synapis ꝛ se. vrtice ꝛ succ⁹ cucu.
asi.ꝛ anisi pũgãt totũ illꝺ cũ melle ꝛ ꝓficiãt cũ eo.ꝛ
ex ꝓmixtis ꝺclinãtib⁹ ad cal'itatẽ ẽ vt siũt fenug. ʒ
i.se.lini. ʒ.i.ʒ.herbi. ʒ.i.ci⁹ qꝺ ẽ int gna cotti. ʒ.ʒ.
succi ligritie. ʒ.ij.iuoluñt oia oleo aigdalio ꝛ pũgã
tur cũ melle.ꝛ item seueꝛẽ ꝛ fic⁹ al.ꝛ passe emulsate ꝛ
radix lilij ꝛ ca.ve.ꝺcoq̃t i aq̃ vehemẽt ꝛ ꝺcꝺ ex ea ad
potãdũ.ꝛ si i hac aq̃ ꝺcoq̃t polypodiũ ꝛ turbit erit
iuuatiuũ valde. Et scias q̃ multotiẽs retinet aliquid
i'pectore ꝛ ẽ recipiẽs vt expuat nisi vt⁹ ei⁹ ab eo de-
bilitet:ꝛ tũc qꝺ oz vt aduuet cuz sternutatione.

Cap.vij.de sermone vniuersali de anhelitu.

Anhelit⁹ ꝓpletur duob⁹ motib⁹ int quos sũt
due more fm q̃ res sẽ hz i pulsu:nisi q̃ mot⁹
anhelit⁹ ẽ volũtari⁹ q pot alterari cũ volũta
te a cursu naturali ꝛ pulsꝰ ẽ naturalis pur⁹. Et itẽtio
qdẽ i anhelitu ẽ vt ipleat pulmonẽ aere ffo ꝺec ꝓ-
pet ꝑpatio cordis ꝛ nõ cesset cor sumere ex eo aerez
frigidũ ꝛ reddat ipsi vapoꝛẽ fumosũ ad hoc vt acci
dãt illi attractiõi due res:q̃z vna ẽ pueriio ipsi⁹ a ffri
ditate cũ calefactioe ei⁹ qꝺ ei vicinat ꝛ ei⁹ qꝺ ei ꝓmi
scet.ꝛ altera ẽ pueriio ipsi⁹ claritate sua ppea q̃ ad-
miscet ei vapoꝛ fumosꝰ:tũc eni remouet ab eo itẽtio
q̃ sit pueniẽs ad hoc vt extẽdat pul⁹ ab eo:qz neccs
saria sit ei⁹ eductio ꝛ pmutatio ipsi⁹. Et iter duas ffs
st due more:ꝛ ei⁹ qdẽ itroit⁹ ꝛ ẽ attractio aeris:fit cũ
dilatatioe pul⁹ pulmõis sequẽs motũ coꝛpoꝛ qꝺ⁹
circũdat. Et anhelit⁹ qdẽ ap'cõitatẽ ẽ illꝺ qꝺ educit
ꝛ ap medicos ꝛ ipõe q̃ ẽ iter eos qñz ẽ illꝺ qꝺ edu
cit sic̃ ẽ ap cõitatẽ:ꝛ qñz ẽ hoc totũ sic̃ pul⁹ ap cõi-
tatẽ ẽ mot⁹ dilatatiu⁹:ꝛ ap medicos i ipo ẽ positio
ꝑpa fm spẽz notã. Et mot⁹ anhelit⁹ cõlis natural'
vacui a nocumẽto ꝑplet motu velamis. si aũt idiget
additioe fortitudis pp illud qꝺ nõ igredit nisi cum
labore:aut vt ꝓportat anhelitus ad extrahendaz in
flationẽ:cõicat velami i hoc aduturiũ lacertoꝝ pe-

ctoꝛis oiuz:ita g̃ ſuꝑmoꝛ eius aut ſaltem quoꝛūdā
ſſeriocꝛ eiꝰ tñ. Si ãt é necriū vt ſecet lfas: aut generet
ex eo locutio nó é excuſatio gn̄ adminſtratio ſit lacer
toꝛ lingue. ⁊ qñz é neceſſariū i eis adminſtrare lacer
tos labioꝛ. ¶ Et quẽadmódū i pulſu é magnꝰ ⁊ puꝰ
⁊ lógꝰ ⁊ brꝛis ⁊ velox ⁊ tardꝰ ⁊ celſus ⁊ frus ⁊ fre
quens ⁊ rarus ⁊ fortis ⁊ debilis ⁊ itercīſ ⁊ ꝓtinuꝰ ⁊
ſpaſmoſꝰ ⁊ tremulꝰ ⁊ ꝓpter replctionis venaꝝ ⁊ mul
te caꝝ ⁊ reꝝ illaudabiliuꝫ: ⁊ omnibꝰ illis ſũt cauſe: ⁊
omnibꝰ illis ſunt ſignificationes ꝟ res ſnas. ⁊ é eis
diuerſitas ꝟ ꝓplexiones ctates ⁊ genera ⁊ accidẽtia
coꝛpoꝛea ⁊ aialia. ſimiliter anhelitui ſũt iſte res nãe
rare ⁊ q̃ ſũt eis ſilia. ⁊ vnaq̃qz res caꝝ hꝫ cãm: ⁊ ois
res ex eis hꝫ ſignificatoꝛz. ¶ Anhelitꝰ igr̃ alꝰ é magnꝰ
⁊ alꝰ eſt puꝰ: ⁊ alius é lógꝰ: ⁊ alꝰ é brꝛis: ⁊ alꝰ é
velox: ⁊ alꝰ é tardꝰ: ⁊ alꝰ é rarus: ⁊ alꝰ é frequẽs
⁊ alꝰ é ſtrictꝰ: ⁊ alꝰ é latꝰ: ⁊ alꝰ é facilis: ⁊ alꝰ diffi
cilis: ⁊ alꝰ é fortis: ⁊ alꝰ é debilis: ⁊ alꝰ é calidꝰ: ⁊
alꝰ é frus: ⁊ alꝰ é eq̃lis: ⁊ alꝰ é diuerſus. ¶ Et ex
ſpẽb̃ gdaz anhelitꝰ ſũt q̃ hñt nóia ꝓpa ſicut anhe
litꝰ ſtertoſus ⁊ ꝓpat ⁊ anhelitꝰ duplus ⁊ anhelitus
ſuffocatus ⁊ anhelitus vtolẽtꝰ ⁊ hñs ſetirat vel ſeto
reꝫ ſicut é i apoplia ⁊ ſtlib. ¶ Et nocumẽta q̃ accũt
ſãti mẽbris anhelitꝰ ⁊ i ꝓncipiis coꝛ ⁊ i eis q̃ cõicãt
eis cũ vicinitate. ¶ Et mẽbra gdẽ anhelitꝰ ſũt epiglo
tis ⁊ pulmo ⁊ cãua ⁊ vene nó pulſatiles ⁊ arterie ⁊
velamẽ ⁊ lacerti pectoꝛis ⁊ pectus ipſ. ¶ Maz nocuñ
tñ q̃z ſit i ipo pectoꝛe q̃ é debile ⁊ puñ ⁊ aduenit
ei ꝑp illud i anhelitu nocumẽtũ. Eoꝝ autẽ ꝓncipia ſi
ccrebꝛ ipz ⁊ nucha criaz: q̃ñ ipe é origo velamis.
naſcit cplz eiꝰ ex pari quarto neruoꝝ nuche ⁊ ꝓtꝛ
nuantur ei rami gnti a ſcti ⁊ nerui ad ipz veniẽtes.
¶ Membra autẽ cõicantia cũ vicinitate ſũt ſiẽ ſtom
⁊ epar ⁊ matrix ⁊ ſcſtia ⁊ rcliqua viſcera. ¶ Et illa no
cumẽta aut ſunt malitia ꝓpꝛia ſuccedẽs calida aut
ſfa: aut humida: aut ſicca q̃cũq̃z eaꝝ ſit pura: aut cũ
mã hũoꝛe rcẽti vel effuſi ad ipz plimi: aut viſcoſi
aut groſſi ⁊ ſanies ⁊ pus ſũt ex ſũma eiꝰ: aut vẽtoſi
tatꝫ: aut vapoꝛe: aut egritudo officialis ex paralyſi ⁊
ſpaſmo aut reſolutõ ſingl'aris ex ſciſſione: aut pu
trefactiõe: aut vlceratiõe: aut coꝛoſiõe: aut ex apa
teſſo: aut calo: aut duro: aut doloꝛe. ¶ Et tu gdſcimi
ſtꝛ illd q̃d nãraui tibi q̃ anhelitꝰ é foꝛmꝰ ſignificatio
⁊ currit pulſus poſtq̃z tu obſeruaſti eo ꝓnetudinẽ: ſiẽ
neceſſe é tibi vt obſerues rẽ naturalẽ ꝓuctã i pulu ét.
C. viii. ¶ Anhelitu ma. ⁊ puo ⁊ cãis ⁊ ſignificatõib̃ ⁊c

¶ Anhelitꝰ magnꝰ é anhelitꝰ q̃ recipit aerẽ
valde plz ſupra equalẽ: ⁊ ille cũ quo di
latant ſibra anhelitꝰ i ptib̃ oib̃ ſrabũ
danẽ pp magnitudinẽ eiꝰ q̃d attrahit. parui ãt ⁊ cõ
ſtricti diſpõ é i hoc eõ: ꝛio pp puitatẽ eiꝰ q̃d attrahit ⁊
ſilr i pte extractiõis. ¶ Cũe vo anhelitꝰ magni ſunt
eãc pulſus magni. ſ. tres ꝓdicte. Et cxiſtiãt a gbuſdã
q̃ puꝰ é ille q̃ ꝓplet motu velamis tñ. ⁊ illd nó é ve
rũ abſolute: nã q̃uis q̃z ſit ille q̃ ꝓplet motu ſoli
velais puꝰ q̃z tñ é ille eq̃lis. Eq̃lis ciñ eget motu
niſi velais q̃ velamẽ é fortis vtutis. Et q̃z é anhelitꝰ
puꝰ q̃uis mẽbra pectoꝛis oia moueãtur q̃ñ ſũt oia
debilia. Nó ci ſufficit velamẽ ſolũ ad ãhelitũ g̃ é ne
ceſſarius nz ſi necrius é equalis: imo é necrãi vt ois
ei aſſocieť. Exmplꝰ nó é oib̃ ſufficiẽtia i attractione
aeris ⁊ eiꝰ eductõe accũs oib̃ q̃ ſũ ſimile ei q̃ é a
velamie ſolo ſi é icolũe ⁊ ſanũ ⁊ foꝛte: q̃ñ nó eſt nz
vnꝰ ex illis mẽbris ſufficiẽs ad dilatatiõz integraz nz
illius eq̃tatis: vt q̃ñ illi aggregant adiutoꝛiũ iteri
ꝓuciat ex oib̃ dilatatio pulmõis equalis ſufficiẽs
⁊ illõ é ꝓp õbilitatẽ vtutũ: aut ꝓſtrictiõz meatuũ ſiẽ
accit i pipneumóia. vez oz vt ſit magnitudo ãhelitus
ꝓpata cũ quãtitate eiꝰ q̃d ɔ acre ipo exerceť receꝑto
⁊ eo q̃ redit ⁊ ñ ꝓplet illud niſi motu oim lacertoꝝ
pectoꝛis ⁊ eoꝝ q̃ ſequñť eos deiñ nó puertit ó ꝺcc ſit
motꝰ oim illoꝝ q̃ i ipo mouẽtur motus oim lacer
toꝛ. Ipſe ei é ãhelitꝰ magnꝰ: imo nó niſi q̃ñ ad ipz
mouẽt oẽs motu q̃ é vltius i dilatatiõe ꝓſtrictiõe
opando in aere plimo. ⁊ paruꝰ é ꝑm oppõné eiꝰ. Et
q̃z ꝓſeq̃t ex vehemẽtia motus mẽbꝛoꝝ anhelitus ad
attrahẽdũ aerẽ vt fiat motus dilatando i aũriob̃
vſq̃z ad furcbulas: ⁊ poſterius vſq̃z ad os duaꝝ ſpa
tulaꝝ: ⁊ i laterib̃ vſq̃z ad maxiaz ptẽ carnis ſpatule
⁊ q̃z iuuañt naribus: imo iuuañt eis vtruſq̃z i plu
rib̃ diſpoib̃. q̃z vo diuerſificať diſpõ i ꝓſtrictõe
⁊ dilatatiõe ex pte magnitudinis ⁊ puitatis. q̃z ei é
dilatatio maioꝛ: ⁊ q̃z ꝓſtrictio ⁊ motus: ⁊ q̃z ꝟ
quãcũq̃z qualitatẽ q̃ maioꝛ ꝺ hꝫ neceſſitatẽ equatio
nis cũ introitu ⁊ dilatatione é addit. ⁊ qualitas q̃ i
digeť equatiõe cũ introitu ⁊ dilatatiõe ex pte magni
tudinis ⁊ puitatis: ⁊ foꝛtaſſe dilatatio q̃cũq̃z eaꝝ eſt
magis neꝯria eſt motus qui tenet eam magis addi
tus. nam ſi eſt neceſſitas expulſionis vaporis ſumo
ſi plurima ꝓpter multitudinem quantitatis eius
aut acuitatẽ qualitatis ipi é ꝓſtrictio exſufflatia. Et
ſi neꝯitas exſufflatia: ⁊ ſi é neꝯitas extinguendi ignẽ
inflãmatiũ é dilatatio magꝝ. Et q̃ñ ꝓtingit i hoíe vt ñ
ſit magne attractiõis aeris: imo puc: deiñ ſit magne
extractiõis ſpũs vel anhelitꝰ eſt illud ſignificatio q̃
caliditas inata é diminuta ⁊ extranea intꝝs é addita
¶ Et ꝛé in hoc q̃ hec oia mẽbra laboꝛiola motu
affligũť ſũt q̃tuoꝛ: Ꝑpa ei ait ſũt ita ꝓp cãz magne
neꝯitatis q̃ é ꝓp inflatiõz caliditatis i pulmõibus: cordis
⁊ pulmõis: aut pp cãz debilitatis i ipſ lacertis motꝰ
aut pp cõitatẽ ꝓncipioꝝ ſiẽ ẽ i fine ethice ⁊ ꝓpiꝛ ⁊ i
collectiõe mẽi q̃ñ ipa õbilitat vtutẽ: aut pp egritudi
nẽ iſtri ei, ꝓpã: aut pp cõitatẽ eiꝰ ꝓdcãz i eo q̃ ꝓtin
exipaſmo accñte ei: aut malitia ꝓpꝛia aut apate aut
doloꝛe aut alia re: aut pp, phibitoꝛez i lacerto accñ
tẽ a dilatatõe ſiẽ é repletio iſtiõ a clb: aut vẽtoſitaſ cũ
ptrãſit tminũ q̃ñ ſepat int velamẽ ⁊ dilatatoꝛz aſ ñ di
latat ipz ſolũ: aut ꝓſtrictoꝛz meatuũ q̃ ſt epiglotꝫ ⁊ ra
mi cãne ⁊ arẽe ⁊ q̃ ꝓtinuãť eis ex meatib̃ anhelitꝰ
ſiẽ raritas q̃ é i pulmõe: q̃ñ ipe ipleť hũoꝛib̃ aut mꝫ
tiplicãť i ipo opilatões: aut accit i ipo apa: ⁊ iſti gdẽ
ſiẽ pacientes aſma ⁊ hñtes famẽ ⁊ ꝓpneumóici: aut
ꝑp negligẽtiã cũ necitate aut paucitate neꝯitatis ita
vt ꝓlogat ſpaciũ int duos. ãhelitꝰ ⁊ ſit neꝯitas anhe
litꝰ magni reſtauraťiõ illõ q̃d accit ex negligẽtia ſicut
pulꝰ pñtis pmixtoꝛz rõnũ q̃ ñ hꝫ vehemẽtẽ coꝛ
ꝺinatẽ q̃ñ ipedit ab eo. diñ vltiať in ipo ⁊ ex ſũma ꝺ
hꝫ neꝯitatis é magnitudo anhelitꝰ q̃ñ multiplicã

i ipſo vapores ſiñoſi, pculdubio ⁊ negligit anhelitū a volūtate exctōis ahelit⁹ vſq; quo mltiplicat cū ipo necūas: qſ egredit, pculdubio magn⁹. Et ſilr ē pulſus pplo cordis e⁹ nō ē cū illo coloꝛe recipiētis ahe litum: qſ expellit ad horā necitatis ⁊ reſtaurat cum magnitudine qd deficit cuꝫ expulſione.

La. ix. de ſignis anhelitus.

Ignā qb⁹ dī cernit inſ cās mot⁹ ſt: qñ ſi illū fuerit cā necitatis ⁊ vt⁹ fuerit fortis erit ahelitus plūs⁹ i introitu ipi⁹: ⁊ ex iſufflatiōe ei⁹ erit tact⁹ anhelitus calidus inflat⁹ ⁊ magnus ſignificās calitatē ⁊ erūt ſigna iſtātis repta i pectoꝛe ⁊ facie ⁊ oculis ⁊ ligua i coloꝛe ſuo ⁊ aſpitate ſua ⁊i religs. Si āt nō fuerit ita ⁊ vt⁹ fuerit nō deiecta ⁊ qſi ñ fuerit poſſibilis ei dilatatio itegra tūc cā pſtrictōis erit i re ⁊ reeoꝛ q̄ nūerauim⁹. Si āt mḡna oia laboꝛauerint: aut moueāt p⁹ ea nō fuerit mota motu de quo ſit curā dū nꝫ extēdūt dilatatōe itegra: ſic cū conat aligs qđ ñ ē ⁊ unit oi niſu ſup ābas nares ⁊ nō fuerit illic apredditū exſufflatio: tūc vt⁹ mouea q̄ ei lacertis erit leſa. Et qñꝫ pſtrictio ē ex hūiditate i cāna ⁊ q̄ ſequūt ipm ē cū ſignis i ahelitu ſon⁹ ei⁹ q ſtertit ⁊ ē necitas excreatōis ⁊ ē additio ſigni ſup ſignū pſtrictōiſ tota le. q ſi illud nō fuit erit cā magis inobediēt hac. Cū ergo aduēit pſtrictio ſtertilis ſubito: tūc iā currit ad pulmonē mā, ex catarro: aut currit ad pulmonē p⁹ deide ad cānaꝫ: ſo ſanies ⁊ pus ex aliquo membro ſubito.

La. x. de anhelitu vehementi.

St ille ex cui⁹ magnitudie vt⁹ laboꝛat illic ſſ flua coartatōe ad itroitū ⁊ ad exſufflandū cū exitu: qi eſt cū magnitudine fortitudo.

La. xi. de anhelitu alto ⁊ ſubtili.

St ſpēs ahelit⁹ magni i quo necrius ē mot⁹ ſupioꝛ lacertoꝛ pectoꝛis. ⁊ nō puēit necitas i ipſo ad mouēdū velam ⁊ iſeriioꝛes lacertos pectoꝛis. Et iſte qdē ahelit⁹ ſepius accit i febrib⁹ peſtilentialib⁹.

La. xij. de ahelitu puo.

Cognitio cāꝛ ei⁹ ē pp cognitōꝫ cāꝛ magni fꝫ ſemitā oppoſitōis: qñ ſepat doloꝛ int mḡna anhelit⁹ ⁊ int mot⁹ eoꝛ: ⁊ qñꝫ mioꝛat anhelitus cā doloꝛis: ⁊ qñꝫ minoꝛat anhelit⁹ pp pſtrictōꝫ ⁊ qñ aſſociat ei raritas ſigat motificatōez nāe: ⁊ qñ aſſociat ei freqntia ſignificat doloꝛē i mḡnis ahelit⁹ ⁊ q̄ ſequūt ea ex ſtō ⁊ eis ſillib⁹ ſic vlcera eoꝛ ⁊ apata ipoꝛ. Signa cāꝛ ahelit⁹ pui oppoſitaꝛ cāis anheli tus magni nō ſūt fꝫ oppoſitōꝫ. Ipm āt cm⁹ putas ē pp doloꝛē nō pp pſtrictiōꝫ ſigāt intētio doloꝛis: ⁊ q hīs doloꝛē i tolēat doloꝛē ⁊ expectat ſſ ipꝫ poſſe ē ei vt magnificet anhelitū ſuū: ⁊ cū hoc qñꝫ accit i ter ſepatōes anhelit⁹ eius anhelitus magn⁹ ad quē necitas adducē ad tolerādū doloꝛē: aut adducit necitas i ipſo negligētiaꝫ doloꝛis. ⁊ fact⁹ a pſtrictōe ē ēꝫ rio ton⁹ illius.

La. xiij. de anhelitu longo.

St ille in quo, plongat ſpaciū mot⁹ aeris i attractiōe ipius ⁊ ei⁹ reditu vt poſſit vt⁹ oparī in aere plimo. Et qñꝫ phibet magnū ⁊ velocē doloꝛ aut ſtrictio. ⁊ ponit lōgus i ppleméto ei⁹ vt ſeq̄tur qđ attractū eſt ſm q̄titatem magni ⁊ velocis.

La. xiiij. de anhelitu breui.

Ahelit⁹ breuis diuerſus ē a longo ⁊ qñ aſſociat ei freqntia ē cā ei⁹ doloꝛ in inſtro anhelitus ⁊ q̄ ſequūt ipꝫ. ⁊ qñ aſſociat ei raritas ſigt motificatōꝫ inati coloꝛis.

La. xv. de ahelitu veloci.

Ahelit⁹ velox ē ille i quo ē mot⁹ i ſpatio breui cū pſecutiōe necitatis nō ſic breuis ⁊ paus ⁊ cā in ipſo ē vehemētia necitatis cū nō cōſeqt i ipo ſufficiētia magnitudis: aut qñ necitas ē ſupa illō qđ magnitudo ad ipſā pphēdit: aut qñ magnitudo ſepat ſicut dictū ē in pulſu in illa ſepatiōe aut i inſtro: aut i vtute: ⁊ qñꝫ ē velocitaſ i vno duoꝫ motuū pluſq; i alio pp ſilitudinē cāe predicte in anhelitu magno.

La. xvi. de anhelitu tardo.

St ꝫ⁹ veloci ⁊ cāe ei⁹ ſūt ꝫ⁹ cāis ipſius. Et qñꝫ tardat pp doloꝛē qñ neće ē vt mḡnꝫ anhelit⁹ moueat cū facilitate ⁊ ſpaciōſitate.

La. xvij. de anhelitu frequenti.

St anhelit⁹ int quē ⁊ int illū q ē añ ipꝫ abbreuiat ipſ. Et ex cāis ei⁹ ē vehementia necitatis quando nō ſufficit magnitudo ⁊ velocitas quoniā ipa ē maioꝛ q̄ſ ſit illud qđ pphenſum ē ad ipam cū eis: qñ mioꝛ ea ē, phibitio ex doloꝛe aut apate: aut pſtrictiōe pp mās plimas: aut coartatōꝫ: aut effuſi onē puris in ſpacio pectoꝛis aut aliquā cāꝛ pſtrictōnis. Et tu qdē diſcernes int illū q accit cā necitatis ⁊ illū q accit cā doloꝛis ⁊ alioꝛ ex eis q̄ pterita ſūt tibi l. c. magnitudis. Et anhelitus freq̄ns fꝫ qđ teſtat ꝺ eo hyp. facit ſeg̃ nocumētū pp exiccatiōꝫ pulmōis ⁊ deſtructōez inſtri ⁊ anhelit⁹ in eis q̄ ipm ſequūtur

La. xviij. de anhelitu frigido.

Ignificat motificatōꝫ vtutis ⁊ extictiōꝫ calitatis innate ⁊ puerſiōꝫ pplōnis cordis ad frigidatē. ⁊ ē deteri⁹ ſignū i egritudib⁹ acutis: ⁊ pe q̄ñ cū eo ē paritas i ſba; nā tūc pplet ſignificatio ei⁹ reſolutōꝫ inati caloꝛis.

La. xix. de ahelitu fetido.

St itrās i fetoꝛe oris: fꝫ ſepat a religs ſpēbus fetoꝛis oris: qñ i illis ſpēb⁹ qñꝫ euēnit fetoꝛ in diſpōne q nō eſt anhelit⁹: ⁊ ſigt hūoꝛes putrefactos i mḡnis anhelitus. ſ. aut cāna: aut pulmone cū in eis putrefit humoꝛ aut materia.

La. xx. de pmutatōib⁹ q̄ currūt int anhelitū magnū ⁊ anhelitū velocē freq̄ntē ⁊ anhelitū ⁊ ꝫrios eoruꝫ.

Am ſciuiſti q̄ qñ necitas addit magnificatur ahelit⁹: ſꝫ ſi addit plus fit velocioꝛ: q̄ ſi addatur plus fit freq̄ns. ſi āt redeat necitas minuit plus freq̄ntia: deiñ velocitas. poſtea magnitudo. Et ſilr qñ minuit deſideriū ⁊ phibitus ⁊ qñ deficit rectio i interioꝛib⁹ pmis trib⁹ inenit raritas pmus deinde tarditas poſtea magnitudo: qſ ē egritudo a nāli ad puñ min⁹ q̄ſ ad tardū ⁊ ad ābo min⁹ q̄ſ ad rariꝫ Et ſi tu experieris iſta in dilatatiōe ⁊ pſtrictōne ſil fm diuerſitatē duaꝛ necitatū pdictaꝛ declarabit tibi diuerſitas in additione ⁊ diminutiōe. Cū enī cā ē magis ducens in dilatatōe ad additiōꝫ ē tps qđ ē ante dilatatōꝫ breuis ⁊ qñ eſt ſilis illi cāe i pſtrictōe ē tps getis q̄ ē añ pſtrictōꝫ breuis ⁊ ahelit⁹ freq̄ns: vel ſeq̄t apa calidum aut conſtrictionem ab opilatione.

Lxxi. ō āhelitu mouēte plmōez vl motio plmōis.

Ste anhelit⁹ significat de bilitatē vtutis: aut ꝓstrictiōz vehemēte ꝓfocatiuā i decollatiōe: aut collectiōz materici aut effusiōz humoris.

Cap. xxij de ℞mōe vniuersali maligne anhelit⁹.

Ellitia āhelit⁹ cōicat disp̄ōb⁹ egredictib⁹ a ꝑ nā i anhelitu quā ñ ꝓsequūt accidēna sana: imo accidētia egra ipedictia ⁊ illa sit sic difficultas anhelit⁹ ⁊ ꝓstrictio āhelit⁹ duplatio āhelit⁹ ⁊ uersio āhelit⁹ ⁊ anhelit⁹ p̄ pat⁹. Et qñ qs accidit pp spēs maligne ꝓplonis repletiōis: aut pp opilatiōem ⁊ vicinitatē coartatōis apatū ⁊ doloꝛes a motu, phibētes ⁊ pp vlcera in velaie ⁊ ptibus pectoꝛis: ⁊ pp casū ⁊tutis ex egritudib⁹ attritū faciētib⁹ ⁊ febrib⁹ acutis ⁊ pestulētialib⁹ ⁊ venēnis edibitis. Et ois qdē malitia āhelit⁹ aut ipsi⁹ ꝓstrictio: aut difficultas ei⁹ pp māz addūt apud resupinatōz ⁊ ē media apud dormitiōz sup lat⁹: ⁊ alleuiat eū sup vētrē iacet aliqs: ⁊ i ꝓfocatiuo itrisseco, phibz apud resupinationem omnino.

La. xxiij. de constrictione anhelitus.

Onstrictio āhelit⁹ ē vt nō iuēiat aer in quo exercitatio sit cū āhelitu meatū i pte sui mot⁹ nisi strictū in quo nō p̄enetret nisi paulatim. Et ei⁹ cāe aut sūt apatꝰ i illis meatib⁹ q̄ sūt epiglotis ⁊ cāna ⁊ rami eius ⁊ arterie i ipa rari tate pulmonis ⁊ corpe ipi⁹. Et de apatib⁹ ei⁹ qō vehemētū⁹ opilat āhelitū ē illud qō ē duꝛ. Et hūoꝛes plimi i ipo aut grossi aut viscosi: aut aquosi aggregati i pulmōe: aut coptura accūs ei ex coartatōe vicina ex apate in epe aut stō aut splene: aut humoꝛes effusi i spatio pp hydꝛopisim: aut alia sicut sit ex aptiōib⁹: apatū i vētre iferioꝛe nō ꝑmittēt⁹ fieri dilatatōez: aut ispissitudo exsiccitate aut stipticitate: aut frigoꝛis aduēiēte plmōi ⁊ velamine: aut a siccitate i neruis ⁊ velamine ⁊ ē melius ⁊ nō sic difficultas āhelit⁹: aut a vapōib⁹ fūosis cō strigēt⁹ intrisec⁹ āhelitū i locis strict⁹. Et qñ ē cā ei⁹ ꝓstrictio pectōis: ⁊ vt nō ſueniāt ñbra dilatātia āhelitū vbi expādēt. Et qñ sit cā crisis ⁊ signū ei⁹ qñ ōclināt mē ad ſfioꝛa. Et qñ sit difficultas āhelit⁹ ⁊ ꝓstrictio ei⁹ pp cursū mēz ab apatib⁹ itrisecis ꝑmutat ad ptes capitis ⁊ dicat apata p⁹ aures si res fuit magis icolūis: aut i cerebꝛo si fuerit ꝓximior.

Capitulum. xxiij. de signis.

Postcānū ꝓfocatioꝛ remēoꝛatio iā ꝑterūt tibi. Signū ꝟo apatis qō fit i plmōe ipo est doloꝛ grauis ⁊ i lacertis: ⁊ in velamib⁹ pectoris est doloꝛ pūgitiu⁹ intrisec⁹ ⁊ ē foꝛtior ⁊ vehemētioꝛ ⁊ exteri⁹ ē debilioꝛ i cartilaginib⁹ pulmōis ē doloꝛ i quo ē ꝓstrictio: ⁊ qñ ꝑduc ad tussiz. ⁊ si fuerit apa calidū febris. ⁊ signa ꝓfocatiui nō sit q⁹ vehemēs ꝓ resupinatōz. Signa āt hūoꝛ si sūt cāna sūt ſputuz ⁊ desideriū tussiēdi ⁊ iuuare ea cū manatōe rei cum aliquātula tussi ⁊ cū stertitōe. ⁊ si sit in plmōe ē illa dispō silr: nisi q⁹ tussis icipit loco magis, plūdo ⁊ nō ē stertitio nisi ꝑ q̄titatē ei⁹ q⁹ manat ex eo qō spuit. et si sit i spatio tūc iā ꝑmutat ex latere ad lat⁹ cū aliatōe iacēdi: deiū egrediūt cū sputo ⁊ ñ ē ipo cū ꝓstrictōe āhelit⁹ tussis ō q̄ sit curādū. Lxxv. ō diūsitate āheli.

Āhelit⁹ diuersus sit cū cās q̄ sūt sic cāe diuersitatis pulsus ⁊ ei⁹ diuersitas ordiata ⁊ inordinata. ¶ La. xxvi. de āhelitu duplo.

Ste ex spēb⁹ diūsis' ⁊ anhelit⁹ i quo ꝓlect dilatatio aut ꝓstrictio duob⁹ motib⁹ iter quos ābos ē motꝛa sic ē āhelit⁹ pueri cū plozat. nā fit i eo ꝓssio qñ dilatat ⁊ mutatio qñ ꝓstrigit. Et ei⁹ causa ē calitas multa q̄ nō iuuat eo qō attrahit. imo ei⁹ tēsio facit citatē i additōe: aut ē debilitas i instro anhelit⁹ noto faciēs nēcitatē gerūt āhelitu: aut ē malitia ꝓplonis deijciēs ⁊tutē aut exliccās: aut i durās i strim: ⁊ ē plm: aut ē doloꝛ i ipo aut i vicinis ei⁹ apatꝰ ⁊ vicini sūt sic ē velamē ⁊ ep ⁊ splē: ⁊ ep ē vehemētious cōcatiōis q̄s splē: aut est egritudo officialis ex eis q̄ iā nūerate sūt multis vicib⁹: aut ē multitudo spasmi ptemui aut futuri. Et iste āhelit⁹ ē signū malū i egritudi b⁹ acutis ⁊ febrib⁹. Cūq̄s āt accit ex frigoꝛe ⁊ tic ipe ē ex eis q̄ sanat febris. ¶ La. xxvij. de āhelitu pauco.

Et vt sit nocumētū i medietate pulmōis ⁊ sūdictas alias colūis: qz ē āhelit⁹ sūdictas anhelit⁹ icolūis. ¶ La. xxviij de āhelitu difficili.

Et vt sit exercitatio i aere laboꝛ: sine sit stricta: sine nō sit strictura. Et cā in ipso ē nocumētū iñbroꝛ āhelit⁹ ℞m qō dcīm ē alijs. ⁊ qñz ē ppfilamatōz igneā dñante coꝛdi. ⁊ fit pp frigꝰ moꝛificatē ⁊tutē motiuā aut' ipediēs cā sic accit cū ē frigꝰ velaī sic frigꝰ ex af aut frigꝰ ēplo posito sf ipz pp cāz i ipo met aut pp cām i stō ⁊ cēpe ⁊ cadit ipz i vicitate illi⁹ ēplī ⁊ infrakt: qz nō fit bona ei⁹ dilatatio: ⁊ qñz fit pp oppilatōz ap quā retict plmo attrahēs aēre ⁊ digerit laboꝛ dōcc inflet: ⁊ iste ē diuersꝰ pp ꝓstrictōz. ⁊ qñz ē opilatio apa. ⁊ qñz fit pp medicinaz solutiuā mouentē ⁊ nō soluētem: aut pp clūtere acutū nō soluēs Et silr qñ pblomia i plureli nō ꝓgit nēcitatē. Et: os qdē vt legat illud qō scripsim ⁊ i fine ℞monis nr̄i in ꝓstrictiōe anhelit⁹ hic etiam.

La. xxix. de ꝓparatiōe anhelitus.

Reparatio anhelit⁹ ē āhelit⁹ q nō aduēit habēti ip̄m nisi ꝑ ꝓpet q̄ ⁊ extēdat collū suum extensiōe tendente ad supioꝛa: qz apit pp illud meat ⁊ nō pōt decliare collū suū: qñ ꝓstringit sf ipz anhelit⁹ sic ꝓstrigit sf trahente collū suū ad posteioꝛa ⁊ silr nō pōt decliare pect⁹ ⁊ doꝛsū ad posteioꝛa. ⁊ qñz remouet hec ꝓpatio: ⁊ ꝑpe cū resupinat accit ei vt coopiant ex ipa pte pulmōis. s. q̄dā eaz cū gbusdā qz opilant meatū: qñ ipse i imitio i h⁹ē opilatus in plib⁹ ⁊ in ipso nō ē aptio nisi pna quā destruit declinatio ptūs q̄rūdā sf alis: qz opilāt meat⁹. Et qñz fit illa opilatio accūs i febrib⁹ ⁊ silibus, pp vapoꝛes declinātes ⁊ hūiditates resolutas. Et qñq̄s fit in vitate pp hūoꝛes iplentes ⁊ opilantes ⁊ apata: aut qñ lacerti sūt mollificati. Cū ergo ñ descēdūt ad ptē pectoris coartantur. imo descēdūt ad ptem doꝛsi ⁊ pectoꝛis coartantur.

Sermo vniuersalis de dispōnibus anhelitus.

La. xxx. de anhelitu etatum.

Veri qdem idigēt eductiōe supfluitatū fūosarū ncitate vehemēti: qñ digō i eis ē plima ⁊ magis assidua ⁊ ē vehemēs valde: quoniā

ipi ſũ ſũt ꝓpleti i ſuis cozꝓozib⁹ ⁊ ſuis v̊tutib⁹: qꝫ neceſſ artã ẽ vt cadã: i ãhelitib⁹ ipoz frequẽtia ⁊ velocitas vehemẽs cũ magnitudie aliq̃ nó ente cũ illa vehemẽtia. Iuuenũ ãt ãhelit⁹ ſũt maiozes: ſz miozis velocitatis ⁊ frequẽtie ⁊ necitas ꝓsegt i eis cũ magnitudie. Senũ v̊o ãhelit⁹ ſũt miozes i itẽſiõib⁹ additõis q̃ ãhelit⁹ iuuenũ ⁊ nó ſt i puitate ãhelit⁹ decrepitoz. Sz decrepitoz ãhelit⁹ ſũt miozes ⁊ tardiozes ⁊ vehemẽt⁹ rari ꝓpter id qõ tibi non occultatur.

¶ Cap. xxxi. de anhelitu repleti ex cibis: aut ex pregnatione: aut hydropiſi ⁊ ſimilibus.

Cozãhelit⁹ ꝺclinãt ad puitatẽ: qñ velañ eſt coartatũ a motu dilatatiuo: ⁊ ꝓpterea q̃ minozat cozãhelit⁹ nó ẽ excuſatio a velocitate ⁊ frequẽtia ſi ẽ ſufficies v̊t⁹: aut frequẽtia ſola ſi ẽ v̊tus debilitata. ¶ Cap. xxxij. de anhelitu balnei.

Whelit⁹ qõ balneati aq̃ calã magnificat ꝓp necitatẽ ⁊ ꝓp lẽitatẽ iſtri ⁊ ſit velox ⁊ frequẽs ꝓp nec̃itatẽ. balnei v̊o frigida res ẽ ecõuerſo. Cap. xxxij. de anhelitu dormientis.

Cum v̊t⁹ i ipſo ẽ fortis tũc ei⁹ anhelit⁹ magnificat ⁊ fit rar⁹ ꝓp cãm ꝓdictã i ca. pulſus: ⁊ ẽ ei⁹ ꝓſtrictio maioz ⁊ velocioz q̃ ipſi⁹ dilatatio: quoniam digeſtio in ipſo eſt plurima.

Cap. xxxiij. ꝺ anhelitu dolẽtis i mbris pectoris.

Sit ſic ſciuiſti i eis q̃ ꝓtercrunt tibi ex me. ipſi enĩ ꝺclinãt ad puitatẽ ⁊ b:cuitatẽ: ⁊ qñz ꝺbilitat: ⁊ qñz ẽ difficilis: ⁊ qñz tardat qñ ñ ẽ iflãmatio ⁊ fit frequẽs ſic ſciuiſti: ⁊ ſũt puitas ei⁹ ⁊ b:cuitas ipſi⁹ pl⁹ q̃ ei⁹ tarditas: qñ ducẽs ipm ad retẽtionẽ ⁊ puitatẽ dilatatiõis ẽ pl⁹ q̃ ducẽs ipm ad facilitatẽ ⁊ vt noceat cũ magnitudie dilatatiõis vehemẽtis q̃ vt noceat cũ velocitate. nã iflãmatio cordis ⁊ calefactio ñ excuſãt ex velocitate q̃ nis ledat eis. ¶ Cap. xxxv. de anhelitu eius cui⁹ anhelit⁹ ꝓſtrigit pp quãcũq̃ cãm: ⁊ de anhelitu habentis aſma.

Portet vt ſuccurrat ei q̃ fit cũ ꝓſtrictiõe ex pte velocitatis ⁊ frequẽtie i plurimo rei: ãre fit ãhelit⁹ ei⁹ pu⁹ ſtrict⁹ frequẽs: ⁊ ãhelit⁹ hñtẽ aſma eſt ex eis qui veloces ſunt in capitulo ſuo. ¶ Ca. xxxvi. de anhelitu habentiũ famẽ.

Standoq̃ laborant in dilatatiõe pectoris tonitus cũ calitate ⁊ exſufflatõe: ⁊ nó ẽ illic calitas neq̃ quod adiuuet v̊tutẽ qñ hñs hanc egritudinẽ iaz debilitatus ẽ in vltitate: ſed v̊tus i habẽtibus peripneumoniã ⁊ aſma eſt remanens. ¶ Ca. xxxvij. de anhelitu habentiũ decollationem ⁊ ſuffocationem ⁊ que ex eis ſunt ſimilia.

Sit cũ dilatatõe magꝫ ⁊ cũ velocitate ⁊ frequẽtia ꝓp necitatẽ ⁊ ſubmerſionẽ materici ⁊ nó ex eis exſufflatio aſmatis. ¶ Ca. xxxviij. de aſmate.

Sma ẽ egritudo pulmõis cũ qua patiẽs nõ iuenit excuſatoz ab ãhelitu frcjnti ſic ẽ ãhelit⁹ quo laborat ꝓfocat⁹ ⁊ feſtinat⁹. Et hec egritudo cũ accidit ꝺcrepitis nó fortiã ſanat neq̃ maturat: qño enĩ cũ ipſa i iuuenib⁹ ẽt difficil ſit ſm plin ⁊ augmẽtat ap̃ reſumptoz. ⁊ hec qõ egritudo ẽ ex egritudib⁹ longis hñs cũ hoc poxiſmos acutos ſm ſilitudinẽ poxiſmoz eplie ⁊ ſpaſmi. Et qñq̃ fit pp nocumẽtũ in ipſo pulmõe vi eis q̃ ipſi ꝓmuunt pp iuiſcatõez hũoz groſſoz i arteriis ⁊ ramis eaz ⁊ ſudoꝛib⁹ eaz b:euib⁹: ⁊ qñz ẽ i cãna pulmõis: ⁊ qñz ẽ i raritate plmõis ⁊ locis vacuis. Et ille hũiditates qñz ſt ad ipz effuſe ex capite. ⁊ ꝓpe i regiõib⁹ meridianis: ⁊ qñz ſt expulſe ad ipz ex aliis locis. ⁊ qñz ẽ cã gnãtiõis eaz i ipo frictas ei⁹ ⁊ roꝛificat paulatim. Et qñz fit pp hũoꝛẽ nó exñtẽ i plmõe ⁊ arteriis ei⁹ imo i ſtõ effuſũ ex capite: aut ex eꝑe aut gnãtũ i ſtõ. ⁊ ꝓpbitio ãhelit⁹ aduenies cũ aſcẽſus ſit ẽ ꝓpea q̃ ſtõus ꝓpmit velañ ⁊ velamẽ ꝓpmit pulmonẽ: ⁊ ep qñ infrat aut igroſſat: qñz adiuuat ad faciẽdum aſma. Et iſti qõ hũoꝛes qñz nocẽt ſua q̃ltate: ⁊ qñz nocẽt ſua q̃ntitate ⁊ multitudie. ⁊ qñz fit ſz raro ex exſiccatõe pulmõis ⁊ ſiccitate ei⁹ pp cozrugatiõz aggregatõis ei⁹ ad ſeipz. Et qñz fit ex frictas ei⁹. Et qñz fit pp nocumẽtũ pueries ad mbra ãhelit⁹ ex neruis ⁊ nucha ⁊ cereb:o aut catãro expulſo ad ipaz ex eis. ⁊ qñz fit pp cõitatẽ mẽb:oꝛ vicinoꝛ ꝓpmẽtiũ mbra ãhelit⁹ q̃ nó dilatãt ſz ẽ ſtõus plen⁹ qũ ꝓpmit velañ: ⁊ qñz accit pp multitudinẽ vaporis fuoſi qñ coartat i pulmone ⁊ pucit ad eũ: ⁊ qñz fit pp vẽoſitatẽ coartatã i mẽbris ãhelit⁹ ꝓpmẽtẽ ãhelitũ: ⁊ qñz fit pp puitatẽ pectoris: q̃ nó ſegt ipz necitas ex ãhelitu: ⁊ fit illõ nocumẽtũ nãle i ãhelitu ſic accit i cabo eo pp puitatẽ ſtõi. Et qñz aſma fit vehemẽs ⁊ fit ãhelit⁹ ꝓpatõis. ⁊ multoties pmutat ad pipneumõiã. L. xxxix. ꝺ signis

Si fuerit cã aſmatis hũoꝛes, aut hũiditates in cãna ipſa erit illic ꝓſtrictio in ꝓncipio ãhelit⁹ cũ excrcatõe ⁊ oſcitatõe ⁊ retẽtõe materici ſtãtis ⁊ gũi as⁹cũ. ſputo rei ex loco ꝓpinquo. Et ſi fuerint hũoꝛes ex catarro erit ſubito ⁊ nó erit paulatiz ⁊ ſi fuerit i venis duris pſeuerabit diuerſitas pulſus tremuloſa: ⁊ qñz adduc ad tremoꝛẽ coꝛdis ꝓfirmatũ ⁊ inficit: ⁊ pliz pulſus hũtũ aſma ẽ tremuloſus Si ãt fuerit extra ſpaciũ quocũq̃ mõ ſit ñ erit tuſſ. Et ſi fuerit cũ coitate ꝓncipioꝛ ſignificabit ipz illud qõ ꝓterijt. Et ſi fuerit cũ cõitate vicioꝛ ſignificabit ipz additio ipi⁹, ꝓpt exſiccatiõnẽ mẽ ipoꝛ aut repletionẽ accñtẽ i eis. Et ſi fuit a catarro ſignificabit ipz diſpõ ei⁹. Et ſi fuit ab eruptione ſanici ſubito ad mẽbra anhelit⁹ ſignificabit ipz illud qõ ꝑceſſit de apate ⁊ collectione: deide qõ pucit ex eruptione. Et ſi fuerit a ſiccitate ſignificabit ipz ſitis ⁊ puatio ſputi oio ⁊ q̃ ſpuit cũ recipit qõ hũectat ⁊ adminiſtrat q̃ humectat. Et ſi fuit pp vẽoſitatẽ ſignificabit ipz leuitas p tũ pectoris cũ ꝓſtrictõe q̃, diuerſificat fz acceptionẽ ei⁹ qõ iflatiuũ ẽ. ⁊ ei⁹ qõ nõ ẽ iflatiuuz. Et ſi fuit pp frig⁹ ꝓplonis pulmonis ⁊ ſic fit i decrepitis: tũc ipz paulati icipiet ⁊ confirmabitur. ¶ Ca. xl. de cura aſmatis ⁊ ꝓſtrictionis anhelit⁹ ⁊ ꝓpatõe ei⁹.

Vl facto'qõ ab hũiditatib⁹ cura ⁊ ei⁹ modus ẽ vt pucmat ad finiẽdũ hũiditates q̃ ſũt i pulmonib⁹ eoꝛ cũ facilitate ⁊ equalitate. Et ſi ſcineris q̃ nocumẽtũ accñs i eis ẽ, ꝓpter multitudinẽ: tũc cũ abis coꝛ, pculdubio cũ ſolutiuo. Sitq̃ medicie ſolutiue ſbuliatiue maturatiue abſq̃ calefactõne vehe

mẽti pducẽtes ad exsiccationẽ mẽr. sbtiliationẽ ei⁹ ꝛ pp ꝫ ãtg ñ appoſuerũt i pfectõib⁹ cuſ aſmat; opi nꝫ nꝫ hy vlgamũ nꝫ mandragorã niſi ltẽtio ſit p illõ phibitio catarrhq̃ mltiplicat: imo nꝫ pſtilũ niſi qõ vlt de⁹gliof⁹ ꝛ excell⁹ ꝛ pp ꝫ oꝫ vt aſſidue fiat ꝫuec tatio mẽti ꝛ makatio ei⁹ cũ ẽ groſſa ꝛ viſcoſa ꝛ ñ ſis⁹ tẽr⁹ ſbtiliatõe aut icaſtõe pura. ꝛ q̃ꝫ adducũt labor ei⁹ ꝛ iobedictia mẽti ad vlc⁹ l pulmõe ꝛ ſilr. q̃ñ oia q̃ puocãt nocẽt huic egritudini ingẽtũ puocãt. ppea qꝛ cẽhũt ſbtile ab hũiditate tẽ cũ ſẽt cũ aſmate groſ ſitẽ i epe oꝫ vt pmiſceas cũ medicinis pectoris me dicias ex gnẽ eupatorij ꝛ abſinthij: ꝛ illud qõ pũn gũt iter duas res ſil⁹ vehemẽter ꝛ ſic rubea tictoꝛ ꝛ ari ſto. ẽt. ꝛ cũ ille q curaſ ẽ puer oꝫ vt pnuſceak tẽ cũ me dicis lac mulis ei⁹: ꝛ dẽt ei ſufficiẽtes medicie eq̃les ſic ſeui. hũidũ cũ lacte ꝛ ex iſſ q̃ iuuãt ad maturatõꝫ ẽ ins galli ꝺcrepiti. Et ex regimie iuuatio eis ẽ vt ad miſtreſ fricatio pectoris ꝛ q̃ſequ̾ ipm cũ mãibus ꝛ mãdili aſpo. ppe ſi fu erit illic ãhelit⁹ ꝓpatõis: ſitq̃ fricatio eq̃li ſicca abſq̃ vnguẽto niſi accidat laſſitu do: tũc ei adminiſtraſ vnguẽtũ: ꝺꝫ vt nu admiſtres i gbuſdã hoꝛis abꝛotanũ ꝛ nitꝛ ꝛ fiat cũ eis fricatio vehemñs. Et ſi mã ẽ plima tẽ necia ẽ purgatio ei⁹ cũ ſolutio ſcõ ex eis q̃ ſũt ſic ſenñ vrtice ꝛ polypodiũ ꝛ cumer aſi. ꝛ pulpa colloghtide. Et ex regie i hoc p⁹ purgatõꝫ ꝛ võitũ ẽ admiſtratio vocis cũ elcuatiõe gdati ad foꝛtitudinẽ ꝛ lõgitudinem: ꝛ ex regie i illa mũdificatõe ẽ admiſtratio võit⁹ ptinui: ꝛ ꝑpe poſt admiſtratõꝫ raphãi: aut p⁹purgatõꝫ. iiij. ꝫ. baurac cũ põdẽ. v. ꝫ. ſirupi ꝺ melle: ꝛ illꝺ qdẽ qñ foꝛtis ſit vt⁹ ꝛ debilitaſ res: ꝛ helleboꝛ⁹ al. valꝺ iuuatiu⁹ ẽ ꝛ ẽ i egritudib⁹ pectoꝛis ſecur⁹ ꝛ abſq̃ tiore: ꝛ rectꝰ q dẽ ẽ vt ſũank fruſta helleboꝛi ꝛ figãt i raphano ꝛ di mittãt ſic die ꝛ nocte: ꝺiñ eẽhãt ab ipo ꝛ cõcdat ille rhaphanus: ꝛ ẽt ſiank ſynapis ꝛ ſalis ãboꝛ añ. ꝫ. i. baurac arméi. ꝫ. ſ. nitri ꝺanic. i. ꝺẽt i potu i. v. ſexta rijs aq̃ ꝛ mellis ꝛ q̃ntitas mell' i ipa ſit. ꝫ. i. Et ex re gimie bono i hoc ẽ aſſiduatio lenificatõis nãe ꝛ ad iuuat eos ad illud receptio cappariſ ſaliti, ante cibũ ꝛ ouoꝛ taracoꝛ ãtiquoꝛ ꝛ iuris galli decrepiti cum medulla'cartami ꝛ volubilis ꝛ ſicle. Qꝺ ſi p illa nõ fit lenificatio ꝺẽt i potu aq̃ oꝛdei i q̃ veheñt ꝺcoctũ ẽ paꝛ cuforbij. ꝛ epithymũ qõ ẽ veheñtis iuuamiſ i hac egritudie. nã ſi ſumak ex aq̃ i q̃ decoq̃t epithy nũ cũ melle ẽ veheñt⁹ iuuañti. ꝛ ſilr ſi ſumak ex eo aur. i. cũ rob. ꝛ ſilr decoctio ficuũ ꝛ calañti ꝛ ruteꝫn aq̃ ſũank ex ea cũ melle ꝛ ẽt ꝺcoctio fenug. cũ ficub⁹ piguib⁹ cũ melle plimo admiſtreſ añ cibũ tpe lõgo ꝛ reiteret p⁹ipꝫ. ꝛ ſilr decoctio paſſulaꝛ ꝛ fenug. cũ aq̃ pluiali. Et ex regie i hoc ẽ exercitiũ i quo gdatio fiat ex tarditate ad velocitatẽ vt nõ faciat accid ẽ eis feſtinatõ pfocatõꝫ: ꝑpea qꝛ ipa mouet mãꝫ laboꝛio ſe. Ju cibis võ coꝛ oꝫ vt ſit gdatio ſilis ei quã pdixi ni⁹ i exercitio. ꝛ ſit coꝛ pãis coct⁹ bñs ſcia ꝛ cymini aniſũ ꝛ ſilia ex maſſa ferñtata: ꝛ ſi coꝛ nuclei ſbtilia tui i gb⁹ ponũt ſenñ araſede ꝛ iſopũ ꝛ ouganũ ꝛ ca lañtũ ꝛ pignedies ꝛ cibi coꝛ ſint de adipib⁹ lepoꝛ ꝛ cerui ꝛ gazel ꝛ ꝑpe vlpis ꝛ ꝓcipue coꝛ pulmõel. pul mo. n. vulpis ẽ medicañ h⁹i egritudis cũ exſiccaſ ꝛ dak ex eo i potu pond⁹. ij. ꝫ. ꝛ ſilr pulmo eritij cã po ſteris. Coꝛ võ carnes ſũt ſic piſces petroſi fluuiales ñ lacuales. ꝛ ſic pue aues ꝛ ſtarne ꝛ pdices ꝛ ius gal loꝛ pfert eis. ꝛ q̃ñ ponũ lingua aricis i cibis hẽ tiuꝫ aſma. Sꝫ coꝛ vna ſint odoꝛifera antiqua ſubti lia pue ẽꝫtitatis. ꝛ q̃ñ volũtas ẽ vt mulꝫplicet matu ratio ꝛ iuuamẽtũ ad ſpuẽdũ accipiat ex eo ſbtile val de. et ſir⁹ de melle pfert eis ẽt ꝛ i vinis dulcib⁹ adiut cũ aliquo ſubtiliatiuo adiũcto eis ẽ iuuamẽtũ ipſis pp illud qõ i eis ẽ ex abſterſione ꝛ lenificatiõe ꝛ cale factiõe eq̃li. ꝛ oꝫ vt elongent ink cibuꝫ ꝛ potũ ꝛ nõ ſa tient ex aq̃ ſubito imo plib⁹ vicib⁹. Ex reb⁹ ãt q̃s oꝫ cos vitare ẽ balneũ ꝫtũ pñt ꝛ ꝑpe poſt cibũ. ꝛ ſõn⁹ plim⁹: ꝛ ꝑpe ſõn⁹ diei ꝛ ſomn⁹ p⁹ cibũ ẽ res nocibi lioꝛ eis niſi aduenĩat eis ſpatiũ vehemẽs ꝛ laſſitudo ꝛ caliditas: tũc nãq̃ dormiat paꝛ ꝛ oꝫ vt euitent oẽ granũ i quo ẽ iflatio: ꝛ vt vitẽt potare p⁹ cibũ ſiue ſit aq̃ ſiue vinũ. Medicine vero ſolutiue fortes que eis pñẽũt ſũt ſi i potu ſumant ex oppoponaci ꝛ pulpe collogntide ãboꝛ añ. ꝫ. ſ. cũ aqua melꝰ: aut caſtoꝛeũ cũ armõiaco ꝛ pũlis ꝺ agarico neẽriũ, ẽ vti i miſe bis qñ cã ſit foꝛtis. Quaꝛ ꝺſcriptio. ℞. agarici. iij. ꝑtes radicis liliũ ꝓaſſij ãboꝛ añ. ptẽ. i. turbit ptes. v. hie rep. iiij. plpe collogntide ſarcocole ãboꝛ añ. ꝫ. i. cõ ficiãt cũ rob ꝛ ſit potio eaꝛ. ij. ꝫ. ẽt pulpe collogn tidẽ. ℈. aur. aniſi. vi. aur. ꝓficiãt cũ aqua ꝛ fiãt ex eis pillẽ ꝛ admiſtreſ p⁹ admiſtratõꝫ cliſteris puri añ ip ſas p dic̃. ꝛ ſit ex eis q̃ ſi ſic̃ aqua ſicle ꝛ oleũ ſiſaminũ ꝛ baurac ꝛ q̃ curſu coꝛ ꝓcedũt: ꝛ iteꝛ plpe collogn tide ꝺaic. ij. ſc. vrtice. ꝫ. i. epithymi. ꝫ. ℈. ꝓficiãt cũ aq̃ mell' ꝛ ſi potio vna. ꝛ expectẽt ſi cã tres hoꝛe: ꝺiñ po tẽt. ij. ꝫ. aut. iij. ex aqua mell' aut plpe collogntide ꝛ ſccha equali baurac. ℈. ptis radicis liliũ oppopõaci ãboꝛ añ. ps. i. fiãt ex eis pillẽ. Sitq̃ potio eaꝛ ℈. i. ꝛ ℈. vſꝫ ad. ij. ꝫ. ꝛ expectek hõa. i. ꝺek i potu p⁹ eas .℈. cotila aq̃ mell'. ꝛ ẽt ſynapis aur. i. ſal' cõis q̃ i pane põit. ℈. aur. ſucci cucũeris aſi. ℈. aur. fiant ex eis. viij. trociſci ꝛ bibat trociſc⁹ vn⁹: ꝛ ex eis vna die ꝛ die al tera ñ: ꝛ potio ſit cũ aqua mell. Jſta. n. lciũt nãꝫ ꝛ fa ciũt ſpuẽ cũ facilitate. i ſliqs võ medicis oꝫ vt pmu tatio fiat ꝛ ñ ꝓtiek cũ vna medicia ex eis aſſidue ꝛ am plectak eã nã. Et iteꝛ ink medicial ꝛ coꝛpaſ ꝓpoꝛtio nes q̃ ñ ꝑpẽdũt niſi cã expiñto. Cũ ergo expieris cõſequaris qd magis ſit iuuatiuũ. Etoꝫ vt obſeruet ps cſſuſiõis mẽ. nã ſi ſũt ex capite rege caꝑ cũ rõne catarri cũ regie mũdificatiõis hũoris: ꝛ q̃ñ ponũt i eo narcotica. ꝛ lutũ armenũ ẽ mirabile i ꝓhibẽdo catarꝛ. Diſtictio võ mediciaꝛ ẽ ſic medicañ diaſcõ i dis ꝛ ſic ariſtol. ro. Sumãk ide i potu oi die. ꝫ. ꝫ. cũ aqua. ꝛ ſic ꝓapinũ cũ vio ꝛ ſe. iunipi ꝛ nuꝛ cuꝑſſi ꝛ al fcſir ꝛ ẽt alfeſirceſtẽ. iiij. ꝺanic ꝛ. ꝫ. cũ aq̃ radicis: ꝛ ẽt accũ i quo iſuſũ ẽ ꝺ ſc. vrtice mltoties põd⁹. ꝫ. ij. ſe. naſtertij ſi q̃ ꝺiſtillanũ ẽ oleũ amigdalinũ ꝺulce ꝛ radix rubee medicial ꝛ q̃rta. ꝫ. i⁹. cũ oximelle ſglliti co. Oximel ei ſglluticũ iuuatiuũ ẽ valꝺ ꝛ ſglla aſſata ipaꝛ ꝫ. ꝛ ꝑpe cũ melle ꝛ ariſtol. ro. ꝛ duo calañta ꝛ ſccha ꝛ liliũ ẽt ꝛ cãepitheos ꝛ caſtoꝛeũ ꝛ ẽt ꝺecoctio

cētauree. ⁊ cētauree due spēs iuuatiue sūt eis i duab⁹ dispōib⁹: grossa ap̄ motū i p̄ncipio: ⁊ minuta ap̄ qē: i postrēo fiat elin cū melle ⁊ ēt glutē alibat aut cū pauco piretro ⁊ aq̄ ro. ⁊ oppopōacū fortit iuuat ēt hāc egritudinē. Dez tū ē ex eis quox maxia malitia tinēda ēi neruis. ⁊ medicam̄ sulfuris ē eis vehemēs iuuam̄. ⁊ ēt sūant nasturtū ⁊ sisāmi āboz aā. ʒ. xxx. ⁊ isopi sicci. ʒ. vij. ⁊ sit potio ei⁹ ℈ ℥titatē testificatā. ⁊ ēt pulmōis ficci vulpis. ℥. calam̄ti mōtāi. iiij. se. apij solij idi āboz aā. viij. armōiaci pīpis āboz aā. iiij. se. hyssopi amu. ij. Aut sume succū sglle cū melle eq̄lis mīsure cui⁹ spūa p̄ficiāt ⁊ coagulēt sī p̄unas ⁊ dek ex eo i potu mestrō. i. aā cibū ⁊ tīnd̄ē p⁹ ips. ⁊ ēt ca lam̄tū ⁊ alce ⁊ ireos ⁊ anisū ⁊ pip: p̄ficiāt cū melle ⁊ admīstret ex eis ℥titas vni⁹ auellane mē ⁊ ko. ⁊ ēt polij ⁊ scena armēi ⁊ canepitheos vl canedreos ⁊ castorei ⁊ olibāi ⁊ isopi oiuz aā. aur. i. sūat ⁊ cū mel le misceat: ⁊ ēt potiōes due aut bauac. iiij. pipis al. ij. aniudē. iij. armōiaci. ij. p̄ficiāt cū rob: ⁊ sit potio ei⁹ ℥titas fabe vni⁹ cū aq̄ mell: aut castorei ⁊ aristo. ro. āmōiaci oiuz aā. aur. i. pipis. ℊ. x. misceāt cū rob vue ⁊ potio ei⁹ sit ℥titas fabe. i⁹. cū oximelle. ⁊ etiaz p̄assi ⁊ costi ⁊ storacis ⁊ ḡnox pini oiz aā. aur. i. po lij ⁊ castorei āboz aā. aur. i. pipis al. cucu. asi. oiz aā aur. ʒ. p̄ficiāt cū melle ⁊ sit potio faba. i. cū aq̄ mellis calesc̄ā: ⁊ ēt synapis ⁊ baurac āboz aā. ptes. ij. cala mīnti ssuuial' succi cucu. asi. amboz aā. ps. i. p̄ficiāt cū aceto sgllitico ⁊ sit potio ei⁹ ℥titas herbi i aq̄ mell' crudi ⁊ ieiūio: aut sceha ⁊ ablinthiū ⁊ ruta: p̄ficiāt cū melle aut coagulēt cū ɔcoctiōe mell'. ⁊ meli⁹ ē sumē i potu cū oximelle. aut ɔcoctiōe calam̄ti cū ficub⁹: ⁊ p̄pe cū fūit illic calitas. ⁊ scias q⁹ enula ⁊ aq̄ ei⁹ vehe mēt iuuāt hāc egritudinē. Et ex medicis fortib⁹ ē ar senicū cū gūma pini ex quo fiāt pille ad asma. ⁊ dek i potu arsenicū cū aq̄ mell' ⁊ sulfur cū ouis mollib⁹ coct i aq̄: ⁊ ex medicis bōis p̄pigs eq̄litati ē cymi nū cū aceto ꝑmixto ⁊ ē iuuatiuū valē ad āhelitū p patiōis: ⁊ ēt mucilago synapis al. cū eq̄li mīsura mell' ɔcoḡt vt elz ⁊ admīstret: ⁊ ap̄ vehemētia p̄focatōis ⁊ p̄strictiōz āhelit⁹ sūant baurac. ʒ. iij. cū. ʒ. ij. nastur tij. i. v. ℨ. aq̄ melli. Cōfert ci ei q hāc patiē egritudiez stati ⁊ sī iuuatia sciatice: ⁊ olea q̄ distillāti potib⁹ coz ⁊ p̄pe sī oleū amigdalinū dulce ⁊ amaz ⁊ oleū ɔ pi ncis. ⁊ iunctiōes sī sic oleū ɔ lilio ⁊ oleū laurinū ⁊ ex eis p̄fricādo inūgāt pect⁹. Et silr oleū anetinū. Suf fumigatio aūt sit sic arsenicū ⁊ sulfur ex qb⁹ fiat suf fumigatio cū adipe renū ⁊ ēt myrrha ⁊ cost⁹ ⁊ casia ⁊ croc⁹ ⁊ aristol. ⁊ ēt storax ⁊ galbanū ⁊ aloe scotrē se ⁊ ēt arsenicū ⁊ aristol. lō. terant ⁊ p̄ficiāt cū adipe vaccio ⁊ fiat ex eis auellāe ⁊ suffūigent ex eis cū. ʒ. i. ɔ cz dieb⁹ fiat ⁊ oi die ter. Jn asmate aūt ⁊ p̄strictiōe anhelit⁹ factis pp vapores fūosos dñantes i corde ⁊ ab hūoib⁹ ertītib⁹ in arterijs cordis p̄fert phlo nia: ⁊ melio⁹ ē illa q̄ fit i latē sinistro. Jn cura aūt fa ctox pp vētositatē ītētio ē due res quax vna ē resolo vētositas cū facilitate q⁹ fit cū ſbtiliatiuis noti. ⁊ fa ē aptio opilatiōis vt iucniat q⁹ iobediēs ē ex ea ad dissoluēdū meatū: ⁊ eis q̄ p̄ferūt ad h̄ ē iunctio ēt cū oleo ɔ neride ⁊ oleo laurio ⁊ oleo rutaceo. Et ex cm plis iuuatiuis ē anetū ⁊ camēilla ⁊ sāluc⁹: ɔcoquant ⁊ vapozēt ex eis pect⁹ ⁊ ābo latera. ⁊ ex eis q̄ i potōe sumūt sī ex sagzēnea ⁊ homozusia ⁊ cochiū ⁊ serapi nū ⁊ oppopōacū. ⁊ sit potio cuiuslibz cozaur. i as mate aūt ⁊ p̄strictiōe anhelit⁹ factis pp catarz oz vt labozēt cū cura, phibēte catarz ⁊ faciēte spuē q⁹ ag gregatū ē. Oz illi⁹ q⁹ existiatū ē ex p̄strictiōe anheli t⁹ eē pp neruos: ⁊ ēt ℈ vitatē spēs difficultatis ānhe lit⁹ ⁊ ex malitia āhelit⁹ ⁊ ñ ex caplo p̄strictiōis anhe lit⁹ iaz dixinus curaz i capitulo difficultatis anhe lit⁹. Factil vo a siccitate ⁊ exsiccatōe ꝑfert pot⁹ lactis asini ⁊ caḡni ⁊ succi ffi ⁊ hūidi ⁊ oleū amigdalaz ⁊ sorbitiōes ⁊ vinū sbtile hñs admixta ex hūectātib⁹ ⁊ fugē calefactiētia cū potētia ⁊ ſsoluētia ⁊ exsiccātia q̄ sī ex eis q̄ scūsti. ⁊ queniūt eis epithimata hūectā tia ⁊ ēpla ⁊ vnguēta tenera. Jn p̄strictiōe vo anheli t⁹ fcā pp calitatē cū q̄ iuenit iflāmatio oz vt admini strēt empla iffridātia ⁊ ceratarta iffridātia ⁊ ē i vitate spēs malitie āhelit⁹ ñ p̄strictio āhelit⁹: ⁊ potio viola ti ꝑditi ⁊ aq̄ ordei ꝑfert valē i ea. Jn fcā vo a frigoze calefactiētia bibita ⁊ illita ⁊ ɔcoctio sēg. cū passis ꝑ fert eis. Cap. xli. ɔ cura aliquax specieꝝ anhelit⁹.

Jſūit causa i malitia anhelit⁹ calitas cordis admistra medicias ifrigidatiuas bibitas ⁊ li nitas. Et si fūit causa mlitudo vapox q̄ sit i ip so corde: aut i pulmōe venētiū ad ips ex locis alijs phloma basilicaz ⁊ admistra euacuationē cū aq̄ ca sei accepta cū oximelle cū hyerap. ⁊ admīstra frica tionē manuū ⁊ pedū. Et si fūit causa hūiditas sbtilis admistra qđ tēperet sbaz ei⁹ cū igrossatione. Et si fu erit causa hūiditas eq̄lis: vez ipa erit opilatiua ad mistra qđ abstergit sic fūt ḡna pini ⁊ nuces ⁊ passe ⁊ ꝑferāt malitie anhelit⁹ hūidi sarraiati ex aq̄ albeda rūgi hūidi: aut aq̄ rute. Si aūt fuerit hūiditas gros sa admistra mundificatiua p̄dicta fortis abstersiōis sic ē sglla ⁊ isop⁹ ⁊ silia eis: ⁊ redi ad illud qđ dcm̄ ē i cap. asmatis ⁊ q̄ nominent i pectoralib⁹. Et si fuerit vapores ⁊ hūiditates venientes ex locis alijs: cura ce rebrales ex eis curatiōe catarri ⁊ mūdificatiōe capi tis nisi sit catarr⁹ ex ɔbilitate substātie cerebri qm̄ cu rationē ñ hz. ⁊ cura qđ aduenit ei ex locis alijs cū at tractiōe materiei ad ptē alteraz p⁹ phlomiaz ⁊ eua cuationē: ⁊ icipe ꝑfotare pect⁹ cū eis q̄ sit sic aristol. ⁊ succudriū ⁊ sticados. ⁊ aldeiacur puz ⁊ ꝑfortatū ꝑ fert valde i mūdificatiōe capitis. Et si fūit causa ner ui admistrabis ea q̄ ips, ꝑfortet ⁊ ꝑfortet spūm i eis ⁊ vnificet ipm sic sī olea bene redolētia. Et si fūit pp apostema i meatib⁹ aut malitia pplexiōis: cura cuz ipso qđ dictuz est i suo ca. Et si fuerit cuz comunica te stomachi ꝑforta stomachuz ⁊ ꝑforta ipsuz cuz eo qđ dicit i cap. suo. Et si fuerit cū frigoze admistra ea q̄ sunt sic lagzenea ⁊ homozoisa ⁊ alikirdeia. Et si fu erit ex siccitate admistra q̄ sunt sic penide cum lacte mulcto ⁊ que dicunt in capitulis alijs. Et si fuerit ex ventositatibus administra vapozationes predictas i asmate ⁊ emplastra ⁊ alia. Et scias q⁹ crocus est ex summa medicinarum conferentium valde malkie

anhelitus ⁊ difficultati ipsius: propterea q̄ proficiat instrumentuz anhelitus ⁊ facile ipsum efficit.

Cap. xlij. d' cura difficultatis anhelit⁹ ex hac sūma.

Si ē illud ex hu. B. ꝓcipit dare medicaīn ꝓfectū cū melle i oi mēse bis ⁊ sit potio ci⁹. xxxvi. mirat. ⁊ die i quo eger ipz sumit ñ loq̄t nz moneat aī illū dieb⁹ duob⁹ dieb⁹. ⁊in hora. vij. recipiat panē cū vino ꝑmixto: ⁊ i sero vitellā oui cū medulla panis, ⁊ mane habeat pullū puū d' quo sumat i⁹ ⁊ balneet i fo illi⁹ dici. Si aūt cū hoc ñ remouet admistret ablutio capitis ꝓfectio adsciud ⁊ medicamen andromachi, ꝑpe qui, plōgat egritudo. Et si egritudo fuerit ex capite admistret ablutio capitis oi hebdomoda bis cū sapōe ⁊ baurac: ⁊ vtat sternutatoriis ⁊ gargarizet rob d' moris cū aloe ⁊ myrrha. Et vtat exercitio iunctiōis cū h̄ catiōe sup dorsū ⁊ vtat ligatiōe cruriū icipiēdo a supio rib⁹ ⁊ pueniēdo ad iferiora. ⁊ admistrēt mūdificatiua ꝓdicta ⁊ pillule huius modi. Sceha ramorū rute ⁊ herbe absinthi sumant ptes eq̄les ⁊ oi die formēt ex eis due pillule ad mōz ciceris ⁊ sumāt: ⁊ p⁹ eas oximel ⁊ ꝑpue sglitici. Et itez alie. ℞. castorei sceha āborū aī. ptes. i. absinthij amigdalarū amararū āborū aī. ptē. 5. fiāt pille sic dicer Et electuariū d' cālib⁹ ē bonū eis ⁊ ēt calx sāguisiuga rū q̄ sūt sub vrceis cū adurūt i testa dōec fiat cinis ⁊ ꝑmisceāt cū melle ⁊ admistrēt ex eis oi die cochliari uz vnū. ⁊ o cēs isti modi ꝓfert cū cā ē neruosa. Si vo ē ex caliditate tē troc. iunāt valde q. ℞. rosarū. z. vi. radicis lilij. z. xiij. almirberi. ij. lacce aristi. masticis succi cupatorij succi absinthij spice aniси semis senic. oi um aī. z. iij. croci. z. 5. se. citroli ⁊ cucumeris cucurbite, ⁊ melōis oim aī. z. i. gumi dragagāti succi ligritie oim aī. z. i. ⁊ oz vt admistrēt cuacuatio cuz eo qd educ humores calidos. Si aūt fuerit pp debilitatē adueniēte neruis aut nocumīnū opozebit vt cureť cū eo qd ꝓfouet ipūz q ē i neruis ex olcis calidis odoriferis sic ē oleū narcisciнū ⁊ d' lilio ⁊ sābac. ⁊ oleū scīn cū spēb⁹ ⁊ pipe ⁊ cinamomo ⁊ silib⁹. ⁊ cer ataria fcā ex illis olcis ⁊ oleū d' croco ⁊ croc⁹ ipe ē vtim⁹ i iuuamīto ipsi⁹. Et si fuerit cā pcussio aduenies oziginilloz neruoz cureť cū eo qd oz ex locis apostematis.

Tractatus secundus.

Capitulum primum de voce.

Vox

Ocis facto: ē lacert⁹ q ē apud epiglotū cū mīsuratiōe aptiōis ⁊ explsiōe aeris egrediēris ⁊ pcussiōe ei⁹ ⁊ ei⁹ instrumīnū ē epiglotis ⁊ cōp⁹ silē ligue fistule ⁊ ē instrumīntū pnūi i vi tate. ⁊ reliq̄ instrumīnta sūt mitentia ⁊ adiuuātia. Et emittētes miām ei⁹ ē velamī ⁊ lacerti pectoris afferūt alla tionē aeris velamini q̄ undat aī epiglotū. Lūq̄z ita sit tūc nocumīntū arcit ci aut ex causis efficiēti⁹: aut pp cām mutāt̄ē mām. Et ei⁹ qdē nocumīntū: aut ē destructio: aut diminutio: aut alteratio pp raucedinē: aut acuitatez: aut grauitatē: aut aspiratē: aut tremorē: aut alīd. Et vnaq̄z harū causarū facit egritudinē nisi cū malitia ꝓplexiōis singularis: aut cū mā ⁊ ꝓpe ex catarro ⁊ lesiōe accīte epiglotis: aut pp illd qd accīt ei ex solutiōe singularis ⁊ icisiōe: aut apostēate: aut dolore: aut pcussiōe: aut casu. Et q̄uz ē nocumīntū in ipa cadē. Et q̄uz ē cū cōitate pncipij, ppig neruis q dilatat ad illos lacertos ⁊ pncipia corp. ⁊ logiq̄ sic est cerebr. ⁊ q̄uz ē cū cōitate mēbri vicini qd ē ex mēbris nutriēntis: aut ex mēbris āhelit⁹: aut pūnctis ābo q sūt vētris ⁊ pectoris: aut ꝓtinui cū ābob⁹ qd ē ex dispositiōib⁹ spine imo ex palato. nā si alterat ad hūiditatē: aut ad siccitatē ⁊ aspiratē: tūc tā alterat vox. ⁊ ex hac ignē ē icisio vue ⁊ duar amigdalar. nā hūs cā cū vocē emittit fētit q̄si ꝓmotiōz fortē faciētē cē neciaz rascatiōz ⁊ q̄uz opilant guttura corp aī oēz vociferati onē. ex pte aūt ledētis sit q̄n vox alterat pp vehemētiā calitatis pulmōis: aut frītatis ei⁹: aut hūiditatis ipsi⁹ pp cursū sanici ad ipz ex apostēatib⁹: aut pp cursuz catarri ad ipz: aut satietatē ipi⁹. Caliditas ār magnificat vocē ⁊ frigiditas acuit eā ⁊ mīorat eā. ⁊ siccitas exaspat eā ⁊ facit eā silez vocib⁹ gruū. ⁊ hūiditas facit eā raucā ⁊ planitudo eq̄t eā ⁊ facit ipa z planā. ⁊ q̄n repletur pulmo hūiditate ⁊ cāna non est munda non est posse hōi emittē vocē altā nz clarā: q̄n illō ē cū q̄ztitate claritatis pulmōis ⁊ epiglotis ⁊ eōrio claritatis āborū. ⁊ q̄uz diūsificat vox i grauitate ⁊ acuitate sua fz dilatatōz cāne pulmōis ⁊ epiglotis ⁊ pstrictōz eaꝝ. Et q̄n fortia fuīt nocumīnta ꝓdicta i mēbris mittētib⁹ ⁊ adducētib⁹ d' struit vox ⁊ ñ oz vt dstruat locutio. locutio nāz q̄uz ꝓplet cū anhelitu cēli sic faciebat hō neruo rcūsuo cui⁹ accit frig⁹ cū celz necriū vt disco opiret cū ferro qr dstructa ē vox ei⁹. Et fuit ali⁹ q cū curaret a scrofulis ici⁹ ē ei vn⁹ duoz neruoz rcūsuoz qr abscisa ē medietas vocis duoz lacertoz. Et cū nocumīntū ē i lacerto dilatatiuo fit vox rauca. ⁊ q̄n ē i lacerto motiuo dilatatio ē vox ꝓfocatia: imo q̄uz accit ex eo ꝓfocatio. Et q̄n ē i lacerto mouēte pstrigēte ē vox sufflatiua. Et cū dstruit ei⁹ opatio dstruit vox. Et q̄n accit i ipso mollificatio nō i egra ⁊ dispō ei⁹ ē silis tremori: tremit vox. Et q̄n ñ pucit hūiditas ad hoc vt mollificet rauescat vox. Raucedo igit cū accit ab hūiditate: accit ab hūiditate pauca ⁊ cū multiplicat parūp tremit: ⁊ si multiplicat plūs dstruit. Et q̄uz rauescit vox pp dilatatiōz istri vociferationis: qr accit pp eā laxitudo aut aptio aut tēsio: ⁊ ōterior ē ea q ē p⁹cibū. Et q̄uz rauescit pp frig⁹ difficile ⁊ calorē supfluū cū eo qd extēdit ex ꝓplone ⁊ silr vigilie ⁊ cibi aspi. Et rauescit pp multitudinē clamoris ⁊ attractiōz hūoositatis cā ei⁹ ad tūica cooperiētē gutt ⁊ epiglotī. Et raucedo q̄ accit ōcrepitis ñ sanat. Et cū fuit estas septēriōal' sicca ⁊ ei⁹ autūn⁹ meridiō alis pluuial' tē raucedo multiplicabit i ipo. Et varices cuz appēt sūm cāz pucietiū voci. Et scias q̄ pualescētes ⁊ obiles ⁊ religiosi ⁊ siles cū obilitate sua eis pp paucitatē vtutū corp st quasi ofīciētes ab opōne i actu plimo: qr agustat corū epiglotis ita vt actuat corp vox. Et q̄n nitit obiī vt dilatet epiglotī suā ⁊ fuctur vox ei⁹ nō audit oio.

Cap. ij. de cura.

Cura absciscionis vocis ē vt si fūcit pp malitiaz ꝓplonis i gbusdā lacert⁹ aut nocumētū curet

um eo qđ oz i.c. fuo qđ fit ex eis q̄ sciuisti. Et illeq dem q sentit inutiuz abscisiois vocis oz vt icipiat ad curandū añq̄ fortis fiat. Accipiat ergo vitelluz oui elixati ⁊ sufami excoxticati ⁊ lactis boni oium añ cochliarū. i. ⁊ sumat i potu cuz aq̄ oi die trib⁹ vicibus Et oz vt sorbeat quod decoq̄t i iteriore pte gnati me lita dulcis decocti sepulti i cinē calo ⁊ assupti ab eo cū limit: ⁊ cradicet qđ i eo fri⁹ē ⁊ radat qđ i ipso ē cū spatula ⁊ effundat i ipm pax aq̄ zuccari ⁊ bibat. Et si fuerit ex hu. i lacerto ꝓpiquo epigloti aut epigloti puciēte ad finē i mollificatōe: tū sit illic dolor ⁊ sint illic ꝑturbatio ⁊ gutas optebit tūc vt sumāt fic⁹ sicce ⁊ calamitū ⁊ decoq̄t. deiū misceāt cū gūmi arabi co ꝑtrito cū decoctōe sua dōec fiat sic mel ⁊ deglutiā tur, aut sumāt myrrha ⁊ croc⁹ cū coagulato vue aut sumāt croci. z. iij. ℈. myrrhe succi ligritie turis oium añ. ℈. i. aggregēt cū rob vue ⁊ coagulēt. Aut sumāt croci. i. asse fetide mdictatis ⁊ mellis. iij. decoq̄t donec coagulēt ⁊ fiant ex eis pille ⁊ teneāt sb ligua. Et elin ō caulib⁹ ꝓfert eis ēt ⁊ masticatio ramoꝝ cauliū hūidoꝝ ⁊ sorbitio aq̄ ei⁹ paulati est iuuatiua. Et qñ nō ꝓfert elin de caulib⁹ pōat sup ipz pax asse fetide ⁊ faria herbi ⁊ fēugreci ⁊ pozz de sceni ⁊ nabati ⁊ce pe ⁊ succ⁹ ei⁹ ⁊ allea ⁊ fistici ⁊ vua dulcis hyemal. Et ēt sūat. ℈. 3. ditū cū lacte vtriusū i nutritōe ⁊ terat donec fiat istle medulle: ⁊ piciat sup ipm medicias ipi⁹ ō lōgo pipe ꝑtrito sic alcohol ⁊ q̄rta ei⁹ ō croco: silr ⁊ q̄tū ē totū de amilo ⁊ pterant cū tabarzet resoluto ⁊ ꝑpato: aut cū melle qđ sit puz valde. Et ex eis illis q ꝓfuit sciuz si sic pedes ⁊ extrēa ⁊ ꝓpe pedes vacaz ex qb⁹ cōcedat. Et oz i eo qđ ē a siccitate neruoꝝ tiū ⁊ ꝓpe cū cōitate meri. ⁊ ei⁹ signū ē vt nō sit cum raucedine mag: imo pua ⁊ acuitate ⁊ claritate q̄dā q̄ ē cū aspritate ⁊ doloꝝ ⁊ sūat i hora dormiēdi ex olēo. recēti dulci cochliariū vnū cū zuccaro tabarzet Et ꝓfert ei⁹ mucilago scis psilij cū aq̄ zuccari plini ⁊ cibi hūectatiui ⁊ ius galline fem̄ i ssidegz ⁊ ius oloꝝ noto ꝝ. Et ficus sūt iuuatiue ad abscisiōez vocis: si ue sit ex hūiditate siue sit ex siccitate. Et medicame fi cuū fem̄ cū calamito ꝓfert debilitati vocis ⁊ raucedini ei⁹. La. iij. de cura raucedis vocis ⁊ aspritatis ei⁹.

Elim sciuisti cās raucedis. Et scias q ille cui⁹ vox rauescit oz vt alicuet a se oē acetosū ⁊ salsum asperū ⁊ calidū acutū nisi velit p hoc curā ⁊ incisiōz: tūc. n. vtaī eis pmixtis cū medicis lenificatis. Si āt raucedo accidat ex mlitudie vocifera tiois assumat ficuū ⁊ mēte ⁊ aloes ptes cāles ⁊ ꝓficiat ea cū rob ⁊ sorbeat ex mdulla tritici ⁊ kist ordei ⁊ oleo amigdalino ⁊ croco ⁊ vtaī cū vino vue ⁊ ꝓfert illud qđ dī in icisiōe vocis: ⁊ ꝓpe medicam̄ de assa fetida cū croco. Et si ē illic calitas tūc det ius de attriplicib⁹ ⁊ maluis ⁊ aq̄ ordei ⁊ gna cucūeris ⁊ amilum ⁊ amigdale. Et si fuerit cā frigus inuāt ēt cū medicinis de assa fetida ⁊ croco ꝑdictis. Et vt sumāt sy napis assat. z. iij. pipis. z. i. ⁊ myrrhe. z. vi. sto: ac. ēt calamite ⁊ galbani āboꝝ añ. z. iiij. fiant ex eis pille ⁊ teneātur sub lingua. aut sumāt myrrhe pondus. ℈. alibani. z. x. piungant cū vino. Et si fuerit ex vocifera tōe ⁊ lassitudie ꝓfert ei balneū sic ꝓfert relig spē bus laritudis. ⁊ ꝓferūt ei cibi mollificatiui ⁊ ꝓglutiatiui sic lac ⁊ vitelli ouoꝝ sorbulum sine sale ⁊ tri. ⁊ sorbitiōes note ⁊ ius de attriplicib⁹ ⁊ maluis ⁊ q̄ sūt illis silia ⁊ pille facte ex amilo ⁊ dragagāto ⁊ succo liqritie ⁊ gūme ⁊ pille lenitiue ⁊ digestiue. Si āt fuerit ex apate resoluat cū eo. ⁊ silr gargarismata ⁊ ꝓfectiones molles q̄ labi pñt lenificatiue q̄ sūt ex sūma coꝝ gb⁹ curat sinātia cala. Et silr sorbitōes q̄ aggregant ad ꝓglutinatoz ⁊ abstersionez absq̄ mordicatōe sic facte ex farina fabaꝝ ⁊ scie lini. Et forti⁹ hoc ē gūmi alboti ⁊ pucīūt hñn hanc raucedinez vt abhoꝛreat vinū penit⁹ ⁊ ꝓpe in ꝓncipio. Et qñ fucīt ex apate calido bibat vinū dulce ⁊ raphanū decoctū ⁊ almūri ꝓfert eis. Et qñ ē ex hūiditate tunc nō ē excusatō gn sint necria ꝑdicta i incisiōe vocis. ⁊ oēs medicie ille ꝓferūt ei ⁊ sorbitōes fce ex faria fabaꝝ. ⁊ ex eis ē ōcoctio herbi q̄ ē iuuatiua i hoc e⁹ ⁊ res q̄ si i ph. gdu abstersionis ⁊ silr tri ⁊ lac: deiū myrrha ⁊ sglla ⁊q̄ ꝓcedūt cursu eaꝝ. Et si fuerit hec raucedo hūida ex catarro denq̄ hūi eam paup ⁊ rob ei⁹. Et ex eis q̄ clarificāt vocē aspā ⁊ turbidāt ē masticatio cubebe. Et ex medicis remouētib⁹ raucedinē ē aq̄ gnati fenūs i aq̄: postea distillet oleū vio. ⁊ ꝓpepe: deiū butyrum ⁊ ꝓglatū vue ⁊ radix lilij ⁊ rob ei⁹. deinde fabe cum melle ⁊ decoctio ficuum.

¶ Capi. iiij. de medicinis ꝓseruantib⁹ lenitatem pectoris ⁊ que bona sunt ei.

Unt fabe gna pini ⁊ passe ⁊ fic⁹ ⁊ gūmi ⁊ fēu greci ⁊ sem̄ lini ⁊ dactili ⁊ radix lilij ⁊ amigdale ⁊ ꝓpe amare ⁊ cāne zuccari ⁊ sebestrē ⁊ sūr⁹ ō mel le ⁊ rob ꝑdēm post. Et ex medicis calis sūt myrrha ⁊ assa fetida ⁊ pip ⁊ galbanū ⁊ olibanū ⁊ glu: ē albotiz ⁊ calamitū ⁊ gūma pini ⁊ storax calamita ⁊ acetū sglluticū qñ ñ ē ex calitate ⁊ siccitate ⁊ radices opponacis. Et ex medicis fris si scia cucurbite cucūeri ⁊ amilū ⁊ dragagantū ⁊ gūmi ⁊ mucilago psilij ⁊ iuleb ⁊ succ⁹ liqritie: ⁊ vitelli ouoꝝ sūt ex ꝑuīctionib⁹ medicis ad hoc vt cū eis ꝓponāt ur relique medicine ⁊ silr lac nouiter mulctum.

¶ La. v. de voce aspera ⁊ eius cura.

Scit aspitas vocis ex frītate ⁊ extēsiōe lacerti pectoris ⁊ dispōe ei⁹ q̄ ē sic spasm⁹ ⁊ ex coitu ⁊ ex vigilijs. ⁊ cura ei⁹ ē abstinētia a reb⁹ ās diximus iam ⁊ dimissio sōni p⁹ cibū ⁊ dimissio cātilene cū delectatiōe ⁊ vt recipiat lenificātia ꝑdēa i. c. raucedis: ⁊ fic⁹ hūidas ⁊ siccas: ⁊ passe. ⁊ ꝓprie ifuse in oleo amigdalino sūt maxime iuuantī. Et illis qb⁹ accit ex icisiōe vue raucedo recē ⁊ vt decoquāt coagulatū vue cū cāli q̄ ⁊ litate mellis ꝑm q̄ ⁊ litatē qua remoueri possit ex eo spuma: deiū ꝓmisceat cū aq̄ calida ⁊ fiat cū eo gargarisma ⁊ in potu patiēs ex eo sumat Et antiquum ei⁹ est magis iuuatiuū q̄ recens.

¶ La. vi. de voce breui ⁊ cura eius

Eluſa breuitatis vocis est breuitas anhelit⁹ ⁊ oz vt grauet i, plongatōe anhelitus: ita vt ꝓsequat ꝓhensioz anhelit⁹ ⁊ grauet i exercitio ⁊ ascensione ⁊ descensione i collib⁹ ⁊ gradib⁹ ⁊ cursum faciē

tem necessitatē anhelitus ad,plōgandū āhelitū.t p longet moz̄ i balneo calō t i oi qō adducit āhelitū t festinat ipm t ptineat āhelitū suuz t faciat illud totū t exerceat t balneet. Et p⁹ exitū ō balneo oz vt bibat vinum naz vinum ē magis nutritiuum spiritus t similiter post cibum t ster plurimum cum anheli tu vno:t somnus confert eis.

Capi.vij.de voce grossa t eius cura.

Quidoqz accit ex cāis nimie replōis stōi facientis fastidiū mollificantis t dilatātis meat⁹ t accit ex mlitudie vocifērationis.t eius cura ē magis p̄cauā. Et qñqz accidit ei qui studet in exsufflatione plurima i fistulis t in buccis ꝓpe ꝓpter illud qō accidit ex incisione anhelitus co:um t retentiōe eius in pulmone qz dilatatur meatus anhelitus.

Ca.viij.de voce subtili t eius cura.

Hec est ōria turbate:t cāe eius sūt ōrie illis ex vigiliꝫ t lassitudine t somno,ꝓpe post cibuz t exercitatio laboziosa t tūcū ombus. Et cura eius est vt dimittat vocem t adhereat exercitio cōli faciente tenerū t cibis temperatis t introitu balnei omni mane t fugiat fluptica exsiccatiua t coitum.

Ca.ix. de voce tenebzosa t cura eius.

Est illa q̄ illatur voci plumbi qñ fricat vnuz cum alio:t eius cā est hūiditas grossa valde. Et ꝓferūt ei exercitiū t luctamē t ptinere anhelituz t fricatio sicca cū pāno lineo t igressio balnei t administratio medicinarum subtiliantium t acidētium sicut pisces saliti t vinum antiquum.

Ca.x.de voce tremula t eius cura.

Precipiat patiēti eam vt nō clamet neqz eleuet vocē suam spacio mensis:t minoret locutiōz q̄ztū pōt t risum suū t motū t saltū t ascēsionem t descēsionē t iram:t dimittat q̄ztuz potest extensionē manuū t faciat eas gescere:deinde resupinetur t laboret vt loq̄tur cum iā grauauerit pect⁹ suum cū eo qō sit sicut plumbū i frusto quodam super pectus suuz fm quātitatē qua toleret ipz t patiatur. Et cibi meliozes ei sūt illi qui confortant sensuz eius t sunt pedes t extremitates lacerti t ea i quib⁹ sunt conglutinatio t stipticitas.

Ca.i.tractatus.iij.de tussi t sputo sanguinis.

Tussis est ex motib⁹ quib⁹ expellit nā nocumētū a membzo aliquo.t hoc mēbzum in tussi ē pulmo t mēbza q̄ ei ptinent t cōicantia. Et tussis qdem pectoz i ē sicut sternutatio cerebzo t ꝓpletur cū dilatatōe pectoris t strictione ei⁹ t motu velaminis:t ē aut pp cām ꝓpam pulmoni aut fm semitam cōicatōis Et cū adducens tussim aut ē pmitiua aut ē ꝓnctiua aut ē añs. Et ie tussis pmitiue sunt ex cāis pmitiuis ponēt⁹ mēbza pectoris lesa in pplone sua aut formis coz sicut frigus aducīens pulmoni t lacertis q̄ sunt i pectoze aut religis:qf mouet nā ad expellēduz nocumētū:aut ex aliqua pmitiuaz cāz aducientium t calefaciēciuz ea:aut aliq̄ re exsiccāte:aut exalpante siē ē fum⁹:aut plūis aut sapoz cibi acetosi t pontici aut acuti:aut re extranea cadente i meatu q̄ non recipit facultatē anhelitu⁹ siē accit ex tussi pp casum alicuius rei ex cibo aut potu in illo meatu: pp negligētiā t occupatoz cū ꝑmone. Cāe āt tussis ꝓnctiue sunt sicut ea que accidūt ex cāis cozpozeis calefaciēt⁹ cōplonem aut infrantib⁹ aut hūectantib⁹ aut exsiccātibus abiqz mā:aut cū materia sanguinea aut cholica aut phlatica subtili aut grossa aut melancholica t illud ē raro. Si āt mā fuerit effusa ex supioꝛib⁹ tūc dū ipsa pmanet discurrēs sup cānam sicut currit aliqd sup parietem nō exsiccat plim tussis. Cū aūt vult vt fundat in spacio cāne pmouet tussiz. Et silr qñ mozdicat:t silr qñ mansiua fit in pulmone t vult nā expellere ipam:aut expulsa ex stō:aut epe: aut ex aliqbus mēbris pectoris q̄ impellunt eā:aut ex gb⁹gnātur. Et qñ fit pp resolōnē singularis t pp apa t opilatiōes i velamine aut i pulmōe aut i gutture t oib⁹ locis recipientib⁹ has mās t nocumēta ex pulmōe t velamine distinguēte qō ē int cor t pulmōez. Cāe āt añtes sunt repletio t añcessio cāz cozpeaz ad cās cōiunctas ꝓdictas. Et tussis qdem fcā cū cōitate est sicut illa q̄ fit cum cōitate cozpis ton⁹ in febzib⁹ t ꝓpte cū fe.adustiua:aut fe.vnius diei laboziosa t silibus:aut pestilētiali:aut pp cōitatem cozpis abiqz fe. Et tussis qdez alia ē sicca aut ē hu. Sicca ē illa cui q̄ nō emittit sputū:t fit:aut pp malitiaz pulois calē aut frē:aut hūide aut sicce singulr.t qñz fit i pn. ad uēt⁹ apatū calidoz i pectoris vsqz quo matureť. Et qñz fit cū apate duro tussis sicca valde:t fit pp apata ep̄is t ptes suspēdiōis t i qbusdā hoꝛis fit pp apa splēis:t qñz fit pp saniē repletē spacū pectoris q̄ n̄ expellit nisi cū tussi.t scias q̄ qñz egredit cū tussi res petrosa filis ciceri:aut grādini t eā ei⁹ ē hūoz grossū quē i ipso calis i lapidē puertit. Et alex. qdē testificat h̄ t testificat ipz. Paul. t dixeſt q̄ exuit ex hac spē i sputo.t nos ēt testificamur illō t tussis frequēs plerūqz pducit ad sputū sanguis. Et qñz multiplicatur tussis in hyeme t vere hyemali:t qñz multiplicat in vere equali.t multiplicatur cum flat septentrionalis ventus:t cum equias est septentrionalis parum pluuiosa t est autumnus meridionalis pluuiosus multiplicat tussis i hyeme.

Ca.ij.de signis.

Signa qdem in tussi ffa sunt additio ei⁹ ex frigoze t diminutio ipi⁹ cū diminutiōe frigoris t cum caloze t plumbeitas faciei t paruitas sitis. Et qñz ē cū frigoze catarri⁹ t sentit quoddā descendere ad pect⁹ t certēsio eius i gutture t grauitas cum attractione materie ad nasum t proꝛjcit illud quod descendit ad nasum cū rasicatione.t videntur signa catarri in cōmotione i vīs catarri:t extensio eis q̄ sequūtur frontem t opilanōes in naribꝰ t reliquis t q̄ non exuit in pncipio rasicationis. Deinde exuit quoddam phlaticum aut declinās ad citrinitatem aut ad viriditatem. Et quandoqz ē cum hoc febzis. Et signa calide sinflāmatio t sitis:t fedatio ab acre ffo maloz ē cū sedatio ei⁹ ab aqua t rubedo faciei t magnitudo pulsus. et sig hūide sit hūiditas sbe pulmōis t q̄ ipa accit ocrepitū hūectatis

tmultitudo stertitionis t ꝓpe i ſono t p⁹ cibū. Et ſig̃ ficce ſit augmtū; et⁹ cū motu; t fame t lētas ipius cū ſt ges et repletio t apud balneū t potū hūectāti um. Et ſig̃ pure i oib⁹ illis ſūt vt nō ſit ſputū oio. Et ſignū ei⁹ q̄ é cū mā é ſputuz. Et gen⁹ qđ rmaterici ſignificat gen⁹ ei⁹ qđ ſputū. Et ſigñuz e⁹ q̄ ſit ab apati b⁹ t ſilib⁹ é inuētio signoꝝ pleuretꝫ t pipneumonie calaꝝ t ffaꝝ t alioꝝ q̄ dicem⁹ i. c. ſuo. Et ſig̃ ei⁹ q̄ ſit ex inflatione ſūt signa inflationis q̄ dicemus t doloꝝ t ſiccitas t multotiēs fit hūida. Et signa ei⁹ q̄ fit ex vlcerib⁹ ſūt ſig̃ q̄ dicēt i. c. vlceꝝ pulmonis. t ſputo cruſtaꝝ aut puris: aut fruſtoꝝ coꝝpis pulmonis aut anulo⁹ cāne; et⁹ cē ē p⁹ catarꝝ mordicatiuū t p⁹ ſputū ſāguis t aſata. Et pliz ſicce fit cū é illic mā pp de bilitatē expulſionis aut pp anhelitū ſiē ſcies i. c. ſuo. Et signū ei⁹ q̄ ſit cū cōuate. i. cōitate qđ ſtōi é cuz eo qđ cognoſcit de ſignificatiōib⁹ egritudinum ſtōi t ad ditione tuſſis cū additione diſpōnis faciētis eam nēciaz i ſtō ſiue ſit repletio ſiue ſit vacuitas t fm ci bos. Et pliz ei⁹ excitat apō replonez t apō digōnez Et ſca cū cōitate cpis ſcit p ſig̃ apatis epil. Et cū apa é calz non eſt excuſatio ex febre t ſi non eſt calidum non eſt excuſatio a grauitate. Deinde attēde religās ꝓſiderationes q̄s ſcimuſti. Et ſcias qđ res cal'e ſubtili ant; māz t nō expuit: t res ffe ſicut ſūt de papauere t pultes aggregāt māz ad expellēdum. Verūtā cuz ipe ſupfluāt ꝓgelār. Et ſir' iſopi nō é pueniēs niſi cū q̄rit abſterſio ꝓgregāti groſſi. Ipe nāq; é abſterſiuꝰ bon⁹. Cū āt illic nō fuerit ſputū neq; ſubtile nz groſ ſū tē egritudo é aſpitas pectoris. Et cura ſūtel'a mol lia q̄ lābūt. Et qñz accit febricitibus tuſſis t niſi ſedet tuſſis redibit febris ad imitū. t ſtiptica valde ꝓſtringāt meat⁹ ſputi aq̄ ꝺo ordeiē bōa ad aggregādū ſputū. cū ergo retiet ſputū t febrē hō tē iaz putrefit mā t faē cadere i febrē putridaz aut ethicā. La. iij. de cura

Cura qđ cōplonis ffe é qñ ſi é leuis puētio nis ad vltimū: t ē ex cā ffa extriſeca rectifi cat cā ꝓpchētio āhelu⁹. Ipſe enim calefacit pulmonē cū facultate i mometo. Et ſi é necria cura foꝝtio: ad hoc aut ad illud ꝓplonis fiet tunc ex cura ei⁹ é vt teneat ſub lingua auelanā ex myrrha aut ſto race factā cū melle. aut ſūat ex fecc alkitrā cochliariū i. aut ex glutio alboti cū melle: aut bibat ex pleo bal ſami cū ſcrapio vſq; ad' auf. i. Et ſilr ſulfur cū onis ſoꝝbilib⁹ t helia q̄ lābūtur facta ex mucilaginib⁹ ca lidis t herbis cū melle t cū aq̄ ginatidulcis ꝓparata ſup quā ꝓjciat mel aut pēithi t adminiſtret. Et inun ctiones ſup pect⁹ ſint ſic oleū de lilio t oleū narciſci nū cū cera rubea t dragagāto. Et ofert mel roſ. cuz aq̄ ficnū t paſſulaꝝ t radicis lilij t capilli veneri t olū aigdalinū cū auf. i. collyrij diſſoluto in ipo. Et ofert i ipo decoctio iſopi t aſſari cū ficubus t alijs. Et cibi ei⁹ ſint ſorbitiones frumētales cū ſcmgreco t buty ro t ficus t dactili t radix ponz de ſcemt olea ſint ſi cut oleū fiſticinū t grana pinī t pi. cū pēithi t ofert eis: Carnes āt ſint carnes pulloꝝ t galloꝝ t aleſtida begi t caro agnoꝝ ānualiū. Et i ſcūdis mēſis vtat fillicis t gnis pini t paſſ cū ſcugreco t cānis zucca

ri t ficub⁹ t cheꝝſomū t mulſa. t cōeſtio ficnū ſiccaꝝ cū amigdalis t nucib⁹ abſcidit illā q̄ antiq̄ é t vinū odoriferū ſubtile anniquū t aq̄ melli. Cura autē tuſſis cūde é cū extiguētib⁹ notis q̄ ſūt ex ſuccis t oleis t li nūētis t vnctionib⁹. t ſuppoſitoria ēt ꝓferunt eis t ſumere i potu aldeiacur mane t ſero ſz deſcriptōez quā dicem⁹. t ſilr elz de papauē. deſcriptio electuarij de papauere bona. ℞. xv. capita papaueris nō val de recēna q̄ infundant i kiſt aq̄ fontū aut aq̄ pluuiat q̄ é melⁱ⁹ die t nocte. Deide diſſoluāt cū decoctione t colēt t pjciāt ſup oez ptē colature media ps mel lis aut zuccari t iſpiſſet coquēdo vt elz. Et potio ei⁹ ſit cochliariū vnū i mane t cochliariū in ſero. Et ex eis q̄ ꝓferūt iſtis é aq̄ ordei cū ſeueſtē t ſir⁹ viol. t vi olatū nutritū t decoctio iſopi fia. t ꝓpe qñ matura tur aut i fine ei⁹ t aq̄ granatoꝝ i. piſſata ſup quā pjciunt zuccaꝝ t abarzet t cāne zuccari ēt. t elia eoꝝ q̄ lībendo ſumunt ſint ex mucilagine pſilij t grāoꝝ cydoioꝝ t amilo t gūmi arabico t grana t medul le q̄ dicem⁹ i. c. pillulaꝝ tuſſis: t qñz ponuntur i eis narcotica. Et cibi eoꝝ ſint ex olerib⁹ fūis t medullis ſicut cucumeris t cucurbite, t citrolis cū oleo amig dalino t fabe ꝓfracte diſſolute i decoctione cū oleo amigdalino t oleo cucurbitino t aq̄ ordei t ſoꝝbiti onis fēc. Et ſi nā fūit decluis, ad reſolonē tūc adhi beāt ſanic ordei cū zuccaro t tri. t ſi vehemēs ſit res tūc aq̄ ordei cū cancris ablatis extrēitatib⁹ ablutis cū aq̄ cicris ſalſa. Deſcriptio medicamis diacur ff i Lōterat ſemē papaueris viridis cū cortice ſuo t diſ ſoluat decoq̄ndo i aq̄ t colet t pjciat ſup ipaz zuc caꝝ t decoquāt iſpiſſādo ad inſpiſſationē inleb: t ſi nō fuerit hūiduz infundat ſemē zucci ptriti, in aqua die t nocte: deiñ decoq̄turi aq̄. Si aūt nēcrium fūit qđ é fort⁹ tē aggregēt cuz eo cortex t ꝓpe nigri. Et ſi res foꝝtio: fiat pōatur cū eo modicū de ſcie hyſq; ami aut diſſoluat i eo paz opij. Cura āt ꝓplonis hu nide t hūiditatiſ i ipo pulmōe cū exſiccatiſ exſiccā tib⁹ ꝓmixtis cū abſterſiuis ex qb⁹ é ꝓpoſitū fz hūc mōz. ℞. boli armēi dragagāti gūmi arabici oiuz aſſ ptē. i. calarūti iſopi haſce cinamomi iiz eoſ capilli ve. oiuz. añ. ptē. ſ. ꝓficiat t adminiſtret. Cura āt ꝓplonis ſicce hȝ é. Impliē. n. é gn aut ſit febris aut nō ſit febris Si āt nō fūit, febris tē pueniēs: rez eis é lac aſininū t caprinū t alioꝝ cū reliquo regimīe. Et ſi fūit febris adminiſtret res hūectatiue ebibite t adminiſtret cerata ria iffratiua nō: t adminiſtret aq̄ ōdeir hūectatō pedū ſp cū oleis t ſoꝝbeāt ſoꝝbitiōes amigdalinas t hūe tatiuas. t ſi é ꝓplō ꝓpoſita tē ꝓpōat regiñ. Et ſi é illic mā ſubtilis maka eā cū deiacur t ſiplicib⁹ t electu arijs de papauere t mucilaginib⁹ de gb⁹ aligd dice mus ō antidotario. Si āt fūit groſſa reſolue cū t ab ſterge ipaz fm ꝓditiones ꝓdcas i eis q̄ ptericrūt ita vt nō calefacias niſi cū eq̄litate: imo ſtude i hoc vt le nias t icidiaſ t lubricū faciaſ t adminiſtra mūdificatiā ꝓdicta. Et ex eis q̄ fūt magis ꝓpa huic loco é gluti nū alibat cū melle: aut ſemē croci hoꝝtēſis cū melle aut cipicū eq̄li mēſura ſui de melle: aut ſucci ligritie t dragagāti, ℥. i. t amigdal' dulciū eq̄lit t aloes qñz

rencki ore cū melle ꝛ ꝓſert valde: aut ſūant tria ꝙua ūtegra ꝛ duplū coꝛ mellis ꝛ medietas ipoꝛ de butyro. ꝛ ſūant piperis. lx. grana ꝓterant ꝛ miſceant oia illa ꝛ coagulant abſq; decoctōe ꝛ lambat ex eis mane ꝛ ſero. Et ēt ſumant capita. vij. poꝛri de ſceni ꝛ de coq̄nki i trib⁹ lb. aq̄ dōec remaneat tertia ꝛ colet ꝛ p miſceat cū reſiduo ſucci coꝛticis ei⁹ ꝛ melle ꝛ decoquat: ꝛ ēt ſūant roſe hūide grana. viij. pini vnū: gūmi alboti vnū: paſſulaꝝ. iiij. mellis q̄ſtū ſufficit: fiat ex eis electuariū. Mōdicamē bonū. ℞. calameti ſtuciatis. v. ℥. grāoꝛ pini ꝛ ſeminis vrtice omniū añ. ℥. i. ſeminis lini piperis omniū añ. ℥. tres. confician̄t cum melle ꝛ adminiſtrentur. ¶ Aut ſumant dacti loꝛ carnoſoꝝ. v. partes iugelle. viij. ptes: croci ꝛ piperis amboꝝ añ. partes. ij. herbi. xx. ptes: ꝓficiant cuꝫ melle diſpūato: aut ſūant croci ſpice aromatice amboꝝ añ. pars. i. paſſi ꝛ iſopi āboꝝ añ. iij. partes myrrhe ꝛ lilii amboꝝ añ. ij. ptes. conficiant cū melle colato: ꝛ ad antiquaz deꝛi potū alkitrā cū melle fœnelim: aut coſti idi cū aq̄, aneti decocti q̄ſtitas ſacratati cū cochuliario olei ſiſamini ꝛ ēt ſemē lini frixū cū melle ſolū aut cū pipiſ nūſura vna, ꝓ oib⁹. x. vt calañti ꝛ ēt lābnedo ſumant mel ſtoracis calamite cū melle apū ꝛ oppoſ acū ēt ꝛ ſynapi ꝛ amigdalas: amaras ꝛ ēt mithridatū. ¶ Et pueris qd ſufficiūt ſoꝛbitōes decoctē cū lacte nutricis dōec ſint i eētia mell: aut cū aq̄ fenugreci hūidi. Et ſi cā fuit i ea catarr⁹ curet catarr⁹. Et ſi fuerit neēria i ꝓhibitōe illi⁹ adminiſtratio ēpli de ficub⁹ adminiſtret ſup caput ꝛ teneat ſb ligua oi hōa ꝛ i nocte, ꝓpe gnū vnū amili. Et fiat gargariſma cū ſtipticis q̄ nō ſapoꝛē acetoſū nz ſaporē pōti cū ꝛ cū deiacur ſiplici ſi fuerit caſtas: aut cū myrrha ꝛ croco ꝛ alijs ſi fuerit frigitas. ¶ In cura aut̄ facte ab aꝑatib⁹ ꝛ vlceꝛib⁹ i pulmōe ꝛ pectoꝛe fiat reuerſio ad illud qd dicem⁹ in ca. pleureſ. ꝛ peripneumonie ꝛ aꝑatis epis ꝛ pthiſis. Et ad tuſſiz qd̄ pille q̄ tenēt i oꝛe. Et ex eis nāq; ſūt pille ad tuſſiz caliduz q̄ in oꝛe tenēt de q̄bus ſūt pille bichichie note: ꝛ ex illis ſunt pille ꝓpoſite ex ſucco ligritie ꝛ gūmi ꝛ dragaganto ꝛ amulo ꝛ mucilagie pſilij ꝛ granis cydonioꝝ ꝛ medulla. gnoꝝ. ſ. gnoꝝ cucumeris ꝛ conde ꝛ cucurbite ꝛ citroli ꝛ ex ſpodio ꝛ gnis papaueris ꝛ ſilibus. Et q̄z ſūt ſm hūc mōz: amilū ꝛ dragagantū ꝛ ſuccus ligritie fozmāt i pillas cū ſucco lactuce. Et de illis ſunt pille ad tuſſiz fiaz facte ex ſucco ligritie ꝛ tamaridis mūdatis ꝛ medulla tritici: ꝛ croco ꝛ dragagāto ꝛ gnis pini ꝛ gnis cotti ꝛ gnis myrti ꝛ ſemie papaueris ꝛ coꝛtice ipſius: ꝛ aniſo ꝛ aneto ꝛ myrrha ꝛ croco ꝛ penidijs. ¶ Et de illis ſūt pille qbus ꝙrit ſtupefactio ꝛ dormitio ꝛ ēt itētio i eis narcotica ꝛ admiſcēt cis medicine bezahar cale. ¶ Maz ex pillulis exptis ad illud ꝛ ſunt cedentes tuſſim antiq̄ nociuam: ſunt pillule de ſtoꝛace note. ¶ Et iteruz ſumant ſtoꝛacis ꝛ caſtoꝛei ꝛ aſſari ꝛ opij ptes eq̄les ꝛ fiāt ex eis pille ꝛ teneāt in oꝛe ꝛ ēt ſeis hyuſgami: vi. gnoꝝ pini. iij. croci. i. ſpici enk cū rob. ꝛ iſozment pille: ꝛ ēt ſtoꝛacis ꝛ myrrhe ꝛ opij oiuz añ. ℥. ſ. olei ỏ balſamo croci oiuz añ. dartimer. ij. fiāt pille ad modū herbi. Et q̄z adminiſtratur i tuſſi ātiq̄ hūida ſuffumigatōes ꝑdicte i. c. aſmatis. ¶ Et cū hūiditas ē pucniēs ad q̄ſtitatē admini ſtra ſuffumigatiōnē ex arſēico ru. ꝛ ſtercoꝛe lepoꝛis ꝛ farina oꝛdei ꝛ coꝛticib⁹ ſiſticoꝝ ꝓfectis cū vitellis ouoꝝ ꝛ troc. formatis ex eis quoꝝ q̄ſq; ſit. ℥. i. ꝛ exſiccenk i ſole ꝛ ſuffūigatio fiat cū ea trib⁹ vicib⁹ ꝛ ēt ari ſtol. ꝛ ſtoracis ꝛ galbāi eq̄les ſumāt ptes arſenici ℥ q̄ſtitatē oiuz: cōficiāt cū melle ꝛ butyro vaccio ꝛ fiāt ide ſilitudies auellāe ꝛ fiat ſuffumigatio ex eis. Sed tuſſis fē i febꝛb⁹ iā ſigīare oꝛdiauim⁹ regimē apō febꝛū accūtia. ¶ Ca. iiij. de ſputo ſanguīnis.

Anguis q̄ñz egredit ſpuēdo ꝛ ē ex ptib⁹ oris ꝛ q̄ñz egredit raſcādo ꝛ ē ex ptib⁹ guttis: ꝛ q̄z egredit cū vehemētioꝛe raſcatōe ſ̄ ē ex cāna. Et q̄ñz egredit vomēdo ꝛ ē ex meri ꝛ ex oꝛe ſtōi ꝛ ex ſtō ꝛ epate. Et q̄ñz egredit tuſſiēdo ꝛ ē ex ptib⁹ pectoꝛis pulmōis. ꝛ i illo qō qō ē ex pectoꝛe ñ ē tñ tioꝛis q̄ſtū ē in eo qd ē ex pulmone. Illud. n. qō eſt ex pectoꝛe ſanaꝛ velociter. ꝛ ſi nō ſanaꝛ nō hz vlcex malitiā pulmonis. Et multotiēs fit vlc⁹ fiſtuloſū rediēs oi hoꝛa cū ſputo ſanguīs. ¶ Et cāe ꝓpīq̄ ; oib⁹ illis ſūt vuln⁹ pp cāz ꝑmittua ex ꝓcuſſione aut̄ caſu ſup pect⁹ aut ſup epar ꝛ velaſi aut rē icīſiuā: aut tuſſim freqnēt̄ aut vociferatione aut acuitatem vocis ſine ḡdatōe aut rixa. ꝛ ꝓp̄ multiplicat i demoniacis ꝛ illis q rixank ab oi re. Et q̄ñz ꝓcedit ex vōitu laboꝛioſo ꝛ ꝓpe i ꝓparatis. Et q̄ñz ꝓcedit ex aſſūptione ſolitiuoꝝ acutoꝝ: aut ciboꝝ calidoꝝ ſic alleoꝝ ꝛ cepaꝝ: aut tioꝛe ꝛ āguſtia acuēie ſāguīne aut dormitione ſ̄ ſup ſtratū aut ſanguiſuga adherēte gutturi ꝛ radici ei⁹. Et illud aut ē i venis aut alijs. ¶ Et id qō ē i vēis aut ē icīſio aut ꝓfozatio aut aptio dilatata ab acuitate aut mollificatio aut coꝛroſio ꝓp acuitatem hūoꝛis aut ꝓp raritatē refudatiuā. Et multotiēs dilatank meaꝛ q ſūt iter ptes cāne ꝛ arterias ſupra illā q̄ e i nā qꝛ reſiduat ſanguis ad cānā. Et illō qō nō ē in venis: aut eſt vulnus: aut vlcus a vulnere aut a coꝛroſione: aut putrefactione cū cradicat ex mēbꝛo aliquid: ꝛ quandoq; eſt ab apoſtemate ſanguineo in pulmone ex quo reludat ſanguinem. ¶ Et huiuſmodi quidam aꝑa ē icolūe: qñ ē ſanguineū ꝛ qñ reſudat mā nō ꝓhibita nz igroſſata. ꝛ q̄ñz iuenūt oēs iſte cāe i pulmōe niſi ſāguinee. Et haꝝ cāꝝ ꝑūctarū ſūt cāe magis añcedētes. ¶ Et ſūt aut multitudo materiei aut multitudo ciboꝝ ꝛ dimiſſio exercitij. aut q̄ ipe ſūt ſupfluitates a ꝓparatione nāe ſic accit illi de quo locuti fuim⁹ i libꝛo vlūz aꝑ dimiſſionē exercitij aut retētionē meſtruoꝝ aut ſanguis hemoꝛroidarū: aut abſciſionē mēbꝛi: aut ꝓpter acuitatē ſuam aut pp vehemētiaz mot⁹ ſui aut pp vētoſitatē i venis faciēt̄ eas laboꝛioſas ꝛ ꝓpe i alatis q̄ñ illo multiplicat i eis. ¶ Ꝑparationes aūt̄ ptinētes mām ſ̄ ꝓp frig⁹ ſtrigēs eā ꝛ faciēs dilatationē ei⁹ difficilē: q̄ ñ obedit ỏtuti laboꝛāti i illo cū dilatatōe imo cū attractōe: aut pp calitatē extriſecā aut ītriſecā aut ſiccitatē q̄ ſ̄ ꝓparaut eā ad illud qō ē cū ilpſſatōe ꝛ exſiccatione. ſ. ad ſciſſionē a q̄libet cā: aut ꝓpter hūiditatē mollificantē cā quare dilatank pori ei⁹ aut obuia

lonē call aut corrosiuū aut ūcūsiuū aut putrefactiuū. Cū ergo accit repleto sāguinea icipit nā expellere māz ad q̄cūq; ptē possibilē et cū sit vehemēt⁹ ppa ta aut sit ppiqor loco sup fluentis. qz expellit eaz cū sputo aut colone ex hemorroidib⁹ aut i mēstruis aut i fluxu sanguis narū. q; si vene fuerit fortes q̄ nō re soluunt a sāguie accū moz subito pp effusionē san guinis ad ꝯcauitatē vēaz. Et ille cui accit sputū tan guinis ꝯparat⁹ vt aduēiat ei vlc⁹ pulmonis. nā spu tū sanguis ꝑz plūs sit a vlcere et vlin⁹ ōciat ad hoc vt vlcus fiat. et q̄z succedit sputo sāguis retēti sputi sanguis. timet. n. q; fit h̄ ꝑz accūs ab vlcere ad qđ cō uersū ē vlin⁹ pmū. Et milr ones ē sāguis q expuit ex narib⁹ currēs ex capite ad plimonē. Cuiqz sputuz sā guinis ē ex pub⁹ plimonis comitant ipm duo timo res. s. timoz sup fluitatis eius et timoz vulneris ne fiat vlc⁹. Et ū ē oē sputū sangnis tioiosū imo illōqđ nō reuneck aut qđ ē cū febre. Et milr ones qđ ē sputū san guis cā lāuat⁹ ap arſi ē pate aut splene. C. v. ō signs.

Propiqu⁹ sputo ē cū tussi pua: et logiquus ē cū tussi plima et ꝯtoplus logiqu⁹ ē expuit cū tussi vehemētioꝛe. Et qñ dormit sup lat⁹ l quo ē egritudo addit excreatio ei⁹ qđ expuitur. Et oz ut ꝓsidereť i pmis ne fu illō qđ expuit sāguis ex narib⁹. Et p dmo illi⁹ ē cū ꝓsuetudine fluxus sāguis narū et ei⁹ eu ētu et cū allentatione accūs capiti p̄ g nitaťe. et sig fluxus sanguis narū fuit ſtē rubed o faci ei et oculi et splēdoz coꝛ oculis: et vt nō fuit spuma: et fuit subito. Sig sanguis excreati ex ſba carnis plmo nis ex vulnere aut vlcere fuit. vt fuit ipumosus et fit ab ſcisus cū quo nō fit doloz et mioris ꝯtuitatis ꝯ vēa lis et matoris malitie et deteriozis finis. Et qñz expel luť spūosuz pleticū et pipneumonicū cū i pulmonib⁹ coꝛ ē calitas i ea feruēs. Et qñz ē spumosus ex cāna pulmonis. Soz ē venēs cū raſcatoꝛe et tussi paucaet ē illud qđ egredit paꝛ ēt. Et ē ibi sensus qđā cū do loꝛe. Et ille q expuit ex vēis ei⁹ nō ē spūos⁹ et ē ratiō t vehemētioris spilluidis ꝯ ille q ē i pulmōe et filioz sanguinis ꝯtus nō sit i grossitudie ei⁹ q ē ex pectoꝛe Et sig excreati ex pectoꝛe fuit nigredo colouis eius et grossitudo ipi⁹ et coagulatio ei⁹ pp logitudinē ipa cū cū spūosuate q̄ꝫ: et spūa cū doloꝛe i pectoꝛe signi ficāte locū egritudis et adiutoꝛio ei⁹ in sono ē certū sig nū eius. Et cā illi⁹ doloris ē neruositas mēbroꝛ pe ctoris et ei⁹ sputū paulati nō eruberās et ē sputum ei⁹ cū tussi vehemēt⁹ dōec expuat. Et signū facti ex i cistoꝛe vēaz ē eruberātia sanguis. Et signū corrosio nis ē aliēssio cāz corrosionis ex acceptione rerum acutaz et desēsu catarri acuti et vt fit febris et sputuz sanici aut corticis aut ptis pulmōis et sputū fisse aq̄ carnis. et icipit sputū sanguis paulati. Deide qñz flu it subito et expuit res mala et coloꝛ ei⁹ ē malus. Et si gnū ei⁹ qđ ē ex aptione orificioꝛ venaz ē ex replone tnō fit oio doloꝛ et iuenit reges et suauitas et egredit l pmis nūn⁹ ꝯ illud qđ egredit pp icisionē et scissio nē i pncipio rei: et plus ē qđ egredit a corrosione in plib⁹ horis. Et sig resudationis ab apate fuit putas a⁹ et ppe sig pipneumonie et reliquoꝛ. C. vi. ō cura

In expostio sputo sanguis ol hora oz vt at tēdat solo replonis ei⁹. Et quotiēcūqz sen sit i eo repleto succurrat cū phlomia. et p pe cū pec⁹ ei⁹ i creatione fuerit stricti et fuerit tussis i ipo frequēs. Et recn⁹ ē vt iciet sanguis coꝛ ad ptē iferiozē cū phlomia sapheni: et post ipaz ē cū phlo mia basilice et p ꝓuocatiōnē mēstruoꝛ mulieꝛ i ho ra sua et sm qđ sufficit réouet sputū sanguis carū sic accit i eis retētione coꝛ. Et oz vt cust odiat ab oib⁹ causis mouēt⁹ sanguinē sic fuit ubi calefaciētes et sicut fuit sal⁹ et clamoꝛ et rixa et coit⁹ et anhelit⁹ al⁹ et locutio plima et inuerecundes rubeos et potus vinoplimi et multitudo balneationis. Et vtēt aptiuab⁹ sunt ex medicinis sicut aplī et aloes et sisamū et ruta et case⁹ ānqu⁹ qñ ē nociu⁹ eis. recēt vo ꝓfert eis. et ubi cōue nientes eis fuit oē glutinatiuū et opilatiuum et oē ꝓsoli datiuū et oē ifrigidatiuū sāguis ꝓhibēs feruoꝛē eius. Et ex eis ē lac decoctū pp illud qđ i ipo ē deglutinatiōe et lac vaccinū de quo butyꝛ elt extractū pp illud qđ in ipo ē ō stipticitate et butyꝛ et case recēs ꝓter saliū et fructꝰ stipticū et q̄dā ſpēs pumoꝛ puoꝛ i qb⁹ ē stip ticitas et oleū ōphacinū recēs ex pressionis. Et qñqz ꝓfert ieo ipiguato ciboꝛ coꝛ: et aq̄ lumiose vehemēter ꝓferūt eis. In eo vo qđ factū ē ab ipo coꝛe pul monis oz vt patiēti i potu dēt medicine icarnatiue et sicle sicut lutū et hematites cū aq̄ arnoglosse et acetuz mixtū cū aq̄. Cura vo ei⁹ a regie cibi ei⁹ ē vt succur ratur ad phlomādū basilicā ptis i q̄ existiat eē solo singlaris subtilē faciēdo phlomiā: et accipiat sāguis i expulsiomb⁹ iter q̄s sunt tres hoꝛe q̄mpe in cū ꝓter uatione vnius. Phlomia cui attrahit sanguinē ad vacuū et ꝓhibet ēt aduētū ap̄atis i vulnere. Et fricēt coꝛ extremitates et ligent incipiendo a supioꝛib⁹ ad ifiōa et interdicant eis res ꝓdicte et repercut coꝛ ac res. Et sint coꝛ iōnes sup lat⁹ et ꝑz forma q̄ ē sicut ppa ratio vt nō cadēt aliq̄ ptes pectoris sup alias. Et qñz ē eis ꝓuenies vt i potu sumāt accetū mixtū cū aq̄. Ip suz. n. ꝓhibet sanguis cursū et mūdificat ptes pecto ris et pulmonis ex sanguie si remāet in ipo qr nō cō gelat. Et sumāt in potu medicinas frās glutinatiuas Mi glutinatio hic ē meli⁹ quo oceupari oz. Et qñ reperit cū glutinatiōe mūdificato ē vtilitū ei⁹ qđ q̄ ritur. Et plus ē iuuamētū cū ifrationē sua. et vbi ē si tis ē vehemēs iuuamētū. Et qñz ē necrū vt cum eo misceant narcotica pp duas res. q̄z vna ē sedatio sā guinis et ēt subtiliatio ei⁹. Et secūda ē dormitio et re motio mot⁹. Et ego dicā medicinas cōes spēbus sputi sāguinis in fine hui⁹ ca. Cū ergo accit sputuz sanguinis ex catarro et nō ēt catarr⁹ acutus pūgiti uus valde cholic⁹ phlomet hō statiz: et assiduet liga tio extremitatū ei⁹ descendendo a supioꝛib⁹ ad iferi oꝛa et fricētur cū oleo de olimo calido: aut cū vnguē to calido sicut ē oleum cucumeris asinini et sulfa ei et nō inungat caꝑ oio. Et sit cibi coꝛ tritici cū aliquo pōncoꝛ ꝑz siccā sorbitiōis. sintqz pōtica ista ex fruct bus et q̄ eis sillant et apo debilitatē cibēt pāe ifuso i aceto mixte cū aqua frā. Et admīstretur cū eis cli stere acutū ad attrahēdā māz a ptib⁹ capitis cū nō

fuerit phl'omia pp̃ p̃hibitionē. Et oz vt studiū ipendat i infrando cap̃ q̃tū pole ē: t nō ip̃edat plm̄ studiū i hñcēdo ipz. Et ex eis q̃ pferūt ei ē tribuere ipsi i potu trociscos de karabe. Lūq; nō valēt ea q̃ dixim⁹ nō ē excusatio cure catarri: t retentionis ei⁹ cuz eis q̃ sunt sicut abrasio capitis t admīstratio ep̃li sci ex stercore colūbio q̃ more ep̃li supponat: t remouēat fm necessitatē. Et. G. .q̃ dixit q̃ mulieri sputū sanguinis adnenit ex catarro quā clisterizauit clisteri acuto: t p̃pe q: nō erat pole phlomare eā q: iā remāserat. iiij. dieb⁹: t fuerat debilitata t cibauit eā plūb⁹ i q̃ b⁹ ēt erat stipticitas: q̃n spaciū ei⁹ cū cibo lōgū quem erat. Et curau it capō eius cū medicamīe colūbi stercoris t p̃cepit eā igredi balneū pp̃ medicamē t nō iunxit cap̃ ei⁹ vt nō hñcētaret: t dedit ei i potu tyriacaz recēte vt faceret eā dōmire. Illā h̄ tyriaca fortis opū ē vt dormire faciat. t, phibet p̃motionē tussis t sedat cursuz materici cū ingrossatione. Jn die v̄o scdo hui⁹ medicaminis nō pucit ad mouēdū eā: imo dimīsit eā q̃tā trāgllā cū tū necria foret ei mūdificatio pulmōis. Et p̃lim quo eā rexit fuit q̃ fricauit extremitates ei⁹ t dedit ei i potu q̃titatē fabe de tyriaca recēte min⁹ q̃ herbi. t fuit itētio e⁹ vt q̃datz duceret eā ad mel vt mūdificaret cū eo plmo: deide dimīsit eā q̃tā: deinū fricuit extrēitates ei⁹ t dedit ei p⁹ illud aquā ordei cū pauco pane vt viui ficaret vr̄. t i die. iiij. dedit ei tyriacā antiq̃z cū mel le plurimo vt mūdificaret pulmonē ei⁹ vehemēter. Et cibauit eā i religs dieb⁹ fz q⁹ oportuit t rexit eaz regimīe p̃ualescētū. t cū h̄ iā posuerat sup cap̃ eius horza p⁹ horā ex ceratario gūme rute sulcitris t ibi buit ei balneū. Et hoc regimē ē bonū. Et oz vt sit tyriaca iter duos mēses vsq; ad. iiij. Jp̃a nāq; dormire facit t retinet catarr̄: t nō approximet capiti istorū olea: t necria ē abrasio capitis ad admīstrandū ista rubificātia: t si nō alijs saltē mulierib⁹. Et necria est vētris solo cū eis q̃ sūt pille cochie si ē illic multitudo t p⁹ illud phlomia: deide adhibeant medicie rubificātes. Et i eo q̃d ē ex scissura vene aut icisiōe ei⁹ t ē eā ei⁹ repletio oz vt nō cibet eger q̃tū pole ē: imo ie iunct trib⁹ dieb⁹ i quo sufficiat oi die cib⁹ pauc⁹ ex aliquo viscoso. Et q̃n nō appet cauis vtutis tē expellat a cibatione q̃tū plus pole ē vsq; ad q̃tā. Et si timet casus vtutis tioze necrio cibet eo a quo gnātur hūores eq̃lis aut declinis ad frig⁹: t i quo sit glutiatio aut inuiscatio t tenacitas t stipticitas t, pp̃ie igrossatio sanguis sicut alkekengi cū extrēitatib⁹ t sic capita t sicut ona sorbilia. t sic tri. pp̃e q̃d decogtur cū lēticbus t sic lētes t uiude t q̃tū pole ē vt nō cōcdat illud q̃d forte faciat. t sit p̃tēi⁹ aq̃ ordei t pp̃e decocta cū lēticb⁹ aut iuiub⁹: aut cydonijs aut pāc ifuso i aq̃ frigida cum aliquo acctoso siue sit sulcitum siue nō sit sulcitum: t totum sit infrigidatum actu. t lac vaccinum de quo butyrum est extractum q̃n plongat egritudo ē iunatiuū pp̃ stipticitatē t frītatē suā. t lac p̃suetū pp̃ glutinationē suā t suā iuiscationē. Si āt n̄ sufficit t addit i sanguīe fiat phl'omia. Et pisces alredradū sūt vehemētis iuuamēti eis. Et oz vt sint cibi istoz t eoz q̃ p̃cisserūt eos fri actu. Et case⁹ recē nō salit⁹ valde iuuat eos. Et q̃n cibāt isti t sisles eis carne eligant ex carnib⁹ ille q̃ sūt pauci sanguis siccę lues sic sūt carnes colūbaz acrestū t turtur: t p̃dictū decocte i stipticis t p̃ticis. Et ex reb⁹ exptis i abscidendo iteratione sputi sanguis ē masticatio postulace t deglutitio aq̃ ei⁹: q̃z. u. statz retict. Et ex fructib⁹ cydōia t pōa q̃ ābo sūt stiptica t iuuube hūide et ḡnata myrthi t xilocaracte de scēi t q̃ h̄ cursu p̃occedūt. Et q̃z sit eis quo vtit i scba mēla aligd ex luto sigillato armeno cū gūmi arabico t pauca cāfora. Lūz retinet sanguis t puenit ad ḡrtū dic oz vt nutriatur t p̃oret: t incipiat ab eis q̃ sūt sic panis ifusus in aq̃: deide alkercis t extrēitates t cerebella. Et si fuit fissura t icisio cā acuitatis sanguis fiat illud q̃d oz ō declinatōc sanguis ad iferiora t ad diuersitatē ptis. Lūct ergo cholā: deide fiat iffatio cū sorbitudie t fiat hñcctatio t admīstrēt stiptica ēt t glutiatiua t aq̃ ordei t cāeri t cucurbita t medicamīa Alndromachi t medicamīa. G Jn facto āt ex aptōe venaz medicie q̃s oz admīstrare sint stiptice pōtice p̃glutinatie sic sit medicie q̃ necrie sūt i eis q̃ p̃terierūt t sūt glutiatiue incarnatiue cū stipticitate. Et iste sūt sic balaustie t capita ḡnatoz t sūac t succ⁹ teratit t succus rosaz vitis t glādes t folia rubi t karabe t acatia t licū t succus vbe pastoris t suchahaz t succ⁹ acreste t heuflisides. t q̃z p̃fortant ista t q̃ ex eis sūt cū alūine t gall̄ t aloe, t absithio t sūt ex eis medicie p̃posite t troc. p̃parati ad h̄ ca. iā p̃positi ex medicis p̃dcis. Et q̃z decoquunt iste medicie i aqs puris: aut i gbusdā sucis t bibit decoctio eoz. Et q̃z sūt ex eis empl'a: t q̃z admīscēt eis t aggreganf medicie cordis p̃dce t medicine pectoris p̃dce sicut apiū t ameos t anisū t spica t ramacha. Et q̃z nuisc̄t eis narcotica q̃ sūt sic cortices radicis mādragore t hyusgami t papaueris. Et q̃z p̃miscēt eis glutiatiua sic gūmi t cōticis thuris t stella semi⁹ t spodiū t semē arnogl̄osse t mucilago p̃silij t semē ei⁹ t succ⁹ portulace t mucilago gnoz cydōioz. Oz cū ē refudatio ex apate tē cura ei⁹ ē phl'omia t cūo: deide maturatio t nō curet cū stipticis. Illud. n. attrahit nocumētū magnū imo oz vt curēt cura pipneumonie. Factū āt ex corrosione ē p̃aue cure t difficilis: t ē q̃n sic illō d quo desperat. Nō eni sanat aut nō p̃olidat nisi cū rēoti one malitie pl'onis. t istud n̄ fit nisi i spacio i cui⁹ si mili aut idurat vlcus aut putrefit. vez q̃z pfert vt nō p̃mittat corrosio p̃firmari expellēdo hūoz acutū: t q̃z solone educūt chola t grossū sul cū eo q̃d ē sic pille ō agarico. Et si idigueris itētiōe p̃fortatiōis p̃fortat igenia vt cedes p̃motoz tussis cū medicamine de scib⁹. Spat. n. ex eo q̃d aliq̃d p̃ferat iuuat istū. Et ad sūmū cura eoz ē mūdificatio t cūo cū phlomia t alijs t cibi bōi chimi: t ex eis q̃d q̃ sanant corrosionē sūt th⁹ t myrrha t saguis draconis t semen portulace t radix malue t troc. stelle i gb⁹ additur opū medicinas p̃l: t medicie p̃posite q̃s dixit Jp̃a. t nos diem⁹ i āt̄idotario. Et eoz medicie ad hoc iuuatie st illi ei gb⁹ ponūt sedēigi t saguis draconis t karabe t sādaraca t latū sigillatū t ad vltimū oē ex

ficatiuū mūdificatiz inuiscatiuū pfoludatiuū. Scīn ät a pectore curat cū emplis t medicis i gbꝰ ē sba subtilis q̄ admixte sī eis. Et sī ille q̄s dixim⁹ vt pcūciāt ad pect⁹. Albed arūgi vo i scipso plungit inē duas res cū existimat q̄ cā sputi sanguis sit ruptura. Et medicine pdicte ocs sūt pucniētes ad hoc. Et cū existimat q̄ cā sit frig⁹ faciens euēire sputū sanguis ꝟ mōm pdēm: tūc cura ei⁹ ē sicut dixit G. Illud. n. accit cui dā adolescēti t curauit cū. Phlomauit nāq; cum i die p̄mo t secūdauit t fricuit extremitates ei⁹ t ligauit stringēdo eas p̄m q̄ oz in oi retētōe sputi sāguis t cibauit cū lozbitōib⁹ t posuit sup pect⁹ suū cerato rūū de gūma rute: t remouit ipz ab eo hora vocat vt nō adderet calefactiōz ei⁹ p̄m q̄stitatē q̄stā t cibauit cū cū lozbitōib⁹ t dedit ei i potu medicamīa de lacibus. Et posteq̄ dies tertia affuit vsus ē sup pect⁹ ei⁹ illo ceratario trib⁹ horis. Deīn remouit ipm t cibauit ipm aq̄ ordei t tasecata cū carne anatis. Postq̄ igit tēpata ē pplo pulmōis eius t sublata⁹ ē humor ad uent⁹ ap̄atus mūdificauit pulmonē ei⁹ cū tyrica ānq; pleta. Et gdauit cū ad bibēdū lac asininū t ad reliquū regimē sputi sanguis. Et dixit G. q̄ ois q̄dē ex illis plegē sputi sanguis i die p̄mo sanat: sed aliozū diuersificant dispōnes. Et nos iā testificati sum⁹ de istis q̄dē multis hec via t illis ei. Et q̄n existiat q̄ cā ē hūiditas t mollificatio admistra illud i q̄ sūt exsiccatio t calefactio t stipticitas: sicē est radix sq̄nanti t mastix t cyminū torrefactū t calamētū montanus t calcadis t castoreū t croc⁹ t alberegi. Et q̄nq; admiscētur eis stiptica cāliā sicē castanee. Et q̄nq; sūt ex illis oppositē q̄ dicēt in ātidotario. Et q̄n existimat q̄ cā sit siccitas t illd ē in p̄n. administra p̄fectāes nōs q̄ sunt ex lactibus t olcis t succis p⁹ regimē cōe de decliatōe māe ad p̄fectē ptis. Elex ea q̄ ptinēt huic loco ex phlomida t alijs mioza sūt t obliuiosa eis q̄ ptinēt alijs. Et q̄n ē casus sup ep tūc cura ei⁹ ē cū isto fusfuf. ℞. reubar. x. lacte. v. luti armeni. v. siteq̄ dos ei⁹ p̄rii. z. i. ß. Ex medicis vo cōib⁹ ille q̄ singlariores sunt scripte sūt i li. ij. i arcolis notis. Et illa q̄ ex eis ptinet huic loco ē hematites. Mā cū terit vehemēter sicē puluis t bibit ex eo aur. i. in gbusdā stipticis aut succis miuat nobili iuuamine. Et q̄n masticat pomtula ca t deglutit aq̄ ei⁹ tūc q̄nq; retinet stātiz t aq̄ citroli t succus ei⁹: t pp̄e cū gbusdā glutiatiuis stipticis valde cū paulati traijcitur. Et cozmu cerui adusti q̄n p̄miscet medicis ē plurimū iuuaméti. t silr aq̄ mente t succ⁹ algarab pondere. ij. z. Et ēt illud q̄d ē supius in cozādo: cū aq̄ fra pondere. iij. z. mane t sero t ēt cozall⁹ q̄n ē plūi iuuaméti t lutū seminum. Et existimauerī gdā q̄ noiat grece stella tre t noib⁹ noiat plib⁹: t vi q̄ sit nomē altalk. t ēt sumat sanguis hedi añ q̄ dragelet t sumat ex eo i potu. ß. z. trib⁹ diebꝰ t̄ de gūis myrthi t scie arnoglosse pōdus. ij. z. i aq̄ plātaginis: aut succo rose q̄n ē vtumū t cydonia ēt iuuāt t pp̄e assata t ēt coagulū lepozis cū aqua rosa. Alut aliud ex coagulis cū decoctōe pontica. Alut cū aq̄ albedarūgi t pp̄e i eo q̄d ē ex pectore. t lutū sigillatū t loco ei⁹ lutū seminū cū aliq̄to aceto t ēt succū t̄ē spuiua. t dixit vir i gbusdā q̄ aggregauit q̄ ē spēs calamēti nascēs inē lapides q̄ terit t comeditur cū sale t noiat nimusil albure silueste. t hoc ē p̄sideratio. t hꝰ i medicis sūt i potu cū eglī mīsura amilu. et itez ex ill'q̄ iuuāt ipz ē vt det i potu ex alumine tabarā t pp̄e i vitellis ouoz tepefactis ñ coagulatis oio t ēt glutē piscīū p̄fert q̄n bibit ex eo. Et q̄n p̄tanio fit res tē q̄nz dat i potu pōd⁹ q̄rte. z. i. ß scie hꝰ vulgami cū aq̄ melis. Et oz vt det i potu medicie p̄strigētes sputū sāguis cū vio pōtico vt penetrēt nisi sit fe. tūc n. sumāt i potu cū succo alio. Et ad antiq̄ t veteres seis pozri nabathi t gnoz myrthi ptes sūant eglēs t potet ex eis vsq; ad. ij. z. cū aq̄ virge pastoris. aut sumant succi pōa de scenī. z. i. t aceti. ß. z. potet in mane. Et det in potu adustū spongie cū aliq̄to vini de passis. Et G. gd̄ curauit sputū sanguis cū tyriaca t mithridato t medicis bonis odoris: q̄n ipe p̄fortāt nām ad hoc vt fit auara sanguis t p̄solidat vulnera. Et silr troc. stelle t medicamē androgmachi. Et cētaurea aggregāt ad retētiōz sputi sanguis t mūdificatiōz: q̄r i potu sumāt ex ea febricitātes cū aq̄ t alij cū vino. Et sclaui gd̄ curā cū decoctōe radicis centaurce maioris. Et ex potib⁹ ē ille qui ℞. succi arnoglosse pōd⁹. z. ij. buglosse pōd⁹. z. i. succi portulace t succi ramoz recētis rose. ℥. i. terāt sine roratiōe aq̄ sī eos t colēt tū decoquāt: imo dissoluat i eis aliqd ō luto arēnito t potet. aut sūat succ⁹ ramoz rose t dissoluant i eo succ⁹ hypogistidos t ēdiuia t cozmu cer. uinū adustū t potet. Et ex trocisc⁹ troc. hꝰ i. ℞. acatie balaustie ro. rubeaz succi barbe hyrcine corticū glādiuz corticū thuris ptes eglēs: t itez arsenicum corticū radicis mādragoze luti ō alboherat⁹ acatia seuē portulace seū albedarūgi balaustie cāfora sumant t fiāt ex eis troc. t sit potio eoz pōd⁹. z. ij. cū. ß ℥. aq̄ aut vini pōtici: aut ap̄ albedarūgi t ēt seū papaueri lutū sigillatū t heuisistidel tus cāfora dēt i potu cū aq̄ albedarūgi. Et itez trocisc⁹ quē dixit. Ebē serapion: t ille cū gūma amigdali. Et ex olcis admistratis sī pect⁹: i estate qd ē olz de cydōijs t i hyeme ē oleū nardinū. Et trocisc⁹ bon⁹: ℞. luti de albohera t cozalli t stelle semi⁹ rose sicce oiuz añ. ptes. ij karabe t gūmi t āli oiz añ. pté. i. terāt t fiāt ide troc. potio ei⁹ sit. iiij. aur. febricitāt⁹ i succo stiptico. t ñ febricitāt⁹ i vio t pp̄e stiptico. Et ex ēplis cōib⁹ ē faria ordei t faria herbi t acatia cū albumine oui. Cūq; sāguis retinet tē puēi ad p̄solidādū vuln⁹ t ad phibēdū ap̄a. t p̄solidatio vulneris ē cū eo qd sciui sther glutinatis stipticis. Et phibitio ap̄atis ē cū phibitōe cibi t attractōe māe ad extrema t silr atiōe pectōis: t oz vt sorbeat acetū mixtū mixtiōe. t oz vt se custodiat post retētōz t pūctiōez ēt silr res pdēas. aq̄ ät quā potat oz vt sit aq̄ pluialis: aut aqua i q̄ pomū lutū armenū t rose t aq̄ terri t i q̄ extiguit ferr ignitum pp̄ pp̄riā stipticitatē. Et q̄n timet pgelatio sāguis i plīmōe oz vrī potu det i p̄n. acetū mixtū cū aq̄ nisi tussis assit: tūc. u. oz vt caueat acetū: t q̄nz sanat sanguinē pgelatū. ß. z. i. diacurcume cū aliq̄to lupo de aq̄ porri t cochliaria oxymellis. Et ex cōpositis

act hoc ẽ illud qđ ſyr. ſennugreci dec octi. ʒ.ij. ariſtol. ʒ.i.myrrhe.ʒ.iij. oli ỏ lilio.ʒ.i.pipis.ʒ.i.hyſopi ami. ʒ.i.ro.ʒ. ij. fiāt ex eis troc.ꝛ exſiccēt i vmbra ꝛ ſumāt i potu cū aq̄ feniculi ꝛ apij ꝛ ẽt coagulū lepꝰis ꝛ aq̄ cinerisſ ligni fulci cū haſce: aut oziganuz cū melle: aut ſolutū venī cū eo qđ cūat. Et medicias qđ ſinglares dixim⁹ i lib. ij. ꝛ ꝓpoſitas dicem⁹ i antidotario. ꝛ tu lege ſm onem noſtrum de ſolone ſanguinis congelati in lib. iiij.

¶ Tractat⁹. iiij. de ꝓncipijs ſpeculatiuis ſcie apatuz mẽbroꝝ ptiũ pectoris ꝛ exturaꝝ eoꝝ ꝓterq̄ cordis Sermo vlis de doloꝛibus ptiuz pectoris ꝛ lateris.

¶ Ca.i. de pleureſi.

Quandoq̄ accidũt i velamib⁹ ꝛ tũicis ꝛ lacertis q̄ ſt i pectõe ꝛ coſtis ꝛ ptib⁹ eoꝝ apata ledẽta valde doloroſa q̄ non tur ſoſari ꝛ dirẽ ꝛ pleureſ. Et q̄ꝝ fiũt dolões i iſtis ũbris ñ ex apate:ſz ex vẽ roſitate:qſ errãt qđ ꝛ exiſtimãt q⁹ ſit er hac egritudine. Dez nỏ ẽ pleureſ niſi apa calꝝ i ptib⁹ pectoris aut lacertꝰ itrinſecis ꝛi velamie cooꝑiẽte pect⁹: aut i velamie diſtigũẽte ꝛ ẽ illỏ qđ ẽ puꝛ: aut i lacerto apẽte extrinſeco: aut velamie extrinſeco cũ cõitate acutiſ aut abſq̄ cõitate. Et mal⁹ iſtis ꝛ tribilꝰ ẽ illỏ qđ ẽ i ỹo velamie diſtigũẽte ꝛ ẽ ꝓaut⁹ cas. Et mã qđẽ h⁹ apatis fꝛ pliz ẽ calꝺ aut ſanguis cholicus: qñ i mẽ bris tũicoꝝ ñ penetrat niſi ſubtil⁹ cholic⁹ deñ ſãguis pur⁹. Et pp hoc ſũt poxiſm⁹ vehemẽtie febriũ ei⁹ ttia ni fꝛ pliz: ꝛ pp hoc raro accit ei q. eructuat fꝛ plim acerose qñ ẽ phlatice ꝓpꝛois. Et cũ hoc qñq̄ ſit ſepe ex ſãguie aduſto. ꝛ qñq̄ ſit ex phlate putrido. et qñq̄ ſit ʒ raro ex melia putrefcã iflãmata. Et nos iã oñdi mꝰ i libris vlib⁹ q⁹ ſi nỏ ẽ er ꝓditiõe apatis calꝺ: vt ñ ſit ex phlate ꝛ ex melia: imo qñq̄ ſit ex phlate ꝛ me lia: ſm mõm tũ vt ñ ſit acutũ niſi qñ ẽ ex cholꝛ aut ſãguie. Mã ſi ẽ ex aliꝗs ab his duob⁹ ẽ chꝛoicũ: ꝛ h ẽ res quã ples hoim ñ ꝓhẽderũt. Et ꝑpea q⁹ oẽ apa aut reſolui aut idurat aut collectoꝛ fac. Et tũc ſiſt ẽ diſpõ pleureſ: vez iduratio i pleureſi ẽ ex eis q̄ miozant. Ipz. n. aut reſolui aut collectoꝛ fac i dñati one diſpõũ. Et pleureſ qđ cũ reſolui ꝛcipit plimo ſm pliz illỏ qđ reſolui ex ea ꝛ exſiccat ipm ꝛ cẽ edu cit illud. Et q̄ꝝ reſolui ad ptẽ alterã. Et q̃ colligi ſanies idiget nẽrio maturatõe vt rũpat. ꝛ q̄ꝝ ꝛcipit plimo ſanie: ꝛ q̄ꝝ recipit eã vẽa ꝓcana ꝛ egredit ad vrinã. Et q̄ꝝ effũdit ad meatũ fecis ꝛ eũat q̄ꝝ ſolõ ne vẽtris: ꝛ multotiẽs cadit ad loca vacua ꝛ carnes gladoſas. Et facit cuẽire apata i eis q̃ ſt ſic duo igui na ꝛ almagabeni ꝛ poſt ẽbas aureꝛs. Et multotiens expellit mã ad cerebꝝ ꝛ mbza alia ſic dicem⁹ ꝛ accit tiõ: ꝛ iterficit. Et q̄ꝝ ꝓcat mã pulmõẽ mꝭitudi ne ſua i ꝓcãdo meatũ ãbelu⁹. Et q̄ꝝ ei⁹ mꝭitudo nỏ ẽ hec mꝭitudo ꝛ nỏ ẽ mã vñ ſanies ſiue ſputũ fit ſiſſ ſanici. Qz vꝛutes ſũt ꝓpter: qz deficũt a ſputo: ꝛ pp hoc oz vt ꝓpoſitel vt⁹ in hac hoꝛa ita vt ſit fortiſ ad faciẽdã ꝓſtrictoꝛ vehemẽtẽ ad tuſſim ſputi: hoc nãq̄ ſputũ ẽ opỏ q̄ ꝓplexi dnab⁹ vtutib⁹: q̄ꝛ vna eſt nãlis mauratiua ꝛ expulſiua ẽt: ꝛ altera ẽ voluntaria expulſiua. Et q̄ſ non ꝓfortauk ſibe poſe ẽ vt deſi ciant a mũdificando. Et ſcias q⁹ difficultas ſpuendi nỏ eſt niſi ex virtute q̄ñ ẽ debilis: aut ex inſtõ q̄ñ in ſtrm eſt leſum motu ſuiſpius: aut ex motu vicini ſui aut ẽ ex mã cũ ẽ ſubtil⁹ valde: aut valꝺ groſſa: aut vſ coſa. Et ih⁹i qđ diſpõ ib⁹ q̄ñ accit i pulmõe ſicut ebullitio pp ꝓnurtioꝝ aeris cũ mã no bedicte effuſa ad pulmonẽ ꝛ ad cẽnam: ꝛ q̄ñ nỏ mũdificat cũ ſpu to i pleureſi vſq̄ ad. xiij. dies. tũc taz facit collectoꝝ Et q̄ñ nỏ mũdificat ⁹ poſt. xl. dies. tũc, tam cadit i ꝑipneumoniã ꝛ ptiſim. Et q̄ñz erũpit vir⁹ in. vij. Sed in plib⁹ ẽ i. xx. ꝛ. xl. ꝛ i. lx. Et q̄ñz accit ruptura añ maturationẽ ppea: q: nỏ expellit mãm nocẽtem pp ſuã multitudinẽ aut acuitatẽ ſuã: aut pp calitatez ꝓpꝛois etatis ꝛ pꝛie ꝛ regionis ꝛ receptoꝝ faciẽtiũ eruptionẽ ex ebibitis añ horam expte erroꝛis medi ci. Et ego dicã erũpentia poſt: aut ex motu egri ſup fluo ꝛ maximo ſiẽ caſu aut tuſſi: aut vociferatiõe ꝛ il lud ẽ timoꝛoſi. Et q̄ñq̄ accit vt pmutet pleureſ ad ꝑipneumoniã ita vt recipiat pulmo mãm apatis. Deiñ nỏ eſt bonũ ſputũ ei⁹ ꝛ retinet in ipſo qñ apat Et q̄ñq̄ accit vt pmutet pleureſ ad pthiſiz q̄ñz me diante ꝑipneumonia ſm mõm quẽ dicuri ſum⁹: ꝛ q̄ñq̄ ab⁹q̄ mediatiõe ꝑipneumonie: imo vt vlcerꝝ mã aut ſanies reſoluta ab ea ſb⁹z pulmõis acuitate ꝛ malitia ſua. Et q̄ñz accit vt pmutet ad ſpaſmũ ꝛ al cuzem ita vt expellat mã ad neruos ꝓñctos mẽbꝛa in quo ẽ apa. Nam mẽbꝛ eſt neruoſũ ꝛ hec pmuta tio pmciosa ẽ: deiñ nỏ ſequit cũ ea reliq̄ ſigna bona Et q̄ñq̄ ſuccedit pleureſi ꝛ pneumonie q̄ſi ſtupor f poſtremo aduitoꝝ patiẽtis ꝛ in domeſtico brachij ei⁹ vſq̄ ad extrẽa digitoꝝ. Et q̄ñz ptrãſit ad ꝓtẽ cor dis. ꝛ accit tremoꝛ cordis quẽ ſeq̄t ſyncopis. ꝛ ad la tus cerebꝛi cti diſpõnẽ reſolutionis añ collectioꝝ ꝛi di ſpõne collectoꝛis. ꝛ q̄ñz pmutat mã ad mẽbꝛa appa rentia ꝛ fiũt exture. Et q̄ñz fit pmutatio eius hec cũ penetratõe ipſi⁹ i ſbas neruoꝝ ꝛ cordaꝝ: imo oſſiũ Et q̄ñz declinat ad loca iferiora deiñ apiunt ꝛ fiunt fiſtulle ꝛ illud ex eis euacuatis ꝛ nỏ ſũt fiſtule noci tiue. Et ſi declinat ꝓñcturas ꝛ fiũt fiſtule cuadit ifir mus ẽt. Sz q̄ñq̄ ãtiq̄t mẽbꝛ ꝛ ꝓpric cum nỏ ẽ illic tiõ alia cũ ſtercoꝛe: aut vrina groſſa plinu ſedimis aut ꝓ ſputũ plime maturitatis. Mã ſi fiũt aliq̄d ho rꝛ ex eis ſalubꝛ. Illỏ. n. ſignificat paucitatẽ mãi fa cientis exturas: ꝛ poſtis ẽ rectificatio ei⁹ cũ maura tione. Et exture iſte q̄ñ occultant ꝛ ꝓmdãt ſũgant nocumẽtũ ꝛ multiplicãt. ꝑte q̄ñ redit mã ad plmo nẽ. Et q̄ñz accit ex vehemẽtia febꝛ freq̄ntia anhelit⁹ ꝛ ex freq̄ntia anhelit⁹ viſcoſitas ſputi. Sputũ. n. ex ſiccat cã anhelit⁹ freq̄ntis. ꝛ q̄ñq̄ accit ex viſcoſitate ſputi vehemẽtia laboris ꝛ additio iflãmatiõis. ex additiõ ẽ iflãmatiõis freq̄ntia ãhelit⁹ ꝛ ex freq̄ntia ãhelit⁹ viſcoſitas ꝛ non ceſſant ãbe iuuare ſup mali tiam. Querit ãt q̄ ſpẽs pipneumonie ꝛ pleureſ ſint deterioꝛe: an illa q̄ ẽ in latere ſiniſtro vicia cordis an illa q̄ eſt in latere dextro. Quidã. n. ponũt hanc eſſe deterioꝛẽ. Et qdã ponũt illã deteriorẽ ee. Dez veritas ẽ q⁹ ꝓpinq̄ptiuſtre ẽ deterioꝛ: ſed eſt pueniẽtioꝛ

ad hoc vt maneret ⁊ reciplat resolonē si fuit de ꝑpe
tate ei⁹ vt suscipiat illud. Et illa ḡmoratio: ē a pte si
nistra est salubratio: vez ipsa ē ex pte resolonis ⁊ ma
turitatis magis inobediens. Et qñz facit cadere in
pleure im replecio hūoz cuz accidit in parte capitis
aut parte pectoris ⁊ aut iquibusdā vēis pūctis ptib⁹
pectoris. Et qñz facit ipsaz possidere multitudo po
ꝛ aque ffe ꝑstrigētis mās ⁊ frig⁹ additis: quēadmo
dū facit ipsam cuenire calitas vehemēs ⁊ pot⁹ vni
parti mouētis hūores quos ebalire facit. Et raro q
dez permutat pipneumonia ad pleuresim: vez res
cōtrario ⁊ cū hoc illud qñz ē ⁊ alleuiat cū eo ostri
ctio ãbelitus alleuatione aliq̃. Et pleuresis gd plinu
accidit i autumno ⁊ hyeme ⁊ ꝑpe p⁹ver hyemale ⁊
multiplicat ivere hiemali ⁊ efflatiõe ieptētrionis pp
multitudinē ffluentū: aut ꝑpe coartationez ffluxta
tū ⁊ multiplicāt cū eo doloꝛes laterū ⁊ costaꝛ ⁊ ꝑpe
successiõe meridiei ⁊ i estate. Et cū efflat meridies
uioꝛat valde. Et ex cū ē eitas austria plumosa: ⁊ si
milit autūn⁹ multiplicat i fine autūni i hyb⁹ ⁊ hoc
rā pleuresis. Sedz formā vo aliaz ab hac pleures
uioꝛat i ver hyb⁹ ⁊ regiõ ib⁹ ⁊ vētis meridianis. Et mi
noꝛat ēt i mulierib⁹ q̃ mēstruāt: qñ complones ca
rū declinat ad hūiditatē absqꝫ cholā. Et qñ accit p
guinib⁹ ē pustuosū. ⁊ minoꝛat i decrepitis: mā si acci
dat interficit pp debelitatē vtutū ipsoꝛ in spuendo ⁊
mūdificādo. Et pleuresis gd qñz assimilat apa ti
cpis. Alī suspensoria cū extendūt pp apa epis per
tinent illuc ad velamē ⁊ pānicula ⁊ sentit in ipso do
loꝛ ⁊ puenit ad ꝑstrictionē anhelit⁹: qf necrui ē tibi
ve cognoscas dāa iter ea vtraqz. Et qñz assimilat
sirsen. Et pleuresis qñz interficit pp magnitudinem
accidentū ei⁹: ⁊ qñz interficit ꝑpe ꝑfocatiõz. Et qñz
interficit cū pnutatione ad pipneumoniā ⁊ phtisim
aut sucopi aut aliud ex eis q̃ dicta sūt. Et scias q
pleuresis qñ associat ei sputū sanguinis ē similis hy
dropisi cui associat febas. Indiget ergo ꝑmuz ⁊ ē
pleuresis cura ꝑstipica sputū sanguis ledēte ex pleu
resim: siē sedz idiget cura calefaciēte ⁊ exiccante: aut
exiccante equali ex hydropisim ⁊ hūectate ifante ꝑ
pter febez. Et maltoniēs est cā pleuresis ⁊ peripneu
monie assūpto cibo: grossi nutrimēti sgrossantis
uarmēti sē alcān abut: qf expellit ad ptes māmille
⁊ lateris. Et cura gñ mās subtilis est cum balneo: ⁊
exeūi ex eo dest oxymel velociter ⁊ alienet iunctez
ā fut fricād o cuz oleo qñ est attractiua. Et qñz excu
sat p hoc a phlōthomia.

Cap.ii.d signis pleuresis.

Pleuresis pure signa sunt manifesta ⁊ sunt fe
bras ifcrabil⁹, ꝑpe vicinitatē costaꝛ: ⁊ scōm
ēd oloꝛ pungitiu⁹ sub costis: qñ mēbaī ē pā
uentosū ⁊ multotiēs nō apparēs nisi ap anhelituz
Et qñz ē cū pūctura tēsio: ⁊ qñz est plin. ⁊ tensio gd
significat multitudinez: ⁊ pūctura fortitudiné i pene
tratiõe ⁊ modificatiõe. Et termi est ꝑstrictio ãbelitus
ꝑp coartationē factā ab apate ⁊ puitas ⁊ frequentia
eiº. Et qñ tū ē pulsus serin⁹ cº qd aduersitas augmtat
⁊ egredit ab ordine spud statuz ꝑpt debilitatē vtu
tis ⁊ multitudiné materiei. Et q̃ntū ē tussis. qñz ei ac
cidit ipcipio hui⁹ egritudis tussis sicca: diū cū spu
to ⁊ qñz ē hec tussis i ꝑncipio rei cū sputo ⁊ ē laudo
bile valde. Et tussis gdē ñ accit nisi ꝑpterea q̃ plino
ledit ex vicinitate. Amplꝰ resudat ad ipz id qd re
sudat ex mā egritudis: qf idiget sputo ei⁹. q̃ si resol
uat tota ⁊ resudet tūc iam mūdificat illud qd collec
tū erat. Et cū ea qd q̃ pura ē nō ē pullatio: qñ mēbaī ē pualtz militudie arteriez. Amplꝰ quoniam
pleures ē filis apati epis ꝑpt tussiz ⁊ febrē ⁊ ꝑstric
tiõez anhelit⁹ ⁊ ꝑpt tēsiõez suspēsoriozꝫ ⁊ expulsiõz
doloꝛis ad panicula coopiciez oz vt distiguat inter
vtraqz. Et ite⁹ sillat peripneumoie, ꝑpe illud ⁊ ꝑpt
sputū: quare oz vt distinguat inter ipsaz ⁊ illam. Et
iter dāa ita apa epis ⁊ pleuresis ē qñ pulsus i apate
epatis ē vndosus ⁊ dolo: ē granatu⁹ ñ pungitiu⁹
⁊ facies ē pter ia ad citrinitatez mala ⁊ tussis ē absqꝫ
sputo: imo tussis ē sicca tarda. Et qñz denigrat lin
gua ei⁹ ꝑp citrinitatē. Et urina ē grossa hydropica
⁊ egõ ē epatica ⁊ sēnt granitas i latere dextro ⁊ ñ ꝑ
hendit ipm tact⁹ cū doloī. Et qñz est in apate epis
solo sicco loture carnis recētis pp debilitatē vtutis.
Et cū apa ē i gibbositate sentit in carne plin. Et si est
cū cōitate detegit ab eo anhelit⁹ iobediēs cū signifi
cet ē grauē suspēsā. Et ꝑstrictio ãbelit⁹ i apate epis
ē sicca i hoꝛis ñ vehemēs valde. Pleuretici vo tussis
ē cū sputo ⁊ dolo: ei⁹ ē pungitiu⁹ ⁊ ei⁹ urina ē bōe
substātie ⁊ colo: ei⁹ ē optim⁹ ⁊ ꝑstrictio ãbelit⁹ ei⁹ ē
vehemēs ⁊ ē puenies ad additionem plimā. Et dāa
iter ea ẽbo ⁊ iter pipneumoniā ēt ē qñ pulsus pip
neumoie ē vndosus ⁊ dolo: ei⁹ ē granatiu⁹ ⁊ stricti
ra ãbelit⁹ ei⁹ ē vehemēs ⁊ ãbelit⁹ ei⁹ est calefactus ⁊
signa alia. Et qñ cum pleuresi qñz accit accitia
sirse hoꝛēda siē ꝑmixtio ītellect⁹ ⁊ alienatio ⁊ freqn
tia anhelit⁹ ⁊ tremoꝛ coꝛdis ⁊ ꝑuncopis ⁊ q̃ st mino
raliter: ⁊ ꝑauitas angustie ⁊ multitudo rire ⁊ vehemē
tia sitis ⁊ alteratio coloris facies ad coloꝛes diuersos
⁊ vehemēria febris ⁊ vomit⁹ cholē. Et cū i illis accitis
b⁹ ē cōitas pectoris cū ꝑcipalib⁹ ñbris ⁊ vicinitas
coꝛ oz ergo vt distiguat ñ vtraqz resl. sirsen ⁊ birsē
Et dāa igit ē q̃ ꝑmixtio ītellect⁹ accit i sirsen i ꝑmis
Deūi vehemētia fūt i ipo reliqua accitia ⁊ ē ãbelit⁹
ēo sanioꝛ ⁊ postponit coꝛruptio ãbelit⁹ a ꝑmixtõe
⁊ sī cū eo accitia ipsius, ꝑpa siē rubedo oculoꝛuz ⁊
attractio coꝛ ad supioꝛa. In birsen vo postponit p
mixtio ītellect⁹: ⁊ qñz ñ ē nisi iuxta moxē: imo ē rō
eius i columnis Verum i ipo ꝑcedit alteratio ãbelit⁹
⁊ ei⁹ malitia: ⁊ ē i ꝑncipio rēsio i nuraz ad supioꝛa ac
si trahat ad apa ⁊ doloꝛ: pungitiu⁹. Et ei⁹ dāa hoc ē
q̃ pulsus i sirsen ē magn⁹ declinans ad raritatē: ⁊ ē
pleuresi pu⁹ ad frequntiā vt succurrat putati. Et pleu
re is qñ fit vehemētio: vehemētio: a fūt accitia ꝑdēte
cuz ea ⁊ siccat ligua cū ea ⁊ exalpat. cū ergo augmē
tat accidit rubedo i facie ⁊ ocul⁹ ⁊ igetudo vehemēs
⁊ coꝛruptiõ ãbelit⁹ ⁊ pmixtio ītellect⁹ ⁊ sudoꝛ ilicet⁹
⁊ qñz perducit ad fluxuz ventris malum.

Cap.iii.de signis ei⁹ ⁊ q̃ est pura ⁊ non pura.

CUm nō ē pleuresis pura: imo ē i pāniculo ve
re costas ⁊ lacerto extrinseco habet signa
Et si dolor i ea ⁊ nocumētū ad termiuz. Illā
nāq; q̄ fit i pāniculo extrinseco ꝓhendit tactus Et
q̄nq; cōicat ci cutis ⁊ appet visui: ⁊ q̄nz rūpit exū
⁊ nō facit sputuz. Et hec eruptio q̄nz fit nā ⁊ q̄nz fit
arte. Et cū illa q̄ fit i lacerto extrinseco ē pulsatio. Illā
si sentit cū attractōe acris ē i lacerto dilatāte: ⁊ si sētit
reditu ē i lacerto ꝓstringente. Et iā oīdim⁹ q̄n ābo
iuctiū i duab⁹ tūicis sil. s. i trinseca ⁊ extrinseca: ⁊ ꝓpḣ
sio ēt ꝓpḣdit hūc modū pleuresis q̄ nō ē pura. Et
i hac qdez nō pura nō ē ex dolore pūgitiuo ⁊ ex ꝓstric
tiōe ānelit⁹ ⁊ tussi ⁊ ex duritie pulsus ⁊ serenitate ei⁹
⁊ vehemētia febris ⁊ accītiū ei⁹: qō ē i pura: ⁊ q̄nz ē
pulsus lēis. Et q̄nz ē fe. pp apata i aliis locis a p̄dic
tis: aut pp cām aliā sic̄ sputū sanioſuz aut aliō. ⁊ nō ē
pleuresis cū nō sit illic dolor pūgitiu⁹ ⁊ pulſ⁹ serin⁹
⁊ reliq̄. Et i nō vā existit subt⁹ pectiné plante dolor.
Et i pura q̄ ē i velamie distinguēte ē dolor ōclinās ad
ossa pectoris tēpmixtio rōnis i ipa. ⁊ sūt vehemētio
ra accītia ⁊ dolor ⁊ difficultas āhelit⁹ ⁊ nō ē vehemē
tia febris ⁊ velocitas sicī aliis: imo q̄nz postpōit vl
q̄ quo putrefiat supfluitas ⁊ fit fortis sc. valde. Et si
ē i pāniculo tegēte pect⁹ dolor ē vsq; ad furculas. Et
diuersificat dolor: pp diuersitatē tact⁹ puncz pānicu
li furculaz ⁊ pp diuersitatē ptiū i sēsu: ⁊ nō ē cum ea
pulsatio oio. Et dolor declinans ad ptes thoracis
ē pp apa i velamie distinguēte. Et q̄nz ē pp cuētum
apatis i istis sūt: nor carnosor q̄ sī i costis ⁊ nō ēi co
mplus timor. ¶ Lxiii. ō signis malis ⁊ signis salutis.

SIgnificant salutez eius sputū facile velox ma
nuz ⁊ ē albuz planuz equale. ⁊ pulsus q nō est
vehementis duritici ⁊ serenitatis ⁊ paucitas
doloris ⁊ reliqua accītia ⁊ icolumitas sōni ⁊ anhel
tus ⁊ receptio cure ⁊ q̄ eger tollerat illud q̄ dō patit ⁊
cālitas calitatis i corpore cū equalitate ⁊ puritas sitis
⁊ tristitie. Et silr sudor: ⁊ vrina ⁊ egō fz dispōnez lau
dabilez. Et digō vrine ē signū bonū i ipsa: sic̄ ei⁹ ma
litia ē signuz malū valde. Et malitia egōnis ⁊ fetor
ei⁹ ⁊ vehemētia citrinitatis ei⁹ ē signū malū. Et aptio
flux⁹ sangis naruz ē ex signis bonis vltimis i pleu
resi. Et malū ē vt fiat accītia eius ⁊ significationes
ipius vehemētia ⁊ fortia ⁊ sputū retentuz aut tardū
⁊ nō ē digestū: aut rubeū pure: aut plūbeū aut n̄grū
aut addit viscositas eius ⁊ difficultas ⁊ ꝓstrictio. ⁊ ē
fz ōrū reliquoz q̄ numeranim⁹ i bono Et ex signis
malis ē vt sit illic vria feculēta nequalis ⁊ ē sanguīea
significās iflāmatiōez ꝓmissuraz cerebri. Et ex si
gnis malis est vt sit illic calitas vehemēs ⁊ ꝓpe qui est
cū ffritate i extremitatib⁹ ⁊ dolor tendens ad poste
riora ⁊ additō doloris q̄n eger dormit sup lat⁹ Cū
ergo accīti ei aut pleuretico diuersitas i fine ei⁹: signi
ficat q̄ epar iā debilitatū ē ⁊ ē malū valō ⁊ ē i pncipio
sui signū bonuz imo ē res iuuās. Diuersitas āt q̄ ve
nit p⁹ illud ⁊ nō remouet cū ea difficultas āhelit⁹ ⁊
tristitia fortasse iterficit i quarto aut añ ipz: ⁊ trem or
q ē sub thorace i pleuresi mkiotiēs significat ꝓmixtio
nē rōis cū cōuate velamis. Et q̄nz fit iste motus ex
mālis velamis ⁊ mor⁹ ei⁹ fz plz i h⁹ i egritudie ē mo
t⁹ ascēdens. Et ex signis malis ē vt ꝓfundent extur
re ꝓcedētes a pleuresi absq; sedatiōe febris ⁊ nō sit
sputū bonū. Illā illud significat mortē pp illō q̄ ē
i eo ꝓculdubio de reditione materiei ad ꝓfundā Si
gnis vo bonis ⁊ malis q̄ sē p⁹ suppuratōez singula
re faciem⁹ caplm. Et scias q̄ pleuresis cū ū est in ea
sputū: tunc ē aut debilis valde aut male fraudulēta
Illā aut nō ē cū ea multitudo materiei de q̄ sit curā
dū: aut ē iobediēs ad spuēdū maligna. Ingalib⁹ pp
nūtiōnes ē sputuz bonū facile: ⁊ silr anhelu⁹ ⁊ sit illic
alia signa mala mortalia. s. spēs i q̄ ē dolor ad poste
riora: ⁊ ē quasi sit dorsuz patientis cū dorsi verbera
ti. Et ē vrina ei⁹ sanguinea sanguosa: ⁊ raro fit beat⁹
imo mortifer ūtuz ⁊. vii. ⁊ raro, ptendit vsq; ad
. xiii. ⁊ i plib⁹ cū ptransit. vii. sanat. Et multotiēs ap
pet il humeros patētis ipaz rubedo ⁊ calefit spatu
la ei⁹ ⁊ nō pōt gelcere. Si āt calefit venter ei⁹ ⁊ egre
diat ex eo egō citrina mortifi nisi ptranseat. vii. Et q̄n
ad ipsuz festinat sputuz plūmaz spēz ⁊ diuersoz co
lor: deū vehemētior fit dolor mortifi tuto si nō sanat
Et spēs alia ē cū q̄ sētit pulsatio extensa a furculis
vsq; ad crura. ⁊ ē ipa vrina aquosa cū q̄ nō ē sedim
⁊ sputum ⁊ est mortalis pp declinatiōez materiei ad
cap Si āt ptraxit. vii. sanat. L. v. ō signis horaz ei⁹.

QUm nō est sputū: aut adest sputuz subtile: aut
sputū: aut illud qō nominat salīua fz q̄ dicta
ri sum⁹ ē i pncipio. Et cū augmētāt accītia: ⁊
augmētat sputū ⁊ incipit remoueri a subtilitate ⁊ ad
dit in ispissatiōe ⁊ i facilitate. ⁊ incipit remoueri a ru
bedie ad albedinē ⁊ si ē mā declinis ad citrinitatē ⁊
ē ꝓportiōabilis rubedi ē i augmto. Simpli⁹ cū eger
exput sputū facile maturū fz q̄ diximus ō maturita
te ⁊ ē plin ⁊ dolor ē lenis tūc illud ē stat⁹ ⁊ hora cuē
t⁹ maturitatis integre Deū cū sputū icipit minui cū
fōrtātia illa: aut illa facilitate ⁊ cū pnatiōe doloris ⁊
diminutiōe accītiū tūc iam declinat Lūq; retinet
sputū p⁹ remotōez illoz accītiū oio tē iā ꝓplet ōcli
natio. ¶ Cap. vi. ō signis spēz ei⁹ fm causas ipsius

TRes qb⁹ significat cā efficiens pleuretim sī
sputū ⁊ color eius cum est simplicis coloris
aut pmixti coloris ⁊ ex loco doloris ⁊ ex fe
bre ⁊ vehemētia eius ⁊ paroxismo ipius. Sputuz nā
q̄ cū est rubeuz significat sanguinem: ⁊ cum est ad
citrinitatē declīue significat cholāz ⁊ flauū significat
congregationē amboz. Et cū ē ad albedinē declīne
⁊ nō est maturuz significat phlā. Et q̄n est tendens
ad nigredinē ⁊ plumbeitatez ⁊ nō ē ꝓp tunc urā exte
ri⁹ ex fumo aut simili⁹ illis significat meliam Et ite
dolor ⁊ phlatica melia fz plz ē ōscēdes ad lenitatē
tendēs: ⁊ in aliis duob⁹ ē ascensus iflāmat⁹. Et rur
sus si fuit febris fortis vehemēs erit ex materiis calis
⁊ si fuit nō vehemēs erit ex materiis declinib⁹ ad frig⁹
q̄ticūq; fuit: Et q̄nz significat p paroxismos signi
ficatoez bonā. La. vii. de signis pmutatiōis ei⁹.

QUando non exput sputum laudabile velox
⁊ nō mūdificati. xiii. dieb⁹ tunc iā pmutat
ad collectoez. Et significat inutili ei⁹ i ascēsiōe

vehemñtia doloris ꝓus ⁊ difficultas anhelit⁹ ⁊ constrictio.et⁹ ⁊ duplicitas ipsi⁹ apud dilatatoz cū puritate ⁊ vehemẽtia febris ⁊ aspitate lingue ꝑpe ⁊ siccitate tussis pp viscositatē materici ⁊ spissitudinē velaminis ⁊ debilitatē vtutis ⁊ casus appetitus ⁊ pmixtio rōnis vigilie ⁊ guitas que sentiꝫ in loco illo. Et qñ collationē facit ⁊ ꝓplet collectio qescūt dolor et febris ⁊ augmñtat grauitas. Cūqz rūpitur accidit tremoz diuersus ⁊ dilatat pulsus cū diuersitate sui ⁊ cadit vtus ⁊ debilitat anhelit⁹. Et multotiēs accidit febris vehemẽs ꝓpea ga mā mozdicat mẽbra ⁊ mozdicat apa. cūqz rūpit deinde nō mūdificat: a die rupture vsqz ad. xl. dies pducit ad pthisim. Et ruptura sanios⁹ i die. vij. ē ex eis q̄ noiant in raro. ⁊ pliz et⁹ illud vsqz ad. xx. ⁊. xl. ⁊. lx. Et quāto plus fuit accidētia collectois vehemñtioza erit eruptio velocioz Et quāto plus fuerit leuioza erit eruptio tardioz: et ꝑpe febris exis de sūma accūtiū. Et qñ apparēt signa timoz osa ⁊ tu iā testificat⁹ es significationē laudabilē in sputo ⁊ alijs tūc nihil timeas: qñ coꝫ cuētus ē cā collectois nō pp aliā cām. Et ois pleuresis cui⁹ dolor nō qescit p sputū nz minutiōz nz p alia: ñc spa ex ea sanioſitatē aut mortē. autūpam ſm rei qs significatōes: ⁊ cū videris pulsus tēsionē vehemẽtē fieri tūc illud idicabit mortē si vt⁹ fuerit debilis: ⁊ si vt⁹ fuerit fortis tūc ipa pmutabit ad pipneumoniā ꝯpima ⁊ pthisim. Et ad sūmū cū illic ē significatio vtutis ⁊ icolūtatis: deiū nō qescit dolor cū sputo aut solonc vētris ⁊ phlonia ⁊ vapoꝛatōr: tē ipsa ē magis declinis ad ꝯpima. ſz si nō fuerit sigñtio incolumitatis fixiois vtutis ⁊ fixiois appetit⁹ ⁊ aliozū: tūc illud sigñbit q̄ ē mortalis ⁊ idicabit syncopi plus q̄ appetit⁹ cadat ꝑz pliz ap ruptura. Et rubedo malaꝛ ābaꝛ ē pp illud qd ad eas ascendit ex vapoi ⁊ calefiunt digiti pp illud ēt. Et qñ rūpitur ad amplitudinē pectoris facit medicari alleuiationem alicuius⁹ diebus: deiū mollifica disponē ei⁹. Cum ergo rūpit videꝫ pulsū ſm q̄ iudicauim⁹ iā debilitatū ⁊ tardatū ⁊ rarificatū pp resolonē vtutis cū cūone et extinctiōe calitatis i manc: ⁊ accit ēt sic de trimoz que segt febris cā mozdicatois hūoꝛ. Si ergo fuerit mā aptois plurima ⁊ vtus debilis pducit ad pnicie. Et scias q̄ qñ vtus ē debilis: ⁊ tēsio ⁊ freqñtia vehemẽtioꝛes fiūt: tūc istud sicut sciuisti ꝓtendi syncopi. Et si ē freqntia minoꝛ illa ⁊ minoꝛ ea quaz facit ipsa pleuresis: tūc qñz indicat subet ⁊ spasmum aut tardatē matuatois. Et subet qdē nō accit nisi ꝓpea q̄ cerebꝛ recipit vapoꝛes hūidos q fiūt, pculdubio nō cū acuitate illa: nz freqntia pulsus in ea est valde. Et cerebꝛ qdē recipit cos pp debilitatē suam ab expultione coꝫ in neruis. ⁊ sigñt tarditatē suppurationis pp grossitudinē materici. Et qñ ipsa nō pmutat: tunc cerebꝛ ⁊ nerui fortes nō recipiūt ipsam Et quando q̄z indicat spasmū ⁊ illud qñ ꝑstrictio anhelitus vehemẽter fit fortis ⁊ febris nō ē fortis. Et qñ vides egritudinē iā sedatā pārūp ⁊ occultatam ⁊ nō ē illic sputū: tūc fortasse minuit uā cū vrina: aut sū egōne: aut apparitōe solonis ventris cholice sub tilis: aut apparitione vrine grosse. Sinat illud non fuerit tūc apparebit exitura. nā si videris tensionem admirac ⁊ hypocondria ⁊ cutē ⁊ grauitatē idicabit illud exitura ap iguina ⁊ crura. Declinatio eius ad ābo crura ē vehemñs sigñs ad incolumitatē: ⁊ hi⁹ i qdē ꝓcepit ſ̄D ypp. solonē vētris fieri cū helleboro: q̄ si videris cū hoc difficultatē anhelit⁹ ⁊ ꝑstrictioz pectoris ⁊ lodā ⁊ grauitatē in furculis ⁊ mamillis ⁊ brachio ⁊ caliditatē ad supioza portender illud declinatoz materici ad ptes aurūꝫ capitis. Et si fuerit diſpō hec ⁊ nō apparuerit apa neqz exitura aliq̄ pti bus tēmā declinabit ad cerebꝛ ipm ⁊ infricit plim i secūdo ⁊ tio.

¶ La. viij. ð fmōe aggregato ex sputo

LAudabim⁹ sputū qð ē facili⁹ ⁊ velocius et plim ⁊ magis matuꝛ qð ē albū planū equale in quo nō ē viscositas: imo ē eqlis substantie Aut qð ē, ꝓpinquū huic maturatiuo ⁊ cū quo non est pmixtio intellect⁹ ⁊ nō fuerint añ ipm vigilie aut accūs aliud malū ⁊ sequit sputū illud qð ē declinek ꝓnis die⁹ ad rubedinē ⁊ decliue ad citrinitatem. ⁊ post illud ad spumosū. Et spumositatis qdē cā ē vt sit res pua hūoris subtilis cui admiscet aer plimus ⁊ sit eius ꝓmixtio vehemẽs valde quānis spūosum nō sit illi⁹ bonitatis: imo ē decliue ad malitiā. Et ōterius eo i ꝓncipio ē rubeū puꝛ ⁊ citrinū puꝛ igneū Et ex malis valde ē albū viscosum, rotundū: ⁊ deterius oium ē nigrum: ⁊ ꝓpe illud qð ē fetidū ex eo ⁊ citridū ē melius nigro ⁊ grosso gradato vel rotūdo ⁊ rotundū ē meli⁹ nō rotūdo. Et si fuerit malū tunc erit significatio grossitudinis materici ⁊ diuij calliditatis: ⁊ significat cum longitudine egritudinis: qð ꝓuertit ad pthisim. Et rubeum est melius citrio qñ sanguis nālis ipse ⁊ phlā equales sūt leuioris lateris q̄s chla adustiua corrosiua: ⁊ viride significat ꝓgelationē ⁊ adustionē vehemñtē: ⁊ nō remouet indicium malitie sputi in suba sua facilitas exit⁹ ei⁹: ⁊ fetidus qdē ē malū: ⁊ expuere h⁹i mala ē pp multitudinē ñ pp maturatōz. Et oē sputū cū quo ñ qescit nocumẽtū ē nō bonū. Et ex pfundine qdē coꝫ ē vt nō oient puꝛ cui nihil extraneū admiscet maturꝫ aut nihil sanguinis: aut nihil cholere: aut melie saliuā ⁊ ñ nomināt ipm sputū. Et h⁹i qñ pleuerat ⁊ nō pmiscetur ei aliquid neqz accidit ei diſpositio qūe significet q̄ humor est habens maturationē tunc significat longitudinē egritudinis. Et qñ ē cum priuatione maturationis malum significat putiē. Et ad vltimū sputuz significat suo colore: ⁊ significat sua suba ex grossitudine ⁊ subtilitate sua. ⁊ significat sua figura in rotunditate sua ⁊ nō rotunditate sua. ⁊ significat sua q̄ntitate in multitudine ⁊ paucitate sua. Et sputū qdez salsum significat catarꝛ corrosiuū. ⁊ sputū humoris grossi imo puris qñq̄ fit non ꝓpter causam vlcerū pulmonis: imo pp causam humiditatum pectoralū ꝺ ſantiū i corpibus eoꝝ q ptrāscūt. xxx. vsqz ad xl. ⁊ diminūt exercitiū: quare aggreganf i spacio pectoris ⁊, pcedunt. ⁊ accidit eis hydropisis in spatio xl. diez vsqz ad. lx. ⁊ non ē in ea plim mali

¶ La. ix. de crisibus pleuresis.

Quando sputū in die p̄mo aliq̄d subtile nō ma
tur̄ tūc ispūl vt maturet in q̄rto t descēdat in
vij. Si aūt non maturat vsq; ad q̄rtū. aut in
ūū sputu nō ē ex die p̄mo tūc crisis eius erit i. xi. aut
xiiij. Si aūt nō erpuit nisi post q̄rtū: deinde expuit
in ipso ē maturitas aliq̄ tūc res ē media. Et si nō est
in ipso maturitas tūc egritudo ꝓlōgat cū fiducia vl
ipe. t ꝑpe cū sūt illic signa bona vtutis t appetitus
t etatis. Et q̄n nō sputū vsq; ad septimū aut expuit
sputum mundum sine maturatione penitus immo
nō ē nisi hūor pur⁹: tūc si iueneris vtutē debilē sci
as q̄ nō maturabit nisi p⁹ ipse: tūc si ipse deficit ate
illud egritudo nō ptrāsibit. xiiij. ergo ñ ptrāsibit: t
q̄nq; interficit añ ipm q̄n crisis eor q̄ sūt h⁹i ē vsq
ad. xi. aut. lx. t nāe debilis ieolūitas nō potēdit vsq
ad illā horā. Nō si vtutē iueneris forte t videris duo
deūderia eōlia laudabilia t videris sōnū t ānelitū
sm q̄ oz t videris vrinā maturā bonā ispabis q̄ p
trāseat. xiiij. dein incipiat manifestā sm plim p⁹ ipm: t totum
hoc cū ma q̄ egritudiné fac fuerit acuta. Et pul⁹ lō
gior crisis ei⁹ q̄ facilis ē: ē. xiiij. dies: t q̄nq; extēdit
vsq; ad. xx. Et. B. qō dixit q̄ q̄nq; mūdificat cū spū
to vsq; ad. xxx. dies: aut iuenit cū eo crisim integrā.
Et nos ita dixim⁹ q̄ sputū simplex qō ē vt saliua si
gnificat lōgitudiné egritudis. Et q̄nq; ptingit vt spes
crisis in hora t accidat significatio q̄ ponat ipas ꝓpin
quo ē: aut significatio q̄ ponat ipam lōginquo ē:
sic cū sputū t dispōnes signt q̄ crisis erit i. xiiij. t ap
paret p⁹. vij. sputū nigr t ꝑpe in die malo hē. viij.
Ipm nāq; significat q̄ crisis mala ꝓcedet: t si ap
pareat loco eius significatio bona sīgnis maturatio
nē laudabilē significabit q̄ crisis mala postponet t
bona ꝓcedat. ¶ Ca. x. de peripneumonia.

Peripneumonia ē apa calīa in pulmone: et
ipsa q̄nq; accit incapiēdo. Et q̄nq; segt eueniū
catarri descendēs ad pulmoné: aut ꝓcatar
rones ex oculis ad pulmoné: aut pleuresim cōuer
sam ad pipneumoniā t h⁹i: et ferē vsq; ad. vij. Et si
nāpsorbet ad expūcndū māi: tūc ipa sm plim fac
cadere in phthim. Et pipneumōia qdē fit ab oi hu
more. Dez plim ei⁹ sit a phlate: q̄n in mēbro raro
primet hūor subtilis sic plim pleuresis ē cholericum
ē tūc h⁹i intērōis: q̄n mēbr ē pānicul⁹ sū ipsius
strictū i qō raro penetrat nisi sub til scut⁹ q̄nis q̄nq;
fiat ex sanguine. Et q̄nq; fit ex genere cholerubee t
est inter ficēs sm plim sua acūtate: t gavicina ē cor
die: t ga pat immabilē ab eo qd bibit t qd loco empli
supponit: illud. n. qd bibitur nō pnenit ad ipas dū
ꝑficiat ex vtute inflatōis siue illud qd ei opponit t
illud qd loco empli supponit nō ꝓducit ad ipam
inflatōz equalē ei. Et pipneumonia quidē q̄nq; re
mouet cū resolone: t q̄nq; ꝓcurritur ad empima: t
q̄nq; indurat: t q̄nq; pnutatur ad exituras. t q̄nq; p
nutatur ad karabūculus t ē malū: t q̄nq; permutat ad
pleuresim t ē hoc pat t raz: t q̄nq; facit succedē stu
porē sicut ꝓdictū ē in pleuresi: t ē emplin cor q̄ suc
cedit ei. Et flux⁹ sanguis narū nō ꝑfert in pipneu
monia sicut ꝑfert in pleuresi ꝓp diuersitatē diuersus
materiey. Et q̄n attractio pulmonis longinquo: et
q̄s fit velamīs t pānicul⁹ pectoris t lacertor eius.

¶ Ca. xi. de signis peripneumonie.

Ignapipneumonie oia sūt febris acuta q̄n
ē apa calīa in viscerib⁹ t pstrictio anhelitus
vehemēs sicut ꝓfocatio accūs anhelantī pp
apa: t q̄ ipm coartat vias t calitas in ipso vehemēs
t grauitas pp multitudiné materiei i mēbro nō sen
sibilis subt e t sensibile pp pānicul⁹ i quo inuolut t
extēsio in pectore toto pp illud t dolor rēsus ex pe
ctore t ex pfūdo ad ptes thoracis t dorsū. Et q̄nq;
sentit dolor inter ābas spatulas. t q̄nq; sentitur pulsa
tio sub spatula t furcula t māmillis: aut ꝓtinu⁹: aut
apud tussim t nō tolerat vt dormiat nisi sup collū: t
sup lat⁹ ꝓfocat. Et pipneumonici qdē lingua rube
scit ꝑus: deinde nigrescit t ē lingua ei⁹ ita q̄ adh ēt
ei man⁹ q̄ tangit ea cū grossitudine. Et q̄nq; cōcat
ei in extēsiōe t repletōe faciei ton⁹. t appent i vtriq;
massillis rubedo t inflatio pp illud qō ascendit ad
eas ex vapore pp carnositatē eaz t rarit atē ipsaz et
nō sūt sicut frons in cute sua. Et q̄nq; vehemēs sit ru
bedo adeo donec sūkat tincto: t q̄nq; sentit ascēsio va
poris q̄n ipse ut ignis sinbro sup ēius: t apparet in
flatio vehemēs t anhelit⁹ ali⁹ velor pp febris ma
gnitudiné t nocumētū eius t inflatio oculoz t gra
uitas motoz et repletio venaz coz t grauitas pal
pebraz. Et cū in eo ēt ē vanor: t appet in cornea sil
tudo apatōis t i pupilla sil⁹ modo ext⁹ cū ipinguari
one t vnctuositate t igrossat collū: t q̄nq; aduēit su
dor pp multitudiné vaporis hūdi: t q̄nq; ē cū ea fri
gus extremitatū. Pulsus aūt ē vndosus lenis q̄n
apa ē in mēbro leni t mā ē hūda: t vndosus q̄dem
dimersus ē ꝓculdubio in dilatatōe vna. t q̄nq; illud
ē sm dilatatōes plurimas: t q̄nq; accit in dilata. i. i
bus pluribus vicissitudo. t q̄nq; accit in eis cadēs i
medio: t ei⁹ pulsus sm plim ē magn⁹ pp vehemē
tiā necessatis t lenitatē usūs nisi debilitet hūs valde
Frequntia vo vehemēs sit t nunq̄ sm febrē t ne
cessitatē t sm q̄titatē sufficit illi magnitudini aut defi
cit ab ea. Et B. q̄dē dixit q̄ q̄n eis accidūt exiture
apud mānillas aut ea q̄ sequūt eas t apparent fistule
eu adūt t illud ē note cāe. t silr q̄n accidūt exiture in
crure sūt signa laudabilia: t q̄n pnutati ad pleure
sim raro alleuiat pstrictio t anhelitus t aduenit pū
ctio: t spuma coz sūt et tūc sm colores ūtes colori
bus pleuresis t plim coz pblatiōi. Et pipneumo
nia aūt q̄ ē ex genere cholē rubee aut trahit ad cho
lerā rubeā sūt pstrictio anhelit⁹ t gauras sensibilis i
pectore mun⁹. Isz inflāmano ē i vltio vehemēte. Et
signa pnuciatōis ei⁹ ad empima ꝓprima sunt signis
pleuresis in h⁹i. t sūt vt febris nō mioret nz dolor: t
nz videat diminutio de q̄ fit curatiū i sputo aut vri
na grossa hūte sedimē aut egestiōē. Si aūt videris ego
cū istis signis ieolum ē fortem: tūc ipsa ꝓcurritur ad
empima: aut ad extimā aut supius aut inferius sm
signa ꝓdicta in pleuresi. Et si illic nō fuerit vt⁹ t ico
lumitas tūc time mortē. Et q̄n fit saluatiō fit duke iaz
tūc fit empima. Et i mūdificat i. xl. diēb⁹ ē bona t

si nō plongat tēp⁹. Et qñ plongat tp̄s cū pipneumonia facit incurrere egr̄ inflationē pedū pp debilitatē nutritiue ꝓpe in extremitatibus. Et qñ declinat mā ad vesicam facit sanitatem necessario.

La.xij. de ap̄atu duro in pulmone.

Quandoq; accidit in pulmone ap̄a dur̄. Et significat i pm ꝓstrictio āhelit⁹ cū hoc q ipm augmēt̄at cū dieb⁹. Et est qū grauitate ⁊ pauitate sputi ⁊ vehementi siccitate tussis ⁊ frequentia eius: ⁊ quandoq; alleuiatur in quibusdam horis cū paruitate caloris in pectore.

Lap. xij. de ap̄atu molli in pulmone

Quandoq; accidit in pulmone ap̄a molle. Et significat ipm ꝓstrictio anhelitus cum saliua plurima ⁊ humiditate in pectore absq; calita te plurima. Et in facie nō ē rubedo: imo plūbeitas.

Lap. xiij. de bothor in pulmone.

Quandoq; accidit in pulmone bothor. Et signa ear̄ sunt vt grauitas sentiat: ⁊ ꝓstrictio āhelitus cū velocitate ⁊ frequētia: ⁊ caliditas in pectore ⁊ infl.imatio absq; febre cōmuni.

La. xv. de aggregatione aq̄ in pulmone

Quandoq; aggregat in pulmone aquositas: ⁊ significant ipsā ꝓmotio de latere ad latus: ⁊ febris lenis: ⁊ ap̄a extremitatū: ⁊ malitia āhelitus. Et sputū subtile aquosum: ⁊ dispositio que est sicut dispositio hydropisis.

La. xvi. de ap̄atibus aut vulnere accidentib⁹ cane pulmonis.

Signa illius sūt febris debilis: ⁊ pulsatio i medio dorsi ⁊ dolor. canna cui nō est sicut pulmo in hoc qd ipse nō sentit vez est dolor leuis: ⁊ accidūt cū hac p̄ur⁹ i corpe: ⁊ raucedo vocis. ⁊ si vlceraī erit oris eius odor: fetidus ⁊ sputuz paucū. La. xvij. de pure ⁊ sanie que est empiema

Tis in locū ꝺ̄ medicor̄ venit sup duas intentiones. quar̄ vna est vsitata ut oī loco q ap̄a colligit facie ⁊ ē collectio sanici ap̄atis. Et secunda ē qua vult ꝓpe in egritudinib⁹ pectoris ⁊ volūt p illud repletionē spacij qd ē inē pect⁹ ⁊ pulmonē ex pure erūpente ad ipm: aut in ābob⁹ lateribus sit aut in vno latere. Et cāe h⁹i repletōis: aut sūt cartar⁹ effūdēs mām subito: aut vlcera in pulmōe ex qbus currit sanies ⁊ vētus ⁊ fit empiema p⁹. xx. dies fm plurimū: deinde expuit: aut eruptio ap̄atis i ptibus pectoris. ⁊ ē plm. Et ē illud aut sanies matura: aut res q̄ ē sicut fex: ⁊ dispōnes illius sūt quattuor: aut eni ꝓfocat multitudine ⁊ interficit: ⁊ apparitio illius ē vt incipiat anhelit⁹ ei⁹ ꝓstringi ⁊ non expuat: aut putrefit pulmo ⁊ facit cadere in pthisim: aut mūdificat cū sputo succurrēte facult: aut mū difficat cū expulsiōe ex via vene magne ⁊ arterie magne ad vesicā cū vrina grossa: ⁊ ē cursus eius ꝑus ex vena ad epar: deinde ad renes. ⁊ qñq; ad intestina cum egōne ⁊ sūt ambe laudabiles: ⁊ iā pterijt a nobis in remotōe sanici eruptōis: ⁊ cognitio illi⁹ ē fm fortitudinē signor̄ ⁊ etatis ⁊ tpis ⁊ ꝓplonis. Et decrepitū qdē mortuū ex empimate pl⁹ q̄ iuuenes pp debilitatē ptiū cordis ipsor̄. Et iuuenes mortuū in dolo ribus plus q̄ decrepiti pp vehemētiā sensuū eorum Et nos iam dixim⁹ signa empimatis in ca. signorū pmutationū pleuresis ⁊ sūt signor̄ eruptionis. Signa aūt repletōis spacij pectoris ⁊ puris sūt grauitas ⁊ tussis sicca cū puatōe anhelitus ⁊ dolor. Et qñq; ē in plurib⁹ cor̄ tussis hūida faciens imaginari lenitatē cū sputo: ⁊ ē cor̄ anhelit⁹ pūs. ⁊ pp hoc ē sermo cor̄ velox: ⁊ freq̄ntes fiūt nares ipsor̄ ad coartandū apud anhelitū ⁊ comitat febris minuta ducens ad hydropisim. Signa aūt loci i quo ē sanies cognoscūtur vt dormiat eger qñq; sup lat⁹ vnuz ⁊ qñq; sup lat⁹ aliud: ⁊ tūc lat⁹ sup qd pendet grauitas coartās ē latus oppositū loco sanici ⁊ ꝓmotio eius ⁊ sonit⁹ eius q in ꝓmotōe audit. Et horuz sūt gdaz q ponūt sup pect⁹ ⁊ latera ei⁹ filū lineū infusū in luto rubeo dissoluto in aq̄ ⁊ ꝓsiderāt locū q pus exsicat: qñ ipse ē locus pur⁹. Signa aūt eruptōis icolumis sūt vt succedāt rupture sedatio febris ⁊ augmētū appetitus ⁊ facilitas sputi ⁊ anhelitus: aut euenianr cū ea exture in latere ⁊ ptib⁹ q̄ fiant fistule. ⁊ sūt illa q̄ ē ex eis media: nā egredit ex eis sanies alba mūda Signa vo mala sūt vt appareant signa ꝓfocationis aut syncopis: aut sputi mali: aut pthisis: ⁊ cū cogit aut ꝓfocat egredit sanies cenosa fetida. Signa aūt differentie inter saniē ⁊ int phlā in sputo sūt descensus sanici sputi in aq̄ ⁊ fetor ipsi⁹ sup ignē. Et phlā natat in aqua nō fetēs sup ignē q̄uis sanies qñq; expuat in egritudine q̄ no ē pthisis fm q oūdimus ī loco p̄cedēte. Et qñq; emittit cū sputo pus pliz valde. Et ego tā vidi q expuit in vna hora circit duas eminas puas: aut eminā magnā vnā ⁊ plus medietate emine. Et Gal. testificat q qdā empicus expuebat oī die circit. l. ℨ. ⁊ sūt fere. ix. cotile. Et iam fecit scire differentiā inē saniē ⁊ inter hūiditates: naz sanies discernit fetore apud sputū: ⁊ qñ ꝓjcit sup ignē ⁊ submergit ⁊ nō natat. Signa vo pmutatōis empimatis ad pthisim sunt plūbeitas coloris ⁊ tensio amboz latez ⁊ colli ⁊ calefactio digitoz oiuz tāta q̄ non separat̄ etiā in illo cuius extremia inf.iari cōsueuerūt in febribus: ⁊ febris q̄ addit in nocte pp cibū ⁊ curuitas vnguiū pp dissolutionē carnū sub eis ⁊ ipinguatio oculoz cū declinatione ad albedinē ⁊ cū trinitatē ⁊ signa alia que dicta sūt in ca. pthisis.

La. xviij. de vlceribus pectoris ⁊ pulmonis ⁊ ex eis est pthisis.

Hec vlcera aut sunt in pectore aut in velamine aut sūt in pulmone: ⁊ est diuisio postrema ⁊ ē pthisis: aut sūt in cāna ⁊ iam dixim⁹ ea: ⁊ magis sana horz vlcez sunt vlcera pectoris. Et illud iō qñ vene pectoris sūt minores ⁊ ptes pectoris sunt duriores: quare nō magnificat i ipso malitia: ⁊ qñ vus nō remāct in eis imo currit ad spacium pectoris ⁊ nō ē ita dispō pulmonis: ⁊ qñ mot⁹ ei⁹ nō ē fortiter sensibilis sicut mot⁹ pulmōis: imo fortasse ē gestus: ⁊ qñ ipm carnosū est: ⁊ carnosū est magis susceptibile ꝓsolidatōis. Et multotiēs accidit pp vlcera pectoris fcā a vulnerib⁹ putrefactiuis vt corrum

pank ossa ita vt indigeāt actōe eī: qō putrefactū ē in eis vt saluet illud qō vicinat eis. Et quīqz pucnk putrefactio ad illud qō tegt ipm in pāniculo. Illa autē vlcera velamis q̄ penetrāt nō ꝓsolidāt: t nō penetrāta aut cadūt in ptib⁹ neruosis t nō ꝓsolidāt: aut cadūt in ptib⁹ carnosis: t ꝓfortant si succurrat eis i pncipio t nō dimittat apostemari: nā cū apostemāt et chronica fiūt: nō sanant. In vlcerib⁹ aūt pulmonis diuersificati sūt medici in hoc qō ipa sanāt. Dicūt ergo qz nō sanant oio: qm ꝓsolidatio idiget gete t illic nō ē ges. Sz Ga. diuersificat ab eis t exīstimauit qz solus mot⁹ nō ꝓhibet ꝓsolidatōz nisi adūgātur sibi reliq̄ ꝓhibentia: t significatio illi⁹ ē qz velamen ētā mouet: t qīz sanant vlcera eius. Sed Galieni ipius sermo in vlceribꝫ pulmōis ē qz si accidāt a solutione singularis nō ab apate nz corrosiōe hūoris corrosiui imo pp egritudinē aliā tūc dū pmanēt vlcera t nō fiūt adhuc saniosa neqz apostemāt recipiūt sanitatē. Et sīr illaq̄ sūt ex vlceribus in q̄bus aducīt sputū t nō sūt saniosa. Sed q̄ sūt ab apate aut corrosione nō recipiūt sanitatē: qm vlcus sanioſum tunc nō ē polt vt sanet nisi cū mūdificatōe sanici: t illud fit cū tussi: t tussis augmentū efficit in dilatatiōe vlceris t disruptōe eius. Et pmotio fcā i ea addit i dolore: t dolor addit i attractōe materici ad ptē: t medicine exsiccatiue sūt ꝓhibētes sputū t mūdificatiue sūt lenificantes vlc⁹. Et fcā ab humore corrosiuo ñ sanat absqz rectificatōe ei⁹: t illud nō pueīt nisi in spacio in cui⁹ silī oz aut vt vlc⁹ vlceret t fiat fistula q̄ nō ꝓsolidat oio aut dilatet adeo donec corrodat totū corpus pulmonis. Et in factis p⁹ apa qīz aggregant isti medētes. Et ex adiuuantib⁹ ad pauitatem ꝓsolidatōis ē mot⁹ t etiā ētia venax q̄ sūt i pulmone magnax amplax duax. Illud nāqz ē ex eis que difficilē faciūt ꝓsolidatōz rupture. Et itez lōgitudo spacij int introitū medicine bibite t inter pulmonez t necessitas debilitatis vtutis ei⁹ ad hoc vt pueniat iste medicine ad vlcus sūt ex adiuuantibus ad hoc. Et medicine frigide sūt tarde nō penetrātes: t q̄ sūt calide addūt in febrez q̄ comitat vlcera pulmonis: t exsiccatiue sūt nociue ethice q̄ comitāt ea: t hūectiue ꝓhibēt ꝓsolidatōz vlcex. Nam cura vlcex oīuz est exsiccatio t ꝓpe h⁹i vlcex ad que venīūt humiditates desup t desubtus. Et hec gdē infirmitas recipit oēm curā cū ē in pncipio: t ē sup pannīculū tegētez cāuā intrinsec⁹ t in sub a pulmonis carnosa nō ē facile susceptens in cartilaginibus vo ipsis nō recipit. Et hoses magis susceptibiles cure pthisis ideo ifātes t vlcera pulmonis magis salua sūt illa q̄ sūt ex genere cruste cū nō ē illic cā in pplexione: t ipso hūore q̄ faciat vlcus siccū ipetigiosū. Et qīz accidit pthisico vt ptendat cū eo pthisis ꝓducēs cum spacio tpis t illi extēdit a iuuēnte vsqz ad senectutē. Et ego iā vidi miliē vixisse in pthisi circiter. xxiij. annos aut plus pax. Et hūtes vlcera pulmonis ledunt valde ab autūno: t qī ē pthisis ē occultū detegit ipax in patiente cā introit⁹ autūni sup ipm. Et nomē qdez pthisis qīqz ꝓcedit alie egritudini cū qua nō est ꝓbus. Sed pulmo est suscipiens humores grossos viscosos ex catarro qui effundūtur ad ipm semper t ꝓstringit meat⁹ eius: quare patiētes cadūt in ꝓstrictionē anhelitus t tussim frequentē q̄ ꝓducit ad debilitatē vtutis coz t corpoz arefactionē. t fit vere, precedētes curiu asmatico⁹: tūc si fuerit⁹ mot⁹ pu⁹ oportebit vt admisceat curis coz aliqd curē asmatico⁹.

¶ Ca. xix. de causis vlcex pulmonis.

Causе vlcex pulmonis sūt catarrus mordicatiuus corrosiu⁹ aut putrefactiu⁹ pp suā vicinitatē cū qua pulmo nō sanat vsqz quo maturet: aut sanies h⁹i generis currēs ad pulmonē ex membro alio t assessio pipneumonie q̄ iā ꝓputrit t iā vlcerata ē: aut sanioſitas pleuresis rupte aut aliā cāz sputi sanguis ꝓdictaz aptens venā aut incidēs cā aut scindens ipam. siue sit cā intrinseca sicut ebullitio sanguis: aut aliquid de his q̄ dicta sūt: siue extrinseca sicut casus aut ꝑcussio. Et qīqz sūt ex causis corrū putrefactio t corrosio ꝓcedens in suba ipsi⁹ pulmonis sicut accidit membris. Et qīz multiplicat pthisis qī ēstati boreali sicce succedit autūn⁹ plurimū.

¶ Ca. xx. de ꝓparatis ad pthisim in figura t forma t etate t regione t complexione.

Sti sūt pati hūtes pect⁹ strictū hūtes spatulas nudas carne t ꝓpe posteri⁹ hūtes spatulas declives ad anteriora incedēdo: t quasi vnicuiqz coz sunt due ale t quasi spatule ei⁹ sūt abscise ab aduersario t ante t retro t hūtes colla longa et inclinantes ea ad anteriora. Et qīz ꝓcedit guttura ipsoz t tenuiet. Et in pectoribus qdē istoz q̄ sequūt ea multiplicat ventositas. t inflatio ē in eis pp debilitatē pectoz coz. Si aūt cū hoc ē debilitas cerebro rū recipientiū superfluitates: t cū hoc nō digerūt cibi tūc iam pplent ꝓditiōes t ꝓpe si fuerint hūores eorum cholici. Et forme quide susceptibiles pthisis velociter cū alatōe ꝓdicta sūt lenes albe declinātes ad subalbedinē: t etiā corpora dura spissa pp illud qō accidit eis de eruptione venax. Et pplexio susceptibilis illius ē eius cui⁹ pplo ē frigidior. Et etas in q̄ multiplicat pthisis ē illa que est inter octauū t decimū annū vsqz ad aduentū. xxx. annoz. Et ipsa i regione frigida ē plus pp illud quod accidit in ea de ruptura venax t ꝑputo sanguis plurimo. Et temp⁹ in quo multiplicat illud est autūnus.

¶ Ca. xxi. de rebus a qbus oz vt isti custodiantur.

Oportet vt isti custodiāt ab oībus cibis t medicinis acutis mordicatiuis t oībus q̄ extendūt membra pectoris ex clamore aut rixa aut saltu.

¶ Ca. xxij. de signis pthisis.

Sunt vt ꝓsideretur sputū sanici cū signis sanici sm q̄ expositum⁹ in forma sua t colore t ipissatiōe t in aliis. Et febris nimirum inseparabilis ꝓpter vicinitatē cordis cū loco egritudinis que fit vehemens febris ethica pp hūnectationē corporis ex cibo sm q̄ dictum⁹ in loco suo. Cuius qīz descendāt cū ethica in ipo febres alie. s. tertiana t quartana t qntana t deteriores eaz ē qntana. deinde media ē tertiana: deide

cotidiana.t cum accidit pthisis ꝙ apparent etiam significationes quas numerauim⁹ i fine capituli empimatis.t superfluũ: vene eoꝝ oi hora quoniã virtutes eoꝝ debilitantur a retentione natrimenti t regimine eius:t caliditas resoluit t liquefacit. Si aũt in sputo sunt crustę t non remanet debilitas t pcipue cum causę perducentes ad pthisim p dicte iã pterierunt. Maz cũ corpus icipit arefieri t extremitates icurnari t capilli cadere pp ꝓuatões nutrimti t corruptões supfluitatũ tũc iaz vera ẽ. Et qñq plumbinus fit color i pncipio. Uer ipe rubescit cum accidũt vapores t extẽdũt collũ t duo cornua frõtis p pe qñ pfirmat t illãmant extremitates eoꝝ t ppe pedes eoꝝ in fine. Et apostemantur ꝓpter corrupti onem humoꝝ t mortificationes inati caloris extranei natum pp malitiaz pplonis. Et illi q des pthisici quoꝝ causa est humor corrosiuus expuũt saliuam que hz saporem aque marine salse valde. Et pulsus eoꝝ fixus equalis cũ velocitate punis. Et qñq accidit ei inclinatio ad ambo latera. Deiñ accit p⁹ illo i ventre rugitus t trahunt hypocõdria ad supiora t vehemẽs fit tussis t destruit appetitus cibi ꝓpter debilitatez vtutuz nãluz. Et qñq fluit venter eius ꝓpter casuz vtutis:t qñq expuit anulos t corpora ꝙ tllud cuz apꝓpinquat mors: Et illud qõ expuit de venis si est magnum est ex pulmõe:t si est paruũ est ex cãna.t multoties expuũt lapillos t expuunt anulos ex cãna:t non est hoc etiaz nisi ex vlcere magno:t i fine eius igrossant sputum t saliua deiñ itersecat pp debilitatez vtutis. Et qñq ꝓfocati moꝛiũtur.t qñq nõ ponit h⁹ i sputũ:imo cadit i pncipio cũ pthisis ẽ ex gener malo facta ex materijs grossis q̃ non digerunt t qñ itersecat sputuz i fine pthisis:t tũc qñq nõ addit sup quartũ diez. Et qñq ẽ intersectio sputi pp debilitatẽ vtutis: t tunc fortasse ꝙstringit anhelitus eoꝝ vsq; quo fiat q̃i nõ sensibilis:t multoties qdem tussis i eis sit vehemẽs t ducit ad sputũ sanguinis ꝓtinuũ.t si cures tussis eoꝝ cũ ꝓhibitionis sputi moriunt cũ lenitate aduenient eis. Si aũt dimittent tussire moriuntur spuẽdo sanguinem. Et ex veloci morte ẽ q̃ siges hz pthisiz t apparet sup spatulas eius gnuz sicut faba moritur post qnquagintaduos dies.

¶ Tractatus quintus de pncipijs opationis.

La.i. de cura cõi apaũ ptiũ pectoris t pulmõis.

CE rebus cõibus ẽ phlonia. Sed in pncipio ex latere diuerso t magis festina de saphena opposita in longitudine t post ipaz de basilica opposita latitudie:t post ipaz de nigra opposita i latitudine. Si aũt nõ appareat tunc non oportet vt dimittat phlonia cephalice cuius sit ei⁹ iuuamẽtũ min⁹ t tardius. Deiñ post aliquot dies ex latere pueniente i latitudie. Et qñq ponunt ventose sup pectus cum scarificatiõe etiam ita vt attrahat mã ad exteriora t minoret t ꝓpe cuz ꝓmissa fuit phlonia. Inqd Galien⁹ si febris fuerit vehemẽs valde:tũc time solutiuũ t sic ꝓtẽ phlonia In ipsa nam q̃ nõ ẽ timor: aut timor ei⁹ est minor In solutiuo est timor magnus. Iꝑm enim qñq mouet:t qñq non soluit:t qñq in nocte superfluit. Et oportet qdez ne narcotica eis approximes i q̃tũ potes. Ipa enim phibẽt maturationez t sputuz. Libi aũt sint aq̃ ordei t aq̃ tritici,t aq̃ decoctõis maluaz t blitoꝝ aut molochie t cucurbite t aqua fabarũ t alkekinges cũ nõ fuerit caliditas supflua t passe i postremis ꝓpe. Et ex eis q̃ cursu medicinarũ,pceduntsunt oia que mundificãt t remouẽt aspritatẽ t leniũt in gradu pmo:sicut aqua iuiubarum t viole t papaueris t radix lilij t medulla citroli t cucumeris t alea t semẽ cudonie t seuestẽ. t qñq ponunt i eis mucilago seminis cydoniorꝝ t gũmi t dragaganti t semen papaueris:t hec oia aũ eruptões: Et melꝝ abstergentium mũdificantium est aqua mellis si nõ est apa in religs viscerib⁹. Si aũt fuerit apa oportet vt admnistretur postq̃ fit sic aqua cũ multa pmixtiõe Sz iuleb t aqua zuccari sũt ꝓuenientiores ei:t post ea aqua ordei: t post ipam vinum dulce:t est melꝝ vinum h̃ntib⁹ hanc egritudinez:t ꝓpe illud quod est album:nã illud est magis adiuuãs ad expudũ verũ non oz vt bibat i pleuresi't in peripneumonia nisi post maturatiões. Cuius ꝛz q̃ dicit sit calefaciẽs t faciens sitim gbus vtrisq; iam sucurrit:t non oz vt in potu sumat illud ille cuius epar aut splen est infirmum. Et post vinum dulce est vinum aquosum t ipsum est ꝓfortans virtutem plusq̃ aqua t in potu ipo sunt incisio t subtilatio. Potus autez oxymelis facti ex melle t zuccaro t pauco aceto quando miscet cum aqua est aggregans duas intentiones.s. extinctionis t mundificatiõis. Maz si valde acetosũ est tunc ipsum aut facit multuz spuere: aut ifrigidat t inducat valde t fiat adeo malignuz donec illud qõ icidit q̃q; indigeat virtute forte,ad hoc vt expuat. q̃ si acetositas necessaria fuerit tunc oportebit vt ponatur tepidũ aut mixtum cum aqua calida paulatiz Ex illo,vero qõ temperatam habet acetositatem seruatur hec malitia t est,phibens nocumentũ dulcedinis t sitis t ebulitiones cholere rubee t eius generationem. Et aqua mellis est vltima,in humectãdo:t aqua ordei in ꝓfortando:t quãdo q̃ est necessariũ in equatione nature tribuere acetosa cuz oleo agmidalino. Aqua vero que eis in potu tribuitur:i hyeme qdez sit aqua calida t aqua zuccari t aqua mellis subtilis:t in estate aqua temperata:t interdicatur eis aqua frigida. Quodsi tussis vehemẽs fiat detur eis in potu parum ex ea cõmixta cum iuleb t oxymelle ifrigidatis. Nam oxymel facit eam penetrare velociter t expellit nocumentum eius. Et apõ declinationem det eis in potu rob. Eis autem que necessaria sunt apud collectionem t maturationem t eruptionẽ t pẽ eas oz vt sigulare capiz faciamus

¶ Capitulum.ii.de cura pleuresis.

OPortet vt prohibeas materiaz' venientez ad apostema cuz euacuatione t attractiõe ad ptariũ: t lege illud quod narrauim⁹ i capio qõ ẽ ãte h⁹:t fortasse dicem⁹ illud

iteruz. Dicamus ergo q̄ cura eius; est phloboto
mia; si sanguis fuerit vincens ſm modum predictū
in capitulo quod ē ante ipsum: t extrahatur donec
alteretur color eius. Significat enim q̄ nocibilior
sanguis iam euacuat ē. t scias q̄ sanguis corporis
vehementioris nigredinis est ille qui est ꝓpinquus
huiusmodi apostemati: cuius obſeruatio virtutis
in hoc necessaria sit. Et q̄uz non concedit virtus ex
tractōem sanguinis fieri vsq; ad hūc terminum.
Et si est humor alius euacua non, cum eis que sunt
sicut myrobal. neq; in quo est stipticitas: imo cum
eis in quibus est cum solutione lenificatio sicut res
facte cū violis t siracost t tereniabin: t zuccarum al
haizez t soluantur i nocte. Quidam v̄o sapientum
dixerunt q̄ rectius ē quātum possibile est vt euacue
tur cum phl̄omia tūnēdo inquietudiné quā quādo
q̄ cadere facit solutiuum. Et nos iaz diximus istud
t ꝓprie quando sputū ē cholericuz valde t ꝓprie
ſz q̄ dixit Galienus quādo febris ē vehemēs valō
Et Galienus qdez ꝓcepit eos custodiri a scamōea
t nō precepit eos custodiri a sera t helleboro simul
t laudauit opationé aque ordei post administratio
né solutiui t sepationem ex eo. Cum ipsa vero ascē
dit opationez eius: cuius oporteat vt fuer pars de
clinatiōis doloris t lesionis. Mā si declinatio fuerit
ascendens ad furculam t thoracem t quod est sup
eam tunc phl̄omia ē melior. Et si dolor declinat ad
partem hypocondriorum tunc necessaria ē solutio
sola: aut cū phlobotomia secundū q̄ necessariuz fa
cit illud quod testificat. Et illud ideo quoniā phlo
botomia sola ex basilica nō trahit de hoc loco de
quo sit curādō. Et ex eis que significāt tibi vehemē
tiam necessitatis euacuationis est q̄ inuenis vapo
rationez t emplastrationez non sedare dolorē: aut
inuenis eas ex eis q̄ augmētant ipm. Et significat il
lud replonem in corpore toto: quare necessaria est
euacuatio t ꝓprie cuz. phlobotomia. Cūq; phlo
botomas t euacuas t nō sedantur accidentia: tunc
scias q̄ phibitio collectionis quaz queris difficilis
ē. Mō ergo iteres phlobotomiā vt nō cōgeleſ mate
ria que habitura est collectionē: illud est ex eis ꝓ
pter que defectus maturationis sanguinee cum di
minutione virtutis nō digerit materiaz. Cum ergo
maturatur oportet vt prohibeas eam fieri saniem t
studeas vt mundifices ante illud cum sputo. Et ad
vltimū quum nō fit phlobotomia t maturat t emit
titur sputum sufficienter: deinde vides debilitatem
in virtute tunc nō phlobotomes omnino. Dispoſi
tio nāq; debilitatis virtutis non ē que tolerare pos
sit phlobotomiam t solutionem: necessariū est tunc
vti clisteribus medijs t acutis t ſm q̄ necessarium
fuit illud quod testificatur hoc: t ꝓpe quum dolor ē
declinis ad hypocondria. Et Hyp. quidem innuit
in cura peripneumonie in qua nō sentitur dolor. ve
rum est vehementis declinationis ad hypocōdria
vt euacuetur cuz helleboro nigro: aut cum alkakule
t in alio libro cuz herba siluestri que est similis por
tulace t habet lac t est de genere lacticinioꝝ. Cum
ergo euacuaueris t inueneris dolorem leniorez sis
contentus aqua zuccari t aqua ordei decocti cuius
ordeū sit excoriticatum in aqua plurima decoctiōe
vehementi: t aqua alcandarusi si indiges confortā
tiōe t melonibus indis t aqua iuiube t aqua lebe
sten t violis nutritis t semine papaueris. Et oleum
quidez administratur cum aliquo horum t oleum
amigdalaz dulcium. Quidam autem ꝓhibuerunt
granata propter infrigidationē cor. Sed apud me
in eis que dulcia sunt non ē malum Et quādoq; fit
ex istis medicinis decoctio que administrat ad mū
dificandum. Et est hec. ℞. ordeum excoriticatum t
iuiubas t sebesten t violas t semē papaueris t siru
pum viol. t sirupum nenufaris quoniam ambo sūt
meliores iuleb. Et Gal. qdez ꝓcepit in principio
vtendum esse speciebus diacore: quoniā prohibent
materiam t maturant t confortant. Et dico q̄ necessa
rie sunt quum nō est excusatio ꝓpter vehementiam
vigiliarum. t si non fuerit illud tunc fortasse conge
lat papauer materiam t phibet sputum nisi zucca
rum quod cū eo ponitur, phibeat nocumentuz ei.
Et videtur q̄ semen est conuenientius q̄z corex nūc
t oportet vt euacuetur illud quod retinetur cuz spu
to. Et mēsura nutrimentum t nō multiplices imo
subtiles secundum q̄ necessarium facit multitudo
acutatis egritudinis t parutatis eius t accidentiū
illius. Maz si ipsa fuerit quieta leuis facilis cibabis
ip̄m aqua ordei excoriticati bene coctu valde. Ipsa nāq;
expuere facit iciſiua t confortatiua. Et si volueris dul
corare ipaz dulcorabis eam cuz zuccaro aut melle
Et si fuerit inquieta sis contentus aqua ordei vsq;
quo declaretur tibi dispositio t ꝓprie secundum
sputum. Nam cū multiplicatur securus es de mul
titudine materiei t scis necessariam esse virtutem.
Nutrias ergo cum aqua ordei excoriticati t cōforta
t si retinetur subtilia regimen t sis contentus aqua
ordei t sirupo quantum potes. Et quum accidit in
pleuresi solutio ventris t fuerit pleuresis succedens
decollationi resolute ad latus prohibe istud cuz cu
ra phlobotomie t lenificationis nature t sit regimē
eius cum sufficientia sanie ordei. Si autem indiges
phlobotomia necessario i speciebus pleuresis t nō
est maturatio tunc rectius est vt sis cōtentus quanti
tate. xxx. ponderum t prepara ad sedationez cū
sale t oleo super vulnus. Et multotiens qdem excu
sat solutio ventris omni die semel aut bis a phlobo
tomia. Et si phlobotomie alicuius succedit syncō
pis aut vehementia difficultatis t constrictio in an
helitu: tūc illud est significatio q̄ phl̄omia non eua
cuat materiam egritudinis t melius est vt tunc lini
atur natura.

Capitulum tertium de sermone continuo i cura
doloꝝ pectoris.

In cures i ꝓncipio nisi cum eo qđ lene est
ex clisteribus t suppositorijs. Et maximi q
dez errorꝝ est i potu tribuere infrigidātia
vehemētia nisi in factis ex cholā. t non dentur i po
tu infrigidantia stiptica: t cibi eoꝝ sint sicut lētes cū

Cum ruste assub cost dolor ℞ calfo
mon be cocfrat cū laste capino
t adipe porcino z sanabit. 1. 64

acetositate ⁊ similib⁹. Et scias q dare in potu aquã frigidam est inconueniens huic egritudini ⁊ oibus apostematibus intrinsecis: minoza ergo ipam quãtum potes. q si tussis fiat mobediens permisce eam cum oxymelle vt frangat fortitudinez aque: ⁊ vt minozet mozam et⁹ ⁊ fixionem ipius: imo vt faciat curare ⁊ penetret in cozpoze ⁊ adiuuet cuz incisiõe oxymellis ⁊ subtilitatiõe ipius. Et scias q quãdo i pleuresi multiplicat inflãmatio ⁊ requirit infrigidationẽ tunc non infrigidetur nisi cum eo in quo sũt absterssio ⁊ humectatio sicut aqua citroli ⁊ aqua melonis indi. Aqua vero cucurbite quãuis ab vna parte cõferat: quandoq; tamen nocet ⁊ debilitat cum prefocatione. Aa vero a quib⁹ est abstinendum sũt sicut portulaca ⁊ aqua endiuie ⁊ omnia in qbus est infrigidatio ⁊ intipssatio. Et oportet vt sit magnifica in tenuio ad hoc vt sputum facile sit. Et ex eis quidem que multiplicant sputum est dormire super latus in firmum. Et quãdoq; est necessaria cómotio parua ⁊ vt in potu detur aqua que ad caliditatem declinis est sozdendo cõtinue: quoniã cõfert ei valde. Et quãdoq; necessariuz facit esse retentio⁹ sputi constringẽtis anhelituz vt lambẽdo sumat cochliarium de flore ceris ⁊ melle. Et quãdoq; facit esse necessarium vehemẽtia doloris vt in potu tribuatur faba vna de assa fenda cum melle ⁊ aceto ⁊ aqua rosata: ⁊ illud cum est vehementia doloris vociferare facientis.

Cũq; ad vltimum peruenit inobedientia anhelitus coartati ⁊ ozegmon allumat de nitro assato cũ summatrium digitozum ⁊ de flore ceris quãtitatem vn⁹ fabe ⁊ parum olei ⁊ aquam tepidam ⁊ mellis parũ. Si autem non valent addatur eis illud quod est supius vitis cũ pipere ⁊ aceto ⁊ sint omnia tepida. aut isopus ⁊ synapis ⁊ nasturtium cũ aqua mellis tepida ⁊ hoc est fortius illo: ⁊ sozbeat cum sputi vitellũ ouĩ vt remoueatur malitia eis. Et si indiges in pleureticis cibo fortiozi da pisces alredradu ⁊ illud cum facta est febris. Et similiter panem cuz zuccaro ⁊ butyrum: quoniam adiuuat ad maturationẽ ⁊ ad sputum ⁊ pisces elixatos cũ porris ⁊ aceto ⁊ sale. Et stude vt alleuies partes ventris: vt non comprimant ptes pectoris: ⁊ illud fit cum lenificatione nature ⁊ attractione fecis si retinetur cum clisteribus lenibus sicut aqua kust ozdei cuz pauca aqua fescicle. Et oportet vt prohibeas inflationem. Et scias q fumus fecis ⁊ eius inflatio nocui sunt valde in hac egritudine. Et ex eis que sollicite sunt attendenda é vt succurras cum maturatione egritudinis ante ⁊ absq; necessitate sanci. Si autez fiat sanies oportet vt succurras cuz mũdificatiõe eius anteq; cozrodat. Et scias q necessaria est humectatio: ãre stude vt facile fiat sputum ⁊ velox. Cũq; sputum incipit in ascensione ⁊ pertransit quartum consorta hanc decoctionẽ cum radice lilij ⁊ capillo ve. Et cũ materia est grossa ⁊ virtus é fortis ⁊ non est in neruis nocumentum non est malum tribuere in potu oxymel permixtuz vt incidat. Et si lenieris materiam cum eis que sunt sicut cassiafi. cum zuccaro ⁊ terenabiz ⁊ siracost erit rectum. Et quandoq; iuuatur etiam cuz emplastris ⁊ vnguentis. Et primuz quod oportet administrari est ceratũ factum ex oleo viol. ⁊ cera collata. Deinde gradatim perueniatur ad adipes ⁊ mucilagines ⁊ pulueres molendini. Deinde gradatim ad illud quod est fortius sicut emplastrũ de camemilla ⁊ radicib⁹ cuisci ⁊ radicibus lilij ⁊ violis ⁊ decoctione etiam malue hortulane. ⁊ si est necessariuz quod est fortius administra emplastrum factũ ex caulib⁹ elixatis ⁊ feniculo elixato. Et iterũ emplastruz factũ ex absinthio ⁊ radice lilij cum aliquantulo mellis ⁊ oleo nardino. Et scias q si materia est mala tunc ẽplastra ⁊ epitimata frigida nociua sunt: ⁊ si est pauca non nocent. Et similiter si apostema iam resoluit ⁊ descendit materia cum quãtitate. Et quando accidit vt euacuatio ex phlobotomia sit inuatina cõceditur etiaz vt fiat delinitio. Descriptio emplastri alterius boni: ℞. folioz violariuz ⁊ malnauisci ambo rum añ. partem. i. radicis lilij partes. ij. farine ozdei farine sabarum ambozũ añ. partem. i. ℈. camemille draganti añ. partes. ij. Et si materia est grossa ⁊ indiget additione resolutionis addatur in eo semẽ lini ⁊ fiat eis confectio ex rob cum cera ⁊ oleo viol. ⁊ si est caliditas minoz ponat loco olei viol. oleum de lilio aut oleum narcisinum. ⁊ si caliditas est fortis ponãtur loco additozũ calidozũ que descriptioni addidimus folia neufaris ⁊ rose ⁊ cucurbite. Descriptio vnguẽti boni. ℞. ceram adipez anatis ⁊ galline ⁊ butyruz ouium isopum humidam: fiat ex eis vnguentuz quoniã est bonũ valde. Et ex emplastris que ad maturationẽ aggregant sedationem doloris est emplastrũ factũ ex farina ozdei ⁊ melliloto ⁊ cortice papaueris. Et quandoq; adiuuatur etiam in eis cuz emplastris humidis ⁊ siccis. Et humida quidẽ sũt cõueniẽtioza ei qui attrahit ad rubedinẽ. Et sicca ei qui trahit ad phlatis ꝓpietatem. Verum humida cũ nõ adiuuãt nõ nocẽt. Et sicca si nocẽt nocẽt magnifice. Et melius est vt anteceda spongia ifusa aq̃ calida. Et fortio: ea est aqua maris ⁊ aqua salsa. Deinde pertransi illud si necessariuz est ubi ⁊ fac euaporationem cum vapore: aut cum oleo ⁊ aqua calidis ⁊ fortib⁹ illo est qñ fit cũ aceto ⁊ herbo ⁊ caulib⁹ suplanã inbibitam oleo. Et ex siccis subtiliatiuis é furfur: deinde grana milij: deide sal. Et vaporatio qdẽ resoluit oẽm dolorẽ altum: aut infimũ cũ nõ est ꝓhibitio ex ꝛpletiõe quã attrahat vaporatio. Phlomia vo pl⁹ ꝓfert doloꝛb⁹ vincẽtib⁹. Cũq; emplin facis aut euaporas: tũc stude vt retineas ei⁹ vapoꝛẽ a facie egri ne eo excitẽt tristitia ⁊ pstrictio anhelitus Et qñq; est egritudo vehemẽtis siccitatis ⁊ pfert vapoꝛ: empli ⁊ vaporatões hũidoꝛ tẽperatoꝛ qñ petit faciem ⁊ pueniꝛ i attractiõe aeris. Et qñz adiuuãt cum electuarijs qbus vtunt. Et pueniẽt⁹ eoꝛ calefactis est cera alba colata aluta cũ oleo vio. ⁊ ꝓpie qñ est doloꝛ vehemẽs. Et qñq; reditur ad ventosas post mũdificatoz cozporis cum phlomia ⁊ alijs ⁊ fiducia q ipm iam sit mundificatum. Ex ventosis enim cum ponũtur sup locum doloꝛosum apparet

iuuamentum maximū: ꝛ qñq; sedatur dolor: oio: ꝛ quandoq; trahitur ad partes extrinsecas. Et emplim de synapi si administretur in hoc loco efficit opationem ventosarum in attrahendo. Cum ergo pertrā sit septimū ꝓceperūt antiqui dari electuarium factū ex amigdalis ꝛ granis alcurat ꝛ melle ꝛ butyro ꝛ visco albotim. Et qñq; administrabant confectões magnas sicut est athamasia: ꝛ est vīa bona qua incedere possunt q; artē verificauerunt: ꝓfidentes in seipsis cum meditatione inuestigatrice vt succurrant si hoc regimen dederit vt possit eger tollerare illud. quare cum ea consequūtur finem mundificationis sufficiēter. Noui aūt timorosi non ꝓfidētes in seipsis i hoc timent mel ꝛ ponūt loco ei⁹ zuccarū. Et antiqui etiā inuebāt vtendum eē medicinis foetis mundificationis ꝓparatis cum melle. ſ. pillulis que tenentur i ore sub lingua. Et inuebant i hac hora vtendum eē medicinis ꝛ emplastris que nominantur habentes odorez factis cū sanſuco ꝛ emplastro aſedebi. Et ad ſūmum ille qui ꝓcedit hac vīa que est antiquorum oportet vt incedat eā cum cautela ꝛ obseruatione ꝛ tūnore q; rumpat aꝑata ꝛ exiccet calorem plurimū Deinde attinet ei vt confidat post illud de iuuamēto festino. Si autem egritudo remanet vſq; ad. xiiij. diem non est excusatio a ventosis ꝛ subtiliatione regiminis tunc. Et cum vigilie fiunt in eis vehemētes tunc necessarius est siropus de papauere. Et quando fit anhelitus in eis frequens tunc non succurrit illi nocumēto nisi cū humectatione cum eis que sūt sicut mucilago psilij sorbendo ex eo aliqd post aliquid ꝛ sicut iuleb. Quandoq; autez confert embrocatio lateris cū aqua tepida vt alleuiet dolor ꝛ minoretur frequentia anhelitus: qñ est nociua ſm quod iam sc iusti. Et post declinationem manifesti administra balneū ꝛ alicna infrigidationez nisi in eis que sūt de genere cholere rubee. Et similiter aliena regimen ingrossatiuuz ꝛ administra subtilia tiui: ꝛ decoqn̄tur in aquis siropis ꝓdictis caules ꝛ calamentum i fine eius ꝛ lambant semen alcurrat ꝓcū melle. Qd si aꝑa fiat inobediens ꝛ vadat versus collectoez regātur cum regimine qđ dicitur in. c. illius. ꝓpc. Et oz vt caueant in cōualescētibus pleuretico: falsa ꝛ acuta ꝛ saturitas ꝛ repletio saturitatis facientis nauseaz ꝛ ventositas ꝛ fum⁹ ꝛ vox alta ꝛ saniositas ꝛ coitus. Nam si recidiuāt moriuntur: hoc dicimus si pleuresis est calida pura. Si autem nō est ita imo non ē pura ꝛ non est vehementis caliditatis: tunc i te est vt frices ꝛ emplim ſactas cū cis q; sunt sicut fenugrecuz ꝛ ptr ꝛ vt vētosas apponas. Et ēplm valens ad illd ℞. cineres radices cauliū q; cōficiant cū adipe ꝛ fiat cum eo emplim. Et in cura qdem phlatici incipiat a clisteribus acutis solutione ventris ꝛ non fiat phlo nisa ꝛ administrent resolutiua que sunt ex emplis ꝛ vaporationib⁹ ꝓdictis in quibus ē virtus. Et cibetur sicla ꝛ aqua caulium ꝛ aqua ciceris ꝛ oleo de oliis: aut oleo de amigdalis dulcib⁹ ꝛ amaris ꝛ administrent emplā ꝛ vaporatiões calide ꝓdicta. Et detur i potu decoctio ioseph vigilatōis quā in potu dam⁹ cum oleo ꝛ kerua. In mlico vo incipiatur a sorbitionibus factis ex tritico facto cū melle ꝛ oleo amigdalino dulci ꝛ electuarijs lenificant calidis. ꝛ sorbeātur olea lenificantia sicut oleum amigdalinum dulce ꝛ sorbitões facte ex fabis ꝛ pauco fenugreco ꝛ lac mulctum ꝛ ꝓprie asininum: qñ ipm est iumentinum eis. Et ex eis que cōferunt in eo ē vt sumat cossi pondus. z. i. ꝛ detur in potu in aqua decoctois anetum balsami aut siropus mellis: ꝛ hoc etiam confert tussi male. Atque vero congregate in pulmone cura est leuior eis que dicemus in cura empicoruz: ꝛ quā doq; indiget perforatione.

De cura peripneumonie. Capi. iiij.

In cura peripneumonie curritur cursu pleuresis nisi quia oportet vt emplastra ipsi⁹ sint fortiora ꝛ vt ponātur in eis que sunt ꝓfundantia. Et oz vt sit sollicitudo ad mūdificandū cum sputo magis vehemēs. ꝛ fit in ea loco iacendi super ptem spinendi resupinatio declinis vsus illam partem. Cūq; natura in ipsa fuerit restricta oz vt in potu sumāt omni die sepe de hoc siropo ℞. cassiefistule ꝛ passularum enucleatarum ambaꝝ aā. sextaria. iij. ꝛ ꝓijciātur sup ea. iij. sacraiati aque q; decoquat vsq; ad medietatē que sumatur ꝛ super ipsam ꝓijciatur sacraiati aque solatri. Et hoc est illud qđ i potu fortī dat ꝛ debili medietas eius. Et sī natura lenitatem habuerit ꝛ debilitatem detur in potu rob myrthi ꝛ cydonia dulcia assata ꝛ granata dulcia. Et illius q; ē ex genere almehr ꝛ cholere rubee cura ē sicut narraui⁹ difficilis. Nā si aliqđ ꝓfert est extinctio vltima cū succis vehemētis frigiditatis sicut olerū ꝛ herbarum ꝛ fructuum. Et dent infrigidantia lenificantia sicut succ⁹ endiuie ꝛ similia illi. Quod si euacuetur cholera cū eis que sunt sicut siracost ꝛ tamaridi ꝛ tereniabin ꝛ similia illis ē bonum. Et silr qñq; est necessarium in ipsa facere phlomiā si fuerit illic repletio.

De empimate. Ca. v.

Quando apparent in aꝑatibus pleuresis ꝛ peripneumonie signa collectiōis ꝓdicta ꝛ alcēdant: tunc necessariū est vt iuuamentum fiat ad maturandum post mundificationē coporis qđ fit cum emplis ꝛ vaporatiōibus sicut illud qđ fit ex farina ordei ꝛ vino alimbat ꝛ vino albo ꝛ dulci ꝛ ficubus humidis ꝛ ficub⁹ siccis. Et fortius illo est cū quo ponūt stere⁹ colūbinū ꝛ nitrū ꝛ est conueniēs i fine ēt apud eruptōez. Et oz vt dormiat aū horaz eruptiōis sup lat⁹ infirmū: adiuuat. n. ad spuēduz. ꝛ ad rumpendū. Si aūt caliditas fuerit plurima det i potu aq; mellis i aq; ordei: aut aq; mellis subtilis sola. Et si caliditas non ē fortis ꝛ virt⁹ ē fortis: oz vt in potu tribuatur decoctio isopi cum aqua cū isopo ꝛ cocta sunt asse ꝛ ꝓallium ꝛ ficus ꝛ mel. Et i potu sumat aquam ordei decocti cū radicib⁹ lilij. Et qñq; indiges eis que sunt sicut myrtidatum ꝛ tyriaca ad maturandum. Et conuenientioꝛes hore ad potādū ipsa sunt post maturationem integraz vt erūpat ſm conseruationem innati. Et dactili quidem sunt vltimi hore ꝛ post ipsam. ꝛ sirop⁹ de ꝓasio est vl

luius. Trocisci maturatiui. ℞. semē altee ⁊ citro li ⁊ malue melonis ⁊ cucurbite ⁊ succum ligritie ⁊ flozē meiloti ⁊ violas vel dragaganti: fiat trocis. Et multotiens quidem fiunt trocisci cum mucilagine seminis lini. ⁊ dantur in potu cum aqua ficuum. Eozum autem cibi in ascēsione sint panis infusus i aq̄ aut cū aq̄ ⁊ melle ⁊ oua sozbilia ⁊ q̄ sūt illis silia. Et ea quibus vtuntur in secūda mēsa sint ḡna pinimaiozis ⁊ minozis ⁊ amigdale dulces ⁊ sozbitiones subtiles facte ex farina ozdei ⁊ ciceris ⁊ fabarū cum oleo amigdalino ⁊ zuccaro cū melle. cūq; ptransit hoza eruptionis ⁊ pplex maturatio oz vt iuuamentuz fiat ad eruumpendū. Mā dimissio ipi⁹ efficit egrū nī ⁊ male ꝑpetatis. Et suffumigent guttura ipoz cū stozace calamita. Et det in potu sirop⁹ isopi fortis quē diximꝰ. ⁊ appōāut sozbioza ēpla q̄ diximꝰ. ⁊ dare i potu myrthridatū ⁊ tyriacā i hac hoza ē iuuamētū si nō fuerit sebricōs nz debilitas nō extenuatio Et i cibo denkpisces saliti ⁊ sumati oze suo cū vadit dormitū pillulas factas ex hiera ⁊ pulpa colloquintide. Et pillule ēt cochie i potu sumātur i hoza dormiendi ⁊ suffumigētur guttura eoꝝ cū stozace calamita Et q̄nz ꝓfert ei monere sedez sup quā sedet hoie tenēte eū ꝑ spatulas. Et ꝓfert ei sumere i potu syrapi cuz aq̄ mell' ⁊ potare assā fetidā i lacte. ⁊ ꝓfert ei iacere super latus sanū q̄n vult eruptionē ꝓcipit vt vōit⁹ fiat post cenā in h⁹i hozis. vez illud ē timozosū. q̄nz eni facit possidere eruptionē magnā vice vna: ⁊ q̄nz ꝓfocat. Cū āt crūpitur necessariū ē vt cauterizet: dei desideretur. Mā si exierit sanies alba mūda spes hūda est. ⁊ si non: nō est spes habēda. Cūq; erumpit sanies ⁊ currit ⁊ existimas q̄ pauca sit ⁊ eq̄lis ita q̄ pole sit vt mūdificetur cum sputo vsq; ad. xl. dies tūc oz vt admīstrēt p⁹ eā abstersiua lauatiua mūdificatiua dādo ea in potu cum incipit expuī illud qđ erūpit: ⁊ illa sūt sicut decoctio isopi cū radice lilij celestis cū siropo de melle ⁊ caules ⁊ sozbitiones ꝓdicte facte ex farina ciceris ⁊ silibus q̄ sūt ex medicis ⁊ ponatur in eis etiā farina herbi: ⁊ ꝓfert etiā electuariū ð squilla. Medicine vo singulares q̄ sunt mfes h⁹i rei sūt sicut farina herbi ⁊ sauic lilij ⁊ radix ei⁹ ⁊ aristol. vtraq; ⁊ pipa trita ⁊ synapis ⁊ nasturtiū vsz ad oppopō acū ēt ⁊ costus ⁊ calialignea ⁊ spica. Et q̄nz ē necesse vt admisceatur eis aliqd ex narcoticis cū mēsura. Et ex istis medicinis est icordeon. Ipm nā q̄z est vehemēcis iuuamēti in hoc ca. Et iste medicine sūt mfes medicinaz in hac hoza iuuantium ex qbus fiunt potōes ⁊ ēpla ⁊ ēbroce cū spōgijs ⁊ olea Et q̄nz fit oleū ad qđ virtutes eaz ꝑmutant sicut oleum de lilio ⁊ narcisinū ⁊ camemillinū ⁊ ð alcanna ⁊ nardinū: ⁊ sicut oleū laurinū ⁊ ꝑpe cū adest declinatio. Et q̄nz ponit qđ ē sicut oleū violaceū fm dispositionē ⁊ hozā. Et q̄nz ponūtur in h⁹i oleis ea q̄ sūt sicut gūma pini ⁊ adeps ⁊ galbanū ⁊ flos sgnati ⁊ isopus hūida ⁊ fenugrecū ⁊ folia lauri ⁊ bdellū ⁊ silia illis: cū febris ē fortis nō sup flua in calefaciēdo q̄n debilitat virtus pp malitiā ꝑplonis ⁊ deficit aspuādo. Et oz vt succurrat ad regiñ extractōis sanici ꝑ eruptionē ad pectus in dieb⁹ i q̄bus imaginatur eger alleuatione. Cū aūt existi aueris i pleuresi māz plīmā ⁊ nō mūdificatur. xl. dieb⁹ nz in paucioꝝ ⁊ imo facit cadere in phtisiz tūc necessariū ē cauteriuz fieri cū cauterio minuto quo ꝓfozet pect⁹ vt exsiccet mā ⁊ trahatur paulatim ⁊ abluat cuz aqua mellis ⁊ adiunct ad extractionē ei⁹ ad exteriora. Cūz mūdificata fuerit peruenī ad ꝓsolidandū. Et oz vt cognoscas ptē in qua est pus ex modis predictis de voce sanici ⁊ sonitu ei⁹. ⁊ hoc q̄ induitur pectus cuz filo tincto luto rubeo ⁊ ꝓsideret quis locus exsiccet velocius qñ ipse est locus sanici. Signū ergo sup ipm fi at vt cauterizet ⁊ ꝓfozet illic. Mā qñz nō cauterizat: imo ꝓfozat lat⁹ cū phl'omia: ⁊ ponit preparatio taliter q̄ cū ea egredit sanies de qua accipiat oi die paz absq; extractione plīma subito. Et ih⁹i qdez hoza necessaria ē ꝓseruatio virtutis cū carne ⁊ cibo tēpato ⁊ nō ꝓsideres febrē: qñ ipsa nō sanat dū sanies pseuerat remanēs. Cū aūt expuit eradicat. ⁊ cū ꝓfozatur ger ad expuēdū sanie. aut ad illud quo curat ex cauterio remouet febris ꝑcludubio. Et multotiens accidit vt apa erūpat ante maturationē. Et ē illō qđ erūpit ab eo sanguis. quare necria est tūc phlomia ⁊ admīstratio empl'oz ⁊ expellētiū ⁊ cōcantiū Emplīn eis conueniēs caules ⁊ aqua mellis sup descriptionē Glaron ponat. Et emplīn h⁹i. ℞. pip capillū veneris isopū sicca vrtica aristologia rotūda ꝛ fiat ex eis emplīn cum melle.

De cura vlcerum pectoris ⁊ cura phtisis. Capitulum vi.

Quz vlcus quidē ē i cāna pulmonis tūc medicamē ad ipz velocit vadit: t oz vt faciat dormire egr ſſ collū suū ⁊ teneat medicamē i oze suo ⁊ deglutiat saliua ei⁹ paulatiz ita q̄ nō mittat plīm subito ⁊ excitet tussiz. ⁊ oz vt iste mollificet lacertū gutturis sui ita vt descēdat ad gutur ipsi⁹ absq; exsiccatione sode. Et medicine sūt glutiatiua ⁊ exsiccatiua quas dicem⁹ ēt in phtisi. Ulcera vo q̄ sūt in pectore ⁊ pulmone q̄ diximꝰ indigēt vt initiāt i eis medicine lauatiue absterſiue: ⁊ ꝓcipit egro vt iaceat sup lat⁹ infirmū ⁊ tussiat ⁊ ꝓmoueat aliquo modo. ⁊ q̄nz egredit pus ex eis p⁹ missionē aq̄ mellis in vlcere cū instrumēto attrahendi post. Cūz mūdificatur sanies ⁊ speramus q̄ non remāsit ex ea aliqd tūc administrent medicine ꝓsolidatiue ⁊ nō est i mūdificatiuis absterſiuis in h⁹i aliquid sicut mel. Ipsū enim est mundificatiuum ⁊ cibus dilectus a natura ⁊ non nocet vlceribus. Ulceris autem pulmonis regimen est duo res: quarum vna ē cura vera ⁊ altera est blandiēs. Cura quidez vera nō est possibilis nisi quando egritudo ē suscep. ibilis cure: ⁊ nos iā narrauimus eam. Et illud est cuz mundificatione vlceris ⁊ exsiccatione ipsius ⁊ expulsione materieruz ab eo ⁊ prohibitione catarri ⁊ adiutorio ipi⁹ ad ꝓsolidandum. Et iam preterit illud in regimine, phibitionis catarri ⁊ ē radix tibi in hac cura. Et summa eius est mundificatio corporis ⁊ attractio materiei a capite ad inferiora ⁊ ꝓfortatio capitis vt nō multipicē⁹ur

BIBLIOTEKA UNIW. M. A. Mickiewicza w Poznaniu

supfluitates in ipso ꝛ phibitio ei⁹ qđ effundit ex capite ad pulmoné ꝛ attractio illi⁹ ad aliá ptẽ. Et oz vt sit mũdificatio cũ phlomia ꝛ medicinis extrahentibus superfluitates diuersas sicut pillulis cochijs ꝛ ppzie cũ bdellio ꝛ gũmi additis in eis. Et forte necessaria sunt ea que educunt humores melicos sicut epithimũ ꝛ similia. Et qñz indiges iterationib⁹ in euacuatione vt minozentur superfluitates in ipso. Eũa ergo cũ phlomia ꝛ medicina: deinde cum subtiliatione: ꝛ propzie in corporibus fortibus. Et ex rebus iuuantibus in expellendo nocumentum catarri est diacoze ꝛ propzie illud qđ est ex papauere: ꝛ cum eis q̃ dicemus in ãtidotario ꝛ reliqua. Et ex eis q̃ iuuãt ad hoc vt natura suscipiat regimẽ ẽ vt fiat permutatio ad regionẽ in quibus est aer exsiccãs ꝛ curetur ꝛ detur i potu lac eis. Et oz vt sit preparatio ei⁹ fm plus ea q̃ est preparatio habẽs collũ tensum ad anteriora ꝛ ad superiora vt equetur casus pituz pulmonis pectoris admiuicẽ vt nó remoueant partes vlceris a coopertura ꝛ positiõe naturali. Et oz vt nó frequẽtet in ipso sedatio tussis cum prohibitione sputi. Mã i ipo ẽ timoz magnus q̃uis meditari faciat lenitatẽ. Blandientia vero sunt regimẽ indurãdo ea ꝛ exsiccãdo ea: ita vt nó fiat cõcauitas eis neqz dilatent: licet i eo nó sperẽtur incarnatio: ꝛ psolidatio: ꝛ in hoc est spes in tẽpoze patiẽtis ea q̃uis vita eius nó sit dileta ꝛ leditur quolibet erroze. Et ista quidẽ exsiccatiua cõstringũt pulmoné ꝛ exsiccant cũ ꝛ claudunt vlcus q̃uis nó psolident ipsum ꝛ si hac via pcesserit non oportebit vt administretur lac omnino. Et mel é vehiculũ medicinis p thisis ꝛ ipsum nó nocet vlceribus. Ulceris aũt mũdificatio fit cũ medicinis predictis mũdificantib⁹ ꝛ cũ decoctione isopi predicta ad pthisim i ãtidotario. Et forti⁹ illo é electuariũ de herbo cũ ẽnis cocti dẽz i antidotario. Et forti⁹ illo est electuariũ de sglla cũ lacte asinino. Et qñz est necessariũ vt aggregẽtur i eis vis cõsitatẽ facietia glutinatiua. Et quandoqz adiuuantur cũ narcoticis vt phibeat tussis ꝛ adiuuãt medicinã i operatióe sua: ꝛ tũc necũz é regimẽ vnificabile. Et iam diximus tibi hec mundificatiua in capitulorum principio. Et diximus etiam ea in capitulo empimatis. Et vsitata ex eis sunt sozbitiones facte ex herbo. Et sozbitiones in quibus ponitur pozum de scen facte ex farina ciceris ꝛ alcandaros: ꝛ hoc ipsum pozum elixatum ꝛ aque mellis in quib⁹ coquũtur mundificatiua incarnatiua: ꝛ oia illa tã pretericrũt tibi. Et pfectiones exsiccatiue sic diacyminũ ꝛ anathasia ꝛ electuariũ de scie lini. Et mithridatũ ꝛ tyriaca cũ administrant in qbusdã horis ꝛ ppzie in principio ꝛ vbi non est debilitas vehemẽs sũt iuuatiua. Et vbi nó est febris taz peruenic ad vltimũ in arefactione. Et lutũ quidẽ sigillatũ est res magis iuuatiua in omni hoza ꝛ lutũ armenũ. Et similiter omnia q̃ diximus in emplastris ꝛ vapozationib⁹ ꝛ vngẽtis mũdificatiuis. Cũcz putrefiunt vlcera i pectoze ꝛ in pulmone confert facere vt eger lambat cochliarium quũ de kitran i mane solo: aut cũ melle: aut cũ aliquantulo galbani liquefacto cũ melle. Si aũt illic fuerit caliditas ꝛ timentur mũdificantia calida ꝛ nõ conferunt frigida. tũc sumãtur pulmo vulpis ꝛ semẽ feniculi ꝛ succus ligritie nundificatus ꝛ succus capilli veneris ꝛ aggregent cum aqua sucari ingrossata qñ ẽ vltimum. Et quandoqz administrant in hac egritudine genera suffumigationum exsiccantiũ ꝛ mundificantium quibus fit suffumigatio cũ traiectario. Et ex eis sũt illa q̃. ℞. arsenicum ꝛ piper fiant ex eis similitudines auellane cũ albumine ouí. Et ex eis ẽ illa q̃. ℞. folioz olíue dulcis ꝛ stercoris vaccaz pregnataz ꝛ adipis renũ hirci ꝛ arseni ci ꝛ stercoris leporis ptes equales. Et ex eis ẽ illa q̃ ℞. cozticcs nabac ꝛ arsenicũ ꝛ adipẽ renũ hirci. Et ex illis ẽ illa q̃. ℞. arsenicũ ꝛ butyz de ouib⁹. Et ex illis ẽ q̃. ℞. arsenici ꝛ aristol. ꝛ cozticcs radicis cappa ris ptes equales ꝛ aggregentur cum melle ꝛ butyro ꝛ etiam pinea i qua ẽ fex alkitrã ꝛ ẽt arsenicũ. ſ. citrinuz cum fisamino oleo. Et quotiẽs calefit cõplexio eius supflue cureẽ cũ trocischis de canfoza aliquibus diebus ꝛ redeatur p⁹ eos ad exsiccandũ. Cibi autẽ sint ex perdicibus decoctis cũ seminibus ꝛ specieb⁹ ꝛ non phibeatur vinũ album puzi principio sui: ꝛ olfaciat sup odozifera ꝛ adhereat somno ꝛ requieti ꝛ quieti ꝛ dimittat irã ꝛ rixã. ꝛ nó puenias ad ipsum illud qp ꝛ tristat. Et ex eis q̃ ego multotiẽs suz expertus in corporibus diuersis: ꝛ regionibus diuersis est vt v tatur patiens zuccaro rosaro. recenti sui animi omni die quantum potest quamuis multum sit ita etiam vt cũ pane. Deinde attendat esse eius. tunc si constringatur anhelitus eius propter exsiccationem rosarum detur in potu sirupus de isopo fm quantitatem necessitatis. Et si inflammatur febris dentur in potu trocisci de canfoza ꝛ non intermittatur hec cura in ipso quoniam sanat. Et si non timerẽ dici mendax narrarẽ in hac intentione mirabilia ꝛ referrem sumã qua vsa est mulier pthisica: peruenit res eius ad hoc vt egritudo cum ea prolongaretur adeo donec peruchiret ad mortem ꝛ vocaretur ad ipsam qui preparet ea que mozti sunt necessaria. Tũc quidam frater eius surrexit ad eam ꝛ curauit eam hac cura tempoze longo ꝛ reuirit ꝛ sanata est ꝛ impinguata est: ꝛ non est mihi possibile vt dicam sumam eius qđ comedit de zuccaro roſ. Et quandoqz egent siccitas ꝛ arefactio administratione lactis ꝛ aldoch. ꝛ in hoc est cibatio ꝛ equatio: ꝛ humectatio humoris corrupti ꝛ conglutiatio vlceris cum caseitate: ꝛ mundificatio cum abstersione aque lactis virus ꝛ sanies: immo multotiens sanat hoc regimen vlcera pulmonis cum non intenditur in regimine eozum vt indurentur. Et de lactibus magis conueniens est lac mulieris suctum ex mamilla: deinde lac asinarum ꝛ lac caprinuz propzie propter stipticitatem que est in lacte caprino. Et lac equinum etiam est ex eis que mundificant ꝛ faciunt sputum facilẽ. Uerum non est ei conglutinatio fm qp existimo. In lacte autez ouino ꝛ vaccino est grossitudo ꝛ si posset sugi ex vbere esset magis conueniẽs

Et oportet vt animalia ex quibus mulgetur pascant plantas quarum operatio est necessaria ad incarnationem quidem. sicut virga pastoris ⁊ hauligi ⁊ conctre. i. pirus ⁊ que sunt illis similia. Sed mundificantia facientia spuere sicut alyasce ⁊ alandaco ⁊ cha ⁊ midus apis immo sicut lacticiniuz. Et ille qui vtitur potu lactis oportet vt obseruet reliquuz regimen. Nam si errauerit in aliquo fortasse reducet super eum malitiam. Quidam autem medicorum qui medicinam comprehenderunt iam narrauerũt sufficientiam dandi lac in potu. Et dixerunt illud cuꝰ intentio est cuz proposito nostro. s. quoniam oportet vt ex asinabus eligantur ille que a partu elongate sunt. iij. mẽsibus aut quinqz mensibus ⁊ vadant ad vas in quo lac mulgetur ⁊ abluatur cũ aqua. Et si lac fuerit mulctum in eo ante lauetur cum aqua calida ⁊ fundatur in eo aqua calida ⁊ dimittatur donec dissoluatur aliquid si fuerit in eo aqua. Deinde abluatur cum aqua calida ⁊ frigida. deide ponatur vas in quo mulgetur lac in aqua calida ⁊ mulgeat in eo medietas sacraiati ⁊ est ℞tas eius quod i potu datur in die primo si egritudo fuerit salua: ⁊ si nõ tunc plus illo dabis ℔m quod putaueris ⁊ extima ueris. Et sumat in potu in secundo die duplum illius mulctuz in illa mulsione. Et si natura iam fuerit restricta in die prima ponatur in eo quod bibitur in die secundo aliquid zuccari. ⁊ fac in tertio sicut fecisti in die primo. ꝙ si natura non lenificatur in secundo. et proprie cum non lenificatur vsqz ad tertium: tunc in potu da duo sacraiati lactis cum duobus danic salis indi. ⁊ de amillo pondus. z. 5. vsqz ad. z. i. 5. ⁊ non cesses dare in potu oi die pondus medietatis sacraiati. Quod si peruenerit sexus ⁊ non respondet natura accipe ex lacte tres sacraiati ⁊ cuz eis p̃misce zuccarum ⁊ salem ⁊ olcum amigdalinuz ⁊ polypodium. Si autem respondet vltra tres scellas: tunc non admisceas post illud ex lacte aliquid aut minue ex lacte. Et omnino oportet vt non addat natura in die ⁊ nocte super tres. neqz minuat ex duabus: tunc si iuuatur cum hoc da in potu tribꝰ hebdomodis. Et iam dixerunt quidam comprehendentes ꝙ melius lac in potu sumenduz illud est quod ẽ animalis pascentis loca in quibus sunt herbe subtilianue mundificatiue cum stipticitate ⁊ exsiccatione sicut absinthiuz ⁊ allea ⁊ sceha ⁊ abrotanuz ⁊ polium ⁊ rubus. Jn lacte autem caprino rectius ẽ vt misceatur cum recenter mulctuz est aliquid aque ⁊ igniantur lapides ⁊ proiiciantur super ipsuz multotiens donec coquatur ⁊ auferatur cius liquositas ⁊ hec est melior decoctio ℈ decoctio super ignem. ⁊ attende etiam lenificationem nature nisi sunt diaria: tunc enim oportet vt ponas i eo hypoquistidos aut tussis plurima. quare tunc oportet vt ponas in eo dragaganti põdus. z. i. Et si fuerit stomachus debilis ponantur in eo cyminum ⁊ carui ⁊ lac quidez coctum cum digerit ipsum ptisicus est ei cibus sufficiens. ⁊ quando post ipsum febrit ptisicus nũc oportet vt abscindatur. Aldoch autem est necessarium cum vehementia est se. ⁊ cum est solutio ventris ⁊ est eis inuatiuum valde. Et melius est si dimittatur lac acetosum nocte vna post acceptationem butyri totius in loco temperato: deinde moueatur in mane vehementer donec admiuicem vehementer misceat. Deinde sumantur trocisci de farina tritici que sit simula boni panis adeo perforati donec sint illic qui nominantur berengen persice ⁊ proiiciãtur sup põdus. z. x. ex eis pondus. xxx. z. de aldoch tacciptantur: ⁊ in die secundo adde de aldoch decimam sui ⁊ minue de pane pondus. z. i. fac illud assidue donec remaneat solum lac acetosum. Deinde conuertere cum non indiget aldoch ⁊ apparet sanitas ⁊ declinat egritudo. Non ergo cesses minuere ex aldoch ⁊ addere i trocisis donec abscindatur lac. Quod si aliqui eoz habeãt diariam proiiciere ferrum ignitũ in aldoch multotiens est malum: ⁊ redi hic ad illud quod dicitur in antidotario. Cibi autem ipsorũ sint ea que glutinationem faciunt: sicut panis de simula ⁊ tri. ⁊ que fiunt de milijs. ⁊ rizi etiam mundificat ⁊ facit nasci carnem ⁊ kisth ordei bene decocta est glutinatiua mũdificatiua ⁊ est ꝓueniens apud vehemẽtiam febris: ⁊ proprie cum cancris quoruz extrema sunt ablata quorum ablatio est iterata cum aqua ⁊ cinere ⁊ proprie cum oleribus frigidis: ⁊ lentes etiam ex ea que accipiũtur cũ cucumeribus ⁊ citrolis ⁊ melonibus efficiunt sputũ facile. Si aũt febris est leuis tunc nõ est aligd ficuticaules ⁊ spargi i ea que spuere faciunt. Pisces autem saliti cuz comeduntur semel aut bis conferunt i mundificando ⁊ cum vlcus est malignum: tunc aliena illud ⁊ omne salsum. Quod si eos carne cibaueris tũc sunt cuz eis q̃ sũt sicut caro atheingi ⁊ galline ⁊ perdicis ⁊ alcanabit ⁊ minuta ⁊ auium: ⁊ omnes sint sicut ipinguate. ⁊ melius est vt comedãt eas assatas vt sint vehemẽtioris exiccationis ⁊ incarnationis. Et extremitates etiaz sunt bone propter viscositatez eaz ⁊ pisces in furno decocti. Et quando desiderant iura tũc permisce ea cum melle. Et quandoqz conceditur vt ipsi ingrediantur balneum ante cibũ ⁊ post ipsum cum non est in epatibus ipsorum opilatio. Jpsum enim impinguat eos ⁊ confortat ipsos. Aqua vero ipsorum quas ipsi potãt sint aque pluuie. Et pthisicis quidẽ multotiens accidit sputũ sanguinis ℔m ꝙ preterijt eius rememoratio. Et ex troc. bonisad illud sũt trocisci qui ℞. luti sigillati. z. iij. amili luti armẽi rosaz rubeaz oiuz aã. z. iij. karabe grãoz murthi amboz aã. vi. z. cancroz adustorum seminis portulace amboz aã. z. xv. corralli dragagãti spodij sedine omnium ana. z. xv. gummi seniculi succi liquiritie omnium ana. z. vij. conficiantur cũ succo portulace ⁊ aqua ros. recentium ⁊ fiant ex eis trocisci ⁊ bibantur cuz aqua cucumeris aut cũ aq̃ pluuiali. Et multotiens quidem accidit pthisico casus vue ⁊ cadit in laborem. ⁊ prefocationem propter ipsum. Et quandoqz indiget abscisione eius.

Fen. xi. de dispositionibus cordis Trac. i. eiꝰ de pncipijs ⁊ radicibꝰ ad illd. De anatõia cordis.

Capitulum primum.

Quo: quidē creatū ē ex carne forti vt sit lōginquaz a nocumēt̄is in quo ꝓtexte sūt spēs villoz fortiā vehemēt̄is diuersitatis. s. lōgitudinaliū attractuoꝝ latitudinaliū expulsiuoꝝ ⁊ transuersaliū retētiuoz vt sit ei spēs motuum. Et mensurata est eius creatio cū quantitate sufficienti vt non sint superfluitas ⁊ grauitas ⁊ magnitudo: qñ ex ipo ē origo arteriaz ⁊ suspensio liganentoz. Et dilatatū ē vt sit in origine sufficiēcia cū eo qđ oritur. Et posita ē p⁹ hec pars ei⁹ altior duaz ptiuz ipsius vt sit longinq̄ ab appodiatiōe sup ossa pectoris ⁊ nō ledat eā tact⁹ coz. Et subtiliata ē ei⁹ altera extremitas sicut illud qđ aggregatū est ad pūctum vnū vt sit illud qđ ledit tactu ossiū minoz ptiū eius: ⁊ facta est dura illa ps eius supfluę vt sit illud qđ paratū ē ledi illa obuiatione meli⁹ factū. Et gd̄ata ē figura ad pineā vt ingeniosa fabricatio inferioꝝ ⁊ supioꝝ sit bona ⁊ nō sit in ea supfluitas. Et positū est in panniculo solido valde subtili qui q̄nis sit ex genere pānniculoꝝ: nō inuenitur pānniculus cōpar ei i ispissitudine ⁊ sit ei clipe⁹ ⁊ tntamē. Et seperatuz ē coz⁹ ei⁹ ab illo pānniculo cū q̄titate q̄dā nisi apud radicē eius ⁊ vbi oriunt arterie. ⁊ ē ei vt dilatet in ipo absq̄ ꝓfocatione. ⁊ apud radicē ei⁹ ē mēbz sicut fūdamētū silē cartilagiu paruū vt sit basis fixa firma. Et in ipso sūt tres vētres. s. duo vētres magni ⁊ venter q̄ti medi⁹ qđ Gal. noiauit foueā: aut meatū nō vētrez vt sit ei receptaculuz nutrimēti: quo nutrit spūsū forte silē substātie ipi⁹ ⁊ miera spirit⁹ gnāri i ipo a sāguine subtili ⁊ inter ābos sūt vie: ⁊ ille vie dilatant in ipso cū dilatatur coz ⁊ coartātur apd longitudinē ei⁹ ⁊ basis qđ vētris sistri altior ē basi vētris dextri: ⁊ basis vētris dextri descēdit multū. Et vene pulsatiles sūt arterie create: ⁊ st nisi vna eaz habētes duas tūicas ⁊ durioꝝ eaz ē intrinseca cū ipsa sit obuiās pcussioni ⁊ motui sbe spūs fortis cui⁹ ītendat ꝓseruatio ⁊ custodia ⁊ fortitudo. ⁊ origo arteriaz ē ex vētre sinistro q ē vnus duoz vētriū pectoris qñ dexter ē ꝓpinqor epati. qr̄ oz vt sit occupatus in attractōe nutrimēti ⁊ admistratione eius. Et quia venter dexter cordis comprehendit grossū graue ⁊ sinister ꝓprehēdit subtile: leue tēperata sūt ambo latera cū ꝓfirmatione vētris q ꝓprehendit grossū. ⁊ ꝓpe qñ segtur resolutio cū relaxatione aut exsiccatione pp grossitudinē meatuū ⁊ ingrossādo vētrē qui cōprehēdit subtile. immo posiū ē vas subtilioris strictius. ⁊ tēperatioꝝ sanguinis ei⁹ ē in medio. Et sūt ei duo additamēta sup duo orificia utroitus duaz materiez. s. sanguinis, ⁊ aeris attracti ad coz sic due aures neruosa q̄ st rugosa mollificatiua dū coz pmāet ꝓstrictū. Et cū dilatatur tensa ⁊ adiuuātia ad ꝓstrigēdū illud qđ ꝓprehēditur ad interiora. Sunt ergo sicut due arce recipientes a vasibus: deide mittētes illud ad coz cū mensura ⁊ subtiliatiua sūt vt sit magis ꝓprehēdētia ⁊ melius obedīēta ꝓstrictioni ⁊ facta sūt dura vt sint longiq̄oza a passione. Et coz quidē nutritiuis virtutibus suis naturalibus cū dilatatione quare attrahit sanguis ad interioza ei⁹ sicut attrahit aer. Et coz quidē positū ē in medio medij pectoris: qñ ē tēpatioz loc⁹ ⁊ declinat magis paz ad sinistrū vt elongēt ab epate ⁊ habeat cpar locū amplū. Splen vo descendens ē ab eo clōgatione. ⁊ i descēsione ei⁹ ē inuamētū qđ ego dicā. Et vt coz āplificet locū epati melius ē q̄ āplificet ipm splenī qñ epar ē sublimius. Et ex eis q̄ intēdūt i declinatione cordis ab epate ē vt nō aggregetur calor tot⁹ i parte vna: ⁊ vt tēpetur i latus sinistrū cū splē ipse sit nō calidus valde: ⁊ vt ipm minus ꝓprimat vnā ꝓcauā venientē ad ipz ꝓparādo ei quēdaz locū. Et si aliqua aialia sūt magni cordis ⁊ sunt cū hoc pauida ⁊ timida sicut lepores ⁊ cerui: tūc causa in eo ē: qñ calor eoz ē puus vt exsiccat ex eo res plurima: qr̄ nō calefacit integre. Et illa q̄ sūt pui cordis ⁊ cū hoc audacia ideo sūt qñ calidit̄as ipso est plurima ⁊ coartatur ⁊ fit vehemēs. Ex illa q̄ sūt plūs audacia sūt ea q̄ sūt magni cordis. Et coz qđē nō tollerat nocumētū doloz neq̄ apostema: ⁊ pp hoc nō decollat aial i cui⁹ corde inuenit ex nocumentis illud qđ inuenitur i reliquis mēbris. Et quandoq̄ inuenit i gbusdaz aialibus magni cozporis os magnū ꝓpzie i bobus: ⁊ hoc os ē decliue ad cartilaginé. ⁊ illō qđ ē plus ⁊ maioꝝ cuz additiōe ⁊ duritie ē illud qđ inuenit i corde elephātis. Et tā reputi est coz cuiusdā simij hīs duo capita. Et ex virtute vite cordis ē qñ qñ aufert ab aiali inēū pulsari vsq̄ ad horā. Jaz aūt errauit q̄ cristiauit q̄ coz sit lacert⁹ q̄ nis sit silū rex i eo. vez mot⁹ ei⁹ nō ē voluntarius.

De egritudinibus cordis. Cap. ij.

Quandoq̄ accidūt cordi i sua ꝓpetate spēs egritudinū omnes sic spēs malitie ꝓplexionuz que quādoq̄ sūt materiales ⁊ quādoq̄ sūt pure. Et materiales quādoq̄ sunt i venis eius ⁊ q̄nq̄ sunt i eo qđ ē iter panniculuz eius ⁊ corp⁹ ipsius ⁊ ꝓpe humiditas. Mdaltotiēs. n. inueniunt ex eis locis humiditates. Et scitum ē q̄ qñ multiplicāt coartāt coz a dilatatōe: quare iterficiūt. Et quādoq̄ accidunt ei apata ⁊ opilatio: ⁊ qñz accidit ei aliquid de egritudibus sinus ét sic aliqd qđ accidit ei de coartatione i humiditate ꝓpssiua, phibēte ipsū a dilatatione: quare iterfic. Et solutio singularis que accit aut i ipso aut i pānículo eius. Lucq̄ ꝓfirmat i corde malitia ꝓplexiōis nō recipit curā. Et cū nō ē cōfirmata nō ē facilis susceptibilis cure. Et apostema gdē cāliduz ē iterficiēs stati. Et ffrm ē ex eis que sunt difficilia. Et raro eueniūt durities ⁊ mollicies i corde. Oz plurimū illi⁹ ē i pānículo cordis. q⁹ si contigat vt i ipso cuenat: tūc ipsū nō iterfic i momēto iterfectiōis apostematis calidi: verūtamē cū hoc ē iterficiēs. Et qñz prolōgat duruz qđ accit i pānículo ex humore grosso: ⁊ nō duz ex humore aquoso distillādo spatiuz sicut dispositio i apostemate qđ fuit i panniculo cordis simij qđ narrauit Gal. vixerat ille simi⁹ lef⁹. sed postq̄ anatomizatus ē post mortē suaz cognitū ēqđ passus est i vita sua, fuerat. n. debilitas ⁊ exte

ventriculi sinistri

vene pulsatiles

mutatio. Lūq̄ cor ip̄z non tolleret vt apēk: qūo ergo tollerabit vt collectō ⁊ sanios⁹ in ipso fiant. Et cū illic acciderit vlcera tollerabilia both⁹ alia: tūc ipsa ⁊ crficiūt post fluxū sanguis nigri ex narib⁹ p̄z q⁹ dī Et q̄nq̄z accit in neruis cordis opilatio nocēs opō nibus cordis. Cor ār longinqus ē ab hoc vt tolleret solutōez singularis q̄s apa. Et q̄nq̄z accit corpi ipsi⁹ ⁊ penetrat vsq̄z ad vētres ⁊ interficit statim: ⁊ si non ē penetrās tūc fortasse postponit ei⁹ interfectio vsq̄z ad diem scdm. Et q̄z accidūt cordi egritudines pp cōitatē pāniculi sui ⁊ cōitatē cerebris ⁊ lateris ⁊ pulmonis ⁊ epatis ⁊ intestinoꝝ ⁊ reliquoꝝ viscez ⁊ ppe stōi. Et q̄nq̄s est pp cōitatez alioꝝ mēbroꝝ ⁊ corpis cōiter sicut ē i febrib⁹: ita vt ⁊ficet p paucissimos suos ⁊ crises suas: ⁊ pp cōitatez alioꝝ mēbroꝝ. Q̄ñz sūt pp ea q̄ abscidunt ex eis sicut cōitate epatis q̄ debilitat in transmittēdo nutrimētū ad ip̄z: ⁊ cerebri q̄ debilitat. Et debilitat lacert⁹ faciēs anhelitū ab āpelitu. Et q̄ñz sunt pp ea q̄ ex eis ad ip̄z veniūt: ex cerebro q̄ sicut q̄ ip̄o multiplicat hūor melic⁹ ⁊ penetrat in sb̄a cerebri: q̄ penetrat in via arteriaꝝ vsq̄ ad cor excitans tremorē cordis ⁊ casū ⁊ vtutis ⁊ tristiciā. cū extractōe malitie cogitatōis ⁊ āgustie: ⁊ sicut illō q̄ ex eo puenit ad ip̄m ex hūore humido per hanc viam ⁊ facit accidere obliuionē ⁊ pigritiā ⁊ casuz fe stinatiōis. Sz ex epate sicut illud q̄ ip̄m mādat ex sanguie malo calō ⁊ frigido aut grosso. Et q̄nq̄z sūt pp cōitatē in nocumēto ꝑm semitā vicinitatis sicut pp nocumētū eius q̄ ē pp apa calidū ⁊ frigidū exi stens i pāniculo ꝓtinēte ip̄m ꝓpe ⁊ reliquoꝝ viscez cōiter: ⁊ nocumētū ei⁹ q̄ ē pp nocumētū oris stōi: ⁊ stōi ab hūore viscoso: aut mordicatio aut vermib⁹ ⁊ ascaridibus aut vomitu mordicatio ḡre euenit ex eis tremor cordis. Et q̄ñz fit pp cōitatē i dolore q̄ñ vehemēs fit ⁊ puenit ad ip̄m ⁊ multotiēs interficit. Et q̄ñz sūt pp mutatōz materiei sicut ex squātia: aut pleuresi: aut pip̄neumonia: q̄ declinat mā ad cor ⁊ ꝓfocat ⁊ interficit. Ergo cōitates q̄ cadūt inter cor ⁊ pāniculū ei⁹ nō oz vt ꝓsequant pnitiē. Et si ē apa dū non ē calidū: ip̄m. n. ē pnitiosuz. Et q̄nq̄z accit i ipso ore stōi tremor ⁊ nocet cordi. Modi āt ex qb⁹ signi ficant dispones cordis sūt. ix. Pulsus ⁊ anhelitus. ⁊ creatura pectorīl. Et ea q̄ nascūtur sup pect⁹. ⁊ tact⁹ corpis ⁊ qd accit in ipso ⁊ moꝛes ⁊ ꝓtutes corpis ⁊ debilitas ei⁹ ⁊ meditatōes ei⁹. pulsus gd q̄ñ velocitas ei⁹ ⁊ magnitudo ⁊ freq̄ntia ipsius significat calidītatē ei⁹. ⁊ eoꝝ ōria sūt ffiritatez ei⁹. ⁊ ei⁹ lenitas significat hūiditatē. ⁊ ei⁹ durities significat siccitatem ipsius. ⁊ fortitudo ei⁹ ⁊ eq̄litas ⁊ ordinatio significant sanitatē ei⁹. ⁊ eoꝝ ōria sūt ōria sanitatis ipsi⁹ Et anhelit⁹ qdē magn⁹ ⁊ freq̄ns ⁊ velox ⁊ calidus significant caliditasē ei⁹: ⁊ ōria cor significat ffiritatem eius. pect⁹ amplū altū si nō ē pp multitudinē cerebri quā sūt capitis magnitudo faciēs multitudinē cerebri faciētē magnitudinē nuche faciētē magnitudinē spondilū faciētē magnitudinez costaꝝ ꝓtaꝝ ex eis: imo ē illic pnitas capitis: aut ei⁹ meditatio ⁊ fortitudo pulsus sūt caliditatem ipsius: ⁊ ōrium illu⁹ si nō facit ip̄m pnitas capitis sūt frigiditatem eius. Et pili plurimi oꝛi sup pectus ⁊ prope illi q̄ sunt crispi significāt caliditatē ipsius. ⁊ nuditas pectoris ⁊ paucitas piloꝝ significāt frīitatē ipsius pp ꝓpatiōz agēti fumū aut siccitatē pp ꝓpatiōz māci fumi. Et si nō ōdicit hūiditas ꝓplonis corpis valde ⁊ pfuctudo acris ⁊ regionis ⁊ etatis. Et caliditas corpis tou⁹ sūt caliditatē ei⁹ si nō resistūt splē ⁊ ep frigida cū frīitate sua ⁊ frigiditas corpis significat frigiditatē eius si nō resistut ep aliquo mō. ⁊ lenitas ei⁹ significat hūiditatē ei⁹ si nō resistut ep aliquo mō ffistēdi. ⁊ durities ei⁹ significat siccitatem ipsius si non resistut ep. Et febres putride cū sānitate epat ⁊ significāt caliditatē ei⁹ ⁊ hūiditatē eius. Et via ātēoꝝ qñ ira nālis q̄ nō ē ex pfuetudine ⁊ audatia ⁊ furiositas ⁊ lenitas motuum sūt caliditatē ei⁹. Et eoꝝ ōria si nō ē acq̄sita ex meditationib⁹ ⁊ pfuetudib⁹ significāt frigiditatē ipsi⁹ Corpis aūt fortitudo significat ipsius fortitudinez ⁊ ei⁹ debilitas si nō fuerit nocumētū ex cerebro ⁊ neruis debilitatē ipsi⁹. Et debilitas e⁹ significat malitiā ꝓplerioꝝ i ipso. Et fortitudo e⁹ significat ꝓplois e⁹ nālis eq̄litatez. Et q: essentia caloris inati ⁊ lāguis ⁊ spūs vitalis ꝓpria ē i ipso ñ inflāmata fumosa: imo splēdida pura. Sz accidētalē ex caliditate significāt vehemētia inflāmationis ⁊ rixa aie. Et q̄nq̄z aducit nocumentū i anhelitu. Meditationes vo q̄ declinant ad gaudiū sicut fiducia ⁊ bonitas spei significāt fortitudinez ipsius ⁊ eq̄litatem ipsius q̄ sequūt in caliditate ⁊ hūiditate ipsius. Et decliues ad ig̃sitionē solutionis ⁊ disiunctionis significāt caliditatem eius Et declines ad tumorem ⁊ tristiciam significant frigiditatem ⁊ siccitatez ei⁹. Et dispositiones que sequūtur i ipo corde sicut inflammatio accidens in ipso ⁊ sicut tremor qui sentitur ex ipso: alie significant per se ipsas complectionem eius sicut inflamatio. ⁊ quedam non significāt nisi per comparem suum sicut tremor cordis. Tremor nāq̄z cordis sequit omnes spēs debilitatis cordis ⁊ malitie ꝓplerionis ipsius ⁊ non significat rem puram in ipso. Et q̄ñz plurimū tremoꝛis cordis ē ꝓpter fortitudinem sensus cordis quare accidit tremor cordis ex qualibz meditatione aut vapore aut similibus illis ex eis q̄ perueniunt ad ipsuz. Et q̄nq̄z sunt egritudines cordis cum ꝓmunitate alioꝝ ⁊ ꝓpaꝛie capitis ⁊ oris stōi. Et nō quantur egritudines cerebri melice ⁊ epileptice a cōitate cordis. Et q̄nq̄z pmutantur ad cor mālē expulse ex eis q̄ sunt sicut pleuresis ⁊ peripneumonia ⁊ sunt cācer tioris magni ⁊ moꝛtis subite. Et q̄ñz accidit humoꝛibus diminutio ex q̄titate necessaria pānū nocumentū illi⁹ ē i corde quare alteraf ꝓplerio ei⁹. Et quando puenit calor purus aut frigus pur ad cor moꝛ ille cuius ē. Et ā vidi ꝓgelatū log ⁊ iaz moꝛiebatur cum sudore ⁊ sine sudore.

De signis cōpōnū cordis naturaliū. Cap. iij.

Complonē gd calaz nālē significāt ꝓplitudo pectoris i creatōe sua. nisi resistat cerebz ⁊ magnitudo pul⁹ nālis ⁊ declinatio ipsi⁹ ad frequentiaz ⁊ velocitatē. ⁊ magnitudo anhelitus nālis

ꝛ declinatio ipsius ad freqntiã ꝛ violentiã ꝛ exuberatio pilozsup pecº ꝛ ppe sup sinistꝛ parũp si non repugnet humiditas mẽbri alteriº ꝓrietate vehemẽti valde aut regio ꝛ act. ꝛ vehemẽtiã ire ꝛ furiositatẽ ꝛ bonitatẽ credulitatis ꝛ spatiositatẽ spei sigãt magnitudo pectoris cũ non ẽ pp cereb. ꝛ fm qđ dictuz est.

Complonẽ vo frigidã nãlem significat pstrictio pectoris nisi pp ꝺditiones ꝓdictas ꝛ puitas pulsus nãlis ꝛ declinatio eiº ad raritatẽ aut tarditatẽ: nisi sit illic cã faciens velocitatẽ: ꝛ pstrictio anhelitus nãlis ꝛ declinatio eiº ad tarditatẽ ꝛ raritatẽ ꝛ debilitas ꝛ pigritia ꝛ patientia non acqsita ex ꝓsuetudine ꝛ exercitio ꝛ mozes ꝛ sites mozbus multiez ꝛ crubescẽtia cũ timoꝛ ꝛ hesitatio ꝛ oblitio ꝛ passio a nũmis rebus ꝛ frigus corporis humidã vo ꝓplonem significant lenitas pulsus ꝛ velocitas patiendi a supueniẽtibº iram facientibº ꝛ lenificantibus supuenientibº ꝛ velocitas remouendi ab eis ꝛ hũiditas cutis si nõ resistit epar. Sz pplonẽ siccã significãt durities pulsus ꝛ tarditas agẽdi ꝛ tarditas patiẽdi ꝛ tarditas gesctẽdi ꝛ lupinositas mozꝛ siccitas corporis si nõ rsistit ep. Calidã aũt ꝛ siccã pplonẽ significãt pulsus magnus cũ mẽsura. Et illud ió qñ magnitudo eiº ẽ pp necessitatẽ: ꝛ diminutio ipius pp siccitatẽ instri. ꝛ velox ꝛ ppe ad pstrictionẽ ꝛ freqns ꝛ anhelitº magnus velox ꝛ ppe cũ ipse extrahit aerez freqns ꝛ perfidia mozũ ꝛ inuerecũdia ꝛ leuitas i motionibº ꝛ imblãdities ꝛ velocitas ire pp caliditatẽ: ꝛ tarditatẽ pacificandi pp siccitatẽ: ꝛ multitudo pilozpectozis ꝛ ispissitudo ipsoꝛ pp siccitatẽ materiei ipsozũ ꝛ crispitudo ipsoꝛ ꝛ caliditas tactus ꝛ siccitas ipsius. In calida aũt ꝛ hũida sunt: pili pauciozes ꝛ pecº est latum magnum ꝛ pulsus est magnº verũ est leniꝛ. Et velocitas ꝛ frequẽtia eius sũt infra illas q̃ sũt in pplexione sicca cũ eq̃nt in caliditate. ꝛ ẽ ira in ea velox nõ vehemẽs ꝛ tactº corporis est calidº ꝛ hũidus si nõ repugnat ep in vehemẽti frigiditate ꝛ hũiditate si fuerint infra vehemẽtiã ꝛ multiplicant egritudines putride

Frigidam aũt ꝛ hũidam significat pulsus cuz nõ est magnº: imo ẽ declinis ad puitatẽ ꝛ ẽ lenis nõ velox nz freqns imo ẽ declinis ad ꝛrtã coz fm illꝺ ad qđ in vltimo ꝓuenit pplo: ꝛ est habens eam piger timidus tardus mortue festinationis nudus a pilis non retinens malũ neqz irascibilis: ꝛ ẽ corpus frigidum ꝛ humidũ si nõ resistit ei ep cũ calefactione plurima ꝛ exsiccatiõe q̃uis nõ sit plima. Frigidaz vo ꝛ siccã bẽntis pulsus non est cũ illa tarditate tota ꝛ habẽs eã est tarde ire fixe retinens malũ lenis sine pilis frigidũ hꝫ corpus ꝛ siccũ si nõ resistat ep cũ calefactõe plurima ꝛ humiditate q̃uis pua.

De signis egritudinũ cordis. La. iiij.

Et illis sunt significatores pplonũ nõ nãlium ꝛ qñqz significant malitiã pplonis cordis debilitas ꝛ resolutio virtutis ꝛ liquefactio nõ ptinẽtes ad cãm ꝓmitiuã aut antecedẽtẽ aut cõitatẽ mẽbri. q si tremor cordis adiuuat in his significatoribº tũc tã pleturꝰ significatio ꝛ qñ perducit ad syncopim tũc uz pfirmata est res. Et qñ in corde fortis fit malitia cõplonis frigide: aut calide: aut sicce sine materia incipit corpus ꝓcedere in via ptisis ꝛ liquefactionis est ergo illa que ẽ calida ex illa ethica absoluta. si igida spes ergo ethice ꝓpak ad senes ꝛ decrepitos: ꝛ hec a spes ptisis. Et ethica qꝺ diuersificat in toto illo a ptisi facta a pulmone. Pulmo. n. in hac nõ ẽ lesus in seipo ꝛ hẽns eam nõ hz tussim ꝛ diuersificat ab ea ethica cũ caliditate pp ꝓuationem caliditatis.

Signũ aũt malitie cõplonis cordis calide ẽ augmẽtum pulsus in velocitate ꝛ freqntia non nãli. ꝛ egressio anhelitº ad magnitudinẽ ꝛ velocitatẽ ꝛ freqntis nõ naturalem ꝛ vehemẽtia sitis que sedat cũ aere frigido ꝛ suauitas in frigore ꝛ cõmunitas extenuationis ꝛ liquefactionis absq̃ cã alia ꝛ tristicia ꝛ ꝓturbatio ꝓmixta inflãmationi. Signa aũt malitie pplerionis frigide sunt declinatio pulsus ad puitatẽ ꝛ rara tatem non nãlez nisi cadat virtus ꝛ sit necessaria frequentia vt succurrat cuz eo quod appropinquat necessitati cum alijs ab eis duabus. ꝛ est cuz debilitate anhelitus ꝛ resolutione virtutis ꝛ trãquillitate ad illud qꝺ calefacit ex spẽbus eoꝝ q̃ tangit ꝛ olfacit ꝛ gustat: ꝛ timiditas ꝛ nõ audatia ꝛ superfluitas in pietate ꝛ misericordia. Signa aꝺ malitie pplonis cordis humide sunt inclinatio pulsus ad lenitatẽ nõ nãlem ꝛ velocitas patiendi ab ꝓmentibº in aia cuz velocitate remotionis coꝝ ꝛ multitudo euẽtus febriuz putridaz. Sed signa malitie pplonis sicce sũt declinatio pulsus ad siccitatẽ nõ naturalẽ ꝛ difficultas passionũ cũ fixiõe eaꝝ sine sint fortes siue debiles ꝛ liq̃factio corporis. De significatiõibº aꝺ apatũ sũt significatiões apatũ calidoꝝ. Ipa. n. in pn. sui faciunt apparere i pulsu diuersitatẽ mirabilẽ non ꝓsuetã ꝛ magnificant inflãmatoz in corpe ꝛ ppe in ptibº mẽbrorũ ahelitus. Et ahelans q̃uis attrahit maximũ aere ꝛ frissimũ: tũ est q̃si puatº ahelitº. deiũ segt ipm sm copis successiua: ꝛ nõ oz vt expectet in cognitiõe disponis apatũ calidoꝝ cordis illud qꝺ ẽ ex duritie instri: fm qꝺ currit ꝓsuetudo de expectatõe eiº i aliqs q̃ sũt silia eis. Apa. n. nõ ita aducit cordi vt ꝓpm iducit pulsus imo inificit añ illꝺ. Siglaris aꝺ resolo scitur ex cãis ꝓmitiuis. et dicẽtũ qꝺã qꝺ qñ accit i cor de vcus ꝛ currit ex nare sinistra sanguis mouꝝ patiẽs Et signũ eiº est dolor in loco sinistro mãmillari.

La. v. de causis imprimentibus in corde.

Causaz in corde ipzimẽtiũ alie sunt q̃ st ei. ppe ꝛ alie sũt cões ꝛ alijs: sicẽ cãe efficiẽtes pplones ꝛ cãe efficiẽtes apata ꝛ efficiẽtes solutiõz singularis ꝛ reliq̃ sites eis q̃ st ex eis q̃s nũcr. aut tibi i libris vlibus. Et coꝛdi appropiant cãe añcedẽtes pp ahelitus ꝛ cãe añcedẽtes pp passiões aiales. Propt ahelitugõ qñ qñ pstrigit aut calefacit val ꝺ aut iffrat val de: segt ex eo vt accipiat coz nocumẽtũ. In passiõibº aũt aialibus oz vt recedeat ad ea q̃ dixim. in vlibº: ꝛ tã oñdim. ipressionẽ eaꝝ i corde mediãte spũ: ꝛ cuius eaꝝ q̃ supfluit i ipressiõe pfoatois spũs inati ad interiora aut sparsiõis ei. ad exteriora. Et qñqz psegt vt faciat pueniꝛe syncopi: imo psegt vt interficiat. Et ira q̃ ex sũma eaꝝ ẽ minoꝛ oibº illis i hoc. Ira. n. raro

sterñ. vigilie ẏo ꝛ exercitiũ ꝛ ista illis ꝺbilitant cor
ꝺi resolutõe. L. vi. ꝺ canóib⁹ vlib⁹ i curatõe cordis.

De qdẽ fecimus de medicis cordialibus tra
ctatum singularẽ quo cum hõ diuxerit iter
sciam suaz i medicia ꝛ cognitionẽ suaz i pnci
pijs que sũt magis cõia ꝯ medicia iuuabit. hic ẏo
inuim⁹ ad illud qꝺ oz dici i libris medicialib⁹ pu
ris ppea q cor ẽ mbz pncipale pul homi pncipali⁹
ꝛ sublimi⁹ eo: oz vt sit velox studiũ i curatione eius
cũ medicis ita vt adiuuet absq; errore vltime siue ve
lim⁹ ex eo eũare hũoꝛẽ siue pmutare ei pplonẽ. In
eũone aũt q̃ pcedit cursu phlomie ita studiose festi
namus ne oporteat nos permiscere eã cũ alio regie
mundificatiuo: imo plũm qꝺ i ipsa obseruamus est
ne supfluat ꝛ cadat virtus: ꝛ vt viuificemus virtutẽ
qñ debilitat pp pplexionẽ frigidam aut calidaz. Et
hec res nó appꝛopꝛiat egressioni sanguinis tñ: im
mo oib⁹ eũonib⁹ ꝯ quis sit extractio sanguis vehemẽ
tis necessitatis ad hoc subsidiũ. Causa aũt cuz qua
excusamur a studio speciez regimis alterius ẽ: quia
egressio sanguis nó ẽ medicaĩ peruenies ad cor: ꝛ
ꝙ plũm replectionũ cordis nõ sunt nisi ex sanguine ꝛ
vapoꝛe a nocumẽto quoꝛ duoꝛ sillibrat phlomia
Et repletio quidez sanguinea remouet phlomia ba
silice dextre. Sz repletio vapoꝛosa phlomia basili
ce sinistre. In reliquis aũt cũonib⁹ q̃ sũt cũ medicis
oz vt misceant medicie cũ regimie predicto ꝛ regimi
ne alio. Et illud ẽ qñ plures medicie eũatiue si ꝓtra
rie coꝛpoꝛi: quare oz vt eis associent medicie cordia
les. Et ipse medicie q̃ efficiũt i corde multitudinẽ cũ
pꝛopꝛietate q̃ ẽ i eis: ita vt sint cũ mediamie admini
strato i eũoue humoꝛis cordialis sociate medicie ty
riacales bezahartici pertinẽtes cordi. ꝛ plures qdez
haꝝ medicinaꝝ pferũt: imo plures eaꝝ pferunt ei ex
alia parte. Et illud ẽ qñ ipse ẽt faciũt penetrare me
dicias cũ atiuas ad coꝛ remouẽdo eas ab alijs locis
Permutatio aũt pplonis: aut ẽ qꝛ puertit regimen
ad pmutationẽ frigidi: aut pmutationẽ calidi: aut p
mutationẽ hũidi: aut pmutationẽ sicci. Cũ ergo vo
lum⁹ pmutare pplonẽ frigidã audaces sum⁹ ad il
lud cũ medicis calidis pmixtis cũ medicis cordiali
bus calidis cũ custodia nostra ne accidat ex eis mo
tus laboꝛiosus humoꝛis cordis ita vt extẽdat cõp⁹
cordis cũ eo qꝺ gradati faciliꝺ: aut extẽdat mã apo
sa ꝛ reliqua. Cũ ergo volum⁹ pmutare pplonẽ cali
daz nõ sum⁹ ausi cẽ pẽti i ifrigidatiuis Maz substã
tia pp quã coꝛ creauit ẽ: ꝛ ẽ spũs effusus i ipso ẽ iba
calida. ſ. caliditate inata nó caliditatib⁹ nociuis coꝛ
poꝛi. ꝛ accidit ei ex malitia pplonis cordis qñ ẽ cali
da vt mio:ck ꝛ resoluat: ꝛ vt puertat i fumũ ꝛ turbe
tur. cũ ergo supponim⁹ coꝛpoꝛi cordis qꝺ extiguat ip
suz ꝛ nó ẽ pmixtũ cũ medicis calidis quaꝝ pꝛopꝛie
tas ẽ vt pfoꝛtẽt caloꝛẽ inatũ nó totũ illud pp calidi
tatẽ eaꝝ. imo cũ ꝓpetate ipsaꝝ associata caliditati ea
ruz possibile ẽ vt noccat radici. i. spiritui ꝯ quis raro
pferat: ꝛ ẽ coꝛp⁹ cordis ppea qꝛ iuuat ad temperan
duz caliditatẽ cordis cũ sentit cũ eo caliditas spũs.

Qua pp nõ iuenimus sapiẽtes antiquos eũasse eu
rationẽ malitie cõplonis calide q̃ ẽ i corde: ꝛ ei⁹ qꝺ
accidit ei a pmixtione medicinaꝝ frigidaꝝ cũ cordia
libus calidis: confidentes ꝙ nã si fuerit foꝛtis diſcer
net iter ifrigidatiuũ ꝛ calefactiuuz ꝛ afferet ifrigidati
uũ cordi ꝛ afferet calidũ cordiale spiritui ꝛ tempera
bit illud ꝛ qñz istud. Et si nó iueniũt medicaĩ equa
le faciẽs pfoꝛtationẽ spirit⁹ cũ ꝓpetate aut poꝛissimã
equalitati sic̃ bugloſſaz vigoꝛãt ꝛ adiuuãt se cum eaꝝ
lz si nã fuerit ꝺbilis ñ pfert regimẽ. Et qñz cogit eos
admistrare medicias calidas cordiales pp illud ꝙ
ipsi sciũt de grauitate ſbe plim medicinaꝝ frigidaꝝ cõ
dialiũ ꝛ paucitate penetrationis eaꝝ ꝛ declinatione
ipsaꝝ cuz natura ad fixionẽ ꝛ nó ad penetrationem
quare cogit eos illud ad hoc vt pmiscẽt medicias
cordiales calidas qbus penetrẽt vt natura adiuuet
ad deferẽdũ illas cordi sic̃ pmiscẽt crocũ religs per
mixtis trociscoꝛ cãfoꝛe. Reliqua. n. pmixta discur
runt cũ eo ad coꝛ: deide virtuti nãli ieſt vt pꝛocedata
corde: aũt iflãmet ipsũ cũ spũ cordis ꝛ adiuuet cũ i
frigidatis ad tẽperãdã pplonẽ. Hoc nãqꝫ meli⁹ ẽ cis
ꝯ vt vtant infrigidatiuis puris que figunt i pncipio
meatuũ ꝛ nolũt penetrare. Et isti q abstulerũt crocũ
ex trociscis cãfoꝛe ꝛ blasfemauerũt pmoſſecerũt tro
ciscos cãfoꝛe pauci iuuamẽti: ꝯ quis ipsi ignoꝛẽt hoc
Amplius pplexio calida curat dãdo i potu rob de
fructibus ꝛ ꝓpe aquaz pomoꝝ de sceni ꝛ cydonio
rũ. z. ij. Est. n. bonũ medicamẽ cũ eis q̃ sibi sũt sũa
de his q̃ dicturi sum⁹ ꝛ cũ epithimatibus ꝛ empla
stris q̃ sũt ex extictis pmixtis cũ pfoꝛtãtib⁹ coꝛ. Et si
cã fuerit mã eũet. Cura aũt malitie pplonis frigide
ẽ cũ pfectionibus vel pfoꝛtãtib⁹ magnis quas dice
m⁹. ꝛ cũ vio odoꝛifero ꝛ cũ exercitij tẽperatis ꝛ cuz
ẽplis ꝛ linimẽtis calidis aromaticis cordialib⁹ ꝛ ci
bis calidis cũ quãtitate q̃ digerãt. Et si cã fuerit mã
eũet. In cura aũt malitie pplonis sicce necessari⁹ est
cib⁹ plim⁹ hũectatiu⁹ ꝛ itroit⁹ balnei post ipsũ ꝛ ad
mistratio tine cũ custodia ipsi⁹ ꝛ paucitas motus ꝛ
trãquillitas ꝛ sumere i potu aq̃ frigidaz. Et si fuerit
illic frig⁹ alienent ab aqua frigida: q̃ ẽ vehemẽtis fri
goꝛis. Et cibent cibis ꝛ potib⁹ ꝛ multiplicẽt somn⁹
post cibũ calidũ. Et si cã fuerit mã eũet. Et tu qꝺ scie
s distinctionẽ illi⁹ vbi loquemur ꝺ cura ethice ꝛ are
factiõis. Cura ãt malitie pplonis hũide ẽ subtiliatõ
ciboꝝ ꝛ admistratio medicinaꝝ exsiccatiuaꝝ ꝛ ex exer
citia tẽpata cũ frequentia ꝛ multitudie. ꝛ si cã fuerit
mã eũet. Frigide ẏo ꝛ hũide pplonis cura ẽ multi
tudo exercitij ꝛ balnei añ cibũ ꝑcipue thermaꝝ ꝛ sb
mer io plima i aqua calꝫ ꝛ admistratio solutiuoꝝ ꝛ
diureticoꝝ ꝛ vsus vini foꝛtis resolutionis odoꝛiferi
ꝛ admistratio ciboꝝ laudabilis chimi cũ ꝯtitate nó
pluria. ꝙ si illic fuerit caliditas vitẽt balneũ ꝛ vtant
coitu. Et si fuerit mã calꝫ ꝛ hũida: aut hũida eũet.

Cap. vij. de medicinis cordialibus.

Edicine quidem cordiales cum totalitate
sua oporteat vt colligantur ex arcolis medi
cinarum singularium ꝛ ex arcolis mẽboꝝ
anhelitus. Sed hm neccsitatez i hac hora

nos dicemus de eis Alias q̄ sunt sic capita ⁊ radices. dicam⁹ ergo q⁹ ille qdē q̄ ex eis sit pxie eq̄litati sit hia cynth⁹ ⁊ alberegelisf ⁊ alkeruzegi ⁊ aux ⁊ argenti ⁊ buglossa. Sale vo sit dozonigi ⁊ zedoaria ⁊ muscha ⁊ ābra ⁊ zurūbet ⁊ secta ppe ⁊ croc⁹: ⁊ ābo būt vel locis iuuamti ⁊ gariofili ⁊ galde mirables ⁊ xiloaloes crudū ⁊ melissa ⁊ senā ei⁹ ⁊ alscebebā ⁊ senā ei⁹ ⁊ cardamomū ⁊ cubebe ⁊ alfelemēusch ⁊ acetosa ⁊ semē ei⁹ ⁊ folia citri ⁊ folū idū ⁊ enula ē mirabilis. Frigide vo sūt margarite ⁊ karabe ⁊ cāfora ⁊ corall⁹ ⁊ sandali ⁊ rosa ⁊ spodiuz ⁊ lutuz sigillatū ⁊ poma. Et ex eis ē coriand⁹ siccum ⁊ humidum.

Tractatus. ij. de partibus distinctis.

Cap. i. de tremore cordis ⁊ causis eius.

Remor cordis ē mot⁹ tremulus accidēs cordi. Et causa ei⁹ ē oē qđ ledit cor ex eis que sūt i ipso aut i pāniculo ei⁹: aut cōtinuant ei ex nūbus vicinis cōmunicatib⁹ ei. Et q̄z sit a mā humorosa: ⁊ q̄z sit a malitia pplonis pure. Et q̄z ab apate ⁊ q̄z sit a resolutiōe singularis ⁊ sit a cā extranea ⁊ q̄z sit a morsu venenosor animaliū. Et q̄z sit a serpentib⁹ q sūt i vētre: ⁊ q̄z sit a sciū vehemti. Et mā humorosa q̄z ē sāguinea: ⁊ q̄z ē hūiditat: ⁊ q̄z ē melancholica: ⁊ q̄z ē cholerica: ⁊ q̄z ē vētosa: ⁊ ē leuior ⁊ facilior eaz. Et ille q ē a malitia cōplonis pure: iō ē q⁹ ois pplexio dominās facē obilitatē ⁊ ois obilitas effici corde dū pseuerat i ipso residuuz virtutis agitatione quādaz quasi ipsū expellat a seipso aliqđ nocūtū. Et tremor qdē cordis q̄n superfluit penetrat ad syncopi: ⁊ quādo magis supfluit pmutat ad mortē. Et vnaquecz pplonū simpliciū facē illō. Ex pa vo calidū i pncipio pseuerās facē apparere tremorē cordi: deide syncopi postea mortē. ⁊ frūm ē ppiqum dispōi eius. Sed q̄z interponit spatiū aliquātulum. ⁊ silr resolutio singularis. Et silr opilatio existēs i cursib⁹ sanguis ⁊ spūs i corde ⁊ q̄ sequūt ipsū ⁊ i venis sensibilibus ptiū pulmonis. Fact⁹ aūt a cā extranea ē sic a doloribus ⁊ stricturis ⁊ pmutatiōib⁹ materiez ap̄atuz vicinor pdictor a potu venenor. Et factus a morsib⁹ serpētū. Et fact⁹ a serpētibus q accidit i vētre ⁊ ppe qui ascēdit ad supiora mirac i cibo ⁊ fece. Fact⁹ aūt a subtilitate sensus cordis ē: q̄n hūtū illi accidit tremor cordis ex qualibz ventositate generata in spatio qō est inter ipsum ⁊ interpanniculū eius aut in corpore pāniculi ei⁹: aut i vena eius ⁊ ex qualibet qualitate frigida aut calida aduenīēte ei: ita q⁹ succedit potui aq̄ pter q⁹ ducat illud ad obilitate i operationibus suis. Factus aūt cū cōtate: aut ē cū cōtate corporis totius sic accidit i febribus ⁊ pprie i febribus pestilentialibus: aut cū pmunita te pāniculi sui: ita vt accidat i ipso apostema molle: aut durum: sicut accidit simio aut gallo predictis: aut cuz cōmunitate stōi: q̄n in ipso est humor viscosus vitre⁹ aut mordicatiu⁹ choleric⁹: aut corrupti i eo cibus: aut cū cōtate oiuz mēbror que dolent vehemēter. Et q̄z multiplicat cū cōmunitate stōi pp hūor rez q ē i cor: aut bothor i ore eius: aut attractionem succedēte labor: ita vt fortitā nō discernat iter ipsum ⁊ iter cordiale. Et q̄z accidit pp tremorē i orz stōi ⁊ ptinuat illi: ⁊ ē similior res tremori cordiali. Et q̄z fit cū cōtate pulmonis q̄n multiplicat i eo opilatio i parte illa que obuiat cordi: ⁊ nō penetrat anhelit⁹ fm suos modos: ⁊ illud idicat pstrictionē anhelit⁹ nō securā. Et q̄z sit cā crisis ⁊ motuū accidētiū hūoribus ad crisim. Et ego exponā illud i loco suo. Et sigs querit de tremore cordis post egritudies ⁊ hz nauseaz ⁊ euomit cholerā plurimā ⁊ nō remouetur nausea ē malum ⁊ dicat spasmum i stōmacho.

Capitulum secundum de signis.

Remorē cordis oēm significat pulsus diuersus trāsiēs terminū i diuersitate sēruū pcepta i magnitudie ⁊ puitate ⁊ velocitate ⁊ tarditate ⁊ raritate ⁊ frequētia: ⁊ multotiens assimulat pulsui habētiuz alma. Et significāt illuz q est hūidus vehemētia lenitatis pulsus ⁊ sensibilitas habētis eaz quasi cor eius sit positū i humiditate. Et significāt illū q sanguineus est signa velocitatis ⁊ iflāmationis ⁊ velocitas pulsus ⁊ magnitudo eius i alia hora q̄z tremoris cordis ⁊ iuuant coim. ⁊ i frigido ē ecōtrario. Et significant illū q cholericus ē ⁊ ē raro egritudiet cholerice frequentes ipsum ⁊ durities quedaz i pulsu ⁊ vehemētia iflāmatiōis. Et significāt illū q melancholicus est tristitia ⁊ sollicitudo ⁊ durities i pulsu. Et ventosuz qdē pur significat velocitas resolutiōis eius ⁊ leuitas laboris eius: ⁊ etiam paucitas diuersitatis i pulsu eius. Et significant apostemosū i substāna ipsius aut pāniculi eius signa duor apostēatū pdictor. Et illum q ē ex solutiōe ptinuitatis cā sua: ⁊ factū a venenis ⁊ morsib⁹ cause sue cū proprietate reliquaz cāz. Et silr factū a vermib⁹. Et factum a cōplexione singulari calida ⁊ iflāmatione vehementi absq̄ sensibilitate hūiditatis i qua natet cor: velocitas pulsus ⁊ frequentia eius q̄uis sit nō ihora pmotionis eius: ⁊ q̄ ē post cās spasmaticas sine materia ⁊ ethyca ⁊ silib⁹. Et factū a frigore puro significat cause sue exenuatiōib⁹ extinguentibus caloz innatuz: ⁊ egritudies i frigidatiue ⁊ acres ⁊ alia ⁊ pulsus rarus ⁊ tardus non i hora tremoris cordis. Factus autem ab opilatione significat diuersitas pulsus in paruitate ⁊ magnitudie ⁊ debilitate ⁊ fortitudine cū puatiōe signor repletionis. Factus autem a subtilitate sensus cordis ⁊ a qualibet ventositate generata ex nocumento aduenīēte ei cognoscit ex fortitudine pulsus ⁊ sanitate anhelitus ⁊ colmnitate reliquoz mēbroz. ⁊ fortitudo pulsus ⁊ magnitudo ipsi⁹ iunt significationes pme significantes ipsum. ⁊ certificat ipsuz si fuerit corpus cum frequentia huiusmodi tremoris cordis i colume ⁊ virtus pseruata ⁊ pfectudo i opatiōib⁹ sana. Et illi qb⁹ plim accidit iste sūt signor facies apparēt vestigia passionum animaliuz q̄uis paz sic ire aut gaudij: aut tristicie aut aliaruz. Fact⁹ aūt cū cōtate corporis totius i febribus manifestus ē ⁊ silr cruelis. Et factū causa stōi significā

significationes dispõnuz stõl t appetitus t q ab ip so expellit t imaginatiões t nausea t pũctio t q allenaki tẽpore vacuitatis: t q sit vehemẽs i hora qua cibu⁹ incipit digeri. Et ille q sit cũ cõmunitate pulmonis ẽ. qm̃ hũs cũ ẽ preparatus asmati repertis i pho figatis significantibus humiditatẽ pulmonis t opilationẽ viaz i eo quas dicemus i suo capitulo Factũ aũt pp febres significant significationes supradicte i capitulo suo. Et ex eis q̃ significant ipsuz sunt saliua carrẽs t doloz sicut qui fit a constrictione vnguium t puncture euenientes subito in oze stomachi.

Cap. iij. de curationib⁹ vlib⁹ tremoris cordis.

M̃ali omm fertur auxilũ cũ eũatuis. i sanguineo qdẽ cũ phlomia t extractione sanguinis vltima t temperamẽto cibi i q̃titate t q̃litate. Et si ẽ illic porusmus: aut tps i quo cõmoueat plurimũ siẽ verbi gratia ver: tunc necessarium est vt precedãt ante peroxismũ phlobotomia t subtiliatio cibi t acceptio ei⁹ qd̃ pfortet cor. Ju facto autez pp humoꝛẽ phlancũ oz vt fiat cũo cũ medicis q̃ꝛ ipsel sio sequik cor. Et ullaz pueniẽtiones sũt hiere magne euacuãtes hũiditates viscosas. Facti autẽ propter sanguinez melancholicũ loci longinqui cura ẽ phlobotomia t temperãtia epatis ita vt non generet meliaz cũ eo qd̃ dicit cap. suo. Si autem est nudus humor melãcholicus: tũc cura ẽ ipso cũo cuz eis que sunt sicut hiera ruffi t logodion t oia que cuacuãt hũorẽ melicuz ex locis longinquis. Deũ remanet post illud equatio pplonis: ffe qdẽ cũ calefacientib⁹ t calide cũ iffanub⁹: t ppe cũ eis que ex eis sũt medicie cordiales. Ille vo q est cum cõtate stõi si est ex humoꝛe grosso curet vomitu post cibũ t post acceptationẽ subtiliantiũ notoꝛ sicut acceptionem succi rhapani in oxymelle. t solutio ventris fiat post ipsum cuz hieris magnis sicut logodion t theodoreon t hierap. pfortata cuz pulpa collognitide aut agarico t epithymo. t si fuerit ppter choleraz mozdicatiuã curet pfortando stõm cuz robub frucuũ odoꝛifero rũ sicut pomoꝛ odoꝛiferoꝛ ppe t cydonioꝛ t ppe post cibũ t piroꝛ t coꝛ que sunt eis silia: t cũ declinatiõe nature ad lenitatẽ t alienatiõz eius qd̃ puertitur ad hũorem cholericuz: t regimie tẽperãte stõiz t sili q̃ cibus in eo coꝛrũpitur: oz vt regat cũ eo qd̃ pfortat digẽez eius qd̃ coꝛrũpit cũ eo qd̃ dicet in capstõi. t quẽadmõz tu abscindis cum cũ hoc regimine sili⁹ oz q̃ pforet patiẽs qd̃ est coꝛita vt nõ recipiat i pssionẽ. t nõ sis cõtentus in abscindẽdo cum abscz pforatiõe patientis. imo oz vt cum hoc intẽdas ad coꝛ cũ medicinis cordialib⁹. Et ex eis quoꝛ iuuam tũ magnificatur i tremoꝛe cordis est potare pondus 5. aur. de bugloſſa i tpe sõni noctib⁹ continuis. Et ex eis quib⁹ iuuat hũs tremoꝛẽ cordis t que ad ipz exta sunt est potare q̃titatẽ ponderis nuclei de garyofilo masculo in. xij. au. lactis dulcis in iciuno: aut potare aur. de sanguico sicco in aqua ffa si fuerit illic caliditas: aut in vino si nõ fuerit caliditas in diebus cõtinuis. Et ex eis quib⁹ iuuat hũs tremoꝛẽ cordis est vt secum semp sit aromaticũ aliqd̃ ex genere coꝛ que ei pueniunt t assidue vtat suffumigatione cũ eo facta t vtatur odoꝛamtis ei⁹: t vt sint in aromatico eius q hz tremoꝛẽ cordis calidũ vicentia rosa t cãfoza t sandaluz t olea ffa cũ pua pmixtione medicinaꝛ aliarũ simbilis caliditatis sic parũ muschi t croci t gariofili nisi metaz trãsgrediat res: tũc ei sis pẽtus frigidis. Et si ẽ pplexio frigida tũc admisce muschũ t ãbraz t oleũ de ben t oleuz de citro t aquã cãforatã t algaliaz t q̃ sũt silia illis t ppinq̃ eis spẽb⁹ suffumigatiõis t roscificatõis puenientib⁹ hz pplonẽ Et ego qdez nõ multiplico tibi pmõez in nũerando medicias cordiales calas t ffas. Tu nãq inuenies eas oẽs scriptas in tabulis mbroꝛ ãhelit⁹ in medicinis singularib⁹: t ad vltimũ ois medicia odoꝛifera ẽ cordialis. Et cũ hoc nos iã dixim⁹ q̃ haꝛ medicisaꝛ sũt añcedẽtes in hac intentõe. Mhũs tremoꝛẽ cordis cũ nausea cui⁹ tremoꝛ cordis dixim⁹ ẽ malũ. Cura ei⁹ ppe si fuerit illic relige febris i potu sũat sanie ordei ablutũ cũ aq̃ calida: dek inffratũ cũ pondere. z. zuccari. Cuis ei ihz cuomat ẽt tũ iuuãt eo. q̃ si ipe abhoꝛret zuccaz pp additõez quã efficit in nausea: accipiant loco e⁹ grana mali granati t stringãt ãbo crura t olfaciat cãforaz t q̃ sit ank ei cũ aceto⁹ póak sup pectus pãnus insulsus aq̃ duoꝛ sandaloꝛ t cansoꝛe t alioꝛ. Et multotiens qdez excitat tremoꝛ coꝛdis: deũ expellit aliqd ad iferioꝛa a dextra t sinistra t sedatur tremoris cordis.

Cap. iiij. de cura tremoꝛ calidi.

Jste tremoꝛ cordis est cũ mã t euacuas eam t remanet vestigiuz eius. aut ẽ tremoꝛ cordis calidus sine mã: tũc oz vt cibet hũs cuz cum eo qd̃ paꝛ ẽ t pfert sicut est panis insulsus i aq̃ roꝛ. in q̃ est paꝛ vini odoꝛiferi t panis cũ siropo de pomis t ius pomoꝛ t lac acetosuz sine butyro qd̃ ẽ tẽpoꝛis propiq cõmotóit: aut nõ acetosuz valde t cucurbita t blitis t fructus frigidi. Si aũt tollerat carnez tunc vtak alcarez t albusen pulloꝛ t alcubugi. ppe. hz ei ppetatẽ i hac re pp frigiditatẽ pplonis t spẽs acetosoꝛ que oẽs facte sunt cuz succis fructuũ t acresta t pomis acetosis t aceto acuto super quod sparsa sit aqua roſ. t aqua falicis. si aũt fuerit acetositas citri t limõis erit res magis iuuatiua. Qd̃ si res fiat vehemẽs t inflãmatio da ei ad bibẽdũ aquã ffam t aquã viuis mixtã cũ aq̃ roꝛ. dãdo sorbitionẽ p⁹ sorbitionẽ t da ei ad sorbẽdũ siropũ d fructib⁹ t siropũ d̃ malaſceni t q̃ sũt similia illis dãdo aliqd̃ post aliqd. Et si tibi necessariũ fuerit vt dissoluas i eo cãforam fac. Et quandoq̃ est tibi necessarium vt sis contentus i eo ad dandum ipsi lac acetosum in potu ab vna libra vsq̃ ad duas libras. t perueniet ei cibus. Qd̃ si tibi necessariuz fuerit vt confortes euz cuz aliquãtulo ex medulla panis t tortellarum fac. Si autem inuenerit virtutez debilem t tinueris extictionem non erit ex cusatio qn permisceas cum hoc t cum eis que vtia eius i cedunt ex cubebe a cardamo t folijs citri t ẽt ex coꝛiandꝛo t canfoza cum roſ. t spodio vt temperent ea. Super bugloſſam vero sis audax vt non timeas malitiam eius t vtere ea cum omni quod in

potu tribuis t̄ cibo das. Et enī iaz cucurrit ꝓsecu dovt i potu tribuat t̄ similiter aque eius distillate. Et q̄ñz ꝓfert ei potare pondus.ʒ.i. de reubarbaro sceni i aqua frigida dieb⁹ ꝓmuis. Et stude vt sit aer ifrigidat⁹ vltima infrigidatione: t vt sint rozatióes t odozamenta aromatizata canfoza t ex sandalo⁹ ꝓsentia: t non est malum vt rozet inp ea aligd vi ni cum tanta quantitate qua penetrare faciat aroma ticitatem coꝛ ad coꝛ. Et ex eis gb⁹ iuuat habens tre mozē coꝛdis calidū ē pmutatio ab aere suo ad aerē frigidū. Illud enī reducit ad sanitatē. Et nō oportet vt obliuiscaris empla ifrigidantia super coꝛ facta ex sandalis t aq̄ ro. t aq̄ ferario⁹ canfoza t roſ. t spo dio t lētib⁹. t ēplastrec cū eis os stōi t ꝓpe i febrib⁹ Lōpolita vero iuuatiua in hoc sunt vt in potu denī troc. de canfoza cū croco cū siropo acetositatis citri t cūq̄ ponunt i eo folia citri t diamuschuz dulce t letifans ifrigidatiuū. Descriptio experta ad illū q̄ ñ ē ex caliditate vehemēti: spodij ptcl. iij. xiloaloes in di galie muschate ambo⁹ añ. ʒ.i. cardamomi gario filo⁹ ambo⁹ añ. ʒ.i. canfoꝛe. ʒ.ʃ. dragaganti. ʒ. iij. fiant trocisci cū aqua de tercniabin. Sitq̄z vnusq̄sq̄ trociscus ponderis i⁹. ʃ.ʒ. Descriptio alia ℞. dozo nigi parte. i. canfoꝛe quartā ptis sandalo⁹ tertiā par tis margarita⁹ karabe coꝛalli xiloaloes spodij rosa ruz: oiuz añ. medicitatē ptis: bugloſſe ptes. ij. ꝓficiāt cum aqua nīaloꝛum t fiant ide trocisci. t qđ ex eis i potu sumitur sit pondus. ʒ.i. vsq̄z ad aur. Medica men fortius illo i extīguēdo ℞. se. lactuca⁹ se. endi uie spodij rosa⁹ sandali se. portulace bugloſſe coꝛiā dri sicci coꝛalli karabe margarita⁹ oiuz añ. partes. ij. canfoꝛe quartaz partis: sitq̄z qđ ex eo i potu sumi tur pōdus. ʒ. ij. Descriptio alia ℞. amili karabe mā garita⁹ melliſſe felēgemiſk alumīs tamen frixi oim añ. partes. iij. luti armeni rubei coꝛiādri ambo⁹ añ ptes. v. sitq̄z qđ ex ea i potu sūit pōd⁹ aur. cuz aqua melliſſe. q⁹ si ifluat res t augmētat ifīāmatio t timet q⁹ sit vestigium ap̄atis: tunc fortasse ē tibi necessariū vt i potu des se. mandragoꝛe t opiū. Et melius qđē est vt in potu tribuas de se. mādragoꝛe pōdus q̄rte ʒ.i. pmixtis cū medicamie aromatizato ex muscho t xiloaloe crudo t cāfoꝛa t croco ſm vtutē t hoꝛā necessitatis.

¶ La.v. de cura tremoris frigidi.

Vacuantia quidē si fuerit illic mā sint ſm se nuitaz quā tibi exposui. t ex eis q̄ expta sūt ad phīaticū hūidum de illis siue sint in pti bus coꝛdis t i stō est vt sumatur agarici pōdus. ʃ.ʒ. i. t pulpe colloquintide pōdus. i. danic t turbit pō dus. ʒ.i. t bdellij pōdus danic t nuschi t croci am bo⁹ añ. taxangi. t xiloaloes indi pōdus danic t sa lis naptici pondus q̄rte. ʒ.i. t ē dos. i. Et ex eis q̄ ex pertaꝛ sūt ad melicū ē vt sumat myrob. nigoꝛ t ke bulorum ambo⁹ añ. pōdus. ʒ.i. epithimi. ʃ.ʒ. t la pidis armeni pōdus q̄rte ptis. ʒ.i. diamuschi ama ri pondus. ʒ. iij. sumatur in potu cū tanta quantita te vini odoꝛiferi i qua dissoluatur. t q̄ñz sufficit assi duare administrationē hicrep. in pōdere auſ. i. cuz pōdere danic de epithimo dādo ip̄az i potu cū oxi melle t cōtinuet. Medicine autē pmutantes ꝓpter frigidā sūt tyriaca t mithridatū t diamuschū dul ce t amar t medicamē cesarīſ t scelithe t milū ābre t diacandū t letificās magnū t ꝓfectio anahibat t trocisci ð muscho. Et quādo frig⁹ fit fortē idiges eis q̄ sūt sicut coꝛdumēi t dare ex eo in potu. Et q̄ñz cō fert ei sumere acetositatis ifrag̃. xxx. aure. cū vino i quo iā ifusa fuit bugloſſa t cibet aqua cicericis t pul lis colūbaꝛ t carnib⁹ puaꝛ auiū t alcanabir. Et ex cōpositis aliis ē medicamē exptū. ℞. bugloſſe. ʒ.i. zurubz dozonigi ambo⁹ añ. ʒ. iiij. dos ei⁹ sit pōdus ʒ.i. i ꝓncipio mēlis t in medio ei⁹ t i fine ipsi⁹. t oz vel sit in vino odozifero. Aliud. ℞. karabe costoꝛi ā boꝛ añ. ʒ.i. alfekengi ſk garioſili galie ābo⁹ añ. ptē i. dos eius sit medietas. ʒ. cū succo almufera nō co lato neq̄z bulito. t hec sūt medicine bone vltime pli xarū descriptionū dicte in antidotario.

L. vi. ð spēb⁹ lyncopis t cāis ip̄i⁹ t cā mozis subite

Lyncopis est destructio maioris ptis pluriuz vtutum motiue t sensibilis pp debilitatē coꝛ dis t aggregatōez spūs toti⁹ ad ip̄m pp cām mouētem eū ad interioza: aut pp cām ꝓfocantē ip̄z interius. qz̄ non iuenit spiraculū aut pp paruitatem aut subtilitatem sue: qz̄ non supfluit sup illū q̄ inue nit in minera. Et tu scies ex his q̄ verificasti vsq̄ ad hanc hoꝛā q⁹ cāe illius nō cuacuank: cū aut sit reple tio materiei ꝓfocantis sua multitudine aut opilatio ne: aut cūo resolutēs spūm aut ꝓuatio restauratōis eius qđ resoluit t fames vehemēs. Et debiliozes q̄ dem hoics ad tollerandū ip̄az sunt ꝓparati ad hoc vt neq̄z sint infirmi nz sani sicut infantes t q̄ sunt eis ꝓximi t decrepiti ꝓualescentes. Sed in etate puenie tes tollerant ip̄az. t ei⁹ tollerātia ē i hyeme plurima q̄z in estate: aut malitia ꝓpōis iā ꝑfirmata aut accīs eius magnū subito: aut dolo⁹ vehemīs aut debilitas vtutū ꝓncipioꝛ regaliū t ꝓpe coꝛdis: deinī cerebri deide cp̄is: aut debilitas cōicantis sicut oris stōi cā coꝛde: aut debilitas coꝛporis totius t maties t exte nuatio: aut dñium accidentiū aialiuz ſm qđ dixim⁹ tibi loco alio: t plurimum eius est decrepitus t de bilib⁹ t ꝓualescentibus aut applicatio virtutis ꝓrie substantialiter ꝓplexioni coꝛdis t spūs. s. ābo⁹ sicut est ex olfactu fetoris puteoꝛ t pestilētia aeris t sicut accīt in febrib⁹ pestilentialibus: t ex cadauerib⁹ t ex penetratiōe vtutū venenoꝛ ad coꝛ t q̄ñq̄z est pp ar terias. Et illis est illud qđ accīt cā vtutū q ascendūt ad os stōi. Et oz vt distinguam⁹ post hoc distinctio nes plūmas. Dicamus ergo mē qđ faciūt cuēire sym copim: aut pp multitudinē suā t opilatiōz viaꝛ spūs t q⁹ ꝓpehēdūt ip̄m totū i coꝛde ita vt foꝛsitā ꝓfocet Et hi⁹ qđē generis sunt effusiōes hūoꝛ plurimoꝛuz aut sanguinis plurimi ad stōz t pect⁹ t ad ābo: aut pmutatio matrici ap̄atis sinātie t pleureſ t pipn eu monie ad ptes coꝛdis subito: aut pp viscositatem eaꝛ in poꝛis: qz̄ opilant meat⁹ t ꝓpte in ñbris an belitus. t q̄ñz est cōis i oībus venis coꝛporis q̄uis ñ faciūt illud sua multitudine: aut propter vehemētiaꝛ

sui nocumẽti cũ qualitate frigida valde: aut mozdicatia valde ⁊ adustiua valõ. Et syncopis qdẽ q̃ accit in initio poxisimi febris est hꝰ mõi generũ. ⁊ eius cã sũt hũozes grossi valde aut viscosi aut mozdicatiui aut adustiui. ⁊ q̃z fit illud ꝓpꝫ ꝓpinqtatẽ cordis. q̃z est in mẽbris aliis cõicantibus ei sicut cerebro. ná q̃ in eo accidit opilatio integra ⁊ est apoplexia fit syncopis ꝓculdubio: ⁊ q̃z ẽ in stõ pp cãm anti quã: aut ꝓpter debilitatẽ accidentẽ ꝓpter q̃az recipiens attractionẽ materiez ad os suũ siue sint frigiõ siue calide: ⁊ q̃z fit cã multitudis opilationis i neruis corꝑis vbiciq̃ sunt. Et iste materie pnitiose multotiẽs accidũt ex supfluitate comestiõis ⁊ potꝰ ⁊ frequentia fastidiꝫ pp malitiã digõnis ita vt ex ea spgat in corꝑe qõ repleat venas ⁊ opilet meatus anhelitus. Et iste qdẽ medicie pp suã multitudinẽ q̃z adiuuãt ad syncopi faciendã ex pte q̃ puãt corpus nutrimento. q̃z opilãt viã nutriñti boui ⁊ conuertunt p scipas q̃ñ ipe ꝓpusã multitudinẽ ꝓfortant sup nãm: quare nõ patũt ab ea: ⁊ cũ hoc ꝓplo corꝑis corꝛũpit p eas. Et iste qõ medicie q̃ faciũt syncopim sua mlitudie aut malitia sua sũt q̃ faciũt tristiciã ⁊ nauseã q̃ñ in stõ cadũt: ⁊ sũt minoris quãtitatis aut malitie. Fcã aũt cã eiõnis supflue nõ ẽ nisi quia segit ipam spũs cũat cũ ea vsq̃z ad hoc vt resoluat maiorẽ ps eiꝰ. Et illud ẽ aut solutio vẽtris cũ diaria aut ẽ solutio vẽtris ꝓtinua aut lubricitas stõi ⁊ intestinoꝝ: aut rasura aut vomitꝰ plurimꝰ: aut fluxꝰ sanguis narũ: aut fluxꝰ sanguis ex mẽbro alio sic oriti cijs venaꝝ ani: aut ꝓpꝫ vulnꝰ aut pp descensũ aq̃ hydropisis aut pp aptiõez dubellan ꝓpea qa currit ex eo res plurima subito aut pp fluxũ menstruoꝝ ⁊ parus: aut ꝓpter multitudinẽ exercitij aut morum in balneo calido vehementis sudoris: aut ꝓpter alia q̃ cãz sudoris fortis ⁊ supflui accidẽtis: aut quia facit sudorẽ p scipam sic caliditas: aut ꝓpationẽ sic raritas corꝑis supflua aut subtilitas hũoꝝ in substantijs suis ⁊ naturis suis. Et q̃ñ accidit syncopis ab eãtione hũoꝝ ẽtute vitali adhuc forti nõ est ad hoc timendũ ⁊ illa ẽ sic syncopis q̃ accit pꝰ phlomiã Dolor: aũt facꝫ ptingere syncopi ppea qa supflue resoluit spũs sicut in iliaca ⁊ colica ⁊ in mozdicatiõe supflua accite in mẽbris sensibilibꝰ. s. oris stõi ⁊ intestinoꝝ ⁊ eis sũlium. Et sicut in dolore motuũ neruoꝝ ⁊ vlcez coꝝ ⁊ motionũ eis accitiũ sicut scorpiõis ⁊ vespe ⁊ in vlceribus iũcturaꝝ ꝓparataꝝ fricationi ⁊ ꝑcussioni que sequũt eas ꝓpter effusionẽ materiez nocentium. Et sicut dolores vlcez ambulatiuorum vehemẽtia doloꝝ quoꝝ facit syncopim ꝓpter suam acuitatem ⁊ corꝛosionem ipsorum. Et ꝓuenit ex eis corꝛuptio mẽbroꝝ donec perducit ad mortem. ipsa nãq̃ facũt syncopi in ꝓnis pp doloꝛẽ ⁊ in fine pp veheñtiã infrigidatõis cordis aut allatõz vapoꝛis ventosi corꝛupti ad coꝛ sequentis ipsum ex exsiccatiõe membri ⁊ ꝙuersiõe ei⁹ ad ꝛũ ꝓpleriõis ꝓpoꝛtionabilis hõibus. De accitib⁹ vo aie iã locuti fuimus ⁊ scius in extenuatõe cãm ⁊ opꝑssionẽ quam cordi faciũt. Ipa aũt facit cuenire syncopi aut ꝓpter magnitudinẽ suã vbiciq̃z sit apparẽs aut occultuz corꝛũpens ꝓplexionẽ cordis mediãte allatõe arteriarũ: aut pp mẽbꝛi quo ẽ cũ ẽ sicut pãniculus cordis aut ꝓximũ cordi in quo ẽt li nõ ẽ apa magnũ valõ ipm tũ facit illud qõ efficit maximũ longinquũ: aut pp doloꝛẽ q̃ñ vehemẽs fit cũ eo. Sed ⁊ stõus qualiter fit cã syncopis: scias itaq̃z stõus est mẽbꝛ ꝓpinquũ loco cordis ⁊ est cũ hoc vehementis sensus: ⁊ est minera collectõis humoꝝ diuersoꝝ: quare ipse facit euenire syncopi aut quia infrigidat ipm valde sicut in bolismo: aut qa calefacit valde: aut qa dolere facit valde: aut q̃ñ ex ipso ẽ mã grossa mala frigida: aut mozdicatiua acuta ⁊ vlcerosa ⁊ both oꝛ ioꝛe eius. Sed ⁊ reliqua mẽbra qualiter fiũt cã syncopis scias q̃ membra alia sunt causa syncopis: aut ꝓpter doloꝛem ꝓtinuatũ ex eis cordi: aut pp vapoꝛẽ venenosum quem ipsa mittũt cordi: sicut est illud qõ accidit in ꝓfocatiõe matricis: aut ꝓpter eũonẽ accitẽ in eis resoluentem ipsum cordis sicut debilitas vehemẽs in oꝛe stõi: aut ꝓpter opilationẽ facientem ꝓstrictoꝛ viaꝝ spũs ⁊ in eis que sunt in circuitu meatuũ cordis: aut pp ꝓpleriões coꝛruptas malas fortes dñantes eis sicut fit in febribus adurẽtib⁹ ⁊ pestilentialibus: ⁊ illud est ex eis que fiũt cum cõitate omniũ mẽbroꝝ. Et scias q̃ syncopis ꝓfirmata ⁊ curatione nõ hz ⁊ ꝓpe q̃ñ ꝓducit ad viriditatẽ facicie ⁊ ꝙuersionẽ colli: fortasse. n. nõ exigit: ⁊ ille cuiꝰ res puenit ad hoc tũc cũ caput eleuat suũ mozik. Et scias q̃ in coꝛꝑe ipsius q̃ phlomaꝝ pp nccitatẽ ⁊ syncopizat sup ipam nõ pp multitudinẽ eũonis nz ꝓpꝫ suã ꝙsuetudinẽ in phlomiã assuetaz ẽ egritudo: aut in stõ eius ẽ debilitas p se aut pp effusionẽ rei ad ipz ⁊ q̃ñ mã decrepiti febricitis resoluit ad stõm suum facit accidere syncopi. Et cã q̃re aliqs syncopi patit in ꝑm a phlomia sua ẽ qa subitũ ẽ qõ nõ ꝙsucuit. Et multotiẽs qde accidit syncopis in crisib⁹ pp expulsionẽ materiei calide ad stõm. ⁊ multotiẽs fit phlomia causa syncopis pp infiatõz. La. vij. õ signis Igna significantia causam syncopis. ⁊ dolores eiꝰ, ꝓporcionabilia sũt signis ꝓdictis tremoris cordis: nam si ipsa sunt debilia sũt tremoris cordis ⁊ q̃ñ sunt fortia sunt syncopis ⁊ quanto plus vehementioza sunt moꝛtis subite. Et pulsus quidẽ ẽ significatio significantioꝝ illiꝰ, Sigt. n. sua ꝓssio cũ frictione ẽtutis mãm ꝓssiuam ⁊ sua diuersitate veheñti cũ vicissitudinibus ⁊ quitate maxima resolutionẽ ẽtutis. Reliquas aũt significatiões suas ẽm reliquas dispones iam sciusti. Et ad sẽmuz cũ syncopis nõ fit subito: tũc ad ipam minorat pulsus in ꝓnis: deiñ sanguis incipit occultari ad interiora ⁊ puertit colora dispõne sua: ⁊ fortasse palpebre nõ eleuant: ⁊ appet i oculis debilitas motꝰ ⁊ alteratio coloris: ⁊ visui appent imaginatões extra i uentionẽ ⁊ infiantẽ extrema ⁊ appet ei roꝛitas i coꝛꝑe fra: ⁊ q̃z accit nausea: ⁊ q̃z infiat totũ coꝛpꝰ Cũ igit incipit aliqd hoꝛ signoꝝ pꝰ phlomiaz aut solutoz vẽtris: aut alliduationẽ rei necio faciẽtis lesionẽ abstineat ab ea ⁊ rẽouea cã q̃ñ iã pducet ad

syncopi si nō abscindat. Et qñ syncopis nō hz cām manifestā pmittiuā z añcedētē z cū tremore cordis frēgnte z nō ē illd qd ē i ore stōi cā faciēs ipaz necīaz z generās eā: tūc ea ē cordialis pfirmata. Illa vo cū q ē nausea z pturbatio ē stōchal: z qñ ptinuat syncopis z vehemēs fūt z nō ē cā máifesta faciēs eā: imo ē cordialis tūc hñs eā mouit subito. L.viij. d cura.

Illa q̄ fortis ē z facta pp malūtiaz pplonis pfirmate curationē nō hz: z illa q nō ē ita imo ē leuior aut ē seqns cās extrīsecas a corde curat Et patiēs qdē syncopi qñz ē in syncopi: z qñz ē i eo qd ē ini syncopi z sanitatē: z qñz est in leui porismo syncopis. Cum ergo ē in dispōne syncopis nō ē sp pole nobis vt laboremus in absciliōe cāe: imo nob necīuz ē vt opponamus accīti qd accit cū eo quod ipsi plinet de cura: z qñz aggregant nobis due necessitates .3rie fm duas ptes diuersas. Indigem⁹. n i gbusdā mēbris diminutōe z cūone ei⁹ qd i eis ē ex hūoib⁹ z in spiritib⁹ additōe nutrimēti z restauratione ei⁹ qd in eis accit de resolutōe. Et in primo qdē qd accit ex syncopi oz vt incipiat z laborēt cū eo qd nutrit ipm ex odorib⁹ bonis nisi in pfocatōe matricis. In syncopi nāq facta ex ea oz vt approximēt narib⁹ caz odores fetidi z ppe pueniētes cum hoc ozi stōi. Et odoramēto qdē calidi vel calami est ppetas i ea expta z ppe i cura cale cholice: z silr gypso imo curat dādo i potu ad sozbēdū ex vinificāti dus vtutē: z qñ fuerit illic vacuitas z fames tūc non approximet eis vinū puz: imo oz vt misceat cuz aq̄ carnis multa z misceat cū aqua. z si nō tē sozbasse accidēt ex eo pmixtio rōnis z spasm⁹. Et ex eis q nēcia fūt i plib⁹ spēb⁹ syncopis ē ispissatio corpis extēn⁹ vt ppmat spūs resolutus nisi sit solutio vētris fortis valde: aut sit cā frigus vehemēs. Et cū nō est cā illic frigoris manifesta phibēs rozatōz aq̄ sīe z euacuationē z sozbitōz aq̄ sīe z aq̄ ro. ppe. Et idiget q odore sandalox infecta fūt cū odoramēto odox siccū. multoties. n. sanant cū istis: z si ē fortior hac z nō fit successiō e rei resolutis calide valde: tūc oz vt insufflet muschū i nares ei⁹ z olfaciat algaliā z suffumiget cū necesse ē z sozbeat diamuschū si pole ē. Et si cā fuerit caliditas tunc odorifera ffa administrētur z rozet aqua ffa sup faciē ei⁹ i pmis z nō ē maluz vt permisceat paz muschi de ea qd' administret ō illis cuz victoria: z illis que sunt sicut canfora z sandali z qd ē fortis infrātōis. z sit ffum ℥ calidū ipediēs z muschū vt confortet calorē vitalē: z vt sozbeāt aquā frigidaz. q si tollerat dispō vt sit mixta cū vino infrigidato subtili tenui tūc ē meli⁹. Et oz cū hoc vt fricet os stōi frēgnter. Et necīuz ē vt sit lect⁹ cius in aere frigido: z silr oz vt sint lecti oiuz hñtiū syncopi cū nō ē ex cā ffa z ppe in syncopi hñtiū ethicā: z oz vt assiduet embrocatio extremitatū z ptium mēbroz ipox regaliū cū aqua ro. z succis frigidis cognitis. z necessariū ē vinū infrātū qd ipsi in potu sumāt Et si fuerit illic sing ultus z nausea tūc oportebit vt vinificet caliditas infirmi z adiuuet nā ei⁹ pmouēdo guttur cū pēna excitāte vomitū z pmouēdo spūs ad exteriora z oz vt assidues ista z attractionem trup eī: z ℈marimū clamorē z sternutation ē: z si sit cū pdīsi. Cuncta illa nō valēt z nō sternutat tunc eger moritur. Et oz ēt ppe in syncopi q̄ sit ex cūone vt approximques ei odores cibox delideratox nisi in hūtibus nausea z syncopi accītē cā hūoris in ore stōi. Mō. n. oz tunc vt illud approximet eis: z oz vt vtant vino z sozbeat aquā frām aut calefactā fm duas dispōnes notas: siccz vinū magis penetrabilis res z subtilio: z melioris saporis ex eo in quo ē residuū stipticitatis ℈uis sit vtus fortis i eo qd recens ē ad aggregādū spūs ex pfortādū ipm. z oz vt nō sit in ipso amaritudo fortis z abhorrea t ipsū nz grossitudo q̄re nō penetret i ipso cū velocitate. z oz vt sit color ei⁹ citrinus nisi fit syncopis ab cūone: z ppe fm poros pp raritatē eox z reliqua. tūc. n. diligit vinū nigz grossū: ipm. n. ēnu tribilius z magis facīēs declinare hūores ad cōtrariū eius quo fit resolutio z reducēs spūs i ecētia sua Illi aūt q nō hz egritudinē hāc: vinū pueniēt⁹ est illud qd ē velocioris penetratōis. Et tibi quidez polē est vt ipm experiaris sta vt gustes ex ipso paz. Cūqz videris ipsum penetrare ad calefaciendū cū velocitate z bonitate sube z odoris tūc illud ē pueniens. s. illud qd q̄rit. z qñqz ponimus in ipso ō muscho circ. f. ij. g. ant de diamuscho q̄titatē dof. i. aut medietatis ei⁹ aut ttie ipsi⁹: z illud qd in syncopi vehemēti Et silr trociscos muschatos dictos in antidotario. Et pueniētius vinū in hoc mōi est illud qd est calefactū. Jpm enī in eo cui⁹ sincopis nō ē ex caliditate ē magis penetratiuū z qñ pfortat fortitudie panis est magis lōginquū ab hoc vt exiccet: z ex eis q̄ pfertur gis est miua approbata syncopi dicta in ātidotario

Et hoīes quibus necessariū est magis potare vinuz calefactū sūt illi quox tardior ē cessatio. ñ ei oz vt isti sumāt in potu fm z silr ille cui⁹ i frāt totū corpus z illi sūt illi q indigēt ipo z inūctōe extremitatū z stōi cū oleis calidis aromatizatis. Et si est syncopis cā materiei tūc si est possibile vt expellat mā cuz vomitu ei⁹ spāt facilitas aut cū clisteri: aut phlomia fiat illud. Et si est pp cūonē ex' ptib⁹ intrīsecis calefīdt extremitates z fricēt z inūgāt cū oleis calidis aromatizatis. z qñz ē necīuz stringere ea. Et sumat i oignē cūonis illud qd dī in ca. suo: z ppara in vinifi catōe nē illud qd scis. Et cōueniēnt⁹ ē hñti illā q ex hoc capto fit successiō e colice passōis vt sumat galiā muscatā i vino z succo cydōioz cū aq̄ carnis fortis i vio z pfert ei mastication iuris z luti afabioi nutriti cū canfora. Et si ē pp euacuationem ex ptib⁹ extrīsecis sicut ē sudor: z q̄ simulāt illis frigida extrēitates z pluriza sup cutē myrtuz z lutū chimoleaz z cortices granatox z reliq̄ stiptica: z nō extrahes māz ad exteriora olo z ñ ad mīstres hī⁹ puluerizatōz i syncopi ab cūone itrīseca: immo oz vt confortes vtutē in oi euacuatiōe p̄cipue approximādo odores cibox deliderator z illa eis de his q̄ dcā sunt. Et si fuerit cā doloris stupefac illū dolorē si nō ē possibil⁹ abscīsio cāe ei⁹ sīc curat colica cuz filonio z simili⁹ ei. Et si venena fuerint cā da ad sozbēdū albezahar

expla ⁊ diamuschū ⁊ medicias deās ili. de venēis.
Q̄d si fuerit i cessatiōe ⁊ iā sanat aliqua tulū tē sit re-
gimē ei⁹ ēt sille regimi pmo cū additiōe cui⁹ possibili
tas sit i h⁹i diſpone. Et exēplū ei⁹ i quo ābe cōicāt ē
qm̄ vbigra: oz vt ad sozbēdū dent medicie inuatiue
fm diſpōz de illis q̄ scūt ⁊ dicte st i ca. de tremore
cordis ⁊ festinet i hoc. ⁊ illō i quo possibilitas ē ad-
ditōis ē fiē si sit illic repletio oris stōi studēdum ē vt
euomat illud qm̄ sanat: ⁊ silr si sit illic repletio oz vt
fames adhibeat ⁊ mioret cib⁹ ei⁹ ⁊ vtat exercitio tol-
erabili eēli ab h⁹i. ⁊ fricatio adhibeat oib⁹ mēbris
absq; stō ⁊ vesica ⁊ nz cogat ipz sumere cibū nisi vi-
nū p dictū i diſpone syncopis q̄ necrū est. Et ples
q̄ stultoz medico ꝛ studēt i cibādo eū existimantes
q̄ sitiē pueniēs vt vinificet vtutē ei⁹. ipsi ergo suffo-
cāt calitatē ei⁹ in atā ⁊ interficiūt ipz. ⁊ isti qdē iuuant
siropo acetoso ⁊ ꝑpe illo q coqt cū aq̄ i q̄ sūt subtili
atio ⁊ icisio siē isop⁹ ⁊ silia. Et si fuerit cā opilatō i mē
bris spūalib⁹ ⁊ q̄ sūt coā eis da ad sozbēdū oxymel
⁊ fricatrura ei⁹ ⁊ adiutoria ei⁹ ⁊ labora i h⁹i ad puo
cādā vrinā ei⁹ ⁊ da ei i potu de vio q̄d subtile ē ⁊ illō
si ē illic calitas. Si āt ē ab eūone ⁊ debilitate ad sozbē
dū dē aq̄ carnis aromatizata ⁊ fiat vt sugat panē in
fusū i vio odorifero cui aq̄ ro. sit admixta. Et q̄nz iu
uat si sumat i potu lac acetosū absq; butyro ifrigida
tū: ⁊ illud si fuerit illic cū eūone caliditas: ⁊ silr aqua
acreste. ⁊ mel⁹ illo ē rob acetositatis citri. ⁊ q̄nz po-
mum i ipso folia ei⁹. Et ad sūmū illi q cū syncopi hz
ꝓturbatiōnē ⁊ iflāmatiōnē aut accitā sudoꝛe vehe-
mēti oz vt dē illud q̄d ifrigidatū: ⁊ si sit ēt res in
q̄ rit calefactio. ⁊ ex eis q̄ eis ꝓferūt ē vt i potu sūat
aquā carnis fortis ꝺcoctiōis cui admixta sit decima
sui ꝺ vio odorifero ⁊ aligd ꝺ vitello oui ⁊ aligd de
succo malo ꝛ dulcū aut muz oꝛ aut acetoso ꝛ fm q
exigat diſpō. Si āt tu fuerīs canēs i ipso calefactionē
nz fueris aut⁹ dare i potu vinū da ei ad potādū lac
acetosū ifrigidatū i quo sit ptrit⁹ panis de sumla ⁊ da
ei i cibis spēs acetoso ꝛ factoꝛ cū succis fructū. Q̄d
si hīs syncopi incīt frig⁹ cū ea aut p⁹ eā aut cū i po-
tu sūat ifrigidātia ⁊ ꝑpe i viscerib⁹ dabis ei ad potā
dū cardamonū ⁊ pip ipz ⁊ absinthiū: ⁊ q̄nz dabis po
tu vinū. Et q̄n curatio fac necrū vt fiat mūdificatio
⁊ times nocuīsse ei⁹ oz vt tu ꝓfores stōz. ⁊ icipe in
hoc cū eo q̄d ē siē sir⁹ ꝺ absinthio ꝺcoct⁹ cū melle ⁊
admistra ēplā ꝓfortātia stōz pdcā ⁊ ad bibendū da
vinū odorifez p⁹ illō ⁊ ciba cibo laudabili. Sce ꝺo
i pncipio sc. ⁊ cā apatū curā dicem⁹ vbi dicem⁹ cu-
rā accitū sc. Et penit⁹ oz vt fricel extrēitates ei⁹ ⁊ ca
lefacias ⁊ strigas vt ñ submergat vt ex mā ⁊ phibe
at a cōclusiōe cibi ⁊ vio ⁊ interdicat sōn⁹: nisi sit q̄ i pn-
cipio sui ñ accidat nisi pp ꝺbilitatē: ⁊ q̄nuq; eoꝛ q
syncopi patiūt idiget cibo oz vt dē aī poꝛissimū dua
b⁹ horis aut trib⁹ cib⁹. ⁊ sit cib⁹ sause ꝺ ordeo ifrigi
datū ⁊ pāl cū aliquo q̄d hēat quā acetositatē ⁊ nari
b⁹ attrahat odorē bonū. Et si fuit illic ꝓstrictio vētris
suaf p⁹ cib⁹ q lēificat siē st thafeathe ⁊ silia eis: ⁊ sir⁹
ꝺ malis cū oxymelle ē inuatiuū i h⁹i. Q̄d si necrū
fuit vt cibis subtiliatis sint siē q̄ carnis ⁊ vitell⁹ oui
⁊ sorbitiō es cū medulla pāis: ⁊ l aq̄ carnis q̄nz necē
riū ē vt misceat cū aliq̄tulo vio. si āt necitas illoꝛ fu
erit ad hoc vt ꝓfortet stō⁹: tē oportebit vt misceāt cū
eis robub ⁊ succi fructuū odoꝛiferoꝛi gb⁹ sit stiptici
tas: sz i hora poꝛissimi necrū ē vinū. Syncopi āt fcē
ab accitib⁹ aialib⁹ succurrit ēt cū eo q̄d aī dañ ē ex
odoꝛib⁹ ⁊ strictōe nasi ⁊ vomitu ⁊ fricatōe extrēitatū
⁊ stōi ⁊ cibatōe ei⁹ cū aq̄ carnis: ⁊ sint i eatoꝛelle i vi
no iffato: aut calefcō fm q⁹ scis. Et si syncopis ē ex
ptinuatiōe cholē citrie oz vtilit vinū pmixtū. Et silr syn
copi ex dolore. ⁊ nos q̄dē dicem⁹ illō q̄d ꝓpū ē colli
ce i ca. suo. Et pliz q̄dem syncopis q̄ accit successiōe
phlomie accit stōis ⁊ hñib⁹ vēas subtiles ⁊ stōz de
bilē: aut corpa i gb⁹ dñat chola citrina ⁊ ei q ñ ꝓsue
uit vti phlomia. ⁊ oz vt isti aī phlomiā sūant i potu
aligd ꝺ robub ꝓfortātib⁹ stōz ⁊ coꝛ. ⁊ q̄n ca dūt i syn
copi fiat illud q̄d dixim⁹ ⁊ sumāt i potu vinū mixtū
ifrigidatū ꝓfortās stōs eoꝛ ⁊ ꝓseruās eos ⁊ ꝑpe cuz
succo alio. Et oz vt dicam⁹ denuo q̄d q̄nz eget cura
tio i syncopi stipticis vt phibeant eūones ⁊ ꝓfoꝛent
mēbra mollificata ꝗ adiuuātia ad resolutiōnē. ⁊ vt strigā
tur os stōi aī ⁊ nō recipiat illud q̄d puenit ad ipz ⁊
eget vtute penetrāte velocis penetratiōis ad nutrie
dū spūz: siē ē vinū ⁊ ambo sūt, phibētia opōnēs. Oz
ergo vt discernat it⁹ admistratoz vtrarū q̄ diſpōnz
Et admistrēt ita q̄ stiptica i hōa sanatōis: aut post q̄
admistraueris aliō icipiēdo ad hoc vt vinifices vtu
tē cū ipa ⁊ i ipsiōz ꝺco fecerit ⁊ fuit vinificata. Et ad
mistra ꝛz i hōa necitatis velocis ad vinificādū vtu
tē ⁊ ñ pmittat stipticū sup illō ⁊ phibeat penetratoz
ei⁹. Et q̄nz necitas pducit ad illō q̄d ē fortiōis nutrimē
ti q̄ vinū ⁊ ꝑpe cū syncopis ē a fame: aut resolut ōe
plūma. ⁊ cū fit vt cū vinū puꝛ sr̄uenit coꝛporib⁹ eo ꝛ
multiplicat i eis ⁊ facit possidere ꝓmixtionē itellect⁹
⁊ spasmū tūc nō ē eis aliqd ita pueniēs vt aq̄ carnis
ꝺcā ꝑmixta cū vio puro ⁊ succo pomoꝛ aut aceto
soꝛ: aut dulciū ꝛz duas res. ⁊ cū ñ ē q̄d ꝓhibeat tūc
melī⁹ ē vt ponat i ipsa q̄ sit cēgariofili ⁊ muscb⁹. naz
stōus ē magis recipiēs eā ⁊ vt⁹ stōi cū ea veheēnti⁹
iuuat ⁊ coꝛ magis attrahit ipsā. ⁊ q̄nz tibi necessariū
ē vt dissoluas panē similagineū i eo q̄d facis ipz soꝛ
bere cū sp atiū a cibo lōginquū ē: ⁊ fricatio extremita
tū ⁊ pstrictio eaꝛ: ⁊ silr excitatio vomit⁹ ꝓferūt ol syn
copi nisi cū ea sudoꝛe ⁊ silib⁹ eius pp q̄ mouet spūs
ad exteriora. Isti ci sedatiōe magis idiget ⁊ nō oz vt
mouēat aut vomāt aut ligēt. Et ex eis q̄ faciunt cos
vomere ē aq̄ tepida cū vngūcto aut cū oleo aut mix
ta cū vio. ⁊ oz vt calefacias stōm ⁊ q̄ sequūt ipm aī
fricatiōz extremitatū etiaz vt facilis fiat vomitus. Et
scias q⁹ fricatio extremitatum ⁊ calefactio eaꝛ ⁊ aro
matizatio ipsaꝛ cū ūgūctis ⁊ aromatizatio oris stōi
cū vnctiōib⁹ boni odoris siē ē oleū nardinū ⁊ calefa
cientia siē synapis ⁊ piretꝛ pueniēcia sūt valde ei cui⁹
syncopizatio ē ab eūone sanguis aut humoris aut
repletione: imo plib⁹ q⁹ ꝺ adest syncopis cuz nō est
mot⁹ hūoꝛ ad exteriora. Et oz vt ligēt crura coꝛ ⁊
adiutoria ipsoꝛ vicib⁹ ptinuis ⁊ fricēt: ⁊ ꝑpa illō cū
eo q̄d necrū sit oppositū gri cūonis. Et illi q̄d iuuāt

pstrictiõe ascellaz ꝛ rotatiõe aq̃ ffe ꝛ fricatione oris stõi. ꝛ sili ois syncopis q̃ ẽ ab eõne ꝛ cũ vio ꝑmixto nisi aliqd̃ phibeat a vio siẽ apa aut hũoz imanur aut solutio vẽtris aut soda. Et si i aliquo magnificat necitas pfotãdi ipz da ei i potu vinũ ẽt ꝛ ñ cures ꝛ illo qõ isyncopi ꝺbili. Et balneũ qõ ꝓueniẽl ẽ ei cui accit syncopis ex diaria ꝛ colica passiõe. Et si accit syncopis pp fluxũ sãguis ẽ nociuũ valde. Et sili si accidat pp sudoz pliz. Et balneũ ẽt ẽ pueiẽs ei q̃ inuenit ex vomitꝫ iflãmatiõz i oze stõi. Si ãt ẽ pp ꝺbilitatẽ oris stõi tũc oz vt admistrẽt sup cũ epla cõfortatiua siẽ illo qõ sit ex mastice ꝛ cydoniis ꝛ sãdal ꝛ croco ꝛ lilio cũ vio: q̃uis valde ꝓferant fricatio extremitatũ ꝛ pstrictio eaz. ꝛ syncopi qõ fcãz ex fame q̃z sedat põdꝫ. z. pãil. Et poxilmo syncopil siccitatis aut siccitatis nẽ oz vt succurrat cũ bucellis pãnis i aq̃ gnatoz aut siropo ꝺ malis. ꝛ q̃z necriũ ẽ i egritudib⁹ acutis pp syncopi da i potu vinũ ꝛ magis ꝓueniẽs ẽ ilipidũ. Et patientes quidem syncopi ꝓcipiuntur vigilare ꝛ dimittere locutionem.

¶ Lap. ix. de casu vir tutis subito.

Dcpliz ptigit vbi ñ ẽ doloz nz solo vẽtris nz apa magnũ nz eũo magna. Et ñ ẽ qõ nisi pp hũoꝛes ꝓcurrẽtes. ꝛ raro qdẽ ptigit vt sint illi hũoꝛes sãguici. Sãguis ei ꝺ ũ fac̃ accidẽ ꝑ⁹ aliqd accẽs ꝛ ñ succurrit cũ extractõe ei⁹ fac̃ accidere casui vtutis subito. illꝺ ãt qõ sepi⁹ ẽ: ẽ vt sit cã hũoꝛes grossi i stõ: aut i vẽis opilãte vias anhelit⁹. Et scias q̃ casꝰ vtutis q̃z scq̃ syncopi: ꝛ q̃z ẽ ifra syncopi vbi vt⁹ ñ ꝺstruit nisi a neruis aut lacertis ipsꝰ existẽtib⁹ ad ea vacuis: qr̃ hõ sit ñ mot⁹ nz remouet a suo situ ꝛ do:mitiõe sua nisi cũ ꝓlaboze. ꝛ cã illi⁹ ẽ accẽs eius qõ dixim⁹. nã cũ veheẽs sit fac̃ cadẽ vtutẽ integre ꝛ si ñ sit veheẽs fac̃ cadẽ vtutẽ neruoz ꝛ lacertoz. Et multotiẽs qdẽ sit pp subtilitatẽ hũoz i sba sua: ꝛ qz ipsi recipiũt rẽsolutionẽ ꝓpe i febꝫ. Et istoz q̃z opatiões sẽsibiles sũt ñ lese q̃uis ñ sint tollerabiles q̃ multiplicanꝫ ꝛ iteranꝫ.

¶ Lap. x. de cura.

Cura istoz ꝓria ẽ cure patiẽtiũ syncopi. ci⁹ nã q̃z cura q̃ ẽ ex repletõe sãguica ẽ phlomia In ea vo q̃ ẽ cã alici⁹ alteri⁹ hũoz grossoz oz vt succurrat patiẽti ipsã i hoza ccssatõis eũone cũ eis q̃ sũt siẽ hiere: ꝛ q̃z ꝛ uffiẽ hierap. cũ q̃ ꝓpolita sit turbit ꝛ sal id⁹ ꝛ agaricũ ꝛ epithymũ ꝛ q̃ sit fĩa eis. ꝛ q̃ñ q̃z medicas eũ cũ scamõea. Scamõea nãq̃z ẽ ex eis q̃ adiuuãt medicias alias. Et oz qõ vt admistret i ea vomitũ p⁹ solonẽ ꝛ assidues receptionẽ ꝓfotãtium coz ꝛ odozantiũ coz. Et fricatio qdẽ extremitatũ ẽ ex eis q̃ vinificãt calozẽ inatũ fz q⁹ iteranim⁹ ei⁹ rememoratiõnẽ ꝛ vtat p⁹ illꝺ exercitio tẽpato. Libus vo sit ille q sbtiliat ꝛ icidit siẽ aq̃ ciceris cuz synapi ꝛ olcũ ꝺ oliuis ꝛ oleũ amigdalinũ. Et ꝺ vio qdẽ vtat sbtili ꝛ veteri. ꝛ vtat balneo p⁹ eũonẽ ꝛ inũgat oleis vinificãtib⁹ calozẽ inatũ sbtiliãtib⁹. Deiũ vtat p⁹ balneũ vio puro ꝛ siropo ꝺ melle ꝛ siropo ꝺ absinthio ꝛ sillib⁹ illis Lũq̃z icipit vinificari oz vt ꝓpet cib⁹ cõfortatiu⁹ velocis digõnis. Et tu qdẽ scis illꝺ ex eis q̃ dẽa sit tibi. Et scias q⁹ vt⁹ augmẽtat cibo ꝛ vio sbtili

ꝓueniẽtib⁹ ꝛ odozib⁹ bõis ꝛ hãglisitate ꝛ gaudio ꝛ dimissiõe coz q̃ ꝓstãt ꝛ rixari faciũt ꝛ rememorari one rez amabiliũ ꝛ habitatiõe cũ dilectis.

¶ Lap. xi. de regie eius in quo apparẽt signa aduẽtus apatis calidi in corde.

Postẽa qõ q̃ñ fit apa tẽ iã ifficit aut interfici. aũ illꝺ vo q̃ñ appet tremoz cordis magn⁹ ꝛ iflãmatio veheẽs ꝛ sig̃ pdcã: tẽ ẽ fz icepto⁹ pnitiei. q⁹ si aliqd̃ iuuat ipz: tẽ ẽ phlomia basilice. ꝛ spat q̃z i ei⁹ euasiõe cũ phlomia arterie ꝛ iferioꝛi⁹ coꝛpis ꝛ ifrfatiõe pectoris ei⁹ cũ nine ꝛ cãfoza sup apa. Fen. xii. de mãmilla ꝛ dispõnib⁹ ei⁹. Et est tract⁹ vn⁹.

¶ La. pmum de anatomia mãmille.

Mmilla est mẽbruz creatum ad generanduz lac vt nutriat cũ eo nouũ nat⁹ i itroitu sue nativitatis ꝛ vsque quo pfirmet ꝛ crescat e⁹ vt⁹: ꝛ fiat cõueniẽs ad digerẽduz cibuz fortẽ solidũ. Et ipa ẽ coꝛp⁹ ꝓpositũ ex venis ꝛ arteriis, ꝛ neruis iterq̃ erultit vacuitas quaz ẽaro replet gladosa cui nõ ẽ lensus albi coloris: ꝛ pp suaz albedinẽ q̃ assimilat ei sãguis albificat illud qõ nutrit ipaz ꝛ albificat illꝺ qõ ifluit ab ea ꝛ fit lac. Et ei⁹ qõ ꝓpatio ad lac gnãti ex sanguine ẽ ꝓpõ ẽpis ad sanguinez gnãtũ ex chilo. In hoc q̃ vnũqdq̃ ꝓuertit hũitatez ad silitudinẽ suã i natura ꝛ colozẽ. nã ep rubificat chilũ albuz ꝛ facit ipz sãguinẽ. ꝛ mãmilla albificat sãguinez rubeũ ꝛ facit ipz lac.

¶ Et vene qdẽ ꝛ arterie ꝛ nerui positi i sba mãmille rãificãt i ea vtz ad ptes villosas ꝛ hũt i ea revolutiões ꝛ circuitões plimas. Cõitas ãt mãmille cũ matrice i vẽis it eas ꝓtextis ẽ res q̃s tu tã sciuisti i anatõia vẽaz

¶ La. ii. de exuberatione lactis.

Lias q⁹ lac multiplicat m⁹ltiplicatiõe sãguis bõi: ꝛ q̃ñ minoraꝛtẽ cã ei⁹ ẽ diminutio cãz sanguis aut penuria bonitatis ei⁹. Et cã in puta te sanguis: aut ẽ ex pte materici: aut ex pte ꝓpõnis Et illa q̃ ẽ ex cã mãi ẽ q̃ñ ẽ cib⁹ panc⁹ aut ẽ ꝺu⁹ gnãtiõi sanguis ab eo, ꝓpter siccitatẽ suã ꝛ frtatẽ ffluã aut ẽ iaz ꝓuersus ad ptẽ aliã. s. flux⁹ sãguis aut apatis aut alioꝛ. Ex pte vo ꝓpõnis q̃ñ ẽ ꝓpõ coꝛpis aut mãnille exsiccãs hũitatẽ cui⁹ passiõe ñ gnãt ex ea sãguis aut pp ffluitatẽ aquositatis ei⁹ ꝛ elõgatioz e⁹ ab eq̃litate pueiẽte sãguica aut aliud. Sz cã q̃ pfũit sba⁹ sanguis ꝛ corũpit illꝺ qõ gnãt ex ea: ꝛ qr̃ ñ ẽ pueiẽs vt gnẽt ex ea sãguis lactis cuz lac ñ gnẽt nisi ex sanguie bono: ẽ dñus vn⁹ hũoꝛ trũ choleꝛ aut phlatis: aut melie. Et declaratio qõ choleꝛ ẽ i ciuitate colozis lactis ꝛ subtilitate ei⁹ ꝛ acuitate ipi⁹. Et phla declarat i veheẽtia albedis eius ꝛ aquositatis ipi⁹ ꝛ declinatiõe ei⁹ ad acetositatẽ i odoze ꝛ sapoze suo. Et melia i veheẽtia spissitudinis e⁹ ꝛ pauciate ipi⁹. Et multitudo foztitudis e⁹ ñ elõgat gn sit iõ q̃ sãguis pp veheẽtiã multitudis sue iobedit opatõi nẽ qz ñ patit ab ea ꝛ accitnẽ ꝺfect⁹ i ꝓuertẽdo illum pp coartatõez q̃z fecipit: ꝛ hoc ẽ ex eis quoꝝ signa ñ sẽ delecta. Et q̃z accit ex exsiccatõe lactis ꝛ spmatis vt egrediãt fz filũ qr̃ sit sãguis: q̃uis sit exuberãs ũ

laudabilis ſb̄ enz ꝓueniens ad ꝯ vt gn̄etur ex eo lac nāle. Et é illud qđ gn̄atur ex eo de lacte illaudabile. Et ꝑ ꝯ ia ſcimſti cāz tc tu, quidus é i mōis abſcidē di eā. Et ſcias q ꝙ oē qđ exuberare facſpma exubera re facī plīb⁹ corpoꝛ lac ſicut ſeñ lactuce ꝛ ſeñ pa paueris ꝛ vb capre ꝛ oms ꝛtilia: quēadmoz illō qđ exſiccat ſpma ꝛ mioꝛat ipz ꝛ phibet gn̄atōz ei⁹ mioꝛ rat lac ét lic̄ ſeñ canabis. Et cū cā i paucitate lactis é paucitas cibi multiplica cibū ꝛ fac ꝺlectari i ipo: ꝛ fac vt ipe ſit ex genē cali ꝛ hūidi laudabilis ſpmi. ꝛ qñ é cā corruptio cibi rectifica ipz ꝛ reduc eū ad gen⁹ ꝑ dictū. Et qñ cā é multitudo exercitij mioꝛa ipz ꝛ fac ꝺ lectari. Et ſi cā i ipo é paucitas ſanguis pp fluxū ſan guis ꝛ ſilia retine ipz. ꝛ ſi ipi⁹ flux⁹ é in iferioꝛib⁹ ad ſuploꝛa: ꝛ ſi ei⁹ flux⁹ i ſuperioꝛib⁹ ad iferioꝛa. Ꝺ ſi ei⁹ cā é corruptio ꝟplonis pure ponе cibos oppoſi tos illi ꝟplonꝭ cū ceñtia exuberatiōis ſpmi. ꝛ ſi fuit cā humoꝛ corrupt⁹ dñans cūa cū eo' qđ oz i oi hūo re. Et pōe cibū muliex cholice ꝟplonis illō qđ decli nat ad fratē ꝛ hūiditatē. Et ex eis q̄ ꝓſert eis' é aq̄ oꝛ dei cū iuleb ꝛ ét ſe. citroloꝛ pugillus ɔ ſe. cucumeris ꝛ acceptio cerebelloꝛ ꝛ poꝛ lactis vacci ꝛ capꝛini ꝛ piſces alredradu' ꝛ caro hedia ꝛ gallinacea ipigua ta ꝛ ſorbitões facte ex kiſth, ordei cū lacte ꝛ ius mal uaꝛ hoꝛtulanaꝛ. ꝛ pōe regiñ eaꝛ q̄ ſūt phlatice cō ꝟplonis i cibiſ ꝛ medicis i qb⁹ é calefactio i ꝓmo ꝛ fo cū hūectatōe: aut pauca exſiccatōe. Et ex ꝫ gō gnē ſūt pāis ꝛ baucie ꝛ fēiculus ꝛ anetū ꝛ apiū hūiduz ꝛ mad ꝛ ꝙpe hūiō abſqꝫ ſiceo qñ é calefactiuū ꝛ ꝛxſic catiuū: ꝛ ſorbitões facte ex faria tritici. cū fenugre. ꝛ feniculo: ꝛ qñ lac egrediđ filoſū pp groſſitudinē ſuaz ꝛ ſiccitatē ſuā tē cura é embꝛocatio cū eo qđ hūectat valde ꝛ acceptio hūectatiū ꝛ ſilr i ſpmate. ꝛ itēde re giñ ꝟplonis ꝼz medicias ꝛ cibos i qb⁹ é ſuperfluitas calefactionis ꝓpiq̄ ei qđ dixim⁹ ꝛ hūectatio vltia: ꝛ cognoſcas ét gen⁹ melle dñantis ꝛ rege ꝼz ipz. Et ex medicis qđ tēpatis faciēt⁹ lac exuberare é vt ſūan tur de ſelel apū. xxx.ʒ. ꝛ de folijs feniculi .xx.ʒ. ꝛ de faſſafa. xv. ꝛ ſtritico fracto. xxv.ʒ. ꝛ de cicerib. exeō ticatis ꝛ ordeo albo ꝓtrito cāſlr de vno quoꝫ. xv iij. ʒ. ꝛ ſic⁹ magne. x. nūo ꝛ ꝺia bulliāt i. xxx. lib. aq̄ vſqꝫ quo redeāt ad. viij. lib. ꝛ min⁹ ſūt qđ ide bibāt. v. ʒ. cū. ʒ. ʒ. olei amigdalini dulcis ꝛ. ʒ. i. ꝛ. ʒ. ſuccari ſci limin. piſces ſaliti ſūt ex eis q̄ faciūt exuberare lac. ꝛ ex medicis faciēt⁹ lac exuberare é vt ſūaſ faria ſiſa mi ꝛ ꝺiſſoluaſ i vino puro ꝛ colet ꝛ bibaſ colata ei⁹ ꝛ ēplēt ex fece ipi⁹ māmilla. ꝛ ét ſūaſ ex iteriorib⁹ me lōgie pōdus medū kaſticū ꝛ elixes i aq̄ vehemēter do nec ét diſſoluaſ: deide ꝓmoueaſ vehemēter ꝛ colet ꝛ accipiaſ decolata ei⁹ ꝛ pōaſ ſup ipam ʒ. i. butyri ꝛ bibaſ. aut ſūaſ ꝼuſo ſ'ciceris ꝛ bibaſ i ieiuno dieb⁹ pti nuis: ꝛ ꝙpeſit ei⁹ iſuſio cū lacte ꝛ aq̄ oꝛdei cū melle aut ſuleb aut ſūaſ ſe. faſſafa ps. i. ꝛ cicerelle ptes. ij. cui⁹ potio ſit kermet vnū cū aq̄ cal': aut ſūank i potu de pillis nardis. ʒ. ij. cū vino. Et ex medicis gō bōis é vtſūaſ butyri vaccini. ʒ. i. ꝛ vini cadus magn⁹ dec ad bibēdū i ieiuno: ꝛ rami papauer' ruffi ꝛ folia ei⁹ decocta cū trifa oꝛdei ſūpta ſoꝛbēdo: aut ſūank rha phan⁹ ꝛ furfur ꝛ bulliāt i vino ꝛ colet vinū illud ꝛ bi baſ: aut ſūaſ ſe. papaueris aſſū cuz ſauic eq̄lib⁹ ꝑti b⁹ cū oximelle: aut rob p⁹ ꝫ iſuſa fuerit i quolibet eoꝝ trib⁹ dieb⁹ nā illud é melli⁹. Et qñz i potu det ni gella cū aq̄ mellis: aut ſūatur ſe. aneti. ꝛ ſe. pozn ꝛ ſe. anadacoche oiuz. aſſ. ʒ. i. ꝛ ſe. fenug. ꝛ ſe. falfafa. p tes eq̄les: miſcēāt cū ſucco feniculi ꝛ bibāt ꝛ ſi miſce ank cū melle ꝛ butyro é melli⁹.

¶ La. iij. de mioꝛa tione lactis ꝛ phibitōe exuberationis ei⁹ ſupfluc.

Hec qñ ſr fluit pliz noez ꝛ aꝑat ꝛ affert ét egritu dines. Et qñz aggregaſ lac i māmilla abſqꝫ ꝑ gnatione ꝛ ꝙpe cū retienē mēſtrua. Cōuertit eni mā q̄ nō ſuenit vtutē expellēdi ꝑ matricē pp put tatē ipi⁹ ꝛ puēit i vbere ꝛ fit lac. Et qñz aggregaſ in coꝛporib⁹ viroꝝ ꝛ ꝙpe i puerib⁹ ita vt rotūdēt mā mille ipoꝝ. ꝛ tu qđ iā ſcimſti i his q⁹ ꝛ tibi iā ꝓterita é remēoꝛatio cās puritatis lactis. ꝛ illud qđ i ea plus attēdit é oē qđ exſiccat vehemētia ſue ſiccitatis: aut vehemētia reſolōnis ſue ꝛ calefactionis. Et oia q̄ in ffant ét ꝛ hūectātia q̄ ſūt vehemētis hūectationis ét mioꝛant ſanguiez ꝓphaticoꝝ: ꝛ oēs medicie mioꝛan tes ſpma, ſūt mioꝛantes lac. Ille ãt q̄ ex eis ſūt ffe ſūt ſic̄ ſemē papaueris ꝛ lētes ꝛ alkaſil cū aceto. Et ex eiſ q̄ liniūtur ſūt ſuccus arboꝛis pſilij ꝛ mucilago ei⁹ q̄ retinēt ꝛ ſtupefaciūt ꝛ farina ſabaꝝ cū oleo ro. ꝛ ace to. Calide ꝺo ſūt ſic̄ ruta ꝛ ſeñ ei⁹ ꝛ ꝙpe ruta mon tana ꝛ ſic̄ alfelenuſch ꝛ ſeñ ei⁹ ꝛ ꝺoꝛ. ci⁹ vltia é vſqꝫ ad. ʒ. ij. Et illō qđ veri⁹ é de re albedarūgi é q⁹ ipm mioꝛat lac ꝫ ius dicūt qđ q⁹ facit exuberare. ꝛ ymi nū, ꝙpe mōtanū exſiccat lac ét. ꝛ ét vt exeo ſiat epi thima cū aceto ꝛ ex epithimatib⁹ calis é illud qđ fit de ām̃oniaco ꝛ vino. Epithia bonū: ſūank radices caulū ꝛ teranꝫ ꝛ fiat ex eis ēplm: aut ſūaſ faria lētiū ꝛ fabaꝝ ꝛ croc⁹ ꝛ nux hēdē ꝛ ſal ꝛ fiat ex eis epithia cū aq̄ ffa: ꝛ ét fiat liniméti cū ſucco fenug. aut cum lacca ꝛ lith argyrio ꝛ oleo ro. ꝛ ex eis q̄ pcedūt curſu ꝓtetatis é vt liniaſ māmilla, cū cācro marino cōtri to: aut cū cancro fluuiali aduſto.

¶ La. iiij. de caſeatione lactis in mammilla.

Quando qꝫ lac caſeaſ i māmilla pp calitatē ex ſiccatiaz ꝛ qñz caſeaſ pp ffatē ꝙgelatiuā. Et tu qđē ſcis ex eis quoꝝ remēoꝛatio tibi ꝓterijt ſi gna cuiuſqꝫ haꝝ duaꝝ rez. Medicie ãt, phibitiue ca ſcatōis ſūt liniméti factū cū cera i gbuſdā oleis ſub tiliatis ſic̄ olei alkeiri ꝛ oleū de mēta ꝛ ſilia: ꝛ epithi ma cū mēta trita facta i mōz pāis: ꝛ epithima calidū ſēz ex cerato, ꝛ ex mucilaginib⁹ ffris ꝛ oleis ffris ꝛ cera colata ꝛ cozrādrū hūiduz ꝛ poꝛtulaca valde inma tua ſūt i hoc ēplata. Et ex medicis reſolucētib⁹ caſea tionez caſaz eſt acetū vini ꝙſſatuz cū oleo ro. ꝛ cale factuz liniñ deſup. aut folia ſolatri ꝓtrita ex qb⁹ fiat ēplm: aut folia alkekégi ꝛ folia ſolatri ꝛ folia caulis aut ſuccus eoꝝ ꝛ. ꝙpe qñ cū eis miſcētur, myrrha ꝛ croc⁹. ꝛ item acetū vini ꝛ oleū vio. ꝛ paꝝ fenugreci ſu mant. ꝛ fiat ex eis epithima. Et ex medicis reſoluen tib⁹ caſeationē ffam é aſſiduatio ēbꝛocationis cum aq̄ ꝛ phibēt ei⁹ ſanioſitatē feniculi ꝛ ſemē fēiculi. ꝛ oēs ſpēs q̄ puocāt lac q̄ ſūt de eis i qb⁹ cogt anctū

ꝛ camemilla ꝛ balsamita ꝛ fenugrecū ꝛ abrotanū ꝛ casto:reū. ꝛ ex olcis:oleū de lilio ꝛ oleū narcisciuū ꝛ oleū de costo. Et ex medicinis tēpatis bóis ē vt fiāt panis de simula ꝛ farina ordei ꝛ eruca ꝛ fenugrecū ꝛ cuiscus ꝛ semē lini ꝓtritū de vnoquoq; ḡtū vna manus clausatenet ꝛ fiat ex eis emplīm. Et ex eis gdē q̄ ꝓferī apatói pō caseationē ē vt suppónatur spógia infusa aq̄ ꝛ aceto tepidis aut mirrha cū pāe aggregentur cū aq̄ ꝛ aceto: ꝛ mīta cū acceto ꝛ pāe ē bóa. Et marchasita ꝓtrita si ē pulus cū oleo ro. ꝛ albumie oui. ꝛ ex eis q̄ apiūt opilationez lactis i māmilla ē vt liniatur cū carati aut ex mirrha cū aq̄ calamīti ꝛ anisi ꝛ ex farina ciceris ꝛ folijs lauri ꝛ fe. apij cū cymino nabati ꝛ cardomomo cū aq̄ ỹge pastoz: ꝛ silr aq̄ sicle ztriticū cū nigella ꝛ ēt thus cū felle bouis: aut fiāt mel storacis calamite ꝛ misceat cū oleo vio. ꝛ fricādo in ungāt ex eo māmilla qm̄ resoluūtur cū eo caseatio ꝛ apa ꝛ soꝛbeat aq̄ caulīū: qm̄ ē iuuatiua ad hoc.

¶ L.v. de putrefactióe lactis i māmilla ꝛ ꝓgelatóe ꝛ extēsione ei⁹ q̄ accit ei ex egritudie.

Umat sicla ꝛ decoq̄t tādiu dōec dissoluat. deinde ꝓiūgat cū medulla panis ꝛ farina fabaꝛ ꝛ oleo sisamino ꝛ suppóat aut ēpletur cū pane ꝛ herba q̄ noīat herdikies hūida cū cera ꝛ oleo rosato: aut cera cum aqua ꝛ oleo cum melle ꝛ vino aut rob. iteretur emplīm cum quocūq; fuerit in diebis aut ter ꝛ silr sisamū cū melle aut butyro. Et si misceat cū eo farina tritici cū furfure aut faria fabaꝛ est iuuatiuū. Et vapozatio cū aq̄ cala ꝛ inclinato māmille sup vapozē ei⁹: ꝛ ꝓpe q̄ i ea decoq̄t semē lini ꝛ fenugreci ꝛ enule⁹ ꝛ se. cucu. ꝛ camemilla. Et ebꝛocatio cū ea ē iuuatiua ꝛ q̄ nō tollerat grauedinē ēpli. Dō si accidat cū hoc egritudo iuuat cū hoc ēplo: sumāt mes ziteriora passaꝛ ꝛ ꝓterant ꝛ ꝓficiāt cū aq̄ sidre ꝛ aqua alhetil. Et q̄ caseat i māmilla sanguis assiduetur ei⁹ inūctio cū oleo vio. deide fūdat sup ipsā aqua cala: deinde ēplet̄ cuz emplis ꝑdictis i principio hꝰi capli.

¶ L.vi. de apatib⁹ calis māmille ꝛ doloꝛibus loci mammillarum.

In principio qdē eoꝛ admīstrētur repcussiua cognita i hac cura ꝛ misceat cū eis paꝛ de subtilissimis. Et illud qdē ē sicut vapozatio cū aceto vini cū aqua cala: aut panco oleo ro. ꝛ farina fabarū cū oximelle ꝛ folia solatri cū oleo ro. Et q̄ ptrāseūt inutil parūp curēt cū ēplis dictis in ca. extensionis ꝛ cógelatóis san. Et ex eis q̄ sūt bona vltie ē vt fiant farina fabaꝛ ꝛ mellilotū ꝓtrita ꝛ oleū sisaminū ꝛ fiat ex eis epithima cū aqua dulci. Et iteꝛ panis ꝓtritus ꝛ farina ordei ꝛ fabaꝛ ꝛ assa fetida ꝛ fenugrecū ꝛ cuiscus ꝛ vitellus oui ꝛ crocus ꝛ mirrha: sumant ꝛ fiat ex eis emplīm ꝛ ēt fiat epithima ex se. lini cum aceto. Et multotiēs quidē resoluit sirsē ad apa māmillare ꝛ ē locꝰ vbi tūcit pleuresi. qꝫ igenia vt aggreges psiliū ꝛ póe ipz sup caput apostemosuz nói circuitu ipsi⁹: ꝛ póe in circuitu inferioꝛ ei⁹ adog ꝛ nō vapozes in pncipio doloꝛis ꝛ resoluat subule ꝛ remāeat grossuz: qm̄ ē erroꝛ. Et qñ dolet caput māmille fiat phlomia ꝛ ebꝛocet cū eis q̄ sī sic ladali ꝛ acatia ita vt ī ac cidat cācer.

¶ L.vij. de apatib⁹ frīs phlaticis māmille

Onfert eis vt terat apiū ꝛ póat sup ea: aut camemilla.

¶ La.viij. de duritie māmille ꝛ nodis ꝛ glādulis ꝛ qō accidit ei ex circuitione papille maxime apud pubertatē.

Jaūt declinat apa apparēs in māmilla ad duritiē tūc ex eis q̄ ꝓferūt i pncipio ē vt emplet̄ cū rizi ifuso i vino: aut ꝓmixto cū cerato facto ex oleo vio. ꝛ vitello oui ꝛ dragagāti. ꝙ si apa duz liniaꝛ cū cerato facto ex oleo ro. ꝛ alkitrā ꝛ aqua cāfozata. Et qñz póitur i ipo fel bouis. Et qñz medicaꝛ cū folijs gallaꝛ ꝛ oleo. Et ex eis q̄ ꝓferunt ē fex ꝺcocti veteris. aut fex aceti ex quo liniatur. Modoꝛāt ꝛ glādulaꝛ i ipa meli⁹ medicamē ē vt fiant folia plici hūida ꝛ folia rute hūida ꝛ ꝓterant sil ꝛ cū eis fiat ēplm. ꝙ si illud ē residuū a circuitione papille pubellaris: aut ē accūs pō illā ꝛ iobediēs vt medicine resolutionū faciēt i ipm: tūc necessariū ē vt ꝓsoret tm̄ donec ꝓsequat pinguedo: deinde extrahaꝛ ꝛ suatur.

¶ L.ix. de dubellati in māmilla.

Uando accit māmille apa faciēs collectionē. tūc ex medicinis bonis i maturatóe ei⁹ ē vt sumātur seminis lini ꝛ sisami ꝛ radicis lilij ꝛ storacis ꝛ stercoris capzini ꝛ stercoris colūbi ꝛ nitri ꝛ gūm i pini ptes equales fm ꝙ necessariū faē testimoniū: ꝛ fiat inde linimētum cum oleo liragi ꝛ oleo de alkeiri ꝛ medulla cruris vaccini: ꝛ si vis póe in ipo rob. ꝙ si indiges perfoꝛatione fac.

¶ L.x. de vlcerib⁹ ꝛ coꝛoꝛionibus in mammilla.

Umatur vini pontici pondus. xx. lib. ꝛ póatur in ipso de sumac tincto uz. lib. i. ꝛ de gallis immaturis. lib. 5. ꝛ de cassia lignea. 5. lib. de nucib⁹ cupressi. lib. i. infundatur in vino ꝛ dimittatur. xx. diebus: deinde decoquatur cum lignis cupressi ꝛ cōmoueaī donec minuatur medietas: deinde cōmoueant foꝛter ꝛ coletur ꝛ reducaī ad ignē ꝛ calefiat. Sitq; ille ignis leuis valde ꝛ reseruet i vitrē ata ꝛ est bonū oibus vlcerib⁹ q̄ accidunt in mēbris mollibus sicūt os ꝛ lingua ꝛ alia q̄ ꝓhibēt coꝛosionē. Et ex eis q̄ ꝓseruant māmillā puā aut coartatā ꝛ ꝓhibēt eā a casu ꝛ ꝓhibēt etiam testiculos puerorum magnificari sunt ista. s. vt minoꝛetur introitus balnei. Et similiter pueri sumant ceruse ꝛ chimolee anuboꝛañ. pōdus. 3. ij. ꝓficiank cū aqua semimis hyꝙuiami albi ꝛ misceantur cū aliqnantulo oleo masticino ꝛ fiat ex eis linimentū ꝛ assiduetur sup ipz pānus lincus infusus aqua gallaꝛ infrigidata ꝛ ꝓprie quando sunt mollificati. Et iteꝛ experimētum mulierum liniantur super eos latū hartum ꝛ mel. ꝙ si ponatur in ipsa opium ꝛ panis cū aceto erit foꝛt⁹. aut sumatur luti arti pondus. 3. xx. ꝛ hyusquami pōdus 3. ij. ꝛ fiat ex eis epithima cū aceto aut sumantur intum sanios ꝛ acatia ꝛ cerusa ꝛ liniantur cuz succo arboꝛis hyusquiami. aut sumāt thus ꝛ cochlee marine ꝛ farina ordei ꝛ ꝓficiank cū foꝛti aceto valde: ꝛ liniatur cuz eis mammilla tribus diēb⁹ aut. iij. aut sumantur ova alcubugi ꝛ storax ꝛ chimolea ꝛ liniāt aq̄ ꝓlij aut liniank cū herba hyusquiami sicut

ſit: terat ꝛ ꝓiungatur cū aceto ꝛ dimittat trib⁹ dieb⁹ Et qui vult vt leniet ponat ſuper ſpongia iſuſa in aq̄ ꝛ aceto: aut ſumant ſucci hypogliddos ꝛ cortici cū granatoꝝ ꝛ plubi vſti cū ſulfure oium añ. q̄ſi. z. iij. aluminis iameꝫ cerufe plubi lentiū aduſtaꝝ oium q̄n. z i. limaturarum aduſtarum abꝛotani omnium añ. z. iij. ꝓficiant cū aqua plātaginis ꝛ liniāt. aut ſumat cy minū al. cū cepe lilij ꝛ melle ꝛ aq̄ ꝛ dimittat ſup mullam trib⁹ dieb⁹ aut ſumat armoniacū ꝛ hyuſgamū ſolū inq̄ ꝛ ponant ſup eam trib⁹ dieb⁹ ꝛ hyuſgamū ſolū noue dieb⁹ Et ex eis q̄ ſine certitudine exprimēt dicunt in hoc. c. ē vt liniat cū ſanguie teſticuli porcini aut ſanguie erici aut ſanguie teſtudis: aut ſumant olium ꝛ alumē ꝓtritū ſic alcohol ꝛ ponant i mōtario de plūbo ꝛ moueat tādiu donec in ipſo reſoluat plumbus ꝛ aſſidue fiat inunctio cū eo. ꝛ ſilr lutum alhartum ꝛ galle imatur ꝛ aggregent cū melle ꝛ liniant cuz eis.

Fen. xiij. de meri ꝛ ſtō ꝛ diſpōnibus amborum.

Trac. i. de diſpōnibus meri ꝛ ſtō. De anatomia meri ꝛ ſtōi. Capi. i.

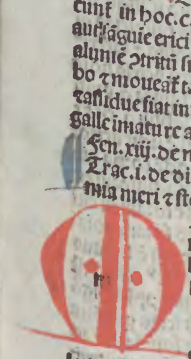

Eri qdem eſt ꝓpoſitum ex carne ꝛ tunicis pānicularib⁹ plāis villos hūtibus longitudinales: vt per eos facil' fiat attractio in deglutione. Nam tu ſcis q̄ attractio non pficitur niſi villis longitudinalibus cū ꝯhunt ꝛ tegit ipm exteri⁹ panniculꝰ villos hūs latitudinales vt p eos facilis fiat expulſio ad illō qō ſubt⁹ eſt. Scias. n. q̄ expulſio nō puēit niſi p villos latitudinales: ꝛ in ipſo eſt carnoſitas manifeſta. Et opōne qdez duaꝫ tunicaꝫ ſimul ꝓplet deglutitio. ſ. p illud qō attrahit villus ei⁹: ꝛ p id qō exprimit villus eius. Qñq̄ ãt difficilis ſit deglutitio ei⁹ cui⁹ ſcindūtur meri i longitudine: ita vt ꝓcedat attractio adiuuans ad vomitū humoꝝ. Et vomit⁹ qdem ꝓplet cā tunica extrinſeca ſola quaꝑ eſt difficilis. Et locus qdem ei⁹ eſt ſup ſpondiles q̄ ſunt in collo ſm rectitudinē in cuſtodia ꝛ tutela: ꝛ deſcēdit cū eo: paruoꝝ ex cerebro. Et qñ eſt in directo ſpōdilis q̄rte q̄ eſt ex ſpondilib⁹ dorſi ꝓtinētib⁹ pectori: deiñ ꝓtā ſit ipaz: recedit paꝛp a dextra dilatādo locū vene ve nētis a corde: deiñ deſcēdit ſup ſpondiles. viij. reſi duas ita q̄ qñ puenit ad velaꝫ ligat eo ligamīe qō ſubleuat ipm parūp vt nō ꝓpamat id qō comitatur ipm ex vēa magna: ꝛ vt ſit deſectus neruoꝝ cū eo ꝑz gdatione ſecurādo ipm a nocumēto extēriōis recte apud ḡuitatē aduenīēte ſtō. Cū qz ptranſit velamen declinat iterū ad ſiniſtrā ſm qō declinat ad dextram Et ille qdem redit⁹ ad ſiniſtrā ē cū ptranſit ſpōdile. x. vſq; ad. xi. ꝛ. xij. deiñ dilatat poſt penetrationē i velamine: ꝛ ampliat mediando obuiando oꝛi ſtōi. Et poſt meri eſt coꝛp⁹ ſtōi contertū. Et creata eſt intrinſeca pars meri ampliꝰ ꝛ magis ſpiſſa ꝓmo inteſtino quoniam eſt tranſitus durioris ꝛ intrinſeca ps ſtomachi eſt media. Et illud qō in ipſo eſt leuꝫ ē apud os ſtōi. Deinde i inteſtino eſt leuis ꝛ non veſtit interioꝝ pars eius panniculo extenſo vſq; ad poſtremū ſtomachi aduenīente ei ex pānīculo tegente os niſi vt attractio ſit continua ꝛ vt adiuuet ad ſubleuandū epiglotim ad ſupioꝝ cum ſit deglutitio cum extenſione meri ad inferioꝝ. cū verificaueris qō meri ē ps ſtomachi continua ei cū gradatione. Et eius qdem tunice ſunt ſicut tūice ſtomachi: quarū magis extrinſeca eſt magis ſimilis pāniculus ꝛ ad longitudinez ꝛ magis extrinſeca ambaꝫ eſt carnoſa groſſa latitudinales habens villos verū ē plus carnoſa ea q̄ ē ſtōi ſed ē ex ea ꝛ in ſitu ei⁹ ꝛ ꝓtinuatiōe ipſius. Ꝓximuz gūt inteſtinū nō eſt ps ſtōi: imo eſt res cōtinua ei ex primo. Et ꝓpter hoc non gradit ei ſtrictio neq; tunice ei⁹ ſunt ſicut tunice ſtōi. Nam ſubſtantia meri ſimilioꝝ eſt lacerto: ꝛ ſba ſtōi ſimilioꝝ ē neruis. Et rotundat ps ſtōi vbi continuat cū eo meri ꝛ obuiat velamini ꝛ ampliat iferi⁹ qñ locus in quo mozat cib⁹ eſt inferioꝝ: qz oz vt ſit amplioꝝ. Et factus eſt rotundus ꝓp illud qō ſcitur de iuuamēto eius dilatat⁹ in poſterioꝝ ib⁹ ſui vt bona fiat ipſi⁹ obuiatio dorſi. Et eſt ex duab⁹ tunicis quaꝝ interioꝝ longitudiales hz villos ꝓp illud qō ſcit de neceſſitate attractōis: ꝛ ꝓp hoc ꝯhitur ſtōus cū tit deglutitio ꝛ eleuatur epiglotis. Et extrinſeca hz villos latitudiales ꝓp illud qō ſcitur de neceſſitate expulſionis. Et nō poſiti ſūt villi expulſiui extrinſeci niſi qñ attractio ē ꝓma operationum eius ꝛ ꝓpinqoꝝ ei. Deinde expulſio aduenit poſt illud ꝛ compleꝰ ꝓpter expulſionez ꝓtinuā in toto vaſe vt expellatur qō in ipſo eſt: ꝛ permiſcentur tunice extrinſece villi traſuerſales vt adiuuēt ad retentionē faciendam ꝛ poſiti ſunt in attractōe non in expulſione: quare non cōmiſcent tunice extrinſeſe. Et ſeparat⁹ ē ab eis meri cū non ſit ad retinendū Et ota tunica eius extrinſeca obuiat coꝛpibus ſpiſſis. Intrinſece vero pars cōcaua eſt plus carnoſa ꝛ calidioꝝ: vt ſit plus digereus: ꝛ os eius eſt neruoſum plus vt fit vehemētius ſenſibile. Et aduenit ei ex neruis cerebri ramꝰ acquirere ipm faciens ſenſum vt ꝓcipiaꝝ famē ꝛ diminutionem. Et illo quidem non indigent reliqua que ſunt poſt os ſtōi. ꝛ ſtomach⁹ nō indiguit ſenſu: niſi quia eget vt excitet, ipum qñ vacuus ē a cibo. nam cū extremitas ꝓma eſt ſenſibilis acquirens nutrimētum ſibūpi ꝛ alijs: non eget illud quod eſt poſt ipſam illo: qñ illa ſufficiens eſt ad deferendum onus alterius. Et iſte quidez neruꝰ deſcēdit ab alto reuolut⁹ ſup meri: ꝛ inuoluit ſup ipm vna inuolutōe cū eſt ꝓpinquius ſtō: deinde ꝓtinuatur ſtō. Et loco ſtō vehemētioris gibbolitatis ſupponit vena magna, pcedens in longitudine ipſius: ꝛ mandat ei ramos plurimos q cuz eo ligāt ꝛ diuidūt i ramos ſubtiles ꝓſtituti in oꝛdine vno. ꝛ adheret ei arteria ſiſ ꝛ pcedit ex arteria ſicut illud: ꝛ initiꝰ vnaq̄ qz eaꝝ ſup reflexiōez ſiphac: ꝛ ꝓtexit ex ſūma eaꝝ ziruus ſm qō narrabo. Et ſtōus qdē digerit calitatē q̄ ē i carne ſua inata ꝛ calitatib⁹ alijs acq̄ſitis a coꝛpib⁹ vicinātib⁹ ei. Ep. n. ſupponit dextro ei⁹ deſup. ꝛ illō ſō qñ ilic rotūdat ꝛ fit ei⁹ ſuppoſitio bona: ꝛ ſplen ſternit ſb eo a ſiniſtro elōgat⁹ paꝛp a velamie capitē in ipſo. Hā ſi ſupponeret ipſe ꝛ epar ſil' vna ſuppoſitione grauaret illud ſup ſtom. Electū eſt igf vt ſuper

ponat epar'talr ꝯten⁹ ꝓprehendat ipm: additionib⁹ exterīs sicut digiti: t ībternat splen subt⁹. Et cū hoc est epar magnū valde fm ꝓpatiōez fcām ad splē pp necessitatē sue magnitudīs: t qū nó cū splē nó sit receptaculū nisi vni⁹ supfluitatū ei⁹. Cōseqns ergo ē vt declinet caput stōi ad sinistrā āplificādo locū epati: t coangustet locū sinistr. Et declinet ei⁹ inferior ps ad spaciū qđ eūanit epar subt⁹ t dilatet ēt locū splēi a sinistra t desubt⁹. Apposita ē ergo nobilior duarū ptiū t ē supior t dextra epati: t vilior ea⁹ opposita eis splēi hoc ē sinistr. et additū ē i eo ab añriorib⁹ zirbi: t pma ea⁹ ē stōus. t zirbū istud ē sic sacc⁹ i quo si aliqd pones ret retinēt illud. Cū ergo vificaueris tunc scias q⁹ cutis t pānicul⁹ q ē post ipsā t ē carnosus t lacert⁹ posit⁹ i tunica q̄ est supma tūica⁹ lacerti vētris nota⁹ determinata: oēs sūt in sūma mirac. Et tunica q̄ ē infima tunica⁹ lacerti vētris cū pāniculo subtili q̄ est fz vtatē siphac ē ex lūma siphac. t zirbū ē sicut iterior pān⁹ siphac t sicut exterior stōi. Et hec qdē corpa oia sunt adiuuantia i calefactiōe stōi quo⁹ adiutoriū est in defensione ei⁹. Et i inferiori pte stōi ē fozamen cui ptinuat ītestinū. xij. digitor. Et hoc qđ fozam̄ noiat⁹ portenari⁹ t ē stricti⁹ fozamie supiorē: qm̄ ē trāsitus ei⁹ qđ digestū ē t subtiliatū: t illud ē trāsit⁹ ei⁹ qđ est ꝛriū ei. Et iste qđ meat⁹ claudit vsq; quo ꝓlect digō deūt apit quousq; ꝓpleat expultio. Et scias q⁹ stōus nutrit trib⁹ mōis. Unus eor ē ei⁹ quo fouet cibo ad hucq; eo exīte. Et scōs ē ei⁹ qđ ad ip; vēit ex nutrīm to i venis p̄dictis i anatōia venar. Et tri⁹ ē ei⁹ qđ ad ipm effundit in tpe famis vehemētis ab epate ex sāguine rubeo puro t nutrit ipm. Et scias q⁹ ātig qm̄ dicūt os stōi itelligūt qñz itroitū ad stōm ē loc⁹ strictus in quo nō dilatat aliq̄ ptū introit⁹ stōi q̄ sunt post meri. Et qñq; supior ē itroitū q est termin⁹ cōis inter meri t stōm. Et qdā hoies sunt q noiant ipm alphaet t cor. sicut sūt qdam hoies q faciunt currere i fm̄e suo os stōi: t inuūt ad cor cōicantes in noie aut debiles i discernēdo. t isti qđ si valde ātiq medi cor. Hyp. āt mltotiēs dicit fuhed: t sigt p'id os stōi fm̄ suā expōnem.

¶ De egritudinib⁹ meri. La. ij.

Quandoq; accīt meri ipēs malitie ꝓpōnis: t debilitant ipm ab opōe sua q̄ ē deglutitō. Et qñz sūt i ipso egritudies istrales oēs t cōes t qñq; fiunt i ipo apata cala t fra t dura. Et illō qđ pliz fit in eo de egritudinibus instrālib⁹ est oppilatio aut pp coartatōem de foris a spōdili rēota: aut ape membi vicinantis ei: aut ꝓpter apa in ipso aut in la certo qui retinet ipm. Et sūma quidem egritudinuz que accidūt ei sepius t egritudinib⁹ cōibus est flux⁹ sanguinis t corruptio eius.

¶ De qualitate deglutitionis. La. iij.

Lias q⁹ deglutitio fit p meri cū vtute attracti na attrahente cibū cū villis longitudialibus quos adiuuat villi latitudinales ppea q⁹ retinēt retro illud qđ deglutit t expmunt ipm ad inferiora t vomit⁹ ēt ꝓplect p meri. Hec deglutitio ē facilior qñ ē mor⁹ fm motū nālem t fit cum adiutorio duarū tunicar: quar vna hz longitudiales villos: t alia

a duob⁹ lateribus ex q̄ exeunt ramis duar venar. s. pulsatilis t non pulsatilis extēlis lr stōm texit. ista zirbi q̄ ptexta ē ex duab⁹ tunicis aut ex plib⁹ tunicis fz loca suppositis pinguib⁹ coopiēs stōm t itestīa t splenē t mesaraicas flexar ad lat⁹ subteri⁹. et hoc zirbū cū sua sepatiōe ē suspēsū cū eis. s. cū hoc qđ transiuit ex stō t pcauitate splēis. Et loca suspēsiōis ei⁹ sī glādule q̄ sūt inter vēas sugētes q̄ noiant mesaraice: t inter itestinū. xij. digitor. Nec ei⁹ suspēsiōes sūt pue t debiles. t qñq; ptinuant cū epate t costis do: si leui cōtinuatiōe. Et iste qđ suspēsiōes si filōes zirbi: t pma ea⁹ ē stōus. t zirbū istud ē sic sacc⁹ i quo si aliqd ponerēt retinēt illud. Cū ergo vificaueris tunc scias q⁹ cutis t pānicul⁹ q ē post ipsā t ē carnosus t lacert⁹ posit⁹ i tunica q̄ est supma tūica⁹ lacerti vētris nota⁹ determinata: oēs sūt in sūma mirac. Et tunica q̄ ē infima tunica⁹ lacerti vētris cū pāniculo subtili q̄ est fz vtatē siphac ē ex lūma siphac. t zirbū ē sicut iterior pān⁹ siphac t sicut exterior stōi. Et hec qdē corpa oia sunt adiuuantia i calefactiōe stōi quo⁹ adiutoriū est in defensione ei⁹. Et i inferiori pte stōi ē fozamen cui ptinuat ītestinū. xij. digitor. Et hoc qđ fozam̄ noiat⁹ portenari⁹ t ē stricti⁹ fozamie supiorē: qm̄ ē trāsitus ei⁹ qđ digestū ē t subtiliatū: t illud ē trāsit⁹ ei⁹ qđ est ꝛriū ei. Et iste qđ meat⁹ claudit vsq; quo ꝓlect digō deūt apit quousq; ꝓpleat expultio. Et scias q⁹ stōus nutrit trib⁹ mōis. Unus eor ē ei⁹ quo fouet cibo ad hucq; eo exīte. Et scōs ē ei⁹ qđ ad ip; vēit ex nutrīm to i venis p̄dictis i anatōia venar. Et tri⁹ ē ei⁹ qđ ad ipm effundit in tpe famis vehemētis ab epate ex sāguine rubeo puro t nutrit ipm. Et scias q⁹ ātig qm̄ dicūt os stōi itelligūt qñz itroitū ad stōm ē loc⁹ strictus in quo nō dilatat aliq̄ ptū introit⁹ stōi q̄ sunt post meri. Et qñq; supior ē itroitū q est termin⁹ cōis inter meri t stōm. Et qdā hoies sunt q noiant ipm alphaet t cor. sicut sūt qdam hoies q faciunt currere i fm̄e suo os stōi: t inuūt ad cor cōicantes in noie aut debiles i discernēdo. t isti qđ si valde ātiq medi cor. Hyp. āt mltotiēs dicit fuhed: t sigt p'id os stōi fm̄ suā expōnem.

est cooperiēs eā latitudinales hīs villos. Uomit⁹ autē ē motus nō fm cursū nālez: t nō ꝑpletur eius opō nisi p tunicaz velatiuā exp̄imētem nīs. De constrictōe degluticōij t difficultate deglutitōis. c. iiij.

c Onstrictio deglutitōij aut fit pp causaz i ipo meri: aut fit pp causaz vicini ei⁹. Et causa q ē in ipo meri aut est apa: aut siccitas superflua: aut exsiccatio hūiditatis i ipo pp febrem aut aliud: aut ē aliq̄ spēz malitie ꝑplonis superfluē: aut casus virtutis t debilitas ei⁹. t ꝑpter fine egritudinū acutaz malaz tiozosaz t aliaz. Et ea vicini ē pstrictio cō stringētis. s. aut apatis i lacertis epiglotis sicut fit in sinatijs t aliis. Et q̄z ē cū pstrictōe anhelit⁹ ēt: aut mēbris colli: aut ē decliatio spōdilis ad iteriora: aut est vēto sitas inuoluta in ipo coactās: aut ē spasmus t cuzez q vult fieri: aut iā icepit. ¶Doc. n. scpe antecedit cuzez t ꝑgelationē. Iā āt accit cuidā notoz nō rū difficultas deglutiēdi pp retētionē reiꝯ deglutitorio ignote t ꝑducit cū illō ad silitudinē ꝑfocationis t fecit eū sycopizari cū nausea cū qua euomit vmeti plimos: cū quoz expulsione facilioz facta ē deglutitio t ablata ē ꝑfocatio. Et scias q cā fuit retētio coz illic.

¶ Delignis La.v.

M illa gdā q ē pp spōdiles augmētatur constrictio t pe reiꝯpiationis: t ē deglutitio dolorosa apud spōdilē remotā. Et illā q est cā malitie ꝑplonis ꝺbilitātis significat lōgitudo spaciꝯ itineris ei⁹ q deglutit. Et ē cū leuitate t paucitate sustinationis i toto spacio absq̄ dolore: nisi sit illud in pre meri visibiliter t pstrigatillue t sentiat cū retētiōe ei⁹ qō deglutit apud ipz. Et i illa q ē cā apatis fit cō strictio i ꝑpingrate ipius t fit ibi dolor t nō cūatur dispō in plib⁹ a febre: q̄uis plim nō sit vehemētis fortitudis. t qñ apa ē calz significāt ēt ipz caliditas t sitis t si nō fuerit calid⁹ nō erit febris. Et qñz ē exitura nō cū illa caliditate t illic dolor purus cū quo accēsit i gbusdā hōis tremor t febris. Et qñz faciūt collectionē t rupit t emittit sanie t sedat illud qō aduxit ex eo t fit egritudo vie⁹. Et illā q ē i aīcessiōe cuzez t ꝑgelatōis significāt cū ea reliq̄ significationes.

¶ De cura. L.vi.

f Ji cā fuerit apa aut remotio: tūc cura ei⁹ erit cura illi⁹. Et si cā fuerit malitia ꝑplonis: tūc si fuerit iflāmatio t adustio t callitas in supficie, oris op oꝛebit vt ad ministres linimēta inter ābas spatulas ex succis t medicis frīs: t sorbeat qō sit sic lac acetosū absq̄ butyro t q̄ sit sūlia illi. Et si fuerit ex frigore t ē illa q̄ septi⁹ fit: oporebit vt curet cū ēplis calefactis gb⁹ vteris i curatione oris sīoi frī. t cū oleis t vnguētis calefactiētib⁹ dāsi ipo t cū oleo balsami t oleo rhaphanino t oleo muscelino. t silib⁹. t cū ēplis factis ex castoreo t ammoniaco t murrha t praſſio t aliis. Qd si fuit pp plonē hūidaz mollez valde: t lene ex cōitate supficiei oris t ligue cū eo. tūc curet cū eo i quo sint stipticitas t calefactio ex medicinis aromaticis p⁹mūdificationē sīoi t rectificationē ei⁹ si eget ea. Et iste qdē medicine sūt sicut anisū fenū t b ehē duo t spica t spica celtica t folū indū t thus t minuhū ipi⁹ t myrrha. Et si necrūi ē vt miscēant cū eis calefaciētia fortia cū stipticis frīs vt frāgatur p calefaciētia frig⁹ stipticoꝝ frīoꝝ t vehemētis exiccatōis sicrosaz t balaustiaz t silliz fiat. Et apō me amudē ē vehemētis inuamētū in hoc. Et si fuerit cā siccitas fiat ꝓriū illi⁹: t administra cl'aria' hūectātia cēlis ꝑplonis t oua sorbilia t adipes t butyꝝ t medullas t regūi corpis t stōi. Illā meri i plib⁹ egritudinib⁹ est sequens in ꝑplone sua cōplonē oris stōi.

¶ La. vij. de apatibus meri.

q Uando oꝝ sūt cala' phlegmōica t pustularia t fra t phlegmatica t dura: t plimoꝝ difficilis fit maturatio t tardatur.

¶ La. viij. de signis apatum meri.

Jgnificat ipa dolor in hora deglutitōis t in nō deglutōe pueniꝝ ad posterioza spōdiliuz colli cū pstrictione deglutitōij. Et cū illo qō ex eis ē calz q̄z ē febris nō vehemēs: t q̄z ē vēcs hora p⁹ horā q̄si ipa sit febris dici ꝺ vehemēs. t q̄z ē cū eo horizpilatio: vez ē cū eo sitis vehemens t caliditas. Cū ergo maturat remouet horizpilatio t q̄ aperit emittit pus. Cū aūt apa nō ē calin ē pstri cū fz silitudinē pstrictionis apatis cali: vez ē absq̄ caliditate t neq̄z ē febris neq̄z sitis.

¶ La. ix. de cura.

Edicie illi⁹ alie sūt q̄ bibūtur: t alie sūt q̄ extrinus apponūtur. Et oꝝet vt medicine que exterius apponūtur ponātur i loco q ē ꝺter duas spatulas t oꝝ vt sint medicie repcussiue stiptice facte ex odoriferis t fructib⁹ fz opationē q̄ ē necessaria i curatione apatū stōi. Deide addank in eis ea q̄ sūt sic ámoniacū t bdellū t glutē alibat t ficus ꝓter q cūata sit a stipticis ex adipib⁹ ēt. Qd si illa nō valēt t fūt neria illa q̄ sūt plime resolutōis t apa fuerit i radice duz: tūc oporebit vt misceāt cū eis ea q̄ sūt fortis resolutōis. sic ḡna lauri t piretrū t cordūeni t ireos t balsamū t aristologia. Et qñz ē tibi neceri uz vt administres erūpētia ēplastrizādo: sic synapis t gūmi rute agrestis t reliq̄ q̄ sūt de his q̄ dixim⁹ i dubellati pectoris t pulmonis quousq̄ pueniat ad terminū stercoris colūbini. Oꝝ āt vt i cura ei⁹ qō calm ēsumank medicie q̄ bibūt. q̄z q̄dā sūt electuaria quoꝝ icessus sup locū sit icessus ꝓtinu⁹ paulati paulati Et sit i ꝑmis electuaria ex eis q̄ sūt sic lētes t spodiū t mucilago sic psilij t seis pōtulace t aq̄ cucurbite t sillia. Deide fiat pmutatio ad pmixtionē ex repcussis t resolutiuis in q̄ iā positū sit aliqd ex ficub⁹ t ex aq̄ fēniculi t camemille: deide addāk t pōank i ipa' dacti li t fenugrecū t administrēt sorbitōes. i ꝑmis qō ex repercussiuis sicut facte ex faria ordei t lētibus t fiant acetose, cū eo qō scis q̄ nō acetose. Et cū icipit maturari facsorbitōes ex succo furfuris cū oleo amygdalio t zuccaro. deide pōe i eis ea que sūt sicut semen li ni t silia. deide pone i eis ea que sūt sicut faria ordei t ciceris. t quando pueniꝝ ad eruptionem: tunc idiges vt accipies in ipso virtutem ex radice lilij celestis t amygdalis amaris t praſſio t aliquid ex synapi t ficubus t dactilis

¶ La. x. de cura apatū frōum.

Considera q̄d dī i aphatibus stōi frīs t admi
stra sup ea lenificātia maturatia. Intrīsecus
q̄dē sicut electuaria t lohītōes q̄ diximus
ad maturandū sicut q̄ fiūt de faria ordei t faria her
bi. Et illa i q̄bus fūt ablutio t fortitudo sūt radix lilij
celestis t radix ligritie t alia. Sed extius ēpla matu
ratiua q̄ dixim⁹ de q̄b⁹ fūt fenugrecū t camenulla t
melilotus t bdellīū t gūmi alboti t āmoniacū t ire
os t vt⁹ aromatico⁹. Nōd si declinat ad maturatio
nē t sedationē, fac sīc d cz ē i.c.pmo: t pslidera i eis il
lud q̄d dī i.c.stoi. L.xi.d eruptōe sāguis ex meri.

Elm sciuisti cās ei⁹ t signa ip̄i⁹ i ca. eruptōis
sanguis ex stō. t oz vt q̄rant illic. Et ex eis q
bus fit dīa ē illō q̄d dicāt curationib⁹ erup
tionis sanguis ex stō. s. q̄ medicie i hac eruptōe oz
vt sit medicie hītes viscositatē t glutinositatē vt nō
ipellātur ad stōz subito: imo currāt sup locū erupti
onis cū lēta moza: vt pole sit eis agere i eis cū illa lē
ta moza opationē fortē q̄uis redeāt p viā venarū t
agāt i ipz. Nec cū vrute debili pp lōgitudinē viaz t
mīstitudinē passiōis i vijs. L.xij. de vlceribus meri.

Vādoq̄ accīt vlcera i meri ex scissura acci
dēte i ipo aut pp apata q̄ erūpūt i co: aut pp
humores acutos trālcūtes i ipo cū sit vomi
tus t silia. Et nō elōgatur quin cueniant cū est catar
rus. Ca.xiij. de signis ipsorū.

Elm oūdim⁹ in.c. vlcez stōi differētiā inter
vlcera stōi t vlcera meri. Illic ergo ppēdāt.
Nec significationes q̄ i meri est vlcus t non
apa sūr q̄ deglutitio i apate ipedit cū magnitudine
ducelle t q̄titate eius, plus q̄s ipediat cū qualitate ip
si⁹ ex acuitate aut acetositate aut stipticitate. nec fm
diuersitatē q̄litatis i ea diuersificat i vlceribus ipedīm
tū. Et forte alle mālio eq̄lis q̄titatis nō ipedit. t pua
q̄ hz q̄litatē d̄ianē ipedit ita vt nō penetret ppea q
ppmit ipz sua q̄titate. Oz effecta q̄litate forti ipedit
t dolorē facit. Et illu⁹ q̄dē cui accīt vle⁹ a plaga ante
cedēte cura fit difficilis t ē sup extrēitatē mozis fm
plim. Cap.xiij. de cura.

Si fuerit i meri vlcera nō i potu tribuim⁹ me
dicinas pfolidatiuas illoz vlcez subito sicut
facim⁹ cū volum⁹ i potu tribuere medicias
vlcez stōi t alioz: imo idigem⁹ in illis medicinis vt
dem⁹ eas ad potāduz paulati t vt eligam⁹ eas gros
sas viscosas aut eis misceam⁹ viscosa t grossa. t cā
i hoc ē q̄z medicine nō mozant sup meri nz figuntur
imo trālcūt t sepantur. Cūz separant i potu t nō po
tātur subito obuiant faciēdo obuiationē q̄r efficiūt
oponēp⁹ oponē. Cū ergo iuiscant adherēt suo itie
ri t figūtur t nō sepantur subito. Illaz vo medicia
rū ibas dicem⁹ i.c. vlcez stoi ipe. n. sunt ille.

La.xv. de signis pplonū nāliū stōi.

Signa pplonis calide nālis i stō sūt q̄ bñ di
gerit cibaria fortia sīc carnes vaccinas t an
serinas t alia. Et q̄ corūpunt in ipo cibi subtiles le
ues sicut caro pulloz t lac. t q̄ ipe recipit cibos qui
sūt calide pplonis meli⁹ t q̄ digō vicit appetitū. Et
sig̃ pplonis fre nālis sūt vt nō sit i appetitu diminutio
t sit i digōne diminutio q̄z non digerit nisi cibaria
subtilia leuia: t vt sit melius recipiens cibaria q̄ sunt
fre pplonis. Et sig̃ pplonis sicce nālis sūt q̄ sitis mul
tiplicat i pluendine t sit ptētus pauca q̄titate pot⁹
t aduenit nausea ex q̄titate plima. t ē stōus recipi
ens cibos plurime siccitatis melius. Et signa cople
xionis humide naturalis sunt q̄ sitis est parua cum
tollerātia potus plurimi t securitate a nausea t sto
machus ē recipiēs cibos humidiozes melius.

La.xvi. de egritudinib⁹ stōi.

Tōacho accīt q̄ñz egritudies malitie pplo
nis. xvi. pure t fce cū mālāguica vel cholica
cū spēb⁹ suis aut phlatica vitrea aut subtili natāte
aut hñte ebulitōez aut phlatica acetosa aut salsa aut
mā melica acetosa aut pōtica t accīt ei apata. t accīt
ei vlcera t resolutio singularis t q̄ currūt via eoz ex
causis itrīsecis t extrīsecis sicut casu, t pussione. t
q̄ñz tollerat disruptionē t non interficit stamu. t q̄ñ
peruenit vltime resolutio ad hoc vt disrūpat cor⁹
stōi t nūc patiēs moziē. Inquit Hyp. ois cuius disrū
pitur stōus mozitur. Et q̄ñz accidit ei raritas textu
re i villis suis. Et q̄ñz accīt ei vehemētia spissitudis
Et accīt ei ex egritudinib⁹ creationis i q̄titate vt sit
magn⁹ valō aut pu⁹ valde. t ex egritudib⁹ figure vt
sit vbi gra vehemītis rotūditatis. Et ex egritudinib⁹
asperitatis t lenitatis vt sit vehemētis lenitatis lubri
cus. Et ex nocumēto sit⁹ vt sit sit⁹ ei⁹ verbi gra vehe
mentis apparitionis ad exteriora. Et q̄ñz accīt ei
opilatio in villis suis t opilatio in meatibus stōi ad
epar t ad splenē: t accīt ei sanguinoleta egō si fuerit
illud i vijs epatis t puitas appetitus si fuerit illud in
vijs splenis. Et q̄ñz accidunt in stō ventositates t in
flatio causa cibozum t causa debilitatis sue in seipo
t nos faciemus ad illud cap. singulare: t malitia q̄d
cōplexionis i stō quandoq̄ sit ex causis extrīsecis
.s. ex calore t frigore t alioz ab ābob⁹ t q̄ñz fit ex
cāis itrīsecis. Et ex egritudibus q̄d i stō sūt q̄dam
q̄ commouent i calore vehementi, aut propterea q
ipse adiuuāt eum i attractione materie t malarū ad
ipsum: aut quia adiuuāt caliditatē eius ad resoluen
dam materiam i ipso malo adūtozio non naturali
resoluente ipsam ad formam non naturalē. Et quā
do est cuz mā tunc non euacuatur qn ant sit cuz ma
teria ibibita i corpore ipsius submersa aut adherēs
sup corpus eius aut effusa i concauitate ipsius. Et
quandoq̄ est humor i ipso iuentus generatus: t q̄ñ
q̄z est effusus ex mēbro alio ad ipsū sīc effunditur ex
cerebro cū catarro calido aut fro t calefit pp ipsum
pplo stōi aut ifratur t declinat ad pplonem ei⁹ q̄d
descendit ad ipm. Et similiter q̄ñz effundūt ad ipsū
ex felle hūores ad stōz cholici. t illd i q̄busdā i q̄b⁹
creantur vie plures ex felle ad stōz loco aduētus sui
fm plurimuz ex felle ad intestina q̄re effunditur ad
stōm illō q̄d oz vt effūdatur ad intestina. cū q̄z plon
gātur facūt accidere salsi t acuti q̄ sūt ex eis in stō vl
cera frigidi t insipidi lenitatē t lubricitatē. Et q̄ñz p
uenit eorum impressio ad primū intestinum eorum
que sequūt ipsum, Oz corruptio appetit⁹ t alis libre

in ipso est res ꝑma. Sunt. n. q̃dam hoīes i quibus creat illud ꝑm ꝫrium consuetudis ⁊ ꝑm ꝫrium illi⁹ qđ dixim⁹ in anatomia ⁊ ꝑm diuersitatē ei⁹ qđ ē ꝑ liz in creatiõe venarū veniētium ad stõm ex felle. ⁊ qñz effundit ad ipz ex epate ⁊ ex felle i gbusdā in quib⁹ creatur ex felle via magna ad stõm quare effunditur in ipm illud qđ erat necriū vt effunderet ad intestina Et qñq̃ effunditur ad ipm melīa ex splene etiam sic faciam⁹ te cognoscere. Et plurimū qđ ad ipm effunditur est cholera ex epate. Et qñq̃ adiuuant ad illõ cāe que sunt in stõ sicut dolor vehemēs ⁊ comprehensio vehemens ⁊ tarditas cibi ⁊ debilitas virtutis ei⁹ expulsiue. Et qñq̃ est cā in eo ira aut tristicia aut passio alia ex eis que mouent mām ⁊ effundūt eaz ad stõm. ⁊ facit accidere mozdicatõem q̃ non remouet ⁊ ꝓprie dolore humores virulenti ꝓcipue cū fuerint in illis ꝓtibus vlcera ⁊ cū hoc qñq̃ effundit ad ipm melīa etiam. Et cā in effusionibus melie ad ipz est multitudo melie aut debilitas stõi: ⁊ cāe multitudinis melie: sunt ex eis q̃ tu scis. Et cā effusionis sanguinis ad ipm est multitudo sanguis ⁊ cõmotio ei⁹ in mēbro nobiliore eo vicinitate eius in latere suo sic ē ep. aut supza ipm sic est cerebrū cū ex ipso effundit sanguis ad guttur ⁊ meri ⁊ penetrat ad stõm. ⁊ virtutis ipsius expulsiue debilitas adiuuat ad recipienda oia que effunduntur ad ipz. ⁊ ex causis fortibus in effusione sanguinis ad ipm ⁊ ad alia est retentio curs⁹ menstruoz ⁊ sanguis emoroidarum: aut sanguinolente egestiões aut dimissio exercitij eñatini vel incisio membri: qr supabundat illud qđ nā ꝓpauit ei ex mā ⁊ indiget expulsione. Et qñq̃ expellitur a via stõi ⁊ euomit sanguis. Et scias q⁹ debilitas stõi ē cā fortis in effusione eius qđ effundit ad ipm. Et plm qđ qđ inuenit in stõ aut generat ex ipo ex hūoīb⁹ ē phlā. Et cā i hoc ē q⁹ chilus ē nāe ꝓpinque phlati Cū ergo non digerit digõne integra non fiunt sanguis ⁊ cholera ⁊ melīa. Et iterū ad stõm non effunditur in plurimis dispõnib⁹ cholera lauās eum sic ablutē intestina. Sed cholera non generat nisi in q̃busdam intestinis: ⁊ ꝑm plm nõ effundit ad ipz nisi ex epate. Cuius ipa generet in stõ calo cū inuenit cibū recipiētem ꝓuersiõez velocit ad fumositatē. Et qñz accidit stõ aut in creatiõe aut cū pseuerantia egritudinū aut dolor ⁊ malitia regis vt fiat corp⁹ ei⁹ laxe texture rare sbe subtil cutis: qi ꝓducit illud ipz ad debilitatē i oib⁹ opõnib⁹ suis. ⁊ est necriū vt cureꝫ cuz labozi. Et cāe egritudinū stõi oēs sūt cāe egritudinū ꝑdcaz extrisece ⁊ itrinsece. Et ꝓpe sūt ei vt sint cibi tales q̃ necrio faciūt malitiā digõnis: lz stõus nõ sit nisi ꝑm sanioze dispõnē: ⁊ ē dcñ in suo. c. aut sint pauci valde ita vt ꝓducāt stõz sanū ad exliccatõz ⁊ adūatiõz: aut multiplicet vsus mdicinaz ⁊ ꝓsuescat stõus vti adiutorio medicine i opõnib⁹: aut laboret plm vomitu ⁊ solõe vētris. ⁊ ꝓpe vomitu: qñ ipse idiget motu laboriosо nõ nāli ⁊ accidat vt rarificet textura villoz ei⁹ ⁊ extenuet. Et stõus vehemētis sēsus pat⁹ est ledi ⁊ impediri a q̃libet cā. Et ois ꝓpõ debilitans. supfluę facit accidere in oi opõne diminutionez: ita q⁹ calitas purga. q̃q̃z. n. sit cā lubricitatis stõi pp illd qđ facit accidere de debilitate retētiue. Sz ⁊ calitas cū mā sepe ē cā illius. Et nocumta qđ q̃ cueūt i opõnib⁹ sui: aut eueniūt i vtute appetitiua ⁊ attractiua ⁊ nõ appetit oio. aut mozat appetit⁹ ei⁹: aut multiplicat valde: aut corrūpit ei⁹ appetit⁹: ⁊ illõ aut abi aut aq̃. aut in vtute retētiua: ita vt vehemīs fiat ei⁹ retētio aut debilitet: aut destruat ei⁹ retētio ⁊ nater cib⁹: aut i vtute digestiua ita vt destruat ei⁹ digõ aut debilitet aut corrūpat ⁊ puertat rē ad acetositatē ⁊ fumositatē aut i vtute expulsiua ita vt vehemēs fiat ei⁹ opatio i ipso aut ad viaz nālē: aut ad superiora. aut debilitet eius expulsio: aut destruat. Et oi nāq̃z re cui⁹ plongatur moza in stõ: ⁊ tardat accit vapozatio gnātiua humorum: ⁊ nõ ē aliqd ita vapozosuz vt fruct⁹. Et qñq̃z accit ei dolores extēsiui ⁊ mozdicatiui ⁊ reliq. Et qñq̃z sequit debilitatē haz vtutū oium: aut q̃rūdam natatio cibi ⁊ tarditas descēsiõis eius ⁊ velocitas descensionis ipsi⁹: ⁊ debilitas digõis: aut destructio ei⁹ ⁊ corruptio. ſ. casus appetitiue: aut appetit⁹ canin⁹: aut appetit⁹ corrupt⁹: ⁊ sequūtur eam rugitus ⁊ eructuatio ⁊ inflatio ⁊ mozdicatõ ⁊ alia. Et qñz ꝓducit illud qđ cueūt ex hoc ad cõiunctiõez membroz alioz ⁊ ꝓpe cerebrū cū cõitate iter ea per neruos plimos qr accit epilepsia: aut spasm⁹: aut melancolia: aut facit cadere i vilū nocumētū. Et qñq̃z imaginat oculo q̃si cimices: aut siniser: aut tela arance aut fumus aut nebula. Et multotiēs cõicat corrosiõ ⁊ accit syncopis: aut ꝓp vehemētia doloris ⁊ ꝓpe in apatibus suis magnis: aut ꝓp q̃litatē supfluā caloris aut frigoris aut puersiõis ad venenositatē. Mā debilitat meri ad hoc vt faciat accidē syncopi facueūire estuationē ⁊ ꝓturbatioz ⁊ saltū ⁊ tremorē. Et hoi qdē sūt ō gb⁹ dic hyp. q⁹ sumē i potu vinū mixtū hz medīū sanat eos ad h⁹: ⁊ illud ꝓp illõ qđ i ipso ē de mūdificatiõe ⁊ ablutiõe cū ꝓportione. Et stõus qdē qñq̃z prepat cā vehemētie sui sensus passiõi a cā pua ⁊ ꝓducit illud ad epilepsiā ⁊ spasmū. Et iste hõ ledit q̃libet ira et iciunio ⁊ tristicia ⁊ cā moueūte hūoīes. Maz cū effūdit ad ipm ex eis ꝓp illõ hūoz cholic⁹ mozdicatiu⁹ ad os stõi ledit eo ꝓp vehemētiā sēsus sui: qr patit epilepsiā ⁊ syncopis ſrucit ei ⁊ spasm⁹ ꝓp cõitatē cerebri cū oze stõi. et huic qđ hõi accidit sic ē illõ qđ accidit ex ỏbilitate oris stõi ex hoc q⁹ q̃z vlz ad fastidiū repleꝫ cibo aut ffluit in potu vini: aut coitu spasmat: aut icurrit epilepsiā. Et multotiēs qđ accidit vt enadat h⁹ i võitu porrio: aut viridi vt herugo cris Et qñz plima repletio facit eos pati subz plurā pdurātē vsq̃z quo vomēt ⁊ excitēt ⁊ surgāt. Et qñz ē illud cā ad cadē. i melīa cholica ⁊ i cogitatões ⁊ sõnia corrupta. ⁊ scias q⁹ egritudines stõi qñ ꝓpagāt ꝓducit ad raritatē texture villoz ei⁹ ⁊ fit difficile succurrere ⁊ medicari. Et ex nocumentis malis in creatione est vt sit caput frigiduz ꝓpatū euētui catarri ⁊ sit stõus calidus qr nõ tollerat ea que mūdificant illū catarz sicut sūt diapipeon ⁊ diacalamēton ⁊ dyaciminuz.

Capi. xvij. de modis significationū dispõnū stõi.

Signa dyppos tocst

Extollãtia ẽ tario

Res er gb⁹ signñ dispõnes stõi sunt ex dispõnibus cibi: i hoc q̃ stõus tollerat eũ ꝛ puat tollerantia ei⁹. ꝛ ex hoc q̃ digerit ipm ꝛ ex hoc q̃ expellit eũ ꝛ ex h⁹ q̃ ipe appetit cibũ ꝛ potũ ꝛ ex motib⁹ ei⁹ ꝛ motiõib⁹ ipi⁹ liẽ tremor: stõ alis ꝛ singul⁹ ꝛ ex dispõne oris ꝛ lingue i sapore suo ꝛ ifusiõe sua ꝛ exsiccatiõe sua ꝛ aspitate ei⁹ ꝛ lenitate ipsi⁹ ꝛ odore ei⁹. Et ex eis q̃ egrediũt ex stõ cũ vomitu aut egõne ꝛ vẽtositate descẽdẽte cũ sonitu: aut sine sonitu: aut ascendente q̃ ẽ eructuatio: ꝛ retenta q̃ ẽ rugit⁹: aut ex colore faciei: aut ĩteriozis ptis oris: aut ex doloꝛib⁹ ꝛ ipedimẽtis ex cõtate ei⁹ cũ mẽbris alijs: ꝛ ex pte ei⁹ qõ ꝙuenit ei: aut ledit ipm ex eis q̃ comedũt ꝛ bibũt ꝛ iñdicis. Significatões ãt ex tollerãtia cibi ꝛ puató ne tollerantie ei⁹ si q̃n si stõus nõ tollerat nisi paucũ q̃ sit ifra ꝙsuetũ: tũc i eo ẽ debilitas pp aliq̃ cãz debilitatis: ꝛ si tollerat tũc vt ipi⁹ ẽ remanẽs. Ex sigtiones ex egõne ꝛ eis q̃ egrediũt ex vẽtre sũt ex egõne q̃ dẽ q̃n eãlis tẽpate tincture ꝛ fetoris sigt bonitatem digõnis: ꝛ bonitas digõnis significat fortitudinem stõi ꝛ eq̃litatẽ ꝓplonis. Sed ille q̃ nõ digerit ex ipso sigt debilitatẽ stõi ꝛ malitiam complonis cum ipso Empli⁹ tinctura significat mãm q̃ ẽ i ipso. q̃ si fuerit illic lẽitas ꝛ fetoꝛ significat q̃ descẽdit a stõ añ horã suã ppea q̃ stõus male ꝓpẽdit eũ pp debilitatẽ vtutis retẽtiue: ꝛ si nõ ẽ lenitas nõ significat illd imo significat debilitatẽ digestiue. Significatões ãt ex sonitu sũt q̃n tã dẽm ẽ in eis q̃ tu scis q̃ descẽsus ei⁹ significat fortitudinẽ stõi. Et magnitudo sonit⁹ ei⁹ significat bonitatẽ digõnis ꝛ fortitudinẽ: ꝛ sic puitas fetoris ei⁹. Et rectu⁹ qdẽ i hoc ẽ q̃ descẽsus ei⁹ ñ sigt fortitudinẽ: imo sigt debilitatẽ q̃z dã. Cz ẽ debilitas q̃ ẽ ifra illã q̃ facit accidẽ eructuatõz: rexẽntia magnitudis sonit⁹ si ẽ pp sbam ei⁹: tũc ẽ pp grossitudinem suã. Et si ẽ cã ei⁹ vt expulsiua: tũc illud sigt fortitudinẽ aliq̃z. Subtilis ãt tenuis cui nõ ẽ sonit⁹ magis significat fortitudinẽ q̃z spissa clamosa: ꝛ ꝓpẽlla cui⁹ sonit⁹ nõ ẽ i voluitate missa. Sonit⁹ ãt exiẽs ex sciposigt puitatẽz sensus. Ex puitas fetoris significat, p̃ cuidubio bõitatẽ digõis. ꝛ vehemẽtia fetoris sigt corruptionẽ eius. Et si non est fetoꝛ oino significat cruditatem ei⁹. Significatões vo ex via singul⁹ sũt q̃n si hũs eũ sentit mordicatiõez: tũc illic est hũoꝛ acetosus: aut acut⁹: aut amar⁹: ꝛ si sentit cũ eo extẽtionez tunc illic est ventositas: ꝛ si nõ sentit illud nz sunt tũc illic est hũor phlegmatic⁹, ꝛ si ẽ post cũos ꝛ febres tũc illic est siccitas. Significatões ãt ex siti sũt q̃n sitis significat ꝓplonem caliditatis: ꝛ si est cũ nausea significat mãm cholericã aut salsã phlegmaticã. Mã si fetidum: porra aq̃ calide: tũc mã i plib⁹ dispõib⁹ ẽ phlatica: aut mã nurosa. ꝛ si augmẽtat tũc mã est cholica Ex significatões ex dispõnib⁹ oris ꝛ lingue sc. q̃n q̃n lingua i doloꝛib⁹ stõi ẽ vehemẽtis aspitatis ꝛ rubedinis: tunc significat dñũ sãguis aut apa calidum i ipo sanguinẽ: ꝛ si ad citrinitatẽ tũc nocumẽtũ ẽ cholericũ: ꝛ si ad nigredinẽ nec ẽ melica. q̃ si ad albedinez ꝛ lenitatẽ tũc cã ẽ hũiditas: ꝛ si ẽ siccitas supflua tũc cã est siccitas. Cz significatões ex via digõnis sc. q̃n digõ bona nõ fit nisi q̃n post cibũ ꝓpẽsum nõ accit guitas i oze stõi: nz rugit⁹ nz iflatio nz eructuatio nz sapoꝛ fumosus aut acetosus nz singl⁹ ꝛ tẽlio ꝛ vt sit spaciũ in oze cibi i stõ spaciũ eq̃le ꝛ dscẽsus ei⁹ ab eo in hoza q̃ oz non añ ipsã nz p⁹eã: ꝛ sit sõn⁹ tẽpatus: ꝛ exp̃gefactio velox leuis: ꝛ in oculo non sit apa ꝛi capite non sit grauitas. ꝛ obediẽtia nãe sit facilis ꝛ sint inferiora ventris añ egõnẽ iflata. hoc. n. significat bõitatẽ iuolutiõis stõi super cibũ: ꝛ q̃ ipe bene ꝓpẽdit ipm: ꝛ illud significat fortitudinem stõi ꝛ pueientiã cibi i eq̃litate ꝛ q̃ntitate. Cũ ergo stõus nõ ꝓpẽdit cibũ bona ꝓpensiõe nz fit digõ bona accũt rugit⁹ ꝛ freq̃ntia eructuatiõis ꝛ fmãet cib⁹ in stõ spacio longo aut descẽdit ante hozã necessariã et cholerice quidẽ ꝓpetas nõ est vt phibeat digõnẽ ꝓhibitione destructoꝛia aut diminutiua aut faciẽte cruditatẽ: imo q̃nq̃ corrumpit eã. Sed melior ꝓpetas est vt phibeat digõnem ꝛ corrũpat eã sil: ꝛ phlã declin⁹ est ipsa ad corrũpendũ. Et scias q̃ q̃n in stõ nõ est apa nz vlcus ꝛi cibo nõ ẽ cõruptio deiũ digõ nõ fit bona tũc cã est malitia ꝓplonis. Et plim ei⁹ ẽ ex frigiditate ꝛ hũiditate: ꝛ post eas calida ꝛ p⁹ eas sicca. Verũ significationes ex stõi dolorib⁹ sunt q̃n vbi gr̃a doloꝛ extensiu⁹ significat ventositatẽ: ꝛ gustinus significat repletionẽ: ꝛ mordicatiu⁹ significat humoꝛem acetosus aut acutũ aut ponticũ aut amarum. Significatões aut ẽ ex appetitu sunt q̃n significant ex eo aut pp additionẽ ei⁹ aut pp diminutiõez eius ꝛ ipsi⁹ destructionẽ aut spẽm ad quã ipse declinat: sicut ẽ qñ ipse q̃nz ẽ sitiẽs ꝛ appetit frigida ꝛ q̃nz appetit acetosũ ꝛ q̃nz appetit exsiccãtia salsa ꝛ acuta ꝛ q̃nq̃ aggregat appetit⁹ acutoꝛ ꝛ salsoꝛ ꝛ acetosorũ sil. Et ex mõ q̃ ista sũt cõta in faciendo lucrari incisione humoꝛus nocturni ẽ: qz sunt significatiua debilitatẽ stõi. stõus. n. fortis declinat ad pinguia. ꝛ q̃nz ẽ appetitus declinis ad res malas q̃s refugit nã: sicut appetit carbones ꝛ aluinẽ ꝛ talia. ꝛ cã in hoc ẽ hũoꝛ corrupt⁹ eẽneus nõ ptinens hũoꝛib⁹ laudabilibus. Cũ aũt bonitas adest gust⁹ ꝛ est sanus non eligit appetit⁹ sapoꝛẽ supza dulcẽ. Cũq̃ declinat appetit⁹ versus alium ꝛ abhoꝛret illũ tunc illic ẽ nocumẽtũ. Mã si appetit pinguia: tũc illic ẽ stupticitas ꝛ spissitudo ꝛ raritas. Et si nã abhoꝛret cibos calefaciẽtes ꝛ declinat ad frs pp frigitatẽ ipsoꝛ tũc illic ẽ caliditas. Et si appetit calefaciẽtes tũc ẽ illic frigitas. Et si appetit incisiua ꝛ acetosa ꝛ acuta tũc illic ẽ hũoꝛ viscosus. Et appetit⁹ qõ i stõ calo aq̃ ẽ plusq̃z cibi. Et q̃nq̃z fit vehemẽtia calitat pp resolutõz ꝛ iglutõz frstauratõis. Et mõdicatio qõ exsiccat famẽ vehemẽtẽ ꝛ ẽ spẽs famis q̃ nullomõ tollerat ꝛ associat ei syncopis ꝓpe q̃ tardat ab⁹. ꝛ appetit⁹ i stõ ad quẽ effũdũt melia ꝛ phlã acetosũ mltiplicat q̃n ẽ coꝛ q̃titas infra q̃titatẽ vocantẽ ad expulsiõz ꝛ nõ mltiplicat i eo appetit⁹ ꝛ fit canin⁹ nisi pp illud qd dicturi sum⁹. in. c. appetitus caini. Et scias q̃ appetit⁹ nutrimẽti cõicat membris oibus: verũ illa cõitas est nãlis ꝛ facta ex fusiõe vocationis vtutis nutritiue cũ attractiua. Empliꝰ approꝛiat stõ appetit⁹ aialis ꝛ sentit cũ eo. ꝛ q̃nq̃

ducit qbusdã hõib⁹ vt eluriãt plim⁊ cõcedũt plim
et nz aducit eis saturitas fastidiosa⁊ nz egredit i egõ
ne eoz sex plima⁊ nz cũ hoc corpa coz ipinguant
Et cã qõ h⁹ i dispõnis ẽ resolutio plimi velox cum
sanitate digestiue⁊ attractiue⁊ appetitiue. Hez signi
ficatões ex via sapozis oris sũt q amar⁹ sigt calidita
tẽ⁊ cholerã. Et acetosus sigt frigus stõi: sed min⁹ fri
gore cũ quo nõ digerit cib⁹ oio. Et qñz sigt calorez
debilẽ cũ hũiditate faciẽtẽ ebulire hũiditatẽ paz q
postea sepat ab ea deficiẽs in digerẽdo: quare accit
aceto⁹itas sicut fit in multo. Accessit. n. qñ infrigidat
⁊ accessit qñ feruet a caliditate debili. Et ẽ acetositas
q fit i effusiõe mãci acetose ex splene ad stõm⁊ facta
qdẽ cã spleni mutat appetitũ nccario⁊ multiplicat i
flationẽ⁊ rugitũ⁊ malitiã digõnis⁊ facit eructuatio
nẽ acidã. Et tale q ex sapozib⁹ oris ẽ insipidus sigt
humoris insipidi sapozẽ⁊ salsus significat sapozem
humoris salsi⁊ sapores extranei horribiles signifi
cant hũoz es extrancos putridos malos. Sed signi
ficatões ex võitu sũt q si ẽ nausea tũ tũc mã ẽ visco
sa ibibita. Et si ẽ võit⁹ facilis sigt q ipsa ẽ effusa i cõ
cauitate. Et si sũt võit⁹ ⁊ nausea⁊ nõ sepant sigificat
aggregatõz vtriusqz rei aut visco⁹itatẽ hũoris⁊ tũ ẽ
nausea facta ex mã ibibita: ⁊ cũ ẽ plime mordicans
os stõi aut ẽ pauca ꝓportat qñ ipsa cũ cibo pnuscet
⁊ ascendit ex ꝓfũdo stõi ad os stõi⁊ mordicat ipm.
Quapp facilis fit qñz expulsio hũoz post cibũ et ñ
sit facilis ante ipm nisi sint multi. Hez qñ ẽ aduẽt⁹ cõ
turbationis⁊ nausee a, pu ocatõe tunc mã ẽ effusa. si
vo ẽ currẽs tũc mã ẽ generata in stõ fm cõtinuatio
nẽ. ⁊ vomit⁹ ẽt significat p colorẽ ei⁹ qõ igreditur i
ipso mãz. sigt ergo cholerã⁊ melã p colorẽ⁊ phlã
vitreũ p colorẽ⁊ phlã acetosũ⁊ salsũ p colorẽ⁊ sa
porẽ⁊ phlã descẽdẽs ex capite p colorẽ muscosũ⁊
qõ affodiãt ei ex descẽsu ad mẽbra alia. Et ex hõib⁹
ẽ q cũ recipit cibũ aliquẽ sentit ex seipo q si mouere
tur supfluo motu euomẽt cibũ suũ: ⁊ illo qõ sigt hũi
ditatẽ in stõ aut debilitatẽ stõi: sed illo qõ ẽ ex humi
ditate nõ accidit ẽt qñ vacuitas auleit: illo qõ ẽ ex
debilitate nõ accit nisi fm replonẽ tñ. Sed signones
ex via colozis cozpis sũt: qñ colorẽ vehemẽs signi
ficat⁹ dispõnis stõi⁊ epatis fm plim. Splime enim
regritudines stõi sunt ffe⁊ colorẽ stomachoz ẽ plũbi
neus. Et si iest eis citrinitas ẽ citrinitas declinis ad al
bedinẽ. Significatões ãt ex via rugit⁹ sũt qñ rugit⁹
sigt debilitatẽ stõi: ⁊ q ipse male ꝓpẽdit cibũ⁊ egõ
nẽ humidã. Hez significatões ex sputo sũt qñ multi
tudo ei⁹ ⁊ spũositas ei⁹ sigñt hũiditatẽ stõi mitten
tis aquositatẽ⁊ mucilaginositatẽ. Exsiccatio oris ex
paucitas salinosigñt siccitatẽ stõi⁊ caliditatem. Et si
fuerint illic significatões alie aduenabũt illa in signi
ficatõe caloris. Et scias q siccitas oris ẽ a siccitate
ꝓpõnis duobus modis. Eno⁹ coz ẽ siccitas vera⁊ ẽ
vt nõ sit salina: ⁊ sccds ẽ mẽdosa⁊ est vt sit salina cru
berã⁊ viscosa: ⁊ sit exsiccata cã caliditatis vaporose
veniẽtis ad ipm: qz oz vt distinguatur inter siccitatẽ⁊ ex
siccatõz sputi viscosi fm os. nã illa sigt siccitatẽ⁊ hũi
ditatẽ viscosam aut ꝓcedentẽ a stõ: aut descẽdentem a capite. Sed signones ex eructuatõe sũt qñ eructua
tio qñz ẽ lutosa⁊ qñz ẽ fetida aut fũosa aut raucida
aut lutosa aut putrida aut liosa aut silis cibo quẽ re
cipit eructuãs: aut pura i qñ ẽ qlitas alia: ⁊ ẽ sanior
eructuatio: nã si ẽ fumosa⁊ cã in hac nõ ẽ subiecti
que sũt velocis quẽstionis ad fumositatẽ sicut vitelli
ou oz in patella⁊ raphan⁹ aut cibus cui in artificio
suo: ⁊ cũ fit associat qualitas fũosa: sicut dulce cui su
pcunt ignis dñiuz⁊ alia: tũc cã i ea est ignecitas stõi
aut pp mãz aut malitiã ꝓpõnis puꝛ Si ãt ẽ cũ mã tẽ
ẽ fm vnũ duoz modoz ꝓdictoz. Et plim qõ ẽ illud
ex mã cholerica effusa ad stõz ex felle fz mõz cui⁹ ꝓ
tertia ẽ rememoratio aut ex catarro calo ex capite et
ꝓpe cũ hõ nõ ẽ cholicus i ꝓpone sua. Et significat
ẽt q cã caliditatis ẽ mal' aut pura ex isto nõ q cib⁹
q sũpt⁹ fuit lõginqu⁹ ẽ a fumositate sicut ẽ panis oz
dei. Mã cũ h⁹ i eructuat fũose tũc cã ẽ calitas stõi: et
sil' attẽde egõnẽ an ẽ cholica. Mã si ẽ cholica signi
ficat q cã ẽ caliditatis stõi. Et si egõ nõ ẽ cholerica
nõ ẽ necẽsariũ vt cã sit caliditas stõi. Qñz. n. ẽ malitia
ꝓpõnis singularis: ⁊ võit⁹ ẽt ẽ significatio magis si
gnificãs p illo qõ egredit i ipo. Et qñz significat eru
ctuatio acetosa⁊ fũosa vigilias cũ qb⁹ ñ iuẽit stõm
vacuatõz sufficiẽtẽ digõni⁊ iflãmat⁹ calefit. Qõ si
ẽ eructuatio acetosa nõ a cibo acetoso nz a cibo qui
cũ supfluo sũt mutat ad acetositatẽ: tẽ illo ẽ pp frig⁹
stõi⁊ ꝓpẽ cũ accit a cibis elõgatis ab hoc vt acetosi
fiãt sicut ẽ mel. nã si inẽcis eos acetosos fieri tũc iudi
ca q cã in hoc ẽ frig⁹ stõi sine mã aut cũ mã. ⁊ asso
ciat ei qõ ẽ cũ mã grauitas i oze stõi sp.⁊ plizs accit il
lud hũtib⁹ cholaz nigrã⁊ splenticã: ⁊ illi ad cuius
stõm discẽdit catarr⁹ frigid⁹. Qñqz ãt accessit eructa
tio a calitate cũ iuẽit mãz dulcẽ⁊ facit cã ebulire⁊ fa
cit ipam acetosã: ⁊ sigt illo vt sit eructuatio acetosa
cũ signis calitatis⁊ inflãmatõis⁊ amaritudine oris
⁊ siti⁊ inuamẽto cũ eis q iffrant. Et ex eis qõ quus
significat q calitas plima supflua qñz accescere facit
cibũ⁊ eructuatõz ẽ q calitas qñz facit accescere lac
veloci⁹ qz ipz facit accescẽ frigiditas⁊ qñz significat
p võitũ ẽt mã. Et qñ eructuatio ẽ fetida tũc qñqz si
gnificat putrefactõz in stõ significatõe fetoris oris. ⁊
qñz sigt vlcera stõi. ⁊ lutosa⁊ scẽosa⁊ limosa signifi
cant hũiditatẽ putrefactã. Et illa q ẽ vt herugo eris
sigt acuitatẽ⁊ caliditatẽ cũ putrefactõe⁊ ẽ vehemẽ
tior significatio caliditatis qz fumosa. Si ãũt eructu
atio nõ ẽ fumosa neqz acetosa: sed ẽ afferẽs saporem
cibi post spaciũ eueniẽs fm acceptionẽ cibi tũc sigt
debilitatẽ stõi i ꝓuertẽdo cibũ. Hez significatões ex
eis q sũt pueniẽtia aut fugiẽtia aut ꝓpediẽtia sunt vt
ꝓsiderẽt an res iffrantes sũt pueniẽtes ei aut res cale
facientes exsiccãtes pueniãt aut hũectantes post qz
ꝓsiderat res vna. sepe. n. accidit error cã dimissiõis ei⁹
cũ nõ attẽdit. ⁊ ẽ q res ifrãtes multotiẽs frangunt
ebulitoz hũoris subtil aquosi hũidi aut salsedinem
hũoris phlatici: ⁊ existiãt q cũ eis tã pueniãt innatã
tũ qntis illic sit caliditas. ⁊ resolucies⁊ multotiẽs
expellũt hũoẽ calidũ ⁊ resolnũt eũ: ⁊ existiãt q cuz
eis tam accit inuamẽtũ qntis illic sit frigiditas. imo

op ortet vt consideretur cū his duabus reliquę signi ficationes. Significationes aūt coz in quibus inue nitur sensus stōi sunt qñ si non sentit mozdicatiōz imo gratiatē: tunc materia ē phlatica vitrea. t si sē tit mozdicationem cū inflāmatione: tūc mā est amara vel salsa. aut mozdicationē sine inflāmatione: tūc mā est acetosa. t si ē illic mozdicatio cū leuitate: tūc materia ē subtilis aut pauca. t si est cū grauitate: tūc materia ē grossa aut multa. Significatōes aūt cum dispōnibus cōicantibus qñ ꝓsideratur: vbi gratia an cerebz patiat a cāis catarri t mittat ad stōm de fecnsiones aut epar: an sit generatiuū cholere t mit tat ipsā: aut an splen deficiat in expellendo melācoliā t sit aposus plime melancolie: t hec est cognitio cause. t ꝓsideratur an imaginent coram oculis res ñ ꝓsuete t non fixe t an accidant soda aut estuatio cū repletione t minorent cū cūone. t silr vtigo ꝓpe et an inueniatur tremoz cordis post repletionē an ꝑm vacuitatem aut accidat syncopis aut spasmus: t hec ē cognitio accidentis. nam si repletio fecerit accide re imaginationes t sodam aut inquietudinē t visio nes diuersas aut tremorē cordis etiam aut subz ma ximam: tūc stomachus erit plenus aut debilis aut in ipso ē malitia complexionis. q̄ si tremoz cordis t soda t syncopis t estuatio accidant in dispōne va cuitatis tūc ipse est habens receptionē cholere aut humoris mozdicatiui venientis ad os eius cum est vacuitas: aut humoris melici. t cognoscitur supflui tas in hoc cū reliquis signis que tibi dedim⁹ aut hu moris frigidi aut eius que ē ex istis causis in inferio re pte stomachi. nā non magnificatur illic qđ ex eo generat ex soda t eplepsia t syncopi t spasmo. t ac cidentia significantia dispōnes eius cū cōitate alia sunt cerebralia sicut pmixtio sensus t subet t cōnge latio t estuatio. t alia sunt cordialia sicut syncopis t tremoz cordis t malitia pulsus. t alia sunt cōmu nia sicut destructio anhelitus t difficultas ei⁹ t ma litia.

La. xvij. ð signis male cōplexionis calide stōi.

Ignificant ipsam sitis nisi supfluat t deiciat vtutē. Et eructuatio fumosa t lutositas saliue t inuari ab eis que infrigidant ꝑm ꝓditiones ꝑmissas in significationibus. Et adustio ciboz sub tilium q uoz siles non aduruntur in dispōne naturali t q̄ grossi digerūtur plusq̄z digerantur in illa nisi supfluat t deiciat virtutē. Et mltitudo sitis t puitas appetitus cibi ꝑm plim. t ꝓpe qñ malitia cōplexio nis ē cū materia cala cholerica facūt cadere vtutez oi o: vez digō ē fortis nisi supfluat malitia cōplexio nis vsq̄z ad hoc vt debilitat vtutes. Et qñq̄z associa tur huic ꝓplexioni febris ethica. t qñq̄z ꝓplexio ꝓp sinā supfluitatē anteq̄z deiciat vtutē cōmouet fame vehemētē p id qđ resoluit t qđ attrahit sua mozdica tione: t quia mouet mās ad resolutionē sicut fit suc cessione: t hec quidem fames qñz ē syncopal' qñ tar datur cū ea cibus aut facit cadere in syncopi. t cum ꝓlongatur parūp spaciū ei⁹ destruit appetit⁹ oio: t qñz multiplicatur etiā ꝓp cursū sputi ꝑm samē t mlt tiplicatur ꝑm saturitatē caliditas resoluens stōm. et si inuenerit humiditatē erit illud plus t hoc quidez sedant cibi grossi. Et scias q̄ illi⁹ cui⁹ stōus ē igne⁹ sanguis ē malus pauc⁹ acut⁹ fetidus qđ abhoꝛret mēbza diuersa ei in ꝓplone radicali quare nō nutri untur eo. fit ergo ille pauce carnis t sūt rene ei⁹ exu berantes qñ sanguis eius inclusus ē in eis quo nō vtitur natura. Et ꝓplonia extrahit ex ipso sanguinē malum.

La. xix. de signis malitie cōplexionis frigide stōi

Ignificat frigiditatē stōi tarditas mutatiōis cibi: ita. vt nō descendat sed expellat vomitu post spacium quoddā t non mutet mutatio ne que valeat. q̄ si supfluat nō alterat ꝓp ipsaz cib⁹ oio t non digeritūr. qñz significant ipsam multitu do appetitus t paucitas sitis t eructuatio acetosa absq̄z causa in cibo ꝑm q̄ diximus t h̄ significāt ma litiam cōplexionis ei⁹ frigide. Et ex significatiōib⁹ significantibus illud ē vt nō sit alisthze nisi eius qđ ē leue ex cibis siue grossis q iam añ digerūt. Et qñz puenit malitia ꝓplonis frigide, in stō ad hoc vt acci dant ex cibo comesto post horas plurimas extēsio t doloz magn⁹ q nō sedat nisi cū expulsione hūidi tatis acetose oi die. Et qñz ꝓducit ad hydropisim t iliacā. Et sup colorem hñtis stōm frūz apparent ci trinitas t albedo t nō occultant expienti. t ē ille ex melioꝛib⁹ curis cui⁹ē ameos. Et qñz cōicat cerebrū i ꝓplexiōe hñtibus ꝑm hāc ꝓplonē quare fiūt soda vētosa t tinit⁹ t silia. Et qñ puenit malitia ꝓplexiōis frigide cū ꝓplexione radicali calida multiplicāt ru gitus t inflatio t exiccatio t sitis t augmētat cozru ptio quotiēs indiget phlomia qñ exiccat eū t pdu cit ad ethicā. Et eius qđ medicia ē vt sumat paz vi ni ꝑm quātitatē qua ifūdat añ cibū aut sint cibi eius exsiccātia t caro rubea sine iure pigui cū nucis.

La. xx. de signis ꝓplexionis sicce stomachi.

Ignificat ipam sitis vehemēs t exsiccatio lin gue supflua ꝑm conditiōes ꝓdcas i ca. signi ficationū. t attenuatio cozpis t arefactio ipi⁹ supza factā naturā t iuuamenū cū cibis hūidis.

La. xxi. de signis malitie ꝓplexionis humide.

Ignificant ipam puitas sitis t terreri a cibis humidis t ipediri ab eis t iuuamentū cum mioratōe cibi t cū cis q siccī sūt. Et signt ipsā multitudo sputi t saliue. t si sūt ꝑm famem signifi cant caliditatē cū humiditate ꝑm plim. t qñz sēt ex caliditate sola. Et multoties quidē est sup os stōi hois humiditas ifusiua: t quotiens hīs eā cōedit aliquid medital q̄ si moueret vomeret. Et qñq̄z fit illud ēt ex debilitate stōi: sed associant ei signes de bilitatis ꝓdicte: t sit hoc ꝑm vacuitatez etiam q̄uis nō comedat: sed illud ē apud comestionē tm.

La. xxij. de signis ꝓplonū stōi que sūt cū materia

Omplexionē q̄ ē cū mā significant vomitus t eructuatio t amaritudo ꝓpe comitās ipsuz t ꝓp illud qđ ipsi admiscet t cōmiscetur vri ne nisi sit ꝓp necitatē transeuntē terminū. Et subtilē qđ calam virulentā significāt cū leuitate stōi nausea

t mozdicatio t sitis t iflāmatio: t qñ recipit cibum grossū patit cū eo nauseā t ad ūmū si ē plima cū ea ē semp nausea: t si ē panca nausea ap cibū: t silr si ē nō ibibita sz ē pphēsa i fūdo stōi qf nō fac nauseaz. Cūq; miscet cū cibo cozrūpit i stō t spargit t pūcit vsq; ad os et t fac nauseā. Et qñz significat illam q effusa ē i spatio stōi q nō ibibit q qñ recipit eā hñs aliqd abstersiuū sicut aquam mellis t zuccari ducit ipm ad eructuationē. Et ibibita nō cognoscit ex pte et qō exit cū vomitu t egone: imo ex religs significatiōib⁹ pdcis. t e⁹ radix ē nausea qñ significat māz pculdubio. Mā si ē ptmrbatio nñ t ē sūt illic adherē t sitis significat aut calitatē ei⁹ aut salsedinē ei⁹ ant nitrositatē ei⁹. Mā si sedak cū cala tē ē phlegma salsū t si ñ sedak ea nūc ē mā cholica. Et cognoscit ēt sapore oris aut cū eo qō expellit vomitu: q si aggregēt nausea t sitis significāt illō. Et si ñ ē sitis significat q mā ē ffa. Et ex significatiōib⁹ aggregatōis māe phlatice plime viscose ē vt cadat appetit⁹ t ñ dilatet pectus pp cibū plimi nutriūti: imo ōcliet ad illō i quo sunt acuitas t mozdicatio. Cū ergo accipit illū appetibla tio t extēsio t nausea t ñ gesē nisi cū eructuatōe. Et significatiōib⁹ aggregatōis māe male i stō t q sequūt ipz ē salt⁹ mirac t qñz pdu xit ad epilepsiā t melancholiā. Et ex significatiōib⁹ q mā effusa sit melācholica ē appetit⁹ plim⁹ cū ōbilitate digōis t cū multitudie iflatōis t cū gnescegnescē t sollicitudie. Et ex significatiōib⁹ q mā ē fortis ē solo vētris t vtigo cum mlitudie ex capite dscēl⁹ ad os stōi t ēt illō qō egredit i vomitu t egōne ex hūore mucoso. Et ex significatiōib⁹ q mā ē hūida nocēs sua cbuliti ōe ē sitis vehemēs cū dscensu amaritudis aut salsedis i ore t sensibilitas rei quasi ascēdētis t descendentis cum humiditate supflua i ore t capite stomachi t iflāmatio.

C. xxiij. ō significat ōib⁹ no cuñtoz stōi ñ pplonaliū.

Ignificatōes qō magitudis stōi sit vt sit stōach⁹ tollerās cibū plim t cū replet sētit tē adhere viscera t pphmi ad inicē: t cū eūat minit t dimittit viscera q̄si suspensa. Paritatis vo sigones sit vt ñ tolleret cibū plim añ saturitatē. Et sigones qō opilatōuz cadētiū it ep t stōm sit hūiditas egōnis t mlitudo ipi⁹ t sitis t puitas sāguis t altatō colozis ad hydropicalē t iceptō malitie dispōis cui⁹ fortal se noti⁹ nonn ē malitia pplonis aut malitia hūdis. Et sigones opilatōuz cadētiū it stōz t splenē sit paucitas appetit⁹ cū magnitudie splēis: vel sigones opilationū cadētū it stōz t ileūia sit accītia ileos t cosit paucitas appetit⁹ cū rāficatōe pplonis t rēanētia digōnis cū dispōne sua si ñ fuit aliō qd phibeat. t pauitas sētiēdi ō glutita mozdicatia acuta valō t ñ acci dat sigl⁹ p⁹ potū diapipeō t potū vini i ieiunio. Et ē tositatis vo sigones sit extēsio i stō t laterib⁹ t sb hypocōdrijs t nataro cibi t mlitudo vētositatis dscēdētis t eructuab il. Et sciao q qñ iuēit sētiēs it stōm t par duritiē cū gcilitate: tē illō ē significatō idicās resolonē nāe.

Ca. xxiiij. ō modis vlib⁹ curatōuz.

Trak stōus cū eis q̄ bibūt t cū epithiatib⁹ t ebrocis cū ags i qb⁹ō coquūt medicie t linimētis t vnctōib⁹ ex oleis t ēplis scis cū ceris de coctis i ags i qb⁹ ō coquūt medicie. Sz epithimata t ēpla sūt meliora ebrocis: ebroce eni sūt ōbilipōtiōis Et scias q cura malitie pplonis q̄ accit stō i vtrisq; q̄litatib⁹ actinis facilima ē ppea q: facile inuēim⁹ medicias ꝯrias eis vehemētis vtutis. vel cura q̄ accit ei malitia pplonis i vtrisq; q̄litatib⁹ passiuis ē difficilima t ppe pplonis sicce. Mā oppositō cuiusq; eaz ē cū vtute ōbilis impssiōis. Et scias q spaciū qdē calefaciēdi ffm ē sic spaciū iffrandi calm. Sz timoz i iffrando maioz ē pcipue cū qdā mēbra vicinantia stō hēant malitiā pplonis ffe aut ōbilitatē: vel timoz i hūectādo t exsiccādo ē silis q̄uis spaciū hūectādi sit lōgi⁹. Et scias q cū egritudies stōi sit ex mā ōiū ambigua sit mā tūc ñ ē qō magis ꝓferat ei q̄z hiera: qm ipa ē magis adiuuās vtutes mediciaz ad rāficādū stōm t pplēdas opōes ei⁹ ipi ꝓpas. Sz oz vt ñ cures ō ea qñ ē malitia pplonis sine mā qñ ipe nocet i calo t sicco t iuēit i ffis q ē fort⁹ ea. Cūq; cūaueris stōm ex hūore effuso ad ipz ab alio ꝓforta ipz p⁹illud vt ñ recipiat illū hūorē. t strictō extrēitatū t calefactō ipaz adiuuat i retinēdo illō qō effūdit ad ipz ab eis. Et sir ō papauē ē vehemētis iuuañti ad effusionē māe ex calaz. Cō si hūor ē frus tē cōfortātia q̄ nēcria st p⁹ ipsū st sic mastix t tro. ō ro. miozes t mēta sicca t xiloaloes t gariofili t q̄ st illis silia. Et si humoz ē calid⁹ tē arobob t troc. ffi sci ex rob⁹ t spodio t q̄ st silia ill. Et ille q̄ iuēit duxt gcile illō qō ēit stōz t epar ffm q dixim⁹ póat cibos suos t medicias suas aq̄z ordei t gdiak i bibēdo ipaz q̄qz die a.x. vsq; ad.xx. t vsq; ad cētū fz lōgitudiez diei sui vsq; quo sit potēs i liberādo ipaz vice vna aut duab⁹: t ñ ap ꝓximet medicia eūatiua nz phlobotōia Troc. dict⁹ ad illō ℞. masticis t troc. diarodō ābor añ. z. iij. karabe t mente sicce t marmacoz t xiloaloes crudi oim añ. z. ij. del i potu cū vio antiquo aut mīua. Et oz vt admīstrent i mūdificatōe stōi t e⁹ qō aggregak i vacuitate e⁹ aut adheret aut ibibit medicie ñ ptranscūtes stōm t vias ꝓprias stō absq; vēis longigs ab eo Si aūt ñ valet vice vna iterū. illud est eni melꝰ q̄z eūatio cum nō sit neēria eūo. Et oz vt attendas esse egōnis t vrie i egritudibus stomachi. Cūq; videris eas iam icipere rectificari tunc iam icipit stomachus rectificari. Et op̄tet vt non afferas i curatōib⁹ stomachi aut caliditatis eius aliqd vehementis ifrigidatōis sicut aquā vehementis frigoris t ꝓpe i eo q non consuetus est ea. Et nō eūes medicias solutiuas pp illud quod i ipso est ex superfluitatibus a sticticis conseruantibus vtutem ꝓpter illud qō scis.

Cap. xxv. de cura malitie complexionis frigide t humide i stomacho.

Et cū illic ē mā tūc eūa ffm q sciuisti i canone. Et si non est multitudo materici tunc experimētatores hūt viā i eo notaz. In curatōe qō cū mā nō est tūc cibāt illū cū eis i gbus est stipticitas t amaritudo vt exsiccēt cū stipticitate sua t calefaci-

ant cū amaritudie sua. Et hꝰ gdē generis ē vinū pō
ticū. Et ex medicis q̄ bibunt medicie absinthiales t
surop⁹ absinthij ipsi⁹: t medicie facte cū cydoniis. Hꝫ
ex ēplis t epithimatib⁹ t vnctōib⁹ empla i gbus po
nunt medicie stiptice sicut amomū t calam⁹ aroma
ticus t spica t solū t laudanū t bdellium t radix lilij
t balsamū t oleū ei⁹ t grana ipsius t storax. Ungue
ta aūt sūt cerata fcā ex oleo mastico t oleo de oluis
t oleo de cydoniis. Si aūt nō ꝓfert hec sūma admi
nistra empla rubificātia t medicamē d gūmi rute sil
uestris. Et ex emplis ꝓfortātib⁹ ē vt sumat croci t spi
ce lyre t masticis t olei balsami oiuz añ. ps. i. t. s. mell'
ptes tres t myrrhe asportate a ciuitate atrusulō par
tes tres: gummi alboti ps. i. t. s. enforbij ps. i. fiat ex
eis emplm t vt bibat ex eis pax ptrāsit. Et item aliud
℞. storacis ptes. iiij. cere partis tertiā medulle cerui
ne ptes. ij. gūmi alboti ptē. i. olei balsami ptē. i. t. s.
olei nardini ptes. ij. Et item storacis tertiaz medulle
cerui ne. iij. aloes rubei. iij. masticis ptes. ij. olei nar
dini. viij. olei balsami. iij. cer. v. fiat ex eis ceratū. Il
lo vo q̄ ratiociatōe vtunt icipiunt i ꝑmis cū exercitio
tēperato t administrāt cibū boni chimi facilis digō
nis cōlis q̄litatis ad paruitatē aliquaz declinātē fm
mēsuram q̄ digerat: deiū gdiat i hoc ad ministrandas
medicias ꝑdictas t q̄ cursu eaz ꝓcedunt ex clarijs
aromaticis calidis cū cōlitate gō fm q̄ exigit oppō
egritudis ita vt ꝑmēsuret ꝓpō. Et ex istis clarijs sūt
diapipereō t diaciminū. Medicamē bonū ℞. gra
nor uniperi t gūmi alboti t pipis oium añ. ptē. i. t
myrrhe asportate a ciuitate atrusulō: t existio q̄ oz
vt sint cū ea storax t spica celtica oiuz añ. ptes. ij. pe
troselini. s. semīnis apij morani t keisin ambozum
añ. medietatē ptis: ꝓficiāt eū cōlitate sufficiēte mellis
Et q̄ frigꝰ ē vehemēti ⁊ illo tūc oz vt i potu tribuant
omozusia t athanasia t sagzenea, t ē ex medicis bōis
ad oēs egritudies māles hūidas t grossas hūidas
ē surop⁹ glliticus t cūl ꝓfecto: ℞. sglle mūdate icise
ij. eminas: fūciantur i vase de vitro t ozificum co
operiatur vasis t dimittatur sex mensibus.

Cap. xxvi. de cura malitie complexionis calide.

Inflāmatōi stōi ꝓfert i potu sumere lac accto
suz t acetum, ꝑpe cū coriādro t lac acetosum
vaccinuz t medullaz citroli: t pisces recentes
ꝑpe sedāt inflāmationē i stō t aq̄ frā t fructꝰ recētes
t endiuia t cucumeres t persica q̄ nō sūt vehemētis
aquositatis: quare quertant ad cholerā t lactuce t lē
tes t coriandꝝ humiduz t acetuz t cucurbita t que
sunt illis silia mixta cū canfora t sandalis t ro. si illa
nēcria sunt. Et dant eis i potu ēt ro. de spodio: t p
ꝑe cuz ē illic solo vētris cholerica t oua cocta i ace
to t lētes cuz condimento granatorum t cuz summa
chia t condimento de agresta. Et carnes q̄ eis ꝓce
dunt sunt caro aruic t duragi t pullor. Ꝺō si coꝝ
caliditas nō ꝓcēgt mortificationē vtutis tūc ciba cos
frīs grossis sicut iffratis pīcib⁹ recentibus t iffratis
vētrib⁹ t oibus i gb⁹ est stipticitas: ēt rob de papa
uer t surop⁹ al⁹ ꝓfert ad hꝫ valde. Et ex eis q̄ ꝓfert eis
ē vaporatio cū iffratiuis: t q̄nz emplaut coꝝ stōi cū
vesica iflata iā ipleta ex aqua frā. Lūc emplas stōz
ex emplis iffratuis caue tunc ne velamē ex eis iffer
aut epar tali iffratōe qua coꝝ opatōes nāles ledant:
multotiēs eni accit ide nocumētū i anhelitu t frigul
i epate. q̄ si perceperis aligd hoꝝ tunc succure ei
cuz oleo calefacto effuso super locū t emplastra ipz
cuz eo t pone loco cuiplastroz ea que bibuntur.

Cap. xxvij. de cura malitie complexionis frigide.

Si fuerit hec malitia ꝓpōis lenis, sis ꝓtentꝰ
i curatōe eius trociscis rosatis i gbus sunt ab
sinthium t cinamomuz cuz decoctōe cymini
t ameos decoctoꝝ i vase vitri mūdo: t ameos gdez
est vehemētis inuamēti i hoc: t cuz ē fortio: illa tūc
nēciuz ē vtī ꝓfectionibus calidis fortibus t seibus
calidis t diapipereon t tyriaca magna t myrthida
to cuz vio t sagzenea t diacymio t omozusia t alkē
dicō t diamuscho amaro t ꝓfectōibus ō stomati
con: t diaolibanū inuatiuū ē ad hoc vbi nā ē lenis.
t oz vt ad bibēduz denī hꝫ i i decoctione spice t ma
sticis t signāti t coꝝ que sunt simulia illis. t ziziber cō
ditus ē inuatiuū eis t ēt troc. rosacei cū equali men
sura xiloaloes. Et item diapipereon cuz vio: naz ipz
vehemēter calefacit stōm t significat virtimtas sue i
ꝑsliōis p singultuz. Et oz vt vtant assa t pipere i ci
bis suis. Ipsa enī sūt plurimi inuamēti i hoc. t allea
ēt sūt ex rebus que magis ꝓferūt eis. Et ex oleis inua
tiuis iungendo stōm sūt oleū camemilinū t oleū de
alcāna t oleū de lilio t oleuz masticinuz ꝓsito i ip
sis adipe gallie. t si idigz ifrmitate vtutis ponāt i ip
sis armōiacū t bdellū. Et si sūt nēcria fortioza istis
tunc admistrenf oleuz costinuz t oleuz de beu t ole
um sambacinuz. Et ex eis q̄ iunguntur sunt siē siropus
de lilio cuz xiloaloes t nuscho t ambra. Et ex seibꝰ
sūt fenugrecuz t semē apij mōtani t altee. Et q̄nz po
situs vētosax sup stōm i doloribus frīs maxie affert
inuamentuz. Et scias q̄ calefactio extremitatuz per
ducit ad calefactionem stomachi ex ꝓximo.

Cap. xxviij. de cura male cōplexionis humide.

Urat cū exsiccatis t icitiuis t eis i gbꝰ sūt ca
liditas t amaritudo postq̄z eis admiscēt res
pōtice. Et oz vt vtant vīo fortī parumꝑ t sin
cibi exsiccatur sic illi q̄ sunt i patella t assati t miozet
potꝰ aq̄. t troscisci rosacei cuz rosis recētibus ꝓferūt
ꝓpōi hūide istō. Et ex eis gdē que remouēt humi
ditatē stōi ē vt buliāt. z. i. anisi t. z. i. scis. fenticuli i aq̄
t colent sup. v. z. zuccari ro. dissoluti digitis.

Cap. xxix. de cura male complexionis sicce.

Horum curatio curatōi ethice ꝓxima existit.
Hec enī egritudo ē q̄dā ethica stōi. Lū ergo
ꝓfirmat curatōez oio ñ suscipit. t neq̄z ē ꝓfe
vt occupatio sit ad humectanduz ipz solummodo:
imo humectatio eius nō fit nisi cuz cōmunitate coꝝ
poris. Et ex humectatōe igit ist oꝝ ē coꝝ balneatio t
sessio ipsoꝝ i tina t coꝝ iteratio ad balneuz fm sum
maz siccitatis. Et q̄nz necessariuz fac supfluitas sic
citatis que est i eis vt non cōcedat eis ambulatio, ad
balneuz t recessus ab eo: imo deferantur ad ip sum
t ab eo super aliquid quod conseruet ne ꝓsoluat

tos mot⁹ ⁊ ne resudet illō ē⁹. sumpserūt ex tina. Et
qñ balneum est mollificatiū vtutis tē oz ne appro
ximet ei qđ resoluat ⁊ duplicet illō: ⁊ oz vt sit balnea
tio eoꝝ submerso ipsoꝝ i tina ⁊ nō ē ci necri⁹ acr bal
nei: ⁊ oz vt sit aqua tie tépata. s. iter illā i qua sit hozi
pilatio ⁊ it mozdicātē. Et ad vltimū oz vt non patiat
ab ea: imo delectet ⁊ hūectet ipm ⁊ aplificet pozos
Et oz vt sit spaciū balneatōis t⁹ vsqz dū plcnerat ⁊ i
flat ⁊ augmētat cozp⁹ e⁹ ⁊ incipiat detūescere. Et oz
vt cū de balneo egredit gescat paululū deinde i po
tu sumat ex lactib⁹ subtilib⁹ aut lac mulieb⁹ aut lac
asininū aut lac caprinū ⁊ qđ de eo ē meliusl. Et meli⁹
ex eo ē suctū ex māmilla ⁊ afferāt lac hoza qua mul
get ⁊ bibat ipm añqz patiat ab aere oio: ⁊ vt sit illud
cui⁹ lac bibitū. cibatū tāta qtitate qtū digerat ⁊ sit
vsum exercitio ātē ipm equali: ⁊ vt nō sit suctū. ⁊ li est
aial pter hoiez cognoscit bōitas digōnis e⁹ aut ma
litia ipsi⁹ p fetoꝝ stercoris e⁹ aut puatoꝝ ipsi⁹ a se
toꝝ ⁊ equalitatē e⁹ aut hūiditatē ipsi⁹ aut ipsi⁹ exlicca
tōez aut e⁹ supfluitatē i vna eaꝝ aut p e⁹ eḡlitatē aut
e⁹ iflāmatiōez pp ventositatez i ipso: ⁊ vt fricet cū in
stro ⁊ abstergat exercitādo ipz. diū expectet i ifirmo
digō e⁹ qđ bibit de lacte aut aqua ozdei ⁊ icit illō ex
eructuatiōe e⁹ ⁊ lenitate viscez. Deide redeat p⁹. uiij.
aut. v. hozas ⁊ balneet: postea iungāt ñbza e⁹ cū fa
cilitate vt exliccet aquositas effusa i eis. Si āt fuerit cō
fuctus balneo balneet vice. tertia Et si fuerit recti⁹ vt
sit ꝓtentus duab⁹ vicib⁹ addat i hozis ipositis iter
duas balneatiōes ei⁹ fz qp dicta ē e⁹ expositio vt sit
ges integra. qp si decliat ad lac det ei i potu scdo ⁊ si ñ
det ei i potu aq̄ ozdei c⁹ artificū ē bonū ⁊ sapiens ⁊ ē
illa c⁹ aq̄ multiplicat. deiñ decoq̄tā diu donec mio
ret aq̄ ei⁹ ⁊ cibet pane furni facto ex fermto ⁊ sale bñ
cocto ⁊ piscib⁹ alredradu ⁊ alis volucꝝ leuiū carniū
molliū ⁊ testiculoꝝ galloꝝ leuiū carniū ipinguatoꝝ
cū lacte. ⁊ phibe ei viscosa ⁊ dura ⁊ grossa. ⁊ si fuerit
multi nutrimēti cligе ex eis q̄ cū multitudie sui nutri
mēti sit velocis digōnis faci lis chimi ⁊ hūidi. Et sū
ma sit tāte qtitatis q̄ ñ grauet nz extētionē faciat pli
me vez mi oratio nēria ē i h⁹i. Et necūq̄ ē in potu tri
buere ei vinū subtile declīue ad stipticitatē paꝝ tolle
rās ꝑmixtionē pp aquositatē suaz. Ipz ei facit pene
trare cibū ⁊ vinificat vtutē ⁊ excusat a potu aq̄ ffe fa
cītis irasci vt tristari suo frigore: ⁊ sit e⁹ sūma tāta ne
natet ssi stoz ⁊ ne faciat rugitū. Et sit e⁹ cibato scda cū
tā pm⁹ ite gre digest⁹ ē ⁊ sepel e⁹ cib⁹ ꝛ qz pole ē ⁊
sit cib⁹ leuis vt nō pseq̄t cib⁹ e⁹ cibū idigestū. Sitq̄
hoc regimē e⁹ aliqb⁹ dieb⁹: Lūq̄ meliozat parūp
addat i exercitio ⁊ fricatiōe ⁊ cibo. Lū āt sanitatē ap
proxiat abscindat kist ozdei ⁊ ponāt loco ozdei vino
dic aut duob⁹ sorbitiōes fce ex candarusio ⁊ addat
ei cib⁹ ex eis qb⁹ vti⁹ sueuit ⁊ incipiat a pedib⁹ ⁊ ex
tremitatib⁹ ⁊ carnib⁹ autum mollib⁹.

Capa.xxx. de cura ffe ⁊ licce pplonis.

Quod si pplo ē ffa ⁊ sicca: tūc rege ffaz sicut re
gis siccā: ⁊ qñ e⁹ regimē ñ é ei nisi cum cale
facientib⁹ tūc aliena i ea q̄ addūt i siccitate pp resolo
nē sua aut pp stipticitatez sozē i ipsis. Et cu pozatio
nes qđ oēs nocēt ei ⁊ nō pfert ipsi. ⁊ oz vt alienet ca
lefactio fortis velox qñ illō exsiccat ⁊ addit i siccitate
imo oz vt calefiat paulati ⁊ hūectet in eo qđ est inter
illud ⁊ addat i sba caloris innati ñ ignecitate. Et ex eis
q̄ faciunt illud ē vinum parue ꝑmixtiōis ⁊ lac. ⁊ aq̄
ozdei ꝑmixta cū pauco melle ablata spūa e⁹ vt mul
tiplicet ipsi⁹ nutrimētū ⁊ minozet ei⁹ superfluitas ē bō
eis ⁊ iungāt stōuli ex oleis arōaticis q̄ magis hūectāt
q̄z calefaciāt. vbi gra sic oleū ō spica ⁊ spica celtica ⁊
oleū de mastice ē bonū eis. Et qñz micet cū eo ole
um de balsamo qñ ē inuatiuū. Et meli⁹ qđ est vt mi
sceat cū eis parū cere vt sit moza coꝝ sr stom. Et ex
eis q̄ forte affert inuamētū ē vt caleſiat mastix ⁊ mi
sceat cū oleo neride ⁊ ponat sr stom ⁊ eligat ex ma
stice illd qđ ē piguis. qp si frig⁹ vehemēti⁹ fiat nō est
excusatio gn liniat stōus cū eo qđ ē sic pix faciendo
vt ipa adhereat ei oi die ⁊ remoueat añqz ifrect ⁊ qñ
qz admistrat illd i die bis. Ipa ei attrahit ad stōuz
sanguinē nutritiū. Et oz vt tu cognoscal formā ad
mistratiōis picis ex eis q̄ dicta si i. ca. picis. Et ex eis
q̄ maximū affert inuamētuz ē aplexari ifātē carnosū
sane ꝓplonis: qñ ipse facit stōz acgrere calitatē ina
taz digerēte cibū vehemēt. Si āt ñ fuerit ifās tē sit ca
tulus canis piguis aut cat⁹ masculꝰ piguis aut qđ
ꝑcedit via eoꝝ. Et oz qđ vt ñ sudet ifās aplexat ⁊ i
frect sudoꝝ ⁊ pole ē vt liniat vēter e⁹ cū eis q̄ phibēt
sudoꝝ ⁊ oz vt ne eis sr fluedetur aqua sra: qñ ipa
ē res magis nociua eis.

Capa.xxxi. de cura pplonis siccе cū calitate.

Vra h⁹ é vt aggregeat iter duo regimenta que
dixim⁹. qp si calitas fuerit pua sufficit vt adhi
beat regimē hūtū siccitatē ⁊ ponat vinū coꝝ recen
tis tpis. Et oz vt ipz i potu sumat ifratū i estate: tepi
dū i hyeme: ⁊ sili sint reliq cibi eozum. Et sit iuncto
stoꝝ eoꝝ ex oleo de cydoniis ⁊ ex oleo ophacino.
Et qñqz sanat ite gre ex potu plume aq̄ ffe ⁊ ppe quā
do nō est siccitas superflua.

Capa.xxxij. de cura pplexionis calide ⁊ hūide.

Conserūt ei ffa exsiccantia ⁊ aggrega iter duo
regia malitie pplonis case ⁊ hūide: ⁊ pfert ei
troc. ro. fci cū ro. recēb⁹. Et qñ illic ē solo, vē
tris admistra ceratū scm cū oleo de cydoniis.

Capa.xxxij. de cura malitie complexionis stoma
chi cum materia ⁊ cura opilationis.

Oportet, vt cognoscas disp ōnez māi i stō an
sit exsiccāl sic exsuccat spōgia añqz. aut ibibat
sbmersa i ipso. aut adherens aut effusa i pcauitate q̄ noīat
apud quosdā natās. ⁊ vt cognoscas ei⁹ initiū ⁊ locū
gnātiōis ei⁹ ⁊ pte effusiōis ipsi⁹. Ad si fuit ei⁹ gnātio
i ipso: itētio i curādo ē itētio ei⁹ ⁊ rectifica i ipso cāu
gnāte ipaz: ⁊ si fuerit venēs ad ipm ex mēbro alio
sic cerebro aut felle aut epate aut splene eūa illud qđ
pucit ⁊ rectifica ñbz mādās mām ad ipm ⁊ pfoza
stoz vt ñ recipiat illud qđ effudit ad ipm. Et qñz est
effusio e⁹ i hoza famis ap motū vtutis attractiē stōi
⁊ getē explime: qre recipit ex materijs illud qđ ñ reci
pit i hoza alia: ⁊ isti sūt illi q̄ ñ tollerāt famē. Et qñqz

ſtipuēčit ei ſyncopis cū ipſa adeſt oz vt ꝓtinciat effuſio
mūcz cū comeſtione cibi t ſint ꝓfortantes ſtōm. Et
qñq; ptingit qp mā nō effundit niſi cū aſſūt paſſiōes
ciales ſicut ira vehemēs aut triſticia aut alie t nō se-
dantur modicatio accūs eis cū vomitu. Et illi gd q
deſcendit a cerebro ꝓferūt pip al. ptrūt cū aqua: et
abſinthium t aloes debilis iuuamēti in ipſa ē: ij hie
ra fortis ſit ad illd pp illd qd ē in ipa ꝺ medicis for
tis reſolūtiuis t abſterſiōis t iā pterūta nob qd ex cō
pōne difficilius cureč vt ſit ſtōus calid⁹ t cap ffz: fac
n. neciuz illd qd deſcēdit ex capite vt adminiſtrēt ea q
ſūt ſic diapipeō t diacyminū t illa gd nocēt ſbeſtō i
Et ca⁹ cura q ab epe effūdit indiget eis q leniūt nām
t eūant hūoꝛe ſubtilē cholericū ſic aq caſei cū myro
balanis t ſcamōea. Et qñz declinat ipm ab vtroq;
eoꝛ ſil p intētōz ad illd qd ꝓfortat ſtōm t oz vt pre-
mittas lenificatia in cibo t facias leg ſtiptica fz qp di
cturi ſum⁹ i loco ſibi ꝓpo. Illa at q effūdit a ſplene
curat cū eis q dicem⁹ in. c. appetit⁹ canini. t tu gde
iā ſciuiſti qp qñz effūdūt ad os ſtōi hūoꝛes acuti nō
dicatini t faciūt euenire ſyncopi t ſpaſmū. Et qñq;
pducit eoꝛ effuſio ad deſtructionē pulſus: t qñz ſūt
melici. t ē tibi necrū vt cōfortes os ſtōi ne recipiat
mās attractas ad ipm cū ēplis i qbz ſint ſtipticitas t
aromaticitas. Et ffa qd in diſpōe curatōis calitatiſ
i febꝛib⁹ ſūt alcalbu t cydōia t galia t ſucc⁹ acreſtet
rani alhauleich t olea ſic oleū ro. Cala vo ex eis ſt
hūida diſpōnē ptrarīa pdcis ſic myrrha t croc⁹ t
aloes t maſtix t abſinthū t olibanū t. zz. t ſpica: fz
olea ſūt ſic neridē t oleū ō lino. Et multotiēs qd eſt
cā aggregatōis māci in ſtō retētio eūonū mūdificā
tiū ipm ñ effuſio ad ipm. Et i hi qd oz vt eūes illō
qd aggregatū ē tapias ptē curſ⁹ cū t facias ipm ō
dinare a ſtō ad ipam t nz educat ex ſtō hūoꝛ niſi ad
ptē ōdinatōis ipi⁹ in eūone. Si at ābigua ſit: educ
natāē q ſeqt os eū vōitu: t illū q ē ei ptrari⁹ cū ſolo
ne. Nō ſi hūoꝛ ē ibibit⁹ intrāſ t ñ ē niſi ſubtilis i cēn
tia ſua: mīc melī⁹ quo curat ē aloes. t ablutū recti⁹ ē
ad ꝓfortādū t ñ ablutū ad purgādū: nā cū ablut ō
bilitat ei⁹ eūo t mūdificatio ipi⁹. Et hiera ꝓuenien
tioꝛ ē ābob⁹ pp qd in ipa ē ō ſpēb⁹ rectificānb⁹ t ad
iuuātibz t, phibētib⁹ a nocēnb⁹ t ppe pura ñ pmi
xta cū melle. Cōmixta. n. cū melle q̄uis ſit plime ſo
lutōis ex modis diuersis: qñ ē plim remanēs in ſtō
tū ci⁹ ꝓfortatio ē mino: qñ mel frāgit ō fortitudine
aligd i ꝓfortādo t purgādo q ābo ſit pgrūt: t oz vt
qñ bibit vt itētio ſit p⁹ ipaz ābulare t ñ nz vt alteret
pp ipaz regiñ ſuū. Et qñz remouet egritudo potōe
vna ex hiera. Et ſi fuerit illic ca⁹ appetit⁹ aut nauſea
ponat loco croci i hiera roſe rubee. t qñ iuēnt caliditas
inflāmata ñ admiſtret hiera qñ ipſa qñz addit i
malitia ꝓpōnis t ppe qñ criſtiat qp ſit illic mā. t ſi
ñ fuerit illic mā oſo tūc hiera ē medicia magis cōfe
rēs hūoꝛib⁹ cholicis i ſtō t ppe cū ꝺcoctiōe abſin-
thij. Deſcriptio hiere ad hūc modū leuis: ℞. flo: is
ſignāū t xylobalſami t aſſari t cinamomi oiuz añ. p
tē. i. t aloes ptes. vi. t qñ ñ q̄rit in ipa fortitudo cūo
nis imo mūdificatio eēlis pōat pō d⁹ois medicine
ps. i. t. ʒ. t exp illulis exptis ſimātib⁹ hoc ē vt fiat
aloes. ʒ. i. t myrobalanoꝛ citrinoꝛ t roſaꝛ media-
tas. ʒ. t ꝓficiāt cū ſucco ēdiuie t diacidonīte ſoluti-
uū ſeu ex cydoniis t zuccaro t ſcamōea. Et qñq;
ſufficit vt i pot deč danic ſcamonee i trib⁹. ʒ. lactis
acetoſi colati a butyro ſuo dimiſſi vna hoꝛa donec
bona fiat eoꝛ ꝓmixtio. Et geleniabi ſolutiuū eſt ma
xime iuuamūti i hoc: t illi ſumuſterret, ppe adcholi
cū t. coctio abſinthij t ꝓunoꝛ t tamaridoꝛ, t firo-
ro. ſolutiu⁹ t ppe i eſtate. Et ſilr aq caſei cū myro-
balanis t ſcamonea pauca aut aloeſi ē voluntas vt
cūet mām cholicā. Medicamī. ℥. bonū: ʒx. abſin-
thij romāi. ʒ. v. t ro. rubeaꝛ ſanaꝛ. ʒ. xx. ꝺcoquāt in
lb. duabz aq ꝺec remāet medietas lb. deide potet
ſic ē aut cū zuccaro pauco. Et aloes gd ē ꝓuenies in
eūonib⁹ ſtōi t ſcamōea ē nociua ſtō t inimica ei: nō
ergo audeas daꝛe ipam niſi cū neciitas adeſt. t ih⁹ i
gd materijs ꝓfert phlonia qñ illic ē repletio vt mo
ueat hūoꝛ ad vēas t extremitates: t ſint i hūoꝛib⁹ q
ſūt i ſtō meat⁹ i gb⁹ expellāt. t iā gd exptū ē iumē in
potu hiera cū ꝺcocto ē abſinthij qñ ē vltia. Et exp
tū ē diacydonīte h⁹ i: ℞. cydonioꝛ aſſatoꝛ in maſſa
q̄ſtitatē. iij. ʒ. t croci t abſinthij ābob⁹ añ. ʒ. ij. t. ʒ.
t olei arboris maſticis t olei ō cydōijs. viij. darki-
mie: ꝓficiāt cū vino odoꝛifero t admiſtrēt. ꝓfortāt. n
ſtōuz q ē cū hocmō t phibz ipm recipe humoꝛes
calꝺos: t ex eis q expta ſt ēt ē v t ſumāt abſinthij. ʒ. x.
cinamōi. ʒ. v. xilobalſami ſpice āboꝛ añ. ʒ. ij. folioꝛ
ro. recētiū. ʒ. iij. xiloaloes maſticis āboꝛ añ. ʒ. i. co-
q̄nt in aq multa vſq; quo redeat ad q̄titatē. ſ. ad q̄n
titatē lb. i. aut min⁹ t colet, t iūdat i ipſo aloes cui⁹
potio ſit q̄ſtitas. ʒ. i. oi die vſq; quo appeat ſanitas.
Et ſi hūoꝛ ē effuſ⁹ ñ adherēs ei nz groſſ⁹ iuuat vōi
tu fcō a q raphāi t oxymelle t aq melī t aq oꝛdei p
mixta cū oxymelle caloꝛ q, pcedūt curſu coꝛ ex eis q
faciūt vōcre lenib⁹: t qñz ſufficit aq cala ſola aut cū
oleo calo ſolo aut cū oxymelle cū aq cala ſola. Et
aqua gd cala cū panco melle lauat māz t qñz expel
lit eā nā cū vōitu: t qñz ꝺducit eā ad iferiora. t qñz
curat h⁹ i mā cū ſolone vētris et cū eis q dixim⁹ ſi
ex vōitu ñ ꝓuenit illd qd q̄rit aut ē ad ꝓfūduz ſtōi
magis ꝺclinis. t qñcūz volueris ſoluč vētrē cū hiera
in h⁹ i mā dab in potu p⁹ balneū in die añcedente
aquā oꝛdei t qñ ē hñoꝛ hic moꝺicatiu⁹ pauc⁹ iēt ē
admiſtratio ſauie oꝛdei cū aqua gnatoꝛ auferens
ipm pp exſiccatōz ſauie t exſiccatōz ei⁹: t ga cōfoꝛ
tat aq gnatoꝛ os ſtōi qſ ñ recipit ipm. Si at hūoꝛ
ē groſſ⁹ tē rect⁹ ē vt icidat t ſubtiliet cū potiōib⁹ i
ciſiuis t ſubtiliatis. Et medicie gd iciſiue ſt ſic. oxy-
mel t alcagauic t ſynapis t cappes t olive t cū em
plis ſubtiliatis: deiñ educat ſolone ventris cū eis q
educūt h⁹ i. Qd ſi admiſtret vōit⁹ deiñ ventris ſolo
erit rectius: t ſi ē iobediēs gn nō cradicet tē oz vt fa
cias vōere cū eis q ſūt foꝛtiora ſic ꝺcoctio nucis vo
mice t ſynapis t pipis. Medicamē faciēs vomere
phlegma: mucilago cartami diſſoluat cū aq aneti
ꝓtriū t pijciat ſi ipz oleū laurinū: t ꝺt ipotu iſirmo
t mittat i oꝛe ipi⁹ pēna t euōat cū ea. t qñ mūdificā t

stōus tē admistrēt ea q̄ eq̄nt ꝓplonē ⁊ calefaciūt ipz cū subtilitate vt ñ gnēt vice alia: ⁊ q̄ñ vis soluē vētrē i hº i mā dabis ei ad potādū vno die añ ipaz pº bal neū aq̄ ciceris: ⁊ oz vt admistres eis illō multotiēs ⁊ balneatio i aq̄s thermaticis ⁊ dambulatões ⁊ mo tº iuuāt eos. Et multotiēs ē ō ꝓsuetudie hois vt ꝓgre get istō ipi ꝓplegma plim: tē ergo admistrēt pozri cū aceto ⁊ syrapi: q̄ñ sanak ppea q̄ illa icidūt cozpº hūous ⁊ ꝓp solonē accidētē habētē ipuz. ⁊ si phla. ē acetosū det i potu hiera cū oxymelle ⁊ vtak medica mie diacalamīti. Et medicie qdē solutle rectificantes hūores grossos q̄ st hº i stō pilule alefenciati ⁊ pillule aloetice magne ⁊ pillule stōatice ⁊ gloes i siropo ace toso cū scib º fortia hñte scia fcō cū melle ⁊ hiera ad illū q̄ grossº ē. ℞. seis apij ptes. vi. ⁊ extrētatū absin thij anisi seis feniculi oiuz añ ptes. iij. pipis al. ⁊ assa ri ābozañ. ptē. i. ⁊ medīa: costi ⁊ spice ō kesiz oium añ. ptes. ij. mastices croci ābozañ. ptē. i. aloes ptes. viij. ꝓficiāt ⁊ fiāt ex eis trocisci ⁊ bibat oi dictro. pō dere auf. i. q̄ñ mūdificat stōz cū facilitate. Et q̄ñq̄z necēsū ē vti hieris magnis: ⁊ ex eis q̄ ꝓferūt ꝓpe pº potionē ꝑcedēte st myrobalāi kebuli ꝑditi ⁊ sirº de ablinthio ⁊. 33. pdtū: ⁊ cibi pueniētes eis sūt iura alkanabir ⁊ puaz auiū ⁊ cº colūbe pullozPlozpoza eni pullozcolūbio z̄ sit tarde digōus ⁊ lōge moze in stō. Et scias q̄ sahañ ē exsiccatia supfluitatū oiz hūi dozz aq̄ ferri mineralis aut i q̄ extīguit ferz micra le aut i qua extīguit ferz ignituz mlotiēs ē iuuatiua stōi hūidiozis. Et oxymel sglliticū ē veheñtis tuua ñti ⁊ diacydōitē puz ē bonū materijs calidis: ⁊ illō quod ē cū pipe ⁊ zizibere materijs grossis frīs. ⁊ cº ōscriptio ℞. succi cydōioz aquosoz paz pōticoz pº tē. i. mell ad iffratū ⁊ zuccari ad calefcñ ptē. i. ⁊ ace ti bōi fortis. s. aceti vini ptē media: ꝑpek supignē len tū ⁊ repōat. q̄ si voluntas adē vt sit maiozis fortitu dis adi frañ ponāt i ipo. 33. ⁊ pip. Et ex eis q̄ ꝓfert ad resoluēdū mās grossas ex stō ē āplexari ifātē q̄ ñ polluit sz ē ꝓximus ad hoc sine velamie. Et q̄ñz ag gregāt i stō duo hūores ℈rij. ⁊ ē ille q̄ ē ibitº: verbi gra ex subtili cholico ⁊ effusº i pcauitate ex grosso. oz ergo vt ūtēto sit i eo q̄ ē maiozis nocumti. Et q̄ñ hūor ipediēs ē calidº mozdicatiuº ex quo accīt syn copis ⁊ spasmº tē rege ipm cū eo qđ diximº i ca. syn copis. Et ꝑmū quo oz vt ei succurras ē facē ipm soz bere aq̄s tepidā. Mā cū ipli ꝓ eū euomūt hūores su os sedāt illō qđ hñt. Et si hūor nocēs effusº ē melan cholicº tē ꝓfert ei ō coctio calamti cū melle ⁊ ō coctio epithimi ⁊ calamīn cāpestris. ⁊ ex eis q̄ valēt ad hoc ē vt ꝓficiāt aluñ ⁊ calcadis ⁊ es vstū cuz melle ⁊ po nañ sup stōz. Et oz vt pōat sup stōs cozi hozis p:a uitatis egritudis spōgia ifusa i aceto calo valđ. Cūz hūor fuerit ffus ⁊ hūdº tē sis ꝓtēº calefaciētibº re solutiuis ⁊ ñ facias igredi i eis ea q̄ exficcāt cū stipti citate: q̄ñ error ē maximº siue sit cibº siue medicia. Et q̄ñz mā ipedit mltitudie sua ñ sua corruptione ⁊ i succurrēdo nocumto admistrēt ñdicie ⁊ cibi stiptici absq̄z spe malitie. Curatiōi ät apatū stōi sīgularia posterº faciemº capla: ⁊ silr curatiōi vētositatū ⁊ in flatiōis. In raritatis vo stōi cura admistrēt medicie calefaciētes stiptice q̄s diximº ⁊ ppe aromatica i q̄bº ē quemēta cozdi ⁊ spiritui: ⁊ admistrēt elaria aro matica stiptica sīē ō nuce muschata ⁊ elariū ō carda momoz ⁊ sīlia q̄ ⁊ ex eis q̄ dicemº ⁊ q̄ diximº i curati one frigoris stōi ⁊ hūiditatis eiº. Et oz vt exsiccēt ci bi ⁊ subtiliēt ⁊ sumāt i plibº vicibº ⁊ ñ q̄uabūt stōz ⁊ ñ ipleat vio subito neq̄z moueat pº cibū ⁊ potū neq̄z bibat sup cibū. Et sit illud qđ bibit vinū forte vetus ad aliquātulū ōclinās stipticitatē ⁊ assiduāt ipz pau lati paulati. Cura añt opilationū euenientiū i meati bus ꝓpigs stōi q̄ sūt ad ipz aut i ipo: sūt meatº q̄ sūt ex ipo ad splenē aut ex ipso ad epar ē adhibē apitia sīē hierā ⁊ absynthiū. Vez ō curatiōibº obuiatio nis ⁊ pcussiōis ⁊ casº sup stōz sīt trocisci dicti i ātido tario, i gbº sīt karabe ⁊ melirotū. Emplm iuuatiuum ad hoc ℞. pomozō sceni coctoz dissolutoz i ō coctiōe ꝓritoz valde pōdº. z. i. ꝓficiāt cū ōcia sui ō lau dano ⁊ ro. z. viij. ⁊ aloes. z. vi. ꝓficiēt eia cū ꝙuobº succīt. s. bugloſſe ⁊ folioz cuꝑsi ⁊ misceaticū eo oleū ō lilio ⁊ tepidet ⁊ liget sup stōz diebus aliquibus.

¶ Capitulum. xxxiij. De cura eius qui leditur fortitudine sensus sui stomachi.

Q Um supfluit illd ñ ē excusatio qn admistrent narcotica cū facilitate. Et oz vt sint cibi eiº illi q̄ grossāt sāguīē sīē illi q̄ sūt ō fruīto cocto cū multa aq̄ ⁊ carnes vaccie vsque quo sūt necī iū vti narcoticis. Et si illō qđ nocet fuerit caliz tē oportebit vt ptes stōi mūdificēt cū hiera multotiēs ⁊ vt nō tardet cibº eiº: imo oz i hº i vt cibēt i ꝓncipio famis ipsoz pane cū robub fructuū: aut i sufoi aq̄ ffa ⁊ aq̄ rosº. ⁊ q̄ñz ifūdit i vio mirto ffato: illud ei cōfortat os stōi ēt. Et si illud qđ ledit fuerit ffm tūc plim qđ eis accīt nō accidet nisi tremoz ⁊ spasmº: ārē oportebit vt eoz stōi ꝙ fortēt cū vio stiptico ⁊ cū medicinis arōaticis stipticis subtiliatiuis ⁊ cūct hūoz q̄ ē eis.

Cap. xxxv. De regie eiº cuius stomachus paruº ē.

Oportet vt sit cibus eius ex eis q̄ sunt i pauca q̄ntitate multi nutrimti ⁊ sint ex rebus pueni entibus stomacho. Cibi autez magis pueniē tes ⁊ sūt illi i ḡbus sunt stipticitas ⁊ amaritudo sine acuitate ⁊ mozdicatiōe. Et sani gdem iuuanturā cō fortatiōe suoz stomachoz cum stipticis. In febrē tibus vero nō oportet vt supfluat i hoc cū eis i gbº est stipticitas vehemēs: quoniā illud exsiccat oza sto machoz suoz exsiccatiōe nociua: quare oportet vt i eis cum facilitate administrentur quoniaz necessa ria sunt. Et ex cibis gdez cōuenientibus, stomacho inuantibus ad debilitatez ipius fm q̄ testat G. sūt pelles ītrisece ventrium gallinaz: ⁊ dimissio coitus cōfert eis i cōfortando stomachuz valde. Et ex regi mine cōuenienti plurimis stomachis est vti vomitu i mēse bis ita vt nō ꝓgredi i stomacho hūor phleg maticus ⁊ facilior vomitus est ille q̄ fit cuz raphano ⁊ piscibus comestis expectādo ō dec sit sitis valde ⁊ bibēdo post ipsaz siropuz acetosū mellinuz aut zuc carinū cū aq̄ calida ⁊ euomēdo ⁊ nō oz vt supza illō addat: q̄ñ ꝓsuescet nā cōcere sup fluitates ad stōum

Et scias q̄ vomit⁹ facilleuis sine labore ⁊ ñ frequēt hora necitatis ē maxi iuuamēti. Et ex regie puēiēte plurib⁹ stōis ē vt sint ꝑteti cibo vna vice ꝑter qđ replcāt i illa vice. De solutis vo puēiētiora eis sūt aloes ⁊ absinthij herb aī succ⁹ ei⁹: qñ succ⁹ sepat⁹ ē a stipticitate retēta i herba. Et qñz iuuat stōus ex acceptóe passulaꝝ i scōa mīsa pp illud qđ i eis ē de absterśióe eḡli. Et ipse gdē sūt ex eis q̄ sedāt mordicatióez paruā q̄ accit stō sua absterśióe. Magna vo mordicatio idiget fortioꝛi illis ⁊ ḡna myrthi ꝓfert stō ⁊ cappis ꝓpata ēt: ⁊ ex olerib⁹ lactuca stō q̄ ad calitatē ē ō cliuis: ⁊ silr fumusterre ⁊ apiū ē cōis iuuamēti. ⁊ silr mīta ⁊ cnula ꝓdita cū aceto. Et ex eis q̄ puēiūt stō sua ꝓpetate ⁊ ꝓfert meri ēt ē lapis g dr cozall⁹ cū suspēdit ita vt appꝛoxiet stō aut sūt ex eo suspēsoriū Qualit ergo igredi i ꝓfectōib⁹ aut bibit ex eo medietas. z. i.

Lap. xxvi. ō reb⁹ q̄z vsu nocēt stōus ⁊ itestia.

Scias q̄ plēs egritudies i stō sequūt sacietatē nauseatiuā. Illica ergo eā ⁊ aliēa cāz ei⁹ ex cibis i q̄ntitate coꝛ ⁊ q̄litate coꝛ ⁊ q̄ sit icōsueti ⁊ ex aerib⁹ ⁊ ex ags ꝓhibētib⁹ digōnē bonā ⁊ ex fb⁹ magis inimicis stō ē repletio: ⁊ pp illud ñ auget coꝛp⁹ gulosi: qñ cib⁹ ñ digerit q̄re nō crescit ex eo coꝛp⁹. Ille aūt q̄ a cibo abstiet dū i ipso remanet adhuc aliqd appetit⁹ auget: qñ stōus ei⁹ bñ digerit cibū. Et scias q̄ cib⁹ q̄ ē icōueniēs stō i seipso ñ cā aggregatōis sue cū alio: aut ē icōueniēs ei pp suā q̄ntitatē aut pp q̄litatē sui. ⁊ vnaquęq̄z eaꝝ si ē ad leuitatē delitioꝛ natat ⁊ regrit expulsionē cū vomitu. ⁊ si ad grauitatē: reslidet ⁊ regrit expelli fluxu vētris: ⁊ qñz accit vt natet ps ei⁹ ⁊ reslideat ps ei⁹ pp suā diuersitatez i leuitate ⁊ ḡnedie ⁊ diuersitate motuū vētositatū euenētiū i ipso ⁊ regrit vōitū ⁊ solonē vētris sil. Et sciaꝛ q̄ phibitō fecis ⁊ vētositatis ē maxi nocuīti. Qñz eni ascēdit pp illud fex ex reuolutōe ad reuolutionē ad supioꝛa dōec redit ad stōz ⁊ ipedit nocumto maxio: ⁊ monēt ex eo ea q̄ sūt sīlia eoꝛ: ⁊ accidūt ꝑturbatio ⁊ cal⁹ appetit⁹. ⁊ vētositas ēt qñz ascēdit ad stōz ⁊ elenat vaporē ipsi⁹ ad cerebꝝ ⁊ nocet vehemēter ⁊ corūpit illud qō i stō ē. Et scias q̄ oē qđ stipticitatē ñ hēt ex succis ꝓpe ⁊ ex alijs cōmūit ē malū stō. Et oīa olea mollificāt stōm. ⁊ qđ ex eis ē magis pucies ⁊ magis sanū ē oleū ō oliuis ⁊ oleū ō nucib⁹ ⁊ oleū de fusticis. Et ex medicis ⁊ cibis stō magis nocuis fm plūm sūt grana pinū ⁊ selk ⁊ albedarū gi ⁊ napi ñ dissoluti i decoctōe: ⁊ acetosa ⁊ atriplices ⁊ blitū nisi cū aceto ⁊ almuri ⁊ oleo. Et ex istis sūt senugrecū ⁊ silamū qñ ꝺbo ꝺbilitāt stōz: ⁊ lacē nocinū stō: ⁊ silr medullę ⁊ cerebella: ⁊ ex potib⁹ q̄ ē grossus nouus. Et ex medicis grana umiperi ⁊ grana alfagdi. Et scias q̄ oēs medicie solutie ⁊ oīa q̄ abhominationē faciunt sūt mala stō. Et colr⁹ ē ex rebus magis; nocinis stomacho ⁊ diminutio eius est ex rebus magis ꝓferentib⁹ ei: ⁊ vomit⁹ laborosus q̄ntus sit inuitu⁹ ex pte purgationis: nocet tñ plūm cum debilitatione.

Tractatus. ij. huius fen.

Cap. i. de regimie dolozis stomachi ⁊ debilitate eius ⁊ dispositione appetitus eius.

Dolor stōi accit aut pp malitiā ꝓlonis abscḡ mā: aut pp malitiā ꝓlonis cū mā ⁊ ꝑpe acuta mordicatiua: aut pp solonē ꝓtinuitatis ex cā vētosa extēsiua: aut mordicatia adustiua: aut aggregatia ābaꝝ rex silīcē ē apatib⁹ calis. Et qñz sit ex vlcerib⁹ cōzolutis. Et ex hoib⁹ qdē sūt alīq gb⁹ accit dolor stōi cū comedūt ⁊ sedat p⁹ digōnē. ⁊ coꝛ plūm sūt melica ⁊ pastictes meliaz mirachia. Et sūt ex hoib⁹ qb⁹ accit dolor i fine spacij ꝓhēliōis cibi i stō ⁊ ap horā. x. ⁊ q̄ se quūkea: ō qb⁹ ſt qdā quoꝛ dolor nō sedat dōec euomāt quoddā qō ē sīc acetū ex quo ebullit ira deide sedat dolor coꝛ. ⁊ ex eis sūt quoꝛ dolor sedat cū ōsce stōe cibi ⁊ ñ cū vōitu. Et ō duab⁹ sectis sūt q̄ manēt ꝗz tolleráti i suā lōgo tpe. Et cā qdem ꝑmi ē effusio melācholie ex splen ad stōm. Et cā scdi ē effusio: chole ad ipm ex epe sp q̄ abe ñ ledūt i ꝓncipio rei: qñ abe cadūt i ꝓfūdū. Lūcḡ cib⁹ ꝑmiscet eas ꝑmouēt cū cibo ⁊ ascēdūt ad os stōi. Et ex hoib⁹ stō cuius ꝓuenit dolor aut adustio vehemēs ⁊ cū cōcidit sedat ⁊ ei⁹ qdē cā ē effusio māie; mordicatiua aꝝ ad stōz qñ vacu⁹ ē a cibo: aut acetosa ꝝ melica ꝝ ⁊ raro aut acuta ꝝ cholica ꝝ q̄ sūt sepe. Et ex hoib⁹ ē cui accit pp mīnitudinē cōestiōis ⁊ iteratōis ei⁹ ñ fm vītatē famis ⁊ pp repletionē corpis e⁹ ex satietate nauseatiua adustio i stō ipsi⁹ itollerabilis. Et qñz sit dolor stōi ex vētositate. ſ. aut dolor fortis aut dolor pūginu⁹. Et ex hoib⁹ ē cui⁹ vehemētia sensus stōi ⁊ q̄dē accūtia ei⁹ q̄ dixim⁹ ō hūoꝛib⁹ cholericis g effudūt ad ipz sūt cā dolozis maxi accūtis stō ei⁹ itollerabil ⁊ qñz facit accidē syncopi. Et qñz ꝓuēit ex potu aq̄ frē dolor. i stō estuos⁹ clamos⁹ ⁊ qñz mouit subito pp aductuz dolozis ad coz. Et qñz descēdit dolor ⁊ fac ꝓuenire cholicā. Et timet qdē illo i quo ꝓlogat dolor stōi q̄ attrahat apa stōi ⁊ porrēdit i pgnātib⁹ ꝑfectiōz mficis q̄ius dolor stōi multiplicet i pgnātib⁹. Et i libro qdē morbis felle dr cū ū appet cū dolore stōa chi sup pedē ōrz quoddā sīle velice nūc patiēs cum mouit i. xxvij. dieb⁹: ⁊ ex signis illi⁹ ē q̄ ipse appetit res dulces. ⁊ si hz dolorē vētris ⁊ appet i supcilio e⁹ vestigiū ⁊ both oꝛ niger silis fabe deidefit vlc⁹: tē ipe mouet ⁊ hunc qdez accīt subet ⁊ multitudo sōni pp frigus sue egritudis.

Lap. ij. de signis.

Igna ꝓplonū puraꝝ sūt signa ꝑdcā. Et signa ꝓplonū q̄ sūt cā materijs sūt signa ꝓdcā et Et mordicatio qdē cū iflāmatōe ē significatō māe calide pp q̄litatē acutā aut salsā. Si aūt mordicatio ē ñ stabil' imo renouat significat effusioz māei cholerice ex epe. Et qñz facit icurrere mordicatio stōi febrē ephimerā. Et mordicatio stabilis qñz facit icurrere se. tertianā ī sep abilē ⁊ dolorē i latere dextro ⁊ significat cōtinuē pāniculi venātis epar. Et qñ sedat se bris ⁊ remanet mordicatio tūc illud ē pp effusionez māei ex sup fluitatib⁹ epis aut malitiā ꝓplonis calide aut hūoꝛē viscosū i stō. Et absq̄ iflāmatiōe signi ficat materiaz acetosā. Et signū ei⁹ qō ē ex sūma illi⁹ i quo ē doloꝛis ꝙuēt⁹ p⁹ poꝛas sup cibū cā melācho-

lie' est vt accidat või⁹ acetositi ꝛ sedak eo dolor ꝛ vt splen sit lesus ꝛ digõ mala. ¶ Et signũ ei⁹ q ẽ ex illo cã cholere ẽ vt nõ accidat vomit⁹ aceti: imo si fuerit erit choleric⁹ ꝛ nõ sit digõ diuuta ꝛ sint signa chole remanifesta ꝛ epar calidũ iflãmatũ. Et signa eius q ẽ ex ventositate sunt eructuatio ꝛ rugitus ꝛ extẽsio in hypocondriis.

¶ La.iij. de cura.

CUra gdẽ ei⁹ q ẽ ex malitia pplonis calide ẽ in potu sumere lac acetosũ vaccinũ ꝛ lac de quo exĩtũ ẽ butyrũ acetosũ ꝛ aq̃s frann: ꝛ cibo sumere pullos ꝛ alcubugi ꝛ duragi cucumeres cucurbitam ꝛ portulacã ꝛ pisces puos elixatos cũ aceto ꝛ ex siropis siropũ acetosũ ꝛ rob acreste: ꝛ ex medicis trocisci de spodio ꝛ admistrare epla infrantia. Et si videris extenuatõez ꝛ arefactiõz admistrabis tinas ꝛ potabis ipz vino subtili mixto ꝛ facies ei sorbitõel calefaciẽtes subtiles tpatas. Et cũ dolor fuerit ex humore cholico calo: ceãbil ꝛ admistrab siropũ aceto sum cũ aceto ĩ quo fuit ifusũ absinthiũ spacio lógo Et dolores gdẽ stõi frigidos ꝛ vẽtosos si sĩ leues ledeat vapor atio cũ nullys ꝛ vẽtose cuz igne ꝛ ppe qũ ponit ex eis vẽtosa magna sr̃ locũ mirac vẽtris mediũ ita vt pphendat vmbiculũ ab oi latere ꝛ dimittit sic hora vna absq̃ icisiõe. ¶ Pa.n. dolorẽ illico sedat mirabilr. ꝛ sumẽ i potu vinũ puz ꝛ iungi ex oleis ca lefaciẽtib⁹ ad hoc ẽt sedat dolores prauos. Et aristologia lõga ẽ maxi iuuamẽti i sedãdo dolores vehemẽtes vẽtosos. Et silr castoreũ qũ bibit cã aceto cõ mixto aut vapozat ex eo vent exteri⁹ cũ oleo ãtiquo Et vẽtositatẽ gdẽ resoluũt pot⁹ vini puri ꝛ allca ꝛ ex ercitiũ fm vacuitatẽ ꝛ admistratio eoz q̃ dixim⁹ in c. inflatiõis si vehemẽs fuerit necitas adhibẽ fortiores medicinaz. Et si dolor ẽ ex vẽtositate plocata i stõ aut eis q̃ sequũt eũ pferũt ei grana lauri ꝛ cyminum assatũ. Et si est dolor ex melia iflatiua tũc oz vt vapo ratio fiat cũ aliq̃ntulo aluie ꝛ dragãto ptritis cũ aceto acetoso ꝛ vt vapozet ẽt cũ ramis aneti ptritis. ¶ Et si fuerit dolor ex apate tũc cura ei⁹ erit cura quã dicem⁹ i. c. apatũ stõi. Qđ si dolor nõ cessauerit: mollificabis ꝛ curab cũ adipib⁹ ꝛ ebrocil fcies ex aneto ꝛ silib⁹. Et cura doloris q excitat p⁹ spaciũ longũ faciẽs necriũ vt euõak mã acetosa ẽ pfortatũ stõi cũ calefactiõe ẽplis calis cũ vino ꝛ vino puro ꝛ pfectiõibus magnis ꝛ cibari ex eis q̃ i patell ppak ꝛ quoz pptas ẽ vt suffumigatõez faciat i stõ calido sic oua assata ꝛ mel. Et cura ei⁹ cui accit dolor vsq̃uo cõcdat ẽ cũ cholẽ aut ei⁹ extictio si ẽ ex cholera aut cũ mãcholia si ẽ ex melãcholia aut decliare vtrũq̃ hũorẽ ad ptẽ que nõ sit stõi pp illud qđ dixim⁹ i. c. canõis ꝛ vt pfortet os stõi. ꝛ oz p illud vt diuidat cibũ vt nõ ci benk ãbo cibo pauco i q̃ntitate: milto i nutriẽdo: ꝛ nõ bibãt aq̃s sup ipm nisi sorbẽdo ꝛ expectẽt vsq ad horã famis ꝛ cũ pplectet bibãt tũc. Dolor ãt q accit p⁹ cibũ ꝛ sedak nisi võitu ẽ dolor mal⁹: ꝛ recu⁹ qđ est vt i potu sumãt oi die aliqd mellis añ cibũ ꝛ vtpslide res cãz illi⁹ ex. c. võit⁹. ꝛ cũa illo qđ oz cũari ex ifusione aloes ꝛ silib⁹. Dũi admistra tro. stelle: ꝛ ex eis q̃ cõferũt ad hoc ẽ vt sumãt alibãi ꝛ mastichis ꝛ nigelle ꝛ ameos ꝛ corticũ fistico⁹ viridiũ ꝛ xyloaloes crudi p tes eq̃les terãt ꝛ cribellẽt ꝛ pficiãt cũ melle ẽblico⁹ ꝛ sumat ex eo mi cibũ q̃ntitas. ij. z. vsz ad. ij. aur. Et cõferũt ei admistratio coriãdri ꝛ sir⁹ gnato⁹ cũ mẽta ꝛ reliq̃ q̃ dixi i. c. võit⁹. Et ex eis q̃ pferũt dolorib⁹ stõi cũ pptate fm qđ testificat G. si cures irrisece stõez gallinaz. Et pliz qdẽ mordicatões stõi sedãt res fre sicut lac acetosũ ꝛ silia.

¶ La.iiij. de debilitate stõi.

DEbilitas stõi ẽ nomẽ disp̃ois stõi qñ ñ bñ digerit ꝛ pturbat eũ cib⁹ vehemẽter absz cã q̃ sit i cibo ex cãis pdcis i. c. pncipio⁹ digõnis. Et multotiẽs. n. associãt ei defect⁹ i appetitu ꝛ puitas verũ illud ñ ẽ sp: imo qñz ẽ appenit⁹ plim⁹ ꝛ digõ pauca. ꝛ nõ sigtillud fortitudinẽ stõi. Et qñ cã ei⁹ i fortitudine augẽt sũt illic rugit⁹ ꝛ eructuatio alfata ꝛ nausea: ꝛ ppe fr̃ cibũ ita q⁹ quotiẽs sumit cibũ ñ pt moueri docẽtiõm cuomat ꝛ sũt mordicatio ꝛ dolor: int ãbas spatulas. Qđ si cã in fortitudie valde addak ñ erit eructuatio aut si facil erit exit⁹ stercoris aut non erit ei mora ꝛ lubricabit velocit ꝛ erit patiẽs deiecti pull⁹ velor ad syncopi ꝛ grit cibũ. Cuiq̃ appropriat ei trek ex eo aut sũt rẽ modicã aut accũt ei febres p q̃libet cã ꝛ appent i eo accũtia melãcholie mirachie Et scias q⁹ debilitas stõi fortasse ẽ cã oium egritudinũ corpis. Et hec qdẽ debilitas q̃nq̃ ẽ i supioribus stõi. ꝛ q̃nz ẽ in iferioribus ei⁹. ꝛ q̃nz ẽ i vtriq̃ ipi⁹: cũ ẽ in supioribus stõi ẽ nocumẽtũ ei⁹ qđ cõcdit in pncũ cõcdit q̃ndiu i ptib⁹ supioribus stõi. ꝛ si ẽ in inferioribus stõi ẽ nocumẽtũ cũ regescit cib⁹ ꝛ apperens vestigiũ i egõne. Et cãe qdẽ debilitas stõi sũt egritudies veniẽtes i eo pdicte ꝛ nauseatiua satietas ptina ꝛ q̃nq̃ facit cã plim⁹ vsus vomit⁹. Et expimẽtatores qdẽ i cura ptẽti sũt exsiccatiõe ꝛ desiccatõe fz qđ inuim⁹ ad illud i. c. succurrẽdi pplonĩ fre ꝛ hũide q̃ accit stõ. Sed vitas ẽ ꝛ debilitas stõi segt oẽm malitiã pplois q̃ oz vt cognoscak pplo. deiñ apponak cũ cura. ꝛ q̃nz ẽ debilitas pp siccitatẽ stõi: si ergo curek cura pdicta q̃ ptẽti sunt expimẽtatões erit cã mortis. ꝛ q̃nq̃ ẽ sanitas ei⁹ si potãdo ipm aqua fra: aut potatiõe lactis acetosi vaccini sup niuẽ ꝛ admistrationes fructuũ frox. Et q̃nq̃ vehemẽtia debilitat stõi curak cũ calefaciẽtib⁹ ꝛ dñak ei sitis sed obuiak ei cuz eis q̃ sũt sicut aq̃ fra ꝛ sanak illico. Et q̃nz expellitur statim pp repletiõez vel resoluõe aq̃ illud qđ ẽ illic ex hũore nociuo ꝛ egredik cũ solone vẽtris ꝛ euadit eger cũ eo. Et solo vẽtris ẽ ex eis q̃ debilitat cũ ꝛ fit cuz ea sola. Et scias q⁹ fortitudo stõi fixa est cũ fortitudie oiuz vtutũ. iiij. Quecũq̃ ergo caz debilitet ꝛ debilitat stõm: vel hoies iã pcueuerũt vt dicãt illud fz digestiuã. ꝛ vnaq̃q ipaz vtutũ debilitat pp oẽz malitiã pplonis vel attractiua debilitat frigore ꝛ hũiditate fm pliz: q̃pp oz vt pseruek cũ medicis calis ꝛ siccis nisi sit debilitas ei⁹ pp cãz aliã. ꝛ retẽtiua oz vt pseruek fm plim cũ siccitate cũ declinatiõe ad fritatẽ. Et expulsiua cũ hũiditate cũ fritate. Et digestiua p siccitatẽ cũ calitate. Et scias q⁹ deiõr debilitas stõi ẽ illa q̃ ptingit i rarificatiõe texture villoz ei⁹ ꝛ sigt illũ. s. hoc q⁹ non ãcuenit illic signũ malitie pplexionis neq̃

ap̄a nz ꝓfert reuolutio cibo⁹ illic: scias' ergo q̄ stōus izm attert. Et nocumētū qđ igredit sr̄ vtuté retētiuā vt nō inolualt stōus sr̄ cibū oio: aut mala inolutiōe ipm ꝓphēdat. s. tremula, aut cū tremore cordis aut spasmosa. Ex ea igr̄ est illd qđ sētit eger mānifesto sē su sicut spasm⁹ & tremor cordis. Tremore vo qnz n mānifeste pcipit: vex sīgat illud cū eo' qđ sēnt de labore stōi & desiderio ei⁹ deponēdi cibū a se ꝓter q̄ sint vocātes ad illud rugit⁹ & extētio & iflatio. Qđ si superfluat hoꝛpilatio fit tremoꝛ magn⁹ & sēsibilis ex eo siē tūc ex tremoꝛe reliquoꝛ mēbroꝛ. Et ingredit sup attractiuā vt nō attrahat oio. Et qdā noiam hoc mollificationē stōi: aut attrahit cū pēa siē sit i initio egritudis q̄ noiat mollificatio stōi: aut ē ei⁹ attractio varia q̄si sit spasmosa aut tremula. Et debilitas qđ virtutis alteratiue producit ad hydropisim carneā. Et scias q̄ qn̄ stōus talr̄ debilitat q̄ cibū nutare nō pōt oio abiz cā excepta debilitate stōi: ē cā quā distinguūt expimētatoꝛes tēdētes succurrē ei ita vt n̄ pcipiant & silr̄ junāt cū regīne electo ap̄ eos ꝫ plur. Et oz vt ēpla & vngnēta pdcā qn̄ volūt ex eis ꝓfortatiōez stōi calefiāt vehemēt: tepida nāqz pm eos mollificāt os stōi. Et B. qđ vsus fuit i hoc. c. cerato ꝫ hūc mōm ℞. cere aur. viij. olei de neridē. ℨ. i. & misceāt cū vtriq̄ ꝫ stōus fuerit vehemētis debilitat: ita vt n̄ retineat cibū. & aloes & mastices ābo⁹ añ. aur. i. & ℨ. aut aur. i. & succi acreste aur. i. & ponant sup stōm. Et B. ēt affirmauit q̄ egritudicl stōi cū gb⁹ n̄ ē calitas vehemēs aut siccitas vehemēs sanāt cū diacydonité pm hūc mōm ℞. succi cydonioꝛ li. ij. & accti fortis li. i. & mellis q̄ti sufficit decoq̄t donec fiat i essentia mellis & pulueriz̄et sr̄ illd. ℨ. ℨ. i. & tītia aut. ij. ℨ. & admīstrēt. Medicamū aliud primū illi: ℞. cydonioꝛ acetosoꝛū li. ij. & mellis li. ij. pmisceāt ābo & pijciāt sup ea pipis. ij. ℨ. & seis apij montāi. ℨ. i. et ex eis q̄ ꝓfert stō debili ē admīstratio vociferationū & oium q̄ mouēt siphac. Et ex medicis bōis stō debili mollificato est trifera & medicamū p sap. & ei⁹ mod⁹ ē vt sumāt myrobalanoꝛ nigroꝛ assatoꝛ cū butyro vaccio. ℨ. x. & nasturtij assati. ℨ. v. & amcos & origāi plici āboū añ. ℨ. ij. & scorie ferri. ℨ. x. dosis ei⁹ sit. ℨ. ij. cū vino forti. Descriptio ēpli boni ad debilitatē stōi cū duritie sua ℞. casie lignee mediocratē. ℨ. i. lilij carmet. viij. flozes sq̄nanti carmet. vi. iunipi carmet. xvij. & del. carmet. xxxij. spice celtice. ℨ. vi. aut gūme rute silueſtris. ℨ. i. aloes. ℨ. i. olei balsami. ℨ. ij. cinami grossi. ℨ. i. & potare ḡna myrthi ē valde iuuatiuū eis. & i mēta ē iuuamētū mānifestū. & supioza feniculi sr̄ ex eis q̄ ꝓfert in ēplis stōi frī & calidi. & pix ē ex ēplis. stōi frī debilis Et scias q̄ debilitas q̄nqz ē cā tarditatis descēsionis cibi cum expulsiua ē debilis qr̄ oz vt sit panis ꝓfect⁹ illis plim hōis fermēti. Et q̄nz ē cā velocis descēsiōis cibi pp sua ifusionē lubricitatem pp debilitatem suę virtutis retētiue: qr̄ oz vt sit panis ꝓfect⁹ ſtis adazimū declinis aliquātulum.

¶ La. v. de signis nauseatiue satietatis & destructōis digestiue.

Et signis illi⁹ sunt ap̄a facies & ꝓstrictio ānelit⁹ & grauitas capitis & doloꝛ i stō & singul⁹ & pigritia & tarditas motuū & citrinitas coloꝛis & iflatio i vētre & intestis & hypocōdrijs: & eructuatio acetosa aut acuta famosa fetida & nausea & vōit⁹ & lubricatio superflua aut retētio superflua.

¶ La. vi. de cura.

Oportet vt admīstret vōit⁹ & leniat nā cū solutiōe vētris: & iciunet & dimittat cibū q̄ti pōt & vt sit ꝓtēt⁹ mīnoratōe qn̄ nō pōt. & exercitiū & balneū vt sudet facienda sūt. cū vo est rep'o cui⁹ motꝰ sit cū motu. q̄ si timeat admīstrēt ges & somnus plix⁹: deiū ḡdatim pueniat ad cibū & balneū. & expire de cibo cui⁹ degō bōa sit: & expire sīg̃ bōitatē digōnis pdcā i. c. suo. Et qn̄qz ē nauseatiua satietas pp multitudinē sōni & getis: nā somn⁹ q̄ntis conferat inq̄tū digerit tū mot⁹ ꝓfert icq̄tū expellit superfluitates expulsiōe & sōn⁹ gō nocet vbi egēt superfluitate expulsiōe & vigilie nocēt vbi idiget mā digōe. Et qn̄z producit nauseatiua satietas & cōestio nō pm vitatez famis ad hoc vt accidat stōacho adustio & acuitas i tollerabiles. Et isti iuuāt i curatōe nauseatiue satietatis cū aliq̄ q̄titate ꝓfectōis sotire. Et isti qn̄z icipiūt vomitu expellere illud qđ comederunt.

¶ La. vij. de destructōe appetit⁹ & debilitate ei⁹.

Quando qz ē cā ei⁹ caliditas pura aut cū mā & appetit hūidū & frm qn̄ ē pot⁹ abiz calo & sic co qđ ē cib⁹ & qđ ē ꝓsuetū vehemēti⁹ & magis destruit appetitum. Et frig⁹ qđē vehemēti⁹ ptinet appetitui & pp hoc inueniūtur septētrion ex vētis & hyems ex tpibus vehemētiozes ad excitandū appetitū: & q̄ iter pagit i niue vehemētiozis appetit⁹ ē valde. Et causa in hoc est q̄ caliditas ē mollificatiua faciēs currere mās & replens locū eis: & frītas est ecōtrario: & huis qn̄qz sit causa magis nocēs appetitui malitia ꝓlōnis frigide singularis: qn̄ mortificat duas virtutes s. sensibilem & attractiuam quare debilitat appetit⁹ & hoc est raro: verum qn̄qz est causa ei⁹ ois ꝓlo superfluens. q̄ si ꝑfrmet malitia ꝓlonis debilitabit oēs vtutes. Et dejicit appetitus in febribus pp malitiaz ꝓlonis & dn̄ium sitis & replonē hūoꝛ maloꝛ excitabiliū. & tūc vehemētius cadit appetit⁹ in febrib⁹ pestil. & quādo superfluit solutio vētris vehemēs fit appetit⁹ cū ffluiate: & appetit⁹ qđ cadit i ap̄atib⁹ stōi cp̄is cū vehemētia. Et cū appetit⁹ qualescentiū non est bonus & cadit significat recidiuatōem nisi sit ppt paucitatē san. & debilitatem coꝛporis: considera ergo illd. Et qn̄z ē ei⁹ cā phlegma pliz viscosū, ꝓhibēs in oze stōi: quare nā refugit a cibo nisi in quo sit calidtas & acuitas: deiū accidunt ex acceptione illi⁹ & inflatio & extētio & nausea & nō gescit nisi cū eructuatione. Et qn̄qz fit pp assiduationē catarri descēdentis ex capite ad stōm. Et qn̄qz fit pp repletionē coꝛporis & paucitatē resolutionis & admīstratiōis nāe i rectificādo humoꝛez malū: sicut fit in febrib⁹ in gb⁹ tolleratur dimissio cibi tpe extenso: qn̄ nā non sugit ex venis neq̄ vene ex stō: ppea qz nā laboꝛat ad expellēdū & refugit ab attractiōe: & sic abstinēt vsus & eriti⁹ & plima aialia a cibo i hyemetpe extenso: qn̄ occupat nā in rectificando illud qđ ē in coꝛpib⁹ ex eoꝛ hūoꝛib⁹ crudis & digerēdo ipm & admīstrādo

Desiderio appetit⁹ rob

ipm loco ei⁹ qđ resolnit. Et ad vltimū necitas cibi ẽ vt supplear locū ei⁹ qđ resoluit. Cū ergo nō ẽ resolutio qua nō ẽ necessari⁹ cib⁹ extrinse cus. Et qñz ẽ cā i ea qđ vcis i carne ⁊ lacertis ⁊ reliquis mēbris qñz accit tñ debilitatis vt nō sugāt ⁊ ñ puerit fuctio ſz ſcitaz expulsionis ad os ſtōi q̄re ñ sufficiēter accipiat ſtōus cibū. ſic cū accit ei abſtinētia a restauratōe ei⁹ qđ resoluit: q̄re nō puerit fuctio vēaz ad os ſtōi. Et qñz fit pp abſciſionē melācholie cūq̄ ſe fz aſſidua tionē ex ſplene ad os ſtōi: qr nō mouet ipz ad appetēdū ⁊ nō expellit aliqđ ab ipo mūdifi cādo. Cūqz rēanet supra ſuperficiē ſtōi res extrāea tūc ſi ē pauca ẽ ſic abſtinēs a mā ⁊ mouēs ad expellēdū nō ſic appetēs ipaz mouēs ad attrahēdū. Et qñz ẽ causa ei⁹ destructio vtutis ſēſibilis i oze ſtōi qr nō ſe tit fuctionē vēarum ex ipo q̄uis sugāt. Et qñz ẽ illō cā ꝓpetatis ſtōi. Et qñz ẽ cū cōitate ecrebā. ⁊ qñz cū cōitate nerui ſexti ſoluz. Et qñz fit cā eius debilitas ep̄is q̄re debilitat vt⁹ appentia: imo qñz fit cā eius mozs vtutis appetitiue ⁊ attractiue ton⁹ corpis ſic ſit p⁹ egōnē ſan. p limiz ħ ẽ maluz ⁊ difficilis cure. ⁊ p ducit illud ad ħ vt cognoſcat cibos ⁊ appetat ex eis aliqđ ⁊ ponāt aſi ipz ⁊ refugiat ab eis. ⁊ deteri⁹ ħ ẽ vt nihil appetat ⁊ ñ debilitat vt⁹ appentia p⁹ eūonē tñ imo apd oēz malitiā ꝓplonis ſupflue. Et qñz cā ei⁹ ẽ vmes qñ nocēt iteſtinis ⁊ cōicat eis ſtōus ⁊ ñ le dūt ſtōz niſi aſcēdēdo ad ipz. ⁊ qñz ẽ cā ei⁹ mlia mlta ledēt ſtōz mouēs eū ad vomēdū ⁊ ad expellēdā ñ ad cōcendū ⁊ ad trahēdū. Et qñz accit destructio appetit⁹ pp ꝓgnatōez ⁊ retētōez mēſtruoz i ꝓncipio ꝓgnationis. vez illud qđ pliz accit eis ẽ corruptio digōnis. Et qñz ẽ cā ei⁹ ſuperfluitas caloris aeris aut frigiditatis ei⁹: ita vt reſoluat virtutez ſua caliditate aut ſtupefaciat eā ſua frigiditate aut ꝓhibeat reſolonē ⁊ vehemētez faciat caliditatē ſtōi ſilr ⁊ ſilr q ꝓſue tus ẽ bibere vinū ⁊ dimittit illud. Et qñz alterat diſpoſitio appetit⁹ ⁊ debilitat pp malitiā diſpōnis ſōni. Et qñz fit cāus appetit⁹ pp puritatē ſan. quā ſeqt debilitas vtutū ſic accit ꝓualeſcētib⁹ cū ꝓualeſcētia. Hic nāqz appetit⁹ redit cū viuificatione ⁊ reditione ſan. paulatiz. Et exercitiū ẽt abſcidit; appetitū cibi ⁊ por⁹ aq̄ plime. Et qñz ẽ cā ei⁹ triſticia ⁊ tioz ⁊ ira ⁊ cq̄ fūt ſimilia his. Et qñz ẽ appetit⁹ ꝓſtrat⁹. ⁊ qñ icipit hō cōedere excitat. ⁊ cā i hoc ẽlant qz cib⁹ excitat vtutē attractiuā: aut qz q̄litas inēta i ipo actu alterat cōpſonē destruentē appetitū ſicut ſi ſit ꝓplo illa cala ⁊ igrediat cib⁹ q ſit frigid⁹ actu cū ꝓpatione ad illā cōpſonē ⁊ ſedat. Et ſilr qñz bibit i iciunio aq̄ ffa ⁊ exſiccat appetitū. ⁊ febricitāti qđ redit appetit⁹ ei⁹ cuz receptione panis ifuſi i aqua ffa. Et qñ accit ebrietas ex vino ebibito ſup hūoz ꝓmotiuū excitat appetitū ad ſozbendū. ⁊ ſilr ſi ille ẽ destructor appetit⁹ ſi itas ⁊ ingredit cib⁹ calidus actu: aut aggregat ex eo actu Et caſus qdem appetit⁹ i egritudinib⁹ comicis eſt ſignificatio valde mala. Et ſcias q̄ cāe destructiōis appetit⁹ ſūt ipſe eedez cauſe debilitatis appetit⁹ qñ ſūt miozes ⁊ debiliozes.

La.viij.de ſignis.

Ignia ei⁹ q̄ ẽ pp ꝓplones ſſea q̄ ſcimuſti. Et ſig̃ eius q̄ ſit pp puritatē reſolutionis ſūt ſpūſitudo cutis ⁊ regnūē deſitiosū de hūs quoz p̄cerūt rememoratio: ⁊ multitudo egōnis ⁊ pualeſcentia appetit⁹ pauca p⁹ exercitiū ⁊ eūonē. Et ſigna ei⁹ q̄ ſit ex debilitate oris ſtōi ſūt ea q̄ dixim⁹ i. c. debilitatis ⁊ ex eis ſūt cūones plime. Et ſignū ei⁹ cuius cā ẽ aer ẽ illud qđ ſcit de diſpōne egri i eis q̄ ſūrpterita ſ. an obuiauit aer vehemētis frigoris aut vehemētis caloris. Et ſigna ei⁹ q̄ ẽ ex vlcerib⁹ ſūt doloz dictus i c. vlcer. ⁊ qđ egredit aliqđ ex eis i egōne ⁊ mollificatio nāe ⁊ puritas i oze cibi i ſtō ⁊ mozdicatio eius qđ hz q̄litatē acetoſaz aut acutaz aut amaraz. Et ſignū ei⁹ q̄ accit ꝓgnatib⁹ ẽ ꝓgnatio. Et ſig̃ hūoris putridi ſūt nauſea ⁊ ſubuerſio aie ⁊ feto: oris i qbuſdam horis ⁊ egō mala. Et ſignū ei⁹ q̄ ſit ex abſciſione melancholie effuſe ex ſplene ad ſtōz ẽ: q̄ qñ iſte hō ſūt acetoſa ⁊ mouet ſtōz ei⁹ ⁊ expellit redit ad appetitū ac ſi ipa faciāt oponē cāe abſciſe ſi nō eſſet abſciſa. ⁊ facit credere hāc ſig̃tionē magnitudo ſplēis ꝓp retētionē ei⁹ qđ oz vt effūdat. Et ſig̃ ei⁹ q̄ ſit ex melācholia pl̄ima effuſa ledēte ſtōz ẽ vōitus melic ⁊ ſapor acetoſus ⁊ iquietudo ⁊ alteratio colōris hois ad nigredinē. Et ſig̃ ei⁹ q̄ ſit cā vmū ſūt ſig̃ exit⁹ vmū ⁊ pualeſcētia h⁹i appetit⁹ qū admiſtratur aloes i ſtropo maloz loco ep̄lis. Et deſcēdūt vmes a ſuperioribus vētris. Et ſignū ei⁹ q̄ ſit pp puritatē ſan. ẽ vt accidat pualeſcētib⁹ aut q cūafactione pl̄ima. Et ſignū ei⁹ q̄ ſit pp ſōnū ẽ ex malitia diſpōnis ſōni cū puatione reliquoz ſignoz. Et ſig̃ ei⁹ i q̄ ẽ cā mortificatio appetit⁹ ſūt ſig̃ malitie ꝓplonis ꝓfirmate: aut cūones ꝓterite debilitatē ſ. totū cōp⁹ ⁊ vt eger tal fiat q̄ qñ appetit aliqđ ⁊ afferat aſi ipm refugiat ab ipo ⁊ abhoꝛreat ⁊ maius illo ẽ vt nō appetat oio. Et ſig̃ ei⁹ q̄ ſit pp deſtructionē ſenſus ſtōi ⁊ debilitatē ei⁹ ſūt vt ſit relq̄ ſigna ſana: ⁊ vt res acute nō mozdicationē faciāt nz nauſeaz neqz faciant euenire ſingultū ſic diapipcon qñ ſūt i iciunio ⁊ bibit p⁹ ipz.

La.ix.de cura

Ex curatōe bōa ei q nō appetit cibū nō. pp t caliditatē dñantē ẽ vt ꝓhibeatur cib⁹ ſp ac.o lógo ⁊ miozet ei dōec vinificet vt⁹ ei⁹ ⁊ digerat nauſea oio. ⁊ vt patiat famē dōec rectificet ſtōus ei⁹ ⁊ apetat cibū ſic accit vigilātib⁹: qñ cū ipſi ꝓhibent a ſōno lógo tpe fūt dormiētes ⁊ ꝓfundant in ſōno. Et ex eis q̄ ꝓcerūt illis quoz appetit⁹ ꝓſtrat⁹ ẽ ppl̄ obilitatē ſic pualeſcētū aut pp māz hūidaz viſcoſā. ẽ vt cōedāt olinas aq̄ ⁊ aliqđ d piſcib⁹ ſalſi: ⁊ vt ſōbcāt acetū ſqlluticū paulati: ⁊ oz vt alicnet i cibariſs coz croc⁹ oio. vez ſalita ꝓſucta ſūt plus; puocātia appetit⁹. ⁊ ex puocātibus appetitū ſūt capp es ꝓpatū ⁊ mīta ⁊ cepe ⁊ oliue ⁊ pip ⁊ garioſili ⁊ galāga ⁊ acete ⁊ acetoſa ⁊ acetū coz ⁊ almuri ẽt ⁊ allea ⁊ cepe ⁊ paz oppopōaci ⁊ mel ⁊ pip al. ⁊ zz. ⁊ alia. ⁊ belle uicẽt puocat appetitū ⁊ mūdificat cū h̄ os ſtōi. Et ex medicis diſrūpētib⁹ appetitū ei⁹ q̄ hz malitiā cōpſonis cale aut ffe ẽ clariū diacydonitē. Et ex medicinis diſrūpētib⁹ appetitū ẽ medicame ſēz ex ſuccydoniozſēm cū pomis dictū in antidotario. Et ex

cis q̄ iuuāt appetitū ⁊ phibēt ſbuerſionē ſtōi,ei⁹ q ñ recipit cibū ē.rob.mētē ſm hūc mōz. Cerātur ḡnata acetoſa cū corticib⁹ ſuis ⁊ ſiūk ō ſucco eoꝝ ps.i.⁊ ſucci mēte ps.ſ ⁊ mellis bōi aut zuccari ps.ſ. deide p̄pent cū facilitate ſup ignē ⁊ ſit doſis ei⁹ i ieiunio cochliariū.i. Factū āt cā calitatis q̄ꝫ rectificat potus aq̄ ffe i q̄ntitate q̄ ñ mortificet calorē inatū. ⁊ pferūt ei vti robub acetoſis. Et ex eis q̄ erpta ſūt i ea ē ſumere i potu aq̄ ḡnatoꝝ cū oleo roſaꝝ ⁊ p̄pe q̄ eſt illic mā aut dñuz ſuis ⁊ ſucci ḡnoꝝ ffoꝝ cū robub iffatis ⁊ ép̄la iffata. Et ſi fuerit illic materia cū abis eā in p̄mis: ⁊ de ſūma iſtoꝝ ſūt qualeſcēte. exēūtes a febribus ⁊ ē cū eis remanētia acuitatis ⁊ coꝝ cura ē hec cura. vez ipi,nō vrank aq̄ ffa plima vt ñ deiciāt vtutel ſtōz eoꝝ. Et necrīū ē vt i potu ſumāt hoc medicamē. ℞. roſ.ʒ.x. ſumac.ʒ.ij. cardamoni.ʒ.i. fiant ex eis tro. ⁊ ſit doſ.ʒ.ij. Jp̄ʒ.n. facit appetitū ⁊ icidit,ſitiz. Et ex eis q̄ faciūt eos appetere ē ſauic ablutū cuz aq̄ ⁊ aceto ⁊ pfert eis vomere imiſſis digitis: monet eni vtutē. Patiētib⁹ āt factā pp frig⁹ pfert decoctio ſpēz q̄ ē vt pip ⁊ cinamomū ⁊ ſiliā, ⁊ ſili vinū vet⁹ ⁊ diapipeō ⁊ tyriaca, p̄pe ⁊ allea ſūt iuuamēti maxi in h̄. ⁊ diacalamintū pliz pfert eis ⁊ oia electuaria cala. ⁊ ſili ſ'etra p̄dita ⁊ myrobalāi p̄diti ⁊ ſecacul p̄diti ⁊.ʒʒ. p̄ditū ⁊ pferūt eis vapoationes cū mulio: q̄n ip̄m ē magis iuuatiuz q̄ꝫ ſal. Facte vo cauſe phlegmatis p̄limi vtcoſi pfert vomit⁹ fact⁹ cū raphano cōcto ſſ quē bibit ſirop⁹ acetoſ⁹ ō melle ſigli ſm q̄ expoſui mi⁹ i.c. cure vlis. ⁊ ex eis q̄ pfert ip̄i ē ſirop⁹ acetoſus cū ſemnib⁹ melonis i quo pomi ſm oēz eminā mellis q̄ i ip̄o ponit aloes.iij.ʒ. ⁊ ſumūtur i potu oi die ex eo tria cochliaria ⁊ ēt oliue de aq̄ cū aniſo ⁊ cappes i aceto cū melle. Et q̄ꝫ pferūt ei vti ags therma rū ⁊ deābulatio ⁊ mot⁹, Et curatur p⁹ mūdificatione cū eis q̄ dixim⁹ i.c. de caſu appetit⁹ cā frigoris.

In ea aūt q̄ fit cā hūoris cholerici aut hūoris ſubtilis fit cūo cū eis q̄ ſcis ex myrobalāis. ⁊ ſirop⁹ acetoſus cū aloe ē melior ſiropo acetoſo cū ſcāonea. Scamonea nāq̄ ſimnica ē ſtō ⁊ curet ēt cū voitu q educit hūoꝛes ſubtiles ⁊ decoctione abſynthij ēt: q̄n ē vltima. In ea vo q̄ facta ē cū cōtrate neruoꝝ affrētium ſcīus aut cū cōtrate cerebꝛi ip̄i⁹ oz vt rēdat vſus cura cerebꝛi ⁊ pſortationes eius. Sed in facta pp ſpiſſitudinē ⁊ puritatē ſuctois venaꝝ ex epe oz vt rarificet corp⁹ cū balneo ⁊ exercitio rāli ⁊ p̄uocatione ſudoris cū aperitis. In ea vo q̄ fca eſt cā melie oz vt cūct melicholia deide adminiſtrēt alcauguamich ⁊ iciſiua vt icidat illō qd remāſit ex ea. deinde adminiſtrent cibi boni chimi odoꝛiferi: Et⁹ vo q̄ fca ē ab abſciſiōe melicholice cura ē cura ſplētis ⁊ ei⁹ pſortatio ⁊ aptio viarū q̄ ſt iter ſplenē ⁊ ſtōz cū medicis q̄ꝫ eſt vomē ad ptē ſplētis hīc ē epithimū ⁊ radices coꝛticū cappaoꝝ i ſiropo acetoſo ⁊ ſili cappares cū aceto p̄dito. Pre gnātiū aūt appetitus q̄ꝫ aceſſit q̄ꝫ cadit: cura ē cū eis q̄ ſili hīc iciſio tpata ⁊ exercitiū tēpatū ⁊ iciſio in cēſtis ⁊ bibitis ⁊ vinū vet⁹ odoꝛiferū pſortatiuū vtutis expulſiue ⁊ reſolutiuū materici male ⁊ repreſentatiuo ciboꝝ ſapoꝛoſoꝝ ⁊ ca i q̄bus ē calitas ⁊ iciſio. Et i ea q̄ō q̄ fca ē pp caſū vtutis oz vt icipiat a rectificatione pp̄lonis deijcētis eā q̄cūq̄z pp̄lo ſit ⁊ p̄uerſiōe ip̄i⁹ ad ʒiū ſui. Et ſili ſi fuit poſt euones ⁊ raſurā tē illō erit pp mortificatione vtutē. vez in fca pp debilitatē vtutē coꝛ oz vt mot⁹ fiāt p̄citu,cū digiti ip̄i nāq̄ hz ñ vomāt inēiūt tū augiūtū vtutē appetitiue ⁊ q̄z ſit ex eis necriū potaꝛ tyriacā i q̄buſdā ſiropis ſtōaticis ſiē ē ſirop⁹ de abſynthio aut ſirop⁹ de ſcīb⁹ mixtis ſm q̄ p̄uenit. Jn facta vo pp debilitatē ſenſtōi oz vt cureꝭ cerebꝛ ⁊ auferak cā q̄ intromittit nocumētū i opatione ei⁹. Et ſcias q̄ vomit⁹ mūdificās cū facilitate ē medicamū mirabile ei cui⁹ appetit⁹ p̄trak in dulcibus ⁊ vnctuoſis ⁊ p̄tētus in appetēdo acetoſa, ⁊ acuta. ⁊ ex eis quidam q̄ pferunt plīm habēt⁹ deſtructionē appetit⁹ ſūt olibanū ⁊ maſtix ⁊ xyloaloes ⁊ galia ⁊ calam⁹ aro. ⁊ balauſtie ⁊ aq̄ cydonioꝝ cū vino odoꝛifero q̄ñ ex ea fit ép̄lm cū nō ē ex ſiccitate. Et ex eis q̄ pferūt ē ſirop⁹ de abſynthio ⁊ vt aſſūat i oi die pōdus.ʒ.i. de radicib⁹ ſgnāti ⁊.ʒ.ʒ. de ſpica ⁊ bibāt cū aq̄ in ieiuno. Et illa cōfectio q̄ eſt pparata filio abel dēa i antidotario ē iuuatiua ēt. Et dī q ex herbo⁹ trito cū ſūk aur. cuz aq̄ ḡnati muzi ē cōferēs i excitādo appetitū. Et q̄n caſus appetit⁹ p̄ducit ad ſyncopi tē cura ē appꝛoxiatio odoramentoꝝ delectabiliū ex cibis ad ifirmū ſiē ſūt carnes ⁊ hedus lactēs ⁊ gallina aſſata ⁊ alia ⁊ p̄hibeatur ei ſonus ⁊ cibēt cū qualeſcit p̄ie infuſo i vino ⁊ ſumāt ſoꝛbitiones velocis nutriūti. Et ſcias q̄ oia olera ⁊ p̄pe butyrū ⁊ vnctuoſa, p̄ſternūt appetitū aut debilitant ip̄m p̄ hoc q̄ mollificāt ⁊ p̄ hoc q̄ coꝛrūpunt oꝛificia venaꝝ. Et illud q̄ ex eis p̄uenīēs ē illud ē i quo ē ſtipticitas aliq̄ ſicut oleū oꝛphacinū ⁊ oleum nucinū ⁊ oleum ſiſticinum.

Capi.x. de coꝛruptione appetit⁹.

Quādo i ſtō aggregat hūoꝛ malus diuerſus a conſueto i qualitate ſua natura tūc regrit aliquid ei ʒiū: ⁊ ʒiū diuerſū a conſueto diuerſū ē nō conſuetū: ſugātia nāq̄ ſūt extrēa ⁊ ecōtrario q̄ꝫ accit qbuſdā appetit⁹ luti, carbonū ⁊ terre ⁊ gypſi ⁊ rex hūs generis pp qualitatē q̄ i eis ē exſiccatē aut ſiccatē aut ʒiā qualitati hūoꝛ. Et q̄ñ accit p̄gnātib⁹ pp retētionē meſtruoꝝ appetit⁹ cōrupt⁹ pluſq̄z accidat eis deſtructio appetit⁹. ⁊ cā i hoc ē illud qd dixim⁹ ⁊ illud ē vſq̄z p̄pe duos mēſes aut tres. Et illud qd ē q̄n eaꝝ meſtrua retinēt̄ur ad nutrimētū ebꝛionis ē q̄n q̄ currūt timet i eis qd abōtū faciāt. Amplius ebꝛion in initio ꝛceptionis non plīmo indiget nutrimēto pp puritatē ſui coꝛporis q̄ ſup fluit qd de menſtruis retinet q̄ntū ad ſuā neceſſitatez. coꝛrūpunt ergo ⁊ multiplicātur ſup fluitates i matrice ⁊ in ſtō. Cuq̄z ergo ebꝛion fit idigēs ſup fluo nutrimēto ⁊ illud ē apud.iij. meſes mioꝛāt ſup fluitates iſte ⁊ mioꝛak hic appetit⁹ ⁊ ē ille q̄ nolūt pīculū ⁊ diſcrimē. Et rectꝰ ad qd alterak iſte appetit⁹ ē vt ſit declinis ad acetoſū ⁊ acutū ⁊ illud qd ē magis coꝛruptū ē vt ſit declinis ad exſiccatū ⁊ ſiccū ſiē ē lutū ⁊ carboēs ⁊ teſte ⁊ q̄ꝫ accidit hoib⁹ ſiē huic p̄opter ſuperfluitates.

Ca.xi. de cura coꝛruptionis appetit⁹

Ponet vt eñet hñor faciēs corruptionē cū medicis q̄s dixim⁹ q̄bus oz vti. t ex regimine expto ad ꝯ est vt sūat pisces salitos t rapha nū ifusū i oximelle t cōedat vtrosq; deide bibat p⁹ ipos aq̄z i q̄ faseoli rubei decoquūt t anetū t nastur tiū t scīn cruce q̄ i potu sūat: t q̄z i ipa ponit luti in uētu i croco ꝯtitas. z. iij. t fiat vōit⁹ cū ea i mēse sel' vl bis. deide admīstret ꝓfectio ō myrobalāis cū nuce enden. Et ex eis q̄ ꝓferūt ad ꝯ sūt cyminū carmentū t ameos masticata i ieiunio t p⁹ cibū t cōedant sūpta sel' in puluere hausto p⁹ ipz liquore: aut sūat. z. i. de cardamomo mioze t tñdē de cubebis t ꝯtuz totū de zuccaro tabarzet t sūat i omni die. Et ex medicis ꝓpositis cū cuppullis glādiū vehemētis iunamēti sūt ea q̄ sūt sūe medicamīa cui⁹ ꝑ ē descriptio cuppulax glādiū. z. viij. aloes. z. xvi. herbe enpatorij. z. vi. radicū sq̄nāti. z. iij. mirrhe. z. ij. pterāturꝭoia t decoq̄ntur i. ij. lib. aq̄ dōec rēaneat medicinas t sūat i potu oi die. iij. lib. trib⁹ diebꝰ ꝓximis. Et tūc cuppulax glādiū. z. ij. myrobalani. bellirici ozpolipodij cbli cozoiuz añ. z. v. scoꝛie ferri ifuse i aceto fortissimo tiēs p⁹ q̄ oi vice assāt sup patellaz. z. x. decoquāt in viij. ℥. vini pōtici. t. viij. ℥. aq̄ dōec ad medietatē p⁹ueniāt t dēt i ieiuno. vi. z. Jn cura ēt appetit⁹ luti oz vt eñet hñor requirens illud cū vomitu noto ad sūū sile ficur ille qui sit p⁹ cōfectionē pisciū salitoꝛ cū aq̄ faseoloꝛ t anceti t raphāi. t eis q̄ fortiter agūt fortiōa istis t si neccria ē solo vēris ēt fiat. Et ex eis ē eño cū ibit t ḡnūf citri t sale naptico q̄n ē iuuatia t ꝑpe si fuerit illic vmes. t admīstrēt p⁹ illud medicie q̄s dabit hoꝛa t alie dicte i ātidotario. Et oz vt fiat ex ameos t mastice t cymio glutē t masticet t vt sūat ex duobus cardamomis añ. z. ij. de zuccaro tabarzet ꝯtū ē totū i ieiunio t soꝛbeat sup ea aq̄ tepida multotiēs paulati. Et ex eis q̄ expta sūt eis ē ꝯ ꝓfectio. ℞. myrobalāos t ēblicos nucē endē t masticē t cardomomū mai⁹ ameos. zz. ꝓficiat cū melle t sūat ex eis aſi cibū t p⁹ cibū ꝯtitas nucis. Et ex regie bono i ꝯ ē, vt mūdificet patiēs cā stōm sūū t rectificet ꝓpōné sūā. Jmpli⁹ sūat lutū alpur t dissoluat i aq̄ t pōant i ipa medicie vōitiue q̄ no hñt sapoꝛē maximū. deinde pōant i ipsa ex sale t ipam bonā efficiat. deide ex sicceꝛ i sole t ꝓcipiat appetēti lutū vt sūat ex eo aligd i quo sit de medicamie q̄s ñ addat supra dosi. i. aut dosiz. i. t. ʒ. q̄n faciet ipz eu omere illud q̄s cōedit t ꝓpe si sūt res ꝓmouēs vōitu ꝯ sic caules t sulia t saci at abhoꝛrere lutū. Et iā existimauerūt qdā q⁹ iuuāti⁹ q̄s admīstret ad expellendū appetitū luti est vt edet patiēs dū ē ieiun⁹ pullis colūbax assatis t vtrakcis in scā mēsa p⁹ cibū paulatiz. Et i. ij. mēsa vti ameos ē valde mirabile t silr amigdalis amaris. t dixerūt q̄s q⁹ potare sacraiani ō sisamo abscidit ipm. t oz vt loq̄nur i ꝯ ꝯz expimētū nō ꝯz rōcinatione. Et ex illis q̄ ꝓferūt eis ꝯtuis sit ex lutis ē nux endē t suctio salsoꝛ t si sint ex lapide. Et iā exptū ē annilū dēritico t ꝓpe cū sale. Et expta sūt eis vt sūank vini pōtici. ʒ. viij t coquāt dōec rēaneat. 5. lib. t ad bibēdū dēt i ieiuno p hebdomadā vnā. Et ex illis q⁹ oz eos vti in ij. mēsa sūt fistici t passule t castāce t chrysomila. Et in q⁹uslā coꝛ exptū ē vt sumāt azebchi t sint in ipo. pisces pul t cepe t carni t oleū ablutū t spēs sit pip t ʒʒ. t iā dōz ē q⁹ ruta ē maxi iuuamēti. t nos q⁹ iam dixim⁹ regimē ei⁹ g appetit acetosū t acutuz absq; dulci t vnctuoso. C. xij. de fame t vehemētia eius t expulsione appetit⁹ cāini.

Multones excitat hic appetit⁹ canin⁹ p⁹ eño nes t febres plixas resoluētes. Et q̄z accit ex ōbilitate vtutis retētie i coꝛpe ḡre assidue fit resolo supflua t assidue fit appetit⁹ vehemētis restaurationis. Et q̄z accit appetit⁹ canin⁹ pp calita tē supfluā i oze stōi resoluētē t regrētē restauratōez ḡre ē os stoi sp q̄si sit famelicū t hoc ℥z pliz facit siti t q⁹uslā dispōnib⁹ fac famē cū supfluit ei⁹ resolo Fames āt fm plz ē a supfluitate caloris i coꝛpe toto t extrēitatib⁹ ei⁹. Calitas. n. lz cū apꝛopiat oi stōi faciat appetere aq̄z t currētia hūida: tñ ipa cū dñat coꝛpi resoluit t cogit venas vti suctione p⁹ suctionē dōet pnciat ad os stōi capiēdo q⁹ aggregatū ē. Et q̄z ē hec calitas veniēs de foris ꝑcipue pp dñium aeris cali i coꝛpe cui occurrit raritati ei⁹ t obediēte ipsi⁹ ad resolutionē t necitati recte ad restaurationē Et q̄z supfluitas resolōnis coꝛpis sola ē i hoc cā cū ē illic calitas itriseca digestiua resolutiua. t ꝑcipue si fuerit illic caliditas extriseca aut aditoriū debilitatis retētiue, Et q̄z accit ēt ex catarro i capite t illud ē raro. Et q̄z sit pp vmes t serpētes magnos cū subito icipiūt venire ad cōe sta t apꝛopiquāt eis t dimittūt coꝛp⁹ t stōz famelica. Et q̄z ē pp hūoꝛē acetosū, s. melāz aut phlegma acetosū ꝓmouēte os stōi t facit i ipo illud q⁹ facit suctio venax capiēti cibū t comitat i ipm vt ispissēt cū eo sāguis t ꝯhatur t sēt iā i orificijs venax sicut absterḡēs sugēs. Et ē cum acetosuz sua incisiōe t expulsione rēouet hūores viscosos si sūt in oze stōi qui sūt cōtrariuz appetit⁹: q̄n motus cuz ē cū ꝓprehensione hoꝛū humoꝛ ē ad expellendum vehemēti⁹ ꝯ sit ad attrahendū. Et iterū villoꝛū stōi motus vehemēs sit ad inspissandū t cō stringēdum cuius simile accit cū ē motus suctionis venax t mot⁹ virtutis attractiue. t illud q⁹ accit ex cāma fame pegre ꝓficiscētib⁹ i frigoꝛe vehemēti possibile ē vt sint propter hāc causā t similia. Et ex cāis qdem cōmouentibus famē t appetitū vehemētem sunt vigilie superflue ꝓpterea quia resoluunt t extrahunt humiditates ad exteriora sequens dilatationem caliditatis ad exteriora. Et scias q⁹ appetitus caninus multotiens perducit ad bolismum t subet t mortem.

Cap. xiij. de signis.

Jgnuz eius que fit post euacuationes t egritudines resolutinas est antecessio earuz. t vt non sit natura soluta fm plurimum. quoniam coꝛpus attrahit humectationem cibi ad seipsuz quare exiccatur fer. Et signa eius que fit ex frigoꝛe sunt paruitas suis t multitudo fecis t inflatio t relaxatio pannisimodi complexionis t ex illis est frigiditas huius aeris circundantis. Et signa eius q⁹ fit ex caliditate sunt fortitudo sitis: t non est vomi-

tus acetosus ⁊ est natura ſm plurimum constricta ⁊ reliqua signa eius huiusmodi complexionis. Et signa eius que sit ex debilitate virtutis retentiue i toto corpore ⁊in stomacho sunt multitudo crisus egestionis crude ⁊ perductio dispositionis ad sangainolentam egestionē ⁊ reliqua signa ꝓportionalia nota. Et signa eiꝰ q̄ ē ex multitudie resolutionis sūt cause resolutōis ꝓdicte i libro vniuersali ḡrū rememoratio preterīt: ⁊ vt nō sit i digone nocumētū. Et ex sūma signoꝝ casu aliū sūt caliditas aeris circūdātis vigilie ⁊ similia. Et signa eiꝰ q̄ sit ex hūore acetoso aut melācholico sūt paucitas appetitꝰ aque ⁊ acetositas eructationis ⁊ reliqua signa ꝓportionalia nota. Et signa catarri ex capite sūt ea q̄ dixim⁹ i capitulo suo. Et signa vermiū sunt ea que sequūtur in loco suo ⁊ q̄ dicemus in capitulo suo

¶ Cap. xiij. de cura.

Ita gdem que fit ex frigore ⁊ ex superfluitate phlegmatica oportet vt curet cū mundificatione nota cū calefactiuis ꝓdictis ⁊ vino plurimo in quo non sint ponticitas neq; acetositas oio. Ipsum enī sanat ab ea sumptū i potu calefactū i ieiuno. Ipz nāq; ē curatio magis conferens eis nisi ipsis adsit vētris solutio. tunc enī oz vt omne vinū viten: stipticū nāq; augmētū facit i canino appetitu ipsoꝝ. Et amaꝝ addit i solone vētris ipsoruꝫ Et oz vt sint ea quibꝰ cibant pinguia calide ꝓplonis sicut sūt ea que ipinguantur cū cibo cameli: ⁊ oleū ē eis inuariū cū i ipo ñ sūt pōticitas ⁊ acetositas. Et aliud habet cōferunt eis: Et ex eis gbꝰ oportet cibari eos ē vitellus oui assatus valde pꝰ cibū. ⁊ oz vt elongentur ab acetoso ⁊ pontico. Et administrētur eis electuaria odorifera sicut alcāzi ⁊ electuariū veremisck ꝓpter cū fuerit illis vētris solutio. Et ex unctionibꝰ abstergēdo factis q̄ eis ꝓferūt sūt muscus ⁊ laudanū. ⁊ ex eis q̄ expta sūt ī ḡna alcadra i ieiuno aligbꝰ dicbꝰ Illis aut ē qui patiūt cā ex debilitate virtutis retētiue ipsa licet ſm plurimū debilitetur ꝓpter frigꝰ. tū debilitat q̄q; ipsa ⁊ omnis virtus ꝓpter oēm malitiā eōplonis. Et nō attēdas sermonē ipsoꝝ q negant illud ⁊ dimittūt: imo oz vt cognoscas ꝓplonē ⁊ opponas cū cōtrarietate cure ⁊ sit magis vincens illud qđ ē cū hūiditate ꝓfert pāis de armacha valde. q; si eoꝝ nature fuerint vehemētis mollificationis nūc retine cas: nā i retētione caꝝ ē cura fortis huiꝰ egritudinis. Et ex illos qbus accīt hoc pꝰ febres fortes ⁊ cūiones oportet cibari ex unctuosis q̄ mūdificant os stomachi q̄ nō sūt male substātie sicut ē oleū amigdalarū cū zuccaro ⁊ vt inspissetur qđ de corpore ipsoꝝ ē apparens. Et similiter est cura eius que accīt ꝓpter resolutionē plurimā. Et oz ne patiētes hanc spēz famis canine ad calefaciētia pueniant ⁊ siropos: imo nutriantur ex cibis frigidis ⁊ liniantur extrinsecus ex eis que opilant poros: sicut ē oleum myrthinū ⁊ ꝓpe i cerato ⁊ iē aluīn dissolutū i cerato ⁊ vt abluat aqua frigida nisi sit quod prohibeat. Et oportet vt sint cibaria eoꝝ frigida viscosa grossa sicut sunt ventres ⁊ acida ⁊ acetosa ⁊ congelata. ⁊ panis azimus.

Et cum iuenit aliquis eoꝝ iuuamentum ex hoc regimine conuenit ei vt abhorreat ipsum paulatim ⁊ succurrat malitie ipsius ⁊ similiter ille causa famis cuiꝰ est raritas corporis: In illa aut̄ cuius causa sūt vermes ⁊ serpētes oportet vt interficiantur ⁊ educātur cum eis que diximus in capitulo vermium ⁊ vt cibētur ex cibis grossis frigidis ⁊ pane infuso in aqua frigida ⁊ aq̄ ros. ⁊ eo quod dissolutur i decoctione ex carnibus gallorum ⁊ gallinarum ⁊ piscū ⁊ vtantur fructibꝰ stipticis. In eaꝝ aut̄ cuiꝰ cā ē ex phlegmate acetoso oportet vt patiētes ipaz sumāt cū aliquo in quo cadūt origanū ⁊ synapis ⁊ piper ⁊ vt comedāt nicl ⁊ allea ⁊ cepas ⁊ nuces ⁊ amigdalas ⁊ unctuosa ⁊ adipes sicut sunt adipes gallinaꝝ ⁊ sūium. Et intentio quidē in qbusdā eoꝝ ē calefactio ⁊ illaꝝ q̄dā sūt medicine calide ꝓdicte ⁊ i qbusdā eaꝝ ē equatio acetositatis. ⁊ illa quidē sūt cibi unctuosi predicti. Et ille quidem qui fortē tollerās solutionē ventris: solua tur pꝰ administrationē horum subtiliatuoꝝ cū piera confortata eis: deinde dētur ei unctuosa. In pueris vero cū subtiliantur cū eis que sunt sicut cephe ⁊ allea ⁊ cibi subtiliatiui; afficiuetur tribuere eis in potu aquam calidam post regimen cum subtiliatiuis: illud enim lauat humores cornua. Illa autem que est ꝓpter melancholiam effusam semper: quando q̄s indiget phlobotomia basilice sinistre si est sanguis in eis plurimus causa melancholie plurime. ⁊ si est splen apostematus tunc laboretur in enecuando eos cum illis que scripta sunt in canone ⁊ alienētur ab acetosis ⁊ stipticis. Et quandoq̄s conferunt eis ventose super splenem. Species vero que fit ex caliditate curatur cum eo quod scis: ⁊ dentur cibaria subtilia ⁊ cucumeres ⁊ melones ⁊ cucurbite ⁊ similia ⁊ uitetur aer calidus.

¶ Ca. xv. de fame que vocatur bolismus.

Et que nominatur fames vaccina: ipsam quidem antecedūt plerūq; fames canina ⁊ destruitur appetitus post ipsam ⁊ quando q̄s non immo destruitur appetitus omnīo incipiēdo ⁊ est fames membroꝝ cum satietate stomachi sunt ergo membra famelica valde ⁊ indigentia nutrimento ⁊ stomachus respuens ipsuꝫ ⁊ quandoq̄s pertenit res in ipso ad syncopim. Et vene quidē sūt vacue sed stomachus respuit cibum abhorrēs ipsuꝫ Et multoties quidē accidit iter agentibus in frigore ⁊ gelatis quoꝝ stomachi ex frigore vehemēti in spissantur. Et causa eius ē malitia cōplexionis mortificans sensibilem virtutē ⁊ virtutē attractiuā. Et fit ex humoribus regentibus os stōi cooperientibus ipm ⁊ sparsis in villis eius monentibus ad expellendum ⁊ refugientibus attractionem.

¶ Cap. xvi. de signis.

Et tu quidem cognosces signa cum eis que iterata ⁊ dicta sunt tibi in canone.

¶ Ca. xvij. de cura.

Et cura casus appetitus omnino ⁊ penitus oportet vt odorentur cibi prouocā tes appetitum habentes species ⁊ fructꝰ

odoriferos ⁊ aromatica odorabilia i quibus est sti
pticitas ⁊ pgregel ⁹tus: quare non resoluatur ⁊ de
giuriñat panem ifusum i vino odorifero ⁊ sumant i
potu aut sozbeãt ex vio odorifero ⁊ pe si pmisceat
ei canfoza in calida pplexione aut xyloaloes: ⁊ ga
lia in alijs. Et pfert ei siropus de lilio si nõ fuerit cã
eius caliditas. Et oz vt ligẽtur manꝰ ⁊ pedes ipoꝝ
vehemẽter ⁊ phibeantur in somno: ⁊ oz vt doleãt
puncti aliqua re pungente ⁊ vngnibꝰ pstricti ⁊ pcus
si virga subtili molli vt dolere faciat ⁊ non disrum
pat nisi fuerit causa eius caliditas. Et ex eis q̃ pferãt
eis est vt sumank tortelle ⁊ digitis conterank i alme
sus aut i vdeac odoriferis et ex eis emplñ fiat stõ ⁊
ppzie in disp õne syncopis. Et fiat eis ẽplm etiã cũ
ẽplis odoriferis sicẽ sũt ẽplz pincale ⁊ ẽplz almarub
frigidi. Et q̃qz confert vt admistrent super stõs eo
ruz medicine facte ex medicis cozdialibꝰ boni odo
ris: ⁊ vt vapozent ex fumigijs factis ex ambra ⁊ fiat
emplastruz iuncturis ipoꝝ ex emplo facto ex aqua
ro. ⁊ aqua myrthi ⁊ almicus cãfoza ⁊ muscho ⁊ cro
co ⁊ xyloaloes ⁊ galia ⁊ rosa. Et fiat pparatio in ca
lefaciendo cozpora cozꝝ si cã est frigus ⁊ infrigidan
do ipsa si causa est calor. Et cum supuenit eis synco
pis fiat ipsis illud qõ dixim⁹ etiam in dispositione
syncepis ⁊ spargatur sup facies ipoꝝ aqua frigi
da ⁊ fring ant manus ⁊ pedes ipoꝝ ⁊ pungãtur
plante pedum cozꝝ ⁊ extẽdantur capilli ⁊ nasi ipo
rum. Cunq̃ euadunt cibentur pane infuso in vino
odorifero. Et si fuerit in stomachis eorum humoꝝ
cholericus aut subtilis sumãt in potu quãtitatez. ℈.
cochliariũ de oxymelle cum aur. i. de hiera. aut mi
nus si fuerint debiles. Et si fuerit frigiditas superflua
sumant in potu tyriacam ⁊ sagzeneaz ⁊ diamarte ⁊
cõfectionẽ stomaticon ⁊ electuariũ diaspermaton.

¶ La. xviij. de fame syncopali.

Et vt sint patientes famẽ non tollerãtes seip
sos cũ famelici sunt: cũq̃ tardatur eis cibus
supuenit eis syncopis ⁊ casus ⁊ tutis: ⁊ causa
eius est caliditas fortis ⁊ debilitas in stomacho.

¶ Capi. xix. de cura.

Eius egritudinis cura proxima est cure bo
lisni. Et taz preterijt maioz pars canonis re
giminis ipsius in doloribus stõi ⁊ bolismo.
Et ad summum cura ipsoꝝ diuiditur ad curan
dum patientes ipam in disp̃one syncopis ⁊ est iam
dictum in capitulo syncopis. Et ad curanduz ipos
no ⁊ siropo de fructibus: deide cum alio regimine i
frigidante ꝑdicto in bolismo ⁊ eo quo curentur añ
illud: ⁊ est vt phibeantur a somno plurimo ⁊ ante
tardetur eis cibus ⁊ vt cibentur frigidis actu. Et vt
fiant illis ea que dicunt in doloribꝰ stomachi.

¶ Capi. xx. de siti.

Situdo sitis ⁊ eius vehemẽtia quandoq̃
fit ꝑpter stomachum scilicz aut propter ca
liditatem complexionis eius ⁊ ppzie oris
eius. Et quandoq̃ accidit caliditas in inflammati
one febrium ita vt quidam eorum non cessent bibe
re ⁊ non sa tientur ꝺ onec moriantur inde in proxi
mo. Et quandoq̃ accidit illa caliditas ꝓpter po
tum vini fortis veteris valde plurimi: aut cibum ca
lidum valde actu vel potẽtia sicut ẽ assa ⁊ allea ⁊ si
milia. Et multotiens moritur hõ ex potu vini vete
ris inflãmatus ⁊ conturbatus ⁊ sitiens. Et quan
doq̃ accidit illa caliditas ex potu aquarum salsa
rum ⁊ aquarum alka⁹. Et aqua maris quãdoq̃ ef
ficit in siti additionem cui non succurrit. Et quãdo
q̃ fit ꝑpter medicinas ⁊ ppt cibos siti⁹ facientes q̃
faciunt sitim cum ablutione aut cursu. ⁊ ablutione
quidẽ sicut res salite quas natura abluere querit cũ
ablutione aut ticione. ⁊ cursu sicut viscosa que nã q̃
rit subtiliare valde ita vt penetrent ⁊ non adhereant
⁊ q̃qz facit siti⁹ res grossa propterea quia venit ad
eam caliditas. Et pisces quidem saliti aggregãt hec
oia aut ꝑpter siccitatez stomachi. Et q̃qz fit ꝓpt
phlegma sallũ in ipso aut dulce aut cholerã amarã
Et q̃q⁹ fit propter humiditates feruẽtes. Et q̃qz fit
cum cõmunitate membroꝝ alioꝝ sicut fit in diabete
⁊ est de egritudinibus renum: ⁊ dicemus ipm in ca
pitulo renum. Et quãdoq̃ fit sitis huius capituli ꝑ
pter opilationem existentem inter stomachũ ⁊ epar
⁊ separatur inter aquam ⁊ penetrationem ipsi⁹ ad
corpus: quare non sedatur sitis quãuis bibat aqua
plurima: ⁊ hoc est sicut illud qõ accidit in hydropi
si ⁊ in colica. Et quandoq̃ fit propter cõmunitatez
epatis cum febricitat aut apostematur aut vehemẽ
fit frigus eius: quare non attrahit. ⁊ propter com
munitatem pulmonis cum calescit: ⁊ cordis cuz
cum calescit: ⁊ intestini ieiuni etiam ⁊ meri ⁊ alcala
sum ⁊ que sequuntur ipsum quando exsiccantur in
ipso humiditates ⁊ minuuntur. ⁊ quandoq̃ cale
scit vehementer ⁊ quandoq̃ ꝓpter egritudies ce
rebri ex sirsen calida ⁊ mania ⁊ alcutrub. Et vehemẽ
tior quidem sitis est illa que facta est causa horum
membroꝝ ⁊ per cõmunitatem illam que commo
uetur ab ore stomachi: deinde que commouetur
a meri postea que cõmouetur a profundo stoma
chi que est cum cõmunitate pulmonis. Deinde
que est cum communitate epatis: deinde que est
cum communitate intestini ieiuni. Et quando
q̃ fit cum communitate corporis totius sicut in fe
bribꝰ ⁊ sitis cretica ⁊ que est i fine ethice ⁊ pthisi. Et
sicut accidit propter punicturam viperarum sitim
facientium: nam cum ipse pungãt non cessat pũctꝰ
bibere ⁊ non saziatur donec moriat. ⁊ similiter a po
tu vini in quo mortue sunt vipere aut a cibo. Et si
cut accidit post euacuationem cuz scluto ⁊ egesti
onem sanguinolentam superfluam. Et bibenti q̃
dem medicinam solutam fm plurimum accidit
cum operatur medicina sitis cuius defectus in plu
ribus horis significat q̃ medicina adhuc est i ope
ratione. Et quandoq̃ accidit vt tardetur ab hora
sua: aut antecedat ⁊ festinet ante operationem
medicine: verum eius antecessio fit aut propter ca
liditatem medicine: aut propter caliditatem sto
machi: ⁊ eius siccitatem: ⁊ tardatur propter

contrarium: ⁊ ꝓpter illud sitis in eo cuius stōus ē
calidus ⁊ siccus ⁊ bibit medicinam calidaz nō signi
ficat ꝙ medicina fecerit opationē suā iaz dudū: ⁊ in
eo qui est ei ꝛrius significat ꝙ ipa efficit operationē
suam iā duduz. Et ex eis q̄ mouent sitim sunt mul
titudo locutionis ⁊ exercitij ⁊ laboris Et somnus q
est sup cibos calidos :sed cū non est sup cibos cali-
dos tūc somn⁹ sedat sitim: Et qñ aggregāt in egritu
dinibus acutis sitis vehemens ⁊ siccitas vehemēs
tunc illud est malum valde.

¶ Capitulum.xxi.de signis.

Igna quidem facte ꝓpter ꝓplexiones sciunt
ex eis que dicta sunt i capitulis aggregatis: si
ue sit cum materia siue absq; materia ⁊ sit ma
teria amara aut salsa nitrosa aut dulcis aut ipedies
sua ebulitione: ⁊ signum facte causa opilationis: ē
qñ significat ipam quandoq; lenitas nature. Et si
gnū facte causa diabetis est vt sitis vehemēs quam
non sedat pot⁹ aque: imo cū bibitur aqua fit necessi
tas extractiōis ipsius cum vrina ⁊ redit sitis: quare
sunt sitis ⁊ pu ocatio vrine se comitantes ⁊ equales
Signū vero facte ꝓpter causas facientes sui pre
dictas est antecessio illaz causaz. Et signa eius que
fit cum cōmunitate. ſ. illius qdem que fit cum com
munitate pulmonis. ⁊ cordis sunt ꝙ sedat eam at
tractio aeris frigidi ⁊ vigilie conferūt ei ⁊ sōnus ad
dit in ea. ⁊ quandoq; fit suctio aque paulatim ma
gis vltima in sedando ipam quā sorbere ipam pli
num: imo quādoq; sorbitio eius subito congelat
superfluitatē deinde calefacit eam quare additur sitis
in duplo ⁊ expulsor sitis addit in siti quare non iu
uatur ab eis quib⁹ iuuabat in principio. Et illa que
fit exsiccatiōe meri est parua debilis quare ꝓfert ei
somnus: ꝓptereā ꝙ humectat vētrem ⁊ quies ⁊ di
missio locutionis: ⁊ si est ex caloze tunc vigilie con
ferunt ei. Et factā cū ꝓmunitate epatis significat cō
gnitio dispōnis epatis in ꝓplexione sua calida ⁊ sic
ca ⁊ apostema suum calidum ⁊ non calidum.

¶ Capi.xxij.de cura.

Mnis cura facta ex causis complexiona-
libus curatur cum cōtrario. Et sitis pul-
monis curatur cum aere attracto. Et mul
toties quidem curatur sitis mandando aquā fri-
gidam super linguam. Et ille qui timet sitim ⁊ iciu-
nio p̄mittat loco aque sabarum ⁊ ciceris acetum
cum oleo ⁊ abhorreat aquam sabaz ⁊ ciceris quo-
niam ambo sunt facientia sitim. Et euacuatus expe
ctet super sitim quā acquisiuit ei euacuatio vsq; quo
consorretur eius digestio ⁊ non bibat sitiens aligd
plurimū subito neq; aquam frigidam valde ⁊ mor
tificet caliditatē quā debilitauit sitis. Et vomit⁹ qñ
facit sitim: ⁊ sedat eam siropus de pomis cuz aqua
ros. Et i stō qdē calido ⁊ sicco addit aqua frigida si
tim ⁊ silr in stō salsi humoris: ⁊ aqua calida sedat si
tim multoties. Et qñ fit vehemēs sitis ⁊ non ē fe-
bris tūc miſceat cū aqua parū iuleb vt perueniat aq̄
ad extrema membrorum. ¶ Ca.xxiij. de cura per
cussionis obuiationis ⁊ casu sup stomachum.

Emplastrum conferens ad hoc: R. poma
scenia decocta cū decoctione boni odoris
donec dissoluantur in decoctione: deinde
terant bene: deinde sumat ex eis pondus. l.ʒ. ⁊ mi-
sceatur cū .x. laudani ⁊ viij. ro. ⁊ vi. aloes. ⁊ aggre
gentur oia cū duob⁹ succi. ſ. arnoglosse ⁊ folioz cu
pressi: ⁊ misceat cū eis oleum de lilio ⁊ fiat tepidum
⁊ ligetur sup ventrē. ⁊ vbi est stōus aliquot diebus.

¶ Tractatus. iij. de nocumento digestionis.

¶ Capitulum primum.

Ocumenta digestiōis sequūtur no-
cumēta i inferioribus stōi: aut ꝓpter
causam in cibo: aut ꝓpter cām in di
spositione quietis corporis ⁊ motus
stomachi. Et factū cā rei stōi ē mali
tia ꝓplexionis aut calide aut frigide
⁊ fortior eaz est frigida ⁊ debilior eaz est calida. Fri
gida eni vehementi⁹ nocēt digestioni q̄z calida. ve-
rum sicca ⁊ humida non pueniunt ad hoc fm plu-
rimuz vt appareat ex eis solū cū equalitate ambaz
aliaz qualitatū nocumētum digōnis nisi iam fece-
rint euenire. Sicca qdem arefactionē ⁊ humida hy
dropisim: verūtamen dispositio inter quietez ⁊ som
cum ⁊ eoz contraria ⁊ qd sequit ea de iudicijs cibi i
hoc est: ꝙ cib⁹ indiget quiete ⁊ somno vsq; quo bo
na fiat digō. ⁊ qñ sunt loco amboz motus ⁊ vigilie
non ꝓpter digestio. Et cibus quidez grauis rema
net i stomacho, plire ⁊ digeritur aut remanet indige
stus: aut est parue digōnis: sed lenis cibus cū nō di
geritur prolongat spacium remanentie ei⁹ non dige
stis: imo qñ non est in stomacho qui digerat ipsū cor
rumpitur velociter. Et cibus qdem aut puertit ad il
lud qd necessario facit digestionem integraz: aut cō
uertitur ad illud qd necessariam facit conuersionez
aliquā ⁊ digeritur digestione aliqua non integra q̄-
re non attrahit corpus ex quantitate cibi quā possi
bile ē ipm sumere q̄titatem qua indiget cibo: ⁊ fit ibi
extenuatio: aut non digerit oio. Et illud est ꝛz duos
modos. nam ipse tunc aut remanet in dispōne sua
aut puertit ad sbam corruptam. Et qñq; fit illud in
oi digestione ⁊ vsq; i tertia ⁊ q̄rta: ⁊ cā illius accidit
hydropis ⁊ cācer ⁊ formica ⁊ herisipula ⁊ morphea
⁊ baras ⁊ scabies: ⁊ illud ideo qñ sanguis non ē di
gestus digōne pueniēti nature: quare membra non
attrahūt ipm ita vt ipso nutriant̄ ⁊ putrefit ⁊ fetet ⁊
non fit nutrimentū ex eo ⁊ non fit bona assimilatio
eius cū eis. ⁊ si fuerint illic vincentia fex ⁊ caliditas
denigrat. ⁊ qñq; fit nigredo ei⁹ similis pici. ⁊ stōus
ēt qñ non digerit oino peruenit res ad lubricitatez
intestinoz aut ad hydropisim: verūtā non conuer-
titur nisi ad hydropisim tympanitē cū stōus in ipa
hz impressionem tāte q̄titatis qua facit vaporatio
nem cibi ⁊ nō qua digerat. Et scias ꝙ corruptio di
gestionis ⁊ debilitas ei⁹ ad vltimū nocumentū ei⁹
cū accidit ex qualibet materia ē facilius ad curādū
q̄z sit cū accidit ꝓpter debilitatē virtutis ⁊ malitiam
ꝓplexionis confirmatam.

¶ Capi.ij. de corruptione digestionis.

Cibus corrūpit in stō pp causas q̄ sūt cōtrarie causis rectificatiōis eius. Et ad sūmū causa i hoc: aut est in cibo aut in receptore cibi: aut i rebus accidētibus supuenientibus eis. Et cib⁹ qdē corrūpit in stomacho aut pp quantitatē suam aut ꝓpter qualitatem suam. ¶ Propter quantitatē qdez quoniam est plus q̄ oportet: quare patit de digone infra q̄ 03. aut ē min⁹ q̄ 03 t patitur de digestione supra q̄ 03: q̄re aduritur t in cinerē uertitur. Et ex ꝑmo huic corrūpitur cibus subtilis in stō igneo calido. Sed pp qualitatē qñ est in seipso velociter suscipiens corruptionē sicut lac recenter mulctū t meliones t pisca. aut tarde recipiēs rectificationē sicut sūt tubera t caro bubali: aut ē sup flue qualitatis ꝓpter suā caliditatē sicut mel: aut ē pp frigiditatē suā sicut cucurbita: aut ē ꝓhibens appetitū cibi cum ꝓpter te que ē in ipso: aut i comedente sicut ille cui⁹ refugit nā a cibo aliquo q̄uis sit laudabilis aut sit appetendus ab aliquo. Aut pp horā sue receptionis: t illud ē qñ sūt t in stō ē repletio aut remanētia alteri⁹: aut sūtur ante excretiū ꝓsecutū post expulsionē cibi ꝓmi t egressionē eius. Aut pp errorē in ordine suo ita vt ordinetur qui ē velocis digestionis supra illū qui ē tarde digōnis t remaneat natans supra ipsū quasi corrūpitur t corrūpit illū qui cōmiscetur ei. Et necessarium quidem est in ordine vt ꝓmittatur leuis supra graue t leuis supra stipticū nisi sit aliquid vocans ego faciens necessariū vt ꝓmittatur stiptic⁹ ad retinendam naturam. Aut ꝓpter multitudinē speciez eius t misceantur alij cū alijs quare commisceā ille qui est velocis digestionis t ille qui ē tarde digestionis. Facta aūt causa receptoris aut ē in substātia eius: aut ē cā alterius t eoz queicircundant ipsum t accidunt in ipso. t illud quod est in substantia eius est sicut si sit in stō malitia complexionis cum materia aut sine materia t debilitetur in digerēdo: aut ꝓtranseat digestionē sicut iam sciuisti in calido t frigido: aut sit subtantia eius inspissata t zirbum ipsius subtile: aut sit comphensio ipsius sup ipm nō simil' t non bona aut sit bona. Hez grauitas eius sit impediens stomachum: quare ipse appetit deponere qō in ipso est quāuis non eueniat rugitus t inflatio. et ista duo sunt ex causis debilitatis stomachi t destructionis eius. Sed illa que est causa alterius ē sicut si sit in stomacho ventositas separans inter ipsuz t inē comphensionē. vltimam super cibū. Et quando dicitur ꝙ multitudo eructuationis ē ex causis corrūptionis digestionis: non est inquantū est eructuatio sed inquantū ē ventositas quare extendit stōm t facit natare cibum. Non ergo fit bona comphensio fundi stomachi sup cibū. Et omne quidē faciens natare cibum ē, ꝓhibens digestionez. Et sicut si ad stomachum currat ex capite aut epate aut splene aut reliquis mēbris qō corrūpat cibum, ꝓpter suam cōmunitatē t non possit stomachus regere ipsum. Et multotiens quidē effunditur ad ipm post digestionem t multotiens effunditur ante ipsam. Et ex illis est vt sit illud quod circundat ipsum ex epate t splene frigidum aut male complexionis. Facta autem ꝓpter causas recenter supuenientes cibo t receptori est: sicut cum deficit cibo illud quo indiget de somno digestionis. aut cum inuenitur motus super ipsum quo non indiget t commouet ipsum t corrūpitur. aut quia accidit potus super ipsuz plus q̄ sit necessarium: aut minus: aut accidit cotus super eū aut multiplicantur cibaria super naturam digestiuam. aut balneum aut obuiationes aeris vehemētis frigoris aut male substantie. Et ventositates retē te in ventre, ꝓhibent digestionem t corrumpunt eaz quia commouent cibos t mouentur in eis. Et cibus quidem corrumpitur in stomacho aut quia putrescit: aut quia aduritur: aut quia accessit: aut quia acquirit qualitatem non ꝓportionabilem ad ali quam qualitatum consuetarum. Et totum illud est aut quia cibus conuertitur ad illud: Aut quia humor ꝑm illam formam, permiscetur cibo t corrūpit ipsum. Et q̄ndoq̄ est iste humor natans: et quandoq̄ est parum residens ad inferiora stomachi quare non dilatatur neq̄ peruenit ad os stomachi. Et quotiens additur cibus accescit t ascendit ad os stomachi t permiscetur cum toto cibo: t quandoq̄ est huiusmodi humor penetrans in venis: deinde reuertitur subito cum opponit ei opilatio subito in facie meatuū cum quibus non ꝓparatur penetratio. Et cum stōus est calidus absq̄ mā aut cū mā cholerica effusa ex epate ad i ꝑm, ꝓpter multitudinē generationis eius in ipso p viā fellis ꝓdictā: corrumpūtur in ipso cibi leues t digerūtur fortes grossi sicut caro vaccina: t splen est causa corruptionis cibi Et scias q, corruptio digestionis quandoq̄ adducit ad egritudines, plurimas malignas sicut epilepsiam t melancholiam: mirachiam t similia. imo est mater egritudinū t origo chronicaz infirmitatum. Et quandoq̄ corrumpitur digestio conualescentibus t generatur acetositas t indicat recidiuationez ꝓpter illud qō timetur de putrefactione. Et multotiens quidē facit accidere corruptio digestiōis ꝓuritū.

¶ La. tertiū de debilitate digestionis.

Cause debilitatis digestionis sunt omnes cause quas diximus in corruptione digestionis t signa eaz sunt illa signa. Hez effusio cholere ex illa summa non debilitat digestionem: sed quandoq̄ corrūpit eam. Effusio autem melancholie: q̄n doq̄ aggregat ambas res. t similiter etiam siccum t humidum ex hac summa non perueniunt ambo sola ad hoc vt destruant: nam humidum perducit ad hydropisim t siccitas perducit ad arefactionem Et ex causis debilitatis digestionis ē raritas mirach t paruitas carnis eius. Et quandoq̄ est causa in debilitate digestionis velocitas descensionis cibi: aut ꝓpter lubricitatem stomachi ex eis que scis in capitulo lubricitatis stomachi. Et non est illud ex causis corruptionis digestionis t nō ingreditur in eis imo ingreditur in causis debilitatis stomachi. Et hic quidem descensus ante horam quandoq̄ fit ex bonitate cōprehensionis stomachi sup cibum: q̄ndoq̄

festinat expulsiua motu suo ꝛ ẽ fortis. Et q̃q̃ fit p
pter debilitatem retentiue: quare non retinet ꝛ non
ꝓhendit sicut oportet donec digeratur integre.
Et q̃q̃ é pp aḃata calida aut phlegmatica aut me
lancholica ꝛ uiscera ꝛ uilia quare nō fit bona ꝓhen
sio. Et q̃q̃ nō fit bona ꝓhensio ci cibi cū é grauis
aut mordicatiꝰ chȳcus: aut é calidus: aut stoma
chus hz ꝓplexionē é calidā: aut in potu sumit habēs
ipm ꝛ cū ipso é ꝓplexio calida hñs bonitatem dige
stionis aliquid calidū ꝓhibēs digestionē ꝛ fm plu
rimū corrūpit ipsam ꝛ non ꝓhibet ipam tm̄. Et hu
iusmodi quidē hois sicut scis q̃q̃ sanat ꝛ tempe
rat digestionē eius potꝰ aq̃ frigide. ꝛ uilr q̃q̃ in stō
sunt hūores mali ꝛ ꝓpe mordicatiui distinguentes
inter ipm ꝛ inter cibos ḡre non fiūt bone ꝓhensiones
ꝛ retentiões ꝛ est desideriū expellendi uehemen
tius. Et illud qō é cā bonitatis digestionis é propter
bonitatē ꝓhensionis ¶ Cōprehensio. n. stomachi
sup cibū cū é integra ꝛ ẽ nō impediēs digerit quod
sibi ptinet. Et si é integra sed é grauatiua ꝛ stōus reti
net cibū retentione eiꝰq hz tremorē pp quandā gra
uedinē ꝛ é appetens ut sepat ipsum é digestio infra
illā ꝛ nō fiūt eructuatio' ꝛ rugitus. Et si nō é ꝓhēlio
é debilitas digestionis ꝛ rugitus ꝛ eructuatio. ꝛ q̃z
ꝓducūt debilitas digōnis ꝛ conuersio cibi ad phleg
ma ad tremorē ꝛ frigus extremitatū ꝛ cōmotiones
paroxismi febris. Et pulsus nō é pulsus factus in
initio paroxismi febris. Et q̃q̃ fit debilitas digesti
onis pp nauseatiuā sacietatē ꝛ repletionē anteceden
tem. Et in libro quidē mortis velocis dr̄ q si super
oculos eius qui hz nauseatiuā sacietatē ꝛ tarditatez
digestionis both' nigra apparet silis ciceri ꝛ rubet
pars eius ꝛ uiridis fit pars alia: tūc ipse incipit cum
diminutiōe rōnis ꝛ moritur in septimā decimā. ꝛ ex
causis corruptōis digestionis ꝛ destructionis eiꝰ est
tristicia sicut ex causis bonitatis digōnis é gaudiū.

¶ La. quartū de signis debilitatis digōnis.

ILlam qdē que lenis é sigt grauitas ꝛ extēsio
ꝛ remanētia cibi in stō longior ꝓducta. Fortez
aūt sigt eructuatio adducens saporē cibi post
q̃q̃ horas rugitus ꝛ nausea ꝛ extēsio ꝛ cstuatio an
helitus. Sed ultimā sigt q cibus nō alterat alterati
one ō q̃ sit curādū pcūꝰ sicut si sit frigiditas superflua
valde: ꝛ cibus qñ nō digerit nisi tarde descēdit nisi
sit pp motū ūtutis expulsiue ex mordicatōe aut qua
litate alia ꝓtraria aut grauitate. Et signa eiꝰ q̃ fit ꝓpter ꝓplexionē sūt ea q̃ tā sciuisti. ꝛ q̃ é ꝓhensio tre
mula absq̃ forti appetitu descensionis cibi ꝛ ẽ desi
deriū eructuandi absq̃ euētu rugitus ꝛ eructuatiōis
frēqntis ꝛ singultꝰ ꝛ inflatio petētes illud aut sicut si
euenat post. Et signa eius in q̃ est cā descensus cibi a
nte horā sunt lenitas egestionis ꝛ fetor eius ꝛ pau
citas mūdificatōis epatis ꝛ corporis ab ea. ꝛ quan
doq̃ accidūt cū ea mordicatio ꝛ inflatio. Et signifi
cationes quidē eius que est ab humoribus calidis
sunt suis ꝛ puitas appetitus ꝛ eructuatio fetida fu
mosa. Et illam que fit ex humoribus frigidis signi
ficat illud quod egreditur ex eis cū uomitu ꝛ aceto
sitas ꝛ casus appetitus cū significationib⁹ frigoris
ꝛ materiei ꝑdictoꝝ in tractatu ꝑmo. Et illam que est
ab apostematibus ꝛ similibus significant signa coꝝ

¶ Capitulum quintum de cura.

CUm fuerit debilitas digestionis accidēs a ca
leni aut a repletione antecedente nō plurima
tunc sufficient in ea longitudo somni ꝛ diuisi
sio exercitij ꝛ uocis erationis ꝛ balnei: ꝛ administratio
uomitus cū aqua tepida ꝛ subtiliatio regiminis. Et
q̃ñ é plus illa ꝛ maior ꝛ sūt post acceptionē cibi mor
dicatio ꝛ nausea ꝛ eructuatio ueniens ad saporem
cibi oz ut sumak in potu aqua tepida multotiens et
nō cesset ūtare donec euomat totū illud qō corru
ptū é: deinde effundatur sup caput eius oleū aliqō
ꝛ uaporetur uenter eiꝰ ꝛ uiscera cū panno calefacto
ꝛ fricent extremitates eius cum oleo ꝑ olinis ꝛ oleo
ros. ꝛ effūdatur super ipsū aqua tepida ꝛ describat
ei plixitas somni ꝛ ꝓhibeatur ei cibus in die illa. ꝙ
si in mane surrexerit letus ꝛ fortis ingrediat balneū
ꝛ si nō: redeat ad somnū ꝛ regimē subtiliatiuū ꝛ dor
mitationem paucā ꝛ leuem tribus diebus cōtinuis
usqz quo cōuertatur stomachus ad dispōnem suā ꝛ
q̃q̃ indiget solutione uentris. Et pip quidē est ex
medicinis magis innatiuis ad digestionem. ꝛ som
nus omnis iuuat digestionē. Nec somnus sup sini
strū é plurimū iuuamenti in hoc ꝓpter ꝓssionē epa
tis sup stōm: sed somnus sup dextrū é cā uelocitatis
descensionis cibi q̃ ꝓparatio stomachi facit illud
necessariū. Et scias ꝙ amplexari infantē ꝓpinquus
ad hoc ut polluat fm longitudinē noctis é ex rebus
magis iuuatiuis ad digestionē ꝛ oz ne supueniat ei
sudor. Sudor enim infrigidat ꝛ ꝓhibet iuuamētū
calefactionis cū caliditate sua innata. ꝛ oz ut non sit
cū eo ō anhelitus estuatio ¶ Estuatio eni ꝛ motꝰ appe
titus variant motus uirtutū nutritiuaꝝ. Et sūt qdaz
homines qui amplexantur catulū canis aut catuz
masculū nigr. In debilitate autem digestionis fcā
ꝓpter caliditatē cum materia ex eis que ꝓcrūt sunt
oxyporiū diacydoniten ꝛ cibi acetosi stiptici almuzi
ti ꝛ collegati ꝛ qui sunt similes illis ex frigidis. ꝛ cō
fertici pondus. ij. ʒ. suffuff facti ex. x. ros spodij. iij. co
riandri sicci. v. sumantur in potu cū aqua granatoꝝ
aut oxyporio diacydoniten.

¶ La. sextū de signis corruptionis digestionis.

SIgnificationes quidem eius ex quibus co
gnoscitur corruptio digestionis manifeste
sunt. Uerum significationes que quandoque
associantur ꝛ quandoque non associantur sunt ru
gitus eructuatio ꝛ mordicatio ¶ Et significationes
eius que fit ꝓpter dispositiones ciborum predi
ctas: sunt cognitio dispositionum ꝛ motus eorum
an sint multi aut susceptibiles putrefactiōis aut sit
errarum in ordine eorum aut hora ipsorum. Et mo
tus quidē sup ipos est genus erroris ꝓpter illud
cuius rememoratio precessit: ꝛ ut quoties fecerit
illud accidat corruptio digestionis: ꝛ quoties ca
uet ꝛ abstinet rectificatur digestio. Si aūt accidēta
ꝓpter complexionem stomachi ꝛ egritudines eius

cognoscunt ex signis p̄dictis i ca. aggregāte. ⁊ quando mā corrupta ē istō i ipso sūt nausea ⁊ accidētia q̄ sūt cū corruptiōe digestiōis frequētia nō habētia vicissitudies. ⁊ si sūt illic vicissitudies tūc medicie sunt adueniētes essūse. In eā aūt pp raritatē stōi ⁊ attenuationē texture villoꝝ eiꝰ ⁊ accidentia dispōm ad ipm sic̄ vetustatis signa sūt, plongatio doloꝝ stōi ⁊ egritudinū eiꝰ ⁊ debilitas digestiōis cū ōbilitate appetit ⁊ attenuatio corporis. Et ex istis gdē q̄z acciduit debilitas digestiōis ⁊ destructio eiꝰ sine corruptione ipsiꝰ. Factā aūt pp vētositates significāt significatiōes vētositatū p̄dicte. Oz significatiōes effusionis ex mēbris p̄mumbꝰ sūt ex cis q̄ diximꝰ i locis suis vt p̄ideres dispositioné illiꝰ mēbri i seipso. ⁊ vt cognoscas an multiplicēt i ipso effusiōes ad mēbra alia i vijs alijs sic̄ vt cognoscas an ille cuiꝰ stōus existimatur ledi a catarris habeat catarꝝ descēdēté ad guttā ad pulmoné ⁊ alia. Et signū casus corruptiōis digestiōis pp effusioné cholere ē vt sit pplexio ñ cū illa cholica: deide iuemanꝫ i stomacho mozdicatio ⁊ natatio cibi.

Capitulum. vij. de cura eius.

Principū illiꝰ ē vt egrediat quod est corruptū i stomacho ex cibo vsq̄ ad finē sui cū vomitu aut solutiōe vētris ⁊ vt rectificet regimé eiꝰ quod comedit ⁊ bibit ⁊ reducat i oibꝰ dispositiōibꝰ ad illud quod necessariū ē vt expellat cū cibo donec verificet eiꝰ bonitas quare mūdificet stomachꝰ p̄ius cū potu aque roſ. Si aūt fuerit corruptio digestionis pp caliditatē stomachi aut pp cholerā effusā ad ipsū igrossa cibos coꝝ ⁊ declia cū eis ad frigꝰ adeo donec sint sicut caro vaccia cū aceto cōdita. ⁊ nō ponas frigida subtilia q̄ñ subtilia corrūpunt i stomachis coꝝ velocit. Et oz vt ille q ex eis cholericus est euomat ante cibū. Et si fuerit illud pp frigus curet illud frigus cū cis q̄ diximus i ca. suo. Et si fuerit causa raritatis stomachi curet cum medicis odoriferis stipticis p̄dictis ⁊ cuz cibis boni chimi velocis digestionis que sint facti declives ad exsuccationem ⁊ stipticitatem ante ⁊ cum seminibus ⁊ reliquis que diximus in capitulo aggregante. Et ille in corruptione digestionis cuius causa est effusio cholere ex cursu p̄dicto eueniens raro oportet vt consuescat vomere ante cibum multotiens. q̄ si melioretur post illud ⁊ sumat cibum abscindat hanc consuetudinem vt non debilitetur stomachus ipsius: ⁊ cum hoc oz vt post vomitum sumat robub confortantes stomachum repellentes quod effunditur ad ipsum: ⁊ affidue fiat emplastrum stomacho ipsius cum eis que confortant ipsum ad expellendum quod ad ipsum effunditur: deinde ponantur ei circuitus in quibus euomat ante cibum ſm ratiocinationem p̄dictam. In illis vero quorum stomachi cibum accescere faciunt si fuerit acetositas parua accidentalis sit in uamentum cum fuctione pomorum dulcium ⁊ inuantur coriandro cum bibunt ipsum ante cibum cū aqua: ⁊ similiter mastix cum in potu sumitur ex eo. Si autem fuerit fortis tunc ex eis que conferunt ad hoc fortiter magnifice vltime sunt summitates squinanti cum caruj ⁊ similiter omnia electuaria calida ⁊ electuarium Alchabithi. Et quādoque inuantur cum gelentabin infuso in aqua calida. Et ex eis que ipsis conferunt est vt fumant ad mansionez hoc medicamen: ℞. cymini seminis aneti ambozuz ana partem. i. rof. rn. ablatis capitibus partes. ij. cribellent post contritionem cum ozali cuius dosis sit medicatas. z. vnius cum vino cōmixto. Si vero indigent eis que sunt fortiora hoc. oportet vt vtantur vomitu post comestionem salli ⁊ acetosi ⁊ acuti sicut foca. expectent itaque postea. i. hora. deinde euomant cum siropo acetoso mellino calefacto ⁊ succo rhaphani ⁊ cum eis que cursu eorum incedunt ⁊ ex aqua mellis ⁊ similibus: deinde medicētur cum tro. ro. maioribus ⁊ cum trifera. Et multotiens quidem non est necessarius in ea vomitus quando est causa in ipsa frigiditas sine materia p̄opter quam accescit cibus: ⁊ quando cibus accescit pure tūc est maior corruptio ⁊ oportet vt habens eam dimittat cibaria cum micis ⁊ iura ⁊ cibetur exsuccantibus ⁊ frixis ⁊ eis que i patellis coquuntur ⁊ carne rubea. Et oportet vt corporum eorum complexio permutetur tantum. Et ex eis que verificant omnem cibum corruptum in stomacho est vt expellatur. q̄ si natura sufficiēs fuerit facē illud tunc sufficiat ipsa. Et si nā non est sufficiens ad illud sumat diacyminum ſm quantitatem necessitatis. si autem non sufficit adiuuetur cum rebus electuarijs solutiuis de quibus sumatur quantitas pauca ſm mensuram qua educatur fex: ⁊ diacydonites est ex summa eorum que eliguntur ex eis Et signa quidez bonitatis comprehensionis stomachi super cibum ⁊ bonitas digestionis que est in vltimo ⁊ contraria eorum sunt ea que diximus in capitulo significationum. Qō si res p̄dicte non fuerit sed sentiuntur conturbatio ⁊ granitas ⁊ desiderium minuendi granitatem cum constrictione accidente tunc scias q̄ stomachus est vehementis comprehensionis sed est abhorrens summam cibi in quantitate sua. Et scias q̄ digestio est fundi stomachi: ⁊ appetitus oris stomachi.

Cap. viij. de tarditate descensus cibi ex stomacho ⁊ velocitate descensionis eius.

Quandoq̄z remanet i stomacho aligd de cibo vsq̄z circit. xv. horas i dispositiōe sanitatis ⁊ xij. horas. ⁊ illud ē scōz cibū i leuitate sua. Et significat illud iuētio saporis eiꝰ i oze ⁊ i eructuatiōe retētio nāq̄z cibi i stomacho ñ ē nisi pp tarditatē digestiōis vsquequo digerat. ⁊ expulsio eiꝰ ē pp expulsionē expulsiue cū ꝑfecte digestio: aut pp motionem mouētē expulsiuā sicut mozdicatio cholere aut melicholie acetose aut alicuiꝰ eoꝝ q̄ dicemꝰ. Et nō ē sic existimauerunt gdā q̄ omnis causa i retētiōe eius ē strictura meatꝰ inferioris. Mā si eēt illud ñ esset possibilis exitus denarij ⁊ auri deglutitoꝝ: ⁊ vinū ⁊ lac ñ remanerēt i stomacho ⁊ ābo nō natarēt i stomacho debili ⁊ facerent rugitum ⁊ inflationem: immo causa in descensione cibi naturalis est digestio ⁊ virtus stomachi ad expellendum cui non est conuenientia

magis cū aliquo i dispōne cibi cū ñ accit stō nocuñ tū dócc digerat cib⁹. Stōach⁹. n. san⁹ pphédit ipz t pstrigit sup ipm meat⁹ su⁹ iferio⁹ t vehemēt: cūqz ad est hora expellēdi dilatat t expellit stōus qđ i ipo est cū villis suis lantudialib⁹: t quotiēs festiat digestio festiat descēs⁹ si tardat tūdat: nisi accidat aliq causa faciēnū discēdere cibū a stō cū nó dū sit digest⁹ ex eis qs la sciuisti. Et quātas gdē eēlis remanētie cibi i stó t egrellióis ci⁹ é illo qđ é iter. xij. horas vsqz ad. xxij. horas. Et cib⁹ gdē plim⁹ cū ñ digerit pp suam multitudiné: t ille cui⁹ qlitas é mala et tūc mull⁹ eoz remanet i stó sano fortis expulsiōis: imo expellit ad iferiora velocit. Et qñqz succedit ei flux⁹ vētris t colyrica passio. t qñ fuerit stōus debilis quez cib⁹ gnat aut vlcerol⁹ habés bothoz: aut fuerit i eo hūor viscolus lubric⁹ ñ mobabil i ipso cib⁹ nisi paz: t fit hoc sic sit debilis retētiua siue digestiua. Et tibi qdē possibile é vt cognoscas signa q̄ oportet te cognoscere ex causis horz ex eis q̄ tibi pterierūt i capitulis pdictis.

¶ Cap. ix. de cura ci⁹ a cuius stomacho tardatur descēsus cibi aut in cuius stomacho natat cibus.

HE cura illi⁹ é sōn⁹ sup dextz. Adiuuat cuiz ad hoc vt velocit descēdat cib⁹ a stō gnis sit debilis adiutoziū ad digerēdū. t adiuuāt ad hoc dealulatio subtilis t fricatio pedū t pfractio vētositatis cum eo quod sentitur in capitulo eius.

¶ Cap. x. de cura ci⁹ a cui⁹ stō festinat descēsus cibi.

QUidaz antiquoz fuerūt q nominauerunt istos stomachos ipz postremo cecidit nomē stomachi sup aliud. Et ex eis que experta sūt istis est vt admistretur eis emplastrum ex farina fenugreci t semis lini t melle t i potu sumant ex eo etiā. t ex eis é vt sumantur vitelli ouiassati t cochiliariuz mellis. t. ij. danic masticis contriti: coniūgantur omnia in cortice oui t assentur super cinerem calidum t sine i termissione moueātur donec preparata sint, t comedantur t administretur hoc tribus diebus. t oportet vt administretur ante cibum aligd ex stipticis frigidis si fuerit illic complexio calida: aut permixtuz cum calidis si fuerit complexio declinis ad frigiditatem. Et tu iam sciuisti omnes has medicinas. Et oz vt dormiant super cibum t non moueantur neqz exercentur omnino t vt strigāt extremitates supiozes.

¶ Cap. xi. de eructatione stomachi t duritie eius.

QUandoque aduenit duricies i stomacho simili apostemati t tamen non est apostema: t é causa eius frigus ispissans aut melancholia i grossans it rans sine apostematione.

¶ Capitulum. xij. de signis.

SIne vt cognoscatur causa eius t non eu eniat signum apostematis.

¶ Capitulum. xiij. de cura.

FIat emplastrum ei cum meliloto t croco t mastice t ballāo t thure t bdellio t spica t cozdumeni t mugath t cera t oleoros. Et similiter omnes curationes dicte ad apostemata dura t proprie ea que dicta sunt in capitulo debilitatis stomachi propter duriciem. Descriptio alia bona ad hanc intentionem. R. cere. ʒ. vij. glutinis aliuz bath. ʒ. iij. ij. ʒ3. oppoponaci amboruz ana. ʒ. ij. aloes t galbani amboruz ana. ʒ. iij. olei de lilio eminam id est fiat ex eis emplastrum.

¶ Cap. xiij. de eis que cōmouent eructationem.

QUm in stomacho accidit ventositas t nō remouetur t est retenta in oze stomachi t impedit: oportet vt euacuetur cum eructatióe sicut euacuantur superfluitates natantes cum vomitu. t si non erumpit digestionem t natat cum cibo nisi accidat multitudo humiditatum t phlegmatum preparatoruz ad hoc vt conuertantur in ventositatem: tunc enim necessarium est vt sit superfluitas in commotione eructuationis ex eis que mouent rem prauam. Et ex eis quidem que mouent eructationem sunt oziganum t folia rute t anisuz t carui t calamentum t menta t amcos t gartofili t mastice t thus masticatum t haustum.

¶ Cap. xv. de cura eructationis superflue.

CAusas quidez eructationis t significatiões eius super dispositiones iam diximus i ca. signification⁹. Jn acetosa quidem confert patienti eam potare diapiperon cum vino. t quandoque unantur si in potu sumant ante prandiuz sucum t cenaz suam coriandri sicci pondus auris. debibant post ipsum vinum purum. Et ex eis que sedant ea fm q̄ dixerunt quidam est vt liniatur stomachus cum stercoze galline t calce. Jn fumosa vero si est a materia conferunt abſynthium t hiera. Si vero est sine materia ea que infrigidant t extinguūt t forte faciūt sic sūt robub fructuū frigidoz t cibi fri.

¶ Tractatus quart⁹ de egritudinibus instrumentalibus t cōmunibus accidentibus stomacho.

¶ Cap. i. de apostematibus calidis stomachi.

STomacho accidunt apostemata calida propter causas cognitas que faciūt accidere apostemata calida. Et ex illis cause sunt dolores plongati. Et qñz sit apata eius calida sanguinea: t quandoque sunt cholerica. ¶ Capitulum secundum de signis.

QUando prolongati stomacho dolor q nō removet q̄uis regimē bonuz fiat tunc existimat q̄ illic é apostema. Jllud autē apostema qđ é calidum significat cum humidmodi flāmatio vehemens t adustio fortis t siris t sc. inseparabilis t dolor pungitiu⁹ t augmentum qđ quandoq; sentitur t quādoq; pduc ad permixtionē sensus t ad sirsen t ad melācholiā. Lūqz extenuat corpus t pfundantur oculi t resolui natura t multiplicat fluxus ventris t vomitus t seperat febris t mioraf vria t stōachus cōprimi sub digitis vbi pp duritiē non cōprimebatur sub digitis: tunc iam fit extitura t quando accidit cum dolore in stomacho frigus extremitatū tunc illud est signum malum. ¶ Cap. iij. de cura.

QUando autumatur q̄ apostema calidum apparet aut apparebit propter vehementiā adustionis t inflammationis tunc melius est in ¶ principio vt incipiatur a repercussiuis.

t inungat stóus cũ eis q̃ sũt sic oleũ de cydóĩs t fiat eĩplm cũ cydoniis t corticib⁹ cucurbite t portulaca t farina ordei t q̃ currit hac via: q̃uis abstinẽtia t subtiliario cibi t regis magis iuuatia sũt eis. Lũq̃ medicaris apata stói cala tũc caue ne in potu tribuas soluriuũ forte aut q̃d vomẽ faciat. nã admistratio vonui⁹ error ẽ. Apthomia ãt necaria ẽ i plib⁹ horis t aliena solonẽ laboriosa t vomitũ: t sis ptẽt⁹ cibis lenitis t medicis sic aq̃ ordei t almes: t triplicibus t cucurbita. Et multiplicare medicias lenificatias si cut cassiafi. ñ ẽ malũ: t vt eũo fiat cũ cas. fi. q̃ñ pfert apati t exsiccat mã. Et q̃q̃ admiscet ei ex hiera t aloes pód⁹. ij. danich vsq̃ ad. 5. 3. t meli⁹ hoc ẽ vt i potu tribuat cas. fi. cũ aq̃ endiuie. t q̃ñ pdikin ipa abstynthij paz: q̃ñ ẽ iuuatiuũ cũ sua stipticitate. Et q̃ñ vtil i ca qdã m yrobalanis. ego vo nõ declino ad eos niĩ sint apata in via dubitatóis t ego abhorreo hoc. Et q̃ñ appẽt ñ oz vt admistrẽt. Et q̃ñ dat eis i potu scamoncã cũ sir. acetoso: t ego abhorreo tã. Et q̃ñ appent t nõ ẽ ex hi excusatio tũc dek aloes aur. i. cũ sir. acetoso q̃uis dimittẽ ipm sit meli⁹. Et ex solutis iuuatis i pncipio ẽ vt sumãt aq̃ solatri t aq̃ endiuie. 3. ij. t medulle cas. fi. 3. iij. t olei de cucurbita t olei amigdalarũ ãbox añ. 3. ij. t dek in potu: t sine cessatóe lenificet nã cũ hoc si fuerit siccitas vsq̃ ad die. vij. t oz ne sint ausi portare aquã ffaz plimãz calam: imo frigãt eã cũ iuleb aut robub fructuũ Et abstinẽtia gd a cibo ẽ ex illis q̃ eos valde iuuant. Et si dolor vehemis valde fiat dabis ei i potu pódus 3. ij. de scie cucumeris cũ aq̃ ffa aut aq̃ albela: t sumãt in potu aquã tabarzet ẽt: q̃ñ ẽ iuuatia valde et aquã altaraxacon ẽt. Et epla fcã ex bela t capparibus t balaustijs t alenifestides sũt iuuatia valẽ. t ab synthiũ cũ ex eo fit eplastz pfert apati, phibẽs ne imbibat in oib⁹ ptib⁹ stói. Et q̃diu calitas pmanet t si sit p⁹: vij. nõ abscindas aquã endiuie t aquã solatri t aquã kekengi t aquẽ altaraxacõ t pmisce cũ illi cũ transierit octauã tro. d ro. 5. 3. t aligd d succo absynthij t d mastice: t pmisce cũ eis ẽt aquã feniculi t aquã apij. Et sit cib⁹ vsq̃ ad. vij. ex mes excorticatis cũ atriplicib⁹ t blitis t cucurbita cũ oleo amigdalino aut oleo omphacio. Et sint illa q̃ in potu sumũt iuleb t aq̃ pumoz t succ⁹ endiuie t altaraxacon: t in fine gei⁹ pmisceãt cũ mastice t succo absynthij. p⁹ vij. aũt misceant cũ eis q̃ abstergũt t maturãt paz picut sicla t alubleb t dek in potu eis tũc sir⁹ acetos⁹ t q̃ñ sumũt eũ in potu añ illõ aliquot dieb⁹. t q̃ñ sumũt ipm i potu cũ vio. nutritis si nõ fuerit nausea vehemẽs ipediẽs t illud gd vsq̃ ad. xiij. Lũq̃ fedak inflatio t lenificat apa tũc ẽ hora resolonis. cuz ergo declinat partip introducãtin eplastris ea que sũt sicut mastix t absynthiũ t ponak pot⁹ ex sir. acetoso absq̃ timore. t q̃ñ sufficit sumẽ in potu cas. fi. i aq̃ feniculi t apij t oleũ amigdal. dulce vsq̃ ad finẽ ei⁹. Et retin⁹ tibi ẽ q̃ñ ad sũmũ puẽit cura hora molificatõis t resolonis vt nõ audeas sup vtrasq̃ audacia nuda cuiuslibz eaz: imo pmisce medicinal molificatiuas cũ stipticis: nã in hoc yt sis ptẽt⁹ mollificatiuis ẽ error magn⁹: t q̃ñ pducit patiẽtẽ ad mortẽ sine sint medicie q̃ bibãt aut posite sup ipm extrinsecus: t stóus gd dignior ẽ hoc q̃ epar. Et stiptica pueniẽtia ad hãc rẽ sũt illa in gb⁹ ẽ aromaticitas sic mastix t ro. t galle t galia t balaustie t extremitates arboz: t ex oleis oleũ d cydonijs t oleũ de mastice t oleũ d malis t oleũ de neriẽ t oleũ omphacinũ imo oz in estate t in pncipio vt admistres in emplis ẽboz oleũ ro. t oleũ omphacinũ t oleũ de cidonijs t oleũ d malis: t in hyeme t i horis resolonis oleũ de neriden t oleũ anetinũ t oleũ camemill. t oleum de lilio t oleũ d mastice tpate: Cõfectio empli boni in pncipio t augmẽto t statu: ℞. farinã ordei t faufel t nenufar oiuz añ. ℥. 5. ro. ℥. i. t. 5. croci. ℥. 5. viola. xij. dragagãti. v. altee camẽille oiuz añ. x. sandali xv. masticis acatie balaustie oĩum añ. xv. cere t olei ro. cũ qbus pficiant: t ex emplis bonis in pncipio apatũ sũt radix lilij melilotũ cera t oleũ vio. t ñ oz vt emplin fiat cũ lubricitate vehemẽti vẽtris: imo tpẽ venti i pnus diũ admistrẽt epla. Et ex eplis bonis in in hora stat⁹ vsq̃ ad declinatiõz ẽ illud qd ℞. cynasgnãti t camemillã t melilotũ t absynthium ro. t spicã t radicẽ altee t sandalũ t faufel t crocũ t grana lauri t q̃ sũt sicca illis Addak in stipticis in paucis pijs t in resolutis in postremis Et ex medicis bõis in maturãdo apa calidũ cui⁹ q̃rit makatio t almexere ẽ vt sũank extremitatũ ro. t extremitatũ absynthij t extremitatũ sempuiue t corticũ cytri exteriorũz t masticis t thuris oiuz añ. p. i. t. 5. t cydoniorũ t dactilorũ imaturorũ t croci t aloes t myrrhe oiuz añ. ptẽ. i. t cere t olei camemil. t olei d neriden oiuz añ partes. x. Qdsi cã in aduẽtu epatis fuerit dolor: añs d vitate cui⁹ ẽ vt curet cũ subtiliatis tũc cũ puẽit ad apa tũc oz vt abscandas subtiliatiua ab eo t sis ptentus sed atis dolorẽ sic ẽ adeps anatis t galline. t q̃ñ antiquat apa tũc da i potu tro. d spica t fac eplm ex eplo d bdellio cũ gnis d ben dcõ in antidotario. et ex eis pferũt ad hoc ẽ ceratũ cũ oleo de balsamo t aloe t cera alba. Et oz vt admistrẽt ceratũ B. pdẽz in ca. debilitatis stói. t eplin de melliloto ẽ ad hoc iuuatiuũ valde: Et ex illis sũt camemilla t balaustie t feñ gr̃i t melilotũ t alta er gb⁹ sit eplm t fiat ex eis vaporatio t ebroca fiat cũ decoctõe ipsoz. t ex eis q̃ sanãt illud ẽ illd qd ℞. ros. 3. x. xiloaloes. 3. ij. masticis sc. endiuie cuscute oiuz añ. 3. iij. sumãtur in apate istãma: o cũ cãfora i potu: aut sũank. iij. scẽria cas. fi. q̃ deo q̃nk i lb. i. aq̃ d oẽc remãeat. 5. deiũ colet t pjciat sup ipam d aq̃ solatri t aq̃ kekẽgi sacrata t buliat t pjciat sup ipam. 3. 5. hierapi. t sumat in potu ex ea ille q fortis ẽ totã integre t debilis medietatẽ ei⁹. Et si idiget fortiori hoc addãt t se. apij t se. caulis ãmoniacum t medulla cerui t adeps gallinẽ Et q̃ñ idiget eplo bolisimi t eplo cytrino. t in hac hora q̃ñ necarũ ẽ vt i potu dent tro. d bdellio. Et ex eplis iuuatib⁹ i hocca. ẽ eplin h⁹ i. ℞. cere t olei d neriden ãboz añ. ℥. i. masticis t capi t signati t aloes oium ana aur. i. t bdellij. 3. iij. soluatur in vino t aggregetur inter has medicinas fm acceptõz, empli.

Quod si fuerit illic solo vētris qñq erit necrūi vt ponas cū istis succū acreste aut succum absynthij aut aggreges inter vtraq. Et de errore maximo ē vt p longetur tpl tolerācie apatis t incessanti fiat curatio cū infrigidātibus. t fiat apa in via vt fiat exitura t p hibeat a maturatōe: oz ergo vt plideres hoc. Et tā dictū ē qp suspensoriū factū ex lapide beselis cū suspendit ita vt tangat stōm erit iuuamentū eius magnū in doloribus eius t apatib⁹ ei⁹. Cū aūt apa fit dubellati t exitura nos iam singulare caplm fecim⁹ ci. Cū vo apa ē cholericū oz in pncipio vt infrigidetur valde cū emplis inffatis notis permixtis cū sandalis t camfora t ro. t sibibus: t det in potu aqua oz dei cū aqua granati muzi t decocti cū cācris. Dei de post alīd p aliquot dies admīstra aquā solatri t aqz cndiuie: t post illud cū appropinqt status misceat cū aqua solatri t aqua endiuie parūp aq feniculi.

De apatibus frigidis phlaticis. La.iij.

Ista apata gnānt ex hūiditate t malitia digōnis t putitate exercitij. t ex reliqs cāis gnāntibus mās chronicas coartātib⁹ eas in vasis t in viscerib⁹ qz cognitio pterit. De signis. L.v

Quando ineueris signū apati cū dolore ingeto in oi dispōne t augmto t nō ē febris neqz inflāmatio nz ingetudo: sed ē hūiditas lubzica t claritas coloris t paucitas sitis t malitia digōnis t putitas appetitus: tūc illud ē apa phlaticū. Et tu significabis cū reliqs signatōibus pdictis de hūiditate pplexionis stōi. De cura. L.vi.

Et canōe in hoc ēt ē vt nō cūes resolutiua a stipticis. Resolutiua cni gb⁹ indiges i hoc sūt foetis resolōnis. Incipe ergo in cura istorum ita vt des eis in potu aquā apij t aqz feniculi: boraz aū. ʒ.ij. baurac. ʒ.iij. ō oleo amigdalino dulci qz tā sufficit: deiū p⁹ illō sumāt in potu. ʒ.ij. olei ō kerua cū tribz. ʒ. olei amigdalini dulcis t decoctōe melliloti. t ei⁹ cōfctio ē hec: ℞. melliloti. x. radices: fēniculi. x. aq lb. iij. decoq̄nt donec remaneat lb. i. t da in potu ex co. ʒ. iij. t pfert istis decoctio isopi i q̄ decoquit melliloti t ponāt sup potōz ei⁹. ʒ. iij. olei ō kerua. ʒ. ij. olei amigdalini dulcis. Ex vnguētis aūt de cplis ē medicamē exptū qō ℞. polij melliloti t amomi t camemille t anceti oiuz aū. ʒ. x. t absynthij. t spice āboz aū. ʒ. vii. aloes. ʒ. viii. masticis. ʒ. x. thuris. ʒ vi. radicū altee. ʒ. xv. armoniaci t opponaci storacis oiuz aū. ʒ. x. adipis anseris t adipis gallīne oiuz aū ʒ. ii. cere rubee. ʒ. lb. t qō ex vnguētis ē mell ē olei de neride t olei de spica in quo cū posita fuerit myrrha t corodumeni. t pferūt ēt haspagi t alubleb cuz olco amigdalino dulci t sicla t canlis cū oleo olīne t ea q siccāt sanguīē ex cibis quoz digō ē facilis. t oz vt alienēt vomitū oio: mā ipse in h⁹ ī est malus

De apatibus duris t grossis. L.vii.

Quando qz sūt icipiēdo: t qñq sūt apmutatōe ex apatib⁹ calis frīs qp iā scimus i pncipiis t qñq sūt sed raro ab apate phlatico cui accidit vt indurescat: t figāt ipsum cū significationibus apatum duritiei tactus t multitudo t varietatis t extenuatio corporis. De cura. L.viii.

Ilnō in hūs ēt ē vt nō eūes medicinas resolutiuas a stipticis. t oēs medicine q sūt vehemētis resolutiōis in fine apatū calorē sunt mutatiue hic. Et oz vt in potu sumāt lac camelaz fetaz assiduē: t ex illis q cis pferūt ē vt sumāt tres aureos ex oleo de kerua cū decoctōe cassiefi. q sit submersa in aq radicū. Et si indiget cis q sūt foetiora ponāt aq radicuz sūmitatū signāti t masticis t capilli neneris cū reliqs medicis oiuz aū. ps. i. t qñ ponū cū oleo de kerua oleī de spica q̄ntitas. ʒ. i. t olei amigdalini dulcis q̄ntitas. ʒ. ii. ē mutatiuū. t silr qñ in potu sumūt olea ista cū aq mell. Et oz vt admīstret i ēplis cor medulla ossū cerui t medulla cruris vaccini t piguedo gibbi cameli: t ex medicis pferēnt⁹ ad hoc t in dubellati ē illud qō ℞. melliloti t fenugreci t camemille t baccaz lauri t altee t absynthij oiuz ana pte vnam āmoniaci thuris āboz ana duas tertias ptie: resolvāt gūme iste i decoctōe ficuū. xii. cū vino t melle: ō inde pūge cū eis has medicinas t fac ex eis ēplm: ē cni mirabile. Emplm aliō ℞. sordū vrei p. vii. storacis p. vii. masticis pte vna: glutis alibath pte. ʒ. fe eis oleī ō neridē q̄ntitate q̄ pficiant medicie. Emplz aliud: ℞. āmoniaci. viii. melliloti. xii. cere. viii. croci myrrhe bdelij iudaici oiuz aū. viii. olei ō balsāo lb. i Et ex eis q valde mutatiua sūt eis ē oleū ō succo vitis t ex eis que pferūt eis valde sūt decoctio ireos cum cassiafi. t ēplm qd dixim⁹ i ca. debilitatis stōi cū duritie. Descriptio ēpli boni: ℞. masticis thuris absynthij oiuz aū. pte vnā. āmoniaci croci sarcocolle barū aū. ptes ii. cipi. ii. fac ceratū cū oleo ō neridē tāte quātitatis qua leuitas fiat. Et qñ accit illud qō raro ocurrit: ſz ex pmutatōe apatis phlici ad apa duz tūc occurrentio: cura ē ei emplm h⁹ i descriptōis: ℞. āmoniaci. x. bdellij seīi caulis amigdalas amaras storacē ligdā masticē spicā signātū cipez gūme dissoluāt t alterāt t fac ex eis ēplm: sintq̄ cibi eoz sicut haspagi t alubleb oleū amigdalinū dulce t ppe ei⁹ qō permutatū ē ab apate calido. De adubellati i stō. c. ix

Multotiēs errant medici in regimine apatis in stō: t pmutando fit exitura t multotiens inciendo fit. De signis. L.x.

Ām diximus signa initij eius in caplo apatū calidoz stōi.

De cura La.xi.

Oportet vt icipiat a phlomia t a regimie stōi apati apate calido extrinseco cū quo fit polē vt phibeat fieri dubellati. nā si fit dubellati incipit cē in via maturatōis oz tūc vt sit res leuis. t si estimas maturationē ppiquā oz vt i pom tribuas lac recentē mulctū vice vna p⁹ aliā cū aqua cala. t tāgas duritiē t plideres an ppmat t attendas ppmotiōne t tremorē t ppssionē apatis: nā si nō ppmāt illō oz vt i potu sūat hūs ipm taraxacone siccā cū aqua fenugreci t tribuloz t oleo amigdalino amaro. q si indiget foetiora hoc: t ēceptio i via maturatōis iam addes sup pmā ponāt eis oleū ō kerua. Et ex eis q expta sūt i poc ē vt sumat i potu hūs eā tarataxatōis

sicce ℈itate. ʒ.i. ℥.ſ. ſcis almaru ℥ fenugreci. ʒ.i. lat illud ℥ bibat cū q̄busdā lactib⁹ recēt mulctis calis sic ē lac asine ℥ capre ℥ ℈itas lactis sit triū. ℨ. ℥ mi sceat cū eo ex galia p̄d⁹. ʒ.iij. Et ex eis q̄ expta sit ēt vt sumat taraxacōis sicce. ʒ.i. ℥ fēi. ℨ.ij. ℥ se. maru. ℨ.ijij. terāt ℥ cribellēt, ℥ oficiāt cū lacte capꝛio ℥ oleo ſiſamio ℥ fiat ex eis emplm sup dubellati. Et oꝛ vt ſi at balneū cū aq̄ tepida ℥ vt ponat emplm aliq̄s sup dubellati ſcm̄ ex ficub⁹ ℥ camemilla ℥ fenugreco de coctis ℥ ſirī eo abſynthiū vt ꝓfoꝛtet: ℥ q̄ ꝙrit ex oi b⁹ illis ē matuꝛatio ap̄atis ℥ eruptio. Lūq̄ eriſtima ueris maturationē postq̄ iā admiſtraueris balnea tionē p̄dictā ℥ empla p̄dicta ℥ ſucceſſeris cū empl'o ficu ū p̄dcō ſbſterne ei ſtramēta duplicia vrī culcitris ℥ i calefaciētib⁹: ꝛcipiue ei vt iaceat sup ea vſo vētre iferius donec rumpat sub ꝓſſione ap̄a eius. Et tu q̄ dem cognoſces q̄ iaꝫ ruptuꝫ ē p detumitionē ℥ at tenuationē, ℥ p illud q̄d exuit aut cū ſolutōne vētris egredit ex ſanie aut ex ſanguie: ℥ oꝛ vt i potu tribuat tunc aloen cuꝫ aq̄ endiuie. Lūq̄ erūpit da i potu in carnatiua ℈uis ille q̄ euomit ſanie ex ſtō ſ uo ſit ad deſpationem ꝓpiqoꝛ ℈ ad ſpem. Lūq̄ exiſtima maueris i ſtō ſanie extrahe ipſam cuꝫ ſolutiōe ven tris ℥ nō moueas ipſam ad vomituꝫ. Lūq̄ non va lent huiuſmodi res admiſtra medicias p̄dictas i ca. apoſtematuꝫ duroꝝ. Libi autez ꝓuenientes i ꝓnci pio rei ſunt ſoꝛbitiōes facte ex amilo ℥ ordeo excoꝛ ticato ℥ vitello oui. Et i fine ei⁹ illi i gb⁹ ponūt anetū ℥ fenugreū ſm̄ meſurā. La. xii. d vulneri⁹ i ſtō.

Tomacho q̄uꝫ accūt vlcera ℥ both⁹ ō pp acui tatez humoꝝ q ibibūt coꝛp⁹ ipſius ℥ q obui ant ei ex ipſis. Et multotiēs fiunt propt illud q̄d pucūt ad ipm ex alijs. Multotiēs eni vlceratur ſtōus ex catarro deſcendente ad illud ex capite cali do mozdicatiuo aut coꝛoſiuo pp ſuā putrefactiōez q̄ putreſcit ℥ coꝛodit ſtōus cuꝫ plongat catarrus.

Lap. xiij. de ſignis conuenientie ℥ differentie.

Ultotiēs p̄ducūt vlcera ſtōi ℥ ꝑpe i ſiferioꝛib⁹ ei⁹ ad mioꝛationē ānelit⁹ ℥ puocationē ſudo ris, ℥ ſyncopi ℥ iffrationē extremitatū. Et q̄uꝫ ſignificat vlcera i ſtō feteꝛ eructuatiōis ℥ eleuatio va poꝛis faciēs icurrere ſiccitaté ligue ℥ exſiccationē ipi us ℥ ē ſyncopis plīma. ℥ q̄ſ ſt i ſtō both⁹ mltiplica tur eructuatio valō. Et iā diſtinguit it vlc⁹ ſcñ i meri ℥ it ſcñ i ſtō: q̄ñ i illo q̄d ſcm̄ ē i meri ſētit dolor i ipo vſq̄ ad poſteri⁹ it duas ſpatulas ℥ i collo vſq̄ ad ini tia pectoꝛis. Et ꝓficat diſpōez ei⁹ trāſit⁹ ō glutiti: q̄ñ ſignificat locū dolorōſū cū p̄tia ei⁹ ℥ q̄ ptrāſit hūc locū parūp. Fcā āt i ſtōi oꝛe ſignificat q̄ dolor ē i iſe rioꝛib⁹ pectoꝛis ℥ ſupmis vētris ℥ ē vehemētioꝛ. ℥ de glutitū ſignificat ipm cū ptrāſitiōe pectoꝛis ℥ pliꝫ ei⁹ declat ad mirach ℥ mioꝛat ex eo ānelit⁹ ℥ iffrat coꝛp⁹ ℥ pducē ad ſyncopi plīm. Et ex fcā i fundo ſtōi ſignifi cat erit⁹ coꝛticis vlceris ei⁹ i egōe abſq̄ excoꝛticatōe i itestis ℥ iuētio doloꝛis p⁹ getē ei⁹ q̄d ſumit i iferio rib⁹ ſtōi ℥ fit doloꝛ pu⁹. Et diſtinguit it vlc⁹ i ſtō ℥ vl c⁹ i itestis p locū doloꝛis cū igredit cib⁹ i coꝛp⁹. ℥ eſt erit⁹ coꝛticis q egredit i egōne ra⁹ ℥ ē coꝛtex ei⁹ ſ ibtil .ſ. ex genē ei⁹ q̄d egredit ex itestis ſupioꝛib⁹. Et ſignificat q̄d ē ex ſtō q̄ doloꝛ ñ ē i ptib⁹ viſcex imo. ℨ. vex m̄totiēs appꝛopiāt ℥ aſſimilāt ꝺ vſēteric. In eis aūt q̄ ſt i itestis ſupioꝛib⁹ oꝛ vt tu valō itēdas. In vomi tu āt cū coꝛtex igredit nō ē vlc⁹ niſi i meri aut ſtō. Et oꝛ vt cū tu volueris expīri illō vt cibes egꝛ ex aliquo i quo ſit ſynapis ℥ acetū. La. xiij. d curā vlcex ſtōi.

Laga recēs q̄ ſit i ipo oꝛ vt cureť cū medicis ſtipticis. ℥ deť cibi velocis digōis ℥ vitēť me dicie vlcerose i gb⁹ ponūť flos eris ℥ ceruſa ℥ lith argiriuꝫ ℥ tutia ℥ ſimilia: imo oꝛ vt cureť vlcera ſtōi ℥ coꝛoſio i ipo i ꝓmis cū mūdificatiōe cū eis q̄ ſit ſic aq̄ melliſ ℥ iuleb. Et nō oꝛ ēt vt ſit i purgatoꝛio fortitudo purgatiōis ℥ ledat vlcera pluſq̄ oꝛ. Et oꝛ vt ſit coꝛ abſterſio ℥ ablutio ad iferioꝛa. Nō ſi fuerit illic coꝛoſio ℥ caro mortua oꝛ vt medicet cū medi camīe mūdificāte carnē mortuam i carnāte. ℥ faciēte naſci carnē. ℥ o q̄ ꝓueniēs ē hicrapicra ad illō. ℥ cū mūdificat oꝛ vt i potu deť lac acetoſū vaccinū a quo ablatū ē but yꝛ ℥ ſiropⁿ ō cydonijs ℥ ℊnatis ℥ ſilib⁹ ℥ deť ēt aq̄ oꝛdei cū ℊnatis ℥ ſiropi ō fructibus ſtipti cis. Et ē q̄ſ neciū vt cibēť vētrib⁹ vitulozꝝ hedoꝝ ꝺditoꝝ cū aceto. Et ſcias q̄ ℈ditu ñ mundificat ſoꝛ des tota ñ ē tuā mītū cure alteriꝰ nz admiſtratiōis ꝓſolidatiuoꝝ. Et cū admiſtras icarnatiua ℥ egritu do ē i ptib⁹ meri ℥ oꝛe ſtōi tē ponei eis ex gluū atinū aliq̄s magnū ſic ē gūmi ℥ dragagātū. Et q̄ſ cōfert vlcerib⁹ ſtōi filoniū ℥ ꝓferūt ēt tro. ō karabe ꝓcipue ſi fuerit illic vomit⁹ ſan. ℥ ꝓferāt eis oia rob fructuū ℥ q̄ſ ꝓfert rob cupa. ℥ rob abſynthij. ℥ q̄ſ ſūt i ſtō vlcera ℥ ñ ē exculatō ſolōis vētris pp aligd vocātiū ad ℔ tē oꝛ vt ſoluas vētrē cū eis q̄ ſt ſic caſſia ſi. Nō ſi accidat ex vlcerib⁹ ſolo vētris cureť cū tro. de ſpo dio ℥ robub ſtipticis cū aq̄ ſauic ōcoeti. Et ſi fuerit il lic coꝛoſio cureť cū eis q̄ dixim⁹ i cura ſputi ſanguis.

Lap. xv. de both oꝛ in ſtomacho.

Onfert eis m ūdificatio cū ſolone coꝛ gb⁹ cō ceſſū ē fieri ſolonē vētris i vlcerib⁹ ſtōi ℥ ciba ri cū granis granati cuꝫ paſſis ℥ lacte decocto cuꝫ ferro ignito.

Lap. xvi. de ruptura ſtomachi.

Oꝛum ſtomachus diſrumpitur fortaſſe nō euadunt niſi pauci a rupcura parua.

Tractatus. v. de diſpoſitionibus ſtomachi ex parte eius q̄ ipſe ꝓprehendit ℥ egreditur ab coꝛ: alt q̄bus diſpoſitionibus mirach ℥ que ſequūtur ip̄m.

Lap. i. de inflatione ſtomachi.

Uandoque fit ꝓpter cibum cuꝫ in ipſo eſt humiditas extranea q̄ conuertitur in ventoſitatem. ℥ non eſt poſſibile caliditati ſi eſt equalis vt reſoluat eam ita q̄ non reſoluat ipſam ad ventoſitatem. Et quādo que fit ꝓpter caliditatem digeſti uam cum eſt debilis. Libus nāq̄ ℈nis ſit non iflatiuus in natura ſua tamen cum de bilitatur i ipſo caliditas euaꝓoꝛat ℥ facꝫ accidere ven toſitatem. materia nāq̄ i ſubſtantia ſua nō ē vētoſi-

tatis plime ñ fac ipi vētrib⁹ cucurre iflatiõz nisi sit caliditas miozata ⁊ mouea ⁊ ñ digerat sic si puer calitas oio ñ associat ei iflatio ⁊ si sit exiflatiuis. Et oe a quo ñ accit iflatio ñ accit ab eo iflatio nisi aut pp sciplũ. s. ab illo i sua sba aut pp duas res pter ipz q̃z vna e dñiuz calitatis sup ipm ⁊ altera frig⁹ qđ nõ mouet aliq̃d. Et qñz e calitas apta ad digerẽdũ ⁊ mã obedics ei ⁊ mouet p illõ qđ ea retrahit ab ipsa ex potua j plinc sup ipsaz aut motu pmouẽte ipsã. Et qñz e ppõ cibi iflatiua sic fascoloz ⁊ létũ ⁊ sil iuz ⁊ ñ pfert foztitudo vtutis ⁊ alienatio locoz digõnis nisi sit caliditas foztis vehemtis vtutis ⁊ mã vehemtis hũctatõis. Et exmedicis iflatiuis e vnũ grossũ ⁊ dulce pp grossitiẽ ei⁹ nisi sit dulcedo subtilis ⁊ gnãt ab eo vētositas subtil. Et qñz e cã iflatõis eẽntia cibi cali i nã sua: nã cũ ipe iuenit dispõnẽ q̃ calefac cũ fit digõ ⁊ egredit ex hoc q⁹ ipe est calid⁹ potentia ad hoc vt sit calid⁹ actu materiã fraz hũidã resolnit ipsũ ⁊ fac ipm vapozare. Et qñz sũt iflatio ⁊ rugit⁹ pp vacuita tẽ vētris cũ hũiditate cruda vitrea i stõ. Ipsa. n. cuz occupat calitas natural ab ea cũ cibis e geta ⁊ qñ caliditas expeditaz puenit ad eã resolnit i vētositatẽ. Et qñz ẽ cã i hoc q⁹ natura qñ inẽit vacuitatẽ ⁊ mouẽt vtutes mouẽt aer effusus i spatijs ⁊ mouẽt cũ eo residũ vapoz hũiditatis ⁊ e sic vētositas. Et qñz sũt cã i ea multitudo melie ⁊ egritudies splenis. Et multoties fit frig⁹ supcuies coz oi exterius cã iflatõis ⁊ vētositatis ex q̃ replet coz⁹ ppea qz ỏbilitat calitatẽ opantẽ i materia ⁊ fac opõnẽ ei⁹ mediã opõnẽ ⁊ ei⁹ opõ e digõ hũiditatũ ⁊ medicinas opatõis e vapoza tio. Et qñ mltiplicat iflatõ i vētrib⁹ pualescentiũ idicat puersiõez. Et egritudis almirachiati splim fit p p vehemẽtiã calitatis stõi ⁊ opilatõis viaz cibi ad coz p⁹ qr redit ⁊ fetici i ptib⁹ stõi ⁊ fac acetosã eructuatõnẽ ⁊ accit võit⁹ stupefaciẽs dẽtes pcipue si cõmũicat splẽ ⁊ e egõ hũida ⁊ igrossat san. Et qñz e illic apa fa cies vapoz e melãcholicũ ⁊ fac eucnire meliam.

Cap.ij. de signis.

Plaz i q̃ e cã generatõ vētositatis ⁊ iflatõ sbe cibi significat redit⁹ ad cognoscẽdũ sbaz eius qđ sumit ⁊ q⁹ iflatio ñ e plima valde necz i horis bõitatis cibi. ⁊ q⁹ eructuatio qñ iterat bis aut ter sedat ei⁹ malitia. Et silr qñ cã i ipa e hũoz significat ei assũptio aq̃ ⁊ pmotio sonans ⁊ ad sũnũ qđ accit vtutute digestiue. oia. n. cognoscũt p iuctionẽ cãe ⁊ remotionẽ iflatõis cũ alteratõe regimis. Et dic qđ iter iflatoz melicã ⁊ illã q̃ e ex hũoz malis crudis e q⁹ iflatõ melie e cũ siccitate ⁊ alia e cũ hũiditatib⁹. Et facte ex causis alijs signũ e inuentio aliaz causaz.

Cap.iij. de cura.

Je cã iflatõis cib⁹ dimitte ipz tẽdes ad aliuz ⁊ melioza regiñ futuz ⁊ ñ ledat digõ ⁊ vsque quo sit illud oz vt dormiat hũs cã sup vētrez suũ supza puluinar pleniũ eis q̃ calefaciũt sic e coctũ Et si e cã ei⁹ fritatis stõi ⁊ obilitas ei⁹ curet cuz eis q̃ oz ex illis q̃ dcã sti ca. ei⁹ Et vngat cũ oleo aliquo i quo docta sit subtiliatia dissrũpẽtia vētositatẽ sic ame os ⁊ keliz ⁊ cyminũ. Et si idiget fortio ab illis tunc sint ruta ⁊ senũ ei⁹ gna lauri ⁊ alãudẽ ⁊ seleleos. ⁊ sit oleũ ei⁹ oleũ laurinũ ⁊ oleũ ỏ kerua ⁊ q̃ sũt simlia illis. ⁊ qñz suffic iungere ñbz ex oleo aliquo cũ quo pmiscet anetũ ⁊ q̃ currũt cursu eius deiñ cũ emplis fortis resolutõis sic emplastz scñ cũ isopo ⁊ aneto ⁊ aq̃ cineris ⁊ silibus. Et qñz sit necria clisteria cũ h⁹i oleis ⁊ qñz põit i eis pip. Et si sũt frig⁹ ex mã grossa ñ dabima i potu istas medicias. Qñz. n. ipe addũt i pmotõe vētositatũ. imo oz vt purgem⁹ materiaz i hmis deiñ dem⁹ eas i potu. Et si frigus fuerit puz ⁊ sũt materia pauca ñ curabim⁹ ỏ hoc imo dabim⁹ eas i potu. Et ex eis q̃ i potu dabimus ⁊ magnificat coz iumanitũ ẽ manipul⁹ polijt decoct⁹ i aq̃ vehemẽt: deiñ sumat ex ea i potu aut misceat ỏcoctio calamẽti fluuialis cũ melle ⁊ sumãt ex eã i potu. ⁊ ỏcoctio gãlãge iuuatia e valde: ⁊ galãge sic e ⁊ galãge pscñ cuz siropo acetoso scñ pilule pue sic cicer ⁊ sit dos. eius auf. i. cũ aq̃ cala ⁊ e ex eis q̃ solutõe educũt vētositatez plimã ⁊ hũiditatẽ paucã. Et ex eis q̃ st maxi iuuamẽti i iflatõe accẽte e castoreũ qñ bibit cũ accto pmixto cũ aq̃ ⁊ rob cũ oleo anquo ⁊ ppe accto aliudez aut sgllitico. Et dr q⁹ calcane⁹ porci adust⁹ e bon⁹ ad hoc ⁊ qñz suffic i ea q̃ leuis e vt i potu sumat vinũ puz: parũp bibat illud: deide dormiat sup ipz ⁊ surget san⁹ ab egritudie sua. Unguẽtũ pferẽs ei ỏcoquatur nigelle ⁊ gna lauri ⁊ ruta i vio vehemẽt ⁊ colet de ide coq̃t ex oleo medietas illi⁹ vini cũ ipso ỏcc remaneat oleũ deide fiat iunctõ ex ipsa: ⁊ silr oleũ de lilio. Dixerũt qđã aloes e iuuatia valde ifatib⁹ quoruz iflat vētres. Et iflatõ ilepabil melãcholica curat cũ eis q̃ st vt sagzenea ⁊ alcadicon ⁊ ameos. Et si idiget eẽuatõe fortj admistra pilulas fetidas ⁊ pone sup spõgiã ifusã i aceto foztj valõ ⁊ melẽ e accti aliudẽ

Cap.iiij. de rugitu.

Mnes cãe iflatõis st ipse eedẽ cãe rugit⁹ cuz accũt ille cãe iflatõis ⁊ nitit natura eas expellere ⁊ ñ pt ⁊ ñ expellit ad supioza nz ad iferiora imo mouet i valis itestinoz tẽ e rugit⁹ ⁊ ppe cũ e i i testis sbtilib⁹ strictoz meatuũ. Lũqz pmutat ab eis ad ampla itestia. s. grossa gesc ⁊ mioz ak: vez sõit⁹ ei⁹ tẽ e gnis cũ hoc q⁹ e nũoz. Insbtilib⁹ ỏo e acut⁹ cuz hoc q⁹ e plim⁹. Lũqz pmiscẽt ille vētositates cũ hũiditatib⁹ ñ st pure ⁊ qñ iucũt spatiũ ⁊ si iflates pmouẽtes sõitu faciũt, puerisõitu valis hñtib⁹ strictum collũ. Et claritas qdẽ sõit⁹ significat nũdificatiõem itestinoz aut exsiccatõez fecis. Et cura qdẽ rugit⁹ primã e cure iflatõis ⁊ ille q̃ inuenit vētositatẽ i vētre cuz febre pauca bibat aq̃z cymi cũ teniabi loco pẽdiaz.

Cap.v. de lenitate stomachi ⁊ lubricitate.

Quando q̃ e causa e⁹ malitia pplonis stõi ⁊ raro fit ex cõplone cala simplici qñ puenit ad hoc vt mortificet retẽtiuaz. Et qñz fit pp malitiaz pplonis ffe cuz materia lubricitante aut ablq̃ mã. Et qñz fit pp vlcera i stõ q̃ ledũt ab eis q̃ ad ipsa pueniũt qr mouet ad expellẽdũ ea. Et qñz e cã e⁹ ỏbilitas aduẽtiẽs retẽtie. Et qñ accit p lubricitatẽ stõi ⁊ itestinoz ⁊ lenitatẽ eoz eructuatõ acetosa e fm dcñ Hyp. signũ bonũ. Significat. n. augmẽtũ calitatis

diminute: nã si fuerit calitas nõ erit ventositas neq; eructuatio. ¶ La.vi.de signis.

In Ota sunt ⁊ non est necessarium iterare ea.

Capi.vij.de cura.

Si fuerit cã ci⁹ malitia ꝓpõnis cale cũ mã: tũc oz vt educak hũor cũ facilitate ⁊ admistrẽtur p⁹ illud robub fructuũ stipticoꝝ aut aq̃ sauic ordei decocti cũ milio. Et si ꝓlongak illud é necriũ bibeꝭ ea q̃ sũt sic lac acetosuz vaccinũ decoctũ: aut in quo extinguũt ferꝛ ⁊ lapides cũ quo sint admixte midici ne stiptice sicut spodiũ ⁊ roſ ⁊ karabe ⁊ balaustie ⁊ alcoꝛ ⁊ hypogstidos ⁊ pũciank sup mediã li.lactis acetosi.3.v.de medicis ⁊ admistrenk sup stõm ẽpla dicta i antidotario. ⁊ sit cib⁹ ex lentib⁹ excoriatis ⁊ rizi ⁊ milio cum succis fructuũ stipticoꝝ sicut est aq̃ acreste ⁊ aq̃ granatoꝝ acetosoꝝ ⁊ aq̃ cydonioꝝ acetosoꝝ. Quod si non inuenis excusatiõem gn cibes eos carne cibabis eos illis q̃ sunt ex carne pullozuz ⁊ cubugi tabegi assata valde aspsa acetosis ꝓdictis. Et scit ex istis cura ci⁹ q̃ é raro ⁊ min⁹ ex calib⁹ h⁹i egritudis pp ꝓpõné calam purã sine mã ex eis que docuitte in re cõi. Quod si fuerit ex frigoze cũ calefactiuis curek cbibitis. Et empla ei⁹ sint ex eis q̃ iam exposita sunt i loco suo .⁊ fiat cibus ei⁹ ex canabit ⁊ minutis auib⁹ assatis ⁊ pullis ẽt qñ sũt tarde remanẽtie i stõ ⁊ puluerizenk cũ ipẽbus odoriferis calidis stipticis aut calis pmixtis cũ stipticis. Et si fuẽrit illic mã cũek cũ eis quoꝝ ꝓterijt declaratio. ⁊ admistrek vomit⁹ in oi septimana ⁊ admistrek electuariũ alcãzi ⁊ electuariũ de gnis myrthi ⁊ electuariũ de scozia ferri ⁊ dek in potu vinũ puꝛ ãtiquũ. Et si fuerit ex vlcerib⁹ curabis vlcera sua cura: deinde regimẽ adhibe ꝓfortando stõm. Facte ãt ex debilitate vtutis retẽtiue cura é vt admistrenk sir opi stiptici cũ spẽb⁹ calefactis odoriferis in potu sumpti ⁊ vt emplin suppositi. Et ex eis q̃ ꝓferũt ad illud est electuariũ de xilocaractis cũ aq̃ lenticũ humidaꝛ aut medicamen de sumac cũ aq̃ de cydonis acetosis puro aut alcanzi cũ rob de myrtho. Et ex illis q̃ ei maximũ afferũt iuuamẽtũ sunt troc. enifistides ⁊ trocisci de balaustijs ⁊ ẽplin de absinthio cũ stipticis. Cibi ãt ꝓximi sunt illi quos dixim⁹ in.c.ꝓpõnis cale ⁊ hũide ⁊ assata ⁊ frixa ⁊ ea q̃ in patellis cum robub. Et scias q⁹ aqua ordei cum tamarindis iuuatiua est ad difficultates egritudinum.

Capi.vij.de vomitu subuersiõe ⁊ nausea ⁊ estuatione stomachi.

Vomitus ⁊ subuersio sũt mot⁹ stõi ad expellẽdum ex eo aligd qõ ẽ in eo p viã oris: ⁊ subuersio qdẽ vna duoꝝ é motus expulsoris cui nõ associat mot⁹ expulsi ⁊ vomit⁹ q est vn⁹ ipoꝛum est vt associet motui scõ ab expulsoꝛe mot⁹ expellẽdi ad exteriora. Et nausea é disp̃o stõi q̃ qñ suscipit hos mot⁹: ⁊ est. q. declinatio eius ad hos mot⁹ aut multi tpis aut pui tpis ꝑz susceptionẽ materiei. Et iste q̃dem disp̃ones ꝺric sunt appetitibus ex oibus ptib⁹ ⁊ subuersio nature ꝺ naulea insepabilis, ⁊ qñq; ꝺ destructio appetit⁹. Et vomitus qdem alius est acutus estuosus sicut in colerica passione. ⁊ sic accit ei q bibit medicinã vomitiuã: ⁊ alius qet⁹ sicut accit stomacucis. Cũ ergo accit subuersio tunc iaz accidit ali qd ꝓmouens os stõi ad expellendũ aligd ad ꝓpinquores vias. ⁊ illud é aut q̃litas opatiua aut opatiõe ei⁹ mã ex q̃ ipsa ledikant mẽbri cõcãtis sicut cerebri aut aduent⁹ pcussionis aut mã grossa inbibita aut i fusa in ipso coꝛũpens cibũ aut cholerica aut humiditas mala putrefacta sicut accit ꝓgnantib⁹ aut humiditas nõ mala: ſz tremula debilitãs os stõi absq; malitia cãe aut hũiditas grossa ⁊ adherẽs aut milta guãs q̃uis ñ sitcã alia. Mã q̃uis sit vbi gra san. aut phla dulce spak tũ ex h⁹i q⁹ nutriat coꝛp⁹ ⁊ nutriat ẽt stõm. San.n. nutrit stõz ⁊ phla dulce nãle ꝓuertitur ẽt in san. ⁊ nutrit stõm. vez ipz nõ nutrit eũ quo cũq; mõ accidat ⁊ q̃re puenit ad ipz. ſz qñq; nutrit eũ qñ gdak aduent⁹ ei⁹ ad ipm ex venis alterãtibus sanguiné ad ꝓpõné stõi ⁊ assimilantib⁹ ipm ⁊ ex venis ꝓdictis in anatomia: nisi accidat pp cãm cũ q̃ ñ iueniat stõus nutrimẽtũ oino ⁊ nõ afferãt ad ipz vene qõ ei ꝓcãt ⁊ libent suscipiat ipm ⁊ digerẽdo faciat ipm sãguiné sic mlioties effũdit ad ipm ep nõ p viã venaꝛ sp argẽtũ sanguiné: imo p viã vẽaꝛ p q̃s penetrat kilus sãguiné bonũ ⁊ ꝓficiẽté nõ pliz gũã té vt nutriat ipm ſz sentiã qõ ipe ex eo exsuccat ⁊ cõtertat cũ cũ sua sba ad suã silitudiné. Et illi qdé errauerũt q estimauerũt q sãguis nõ nutrit stõm ⁊ iudicant de eo iudiciũ enũciatiuũ absolutũ. Et qdam hoies sũt q hñt piodos i milia ꝓfectos ⁊ eis sũt sani ⁊ qñz pducit ad adustionẽ i meri ⁊ gutture imo vle⁹ Et ex nausea é q̃ est signũ crisis. Et qñz est signũ malũ sic in febrib⁹ pestilẽtialib⁹. Et qñ milꝑplicak i ꝓualescentib⁹ idicat ꝓuersionẽ. Et de võitu qdẽ cretico é q ꝓfert febrib⁹ acutis ⁊ apatib⁹ epatis q̃ sũt latẽ cõcauo. Et é võit⁹ q accit i accessiõe febriũ. Et qñz sũt i stõ ⁊ i viscerib⁹ iterioꝝ apata ⁊ ꝓpe cala ⁊ sic facietia vẽire vomitũ ppea q̃ dclinãt ad expellẽdũ. ⁊ pp ea q⁹ ledũt ex quolz tactu accũte eis aut ex quolz cibo aut medicia aut hũoꝛe aut mbꝛo mollificato. Et nausea qõ qñz remãet ⁊ nõ pmutak ad vomitũ. ⁊ cã é vehemẽtia vtutis retẽtiue aut debilitas q̃litatũ q̃ facit nauseã aut puitas ei⁹ ita q⁹ qñ sr ipm fit mot⁹ alicui atur võit⁹: imo mouet võit⁹? Et illi cui⁹ stõus é obliis accit vt syncopizet ⁊ nõ possit vomẽ pp vacuitatẽ stõi sui: aut pp puitatẽ hũoris ledẽtis ipm siue sit ibi bit⁹ siue nõ ibibit⁹. si loco h⁹i stõi ⁊ oris e⁹ cẽt stõus fortioꝛ ⁊ os stõi fortꝛ⁹ ñ syncopizaret ipe nz patcret ab ipo: vez pp debilitatẽ ei⁹ patik ab eo: ⁊ pp debilitatẽ ei⁹ ⁊ paucitatẽ mãei nõ é ei pole vt euomat ipm Cũq; comedit p⁹ ipm cogit euomẽ p p duas res: q̃z vna é q: hũoꝛ q̃q; é nocẽs ei paꝛti vomẽl nz laborare faciẽs qñ é i fũdo stõi: ⁊ cũz cibak eleuat ipz cib⁹ ⁊ milꝑplicak. ⁊ fa é qz adiuuak cũ q̃titate cibi ad expellẽdũ ipz ⁊ vincẽdũ. Et qñq; subuertit aia ⁊ cõmouẽt nauseã calitas ⁊ siccitas accũtes oꝛi stõi ⁊ fac q̃litate sua cala illud qõ facit hũoꝛ vicin⁹ q̃titate sua calã ẽt. Et in admistratione qdẽ võit⁹ cũ eq̃litate est

H

inuamẽtũ maximũ: vex assiduatio ei⁹ maxie debilitat vtutẽ stõi: t ip̃m fac lacunã supfluitatũ. Et võit⁹ qdẽ cretic⁹ euadẽ fac̃ spasmũ. Et multotiẽs accit febricitãti spasm⁹ aut epilepsia aut sile epilepsie subito t euomit hũozẽ vt ẽ flos cris aut indicũ t euadit. Et qñq̃ facit ẽt euadẽ ex subet t ex augmẽtatõe replonali i febrib⁹ t alijs. Et multotiẽs vomit⁹ sanat ex singultu clãoso. Et ex admistratiõe vomiũ cũ eq̃litate p̃ser uãt renes t curat eo nocumẽtũ eox t nocumẽtũ pedũ t sanat eruptio venax deferẽtũ sanguinẽ t arterax. Et amat qdẽ vt admistret i mẽse bis t melior hodiax vomit⁹ ẽ illa q̃ est p⁹ balneũ t postq̃ comedit p⁹ ipz t iplet. Et nos qdẽ iã subtili pscrutati sumus fmonẽ õ hoc i li.i. Et stõus qd debil quotiẽs cibat accĩti ei nausea t subuersio ai t ĩ fuerit debilior pax nõ poterit retinere illud qd ẽcipit: imo expellet illud ad supioza t iferioza. Et debilitas qd stõi qñz fit ex spẽb⁹ malitie pplonis. t tu scis q de cãis quax dĩ spẽx malitie pplonis sũt q̃dã qb⁹ adiungit resolo ips sic ẽ solo vẽtris plima. t maxie sanguis. Et tu scis q ex debilitãtib⁹ sũt dolores vehemẽtes t tristitie t ieiunũ t fames vehemẽs. Et ipa ẽt si ex cãis vomit⁹ fm semitã itroit⁹ debilitatis super stõm t vomit⁹ dolozosus ẽt velocit al⁹ vehemẽter euomit cibũ t expellit ip̃m. Et illi cui supuenit freq̃nter nausea tia sanetas t q comedit ñ fm vtatẽ famis nõ vificãte accit in pnis qñ comedit adustio al⁹ angustia vehemẽs valde quã nõ tollerat: deiñ puertit e⁹ cẽ ad hoc vt euomat totũ qd cõedit. Et deñoz qd võit⁹ ẽ ille q ẽ vomitus sanguis nisi fz necitate quã dicã. tũc. n. ẽ significatio fortitudis nãe t segt ip̃m vomit⁹ niger. Et cã i hoc ẽ malitia: qñ ista nõ sũt gnãta i stõ: imo nõ sũt mũ expulsa ad ipz ex locis lõgings t mẽbris alijs t signt nocumẽtũ in illis mẽbris t fm cõitatẽ stõi t obedietiã ita vt debilitẽ ip̃m. Et sigat vomit⁹ sanguis ppe motũ ei⁹ egredientẽ a necitate. Et vomit⁹ sanguis cũ egredit a necitate poztedit mozdem. Et vomit⁹ qdez pur⁹ est mal⁹. cholic⁹ qdẽ sigt supfluitatẽ caliditatis t phlatic⁹ sigt supfluitatẽ frigoris siplicis puri. t võitus qdem diuersoz coloz deterioz ẽ nigro. Et ex illo q est vt flos cris t vt succus pozri ẽ malus pp illõ qd significat de aggregatione humoz maloz. Et ex dispõne mala ẽ vt sit os stõi subuersũ paries syncopim t sit, nã restricta: tunc. n. illud qd sedat võitũ addit in retentiõe nãe. t illud qd resoluit nãm addit in võitu nisi sit illud qd facit syncopim humor subtilis aut cholericus. Et curet dispõ cum aq̃ prumoz t tamarindoz t illib⁹ t pfert vtrisq̃ reb⁹ sil. Et si hoies quidã q non cessant appetere cibũ t quotiẽs replent eo euomũt ip̃m aut expellũt ip̃m ad inferioza: deiñ redeũt t nõ cessat ille labor eoz t ipsi tũ viuunt vita sanoz acsi illud sit res nãlis eis. Et ecce hic q̃dã auis ẽ capiens locustas q non cessat comedere locustas t expellere eas t nõ sanat toto tpe quo inuenit eas. t est aliud aial h⁹ ppetatis. et si qdã hoies q cũ comedũt eristimãt q si moneãt euomẽt aut si irascant aut loquãtur aut moueant motu aiali euomeut: t cã in hoc ẽ illõ qd sciuisti. Et sanioz qdẽ vomit⁹ ẽ pmixt⁹ medi⁹ in grossitie t subtilitate t ex hũozib⁹ q sunt pfueti ipsi sicut phla t chola: vex ille q ẽ vt succ⁹ pozri egritudis sigt malitiam: t viridis ad nigredinẽ de cluis sicut azul indicũ fm plim signficat gelatoes caliditatis. t sunt pter illũ q est vt succ⁹ pozri t flos eris q̃uis q̃q̃ ptingat vt sint ambo pp adustionẽ ẽt. vex adustio q̃ nõ est a vehemẽtia frigoris t pturbatõe ei⁹ est declinis ad splendozẽ t claritatẽ t ad illũ q est vt succ⁹ pozri t sigt mortẽ vtutis q̃uis võit⁹ citrin⁹ t vt succ⁹ pozri t vt flos eris multiplicet in ipo i cui⁹ epe ẽ pplo cala valde. Et accit hñi apa calin i epe võit⁹ choleric⁹: deiñ võit⁹ vt succ⁹ pozri: deide vt herugo eris t fit cũ nausea t singltu. Niger võ ñ fit nisi i apatib⁹ splenis t in fine vis t est mal⁹. Et citus ẽ mal⁹ t ppe qcũq̃ ãbox i febrib⁹ pestilẽtialibus. Et qñ inuenit subuersio i die ẽro egritudinuz t fit expulsio vomitu est iuuatiuum.

Capitulum nonuz de signis portendentibus vomitum.

Aut nausea t subuersio ãcedẽtes vomituz. Et qñ tremit labiũ t accit tẽsio hypocodriorũ ad supioza tũc iudica ip̃m adesse. Signa ãt hũozis mali putridi faciẽtis nauseã t vomitũ si ẽ calid⁹ sunt sitis t sapoz mal⁹ i oze t putrefactio apparens. Et signa qs ex illo hũozel it sanios⁹ sunt in tueri ip̃m ex pte vomiu⁹ t vehemẽtia nocumenti stõi ab ipso cũ ei⁹ leuitate: qñ ipse nõ nocet nisi ex q̃litate sua nõ q̃titate. Signa hũozis boni nõ male q fac illud cũ sua q̃titate sũt vt nõ sint illic vapoz t putrefactio t sapoz mal⁹ t vomit⁹ mal⁹ t sedant ip̃m, si fuerit subtilis medicine pontice. Et si fuerit grossius medicine subtiliatiue. Et significãt multitudiné hũiditatis multitudo vomit⁹ non mali t multitudo egõnis t multitudo salue t pcipue si pcesserit nauseatiua sanetas. Et signũ ei⁹ cuius cã est malitia pplonis ozis stõi ẽ: q nõ tollerat illud qd eis supuẽit: imo mouet ad expellẽdum illud via malitie pplonũ pdẽax. Et ei⁹ q fit p cõitatẽ cerebri aut epatis aut matricis sig̃ sunt signa egritudinũ epatis t aliozum.

Capi. x. de vomitu sanguinis.

Et sanguis qdẽ cũ p vomitũ egredit tũc est ex stõ aut meri. Et cã i illo: aut est cruptio vene t scissura ei⁹ tipius incisio. Et multotiens fit pp vomitum plim aut ventris solonem fcãz ex cathartico calide pplonis aut cruptio apatis ũ maturi: aut pp lãguinẽ a capite currentẽ ad stõm a loco q ignozat aut pp effusionẽ sanguis ad ip̃m ex epate t ex alijs membris t precipue cũ retinet illud, qd oz eũari ex sanguine: aut accit incisio mẽbri t supuẽit nutrimẽtũ ei⁹ fm modũ cui⁹ declaratio pterijt a me i radicibus: aut accit mẽbroz dimissio exercitij consueti aut pot⁹ lãguisluge suspẽse i meri aut stõ: aut accidit fistule in stõ. Et cã eruptiõis venax t scissure eax ẽ illud qd sciuisti i libris vlinz t illud qd ditim⁹ in ph. h⁹ i tractat⁹. t oz vt tu cognoscas ex eis illõ qd ẽ ex mollificatõe venax cũ subtilitate t sua mollitie t qd ẽ ex vehemẽtia exsiccatõis eax aut aliud pp grossitudinẽ eax. Et nilotiẽs qd sit võitꝰ lã. ex sana vtute

t expellit sanguinē ad ptē quā inuenit i dispōne expulsionis eius pueniētiorē: t pp hoc multotiēs ē in vomitu duaꝝ lib. sanguis: verbigra trāglutas ē inuanī stōz egredit cū vomitu t expellit. t illud qd ē a splene ē nigrū t turbidū t qñz ē acetosuz t nō ē cū istis duob⁹ dolor. t multotiēs qd vōitu expellit hō frustū carnis t cā i illo ē caro addita ⁊rucosa aut fistulosa orta i stō t abscindit pp cāz aliqz t expellit ipam nā ad supiora: t ois vomit⁹ sanguis cū febre ē malus sed cum nō est illic febris qñz nō ē malus.

Cap. xi. de signis.

Lle qd q ē a stō distinguit ab illo q ē a meri p locū doloris nisi sit ex apitione venaꝝ t non ex corrosione t vlceriб⁹ qꝫ nō sit illic dolor. Et illū q ē a corrosione significat signū vlceris qd p cedit t sanguis egredit ab eoꝝ p mis paulati deinde emanet res plurima. Et illi⁹ q ē a sana ⁊rute ē vt nichil de esse suo imutatū sentiat patiēs t ueniat leuitē p⁹ egritudinē t sit sanguis san⁹ t nō calidus corrosiu⁹ aut vlcerosus. Et ei⁹ q ē i sanguissuga ē q⁹ sanguis q ē ex ea ē subtilis sanios⁹ t ille iā bibit de aq̄ i qua fuit sanguissuge. Et ei⁹ q ē ab hemoroidibus ē vt sit illud hora p⁹ hora ⁊inuaꝝ p illud t colores eoꝝ sunt citrini. Et dīa qdē inter factū pp epar t effusionē ei⁹ ex ipo ad stōz t factū pp splenē t factū pp stōz ipz ē q⁹ cū illis nō ē dolor t ille q ē a stō nō cūatur a dolore t ille q ē a splene ē niger turbidus t qñz ē acetosus t multotiēs cuomit hō frustū carnis t iam dixim⁹ cāz ei⁹.

Cap. xij. de cura vomitus absolute.

Ermo quidē vlis i curatione vomit⁹ ē hic. i vōitu q gnātur a corruptōe admistrationis cui rectificetur cib⁹ t fiat bon⁹ t adiuuet exqbusdā q dixim⁹ p fortātibus stōz boni odoris calidis aut frīs ꝫ q⁹ ꝑuēit. Et in illo cui⁹ cā ē mā mala aut plūa eū atur illa materia ꝫ cāones p dcos t cū ebibitis t clisteribꝫ t mioꝛck cibus t subtilieꝫ. Et ad hibeantur exercitū subtile t iciuniū. Et clisteria proꝑcionalia ꝫ egritudinē sūt inuatia pp illud qd declinat de materia ad iferiora. Et multotiēs qd absci dit vōitū clistere acutū. Et vōit⁹ ē t multotiēs abscindit vōitū cū ē a materia. Sanaꝫ. n. ex vōitu cuz euomit illā mā pp effusionē ei⁹ cū vōitu: aut ꝑbi gra cū aq̄ sola aut cū siropo acetoso aut cū aneto aut cuz aq̄ raphāi t melle t q sūt illis silla de his q sciunt i loco suo. Et cū fuit illud qd euacuare volum⁹ vomēdo aut sudādo grossū icipiem⁹ t subtiliabim⁹ ipz t inciden⁹ illud deide cūabim⁹ ipz. Et si fuit nausea imo vōit⁹ ē ex malitia pp lonis curabit cū eis q ipz pmutāt. Qd si necria fuerit renouatio fiat illud qd narrauim⁹ nup. Et vltimū qd itēdim⁹ i regimīe nausee est expulsio hūoris faciētis sincopi aut subtiliatio ei⁹ t ipi⁹ icisio si ē grossus viscosus: aut rectificatio ei⁹ si ē putridus sanios⁹ cū bono odore ei⁹ qd i potu sumitur ex medicinis. Bonus. n. odor vehemēter ē pueniēs stō t pp cū ē i nutritiuis t remouet ab ipso sensus ē diligēt ipz: aut attractio materiei excitātis ad extremitates ē inuatiua valde i retctione vomit⁹ t pp cū ē ex expulsione hūoꝝ ex mēbris pueniēb⁹ stōz ad ipz t illud fit si strigunt extrēa t ꝑpe iscriōa sicut crura t pedes ꝑstrictione dscēdēte a supiorib⁹ Et qñz adiuuat ad illud coꝝ calefactio t positio coꝝ in aq̄ cala t qñz ē necriū vt pōat lup adiutoriū t cr⁹ medicamī rubificatiuū vlcer atiuū. Et mirabile qdē ē q⁹ calefactio extremitatū ē inuatiua i sedatione vōitus ppea q⁹ attrahit. Et ifratio eaz ē cū inuatiua i sedatione vomit⁹ velocis call ppea q⁹ ifrat t simuliter ifratio stōi. Et existimauerūt qdē q⁹ amigdale cū terūtur t digitis fricādo dissoluunt i aqua t colantur t sumitur ex ea in potu sunt maxima cura vomitus dūantis superantis. Et fabe decocte cū corticib⁹ suis i aceto p mixto ꝑcrūt plin eis. Et lētes effuse cū elixātur in ipo. s. qñ decoquūt i aceto p mixto: Et i eis qd exptū ē medicamen qd. ℞. galie t xiloaloes crudi t gariofili ptes equales: sumātur i potu cū aq̄ maloꝝ t glutē gariofiloꝝ meli⁹ ē gariofilis: t sit ei⁹ pōdus pond⁹ illoꝝ: t qñz ponūtur i ipo quomō repit glutē gariofiloꝝ gariofili t ponit cū gariofilis pullegij q̄tū sūt gariofilis: sūt vltimi t stāt loco ei⁹: t tu qdē stude q̄tū potes vt eos dormire facias qm illd ē radix. Et ex eis q ꝑferūt i hoc ē facere vt ipi i potu sumāt volētes aut iuiti aquā carnis pliaz cū seminib⁹ t fit i ea coctādrū siccū t qñz effūdit i ipa vinū odorifex t si ē cū hoc pōticū ē meli⁹: t qñz ifūdūt i ipa tortelle aut pāis de simula: hoc. n. qñz faciet eos dō mire cū eq̄ dormiūt sudabūt. Et cū nā fuit sicca non stringas vōitū cū eo qd exsiccat ex stipticis nisi cum mēsura absqꝫ nocumēto t administra clisteria t solue tās vētrē: deide sis audax i dādo arobob. Et multotiēs qdē alleuiant nausea t vomit⁹ p phlomiaz. t si cū vōitu expellit medicamē fortiter ꝑstrigēs vōitū reitera ipm. t si vehemēter abhorreat ipm tunc altera ei aliqd odoris ei⁹ aut coloris ipi⁹. Et scias qd qñ nausea ledit t nō associat ei vomit⁹. tūc oz vt adiuues ipm cū vōitiuis subtilib⁹ ita vt euomat cibū suū vel humorē suū: t si necriuz tibi fuit vt solueas vētrē ei⁹ cū facilitate fac. deide ꝑfortā stōz cū oleis ꝑdictis t pp cū oleo de neridē puro aut p mixto cum oleo ros. t sicut vides de calefactione stōi. t qñz ē nausea ñ p⁹ cibū imo ꝑz vacuitatē etiā t nō ē pole vt fiat vomit⁹ pp puitatē materiei qꝫ oz vt cōedat patiēs ipm cibū qñ cū; repletē facilius fit p⁹ ipz vōit⁹ t expellit cū ipo hūor Et plin qd nausee accūtis a calitate t siccitate remoueat a positione emplorū cū ifratis hūectatiui ifratoz i nūe sumādo i potu aq̄ frāu ꝓgelatā. t qñz pōtur i ipa sicut rob. acreste t rob. acetose. In nausea ⁊o naturali necria ē purgatio cū eis q̄ ꝑueniūt. deide curet q̄litas remanēs cū eo qd ē ipi ꝑriū ex medicis odoriferis cū robub calis aut frīs. s. vnūqdq ꝫ se. Et oēz quē curas si ipz vis cibare ęci ba paulati paulati ita vt non moueatur alia vice in ipo t oz vt illi⁹ stōi q ꝑsuet ē mouere p⁹ cibū t cib⁹ ñ stat i stō ipi⁹ apponāt epla stiptica ꝑdicta i canone. t si ñ fuit calitas pmisceāt cū eis illa q̄ st sic̄ piretz t spica t thus t myrrha t iuuant valde de trocisc. s

albench arijs quos laudauit. Bal. t dent i potu, si fu
erit illic calitas t'titis ar obob sic rob de gnatis t p
pne illud i quo ponit mēta t sequatur illud vinū p
mixtū si p mittit pplo. Si aūt nō fuit calitas sūant
i potu cū aq t pferūt eis valde tro. eschilis. t pfert eis
qñ adest eis cū fritate trocisc⁹ h⁹i. R. zirūbet gari
ofi. vnce ciamomi masticis thuris oiuz añ. dauich
opij keratē. i. castorei keratē. i. aloes q̄tā. z. Et ex eis
q̄ puenūt illis q vomūt cibū suū ē vt multiplicet i ci
barijs suis coriandrū t laudāt mel ēblicox t ēt cōe
dāt cortices fistici hūidos aut siccos. Et masticent
thus t masticē t xilobal. t cortices citri t mētā. t cō
uenies ē eis vt vomāt deinde cōedāt. Et antiq qdez
varij i medicia curāt ipcdiñtū vōitu cū ē adoleccs
foztis hñs stōz replet⁹ hūiditatib⁹ retētis subtilib⁹
t ē multe salue phlomando ei venā cū eqlitate ne se
quatur ternios syncopis si tollerat nā: dcide expe
ctant aligb⁹ dieb⁹ postea phlomāt venā ei⁹ q̄ ē sub
lingua: deide dāt i potu stupefaciētia postea faciunt
cū gargarizare cū subtiliatiuis deide expectāt post
ea dant i potu hierā factā cū collogntidis t igeniāt
vt reāneat in stō ci⁹ tpe puo: deide p. vij. dies eūoant
deide adherere faciūt vētri ei⁹ vētosā sine icisione t
euapozāt locū cū oleo calefacto t i mane ponūt em
plm desup ex fenugreco ptrito pfecto cū melle t semi
malue pfectū cū oleo t faciūt illud trib⁹ diebus. Si
aut illud nō sufficit i potu tribuūt hierā cū pulpa
collogntide t liniūt stōz ex gūmi rute acrestis t me
dicinis rubificātib⁹ dōec videāt sup locū bothoz t
vesicas t dāt i potu hierā picrā. deide decoctionem
absynthij t medicamē factū cū castoreo t aq̄ dein
de iterant rubificationez cū eis q̄ sūt leuioza deinde
admīstrant gargarismata t postea siti faciētia. hec ē
ergo via i medicia antiq varia nō fz viā p̄rehēdam
Jā qdē dixim⁹ de cura vōitus illud qō currit cursu
canonis t nos addem⁹ ci nūc distinctiones.

¶ La. iiij. de vomitu facto pp caliditatem.

Umat capparē ñ maturā, p̄pe t gnata t su
mach t algobē vel gubera t cydonia t siro
pos q̄ sūt ex eis: t pillulas h⁹i. R. semis hyus
gami ptē. i. semis. rof. ru. t sūach t capparis t oiuz
añ. ptes. iiij. p̄ūgant cū duplo eoz de rob. cydōijs t
dēt ex aggregato pfecto a medio auf. vsq̄ ad auf. fz
virtutē fac. n. dōmire t sedat nauseā. cūq̄ ñ ē illic cō
strictio nāe: tūc tibi supest tribuere robub pura facta
ex acresta t acetosa t ex acetositate citri, p̄pe. t cāfo
re qō icēt. p̄petas. phibēdi nauseā calos sūpte i po
tu cū rob t olfate t linite sup stōz. Illius vō q cogi
tat q si mouēat p⁹ cibū euomat cura melior ē. Et ci⁹
q euomit cibū suū nō cum chola citria: imo ē vomi
tus ci⁹ pp melias aut hūoz fruz ē q̄ ēer curatione
facta cū calefēcis exsiccātibus. Et ex eis ē illud qō. R.
scis apij t anisi t absynthij ptes eqles fiāt ex eis tro.
situq̄ dos. eoz auf. i. cū aq̄ fra t ēt fiat eis ius tictum
cymino t pipe t pauco vino misceāt illa cū aceto t
almuri. Et ad illū qdē q cibū suū euomit cū doloze
stōi sumatur capparis t pterat. t distillet desup aliqd
de siropo gnoz myrthi. l. citritas q̄ficiat: deinde
misceatur illud sup vinū paucū t mel paucū t bibat
t ēt vitellus ouj assati t misceat cū melle: t. xv. gnis
masticis ptriti si cōedatur t admīstretur illud tribus
dieb⁹: t pferūt trocisci pdicti i. c. doloris stōi. i qbus
ponūtur absinthiū t mēta: t oz vt dēt istis t g coruz
cursu icedūt. ¶ Post cibū qdē stiptica t añ ipsū qdez
lubricatiua sicut volubilis t pfert eis vt sumāt sup ci
bū hoc suffuf qō. R. thus t glādes t sumac. Et me
dicamē inunatiuuz valde ad nauseā ē illud qō. R. co
riandri sicci rute sicce ptes equales qō bibat cū vino
qdē pmixto si sentit cū acetositate aut cū aq̄ fra pura
si sentitur cū mordicatione. ¶ Medicamē cōferēs vo
mitui accīti, pp̄ter frītatē t hūoz fr'os. R. zurūbet
dozōgi castorei ptes eqles zuccari q̄tū oia dosis ei⁹
vsq̄ ad. ij. z. admīstrent aliquot dieb⁹. Si āt h regi
mē non sufficit cū trocisis pdictis sumāt i potu oleū
dē kerua cū aq̄ ō scib⁹. Alecīs āt pp nauseatiuā satie
tatē curet curatione satietatis nauseatie t sotira. Et⁹
aūt q̄ accit pp hu. samiosū cura ē eūo stōi cū vomitu
t mūdificato ei⁹ ex eo t eq̄tio ci⁹ cū q̄litatib⁹ boni
odoris. t cadūt i ea ex seminib⁹ sicut anisuz t semen
apij t siseleos t cyminū t daucū. t oz vt regat sicut
oñdim⁹ ita vt sumat añ cibuz ex cibis cibos lubrifi
catiuos lenitiuos t p⁹ ipm cibos stipticos odorife
ros sicut cydonia t similia vt deponēt cibuz ab ore
stōi ad fūdū ei⁹ t inclinēt māz ad iferiora nō a supio
ra t qñz ē necriū in qbusdā vt i potu sumāt cyminū
t sumac. Et qñz idigēt aliquo leui p⁹ cibū t diamu
schū est unatiuuz eis valde. t tro. stelle sēt vltimi eis
cū vino i quo dissoluit gnū muschi. Vomit⁹ aūt p
uenies ex melia ñ oz vt p̄stringatur q̄tū pole ē. Nō
si fuit patiens ip̄m repletus sanguine phlomet bal
lica t vētosent tpa ēt vt alleuiet replo superoz san. t
melie t qñz sufficit dimissio replonis. q si supfluat
adeo vt ñ tolleret trahat ad iferiora cū clisteri i quo
sit acutas aliq t assūpto ex cartamo t polypodio
t tribulis t epithimo t albasce t camemilla cū oleo
sisamino t melle t fiat splēi eplz ex meliloto t myr
tho t laudāo t vnce t semine croci ortēlis cuz vino
pontico: t in potu tribuatur ēt siropus de mēta cuz
gnatis cū allefeniati. Et si fuerit illic relige replonis
fiat phlomia ex venis pedū t ventosēt crura. Lūcq̄
sedat vomit⁹ eūet melia cū medicis factis ex myro
bolanis nigris epithimo t agarico t sale indo. Et si
exigit res vt i potu sumāt oleū ō kerua cū hierapic
t absynthio fiat t si in splene fuit egritudo curet splē
Et illi qdē cui accit pp̄ter effusionē materici subtilis
mordicatiue p̄miscētis cibū: qz fit nausea pferūt tro.
stelle in oris paroxismi t expulsio cuz picra pter ho
ras paroxismi t solo vētris cū oximelle mixto cum
aloe t oximelle facto cū scamo ad solutionē vētris
t cū aqua prunoz t ramaridoz. Ipsa. n. ambo sūt
declinācia materiā ad inferiora t sedātia vomitū ex
acetositate sua. Et oz vt i h⁹i trahat mā ad inferiora
cū clisteri leui ex violis t iuūbis t ordeo excortica
to t tribulis t camemillo t seuesten t turbit cū oleo
viol. t zuccaro ru. t baurac. t vt admīstretur siro⁹
de papauere post excussionē vel expulsionē. Et pfert

siropꝰ alexandri cū hac descriptione vel decoctione
cydōia ⁊ sumach ⁊ nabac ⁊ ḡna ḡnatoꝝ ⁊ tamaridi
decoquāt: deide pō ank thus ⁊ paꝝ xiloaloes. Et sci
as q̄ qū nā ē sicca cū causis. ⁊ oēl q habēt vōitū hu
midū tatis iunātur cū siropis ⁊ pāe exsiccato i furno
⁊ podio i succis. ⁊ oē q̄ adherz illi hūiditati ⁊ ersic
cat eā pfert eis ⁊ ē necrīū: multotiēs vt ponātur sup
vētrē eius vētose ⁊ sup dōsū iter ābas spatulas. Et ē
necrīū vt dormitō ei⁹ ⁊ ipi⁹ motio sit i cuna. Et si fu
erit hūiditas fumosa tūc adhibeat narcotica odori
fera resistētia corruptioni sāiei ⁊ feroꝝ ⁊ stiptica exsuc
cantia: ppe si sūt aromatica imo si sūt nutritiua. Et si
ē pⁿ i mā submersa ibi ib ita oz vt sint illic ēt subtiliati
ua icisiua sic siropꝰ acetosus ⁊ sicut allefeniati p ducte
Et sili si ē viscosa ⁊ grossa tūc ea q̄ sūt fortiora parūp
pⁿ illud sumant in potu medicinas sedātes vōitum
cū calefactione aliq̄ sic siropū de mēta factū cū ḡna
tis i quo poātū sit xiloaloes crudū: aut siropū aceto
sū i quo iā posite sūt alefeniati cale ⁊ xiloaloes ⁊ folia
citri ⁊ ēt diamuschū amaꝝ ⁊ diacydonitē: ⁊ totū illō
cū decoctione alefeniati ⁊ ēt diamuschū cū mūa. ⁊
siropus de absinthio pfert eis i oi hora. Descriptio
bona. ℞. ḡnatoꝝ ⁊ mīte sisibrij oiuz añ. baccati. i. de
coq̄tur ex duab⁹ lib aqua vsq̄ quo remaneat i me
dietas ⁊ ponātur i ipa muschi, dāic. i. xiloaloes q̄rta
3. q̄ oia sint trita ⁊ fozbeat hora pⁿ horā. Et ex mīdi
cinis sedātib⁹ hāc spēm vomit⁹ ē rob. cydonij cū xi
loal. ⁊ gariofi. ⁊ siropꝰ de mēta cū ḡnatis ⁊ ppe q̄s
ponūtur i ipo th⁹ ⁊ galia ⁊ coztices fistici ⁊ muschus
⁊ xiloaloes. ⁊ mūa sedat vōitū phlaticuz valde. Et
q̄s timet ex frequētia vomit⁹ ⁊ multitudie ei⁹ ⁊ quo
cūq̄ mō sit pterq̄s i febrib⁹ vehemētis calitatis casus
vtilis fozbeat ifirmꝰ aq̄ carnis assūptā ex pullis ⁊
extrēitatib⁹ hedoꝝ ⁊ varietū cū tozcellis ptritis sic al
cohol ⁊ aquā pomoꝝ ⁊ paꝝ vini ⁊ olfaciat ex pullis
assatis scissis añ facie ei⁹: ⁊ sīl olfaciat panē calz. Et
ex illis est vt elixētur pulli aq̄ ⁊ effūdatur ab eis ⁊ d
coquant in aq̄ ⁊ dissoluant i ea: deide terant i mozta
rio ⁊ exprimat i ipo aq̄ ipoꝝ ⁊ sīf etur ⁊ dissoluatur
i ipa medulla pāis ⁊ sīla ⁊ misceant cū pauco vino
⁊ ponātur i ipso succ⁹ maloꝝ ⁊ fozbeat ex ea. Et illi
q̄ dissoluunturi decoctione deide pterū meliozes sī
ill q̄ pterū ⁊ deiū coquū Ab istis. n. resoluit hūidi
tas nālis ⁊ cuapozat ⁊ illis ptrahitur. Et q̄z pferunt
nausee ⁊ subuersioni aie ⁊ expulsiōi cū vōitu cibi fa
ci ex cubugi ⁊ pullis factis acetosis cuz aq̄ acreste ⁊
acetositate citri ⁊ sūach ⁊ aq̄ maloꝝ acetoꝝ frixis cū
oleo omphācino cū illis. Et nō ē malū cibaf eos sa
uic ozdei cū aq̄ ozdei ppe cū sūt vōitus relige. Et oz
vt ueretur illud sup eos ⁊ si euomūt illud ⁊ abhoz
rent gīmutet forma ei⁹ si refugiūt ipz. Medicine sin
gulares ⁊ pposite pferētes nausee ⁊ vomitui. Scias
q̄ masticatio masti. ⁊ thuris ⁊ cupressi q̄z pferunt
ad illud sīliter grana alcadra: aut ruta sicca de qua
in potu sumatur coclear. i. quotiaz est mirabilis Et
gariofi. cum teruntur vehementer sicut alcohol. ⁊
pulueriz antur super sozbitionem factā ex tozcellis ⁊
succis sedant statim. Et similiter cū bibunt i aqua frt
g ida aut decoquūtur cuz aqua i potu sumitur decoc
tio coꝝ ⁊ proprie ad pueros. Et melius ē vt pulue
rizetur super cam mastix. Et ex medicis rectificatib⁹
vomitum ⁊ nauseam est rob. citri qō i potu sumat il
le qui vomit propter choleraz sicut est. ⁊ ille qui vo
mit propter causas frigidas permixtum cum xiloa
loe crudo ⁊ gariofilis. ⁊ iterum decoctio coztcum fi
stici aut pura aut cum alefeniati. ⁊ fortioꝝ ea est aqua
pullozum vitis singularis aut alefeniati cum carni ⁊
mūa ⁊ fusē sūt ex eis que sūt necessaria. Compositū
exptum ⁊ est etiam ex eis que adiuuant ad digōnez
℞. se. lini. ireos masticis cymi oium añ. ptē. i. deco
quantur ex eo cū aqua mellis ⁊ admīstrentur. Cum
ergo deficit curatio necessaria sunt narcotica i quoꝝ
natura non est vt vomitū moueant sicut est i decocti
one hyusquami ⁊ nucū methecodeos nisi associentur
eis medicine odozifere retinentes eoꝝ stupefactionē
⁊ rectificantes coꝝ vomitū ⁊ resistētes sua silitudine
imo debiliozaꝝ ex eis vt semen papaueris ⁊ semē lac
tuce ⁊ foznus eo ē coztex eius ⁊ proprie nigri ⁊ legi
ipsum coztex radicis mādragore cāpestris. ⁊ fozn⁹
eis est opiū ⁊ parum ex eo ē iuuamentū cum salute
⁊ proprie cum est cum eo ex medicinis habentibus
vim tyriace eius qō repugnat veneno ipius. Et ex
positis nobis bonis in hoc ē vt sumatur coztcum
fisticoꝝ ⁊ zuccari rosā. ⁊ se. rosā. oium añ. ps. i. ⁊ be
zahar. pars. ℌ. ⁊ si non fuerit presens ponatur i ipo
zurūbet. ps. i. ⁊ opiū due tertie partis ⁊ xiloaloes cru
di ps. ℌ. fiant ex eis troc. ⁊ dosis ei⁹ sit vsq̄ ad aur. ⁊
ex medicinis bonis ad illud nobis est vt sumant cy
donioꝝ ⁊ capparis imature ambozum añ. ptes. ij.
⁊ semē papaueris tertia partis ⁊ coztcū radicis mā
dragore tertia decime partis ⁊. xiiij. partis xiloalo
es crudi ⁊ aque mente tñ q̄ totum submergatur: ⁊
aq̄ rosate tantum q̄ superemineat digito vno ⁊ aq̄
cucurbite triplum ambaꝝ aquarum. ⁊ oz vt cū faci
litate adeo decoquatur donec dissoluant capparis
⁊ cydonia. deide colentura que postea pparentur
cū facilitate ⁊ sumatur ex eo in potu. Et cū in potu
sumūtur stupefactiētia oz vt multiplicetur olfactus
odoziferoꝝ et dormict; ⁊ nō separetur aromaticuz
suaue apud eū. si aut ē abhoꝛreat aromaticū pernix
ta ipsū ad alind. ⁊ troc. ℌm q̄ testatur G. sunt iunati
ui ad illud. ipi enim aggregant omnes res nēcrias in
cura vomit⁹ ⁊ proprie cū est humoꝛ virulent⁹. Ero
ciscus enī ei⁹ ē tyriaca ⁊ est ℌm q̄ dictū ē in antido
tario. Ingt. G. nam i ipso ponūtur anisuz ⁊ semen
apij odozifera ⁊ nutritiua: ⁊ absynthiū ad abstergen
dum ⁊ deponēdū humoꝛē ⁊ ad pfortandū os stōi ⁊
ad faciēdum rigidū: ⁊ cinamomū ad contrariandū
sua aromaticitate virulētiā ⁊ conuertenduz ipsā ad
rectificatiōnē aliquā ⁊ resoluēdum eaz. ⁊ in ipso ē ex
aromaticitate qd̄ quenit oi mēbro nemoso: ⁊ opiū
vt dormire faciat ⁊ stupefaciat: ⁊ castoreū vt succur
rat corruptioni opij ⁊ nocumēto ei⁹ veneno ipsi⁹. Soz
⁊ troc. stelle sūt vehemētes iuuamēti in hꝰ i dispōne.
Et nausea quidē quando ē propter debilitatem stōi

quã non sedat expulsio facta võ itu tunc nõ laborek in illa: imo si dimittatur pcipsam fortasse innabit Et quandoqz sedat eam sanic ozdei algelliij. Et ille q iuenit subuersionẽ ilseparabilẽ i ver ẽfucrit pfuct vomere ppe i hi tpe cõcdat cũ pãe pue ẽtitatis. z. iij. cepe narcisci: deide sumat aq̃ calaz: z nõ multũ sumat decepe narcisci qñ facit accidere spasmũ.

L. xiij. de cura vominis sanguinis.

Si senseris vlcera tũc curabis ea cũ eis q̃ scis Et si senseris sanguinẽ descẽdẽtẽ ex capite tẽ icipies z phibebis cãm ei. Et si senseris re plonẽ, z expelles ea: z qñz idigebis pñ eñoné duaz lib. sanguis: phlomaalia minuta. Lũqz augmtai li ga extrema vehementer z ppue i co cm cã é potus medicie cale. Et qñz sũt i potu ifecto pp medicinaz vinũ mixtũ cum lacte suppurãte vsqz ad ẽttuor cou las dãdo aligd p aligd. deide denẽ i potu siropus acetosus iffatus cuz nuc. Verũ ex medicis exptis i prohibitione sang. est compositum in prohibendo sanguinem vehemens. R. acatiam semen ro. lutũ si gillatũ balausti. opiũ scin hyusqami albi gũmi ara bicũ succũ arnoglosse: aut succũ vge pastoris: z sua tur i potu cum aceto vini multe pmixtionis: aut cũ aq̃ arnoglosse si fuerit puenies ad sto plim. Et dob ei sit ex. 3. aur. vsqz ad. z. i. Et pfert ad illud sumere i potu alrodob stiptica. Et ex eis é rob. de nuce z sũt posita dicta i antidotario. Et ex curatione facili est vt sũatur gallaz z balausti. ambaz añ. ps. i. z sũatur ex eis i potu póduf. ij. auf. cũ kerate opij cũ aq̃ plan taginis. L. xv. de pturbatione z anxietate stoi.

Quandoqz accit ex sto cõturbatio z anxietas ex quib iuenit ifirm tristitiã. z sit necriũ vt pmutet de figura ad figurã. Et qñz cõitatur ipaz tremor cordis: aut accit cuz ea: z nõ é possibile hũmodi vt cognoscat cãz i eo. z qñz eã sequũt scoto mia z vrigo: z qñz alteratur ex ea color z ẽ fm vita tẽ pncipiũ nausee. z qñz ẽ cũ ea nausea: z qñz pmutatur ad nauseã. Et cã i illo é mã nausee: z ppe ibibi ta. Ipa eni dũ pmanet ibibita facit accidere pturba tionẽ. Lũqz aggregat in ore stoi facit accidere nause az sup stoz pp expulsionẽ hũoris p excitationẽ nẽ cũ eo. z qñz pturbãt relige vẽtositatis hũoũ ex me dicis võitis z resolutis: qr dek rob. d cydõijs z rob de acresta z silia. Et oẽ qd seruet i sto ex fructib z ex malis dulcib pturbat. z aq̃ ffa q̃ bibit uõ i hoza cõ turbat. z milies fit i febub cã addũtis se. ñ ergo oz vt bibat i febre. nisi aq̃ cala. La. xvi. de cura.

Illud qd parũ ex ea remouet vinũ mixtũ cũ aqua fm mediũ: z aqua pmixta ex eis q̃ pfo tãt z iffant: aut cũ aq̃ mellis: aut cũ eis q̃ tẽ perant hũorẽ malũ: illd qd ex ea ẽ pliz idiget medi cinis nausee. Et si sũt ex calitate hũoris calo z ẽ illa q̃ fit fm pliz qñz sed abũt eã iffrantia hũida: z epithi mata facta ex eis z pandalis z cãfora z rof. Et ex eis q̃ expta sũt i hoc ẽ empl ex corticib cucu. z portu laca z sanic ozdei cũ aceto z aq̃. z fiat ex eis epliz sto z epi. Et qñ augmentat fiat eplin ex sandalis z ro. ru. z silib. Et ex eis q̃ i potu tribuant ad pturbationez stomachi ẽ sanic de ozdeo ptitũ, ppue cũ granis gnatoz z oz vt sit nõ ablutũ z supioza gnoz gnatoz sine scie z rob. de cydõijs. cũ ergo nõ é nausea aliẽa vinũ oio. z sit pmixtio ei aq̃ tamaridoz z siropo de pomis antiqs cui superfluitas resoluta est. z ad cos quidem narrata é aqua citroloꝝ ex confectatoꝝ cũ iuleb tabarzet paz z. i. spodij.

La. xvij. de anguine retẽto in sto z intestinis.

Umat pódus. z. ij. hell. al. fabaz pód. z. iij. z sũat i potu cũ aqua cala. Si ãt pgelet sũat i potu eger aq̃ albasce z sifr coagulũ lepozis

L. xviij. de congelatione sanguinis in sto.

Ora ei é sumere i potu coagulum lepozis z. ij. aut aq̃ mẽte ẽtitatẽ. ij. z, i q̃ iã posituz sit pódus. ij. z. salis. pritti.

L. xix. de singultu.

Ingult é motus diuersus pposit siẽ spasmo stricti cũ tẽsione dilatatia exis i ore stoi aut toto corpe ei aut meri ex quo abgrega tur ad seipz cũ spasmo fugiẽs ex nocẽte si fũit nocẽs aut ppar ad motũ fortis expulsiois seẽntis ipm sic accit ei q vsi. z assistat alicui mozmot missis q ẽ in pulmõe z velamie ad expellẽdũ hũorẽ: aut nõ sit no cẽs: imo sit fm semitã superfluitatis siccitatis mouen tis ad sibilitudinẽ aliqz siẽ spasm: z nã moueat ad di latationẽ z ñ obediat illud z succurrat ei. Et pter q̃ accit ozi stoi tremor pp illd qd ledit. siẽ accit ozi stoi trẽor pp illd qd nocet, ppe si fuit stous siccus z ũ tol leret os ei nocumẽtũ mozdicatois, z qñz accit pp cõitatẽ. Et qñz est singultus p võitum nouis stoi aut pp dimissionẽ hũoris pauci i ipo q non expellit või tu: siq̃ñz fit singult pp retẽtionẽ võit z expectatio nẽ sup ipz qr gescit mot volũtarius. Et pter mot ptiũ stoi nõ fit nisi motu oris ei pp vehemẽtiã sen sus ei z fortitudinẽ lesionis ei a mã feruẽte. Et di xerũt qd q mot singult fortior ẽ motu võit qñ võit expellit ré effusã i vẽtrẽ: z singultus expellit rez siccã: sz nõ ois võitus z subuersio fit a cã effusa: nz ẽt qd expellit aligd oz vt sit debil eo qd nõ expellit z eo qd laborat vt expellat z nõ põt: imo sigult ẽ mo t us debilioz motu võit z ẽ. q. mot ad võitũ debil z silr milies icipit sigl: deiñ fit võitus. q. mot stoi apõ tactum cause. singultus é paru qñ cã est parua z quasi qñ augmẽtatur res vehemtioz fit mot z fit vomitus. Distiguamus aũt illud qd facit accidere singultũ ppter nocumẽtum pñs os stoi. Dicamus itaq̃ qd qñz fit illud aut re nocẽte suo caloze aut re ledẽte os stoi fritate sua: sicut accit ex ligultu i rigoze febriũ z i aere frio z i humoꝝ ifantib z a frigoze alio pfricato i ppsone stoi pstrigente ipm z spasmã te cũ. Et qñz accit hoc pueris z ifantibus. Et frigus quidẽ facit accidere singultũ trib mõis. vn eoz est ex pte iseparabilitatis mẽi. Et scõs é ex pte frigoris ei z ẽtate sua cũ qualitate sua trãseũte equalitatẽ Et tertius é ex pte pstrictionis ei z ispissationis quaz facit i poris: qr retinet i illis inspissatis illud de vtute sua cui est q̃ ab eis resolunit. aut a re nocente suo ca loze sic accit in febribus adurentib ex spasmo i ore stoi. aut a re nocẽte mozdicatõe sua: sic accit ex potu synapis z diapiperon z hũoribus virulentis z potu

medicinaz mō:dicatinaz vt diapipeon cū vio ⁊ ꝓpe-
fm sanitatē sēsus stōi: aut debilitatē sbe oris stōi. ⁊ ō
hoc gnē est cib⁹ corrupt⁹ ⁊ puersus ad q̄litatē mōdi
catiuā. ⁊ puer is qdē accīt illud plūm: ⁊ sīl⁹ accidit ex
effusione cholez in os stōi: ⁊ sic fit q̄n ē cholez mo-
tus i crisib⁹ ad caſ stōi vt expellat eas nā cuz vōitu
aut a vētositate retēta in oze stōi ⁊ in tunicis e⁹ ⁊ i me
ri gnāta a calitate vapozosa q̄ nō pōt rsoluī: aut a re
nocēte sua grauitate: sic fit a repletōe. Iste ergo sunt
spēs ei⁹ q̄ lit ex cā nocēte. Ille vo q̄ fit a siccitate: q̄z
fit a siccitate pura cū spasmo: sic accīt in postremo fe
brium incēsinaz ⁊ eūoné exsiccātium ⁊ sanies ꝓlixe
z est significatio tumoris: ⁊ q̄z fit ex siccitate nō cō
firmata ⁊ iunat ex quolibet hūectante ⁊ remouetur.
Factus āt p cōitatē ē sic ille q̄ accīt ei cui scīn est apa
tiagnū in epe suo: ⁊ ꝓpe inflatere ꝓcauo: aut s'intesti
nis aut in velamibus cerebri sui: aut ē pp vēas i vela
mibus cerebri sui: sic accīt ab ictū nociuū ⁊ pcussiōz
dolorosam p quā pcutit caput: ⁊ sic accīt in febrib⁹ i
elcuatiōe sua ⁊ in signis crīb. ille. n. ē pp cōitatē cor-
pis. Et tā exīstimatū ē in iueniēdo cām ꝓpiquā euē
tus singul⁹ in apate epis. Et dixerūt qdā q ē q̄n ex
fūdit ex eo cholra ad duodenū: deīn ad stōz: postea
ad os eius. Et dx q cā i ipo ē cōitas epis ⁊ stōi i ner
uo minuto ꝓtinuāte inter ea. Et si hō hūerit singul-
tum ex mā ⁊ accīt ei in scipo sitis resoluet singult⁹ ei⁹
⁊ sīl⁹ si vōerit ⁊ expulerit hūorem. Ō si euomat ⁊
eius singult⁹ nō resoluit figt aut apa in stō: aut i ra-
dice nerui veniētis ad ipm ex cerebro: aut i cerebro
⁊ segt illico ambo sil rubedo oculi. ⁊ distinguit iter
vtraq̄z p accīa apatum cerebri: ⁊ accīa apatuz stōi
⁊ singult⁹ q̄ ingreditur in signis crīb q̄z q̄z ē signum
bonuz: ⁊ q̄z est malū sm qō exponemus i suo. c.
tm̄lib. qdē alphozismoz. dī q̄ q̄n vomit⁹ nō sedat
singultū ⁊ ē cū eo rubedo in oculo: ē malū signuz si
gnificās apa stōi aut cerebri. Et in libro signoz moz
tis velocis. dī q̄ q̄n accīt hūtī singultū apa i latē dex
tro egredit aia ei⁹ ex singultu aū ozū solis: ⁊ ex il
lo ē ille q hz cū singultu punctōz ⁊ vōitū ⁊ cuzē ⁊ de
structionē rōnis moritur. ¶ La. xx. de signis.

Omnis singultus q̄ vomitu sedat cā est res no
ciua sua grauitate: aut q̄litate sua mordicatia
sm vnū mōz pdcoz. Et ois singult⁹ succedens cūo
nibus ⁊ febrib⁹ adurentib⁹ ⁊ non sedat ipm vōit⁹:
imo addit in ipso ē a siccitate. Fact⁹ āt pp ꝓlones
ei mā ⁊ fine mā fcīt ex sīgtionib⁹ pdcis in. c. cōibus
Factū āt ab apatib⁹ stomaticis aut cerebri aut epis
figāt accīa vni⁹ cuiuscz eoz dicta in suo caplo.

¶ Capi. xxi. de cura.

Dominus ē cura magis ꝓferēs singultui e⁹ cā
ē replo plūa ⁊ res nocēs sua q̄litate. ⁊ sīl⁹ oē
mouens laboriose ⁊ mouēs terresaciēdo ⁊ vociferā
do ⁊ ira ⁊ timoz ⁊ gaudū subito accīs ⁊ trisicia sup
flua ⁊ aspīo aque ffe sup faciē post subito ⁊ motus
⁊ exercitium ⁊ egtatiōes ⁊ expectatio sup ⁊ retētiōem
tussis ꝓmouētis ⁊ expectatio sup sitim. ⁊ sternutatiōi
qdem in supando mām facientem singultum incst
impressio maxima. Et ex eis q̄ remouēt eum ēt ē lon
gitudo retentionis anhelit⁹: q̄n illud ē res faciēs ac
cersere calitatē ⁊ mouet cā ad excunduz versus po-
ros q̄rens attractiōem aeris: q̄ mouet humozes ⁊
resoluit eos. Et somn⁹ longus vehemēter iuuat ipz
⁊ pstrictio extremitatū ⁊ positio ventosaz sup stōm
fine icisiōe ⁊ sup vētrē ⁊ sīl⁹ vtraq̄z spatulas ⁊ positio
medicinaz rubificantiū. Et ex curis ꝓferentibus sin
gultui viscoso ⁊ replonali est vt patiēs ipm incipiat
⁊ euomat: deīn bibat hierāpicrā: aut succum absin
thij sumēdo ex eo aur. ⁊ ex sale indo. ij. danic. deīn
post illud vtak myrobalanis cōditis. Si āt causa est
viscositas oz vt in eius cura tres res intēdant. s. reso
lutio māci ⁊ incisio ei⁹ sicut cū oxymelle squillitico. ⁊
fa pmutatio ꝓpois ei⁹ ita vt equek si nō fuerit nocēs
nisi q̄litate sua. ⁊ tertia stupefactio sensus ozstōi pa-
rūper: ita vt minozek materici mordicatio: ⁊ iaz lau
dati sunt troc. h⁹ i: ℞. costi croci rosaz recentiū ma-
sticis spice: oiuz añ. iij. aur. assari aur. iij. aloes opij
ābox añ. aur. i. ꝓficiant cū succo psilij ⁊ bibat ex eis
ʒ. aur. psiliū. n. ⁊ opiū stupefaciūt: spica ꝓfortat ⁊ re
soluit: assaz icliat hūiditatē ad ptē vie vrine: ⁊ educ
eas p ea: aloes iclinat eas ad via fecis ⁊ attrahit eas
ex ea: costus ⁊ crocus maturant ⁊ ꝓfortāt calefacien
tes. pp hoc ergo fiunt trocisci isti ꝓferentes valde sin
gultui vehemēti ⁊ subuersioni aīc. ⁊ si ātiquat ⁊ chro
nicus fiat affert ei oleū alkekengi iuuamentū maxi
mum exptum. ⁊ qō ex eo bibit sit cochliariū vnū cū
aqua calida mellis. Et ex eis q̄ ꝓferūt ei est decoctio
zinziberis in aq̄ tepida. Lūcz vehemētior fit ⁊ antiq̄
tur necessarie sunt ꝓfectiōes magne valde: ⁊ electua-
ria sicut diacyminum cū aqua tepida: imo q̄z indi
get ꝓfectionibus: ⁊ tyriaca ⁊ filoniū hz iuuamen-
tum maximū in hoc pp illud quod in ipo ē de stu-
pefactione cū ꝓfortatione resolone ⁊ expulsione. Et
iuuatur ex pillulis sicut illis que sūt d'oppoponaco
⁊ expillulis stomaticis: ⁊ troc. stelle valent vehemēter
ad singultū. Et medicine valentes in curatōe singul
tus facti a mā ffa ⁊ ficca: aut ꝓxima ⁊ sunt ruta ⁊ ni
trū potata cū vino: ⁊ sīl⁹ aqua apij ⁊ acetuz sqllitici
⁊ basilicum aque ⁊ assaz neriden ⁊ maiorana ⁊ anui
den: ita q̄ olfactus sedat singultuz. ⁊ aristol. ⁊ anisū
⁊ daucū ⁊ zinziber ⁊ enula ⁊ exsiccata ⁊ succ⁹ cupa
toz ij ⁊ folū ⁊ acoz⁹ ⁊ abrotanū singulariter ⁊ ꝓpo
site: ⁊ sūt ex eis electuaria. Ipsa. n. sunt ꝓcientioza
ozstōi: ⁊ magis adherentia ei q̄z eā que bibuntur ⁊
descēdunt ad fundū stōi subito: ⁊ castoreū hz ꝓprie
tatem mirabilē in ipso. Et ex eis q̄ maximū afferunt
iuuamētū ei cū ex ea i potu sumit ē decoctio abrota
ni ⁊ calamēti mōtani ⁊ mastic. assumptis ego pt⁹
⁊ clixatis in aqua ⁊ bibat cū vino decocto cum ma-
sticis ⁊ cinamōi ⁊ sqlle. ʒ. iij. in kisto aceti: ⁊ dct i po-
tu ex eo paulatim aliqb⁹ diebꝫ: ⁊ iterum nitrum cū
aqua mellis: ⁊ iterū ꝓfectio de galāga cū melle: ⁊ su-
matur in potu mane ⁊ vespe q̄ntitas nucis: ⁊ iterum
medicamē h⁹ ꝓpositōis costi ⁊ aloes sgnanti sūsibij
sicci calamēti fluuialis mēte rute se. apij thuris assari
oiuz añ. ʒ. ij. opij ro. siccaz ābox añ. ʒ. ʒ. ⁊ iā laudāt

cappares ꝓditi cū aceto i hoc: ⁊ qñq̄ adiunat has medicinas administratio medicinaꝝ sternutare faciēs tium. ¶ Dō si fuerit ex frigore puro: tūc medicie ꝓdēs ꝓferūt ei sumēdo ex eis in potu cū aceto ⁊ aq̄ ⁊ liniēdo ex eis collū ⁊ gulā ⁊ locū qui est sup furculā ⁊ q̄ est sub ossibus pectoris: aut liniat collum ⁊ locus q̄ est sup furculam cū oleo antiquo: aut oleo cucu. asinini. ⁊ silr sunt oia olea calida sola ūnatiua ⁊ ꝓprie oleum camemellinū: aut oleū in quo decoquūtur castoreū ⁊ cyminum ⁊ aniudē. ⁊ sumant castorei ⁊ costi ãborum ana. ʒ.ß. petroselinū ⁊ mastix: aut sumat cortex exterior rubꝰ fistici cū radice squinãti ⁊ decoquātur in aq̄ ⁊ bibat ex decoctiõe ambox. Et dixerūt qdaꝫ q̄ corrices alcala qñ exsiccant ⁊ bibit ex eis pondus aur. i. cū aqua feniculi ⁊ seis rute sunt ūnatiue valde ⁊ ego nō existimo q̄ ꝓferant stō. ¶ Dō si fiat vehemēs ⁊ antiq̄ nō est excusatio qn ponãtur vētose sup stōz fine incisiõe ⁊ ꝓsequāt eas medicine rubificātes Illi ãt q̄ fit ex vētositate retēta sup os stōi: aut i ipo aut in meri ꝓfert administratio balnei ⁊ receptio aliquantuli thuris ꝑriti i co: deū fiat vt currat aq̄ calida sup ipz paulatim. Et enula exsiccata ẽ vltia i hoc. ¶ Dō si humor fuerit mordicatiꝰ generatꝰ illic: aut effusus ad ipm ꝓcipiat patienti ipm vt cuomat si pót cum eis q̄ vomitū educūt hꝰi: aut soluat venter cum eis q̄ sunt sicut hiera cū siropo acetoso: ⁊ sicut cū siropo de absynthio. ⁊ qñz sufficit potare acetum ⁊ aquā ⁊ sorbē butyz: aut sorbere oleū amigdalinū cū aq̄ calā: ⁊ occupi somno ⁊ plongare ipm ꝗtū pole ẽ. ⁊ silr aqua ordei affert ei inuamẽtū maximū ⁊ vehemẽs ⁊ ꝑpe cū aqua granatoz dulciū ⁊ muzoz declinãtiuz ad dulcedinẽ. ⁊ aq̄ acetose ẽ ex eis q̄ ꝓferūt etiã cū mūdificatõe ⁊ ꝓfortatõe sil. Et si cã ẽ cã accitalis: tūc cura i ipso est cūo ad sumẽdū i potu lac recenter mulctum ⁊ aquā tepidā cū aliquo qđ sit sicut oleū amig. ⁊ oleuz ð cucurbita: deiñ aquā ordei ⁊ aquā cucurbite ⁊ aq̄ citroloꝝ ⁊ mucilagines frasi: ⁊ silr iūctio ex eis exterius: ⁊ silr iūctio ūcturaꝝ ⁊ vti incisiuis ⁊ silibꝰ. In fcõ ãt post vōitū si sentit eger fligas hūoris mordicati: ⁊ sit cū eo pax nausee sternutet sternutatiõibꝰ freq̄ntibꝰ: ¶ Postquā dant ei ea q̄ lubricū faciūt illū hūorē sicrob de punis: ⁊ tamaridi: ⁊ ppe cū tu fueris ꝑpiēs ei recipe etiã tamaridos. Et si non sentit illud: imo sentit extrinsecū face ẽplū ori stōi cū emplis tpatis. ⁊ fac eū sorbere sorbitiões leues in qbꝰ nō est mūdificatio: imo in qbus ẽ ꝓfortatio siẽ medulla tritici ⁊ sedatio aliq̄ sicut oleū amig. ⁊ odoramentū aliqđ sicut pulla. In fcõ ãt ab aphãtibus cpis ⁊ alioz oz vt curet aph̃a ⁊ fiat phlomia si necria ẽ phlomia ⁊ tpetur stōus in ipo cū cis q̄ sunt sicut aq̄ granatoz ⁊ aq̄ ordei ⁊ aqua endiue ⁊ emplā. ¶ Ca. xij. d dispõibꝰ accitalibꝰ mirach ⁊ hypocõdriis.

Quandoq̄ accit i istis ptibus tremor pp mãs exiũtes i eis: ⁊ qñz sũt male ⁊ pucit nocumẽtũ eaꝫ ad cerebꝝ: ⁊ facit accidẽ in ipo meliam siẽ dixim ꝰ epilaz mirachiales. Et qñz ẽ de hoc tremore q̄ fit pp os stōi: aut in ipo met pp tremorẽ cordis. et qñq̄ facit accidere quidem inflationem insepabilem ⁊ grauitatẽ ⁊ sit ꝑma significatio illi. Et qñq̄ significant apata intrinseca. ¶ Dō si sentit attractio mirach ⁊ hypocõdrioꝝ ad supioza: tūc qñz significat võitū ⁊ in febꝰ acutis significat sodam q̄ prmouet: aut sanguinẽ a capite fluẽtem: aut võitū fz qđ distinguem cū in suo loco: aut prmutatiõez mãi ⁊ apa. Et qñ est coꝝ attractio ad inferioza ⁊ ptes sumis sigt prmutationem ad inferioza: ⁊ solonẽ vētris quã ꝑfirmat punctio. ⁊ tẽsio hypocõdrioꝝ ad supioza ẽ ex eis q̄ multiplicant in febꝰ pestilẽtialibꝰ. Et qñq̄ est ꝓpter sicitatẽ seq̄ntem calorẽ aut frigꝰ. ⁊ qñq̄ ẽ ẽt pp aphata ꝗuis sit inferioꝝ ẽt. Jn illis ãt q̄ sunt i supioꝝ est tensio eoꝝ ad supioza cū ãhelitu ⁊ mirac sil. ⁊ hec iflatio in egritudibus acutis ẽ mala cui associat ictericia cpica. Et qñq̄ accũt istis mẽbris .s. hypocondriis ⁊ mirach dolores mordicatiui: ⁊ dolores extẽ siui pp egritudines cpis ⁊ egritudies splenis: ⁊ apata lacerti ⁊ in febꝰ ⁊ i crisibꝰ. Jngt Bucatis ogamesibur in. c. doloꝝ cpis si destruit vtus appetitiua Draco. n. cū debilitat in venãdo hedos ⁊ arietes ⁊ silia: ⁊ nō valet deferre eos ad gruptã suaz: venatur aues ⁊ ꝓpe auẽ q̄ dẽ tapull ꝰ: ⁊ comedit ep eaꝫ ⁊ exci tatur tunc appetitꝰ eius ⁊ redit virtus eius.

Sen. xiij. de epate ⁊ dispõibus eius.

Era. i. de vlibus dispõnibus cpis. De anatomia epatis. Capi. i.

Epar ẽ membꝝ qđ generat sanguinẽ ex ꝗbus mesaraice conuertãt q̄ ꝗq̄ chilũ ad sanguinẽ puersione aliq̄ pp illud qđ est i eis de virtute cpis. ⁊ sanguinis quidẽ fm veritatẽ est cibus puersus ad silitudinẽ epatis qđ ẽ caro ru. q. ipa sit sanguis verꝰ gelatꝰ. Et ẽ vacuũ a villis neruoꝝ in quo nascũtur vene que sũt radices eaꝝ q̄ pcedũt ex eo disptite in ipso sicut villi. Et sic̃ sciuisti in anatomia venaꝝ getaꝝ q̄ sũt sugẽtes a stō ⁊ intestinis mediãtibꝰ ramis porte noiate mesaraice ex pcauitate ⁊ decocgt illud illic in sanguinẽ. ⁊ mittit illũ corpori mediãte vena cõcaua orta ex gibbositate ei ꝰ ⁊ mandat aquositatẽ ad renes ex via gibbositatis ⁊ mittit spumã cholicã ad fel ex via cõcauitatis etiã. Et pcauatum ẽ illud de eo qđ est apte stōi vt eius coaptatio sup gibbositate stōi bona sit ⁊ attractũ est illud qđ de eo ẽ a pte diaphragmatis: vt ñ coartet diaphragma cũ suo laboratoso motu: imo fit. q. tãgẽs ipm ppe punctũ: ⁊ est punctũ ppe venã magnã orta ex eoꝝ vti bñ pphendãt sup ipm coste curue. Et ipm qdem tegit pãniculus neruosus gnãtus ex neruo puo veniẽte ad ipm vt faciat ipm acqrere sensum aliquẽ quẽadmodũ dixim ꝰ in. c. pulmonis. ⁊ hꝰi sensus manifestꝰ ẽ in latere pcauo ⁊ vt liget ipm cũ aliis viscerib ꝰ: ⁊ venit ad ipm vena pulsatilis pua disptita i ipo ⁊ affert ei spũm: ⁊ fuat calidutatẽ eiꝰ in natã: ⁊ tẽperat ipz cũ pulsu. Et fcñ ẽ vt penetret hec vena ad pcauitatẽ: qñ gibbositas ipa ẽ talẽ motu diaphragmatis. Et sanguini qdẽ nõ ẽ creatũ i epe spatũ ãplũ: imo ramosũ disptũ vt sit ꝓbẽlio eiꝰ tot ꝰ sup chilũ vehemẽtioz ⁊ spassio disptũ chili

ex eo magis ꝓpleta ⁊ velocior sit: ⁊ illud qđ de venis ē a pte epis subtilioꝛes hꝫ tunicas vt ꝓueniat ꝑ eas imꝑssio carnis ad chilū. ⁊ pāniculus qđē ei⁹ ꝓphē-dit epar ⁊ ligat ipꝫ cū viscer ib⁹ tegētib⁹ itestia ⁊ stoꝫ q̄ dixim⁹ ⁊ ligat ipꝫ etiā cū diaphragmate ligatione maxia fortī: ⁊ ligat ipm cū costis dorsi ⁊ ligant ipm alia subtilia qua: ⁊ ꝓtinuat inter ipsum ⁊ int coꝛ vēa ꝓtinuans inter ea ābo quā sciuisti descēdēs ꝺ coꝛde ad ipm aut ascendēs ex ipso ad coꝛ aut ꝑm ābas ite tiones. ⁊ hec quidē vena sapienter ligata est etiā cum epe ⁊ pāniculo duro ispisso ⁊ ē penetrans sup ipꝫ: et subtilius latus eius est illud qđ ē a pte intrinseca: qñ tangit membra subtilia. Et epar quidē hoīs maius ē epate ois aialis appꝛopīnquātis ei i quātitate. ⁊ dī ꝙ oē aīal plus comedēs ⁊ debiliozis coꝛdis ē hūs maiusˀ ⁊ epar ꝓtinuat inter ipm ⁊ inter stom neruus sed ē subtilis: ⁊ nō sūt cōicantia nisi ꝑ rē maximaz ex apatib⁹ epis. ⁊ ꝑmū qđ oritˀ ab epe sunt due vene q̄z vna ē in latere ꝓcauo: ⁊ plīm inuañti ei⁹ ē i attra ctiōe ⁊ ibi ad epar ⁊ noiat porta: ⁊ alia est in latē gib boso: ⁊ inuañtū ei⁹ ē applicatio nutriñti ad mem bra ex epe: ⁊ noiat ꝓcava ⁊ oñdim⁹ iaz anatomiam ipsaz in li. i. Et epar qdē hz additaméta ꝓphētia stom ⁊ adherentia ei sicut ē ꝓphensio ei⁹ qđ ꝓphen ditur digitis: ⁊ mains additamentoꝛ eius est addita mentū appꝛopatū voie additamenti: ⁊ positū ē sup ipm fel. ⁊ postea ē extēsio ei⁹ additaméti ad inferio ra: ⁊ oia additamenta eius sūt quattuoꝛ aut qnqz. ⁊ scias q̄ nō est coꝛpus epis in hoibus oibus ꝓpmēl costas doꝛsi ⁊ foꝛnīter inullum ei q̄ius sit in plīmis eoꝛ: sic ⁊ est eius cōitas ad ipm ꝑ illd. s. cōitas epa tis ad costas doꝛsi ⁊ diaphꝛagmatis. ⁊ caro quidez epatis sensū nō hz sed illud qđ de ea sequit pāniculū sentit: ꝓpea aduenit ei paꝛꝑ de pte pāniculi neruosi ⁊ ꝑ hoc diuersificat hec cōitas ⁊ iudiciū ei⁹ in hoi bus. Et tu iā sciuisti q̄ gnātio san. fit in epe ⁊ i ipso fit sepatio cholē ⁊ melie ⁊ aquositatis. Et qñz destruit res in vnaq̄qz eaꝛ. ⁊ qñz destruit in gnātiōe sanguis ⁊ nō destruitur in sepatōe. ⁊ qñq̄ destruitur in sepa tione ⁊ nō destruit etiā in sangnie bono. ⁊ qñz accit destructio in sepatione nō ꝓpter epar imo ꝑ mem bza attrahentia ex eo illud qđ sepat. Et in epe qdem fortī sūt quattuoꝛ vtutes nāles cui⁹ plīm digestiue ē in carne ei⁹: ⁊ plīm aliaꝛ vtutū ē cū villis eius: ⁊ nō ē longinquū qn sint in mesaraicis oēs ille vtutes: hz qdā postremoꝛ aduerſent ꝓmis ⁊ dicūt ⁊ errauit ille qui posuit in mesaraicis attractiuā ⁊ retentiuā: ipe. n sūt vie ꝑ qs attrahit. ⁊ nō ē polē vt sit in eis attractio Et afferūt ad hoc rōnes sūles rōnib⁹ debilib⁹ q̄ sūt ei in oi re. ⁊ dicit si mesaraice hērēt vtutē attractiuā hēreut ⁊ digestiuā: sed nō hñt' vtutē digestiuā quō eni hñt vtutē digestiuā cū nō mouēt in eis cibus tpe quo patiat. Et dicit ⁊si hērēt vtutem attractiuā cum epar etiā eā hēat cōicarēt in suba pp ꝓuenientiā vtu tū. Et iste quidē debilis ꝓsideratōis nō sciuit q̄ vtus attractiua cū ē in meatu ex quo attrahit ē illud ma gis adiuuās sicut cū expulsiua ē in meatu ex quo ex pellit sicut ē in intestinis ē illud magis adiuuans: et oblitus ē q̄ attractiua ē in meri ⁊ tē meatus. ⁊ nō sci uit q̄ non ē multū malū vt sit in meatibus quibusdā vtus attractiua ⁊ nō fit digō de qua sit curandū cū nō sit necia in eis digō imo attractio. Et oblitus ē q̄ chilus qñz ꝓuertit in mesaraicis conuersiōe aliqua. Dicer go negauit q̄ sit cā in hoc vtus digestiua in me saraicis: ⁊ q̄ sit illic vtus retentiua retinēs quātitate aliqua cūius nō ꝓlongef. Et oblit⁹ ē q̄ spēs villoꝛ operationū notaꝛ sūt diuerse. ⁊ clōgauit q̄ sit in illo i quo festinat penetratio digō aliq̄ ⁊ illud nō ē clōgā dū. Medici nāq̄ dicūt q̄ in oze ipso ē digō aliq̄ ⁊ ñ negāt qn in ozbo sit vtus expulsiua ⁊ digō: ⁊ ē mbz qđ velociter eīat ab eo qđ ꝓphendit. Et oblit⁹ ē q̄ polē ē vt diuersificet suba mēbroꝛ ⁊ ꝓueniāt in attra ctōe vnius rei: cūius sit vadēs in via vna ad mēbra oia. Et oblitus ē q̄ attractio fit ad epar. ⁊ plīm eius fit cū villis venaꝛ ⁊ sūt ꝓgeneri cū suba mesaraicaꝛ nō lōging ab ea. O quātū errauit iste hō in hoc iu dicio. Illud aūt qđ. B. dixit sīgt q̄ attractio prima fortis ē in ipso vbi ē initiū motus ꝺ quo curat. ⁊ ei⁹ intētio fuit vt separet illū q̄ ē ꝓtentus sepatiōē mesa raicaꝛ sine epe. ⁊ significatio ad illud ē sermo ei⁹ cui dicit q̄ incedit in hac egritudine ad curandas mesa raicas ⁊ dimittit curationē epis est sicut ille q̄ vadit ad hoc vt faciat emplīm'pedib⁹ mollificatis ꝑ no cumentū accīs nuche q̄ est in doꝛso ⁊ dimittit cura tionē ꝓncipij ⁊ radicis q̄ ē nucha. Hic ergo ꝑmo B. ꝓiūctus huic sermoni. ⁊ tu qdē scis q̄ pedes nō sūt vacui a vtutib⁹, s. nāli ⁊ motiua ⁊ sensibili q̄s nu cha hz. ⁊ nō ē dīa inter vtutē coꝛ ⁊ vtutē nuche ni si q̄ a vtus sensibilis ⁊ motiua vni⁹ coꝛ ē ꝑma: ⁊ al terius ē scōa. ⁊ silr ē dispō mesaraicaꝛ. Ipse nāq̄ nō sūt vacue a vtute cūius sit eaꝛ ꝓncipium epar: ⁊ quō cū ipse instr̄m ⁊ instr̄m nāle attrahit ex lōginquo ñ ꝑm semitā motꝰ localis sicut in lacerto ꝑm plīm nō eīat a vtute currente in ipso ⁊ obuiāte in ipso ⁊ ob uiante patienti ita q̄ ferrū patiat a magnete ⁊ qñq̄ attrahit cū eo ferrū aliud. Et silr tangēs inter ferruz ⁊ magnetē apud plīmos coꝛ qui ꝓficauerunt.

Ca. ij. de modis ex qbus sīgnt' dispōnes epatis.

Quandoq̄ sīgnatur dispōnes epis ꝑ obuiatōz tactus sicut sīgnt apata ipsius qñq̄. ⁊ qñz ēt sīgnatur ꝑ doloꝛes q̄ sūt ei, ꝓpriꝫ: ⁊ sīgnatur per operationes factas ex eo. ⁊ sīgnatur ꝑ cōitates mem broꝛ ꝓximoꝛ ipsi sicut stōi ⁊ diaphꝛagmatis ⁊ inte stinoꝛ ⁊ renū ⁊ fellis. ⁊ sīgnatur ꝑ cōitates mēbroꝛuz que sunt longinque illis ab eo sicut partiū capitis ⁊ splenis: ⁊ qñz sīgnatur ꝑ dispōnes cōitatis toti⁹ coꝛ poris sicut coloꝛ ē ⁊ formā ⁊ tactū. Et qñq̄ sīgnatur ꝑ ea que oriūtur in ptibus eius ex pilis: ⁊ que oriūt in ipso sicut ꝑ venas ⁊ ex forma mēbroꝛ alioꝛ: ⁊ ex ex eis que generant in ipso ⁊ pceduñt ab eo: ⁊ ꝓpter ꝓuenientia ⁊ diuersificantia. ⁊ ex causis ⁊ consuetu dinibus ⁊ que continuantur cum eis.

Ca. iij. de distinctione moꝛbꝝ haꝛ significationū

Immutatio qđ accepta ex tactu ē calitas tact⁹ ptū ei⁹: qñ ipsa sīgt ꝓplonem calidā: ⁊ frītas ei⁹ sīgt ꝓplonē frigidā: ⁊ lenitas eius sīgt hūi-

dam ꝓplonē epatis.ꝛ duritiēs figt duritiē eius aut apa dux in ipo.ꝛ ipsius inflatio figt eius tumorem aut apa in ipso.ꝛ lunatio que sentit ex inflatiōe ei⁹ significat q̄ ē in ipso epe.ꝛ ipsi⁹ elongatio exñs fm aliā formā qd ē in alio ab epe ꝛ qd ē in lacerto vētris Solitudo aūt accepta ex doloribus ē sicut si fuerit extensiu⁹ cū grauitate: tūc illic erit opilatio aut apa.ꝛ si fuerit sine grauitate: nūc illic erit vētositas. Et si fuerit grauitas sine pūctura: tūc mā erit in corpe epis huc fuerit apa, siue opilatio.ꝛ si fuerit cū pūctura: tūc erit apud pānicūlū velantē ipm. Hec significatiōes assūpte ex opationibus factis ab eo sūt pp digestiōz ꝛ attractionē ꝛ expulsionē sanguis ad corp⁹ ꝛ aquositatis ad renes vē cholē ad fel ꝛ melie ad splenē ꝛ siē dispō tussis. Lūcz destruit aliqd horꝛ nō sit membꝛ cōicās epi: tūc ē ex epe. Significatiōes autē accepte ex cōitatibus sūt sicut sitis. nā si ē exstō multoticus figt dispōnes epis sicut singult⁹ ꝛ sicut appetit⁹ etiā ꝛ digō ꝛ sicut malitia anhelitus. q̄uis eni sit pp pulmonē ꝛ diaphragma: tū qñz sit pp epar.ꝛ siē species egónis ꝛ spēs vrine signt dispōnes epis q̄s scietꝛ sicut dispōes sode ꝛ egritudinū capitis ꝛ dispōes egritudinū splenis signt ipsae: ꝛ sicut ex dispōnibus lin gue in tactu eius ꝛ aspitate ipsius ꝛ coloꝛe eius ꝛ coloꝛe labioꝝ signtur ipse.ꝛ iam quidē currit inter coꝛ ꝛ epar diuersitas ꝛ cōuenientia ꝛ victoria in qualitatib⁹ suis q̄s dixim⁹ in ca. anatomie cordis. Hec significatiōes pp dispōnes cōitatis sūt sicut signo colꝛis sup epar: ita vt si sit rubeus alb⁹ tūc signt sanitatem ei⁹. aut si sit citrinus signt caliditatē eius: aut plūbinus frigiditatē eius: aut brunus signt frigiditatē ꝛ siccitatē ei⁹.ꝛ sicut ē significatio ictericie sup ipm ꝛ ēt sicut significatio punguedis carnose signs hu.ꝛ caliditatē ipsi⁹: aut pinguedinis cum aditpe signs hu.ꝛ frigiditatem ei⁹.ꝛ sicut maties significat siccitatē ei⁹ ꝛ sicut cōitas caliditatis in corpoꝛe significat si ñ fuerit a vehemētia caliditatis cordis caliditatem eius. ꝛ cognoscūtur cū ea significatiōes caliditatis ei⁹ pdicte. Significatiōes aūt ex formis mēbꝛoꝝ aliquoꝝ sūt sicut significatiōes ex magnitudine venaꝝ ꝛ aplitudine earꝝ significatiōes ex magnitudine epis ꝛ amplitudine viaꝝ ei⁹.ꝛ ex breuitate digitoꝝ ꝛ lōgitudie coꝛ etiā signtur pulsus ꝛ magnitudo ei⁹. Sed significatiōes ex pilis ortis sup ipz sūt siē significatiōes coꝛ in mēbris alijs q̄s iā diximus. Significationes vō ex eis q̄ oriūt in ipso sūt vēe: q̄ñ si ipse sūt grosse magne manifeste tūc ꝓplo ꝓncipalis ē calida.ꝛ si sūt subtiles occulte: tūc ꝓplo ꝓncipalis ē frigida. vez ei⁹ caliditas ꝛ frigiditas ꝛ lenitas ꝛ durities q̄z sunt pp ꝓplonē ꝓncipalē ꝛ q̄z; sūt pp ꝓplonē accñtalē. Significatiōes aūt ex eis q̄ in ipo gnānt sunt sicut sūt ipso⁹ gnātur cholꝛa signt caliditatē ei⁹ ꝛ melia caliditatē ei⁹ vehemēntē: aut siccitatē ei⁹ ꝛ frigiditatē fm q̄ scitur i loco suo.ꝛ gnātio sanguis boni ē significatio sanitatis ei⁹.ꝛ ille cui⁹ sanguis ē cholicus aut melie⁹ aut mollis declarat in eo q̄ ō spgit ex eo ad corpus aut aquosus nō recipiēs ꝓtinuatōz cū corpe sic ē in hydropisi carnosa ē infirmū fm q̄ signt ipsū dispō ei⁹ qō spgit ab ipso. Lōueniētia vō ꝛ diuersificantia scitur ex hoc q̄ conuenientia sūt silia ꝓplonī nāli ꝓtraria ꝓplonī accñtali. Et etate vō ꝛ pfuctudie ꝛ q̄ currūt. in eis significationes cognoscūtur in qualitatibus.

La.iiij. de ꝓtraopantia cordis ad epar i q̄litatib⁹

Liae q̄ calitas cordis vincit calitatez epatis magnifice.ꝛ humiditas eius nō vincit siccitatem ipsius.ꝛ siccitas eius q̄z vincit hu. ipsi⁹ paꝛp. Et caliditas epatis vincit frigiditatem cordis debiliter. Et hūiditas ei⁹ vincit siccitatē ipsi⁹. Et ei⁹ frīas paꝛ vincit calitatē eius: ꝛ ipsius siccitas semp vincit hūiditatē ei⁹. Et frig⁹ cordis vincit calitatez epatis pl⁹ q̄z vincit siccitas illi⁹ hūiditatē epatis. Et caliditas cordis vincit hūiditatē epatis pl⁹ q̄z vicat siccitas ipsi⁹ hūiditatē eius. Et vincit frīas ei⁹ etiaz calitatem illius aliquo modo victozie.

La.v. ō signis ꝓplonū epis nāliū ꝛ ꝑmo calide.

Cmplonis calē nālis signa sunt amplitudo venaꝝ ꝛ ipsaꝝ mānifestatio ꝛ calefactio pulmonis ꝛ corpoꝛis si nō resistit ei coꝛ. Calitas eni cordis vincit frīatē epatis foꝛtiter.ꝛ multitudo generatōis cholere in etate iuuēcutis ꝛ melie i fine ei⁹: multitudo piloꝝ in ossibus pectoris.ꝛ foꝛtitudo appetitus cibi ꝛ potus.

La.vi. de signis ꝓplexionis frigide nālis.

Igna ei⁹ sūt ꝓtraria illis signis ꝛ frīas coꝛdis vincit calitatē epatis min⁹ q̄z vicat calitaꝛ ei⁹ illius frīatē. Et q̄ñ sanguis hūnis hanc complexionē est subtilis ꝛ aquosus ꝛ ṽtus eius est debilis tūc multo tiens accidūt in ipso febres.

La.vij. de signis complexionis sicce naturalis

Igna eius sūt paucitas sanguis ꝛ grossitudo eius ꝛ vacuitas venaꝝ ꝛ siccitas totius corporis ꝛ spissitudo piloꝝ ꝛ crispitudo ipsoꝝ uni.ꝛ coꝛ sua hūiditate nō ꝓsequtur siccitatē epatis ita q̄ aliqd valeat imo nō vicit eā oīno: vez siccitas epis vicit hūiditatē cordis valde ꝛ calitas cordis vicit humiditatē epatis i vltio.

La.viij. de signis ꝓplonis humide naturalis.

Igna ei⁹ sūt ꝓtraria illis signis.ꝛ cordis siccitas qñz ꝓsequt hūiditatē epis paꝛ valde. vez hūditas ipsi⁹ vicit siccitatē cordis foꝛtis.

La.ix. de signis ꝓplonis calide ꝛ sicce naturalis.

Igna ei⁹ sūt sanguis grossus: ꝛ multitudo piloꝝ nigroꝝ apud ossa pectoris.ꝛ amplitudo venaꝝ seqns ꝓplonē ꝛ durities.ꝛ multitudo gnātōis cholere ꝛ melie i fine iuuentutis. ꝛ siccitas coꝛporis si nō diuersificauerit ipam coꝛ.

La.x. de signis ꝓplonis calide ꝛ hūide naturalis

Ignificant ipsam calitas sanguis ꝛ bonitas essentie eius ꝛ aplitudo venaꝝ valida cū lenitate: ꝛ q̄ color est rube⁹ sine citrinitate ꝛ pilli pl'imi i pectoris ossib⁹ min⁹ tū eis q̄ sūt i cala ꝛ sicca ꝛ nz sūt i spissitudie coꝛ ꝛ crispitudie. ꝛ tenuitas corpis pp calitatem ꝛ hu. ipsius. Et cum calitas est dñans remanet coꝛp⁹ sanū. Et si hūiditas ē magis dñans festinat ad ipm egritudies putrefactōis.

La.xi. ō signis ꝓplonis frīde ꝛ humide nālis.

Significat ipaz sanguis aquosus ⁊ phlaticus. paucitas piloꝝ apud ossa pectoris: ⁊ strictura venaꝝ: vene nō replete: mollities: paucitas generationis cholere ⁊ melie i fine iuuenutis: ⁊ humiditas corporis si non cōtraoperetur cor.

Cap. xij. de signis pplonis frigide ⁊ sicce nālis.

Significat ipa3 paucitas sāguis: ⁊ paucitas caliduatis sāguis ⁊ corporis. Et pstrictō vēarū ⁊ occultatō eaꝝ ⁊ eaꝝ durities ⁊ paucitas pilorum i mirach. Et siccitas totius corporis.

Cap. xiij. de egritudibus accidentibus epati.

Hepat' accēit egritudies pplonis i, ppetate sue sbe: Et egritudies ppōnis: Et apata: Et vesice ppe apud pāniculuz: Et rūpunt apud spaciū ⁊ reliq̄ q̄rū singularuz dicemus ca. Et q̄ñqz tollerat ruptura plim q̄z reliq̄ mbra: ⁊ non timeī ex ea mors festia nisi assocīet ei eruptō sanguis ex vena magna. Et qñz accēit cpi apata p cōitatē ⁊ ppe i stō ⁊ splene ⁊ felle ⁊ rembꝰ ⁊ diaphragmate ⁊ pulmōe ⁊ mesaraicis ⁊ ileostis ⁊ ppe supioribus: iz stō ⁊ diaphragmati ⁊ felli ⁊ mesaraicis ⁊ ileostis cōmunicāt i pmis vene q̄ sunt a pte pcauitatis epis: deide pcunit nocumentuz cor ad epar ⁊ qñqz confirmat. Diaphragma vor pulmo ⁊ renes cōicāt i pmis venis gibbositatis: deide pcunit ad epar: ⁊ qñz confirmant. ⁊ plima cōicato q̄ ē nō ē nisi pp stoz: ppcaz cū q̄ corrūpit digō ⁊ expellit cibꝰ idigestus nisi sit cā alia. Et egritudium qdē gibbositatis materiez expulsio fm plim fit cū puocatōne vrie ⁊ fluxu sanguis ex naribꝰ ⁊ sudore: sed i egritudibꝰ pcauitatis ē illud cū solutōe vētris ⁊ vomitu cholerico ⁊ sanguineo ⁊ sudore etiaz i plimis horis.

Cap. xiij. de signis malitie pplexionis calide.

Malitie pplonis calē signa sūt sitis vehemēs ⁊ nō abscidit cū aq̄ potu: Et paucitas appetitꝰ cibi: Et iflatō: Et citritas vrine ⁊ tictura eius: Et velocitas pulsus ⁊ freqnia eius: ⁊ febres ⁊ aduſtio sanguis: ⁊ ledi a calefaciētibus. ⁊ segr ipsam liq factio icipiēs ab hūoꝝb: deide a carne epis. ⁊ segr eaz ralura ileostioz. Et qñz deficcat cū ea nā absqz dolore i lateribus aut granitate. ⁊ multiplicat cū ea vomitus citrinus ⁊ rubeus ⁊ viridis ⁊ succus porri. ⁊ ē cuz ea egō cholica plim ⁊ ppe si fuerit illic cum pplexione mā: ⁊ si nō fuerit nioz at ſan. ⁊ exaspat lingua: ⁊ extenuat corpus. Et qñz significat illud ex etate ⁊ cō suetudie ⁊ arte ⁊ regimīe. Et illa q̄ media est generat choleraz ⁊ supflua gnāt meliaz. Et egritudies eꝰ sūt ex mania ⁊ melia ⁊ silibus. Et qñ pucrit solo vētris ad syncopi cuz casu appetitus: tunc plim eius est pp debilitatē epis factaz a pplone calida: ⁊ i plimo ipsius ē egō sicca aduſta nisi ad hoc pueniat vt adurat sanguiez ⁊ hūores ⁊ carnositatez epis ⁊ solone ventris eaz educat. Et qñ icipit adurere sanguiez est egō sicut fex. Et qñ ēi epe aduſtio aut apa: aut dubellat deide egredit cuz egone aligd nocēs grossuz: tūc illud ē carnositas epis iā putrefacta. Et non ē ois res nigra egrediēs fex. Et qñz rectificat abnuz ⁊ virulē tuz mālē: deide igrossat ⁊ fit nigr grossū fetidū sic fit i febribus pestilentialibus. Et qñz egredit pus virulentum sanguis: deide nigrum subtile.

Cap. xv. de signis malitie complexionis frigide.

Ygna eius sūt albedo labioꝝ ⁊ ligue ⁊ paucitas sanguis ⁊ difficultas cursus eius ⁊ mul⁊ tudo phlatis ⁊ paucitas sitis ⁊ corrūptō colōris ⁊ liq̄efactō materiei: ⁊ qñz denigrat declinans ad viriditatē: ⁊ qñz fit citria ad colorē fictici declinans. Et ēt albedo coloris ⁊ pplegmatis ꝓpetas ⁊ grossitudo pp pgelatōez ⁊ tepiditas pulsus ⁊ vehemētia famis. Fames eni nō fit nisi ex stō tñi. Et puitas digōnis bone: ⁊ qñ frigus plegl sine pua appetitꝰ. Et egō qñz ē sicca sine odore: ⁊ qñz ē hūidaꝝ pp debilitatē attractie ⁊ ē declinis ad albedinez pui feroris. Et qñz subtiliat cuz ea egō ⁊ hūectat: vez non pseuerat ita ptinue: ⁊ nō multiplicat cuz ea fluxus ventris: cuius sit eius iceptio ⁊ euentus elōgatus. ⁊ i fine eius egreditur quoddā silē feci sanguinis putrefacti non sicut sanguis liquefacti. Et qñz sequūt pplonez frampꝰ spaciū quoddā febres: ppea q̄ sāguis subtil q̄ ē ipsa recipit putrefactōez q̄ accit ei ⁊ sūt febres prauē dicā i ca. febriū: ⁊ qñz est i initio eaꝝ virulētꝰ subtil: deide igrossat ⁊ denigrat. Et qñ est fluxus vētris silis lauature carnis recentis ⁊ illud cuz appetitu in pncipio significat frigus: ⁊ si accidat post illud caꝰ appetitus: tūc ē pp corrūptōz hu. aut pp cām aliam febris ⁊ siliuz. Et plim significatōis eius ē sup debilitatē a frigore ⁊ i fine eius redit appetitus ⁊ fit superfluꝰ ꝫ plim ⁊ spasmat cū eo mirach. Et qñqz significāt ipsā etas ⁊ psuetudo ⁊ cibus ⁊ cāe pterite: sic potus aq̄ fre i ieiuno: aut pꝰ balneū aut coitū: qñ epar iflāmatū sugit ex aq̄ tūc velocit plim. ⁊ si ē illic mā sēcat acctositas i ore ⁊ hūiditas i egōue. Et qñqz ē ad nigredinem ⁊ viriditatē ⁊ nō ad citritatez ⁊ rubedinez.

Cap. xvi. de signis male pplexionis sicce.

Ygna eiꝰ sūt siccitas oris ⁊ ligue ⁊ sitis ⁊ duricies pulsus ⁊ subtilitas; vric: ⁊ qñqz denigrat colorē. Et si fuerit illic melia aut cholera: scies significatōes eaꝝ facile per ea q̄ scripsi i pmis.

Cap. xvij. de signis malitie pplexionis humide.

Significat ipsā iflatō faciet ⁊ oculoꝝ ⁊ mollities carnis hypocondrioꝝ: ⁊ pultas sitis: nisi sit caliditas ꝓsumēs hūitatē: ⁊ hūitas ligue: ⁊ albedo coioris: ⁊ qñz ē cuz ea citritas pauca. Cū ät vehemēs fit frigꝰ ⁊ dñat hūiditas ē ōdis ad viriditatez. ⁊ quādoqz ōbilitat corpꝰ pp mollitē hūiditatis.

Cap. xviij. de fmōe vti de curis egritudinū epis.

Tm epe necia ē pseruatō sanitatis cum silib⁹ ⁊ expulsio egritudis cuz ōrio Et i regie apatii ⁊ vlce ⁊ nocumētoꝝ cōitatis ⁊ i opilatōum apertōe ⁊ reliquoꝝ ea q̄ sunt necria i religs mēbris. Et melioꝝ dē horaꝝ ad sumēduz i potu medicias egritudinū epis: ⁊ ppe pp opilatōem epis ⁊ silia: est horaꝝ in qua existiat cp illud qō penetrat ex stō ad epar cōpehēditur i ipso iā est digestum ⁊ seperatuz qd seperari oportuit: ⁊ iter ipsū ⁊ iter comestionē tempꝰ iterueniet pueries ⁊ i consuetudie hoium ē horaꝝ q̄ē iter surrectionez a sōno ⁊ inter balneationē. Et oz ēt i epe vt tu nō cures medicias apitiuas ⁊ resolutiuas

mala valida

quibus ꝓtrahit versus egritudies eꝑis mãles opila tuas ꝛ aꝑosas ex stipticis ꝓfirmãtib⁹ nisi existies sic citatẽ supfluã. Et nõ oz vt ad sũmũ pueniat i iffratõne eꝑis q̃tũ polẽ ẽ ꝛ pducat ad hydropisiz nz i cale factõem eius ꝛ pducat ad arefactõez. Et pp hoc oz vt scias q̃titatẽ ꝓlexiõis nãlis eꝑis qõ curas ita vt cũ reduxeris ipz ad eã stes. Et scias q cũ tu erras i eꝑe puenit error tuus ad venas: deide ad corpus. Et ex errore q̃dez est vt tu puoces vriaz vbi necessariũ est te soluere ventrez: tẽ vt sit mã i cõcauitate: ꝛ soluas vẽtrẽ cũ te oporteat puocare vriam: ꝛ est vt sit mã i gibbositate. Et oz qdẽ vt medicie eꝑice optie teranꝛ: ꝛ oz vt sint subtilis substãtie q̃tenus ad ipm pucĩãt sine sint ffe siue stiptice. Et subtiliãtiũ qdẽ ꝓpetas ẽ vt acuãt sãguinẽ: iz sint apitiua. Nf oz vt attẽdas illud ꝛ sic aq̃ radicũ ẽ ex sũma apitiuaz ei⁹ ꝛ subtilian tia ei⁹ generãt qñz hũores dũlos ñ ꝓportõales: qf oz vt qñ freq̃ntas ei⁹ potũ duob⁹ aut trib⁹ diebꝫ cõ uenieꝫ cũ aliquo leuias naturã. vex vrie puocatõez aq̃ ipa ꝺ radicib⁹ opat. Et oẽs qdẽ ẽduie ꝑẽs ꝛ p pe amara q̃ ad rubedinẽ ꝺcliat ꝓfert leũõib⁹ eꝑis: ca lefcis qõ cũ siropo acetoso. ꝛ iffatis cũ melle. Et ep adib iuuatiuz ẽ cũ sua ꝓpetate ꝛ carnes liaciaꝛ silr.

Cap. xix. de causis nociuis epatis.

Lias q itromittere cibuz sup cibũ ꝛ error oz dis eius sunt ex rebus magis nocis eꝑi. ꝛ po tare aquã ffaz subito i ieiuno ꝛ post balneuz ꝛ coituz: ꝛ exercitiuz q̃z pduc̃ ad iffrationez vehemẽ tez epatis: ꝛ q̃z accit epar iflãmatio ab ipsa fuctio velox ꝛ multa ex ea ꝛ q̃z pduc̃ ad hydropisim. ꝛ oz i huiusmodi disponẽ vt pnuisceas cã cũ vio: ꝛ non i ffes eaz vehemẽter ꝛ ñ traijcias eaz ipetuose deglutiẽ do: imo sugẽdo paulati: ꝛ viscosa qdem oia nocent eꝑi expte q̃ faciũt possidere opilatõez. Et frumẽtuz ẽ ex sũma eorũ i qb⁹ est viscositas cũ ꝓpatiõe ad ĩllõ qõ ẽ epar ex mẽbris cũ digerit i eꝑe. Et nõ ẽ oẽ frumẽtuz ita: imo glutinosum. Et vinũ dulce facẽ accidẽ i eꝑe opilatõez: ꝛ ipm abstergũ ullaz q̃ ẽi pectore Et cã i illo ẽ q vinũ dulce attrahit ad epar non gradati ppea q epar diligit ipm ex hoc q est dulce: ꝛ pp suã penetratõez ex hoc q ẽ potus: qf nõ moꝛatur i ipso q̃titate qua sepeꝫ fer ab eo ꝑm moꝛaz aliaruz reruz grossaꝛ: imo supuenit eꝑi i grossitudie sua: ꝛ iuenit vias ad ipm paratas: qm vie q̃ sunt iter stom ꝛ epar sũt ãple fz ꝓpõnez ad illud qõ venit ad ipz ex venig spis i eꝑe. Empli⁹ cũ ꝓphẽdit i eꝑe ñ moꝛat i q̃titã te q̃ sepeꝫ ꝛ digerat: imo expellit subtile i venas stric tas illic velocitate sue penetratõis: ꝛ dimittit sediñ pp ꝛstrictõez vie. In pulmone ꝺo res ẽ econtrario: qm supuenit ei vinũ dulce cũ iaz colatũ ẽ: aut ex via meatuũ meri fz semitaz resudatõis ex meatib⁹ stric tis ad amplos: aut ex via ꝓcaua cũ iaz dimittit fecez ꝛ vadit adhuc cũ iaz sit colatũ ꝛ transit i meatib⁹ stri ctis ad amplos: qf colat vice altera. Et silr reliq dis põnes ñ iueniũt ei cũ ꝓparatõe ad pulmonem.

Cap. xx. de rebus conuenientibus epati.

Æ medicis qdẽ ꝓfert ei oia i qbus ẽ amaritu do qua aperiaꝛ aut vtus alia qua apiaꝛ cũ stipticitate q̃ ꝓfortet: ꝛ odoꝛa mito cõueniẽte sb espũs ꝛ phibẽte putrefactõez sic cinamomũ ꝛ sũmitates sq nanti ꝛ myrrha ꝛ silia. Et ea i qb⁹ sũt ablutõ ꝛ abster sio ꝛ mũdificatio virus mali cũ nõ ꝓsequũt i mollifi catõe sũmaz ꝓsecutõis mellis: ꝛ ea i qb⁹ sũt matura tio ꝛ lenificatio: ꝛ ꝑẽ cũ stipticitate ꝛ ꝓfortatõe sicut croc⁹: ꝛ q̃ sũt cũ hoc suauia sicẽ passe: ꝛ velocis pene tratõis sicut vinũ odoꝛifez plib⁹ epib⁹ i qb⁹ nõ ẽ ca liditas vehemẽs. Et qñ medicia aggregat ad ꝓpeta tes ꝓdictas suauitatẽ tũc fortasse ẽ amica eꝑis dilige ipm sicẽ passe ꝛ fic⁹ ꝛ auellane ꝛ est vltimũ iuuamẽti. Et si ẽ nõ recipiẽs putrefactõez ꝛ corꝛuptõez: tũc ẽ magis vltie ꝓsecutõis i iuuãdo. Et altararacon q dez ꝛ endiuia hortulana ꝛ cãpestris ꝓducũt ei valde Et ꝓferũt ffa egritudi calide i eꝑe cũ ꝑpetate sua ꝛ q̃ litate ꝺria sili: q̃z uis q daz dicãt q illa q̃ est vehemẽter amara ẽ calida: ꝛ ꝓfert apiendo opilatõez pp suam amaritudiez ꝛ ꝓfortando pp suaz stipticitatez. Et cõ fert egritudi ffe cũ sua ꝑpetate: ꝛ cũ eo qõ ẽi ipsa ꝺ aptõe ꝛ ꝓfortatiõe. Et qñ supfluit frig⁹ i eꝑe pmisce q̃libet illaꝛ duaꝛ cũ melle: aut cũ aq̃ mellis: qñ re sistit mel iffratõi ei⁹ si tũnc ex ea: ꝛ adiuuat ipsam ad reliq̃s opones suas. Et qñz exsiccant ãbe ꝛ sumũntur potu cũ melle ꝛ aq̃ sua ꝛ ꝺcoquũt cũ melle: ꝛ ꝓferũt valde: ꝛ apiũt ꝛ educũt hũore ffm cũ vria. Et ex cibis qdez ꝓueniẽtib⁹ eꝑi sũt illi quoꝝ chim⁹ bon⁹ est ꝛ dulcia cõueniũt eꝑi: qf ipiguat eis ꝛ magnificat ꝛ ꝓfortat. Vex velocia sunt ad hoc vt faciant euenire opilatiõz ꝓpea q epar attrahit laboꝛiose associans ea hũoꝛib⁹ alijs. Et pp hoc oz vt deuitet dulcia ille q hz apa i eꝑe suo: qñ ipsa ꝓuertũt velociꝰ ad chole raz: ꝛ faciũt accidere opilatões. Et nocibilioza dulcia sũt q̃ sũt ex eis grossa: ppea q: facũt accidere opilatõez: ꝛ q̃ ex eis sũt cala pp ꝓuersionẽ suaz ad chole raz. Et fistici qdẽ iuuatiui sũt pp suã aromaticitatez ꝛ stipticitatẽ ꝛ ꝓfortatõez ꝛ mũdificatõez viaz vena ruz cibi: vex si vehemẽtis calefactõis. Et auellane sũt ꝓueniẽtes oib⁹ epib⁹: qñ ipse ñ sũt vehemẽtis calidi tatis: ꝛ st apitie ꝛ chim⁹ eaꝛ ẽ bon⁹. ꝛ epar adib ꝛ cã nes limaciaꝛ ꝓueniẽtes sũt eꝑi cũ ꝑpetate q̃ ẽi eis.

Cap. xxi. de cura malitie ꝓplonis cali i epate.

Oꝓtet vt sit subtiliatõ i regimie ei⁹: ꝛ non p ueniat ad vltimũ: ꝛ caueat i ea mollificatõ ve hemẽs cum humectatis aquosis: ꝛ caueat i ea euentus opilatõis cuz ifrigidantibus grossis. Et oz vt caueat i ea stupefactõ vltia: imo oz vt ifrigidantia ipsũ aggregẽt ad ifrigidatõez absterſionẽ ꝛ aptionẽ ꝛ penetratõez cibi ꝛ stipticitatẽ ꝓfortantẽ non pluri maz ꝛi aqua ordei sũt oẽs iste ꝑpetates. ꝛ endiuia q dez cãpestris ꝛ hortulana vltima est i hac intentione Cõplõ nãq; ãbaꝛ decliuis ẽ ad frig⁹ ñ valde supfluum. Et ẽi ea caliditas apitiua: ꝛ non calefactiua ꝛ sti pticitas eꝑis ꝓfortans: imo puenit ex iuuamẽto ani baꝛ vt ñ noceãt eꝑi ffo ꝛ ponunt ambe i medicis li cut diximus i medicis singularibus: ꝛ i arcolis me diciaꝛ epicaꝛ. ꝛ q̃z comedunt elixate ꝛ ꝓpe cuz co riandro humido ꝛ sicco ꝛ comedunt cum aceto. Et amirberis hz ꝑpetatẽ maximã ẽt: ꝛ tamaꝛidi etiaz.

Et qñ sentit opilatio in epe ꝓuenit vt adiungat illis ābab⁹ apiū: qñ apit opilatões ex q̄cūq; duaꝝ ptiū sūt. t ē ex eis quoꝝ penetratio est velox: t silr calefactio. Et ex eis q̄ ꝓferūt ad illud ē vt sumāt succi endiuie t succi alkekēgi t succi solatri oiuꝫ añ. ℥.i.t.ℨ adiuse eat. ℥.ℨ. croci t sumac in potu. Et qñq; sūt in potu oleū ro. bonū t oleū de pomis cū aq̄ ffar t temperat ꝓportionē epis. Et ex eis q̄ ꝓferūt epi qñ hꝫ malitiā ꝓplonis calide ē vt sūt ex alefriguis aur. ℥j. cuꝫ zuccaro tabarzet t aq̄ ffa. Et etiā vt i potu sūt succus cucurbite assate t aq̄ ḡnatoꝝ t lac vaccinū sine butyro t aq̄ pomoꝝ t piroꝝ t altharichi t succ⁹ roꝝ recentis. t qñ nō ē fe. ꝓfert aq̄ lactuce cū sir. acetoso oi die bibat cū pōdere. ij. ℥. myrobal. citrinoꝝ t pōdere. ℥.i. de lacca abluta t. ℨ. ℥. se. apij. Et qñ sepatio fit ex eo duab⁹ hepdomadis bibat lac camelaꝝ fetaꝝ incipiēdo ab. i. lb. vsq; ad duas: t coquāt i ipso medicine diurectice aptificatiēs penetrare: sic aliqd ex succo eupatorij: t ex se. endiuie t se. cuscute. t qñq; fuit necaria ea q̄ sūt sic sumitates ḡnāti. Et qñq; ē necius sūere i potu stupefactiā t ꝓfectiões opiatas t recipiētes hyusqamū t filonū. Et ego abhoꝝ reo illud qñ inuenit abeo iter. t vinū fortequando oꝝ excusat ipm si bibat aq̄ ffa valde in ieiuno. t ꝓferūt ei troc. d spodio t troc. hēherberis ffi t troc. d cāfora. t ex troc. ꝓferūb⁹ eis ē trocisc⁹ hꝫ i: ℥. folioꝝ salicis t folioꝝ neufaris ābaꝝ añ. ℥. x. ro. ru. absq; capitib⁹ suis. ℥. xij. cāforis pōd⁹. ℥. ij. ℨ. t mellis rubei t lacce ablute cū alefenati sic ē ablutio aloes ābaꝝ añ. ℥. vij. gariof. ℥. viij. croci. ℥. iij. aristo. ℥. v. luti karbasiz masti. capil. ve. oiuꝫ añ. ℥. iij. ꝑficiāt cū aq̄ solatri t endiuie: t fiāt inde troc. t sit vn⁹ qsq; aur. i. et sūat ex eis ois trocisc⁹ cū aq̄ solatri. t qñq; ꝓferūt ad illud ēpla fcā ℈m hūc modū: sūat portulaca t terat t ponat sup ipm oleū ro. t infrel t fiat cū ea emplm aut sūat ābaꝝ sandaloꝝ añ. ℥. i. gariof. violarū siccaꝝ ābaꝝ ana. ℥. i. t. ℨ. ro. ℥. ℨ. t croci abluti. ℥. ℨ. t absynthij. ℥. q̄rta ps: cāforis pōdus. ℥. ij. adiūgātur cerato fcō cū oleo de salicibus t liniat sup aliqd latū t ꝑe folia cucur. t folia acetose t folia sicle: t fiat cū eo emplm. t qñq; emplm fit cū succis herbarū ffaꝝ sicut succo cucur. t cucu. t reliqs q̄ diximus in ca. co ꝙ bibūtur: t ponūtur in ipso ordeū aut saluic lentiū: t tessūditur sup ipm oleū ro. t sit cū eo emplm. t qñq; ponitur in ipso aliqd de ligno sandali t gariof. t canfora t nō elongat qn ponat in ipo aliqd ex odoriferis t ags fructiū odoriferoꝝ. t qñq; rozat aliqd sup ipm de cuscis. Libi ho qbus cibāt ij sint sicut aqua ordei t decoctio oleoꝝ p̄dictoꝝ t ipa met olera decocta t endiuia decocta cū coriandro humido t lactuca t sicla decocta t passe acetose et aqua lactis acetosi t carnes limaciaꝝ. Et ex fructib⁹ alzarur t cydonia t pira: t nō multū sumatur ex illꝫ vt non supfluе addat in stipticitate: t generetur opilatio etiā ex pomis granata muza t expssio vue acetose. t frangat ur stipticitas coꝝ cū eis in quibus est lenificatio t morꝫ assemi t ribes cū zuccaro t acetū ꝓparatū cū aqua granatoꝝ t grana granatoꝝ ante cibum t post cibum: t melones qui sūt supfluе dulcedinis: t ꝑcipue illi q̄ nominant raki t palestini et indi. t non oꝝ quidē vt de istis medicinis sumantur ille frequenter in quibus est cū infrigidatiōe stiptici tas ꝓpter illud qđ in ipsis est de vi faciendi accidēs opilationē. Et non est malū sumere melones duros parue dulcedinis t vas in qbus est duricies carnis t parutas dulcedinis t illas que sūt muze ex vuis ꝓpe. t ꝓferūt ei cibaria facta de mes t de cucurbitis t de spinachijs t lentibus cū aceto cōdita t sine aceto. Et quidam hoies sunt qui comedūt vel ꝓcedunt passas: sed oꝝ vt sint declines ad acetositatē: t anellas: qñ non est in eis calefactio plurima: t sūt apertiue opilationū t sūt boni nutrimēti. oꝝ ergo vt miscantur cum eis in quibus est infrigidatio aliqua t stipticitas. Et ex carnibus piscīū paruoꝝ decoctoꝝ sridebegit: aut cū aceto t almosos. t congelata scā ex carnibus subtilibus. s. carnibus hedi t auium leuis digestionis: sicut est caro pdicū t turtur t nō supflue pinguiū cū pomis ꝓparata. t ꝓferūt eis vētres auiū aque t alguarasce cū aquas ro. t gallinе cū aceto condite. t similiter parue aues cū aceto ꝓparate. Et nocent eis epar t splen t coꝝ t carnes grosse: sicut carnes hircoꝝ t arietū t aialiū neruosoꝝ t dure carnis: sed caro vaccaꝝ inuenculaꝝ ꝓparata vt ea q̄ congelantur confert habenti fortē stomachū t illuꝫ qui digerit. t oꝝ vt vitent oua cocta donec fuerit dura t assata t vitent pinguia supflue. Et nocet ei vinū valde nisi ipsum sit necessariū ꝓpter consuetudinez aut debilitatem digestionis: tūc oꝝ vt sumant in potu paꝝ subtile quod sit decline ad albedinem.

Ca. xxij. de regimine malitie ꝓplonis frigide.

Ex eis q̄ deferūt istis est potare siropū d absynthio cum siropo acetoso de mellis. t qñq; cōfert habenti frigidū epar vt dormiat in nocte sup troc. de absynthio t scia calefacientia nota sunt vehemētis iuuamēti. Et silr iuuat cū administratōe lactis camelaꝝ arabicaꝝ non aliaꝝ cū pōdere. ℥. v. vsq; ad. x. zuccari. lD oc. n. tēperat ꝓplonē t educit humores frigidos soluēdo ventrē t puocādo urinā t apiendo opilatões. Et fortius illo ē vt dormiat sup diacurcūa aut dialacca t attanasiā: t administrentur in syncopi diacostū zinziber pdūm cū aqua apij t tro. de costo t de lacca dicti in antidotario: t bibantur in ieiuno cum eupatorij t assari. ℥. iij. t bibatur desuper vinū: t ex decoctionibus decoctio costi et absynthij dicta in antidotario bibatur cū oleo amigdalino dulci pondere. ℥. ij. t oleo de fistucis pōdere. ℥. ij. Et fortius illo est vt bibatur cū oleo de nerīden t oleo amigdalino amaro t oleo de kerna. t ēt cū decoctōe hꝫ mōti: ℞. se. feniculi apij ana misi masticis pōdus. ℥. ij. t coꝝ ricū radicis apij t troc. radicū fēniculi āboꝝ ana aur. ℥. x. herbe eupatorij t absinthij romani añ. aur. v. t lacce t calami aromatici t costi dulcis t amari: t aristolo. oiuꝫ ana. ℥. iij. t supioruꝫ squinanti. iij. decoquātur in. iij. lb. aque vsq; quo redeat ad medietatē t bibantur ex ea oi die. ℥. iij. cū

oleo fisticino ãntitate.ʒ.i.ꝛ.ʒ.ꝛ ol ei amigd.dul.ãn
titate.ʒ.ij. Et qñꝫ pfert eis si adhibeãt epithimata ca
lida ꝛ epla sicut eplm stõatico ꝛ eplm de calcadis et
emplm de melliloto cũ emplo facto ex eis q̃ sunt si
cut coſtus ꝛ myrrha ꝛ spica ꝛ neriden rõana ꝛ aco
rus ꝛ fenugrecũ ꝛ silia. Emplm bonũ ad illõ ℞. vi
nee amirberis masti. melliloti spice radicis lilij ecleſt
rosaꝝ ptes equales: dissoluant in oleo masticino de
coq̃ndo ꝛ fiat ex eis eplm mane ꝛ sero ꝛ sit tepidũ. Et
itez eplm bonũ ℞. sumitatis sq̃nati ꝛ granoꝝ alben
ꝛ mastic. ꝛ coꝛdumeni ꝛ ãmoni oiuꝫ añ. durkimet.
iij. aloes ꝛ herbe cupatorii ꝛ absynthii ꝛ supioꝝ ei
oium añ. durkimet. vi. spice aromatice ꝛ cassie cam
boꝝ añ. durkimet. ii. ireos venaꝝ sanſucci aboꝝ ana
durkimet. ii. ãmoniaci durkimet. xviii. gũmi albo
tim ꝛ thuris amboruꝫ durkimet. xũ. gũmi. lb. i. ꝛ. ʒ
olei de alcãna. q. oꝫ ad pficiẽdũ. Et itez eplm: ℞. ã
momi. ʒ. i. carpobal ꝛ b dellij, coꝛdumẽi thuris ꝛ cro
ci oiuꝫ añ. ʒ. i. ꝛ. ʒ. ꝛ spice semic. ʒ. ii. gũmi alboti. ʒ
vi. sũant thꝰ ꝛ bdellij in vino ꝛ dissoluat croc⁹ i ipo
ꝛ liq̃fiat gũmi alboti in neride ꝛ terank medicie sicce
ꝛ misceank cũ oleo de neriden ꝛ vino ꝛ pjciat super
ea paꝝ ɔ cera. ꝛ admistra eplm ꝛ sumãt ẽt cydonia ꝛ
farina ozdei ꝛ cera ꝛ medulla vitulorꝫ ꝛ oleũ ro. ꝛ ab
synthiũ ꝛ ãmomũ ꝛ galia ꝛ croc⁹ ꝛ assaꝝ ꝛ mastix ꝛ
gluté alibat ꝛ neride: ꝛ sũat ex eis fm quãtitatẽ neces
sitatis: ꝛ fiat ex eis eplm. De cibis aũt sumãt medul
la panis calidi ptritã in vino ꝛ ptritã in andacoca ꝛ
carnes leues q̃ sũt, ex carnibus auiũ puaꝝ ꝛ alcãabit
ꝛ alduragi ꝛ pdicũ ꝛ ventres ansez: ꝛ, ꝑpe oia illa as
sata ꝛ frixa ꝛ cũ seminibus cõdita ꝛ caules bcoctos
in aqua tribus decoctionib⁹ pditos cũ seminib⁹ ca
lefacientib⁹ ꝛ cinamomo ꝛ pipe ꝛ cymino ꝛ similib⁹
ꝛ incidatur sup ipsos ruta ꝛ soꝛbitiõs fcãs ex eis q̃
sũt sicut fenugrecũ ꝛ medulle calide. Et q̃ꝫ pomꝫ i
cibis enduuia ꝛ ꝑpe illa q̃ ẽ vehemẽtis amaritudis
Et quidam qui dicũt q⁹ milium vehementer coctũ
pfert eis. ꝛ illud apud me est parũ. Fructus vero ꝛ
similia quibus in secũdis vtũt mẽꝫ sũt sicut castanee
ꝛ passe pingues ꝛ fistici, ꝑpie. Et quidam sũt q dicũt
q⁹ oꝫ vt abstineant a fisticis ꝛ amigdalis ꝑpter
granitatẽ aboꝝ sup stõuꝫ: sed non oꝫ vt attendantur
vba coꝝ in fisticis ꝛ amigdalis. Et ex eis q̃ pferunt
eis ẽ caro limaciaꝝ ꝑpe ꝑparata cum seminib⁹. Et
oꝫ vt deuitent genera lactis ꝛ pisces ꝛ fructus humi
dos recentes ꝛ carnes grossas.

La.xxiii. de regimine male ꝑplexionis sicce.

Regimẽ eius ẽ cũ hũectatiuis ꝑdictis ex cibis
ꝛ olerib⁹ ꝛ epithiatib⁹ ꝛ eplastris ꝛ potiõib⁹
ꝛ fiat declinatio cũ eis ad equalitatem aut cali
dum aut frigidum fm qualitatem necessitatis. ꝛ cuꝫ
hoc non opoꝛtet vt superfluitas sit in humectatiõe
itꝫ vt non ꝑueniatur ad maliam foꝛme ꝛ mollitiez
ꝛ hydropisim carnosam.

La.xxiii. ɔ regimine malitie ꝑplonis humide.

Regatur cũ exercitio ꝛ minoꝛatione cibi ꝛ ac
ceptione eius in quo sit subtiliatio ꝛ exsiccatio
ꝛ, ꝑpie eius in quo cum exsuccatione est ex
siccatio: ꝛ minoꝛet potationem aque ꝛ deuitet lac ꝛ
non ꝑueniatur ad exsiccationem ad vltimũ ꝛ per
ducat ad arefactionem.

La.xxv. ɔ regimine ꝑplonis calẽ ꝛ sicce.

Vtatur hiis eã cibis fris ꝛ hũidis: ꝛ herbis fri
gidis ꝛ hũidis: ꝛ ꝑpe endiuia: ꝛ deuiter ea in
quibus ẽ frigus ꝛ siccitas vehemens. Et ex eis
que ꝓferũt ei valde est lac asininũ de quo bibat debi
lis vsq̃ ad. vii. sextaria cũ aliquãtulo zuccari tabar
zet ꝛ nõ plimo: ꝛ fortis vsq̃ ad. x. sextaria. Et vtat
emplis ꝛ epithimatibus frigidis ꝛ hũectantibus: ꝛ
cũ hoc toto nõ oꝫ vt pueniatur ad vltimũ in hume
ctatione. ꝛ pueniat ad sũmũ cũ ea mollificatio. ꝛ oꝫ
vt deuitet rizi ꝛ cymini ꝛ condimẽta ꝛ fisticos pluri
mos: sed paꝝ ex fisticis qñꝫ nõ nocet pp ꝓpoꝛcióa
litates. Et deuitet carnes grossas: ꝛ membra grossa
bonarum carniũ sicut epar ꝛ splen.

La.xxvi. de regimie malitie ꝑplonis calẽ ꝛ hũiꝺ

Dministrent infrigidãtia in qb⁹ ẽ sh̃pticitas
ꝛ exsuccatio aliqua ex cibis ꝛ medicinis. Et
si fuerint medicine admistrentur etiã ea q̃ sub
tilient q̃uis nõ insit eis exsiccatio sicut ẽ aqua calci
ꝛ zuccari tabarzet. Aut sumaꝫ ex succo arboꝝ is sola
tri ꝛ alkekengi quãtitas gnãginta guineti vsque ad
lx. cũ duobus aur. aloes ad fortẽ: ꝛ minus illo ad ɔ
bilẽ: aut medicetas aur. de hiera cũ duobus sextarus
de cassiasi. dissoluta in sacraiati aque solatri aut aq̃
enduie aut cassieſi. sola in aqua enduie aut aqua
feniculi: aut aqua solatri.

La.xxvii. de regimine malitie ꝑplonis fre ꝛ sicce

Egat cũ emplis calis ꝛ pinguꝫ lenibus cũ
emplis ꝓfectis ꝛ alijs. Et admistrent confecti
ones calide siẽ diala: ca ꝛ diacurcuma ꝛ cõfe
ctio de lacca ꝛ hozusia ꝛ attanasia ꝛ lokũ ꝛ de con
fectiõe kẽdercucõ quãtitas ciceris: aut fabe cũ aqua
de radicibus in qua cadũt olera humectatiua. ꝛ ad
ministrent vinũ subtile forte. Et cũ fuerit illic ꝑtricio
nãe admistra pillas mõi hꝰ. ℞. serapini ãmoniaci
oppoponaci ptes equales: scis apij ꝛ anisi aboꝝ añ
medietatẽ ꝛ quartã ptis: fiãt ex eis pille: aut sufficiat
serapinũ cũ vino coꝝ ℞ necitatẽ. ꝛ sit pódꝰ vniꝰ aut
duoꝝ aur. aut oiuꝫ cũ sũt oẽs medicie admistrate: ꝛ
dosis eius sit in debili. i. aur. ꝛ forti aur. ii. Et oꝫ vt
tu obserues vt ñ aducãt vltimꝰ finis i mollificatõe

L.xxviii. de regimie malitie ꝑplonis ffe ꝛ hũide

Dmistra ex cibis ꝛ medicis ea in quibꝰ sunt
calidtas ꝛ sh̃pticitas ꝛ subtiliatio ꝛ exsiccatio
Et si est illic materia cui a eam cũ eis que sunt
sicut aqua de radicibus fontibus. ꝛ sicut alkekengi
ꝛ sicut hiera archigenis euacuatione subtili ꝛ subti
lia regimen ꝛ calefaciẽ ipsum. Et sit cibus eius ex car
nibus leuibus cum seminibus: ꝛ vinum sit fortẽ sub
tile puꝝ paꝝ. Et administra confectiones magnas
fm q⁹ faciunt eas necessarias hoza ꝛ dispositio ꝛ ad
ministra emplastra resoluentia exterius.

La.xxix. de paruitate epatis.

Minoꝛatur epar in quibusdã hõibꝰ: ꝛ ẽ qñꝫ sic
ren puus. Et sequit eius quitatẽ q⁹ cũ homo

assumit qđ necessariuz ẽ ei de cibo nõ capit ipm ep: ⁊ mittit ipsi stõus illud a quo ꝓstrigit ⁊ facit illud accidere opilatõem: aut dolorẽ granatiuũ ⁊ extensiuuz aut ledit vtus epatis i operatõib⁹ suis pp coartationez vtutis eius operãtis sub vtute patẽtis supuenientis ei: ꝙre destruit dispões attractõis ⁊ digõnis ⁊ retẽtõis ⁊ separatõis ⁊ expulsiõis. Et qñz cõicat sanguinoléta vẽtris egõ ⁊ fluxus vẽtris: qñ de chilo non attrahit ad epar illud qđ colatum est.

Capitulum. xxx. de signis.

Qandoqz significãt ipsa vt sit euenꝰ ab ipsa i epe opilationis ⁊ ventositas plima: ⁊ grauat ipm cibus tẽperate ẽritatis: ⁊ debilitat coꝛpus ꝓpterea qa idiget cibo plimo: ⁊ assiduat debilitas digõnis ⁊ multiplicat euentus opilatõis ⁊ apatũ ⁊ certificat illud bzeuitas digitoꝛi creatõe. Et iaz fuit homo cuius coꝛpus nõ ledebat a cibo i aliquo ⁊ non ascendebat ad ipm aligd de quo esset curandum. quare existimauit G. q ipse erat infastiditus ꝓpter paruitatem epatis ⁊ constrictionem viaruz eius. Rexit ergo ipsum regimine similis sui.

Capitulum. xxxi. de regimine ipsoꝝ.

Egimen ipsoꝝ est ꝓparatio cum cibis parue quantitatis: ⁊ plurimi nutrimenti velocis penetrationis: ⁊ assumantur seꝑatim i vicibus Et administrentur medicine solutiue ⁊ diuretice mundificatiue epis ⁊ subtiliatiue ⁊ aperitiue.

Tractatus secundus de debilitate epatis ⁊ opilatione eius ex doloꝛibus ⁊ inflammatione eius.

Capitulum. i. de debilitate epatis.

Agt G. Epicus est ille i operationibus epatis cuius est debilitas absqz re manifesta ex apate aut dubellan. Dez debilitas epatis i veritate sequitur egritudies epatis: ⁊ illud aut ẽ pp malitiã cõplonis singularis sine mã cui⁹ pncipiũ ẽ ex epate i ipso: Aut ex fi ⁊ vt nõ trahat choleraz: Aut splen qñ fit vt non trahat meliam: Aut renes Aut vesica Aut matrix ꝓpter vehementiã retentõis mẽstruoꝝ: ⁊ coꝛrũpit per ipsaz sãguis epis: Aut stõus cũ nõ mãdat ad ipsum chilũ bone digõnis: Aut illum q de eo coꝛrupt⁹ ẽ Aut ꝓpter itestia cũ ledũt: ⁊ qñ multiplicat i eis humoꝛ viscosus ⁊ accit iter ea ⁊ iter fel opilatõ⁹ ⁊ nõ separat cholera ab epe: ⁊ remanẽt plena: quare non recipiunt illud qđ vadit ad ea ex sanguic. Et hoc ml totiẽs accit i colica: aut pp cõitatẽ mboꝛ pectoris: aut ex coꝛpoꝛe toto sic fit i febrib⁹. Et qñz ẽ ꝑ pp mateiã ꝓplonis solã: imo pp apa sãguicũ: aut heresipilaz: aut duritiẽ: aut cãcꝛ: aut vndimiã: aut pp vlc⁹ ⁊ scissurã: aut pp putrefactõez accidẽtẽ epi. Et debilitas epis totalis aggregat debilitatẽ oim vtutũ eius ⁊ qñz nõ ẽ debilitas vtis: imo ẽ scdm aliqz qttuoꝛ vtutũ. Et plim qđ debilitat attractia ⁊ digestia ex frigore: ⁊ debilitatur retentiua ex humiditate ⁊ expulsiua ex siccitate.

Dloꝛ ẽ exreb⁹ q significãt fm plim dispões epis. Epic⁹ eni fm plim ẽ declinis ad ẽritatẽ ⁊ albedinẽ. Et qñz ꝺcliat ad viditatẽ ⁊ fetiditatẽ sic dixim⁹ i significatoib⁹ ꝓplonũ. Et illi⁹ qđ epar cui⁹ coloꝛẽ vides fm finẽ sanitatis egritudinez ñ hz. Et medic⁹ qđ ex pt⁹ cognoscit epatis ⁊ stõaci cũ oẽm p coloꝛez suũ ñ egẽs cũ co significatiõe alia: aut pauca al. vt puta. Et ñ ẽ ad illud nom significãs i illud ꝓpriãle ꝓpriz. Et egõ et vria similes aq cãnis significãt fm plim q epar ñ ẽ fortis laboraꝝ i generãdo sãguiez: ꝙre ñ separat mã ci⁹ a cpilo nz colat ipm ab aquositate: ⁊ hoc fm plim ẽ significatõ ꝺbilitatis epis. Et iste flux⁹ vẽtris lauatiu⁹ i fine suo permutat ad spẽm alia: ⁊ fit i hñte ꝓplonẽ calidã vulent⁹: deide fit sic fex: ⁊ sic sãguis adustus ⁊ multiplicat añ ipm solutio vẽtris cũ cholera pura. ⁊ i hñte frigidã ꝓplonẽ fit sic sãguis ꝓgelat⁹ ⁊ pueniũt ãbo simul ad educẽdas res diuersaꝝ qlitatũ ⁊ substãtiaꝝ: ⁊ ppe i hñte frigidã ꝓplonẽ. Et ẽ sic accit pp debilitatẽ digõnis stõi. Et plimos coꝛ q debilitatẽ hñti i suo epe cõitat ⁊ ppe cũ penetrat cib⁹ doloꝛ lenis extẽsus vsz ad furcas. Cõplones ãt significãt ex radicib⁹ pdcis i cognitõe malitie cõplonis epatis. Et calida ponit humoꝛes expãsos. Et frã ponit hñoꝛes grossos tardi motus. ⁊ sicca ponit eos paucos grossos. ⁊ humida ponit eos aquosos. Et illã q fit pp fel qñz significat coloꝛ icteric⁹. Et qñq ẽ cũ ea egõ alba qñ ẽ opilatio iter fel ⁊ itestia. Facta vero cõitate splenis significatur per egritudies splenis ⁊ per coloꝛẽ i quo vicit nigredo. Stomatica vero significat per significatões nocumento ꝛ stõi ⁊ malitiã digõnis. Et illa que est per itestia significatur per punctura ⁊ ventositates ⁊ rugitus ⁊ p colicã ⁊ q sũt silia illis. Et illa q ẽ per renes ⁊ vesicam significatur per alterationez dispositõnis vrie ab eo qđ oꝛ fm nãm: ⁊ declinatio foꝛme ad malitiaz habitudis ⁊ hydropisim. Et illaz q fit pp membra pectoris significat malitiã anhelitus ⁊ tussis sicca. Et qñz inuenit hñs eaz i suspẽsoꝛijs grauitatem aut tensionez. Signa aũt apatũ ⁊ duricies ⁊ vlceris ⁊ scissure ⁊ reliquoꝛ dicaz oia i loco suo ꝙre oꝛ redire ad illa. Significatõ vero debilitatis vtutis digestiue est q cibus penetrans ad mẽbra est idigestus: aut parue digõnis aut coꝛrupte digõnis ꝓuersus ad qualitatẽ malã: quare multotiens iflãmãt pp ipm facies ⁊ oculi. Et est sanguis q currit per phlomiaz declinãs ad aquositatẽ ⁊ phlaticitatẽ nisi sit ex ꝺbilitate retẽtie: ⁊ nõ retieat tẽpoꝛe quo digerat. ⁊ õterio: spẽrũ ẽ vt nõ digerat: deide vt digeratur paz: deide vt digerat male. Dixerũt qđã duas ꝓmas segtur fluxus ventris diuersaꝝ priũ: ⁊ tertiã fluxus vẽtris sicut sanguis grossus. Et hec verba sũt absqz ꝓpẽsione. Et ablutiu⁹ qđẽ flux⁹ vẽtris significat debilitatez digõnis cuz digõne pauca. ⁊ albus purus significat q attractia est debilis valde ⁊ digestia penitus ꝓcipue cuz egredit sicut itranit. Et si egrediunt res diuerse significat q coꝛrupta ẽ digõ. Et vria i hac itentõne ẽ magis significatia digestiõ: ⁊ egestio

attractiue. ¶ Plurimū aūt significationū ꝺbilitatiſ attractiue é egō ⁊ leuitas ei⁹ ⁊ albedo ipſi⁹. ⁊ qū é cuz hoc i vria tictura ſignificat ꝙ nocumentum é i attractiua nīn ⁊ ꝓpe qū non é i ſtō nocumētū: ⁊ certificat debilitaté attractie debilitas corporis. Verum ſignificatōes debilitatis retentie ſunt ſignificatōes debilitatis digeſtie pp defectum retentiꝛ: ita vt puciat ad mēbza nutrimētū illaudabil digōnis ⁊ ſm illā ſpēz vez é illud a digeſtia plus ⁊ a retentia minus. Et illō quod eſt ꝓpuz retentie qō é ab epe feſtiat remotō expulſiue ita vt mioꝛet ſepatō ſuperfluitatum trium ⁊ mioꝛetur vria: ⁊ mioꝛetur cum hoc eius tictura ⁊ tictura egōnis ⁊ mioꝛetur neceſſitas ſurgendi ⁊ nō expellat melīa ad ſplenē: ⁊ mioꝛet appetitus cibi pp illud ⁊ aggregat i colore mollicies cū citritate ⁊ ni gredie pmixtis cū albedie. Et multotiēs perduc ad hydropiſiz. Et qūz pduc ad cholicā phlegmaticā.

Capitulum. iij. de cura debilitatis epatis.

I cognoueris cām i debilitate epis vtrum ſit pp pplonē aut egritudinē officialē: aut alia p ſigna p̄dicta a ea: tūc curabis totū cum cura p̄dicta i ipſis. Et plurimuz qdē debilitatis epis é pp frigus aliqō aut humiditatē: aut ſiccitatez aut pter mās malas retētas i ipſo: ⁊ pp hoc é plim cure ei⁹ cū calefactiōe ſubtili cū apertiōe ⁊ maturatiōe ⁊ lenificatōe pmixta cū ſtipticitate ꝓfortāte ⁊ phibēte putrefactionē. Et plim illius fit cū medicis aromaticis i qbus ſunt apertō ⁊ maturatio ſicut crocus eſt. Et qūz ꝓferunt ét res nuzas i qdus eſt paz ſtipticitatis. Ipſe eni ſua acetoſitate ꝓfortant ⁊ icidunt: ⁊ dulcedie abſtergunt ſiē ḡna ḡnatoꝛ nuzoꝛ. Deide cōſi dera partē caliditatis ⁊ frigiditatis ſm ꝙ exgrut cōplexio: ⁊ cognoſce cū ea illud qō calefacit aut ifrigidat. Et de hoc genere ſūt paſſe cū ſuis iteriozibus p⁹ bonitatē maſticatōis. Et cū aliqd te vocat ad reſolūduz: tūc nō cures ipm a ſtipticitate ſiue ſit i apoſtematib⁹ ſiue i opilatōib⁹: aut alijs niſi ſit illic pplexio ſicca valde. Et qūz idigemus pp itētionē māci i ipo phlomia ⁊ ſolutōe vētris. Et menſura ſm mām ſi é ſra viſcoſa ſit ſicut agaricum. ⁊ ſi é ad ſubtilitatē deciuis ⁊ caliditatem aut é illic opilatō ſit ſicut ſuccus cupatoꝛij: ⁊ ablinthium cum qbus ſint admiſtrata ca q̄ adiunāt. Et qūz nō retiet ſolutio ventris ⁊ egō ſanguinolenta: ⁊ icipit medicus adhibere medicias ſtipticas ⁊ puenit ex eis nocumentuz maximū, imo oz i huiuſmodi vt admiſtres aperitiua, ꝓfortatiua cū ſtipticis equalibus ⁊ cum apertōe pura: ⁊ ꝓpe aromatica: ⁊ ꝓpe cocta i vio odoꝛifero i quo eſt ſtiptici tas. Et ex medicis cōibus ſpēbus debilitatis epis ⁊ operātibus cuz ꝓpetate ſua eſt epar adib exſiccatuz ⁊ ſtrituz de quo ſumat cochliariuz. i. cū vio. Et cuz curas epar cū curis neceſſarijs oz vt tu puenias tūc ad lac camelaꝛ arabicaꝛ. Et de medicis bonis ad ꝺbilitatē epis é hoc medicamē. ℞. lacte ablute ariſtologie aloes oiuz añ z. iij. ſucci cupatoꝛij ſe. fēi. ſe. atri pli. oim añ. z. v. abſinthij romani. z. vi. ſemis endiuie ſemis anēti ābor añ. z. x. ſemis apij. z. iij. fiāt ex eis troc. aut ſuffuf. Et ex medicis laudabilibus prelatis alijs é hoc medicamē. ℞. paſſaꝛ enucleatarum aur. xxv. croci auri. i. ⁊ alia ſcriptura medictatem aur. calāi aromatici aur. ij. bdellij iudaici aur. ij. ⁊. 5. cinamomi aur. i. caſſie medictatem aur. ſpice aro. aur. iij. ſgnāti aur. ij. ⁊. 5. myrrhe aur. iij. gūmi albo ti aur. iij. darifahan aur. ij. mell aur. xvi. vinū q̄ſti ſufficē: ⁊ qūz ponunt i ipſo opiū ⁊ ſemen hyuſgami. Et exiſtiat ℔. ꝙ hoc medicamen ꝓpoſituz é ex medicis conuenientibus cuz ſuis ꝓpetatibus epi. Ex eis eni ſunt que ſtipticitatē afferunt temperatam cuz maturatōe. Et ex eis ſūt q̄ exſiccāt ⁊ mūdificāt virus malū. Et ex eis ſūt q̄ rectificāt pplexionē malā. Et ex eis ſūt q̄ ſūt ꝓtraris putrefactōi: ⁊ plures coꝛ ſūt ſpēl aromatice: ſicut cinamomū ⁊ caſſia. ipſa eni ābo ſūt ꝓtraria putrefactōi ⁊ rectificāt pplexionē ⁊ expellūt cām coꝛūpētē: ⁊ mūdificāt virus malū ⁊ expellunt ipm ⁊ reſiſtūt medicis mozticeris ⁊ veneno: ⁊ ſit cinamomū fortiꝰ caſſia. ⁊ iſte due medicie ſū: fortioꝛes oib⁹ medicis aromaticis alijs: ſpica ⁊ alie i hoc caſz aldarſifahan ⁊ croc⁹ aggregāt ad ſtipticitatē maturationē ⁊ rectificationē putrefactōis. vez paſſarū pōd⁹ qūz ponit minus multū pp dulcedinē ſuaz: ⁊ vt ſit magis pucriēs: ⁊ ē ex medicis amicis epi cōib⁹ ei: ⁊ hec amicitia é melioꝛ ꝓpe etatū medicie iuuatiue. ⁊ i ipſa é ét maturatio ⁊ eqtio humoꝛ ⁊ nōlē ve lox ad corruptionē. Et vinū é ex medicis pcuienti b⁹ dū ñ é aliqd qō ꝓhibeat ex eis quoꝛ rememoratio ꝓterijt ⁊ i ipſo é ꝓtrarietas putrefactōi. Et i melle qdē é illud qō ſcis. ⁊ bdellū é mūdificatiuū maturatiuū reſolutiuū. Et ſilr glutē alboti ⁊ i ipſo é apertio ⁊ abſterſio. Et illud i quo ponūt opiū ⁊ ſemē hyuſq amigal. é ét vehemētis iuuatiui: cuiꝰ debilitas epatis é aſſociata calitati alicui. Et pp hoc fit filoniū cōter iuuās habētes debilitatē epatis ſcōm deſcriptionez ſuā. Et ex medicis iuuatiuis i qb⁹ nō é calefactō vehemēs é vt ſumat aniuſdē ptes. iij. ⁊ abſinthij ratōis ptes. ij. ⁊ terāt ⁊ pīgēt cū melle ⁊ ſumat ex eo i potu Et ex vapoꝛatōib⁹ é vt medicie aromatice note piungāt ⁊ decoquāt i vio odoꝛifero ſtiptico: ⁊ ſint iā mixte cū eis toꝛtelle: ⁊ ponat i eo olcū d neridē ⁊ ſimilia: ⁊ ſumāt cū lana: ⁊ fiat vapoꝛatio ⁊ epl'm dictū i antidotario: ⁊ i ipſo ſūt agreſta ⁊ ꝓpuria vicium ⁊ roſe ⁊ oſa q̄ dcā ſūt i ca. debilitate ſtōachi ex epis ⁊ medicis. Et eplaſtra ꝓpoſita ex cipis ⁊ maſtice ſpica ⁊ thure ⁊ galia ⁊ muſcho ⁊ mucib⁹ ⁊ cupreſſi ⁊ ſupioꝛibus ſgnāti ⁊ ſcib⁹ notis ꝓmixtis cū melī⁹ ⁊ ſil b⁹. Et emplim qō ſegt ipm: ⁊ emplim qō é ex aloe ⁊ maſtice.

Et qūz é epis ꝺbilitas pp calitatē ⁊ é ex eis q̄ ſūt pauꝝ ifra illud qō i ipſa dñat ⁊ oz vt ꝓcipiat comedere cydonia ⁊ mala alicemi ⁊ pira alicemi ⁊ granata muza ⁊ acetoſa ⁊ ſi non fuerit opilatio pluria ⁊ aq̄ endiuie ⁊ aq̄ ſolatri. Et ꝓcipiat recipe ius aliſſidebegi colatū a piguedie ſcīi cū coꝛādro. ⁊ ſi nō fuerit calitas vehemēs aromatizet cū cinamomo ⁊ ſpica ⁊ maſtice Et pueniūt ei almeiꝰ plēa coꝛādro hūido cū pauca ſūta. Et ſi nō fuerit calitas vehemēs ponāt i eis ſemia p̄dicta. Et cū vides ipreſſionē ꝺbilitatis i epe pueniētē ad digeſtiuā ꝓforta cū eis i qb⁹ eſt ſtipticitas

cū mēsura arōaticitas. ⁊ sit i eis maturatio sic̄ūt me
dicie i qb⁹ ponūt spic a ⁊ foliū ⁊ nux muscata ⁊ cozi
andrū ⁊ mastix ⁊ calam⁹ arōatic⁹ ⁊ cipi ⁊ sillia. Et si
fuerit pueries vsus retētiuā adde ei pfortatōe ⁊ stipti
tate ⁊ minue ꝺ calefactōe aut pforta h⁹i medicinal cū
medicis oppositis ei cū iffratōe sic̄ sūt balaustie ⁊ ro.
⁊ hypocistidos. Et si fuerit debilitas iattractia pfor
ta cū eis in qbus est stipticitas, ⁊ minora valde ea in
quibus est de stipticitate, mensura q̄ pseruet vtrutem
epis: sz ē i eis arōaticitas ⁊ calefactio. Et stude in h
vt cures cū ēplis ⁊ epithimatib⁹ ⁊ vnctionib⁹: qñ ipa
vehemēti⁹ sūt pueniēti a i hoc loco. Et stude ēt i opi
lationū aptione. Et si fūit ꝺbilitas i expulliua pfor
ta ipam ⁊ calefac renes: ⁊ calefac viscera cū eis q̄ scis
i. c. sūo ⁊ api porros. Et scias q⁹ qñz fit ois debilitas
ex oi malitia pplonis. ⁊ qñz ē necessitas vt ifrigidet
ita vt digerat ⁊ ita vt attrahat: ergo sidera malitiā
pplonis dñantis añq̄ sideres ꝺbilitatē. vex plz cu
ius cā cadit defect⁹ i digone ē ex frigore ⁊ sicc i attrac
tiua. Et pueniētiores cibi sūt illi i qb⁹ ñ ē grossitudo
⁊ viscositas sic̄ carnes leues ⁊ frumētū nō glutinosū
⁊ aq̄ ozdei calefaci ꝑm dispōnē suā: ⁊ iffrati cū melle ⁊
vitelli ouoz ꝺbilū ⁊ q̄ sūt sillia illis. Et ex alberet iu
nātib⁹ eos ē romaniati cū passis cū aromatizat cuz
cinamomo ⁊ pipere. Et passe pferūt eis ita q⁹ prohi
bent solutionem ventris sillez aque carnis.

Li.iij. de opilationib⁹ epis.

Opilationes epis accīt i carne epis pp gros
situdinē sāguis q nutrit ipz: ⁊ pp debilitatez
expulsiue: aut vehemētiā attractiue. Et qñz
accīt i venis q̄ sūt ab ipo aut pp strictionē eaz pp
creationē eaz: aut pp accūs ex strictione ⁊ sillibus
aut pp eaz inuolutionez i creatione sua: aut pp illō
qō currit i eis. Et plm qō ē hui⁹ generis ē i rāis poz
te: qñ mā opilationis pucit ad eos pri⁹ p illō qō co
latur ab ipa ad orificia venarum ramificataz ex vēa
ascēdēte ⁊ iā diminit fecē illic. Et pp hoc plz opilati
onū nō fit nisi i latere pcauo. Et qñz pucit ad hoc vt
faciat accidere opilationes i gibboso. Et qñ multipli
catur ⁊ plō gatur tps ei⁹ i epe pucnit ad putrefactio
nes facietes accidere febres ⁊ apara pducētia ad hy
dropisiz: ⁊ ad gnātionē vētositatis facietis accidere
dolores puos. Et mā q̄ generat opilationē aut ē hūoz
tudinū epis. Et mā q̄ generat opilationē aut ē hūoz
opilans pp suā grossitudinē: aut pp viscositatez suā
aut pp multitudinē suā: aut repletionē factā ex eo: aut
ē apa: aut ē vētositas aut qlitas pstrictiua. Qō āt ꝺz
de oztu carnis: aut porox: aut pmanētia alicuius rei
absq̄ hūore grosso ē lōgiquū ⁊ paz ⁊ raz valde. Et
illud ió qñ orificia venaz sūt neruosa sup quoz silia
tuipl oritur ⁊ sūt plura tēsi orik nō cōicat oib⁹ sz cō
parationē vnā. Sed efficiēs opilationē ē debilitas
digōnis ⁊ sepationis ⁊ debilitas expulsionis pp ma
linā pplonis calc aut ffe: aut alia generata i ipo: aut
veniētia ad ipz sic̄ cōcta grossa ⁊ carnib⁹ ⁊ ex ouib⁹
ꝓpe: ⁊ ex appetitis corruptis sic̄ carbonib⁹ ⁊ gypso
⁊ alusneti ⁊ fūgi ⁊ qbusdam generib⁹ piroz ⁊ sicza
rur ⁊ q̄ sunt illi sillia. Et radix i eis ē grossities. Qñz
eni sic ffa subtilia tēuia ⁊ nō faciūt accidere opilatōes
⁊ qñz sic cala grossa ⁊ pp grossitudinē suā faciūt icur
rē opilatōes. ⁊ iā dixim⁹ i eis q̄ pterierūt q⁹ rel qñz ik
grosse p ꝓparatōez ad ep ñ grosse p ꝓpationē ad ea
q̄ sūt p⁹ ipz cū digerūt i epe sic̄ triticū glutinosū. Et
multotiēs pforzat nāz ad expellē. mās opilationuz
aut adiuuat ipam curatio ⁊ egrediuntur aut in egō
ne si fuerit opilatio i latere pcauo: aut i vrina si fuerit
opilatio i latere gibboso: ⁊ apparēt hūores pmixti
grossi.

Lap. v. de signis.

Igna opilationis sūt vt non attrahat ep ar
chilū qñ nō iuenit meatū: aut qñ virtuti at
tractiue ꝑculdubio associat nocumētū. Et cōi
tant allud due res: vna eaz ē ex eo qō expellit: ⁊ alia
ex eo qō retinetur. Et illa q̄ ē ex eo qō expellit est vt sit
egō sūtilis chilosa plima. Subtil qō qñ aquositas
cholica nō iuenit viā ad epar. Sz chilosa: qñ epis
opatio ñ ꝑualet i ipo ita vt cōuertat ipm a sua chilo
sitate ad sanguinē. Adulta vo qñ illi cui⁹ ꝓpietas ē
vt i egone expellat fex iā additū ē illud cui⁹ ꝓpietas
ē vt penetret ad epar: ⁊ puertat plm ei⁹ i san. ⁊ sepe
tur plm ei⁹ factū aquositas: ⁊ sepet pars ei⁹ fca cho
lera: ⁊ ps ei⁹ fca melia. ⁊ hoc totū addit ad illō cui⁹
ꝓpietas ē vt egrediat factū egō q̄ multiplicat ei⁹ no
cumētū. Illud āt qō sequit ex eo qō retinet i ipo est
guitas sēibilis i ptib⁹ epis: ⁊ illud ió qñ illō qō ex
pulsū ē ad epar, qñ ipo ꝓpchēdutur raro expellitur
ad egōnē fo: ⁊ nz expellit ab ipo ad aliud: tūc ipm
multiplicat ⁊ replet ex eo qō penetrat i ipo a penetra
tione ⁊ guatur q̄ztomagis cū ē illic apa ē guitas in
pte apatis tūi: ⁊ ē plima opilatio valde. vex dolor
ē vehemētior eo q ē i opilatōe pura cū q̄ nō ē cā alia
faciēs dolorē plz. Qō si ē: eres, pua; ⁊ nō ē febris. ⁊
apa qō sigtōes apatis sigūt ⁊ egrediūtur ex pte vrie
⁊ egōnis ⁊ alia q̄ sūt de illis q̄ dicūtur in. c. apatis.
Et opilationē qō hūs ē pauci san. ⁊ corrupti colorū
Et cū illic ē vētositas sigt ipz cū guitate extēlio mu
tabilis. Illā aūt q̄ ē fm semitā pstrictionis sigt ante
cessio cārum stipticitatē faciētiū: sicut pot⁹ aquaz cō
stipātiū valde ⁊ sigt ipz siccitas mānifesta i corpore.
Et qñz segtur opilationē difficultas i āhelitu ēt pp
cōitatē mēbroz anhelit⁹ cū epe.

Ca. vi. de cura opilationū epatis.

Edicine q̄ necessarie sūt i curatione opilatio
nis accidētis i epe ab hūoz ib⁹ sūt medicine
abstersiue ⁊ ille i qb⁹ ē solo vētris tēpata ⁊ p
nocatio vrie ꝑz necessitatē. Cūqz opilatio ē in latere
pcauo admistra ea q̄ vētre soluant. Et si opilatio ē i
latere gibboso admistra ea q̄ sūt diuretica. ⁊ melius
qō ē vt tu ꝑmittas eis illa q̄ icidāt ⁊ aperiūt ⁊ abster
gūt. Et qñ antiquatur opilatio idiget phlonia basi
lice ⁊ solutio. Hoza āt sumēdi i potu ⁊ qō oz cōside
rari p⁹ potū sic̄ aqua de radicib⁹ ⁊ sillia iā dcā ē i cā
ne vli. Et iste medicie abstersiue qñz sumūtur i potu
i aqua radicis endinie ⁊ seeha ⁊ camemille ⁊ alaba
chohē ⁊ signāti ⁊ cuscute ⁊ fumiterre: aut i vino: aut
decoctione absinthij. Et si nō vt i vria sediū māise
stū. Et signū decoctionis nō oz vt i potu dēt fortia

Cūz cā est apa aut vetositas oz vt curetur cā cū eis q̄ dicem⁹ i suo.c. Et pferi h⁹ i sumere i potu lac camelaz z succedet ci cū solone vētris facta cū aqs olez z cassiefi. z silib⁹. z diureticis subtilib⁹ i qb⁹ nō sit ebullitio z caliditas eum eis q̄ dicēt suo i.c. Et cū ē pstrictio i creatione: aut corruptio sit⁹ i vēis adhibe regiūi ei⁹ q hz puū ep. Et si ē pp pstipatōez accidētē ex siccitate regat cū lenitis maturatis ex lacte z alijs de illis q̄ dicent i.c. suo de hūectatōe epis. Et mediciarū gd apitiuaz alie sūt fre z alie sūt pxie eālitati: z alie sūt calc q̄ sūt necessarie i chronicis. Fre vo sūt sic endiuia hoztulana z cāpestris z taraxacō z aq̄ plātaginis cū solijs z radicib⁹ suis z oia q̄ puocāt cū ifratōe z cuscute ē apitiuū valde z nō ē potādū i cala. z reubar. z silr absinthiū ēt. nā hz sit i eo calitas q̄dā ñ ē tñ malū vti inipo opilatōe associata calitati z frītati sil' sicut oz vt ipz admīstret aut decoctio ei⁹ z ppe i aq̄ endiuie z radicis ei⁹ z cupatorij z amigdalaz amaraz. Ppa.n. oia pxia sūt z primi istis sūt succ⁹ fēiculi hūidi z succ⁹ absinthij cū siropo acetoso fortiū semiū. z si necria ē plima calitas cū melle z aq̄ ei⁹ z siropo acetoso mellio. Equalitati aūt vicie sūt sicut lupini vel luplī. Ipi nāq̄ ist medicia melioz q̄ penit aptio epis absq̄ calefactōe aut ifratōe. Et camepitheos ē eis pxia: hz ē calidioz eis parūp. Et si potet ex ea cū aq̄ ēdiuie tēpat z accētū sglliticū z oximel sglliticū z aspagi z radix lilij ē h⁹ generis z lacca ēt z ista etiam potāt hz necitate aut sicut cū aq̄ ēdiuie z aq̄ cuscute si fuerit opilatio hūs calitatē aut cū, vio z aq̄ seminū z aqua lupinoz cala z decoctōe absinthij z silib⁹ z siropis acetositis hz ozdies suos z aceto de alleis z aceto de aniudē z ō capparib⁹. Ille āt q̄ sūt ad calitatē declines sūt diuretica fortia sic assaz z cassia z petroselinū z aristo. z rubea z ireos z fistici z agaricū z epithymū z sglla z polij z cētaurea mioz z succ⁹ ei⁹ z gētiana z sirop⁹ acetosus de melle z sglliticus q̄ fit cū rubea z silib⁹: z sic ifusa i oleo amigdalio. Et ex medicis ppositis fortib⁹ sūt troc. plures quoz descriptiones dicā i antidotario sic troch. ō lacca z de absithio z troch. de scolopēdria z dialacca z diacurcūa z hōzusia z attanasia z tyriaca ō. iiij. z socrugene z arastō z pfectio de gētiana z pfectio de reubar. cū scāo. z sine scionca z pfectio facarustē z pfectio ō āudē nigro z pfectio diapipeō z dicalamūtū, ppe z filoniuz z diāulchatū amaz: z pfectio quā dicā in antidotario sca ex muscho z suffuf z pille q̄s dicā i loco suo illic i duritie epis z splēis. Lōfectio fortis i aptione opilationū epis z splēis. Sal āmoniaci. ʒ.i. mastic. thuris āboz añ carmet. v. costi cupatorij āboz añ. carmet. iiij. pipis z lōgi pipis āboz añ. cāmet. vi. olei carmet. viij. spice aroātice z stercoris leporis amboz añ. carmet viij. ofician cū melle dispūato z sit dosis ei⁹ cochliariū vnū cū vino i quo ifuse sūt aliq̄ medicie facientes decopilationē aut cū aq̄ de radicib⁹. Et ex eis q̄ sūt facilioza illa ē vt sūant spice rōane pti. iij. z absinthij pū.i. z teraut z ofician cū, melle z dēt. Et iterum agaricū cū succo cupatorij inuatiuū ē valde. Et ex illis ē vt i potu det radix rubee cū siropo acetoso, De coctio' pferēs ad opilatōes epis z splenis. Sal. sglle z capilliueneris amigdalaz amaraz fēugreci extrēitatis absinthij ptes eāles decoquātur z iuat decoctio eoz cū melle. Lōfectio valēs ad opilationē epis pio pig tpis. Sal. pipis. ʒ.i. z.ʒ. spice aroātice carmet. iij. aut. vi. Fz diuersitatē scripturaz fēugreci costi assari añ. carmet. vi. mellis lb. i. z.ʒ. ofician cū eo z sit dosis ei⁹ cochliariū. i. cū aligbus siropis ꝓcientib⁹ ad hāc rē. z ex siropis ē sirop⁹ acetosus ō zuccaro cū semib⁹ z fortioz illo ē mellin⁹ cū se. z sglliticus q̄ melis i q̄ fortiter decocte ist spēs aroātice i qb⁹ ē stipticitas. Et decoctio lupioz amaroz i qua ponitur succus cupatorij. Et decoctio i qua ponunt radices caparis z radices apij z radices se. z sgnātuz z lacca z rubea z fēugrecū. Et decoctio cupatorij z sirop⁹ de absinthio z ifusio ei⁹ z ifusio fca ex aloe z āilo z amigdalis amaris. Solutiaūt ꝓcientia ad hꝰ capi. vbi oz vt solo vētris fiat: nō oz vt admīstrēt ex eis fortia nisi cū vehemīs ē necitas imo oz vt sit leuia: qm̄ mā ē i eo qđ primū ē medicie: z qm̄ ñ hz si vtuosū ē sufficiēt: qlibet aduturoriū ad expellēdū. Et medicie bone ad hāc rē ist hierapicra z polypodiū z agaricū z absinthiū: det i potu de hierapi fortī vsq̄ ad aur. i. z.ʒ. z debili vsq̄ ad aur. z cū oleo de kerua ꝓuenientioz z fortioz z melioz z suffuf de turbit cū polio dictus i antidotario iuuatiu⁹ est eis valde. Spe. n. apit z solui vētrē sil. Et cū necria sūt solutia fortia ñ ē excusatio qn dēt ea q̄ sūt sicut pille stōatice z pille de serapino. Et qz sūt necria ea q̄ sūt sic theodoricō z logodiō. Empla vo sic ēplm factū ex ploio z faria lupinoꝝ z semib⁹ diureticis: z sic emplz fām ex fēugreco z ammoniaco z absithio z cāedreol z mastice z croco cū oleo de neride z cera. Et⁹ aut regiū cū cibo est qm̄ oz vt alnenet oe grossū ex carnib⁹ z pane azymo z pane facto ex sila viscosa glutiosa. z vinū grossū z dulce z rizi z miliū z pedes z capita z frixa siccata z assata siccata: imo ea q̄ sūt sic decocta sūt ꝓuenientiora ei: z dactili z dulcia z oia, ppe i qb⁹ sūt viscositas z grossitudo sic alanasati z albaiati z alfeludem z alcahif: z deuitet oia q̄ dixim⁹ ee de illis q̄ generāt opilationē. Et oz vt nō succedat cibo ei⁹ balneū z resoluat ipm: nam loco ei⁹ qd ab ipa resolutur z ipse ē est digestus. Et silr oz vt nō vtat sup ipz motu neqz exercitio nz bibat sup ipz plimuz z elōget iter cōstionē z potū z proprie potū vini. Ipsū. n. itrōittit cibū non digestū ad ep. Et oz vt sit massa panis eius plurimi fermēti z salē habeat q̄tū sufficit z paz pl⁹. Et ordeū z alcandaros z cicer z trite ū lenis pōderis z fabe z oia bona sūt ei z nō e malū tribuere vinū antiqū subtile puz. Et oz vt admisceantur i cibis sui pozri z similia. Et asperagi iuuatiuū sunt ei z capparcs.

¶ Ca. vij. de inflatione z vētositate i epate.

Quando q̄ aggregāti i ptib⁹ epis z sub ptibus pānicul⁹ oz ei⁹ vapoꝝ es. Cū ergo retinēt z ispissāt z puertunt i vētositates iflatiuas nō inueniunt meatū: aut pp suā mltitudinē: aut pp opilatōez i epe tc illō ē iflatio i epe. Et qz ē cū ea extēlio plu

plima ⁊ non ē in ipsa granitas plima sicut ē in apate ⁊ opilatiõe nz febris sic ē in apate. ⁊ accit aut pp obstipationē ⁊ hutis digestine: aut qñ medicine cibales aut humorose ꝓpetas ē vt ꝓmoueat vētositatē. Et qñqz ē hec vētositas retēta sub epe: sicut retinet sub splene ⁊ monet eā ꝓssio sub hypocõdrijs ⁊ illud qõ plima vētositatū ē tensio incipiens: deiñ addit. ⁊ ipa ē pmutatio q̃dā ⁊ nõ segt eā alteratio dispõis i forma ⁊ colore egredientis a ꝓsueta. Et qñqz cedat ꝓssio iflationem: ⁊ resoluit eam ⁊ ꝓsumit mãm eius.

La. viij. de cura vētositatis ⁊ iflationis in epate.

Approximat cura ei⁹ cure opilatõum. ⁊ ē cũ medicis subtiliatiuis resolutis ꝑdictis i ipsa: ⁊ ꝓfectõib⁹ ꝑdictis. ⁊ ꝓferūt ei balneũ i iciũio ⁊ vinũ pur i iciunio ⁊ paucitas pot⁹ aq̃ ffe ⁊ vapationes cũ pãno calefacto: ⁊ cũ alefeniati resolutiuis tempa facta cũ mastice ⁊ gnanto ⁊ spica ⁊ grana ỏ ben. Et ep'a facta ex eis q̃ sũt sicut oleũ de neriden ⁊ mastix cũ semib⁹. Et si vaporatio mouerit tũc optebit vt ꝓsideres lat⁹ cõicatiõis: nã si extẽdit dolor ad ptes itestinoz tunc solue vētẽ ꝓius: deinde resolue vētositatẽ. Et si extẽdit ad diaphragma t ossa pectoris ⁊ ad dorsum ad mistra diuretica ẽt: deide resoluẽtia vētositatem.

La. ix. de dolore epatis.

Epati qñz accit dolor: aut ex malitia ꝓplonis diuersi⁹ ꝑte pãniculi sui: aut ex vētositate extẽ sina: aut ex opilatõib⁹: aut ex apatibus ꝯcalis aut duris cũ fa phlatica raro saciũt accidere dolorem. Et qñqz fit pp motũ hnoz in crisib⁹. ⁊ cognoscit ps eius ex significatiõib⁹ notis in pnosticis. Et qñqz fit ex debilitate ⁊ non tollerat illud qõ vẽit ad ipm ex ciboz ledit ab eo ppea qz abhozret ipm. Et qñz ptingit i morbis mãcz creticis vel chronicis vt accidãt grauitas ⁊ dolor in ptib⁹ epis. Et dolor vehemẽs valde nõ fit nisi ex apate calido aut ex vētositate: quapp cũ nõ est febris ⁊ dolor vehemẽs: tunc cã ei⁹ ē vētositas. Et pp hoc cũ febris supuenit ei solui ipm quẽadmodũ dixit Hyp. Et Hyp. qde dixit in li. g dr ei ptinere quẽ dicunt qdam iuẽtiz fuisse i eius sepulchro: q qñ accit dolor epatis cuz pauritu vehemẽti i camadnati ⁊ posteriore pte capitis ⁊ pollice pedis: tappet i collo both⁹ filis fabe moritur eger i qnto añ ortũ solis. Et illi q accit hoc accit difficultas vrine pp opilatõez cũ distillatõe: qñ ē i lacerto. Dico ergo cã ei⁹ ē qñ ē aquositas maligna q̃ expellitur i vrina penetrãs aliquo mõz penetratiõis i extremitates. ⁊ facit accidere caliditas ⁊ bauracitas ipsius pauritũ vehemẽtem.

La. x. de signis.

Am scisti signũ cuiusqz rei ex eis q̃ dcã sunt in. c. suo.

La. xi. de cura.

Am ẽt dixim⁹ oẽm rẽ in. c. suo. vex hoies iã dixerũt ad dolores epatis medicias dñtes ip sum iuuari ex eis absolute. Et plim iuuamẽti cauz ē i spe debilitatis ei⁹. Et nos qde referem⁹ quasdam eaz ⁊ eas i qb⁹ ẽ fiducia ꝑm qõ dixim⁹ ca. Dixerunt magis iuuatiue ex illis ſt troc. de reubarbaro cũ descriptõib⁹ diuersis ⁊ ꝓfectio de reubar⁹. ⁊ diacucurma ⁊ ꝓfectio de ruta solutiua: ⁊ ꝓfectio cordimẽi ⁊ ꝓfectio celaris ⁊ atanasia mi̊z ⁊ maio: ⁊ tamarij ⁊ cocaier ⁊ ꝓfectio asclepiadis ⁊ troc. de cymino ⁊ ꝓfectio H. ꝓportionata ad illud. Dixerũt ẽt ex eis q̃ ꝓferũt ei sunt. ij. ℥. succi folioz pini recẽtiũ cũ siropo acetoso: aut decoctio eoz cũ reubarbari põdere ʒ. v. ⁊ croci trie. ʒ. i. cũ aliquãtlo semnie apij ⁊ fenicu li. ⁊ẽt sumãt rosar. ʒ. iij. ⁊ spice masticis ãboz añ. ʒ. iij. succi epatorij ⁊ succi absinthij ⁊ lacce reubarbari croci supioz ꝯganti rubee tinctoz assari seminum trium xiloal. crudi oium añ. ʒ. i. xilobal. ʒ. v. Et cuz est illic dolor cũ solone vētris narrauerunt h⁹ i medicamen: ℞. fecũ vini decocti lacce spice reubarbari oium añ. aur. i. scozie ferri pondus. ʒ. viij. bdaſ sup ij. ℥. aque coriãdri. Et oz vt in oibus illis deuitet cibos grossos ⁊ carnes ⁊ sit ꝓtent⁹ leuib⁹ ⁊ subtilibus ex auibus ⁊ alijs sicut scinisti. Et ꝓpzie cũ est illic caliditas. Et ex ẽplis: emplin de cozdumeni: ⁊ ẽplin ỏ cuſoz: bio ⁊ ẽplm de meliloto: ⁊ ẽpla ꝓportionalia.

Trac. iij. de apatibus: epis ⁊ solone ꝓtinuitatis ei⁹

Sermo vlis de apatibus epatis ⁊ que sequuntur ip sum.

La. i.

Postematũ in ptibus epatis accidentiũ quedam sunt que accidunt in ipso epate alia sunt q̃ accidũt in lacertis positis sup ipm: ⁊ alia sunt que accidunt in mesaraicis. Et coz que fiunt in ipo epate: alia sũt q̃ accit in ptib⁹ ei⁹ supioib⁹ ⁊ ad lat⁹ ei⁹ gibbosum: ⁊ alia sunt q̃ accit in⁹ partib⁹ eius iferioribus ⁊ ad latus ꝓcauum: ⁊ alia sunt q̃ accit i velamibus eius ⁊ pãniculo ei⁹. ⁊ i venis ipius ⁊ hec diuisio ẽ ꝑm min⁹. ⁊ qñqz cõicat apa speciebus ptiz eius. Ampli⁹ apa ipm non eũatur qn sit phlegmonides dubellati aut non dubellati aut cholericũ cãcerosũ aut iflatiuũ ventosuz. Et cãe illi⁹ sunt ꝓpio calida cũ febribus destruentibus aut sine febribus. Aut complexio frigida prohibẽs digestiõem ⁊ expulsionem: aut dbilitas i stõ: aut opilatio ꝓgregãs hũores: deiñ facit eos penetrare i ptes epatis penetratõe nõ nãli. Et cholera ẽt ⁊ silia sunt ex cãis huiusmodi opilatiõis. Et cuz ē opilatio ad lat⁹ fellis facit san. feruentẽ ⁊ imbibitur i ptib⁹ epatis ibibitione non nãli pp multitudinem cholere. ⁊ ad sũmum maxima cholere multitudo est ex cãis apatis calidi epis. Et quãdoqz ē ex nocumentis cum cõitate ⁊ corrumpit digestionem. Et cibi qde calefacientes ⁊ grossi: ⁊ illi qui nõ digerunt valde adiuuãtes sunt ad faciẽdũ accidere apa ta i epate. Et silr cũ est ep vehemẽtis attractõis ⁊ attrahit vltra ℈ oporteat ⁊ sequitur ipsam ex eo cuius est expelli res magnas ⁊ preparatur apa. Et qñqz accidit propter pcussionem aut torsionẽ. Et oẽ apa in epate creticum si est ex latere gibboso est eius crisis cũ sudore aut prouocatione aut fluxu san. ⁊ si est in latere pcauo fac crisim cũ sudore aut vomitu aut solutõne vētris. Et apa qdem qõ est i gibbositate deteriꝰ est apate quod est apud pcauitatem. Et oẽ apa accidens in epate calidũ vel frigidum facit opilatõem ⁊ non relinquit coꝛpoz nisi san. aquosum ⁊ cũ hoc

debilitat epar in separando aquositatē. Et cū retine tur plm aquositatis i mesaraicis t iste st cāe hydro pisis carnose t asclitis. Et qñ pmutat apa calidū ex epe ad splenē ē bonuz. Et qñ permutat ex splene ad epar est malum. ¶ La.ij.de signis vlibus apatum epatis ꝓmunium.

IIgna qdē cōia sūt q̄ inuenit eger gñedinē sub hypocondriis iseparabilē t inuenit illic dolo rem vehemētem qñq̄ non sicut i opilatōib⁹ Ipsa.n.accñt a dolore forti. Et alterat cū eo forma non sicut i inflatione i qua non alterat. Et est cuz eo attractio furcule ad iferiora in plibus horis nō sem p. Et non fit hec qdem attractio nisi pp tensionē cō cauitatis t suspensionem. Et nō accidit in egritudi nibus epatis calidis t aliis pulsatio: qñ arterie disp tite sūt i pāniculo eius. Et neq̄ ē grauitas in eis nisi quātitas i sepabilis. Et qñq̄ cōicant coste dorsi do loribus epatis t apatibus eius superiorib⁹ ascenden tibus: q̄uis nō sint semp cōicantes. Et hītes qdez apata epatis ꝑpe calida, t magna nō pūt dormire sup latus dextrū. t grauat eos dormire etiā sup lat⁹ sinist⁹ pp tensionē apatis ad iferiora: imo plurima inclinatio eoz ē ad dormiēdū resupine. Et si apa est i latere gibboso inuenitur grauitas illic: t sentit tensio apud suspensoria: t cadit tactus illic sup apostema manifestius: t ꝑpie in debili. Et accidit tussis sicca t ꝓstrictio anhelitus t ꝑpie qñ anhelat cū fortitudi ne pp cōitatē diaphragmatis t pulmonis ad ipm i nocumento. Et minorat vrina. t qñq̄ retinet oino cum apa ē magnum pp illud qđ accit de opilatione in latere gibboso: t de debilitate expulsiue. Et grauitas in ipo maio: est ea q̄ ē in facto apud ꝓcauitatez qñ latus ꝓcauum sustētat sup stōm: t ē grauitas in ipso plus t attractio furcule ad iferiora a dextro minus: t ꝑpe in illo cuius epar creatū ē non vehemen ter adherens t obuiās costis. Hex attractio furcule ad iferiora t cōitas furcule i dolore ad epar sūt icon tinuatione epatis cū costis manifestiores t maiores Et singultus minorat i gibboso t multiplicat i pcauo pp elongationē gibbositatis ab ore stōi. Cū aūt apa ē i ꝓcauitate t latere iferiore est grauitas mior, p pter suā sustētationē sup stōm t non sūt tussis t constrictio anhelit⁹ de quib⁹ sit curandū: t nō cadit ib tactu casus de quo sit curādū. Hex dolor ē vehemēs pp ꝓpressionez fcām illic: t ꝑpe cū attrahit mirach. Et cū apata epatis sunt magna declinat nā ad resupinationem ēt t ad dormitionē. Qđ si sup fluat ledi tur a resupinatione ēt. Et apata lateris ꝓcaui cōicat mesaraicis plm. Et ꝓprius cū apa ē ad latus ꝓcauū stōis ē vehemētioris ꝓtinuitatis: t apparent singul tus t nausea t tussis si apa ē calidum. Et existimaue runt qdam q̄ cōitas inter vtraq̄ ēpp neruuz subtilem ꝓtinuantem inter epar t inter os stōi: quapropt nō accidit singul.⁹ nisi cū ē apa magnū ꝓtimēs os stōi. Et vī H. q̄ cā i illo est illud qđ effūdit ad stōz i ore suo ex apate calido t ex hūore acuto. Et ad sūmum singultus apud oēs nō appet nisi cum apa est magnū: qñ spaciū longinquū ē inter epar t os stōi t si est illic neruꝰ in quo ipsa duo cōicant t cōtinuat inter ea ē subtilis valde. Et ad summū dū non ē apa magnū nō fit inter stōm t epar cōitas ꝑm plm. Et illud de apatibus epatis qđ fēm est circa pāniculos t venas ē vehemētioris doloris t pariores fe. si est calidum. Si aūt apa est i vtriq̄ lateribus sil̄ appa rent signa q̄ sūt vtroq̄ latez simul. Et qñq̄ cōicat latus lateri vsq̄ ad terminū non plm. Et qñq̄ pdu cunt oēs spēs apatū epis calidoz t frigidoz ad hy dropisim. Et scias q̄ cū apati epatis associat vētris solutio est mortale.

La.iij.de dīa inter apata epis t apata lacerto rum positoz super ipm mirach.

Cognoscit dūa iter vtrūq̄ ex pte figure: t qñ apa lacerti appet sp t apa epatis qñq̄ nō ap paret t ꝓprie in ꝓcauitate t in pinguedine nisi fit res magna aut grauis. Et lacerti qdem situs aut ē in latitudine aut est i longitudine aut trāsuerse capi ens i lacerto. Et iam qdē signauim⁹ ipm i anatomia In figura vo qñ figura eius qđ apparet de apate epatis ē lunaris ꝑm situm epatis q̄ tenuit cum sepati one absisionis eius cōis. Lacertoꝰ aūt est sile stil lo cui⁹ vna extremitatū ē grossa alia est subtilis t est quasi cauda muris: t silr non sentit cum separatiōe absisiōis eius cōis: imo vides ipm subtiliari in lō gitudine sua paulati: imo non forsitan ꝓtingit vt cō prehendatur ex eo nisi parū in ꝓfundo cū est i lacer to ꝓfundo transuerso. Et est similius apatibus epa tis. Et pte autem accidentium ꝓpriorum t cōium: qñ ex accidentibus ꝓprijs t cōibus que accidunt apatibus que sunt in epate nō est aliqd in apostema tibus lacertoz de quo sit curandum. Et cum vides admirac declinare ad tenebrositatem t siccitatē tunc existima q̄ apostema ē cholicum.

La.iij.de apate calido.

Cause eius sūt ex sūma cāe epatis i quo est ca liditas. Eius vo signa sunt signa ꝓdicta apa tum cōium t que sūt in gbusdam ptib⁹. t est illic fe acuta cum est apa i carnositate: t fit vehemēs sitis. t minorat appetitus t accidūt singult⁹ t nausea t cho lericus vomit⁹ i ꝓnis: decidet flos cris post niger t accidit frig⁹ extremitatū. t nigredo lingue t syncopis totum illud: t ꝑpe cum apa est in ꝓcauitate. Et ē malitia anhelitus t dolor extēsus ad dorsuz t fur culam t mordicatio: t ꝑprie cuz ē apa i gibbositate Et qñ ē i ꝓcauitate: tunc nō addit nisi i re anhelitus: qñ qñ attrahit aer plurim⁹ valde extēdit diaphrag ma t coartat ipm t ꝓstringit attractione aeris. t qñq̄ accit tussis. Et accūt lingue quocunq̄ mō sit citrini tas t rubedo vehemētes: deinde declinat ad nigre dinem: deinde alterat color cutis toti⁹, ꝑpe cuz apa est in gibbositate. Et qñ est virtus fortis t ꝑpe vir⁹ stōi t apa in cōcauitate retinet nā. Et si virtus in cor pore t stō est debilis solvitur. Ingrit Hypo. egestio ꝓturbata nigra in ꝓncipio egritudinis acute signifi cat q̄ i epate ē apa calidum magnū hoc ē: t pulsus fit vndosus magn⁹ frequēs velox. Et apa quidē cali dum aut resoluit t destruuntur accidentia eius, aut

collectionē facit: ⁊ sūt cū eo sig̃ dubellati ⁊ dicam ea aut idurat ⁊ pmutatur ēt ad signa epatis duri ⁊ destruunt sig̃ apostematis calī. Et plurimū gdē cause pmutatōis ei⁹ ad duritiē ē supfluitas ī infrigidatōe ⁊ pstipatōe ⁊ admistratione grossoꝝ i apate. Et dīa iter ipz ⁊ pleurecliz ē qñ tussis ñ segit sputū ⁊ q⁹ dolor ēi dextro grauatiu⁹ ⁊ color ligue ⁊ color corpis alterat cū eo. Et pulsus nō sit serrinus valde ⁊ capitur mānu si ē i gibbositate: ⁊ significāt ipz labor anhelitus magni ⁊ attractio aeris pluriā si est in concauitate ppea q⁹ apa ppūnit diaphragma: ⁊ extendit ipm ⁊ qñ ꝑmouet tūc tussis. Et crisis quidē apostemaꝝ epatis calidoꝝ in gibbositate factoꝝ: ⁊ apatū calidoꝝ factoꝝ ī lacertis fit cū fluxu san. narium ⁊ ꝑpe ex dextra aut cū sudōe aut vria laudabilib⁹. Et factoꝝ i cōcauitate fit cū sudore: aut fluxu vētris cholerico aut vōitu.

La.v. de almesire i epate.

Sanitas ī almesire i epate ē tumor ⁊ iflatio ⁊ mordicatio ⁊ denigratio ligue ⁊ tinctura coloris vehemētioris plūm. Et ē color declinis ad citrinitatē ⁊ ē poꝛism⁹ vehemētie febris tertiane Et ei⁹ quidē iuuamētū a frigidis hūidis ē vehemētiꝰ: ⁊ pulsus est durioꝛ ⁊ similioꝛ serrino q̃ vndoso puro ⁊ minoꝛ ⁊ vehemētioris frequētie ⁊ velocitatis

La.vi. de phlegmone in epate.

Ignificant ipsā signa apatis calī ⁊ diuersificāt ipsā ea q̃ ꝓporcionauim⁹ ad mesire i ꝓpriētatib⁹ ⁊ rubedo facies ⁊ exuberatio vēaꝝ

La.vij. de apatib⁹ frigidis i epate.

Istis apatib⁹ ē ḡuitas plus ⁊ nō ē sitis nz febris necꝫ nigredo lingue ⁊ sentiē cuz eis in stō similitudo spasmi. Et significāt ipa eas ⁊ regimē ⁊ pplo ⁊ color fm q⁹ sciuisti.

La.viij. de apatibus phlegmaticis.

Ignificāt ipm iflatio cutis ⁊ plūbeitas coloris: ⁊ q⁹ nō sentiē cū duritie ⁊ vehemētia leuitatis pulsus cum reliquis signis apatis ffi.

La.ix. de apostemate duro ⁊ cancro.

Epe accit ab apate añcedēte ipm ⁊ qñ accit icipiēdo ⁊ qñ accit a pcussione ⁊ icipit tēdere ad duritiē. ⁊ ligit ipz tactus in eo q̃ suscipit tactū ptiū epatis ei⁹. Et ñ ñ icipereth ydropisis pueri re ad habētē ipz apparēt ad tactū manifestū valde: uā almirach extēuatur cū eo ⁊ ꝺbilitatur ⁊ attestatur apa lunare absq; dolore. vez qñ ledit apud iltiū receptionis cibi ⁊ alleuiatur apud famē ⁊ ē via ad hydropisi. Et qñ significant ipm vehemētia granitatis valde sine febre ⁊ extensio corporis ⁊ casus appetitus ⁊ tenebrositas coloris: ⁊ q⁹ mioꝛat vrina. Et qñ succedit accidentib⁹ apatis calī cū remouētur ⁊ nō remanet nisi ḡuitas. Et si additur pp illud difficultas anhelit⁹ signt q⁹ apa calidū iduratur. Et difficultates qđ anhelit⁹ ⁊ ḡuitas sine febre cōicāt i apate duro ⁊ opilatōe ⁊ differūt p reliq̃ q̃ dicta sūt. Et sic quīur ipm hydropisis ⁊ ꝑpe hyposarche ꝓpter debilitatem sepationis materiei aquose ex sanguine ad resudationē subtilē ei⁹. quare currit aquositas cū sanguine i mēbra ⁊ accidūt febris ⁊ ebulitio. ⁊ spissū aquositatis qñz puenit ēt ad spacū vētris fm q⁹ dicem⁹ i. c. ascites. quare moꝛiūtur fm plin pp resolutionē nature p opilationes viaꝝ ad epar. quapropt dissoluūtur coꝛ virtutes. Et isti qdē nō curantur nisi in pncipio: tūc eni qñz ꝑfert cura: sed cum ꝓgat egritudo nō ꝑfert curatio. Et si fuerit duruz cācer sum ⁊ fuerit illic retētio tūc dolor erit vehemēs ⁊ accidet nocumētū i colore ⁊ i appetitu ⁊ reliquis plus Et qñz accidūt singultus ⁊ nausea sine febre ⁊ nō sentiē dolor: ⁊ erit via securitatis mēbri. Et scias q⁹ epar velociter opilat ⁊ conuertit i lapidcitatē ⁊ ꝑpe cū admistrant superflue ingrossantia ⁊ cōstipātia in apate calido

La.x. de dubellati.

Primū fit p⁹ apa calz. Cū. n. icipit fieri collectio fit dubellati: ⁊ cū icipit collectioꝝ facere vehemētioꝛes fūt se. ⁊ doloꝛes ⁊ accidentia i primis: deinde accidūt tremoꝛes diuersi ⁊ ledit a rcfupinatione nedū a domitione super latus. Cū ergo facta est collectio ⁊ ledit ꝓpessio ⁊ sedantur accidētia. Cūqz aperitur accidūt hoꝛripilatio ⁊ lubricatio virus ⁊ sanies ⁊ rez q̃ sūt sicut fex ⁊ iuenit p illō leuitatē ⁊ resolutionē ex grauitate sēsata. Et ipsi⁹ eruptio aut fit ad ptē intestinoꝛ ⁊ egreditur cū egōne: aut ad partem renū ⁊ egreditur cū vrina: aut ad spacium qđ ē in concauitate vētris ⁊ iuenit alleuiationē ⁊ detumitionē: ⁊ nō attestatur cūo in egōne aut vria Et dubellati qđ qñz ē pfunda i carne epatis. ⁊ qñz tendēs ad manifestū ipsius ⁊ nō pfūda ⁊ sāies diuersificatur i ea. Fit eni i ea q̃ submersa ē nigra: i nō submersa tendit ad albedinē

La.xi. de apate mesaraice.

Cmunicat in signis suis apostemati epatis. vez febris i illo qđ calz ē ē debilis nō erit ēs i vehemētia febris apatis epatici. ⁊ ē ḡuitas cū extēsione ꝑfundioꝛ ad vētrē ⁊ ad stōz. ⁊ qñz ē tēsio maioꝛ q̃z ḡuitas. Cū ergo nō iuenis signa opilationis epatis nec signa apatū epatis ⁊ inuenis chilū subtilē pp debilitatē digōnis in ſō ⁊ significationē ei⁹ ⁊ sūt illic tensio ⁊ lenis febris: scias q⁹ in mesaraica ē apa cadidū. Gz inter apa durū ⁊ opilatōes mesaraice ē dīa difficilis nisi cū existimatione lōga nam si egreditur aliquid sanioſuz post dies aliquot tūc scias q⁹ ē ab apate. ⁊ hec sanies discernitur a sāie facta a suo sīnili i epate i hoc: q⁹ illa tēdit ad rubedinē ⁊ sanguineitatem sanioſam ⁊ citrinitatē.

La.xij. de cura apatis calidi ⁊ sanguinei.

Primū qđ tibi necessariū ē: est vt ꝑsideres dispositiones replōnis: ⁊ dispōnem virtutis ⁊ etatis ⁊ hoꝛe ⁊ aliorum q̃ tu scis ⁊ queras ex eis licētiam in phlomia: ergo phloma si ē possibile tibi ex basilica: ⁊ si nō ex nigra: ⁊ si nō ex cephalica. ⁊ si virtus est foꝛtis extrahe qđ necessariū ē ō sanguine in vice vna: ⁊ si ñ ptire ⁊ segrega in vices plurias Et scias q⁹ qñ nō phlomas ⁊ dimittis materiā i epate ⁊ admistras stiptica ⁊ apocrustica, pculdubio indurat̃ apostema: ⁊ si admistras resolutiua non est dubiūquin ꝓmoueat dolor: ⁊ apostema. Phloma ergo in primis ⁊ non hesites in hoc cuz non est

prohibitio fortis ⁊ extrahe ſan. abundantem. Et ſci as q̄ tu indiges in initio ci⁹ co cuius ſimile eſt in ca none de repercuſſione ⁊ ifrigidatione: verū tibi ieſt tūc vt attēdas latus duricici. Ⓓ quā velociter reſpō det duricici: ⁊ propter hoc oz vt ſint p̄mixta cum ſubtiliatiuis ⁊ aperitiuis. Et epithimatū quidē frigi dorum adminiſtratio ſupflua quandoq; pducit ad duritiē: ⁊ quandoq; ſufficit eis introttus balnei. Et quandoq; aperitur ad renes. Et ſcias q̄ plures me dicinarū quibus eſt ſtipticitas aliqua ⁊ frigus: ⁊ ſilr cibox q̄ ſūt huiuſmodi ſunt granata ⁊ poma ⁊ pira nocēt ex alia parte. Et illud q̄n ipſi ꝓhibent meatū q eſt ad fel quare nō attrahit choleā ⁊ eſt illud ad ditio i apate ⁊ malitia plurima. Et ex ꝓſtipatione cū hoc q ipa eſt neceſſaria in principio egritudinis ⁊ i fine ei⁹ ⁊ apud reſpōſionē reſolutois ad ꝓſeruādā virtutē: timenf due malitie: lapideitas ⁊ retētio cho lere i epate. Quapropter idiges ēt vt icipias a regie reſolutionis materici i hac egritudine pluſq̄ ſit; ma iceptio i religs apatibus timēdo lapideitatē ⁊ duri ciē ⁊ expellendo illud qđ fortitā reſudāt ex virtū ma ſo a cuius reſudatōe nō eūanf apata calida. Ⓓ ex re ſolutio ⁊ aptio q̄ doq; mollificāt virtutē ⁊ approxi māt morte ſicut narauit. B. de diſpoſitōe medici cu rantis apata epatis cū mollificatiuis qb⁹ curāt reli qua apata: ſicut ē ēplin factū ex olo ⁊ tritico ⁊ aqua et cibabat illū alcādarufio: ⁊ oportebat vt cibaretur eis i qb⁹ ē abſterſio ſine viſcoſitate ⁊ groſſitie. et vt mi ſcerētur cū reſolutiuis medicine i qb⁹ ſūt ſtipticitas ⁊ ꝓfortatio ⁊ aromaticitas: ſicut ciperi ⁊ calamus aro matic⁹ et abſinthiū ⁊ vt adminiſtraretur ō iſtis quā titas q̄ cōſeruaret ſanitatē ⁊ nō ſupfluret. ⁊ eſſent. in iitio ſui repercuſſio cū fortitudine ⁊ i medio ipſi⁹ cō poſitio: ⁊ i fine ei⁹ reſolutio cū ſtipticis hui⁹ generis ⁊ ſi eſſet neceſſe vt ꝓfortaretur reſolutio: tūc feſtinaret qđē ⁊ in ipſo qđ ē i ipſo. Ille ergo nō recipit ex B. ⁊ idicauit ei B. i egroto q̄ ꝺo ꝓuenerunt ad eū q̄ iſte eger moriet cū diſſolutōe vtriꝰ ⁊ ſudore viſcoſo pau co apparente ſup ipm; mortuus ē ergo infirmus ⁊ fu it fm q̄ exſtimauit B. Ⓓ nō ē ergo neceſſariū vt cum hac reſolutōe ſigula icipiat i hora reſpōſionis: ⁊ oz vt cūetur a ſtipticitate ⁊ apertōe i diſpoſitōe reſpon ſionis reſolutōis pure. Et cōſideratio oiuz iſtox eſt ex ſubtilibus reb⁹. Et ſcias q̄ ſicut hoc mēbrum ve lociter ꝓuertitur i lapideitatē ſilr velociter ſuſcipit re ſolutōez. ⁊ q̄nq; ſt reſolutio ⁊ apertio cauſe ad erup tionē. Et quando adminiſtras reſolutōez ñ admi niſtres eā ex genere coz q̄ mordicāt ⁊ ꝓmouēt apa. Et aqua qđ ozdei quātis abſtergat ſine mordicatio ne: tū ē dulcis: ⁊ dulce facit icurrere opilationes. p pter illud ergo i aqua non eſt ſufficientia abūdans q̄n abſtergit ſine mordicatione ⁊ non facit accidere opilationē. Amplius poſſibile eſt vt ꝓfortentur eius apertio ⁊ abſterſio cū eis q̄ admiſcentur eiſi neceſſa rū eſt vt addatur ipſius virtus. Et mordicatio qđē ⁊ ſtipticitas plus nociue ſunt cōcauitati quā gibbo ſitati: q̄n ipſe feſtinant cū virtute ſua: ⁊ faciūt accide re opilationes i initio viarū ⁊ i gibboſitate ſūt fracte virtutiſ ⁊ obtuſāt extremis orificijs. Amplius oz vt eo groſcas latus egrū ⁊ caue ne prouoces vrinā egritū dine exīte i cōcauitate aut ſolutas ventrē egritudine exīte i gibboſitate ⁊ facias materiam i vtriſq; diſpo ſitionibus ſimul obedientem: imo oz vt tu cures ex propinquioribus locis. Eūa ergo ex apate qđ eſt i cō cauitate ex latere ſolutōis ventris ⁊ illud qđ ē i gib boſitate ex prouocatōis latere. Et caue ne dimittas naturā remanere reſtrictā. In hoc. n. eſt nocumētū magnū ⁊ i ipſo ē erroz. Mō ēt dimittas cā ſolutā ſu pflue ⁊ cadat virt⁹ ⁊ peſſet naſa. imo ſupē tibi vtr e ſolutas ꝓſtrictā cū eq̄litate ⁊ ꝓſtrigas ſolutā cū eq̄lita te. medicie āt cōuenientes apatib⁹ epatis ⁊ i initio rei cūillic eſt caliditas ſupflua ſūt āqua endiuie ⁊ aqua ſolatri cum ſiropo acetoſo zuccario ⁊ aqua ordei ⁊ aqua virge paſtoris ⁊ aqua arnoglosſe ⁊ alkakingi ⁊ aqua coriādri humidi ⁊ aqua cucur. ⁊ aqua cucu meris ⁊ aqua cuſcute. Et oz vt admiſceatur eis ali quid horum que ſunt ſicut abſithū ⁊ calamus aro maticus. ⁊ troci. huiuſmodi. ℞. carnis amirberis. ʒ. x. roſar ſpodij amborum ana. ʒ. v. medulle ſemis citroli ⁊ medulle ſemis cucurbite ⁊ ſemis portulace ⁊ ſenſis endiuie oium ana. ʒ. iij. ſemis feniculi pon dus. ʒ. i. ſumatur ex eis in potu pondus. ij. aure.

Et ſi neceſſarium eſt addere ꝓfortantia epar ponan tur i eis lacca ⁊ reubar. Et ſi fuerit illic tuſſis ponan tur i ipſis ſuccus ligritie ⁊ aliquid de ꝺragaganto ⁊ tereniabi. Ⓓ dicie que ſunt fortiores ⁊ conuenien tiores ei qui non habet ex caliditate quantitatem p nentem i vltimo ſunt aqua feniculi ⁊ bugloſſe ⁊ ſquamantum ⁊ apium montanum ⁊ alubleb ⁊ to tum iſtud cum ſiropo acetoſo. Iſta. n. ⁊ conſimilia conferunt illo quod eſt i tunica, prima cum incipit i maturatōe peruenire parum. ⁊ troci. de roſis ⁊ etiaz ⁊ propter eo quod ſequitur concauitatem. Et mul totiens qdem eſt cauſa apoſtematis ⁊ initium eius faltus ⁊ perfuſio. Et ex eis que prohibent ipſuz ac cidere poſt illa duo ⁊ p⁹ phlomiaz ē vt i potu ſūat ex rubea ⁊ reu. ⁊ alceni oi die. ʒ. i. ⁊ fiat hoc trib⁹ die bus. Et poſtq̄ ſcis q̄ apa eſt i latere concauo: tūc p mū ē vt admiſtres aquaz alubleb permixtā cum eis que neceſſe ē illi admiſceri ex ifrigidatis p̄dictis. Et aqua ſicle i oibus q̄ maturant ⁊ repercutiūt ⁊ leniūt naturā. Et confert cuz apparet maturatio oppo nacuz cum aqua feniculi ⁊ aqua ſolatri ⁊ aqua alu bleb ⁊ vt ponas in cibo aliqd de ſemie cartami ⁊ ſi cle ſiue de vrtica ⁊ polypodio. Et quando declinat adminiſtra fortia ſicut aloes ⁊ agaricum ⁊ turbit: ⁊ q dā adminiſtrāt myrob. citrinos. Ego vero abhorreo eos propter illud qđ i eis eſt de virtute ſtipticitatis ⁊ timeo q̄ educatur ſubtile ⁊ vertatur i lapideitatez groſſam. Et quandoq; adminiſtrantur i huiuſmodi ho ra ea que ſunt ſicut ſemen cartami ⁊ ſicut vrtica ⁊ polypodium i cibo ⁊ epithimum. ſine timore. Et quandoq; addemus ad ea que ſūt ſicut hell⁹ fm ne ceſſitatē. Cuſtere aūt i principio ⁊ vbi accīt vt ſit natu ra ſtricta fiat. ex eis q̄ ſūt ſicut ſuccus foliorum ſi cle cuz melle ⁊ ſale ⁊ bauracb aut cum zuccaro ru,

Et apud declinationem fiat fortior ⁊ ponat in ipso polypodium ⁊ cētaurea ⁊ isopus ⁊ origanū. Et q̄ꝫ ponit in ipso collognida. Cū aūt ē in latere gibbositas oz vt incipias in ip̄o cū diureticis ffridis: deide cū tēperatis. Et q̄ apparet maturatio admistra fortia acuta: nō ē necria hec posteriō atio nisi pp timorem lapideitatis. Medicine aūt iste sunt sicut rubea ⁊ petroselinū ⁊ assaꝛ ⁊ signantū ⁊ tro. almirberis de scripti ⁊ tro. de eupatorio fortes ⁊ rcliqua diuretica fortia p̄dicta in areolis expulsionis ⁊ in. c. ꝓuocatinis. Empla vero oz vt admistrent frigida sicut supapata alia ī mo tepida. Et illa quidem a q̄bus oz incipere cum existimas q̄ apa ē habens initium sicut succi frigidi stiptici sicut succus portulace ⁊ cucur. ⁊ semperuiue ⁊ aqua ro. ⁊ sandali ⁊ canfora: siūt ēpl̄a fcā ex ꝓputijs vitiū ⁊ ro. siccis ⁊ attriplicib⁹. Et ñ oz vt sint h⁹i cū vificat q̄ apa iā ē. melioza nāq; ēpl̄a sūt illa q̄ sūt fcā ex cydoījs cū mdicis alijs: ō illis ē vt terāt cydonia cū faria ordei ⁊ aq̄ ro. ⁊ fiat ex eis ēpl̄z. aut cydonia decocta cū aceto ⁊ aq̄ donec discocta sint: ⁊ misceant cuꝫ sandalis: ⁊ ponatur sup ea aliquātulū olei ro. ⁊ administrent. Et ex illis ē vt decoquantur cydonia cū vino odorifero in quo sit stipticitas ⁊ addatur eis virga pastoris. Et p̄forent cū eis que sunt sicut paꝛ spice ⁊ absinthium ⁊ cipi: ⁊ p̄parent cum eis q̄ sunt sicut sanich ordei ⁊ administrentur. Et q̄ꝫ ponit olim de cydoniis aut oleum masticinum aut olim de alcanna. Et de ags aqua myrthi ⁊ aqua de foliis maloꝛ ⁊ aqua cydoniorum ⁊ similia. Et q̄ꝫ sit emplm ex cydoniis decoctis cū decoctiōe absinthij. Et cum voluntas ē vt cleuet ad gradū resolutiōnis ponat in ipso mastix ⁊ camemilla ⁊ melliloti uꝫ ⁊ farina ordei ⁊ fenugrecū cū reb⁹ in q̄bus sit stipticitas ⁊ semēlini ⁊ olim. seu ciūs ⁊ olim fisticinū ⁊ olim camemillinū ⁊ fenugreecum. Et ex emplis laudatis est emplm de tenuli ⁊ ēplm filagrius ⁊ ēplz de melliloto ⁊ emplm caritū ⁊ empla que dicem⁹ ī antidotario. Descriptio empli ad ifiationē: ℞. butyri ⁊ succi rubei amboꝛ añ. ptē. i. croci masticis amborum añ. ptē. ℈. olei ro. ptes. iij. cere q̄tū necesse est. Et in fine ei⁹ administra empla apitiua resolutiua pmixta cū stipticis pp ꝓseruatoꝛ vtutis fiē sit ēpl̄a facta ex ireos ⁊ assaro ⁊ aluisee ⁊ polio ⁊ origano ⁊ sceba ⁊ se. apij ⁊ bdellio ⁊ silib⁹. Et q̄ꝫ addunt in eis p̄fortātia. Et empla facta ex myrrha ⁊ rubea tinctoꝛ uꝫ ⁊ gnis lauri ⁊ croco ⁊ myrrha ⁊ mastice ⁊ cera ⁊ olio sambacinoꝛ oleo de lilio. Descriptio ēpl̄i resolutis apa epis ꝓportionatū ad cibos laudabile experti: ℞. storacis ⁊ cere āboꝛ añ. darkimet. x. ⁊ masticis ⁊ croci ⁊ amomi oium añ darkimet. ij. olei de arboꝛe masticis ⁊ olei ro. āboꝛ añ. darkimet. ij. vini cotilas ij. ⁊ ℈. liq̄fiant cera ⁊ oleū ⁊ misceant cū eis oia. aliō inuatiū valde: ℞. lilij amoni folij oiuꝫ añ pond⁹ darkimet. i. storacis cere amboꝛ añ. darkimet. i. olei de arboꝛe masticis q̄tuꝫ necesse ē. Aliud boni: ℞. aloes. ℥. iij. masticis. ℥. i. cāemille ⁊ melliloti āboꝛ añ. ℥. iij. croci rubee ⁊ calami aro. assari oium añ ℥. ij. cere ⁊ armoniaci amboꝛ añ. ℥. vi. olei de lilio q̄tum sufficit. Aliud resolutiū ꝓ oculis: ℞. croci. ℥. ij. bdelli. ℥. vij. ⁊ sordis vrceoli. ℥. iij. ⁊ amomi ⁊ spice romane: ⁊ carpobalsami oium añ. ℥. vi. olei de lilio q̄tū sufficit: p̄misceant ⁊ administrent. Qō si cū apate fuerit solutio vētris debilitans quā sollicitudo exigit retineri: tunc oz vt in potu sumant troci sci almirberis ⁊ troc. de reubar. muschati. Lib⁹ aūt melio: ē kisch ordei. Infrigidat. n. ⁊ abstergit ⁊ non facit aegrere opilatiōes ⁊ festinat ei⁹ penetratio. Incandarusio aūt ⁊ frumēto fortiori eo nociuꝫ ē aligd de grossitudine ⁊ ꝓpressione apatis. Et si non ē excusatio a pane sit panis q̄ non est ex sila: neq; ex tritico grosso: ⁊ iam sit in furno panis fact⁹: ⁊ oz vt iteꝛ dat cum cibo vltimo. Et ex olerib⁹ lactuca ⁊ atriplices: ⁊ ex fructib⁹ granata dulcia ⁊ in cuius stō non puerunt dulcia: ⁊ oz vt deuitet dulcia q̄tuꝫ potest.

Ca. xiij. de cura herisipile.

Cura herisipile, prima ē cure phlegmōis. verū oz vt sint vētris solutio ⁊ vrine ꝓuocatio sublimioꝛes: ⁊ cuꝫ eis que sunt declinioꝛa ad frigiditatem. Et ponant medicie sup ipsam infrigidate cū niue ⁊ non incessanter remouetur illud donec egerium at subuersionē frigoꝛis ⁊ fiant empla ex nenufare ⁊ aqua alkakingi ⁊ aqua cydonioꝛ ⁊ sandaloꝛ ⁊ canfora ⁊ similibus. Et non administres in ea calefacientia q̄tum possibile est.

Ca. xiiij. de cura aldubellati.

Oportet vt administrēt in p̄n. aldubellati ⁊ cū icipit apa calidū de quo existimat q̄ ad collectionem perueniat repercussiua que sunt ex emplis cū equalitate ⁊ epithimatib⁹. Et in potu det aqua ordei ⁊ siropus acetosus. Et si dispō necessari am faciat phl̄omiā phl̄oma ex basilica: aut vētosa ptē ventris q̄ sequit epar. Et q̄ꝫ indiges solutione vētris. cū ergo nō ē excusatio, qn collectio fiat: tunc necessariū ē vt administres maturationē ⁊ suppuratione: ⁊ necessariū est vt adiuuent cū incisiōe ⁊ subtiliatōe cū necessariū sit. hū oꝛibus grossis exūtib⁹ in h⁹i apatibus q̄bus mēbꝛ iam imbibitū ē. ⁊ necessaria ē lenificatio vt faciat hūoꝛē ꝓparatū ad resoluendū. cū ergo apparet maturatio ⁊ non suppuret alia ipm ab illis ⁊ vtere suppurationis fortib⁹ potando aut emplando: deinde adiuua nām ad expellendū māni. Et si indiges adiutoꝛio ⁊ oppōne ad ptē declinatōis ⁊ opoꝛtuerit vt v entrē solues aut vrinā ꝓuoces facies. ⁊ non ꝓuoces cum re fortia ⁊ calida ⁊ faciat icurrere egrum nocumentū ī vesica. Cōseruatio eni velice i hac egritudine ⁊ cum crūpit pus ad ipm p̄ seipm aut medicina diuretica necessaria ē. Cuꝫ crūpsit pus aut expellit ⁊ necessaria est ablutio residui pus: tunc fiat cum eis que sunt siē aqua mellis ⁊ rubea. deinde si indiges icarnatōe vlceris tunc si virtus tollerat ventris solutionē ē ilīpa adiutoꝛiū plurimū cum non est superflua. Et ventris qdē solo necessaria est, ꝓpter duas res. vna caꝛ ante eruptionē ⁊ minoꝛ est materia ⁊ alleuiei sup̄ naturaꝫ: ⁊ secūda post eruptionē aut ꝓpe eruptōz ⁊ pleniūtū maturatōis cū scitur q̄ mā ad partē intestinoꝛ est

declino: ⁊ q dubellati est in latere concauo. Et ex illis quidem qbus venter soluitur ante eruptionem fm sentiã aduto⁹ij nature ⁊ alleuiatiõis sũt terenia bin ⁊ xiracost ⁊ cassiafi. ⁊ zuccarũ rubeũ ⁊ h⁹i i ags alubleb ⁊ endiuia bibita. Et fortius illis ẽ decoctio seminũ ⁊ radicũ in qua decoctum ẽ cupatoꝛum ⁊ i qua soluta sũt terenabim ⁊ xiracost ⁊ cassiafi. ⁊ silia. Et qñq; ponũtur i ipso aloes ⁊ absinthiũ. Et ex clisteribus clisteria lenia nota. Solutiua autez que sũt post maturationem ⁊ iuuãt ad maturandũ etiam ⁊ eruptionem sunt vt sumant in potu i decoctiõe radi cum cupatoꝛij olei de tribulis. ℨ. iiij. sambaci pondus. ℨ. ij. ꝓiungatur cum. ℨ. ℈. zuc. ⁊. ℨ. i. cassiefi. Si aũt mã fuerit versus gibbositatem non oportebit vt admistrentur solutiua nisi fm viam adiutoꝛij ⁊ alleuiationis i ꝓncipio ⁊ ante maturatõez. ¶ Post maturationẽ vero oportet vt admistrentur diuretica predicta fm ordines suũ .s. quotiensq; est maturatio in vltimo admistrenk fortia. ¶ Medicine vero ebibite adiuuantes ad maturationẽ sunt sicut lac asininum cũ zuccaro ru. aut zuccaro alpasir: ⁊ sicut aqua ꝺ radicibus cũ passis ⁊ ficubus ⁊ capillouceneris ⁊ fenugreco cũ oleo amigdalio dulci aut amaro: aut oleo ꝺ fenugreco aut oleo ꝺ tribu!. ¶ Et si voluẽrit fort⁹ illo ponãtur in ipso daculi ⁊ sumant in potu i iciunio de coctionẽ psilij vel polij cipi montani aut siropꝰ de isopo cõfortatum: ⁊ cibentur melle colato a spuma sua cũ decoctõe sua ⁊ ficub⁹ ⁊ aqua mellis i aqua ordei: aut sumãtur de tarfaxacon sicca põdus. ℨ. i. ⁊ lactis asini. ℨ. iiij. cum zuccaro. ⁊ vtaq; medicis in qbus sunt aptio ⁊ subtiliatio ⁊ ẽt ꝓfortatio: sicut sunt absinthium ⁊ croc⁹ ⁊ spica ⁊ radix peonie ⁊ radix alhasce ⁊ radix rubee ⁊ mastix ⁊ vtraq; spica ⁊ grana' alfagdi ⁊ succus cupatoꝛij ⁊ radices centauree. ⁊ ex oleis oleum de neriden ⁊ oleũ de arbore mastic. ⁊ oleum de lilio. ¶ Emplastra vero adiuuatiua sunt sicut emplastra i quibus ponũtur farina ⁊ mellilotũ ⁊ came milla ⁊ radix lilij ⁊ calamentũ ⁊ radix eulsci ⁊ fiscus ⁊ oleum ⁊ frumentum ⁊ cepe assatum ⁊ oleũ de bẽ. Si autez necessaria sunt fortiora illis admistrentur emplastra ex farina ordei ⁊ baurac ⁊ fimo colũbino ⁊ calamento ⁊ glutino albotiz ⁊ picis ⁊ maneris ⁊ simili. Et oportet qñ sentit maturationez vt dormiat super epar suum ⁊ assiduet balneatiõem cum aqua calida. Et quãdoq; est necessarium vt exercitet ⁊ ambulet si possibile est ei illud. ¶ Quod si crumpitur tũc oportet vt sumat super ipam ea que abluunt ipm ⁊ mundificant sicut aqua mellis calida. deinde consequantur ea que mundificant ipsum ex parte declinationis aut cũ solutione ventris aut cum ꝓnocatiõe vrine si indiget eis: aut admisceatur aliquid illorum cum aqua mellis. Et non ꝺ vt ꝺentur ei i potu diuretica valde ⁊ ledant meatus vrine. q; si accidat vt vlceret: aut ledat pus meatus vrine aut vellet: tunc rectius est vt nutriatur cibis in qb⁹ est absterssio absq; mordicatione: imo cum conglutinatiõe aliqua sicut est aqua mellis decocta cum equalitate cum qua pmixtum est parum amili ⁊ ouuz ⁊ oleum ro. ⁊ sicut sũt malue cum cãdarusio. Et ad vltimum ꝺ vt regatur regimine vlcerum mẽbroꝛ interioꝛum: ⁊ fm qꝺ ꝺ vt res currat in vlceribus renum. Cum ergo mũdificat vltime ꝺ vt in potu sumat i matutinis aquã ordei ⁊ siropum acetosuz. Cunq; pterierũt hore alique sumatur thuris ⁊ sanguinis draconis ambozũ añ. aur. i. ⁊ seminis endiuie ⁊ seminis apij ⁊ mastices añ. aur. i. ⁊ sumat ea in potu in siropo acetoso aut gileui aut aqua mellis. Et post illud confortetur cum cibo: ⁊ curetur vlcus eius cuz eis que sunt sicut ea que dicemus in cura vlcerum renum. Et cũ accidit vt mã effundatur ad spacium ventris: tũc necessarium ẽ vt incidatur cutis apud inguina ⁊ discoopiatur lacert⁹ adeo donec appareat siphac iterius nolatum birabaton. deinde fiat in ipso foramẽ ⁊ ponat i ipso cãnula per quã currat pus: deinde cũ emplis. De cibis vero ꝺ vt admistrẽtur in ꝓncipio subtilis cibi ⁊ sit content⁹ kilch ordei: ⁊ siropo acetoso: deinde post illud admistrentur cibi aperitiui quos diximus ⁊ vitelli ouoꝛum sozbitiões le nificantes. Cum ergo crumpitur ⁊ mundificatur necessaria sunt ea que ꝓfortant sicut aqua carnis: ⁊ carnes arietine ⁊ hedine ⁊ quãũ terrenarum ⁊ carũ iuuenum cum aceto condita sine semibus ⁊ vitelli ouoꝛ sozbilium ⁊ simulia ⁊ parum vini. Et vtatur odoramentis confortatiuis.

¶ Ca. xv. de cura apostematum frigidoꝛum.

Oportet vt administrentur in eis subtiliatiua absterssiua ⁊ appropinquat cura cozum cure opilationum ⁊ cura dubellet que ꝓparate sunt ad maturationez. ¶ Et tu qdem iam sciuisti medicinas maturatiuas ⁊ diureticas ⁊ aperitiuas ⁊ subtiliatiuas. ⁊ oportet vt sit in eis virtus stiptica confortans aromatica. Et mittuntur in eis de oleis oleum de kerua ⁊ oleũ de ieusemino ⁊ oleum sambacinũ i emplis que ad ea assumuntur. Et melioza ẽplastꝛa ꝓpꝛ sunt emplim fuludriacon ⁊ ẽplim filagrius ⁊ emplim stomaticon ⁊ emplim de seminibus: ⁊ cõfert diacurma ⁊ dialacca ⁊ simulia. Et fistici qdez maxime iuuamenti sunt in eis ⁊ trocisci de spica. ⁊ ex siropis ꝺoꝛpus de seminibus cũ camedreos ⁊ polio iam decoctis in eo. Et ex eis que in ipis iuuãt ꝓpꝛ in illo qꝺ induratioꝛi ꝓximum est. Et conferunt etiam dolꝛibus renum ⁊ splenis: ⁊ ẽ medicamen factum cum sglla fm hunc mõm: ℞. squille assate: lilij celestis aa sari dauci seminis apij anisi spice aromatice cassie, castoꝛi calamenti mõtani cymini calamenti fluuialis acoꝛi piretri piperis longi nucis m⁹: amomi opij euforbij seminis altee sticados polij siseleos semis rute seminis feniculi coztcum radicum capparis arietro. cinamomi croci vel cinami grossi. ℨ ℨ. baccarum lauri seminis hyusgamus al. costi ameos seminis carui oium añ. ꝓem. i. conficiantur cum melle dispumato ⁊ administretur. ¶ Medicamen factum cum aleis campestribus ⁊ efficit operationem ꝓdicti eidem: ℞. alleoꝛum gẽtiane albe cupato. costi aristol. keisum siseleos, piperis longi omnium ana dark' met, iij. seminis apij assari meu: ⁊ fu. nucis m⁹.

ameos aniudem nigre oiuz ana darkimet.xv. castorei aque ro. oiuz ana darkimet.xij. solnant ista cum vino ⁊ reliqua terant ⁊ misceant ita vt fiant res vna: deinde cōiungatur cum melle.

La.xvi. de cura apatum duroꝝ.

In cuadit aligs ex apate duro gescēte cōfirmato. Et illi qui sanāt ex eo sūt q curant i inicio sui. Et canon quidē curatōis eoz est post purgationē eoz pōris ex hūiditatibus grossis cū medicinis cōpositis ex speciebus in quibus sūt lenificatio equalis ⁊ resolutio ⁊ subtiliatio ⁊ calefactio tēperata ⁊ apertio opilationū dñantiorꝫ lenificatio et confortatio ⁊ stipticitas ⁊ aromaticitas cū quantitate qua indiget infra qd adiuuant duas intentiones alias. Et vt in pluribus haꝫ medicinaꝫ que iuuant duas intētiones dñant amaritudo ⁊ stipticitas pua. Et iste medicine admīstrantur in potu ⁊ admīstrant in emplastris ⁊ admīstrantur in embrocis. Et oz vt lenias naturā si fuerit tpata cū rembus lenib⁹ ⁊ cliste rijs ꝑprie ⁊ illud qd efficiūt grana pini maioris ⁊ semen lini ⁊ gluten alboti cū hoc q ipsa ꝓferūt apati. Et non oz vt sis audax ad soluendū ventrē cū reb⁹ vehementis caliditatis ⁊ faciant lesionē ⁊ addant in nocumento. Et oportet vt sit eius somnus sup latus dextꝝ. illud eni ē ex eis que valde cōferūt ad resolutionem eius. Medicine vō singulares valentes ad illud sunt grana pini ⁊ medulle ⁊ adipes tpate ⁊ ad caliditatem declines. Et in farina fenugreci est lenificatio quedam cum maturatione ⁊ costus est vehemētis iuuaminis. nam cum ex eo sumitur in potu. ʒ.ʃ. vsqꝫ ad aur. cū tille mixto aut cum vino confert maniseste. ⁊ qūqꝫ confert ei sumere in potu oleū de neriden aut oleū de balsamo aut oleū costinū cū aqua i qua decocta sūt ruta ⁊ anetū: ⁊ dosis olei de neriden sit quātitas. ʒ. iij. admīstret illud hebdomada vna ꝓfert maxime: ⁊ ex eis que ꝓferūt ad illud sūt semuis agnicasti pōdus. ʒ. i. in quibusdā siropis ⁊ cupatorij pōdus. ʒ. i. cum aqua apij aut feniculi aut cdiuie aut arnoglosse sicce pōdus aur. i. ⁊ decocto lupinorū in qua positū est de spica aromatica vsqꝫ ad. ʒ.ʃ. aut de pipe minº hoc ⁊ amigdale amare in vino. et radix arboris sanguis draconis in natiua ē etiā ⁊ cortex arboris al demest ⁊ bacce lauri ⁊ radix amigdali ⁊ radix fu. ⁊ cicer nigꝫ ⁊ polij ⁊ camedreos ⁊ pozi Et ex medicinis ꝓpositis ꝓferēt⁹ ad illud sūt troci sci de bdellio quoꝝ ꝓfectio: ℞. rosaꝝ tritaꝝ. ʒ. x. spice aroātice. ʒ. ij. myrrhe. ʒ. i. costi. ʒ. i. ⁊ ʃ. mastic. ʒ. i. amigdalaꝝ amaraꝝ. ʒ. i. ⁊ ʃ. bdellij. ʒ. iij. terant medicine ⁊ dissoluat bdellium cū vino ⁊ confriciant cū eo medicine: ⁊ fiant inde trocisci. ⁊ potio eoꝝ sit trium dragmaꝝ cum aqua mellis aut cuz apozima te de seminibus. ⁊ si fuerit caliditas cum aqua alubleb ⁊ endiuie. Et ex istis ē medicamen asclepiadis factū cū felle vrsi. Ipsū nāqꝫ expertū ē cōferre per illud qd in ipso est de speciebus medicinaꝝ valētiuz ad illud ſm conditiones suas quas dixim⁹. ⁊ descriptio quidē eius: ℞. camepitheos ꝓassij seminis apij montani gentiane seminis agnicasti fellis vrsi synapis seminis cucum. scolopēdrie radicum oppoponacis amiloꝝ lacuē rubee tinctoꝝ seminis caulium aristo. piperis spice inde costi seminis apij hozulani semis cudiuie vel eruce ⁊ herbe iudaice polij opij cupatorij granoꝝ iunipi partes equales: conficiant ē cum melle: ⁊ dosis eius pōdus auellane cum vino ⁊ ex eis que conferūt ad illud sunt diacurcume ⁊ attanasia ⁊ tyriaca diatesseron ⁊ socrugene conferunt ad illud. Et ex cōpositis lenibus in hoc ē medicamē altaraxacon dictū in ca. aldubdallati: ⁊ medicine ꝯs diximus in ca. apostematū frigidoꝝ absolute. Et cū admīstraueris omni die trocisos almirberis p heb domadā vnā qui bibant in aqua ⁊ incipiat a. ʒ. i. ⁊ ʃ. vsqꝫ ad. ij. ʒ. ⁊ ʃ. erit vltimū: ⁊ vt aggregetur aliquid huiusmodi aque adminīstrādo cardos ⁊ alia bleta gradatim ex. ʒ. iij. ⁊ ʃ. vsqꝫ ad. ʒ. i. Et stude in hoc ne faciat illud cadere ipm in creatōe ⁊ api opilationes Et ex potibus q bibūtur est apozima costi ⁊ ramoꝝ cupatorij ⁊ fenugreci ⁊ passaꝝ. iij. ʒ. cū. ʒ. olei amigdalini aut olei de nucibus recētibus: aut apozima qd ℞. gentianā absinthiū mellilotū passas sicue. aut apozima aristo. absinthij rute flozuz squinati ⁊ passul ⁊ fenugreco. Et apozima lupinoꝝ costi ⁊ absinthij cum oleo de kerua. Et ex emplastris bonis ad illud ē vt emplīn fiat cū amomo humido aut sicco decocto cū vino pontico: aut ex spica cum oleo de fisticis cū passio ⁊ expressio cū aneto de croco: aut emplīn factum ex farina fenugreci ⁊ ficubus ⁊ ruta ⁊ melloto ⁊ nitro. aut sumant amoniaci. ʒ. centum bdellij. ʒ. xxv. croci. ʒ. xij. terantur oia ⁊ conficiant cum cerato facto ex cera ⁊ oleo de alcāna ſm q videtur: aut emplīn factū ex farina fenugreci ⁊ sterco re capno ⁊ cozdumeni ⁊ calamento ⁊ caulibus ⁊ vnee ⁊ ruta. Et illi quidē cuius causa ē pcussio ⁊ iam incipit apostemari ⁊ indurari cōuenientius ex emplastris ē emplīn ro. cū sabzen. Et ex medicinis ⁊ regimine bonis cū adminīstraueris potiones ⁊ ēplā est vt ponant sup membꝝ ventose calefacte sine incisione imo ſuppōāt loco sanguisuge: deinde adminīstra medicinas que sūt fortiores in subtiliatione et resolutōe ⁊ fac adherere loco ea que sūt sicut nitꝝ et sulfur citrinū gnqꝫ diebus aut hebdomada. i. deinde adminīstra epithimata cum syrapi in omnibus x. diebus: postea fac vomere egrum cū raphano. q si obediens fuerit apa; adminīstra hellebor album. Et quando fit apa cancer nunozatur spes in eo: nā si confert aliquid tūc medicamen asclepiadis qd ē in nidotario absqꝫ felle vrsi. Libi autem sunt illi quorum digestio est velox sicut vitelli ouoꝝ sozbillus et sicut kisch ordei ⁊ cibus eius qui habet opilatiōes in epate suo ⁊ parum vini quod est subtile ē bonum valde ⁊ abstineat a carne.

La.xvij. de cura apatum almirach lacerti.

Et ꝓxima curationi apostematum epatis ex parte medicinaꝝ nisi quia audacia ad rep cutiendā mām in ꝓmis ⁊ ad resoluendū eam secundo est fortioꝝ ⁊ non tingetur ex eis ex stipticitate ⁊ resolutione qd tingetur ex apate epatis.

La.xvij.de cura apatū mesaraice.

CEst filis curatōi apatū cōcaunatis epatis
La.xix.de pcussiōe t obuiatōe t casu sup epar.

Vonia qnqz accidit obuiatio aut casus aut nocumentū sup epar:tūc necesse est vt tu succurras vt non accidat ex eis fluxus sanguis aut apa magnū:qd si accidat apa cura t cū eis q̄ diximus ō cura apatis qd succedit pcussioni. Et qnqz accidit ex eis vt additamentū maius de additamētis epatis remoueatur a loco suo t ppe si fuerit magnū t accidit do le t sub hypocondrijs dextris post percussionem aut saltū aut casum. t rectificat illud pmotio t excussio cum pparatione pectoris illius qui hz illud t erectiōe illius quare sedatur dolor subito cū reditione additamenti ad locum suū. In alijs aute oz vt incipiatur t fiat phlomia. t si fuerit caliditas vehemens:tūc potetur t liniatur cū infrigidatiuis apocrusticis. Si aūt sanguis eius egrediatur:tūc ponāt cum eis stiptica. Et si non fuerit caliditas vehemēs neqz cursus sanguinis aut iam fuerit sedatum illud qd inde erat:tūc tua intentio nō erit nisi vt resoluas sanguinē mortuum. Et si non fuerit possibile vt resoluas sanguinē aut pertransiuit terminū tūc administra resoluentia. t nō est aliquid simile epithimati cū mumia t oleo arazaki. t conferūt omnibus illis medicine pdicte in ca. apostematū euenientiū ab obuiationc. Medicamen,conferens ad illud in pncipio cū est caliditas t inflatio aut timetur cursus sanguis. Rx reubarbari balaustiax sanguinis draconis alumis iameni partes equales t dosis eius sit aur.i.cuz aq̄ cydoniox. Qd si non fuerit illi caliditas plurima t volueris administrare medicinas in quibus sit repcussio cum resolutione aliqua t pfortatione:tūc cōfert ad illud hoc ppositū. Rx.karabe.z.x.ro.ru.z.v. melliloti.z.x.acatie.z.iiij.spice inde croci aboz añ. z.vi.masticis coticis capparis amboz an.z.iiij.luti armeni.z.vij.nucis cupressi.z.viij.conficiantur cū aqua arnoglosse t fiāt inde trocisci qnoz vnusqsq; sit vnius aur. Medicamē bonū Rx.aque neilon.z.x lacce ablu e.z.vij.t reusini.z.iiij.croci.z.iij.t.z.5.hasce.z.iiij.ciceris nigri.z.vij.myrrhe.z.v.luti armeni z.x.conficiant cū oleo de lilio in quo posita sit mumia t fiant inde trocisci t sumantur in potu t dosis sit vsqz ad.z.iij. Et reusini t lutum sigillatū cū miscentur cū aliquantulo de granis myrthi sunt res magis innatiue ad hoc in eis que ego sum expertus.

In fine autem rei t cum non cauetur ab inflatione t apostemationc oz vt in potu sumat de hoc trocisco:Rx.reusini laccam t.33.fiāt ex eis trocisci: t qnqz ponitur cum eis aliquid arsenici citrini:quoniā ipm est mirabilis virtutis in repercussione t resolutione sanguinis:sumatur in potu ex hoc t leniatur super ipsum huius modi epithima:Rx.xiloal. t crocum et baccas lauri t bdellium t calanum aromaticum t masticem t ceram t oleum alraxaki t almeli vs t fiat emplastz t ponat. CLa.xx.d scissura t cicisiōe i epe

CEstimauit Sy.q̄ mork ille cui⁹ disrūpitur epar t accidit sepatio cois ex eo corpi ipi⁹ t venis eius. In illo aute quod est minus hoc qnqz ē spes. Et quādoqz accidit illic vrina sanguinis t solutio vētris cū eo hz duo latia eius. CLa.xxi.de cura

Vra illius est cū medicinis stipticis t glutinatiuis sm q̄ scis. Et sm q̄ dictū est in capitul. spūti sanguinis. t quandoqz confert ei dare in potu pondus.z.ij.de rosis cū aqua frigida. Aut dare ei in potu balaustias aut facere emplin ex eis.

CTractatus.iiij.de humiditatibus qb⁹ accidit cā epatis vt expellāt egrediendo t coartēt occultādo

La.i.de speciebus expulsionū rex in epate

Quandoqz diuersificantur expulsiones in suba eius qō expellit t qnqz diuersificatur,cā eius ppt qd expellitur. Substantia vo eius qd expellit qnqz est res chimiosa: t qnqz ē aquosa: t qnqz est res ablutiua: t qnqz ē cholerica: t qnqz ē virulēta: t qnqz est nigra subtilis t nigra sicut fex t nigra melancholica. t qnqz ē fetida: t qnqz nō fetida t qnqz é sanguis pur⁹. t qnqz expellitur sulis ci ex via stoi cū vomitu t figt ipm puatio doloris. t qnqz est res grossa nigra que ē suba caruis stoi vel epatis. Cā aūt eius pp qd expellit qnqz ē apa qd rūpitur: aut opilatio q̄ apitur t expellit: aut scissura: aut vle⁹ aut corrosio: aut debilitas retentiue ḡe non retinet illud qd in ipso pphēditur. aut debilitas attractiue quare non attrahit. aut digestiue t nō digerit illud quod comphenditur in ipso. Et qnqz nō recipit ipm corpus t expellit ipm: aut fortitudine expulsiue: aut malitia ppl̄onis calide liq̄factiue: aut frigide debilitatis ex causis infrigidantibus: t ex eis fit eū omes plime: aut ē pp repletionē quā necesse é nām expellere. Et qnqz ē repletio sm corpus totū: t qnqz est in ipso epate qn bona est generatio sanguis: sz mozat in ipso sanguis t nō penetrat ad venas pp strictoz eaz: aut pp debilitatē attractiue in ipso: aut pp opilationes aut apata q̄ diximus. Et qnqz est cā repletionis qua expellitur dimissio exercitij aut additio cibo: aut incisio mēbi sm q̄ dixim⁹ in li.vij. aut tertio curtus psuetudinem hemorroidaz aut mēstruoz aut alioz. t qnqz cā ē mozdicatio t acuitas materiei cogens nām ad expellēdū: sz vtutes nōdū fecerit i ea opationē suā quā faceret si nō cēt hoc nocumentū. Et qnqz associat illud qd inenit in via t fit ei laboratio sū t inobediēs: t qnqz fit hy⁹i in crisib⁹. Et qnqz cā nō é in ipo epe imo i mesaraica. Et q̄nqz nō fit pol̄es in mesaraica oēs mōi isti cāz: ē tū pol̄e vt sint expte apatū t opilationū. nā si fuerit in ea pmū pol̄e é vt epar attrahat t mesaraica non attrahat ḡre accidit ex ea res ō qua curat: q̄nqz attractio dignior sit epati non mesaraice: t nō est attractio mesaraice solius attractio de q̄ curetur. Et multotiēs quidē é solutio vētris epatica: qn corpus nō recipit nutrimētū t redit ppter opilationē aut pp alind. Et omnes spēs harum expulsionū nituntur in veritate: aut ad debilitatē aut ad fortitudinē. Sūt ergo ea que fit ex scissura t vlcerosa t ptinens ad malitiā ppl̄onis t debilitatē vtutis de genere debilitatiōis uel debilitatiuo

t apertio opilationuz t eruptio aldubellati t expulsio superfluitatuz de genere fortitudis. Virtus enim duz non confortat non potest aperire aldubellati. t superfluitas sanguis corrupte propter multitudiñ ē aggregationis t paucitas suctionis ex eo t fluxus t superfluitas sanguis plurimi t alia. Et quando egredit sanguis fetidus non oz vt existimet q illic sit debilitas qñz enī fetet, ꝓpter lōgitudiem moze: deide expellit t ē quasi fex nigra. cūqz superfluit expellit ipsum nā sicut ostendim⁹ ēt i venis: verūz illuz q expellitur a virtute segtur lenitas t ē cum eo sanitas dispositionuz. Et ꝯdo nō ē fetēs i oi dispositione mala: tunc eger ē dignior vt ñ sit i dispone mala. Et silr qñz ē i expulsionibus colox diversox lenitas: t errat q retinet hos colores diversos i oi dispositiōe. Et vehemētior error eius ē q retinet eos cuz opilatiuis ꝓpatiuis. Et scias q ñ elōgat gn virtus debilitet t nō separet superfluitates t nō expellet repletionez: deide accidat ei vt ꝓforet virtus aut puemiat de preparatione materiez t apertione opilationuz cū quo facilī fiat expulsio iobediētis t expellant superfluitates. Et causa qdem i solutione ventris chilosa que est causa epatis t coz q sequit ipsū: aut ē pp debilitaté attractiue que est in epate: aut pp opilationes t apostema ta q sūt i cōcauitate eius aut i meseraica ita vt nō attrahat t nō alteret oīno. Et ego dicz iudiciū haruz opilationuz i ca. intestinoz. Et ē ex eis q cuz dimittūtur are faciūt t deficiunt virtutē. t qñ retinent iflant i superiorib⁹ t nocēt eis t ꝓstrigunt anhelitū. Materiez vero chilosaz multitudo ē q ipse sūt augmētatiōes virtutē attractiua q est i epate quare remanet maior ps eaz ñ attracta. t qñqz ē causa i hoc vehemētia appetitus stōi t superfluitas eius. Et causa i solutione ventris lanatiua est debilitas virtutis alteratie separatiue q ē i epate aut augmentum patientis sup agentem t debilitatio retentiue: t est tunc similis solutioni ventris lanatiue epatis debilis. t cā eius est vomit⁹ t colirica passio al̄eo' qō nō tollerat stōus debilis. t expellitante ꝓplemētū opationis pp debilitaté retētiue: cū ergo ñ ē pp debilitaté retētiue tūc est pp debilitaté alteratie. Et vtreque debilitates sequūt oēm ꝓpoz fz pliz debilitatis retētie aut pp caliditatē trīm: aut pp frigiditaté mñ i vtrisqz dispositiōib⁹. nā ablutiua conuertitur ad illud qō est plus sanguineū ꝓpter vehementiaz consecutionis corporis deinde ad illud qō ē turbidū. t eius quidem que facta ē a caliditate ē signū alind t facte a frigiditate ē signū aliud q ego dicaz. Et causa i solutione ventris cholerica est multitudo cholere t fortitudo expulsiue.

Et causa i virulētia ē adustio sanguis t humoz t liq factio coz t qñz pduc ad adustiones corporis ipsi⁹ epatis. t qō ipz educ post humores diversos. t qñz fit virulentia pp resudationez apatis aut dubellati. Et sepe fit resudatio ex epate t fit ventris solutio periodica. Et causa i facta que est similis feci aut est eruptio dubellati aut opilationis apertio aut corrosio. Et vlcera putrida aut adustio san. t alteratio i partibus epis pp paruitatez penetratiōis cum caliditate epis t coz q sequūt ipz: aut alteratio ei⁹ venis cum ē vehemētis caliditatis t corrūpit ipm t nō sugit ex eo corpus qñ grosset t fit sicut fex fetida vehemētis fetoris: t ipso ē additio ebulitionis t liquefactōis t amaritudis pp dominiuz cholere. Et q ñ corrumpitur hac corruptione: expellit ipsum natura fortis t significat corruptionē cōplexiōis i membris t ē p culdubio ptinēs ōbiles t extenuatos. t differt a melancholica p colorē t substantiā t fetorē: naz ipsa ē minor illa i nigredine per colorem t substantiaz: t fetor ipsi⁹ vehemens ē cuius similis non ē melancholie aut frigus ispissans sanguinē t cōgelans ipsum aut debilitas epis ꝓpter quā perdurē ex lauatiua ad sanguineam t ad feculentam: t non est subito nisi raro. Et plūm eñ fit subito ē a pplexiōe calida adurente. Frigida enī facit ipsum rem non digestaz: t calida adurens cōturbat ipm sicut fex. Sed ꝓpter egressionē ipsius carnis epatis ē adustus grossus. Et cāl sanguine puro ē virtus fortis non faciens necessarium vt remoueatur superfluitas a sanguine tempore in quo alteret t expellat ipsaz. Et qñz fit pp solutionez cōtinuitatis. Jngt Hyp. Ille cuius epar repletaq decide crumpit illud ad pāniculū ventris tunc cū repleī venter eius mouet. Et scias q plūmū potus vini passi recentis facē cadere i solutionē ventris epaticaz t cū retētio solutionis contur bat t eius solutio facit acquirere tranglutatez est mortale. Et scias q cum longe egritudi senis succedit fluxus ventris ē timorosus. Et cuz eius fluxus retinet cuz nocumento tunc eius fluxus est epaticus: t eius corpus non recipit nutrimentum ꝓpter exiccationem viarum.

¶ Cap. ij. de signis.

Differentia qdem iter solutōem ventris epatica t eaz q fit ab intestis ē: quoniaz humores mali egredientes t sanguis ex intestis sunt cū rasura dolorosa t prūgitia t paulati ꝑ continuationez. t epatica fit sine dolore t est plūma t non est semper continua i oi hora. Et qñz distinguit iter vtraſqz pmixtio cuz egōne t sepatō ab ea t postpositō ab ea. In epatica enī venit post egōnem paruz permixtionis. Differentia vero iter solutōem vētris epaticam t stomaticaz ē: qñ epatica egredit chilosa equalī qua iā stōus effic qō el ierat t remansit ipressio epatis i ipsa t si esset stomatica ostenderet ex ea qō cum solutē egredit idigestuz t grauaret sup stōm t esset cum ea nocumentuz stōi plūm. Et qñz egredit aliqd i digestuz non pp stōm solūmodo: imo pp cōtatez epis ēt ad stōm. veruz pertinet ad stōm: qñ nocumentum ē i operatōe eius. Et differētia iter solutōem ventris chilosam sanguineam que est ex epate t illam que est ex meseraica ē: qñ illa que est ex meseraica nō sunt signa debilitatis epatis i vria t alijs. Sz dria iter vr factum ex vlcere aut resudatōe apatis: t factū ex partibus alijs, est: qñ añ pmuz ē febris t hoc aliud icipit sine febre. q si febricitat p illud: tūc ē illud pp causaz aliaz. Et cuz virus qō dixim⁹ cē ex meseraica t ex apatibus i ipsa ē fluxus ventris chilosus purus absqz signis debilitatis i ipso epate ex apate aut

dolozē resoluēte colozē. Et ē febris que ꝑm cōitat debilis. Et ad vltimū virus epaticuz est decline ad albedinez t rubedinez ac si ipsū sit sozdes aut pus t sāguis t mesaraice declinius ad albedinem t citrinatem q. sit virus vlceris. Vez dria iter solutōez ventris q̄ est ab vlceribus t corrosionem t dubeller t iter illaz que est a virtute est: qñ cum illa que est a virtute reperitur lenitas t egrediunt cū ea colozes diuersi extranei t nō sunt cuz ea signa aꝑatuz. Et qñz sunt ante ipsaz opilatōes. Et quocūqz mō sit nō ātecedunt eam se. t arefactō: neqz antecedit eam solutō vētris lanatiua aut sanguiea lubrik vt virulenta. Et illa q̄ ē causa aꝑatuz retict san. t corrumpit ipsuz t nō sunt ibi dubellati. Signum vero eius ē vt sit illic aꝑatꝰ t ñ sit illic signum collectōis: t sit ꝓma subtilis virulēta resudatiua: deide igrosset i fine rei. Et illa que fit ꝓpter debilitatem epatis icipiens ex lanatiua: t pernit ad feculētaz anteced̄it illud t raro fit subito. Qñ fit subito cuz alteratōe colozis t casu vētis: tunc ipsa etiā est a debilitate. Et cū cā est ꝑpō significant ipsam signa eius. Et feculēta cuius cā est caliditas similatur sanguini adusto t añcedūt eam liquefactio humoꝝ t mēbroꝝ t fluxus ventris virulentus t sitis t paucitas appetitus t vehementia rubedis aq̄. Et qñz sunt cuz ea febres t est eius egō sicut egō sepestilentie i vehemētia fetoris t grossitudie t tictura colozis: deide aggredit i fine eius sāguis niger. Et illa cuius cā est frītas est silis sanguini putrefacto i se ipso nō sicut caro liquefacta. t nz est multa vehemētia fetoris: imo fetoꝝ eius mioꝝ est fetoꝝ calide t e minoris nigredis q̄ calida t est minoris calozis. Et qñz est sanguis subtilis niger. q. sit sāguis aliquo modo feculentus nō ꝑgelatus t est incessus eius lanatiuus plus t sitis in ꝓncipio sui parua: t appetitus cibi est plurimus: deide i fine sui perdūc ꝓpter sui putredinez ad febres t deiꝭ ꝑtem etiam t perdūc ad hydropisiz t ad vltimuz est longitudo cū extēsione dispōis Et significatur illud qd associatur complexionali ex humiditate t siccitate per dispōnem eius qd egredit i sba sui t per siti. Et illa q̄ fit ꝓp resudationez aꝑatis aldubellati qñz ē post grossuz t sāguis feculentus t humozes plurimi sicut sit i opilatōibus: verū signa aldubellati t maturatōis eius t eruptōis ipsius sūt sicut iam sciuisti t cognouisti añ. Et qñz currit ad dubellati t apostemata i ꝓncipio sui virus subtile: deiñ cuz crumpit egreditur sanies t qñz currit cuz ea sanguis. Et illa qdē que fit ab vlcere aut corrosione ē cū dolore i partib⁹ epatis t cum paucitate eius qd egreditur t remanet t antecessione facientiuz necessario vlcera t corrosionem. Et illa i qua est illud qd egreditur ex ea ipsa caro epatis est nigra grossa t associatur ei debilitas circa mioꝝ t qñz mozitur. Et illaz que fit ꝓpter replōnem a retētōe cursus: aut icisiōe mēbri aut dimissione exercitij aut similibus significat q̄ ē causa eius: t fit subito cū multitudie t abscisione veloci t paroxismo. Et i omni cuius res ꝓtē dūt i fluxu ventris longo sine sit feculentus sine virulentus aut alius ad hoc vt cuz fluxu egrediatur nigruz paruz habetur spes. t fortasse conferunt ei medicie fortes stiptice paruz gluiatic: vez earum vltis cōsecutō non ꝑuēt ad sanitatem. Huius vero capituli curatōem postponemus vsque ad capitulum solutionis ventris.

Cap. iij. de cacesia.

Quando corrūpit digō epatis t cōicat sup ipz debilitas accit in ꝓmis dispō antecedens hydropisi: t noiat cacesia t appropiat nomie corruptōis complexionis. In ꝓmis itaqz permutatur color corporis t facies ad albedinem t citritatez. Et apparet iflatō i palpebrāl t facie t extremitat emanuum t pedum. Et qñz expargik i totum corpus ita vt fiat sicut mala t consequitur ipsam corruptō digestionis. t qñz appetitus fit fortis t est natura i sui retētōe t resolutione scōm ordies. Et similiter est dispō syncopis et qñz t vigiliaꝝ t elongatiōis eius a vīs vel ab his t mioꝝt cuz ea vria t ludoꝝ t multiplicatur ventositas t fortis fit iflatō i mirach. Et qñz i flantur testiculi. Et cum accidit ei vlcus fit difficilis eius ꝓsolidatō ꝓpter corruptōez complexiōis. Et qñz accit i cōmissuris t gigiuis caliditas t puritus ꝓpter vaporem corruptum ascendentem: t fit corpus debile mollificatum. Et quandoque accidit cacesia pp aggregatōz aq̄ i pulmōe. Et fit forma patiētis cā silis forme hydropisis.

Capitulum. iij. de hydropisi.

Hydropisis est egritudo mālis cuius cā est mā cruberās frigida igrediens mēbra t ꝓsequūt vel crescunt p cā aut mēbra manifesta omnia aut loca vacua partiū i gbus sunt regimē nutrimēti t humozes. Et diuisiones eius sūt tres. s. hypostacha i qua cā est mā phleginatica penetrās cuz sāgui ne i mēbra: Et ascites in qua cā est materia aquosa effusa i spacium ventris iferiozis t q̄ sequuntur ipsū Et tympanites i qua cā est mā ventosa sparsa i illas partes. Et hydropisis qdem habet causas t iudicia cōmunia. t omnis hydropisis habet causam t iudicium cōmune. Et non qdez accidit hydropisis absque egritudie epatis ꝓpa: aut ꝓpter cōmunia tē: lz qñz egrotet epar t non accidat hydropisis. Et cāe hydropisis oio aut sūt ꝓpe epice aut sunt cum cōitate. Et cārū propaꝝ dignior t cōior est debilitas digōnis epatice t ipsa ē. q. cā coniuncta. Cāe vero antecedētes sunt oēs egritudies capitis cōplonales t istrumētales: sic paruitas t opilatōes t apata calla frigida t mollia t dura opilatiq̄ officiuz vene ascendētis t durities siphac ptientis. Et plexionales sūt iflāmantes t faciunt hydropisim plus illis cuz gradatōe resolutōis inati caloris aut extictōis eius subito. Intelligo aūt p resolutōez huiusmōi illud qd sciunt medici q̄ calori inato accidit resolutio paulatim aut extinctio sine sit ex calido sine ex frigido: sic ꝓnu aque frigidei ieiunio t post balneū t exercitiū t coitū t humectāte superfluo t exsiccāte post ligationē. Et cuōes superflue per sudoꝛ t vrinā t solutionem vētris t rasuraz t menstrua t hemorroidas Et nocibiliores cuōnum ē cuo sanguinis. De egritudinibus vero officialibus dictū ē i capitulo cuiusqz caꝛ qualiter perducit ad hydropisim, Cāe aut hy-

hydropisis cū cōitate ad ip̄m: aut sūt p cōitatē cuz corpore toto ita vt calefiat sanguis ei⁹ valde: aut infrigidet valde pp aliquā causaz: aut ē ꝓpter frigus stōi ⁊ malitiā ꝓplonis eius: ⁊ ꝑpe cū succedit fluxui ventris sanguinolēto: aut est ꝓpter mesaraicā: aut ꝓpter cōitatē splenis ꝓpter magnitudinē suam pp apata in ipso dura: aut lenia calida: aut multitudinē eūonis melancholie. ⁊ pducit supfluitas ei⁹ p illud qđ accessit de virtute melancholie mote ad debilitatē epatis ⁊ infrigidationē eius ⁊ applicationē nocumti eius ad ipsum sicut peruenit ad cerebz ⁊ variatur Et magnitudo splenis perducit ad hydropisim et ad debilitatem epatis ꝓpter duas causas. Una earū est multitudo eius quod extrahit de epate ⁊ remouz virtutē eius. Et altera est cū debilitate vtutis epatis ꝑm semitam qđ ei contrarius ē vt quod ꝓhibz ipz generare sanguinem bonū. Et qñqz est per cōmunitatem renū ⁊ ꝓpter frigiditatem renū. aut ꝓpter caliditatem eoz ꝑpe: aut ꝓpter opilationē in eis ⁊ duritiem: quare non attrahūt aquositatez q̄uis renes egritudinem non habeant. Et quandoqz fit ꝓpter intestina ⁊ egritudines eoz ⁊ ꝓpze ozbi ꝓpterea quia est ei propinquū ⁊ ꝓpter vesicam ⁊ matricē aut pulmonem aut diaphragma. Et non ē omne quod accidit ꝓpter communitatem rerum ꝓpter complexionem eoz: imo quandoqz est ꝓpter opilatiōes eorum ⁊ apata ipsoz: quare non attrahūt. Et sili ē dispositio in eis que accidūt ꝓpter cōmunitatē intestinoz. Non enim omnia sunt ꝓpter alterationez dispositionis intestinoz in qualitatibus trīs: imo quandoqz sunt ꝓpter dolores intestinoz ex punctura et rasura ⁊ cholica vehementis doloris ⁊ alijs: q̄re debilitatur epar ꝓpter illa. Et similiter illud qđ fit propter cōmunitatē matricis nō est in qualitate eius trīs imo ꝓpter dolores eius ⁊ retentionē menstruoz in ea. Et qñqz fit pp cōitatem ficteris ꝓpter retentionē sanguinis hemoꝛroidaz similiter in membris alijs p dictis: Et plurimū quidem cōicant mēbra fecis cū concauitate ⁊ mēbra ꝓuocationis ⁊ anhelitus cum gibbositate. vez plurime cōicationes perducēt ad hydropisim sūt cōicationes cum renibus ⁊ ozbo et splene ⁊ mesaraica ⁊ stomacho. Quidā aūt direruṅt q̄ quandoqz accidit hydropisis pp apata accidentia in locis vacuis ꝓpter igneis ꝓpter malitiam cōplexionis ledentē epar ⁊ nocentē eis: ut sanguinem melancholicum qui multotiens coartatur in eis et generat opilationes in eis que vicina sunt illis puniēdo ad ea ⁊ egōnem sanguinolentā: ⁊ ē plīmuz p ducens ad hydropisim post tollerantiā doloris cōfirmati in partibus illoz qui fortitan non resoluit p medicaiñ ⁊ eūonē. Et hic ē sermo nō bonus. Et deterioz qui dē hydropisis ē illa que est cuz egritudine acuta. Et sūt homines quidam quib⁹ videt q̄ hypo sarcha ē deterioz alijs: qñ corruptio i ipa cōicat epi ⁊ omnib⁹ venis corpis ⁊ carni ita vt destruat plurimū digestionis tertie. ⁊ ex eis sūt qbus videt q̄ ipsa sit leuioz alijs ita vt sit leuioz tympanite. verū dign⁹ est vt sit asclites maligniōz illis oibus: deinde hypo sarcha sit aliqua que ē leuioz omnib⁹ ⁊ sit exea alia q̄ est valde mala. ⁊ illud ꝑm ꝓsiderationē causaz facile cadere in ipsam ⁊ in manifesta quidem dispone Et in plūo qđē qđ exprimentū facit esse necessariuz oportet vt sint species hypposarche leuiozes ⁊ nō oz necessario vt de eis sit deterioz ꝑm q̄ est in illis relig Et homo de quo vehementius timetur cum aduēit ei hydropisis ē ille cuius ꝓplexio naturalis est calida ⁊ sicca. Non enim egrotat per contrariū sue complexioni nisi pp rem magnā. Hydropisis aūte eueniens ꝓpter duritiem splenis magis salua est q̄z ad nentes pp duritiē epatis: imo est i q̄ sperat curatio: Et quandoqz dominatur materia hydropisis adonec faciat accidere diriniā ⁊ constrictionem anhelitus ⁊ solutionē ventris: ⁊ illud significat ꝓpinquitatem mortis in tribus diebus. Et qñqz alterat ālhelitus pp cōplexionē officialem ⁊ hec ē magis salua Et qñqz accidūt eis ꝓpter motū vlcera oris ⁊ gingiuaz ꝓpter malitiam vapoz. ⁊ in fine eius accidunt vlcera in corpore ꝓpter malitiam cōplexionis sanguinis. Et dicit q̄ qñ descendit er hydropico qđ est sicut caro ꝓnūciat mortem eius. Et si alicui accidit hydropisis habenti melancholiā resoluitur melancholia ꝓpterea quia hydropisis humectat eam. Et scias q̄ fluxus ventris in hydropisi mortalis est. Et oz quidem vt habens hydropisim sciat illud quod de ipso ꝓmū inflat. s. an sit femur aut pedes aut dorsū ⁊ ptes renū ⁊ alchati ⁊ ex intestinis. ⁊ oz vt sit nā in lenitate ⁊ siccitate cognita. Natura enim sicca melioz est q̄z cū ipsa est lenis: ⁊ ꝑpe in incipiente ex alchati ⁊ renibus. Et cum incipiente quidem ex alchati multiplicatur lenitas nature pp reuersionem humiditatum cibi ex eo ad intestina ⁊ siccitas in incipiente ex anteriozi est plus. Et oportet vt cognoscas dispōnem locoz sicut vmbilici ⁊ ventris ⁊ femoris etiā an sit ꝓtabefacta vel tenuis aut carnosa. Carnosa. n. sigt fortitudinē ⁊ tollerantiā solutōis ventris. ⁊ ꝓsidera etiam an femur cōicet in inflāmatōe aut nō cōicet: ⁊ qñ cōicat timet resudatio. Et resudatio quidem putrefacit ⁊ liquefacit ⁊ facit cadere i vlcera maligna difficilia ad sanandū.

La. v. de causis ꝓpriis asclitis.

Causa ꝓiūcta in ipsa ē q̄ supfluitas aquosa nō egredit ex pte sui exitus quare reuenit necessario ⁊ fluit ad aliū locū q̄z ad illū in quo ꝓprehendi ⁊ constringi solet necessario. Aut ꝑm semitaz resudatōis. aut sepationē ventositatis quaz resoluit coartatio. aut pp multitudinē materiei. aut pp vehemētiā expulsionis qua expellit nā a necessitate vincēte in vijs quas habent supfluitates ad spaciū vētris ⁊ ad concauitatē ventris in qua sunt intestina. Et plurimū stationis eius nō ē nisi inter zirbū ⁊ tinē sipha: intrinsecus nō pp resolutionem zirbi imo non nisi corrosione zirbi. Et tu iam scisti q̄ expulsio naturalis q̄qz penetrat aptionē in ossibus nedū ab alijs aut ꝑm semitā scissure aliquoz meatuū qui ꝓparati sunt a cibo ad epar: quare attrahitur aquositas ad eos anteq̄z ad epar. Aut ꝑm semitā quam dixerunt

quidam antiquoꝝ sublimiũ: ꝛ secuti sũt eã quidam antiquoꝝ posterioꝝ. s. q̃ illa reuersio est ex orificijs venaꝝ que peruenũt ad lumen in vtriq; lateribus Et sumitur ex eis cibus ex orificijs que sunt veniẽtia ad ipsum ꝛ egreditur ex eis vrina: nam infantes dũ sunt in ventre mingũt ex lumine ꝛ orti antequaꝫ lugentur mingũt etiã ex lumine. Cũq; ꝓhibet ex colatere tendit ad vesicam. cũ ergo necessitatem faciũt opilationes ꝛ resistentia virtutũ expulsiuaꝝ ex partibus alijs expellit aquositas in illis venis donec p ueniat ad orificia eaꝝ. Cũq; non inueniũt meatum ad lumen dilatant ad ventrem ꝛ aperiũtur ꝛ fiunt valde latiores ſm comparationẽ ad creationẽ suaꝫ primã ꝛ coartantur meatus qui sunt apud gibbositatem. Ipsi eni sũt stricti ꝛ augmentat strictura eoꝝ pluſq̃ illoꝝ qui sunt apud ꝓcuitatem. Et nõ elongatur quin sit cũo aquositatis ex ventre aduenies ex istis partibus. Et medicina quidem iuenit viã p eas ad epar: deinde ad intestia. Et cã qdẽ hꝰ cause ꝓiũcte aut ẽ in vtute separatiua aut in materia separata aut i vjs. Cã itaq; que est in virtute separatiua est qñ separatio est cõmunis inter virtutẽ expulsiuã in epate ꝛ virtutem attractiuam in renibus. cũ ergo debilitantur ãbe aut vna eaꝝ. aut fuerit in vjs opilatio ꝛ ꝓpie cũ est in renibus vel in venis apostema duꝝ: ꝛ non separatur aquositas ꝛ non recipit eam corpus ꝛ non tollerant eum vie: tũc necessario ẽvꝰ modoꝝ casuum hydropisis asclitis. Et ꝓpter hoc quandoq; accidit hydropisis ꝓp debilitatẽ ꝛ egritudinem in epate solum. Causa aũt que est in separato ẽ vt sit aquositas plurima valde vltra q̃ virtus separare possit aut sit nõ bene digesta. Et aquositas quidẽ fit plurima valde ꝓpter potum aque frigide plurime. ꝛ similiter ꝓpter vehementiã sitis dñantis ꝓpter complexionẽ in epate facientẽ sitim: aut ꝓpter cãm aliam facientẽ sitim: aut ꝓp opilationẽ cũ qua non attrahitur ad epar aliquid de quo sit currãdũ qꝫ assidua fit sitis super multitudinẽ potus: aut quoniam aqua non cõfert siti: aut quia calida ẽ nõ frigida: aut quia in ipsa est qualitas faciens sitim ex salsedine aut baurachitate aut alijs. Pars autem alia est qñ ꝓpterea q̃ non ꝛequatur dispositio digestionis cibi humidi recipiũt corpus ꝛ epar partem cibi humidi ꝛ redit pars eiꝰ ꝛ implet vias ꝛ q̃ñq; ꝓducit ad cãm hydropisis asclitis predicte ꝛ dñatur aquositas aut tympanitis si dominat vẽtositas ꝛ illud in digõne secũda. Cã autem que est in vjs est vt sint illic apostema ꝛ opilationes ꝓhibentia aquositatẽ ab inceptione vie suc ꝛ penetratione in pte sua: imo ꝓhibet ꝛ conuertit eam ad partẽ aliam q̃ ad viam suam. Et quando expellit natura ex hydropico aquositatẽ hydropisis ꝑ scipsaꝫ significat euasionem. Et in pluribus horis cum catarrum patit hydropicus redit inflatio in spacio triũm dierũ. ꝛ ſm plurimũ fit illud ex ventositate. Inquit Hypo. ab illo q̃ hꝫ phlegma plimũ inter diaphragma ꝛ stõm faciens ei doloꝛẽ tũc cum ipsum vadit in vẽis vsq; ad vesicam ꝛesoluit egritudo. Inqt. G. melꝰ est vt ꝓcipitetur phlegma ad femur non ad partes vesice Quõ enim resudabit ad eam cũ sit phlegma ꝛ non sit aquositas subtilis. Et dico ego non elongat qn resoluatur ꝛ subtilie ꝛ nõ elongat qn sit expulsio ex ſm electionẽ nature ad ptem aliquã ꝓp necessitatẽ ꝛ suam: aut sit in ptes alias ꝓp causam agentem sicut expellitur pus qõ ẽ in pectore ad concauã ꝛ ad vesicam. Hec aũt penetratio nõ est mirabilio: penetratione pus in ossibus pectoris. Et illud qõ quidam dixerũt q̃ forsitan intellexit ꝑ phlegma aquositatẽ etiã ẽ longinquũ ꝛ non est necessariũ. Et qñq; accidit vt inflet venter sicut hydropici in eo q̃ hꝫ vlcera intestinoꝝ: deinde ꝓsorentur ꝛ nõ morat: vel minoratur ꝛ egõ effũdatur ad ventrem eius ꝛ magnificet iste: sed hoc ſm me q̃uis dicatur est sicut lõginquũ Maioꝛ enim magis antecedit q̃ illud ꝛ ꝓpe cũ est eruptio ex superioribus.

La. vi. de causis ꝓpriis hypocarche.

Causa antecedẽs in ea ẽ corruptio in digõne tertia declini ad cruditatẽ ꝛ aquositatẽ ꝛ phlegmaticitatẽ. ꝛ san. nõ adheret corpi adherẽtia nãli ꝓp sui frigiditatẽ ꝛ idigestionẽ. Et qñq; est antecedẽs in hoc digõ secũda: aut digõ ꝓma aut corruptio eius qõ sumitur aut phlegmaticitas. Et eius debilitantur digestiua ꝛ retentiua ꝛ sepatiua in epate ipso: aut ꝓ cõtatem q̃uis nõ sint apata aut opilationes ꝓhibentia penetrationẽ cibi ꝛ sicut multitudo frigiditatis venaꝝ corporis ꝛ egritudines accidẽtes ꝛ opilatões existẽtes in eo ex cõmestione viscoꝝ ꝛ luti ꝛ siliꝛ. Et qñq; est ꝓpter stationem in frigore aeris frigidi in quo iam forte efficit impssiõez Et qñq; accidit causa caliditatis liquefacientis corꝰ ꝛ humoꝛes. cũ ergo accidit opilatio. non potest cũ eo penetrare humoꝛ virulẽtus liquefactus in ptes renũ quare disparitur in corpore: ꝛ plurimũ ciꝰ fit subito. Et fluxus quidẽ ventris qñq; est valde iuuatiuus in hypocarcha. Et natura qñq; studet vt expellat supfluitatẽ aquosaꝫ in vjs nãlibus ꝛ nõ nãlibꝰ Sed qñq; fit pigra ab illa expulsiõe: aut forte videt penetratio eius nõ nãlis in modis ꝑdict dñiuꝫ expulsionis naturalis sup cã. ꝛ forte nõ recipiũt eã meatus: ꝛ forte expulsiua expellit eam ad ptes epatis. qñ eius aquositas ẽ ex genere ciꝰ q̃ expellitur ad epar. Cum ergo nõ recipit eam epar ꝛ q̃ sequũt ipsum: ꝓpter debilitatem aut ꝓpter multitudinem materici: aut qñ corpus non recipit ꝓp opilationes aut alia hesitat inter duas expulsiones Inqt Hypo. Cuius epar replet aqua: deinde crumpit aq illa ad panniculũ intrinsecũ: implent vẽter eius et mouit. Inqt. G. Intellexit p illud vesicas plimaſq̃ accidunt super manifestam partem epatis ꝛ cõgregant aquã. qũz crũpunt ꝛ fũt multe colligit aqua i spacio epatis ꝛ paꝫ penetrat in zirbũ nisi ꝓp corrosionẽ zirbi ex illa parte. Et dixit: hec aqua est sicut aqua hydropisi qui nõ moꝛitur: imo egredit aqua eius ꝛ viuificat aut incidẽdo aut medicãdo. Et simiiter nõ elongatur in hoc quin rarum sit: aut elõgat q̃ reuiuiscat. Et ego existimo q̃ moꝛitur qñ hec aq̃

ẽ deteriꝰ ista sua ꝙre corrũpit i spatõ ⁊ iterfic vapo
resuo: qñ epis eꝰ tunica ptinens ipsũ iaz corrupta ẽ.

Cap. vij. de causis tympanitis.

Plurimũ causaz tympanites ẽ corruptõ di
gestiõis ꝑme propter virtutem: aut ꝓpter
materiaz. Ipsa eni non valde digeritur cũ iã
eam egerit caliditas debilis operationez aliquã nõ
fortem ⁊ abhorret eam corpus ⁊ ꝓnum ad qõ con
uertitur ẽ vapor ⁊ ventositas: Et qñz sit iste materie
contente i partibus stõi ⁊ testiorum recipiẽtes reso
lutionem debilem que resolutõ fit i ventositatem ⁊
ꝑpe cum stõus est frigidus ⁊ hu. quoniam non di
gerit ad digestionem epatis: deide fit i epate calidi
tas aliqua ꝓparata vt digerat aliqd nondum ꝓ
paratum ad suã digestionem. Et quãdoqz ẽ illud ꝑ
pter caliditatẽ vehementẽ extraneam i stõ ⁊ epate i
cipiẽdo ad cibos humidos ⁊ humiditates corpoꝛis
anteqz dominet sup eos digestio q ue ꝓuenit a cali
ditate inata ⁊ effici eis operationẽ non naturalem ⁊
resoluit eos i ventositatem ante digestionẽ. Est ergo
causa tympanitis debilitas digestionis ꝑme ⁊ debi
litas caloris: aut propter vehementiam caliditatis
dominãtis que nõ dimittit tempoꝛe digõis: aut ꝑ
pter cibos. Et quãdoqz accit i febribus pestilentiali
bus ⁊ i pluribus finibus egritudium acutaz iflatio
ventris quasi tympanites ex quo audit sonitus tym
pani si percutiatur manu ⁊ est signum maluz valde.

Cap. viij. de signis communibus.

Omnes species hydropisis seqtur corruptio
coloris. Et ẽ coloꝛ i splenetico decliuis ad vi
riditatez ⁊ nigredinez ⁊ i oibus accit iflatõ pe
dum ꝑp debilitatem caliditatis inate ⁊ propter hũi
ditatem sanguis ⁊ eius vapoꝛem ⁊ iflato amboꝝ
oculoꝝ ⁊ iflatio extremitatum aliarum. Et oẽs il
le non eũantur ex sũ clamosa ⁊ constrictõe anhelit9
Et plurimũ eaz ẽ cũ paucitate appetitus cibi ꝓpter
vehemẽtiam appetitus aque nisi accidat quecunqz
ullaz sit a frigiditate epatis ⁊ ꝑpe a potu aque frigi
de i non sua poza. Et i oibus illis ⁊ ꝑpe i ascliti: dei
dei i hyposarcha mioꝛatur vria ⁊ plurib9 dispositi
onibus rubet propter paucitatem suam quare ag
gregati ea tictura que sparsa est i epate ⁊ ẽt propter
paucitatem separatõis sanguis ⁊ cholere ru. ab vri
na. Non ergo oꝛ vt iudicetur propter ticturam aq
⁊ rubedinem etiam caliditatis hydropisis. Et acci
dunt eis plurimuz fe. tepide. Et multotiens accidũt
ei botho: que cupte emittũt a se aquam citrinam. ⁊
multiplicatur egestio sanguinolẽta i hyposarcha ⁊
tympanite. Et cum ẽ initium hydropisis ex apate i
epate astrigitur natura ⁊ apostemantur pedes: ⁊ est
tussis sine sputo. Et accidunt apata i latere dextro ⁊
sinistro que occultantur deide apparent. ⁊ plurimũ
illius fit i ascliti. Et si icipiat i ambob9 ylijs ⁊ alchati
icipit apostema ex pedibus: deide accit fluxus ven
tris sanguinolentus long9 q non resoluitur ⁊ neqz
egreditur cum eo aqua. Et hydropisis cuius causa
est calida: est cum signis caliditatis ⁊ ex iflatõe ⁊ liti:
⁊ citrinitate coloꝛis ⁊ amaritudine oꝛis ⁊ vehemen
tia siccitatis in coꝛpoꝛe: ⁊ casu appetitus cibi ⁊ vomi
tu citrio ⁊ viridi: ⁊ fortis fit adustio vrie i fine eius ꝑ
pter vehementiam cholere. Et si est exgenere eius i
quo multiplicatur liquefactio ⁊ expulsio ad duas vi
as naturales: significant ipsam multitudo citritatis
⁊ signa liquefactõis ⁊ antecessio egestionis ⁊ vrie la
natiue ⁊ virulente: ⁊ icipit ex partibus illoꝝ ⁊ al
chati. Et silr ois hydropisis fcã ab egritudib9 acu
tis. Et hydropisis cuius causa est apostema duruz
cognoscitur per signa eius ⁊ fluxum ventris sangui
nolentum qui sequitur eam: ⁊ paucitatem appetit9
cibi. Et illa cuius causa est apostema calidum qñ i
cipit ex parte epatis: ⁊ constrigitur cum ea natura ⁊
sunt reliqua signa que sunt apatis calidi. Et splenetici
eam quidem significant coloꝛ ad viriditatem decli
uis: ⁊ egritudo antecedens i splene: ⁊ qñ non cadit
cũ ea appetit9. Et silr cuz ẽ ex renib9 ñ cadit appetit9
i hoza eo casu quo cadit i epe: ⁊ añcedũt eã egritudo
renũ ⁊ apa eoꝝ ⁊ vlcera ipsoꝝ. C. ix. ð signis asclitis.

Cum ascliti ẽ grauitas sensibil' i ventre: ⁊ cum
percutitur venter non est sonitus ei: sed quan
do cõmouet ex eo audit sonitus aque cõmo
te. Et silr quando permutat hñs eam ex latere ad la
tus. Tactus ei9 est tactus vtris pleni: non vtris i quo
ẽ iflatio: ⁊ non fiunt cuz ea mẽbra grauia. Et non ẽ
magnitudo membroꝝ eoꝝ sicut i hyposarcha: imo
arefũt: ⁊ ẽ semper sup cutẽ coꝛpoꝛis tensio cutis
humide extense. Et quandoqz cum ea est apostema
virge. Et accit paucitas vrine. Et est pulsus habẽtis
eaz paruus frequens decliuis ad duriciem cum ali
quãta tensione propter tensionez velaminuz. Et qñz
decliat i fine eius ad lenitatem ꝓp nultitudiez hũi
ditatis. Et qñ ẽ hydropisis ascites cueniens subito
p9 lapidẽ exeũtẽ ablatqz causis manifestis i epate tẽsci
as q vna duaz viaz duoꝝ testiculoꝝ ita disrupta ẽ.

Cap. x. de signis hyposarche.

Cum ipsa ẽ apparet cuz ea iflatõ i coꝛpoꝛe to
to sicut accit cõpoꝛi mortui. Et impiguantur
mẽbra i ipsa. Et ꝓpꝛie facies est decliuis ad
piguediez nõ ad arefactõez. Et cuz premunt digiti i
omm loco coꝛpoꝛis eius cõprimitur. Et non est i vẽ
tre eius de iflatõe ⁊ cõmotõe aut iflatione ne ⁊ exitu fu
munis ⁊ ventris: illud quod est i vẽtre ascltis ⁊ tym
panitis. Et fm plũm sequũtur eã fluxus ventris san
guinolentus ⁊ lenitas nature tendens ad albediez.
Et quãdoqz pulsus eius est vndosus latus lenis. Et
ita dictuz ẽ q quãdo ẽi facie hois aut manu eius si
nistra mollities ⁊ accit i ꝓncipio huius accidentis
ꝓritus i naso moꝛitur i secundo dicauti tertio.

Cap. xi. de signis tympanitis.

Credit i ea fumen plurimo exitu. Et nz cui il
lic de grauitate illud qõ est i ascliti: sed qñz ẽ i
ipsa de tẽsione qõ non ẽi ascliti: imo qñqz ẽ
quasi sit coꝛda tensa. Et non ẽ i ipsa piguedo mẽbro
ruz sicut est i hyposarcha: imo icipiunt mẽbra tẽde
re ad arefactõez. Et cuz venter percutitur manu audi
tur ex eo sonitus vtris in quo est iflatio non vtris
pleni aqua. Et est appetens eructationez semper ⁊

melioz ad ea: z exitū vētositatis. z eius pulꝰ ē lōgioz pulsū alioz hydropicoz: z ñ ē ōbilis cū nō ledatur virtꝰ cū qualitate sua: z nō mioz̄etur attractōe asclitis z est fm plim velox z frequēs decliuis ad duritiē z tensionē z non est inflatio pedum sicut est in alijs:

¶ Cap. xij. de cura cacesie.

CONsidera an sint in corporibus eorū hūores diuersi cholerici z educant solutōe ventris cū hierapicra: ipsa eni educit superfluitates absz hūiditatibꝰ inatis. Et si scaueris q hūores eoz sūt viscosi grossi: solues cū hiera diacollogntidos z qnz ponunt i ea aloes z collogntide z polypodiū z agaricus cū scamonea. z ponderā illis erūt fm quātitatez quā existimaueris de subtilitate hūoz z grossitie eorz z vtute corporis z debilitate ipsius Et qnqz idigent eis que sunt sicut hellebo. ni. si non valent alia i mundificādo z educendo superfluitates viscosas. Et cū hoc toto oz vt subtile studiuz sit i soluendo eos: z speres i eis illud qđ i potu sumūt. Et quotiēs imaginaueris q mā aggregēt nō permittas ipsaz figi: sed itera cūonem. Et cū hoc oz vt tu consideres stōs eorz ne ledantur a solutis: z ponas eoz solutiua aromatica: sicut xyloaloes crudū z silia. Si autē vtus fuerit fortis non multiplices cogitationez i hoc: sed fac perueniendo ad finem sufficientē. Et ad sūmuz oz vt sit regimen phibens generatōez superfluitatis z illud qđ cū euacuatiōibꝰ subtilibꝰ frequentibus. Et deuitent phlōmiaz quantū possibile est. Et si fuerit necessaria ꝓpter repletōes sanguis aude super eā cum mensura z partire i diebus tribꝰ aut quattuoz. z cū plus est necessaria phlōmia: est quando causa ē ex retentōe sanguis hemoroidaz aut menstruoz. z meliꝰ qdem est vt euacuatō fiat i p̄mis cum eis que mundificant sanguinem sicut hiera z similibus: deide si nonduz fuerit extrahē sanguinem paucum. Et i pluribꝰ dispositiōibꝰ quas habent necesse est vt euacues cum eis que educunt humores solutōe vētris: z aperiunt opilatōes. Et clisteria subtiliantia z resoluentia humiditatē solutōe educentia eas conferunt i ea: valde. Cum ergo euacuaꝝ tunc illud quo meliꝰ curaꝝ est exercitium temperatuz z mioratō potꝰ aq̄ z balneatō cum ags de baurach z sulfuris z aluminis. q̄ si desunt tunc fiat cū aqua maris. Balnea aūt dulcia nocent eis nisi vtaꝝ eis siccis z sudent i aere eorum calido. Et vt vtaꝝ vomitu ante cibuz: est eni bonum regimen eis. Et oz vt sit i ꝑncipio rei cū rhaphano infuso i siropo acetoso z i fine eius cuz hellō. Et vt p̄mutent ad exercitatōes quantuz possibile est z ad apertōes. Et vtaꝝ i epulis ipsoz z potibus eorū medicis exsiccatiuis appetitiuis subtiliatiuis aromaticis: sicut spica z cassia z cynamum: z medicinis lubricantibus: sicut absynthio z keisim z cupatorio z semine vertice z camepitheos z aristologie rotunde z succo cucumeris asinini z foliis mezireon z gensit z alkekengi cum ꝓprietate sua. Et ponantur i epulis ipsorum sulfur z succus cucumeris asinini z radix mezerion z folia eius z nitrum z cinis lilij z spuma maris. Et ista z similia horum conueniunt fricatiōi eorum in balneo. Et conferunt eis nuba z alcacaricon z vinum odoriferum paucuz z siropus de lilio. Et ex eis que conferunt eis valde sunt siropus de absynthio in ieiuno mithridatum z diacurcuma z dialacca z alkekengi z diaspermaton. Et quandoqꝫ sumunt in potu de lactibus lac camelarum z prinas earum z ꝓprie in corporibus solidis fortibus: z ꝓprie quando antiquatur caceſia z fortasse fit hydropisis. Et quandoqꝫ sumuntur in potu. ℥. ij. de vrina camelarum cum serapini cuius plurimuz sunt vsqꝫ ad aur. ℈. z similiter de vrinis caprarum. Et qñ que rectius est vt p̄misceantur cum eis: myrobalani citrini si materie fuerint subtiles cholerice. Et conferunt eis ex vaporibus vaporatio stomachi z epatis cum galia z cassia z similibus. Et iterum fac emplastrum ex eis cum lilio z similibus. Et assidue fricare ventrem cum eis que sunt sicut baurac z sulfur cum oleis calidis notis. Et confert eis ex emplastris emplastrum de rotellis cum cydonijs. Et si inobediat liniatur ex stercore vaccino z stercore caprino. Libꝰ autem habentium caceſiam sit ex eis in quibus ē suauitas z confortatio nature sicut alduragi z alcubugi Et sint iura eorum alzibrabegi odoriferata valde cū eis que sunt sicut garioſili cinamomum z. ℥. z croceus z mastix etiam. Et similiter galmosinat. Et ex fructibus granata dulcia: z de cydonijs parum non nocet. Et oportet vt misceantur etiam cuz cibis ea que sunt sicut synapis z porruz z allea z que currunt cursu eorum absque multiplicatione plurima.

¶ Capitulum. xij. de cura asclitis.

CAlnon cōis in curis eorum est exsiccatio z extractō superfluitatum: z si non cuz alio saltez cum stationē i sole vbi non est ventositas: z calefaciendo ad ignem accensum ex lignis exsiccatis z comedere cum mensura z dimittere aquā z aperire pozos z pronocatio frequens: z solutō vētris educē aquositatē subtilē cuz facilitate z frequenter: z expectatio sup sitim: z regimen ipsius: z phibitō a visiōe aque nedū a potu ipsius quantum possibile est. Et si nō ē excusatio q̄ ipsa potet bibat post cibū aliquantulo spacio z permixta cum vino aut alijs. Et minorato cibi z subtiliatio eius valde est melior cura: z exercitium qđ diximus i cap. hypocarche: z ꝑseruatō vtatis: z fortatō ipsius cuz bñ redolētibꝰ aromatis z olfationibus suauibus z odoribus ciborum cō fortantium: z confortatio ipsorum cum vino aromatico: Et nō est multitudo potus vini in ea laudabilis. Et ex eis que conferunt eis est vomitus z ꝓpe ante cibum z etiā post cibum de tertio i tertium aut de quarto i q̄rtū aut de qnto i qntū. Ipse eni iuuat eos valde. Et sternutatio cū medicis z insufflatōes z alia conferunt eis ex illis q̄ deponunt aquositatem z extrahūt eas ad vias euacuatiuas. Phlōmia vo oz vt deuitet ois hydropisiz hūs q̄tū pōt nisi illi q patiunt hydropisiz ex retentōe sanguis. phlōmia eni prohibet membris eorum nutrimentuz cuz ipsa sint pauci nutrimenti z cuz hoc frigidat epar ipsorum. Phlōmia igr est nociua i q̄pluribus dispōnibus

Et si fuerit illic apostema perueniatur ad ipaz i pn-
cipio rei. Cū hydropicus ꝓquerit de latere sinistro
mulraz arteriaz tūc nō est ei⁹ querimonia ꝓpter tē
sionē q̄ fit in ipso: nam ambo latera cōmunicant in
hoc: imo illud est ꝓpter sanguinez. Phlomeder
go i pmis: deide curetur cura hydropisis. Et si fue-
rit apa duz tūc nō sperer i sanatōe hydropis asclitis
q̄ segtur ipz. nā t si aqua euacuet q̄libet eōne redit
tam t replet. Et scias q̄ cibū cū medicis laudabiliōz
est. q̄ que fit sectione t resudatione t fit difficile suc-
curref eis. Et oz vt fiat cibū hoza q̄ nō ē febris: quā-
uis enī regiñ exsiccet hydropisi tñ apa ipaz redire
facit. t oz vt i ipa minozenē trociscī stiptici: q̄rum sit
ꝓfortatiui sicut ē trociscus de almirberis t ꝓprie cū
ꝓstricta ē natura. Et oz vt fiat exsiccatio i hydropisi
frigida cū oi calido subtiliatiuo apitiuo. In hydro
pisi aūt calida fm modū aliū de quo singulariter ser
monē faciā. Et scias q̄ oleū de fisticis t amigdalinū
unatiua sūt i o. bꝰ speciebꝰ hydropisis. Medicine
aūt ingulares cōuenientes huic speci hydropisis
t cū est frigida sūt sicut decoctio andachoche vehe
mēs decoctionis de qua bibantur oi die. ℥. ij. aut
ℨcoquant q̄ulle lb. i. i. iiij. kist. viiij. i vase nūdodo
nec ꝓsumat tertia vini t bibat oi die ex eo quantitas
cochliarij magni: deide addatur ꝑ illud donec
perueniatur ad quīq̄ cochliaria: deinde minuat do
nec redeat ad vnū. Et itez dct i potu oi die de succo
calamēti. ℥. i. Et dixerūt quidā q̄ oz vt sūantur tan
tarides t auferantur capita t ale eaz. deide resoluan
tur corpa i aqua mellis t ingrediatur eger balneū t
sumat illud i potu: aut cōedat cū eo panē t hoc apū
me ē error maximꝰ. Et plus q̄ dixtū ē debere sumi
ex eis i potu ē kerates. i. in potu aquaz exꝑssarū no
taz. Et dicit q̄ quādo mūdificatur corpus potādo
oi die ex tyriaca quantitatē ciceris cū decoctione ca
lamēti. xxi. die t ē cōtemꝰ cōcistione vna leui q̄ con
fert. Et existimauerūt q̄daz q̄ sumere i potu stercus
capzinū cū melle unatuū ē eis: aut vrinā ouiuz aut
vrinaz asinoz cū spica t melle: aut aristo. ro. pōdus
℥. iij. i vino. t tā laudauerūt ex eis q̄dā oi die: aut oi
bus duobus diebus sum ere quantitatē fabe ex alu
mine hūido i aqua. Et ex medicis unatuis sūt alka
kigi t diacurcuma ꝓpe. Et spes ē ad omnē hydro
pisiz i diacurcuma t cōsectione alburbatus, ꝓprie t
electuaria asinoz t medicie ō squilla t siropo isglitico
t tyriaca. Et q̄ tyriaca t diacurcuma t alkakingi cō
ferūt valde i fine hydropisis frigide. Et ex medicis
mixabilis unatuī sūt trocisci de sabzam t diarue.
℞. ℈. sabzā myrroba. citrinoz ꝑtes equales t dos
eiꝰ gradatiz sit ex danic. i. ℈. ad quantitatez. ℥. i. bi
batur i oibus quattuoz diebus semel. Et in eo q̄ est
inter eos bibantur trocisci almirberis. Et quādoq̄z
ꝓnūtur medicamia ex reubarbaro t costo t bac
cis lauri t fenugreco t lupinis t cenula t gentiana t
gūma amigdali t galbano t sūt medicamēta unatu
ua. Regimē aūt cūans aquositatē ē cū solutis ebi-
bitis t clisteribꝰ ꝓprie. Ipa enī ꝓpiquoza sunt
aque t leuiōa sup naturatas t rēotiozu a liquefactio
ne: t cū spēbus balneationū cū thermis t cū regimi
ne calefaciēte. Et cū aquis i quibꝰ decocta sunt subti
liatiua sicut feniculus t camemilla t squinātū: t ipē
bus unctionū t emplozū t vapozationū. Et ingredi
tur i sūma illius vt sumantur i potu lac capzinū t lac
camelaz fetarū. Et de hoc gdē genere vrina t lac ca
melarū fetaz cōuenientia sūt asclitis cū sumūtur heb
domada. i. cū trociscis de aloe i pmis. ℥. ℈. ex eis cū
℈. ℈. spodij usquequo pueniatur ad. ℥. i. Et post ista
eōne cūa cū mezerion cū. ℥. i. alkakigi: deide itera
trociscos de aloe hebdomada una t nō cesses face
re hoc t fortasse sanabit. Extenuati vero non sumāt
i potu ex trociscis de aloe i pncipio quantitatē vnī⁹
danic. Et descriptio qdē trociscoz de aloe ē i antido
tario. In solutis aūt nō oz vt sit illud qō nocet epi. t
si aliqua necessitas facit hꝰ i necessariū cē oz vt recti-
ficetur. Et oz vt nō sit subito: imo ꝑm vices: naz illō
qō subito ē mortale est. t puuz nocumētuz debilitat
epar. Et aloes solū ē malū valde epate: quare oz vt
clōgetur ab epate nisi ꝓpter necessitatē aut cū ingē
nio rectificationis t oz vt solutiua sequantur iciunū
quare nō cōedat solutus postea die t nocte si potē ē
t vt sequant postea q̄ ꝓfortant t cōstipant paruꝫ: si-
cut trocisci almirberis t sicut aqua fructuū i qbus ē
suauitas t stipticitas ita vt confortēt epar t ꝓprie
postea sic sūt cuforbiū t mezerion t aqua ammonia
ci t silia. Deide admistrēt rectificatia ꝓpōne sicut ty
riaca t diacurcūa i frigida t aq̄ endiuie i calida. Et il
li qdē q̄ est vehemētis caliditatis nō cōuenit lac ca-
melarū fetarū. Et incipiat i lacte camelarū i pmis a.
xl. ℥. t addant i oi die. ℥. x. Et deuita cū fuerit calidi-
tas t nō solutōe educas cholerā: qrū ipa resistit aquo
sitati aliquo mō. Et qñ necesse ē vt aquositas solutio
ne ventris educatur tūc duplicatur solutio vētris t
accit virtuti nocumētuz: imo necessariū ē vt extigua
tur cholera. Et solue aquositatē nisi chla sit trāsgre-
diens terminū i multitudie: t sis tūc cōtentus eis q̄
sunt sicut myrrobalani. Est enī bonū solutiuū i hꝰ i
dispōne sicut serapinū ē bonū solutiuū i dispōne fri
gida. Et ois superfluitas eōnis nisi quātitate t i tēpore ē
mala t ē i cala rectior. Et ex solutiuis bōis ē ius alca
nabit t ius galloz decrepitoz t ꝓprie cū polypo-
dio t ancto t silibus. Et cū cūaueris vicibꝰ. x. p ali-
quot dies cū aliquo euacuatiuoz subtiliū t cū lacte
camelaz t aqua calci t religs t minuta fuerit aqua
t alleuiatū fuerit apa: tunc rectius erit vt sup vētrez
cauteria fiant vt nō recipiat aqua post illud. Et fiant
cauteria post abstinētiam t dimissionē solutionis vē
tris duobus diebus aut tribus: t sint sex cauteria. s.
tria i lōgitudie icipiēdo a casu usq̄ ad femur: t tria
i latitudie vētris t expectet post ipa ꝑm famē t sitim
Et rectiua qdē ē vt i potu sumāt iter duas solutōes
ventris aligd de aperientibus opilationes sicut tro
cisci de amigdalis amaris. Lac autem camelarum
t capzarū t ꝓprie arabicarū t ꝓpe cuz ipinguā
tur i potu detur cum eis que solutionez ventris idu
cunt aquositate t subtiliant t prouocant sicut seccha
t abrotanum t cartamū t alia. Et calefactis eis que

℘

conueniant cū hoc ebi sicut cuscute ⁊ endiuia ⁊ alia Et nō respicias ad illud qđ dicitur i ipso ex hoc q̄ decipiūt sophistici ⁊ qđ dicitur i natura lactis ē contraria hydropisi: imo scias q̄ ē medicamē inuentiū propter illud qđ i ipso est ꝺ absterſiōe. Et est cōueniens propter illud quod i ipso est de p̄prietate sua. Quandoq̄ enī est medicia lubricatia ⁊ traria ei qđ queritur de cura qualitatis: sed est conueniens cum p̄prietate sua: aut propter egritudies sicut eūo ⁊ similia sicut ponitur endiuia i curatiōibus epatis quod habet egritudies ſras sicut sit eūo: ⁊ tenditur ad scamoneam i egritudibus cholericis imo scias q̄ hoc lac vehementis iuuamenti est: nā si hoc assiduc ipo vteretur i loco aque ⁊ cibi sanaretur per ipsum: ⁊ illud qdam tam expertum fuit i qbusdam q̄ peruenerunt ad terras arabuz ⁊ perduxit eos necessitas ad illū ⁊ sanati sunt Lac qdem camelarum quandoq̄ admistratur soluz: ⁊ quandoq̄ admistratur mixtū cum alijs medicis qbusdam quarum est intentio regimis non calefacientis valde sicut myrobalāis cū semie endiuie ⁊ semie cuscute ⁊ sale naptico. Et i qui qusdam earum est intentio regis calefacientis subtilis antis sicut serapino ⁊ granis eius. Et i qbusdam earum est intentio superfluitatis resolutionis ventris sicut costo. ⁊ similibus: ⁊ quandoq̄ admiscentur vrie camelarum: ⁊ quandoq̄ sunt contenti eoloco cibi ⁊ potus: ⁊ quādoq̄ additur ei cibus alī. Et i vtriq̄ dispositionibus oportet vt tu verifices in re eius an corpus fugat ex eo ⁊ non soluat aut soluat parū aut soluat plus pondere suo ſm mensuram tollerabilē aut superfluat ⁊ solnat vltra tollerantiam: aut caseet i ſtō ⁊ i vijs: aut perducat ad infrigidatōez: aut fluxu ventris educat hu. grossum phlaticum: aut hu. adustum propter putrefactionē suam si eam receperit. ⁊ scias q̄ melioz hora sumenti ipsum i potu est ver vsq̄ ad iitium estatis. ⁊ ex regie bono i dādo ipm i potu ē illud qđ experti sumus multotiens ⁊ cōtulit. ⁊ est vt bibatur lac camelarum setarum ſm vacuitatē ventris ⁊ abstinentiaz dici ⁊ noctis ante ipsum ⁊ nō sumatur i eis nisi paruz valde. Et si possibilis est abstinentia eoz. ſ. dici ⁊ noctis fiat. Et necessaria qdem est abstinentia noctis qūe est ante ipsum. deide bibatur ex eo qđ mulctum est i hora ⁊ statim quantitas. ℨ.ij. aut. iij. ⁊ melius q̄ dem est vt sumantur. ℨ.ij. ex eo cum. ℨ.ij. vnue camelarum ⁊ abhorreant aquaz aliquibus diebus ⁊ consideret vsq̄ ad dies. iij. ⁊ iuenict qđ egreditur cū prouocatione proximum ei qđ bibitur ⁊ post illud soluetur venter cum eo qđ bibit ex eo: ⁊ fortasse non soluetur venter cū eo nisi fer parumper. ⁊ non solutur per ipsum nisi quia corp⁹ nā repletuz est ex eo. Quod si soluatur vēter eius vltra q̄ bibit abstineat ab eo vna die aut misceatur cuz eo illud qđ constipat: ⁊ si nō soluit: tunc oz vt tumeat ex potu eius caseationē ⁊ dimittat ipm. ⁊ similiter si soluit vltra illud qđ bibitur: ⁊ tūc quidem oz vt bibat aliquid qđ deponat illud qđ est i ore ſtōi ex eo: ⁊ vt iteret ipm admixtuz cū oppoponaco ⁊ silibus: imo cōueniens est vt cibus additus cibus sumat de pillulis de oppo. ⁊ silibus cū q̄ſtitate pauca que extrahat illud qđ fortasse caseat ex reliquijs ei⁹ aut generatur ex eo ⁊ propter cū eructuat acetose ⁊ iuenit grauedinē. Et ex regimine conferente i huiusmodi dispositione est clistere i hora. ⁊ oz etiam in huiusmodi dispositōe vt dimittat sumere i potu lac vno die aut duobus ⁊ vacet ad vaporationes: ⁊ emplastra q̄b⁹ emplet venter ⁊ resoluunt. Quod si potus lactis nō facit accidere aliqd ex hoc ⁊ egreditur omni die res non superflua: imo perueniens ad quantitatem duorum vasorum paruorum sicut aqua: sit contentꝰ eo sine sit solum: aut cum oppoponaco ⁊ pillulis solutiuis de oppoponaco ⁊ alijs. Et si superfluerit solutio ventris solue ab eo lac vno die aut duobus diebus. deide gradatim procede i faciendo ipsum potare: ⁊ da ei i potu ex eo lac ꝓalis iam nutriti ex stipticis ⁊ permisce cū eo hora qua emulgetur scozie ferri albasceri contrite ⁊ ablute cuz vino ⁊ aceto assate ℨ quantitatem. ℨ.xx. ⁊ hypoquistidos amborum aī. ℨ.v. sc. apij. ℨ.iij. baccar pondus oīgani ⁊ apij ⁊ rute. Et dimitte i ipso hora vna: deinde coletur ⁊ bibatur deide gradatim perueniatur ad purū m postea ad permixtū cū eo qđ solnit ventrem si necessariū fuerit illud. De diureticis vero conferentibus non oz vt vinum solum adhibeatur: imo fiat permutatio ꝺ qbusdam ad quedam sicut sunt petroselinuz ⁊ amedos ⁊ calamentum ⁊ alsarum ⁊ feniculi ⁊ semen apij ⁊ siler ⁊ radix aniuden ⁊ camepitheos ⁊ acorus ⁊ ſpica ⁊ daucus ⁊ fu. ⁊ meu. ⁊ asparagus ⁊ semē eius ⁊ radix pestinace campestris ⁊ kakungi. Et oz vt optime fiat coz tritura: ita vt velociter puenant ad partes gibbositatis. Et cū admistras diuretica fortia oz vt admistres postea aliqd de iurib⁹ pinguibus sicut ē ius galline piguis. In emplis vero regula ē vt nō multiplicentur i eis ea que exsiccant ⁊ resoluunt cuz stipticitate fortiſtātia loco eius qđ exsiccatur ⁊ resolnitur: nisi eorū res sit modica ſm quantitatem q̄ conseruet sanitatem si ulla necessaria sunt: sicut sūt spica ⁊ thus ⁊ ciperi cuz quantitate pauca valde: illud. n. cōseruat virtutē mirach ⁊ illud qđ i ipo ē etiā: ⁊ facit ipsum nō susceptibile. Medicias autem singulares q̄ emplant ⁊ empla composita inuattua i hac egritudine iaz p̄ima dixim⁹ i antidotario. Et ea q̄ dixim⁹ hic sunt experta ⁊ inuatia: stercus vaccinū ⁊ stercus caprinum ⁊ stercus vaccarū p̄ascentiū herbā nō mixtam. Descriptio emplī ex eis. Sumatur ex hoc ſter core vaccio aliqd ⁊ bulliat cū aqua ⁊ sale: deide pulueriz̄etur sup ipm sulfur contritū ⁊ ponatur sup vētre. Et iterum stercus caprinum cum vrina ſantiuz ⁊ iterum stercus columbinum ⁊ bacce lauri ⁊ ireos Et ex fortibus i hoc ca. ē stercus caprinum ⁊ stercus vaccinū i que ponitur aliqd de hellō ⁊ alsebzam ⁊ congregantur cum vria camelarū ⁊ fit ex eis emplz Et ex ꝓpositis bōis ē vt misceant aliquadahi cōtrite dimittant sup ventrē hydropici cū dispone sua post q̄ ꝑtrita sūt cū ostracis suis ⁊ expectet sup eas vsq̄ quo exsiccent p̄ seipas. Et ex ēplis bonis ē vt fiat emplin ex g.ima pūa ⁊ nitro ⁊ mllio ⁊ munuto ſpure

ami adipe vaccar. Et emplin ꝓueniens hydropisi: decoquant fic⁹ carnose cū aqua: t misceat cū eis me zerion ps. i. nitri ptes. ij. camephitheos ps. i. t. ʒ. al forte valde: ℞. gūmi pini t cere t isopi humide t pi tis t gūmi albotini oium añ. darkimet .iij. mcha t ēt storacis t masticis t aloes t croci t cimar absyn thij t armoniaci oium añ. darkimet. i. castorei sulfu ris t āmoni t ostracor piscis noiati añ. darkimet ʒ. stercoris colūbini t ostracor babylonioñ t spūe maris oium añ. darkimet. iij. lilij celestis darkimet iij. banrac ru. darkimet. i. pmisceāt cū olo de came mil. Et qñ ei ēe apar ꝓfert emplin scñ ex herba spi ce t zinzibē t gñl albē t masti. t mellilo. t ꝓputij vi ēplin h⁹ li ℞. marchasite sulfuris citrini nitri baurac armoniaci oim añ. ptē. i. cymi ptes. ij. r. ij. iij. ptis pīū gant cū cera t glutino alboti t vino t ponant super ventre. Et ēplin de castoreo t emplin de absinthio t emplin de ireos nfm t emplin de enforbio t ēplz de colloquinda t emplin scñ ex salice t emplin de baccis lauri t emplin diaspmaton t ēplin colophi dis. Et ex eis q̄ puluerizantur sunt nitrū t sal assata que pulueriz ent sup ventrem t ꝓpe post oleum cu cumeris asinini t oleum de neriden. t qñq admini strantur sup eos medicie rubificantes. Et qñq per curiunt membra extrema cū virgis subtilibus. Et il lud qdem illaudabile ē apud me. Et qñ suspendū tur super aqua eor t que sequūtur' ea vesice i quib⁹ sufflatum est. Sed ego non cognosco in eis plinuz bonū. De icisione v̄o mirach scias q; parū ꝓficit ni si in corpore valde fortis cum potens é hoc mō tolle rare exercitium tēperatum t sitim t minorationem cibi. Et oz vt nō audeat fieri dū possibilis é cura alia Et rectius qdē é vt non fiat in vice vna subito: t eūe tur spūs subito t cadat virtus: imo paulatiz t vt ipa non pueniat ad multam debilitatē. Modus autez incisionis ad extrahendū aquam é iste. Ꝑcipit ā t affrius vt erigat se eger equaliter si pōt: aut sedeat eq̄ li situ t ꝓpinquant seruientes latera eius t expellāt ea ad inferiora sumis: deinde admittetur icisio t si nō est potens ad illud non incidas ipm. Et si vis ipsuz incidere oz vt mensures inferiora sumis ℈titate trīū digitorum coniunctor: deinde incide si fuerit initiū hydropisis ab intestinis. Et si fuerit ex latere cpatis fiat incisio a latere sinistro sumis. Et si causa fuerit a splene pone ipam a latere dextro sumnis t subleua ipsam vt non scindatur siphac: deinde excorieī mi rach a siphac parūper ad inferiora loci scissionis mi rach. Deide ꝓferetur siphac ita vt sit forarī mirach inferius foramine siphac quatenus cū egreditur cā na cooperiatur illud t retineat aqua ꝓpter diuersi tatem duorum foraminū: deinde intromitte in ipaz cānulam ereā. Cūq acceperis aquam cū mensu ra fac tacere ipm resupinū. t oz vt ꝑsideres pulsum: t cū inceperit debilitari parūp retine aquā. Cū aquā extraxeris in fine exctōis t remanserit aliqd: tūc iam sufficit vt laborent in ipsaz medicine solutiue. Et qñ q; fiunt post incisionē cauteria que diximus. Et qñ q; fiunt in stomacho t epate t splene t inferiorib⁹ suminis cauteria minuta. Et quādoq; subtiliantur qdaz t faciunt currere aquositatē ad safari t cidunt ex safari paulati: t ē regimē iuuatiuū t illud cū ster nutatione t cū oī qđ trahit aquositatez ad inferiora t oz tunc vt caueatur ne pucnia ex eo ruptura: t vt fiat illud cū eo in quo non est nocumētum aliud. Et qñq pungimus inflaturā testiculor cū actib⁹ mul tis vt aqua hēat resudatōes plimas. Et forte fuisse fue cedunt incisiom dolor t punctura: qf oz vt admini stretur infusio olei anetini t olei camemil'lini t oleo rum lenitiuorum super punctura. Et sup locum incisionis ponant empla facta cū fenugreco t semi ne lini t semine altee t sūlibus. Et qñq sufficiunt aq̄ calida t oleum effusa sup locum incisionis: cūq se datur punctura dimitte ea. De eīonibus aūt eorz pticularibus cū medicis afferam ea. Et has qdem medicias solutiuas aquositatis iam numerauimus in tabulis. Et fortes eaz sunt sicut lacticinior t arbo res eaz. Et meli⁹ quo malitia eor frangit est accētu t poma t cydonia t semia granator: t, ꝑpe accetum i quo condita sūt cydonia aut in quo sunt dimissa ali qbus dieb⁹ aut sup qđ rozat⁹ est succ⁹ eor. Et ex eis qbus ꝓficiuntur lacticinia sicut lac ascebzam t sunt rob t sikla. t sir⁹ acetosus est melius illo. s. cū soluit tur in. ʒ. eius danic ex eis que sunt scebzā: t ꝑpe ar bor ex qua fit tyriaca: t extremitates algaiati t ensor bium. Medicamen de quo in potu sumit pondus ʒ. i. ū vitello ouī sorbilis: qđ multotiēs ꝓfert in forti bus' cū timore maximo: ℞ albanū t es vstū t scoriā eris t ꝓprie confectū cum medulla panis factum ad modum pilularū t herbam que noiatur menda na als alakarte: t succū cucumeris asinini t vinum i quo effusum est pulpa colloqntide. Et ex sūma la cticiniorum mezerion est fortis in hoc caplo. Et ei⁹ rectificatio est vt infundatur i aceto: t quandoq; fit i hmōdi siropus acetosus: t de armoniaco quā doq; sumitur in potu vsq; ad. ʒ. ij. cum aqua mellis Et ex eis que equalitati vicine sunt: sunt serapinum t ireos t semē vrtice excoriatum ex corice suo con fectum cū melle t aqua folioñ rhaphani. Illa vero que sunt salubriora t debiliora sunt aqua cardamo mi. ʒ. li. cū zuccaro alhasir: t aqua alkakingi t aqua solatri: t siropus acetosus de mezerion t lac camela rum tetarum ꝓparatū t aqua lactis ꝓpata cum vir tute ireos t scoria eris t almezerion t sūlib⁹. Descri ptio aque lactis: ponatur sup. ij. li. eius. ʒ. i. salis gē me t. ʒ. v. turbit trita: buliant cū subtilitate t accipia tur spuma eius t coletur. Et in inceptione sumatur i potu ex ea. iij. ꝑs lib. deinde addatur paulatim vsq; ad lib. i. Ipsa enim expellit aquā sine calefactione. Et aqua casei melior ē que accipitur er lacte camela ruz. Et melior t laudabilior ex calefactis est illa que accepta est ex lacte caprino t lacte asinino. Et ex me dicinis resistentibus ad illud t conferētibus hydro pisi calide: est vt infundatur medietas cydonij in ace to tribus diebus: deinde teratur cum pondere sui de mezerion recenti vehementer: ita vt misceatur t

ꝓjciatur sup ea medicetas ponderis aceti de succaro ⁊ decoquat donec redeat in centiam mellis ⁊ mi sceant oia. Et qñ appꝛopinquant huic pillule facte de semine mezerion cū zuccaro alhasir. Et sunt ex eis i qbus non est timoꝛ in calida ēt. Et exꝑfectōib⁹ est alkakingi ⁊ ꝑfectio nꝝ de scoꝛia ferri ⁊ almezeꝛon in antidotario. Et ꝑfectio quoꝛdā: ℞. endiuie ⁊ semis apij añ. ʒ.x. ⁊ succi artaraxacon sicci pond⁹ ʒ.xx. ⁊ succi almirberi. ʒ.xv. lacce ablute reusini ábo rum añ. ʒ.v. succi absinthij .ʒ.vij. succi cucu. asinini ⁊ pulpe colloquintide añ. ʒ.v. agarici. ʒ.vij. ꝑficiatur cū iuleb ⁊ sumāt in potu cū aqua de olerib⁹. Et hoc est medicamē bonum qđ qdam pꝛioꝛ antiquoꝛum direxit: ⁊ secuti sunt eos qdam posteioꝛ: ⁊ est securius latus ℈ alkakingi ⁊ in ipo sunt ꝑfoꝛatio ⁊ solutio vētris foꝛtis. Et exꝓpositis ponb⁹ est siropus nꝝ de ireos: ⁊ siropus hʸi: ℞. eris vsti aur. i. ⁊ terat valde ⁊ puluerizet ⁊ sūi columbini aur. i. ⁊ tertiam ramoꝛum rute ⁊ aliquantulū salis ⁊ panis bibatur illud cū vino. Et ex pillulis pillule sulfurin⁹ ⁊ earuꝫ ꝑfectio: ℞. scoꝛie eris ⁊ folioꝝ almezerion ⁊ seis ani si oium añ. ptē. i. ⁊ fiant ex eis pillule ⁊ sumat ex eis in potu debilis. ʒ. i. ⁊ foꝛtis aur. i. ⁊ etiam pillule eschie: ⁊ pillule biberem ⁊ pillule de gnqꝫ: ⁊ pillule de serapino: ⁊ pillule de mezerion: ⁊ sunt vltime i ascliti sicut pillule de reubar. sunt vltime in hypocarcha: ⁊ pillule de bdellio: ⁊ pillule de scebꝛi: ⁊ pille quas di xim⁹ i antidotario. Et pillule hʸi: ℞. lactis ascebꝛaz ⁊ succi absinthij ⁊ spice ⁊ turbit oim añ. danic. i. agarici ⁊ rosaꝝ ambo⁹ añ. ʒ.i. infoꝛment pillule cuz aq̄ solatri ⁊ bibat. Pillule bone: ℞. coꝛticū eris camepitheos anisi ꝓres equales infoꝛment pillule ⁊ recipiatur ab eis .ʒ.i. ⁊ fiat subleuatio. Et iterū ex trocisciis trocisci de reubarbaro plurimum solutiui: ⁊ melioꝛes de mezerion cuz scebus ⁊ trocisci de mezerion sunt descriptionis alterius note. De balneis vero illa que sunt humida eis sunt hoꝛrenda: ⁊ illa que eis sunt melioꝛa sunt facta sicut elybanus calefactus postq̄ tolleraverit infirmus vt ingrediatur ipm ⁊ pꝛie habens hypocarcham. Cūq; ingredit dimittat caput suum extra ad aerem vt pueniat frigus ad pꝛes coꝛdis ⁊ pulmonis ⁊ infrigidet coꝛ eius: ⁊ non magnificet sitis eius ⁊ resoluat coꝛpus eius in sudoꝛe ceuberante iuuatiuo. Et si fuerit humida cuz aqs thermaꝝ nitrosis sulfureis ⁊ aluminosis notis exsiccatiuis iuuabitur cū eis valde in statu egritudinis ⁊ pꝛie habens hypocarcham: ⁊ iterando ingrediat in ea in die vicib⁹ aliquibus. ⁊ si non cadit vir⁹ eius ⁊ possibile ē ei vt stet in eis ꝓ longitudine dieꝝ faciat. Et huius quidē generis ē aqua maris tepida ⁊ calesacta. Verum submersio i frigida in fine rei vehemēter est conueniens. Et de bonitatibus aquarū thermarum ⁊ statio regimis anhelitus frigidi cūmosi s deficit in balneis. Quod si aque thermaꝝ non sunt ꝓsentes: tunc resoluantur aque dulces cuz eis que administrantur ex medicis ⁊ decoquantur in eis ea q̄ sūt sicē baurac ⁊ sulfur ⁊ alusnē ⁊ synapis ⁊ calx ⁊ spice aliq̄ note quas vis. In omnibus enīz nō sit malum. ⁊ oꝛ quidem vt iste aque obuient vētri habenti ascliem ⁊ tympanitem ⁊ hypocarchaz toti coꝛpo ui. Hydropisis aūt calida que est sequens apostema calidū aut sequens ꝓlonem calidam sine apostemate ꝓpter debilitatem virtutis stoi. Et non sigat hanc speciem hydropisis ꝓculdubio rubedo aque qñ ē ꝓpter coꝛ suum: imo inititur in ea sm reliquas significatiōes: deinde curat. Et oꝛ vt deuitent isti duo simul medicinas calidas oino: qñ addunt in eam ⁊ addunt in egritudine: ūno est in eis timoꝛ magnus. Et non oꝛ vt attēdat illud qđ dr q̄ hydropisis nō sanat nisi cum medicis calis. Multotiens. n. sigat illud quod testificamur ⁊ experti sum⁹ vt curemus nos ⁊ qui fuerunt añ nos apostema curatione sua ⁊ complonem calidam cū infrigidatōe. Ego quidē vidi mulierem quā hydropiſ attriuit ⁊ magnificata est sup eam ⁊ moꝛata est sm ꝓlixitatem tempoꝛis tam maximam q̄ eius relatio est incredibilis ⁊ sana ta est ⁊ preparauit seipsam ⁊ appetitū suum hoc regimine. Et cum hoc etiam opoꝛtz vt attendas latus aquositatis aggregate. nam si tu ꝑsideraueris tantū latus se. erit timoꝛosū ⁊ si consideraueris latꝰ aquositatis tantum erit erroꝛ. Opoꝛtet ergo vt tu coniungas inter duo regimina cum facilitate ⁊ intende tñ in eis que equant ⁊ resistunt vincenti. Et scias q̄ qñ tu studes in sanando hydropisim ⁊ apostema ⁊ febꝛis stantia sunt non est tibi possibile. Et regimen in huiusmodi est vt administres aquam solatri ⁊ aquā alkakingi ⁊ aquam apij ⁊ aquaz coꝛdumeni ⁊ aquā altaraxacon ⁊ est alia daidarmaca. Et opoꝛtz vt miceatur cum istis aliquid de lacca ⁊ croco ⁊ reubar. cum myrob. citrinis. Et vt administres etiaz apud necessitatem illud quod posuimus in oꝛdine pꝛeterito desoluitiuis: de mezerion ⁊ aliis. Et opoꝛtet vt attendes qđ dixit Bal. in cura hydropisi calidā hydropisim habentis: ⁊ descripsimus illud suis dictionibus. Inquid Bal. illud quo ꝓparaui senem amicum meum i hydropisi ascliti cum calicitate ⁊ virtute debili fuit hoc. Libaui illum cum carne hedi assati ⁊ carne alcubugi ⁊ alkabim ⁊ alteiugi ⁊ similibus ex quibus ⁊ panekisch ⁊ infrutis ⁊ almosijs ⁊ halulen ⁊ lentibus cum aceto facto ex eis cibario citrino. Et concessi illud ei ꝓpter conseruationem virtutis. Et non ꝑcessi ei vt uteretur iure oino nisi in die quo i potu medicinam ei tribuere volui. In illo enī die permisi vt uteretur ipe zibabegi ante medicinaz ⁊ post ipsam ⁊ non multiplicata fuit sitis ipsius: ⁊ ꝑcepi ei vt comederet ista cum aceto mane foꝛtitudinis ⁊ solui ipum hac decoctione: ℞. myroba. citrino. um. ʒ. vij. fumiterre. ʒ. iiij. herbe abſynthij. ʒ. ij. herbe cupatorij. ʒ. ij. endiuie recentis baccatim spice aromatice. ʒ. ij. seminis cudume. ʒ. ij. ro. ʒ. ij. decoquantur in tribus lib. aque donec redeat ad. ij. li. ⁊ spergatur i ipsa pondus. ʒ. x. zuccari ⁊ bibatur. ⁊ iterum cum illis pillulis: ℞. lac scebam ⁊ zuccari quā tum ipm ꝓgelaui ⁊ dedi ipas ante cibum suū. ⁊ qñz ꝓgelaui ipsum cū lacte ficuū ⁊ dedi ex eo duo cicera aut tria. Et dedi ei in potu post illud rob ⁊ acresta ⁊

t acedula. Et feci empl'm epati ipsius cū frīs t cum granis condes t mezerio ipso i aceto. Et ex epithimatibus super ventrē ē illud qō. ℞. lutū armenuz t aquā t farinā ordei t milij t stercus vaccinū t simū caprinū t cinerez quercus t vitis t i vtrisq; laterib⁹ baurach t sulfur t oia sit cū acero. Et cū epati eius faciebam empla q̄ recipiūt sandalos qñz ponebam emplm de sandalis iup epar t resolutiuā super sunī t ventrē. Et quādoq; solui cuz cū siropo rof. postq; iudi i ipso mezerion t myrrham aut dissolui i ipso lac alsecbram. Et cōcessi ei de fructibus ficus siccas t amigdalas t zuccarū. Et precepi ei tollerare sitim t cū superfluit i ipso pinisci t iuleb t dedi ei i potu t qñz cōtriui folia almezerion: t permiscui cū melle ficuū t dedi ex eis ipsi ante comestionē t p⁹ cā: t ad vltimū non t imisi eū die vno absq; expulsione. Hec verba eius. Libus aūt habētiuz hydropisi oz vt sit paucus t semel i die: t si pole ē eis vt abstineāt a pane tritici ppter suā viscositatē t suā opilationem faciāt t sint contenti pane ordei cū semibus. t si necessari⁹ fuerit oz vt sit panis de furno kaicherie coctus t sic catus vt nō fit azymus t sit ex frumento. Et sūt qō homines qui i eo ponūt farinā ciceris t sit cozū vnctuositas ex tali quale est oleū omphancinū: t ex cibis coz est oleū de seminibus t almufeniati: qñ est cōueniēs eis: t iusl galline ē innatiuum eis. Ipsū. n. aggregat ad prouocationē t rectificationez epatis. Et cibus qué faciunt christiani ex oliuis t nucib⁹ t alijs. Et oportet vt sint ūra cozū aqua ciceris t ius alcanabit t galli vetusti t gallie t proprie cū herba almeudumeti. Et sit carnes quas sumūt carnes auium leues sicut alduragi t alcubugi t ascelfē t alfūdet t alcanabit t carnes alcaca: t carnes alkasel t hedozum t paruozum piscium subtiliantium t acutozum t icisiuozum: t caro vipere est eis bona valde sed ipa quādoq; superfluiti siti. Et coz olera sit sicut apiū t sicla t herba iudaica t endiuia aut fumusterre t parum de sumac t porri t ruta t folia carui t catamētū t allea t capparis t synapis: t grana oia no cēt eis propie patientibus tympanitē. Medulle sūt sistici t ascellane t amigdale t qudāoq; cōcedūtur eis i hora furtiua baculi t vue passe. Et de fructib⁹ recētib⁹ nō ocedūt eis oio nisi granata dulcia. Eio aūt nō appropiquet calidā hūl hydropisi. vez his hydropisiz ffaz oz vt nō bibat ex eo nisi subtile ātiquū parum nō cuz ē ieiunus nz sup cibuz: imo post horaz t cū sit descensio cibi i stō. Clisteria vero t supositoria suntita. Clisteria enim sūt facta ex aquis ex trahentib⁹ aquositatē cuz cis q sūt sicut siropus acetosus t silia. Collyriū bene extrahēs aquā. ℞. semis vrticē. v. numero granozū almeudurarī. xxx. numero agarici. kirat. vij. corticuz eris darkuici. xxx. misceantur cū medulla panis t admistrent collyriū: t sumant ex eo. vi. kirat aut. vij. De diureticis aūt sciēdum est q⁹ omnia diuretica cōferunt eis. Et ex eis q̄ sūt illis bona est medicamen prouocans vrinā qō ℞. vrtice kirat. vij. helli nigri mūdē: alkakigi darkiet i. spice iidice. z. ij. permisceant t sumantur: cuius potio sit. i. an℥. cū siropo alefenati. Aliud, puocans vrinam. ℞. xylobal. spisse cassie cymini radicis lilij ipericō flozū ignanti amigdalarū bazir t azabzic amomi t semerion t est spēs apij cāpestris: t petrosilinū t est semen apij montani calami aromatici piperis alkakigi siseleos t ē aliud romanū oiuz ana. z. ij. misceantur oia. t dosis eius sit an℥. duo

¶ Ca. xiiij. de cura hydropisis hyposarche.

Didicos vniuersales iuuantes in curatione hydropis hyposarche sūt iste: t cū hoc iaz dixim⁹ in ca. hydropisis asclitis. cōditōes conuenientes ad curationē hyposarche. Et i ea qō quando accit necessitas phl'omie si fuerit causa retētio san. mēstrui: aut hemorroidaz t fuerit illic significationes repl'onis. In phl'omia. n. tūc erit ablatio prefocationis extinguēs. Et phl'omia quidem vehemētius ē proportionalis hyposarche q̄ asclīti t lenitas nature i eis ē cōueniens. Et quando ē cum hyposarcha febus: non timetur solutio vētris t euacuatio cū phl'omia neq; medicie duz ñ remouētur. Et trocisci de scebā t potatio eozum sm q⁹ narrauim⁹ i ca. asclitis. vehementi⁹ iūt cōueniētes hyposarche q̄ reliquis speciebus hydropisis valde. Non ergo oportet vt retentio fiat: imo oportet vt soluatur sēp. Et si nō cū alio saltē cum medicia temperata t confert vomitus t confert gargarismus mundificans cerebrū. t cōfert solutio ventris: t que melior ē est illa que est cū pillulis de reub. Et hydropisi qdem t propie hyposarche adest exercitiū: icipiens primuz resupinando: deide initendo sup dorsuz alis postea ambulando paulati super terram lenaz arenosam t associetur ei q abstergat sudorē: vt nō opilet resuda tio prima a scō a t perueniant post exercitium ad calefactionē ppie solis. qñ ipe est fortis stipticitatis: t qñ vehemētius sit calidus sol cauetur caput vt nō aduenīat ei egritudo cerebralis t discooperiātur reliqua mbra oia t sit lectus eoz arena si iuenitur t cū pulueribus predictis. Cūq; puocatur ab eo sudor abstergatur t vnguatur cū eis q̄ sūt sicut oleū cucumasi. t silia: t cauēatur flatus ventozum frigidū. Et oz vt bibat dialacca t diacurcuma t alkakigi etiā t admistrantur diuretica predict. t solutiua qbus est subtiliatio t exsiccatio. t ex eis q̄ sūt troc. de cupatorio cū iunipere t aqua radicū t in siropo acetoso cū scibus cum sit caliditas medicinarū singularū i asclīti conuenīens i oibus istis ita q⁹ serapinū t costus t almezerion t euforbiū. Et decoctio iuniperi iuuatiua ē valde si decoquantur sola sm q̄titatez q⁹ ex ea rubeat aqua: deide sumatur pondus. z. iij. ō iunipero t bibatur de illa aqua desuper t sumanturq; potui etiā amcos t sal altabarzet t cyminū. In illa aūt q̄ sit a causa calā oz vt phl'omia fiat vt egrediatur vir⁹ malū t puocetur. Si aūt sudor procedat rectificat p̄ phl'onem epatis p hoc q⁹ reducit epar ab iflatione ad cōplexionē naturalez. Et cibatio hyposarche calide t frigide t tolleratio sitis eius ē sicut i asclīti frigida t cala ipsa.

¶ C. v. de cura hydropisis tympanitis

Anon i curatione eius ẽ vt eũcetur hũor: humidus si ipa est propter retẽtionem eius vt ꝓfortetur stom̃s si fuerit causa ipi⁹ debilitas Et tẽperetur epar cũ epithymanib⁹ t alijs: ita vt non superfluat eius vaporatio. Et phlomia quidẽ non ingredit i hoc ca. nisi raro: imo melius ẽ vt soluat nã cũ facilitate. Et oz vt non assit multiplicatio solutiois: t oz vt admistrentur diuretica: sed nõ sit superfluitas i eis. Superfluitas enim i eis perducit ad generationẽ vaporũ plũmoriũ: deinde admistrentur facientia eructationẽ t soluentia vẽtositates. Et fricetur venter eius cũ alleis multotiẽs t vaporetur cũ milio t furfure si confert ei. t similiter pillule ebibite t suppositoria. Et quandoq; necessariũ ẽ ponere vẽtosas eũ atinas super ventrẽ eius multotiens. Et oz vt alienent grana: t olera t lac t fructus recentes. Et si fuerit hydropisis tympanites ex malitia complõis calide oportebit vt i potu dentur q̃ sũt sic aq̃ fẽiculi t melilot' apij t camemille t tribuloriũ. t si fuit hydropis tympanites ex malitia pl'onũ fre optebit vt i potu dẽt cyminũ t aniſũ t caltoreũ / aceos t maſticẽt cyminũ t th⁹ sp t pfectio d acoro cũ nigella dicta i stidotario: t itẽ aceos t iuniper⁹ cyminũ t sal tabarzet. Suppositoriũ. ℞. cyminũ de baurac t folia rute. t fiat ex eis collyriũ. Et ex clisteribus oleũ rute ceũ ipm solũ aut cũ baurac est resolutiuũ vẽtositatũ.

¶ La. xvi. de doloribus hypocondriorum.

Hypocondrijs euenũt dolores mordicatiui t erteniui ventosi t alij. / Et quandoq; fuit ꝓpter causam epatis: t multotiẽs fuit cã diaphragmatis: t quandoq; fuit cã splenis: t qñz fuit causa apostemati i mẽbris carnosis q̃ accũt in costis t nõ est timor i eis. t quandoq; accit illud in febribus t multotiens currit i crisibus: si aũt non fuerit dolor: pus ad frigidiora tendẽs t humor: declinis ad partes capitis cadet. ibi illic. t si fuerit cũ dolore t pũctura aut declinis ad sumẽ t ad iguina aut ad dorsũ t alchati: tũc fit eris cũ solutione vẽtris aut pronocatõe vric. Et qñz tenditur hypocõdria t mirach vẽtris ꝓpter siccitatẽ sequẽtem malitã pl'onis: aut apata itrinseca. Et tensio q̃dez hyp⁹cõdrioriũ multiplicatur i febribus pestilẽtialibus.

¶ Fen. xv. de felle t splene t dispositionibus eorũ. Tractatus primus de anatomia fellis t splenis t icteritia. ¶ La. primũ. de anatomia fellis.

Fel est cistis pendens ab epate ad partẽ stõi ex tunica vna neruosa: t habet orificium ad epar t i ipso est meatus attrahens humorem subtilem conuenientem ei t choleram citriam. Et continuatur meatus iste cum ipo epate t venis i q̃bus generatur sanguis. Et sunt ei illic rami plurimi nerosi quãnis sit strictus perpendicularis eius ex concauitate: Et habet orificiũ t meatum ad partẽ stõi t itestinorum i q̃bus mãdat ad partes eorum superfluitatem cholere ſmp dixim⁹ i libro primo. Et huiusmodi q̃dez meatus continuatur ramus cũ duodeno. Et qñz cõtinuatur res parua ex eo cum fundo stõi. Et quãdo qz accit res econtrario t peruenit maior cõtinuitas cum vase grosso ad fundũ stomachi t maior ad duodenũ. Et i plurib⁹ hominibus est meatus vnus cõtinuus cum duodeno. Introitus vero cãule sugẽtis choleram proximus est introitui cannule vesice in vesica. Et de consuetudie q̃dẽ medicor annquoz fuit noiare fel sisti miorem sicut de consuetudie eorũ fuit noiare vesicam cisti maiorem. De iumentis vero i credo choleram est mũdificatio epatis a superfluitatibus spumosis: t iterum calefactio eius sicut accensio ignis sub vase et subtiliatio sanguinis t resolutio superfluitatũ etiam cum motõe egõnis t mũdificatõe itestinor t coartatõe eius qd mollificatur de lacerto i circuitu eius. t non fuit creata i pluribꝰ fellibus via ad stõm vt lauarentur umiditates cum cholera sicut lauantur humiditates intestinoz: nisi ga stõs leditur per illas t patitur nauseam t cozũpitur digo i ipso per illud qd miscetur cibo de hõre illo. Et aduenunt ei ex vena pulsatili t nerno qui continuatur cũ epati duo rami valde parui. t fel gõ sicut vesica vnam habet tunicam cõpositam ex pecten̄ibus villozum tribus. Et quando attrahit fel cholerã aut attrahit: sed non cõplete euenũt ab ea nocumenta. Cholera enĩ cum retinetur supra fel facit possidere apata epatis t ictertiam. t qñz putrefit t facit accidere febres malas. Et qñ currit ad mẽbra vrine cum superfluitate vlcerat. Et qñ currit ad membrũ aliquod accidunt herisipila t formica. / Et quando spargitur i corpoze toto geta abscz ebulitõe accit ictericia. t quando currit a felle ad itestina cũ superfluitate facit incurrere solutionem ventris cholericam t rasuram. ¶ La. ij. de anatomia splenis

Splen omnino est euacuatorium fecis sanguis t adustionis eius t sũt mellia naturalis accidentalis. t iest ei proprietas q̃dam t virtus eius resistendi cordi ex latere t epari t felli ex latere. Cunq; trahit turbiditatem sanguis digerit ipm. Et quando accidit t fit pontica t fit conueniens ad commouendum os stomachi t preparandum ipsum vt coqua t temperandum caliditatez et⁹ mandat eam ad ipsum i vena magna. / Et quando debilitatur splen a mundificatione epatis t que segꝝ tur ipsum ex melancholia: accidunt in corpore egritudines melancholice. s. ex cancro t varicibus t elephantia t in petigie t lentigibus nigris t morphea nigra. immo melancholia t lepra t reliqui. / Et quãdo debilitatur ab educendo illud quod oportet exire de melancholia ab ipso: oportet vt fiat magnus t magnificetur t apostemetur t non sit ei quod generatur de melancholia locus i ipso t vt reticeatur illud qd cõmouet os stõi. Et qñ mãdat eã cũ superfluitate fortis fit fames. Et si fuerit acetosa t nõ fuerit superflua tũc facit vomitum t facit nauseã. Et quandoq; facit accidere i itestis excoriationẽ melancholicã mõtiferam. Et cũ ingrossatur splen arescit corpus t arescit epar t ẽ magis nocẽs epati, t quãdoq; adurit

melia i splene declinans ad acetositatem temperatā
Et qñq; effundit plim abominabilis ad stōm ꝛ facē
accidere vomitū melicum. Et qñq; ē ei piodus ꝛ ac
cidit ex eo subuersio stōi. Cūq; multiplicat euacua
tio melie ꝛ non est illic febris: tunc est pp debilitatez
retentue aut fortitudiné expulsiue. Et qñ multiplica
tur eius retentio ē tunc eōrio. Et splen qdem est mē
brum linguosum cōiunctum cum stomacho a sini
stro suo vsq; retro ꝛ vbi est dorsum attrahens melā
choliam cum collo continuato cum cōcauitate epa
tis vbi ptinuatur collum fellis ꝛ expellit ipam cum
collo orto ꝛ interiore eius. ꝛ eius concauitas sequi
tur stomachum ꝛ gibbositas ipius sequitur costas
ꝛ eius suspensio cum costis ꝛ non est cum ligamen
tis pluribus fortibus: imo cuz paucis villosis vigo
ratis cum panniculis costarum. Et ab hoc latere cō
tinuatur cum venis quietis pulsatiuis. Et latus
eius concauuz superficiale venit super epar ꝛ stoma
chum quāmis sit equidistans inferiori parti epatis ca
dens apud inferius stōi: ꝛ ptinuat inter ipm ꝛ inter
stomachum vena incarnata cuz vnoquoq; eorum
ꝛ in ipso est suspēsio etiam ꝛ sustentat ipum a siphac
constās ex duabus tunicis cum ramis qui er ipo se
parantur in eo plib⁹ numero parue q̄ntitatis intran
tibus splen ꝛ zirbū. Et m splene qdem sunt vene pul
satiles ꝛ non propulsatiles plurime in quibus san
guis digeritur ꝛ assimilatur substantie ipius: deīn
de expellitur superfluitas ipius. Et corpus eius est ra
rum vt facile recipiat superfluitates melancholicas q̄
ipum ingrediuntur. Et tegit ipsum pānic⁹ ulus or⁹
ꝛ siphac ꝛ cōmunicat diaphragmati causa illius q̄
uis sit panniculus diaphragmatis etiaz ex siphac.

La. iij. de ictericia citrina ꝛ nigra.

Ictericia ē alteratio colorus corporis feda ad
citrinitatem tendens aut nigredinē, ppter cur
sum humo. citrini ꝛ nigri ad cutem ꝛ que sequun tur
ipsaz sine putrefactione: que si ei associaret faceret ac
cidere tertianā in citrina ꝛ quartanā in nigra. Et cau
sa citrine m plurimuz est ex parte fellis. Et causa ni
gre est ex splene. ꝛ quādoq; accit vt sit ex eē. Et qūz
accidit vt sit cā citrine nigre ꝛ simul ipa cōplexio cō
munis corpi. Loq̄mur ergo prius de ictericia citria
ꝛ dicamus q ictericia citrina: aut fit, ppter multitudi
nem gnationis cholē citrine: aut pp phibitionē eūo
nis eius. Et multitudo eius qō gnātur ex ea: aut est
ppter mēbrum generans ipam: aut, ppter materiā
a qua generatur: aut pp causas extraneas. ꝛ membz
quidem generans ipsam in nā est epar. Nam cum
ipum valde calefit, ppter causas calefacientes. ſ. aut
ppter apostemata in epate ꝛ in meatu cholere: aut
ppter opilationem retinentem choleram a felle: aut
propter caliditatez cōplexionis calide ꝛ calefit com
plexio epatis valde. ꝛ facit choleram m qō sciuisti
in loco suo. Generans vero ipam nō in natura ē to
tum corpus. Nam cum ipm supflue calefit cōuerti
tur qz in ipso est ex sanguine ad choleram ꝛ mate
ria sunt cibi. Et cum sunt ex genere eorum a quibus
generatur cholera: aut propter caliditatem ipsorum:
aut propter velocitatem conuersionis eorum ad ca
liditatem in stō calido nō eūant a generatiōe cholē
plurime. Cāe aut extrance sunt sicut caliditas extrin
seca dñans super ipm ꝛ sparsa in eo propter causam
q̄ re est sicut morsus generati aut serpētis aut percus
sio vespe grosse aut pūctura pediculi vulturis. Et qñ
q; faciunt eam medicine ebibite sicut fel leopardi ꝛ
vipere cuz sunt taliter q non interficiunt ꝛ venenuz
m qō plim apparet subito. ꝛ ictericia qdez que fit
ppter multitudinē cholere qñq; fit eius splio ex ipa
pp vehementiam victorie eius super sanguinem. et
qñq; est m semitam expulsionis nature: ꝛ est icteri
cia cretica. ꝛ hec multitudo accit qñq; vt genēt subi
to. Et qñz generatur paulatim ꝛ in dieb⁹ aliquibus
qñ illud quod generat nō resoluitur aut pp spissitu
dinem cuius: aut pp grossitiem materiei. Et propter
has duas causas fit ictericia cum primouent venti se
ptentrionales ꝛ in estate frigidas: ꝛ cum retinetur su
dor consuetus. Et multitudo generatiōis cholere:
qñq; est in epate: ꝛ quandoq; ē in corpore toto m
qō sciuisti. ꝛ est propter apostemata calida vbiq;
sint, ppter illud qō alteratur de complexione ad cali
ditatem quare multiplicatio fit generationis chole
re. accidit ergo ictericia a vicinitate apostematū cali
dorum, ppterea quia alterant complexionem: quāuis
qñq; accidat illud etiam m semitam opilatiōis ꝛ p
hibitione euacuatiōis. Et frigida sunt digniora ad
generandum choleram nigram: hec ergo est illa q̄
facta est, ppter multitudinem. Facte autem, ppter
puationez eūonis: aut est puatio ab eē aut felle aut
ab itestinis ꝛ mēbris aliis. Et qñ nō eūat ab eē aut
ē cā in agēte aut in instō: ꝛ causa que est in agente
est debilitas vtutis separatiue: aut debilitas vtutis
expulsiue. Et cause que ē m instō est opilatio meat⁹
aut eius qō est inter epar ꝛ meatum. Et hui⁹ qdem
generis est illa que generat ab aparibus epatis cali
dis ꝛ duris. ꝛ huius generis est ictericia que est cum
frigore pp debilitatem epatis quare cōstipantur ei⁹
meatus: ꝛ illa que fit ex coartatiōe etiaz ꝛ religs cāis
opilationis. Et scias q qñ pcenit opilatio retinens
choleram in epate i quocūq; loco fit epatis ꝛ fellis
oz vt ex ea fiat epar calidius q̄ est ꝛ generet cholera
plus ēt q̄ ea que generatur in dispone sanitatis. Fa
cta aūt causa fellis: aut pp debilitatem eius ab attra
hendo ex epate ꝛ pcipue cum est cū debilitate epatis
a separatione ꝛ expulsione: aut pp vehementiaz vir
tutis attractionis ꝛ implet ipm valde vice vne ꝛ nō
capit ipam pp illud quod ipm replenit ꝛ extendit ip
sum: deinde cadit virtus eius: ꝛ non trahit: aut pro
pter casum opilationis i meatu eius ad intestina. Et
qñq; fit illa opilatio, ppterea q vehementer retinet
in epate illud qō ad ipsum cōcurrit de cholera subi
to pp multitudinem generationis: aut vehementiā
expulsionis epis: aut attractiōis fellis: quare coope
ritur orificium meatus ex eo quod retinetur ꝛ cum
virtus alia debilitat. Et qñq; fit pp reliquas causas
opilationis. Et illa que est in colica fit propterea q
hu. viscosus glutinat faciem meatus: ḡre cholā nō

effundit̃ ad inteſtinū. Et hec eſt illa cuius cauſa eſt colica. Eſt.n. icterícia quedam q̃ ſit cum colica ⁊ nō eſt cauſa eius colica: imo ſunt ãbe ſimul cōicantes i cauſa vna. ⁊ eſt opilatio p̄terita q̃ peruēit ad meatum fellis añq̃ accideret colica ⁊ p̄hibuit choleraz effundi ad inteſtina ⁊ abluere ea. poſtq̃ ergo hec fuit p̄hibita ad hoc vt effunderet ad inteſtina nō fuerūt abluta ⁊ multiplicate fuerūt in eis hūiditates ⁊ p̄mouerūt colicam ⁊ accit vt cholera rediret ad cor̄pus: quare cōmouebit ictericiam. Et in oī qdez opilatio ne ī meatu epatis ad fel: aut ī meatu fellis ad inteſtina que eſt ex incarnatōe: aut porro non ſeparatur ſanitas. Facta aūt ē qdā ab inteſtinis illō quoderiſtimāt q̄ quandoq̃ accit vt aggregetur ī inteſtinis: ⁊ p̄pe collo cholera plurima que taz effuſa fuit ad ea ⁊ nō egreditur ab eis. ꝓpter cauſam reſolutē: quare nō iuenit cholera q̃ ē in felle locū in quē euacuet q̃uis meatus ſit apertus. Et hoc valde parum fit ⁊ quaſi longinquum: qñ cholera quando multiplicatur ⁊ colligitur in inteſtino extrahit ſeip̄am ⁊ alia: nili acci dat ſenſui vt deſtruatur aut expulſiue vt cadat. Icte ricia autem nigra ſplenetica ip̄a ī modis ſue generationis eſt ſm ictericiam cholericam inquantum ei⁹ generatio eſt p̄opter opilationem vtroq̃ meatum: ⁊ iquantum eius generatio eſt ꝓpter debilitatē quarūdam virtutum ⁊ fortitudinem quarūdaz earum. Verum ictericia nigra epatica quandoq̃ eſt ꝓpter vehemētiam caliditatis epatis que adurit ſanguinem ducendo ipſum ad nigredinem ⁊ facit multiplicare meliam in cor̄pore. Quod ſi ipa iuenit ex ſplene ⁊ meatu aliqd completur res. Et quādoq̃ ē pp vehemētiam ffritatis eius: quare pp ipam p̄turbatur ſanguis ⁊ nigreſcit. Et qñq̃ eſt illud frig⁹ cuz ſiccitate. ⁊ qñq̃ cum hūiditate: ⁊ qñq̃ eſt pp aſpata ffa dura. Icterícia vero nigra que ē cauſa cor̄poris toti⁹: aut ē pp vehemētiā caliditatis cor̄poris totius adurit ſanguinē faciendo nigrum: aut pp vehemen tiam ffritatis ⁊ congelat ipſum ⁊ denigrat eū. Et oīs citrina ic ericia aut nigra q̃ eſt p̄opter cor̄pus totuz eſt cauſa venarum p̄cedentiuz in toto cor̄pore ⁊ ē corruptio conuerſionis ſanguis ad ipam ſm ꝑplexionem cor̄ruptōis ꝑuerſiōis ſan. ad materiam hy dropiſ hypoſarche ffe: q̃uis nō ſit illic cor̄uptio apparens in eſſe: imo ſit in venis tñ. Et tibi quidez poſſibile eſt vt dūicas. ⁊ ſcias q̄ icterícia nigra qñz ſit pp multitudinē: ⁊ qñq̃ ſit pp retentionē: ⁊ ſcōm dictū eſt in citrina. ⁊ qñq̃ aggregant vtreq̃ ictericie ſimul: aut q: cholere ⁊ ei qō ipſe ꝑmiſcetur ex ſan. ac cidit adultio ⁊ nigra fit ⁊ componūtur ãbo hu. aut q: in viriſq̃ lateribus ſimul eſt nocumentū. ſ. latere cp̄is ⁊ cholē ⁊ latere ſplenis. Et iā exiſtimauerūt q̄ dam q̄ cholā accit ſubito ⁊ melia non accit ſubito: ⁊ ſunt cor̄ intētio ad hoc q̄ cā generatiōis cholē ē fortio: cā gnātiōis melie: ⁊ melia gnātur paulati: ⁊ res non eſt ita: q̃uis ſit plūm ſm qō ipſi dixerūt. Et qñz accidit etiam icterícia nigra vt ſit criſ egritudinum ſplenis ⁊ que ſiſanē eis q̄ nō remmiſcit nā tendens ad p̄tem excuſſionis pp cām nociuam. Et plūmis q̄ dem habentium ictericiam citrinam accidit conſtrictio nature ex cor̄pp retentionē excitatoris mordicatiui quem tu ſciuiſti. Et in illo q hz ictericiaz frigidā qui non curatur: neq̃ reſoluitur eius mā eſt timor. Et pluribus cor̄um aſſociat mors ſubita. Reliquę aūt ſpēs ſunt icterície epatice que ē ab epate: ⁊ eſt illa quā dixit hyp. ⁊ dixit. Cum epar eſt ī icterico duruz tunc illud eſt ſignificatio mala. Et hyp. quidem iam dixit in qbuſdā q̄ ad ipm referunt: q̄ ictericie ē ſpēs mala in vrina patientis quam ē ſimilitudo herbi: ⁊ eſt cuz ea ꝓfundatio in vētre ⁊ febris ⁊ tremor debilis ⁊ ē debilitas in locutione ⁊ liēfactiōe ⁊ iſta interficit vſq̃ ad. xiij. diem.

La. iij. de ſignis ictericie citrine.

Cias q̄ in plibus icterícijs citrina ⁊ nigra tin gitur vrina: ⁊ quāto vrina eſt plus citrina eſt acutior ⁊ magis ſignificatiua ſanitatis epatis ⁊ virtutis eius. Facte autez malitia ꝑplexionis calide in epate ſigna ſunt ſigna nota ſue ſunt ſigna illa cum ſignis apoſtematum calidoꝝ: aut non. ſicut cū non albeſcit cum ea egō ea albedine quam habet in opilatiua: imo qñz tingitur nō plus ⁊ ſentiſ granitas q̄ ſentitur in opilatiua ⁊ minoratur appetitus ⁊ multiplicatur ſitis: ⁊ exſiccatur cor̄p⁹ ⁊ rubeſcit vrina ⁊ cito ſit ſubito. Et ſi fuerit cauſa vehementie caliditatis egritudinis cholera in felle ⁊ iflāmatio eius i ea tūc ſigna eius erūt aſſiduatio citrinitatis coloris cor̄poris ⁊ nigredo faciei ſolius ⁊ albificatio lingue ⁊ are factio ⁊ conſtrictio nature: ꝓpterea q̄ cholera vehe menter exſiccat fecem: ⁊ albedo vrine ⁊ ſubtilitas ei⁹ in diſpoſitionib⁹ pp retentiōem cholere in cor̄pore abſq̃ expulſione: deinde vehemētia citrinitatis ei⁹: deinde nigredis ⁊ groſſicies ei⁹ ⁊ vehemētia fetoris odoris eius i fine. Verū facta a malitia ꝑplonis calide in toto cor̄pore ē vt ſit totum cor̄pus calidi tact⁹ ⁊ in ipſo ſit p̄urit⁹ ⁊ ſit appetit⁹ parū⁹ cū acceptione groſſi ⁊ dulcis ⁊ ſit egō ꝓxima ꝓſuete tendens ad le nitatem ⁊ ſilī vrina: ⁊ vt vene ſentiant calide valde alterati coloris ⁊ non ſit cū albedine egōnis ⁊ grauitate ptiū epatis ⁊ fellis ſicut ē i diſpōe opilatiue: imo multotiēs eſt egō tincta ⁊ cor̄pus lene ⁊ non appro p̄riat epar aliquo ſignoꝝ ei⁹ ſingulari ei: ⁊ nō fit ſubito ſicut eſt q̃daz ſpēs opilatiue. Qñ ſi fuerit pp aſpa calidū aut durū ſcias ſigna ei⁹ ex eis q̄ dicta ſūt. Et opilatiue aūt ſignis inſcpabilib⁹ ſūt albificatio egōnis in plib⁹ horis aut paucitas citrinitatis vrine i colore ſuo ⁊ grauedo i mirach i latere dextro ⁊ dolor ⁊ inflatio apud cibū ⁊ p̄urū⁹ i cor̄pore toto ⁊ lenitas ſomni ſup latus ſiniſtz. Flex ex cholera ei⁹ nō albificatur cū ea egō ſubito vehemēti dealbatōe: albificat ergo egō i p̄mis: deiñ accit ictericia. Et cū epatica nō albificatur egō niſi gradatim: ſel eni tranſmittit: illo qd i ea ē de cholera paulatiz vſq̃quo eripat: ⁊ ſili albificat egō paulati vſq̃quo ꝑficat albificatio ciuſ ⁊ iam appeat ictericia. Et qñ cadit opilatio i meatu q̄ eſt i felle ad inteſtina ⁊ nō eſt i opōnib⁹ cp̄is nocumētum p̄teritū nz mora niſi poſtq̃ ledit eo ex retentiōe cholę in ipſo ⁊ nō iuenit. viā. cum fel ſit plenū: tunc ē

amaritudo oris vehementior ⁊ sitis fortior. ⁊ cholerica qđé plin ꝓmouet colicā aut assotiatei ꝑm modū quē inuim⁹. Et illā ex opilatiua cui⁹ cā é frigus aut ꝓstipatio signt dicta ꝓterita. Et ex sūma earū est ſ ys signt ipsam regimen ꝑcedens. quod si eius cā fuerit nascentis rei alicuius aut incarnatio: significabit ipsam assiduatio ictericie ⁊ assiduatio signoꝝ opilationis ⁊ paruitas iuuamenti admīstratōis aptiuoꝝ ex clisteribus ⁊ alijs. Et in illa in qua cā est debilitas vtutis expulsiue epatis aut discretiue nō est tinctura vrine vehemēs valde sicut est in opilatiua i dispōne q̄ sūt vtus discretiua ⁊ expulsiua fortes ⁊ non albifi catur egō pure ⁊ nō sennit grauitas q̄ est ex opilatōe ⁊ inuenitur in religs operationib⁹ epatis debilitas. Et qñz associant ei egō sanguinolenta ⁊ signa debilitatis. Et illa in q̄ é cā debilitas vtutū sellis é cū naufca vehemēti ⁊ amaritudine absq; grauitate ⁊ é generatio eius paulatim. ⁊ tinctura in egōne é inter albedinem ⁊ citrinitatē. sed é in vrina fortis valde ⁊ ictericia cū non é illic debilitas vtutū epatis expulsiuaꝝ. Quidā aūt existimauerūt q̄ in illa que é ex felle cuz rectificatione epatis vrina é ꝑm colorem suū ⁊ dispōnes suas naturales ⁊ hoc é impoſ. Epar nanq; sanū expellit choleraz in ꝓmis ad fel. q̄ si nō fuerit tūc ad vrinā ⁊ ꝓhibet ipsam penetrare in sanguinē q̄tū pōt. Hex qū multiplicatur remanēcia vrine albe cum ictericia aut paꝝ tincte é deterius ⁊ magis timendū q̄ cadat habens eā in hydropisim: qm̄ signt si é ab aiali. sed si é a veneno signt ipsā ꝓterita sanitas ⁊ bonitas humoꝝ ⁊ aduentus ipsius subito absq; alteratione egōnis ad albedinē. Eius vo que creticā est signa sunt quoniā ipsa fit in egritudinib⁹ acutis habentibus crisel ꝙ cā: ⁊ sunt cū ea signa alia ꝯcisis: sicut nausea ⁊ subuersio stōi ⁊ vomit⁹ choleric⁹ ⁊ vehemencia vigiliaꝝ sitis ⁊ paruitas appetitus cibi ⁊ amaritudo oris ⁊ puitas anhelitus ⁊ siccitas nāe. Et creticam qđé signt crisis tm̄. sed bonitas ⁊ malitia verificantur cū signficationibus significantibus ſ vtin annibus quēadmodū de eis dicem⁹ in ca. suo. Expulsus qđé in ictericia citrina in plurib⁹ dispōnibus é puus ꝓp debilitatē vtutis. sed é vehemēs qm̄ chola é leuis cala: sed é durus ꝓp vehemētiā siccitatis ⁊ nō é ꝓp illud velox: qm̄ vtus nō é cū illa fortitudine ꝓp malitiam ꝓplonis. Et cū ictericia quidez citrina multotiens egreditur sudor citrinus.

La. v. de signis causaꝝ ictericie nigre.

Dicam qđé a splene solū signt qm̄ nō é citrina deinde fit nigra. Citrina enim non fit a splene oio: lz nigra fiat q̄nq; ab epate. Hex nigra splenetica vehementioris est nigredinis ⁊ separāt ea q̄ sunt in sinistro latere. ⁊ q̄nq; sunt egō ⁊ vrina in ea nigre: ⁊ q̄nz egredit in egōne ex nigra ⁊ hoc é signū forte. ⁊ q̄nq; saluatur vrina cum non est in epate nocumentum si non venit ad ipsum nocumentum aduentu superfluo: Est enī tunc salus eius significatio q̄ ictericia é splenetica: ⁊ in hac ictericia mirach q̄nz est extensum cum dolore ⁊ grauedine. ⁊ ꝑm plin natura est constricta ⁊ q̄nq; non est: ⁊ est digestio mala ⁊ est cum ca malitia aīe ⁊ tristicia ⁊ varietas sine cā. ⁊ q̄nq; egreditur cū ea sudor niger. Et factā pp opilationem in meatibus signt grauitas vehemēs ⁊ difficultas dormiendi super latus sinistr. Et cū facta ꝓpter apa calm durū sunt signa eius. Et cū facta ꝓpter debilitatem non est grauitas. Qđ si fuerit debilitas epatis etiam significant ipsam signa eius. Et facta ex epate significant q̄ nocumenta ꝑma apparent in epate ⁊ splen est salsus aut lesus nisi cū eo nocumenta fuerint epatis facientia meliam: Et nō est nigredo cura sicut in splenetica ⁊ significat ipsaz nocumentū in vrina. ⁊ si fuerit corruptio ex latere caliditatis ⁊ siccitatis erit nigredo ad citrinitatem declinis. Et ú fuerit ex latere caliditatis ⁊ hūiditatis erit illic citrinitas cū rubedine sicut citrinitas q̄dā. Et si fuerit ex latere frigiditatis ⁊ siccitatis ⁊ frig⁹ erit dominans erit ad viridit atē: aut siccitas dominās erit ad nigredinem. ⁊ si fuerit ex latere fri. ⁊ hu. humiditate vincēte erit ad citrinitatē quandā ⁊ fisticitatē. ⁊ si fuerit frigiditas vincēs erit ad viriditatē. Splenetice vo cholozator vn⁹ erit. L. vi. ō cura ictericie citrine

Lias q̄ intentio in curatione ictericie ad duas res tendit: quaz vna est vt remoueat icteri cia ipsa cū eo q̄ resoluit ipsaz acute ⁊ ab oculo cū medicinis notis lauatiuis ⁊ cū collyrijs oculi ⁊ cum medicinis solutione educentibus materiam facientē ictericiam. Et secūda vtitur ad cām ⁊ abscidit eam. ⁊ est aut rectificatio ꝓplonis aut confortatio vtutis aut regimē apatis: aut aptio opilationis aut euacuatio p phlomiam basilice aut saluatelle: aut venaz que sunt sub lingua ex eo quod narrauerūt qđ i dam. Et si non fuerit illud tūc ventosatio supza locū epatis sub spatula dextra: aut sub eo in spacio qđ é sub costis aut eño que est cū solutiōe ventris euacuante materiam ⁊ euacuatio cum vomitu. nam ipse est iuuatiuus in omni ictericia. Hex in curatiōe nocumenti venen absisio cause est melius qđ oz ꝓmittere: quare oz vt eam ea occupatio fiat ꝑmo. Et ictericie quidem cuius causa est ꝓplerio calida i epate aut in corpore aut in felle ꝓpter aliquam causaz ꝓter ebibita ⁊ comesta que sūt ex ambobus cura est si est illic repletio sanguinea ⁊ cholerica cū euacuatione ambor in ꝓncipio rei. Sanguis qdem p phlomiā sicut ex basilica: sz cholē p solonē vētris cū eis que sunt sic myrob. ⁊ fumusterre ⁊ sicut cū scamo. i lacte acetoso coagulato: ⁊ ad vltimū cū solutibus cholerā aut spēbus aq̄ calefactis fortibus myrob ⁊ scamonea ⁊ silibus. Descriptio aque calefactionis bona: ℞. lactis caprini lb. iij. ⁊ cartami q̄tū manu capi potest: terat ⁊ dissoluat digitis in lacte hora vna: deinde colet vt dimittet vt lac coaguletur in nocte: deinq; coletur a calefactate sua ⁊ accipiatur aquositas eius ⁊ ꝓijciatur sup ipsaz aliqđ mellis aut zuccari aut salis .ſ. di pōdus .ʒ. ij. Et si vis ipam facere fortē: pone i ea scamonee dragm. i. ⁊ bibant ex ea ꝑm mēsurā q̄ tollerat

tribus diebus. Et ex eis q̄ ꝓiugūt mūdificationem
ictericie cū eductōe materie p solonē ventris ē vt su-
mantur aque folioꝝ raphani. ʒ.i. cassie fistule. ʒ.ix.
ℨ semis atriplicis. ʒ.i. ℨ aloes danic. i. ℨ croci danic
i. Et hoc ē rectius ei que ē cū apate calo in epate aut
in meatibus ℨ febricitat etiā. Et sit cibus sicut aqua
ordei ℨ olera fm q̄ sciuisti in ca. apatū epatis. q̄n ū
ē in ꝓlongatione sermonis vtilitas. Cūq; apparet
maturatio expiri ea in ḡbus ē scamonea ℨ aloes ℨ si
milia postq̄ frigeris cū eis que sunt sicut aq̄ cuscute
ℨ endiuie ℨ reliquoꝝ ex eis que sciuisti. ℨ ad summū
dū non remouetur apa ℨ rectificatur dispō nō ha-
beas spem in curatione ipsius ictericie. sed si febris
non ē: ℨ ꝑtus sit fortis ℨ illud ē significatio apatuz
deinde ē inflāmatio tūc tibi inest admistrare almo-
sofat ℨ cibos infrigidatos de piscibus ℨ cibos infri
gidatos de carne vaccina ꝑdicta: ℨ aquas fructuū
ℨ succos eoꝝ ℨ ꝑpe aquā granatoꝝ ū ieiunio ℨ ace-
tosum de carne vaccina ℨ acetosum de piscib⁹ ℨ suc
cos olex frigidoꝝ. plurima nāq; istoꝝ ḡnis sint ex
cibis: tamen inest eis ꝑpetas fortioꝝ medicinarum
huius capli in rectificando ꝓpōné. Et ex curis hꝰ
dispōnis est illud qđ ℟. succi folioꝝ raphani ℨ succi
mori ptes equales bibatur ex eo pōd⁹. ʒ.xxx. nā
in ipso intenditur etiā intentio ipius ictericie. Et si
militer si fuerit inflatio in felle. Et ꝓfert istis lac asini
nū decoctū cū pauco aceto ℨ sumatur in potu: aut
succus absynthij cū aqua frigida. ℨ qūz ꝓfert vt ci-
betur infirmus panc azimo ℨ sale truo ℨ endiuia pl'i
ma. vij. diebus. hoc cni lauat fel ℨ remouet putrefa
ctionē eius ℨ ingressat illud qđ ē in ea. ℨ istis qdem
non ꝓceditur vt bibant vinū nisi plīme ꝓmutum. ℨ
vt nō ꝓueniat nisi ad illud qđ ē leue ex carnib⁹ ℨ ad
ius carnis auis. Et ois q̄ hz ictericiā ex cā calida oz
vt deuitet vigilias ℨ iram ℨ motū plīm ℨ balneum. ℨ
q̄n caliditas ē in toto corpe ℨ infrigidas epar ℨ vesi-
cam ℨ infrigidas venas: ℨ ꝑpe q̄n admistras balne
ationē cū ags frigidis ℨ tepidis in ḡbus decoctū sūt
medicine frigide ℨ hūde: Et qua hꝰ fra actu ℨ illa i
qua sūt vtutes medicinaꝝ ꝓstipantiū, ꝓhibēt re'olo
nem ictericie. Et iam admistrantur in curatōe epis
ℨ fellis caloꝝ empla sup ea. ℨ q̄nq; dantur in potu
trocisci de ḡbus sūt tro. ꝓpositi ex semie citroli ℨ se.
endiuie ℨ se. lactuce ℨ se. cucurbite ℨ sandalis ℨ spo-
dio ℨ ro. ru. assūptis equalibus ꝑtibus ꝓiciant sup
oēs. ʒ. ij. ex eis kirat. i. cāforе ℨ fiant inde trocisci et
bibantur. Et ego qđē iam exptus sū iuuamētū eoꝝ
ℨ fac emplm cōi in eo qđ ē in circuitu eius cū succis
infratis sup niuē ℨ duobus sandalis ℨ cāfora ita vt
sentiatur infratio interi⁹. ipm enī remouet ictericiaz
ℨ albificat vrinam in die⁹ aligbus. Si aūt cā fuerit debilitas i epe ℨ felle curetur cū regimine ꝓdicto
in debilitate epatis. nā cura ipsius fellis est illa cura
etiā. Ad regimen aūt apatis iam ꝓnuim⁹ hoc ℨ cō-
pleniimus sermonē in ca. apatis epatis. In opilati-
ua vo illud qđ cōicat oi opilatōi ē cura opilatōis
ꝓdicte in ca. epatis. ex phlomia ℨ ꝓuocatōe si fuerit
opilatio in gibbositate: ℨ ex solutōe ventris si fuerit in
ꝓcauitate fm necessitatez. ℨ alienēt a se omne qđ ꝓsti
pat ℨ exsiccat q̄nus sit calim: q̄n ꝓstipat meat⁹ ℨ opi
lationem efficit fortem. Et ex eis que recteora sūt est
vt ꝓmittas lenificationē eius ℨ humectationē: deīn
de sequaris eam cū aptione. Et sit lenificatiuū q̄nq;
calidū ℨ humidū ℨ quandoq; frigidū ℨ hu. quēad-
modū dispō facit ipm necessariū. Et cū aperis i fine
aut incipiendo tūc ex eis que recta sunt ē vt sequaris
illud soluendo fm q̄ tollerat ipsam. ℨ fm q̄ ꝓtrāit
de solutione ventris. Et scias q̄ quando tu incipis
cū solone ventris ℨ nōlefficit ipse solonē tūc tibi inest
vti fortibus vomitibus deinde solutiuo forti. ℨ oz
vt des in potu vice vna fm fortitudinē. Et si fuerit
opilatio ex nascentia rei alicuius nō existimo q̄ sit
ei medicina. Quidam aūt dixerūt ei medicamen ℨ
dixerūt: sume succe pomulace ℨ succi folioꝝ raphani
ℨ aque folioꝝ accrose oiuz fm estimationē ℨ fac bulli
re omnia simul ℨ colentur ℨ ponantur q̄tū illud ꝺ
succo acetose cū aliquantulo herbi contriti. Et dixe
rūt: in potu detur ex eo aliquid cū se. raphani ℨ se.
mellonis excorticatis ℨ cōmixtis cū quarta amboꝝ
costi ℨ myrrhe. Et si fuerit opilatio ex siccitate ℨ con
tractione ℨ illud ē ex eis quod significat coꝝ⁹: tunc
admistrabis lenificantia ex subtilianibus cholerā
sicut mucilagines ℨ sicut scuestem ℨ filia cū oleo ami
gdalino. Qd si opilatio fuerit ex apate calo tunc cu
ra eius erit cura ipsius. Cū ergo maturatur sis au-
dax ad dandum in potu diuretica sicut anisuz ℨ fe-
niculum sine timore: similiter ad educendū in solu-
tione ventris choleram. Et si fuerit apa dux tūc res
in ipso erit difficilis: oportebit enim vt curetur apa
dux. Et vsq; quo fiet illud oportebit vt intendatur
intentio ictericie ipsius cū eis que dicemus. Et medi
cine qdem ungulares solutiue in hoc ca. ꝓdicte sūt
in ca. opilationis epatis. Et ex aperientis bonis ꝓo
ꝓijs huius ca. sunt sgilla ℨ assaz ℨ aniū ℨ agaricus
ℨ ea in ḡbus sunt cū aperitione intentōes alie. Aut su
mantur granoꝝ pinee maioris. ʒ.xxx. ℨ passularuz
enucleataꝝ. ʒ.v. ℨ sulfuris citrini aur. ʒ. ℨ epithymi
ℨ semis apij montani ℨ ciceris ni. ℨ thuris albi oiuz
ana. ʒ.ij. terantur ℨ cribellentur: ℨ sumatur ex sūma
eoꝝ ʒ.i. ℨ ʒ. cū aqua feniculi ℨ admistretur diebus
aligbꝰ similiter. est eni sanatiuū ℨ nos iā exptū sum⁹
ipm multotiēs. ℨ asimar ē ex melioribꝰ medicis ic-
tericie. Et debiliora ista ē in q̄ ē opilatio i meatibus
cholere. Sed clisteria ℨ solutiua sūt pueriora in
eis. ℨ ad ptimū solutiua ex eis q̄ sūt sicut epithymū
ℨ polypodiū ponāt in eis iste medicie. Descriptio
bona ad illud. ℟. ꝑnatoꝝ. ʒ. iiij. agarici. ʒ. ij. ℨ succi
eupatorij. ʒ. iij. iforbiēt ex eis pillule ℨ bibat ex eis
ʒ.i. ℨ iteret multotiens. Et q̄n chronica fit ictericia
opilatiua tūc necessariū ē sumē diacurcuma ℨ tyria
ca aut filia ex eis q̄ apiūt cū fortitudie ℨ hꝰ dialac-
ca. Et q̄n ē cū opilatōe febris tūc arripiices sūt bo
ni valde: quoniā sūt aperitiui ℨ extincti. Et similiter
radix lactuce de āqua de qua sumatur pōdus. ʒ. ij.
cuz melle. ℨ similiter aq̄ cuscute ℨ endiuie ℨ myrrha
cum rotulis cassiefistule cū oleo amigdalino ama

ro ꝛ dulci. Curatões aũt ictericie i qbus attenditur
tentõ egritudis ipsius ꝛ resolutõis eius ꝛ eis sint
apertõ opilationum ꝛ reliqua unaměra: Alie sunt
potões ꝛ alie sunt ablutões: ꝛ alie sunt sternutatões
Et plm tuu amẽ uz caruz ẽi oculo ꝛ facie. Et alie sẽ
q̃ sunt regimẽ cõe sicut est administrató time cũ aga fo
tibus. Et q̃ icipit migere nigat i tia q̃m ẽ cõra eius
Et q̃ egredit eã balnes cooperiat vt non adueniat
ei frig⁹ oio ꝛ dormitat cooperᵗ⁹. Ea vo q̃ sẽ pter bal
neũ ex illis q̃ administrant vsu medicie sũt q̃ extrahũt
ex cute ictericiaz. Et medicie que extrahũt illud q̃z
extrahũt ipm aut cũ solutõe vẽtris aut cum sudore.
Et melius est vt sit iup exercitiũ ꝛ laborem ꝛ titiz ꝛ p
pe q̃n ẽ potus faciẽs sudare Et silr post balneuz. ꝛ
illi q sue ictericie curatóz vult cuz re olutõe nocent
frigus ꝛ septẽtrio: nisi velit p ea re istere medicie ca
lide ꝛ aggregare eã sicut sumit i potu piper. deide p⁹
illud sedeat i aqua fra. Et dicit q̃ patientes ictericiã
iuuant p̃ sideratóz i rebus citris. Illud eni mouz
nãm ad expellẽduz nãm citriaz totam ad cutẽ qua
re adiuuat adiatorium curatõis i ea. Ego vero non
suz ex illis q negẽt h⁹ ꝛ curatões sicut sunt plures eo
rum q philosophant ad eas. Et ex medicis bibitis
cognitis est vt i potu sumat stans i ria ʒ.ij. succi rha
phani cuz ʒ.ʒ. balsam ꝛ ʒ.i. vini. Illã ipsa non mo
rant q̃ extrahant ex ea cũritatez. Et uteruz sumatur
manipulus aspagi ꝛ pugillus ciceris ꝛ decoquant i
vase vitreato cũ .v. alcent aq̃ de q̃ i potu sumat mixta
cuz vino si nõ ẽ se. ꝛ si est se. potetur sola: deide sede
at i tina aque i qua decoctus est capillus veneris ꝛ
egredit ex eo cholera. Et nec flos nitri pód⁹. ʒ.ij.
cuz vio anniquo: dimittat i nocte sub celo ꝛ sumat i
potu. Et de balneatóe siat illud qd dcñ est. Aut su
mant i potu sglla assata cũ .vi. pñb⁹ salis adusti ꝛ do
sis sit. ij. aut ʒ.i ieiunio: aut sumat i potu lepotis mari
ni pon. ij. ʒ. pulueriza in sup ouũ sorbile ꝛ sorbeatur.
Aut coxetis granatoz. ʒ. iiij. arsenici pondus. ʒ. ij.
sumat ex eis simul q̃tuz tollerat pollex ꝛ sumat i po
tu cuz. iij. ʒ. lactis asinini: aut pondus. i. ʒ. ꝛ qd ẽ u
pra senugreci: ꝛ sumatur i potu cuz aqua ꝛ melle ꝛ se
deat i tia aque ffe. Aut sumat capillus veneris tru⁹
ꝛ accipiant ex eo. ʒ. iiij. cuz aq̃ i qua decoctũ est ani
sum: Aut succus acetose cũ aliquãtulo vini: aut ster
coris canis comedentis ossa alba nõ nigra pondus
ʒ. iiij. cũ aqua melli: Aut folioꝝ sicle exsiccate. ʒ. iiij.
cuz vio pmixto: fiat illud trib⁹ diebꝰ: Aut ciceris ni
lb. i. capilli veneris manipulus; vinus: decoquantur
i aq̃ donec ꝛsumatur tertia ꝛ sumat ex ea i potu. ʒ. i.
Aut succi rhaphani. ʒ ij. vini. ʒ. i. Aut ciceris nigri
lb. i. carpobalsami thuris semis feniculi oiuz añ pu
gillus. i. decoquant i. vi. ascent aque donec cõ sumat
tertia ꝛ sumant i potu ex ea. ʒ. ij. Et si nõ fuerit se. po
tent cuz vio: Aut cinamomi ℈titas quaz tollerant
tres digiti cũ vio ꝛ melle medicentis ſm mensuram
ʒ. i. ꝛ ʒ. aut cuz aqua ꝛ vio: Aut semina almahaleb
excorticata ex corticibus suis de qbus i potu sumat
pondus. ij. ʒ. Aut rubee tinctore. ʒ. i. in ouo sorbili.
Aut sumak limature corni cerui in trat. xvij. ꝛ su
mak i potu cũ siropo begur sericõ. Aut sumant gna
pince ꝛ ameos ꝛ staphisagria ꝛ sumat i potu eger ex
eis. Aut piperis ꝛ stercoris canis albi comedentis
ossa cochlearuz. i. cum vio. Aut ipleat collognitida
electo ex ea qõ itra est vio ꝛ aqua ꝛ bibat. Aut detur
i potu de felle vrsi i vio. Aut sumatur corni cerui. ʒ.
i. ꝛ tertia ꝛ sulfuris pondus. ʒ. ij. ꝛ bibat illud: ꝛ bi
bat post illud vinũ. Aut sumat ꝛ ppei opilatia reu
bar. ipelicon capilli veneris olibani rubee tictoꝝ
ptes equales ꝛ dosis sit. ʒ. i. Et medicie qdez singula
res q̃ igredunt i hoc. c. ꝛ sũt apitiue ẽt sunt absyn. hi
uz anisuz assaruz acorus rubea tictoꝝ gentiana xi
lobal. agari. us ꝛdili nax cupressi costus vtraq̃ ari
stol. Et eis que dicuntur ꝛ sunt leuia est vt sumatur
i potu cerebruz akubuzi i vio puro. Aut sumãt vi
celli duoꝝ ouoꝝ ꝛ quassent i medio assacruati vini
ꝛ bibant. Et ex eis q̃ laudant vehementer ẽ vt sumãt
i potu de lumbricis terrenis exsiccatis: q̃n ipsi mun
dificant statim: Et silr fel vrsi. Et ex eis que experta
sunt ẽt est vt denk i potu radices acetose ꝛ steti i sole ꝛ
ambulet post illud hoꝛa vna donec calefiat ꝛ sitiat.
deide sumat decoctõez capilli veneris ꝛ rubee tictoꝝ
ꝛ .v. cente. Et silr si bibat post balneuz. Et ex diureticis
propriis est vt sumat nucis cupressi pondus. ʒ. ij.
cuz pondere. ʒ. ij. cassie lignee ꝛ bibat cũ vio ãtiquo.
Deide sedeat i tia i qua decoctus sit capillus veneris
aut anisuz post illud hoꝛa vna donec calefiat: quo
niaz miget ictericiaz totam. Et quandoqꝫ iuuant cũ
carne eritij pp fortitudiez sue, puocatõis ꝛ mundifi
catõis ꝛ puenientie sue ad epar. Et aq̃ cuscute q̃ bi
bitur ex ea sacrata i. i. cuz scie apij ꝛ zuccaro altabar
zet ẽ iunatia: Et ex solutis, ppriis eis est vt pfoꝛetur
collognitida ꝛ expellat illud qõ est i ea ꝛ ipleat vio ꝛ
buliat sup prunas ꝛ colet ꝛ bibat. Et ex eis que nos
probauimus est vt sumat aloes. ʒ. i. ꝛ scamonee pa
nic. i. ꝛ sal napnici. ʒ. vni⁹ quarta: ꝛ rubee tictoꝝ ꝛ aga
rici ambo añ. ʒ. ʒ. fiant ex eis pillule ꝛ bibant i. aq̃
de seminibus medicinaruz quas diximus. Et nos iam
diximus clisteria i anno dorio ad hoc caplin. Et ex
sternutatoriis sũt succi qbus sternutat sicut succ⁹ cu
cumeris asi. ꝛ succ⁹ folioꝝ nasturtij ꝛ succ⁹ cupressi
ꝛ succus ciclamis sicut est: aut conteritur ciclamen ꝛ
infunditur i lacte mulieris i nocte: deide exprimit i ma
ne ꝛ tepefit ꝛ distillat: aut succus radicis alkarfala ex
primitur ꝛ bulitur cuz sambacio bulitõe leui: ꝛ i ipso
sit paz galie ꝛ fiat cuz eo sternutatõ: aut succus radi
cis rhaphani ptriti cuz foliis suis. Et ex succis q nõ
sunt calitatis magne ẽ succus sicle. ꝛ ex succis frigis est
succus sempuiue aut succus alcefuis flumalis: ꝛ ace
tũ ipsuz q̃z fugit naribus ꝛ retinet hoꝛa vna ifurm⁹ i
pila balnei: q̃n est bona curatõ. ꝛ silr si infundatur i
eo nigella die ꝛ nocte deide colet ꝛ fiat caputpurgiũ
ꝛ odoret ex ea sola ꝛ pmixta. Et ex eis que sunt pre
ter succos est vt sumat staphisagrie quarta. ʒ. i. ꝛ tera
tur ꝛ dissolnat cũ aq̃ coriandri ꝛ olei amigdali gna. ʒ.
x. ꝛ fiat cuz ea caputpurgiuz ipso existente i tina aut

pila aque ſ balneo. Et qñq3 miſcenť cuz ea aligd oz dci ſicci ť aligd aceti vini. In oclo ỹo ipſo aſſiduet ipſius ablutõ cũ aqua roſ. ť aqua coriandri ť aq̃ nis. Ablutões ỹo hſitibus ictericiã ſũt aq̃ i qb⁹ de coquũť capillus veneris ť ſcepa ť maiorana ť poliũ ť camemilla ť alaniuden ꝑpe ť tribulꝰ ť anetum eſt radix i eis. Et qñz ponit ꝑpter calam ictericiaz i eis acetoſitas citri: qñ eſt vehemẽtis abſtersionis cum ſua icisione i omni tictura. Et quãdoq3 aſſumuntur ex iſtis rebus empla ť aſſumunť ex eis olea gbus fit inunctio ſicut oleũ alhacuen ť oleuz camemillinuz ť oleũ anctinũ ť uteꝝ oleũ ꝑgelati vue ť oleũ de lilio In ictericia vero cretica oz vt cuz excutit ifirmus intendat cuz eã tẽtõem ipſius egritudis cuz lauatiuis ť diureticis mundificatis ť foztaſſe non idiget ſolutõe ventris ť foztaſſe ſufficẽ balneuz ſoluz. Qñ ſi videris i vris eoruz ť egeſtionibus paucitatez tincture ſcias q3 mã i eis eſt groſſa quare ꝓfozta illud cum quo medicas ex lauatis notis ť ſilibus. Venenoſe autez cura eſt tyriaca ť mithridatuz: ꝓptereа qz reſiſtit veneno. deide bibat aquaz maloruz acetoſoꝝ ť aquaz granatoꝝ ť ſuccũ enduie ť portulace ť mucilagiez pſilij ť almũberis ť oia i qbus eſt iffatõ cuz virtute tyriace. Et i ipſa gdez iaz expertuz ſunt ſ ꝓncipio cuz accit ť ꝑpe cuz venenũ eſt ebibitũ vt bibatur lac aſſi due cũ oleo amigdalio. Regimen autẽ ipſoruz cuz cibis iam docũ ipſuz i ꝑplone cala ꝙbſq3 debilitate manifeſta ť ſine opilatõe. Opilatiuaz vero ť debilitatiuaz cognoſces per ea q̃ dicta ſunt i. c. epatis. Et cibus gdez ictericoruz eſt ille q alkuiat ť ſubtiliat ť i quo eſt apertõ. Et ius piſcium confert eis ꝓpe cum eis que prouocant ť ſubtiliant de illis que diximus in fine capitu loꝝ.

La. vij. ð cura ictericie nigre aggregate vicio ſplẽis.

Nilla qdem que ſplenetica ẽ ꝓſidera an ſit illic repſ̃ ſanguinea pluria: quare phl̃oma basilicam ſiniſtram ť ſaluatica poſt eam: deide occupa te cũ ſplene ť rectificatõe opilatõum eius ť ap̃atum ipſius ť debilitate eius. Et ſi fuerit cauſa ei⁹ multitudo melancholie ꝑpter illud qð generat ipſam ex vtutibus ť cibis ſm q3 dcñ eſt: oz ẽt cũare eam cũ cis que ipſaz cũant. Ex illis eſt decoctõ ſcolopẽdrie cũ hello dicta i antidotario ť eũci ex ea mꝰ totiens. Et decoctõ epithymi ſm hunc modum ℞. myrob. nigro ť. keb' oiuz ana. ʒ. x. fumiterre ſcolopendrie polypodij ť floꝝ ſquanti oiuz ana. ʒ. v. radicũ apij ť feniculi ambozuz ana pugillũ. i. helli nigri pondus. ʒ. ij. decoquãtur i trib⁹ lb. aque dõec remanеat quarta ť ꝓiciat ſup ea epithymi. ʒ. v. ť buliat ebullitõe leni: deide colet ť ꝓponaṅ cum ea hiere picre. ʒ. xxx. Et ſilr pillule facte ð myrob. nigris ť epithymo ť ſaleido: ť agarico ť, cozticibus radicũ caparis: ť quando ſit eũo dct i potu lac camelaꝝ. ť ſi ñ reperiť aqua caſei facta cũ ſiropo acetoſo de ſemib⁹ ť ſpodio ť polio: ť medicie ſubtiles que ſunt ex ſcolopendria ť radice capparis ť ſilibus. Et aqua i qua decoquuntur folia tamariſci ť radices ť aq̃ foliozꝝ capparis ť aqua foliozuz rhaphani ť ſiropus acetoſus ť ſilr aqua ſolatri ť aqua apij ſi fuerit caliditas: ť ſiropus acetoſus i quo decocta ſunt ſcolopendria ť folia capparis ť fructus tamariſci ť polium. Et ſi fuerit i ſplene apa calz oportebit vt non ſit ſuperfluitas i calefacientibus. Et ſi i ipſo ſunt opilatões tunc aperitiua fortia predicta i cap. epatis iuuatia ſunt ẽt. Et ego dicam i cap. opilatõis ſplenis medicias que ei ꝓpe ſunt. Et ſi eſt cauſa debilitas attractõis ſplenis tunc de illis que neceſſaria ſunt eſt vt tu ponas ſuper ipſum ventoſas ſine inciſione. Et vt admiſtretur exercitium ť empla confortantia ſplenem ſicut illud qð ſit ex abſynthij ť cozdumeni ť floꝝ ſquanti ť alhaſce ť centaurẽe ť radicuz capparis oium ana pte. i. ť ex roſ. pnbus. ij. ť ex bdellij parte. i. ſ. ť ex armoniaci ptibus. vij. ť decia partis fiat ex eo emplm Et qñ ablutur fiat cũ aceto puro fozti i quo buliãt anetum ť baurach ť ſal ť ruta ť calamẽtuz. Et ſi fuerit i cauſa ictericia nigra: caliditas epatis curetur eap cuz ſubtiliatis: ť ſi fuerit frigiditas curetur cum tyriaca maiore ꝓpe ť cum medicis notis. Et ſi fuerit cã i ea corpus totum fac i ꝑmus illud qð conuenit epati vt patiantur ab eo veue: deide corpori. Ipſam autem ictericiam cura cum eis gbus curas ipſam ictericiam citrinam ť cum eis que de illis foztioza ſunt. Et quando aggregantur ambe ictericie ſimul ť eſt repletio ť idiges phlobotomia: phlobotõa tũc ãbas manus ť euacua eas ambas diebus aligbus ť aggrega añ duo regimenta ť da i potu inter ea ambo decoctionez abſynthij ť epithymi ť aggrega aquas foliozum rhaphani tamariſci ť ſalicis omniuz ana ʒ. i. ť. ſ. aque ſolatri. ʒ. iij. aque foliozum capparis. ʒ. ij. aggrega ť fac bulire omnia cum. ʒ. x. caſſie ſiſtule: ť ꝓijce ſuper ea pondus. ʒ. xxx. hierepicre ť pondus. ij. danic croci ť pondus. iij. kirat ſcamõee aſſate i cepe ť expacta duob⁹ dieb⁹ ť p⁹ illud bibat aqua caſei ť ſiropus acetoſus. Cibi autem i omnib⁹ illis ſunt cibi leues noti ť piſces alredradu ť ex pullis impinguatis ť ex olcribus endiuia ť apium condita ꝓpa ť capparis cum aceto.

Tractatus ſecũd⁹ de reliqs diſpoſitõibus ſplenis

Sermo vniuerſalis.

Cap. i. de egritudinibus ſplenis.

Spleni accidunt omnes ſpẽs egritudinum predictarum. ſ. de egritudibus complexionis ť compoſitionis ſicut opilatões ť ſolo contiuitatis ť ſimilia ť apoſtemata cũ ſpeciebus ſuis. Et ſcias q3 quãdo ſplẽ ipiguat extenuatur corpus: quoniam in primis deſtruitur virtus epatis vehementer cum contrarietate quare miozatur generatio ſan. ť cum hoc ipſe attrahit de ſanguine illius infirmi rem pluriman ꝓpter magnitudinem ſui. Et penitus extenuatio ſplenis ſignificat bonitatez humoruz ť pinguedo eius malitiã humoꝝ. Et qñq3 puertunť egritudies ſplenis ad febrez: commixta ſicut ipſe qñz generantur ab illis egritudib⁹. Ipſe enim generantur multotiens ex tertiana non

pura ⁊ ex fecibus pestilẽtialib⁹ ⁊ fe. ꝓmixtis. ⁊ plurime qdem egritudines splenis sunt antũnales. Et colo: habentis eas ẽ declinis ad citrinitatẽ ⁊ nigredinem. Et qñq; pueniũt egritudines splenis ad stomachũ ⁊ forte ꝓ addũt in appetitu eius: ⁊ qñq; destruũt appetitũ ipius: ⁊ qñq; cogũt ipm cuz ꝓpinq; ẽ digõ ad eu omendũ rẽ acet oſam ex q̃ ebulit terra absq; nocumento ⁊ absq; dolore. Et vrina sanguinea bona est in fine egritudinũ splenis. Et similiter grossa in qua est fex: ⁊ viscositas q̃ est in ipsa ẽ similis viscositati sanguis: ⁊ qñq; resoluitur per eam fe. ex febribus egritudinũ splenis q̃re resoluit per eã splen.

La.ij. de signis cõplexionũ splenis.

Cc Zllidaz significant sitis ⁊ inflãmatio i sinistro ⁊ corruptio vrutis eius q̃ attrahit melancholiam. Frigidam vo: significant debilitas attractionis eius ⁊ casus appetitus ⁊ iteratio fastidio se facietatis ⁊ multitudo rugitus ⁊ eructuationis. Et significant siccam duritiez ⁊ debilitas corporis ⁊ grossitudo san. ⁊ vehementia nigredinis coloris. et humidam significant lenitas lateris sinistri ⁊ mollicies corporis ⁊ nigredo trahens ad albedinem plũbeam.

La.iij. de cura.

Cc St ꝓma curationibus epatis ⁊ indiget vt sint medicine fortiores ⁊ penetrabiliores, ⁊ ingenietur cor penetratio cum eis quẽ penetrare facit: ⁊ cũ eis q̃ obseruant vtute sup eas vsq; quo perficiant operationes suas. Et scias q differentia inter curationes splenẽticas ⁊ epaticas est in fortitudine ⁊ debilitate ⁊ labore ⁊ alleuiatione. Epar enim ẽ dignius vt allenietur cum eo. ⁊ non sit superfluitas in confortando illud quo curatur. Et non afferãtur super ipsum medicine acute nimis sicut acetum forte nisi in necessitate. Et splen econtrario illius eget vt adiuuentur medicine eius cum eo quod conseruat virtutem earum: ⁊ cum eo quod penetrare facit. Et spleni quidem sunt medicine que sunt propzie ei: sicut corticis radicis capparis ⁊ sicut scolopendria ⁊ ãmoniacum ⁊ alleum siluestre. Et quandoq; necessarium faciunt egritudines splenis vt phlomet̃ur balsilica maior ⁊ phlomet̃ur saphena: imo phlobotomẽtur vriq; cubidi.

Cap.iij. de apatibus splenis calidis ⁊ frigidis et duris ⁊ quoz durities est in fieri apa.

Cc Lias q̃ nunozantur in splene accidentia apostematum calidoz ⁊ fixio ipsoz simul: immo quandoq; accidit spleni apostemata calida. festinant autem ad duritiem quoniam sanguis qui peruenit ad eum vt nutriatur ipso est sanguis spissus cum ponitur in apostemate quare indurat̃ur. Plura ergo apata splenis sũt dura: mollia vo sũt in quibusdã horis. Et plm qñ accidit in ipo de apate calo ẽ sanguineũ ⁊ cholericũ accidit in ipo raro: ⁊ duz ẽ in inferiore pte splenis ꝓpter grauitatẽ materici. Et figure eius sũt. iij. rotũda ⁊ lata ⁊ longa ⁊ grossa et longa subtilis. phlegmaticum vo accidit raro. Et splenẽticus quidẽ ẽ q hz duritiem in splene suo: aut ꝓpter grossitudinem sue substantie q̃ius non pueniat ad finem ad quẽ pueniat apa: aut ꝓpter apa durum in ipo. ⁊ pmũ quidẽ ẽ leuius. Inquit Hyp. Si splenẽticus inuenit dolorẽ interiorẽ est magis saluũ ⁊ illud qñ in ipso sperat adhuc sensus. Et dixit quãdo accidit ei flux⁹ ventris cũ sanguine ẽ meli⁹. i. qa speratur cũ eo resolutio materici splenis eius. Si aũt pseuerauerit aduenient ei lubricitas hydropica ⁊ morietur. Et cã i eo ẽ dominiũ frigiditatis sup ꝓpriez Et dixit. Illi qui catarz habet non accidit splen: ⁊ hoc est consideratio. Et forte multitudo catarri ẽ significatio humiditatis complexionis eius vt sit illud in ꝓximo futuro. Et in li. Hypo. ille qui hz dolorem in splene suo ⁊ currit ex eo sanguis rubeus: ⁊ apparent in corpore ipsius vlcera alba non ledẽtia mozitur in die secũdo ⁊ si non cadit appetitus eius: Et quandoq; terminantur apata splenis fluxu sanguinis narium etiam ⁊ ꝓpe ex latere sinistro ⁊ apatibus apud aures difficilis suppuratõis ⁊ aptiõis pp grossitiem materici. ⁊ laudabilioz vrina eoz est grossa sanguinea. Et vrina in qua est fex viscosa q̃z significat sanitatem splenis ⁊ destructionẽ eius. Et dixerunt quidam cum fuerit in vrina sicut suspẽsio sã. ⁊ febricitans habuit splenem extenuatur vel destruit splen eius. Et quandoq; contingit in quibusdã hominibus vt multitudo splenis generetur ⁊ remaneant ꝑm illud tempore longo ⁊ sint ꝑm salutez dispositionum suarum apparentium spacio prolixo: q̃ruis qñq; accidant ex magnitudine eius nocumenta plurima ⁊ ꝑm mãm efficientẽ ⁊ ꝑm virtutem splenis Et scias q splen qñq; apostematur post apostema epatis ꝑm semitam pmutationis: ⁊ illud est mel⁹ q̃z vt pmutetur apa splenis ad epar.

La.v. de signis.

Cc Ommunicant apata splenis oia in grauedine ⁊ in magnitudine ⁊ dolore extenso vsque ad diaphragma ex latere sinistro: ⁊ qñq; ascendit vsq; ad furculam ⁊ ad humez sinistz per cõitatem furcule. Et qñq; facit anhelitũ duplum existentem ꝑm formam anhelitus flentis infantis: quoniaz apa impedit diaphragma ad hoc vt vadat vnotus anhelitus quare stat subito ꝓpter lesionem deinde redit. ⁊ dum non est apa magnum non cõprimit diaphragma. naz cõicatio splenis ad diaphragma minor est cõmunitate eius ad stomachum etiã. Sẽsus enim sentit splenis inflationem ⁊ corpus alleuiatur. Et qñq; accidit ex apatibus splenis ⁊ ꝓpe quando sũt in inferiori parte eius vt subtilietur sanguis: qñ vehementer mũdificat sanguinem a fece sua ⁊ accidit vt rubeant pedes ⁊ genua ipsius. Et illud qñ stomachi os cõmunicat inferiori parti splenis qñ ex ipsa ascendit vena expellens hu. melancholicum Cuz ergo calidꝰ naturalis vincit pueniat ad extremitates ꝓximas Et accidit extremitati nali ei⁹ ⁊ auri ipsius vt respondeat ꝓpter illud quod accidit ex apostemate sanguineo ⁊ malitiam passionis eius et paucitatẽ etiã. ⁊ ista mẽbra vehementius sunt passionis ab infrigidatiuis. Et apostema quidem differt ab inflatõe p ꝓpriationẽ grauitatis. ⁊ q apa dolorẽ

facit incessus ⁊ in flationē quōq; sedat ⁊ removet eaz ⁊ differt per cuentū rugitus ⁊ eructuationē. Et communicant apata eius calida cum accidentibus pdictis ⁊ cum inflatione ⁊ sitiz febre. Ex eius quod est cholericum sit inflammatio vehementioz ⁊ sitis fortior ⁊ graued eius minor: ⁊ est dolor ad inflammationem declinioz q̄s ad tensionem ⁊ color est ad rubedinem tendens. Cum apostematibus vo duris maligna fit anima ⁊ commoueatur tristicia ⁊ varietas in quibusdam horis. Commixtio vo sensus fortis non accidit nisi apud plm victorie: quoniam materia melancholica nota est non ad partem capitis q̄s uis iam accidat ex parte alia: ⁊ est per cōmunitatem splenis ad diaphragma: deinde diaphragmatis ad cerebz. Et quandoq; denigratur ligua ex duricieb⁹ splenis. ⁊ tenuit durities eius absq; rugitu cum prenuntiatur nisi aggregetur ei inflatio: ⁊ non est cum case. inuenerabilis imo quandoq; est fm ordinem. Et quandoq; multiplicantur cum ea vlcera crurum ⁊ corrodūtur dentes ⁊ gingue ꝓpter grossitudinez ian. qui descendit in vlcera crurium ⁊ corruptionez vaporis q ascendit in oēs ptes gingiuaz ⁊ dentium. Et q̄q; est in vlceribus cruriū crisis illius. Pluribus nāq; eoz q splené habent cū accidit exercita laboriosa attrahitur inde materia ad crura ⁊ euadit ⁊ egreditur cū ea botho: que noiantur anithā. Et multotiens é vrinale splenetici sicut sani. Sed cū exercet seipm resolvitur melancholia eius ad vrinale ⁊ facit ipm habere nigredinem nō existentē. ⁊ si eēt cā in ea renes pseueraret salte in horā exitus eius. ⁊ phlomma plima apostemat splenem. ⁊ autūnus est eius inimicus. Et qū fuerit durities post apostema calidū antecedent accidentia calidi: deinde ingrenit accidentia duritici. Et multotiens qdem confortat splen subito per seipm aut p illud quod confortat ipsum ⁊ pualet sup totū illud qd est in ipso de materia mala ⁊ solutione educit eā feculentā sicut fex oliuaz. Et sigt q est ex splene ⁊ non ex epate euacuatio epatis ab egritudine. ⁊ q splen tollerat ipsam ⁊ detumitio eius ꝓpter illud qd accidit ei ex hoc. Cum apatibus aūt frigidis phlegmaticis sunt signa apatum cum lenitate tactus ⁊ cū albedine coloris i quo ē paz nigredinis. Et splenetici qdem vehementioze cibi appetitū habent q̄s alij. Sed vomitus difficilis fit in eis valde: ⁊ sunt nature eoz stricte fm plurimū ⁊ indiget in vomitu ⁊ in solutione ventris medicinis.

La. vi. de curatiōe apatū splenis calidoz valde

Approximant curatōes eoz curatōib⁹ suoz similiū in epate ꝓter q̄ necessitas sit illaruz ⁊ obseruantia ad latus stipticitatis: sed cū cautela calefactōis vehemētis vt nō festiet mā ad grossitiem ⁊ durities. Et cōmunicat i hoc epar etiam: ābo en nī pparata sunt, vt pmutentur ex apatibus calidis ad durici. vcp oz vt misceantur cū eis medicine in qbus sit incisio aliqua cum caliditate equali: ⁊ stipticitas ⁊ vtus frigiditatis sicut alumen. Et scias q̄ acetum multum ingreditur in curis eoz. Et oz vt inciptiatur in pmis a phlomia basilice: deinde dantur i potu succi ⁊ aque predicte in egritudine epatis. Et illa q̄ apꝓpantur splenī plm sunt aqua foliorum salicis ⁊ aqua foliorum algarab ⁊ aqua portulace et aqua capilli veneris humidi. Et ex eis que cōferunt in ipso est vt detur in potū pondus. z. i. de semine portu. cum aceto. Inest enim ei ꝓprietas in resolvēdo apata ⁊ duriticm coīū. Et vt de arnoglossa exiccata pilueris omni die sumatur quātitas cochliarij vnius. Et cibus sit ille quem diximus in capitulo epatis. Et zerfricati inest ꝓpietas iuuatiua ⁊ ꝓpe quando frangitur cum zuccaro siccitas eius ⁊ cum terebintina.

La. vij. de curationibus splenis.

Oīm scias q causa in illo est opilatio ex sanguine plurimo melancholico: oz vt phlobotomes basilicam ⁊ saluatellam ⁊ dimittas saluatellam constrngi per seipsam cum constringitur ante casum virtutis. Et quandoq; necessariū est ribi vt phlomes guidegi sinistrum. Et quandoq; indiget vt conicquaris eam cum euacuatione per ea q̄ educunt melancholiam de quibus dictum est in capitulo ictericie nigre. Et oportet vt non obliviscaris canonis predicti in curatione duriticrum de lenificatione vltima: imo resolutōe vt nō reuertatur in duritié lapidis humoz. qō si expedit⁹ fueris ab hoc vt nō idigueris eo erit tibi necessariū vt admittres medicinas absterciuas incisiuas in qbus nō é multum de caliditatis. Et forsitan inuenies has intētōes in medicinis singularib⁹ ⁊ forsitan idigebis ꝓpositis. Et medicine singulares que faciūt illud sunt medicine in qbus inuenis amaritudinē ⁊ stipticitatē ⁊ caliditate mediocrē aut caliditatem temperatā ⁊ stipticitatem. Et q̄q; inueris medicinas singulares faciētes illud cū ꝓprietatibus que fūt in eis. Qō si inueris medicinā in qua sit amaritudo mō tūc permisceam cū aliquātulo alumis ⁊ aceto. Alumen enī frangit ina virtute subtilitatem eius. Et cauterium dictū in egritudine splenis sup vena q̄ est in interiore pte brachij sinistri fiat. Et si non fuerit manifeste dispōnit aūc cū eo qō innuimus. Et q̄q; sufficit regimen subtiliatiuū i sanatione splenis. ⁊ quandoq; accidit vt ꝓcrat i ipo regimē ipinguās corpus cū nō facit accidere opilationē ⁊ nō fuerit ingrossans san. Et si fuerit ita: iz nō possum⁹ ipm rectificare. Regimē nāq; ipinguatiuū est ex eis que humectant san. ⁊ rectificant ipsū ⁊ temperant ipm cū fractōe melancholie. Et q̄q; quent durities splenis ad hoc vt nō sufficiat i curatiōe eius adiutoziū cum eis que bibūtur abīq; eis cū qb⁹ sit ei emplin. Et omne lac ꝓter lac camelaz ē malū splen. Et medicinaz singulariū que admittrant ad hanc causam melior est cortex radicis capparis. ipa enī multotiens educit vrinam ⁊ egōnem sāguineaz malā: ⁊ sanat ꝓpe q̄ bibunt cū siropo acetoso ō se mimbus trahente ad acetositatem. Et nō est ipse solus imo sicut cētaurea ⁊ succus eius ⁊ ꝓpe mioz: ⁊ radix lilij ⁊ flos salicis ⁊ acoz confecta cū melle oī die cochliarium vnū ⁊ gna alcafid. ⁊ myrrh⁹ ⁊ cāe

pitheos: ⁊ camedreos: ⁊ grana alcadra cum siropo acetoso ⁊ passiuz cuz aqua ferario uz quaz dicaz. ⁊ squilla est bona ⁊ ultima. ⁊ melius est oxymel eius ⁊ scolopendria cū succo tamarisci: ⁊ nasturtiū: ⁊ nigel la: ⁊ agaricus soluz cuz siropo acetoso ⁊ centaurea Et dosis cuiuslibet illoꝝ sit ab vno auꝝ. vsqꝫ ad. ʒ. i. Et epithymi pondus. ʒ. v. i. ʒ. i. siropi acetosi vsqꝫ ad. ʒ. ij. istud. n. cū iterat solone ventris educit illud qđ est i splene ⁊ detumescere cuz facꝫ. Et armoniacuz ⁊ lupini pcipue decoctio eoꝝ cuz siropo acetoso: ⁊ coctio cuz aqua dulci ⁊ bibatur cuz siropo acetoso aut cuz aqua decoctois polij ⁊ acetosa nutrita cum aceto cuz siropo acetoso. Et succus spinaruz recentiuz: ⁊ anetuz siccuz: sumak ex eo omni die pondus. ʒ. ij. ⁊ sequak vria cameli ⁊ lucci cupatorij pondus. ʒ. ij. cuz aqua decoctois absynthij. ⁊ iuuamētū cuz lacte camelio ⁊ vris eoruz est vehemens valde ⁊ al sumat ide fortis ⁊ debilis omnis scoz fe. Et meliꝰ ē illud cuiꝰ camela iā pascuit algarab ⁊ sceba ⁊ apiuz ⁊ feniculū. Et qñ apparet ex potatione eius digestī apatis ⁊ apparet i fece euacuato melancholie peruenī post illud cuz confortatōe. Aut sume alboti ifusū i aceto. vij. diebus: deinde accipiat ex illo alboti oi die tria cochliaria ⁊ sorbeat ex illo aceto super ipsū Et sumat i potu semis raphani pondus. ʒ. i. ⁊. ʒ. cū aceto fortī aut decoctōe foliorū nucū recentiū decoctoꝝ cū aceto sglle: Aut aqua foliorꝝ capparis cuz siropo acecati de tieriden cum aceto sgllitico. Et ex eis que currūt currū eoꝝ gbus est ꝑpetas ē pondꝰ ʒ. ij. semis portulace cum aceto: Aut coralli decocti valde pondus auꝝ. i. cuz aliquo siropoꝝ splenetico rū. Aut emplm de cucurbita tenera: aut ipsa cucurbita terak post exsiccatōez ⁊ bibak ex ea. ʒ. ij. pōdus cuz siropo acetoso. Et iteꝝ semē canne ⁊ semē cuscute ⁊ folia salicis ꝓpter suaz amarsitudiez ⁊ stipticitatez: ⁊ semē acetose: ⁊ semē atriplicis. ⁊ fructus tamarisci ⁊ folia ēius: ⁊ pulmonis vulpis aut epatis ipsiꝰ pondus. ʒ. ij. exsiccati. Aut accipe vespertilionē ⁊ decolla ipsum ⁊ exsicca ipsuz ⁊ ptere euz: ⁊ accipe ex eo qđ tollerāt tres digiti. Aut accipe. vij. vespertiliones pingues ⁊ decolla eos ⁊ ifūde eos ⁊ exsicca eos ⁊ pone ipsos i vase vitreato submersos cum aceto fortī ⁊ lutato ⁊ dimitte i furno clauso. Cū ergo decocti sunt depone vas extractū ex eo vsquequo ifrigidet: deide extrahe eos ⁊ dissolue digitis i aceto ⁊ sumak ex eo i potu omni die pondus. ʒ. ij. ⁊ hec ē curatō experta Et cōueniens qdez est vt huiusmodi medicie singulares dicte ꝑpus ⁊ posterius bibant cuz siropo ⁊ aceto. Et fiant ex eis empla cōfortantia cuz aceto. De dicie vero composite que bibunk sunt sicut scolopēdria ⁊ spodiuz ex gbus bibatur pondus. ʒ. ij. cuz siropo acetoso: Et trocisci de capparibus ⁊ troc. alfelemenusch cum siropo acetoso: Et troc. de reu. facti cuz coꝛticibus radicis capparis ⁊ bibit i aceto vehemētis acetositatis ⁊ illud cum non fuerit inflatio: Et trocisci de rubea. Et tyriaca diatesseron est optima valde cuz non fuerit se. Aut sume nasturtij partē. i. ⁊ nigelle partē. ʒ. ꝑficiant cuz melle dispumato ⁊ fit dosis. ʒ. iij. cum aceto permixto. Aut suffusi ex aristol. ⁊ myrob. kebu. de quo sumatur cochliarium. i. cum vrina cameli ⁊ cuz vria capraruz. Et coꝛticuz capparis. ʒ. iij. ⁊ aristol. longe pondus. ʒ. ij. semis alfelemenusch ⁊ piperis amborum ana. ʒ. vi. fiant ex eis trocisci. Et ex eis que conferunt i illud qđ ℞. capilli veneris ⁊ coꝛticum radicis capparis ⁊ seminis portul. ⁊ seminis rute ⁊ seminis alfelemenusch ⁊ isopi o i um ana partes equales ⁊ dosis sit. ʒ. iij. i siropo acetoso. Aut sumantur radices capparis ⁊ passule ⁊ semen napi ⁊ isopi: terantur omnia ⁊ infundantur i aceto die ⁊ nocte: ⁊ decoquantur i aqua plurima dōec ad paucam redeat ⁊ misceatur cuz ea siropus acetosus fortis de seminibus ⁊ bibatur. Aut i potu sumāt de aceto i quo decocta fuerunt sanina ⁊ nux cupressi decoctione vehementi donec remaneat parū ⁊ bibatur ex eo illud qđ potest ⁊ fiat emplastruz cuz fece ipsius. Aut lac camelarum sm conditiones suas i potu sumatur cuz aqua foliorum algarab. Et iteruz sumantur rubee. ʒ. xij. ⁊ coꝛtices radicum capparis ⁊ aristologie longe ⁊ treos omniuz ana. ʒ. ij. conterāt valde ⁊ conficiantur cuz oxymelle acetoso ⁊ fiant inde trocisci: sitque dosis auꝝ. i. cuz aqua absynthij ⁊ coꝛticum radicis capparorum decoctoꝝ simul. Aut sumantur foliorum ranni recentium ⁊ coꝛticum radicis capparis ⁊ fructus tamarisci ⁊ scolopendrie ⁊ sglle assate ⁊ piperis albi partes equales ifoment ex eis trocisci. ⁊ sit dosis pondus. ij. auꝝ. cuz siropo acetoso. Aut sumatur splen asini siluestris ⁊ splē pulli equini ambo exsiccati ⁊ contriti ⁊ bibatur ex eis auꝝ. i. peruenieno vsque ad. ʒ. ij. cuz vino permixto. Et dicitur ꝙ cum iste medicie i potu dantur porcellis aligbus diebus non reperitur i eis splen. Sumantur epithymuz ⁊ coꝛtices radicuz capparis mediatī conficiantur cuz melle ⁊ bibatur ex eo circiter auꝝ. v. Aut sumantur coꝛtices radicum capparis ⁊ scolopendria ⁊ fructus tamarisci ⁊ coꝛtex salicis ⁊ rubea ⁊ treos ⁊ assaruz ⁊ acoꝛus. decoquantur cum aceto forti: deide coletur ⁊ fiat ex eo siropus acetosꝰ mellinus ⁊ bibatur: i cuius dosi sit pondus. ʒ. i. armoniaci: est eni mirabile. Et si splencticus conqueritur de solutione ventris i qua non est san. ⁊ cuz qua non est punctura sumat suffusi de granis granatoꝝ tribus diebus aut. iiij. omni die. ʒ. iij. aut. iij. ⁊ faciat vt cibus eius sit mediocris eius quo consueuit: vtinam solutio eius est splenetica: ⁊ causa i eo est: quoniaz coꝛpus non recipit sanguinem. Et scias ꝙ res calide valde non sunt multuz conuenientes splenti: ꝓpterea ꝙ idurant ⁊ exsiccant ⁊ prohibent a resolutione. Et quando fuerit i vrialī caliditas tunc melius erit etiaz vt i potu sumantur trocisci almirberis ⁊ similia. Medicamen conferens duritiei accidenti in splene: ℞. radic. oppoponaci ⁊ radic. capparis ⁊ speciei volubilis nominate albi ocoꝛnum ⁊ medulle sglle assate ⁊ granatoruz alben ⁊ alleoruz siluestriuz omnium ana partem. i. misceantur omnia ⁊ sumak ex eo darkimet. i. in mane cum siropo acetoso aut

acto ꝑmixto. Ell. ℞. medulle albꝯ darkimet. iij. alle ozum siluestrium darkimet. vi. cozices radicisꝫ ca darkimet. iij. costi darkimet. ij. storacis darkimꝫ. vi polij darkimet. iij. radicis plante noiate cotoli ⁊ est spēs illa que nominat asactate darkimet duo: existu mo q̄ hec spēs asactate ⁊ ē planta habens folia silia myrtho ⁊ i medio sui habet anulum silem oculo ⁊ si milat scrupuine maioꝛi: ⁊ granoꝛ volubilis maioꝛis numero. xxv. armóiaci darkimet. iij. bezahard dar kimet. i. radicis eius darkimet. iii. cozdumeni darki met. i. ℥. semis arboꝛi. maric darkimet. i. ℥. grāoꝛ rū sglle ⁊ est alhól ol assaꝛ darkimet. xvi. misceatur simul ⁊ admistrentur i siropo acetoso ⁊ sit dosis dar kimet. i. ℥. ⁊ scōm plꝫ darkimet. ij. Trocisci alij fa cientes illam operationem: ℞. semis lilij darkimet. iij. piperis albi ⁊ spice syre ⁊ armoniaci omniū ana ʒ. ij. ifoamentur trocisci ⁊ admistrent sicut ille q̄ sunt ante eos. Trocisci alij conferentes splenetice: ℞. ar moniaci ⁊ fructus alhaligi onmuz ana darkimet viij. cozices radicis capparis ⁊ fructus tamarisci ⁊ piperis albi ⁊ scozdeon ⁊ sglle mūdate assate oīum ana darkimet. ij. conficiant cuz aqua ⁊ fiat ide troc. quoꝛ vnusquisq̄ sit darkimet vnus ⁊ dosis sit vnus eozuz cum siropo mellino. Ell. ℞. medulle sglle assa tel lb. ij. radicis alselire ⁊ ē radix vitis albe lb. viij. pi peris al. ⁊ petroselini ⁊ pastinace siluestris ⁊ farine herbi ⁊ granoꝛuz pince omniuz ana. ʒ. viij. lilij cele stis ⁊ radicis oppoponaci ambоꝛ ana. ʒ. iij. confi ciantur. Et cum admistratur aligd eozum tunc me lius est vt dimittat aquam aut minozet potum eius vt sit medicia saluata i cōcauo. Et non trahatur ad gibbositatem epatis ꝓpter adiutoꝛium aque plimū In admistratōe autez cibоꝛ melius est vt admistret ante eos balneatō longa scōm iciuniuz ⁊ sit statio in tina. Et q̄n egreditur eger ex ea sumat icisiua subtili atiua facientia sitim sicut pisces salsos ⁊ carnem sali tam incisam ⁊ synapi ⁊ sahane: ⁊ sumat i potu vinū mixtum cum aqua maria ⁊ subtiliet regimen suum ⁊ faciat illud tribus diebus: ⁊ i quarto exercitet dōec sudat ⁊ frequens fiat anhelitus eius ⁊ emplastretur. ⁊ hoc fiat li res fuerit fortis: ⁊ si fuerit ōbilioꝛ hac sit contentus eo quod est leuius hoc. Emplastroꝝum vero forma ē: q̄n q̄z fiunt ex illis simplicibus q̄ di ximus: ⁊ cuz emplastruz fit ex armoniaco ipso ⁊ ster core ouiuz cuz accto est emplastrum forte. Et sterc ouiuz adustuz ⁊ cinis asinoꝛum est emplastrum bo num quando conficitur cum aceto ⁊ fit emplastruz cum eo. Et similiter ex radice vitis albe cum aceto. Et quando accipit stercus vaccarum pascentium ⁊ exsiccatu ri ꝓmis: deide decoqtur cuz aceto est ex eo emplastrum bonum Et quandoq̄z puluerizatur su per ipm sulfur citrinum. Et emplatio cum floze sali cis est mirabilis. Et ex illis est granoꝛ albeu cū ace to. Et iteruz alharmel cuz semine suo decoquatur i aceto donec dissoluatur ⁊ fiat ex eo emplastrum. Et ex eis que sunt ꝓpoiqua equaliari est sicla decocta cuz accio ⁊ radices altee decocte i accto. Et ex com positis est maran basalicon ⁊ maran Hal. ⁊ maran alusalcus ⁊ emplm aureuz ⁊ emplm de aloe Hal. ⁊ maran factuz de radice capparis ifusa i aceto hoꝛis rot donec leuificet: deinde desiccet ⁊ terat bene ⁊ fiat ex ea maran cum cera ⁊ oleo de alcāna. Et sumat nigredo vasis de ere ⁊ fiat ex ea ⁊ faria ozdei ⁊ acceo ⁊ siropo acctoso emplm: q̄n est vltimū inuamēuz Et admistretur emplm de synapi q̄n est forte. Ell. resolues durinē: ℞. armoniaci ⁊ cere gūme puni oi um ana darkimet. iij. glutis alboti ⁊ bdellij ⁊ bezа hard oiuzana darkimet. vi. thuris myrrhe olei licio nij oiuz ana darkimet. iiij. ifunde ligda i aceto ⁊ per misce ea ⁊ vtere eis. Ell. ℞. semugreci ⁊ farie herbi am boꝛuz ana. ʒ. ij. gūmi alboti ⁊ armoniaci amboꝛū ana. ʒ. v. radicis capparis ⁊ granoꝛ alfangdi ⁊ ra dicis allei siluestris ⁊ rubee oiuz aū. darkimet. ij. ce re lb. ij. ifundant i aceto ⁊ misceant in alleo antiquo ⁊ admistrentur: Et faria semugreci ⁊ synapis ⁊ ni trū: Et ficus cocte i accto gbus superponat tertia ps armóiaci. Et sumat mel faui ⁊ liniatur sup ipsū synapis ⁊ emplcetur ex eo splen ⁊ dimittat duz tolle rat. Et sumāt ex ficubus. x. pigues ⁊ ifundantur in aceto hoꝛis tribus: deide coquant ⁊ dissoluant ⁊ co lent: ⁊ sumat pondus caruz de synapi ⁊ radice cap paris cōiunctus ⁊ misceant oīnia. Et q̄n ponūt cuz eis armōniacuz ⁊ mezerion fm q̄litatē necessitatis ⁊ faciunt ex eis oībus epithyma templz. Et semugre cuz ⁊ cozdumeni ⁊ calx ⁊ baurach cum accto ⁊ ar moniacuz ⁊ zarur ⁊ myrrhe ⁊ thus equaliter cū ace to fozti liniant sup ventrem ⁊ ponant sup ipsuz ⁊ di mittat quousq̄ cadat per scipsam. Et ex eis que exp ta sunt ⁊ eligit ipsuz Elkidus est ⁊ sumat ruta ⁊ cozi ces radicis capparis ⁊ absynthiuz ⁊ calamentum ⁊ origanuz ⁊ decoquant cuz aceto ⁊ exprimant ⁊ ponā tur super frustra siltri ⁊ fiat cuz eis emplm ⁊ renouet quotienscunq̄z infrigidat. xxi. vice i. iciunio. Et ex em plis bonis valde est vt sumāt farie glandiuz lb. ij. ⁊ resoluantur sup pannas ⁊ pijcias super ipsas lb. i. calcis ⁊ misceant ⁊ fiat ex eis emplm. Et sumatur baurach ⁊ calx ⁊ piretrum ⁊ synapis aggregentur oīnia cuz kitran ⁊ liniat ⁊ non cōueniunt cū se. Et sumāt piretri. ʒ. v. ⁊ synapis. ʒ. xv. ⁊ de granis alme zerion. ʒ. iij. ⁊ cozdumeni. ʒ. ij. ⁊ nucis aromatice ʒ. i. ⁊ piperis. ʒ. iij. aggregēt cū accto sglitico ⁊ fi at ex eis ēplm splenі tribus hoꝛis postq̄z locus ablu tus fuerit cū accto ⁊ nitro. Et chronico qdem fit epi thyma ex armóiaci ⁊ amigdalaꝛ amaraꝛ ana par tibus. x. ⁊ ex folioꝛ rute ptibus. v. fiat ex eis epithy ma cuz accto. Et stercus capraꝛ ⁊ synapis recens ꝓfecta cuz qbusdam succis inuatinis ⁊ pauco accto Et ex ebꝛocis ē aqua i qua decocta sunt lupini ⁊ ru ta ⁊ piper. Et ex emplis vehemētis virtutis est vt su māt helli nigri. ʒ. iij. ⁊ helli al. ʒ. iij. ⁊ armóiaci. ʒ. iij. ⁊ nitri. ʒ. ij. scamonee. ʒ. ij. piperis grana. xxx. ꝓparet ruta cū glutio alboti talr vt tolleret pnitio nez cuz istis sicut maran ⁊ liniat sup locuz post cale factionez eius cuz fricatōe: ⁊ hoc etiaz ē solutiuum Et q̄n nō ꝓferunt medicie oꝑtet vt ponantur vētо se ⁊ scarificantia super ipsuz. Et quādoq̄z oꝑtet cū

domiatur hu. melancholicus ⁊ san. vt ph̄lometur alique degi sinistra ⁊ fiant cauteria sup. v. loca splenis aur. vi. deide non p̄mittantur sanari. Q̄d si nō tollerat ignē admistrent cauteria ex medicis sicut emplz de ficubus ⁊ synapi ⁊ sicut empla de gūma rute silvestris ⁊ alia. Et si domiatur caliditas ⁊ nō tollerat firmus ēpla fortia vaporetur splen eius cū vaporatione aceti ex lapide crudo. Aut sumatur i potu i ieiunio ⁊ p̄oat sup splenē ipi⁹ frustū filtri ifusū i aceto calefacto ⁊ p̄prie i quo decocta ē ruta. Et meli⁹ illo est vt ingrediatur eger ieiunus balneū cū tollerauerit illud ⁊ resupinetur i eo ⁊ nō cesset ponere sup splenē frustū filtri ifusū i aceto vice vna post aliā dū tollerat. ⁊ iteretur super ipm diebus aligbus qñ est curatio fortis. Et ex eis que appꝛoximant huic ⁊ cō uenit̄ calido ē vt sumatur ex semie endiuie ⁊ semie portulace ⁊ cucurbita sicca ⁊ semi agnicasti ⁊ i potu sumantur ex eis auf. ij. cū siropo acetoso ⁊ iterato fiat super illud. Libi vero sit illi q sunt leues ⁊ pigues ex iuribus factis ex eis q̄ sūt leuia ⁊ subtilia ⁊ calefaciētia cū equalitate ⁊ cappares cū aceto ⁊ grana asfadra cū aceto ꝓdita ⁊ reliqua q̄ sciuisti i locis alijs Et oꝛtet vt admistrētur cū illis subtiliatiua sicut synapis ⁊ que sūt illis similia. Et potus eoꝛ sit aqua ferrariozū ⁊ omne i quo extinguitur ferrū ignitū multotiēs.

L. vij. de cura aꝑatū ph̄latic oꝛ splenis.

Cura eius ē illa que tēperata est ex cura duri cū euacuatōe phlegmatis ⁊ melācholie phlegma enim eius melancholicuz est. Et empla accepta ex melliloto ⁊ aceto ⁊ calamo aroꝛati cō ⁊ ruta sicca ⁊ alijs.

Cap. ix. de opilatione splenis.

Quandoqz fit ex vētositate. Et qñz fit ex aꝑate: ⁊ fit sub humoꝛibus ꝑm q̄ sciuisti. Et cū ventosa q̄dez ē extensio vehemēs cum lenitate. Et apostemosa ē cū signis apostematis. Et opilationes alie sūt cū grauedie ⁊ non associantur eis signa apostematis. Ca. x. de curationibus.

Aut ille cedē que sūt fortes ex curationib⁹ opilationū epatis ⁊ iā innuimus ad eas illic etiam.

L. xi. de ventositate ⁊ iflatione i splene.

Iflatio i splene ē vt sentiantur i ipo tensio ⁊ duricies ⁊ teminētia. ⁊ cōprimitur tēdens ad rugitū ⁊ eructuationez absqz grauitate aꝑatum.

Cap. xij. de cura.

Cias q̄ medicie conueniētes duritici splenis p̄xime sūt i virtute curatōi iflationis nam ipa etiā indiget aperitis absterſiue solutiuis cū virtute stiptica fortī plusqz virtus resolutionis: qñ mā ē ventosa leuis. Et hoc est diuersuz ab eo qd ē i aꝑatib⁹. Et cuz hoc sūt ei medicie q̄ ipi sūt magis similes ⁊ i ipz magis operātes ⁊ magis conuenientes ei sicut agnuscastus ⁊ cyminū ⁊ ruta ⁊ semi rute ⁊ ameos ⁊ q̄ sūt illis similia. Et confert illi iumentū maximū posito vētosarū ignitarū super splenē: Et oꝛ vt samen tolleret ⁊ nō fuat cibū subito: immo distinguat quantitate parua valde. Et nō bibat aquā iquātū potest: imo bibat vinū antiquū subtile amarū parū. Et nō dormiat super ipm donec alleuetur venter eius. Et quando repl'o vētris eius cōmouet sup cuz dolorem notte vel die ꝓximat ipm faciendo cōpressionem p⁹ oꝓpressionē ⁊ igenuū faciat ad egōnem ⁊ dormiat. Q̄d si illud nō confert fomētet ipsū. Et cū sciueris q̄ materia est melancholica plima ⁊ iflat multitudine sua euacuabis. Et ex cbibitis nāqz sūt trocisci modi huius. ℞. cll'i al. z. xxx. q̄ terat ⁊ cribelletur ⁊ conficiat cuz aceto vini fortī acuto ⁊ fiant ex eo troc. subtiles parui ⁊ ponantur vt panis in furno aut patella vsqz quo exsiccentur ⁊ non adurāt Et sumant troc. z. xxx. i initio anteqz vt panis i furno ponerentur ⁊ terantur ⁊ cōmisceantur cū eis grano ruz alfangdi ⁊ fructus tamarisci añ. z. v. ⁊ scolopē. z. vij. ⁊ ifoꝛmentur ex eis troc. ⁊ sit dosis coꝛ. z. iij. cū siropo acetoso de zuccaro.

Et cōferūt etiam troc. de agnocasto: aut sumant carmisck grāoꝛ almaru' añ. z. x. semis endiuie ⁊ semis poꝛtulace ambozꝝ ana. z. v. ifoꝛmentur trocisci ⁊ sit dosis. z. iij. cū siropo acetoso de zuccaro. Et quādoqz oꝛ vt i potu tribuatur ex agnocasto ameos ⁊ coꝛticibus radicis capparis ⁊ ruta sicca ⁊ acoꝛo auf. i. cū vino antiquo aut decoctione mediciarū cōferentiū ei.

Inunctiones autē ⁊ empla ex oleis sūt sicut q̄ fiant ex oleo absynthino ⁊ oleo de neriden ⁊ oleo costino. Et ex maran fit̄ maran factum ex sulfure ⁊ alumine ⁊ nitro ⁊ pice ⁊ armoniaco. Emplastra vero sūt sicut emplastra dicta i capitulis p̄teritis sicut emplin de ficubus cuz aceto ⁊ cum ruta cuz aceto ⁊ nitro ⁊ seie agnicasti ⁊ melliloto ⁊ camemilla. Embꝛoce autem sunt sicut acetū in quo decoctē sunt ille medicine p̄prie ꝑm q̄ diximus ex administratione eius cum fructis filtri. ⁊ p̄prie acetum i quo decocta sunt capparis recens ⁊ sulfur ⁊ fructus tamarisci ⁊ scolopendria ⁊ semen agnicasti ⁊ nux cupressi ⁊ ruta. Et si voluerit vt sit cū fortitudine ⁊ vt non sit febris ponantur i eo ammoniacum ⁊ bdellium ⁊ similia. Et iterum calementuz ⁊ ruta ⁊ alusnem ⁊ baurac decocta in aceto cum aliquantulo aluminis. Et cib⁹ i illa sit similis ei qui dicius est in alijs.

Cap. xiij. de dolore splenis.

Aut sit ꝓpter ventositatem ⁊ inflationem. Aut ꝓpter apostema magnum. Aut ꝓpter solutionem continuitatis: aut ꝓpter malitiaz complexionis. Et tu quidem iam sciuisti signa eoꝝ ⁊ curam cuiuslz speciei ipsoꝝ. Et cuz dolor non associatur sensus nisi i parte splenis apō latus tunc est ventositas retenta inter panniculum ⁊ siphac. Et si natura fuerit sicca resoluatur ⁊ administretur balneum ⁊ non fiat phlebotomia cuius indicet eam communitas medicoꝝ nisi apud necessitatem paucam.

Sen. xvi. de dispositionibus siderī ⁊ intestinoꝝ Et sūt quinqz tractatus.

Tractatus primus de anatomia eoꝝ ⁊ solutione ventris.

La. i. de anatomia.

CReator sublimis propter premissionem sue benigne ordiationis in homine t antecessionem sue scientie i commodi seius creauit intestina eius que sunt instrumenta expulsionis superfluitatum siccarum primum numerorum t'innolutionum t reuolutionū vt sit cibo descēdēti ex stō mota conueniens i illis inuolutionibus t reuolutionib⁹. nā si creasset loco intestinoz intestinū vnū aut breuis qtitatis separaretur cibus velociter a ventre t esset necessariū homini horā omni sumere cibū p̄m continuitatem t sequeretur illud continuatio egerendi t surgendi ad necessaria: t ecē ex vno eoz i preoccupatione laboriosa a negotio suo i necessitatibus vite sue: t ex secō i nocumēto primo t esset donatus malitia t silis bestiarū. Creator igitur sūmus intestinoz numez multiplicauit t ipoz primā plogauit pp hūanitū t multiplicauit eoz reuolutiones pp illud t propter ornamentū aliud: t est q̄ venc ptinuate iter epar t inter instrumentū digōnis cibi non trahūt nisi qd subtile ē ō cibo suis orificij penetrātib⁹ i tūicas stōi imo itūicas intestinoz t ū trahūt nisi qd tēuē. Et⁹ vero qd ab eis occultatur t submergitur i profūdo intestini elōgati a tactu orificioz venaz attractio aut ē ipossibilis aut difficilis: quare subtiliatur ē creator i multiplicando inuolutiones vt illud qd continetur occultum i parte intestini redeat ptingens i parte altera t sit possibile ordini alij venarū sugere purum eius qd cuiusl aciem primā. Et numerus qdē intestinoz ē ser. p̄mum coz est notatum duodenū: deide illud qd nominatur ieiunū: post intestinū longū qd nominatur subtile t inolutū: deide intestinū qd notat monoculū: deide intestinū qd notatur colon: deide intestinū qd nominatur rectū t est extale. Et ista oia ligata sunt cū dorso cū ligamētis stringentibus ea t p̄m necessitatem situū ipsoz. Et creauit supioza ex eis subtilis sbe: qm̄ necessitas q̄ est in eis digōnis t penetrationis virtutis epatis ad ipa plus ē q̄ necessitas i intestinis inferioribus. Et qm̄ illud qd ipa ptinet subtile est t nō timetur vt purgat sbam intestini pp suam penetrationē i ipso t suam icessionem p ipsum t nō scalpit ipsum. Et iferioza icipientia a monoculo sunt grossa spissa pinguia intrinsecus vt sint resistētia feci q̄ non induratur t resolutur nisi propter multitudinē illic t silr nō putrefit nisi cum icipit putrefieri i eis. Et super supioza qdē non est piguedo. Veruntamen non vacua fuerunt i creatione sua a glutinatione superficiei sue itrinsece cū h̄ humiditate viscosa mucosa que est i eis loco pinguedis. Et intestinū duodenuz continuatum est fundo stōi t hz orificium sequens stōm t notatur porzanar⁹. Et hoc oio est oppositū meri: nam sicut meri non est nisi ad attrahenduz ad stōm superius: silr illud nō est nisi ad expellendum a stō subtus t est stricte q̄ meri. Et nō fuit necessarium i creatione ip̄i⁹ vt dilataretur sicut dilatatū ē meri pp duas res: quarū vna ē: qm̄ res q̄ penetrat i me ri ē grossior t durior t maioris q̄titatis, t illud qd penetrat i hoc intestino est leuius t planius t subtilioris quātitatis pp digōnē suā i stō t p̄mixtionē spūe aquose secū. Et secunda est q̄ penetrāti i meri nō attribuitur ex virtutibus naturalibus nisi virtus vnā quāuis volūtas adiuuet ipaz ex parte vna t est attractiua. Adiuuat ergo apiendo viam t dilatādo ipaz penetrans aut i intestino p̄mo patitur a duabus virtutibus: quarum vna est expulsiua q̄ est i stō t altera attractiua q̄ est i intestino. Et adiuuat eā fex q̄ prouenit ppter summā cibi: t fit sacius pp illud expulsio eius i vna tēperate amplitudinis. Et propter hāc rez diuersificatur a meri. Et illud qm̄ meri est sicut pars stōi similis ei i forma cōpositionis sue ex tūicis: hec aut̄ est sicut res extranea adherēs ei diuersa in sba tunicaz sua ex a duabus tunicis stōi: cū idigeat attractione foris cū⁹ sili nō idiget intestinū. pp illud ergo vincens super duas tūicas intestini ē villus vadens i latitudie. verū i intestio recto iā apparēt villi mutui longi: qm̄ ē ex intestis maioris opationis idigens ad attrahendū illud qd ē supra ipsum vt adiuuetur eis super bonitatem expressionis t expulsionis t egressionis: nā paucos habēs est iobediens ad expellendum t exprimēdum: t propter illud creatuz fuit amplius magne concauitatis. Et create sūt i intestio duo tunice pter pseruationē i hoc vt non ibibant ipm corrupto t putrefactio: ad q̄ duo intestinuz pparatū est apud quodlibet nocumentū psequēs ipm velociter ,ppter diuersitatē duaz opationū i duab⁹ tūicis Et creauit hanc cannam recte creationis extensaz ex stō ad iferiora vt sit initiū expulsionis .preparatum. Penetratio, n. fecis i extenso recto velociter ē ea q̄ ē i vndoso t sopito. Et fuit hec creatio i ipo iterū nuatua intentione alia: t ē q̄m cum ipsum sedet recti dimittit a dextra t sinistra sua locū religs inbris circūdantib⁹ stōm a duobus laterib⁹ sicut portioni epatis a dextra t sicut splen a sinistra t reliquis intestis. t dictū ē duodenum: qm̄ longitudo eius ē huj⁹ qūtitatis. 12. digitoū habentis ipm. Et eius qdez amplitudo est amplitudo orificij ei⁹ qd noiatur porzanar⁹. Et pars intestini subtilis qd sequitur duodenū nominatur ieiunū. Et i hac quidē parte est initium inolutionis t circuitionis t replonis: et. q. sunt ei vie plurime t nominatur hoc intestinum ieiunuz quoniam ipsum inuenitur fm plurimum inanitum t vacuum: t causa in hoc est connexio duarum rerum: quarum vna est quoniam illud quod attrahitur ad ipsum de multitudie chili velociter separatur ab eo. portio namq̄ eius attrahitur ad epar: quoniam plures venarum mesaraicarum continuate sunt huic intestino quoniam hoc intestinum est propē quitus epati q̄ alia intestia. Et non est i aliquo intestinorum de ramis mesaraice quātū ē i eo t post ipsum i duodeno. Et hoc intestinum constrigitur t detunescit t mīorat̄ i egritudie valde. Et portio alia abluitur ab eo ad illud quod est sub eo de intestinis quoniam cholera citrina venit ex felle ad hoc intestinum t est pura non permixta: quare est fortitudo abluti nis vehementer commouens virtutem expulsiuam

cum motione propterea q̄ iuuat & adiuuat ad expellendum ad inferiora p hoc qđ cōmouet expulsiuaz. Eldiuuat ergo ad expellendū ad duas ptes scilicet ad separat & ad inferiora. Accidit ergo pp has dispōnes vt remaneat hec pars intestini vacua & noiatur pp illud icinum. Et continuatur cum icymo ex intestinis intestinum longū inolutuz reuolutum habens reuolutionem vnam post aliam; & iuamentum in uolutione sua & causa reuolutionum in ipo est illud qđ inumus in capitulis pcedentibus. Et est vt sit cibi in ipso mora: & cum mora continuatio orificiorū venarum sugentium post cōtinuationem: & hoc intestinum est postremū intestinorum superiorum que noiantur gracilia: & digestio in eis est plusq̄ in intestinis inferioribus que noiantur grossa. Cūma enī operationuz intestinorum inferiorum est pparatio fecis ad excundum cuius etiam non euacuētur a digestione sicut non euacuantur a venis epatis venientibus ad ea ppter fuctionem & attractionem. Et continuatur cum inferiori gracili intestinum nominatū monoculum. & nominatur ita: quoniam est intestinum qđ non habet nisi vnum orificium & est sicut cistis ex quo recipit illud quod ad ipsum venit delupt. Et ex ipso iteruz educit & expellit illud quod expellit. Et situs eius est ad posteriora paruz: & eius declinatio est ad dextram. Et creatum quidem fuit propter iuamenta de quibus est vt fect sit locus in quo cōprehēdatur & non cogat surgere omni hora: & in ora qua peruenit ad intestina inferiora parum sterconis sit concauitas in qua aggregetur cum sua tota litate. Deinde expellatur ab ea cum facilitate cum completur fex. Et de eis est quoniam hoc intestinū est initium reliquarum conuersionum cibi ad facultatem & preparationis fuctionis future accidentis et ex mesaraam: licet non sit in illo illa fuctio: & ē motus descendens & positus: immo non completur nisi cum euadit ab epate & appropinquatur ei cum vicinitate digestionis post digestionem stomachi que fuit cum quiete & vicinitate in ipso aggregato & comprehenso vel compressio in re vna in qua remansit tempore longo cum esset quietuo & aggregatus. Sit ergo proportio eius ad intestina grossa: proportio stomachi ad gracilia. Et propter hoc est necessariuz vt approximet epati vt compleatur ex epate & fiat cōplementum digestionis & conuertatur residuuz ei⁹ quod non digeritur: & non est conueniens fuctioni epatis ad melius ad qđ possibile est ipsum conuerti cum iaz fuerit inobediens in stomacho & non adueuerit ei complementum digestionis propter multitudinem materie & precessionem separationis aduenientem ei qđ est magis obediens: propterea q̄ illud quod magis obediens submergit illud quod est inobediens & non iam denudatum est illud quod ē inobediens. Cum ergo aduenit ei virtus actiua intexit ipsum preparatum & denudatum nisi a superfluitate de cuius virtute est vt conuertatur in fecem & est reperta in vtriscq̄ dispositōibus simul: sed fuit in stomacho cuz submersione alio: & in colon est submersum hoc soluz. Et est illud quod ei permiscetur dignius vt propie pascatur & non vacuatus est stomachus a potione quadam & digestione & preparatione: propter complementum passionis & digestionis cum euacuatur ab impressione agentis. Et intestinum quidem monoculum est intestinum in quo completur digestio eius quod fuit inobediēs in stomacho & superfluit a digestione postea paruz submergit ipsum & separat inter ipsum & inter virtutem agentem in chimo humido: & fiat taliter vt paruū virtutis rectificet ipsum cum inuentur stans & morans tanta quantitate qua discernatur eius digestio deinde separatur ab eo ad intestinū ex quo fugit stomachus illud quod preparatum est. Quidam autem dixerunt q̄ intestinum creatum est monoculuz vt moretur in ipso chimus ad mundificanduz epar ex eo quod remanet in ipso de substantia cibi integre: & putauerunt q̄ mesaraice non veniunt nisi ad monoculum. Et isti quidem experimentatores erranerunt in hoc & neq̄ sunt iuamenta eius nisi illa q̄ declarauimus. Et huic quidem intestino sufficit orificium vnum cum non sit situs eius situs stomachi fm longitudinem corporis. Et ex vtilitatibus eius fm quod est monoculum est q̄ ipz est aggregatiuū superfluitatum que si venirent omnes ad reliquum intestinoruz timeretur aduentus colice. Et quando aggregantur in eo a via diuertunt. Et possibile est vt earum aggregatio expellatur a natura in sūma vna Et aggregatum enim velocius expellitur q̄ dispartū Et ex iuamentis eius est q̄ ipse est locꝰ eius quod generatur in intestinis scilicet vermium & serpentum nam raro euaturex eis corpus. Et in gnātione ipoz est iuamentū etiam cum sint pauci numero & parue q̄titatis: & hoc intestinum ē dignius aliis intestinis vt descendat in rupturaz inguinis: qm̄ nō est ligatū neq̄ stricti cum eo qđ aduenit ei de mesaraica: non enim aduenit ex meseraica res q̄ hēat magnitudinē Et ptinuatur monoculo ab inferiori pte eius intestinum noiatum colon & intestinum grossum spissum cū elongatur a monoculo declinat ad ptem dextrā declinatione pueniente pp propinquitatem epatis: deinde ad partem sinistram descendēs. Cuiq̄ opponitur lateri sinistro declinat ad dextram & ad posteriora descendens etiaz. Et illic continuatur cū recto & cū ptāsit splenē coartatur: q̄ ppter ieo q hz apasplenis phibet exitus vētositatis dū nō pmittit supipm & iuamentū in hoc itestino ē aggregatō, fecis & expressio eius & gradatio eius ad expellendum post subtilem pcoctiōem fecis ex cibo si fuerit ieo. & in hoc qdem itestino accit colica fm plūm ei⁹. Et ex ea deriuatur nomē eius. Et intestinū rectū ē postremū intestinoz & ptinuatur cū inferiori pte colon: deinde descendit ex eo fm rectitudinē & ptinuatur cū fictici sustentatum pp dorsum alchatim ampliatum fortasse sile stō & ppe eius iferius. Et iuamentuz huius intestini est expulsio fecis ad exteriora. Et creator qdē cuius ēntia sublimis ē creauit ei quattuor lacertos sicut scimus. Et hoc itestinū non fuit creatū rectū nisi

vt sit expulsio facilior. Et lacerti gdez ad iuuantes ipm ad expellendū nō sunt i ipso imo sunt alii q sunt sup mirach. Et sunt. viij. lacerti. Sit itaq; hec ꝯtitas sufficiens de anatomia intestinor ꝛ relatione iuuamentor eor. Et non mouet aliqd horuz membror que sūt via cibi p lacertos nisi duo extrea s. caput ꝛ ē meri ꝛ guttur: ꝛ inferi⁹ ꝛ ē ficteris. Et adueniunt intestinis omnibus vene ꝛ arterie ꝛ nerui plures neruis epatis: propterea quia indiget sensu plurimo.

¶ Ca.ij. de solutione ventris oium modor ꝛ cāis vsq; ad lubricitatē oiuz intestinor ꝛ colyrica passiōe ꝛ sanguinolentā egōne ꝛ fluxu sanguis ex vētre ꝛ ex pulsionibus rex ex epate ꝛ splene ꝛ cerebro ꝛ ex corpore ꝛ tenasmone.

Dias q̄ ois fluxus ventris: aut ē ex cibarijs ꝛ cibis ꝛ aere continente: aut ex mēbris. Et nos quidem loquemur primum de facto ex membris. Et factus ex mēbris: aut ē ex stomacho: aut ex mesaraica: aut ex epe: aut ex splene: aut ex caput: aut ex intestinis: aut ex toto corpe. et oēs illi cōicant i causis. Nam aut sequit illud malitiā pplonis ꝓpter debilitatez retētiue: aut digestiue: aut expulsiue: aut cōfortatur expulsiua. ꝛ totum illud aut est ꝓpter malitiam complonis singularis: aut ꝓpter malitiam complexionis cū materia confirmata i intestinis: aut propter conturbationem substantie eius aut egritudinem officialem: aut vlcus aut rupturaz. Et de facto ab epate tam nos expediuimus ꝛ dixim⁹ de eo qui fit propter complexiones eius ꝛ apostemata ipsius ꝛ opilationes eius ꝛ alia. Et similiter diximus illum qui est ex mesaraica. Factus autem a cerebro est ille qui fit propter catarrum descendentem ab eo ad stomachū ꝛ ad intestina ꝛ corrumpit cibum ꝛ facit ipsum descendere ꝛ descendit ipemet cuz eo propter suam lubricitatem ꝛ expulsionem expulsiue. Factus autem a stamacho non est totus idigestus: ꝛ causa illius est debilitas virtutis retentiue: quare non sustinet delationem cibi nisi vsq; ad tempus in quo iam digeritur ꝛ non digeritur. deinde non potest gradare mussionem eius ꝛ egressionem eius: ꝛ illud est propter debilitatem existentem propter malitiam complexionis frigide ꝑm plurimum. Et est propter malitiaz complexionis calide ꝛ humide ꝛ licce. Et errant qui existimauit q̄ sit illud propter phlegma non aliud ꝛ propter complexionem frigidam ꝛ humidā cuius hoc sit superans ꝛ hoc est ducens sua longitudine ad hydropisiz. Et est in summo difficilis curationis cum confirmatur. Et multotiens est causa in ipo remanētia virtutis medicinarū solutiuarum adherens superficiei intestinorum ꝛ stomachi ꝛ orificijs venarum stomachi ꝛ intestinorum. Et hic quandoq; obseruat periodos ꝛ multotiens adducit ad abrasionem malam ꝛ vlcera. Et quādoq; fit iste stomachus propter debilitatem digestiōis: quare corrumpitur ꝛ appetit expelli. Et quandoq; fit propter lubricitatem in stomacho factam propter humiditates: quare non dimittit ipsum figi ea quātitate qua digeratur: ꝛ non est hoc in veritate egrediens ex eo quod diximus. Sed nos appropriauimus ipm cū allatione in distinguendo ad excitandum. Et hoc plurimum quoniam illud perducit ad hydropisim Et Hyp. quidem laudauit in ipo eructuationez acetosam: quoniam significat paucaz caliditatem facietem vaporem quēdam licet non sit completus postq̄ fuit mundificatus. Et quoniam acetositas quandoq; incidit ꝛ preparat stomachum vt corrumpat cibos ꝛ facit aquirere retentionem: tunc laudabit per illud inquantum est significatio ꝛ inquātum est causa. Et quandoq; fit huiusmōi lubricitas ꝛ vlceribus in ipo aut in eo quod ipsi vicinatur: quare cōmunicat ei stomachus in dolore: aut propter icepti onem vlcerum ꝛ illud in stomacho parum est. Et quādoq; fluxus ventris stomatichus est catarrus i stomacho propter illud quod ipe comprehēdit ex humo. malis effusis ad ipsum ex corpore: quare corrumpunt cibum quānis sit bone substantie: ꝛ fit necessarium ei expellere ipsum vomitu ꝛ deponere ipsum. Et si fuerit pars superior: fortior nō expellet ipsum ꝛ non educet vomitu: imo cum solutione ventris. Et quandoq; non fit solutio illorum humorum propterea q̄ ipsi corrumpāt cibum ꝛ cogant stomachum ad expellendum ipsum: immo est in ipso virtus quam abhorret stomachus quare expellit ipsum ꝛ qđ est cum ipo: aut in ipsomet virtus solutiua: aut lubricatiua. aut incisiua abrasiua: sicut facit multitudo cholerice materiei effussionis ad os stomachi. ꝛ fit illud causa fluxꝰ ventris stomatichi. Et quādoq; fit propter ventositatem ꝛ inflationem que oriuntur digestio ꝛ accit illud qđ diximꝰ. Et quandoq; fit lubricitas non ꝓpter aliud nisi propter illud quod comeditur ex debilitate retētiue: aut permixto corrumpente: imo in comesto prius propter qualitatez suā immo propter quantitatem. Ipsum enim quando multiplicatur vincit virtutem retentiuam ꝛ egredit sicut intrauit. Et quandoq; fit propterea q̄ corrumpitur: aut propter multitudinem sui aut propter suā paruitatem sicut sciuisti: aut propter malitiam sui ordinis: deinde propter artificium. Et quandoq; est solutio ventris stomatica propter dolores existentes in stomacho: aut in eo quod ei vicinat: qđ accit debilitas virtutis retētiue in ipso. ꝛ dolores illi i ipo fiunt a ventositate ꝛ ab apatibus ꝛ a malitia pplonis diuerse: ꝛ totum illud est in ipo aut venit ad ipm ex eo quod ipi viciatur. In facto aūt ab intestinis dicamus in ꝑmis illum qui fit ex intestinis. v. superioribus. Et dicamus q̄ fluxus factus ex eis: aut est cuz excoriatione: aut est sine excoriatione. Et excoriatio est dolor abrasionis ex superficie intestinorum itrinseca. Et illud abradens aut est mā cholerica: aut sanguinea acuta: aut virulenta: aut saniosa: aut feculenta. Et ꝓcedit ab ipsis intestinis: aut ab eis q̄ sunt supra ipsa ꝛ peruenit ad intestina. Et epaticus est huius generis: ꝛ iam preterijt ꝑmo noster in ipso subtiliter perscrutatus. Et apostemosus sanior est ꝯ epaticus ꝛ ille qui est ex debilitate est susceptibilior curatiōis.

Et excoriatio ⁊ solutio ventris ⁊ splenetica ⁊ fellina ⁊ epatica ⁊ illa q̄ est ab viceribus i stō ⁊ mictiosa sū ⁊ propter illud a quo procedit materia ad ieſtia. Sz noſter ſermo nō eſt nūc de illo: imo i illo qđ ē ab ipſis inteſtis. Et illud aut eſt ꝓpter apoſtema i inteſtis aut ꝓpter mordicationē cholericaz aut ſanguinē effluū ex epate vehemētis caliditatis: aut proceſſionē vene i ſuperioribus aut i inferioribus: aut ꝓpter medicinam ſolutiuā vulneranē ieſtina: ſicut pulpa collognide: aut ex cholera ⁊ vlcerib⁹ cū putrefactione ⁊ corroſiōe: aut vlcerib⁹ ſine putrefactōe ⁊ corroſione: aut vlcerib⁹ múdis aut vlcerib⁹ ſordidis. ⁊ ipa aut ſi i ieſtis groſſis ⁊ magis ſalua: aut i ieſtis gracilibus ⁊ ſūt ꝓximora ⁊ ꝓpe cadentia i iciunū. Et dicetur. n. q̄ nō ſanetur vlcus ei⁹ nedū qđ a ruptura ſua ꝓpter multitudinē venaz ei⁹ ⁊ magnitudinem eaz ⁊ ſubtilitatē corꝑis ei⁹ ⁊ curſū choleꝝ pure ad ipſz ex felle ꝓter ꝓximitatē: qū maxia ēmalitia nocumēti ei⁹ ꝓpea q̄ ꝓximū ē mēbro regali qđ ē epar: nā ñ ē ex ieſtis aliqđ ꝓpīquꝰ ei q̄ iciunū. Et medicīa etiā nō ſtat ſuper ipm: imo lubricando recedit ab eo. Et vlcera qđē ſūt ex excoriatōe fecis Et ex acuitate cholere aut ſalſedie hūoris aut vehemētia fixionis viſcoſitatis que cū eradicatur vulnerat: aut ꝓpter eruptionē apatum ⁊ reliquas cōnes diuerſas nocentes per ſuū exitū. Et quecūq̄z excoriatio melica ē eneni eius ſm ſemitam inceptōis ē mortalis: qm̄ ſigit cārnz putrefactū. Et illa q̄ ē i fine febriū ē mortalis valde: Cuius nō fiat adhuc ſolo melica ⁊ ꝓpie illa q̄ ebullit ſt terrā ⁊ hz odorē acetoſū. Et Cuius ſit ꝺ⁹ fortis adhuc ⁊ Cuius ſit i ſānitate ēt: tū hūs hāc ſpēz melicā ñ ſanaſ. Cum ārnō ē ei⁹ ꝓpietas ⁊ non ebullit nz hz odorē acetoſū: tūc ē ſup fluitas melica quā expellit nā ⁊ ſeꝑatur cū ea ſanitas qūz. Et vlcus qđ qūz generatur ſucceſſione apatis ⁊ fluxe inobediente aut abſtiōe aut cibo duro excoriāte ſuo iceſſu: ⁊ qūz ſit ab hūoribus q ſolone educti ſucrūt: dcide vlcerauerūt Et termin⁹ qđ tpis generationis vlceris a fluxu cholerico ē due hebdomade: ⁊ a bauracho eſt mēſis: ⁊ a melico ē q̄drageſim⁹ dies vſq̄z ad plīmū illius. Et multoties qđ pforantur ieſtia hūs vlcera ⁊ morāt ſm plurimū. Et qūz ſūt qđā fortes ⁊ laborāt aliquo tēpore ⁊ aggregāt ſex in ventre eoꝝ ⁊ ſūt q̄ſi hydropici: deide moriunt. Scōz plurimū vo cū vlcus ad hoc puenit vt egrediat de ſba ieſtinoꝝ aliquid quāſitatē habēs perducit ad putrefactionē ⁊ ad caſū virtutis cū cōtate ſtōi ⁊ ad mortē. Quomodo. n. non: cū perforentur ꝓpie inteſtina ſuperiora. Et iaz dixerunt quidam q̄ perforata ſunt quedā inteſtina inferiora: deide pforata ſunt almirach ⁊ véter ꝓpter apa accidēs i eis ſ directo foraminis ⁊ cōmunicanſ illi putrefactioni ⁊ nocumento ⁊ perforatus ē véter etiam illic ⁊ egrediebatur ſtercus ex eo ⁊ vixit homo ⁊ Cuius ſit ſ ſumma poſſibiliū eſt tamen de poſſibilibus longiquis. Et longiquius eo ē vt innat ⁊ fer effundatur ad ſpaciū ventris. Dixerūt quidā q̄ accidit vt perforentur ieſtinū ⁊ venter i directo iciuni ñ ſedatur dolor ⁊ nō figatur aliqđ i ſtomacho ⁊ arcefit habēs illud ⁊ aperitur venter eius ⁊ moritur. Et ſpecies excoriationis ſunt. v. ſanguinea ⁊ virulenta ⁊ ſaniosa ⁊ curathia ⁊ mucoſa ⁊ corticalis. Et ſaniosa ē ſalua ⁊ ſuccurritur ei: ⁊ multoties fit ex egritudinib⁹ acutis ⁊ febrib⁹ adurētib⁹ ⁊ tertianis. Et multonēs eſt eis crīſis. Et ſanioſa cū icipit ꝑmittere aut ē cauſa eius eruptio dubellan ⁊ apatū in viſceribus quā expellit natura ad ieſtina ēt ē magis icolumis. Et iſta pars nō eſt vere ſtomatica ⁊ multoties nocet ſtō ⁊ facit accidere i ipo corruptionē in fine rei. Et multotiens ſeqtur ipſaz fluxus ventris ſanioſus ⁊ nō retinetur ⁊ eſt plurimū illius pus ſanioſum: ⁊ qūq̄z admiſcetur ei ſanguis. Quod ſi illud nō eſt cauſa ei⁹ ⁊ nō eſt in mēbris interioribus apa maturuz qđ erūpatur hīc fit ex parte cancri putrefacti in inteſtinis ⁊ nō eſt ſanitas pp multitudinē eius qđ cōiungitur ⁊ paruitatem eius qđ inuenitur de gene ꝓpter difficultatem egritudinis i ſeipſa. Cirulēta aūt aut ē a liquefactione: aut a reſudatione apatis exiſtentis i via maturationis: ⁊ plurimū ipſius non ē cū ſtomatica. Sāguinea aūt alia ē eueniens ſubito: ⁊ alia ē eueniens paulati. Et prīme quidem cauſa eſt apertio venarū. ⁊ ſecunde reſolutio ſingularis. ⁊ cum non aſſociatur ei dolor aliquis tunc nō fit ex apoſtematibus: imo ex rebus alijs: ⁊ ꝓpie cum aſſociātur cum illo ſignis alia. Et quandoq̄z fit ex ieſtis etiam ſine dolore cuz eſt ſm ſemitam apertionis orificiorum venarum eorum ſine cauſa alia ⁊ eſt incolumior. Et cū fuerit hyems ſicca ſeptentriō alis: deide ſucceſſerit ei ver pluuioſum meridionale ⁊ eſtas pluuioſa multiplicabit fluxus ſan. ex ventre. Et ſimiliter quando hyems ē auſtria ⁊ ver boreale pauce pluuie ⁊ ꝓpie i corporibus hu. ⁊ corꝑibus mulierum. Et quādo venit eſtas poſt ver boreale ⁊ hyemē auſtrinam multiplicantur ſolutio ventris ⁊ excoriatio: ⁊ eſt cauſa eoꝝ multitudo catarrorum. Et quādoq̄z multiplicatur fluxus ſan. per ventrem i regionibus meridiōalib⁹ ⁊ cum exſufflationibus auſtrinorum ⁊ multitudine pluuie: propterea quia mouent materias ⁊ molliſicant poros ⁊ ꝓpie p⁹ catarros ſalſos. Fluxꝰ aūt ſā. p vētrē q̄ ē p⁹ ſolutionē chlicā ⁊ excōroſioēz cholericam ⁊ eſt cum dolore eſt malus ⁊ ꝓpie quando precedit alcurathi: deinde venit ſanguis purus illud enim ſignificat q̄ eſt ſuper corpus ieſtinorum Alcurathi vero ē ab aliqua abraſione tūice ieſtinorū. Sz mucoſa ē pp humiditatē groſſaz. ⁊ qūz accit fluxus vētris mucoſus i febribus cōpoſitis: ⁊ ſpēs febrium quā dicaz i capitulo ſuo in febribus peſtilē lentalibus. Et plīm qđē fit i peſti. ⁊ eſt ſpumoſus. Corticalis autem quandoq̄z fit ab vlceribus ſtōi ⁊ egreditur cum ſolutione ventris ſed non eſt illic excoriatio. Et quando eſt cum excoriatione eſt ab ipſis tunicis ieſtinorum. Et ſignificat q̄ ſit de groſſis ſēper ꝓpter groſſitudinem ⁊ pluribus per maiorez Et q̄ ſit de ſubtilibus per contrarium. Et corticeſ iſti egrediuntur apud eleuationem ad aſcellam: ⁊ ē plurimum exitus eorum cum fit cliſtere lotiuuz. Jn quit ſ̄ Hyp. Solutio ventris groſſa melica non ſana

tur. Dixit Hyp. Cum est euacuatio similis aque de inde fit similis vnguento est mala. Et cum accit post hydropisim solutio ventris eueniens ab apostema te epatis que est mala t egestio sanguinolenta tunc solutione educitur aquositas t non abscinditur. Inquit omnis fluxus ventris post egritudinem subito est malus significans mortem propinquam. Ingt Et quandoq; fit cum hydropisi egestio sanguinolenta que non abscinditur t neq; sanatur quoniam nō solutione educitur aquositas: immo solutione educitur illud quod debilitat corpus. Et qñq; pducūt ex corratio t vlceratio itestioꝝ ad hydropisi. Et si aliqs habet cum punctura spasmum t vomitū t singultum t conturbationem rationis significat mortem. Et in li. Hyp. Qui habet dysenteriam t apparet pⁿ aurem eius sinistram res nigra similis herbo t accidit cum hoc siris vehemens moritur i. x. t nō tardatur t non euadit. Illa vero que fit ab itestinis absq; excoriatione t absq; causa eorum que sunt super ea communicat lubricitati stomatice in causis. Sed que facta est a corporibus vlcerum i eis pluſq; ea q̄ est in stomacho: immo quasi non est nisi in eis. Si autem fuerit eradicabiles: t materia faciens eas nō cessauerit currere perducit illum ad excoriationem sanguinei, pculdubio t ad fluxū san. per vētre fortem t communicabit ei in causa communicantia virtutis medicine solutiue ad orificia venarum que sūt in eis t superficiei eorum t facit solutionez. Et illa q̄ fit a debilitate intestinorum t stomachi nominatur materia ventris: t plurimum causa in hoc est debilitas t vlcera t corpora eorum. Et quandoq; accit vt congelctur aliquid huius san. effusi in ventrem. Et significant illud frigus extremitatuz subito t festine t inflatio ventris t casus pulsus t perucutio ad syncopiz. De ea autem que est ab intestino recto t est in testinum sertum: alia est que est cum dolore t nominatur zahir t est dolor extensiuus t abzasiuus in intestino recto: t alia est que est sine dolore. Et causa alzahir: aut est apostema calidum ex quo currit aligd aut apostema durum: aut mollificatio lacerti: quare egreditur cuz eo anus: aut tensio ex qua accidit spasmus: quare prohibetur lacertus retentiuus in parte ani ab operatōe sua: aut superflua salsa: aut baurachia: aut chimus grossus: aut cholera ingrediens: aut frigus aducmens membro: aut longitudo cessionis super durum: aut grossitudo eius quod egreditur de fece t durities eius: aut hemorois: aut fistula: aut ragaida: aut rugitus: aut corrosio: aut grauitas sensata. Et plurimum quidē fit ex humore mucoso t postq; fuerit mucosus fit curatibus. deinde pūcta san. Et quandoq; egreditur cum zahir aliquid qđ est sicut caro ſm qđ dixerunt quidam sed S. clōgatiſ illud. Et zahir quidē plurimum accit habentib⁹ phīz putridum: nam putrefactio eius reliquit vestigia i intestino recto apud iceſſionē suā oi horā. Amplius ē viscosum adherens nocinū. Et quādoq; cogitat eger q̄ in ano suo sit sal pulnerizatus propter baurachitatez eius. Et zahir facilius est illud quod non succedit dysenterie aut generatur a dysenteria. Et quandoq; accit vt spasmetur anus t reciz aut tēdatur: quare accit lacerto vt non retineat illud qđ venit ad eum sicut accidit ei vt spasmetur t non pōt facere descendere quod supra ipm est ad eum. Illa autem que fit ab ano sine dolore est san. non aliud. Et plurimum quidem eius est ſm semitaz q̄ natura expellit superfluitates ex corpore. Et coadiuuant ipsum i corpore cause superfluitatum ciborū t retentio cursus: aut incisio membri: aut dimissio exercitij aut reliqua que dicunt i locis suis. Et iste non oportet vt retineatur nisi timeatur casus pulsus t virtutis Iste ergo sunt species cursus intestinalis intestinorū fex. Factus autem a toto corpore aut est ſm semitaz crysis: aut fortitudinem virtutis expulsiue: aut ſm semitam casus virtutis retentiue sicut accit timenti q̄ statim superueniat t habenti pthisim in fine vite sue aut ſm semitam liquefactionis: t incipit subtilis: deinde fit turbida t fit fortis fames t cadit virtus t accidunt febres. t quandoq; accidunt nausea t difficultas vrine t vētositas t rugitus t tenebrositas colozis t frigus extremitatum t exsiccatio lingue. Aut ſm semitam conuersionis humorum ad corruptionem propter febres malas t venena nocentia. Aut ſm semitā expulsionis repletōis vehemtis pp illud quod scis ex dimissione euacuationis aut retentione cursus consueti: aut absasione mēbri: aut dimissione exercitij. aut paucitate solutionis ex corpore t reliquis quescimisti: aut propter compositionez nausee satietatis plurimez vicibus pluribus t redit ſm semitam egritudis acute t ē de summa colyrice passionis: aut ſm semitam prohibitionis nutrimēti propter opilationes in venis t alijs. Colyrica aūt passio est motus materierum corruptarum non digestarum ad separationem ex via itestim redeuntiū ad ipsum a corpore ſm acuitatem t laborem expulsiue. cibi nāq; cum non digeruntur valde conuertūtur i humores non cōuenientes corpori t mouetur natura ad expellendum eos a corpore cum grauentur super ipsum ex partibus cum speciebus vomit⁹ cholerici t aquosi t eruginosi qñq; t speciebus fluxus ventris. Et illa colyrica passio cuius causa est corruptio cibi i columnis: est ea cuius est frequentia corruptionis post corruptionem. Et colyrica ḡdez passio mala icipit i pmis cū lenitate: deide accidunt dolor t pūctura i vētre t i itestis t dilatat t ascendit ad stōz pp multitudinē ei⁹ qđ nocet ei ex hūoribus acutis veniēt⁹ ad ipz: t fz plurimū sunt fluxus ventris t vōitus sil. Cū ergo expellunt mūdificant hūores corpis pp illud qđ scis cū cautis. Incipit ergo cū fluxu vētris cholico: deide aquoso puro molli fetido: deide qñq; pducit ad fluxū vēris q̄ ē sicut lota carnis recētis hūtē odorē piguedis t ad curatiuū t deide pducit ad mollificatiōne pulsus t spasmuz t sudorē frīdū t ad mortē. Et in hūtib⁹ qđ colyricam passionē mltiplicatur sitis t quoties bibuit aq̄s calefit i stō corr t eiomūt eā. t tollerare sui ofert, eis t mltiēs accit eis destructio pulsus ſm semitā compillio

nis ⁊ lesionis pp̃ cām accidentiū sequētiū maligno-
rū. Cuz ergo qescunt accidentia redit pulsus. Et ille
q consuetus ē incurrere colyricaz passionē non habz
er ea timorē sicut ille q non assuet ē ea: ⁊ ē ifantib⁹
plus. Et colyrice qdez passiones plurimuz non ac-
cidunt nisi i estate ⁊ autūno ꝓpter debilitatez digōis
i vtriscz ⁊ miozat i hyeme ⁊ vere. Et qñz multiplicat
cuīus colyrice passionis ex potu aque fre i ieiunio
sequente cibuz grossuz precipue i comestione grano
ruz pinee ⁊ ch̄ꝛsomila. ⁊ melones sunt ex eis que cō
mouent colyricaz passionez. Et multotiens qdē re
strigitur colyrica passio ⁊ declinat materia subito ad
mēbza vrie: ⁊ accidit ardor vrie. Fluxus autem ven-
tris euenies pp̃ phibitionē penetratōis cibi ē opila
tiuus. Et ille q no iat fluxus ventris fact⁹ cuz perio-
dis. Et illud ē qñ vene opilate replent i tempore no
to vsqueq̃ cūent: ꝺcide eūet reducendo. ⁊ i eo q ē
ūter vtrasczꝫ disp̄ō est sicut sana. Et plurimuz quod ē
iter paroxismos est. xx. dies: Et quandoqz antecedit
aut tardat pp̃ illud qd̃ scitur de causis. Factuz autez
ꝓpter cibuz iaz semel diximus i stomacho: veruz
tamē nō ē maluz si ueremus illud ⁊ addamus velo
citer Dicamus itaqz q̃ factus ex cibis: aut ē ꝓpter
eoꝝ paruitatē: quare coꝝpunt i stomacho ignito si
cut sciuisti: ⁊ non recipit eos nā: aut ꝓpter grauita
tez eoꝝ ēt qf̃ descēdūt: aut pp̃ eoꝝ mōdicatōez sicut
ccpe. aut pp̃ vnctuez venenosaz sicē i fungis: aut pp̃ ve
locitatē puersionis ad coꝝpt̄ōez sicē lac: aut pp̃ ve-
hemētiaz subtilitatis eoꝝ: qf̃ relinq̄t ⁊ nō remānt
apud portā narīū: aut pp̃ ip̄oꝝ hūiditatē ⁊ coꝝ visco
sitatē: qf̃ lubricāt: aut pp̃ multitudinē mot⁹ sup eos:
aut pp̃ multitudinē potꝰ aque post ipsos: qf̃ subito
deponit eos ⁊ lubricare cos facit: aut pp̃ multitudinē
eī⁹ qd̃ repit ō hūoꝛib⁹ lubricāb⁹ sicut phl̃ate ⁊ abst
gētib⁹ sicē cholera: aut qr ē eīd⁹ cōturbat⁹ ⁊ ē illic q ē
plurime ẽtitatis ⁊ pauci nutrimēti sicē sūt olera: aut
pp̃ ordinē necessario faciētē lubricatōez sicut ꝓmis-
so cibi lenis facilis digōnis lubricitātis ⁊ postremi
tas cibi sticptici ꝓssiui: aut ꝓstrēitas eī⁹ q ē velocis
conuersionis. quare coꝝpumpitur ⁊ coꝝpit qd̃ sub
eo ē ⁊ vocat nāz ad expellendū. Factus aūt pp̃ aerē
circundantē ē qñ aer ꝓtinēs calidus resolvit quare
exsiccat ⁊ frigus aggregat: quare cōstrigit. ⁊ auster
⁊ multitudo pluuiarum ⁊ regiones meridionales
soluunt ventrem Et qñz est vētositas cā fluxus vē
tris p id qd̃ coꝝpit de digōne ⁊ mouet ō cibo. In
quit Hyp. Althaea accit diaria plima p althaea in
telligit illos q non pūt ꝓferre. the. ⁊ cā i hoc ē q̃ hu
miditas dñatur sup mēbza ipsoꝝ neruosa ⁊ sup sto
machos coꝝ cū cōitate cerebroꝝ eoruz: aut pp̃ cere
brū ⁊ aliud ⁊ isti oz ēt vt soluant cum facilitate. Jngt
Hyp. q est i puerītia lenis nature aut dure ē apud se
necessitē ecōtrario: sz q est lenis nature semp i adole-
scētia nō cōuenit ei i senectute assiduatio eī⁹. Et ois
fluxꝰ ventris q̃ fit post egritudinē vehemētē accidēs
subito ē significatio mortis: qñ significat coꝝptio
nez subitā. Nam iter illū q ex illo lubricatiū⁹ est ⁊
iter stōi lubricitatē sigt digō pauca que ē i cibo. cum
ergo descēdit a stō nō miozatur i itestis: imo pceda
ad exitū. Si vo causa eī⁹ est vlcus significat ipz ex
coriatio ⁊ illud qd̃ egreditur de significationib⁹ vl-
cerū. Et si ē phl̃a viscosum significat ipm ēt phl̃a qd̃
egreditur cū eo ⁊ vētositas ⁊ rugitus i vētre cū quo
sentitur lubricitas et granantis. Et i vlcerib⁹ ꝓ dolo
rem sub loco stōi. q̃ si fuerit lubricitas nō ab vlceri
bus nz a phl̃ate: imo pp̃ malitiā pplōni significabit
illō puatio exit⁹ signoꝝ vlcerū ⁊ phl̃atis. Et singul⁹
cū accit habētib⁹ fluxū vē. ⁊ ꝓpe habētib⁹ zahīr est
significatio mala significās siccitatē facientē arefacti
onē. Et cū cibatur habens vētrez debilē ⁊ nō addit
pulsus eī⁹ tūc cures cū. Et habēs vētrē moritur pau
latim cū casu pulsus ꝓprius ⁊ si vermiculosus aut fo-
micans ⁊ ē cū hoc vīuus ⁊ itelligit: ꝺcide destruitur
pulsus eius ipso viuo: ꝺcide morit. Et scias q̃ ille q
egerit species diuersas. ſ. cholerici ⁊ spumosi ⁊ speci
es pīgues ⁊ nō debilitatur nō oz vt ipm ꝓstrigas:
ꝓperducas ipsum ad egritudines difficiles ⁊ egritu-
dines malas fraudulentas.

Ca. iij. de signis.

Vrina tale

Ocitur q̃ qñ fuerit vrina in febribus choleri-
cis alba cū incolumitate signoꝝ inflictiōe ra-
tionis ⁊ defectu sodā ⁊ similiū tūc caue excoꝝ
riationem intestinoꝝ. Amplius differentia inter ce-
rebralem ⁊ stomaticū ē. qñ stomatichus ordinē ⁊
habet neqz horas p seipm in qbus crescat: imo est
ꝑm regimen. nā si digestiua ē debilis egredit sine di-
gestione. Et si sūt retentiua ⁊ expulsiua simul debilis
egredit velociter. ⁊ nō egredit plīmū subito: immo
frequentat elevatio paulati ⁊ plīmū eī⁹ ē exfrigore. Et
si ē debilitas in nō digestiua egredit qd̃ egredit non
puatū digōne tota: imo egredit huīs digōnē quādā
ꝑm tēpus morē i stō. Et cū illo q̃ ē a lubricitate hūo-
rales egrediūtur humiditates. cū illo qd̃ que fit a lu
bricitate vlcerosa aut bothoria sūt signa vlceruz stōi
ex vomitu corticali ⁊ bothoꝝ in oze ⁊ doloꝝe. ⁊ Hyp.
qd̃ id dixit illis q intestinoꝝ lubricitatē hūt vōit⁹ ē
malus: ⁊ hoc iudiciū occultā hz cām. Cerebralis at
plurimū ē post somnū lōgū ⁊ ē ꝓserūs poxīmos
⁊ cū eo sūt signa catarroꝝ ⁊ coꝝruptiōis cerebri. Et
in libro algarab. Cū apparet in lubricitate itestinoꝝ
sup costas aligd sile ciceri ⁊ puocatur vrina ⁊ multi
plicatur morit eger in ipsa hora. Epatici vo signa iā
diximus in ca. egritudinū epatis. Et silr eī⁹ q̃ fit ex
meseraica. Plurimū aūt splenetici ē melancholicū
⁊ iam diximus in ca. suo. Jn feculento aūt iam dixi
mus qd i illo sit de signis malis ⁊ saluis ⁊ distirim⁹
ipm ab epatico. Et illud p id qd̃ sciū ē q ē apō do
loꝝes eī⁹ ⁊ disp̄ones ipsius egredientes a natura i ca.
egritudinū splenis: ⁊ in hoc ipso ⁊ ei dicte sūt expul
siones epatice. Intestinalem autem q̃ sanguineus ē ⁊
q̃ sigt doloꝝ intestinoꝝ ꝓpunctura ⁊ diuersificatur
ab epatico per illud quod scis. ⁊ hoc q̃ ille ē plus ⁊
habet paroxismos ⁊ vices. ⁊ omnis paroxismus est
deterior: illo qui ē ante ipm ⁊ manifestioꝝ ⁊ eī⁹ nocu
mentū in supioꝝ⁹ coꝝpis ē vehemēt⁹ ⁊ signa coꝝ
ruptiōis epatis cū ep sū: magis apparentia. Et scias

q̄ dispō doloris ⁊ pūcture ⁊ alcurathi est magis ad qđ redit. Scias ergo q̄ cum inuenitur quod est ex i testinis p̄oculdubio: licet cum eius p̄nuatione quā doq̄ fit etiam ex intestinis ⁊ excoriatione. ⁊ fluxum sanguinis puri ab intestinis significant etiam dolor ⁊ punctura. Et quandoq̄ est fluxus sanguinis ab apertōe venarū ⁊ est cum eo excoriatio cum exulceratio fit. Et q̄nq̄ est exulceratio i p̄mis: deinde seq̄tur ip̄m fluxus san. Et sign̄t q̄ ipe ē itestialis alcurathi ⁊ abrasio. Et q̄nq̄ ē vlc⁹ eradicabile adhuc: q̄ nō apparet alcurathi nisi post hoꝛā sed ē lubricitas doloꝛosa in loco noto ⁊ ē quātitas ei⁹ qđ egredit pauca ⁊ p̄minuta ⁊ longitpis. Et exitus cozticū in fluxu sine excoriatōe significat q̄ ē in stomacho. s. i eo qđ sequitur ip̄m: ⁊ sign̄t ip̄m doloꝛ stomachi ⁊ illud qđ scitur in suo ca. Et scias q̄ alcurathi ⁊ excoriatio sūt due significatōes vltime ad signanda vlcera. ⁊ quādo sūt cū hoc fetidi odoris significant cozrosionem ⁊ si sūt cum illo feroꝛe melie timet̄ q̄ sit cancer: ⁊ scitur locus vlceris aut lesionis p exitū san. ex eis: Et ex loco doloris vt̄ sit supra aut sub eo. Et ex eo quod est supra doloꝛem: nam doloꝛ gracilium ē vehemens cōicans membris superioꝛibus: ⁊ ex cozticibus an sint subtiles aut grossi quoniam grossi semp sunt a grossis ⁊ subtiles ſm plurimū a grossis ⁊ pars ex gracilib⁹ Et ex p̄mixtōe quoniā vehemēs permixtio cuz eo quod egreditur significat q̄ vlcus est in superioꝛibus: ⁊ separatuz ab ea significat q̄ ipsum est in inferioꝛibus ⁊ multotiens fit̄ illo qui est in inferioꝛibus ⁊ in ano vt sanguis eius egrediat̄ ante egestionem. Et ex tempoꝛe qđ est inter doloꝛem ⁊ ascellationem: quoniā si est tempus p̄loxum tunc est in gracilibus. Et ex dispositione eius qđ ipsi associatur ex egestione: quoniaz si est chylosum aut simile aque carnis tūc est in gracilibus. Et ex fetoꝛe quoniam illud quod descendit ex gracilibus est magis sendum. Et ex doloꝛe quoniam doloꝛ cozuz est vehemētioꝛ Et ex san. qui q̄nq̄ egreditur: q̄n̄ ē i gracilib⁹ lauatin⁹ non permixtus cuz ipso stercoꝛe. Et scias q̄ quando egrudo est vlcus ⁊ est chronica ⁊ illi quod egreditur est quantitas amplius non ē doloꝛ censatus tunc vlcus est plurime soꝛdis. Et differētia quidē inter vlcus soꝛdidū ⁊ cozrosiuū est: quoniā cozrosiuuz est vehementis doloris ⁊ quod egredit ex eo est vehementioris feroris ⁊ est decline ad nigredinem ⁊ minus. ⁊ ex soꝛdido est viruleutuz aquosū ⁊ est decline ad albedinem ⁊ est grauis odoris Et q̄n egreditur post alcurathi san. plurimus significat q̄ vlcus p̄fundatur ⁊ egritudo sit foꝛtis ⁊ finitur illd quod est super faciem intestinoꝛ ⁊ peruenit ad partem intestinoꝛum. Et multotiens fiunt post apostemata que p̄terierunt vlcera: ⁊ significant per doloꝛes cozuz ⁊ reliqua que dicta sunt de signis ſm q̄ ipsa sunt apostemata. Et multotiens quidez fiunt vlcera p̄opter causas alias ex eis que diximus. Quod si excoriatio est p̄opter apertionē venaruz p̄cedit cāutiacio san. puri cuius est permixtio quedam Et quandoq̄ est cuz ea doloꝛ ⁊ quandoq̄ non ē cum ea doloꝛ. Et quandoq̄ sunt cuz ea p̄iodi sicut fit ēt i ea que non accidit ex itestinis: ⁊ antecedunt eam signa replctionis. Et si fuerit ab hemoꝛoidibus ⁊ ex bus cancerosis i superioꝛibus itestinis putrida erit ⁊ cum ea erit sanguis niger ⁊ fiet paulatim continua ſm replonē corporis ⁊ ei⁹ eū onē. Et si fuerit ab hūoꝛib⁹ salsis ⁊ bauracholicis: aut grossis viscosis significabit eā eūo eaz p̄cedēs ⁊ euēt⁹ vētositatis ⁊ rugu⁹ ⁊ p̄natio tincture i egone ⁊ illd qđ sēnit de re eradicata ex loco ⁊ erit doloꝛ. q. ilsepabilis q̄ nō p̄mutat ad hoꝛā ⁊ sentit cuz ea q̄si q̄nedo ⁊ admiscet alcurathi phl'a. Et si fuerit cholera excoriatio ei⁹ significabit eā eūo ipsi⁹ p̄cedens ⁊ p̄mixtio alcurathi si fuerit: aut egō tincture corruptōis ei⁹. ⁊ sūr melioraz malaz ⁊ saluaz significat p̄cessio illi⁹ oꝛdis melie. Et p̄mixtio ad illd qđ egredit acetosa i oꝛdine buliens super terraz: aut feculēta nigra nō acetosa i odoꝛe neq̄ buliens sup terrā: ⁊ ē cū ea p̄turbatio vehemēs ⁊ q̄nq̄ perducit ad syncopim. Et scias q̄ si cā dysenterie ē stans adhuc ⁊ egreditur cū alcurathi. vbi gr̄a: cholera aut melia aut sanguis calidus aut phl'a putridū aut vitreum: aut stercus siccum: tūc egritudo est in via addimōis pp̄ insuperabilitatem cause. Qđ si abscinditur illud ⁊ remaneant alcurathi ⁊ abrasio ⁊ similia: tūc cā iam abscisa est ⁊ remansit causatū ⁊ impressio p̄uenies ab ea: quare oꝛ vt tu intendas ip̄m solū cū curatione. ⁊ signū fluxus stōi sanguinei ē q̄ facit sequi excoriationē doloroſam aut fluxū frequentē. deinde destruitur cū eo appetitus ⁊ subuertitur ana: ⁊ p̄ducit ad abrasionē ⁊ alcurathi ⁊ interficit multotiens. Fact⁹ aūt subito sine doloꝛe plurimo ⁊ absq̄ nocumento sequente ip̄m in appetitu ⁊ alijs est saluus. Et si est a grossitudie fecis significabit ip̄m dispō fecis ⁊ eius euēt⁹ cū icisiōe fecis sup ip̄m. ⁊ sedatio doloris cuz lenitas adest nāe. Et multotiēs egredit succ⁹ sepat⁹ a fece cū igrossat⁹ ⁊ alleuiat pp̄ cām q̄ exsiccat ip̄am ⁊ existiat q̄ sit flux⁹ q̄re retinet ⁊ i ipso est moꝛs. Et signum illius est vt non sit aliquid eius cū lenitas est nature ⁊ separatio fecis ⁊ vt ātecedat fex: de cui egreditur post illud fecis pax. Sed diuisio illa que ē aūt ip̄m ⁊ plurimū ipsi⁹ egreditur ante fecē q̄ excoriat. Differentiā aūt que est inter illum qui lubricatiu⁹ est ⁊ inter lubricita ⁊ stomachi sign̄t digestio pua existēs in cibo. ⁊ q̄n descendit a stō non moꝛatur in intestinis imo p̄cedit ad exitū. Si aūt cā eius sunt vlcera significat ip̄m excoriatio cū eo qđ egreditur de significationibus vlcez. Et si est illic phl'a viscosa sign̄t ipsuz etiā phl'a quod egredit cū eo ⁊ ventositas ⁊ rugitus Et in phl'atico sentitur lubricitas rei grauātis. Et i vlceroso sentit doloꝛ sub loco stōi Et si ē lubricitas nō ab vlcerib⁹ nz a phl'ate: imo pp̄ malitiā p̄plonis sign̄t illd p̄uatio exitus signo p̄ vlcez ⁊ phl'atis. Dpi latiuū aūt ⁊ liquefactiuū sign̄t cursus in scibis ⁊ denudatio significationū necessario facientiū fluxum super ea ⁊ inflāmatiō cozporis ⁊ caliditas eius ⁊ commutantia febris minute ⁊ diuersitas coloris ⁊ essentie ⁊ fetoꝛ odoris. Qui ergo ex liquefactione est virulentus aquosus, ⁊ qui est ex liquefactione adipis est

virulentus grossus sicut in vlceribus cū pinguedie
t colore diuerso: deinde fit eius essēcia adipis absq;
diuersitate m substantia sua neq; in essentia sua. Et si
militer est dispō liquefactionis carnis rubee nisi q a
primatur pinguedine t ē postremū eius feculēti colo
ris. Factum vō a supfluitate t repletione quam na
tura expellit ex corpore ppter illud qd dictū est de
causis attrahentibus superfluitates t repletionē si
gnificant causse. Et quandoq; significant ipsum qō
euacuatum est sanguis purus mūdus cum multitu
dine sine dolore t non facit sequi mollificationem t
debilitatem: t habet paroxismos. Elzahir aūt diui
siones significant illud quod egreditur ex eo qō vi
detur. t causse reperte ex frigore aduenīēte aut ex sess
sione super durum aut ex hemorroidibus t ragadi
is t alijs t quod peciit ex fluxu t excoriatione aut ñ
pceslit. Et sicut errant quidaz in ipso si fuerit illic fer
retenta sedens t dolorem faciens t mittens succum
existimantes q est cursus zahir. Similiter errāt cuz
quandoq; egreditur curathi sicut phlegma t existi
matur q sit zahir phlegmaticum. non oportet ergo
vt decipiaris in hoc imo oportet vt attendas causaz
ex omni parte fin q sciuisti. Et differentia inter vlce
ra eius t intestinoz que sunt super ipsum est: qñ in
illo quod fluit ex recto est fetor aut non est in eo fe
tor. Et quando accidit habentibus vlcera intestino
rum t habentibus fluxum sanguinis vt coaguletur
san. in ventre corpscias signa que diximus in capitu
lo huius egritudinis ex inflatione ventris t frigore
extremitatum subito t ex casu virtutis t pulsus. Cū
ergo accidit illud tūc scias q cum egestio nigra fcā
ab adustione tendit ad viriditatem tunc iam natura
incipit succurrere: quare fit viridis: deinde citrina:
post stat. Et scias q quandoq; egeruntur res plu
res numero: t existimant quidam q sit curathi pro
pter apostema t vlcera intestinoz: t illud non est ni
si cum punctura. illud ergo non est curathi imo sup
fluitates hūoris. Et scias q si quis habet fluxū ven
tris t stringitur t ipse remanet fm dispōnem suaz t
non aducit ei fortitudo sua: tūc causa in hoc est q
corpus eius non recipit cibum. Et scias q in illo q
ascellat in die plus cib. in nocte: imo accidit ei vt ascel
let quotiens iumpserit appetitus eius in die: causa ē
debilitas stomachi eius. Et cum in nocte est pl9: tūc
causa est debilitas epatis: t q remittit cibū vel alīū.
Et scias q multotiens succedit asscllationi per hoc
q ipsa extrahit subtile t dimittit spissum colica ve
hemens.

¶ Ca. iiij. de cura fluxus ventris absolute.

Dico in primis q patet vt inuent se medici cum
eo quod dicitur in capitulo superfluitatis flu
xus ventris. t medicinis edibilibus t legant illō
in capitulo cum hoc capitulo. Amplius dico q flu
xus ventris prohibetur inquantum est fluxus cum sti
pticitatem facientibus t ingrossantibus materias t
facientibus glutinationem. Et quandoq; necessaria
sunt narcotica. Et iterum quandoq; curatur fluxus
ventris cum diureticis t sudorem facientibus t di
latantibus poros t vomitum facientibus. Omnia
nāq; hec mouent materiam ad cōtrariam partē flu
xus ventris. Quod si misceatur fluxui ventris calidi
tas ponantur cum eis infrigidantia: aut eligantur
ex eis infrigidantia in quibus sit stipticitas t admi
nistrentur dilatantia poros t sudorē facientia cor
pori exterius. Si aūt ei admisceatur frigus ponāt
cum eis calefacientia: t eligantur ex eis calefacientia
in quibus sit stipticitas. Et tunc sunt plurimum ne
cessaria calefacientia cum digestiua est debilis t cum
est opilatio t hu. viscosus: t iuuant se cū eo quod di
citur in capitulo debilitatis digestionis. t tunc plu
rimum sunt necessaria infrigidantia cum retentiua ē
debilis. Et caliditas quandoq; aduuat ad retinen
dam naturam per hoc q facit penetrare cibum ve
lociter. t per hoc q prouocationem facit t facit su
dare: t quandoq; facit vinum purum antiquū hoc
Quandoq; enim ille qui habet fluxum vētris bibit
vasa terrea plena huiusmodi vino. s. vnum post ali
ud: ita vt sit semper ebrius. q. t retinetur natura eius
Et scias q dormire est ex rebus magis inuatiuis ei
qui habet fluxum ventris. Et quādo fuerit cū fluxu
ventris tussis dimittat illō in quo est accetositas vehe
mens t stipticitas. t sit contentus eis in quibus non
est illud ex cibarijs t cibis: ergo eligat frigida t facie
tia glutinationē. Et illud in eo qō est duz t in eo est
consortatio corporis eius qui cibatur eo: sicut lūt al
sauich. t nocet eis oē quod ligdū ē ex sorbitiōibus t
turibus. Et scias q alrobub dulcia multotiens no
cent prmouendo sitim. t ex retinentibus fluxū vētris
sunt balneū t fricatio per hoc q dilatant poros. t
multotiens attrahitur materia ad exteriora corpis
ex vnctionibus t fricationibus. t ex eis sunt olea ca
lida sicut oleū anetinū t silia. Et ex retinentibus flu
xū ventris ē positio ventosaz sup ventrē. i. n. exptū
ē q vētose posite sup vētrē eoz q dūt fluxū ventris et
excoriationē cū dimittūtur quartuor horus restrin
gūt. Et nos iam experti sumus illud. Et ex retinenti
bus fluxū ventris sunt empla supposita stō t intesti
nis facta ex calefac entibus stipticis t ex infrigidan
tibus stipticis fm necessitatē. Et ex retinentib9 fluxū
vētris cū,cā eius ē hūor effusus ad stōm t intestina t
faciens descendere cibū t soluens ipm t cūans cuz
t cuius cū oni adhęret vt sequant cū hūores est: qñ
cū finitur illud t cūatur alleuiatus ē mod9 regimis
Cūq; administras medicinas tūc incipe cū singulari
bus. si vō, nō valent: tūc tende ad cōposita. Et restri
ctiue qō aut sunt exsiccatiue desiccatiue: aut astipati
ue aut infrattiue insp issatiue aut glutinatiue opilātes
poros ex qbus emanat. Et medicine singulares fri
gide absolute aut fm vtutē retentiuā sūt sicut balau
stie t galle t acatia t rose t gūmi arabicū t lutū sigil
latū t lutū armenū t hypoquistidos t spodiū t p
pie assatū t p pe pdictū cū canfora. Et fruct9 tama
risci t grana gnatoz t sumach t almurberis. t reub.
t semen acetose t semen portul. t coriandz t semen
arnoglosse t succus barbe hircine t semen rose bo
nū: t fructus mori imaturi ad excoriationes: t succi

stiptici exsiccatiui ꝛ ipsoꝝ rob: ꝛ succi postulace bibatur. ℥.i. ꝛ ꝑfert. ꝛ lac acetosū decoctū in quo butyrū penitus nō ē. Et medicine qdē singulares calide ꝛ sicce sūt sicut cyminū assatū. ꝛ ameos ꝛ anisū assatū ꝛ cortices thuris ꝛ myrrha ꝛ storax sicca ꝛ aldarisaban ꝛ sicut laudanū ipm de quo in potu det pōdus. ℥.ij. cū decocto. ꝛ caseꝰ vetus assatꝰ q accipiat sicut ē: aut decoq̄tur in succo stiptico ſ℥ fac̄ sitim. Et melꝰ regimē ipsius ē vt abluatur cū aqua ꝛ sale aliquoticꝫ aut decoquat bñ vt ingrediat sal eiꝰ deinde exsiccet. tūc. n. ℥.i. ciꝰ restringit ꝛ ē fortior oi re. Et ad pueros qō qnq̄ excoriceat nux ꝛ excoriccata teritur et dat cū zuccaro frito ꝛ aqua ffa quantitas auellane vnꝰ. Et attrimēta ꝛ coagula ꝓstrictiue sūt. Et de coagulo qdē hedi qnz datur in potu infanti pondus tiij. ℥.i. ūi aq̄ ffa ꝛ magno sup illō vſz ad pōdꝰ. ℥.i. ꝛ etiā ex coagulo lepꝰis: nā ipm retinet ventrē statim ꝛ oz vt incipiat q ad potandū dat coagula a domicilio. Si vo nō ꝑfert addat ex eo vſq̄ ad illud qō nō ꝑtranseat in pōdere. ℥.i. ꝛ calefac qdē vetꝰ cuꝰ reguſpēritū ē cū ex eo dat in potu. ℥.i. ē mūdꝫ nocumenti ꝛ fortioris opationis q̄z coagula. Et iam exhibuerūt qdā q qñ fructū ex alrob adurit donec deuigretur: deinde dat in potu ex eo pōdus. ℥.ſ. tūc stringit ventrē. Et qdā amicus meꝰ ex medicis iam dixit mihi illud vez eē expimentū. Et stercus canis comedentis ossa ſolū cū iij potu ex eo dat pōdus. ℥.i. ꝛ ℥. cū decocto retinet fortiter ꝛ ꝑpe siccū acceptū in aq̄. Et ex eis que nō ꝑtinent ad vnā duaꝝ extremitatū ē venter structij exsiccatiuis: ꝛ dolis sit. ℥.iij. exsiccetur ꝛ limet cū luna ꝛ detur in potu ex eo quātitas hoc illi qui habent diariam in rob myrthi aut rob de cydoniis ſm declinationē complexionis. ¶ Item lac capitū decoctum donec ingrosſetur: aut decoctū cū lapidibus pluuialibus ignitis ꝛ ter in ipsum ꝓiectis ꝛ qnq̄z ponitur in ipso parū rizi frixi ꝛ item vitellus ouī elixati i accto. Et ex compositis declinantuꝫ ad frigus sunt trocisci de spodio muschati ꝛ trocisci nominati calidicon: ꝛ troc. de luto sigillato ꝛ trocisci ō balaustijs ꝛ trocisci de alfesusabaragi ꝛ trocisci de hypoquistidos ꝛ trocisci de croco ꝛ trocisci ō opio. ꝛ trocisci de papauere muschati. Et pillule de opio: ꝛ pillule de mandragora ꝛ suffuf de granis granatoꝝ ꝛ pillule de sandaracha: ꝛ ad fluxū superfluum pōdus. ℥.ij. ostracoꝝ adustoꝝ: ℥ij armeni mediatim ꝛ species assatoꝝ cum luto sigillato. Et non oz vt sit superfluitas in assatiōne eoꝝ ꝛ liqueſiat eoꝝ ℞tus imo oportet vt igniatur vas ꝛ eleuetur super ignem ꝛ diuittatur super ipsum ꝛ moueatur donec assenſ. Et ex compositis declinantibus ad calorē sue parūs sit aut magnus sunt trocisci alefeniati. Et electuarium alcanzi ꝛ electuarium que dicam in antidotario ꝛ electuarium de seminibus stipticis ꝛ troc. ō trocudes ꝛ troc. de karabe. Et item sumatur gallaꝝ nō perforataꝝ viridum ꝛ corticum granatoꝝ ꝛ sumach ꝛ piperis omnium. ana. ℥.ſ. terantur ꝛ conficiantur cum albū. ouī ꝛ concaueatur granatū ꝛ ꝓiciat i ipso ꝛ opiletur eius foramen cum pulpa ꝛ ponatur sup ꝓunas. Et ex illis est vt sumatur tritici farina ꝛ misceatur cum aliquantulo de ameos ꝛ fructu tamarisci ꝛ nasturcio. ꝛ dissoluatur cum oleo omphacino ꝛ conficiatur ꝛ fiat panis ꝛ exsiccetur in furno: deinde sumatur ex eo contrito pondus. ℥.x. ꝛ bibatur in aq̄ frigida ꝛ pauco vino. Et huiꝰ quidem generis ex eis quibus curantur pueri cum accidit ex eis fluxus vētris tempore natiuitatis dentium ipsoꝝ est illud qō ℞. papaueris ꝛ granoꝝ myrthi ꝛ thuris masculi ciperi omnium ana. ℥.ſ. terantur bene ꝛ dissoluant in lacte eius cuius lac sugat ꝛ detur in potu. Et huiꝰ quidem generis est medicamen bonum expertū qō ℞. granoꝝ passulaꝝ exsiccatoꝝ ꝛ bene tritoꝝ donec fiant sicut pulus. ꝛ ℞ ossium adustoꝝ ꝛ medulle glādium ꝛ coaguli ꝛ coriandri assati ꝛ sam at xylocarcie spine ꝛ seminis apij ꝛ cymini infusi in accto ꝛ panis azimi sicci thuris ꝛ amcos partes equales terantur valde: ꝛ cribelletur illud ꝛ ponatur de coagulo minus q̄z de alīs: aut sit medietas partis: deinde sumatur ex omni hora nabac vna ita vt sit quantitas q̄ sumatur in die ex eo. ℥.xx. ꝛ si fuerit ō coagulo minꝰ q̄z pars. i. tunc minuatur ex illo. ꝛ si fuerit coagulū plus tunc restringit naturam in die vno. Et huiuſ q dem generis est vt sumantur ciperis spica ꝛ balaustie ꝛ minutum thus ꝛ aliquantulum gallarum scilicet quantitas medie partis: decoquatur in aqua: deinde coletur illa aqua ꝛ pulueriſetur super eam de galia muschata ꝛ xyloal. crudo bono aliquid ſ℥ q exigit dispositio ꝛ bibatur. Et huius generis est illō quod ℞. ℥ij. attrimenti alescheſati, sumach ꝑtes equales. sumatur ex eo in suffiat pondus. ℥.ij. vſq̄ ad duos aure. Et huius generis ꝛ propinquius ad equalitatem est vt sumatur capillus veneris ꝛ spica aromatica ꝛ semen auellane bedeoard ꝛ radix arboris pini ꝛ fiant ex eis trocisci. Et scias q necessitas spodij est ad constringendum sanguinem. Et necessitas seminum est ad constringendum fluxum stomatichum. Et necessitas psilij aut arnoglosse assati est ad pūcturam. Et si non ipsum fluxum remouent siropi: ꝛ ꝑpter quorum assatio iterata est. Et cibus sit quem ōtximus. Et ouum quidem elixatum iuuatiuum est in fluxu ventris facto ab attractione intestinoꝝ ꝛ nō est conueniens epatico ꝛ stomatichō: imo quādoq̄z nocet. In narcoticis vero est timor: licet quandoq̄z accidat vt sint necessaria. nam ipsa quandoq̄z confernunt inquantum grossant materiam ꝛ inquantū faciunt dormire ꝛ prolongant necessitatem surgendi ad acellam propter sensum mordicationis. Et quocūque modo sit non oportet vt administrentur q̄ diu ab eis excusatio eē potest. Quod si necessaria fuerit: eorum administratio exhibeantur ei cuius infrigidatur corpus ꝛ debilitatur virtus: ꝛ apparet illud in pulsu. Si vo necessarium fuerit: misceantur cum eis que sunt sicut castoreum ꝛ crocus ꝛ similia. Et iam testati sumus nos vidisse qui supposuit sibi collyrium ex opio ꝛ mortuus fuit. Et cū possibile est vt administret in collyrio nō administret in potu. Et quādo possibile est, vt administretur i emplastris nō admi

stretur suppositū ⁊ factuz colyriuz. Et ex emplis stu pefacientib⁹ est vt sumat opij ⁊ semis hyusquiami albi amboz ana partez. i. ⁊ cuppulaz glandiuz ⁊ ba lausti. ⁊ acatie ⁊ thuris ⁊ myrrhe omniū ana partes. v. aggregentur cuz succo hyusquami albi: aut succo corticuz papaueris aut decoctōe eoruz ⁊ liniat cum eo: est eni bonū. Narcoticū potandū fortis stiptici tatis: ℈. coaguli lepozis pōdus danich. ij. ⁊ opij tā tūdez: gallaz. 3. vij. ⁊ thuris. 3. 5. fiāt ex eis trocisci ⁊ sit potio eoz medietas aur. vnc⁹. Et itez gallaruz im maturarū pars. i. thuris opij āboz ana pars. 5. ⁊ do sis sit vsq ad. 3. i. Et itez semis hyusquami albi ⁊ opij papaueris ⁊ spodij ⁊ balaustiarū ⁊ thuris partes eq les ⁊ dosis sit vsq ad. 3. i. Et iteruz opiuz sandaraca ⁊ minutuz thus myrrha crocus ⁊ dētur i potu ex eo due pillule sicut cicer. Et conueniētius illo est illud quod ℈. castoreū opij storacis ligde semis hyusga mi albi myrrhe croci assari thuris ameos partes eq les: ꝓficiant cuz melle dispumato ⁊ sit dosis sicut na bac. Et itez merdasengi quarta. 3. i. coaguli. 3. 5. os sis adusti gallaz ana. 3. i. opij danich vnuz. Et iterū acatia ⁊ gallaz ⁊ opij gūmi oiuz ana ps. i. fiāt ex eis trocisci. Et iteruz narcoticuz ad bibēduz ꝑstrigens i duobus diebus: ℈. ameos ⁊ semis apij ⁊ corticum granati acetosi ⁊ gallaz ⁊ sauine ptes eq̄les omniuz opij partē. 5. teranť oia sicut alcoholi ⁊ sit dosis eius ex. 3. i. vsq ad aur. i. i mane ⁊ tantūdē i sero: ⁊ puero ex vno danich vsq ad duos danich. Et ex medicis fluxus ventris que cōueniunt ei qui cuz fluxu habet tussiz sūt sicut myrth⁹ ⁊ mastix ⁊ gūmi arabicū ⁊ thus ⁊ pilliū assaruz ⁊ spodiuz ⁊ castaneę ⁊ nux ⁊ auellane assate. ⁊ omnio oportet vt dek illudi quo nō ē aceto sitas ⁊ pontticitas vehemēs: imo opilato ⁊ confoita tio. Quod si non fuerit excusato denť pontica deide ꝓsequēter exhibeant electuaria lenificantia pect⁹. Et multa qdez ex electuarijs factis ex papauere ⁊ dra gaganto ⁊ gumm ⁊ xylocaractis ⁊ fructu myrthi ⁊ amali assati a mucilagie reruz que ꝓpter assant deide i geniek i extrahēdo eaz mucilaginē que cōtigunt iter vtraſq res. In cibis vō eoruz oz vt nō sit mozdica tio nz salsedo plūma nz acetositas nocima ⁊ moueat vtuē expulsiuā. Et hoc ē sicut illud qō de lacte bēco cto cū lapidib⁹ ignitis dixim⁹: ⁊ ꝓpter illud iquo ex tigulī ferz aliquotiēs. Et melⁱ illo ē lac acetosuz ab lato butyro cū rizi aut milij assatis. Et experiat sum ma ei⁹ qō digerit. Cū ergo ñ digerit aliqd sumatur acceptio minoz eo. Et de lactib⁹ decoctis fortius cō fortās ē lac vaccinū. Et qō ex eis ꝑueniēti⁹ est calefa ctis ē lac caprinuz cū hoc qp ipz ē magis stipticū. Et lac acetosū ē melⁱ calefactis q̄ non acetosuz. Et sic medulla similaginea assata ifrigidata exsiccata. Et si cut panis cui⁹ farina ꝓfecta ē cum aceto facta panis valde: ⁊ ē calefactis vlt⁹. Et sic lēs decocta i duabus aqs effusis super eaz: deide decoquant i tertia dōec ispissetur ⁊ acēscat aut non acēscat ⁊ sicut illud qō sit acetosa. Acetosa autē sūt sicut illud qō sit ex sumach ⁊ granis granatoruz ⁊ torrellis i coriandro ⁊ quan doq̄ ponitur i eo rizi. Et fabe decocte cuz aceto sūt bone eis. Et ex cibis eoruz que cōmeduntur ⁊ sun t i scipūs curato bona: est vt sumantur ex sauich ordei i pugilli. ij. semis papaueris pugillus. i. ⁊ corticuz pa pa. pugillus. i. decoquantur, valde ⁊ colentur ⁊ su mantur. Et si acetosa fiant cuz sanich maloruz ace tosoruz: aut granis granatoruz: aut sumach crit cō uenies. Et sit eoruz sal salgēma: teratur: deide per fricetur bene: deide admisceantur ei grana granato ruz ⁊ coriandrum ⁊ sumach. Et si non est caliditas vehemens permiscentur cuz eo caseus vetus assatus tritus. Et oportet vt non sumant i potu nisi frigiduz qualecunq̄ sit. Frigiduz eni constrigit ⁊ tepiduz re soluit ⁊ sit necessariuz plus nisi i colirica passione ℈ q̄ conditionatus est: ⁊ i opilatiuo ⁊ i apostemoso. Et carnes i q̄bus datur ei licentia sunt carnes alteui gi ⁊ alcubugi ⁊ alduragi ⁊ aues parue ⁊ aleanabit ⁊ caro lepozis ⁊ alcata ⁊ alsefen ⁊ alfuabet ⁊ caro asco rie ꝓpē. Et rectius est vt sint assate cum seminibus condite aut acetose: ⁊ ēt vitellus oui elixati in aceto ⁊ almusnsat facta ex eis cuz eis que sunt sicut grana ḡ natoruz ⁊ passule magnoruz iteriozuz ⁊ coriandruz ⁊ cuz eis que sient sicut sumach ⁊ que eis sunt similia. ex fructu rubi ⁊ capreolis vitis ⁊ folijs acetose ⁊ fo lijs arnoglosse ⁊ caulis iterate decoctionis ⁊ pisces parui decocti cuz aceto. Et ex eis que currunt cursu seminuz ⁊ flos fusici ⁊ flos zarur ⁊ coriandruz ⁊ gra na myrthi. Et quādo non digerunt carnes fiant eis coutritiones ex carne pullorum ⁊ alcubugi ⁊ similiū ⁊ decoquantur fortiter ⁊ misceatur cuz eis rizi ⁊ mi lij paruz: deide colentur ⁊ reducantur super ignem donec appropiquent coagulationi. deide fiant ace tose cuz sumach aut granis granatoruz ⁊ similibus. Et alcoxdumech iuuatiuū ē eis cū nō corrūpit digō valde. Et oz vt nō saliat nisi paz ⁊ vt curet ex eo i ma ne humiditas plurima: ⁊ pedes vehemētis sunt in uaméti cū decoquūt rizi assato. Et vitēt fructus oio ḡnis sint stiptici nisi cum stōmus refugit ex cibis: sed castanee nō nocēt eis ⁊ silr alcasbu. Et si cibus subti lis corrūpat i stōis eoz cibēt cibis i qb⁹ sit grossitu do sicut sūt pedes cū robub stipticis ⁊ sicut sorbitio nes fortes facte ex rizi ⁊ milio. Et qñ iuuāt qdaz cū cibo ifrato facto ex ventrib⁹ ⁊ si nilibus: Et acetoso facto ex bonis partibus vacce comedant acetosum soluz cuz micis ⁊ sumatur cum eo si appetunt aliqd ex eis bonis sm̄ quantitatem virtutis digestionis ⁊ non sunt ventres conuenientes vltime omnibus spe ciebus ascellationis. Et ex sorbitiōibus laudatis eis est vt sumatur papauer ⁊ assetur plurimum: deinde fiat ex eo rizi ⁊ milio sorbitio ⁊ si volunt fiat ace tosa cum sumach ⁊ granis granatoruz ⁊ similib⁹. Aliut fiat sorbitio ex torcellis siccis ⁊ rizi ⁊ adipe reni capraruni. Aliut infundatur sumach in aqua plu die ⁊ nocte ⁊ baliat leuiť: deinde coletur vehemen ter: post ponatur in ea coriandrum ⁊ dimittatur vs quequo infundatur: deide coquatur postea fiat dis solutō i ea manibus: deide coletur ⁊ proiciatur fex: deide sine cessatōe moueat sup ignēcū ligno donec

redeat ad similitudiez cibi: deide ꝑdiat cū sale pauco ⁊ sit piguedo eꝰ adeps hedi: Aut amigdale affate cō trite ⁊ paruz olei: ⁊ nō multiplicēt i ipsa sal ⁊ piguedo ⁊ ita sit siue cibus sit calidus siue frigidus. Et ex eo ruz piguedib⁹ é oleuz omphacinuz. Et oportet vt sit aqua coꝛ aqua plu. i ipsa ei est stipticitas. Et exilio q multitudo iuuamīti illius é ꝓp velocitatem sue attractóis ad epar ⁊ velocitatez resolutóis eꝰ quare nō religi: i chilo humiditatē. Et iterdicatur eis vnū. Si aut̄ non fuerit excusató ⁊ fuerit vtus regrens ipsuz vt ipso reuiuiscat: tunc sit nigruz stiptici saporis paꝛ. Et rectius qdē est vt nō comedat cibos plurū spēcieruz neqꝫ multotiēs: imo oportet vt sint contēti cibo pauce quantitatis ⁊ sit vice vna: ⁊ vt ꝓmittāt super ci buz illud qō é magis stipticū: aut sugāt ante ipsū ali qd de cydoniis ⁊ granatis acctosis. Et non bibant sup illuz aquā. Et si expectauerit ⁊ nō bibant oio erit cura p se ⁊ ꝓpe cū nō monētur ad eā. Et oz vt ꝓmant coꝛ extrēa supioza vt attrahat nutrimētum ad ea ⁊ vt emplastrēt stōi coꝛ cū medicis stipticis retentis ffis ⁊ calis ⁊ permixtis ꝑm q exigit dispositō. Et oportet vt ponatur in eis spica ⁊ mastix ⁊ myrrha ⁊ tozelle. ⁊ almeisus é plī iuuamenti: cuz ponitur i medicis ¶ Epithima bonuz quo linitur illud qō est iter stomachuz ⁊ epar: qū cōicat i fluxu buliunt. z. x. absynthij cū vio ⁊ colet ⁊ ponat sup locuz cuz pānō: ō ide sumāt rosaꝛ ⁊ balaustiaꝛ ⁊ myrthi ficce ⁊ acatie ben fistides ⁊ gallaruz partes equales ⁊ misceantur cū aqua myrthi ⁊ ispissēt abi synthiuz ꝓdictuz ⁊ emplentur cuz eo. Et scias q tyriaca est conferens valde omni fluxui ventris i quo iteruditur ⁊ deijcit vtuz ⁊ cuius causa nō é aꝑa neqꝫ cuz eo est febris vehemens. Et consiliuz quod danduz é illi q nō ꝓmutat ex loco suo ⁊ iaz retenta est eius ascellatio quaz habuit sed coꝛpꝰ eiꝰ non recipit nutrimentuz est: vt comedat paruaruz aniuz ⁊ almineh pit pectora absqꝫ extremitatib⁹ eoruz magis tardis ad descendenduz i patella coctoruz. Et similiter illi cuius appetitꝰ é ad comedenduz ⁊ debilitat eiꝰ digō: denī isse res ⁊ caro rubea frixa cuz oleo: pulueriz ato desup cinamomo ⁊ ifundat illud ét i siropo de cydoniis ⁊ malis.

¶ Tractatus secundus de curationibus specierum solutionuz ventris diuersaruz ꝓdictaruz post cessationez a cura vniuersali.

¶ Cap. i. de cura fluxus epatici.

Alm sciuisti cās fluxꝰ epatici. ⁊ sciuisti curatiōez cuiusqꝫ cause. oz ergo vt redeas ad illud: ⁊ cures malitiaz cōplexionis eius ⁊ apostema ipsius ⁊ debilitatē ⁊ opilatōez ⁊ repletiōez eiꝰ fz vnūquodqꝫ cū eo qō dicit i cap. suo. Nam cuz tu feceris illud tūc iaz curastu. Et illud quod ē adit i hoc cap. de errore est vt dentur illi qui habet fluxum epaticum opilatiuum medicine const: patiue addentes in opilatione confortantes eam vt eō stringant naturam ⁊ perducit illud ad errorem maximum. Et multotiens quidem linit inspiciens epar i hac ascellatione cum inspissantibus sanguinem ⁊ extinguentibus epar per hoc q sunt frigida: ⁊ hoc est mors ⁊ successio putrefactionis: imo oportet cuz scieris q causa in ipso est opilatio in epate ⁊ mesaraica vt intendas cuz apertione opilationis. Et iaz laudate fuerunt passe pingues in hoc cap. ita vt quidam existimauerunt q ipse sanant fluxum lotiuum difficilem. Et nos quidem iam experti sumus illud q fuit res non longinqua ab eo quod dixerunt. Et in inceptione ascellationis epatice pānum est vt nō approximet epar pani quoniam epar non recipit ipsum: imo rectius est vt sit contentus aqua sauich in die bis aut ter. Quod si tollerat i fine sumat permixtionem milij cum eo decoquendo: deinde colando ipsum faciat. Et si tollerat vt comedat decoctuz non colatū faciat: ⁊ in decoctione sit sacraiati. i. de sauich cum. xx. sacraiati aque ⁊ decoquatur vsquequo ingrossetur. cunqꝫ in vase non fuerit varietas non erit maluz vti adipe galline. Et quando est ascellatio sanguinea epatica sicut pus tūc nō oz vt retineat desubtus aligd vt nō retineat aligd nocitiuū ⁊ accidat ꝑ illud nocumentū: imo denudet regimē ⁊ cura desup.

¶ Cap. ij. de cura fluxus stōatici ⁊ intestinalis absqꝫ excoriatione: ⁊ primo de lubricatione.

Alm sciuisti qualiter curatur lubricitas stomachi cum speciebus suis. Et cura lubricitatis intestinoruz proxima est illi ⁊ propositionalis ei. Et cum hoc nos afferemus potiones ⁊ epla ⁊ cāones digniora istis locis ⁊ canones ad eos i qb⁹ nō fuit vlceratio: ⁊ fuit vt permisceas stiptica fortis stipticitatis cū medicinis calefactiuis dando eas in potu ⁊ ponendo in emplastras. Et vt vtantur medicinis que adiuuant naturam ⁊ confortant spiritū sicut tyriaca magna ⁊ homoalia ⁊ athanasia. Et oz vt administres narcotica quoniam ipsa sunt fortis iuuamenti in hac egritudine. Et si significant significationes multitudinum phlegmatis laboza in euacuando ipsum. Et si non valent medicine propique fortes ⁊ fortes fortitudine temperata: tunc fortasse i diges eis que sunt sicut hellebor. uſ. verum euacuatō materiei huius egritudinis cum vomitu est difficilis ⁊ mala ⁊ raro euacuat vomitus phlegma descendēs ad intestina. Et non oportet vt bibant aquam inquātum possibile est. Amplius si bibunt eam non conceditur vt bibant eam omnino calidam. Et vinum quidem vetus subtile purum parum confert eis. Et illud quod diuersificatur ab illo nocet eis. Et si dilligunt vt in secundis mensis comedant: comedant in eis ea que sunt sicut sauich algoberci. aut sauich alcabs ⁊ sauich de siliquis: sauich de granis granatorum ⁊ sauich de nabaç. Coriandrum vero est fortis impressionis in retinendo cibum in stomacho. Et ex compositis bonis ad eos est illud quod ℈. semnis arnoglosse ⁊ anisi amborum ana. z. i. ⁊ coriciis granatoruz ⁊ san. draconis amborum ana. ℈.

t est potio. i. t oz vt bibat in vino pontico. Et si fuerit illic fe. tūc cū aqua plu. t ex ꝓpositis conferētibus eis est electuarium de gallis t electuarium de thure t elin de siliquis. Et de emplis ꝓsert eis sicut ēplm de semine lini cū dactilis t ꝓsortat cū eis q̄ sūt sic̄ succi cydonioꝝ t alumnis hūidi t hypoquistidos t aceta tie t balaustiaꝝ t masticis t rosaꝝ t rubi t myrthi ꝑtes equales. Et qūz sūt ex istis medicinis mara cuz cera t oleo sicut emplm abzucalis. t emplm rubus t emplm de fanfel. cum fuerit caliditas. Facti aut̄ pp vlcera intestinoꝝ cura est cura vlceꝝ t multitudo administratōis exsiccantiū stipticoꝝ ex medicinis frigidis: sicut ē illud quod fit de acresta t sumachia: t cura retur cura dysenterie quam dicemus. Et cum causa cholerica illic est illa que effūditur t vlcerat: tūc melius ē vt ipsa cuacuetur in estate cū vomitu t nō cuacues eā ex via vlceꝝ. Et qū eā eius ē ph̄la necessariū ē tibi vt euacues phlegma p clistere dictū in ca. suo. t exsiccēs cibū t calefacias ipm t ponas ipm ex assatis t alcalage factis ex carnibus leuibus t minoza potū aq̄. Deinde si idiges fortioꝛi illo tūc vtere aut albo ad stom: aut nigro ad intestina inferiora. t ē ēt ex eis q̄ eūant linita.

Ca. iij. de cura vlcerosi.

Edicamen bonū ad lubricitatē humidā t est sicut cibus: ℞. passas nigras que coquantur t terantur cum suis interioribus t misceātur cuz eis cortices granatoꝝ albozꝝ t piper albū t oleū omphācinum t comedatur cum pane. Et oportet vt cōmisceantur cum eo quod in ipo administratur de stipticis frigidis mastix t thus: t si tollerat piper Et cum chronica fit solutio ventris lubricativa t cōtingit vt virtus cadat: tūc necessarium est in hoc vt i cipias cum equatione complexionis t calefactione ei⁹: t facias egro vti exercitio quod ipse tolleret: aut facias ipsum ingredi balneum t premas eum ꝑssione subtili t frica quod de corpore eius apparet. deinde da ei ad sorbendum iacenti non sedenti: in uno coza eius superiore t toto quod supza ipsam est in ꝓparatione aliquid de aqua carnis fortis cum qua mixta sint vinum stipticum subtile t tortelle sicce. Et si tollerauerit virtus t ꝓplexio eius vt ꝓsequēter adhibeas aliqd penetrare faciēs sicut diapipereon t diacalamentū: fac illud ita vt faciat ipm penetrare: nam cū feceris illud attrahet epar aliqd illius cibi t ꝓfortabitur eo. Reliquaꝝ aut̄ speciez fluxus stōi q est infra lubricitatē plurimā cura nota est t appropiquat curationi lubricatiui. In illa ergo cuius cā est cholera ru. plurima effusa ad stōm t intestina oz vt temperes membꝝ in quo generatur cholera t a quo ꝓcedit. s. epar t fel p illud qō sciuisti i ca. suo. t cūes sup fluitatē cholericā si fuerit plurima. t rectius illo ē cū vomitu si pole ē t leuet cū fluxu vētris si non fuerit i vtute debilitas t nō timeturvt accidāt vlcera aut q̄ sint facta. Et post illud incipe in ꝓnūis cū infrigidantibus t stipticitatē facientibus ꝓdictam. Et multotiens idē sanat hanc lesionē sumere in potu myrobo. citrinos. Ipsi enim educūt cholerā t faciūt succedere virtutē infrigidatiuam facientem stipticitatem. Et ex eis que conferūt eis ē administratio lactis acetosi t ꝓprie cum spodio. Et similiter cum aqua sauich oz dei. Et si fuerit causa eius ph̄la curetur cum eis que educūt ph̄la ex ebibitis t clisteribus si fuerit plimuz valde. deinde curetur cum eo quod constipat t cale facit calefactione temperata. Et ex eis que cōueniūt ad illud est elin de granis granatoꝝ quod est cuz cinamomo t elin alcanzi t trocisci de speciebus. Et si ph̄la est virreum non est excūsatio coꝝ que sunt sicut trocisci askiladis t suffuf facti ex aniuden t ameos t cymio in aceto posito t assato t semie lini torre facto t galla t balaustijs t carui t myrrha et thure cum spodio ꝑm q̄ tibi bene visum fuerit de mensuratione testimoniū. Et si fuerit illic ph̄la t cholera sit t significant illa exitus eius quod egreditur. t reliq̄ signa inuabūtur si sumpserint myrobol. citrinoꝝ partem. i. t nasturtij partem. ℈. cum quibus misceāt zuccari t granoꝝ myrthi t sumac t carnescch oiuz ana sextam partis illius. Et si fuerit causa melia effusa ad ipsum nos faciemus ei caplm singulare quod appropriatur ei cū caplis fluxus melici t ꝓporcionabimus ipsum ad splenem. Sed ci qui ē ꝑm cibaria t cibos singulare etiam faciemus caplm. t si nō fuerit nisi debilitas fortis t malitia complexionis cōsiderabis malitiam complexionis per signa sua. Et plurinū qdem malitie complexionis intestinoꝝ est cōmunicās malitie complexionis stomachi t signa eius sūt signa illius. Quod si debilitas fuerit in digestiua sola t fuerit frigus iuuantur cum eo alcanzi t iuuantur cū eo nostro qd est ꝑm modū hūc. ℞. xyloal. crudi t cymini i aceto infusi t assati ameos carui. ℥. assari t cardamomi interioꝝ passulaꝝ tritoꝝ ana partes equales: t fiant ex eis suffuf. t dosis sit vsq; ad. ℥. iij. Et si fuerit illic ventositas plurima pōam⁹ in eo semen alcesabā t semen rute. Et itē ꝓpōimuz quoꝛūdā plurime vtilitatis in hoc ca. ℞. ℥. se. feuculi t anisi t pipis longi t cardamomi oiuz ana. ℈. iij. t ℈. ameos t apij amboꝝ añ. ℈. iiij. t cassie t calāi aromatici t cyperi t xyloal. crudi oium ana. ℈. iij. t ℈. galle. ℈. v. t troci. ℈. iiij. t gariofil. t blacte bizantie t nucis muschate oium ana. ℈. iij. t sextā granoꝝ myrthi. ℈. xx. informētur ex eo trocisci t sit dosis eorum ꝑm mensuram testificati. Et iuuant in ea trocisci almarmaur ꝓpe si fuerit vtus expulsiua debilis etiam. Et iuuant in ea empla ꝓdicta calefactiua. t si fuerit cum debilitate expulsiue permisce ea cum ab synthio. Quod si fuerit corruptio pp calorē administrabis medicinas infrigidatiuas t sit in ea stipticitas aliqua t ingrossa cibuz: t fac cum ex genere frigidoꝝ grossoꝝ de qbus diximus in ca. malitie digestionis. Et oz q̄ adiuueris cū eis que diximus in eodem ca. Quod si fuerit debilitas in retentiua ꝓpter frigus aut calorem administrabis stiptica ꝓdicta in unio ca. calida aut frigida. Et si fuerit expulsiua etiam debilis administrabis suffuf de scoria ferri in nuce muscata in siropo de menta t administrabis empla ꝑm necessitatem.

Ca. iiij. de cura fluxus cholerici.

Am diximus ipsam in capitulo stomachi. t est pendens in fine rei cū curationibus dispositionū epatis t fellis t stomachi generantiū choleram t oz vt queratur illic.

¶ Ca.v. de cura fluxus melancholici t ē splenetici fluxus in quo non est excoriatio.

Oportet vt intendas in ipso curam splenis t causam eius cognoscas t opponas p illud quod necessariū est in eo. Et si fuerit illic multitudo melancholie t exuberantia virtutis euacuab cum decoctione epithimi t sumitibus. Et si grossa sicut fex t non fuerit ab apostemate in ipso propter grossitudinem melic ipsius tūc administrabis i ipa hoc solutiuū si fuerit virtus fortis: ℞. salis gēme ptē i. t spine egyptiace partes tres. t hellebori nigri ptes ij. decoquantur itaq; spina t helleborus in aqua fortiter t dissoluatur in ipsa sal t coletur. Et hec est via fluxus eius t purgationis eius ab eo quod fluit ex eo. Et si necessaria fuerit phlebotomia phloma et pforta epar t pforta os stomachi. t si cā fuerit in fluxu stomatico melancholico propter illud quod effunditur ad stomachum ex humoribus melancholicis pone super splenem ventosas retentiuas retento in eis illo quod ab eis comphenditur ad stomachum t intestina: t postea rege cum eo quod ē subtile confortatiuū sicut est hoc compositum quod est nostr: ℞. granoꝝ granatoꝝ. ʒ.x. ben rubei torrefacti. ʒ.i. t semis alsechē. ʒ.i. ʒedoarie. ʒ.i. karabe. ʒ.i. t seminis rute. ʒ.i. rizi. ʒ.i. fiat ex eo suffuf: t sit dosis eius. ʒ.iij. Et item sumatur granū granatoꝝ t passe nigre terantur cū accto t aqua t exprimat deinde t coletur t pjciatur desup salis paꝝ t origani t tingat cū eo. Si āt necessaria fuerit fortiora hoc: sumat thuris cipi t nucis cupressi t gallie ana. ʒ.ʃ. t tozcllaꝝ. ʒ.i bibatur cum vino antiquo puro.

¶ Ca.vi. de cura fluxus sanguis absq; excoriatione.

Am scimsti q; hic fit ex corpe. Et fit ex stomacho t intestinis supiozibus t inferiozibus: et fit ex ficteri. Et nouisti signa coꝝ. t qui ex eo ē virulentus t feculentus t totius cura ipm ex parte epatis t rectificatione cōplexionis eius t apertione opilationc ipsius. Et regimen antecedens in curatione illius est consideratio dispōnis in repletiōe: t pconsideratio causaꝝ facientiū necessario. Cū ergo nō est pp ipm dolor. t existimas q; est ex corpe aut epate: t non cadit ppter ipm virtus non retinucas ipsum. Et si timetur q; cursus eius quandoq; facit accidere excoriationē aut facit accidere debilitatem fiat phlomia: t extrahatur ex ptrario motus partis eius: deinde administrent medicine stiptice restringentes san. Et in illo qui accidit ex ruptura in venis intestinoꝝ quīq; pducit ad excoriationē festine. Oportet ergo vt puertas studiū ad retinendū eū t inclinandū t contrariū ptis si fuerit illic repletio vehemēs t plurima Et scias q; potata pstrictiua pueniētiora sūt ei qui est ex intestinis supiozibus t q; sequūt ea t q; sūt sup ea. Et clisteria sūt pueniētiora ei q; ē ex intestinis inferioribus. Et in eo q; ē in illa recto ē vt aggregent vires curatōes. Et oēs medicine stiptice frigide t facientes glutinationē pdicte in eis q; dicta sūt stringūt sanguinem pcipue quando in eis ponūtur alumē t hematites vel semen canabis tritū sicut pulvis t san. dra. t karabe t corallus t margarite: cū bibūtur t fiunt ex eis clisteria. t qnq; indiges narcoticis. Et qnq; est tibi necessariū vt confortes ea cū illis in ḡbus cū stipticitate est fortitudo. Et troc. de balaustijs in sima coꝝ que bibūtur est vtilis fortis t troc. de se. acctos. t troc. de se. canabis per illud qd scire fecim⁹ t succ⁹ arnoglosse t succus plilij t succus barbe hircine in his capitulis inuamentū pferūt: t ppie cū ponunt in eis medicine singulares p dicte t troc. dicti in palmis. Et item sumatur maloꝝ t cydonioꝝ t rosarum siccaꝝ oīuꝝ ana. lb. ʒ. decoquant in qnq; lb. aq; donec remaneat lb. i. t. ʒ. t pjciatur super eam tantundem olei rosat. t coquat in vase duplici donec consumatur aqua t remaneat oleū: t oleū illud admisceat i eis que bibūtur. Clisteria vo restrictiua sūt ex illis succis t ex aquis in quibus decoquūtur stiptica nota. Et pulverizentur sup ea que coquūtur in eis t ponantur in ipsis pinguedines ex adipe renū capzarū t ex oleo rosat. bono vetusto: t dicemus ea in antidotario. t dicemus ea etiā in ca. excoriationis t eligem⁹ ex eis salua temperata in quib⁹ nō sūt medicine acute t afferremus quedam hic. Clistere bonū ex eis q; exposuimus: ℞. cortici granatoꝝ t arnoglosse t liquaꝝ spine t sauich rizi omnū ana. ʒ. viij. t sumat de gallis imaturis. ij. t balaustiaꝝ t ro. oīuꝝ ana. ʒ. iiij, effundatur sup ea aq; comuna. i. cū parua aqua. t si fuerit aqua illa aqua virge pastoris erit valde bona deinde decoquatur cū facilitate donec remaneat fere tertia eius t coletur t sumatur alumis. ʒ. ʃ. t sandraco. t acatie t hematitis vel seminis canabis t balaustiaꝝ t succi barbe hircine t gummi t bdellij assati t ceruse plumbi t ostracozum adustozum t lutirubei t armeni omnium ana. ʒ. i. t olei ro. ʒ. vij. t interiozis adipis capzarū. ʒ. vi. t qui vult ponat i ipso opij pondus danic vsq; ad danic. t. ʒ. t clisterizet cū eo. Et cum est intentio in clisteri retentio san. nō est necesse vt ingrossetur cum facientibus glutinationē ex rizi t milio t similibus. Et cum est in ipso regimine excoriationis aut regimen amboꝝ simul necessariū est illud t studebimus vt hec duo non faciant ingredi in clisteribus ventositatē. Et exiussit fortibus in hoc ca. est vt sumatur acatie t gūmi arabici t semis hyusquami albi t opij t ceruse plūbi t lutī armeni t karabe t gallaꝝ imaturaꝝ omnū partes equales: cōtere ea t aggrega ipsa cū medicamine decocto caldo t fac ex eis similitudines glandū. In eo vo q; ē ex ficteri sufficit vt administres has medicinas sumach merdasengi t balaustie t ceruse plumbi t ostraca assata t administrentur sup locum post ablutionez t mūdificationem. Cum ergo fecerit hoc t remanet sup te egritudo t nō retinetur nō iuenis ei excusatione gn liges ambas manꝰ ab ascella stringēdo vehemēt t frica extremitates eoꝝ vehement t sedeat eger i aq; fra estate t i aere fro i hyeme t da ei ad potādū

aq̃ ffraz ꝛ effunde sup̃ eꝝ sozbitões succos ffos ꝛ ifratos: ꝛ siropos constrictiuos: sicut rob de acresta ꝛ rob de ribes ꝛ similia iffrata cuz niue.

Cap. vij. de cura excoziatois itestioꝝ ꝛ vlcerum.

Oportet vt ñ sit error i excoziatõe itestioꝝ. Fortasse eni nó ẽ illa q̃ idget eo i quo est vtus vehemens ꝛ est i administratõe ei⁹ i ipsa pernities: ꝛ est i ipsa iffratõ vehemens. ꝛ dare meloues idos ꝛ lactucam ꝛ portulacam est sufficiens i cura. Cunq; admistras clisteria i gbus ponuntur medicie cauterizatiue est pernitiosum. Et oportet vt cures sicut sciuisti illud qõ est i itestis superioꝝbus cuz ebibitis ꝛ qõ est i iferioꝝbus cuz clisteribus ꝛ qõ est i medio cum vtrisq; curis. Deide pmuz qõ oportet te considerare est dispositõ cause facientis excoziatões ꝛ vlcera itestinoꝝ: an est adhuc i effusione. Et an causa eius ascendens sit ex ruptura: aut repletione: aut apostemate remanente: aut est retentum ꝛ absciss̃um ꝛ iam destructum est ꝛ remansit vestigium eius ex excoziatõe ꝛ vlcere. Et nos qdez iaz declimus signa i hoc. Si ergo causa effunditur p̃para i abscidendo ipsam ꝛ constrigendo ipsam cum eo qõ iam sciuisti i loco suo. Et si fuerit necessaria euacuatõ propter malignam hu. fac eam cuz timore ꝛ cautela. ꝛ stude vt sit solutiuum non vehementer nociuum vestigio ꝛ vlceri: imo sit sicut myrobal. Et rectifica ipsum cum eo qõ miscetur ei ex eis que sunt sicut dragagã. ꝛ que sunt similia illi. Qõ si tibi possibile est vt prohibeas ipsum a cibo duobus diebus vt fiat corpus quaruz eius qõ effunditur ab eo fac. Et cuz voluerit sumere ipsum cibare eum cum lacte decocto cum lapidibꝰ ꝛ decoque fm q; p̃teriit i cap. suo. ꝛ iste cibus ẽ fm semitam medicie. Cibus vero ipse apud necessitatez ꝛ apparitõez debilitatis est ille cuius q̃ntitas mioratur ꝛ confortatõ multiplicatur ipsius: sicut caparis galline piguis ꝛ paruz panis de simila ꝛ decliuis ad azymitatez ꝛ testiculi galloruz ꝛ ona sozbilia que ascendũt a sozbilibus ꝛ descendunt ab assatis sozbus: ꝛ quandoq; inuatur valde ex piscibus assatis calidis ꝛ pedibus decoctis i lacte dulci. Et rizi tozrefactum est bonum eis valde cum sugit ipsum. Et oportet vt conserues vtutem eius etiam cum rob fructuũ ꝛ cibis dẽis i ca. p̃mo. Et sit sal eius sal gẽma ꝛ sit torrefactuz ꝛ non oz vt bibat vinuz nisi qñ nó multiplicatur calidꝰitas: tunc eni bibat ex eo paꝝ quod sit nigꝝ stipticuz ꝛ aqua eius sit aqua frigida. Et non est conueniens vt i p̃nis iciat a me dicis puris singularibus cuz qualitatibus suis stipticis ꝛ asperis. Et quãdo dolor fit fortior: idiges necessario facientibus gliatiõem vt fiat sicut maran ꝛ linatur sup̃ faciem in firmi. Et omnes medicie ifrigidatiue facientes stipticitatez permixte cuz gluti atis sũt inuatie nisi accidat corrosio: fortasse eni tunc idigebis abstersiuis ꝛ cauterizatuis permixtis cuz eis que leuia sunt sine mordicatõe. Et oportet vt detur i potu habenti excoziatõez illud qõ i potu est ex scibus ꝛ aliis i aqua ffa ꝛ non i aqua calida. Et reubarbaro gdez iest propter suã mirabilẽ in vlceribus intestinoruz ꝛ in fluxu alga rãs: ꝛ prope quãdo datur in potu ñ ex quo est sicut aqua arnoglosse cũ panco vino antiquo. Et glãdes assate ꝛ silique virtutez habent fortez coniuncte ꝛ separate ꝛ semen rose est mirabile valde. Et nos iã experti sumus illud qõ dixerunt quidam q; quãdo dantur ex eo in potu. z. iiij. cum aqua frigida remouentur ab eo. Lutuz autez sigillatuz est iuuatiuum valde omni excoziationi: ita q; corrosioni de quo in potu dat post mundificationẽ corrosiois ꝛ sospiciet cum clisteri aliquo ex clisteribus que diximus. Et similiter cum clistere fit cum luto sigillato in succo arnoglosse ꝛ stella seemine ẽt ꝛ succo portulace. Et ex eis que ẽt cõferunt ad illud est succus mori quod nõ natural: ꝛ silr siropus herbe caude equi: ꝛ succus herbe tincto citrine imbibit⁹ ꝛ clisteriz at⁹. Et dixerunt qdam in medicinis hᵒca. pedez alhacoham. ꝛ existimo q; sit pes corui. ꝛ dr q; hyp. cum dixit pes alhacoha intellexit folia ficus: ꝛ hoc non ẽ ex eis q̃ conueniunt i hoc cap. Et potare coagulũ lepozis ꝛ caseuz ablato sale eius ab eo fm q; diximus i cap. p̃mo est vehemẽter inuanes eos ꝛ qõ ẽ vltimũ i corrosione. Et cuz accit excoziatõ propter medicinam ebibitaz: tunc ex rebus inuatis est vt fiat clistere cuz butyro ꝛ san. drac. ʒ. ponantur in. z. xxx. butyri ex. z. i. san. draconis vsq; ad. z. iij. Et ex cõpositis valẽtꝭ ad eos sunt trocisci de suffuffri predicti. Et ex eis q̃ illis bona sunt est panis cuz puluerizatur sup̃ vinuz ꝛ detur i potu ex eo ꝛ bibatur post ipsuz aq̃ ffraz ꝛ ex eis que conserunt est vt sumatur cineris ostraco ꝛ fluuialiuz ptes. iiij. ꝛ gallarũ ptes. ij. ꝛ pipis pars. i. terantur ꝛ cribellent ꝛ puluerizẽt ex eo pondꝰ. ʒ. i. ffr cibuz ꝛ bibat cuz aqua ffa. Et filoniuz est eis inuatiuuz ẽt cuz bibunt ipsuz cuz aqua ffa. Suppositoria vero ꝛ clisteria cõuenientia ad hoc sunt sicut clisteria ꝛ suppositoria conuenientia ad fluxuz san. absolute additis i eis i p̃ncipio facientibus glutinatõez stipticis: ꝛ i fine eius si perducit ad corrosionem mundificatis ꝛ cauterizatis. ꝛ vsquequo dissoluatur illud qõ est super itestia ꝛ remanent manifesta: non oportet vt pertranseas glutinatõez facientia ꝛ stiptica. Et dixerunt qdaz q; oportet ne acatia mittatur i clisteri cũ non est i egritudie san. ꝛ non est hoc aligd: deide cuz mundificatur vlcus icipiatur cuz exsiccatis stipticis glutinatis ꝛ piguibus: deide i fine eius si perducẽ ad corrosionez cuz mundificatis ꝛ cauterizatis. Et sunt qdaz homines q permiscent rez modicaz de calidicõ i qbusdaz succis. Et clisteria salua conferunt ei inuamentuz maximuz. Eleruz cuz non ducẽ necessitas ad illud qõ est acutuz ꝛ ad illud qõ est acetosuz: tũc melius est vt non admistretur. Et oportet vt permutatõ fiat p̃muz ad acetosa: deide ad calida. Et quãdo exigit necessitas ꝛ corrosio: tunc non cures ꝛ si euz calidicon admistres necessitatez tuaz i eo. Et quandoq; rectuz est vt icipias cuz aliquo narcotico uz: deinde admistra clisteria acuta nisi cum non tollerat ipsa i firmus: ꝛ de istis acutis ꝛ illis que fiunt ex arsenico timetur denudatõ cutis post cutẽ donec perforentur i testia. Et propter hoc oz vt sit ineceptõ i admistrãdo

ea cuz scis q vlcus iaz corruptuz est. Et non tardat vsq; ad horaz i qua tietur q accidat foramen ꝓpter dilatatōez vlceruz t pfunditatem eoruz. Et scias q adeps capraruz ē bonuz sup totuz illud qō aggregat ad clisteria ex glutiatis: est eni succurrens t sedāl mordicatōez t portat super locuz egritudis velocit. t hoc etiaz no n est necessariuz nisi i pncipio egritudis. Et quando peruenit ad saniez idiges mundificatis: deide illis que sunt fortiora. Et idiges si i durriez lapidis conuertatur pignibus t glutiatis t separantibus iter mediciaz t egritudiez. Et cuz sciueris q vlcera sunt sordida: tunc mundifica ea cuz eis que sunt sicut aqua mellis. t fortior illa est aqua salis t aqua i qua condiuntur olive salute t decoctō pisciū saliroruz. Et necessariuz est ubi i same vt admiistres ea que sunt sicut trocisci de arsenico proculdubio cuz pertransierit egritudo nouitatez t non prohibuerit ab eis ꝓhibitor. Et scias q clisteria pigmia glutinativa sedant doloreꝫ eius qui habet vlcus i intestinis suis corrosiuuz: sed non sanant: t nō cures i corrosione nūi de medicis conferentib⁹ corrosiom t sunt mundificantiua abstersiua cuz exiccatōe t stipticitate t ea ex qbus fiunt trocisci. Et non oportet vt multiplicent super ea glutinatia t pigmia: t separēt iter ea t inter corrosionez t valentia corrosioni. t qñ ledunt t doloreꝫ faciunt: sed non respiciat ad illud. t scias q qñ tu multiplicas cuz clisteribus acutis: vt facias sequi ea incarnatiua assumpta ex stipticis glutinatis: t illud qñ sciueris q caro sana apparet. Et cuz aggregantur febris t debilitas t corrosio t fuit calitas t non potest eger vti eis que sunt sicut trocisci de arsenico sol: oportet vt dissoluantur i aquis fructuū stipticoruz fridorum sicut acresta t sumach t ribes t granata t rosa: t que sunt illis silia. deide ex siccentur t multiplicetur super eos illud t admistretur. Et quandoq; non est exculatō quin misceantur hyusganuz albuz t opiuz cuz eis: aut ꝓmittantur narcotica super ea: aut detur ifirmo cibus laudabil' Et maior sūma horuz troc. est a.ʒ.ʒ. vsque ad.ʒ.ij. t quandoq; est rectius vt ponat i age eius ifrigidantia stiptica: t de eis sunt lentes t cuppule glandium: t illud adiuuat i hoc vt accidat corter. Et ex eis que fortez facunt doloꝛem eius t iuuamentuz simul est vt clisterizentur cuz troc. de arsenico i aqua salsa cuz vehemens est grossitudo materiei. Et quandoq; sufficit febricantibus t debilibus t illis quoruz sensus fortis est t non tollerant acuta clisteria hoc regimen Incipiant t clisterizentur cuz aqua mellis: deide p⁹ quattuor horas cuz aqua salis: deide det eis i potulutuz cuz aceto mixto cuz aqua: sanat eni eos. Et ex regimine i cap. clisteriorum est vt clistere fiat paulatim per vices: t cum doloꝛ fit fortior tunc succurre cum oleo ros. t clisteriza cuz eo. Clisteria vero que admistrantur i retentōe san. t prohibitōe fluxus eius sūt alia t sunt proxia clisteribus prohibitōis fluxus ventris. Et quandoq; fiunt ei troc. qui admistrantur in eo per se. Et nos gdez dicamus nunc clisteria t colyria t troc. q ingrediuntur i clisteribus. Ex clisterib⁹ itaque leuibus i hoc t i fluxu ventris calido est vt fiat clistere cuz aqua arnoglosse sola: aut cuz aligbus troc. quos dicaz. t fiat clistere cuz pane simlagineo azymo trito i succo. Et ex clisteribus leuibus est vt sumatur aqua ordei t oleuz amigdaliuz t vitellus oui t aqua rizi decocti cuz adipe renuz capraruz annualuz t colentur t proiiciantur i luto sigillato. t silr decoctō rizi assati decocti cuz adipe capraruz: t quandoq; ponuntur cum eo i ipso cortices granatorum t galle: t silr clistere aque sauic t luti sigillari. Et iterū clistere iuuatiuuz cuz est caliditas vehemens: succus rasure cucurbite t pomulace t arnoglosse t succus ꝺ ge pastoris t grani myrthi t lentes a qbus aqua bis ciecta est. Aggrega hos succos t cōmitte cuz eis oleuz ros. t ceruse tuz armenuz t acacie z t tutiaz: t si ꝺigueris opio pone i eis ꝑm necessitatez t dispōez. Descriptō clisteris conuenientis excoriatōi ēr: ℞. cortices amigdalaruz t cortices fistici t granatorum t gall' t sumac t folia senticis t radicez alienti: elixēt itaque cuz vio donec ispissentur: deide coletur t terātur aliq trocisci clisterioruz t ponantur i eo cuz oleo myrthio. Collyrioruz autez ad excoriatōez medicinaruz matres sunt myrrha t ih⁹ t crocus t sandaraca t alumen t storax t castoreuz cuz adest opiuz t litiū t charta combusta t san. draconis t cornu ceruinuz adustuz t chimolea t luta que currunt cuz ea t climia t merdasengi t que sunt silia illis. t quandoq; necessaria sunt attramenta t arsenicuz. Collyrium ad excoriatōez t renalmonez: myrrha t crocus t ih⁹ t opiuz conficiantur cuz albumie oui. Aliud sandaracca storax myrrha crocus opiuz: conficiantur cū aqua arnoglosse. Et quandoq; fit ex huiusmodi medicinis maraz cum oleo ros. t ceruse t admistrantur super pannuz t fructuz cotti t ponitur in ano ꝑm q ponitur i ipso tenta ita q egeritur illud t mundificetur. Troc. autē clisteriorum excoriatōis sunt sicut troc. de arsenicis ad excoriatiōem: t troc. stelle: t oportet vt seruentur i vinatia vue vt conseruetur i eis vtus t troc. de charta combusta: Descriptō troc. charte cōbuste. ʒ.x. arsenici oruz adustoruz t corticis eris t aluminis iameni t gallaruz t calcis que non est extincta ana um ana. ʒ.xij. fiant ex eis troc. cuz succo arnoglosse quo⁹ vnusq; ponderet. ʒ.iij. t paruo ex eis admistretur pondus. ʒ.i. t magno troc. i. integer. Troc. alius: ℞. sumac t capita granatorum t succutuz t balaustiaruz t grana acreste t calcanthuz t colcotar t eris adusti t antimonij oiuz ana partez. i. flores eris partez. ʒ. fiant ex eis trocisci. Troc. fortis: ℞. calcez t alcali t acacie z t gallas arsenicuz t terantur cuz aceto aligbus diebus t formentur troc. t ex fortitudie eius quandoq; sufficit vt clisterizetur cuz aqua arnoglosse. Emplastra autez t epithimata iuuantia i hoc sūt emplastra predicta i cap. curatōis fluxus ventris absolute. Et iaz expertuz est epithima de troc. stelle cū aqua myrthi t contulit ei valde. Et quādo nō cessat doloꝛ tunc sedeat ifirmus i tia i cuius aqua decocta sunt stiptica nota cum aliquantulo anneti t fenugreci t altee: t si fortior fiat sitis t angustia in excoriatione

cholerica admistra lac acetosuz decoctuz i aqua sa
uic que vtraqz infrigidate sint. Qd si color adeo fiat
fortis donec appropiquet syncopis non erit excusa
tio narcotico uz: t ante illud clisteriza cuz adipe vac
cino cuz aqua sauie ordei absqz expultione. Et for
tasse sedabit dolor: t abscidetur egritudo propter il
lud qd accidit de equatione hu. t si non sedat cura
cuz eo qd scis. Et si vis clisteriza i huiusmodi hora
cuz hoc. clisteri: sumat aqua kisk ordei t rizi t adipes
renuz capraruz t oleuz ros. t gumi arabicuz t ceru
sa t vitellum ouj: conquassentur omnia i loco vno:
t si vis pone i eo opiu t admistra Et si fuerit excoria
tio phlatica tunc necessariuz erit vt incipias i curatõe
eius cuz eo qd icidit t educit ipsuz t facit quiescere
ab eo: t cibetur cuz huiusmodi donec sint cibi eius
etiaz pisces saliti t synapis cuz sicla t almuri t alcan
guamic sint tincture eius ex eis que sunt sicut grana
tozuz grana cuz oleo cuz seminibus t synapi que in
cidunt. Et quandoqz multiplicat cibatio t albusir
assato: cuz taz sumpserit aliquid ex medicinis que ad
caliditatez declinez sunt sicut alcanzi t cardomonũ
tunak cuz eo. Et dixerunt qdaz q qdaz habens vlce
ra intestinoruz tunatus est cũ electuario qd omni die
sumebat i potu cuz vio: deide cibatur albusir assato
fecit illud aliquibus diebus t videtur q sit illud hu
ius generis. Et iaz dixerunt q gdam homo fuit, cu
rans dyasenteriam antecedentez cura mortificante
aut sanante i die vno. Libabat hominẽ panc cũ cepe
acuto t minorabat potuz eius i illo die: t clisteriza
bat cuz i mane cuz aqua salis acuta: deide conseque
batur illud cuz clisteri medicine fortiozis ex clisteri
bus incarnatiuis. t si rollerabat dolorez eius cũ quo
curabat sanabat: t si non mouebat. Et erant clisteria
eoz ex huiusmodi clisteri: Rℨ. sanguis cymni carne
ni salis fortiozuz aldemest humidoruz meluloti oim
ana. z. i. t olei kisk. ij. decoquant i oleo donec consu
mat tertia t colet t admistret illud oleuz clisteriza
do. Et itez confert eis clistere cum decoctione rizi t
quandoqz ponunt i ea pisces saliti. Ceratuz dictum
in hac specie egritudis. Rℨ. carnis dactiloz pondus
lb. ij. t. ʒ. masticis. ʒ. i. ʒ. t anetj hũidi. ʒ. vi. t aloes
ʒ. i. t cere. ʒ. x. tolet rutacei: tolet ros. q. sufficit: t qñ
qs ponunt i ipo señ nasturtij, ppe qñ sentuntur phla
vitrei. Excoriationi aũt melice post regimẽ melle t
plenis ℨ q dixim i loco ante hũc t post rectificati
onem regimis confert suffusf de luto: t conferunt ei
clisteria de rizi t sint in eis species aromatice t semi
na calida t lenia t semina stiptica. Et ponãtur in eis
oleũ ros. t vitellus ouj: t eoz cibi sint a quibus ge
neratur san. Et qñdo fuerit vlcus maligñ nõ erit
excusatio qn fiat clistere cũ aqua salis gẽme: deide se
quaris ipsũ si'digestio eo cũ illo qd tã valde mũdifi
cat donec apparcat caro mũda: deide cura cũ cliste
ribus incarnatiuis. Et clisteria lenia ad hoc sunt sic
clistere i quo ponũtur spine egyptiace pties. iiij. helle
bori nigri ptes. ij. decoquantur cũ aqua t sal gẽma
q si illud nõ cõfert nũc admistrentur troc. de arseni
co. Excoriatio aũt q fit ex fece curatur cũ eo qd lenit
naturaz t sint i eo lenitas t vnctuositas t glutinatio
t lubricitas. Et premittat ante cibũ sicut vitellũ ouj
sorbilis: t sicut ius galli decrepiti: t sicut iura alecti
dabegi facta ex pillulis facilibus ipinguatis. Et ad
ministrentur clisteria leniriua ex succis glutinatiuis
lubricatiuis simul cũ oleo ros. t vitello ouj t silib
Et quandoqz confert cũ prologatur hec excoriatio
vt sumantur semẽ lini t semẽ ptilj: se. maru. t se. al
tee: t accipiatur mucilago eoz t detur i potu ante ci
bum. Ipsa eni aggregat ad lubricitatem t sedatio
nem doloris t glutinationẽ. Et sumere pauna ante
cibũ qñz removet hoc accidens. Excoriationi vero
facte successione potus medicine pferũt medicie sin
gulares glutinatiue predicte. Et pferũt ei dragagan
tũ assatũ de quo bibãtur in lacte acetoso. ʒ. iij. t. ʒ. t
qd ẽ supra. t cõfert ei valde vt fiat clistere cũ butyro
vaccio receũ bono. t qñz ponitur in ipo aliquid de
san. draconis: t qñz confert ius vẽtrium i aliqua ex
coriatione cholerica t nõ ẽ medicina omnium.

La. viij. de cura fluxus ventris facti pp cibos.

Qra nota ad istos est vt prohibeatur descẽsio
eius dum non accidit colirica fortis supflua.
Sed si fuerit ex multitudie cibi fiat illud t ad
mistretur fames post illud. t qñ descenderit sñat ali
quid ex robub stipticis. Et si acciderit debilitas su
mat alcanzi aut suffusf de granatis. t si sentitur debi
litas in stõ cũ eo qd accidit de multiplicatõe t signi
ficat illud id qd accidit de rugitu t vẽtositate sumat
balaustiaz t thuris t amcos ptes equales t pficiãt
cum passis tritis cum suis interioribus t comedat
ex eo omni mane quantitatẽ nucis. Et itez sñat me
dicamẽ de acoro t alcamecrzech dictũ i ãtidotario
In facto autẽ ex corruptione cibor in scipm aut in
eo: aut qualitatibus malis in eis: aut velocitate ad
mistratõis eius in eis oz vt sumat postea cibos boni
chimi. Et curek impssio remanẽs ex calore t frigore
cum eo qd scis ex eius frigidis aut calidis. t si fuerit
cã viscositas coz t lubricitas ipsoz: converte ad eos
illud in quo cum lenitate est stipticitas. Frigus autẽ
coz t caliditas ipsoz sunt fm q eis puenit. Et si cã
fuerit pmissio lubricitatis pmittat stipticum. Et si cã
fuerit postremitas eius cuius velociter fit digõ apo
regimẽ: tunc sumat spodiũ t aliqd de robub vt rec
tificetur stõus ab impssione eius cuius alteratio no
cuit ipm nam fm plũm accidit calefactio. t si faciat
accidere raro frigiditatẽ pp accetositatẽ cibi in qui
busdam dispõnibus h ireginem sumat spodiũ cũ
canzi. Et si causa fuerit paucitas cibi aut subtilitas
sube eius cibet post ipm carnibus grossis mosusat
t conditis cũ stiptiis t cũ aceto pparatis t piscib
salitis t silibus. Quod si timeatur de debilitas digesti
onis cũ hoc cum seminibus condicetur.

La. ix. de cura fluxus cerebralis.

Oportet vt habens cũ oino non dormiat sup
collũ t qñ excitat a somno ẽ ei necessariu vt
vtat vomitu quater egrediat humor grossus
effusus ad stomachũ ex capite capiens fluxũ. Et vt
admistretur illud qd diximus in ca. catarri ꝺ rasiõe

capitis ⁊ fricatõe eius cuꝫ rebus asperis ⁊ ex vapo-
ribus capitis ⁊ admistratõe rubificantiuꝫ ⁊ cauteri
zantiuꝫ sup ipsũ: ⁊ ẽ ex confortatõe eius ⁊ rectificató
ne ꝓpõnis eius. Et qñꝫ necessariũ est cauteriũ: ⁊ nó
oꝫ vt admistret retentio eius a stó cum medicis sti-
pticis ⁊ magnificet timoꝫ: imo oꝫ vt extrahat illud
qđ de eo aggregat supius per vomitũ: ⁊ illud qđ de
scendit ex via itestinoꝝ: ⁊ si non cuꝫ alio saltem cum
clisteribus. ⁊ restringatur illud qđ de eo descendit ad
ventrẽ: non cuꝫ illo qđ ꝓstipat: quare sedeat materia
i vẽtre: imo cũ eo qđ est simile illi quo retiet ex pecto
re ex eis que diximus in suo cap. ⁊ cuꝫ eo qđ docui-
mus te i cap. cure catarri. ex abscessione causaruꝫ faci
entiuꝫ catarruꝫ ⁊ rectificatõe caruꝫ.

¶ Cap. x. de cura fluxus opilatiui.

Fluxus opilatiui plim fit cum periodis: siue
sit a coꝫpore toto: aut sit ab opilatione i epate
aut iter epar ⁊ itestia. De erroꝛe igitur est vt ca
dat additio i opilatione per stiptica: imo oportet vt
iuuetur qđ expellitur ab opilatione cuꝫ euacuatõe.
Cumqꝫ euacuant vie ab eo misceant medicie aperiti
ue opilationuꝫ vt aperiant eas. Et qñꝫ necessariuꝫ ẽ
i aperiendo opilationes solutiuũ fortiter attrahens
materias grossas generantes opilationeꝫ: ⁊ clisteria
fortis apertionis ⁊ attractionis. Et vomitus est ex
reb⁹ magis iuuatiuus ad illud qñ cadit ex obuiatõe
ipiꝰ quẽ admodũ testat hyp. Et rectius qdez est ha
bẽri hanc egritudiné vt comedat cibũ suũ i plurib⁹
vicibus non i vice vna: imo i oi hoza quantitates q̃
pertinet ei de cibo suo: deide oꝫ vt ptiat: deide oꝫ vt
ꝓseq facias cibum suum illud qđ adiuuat ad pene-
trandum cum velocitate ⁊ aperiat opilationeꝫ cibo
⁊ melius illo toto apud .G. ẽ dicalamẽtũ: ⁊ def de eo
ante cibum vsqꝫ ad aur. i. ⁊ cum digeritur cibus de
tur etiaꝫ de eo quantitas. ʒ. ʒ. Et vinũ vetus fortẽ sub
tile paucum est bonuꝫ valde cuꝫ admistratur post
cibum. ⁊ tyriaca est res magis iuuatiua ad illud. Et
qñ rectificat digestio cibi balneet. Fricatio aũt oꝫ vt
non ab ipso separet ante cibuꝫ ⁊ post ipsꝫ. ⁊ quãdo d̃
bilitat idiges fricatione vehementi cum panno aspe
ro donec ⁊ ventris. Et quandoqꝫ necessariũ ẽ vt liui
atur coꝫpus eiꝰ picr: ⁊ medicis rubificantibus. Opi
lationum vero apertionẽ iam sciuisti. ⁊ oꝫ vt nó sol
natur eger iste a fricatione: nam cũ tu creueris eum
⁊ aperies opilationes ⁊ resolueris humoꝛes opila-
tiuos penetrabit cibus ad coꝫpꝰ eius ⁊ non accidet
diaria post illud ⁊ confortabitur coꝫpus eius.

¶ Ca. xi. de cura fluxus liquefactiui.

Hi eis que sunt sicut eticha ⁊ pthiꝭ ⁊ q̃ hac
via ꝓcedunt non speratur vt curetur nisi si-
cut speratur i curatione eius. In eo autem
qui est infra illud curetur coꝫpus cuꝫ infrigidatiuis hu
mectantibus ⁊ aeribus ⁊ embrocis fm illud. Et exti
guatur cũ eis que sunt sicut tro. de spodio ⁊ tro. de
canfoza ⁊ cũ epithimatibus ⁊ emplis infrigidatis sup
coꝫ ⁊ pectus ⁊ epar. Et sint cibi eiꝰ exꝯ carnib⁹ leuib⁹
bulliet ⁊ iffatis ⁊ musulat ⁊ caro pisciũ ⁊ succabegi
cũ aceto ⁊ panis similagineus bene confectus ⁊ ter
mentatus ⁊ panis cum assatur. Et quandoqꝫ fit ex
eo sorbitio cum gummi. Et sirꝫ cibus q̃ fit de accto
sa ⁊ silibus. Et non retineatur expulsio vice vna: im
mo retineatur gradati, cũ hꝰ i curationib⁹. ⁊ cũ tro.
de spodio rectius proprie. ⁊ cum tro. fm hunc mo
dũ. ℞. lutum armenũ ⁊ spodium ⁊ castaneas ⁊ semẽ
acetose excoctiatũ ⁊ almirberis ⁊ rosꝫ. ⁊ gũmi assa-
tum ⁊ cãeros adustos: terant oia ⁊ ꝓficiant cũ aq̃ cy
donioꝝ. L. xij. de cura fluxꝰ fcī a spissitudie cutis

Am inuimus ad signaꝭ vbi docuim⁹ re-
gimẽ attractionis materiez repletionaliuꝫ
ad exterioza coꝫpoꝛis. ⁊ melius qdẽ ẽ vt ex
trahantur hũoꝛes p hꝰomiaꝫ ad fluxũ ventris pti
nentẽ aquo iaꝫ expediti sumꝰ. ⁊ admistrẽtur balnea
cũ aqs apitiuis: ⁊ sit ille i qbus ꝺcocta sunt aperitia
⁊ cũ lana. iuis ⁊ mũdificatis. Et multo tẽs vngantur
tinis icterine. Et si fuerit spissitudo vehemens admi
nistretur fricatio cũ pannis lineis asperis ⁊ cum vil
lis donec rubeat cutis: deinde effundetur sup eam
aqua calida ⁊ aque in quibus ẽ virtus apitiua coꝫ
que diximus.

¶ Ca. xiij. de cura colyricꝰ passionis.

Colyrica passio hꝫ regimen in ꝓncipio cũ mo
uet. ⁊ regimẽ in medio sui motꝰ ⁊ regimẽ apꝺ
cõmotionẽ sui. i malam ⁊ inobedientiam suaꝫ
malitiosam ⁊ motionẽ accidentium suoꝝ timoꝛoso
rũ. Cũ apparẽt signa colirice passionis ⁊ icipit eru-
ctuatio alterari a dispõne sua. ⁊ senti ri i stó grauitas
⁊ in intestinis punctura: ⁊ qñ ẽ cũ ea nausea: tũc oꝫ
vt nó sumat sup illud aligd oio: neqꝫ post illud nisi
cũ timet casus virtutis: tũc eni rege cũ eo qđ dicem⁹
Rumũ igit qđ oꝫ fieri ẽ vt expulsio fiat p vomitus
si fuerit cibus adhuc primus supioꝛib⁹. ⁊ si nõ fue
rit ita ꝓseqũter abibeat aliquid qđ ipm deponat ex
eis que lenunt naturaꝫ. Et sit illud qđ facit vomitũ
lenificatiuũ cum mensura que extrahat illã quantita
tẽ, ꝓpter qđ extrahat illã sup fluitatẽ sup illud: aut rẽ
extrancam ab ea. ⁊ oꝫ vt expellant cũ eo in quo nõ
sunt due malitie: mollificatio stoi: ⁊ debilitas ꝓuntũ
eius sicut in oleo sisamino ⁊ oleo de oluis ⁊ aq̃ cali
da: neqꝫ cũ illo in quo nõ ẽ glutinatio cũ ipi idiget
ꝓtrario glutinatõis: imo cũ eo qđ ẽ sicut aqua mell
⁊ siropus acetosus dulcis cũ aqua calida nõ ꝓp ne
cessitatẽ imo cũ eo qđ est sicut aqua calida sola: aut
cũ pauco baurac: aut cũ sale naptico: aut aqua cala
cum cymino pauco. Et sirꝫ si voluerit per seipsos ⁊
accidit eis subuersio non obediens. Et nocet eis per
illud etiã: tũc oꝫ illic vt curet. Hyp. n. dixit qꝺ võit⁹
qñꝫ ꝓhibet vomitu: ⁊ fluxus qñꝫ ꝓhibet fluxu: et
fluxꝰ ꝓhibet vomitu. Et coꝫ fluxus oꝫ vt fiat cum
suppositorio leni ⁊ tereniabi ⁊ zuccaro ⁊ sale aut cli
steri leni ex aqua sicle ℈ tate. lx. ʒ. ⁊ baurac pauci su
per eam quantitate aur. i. ⁊ zuccari ru. quantitate. ʒ
x. ⁊ olei ro. ⁊ sisamin i quãtitate. ʒ. vij. aut cũ aliquo
qđ bibatur sicut cyminũ. Ꝺm enim ẽ iuuamuꝫ in
hoc valde. Cũ ergo sciueris qꝺ materie in coꝫpoꝛe
cholerice sint ꝓmouentes eam: nã ipse qñꝫ sunt de
adiuuantib⁹ ad hoc vt accidat colyrica passio: ⁊ nõ

est timor totus ex cibo: nō inuenis excusationē gn̄ in frigidos stōm tūc exterius cū eo qđ ifrigidat: ⁊ si nō cū alio salē cum niue post admotōm eius ad vomitum si declinet ad illud cā mensura intollerabili. Et in illa ifrigidatione est sedatio sitis si fuerit. Cū ergo superabundat vomitus ex eis que retinēt ipm est in frigidatio stōi cū huiusmodi. ⁊ ponere ventosas sup ventrē absq; icisione: ⁊ si fuerit ffz ifrigidans ex succis fructuū erit etiā magis iuuatiuū. Et si misceatur cum eo sandali ⁊ canfora ⁊ rose ⁊ liniatur cuz eis ad mirach erit iuuatiuū. Et quādoq; ē necessariū strin gere extrēitates. Et si fuerit caliditas fortis curet cū medicamie ō luto anesiburni dēz i ātidotario. ap̄li oz vt ꝓsideres illū qđ egredit dū. n. perseuerat cūdochilus ⁊ aliquid homogenū ei ⁊ crabus nō confedit eius retētio oia aliquo modo. In ipo enī est timor magnus. Cuncq; alteratur ab illo alteratione fortas se fedā necessaria est eis retentio. Et silr cuz illud qđ egreditur est res curatiē viscosa aut cholerica aut alia ex eis que debilitant corpus ⁊ ipaimāt i pulsu ⁊ faciūt cū frequētem ꝑm equalitatē ⁊ descendentē. Et faciunt apparere i corpore sicut extenuationē ⁊ i mirach sicut spasmū. Et fortasse accidit sicut sitis ⁊ febris ⁊ significant q̄ solutio ventris permutatur ad sanitatem. ⁊ oz vt adiuuetur i retētione ei⁹ cū robub stipticis ⁊ quādoq; cōdiuntur cū eo qđ est sicut mēta: ⁊ si euomuerit ea reuerentur sup eos ⁊ dentur eis paulatim. Et nō oportet vt cessetur a dando i potu medicinas restrictiuas ⁊ robub stiptica ꝑm virtutē eoz: imo oportet vt iterentur super eos ⁊ fiat pmutatio de vna medicina ad aliam: ⁊ sunt omnes stomatice. Et aqua ros. calefacta cōfortat stōs eoz ⁊ calefacit ⁊ prohibet ex egritudinib⁹ eoz̄. ⁊ ista robub oz vt nō sit acetositatis talis que mordicet stōm etiaz: ⁊ sint adiuuanna ad materiā: imo si est cuz eis aliquid ex hoc frangatur cū re que nō sit de genere eius qđ soluit aut vomere facit. Et acetosa quidē cōuenētia sunt i excoriatione. Et similiter ea q̄ sūt vehementis frigiditatis ex eis que bibūtur actu. Et qūz nō puenit eis per hoc qđ percutūt stōm. Et plurimi qb⁹ ista cōuenit sūt illi qui sūt cholerici: quare oz vt experiatur dispositio qua recipiūt ea. Et siro⁹ factus de menta cū aqua granatoz expressoz cū pulpa sua cū aliquantulo mēte ē bon⁹ eis prohibens vomitū eoz̄. Et silr aqua granatoz acetosoz̄. Et quādoq; ponitur i ipso aliquid de luto aromatico qđ cōmeditur. Et cū plurimū coz bibūt aquā calidā fortiter ⁊ expandit virtus ad venas eius ⁊ redeunt materie expanse ad venas. Et oz vt vaces etiā ad vaporationes ⁊ vnctiones ex oleis in quib⁹ sunt cōfortatio ⁊ stipticitas ⁊ calefactio subtilis sup hypocondrie: sicē oleo de neridē ⁊ de lilio narci cino ⁊ oleuz ros. etiā ⁊ oleū i quo bulitūz mastix ⁊ ē iunctio bona eis ꝓpter cuius colirica passio est a cibis grossis. Junctura vero ⁊ lacerti iungant cū eis que sūt sicut oleū ro. aromatizatū ⁊ sicut oleū viol. cū cera pauca. Et emplastrētur stōi coz cū emplis stipticis ifrigidatis vehemētis stipticitatis: ⁊ sit eis aromaticitas ex eis q̄ sumisti. Et cū necessariū facit timor vt phibeas colirica passionē ⁊ nō euacuata sunt oia q̄ oportuit euacuari de cibo corrupto ⁊ humore malo: deide ꝓmouet tūc oz vt cibes eū adhuc cū cibis frangētib⁹ ipz deide euacues eū post aliquot dies cū eo qđ soluit ipm. Cū ergo senseris q̄ causa tota nō est ex cibo: sz est illic sicut fortitudo frigoris stōi ꝓparabis i retinēdo vomitū eoz postq; vomitu expulerit quātitatē quā oportuit expelli cū siropo de mēta permixto cū miua pauca: aut cū virtute xiloaloes: ⁊ fac vt sint emplastra coz declinioza ad calefactionē. ⁊ fac vt illi super qđ dormiunt ex cibo permixta sit virtus pulloz columbarū. Et sint cū eis species ꝑm quātitatē quā existimas: ⁊ panis infusus i passo etiā. Cuncq; feceris habētibus hoc accidēs ex potatione ⁊ emplastione illud qđ ditim⁹: tūc necessariū erit vt ingenium inuenias in faciēdo eos dormire sup lectos stratos pannis cū canticis sōniferis ⁊ cannulenis ⁊ cunis ⁊ pxelli one leui ꝑm q̄ dormiant super eam. Et cū eis q̄ diximus in faciēdo dormire illos sup quos dñantur vigilie. Et oz vt sit locus eoz̄ locus i quo nō sit luz plurimū neq; frigus. Frigus nāq; expellit hūores eoz̄ ad iteriora: ⁊ necessitas ad trahendū eos ad exteriora ē necessaria. Qđ si pulsus incipit minorari ⁊ videris aliquid de ipressione spasmi ⁊ singultus icipies ⁊ dabis ei i potu aliquid de vino dulci odorifero i quo est stipticitas cū aqua cydoniorū ⁊ torrellis aut medullis panis simileginei calidi qz̄uz possibile est. Et si necessariū ē qđ sit fortis illo accipiatur caro plurima ex carne molli ⁊ tenera q̄ sit ex carne auium ⁊ arietum ⁊ incidatur ⁊ ponatur sicut est in vase ⁊ decoquantur quousq; amittat aquositatem suā: ⁊ fortitam ad se redire eaz faciet. deide exprimatur fortiter: post decoquatur illud qđ expressū est ex ea paulatim: ⁊ fiat acetosum cum aliquo fructuum infrigidantium. Et meliores eis sunt granata ⁊ cydonia Et sunt ex hominibus qui ponunt cum eo aliquid occultū ex vio ⁊ sorbēt: ⁊ si digitis soluat i eo panis paucus non erit in eo malum: deinde dormiant super illud. Et nonest malum eis vti vua pāsili de qua ipsi accipiant cum appetunt eam ⁊ sumere ex ea parum masticando grana eius bene. Quod si non retineatur in stomachis eorum aliquid de hoc: ⁊ alijs ⁊ declinant ad vomendum tunc pone super inferiora ventrium eorum ventosas magnas apud vmbili cum sinciciſione. Quod si non steterint super ipm tunc super illud quod est inter vtraq; spatulas declines ad inferiora. Et si possibile fuerit vt sic dormiat erit rectum. ⁊ si fuerit magis decliue ipsum ad inferiora liga qđ est sub ascellis: ⁊ adiutoria eius: ⁊ fac cuz dormire si possibile est: ⁊ cum excitat ipsuz dolor: vē tosaz: aut istuta tūc retinera ea ambo super ipm ⁊ non alteres ea ambo vsq; quo sis securus vt incipiat cib⁹ descēdere a vomitu aut sedatur motus descensionis i fluxu ventris: tunc enī solue quodcunq; fuerit ambor paulati. Si autem non recipiat aliquid immo

fluxu ventris educat ipm: tūc aggrega i cibatōe ei⁹ inter stiptica t inter ea in quibus est stupefactio aliq̄ sicut anisum assatum quod ponatur in decoctione papaueris t ponatur super ipsum galia t nō pōas ipa dulcedinē. Dulcedo enī qūz fit cā ad abhorrēduz t lenitatis t fluxꝰ solutionis nature. Cū ergo deueris ciⁿ hꝰ i facit ipz dormire desup. Quod si fuerit illic vomitus cōsequenter: adhibeas ei cochlearuz .i. de siropo nicute aut robˢ cius. t si fuerit fluxꝰ ventris pmitte super ipz suctionē aq̄ cydoniorꝝ diotico rū alzarur t pirorꝝ alicent t malorū alicent muzorꝝ algobeira. Satis aūt eorꝝ frangitur cū eis que sūt sicut sauic ordei aut sauic malorꝝ cū aqua granatorū Et oz vt non seperentur ab eis odores cōfortatiui t restaurentur sup eos: t omne qđ mouet i eis subuersionem aīe permutetur ad aliud. t quādoq̄z abhorrent qđā eorum odorez panis: t quandoq̄z delectātur eo quidam eorū: t qūz abhorret quidā eoꝝ odorem iuris: t quandoq̄z delectantur eo qdam eorū t sūt vinū: t sūt suffumigationes. Fructuū aūt odorē plures eoꝝ recipiunt t oz vt non cibent aliquo duz non verificatur eoꝝ fames. Qđ si fames patiantur ante mundificationem nō cibentur: imo mittantur i balneū t fundatur super capita eorū aqua tepida t exeant t non morētur. Si autem appareat spasmꝰ admistra super iuncturas cerata lenia calida ,pfundantia: sitq̄z i hyeme cū oleo de neridē t de lilio t in estate cū oleo roſ. viol. Et sūt prosice super eū pānū ifusū i oleis humectantibus lenitiuis i oleo t de oliuis. Et oz vt itentio sit i mandibulis t iceiranter eleuetur cū mento t lacerto mouēte genas iferiores ad superiora cū ceratis. Et iterū cū quieuerit iflatio coliri ce passionis t dormiūt t excicantur da eis i potu aliquid de robub t face eos igredi balneū cū facilitate t non multiplicent moram i eo: imo quantocite quasumant de humiditate balnei: deinde extrahe eos t coopi ipsos t ciba eos cibo pauco leni boni chimi t calefac eos t nō dimittas eos plurimū bibere valde t separēt inter aquā t vinū si sūpserint stiptica super cibuz. Et prepara post illud i confortando stōs eoꝝ cū eis q̄ sunt sicut tro. de roſ parui t magni: t sicut geleabi t spodiū t cū eis que sūt sicut alcanzi. Et multotiens quidē fit balneū cā spasionis hūoꝝ t materici colūice passionis t cuētus cōfortationis i mēbris.

¶ Ca. xuij. de regie fluxꝰ medicinalis.

De hoc iā singulare fecimus ca. vbi dixiꝰ medicinas solutiuas t vomitiuas t earꝝ administrationē. Sed cū hoc nos dicem⁹ breuiter q̄ i principio sui oz vt curētur cū lactibus t oleis t proprie cū ingeniatur i lactibus vt sint stiptica: t i oleis vt sit i eis aliquid ex hoc Hoc enī tēperat cansam sanguis. Et qūz sufficiūt in principio lac t oleū t aqua calida: t qūz est sanano i potādo ista vna vice post aliam. Et bibatur aqua calida t proprie cuz adiecta ex substātia medicie al qd stō t intestis. Ipsa enim trāsmittit eiⁿ andacū deide p̄sequaris illud cū clusteri cōfortato tēperate t cibo similiter.

¶ Ca. xv. de cura fluxus cretici.

An oz vt retineatur fluxꝰ creticus cū non pducit ad timorē: qđ si sup fluat curetur cuz propinquo illi quo curatur colurica passio veritū oz vt nō cibetur aqua carnis si fuerit egritudo acuta valde: imo cibetur eo i quo est infrigidatio t grossatio sicut est sozbitio facta ex sauic ordei t sauic malorū. Et si tollerat carnē: cibetur cū eis q̄ sūt sicut pisces recentes decocti cū granis granatorū aut cū aqua eoꝝ condit cuz seminibus stipticis t que sunt ex coziandro i aceto posito t exsiccato t sūbus eis.

¶ Ca. xvi. de tenasmone.

Priusq̄ qđē oz te scire de dispone tenasmon est an est tenasmon vez aut tenasmō mendosum. Et tenasmon qđē mēdosū est vt sit in ano sex sicca retēta: t qūz exprimitur ex ea aliqd: t qūz abradit itestinū pp laboreꝝ qui ,puenit ex motu eius. qūz enī est illud t existimat q̄ illic sit tenasmō. Si ergo ē aliquid ex illo oz vt curet ipz cū clisteribꝰ lenibꝰ t cū coliriis medicatiuis. qđ si nō agāt clisteria lenia acue ea cū lenitate t hūiditate sua aliq̄ acutate vt extrahatur graue ex eis. Deide si indiges in reliquo humiditate t lenitate pura sis contentus eis. t qūz i digebis vt i potu des pillulas de bdellio aut gūmi albotim si fuerit illic grossitudo materici. Et si fuerit caliditas i digebis eis q̄ sunt sicut cassiafistula t siropus violaceus t sūa: t pillulis factis ex iūdulla cassiefistule cū succo liquiricie t dragāto. Si autē fuerit tenasmō puꝛ tūc si fuerit causa eiꝰ frigus aduenies ano: curabis ipm cū vaporationibꝰ t cū clisteribus calidis t cū furfure cū quo vaporabunt anus t core t pectē t emunctoria t sedat sup miliū t salē calefacta ābo i pāno: aut cuapozent cū spōgia t aq̄ calefacta t cū spōgia sicca calefacta t inūgat cū cerato ex qbusd i olis calidis t stipticis t calefiat loꝰ eiꝰ: t pmisce cū cū vino calefacto t olo ōphacino aut pctpe ei vt igrediatur balneū calidū t sedeat sup fram calidam. Et scias q̄ frigus nocet tenasmon in pluribus horis t propter illud est calefactio subtilis conferens eis pluribus dispositionibus. Et sūt sunt plures species tenasmō quibus confert vaporatio: sicut nocet eius infrigidatio: t pluribus speciebꝰ eiꝰ nocet assūptio medicinaꝝ que generāt chimi grossum t viscosuz Et si fuerit cā eiꝰ durities rei sup quā sedet homo mollificet cū cerato ex oleo anetino aut camemillino cū bdellio t cera aut cū oleo calido in quo ponas spōgiam t appropiques loco. Et si fuerit causa eiꝰ apa calidū stude i retinēdo illud qđ currit ad apa i via venaꝝ aut ex via fluxꝰ t rege apa t tēpera hūorē calidū. Et oportet vt curetur i initio sui cū phlomia si necessariū fuerit: t cū minoratione ei bi mūlta: imo fac cū ieiunare si possibile ē ei illō duobus diebꝰ Et vt admistres sup eū i pncipio aqs t embrocas que declinant ad frigus aliquod cū mollificatione t prohibitione eius qđ effūdunt ad ipm Et ex eis q̄ conferunt ad ipm ē filtrū infusū in aqua myrthi t rose cū alcāna panca. Et fiat clustere etiā in pānis cū eis que sunt sicut aqua ordei t aqua solatri t aqua roſ. t oleū roſ, t albumē oui. Et si cā fu-

erit fluxus retinebis ipm sicut scis: deide embrocabis t emplabis cum mollificatiuis ex camemilla t ăceto pmixtis cũ eis que scis ex stipticis: deide admistrabis maturatiua q̃uis sint omnia illa i locis pretertis. Et qñ confert clistere cũ oleo dulci decocto cum aliquo ex stipticis. Et cum tu cibas melius quo cibas est lac recenter mulctũ decoctum: quoniaz retinet fluxum desuper t lenit locum. Et ex medicinis bonis qñ vis maturationem t resolutionẽ t sedationez dolozis: est emplm de semine greco t maluis t emplm de melliloto t emplz de caulibus decoctis. Qñ si necessariũ ẽ foztius ponatur cũ eo paz cepe assate t paz b delliz. t ex maram expertis cum apa est inflatum dolozosum est vt sumantur plũbi adusti t lauati t ceruse plũbi preparate cum oppoponaco t mer dalengi condiũ partes equales: t pficiantur cũ vitello oui t oleo ros. Et nos probauimus ipm t inueninus in fine vltimum: t si vis distilla super ipsum aquam solatri aut aquã coziandri. Et si vis adde in ipso climiã. Et quandoq̃ confert eis climia sola cũ vitello oui t oleo ros. Qñ si causa tenasmon fuerit apa durum curabis ipsum cum eo qñ scis de curatione apatũ durozũ. Et ex eis que experta sunt in hoc est vt sumant bdelliuz t crocue t alcanna t synapis t alkeiri citrina sicca t ceruse plũbi: deinde aggregẽtur illa oia cum eo qñ tegit adipez galline t anatis t medulla cruris vaccaruz pmixtis cum vitello oui t oleo ros. t oleo alkeiri: t fiat ex eis marz. Qñ autem fuerit cã eius humoz putrefactus imbibitus illic ex phlate aut cholera: aut fuerit phla viscosuz curabis ipsum cum ablutione. Et illa que melioz est: est que fit cum eis que sunt sicut aqua olinarum salitaz cuz qua fiat clistere mensura .5.lb. sumpta ex ea donec egrediatur illud qñ ẽ illic: aut fiat clistere ex succo foliozum sicle cũ virtute violarum t turbit: deinde cum ipm cum sedantibus dolozes ex colyrijs tenasmõ: t quãdoq̃ facit necessariuz phla potare pillulas fetidas. Et si fuerit cã residuum eius qñ descendit in hoza: tunc si illic fuerit fluxus retinebis ipm. Cũq̃ retineris considerabis: naz si eger tollerauerit: t nõ fuerit spes q̃ fluxus redeat clisterizabis q̃s leuiter poteris aut suppones colyriuz ex violis cuz pauco sale: si materia fuerit cholirica t ex medulla cassie fistule coagulata cum pauco baurac t turbit.

Et si fuerit materia phlatica: t si non audes illud redi ad illud qñ mollificat t attrahit t sedat dolozem ex embrocis t colirijs. t qñ difficile fit tenasmon t non est illic materia egrediens t non est nisi elevatio ad scellam frequens: cum qñ est causa apa duruz et quando est frigus inseparabile: tunc assidua vaporationem eius cum lana in fusa oleo calefacto sic oleo ro. t oleo myrthio t vio. t camellino t pauco vino t infunde cum illo oleo anũ t pectine t testiculos. Qñ si non sedetur: tunc clisteriza ipm cuz oleo sisamino tepido. t retineat ipsum per hozas aliqs quoniam sanat euz. Et hoc quidẽ regimen antiqui dixerunt t fecerunt ipsum quidaz posterioz: t nos iam experti sumus ipsum t est vehementis iuuamũti

Si autem fuerit ab vlceribus t corrosione consideratunc t si est natura sicca non dimittas siccitatem eius: imo stude in leniendo ipam cum equali lubricitate vt precipitetur egestio. siccitas enim egestionis in huiusmodi egritudine est mala valde: t oz vt non cibentur amaris neq̃ salsis valde: neq̃ acutis neq̃ acetosis valde. oia enĩ illa faciũt egestionez mordicatiuã t dolorosam aut excoriatiuam. Et ad vltimum oz vt cures ipsum curatione corrosionis intestinorum t cholera ipsorum confidens in colyrijs. Et si non indigeris mundificatione incipies clisterizabis ipm ex aqua mellis t pauco sale cõmixto ei. Et sit clistere eius cum hoc clistere ita vt non sit fexi intestinis: aut fac colyrium ex melle t baurac: t administra ipm deinde labora in curatione vlcerũ Et si fuerit ab hemorroidibus t fistulis t ragadijs cu rabis causam cum eo qd dicemus in capitulo suo.

¶ C.xvij. de colyrijs que supponũtur ad tenasmon

Colyriozum autẽ que ad tenasmon suppo nuntur melius est qd ex eis est magis stipticuz. Et ex eis est colyriũ de sandaraca t colyria pluria ex eis in quibus est nacoticitas que iaz diximus in curatione vlcerũ. Descriptio colyrij ad tenasmon. ℞. opium castoreum t thus t crocum: si at ex eis colyriũ t supponatur. t iterum galle i mature ceruse plumbitus san. dra. opiuz. Emplastra vero sũt emplastra facta ex vitello oui t medulla similaginei panis, t panus t camemilla: aut aque eius expressa ex ea q̃ hũida ẽ: t aneto sicco t altea t mucilagie scis limi t similib9. Et ex bonis quib9 fit emplm ano eius sunt poz de sceni decocti clixati cum butyro vaccino t oleo ro. t pauco cera colata. Suffumigatões autem sunt suffumigationes note ad eos quibus vtantur cum dolor fit fortior: ita vt sedeant super sedem per foramen super quam equetur anus: aut ponatur subtus traiectozium per quod fiat suffumigatio. ex illis itaq̃ est vt fiat suffumigatio ex sulfure t nucleis oliuaz t stercore cameli. Et si fiat suffumigatio cũ plurimũ sulfure subito iuuatur eo. Atque vero in quibus decoquũtur malue t anet um t camemilla t altea Et quidẽ vt retineatur illud qd currit sunt aque in quibus decoquuntur stiptica. Et oz vt aggregẽtur iter aquas fm necessitatẽ. Qñ si an9 egrediatur lauetur t mundetur t reducatur t sedeat ille cuius est in aquis stipticis valde: ant fiat ei emplm post reductionẽ t reuersionẽ cũ stipticis pforatius pmixtis t aggregatis cũ qbusdã succis stipticis.

¶ Tractatus tertius de iceptione sermonis de doloribus intestinorum.

¶ C.i. de punctione

Duse punctionis aut sũt vẽtositas coartata aut supfluitas acuta mordicatiua: aut baurachia salsa mordicatiua: aut humor viscosus qui nõ expellit aut vlcus apatis aut serpẽtes t ascarides. Et ex pũctione ẽ q̃ ẽ fm semitũ crib t ẽ ex signis eius Et ois pũctio vehemẽs ẽ silis colice: t cura eius a cura colice nisi colerice: nã sibi a curatur illa cura est

i ea timō magn⁹: imo pūctō q̄ nō ē cū fluxu cū fortitudine fit ē colyca aut iliaca. Et qñ pcenit punctiō ad cuz3 t vomitū t singultū t dstructoz rōnis significat mortē.

Cap.ij. de signis.

Ventosa gdē fit cū rugitu t iflatōe t extēsiōe si ue guitate t gete cū exitu vētositatis. Fact⁹ vo ab hūore cholerico significāt guitas cū vehemētia mordicatōis i phlate t sitis exit⁹ ei⁹ i egōne t ē silis colice. t si curet cura ei⁹ erit timor maximus. Signa aūt fcē ab hūore baurachio sūt mordicatio cū granitate addēte t egressio phlatis i egōne. Et sig fcē ab hūore grosso viscoso sūt guitas t adherentia doloris i vno loco. t exit⁹ hui⁹ generis i egōne. Et signa fcē ab vlcerib⁹ sūt signa excoriatōis nota. Et signa fcē ab apate sūt signa apatis dcā i ca. colice. Et signa fcē a vermib⁹ sūt signa vermiū dcā i ca. vermiū.

Cap.iij. de cura.

Oportet i oi pūctōe materiali nocēte sua materia vt vomat hūs eā: deide soluat. Oz punctio q̄ ē ex vētositate curet pus cū regimine pueniēte t alienatōe ei⁹ ex quo generat vētositas t miratōe ꝓmestiōis t paucitate pot⁹ aq̄ sup dbū: t paucitate mot⁹ sup dbū. deide si fuerit vētositas ifepabilis: nūc oportebit vt curēt intestia cū clisteri cuacuante hūore ex quo ip'a euacuat t admittrēt i eo adeps galline t oleuz ros. t cera aut cū eo qđ bibit: si fuerit egritudo supius: fiē t dactilū t hiera i aq̄ descib⁹. t silr diacydonitē: deide sumat ea q̄ sūt siē tyriaca t socrugene t silia: t siē semia vētositatū. Descriptio clisteris: decoq̄ntur polypodij: cēturee cymini anneti rute sicce fenugreci. sc. apij i aq̄ decoctōe bōa: deide sumat ex ea pōd⁹. c. z. t ponāt vel dissoluāt i ea opponaci bdellij ambox. añ. z. ß. aut min⁹ aut pl⁹ ꝑm necessitatē: t distillēt sup ea neridē. z. x. aut olei ros. t mellis. z. x. Pulueris ß. cymini baccaꝝ lauri rute. t ameos oim añ. z. ß. t penidij lapidosi. z. v. fiat ex eis puluis t ē dosis. i. Et itez sumāt cetauree grosse pōd⁹ aur. i. cū ꝺcocto. Et ex eis q̄ sūt mirabil' vnaměti apud' experimētatores ē calcane⁹ pozci: adurat t sūat ipsū i potu habēs punctionē ventosaz. Et detur in potu de granis lauri siccis solis duo cochlearia. t ex eis que conferunt eis est illud qđ. ℞. granoꝝ al bē t carpobal. amboꝝ añ. z. i. bibatur i aqua calida i mane t sero. Et ex emplis ꝓmunibus vtriusq̄ sūt auellane assate cū corticibus suis cū quibus emplet' tur locus semp. t silr vaporationes cū eis que sunt sicut anetū t ruta t sanūce⁹ sicca. Et emplatio vmbilici vel sumis cū granis lauri contritis confectis cū vino aut cū aqua rute t reseruata tota nocte iuua tiua est valde. t cibus ventose t phlatice fit ex eis q̄ sunt sicut ius alcanabii t gallox decrepitorum cētū cum aneto plurimo t speciebus vel pipere t semine bus. t sit contentus iure t sit panis salitus bene confectus. Et alkalkat rectioz est ei vt vinum sit vet⁹ subtile. Et oz vt vtantur exercitio subtili ante cibū. t eritius assatus ꝑm qđ dē confert punctionibus ambabus simul. Facte autem ex phlate viscoso' cognoscit cura ex cura ventose: nisi quia oportet vt intentio sit in mundificando plus aut de subtus aut desuper. Et ex eis que conferunt illis in ipsa si non fuerit fluxus est puluis amomi sumptus per se sequēte potu t confert ei sumere i potu nasturtiuz cū oleo t rosalfeniati. In facta aūt ex phlate salso: oz vt incipiat ab euacuattone eius cū clisteribus que recipiūt turbit polypodium in quibus fit equatio cū eis q̄ sunt sicut aqua feuesten t viol. t vt euacuet etiam cuz eis que sunt sicut hierapica t diacydonitē: deinde administrent cibi boni chimi impinguati pinguedine bōa sicut pinguedo facta ex carnibus arietum t gallinet pullox pinguium t minoz et cibus cū bonificatione eius: t bibat vinum subtile paucum. Et ex eis que conferunt in omni punctione frigida est sumere in potu aquam mellis cū granis anetseed t anisoz t acoro t granis lauri t aristo. t folijs lauri t centaurea t xylobal. t singulariter t cōpolite. In facta autez a cholera oz vt consideret. Qđ si fuerit illic ꝓtus fortis t materia plurima euacuet cū eis que sūt sicut decoctio myrabol. citri. t sicut aqua granatoꝝ t parū scamonee aut absq̄ scamonea: imo sola t sequat eā aqua calida. Et cū eis que sūt sicut decoctio thamarindoꝝ t cassiefistule t siracost t que sunt silia illis: deinde equet materia cū eis que sunt sicut senā psilij cum oleo ro. t aqua granatoꝝ t succus cucumeris cū oleo ro. Et emplet venter cum emplis frigidis t sint in eis solatꝝ t superiora vitis: t oz vt misceātur cū eis etiam sicut absynthium. t cibi sint illi qui fiūt de lentibus t de sumac t de spinachijs t de bārberis t similes illis. t oz vt caueat ab errore cadēte in ea. t existimat q⁹ sit colica t curatur cura ei⁹ t moratur infirmus. vez nos redibimus ad cognitionē finis gram eius quo oz vt curet hec pars punctionis cum loquemur de speciebus colice. Existimo ergo complementū eius sermonis in eo illic. Facte autem ab vlceribus cura est cura vlcerum: t iam dixim⁹ eā. Sed facte ab apate cura est cura apostematum: vel facte a vermibus cura est cura vermiū.

L.iij. de rugitu t egressiōe vētositat⁹ absq̄ volūtate

Rugitus generat ex multitudine ventositatis. Et generant ipm cibi inflatiui: aut malitia digestionis pp aliquam causaz in malitia digestionis que est in mēbris aut est in cibis. Et plim qđ est in membris t nō fit nisi ꝓpter frigiditatē: aut pp casum virtutis sicut in fine ptisis. Et plim quidē fit cum lenitate nature t stimulatione necessitatis egestionis. Et qñq̄ fit in intestinis supioribus subtilibus t est sonitus eius acutus. t fit in grossis t est sonitus eius grauior. Et qñ permisceī ei hūiditas est declinis ad gurgulationē. t qñq̄ rugitus est signum crisis. Et qñq̄ accidit ꝓpter cōmunitatē splenis. t qñz rugitus accidit multotiēs patiētibus in mirac ꝓpter ꝓtritionē ꝓpterea q⁹ intestina coz infrigidāt Et qñz fit cum in eē est debilitas. Exitus aūt ventositatis absq̄ voluntate qñz fit ꝓpter mollificationē teiunij. t qñz fit ꝓpter vtraq̄ mollificatiōes: t distinguit inter vtraq̄ q illud qđ vē de paucitate seu sus ani aut frigiditate eius.

Ca. v. de cura.

Regatur cū aliena:lonē ciboꝝ iflatiuoꝝ plurimoꝝ cū tollerantia famis ꝛ cōsōxatione digōnis cū eis que iam sciuisti ꝛ resolutōe ventositatis cū medicis quas dicemus in ca. colice ventose. Et ex eis que bona sunt in hoc cū pluribus locis est diacymin̄ū: ꝛ iterū diapipereon: ꝛ itez aconitum conditus: ꝛ si fuerit cū fluxu tūc alcanzi: ꝛ iteruz sumatur cymini ꝛ ameos ꝛ keisi ꝛ carui oiuz añ. ps i. anisi ptes .ij. ꝛ fiāt ex eis suffuf cū penidijs lapidolis pōdere .z. p. ꝛ curetur exitus vētositatis absq; voluntate curationis paralysis ani: aut assūpt one tyriace ꝛ olei alkakingi. Et iungatur illud qđ est supra umbilicuz cum oleo cōstino ꝛ similibus si fuerit pp testiuū.

C.vi. de colica ex retentione fecis

Colica ē inteḡ itestinalis dolorosa cū qua difficilis fit exitus eius quod egreditur p naturam. Et colica quidē ſm veritatem est nom̄ eius i quo est cā i intestinis grossis. s. colō ꝛ q̄ sequunt ipz. ꝛ est dolor qui multiplicatur i eis propter frus eoꝝ ꝛ propter spissitudinē ipoꝝ. ꝛ propter frigꝰ eoꝝ multiplicatur sup ea adeps. Qđ si est in itestinis grossis tūc nomē proprium ei ſm sciam verax ē illeos Hex q̄z est illeos i quibusdā locis colice propterea q; vehementer est ei similis: ꝛ cause colice: aut cadūt proprie i colon: aut cadunt i aliis ꝛ puenīūt ad ipz fz semitam ꝓmunitatis. Et cause eius q̄ cadunt in ipso ꝓprie aut sūt malitia ꝓplonis ligularis calida: aut ffa aut sicca. Et calida quidē operatur exsiccatione sua ꝛ constrictione sua reducente nutrimētū ad epar ꝛ expellēte illud ad ipsū. Et frigida ꝑgelatione sua aut faciendo accidere malitiam ꝓplonis nociuā. Et plurimū eiꝰ ē i terris frigidis: ꝛ cū iflat septēbrio Et frigus quidē q̄z facit illud propterea q; restringit lacertos ventris ꝛ peruenit calefacio eius ad cōcauitatē ꝛ exsiccat feces ꝛ stringit lacertū ani ꝛ expellit feces ꝛ qđ cum eis est ad superiora. Et sicca operatur propter p̄uationē eius qđ lubricat fecē ꝛ inuētionē eiꝰ qđ exsiccat eam ꝛ exsiccat ipsaz Malitia autē ꝓplonis hūide singulis non semp ē cā colice nisi accidat ex ea accidēs qđ sit cā colice frigida aut hūida mālis: aut malitia ꝓplonis cū mā: aut mā calida q̄ iflat ꝛ mordicat ꝛ separat cōmunitatē ꝛ pertranſit terminū punctionis perueniens ad terminū colice aut frigida ꝛ reddit ad malitiam ꝓplonis diuerse frigide. Qđ autē accit de separatione ꝓmunitatis subito q̄uis sit illud cū essentia colice nō q̄z facit ipsum accidēs frigus ꝓpter hoc qđ generatur ab ipso ventositas in corpore itestinoꝝ hora post horā. Et q̄z est humor faciens hunc odorem: aut illuz qui ꝓpinquꝰ est ei ꝛ melia. Et q̄z est cius euentus cū paroxismis ꝛ apōcomestionē cibi. Et q̄z sedat ipm vomitus rei accitose melice: ꝛ sit hꝰ i vomitus in hꝰ i dolore ſm primū phlaticus. ꝛ generat ipsum frigus mbroꝝ: aut malitia digōnis ꝛ cibi ꝛ fructus ꝛ olera: aut est causa colice ꝓprie opilatio ꝓhibēs egōnē ꝛ hu. ꝛ vētositates a penetratione ꝛ ipi expellunt ꝛ accidūt dolor ꝛ extensio maxima. ꝛ plm hui opilationis cuz nō ē ipa accit postq̄ replet monoculus: deide peruenit ad colon. Et hec opilatio aut est ex apate i intestino ꝛ plz ei est calidū: aut ex hu. phlatico viscoso i splene spaciū eiꝰ ꝛ opilat ipm: ꝛ ē illa que fit ſm plm ꝛ ē illa q̄ iuuatur febre: aut ex ventositate accidente: aut propter tortionē ꝓtoꝝquētem propter ventositatē toꝝquētem ꝛ icisionē ligamenti: aut rupturā: aut attritionem: expulsionē itestinoꝝ ad ptes inguinū ꝛ testiculoꝝ: aut ruptura supra illud: aut ꝓpter vermes ꝓpriētes: aut propter fecem siccā: ꝛ hec fex sicca ē q̄n ipa est fex cidoꝝ siccoꝝ. aut quia remanet tempore longo ꝛ siccatur. Et est causa remanentie eiꝰ debilitas expulsiue i intestinis. Et multotiēs est hec remanentia propter potū rei narcotice stupefacientis virtutes operātes i fece. Et cum hoc pole ē etiam vt debilitetur virtus expulsiua q̄ est in lacertis ventris sicut accidit ei qui multiplicat cotum: aut ꝓpter destructionē sensus intestini: aut paruitatez effusionis cholere expellētis lauantis: aut q̄n meseraica exsuccat ex ea hūiditatē plimam: aut propter ꝓuocationē sudoris supflui aut exercitia faciētia sudare: aut propter vehemētiam raritatis coꝓris ꝓpter complexionē q̄ ē in ipso: quare obedit attractioni aeris continentis calidi: ꝛ ꝓpter hoc ē balneatio cū aqua calida ex eis que retinēt natūrā: aut propter acrez ex calefactione cuius ꝓsequitur vt attrahat hūiditates ꝛ si fuerit absq; raritate: aut propter raritatē fistulosam. ꝛ q̄nq; fit propter artē faciente necessariū tactuz caliditatis sicut vitrearia ꝛ ferraria ꝛ fusoria: aut propter cōplexionē i ventre ipso calidam valde exsiccatem caliditate sua: aut est causa in illa caliditate i paucis dispōnibus mlitudo cholere acute effuse ad vētrem adurentis fecē cū iuenit eam ꝓparataz ꝓpter paruitatem suā: aut propter siccitatē substantie sue ꝛ hoc est ſm minꝰ: sed ſm plurimū ipa soluit naturaz Et cū accit hec colica i ꝓncipio nocet: ꝛ itestino dolorē facit vehemētē ittollerabilē. ꝛ q̄nz est cā illius caliditatis vehemētia frigoris aeris exteriozis: q̄z coartat caliditatem interiozē ꝛ cū hoc ꝓuocat vrinā ꝛ cōstringit anuz: quare impellit fecē ad superiora: aut ꝓpter cōplonem siccam i intestinis ꝛ ventre: quare exsiccatur fex aut ꝓpter tenasmō apostematis ꝛrecti: quare exsiccatur fex. Et existimauerūt quidā q̄ q̄nz lapidesceret illud qđ retentū est in itestinis ꝛ egreditur lapis Illa autem que est per communitatem est sic si accidat in epate: aut in vesica aut i renibus: aut in splene apa ꝛ cōmunicet ei itestinū per hoc qđ coartat illud apa de substantia eius ꝛ constipat ipsum ꝛ opilat illud. Et sicut communicet renibus i doloribus lapidis ꝛ debilitetur opatio eius in expulsione humoꝝ quare retineantur i ipso ꝛ accit colica pcōitatez lapidis: q̄uis dolor lapidis sit ex eis q̄ sistantur dolori colice ꝛ occultatur nisi qui ꝓuisionem hz. Et nos dicemus dām iter vtraſq; cū signis. Et q̄nz accidūt colica ꝛ ileos ſm sentū accidētie egritudinū pestilentialium aduenientiū ꝛ peruenīūt de regione ad regionē ꝛ de hoie ad hominē. Et iam retulit illud quidā medicus ō antiquis: ꝛ dixit q̄ pueniebat quidaz eoꝝ ad epilliam ꝛ erat epilia mortalis

ꝛ quidam ad resolutionem intestini colon ꝛ mollificationem eius cum incolumitate sensus eius ꝛ speraba ꝛ cuꝫ hꝰ mõi euasio. Et erat plurimũ eius ileos ꝛ ledeba ꝛ colon ſm semitã pmutationis similis crisi. Inquit: ꝛ quidam medici curabãt eos cura mirabili. Ipsi nanq; cibabant eos lactuca ꝛ endiuia ꝛ carnibus piscium grossis ꝛ carne omni habenti vngulam in pedibus: ꝛ omnibus illis infrigidatis: ꝛ aq̃ frigida ꝛ acetosis ꝛ sanabant eos cum hoc: ita q; sanabant omnes taliter ne caderent in epilepsiam ꝛ paralysim p̃dictam: ꝛ sanabant quosdam eorum inquibus erat inceptio epilepsie. Et quandoq; accidit colica habentibus tetanum: quare deficiunt ī expellendo fecem ꝛ humo. ab intestinis superioribꝰ sicut ipsi deficiunt in retinendo quod est in inferioribus Et quandoq; est frigus complexionum eorum causa colice. Et plurimũ quidez accidit colica a phlegmate grosso: deindẽ a ventositate forti facta ꝛ penetrante in tunicis intestinorum ꝛ villis eorum ꝓpter separationem ꝓtinuitatis eorum. Ventositas ei spargitur istõ propter amplitudinẽ stõi ꝛ propter caliditatẽ stõi ꝛ propinquitatẽ membrorum calidorum ad ipm ꝛ spargitur in intestinis superioribus propter gracilitatẽ intestinoꝝ superiorũ ꝛ retinet in intestinis aliis propter contrarium illius ex frigore eoꝝ ꝛ cõstrictione ipsoꝝ ꝛ multitudine resolutionis in ipsis ꝛ spissitudine tunicarũ eorum. Et colica ventosa ꝙuis sit ex materia que fit materia vẽtositatis: tamẽ nõ ꝓparatur illi materiei qñ materia sola nõ ꝓpilat viam ſm q; egreditur. ꝛ nꝫ facit dolorez per se imo per se illud qđ accidit ab ea ꝓphlegma fac̃ dolorem per se: ꝛ opilat per se. reliquę autez diuisiones minus illis. Et ex eis que ꝓparant intestina ad colicaz ꝛ ꝓpter ventosam est vinum plurime cõmixtionis: Et olerã ꝛ ꝓpter cucurbita: ꝛ fructus recentes ꝛ ꝓpter vua ꝛ potus aque super eos: ꝛ motus super eos: ꝛ coitus: ꝛ retẽtio dẽtositatis volẽtis egredi. ꝛ aduentus vehementis frigoris ad intestinuꝫ ꝛ infrigidantis ipsuꝫ ꝛ ilpissantis illud. Et ex eis que ꝓparant intestina iferiora est comestio ouoruꝫ assatorũ ꝓpinoꝝ ꝛ cydoioꝝ ſhipticoꝝ ꝛ passe ꝛ sauich ꝛ mulꝝ ꝛ risi ꝛ q̃ sũt silia illis. Et iterũ retẽtio egõis volentis egredi quandoq; facit cadere in ipsam ꝛ coitus plurimus ꝓpter super ſcibũ grossum. Et ex materia omnis colice ex hu. grosso: aut ex fecibus ipleſ monoculus prius ſm plm. deide peruenit ad alia. Et dum nõ eñatur materia q̃ est ī monoculo non accit ꝓplementũ sanitatis. ꝛ qñz est colica venẽs de sup. ꝛ quotiẽscũq; fit clistere aut euapatio retinetur mã in monoculo: qua re duplicatur dolor. Et seb. qdẽ est iuuatiua oibus doloribus colice cuius cã est vẽtositas grossa: aut phla: aut malitia cõplexionis ffc: ꝛ est ex rebus velocius sanantibus vẽtosã. Et colica quidẽ multotiens permutatur ad paralysim ꝛ sanatur per cã. ꝛ illud quãdo expellitur materia subtilis ad extremitates ꝛ coartantur ex ea lacerti: ꝛ qñz similiter sanantur per dolores iuncturarum. Et qñz permutatur ad doloꝛẽ dorsi phlatica aut sanguinea ad quã confert phlomia: ppea q; maturat caliditas dolorosa ꝛ medicine iliace materies crudas. Et qñ pmutatur ad varietatẽ melicã ꝛ meliam ꝛ epilepsiaz est malũ. Et qñ perducit ad hydropisim p illud qđ corrũpit de cõplexione epatis. Et qñ inuenit colica dolores articulorũ ꝛ similia non apparent illi dolores tribus de causis: qñ doloꝛ fortior ꝛ peditur a debiliore: ꝛ quoniam materie sũt conuerse ad latꝰ doloris fortis: ꝛ quoniam doloꝛ ꝛ fames ꝛ vigilie resoluunt superfluitates. Et quando ꝓlõgatur retẽtio fecis inflatur venter ꝛ interficit. Et qñ fortia sũt membra colice ꝛ non recipiunt superfluitates tunc multotiens redeunt superfluitates ꝛ infrigidant caput. Et multotiens accidit colica post solutiones q bus expellitur grossum ꝛ multotiens subleuat curatio colice singultũ punctionis.

¶ L. vij. de signis colice absolute.

Lcidẽtia quidẽ colice vere cuius nõ declaratur ꝓfirmatio sũt: qñ minoꝛat illõ qđ egreditur de fece ꝛ expellitur poꝛisꝰ egõis ꝛ minoꝛat appetitus: imo remouet oĩno ꝛ abhoꝛret hñs eã vnctuosa ꝛ dulcia ꝛ nõ declinat declinatõe pua ad acetosa aut acuta aut salsa. ꝛẽ declinis ad sb uersionẽ ꝛ nauseã: ꝛ ꝓpe cũ recipit vnctuosũ ꝛ olfac odoꝛẽ vnctuosi ꝛ dulci. ꝛ debilitat digõ eiꝰ valde ꝛ inuenit oi hoꝛa pctionẽ ꝛ declinat ad potandum aquã plmã: ꝛ inuenit doloꝛẽ in renibꝰ suis ꝛi doꝛso suo. deiũ sũt cũ ea sortia accidentia ꝛ fit ipsa fortis ꝛ retinet natura ꝛ fortitan nõ egredit: nec etiã ventositas penitus. ꝛ qñz retinet eructuatio ꝛ fit fortis pũctio. ꝛ fit. q. pfoꝛet venter eiꝰ ter cbello: aut. q. fit absconsa in itestis eiꝰ acus stãs. Et quotiẽs mouet dolet ꝛ fit fortis sũtis: ꝛ nõ sanat hñs eã lz bibat plm ꝛ qñ qđ bibit nõ penetrat ad epar pp opilatões accidentes in oriciũs mesaraicaꝝ q̃ sequũt ventrem. Et qñz multiplicat in qbusdã eoꝝ tremoꝛ absq; eã: ꝛ si ingemetur in extrahẽdo aliquid de ventre habentis colicam egrediũt hũditates ꝛ sgbale sicut stercora ouiũ ꝛ sicut stercora capraꝝ magne ꝛ parue ꝛ relinquantes in aqua. Et freq̃ns fit vomitus cholericus et phlaticus. ꝛ appꝛopinquat ſm plm hu. phlatico ꝛ inde cholerico: deinde qñq; euomit rẽ pꝛolẽ ꝛ virerugo eris. ꝛ qñz euomit rẽ de genere melie incensam. hũoꝛes. n. qñz corrũpũt ꝛ qñz adurunt ex doloꝛe ꝛ vigiliis ꝛ medicis calidis. Et vomitꝰ qdẽ nõ fit frequẽs nisi ꝓp cõtatẽ stõi ad intestina: ꝛ ꝓpter multitudinẽ materiei ꝛ penuriam vie ad inferiora. ꝛ qñ via cholere ꝛ ad intestina ſm plm ꝓstringit ãre expellit ad supioꝛa. ꝛ ꝓpter hoc rubet vrina in ipsa Et qñ maioꝛ ps cholere ꝙuertitur ad renes cũ non inuenit viã ad scl sustentatũ ꝓp illud qđ ẽ corã eo ꝰ opilatione. ꝛ qñ doloꝛ rubificat aquã: ꝛ qñ renes cõicant in doloꝛe. ꝛ ꝓpter illud retinet vrina ẽt qñz Et quandoq; ẽ vrina in ꝓncipio eiꝰ ſm doloꝛẽ aq̃ ciceris ꝛ aq̃ casei. ꝛ qñz associatur ei tremoꝛ cordis maximus ꝛ indiget pectus eiꝰ retẽtione cũ manu. ꝛ qñz puenit res ad sudorem frigidũ ꝛ syncopim.

¶ La. viij. de signis salutis colice.

Agis incolumis colica ẽ illa in q̃ retẽtio nõ ẽ vehemẽs ꝛ ẽ dolor mutabilis. Et q̃nq̃ alleuiatur plũ q̃uis redeat post eã. Et iuenit hũs ex pp exitũ ventositatis ꝛ egestiõis ꝛ administrationẽ clisterioꝝ getẽ: sicut eius ꝓtraria ẽ prauioꝝ vel difficiliorꝝ colica. La.ix. de signis malis in colica.

Ortitudo doloris: ꝛ qõ vomitus ꝓsequit vominũ: ꝛ sudor frigidus: ꝛ frigus extremitatum ꝓpter vehementiam doloris ventris ꝛ declinationẽ san. ꝛ spũs ad ipm. Et q̃n̄ puenit ad singulũ quoꝝ vnus segt aliũ ꝛ ad turbationẽ rõnis ꝛ spasmũ ꝛ retentionẽ eius qõ egredit ꝛ nõ ingredit saltem cũ ingenio ẽ mortalis. Et in extraneis signis ẽ cum apparet in eo q hz dolorẽ ventris vestigiũ ꝛ bothor ingꝝ sicut faba, ꝛ vlcerat ꝛ remanet vsq̃ ad diẽ scoz aut plus: quoniã mouit. Et huic qdẽ hõi aduenit subet ꝛ multitudo somni in ꝓncipio egritudinis sue. ꝛ bonitas anhelitus ẽ bona significatio ad euacuãdũ quomodo ergo erit eius malitia.

La.x. de differentia q̃ ẽ inter colicã ꝛ lapidẽ renũ

Uandoq̃ accidũr in lapide renuꝝ accidentia colice ꝓdicta: q̃n colon ipsum cõicat renibus quaꝝ accidit ei dolor qui ẽ ei, ꝓpꝛius ꝛ accidũt ei accidentia sua que ꝓtinent illi dolori. Uex differẽtia inter eas quandoq̃ ẽ ex dispõne doloris ꝛ ex pte vicinantium, ꝓpꝛioꝝ: ꝛ ex parte eius qõ conuenit et eius quod non cõuenit: ꝛ ex pte eius quod egredit ꝛ ex parte vltimitatis accidentium ꝛ ex parte causaꝝ ꝛ significationũ accidentiũ. Dispõ aũt doloris diuersificatur in eis quantitate ꝛ loco ꝛ tẽpoꝛe ꝛ motu Quantitate vo quoniam ille qui ẽ lapidis ẽ paruus quasi sit acus ꝛ colicus est magnus. Loco autẽ q̃n colicus incipit ab inferioꝛe parte dextri lateris ꝛ tendit ad supioꝛem sinistri. Et quando confirmatur dilatatur in dextra ꝛ in sinistra. Et ꝑm quosdam non incipit colica a sinistra, sed illud non ẽ verꝝ. Et nos iam experti sumus ꝓtrariũ illius ꝛ ẽ ad anterioꝛa et vsus pectinẽ declinioꝛ q̃ sit ad posterioꝛa: ꝛ renalis incipit a superioꝛibus ꝛ descendit paulatim vsq̃ ad locum vbi confirmatur ꝛest declinioꝛ ad posterioꝛa Tpe vo q̃n renalis fit fortis in hoꝛa vacuitatis ꝛ colicus alleuiatur in ea ꝛ fit fortis cũ sumitur aliquid: ꝛ colicꝰ incipit subito ꝛ in tpe bꝛeui: ꝛ lapidosus paulatim ꝛ fortis fit in fine suo. ꝛ si ẽ renalis fit ꝑus dolor in dorso ꝛ difficultas in vrina: deinde signa in quibus colica, ꝛ in colico sũt illa signa: deinde dolor.

Modus aũt q̃n colicꝰ ad ptes mouet plẽs ꝛ renalis figit. Ex pte aũt vicinantiũ ꝓpoꝛ q̃n tremoꝛ multiplicat in renibꝰ ambobꝰ ꝛ non ptinẽt colico. Differentia aũt accepta ex eo qõ puenit ꝛ nõ puenit ẽ: q̃n clisteria ꝛ exitꝰ vẽtositatis ꝛ fecis alleuiãt dolorẽ colice ꝛ nõ alleuiãt dolorẽ renũ alleuiatõe de q̃ sit curandũ in plurib⁹ dispõnib⁹. Et lapidẽ frãgẽtes medicine alleuiant dolorẽ renũ ꝛ nõ alleuiant doloreꝝ colice. Ex pte aũt eiꝰ qõ egredit ẽ q̃n cũ renali fortasse nõ ẽ retẽtio rei: q̃ q̃n egredit ẽ sicut sterꝰ ꝛ sq̃bale ꝛ sicut stercus vaccinũ ꝛ natat. Et q̃nꝝ est retẽtio oĩno ꝛ ruginus ꝛ sillia: ꝛ colicus nõ euacuat ex hoc. Ex pte aũt vltimie ꝓsecutionis accidentiũ ẽ q̃n doloꝝ cruriũ ꝛ doꝛsi ꝛ tremoꝛ in renali est plus ꝛ casus appetitus ꝛ vomitus cõsecutius phlaticus ꝛ parnitas digõnis ꝛ vehemẽtia doloris ꝛ ꝓductio ad syncopim ꝛ sudoꝛ frigidus ꝛ iuuamentũ cũ vomitu in renali sũt minus. Ex pte aũt causaꝝ ꝛ significationũ accidentiũ est: q̃n frequentia nauseatiue sacietatis et assũptio ciboꝝ maloꝝ ꝛ vicissitudo ꝓctionis ꝛ rugitus ꝛ retentio fecis sunt ꝓcedentes in colica. ꝛ vrina acetosa ꝛ filosa est ꝓcedens in renali: ꝛ non ẽ in renali vrina subtilis: deinde filosa grossa: deide arenosa. La.xi. de signis distinctionis colice: ꝛ primo de signis phlegmatice.

Uandoq̃ significant colicã phlegmaticã añcessio causaꝝ generatiuaꝝ phlatis ex sacietate nauseatiua ꝛ ex spẽbus ciboꝝ: ꝛ etas ꝛ regio ꝛ hoꝛa ꝛ reliqua que sciuisti. ꝛ signt ipsam exitꝰ phlegmatis in fece ante colicam ꝛ cũ ea cũsit clistere ꝛ friditas inferioꝝ ꝛ grauitas sensata ꝛ vehementia retentionis multa: q̃ non egreditur aliqd de fece aut humoꝛe aut ventositate, si aũt egreditur est res inflata sicut stercus vaccinũ sicut egreditur in ventosa ꝛ est leuioꝝ. ꝛ fit doloꝝ plixus imo in spacio longo: et non oz vt nõ decipiatur aliquis per id qõ forte fit ꝺ situ ꝛ inflammatione ꝛ rubedine aque ꝛ existimet q̃ egritudo sit calida. Illud nãq̃ cõe est omnibus.

La.xij. de signis colice ventose.

Antecessio cãꝝ suaꝝ notaꝝ ex multitudine potus aq̃ ffe ꝛ potus vini cõmixti ꝛ olera inflatiua ꝛ fructus ꝛ qõ affuit cibus non digestus ꝛ rugitus ꝛ retẽtio fecũ in intestinis ꝛ extenlio ꝛ voluptatio vehemẽs. q. ꝓsentur intestina terebello: q. occultetur in intestino acus. ꝛ hoc q̃nq̃ fit ꝓphlegmatica cũ retinet vẽtositas: aut generat ipam: sz est in vẽtosa fortiꝰ ꝛ nõ sentit in ea grauitas vehemens. ꝛ in vẽtosa qdẽ ꝓcedũt q̃nz rugitꝰ plurimi ꝛ ventositates q̃nz quiescũt ꝛ non rugit tũc ꝛ non egreditur ꝛ fortasse nõ accidit vt rugiat nisi cum fit vapoꝛatio ꝛ ꝓssio. ꝛ q̃nz figit doloꝝ ꝛ nõ ꝓmutatur. ꝛ q̃nz cognoscit inflatio cũ manu. ꝛ ꝑm plurimũ iuuatur cõssione. ꝛ quandoq̃ iuuat vapoꝛatio eius. ꝛ q̃nz fit iuuat. ꝛ illud cũ fuerit materia faciens vẽtositatẽ, sicam: tũc quotiẽs ĩuenerit caliditatẽ ꝛ nõ calefactiõz faciet ventositatẽ. ꝛ quandoq̃ significat ipam grossitudo fecis vaccine q̃ natat sup aquã ꝓp multitudinẽ eius qõ in ipsa ẽ de ventositate. Et q̃nz ẽ venẽ cuz ea lenis. ꝛ q̃nz ẽ fluxus ꝛ egrediũtur humoꝛes ꝛ nõ iuuat eo ꝓp retentionẽ vẽtositatis grosse in tunicis Et illa in qua ẽ ꝓmutatio doloris est incolumioꝝ. ꝛ illa in qua ẽ inflatio vẽtris sicut tympani ẽ mala.

La.xiij. de signis eius que fit ex fece.

Signa eiꝰ q̃ fit ex fece sũt añcessio reꝝ q̃ sũt retẽtio fecis ante euenũ doloris cũ tensione. ꝛ est illic grauitas valde vehemens. Et sentitur. q. intestinũ scindatur a se ipso. ꝛ q̃n fit tenasmon non egreditur aliqd: sed q̃nq̃ egreditur res viscosa grossa. Uex illa que fit ex fece cholerica sigt tinctura feci ꝛ multitudo eius quod egreditur de cholera ꝛ ad

uſtio ⁊ inflāmatio ⁊ mordicatio ⁊ aductus getis eū fluxu cholere ⁊ exſiccatio lingue. ⁊ feculentam factā a raritate corpis ſignificat p̄ceſſio puritatis fecis ⁊ ſiccitas corporis ⁊ velocitas ledendi ex calore ⁊ frigore extrinſeco: ⁊ feculentam factā a caliditate ventris ⁊ ſiccitate eius inuentio inflāmatiōis ⁊ ſiccitas almirach ⁊ teneb⁹ſitas eius ⁊ ſiccitas egeſtionis ⁊ ei⁹ ni gredo ad rubedinē quandam declinis. ⁊ feculentaz qdem factam a reſolutione aeris ⁊ exercitio ⁊ ſudore ⁊ reliquis ſignificat p̄miſſio paruitatis fecis facte a reſolutione cum curſu cauſaz p̄dictaz. Et ſigna facte ex retentione cholere effuſe ad inteſtinū ſūt grauitas ⁊ inflatio vētris ⁊ albedo coloris egōnis ⁊ difficultas egreſſiōis eius cū dolore ⁊ tenſiō̄e fecis ⁊ p̄ſſione facta ex ea tū. ⁊ qñz vicinat ei ictericia. ⁊ ſigna retentionis facte ex melia frigida pp frig⁹ epatis aut alterius ē vt non ſit ignicitas ⁊ ſit color declinis adrubedinem. Et ſigna facte ex melia acetoſa ſunt eructuatio ⁊ nigredo egeſtionis ⁊ inflatio cū puritate doloris.

¶ La.xiij. de ſignis colice apoſtemoſe.

Signa aūt facte ab apate calido ſūt dolor tenſiuus fixus in loco vno cum grauitate ⁊ pulſatione ⁊ inflāmatione ⁊ febris acuta ⁊ ſitis vehemens ⁊ rubedo in colore ⁊ inflatio in monoculo ⁊ retentio vrine. ⁊ ē ſignū forte ⁊ ledi cū fluxu. Et qñq; eſt iſte dolor cū lenitate nature. ⁊ qñz pduc ad frigus extremitatū cū calore vehemēti i vētre. ⁊ qñz rubet id qđ ei opponitur de vētre. Et ſi fuerit apoſtema cholericū erūt tenſio ⁊ pulſatio ⁊ grauitas minus ⁊ ſe. ⁊ inflāmatio ⁊ mordicatio vehemēti⁹. Signa aūt facte ex apoſtemate frigido phlegmatico: ⁊ eſt paz ſūt vt ſit dolor p̄tinuus apparens i loco vno ⁊ p̄pe cum deſcendit aliquid ex eis que deſcendunt ex ventre. ⁊ inuenit cū manu inflatio cū lenitate: ⁊ eſt forma eius forma mollium. Et iam p̄miſſum eſt q̄ fecit illud ex aſſumptione generis lactis ⁊ piſcū ⁊ carnū groſſaz ⁊ fructuū ⁊ olez frigidoz ⁊ humidoz ⁊ eſt ſperma frigidū ſubtile. eſt enim ſignū ꝓueniēs ad hoc ⁊ egeſtio eſt phlegmatica.

¶ La.xv. de ſignis lesa te extorſione ⁊ ruptura.

Et ſigna facte ex torſione ſūt euēt⁹ eius ſubito poſt motū laborioſū aut ſaltū vehementē aut caſum aut percuſſionē aut calcationem aut luctuationem aut tollerantiā p̄deris aut ruptura aut ventoſitatem vehementē. Et ſit dolor eius ſimilis nō incipiens: deinde addēs paulatim ⁊ ſignificat rupturam illam que ſit ex ruptura.

¶ La.xvi. de ſignis reliq̄z ſpēz colice lenis a frigore ⁊ calore aut debilitate ſenſus aut ꝓmib⁹ aut ruptura

Et ſigna fcē a frigore iteſtioz ſi puritas ⁊ aptio egōnis ⁊ ei⁹ inflāmatio: ⁊ ſenſibilitas frigoris i inteſtinis ⁊ lenitas doloris: ⁊ qñz ē ſpma cum ea frigidū. Et ſigna facta ex cholera citrina ſūt cauſe antecedentes ⁊ etas ⁊ regio ⁊ forma ⁊ ipſe ⁊ alia eoz q̄ inuenit de mordicatōe vehementi ⁊ inflāmatiōe ⁊ aduſtione ⁊ nocumēto a diſterib⁹ acutis: ⁊ nocumēto ab eo qđ ſoſutiōe educit ⁊ deſcēdere facit cholerā z̄ nocerī fame ⁊ iuuari a ꝑpatis infrigidantib⁹ ⁊ cholone cholere ſi nō fuerit mā ibibita ⁊ ꝓmotio raro. Et qñz aſſociat ei febris ⁊ forſalle nō aſſociat ei ⁊ nō eſt ſe. eius ſicut ſe. apoſe in magnitudine accidentiū. Et qñz aſſociat dolor in pectore quaſi pūctura cultelli: ⁊ non ē ventoſitas. Et ſigna facte ex debilitate expulſiue ſūt vt iam anteceſſit eā lenitas nature ⁊ neceſſitas ſurgendi ad ſcellam frequenter ſed paululū. Et anteceſſio cauſaz ei⁹ ē ex eis q̄ debilitāt vel deſtruūt vnitē ex calore ⁊ frigore aut aſſūptōe. Et multotiēs accidit vētri vt ſit leuis aut ꝑpatus: aut ſit quātitas egōnis ⁊ q̄litas ei⁹ ꝓm curſū nāle. ſed ē neceſſariū ad hoc vt egrediat fer vti inſtro aut ſuppoſitorio: ⁊ qñz ē illud pp fiſtulā. Et ſigna ei⁹ q̄ ē ex debilitate ſenſus ſūt vt illud q̄ ꝺ ſūt facies declinare egōnē cū q̄litate ad mōdicationē nō p̄cipiat in aſcellaroē: ⁊ hoc ē ſicut poz ⁊ cepe ⁊ caſe⁹ ⁊ fenugreci. Et ūez vt ſuppoſitoz acutoz non ſentiat nocumētū cū ſupponūt: ⁊ vētet inflatur ex eis q̄ ſumūtur ⁊ retinentur. ⁊ nō doleret dolore de quo ſit curandū. ⁊ qñz accidit vt ſit illic fluxula corrūpens ſenſū. ⁊ ſigna facte ex vermibus ſunt ſigna vermiū ⁊ anteceſſio exitus eoz.

¶ Tractatus q̄rtus de cura colice ⁊ locutiōe i ileos ⁊ rebus ꝑticularibus egritudinū iteſtioz ⁊ diſpōnū eoz.

¶ La.i. de canonibus curatōis colice.

Oportet vt colice regimen nō ꝑtermittatur. nā cū apparent ſigna inceptiōis ei⁹ oz vt indicat repletio ⁊ incipiatur mūdificatio ei⁹ ⁊ ē ſm ipam. ⁊ ſi fuerit poſt cibū quē cōedit expellat ipz vomitu ſtatim ⁊ euomat cū eo qđ remanet de hūoꝛib⁹ donec mūdificet. Et vomit⁹ qđ qñz incidit māz colice hūidam ⁊ cholericam: q̄ ſi ſupſtinat remaneat cū remanētibus vomitū. Et ex eis q̄ bona ſūt ⁊ erpta i hoc ē vt ponat in ſiropo de menta facto ex aq̄ granatoz aliquid de cymino ⁊ ſumach. Et ex eis in qb⁹ nō eſt ꝓuenientia ēvt feſtinatio ſit in dādo in potu ſolutiū deſuper. Ipſū enim ē forſalle vehemētis virtutis. ⁊ hūores ⁊ ſquibale ſunt plures. Lūq; ꝓuenit ad eos humor deſup forſalle nō inuenit penetrationē ⁊ perducit regimen ad timoꝛē maximū. Et illud qđ in p̄mis neceſſariū ē vt incipiat ⁊ ſoꝛbeat lenientia ſubtiliua ſicut ius galli vetuſti: qđ narrabo in eis q̄ ſūt poſt. Et iam narrauim⁹ illud in arcolis medicinaz ſingulariū: deinde adminiſtret cliſtere limitiū. Qđ ſi fuerit illic febris p̄mutet aqua galli: ⁊ in loco eius ſit aqua ordei vt incipiant hūores ⁊ ſquibale deſubtus deſcēdere paulatim. Lūq; ſentitur q̄ ſquibale ⁊ humores groſſi valde iam egrediuntur. ⁊ oporteat vt i potu detur aliquid deſup fiat. ⁊ ſi poſſibile eſt vt mūdificatio fiat deſuper cū vomitu frequenti fiat. Et nō ſit vehementia neceſſitatis dandi in potu deſup niſi quando ſunt p̄incipium materici ſtomachus ⁊ inteſtina ſupioza. Et ſcitur q̄ ſtomach⁹ ē debilis ⁊ humiditudo ⁊ inuenitur repletio ſupza vmbilicum et grauitas illic. oſa enim iſta exigunt vt fiat fluxus deſuper. Et ſimiliter ſi accidat colica poſt exoꝛiationem: tunc cura facta deſuper ē melioꝛ. ⁊ i hac ſpecie

cōlice ē illa cui⁹ ꝓncipiū ē er ſtō ⁊ ſupiozib⁹ ſi fuerit materia ꝓfirmata: deide ipſa mandat ad iteſtinū leſū materiaz ꝓſt materiaz: ⁊ quotiēs puenit ad ipſū ac cidit dolo: tūc neceſſaria erit mūdificatō icipiēſ. Lū ergo bibit ſolutiuū aut extrahit eaz ⁊ ſanat ex ea: aut deponit ipſaz ad iferioza ad locuz vnuz mundificet ergo ipſaz cliſtere vnū: aut minoz numerus eo q̄ ne ceſſariuz eſt ante illud. Et quando non oportet dare i potu medicinaz deſuper eſt ꝓpter neceſſitatez ma nifeſtaz: tunc non oportet vt i potu ſumatur deſuper omnīno aligd ⁊ ſit cōtentus cliſteri. Et illud quoniā plurimi i cauſa colice eſt hu. groſſus viſcoſus egredi eius ⁊ non egrediēs integre per eūantia. Lunqz bibit medicia deſuper euacuat nō ab vnoquoqz duoz. ſ. ſtō ⁊ iteſtis tantuz: imo ex alijs locis a qbus euacua tio oino non eſt neceſſaria ⁊ illud facit ac grere debi litatez ꝓculdubio. Luz ergo hoc ſit: deide ſit neceſ ſe mundificare iteſtinuz exigens cliſteria plurima ⁊ euacuatōes frequentes ⁊ debilitat ꝑtus valde: tunc oportet vt ſit contentus qnantuz poſſibile eſt cliſteri bus ⁊ eis que currunt curſu eoruz. Ipſa enī duz ſue niunt i iteſtis humoreꝫ non attrahunt ex locis alijs ⁊ nō euacuant ex religs mēbris plurimuz Et ſi ſit teret cliſtere multoties ſm neceſſitatē humoꝝ generati ui dolo⁹is nō erit tantuz timoꝛoſi ipſo: quantū eſt cū fit cūo deſuper per medicias attrahentes ex corpo re toto. Et cuz cliſtere non ꝺeb̄ aligd ex materia ⁊ nō maturat: tūc abbꝛeuiet ⁊ cliſterizet ⁊ ꝓpe cuz cliſte ribus acutis. hozananqz eoꝛ ē poſt maturatōez: q̄ uis ex cliſteribus acutis timeatur coꝛdi ⁊ cerebꝛo. Et multoties qdez ſit cliſtere ⁊ nō ſoluit: imo facſodaz quare oportet tunc vt ꝺmittatur deſuper. Et quan doqz̄ eſt ſolutio ⁊ ſuper ⁊ opilatio deſubtus: quare neceſſariū ē vt reſtrigāt qō ē ſuperius cū ſtiptiis ita vt fiat retētū vnū: deinde cūēt. Et oz vt leniatur cliſtere cū fuerit illic ſe. ⁊ multiplicet ei⁹ humiditas vt fran gat ſalſedinē ſalis de quo forteſſe neceſſariuz ē vſqz ad. ʒ. ij. ℥. ſ. Et cuz cliſtere non faċ deſcendere aligd tunc deꝺ i potu hierapicra cuz vio aut ſicca. Et ſimili ter poſt aſſumptiōez eoꝛ q̄ ſūt ſicut alkiſch ⁊ dactili con ⁊ non oportet vt cōfortetur hiera coꝛuz cuz aga rico: qñ eſt ꝓfundans ſtans i viſceribus. Et opoꝛ ter vt nō fiat cliſtere cuz i ſtomacho eſt aligd ⁊ attra hatur cruꝺuz ad iferioza. Et oportet vt non conti nuētur cliſteria: imo iteruenſatiter ea ſpacuz. Et cho lerice qdez colice paroxiſmus vicitur cū pillulis au reis. Et quandoqz accidit vt medicie attrahentes ex corpoꝛe attrahant ad iteſtia humoꝛes malos alios. Et quandoqz attrahunt humoꝛes puros: quare ag gregant excoꝛiatō ⁊ colica ſimul. ⁊ hoc eſt ex nocu mentis moꝛalibus. ⁊ quod deterius i potu ſumitur i colica de ſolutiuis eſt vt ſit magne quantitatis ex q̄ fugiat ſumens ⁊ non remaneat i ſtomacho: imo pil lulas de hiera: ⁊ omne qō ē miꝛis q̄ꝭtatis: ⁊ ma gis aromatici odoꝛis ē melius ſumere i potu. Et oz vt itentō i capite ſit vehemens valde ita vt non reci piat vapoꝛes eius qō retinet i ventre. ⁊ vapoꝛes me dicinaruz acutaruz quas adminiſtrare neceſſe eſt i plu ribus ꝑtis i ſpiritu ſanguinibus colicis, Quandoqz. n. perducit illud ad varietatez ⁊ cōmixtōez rōnis ⁊ eſt cauēdū i colica. ⁊ ex eis quoꝛ cā generat nocumen tū ē vt nō ſit poſſe medico vt ſciat formam diſpōnis egri: quare nō pōt tūc ſcire qō neceſſariū eſt i curatō ne. Et hec itentio cōplet cū aromaticis frigidis ⁊ cū oleis frigidis ⁊ religs ⁊ q̄ inuimus i ſfrigidatōe ꝓple xionis capitis. Et quandoqz accidit vt ſit neceſſitas calefaciēdi iteſtina compar neceſſitati ſfrigidationis epatis. Quare cuſtodiat illud cuz emplaſtris ſfrigidan tib⁹ epar ⁊ ſilib⁹: ⁊ cuſtodiat pars epatis ab emplaſ vētris ⁊ iunctiōib⁹ ei⁹ calidis. Et ſili⁹ ē diſpō coꝛdis ⁊ ꝓuenietioꝛ ſfrigidatō ei⁹ ē cū ſuccis ſfris cū cāfoꝛa ⁊ ſandal. Et oz tūc vt ponat i ptib⁹ iteſtinoꝛ ⁊ partib⁹ coꝛdis ⁊ epatis aliud qō diſtinguat ex pāno aut iſtro aut ſilib⁹ ꝓhibēs ne currat qō ꝓpuz ē vni eoꝛuz ad aliud. Et ſitis multiplicat i eis ⁊ nō oz vt bibat niſi: paꝛ: aut tolleret. Lūqz illud fuerit ꝑmixtū cuz iuleb erit magis inuitatiuū ſiti ꝓpea q⁹ coꝛp⁹ diligit rē dul cē ⁊ faċ ipſā penetrare. ¶ Cap. ij. ꝺ cura colice ffe.

Colice aūt ffe regimē ſm ſemitaz canonis eſt vt nō icipiat i ea a ſtupefactōe. Incipiēt es. n. ſedare doloꝛē cū narcoticis ꝓponūt rē maxi maz erroꝛis. Adminiſtratō. n. narcoticoꝝ non ē cu ratō vera i aliquo. Et illud ideo qñ curatō ꝺa ē ici ſio cauſe: ⁊ ſtupefactō ē ꝓfoꝛtatō cauſe ⁊ deſtruit ſen ſus per eaz. Et illud ideo qñ ſi cauſa eſt hu. groſſus fit foꝛtioꝛ ⁊ deterioꝛ aut ipſa cōplexio ffa fit frigidioꝛ aut ventoſitas ſpiſſa fit ſpiſſioꝛ: aut opilatō ilpiſſans coꝛpus iteſtini ⁊ non reſolut ex eo qō i ipſo retētum ē: fit vehementius ilpiſſans ⁊ doloꝛ redit poſt diem. i. aut. ij. aut. iij. foꝛtioꝛ q̄ fuit: quare nō oportet vt in ea elaboꝛetur q̄ntuz poſſibile eſt. ⁊ duz inuenitur ab ea excuſatō ⁊ deuitatō: imo elaboꝛet i elongando cām icidendo eaz ⁊ reſoluendo eaz ⁊ dilatando poꝛos i qbus retinet ſua viſcoſitate: ⁊ qō plus facit hoc ſunt materie ſubtiliatiue nō vehemētis calefactiōis. Ve hemēs nanqz calefactō cuz iteſtis ſubito accit nō ē ſecuritas q⁹ ſit illud qō ipſa ꝓmouet de vētoſitate ad ditum ſup illud qō ipſa reſoluit de materia: imo oz vt ſit q̄ntitas ei⁹ q̄ntitas qua faciat i vētoſitate reſolu tionē foꝛtē ⁊ i materia hu. ſubtiliatōez ⁊ maturatōz nō reſolutōz foꝛtē. ⁊ pp hoc qūz ſufficit abſtinere a cibo ⁊ potu dieb⁹ aligb⁹: ⁊ ſili⁹ euapoꝛatō qūz com mouet doloꝛē vehemētez: quare neceſſariuz ē tunc aut dimittere euapoꝛatōz: aut multiplicare ⁊ iterare ipſaz ⁊ reſoluat illud qō ꝓmo cōmouit de ventoſita te: deide adminiſtrent cliſteria euacuantia illud qō oz. Oz. n. vt ſi fex ſit retēta vt nō icipiat niſi cuz eo i quo eſt lubꝛicatō feces pp mucilagines que ſunt i ipſo ⁊ oleis ⁊ medicis q̄ ſunt ad feces: ⁊ ſunt ille q̄ ꝓueniūt curatōi colice facte ex fece pura hoc quando ē vētoſa deide poſt illud redeat ad cliſteria cūantia phlegma ſi fuerit phlꝛica. aut reſoluētia vētoſitatē ⁊ cūantia ipſa ſi fuerit vētoſa. Et oz vt ſcias q⁹ qūz cūat to tū qō ē ex humoꝛib⁹ ⁊ remanet res pua q̄ ē illud qō aſſociat ꝑt doloꝛis: ⁊ ē faciēs doloꝛē. Oz ergo ne di caſ q⁹ curatō nō ē iuuatiua: imo cūēt illud ēt cū cli ſteꝛib⁹. Et qūz ē illud vētoſitas ſola quā ſignificāt ſi

gnificatões vētositatis: qr̄ oz vt admīstret qđ con-
fortatiuū ē mēbr̄ t resolutiuū vētositatis cū calefacti
one subtili. Et fortasse sufficit tunc bibē pfectoz fo
tē calaz sicut tyriacaz t silia. Et qñz sufficit ponere vē
tosas cuz igne sup locū doloris. Et qñz sufficit semia
potare resolutiua vētositatis. Et qñz sufficit bibere
vinū calefactū. t qñz sufficiūt empla resolutiua t for
tioza eis sūt rubificātia facta ex synapi. Ipsa. n. qñz
resoluūt t qñz attrahūt mām ad lacertos vētris. Et
aq̄ thermaz i doloze veheñti qñ cū ea fit balneatio
ūuat valde. t aq̄ de sale armoniaco ē mirabilī hoc
absolute: t si nō aliter saltē bibita si tollerat ei⁹ pota
tio Et silr tia facta ex aq̄ i q̄ decocte sūt materie reso
luūue subtiliatiue. Et qñz sufficit fricatō vētris subti
lis cū fricatōe forti alleoz. t qñz pmouet dolorē po
tus aq̄ frc: ē. n. nocibilioz res i hac egritudie cū pa
ca frictōe i sedatōe sitis. t passū duz paz ē meli⁹ ea: t
caliduz cst magis sedatiuū doloris. t nocibilioz res
isthis ē frig⁹ t aer frigid⁹ quēadmodū res magis iu
uatiua eis ē aer calidus t aq̄ calida. Et si cā fuerit fri
gus itestinoruz t fuerit mirac gracile festinabit hūi
ipsū colica oi hoza: qr̄ oz vt calefiat venter ei⁹ semp
t expellat ab eo frigus cū eis q̄ coopiunt ex pellibus
t strigal super eū ex eis. t vnctões ex oleis calidis t
embrocc̄ões dicem⁹ sūt i ea iuuatiue t qñz necessarie
sūt vapozatões. Et qñz necessariū ē vt ponant i ole-
is calidis castoreū t euforbiū. Et ois colice ffe c⁹ cā
ē illud qđ diximꝰ de iteratōe rei ad locū lesū ḡre ac-
cidit tūc doloz: cura est cēo subtilis sepata frequens
nisi sciat q⁹ illic sit mā plīma: tūc. n. cū o fienda ē. i ea
aūt q̄ ē ḟs semitaz attractōis t generatōis pueniēs ē
vt i potu det cū poxismꝰ ē doloris t i nocte vehemē
tie ei⁹ aligd sicut pillule de aloe. Et pillule de hiera
Et pillule ꝓposite ꝺ pulpa collo. t scamonea t sera-
pino t aloe sumat i potu ex gbuscunq̄ eaz fuerit ex
auf. 5. vsq̄ ad duas tertias auf. Ista. n. cuz assiduāt
aligbus diebus t certificat ōbus sanant.

¶ Cap. iij. de canonibus ꝓpriis colice vētose que
est ex eis que sunt inter colicam frigidam.

Opoztet vt admīstrēt clisteria t suppositoria
t empla q̄ dicem⁹. t iterdicat ōb⁹ oīno t si ī
plus saltē duob⁹ diēb⁹ vel trib⁹ t dormiat q̄s
tū pol⁹ē ei vt studeat i eradicatōe māei ventositatis
cū clisterib⁹ resolutiuis t i calefactōe mēbr̄ cuz eis! t
dcfozis fm modū qđ diximꝰ ante. Si aūt nō iue-
nis q⁹ illic sit humoz tūc calefac qđ vis t vapoza qđ
vis. Et stude ēt i positōe vētosaz cuz igne absq̄ icisi
one. Cūq̄ nā fuerit obediēs tūc iuuet fricando sua-
uiter locū doloris: t iungēdo cū eis q̄ sunt sicut oleū
sambacinū t oleū de neriđ t oleū albđ calefacta. t
vapozando cū millio t sale calefacto fm qnantitatez
quaz vides ꝓuenīētioz̄. Et experire figuraz dormi
endi. s. resupiatōz t dormiēdi sup vētrē q̄ eaz sit ꝓue
niētioz t magis expellēs vētositatē. Et ex eis q̄ bibi
ta ꝓferūt ē vt i potu det carui t semē rute i aqs: de fei
b⁹: aut i vio ātiquo aut i aqua mellis aut cū pēidijs.
Et qñz da i potu filonīi i hac hora t uadere facit.

Cap. iiij. ꝺ ꝓpōne solutiuoz ei⁹ q̄ hēt colicā ex vē-
tositate: aut materia phlegmatica ꝺ qb⁹ sūt clisteria ā

·c Ompō clisteris educētis phla t fecē: ℞. tri-
buloruz polypodij fenugreci cartāi seuestez
ptes eālēs turbit pōd⁹. ʒ. ij. t phe col. saba-
ne ñ ptrite auf. ʒ. sic⁹. x. nūeroꝝ scis lini seis apij anisi
centaure minoris granatoruz kerua tritoruz t viola
ruz oiuz ana. ʒ. v. t rute. ℳ. i. folioꝝ cauliuz. ℳ.
i. decoquant i aqua plurima suauit donec redeat ad
paucaz t fricent manib⁹ t colent t sumant ex ea cir-
citer. c. ʒ. t dissoluant i ea cassiefistule. ʒ. vij. t zuccari
ru. ʒ. vij. serapini bdellij āboꝝ ana. ʒ. i. baurac auf.
i. olei sisami. ʒ. v. t clisterizet cuz ea. Et quādoq̄ po
nit i ea aligd de felle tauri. Et clistere educēs phleg-
ma: sumat ꝓmixtio illius clisteris t ponat i ea de pul
pa colloquintide plusq̄ illud t sumant granoꝝ alker
ua. ʒ. v. t aqua volubilis exprimat t effundatur sup il
lud qđ colat ab eo clistere ꝓmuz: t ponat i ipso loco
cassiefistule t zuccari pondus. ʒ. xv. mellis. t sit oleū
eius oleuz cartami t ponat i ipso tantuz de oppopo
naco q̄tuz ē serapini. ſ. pondus. ʒ. i. t admīstretur.
Et quādoq̄ ponit i ea oleū de kerua. Et multotiens
qdez sunt contenti decoctōe se. hasce t origani t isō
pi t cymini t petroseli. t se. rute t polipodij t cētau-
ree t calamēti t anisđ. deide addat i ea succus cen-
taure t cucu asi. ꝑpe. ʒ. ſ. t fit clistere cuz ea: aut deco
quant cuz ea cucu. asi. radices t aligd de pulpa colo-
loquintide. t dissoluat i ea serapini t oppoponacis t bdellij
oiuz ana pondus. ʒ. i. t fiat cuz ea clistere. Et multo
tiens qdez decoquunt iste medicine i oleo t cuz illo
oleo calido fit clistere. Et multotiens qdez fit clistere
cuz siropis acetosis icisiuis. Compositō siropi ace-
tosi cuz quo clisterizantur habentes cholicaz: ℞. ace
ti kist. i. t melꝝ kist. i. pulpe collo. auf. iij. t piperis
ʒ. i. ʒ. ij. t se. rute siluestris t amomi t keiliz t ani
si t epithymi oiuz ana auf. iij. t polypodij. ʒ. i. terā
tur illa omnia t decoquantur i accto t melle donec
medicentur. Et quandoq̄ ponunt i ipso aniudez t
polypodium etiam sed nos non inuimus ad huius-
modi regimen. Suppositoruz clisteris doloris se-
dantiuz quorundaz antiquoruz bonum: ℞. aloes t
castorei t stozacis t glutis alibat oiuz ana. ʒ. i. succi
buchozmarie recētis t cozticis. ʒ. i. ſ. reseruetur t ad
mīstret cū necessitas ē ex eo quātitas fabe t ponat in
gbusdaz clisteribus. t quandoq̄ ponunt i gbusdaz
hiera ad ipsuz t olea t clisterizat cuz eis i gbusdam
clisteribus. Et quandoq̄ clisterizat clisteri forti cum
fer ē inobediēs cū phlatibus vehemētis viscositatis
vltima i vtute si obediētia. Quare oz vt fiat clistere
cuz aqua alulinē humide de qua sumat. lb. ſ. cū. ʒ. i.
t. ſ. aceti t. ʒ. v. baurac. t fortius hoc ē vt sumant gra
na alfecbaz t folia almezereon t cozdumeni excoz-
ticatuz t buchozmarien t hartanita t cozices collo
quintide t eius pulpa t cucumer asi. t turbit t polipo
diuz t coquant oīa i aqua fm descriptionez que est
i silī: t ꝓiciant sup coz decoctiōez oleuz de kerua t
mel t fel vaccinuz t clisterizet cū ea. t ponāt iste me-
dicine i oleo calido t fiat clistere cuz eis. Et cuz cliste
re sit ex oleo cu. asi, qñq̄ extrahit phla viscosuz cuz

mora fit sup clistere horis aliqbus. ⁊ sili oleū de raphano ⁊ alkakingi. Et qñz ē necessariū cū vehemētia ē doloris vt ponāt in his clisterib⁹ assa ⁊ ámóniacū ⁊ fim⁹ colūbin⁹ cū eis q̄ calefacūt mēbr ⁊ eufor biū in qbusdā horis: Et fit clistere qñz cū kitrā p̄ssato in aqua mellis plimaz spēz ⁊ sedatur dolor. et succ⁹ buchomarie ē mirabilis valde. Et qñz necessaria sūt scamonea ⁊ euforbiū ⁊ alia. Et laudauerūt q dā medicamē noiatū dianuschū dicentes q cū ponit in clisteri fit eo iuuamētū. Et qñz fit clistere ex pō dere. z. ij. castorei cū oleo. ⁊ iterz sumatur picis quantitas. iij. z. sup qua fūdatur vinū olei rutacei ⁊ butyri oiuz aīi sacraiati. i. ⁊ admīstrentur. ⁊ qñqz ponūtur in clisteribus forib⁹ folia fici ⁊ cortex arboris eius.

La. v. de cōpositione medicinaz bibita soluentiū phlā de pillulis fortis iuuamenti.

Illis sūt pillule q̄ ℞. aloes bn̄ cū serapino. et iterz pillule de serapino cū secacul ⁊ pille ō serapino cū harmel. Et iterz sūat turbit ⁊ aloes cotrēsis ⁊ pulpe col. ptes cq̄les scamōee tertia ptis: p̄ficiant cū melle dispūato ⁊ formētur ex eis pille. Pille bo. ad phla: ℞. pulpe col. danic. i. ⁊ turbit. z. i. ⁊ succi cucu. aīi. danic. 5. ⁊ castorei danic. 5. 33. danic. i. et serapini pōd⁹. ij. tertiaz. z. i. ⁊ si fiāt fortes cū scamonea erit bo. Reliq̄ aūt solutiua sūt sic alkikisin ⁊ dactilicō ⁊ aliscphūi ⁊ picz fortata cū pulpa col. ⁊ sit cū ea olz de kerua ⁊ sic diacydōitē ⁊ qñ p̄misceī fer ⁊ phla sil ⁊ fuerit fer plima ⁊ multa nō obediēs regrit necitas admīstratōz solutiuoz fortiū de qb⁹ sūt pille h⁹i ℞ eufobij ⁊ gnoz almezerio ptes cq̄les ⁊ sit dosis eaz z. i. Solutiuū aliud forte: ℞. cafutū. i. fimi colūbini ⁊ ℔. i. aneti ⁊ penid ⁊ danic aq̄ ⁊ decoquant vsqz ad medietatē ⁊ detur in potu ex ea. z. i. ⁊ ē vehementis fortitudis ⁊ vehementis timoris. Et oīum lactici nioz lac re oluit colicā sicut alkigati ⁊ sicut alcebez ⁊ silia. ⁊ noiant grana ci⁹ grana lūboz. ⁊ sicut species lacticinioz sup quā sunt aures muris silis maiora ne magnoz folioz: ⁊ cāka curatur pūctura scorpionū ⁊ hz lac plim. ⁊ iā dixim⁹ cā i medicis singlarib⁹

La. vi. de suppositoriis fortibus educentib⁹ feces plimam cū phlate viscoso.

Et eis ē vt q̄rat sal petrosus ⁊ supponat ex eo glans. i. oz vt sit lōgitudo eius. vij. digitoz.

Et ex eis ē glans magna facta ex stercoe mu ris ⁊ fiat tenta ex raphano: ⁊ fit cū melle ⁊ supponat aut glans ex melle p̄mixto cū pulpa collo. Et glans ex cucumere asinino ⁊ pulpa collo. ⁊ felle vaccino ⁊ nitro ⁊ mel aut pulpa collo. sarcocol. cū penidijs. ⁊ iterz mel ⁊ tereniabi ⁊ pulpa collo. ⁊ salis naptici ptes equales. Et iterz res cōis phlatice ⁊ ci que fit ex fecez ventose: ℞. pulpe collo. castorij amboz ana q̄ztū est nucleus oliue ⁊ kitran cochliaria. ij. admīstret cū aliquantulo melle ⁊ succo buchomariez. ⁊ est forte valde quod necessariū ē cū nihil valet. Et multotiēs quidē necessariū ē cū nihil valet admīstrare scamoneam ⁊ se. vrtice ūno eufobiū.

La. vij. de cōpositiō clisteriorz ad ventositatem.

Listere bonū: ℞. halasce isopi rute origāi se, rute se. agnicasti granoz alkerua tritoz camemille tribuloz centauree aneti seminum. iij. ⁊ aniudē ⁊ pe trosel. ptes equales: decoquātur in succo granozum plurimo donec redeat ad paz. deinde sumant oli p̄s i. ⁊ succi decocti partes duc: decoquantur donec remaneat oleū solū: deinde sumatur ex eo quāntas clisteris. i. ponantur in ipso p̄dicta cū adipe anatis ⁊ caprar ⁊ aliquantulo oppoponacis ⁊ seraphini: et fiat cū eo clistere. Et si accipiatur succus ipse ⁊ dissoluant in ipso gūme p̄dicte cū adipib⁹ suis ⁊ ponatur in ipso pōdus. z. v. ⁊ fiat cū eo clistere erit iuuatiuū: ⁊ intromissio castorei ⁊ asse in clisterib⁹ eoz ē iuuatiua valde. Et qñqz fit clistere ex pōdere. z. xx. olei in quo dissolutū ēpōdus. z. x. storacis ligde ⁊ ē iuuatiū: ⁊ qñz fit clistere ex baurach p̄lime resoluto i succo rute: ⁊ fit sūma ei⁹ vltima vsqz ad. z. x. ⁊ sal vsque ad. z. xv. ⁊ qñz cīsterizatur cū oleo rutaceo ⁊ olo ō neridē ⁊ oleo raphanino ⁊ oleo de kerua.

La. viij. de p̄pōne suppositorioz ad ventosam.

Ontēāt ruta cū aqua mellis donec fiat sicut illud de quo fiat linimentū ⁊ ponatur cum ea quantū ē ipsius medietas de cymino ⁊ ℞tuz est quarta pars ei⁹ de nitro: ⁊ sumatur ex ea glis cuius longitudo sit gnqz digitoz. Et iterz suppositoriū qd̄ fit ex oleo rutaceo cū castoreo cū melle ⁊ felle vaccino ⁊ baurac de vnoquoqz quoz sit aur. 5. Et uterū serapinum ⁊ bdellium ⁊ baurach ⁊ colloquintide ⁊ altea fiat ex eis glans.

La. ix. de clisteriis ⁊ suppositoriis habentiū frig⁹ intestinoz absqz materia.

Listeria vo ei⁹ q hz colicā ex pplexione frigida sine materia ⁊ suppositoria ei⁹ sūt sicut clisteria hūiuz colicā ventosam ⁊ suppositoria eoz: ⁊ qñqz iuuat eos alkitrā solū cū sit clisteri cū eo pondere. z. ij. in oleo: ⁊ silr iuuat eos fimus columbin⁹ sol⁹ cū ex eo fit clistere i succo camemille ⁊ olo de kerua.

La. x. de tina ⁊ balneis ⁊ embrocis

Jna vehemētis iuuamēti ē in doloribus colice. ⁊ pp̄e cū ē plena aq̄ in q̄ decocte sūt medicine colice. ipsa enim sua caliditate acquisita ab igne: ⁊ virtus sua acquisita a medicinis resolute cām: ⁊ hūiditate sua ⁊ cum caliditate mollifiēt mēbr quare alleuiat carminationem cause facientis dolorem ⁊ mollificat lacertū ani: ⁊ illud est ex eis que iuuant ad expulsionē retenti. vezū tina facit accidere angustiam ⁊ syncopi, ppter hoc q̄ mollificat de virtute: quare oz vt vtatur ea debilis fm cautelā: ⁊ sint ei, prime cum ea vtitur ea que confortant vtutē de odoribus fructuū ⁊ aromatum alcardenckī ⁊ pāis calidus ⁊ ea q̄ delectant eum in qbus quiescat ⁊ studeat vt nō coopiat aqua pectus eius ⁊ cor ipsi⁹. Et aque q̄dē thermaz vehemēter p̄ferunt colice frigide cū sedēt in eis sicut mel⁹ ē eis vt nō approximēt aq̄ dulcibus. Liqz aliquid vasoz ipletur aquis thermaz aut aquis in qbus decocte sunt medicine colice: ⁊ in fundo eius separantur forāmina plurima q̄ forsitan nō sentiuntur pp̄ suam debilitatem ⁊ resupinatur eger ⁊ eleuat vas ab eo vsqz ad ℞titatē statuī

z dimittitur ita vt distillet ex eo sup ventrē ipsi⁹ stille frequentes ē valde vehementis iuuamenti.

¶ La. xi. sermonis de q̄litate clisteriox z instro eox

Elior qdē canne clisteris figura quā antiq di xerūt est vt sit circulatio canne ei⁹ diuersa per tertiam z duas tertias: z sit positū inter vtrūq; velamē de corpe de quo facta ē canna: z sit psolidatū cū cāna psolidatōe vehemēti. sit ergo velamē ei⁹ duax ptiū diuersax vt sit decēt aptat⁹ in pte q̄ duax ptiū maior ē z sit in pte minore apert⁹. Et qñ vter ō center aptatus ē sup totā cannā stringat caput ptis minoris cū solidatiōe forti vt nō ingrediat ipax aer z sit ei sub vtre in loco qui nō ingredit anū meat⁹ p quē egrediat vētositas. Lū. n. administrat clistere z exp̄mitur cū fortitudine ventositas egreditur enema z sistitur enema bene. Ventositas. n. ē p quaz redit ad exitū z facit necessitatē surgendi ad lecta cū velocitate. Amplius oz vt p̄sideres z si dolor est declinis ad ptem dorsi clisteriza egro resupino. Et hoc ē melī⁹ et cui colica ē cū cōitate rēp. z si ē declinis ad anteriora clisteriza eo iacente sup ventrē. z oīno clistē qō sit iacuti sup ventrē magis facit puenire enema ad i uolutiones intestinox. Et q̄ñq; fit clistere alicui iacēti sup simistr. z eleuatur qñq; ancha cum puluinari z subleuat pes dext⁹ ponēdo ipm sup pect⁹ z depōit sinister in plano. cū ergo clisterizat⁹ ē redeat sup dorsū suū: z sibi ois q clisterizat. z ex hōib⁹ ē aliqs q nō indiget hoc. Et ex hōibus ē cui recti⁹ ē vt intromittat anulare in anū suū multotiēs q tā sit inūct⁹ cū cerato donec dilatetur z decent aptet in eo cannā. z ō hōib⁹ ē q nō indiget hoc. Lū ergo vis clisterizare fac qō tibi vt ex hoc: deinū inūge cannā z anū cū cerato z ipelle ipam i eo talī vt nō pplete remeat ab intestinis: imo nō ptrāseat intestinū rectū: cūq; ita accidit deinde intromitte enema. cū ergo equat cāna in loco suo effūde enema in vtrē: deide exp̄me ipz vtriusq; manibus tuis exp̄ssiōe bona pximna q̄ nō sit cū labore. nā multotiēs ipellit enema i h⁹i vsq; ad lōgiqui vltra locū necessitatis: z recti⁹ qdē ē h⁹i. Et cum fit ipulsio enematis ad supiora ē vt tōdant capilli capitis z effūdat aq̄ frā sup faciē z adiungat ad attrahēdū enema ad inferiora. Et scias q; qñ enema administrat z non descendit nō est excusatio qn administrent sup positoria vt deponant ipm cuz egritūdine: z cū hoc nō oz vt sit ipulsio enematis cū illa facilitate z nō cōsequatur enema locū necessitatis. Lūq; ipellis enema z declinat ad egrediendū nō p̄hibeas ad hoc: imo reitera ipm statim sicut ē. Et oz vt eger clisterizetur donec sternutat aut tussiat. Et scias q; enematis equalis quantitatis iuuamentū nō p̄segit intestina supiora. Et qñ ē plurimū multiplicat nocumentū ei⁹ z timetur ex nocumēto ipsi⁹. z spissum adheret z efficit nocumētū plurimū. z subtile nō p̄fert. z ē indicio paucitatis.

¶ La. xij. de cura facta ab apate frigido

Ista facta qdē ab apate fro z ē pax valde ex curatiōibus bonis ē vt sumat olei lauri z olei de oliuis z adipis anseris ptes eq̄les. est. n. mirabile. Et p̄serūt ei empla facta ex abrotano z ancto et piretro z melliloto. z reliqs medicinis curat apata fra ex eis q̄ sciuisti in oi loco. z ex eis q̄ p̄serūt ei valde est emplm de abrotano factū cū butumine iudaico

¶ La. xiij. de regimine dandi in potu olei ō kerua in curatione colice frigide eis qui nō consueuerunt

Olei de kerua ē ex rebus magis inuatiuis eis cū mensurat fm necessitatē in hora sua z cū se minuēt. ipm. n. nō dat in potu nisi postquaz mūdificatū ē corp⁹ cū eis q̄ sūt sicut pillē de serapio aut alie. z datur in potu die p̄mo pondus aur. ij. in die. ij. additur. ʒ. aurei. z silr additur in oi die aur. ʒ. vsq; ad septimū: deinde nō malū ē vt diminuat paulatim donec iā puentuz sit ad. ij. au. z ē ei vt stet apō vij. Et quotiens effūditur sup semina misceatur cuz eis vehementer cum instro miscendi. Et est necessarium in omni die potationis eius vt tardetur cibus per spaciū qō ē inter. vi. horas vsq; circiter. x. horas z vsq; quo non sentiatur in eructuatione odor eius: deinde cibetur sup ipm cū alesfidabegi. Et si appetit acetositatem: tunc cū zehirbeget: z potus eius sit aqua mellis. z oz vt p̄seruet dentes suos post potuz eius ita vt fricet eos cū sale assato: deinde sequantur ipm olim rosat. puz cū quo fricentur. Lūq; ab administratione eius cāo fit bibatur post ipm hierapic cōfortata cum pulpa collo. z silibus. aut nō confortata si non ē illud necessariū. Et hiera quidē picra expellit nocumentū eius a capite z oculo.

¶ La. xiij. de modo medicinax p̄ferentiū habentibus colicam frigidam fm semitam digōnis z materiationis z p̄petatis non fm semitā euacuationis.

Iste medicine sūt potatiōes z empla z vaporatōes z vnctiones. Et melius eor que bibit est alleum. alleo eni inest p̄petas bona i sedando dolores colice frigide cū hoc q; nō inest ei vis faciendi sitim sicut cepe. Et qñz sumit ex eo colicus cū sentit initū colice z dimittit cibum oīno z vltimat se in exercitio z non comedit aliquid imo dormit post q̄z bibit de vino puro z reiterat z sanatur. Et ex cibibitis sedantibus dolores ē vt i potu detur abs̄ynthij z cymini ptes equales. aut detur in potu herba opponaci sola aut cū cymīo. aut sumāt anisi z pipis z castorei ptes equales de q⁹ i potu. dec. ʒ. i. ʒ. Aut detur in potu sagzenea diacymīū z tyriaca. z si nō fuerit in hoc p̄hibitorium p̄sens. Et castoreo in colica inest opatio mirabilis. Et ex eis que experta sūt ē vt in potu denē radices lilij. ʒ. iij. in aq̄ decoctōis p̄assij aut in aqua casei z lilij ipsius hec quātitas. et iterū detur in potu nasturtij. ʒ. v. in aqua penidij petrosa z. ʒ. i. olei silaminu. Et iterū corticis radicis algarab. ʒ. iij. ʒʒ. ʒ. ij. z nucis dactilox amborū ana. ʒ. vi. cum aque dulcis kist. i. terant medicie z decoqnt in aqua donec remaneat tertia z fiat m⁹ ei⁹ cuz ramis rute z denē in potu omni die. ʒ. ij. Et sumantur etiam cortices algarab z radices eius z rami rute z ʒʒ. z decoquant in aqua que sit quadrupla eor donec remaneat tertia: z detur in potu ex ea oi die p̄dus ʒ. ij. fiat illud tribus diebus z dimutatur trib⁹ diebus Et oz qñ in potu dat aqua mellis vt sit vehementis de

coctionis: debilis. n. decoctōis facit possidere iflatōnē. Et illō cui iest opō puenies a ppetate sua ē ius alpudud ꝛ corp⁹ ei⁹. Et uterq; lubricī terreni exsiccati sī innatiui ſm qꝙ dī i colorib⁹ colice. Stere⁹ ät adib qō fit ex ossib⁹ q̄ conicdit: ꝛ eius signū ē vt sit albus i quo color alius non pmiscet ꝛ prope illud qō ejcit super spinas ē res magis innatiua, ꝛ dat i potu i vio aut i aqua mellis aut lambitur i melle lambitōibus postꝫ cū eo ꝓficitur ſm descriptōez. aut fit aromati cuz cuz sale ꝛ pipere aut cuz aliqua specieruz. ꝛ si iue nit i sterco:e eius os sicut ē est mirabile ēt. Et dicit qꝙ eius suspēsio ē innatiua neduz potus eius. Et precipiunt vt suspēdat i pelle leopardi aut cerui aut lanarietis quaz cepit adib ꝛ euasit ab eo. Et B. qdez testat inuamentuz eius suspēsi: ꝛ si nō i alio saltez i argēto. Et dictuz ē qꝙ co:p⁹ itestini adib cuz exiccat ꝛ terit ē magis vtiluz innamētuz ꝫ stercus eius. ꝛ illud qdez non est longiquuz. Et ex eis que currunt hoc cursu sūt scorpiones assati: ipsi nāqꝫ vehemēter valent colice. Et oz vt experiat illud super colicā veraz ita vt non sit experimētuz eius super colicaz mēdosaz. ꝛ est vltimuz ad lapidez renuz per se ꝛ i colica per accidens. Et ex eis que laudanturi doloribꝰ colice ꝛ vehementia dolozis est vt i potu detur cozniu cerui adustuz ꝛ dicūt qꝙ sebant dolorez statim.

Cap. xv. de emplastris colice frigide.

Mplā vō alia sūt emplā i quibus est solutio aliqua sicut emplin factuz ex pulpa collo. cuz medulla cartami ꝛ ē plinuz factū ex felle vacino ꝛ pulpa collo. ꝛ similibus. Et alia sunt emplastra qbus non intendit solo sicut emplatio ex seminibus ꝛ herbis predictis que ponunt i clisteribꝰ ꝛ fiunt eis emplā ex granis lauri solūmodo. Descriptō empli: ℞. cere carmet. viij. glutinis alibat carmet. vi turbit carmet. iij. staphisagrie carmet. i. ꝛ. ſ. piretri sanſucci baccarū lauri se. vrtice lupiozuz siccozū pulpe collo. omium āna carmet. i. ꝛ. ſ. scamonee. ℥. i. ꝛ carmet. iij. fellis vaccini quantū sufficit: fiat ex eis linimēcuz spissuz. Et iteruz hellebori se. vrtice absinthij oīm ana pars. i. fellis tauri cere amboruz añ ps. ſ. adipis anseris partes. iij. liniat ab vmblico vsqꝫ ad radicez virge ꝛ si pōatur i ipso mendeneti est melꝰ. Et quandoqꝫ additur i ipso co:tex eris.

Cap. xvi. de vaporationibus colice frigide.

Vaporatōes qdez sunt sicut muluz aut pannicuz assatuz: aut factuz ex seminibus ꝛ herbis predictis i cap. clisterioruz contritis calefactis ꝛ cōfectis: aut ifusis i oleo calefacto. Ex vnctionibus vero est oleuz cucu. asi. Et ex eis est oleuz synapis. Et ex eis est quodcunqꝫ oleuz vis ex oleis calidis postꝫ in ipso ponuntur castoreum ꝛ eupatoriuz ſm neꝯsitatem.

Cap. xvij. de cura colice cholerice.

Tscoz veritatez oz vt numerē de cap. pūctionis. veruz nos pcedimꝰ scōm ꝛsuetudinē ipa: ꝛ qñ ē ex sūma doloꝝ huⁱ itestini. Et qñz qdē errat i curatōe ei⁹ maxime: ꝛ admīstrantur subtiliatiua ꝛ calefactiua. Et leuio: hac ē i qua ē humor effusus i spacio itestini ꝛ nō ē cuz illa sparsione tota. Quare sufficit i curatōe ei⁹ equatio cōplexiōis ꝛ humoꝝ ꝛ admīstratō aboruz frigidoruz hūectari uoꝝ: aut pruinoꝝ pforatoꝝ cū acu ifusoꝝ i iuleb de qbus sumāt. xx. numero. Et sīl⁹ soluitur mā cū eis q̄ sūt sicut ifusio pruinoꝝ cū chrysomilis: ꝛ sicut cū aq̄ granatoruⁿ: ꝛ sicut cū tereniabi ꝛ siracost: ꝛ sic cū pauca scamonea cū iuleb: ꝛ sicut cū violis ꝛ siropo eius ꝛ trocis. ipsi⁹ ꝛ rob ei⁹. Et qñz sufficit laborare i ipsa vt sumat expressio cartami cuma lacte fici. Aut sumat oleū de aq̄ añ cibū: aut sumat sicla decocta cuz oleo ꝛ almuri. Et qñz requirit necessitas vt admīstret clistere ex aqua volubilis cū baurach ꝛ violis conditis oleo viol. aut aqua ordei cum oleo viol. ꝛ baurach Potus aūt necessarius est vt i ea sit illud quod est sicut hiepicra: ipsa. n. est materia magis innatiua ei ꝛ scamonea cuz pillul de aloe. Et ex clisteribus clistere modi huⁱ⁹: ℞. tribuloꝝ. ʒ. xxx. ꝛ foliozū sicle. Md. i. ꝛ violaꝝ. ʒ. vij. ꝛ senugreci ꝛ cartami ꝛ radices feniculi ꝛ granoruz melonis ꝓtritoꝝ oīuz ana. ʒ. v. ꝛ sce uestez. xxx. numero ꝛ tereniabi pōdus. ʒ. xxx. cassie fistule. ʒ. x. decoquant oia ſm qꝙ ꝓuenit i simili ei⁹ ꝛ colet sup eā almuri. ʒ. vij. ꝛ zuccari ru. ʒ. vij. ꝛ aloes aur. i. ꝛ baurach. aur. i. ꝛ admīstretur. Et conuenit i hoc cap. ēt dare i potu sterc⁹ adib ꝛ ponere ipsuz i stupefaciētibus ꝛ clisteribus i hoc loco: qñ valet ad sedanduz dolorez. ꝛ qñz sedat acutatem materie faciētis dolorem ꝛ rectificat ipsam.

Cap. xvij. de cura colice facte ex retētōe cholere.

Cura eius ē vt apias vias colice cū eis que scis de illis que inuimus i cap. ictericie deide admīstra res i qbus est lenificatio ꝛ penetratō sicut medullaz cartani cū ficub⁹ ꝛ sic ꝓfectōes colicorū. Et quādoqꝫ suffici ea pmissio sicle elixate ꝛ pdite cū oleo aque ꝛ almuri ꝛ synapis super cibuz.

Cap. xix. de cura colice aꝑ ose calide ꝛ frigide.

Mā scā qō ab aꝑate oz vt eūet sāguis ꝙ phlomia basilice si etas ꝛ dispō ꝛ vt⁹ ꝛ relīq̄ nēcia ꝓsētiūt i ea aut faciūt eā necessariaz. Et si fuerit aꝑa vehemētis magnitudis ꝛ puēit ad ℔ vt cōicēt ei renes ꝛ retineat vria: oportebit vt fiat phlomia ex saphēa ētp⁹ basilicaz. Et icipiat i curatōe ei⁹ i pmis ab acceptis frīs hūidis: sic aq̄ citroloꝝ ꝛ mucilagie psilij ꝛ q̄ sūt similia illis ꝓter cucurbito: iest ei ei ꝓpe tas mala i egritudib⁹ itestinoꝝ. Et ex illis ē vt sūmat se. psilij. ʒ. iij. aq̄ ꝛ bibank vt leniat nā: aut aq̄ granatoꝝ duoꝝ: aut aq̄ folioꝝ altei: ꝛ aq̄ endiuie: ꝛ aqua solatri qñz ponūt i hi⁹ siracost ꝛ caſiefistule ꝛ bibūt. Et cū nēcia sit ih⁹ disponue clisteria clisterizēt ex aqua ordei cū aliquātulo cassiefi. ꝛ siracost. Et sii aq̄ ordei ꝺcocte fuerit scuestē ꝛ viole erit magis ꝓuēies ꝓmisceat cū aq̄ ordei aq̄ solatri. ꝛ alkakigi erit vehemēti⁹ ꝓuenies. Et nos diligim⁹ adcā enemata cū lacte asinio i quo dissoluta ē cassiafi. ꝛ ē oleuz ei⁹ oleū amigdalinuz ꝛ oleū susanuū. Et qñz iuenis mām cholicā ꝛ acutate plinā: qf idiges tūc vt soluas cū eis q̄ sūt sicut scamonea ꝛ aloes ſm singularitatem: ꝺcūde peruen-

ad ifrigidandu3 ⁊ humectandu3. Et cura sit ꝓm apa vt sit illud magis cõferẽs ⁊ magis iuuãs Et qñ pertrãsit hec ifirmitas hũc locũ ⁊ apparet lenitas paucas: tũc necessariũ est vt ponas i clisterib⁹ aquã ordei folia altee ⁊ semẽ lini ⁊ aliqd de rubea ⁊ fenugreci ⁊ camemilla ⁊ anetũ ⁊ caules: aut succos eo3 aut olea eo3 ⁊ póe i ea triplicatũ succi vue ⁊ caliefistule. Et similiꝫ póe i eo qõ bibit ad soluẽdu3 zucca3 ru. Et pone cibũ eo3 aq3 ciceris decoctã cũ ordeo excoriato ⁊ detur eis ét i potu aq3 feniculi. Empla ỽo fz hora sit ex ipsis ex qb⁹ fiũt clisteria fz illã horã. Incipe igit i ꝑmis cũ ẽplis ifrigidãtib⁹ ⁊ sit i eis lenificatõ q̃dã siẽ é aq3 violar. Et sicut se.li. dicde ỽ clia ad lenificatiua pl⁹ sicut é camẽlla: Et hũectãtia ꝓposita ex eis q̃ sũt sicut oleũ ros. cũ oleo camẽllo ⁊ mastice ⁊ adipib⁹ Cũ ergo subleuat paulatĩ ponãt i eis gũma alboti ⁊ fenugrecũ ⁊ pix. Ex curõib⁹ ỽo bõis facte ab apãte ffo ⁊ é paz valde é vt sumat olei lauri ps.i. olei ỽ oliuus ps.i. ⁊ adipis anseris eq̃liter ps.i. é eni mirabile. Et cõsequẽt adhibe ei empla fcã ex abrotão ⁊ ancto ⁊ sgnão ⁊ meliloto ⁊ religo medicis gb⁹ curãt apata ffa ỽ illis q̃ sciusti i ꝓi loco. Et ex eis q̃ valde ꝓferũt ipsi: est emplin de abrotano factuz cũ spalto.

Cap.xx. de cura colice; melice.

Oportet vt eũes meliã cũ eis q̃ sit sic̃ ỽ coctio epithymi ⁊ pillule ỽ azulo ⁊ silia deiũ seorsũ cũ pillul⁹ d alsebã ⁊ seraphio. Et si necessaria sũt clisteria ponãt i eis polypodiũ ⁊ epithymũ ⁊ sticados: ⁊ ponat i clisterib⁹ ⁊ suppositoriis lapis lazuli ꝓtu⁹ sicut puluis: aut lapis armen⁹. Et qñ ponit i eis clistere cotricis radic. mozi. Et ẽplest vẽt a⁹ ⁊ cuapozet cũ eis q̃ sũt sicut grana nigelle ⁊ alhar mel ⁊ origanũ ⁊ camemilla decocta in aceto.

Cap.xxi. de cura colice facte ex fece.

Mcã qñ pp cibos sipole é vt eũat reliduu3 eoz i stõ faciat ỽ clict cũ cibo ad lubrificatiua ffa ⁊ cala: aut tẽpata ꝓm necessitatẽ. ⁊ lubrificãtia ffa sũt sicut iura piguia ⁊ ꝑcius galli de crepiti q̃ sequat donec cadat ⁊ nõ remaneat i eo fotitudo: deide decolet ⁊ icidat ⁊ frangant sup ipsum ossa ei⁹ ⁊ ỽcoquãt i aq̃ plima valde cũ sale ⁊ aneto ⁊ polypodio quousq3 dissoluat i aq̃ ⁊ remãeat aqua fortis ⁊ so: beat illud. Et qñ póit i ipso oleũ ỽ carta mo: ⁊ sicut ius ỽ ꝑunis ⁊ alia. ⁊ h lubricãtia aut educũt cã: aut leniũt ipsa3 ⁊ currũt iter ipsa3 ⁊ co⁹ ticstio3 ⁊ separant iter ea ⁊ ꝓparant fecẽ ad lubricitatẽ. Cũ ergo bibit solutiuũ: aut admistrat clistere alleuiat exu⁹ fecis ex eo. Et admistrẽt clisteria ꝓdicta i cholica: Et clistere ex succo sicle ⁊ violar ꝓtar ⁊ almuri ⁊ sisamino ⁊ baurach ꝓm q̃ docui ipm. Et clistere ita factũ: ℞. sicle. ℳ.i. ⁊ furfuris pugillũ.i. ⁊ fic⁹.x. numero aq̃ lb.vij. ⁊ ponat i ipso altee albe aliqd ⁊ decoquat donec redeat ad lb.i. ⁊ colet ⁊ ꝓiciant sup ipsa3 zuccari ru. ʒ.x. ⁊ baurach aur.i. ⁊ almuri. ʒ.ʃ. ⁊ sisamini. ʒ.ʃ. ⁊ clisterizet cũ ea. ⁊ iteret clistere ipm ỽ cito egrediant ocs sgbale. ⁊ clistere fiat sicut hoc clistẽ: ℞. tribuloz ⁊ polypodij ⁊ anetĩ ⁊ cartami ꝓriti oim ꝑ ʒ.x. ⁊ ꝓna.x. nũero ⁊ fic⁹.x. nũero ⁊ violar. ℳ.i. ⁊ turbit pod⁹.ʒ.ij. ⁊ se. lini ⁊ se. apij amboz añ.ʒ.ij. ⁊ terentabi ⁊ tamaridoz amboz añ.ʒ.xxx. ⁊ siracost ⁊ cassiefi. amboz añ.ʒ.xij. ⁊ ramoz sicle ⁊ ramoz canelũ amboz añ. ℳ.i. decoq̃ntur sicut ỽcit ⁊ ponãt ſ ỽ coctõz coz colatã muri ⁊ zuccari ru. amboz añ.ʒ.xv. ⁊ baurach aur.i. ⁊ sisami aur.ʒ. ⁊ fiat clistere cuz ea. Qñ sires fũt vehemẽs ⁊ cũ hi⁹ clisterib⁹ nõ iuuat admistrẽt clisteria fortia ꝓdicta i cap. colice phlatice narrata: qñ ipa st ꝓferẽtia phlatice fecẽ ex fece plima ⁊ ex eis é clistere ỽ alusnẽ. Ea aũt q̃ bibũt fiũt sicut dacticõ ⁊ feriezẽ ⁊ aloscusiz ⁊ diacydonitẽ. Et ista nõ gõ admistrãt nisi postq̃ ñ iuenũt ꝓpositа ꝓdicte colice cholerice pl'imi iuuamiti. ⁊ ex eis q̃ sit iter ytues duas é vt sumat zuccari ru. ⁊ penidij resoluta i tãto oleo sisamio q̃tũ ipa sũt bibant. ⁊ silr ỽcoctõ ficuum cũ sceuestẽ q̃ bibat cũ triplicato. Qñ si nõ cõsẽrũt ipsa: uz q̃ dixim⁹ ỽ electuarijs ꝓdictis: tũc nõ est excusatis pillaz ⁊ siropoz fortiũ i cap. colice phlatice narrate ad h q̃ ipa sũt vehemẽtis iuuamiti ad retẽtionẽ vehementez phlatis ⁊ fecis plime. Et ex bõis ⁊ fortib⁹ i hoc est vt decoquantur oleuz sceuestez ⁊ cassiafi. sicut facit illud necessariuz dispõ ⁊ coletur ſ aquositatẽ suaz ⁊ ponat i ea hiere picre põdus.ʒ.ij. cũ põdere.ʒ.vij. olei de kerua ⁊ bibat in decoctione aneti. Et ite ille q vtitur multa comestione piscium ffoz ⁊ ouoz clixatoz ⁊ superflue vtitur: eis recipiat vt suffuf rez plurimaz salis ⁊ bibat sup ipsũ aq̃ quantitatẽ quaz põt: deide exercitet ⁊ commoueat laboze aliquo ⁊ fortasse soluet cuz. Qñ si cã fuerit vehemẽtia raritatis coꝛporis ⁊ fuslo: aut caliditas ventris: oportebit vt admistrent curatões faciles ꝓdicti colice. Et est necessariuz illis ⁊ eis q̃ sunt ante eos vt sumant ante cibuz lubricantia sicut puina ⁊ sicla cõdita cuz oleo dulci ⁊ almuri ⁊ siracost ⁊ sorbilib⁹ ⁊ vua ⁊ ficubus ⁊ chypsomili: ⁊ sumant almuri i ieiunio: aut olinas aq̃ i ieiunio. Et multiplicent in cibo suo pigua ⁊ so: beat ante cibum decoctiones cauliuz decoctoruz i carne agni piguis aut gallie piguis Et si raritas fuerit i coꝛpoze supflua ispissa ipsuz cuz oleo ros: ⁊ oleo myrthio i vnguento ỽ cerato positis. Et mioza a balneatõe cuz admistratõe relig regiminis predicti ꝓnatur balneatõ eius cuz aq̃ frigida. Et si fuerit causa multitudo ꝓnocatõis vrie extra effectuz cuz eis q̃ scis: deide multiplicet i accipiẽdo ea q̃ sũt sicut dacticli ⁊ passe dulces ⁊ humidet ꝓpe nidij ⁊ oia q̃ mioraut vrinaz ⁊ leniunt naturaz.

Ca.xxij. ỽ cura colice ffe fcẽ ex ỽbilitate expulsiue

Whoc mõ ꝓferunt admistratõ ꝓfortantiuz ⁊ tyriaca ⁊ mithridatũ ⁊ theodoricõ ⁊ sagzenea ⁊ diamarte. Et admistret i solutiõe eius qõ est sicut hierapicra cuz aqua specieruz ⁊ oleo de kerua. Et oz vt sit cib⁹ ci⁹ de cibis bonis sicut st alesfidabegi ⁊ alzirebegi cũ cãnib⁹ lenib⁹ ⁊ laudabilib⁹

Ca.xxiij. ỽ cura colice fcẽ ex debilitate sensus ⁊ ei⁹ ablatione.

Hic generi ꝓfert sumere ea q̃ sũt sic̃ logodiõ ⁊ sicut alkikagie ⁊ tyriaca ⁊ mithridatũ. Et ex

firopis sicut alea didicō ⁊ almeifulc ⁊ viuz puz. ⁊ ex oleis bibēdo ⁊ clisterizādo plm alkakingi ⁊ oleū alkerua ⁊ oleuz de costo prope ⁊ alkitran i olco ⁊ pix i oleo fm q̄ sciuisti i locis preteritis.

Cap. xxiiij. de cura colice facte ex torsione.

Dilor cura ei⁹ ē vt sedeat i loco occulto ⁊ fricet vēter ei⁹ cū tactu subtili eāli preparante intestina ei⁹ ad locū. Et similit̄ inunga illa dorsum eius ⁊ strigantur crura eius fortiter valde.

Cap. xxv. de cura colice facte a vermibus.

Oportet vt scias illud ex fmōe nfo i ōnib⁹ ⁊ curatoib⁹ coz. Ad si fuerit sup vmbilicū tūc admistrent ea q̄ bibūt. ⁊ si fuerit apud vmbilicum ⁊ sub eo tūc fiant clisteria dicta illic.

Ca. xxvi. ō cura colice fē ex ruptura p narcotica.

Egat colica i scipsa si ñ removeri p rectificatiōné rupture: deide ꝓparent narcotica ei. Jā dixim⁹ i libro vli q̄litatē necessitatis alienatōnis narcotcoz. Ad si fortis fiat necessitas ⁊ non sit coz excusato tunc ꝓuenien⁹ coz ē filonii ⁊ pfectóes q̄s ego dicā i antidotario ⁊ oē narcoticū i quo recipit castoreū. Et ex eis sūt troc. astare quoz deicriptō ℞. troc. storacis ligde. zz. piperis lōgi ʒ. cinamomi albi oiuz ana. ʒ. i. opij castorei ambox ana. ʒ. q̄rtaz. fiant ex eis pill. parue: ⁊ sit dosis eaz ex duab⁹ tertiis. ʒ. vsq; ad. ʒ. i. Medicamē bonū: ℞. radicis peōie ⁊ croci cozdumeni ciperi oim ana. ʒ. ij. ⁊ q̄rta folioru mēte sicce costi myrrhe pipis lōgi āmomi spice i de oim ana. ʒ. iij. ſe. apij cozic. amidē. zz. cassie. car pobalsami oim ana. ʒ. iij. opij. ſe. hyuigami. cozti. mādragoze oim ana. ʒ. i. mellis quātū sufficiāt: admistret p̄ sex menses. Et tex admistrent q̄daz clisteria nota cōpata ⁊ ponat i eis castorei. ʒ. 5. ⁊ opij q̄ntitas fabe ⁊ num⁹. Et q̄ñ ponit opiū solū i oleis clisteris ad colicā. ⁊ q̄ñ ponūt cū hoc serapinū ⁊ assa ⁊ oleū balsami ⁊ aliqd muschi. Et q̄ñ sit tēta ex opio ⁊ castoreo dissolutis i oleo de semib⁹ ⁊ submergit i oleo lucinū ⁊ mittat i anū ⁊ ponit i ea fimbria fili ⁊ dimittat extra ⁊ ifūdat oi hora ⁊ renouat supra ipz medicia

Ca. xxvij. de cibatione colyricoz.

Quod oēs habētes colicā cibo idigeāt lubricatiuo lenitiuo ē res i qua nō est dubitatio ſz ⁊ q̄ ꝓfortatiuo aliquo egeāt ē res q̄ ē apō debilitatē apparentē ꝓpter vehemētiā doloris ⁊ multitudinē cibonis. Et ꝓfortantia qd sūt aq̄ carnis decocte fortiter ⁊ vitellus ouī sorbilis ⁊ medulla pānis dissoluta i iure ⁊ vio. Ad aūt diminutio cibi penitus sit inuatiua colice phlatice ⁊ vētose ⁊ alijs ē res curres cursu canonis. Et q̄ñ necessariū ē vt ponantur turbit ⁊ scamonea i iure coz ⁊ i pane ipsoz. Et oz vt sit panis coz kiskarie fermētat⁹ nō azymus. Et cōserūt plurib⁹ coz aut nō nocent ficus ⁊ passe ⁊ algenicum ⁊ musa hūida ⁊ oia illa cū sūt dulcia ⁊ melō vehemētis dulcedinis ⁊ vehemētis maturat. Amplius cibi aq̄ose ⁊ colerice sūt lubucatiua fīa sicut aq̄ ordei ⁊ ius de lēnbus ⁊ alesfidabegi ⁊ ius de spinachijs si nō retinetur iflatio spinachioꝝ ⁊ q̄d sit de pannis ⁊ fuſia. Jus aūt galli decrepiti ⁊ alcanabit ē cōe ei q̄ fit ex fece. Et ffe cū speciebus suis non dat licētia i carne galli decrepiti: i carne āt alcamburati gdā licētā nō dāt p illud q̄d timēt de carne cuius extracta est virtus i clixatōe de sup fluitate. Et gd̄ sicut Ruffus ⁊ B. i libris suis ⁊ ꝓprie i libro de tyriaca. dicunt q̄d caro eius inuatiua est vt si nō aliter saltē bibita ⁊ caro alpudub sili ⁊ acceptio almuri anabati añ cibuz septē sorbitionib⁹ ē inuatia i oi i qua nō est caliditas maxia Et sili sorbilia inuāt eos. Ampli⁹ qd̄ ꝓpium colice ffe ē sumere almuri ⁊ allea i cibarijs coz ⁊ cōdire cibaria coz cū pozis ⁊ sale ⁊ ꝓdire cū spēbus q̄ sūt cinamonuz ⁊. zz. ⁊ origanū ⁊ ciminuz ⁊ yrtica ⁊ cartami. ⁊ oz vt sūmātur alcifidabegi cū spuma synapis. ⁊ sit sal coz ex cinamomo cū semibus ꝓmixto cū cartamo ⁊ nigella ⁊ cymio ⁊ aniso. ⁊ alienent oia olera nisi rutā ⁊ siclā. Et imēta ē iflatio ēt. ⁊ ex potibus coz ē vinū odoriferū puz ⁊ sirop⁹ de melle cum spēbus.

L. xxviij. de his q̄ nocēt colicis.

Res q̄ colicis nocēt alie sūt cibi: ⁊ alie st opationes. Cibi vo sūt oē grossū ⁊ viscosuz ex carne siluestri ita q̄ lepoz ⁊ gazellaz ⁊ vaccaz ⁊ alazir ⁊ pisces parui ꝓpe siue sint recentes siue salti: ⁊ oē frixū ex carnib⁹: ⁊ oē assatum quocūq; modo sit ⁊ oēs ventres aialiū imo oia corpora carniū nisi illa que excepimus ante. Et nocent eis simila ⁊ azymus ⁊ nocent eis alsucabegi ⁊ almidragaricl alkikatri et albeathia: ⁊ aluzumba minozi est nocumenti. ⁊ sili alhaleeueneket oēs nociue sunt ⁊ al'cebebit: ⁊ genera lactis ⁊ caseus anticuus ⁊ reccus. ⁊ oē in quo est inflatio ex cibis: ⁊ olera oia ꝓter illud q̄d diximus ō his q̄ sūt sicut ficla ⁊ ruta ⁊ menta nocēt eis cū inflatione sua. ⁊ sili cruca ⁊ altaraxacon nocet eis etiā: ⁊ sicut oliue: ⁊ oēs fruct⁹ nisi chrysomila ⁊ pruna cheiricc calide ⁊ ffe: ⁊ ex fece calide tñ ⁊ ñ alij. ⁊ melō dulcis ante cibū in dispone sanitatis ē nō nocinus plurimis colicoz. Cucurbita aūt ꝓpe ⁊ cucumer ⁊ alcōde ⁊ cydonia ⁊ oua cauliū ⁊ oua vapoz ⁊ cana bir ⁊ pira ⁊ poma ⁊ ꝓpe acetosa ⁊ stiptica ⁊ zarur et nabata ⁊ algobeira ⁊ lentes recētes ⁊ moza alicemi ⁊ almurberis ⁊ sumac ⁊ acresta ⁊ ribes ⁊ que sūt ex eis ⁊ q̄ sūt silia illis: colico nō ē via vtendi illis. ⁊ sili nocent eis nuces ⁊ amigdale hūide valde ⁊ fabe hūmide. ⁊ de granatis dulcis sūt minozis nocumēti q̄s acetosa. Electiōes vo q̄s ipm oz vitare: ⁊ sūt sicut retētio ventositatis ⁊ retētio egōnis ⁊ somn⁹ sup egestiōné in vētre ⁊. ꝓpe siccā: imo oz vt ꝓmoueat scipsuz apud oēm diē ad eūandū. Et scias q̄ retentio ventositatis multotiēs facit accidere colicā: ppea q̄ subluat eā ⁊ exꝓmit ipam ita vt aggregēt res vna: ⁊ q̄d facit accidere debilitatē ītestis. Et q̄ñ illud ꝓducad hydropisim. ⁊ q̄ñ gnāt tenebrositatē visus ⁊ vertiginē ⁊ epilepsiā. ⁊ q̄ñ retinet in tūcuris ⁊ facit accidere spasmū. ⁊ mot⁹ sup cibū ē malus eis. ⁊ potus aq̄ frigide ⁊ vinū plurimū sup cibum.

Ca. xxix. de ileos ⁊ ēsis is colice cū accit i gēlib⁹.

Ileos accit ex oib⁹ causis ex qb⁹ accit colica. ⁊ oz vt reducti o fiat cū causis suis ⁊ accidētib⁹ suis. Et cura curatione ad illud q̄d dictum est

S

i.e.colice. Et qñz accit pp potatōz veneōz faciētiuz ileos. Et qñz accit pp vehemñtiaz vtutis iteſtiouz retentiue:ḡre pphedit illud qō ē i eis ⁊ retinet ipm Et ex eis qb⁹ differt ab eo colica i iudicijs ſuis ē:q̄ nullotiens fit malitia pplonis ſingularis pluſcz̄ fiat ab ea colica. Et plurimū ei⁹ ē ex pplone ffa ⁊ ꝑpe cū accit vt ſtōus ſit calid⁹ valde:tūc ei obtozāt iteſtinuz ⁊ opilat vētoſitatē ⁊ phla. Et qñz ē cā por⁹ aq̄ ffe nō ꝑm neceſſitatē e⁹:naz dolor vētoſus q̄ ex eo ē ē cum caſu opilatōis pluſcz̄ fit dolor e⁹ cuz icipiōe tunicaruz:imo ē totū no cumētū ei⁹ ex illo. Et hoc diuerſificat ab eo qō ē i colica. Et apoſus plus multiplicat i eo q̄z colica:⁊ ē malus. Et multiplicat i eo q̄ eſt ex ruptura ⁊ fece vehemñtia dolorus valde. Et multotiens pmutat colica ad ileos ⁊ hec eſt res q̄ſi facta ꝑm maiorē partē. Et cū plus accidit ileos accit i .vij. Et ipſe q̄dez vadit de gbuſdaz ad quoſdaz pmutatōe q̄ ſit i acre peſtilētioſo ⁊ de terra ad terraz pmutatione egritudinuz veniēt uz. Jngt Hyp. Luz accit i colica a q̄ deſ tucat nos vomit⁹ ⁊ ſinguli⁹ ꝓmixtio rōmis ⁊ ſpalm⁹ tūc totuz illud ē ſignificatō mala. Hec nanq̄z accidentia accidunt cum cōitate ſtōi ⁊ cōitate cerebri. Jngt Hyp. Luz accit ex diſtillatōe vrie ileoſ mozit ille cuius ē i vij. niſi accidat ſe.⁊ currat cum eo ſudor plurim⁹. Sed G. ignozauit cauſaz i hoc Et ille q̄ ex eo phlatic⁹ ē ⁊ vētoſus iuuat cuz ſe.ēt. Et qñ fozris fit frequētia vomit⁹ maligni ⁊ alcuzē ⁊ ſingulus ē mozalis. Et bonitas vrie i hac egritudie nō ē plurime ſignificationis ꝑm bonitatez:qualiter ergo malitia eius. Et deterioz ileos ē ille i quo expellit ſterc⁹ ad ſuperioza ⁊ noiat fetid⁹. Deide ille i quo ē ſudoz feſidus hñs fetoꝛē ſtercoris. Deide ille i quo eſt anhelitus fetidus:deide ille i quo eſt eructuatō fetida. deide ille i quo ē iferioz ventoſitas fetida.

Cap.xxx.de ſignis.

Jgna ileos ſūt vt ſit dolor ſupra vmbilicū ⁊ñ egrediat aliqd oio deſubt⁹:⁊ nō fiat iuuamētū magnū cū clyſteri quēadmodū dixit Hy. Et qñz expellit fex adſuperioza ⁊ euomit fex ⁊ vermes ⁊ aſcarides:⁊ fetet os eius ⁊ ipſius eructuatioꝛ ſimo qñz fetet totū coꝛp⁹. Et hec ſignificatio nō diuſificat ⁊ retētio exū⁹ fecis ē ſepabilis ab hac egritudine. Magnitudo āt diſpōnis vomit⁹ ſtercoris ſepabil nō magnificat niſi qñ ē timoꝛ. Sz mot⁹ vomit⁹ ⁊ ſubuerſio hec ſūt pluſcz̄ i colica:qñ hoc ē i iteſtio ꝓpingoꝛe ſtō q̄z ipſa:⁊ ſūt accidētia triſtitie ⁊ angſtie ⁊ tremoꝛ cordis ⁊ ſyncopis ⁊ vigilie ⁊ frigus extremitatū. Jſta.n.i ileos ſūt pluſcz̄ ſint i colica.⁊ eſt fex i phlanco ⁊ eo q̄ factus ē ex fece ex eo fozior q̄z ſit i colica:qñ ē i mēbro vehemētioris altitudis et maioris coꝛpis ⁊ minoris getis ſup coꝛp⁹. Et qñz apparet i ipſe iflatio oculi pluſcz̄ i colica. Amplius ſigna diſtinctionū e⁹ ſimilia ſūt ſignis diſtinctionū colice:ſicut ſigna diſtictōnū colice ſūt cū ſignis ileos ex loco doloꝛis ⁊ motu ei⁹ ⁊ paucitate iuuamñti eius cū clyſterib⁹. Verū ſcīm ex venenis ſignificāt accidētia ſignificationū aliaꝛ añ e⁹ foꝛtitudinē:nā ille cuius cā ē venenū qñz pducit ad debilitatē ⁊ mollificatio nē ⁊ tremoꝛē cordis i ꝓncipio qñ accidit antecz̄ foꝛtis fiat ⁊ magnificet doloꝛ ei⁹. Et ſignificat ipſaz vt nō cognoſcat pp cāz aliā manifeſtā. Et ſcīm ex apate inteſtinoꝛ ſegtur durities fecis ⁊ velocitas in egōne ⁊ nō erit illic ſe. neq̄z caſus vtutis vehemēs.

La.xxxi.de cura.

Cura ileos appꝛopiquat curis colice, verū ē foꝛtioꝛ ⁊ illud qō bibit magis iuuamñtū ē in eo. Et ē neceſſariū ēt clyſtere i ipſo:nā qñ bibit deſup ⁊ ꝑñr adhibet clyſtere ab iterioꝛib⁹ ē adiutoꝛiū bonū bibito. Et equale ē ſiue ꝓmittat ſiue poſtponat ꝑm neceſſitatē:ſz quodcūq̄z eoꝛ ꝓmittat oꝛ vt ponat aligd debili⁹. Et multotiēs ſedat doloꝛē ei⁹ ſoꝛbitio aque calide:aut applicatio ei⁹ ad ipſū cū ꝓpingtate reſoluēdo illud qō nocet in eo. Et gbuſdam vīq̄ rectius ē vt equef inteſtinū i primis cū poſitiōe iſlatiōis ei⁹ cū facilitate:deinde cluſterizet ita vt puenīat enema ad locū lōgiquum applicatione facili. Et phlomia hic ē magis neceſſaria:nā ſi fuerit apa nō erit ei⁹ excuſatio.⁊ ſi fuerit doloꝛ foꝛtiſ ex quo timeat apa: oporteb it icipere cū ea. Et ex hoc qñz accidit ſepatio maloꝛ humoꝛi coꝛpe pp retētionē coꝛa doloꝛe ita vt feteat coꝛp⁹. Et qñz ſepant hūores mali i coꝛpe ⁊ difficilis fit exit⁹ eoꝛ cū fluxu ventris. Et phlomia ex neceſſarijs. Et fricatio extremitatū ēt eſt ex eis que phibēt māz doloꝛē faciēte ſepando eā a pfundo Et foꝛſitan ē admiſtratio lubꝛicatinoꝛū declinantiū ad caliditatē ⁊ mucilaginū calidaꝛ cū oleo de kerua iuuatina i plurimis ileos niſi i colico apoſo ⁊ vehemētis caliditatis. Et ſiſt decoctio anēti cū ſale ⁊ oleo decoctis cū eo. Et ſiſt iunctio coꝛporis cū oleo calefacto. Et cureſ ille q̄ phlaticus ē cuz eis q̄ dicta ſūt i colica ex ebibitis.⁊ cū eis q̄ ſunt ſiē pillule de aloe ⁊ pillule de ſerapino ⁊ pillule de picra ⁊ oia illa cū oleo de kerua ⁊ clyſterib⁹ eq̄lib⁹ trahētib⁹ ad iferioꝛa. Et vētoſus curat cū eis q̄ ſunt ſiē illa q̄ dicta ſūt illic ex ebibitis pferētib⁹ ad vētoſitatē ⁊ clyſterib⁹ vt ponat clyſtere adiutoꝛiū ei quod bibit:⁊ cū vētoſis plib⁹ poſitis i ſupioꝛib⁹ vētris. Et qñz neceſſariū ē vt icidat illd qō ē coꝛaz doloꝛe. Et qñz trahit mā ad mirach. Et pplonalis ⁊ purus curat cū eis q̄ ſcis de pmutatiōe pplonis ⁊ cūone humoꝛis ꝑm q̄ dictū ē i capitulo colice materialis. Et apoſus calidus cū eiſ q̄ ſūt ſiē ea q̄ deſcripſim⁹ in colica. Et apoſus frigidus curat cū eis q̄ ſunt ſiē illa q̄ dicta ſunt in colica. Et puenient⁹ illoꝛ eſt potus olei de kerua i aqua de radicib⁹ ⁊ aq̄ caſſiefiſtule ⁊ reliq̄ curatōes note.⁊ ueꝛaneti ⁊ baccaꝛ lauri et ſe.lini ⁊ fenugreci ⁊ ſe.altee ⁊ ſe.maru oiuz añ.auſ. i.radicū triū oīum ana auſ.vij.⁊ ficus.v.⁊ ſeuceſt.x decoquāt ⁊ denk in potu cū oleo d kerua ⁊ amigdalaꝛ amaraꝛ. Et choleric⁹ curat cū eis q̄ ſūt ſicut illa q̄bus curant reliqua que relidua ſūt de colica. Et ille q̄ fit ex foꝛſitōe curatur cū eis que dicta ſūt i colica Et q̄ fit ex ruptura etiā curat cū poſitiōe exſiccatiui ad expellendū illud qō eſt in ruptura ⁊ opilatōe et⁹ ⁊ ille qui eſt ex opilatōe foꝛti inteſtinoꝛ curatur cuz lubꝛicatiuis pinguibus ⁊ juribuſ gallinaꝛ pinguiū ⁊

pullox ꝛ arietum quox iura pinguia sumantur aleisi-
dabegi zirebegi. Et ꝓprie qñ ponūtur i eis anetum
ꝛ radices porri nabati ꝛ oleū amigdalinū. ꝛ admini
strētur post illud clistere humidum lene subtilis cali
ditatis. Et factus ex fece curatur i primis cū clisteri
lem: deide gradatim ꝓcuritur ad fortē: ꝛ succedit illi
potus solutiox ꝓpriox feci vt deponatur illud qđ
remansit. ꝛ i venenoū curatione icipiatur a vomitu
sicut cū aqua calida ꝛ oleo lisamino. ꝛ qñꝫ est neces-
sariū vt ponatur i eo qđ in potu datur virtus turbit
aut se. rapiani. Et post illud det i potu tyriaca ma-
gna ꝛ albezar ꝛ q̄ sūt similia illis ꝛ ponat potꝰ aq̄ zu
cari ꝛ cibus ipsius iura pinguia. Et continuatur sup
eos vomitus ꝛ non recipiūt cibū ꝛ sumāt i potu me
dicamē ꝓdictū i hꝰi dispōne colice. Et qñꝫ retinet
i eis ꝛ stare facit cibū i vētribus eox vt sumāt panez
infusum i aqua cālda feruente. Et eius q accit ex ci-
bis pōticis ꝛ stipticis ꝛ viscosis cura ꝓpinqua ē cu-
re suī relatiui ex colica nisi q: magis inuatiua i eo sūt
ea q̄ bibuntur ꝛ sorbentur.

¶ Lxxxij. ð tarditate ascellationis ꝛ velocitate eius

Illud pēdet aut a cibo: vt sit stipticꝰ aut pō-
ticꝰ grossus: aut viscosus: aut sit lenis visco
sus: aut ex vtute. Mā si virtus expulsiua fue
rit fortis expellet: ꝛ si fuerit debilis nō expellet. Et vir
tus iacertox vētris si fuerit fortis mūdificabit: ꝛ si nō
ē fortis nō mūdificat ꝛ retinet. Et virtus sensit ilis in
testinox si est fortis idicat ascellationē ꝛ si nō est for-
tis non idicat: ꝛ virtus ꝓprionis. nā frā ꝛ cala ābe re-
tinēt ꝛ tu cognoscis regimē sm cognitionē tuā cāe.

¶ Lxxxij. de multitudie stercoris ꝛ paucitate eius.

Sta duo pēdēt ex cibo q̄litatiue ꝛ q̄titatie
ꝛ ex dispōne cꝰ qð expellit ad cpar. cibi nā
q̄ plim hūidi sup quē bibitur egō plima ē
ꝛ cꝰ ꝛtrarij egō pauca. ꝛ quādo cholera magnifice
expellitur ad epar mioratur egō ꝛ qñ nō expellitur
multiplicatur. Ex̄u cognoscis ex eis q̄ preterita sunt
resistēna duaꝝ specieꝝ eius sm tuā cognitionez cāe.

¶ Trac. v. ¶ La. i. de vermibus.

Qm euadit mā ꝛ vestitur ꝓpione ne
cessaria ē rectificatio quā tollerāt fi-
gure ꝛ forme ꝛ nō ꝓhibetur cꝰ pre
paratio i ꝓplemēto naturali q̄ priet
ei ex factore potente: ꝛ propter hoc
creati sūt vermes ꝛ muscē ꝛ q̄ cursu
eox currūt ex materijs putridis hu
midis: qñ ille materie cū rectificatur illud qð tolle-
rant vt suscipiāt de forma ē animal vermiculare: aut
muscalle. Maꝫ illud melius ē q̄s vt ipe remanēat sm
putrefactionē purā. ꝛ ē cū hꝰ q ipsa saliūt sup putre
factiones separas i mūdo ꝛ cibātur eis pp cōitatem
ꝛ assumunt eas ab habitationibus hominū ꝛ ab ae
re ꝓtinēte eos. Et vermes quidē, vētris sūt huius ge-
neris. Et non est eox generatio ex oi hūore. ipsi enim
nō generantur a cholera ru. nꝫ nigra: qñ vna carnꝫ
ē vehemētis caliditatis: qꝫ nō generat ex ea vermis
hūidus: imo ē contraria ꝓpōni eius: ꝛ altera ē frā
ꝛ sicca lōgi aqua a ꝓportionalitate alalis. sanguini ve
ro custodia ē attributa ꝛ mēbra vehemēter idigent
eo ꝛ est ꝓportionalis carni hominis ꝛ ossib⁹ eiꝰ nō
vermi: ꝛ nō est etiaꝫ ex eis q̄ effūdūtur ad ulcꝰa ꝛ rēa
nēt i eis ꝛ generat ex eis vermis: nꝫ ēt forma vermis
ꝛ colox eiꝰ significāt q ipa ñ fit ex mā sanguinea: imo
mā vermiū ē phā qñ calefit ꝛ putrefit ꝛ multiplicat
i intestinis ꝛ remanet i eis. Et tu qð scis res multitu
dinis generationis phātis. s. ex satietate nauseatiua
ꝛ coniectis ꝛ debilitate digōnis ꝓp q̄s causaꝫ. s.
ex ꝓpione mēbrox ꝛ frā. Et ex eis q̄ generāt ipi sūt
cibi lenes viscoli: sicut triticuꝫ ꝛ fasceoli ꝛ fabe: ꝛ ex re
ceptione pulueris farine ꝛ cōestione carnis crude ꝛ
lactis ꝛ olerū ꝛ fructuū hūdox ꝛ ablutōe cū aqua
ca. pꝰ cibū. Et sili balneatio post cōestionē. ꝛ cotꝰ
pꝰ replonē.

¶ La. ij. de spēbus vmiū q̄ sūt tres.

Longi ꝛ lati ꝛ rotūdi ꝛ lati sūt ascarides ꝛ p
ui. Et non diuersificatur eox generatio nisi
sm diuersitatē eius ex quo generāt ꝛ diuer
sitatē illius i quo generat. diuersitas āt eiꝰ ex quo ge
neranť ē: qñ qdā eox generanť ab hūiditate iup q̄s
dñantur diuulso ꝛ separatio exꝑte attractionis epa-
tis ꝛ ex ꝑte vehemētie putrefactionis. Et qdaꝫ gene
rant ab hūiditate quaꝫ separauit ꝛ mioꝝauit ꝛ quaꝫ
fecit attractio epatis cōtinua ꝛ putrefactio ꝛ nul itu
do ꝛturbationis fecis. Et cū generanť adiuuat ad ħ
vt ipi remaneāt parui q̄ sex extrahit eos anteq̄s ma
gnificentur ꝓpter vicinitatē eox ad exitū strictum
Et qdaꝫ generanť ab hūiditate iter duas hūiditateſ
media. Et illi q sūt ex hūiditate i intestis supioribus
sūt ꝓpter hūiditatē dictā i primis ꝛ q sūt ex humi
ditate i intestio recto sūt ꝓpter hūiditatē dictaꝫ se-
cūdo. Et q sunt i monoculo ꝛ itestino colon sūt pp
hūiditatē dictaꝫ i tertio. Et longi sūt pp primaꝫ. Et
qñꝫ puenīūt sūmaꝫ q̄ est vltra cubitū: ꝛ rotūdi ꝛ lati
sunt pp tertiaꝫ q̄s generētur etiaꝫ i intestinis supi
oribus ꝛ ꝓprie grossi ꝛ maximi eox ꝛ fortasse nō ge
rantur nisi in colō ꝛ monoculo: deide spargūtur ex
latere ad stōm ꝛ ex latere ad anuꝫ ꝛ pui sūt pp secun
daꝫ. ꝛ sti lati ꝛ rotūdi sūt. q. generanť ex ipis viscosi
tatibus fixis i superficie itestini q̄s ꝓprehēdit panni-
culus muscosus velans eas. q. ipi generētur ex eo ꝛ
i ipo putrefiāt. ꝛ de eis mun⁹ nociui sūt pui: ꝛ qñ sūt
elongati a ꝓncipijs ꝛ qñ sunt apti ad expellēdum
cū fece foꝛi ipissa: vel ipi si magnificantur ꝛ accidat
eis vt remaneat spacio aliquātulo ꝛ magnificantur i
eo tūc sūt deteriores oibus: qñ ipsi sunt ex deterio
ri materia. deide longi: naꝫ ipsi nō sunt i malitia lato
rū qñ materia eox. s. latox ē vehemētioris putrefa-
ctionis ꝛ lati ꝛ pui plimi exitus sūt ex ano ꝓp vicini
tatem ani: ꝛ debilitatē. quare nō pñt figi i intestino
fixione longox. Et sicut lōgi sūt vehemētioris fictio
nis sic parui sūt vehemētioris expulsionis. Et cū ha
bentibus vermes adest se. accidentia sūt fortia ꝛ ma
ligna: qñ se. ꝓsumit cibū eox: quare mouētur ad q̄-
rēdū ipm ꝛ figūtur i intestinis. ꝛ qñ se. nocet eis i ſb
stantia ipsox ꝛ afflit eos. Et qñꝫ se. addit in materia
eox putrefactionem ꝛ acuitatem ꝛ afflictionem. Et
quoniam cholera cum effunditur ad eos in febre

ledit eos.cū ergo inoluuntur i intestinis t mordicat ea nocent vehementer. Et tā retulerunt quidā q̄ viderunt eos pfozasse ventrem t exiuisse ex eo t illud apud me maximū est. Et pp hoc eleuātur ex eis vapozes mali ad cerebrū t nocēt ei: t q̄ñ est retētio eorum i intestinis t q̄ ipsi faciunt accidere putrefactionē cā se. Et nō est cozr dispō i hoc q̄ per ipos sit iuamentum in mundificatione intestinorum quod sit per vermes t simulia cozr i mūdificatione putrefactionis mūdi: q̄ñ in intestinis ē mundatozū expulsum ex nā: t q̄ñ ꝓportio eius qō generatur ex istis putrefactionibus in ūestinis supfluentiū ab expulsione nature maioz est proportione ēmūi t sili ad aerem mūdi t terrā eius. Et q̄ñ ex istis generantur nocumenta aliozq̄ quozū operationes sunt ex ꝓportione cozr indigētiū cibo t ex cōtrarietate mozr cozr t ex hoc q̄ facūt accidere colicaz t ex contrarietate qualitatis super quā figitur ꝓplo corporis t alijs. Et quandoq̄ generātur propter vermes t serpētes epilepsia t colica. Et quandoq̄ generatur fames canina propterea q̄ vehemēter rapiūt cibū. Et q̄ñ generant bolimuz t casum virtutis, oris stoi ꝓpter eleuationē suā ad ipsū t q̄ infrigidant ipm. Et q̄ñ sequitur viraq̄ dispones tremor cordis maximus Et plurimū generantur i etate ifantie t pubertatis t in fine adolescentie. Et ascarides fm plurimū generantur in eis q̄ seperantur ab etate infantie. Sed rotundozum plm est in infantibus deide i adolescētibus t minozatur i senibus cū tamē illud totū sit. Et ipsi quidē generātur i autumno plurimū q̄z i reliqs tpibus propter pmissionem assūptionis fructuū t simiuū t putrefactionē. Et ipsi ꝓmouētur i sero t plurimū i hora somni. t labor quidē t exercitium vehemens quandoq̄ solutōe educat vermes. Et cū egrediūtur verme s habentiū febres acutas viui nō sunt vehementis malitie. nam significant sanitatē virtutis t potentiam expulsionis t propzie post declinationem: t si egrediunt mozrtui sūt signū maluz. Et adhūc cozr exitus in febribus cū egōne non est significatio bona: t ꝓprie ante declinationē. vez i dispōne febris ē melioz vez cozr exitus nō i dispōne fe. cū in eis est sanguis ē malus t indicat nocumētum i corpore t intestinis: sed cozr exitus cū vomitu sīgt hūozes malos i stomacho.

La.iij.de signis.

Ignā quidē cōia sūt cursus salue t hūiditas labiozū i nocte t cozr exsiccatio i die: pp ea q̄ caliditas expanditur i die t coartatur i nocte. cū ergo caliditas attrahitur hūiditas cū ea: quare vermes incurrūt famē t attrahūt a stō: quare exsiccatur superficies ptinua ei ex supficie oris t labiū t adiuuat eū ad exsiccandum labiū aer exterior: q̄re laborat infirmus i hūectando labiū suum cū ligua sua. Et q̄ñ accidit habētibus vermes rixa t horribiles locutionis t.q. ipse sit i forma irati malozū morū. t quādoq̄ pducūt ad alienationē ꝓpter illud qō eiciuntur de vapozibus malis. t accidūt eis accidentia karabū nisi qō ñ colligūt pilos t ñ patiūt sodā t ñ patiūt tinitū auris: t accit eis strido: dētuz t ꝓprie i nocte: Et sūt i pluribus horis. q. masticēt aliquid: t.q. appetūt extrahere linguā. Et accidūt ei saltus in sono t tremor t clamor i ipo t agitatio forme t ira aduersus illū qui euigilat eos. Et accidunt eis sup cibū nausea t tristitia. Et intersecatur vox cozr. Et debilitatur pulsus ipsozr t apud comestionez ē. q. pstratus. Et est cozr egestio, vt plurimuz dura. Lasus autē appetitus t eius vehemētia ē fm q̄ diximus i ca. causaz. Et q̄ñ accit eis sitis cū qua nō satiantur t sili q̄ñ accidūt eis egritudines ēs diximus illic. Et quādo fozres fiunt dolor t egritudo cadunt aut spasmētur aut torquētur ac si esset epilentici. Et q̄ñ accit eis in hora vt cuomāt eos t diuersificatur colozes cozr t color oculoz ipsozr. Et q̄ñ remouet color facierū cozr t oculoz ipsozr t quādoq̄ redit. t q̄ñ inflātur aut tumescūt: aut tendūtur ventres cozr sicut hydropici cozr t quasi nō sūt ventres eozr nisi hydropicoz. Et q̄ñ apantur testiculi cozr t emittūt fudorē frigidū cū fetore vehemēti. De signis aūt distinctionis eozr q̄dā sūt cōis distinctionis. Et ē exitus illius speciei ex egressione. Deide lōgos significant cō motio oris stoi t mordicatio ipsius cū pūctione eius qō sequitur ipsū. Et difficultas transglutiēdi. Et casus appetitus fm plurimuz. Et nocumētū ex cibo. Et lubricitas. Et quandoq̄ nocent pulmoni t cordi p vicinitatē suā. Et q̄ñ accidūt tussis sicca: Et tremor cordis: Et diuersitas pulsus: Et sunt somnus: t exsiccatio ñ ex ordine: t ē pigritia. Et accidūt pruritus. Et intuit⁹: Et palpitatio: Et aptio oculi imo ō clinat ad clausionē oculi. Et accit oculis cozr vt rubeant q̄ randoq̄: deide alia vice obfuscētur. Et q̄ñ tēdūtur ventres cozr t fiūt sicut hydropisi. Et q̄ñ accidit fluxus vētris. Cū latis aūt t rotūdis appetit⁹ ex plm multiplicatur q̄ñ fm plurimū elōgat a stō āre nō nocēt i eo t rapiūt cibū t mouētur in tpe famis motu nocēte debilitāte virtutē t mollificante ici dēte in eo qō sequitur vmbilicū. Parvos aūt significat pruritus ani t iseparabilitas cōmotionis apud ipm. Et q̄ñ adeo sit fortis dōec accit syncopis. Et incipit habēs eos cū aggregant i intestino suo grauitatē sub hypocōdriis suis t dorso. Et eis q̄ pferunt istis hoibus ē vt sozbeant aliquid acti i tpe somni.

La.iiij.de cura.

Mētio que attēditur i curationibus vermium ē vt phibeāt a materia generāte eos ex cōestis pdictis. t vt mūdificetur phla aggregatū i itestinis ex quo generantur t vt iterficiant cū medicis q̄ sūt venena i ꝓparatione t sūt amari sapozis: de qbus q̄dā sūt calide t q̄dā frigide ēs dicemus. tm dicie q̄ op erātur cū ꝓpetate: deide fluxu vētris educantur p⁹ iterfectionē cuz nō expellit eos nā p se. Mō eni oz vt plōgetur cozr stacio i vētre p⁹ morte t exsiccatōez t iferat vapoz cozr nocumētū venenosū. Et medicie qō calide ad gdā puemētes tertiū sūt puentētiozes i regie cozr hora oi nisi illic sit fe. aut apparamari eni calidi ꝓplo ꝑria est eis cū calitate t est ꝑria cū qualitate illius. t q̄ ipi magis diligūt sunt vnctuosū t dulce. Et incitur ex ebibitis t enemati-

bus q̄ aggregāt ꝑpetates tres. Suppositoria vero melius elt vt ipa extrahāt q̄ vt ipa iterficiāt: nisi qđ i recto é ex paruis vermib⁹. Q̄nz enim fūt ex genere vnctuoli dulcis vt trahatur ab ipa vermis ppeā ga diligūt ea tegrediūtur cū eis q̄ extrahūtur. Et meli us quidē curātur cū ebibitis hoza vacuatis vētris Et cū mittūtur venena iterficiēta eos i lacte tī fauū mellis tī similibus sūt ipi ad sumēdū ex eo diligētes magis tī illud magis iterficiens eos. Et q̄nz sūt in potu habēs vermes sicut lac duob⁹ diēb⁹: deide potati die tertio i lacte medicinā iterficiētz eos. Et q̄ q̄ fugit ante cā fauū mellis. cū q̄z iuenit odorē ei⁹ p uenit ad fugendū illud qđ deponitur ad ipz. tī q̄n se quūtur illud medicie sūt magis iterficientes eos. Et q̄n tu admīstras medicias venenosas iterficiētes tē melius é vt linias ītom cū stipticis tī ꝑprie i ḡbus é virtus iterfectiua vermiū sicut sumach tī hypogsti dos tī acatia dissoluta i vino. Et similiter capparis tī anetū i vino. Et si ñ tollerant stipticitatē hoz tūc lu tū sigillati i vino. Et cū bibunt medicie faciētes ad vermes tūc oportebit vt strigant nares vehemēter tī multiplicetur extractio anhelit⁹ tī itromissio eius q̄n posse é. naz rectius é vt nó ꝑmisceat cū anhelitu aliqđ de odore eaz. Et de curatione ꝓtinua cū cura tione vermiū é rectificatio appetitus cū cadit. Et q̄n q̄ iuenitur i emplis tī eis q̄ bibūtur qđ aggregat ad ꝓfortatione appetit⁹ tī iterfectione tī extractione eoz sicut aloes cū absynthio ebibitis pillulis factis ex eis tī epithimate facto ex eis: tī silr cū robub acetosis.

Et q̄nz aggregatur cū vermib⁹ fluxus vētris quare necessariū é vt iterficiant tūm: m ot⁹ nāq̄ extrahit eos Et q̄nz exigit dispō vt iterficiant cū stipticis amaris vt aggregētur moz eoz tī retētio nature. s. q̄n aggre gant vermes tī fluxus ventris tī timetur casus appe titus. Et emplentur cū emplis stipticis i ḡbus est in terfectio aliqua vermiū: tī nó deiciūt virtutē: deide ipsi egrediūtur p⁹ illud aut p expulsionē nature aut per medicinā aut suppositoria. Et q̄nz sūt cū eis apa ta i viscerib⁹ tī é necessariū regimē subtile. Et medici ne q̄ interficiūt ascarides fortiores sūt eis q̄ iterficiūt longos. Et tlle q̄ iterficiūt ascarides tī rotūdos inter ficiūt ēt longos. tī cā i hoc é q̄ ascarides sūt remotio res ab eis q̄ bibuntur tī sūt magis submersi i hūidi tatib⁹ quemētibus eis: tī q̄nz sūt i cisti. Et q̄n ipi ge nerati sūt a mā grossa tī grossiore tī spissiore tī ꝑpin quiore ad ꝑpsonē calaz tī magis simili ei qđ é vene nū: quare nó pariū a suo simili dū nó supsluat.

Ca.v. de medicinis calidis interficientib⁹ vermes tī ꝓprie longos.

Ingulares qđ sūt sicut prassiū tī corduměi de quibus sumak anī. i. Et scepa. Et lupini amari: Et calāmētū tī succ⁹ eius. Et grana aldemesi: Et costus amar⁹: Et epithimuz: Et carta mū: Et mēta: Et cambil: Et cyminū: Et camepithe os: Et cētaurea: Et pulegiū: Et alleū ꝑprie. Et q̄nz i terficit ascaridel semē fēiculi: Et myrth⁹: Et origanū tī fausel: Et absynthū: Et semē cauliū. Et cortices al garab: Et radix enule extincata de qua bibat. ʒ. i. tī cyminū assatū: tī abrotanū: tī anisū. tī semē apiū. tī nasturtiū forte é in ca. suo. tī nigella: tī semē atriplic. solutiōe educit eos cū mortificatione. tī simili vo lubilis tī polypodiū. Et melius quo educitur flux⁹ ventris p⁹ mortificationē é aloes. Et cū homo bi bit de oleo potionē tī supfluit q̄tūcūq̄ q̄ polis é in bi bendo ipsū iterficit eos tī extrahit ipos tī ꝑprie ole um ópācinū: tī ipz iterficit latos ēt tī iterficit pp su am amaritudinē tī extrahit pp vīcositatē sui. q̄ si ñ fuerit polē bibere ipm vice vna bibat ipz vtēdo po tu p⁹ potū sumēdo ex eo cochliaria duo. Et silr gra na nil iterficiūt serpētes extrahēdo eos. tī q̄nz ꝓferūt in latis. De cópositis vo q̄ interficiūt eos sūt q̄ sunt sicut tyriaca magna. Et ille q̄ aggregant iterfectionē tī extractionē sūt sicut hierapicra. Et sicut si sumatur scepa tī absynthū ambox. añ. ʒ. i. tī quarta: tī salis i di danic. i. tī sumatur i potu. Et q̄nz interficit eos po tare cyminū tī nitrū mediatiz tī fenugreci pōdus du oū aur. Et iterūmitri piperis cozdumieni ptes eqles tī dosis eius sit vsq̄z ad. ʒ. i. tī ʒ. Et piper tī grana lau ri cyminū idū mastix ꝑficiant cū melle tī sit dosis ei⁹ i māe cochliariū. i. tī hoza dormiēdi tantūdē. Et ut emule i scepa tī pipis tī irasi ꝑtes equales sumātur i potu ex. ʒ. i. tī ʒ. vsq̄z ad. iij. ʒ. Et pille de absynthio educūt lōgos. lati aūt idigēt fortiou hoc.

L. vi. de medicis q̄ magis ꝑprie sūt ascaridum.

Unt kirā admīstratū i clisteribus tī epithi matib⁹ tī allīragos tī medicīlla ei⁹: tī alsirat: tī costus amar⁹: tī cortex radicis mozi tī suc cus ei⁹: tī cābil: tī pulpa collo. tī aloes: tī alliniar mi rabilī é i latis. Et cortex albelēgi ex arboz ib⁹: tī ex stimo q̄ é species ilidre tī aliz daracha. Et ex eis q̄ ex trahūt vermes sine nocumēto est vt bibāt. ʒ. iij. suc ci emule recētis. é enim mirabile valde. Et antiq̄ qđz dixerūt q̄ ireos extrahit ascarides. Et ex medicinis mirabilib⁹ i oibus speciebus vermiū sūt pili alalis nominati alcalis. Et alcalcadis é ex eis que iterficiūt eos cū inuamēto si fuerit illic fluxus vētris. Et iā di ximus ad eos i antidotario decoctionē ei⁹ tī centau ree. Et itez bibat lac mulctū trib⁹ diēb⁹ i mane tī ce net sup ipsum alessedabegi: deide sumantur. vi. aur. abrūgi. tī. iij. ʒ. siracasi. tī. iij. cābil tī terātur tī tolnāt i aceto acetoso aut i siropo tī masticet aliqđ de fauo mellis vt egrediantur vermes: deinde bibatur ex eo quantitas quā necessariū faciūt exitiatio tī expimē tū. Medicie aūt frigide tī pauce caliditatis sūt sicut semē coriandri cū bibitur trib⁹ diēb⁹ cū rob. tī scīa apiū: é eni forte valde iterficiēs omnē vermē tī sumat cū siropo acetoso: aut lacte acetoso: aut bibatur de coctio ei⁹ tī fausel: tī folia persici tī succus cozt spia egyptiaca tī sūt absqz pluria caliditate: tī rubus tī de coctio cozticis arboris granati acetosi tī muzi deco quant i aqua, nocte tota. deide coletur tī bibatur: tī si militer aq̄ i qua decoquitur radix ei⁹. tī succ⁹ arno glosse ꝓuenit ei q̄ habet vermes tī fluxus ventris sil aut argnoglossa sicca. Et iterū sumach dissolutuz in aqua é mirabile, tī hypogstidos tī lutum sigillaruz cū vino sūt mirabilia. Et magra mirabilis é etiam

tem̃ portulace cũ ex omultũ sumif iterficit eos. t similiter ẽdiuia amara: t lactuca amara: t apium aceto cõditũ. t dr q melon iterficit eos t solutione educit ipos. t tribuli, ppiq sũt istis medicis t pcegt ex virtute haz q ipe extrahũt latos ẽt: t illa que sũt sicut semẽ salic t succus pcili t coziandrũ t endiuia amara t polũ t reliqua. Et ista bibũtur aut cũ lacte absqz butyro aut cũ aqua calida aut siropo acetoso

La.vij. de regimine vermium paruoz.

Quando qz iterficiunt eos suppositio salis t clisterizatio cũ aq̃ cala t eradicãt mãm eoz Et fortius hoc est clistere i quo recipiuntur cctaurea cartamũ vsop rubea t pulpa colo. qõ admistret calidũ. Et fortius illo ẽ suppositoriũ de alkitram t clistere cũ eo t ppie cũ oleo dechymomilis amaro aut medulla pticozum amara: t sunt iã decocte i ipo medicicie iterficiẽtes. t qñz clisterizat ẽt cuz kitrã. Et ex eis gbus fit suppositoriũ sũt hartanita t burchomarie t corticef radicis sceha. Et ex eis q̃ colligunt hos quos est vt mittatur i anuz caro piguis salita. t sit iã sup eã ligata fimbria fili. ipi nãqz aggregent sup eam ppea qz diligũt eaz. deide extrahat p expectationẽ hore vnius sup eaz qñ possibile ẽ t extrahatur t iteretur vsqz quo mundificetur.

L.viij. de clisterib acutis iterficiẽtibus vermes.

Clisterizentur cũ decoctionib mediciarũ predictarũ ad eos: t qñz ponũtur i cis solutiua sicut pulpa colo. t turbit t aloes t cucu. asi. fm virtutẽ t horam. t cõueniẽs vt admistret i clisteribus coz alkitrã nã pfert inuamẽti maximũ t custodiatur tũc anus ne ꝓueniat tenasmõ cũ suppositoriis faciẽtibus ad tenasmõ: t stõmacum vt nõ debilitetur cũ potib t emplis facientib ad stõm. Et iã sciuisti oia illa. Et qñz cõfert clistere cũ aquis salsis t aqs salitis cũ nitro t silib t prope cũ kitrã. Et qñ ponũtur i clisteribus coz succus foliorz plici t decoctio radicũ morz t corticũ granatorz t ppie cũ fuerit caliditas.

L.ix. de emplis habẽtium vermes.

Emplastrant ẽt assumũtur ex medicis similibus istis t pfortantur cũ eis q̃ sũt sicut pulpa colo. t fel vaccinũ t succus cucu. asi. t cũ eis q̃ sunt sicut kitran t aloes. Et qñz fit emplm cũ aloe t absynthio: aut cũ aloe t rob cydoniorz t rob malorz t iterficit t rũpit appetitũ: t qñ aggregantur oia ẽ retius. Emplm bonũ: teratur nigella cũ aqua colo. humide aut decoctione pulpe eius t liniatur sup vẽtrẽ t sumẽ. Et dicitur q medulla cerui qñ emplastratur cũ ea vmbilic confert ad illud. Et sũt olea medicinalia predicta cũ eis linitur vmbilicus t olea camenullinũ t absynthiũ propie.

La.x. de cibatione eorum.

Cibus quidẽ q necessari ẽ eis fm oppositionẽ cale: oz vt sit calidus t siccus i quo nõ sit viscositas t sit ideo abstersio ex eis q̃ abstergũt eos t attrahũt ipsos t egrediunt i cibis eoz aq̃ ciceris t folia caulis. t carnes colũbaz etiã sũt iuuatiue eis. t potus aque salse pfert eis omnibus. Et cũ sunt fluxus vẽtris z calliditas abamus cũ forbitionibus acetosis cũ sumach factis qñ ẽ iterficiens restrictiuum: t silr aqua granatorũ acetosoz: Et qñ debilitat fluxus ventris necessaria sũt q̃ nutriũt cũ fortitudine. Qđ si non digerantur ponantur ex genere forbitionũ t aquaz carniũ. Horza aũt t ordo sũt qñ oz vt ipso non egeant cibo t mordicent stom̃ t forsasse faciũt cadere virtutẽ appetitiuã. immo cibẽtur ante motũ eoz i hora quietis: t vt leparetur cibus eoz cibẽtur cibo pauco. Et cũ alleuiatur fluxus admistrẽtur sup ventrẽ empla stiptica ex eis q̃ scis: verũ i habẽtibus paruos vermes melius ẽ vt eoz cibi sint ex genere eoz que sũt boni chimi t velocis digõnis. nã virtus eoz fm senitã oppositionis nõ peruenit ad eos oio. t cuz sunt boni chimi oio nutrimentatur cibus corruptus qui est materia eorum.

L.xi. de cura casus t iectionis sup vẽtrem.

Rectius i oib illis ẽ vt extrahatur san. si possibile ẽ t detur i potu p illõ thuris t sã. dra. t lutũ armeni t karabe oium aã. z.i. cũ tripli cato subtili. Et si fuerit sputũ san. aut fluxus eius p anum: aut vomitus ipius ponatur i ipa kirat i. opij. t post hoc oz vt tu ꝓsideres illud qđ dixim in ca. de prostationibus i libro qui ẽ post istum.

Fen. xvij. de egritudinibus ani t ẽ tractat vnus

La.i. fmonis vniuersalis de egritudinib ani.

Dicias q egritudines ani sunt difficiles ad sanandum propter ea q̃ aggregantur in eo: qñ ẽ callis t q est inuersuz penetrans ab iferiori vsqz ad superius. t quia ẽ vehemẽtis sensus t quia ẽ positus in inferiori.

Quia ergo ẽ callis peruenit ad cum fer in omni hora t mouet ipm̃ t addit in dolore eius t diminuit cũ a quiete cum qua cõpletur recepuio in naturali medicina t nõ põt natura facere rectificationẽ. Et quia ẽ inuersus difficilis fit adherẽtia medicinarũ ad ipm̃: t qñ ẽ vehemẽtis sensus multiplicatur dolor eius t multitudo doloris attrahit. t qñ ẽ positus i inferiori facilis fit desensus superfluitatum ad ipz: t ppie cuz obedit ad receptionẽ eaz debilitas q̃ ẽ cũ eo ex nocumẽto qđ ẽ i ipso ex hemorroidibus.

L.ij. de hemorroidibus.

Dicias qđ multotiẽs existimat aligs q habeat hemorroides t nõ habet nisi vlcera i recto t in eis que sũt supra ipm̃. oz ergo vt consideretur illud. Et hemorroides quidẽ diuiduntur p species diuisionis famose i verrucales t sunt deteriores eaz t i vuca t i mozales. t verruculares sũt siles verricis paruis. Et vuce sũt late rotũde purpurei colozis aut ad purpurcitatẽ decliues: t mozales sunt molles sanguince. Et sunt de hemorroidib hemorroides que sũt. q. velice. Et diuidũtur hemorroides diuisione alia i exteri natas t pfũdas. t sũt deteriores eaz t ppe ille q̃ tendũt ad pte virge: qñz eni strigũt vrinã cũ apatione: t nate exteri apparẽtes sũt vne triũ. De profundis at q̃dã sunt sanguinee t q̃dã sunt non sanguinee. t diuiduntur hemorroides i aptas fluctes t currit qñz res plurima ꝓpter aptionẽ

venaꝝ plurimaꝝ. t in surdas cecas de quib⁹ nil curit. t plurimū gdē generant hemorroides ex melia t san. melico t paꝝ generant a phlate. t cū generāt ab eo generant. q. ipse sint vesice. t. q. sint vesice ventriū pisciū. t verrucales sunt ppinqores ad hoc vt fiant melie: t morales ad sanguiné t vue t iter istas t illas. t nō ē possibile vt accidant hēorroides nisi aperiant orificia venaꝝ in ano fm q dixit. B. t pp hoc multiplicant cū vēto austrino t in regione austrina. Et nō oz q in hemorroidib⁹ apertis currentib⁹ san. fluxus retineat: donec ueniat ad debilitatē t mollificationé genuū t cōpchēsioné syncopis t videat san. nō niger. t meli⁹ est vt extrahat paulatim t nō subito. Et cū i mulieri⁹ declinat san. hemorroidaꝝ ad matricē t egredit in menstruis iuuat eo. Et oz vt fiat etiā illud arte t prouocēt menstrua eaꝝ. ¶ Et plurimis gdē habētib⁹ hēorroidas adest color ppius eis t ē citrinitas declinās ad viriditatē. t multotiēs accidit habētib⁹ hemorroi. flux⁹ san. narū t remouentur hemorroides. ¶ L. iij. de cura.

Oportet vt i inceptiōe retificet corp⁹ t euacuet ur san. malus ita vt phlomet saphena t venā q est a posteriori parte calcanei. t vēa almabit ē fortior vtrisq eaꝝ. t vētosatio eius qō ē iter vtrasq spatulas cōfert ad eas t ad humores melācholicos. t curet epar aut splē si oportuerit ppter sociatē eius qō generat ex eo de san. malo. Amplius si nō fuerit dolor nr apa nr iflatio nō erit tūc pluria necessitas curōnis eaꝝ. nā eaꝝ curatio qnq perducit ad fistulā t ad ragadias. Amplī⁹ studiū intendat in lenificatione nature vt nō noceat durities fecis ano t magnificet labor. Et meli⁹ ē vt sit illō cū solutiuis t lenitiuis q sunt ex medicinis ex gbus iuuamētū afferet hemorroidib⁹ sicut pillule ō bdellio t pillule de alfeluz aharagi t pillule amalei: t pillule quas dicaz Et oz vt studiū ipendat i apiendo surdas t faciēdo vt currat sanguis ex eis q̄tū pole ē vsquequo debilitet t egrediat san. rubeus clar⁹ in quo nō sit nigredo Quod si nō sufficit sit regimē ei⁹ cū icisione hemorroidaꝝ t deiectione eaꝝ icidēdo: aut exsiccādo eas: aut adurēdo ipsas cū eis q faciūt illud. ¶ Et scias q in sanguine qui currit ab hemorroidib⁹ t ex ano est securitas ab herpete cstimeō t mania t melia t epilēsia melācholica t herisipila: t ab illis que sūt sicut mulū t a cācro t excoriatiōe t scabie t glabrie t lepra t pleuresi t pipneumonia t phrenesi. Et q̄n retinet san. ex eis p̄uet⁹ timet aliqua eaꝝ egritudinum t timet hydropisis pp illud quod accidit i epate de apate malo t duro t corruptione cōplonis: t retinet ptisis t dolores pulmonis pp expulsionē san. mali ad ipm. t q̄n cursus facit accidere syncopim sumat sauic ordei cū spodio t luto t det in potu ex calido paulatim. Et medicine qdē que ad hemorroidas cōueniūt alie sunt aperiētes eas: alie p̄solidantes t alie sunt cōstrigētes san. alie sunt incidētes eū t alie sūt sedatiue doloris. Et sunt: aut que bibūtur: aut suppositoria: aut epithimata t emplā: t linimenta: aut puluces aut suffumigationes aut aque in quibus sedatur dolor: aut restrictiua: t oiā illa: aut sūt singularia: aut ꝓpria. Et scias q pillularū de bdellio iuuamētum in hemorroidib⁹ habētibus periodos apparens ē cis. t nō sunt multi iuuamēti in eis que sunt fixe nō habētes periodos. ¶ Et qñ aggregātur ragadie t apa curet i primis apa deide hemorroides. Et oleū de chrysomilis in quo resolutū est bdellū valet ad hemorroidas t ragadias.

¶ La. iiij. de regimine incisionis hemorroidarū t adustionis earum.

Qvisus hemorroidaꝝ qñq sit cū incisione: t qñ q̄q sit cū medicinis acutis. Cuz ergo sunt hemorroides plures numero non oz vt incidā tur omnes sil' immo oz vt audiatur p̄ceptū ℔ hyp. t dimittatur vēa ex eis deide curent: imo rect⁹ ē vt curētur icidēdo vnā p⁹ vnā t tollerāt illud t in fine rei dimittatur vna ex qua currat san. corruptus cuius exitus ex ea consuetus est in natura. Et illud icisum si fuerit apparens erit eius regimen facilius. t si fuerit profundum erit regimen ipsius difficilius: nam rectius est vt ligetur radix eius cum filo setē: aut lino aut pilo forti t dimittatur tunc si cederit per illud bene erit. t si non expiantur super illō medicie icisiue t si nō icidat. pfunda vero indiget vt extrahat deide icidat. ¶ Extractio qdē qñq sit cū instrumēto sicut sit vētosatio cū igne. Et quocūqmō fit ponat sup anū donec egrediat: deide retineat cū instrūmēto extractionis: t si nō timet velocitas reditiōis dimittatur ventosa hora vna donec apet locus t nō redeat t qñq ligat velociter cū filo ligatiōe apante t remanet hēorrois exteri⁹. Et qñq sit cū medicinis extra hēmorroidib⁹ sicut vt sumak succ⁹ cētauree t aneti humidi t staphisagria t cōficiant illa oia cū melle t liniat cuz eis anus t supponāt i melle. ipa. n. cōmouēt egōnē t ducūt ad hoc vt appareat an⁹ t faciāt ipsū exire. Et administret nitrū t fel tauri: aut administrentur piper t pitrū aut aggregēt ad illud qd ē ex illis succus buchomarie: aut staphisagrie. Et ex bonis est phlomia basilice āte icisionē t ligationē. Et cuz vo fuerit abscidere retineat illud qō abscindit ex eo qō apparet: aut qō factū est apparens cū instrō extra hēdi: t trahat ipsū ad seipsū: deinde icidat illud ex radice ipsi⁹ cū acutiore re t penetrabiliore re. Et nō oz vt ptrāseat radicē eius t incidat aliquid ex eo qō ē infra ipsū t ducat ad uocumēta apata magna. Et qñq ducit ad malitiā t difficultatē t dimittatur san. fluere vsqquo timeat debilitas: deinde retinea tur san. cum restrictiuis que dicem⁹. Et si non fluat san. multiplicet phlomia ex basilica. Quod si tollere tur vt sanguis educat cū aperitiuis predictis t fluat san. ex eis erit rectū: t si nō timeat casus virtutis ex dolore in eo sufficit in hoc qō ē sicut succ⁹ cepe t si voluerit vt audeat liget puā ex radice sua t magnaz ex medietate sua: aut fm diuisionē aliam t succus currat vt nō apet t doleat. Et illud est vt desuper ponat cepe elixatū aut porū decoctū cōfectū cum butyro. Et sedeat ille qui curatur in aquis stipticis decoctis i curcūa in aceto t aqua in qua decocte sunt

galle ⁊ cortices granatoꝝ: deide curet cū his que facūt nasci carnē ex mará vt nō apetur. ⁊ intētio i ligatiōe ē p̄paratio ad penetrandū virtutē medicinaꝝ faciētū cadere hemoꝛroidalū in ea. ¶ Et cū vides anū apari ⁊ dolorē incurrere vehemētem ex huiusmodi curis: tūc necessariū ē vt suffumiges cū bdellio ⁊ adipe gibbi cāeli: ⁊ emplēs cū emplis p̄dictis: aut emplēs cū pane aldarmache ⁊ vitello ouī ⁊ pauco oleo. ⁊ encaustima i passo arahadiu ē mirabilis iuuamēti ⁊ sedat dolorē incisionis ⁊ similia. Et encaustima i aquis in qb⁹ decocta sunt lenificatiua ⁊ ebꝛoca cū eis ⁊ sunt aque i quib⁹ decocta sunt semē lini ⁊ althea ⁊ semen ci⁹ ⁊ poꝛꝛoꝝ ⁊ illis similia. Et ex eis que p̄pꝛia sunt apatib⁹ ani super hēoꝛroidas sūt ceruse plūbi. ℥.iij. sucudus. ℥.i. lithargyrij. ℥.ij. mastices. ℥.iij. aggregent cū succo hyusquiami. ⁊ oꝛ vt liniat natura ⁊ nō dimittat fex indurari in ano. Et cū ret retētio vrie si acciderit lenificādo apa q̄ꝫ opoꝛteat vt p̄hibeat itroit⁹ vacuitatis die ⁊ nocte p̄pꝛie post fluxū san. fortē. Cū aūt nō puenit ad hoc vt fiat incisio hemoꝛroidaꝝ cū instꝛo aut ligatione i mo cū medicina: puluerizet sup eam medicina acuta q̄ꝫ ipsa coꝛꝛodet eā ⁊ mūdificabit ipam ⁊ apparebit caro sana. Si aūt doleat sedeat i ags stipticis ⁊ curet añ illud cū butyro plūbo posito sup eā: deide curet cū eis q̄ sūt sic mará de ceruſa ⁊ lithargyrio ⁊ mará fco ex eis ⁊ aquis solatri ⁊ alkakīgi ⁊ coriādri Et q̄ꝫ nō resoluit doloꝛ absq; administratiōe medicine acute i vice vna: q̄ꝫ oꝛ vt administret medicamē acutū. q̄ꝑ si doloꝛ sane ℓcuret curatione p̄cedenti deide reiteret. Et nō sit medicamē acutū nisi cū ersicatiōe q̄ñ ē leui⁹ ⁊ in fine rei denigrat ⁊ cadit. ¶ Et medicamē qō acutū ē diehabardich ⁊ alcaldicon ⁊ q̄ sūt silia illis. Et q̄ñ denigrat elixet caulis cū oleo ⁊ ponat desup ⁊ sedabit doloꝛ: deide iteret donec cadat. si aūt sup moꝛalē ⁊ eas q̄ ipsi sūt similes puluerizent attruīta exsiccabūt eas ⁊ deijciēt eas. ⁊ q̄ꝫ ic i dunt ēt. ⁊ p̄hlomia ⁊ fluxus vētris necessarie sūt in eis: puluerizationes ⁊ suffumigationes ⁊ epithimata fiunt in eis.

¶ L.v. de regimine apparitiōis hemoꝛroidarū super darum ⁊ apparitione earum.

Oportet in p̄mis vt leniant cū balneationib⁹ ⁊ fiat unañtū ad operationē eaꝝ cū phlomia saphene ⁊ vene almabir. ⁊ unctionib⁹ ex eis q̄ sunt sicut oleū de pticis ⁊ de medulla chrysomiloꝝ ⁊ de amigdalis amaris ⁊ coꝛtex pinguedinis gibbi cameli ⁊ medulla cerui ⁊ bdelliuꝫ ⁊ alia singulariter ⁊ cōpōsite. deide administret sup eas succus cepe fortis. ⁊ q̄ꝫ ponit in eis succ⁹ buchoꝛmarē. ⁊ q̄ꝫ ponit cū hoc aliqd de lacticinijs de staphisagria ⁊ stercoꝛe colūbino q̄ñ ipsū aperit ꝓculdubio Et q̄ꝫ p̄icit aspaltū ⁊ galbanū ⁊ q̄ igrediūt i hoc ⁊ siliter foliaruꝫ: ⁊ oleū alachoen ipsū ꝓuocat san. ⁊ amplificat poꝛos. Et medicamē de myrobalāis cū semīnib⁹ subtiliatiuis cū iuuañto suo in hemoꝛroidib⁹ ꝓuocat san. ſ. san. hemoꝛroidaꝝ pp illud q̄ in eo ē de semīnib⁹ subtiliatiuis, Et ex eis q̄ ꝓuocant san. ē vt sumak pulpe collo. ℥.iij. ⁊ amigdal'. amaraꝝ ℥.iij. fiāt ex eis licinia lōga ⁊ retineant in ano ⁊ permutent oī hoꝛa ⁊ sint. v. licinia i. v. hoꝛis. Cū q̄ꝫ dolor fit foꝛtioꝛ ponat i ano licinīū ex oleo roſ. ⁊ phlomet saphena. Et q̄ꝫ apit eas ex obuiatiōe sui ipsi⁹.

¶ L.vi. de sermone medicinaꝝ hemoꝛroidalū suffumigationum ⁊ puluerizationum.

Rectius ē vt leniant añ puluerizationes fortes cū sarcocolla dissolura i aqua. Et si tollerauerit doloꝛē liniat intus cū p̄siloꝛo balneī ⁊ tolleret paꝛ: deide abluat cū uino stiptico: deinde puluerizet puluis sup hemoꝛroidas. ſ. coꝛtices eris vsti soli ⁊ cū plumbo adusto. Et itez hermogo eris ⁊ cantarides ⁊ sal ammoniacus puluerizentur super eas ⁊ sumak illud cuius p̄terijt relatio ex butyro ⁊ silib⁹ Et foꝛtius istis est vt sint confecta cum urina infantis ⁊ hoc currit cursu medicaminis acuti. Que aūt sunt cōueniencioꝛa illo ⁊ lenioꝛa sunt sicut cinis nucis cupꝛessi lauatus cum uino ⁊ cinis oui ⁊ cinis ossū dactiloꝝ ⁊ lupini sicci amari adusti ⁊ similiter ossa dactiloꝝ adusta. Et ex eis q̄ currūt cursu, p̄pꝛietatū ē vt sumak caput piscis salsi ⁊ exsiccet appꝛoximādo igni ⁊ misceāt cū tanto casei veteris quanū ipsuꝫ ē ⁊ puluerizet sup circulū. Et ille cinis cauē piscis salsi. Et nigella est ex plurib⁹ bonis mirabilis inuañti. Et de eis sunt suffumigationes. ⁊ oꝛtioꝛ est anacardus solus aut cum reliquis medicinis ⁊ cuꝫ arsenico, p̄pꝛie: ⁊ arsenicū solū ⁊ sulfur ⁊ lacca sola. reliquę aūt medicine sunt ⁊ sicut radix aniuden ⁊ rā. oleandri ⁊ alistirgat ⁊ radix lilij ⁊ rā. capparis ⁊ rā. collogn. ⁊ rā. albarmel ⁊ vene tinctoꝝ ⁊ se. porri. ⁊ synapis ⁊ stercus cāeli ⁊ alkali ⁊ fimus columbin⁹ ⁊ alusnen ⁊ galbanū sarcocolla: administrētur iste medicine singulariter ⁊ aggregatim ⁊ ponatur aliqd ō anacardo ⁊ cōficiant cū oleo de ciclimi ⁊ fiant idetroc. ⁊ seruent vt fiat cū eis suffumigatio. ¶ Et ex eis que cōferūt in eis sūt alusnē ⁊ galbanū ⁊ sarcocolla. ⁊ sterc⁹ cāeli ē iuuatiuū. Et q̄ꝫ sufficit suffumigatio fcā cum tamarisco multotiēs cōtinue. ¶ Suffumigatio cōpōsita. ℞. radicis capparis ℥ra. apij que ē exterioꝝ ⁊ folioꝝ oleādri ⁊ radicis spine que est exterioꝝ ⁊ maru ⁊ radicis lilij ⁊ anacardi omniū partes equales: ⁊ fiāt ex eis anellane cū oleo sambacio ⁊ administrent suffumigādo. Et dixerūt quidam q̄ꝑ ⁊ suffumigatio cū foliis myrthi iuuatiua est valde ⁊ si milr cutis nigra excoriata cū sale āmoniaco. ⁊ hec suffumigatio q̄ꝫ fit cū traiectoꝛio ingenioso posito in ano ab extremitate: suffumigat i ipso. ⁊ q̄ꝫ fit cū vase pforato sup quē sedet. ⁊ qō cōueniēn⁹ ē ad ipsū calefaciēdo ē stercus cameli.

¶ L.vij. de liquidis que ponuntur super eas ⁊ quibus embꝛocantur.

Ex eis sūt fortes acute sicut aque i quib⁹ decoquūt calx viua ⁊ alkali ⁊ hrsenicū ⁊ allea. deide cōficiantur cū eis calx ⁊ alkali. Et aque aliose bibite: ⁊ in ablutione administrate sunt ex eis que retinēt cursū earū. Epithimata: sumak fruñtū humidū quod scandatur in quattuoꝛ partes ⁊ p̄oat

in vase: ⁊ fūdatur sup ipm vrina cameli pascētis ⁊ p
prie arabici ⁊ submergendo ipm ⁊ ponat in sole esti
uo ⁊ restaurec cū vrina quotiēs minuit: est enim ve
hementis iuuamēti, ⁊ deijcit eas p̄ culdubio. Et q̄z
fit linimentū cū myrrha aliquotiēs: nā ipa corrodit
hemorroidas. ⁊ in aqua silique humide submergat
lana ⁊ ponat sup hemorroidas q̄n p eam destruū t
oino. Et si fiat fricatio cū ea semp faciet illud sicut fit
in verrucis. ⁊ silr cucu. capparis humidus. Et vncti
ones: butyr vetus ⁊ oleū de nucleis chrysomilor ⁊
⁊ oleū de nucleis p̄sicor ⁊ pinguedo gibbi cameli et
oleū alcuburi ⁊ oleū de alcanna. Et licinia ⁊ suppositoria: submergantur cottum in mellez puluerizet sup
ipm nigella adusta ⁊ administret. Et q̄z fit licinū
adustū facti ex vtroq; arsenico ⁊ similibus. ⁊ possi
bile quidem est vt ex medicinis pulueriz abilib⁹ admi
nistrent licinia cū melle. ⁊ ex eis que sūt mirabilia: ſz
sūt difficilia ⁊ acuta ē vt incidat radix dracōtee i fru
sta parua ⁊ infūdat in vino nocte ⁊ die deinde retica
tur c̄ztū pole ē. Et quidā existimauerūt de nenufare
q̄ q̄ fit ex eo tēra p̄fert: ⁊ erisi mo q̄ sedat dolorē.
Et de eis que bibūtur sūt pillule de bdellio ſm discri
ptionem notam. ⁊ ille que sūt cū cucurbita: ⁊ ille q̄
sunt cum guadai. ⁊ exeis sunt pillule aldedie. Et eaz
descriptio est hec: myrobalanor ⁊ belliricor ⁊ serē
blegi ⁊ emblicor partes equales: ⁊ dedrū egyptiaci
partes. v. dissoluantur cū oleo de chrysolimis do
nec submergantur ⁊ conficiantur cū melle: ⁊ sit eaz
dosis ex. ij. ʒ. vsq; ad. iij. ⁊ pillule de sandaraca
descriptio eaz est hec: sandarace corticis ouor fumi
terre ℈. e. porri partes equales salis āmōiaci p̄s. ſ. sco
rie ferri partes quatuor: fiant ex eis pillule sicut na
bac. ⁊ dosis eaz fit in mane. vi. pillule vsq; ad. viij. pil
lulas ⁊ cōmouet cottū. Et item: ℞. myrob. nigror ⁊
belliricor ambor ana. ʒ. x. cucurbite aduste. ʒ. vij.
karabe. ʒ. iij. acori. ʒ. ij. bdellij. ʒ. xx. infūdant i aqua
porri: ⁊ fiant ex eis pillule ⁊ administrentur. Et ex eis
que experta sūt est illud q̄ ℞. scorie ferri ⁊ ℈. porri ⁊
℈. ameos omniū ana. ʒ. i. fructus capparis sicci. ʒ. iij
dosis eius sit pugillus cū aqua porri. ⁊ item sumātur
myrob. nigri frixi cuz butyro vaccino cū aqua po
ri ⁊ oleo de nucibus ⁊ trifera de ferrugine ferri. Et
item scorie ferri cribellate trite. ʒ. iij. cū. ʒ. ij. nasturtij
albi: detur in potu ex eo in iciunio in. ʒ. i. aque porri
pondus dragmaz. ij. ⁊ oleū de nucibus etiam. ⁊ item
sūatur aristol. longa ⁊ piretrū ⁊ tribuli ⁊ amigdale
amare ⁊ ameos ⁊ p̄jciatur desup pugillus farine oz
dei: ⁊ cōficiantur cū aqua porri ⁊ oleo de chrysomi
lis. Et item sumantur fasine mūdate recentis. ʒ. x. ⁊ i
fundatur in aqua porri aliquibus diebꝰ ⁊ exiccetur i
umbra: ⁊ teratur ⁊ addant ei se. allpharmel ⁊ antudez
carmeni ⁊ nasturtij albi ⁊ fenugreci ⁊ ameos omniū
ana. ʒ. viij. seruent nasturtiū ⁊ allpharmel cū oleo de
nucibus ⁊ oleo de chrysomilis ⁊ terant reliq̄ rema
nentia ⁊ aggregent oia in vase vitreato aut scutella
vitreata. ⁊ potio sit ex vno aur. vsq; ad. ij. aur. et ex
eis que dicta sūt ⁊ expta ē vt in potu sūat galbā i sic
ꝯ pondus. ʒ. ij. cū aqua: nā ipm remouet eas. Et si i
potu sumat tribus vicibꝰ nō redibūt. ⁊ serapinus ⁊
storax sūt ex sūma bibitor que bibūt ad hemorroi
das. Et si natura ē lenis p̄fert suffusi myrob. cū semi
nibus ⁊ ipm, quocat san. ⁊ ex illis q̄ p̄ferūt eis ē assi
duatio comestiōis amigdalar amarar cū melle. tri
fera aūt cū scoria stringit san. ⁊ p̄fert hemorroidibꝰ.

¶ La. viij. de sedantibus dolorē hemorroidarū.

Tmantur serapini ⁊ bdellij subalbidi aā. ʒ. ij.
storacis. ʒ. i. opij. ʒ. ſ. olei de nucleis chrysomilor. ʒ. i. ⁊. ſ. dissoluant gūme i eo: ⁊ ponat
desup pōdus. ʒ. ſ. de castorco. Et item nenufaris ex
siccati p̄s. i. altee p̄s. ſ. Et item melliloti lenīū excoti
catar amibar ana p̄s. i. pīgantur cum vitello oui ⁊
oleo ro. Et item folia altee ⁊ melliloti p̄fecta cum vi
tello oui ⁊ oleo ros. q̄n ponūt sup diaglon cū oleo
ro. ⁊ aliquantulo croci ⁊ opij ⁊ rob sunt iuuatiua. ⁊
adeps anatis ē vehementis iuuamenti. ⁊ item cancer
fluuialis ipsus humida adeps renū capriar cera al
ba. ⁊ item p̄he cū ap̄at p̄uenit vt sumant camemilla
⁊ melliloti ⁊ paz croci ⁊ terantur ⁊ p̄ficiantur cum
mucilagine se. lini ⁊ triplicato. Et addat ad hoc ca
plm illud q̄ dicemus in ca. ficteris. ipsum eni con
fert ⁊ sedat dolores incisionis ⁊ ligatōis ⁊ apatis.

¶ La. ix. de restrictuis cursus hemorroidar.

Et illis sunt ea que restringūt cursum inciſiōis
⁊ sunt fortiora: ⁊ meliora c̄ztū vt sint cauterizan
tia. ⁊ de illis sunt ea que retinent cursū erupti
onis. Et illa que retinent san. incisionis sunt attrimē
ta. ⁊ item que sunt sicut puluerizato ex aloe ⁊ thure ⁊
san. dra. ⁊ balaustijs ⁊ sicfmemith e ⁊ similibus pul
uerizetur, ⁊ ligef ligatura fortis. Et item pili leporis aut
tela arance cū albumine ouī: ⁊ inuoluat puluere gali
eni ⁊ ligetur vsq; quo sigilletur. ⁊ que ex eis fortia sūt
sicut alcolcotar cum acatia ⁊ gallis: deinde ligef for
titer. Q̄d si nihil p̄fert coquatur cum cotto submer
so in oleo calido feruente ⁊ retinebit san. deinde pul
uerizenf desup restrictiua. ⁊ in hoc ē timor spasmi.
Ea vo que sunt infra illa sunt stiptica nota. ⁊ aque i
quibus decoquūtur stiptica aut vinū stipticū i quo
decoquūtur cornices ⁊ galle. ⁊ ex eis que bibunt ad
illud ē trifera minor in qua posita ē scoria ferri infu
sa in aceto hebdomada vna a qua coletur aceum ⁊
fricetur ipsa in sartagine ita vt bibat ipm: deinde te
ratur sicut pulvis subtilissimus.

¶ La. x. de cibatione habentiū hemorroidas.

Oportet vt alienēt a se oē grossū ex carnib⁹ et
rebus lentibus. ⁊ oē adurens san. ex attragu
bū ⁊ seminibus nisi ſm quantitatē iuuamenti.
⁊ oz vt comedant ea quor digō ē velor. ⁊ fiat cibus
eor bonus ex carnibus ⁊ vitellis ouor ⁊ ales fida
begi pinguibus ⁊ aludebenet ⁊ cirabeict ⁊ aq̄ ciceri
⁊ sisaminū dulce eis p̄fert. ⁊ nux inda cum penidijs
p̄fert eis. Q̄d si fuerit illic solutio ⁊ cursus supfluus
san. confert cibus factus ex rizi ⁊ granatis cū passis
⁊ cor olea sint oleū de kerua ⁊ oleum de nuce indica
⁊ olcum amigdalinum ⁊ olcum de nucleis chrysomilor ⁊ pinguedo gibbi cameli ⁊ adipes laudabiles ⁊ confectio ex vitellis ⁊ ex porris ⁊ pauco cepe ⁊

penidij. t sicus sunt meliores eis ℈ dactili.

Ca.xi. de apanibus calidis in sicteri t herisipila

Ellis sunt incipictia t facta post dolores hemorroida z t successione curationū hemorroidaz cū incisione t medicinaz acutaz: t cū ap̄.ta collectionē faciūt t fiūt vlcera timet sup ea q̄ fiant fistule. pp hoc ergo ante maturationē apūtur t'oz vt admistret phlonia in p̄ncipio hoz apatum. qñq; enī cedak dolor solū t admistret sup eā marā ō ceruſa: aut liniantur cū albumine oui trito cum oleo ro. in mortario plūbi aut stanni donec in ipo dentgret: aut fiāt merdasengi. ʒ.v. hematicis ceruſe pondus. ʒ.ij. myrrhe. ʒ. iij. sumach ℥.ij. pulle collo. ℥ i. olei iisamini ℈ū sufficit. aut ponak cū eis aliquid ō triplicato t vino. Et adeps anatis ē vehemētis iuuamenti. t sili panis coct⁹ cū aq̄ cū fit ex eo emplin cū vitellis t oleo ro. aut pāis mūdi lb.i. croci. ℥.i. opij ℥.i. admistrenk in rob. Et sili emplin factū ō de kakē gi est bonū valde. Et sili emplin factū ō vitell ouoz sozbiliū qui terank in vino stiptico: deinde misceank cū cera t oleo ro. Et qū ptranscūt initiū t nō sūt ab incisione: admistretur sup eā dlaquilon marā ꝑquasatum cum oleo ro. t pax empli basilicon cū vitellis ouī sozbilis. Et itez cepe t pozri elixati cū camemilla aut maran ceruſe cū āmoniaco. Et si sozdis fiat dolor tūc folia hyusgami viridis exp̄mantur: t sumak ex aqua eaz aliquid t misceatur cum aqua etiā: deinde infūdak in ea panis t adūgak ei vitelli ouī nō coagulati cū aliquo ps.i. t oleo ro. t fiat ex eo marā. t itez qñq; ꝓfert vaporatio eglis t sessio in ags i gb⁹ decocta sūt ea q̄ sedant dolorē sicut se. lini et se. altee t malue: t addik sup ea mucilago fruñti cocti cū aq̄ vsq; quo fiat sicut puls. t oz vt redeam⁹ ad ca. tenasmō. i eo nāq; ē cura bōa ad hoc ca. t cū sūt ista apta, ꝓpinqui termini in ano ex genere coz q̄ aggregāt materiam: tūc citoꝛ pge ad p̄zoraī. ante maturatiōez vt nō extendatur materia ad p̄fundū. t fiat fistula: iam narratur hoc regimen ab Ypocrate.

Ca.xij. de ragadijs anis.

Ragadie in ano qñq; sūt pp siccitatē t calidita tem accidentes ei: qr̄ scindit a fece sicca t a ql̄ibet causa. t quandoq; fiūt ꝓpter vehementiā doloris. t qñq; fiūt ꝓpter apa calidū. t qñq; ꝓpter grossitudinē fecis vehementē z siccitatē ipsius. t fiūt ꝓpter hemorroidas que scindūk t fiūt pp fortitudinē expulsionis san. ad officia venaz ani.

Ca.xij. de cura ragadiaz.

Oledā medicine ragadiaz sūt incarnatiue lubrificatiue: q̄dā sūt lenitiue: t q̄dam hūectatiue q̄dā curatiue apatis: t quedā sūt incidētes incessiū, ꝓpetatis aut ꝓpinque eis. Incarnatiue autez stiptice exsiccatiue sūt sicut galle nō ptusate q̄ bene aqua decoquūtur t pauco vino pōtico t admistret ex eis epithima. Et fortius illo ē vt sumatur vzifur t balaustia t ceruſa t merdasengi t plumbū adustum t scoria argenti t climia t admistrentur cū oleo ro. t cera pauca. t itez marā de ceruſa notum aut ceruſa t stānū adustū t oleū ro. t albumē oui aūt scoria plumbi t semen rose. Et terantur t admīstrentur marā t sicca t adherentia. Et itez alcāne sumat ps vna t cere albe partes. iij. dissoluantur cera cum oleo ro: t miscentur. t sili alkeiri exsiccata. Et ex eis que currunt cursu ꝓpetatū sunt cinis ostracoz polypodium equali mensura t foliоz oliue medietas vni⁹ t cū eis liniak. Et ex medicinis iuuantuis etiam ē illa que ℞. lithargyrij t ceruſe t fricatōis plumbi t olei hyusgami albi t cere ptes equales: olei ro. quantuz sufficit. Et itez adeps anatis t thus t medulla ossiū cerui t semen rose t tutia t climia abluta t opium t isopus humida t succus endiuie t succus solatri et oleū ro. t cere paz: fiat ex eis ceratū. Et in hoc qdez cū rectificatione vulneris est ꝓhibitio apatis t rectificatio eius t expulsio doloris. Et ex eis in gb⁹ sedetur est aqua eurcume in qua feruerant solatz t lentel t rose t ordeū excorticatū. Et qñ nō ē pruritus confert filoniū cum oleo myrthino. Et ex eis q̄ sunt fortis aggregationis est vt sumatur olei sisamini t thuris puri t aluminis rotūdi omniū ana pōdus. ʒ.ij. t croci myrrhe amboz añ. ʒ.i. glutinis alimbat t cere amboz ana. ʒ. xxij. aggregent cū vino t oleo ro. Et ex medicinis huj⁹ ca. sunt medicine ꝓferentes cū equatōe t lenificatōe facta cū adipibus t turib⁹ pinguibus t siccis. t oleis. t glutinationē facictia sicut ānilū t pulnis molendini t dragagātū t sil'ia. t aggregek ad illas curatio ragadiaz ¶ De illa est descriptio: ℞. isopū hūidā medullā vituli anilū ablutuz ad pē anatis aut galline t oleū ro. Et ex illa ē vt sūat medulla cruris vaccini t asinini t anilū t liniat. Et itez marā bdellij adipis gibbi cameli t farine ordei partes equales: medulle cruris cerui t adipis cerui omniū ana. ʒ.i. mumie. ʒ.ʒ. olei sisamini. ʒ.ij. amili amigdalaz dragaganti oium. ʒ.i. t aggregent cū oleo sisamino. Et olea iuuativa in ragadijs i qbus nō est calidītas plurima t apa sine hemorroidibus sūt oleū akeiri t oleū de lilio t oleū de nucleis chrysomiloz t oleū de nucleis ꝓsicoz: dissolvatur in eis bdellium. t confert eis suffumigatio cum bdellio cōfecto cum adipe. Ꝑ ossas autem quandoq; aufert t cōfert in eis chimelea cū oleo myrthino t sessio i stipticis t oleo omphācino. t itez decoquant galle cū vino t fiat ex eis ēp̄m. In ragadijs aūt hemorroidalis est necessariū vt sup eas admistret marā t administrent ea q̄ bibunk. t admistrenk pillule de bdellio cum serapino que bibantur in nocte aut in die. Et qū currit ex ragadijs aliqd sumak cottū t submergatur in aqua aneti t exsiccetur t abstergak cū eo anus t deuitentur stiptica exsiccantia egōnem.

Ca.xiij. de cibatione habentiū ragadias.

Oportet vt ipsi denitēt acetosa t stiptica exsiccantia nām t sint cibi eoz alesfidabegi t ea q̄ fiūt ex maluis t pīguedo gibbi cameli t adepi galline t anatis. Et confert eis condītū in alesfidabegi t vitelli ouoz sozbiliū: t ꝓpe ante alios cibos. t confectio de vitellis ouoz t de pozris t cepe cū butyro vaccino non vehemētis fortitudinis t nuxidica t auellane t penidij ꝓferūt eis. Et via cibationis

bor est vsta cibationis habentium hemorroidas.

Cap.xv. de mollificatione ani.

Quādoq; fit ex cōplone palytica: aut frigore i fra illaq;. Et oplo qdē palytica qñq; ē ex humiditate subtili ibibita fm plimū. Et qñq; fit ex humiditate q̄ est decliuis ad caliditatē;. t est eius causa ibibatōis ei⁹ t cognoscit illa caliditas per tactū. Et qñq; fit pp hemorroidas t ligatōes hemorroide: aut icisionē ei⁹ cū tacerto aduenit nocumētū cōmune. Et qñq; fit pp casuq; sup dorsuq;: aut percussionē nocētē qñ strigit neruos. aut rumpit eos t hoc fit subito t non est ei curatō. Cōplonalis vero accidit paulati t recipit curatōq;. Et accidit ex mollificatōe ani exu⁹ fecis inuoluntarie. Et qñq; est illicitensio ad exteriora silis mollificatōi; ppter illud qđ segtur ipsaq; de exitu fecis inuolūtarie. Et multotiēs segt colica pp illud q̄ aduenit neruo cōstrictō de tensiōe t scit p tactuq; duritiei. Et qñq; ē mollificatō cuq; sensu t quandoq; ē cuq; destructōe sensus. t illa que ē cum sensu est icolumior.

Cap.xvi. de cura.

Si fuerit causa ei⁹ frigus vehemēs cum mā: aut absq; materia sedeat i ags cucu. i qbus sūt cocta sanina t costus t nux cupressi t spica t alia qđ de signanto. Et si idiget fortiore illo clisterizet cū medicīa noiata eusobriuq;. t admistrent super ipsum ea que sunt sicut oleū costinū t alia. Et si fuerit mā faciens humiditatez i qua sit caliditas aliqua qđ scitur p tactuq;: fac sedere ipsuq; i ags stipticis fortibus decliuibus ad frigus. t pmisce cuq; eis calefactiua ēt. Et si illic existimaueris tensionez esse tunc admistra mollificantia lenificantia ex oleis t adipibus t aliis. Et i fine illius oportet vt admistres stiptica t mouentia i qbus est mollificatō subtiliatō t resolutō ad excitandaq; virtutē t quacuandaq; māq;: sicut aqua salsa t aq̄ salita t colloqn. Et attende ea q̄ dicuntur i ca. quod est post illud t est de egressione ani.

Cap.xvij. de egressione ani.

Quādoq; fit pp vehementiaq; mollificatōis lacerti cōstrigentis anū educēs ipsū ad superiora: t qñq; fit pp apata dñantia. Et curatō q dez redeuntis facilior est curatōe apōsi q nō redit t cura vnusquisq; nota est. Et reductiua qdem est vt non curet vnus curatione qua cūat alius t reducat t strigatur. q̄ si nō reducatur admistrentur mollificatia. Et oz vt dicamus medicias constrigētes anū cōstipantes ipsuq;: naq; plīa necessaria sunt ea q̄ sunt huiusmodi: naq; cuq; admistrant t reducit anus p⁹ eas si fuerit reducibilis t restrigat vnuat. Et eis itaq; sūt aque i qbus sedetur t qbus fit embroca t i qbus decocte sunt medicie stiptice: t conueniētior illaruq; est vt sit aqua t vinuq; stipticuq;. Et de illis ē vt sumantur rose t lentes t solatruq; t sumach t decoquant i aq̄ t admistrent. Et ista iuuant ēt cuq; illic est apostema. Et ex eis sunt pulueres de qbus cū non est caliditas vehemens est vt sumantur corticuq; arboris alboti. ʒ.viij. nucis cupressi pondus. ʒ.ij. ceruse. ʒ.i. madefi et vlnus cuq; stiptico t abluat cuq; eo t assiduet illud sup ipsū. Et iterū minuti thuris t merdasēgi amborū ana. ʒ.viij. nucis cupressi sicce t ceruse plūbi assūpte p fricatōz plumbi eiusdē sup aliud cum vio stiptico amborū ana. ʒ.ij. Et iterū scorie plumbi t sumach añ: ʒ.iiij. myrrhe. ʒ.i. se. ros. ʒ.iij. Et iterū cū melle t olēo ros. crudo sumatur sumach t alumē t galle t antimōnij t ceruse plūbi t pulueriz̄ent sup ipm t reducant si reducibilis est t strigat. q̄ si anus non reducit t ñ redit propter apōa magnum tunc melius est vt regat apostema t mollificet p sessiones i aqua calida i qua decocta sunt sedantia dolorē t mollificantia apostema de eis q̄ iaz dicta sūt i cap. suo. t iungat post illud cuq; oleo anetino t oleo camemillio: naq; leniturq; t redit tunc si curet cū eis q̄ dicta sunt. Et ex eis q̄ conferunt i hac hora sunt sedantia dolorez predicta t propē alnenufar predictuq; i quo sunt lentes.

Cap.xviij. de fistulis in ano.

Quādoq; generant iste fistule a vulneribus in ano t corpore ei⁹. qñq; generantur ab hemorroidibus corrosiuis: t de fistulis ani quedam nō sunt penetrantes t sunt icolumiores. t quedā sūt penetrantes t sūt deteriores. t ille q̄ sunt ppīque cōcautati t itroitui sūt icolumiores: qñ si pmanf non aduenit lacerto toti nocumētū imo pti ei⁹ t reliquo est ei⁹ opatō ex retētōe. Elōgata autē cū pmunf: t cū est curatō icidit lacertus retētiu⁹ tot⁹: aut plurimuq; ei⁹ t destruit tota retentō t pducit ad egressionē. ster coris inolūtarie. t qñq; sūt pmine cuq; venis t neruis t est i eis timor. Et scitur dfa i: er penetrantes t. ñ penetrātes p itromissiōz tēte i fistulā t digiti i ano quo sentitur vltim⁹ status casus tente: quare sciuntur penetrantes t nō penetrantes. Et penetrantes qñq; significant exitus stercoris ex eis. Et scit ēt an expūsio aduenīat lacerto toti aut parti eius. Regimen qđ q̄ daq; pmoruq; antiquoq; dixerunt t imitati sunt ipsuq; qđā poste: iorq; t illud est vt itromittat digitus i anor t tēta i fistula t pcipiat ifirmo vt strigat anū t trahat ipsuq; ad superiora t sentiet illud qđ strigit t illud qđ egredit de lacerto t quanta sit latitudo eius que est i longitudie corporis. t q̄ztuq; sit iter extremitatez tēte t est fm latitudiez eius i longitudie corporis: an sit paruq; aut plim. Et penetrantes qñq; habēt orificiuq; vnū. Et qñq; habent orificia plura.

Cap.xix. de curatione.

Et nō penetrātibus qdez si non fuerit nocumētuq; cursus plurimi: t fetor superfluus nō erit maluq; dimittere eas. t si fuerit nocentes experiatur super eas colyriuq; algarab t q̄ pcedūt cursu eius ex medicis fistularū. t si rectificauerit eas aut miorauerit corruptōez earuq; erit bene. Et si non admistret medicamē acutuq; vt consumant quod appa ret de fistula t est caro mortua t apparet caro sana. Et qñq; succurrit dolori cū butyro cui supponitur oleum ros. deinde incarnatur vulnus cum medicis t cum maran incarnatiuis t propie maran arasi. ipsum enim sanat ipsum. Qđ si fuerit etiam fistula nō curetur cum eis adhuc que incidunt cum caliditate

sua ⁊ siccitate sua: sed cū subtilitate ⁊ i spacio: ⁊ ex eis que ipsas incarnant est maran nigrum. Penetrati uum autem curatio est comprehensio ⁊ consideret in comprehensione illud qđ diximus. Et ex bona comprehensione eius est vt comprimatur cum pilis formatis vt licinium qđ sit subtile: aut cum seta formata vt licinium cum quo stringatur ⁊ dimittatur. Et quando perducit ad dolorem vehementem ⁊ timetur ꝙ accidat spasmus: aut aliud accidens malū auferatur ab ea filum ⁊ curetur cum eis que sedant: deinde iteretur constrictio cum eo.

Cap.xx.de pauritu in ano.

Quandoq; fit ꝓpter vermes paruos genera tos in eo. ⁊ quandoq; fit ꝓpter hu. salsos ⁊ cholericos mordicantes ipsum. ⁊ quando q̄; fit ꝓpter vlcera saniosa in ipso.

Cap.xxi.de curatione.

Actus quidem a vermibus curatur curatiõe vermium: ⁊ factus ab vlceribus curetur curatione vlcerum: sed facti ab humoribus retẽtis in eo si fuerint venientes desuper curatio est rectificatio cibi ⁊ euacuatio hu. ⁊ si fuerint retenti illic est euacuatio cum colyrijs scitis narratis i eis que mundificant intestinum rectuz ex hu. phlegmatico ⁊ cholerico. Et iam dictum est i cap. tenasmon: ⁊ curak cuz suppositorijs temperatis ⁊ cuz suppositorijs stupefacientibus Et rob cuz accetõ vinu iuuatiuum est valde. Et similiter ventose super alhoros.

Cap.xxij. de vlceribus ani.

Curentur cuz exsiccatiuis fortibus predictis in cap. excoriationis. q̄uis sit dolor vehemens valde i sensu loci doloris. Et conferunt eis al maran nigruz: ⁊ almaran de viridis eris ⁊ ponatur totuz i lana super caput tente.

Hen.xviij. de dispõib⁹ renuz. ⁊ sũt duo tractatus. Tractatus primus de vniuersalibus iudicio zum renum ⁊ de lapidibus eorum.

Cap.i.de anatomia renum.

Creati sunt renes ab hoc vt sit instrumentuz mundans san. ex aquosita te superflua qua idiget ꝓpter necessitatez facientez eaz necessariaz. Et illa quidem necessitas destruit cuz digestus est san. ⁊ preparatus vt penetret i corpus: ⁊ tu iã scisti ista. Et propterea ꝙ hec aquositas valde plurima fuit: fuit necessariuz vt crearetur mẽbruz mundificans ipsaz ⁊ attrahens ad se: aut membruz magnuz: aut duo membra parua. ⁊ si esset magnuz vnuz coartaret ⁊ exprimeret. Loco igitur vnius creata sunt duo. Et i mundificatõe eoruz est iuuamentuz qđ notuz est i creatõe membroruz paruz ⁊ duaruz diuisionuz: ⁊ diuisionuz pluriuz vna. s. vt cũ nocumentuz iacciderit vni eoruz stet scõm cũ parte operatõis: aut cuz plurimo eius ⁊ subtilitatuz est ad multiplicandaz substantiaz eoruz: ⁊ ad faciendaz eã solidaz ꝓpter iuuamẽta quoruz vnuz est vt occurrant multo cuz paruo spacio Et scõz ẽ vt sint prohibiti ab attrahendo nisi subtile exsuccando ipsuz. Et iteruz est vt sint fortis substantie non velociter patientes ab eo a quo ipletur omni hora ex aquositate acuta cui associantur hu. acuti i pluribus horis. Quia igitur creati sunt ita alleuiatur penetratõ i meatibus eor ⁊ dilatat⁹ est locus eor ꝓp illud qđ positum est illic de viscerib⁹, ⁊ posit⁹ est ren dexter supra sinistrũ vt sit loc⁹ eius situs epatis propinqor ⁊ magis trahẽs ab ipso q̄tuz possibile est ita vt forasse tangat ipsũ: imo tangat additamẽtuz qđ segitur ipsuz. Et posit⁹ est sinister descendẽs: qñ ꝓpressio fit i latere sinistro a splene: ⁊ vt illud qđ attrahit ex aquositate nõ attrahatur ex forami qđ hz imo attrahat ad propiquas i pnis ⁊ ad longiqus scõd. Et ipsi gdẽ sunt cũ duobus additamentis i pcauitate ipsoruz vt gibbositate eor. Et posita ẽ i interiore pte cuiusq; eor pcauitas a qua trahitur ad ipsuz aquositas ex lupio: ⁊ qđ adhuc nit ei ⁊ i ipsa vadit: deide trahit ab ipsa ex interiore pte ei⁹ ad vesicam i latere qđ separat ab eo paulati p⁹ q̄tũ mundificat ren illud qđ associat illi aquositati de superfluitate san. purificatõe meliore ⁊ magis vltima que possibilis est: qr̄ nutrit ab eo qđ de ipso purificatũ est ⁊ expellit superfluitatẽ. Et quoniam. n. nõ peruenit ad renes exus i vltimo clarificatõis ⁊ sepatõis: imo peruenit ad eos exite sanguinitate sua i ipsa q̄ ẽ. q. ipsa sit lauatura carnis ablutõe vltima. ⁊ sili⁹ qñ obi litant renes nõ purificat: qr̄ egredit aquositas associata sibi sanguinitate. Et silr cũ epar. est debile ⁊ nõ discernit aquositatẽ a sanguinitate sepatiõe qua oz ⁊ q̄titate qua oz ⁊ regimine quo oz: tũc penetrat cum aquositate sanguinitas plusq̄ necesse sit penetrare ppea ꝙ supfluit illud qđ associat ei de sanguinitate mẽsuraz quo idiget renes i nutrimẽto sui. Et illud qđ egreditur ex illo i vria totum ẽt silr lotura ẽ egre dit cuz renes debiles sunt i nutriẽdo se. Et remb⁹ q dez aduenit neruus paruus ex quo creant pãniculi coruz ⁊ aduenit eis vena ex latere epatis. Et aduenit eis arteria q̄titate hñs ex arterijs q̄ aduenit epati.

Cap.ij.de egritudibus renum.

Accidũt eis egritudines ꝓpõnis: ⁊ accidunt eis egritudines ꝓpositõis i pnitate q̄titatis ⁊ magnitudie eius: Et ex opilatõe de cuius sũma ẽ lapis: Et egritudines solutõis continuitatis sicut vlcera ⁊ corrosio ⁊ abscisio venaruz ⁊ caruz apertõ. ⁊ totuz illud accit: aut i ipsis aut i meatibus q̄ sũt iter eos ⁊ cer alia ⁊ illud paz fit. Qđ si accidat i illis meatib⁹ opilatõ ex san. aut humore aut lapide cõicat ren i cõcatõe. Et qñ multiplicant egritudines i renib⁹ debilitat epar adeo donec pueniat res ad hydropisim siue renes sint calli siue ffi. Cũ qz vides hñte dolores i renibus migere vriaz viscolaz ⁊ glutinosaz: tunc scias ꝙ illud addit i doloribus eor ꝓp illud qđ attrahũt de materijs malis ⁊ generat qñz lapidẽ. Et resoluũt eor egritudines p vrinã grossã residẽtẽ. Et miliõtes qđ facit icurrere strictura lũbaris dolorẽ ⁊ calitatẽ i renib⁹.

Cap.iij. de signis qb⁹ significant dispõnes renũ.

Significatur ex vria i q̄titate ⁊ subtilitate sua ⁊ colore suo: ⁊ ex eo qđ admiscetur ei ex di-

dispositione sitis ⁊ ex dispone desiderij coitus ⁊ ex dispone dorsi ⁊ doloribus eius ⁊ ex dispone cruriū ⁊ ex ipso dolore ⁊ ex tactu ⁊ ex eo qđ ꝓcunit ⁊ qđ nō conuenit. Et egritudinibus qdē renū associatur pauc̄itas vrine. ⁊ distinguit epatis egritudines q̄ cis simi lant q̄ appetit⁹ nō oīno ꝑstratus ē. ⁊ ille qui mingit vrinam ꝓpter quam multotiens surgit ad mingendū in renib⁹ eius est egritudo. ⁊ silr est in illo qui hȝ sedimen carnosum ⁊ capillosum ⁊ herbinum.

¶ La.iij. de signis caliditatis renum.

Ignificatur caliditas renū ex incisiōe vrine sicut sua rubedine ⁊ sua citrinitate: deinde ex ꝓportione pinguedinis totius corꝓris ⁊ ex caliditate tactus ⁊ ex veloci accessu apātū ⁊ maxime calidoꝝ: ⁊ multo desiderio coeūdi ⁊ siti nimia.

¶ Capi.v. de cura.

Vra eoꝝ est exhibitio lactis asine in potu: ⁊ capraꝝ nutritaꝝ in domo ⁊ herbe ꝓuenientes fre ⁊ del etiam lac de quo extractū ē butyꝝ nisi timeatur viciū lapidis: q̄ si timeat aqua cicer detur: ⁊ oculus ⁊ glutinū ⁊ que cognita sūt. ⁊ qñ clisterizatur cū aq̄ fra ⁊ oleo se. alkakingi erit bonū. ⁊ silr emplastra facta ex illis ⁊ vnctō es ex vnguentis frigidis. ⁊ cāsora ē vtilis valde in cura caliditatis renū. Et scias ꝙ sitis in hac ꝓpone succedit q̄ nō sedatur exponi aq̄ frigide.

¶ La.vi. de signis frigiditatis renū.

Ignificat frigiditas renū ex discoloratiōe vrine ⁊ totius corꝓris ⁊ paucitate coitus ⁊ ex debilitate renū similitudiné habentiū renib⁹ leonū. Et his qdem supueniūt egritudies frigide ⁊ non curantur a frigidis.

¶ La.vij. de cura.

Quamentū illius ē clistere ex vnguētis calidis adipum ⁊ butyri vaccini ⁊ olei ſisamini ⁊ olei baucie ⁊ alkakingi amigdalaꝝ amaraꝝ ⁊ cartami ⁊ fenugre. ⁊ aneti: ⁊ adipis dab ⁊ olei laurini: ⁊ olei auellanaꝝ ⁊ fistice ⁊ olei costini ꝓpe. Et qñq̄ ꝓmiscentur a quę coꝝ cū oleo ſm quantitatē sufficiētē ad clistere faciendū. Et sumantur itē emplastra medicinaꝝ calidaꝝ ſsima quaꝝ est aggregata. ⁊ cyminū est iuuatiuū valde in cura frigiditatis renū: ⁊ ꝓpe cum medicinis mixtum super quas dominiū habet. ⁊ clistere cum oleo costino est laudabile. ⁊ sequens est illud in virtute alphabe ⁊ alcadra ⁊ fistici. ⁊ adepſ caude arietum quando fit clistere cum eo est vltimū in calefaciendo renes ⁊ confortando.

¶ La.viij. de extenuatione ⁊ vetustatōe renū.

Quandoq̄ accidit renibus extenuatio ⁊ vetustatio que dicitur tedebul: ⁊ diminuit ei⁹ substātia: ⁊ qñq̄ nō remanet pinguedo sup matam ꝓpōnem ⁊ nimiū coitum ⁊ purgationē.

¶ La.ix. de signis.

Ignа sunt casus coitus ⁊ albedo vrine. ⁊ frequenter vrinare ⁊ debilitas ilioꝝ ⁊ doloꝝ extē sinuus in illo. ⁊ quandoq̄ cū illo erit grauitas corꝓris.

¶ La.x. de cura.

Quamentū coꝝ est comedere medullas nucū cum zuccaro ⁊ nuces indas ⁊ auellanas cū ficis ⁊ papauere ⁊ cicere ⁊ fabe ⁊ faseoli conferunt: ⁊ adeps gallinaꝝ ⁊ anseꝝ ⁊ renū hedoꝝ ⁊ panis calidus. Et misceant cū istis medicinis diuretica ⁊ spēs ꝓfortatiue si sint medicine effuse ad renes: spēs enim virtutem mouet. Et qñq̄ miscentur cum illis sicut salec. i. res que masticant diu ⁊ res v. scose: ⁊ que habent saporem de sen vt ꝓfortetur substantia carnis: ⁊ iuuat cū cibis in qbus sit lac vaccinū admixtū ⁊ lac decoctū cū sua tertia aut quarta de tereniabi. Et qñq̄ accipiūt renes ⁊ decoquūt ⁊ ꝓicitur puluis spēꝝ donec bene ꝓparentur. ⁊ res que ipinguari faciūt ⁊ ꝓfortāt sūt species ⁊ tanguebil. Iuuāt etiam eos clisteria que facta sunt ex carnibus arietū cum oleis bonū ꝙdoꝛem habentib⁹ speciē. Et olea medullaꝝ que dicta sūt ⁊ vngueta caude arietū ꝓpe Et si fiant renes ꝑpingues erit maximū iuuamentū et silr que sunt ei silia. Clistere bonū capita agnoꝝ ꝑpinguium ponantur in olla cum aque kist. i. ⁊. ȝ. ⁊ claudatur cum luto fori. ⁊ ponat in furno spacio. xriiij hoꝝ quousq̄ separet caro ab ossibus p se: ⁊ misceatur cū eo butyꝝ ⁊ zābac ⁊ paꝝ succi porꝝ. ⁊ cū decoquitur cum illo coꝛallus ⁊ ascek. i. tribulus ⁊ mugat ⁊ fenugrecū ⁊ semen papaueris ipsius q ȝ mech⁹ est valet plus. Et cū necessariū fuerit plus calefacere ponatur in eo oleū alkerua ⁊ oleum costi. ⁊ si equale volueris facere ponatur oleum cartami. Et iteruȝ si fiat clistere cum lacte recenter mulcto confert valde ⁊ si est necessaria calefactio ad ignem paꝝ fiat. Nos iam dicem⁹ in antidotario clisteria alia ⁊ electuaria medicinaꝝ valētia ad hoc.

¶ La.xi. ꝺ debilitate renū

Ebilitas renū fit cā ꝓpōnis alicuius cuius deterioꝛ est illa q̄ ꝓfirmata est. ⁊ fit qñq̄ pp extenuationē: ⁊ qñq̄ fit pp dilatationem meatuū ⁊ coꝝ apertionem ⁊ mollificationem quam coꝝ acq̄siuit essentia: ⁊ est debilitas ꝓpria eis ambobus. ⁊ est illa causa cuius deficiūt in colanda aquositate ab eo quod ei associatur vsq̄ ad renes. ⁊ quandoq̄ sunt vene incolumes: ⁊ quandoq̄ non sunt. ⁊ causa illi⁹ est sicut multitudo coitus: ⁊ sicut multitudo stupefacientiū ⁊ multitudo vrine ⁊ statio in equis ⁊ ꝓporeg tatio absq̄ gradatōe ⁊ consuetudine ⁊ pp laborem aduenientem renibus ⁊ ꝓpter ꝑcussionem. Et huⁱ⁹ quidem generis est ascellatio plurima ⁊ uccssio ꝑcipue pedibus.

¶ La.xij. de signis.

Uam q̄ue est causa ꝓpōnis significāt signa compōnis. Et que est causa extenuationis significant signa extenuatiōis. Et cū illa q̄ est pp dilatationem meatuū ⁊ mollitiē carnis coꝝ non est doloꝛ nisi quandoq̄ ⁊ nunoꝛatur cū ea appetit⁹ cibi. ⁊ ē vrina aī digestionē ⁊ aduentū ad venas ſm plim aquosa. Cū aūt cibus ꝓcunit ad venas tūc ſm plurimū fit exitus san. ⁊ humiditatū grossaꝝ cū vrina. Et est plim vrine eius sicut lotura carnis grosse: qñ ipse nutritur cū eo quod currit ad ipsum ⁊ non discernitur grossum a subtili. Et accidit multotiens vt subsideat sanguinēitas: ⁊ appareat res silis spume maris: ⁊ illud est quando vene sunt incolumes. cuȝ ergo vene nō sūt incolumes nō discernitur aliquid imo remanent cū dispone sua ꝓpter debilitatem di

gestionis: ⁊ cõitant quidẽ ꝺ debilitatẽ renũ quocũqz modo sit ⁊ extenuationẽ cor paucitas vrine ⁊ defectus in cottu: ⁊ debilitas visus ⁊ dolor capitis.

¶ Ca. xiij. de cura.

Curatio eius que é exoplone est causa oplonis in pmutatiõe sui ⁊ cũ one materici si est. ⁊ eius que est cã extenuatõis cui a é cura extenuationis: ⁊ in ea q̃ est causa dilatationis. ⁊ é debilitas vã oz vt sit intentio phibendi cãz dilatatõis ⁊ oglutinãdi ⁊ ꝓfortandi. Et phibitio quidẽ causaz dilatatõis ⁊ dimissio motus ⁊ coitus ⁊ odire balneationẽ plurimã ⁊ declinare ad quietem ⁊ tranquillitatem ⁊ abhorrere diuretica. Cõglutinatio vo fit cũ glutinantiũ ⁊ stipticis ⁊ ffis. Ex cibis qdẽ sicut sanich ⁊ dactilis siccis ⁊ zarotis ⁊ cydonijs ⁊ cibo fcõ ex granatis cũ inferioribus passulaz ⁊ cum adipe caprazˉ ⁊ eis que sũguntur ex congelatis factis ex eis que fũt sicut granatoz ⁊ succi acetosi ⁊ muzi acetũ bonum cũ coriandro: ⁊ ea que silia sunt eis. Et ex potib⁹ vinuz passum ponticũ. Et ex medicinis vo sunt sicut succi stiptici pmixti cũ bolo armeno ⁊ gũmi. ⁊ empla scã ex sanich ⁊ casab ⁊ cydonijs ⁊ rosis ⁊ eis que currũt cursu cor ⁊ vnguẽtis ꝺictis ad debilitatẽ epatis et stõi. Confortantia aũt fũt ⁊ cibi ⁊ clisteria ⁊ pfectões impinguatiue dicte in ca. extenuationis. Et oz vt addantur in eis stiptica ⁊ ponant in clisteribus ꝺictis sicut dactili sicci ⁊ cydonia: ⁊ admistrent in eis lac caprinũ ⁊ ouinũ. nã ipsa pfortant renes: ⁊ aggregant eos ⁊ psolidãt etiã. Et lacti qdẽ ouino nõ é compar in egritudinib⁹ renũ pp debilitatẽ. ⁊ ꝓpe qñ miscet cũ eo qꝺ é sicut bolũ armenũ: ⁊ comedere renes cuz reliqs cibis ⁊ permiscere cum eis ꝓhibentia est multi iuuamenti.

¶ Ca. xiiij. de ventositate renum.

Generat in renibus ventositas grossa extendẽs eos: ⁊ significant q̃ est ventositas dolor: ⁊ tensio ablq̃z graueꝺine ⁊ non sũt signa lapidis. et fit in eis mutatio quedam que minoratur cum estuositas ⁊ fm egestionem bonam.

¶ Ca. xv. de cura.

Oportet vt abstineat a cibis inflatiuis ⁊ bibat diuretica ꝛsoluẽtia ventositates: sicut feminat semen rute ⁊ fagꝺij in aqua mellis: aut in iuleb fm dispõnem. ⁊ empleꝛtur cũ eis q̃ sũt sicut cyminuz ⁊ calamentum ⁊ anetum ⁊ ruta sicca ⁊ vapoꝛet cum eis ⁊ inũgat cum costino ⁊ sambacino ⁊ silibus

¶ Ca. xvi. de dolore renum ⁊ cura.

Fit ex apate aut ventositate aut lapide aut debilitate. ⁊ qñq̃z sequũt dolores cor debilitas digestionis ⁊ casus appetitus ⁊ nausea. Et tu q̃ denꝺ iam sciuisti signa diuisionũ ꝓdictaz ⁊ curatões eaz. Cũqz dolor fit vehemẽs tunc supest tibi vt eis que sũt sicut filoriũ ⁊ troc. stelle ⁊ ea que tramite isto ꝓcedũt tãdiu donec cedet dolor: deinde curetur cũ ireos. Et tine vehemẽter ꝓserũt ciqñ decoquũt in cis medicine lentiue ⁊ doloris sedatiue fm q̃ diximus in capitulo. Et oz vt incipiat in admistratõe seminũ cum non iuenit excusationẽ ab eis in curatione renũ ⁊ vesice ꝓcipue hñtiũ vlcera. vez vti similibus cũ doloꝛe timoꝛosum est pp illud qꝺ accidit ⁊ descendit. ⁊ studiũ in abstinẽꝺo itez narcoticis. é magis necessariũ. sit ergo ꝓtentus aqua tepida ⁊ sedatõe ablq̃z lõgitudine in admistratõe ꝺucẽte ad stupoꝛẽ ⁊ atractionẽ.

¶ Tractat⁹ scõs de apatib⁹ renũ ⁊ solutõe ꝓtinuitatis, Ca. i. de apatib⁹ calidis in renibus ⁊ debellati.

Postemata calida in renibus diuersificantur in materia. quedã eni coꝛ fũt ex sanguine grosso: ⁊ quedã coꝛ fũt ex sanguine subtili cholerico. Et diuersificat causa suoꝛ locoꝛ. fũt eni quedã ipsoꝛ in coꝛpe renis. ⁊ q̃dã accidũt ad latꝰ cõcauitatis. ⁊ quedã ipsoꝛ ad latus pãniculi velantis eos. Et iteꝛ quedã coꝛ tendũt ad ptẽ meatus emulgentij. ⁊ quedã ipsoꝛ declinant ad ptẽ doꝛsi. ⁊ q̃daz ad partes meatus qui é ad supioꝛa. Et iteꝛ q̃ñq̃z fũt in vnoquoq̃z duoꝛ renũ: ⁊ qñq̃z sunt in rene vno. ⁊ rursus qñq̃z faciũt collectionẽ. ⁊ qñz nõ faciũt collectionẽ. ⁊ cũ collectionẽ faciũt: aut rũpũt qñ rũpunt ad ptẽ vesice. ⁊ é melius oibꝰ: aut ad intestina expulsione scã a natura ab eis ad iteſtia sicut expellit mãz plenesis in ossa lateris ad illud qꝺ appet de coꝛpe. Et qñq̃z fit fmissemitã, reꝺitõis ad epar: deinꝺ ad mesaraicam: deinde ad intestina. Et expulsio q̃ fit ad intestina qualitercũqz fit est mala valꝺ: aut expellit ad spaciũ ꝓximitatis ⁊ loca vacua ⁊ indiget pfoꝛatione educente illud: aut nõ rũpũt ⁊ remanẽt in eis. ⁊ hec etiam curant cũ aptione. Et oia quidẽ renũ apostemata velocia fũt ad hoc vt in lapidẽ ꝓuertant. ⁊ qño non cũ ipsa fũt cã lapidis. Et qñ apa calidi est in rene: ⁊ illud nõ sit vacuũ a se. deinde accidat cõmixtio rõnis: nũc illud é cã cõitatis velaminis magnitudis apatis ⁊ é mortale: ⁊ ꝓpe qñ accidit significatio mala: nam illud est ꝓpter cõitatem malam. Qñ si accidat significatio bona tũc expectat ruptura ad salutẽ Et forsasse egreꝺitur in hꝰ i de pinguedine renis aliqꝺ. ⁊ forsasse egreꝺit sicut pilus rubeus in longitudine vnius palmi ⁊ plus. Et cause quidẽ apatis renũ sunt repletio in toto coꝛpoꝛe aut in mẽbris cõicantibus eis: aut ꝓpter q̃litatẽ san. aut q̃ntitatẽ eius aut excoriationem lapidis: aut retentionẽ vrine apꝰ renes extendentem ⁊ alia. repletio nanq̃z hec apat renes. Et apatibus quidem calidis in rembus velociter aduenit induratio: ⁊ tũc apparent signa induratiõnis: ⁊ facit qñq̃z incurrere apa strictura lumbaris in medio.

¶ Ca. ij. de signis.

Signum apatis calidi in renib⁹ est fe. inseparabilis que hz remissiões ⁊ cõmotiones inoꝛdinatas. q. sint ꝓncipia quartane: ⁊ pulsus non hz mioꝛationẽ in inceptõe ꝓximoꝛ ei⁹ q̃ hẽt in inceptõe reliquaz fe. ⁊ est fe. cius cũ frigoꝛe extremitatũ ꝓpe manuũ ⁊ pedũ: ⁊ fit illic hoꝛripilatio cõmiscens inflationẽ ⁊ sensibilitaſ extensionis ⁊ grauitatis apud partẽ renis semp: ⁊ nocumentũ ab omni diuretico acuto salsoꝛ acetoso: aut inflatio fm mãz ⁊ doloꝛ q̃ mouet ⁊ sedat. ꝓpe si fuerit aldubellati

ꝛ dolor q̄ magis getus eſtꝫ cuꝫ ſit apa i corpore renis. cuꝫ autez eſt apud panniculuꝫ ꝛ apud ſuſpenſoriuꝫ magnificat dolor ꝛ ſit fortis ꝛ ꝓhibet erectoꝫ ꝛ tuſſiꝫ ꝛ ſternutatoꝫ ꝛ debilitatez ꝓparatóis eꝰ i quo nó ē cófirmatuꝫ ſuper locuꝫ ſuū. Et quando reſupinatur eſt dolor leuior q̄ ſit cuꝫ iacet ſup ventrez: propterea q̄ ſuſpendit renem: ꝛ eſt eius ꝓparatō leuior ipſi. Et quando q̄ ſit fortis ſc. huius egritudis ꝓpt magnitudiez apatis ꝛ ꝓducit ad ꝓmixtóez ſenſus ꝓpter cóitatē velamis: ꝛ ad vomitū cholē pp cóitatē ſtōi ad epar. Et q̄ꝫ ꝓtinuat dolor faciei ꝛ oculi ꝛ retinet vēter ꝓpea q̄ coartat māz i iteſtis. Vria vero ē alba: deide fit citrina ignea non ꝓmixta: deide fit rubea. Et q̄n aq̄ ꝓſeuerat alba idicat duritiez futuram: aut ꝓuerſióz aldubellati. Et ad vltimū q̄n vria i hac egritudie ē alba viſcoſa ꝛ puertat ſm hoc ē ſignificatio mala. Et q̄n rubet aq̄ ꝛ reſidet i ea ſedimē laudabile tūc obedit apa digóni abſq̄ ꝓuerſióe ad rē aliā. Et q̄n ptranſit apa maturatóz i ꝓmis diebꝰ ꝛ remanet vria clara tenuis: tūc apa ē i via faciēdi collectóz aut i via iduratóis. ꝛ ſcit q̄ apa ē i corpore renis: aut ꝓpe panniculuꝫ ſm q̄ dixiᵐ ꝰ eis q̄ ꝓterierūt. ꝛ ſcit q̄ apoſtema eſt i rene dextro aut ſiniſtro: q̄n iacere ſup latus eius facilius ē q̄ꝫ iacere ſup oppoſituꝫ ſibi ꝓpter ſuſpenſiones ſuaz. Et iteruꝫ q̄a ſi ꝓtendit dolor ad partes epatis: tūc apoſtema ē i dextro ꝛ ſi extendit ad ptez velice tūc apa eſt i ſiniſtro. Et ſi ſunt ſigna omnia ſimul tūc apa eſt i ambobus ſimul. Cū q̄ꝫ apoſtema fit aldubellati magnificat grauitas vel dez: ꝛ ſentitur grauitas. q. ſpera grauata i ventre ꝛ accidit iflatō in locis vacuis: ꝛ accidentia fiunt fortia ꝛ ſentitur punctura vehemens i ventre. Cuiq̄ꝫ apoſtema qdez eſt i ſiniſtro tunc ſentitur ſuper iguina duo ꝛ magnificat dolor: i lacerto dorſi i toto illo: ꝛ q̄n matural alleuiat ſe. ꝛ augmentat horripilatō ꝛ igroſſat vria ꝛ multiplicat in ea ſedimen bonuꝫ. Et quando rumpit apoſtema remouent ſe. ꝛ rigor omnino. Et ſi ſanies eſt alba lenis non fetida ꝛ egreditur cuꝫ vrina tunc adeo bonuꝫ eſt qđ melius eſſe nó poteſt. Et ſimiliter ſi eſt ſan. ꝛ pus albuꝫ. Et qđ eſt diuerſuꝫ ab hoc eſt deterius ſm diuerſitatez ſuā.

L. iij. de cura.

Mittū curatóis ē abſciſio cāe ꝓp phlomiam ex baſilica ſi ſan. ē vicens. Et q̄ꝫ ē tibi neceſſarium vt conſequaris id faciendo phlomiam ex curuatura poplitis. ꝛ ſi non apparet vena illa tunc fiat ex ſaphena. Et p ſolutóz vēris ēt ſi ſunt cuꝫ ſan. illic. hu. acuti calidi cuꝫ cliſteribus lenibus factis de mucilaginibus q̄ꝫ poſſibile eſt. ꝛ illud qđ melius ſolui: eſt aqua caſci ꝛ caſſiafiſtula. Et i aqua qdez caſei eſt declinatō materiei ad iteſtia ꝛ abluto ꝛ abſterſio ꝛ ifrigidatō ꝛ maturatō ꝛ rectificatō i vlceribus. Et i caſſiafi. eſt ſolutō ēt ꝛ maturatō cuꝫ facilitate. Et aqua zuccari ꝛ mellis plurime ꝓmixtionis eſt huiuſ ordis. Et ſi eſt poſſibile vt hu. temperetur: deide ſolutōe educatur poſt eſt melius. Et oportet ne ſolo ſit laboriosa fortis ꝛ magnificet nocumentuꝫ ꝓpt hu. plurimuꝫ effuſuꝫ ad iteſtia vicia renibus. Et aqua qdez ordei eſt ex eis quibus eſt adherenduꝫ i ga: ꝛ oꝫ vt nullo mō dimittas: ꝛ nō des i pōtu ſemia' ꝛ pilulas que ex eis fiunt ꝛ ꝓpe corpore nō mundificato: hu. n. effundunt tunc ad renes donec cū verificatur maturatō prouoces. Et pp illud oꝫ vt ꝓhibeas potuꝫ aque q̄ꝫ poſſibile eſt. ſ. i hora ſibi huic hore q̄ꝫ uis ſit conueniens ſm aliquem modum curatio adminiſtrandū: naz ſi aq̄ ſit ꝓueniēs: ꝓpterea q̄a ifrigidat ꝛ hūectat apata calida: verūtū cuꝫ ē taliter q̄ i pellit ꝓuocatóez ꝛ coartat verſus eos ea que ſunt effuſa ad latus hᵒ ptis apatis ꝛ ad ꝛiuꝫ vie ſuo motu tūc nociuitū eſt ſupra eius iuuariū cauſa qualitatis ſue. Et cuꝫ hoc aſſociant cū ea ipſi hu. ad renes quoꝫ deſcenſus ad eos fit facilis p cōuenientiaz aq̄ Qđ ſi neceſſaria fuerit tūc oꝫ vt i potu det aqua dulcis ffa que fugendo p cottū vel p aliud ſumat. ꝛ oꝫ ne ita ſit ffa vt ꝓhibeas maturatōz ꝛ abſtineat a carne ꝛ dulcibus. aqua vo calida nocet eis: ꝛ ſilr oīe calm actu qđ fortis eſt caliditatis. Et penitus aqua ꝓlima non cūat cuꝫ laborare faciat renes ſuo iceſſu ꝛ motu. Et non eſt vlceribus ꝛ apatibus aliqd congruuꝫ ſicut ges. ꝛ balnea qdez non ꝓuenunt eis: niſi pᵒ declinatōez apatuꝫ caloruꝫ. Et oꝫ vt admiſtrēt i ꝓmis ex eis q̄ bibūtur ꝛ ex epithimatibᵒ ꝛ cliſteribᵒ ꝛ aliis illud qđ eſt iuuamentuꝫ: deinde admiſceatur ei de his que ſunt abſterſiua mollificantia ꝛ maturātia aliquid ſm magnitudiez apatis ꝛ eius puritatez: deide admiſtrent abſterſiua ꝛ mollificatiua: ꝛ oꝫ vt admiſtrēt de abſterſiuis ꝛ molificatiuis ea i qbᵒ nō exiſtet mozdicatō. Si vo neceſſaria ſupſunt fortiora mozdicatōz hūtia ꝓpter magnitudiez apatis tūc rectius eſt vt i eis vicat qđ mozdicatōez non habet. Et ſilr ſi eſt illic hu. viſcoſus euacuet ꝛ oꝫ vt frangat cū cibis q̄ ſunt de genere ſorbitionuꝫ conuenientibᵒ rebus ꝛ apatibᵒ: verūtū ſint de ſūma coꝛ que mozdicatōez nō hūt: q̄n ipſi eis nutriūt: ꝛ oꝫ vt cognoſcatur diſpō hu. i ſubtilitate ꝛ groſſitudie ſua: ꝛ i ſubſtantia ſua an ſint ō genere corrupti aut ſani aut hu. alteriᵒ: ꝛ i ſua ſūma an ſit multus ꝛ paucus: ita vt oppoſitū illi cū qualitate medicie: aut cuꝫ q̄ſtitate eiᵒ ꝛ cū potes curare cuꝫ eo qđ eſt miozis acuitatis nō itendas ad aliud qđ ſit acutius. Cuiq̄ apa itegre maturatur cuius cognitō eſt i vria tunc i potu dentur diuretica ſicut ſemina ꝛ pilule eorum in aqua ordei ꝛ ſimilibus. ꝛ ante illud non dentur in potu diuretica ꝛ propric quando hu. corporis ſunt mali. ꝛ quando q̄ꝫ faccit accidere ſumere in potu illa grauitatez: ſed non cures inde quoniam potare illa ipſa remouet illud. ꝛ ꝑma quidem quibus fit curatio in rectificatione apoſtematis ꝛ in ſolutione hu. mali ſunt cliſteria ꝛ potiones: cliſteria enim ſunt magis peruenientia ad iſta cum fixione virtutis ſue: ꝛ cum hoc ipſa ſi faciunt deſcendere aliquid deſuper: ſicut deſcendere faciunt ea que bibuntur ꝛ ꝓpe ſolutiua ꝛ oꝫ vt ſit clyſtere lene predictū i cap. colice vt ſit clyſtere facile non coartans neq̄ horribile ꝛ faciat leſionez ꝛ noceat. Et caſſiafi. qdez eſt res cō grua i curationibus renuz: uaz cum ipſa ponitur i clyſteribus ꝛ eis que bibuntur euacuat ſine labore ꝛ aſſociat. ꝛ cum ſcis ꝓ

cozp⁹ ẽ nunduz ⁊ apa ẽ paruuz: tunc fortasse suffic tibi dare i potu aquã mellis: aut aquã zuccari plime ꝑmixtois. naz abstersio ambaz ⁊ cazicitio ⁊ subtilitatio fortasse resolu ⁊ ipm sine mozdicatõe. Et res iu uatue i ꝓncipio sunt aqua ordei cum oleo rosaceo: aut oleo aliquo ⁊ succus salicis ⁊ succi frigid: ⁊ empla cuz subtiliatiuis ⁊ sumere i potu mucilaginez psilij. Et fortasse datur i potu lac. ac si est iflatõ oportet vt sit lac ẽm q narrauimus. Et post illud tunc admistra clysteria ex altea ⁊ maluis ⁊ semie lini cuz aliquo frigidozuz ⁊ oleo ros. Et oportet vt admistres emplastra ex farina ordei ⁊ sint cuz ea viole ⁊ fabe ⁊ i fine dimitte frigida ⁊ adde fenugre. ⁊ camemillam ⁊ filia ⁊ sit oleuz sisami ⁊ oleuz de cartamo. Et emplastretur defozis cuz eo qõ est maturatiuum ⁊ vehemẽtiozis calefactois. Et ex illo ẽ vt emplastrẽt cuz panno lineo ifuso i oleis calefactis ⁊ illis i qbus est vtus anett ⁊ altea: ⁊ sumant ẽplastra ex farinatritici ⁊ aqua mellis decocti ⁊ ex folijs fenugreci ⁊ caulis ⁊ radice lilij ⁊ aneto ⁊ altea ⁊ camemilla que appzopata sunt cuz lenitiuis. ⁊ fortasse necessariuz ẽ causa dolozis vt ponaꝛ eis aligd de papauere. ⁊ cozticez mandragore sunt ꝓuenientes ad illud. Et illud quod fit ex apate pp lapidẽ oz vt regat regimẽ illius loci cuz eo quod dicemus. Et nõ ẽ nisi regimẽ dolozis cũ cõmouet ⁊ ꝓpe apud vesicaz pp magnitudinẽ lapidis i ea: aut excoziatois aspiratẽ. ⁊ qñz sedat cũ balneis ⁊ tia. Cũ qz supfluit ⁊ mollificat redit dolor vehemẽs p⁹ horaz. Et embzoce facte ex camemilla ⁊ meliloto ⁊ altea ⁊ ex furfure sũt iuuatiue valde. Et si ẽ illic retẽtio aliq̃ nature tũc illud qõ recti⁹ ẽ: ẽ extractõ fecis cuz colyrio: aut clystere nõ magno qõ coartet: aut dolorez faciat: imo magis diligo vt colyriũ i lenificatõe nature sit lenitatis plime ⁊ sedet dolorẽ. Et nõ ẽ via ad admistrãdũ solutiuũ: qñ dolorez facit ⁊ nocet p id qõ descẽdere facit desup. Clystere aũt cuz i eo ponunt adipes ⁊ unctuosa ⁊ ꝓfortat eius mollificatõ ⁊ ꝓfortat ei⁹, ꝓuocatõ facit cũ solutõe lenificatõz ⁊ frãgit dolorẽ. Et ex emplis fortib⁹ i maturando aldubellam accidẽte i renib⁹ sũt fic⁹ elixate cũ aq̃ mellis. ⁊ si necessariuz ẽ vt ꝓfortet mezerion ⁊ ireos fiat. Et ex potionibus erptis ẽ illud qõ recipit sc. lini põd⁹. ij. auf. amili auf. i. ⁊ ẽ due dos. Et qñ ꝓplet maturatõ tũc admistrẽt diuretica q̃ bibãt ⁊ ex qb⁹ fiat clistere. Et ex emplastris qdẽ ẽ emplastruz factũ de camepitheos ⁊ polio ⁊ prassio ⁊ petrosselino ⁊ squãto ⁊ spica. Et oz vt ut assidue vtaris i dispõne dolozis ⁊ sedatõe suspensoꝛũ ei⁹ sedatiuis q̃ dixim⁹ multotiẽs. ⁊ qñz ẽ clistere extrahẽs feces sedãs dolorem p hoc q facit descẽdere illud qõ ꝓximebat: ꝓpterea q lenit. ⁊ si nõ facit illud necessariũ ẽ vt alleuiet sicut cum phlonia ⁊ vẽtosis positis cũ facultate iter chatim ⁊ dozsuz: deide fiat scalpellatõ ⁊ vapozet locꝰ cũ lana ifusa i oleo calido i quo decocta sũt sicut altea ⁊ abzotanuz ⁊ camemilla. ⁊ necessariũ ẽ vt ẽplastret cuz eis q̃ sũt sicut semẽ lini ⁊ filia. ⁊ qñq̃z necessariuz ẽ tibi vt emplastret cũ eis q̃ sũt sicut poliũ ⁊ olibanuz ⁊ herbus ⁊ cera ⁊ oleũ de lilio. ⁊ qñq̃z ẽ tibi necessariũ vt ponas medicamẽ penetratiuũ ita vt ponas vẽtosas ⁊ scalpelles leuiter: deide vapozes cuz vapozatõe ꝓdicta: ⁊ fortasse necessariũ ẽ tibi vt tribuas i potu lemnia diuretica frigida cuz paucis calidoꝛ subtiliuz ⁊ aliquo narcoticoꝛ: sicut anisũ cũ herbo ⁊ opio ⁊ filonuz. Jpm eni ẽ melꝰ medicamẽ i hꝰ loco. Cura aũt ꝓpe aldubellam cũ sciueris q̃ necessariũ est vt collectoez faciat ẽ: qñ oz vt tũ aduuues cũ maturatiuis q̃ diximꝰ ⁊ addas i eis vtẽ cuz eis q̃ sunt sicut glutẽ albori ⁊ vrtica ⁊ absynthiũ ⁊ ireos ⁊ faria herbi. Et qñz ponũ i eis ea q̃ sũt sicut radix vitis albe ⁊ mezeriõ ⁊ fimꝰ colũbinꝰ. Et qñz sufficit i ea decoctõ ficuũ cũ melle. ⁊ oz vt vtaris i clysteribꝰ ⁊ potibus eis q̃ maturant cũ fortitudie ⁊ admistres vapozationes ꝓdictas ꝓfortatas cũ eis qbꝰ oz eas ꝓfortari. Et multotiẽs qdẽ ẽ cã tarditatis maturatois malitia cõplonis calẽ i phlate. Cũqz equat maturatõ ⁊ illud fit cũ eis q̃ sũt sicut genera lactis ebibita ⁊ clysterizata ⁊ redita ad maturatoz faciẽdã sup res fras natura calidis p accñs sicut ẽ aq̃ calida i q̃ fiat encatisma: tũc si nõ rũpit admistra rupturaz faciẽtia ⁊ clysteria acuta vsq̃quo puenias ad illud i quo ponũt hellebozꝰ ⁊ scidis ⁊ alia. Et illud qõ exteriꝰ ẽ rege cũ vapozatõ nibꝰ ⁊ emplꝰs defozis ⁊ adhibe diuretica fortia sicut ẽ acorꝰ ⁊ scñ agnicasti. Et eis qdẽ vtriq̃z ẽ ꝓpetas i hoc, ꝓuocãt. n. cũ vtute laboziosa. deide admistra ea q̃ icarnãt, õ medicis ꝓparatis ad vlcera renũ ⁊ ego dicã ea.

¶ Lap.iiij. de apate phlatico i renez.

¶ Ipsuz eni ꝓuenit a causis faciẽtibꝰ, ꝓuenire phlegma. ¶ Lap.v. de signis.

Sunt grauitas ⁊ tẽsio ⁊ miozatõ i opatõibus renũ: ⁊ nõ ẽ illic iflammatio. Et qñq̃z ẽ cũ eo mollities i facie ⁊ oculis ⁊ in reliquo cozpoze. Et ẽ spma valde humidũ frigidũ tenue cũ defectu signoꝛ q̃ sũt ꝓpa dura. ¶ Lap.vi. de cura.

Est cũ emplis calefacientibꝰ ⁊ cũ diureticis ⁊ mũdificatiuis. ⁊ oz vt ponaꝛ i ea fiducia pluri ma i lauro ⁊ foliis ei⁹ ⁊ oleo ipi⁹ ⁊ i ruta ⁊ in huiusmodi ⁊ administretur clysteria.

Lap.vij. de apostemate duro in renibus.

Quandoqz ẽ icipiẽs. Et plim ei⁹ ẽ pꝰ egritudiné acuta cui⁹ qdẽ cã ẽ icipiẽs. Et plim ei⁹. est mã melica currens ad cũ: aut ẽ lapideitas ex apate caloꝰ pp frigꝰ qõ ꝓuertit ipz i lapidẽ: aut calorez igrossantẽ ipz: q̃ abo sũt cã i hoc ne ꝓueniat maturatõ. Maturatõ. n. ẽ sequẽs calidutatẽ tẽdẽtez ad equalitatez. ¶ Lap.viij. de signis.

Jgnificat q apa duꝛ ẽ in renibꝰ grauitas, vehemẽs cũ q̃ nõ ẽ dolor de quo sit curandum nisi in fcõ pꝰ apa calz: in ipo. n. qñq̃z ꝓmouet dolorẽ. Et de signis duri ẽ paucitas pyridũ ⁊ stupoꝛ ambaz ⁊ stupoꝛ anchaz. Et qñz stupescãt ãbo lumbi ⁊ ura. verũtamen ipsa ãbo ñ eũant a debilitate. Et accidit i oibꝰ istis mẽbris iferioribꝰ arefactio ⁊ extenuatio. Et uria ẽ subtilis pauca i q̃ntitate: ꝓpterea q ipsi ambo paꝛ aquositatis attrahũt pp debilitatẽ vtutis ⁊ debilitatẽ expulsiois cozãboꝛ: ⁊ ex hoc digõ ẽ tenuis ⁊ cã i hoc ẽ opilatõ. ipsa. n. prohibet qõ turbiduz ẽ

penetrare ⁊ plm eius qđ tenue ẽ: imo opilatio qñq3 captiuat vrinã ⁊ debilitas ꝓhibet virtutẽ digerere. ⁊ qñz ꝓuenit ex ea ꝓmotio. Et multotiens ꝓducit ad hidropisim ꝓp opilationẽ vie aquositatis ſan. ⁊ re ditionẽ eius ad coꝛp⁹. Et ꝓpter illud oz i h⁹i egri tudine vt aſſidue fiat eius ꝓuocatio.

Cap. ix. de cura.

Conſidera radices que ſũt i curationib⁹ du ritici epatis ⁊ medicias: nã ille eedez ſũt via curationiſ duritici renũ. Qđ ſi neceſſaria ẽ phlomia ꝓp multitudinẽ ſan. melici fiat. Et cõfert ei qñz pota re ſemina i quib⁹ ẽ lenificatio ⁊ reſolo ſicut ſemen al maru ⁊ feme lini ⁊ ſemẽ altee. ⁊ lenugre. ⁊ cartamuz de quib⁹ fiant pulueres q ſicci manib⁹ i os ꝓjcian tur ⁊ miſceant cũ eis diuretica ſm neceſſitatẽ: ⁊ non ſit ſupfluitas i medicinis q̃obrez reſtringatur groſſiũ ⁊ puertatur i lapidẽ: imo conſidera vrinã eius ⁊ quoti eus igroſſat ꝓuoca cũ equalitate: ⁊ quotiẽs ſtat ma tura. Et de ſignis maturitatis ẽ q̃ multiplicatur vri na. Et cõferũt ei iunctiones ⁊ vapoꝛationes cũ eis q̃ ſunt ſicut oleũ de coſto ⁊ oleũ nardinũ ⁊ ſambacinũ ⁊ oleũ camemillinũ ⁊ oleũ anetinũ ⁊ oleũ laurinuz. Et de emplis ſũt empla facta ex camemilla ⁊ melilo to ⁊ ſemie lini. Et qñz neceſſaria ſũt ea q̃ ſũt ſic̃ bdel linũ ⁊ ãmoniacũ ⁊ ſerapinũ ⁊ adeps vrſi ⁊ adeps le onis ⁊ medulla vaccina ⁊ ceruina ⁊ alia de gb⁹ fiant empla ⁊ vnguenta ⁊ adminiſtrentur. Et qñz neceſſari um ẽ vt diſſoluant ea q̃ ſũt ſicut bdellinũ ⁊ ammoni acũ i coctione diureticoꝝ. ⁊ ſilr camemilla ⁊ tribuli ⁊ melilotũ ⁊ polypodiũ ⁊ detur ex eis i potu.

C. x. de vlceꝛib⁹ renum.

Quluſe vlcerũ ſũt ipſemet cauſe reliquoꝝ vl cerũ. Et ſunt cauſe ſeparationis ꝓtinuitatis deide aperitionis. Et illud qñz fit a ſciſſura vene eruptione ei⁹ ⁊ ipius iciſione ꝓpter cauſas no tas. Et fiũt ꝓpter aldubellati que rũpuntur ⁊ fiũt ꝓ pter lapidẽ q egreditur. Et qñz fiũt ꝓpter hu. cholĩ cos excoꝛiantes: aut viſcoſos excoꝛiationẽ facientes p eradicationẽ ſuã ⁊ ex adherẽtia ſua cũ laboꝛe. Et vlcera qdẽ renũ ſunt minoꝛis malitie q̃ vlcera veſi ce ⁊ q̃ vlcera meatuum inter vtrumq3: ⁊ quã vlcera meatuum inter duo emunctoꝛia. Et cauſa inhoc eſt q̃ vlcera membꝛi neruoſi difficiliꝛis ſũt ſanatio nis q̃ vlcera mẽbꝛi carnoſi. ⁊ plm gdẽ accidũt vlce ra i meatibus ꝓpter generationẽ materie cholice ex coꝛiationẽ facietis: aut ꝓpter lapidẽ facietez accide re excoꝛiationẽ. Et qñz fiunt iſta vlcera coꝛoſiua ⁊ qñz ñ fiũt. Et multotiẽs gdẽ ꝓuenit ex vlceribus renũ fiſtule que nullo modo ſanant q̃uis ſit de illud q̃ ceſſat a curſu ſuo cũ mũdificatione coꝛpoꝛis ⁊ curã tur cũ ẽ eius repletio. Et illa vero que eſt bone mate riei nõ ꝓuenit magnus timoꝛ neq3 etiam timetur ex ea niſi dilatatio ⁊ coꝛoſio. Illa autẽ que ẽ male ma terici facit accidere dilatationẽ ⁊ ꝓducit ad ꝓditionẽ Et ille cui⁹ ren diſrũpitur moꝛitur ⁊ multotiens ẽ ali quid ex capite apꝰ declĩe ad exterioꝛa: q̃re rũpi tur ad exterioꝛa.

Ca. xi. de ſignis.

Ygna vlcerũ renũ ſũt q̃ egrediuntur ĩ vrĩa ſanies ⁊ ptes capillares ⁊ fruſta rubea car noſa. ⁊ i locis renũ qñz ſentit habẽ ea dolo rẽ. Et qñz antecedit ea mictus ſan. aut aldubellati re nũ: aut doloꝛ ex eradicatione lapiſ. Et qñz ſignificãt ipa ꝓcuſſio eueniẽs: aut caſus cum apertio ne aũt ñ fit doloꝛ. Et ſignificat ipa aſſiduatio mictus ſangu. paulatim. Dict⁹ eni ſan. cũ ẽ ex cruptione aldubel lati aut fiſtura vene deſiꝛ poſſibile ẽ vt ſit aſſidu⁹ du obus dieb⁹ aut trib⁹. ſi aũt illud fit pluſ tũc fit ꝓpter aptionẽ aut ꝓp vlcus i renibus aut veſica. nã cũ plõ gatur ⁊ ẽ illic alteratio coloꝛis: aut ꝓmixtio vi⁹ tũc nõ ẽ niſi vlcus i renibus: aut veſica: ⁊ ille mictus ſã. debilitat: qñ q̃uis illud qđ de eo ꝓuenit omni ho ra ſit paꝛ tñ frequẽtia ꝓducit ad hoc vt eũetur ſũma plima ⁊ dfa qđ inẽ vlcera renũ ⁊ veſice ẽ q̃ vlcera re nũ ſt cũ facilitate vrie ⁊ vlcera veſice ſũt cũ difficulta te vrine. Et coꝛnices in vlceribus renum ſunt rubei Et i vlceribus veſice ſunt albi: aut magis groſſi ſi ſũt i veſica ipa: aut pui tenues ſi ſũt i meatib⁹. Et cogno ſcitur etiã dfa p ẓocũ doloꝛis: nã locus doloꝛis i eis diuerſificatur ex vlceribus meatuũ i medio ⁊ i mea tu neruꝝ poſt collectionẽ. ⁊ qñz aſſociatur doloꝛi vl ceribus veſice cui ẽ ꝓmotio oĩ hoꝛa ſicut parturien tis. Et ſignificatur qñz dfa q̃ſita ex hoc q̃ doloꝛ in vlceribus veſice ẽ difficiliꝛ: qñ mẽbꝛũ ẽ mẽbꝛũ ner uoſũ foꝛtis ſenſus. Et mictus ſan. frequens q̃uis ſit de ſignificationibus vtriuſq3 rei: eſt tñ i veſica mino ris q̃tatis ⁊ minoꝛis ꝓmixtionis cuz vrina. Et qñ mingunt patiẽtes vlcera renũ ⁊ veſice ſan. p⁹ mictũ ſanici: tũc ſignificatur coꝛroſio. ⁊ ſignificãt qñz diffi cultas vlcerũ i renibus ⁊ malignitas eoꝝ ꝓ paucita tẽ receptionis rectificationis ⁊ lõgitudinẽ tpis ⁊ mꝰ titudinẽ fecis ⁊ coloꝛẽ malũ viridẽ i eo qđ mingitur ex pehemẽtia feꝛoris. C. xij. de cura.

Primũ qđ neceſſariũ ẽ intẽdendum i cura tione vlceꝝ renũ ⁊ veſice ẽ equatio hu. ⁊ de clinatio coꝝ ab amaritudine ⁊ bauracitate ad dulcedinẽ vt nõ faciat venire vulnus p⁹ vulnus. Et dimiſſio oĩs acuti ⁊ amari ⁊ ſalſi ⁊ acetoſi. ⁊ mio ratio potus aque vt minoꝛetur neceſſitas migendi. Et minoꝛet mot⁹ renũ ab eo qđ ꝓuenit ad eoſ ⁊ coꝛ raſio ꝓ illud. Canon eni curationis vlceꝝ ẽ ges. Et ex eis q̃ equant hu. ſunt phlomia ſi eſt neceſſaria. Et ſolutio ſubtilis ⁊ tenuis ſine laboꝛe penit⁹ ⁊ ſine ſo lutione hu. acutoꝝ ſubito i vice vna. Et h⁹i enim ex pellit a coꝛpoꝛe expulſionẽ ſubtilez cum declinatio ne ad partẽ que ẽ alia a parte renũ. ⁊ dum nõ admi ſtraſolutiuũ cholerũ ẽ melius vſq3 ad neceſſitatẽ. Et melius gdẽ ẽ vt eques mãz ⁊ educas illam poſt illud ꝓpꝛie vomitũ. Clomitus nãq3 ẽ melius quo re nũ vlcera curantur: ꝓpea qđ mũdificat ⁊ euacuat ⁊ ꝓpter hoc q̃ trahit hu. a cõtrario ptis renũ. ⁊ qñ q̃ ẽ vſus vomitus frequẽs ſufficiens ad illud excu ſans ab alio. ⁊ melius quidẽ eſt vt ꝓnouoces ꝓpus cũ ſeminibus: deide pnuteris ad vomitũ. Et oz vt vo mitus fiat ſup cibũ cũ eo qđ facilẽ efficiat ſicut melõ ⁊ eius ſemẽ ⁊ ꝓpꝛie ſemẽ eius cũ vino dulci: ⁊ cũ eo

T

qđ est sirop⁹ acetosus cũ aqua calida. ⁊ oz vt nõ fiat commotio vehemens cũ labore. Et exeis quidem que hu. temperant est sumere aquam melonis rõa ni ⁊ vnã ⁊ alkakingi ⁊ papauer. Et de radicib⁹ quas te oz considerare est vt cum dolor fit fortis curet dolor primus: deide vlcus. Et cũ vlcus est recens ⁊ quo tiens rũpitur apa est eius curatio facilior. Et fortasse sufficiunt pillule de amilo cũ siropo vio. Cũ autẽ cronicum fuerit fit difficilis. Et oz vt pperes i mũ dificando: i leui quidẽ cũ diureticis leuibus sicut est semẽ alkakingi ⁊ altee vsq; ad acceptionẽ feniculi: ⁊ in malo qdem ⁊ maligno cum eis que sunt sicut capi lus ueneris: lz sit ẽperatus ⁊ ireos ⁊ faria herbi. Et est necessarium vt aggreges iter potationẽ ⁊ emplatiõnem cum egritudo est maligna: ⁊ fortasse conferunt i ea isopus ⁊ ruta ⁊ silia. si autem mundificetur tunc sis occupatus i sigillatione vt non eueniat corrosio. Et oz vt geti adhereant ⁊ nõ laborẽt q̃tum possibile est: immo oportet vt sit contenti de exercitio fricatione extremitatũ ⁊ p eũone quã facit exercitium vaporatione sicca: ita vt nõ pcedas eis icisionẽ ⁊ alia ⁊ ppie cũ assueti fuerit exercitio: deide sanant gradatim exercitio vrantur leui vsq; quo redeant ad consuetudinẽ i motu suo. In cura vero ipi⁹ vlceris oz vt i primis dimittatur coitus. Cor⁹ nanq; nocius est illis valde, pter multitudinẽ motus exercitij ⁊ sufficiat fricatio: qñ ipsa est innatiua ⁊ attractiua san. ad corpus, ipsorum vero regimẽ cuz medicinis oportet, vt sit cũ exsiccatiuis absterssiuis sine mordicatione. Qñ si vlcus non fuerit cũ illa malitia sufficiat illud qđ est temperatũ in absterssione ⁊ exsiccatione ⁊ si est malignum, est necessarium illud qđ fortẽ mũdificat ⁊ laual: ⁊ qđ est vehementioris exsiccationis vt prohibeat sordes: ⁊ post illud qđ est vehementioris stipticitatis ⁊ phibitionis vt phibeat effusionez hu. malorũ ⁊ cũ mundificatur ⁊ exsiccatur ⁊ aduertuntur ab eo materie, est sanatio. Et oportet, vt commisceat cum medicis vlcerum oibus glutinationez facientia sicut sunt amilum ⁊ dragagantum ⁊ frigide gũme. nã glutinatio est ex eis que ponunt vlcera minuta ab excoriatione eor que transcũt sup ea. Et que de eis est vnctuosa, sicut lacca facit carnem membri. Et illud qdem ex quo ipm nutritur spissiz ⁊ ãne xum preparation i ad sigillandũ. ⁊ oz iterum vt misceantur cum eis diuretica ⁊ medicie subtiliatiue, vt faciant peruenire ad ipsa medicinas rectificantes ⁊ sigillantes: lz ipe in seipsis noceant ⁊ pmoueant. Et qñz necessariũ ẽ vt misceantur cum eis narcotica ex herbis sicut hyusquiamũ album ⁊ mandrag. ⁊ opium ⁊ hyusquiamum nigrũ ⁊ illud, pter sedationẽ doloris ⁊ exsiccationem ⁊ repercussionẽ. Cũz scis q; i vlceribus est fordes tunc da i potu absterssiuum i quo est fortitudo pronocationis sicut aqua zuccari ⁊ aqua mellis cum gbusdã seminibus donec, puocet ⁊ lauet: deide consequenter adhibe exsiccatiua. ⁊ medicie ebibite quibus curatur qđ nõ est malignus valde de vlceribus renũ fuit sicut semẽ altee ⁊ semen almaru ⁊ radices eor cum aqua mellis ⁊ semẽ alkakingi ⁊ aqua vue vulpis ⁊ propie mõtane: ⁊ iterum semẽ cucumeris ⁊ bolũ armenũ cũ iuleb: ⁊ capilluueneris cũ aqua mellis. Et radici ligritie iest exsiccatio ⁊ mundificatio ⁊ maturatio ⁊ glutinatio. Et itez semẽ lini ⁊ dragaganti aũ ps. i. ⁊ polypodij ptes. ij. cũ aqua mellis. Et iterũ grana pini ⁊ semẽ citroli sumantur de qbus pulvis factus q̃tum palma plena est sumatur. Et iterũ de semine papaueris torrefacti ⁊ triti sumat. z. i. ⁊. s. in qua bulita fuit squinãtum ⁊ radix liquiritie. ⁊ fortius eis q̃ diximus ẽ petroselinũ aut daucũ cum vino odorifero ⁊ inuoluatur bolo armeno. ⁊ inuatur sumẽdo i potu bdellij, dissoluti cuz gumma alboti ⁊ terre sigillate ptes equales ⁊ sit dosis peruenies ad auz. i. i vino dulci. Et utez furia herbe ẽ fortis mũdificationis ⁊ exsiccationis sola. Cũz cum ea aggregantur ea que sunt sicut terra sigillata ⁊ acatia ⁊ succus herbe hircine pplet inuamẽtum et⁹ Et ireos etiaz ẽ forte cũ quo fiat h opatio ⁊ silia. Cõposita autẽ fuit sicut illud qđ fit ex seminib⁹ cucu. ex corticati granis. xxx. ⁊ ex granis pini. xij. ⁊ ex grãis amigdale. v. numero ⁊ ex croco qđ sit equale põderi eor ⁊ bibatur i ieiunio. ⁊ si caliditas ẽ vehemẽs loco granozũ pini ponant genera cytroli. Et iterum de granis. xx. grana ⁊ de grãis cucu. xl. grana polypodij. z. i. s. bibatur cũ lb. i. ⁊. s. aque i qua bulite sit spice celtice ⁊ se. apij. amboz aã. z. viij. vsq; quo redijt ad quartã. Et iterũ terre sigillate ⁊ san. dra. ⁊ castorei ⁊ semẽ melonis ⁊ se. apij. ⁊ se. cucu. ⁊ se. cucur ⁊ succi ligritie: lacce ⁊ aristol. ⁊ amigdale pini magne ⁊ papaueris ⁊ se. hyusquami albi partes equales i potu dẽtur fz qđ exigit illud qđ ẽ pñs cũ rob. ⁊ iterũ de granis pini magne. xxx. numero amigdale excoriticate grana. xx. dactilor carnosor grana. xv. fructus capparis auz. iij. croci aur. i. et. cõficient cum rob. ⁊ administrentur. Cũz dolor fit fortior oz vt a curatione vlceris sepatio fiat ⁊ curetur cuz hoc medicamie. R. se. hyusquami albi. z. i. sextã opij kirat. i. se. citroli se. lactuce amboz aã. z. i. se. portulace. z. i. ipz cui sedat dolorẽ i dispositione. Et qñ dolor ẽ puus sedat ipz potus lact s aque ⁊ potare siropum viol. Et de fortibus sunt diacalamentum ⁊ troc. ⁊ alkakingi ⁊ trochiscleptadis ⁊ tro. Diascoridis ⁊ suffuf regis aristol. ⁊ regimẽ kakigi mõtane. ⁊ suffuf camedreos ẽ fortis valde. Et multotiens pferunt clisteria dyscenterica fm semitaz vicinitatis. Et qñz admistras emplastra hoc generis ponẽdo super dorsum ⁊ apud strictura me dij ⁊ loca vacua sicut illud qđ fit de faria herbi decocta cum vino ⁊ melle. Et iterum qđ fit ẽ rosis siccis ⁊ lentib⁹ ⁊ melle ⁊ granis mirthi ⁊ emplet cuz eo: ⁊ hoc quidem prohibet putrefactionem dilatatam. Et de vnctionibus sunt sicut oleum de alcanna ⁊ oleum arboris masticis: ⁊ oleum de cydonijs cuz qb⁹ qñz miscet qđ ẽ sicut storax. ⁊ qñz ẽ necessarium illud qđ est sicut adeps anatis ad lenificandũ. Fistule vero curationẽ non habẽt nisi exsiccationem ⁊ prohibitionem corruptionis. Exsiccatio quidem fit cuz assiduatione mũdificationis corporis ⁊ cautela a repletione fm qualitatẽ ⁊ q̃titatem: ⁊ hoc qdẽ suffi-

cit̃ curatiõe ei⁹ q̃ nõ ẽ maligna. Maligna vero oꝛ vt curet cũ hoc ꝛ cũ ei⁹ que sũt fortiora eo sicut sũt empla ꝛ potatões, phibentia putrefactionẽ: sicut sũt stiptica nota, cũ absterſiõe cũ qb⁹ nõ ẽ modica tio de mũdificatione. Cibus oꝛ vtsit cibus boni chimi ex carnib⁹ auium quas scis. de piscib⁹ altra drachi ꝛ olerib⁹ bom chimi ffis sicut sũt atriplices ꝛ blitti. ꝛ dum vlcera pmanẽt mala oꝛ vt dent assa ta ꝛ sicut ẽ vitelli ouoꝝ sorbilũ ꝛ gradatim pueniat ad gallinã pinguẽ. ꝛ atriplices ꝛ genera lactis cõferũt eis q̃ ea digerũt. Od ergo ẽ sicut lac asininũ ꝛ lac equũ ẽt ꝛ lac camelinũ ꝓfert eis: q̃ lac rectificat mãs vlcerũ ꝛ lauat ea ꝛ glutinat ea cum sua retẽtiõe Et qd est sicut lac vaccinũ ꝛ ouinũ aggregat ad illd additionẽ i ꝓfortatõe mẽbꝛi cibatiõe eius. verũtamẽ lac asininũ ꝛ capꝛnũ iuuatiuũ est ex pte rectificatõis ꝓlonis ꝛ ablutiõis ꝛ ex pte ꝓprietatis est: magis iuuatiuum q̃ illa duo ꝛ ꝓprie qd est nutriti in domo Et fortalse est ꝓueniens vlceribus i qbus scitur dispositio ei⁹. Et oꝛ vt misceat cũ lacte eoꝝ ꝛ cibis ipsoꝝ quas ipsi sumũt aligd ex medicinis rectificantibus vlcera sicut est dragagantũ sumptis i potibus generib⁹ lactis post mũdificationẽ ꝛ amilũ ꝛ gũmi ꝛ exũccatiua ẽt ꝛ aligd de diureticis ꝛ seminib⁹ facietib⁹ glutinationẽ. ꝛ q̃ bibit lac nõ comedat p⁹ ipꝫ aligd donec descẽdat. ꝛ si ei⁹ tardat descẽsio misceatur cũ eo aligd salitũ. ꝛ q̃ꝫ ponũt i eo sal ꝛ mel Et lac ꝓueniẽs ẽ ei loco aque ꝛ cibi silis. Et cũ deficit pus est iuuatiuũ lac cameli ꝓ hoc qd sigillat ꝛ glutinatio nẽ facẽ ꝛ ꝓfortat. ꝛẽ ei vt bibat genera lactis cũ sitis adest Olera aũt ꝛ fructꝰ que ei ꝓueniũt: sunt melones, ꝛ citroli ꝛ pira ꝛ zarur ꝛ granata dulcia ꝛ cydonia. Et de siccis qb⁹ in̄secãdis vtendũ ẽ mñs sunt amigdale ꝓprie torefacte ꝛ fistici ꝛ auellane ꝛ grane pini, ꝓprie ꝛ alcalsbu. Et dimittãt fic⁹ siccas: q̃ñ male sunt ad vlcera abstergentes ea: ꝛ scalpellantes ipsa ꝛ exsiccantes ea: ꝛ ut ipsis est lacticinum occultum. Et oꝛ vt deuitet oñe acctosum fortis acetositatis: ꝛ oñe acutum ꝛ oñe salsum ꝛ oñe quod est vehementis dulcedinis.

Cap. xiij. de scabie renum ꝛ meatuum.

De genere vlceꝝ eoꝝ est scabies. Et cause ei⁹ ꝑz plin sunt bothoꝛ que apparẽt sup eos ex humoꝛibus cholericis ꝛ baurachijs: deinde vlcerantur. Cap. xiiij. de signis.

Unt cũ signis vlcerũ i exitu ei⁹ qd egredit cuz cõmotõe ꝛ puritu i loco renũ cui admiscet pũctura. Et q̃ꝫ magnificat cũ ea doloꝛ. et ill ud qd egredit de ea q̃ fit i meatib⁹ pãniculosuz ẽ.

Cap. xv. de cura.

Quifert ei phlomia basilice si ẽ coꝛp⁹ totũ plenũ ꝛ maius iuuamẽ ei⁹ omni dispõne ẽ phlomia basilice: ꝛ vẽtosatio loci renũ. Et administratio mũdificatiõis coꝛporis semp ꝛ ꝓprie cũ vomitu. Et ꝓfectiões ex auellãis silles de scib⁹ cuz bolli armeni: ꝛ succi liquir. eqs ptib⁹. Et cab⁹ sit q bñ digerit ꝛẽ boni chimi sic vitelli ouoꝝ ꝛ q̃ infrant ꝛ bũccãt sic pulli cũ atriplicib⁹ ꝛ spinachijs ꝛ blitis

Cap. xvi. de lapide renum.

Amminicãt rences, ꝛ vesica i cã generationis lapidis. ꝛ illud, ẽ qñ lapidis gnãtio nõ cõpletur nisi ex mã patiẽte ꝛ vtute agente. Materia vo est hũiditas viscosa grossa phlatis: aut sanies aut san. aggregati in apate ꝛ hoc ẽ raro. Virtus vo agens ẽ calitas egressa ab equalitate. Et mãqdẽ hz duas cãs q̃ꝝ vna ẽ, mã materie: ꝛ scoa ẽ retẽto: mãe

Mã vo materie sũt cibi grossi ex generib⁹ lactis ꝛ ꝓprie spissis ꝛ caseus ꝛ ꝓprie humidus ꝛ carnes grosse ꝛ carnes auiũ paludestriũ ꝛ magni corꝑis ꝛ caro camelina ꝛ vaccina ꝛ hircina ꝛ q̃ de siluestrib⁹ igrossant: ꝛ pisces grossi ꝛ cibi de patellis oẽs ꝛ panis viscosus ꝛ crudus ꝛ azym⁹, ꝛ tri. ꝛ sorbitiões ꝛ silia ꝛ aldarmacha viscosa ꝛ pfectio de melle viscosa, ꝛ fruct⁹ acetosi ꝛ difficilis digõis: ꝛ illi q generant humorẽ viscosũ. sicut mala imatura ꝛ sicut vitri ꝛ caro pur. Et ex ags turbide ꝓprie nõ cõueniẽtes diuerse: ꝛ nigra vina ꝛ grossa ꝛ ꝓprie q̃ digõ ẽ debil⁹ pp debilitatẽ vtutis digestiue: aut pp multitudinez eius qd sumit ꝛ destruit virtutẽ: aut pp malitiã oꝛdinis ꝛ exercitij sup replonem. Et q̃ꝫ est mã sanies vlcerũ i eis aut i alijs. Retẽtoꝛ aũt materiei ẽ debilitas expulsiue i renib⁹ pp pplonẽ: aut apa calin ꝛ he risipila ꝛ vlcerã i renib⁹ ꝛ retinent i eis supfluitates residentes ois aquositatis q̃ puenit ad eos: aut ex vehemẽtia caliditatis i eis ꝛ retinet supfluitates ꝛ facit eas lapides añqꝝ expellant ꝛ attrahit eã, ad eas añ digestionẽ itegram a superiorib⁹ coꝛporib⁹. Et hec caliditas aut ẽ separabilis: aut inseparabilis: aut accidens ꝓpter laboꝛẽ: aut acceptionẽ calefaciẽtis: aut ꝓpter opilationem supfluitatũ aggregataꝝ: aut frigus ꝓstringẽs: aut apata opilantia ꝛ hoc ẽ plurimũ ꝛ fra ꝛ dura ꝛ coitas mẽbꝛoꝝ ꝓpinquoꝝ sicut iteſti noꝝ ꝛ alioꝝ ꝛ q̃ ꝓmunk renes tunc accit i eis opilatio. Et iste res omẽs ẽt iueniunk i vesica cã lapidis q̃nis differãt vnq̃ lapides. ẽ cni ille q i renib⁹ ẽ leuioꝛ parũp ꝛ minoꝛ ꝛ magis declinis ad rubedinẽ ꝛ ille q est i vesica ẽ duriorꝛ ꝛ maioꝛ valde: ꝛ magis declinis ad nigredinẽ ꝛ ad citrinitatẽ ꝛ ad albedinem iz generet i ea lapis q minutatim frangit. Et uterum si ẽ lapis renũ ꝛ generat fm plin ꝛ nõ adhuc mingit tũc ẽ sedimẽ vrine intentũ cũ eo: ꝛ si ẽ vesice ꝛ discernit fm plin post sepationẽ vrine: tũc est sex san. dein de associat ei ꝛ diuersificat ab eo. Et ille cui plurimũ aduenit lapis renũ ẽ pinguis: ꝛ ille cui plin aduenit lapis vesice est extenuatus Et semb⁹ pluri mũ aduenit lapis renũ q̃ꝫ lapis vesice: ꝛ infantiuz ꝛ coꝝ q illos sequunk est cõuersio. ꝛ plin huius fit iter ifantiã ꝛ pubertatis initiũ: ꝛ illud ideo qñ vtus expulsiua i ifantib⁹ ꝛ adolescentibus ẽ fortis: qꝝ expelit a supioꝛibus mẽbꝛis ad illa q̃ sunt iferi⁹. In senibus vo vtutes renum ipsoꝝ debilitant valde. Et iterũ, qñ ifantiũ ꝛ adolescentiũ subtiliores sunt humores tũc pp hoc penetrãt i renibus eoꝝ: ꝛ senũ hu. sunt grossiores: qꝝ nõ penetrant i renib⁹ eoꝝ Et q⁹ plin gnãtur lapis i ifantib⁹ est pp appetitum coꝝ ꝛ motũ ipsoꝝ sup replonem: ꝛ qꝝ potant lac ꝛ pp cõstrictio

nem meatus vesice cor: t in senib⁹ pp debilitatē di-
gestiōis ipsor: t pp hoc iudicauit: ly p. q ipse i se
nib⁹ nō sanat. Et ois vrina i qua ē hu. plurim⁹ ē di
gnior vt ex ea generet lapis. t ē illa ex qua cū descē-
dit gnātur sal t ē ei⁹ sal plurim⁹. Sal aūt gnātur ab
aquositate i q̄ ē terrestris plīma quā adussit calitas.
Et vrina qdē infantū pluris ē salis q̄z vrina senū: nō
q̄n terrestreitas ei⁹ sit plīma: imo q̄n calitas i eis ē
plus t terrenitas eius i adustiōe ē pfundior. Et pp
hoc vrine cor sūt turbide pp multitudinē pmixtio-
nis ipor t pp raritatē corpor cor: q̄r solut ab eis
plīm aquositatis cū resolone occulta. t dignior pue
ror vt i eo generet lapis. t ille q ē sicce nature scōm
plīm t calidi stōi. Et nō exsiccat fz plīm nā nisi, pter
attractionē humiditatū ad ipsū epar: deide mēbra
vrine ipsi⁹: t q̄n ē illic calitas ē cā efficiēs pūs. t ad
vltimū siccitas nature facit vrinā grossiorē t plīmā.
Et i illo in quo ē sedimen arenosū non aggregat la-
pis q̄n mā nō est coartata t neq̄z aduenit: t iterum
cā plīma t si ipa esset plīma: eēt primū qd gnāret ab
ea lapis magnus durus nisi cēnt plīma: sed ē moll
suscipiēs ꝓiunctionē: t si nō: non multiplicaret eius
separatio i vrina. t cū forma sit: hoc scias q mā nō
est nz pp cām i seipam: nz pp vehementiā caliditatis
ei⁹ qd i lapide ꝓuertit nō suscipiente ꝓtinuationem.

Et significat fortitudinē expulsiue t h⁹i iudicū
plīm nō ē necessariū. t scias q pax accit puellis t mu
lieribus lapis i vesica q̄n meat⁹ vesice earū. q. ad ex-
teriora breuior: t latior ē: t paucor anfractuū t bre
ui de facilitate expulsiōis ē qd nō est in lógo. Et de
hūtib⁹ lapidē sunt qbus fūt par oxīni generandi
lapidē t mingendi cū. Et q̄n aggregatur t fortasse
egredit cū vrina aduenit eis sicut in colica. t ꝓpaciz
in hoc ē diuersum iter mēsem t vsq̄z ad annū. Et si
ille q ꝓsuenit tollerare lapidem magnū alleuiatur p
alios dolores uesice: t significat illud q mēbrum nō
suscipiēs apationē velociter nō apatur p hyiusmōi
neq̄z p dolorē clamosum cū tollerat dolorē lapidis
cū magno lapide: tūc vnusquisq̄z amboz si singula-
re fiat apat. t scias q lapis renum t vesice est ex eis
que hereditantur.

Lap. xvij. de signis.

Ignoz aūt lapidis q est in renibus primuz ē
vrina: t ē q si vrina i primis ē grossa deinde i
cipit puerti ad tenuitatē t attenuatur pp rerē
tionem turbidi tūc existima eius generationē ꝯtis
q̄n̄q̄z mingat in ꝓcipio rei tenuis. t generatio ei⁹ i
principio rei grossa ē magis significatiua sanitatis
virtutis t dilatationis meatuū. Et q̄z est cum eo se
dūmen plīm simile sedimini quod ē in egritudinibus
epatis. Et ꝯtō plus est vrina vehementius clara et
magis assidue clara t pauciozis sediminis significat
q lapis est durior. Et dicitur q q̄n sani t ꝓpꝛie se
nes mingunt nigrū cū dolore: aut absq̄z dolore idi-
cat q lapis ꝓsert in vesica: t pfirmat significatio in
oibus illis si vides vrinam residentem: t est arena il
la tendens ad rubedinem t citrinitatem t pfortat il
lud si inuenitur grauitas in epatin t dolor t si. q. re
tineat aliquid cū mouet sup eum sentit in eo quod
segtur alchatin significat magis fortitudinem virtu
tis t amplitudinem meatuū. Et vehementior dolor
q fit pp lapidem renū cū i primis generat ē q pstrin
git. Et ꝓpterea q inmittit cū mouet incidit in meati-
bus t ꝓpꝛie i meatu vesice facit dolorem cū mouet
ad eo. In dispōne vero ꝓgelatiōis eius t quietis pa
tientis ipm cū non ē repletio vehemens coartās cō
mouens lapidem inuenit retētio grauitatis nīi. Et
repletio cibi facit ipm vehementius excitare dolorēs
t ꝓpꝛie q̄n descendit cibus ad intestina t pertransit
ea: cū aūt euacuantur t expelluntē sup fluitates ex in
testinis dolores sunt quietiores. Signa vero mo
tus lapidis sunt grauitas doloris t eius vehemen
tia t descensio eius ex alchatin vsq̄ ad inguina et
ad emunctoria t tūc iam puenit lapis ad meatuz ve
sice. t cū sedat ille dolor: tūc iam ꝓuenit in vesica.

Cap. xviij. de curatione.

Icamus hic curatiōes q̄ sunt lapidis renuz
ꝓpꝛie t cōes ei cum lapide vesice: deide facia
mus ad lapidē vesice caplm singulare t cura
tiones singulares ꝓpꝛias. Intentiones qdē q̄s me
dici i curatione lapidis itēdūt sūt abscisio materiei
ei⁹: Et ꝓhibitio generatiōis ipsi⁹ cū abscisiōe cāe.
Et rectificatio ei⁹: deū mūdificatio: t cōminutio ip
sius t fractio ei⁹: t cōꝓressio ipsi⁹: t eradicatio eius
ex suo susp̄sorio cū medicinis q̄ illud efficiūt: deū
ei⁹ extractio t subtiliatio i ipso t ordine ei⁹. Et illō
ꝓplet cū medicinis ꝓuocatiuis: aut cū adiutātibus
defortis: deide ē regimē sedis illud qd segtur ide de
doloribus t rectificatio ei⁹ quod accit in eis de vlceri
b⁹. t sunt qdā q laborāt extrahere ipm pcisione illi
t p dorsū: sed ē magis timor i eo t opō ei⁹ q rōnez
nō hz. Materiei aūt abscisio ꝓparat i ꝓmis cū
cū one ei⁹ p solonem vētris: aut p vomitū: deide ab
stinēdo a cibis grossis t aqs turbidis t equido qd
comedit t ꝓfortādo stōz t faciēdo vt digō sit bona.
Et cū exercitio tēperato i tpe vacuitatis t frictione
ei⁹ qd in medio stringit t leniēdo nām vt declinent
hu. grosti ad latus fecis t si fiat ex declinatiōe fecis
coartatio renū. Et ex eis q̄ ꝓferūt ad hoc ē assidua
tio, puocatiōis cū eis q̄ lauāt vesicā de scib⁹ diureti-
cis. t de illis q̄ bona sūt apud illud ē aqua ciceris t
aqua caruī: t aqua foliorum raphani: t raphanus
ipse, ꝓpꝛie minut⁹ humidus. Et cū supuenit ei spaci
uz dicz admistrēt diureticū forte. In puerib⁹ vo p
hibet gnātionē lapidis sumere i potu vinū albū sub
tile pmixtū. Et iuuat a clisterib⁹ lenib⁹ tpatis p illo
qd educūt de fece t leniūt nām. Et q̄z ponūt i cisō
medicinis clisteria t pducūt vtutē, ꝓpꝛie. Et ex p
hibitiuis gnātionis ei⁹ ē vomit⁹ post cibū t mult⁹
vsus ei⁹. Ipe. n. expellit sup fluitates grossas p viaz
suā vie cui⁹ mot⁹ ē ad renes: t facit lat⁹ renū mūdū
t vacuū: t balneū t renes fortasse puenūt ad lubri-
citatē ei⁹. t q̄z extrahūt mās ad illud qd de corpe
apparet t auertūt eas a renib⁹. Et q̄n mul⁹ vsus ē
cor mollificāt vtutē t debilitāt vtutē renū. Et sūr si
admistrent i hora i q̄ nō sūt necessarie, lenificatio t

sedatio doloris. Facūt enī renes susceptibiles mate
rierū effusaz ad eos pp mollificationē ipsoz: t doz
mire sup dorsum ē ex eis q̄ lapidi pserūt. Medicine
vero puenientes cū sūt fm plīs medicie amare q̄ nō
sūt valde vehemētis calitatis t addāt i ea. Et omne
cui⁹ icisio ē vehemētior: t cui⁹ calitas ē mior ē me
lius. t oz vt ille q̄ sūt lapidis vesice sint vehemēt ius
calide quā ille q̄ sunt lapidis renū. t est hoc gen⁹ me
diciarum aliud: quare opo nō ꝓportionat ad calīm
t frm. imo non facūt illud qđ efficūt nisi cū prope
tate. t medicinaz puenientium q̄dā sūt que nō sunt
cū superfluitate i virtute t natura eaz ē ad cōminuē
dum lapidē puum. t illaz q̄ nō sūt cū vehemētia q̄
dā sūtq̄ sūt vehemēs virtutis ꝑz lapidē renū: iz sūt
pue vtutis ꝑz lapidē vesice: aut ī hñt virtutē ad illū
sicut lapis iudaicus. Et q̄dā eaz sūt q̄ sunt fortes ꝑz
lapidē renū t opantur i lapidē vesice. Et q̄dā sūt for
tes vehemētes i vtriq̄z lapidibus simul: sicut anis q̄
noīantur altragulidos. t sicut cinis scorpionū. Et cū
ꝓponūtur ex medicis ad lapidē medicie oz vt adiū
gant eis spēs medicinaz q̄ eas adiuuēt ad opandū
qđ efficūt de qbus sūt medicie fortis ꝓuocationis
t extrahunt i vrina grossa illud qđ eradicatur de lā
pide t cōminuitur. Et de illis sūt medicie i qb⁹ ē al
teratio eius qđ alie monēt medicie t mozātur vt sua
moza pficiāt integritatē sue oponis. Et iste medicie ñ
st velocis penetratōis pp piguedinē i eis t viscositatē
tst cū hoc faciētes digōnē: sicut gūma feniculi: t de
illis sūt medicie velocis penetrationis t mūdificatio
nis sicut piper t allea. Et medicie ꝓfortantes mēbrū
apud diuersitatē ipressionū i eo t motuū sup ipm: t
sūt medicie albezaran sicut spica t cassia t alie. Et ḋ
illis sūt medicie i quib⁹ ē stipticitas subtilis sicut sūt
robub fructuū t pserūt mēbrū. Et qñz misc̄tur cū
istis medicis medicie sedātes dolores cū ꝓpetate:
aut stupefactione cū sua ꝓuocatōe. Cūqz ꝓponim⁹
mediciam fm hāc formā: opatur virtus naturalis i
ea: q̄re vtitur eis q̄ ad lapidē it apud lapidē postq̄z
vsa fuerit illis ad hoc vt puenirēt ille q̄ sūt ad lapidē
ad locū lapidis: t tūc vntur lēnifactinis t lenitiuis illic
vt pmaneat mā lapidis t faciat ipaz mozari vt opa
tionē suā efficiat p hoc qđ dñatur ei virtus admistra
tiua: cū iā ante illud vsa fuerit illis faciētibus penetra
re q̄ festinare fecerūt illas ad lapidē faciētib⁹ ad lapi
dē. Et cū vtitur cōmunientib⁹ t ꝓpāmētib⁹ t facūt
opationē suā pigrescūt medicie mozari faciētes t ꝓ
uocatiue t penetratiue. Cū aūt extenditur dolor ad
mistra stupefaciētia ꝑz qđ regula cognita i ꝓpōno
ne mediciarū. Et qñz est necessarium vt in medicina
singulari vna sint plures haz ꝓpriatū. Hūc qdez
numerem⁹ medicias ꝓminuētes lapidez t extrahē
tes ipz. Capitulum xix. de medicis ꝓminuētibus lapidem.

Et sūt sicut costi radix: t radix rubei: t bdel
liū t radix sule t cost. radicū aldemest. t ci
cer nigrū t ꝓprie aqua eius t semē altee. t
fructus alkarafie t gūmi alzarur. t i alzarur ē virtus
i hoc: t tribuli t radix eoz sūt boni ad illud: t radix
alpasce t sgilla t acetū eius t oxymelle ipius: t apiuz
montanū t calamentū t absynthiū t cassia: t radix
citroli cāpestris t xilobal'. t carpobal'. t opobal'. t
radix eius est fortis valde: t semē malue cāpestris t
cardus t aqua radicis eius t scolopēdria t capillus
ueneris de quo sumatur pōd⁹. z. ij. i aqua raphani
t apiū radix ameos t semē canabis t virga pastoris
t ꝓprie romana t cyminuz cāpestre: t radix pēta
phillon t aq̄ ei⁹ t cāepitheos: t polīū: t radix aspa
gi t semē caperi egyptiaci t cortic. radicū lauri: t ireōs
raphani t scordeon: t extremitates vitis albe t ruta
agrestis. Et item baurach armeni de quo sumantur
pōdus auf. v. t conficiatur cū melle t ꝓtek i aqua
raphani tribus diēb⁹. t item scorie vel scorire auf. i.
cū aqua tepida. Et dixerūt qđā q̄ si sūank. lxx. gra
na piperis t optime terant t fiant ex eis. vij. troci. t
detur i potu oi die tro. vn⁹ descēdet lapis: t i fissicis
ē virtus qua ꝓminuitur lapis renū. Et de fortib⁹ ꝑz
lapidē renū sūt lapis iudaicus t puleglū t cāepithe
os. t de fortib⁹ absolute sūt cinis scorpionū: t olei
i quo ponūtur scorpiones stās sub sale limū ifectū
p strigam i lapide vesice. Cineris aute scorpionū re
gimē melius est vt linias vas silē vrinali spissū luto
sapiētie: deide ponas in ipo scorpiones t dimittant
i furnū calo nocte. i. ad min⁹: ita vt nō pueniant ad
sūmū i adustione t i mane remoueantur. Et vitrū ē
nucleus q̄z testa exsiccās: t accipies virtutē: t cinis le
poris decollati: fm huc modū ē fortis: de quo sūat
i potu pōdus. z. ij. t aque eius sūt vehementis iuua
mēti t resolonis. t q̄ de eo ex more sumūtur sunt ca
put t extrema ipius exsiccata i sole i vase eneo t item
lūbuci terrestres exsiccati. t item vitrū attritione sēm
vt atomi q̄ i solis apparēt radio. t iterū cinis vitri t
illud melius fit si igneatur sup cochliarū ferreum t
tritū cribelletur: deide ponatur sup aquā fabarum t
oñdetur i ea qđ de eo calciatur t item reliquū donec
puluerizetur totū: deide teratur pulvis sicut atomi
q̄ sūt i radio solis t datur de eo i potu auf. i. in. xij.
aq̄ auf. cale t illō mel⁹ē qđ ē de vitro albo claro.
t de illis q̄ valde fortioza sūt est vnus lapidū q̄ i spō
gia inueniuntur. Et item san. hirci exsiccatus. t ille me
lior ē qui sūtur i hac moza i qua coloratur vua. Que
re ergo ollā nouā t ablue eam aq̄ ita vt remoueatur
qđ de ea ē de nā terrenitatis t salsedinis. t si fuerit la
pidea erit melior: deide decolla hircū q̄ hēat. iiij. an
nos sup illā ollam t dimitte ꝑmū san. ei⁹ t vltimum
currere t passūe medīū tñ: deide incide ipm i frusta
parua de qbus facias troc. quos ponas super rete
aut pānum mundum t aspge eos ad solē sub diuo
post orale defendēs eos a puluere: t dimitte eos tā
diu donec eoz exsiccatio vehemens fiat in loco ad
quē ros nullo modo ptingat t ꝑseruas trocīscos. t
cū volueris eos i potu tribuere dabis eis i potu co
chliarū. i. i vino acetī in hora qetis doloris aut i aq̄
apij mōtani t videbis rē mirabilē. Et de eis que for
tioza sūt ē cinis ouoz gallie postq̄z cū ata sūt a pullis.
. Et de eis que sūt vehementis fortitudis t melioza
oiuz ē anis q̄ grece noiatur tragulidos t anis ē de
genere paruaz minoz oibus aubus excepta aue re

gia ⁊ colo: co;poris eius ẽ iter viridẽ ⁊ cinericiũ ⁊ ci
trinũ ⁊ sup alas ei⁹ sũt pẽne aurẽ. ⁊ sup caudã ipi⁹
sũt alba pũcta ⁊ plm apparitionis eius ẽ in hyeme
⁊ apud piscanas ⁊ apꝺ parietes. ⁊ ipius volatui apꝺ
parietes nõ ẽ fixio: imo volat p aꝛ ⁊ cãtat ⁊ garrit sẽ
per ⁊ monet caudã. Et ipa comedatur cruda sicut ẽ
qꝺ melius ẽ: ⁊ cõeditur elixata ⁊ assata ⁊ salitur ⁊ re
seruatur vt caro salita. Et qñz aduritur sicut ẽ in fur
no q nõ sit cũ illa caliditate. ſ. cũ q̃ztate qua domi
tur ei adustio ⁊ destruatur virt⁹: ⁊ sit in vitreato vase
⁊ ꝑm modũ qui dictus ẽ ad scoꝛpiones ⁊ alia. ⁊ qñz
i olla lapidea aut butinati ⁊ frigitur caput eius. Et
cũ pertransit terminũ rei tendẽs ad adustionẽ tũc re
tine. Et qñz pulueriꝛatur illud qꝺ de ea salutũ ẽ ⁊ as
satũ ipius cũ pipere ⁊ silibus: ⁊ bibatur rirũ eius a
pulueriꝛatione: aut adustione cũ vino claro cũ mel
le: aut cũ aqua;mellis: aut cũ ꝺduo. Et sil' vnaque
q̃ aꝛ medicinaꝛ. Et existimauerũt qꝺã q ꝯ auis
sit auis spine: ſz ꝯ ẽ auis q̃ noiatur frãcigene safuri
an de qua nõ scio an sit illa aut' alia. ⁊ existimant q
qñ exsiccatur ⁊ bibitur paulatim extrahit lapidẽ ex
oi loco. Et dixerũt qꝺã q lapis ipe extrahit lapidẽ
⁊ itez fim⁹ colũbin⁹ ⁊ fim⁹ galli. Et existiant hunani
⁊ alkid⁹ q qñ sũt ꝺ eo pꝺ⁹ .ʒ.ij. ⁊ oꝛigãi pꝺ⁹ .ʒ.
ʒ. ⁊ q̃ztũ ipm ẽ zuccari tabarzet extrahit oĉz lapidẽ.
⁊ qñ ponũt cũ eo pip ⁊ sal ⁊ ꝓpe i decoctõe pulegij
itez scarabei exsiccati. Et existimãt qꝺ. q suffũigatio
ei⁹ qꝺ ẽ sub virga cũ spina critij facit mungere lapidẽ
⁊ hoc ẽ de illis q̃ ego nõ verifico. Medicie ꝺo q cũ
istis pmiscẽtur pharmacis ad penetrandũz sũt sicut
piper ⁊ calamũtũ ⁊ cinamomũ. ⁊ iste cũ hoc sũt inua
tiue i capꝛo motionis lapidis. Medicine autẽ q cũ
istis ꝓmiscẽtur vt ꝓuocẽt cũ virtute ⁊ extrahãt super
fluitates grossas sũt sicut semĩa cognita ⁊ ꝓpe fenu
gre. ⁊ sicut daucũ ⁊ meu. ⁊ assaꝛ ⁊ acoꝛus ⁊ ameos ⁊
keisin. ⁊ siscle os: ⁊ semẽ agnicasti ⁊ sgnanti ⁊ coꝛdu
meni. ⁊ fortasse qdẽ hoies dicũt bonũ esse vti cãtari
dibus. Et iste qdẽ medicie cũ vehemẽtia ꝓuocatio
nis sue nõ sũ ꝓuate ip: essione i lapide. Medicie ve
ro doloꝛis sedatiue sũt' sicut semẽ lini ⁊ mucilago ei⁹
⁊ sicut nuces' ⁊ auellane: ⁊ semẽ altee ⁊ hũt oꝛdinẽ ẽt
ad mãs lapidis. Et ꝓucnictioꝛa ad coꝛp⁹ renum ex
narcoticis ẽ illud qꝺ scuimus. Medicie ãt cõfoꝛta
tiue sũt sicut hec ⁊ aristol. ⁊ lilũ siccũ; ⁊ semĩ agnica
sti: ⁊ iterũ sicut roſa ⁊ balaustie, ⁊ sguantũ ⁊ sandali.
Medicie vero cõpoſite ad lapidẽ sũt sicut mithrida
tum: ipm nãqꝫ foꝛtis opõius ẽ i lapide renũ: ⁊ sicut
lagzenea: ⁊ sicut ꝑfectio de scoꝛpionibus cognita ad
renes ⁊ velicã. Et iterũ medicamĩ factũ cũ san. hirci.
qꝺ noiatur manus dei pp suã nobilitatẽ. Et medica
mẽ thesauriꝛatũ factũ cũ oleo ballanu qꝺ ẽ mirabi
le: ⁊ sicut medicamẽ fortẽ qꝺ erptũsumus. Recipies
cineris vitri ⁊ cineris scoꝛpionũ: ⁊ cineris radicũ cau
liuz nabati: ⁊ cineris lepoꝛis ⁊ lapidis spõgie ⁊ san.
hirci exsiccati ꝓtriti ⁊ cineris coꝛticũ oni de quo pul
lus egressus ẽ ⁊ lapidis iudaici ⁊ gũmi nucis: ⁊ acoꝛi
partes equales: ⁊ petroſilini ⁊ dauci pulegij; gũmi
aꝛabici ⁊ se. altee ⁊ pipis oium añ. ptẽ. i. ⁊ ʒ. ꝓcian
tur cum melle cuius doſis sit vſqꝫ ad auĝ. ij. ⁊ supra
cũ aqua tribuloꝛũ decoctoꝛ cũ cineribus nigris. Et
hoc etiã ꝓueniẽs ẽ ei q i velica ẽ extrahẽs ipm silem
luto albo. ⁊ iterũ ex eis q̃ sũt fortia aggregata ẽ illud
qꝺ recipit se. melonis ⁊ vitri adusti ⁊ culbũ ptes eq̃
les: sumatur cũ aq̃ ciceris. Et iterũ fimi columbini
⁊ fimi galli detur aligd cũ aq̃ raphani: aut cũ vino:
aut cũ aq̃ calida. ĉ. n. aggregatiuũ. ⁊ de illis q̃ sũt ag
gregatiua est vt sumaꝛ ꝓdisi ponduſ. ʒ. i. fimi colũbi.
ʒ. i. scarabei. ʒ. i. duodecima: terant ⁊ ꝺetur cũ vino.
Et iterũ lapis spõgie scolopendrie capillũe. se. altee
petro. eq̃liter ⁊ sit doſis q̃tũ necesse ẽ i aq̃ apij; aut aq̃
ra. aut aq̃ tribuloꝛũ: aut aqua raphani. Et iterũ de
eis q̃ sũt aggregatiua ẽ illud qꝺ. ℞. granat oꝛ fruct⁹
ballanu; calamẽti cãpestris sicci lapidis: spongie se.
malue ⁊ albedarũ gi partes equales teꝛãtur: ⁊ ꝺetur
ex eo omni die cochliariũ. i. cũ vio pmixto. q. ʒ. iij.
Et de illis que ꝓpꝛioza sũt ei q ẽ i renib⁹ est illud qꝺ
℞. melius sumitur in ãboꝛ: añ. pondus. ʒ. ij. pipis. ʒ.
iij. cui⁹ doſis sit ꝑm q̃ztatẽ q̃ existiaĝ cũ oximelle sq̃
litico. ⁊ iterũ rute cãpestris malue cãpe. ra. apij ptes
eq̃les: de qbus sũatur quãtitas duoꝛ cochliariorũ; q̃
coquatur i vino ⁊ colatur ⁊ bibatur rirũ. Et iterum
radix pẽtaphilon cũ oxymelle sq̃litico: aut aq̃ mel
lis. Et itez' se. raphani ⁊ culbũ equaliter sumaĝ in po
tu vna vice poſt aliã. ⁊ itez granoꝛ almahaleb exco;
ticatoꝛũ tritoꝛ auĝ. ij. croci auĝ. i. aristol. auĝ. ʒ. cõfi
ciantur cũ melle cui⁹ doſis sit. ʒ. iiij. ⁊ iterũ coꝛdũeni
pꝺus. ij. ʒ. cũ tertia sui coꝛtic. radic. lauri. ⁊ itez se.
alhaꝛmet ⁊ bdelliũ sumaĝ de qbus fiant pllẽ ⁊ su
matur de eis oi die pꝺ⁹. ʒ. i. cũ aq̃ ca. ⁊ cũ aqua fo
lioꝛũ raphani aut enule hũide: aut cuz aqua oliuaꝛ
Medicamẽ vltimũ sedans doloꝛ: ẽ ⁊ extrahãs lapi
dẽ. ℞. sumitoꝛ ⁊ ẽ apiuz cãpestre, ⁊ ꝺeĉ apiũ pscum
ʒ. i. cipi egyptiaci spice aromatice se. papaueris al. ci
namõi cassie ꝓpis al. se. baucie acoꝛi oium añ. ʒ. i. ⁊
ʒ. lapidis iudaici lapidis delati ⁊ regione macedõie
añ. ʒ. ʒ. ꝓficiaĝ cũ melle dequa sumaĝ ad magnitu
dinẽ auellane cũ vino. ſ. med: camẽ ꝓferes gnãtioni
lapidis. ℞. se. citroli pulegij se. altee oium añ. ʒ. i. se.
cucu. hoꝛtulani se. melonis ⁊ dragagãti oium sũ. ʒ. ʒ.
miscentur oia ⁊ sũantur sitqꝫ doſis ei⁹ pꝺus. ʒ. ij.
cũ vino subtili pmixto. Illud. ℞. lapidis inuentis
spõgia. radicis tribuli se. baucie oĩuz añ. ʒ. ij. se. cu
cu. hoꝛtulani se. melonis se. altee amili. oium añ. pꝺ
dus. ʒ. ij. se. fẽiculi amili; polij. oĩuz añ. ʒ. iij. ⁊ qñz dã
tur eis i potu aq̃ i qbus decoquãt medicie lapis; sitẽ
aq̃ i qbus decoquũtur camepithecos: ⁊ polũ ⁊ cala
mẽtum, ⁊ siseleos ⁊ radix tribuli ⁊ fructus eius ⁊ sco
lopẽdria ⁊ radix malue ⁊ capilli; sucneris; ⁊ virga pa
sto. ⁊ ra. tamarisci. ⁊ ra. cupatoꝛ. ij. ⁊ semẽ altee ⁊ su
mitoꝛ ⁊ saguas ⁊ pulegiũ ⁊ alia ex diureticis. ⁊ qñ
admistratur i diebus sanitatis ꝓhibet generationẽ
lapidis ẽt. Et ex decoctionibus qbus iuuamẽtũ cõ
fertur lapidi renũ, cui coꝛ admistratio assiduatur in
hoꝛis poſtilis ẽ vt decoquant folia malue cãpestris
⁊ ponantur i decoctione ei⁹, butyꝛ ⁊ mel de qua sũa
tur i potu reꝑplurima: frangit enim lapidẽ ⁊ ꝓuo

cat primā ꝛ lenit iter et⁹ ꝛ extrahit eū cū facilitate. Et ruffus qdē dixit q⁹ plurima balneatio i thermis sulfureis frāgit lapidē. Et hoc fortasse facit peruenire ad hoc q⁹ q̄dam aq̄ calide q̄ q̄ñq; vlcerāt cutē quādo ponunt i eis medicie lapidis ꝛ submergūt in eis pān⁹ oū iunt calē ꝛ ponūt sup locum lapidis resoluūt ipsū. Et ego iā expert⁹ sū res hui⁹ generis. i regie aūt i ipparatione lapidis ad hoc vt eleuet ꝛ pariat a medicinis cū facilitate lubricitatis ꝛ exitus: oꝛ vt ad ministrētur olera mollificātia inungēdo cū fricatione. ꝛ illi⁹ empla ꝛ embrocatiões ꝛ cerata mollificantia: ꝛ balnea ꝛ tunc cū quātitate q̄ nō mollificēt vtutē supflue ꝛ debilitet expulsiua. ꝛ q̄ñq; currit pp illud ad mēbrū additio materiei: ꝛ tūc bibit medicamen ad eradicatiōnē lapidis vt fiat facilis sup ipsum eradicatio ꝛ extractio. ꝛ oꝛ vt misceant cum mollificantib⁹ cōfortātia fm canonem motū ꝛ ꝓpꝛie cū nō ꝛ cū cōfortantib⁹ plima cōtrarietas ad itentionē q̄ ē i resolutiōe: ꝛ illa sūt sicut oleū de lilio ꝛ oleū de spica ꝛ oleū de alcāna ꝛ coꝛpoꝛa coꝛ ét: ꝛ oleū alkeri aggregat itentiones plurimas: deide strigatur medū ꝛ alchatin ꝛ pectē ꝛ dilatent meat⁹ desup: aut fricent cū manu: deinde det i potu medicamen ꝓminutiū ꝛ si fuerit sumptū i potu tunc conuenit vt adhibeantur diuretica. ꝛ nō ē malum vt bibat ét q̄ō ē sicut cassia fistula cū oleo amigdalino ꝛ cū succo viscoso q̄ sit de succis diureticis i q̄bus sunt viscositas ꝛ lubricitas cū oleo amigdalio. Et ex eis que cōferunt post mollificationē: aut cū excussatio ē a mollificatiōe pp illud q̄ō scis de lapide suspēso moto sūt: vaporationes cū spōgia ꝛ illi⁹ sibi infusa i aqua ꝛ oleo ꝛ cū pānno: aut furfure: aut empla calefacta ꝛ viscosa: aut cū oleis calidis calefactis sicut oleo ꝛutino. aut cū oleo ꝛ castoꝛeo. ꝛ ē necessariū vt ꝓseruet calefactio emplo rū. Ad si necessaria sunt fortiora illis ponant vētose vacue sup lapidē: ꝛ sit caꝛ posito dolozosa vt attrahat ipsū: deide deponat ab illo loco ad illū q̄ est sub eo ad iferiora ꝛ suspendant ibi: ꝛ sili⁹ fm gradationē descēdāt a loco renū fm obliquatoꝛ emūctoriꝛ ad iferiora. Cūq; discēdit ad vesicā sedat dolor Et q̄ñq; exercitiū ꝛ motꝰ ꝛ egtatio sup aīal ingere ices dens sufficiūt ꝛ sili⁹ deiceūs ꝓ gradum ꝛ ꝓpꝛie pꝰ q̄ administrate fuerit inunctiones. Cūq; descēdit ex vesica ad meatū virge tūc fortasse facit dolorem: ꝛ tūc oꝛ vt regat regimine illi⁹ loci cū eis que dicemus

Regimen aūt dolozis q̄ cōmouet ꝛ ꝓpꝛie apō virgam pp magnitudinē lapidis: aut ꝓpter dentes i ipso ꝛ fracturam rascatiōis ꝛ asperitatē excoꝛiantē q̄ñz polē ē vt sit cū bal. ꝛ tina. Cum aūt supfluunt ꝛ mollificant redit dolor vehemēs post hoꝛaz. Et embroce de camemilla ꝛ meliloto ꝛ altea ꝛ furfure bone sūt ꝛ tunatiue. ꝛ si fuerit ꝑstrictio aliqua nature rē ō rectioꝛib⁹ reb⁹ ē extrahere fecē cū suppositorio aut cum clisteri nō magno q̄ō coartet ꝛ dolorem faciat imo suppositoriū amabili⁹ ē mihi. Et in lenificatione nature ē alleuiatio plurima ꝛ sedatio doloris et nō ē semita ad administrandū cathaꝛticū. Ipsū. n. ledit ꝛ nocet per illud quod descendere facit desup.

Clistere aūt cū i eo ponūt adipes ꝛ vnctuosa ꝛ vtutes mollificantes ꝛ vtutes diuretice facit cum solutiōe vētris lenitatē ꝛ frangit doloꝛē ꝛ āduuat ad extractionē lapidis. Et cū doloꝛ ē fortis sedat q̄ curatur cū eis que dixim⁹: deide cū curatur lapis multiplicat: quare rectius est vt abstineat a medicis fortibus mouētibus ꝛ administrentur clisteria leuia lenitiua: ꝛ iunctiones que cōpmendo ꝛ fricando fiunt: ꝛ cerataria mollificantia lubꝛificantia. Et de illis que iuuant i hachoza est administratio vomitus ꝛ illud est de eis que mioꝛant mās cōpmentes lapidē. sed fortasse nocet per illud qō attrahit lapidē ad superioꝛa. ꝛ si fuerit doloꝛ de illis que nō remouent ꝓpꝛie: tūc necessariū erit dare in potu illud qō stupoꝛē facit. Et ieꝛ filoniū ꝛ etiam mithꝛidatuz mandragoraꝛ ꝛ tyriaca que nō ē antiqua: imo est ad nouitatē declinis ꝛ est virtus opū remanēs. Ipsa u. pluribus ꝓfert modis. ꝓfert nanq; ex parte tyriacitatis ꝛ ex parte ꝓuocatiōis ꝛ cōminuit lapidem ꝛ ex parte stupefactionis doloꝛis. ꝛ q̄ñq; adiuuat i diebus ventositatē i renibus coartantem ét lapidē. Et cognoscit per signa vētositatis renū: aut ventositatem i intestinis cōpimentē ipsū. ꝛ cognoscit per signa sua: qꝝ oꝛ tūc vt itenda ꝛ ad ea que frāgūt vētositatē sicut ruta ꝛ semen eius ꝛ semen apij ꝛ anisum ꝛ ameos ꝛ carui ꝛ nigella: dando i potu i eis que sūt sicut aqua melliſ: aut emplando: aut faciendo ex eis ceratū cū oleo aliquo. ꝛ vtendo eo i clisteri ꝛ si fuerit lapis ꝓpter aꝑa calidū curet curatione aparis renum i primis: ꝛ sufficient ea que scis de embrocatis ꝛ emplis ꝛ ceratarijs ifrigidantibus que preterierūt tibi i caplis plurib⁹. aspersio sup eo modico acceto donec penetrent. ꝛ similr fiat clistere cuz istis succis ꝛ cū oleo roſ. cū eis. ꝛ si indiget phlomia fiat. ꝛ si fuerit pp aꝑa diuꝛ tunc adhibeant ea que sunt sicut mucilagines calide: ꝛ mucilago se. lini. fenugreci ꝛ altee ꝛ se. almaru permixte cū eis que ifrigidant. Et similiter camemilla ꝛ melilotū ꝛ tribuli ꝛ anetū. Et ita administrant epithimata. Et q̄ñ administrant epithimata oꝛ vt ponant i eis que sunt sicut gūma pini ꝛ serapinū ꝛ amoniacū ꝛ stoꝛax ꝛ castoꝛeū ꝛ sicut myrrha. Et ueꝛū olea calida cū cōfortantib⁹ aliquibus. ꝛ de vnguentis vng uentū diaquilon ꝛ vnguentum de adipibus: ꝛ alia ꝛ cū videris iflammationem ꝓuocabis tūc. Libi aūt lapidem patientiuz sunt illi qui contrariū sunt cibis nocentibus eis ꝛ carnes autum assate habentium colorem cinericium ꝛ aniuum i domibus habitantium dissolute cum decoctōe non nocent eis. Et sili⁹ que de carnibus sunt subtilia ꝛ cancri assati caro confert eis. ꝛ oportet vt i cibis eoꝛum ponantur capita cardi ꝛ asparagi et ꝓpꝛie campestris cū aqua ciceris ꝛ oleo cartami.

Sen. xix. de dispositionibus vesice ꝛ vrie duos comprehendens tractatus.

Tractatus primus de dispositionibus vesice.

C. i. de anotomia vesice.

Uemadmodum dei excelsus creauit ⁊ fecit vasa aggregatiua cōprehēdentia totū vsquequo aggregat deide expellit totū simul p qđ fit excusatio ab ascellatiōe ptiua hora pi hoꝛā sic scimsti. Sic ꝑ parauit excelsus ⁊ creauit eis qđ ē ō supfluitate aquositatis attrahat digne excuti ⁊ expelli capacitatē ⁊ sacculū cōprehēdētē talitatē ei⁹: aut plurimū ei⁹ donec surgat ad extrahēdā ipsā semel: ⁊ nō sit necessariū expellere ipsā cōtinue: sicut accidit patiēti⁹ distillatione vrine: ⁊ capacitas illa ē vesica. ⁊ creata ē neruosa ex neruis ligamēti vt sit vehemētioris fortitudis ⁊ sit cū fortitudine susceptibilis extēsiōis plane sustētate vt ipleat aquositate. Cūqꝫ replet eūat qđ i ea ē cū volūtate ad quā pducit necessitas, ⁊ i collo ei⁹ ē carnositas retēta vicina lacerto. ¶ Et ipsa gđ duas hꝫ tunicas ꝗrū iterior i ꝓfundo ē dupla extrisece: quā ipsa obuiat aquositati acute. Et subtiliat⁹ ē creato: sapiēter i at trahēdo aquositatē ad eā. ⁊ i extrahēdo aquositatē ab ipsa qꝫ uenire fecit ad ipsā duo emūctoria que sūt renū. Et cū ad ipsā puenerūt separauit vesice duos anulos quo facit icedere iter duas tunicas icipiētes i ꝓmis penetrare i tunicā primā ꝓsorantes eaꝫ: deide hūtes icessum habentē ꝯtitatē iter duas tunicas. deide subintergunt⁹ i tunica iteriore disrūpentes vtrāqꝫ eaꝫ ad cōcauitatē vesice: ita vt qđ replet aquositate ⁊ sustentat cooperiat tunica alia tunicaꝫ exteriorem expulsa ad ipsam ab iteriori pte ⁊ ꝓfundo talr vt existimet. q. tunica vna ⁊ nō sit i eis penetratio: ⁊ pp illud nō redut aquositas ⁊ vrina dū figitur vesica ad posteriora ⁊ ad duo emūctoria: deide creauit ei de⁹ cui⁹ virt⁹ē sublimis collum expellens aquositatē ad vgā āfractuosū plures habēs anfractꝰ: pp quos nō mūdificat ab aquositate itegre, ꝓpe expulsa i masculis. Jn eis nāqꝫ tres hꝫ anfract⁹. Et i mulierib⁹ hꝫ anfractū vnū pp propingratē vesicarū eaꝫ cū matricib⁹ ipsaꝫ. Et illi⁹ colli ei⁹ quedam ps munita ē eo q circūdat ipsū sic suffocatoꝝ ⁊ expressoꝝ ita vt ꝓhibeat exitū aquositatis ab ea nisi cū volūtate mollificāte illū lacertū adiunctū lacertis vēris fm q scimsti i loco suo: nisi illo lacerto aduenīat nocumētū: aut supfluitatis necessitas ⁊ ꝓtinuat vnicuiqꝫ lacertū ei⁹ neru⁹ ꝯtitatē habēs ⁊ vene gete ꝛpulsatiles ⁊ multiplicati sūt nerui ei⁹ vt ipsā sentiat illud cui initiāt ⁊ ad quod extenditur.

¶ Li.ij. ō egritudinibus vesice ⁊ cura eius.

Cidūt iterū i vesica egritudies cōplexionis cū materia ⁊ ablqꝫ materia ⁊ apata ⁊ opilatio de cui⁹ sūma ē lapis. Et inueniunt i ea egritudines ꝯtitatis i paruitate ⁊ magnitudine. Et accidūt ei egritudies situs i augmto ⁊ dislocatiōe. Et accidūt ei egritudies solutiōis singularis p apertionem ⁊ scissionē ⁊ cisionē ⁊ vlcera. Et qñq cōcāt vesice mēb: a regalia ⁊ nobilia: sicut cerebꝝ. ipsū. n. fit dolo: osū cū ea ⁊ aduenit ei vtigo: ⁊ qñq peruenit ad surfez cā cōitatis egritudinū vesice calidaꝝ ⁊ sicut expti iterꝫ: multotiēs. n. accit hydropisis ꝓpter frigꝰ vesice. Et egritudies qdem vesice multiplicant i hyeme ⁊ curant iterꝫ sicut curantur ille que sunt renum ⁊ cū medicis fortiorib⁹ ⁊ magis remanentib⁹. ⁊ sūt potōes ⁊ iniectōes ⁊ vnctiōes ⁊ empla gb⁹ emplen tur duo emūctoria ⁊ sub vmbilico ⁊ i duabus singularib⁹. ⁊ dolores vesice multiplicant in aeribus ⁊ i regionibus ⁊ vētis septētrionalib⁹ ⁊ i tempoꝛibus frigidis.

¶ Lap. iij. de his que calefaciunt vesicam.

Jurenica calida oia calefaciūt vesicam. ⁊ vnctiōes ⁊ iniectiones ex oleis calidis ⁊ gūmis calidis sicut oleū costinū: ⁊ nardinū ⁊ ō ben: ⁊ vapoꝛatioes ⁊ empla ex medicis ꝓdictis i, caplo renū calidis de gbus fiat emplm vbi scis.

¶ La. iij. de his que frigidāt vesicam.

Jfrigidāt eā pot⁹ succi poꝛtulace. ⁊ citro. ⁊ cucur. ⁊ pot⁹ spodij cū aq ffa. ⁊ ex epithimib⁹ sandali: ⁊ camfoꝛa: ⁊ faufel cū lacte acetoso ō quo butyꝝ ē extractū: ⁊ illr mucilagies ⁊ succi frigidi ⁊ ole. fia: sicut ole. de se. cucur. ⁊ ole. roſ. bonū et ole. de papauere ⁊ ole. ō se. lactuce cū cāfoꝛa ⁊ filib⁹ ⁊ iniectiōib⁹ ꝓprie. ⁊ lac asini ē iuuatiuū valde.

¶ La. v. de lapide vesice ⁊ signis eius.

Oꝑtet vt tu ꝑsideres illud qđ dixim⁹ de lapide renū: deide pmu eris ad ꝑsiderandum hoc caplm. Et tu qđē tā scimsti illic dfam iter lapidē vesice ⁊ lapidē renū in qualitate ⁊ ꝯtitate ex caplo lapidis renū. Differūt. n. vtriqꝫ lapides at ille q ē i renib⁹ ē leuioꝛ paꝛ ⁊ miꝛ ⁊ magis trahēs ad rubedinē: ⁊ ille q ē i vesica est durioꝛ: maioꝛ valde, ⁊ magis declinis ad soliditatē ⁊ cinereitatez ⁊ albedinē: ꝛ genereti ea lapis q cōminuit: ⁊ ille qđē q ē in vesica discernit fm plm post seperationē vrie. Et ille cui plm aduenit lapis vesice ē extenuatus: ⁊ renib⁹ ē ecōuerso. Et ifirib⁹ qdem ⁊ q eos sequūt adueniit lapis i vesica. ⁊ dicā hic q vria i lapide vesice ē declinis ad albedinē ⁊ sedimē nō ē rubeū ad albedinē tendēs: aut cinereitatem: ⁊ qñq est vrina grossa oleagince fecis ⁊ scōm plimum ē subtil⁹ ⁊ ꝓprie i pri. Et nō ē doloꝛ lapidis vesice sicut doloꝛ lapidis renum: qñ ille q ē vesice tenet i spacio: nisi cuꝫ lapis retinet vriaꝫ: qñ ei⁹ doloꝛ vehemēs fit. Et quādoꝛ ipe cadit i meatu ⁊ asperitas i lapide vesice plinia ē: qñ ē i spacio i quo pōe est vt ster sup eū illud qđ ipse retinet: ⁊ ꝓpter hoc ē maioꝛ qñ ei⁹ loc⁹ latioꝛ: ē ⁊ accit qñqꝫ vt sint i vesica vna duo lapides ⁊ plures illis excoꝛiantes: ⁊ multiplicat cōfractio a rene ex eis. Et ē qñqꝫ cū arenositate fex furfurea ꝓpter abꝛasionez ei⁹ a lapide abstergēte. Et i lapide qđē vesice ē assiduatio paꝛitus ⁊ doloꝛis i vga ⁊ i radice eius ⁊ inpectie, coicatiōe vge ad vesicā. ⁊ hūs cum multiplicat ꝯtionē vge sue, ꝓprie cū est puer ⁊ assidua fit retentio. Et qñqꝫ perducit illud ad exitum ani ⁊ ad retentionē ⁊ difficultatem cum hoc ꝙ illud qđ egreditur cum fortitudie ꝓpter' comprehensionem suam a stricto ⁊ ab ipellente post ipsum. Et qñꝫ migit i fine eius vrinaꝫ quam vult. ¶ Et quotiens cūatur ex vrina quam mingit, desiderat mingere statim ⁊ agens

illud est lapis expellens expulsione vrine aggregate. Et multotiens mingit san. ppter rasationē lapidis ꝓpe qñ est asper magnus ⁊ multotiens pūgit. Cum ergo resupinat lapidosus ⁊ eleuantur anche eius ⁊ pcutitur remouet lapis a meatu. Et qñ tūc fit ꝓssio sup pectinē ejcit vrina: ⁊ hec est significatio fortis sup lapidem. ⁊ qñq; alleuiat illud incuruatio lapidosi super genua ⁊ commotio membroꝝ suorum adinuicem. ⁊ qñq; alleuiat p intromissionem digiti in'anū ⁊ remotionē lapidis ꝑm hᵒi ꝓparationē. ⁊ qñq; alleuiat illud p figuras alias ꝓssionis ⁊ expressionis ⁊ resupinatiōis ⁊ incuruatōis: quas experimentū inuenit. Cū ergo nō ꝓfert illud admini stret alchatir ⁊ extrahit ⁊ expellit vrina ⁊ ē significatio fortis. Et similiter si difficilis fiat eius intromissio tūc melius ē vt nō laboret cū corpore. Et qñq; significat alchatir per illud qđ associatur ei mā ex q̄ generat lapis. ⁊ lapis qdē puus magis retinet vrinam q̄ magnus: qñ figit in meatu. magnus vo remouet a meatu velociter. Et scias q lapis vesice multiplicat in regionibus septētrionalib⁹ ⁊ ꝓpe in ifantibus.

Ca. vi. de curationibus lapidis vesice.

LApis vesice indiget medicis fortioribus: quoniā ipsa ē fior. ⁊ qa ē longinquior ⁊ qñ lapis ei⁹ ē vehemētius ꝓfirmatus et vehemētia coagulationis. Et medicine ei⁹ sūt medicine fortes ꝓdicte in curatōe lapidis renū. Et eis qdem conferūt sagzenea ⁊ mithridatū cū lapis ē puus aut lenis ⁊ similiter athanasia. Et conferunt ei scolopendrie pōdus. ʒ. i. ⁊ mahaleb excoriticare. ʒ. ʃ. Siropᵒ iuuatiuus ei: ℞. milij solis triti. ʒ. xv. capilli veneris. ʒ. vij. petroselini. ʒ. iiij. ficus albas. vij. numero: decoquant cū. iiij. lb. aque donec remaneat lb. vna. ⁊ bibat post exitus de balneo: cuᵒ dos sit lb. ʃ. Et oꝝ vtine que in ea admistrant sint fortiores ⁊ ponant in eis cū medicis notis medicine q̄ sūt sicut folia agnicastī ⁊ capilli veneris ⁊ folū ⁊ assueſir ⁊ rosa eius ⁊ aliquid hȳs stipticitatē vt nō superfluat mollificatio ⁊ ponant in eoꝝ vnctiōib⁹ galbanū ⁊ pix ⁊ āmoniacū ⁊ eufor: biū. Et meliᵒ coꝝ ē emplin de bdellio de mecha. ⁊ meliᵒ eoꝝ oloꝝ ē olcū de scorpionib⁹ emplatū ⁊ distillatū aut iniectū cū quo nusceat aliqd cō fortatiuū. Et medicine qdē emploꝝ coꝝ sunt radix scolopendrie ⁊ radix asceht ⁊ polū ⁊ canabis ⁊ altea ⁊ capillus veneris: ⁊ ponant in eis illa q̄ sūt sicut folia vge pasto. ⁊ aliis ꝓdicta in ca. lapidis renū ⁊ que diximus cū ea de ordinib⁹ eius valde ꝓferūt ei. Et ō eis que sūt ꝓpa illis in curis ipsoꝝ ē vt vtantur medicinis lapidis in iniectōe ⁊ iuuant eis vehementer. Et qñ vrine fit difficultas ⁊ retinet causa lapidis vesice ⁊ nō est semita ad sciendū ppter aliqd qđ phibet aut ppter timorem: tūc de hōibus est aliqs qui ingeniat. ⁊ in eo qđ est inter anū ⁊ testiculos scissurā efficit quam ⁊ ponit in ea cānulā vt egrediat qui cognoscit anatomiam vesice: ⁊ cognoscit locū colli eius cōtinuantur vasa spermatis ⁊ cognoscit locū arterie ⁊ locū carnosū vesice vt caueat illud qđ oꝝ ipm cauere: quare nō accidit nocumentū in generatione aut fluxus san. aut fistula que nō ꝓsolidatur. ⁊ oꝝ vt vapozet intestina ⁊ vesicam ante illud resupinus.

Ca. vij. de regimine qđ in ipso ꝓcipitur.

ESt vt ꝓparet sedes ⁊ sedeat eger sup eam ⁊ sit ꝓsens minister ⁊ intromittat manus suas sub genibus eius: deinde ꝓparet ad scinden dum ⁊ oꝝ vt ante teneat lapidem ⁊ faciat ipm pcurre i locum q sc nditur ⁊ illud faciat intromittendo digitū medium in ano viroꝝ ⁊ ꝛginū: ⁊ mulieꝝ corrapta in orificio matricis donec inueniat lapidem ⁊ cōprimat manu alia desup faciendo vt descendat lapis ex mirach ⁊ sumine donec descendat lapis ad locū ꝓpinquū ozi vesice: ⁊ studeat vt expellatur lapis taliter vtremoueatur a cōmissura quantitate vnius pili. Et caue ne scindas super cōmissuram qñ est maluz. cōmissura enim ꝑm virtutem est locus mortalis. ⁊ oꝝ vt non cadat in expulsione abbreuiatio vel defectus qñ euomit tunc scissu a lata que nō sanatur. Cūq; expellis ⁊ vides scissuram non penetrantē tūc perfora si tua operatio huius quantitatis non pducit ad dolorem vehementē ⁊ tozionem colli ⁊ casuz virtutis ⁊ destructionē motus ⁊ sermonis ⁊ confirmationem palpebraꝝ ⁊ oculi. Si autem pduxerit ad illud tūc non perfores ipm: nam si ipm pforueris morītur illico. Amplius fac super ipm scissuram tēdentem ad transuersū paꝛp cum ingenio bono q̄ non contingat neruū studendo vt cadat scissura in collo vesice. nam si ceciderit in corpore vesice non consolidabitur omnino. Et stude quantuz potes vt scissio minoretur. nam si lapis fuerit puus fortasse expellet cum expssione. magnus vo indiget scissione ampla ⁊ fortasse indiget extrahente qđ ipsum extrahat. Et qñq; est lapis magnus valde: quare non est pole vt scindatur ppter magnitudinem suam: quare oꝝ tūc vt ꝓphendatur cum tenalijs ⁊ rūpatur paulatim ⁊ assumatur quod frangitur ⁊ non remaneat in vesica aliquid oīno: nā si remanserit magnificabitur ⁊ fiet magnum. Et multotiens accidit vt pueniat lapis ad collum vesice ⁊ qđ sequitur virgā. ⁊ tūc oꝝ vt sine cessatione inungatur pecten ⁊ fiat compssio sup ipm ⁊ sit tecū adiutor: ita vt quando figitur lapis de loco scindas subtus cum ⁊ extrahatur. Et fortasse erit rectius vt ligetur post ipsum ad anteriora cum filo ita vt non redeat. ⁊ si penetrat ad locum ppinquū capiti vge non oꝝ vt laboretur ad extrahendū eū ex ipo. Illud enim facit fortasse accidere vulnᵒ qđ non cōsolidabitur imo oportebit vt equetur: aut stringat quod est post ipm ⁊ scindatur subtus caput vge vt egrediatur. Cū ergo feceris in lapide oīa que dicta sunt in ca. de illo. ⁊ extraxeris ipm fortasse accidet ex compssione ventris cū fortitudine ⁊ ex dolore scissionis apa ⁊ est res timorosa. Et ex eis que non permittūt cucurre illud est vt iam clisterizes egrum ⁊ extrahas fecem eius: deinde des ei in potū post illud aliqd lenens naturam: ⁊ non cibes cum nisi repua ⁊ lenificante. Si autem indigueris phlebotomia vt alleuietur ex minoratione fac. q̄ si volueris vt vehementius alleuietur ⁊ apparens signa apostematis ⁊

dolor sit vehemens valde: tūc oꝫ vt sedeat eger in tina aut pelui aquem qua decocta sunt lenificantia: sicut molochia ⁊ semen lini ⁊ altea ⁊ furfur. ⁊ cuꝫ illa aqua sit cōmixtū oleum plurimū conquassatum ea ⁊ sit illa aqua tepida. Cūqꝫ extraxeris eum de tina iunges partes vḡ cum oleis lenificantibus sicut est oleum camemillinū ⁊ anetinū ⁊ ponas super vulnꝰ butyꝛ tepidum ⁊ funde in ipm. Et pones super ipm cottū infusum in oleo ro. ⁊ pauco aceto: deinde administra medicinas ꝓsolidatiuas. si aūt magnificat apa assidue fac eum sedere in tina ꝓdicta in decoctione fenugreci ⁊ se. lini. ⁊ si dolor fiat fortior fac eum sedere in die scdo ⁊ in die tertio in aq̄ ⁊ oleo, tepidis. Ille aūt qđ scissura ⁊ vulnꝰ non ita dolere faciunt vt inde currat soluitur i die tertio. Et oꝫ vt assiduet calefactionem vesice cū oleo de ruta. cū enī calefacit ē rectius dispōnis ⁊ minoris doloris ⁊ mioꝛis vrine. Et vrina qđ ledit valde ꝓfortatos. ⁊ pp illud oꝫ vt sumant in potu aquā paulatim. ⁊ quotiens mingunt oꝫ vt sit minister ꝓs cruans manu sua locū ligamenti ⁊ pmat eū vt nō infundat vrina locū scissum. Amplius non potest esse quin euacuetur: aut nō curat de san. quātitas que necessaria est. Et ē illic timor apatis: ⁊ corruptionis membri cum alterat color ei⁹ ad corruptionem a rubedine: aut vt currat ⁊ supfluat ⁊ timeatur fluxus san. Et plurimū quidem oꝫ vt curetur fm q̄ vides signum ꝑdictum imo incidat vel scalpelletur illico vt currat san ⁊ vt ponatur ōsup emplm ex aceto ⁊ sale in panno lin. tādiu donec ꝓuocet corruptionem. Iñ secūdo aūt qđ ē vt timeat fluxus san. est rectius vt sedeat in aquis, stipticis cognitis ⁊ ponatur super locuꝫ thus ⁊ attrimentū trita ⁊ supza ipa cottū ⁊ supza illa cottū aliud magis ma defacam aceto ⁊ aqua. Et si scieris q̄ vena magna aut arteria incisa sit adde in curatōe eius cū pstrictione. Et si san. inobediens ē ⁊ non cessat ⁊ nō sanatur: tūc fac eum sedere in aceto fort. Et fortasse idiges vt phlomes eum vt attrahat san. ⁊ fortasse necessarius est tibi vt ponas super pecten ⁊ inguina narcotica. ⁊ ex eis que accidunt ex scissura ⁊ cursu san. est vt curat frustum sang. ad vesica. ⁊ coaguletur sup orificiū eius quare fit difficultas vrine. ⁊ tūc necessarium est vt intromittatur digitus in foramine ⁊ auferatur nocumentum ab orificio vesice ⁊ collo eius ⁊ extrahat aut curetur locus cum aceto ⁊ aqua donec reclinat claudens congelatū ⁊ extrahatur. ⁊ ex eis q̄ accidūt ex illo est abscisio generationis. Signa autem mala que cū accidūt expectat medicꝰ mortē sūt vt si fortis fiat dolor sub vmbilico ⁊ infrigident extrema ⁊ acutur fe. ⁊ accidant rigor ⁊ casus virtutis. Amplꝰ cū additur vehementia doloris loci perforati ⁊ accidit singultus ⁊ mouetur venter motu extraneo tūc iam appꝛopinquat mors. Signa autem egri bona sunt salūs rationis ⁊ sanitas appetitus ⁊ vt sit color ⁊ forma sani valde.

¶ Ca. viij. de apatibꝰ cal'li ī vesica ⁊ aldubellati i ea

Accidu q̄nis nō plin apa calidum in vesica ex materia san. ⁊ cholerica: aut composita. ⁊ ē egritudo mala. Et multotiens accidit illud ⁊ ꝓprie in infantibus causa lapidis ⁊ dolorositatis ei⁹ ⁊ quia ipse conquassant vesicam.

De signis. capi. ix.

Ignificant q̄ apa ē in vesica calidū febris et retentio vrine: aut difficultas eius aut distillatio ipsius. ⁊ retentio qđ ē cū iacent ⁊ non pūt ejicere aliqd de ea mli stantes. Et qñq̄ est retētio stercoris ⁊ inflatio pectinis ⁊ illij cū dolore pūginuo ⁊ pulsatione. ⁊ qñq̄ apparet rubedo exteꝛ⁹: ⁊ significant ipsam ex tranquillitate infirmi quam inuenit ex vapozatione. Et de accidentibus que cum ipo accidunt, sūt sitis vehemens ⁊ vomitꝰ cholere pure, et anima ⁊ frigus extremitatū ⁊ fortasse nō calefacūt et alienatio ⁊ nigredo lingue ⁊ nocet ab vmni acuto ⁊ diuretico: ⁊ ꝓpe cum sunt hu. corporis calidi. Significant ergo ipsum etas ⁊ cause ꝓterite ⁊ ꝓximitet de illis quas scis. Et deterius ē illud cū quo cōtinuatur caliditas fe. acute ⁊ vehemens sit retentio vrine ⁊ stercoris: ⁊ fortis fit dolor ⁊ in vrina nō est digō. ē enim mortale. Et hoc plus ē cum fit aldubellati. cū autem apparet in vrina fex subsidens leuis: tunc est maioris spei. Cum dubellati vo apparet de horripilationibus diuersis ⁊ febribus pmixtis illud qō diximus in aldubellati renū. Et silr sigt maturitatez eius lenitas: ⁊ sunt de accidentibus digōnis vrinat sedimen eius. ⁊ sigt eius cruptionem vrina hūs admixtum pus. Si autem signa maturitatis nō apparuerint non rūpetur ante hebdomadā. Et plurime exiture vesice sūt versus collum eius. ⁊ quandoqz declinant ad partes alias: ⁊ quandoqz aperiunt ad partem vesice interiorē: ⁊ qñq̄ apiunt ad pte aliam.

¶ Ca. x. de curationibus apatū vesice.

Oꝛtet ī pmis vt ex basilica sinistra fiat phlō mia fm vtutē. est enim ꝑma curationū eius ⁊ melioꝛ eaꝛ. ⁊ festina si illic fuerit caliditas valo vehemens ad emplā apocrustica spacio breui: ⁊ nō supfluas in eis neqz plongeris. illud nāqz nociuū ē ⁊ indurat apa velociter: imo si inceperis a mollificatiuis cū non fuerit aliqd quod ab illo ꝓhibeat ex sē su vehementi erit melius quoniā membꝛ est neruosum. Et ꝓpter hoc vehemens sit tranquillitas egri ex vapozationib⁹ repcussiuis spacio breui factis vapozationibus cū spōgijs ⁊ lana infusis in aqua in q̄ decocta sunt lenitiua resolutiua: ⁊ veticis in qb⁹ sufflatū ē splenis aqua calida ⁊ oleis lenitiuis subtilatiuis ⁊ ꝓpinquis eis que iam icmisti in ca. curatōis renū. ⁊ cum hoc te subtilia vt mūdtias si tollerat p frigam in ꝑmis quod sit sicut mucilago plūj i lacte asine: aut aqua ordei in lacte asi. qñ, ē magis salua. Et post illud lac asine ⁊ adeps. ⁊ post illud cassiam fistulā in lacte mulieris fm ordinē qđ scis fm hoꝛas apatis. Et qñz confert clisterizatio facta cū eis fm suos ordines. Et de emplis bonis post ꝓncipiū ice ptionis ē illud qō sit ex simila ⁊ sisamo excoctis cū lacte ⁊ oleo viol. ⁊ oleo camemillino ⁊ filibus. ⁊ itez napi boni sunt. ⁊ itez sila elixata emplastrata ⁊ vapozata. Qō si hebdomadaz pertranseat ⁊ appꝛo

ẏmet ſtatus tunc adhibeantur faria fabaruꝫ ⁊ ſemẽ
liniꝫ ⁊ camemilla cuꝫ triplicato. ⁊ ſiſr̃ decẽdit p̃ phlo
miaꝫ ſaphene ⁊ dilatate i adminſtratõe. reſoluentiuꝫ
que ſunt ex emplaſtris ⁊ vnguẽtis predictis i cap. re
muꝫ. Et qñꝫ eges emplaſtro ex iſopo ⁊ caſtoreo ⁊ ce
ra ⁊ pꝛope poſt narcotica. ⁊ ſcias q̃ aſſiduatõ ſeſſio
nis eoꝝ i tia eſt valde iuuatiua: ita q̃ qñ aduenit eis
vria tunc rectius eſt vt migant i ca. Et aque in quibꝰ
eoꝝ meliores ſunt ille i gbus eſt mollificatõ; de il
lis que iaꝫ ſciuiſti multotiens. ⁊ quandoq̃ ponunt
i eis aldarſiſahan ⁊ ciperi ⁊ coꝛdumẽ ⁊ ſpica ⁊ amo
mum ⁊ ſgnantum cum fenu greco ⁊ ſe. lini ⁊ ſedant
dolorem ⁊ apoſtema. ⁊ iſte aque mollificatiue quas
multotiens ſciuiſti ſunt ſicut decoctõ ſe. lini ⁊ fenu
greci. Et iteruꝫ aqua i qua decoquuntur napi ⁊ alha
ſce ⁊ caules. Et curatõ qdez aldubellati eius eſt pꝛo
xima curatõi aldubellati renum: imo neceſſarium ẽ
vt ſint medicie eꝰ fortiores. ⁊ qdam laudauerunt pa
pa. al. pondus. ʒ. ij. ⁊. ʒ. qõ detur i potu i decoctõe
ſpice ⁊ ſgnanti: ⁊ pꝛope quando ſunt difficultates vri
ne ⁊ dolor. ⁊ cum vehemens fit dolor ⁊ timeꝫ moꝛs
non eſt excuſatõ a narcoticis limitis ⁊ ſuppoſitis.

Epithimata vero ſint ſicut epithima factum ex hyuſ
gamo albo ⁊ madragoꝛa ⁊ papauere confectis cuꝫ
ole. aut ſumatur quarta. ʒ. i. opij diſſoluatur in ole.
vioꝝ. cum pauco croco ⁊ ibibatur pannus ⁊ ſuppo
natur i ano. Foꝛtaſſe. n. ĩueniet per illud trangꝰlitatẽ
⁊ dormiat loco eius. ⁊ quandoq̃ adminiſtratur de
eo aliqd i ſiriga ſi tollerat: ⁊ epithima de opio exteri
us factum eſt foꝛtis ſtupefactionis. potiones vero ⁊
reliqua curatõ ſunt curatõ ſiſren ⁊ biſſẽ. Et poſtema
durum i veſica accidit a cauſis ſilibus cauſi apoſte
matis duri i renibꝰ: ⁊ plurimuꝫ cꝰ fit ſucceſſione ca
lidi ⁊ ſucceſſione percuſſionis aut caſus ⁊ quãdoq̃
fit ſucceſſione ſciſſure. Signa: cum ea ſit difficultas
vrie ⁊ geſtionis ſimul: aut accidunt ex eaꝫ accidentia
duritiei renum ex retentione fecis ⁊ ſtupefactiones in
cruribꝰ ⁊ agitatõe diuerſa ⁊ ꝺbilitate ⁊ puentione ad
hydropiſiꝫ: q̃uis ſit ſuper ventrez ex duritie renuꝫ.
z̃iter ea qdem diſcernitur per locum in quo accidit
grauitas: ⁊ illud cui accidit cauſa i pmis. Curatões
ſunt eedem que ſunt duritiei renum ex inunctõe fa
cta cum ole. calidis ⁊ cuapoꝛatõe cum eis: ⁊ dare in
potu aquas i gbus decocta ſunt ſemia diuretica cũ
melle ⁊ caſſiaſi. ⁊ adminiſtrãtõ tiarum fm illum mo
dum ⁊ fm gradatões illic pꝛedictas. ⁊ ex cis que pꝛo
pa ſunt eſt vt adminiſtrentur illa olea ⁊ gummi i ſiriga
ſ. electoꝛio vrie ſi poſſibile eſt.

Cap. xi. de vlceribus veſice.

Quandoq̃ fiũt a cauſis vlcerũ notis quas iaꝫ
narrauimus i cap. vlceꝝ pectis. ⁊ excoꝛiatõe
lapidis: aut excoꝛiatõe hu. cholerici. ⁊ qñꝫ ſi
unt pp apoſtema: aut both oꝛ que vlcerant. ⁊ i eo cui
aſſidue fit vria acuta ſuccedũt vulnera ⁊ vlcera. Et ſi
difficilioꝛa plurimuꝫ q̃ vlcera renũ: qñ ſunt vlcera
membri nerueſi. Et ille cꝰ veſica diſrumpitur moꝛi
ẽm plũ. q̃ ſi ſcidatur non icarnatur niſi cadat i par
te partis cãrnoſe.

Cap. xij. de ſignis.

Iam diximus i cap. vlceruꝫ renuꝫ. differentiã
iter duo vlcera. Et diximus q̃ vlcera veſice
faciunt difficultatez vrie ⁊ retinẽt eaꝫ. ⁊ q̃ do
loꝝ eoꝝ eſt i loco pectis ⁊ illi: ⁊ q̃ egrediunt cuꝫ eis
coꝛtices albi aut groſſi magni ſi ſunt i veſica: aut te
nues parui ſi ſunt i meatibus: ⁊ alia que oportet te
ſcire illic. Et ſigna que ſunt i coꝛimo totuꝫ ſicut illud
qõ dictuꝫ eſt i cap. renuꝫ. Et ſignũ cõe i vlceribus
renum ⁊ veſice ẽ mictus ſan. ⁊ ſanici paulatim ⁊ nõ
ſubito: deide diſtinguũtur per ea gbus differunt. ⁊ ſi
gna qdem apertõis ⁊ ſciſſionis ⁊ coꝛoſionis ⁊ ſimi
lium vna ſunt i ambobus ſimul.

Cap. xiij. de curatione.

Oportet vt ipſi; deuitent cibaria acuta ⁊ ſalſa
⁊ acetoſa ⁊ vehemẽtis dulcedis conuertibi
lis ad choleraꝫ ⁊ ſumant cibos delectabiles ſi
bi bonos: ⁊ illos q̃ faciunt glutinatõez. ⁊ exercitium
qdẽ nocet ei pꝛopterea qz acuit ⁊ inflãmat. ſi autẽ nõ
fac illud tunc eſt iuuatiuũ pꝛopterea q̃ cõfortat mẽ
bꝛũ. experire ergo paulati ⁊ conſidera i canonibus
dictis i cap. vlceꝝ. ⁊ permuta pluriumũ eoꝝ ad hunc
locum. pꝛopter illud conſidera i eo qõ ſcripſimus õ
potu generum lactis qñ ipſa ſunt fm ꝺditiones pꝛe
dictas iuuatiua vlceruꝫ meatuuꝫ vrine pꝛecipue lac
equarum. Et ſcias q̃ perſeueratõ i curatiõe caꝑeſt
vt adminiſtretur i pmis mundificatõ cum aqua mell
⁊ zuccari decocta cuꝫ diureticis ebibita aut iniecta;
deide conſequenter adhibeant reliq̃ mẽ. Et ſi illud
qõ igitur eſt fuſcũ: oꝛ vt inũiciat illud qõ ſubtiliat
a cinere arboꝛis fici aut cinere arboꝛis quercus: aut
cinere arboꝛis ſceba, donec mundificet vltime. Mẽ
dicie vero q̃ ad ipſã bibunt ſunt ſicut aleſſius cũ ol.
roſ. ⁊ ſicut lac aſi. ⁊ cap. ⁊ iumentinũ potet fm aſſidu
atiõẽ diez cuꝫ quantitate digõnis cꝰ plurimum ſit
q̃ntitatis triuꝫ. ʒ. ⁊ iaꝫ qdem pꝛeparatur de ſrigidã
tibus ſtipticis trociſcoꝝ de papauere ⁊ troc. alkakẽ
gi pondus auꝝ. i. cũ aqua frigida. ⁊ de vnguẽtis bo
nis gbus compmendo fit iunctõ: eſt vt ſumat ſtoꝛa
cis liqde pódꝰ. ʒ. i. cũ aq̃ ffa ⁊ piguedis anſeris ex
tribus vſq̃ ad. iij. ⁊ cere albe pondus. ij. ſextarioꝝ
⁊ cũ eo fiat emplaſtr. ⁊ vnguẽtũ iuuatiuũ ⁊ pꝛope cuꝫ
eſt coꝛoſio ẽ illud qõ ℞. dactilos ⁊ paſſas ⁊ gallas
⁊ acatiaꝫ ⁊ alumẽ ⁊ hypoqſtidos. Et qñꝫ ponũtur
cuꝫ eis iſopus ⁊ ſtoꝛax. ⁊ qñꝫ adminiſtratur ante illud
vnguentuꝫ i eo i quo nõ ẽ coꝛoſio ſicut cera adeps
anatis ⁊ oleuꝫ roſ. ⁊ adminiſtrent exſiccatia potando
⁊ iniũiciendo. ⁊ qñꝫ adminiſtrant de iſtis eiſdẽ cluſteria
⁊ adminiſtrentur egro ſuper genua recuruo. Et cũ nõ
conferunt ea que bibuntur ⁊ pꝛope ea qõ eſt pꝛopi
quus meatui ⁊ cum quo eſt coꝛoſio. tunc curationes
eius ſunt iniectiones cum incarnatiuis diſſolutis in
lacte mulieris de quoꝝ ſumma ſunt troc. de char
tis. i. de panno ⁊ troc. andrulis cum aliquanto mer
daſengi ⁊ ceruſe ⁊ amuli ⁊ calc. ablute. Deſcriptio cõ
petens ei: ℞. terre ſigillate ẽ mole coꝛnu ceruini
valde aduſti partes equales: ſemen canabis tertiam

ptis ũfins opũ sertaz ptis ⁊ vnguenti de ceruſa ptes. iij. sarcocolle ptẽ.ſ.⁊ myrrhe thuris ambox añ. ij. tertiaz partis: aggregenk oia cũ aliquãto oleo roſ.⁊ cera ⁊ admiſtrenk i siriga.⁊ qñz addik i ea aristol.ro. ps.i.⁊ leuius illo ẽ illud qđ fit ex sarcocolla ⁊ amilo ⁊ ceruſa qđ cuz lacte inũciak. Si auté confortet phũ bo aduſto ⁊ thure tunc ẽ fortius. Troc. expertus: ℞ heuſtides terraz sigilla: azz karabe cozallus amilus se citro.se.altee se.melonis excoꝛticatũ se.apũ daucũ petroselinuz troc. alkakengi. Medicamẽ aliud: ℞. se.cucu.se.melonis se.cucur. excoꝛ. oium ana. ʒ.v. amili.ʒ.iiij.succi ligri.ʒ.viij.se.portulace.ʒ.iij.⁊.ʒ.⁊ amigdalaꝛ dulciuz excoꝛticataꝛ ⁊ auellanarũ assa- taruz ambaꝛ ana.ʒ.iij.granoꝛ pini.ʒ.ʒ.⁊.ʒ.se.apũ dauci se.eruce granoꝛ mahaleb excoꝛticatoꝛ oium ana.ʒ.ʒ.dragaganti gummi amigdali se.hyusgami albi oim ana.ʒ.ʒ.ciceris nigri.ʒ.x.croci.ʒ.v.confici antur cum rob ⁊ iformẽtur troc.ʒ.ij.⁊ bibatur cũ aq̃ raphã ⁊ aq̃ apũ ⁊ aq̃ ciceris ni.⁊ ꝑpe post mũdifica tionem vlceris. Et oꝛ vt minoretur potus aque.⁊ qñ dolor fit vehementioꝛ iniciak in eam colyrium al. quod ẽ ad oculos cuz lacte mulieris. Et iterum semẽ papaueris ⁊ opiũ adeps gallie clisterizentur aut sup ponantur: aut inũciantur.

Cap.xiij.de.scabie vesice.

Litur scabies vesice ex vstione vrine ⁊ seto re eius ⁊ dolore vehementi cum pruritu ⁊ sedimine furfureo.⁊ qñz currunt ſm assi duationez humiditates: ⁊ quandoqz currit sanguis

Capi.xv de cura.

Oportet vt administrentur abstersiua mũdi ficatiua q̃ ſt de exſiccatis absqz mordicatõe ⁊ sunt illa penitꝰ fortiora q̃s ea q̃ sũt i religo vlceribus. Et administrentur medicine scabiei renuz iniecte in eã ⁊ bibite.⁊ bibantur ẽt glutinantia infri gidantia sicut mucilago psilij ⁊ se. cydoniozum cum oleo roſ.⁊ conferunt cibi dulcis chimi viſcoſi sicut sunt pedes.⁊ res pingues cũ oleo amigdalino ⁊ aq̃ ordei ⁊ frumentũ coctuz cuz carne auiũz ⁊ grana la ctis sicut lac asi.⁊ capri.⁊ ouiũ ⁊ vaccinũ ⁊ assudatio mundificatõis corporis.

La. xvi. de congelatione san. in vesica.

Ignificant ipsaz q̃ accidit angustia ⁊ reſisten tia seu tollerantia syncopis ⁊ frigus extremita tuz ⁊ parnitas anhelitus ⁊ pulꝰ cum fre quentia ⁊ sudoꝛ frigidus ⁊ nausea.⁊ quandoqz ẽ cuz ca rigoꝛ cuz antecessione nictus san. aut percussiõis aut casus super vesicam.

Cap.xvij.de cura.

Cura illius ẽ cura lapidis ⁊ sufficiẽs labor:⁊ qñz i ipsa potare siropuz acetoſuz ⁊ vt euo mat cum eo calido ⁊ ꝓpe squillitico ⁊ ꝓ ꝑe cum aliquantulo cineris ligni fici: aut i quo decoc ta sunt iciſiua ⁊ medicie lapidis.⁊ quandoqz inũci unk i vesicaz coagulus lepoꝛis ⁊ medicie ad lapidez.⁊ fit vt sedeat i tina i qua decocte sunt herbe que sunt ad lapidẽ: ⁊ de illis que laudantur ad ipsaz ẽ sumere i potu de carpobal. pondus.ʒ.ij. aut tantundẽ ligni peonie: aut granoꝛ peonie: ⁊ ꝓpe cum aqua ligni eꝰ: aut tantundẽ de blacte bizantie: aut auſ. i. de coꝛ dumen cuz aqua calida aut cũ aceto vini ⁊ oleo om phacino.⁊ oxymel acetoſuz ſqlliticum a me magis diligitur q̃z acetuz. In accto. n. eſt iciſio ⁊ mel reſol uit ⁊ abstergit.⁊ iterũ sanie ⁊ phlegmatis ⁊ armoniaci ⁊ ru bee tincture partes ſumantur equales: ⁊ fiant ex eispil lule ſimiles auellanis de qbus. iiij. pillule i potu ſu mantur cum aqua de radicibus ⁊ inũciantur i iuie ctoꝛijs: aut agaricum aut siseleos: aut. ij. auſ. assee: aut aristol. lon. Et de habẽtibus ꝓpetaté sũt epar asini ⁊ sel testudis ⁊ coagulus lepoꝛis.⁊ ꝑpuz i ipsa ẽ lignuz vitis.⁊ abꝛotanuz i hoc ẽ inuatiuũ ⁊ lac ficus exſiccatus cuz de eo inũcitur aligd paruũ ⁊ admini ſtratur de eo embꝛoca ponderis.ʒ.⁊ de exſiccato ite ruz cuz aliqua de aqa. Et sĩr embꝛoca ex pondere auſ. coaguli lepoꝛis. Aque vero i qbus potanẽ me dicie iſte sunt sicut aqua ciceris nigri ⁊ aqua alhasce ⁊ aqua cineris ligni fici ⁊ aqua cineris ligni vitis ⁊ li gni abꝛotani ⁊ decoctõ abꝛotani cum vio.

Cap.xviij. de dissolutõe vesice ⁊ mollificatõe eiꝰ.

Cidit dissolutõ eiꝰ ex remotiõe ipsius a loco suo. Et accidit mollificatõ eiꝰ ꝓpter exitum vrie absq̃ voluntate. Et dissolutõ quidem fit causa humiditatis ⁊ causa ventositatis ⁊ causa pcus sionis super doꝛsum: aut ꝓpter casum.⁊ multotiẽs sit ꝓpter causas mollificationis notas ⁊ segk mol lificationez ⁊ dissolutoꝛ qñz difficultas vrie. Et qñz iuoluntarie emissio vrie ſm illud qđ accidit lacerto de tensione ⁊ dissolutõe.

Cap.xix. de cura eius.

Acte qdez a percussione ⁊ casu curatõ est dif ficilis ⁊ fit ꝓpter reditõez ⁊ constricturam cuz medicis calefacientibus exſiccatiuis quas dic mus. Facte autem a complexione paralytica cõfert eũ materierum phlegmaticarum subtilis ⁊ ꝓhi bitio ab eo qđ generat eas.⁊ regimen habentui pa ralysim i eo quod comeditur ⁊ bibitur ⁊ motu tali is. Et confert ei vomitus si sit cum hellꝺo albo. Qđ si vrina egrediatur absq̃ voluntate oꝑtet vt admini ſtres stipticitatem vehementius facientia ⁊ non mol lificent plurimum imo aggregent iner resolutionem ⁊ constrictionem ⁊ ſm comparationem curationuz paralysis. Et sumat omne quod ingrossat aquositā tem ⁊ impinguat eam ⁊ granat san. laudabilem ⁊ ca lidum ⁊ grossum sicut alfeludem. Sed si vrina ẽ cuz dispoſitione sua: aut ad difficultatem declius: tunc audacia ad mollificantia cuz quantitate aliqua cum resolutione bona ⁊ incisione vltima est audacia ne ceſſaria.⁊ de potibus conferentibus omnibus spe ciebus eius que sunt ex dissolutiua ⁊ paralytica: sũt tyriaca ⁊ mythridatum ⁊ sagzenea ⁊ homozusia ⁊ diacurcuma ⁊ coquium.⁊ iterum flos alcocen ⁊ ci peri: ⁊ thus simul ⁊ singulariter almahaleb.⁊ iteruz succus se. rute humide aut flos eius decoctus in vi no: ⁊ iterum agnuscastus ⁊ semen eius ⁊ oppoponã cuz ⁊ cyminũ. Et quãdoqz confert ⁊ ꝓpzie ei cum qua ẽ difficultas vt bibat ex corticibus melonis sicci

pugillū vnū cū zuccaro. ꝛ ō eis que currūt cursu eiꝰ ꝛ ꝓportionantur ad ꝓpetates sunt testiculi lepozis sicci qui cū vino odozifero bibantur: aut gutt galli aduratur: ꝛ detur in potu in iciunio in aqua tepida. ¶Medicine autem que injiciuntur sunt sicut oleū de ruta. ꝛ oleum costinum ꝛ oleum laurinū ꝛ olnū nardinum ꝛ oleum sambacinum ꝛ oleū cucu. asi. ꝛ oleū de pino cum quibus pmixta sunt ea que sūt sicut castozeum ꝛ sicut assa ꝛ galbanum ꝛ oppoponacū. Et ista ite ꝛ cōueniūt si sunt inuncta super emunctozia ꝛ mirac: ꝛ ꝓpe oleum tesisse permixtum cum semininbus subtilibus odoziferis. Empla vo sint ex medicinis calidis ꝛ in quibus est stipticitas aliqua sicut ciperi cinamomū bdellium spica ꝛ myrrhus cum camemilla ꝛ sceha ꝛ mel. Et quandoq; curatur etiā cū clisteribus calefacientibus factis ex centaurea ꝛ colloquintida ꝛ alkerua ꝛ alijs ex oleis calidis ꝑdictis. ꝛ natatio in aqua calida maris ꝛ balneatio in aquis thermaꝝ sunt iuuatiue valde ad illud.

Ca.xx.de doloꝛibus vesice.

Ant ex causa malitie complexionis diuersē ex lapide ꝛ vlceribus ꝛ ex scabie ꝛ aꝑatibus ꝛ ventositate. Et iam sciuisti oē capitulū ꝛ curationem eius. ꝛ multotiens fit ex significatione crisis expectate cum vrina. Et doloꝛes qdem vesice multi plicant cū sufflat septēꝛio cū in vesica ē doloꝛ. ꝛ dicitur ꝙ qū apparet in hñte ipsū sub ascella eiꝰ sinistra aꝑa sicut cydoniū. ꝛ accidit illud in die. vij: moꝛitur xv. die; ꝛ ꝓpe si accidat ei ꝓfundus somnus.

Ca.xxi.de debilitate vesice.

Ebilitas vesice qñq; accidit etiā ex pte ꝓplexionis cuius plurimū ē frigus ꝛ ex pte aꝑis duri non tollerans vrinam plurimam ꝛ desideranꝫ euacuare eam. Et qñq; debilitatur lacertus eius in adiuuando ad euacuandū soluendo seipsū. ꝛ ē ex aggregatione duaꝝ rex distillatio nō dilatata.

Ca.xxij.de ventositate in vesica.

Uando q; ē retenta. ꝛ qñq; ē pmutabilis. ꝛ cā in hoc sūt cibi inflatiui. ꝛ plurimū eius est humiditas in vesica cum debilitate caliditatis

Ca.xxiij.de signis.

Ignum ventositatis est tensio sine grauitate ꝛ ꝓpe cum permutat.

Ca.xxiij.de cura.

Agis iuuarina curationū eius post abstinentiam ab inflatiuis ꝛ malitia digōnis ē: vt bibat oleum de kerua cum aqua radicū ꝛ liniat pectinē cū oleis aromaticis resoluentibus ꝛ gūmis calidis. ꝛ implet cū ruta ꝛ camemilla ꝛ aneto cū resorti de castoreo ꝛ assa aut muscho. ꝛ injiciant ista olea cū aliquantulo castorei in vgam. aut injiciat ipam succus rute cū muscho aut oleuꝫ de ben cū muscho ꝛ gallia in oleo sambacino. Et recordare eius quod dictū ē in ca. renū. q; renes ꝛ vesica qñ sunt doloꝛosi aut egri nō appꝛopinquēt pillulis de seminib; ꝛ augmentet in renibus ꝛ vesica doloꝛ cū attractōe neq; stupefacientia: imo aqua te ida p quantitatē qua ñ attrahat neq; stupefaciat aliquid.

Tractatus.ij.de nocumentis que accidūt ꝟ rine

Ca.i.de qualitate exitus vrine naturalis.

Elica expellit vrinam qñ ꝓstringit supeam ex oibus laterib;. ꝛ compnit eam ꝛ dilatat lacertū suū; qui ē sup ipsius oꝛificiū ꝛ cōꝓmit lacertū miracḥ.

Ca.ij.de nocumentis vrine.

Sta sunt ardoꝛ vrine ꝛ difficultas vrine ꝛ retentio eiꝰ ꝛ inuolūtaria ipsius emissio: de cuius sūma sūt multitudo eiꝰ ꝛ ipsiꝰ distillatio ꝛ diabetes.

Ca.iij.de ardoꝛe vrine.

Ause ardoꝛis vrine sunt aut acuitaſ vrine ꝛ eiꝰ bauracitas ꝓp cām ꝓpinqlē: aut cā defectus eius qd ꝑparatū est ad tpandam ipam ꝛ ē humiditas ꝓparata in carnibus glandolis que sunt illic. Ipsa. n. currit sup meatū ꝛ glutinosum eū facit ꝛ miscet vrine etiā ꝛ equat eam. cū ergo finit deficit loco glutinatio ꝛ vrine eūo ꝛ equatio: ꝙre accidit ardoꝛ. Et ex illis q̄ adiuuant ipm ē multitudo coitus. Iste. n. hūiditates qñq; egredūt cū coitu ꝓ vicinitatē spmatis exitu primo. Et ite ꝙ egritudines eliquātes coꝛpus: aut vlcera que sūt i meatib; vrine ꝓpm qua vge ꝛ scabies q̄ adustioné facit. Et signū qdem poꝛis ē acuitas vrine ꝛ nō lit sanies. ꝛ signū secūdi ē san. generatio ꝛ saniei. ꝛ multoti ēs pducit pmū ad secundū: ꝑm q; sciuisti in eis que ꝓterita sūt. ꝓximū igitur ē sicut antecedens secundi: sicut fluxus vētris choleric; est q̄si ātecedēs vlcer intestinoꝝ.

Ca.iiij.de curationibus.

Ji ē cū san. ꝛ sanie tūc eius cura ē cura vlcerū vesice ꝛ partium eius. ꝛ illud iam dictū ē. Descriptio ꝓpetens ad illud fiant troc. ꝑm hunc modū: sumat se. melonis citro. granoꝝ cucu. oium ana pōd;. ʒ. xx. thuris gūmi ꝛ san. dra. oiuꝫ aiī. ʒ. x. opij. ʒ. iij. se. apij. ʒ. i. dek in potu cū aqua ꝺ papaueꝛ sitq; dosis. ʒ. ij. postq̄ de eis factifuerūt troc. Et si ñ fuerint vlcera neq; sanies tūc melioꝛ cura ciꝰ erit exuberatio vrine ꝙsequenter extrahēdo sup fluitates cū solutione subtili ꝑm q; sciuisti in ca. egritudis renū: ꝛ vomitus ꝛ cibi humectantes infrigidantes ex cibarijs ꝛ oleribus ꝛ fructibus ꝛ deuitatio oꝛis salsi ꝛ acuti ꝛ vehementis dulcedinis ꝛ dimissio laboꝛis ꝛ coitus. ꝛ de eis que ꝓferūt ē potus mucilaginū ꝛ iniectio eaꝝ sicut ē mucilago se. almaru ꝛ mucilago psilij ꝛ mucilago se. cydonioꝝ ꝛ aliquid de papauere ꝛ semina diuretica frigida. ꝛ detur in potu totū illud cum aqua frigida. ꝛ admistret kisch oꝛdei ꝛ aq̄ eius ite ꝛ oua soꝛbilia ꝛ cibus factus ex cucur. ꝛ cibꝰ factus ex mes: aut cū eis qūe sunt sicut oleū amigdalinū aut cum pullis ꝛ gallina pingui. Et si causa in eo ē exsiccatio accidēs glandulis: tūc cura eiꝰ ē humectatio eius ꝛ dimissio eiꝰ qd excitat ex coitu. ꝛ de iniectionibus vsitatis in hoc ē mucilago psilij ꝛ mucilago se. cydonioꝝ ꝛ gūmi ꝛ ceruſa ꝛ albugo ouī recentis ꝛ lac mulieris ꝛ injiciat in eā. Et de exptis est ℞. lapidis hematis. ʒ. vi. lactis mulieris femellam lactantis. ℥. i. tere teréda ꝛ simul misce ꝙ foꝛamen ꝺge ꝙ siringaꝫ mitte, ꝛ qñq; sufficit iniectio albumis

ni solū aut cum aliquo diuretico ⁊ lac mulierē
currens ⁊ lac capnū. ⁊ quandoq; sufficit ini ectio al
buminis oui solū: aut cū aliquo diureticoꝝ ⁊ cū olo
ro. ⁊ qñz ponūtur in eo stupefacientia. nā si dolor
ē vehemēs ⁊ ꝑpe cū mingitur sanies: tūc nō est ex
cusatio gn ponatur in eo qđ injicitur aliquid de stu
pefacientibus: ⁊ fm descriptiones ꝓdictas in ca. vl
cer. Descriptio bona: ℞. cortices papaueris ⁊ am
lum ⁊ succū liquiritie ⁊ sumak ex eis qđ injiciatur. ⁊
si indigeat confortatione ponat in eo aliquid opij et
se, hyusquiami albi.

¶ Ca. v. de paucitate vrine.

Ait pp paucitatē potus aut multitudinē rari
tatis: aut pp multitudinē fluxus ventris: aut
pp debilitatem renum in attrahēdo: aut epa
tis in discernendo ⁊ mittendo aquositatē sicut fit in
cacesia ⁊ hydropisi.

¶ Ca. vi. de difficultate vrine ⁊ eius retentione.

Officultas vrine aut fit pp causam in vesica ipa
ex debilitate ⁊ sequitur ꝓplexionē malā ⁊ ꝑpe
frigidam, sicut accidit in multitudine flatus ie
ptētrionis: aut apa aut alia: quare nō ptransit
apud expulsionem eius diūum sup vrinam vt extra
hat eam exprimendo fm q; se habet res naturalis. Et
fortasse ē causa in ea frigas aut color deformis aut per
cussio aut retentio vrine plurime: aut fit pp cām in
meatu qui est collum vesice ⁊ caput virge: aut fit pp
causam in virtute: aut pp causam in instrumēto qđ
est lacertus: aut ꝓpter cām mēbri mittentis: aut ꝓ
pter causam in vrina. Et causa gdē in meatu aut est
ꝑmitiua aut p cōitatē. Ꝑmitiua aūt est opilatio in
ipsomet: aut p cōitatē. ⁊ opilatio in ipo aut est causa
apatis calidi aut duri in ipso: aut rei grosse sicut hu
miditatis aut rei inuiscate ⁊ sanies. Et multotiēs gdē
fit sanies causa opilatōis aut lapis aut ventositas re
pugnans aut verruca aut incarnatio vlceris: aut pp
stnctionē ex frigore: aut ꝓpter stnctionē ex calo
re vehementi sicut accidit in se. adurentibus in egritu
dinibus liq̄factionis. Et qñz fit cā vlceris. ⁊ qñq; fit
cā tensiōis q̄ accidit ei vehemēs opilatōis aut sani
ei. Et multotiēs fit tensio cā opilatōis sicut accidit ex
difficultate vrine ⁊ retentōe eius illi q̄ sup fluit in re
tinendo vrinam. nam figitur in vesica ⁊ coopit mea
tus. ⁊ retentio quidē fit in nocte pp sōnū ⁊ in die pp
occupationē. Et ille in quo fit opilatio fm cōitatem
ē sicut si fit in intestino ⁊ matrice ⁊ in fumine apa ca
lidū aut dur: aut sunt in eo fex sicca: aut phla pluri
mū extensiuū: aut vētositas repugnās aut extēdens
aut apa in ano icipiēs aut cā tenasmō: aut icisio he
morroidaꝝ aut fistulaꝝ aut dolor hemorroide: aut
ragadie dolorose: aut sicut si sit in ptib⁹ inferioribus
dorsi apa aut torsio. Et sicut si accidat testiculo eleua
ei ad mirach: ḡre ꝑpimat meatū ⁊ extrahat ipm ad
supiora. ⁊ pstringat ipsum ⁊ difficilem facit exitum
vrine ⁊ dolorē faciat ⁊ egrediatur paulatim. Et qñz
ē cā vrine difficultatē faciens ⁊ retinēs dolor ꝓpter
vlcera in meatu sine opilatione ⁊ sine apate ḡre quo
tiens vult mingere dolet quare nō exprimit mictor
vesicam suā cū lacerto ventris fugiēs a dolore. ⁊ ꝓ
pter qđ est cum hoc in lacerto debilitas aut spasmus
⁊ que sunt his similia. Et cum studet in seipso mingit
vrinam suam naturalem in quātitate ⁊ qualitate ⁊ se
datur dolor. ⁊ similiter cōuincitur dolor. Et qñz ha
bens hoc ē cum difficultate vrine patiens distillatio
nē eius: quare cum egreditur paulatim alleuiat do
lor ⁊ tollerat. Causa aūt in virtute aut ē in vtute sen
sibili aut motiua aut in naturali. Et facta cā virtutis
sensibilis est vt sit ingressū sensū vesice: aut lacerti cⁱ
nocumentū: quare non suscipiat ab expulsiua expul
sionē forte aut expulsionē oino. aut sit in gressuz ꝑn
cipium hoc nocumentū: sicut qđ accidit in karabi
to ⁊ lethargia de oblitione ⁊ paruitate sensus. Et fa
cta causa, vtutis motiue est vt nō sit lacerto, vt soluat
seipm ⁊ moueatur a sua ꝓstrictione ad dilatationez
suam existens auarus a sua dilatione: ⁊ vt sit lacert⁹
ventris non obediens virtuti sue ad hoc vt premat
in vesica propter debilitatem virtutis: aut ꝓpter dis
positionem in eo de tensione ⁊ similibus. Et fcā cau
sa vtutis naturalis ē sicut si debilitetur vtus expulsi
ua ꝓpter malitiam ꝓplexionis diuerse calide. ⁊ ē fm
minus: ⁊ frigide est fm plurimū. ⁊ cum materia sicut
est calida cum acuitate vrine ⁊ frigida cū humectan
tibus mollificantibus aut extendēt⁹. Et qñz ē cā
huius debilitatis accidens electio nature in retinen
do quare debilitatur virtus expulsiua. Facta autem
ꝓpter causam in lacerto: aut ē nocumentū ꝓplexio
nale aut apa aut nocumentum nerui ex spasmo aut
mollificatione ⁊ destructione vtutis motus ꝑpe
cussionem aut calum aut alia: aut in ꝓncipio eius ex ramis nerui aut nucha aut cerebro. Cā
vo membri mittentis facta ē vt sit in renib⁹ apa cali
dū aut dur aut lapis aut debilitas attractōis eoruz
desup: aut debilitas expulsionis ipsoꝝ ad inferiora
aut sit epar ipotēs lenificandi materiam ⁊ mittēdi cā
ad dispones hydropicas. Et hec qdem dispō expo
netur tibi si posuerim⁹ ipsam ca. singulare: aut po
suerimus ipsam de genere p aucitatis vrine. Facta
aut em causa vrine est vt sit calor faciens dolorē. Et
expertum quidem est in pluribus hominibus ⁊ di
ctum est q̄ habet difficultatem vrine ⁊ aduenit post
ipsam tenasmon mouetur in. vij. nisi accidat se. ⁊ pro
uocationem plurimā faciat. Et scias q; qñq; accidit
post ardorem vrine ⁊ remotionem eius exiccatio i
glandula sup qua lubricat vrina ⁊ perducit ad diffi
cultatem vrine ⁊ retentionem eius: quare oz vt ad
ministretur humectatio vt non accidat illud.

¶ Ca. vij. de signis.

Igna qdem eius cuius causa est frigus com
plexionis est albedo vrine cum grossitudine
aut tenuitate. ⁊ multitudo necessitatis surgen
di ad mingendū ante illud. ⁊ multitudo balneatōis
⁊ sensibilitas frigoris ⁊ vacuitas a reliquiis signis. si
gnum vo eius cui⁹ cā est caliditas ē acuitas vrine
⁊ inflāmatio que sensu percipiuntur. ⁊ si cā ē pstri
ctio a frigore significat innamentū. puencies ex mol
lificatione. Et si est a liquefactione ⁊ febrib⁹ aduren

tibus significat ipsā iuuamentū humectatōis: z itez de signis eius est q paruz non egredit z multum ē facilioris exitus propterea q humectat madefaciēdo meatuz z dilatando ipsuz. Signa autē eo que ē causa apostematis i vesica aut i membraī ei vicis aut exiture iam sciuisti in illis que preterierunt. z nos determinauimus vnicuiqz eoz cap. stans per se. Amplius de differentia inter difficultatem factaz ex apa te z factam ab alijs est: q apostemosa accidit paulatim non subito nisi sit res magna valde: z scitur q illa que fit ab opilatione apud vesicam propter egritudinem in ea aut coartationē eius cum appodiatione vesice z eius inflatione z tensione eius: z illa q ē causa membri mittentis est vt non fit in vesica appodiatio z inflatio. Et omnes species opilationis que accidunt in vesica ex ipsa aut ex coartatione sunt cū dolore. z cognoscit apostema opilans per illud qđ sciuisti. Et cognoscitur res opilans absqz apostemate p ſiriguz z illud qđ ipsa extrahit de sā. aut humore: aut p illud qđ stat i facie eo z non dimittat ipsam i cedere ex verruca aut lapide aut icarnatōe. Et lapis qdez scitur per signa eo z propterea q ſiriga tangit rez duraz valde. Et san qdez aut humor cognoscit iteruz per vriaz preteritaz. Et san. ipe qñz cognoscitur per signa congelationis san. i vesica z ex citritate coloris z paruitate pulsus z anhelitus z frequentia amboz z sudore frigido z febre z rigore z nausea z ē malus a quo paz fit euasio. Et humor qdē grossus cognoscitur itez z grauitate sensata si ē ei sūma de q sit curandus z si egreditur i vria humor grossus crudus. Illius autez que ē a frigore constrigente aut calore soliduz faciente cause propinque z antecedentes sunt significatōes. z signuz eo que fit ex ventositate ē tensio sine grauitate. z qñqz est cum permutatōne. z qñz ē retenta i vesica. z signuz eo que fit ex debilitate sensus est vt non sentiat mordicatōz vrie. Et signū eo que fit ex debilitate expulsiue est vt cōprehensio educat vriaz cuz facilitate. Et signuz mollificatōis lacerti est debilitas pronocatōis absqz clisteribus. z vt sentiat q res extrinseca non est iobediens membro z cō pressio educit eaz. Et signuz spasmi lacerti est vt paz qđ egredit egrediatur cuz compressione Et factaz p pter debilitatez renuz significat illud qđ preterijt de signis eo. Et silr factam causa lapidis z apostematis ipsius. Et ad vltimuz si grauitas z dolor sunt ex parte renum tunc egritudo est illic. Et si sunt signa apostematis tunc i ipsa ē apa. z si ē illic grauitas vehemēs valde: tunc illic est vria retenta. z si est mior illa, tunc illic est humiditas pura cuz apate aut absqz apate. si autē non ē grauitas sed dolor extensiuo: tunc ē ventositas in renibus. Et qñ est venter leuis z tñ sunt signa opilatōis renuz z vesice z debilitas vesice z aliquz iuenta: tunc cā est debilitas attractōis renum Et signuz facte cā doloris accidentis ex vlcere aut acuitate vrie ē q tollerantia doloris educit vriam z sedat dolorez: z silr non inuenit aliqd qđ ipsa fiet vlcerosa z erit cuz signis vlceruz. Et signa facte ab, exsiccatione humorositatis i membris glandosis sunt antecessio causarum eius predictarum z q humectatio facit ef fluere vrinam. Cap. viij. de cura nocumenti vrie.

Jcā ē hūoz aut sāies tūc oz vt curet cū apitis z diureticis fortibus que sciuisti si non timet q res fiet maioz qđ vt cadat i ca diureticū. deide cuz administrat faciat descendere sanē aliaz; ad vesicaz z augmentet dolorē z tēsionē z nō extrahat aliud. z aqua raphani forte hz impressionē i hoc cap. z tā tū valet q oz vt ipsa sit condimentuz cibi. z silr aqua ciceris ni. Diuretica vero sunt sicut petroselinuz z armoniacum z myrrha rubea z amonuz z costus z siseleos z acorus z anisuz z semē eo z totū illud i aq raphani decocti: aut aq ciceris ni. aut i aq alhasech aut i succo apij z feiculi ppe campestris. Et oxymel squilliticuz est iuuatiuuz valde. z tyriaca z mithridatū sunt vehemētis iuuamēti z diacurcuma z homorusia z diakebid regū. Jnfantibus aūt dent illa lactātibus eos: aut dentur ista i lacte matruz. Cōfectō diuretici fortis: ℞. sauie assari amomi ameos petro. se. apij rubee tincture amigdale amare spice oim ana. z. xx. se. melonis. z. x. corpor tantaridaz absciss capitibus z alijs. z. i. resoluatur armoniacum cum triplicato subtili: z fiant ex eis pillule vt auellāe: de quibus sumantur vsqz ad. z. iij. z iterum medicamen de sauia z assa predictum i cap. congelatōis san. i vesica bibitum z iniectum. Et quandoqz ponuntur medicie i qbus ponuntur castoreum z cusorbium. z. ȝȝ. z piper longuz z oleum balsami. z qñz ponunt i eis opiuz z semen hyusqami al. causa doloris. z tu vide bis eas i antidotario. Et omnes medicie que conferunt ad lapidē conferunt ad hoc z ad plures species silr a calore z frigore postqz fuerit san. aut vlcus: z sicut cinis scorpionuz z lapis spongie z cinis vitri. z de illis que ppetatez quandaz habēt fm q dr ē vesica damule exsiccata de qua. z. iij. i vio odorifero bibant. z iteruz cancri mari adusti pondus. z. ij. bibat z ppe a pueris. z iaz diximus medicias alias i curatōe eo: cuius causa est frigus vesice: z oportet vt legātur itez i hoc loco. Facta aūt cā congelatōis eo qđ iuiscatū est i vesica curat cuz eo qđ dictuz ē i cap. congelatōis eo qđ iuiscatuz est i vesica. z qñz administrantur empla ex istis medicis cuz aq raphani. z qñqz linit cuz tyriaca z mastice z homorusia z diacurcuia z diakebid regū. Et qñz necessarie sunt embroce fortes accepte ex eis que sunt sicut synapis z pullegiuz cuz fimo columbio: z itez ex baurac z piretro z synapi. Emplm exptuz bonuz: ℞. baccaruz lauri z alumis amomi meliloti farie ciceris ni. camemille oim añ. z. x. dauci se. raphani se. apij hortulani z montani oim añ. z. vij. fiat ex eis ēplm cuz oleo balsami: aut cū oleo lilij. proficiant cū aqua caulis armeni. Confectō vnguēti boni: ℞. serapini bdellij oppopōaci acori ptes equales: de qbus fiat vnguētū cū adipe anatis z cera citria z oleo de lilio. Et de iniectiōibus est iniectio facta ex galbano storace oppoponaco z pipere. z qñz ponit i ea assa. z si causa fuerit lapis curet lapis vbicūqz fuerit. Et si causa fuerit veruca aut caro orta: aut icarnatō: tunc curatō erit cuz tunis mol

lificantibus ⁊ oleis mollificatiuis scitis i cap. uesice: Et abstinentia ab acetosis ⁊ stipticis: ⁊ fortasse ꝑ derit: ⁊ fortasse nō ꝑderit. Et si cā fuerit apa cureť apa ⁊ mollificeť ⁊ liniať: ⁊ admistreť tyriaca i balneo aq̄: ⁊limentia ex ḡbus fiat emplin ⁊ iniecta suppositā in ano. ⁊ mioret potuz aque ⁊ dimittat stiptica: ⁊ phibeať cibus saltē duobus diebus: Et cū lenitas ē apa tis iaz descendit uria cuz cōpressione ⁊ expressiōe pⁿ multitudiz mollificatōis lenificatōis. ⁊ caulis ⁊ allea ⁊ cepe ⁊ porri decocti cluratōe inuātes sunt i hoc cap. plīm: cuz fit cū eis emplin. Et phlomia basilice est de illis que magis necesse est pmittere: deide ex saphena. qñz ei ꝓuocať cuz ea uria. ⁊ cuz cā fuerit frigus ⁊ stipticitas: cureť curatōe malitie pplonis ffe: ⁊ si fuerit calor cureť cuz oleis tēperatis ⁊ ffris i gbⁿ est lenificatō ⁊ mollificatō sicut oleū violť. ⁊ oleuz de cucur. permixtū cuz oleo anetino ⁊ camemillio. ⁊ si fuerit illic siccitas etiā admistrenť tine ⁊ olea mollificantia ⁊ cibi hūectantes ⁊ regimē cōualescentium ⁊ balneum. ⁊ si cā fuerit palysis cureť cura eius. Ꝺō si cā fuerit spasmus lacerti cureť curatōe spasmi ꝑdicti i cap. suo. ⁊ si cā fuerit pplo ffa cureť cum oleis calis ⁊ confectōibⁿ calidis que sciuisti. ⁊ de illis que ꝓferť ad illud ⁊ ad paralyziz est ut sumať fumi. columbini siluestris pondus. ʒ. i. ⁊ bibať cuz uria pueri. ⁊ puocat uriaz stercus muris pondere aur. i. i aq̄ decoctō nis aneti. Et qñz injicit mumia aut pondus. ʒ. i. ventris arachamati cuz eadē mensura salis idi cū aq̄ calida. ⁊ ꝓfert ei potus balsami cuz aq̄ cap. ⁊ tertia. ʒ. i. asse i lacte asini. ⁊ hoc ēt confert ei ḡ est ex hu. grosso Facta autē a caloze curať cuz semibus frigidis ⁊ seni lactuce bibiť cuz uio permixto ⁊ aqua granati aceto si. Si uero fuerit a casu aut pcussiōe iaz apa faciēte: aut nō apante: aut remouet aliquid: tunc curatō est phlomia i pmis ⁊ mollificantia tēperata ⁊ tine ⁊ studere i hoc ut migat. ꝙ si mixerit san. plīm: tunc retinebis cuz cuz troc. de karabe ḡ artificiose fiunt cuz olť. nuc. ⁊ si timeať ꝙ accidat aliqd qō iuiscet tunc curaꝭm cū cura eius qō est iuiscatū congelatuz. Ꝺō si illud qō est iuiscatuz fecerit opilatōz: tunc cureť opilatō facta ex iuiscatōe. ⁊ iaz dictuz est illud. ꝙ si cā fuerit ventositas cureť cura ventositatis uesice. Facta uero causa doloris ꝓhibentis curatur cuz admistratōe stupefacientiuz ⁊ iniectōe: deide cum decessione urie: ⁊ post illud admistreť cura ulceris aut cura eątionis urie acute cuz cibis ⁊ herbis ꝓdictis Et qñz injiciunť glutiatōz faciētia iter acuitatē urie ⁊ nocumentuz eius i meatu sensibili. Jn facta autē ꝑp debilitatē sensus cureť ꝓncipiuz si fuerit egritudo ꝓcedē a ꝓncipio: aut ipse lacertus ⁊ uesica cuz medicis habentibus ūtutez albezahar que sunt tyriaca ⁊ mitridatū ⁊ unctōes ⁊ iniectōes conueniētes ulceribⁿ: sic oleū sambacinū ⁊ oleū de lilio ⁊ oleū narcisinum ⁊ oleū de croco ⁊ oleū de balsamo ꝑpe. ⁊ admistrenť emplā ex folijs arboz ⁊ fructuū ⁊ olez dilectoz spiritui aīali sicut folia maloz ⁊ mēta ⁊ ruta. ⁊ admisceanť cuz eis medicie expergefaciētes valde: sicut semē apharmel ⁊ semen rute montane, deide empleť cum eis pectē. ⁊ si fuerit pp debilitatē expulsiue alterā pplonē diuantē ⁊ egritudinē debilitatē cū eo qō scis ⁊ cura. ⁊ illius qō plīm ē ex frigore est eius curatō cū eo i quo est calefactō ⁊ stipticitas: ⁊ ꝑpe qō dictū ē i debilitate sensus. Et si causa fuerit longitudo retentōis tunc eius cura iteruz ē cuz tinis mollificantibⁿ leniētibus: factis ex semie lini ⁊ senugreco ⁊ cartamo ⁊ sula ⁊ emplis factis ex istis. deide uiere eis que sunt uehementis ꝓuocatōis ⁊ siringa ⁊ ole, balsami ⁊ que sunt ei ꝓpria sunt maxime iunamenti hic. Jn facta autē causa renū ⁊ epatis ⁊ itestinoz ⁊ dorsi: oz ut itē datur itentō illoz membroz: tunc si curatō ualeti eis bene ē: ⁊ si nō: nō ualebit. Et cū hoc necessariū ē admistrare mollificantia ex tinis ⁊ emplis ⁊ iniectōibⁿ Et necessaria est admistratō diureticoz nisi timeatur ꝙ ipsa faciant descendere mām plimam. Et scias ꝙ lac est res magis ꝓueniēs eis cū non est fe. Et oi hora i qua dande sunt pillule sīles auellanis de seibⁿ ⁊ nō ē fe: tūc ꝓciū meū ē ut cuz lacte i potu sumať.

¶ Cap. ix. de rememoratōe rez faciendū migere eō ferentiuz i pluribus dispositōibus.

Jxerunt qdam ꝙ qñ fimus columbinⁿ cum mumia injicit facit migere. Et iterū illud qō dictuz est i cap. curatōis opilationis grosse: ⁊ qō dictū ē i curatōe cuiusque ex frigore Et dixerunt qdaz ⁊ ē de illis q̄ iaz experta sumus ⁊ ꝑfuit: fiat supositoriuz de sale tabarzet ⁊ supponať i ano: puocabit. n. uriaz ⁊ soluet uētrē Et dixerūt: si itromittatur i caput ūge pediculus: aut sumať alcodri qō cadit ō lecto: ⁊ forsitan ē illud qō notatur siseslis ⁊ algil ⁊ imittať i caput ūge ꝓuocatur uria. Et sili si liniantur sup ea allea aut cepe ꝓuocať ⁊ ponať i capite ūge cooptura ex croco Et, qñ nō ē apa: iz ē opilatō q̄liter cunq̄ sit ꝓfert iniectō olei i quo sub sole morante posiť fuerunt scorpiones albi ḡ nō sunt mali valde cū siriga argēti: aut adiuueť cū exsufflatōe facta p catatir ⁊ sit ipsius admistratō iungendo ⁊ iniectiōe Et qñ nō ꝓterit medicie nō ē excusatō igenij alterius ⁊ admistratōis alcaratir ⁊ istrumēti quo migiť. ⁊ caue ne admistres ea cuz apa ē i uesica aut i coartatōe cā ꝓximi Jntromissio nāq̄ eoz apať ⁊ addit i doloze. ⁊ siriga melioz ē illa q̄ ē ex leuioribus corporibus ⁊ magis susceptibilibus flexionis: ⁊ iaz iueniunť silīq̄ daz aialia maria ⁊ quedaz cozia aialiuz siluestruz cū aliquo modo ꝑparāť: deide sumať ex eis aliqd ⁊ cō glutiať glutie casei: ⁊ qñz fit ex plūbo ⁊ stāno ⁊ ebonuz ēt. ⁊ si ē uehemētis lenitatis fiat forte cuz pauca re, piecta sup ipsū ex massacua ⁊ marchasita: aut cū multitudie liquefactōis ⁊ fusiōis ⁊ piectōis hirci supipsū. Jircanus. n. san. ē fortis i his ca. cū hoc stringit plūbū: ⁊ tunc oz ut sit caput eⁱ duruz rotundum: ⁊ fiant i ipso foramia plura numero: ita ut cū retineť aliquod eoz aliqd arene aut san. aut hu. grosū sit ei qō injicit de medicia aut, puocať de uria penetratio alia ⁊ nō egeat extractōe ⁊ itromissione frequenti. ⁊ aliqñ fit ex argēto ⁊ religs corporibus. Et qñz ꝑparať totū illud ad clisterizandū aliqd illi. ⁊ qñz ꝑparať ad extrahēdū aliqd cū eo. Et super illi qō ꝑpa-

ratur ad hoc vt cū eo clisterizatio fiat sup extremita
tez apertā solutaz ligatur aliqd qđ ē sicut vagia par
ua aut vesica cōfricata firma ⁊ fūditur i medicamē-
deide ipellitur fm q ipellunt enema. ⁊ est possibile
vt fiat sicut fit clistere electū qđ dixim⁹ i ca. colice. ⁊ si
p̄paratur ad hoc vt p ipm educatur vrina tunc ne
cesse ē vt currat cursu attrahentiū pp cām cōuersio
nis casus causa vacuitatis. ⁊ illud ē qñ implet re
aliq: deui extrahitur illa res ab eo cū fortitudie q̄re
extrahit p⁹ ipiaz vrina p̄uocata: aut aliud: aut ige
niose statuitur in eo: aut sup ipm aliqd exp̄mens
de aere q̄titat ē aliquā. Cū ergo extrahit ⁊ aeri nō ē
introitus: oz necessario vt extrahatur vria p̄uocata
aut aliud. ⁊ illō qđ iplet illā vacuitatē intrinsecā: aut
est lana ordiato⁹ filioz extenso medio toti⁹ cū filis
ita vt cū impellitur a duabus extremitatibus suis i
spaciuz ⁊ cōcauitatē ipulsione lenī: deide extrahit fi
lū egrediatur lana ⁊ sequatur ipam illud qđ segitur:
aut est pp̄edicaris penetrās i eo ⁊ sustēticones cō
p̄hēdētia sup ipaz cū materia qua remoueat. Ma
rū vero materierū administratio melior ē vt sedeat
eger super extremitatē caude sue ⁊ p̄paret anū sub
stentatū retro ⁊ elcuet genua sua paruz vsq; supra in
guina cū aptione iter ea p̄cedēte balneatione eius
cū tinis mollificantibus ⁊ ipius emplatione cū vn-
guētis ⁊ emplis mollificantib⁹: deide ūro mittatur
siriga tāta q̄titate q̄ sit i mēsura lōgitudinis virge. ⁊
melius qđē illud quo educitur vria ois hois fm
virgā eius ⁊ eius amplitudinē ⁊ ipius strictura. ⁊ tu
tā p̄cessisti ⁊ linisti cū ceratis ⁊ p̄pie cū sūt ex oleis
p̄portionalib⁹ itētioni. cū ergo puenit i ipa q̄titas
sicut medietas virge p̄paretur equalis sicut stās cuz
declinatione ad sūmū: deide subtilietur i expulsione
sirige i meatu vesice q̄titate vni⁹ nodi aut duoz no
doz ⁊ illic pereūt ad vacuitatatē vesice: ⁊ sedatur cū
ea dolor aut mioratur aut sc̄itur q̄ ei⁹ penetratio iā
puenit ad mouendū aliqd ⁊ ad vltimū ē penetratio
sensata: deide redeat virga ad ptē iferiorē ad suā dis-
positionē p̄ma i p̄paratione sua aut vehemēti⁹ ise
rius. Cuz igitur feceris illud extrahe aliquid si vis ⁊
imple aliqd p clistere si vis ipellere illud. Et ad vlti
mū oz vt studeas ne excoriatione faciat ⁊ sit fz tardi
tatē ⁊ facilitatē nō cū dolore. C. x. de distillatōe vrie

QUt fit p̄opter cāz i vrina aut pp cām i istru
mētis vrine aut i corpore ipius aut i vesica
aut p̄pter cām i p̄ncipijs. ⁊ causa qđē i vria
aut est acuitas: aut multitudo ei⁹. ⁊ fit acuitas q̄ ē cā
distillationis eius aut p̄pter illud qđ dixim⁹ i cap.
difficultatis vrine. ex hoc q̄ fit eius missio dolorosa
pp acuitatē in ea fortez ⁊ aggregationē ei⁹ ⁊ grauita
tē ipius intollerabilē: q̄re fit ei dispō iter retentionē ⁊
missionē q̄ ē distillatio: aut qñ omne puū ei⁹ pp no
cumētū suū cū sua attractione exgrit expressionem:
q̄re expellit ipm expulsiua q̄uis fiat absq; volunta
te: ⁊ p̄pter cibos ⁊ medicias ⁊ laborē ⁊ coitus ⁊ alia
aut pp̄ plonē mēbroz vicinoz. sicut epis ⁊ venarū
eius. Et renes qđē pplonē hñt purā aut cū mā sani
es aut absq; sanie: aut i toto corpore est superfluitas
acuta: q̄re expellit eā nā. Multitudo vo q̄ ē cā distil
lationis eius fit p̄pter ipius grauitatē: ⁊ quia ipa cō
p̄hendit lacertū ad aptionē p̄am q̄uis voluntas non
nocet ad illud. Glut ē cā p̄pria i lacerto sicut ē molli-
ficatio sup flua cū stupore ⁊ destructione sēsus sicut
accit et ano: aut p̄pter apa: aut p̄pter malitiā pplonis
⁊ debilitatē icipiētem i eo: aut p̄cedēte ad ipum
in p̄ncipio suo cuius plin ē a frigore. ⁊ p̄pter illud ē
qñ aliqs pgelat vrie eius distillatio multiplicatur. ⁊
qñ accit ei debilitas debilitatur ei⁹ ostructio sup me
atū. ⁊ cū hoc debilitatur solutio sui ipius: ⁊ ppe cuz
cōicat ei lacertus vētris i debilitate. Facta aūt cā ve
sice: aut ē debilitas i ipa ex malitia pplonis fre: ⁊ ē il
lud qđ ē plin. ⁊ illud ē sicut dixim⁹ i eo q pgelatur ⁊
distillatur vria ei⁹ ex illa pplone. ⁊ hec debilitas ge-
nerat distillationē vrine duob⁹ modis: quoz vnus
est p̄pterea q̄ debilitatur ei retētiua: q̄re nō valet re
tinere oē paz p̄prehensū: donec aggregetur plz: q̄re
p̄mittit ab ea vt currat: lz nō adsit voluntas. Et sen
sus ē p̄opterea q̄ debilitatur ei expulsiua q̄re non
exp̄imit vrinā nisi paz: ⁊ ē ex distillatōe p̄mixta dif
ficultati. Et qñz fit hec debilitas i seipa. ⁊ qñz fit pp
cōitatē mēbroz que sūt sup̄a cā apatū ⁊ aldubdel
let ⁊ apertiones i renib⁹ ⁊ q̄ sūt sup eos gbus cōicat
vesica ⁊ ledit p id qđ currit ad eā. ⁊ qñz ē vlcus i vesi
ca ⁊ scabies: q̄re nō valet retinere vrinā p̄opter do-
lorē. ⁊ qñz fit distillatio pp opilationē meatus vesi-
ce ex aparte i ipo aut in matrice: ⁊ intestino duro: aut
lapide aut opilatione alia: Et cū nō ē opilatio cōple
ta possibile ē nature vt igeniet̄ ⁊ extrahat vrinam
paulatim. Et qñz fit cā dolozis vesice p̄pter vlcera i
ea sz̄m q̄ dixim⁹ i cap. difficultatis vrie. De distillatōe
igitur vrine ē cū qua ē difficultas: ⁊ de ea ē cum qua
nō est difficultas. ⁊ de difficultate vrine ē cū qua est
ardor ⁊ dolor: ⁊ de ea est cū q̄ nō ē illud. Et vt q̄ fi
at plz distillatōis vrie ⁊ pp cās in volūtarij exit⁹ ⁊ pp
cās difficultatis ⁊ pp cās ardoris. C. xi. de signis

POstematū qđ ⁊ opilationis ⁊ cāz mālū
⁊ dolor ⁊ alioz plin corpoz ⁊ diuisionū iā
sciuisti signa. ⁊ sciuisti signū pplonis calide
ex calore vrie ⁊ iflatione loci ⁊ antecessione cāz. Et
signū pplonis frigide ex calore vrine ⁊ inuētione fri
goris ⁊ antecessione cāz. ⁊ sig̃ cōia ite nō sūt. ⁊ nō oz
vt plongē p̄monez i eis. C. xij. de curatione.

Elm sciuisti iter curatōez h⁹ cap. i se singu
lare puraz. vez hec egritudo plin accit cau
sa frigoris ⁊ causa palysis: Et plin curatio-
nis eius est curatio calefaciens constringens. Et ois
q deficit i tollerātia vrie iuuat a medicis desiderium
coeundi faciēnd⁹. Et de medicis ebibitis facienti
bus ad illud sūt tyriaca ⁊ mithridatū ⁊ hiera. G. ⁊
anacardinū ⁊ tisera maior ⁊ electuariū de thure ⁊ tri
fera mior p̄portata cū anacardio: aut sagzena p̄mix
tis cū ea aligb⁹ stipticitatē faciēnbus sicut sūt grana
myrthi ⁊ cuppulle glādiū ⁊ q̄ sūt illis similia. Et ite
rū nasturtiū iuuatiuū ē. ⁊ administratio alleoz̄ est iu
uātiua. p̄uocat eni vrinam abscisam ⁊ reducit eam
ad illud qđ necessariū est. ⁊ de expertis sūt pillule al-

halce cū pireiro. Et de eis q̄ expti sum⁹ ē vt sumatur myrrob.kebulox torrefactox ps.i.ꝛ ben.albi.ps.5. ꝛ calamū sicci ꝛ granox myrthi ꝛ saudarace.ꝛ myrrhe ꝛ olibani.ꝛ ciperi ꝛ mac.oiuz añ. tertia ptis.i.ꝛ gariofil.pare.5.enule.aduste ꝛ granox almahaleb ptes.ij.ꝛ ꝓficiatur cū melle emblicox ꝛ reseruet ꝛ bibatur. Cōfectio fortis myrob.ni.ꝛ kebulox ꝛ galie oium añ.pō dus.3.v.myrrhe.ꝛ castorei amboꝝ añ. 3.i.ꝛ.5.karabe ꝛ ciperi ãboꝝ añ.pōdus.3.ij.ꝛ.5.oi gani ꝛ granox almahaleb ãboꝝ.añ.3.x.cōficiatur totū cū melle ꝛ sumatur ex eo ℈ assiduationē pōd⁹ auf.i. Et itez cymini cētauree ꝛ origani oium añ.pō dus.3.ij.cū aq̄ ca. Et iterū granox myrthi ꝛ glādiū ꝛ coztic.thuris ꝛ cymini carmeni oiuz añ.ps.i.ꝛ do sis ē.3.iij.cū vio antiquo. Et itez myrob.kebul.bel lir.ꝛ emblicox torrefactox oiuz añ.3.vij.coztic.thu ris.3.v.granox myrthi.3.x.inuoluātur quotiēs ex siccatur aq̄ i qua extinctū ē ferrū ignitū multotiens decide ꝓficiant cū rob.myrthi. Cōfectio alia.℟.gra nox myrthi ptē .i.laudani quartā ptis.i.fructⁿ ci tri ptes.ij.conficiatur cū eo ꝛ sit dosis eius auf.vij. aut folioꝝ myrthi ꝛ folioꝝ alcāne ꝛ dactiloꝝ ꝛ thu ris ꝛ balaustie ꝛ glādiū oium eq̄liter ꝛ bibatur q̄tū necesse est cū vino: Et itez cōfectio inuatiua ꝛ cōueniens mictui in lecto. ℟.vnīuscuiusq̄ myrrob.kebl.ꝛ bdellirico.ꝛ emblicox añ.3.x.glādū infusa ꝛ i aceto die ꝛ nocte torrefactaꝝ solū ꝛ saudarace ꝛ ciperi thu ris masculi enule sicce stoza.sicce ꝛ corali oiuz añ. 3.v.myrrhe.3.iij.ꝓficiāt cū melle.ꝛ itez medicamen forte.℟.castorei ꝛ myrrhe ꝛ alhasce ꝛ cappularꝝ glā diū ℈ ciperi oiuz añ.ꝓtes eq̄les ꝓficiāt cū aq̄ myrthi hūide:ꝛ sit do.3.i.ad māsionē: aut bibat thus ꝛ olei de alcāna ãboꝝ añ.3.i. Et de curationibus lenib⁹ ē vt bibat de semic portulace pōdus auf.i. Et forma glādium inuatiua ē: ꝛ ꝓpter q̄ rīsu dūtur glandes in aceto squillitico die ꝛ nocte: deinde fringuntur su per testam ꝛ bibitur ex ea. ¶ Et vltimum quod sumi tur est pondus.x.ꝛ itez ciperi ꝛ thuris ptes equa les de quo bibatur i ieiunio oī mane auf.i.ꝛ iterū ni gelle ꝛ se.uie ptes equales.ꝛ sit dos vsq̄ ad.℥.ij.ꝛ enula ē ꝓpter medicia. Et oleū de kerua ire bibitū ꝛ inūctū.ꝛ ꝓfert ei mellis assūptio ℈ assiduationē.ꝛ ad senes q̄ ē medicamē inuatiuaz q̄. ℟.castoreuz ꝛ opiū ꝛ se.huiusgami albi ꝛ semē rute: bibatur ex eo auf.i.cū ℥.vini. Et q̄n supponitur mumia dissoluta in sābaco in ano ꝛ distillatur in virga facit ollerare vrinaz ꝛ silrcomestio ficuum cū oleo.

¶ Cap.xiij.de inuoluntario exitu vrine.

Et vt egrediatur absq̄ volūtate. Et ꝓ℈ ei⁹ fit pp supfluitatē frigoris ꝛ mollificationē lacerti ꝛ debilitatē accīte ei ꝛ vesice: sicut ac cidit in renib⁹ ex fortitud ine virtutis attractiue.ꝛ q̄n q̄s fit ꝓpter caliditatē ꝓlimā attrahentē ad vesicā re sudationē a corpore.ꝛ de causis eius ē retētio spōdi lium: quare accidit nocumētū i lacerto ꝛ nō pōt con stringere eam. Et q̄n ē inuolūtaria egressio vrie nō pp causā i vesica ꝛ lacerto ꝛ vrina: imo ꝓpter sterco ris coarrationē ꝓximētē o i hoza ꝛ expūnit: quare egredit ur vrina sicut aduenit pregnantibus ꝛ illis i quoꝝ ventribus ē fex plima ꝛ habēntibus aq̄tā mā gna i mēbris sup vesicā: nō ergo idiges p⁹ illud qō dictū ē vt tu cognoscas signa: Et scire ea facile fit ex eis q̄ preterierūt. ¶ Cap.xiiij.de cura.

Eli q̄ ē ex caliditate ꝛ ē raro ꝓferunt medi cine ifrigidātes ſtiptice. Et de illis ē puluis qui siccus i oze manu sumitur.h⁹ i.℟.cozi andri sicci rof.ru.amboꝝ añ.3.v.ſpodij.3.x.se. lactuce ꝛ se.portulace amboꝝ añ.3.xv.boli ar.3. v.cāfore.3.5.gūmi pondus.3.ij.ꝓficiantur cuz aqua granati acetosi. Et itez karabe ꝛ boli ar.ꝛ myrro.ni. ꝛ medulle glādiū ꝛ lētium excorticarū oium añ.pō dus.3.ij.coriandri torrefacti in aceto positi.3.i.ꝛ sit dosis ipius sicci.3.iij. ¶ Et curatur cura diabetis: ꝛ abscinditur sitis per illud q̄ tenetur i oze ex maxal ꝛ sumac ꝛ nucleo tamarindi ꝛ granis granati. Frigi do autē curationes predicte in ea: distillationis. Et iterum ciperi ꝛ acozi enule sicce medulle glandū oi um añ.3.ij.myrrhe.3.iij.ꝛ ē pulis qui sumitur sic cus. Et dyacimini est valde inuatiuum propzie q̄ eius species valde teruntur. Et dyacimimum uteruz ꝓfert ad illud epithimum.ꝛ ad vltimuz est inuatiuū ei q̄ est in membris vrine ex frigore vehementi. Et ex eis que cōferūt ē sumere in potu.3.iiij.thuris.reti nent enim inuoluntariā vrine emissionem: aut pon dus.3.ij.mahaleb ꝛ olea calida disrupta in eis mu scho ꝛ assa ꝛ castoreo ꝛ euforbio ꝛ similibus. Con fectio c'isteris boni.℟.alhasce lb.i.ciperi pōdus.3. xx.ꝛ mahaleb.pōdus.3.x.decoquantur in.iiij.lb. aque cum facilitate postq̄ infusa sūt die ꝛ nocte. Cū q̄ ex aqua remanſit q̄titas lb.i.coletur ꝛ ſundatur super eā q̄tum ē ipsi⁹ medietas olei ſſami: ꝛ decoq̄ tur ꝛ administratur oleum i clisteri. aut sumatur aque ps.i.ꝛ olei de ben ꝛ anellane ꝛ ſtisticorum ꝛ alhasce ꝛ alcadra ꝛ almahaleb partes equales quēadmodū existimatio facit illud necessariū: ꝛ disrumpatur i eis virt⁹ muſchi ꝛ clisterizetur cū eis.ꝛ oleum de ben est forte valde. ¶ Cap.xv. de mictu in lecto.

Causa eius ē mollificatio lacerti.ꝛ q̄z adiu uat eam acuitas vrine ꝛ pueros qdē adiu uat ad illud profunditas i sono. Cū ergo mouētur expellūt eā natura ꝛ occulta volūtas simil volūtati aie añ ꝓpzie euigilationē. Cuz ergo fortes fiūt ꝛ ꝓfortant alleuiāt somno ꝛ cōfortatur lacertus mollificatus ꝛ nō mīgunt. C.xvi. de cura.

Cura eoꝝ est cura ei⁹ qui habet mollificatio nē vesice ꝛ distillationē vrine ꝛ inuolunta riaz ipi⁹ emissionē: ꝛ ꝓpe medicamē d my rob.cū enula ꝛ stoxace. Et de vnguētis oleū de bē ē vltimū. Et cū hoc oz vt dormiāt ꝛ alleuiet cib⁹ ꝛ al leuietur eoꝝ sōnus ꝛ nō bibāt aquā plimā ꝛ ꝓmoue ant seipsos ad migendū. ꝛ fortasse ē aliqs eoꝝ q̄ ima ginat q̄si posset eū vt⁹ expulsiua ꝛ sensibilis ad migen dū dū ipe dormit: q̄n quietēs ē loc⁹ ad h̄ vt i eo mi gat ꝛ ꝓsciscat illud. Hō si locus ille fuit inuentus cure tur cursū latrie ꝛ cursū cloace ꝛ tecture tegēti. deide claboret adeo dōec alteret ipz ꝛ fabricet i ipo oratoriū ꝛ hāitationes alias ꝛ figat illud i imaginatione

sua. Cuq̄ desiderat peruenire ad illū locū: deinde rememorat̄ i imaginatione sua q̄ est alteratus ab eo quod fuit i ipso: tunc abstergit vtus voluntaria eius illud spaciū occultum nō famosum. Et accit ei i sōnis vt stet statione aliqua cum iobedientia virtutis expulsiue: qr̄ nō mouat̄ qn exsiccet. Et de illis qdem que experta sunt ad illos ēid qō. ℞. gladius thuris myrrhe oīum partes equales: que oīa deco quantur cū vino q̄titatis. ʒ. iij. vsq̄ q̄ redeat. ʒ. i. t colet̄ t potet cuz pōdere. ʒ. i. olei myrthini. Et exti mauerunt qdam q̄ quando exsiccantur renes lepo ris: t sumit̄ de eis pars. i. t semis anet̄ par s. i. et piretri t semis apij amboz añ pars. ℌ. t ē dosis eo rum pondus. ʒ. ij. t. ℌ. in. ʒ. i. aque frigide est valde iuuatiuū ad illud. t cōfert ei cerebruz leporis nutri tū cū vino. t pferūt ei troc. facti ex massa i qua posi ta est vtus simi colūbini cū aqua frigida. sunt ei vl timi: aut ex vino i ieiuno cum est ifrigidatum. Et qñ q̄ conferunt ei clisteria cū medicinis resoluentibus vrinā t iniectio eaz i vesica. ¶ C. xvij. de diabete.

Est vt egrediat aqua sicut bibit i tempore bre ui. Et proportio qdem huius egritudinis ad ebibita t ad membra sua est, pportio lubricita tis stomachi t itestinoz̄ ad comesta. Et sunt ei in greco alia noīa q̄z diabetes. dr̄ quandoq̄z dipsacos t caduntis, t noīatur arabice circuitus t rota molē dini t lubricitas renum. Et dixerunt qdam hoc ac cidens accidit subito: qñ est res naturalis non cum voluntate facta: t lubricitas itestinoz̄ paulatim qñ illic est sensus t voluntas. t iste fm̄o non ē pueriles Et habens qdem egritudinem meatuum transit⁹ fuit: quare bibit t non satiatur: imo mingit sicut bibit: non valens retinere penitus. ¶ Et causa qdem diabetis est dispō renum: aut ꝓpter debilitatem accidentem i t dilatantem t apertionem orificioruz meatus: qr̄ non adiunatur tanta hora qua figatur aquositas i renibus. Et qñz fit illud ex frigore do minante corpori aut renib⁹. Et qñq̄z facit illud po tus aque frigide aut obsessio, vehemens frigoris i to tum penetrantis. Aut ꝓpter vehemētiam attractiue ꝓpter vtutem calidam inaturalem cū materia aut absq̄z materia t ēillud qō est plurimū: qr̄ renes at trahūt ab eē vltra q̄z illud qō tollerāt: qr̄ expellūt illud. deide attrahūt ab eē: t par ab eis que sūt an te ipz. nō ergo cessat illic attractio cōtinua aquosita tis t expulsio. Et tu scis q̄ qñ expellit illō quod cur rit: qñq̄z pducit ad liquefactionē t ad ethicam, ꝓp multitudinē attractiōis hūiditatis ex corpore: t qz p bibēt ab eo qō oz ipz recipere ō, supfluitate hūiditatis p potū aq̄. Et tu qdē scis t cognoscis signa eoz̄ q̄ dā sūt t lecta vsq̄ ad hāc horā. ¶ C. xvij. de cura.

Diabetes qdem cū accidit plurimū accit ex ca liditate ignea. quapp plīm curationis ei⁹ est ifrigidatio t humectatio cum fructibus t oleribus t robur frigidis de illis que non prouocant sicut sunt lactuca t papauer: t quiescere in aere fro hūido t sedere i tina aque ffe tādiu dō ec fortasse cō geletur t sedetur sitis eius t ifrigidentur renes t fortes fiant lacerti eoz̄. t cōfert i ea odorare canforā et nenufa. t silia de redolentibus frigidis. Et de illis q̄ valent ad hoc ē dormire t occupatio a siti ē regimē antecedens: quare oz vt occupetur saltem sumēdo i potu superfluitatem aque. Et melius illo est vt su mat i potu aquam fiam valde. deinde cuomat eam t iteretur istud i eo: t oz vt conuertat aquositas a re nibus cum vomitu t sudore forti. ¶ Et stupefactio pūs alchati est ex eis que ꝓferunt p dormitationem vtutis ab obedientia aque t defectu ei⁹ ab attractio ne. iterū t de illis que oz ipm deuitare ē labor dorsi t assumptio diureticorum: t lenificatio qdē natuī cōfert eis: t si nō cū alijs: saltem cū clisterib⁹ tempe ratis. Plures nāq̄z eoz̄ existunt sicce nature: t qñz idigent phlomia i pncipijs egritudis. Et de ebibi tis iuuatiuis ē lac de quo extrahit butyz acetosum ifrigidatum: t de ipso melius est illud quod est ma gis spissum: t ꝓprie quod est ex lacte omino t aqua cucurbite assate: t succus citro. cuz pstl. t aqua gra nati acetosi t aqua mori t aqua prunoz̄ t filia hoz̄ Et sint potus huius generis t eoz̄ fractio cū aqua quantū pōt est. t rob mente confert eis valde t aq̄ ros. imo succi ros. ʒ. i. ꝓfert eis sedās sitim eorum: t dosis sit quātitas cotile vnius lactis. Et iteruz aqua distillata ex lacte vaccio subtracto butyro: aut lacte omino acetoso extracto butyro. Et de illis que nos experti sum⁹ ad eos ē vt sumant alfoca t faria ordei t quotiēs ꝓturbat hoc ē magis frigidū qr̄ bibatur i frigidatum. Et de medicinis expertis sunt troc. de balaustijs fm̄ hūc mōz. ℞. acatie pondus. ʒ. ij. ro. ʒ. iij. boli ar. ʒ. iiij. gūmi. ʒ. i. dragagāti. ʒ. ℌ. bibat cū mucilagine psilij t aqua frigida t cū aqua cucur. Et iteꝝ troc. de spodio cū aqua cucur. aut citro. aut cum aqua grana. Et iteꝝ sumat spodij t terre sigillate t cancro. fluuialium adustoz̄ ablutoz̄ oīm ana. pars. i. t lacce tertia partis. i. t se. papaue. t se. lactu ce amboz añ. ps. i. t. ℌ. aggregent cū mucilagie psilij t formenti de troc: t dosis eius sit sicut ribes. Et de emplis illa que fiunt ex medicis i gbus est ifrigi datio t strictio. Descriptio empli: ℞. atriplices et capreolos vitis si inueniant: t maloz̄ t cydonioruz et zarur aliqd aggregetur ad illa. Et silr sula t ribes t acresta t ỹga pa. t cortic. granatoz̄ p̄misceant oīa p mixtione empli t administret. Et de epithimatibus illud qō recipit aca. ʒ. iij. thuris. ʒ. ij. succi barbe hirci ne t laudani t ramik. oīm añ. ʒ. ij. galla. ʒ. i. terant t ꝓficiant cū aqua myrthi humide t liniat cū eo. Et de clisterib⁹ fortibus i hac egritudine est clistere bo nū factū cū lacte de quo extractū est butyz t cuz suc cis frīs stipticis predictis i empls. ¶ Et qñz fit enema cū clisterib⁹ lenibus sicut q̄ sūt ex fenug. t oleo de cucurbita t oleo amigdalio. Libi aūt eoz̄ sunt illi qui nō sunt velocis vsiois ꝓpter suā subtilitatem aut choleram: aut ꝓpter suaz subtilitatem t paucitatē: ita q̄ fiant vapor: t resoluant t exsiccēt egōnem Et ei⁹ qdē exsiccatio: qñz fit p puersionē aquositatis ab itestinis ad senes: imo si ē subtilis resoluit aquositas ei⁹: ita q̄ nō aggregat ex eo plīm vric: t ē asso,

clatus lenitati nature qꝫ ē bōus: nam melior res dī
spositiōis ciboꝝ quos sumere precipiunt: ē vt sint
tales quatenꝰ comitci eos lenitas nature t cōfractio
sitis: t de illis que ipsis pferūt sūt sorbitiōes de cā
darusio t aqua kist ordei t almusalat t alellemec. t
qūz ponūt cum eis qđ pmittet cōstrictionem quam
ipsi faciūt nature t alesfidabegi plima t piguedies
carniū aialium t gallina piguis. Et đ pdibꝰ pedes
vaccini: t pisces recentes cum aceto ꝓparati si secu
ritas adest de eoꝝ siti: t lac ouinū decoctū cū aqua
dōec aq̄ ꝓsumat t aligd de lacte oīa illa pferūt eis. t
oꝝ vt a fructibꝰ custodianī i qbꝰ sūt inffatio t stipti
citas cū ꝓuocatiōe sicut sūt cydōia. ¶ Facū aute a
fritate q cū hoc nō eūaka siti t a cuꝰ pūtia nō acci
dit nobis rexerūt qđā sapientū antiquoꝝ t dixerūt
oportet vt sit subtilitas ad secandaz sitim eꝰ. deide
soluat cū clistericꝰ leuibꝰ aliquoticꝭ: postea soluat
cuz pillulis de aloe. xi. numero. quarum vnaqueqz
sit sicut cicer: deide dimitte eū tribꝰ diebꝰ t iterē re
gimen. t deide face eum monere sup cibum cum ra
phano t que sunt eis similia. deide calefac corꝑ eiꝰ
cum ventosis t ponant sup ipsum cuapozationes t
suffumigatiōes t ꝓprie extremitates eiꝰ. ¶ Et qūz
necesse ē tibi vt vtaris sup ipsum medicinis rubifi
cantibus: deide quiescat aligbus diebus. deide exer
citetur cum egtatione eq̄uali t temperata fricatiōe
t ꝓpōei extremitatibus eius: t i fine eius ꝓcipiat
vti balneo calo: t bibat vinum odoriferum.

¶ C. xix. de multitudine vrine.

Multitudo vrine est ſm modos de qbus ē il
le q sūt ſm semitū diabetis t nō istius cū quo
est sitis tantū: imoꝰ illius cum quo est sitis q̄
nō satiatur: t egredit aqua sicut bibit: t de illis ē cū
quo est sitis: t nō sunt ei dispositiones diabetis t eꝰ
vtus. ¶ Et de illis est cum quo non est sitis de qua sit
curandum. t si est ard oꝝ t acuitas eius tunc cā i ip
so est acuitas vrie aut vlcera sicut sciuisti: si nō fuerit
illic causa inuoluntarie emissionis vrie frigide. Frigꝰ
eni ꝓuocat multotiens ꝓpterea q ꝓstrigit t ꝓp
terea q calefacit ventrem. Et illius qdem vria mio
ratur cuius egestio multiplicatur t subtiliat. t illiꝰ
cuius siccat egestio multiplicat vria: t iam cognoui
sti, ea que cōtinuantur i hoc cum illis que ꝓterierūt
t iam qdem ꝓterijt curatio oīm illoꝝ. t dicā hic
iterum curationes eius que est ex frigore. Dico er
go q oēs medicie que sunt ad coitum calefacientes
iuuatiue sumtei q hz multitudinē vrie ex frigore. et
sorboꝝ oua sorbilia i ieiunio, iuuatiuū est: t sumere
gnā lactis cocta. Et ex eis que ipsis conferunt iterū
ē decoctio granoꝝ myrthi t piroꝝ siccoꝝ t dactiloꝝ
oī die cū. ℥. ij. in ieiunio. Et myrrha est de medicis
bonis t silr almabaleb t silr ciperi t thus t silr galā
ga t silr scoria ferri t coriandrū. Descriptio medica
mis. ℞. casto. t myrrqe t hasce t cuppularum glan
diū t piretri oīm aſi. ptes equales: fiant ex eis pillu
le cuz aqua myrthi humide de quo sumat ad mēsu
ram. ʒ. i. Clistere ad illud bonū t cōfortat renes. ℞.
succū alhasce decoctū donec fiat fortis t vitellū oui
t adipē renis caprini: colat t resoluant oīa ista eq̄li
t aggregēt t sumat de lacte recēter mulcto t butyri
t adipis gibbi cameli t olei alcabet ascodra partes
equales: quoꝝ summa sit silis ei que sumpsisti i pmis.
t cōquassent adiuicem. t fiat cum eis clistere.

¶ C. xx. de mictu sang. t saniei t vrina simili loture
carnis t capilloꝝ t de vrinis extraneis q̄ sūt sines ill.

Anguis qđē purus q mingitur: aut ē san. ꝓ
cedens ex mēbris que sunt supra renes t vesi
cam sicut est epar: aut ex corꝑe toto ꝓp re
pletionem multam supfluam: quare separat cōmu
nitas venaꝝ ſm species tres notas: aut dimissionē
ꝓsuetudis: aut absciſionē membri: t reliqua que sci
visti: aut ſm modum crisis t mundificationē super
fluitatū: aut obuiationē pcussiuam t saltum t casuz
t pcussionē expimentē san. t silr omne quod currit
cursu eoꝝ t hoc ſm minus. ¶ Et aut est i partibus
membroꝝ vrie ꝓpter icisionem vene: aut aptionē
eius: aut ipsius scissionem percussionem aut casuz
aut vētositatem aut frigus scindens cum detectione
aut ꝓpter corrosionem. t qūz est generatio illius
a tetano t spasmo fortibꝰ. Et qūz est spēs vrine san
guinee, ꝓpterea q liquefit carnositas redens i san.
aut ꝓpter vehementiam tenuitatis san. i corꝑe.
Hoc eni cū accit cū fortitudie renes attrahunt san.
plurimū: t sunt ꝑmo due itentiones i facilitate cur
sus san. qñ currit cursu supfluitatis: t qñ non ē ei
essentia quare currit. Et scō est itentio vna: t cum
renes attrahūt cū fortitudie expellūt illud ad vesicā

¶ Mictus vo san. silis loturecarnis fit aut ꝓp debi
litatem digestiōis t discretionē i renibus aut ꝓpter
debilitatē earūm i epate. ¶ Mictus vo san. pmixti
cū humoribus grossis fit plurimum ꝓpter debilita
tem renū. Et silr mictus rei silis capillis: nam fortas
se est cā eius, debilitas digestiōis renum: t fortasse ē
causa eius debilitas digestionis venarū. t qūz ē lō
ga valde. q. duabus palmis. t qūz est ad albedinez
decluis: t qūz ad rubedinē: t nō ꝓlongat nisi cau
sa sue generatiōis i inuolutionibus venarum renuz
aut aliorꝝ. Et ex cibis grossis, t generibꝰ lactis t gra
nis sicut fabis t silibꝰ: t nō ē i eꝰ mictu de timore
ſm q teneret corꝑ exitū eiꝰ t facit timere. ¶ Mictꝰ
ät puris t mictus san. permixti puris: qūz fit ꝓpter
eruptionē aldubellet i mēbris superioribꝰ pulmōis
t pectoris t epatis: quēadmodū sciuisti totū ꝑ loco
suo: aut ꝓpter apa cruptū i mēbris vrine: aut ꝓpter
vlcera i eis habētia pruritū: aut nō habētia pruritū

¶ Vrine vo grosse mingunt aut cā mundificatiōis
t crisis t expulsionis quā sequtur alleuiatio. Et qūz
fiunt ꝓpter multitudinem hu. grossoꝝ, ꝓpter ō
bilitatem digestionis. ¶ Vrine vero pingues facilis
exitus significant liquefactionem adipis. t oꝝ vt re
deamus i ca. distinctionis ad sermonē nostrum i vri
na. ¶ Inquit hyp. Cum migit san. sine dolore t est
paucus i horis qbusdam non est malum in eo.

¶ Cum autem perseuerat: tunc fortasse accidet se
dimictus purꝰ. ¶ C. xxi. de lignis.

¶ Icum san. puri qui est ꝓpter repletionez t

ꝛ causas cõpares ei significant cause sue ꝛ signa ecu
sarũ eius de illis que sc: uisti. Et ille qui est propter
apertionem venarum fit sine dolore ꝛ est mundus
syncerus. Cũ san. apertionis fit paulati: ꝛ eruptio
nis ꝛ fixionis fit plin: ꝛ in uesica quidẽ apertio ꝛ eru
ptio cum qua currat san. plurimus: ꝛ fit in renibus.
Uelice eni aduenit aquositas colata. san. vero nutri
mẽti recipit ex venis paruis in quibus venit ad eam
nutrimentũ tñ ꝗre nõ ẽ in ea san. exuberans. Et ad
renes qdem venit sang. plurimus cum aquositate.
Colatur ergo apud eos aquositas: ꝛ aduenit ei ve
ne magne ex quibus mẽbra alia nutrimentũ sumũt
quare est san. illorum plus ꝙ ille quo indigent. ꝗre
est plurimus. Et vene eorũ sũt nõ minute ꝛ necꝙ sũt
boni situs. eqlis. Uene vo vesicce sũt pseruate nõ ex
posite scissioni ꝛ eruptioni cum situ suo. Et san. gõ
vlcerum ẽ cũ dolore quodaꝫ. ꝛ si est corrosio ẽ pau
latim ad nigredinẽ declinis. Et qñꝫ est cũ eo feto: ꝛ
fit plin eius post egritudines. Et multotiens sũt cuꝫ
eo corices ꝛ sanies ꝛ pus ꝛ resoluit illud extrus san.
puris ꝛ sicut sciuisti ex signis vlcerũ ꝛ signis eius gõ
egreditur ex eis. Significat vero liquefactionũ lique
factio ꝛ ꝙ illud gõ nigitur de sanguine. est tenue si
cut adustũ ac si ipm sit abzatio libri. Illũ autẽ qui ẽ
pp tenuitatẽ san. corporis significat illud qdegredi
ex phlomia existens valde tenue: ꝛ nõ associatur ali
ud signum. Locus autẽ sanies ꝛ do oris cognosci
tur etiam per dolorem si fuerit dolor: ꝛ cognoscatur
per signa egritudinũ i quibuscũꝙ mẽbris existant:
sicut ꝑ signa aposthematis aldubellati aut vlceris aut
repletionis: ꝛ cognoscitur ex via cõmixtionis: nam
quãtomagis est altior tanto ẽ vehementioris cõmix
tionis ꝛ ꝙto plus ẽ inferior tanto ẽ vehemẽtioris se
parationis illo. Et illũ gõ ꝙ fit propter cãs vicinas
virge antecedit vrina ꝛ elongatus a virga postponi
tur ab vrina. aut permiscetur ei vehemẽter. Similis
aũt loture carnis est significatiuus debilitatis renũ
aut epatis. Illa qdẽ que ẽ ex renibus ẽ vehemẽtioris
albedinis ꝛ ad grossitudinẽ declinãs. ꝛ epatica ẽ ma
gis trahens ad rubedinem ꝛ subtilior ꝛ similis ꝛ san
guini. ꝛ significant apa illius ꝛ saniei vria signa apa
tis nota ꝑm mẽbrũ vnũqꝙ ẽ comitatiua febris: ꝛ
ille qui ẽ purulẽtus egrediens ab apate est plurim9
subito ꝛ non perducit ad excoriationẽ ꝛ vlcerationẽ
ꝛ nocumẽtum. ꝛ ille qui ẽ ex vlceribus ẽ paucus ꝛ se
paratur: ꝛ qñꝙ corrumpit incessum suũ cuꝫ sanie ꝛ
pus. ꝛ cũ illa q̃ de istis expulsionibus ẽ crenca ẽ alle
viatio ꝛ fortitudo ꝛ ẽ subito. Et illa que fit cãrepletio
nis aut cã dimissionis exercitij: aut abscisionis mẽ
bri. qñꝫ hꝫ ꝓpios.

¶ Cap. xxij. de curatione.

Hactenus qdẽ a repletione ꝛ q̃ cũ ea dicũtur iaꝫ
scisti curationes in ꝓncipijs vniuersalib9
ꝛ que sũt postea. De facto vero ab vlceribꝰ
tã sciuisti ꝙ curatio eius est curatio vlcerum ꝛ cor
rosionis. Et iam ostendi tibi omnia illa in loco
suo. Et cura debilitatis digõnis in renib9 ꝛ epate ꝛ li
quefactionis ꝛ tenuitatis humoꝝ totuꝫ est ex illis q̃
sciuisti. ꝛ scias ꝙ crenici ꝛ eius qui est hꝫ semitã expul
sionis nõ est retẽtio necessaria. Cũ ergo idiges phlo
mia: tũc magis cõfert saphene ꝗ basilice ꝛ subtilia
cibũ ꝓ phlomiã: ꝛ nõ approximes stipticis sicut ẽ
cibus factus cũ sumac: nisi postꝙ vria significat mũ
dificationẽ. stiptica enim congelant qõ inuiscatum ẽ
ꝛ constringunt. quare quandoꝙ reuertitur aquosi
tas ad posteriora ꝛ in ea est tumor ꝛ similiter acetosa
Dictus aũt capillorũ idiget vt i ipo administrãtur
subtiliatiua incisiua ex diureticis ꝛ medicis ad lapidẽ
ꝛ vt sit cibus humectans hũectatione abũdanti. Et
curatio quã nũc oꝛ me dicere ẽ curatio mictus san.
ꝙ est cã separationis cõtinuitatis in venis. Et cura
tiones qdẽ cões iter illũ ꝙ ẽ causa vesice ꝛ renũ: sũt i
frigidatio ꝛ constrictio cũ medicis quaꝝ plures dixi
mus i ca. fluxꝰ san. mẽstrui. cũ stupefacientibus: vt fa
ciant penetrare medicias: ꝛ vt tu antecedas cũ attra
ctione' san. ad posteriora cũ vẽtosis: ꝛ phlomia sub
tili pauca ex basilica ꝛ acceptione cibor ingrossantiũ
san. ꝛ infrigidantiũ ipm ꝛ qete ꝛ tranqllitate ꝛ cõstri
ctione mẽbroꝝ extremoꝝ. Et oꝛ vt dimittat coitum
oio. ꝛ oꝛ vt tu administres tinas i quibꝰ decocta sũt
stiptica ex lentibus excoriatis ꝛ ex corticibus gra
natoꝝ ꝛ cydoniꝫ ꝛ piris ꝛ gallis ꝛ virga pastoris ꝛ
similibus. Et de medicis forioribus i retẽtione eiꝰ
sũt alhasce ꝛ serratura ligni alnabac ꝛ radix centau
ree maioris ꝛ grana peonie. Et de epithimatibꝰ ra
dices raphani ꝛ silique nabatie ꝛ silique spine ꝛ sũac
ꝛ radix pruni siluestris ꝛ cortic. granatoꝝ: de quibus
fiat epithima cũ aqua ribes aut acreste ꝛ succi rosꝫ. ꝛ
sempuina sola est epithima bonũ ꝛ prope radix eiꝰ
cũ dragaganto ꝛ aliquo succoꝝ stipticoꝝ. ꝛ ex liniũ
tis i dorso ꝛ pectine sunt myrrha attrimẽtũ ꝛ galle ꝛ
charte cõbuste ꝛ acatia. Et de illis que bibuntur est
troc. q recipit balaustiaꝝ. ꝛ san. dra. ambozũ. añ. ʒ.
i. Et de fortibus que necessaria sũt i mictu san. ex ve
sica facto: est troc. huiusmodi. ℞. aluminis iameni ꝛ
balaustiarũ ꝛ sanguinis draconis oium añ. ʒ. i. dra
gaganti. ʒ. ij. ꝛ gũmi. ʒ. ʒ. detur in potu i vino põtico
dulci: ꝛ succo portulace ꝛ qõ est sub illo. ꝛ magis in
colunie est illud qõ recipit dragaganti ꝛ seminis pa
paueris ꝛ terre sigillate ꝛ succi barbe hircine ꝛ gũmi
prunoꝝ nigri ꝛ karabe oiuꝫptes eqles. ꝛ dosis eius
sit a duabus. ʒ. vsqꝫ ad. ij. Et iterũ radix sempuine ꝛ
karabe amboꝝ añ. ps. i. folij ps. ʒ. aluminis iameni
sexta ptis vnius boli ar. ps. i. ꝛ media: ꝛ dosis eius ẽ
vsqꝫ ad aureum medium i quibusdã succis stipticis
Et quandoꝙ ponũtur i eis stupefaciẽtia. sicut ẽ hec
descriptio. ℞. croci ꝛ granoꝝ alharmel ꝛ granoꝝ
malue siluestris ꝛ opij oiuꝫ añ. ʒ. ij. amigdalas mũ
datas. ʒ. iij. ꝛ ʒ. numero: de quo sumatur ad nucis
magnitudinẽ. ꝛ iterũ cortic. mãdragore assati ꝛ amisi
assati ꝛ granoꝝ pini assatoꝝ oium añ. ʒ. iij. papave
ris nigri. ʒ. xij. ꝓficiatur cũ vino de quo sumatur põ
dus. ʒ. ij. ꝛ iterum suffuf coꝛnu cerui adusti ꝛ draga
ganti sũ antur ptes eq nales: ꝛ fiat suffusꝰ cũ rob myr
thi. Et iterũ medicamẽ qd antiqui laudauerunt ẽ se
mis almugath mũdati grana. xxx. ℈na pini. xij. nũe
ro amigdale amare excoriate. vij. numero: semio

malue.3.iij.sit dosis eius.3.i.in ieiuno. Illud vero qđ vesice ꝓpriũ est:ẽ vt ponãtur medicie que ebibũ tur fortiores:t diuretica i ea fortiora iterũ. Et de illis quibus iuuamentuz fit iterũ:est vt empletur cũ spõgia infusa in aceto que ponatur in omnibus laterib⁹ eius t in duobus emũctoriis t aliis. Et vt admistrẽ tur medicie i ea iniecte cũ succis:sicut ẽ succus arno glosse t succus albatat:t succ⁹ portulace. Et de medicinis troc. aneti predictus.t troc. de stupefacienti b⁹ predictis:t cornu ceruinũ adustũ t karabe t scin canabis t gũmi galle t succus barbe hircie t balaustie t aliquãtulũ aneti t plũbum adustũ ablutum t virtus de stupefaciẽtibus opiatis t cũ hyusquiamo sunt ꝓfecta. Et de regimine retẽtionis cursus san. vesice ẽ positio ventositatũ sup illa t anchas t pectinẽ illud eni retinet san. Deide adhibeatur regimen ei⁹ qđ inuiscatur ꝑm qđ dictũ ẽ. Et de cibis ẽ panis tritus i lacte e ex quo butyrũ est extractũ.t cib⁹ ꝓditus cũ granatis t cibus factus cũ sumac. Et si virtus fuerit debilis ꝓfortetur cũ iure stipticoz ꝓfortato cũ carne ꝓtrita t cibetur cũ alesfidabegi t ex cubegi t pdictis masculis t turturibus cũ aceto ꝓditis:t cum aqua acreste t granoz granatoz t lacte decocto t similibus illis. Et si nõ fuerit excusatio a vino ꝓpter casũ virtutis aut vehemẽtiã desiderij:tũc detur ponticũ grossũ nigrũ. Cũqz sanat ille q migit san.aut sanie:tẽ bibat illd qđ ẽ pnũrtũ. aut abstergat t puocet t nõ retineat vria oio t redeat egritudo. Hẽ.xx.de dispõnib⁹ gnãtionis masculoz q ẽ duoz tractatuũ.

Tractatus ꝑmus de vlibus t appetitu coeũdi.

C.i.de anatomia testiculoz t vasoz spermatis.

Vblimis deus creauit duos testiculos sicut sciuisti qui sũt mẽbra principalia i quibus generatur sperma ex hũiditate delata ad eos i venis q est .q. superfluitas cibi ãrti in corpore toto.t ẽ san.magis digestus t magis subtilis.ꝓmouet eniz i eis p spiritũ.t in meatibus q veniũt ad duo ouа est de venis pulsatilibus t quietis plm ramificatis ex vena pulsatili:t vẽa qeta q sũt due radices ramificatione plurimoz ãfractuũ t inuolutionũ q tamdiu ramificãtur donec iciũo tua quã in vna illaz duarũ faciãt silis incisioni tue quã facis i pluribus venis pp multitudinẽ orificiorũ q apparent. Deinde effunditur ab eis i vasis spermatis q dicemus ad virgã t pijcitur in ꝓmixtione cũ muliere q ẽ coitus naturalis ad matricẽ cui obuiat matricis orificiũ cuz apertione t attractione vltima cũ conueniũt duo ptes sil. Et testiculi qdẽ duo creati sũt t ẽ sba oui ex mẽbro glãdoso albe carnis q est res magis silis carni mãmille: t assimilat san.q effunditur i ipo cũ colore suo:quare albificatur t ꝓprie ꝓpter illud qđ ꝓmouet i ipso de aere tate t p spiritũ. Et meatus quidẽ in quo venit vene ad testiculos ẽ ex siphac maiore qđ ẽ sup renem. Oz pãniculi q tegit arterias t venas venientes ad testiculos origo est ex siphac maiore sicut sciuisti in loco suo:t similiter continuatur etiam cum panniculo nuche t descẽdit sup illud qđ descẽdit de venis t istis pẽsoriis i ptib⁹ iguinũ ad duos testiculos: qr gnãtur ex eo meat⁹ iter penetrãs.t pãniculi tegẽtis illud qđ penetrat i barbaki inguinis gnãtio est ex eo. Et tu iam sciuisti i anatomia venaz q ad ouũ sinistrũ venit vena alia ab illa q venit ad dextrũ cũ nutrimẽto Et q illa q venit ad dextrũ effundit ad ipm san.magis digestũ t magis mũdificatũ ab aquositate. Et ouũ qdez dextrũ i plib⁹ poib⁹ est fortiꝰ q sinistrum nisi i illo q ẽ in iudicio lassitudis. vasa aũt spmatis incipiũt sicut barbaki exite i vnoquoq ouo barbaki vno qsi ipe sit sepat⁹ ab eo nõ ex ipso gnãtus: hz sit ꝓtigens adherens.t dilatat vnãquodq corz t ppe ouũ dilatatiõe q hz hẽtitatẽ sensatã. deide incipit constrigi cuius ramificeiũ ꝓprie in mulierib⁹ vice altera ap statũ suũ:t ista vasa ascẽdũt i pmis:deiñ declinãt ad collũ vesice sub meatu vrine. Virga vo ẽ mẽbrũ instrale gnãtũ ex mẽbris singularib⁹ ligamẽtalib⁹ t neruosis t vẽtosis t carnosis. Et principiũ origis ei⁹ ẽ coz⁹ ortũ ex pte pectinis t ligamẽtale plime cõcauitatis late cuius sit gnãtũ i plib⁹ dispõnib⁹ cooptũ:t ió q ipm replet vẽtositate fit erectio. Et currit sub hoc corpe arterie plres dilatate supra hoc qđ ꝓcẽdit hẽtitati huiꝰmõdi. Et aduenit ei nerui ex spõdilib⁹ caude lz nõ plm sint submersi i sba ei⁹. Et ipsi ñ sũt nisi nerui quoz sba ẽ ligamẽtalis quati sẽsu. Et nerui ex qb⁹ erigit ap. S. alij sũt a neruis mollificatiuis ex qb⁹ mollificat. Et tu qdẽ iã sciuisti lacertos ꝓprios vge i ca.lacertoz. Et i vga sũt meat⁹ tres.i.meat⁹ vrine t meat⁹ spmatis t meat⁹ alguadi. Et scias q vge aduenit vtus erectiõis t ventositas a corde. Et aduenit ei sensus ex cerebro t nucha. Et aduenit ei san.eqlis t desiderij ex epe. Et desiderij nãle qđz fit ei cã renũ:t apd me pncipiũ ei⁹ est ex corde.

C.ij.de causis erectionis.

Erectio accit qđz pp tẽsionẽ canne ꝓcaue t q squsit cã dilatate t plogate pp illd qđ effudit ad ipaz de vẽtositate fortiquã defert spũs desideratiꝰ spissus i quo iccdit sã. plm⁹ t spũ grossus. Et pp illd accit cũ fõr⁹ ẽ ex calefactiõe arteriaz q sũt i mẽbris spmatis t attractiõe vẽtositatis t spũs t san. ad ipaz vt erigat. Et de illus q adiuuãt ad hãc erectiõz ẽ oẽ i quo ẽ hũiditas extrãea ꝓpta ad hoc vt puertat i vẽtositatẽ:t ẽ nõ facile. Nõ ei põt digõ ꝓma puertere cã i vẽtositatẽ:t finire illd qđ ex ea resoluit in vẽtositatẽ resolutiõe veloci:immo figit vsqz ad digestionem tertiam. Illic eniz inflat. Et vsus coitus ꝓfortat hoc mẽbrũ: t facit ipm lacertosum t ingrossat ipsum.t dimissio eius liquefacit ipsum. Operatio nãqz quẽadmodũ dixit hyp. ingrossat t oponis ei⁹ dimissio lãfacit. Et cã qdem desiderij t motus ei⁹:aut est meditatiua: aut est ꝓpter multitudinẽ ventositatis in san. ex quo gnãtur spma t ex quo nutrit instrm virge qr inflat t erigit. t fit ꝓpter illud qđ mouet ex desiderio pp ꝓpationẽ mẽbri ad illud:qñ tensio facit accidere mordicationez. Et iterũ cũ ꝓgregat spma in mẽbris coit⁹ t multiplicat igsitio separatiõis ei⁹ mouent materie i ipsis. Et qñz sit

erectio pp̃ mozdicationẽ materie stãtis in glãdulis positis i duob⁹ lacertib⁹ orificij vesice: aut materie tenuis subtilis veniẽtis ad eã ex renibus sicut fit pp motũ spmatis ipius cũ acuit⁊ multiplicatur⁊ mozdicat.

¶ L.iij. de causis spmatis.

Sperma ẽ supfluitas digõnis q̃rte q̃ fit cũ di sparũt̃ cabus i mẽbris reludando a venis: tertia digõne.ia expleta.⁊ est de sũma hũiditatũ p̃me coagulationi ex qua nutriunt mẽbra dura vpote vene⁊ arterie⁊ sũtia illis. Et q̃z repitur ꝺ ea pliz retentũ i venis ad qꝺ iam p̃cessit digõ q̃rta⁊ re mãlt vt nutriant ipso vene: aut puenit ad mẽbra hõ genea⁊ nutriant p̃ter q̃ necessaria sit magna altera tio illius⁊ pp illud puenit spma ex eo. Et apud. B. qdẽ⁊ medicos masculo⁊ femie sil' sũt duo scia ꝺ q bus ambob⁹ ꝺf nom̃ spmatis nõ cõitate nois tñ sz vniuoce. Et i vnoquoq; duoz̃ seiuz̃ ẽ virtus formã di⁊ iformandi sil'. verũ senũ masculinũ ẽ fortius in virtute a q̃ est inceptio formationis iussu dei. Et semẽ femineũ ẽ pliz in virtute a qua ẽ p̃incipiũ iformationis. Et spma qdẽ masculi expellit ppe matricem ẽt qf deglutit ipm os matricis attractione vehemẽti. Et spma qdẽ mulieris expellit iter matricẽ ei⁹ in vasis⁊ venis ad locũ p̃ceptiõis. Sapiẽtũ ꝺo medicoz cũ itentio cõprehendit est cõprehẽtio: q̃ i spmate masculi ẽ p̃cipiũ formatiõis:⁊ q̃ in spmate femineo est p̃cipiũ iformationis in re ppria. Virtꝰ eni formatiua i spmate masculi itendit iformando ad simlitudinẽ eius a quo separatũ est nisi sit aliquid qꝺ impediat⁊ phibeat.⁊ vtus iformatiua i spermate mulieris itendit sepatiz in recipiẽdo formaz ad hoc q̃ recipiat eam fm̃ silitudinẽ ei⁹ a quo separatũ est. et nomẽ qdem spmatis cũ de eis duob⁹ ꝺf est p cõitatẽ nois vt cõponat intẽtio aggregans rez distictaz i intẽtione. Nam i intẽtõe q̃ noiatur expulsio virilis pmatica nõ noiat expulsio femie sp̃matica.⁊ vere qꝺ naz spma viri e calidũ digestũ spissuz:⁊ spma feie ẽ genus san. mẽstrui digestũ parũp:⁊ puerluz paruz⁊ nõ elongat a vtute sanguinea clõgatione spmatis viri.⁊ ppter hoc assimulauerũt ipz phi ãcedentes mẽstruo. Et dixerũt q̃ spma masculi q̃ pmiscetur operat cũ virtute:⁊ nõ est alicui pti eius plũm⁹ introitus i rectificando pticularitatẽ corpis ifantis. Illud eni est spmatis mulieris⁊ san. mẽstrui: imo pliz stuꝺij sui est i pticularitate spũs ifantis⁊ nõ est nisi sic̃ corgulũ agens in lacte. Sperma aũt mulieris ẽ fundamẽtũ pticularitatis corporis ifantis. Et vnũqꝺq; ambor̃ exuberare facit qꝺ generat san caliduz⁊ humidũ. Cognitio ꝺo certitudis vnius hor̃ duarum itentionum pertinet ad sciam nãlem:⁊ nõ nocet me dico ignorantia ei⁹. Et nos qdẽ iam exposuim⁹ ꝺispõnẽ i ea i libris nr̃is radicalib⁹. Et hyp. qdẽ dixit i suis itẽtionib⁹ q̃ plm̃ materiei spmatis ẽ i cerebro ex quo descẽdit ex duabus venis que sũt p⁹ãbas aures: quare pp hoc abscindit phi onia ãbor̃ generationẽ⁊ facit incurrere sterilitatẽ⁊ est san. eius leuis:⁊ continuate sũt nuche vt nõ clõgentur a cerebro⁊ q̃ ei simflantur spacio longo: q̃re alteraretur ppio illi⁹ san.⁊ cõuertet: imo puenit ad nuchã: deide ad renes: postea ad venas q̃ veniũt ad testiculos.⁊. B. q dẽ nõ sciuit an faciat incurrere icisio hor̃ duarũ sterilitatẽ an nõ. Michi vero vi q̃ non oz vt sit spma ex cerebro solo: q̃m⁹ eius fermẽtũ ex cerebro sit.⁊ est verũ qꝺ hyp. dixit ꝺ cẽ duar̃ vẽar̃: imo oz vt siẽt ex oi mẽbro p̃ncipali fõs:⁊ vt sit ex mẽbris alijs resudatio ẽt ad istas radices:⁊ pp illud ẽ assimilatio:⁊ ppt hoc generatur ex mẽbro diminuto mẽbrũ diminutũ lz illud fiat dũ venę nõ vltimũ finẽ sequũtur:⁊ ñ, pcedit appetitus vltim⁹ cũ digõne ppletã. Et spma q̃z expellit vẽ tositas pmixta ei⁊ necesse ẽ vt⁊ precedat exitus ei⁹ exitũ illius.

¶ L.iiij. de signis pplonis mẽbroz spmaticoz.

Igna pplonis calẽ sũt appitio venar̃ in virga⁊ pelle testiculoz⁊ grossitudo ei⁹⁊ asperitas ipius. Et velocitas ozus piloz̃ sup pectinẽ⁊ q̃ sequũtur ipz⁊ aspitas⁊ multitudo⁊ spissitudo ipoz⁊ velocitas, pfectionis. Et qui vult cognoscere pplonẽ sui spmatis rectificet regimẽ: deide attẽdat colorẽ sui spermatis. Signa pplonis frẽ sũt contraria illis signis. Signa pplõis hũide sũt subtilitas spmatis⁊ multitudo ei⁹⁊ debilitas erectõis. Signa cõplonis siccẽ sũt cõtraria ill signis:⁊ q̃z egredit spma i ipa filosũ. L.v. ꝺ signis pplonis calẽ⁊ siccẽ.

¶ Unt dñium spissitudis ẽ spmatis. Et assiduatio desiderij apꝺ q̃libet pñtiã. Et q̃ impregnat plm̃. Et efficit masculũ. Et est desiderũ vehemẽs⁊ velox.⁊ ei⁹ erectio est fortis: verũtñ abscidit a coitu itez̃ velocit. Mꝺ si supfluat calitas⁊ siccitas. crit parũ aq̃⁊ paruz delectõis cũ velocitate erectionis. Pili vo sũt sup pectinẽ⁊ anchal⁊ q̃ sũt inter eas sunt in calida⁊ sicca plẽs spissi.

¶ L.vi. de signis pplexionis calide⁊ hũide.

Est pluris spmatis q̃m cal'a⁊ sicca: sz ẽ paucio rũ pilor̃⁊ min⁹ ipregnans⁊ vehementioris fortitudis sup coitũ plm̃⁊ nõ ẽ pluris ꝺsiderij⁊ erectiõis. Et ledit a dimissione coit⁹ supflua: Et ẽ plurime pollutionis⁊ velocis executionis.

¶ L.vij. de signis pplexionis frigide⁊ humide.

Unt lenitas pectinis. Et tarditas desiderij coitus. Et tenuitas spmatis: Et paucitas in pregnationis. Et tarditas ort⁹ piloz̃⁊ paucitas. L.viij. ꝺ signis pplonis frẽ⁊ siccẽ eoz̃.

Unt grossitudo spermatis⁊ paucitas eius Et ẽ diuersa a cal'a⁊ hũida in mõis oibus.

L.ix. de signis pplonũ inaturaliũ.

Unt vt accidẽt signa q̃ sũt naturaliũ dũ nõ fuerit p̃ius. Et significat eor̃ distictionẽ sensus.

La.x. de iuuamẽtis coitus.

Ditus bon⁹ ẽ ille q̃ fit i hora quã supfluita tũ segtur eũo⁊ alleuiat corp⁹⁊ pparat corpus ad augmẽtũ: sicut cũ de cibo postremo sumitur aligd quasi delegatũ mouet: nã vt restauret motu fortẽ: q̃n sequitur ipressio fortis⁊ aduuat eã illꝺ qꝺ ẽ i hor̃ ꝺ pfectione. Et q̃z segtur ipz explio cogitatiõis dñantis⁊ acqsitio audacie⁊ edõatio⁊ re supflue⁊ acqsitio grauitatis. Et ipe qdẽ confert

melle ꝛ plibus egritudinib⁹ choleꝝ nigre: ppea q̄ dilatat ꝛ ppea q̄ expellit fumū ſpmatis aggregatuz a pte cerebri ꝛ cordis. Et pfert doloꝛib⁹ renū repletorū ꝛ egritudib⁹ phlatis oib⁹ ppie i eo cui⁹ calitas inata é fortis quā nō deſtruit exit⁹ ſpmatiſ: ꝛ pp hoc regrit appetit⁹ cibi. Et q̄z abſcidit mās apatuz accidētiū i pūb⁹ iguinū ꝛ teſticuloꝛ. Et o ém cui aduenūt ap dimiſſionē coit⁹ ꝛ ſtrictionē coit⁹ tenebroſitas viſus ꝛ vngo ꝛ grauitas capitis ꝛ doloꝛes emicroꝛ ꝛ anchaꝛ ꝛ apata coꝛ q̄ ceperat⁹ é ſanat. Et plmoꝛ quoꝛ pl'o regrit coitū cū ipſū dimittunt i frigidaꝛ coꝛ ꝛ reliquę diſpōnes: ꝛ cadit appetit⁹ cibi ita vt ipz ēt nō recipiat ꝛ expellat eū vomitu. Et oēz i cuius coꝛpore é vapoꝛ fumoſus coitus alleuiat ab ipo: ꝛ pfert ei ꝛ remouet ab eo qđ timet de nocuñto coartatiōis vaporis fumoſi. Et q̄z accit viro ex dimiſſiōe coit⁹ ꝛ abūdantia ſpmatis ꝛ frigoꝛe ei⁹ ꝛ pueriſiōe ipſius ad vētoſitatē vt mittat ſpma ad coꝛ. ꝛ cerebꝝ vapoꝛē malū vētoſum: ſicut accit mulieri b⁹ ex coartatiōe matricis ꝛ miozes diſpōnes illi⁹ no cumēti: ꝛ añq̄ ſpgat vētoſitas ſunt grauitas coꝛporis ꝛ frigiditas ei⁹ ꝛ difficultas motuum.

L.xi. ð nocumīto coit⁹ ꝛ diſpōnib⁹ ei⁹ ꝛ malia figaꝛ

Dixit eūat de ſba cibi poſtremi qſ debilitatez affert: cui⁹ ſile alie nō afferūt eūones: ꝛ eūat d ſba ſpūs rē plurimā pp delectatōz. ꝛ ppter illud q̄ plus delectaꝝ plus ſunt cadentes i debilitatē Et coit⁹ qđē velociter facit pueniꝛe illuz q̄ plurimū eo vtiꝝ ad ifrigidationē ſui coꝛporis cā ſui ꝛ reſolutionē caliditatis inate ꝛ mozificationē virtutis: ꝛ p parat ipm i pmis ad caliditatē fumoſaz adeo dōec multiplicent ſup ipm pili. deinde ſuccedūt ei ifrigidatio pplcta ꝛ debilitas ſenſuū viſus ꝛ audit⁹ ꝛ accidūt cruri b⁹ ei⁹ repoꝛ ꝛ doloꝛ: qſ nō foꝛtitaz ſuſtinet onus ſui coꝛporis. Et q̄z ſimilat diſpō eius epilie occulte pp illud. ꝛ q̄z ſupat i ipſo nigredo. deinī ei trinitas ꝛ accidūt ei periodi a ðbilitate. ꝛ vſ ei q̄ ſit iceſſus formicaꝛ i mēbris ſuis icipiens a capite ſuo vſq̄ ad finē doꝛſi. Et accit ei tnitus ꝛ multotiēs accidūt ei ſe. acute adurentes Et q̄z aduenīūt ei tremoꝛ ꝛ debilitas neruoꝛ ꝛ vigilie ꝛ pminentia oculoꝛ ad exterioꝛa ēt ſicut accit i ſeparatione aie a coꝛpoꝛe ꝛ accidit ei caluitū epilepſia ꝛ doloꝛ doꝛſi ꝛ renū ꝛ veſice Doꝛſū ð o ignelcit ꝑus qſ attrahit mām doloꝛ ad ipm ꝛ reſtringit coꝛ nā. Et q̄z facit curre re colicā: ꝛ facit accidere eis fetoꝛē ꝛ fetet coꝛ os et carnes gigiuaꝝ. Et i illis i quoꝛ coꝛpoꝛe ſūt hūoꝛes mali cholici mouet poſt coitū hoꝛripilatio. ꝛi cui⁹ coꝛpoꝛe ſūt hūoꝛes putridi, pcedit poſt coitū ex eo odoꝛ fetidus ꝛ ei q̄ eſt debilis digōnis accit poſt coitū rugitus. ꝛ de hoibus eſt q̄ eſt paſſus pplōnē malam: dimiſſio coitus ꝛriſtat plm ꝛ grauat coꝛp⁹ ei⁹ ꝛ caput ipſi⁹ ꝛ rixaꝝ ꝛ multiplicaꝝ pollutio ipſius et ſi é ei obediens debilitat ſtōus eius ꝛ deficcaꝝ. ꝛ de hoib⁹ digniꝛ alienatiō e coitus é ille cui aduenit p⁹ ipm tremoꝛ aut frigus aut ſtrictio anhelitus occulta ꝛ pulſus coꝛdis ꝛ pfunditas oculoꝛ ꝛ deſtructio appetit⁹ cibi ꝛ cuius pectus é ifirmuz aut debile aut eſt debilis ſtōi. Dimiſſio eni coit⁹ é pueniēciōꝛes ei q̄ hz ſtōm debilē ꝛ deuitēt ipm de mulieri b⁹ ille q̄ aboꝛtū patiunt. Et i coitu qdem ſunt figure male ſicut ſi aſcēdat mulier ſup viꝛ. Figura ei i coitu illa é mala ex q̄ timet ramex ꝛ iflatio ꝛ vlcera vge ꝛ veſi ce pp laboꝛē ciecciōis ſpmatiſ. ꝛ dubitat ſi currat ali qd i vgā ex pte mulieris Et ſcias q̄ retētio ſpmatis i coitu é mala valde. Et q̄z pducit ad ꝛtritionē vni⁹ duoꝛ ouoꝛ ꝛ oꝛ ne coitus fiat neceſſitate feciſ aut migēdi mota nz cū exercitio ꝛ motu aut p⁹ paſſionē aialē fortē. Et coit⁹ qdē cū ifantib⁹ é ſed⁹ apō multitudinē gētiū ꝛ phibit⁹ i lege: ꝛ é ex pte nocibilioꝛ ꝛ ex pte min⁹ nociu⁹. Et ex pte qdē q: nā idiget i ipſo motu plimo vt educat ſpma é nocibilioꝛ: ſz ex pte alia q̄ſ ſpma nō expellit cū eo expulſiōe plima ſicut fit i mulieribꝝ é miozis nocumēti: ꝛ comitatur ipm de iudicio pūtie minus q̄ꝛ valua.

L.xij. de hoꝛis coitus.

Oꝛtet ne coit⁹ fiat ſup replōnē: ꝓhibet enī digeſtionē ꝛ facit cadere i egritudies q̄s efficit mot⁹ ſup replōnem ꝛ debilitat. ꝛ ſi accidat alicui illō tūc oz vt moueat p⁹ ipm paulati vt deſcēdat cib⁹ iſtō ꝛ nō naz: deide doꝛmiat. Et oz q̄ſtū pole é ne coēat aligs cū adeſt vacuitas itez, hoc ei é nocibili ꝛ oncroſi⁹ nāe ꝛ magis pnecās caloꝛē innatū ꝛ magiſ attrahēs liq̄factionē ꝛ ethici ꝛ arefactionē. Immo oz vt fiat cū cib⁹ deſcēdit a ſtō ꝛ pplet digō pria ꝛ ſcda ꝛ mediaꝝ diſpō i digōe tertia: ꝛ hoc diuerſificaꝝ hoib⁹. Nō ergo audiēd⁹ é fmo ci⁹ q̄ dic: oz vt fiat illud p⁹ pleniētū digōnis tertie ex oi mō. Illa. n. hoza é hoza vacuitatis cū coꝛp⁹ icipit i ſpſtiōe ꝛ i oib⁹ mēbris ſūt reliqe cibi i via digōnis. Nā de hoib⁹ é q̄ é i huiuſmōi diſpōe i pricipijs noctis qſ fit illa pueniētioꝛ hoꝛaꝝ coit⁹ ei ex generib⁹ p dictis. ꝛ ex pte alia: ꝛ é q̄ ſōn⁹ long⁹ ſuccedit ei ꝛ accreſcit cū eo vt ꝛ figit aqua i matrice pp ſonū mīris Et oz ne coit⁹ fiat niſi a deſiderio ſano qđ nō excitat aſpect⁹ aut ituit⁹ aut peurit⁹ aut ardoꝛ. Sz pmonet ipm multitudo ſpmatis ex repletiōe ꝛ adiuuat totū illud ſanitas vtutis. Et oz vt vitet coit⁹ p⁹ ſatietatē nauſeatiuā ꝛ p⁹ cūationes fortes ex vomitu ꝛ fluxu vētris ꝛ colirica paſſiōe ꝛ diaria ſcā ſubito et mot⁹ corpoꝛeos ꝛ aiales ꝛ apud motū vrine ꝛ ſterꝛiſ ꝛ phlomia. Diariā ð o ātiq̄z qūz alleuiat ſua exſiccatiōe ꝛ trahēdo mās ad ptē aliā a pte iteſtinoꝝ. ꝛ oz vt deuitet i tpe ꝛ regiōe calidis. Et deuitet ipſum vir coꝛpoꝛe ſuo iā calefacto: aut iffrato lz p⁹ calefactionē ſit; columnioꝛ q̄ꝛ poſt iffrationē. ꝛ ſilr poſt hūitatē melioꝛ q̄ꝛ p⁹ ſiccitatē. Et melioꝛ horarum equaliū é hoza quā determinauim⁹. ꝛ q̄ vtiꝝ eo in ipa p⁹ ſpaciū i quo nō abhoꝛret coitū inuenit lenitatē ꝛ alleuiat anhelit⁹ ꝛ bonus fit ſenſus.

L.xiij. de ſpmate generante ꝛ nō generante.

Sperma ebriꝝ ꝛ decrepiti ꝛ iſantis ꝛ mlti coit⁹ nō generat. Et ſpma hūtis mēbra debilia raro generat ſanū Et q̄ſ, plōgat virga valde, p longatur ſpaciū mot⁹ ſpmatis: qſ venit ad matricē

caloꝛe ei⁹ inato tã fracto. nõ ergo gnãt fm plurimũ
La.xiiij. de signis eius q coiunt.

Crina ei⁹ ẽ hũs filos ꝛ ramos pmixtos ad
inuicem. La.xv. de diminutõe coitus.
Ẓlusa aut ẽ in ỽga ipsa: aut i mẽbris spmatis
aut in mẽbris pncipalib⁹ ꝛ que sequũt ea: aut
in mẽbꝛo medio inter pncipalia ꝛ membra coitus
aut cã mẽbꝛoꝝ vic inoꝝ ꝑpa eis: aut pp paucitatẽ i
flationis i inferioꝛib⁹ coꝛpis: aut paucitatẽ ei⁹ i coꝛ
poꝛe toto. Facta aũt cã ỽge ipsi⁹ ẽ pp malitiã ꝑplo-
nis i ipsa ꝛ mollificatoꝛ supfluã. Soꝛ facta cã testicu
loꝝ ꝛ vasoꝝ spmatis: aut ẽ pp malitiã cõplonis sin-
gularis supfluę: aut cũ siccitate ꝛ ẽ deterioꝛ: aũt est
dñans siccitas sola. ꝛ qñꝝ ẽ pp puitatẽ mot⁹ spma
tis ꝛ defectũ ei⁹ a mozdicatõe excitãte ita vt qñꝝ fit i
qbusd. i spma pliꝝ. ꝛ cũ coeũt non descẽdit pp ꝑgela
tionẽ sua ꝛ cocũt cũ hoc paꝝ qñ vaꝛa spmatis ñ ca
lefiũt i eis qr nó calesit nꝝ tubtiliat. Fcã aũt cã mẽ-
broꝝ pncipaliũ aut ẽ ex pte coꝛdis qr abscidit mã
spũs ꝛ vẽtositatis icẽdẽtis: aut ex pte epis qr absci
dit mã spmatis: aut ex pte cerebꝛi qr abscidit mã ỽ
tutis sensibil: aut ex pte renũ ꝛ frigoꝛe ipoꝝ ꝛ egritu
dinib⁹ eoꝝ notis ꝛ ꝑplonib⁹ eoꝝ: aut ex pte stõi pp
malitiã digõnis. ꝛ totũ illõ aut ẽ cã debilitatis pnci
pij: aut cã opilationũ meatuũ int mẽbꝛa coit⁹. ꝛ ml'
totiẽs qõ ẽ debilitas fcã cã cerebꝛi seq̃ns casũ aut p
cussioꝛ. Cã ỽo q ẽ fm iferioꝛa ẽ vt sit aut calitas aut
frigitas valde: aut siccitas ꝑplonis ꝛ puck in eis iflatio.
ꝛ iflatio qõ ẽ bon⁹ adiutoꝛ ita vt i illo i cui⁹ vẽtre ml'
tiplicat iflatio absqꝝ supfluitate doloꝛosa erigit ꝛ ha
bẽtes cholerã nigrã sũt plime erectõis pp mlitudi
nẽ inflatõis ipoꝝ. Cã ãt i vicinãtib⁹ ẽ sicut illõ qõ ac
cidit ei cui⁹ ꝑhemoꝛoides icidũt ꝛ hũtib⁹ anũ dolo
rosũ. nocet. n. illud neruis cõib⁹ inf'anũ ꝛ lacertos
ei⁹ ꝛ ỽgam. Et ex eis q debilitant coitũ ꝛ vtutẽ eius
sũt res meditatiue sicut hoꝝubilitas cocũdi aut ve-
cũdia ei⁹ aut añcessio intellect⁹ ad coꝛ. debilitat. n. a
coitu ꝛ facit deficere ꝛ ꝑpe cũ illud aliq̃ hoꝛa casus
accidit tũc quotiẽs euenit reiteratio assilat illõ i mẽ
te. Et fit cã in illo qñꝝ dimissio coit⁹ ꝛ qp aia obliuis-
cit ei⁹ ꝛ stricto mẽbꝛoꝝ ab eo ꝛ paucitas ꝑpatioꝝ
nãe in gnãtiõe spmatis: sicut nó ẽ sollicita in generã
do'lac in mãmilla remouẽtis filiũ a lacte. Et scias q
erectõis cã ẽ vẽtositas ꝓcedẽs a spmate aut non a
spmate. ꝛ frig⁹ ꝛ caloꝛ sil'sũt ꝓtraria vẽtositati: nã fri
gus ei⁹ ꝓhibet gnãtionẽ ꝛ caloꝛ resolnit mãm ei⁹ ꝛ
nó ẽ qõ ipa generet sicut hũiditas tpata ꝛ caliditas
quam ipsa nutrit. Et de illis q adiuuãt in hoc ẽ eq-
tare equos fm intentionẽ ei⁹ q ꝓueuit ꝛ cui⁹ renes ꝛ
vesica sũt hũidi aut cũ hoc frigidi. Illi ỽo q renũ cõ
plonẽ calidaꝝ hꝫ nõ vsus ẽ ea ẽt cũ eq̃litate ẽ noci
ua: ꝛ facit incurrere sterilitatẽ. La.xvi. de signis.

Facta aũt pp mollificationẽ ỽge aut frig⁹ cõ-
plonũ nerui cognoscũt ex hoc q nó fit erectio
ꝛ nõ ꝓtrahit in aq̃ fra. ꝛ qñꝝ ẽ spma exuberãs
facilis egressiõis: ꝛ qñꝝ descẽdit sine erectõe. ꝛ qñꝝ ẽ
cũ ea extenuatio coꝛpis ꝛ debilitas ei⁹ ꝛ nõ ẽ in desi
derio diminutio. Fcã ỽo cã testiculoꝝ ꝛ mẽbꝛoꝝ sp
matis si fuerit difficultas ei⁹ pp frig⁹ eoꝝ: sigt exitu
spmatis ꝛ frig⁹ tact⁹. q si fuerit pp siccitatẽ eoꝝm ꝛ
paucitatẽ spmatis: tũc spma erit paucũ difficilis de-
scensionis. ꝛ plim ei⁹ ẽ cũ extenuatõe coꝛpis ꝛ pau
citate carnis ꝛ sanguis. ꝛ ẽ hũectatio eis q̃ ꝓfert ci. i.
ex balneatõib⁹ ꝛ cibis. Jn fcã aũt cã mẽbꝛoꝝ ꝑposi
toꝝ supra mẽbra coit⁹ sicut ex epe ꝛ renib⁹ minoraꝫ
appetitus: imo nõ ẽ digõ neq̃ appetit⁹ neq̃ gene-
ratio sanguis fm q oꝛ. ꝛ si fuerit ex coꝛde mioraꝫ
erectio. ꝛ qñꝝ erit descensio sine erectõe ꝛ erit pulsus
debilis lenis ꝛ cal'tas coꝛpis diminuta. Et si fuerit
ex cerebꝛo mioraꝫ sensus mot⁹ spmatis ꝛ nõ crit
ꝑmotio ꝑfricatiua. Spma. n. ẽ ex eis q̃ excitant ꝛ si-
gnificabũt ipam disp̃ones sensus ꝛ oculi, ꝑpe qũ est
post pcussionẽ aut casũ aduenientẽ cerebꝛo ꝛ oi coꝛ
di. Et cerebꝛo in debilitate sua sũt signa iam ꝓterita.
ꝛ renib⁹ in egritudinib⁹ suis sũt signa. cognoscãt
ergo inde. Facte ỽo ꝑp puitatẽ inflatõis in inferio
rib⁹ signa sũt qñ vides vtutes mẽbꝛoꝝ saluas ꝛ vi
des debilitatẽ in erectõe tñ cũ vtute coꝛdis ꝛ renũ
ꝛ deliderio in aqua. ꝛ qñ admistrant inflatiua iunat
eis. Fcẽ ỽo cã puitatis motus spermatis ꝛ puitatis
moꝛdicatõis ei⁹ signũ ẽ: qp egredit apõ coitũ rel' pli
ma ꝑgelata. ꝛ pliꝝ illi⁹ segt ꝑplonẽ frãm. ꝛ qñꝝ
tigit vt sit spma pliꝝ sꝫ sit getũ ꝑgelatũ ꝙ dixi-
mꝰ. ꝛ pinguis qõ magis defect⁹ ẽ a coitu q̃ extenua
tus. ꝛ qp ei q vult coit⁹ mlitudinẽ ꝓuẽit vt mioꝛet fu
doꝛe ꝛ balneatoꝝ faciẽte sudaꝛ ꝛ dimittat ꝓlomiã
q̃tũ põt vt vtat iũctõe pedũ cũ olcis cal'is. illud. n.
ꝑfoꝛtat renes ꝛ vasa spmatis. L.xvij. d'curatõib⁹

Ꝗm ergo cognoueris qp cã ẽ i mũbris pncipa
lib⁹ tũc nccũꝝ ẽ vt itẽdas i curatiõe coꝛ. Et si
cã ẽ frig⁹ coꝛ qr ẽ plim tũc nõ ẽ aligd qõ sit sic
mithridatũ qñ ẽ foꝛti⁹ medicañ ad illud. ꝛ si oi de-
fectu a coitu pp frig⁹ i quocũq̃ mẽbꝛo sit: aut pp ỏ
bilitatẽ ꝛ pp epar dent q̃ sũt sic medicañ ỏ curãa ꝛ
hoꝝusia ꝛ sagzenea. ꝛ si ẽ pp malitiã digõnis stõi: cõ
foꝛta stõm. ꝛ si cã ẽ i renib⁹. cura renes i ꝑmis cũ cu
ra q̃ ẽ coꝛ cui⁹ pliꝝ ẽ cũ calefactõe: nã calefactio doꝛ
si ꝛ renũ iuuatiua ẽ i erectõe. Cũ ergo feceris illõ cu
raꝫ eũ residua' curatõe ꝛ odoꝛib⁹ bonis. ꝛ caput pur
gia odoꝛifera hũectatiua ꝓferunt coꝛdi ꝛ cerebꝛo ẽt
ꝛ coꝛdi medicamẽ de muscho ꝛ tyriaca ꝛ mithridatũ. Et si fuerit cã paucitas inflatõis in inferioꝛibus:
tũc si fuerit cã ei⁹ frig⁹ qõ ẽ cũ eis admistra fricatoꝝ
subtilẽ ꝛ ũctões q̃s dicã ꝛ admistra ciamomũ plim
ꝛ admistra gnã in cibis sicut fabas ꝛ faseolos ꝛ cicer
ꝛ cepas cũ sale in quo aligd cadit altif. Et si cã fuerit
in ea paucitas inflatõis s'valde, admistra inffatioꝝ ꝛ
eq̃toꝝ cũ potib⁹ ꝛ decoctiõib⁹ epithimatib⁹ ꝛ cibis
ꝛ sũank ea inffatio ꝛ iflatio sicut pira ꝛ moꝛa scemia
ꝛ fabe ꝛ sex. Et si cã fuerit debilitas coꝛpis: cõfoꝛtet
coꝛpus cũ cibis ꝑfoꝛtantibus sicut sũt alesfidabegi
ꝛ ea q̃ ꝑpata sũt in patellis ꝛ assata ꝛ ea q̃ ꝑpata sũt
in vasis cũ coopturis. ꝛ fruñtũ coctũ vt puls ꝛ ouꝛ
soꝛbilia ꝛ napi ꝛ lac ꝛ butyꝝ ꝛ panis simile ꝛ medu
le fructuũ sicut medulla amigdale ꝛ nucis medul-
la' ꝛ nucis idice ꝛ fisticoꝝ ꝛ quellanaꝝ ꝛ calcadra ꝛ q̃

Nūt filia iſtiꝰ ⁊ tāguebil ex ſeminibꝫ ⁊ pmixta cū cepe ⁊ menta ⁊ porri ⁊ fenugreco ⁊ andacocha ⁊ eruca: Et ſili ꝓfortet corꝫ cū balneationibus neceſſarijs ⁊ iunctionibꝫ ꝓfortatibꝫ vt eſt oleuꝫ de lilio ⁊ oleū de ben. Et ſi necia eſt ſuperflua calefactio ponant i eis muſchus ⁊ caſtoreū ⁊ alia. ⁊ ſi cā fuerit frigꝰ mēbroꝝ ſpmatis curet cū medicis calefaciētibꝫ ḡs dicemꝰ. ⁊ cū vnctionibꝫ abſtergēdo factis calefaciētibꝫ Et ſi fuerit cā cū hoc ſiccitas adiuuet cū hūectantibꝫ calidis ex illis q̄ comedūt. Et ſi cā fuerit calor mēbroꝝ ſpmatis cū ſuperfluitate ꝓfert oē iffatiuū hūectatiū cū eq̄litate: ſicut ſeꝝ vacinū ⁊ lac in quo decocta eſt porꝝ laca. Et ſi fuerit ſiccitas tē hūectatio eq̄lis cuꝫ balneationibꝫ ⁊ vitellis ouoꝝ ſorbilū ⁊ lacte dulci ꝺ cocto. Et q̄ꝫ ponit i ipſo gnta ei ⁊ de tereniabin ⁊ cibis ꝓpatis vt aleſſidabegi ⁊ hūectatōe cū oleis ffis vſq̄ ad oleuꝫ de lactucis ⁊ cucurbita. Et ſi cā fuerit ſiccitas hūectet corꝫ cū cibis ⁊ generibꝫ lactis ⁊ balneationibꝫ ⁊ vino ſubtili ⁊ ſorbitōibꝫ leuibꝫ ex granis ⁊ aq̄ circū. ⁊ ocio. ⁊ ſi fuerit frigꝰ neruorū vḡe ⁊ corꝫ mollificatio curet cū cura q̄ eſt mollificatiōs ⁊ frigoris ſicut q̄ dicta ſūt i ca. veſice. Et oꝫ vt deuitet coitꝰ poſt cibones ⁊ laboꝛ ⁊ ligationē vulnerꝫ. Illud enī debilitat ⁊ coitꝰ frequēs plīmꝰ. q̄ ſi illud accidat ei reuneat lēnēdo: multitudo nāq̄ coitꝰ q̄nq̄ abſcindit coitū: ⁊ vt deuitet ſatietatez nauſeatiuaꝫ. q̄ ſi accidat alleuiet cibꝰ ⁊ fiat vt digō bona ſit ⁊ ꝓfortet ſtōus. Et oꝫ vt minoꝛet potꝰ aq̄. multitudo enī potus aque eſt res nocibilioꝛ. Et deuitet oē reſolutiuū ventoſitatis exiccatiū caloꝛe ſuo ſicut ruta ⁊ ſanſucus ⁊ harmel ⁊ almarmacōa ⁊ cyminū ⁊ ſe. agnicaſti. Et oē exiccatiuū cū ffritate ſicut lentes ⁊ xilocaracte ⁊ miliū ⁊ acetoſa ⁊ ſtiptica pp exſiccationez ſuā. Et oē iffatiuū vehemēs iffatiōis ſicut narcotica ⁊ ſic canfora ⁊ pſilliū ⁊ nenufar ⁊ roſe cū lꝫ in ſcie papaueris ſit paꝛ ſtupefactiōis tū ei⁹ pīgnedo ⁊ q̄d ipſaꝫ ꝓmouet vētoſitatē luccurrit ei ⁊ addit ffīpꝫ. Et oꝫ vt deuitet coitus nēſtruate ⁊ coitꝰ vetule ⁊ egre: ⁊ coitꝰ illiꝰ q̄ ſūdū p̄ueniut ad etatē in q̄ eſt mulier ⁊ coitus illiꝰ q̄ nō nupſit coitꝰ ⁊ coitus virginis. Totū enīz illud debilitat virtutē mēbroꝝ coitus ꝓprie. Et oꝫ vt referant ei ꝓpoſita cocūtū ⁊ libri narrati ꝺ diſpōne coitꝰ ⁊ figuris ipſius ⁊ cogitet i eis cū dimiſſiōe coitus oio ēt vſq̄quo ꝓfortet ⁊ approximet iſtis deficiēs a coitu pp dimiſſiōez ⁊ afflictionē aie. Et oꝫ qđ ē vtili gradatiz pueniāt ad cū ⁊ vtāt vnctiōibꝫ ⁊ fricatiōibꝫ quas dicemꝰ ⁊ coꝛā ipſis fiat rememoratio cauſaꝝ coitꝰ ⁊ referan t q̄ ꝓmuant eis ⁊ reſpiciāt ad coitū ⁊ alia. Regimis vero appropati nomi coitꝰ plꝫ eſt tēdēs ad calefactionē ⁊ hūectationē ⁊ iflatōz ⁊ calefactoz ꝺ oſſi ⁊ renū cū eis q̄ illud efficiūt ex vaporatōibus ⁊ munctōnibus: ſicut oleuꝫ de ben ⁊ oleū de granis cotti iunctū abſtergendo. Ea vo q̄ ſumūt appropato noie q̄ ipa valētia ſint ad coitū ſūt medicine ꝓferētes frigoꝛi virge iuncte ⁊ bibit. ⁊ medicie i qb⁹ ē iflatio i digōne ſcda ⁊ tertia ⁊ eaꝝ iflatio ē cū hūiditate extrāea cū quo iflāt. Et medie q̄ agūt cū ꝓpetate ⁊ cibis ex qb⁹ generat lāguis calꝰ ⁊ hūid⁹ abūdās ⁊ eis cū hoc ſūt iflatio ⁊ viſcoſitas ⁊ ſpiſſitudo, ſic̄ cicer ⁊ faſeoli ⁊ cibi quos dicaz. ⁊ melioꝛ adminiſtratio eoꝝ ē vt ſit pꝰ balneū hūidū ⁊ iunctiōz cū oleo ſabacio ⁊ ꝺ lilio ⁊ nāciſcio aut ſilib⁹. Et ſoꝛbeāt oua ſoꝛbilia añ cibū puluerizato deſup ſale ſtici: aut q̄ ſūt ſicut ipſe Lunqz comedit cibos ad coitū bibat pꝰ illud vinū odoꝛifeꝛ parūp: deide pgat ad lectuz ſuū ⁊ ablu at pedes ſuos aq̄ cala ⁊ vtak̄ūctionibꝫ ⁊ abſterſiōibꝫ cū iunctiōe. Et noſ dicemꝰ nūc hꝰ medicinaſ ⁊ cibos ⁊ ꝓcedemꝰ ēt ad loca coꝝ i eis q̄ ꝓcūūt diuiſiōibꝫ ꝺ bilitatiuis coitꝰ. Et ſcias q̄ plꝫ ſuſtentatiōis ē ꝓpter cibos ⁊ ex eis ꝓuenit exuberatio materie ⁊ vinifica tio virtutis. Et oꝫ vt cōſideret ille q̄ i coitu ē cupiꝺ cū multū vtik medicinis ad coitū coꝛꝰ ſuū. q̄ ſi videat febrē ⁊ iflāmatōz ⁊ repſionē abbreuiet ⁊ tēp et uāni: deide iteret ea q̄ ſt ad coitū ⁊ nō oꝫ vt ad ſūmū ꝓueniat i calefaciēdo ⁊ ꝓducat ad deſiccationē. Et cū vtik medicinis ⁊ cibis ad coitū tūc conſequuter ſumat vas terreū plenum vino odoꝛifeꝛo.

Li.xviii. de medicinis ſingularibꝫ ad coitū.

Emina gō ſt vt ſemen napi ⁊ caulis ⁊ vrtice ⁊ lupini ⁊ eruce ⁊ alkerua ⁊ bautie ⁊ mentaſtri hoꝛtulanum quod eſt menta ⁊ ſemen aſperagi ⁊ ſemen raphani ⁊ ſemen artetice ⁊ ſemen melonis ⁊ ſemen apii ⁊ petroſelini ⁊ coꝛdumeni et ſecacul ⁊ macro pip ⁊ ſe. cilbangue ⁊ ſiſanum ⁊ ſe. lini ⁊ grana araſcede ⁊ grana de bē ⁊ oleuz ei⁹ ⁊ grana alkikil ⁊ grana azeli ⁊ fenugrecū ⁊ ꝓprie decoctū cū melle deide exſicatū. Grana vo ſt ſic̄ cicer ⁊ fabe ⁊ faſeoli ⁊ q̄ ſt eis ſilā Cortices āt ⁊ herbe ſt ſic̄ cinamū ⁊ cinamomū ⁊ macis ⁊ alhaſce ⁊ taliſafar Medulle vero ſt ſic̄ grana piee ⁊ lingua auiū ⁊ grana viridia ⁊ ḡna alkikil ⁊ fiſtici ⁊ auellāe. Būme āt ſt ſic̄ dragagantū ⁊ aſſa qm̄ iflat valde: nā cū iffatus bibit de aſa auī. i. cū vio magnificat ei⁹ inuamīnū. Radices vo ⁊ ligna ſūt ſicut radices aluf ⁊ been ⁊ zedoaria ⁊ coſtus dulcis ⁊ teſticulus vulpis: nā ipe ē foꝛtis i erectione ⁊ aſpagi ⁊ radix cardi ⁊ cepe ⁊ ꝓprie aſſatū ⁊ ſgla aſſata ⁊ ſecacul ⁊. zz. ⁊ ꝓprie ābo ꝺdita ⁊ galanga piretrū ⁊ radix haſce ⁊ aſſaꝝ buzeidē ⁊ almulgat ⁊ hermodactili ⁊ napi de barbaria: ipi enī ꝓmouēt ſicut caliaſ rute i coꝛpe toto ⁊ cipi ēt bibiti ⁊ vncti. aialia āt ſūt ſic̄ ſtellio ⁊ lacertus ⁊ ſtic⁹ ⁊ ꝓpe radix cauō ei⁹ ⁊ ei⁹ ſuīn ⁊ renes ipi⁹ ⁊ ſal ipi⁹. Būatur lacertus i dieb⁹ veris decolet ⁊ mūdēt viſcera ei⁹ ⁊ ꝛiplent ſale ⁊ ſuſpēdat i ūbra donec exiccet. Cūqz feceris illud tūc accipe ſalē ei⁹ ⁊ ꝛ. ꝓjce coꝛpꝰ ipſi⁹ ⁊ ſufficiēt tibi ꝺ ſale ei⁹ res p̄ua minꝫ ḡz de ſale ſtici ⁊ albubure ⁊ almē beſigi ⁊ alkerſigi. Et de aialibꝫ aq̄: piſces pui ⁊ fluuiales exſiccate cutiſ: ⁊ lac camelinū de quo bibatur xx. dieb⁹ oi die ḡntaſ q̄ digerat ⁊ nō grauet. ⁊ piſces pui fluuiales exſiccati ⁊ ſit doſis. ʒ. vij. ⁊ oua piſciū ⁊ oua galline ⁊ ꝓprie oua pdicis ⁊ oua colūbe ⁊ oua paꝛ auiū ⁊ oia cerebella ꝓprie pulloꝝ ⁊ puarū auium ⁊ anatis ⁊ pulloꝝ ⁊ arietis cū ſale. ⁊ ꝺ illis q̄ curſūt curſu ꝓpriet̄ q̄ ē vt ſūgāt veretrū tauri ⁊ exſiccet

deide terak ⁊ pulnerizeck de eo'res modica super ouas ſozbilia ⁊ ſozbeank. Et item res mirabilis ꝺ aialibus ẽ: Sumak coagulũ filij camelimaſculi pui exſiccatũ ⁊ ſumak ꝺ eo añ neceſſitatẽ. xij. hozis ꝯtas ciceris diſſoluti i duabus tertijs lib. aque ⁊ bibak. q ſi ledit abluak cũ aq̃ fra ⁊ item de melle decocto ſumak aqua mellis abſq; ſpẽb⁹ ⁊ bibak cũ olcis ⁊ ſi ẽ i ea pax croci ẽ bona. Elque ꝺo ſuit ſicut aq̃ ferrea ⁊ vinuz nouũ antiquũ ꝺo ſubtiliat vapozẽ ⁊ reſoluit eũ ⁊ nocet. De fructibus vero vua dulcis eſt bona ad coitum ⁊ ꝓpe q recens ẽ: qm̃ replet ſan. humiditate ⁊ pẽtoſitate cũ calitate ⁊ ſpiſſitudie cibi. Olera ꝺo ⁊ q̃ ſunt eis ſilia ẽ alhalcec ⁊ p:oꝑe aqua e⁹ cuz melle decocto donec ſtet vt bucella ⁊ item eruca: ⁊ ꝓpe cum bib: oi mane ex ſucco e⁹ cũ lb. vini puri. Deide ſit cibatio ex eis q̃ pueniũt qm̃ ẽ pũtis iuuamẽti. Medicinaruz vero compoſitaz ꝺbitaz caput ẽ mithridatũ: Et item diamuſcũ ⁊ que eſt ex debilitate cozdis Et iterum res aur. de electuario de ſeib⁹ cuz. ʒ. i. aq̃ eruce hũide. Et de eis ẽ medicaiñ ꝺ ſtico notũ. Et item ſe. eruce capeſtris pond⁹. ʒ. iij. cũ butyro vaccio ⁊ medicaiñ de haſce: Et medicaiñ almur dulcis: Et medicamen almeedi. Et item ſal ſtici ⁊ ſeiñ eruce trituz ⁊ pulueriz atuz ſup vitellum ou. Et item teſticulus galli exſiccat⁹ cũ equali m̃ſura ſal ſtici: cui⁹ doſ ſit oi die. ʒ. ij. ⁊ item ſe. eruce ⁊ ſe. raphani ⁊ ſeiñ melonis oiuz ana ꝑs. i. bibak cũ lacte recẽter mulcto. Et item ſumank granoz pini ⁊ ſe. apij mõrani ⁊ fellis maſculi cerui ⁊ glutis alimbat ptes. eq̃les cõnuſceantur cũ melle ⁊ ſumak de eo aur. i. Et item ſumak ſecacul ⁊ ſe. eruce ⁊ hermodactiloz ʒ. ij. ⁊ pipis lõgi oim añ pod⁹. ʒ. ij. ligue anis ⁊ cerebelloz puaz anũ ⁊ thuris oiz añ. ʒ. i. Inuoluak totũ cũ oleo ꝺ nuce idica ⁊ ꝓficiak cũ melle ⁊ pẽdijs ⁊ admiſtret. Et ille qdẽ i quo ſupfluit frig⁹ iuuat valde ſumẽdo i potu ꝓfectionẽ naſturtij cũ piretri ⁊ oꝑponaci pꝺere. ʒ. iii. diſſoluak i. ʒ. ꝺcoctionis ſanguci. ⁊ bibak item illud i trib⁹ diebus Et item. ʒ. ij. partes. iij. pipis lõgi ꝑs. i. conficiak cũ melle ⁊ dek ꝺ eo aur. i. cũ aq̃ cala. Et item ſe. aſpagi ſecacul. ʒ. oium. añ. ʒ. v. ſuderi rubei ⁊ albi ãboz añ. pod⁹. ʒ. ij. beenal. ⁊ eu. amboz añ. ʒ. iij. ſe. ſule ⁊ ſe. raphani ⁊ ſe. eruce ⁊ ſe. vrtice oim ana. ʒ. ʒ. ſqlle aſſate ſumis ſtici amboz añ. ʒ. ʒ. ligue anis. ʒ. ij. ʒuccari. ʒ. xl. ſitq; doſ. ʒ. iiij. cũ vio trib⁹ diebꝰ ⁊ ſit cib⁹ q ẽ ad coitum. Et item medicaiñ de eis q̃ ſũt nobis fozte: ſe. aſſe ⁊ ſe. eruce ⁊ alkalkilati ⁊ ſe. baucie ⁊ ligue anis ⁊ cozdumeni oim ana ptẽ. i. ⁊ buzeidẽ ⁊ piperis amboz ana ptes tres muſchi ſextaz ptis vni⁹: iuoluak cũ oleo pineemioris ⁊ ꝓficiak cũ melle. Medicamẽ vehemẽtis ꝺutis: ℞. mellis anacardi ⁊ mellis apũ ⁊ butyri vacci ptes eq̃les ⁊ ſeruent: deide bibak de eo q̃ ꝺbitoz tollerauit ſi vio: ẽ. n. mirabile. Et ꝺ medicis bonis q̃ ñſũt vehemẽtis calitatis ſupfluẽ ẽ vt ſumank ꝺactili ⁊ fenu grecũ ⁊ decoquank donec ꝺcocta ſint: deide ſumank dactili ⁊ extrahank ab eis oſſa: deide exſiccẽt ⁊ terank ⁊ ꝓficiank cũ melle: Et ſit doſis ei⁹ ꝯtũ ẽ auellana ⁊ bibak poſt ipm vinũ, ⁊ item ſtundank. ʒ. lib. granoz viridiũ ⁊ lib. i. ꝺactiloz q̃ vtraq; ſint cõtrita i duab⁹ lib. lactis ouini: deide comedak qꝺ ifuſũ ẽ ⁊ bibatur poſt ipm i lacte duob⁹ ꝺieb⁹. Et ꝺ medicis bonis ẽ ꝑfectꝺ ꝺ medullis: cui⁹ ꝺſcriptꝺ: ℞. amigdalaz excoꝛticataz fiſticoz ⁊ neregil excoꝛticatoz contritoz ⁊ amigdalaz pini ⁊ granoz alkekil ⁊ granoꝝ azcli ⁊ granoz viridiũ ptes eq̃les neremiſch ⁊ pipis lõgi. ⁊ ʒʒ. oim añ. ptes. x. ⁊ pl⁹ puz terank oia ⁊ ꝓficiank cũ penidijs ꝺ quo ſumak oi die ꝯtuz ẽ ouũ vnũ.

Cap. xix. de iunctoibus que abſtergendo fiunt ⁊ cliſteribus ad anuz ⁊ pectinẽ ⁊ teſticulos ⁊ virgam ⁊ alugẽ ⁊ que ſequuntur ea.

Piretri. ʒ. ſ. miſceak cũ ſabaco bono. ⁊ quãdoz miſceck cũ eo euforbiũ ⁊ muſch⁹ ⁊ iungũk cuz eo vga ⁊ alugẽ ⁊ q̃ ſequũt ea. aut piretz ⁊ ꝯtũ ẽ medietas e⁹ ꝺ muſcho ſumãk ⁊ diſſoluak aur. i. de eis ambobus ſimul i. ʒ. i. olei ſambaci. Et item ſyna pis cũ oleo arazaki. ⁊ ſiſ rſe. vrtice cũ oleo alrazaki ⁊ item aſſa cũ oleo ſambacio ẽ iunctꝺ foztis ⁊ item ſe. al mezerio cũ oleo calo. ⁊ item baurach cũ mele colato ⁊ fel taurinũ cũ melle colato. ⁊ item medicaiñ bonũ: ſumak ꝺ cepe narciſci res pua cũ oleo ſabacio ⁊ fricatõ fiat cũ eo: aut gna nil ⁊ piretz eq̃ſr ſuak cũ oleo ali quo aut ſtaphiſagria cũ oleo calo. Et item aſſa cũ ſiſle: ⁊ item cipi ipi cũ rob ⁊ iungak cũ oleo. aut iumantur cẽtaurea ⁊ pix ⁊ ceratũ cũ oleo ꝺ lilio ⁊ oleo ꝺ keiri ⁊ cera ⁊ maſtice ⁊ cipe liniãt cũ eo vga ⁊ ptes e⁹ ⁊ oia olea ꝓdicta i cap. ꝺ cliſterib⁹ ſũt mirabil' iuuaiñti cũ admiſtrãt iuncta cũ abſterſiõe: ⁊ ꝓpe olz ꝺ granis cotti ⁊ oleũ ꝺ ſtoꝛace ꝓpe ⁊ adeps leonis ẽ vehemñtis iuuamenti i hoc Unguẽtũ ruffi fozte valde: ℞. myrrhe ⁊ ſulfuris nõ extincti ⁊ granoz cartami oim añ. ʒ. ij. piretri amili. ij. pipis nigri gna. xxx. coꝛdũni grana. xx. terank cũ. ʒ. ij. cepe opũc. ⁊ ſi terak vnum quodq; p ſe erit meli⁹. deide ꝓmiſceank cuz cerato ⁊ terank ꝺonec fiant i ſpiſſitudie mellis ⁊ iungak cũ eo alchatim ⁊ alugem. ⁊ aſſa in virga erectionem facit ⁊ ſtimulat q ſi timeatur caliditas eius vehemens diſſoluatur oleo viol.

Cap. xx. de ſuppoſitoꝛijs.

Iat ſuppoſitoꝛũ ex adipe anatis ⁊ grana cotti ⁊ piretro i oleo ꝺ nuce indica. Et ꝺicit q ſi ſupponak collyriũ ex adipe aſini ẽ mirabilis ⁊ iteruz ſuppoſitoꝛiuz ex vnguento picis qꝺ ꝺictuz ẽ. Cliſteria vero aſſumuntur ex iure capitum ⁊ pulloꝛ columboꝛuz cuz vitellis ouoꝛuz. Et teſticuli arietuz boni ſunt quando i cliſterijs ponunk ⁊ ẽ eis iuuamẽtuz i ꝓfortando cerebruz ⁊ coꝛpus: ⁊ ſi ipſi aſſiduant nates ⁊ ea que ſunt ſicut oleuz nucuz ⁊ liſaminum ⁊ butyruz vaccinuz ⁊ oleũ de piſticis ⁊ ꝺ auellanis. Et oleuz ꝺ nuce idica ⁊ ꝺ almahaleb ⁊ oleuz de granis cotti eſt mirabile valde: ⁊ calefactis oleuz de haſcec ⁊ oleum de papauere: ⁊ oleum de granis cucurbite ⁊ granis melonis ⁊ ſimilia illis. Cliſtere ad eos: ſumak vnctoſitatis capituz ⁊ pulloꝛ columbaꝛ decoctoꝛuz cuz mugat ⁊ buzeide ⁊ ſecacul i furno i nocte ꝺcoctõe valde fozris pars. i. ⁊ ꝓijciak ſuper eaz

lactis pars.ʒ.ꝛ butyri ptis sexta ꝛ olei de nera ꝛ olei nuc.idice ambox ana.tertiā septice ptis:ꝛ de adipe renuz stici ꝛ lacerti ēt quodcuqz pñs est:ꝛ sint sicut semia cōdiēta ꝛ fiat cū eo clistere. Confectō clisteris: ℞.hasce recētis quātā partis.i.fenugreci pugillū.i. ꝛ se.bantie ꝛ eruce ꝛ se.aspagi ꝛ medullaz spīalē hirci ꝛ testiculos eⁱ contritos ꝛ cerebrum ipsius ꝛ fundantur desup due lib.aque ꝛ due lib.lactis dulcis ꝛ decoquantur donec igrossēt ꝛ fiat clistere ex.ʒ.iiij. eⁱ cuz.ʒ.i.olei de boti ꝛ separetur i tribus diebus ꝛ fiat iniectō post ascellatōez. Clistere aliud:sumatur natis ꝛ incidatur ꝛ ponatur i icitombus eⁱ pondus. ʒ.ʒ.castorei contriti i qbus diuidatur cum mensura ꝛ ponat natis sub re graui tribus diebus:deide iciat ꝛ liquefiat cum eo quod est i eo de castoreo:ꝛ sumat piguedo eⁱ ꝛ reseruetur:ꝛ sumat de illa pigue die sacratati ꝛ de butyro vaccio.ʒ.ʒ.ꝛ de aqua pori media sacratati:ꝛ decoctōe fenugreci media sacratati:ꝛ clisterizet cū eo vsqz ad tres horas noctis:deide iteret cuz est hora dormiendi:ꝛ dormiat super ipsuz ꝛ fiat illud tribⁱ diebⁱ. Clistere forte:caput arietis ꝛ tres aut.iiij.testiculoruz eⁱ ꝛ frustuz natis ꝛ cicer decoquantur i furno ꝛ sumat aqua eorum ꝛ ventositas ipsoz ēt post decoctiōez vehe mentē ꝛ ponant ēt desuper oleuz de nucibus:aut oleū de granis viribus aut aligd de adipe stici:ꝛ fiat clistere cum eo ꝛ clisteria alia que sunt scripta i antidotario.

Cap.xxi.de cibis puris.

Deliores cibi sunt q fūt ex carne hedi piguis masculi ꝛ carne ouina ꝛ cicere ꝛ cepe absqz frixione carnis. Frixio nanqz prohibet consortatōez carnis ꝛ multitudinez nutrimenti eⁱ ꝛ almuamemet ꝛ si nō cuz alio salē cū almuri sunt bona Et similiter galline ꝛ pulli colūbini pinguati ꝛ proprie aliudebi Et ouа sorbilia ꝛ prie pulueriz ata cū cinamomo ꝛ pipere ꝛ galāga ꝛ alesbinci ꝛ ouа piscū ꝛ caro piscū calide. Et si fuerit illic frigus resiste cū .ʒʒ.ꝛ pipis ꝛ macropipe ꝛ cinamomo ꝛ similibⁱ. Et cibus de napis ꝛ cibus d caulibⁱ ꝛ cibus de bautijs ꝛ ꝓpe de bautijs postqz bene decocta est caro earū. Et de illis qbus fit nuamentuz sunt cerebella paruaruz auiu ꝛ butyruz ꝛ lac.ꝛ similiter cibus q fit de tritico cocto cū multa aq̄ vsquequo fiat sicut puls.ꝛ aliudebi ꝛ alkeminee trizi cuz lacte ꝛ caro cuz lacte ouio conferunt i fis mēlis coz aspagi ꝛ eruca ꝛ pori ꝛ capita cardoz.ꝛ menta ꝓpe. Ipsa enī confortat membra spermatis valde ꝛ eⁱ ꝓsus fortitu diem facit sup sperma qa fortē fit desiderū ꝛ andacocha ꝛ ceratum ꝛ fenugreccuz.ꝛ de iudebi bonis est illud qd est cuz croco ꝛ simila cum lacte ꝛ aqua nucis idice. Et q daz dixerunt:ille q assiduat comestionem passerum ꝛ bibit super eaz lac loco aque sine cessatōe est erectⁱ ꝛ multi spermatis.ꝛ frigatur cepa cuz butyro donec rubea fiat ꝛ dissoluatur i decoctōe ꝛ frangantur sup eam ouа. Calefacto autem conueniunt ea que sunt sicut lac acetosum ꝛ lac ꝛ pisces assati calidi ꝛ melones ꝛ citroli ꝛ cucumeres ꝛ cucurbita ꝛ fructus ꝛ olera humida omnia ita qꝫ lactuca ita qꝫ semen portulace addit i spermate eius.ꝛ albumen ouī est ei plurimum nuamenti etiam multiplicans sperma ꝛ cerebella animalium ꝛ medulle eorum ꝛ cancri fluuiales omnia ista conferunt eis.

Cap.xxij.de cibis i qbus ē similitudo cū medicinis

Illus est vt sumatur lactis.lib.i.ꝛ proiscia tur desuper tereniabim pondus.ʒ.xl.consuetus lacte ꝛ decoquantur donec ipsisset ꝛ bibatur quantitas cadi.i.omni die ꝛ est temperatum calefactis. Infrigidatis vero est necessarium vt teratur eis pondus.ʒ.x.cinamomi vehemēter ꝛ misceatur cuz lib.lactis ꝛ conquassetur ꝛ bibat ex eo cadum vnum i ieiunio aut super cibuz loco aque ꝛ nō bibat super ipsum aquam:ꝛ ꝓprie cum est eius cibus ex cimizet ꝛ adipe ouino.ꝛ quandoqz iuuatur eo ille i quo sunt frigus ꝛ siccitas simul. Et de illis ē vt sumatur butyri vaccini ꝛ lactis vaccini ꝛ olei de fisticis decoquantur omnia donec remaneat tertia ꝛ bibantur de eo i mane cochliaria duo cum aliquantulo vini. Et iterum:pendiozuz.lib.i.succi cepe lib. i.lactis dulcis li.i.coquatur totuz donec igrossetur ꝛ ispissetur ꝛ sumatur de eo omni die i mane quantitas.ʒ.i. Et iterum sumatur cicer nigrum magnum ꝛ teratur ꝛ infundatur i aqua eruce donec intumescat parumper:deide exsiccetur in vmbra:postea teratur cum penidijs ꝛ conficiatur:ꝛ sit dosis quantitas nucis i mane ꝛ quantitas auellane ad mansionem.ꝛ bibatur desuper cadus ꝛ infundatur in aqua albascec ꝛ nutriatur i ipsa i sole cum cautela iecsanter i bendo ipsum quotiens exsiccatur.deide excoquatur ꝛ reseruetur ꝛ fiat ex eo sorbitō cum lacte dulci ꝛ penidijs. Et iterum sumantur tres lib.lactis dulcis ꝛ proijciantur i ipso i sole.ʒ.lib.tereniabim ꝛ lib.ʒ. granorum viridium tritorum ꝛ buliant:deinde manibus confricentur bene ꝛ coletur ꝛ sumatur de eo.ʒ.lib.ꝛ proijciatur i eo.ʒ.lib.galange ꝛ bibatur de eo cum quantitate aliptibz diebus aliquibus.est enī mirabile. Et iteruz sumatur aqua cepe ꝛ quātuz est ipsa mellis ꝛ decoquatur donec remaneat mel de quo bibatur cochliariuz.i.aut duo cuz vadit dormituz cū aq̄ calida. Et iterum sumatur farina ꝛ misceatur cuz aq̄ dulci sicut sorbitō:deide exp̄matur ab eo expressione aliqua ꝛ decoquatur cum lacte plurio ꝛ addatur lacti aqua nucis idice ꝛ ipigustur adipe anatis ꝛ fiat ex ea sicut illud quod fit de frumēto cocto vt puls Et iteruz vitelli ouoruz sorbiliuz sumantur ꝛ pulueriz entur desuper alsit ꝛ salsitici ꝛ sunt fortes ꝛ ꝓpe post balneatōez ꝛ fiat fricatō cuz sambacio de lilio. Et iteruz sumantur vitelli ouorū ꝛ cepe ꝛ napi ꝛ coquassentur ad inicez ꝛ licet vt sint cum albugine suaz deide ponatur quantum est quarta eorum de succo cepe contrite ꝛ fiant sorbitiones ꝛ sorbeantur cum aliquo de salibus ꝛ seminibus predictis. Et iterum sumantur bantie ꝛ cepe ꝛ napi ꝛ in minutas reducantur partes ꝛ decoquantur cum fabis ꝛ ciceribus ꝛ melle cum carne molli bona ꝓpluerizentur seminibus calidis. Et iterum sumantur fabe ꝛ cicer ꝛ faseoli ꝛ infundantur in aqua:deinde incidatur caro

ouina sicut ꝑparatur alteingi. ⁊ fiat de eo sternendo ordo vnus de cepis ⁊ granis ⁊ ordo alius pulueri-zetur super vnūquēq; ordinē sal stinci ⁊ paꝛ altil ⁊ paꝛ cinamomi ⁊ gariofil plurimum: postea spar gendo cerebella puaꝛ auiū ⁊ columbaꝛ: fiat ordo alius ⁊ fiat sicr. ⁊ sit ordo grossior ordine carnis per mixte: deinde effundat desup aqua bautie sola aut aliqd aque que sumit cum aqua eius. Et iteꝛ sūank cerebella. xxx. paruaꝛ auiū ⁊ ꝓiciantur in sacraiati de nitro vt decurrat aquositas eius. ⁊ fiat taliter ꝙ conficiatur ⁊ ꝓiciatur desup quantū ipsa sūt ō adi pe renū capraꝛ hora qua decollantur ⁊ semineꝫtur cum pipere ⁊ gariof. ⁊. ʒ. ⁊ fiant ide pillule vt auel lane ⁊ comedat de eis v nāp post aliam in dispōe q̄ vulcoire. Cōfectio bona que ex nobis ē: sumak de cerebellis passeꝛ ⁊ columbaꝛ. xxx. numero ⁊ de vi tellis ouoꝛ passeꝛ. xx. numero. ⁊ vitellis ouoꝛ galli ne. xij. ⁊ de aqua carnis ouine trite bene decocte et exprsse ⁊ de aqua cepe exprsse. ʒ. iij. ⁊ de aqua bautie ʒ. v. ⁊ de sale ⁊ spēbus que cibis ad condiendum admiscētur quantū necesse ē. ⁊ de butyro pōd⁹. ʒ. i. sumat de ea ⁊ comedat ⁊ bibat desup cū mastica ta ē vinum forte odorifeꝛ ad dulcedinem declinē.

Modus ꝓfectionis sisamoꝛ eis: sumatur pinearuꝫ mūdataꝫ partes due ⁊ se. cruce ⁊ se. melonū aū. ps vna: ⁊ buliantur cū butyro ⁊ ꝓiciaꝫ desup paꝛ pipe ris ⁊ cinamomi. deinde ꝓiciatur desup ō melle q̄n tum sufficit ⁊ fiant inde sisami. Aliter: sumatur cicer ⁊ infundatur in aqua aūt in aqua cruce aut in aqua alhasece donec inflek: deinde frigatur cū butyro vac cino leuiter ita vt non adurat: ⁊ de granis pini minoris quantū ē ipm: ⁊ ꝓiciatur desup mel ⁊ sumatur aqua ⁊ conficiat ⁊ misceatur cuꝫ pauco mastice ⁊ cinamomo ⁊ deponatur ab igne ⁊ incidaꝫ incisiōe si samoꝝ. Al. ingrossetur mel in decoquēdo ⁊ sternāt desup grana pini maioris ⁊ semen bautie ⁊ pip lon gū ⁊ secacul ⁊ cinamomū ⁊ semen cruce ⁊ fiat ex eis electuariū. ꝙ si horribile sit ci semē cruce ⁊ eruca po nant loco eius grana vi. viridia ⁊ paꝛ muschi.

La. xxiij. de potu dulci eoꝝ.

Potus dulces sūt illi qui sūt de passis vere dul cedinis. ⁊ illi in qbus ē grossitudo aliqua oēs cōueniūt eis. Confectio potus ad eos pueniē tis tempoꝛis: Sumantur eruca ⁊ napi ⁊ ficus ⁊ de coquantur cū aqua ⁊ colet aqua coꝝ ⁊ sumak ifusio passulaꝝ decoctaꝝ colata: ⁊ seruent omnia ꝑm equa litatem ⁊ augmentetur dulcedo eius cū penidijs ⁊ fi at inde vinū ⁊ dimittat donec finē consequatur.

La. xxiiij. Potus alius noster.

Umatur alhasece ⁊ eruca ⁊ baucie ⁊ napi ⁊ de coquantur in aqua vehementer ⁊ colet aqua coꝝ ⁊ ponatur in vnaquaq; parte aque sexta pars penidioꝝ zuccari rubei quarta ⁊ sexta ficuum ⁊ medietas ⁊ sexta partis passulaꝝ tarsi bone dulce dinis ⁊ sexta septime nucis indice contrite: ⁊ fiat ide vinum de passis donec ad finem pueniat. Aliud no stꝝ: sumatur succus vue ⁊ ponatur in omni parte. x. mināꝝ eius tertia mina de hac medicina: Seminis eruce ⁊ se. bautie ⁊ napoꝝ ⁊ buzeidem ⁊ se. asparagi ⁊ lingue auis ⁊ granoꝝ alkikil ⁊ napoꝝ barbaro rum ⁊ vtriusq; been omnium partes equales. ⁊ terā tur ⁊ ponantur in panno ⁊ ligent in eo molliē ⁊ po nentur cū succoin vase ⁊ moueant omni hora. Ꝑdo tus alius: decoquant bautie ⁊ ficus in aqua pluria ⁊ colent: decoquantur in aqua eoꝝ passe enucleate ⁊ colentur: ⁊ ꝓiciantur desuper penidij ⁊ dimittatur donec ferueat. ⁊ aqua ferreaꝝ aqua in qua extinguit ferrum est confortativa.

La. xxv. de multitudine desiderij.

Ultitudo desiderij quando est cum fortitudi ne coꝝpoꝝis ⁊ sanguinitate ⁊ sanitate comple xionis ⁊ adolescentia etatis ⁊ potentia super coitum absq; successione debilitatis non est necessa rium vt occupatio sit in regimine eiꝰ ⁊ fractōe ipsiꝰ. Fractio nāq; eius atterit complexionem ⁊ destruit vtutē ꝑpter vehementiam sui nocumenti. Et scias ꝙ generatio spermatis confortat coꝝpus ⁊ coꝝ. Et parnitas generationis eius coꝝrumpit colorē ⁊ de bilitat memoriam ⁊ intellectū. Ꝺō si aduenīat eis ra ritas coꝝpoꝝis ⁊ facilitas sudoꝝis ⁊ vtātur exercitio ꝑparationis ⁊ balneentur si eis possibile est cū aqua frigida confert eis. Et non oꝝ vt frangaꝫ de desiderio aliqd nisi de illo qui est ꝑpter superfluitatē repletionis ex caliditate ⁊ humiditate. tēperatur enī cum euacuatione. In illa aūt cuius causa est aut acuitas spermatis: aut eius multitudo cū debilitate coꝝporis ꝑpter fortitudinem vasoꝝ spermatis. ⁊ ga attra hūt materiam spermatis ad se q̄ntū sit in coꝝpe idigentia virtutis: sicut accidit vt crescntur quedā membra fortioꝝa aliis succedit ei inde leuitas: aut ꝑpter puritū eius ⁊ bothoꝝ in vasis spermatis. Et sicut accidit mulieribus puritus in oꝝe matricis: q̄re nō gescit in eis desideriū coitus ⁊ ꝑpter fortitudinem i flāmationis. ⁊ ꝑpter hoc quandoq; accidit ex rugi tu ꝙ non facit dolorem coartatio vehemēs ⁊ fit for tis erectio habentium melancholiam. Et viroꝝ qō desideriū forte fit in regionibus ⁊ aeribus ⁊ tempo ribus frigidis ꝑpterea ꝙ aggregatur illud ex virtu tibus coꝝ. ⁊ dispō mulieꝝ est econtrario ꝑpterea ꝙ aspgit illud de vtutibus eaꝝ cōgelatis ⁊ ō ylijs eaꝝ que sunt frigide valde. Et doꝝmire super doꝝsum est de faciendis erectionem.

La. xxvi. de signis.

Ignū sanitatis coꝝporis ⁊ signū repletionis non sunt tibi occulta. ⁊ signum acuitatis spermatis est ꝙ egreditur velociter cum acuitate ⁊ aduſtione: ⁊ facit accidere in vrina aduſtionem et sequitur ipsum debilitas. Et signum multitudinis spermatis solius est vt non sit in coꝝpoꝝe de dispōnibus vtutis ⁊ multitudinis san. aliquid de quo sit curandum. ⁊ fortasse est cum ea debilitas. verūtamē sperma multiplicatur ⁊ pollutio fit frequens. ⁊ qō egreditur est plurimum ⁊ debilitat coꝝpus. Signū ꝓritus est vt coitus addat i desiderio. ⁊ quādoq; est desiderium plurimum ⁊ sequitur coitum doloꝝ. Et signum inflationis est vehementia erectionis et

anteceſſio acceſſionis inflatiuoꝝ ⁊ complexio melā cholica.

¶ La.xxvij.de curis.

Illius que ē a repletōe calida curatio ē phlebotomia ⁊ alleuatio cibi ⁊ aſſumptio infrigidantium. Et illius que eſt a repletione humida curatio eſt q̄ repellit eaꝝ ex calidis exſiccantibus ſperma cum medicis ad coitum vt perueniant medicine ad vaſa. Et illius que eſt ex acuitate ſpermati ſ curatio eſt equatio humoꝝ: ⁊ ipſoꝝ infrigidatio per acceptionem eoꝝ que ſunt ſicut lactuca ⁊ portulaca ⁊ ſemen earum ⁊ endiuia ⁊ cucurbita ⁊ cucumeres ⁊ fructus ⁊ coriandꝝ humidum. Et ēplaſtratio cum eis que ſunt ſicut nenufar ⁊ muſchum ⁊ cerata facta ex oleis frigidis ⁊ cum ſucco canne humide ⁊ canfora bibita ⁊ linita. Et adminiſtratio lamine plumbi ſuper dorſum ⁊ potꝰ aque frigide. ⁊ dormire ſuper ſtratum lineum ⁊ que ſimiliantur eis ⁊ cibi de lentibus ⁊ portulaca. Et illius que eſt ex multitudine generationis ſpermatiſ curatio etiam eſt in frigidatio vaſoꝝ ſpermatis cum infrigidatiuis q̄ diximus. Et illius que eſt ex fortitudine puritus ⁊ bothoꝝ curatio eſt phlebotomia ⁊ eductio materici calide ſolutio ne ventris ⁊ equatio complexionis. Et epithimata infrigidantia p̄dicta ⁊ fortaſſe idiget narcoticis. ⁊ epithimata cuꝝ eis que ſunt ſicut hyuſgamum al. ⁊ folia hyuſgami ni. ⁊ infuſio i aqua frigida valde. Et illius que eſt ex inflatuis curatio ſūt infrigidantia cum eſt caliditas vehemens donec extinguatur caliditas inflatiua ⁊ exſiccatiua cum fortitudine. Et reſolutiua ventoſitatum ſi eſt cum frigiditate vehementi. ⁊ euacuatio cholere nigre eoꝝ ſi ſunt melancholici.

¶ La.xxviij.de exſiccatiuis frigidis ſpermatis.

Entes ⁊ aqua eaꝝ ⁊ p̄pe decoctaꝝ cū ſe.canabis lꝫ ſemen canabis ſit calidum ⁊ nenufar et coriandꝝ ⁊ ſemen portulace ⁊ ſuccus cāne humide ⁊ aqua lactis de quo extractū eſt butyꝝ vehementis acetoſitatis ⁊ farina glandium ⁊ aceū ⁊ ſe. canabis ⁊ ſe. lactuce. Et fortaſſe abſcindit ſperma q̄ñ multum vtitur aliquis eo. ⁊ ex oleis: oleum eniꝫ minorat ſperma: ⁊ emplaſtratio cum ſubtiliatiuis ⁊ herba hyuſquiami nigri ⁊ hyuſgami albi ⁊ reliqua que ponuntur ſuper teſticulos ⁊ anum. ⁊ liſ meloues cuꝝ ceruſa abluta ⁊ plumbo adūſto ⁊ chimolea ⁊ accto. ⁊ iteꝝ compoſitū infrigidatiuū ſemen lactuce ⁊ ſemñ hyuſgami albi ⁊ ſe. citroli ⁊ ſe. endiuie ⁊ pſilliū nō tritum ⁊ coriandrum ſiccum ⁊ nenufar exſiccatum: terantur omnia niſi pſilliū: ⁊ fiat ex eis ſuffuſ: Et de eis que experti ſunt expimentatores eſt q̄ inceſſū nudis pedibus deijcit deliderium coitus.

¶ La.xxix.de exſiccatiuis ſpermatis calidis.

Aleū torrefactū ⁊ non torrefactū ⁊ ſe. rute et ſemen agnicaſti ⁊ calamentum ⁊ enforbiū ⁊ andacocha ⁊ myrrha al. ⁊ cyminum. Et de compoſitis diacyminū ē exſiccatiuū ſpermatiſ valde. ⁊ ſi ille qui eſt calefactus ſumat ipſm in pomo cū accto. Cōpoſitū aliud: pineaꝝ excorticataꝝ frixaꝝ ⁊ bdellij amboꝝ aā. ʒ. x. balauſtiaꝝ ⁊ ro. amboꝝ ana. ʒ. v. ſe. rute. ʒ. vij. ſe. agnicaſti. ʒ. v. terantur ⁊ cribellentur Et intentio in pineis etiam eſt reliquę medicię ⁊ frigantur vt frangatur de fortitudine eaꝝ quaꝝ habēt ſuper coitum. Et iteꝝ aneti pondus. ʒ. iij. ſe. lactuce ⁊ ſe. portulace amboꝝ ana. ʒ. iiij. bibatur cū aq̄ lētū Et iteꝝ ſe. rute ⁊ caſtorei ⁊ ſe. hyuſquiami al. omniū partes equales: cuius doſis ſit. ʒ. i. cum vino cōmixto. Et iterum ſe. rute aniſi amboꝝ ana. ʒ. i. caſtorei hyuſquiami al. amboꝝ ana. ʒ. ij. ro. ru. ⁊ balauſtiaꝝ amboꝝ ana. ʒ. iij. terantur ⁊ cribellentur: ⁊ ſit doſis ʒ. ij. cum aqua frigida aut vino permixto. Et iteruꝫ radicis lilij pondus. ʒ. ij. ſe. rute. ʒ. iij. balauſtiaruꝫ ʒ. v. ſumatur de copondus. ʒ. ij. cum oxymelle. Et iterum ſe. lactuce. ʒ. iij. ʒ. ſe. rute. ʒ. ij. balauſtiaꝝ pōdus. ʒ. ij. ſe. agnicaſti. ʒ. i. ⁊ eſt doſis vna. Et iteꝝ cōpoſitum calidum radicis canne ſicce ⁊ ozimi montani ⁊ myrrhe omnium ana. ʒ. ij. euforbij. ʒ. ſ. ſe. rute ⁊ balauſtie ⁊ agnicaſti ⁊ ſanſucci ⁊ aggregētur oia ⁊ ſit doſis eius pondus. ʒ. i. Et iterum radices plante nominate teſticulus canis ⁊ ſe. canabis cāpeſtris amboꝝ ana auſ. viij. ſe. agnicaſti torrefacti aur. ij. ſeminis caulaque aur. i. ⁊ ſit doſis quod bibitur de toto aur. i. cum vino nigro ſtiptico quod taꝫ per miſcuit aqua.

¶ La.xxx.de multitudine exuberationis ſpermatiſ ⁊ humoris qui eſt ante vrinam ⁊ qui egreditur poſt

Cauſa in hoc aut eſt in ſpermate: aut in vaſis ſpermatis: aut in renibus: aut in lacertis cōſeruantibus ipſum: aut in principijs. Et cauſa que eſt in ſpermate: aut eſt multitudo eius propter paucitatem coitus ⁊ multitudinem acceptionis generantium ſperma: quoniam multiplicatur ⁊ grauantur eo vaſa ſpermatis: indigent motu expellente ipſum ex vaſis cum applicatione ſua ſuper ipm ⁊ perducit illud ad apertionem meatus qui eſt expellens ſuperfluitatem. aut propter ſuam tenuitatem quare reſudat ſicut reſudat omne tenue: aut propter ſuam acuitatem ⁊ mordicationem quare mordicat ⁊ eſt neceſſarium nature expellere ipſum. Et cauſa que eſt in vaſis ſpermatis: aut eſt debilitas retentiue propter malitiam complexionis: aut propter vehementiam virtutis expulſiue: aut propter egritudinem officialem ex ſpaſmo aut tetano que neceſſario facit motꝰ extraneos: quare mouetur expulſiua propter illud ⁊ expellit ſperma ſicut ipſa expellit nocuum aliquod: quemadmodum accidit vomitus cū aliquid nocet ſtomacho ⁊ apud alterationem cibi. Et ad vltimum ſpaſmus ipſe eſt preſſor ⁊ expreſſor ⁊ ejciens. Et ſcias q̄ ſpaſmus membroꝝ ſpermatiſ eſt ſolutiuus. ⁊ ſpaſmus lacerti: aut eſt retentiuꝰ quoniam lacertus ani eſt creatus ad retinendum: ⁊ ille ad exprimendum. aut eſt mollificatio in eis: quare non retinetur p̄pter dilatationem accidentē in meatibus. Cauſa vero in lacerto confortatiuo eſt ſpaſmus iteꝝ ⁊ mollificatio. Sed cauſa in renibus eſt q̄ñ q̄ñq̄ accidit adipi eoꝝ liquefactio ex vehementia deſideriꝝ coitꝰ aut multitudine coitꝰ: ⁊ egredit

ex coeuntibus post vriaz ẽt ex ea res pluria pendẽs
i pãno ꝛ ẽ mala destruẽs vtutẽ ꝛ corp⁹. Causa aũt i
principijs ẽ sicut si multiplicet cogitatõ i coitu ꝛ audi
tus suoꝝ verboꝝ: aut accidat ei q desiderat in nã coitũ
silez illi qꝫ mouẽt ad opatõz suaz aliquo mõ motu
debili ꝛ emittit humorẽ añ vriaz aut forti: ꝛ descẽdit
spma. Et accit qñz mulierib⁹ emissio hũoris plũmi
añ vriaz pp mollificatõez oris matricis ꝛ debilitatẽ
vasoꝝ spmatis eaꝝ ẽt pp has causas predictas.

Cap. xxxi. de figmis.

Alaz i qua ẽ causa spmatis multitudo non se
quãtur debilitas ꝛ diminutõ cuz multitudine
coitus: nisi sit corp⁹ debile ꝛ vasa spmatis for
tia: tunc. n. significat illud' multitudo eⁱ⁹ qõ egredik ꝛ
eⁱ⁹ qualitas cuz debilitate aduenient corpori ex eo.
Et illaz que est pp tenuitatẽ eⁱ⁹ significat tenuitas sper
matis cum pũtia. Et illa que est propter acuitatez ꝛ
mozdicatõem eⁱ⁹ sentitur ipsa igressione. ꝛ quandoqz
ẽ cuz ea ardoꝛ vrie ꝛ est coloꝛ eⁱ⁹ ad citritatem decli
uis. ꝛ significant ipsam causẽ pretcrite ex cibis ꝛ mo
tibus. Et illius que est causa debilitatis i istrumentis
ꝛ i vtute sua retentia signum est qõ descendit sine ere
ctione. Et similiter si est illic mollificatõ ꝛ cum illa
que est ex spasmo est erectio. Et similiter est illa que
est ex vehementia vtutis expulsiue. Amplius molli
ficatõi ꝛ spasmo adsunt signa.

Cap. xxxij. de cura.

Inoꝛetur cibus ꝛ fiat euacuatõ ꝛ admistren
tur ea que diximus de illis que exsiccant sp
ma ꝛ mutoꝛant ipsum ꝛ que diximus de illis
que temperant adustiones. Et iam diximus curam
spasmi ꝛ mollificatõis ꝛ tu scinisti eaz. Equatõ aũt
tenuitatis est cum eis i q bus est stipticitas ꝛ calefac
tio permixtis cum exsiccatis ꝛ iam scinisti ea: ꝛ cibis
igrossatuis sicut sunt pultes ꝛ triticum decoctum vt
puls. Confoꝛtatõ autem retentie fit cum facientibus
stipticitatẽ que tu iam scinisti potando ꝛ leniendo.
Virtutis vero expulsiue sedatõ fit cum ifrigidantib⁹
ꝛ stupefacientibus parumper. Et menta qdem est
pharmacum nobile i igrossando sperma ꝛ confoꝛ
tando vasa eⁱ⁹ ad retinendum ipsum: Et i libris quo
rundam sunt composita retinentia exuberatoꝛez: sed
timeo ex plurimis eoꝝ q addant i spermate.

Cap. xxxiij. de multitudie pollutõis.

Cause eⁱ⁹ sunt cause exuberatõis ꝛ motus sper
matis. ꝛ quandoqz non mouetur nisi apud
somnũ ꝛ prope cuz doꝛmit aliqs supra cerui
cem ꝛ fm modum quem iaz peregimus de causa eⁱ⁹
Et eius cura est illa cura: ꝛ stricture lamie plumbi su
per doꝛsum ipressio magna. veruz quandoqz nocet
renibus: quare opoꝛtet vt attendatur hoc i eo iteruz
similiter i lecto ifrigidanto ꝛ doꝛmire super folia
ꝛ facilis ꝛ similia.

Cap. xxxiij. ð paucitate spmatis ꝛ exitu eⁱ⁹ filoso.

Jt propter causas que contrarie sunt causis
exuberatõis ꝛ multiplicatur i laboꝛantibus
ꝛ exercitantibus: Et curatõ eⁱ⁹ est curatõ pau
citatis coitus. ꝛ cura exitus filosi est illud qõ pñe ctat

Cap. xxxv. de regimie eⁱ⁹ quem ledit coitus.

Oꝛtet vt huiusmodi homo perueniat ad cõ
foꝛtandum stomachum suum: ꝛ ad hoc vt
eius digestio bona fiat cũ eis que bibuntur:
ꝛ epithimatib⁹ ꝛ emplis predictis i ca. stomachi. vt
contigat per id succursus debilitatis accidentis p id
quod euenit ex coitu propter necessitatem ꝛ cuz me
dicis que sunt ad coꝛ vtiles. Et admistrentur super
membra coitus eius viri medicie ifrigidantes mio
rantes sperma ꝛ de illis quas dicemus. Et bibant i
frigidantia contraria spermati ꝛ admistrentur i stra
tibus ꝛ i vnctiõibus ea que faciunt habentibus pa
pissimum ꝛ dimittant omnia que generant sperma.
Et assiduent exercitium superioꝝ partium coꝛpo
rum suoꝝ sicut est percussio altatab ꝛ sanguet ꝛ
eleuatõ lapidis. Et opoꝛtet vt gradati perueniant in
mioratõe coitus. Et quando coeunt i principio noc
tis dimittant ipsum vno die aut duobus diebus vs
qz ad hoꝛam somni noctis ante ipsum aut post ip
sum: ꝛ rectificent cibum i eo qõ est iter illud' doꝛmi
ant' post coitum. deide gradati perueniant ad dimit
tendum numerum dierum quoꝝ plurimum sit p
occupatõez i ludicris. Et de cibis eoꝝ qui succur
runt ipsoꝝ debilitatibus est panis bonus mun
dus ifusus i vio bono.

Cap. xxxvi. de regimie eius q plurio vtitur coitu
ꝛ nocetur eo ꝛ debilitat ipsum: aut ledit visus ꝛ sẽ
sus eius ꝛ caput: aut nerus ꝛ accit ei tremoꝛ.

Oꝛtet vt admistrentur calefactõ ꝛ humecta
tõ cum cibis bonis quoꝝ paucum nutrit
plurimuz ꝛ cum balneatõib⁹ ꝛ aromaticis ꝛ
regimie ꝛ facere vt ipsi doꝛmiant ꝛ gescant ꝛ letari i
ludis q letificant. Et lac qdem omnium ꝛ vaccinũ
est vehementis iuuamenti ad' confoꝛtandum cuz su
mitur de eo i ieiunio: ꝛ cum quantitate qua digera
tur ꝛ doꝛmiat super ipsum ꝛ opoꝛtet vt admistretur
exercitiuz preparatõis. Et ꝗdo admistratur mithri
datum ꝛ diamuschuz cuz superfluitate i humectatõ
ne viuificat. qꝫ si appareat debilitas visus tunc causa
eius est cerebruz: quare opoꝛtet vt assiduet iunctõez
capitis sui cuz eis que sunt sicut oleuz viol. ꝛ fiat ca
putpurgiũ cum eoꝛ aut distilletur i aurem ꝛ vtatur i
troitu aque dulcis ꝛ aperiat visum suum i ca. Si au
tem accidat tremoꝛ ex ea tunc si materia fuerit pluri
ma humida soluatur cum eis que sunt sicut pulpa
colloquintide: aut cucumere asinino ꝛ centaurea. ꝛ
post illud curetur virga cum vnguentibus foꝛtibus
i quibus sint muschum ꝛ ambra ꝛ been cum oleo de
costo: ꝛ nardino ꝛ de lilio ꝛ oleo de ciperis ꝛ alma
haleb ꝛ oleo de sauina ꝛ omni oleo calido i quo est
stipticitas. Et si non fuerit materia curetur cum vn
guentis tremoꝛis. Et quando accidit ei post ipsum
tremoꝛ sumat in potu oppoponacum in aqua san
succi ꝛ cassiefistule fm quantitatez quã tollerat: ꝛ aq
sansuccꝛ sit quantitas. ℨ. i.

Cap. xxxvij. de multitudine erectionis absqz desi
derio ꝛ de priapismo.

Causa propinqua multitudis tensionis virge vt corda est multitudo ventositatis grosse i partibus membrorum coitus. Aut enim est multitudo humis cause ventose i ipso neruo concauo. Aut est superuenies eis ex arteriis aut vasis spmatis: aut sunt due res sil. Et materia qde huj ventositatis est humiditas plurima. Et efficiens ipsaz ē calditas pauca. Et hec materia: aut est resudans fixa i vasis spermatis z i eo vbi generat: aut non resudās. qualitercūqz igit sit si protēdit hec ventositas z vtus eius: tunc aut est propter frigus eius. aut propter ipsius grossitudiez. Et qñz adiuuat materiales causaz z efficientē causas istrumentales: verbigratia vt sit i cute vge z q sequit ipsaz spissitudo prohibens resolutōez: aut ē dilatatō ozificioz venarū veniētiū ad eaz sicut accidit ei cuius coit⁹ plurimus fit vehemens: z ei q dimittit coitū ad tēp⁹ quare mouet i ea sperma z ventositas cū fortitudie: z qñqz puenit ad papismū. Et qñz adiuuant omnia illa cause precedētes: aut ex cibis calidis acutis aut iflatiuis: sicut sunt cicer z vua z vitellus ouj z illa q aggregant vtranqz res sicut eruca. z illud cui iest ppetas generandi spermā sic vinū nouū. Aut ex dispōiō⁹ z figuris sicut est multitudo dormitōis sup collū: qr liquefiēdo conuertit spma i vētositatē: aut strictura ancharuz cum cigulis de corrigijs aut istitis: quare dilatant oziicia venaz. Papismus vero est si cōfortet aliqua hax causaz z fortis fiat erectio z remaneat z tendat vga vt corda q̄nis nō sit desideriuz z necessitas z p⁹ perfectōez necessitatis: z qñz icipit magnificari z augmentari aut prolongari propter illud quod effundit ad ipsaz de materijs pluribus. Et plurimū causaz e⁹ ē amor z hoc nomē pmutat ad hanc egritudiez ex forma formatōis erecte vge qua ludunt qdaz. Et hoc accidēs cuz nō curat fortasse pucnit ad tetanū vasoruz spermatis: z accit apa calidū cū eo z iterfic.

Cap. xxxviij. de signis.

Et sta super plurima signa que numerauim⁹ cuz tua reuersione ad illud quod accepisti vsq ad hunc finē ex pncipijs. Et scias q si fuerit ventositas generata i istis i ipsa vga ille tremor vge antecedens plurimum: z si non fuerit ita: tūc causa i ipso est propter virgam ad quam iam peruenit ex arterijs san. vasorum spermatis

Cap. xxxix. de cura.

Curatō tensionis vt corde assidua ast admistratio eorum que dicemus de prohibēdo⁹ istatione ex ebibitis z epithimanb⁹. Lanō vero curatōis papismi ē euacuatō cuz vomitu z phlebotomia absqz vētris solutōe oino: propterea q timet q vētris solutō descēdere faciat materias desup: z pter illud quod oz vt sit exercitiū mēbroz superioz ludēdo cuz talub z silib⁹. z dimittat coit⁹ nisi ppter necessitatē eius ne eueniat nocumētū aliquod ex nocumētis dimissionis ipsius: deide ifrigidatō i aqua z stratib⁹ rosaceis z de salicib⁹ z cū epithimatibus z ceratarijs fortis ifrigidatōis predictis. Et admistrent lamia plumbi sup pectinē z ebibita ifrigidantia z nenufar z cāfora z lactuca z excusatō pluria ē. Et i eo quod est iter illa z post mixtiōez materici vētositatis oz vt admistret quod subtiliet sine calefactione vehementi sicut sunt embrocē camemilline z de agnocasto. Et admistrent tunc ea q̄ sunt sicut vinū z se. agnicasti z similia postqz diuidit i mā z bibat tūc vinū albū tenue. Et oz vt dimittat coitū oino z cogitatōez i eo z pliderationez ad illud quod mouet desideriū nisi ille cui accit papism⁹ pp dimissionē coitus oino sm q dixim⁹: tūc. n. cura eius ē coit⁹ z nutriat cuz eis q̄ sūt sicut lētes z q currunt cursu eaz z nō nul tū vtatur acetosis: ipsa. n. quandoqz iflant.

Cap. xl. de de alacuoth.

Alacuoth ē ille q cuz coit eijcit stercus suū cū spermatis sit descensio z non regit anū suū. z sup plures coz domiat. desiderium valde z multiplicat i eis delectatō z mollificant valde pp resolutōez spirituū eoz. z pli ipsoz sūt mollū corpoz.

Cap. xli. de regimine eius.

Oportet vt admistrent vnguenta z emplastra stiptica confortantia lacertos: vt se. agnicasti z similia. Et fiat iunctō cuz eis q̄ sunt sicut oleū nardinuz. ppe z oleū de cupresso z oleum de sauia. Unguētuz bonū: Sumant oleū de cydonijs z oleū de alcāna z terant karabe z acatia z liliuz siccuz z fiat ex eis z oleo de cydonijs z alcāna vnguētū z admistrent assidue sup lacertū ani: z fiant ex eis suppositoria retētiua z ppe i tēpore coitus sicut si supponatur colyriuz ex remisch z gallis z balaustijs z thure. Et iterz supponat colyriū ex oleis stipticis. Aut vero qñ dicit de bonitate ciboz eoz z regimine ciboz ipsoz z subtiliatōe coz: ē res q̄ nō habet i hac itētō nisi itel ligat de cibis stipticis qbus cibant: z similiter i clistēribus piguibus ifrigidantib⁹ que dicunt non ē vtilitas apud me: imo oportet vt itendat i eis q̄ diximus z vt itendatur ad frangendum acuitatē stomachoz eoz z confortanduz corda z cerebra ipsoruz.

Cap. xlij. de aluminati.

Aluminati sm veritatē ē egritudo accidēs ei q consuescit vt sup cuz iacent hoies z habet desideriū plin: z ē i ipso spma plin nō motum z eoz citus ē debile z eius erectō debilis i radice: aut debilitat nunc z fuit iaz assuetus coitu qr affectat ipsuz z nō pōt sup ipsuz: aut pōt sup ipsuz potentia medicatiua: quare desiderat vt videat coituz currentē iter duos. z ppigoz ē ille q ē cū eo: tūc emi mouet desideriū e⁹. q si emittat spma qñ cū eo aliqs coit: aut egredit cū eo mēbz suū tunc oz pficere desideriuz suū: ē eni q̄daz secta eoz quoz desiderium nō erigit z mouet nisi quando cū eis coit: z tūc aduenit eis delectatio emissiōis spmatis siue cū opatōe illa⁹ siue absqz effectu. Et secta eoz ē q qñ cū eis coit nō emittūt spma tunc imo declinant ad hoc vt coeant cuz aliqs. z sunt i veritate pstrate anime z maligne nature z male consuetudis z plextionis mulieb⁹is Et qñz sunt mēbra eoz magis sustinentia q̄s mēbra viroz. Et scias q oia q̄ dicunt pter illa vana sunt. Et si illi hoies sunt q volunt eos curare. Maz inutiuz egritudis eoz

meditatiuum ẽ nõ naturale. Si vero cõkert cura eĩ tũc est illud qõ frangit desiderium: eorum ex tristitia ⁊ fame ⁊ vigilijs ⁊ carcere ⁊ pcussione. Et dixerũt q dã qp causa aluminati est qp neruus sensibilitatis qui venit ad virgã ramificatur i illis i duos ramos: quorũ subtilis radici virge cõtinuatur ⁊ grossus decliat ad caput virge quare idiget ille q tenuis ẽ fricatione vehemẽti donec sentiat quare spgitur sup ipz hominẽ: ⁊ tũc aduenit ei explemẽtũ libidinis. ⁊ hec res ẽ sicut illud qõ remotũ est. Et prima ẽ sup quã ẽ muttẽdũ ⁊ additũ ẽ ex qbusdã quibus ẽ sciẽtie pars ⁊ iarte maligna itroitus. ⁊ verificata sũt verba oium illorum super illud qõ dixerũt.

Cap. xliij. de hermaphrodito.

Li quidst hermaphroditus nõ est membrum viri necz membrum mulieris. Et de illis est qui habet vtrunqz: sed vnuz eorum est occultꝰ ⁊ debilꝰ ⁊ aliud ẽ econtrario: ⁊ descẽdit sperma ex vno eorum absqz alio. Et de illis est in quo ambo sũt equalia. Et peruenit ad me qꝺ de illis est qui agit ⁊ patitur: ⁊z paz verificatur hoc. Et multotiens curantur per incisionẽ mẽbri occultioris ⁊ regimẽ vulneris eius. La. xliij de excusatione medici in illis q̃ docet de delectatione ⁊ coangustatione receptricis ⁊ calefactione eius.

On est turpe medico cũ loquitur de magnificatione virge ⁊ coangustatõe receptricis ⁊ ỗ lectatione mulieris. Et illud ideo: quoniaz sunt ex causis quibꝰ peruenitur ad generationem. Multotiẽs eni est paruitas virgã vt nõ delectetur ea mulier quoniam diuersa est ab ea qua assueta est quare ñ emittit sperma: ⁊ quãdo nõ emittit sperma non fit filius. ⁊ quandoqz est illud causa vt fugiat a suo pari ⁊ querat aliuz. Et similiter quando ipa nõ est angusta nõ cõuenit ei suus par ⁊ ipa iterũ nõ cõuenit pari ⁊ indiget vnusquisqz coꝛpermutatione ⁊ similiter delectatio vocat ad emissionẽ spermatis festinaz. Mulieres eni ꝛz plurimũ tardãt in emittẽdo sperma ⁊ remanent nõ ꝓplentes desiderũ suũ quaz nõ fit generatio. ⁊ tuncꝛ ipse rẽanẽt ꝛz desiderũ suũ qz ille que ex ipis non custodiunt: mittunt i illa dispõne super seipas quẽ inuenũt: ⁊ propter hãc cãm redeũt ad frictionẽ vt perficiant i eo qõ est inter eas cõpleméũ voluptatis.

C. xlv. de delectando viros ⁊ mulieres

Et illis que delectant eos vtroqz simul ⁊ saliua eius qui sumit i oꝛe suo altit ⁊ saliua cui bebe ⁊ mel emblicoꝛ ⁊ mel cũ quo ꝓficitur scamonea. ⁊ zz. ⁊ pip cũ melle. Et si vtatur linimẽto ꝓpte sup medicatẽ postremã virge nõ ẽ magnũ iuuamẽtum i vsu illius: facit eniz delectationẽ in capite virge solum.

C. xlvi. de magnificãtibus virgam.

Agnificat ipaz fricatio cũ adipibꝰ ⁊ oleis calidis post pannũ aspeꝛ ⁊ effusionẽ gũmi lactis sup ipaz ꝓpte lactis ouinu: deide adherentia picis sup ipsam vt attrahat san. ⁊ retineat viscositate sua ⁊ coagulz sua pinguedine ⁊ fiat assidu atio in istis in duabus extremitatibꝰ dici. Et scietur quidẽ qualiter fiat picis adherẽtia i sermõe nostro qui est in fen. in qua est decoratio cuz sciũtur impinguatio mẽbrorum. ⁊ de illis que faciũt illud sunt sanguisuge cuz exsiccantur ⁊ linitur cuz eis ⁊ lumbrici terrestes ⁊ allebleb ⁊ est species volubilis qui habet lac ⁊ aqua albedarũgi. Sumãtur sanguisuge ⁊ ponantur in luto in quo est aqua earuz ⁊ dimittantur hebdomada vna ⁊ qõ est supza donec exliccentur ⁊ deinde terantur ⁊ liniantur cum eis.

La. xlvij. de constringentibus vuluam:

Uantur xiloaloes ⁊ ciperi ⁊ cnula ⁊ gariofili ⁊ ramich ⁊ paz muschi ⁊ terantur omnia ⁊ inuoluantur in lana infusa in mesus ⁊ supponantur. Et iterum galle immature superiora squinanti cribellentur cribro subtili ⁊ supponantur cũ panno ifuso in vino vice vna post aliam. Facit. n. illud redire virginitatẽ constringendo. ⁊ itez cortices pini ꝓtritoꝛum partes. iij. aluminis partes. ij. ciperips i. decoq̃ntur cum vinoodorifero ⁊ madefiat i ipsis pãnus lini ⁊ supponantur. ⁊ oꝓtet vt cõseruetur in vase obtruso capite. ⁊ administretur de eo vna vice post aliam: est enim bonum valde.

Cap. xlviij. de calefacientibꝰ receptricem.

Erueant muschus ⁊ galia ⁊ crocus in vino odorifero in quo infundatur pannus lini ⁊ ibibatur ⁊ administretur. est enim redole refaciens. ⁊ cozdumeni ẽ mirabilis valde in hoc.

Tractatus secũdus de dispositionibus hoꝛ mẽbroꝝ. ſ. de illis que continuantur cum coitu.

Cap. primum de apostematibus testiculoꝝ ⁊ cauitatis ⁊ que de eis approximantur ano.

Postema quandoqz fit in ipo testiculo ⁊ quiz fit i osseo. Et illius qõ fit i oseo tactꝰ possibilis ẽ ⁊ cognoscitur dispõ duritiei eius ⁊ lenitatis eius ⁊ coloꝛ ipsius. Et in illo qõ fit in testiculo ẽ illud difficile ⁊ sentit illud ipso existente inter osseuz ⁊ quz est cum eo se. Est enim mẽbrũ nobile cõtinuatuz cũ cozde. Et multotiens quidẽ ledit osseum: deinde redit ⁊ remanent ambo testiculi suspensi: deinde nascitur osseum ⁊ incarnatur ⁊ creatur ibi cistis dura nõ sicut erat prius. Et multotiens cozroditur testiculus quare indiget vt castratio fiat necessario vt non perambulet corrosio. Et multotiens deletur apostema testiculi per tussim accidentez quare permutatur materia ad partem pectoris.

Cap. ij. de cura.

Oportet vt fiat phlobotomia ⁊ soluat natura ⁊ propze cum eis que administrãtur de subtus. Nam cum administrantur suppositoria confert magnifice ⁊ attrahitur materia ad anum. Et quandoqz necessariuz est vt post phlobotomiam vene manus secundo fiat phlobotomia ex

BIBLIOTECA GERAL Pozzanis

saphēa. Et oz vt attēdat latº doloris ⁊ fiat phlomia ex latere eius. Et si fuerit in vtroq; testiculis sil' accipiatur qd necesse est accipere de san. ex vtroq; manibus. ⁊ sil' oz vt alleuiet cibus ⁊ dimittat carnē ⁊ que sunt eis similia ⁊ regatur regimine subtili: ⁊ admistre tur i primis super membrum pānus ibibitus i aceto ⁊ aqua ros. ⁊ mucilaginibus ⁊ succis frīs infrigidatis. ⁊ cum icipit augmentari admistrentur huiusmodi epithimata ⁊ empla. Sumatur aqua solatri ⁊ aquā cucurbite ⁊ aqua canne hūide proprie ⁊ aqua endiuie ⁊ faria ordei ⁊ fabarum ⁊ aliquantuluz croci ⁊ oleū ros. Et iterū: folia alkakingi ⁊ faria ordei ⁊ lentium Et itez folia cānc ⁊ farie fabaz ⁊ oleū ros. Et de eis q̄ nos experti sumus iterum ē vt sumantur alkakingi ⁊ faria ordei ⁊ faria lentium ⁊ faria fabaz ⁊ violarū tritarū partes equales igniantur ⁊ emplentur cū eis Et si venerit caliditas ⁊ doloz supflui est necessarium vt misceantur cum repercussiuis sicut sūt folia hyuī gami albi. ⁊ si fuerit i eo durities aliqua aut pertransierit terminum principij manifeste tunc oportebit vt regat cū eis i qbº ē maturatio. ⁊ ppigus maturātiū ex gradu principij ē faria fabaz ⁊ camemilla ⁊ altea ⁊ mucilago se. lini ⁊ rob. ⁊ itez faria ordei cū aq̄ ⁊ melle ⁊ itez folia caulis cū faria ordei ⁊ vitellº ouoz ⁊ oleo ros. Cū autem indiget resolutione ⁊ stat augmentuz de expertis bonis sūt passule, enucleate ⁊ cyminum que terantur, ⁊ fiat ex eis emplin cum vino: aut folia caulis ⁊ senugrecum decocta: aut farina fabarum ⁊ passe pigues enucleate ⁊ cynunum ⁊ decoquatur totum in vino commixto ⁊ leniatur: aut faria ordei cū stercore vaccino ifusa i aceto cum modico cassore ⁊ aliquo sulo aque solatri: aut cinis papyri silucstris ⁊ altea conficiantur cum aceto. Et cinis caulis cum albumie ouī aut vitello eius: aut radix cucūeris agrestis cum vio mellis cum farina radicis lilij trita sicut vnguentum: aut passularum mundatarum. v. granorum viridium elixatorum. i. ⁊. 5. cymi. i. caulis. vij. gluttinis pini. iij. conficiantur cum melle. Et iterum ad apostemata cum vlceribus scorie argenti decoq̄tur cum oleo donec fiat ei spissitudo: deinde ponatur super eam cera ⁊ gūma pini ⁊ reponatur. Et iterum alkalimbat ⁊ ammoniacum equaliter olei de lilio butyri vaccini quantum sufficit. Et iterum radix lactuce cum lacte. Et iterum senugrecum ⁊ se. lini cū aqua cepe. Et iterum fex vini antiqui cum lacte. Et iterum ea que diximus in ca. frigidorum. Et iterum forte apostema qō idiget maturatione: ⁊ ad frigidū ⁊ ventositatem in testiculo: Sumatur ciceris nigri ⁊ staphisagrie ambozuz aī. pars. i. scorpionis adusti pars. i. empletur cum eo. ⁊ parum infusionis olei sabacini i virga est inuatiuum ad illud: ⁊ ad frigidum proprie. ⁊ suspensio rubee tincture super ipsum.

Et quando apostema est dubellan tūc de illo quod bonum est: est vt fiat aperio apud osseum ⁊ non cōcedatur vt aperiatur illud qō sequitur anum: quare quandoq; fit fistula mala: immo oportet vt assidue tur positio farie rizi confecte cum aqua super ipsum vt prohibeat apertionem eius. Et i fine eius inūciatur in virga muschus cum oleo sambacino ⁊ est vnguum: aut oleum sambacinum aliquotiens est enim cura sufficiens.

Cap. iij. de cura apostematis frigidi i testiculis.

Multotiens accidunt in eis ista apostemata in dispositione cacchie ⁊ hydropisis quoruz, curationes sunt maturatiua predicta in apostemate cel'o. de quibus sunt farina fabaruz ⁊ farina senugreci cum triplicato. Et iterum caulium. ℔. M. i. fi cus. v. numero decoquantur i aqua donec dissoluatur ⁊ fiat cum eis empliz. Et forteº illo ē vt sumant farina ciceris ⁊ faria fabaz ⁊ cymini ⁊ adeps renum ⁊ camemilla ⁊ melilotum ⁊ cera ⁊ fiat ex eis vnguentum. ⁊ iterum bdellium dissoluatur in rob: ⁊ admisceatur ⁊ distilletur sambacinum i virgam aliquotiens: quoniam est mirabilis. Et sumantur mastix ⁊ anzarut ⁊ infundatur i vino ⁊ oleo sambacino ⁊ linantur super ouum. Et oleum de kerua efficax est in apostematibus testiculoruz: aut distillentur i virgaz muschus cum oleo sambacino quoniam ē vltimuz

C. iij. de cura apatis duri i testiculis.

Umantur ficuum ⁊ adipis anatis ambozuz añ. pars. i. foliorum olive ⁊ foliorum cupressi ⁊ ammoniaci oium añ. pars. 5. aggregent cū vino ⁊ butyro vaccio. Et itez folia caulis cū faria ordei ⁊ vitellis ouoz ⁊ oleo. ⁊ iterū colcotar ⁊ ysopi hūide ⁊ cere ⁊ olei ros. ⁊ medulle cruris cerui ⁊ folio rum rubi oium ptes equales: fiat ex eis linimētum Et iterū sumantur bdellium ⁊ ammoniacum ⁊ dissoluantur i triplicato ⁊ aggregentur cum pauca farina fabarum ⁊ oleo. ⁊ iterum curatio bona experta ad illud: sumatur furfur ⁊ ideo inēter teratur ⁊ cribelletur i cribzo tenui donec cribellatum sit ⁊ soluatur ammoniacum cū oximelle ⁊ conficiatur cuz eo in uisceur loco dū temperatuz tenet calorē ⁊ reiteretur super ipm assidue. est enim cōferēs oi duritici. Et iterum aliud conferens duritici sumant camemilla ⁊ senugreci ⁊ assa ⁊ fabe ⁊ butyr ⁊ pge latī vue ⁊ dactili discoti ⁊ fiat cū eis empliu. Et iterū: cineris ossiuz dactilozum aduston ptes. ij. altee ps. i. terant ⁊ permisceantur cū aceto ⁊ fiat cum eis empliu.

Cap. v. de acrai ⁊ arsacon.

Hec est egritudo fra ⁊ est i mulieribus plus ⁊ est tumefactio virge i viris ⁊ i ore matricis multi cruī ⁊ tensio accidēs i vasis spermatis ⁊ mollificatis ⁊ mollificato ⁊ teranus ⁊ ipasmus ipsoz ⁊ tūc inflatur vēter egri cū sudore fro. C. vi. de cura.

Quando hec egritudo apparet oportet vt fiat phlebotomia ⁊ ventosatio ⁊ mittantur sanguisuge: deinde fiat ventris solutio nō semel subito ne descendat aliquid ad membra infirma: sed paulatim cum facilitate: ⁊ illud fiat cum eis que sūt sicut aqua volubilis cum cassiafistula ⁊ aqua sicle ⁊ aqua solatri cum cassiafi. ⁊ cum iuribus oleruz frozum liniētiū nāz. Et sunt sicut illud qō fit de spinachīe ⁊ de attriplicibus ⁊ que sunt similia. Et fiat clisterizatio ex senestē, ⁊ pūis ⁊ altea ficla ⁊ siraco ⁊ attriplicibº ⁊ que sūt illis silia Et peruenietur ad vltimū i epithimatibus fris valde ifrantibº sup mem

bra coiu⁹ ⁊ sup dozsuz sicut illō qō fit de hyusquamo ni. ⁊ chimolea ⁊ oīb⁹ q̄ sciusti i priapismo calido in apatib⁹ testiculoz calis. Et radix qdē nenufaris ⁊ radix illi sunt pucnientes ad hanc egritudinem.

¶ L. vij. de doloribus testiculozum ⁊ virge.

Ht ex malitia ꝓplonis diuerse fre ⁊ cale: ⁊ ex vēto sitate: ⁊ ex apate: ⁊ ex pcussione: ⁊ ex casu sup vēirem. ¶ L. viij. de signis.

Um est ex malitia ꝓplonis nō est illic tēsio vehemēs. ⁊ cognitio ꝓplonis ē cū sēsu ⁊ calis illāmat⁹ ⁊ frus stupefact⁹ ⁊ nō ē plim⁹. ¶ Et cum vētoso ē tensio ⁊ pmutatio sine grauedine. Et cum illis rcligs sunt cause eoz ⁊ signa ipsoz.

¶ Cap. ix. de cura.

Significe sūt ex eis q̄ dicta sūt in calefactione testiculoz m ⁊ infrigidatione eoz m ⁊ curatione apatum coz ⁊ resolutione ventositatis ipsoz. Et quando frigus est vehemens tunc cura ei⁹ est oleum de kerua in quo dissolutum sit cufozbiuz. ⁊ si vehemencio: fit inflammatio ⁊ adustio tūc cura eius est cum fuctis infrigidantibus in quibus positum sit aliquid thuris ⁊ opij. ¶ Jn facto autem a percussione aut casu oportet vt fiat phlobotomia et assumatur membrum cum infrigidantibus repcussiuis absq; stipticitate vehementi quare dolorem sanant: imo fit cum eis virtus leuitiua sicut sunt oliue ⁊ nenufar ⁊ cucurbita ⁊ similia. deinde post illud administrentur mucilago altee ⁊ camomilla ⁊ similia. Et iterum: gummi pini ⁊ myrrha cum aqua frigida: ⁊ se. lini confectum cum aqua frigida ⁊ butyro ⁊ gluten alinybat equaliter.

¶ L. x. de magnitudine testiculozum.

Accidit testiculis vt magnificentur non fm semitam apostemationis. sed fm semitam inpinguationis ⁊ teneritudinis sicut accidit mamillis.

¶ L. xi. de cura.

Uratur cum medicinis infrigidantibus quibus curantur mamille virginum stantes vt ñ cadant: sicut est epithima cum hyusquiamo ui. ⁊ hyusquiamo al. Et omne quod debilitat virtutem nutritiuam m ē fricatura plumbi confricati ad inuicem cuz aqua coriandri humidi: ⁊ confricatio cotis ⁊ lapidis molendini. Et de illis que conferūt ad illud ⁊ temperant ipsam ē vt assiduetur iniectio sanbacini in virgam.

¶ L. xij. de eleuatione testiculi ex parte ei⁹.

Elandoq; accidit testiculo vt corrugetur ⁊ minoretur propter dominium coplonis fre et debilitatem. Et q̄ñ occultatur ⁊ eleuatur ad mirach ventris ita vt difficultas fiat vrine ⁊ dolor: fit cum mingitur ⁊ accidit distillatio eius.

¶ Cap. xiij. de cura.

Urctur cū vnctionibus ⁊ emplis calefacientibus cō fortātibus attractiuis que diximus in capl̄o erectionis. Et q̄ñ occultat ⁊ fugit: tunc cura est assiduatio balneationū ⁊ tinaz continuarū. Et q̄ñ est necessariū fm qd scripserunt antiqui vt intromittant opium i virgam ⁊ suffletur donec coꝓ eius subtiletur ⁊ descendat testiculus.

¶ L. xiij. de varicibus ossei ⁊ duritie eius.

Elandoq; appent sup osseū ⁊ q̄ sequūt ipz varices inuolute pluries: i qbus cuz coartatur ventositas frequēs fit titulatio sup eas ⁊ multotiens generat sup eas apa duz qō ē de genere apatuz frox. Et plm qdē accidit in latere sinistro pp obditā tē ipsi⁹: q̄ñ hz venā additā ad quā effundūt materie

¶ Capitulum. xv. de cura.

Ura eius est cura apatum duroꝝ.

L. xvi. de mollificatione ossei.

Elandoq; prolongatur osseū ⁊ mollificatur prolongando ⁊ fit in eo res seda.

¶ L. xvij. de cura.

Oportet vt eius embrocatio assiduetur cum infrigidantib⁹ stipticitatem faciētibus ⁊ emplastrei cum eis ⁊ nutrietur coitus. Et de medicis sunt qdam qui scidunt partem ossei ⁊ superfluitatem ipius ⁊ sumunt residuum vt equetur eius quātitas. Sed melius est ⁊ magis conseruatur vt sūatur in pmis: deinde abscindatur superfluum.

L. xviij. de remice ⁊ ruptura.

Go postposui ramici ⁊ rupture caplm i quo inuenient in fine tractatuum qui sunt huius libri tertij.

L. xix. de corrugatione testiculozum.

Ht illud cā frigoris vehemētis: aut casu virtutis accidentis i signis malis hūtibus egritudines acutas ⁊ ego dicam ea illic.

L. xx. de vlceribus testiculozum ⁊ virge i locis ant.

Um vlcera accidunt i istis locis sūt mala ambulatiua: q̄ñ mēbra ista sūt ꝯz formā ad quā rū ptes festinat putrefactio q̄ñ sunt protecta ab aere ⁊ declinia ad caliditatē ⁊ humiditatem: ⁊ approximāt meatib⁹ sup fluitanū ⁊ assimulant quodammodo vlcerib⁹ viscez ⁊ oris. Et coꝝ deteriora sunt illa que fiunt i lacerto q̄ est i radice virge ⁊ in ano. Et illud ió q̄ñ indigent exsiccatiōe forti ⁊ sensui coꝝ cū hoc ē vehemens: Et forsitan necessariū ē abscidere ꝓgaz ipam cū sup ipsam putrefūt vlcera ⁊ pambulant.

¶ Cap. xxi. de cura.

Ulcera q̄ sūt sup caput virge idigent eis q̄ sūt vehemēcioris exsiccatiōis q̄ sint ea qb⁹ idigēt facta sup ꝓpuiuz ⁊ cutez ēt: q̄ñ caput virge est vehemētioris siccitatis i ꝓplone sua. Et ista vlcera aut sunt recentia: aut sunt antiqua. Et de eis sūt que sunt maligna. Et recentibus qdez nō est res melioꝝ q̄ aloes ⁊ assumant aloes plumbum vstum et climia abluta cum vino ⁊ tutia. ⁊ approximant illi margarite: ⁊ vene aduste ⁊ sūt mirabiles in hoc. Et cinis ouoꝝ ⁊ tutia puluerizati ⁊ epithimati cū aqua frā. ¶ Si aūt sūt hūidioza illis ⁊ tā faciūt pus idigēt eis q̄ sūt fortioza sic̄ es vstum ⁊ cornices arboris pini hūus grana pua adusti. Et si idigēt gnāriuis carnis misceat cuz eis thus. Medicamē exptum ad ea que idigent exsiccatiōe vehemēti cū icarnatiōe. R. tutie ⁊ aloes ⁊ sarcocolle ⁊ thuris ⁊ sedenigi ⁊ corticis me-

diani algarab adusti ⁊ aluminis iameni ⁊ attrimēti adusti ⁊ gallaꝝ ⁊ balaustiaꝝ ⁊ acatie oium añ : ptes equales: ⁊ floris eris ptem.i.5.⁊ capitum granatoꝝ etiaꝫ acetoſoꝝ ptē.i. fiat ex eis vnguētū cū oleo roſ. Diſcriptio alia: ſcoria ferri plumbū vſtū ſan. draco charte ꝓbuſte ⁊ aluñ ꝓbuſtū ſumāt cū oleo roſ. fiat ex eis emplꝫ aut vnguētū aut troc. Et ſi fuerit antiq̄ ponāt in eis thus ⁊ munutum eius ⁊ aloes ſm ptes equales. q̄ ſi illic fuerit corroſio tunc ex eis que conferunt illi eſt vt ſumank cinis capilloꝝ hois ⁊ anuiden ⁊ lentes montane ⁊ fiant ex eis puluis ⁊ emplꝫ. Et itez fortius illo: ſumank de vnoquoq̄ duorum arſeicoꝝ. vij. ptes ⁊ calcis nō extincte lapides. xx. ⁊ acatie. xij. ptes: ꝓficiantur cum aceto ⁊ ſuccō aleſſius humidi ⁊ fiant trociſci in vmbra ⁊ adminiſtrentur. Et fortius illo eſt illud q̄d. ℞. vtrūq̄ arſenicum ⁊ acatiam ⁊ ſtaphiſagriam ⁊ cinerem aneti ⁊ piper de quibus fiant trociſci. ¶ Si aūt maligna fiant et denigrent tunc melius eſt vt pēitus abſcindatur locus niger ⁊ curet cum vnguento generatiuo ꝺonec generetur.

¶ C. xxij. de vlceribus interioribus virge.

Curatio illius ē curatio vlcerū veſice. Et q̄nq̄ neceſſaria ſunt ea que ſunt ſicut medicamen de chartis cōbuſtis ⁊ alumine aduſto ⁊ climia abluta poſt ꝓbuſtionem. Et de corticibus arboris pini minoris ſcedenegi iure de q̄bus fiant troc. ⁊ adminiſtrentur i iniectorio.

¶ Cap. xxiij. de fricatione in virga.

Fit ex mā calx effuſa ad ipam ⁊ ſudore acuto reſudante ex partibus eius quare facit ipam fricari.

Cap. xxiij. de cura.

Expellat humor cū phlomia ⁊ ſolone vētris Deinde ſumat acatie ⁊ mentlie amboꝝ añ. ʒ.i. ſalis āmoniaci aloes añ. ſextā. ʒ.i. croci. xij. ʒ.i. ⁊ q̄ſtū ſunt oia vſnen terank oia ⁊ cribellent ⁊ ꝓficiant cū oleo ſambacino: ē enim mirabile. Et q̄ꝫ ſedak ſi liniank deſup in balneo acetū ⁊ oleū roſ. et ſint in ipo nitrum ⁊ alumē. Et ſi eſt ffa ponak i ipo aliqd de ſtaphiſagria: ⁊ cū egredit ex balneo liniak ex albumine ouī cū melle. Et ſi nō cōfert aliqd ⁊ iaꝫ facta fuerit phlomia ⁊ cū tūc fiat vētoſatio ab interiore pte coxe ⁊ in primo illius loci: aut mittantur ſuper ipam ſanguiſuge.

¶ Cap. xxv. de apatibus virge calidis.

Curatōes coꝝ ſunt, prime curatiōibus apoſtematū teſticuloꝝ caloꝝ: ſed ſunt magis tollerātia ſtiptica i principio rei. Et de deſcriptionib⁹ coꝝ ſibi ꝓpriis ē hec. Cortices granoꝝ ⁊ roſe ſicce ⁊ lente decoquātur i aqua: ⁊ cū i decoctiōe diſoluunt terantur cum oleo roſ. ⁊ adminiſtrentur. Et iteruꝫ chimolea cum aqua ſolatri ⁊ ſūr bolum armenuꝫ ⁊ lentes ⁊ folia alkakingi.

Cap. xxvi. de apatibus virge frigidis.

Ermo de eis ē prim⁹ ſermoni de apatibus teſticuloꝝ ⁊ multiplicank, in diſpōne caceſie ⁊ hydropiſis. Et de illis que expta ſunt ad ea eſt illud q̄d. ℞. oſſa dactiloꝝ partes. ij. altee ptem. i. ⁊ pterank cū aceto ⁊ emplet cū eo. Et medicamen aſſumptū ex furfure ⁊ āmoniaco ꝓdictum in. c. apatis i teſticulis. eſt medicamē magis conueniens locis illis ⁊ in virga q̄ apatur apate duro.

¶ Cap. xxvij de cura ragadiaꝝ virge.

Curent cura ragadiaꝝ ani. Et de illis quoꝝ iuuamentū ꝓpinquū. eſt: ē vt ſumank chimolea ⁊ tutia ⁊ alcāna cōtrita ⁊ dragagantū. ⁊ fiat ex eis ⁊ ex cera ⁊ vitellis ouoꝝ vnguentū.

¶ Cap. xxviij. de doloꝛe virge.

Cidit dolor virge ex cauſis diuerſis. Et multotiēs accit a retētione vrine quam cliſteria leuia ſanant ⁊. vt ſit cōtentus aqua ordei cuꝝ ileb: ⁊ nō approximet ſeminib⁹ vt nō deſcendāt ſuperfluitates. Deiū poſt cliſterie fiat vapozatio in circuitu pectinis ⁊ virge tante q̄ticatis vt leniak cutis ⁊ fūdatur deſuper aqua tepida ⁊ liniak cum violis.

Cap. xxix. de verrucis ſuper virgam.

Ecidantur ⁊ ponak deſuper medicamen retinens ſanguinem ⁊ curentur cura reliquarū verrucarum.

Cap. xxx. de cura bothoꝝ ⁊ ſimilium mozo ⁊ carnis orte ⁊ addite ſuper iſtas partes.

Mantur baurac aduſtum ⁊ cinis ligni vitis terantur cum aqua bene ⁊ ponantur ſuper mozum ⁊ que ei ſimilantur. Et quando non valent incidatur ⁊ pulnerizetur deſuper attrimentū ⁊ arſenicum. ⁊ ſi fuerit deterius illo non erit excuſatio quin cauterizetur.

¶ Cap. xxxi. de corroſione virge.

Mficatur virga cum lenitiuis ex olei ſicut ſiſamio ⁊ oleo narciſcino. ⁊ adipibus ſubtilibus notis ſicut adeps galline ⁊ anatis ⁊ medulle curiū vaccarum ⁊ cerui oꝝ ⁊ cera ⁊ reſina in balneo ⁊ ſine balneo. Et cliſtere fiat ex hoc genere cum iniectionibus ⁊ fiant colyria ⁊ ponatur deſuper aliquid ⁊ fiat vt equetur.

Fen. xxi. de membris generationis in mulieribus ℣ continens tractatus.

¶ Tractatus primus de radicibus ⁊ principijs ⁊ cōceptione ⁊ partu.

¶ C. i. de anatomia matricis.

Dico q̄ iſtrumētū generatiōis mulieris ē matrix ⁊ eſt in radice, creationis ſimilis iſtrumento generationis quod ē in viris ⁊ eſt virga ⁊ que cum ea ſunt. Sed vnuꝫ coꝝ eſt cōpletū ꝓcedens ad exteriora: ⁊ alterū eſt diminutū retentū in interioribus ⁊ eſt quaſi ꝓuerſum iſtrumentum virorum Et eni quaſi oſſeum ſiphac matricis ⁊ quaſi virga collum matricis: ⁊ duo oua mulieribus ſicut viris. Verū ipa i viris ſunt magna apparentia exteri⁹ elōgata ad rotunditatē tendēta. Et mulierib⁹ ſūt parua, rotūda tēdentia ad vehementiā cōpreſſionis latitudinalis itrinſeca i vulva poſita a duobus lateribus eius ſoliū latere, ꝓfunditatis cuius exiſtit vnuꝫ

distincta quoz vnaqđq; appzopatum est panniculo
que ambo cistis vna non aggregat. Et panniculus
cuiusq; ambozū est neruosus. Et sicut viri hñt vasa
spmatis iter ouū t eozum radicis vge. Silr mulie
res hñt vasa spmatis duos testiculos t iter id qđ ex
pellit ad interioza matricis. Elex illa q̄ sūt viroz icipi
unt ab ouo t elevauit ad supioza t cadūt i foramina
ex qbus descēdit cooptozium ouī custodita t pzot e
cta: deide sperguntur descēdēdo trāsuersa expansa
hñtia inuolutiones. t ꝓpletur i eo qđ ē iter ipsa digo
spmatis donec redeat t expellat ad meatū q ē i radi
ce virge a duobus lateribus. t i pzio eius est illud
qđ expellit ad ipm etiā extremitas colli vesice t ē lo
gū. i viris: bzeue i mulieribus. In mulieribus vo ex
tēditur qđ ē iter duo ova ad ambo ilia sicut duo cor
nua arcuata iccedētia ad duo emulctoza quoz duo
extrema continuant cuz duob⁹ iguib⁹. t tendūtur
vt corda pp coitū equantia collū matricis ad recipi
endū ita q trahunt ipm ad duo latera quare dilata
tur t aperitur t deglutit spma. Et ipa ambo sūt bz
uioza q̄ duo iactozes sibi sisles i viro. Et diuersifica
tur i hoc q vasa spmatis i mulieribus cōtinuātur
cū duobus ouis: t penetrat i duobus additamētis q̄
sunt vt duo cozna gdam ozens ex vnoquoq; ouo
qđ expellit sperma ad vas t noiantur duo expulso
ria spmatis. ¶ non continuātur vasa spermatis i mu
lieribus cum duobus ouis nisi qñ mēbra sperma
tis i mulieribus ꝓpiqua sūt i lenitate duobus ouis
t non fuit necessariū idurare ea t idurare pānículos
ambozuz qñ ipa sunt i cauea: quare nō idigent p
tectione longiqua. In viris vero non fuit bona con
tinuatio eoz cū duob⁹ ouis t non permiscētur eis
ambobus. Nam si fieret illud noceret eis ambob⁹
cū tēderent vt corda ꝓpter duritiē ambozꝫ: imo po
sitū ē iter ambo medū qđ noiatur andros. s. expul
soriū apud medicos ad interioza eius. Et itra matri
cē ē extremitas rotūda neruosa in cuius medio ē q̄
semita: t sup ipsam sūt additamēta pluria iccedētia.
Et matrix gdem creata est habēs venas plurias ra
mificatas ex venis quas diximus vt sit illic substen
tatio embzonis. Et sit supfluitantibus mēstruis p̄ci
pitatio: t ligatur matrix cū dorso ligamētis fortib⁹
pluribus t ad ptē suminis t vesice t ossi lato t eis q̄
sequūtur ipam sed sūt laxa. Et de ligamētis ei⁹ sunt
q̄dam qbus ꝓtinuat ex neruis t vēis predictis i ang
tomia neruoz t venaz. Et facta ē ex substātia nerua
sa vt extendatur apud collectionē t vt ꝓgregetur ad
ēstitatem paruā apud ptū t nō cōpletur eius con
cauitas nisi cū cōplemēto augmenti: sicut māmilla
rū ēstitas nō ꝓpletur nisi cū cōplemēto qñ ante il
lud est vana t nō est necessaria. t pp illud matrix in
puellis ē mino: vesicis plin. t hz i oib⁹ duas cōca
uitates. t i alijs ꝫ cauitates ꝑm numez papillaz mā
millaz. Et locꝰ ē p⁹ vesicā t supfluit sup eā desup
sicut supfluit vesica sup eā de subtus. t i anteriozib⁹
sūt intestina vt sit ei a duob⁹ lateribus sustēaculuz t
ratus lenis t, sit i tutela. t nō ē tūc pma i hoc ve
nīēs ad matricē ipsā: imo ad embzonē. Et ipa qđ
occupat qđ ē inter ꝓpiquatē vmbilici vsq; ad po
stremū meatū vulue t ē eius collū. Et lōgitudo eⁱ⁹
equalis i mulieribus ē iter. vi. digitos vsq; ad. xi. di
gitos t qđ ē inter illud. Et qñ abbreuiatur t plō
gatur p vsuz coitus t dimissionē eius. Et qñ assimi
latur ēstitas eius figure quantitatis eius qui con
suetus est eius concubitu t appzopinquat illi longi
tudo matricis ipsi⁹. Et quandoq; tāgit intestina su
periora. Et creata ē matrix cū duab⁹ tunicis quaz
istrinseca ꝓpiquioz ē ad hoc vt sit venosa t asperitas
eius silr. Et orificia haz venaz q̄ figunt i matrice no
minant foramia matricis t eis cōtinuant panniculi
embzyonis t ex eis currit san. mēstruus: t ex eis nu
trit embzyon: t exterior haz duaz ꝓpigoz ē ad hoc
vt sit neruosa: t vnaquęq; illaz tunicaz ꝓstrigit t di
latat cū ꝑparatōe suaz naturaz. Et tunica qdē extri
seca pura ē vna t istrinseca ē sicut diuisa i duas diuisio
nes q̄si distictas nō sicut ꝓsolidatas: ita q si exco
riet tunica exterior eaz duaz excoriaret quasi a dua
b⁹ matricib⁹ qb⁹ esset collū vnū nō sicut a matrice
vna t inuenīt ispes villoz oēs i tūica istrinseca. t ma
trix ꝑterea igrossat t ispissat q̄si ipsa ipiguet: t illud
ē i hora mēstruoz. Deide cū purgat extenuat t exsic
cat ipsa itez attenuat cū magnitudie embzyōis: t e⁹
dilatatio ē fz dilatatōz corporis embzyōis: t cū coit⁹
cū muliere expellit matrix ad os matricis quasi ꝓce
dens desiderādo attrahere spma p sui nām. t cū di
cit matrix neruosa nō itelligit p illud qđ ei⁹ creatio
sit ex neruis cerebri: imo q creatio sit ex substātia sic
neruis alba ꝑuata san. viscosa extēsiua t nō aduenī
unt ei ex cerebzo nisi nerui pauci qb⁹ sentit. t si esset
vehemēti⁹ neruosa vehemēti⁹ cōmunicaret cerebzo.
Et collū gdē matricis lacertose carnis ē q̄si ipsuz sit
cartilagiosuz t q̄si ruga sup rugā cui addit piguedo
duritiē t cartilaginositatē. Et ipzegnato iteruz i ho
ra ipzegnatōis t i ea ē meatus oppositus ori matri
cis extriseco ex quo deglutit spma t expellit mēstrua
t parit fetū. Et fit i dispositione conceptiōis i sūmo
cōstrictionis quā fortasse non igreditur extremitas
acus. Deide dilatat ꝓcepto dei excelsi t egreditur ex
ea fetus. Meatui autē vrie i ea est locus alius t ē ꝓ
piquior ori matricis ab eo qđ sequit superius eius.
Et de mulierib⁹ ē cui⁹ matricis colluz redit ad sini
struz. t de eis ē cui⁹ ē ad dextrum. t ante violatiōz
puelle virgis sunt i ore matricis pānículi contexti ex
venis t ligamētis subtilib⁹ valde oris ex oi mēbzo
ei⁹ qđ destruit violator t currit qđ i eis ex san. est.

De generatione embzyonis. Cap. ij.

Cum matrix colligit sup spma tūc pma dispo
sitionū q̄ aduenit illic est spumositas sperma
tis. t ē ex operatione virtutis formatiue. Et
veritas qdez dispositionis ipsius spumositatis est
ex hoc q virtus ifformatiua mouet illud qđ ē i sper
mate ex spiritu animali naturali t vitali ad mineraz
vniuscuiusq; cozuz i qua figit. Et creat illud mēbruz
ex eo ꝑm moduz quez exposuim⁹ t declarauimus
i libzo ꝓncipioruz. t ꝓpter illud reperitur exsufla
tio tota ipelli ad medū humiditatis vt ꝑpareť locus

cordis: deinde fiunt a latere eius dextro ⁊ a latere eius supremo due vesice quasi ramificate ab eo tangentes ipsum usq; ad hozam: deinde parantur ab eo ⁊ discernuntur ⁊ sit prima illud ex quo creatur cor. ⁊ a dextra illud, ex quo creatur epar ⁊ impletur alia sanguine ad albedinem declini. Et penetrat ad exteriorem partem humiditatis sparse post duas vesicas ventositas inundans eam vt recipiat propter eam restaurationem ex matrice ⁊ ex spiritu ⁊ ex san. ⁊ creat vmbilicus: ⁊ qđ primo creatur tunc est panniculus. Verumtamen vesice cordis ⁊ epatis ⁊ cerebri creationem vmbilici precedunt: cuius complementum horum trium postponatur a complemento substantie vmbilici, ⁊ hoc quidem iam verificauimus ⁊ declarauimus diuersitatem in eo in libro principioꝝ scientie naturalis. Et cuz sperma figitur ⁊ spumat ⁊ penetrat spuma ad pfundū: s. vesicaz cordis generat panicul⁹ ex hoc q sperma mulieꝛe mouz spma masculinū ⁊ ẽ separat⁹. deide nō suspẽdit a matrice nisi cū foramibus propter attractionem nutrimenti. Et embꝛon quidem non nutritur cum hoc panniculo nisi duz panniculus i ea ⁊ nutrimẽti parū est necessarium. Cum autem indurat tunc sit cibatio per illud quod generatur in pozis eius ex meatibus manifestis venosis. deinde diuiditur post spacium i panniculos. Et veritas qdem est q primum membrum qđ creatur est coꝛ: cuius de Hyp. dicatur q dixit q primum qđ generatur est cerebꝛum ⁊ oculi sm q test i ficatur illud dispositio pullozum. Coꝛ vero non ẽ i pmis cum creatur in omni re apparens manifestū. ⁊ sequũtur capitula post in qbus dixit q pectius est vt sit pmum qđ creatur epar: qm̃ pma operatio cozpozis est nutrimentum quasi sit res sm appetituz e⁹ ⁊ desideriuz ipsius. Et sermo iste ostenditur esse coꝛruptus ex via experimenti. qm̃ studiosi i hac re non testificantur rem esse mſ q existimauit omnino ex ratiocinatione. Et est qm̃ si res ẽ sm q ipse existimat q creatur in pmis illud cuius operatio in pmis permittenda est cum ab eo non fiat nutrimentum: tunc sciat q non nutritur membꝛum animalis i quo non est sustentatio vite cum calore naturali. Cuz ergo ita sit: necesse est vt creetur membꝛum a quo procedit calor naturalis ⁊ spiritus vitalis ante creationem nutrientis ipsum. Et virtus iformatiua non indiget i dispositione formationis nutrimento dū non accidit resolutio sensibilis sensibile faciens nocumentum: quare sit necessariuz restauratione eius ⁊ sit necessarius spiritus vitalis ⁊ calor animalis vt erigatur eo. Qđ si dixerit q pꝛchẽtio iformatiue ẽ ex pte mris tunc silr ⁊ virtus nutritiua associata virtuti informatiue generatee est ex parte patris. Qualiter ergo erit q illa magis antecedat i modis suis: ⁊ hec dispositio alia sit iuenta i embꝛone sanguineo i siphac ⁊ extensio eius in siphac sit extensio aliqua. Et in hac dispositione illa que de vesicis est sanguinea conuertit ad sanguinitatem ⁊ conuertitur vmbilicus ad formam vmbilici sensibiliter: ⁊ recipiunt dispositiones conuersionẽ spmatis ad conceptionẽ: ⁊ quedaz ex ad solidit̃atem: ⁊ illic membris principalibus iaz apparet ipressio sensibilis ⁊ quantitas sensibilis: ⁊ quedam earum conuersionem ad hoc vt compleatur creatio cozdis ⁊ mẽbꝛoruz pmoruz ⁊ incipiunt separari ab inuicem: ⁊ inter ea sunt meatus supremi ⁊ sunt extremitates iam lineate: sed non separantur integre vasa eius deide ad hoc vt fiant extremitates. ⁊ vnicuiq; conuersioni aut duabus conuersionibus simul est spaciū super quod statur ⁊ non est illud de illis que non diuersificantur in hoc. Nam diuersificatur i masculis ⁊ multeribus embꝛonū ⁊ sunt in mulieribus tardioꝛes ⁊ non significant experimentum ⁊ pbatio i hoc: quoniaz iter ea ambo i veritate non ẽ diuersitas. Vnuquodq; n. eoꝛ non indicat nisi per illud super qđ preterijt res sm experientiam eius. Et non est impossibile q sit illud qđ expertum est in fine cadens fz illud qđ ei diuersificatur. In toto eniz illo est qđ est plurimū proculdubio ⁊ plus ẽ in eo quod generatur plus. Et spacium quidem spume est. vi. dierum aut. vij. ⁊ in his diebus formatur informatiua in embꝛone non precedo aliquid ex matrice: ⁊ post illud appetit. ⁊ iceptio lineaꝝ ⁊ punctorum est tribus alijs diebus post illud. ⁊ sunt. ix. dies ex principio. Et quãdoq; fit antecessio die vno aut postponitur die vno: deinde post. vi. dies alios ⁊ sit xv. a ꝛceptione penetrat sanguineitas in toto ⁊ sit illud vnde creatur. Et quãdoq; ãtecedit die vno aut duob⁹, ⁊ xij. ⁊ diebus post illud sit humiditas caro ⁊ iam discernũtur frusta carnis ⁊ discernũtur membꝛa tria manifeste. ⁊ iaz separantur alia a cõtactu alioruz ⁊ extenditur humiditas nuche. ⁊ qñz postponitur aut antecedit duob⁹ diebus aut tribus: deide post. ix. dies separatur caput ab humeris ⁊ extremitates a lateribus ⁊ ventre vt discernat sensus in quibusdam eoꝝ ⁊ occulteur in quibusdam eoꝝ ita vt sentiat post illud. iij. diebus completis. xl. die⁹ ⁊ postponitur raro vsq; ad. xlv. dies ⁊ minus i hoc est vsq; ad. xxxv. dies. Et dicitur in doctrinis pmis q quando post. xl. dies scinditur abortum ⁊ ponit in aqua frigida apparet res pua discreta ⁊ extremitatum. Et masculus est velocioꝛ in illo toto q̃ femina Videtur enim q sit minus spaciuꝫ formationi masculoꝝ. xxx. dies. ⁊ minus puritionis est mediet̃as anni ⁊ qđ dicemus in proximo. Determinatio aute dispositionis masculi ⁊ femine in distinctione spaciꝫ est res quaz quedaz pars medicoꝝ iudicat audacẽ ⁊ stulte. pmuz enī iuenit sperma respirans respirare ⁊ pmuz quod agit informatiua est q aggregat calorem innatum: deinde extinus ⁊ meatus: deinde post illud incipit nutritiua operari. Et apud quosdã embꝛon iam respirat ex coꝛ: deinde respirat cuz eo maioꝛi respiratione cum completur in matrice: sed nõ est super illud significatio. ⁊ apud quosdaz cũ supeuenit formationi embꝛonis duplum eius in quo formatur mouetur ⁊ superuenit motui duplum eius i quo mouetur nascitur ita vt sit spaciꝫ qđ est a prima inceptione conceptionis vsq; ad motum triplum: ⁊ lenitas accidit cum motu sensus. Et dicitur q tem

pus equale medium ad formationez eius est .xxxv. dierum ⁊ mouetur in .lxx. diebus ⁊ nascitur in .cc.⁊ x. diebus: ⁊ illud est .vij. menses ⁊ antecedit diebus aliquot. Et quandoqz postponitur: qñ forte cadit i .xxxv. dieb⁹ rarius ⁊ multiplicatur i duplatõe Et quãdoqz est illud quod est plus .lxv. diez ⁊ mouetur i .xc. diebus ⁊ nascitur in .cclxx. ⁊ illud est .ix. menses. Et quandoqz cadit hoc iterum diuersitas in diebus sicut dictum est. Et natus in .vij. mensib⁹ huius sit iam completus tamen plurimum iudiciuz eius est vt non viuat ꝑm q faciam te scire post Et ipse quidem non iam integre completur nisi ꝑm proportionem predictam ⁊ nascitur apud ꝓplementuz sñi. Est enim spaciuz .xi. dieruz: scilicet .lxxx. dierum deinde .cc. ⁊ xl. diez ⁊ minorat ⁊ additur ꝑm q sci nisti. ⁊ dixerũt non inuenitur i aborsu masculꝰ cõpletus ante .xxx. dies: et femina que cõpleatur añ. xl. dies. Et dixerũt q natũ in .vij. mense ingreditur virtus ꝓparationis cũ hoc q supueniunt natiuitati eius septẽ mẽses ⁊ natuz in .ix. mensib⁹ ⁊ natuz post decẽ menses. Et nos afferemus in spacijs ipregnatiõis ⁊ partꝰ caplm in tractatu qui segtur hunc tractatũ Et scias q san. menstruus in pregnãte diuidit in tres ptes. s. ptẽ que nutritur in nutrimẽtũ: ⁊ ptem que elenat ad mamillas: ⁊ ptẽ q est superfluitas stãs vsquequo veniat hora ⁊ expellatur. Amplius sciat tribꝰ pãniculis. s. secũdina q est pãniculꝰ cõprehẽdẽs ipsũ in quo ꝓtexitur vene ex trãsuerso cuiꝰ pulsatiles diuidũtur in duas venas: ⁊ eiꝰ quiete in vená vna ⁊ nomat biles ⁊ est inuolutꝰ: ⁊ effudit ad ipsũ vna set⁹. ⁊ tertio q dicit abgas ⁊ ẽ pfũdatio sudoris. Et nõ est necessariũ vas aliud superfluitati egestiõis cũ sit illud ex quo nutrit subtile i quo nõ est duricies neqz sex. ⁊ neqz sepat nisi aquositas vane aut sudor. Et de pãniculꝰ qui ei ẽ ꝓpinquꝰ ẽ pãniculꝰ tertiꝰ ⁊ ẽ subtilioz coꝛ ut aggreget hũiditatẽ resudãtẽ ex embryone. ⁊ i retẽtiõe illiꝰ totiꝰ hũiditatis ẽ tunamẽtũ ut nõ pruntet sup ipsũ ⁊ sup matricẽ. Et silr i elõgatiõe eiꝰ qõ ẽãt vmbilicũ ⁊ matricẽ. pãniculꝰ eni⁹ durꝰ ledit cũ suo tactu siẽ ledunt ꝓpter tãgentia ea que sunt in cute propinqui ptis de illis q nascũtur sup vlcera qñ nondũ sint firma. Pãniculus autẽ qui sequit hunc ad extertora est inuolutus: qñ est silis inuolutõibꝰ ad quãquidem penetrat ex vmbilico effusoriũ vrine ⁊ non ex virga: qñ virge meat⁹ est ꝓstrictus ⁊ continet lacertus ꝓpositus qui solvit cũ volũtate ⁊ sunt vsqz ad finẽ eiꝰ anfractus. ⁊ hora huiꝰ vsus est hora ptus ⁊ puersionis. Hoc autẽ est amplũ directi introitus: ⁊ posita fuit vrine ꝓfundatio ꝓpria: qñ si obuiaret corꝑi nõ tolleraret eam corꝑus ꝓpter mordicationẽ ⁊ acuitatẽ suam: ⁊ illud in ea manifestum est. et differentia quidẽ inter eam ⁊ humiditatẽ sudoris in odore ⁊ rubedie colozis manifesta est. ⁊ si obuiaret itez secũdine fortasse corrũperet illud sup qõ sustentaretur. ¶ Et vene quidẽ secundine habẽt duas tunicas subtiles ⁊ texuntur in eo qõ est inter eas vene: ⁊ puent vnũquodque genus eaꝝ ad duas venas. s. arteriam ⁊ quietam. Vene autẽ quiete cum ingrediuntur abbreuiant spacium ad eparis ẽ sunt vena vna vt sit salubri⁹ ⁊ penetrat ad gibbositatem epatis vt euacuatio non cõprimat fel ex concauitate eiꝰ. Et i veritate hec vena nõ orit nisi ex epate ⁊ descendit ad vmbilicũ ex secundina ⁊ dispartitur illic. et sunt due vene ⁊ egrediũtur ⁊ mouentur ex secundina ad orificia venarũ que sunt in matrice. Et istis quidem venis accidunt duo: quoꝝ vnum est q ipse sunt apud orificia que ei obuiant tenuiores et sunt quasi sint extremitates ramorum: ⁊ iterum ipse non descendunt in primis nisi inde quoniam ipse assumunt sanguinem: quare existimatur q ille oriantur ab illinc. Quod si consideraueris amplitudinem foraminis faciet te existimare q radix sit ex epate. Et si ꝓsideraueris conuersionem ad sanguinitatem faciet te existimare q radix sit secundina. Verum consideratio prima est ꝓsideratio foraminis ⁊ meatus Cõuersiones uero sũt sicut instrã superficierũ cõprehẽdẽtiũ foramen. Et similiter arterie aggregant ad arterias. ⁊ si acceperis principiũ ex secũdina ramis eas penetrãtes ex vmbilico ad arterias magnas que sunt super dorsum subtẽtante super uesicã ipse sunt mẽbra propinquiora ad que posset ut ipse ligẽtur illic cũ quibus sunt ligate pãniculis laxis: deinde sunt penetrantes i arterias sempiternas que nõ aperiuntur in aiali usqz in finẽ vite. Hec ẽ ergo manifestatio sermõis medicoꝝ in veritate. In veritate vero sunt duo rami quoꝝ origo uera est ex arterijs ⁊ ꝑm cõsideratõem predictã. Et dicũt medici q nõ cõuenit eis ambabus ut unirent aut extenderẽtur ad coꝛ ꝓpter longitudinẽ spacij ⁊ inuentiõem separantiũ: ⁊ propterea q approprinquat spacium ambarũ eis quibus cõtinuant non indiguerũt iunctione. ⁊ dicũt q propterea q arterie ⁊ vene penetrantes ex coꝛde ⁊ pulmone in illa hora nõ cõferũt iuuamentum magnum in anhelitu: conuersum est earum iuuamentũ ad nutrimentũ quare factus est vni earum ad aliam meatus qui opilatur apud ptum. Pulmo enim non est nisi rubeus in embryone: quoniam non respirat illic: imo nutritur sanguine rubeo subtili ⁊ non albificat ipsum nisi permixtio aeritatis. Et dicunt medici q panniculus i uolutus creatur ex spermate mulieris quod ẽ paꝝ ⁊ minus spermate viri: quare nõn fuit possibile vt esset amplius. Factus est ergo longius ut continuaretur fetus cũ inferiore parte matricis ⁊ coartatus est ab humiditatibus omnibus quare non est excusatio quin penetret ad sudorẽ effusoriũ amplum ⁊ hoc est ex dictis eorum non in suo loco. ¶ Et cuz ad coꝛ fetus antecedit complexio masculina fluit i omnia mẽbra: ⁊ est cum masculinitate sua assimilatur patri suo. ¶ Et quandoqz est causa masculinitatis ꝓter complexionẽ patris sui. imo est uacuitas matricis: aut ex cõplexione spermatis eccidẽte propzie: quapropter nõ oportet ut cũ ipse assimilatur pãi in hoc q ẽ masculus q sit ei silis in reliqs mẽbris: imo qñqz assimilat mr̃i. ⁊ assimilatio qdẽ individualis segt figurã ⁊ masculinitas non sequit

figuram: imo complexionem. Et quandoq; accidit coitui soli quasi complexio patris que spargitur i membra. Ex parte autem preparationis figuralis est receptio materiei i extremitatibus declinis ad figuram matris. ⁊ quandoq; est ifformatiua potes ad hoc vt dominet spermati ⁊ figuret ipm ex pte linea tionis cum figura pma: sed deficit ex parte complexionis vt faciat ipm simile ei i complexione. Et dixerunt quidam sapientium ⁊ non sunt elonganti a iudicio possibilitatis q; de causis assimilationis est illud quod exemplificatur cum est dispositio conceptionis i mente mulieris aut viri ex forma humana exemplificatione firma. Causa autem i staturis quandoq; est diminutio que est i ipsis propter materiam paruam i primis: aut propter paruitatem nutrimenti apud creationem: aut propter paruitatem matricis quare non inuenit fetus dilatationem i ea: sicut accidit fructibus qui ponuntur i formis cuz sint adhuc immaturi quare non fit additio super eos. Et causa quidem i geminis est multitudo spermatis ita vt non spergatur ad duos ventres matricis sperstione replente totum secundum singularitatem: ⁊ quandoq; accidit propter diuersitatem expulsiois duarum electionum quando peruenit illi diuersitati motus matricis i attractione. nam matrici apud attractionem accidunt motus sequentes: sicut illi qui deglutit bucellam post bucellā. ⁊ sicut respirat piscis emittendo respirationem post respirationem: quoniam expelluntur ex eo ad profundum matricis impulsiones: ⁊ est vnaqueque impulsio cum attractione spermatis defozis inquisitio matricis ad aggregandum inter duo spermata. ⁊ illud est tres quam sentit ille q; ex coeuntibus sollicitus est. Et sciunt illud iterum ipsemet: ⁊ ille impulsiones ⁊ attractiones singulares non sunt pure: imo sunt tremule quasi vnaqueq; earum sit composita ex motibus: sed ipse nō complentur nisi apud numerum titilationum: imo sentiunt post omnem summam titillationum quies quedam. Deinde redit in quiete simili ei que est iter electiones cum virga eiecit sperma: ⁊ fit oianis vicissitudo secunda debilioris virtutis ⁊ minoris numerationis titilationum: ⁊ forasse sunt vices vltra tres aut quatuor. Et propter illud multiplicatur delectatio ipsarum. Ipse. n. delectantur ex motu spermatis quod est in eis: ⁊ delectantur ex motu spermatis virium ore matricis earum descendendo ad ventrem matricis: immo delectantur propter ipsum motuz qui accidit matrici. Et non verificatur fm o dicentis q; earuz delectatio ⁊ complementum non stant nisi fm descensionem spermatis, viri: ac si vir non emitteret sperma nō delectarent ipse sui ipsius sperma emissione. Et q; si vir emittit sperma ⁊ matrici earum non accidant motus isti: ⁊ non quiescant ex eis tunc ipse inueniunt delectationem a delectatiōe parua: cuius simile est etiam viris ante motum sperma tis ipsoz simulis fricationi ⁊ commotioni que fit in emissione huius qui non est sperma. neq; sermo dicentis q; cum sperma viri super matricem funditur extinguit eius caliditatem ⁊ sedat ipsius inflationes sicut aqua frigida que effunditur super aquam calidam bullientem. Hoc enim non fit nisi fm modum quem diximus cum ipse emittant sperma ⁊ deglutiunt sperma viri cū descendit. In alia cuiz hora nō sit virtus de qua sit curandum. Et quandoq; cōuenit proiectio virge eius effusioni clepsydre qf permiscentur ambo ⁊ sequuntur illam proiectiones similes illi vice vna post aliam: quare impregnatur mulier ex ventribus numero pluribus cum vnaquecq; permixtio separata sit per se ipsam. Et quandoq; sūt permixtiones vtroruq; spermatum simul. Deinde abscinduntur aut abscinditur vnum antecedens cā ventositatis aut titilationis aut alterius rei ex causis separantibus: quare distinguitur vnumquodq; fm singularitatem suam. Et quandoq; est illud p̄ texturam pāniculi ⁊ fit multitudo in re vna: ⁊ hoc ē ex eis que nō complentur neq; consequūtur vitam. Et quādoq; est ante illud ⁊ que currunt hoc cursu. Simile igitur est quod sit parue vtilitatis: ⁊ vtile quidem nō est nisi illud quod cadit in radice distinctuz. Et sperma virile est adhuc non exuberans neq; implens matricē neq; perueniens ad partes quatuor: donec continuetur cum eo sperma mulieris ex duobus additamentis que sunt duo cornua simulia ossibus dactilorum: ⁊ cum permiscentur fit ebullitio predicta. ⁊ creat vesica ⁊ pāniculus pmus ⁊ suspendit sperma totū tunc cū duob⁹ addicantis que sunt duo cornua: ⁊ inuenit illic quod alit ipsum dum permanet sperma vsqz quo sumat ex san. menstruo ex formis minibus cum quibus continuatur pāniculus generatius. Et secm Gal. quidē iste pāniculus ē sicut linimentum quod creat sperma mulieris cum ipm effunditur illuc vbi effunditur ad ipsuz sperma viri ⁊ si non permiscetur cum eo tunc discernitur apud permixtionem. Et mulier quidē ⁊ mulier suscipiunt sperma super sperma ⁊ delectantur ambe simul.

Partus vero nō fit nisi cū fetui nō sufficit quod ei mittit secundina ex san. ⁊ quod peruenit ad ipm de attractione aeris cum membra eius iam completa sint. Mouet ergo tunc apud septimum ad exeūdum cum in eo completur virtus. Et cū deficat aduenit ei debilitas quedam ⁊ non salit ad ipsum cum ea virtus vsq; ad nonū. Quod si egreditur i octauo egreditur: ⁊ est debilis ⁊ nō exprimitur a virtute faciente nasci. imo ex causa alia exprimēte ledente debili. Et egressio quidem fetus non completur nisi per scissionem pāniculoz humidorum ⁊ effusionez humiditatum eorum ⁊ facientium ipsum lubricari.

Et quandoq; conuertitur sup caput suum in partu naturali vt sit facilioris separatiōis. Partus vero super pedes vtroq; est propter debilitatem eius q; nascitur. Non enim potest conuerti ⁊ est timorosū non enim vtile est fm plurimum. ⁊ fetus quidem ante motum suum ad exitum est sustentatus cum facie sua super pedes suos plantis manuum superpositis genibus suis ⁊ naso ipsius intra ābo genua et oculi super ea ambo ⁊ colligit cā ambo ad aurio.

rem ptem sui. ⁊ est positum collum eius ⁊ facies ipsius ad dorsum matris eius deferendo coꝛ. Et hec quidem p̄parato conuenientioꝛ est ad conuersionem faciendam: lz quidaz dixerunt q̄ facici mulieris p̄parato est ꝑm cōtrariuz huius p̄parationis ⁊ hoc nō ēnisi masculi ⁊ adiuuāt ad cōuersionē grauitatis superioꝛ fetus ⁊ magnitudo capitis eius ꝓ ꝑte. Et quando separat aperitur matrix aptiōe tali cuius sil' efficere nō valet i suo sili. ⁊ nēcrium est vt separent q̄daz iuncture ⁊ sustēt̄et adiutoꝛio dei excelsi pⁿ illud ⁊ ꝓpillō redeūt i ꝓrio ad ꝓtinuationē nāleꝛ. ⁊ ē opatio illa de operatiōibⁿ fortibⁿ naturalibⁿ Et formatiua q̄dez appꝛopꝛiata est re continuata ad creationē vt sit p̄parata non cessans cōꝓhēdere cum augmento fetus que non cōꝓhenditur ⁊ hoc est de secretis dei. Sit ergo deus exaltatus q̄ est rex verax laudabilis ⁊ benedictus ⁊ melioꝛ oīum factoruz. Compꝛehensio igitur est q̄ causa partus fetus naturalis est q̄ ipse idiget aere plurimo: ⁊ cibo plurimo ⁊ cum expergiscuntur virtutes anime eius que rentes latitudinem spatiositatis ⁊ attractionem aeris copiosam ⁊ cibum abundantem ⁊ fugiens a strictura ⁊ a penuria attractionis aeris copiosi ⁊ paucitate cibi. Cum ergo nascitur nondum compꝛehensi sunt in eo somnus ⁊ expergefactio: cum ergo aduenium ei ridet post. xl. dies.

Cap.iij. de egritudinibus matricis.

Accidunt matrici omnes egritudies complexionales ⁊ instrumentales ⁊ cōmunes. Et accidunt ei egritudines impꝛegnationis sicut vt non impꝛegnetur: aut vt impꝛegnetur ⁊ aboꝛtum faciat ⁊ vt impꝛegnetur ⁊ non faciat aboꝛtuz: imo fiat difficilis ⁊ separetur ⁊ moꝛiatur in ea fetus. Et accidunt ei egritudines menstrue ita vt nō emittat menstrua: aut emittat menstrua pauca: aut non in hoꝛa sua: aut mala: aut vt superfluant menstrua eius. Et fiunt ei egritudines ꝓꝑie ⁊ egritudines p cōitatem ita vt cōicent ipi mēbra alia. al'. Et fiunt ei egritudines ꝑpe ⁊ egritudies p ꝓpetatez ita vt non cōmunicent ipsa membris alijs. Et quandoq̄ fiunt ab ea egritudines membroꝝ aliorum per cōmunitatem ita vt cōmunicent ei alia membra sicut fit in p̄focatione matricis. Nam cum multiplicantur egritudines in matrice debilitatur epar ⁊ p̄paratur ad hoc vt generetur ex eo hydropisis.

De significationibus complexionum matricis.

Cap.iiij. de significatione caliditatis.

Caliditatez matricis significant communitas coꝛporis ⁊ paucitas menstruoꝝ. Et significant ipsam colo: menstruoꝝ: ⁊ ꝓprie ei sumitur pannus lineus: ⁊ supponitur in nocte: deinde exsiccatur in umbza ⁊ consideratur an sit rubeus an citrinus: ⁊ significat caliditatem ⁊ choleram aut sanguinem: aut sit niger ⁊ albus ⁊ significat contrarium illius. Verum niger cum fetoꝛe putrido significat caliditatem quandam: ⁊ qui est sine ipsa significat frigiditatem. Et quandoq̄ significatur caliditas ex doloꝛibus in partibus epatis ⁊ vulneribus ⁊ vlceribus accidentibus in matrice ⁊ exsiccatio labioꝛ mulieris: ⁊ multitudo piloꝝ ⁊ tinctura aque ꝑm plurimum ⁊ velocitas pulsus.

Cap.v. de significatione frigiditatis.

Retentio menstruoꝝ: aut paucitas eoꝝ aut subtilitas eoꝝ ⁊ ipsoꝝ albedo: aut nigredo eoꝝ vehemens ⁊ ꝓlongatio mundificationis: Et anteceſſio ciboꝝ grossoꝝ ⁊ frigidoꝝ ⁊ anteceſſio coitus plurimi: Et stupoꝛ i superioꝛibⁿ matricis: Et paucitas piloꝝ in pectine: Et paruitas tincture aque ⁊ coꝛꝛuptio coloꝛis eius.

Cap.vi. de signis humiditatis.

Tenuitas menstrue: Et multitudo cursus humiditatis: Et aboꝛtus fetus cuz magnificat.

Cap.vij. de signis siccitatis.

Siccatio ⁊ paucitas cursus.

Cap.viij. de sterilitate ⁊ difficultate ipꝛegnatiōis.

Causa sterilitatis aut est in ſpermate viri: aut i ſpermate mulieris: aut in membris matricis aut in membris virge ⁊ instrumentis ſpermatis: aut ꝓpter causam in principijs: sicut tristitia ⁊ timoꝛ ⁊ tremoꝛ ⁊ doloꝛes capitis ⁊ debilitas digestionis ⁊ satietas nauseatiua: aut ꝓpter errorem accidentem. Causa vero que est i ſpermate est sicut malitia complexionis diuersificantis virtutem generationis calide: aut frigide. i. frigide ex frigoꝛe naturali aut frigoꝛe accidente longe retentionis ſparso: aut humiditas: aut siccitas. ⁊ causa illius sunt cibi non conuenientes: ⁊ acetosa etiam. Ipsa enim sunt i ſumma eoꝝ que infrigidant ⁊ exsiccant. Et quādoq̄ est causa que est in ſpermate siccitas complexionis non pꝛohibens generationem sed facit ipsum difficilē: aut coꝛꝛumpit illud quod aduenit matrici de alimento infantis. Et quandoq̄ est causa in ſpermate vt sit ſperma viri diuerse impꝛessionis ei que est i ſpmate mulieris contrarium receptrici: aut communitatis ſuper vnum duoꝝ oꝛdinum ⁊ non accidat inter ea ambo filius. Et si permutet vnusquisq̄ ſocium ſuum non est dubium quin sit ambobus filius Et quandoq̄ diuersificantur duo ſpermata ꝓpter causam malitie complexionis in vnoquoq̄ eoꝝ qd cum alio non equatur: immo addit ei coꝛꝛuptionem. Nam cuz permutantur, inuenit vnunquodq̄ amboꝝ quod equat ipsum cum contrarietate q̄re temperatur. Et de genere quidem ſpermatis ex quo non fit generatio est ſperma infantis ⁊ pꝛientis nauseatiua satietatem ⁊ ebrij ⁊ senis. Et ſperma ei qui plurimum vtitur, coitu ⁊ cuius coꝛpus non est ſanum. Sperma enim currit ex omnibus membris ⁊ est ex sano sanum: ⁊ ex infirmo infirmum ꝑm q̄ dixit Hyp. ⁊ iste dispositiones omnes inuente sunt in vtriq̄ ſpermatibus ſimul. ⁊ dixerunt quidam q̄ de causis coꝛꝛuptionis ſpermatis viri est coire cuz illis que nonduz sunt magne ⁊ hoc currit cursu pꝛopꝛietatuz. Causa autez que est in matrice: aut est malitia cōplexionis coꝛꝛumpentis ſperma cuius ꝑtim

est frigus congelans eaz sicut accidit ex potu aque frigide mulieribus per hoc q infrigidat: z similiter viris. Et quandoq alterant partes mēstrue z ex eis que constringuntur ex poris menstrue quare nō effundunt mēstrua ad fetū. Et quandoq est cū materia z humiditates corūpunt sperma iteruz per cōmixtionem suam cum eo: aut exiccant: aut resoluūt aut humectant lubricantes: quare debilitatur retentius z est plurimum: aut debilitantes virtutem attrahētem sperma: quare non attrahit sperma cū fortitudine: aut constrictionē meatuum nutrimēti ex frigore aut calore aut siccitate. Et quādoq vincitur ex siccitate ita vt similētur corijs siccis: aut corumpēs nutrimentum infantis: aut prohibens ipsuz ab amplificatione propter adunationem oris matricis vehementem propter siccitatem aut frigus aut consolidationem vlcerum: aut caruem additam verrucosam z crucosam: aut sicut siccitas dominans secundine: quare corumpit meatus nutrimenti. aut accidit spermati frigido z humido qō accidit rori i terra rozata: z i complexione calida z sicca qō accidit i terra qū est madefactio sparsa: aut propter abscisionem materici q est san. mēstruus cū matrix deficit in attrahēdo ipz z ptinuatiōe ei⁹: aut ē pp declinatōez in ea: aut cōuersionem: aut vehementiam adunationis oris matricis ante partum, ppter opilationem: aut, ppter duritiē aut carnē additaz verrucosā z nō verrucosā: aut cōsolidationē vlceruz z frigus ꝓstringens z alia ex causis opilationis z siccitas: quare nō penetrat ad ipsum sperma: aut debilitas adunationis post prægnationem quare non retinet ipsum aut multitudo adipis lubricantis. Et qūz fit cuz cōmunitate corporis totius. z quandoq est in matrice, ppie z zirbo: aut in matrice sola: z quando multiplicatur adeps super zirbum facit constrictionem super sperma z educit ipsum expressione sua z operatio eius est huiusmōi: aut ppter vehementiam extenuationis in corpore toto: aut in matrice: aut no cūmentum in matrice ex epate z vlcerib⁹ z hemorroidibus z additione carnea, phibente. Et qūz est i ore eius res dura sicut virga prohibens introitum virge z spermatis: aut vlcera que consolidata sūt: quare lenitur matrix z constringunt orificia venarum emittentiū sperma: aut asperitas oris matricis.

Causa autem facte in membris generationis aut est debilitas vasoꝝ: aut eruptio accidens complexioni eoꝝ sicut cui abscinduntur vene auris posteri⁹ aut cuius pforatur vesica a lapide: quare communicat nocumētum membris generationis. Et quādoq abscinditur aliqd de numero eius z facit incurrere debilitatem in membris spermatis z virtutibus eoꝝ generatuis spermatis z cōcipientibus ipsum. Et similiter cuius abscinduntur testiculi: aut emplastrantur cum hyusquiamo nigro: aut bibit ex cāfora plurimū. Causa autem virge facta est sicut si sit breuis in creatiōe sua: aut causa pinguedinis viri quare assumit caro plurimum circa eius: aut ex ambob⁹ simul: quare elongatur in matrice z non equatur in ea virga. z de eis est amplitudo oris matricis z non equat in eo virga: aut ex eis ambobus simul: aut propter tortuositatem eius: aut pp abbreuiationem corde quare declinat virga ab opposito: quare non ejicit sperma ad guttur oris matricis.

Causam vero in principijs iam numeraūimus: necessarium est. n. vt sint membra digestionis z membra spirituum fortia ita ut fiat cōceptio. Error aūt accīs ē cū spmaī fit emissio ante ꝑplemētū aut post ꝑplemētuz. Ante cōplementum vero cuz sperma emittitur est vt sint mulier z vir diuersi in tempore coitus: quare non cesset vnus eoꝝ a cōcedere cū emissione spermatis. Si ergo fuerit antecessio viri dimittet eam z nō emittet spma Et si fuerit antecessio mulieris emittet vir postq̄ emisserit mulier z expelletur in os matricis propter motus attractionis spmatis qō se aperit ei apūone vna post aliam cum attractione vehementis sensus qō sentitur cū ipsum emittitur. Et non fit illud cum ipz emittitur nisi aut ppter attractionem aque viri cum eo quod currit ex ea ex vasis spermatis eius intrinsecis in matrice effusū ad interiora eius apud quosdaz aut propter attractionē eius quod tangit ipm. Si vez est quod dicunt quidam alij .s. q sperma cuius q̄ genetur itra ipam: tamen effunditur ad exteriora oris matricis. Deinde deglutit ipsum os matricis vt sit motus eius ad attrahendum sperma sui ipsius defozis: quare recipit ipsum cum mouet, sperma eius quare attrahit cum hoc spermati viri. Nō enim appropriatur illud emissioni spermatis viri.

Error vero accidēs post complementum est sicut motus laboriosus ex saltu aut obuiatiōe que fit cuz casu z velocitas eleuationis post emissionem spmatis z similia illis post cōceptionem quare lubricat: aut fit timoz accidēs aut aliquid ex reliquis causis aboꝝ quas dicemus i fine capīs. Ingt Hyp: Nō ē vir omnino frigidio: mliere. .s. in complexiōe membroꝝ suoꝝ principaliuz z complexione sua. prima z complexione sui spermatis sani nisi accidat ex complexione accidente. Et sciaz q mulier que parit z impregnatur minus infirma est q̄ sterilis. verūtamen est debilioris corporis q̄ ipsa z velocius fit anus. Sterilis vero est plurium egritudinum et tardatur eius senectus z est quasi iuuenis i plurimo sue etatis.

L.ix. de signis sterilitatis.

IN signis sterilitatis ex quocūq duoꝝ sperm̄atum fit dicuntur res quarum saluatio nō verificatur neq in eis aliquid iudicatur: sicut est illud quod dixerūt q oportet vt experiātur duo spermata z pūciantur sup aquam z quodcūq illoꝝ natat in aqua tunc ex parte illius est defectus. Et dixerunt: fundantur due vrine sup lactucam z ex illo est defectus cuius vrina exiccauerit eā. Et hoc dixerunt vt sumantur. vij. grana tritī. z. vij. grana ōdei z vii. fabe z ponat i vase testeo z migat super ea vn⁹ amboz z dimittant. vii. diebus. tūc si grana nascuntur nō est sterilitas ex pte eius. Et dixerūt qō ē lōginquius hoc itez. z melius ē illō qō dixerūt in experientia mulieris fz q oportet vt suffumigetur matrix mulieris in traiectorio cum suffumigatiōe aromati

eartunc si penetrat odor usq; ad os ⁊ nares eius cansa nō est ex ea. ⁊ si nō penetrat tunc illic sunt opilatio ⁊ humores mali prohibētes perambulare odorem suffumigatōnis ⁊ aromatizatis. Et dixerūt: suppona illa ⁊ ꝑsideretur an iuenat odorem ⁊ saporem ipius desuper. Et plurima significatio huius ē ad sciendu3 an sit in ea opilatio an non. Q̄d si ē in ea opilatio tunc est signum sterilitatis. ⁊ si nō ē in ea sterilitas tunc nō ē lōginquum quin sterilitati sint cause alie ⁊ ad ipregnationez ꝓhibētia alia. Et omnis mulier que mūdificat ⁊ remanet os matricis eius humidū est lubricans. Signa autem spermatis ex vasis suis in pplexione sua sūt qm̄ cognoscūtur sicut sciuisti caliditas ⁊ frigiditas eius ex ipo ex sēsibilitate mulieris cum suo tactu. ⁊ ex spissitudine ⁊ subtilitate eius: et ex dispositione pilorum pectinis ⁊ ex colore eius ⁊ odore ipius ⁊ ex velocitate pulsus ⁊ tarditate ipius ⁊ extinctura vrine ⁊ paruitate tincture ipius: ⁊ ex communitate cor3 por3. Mundiditas vo ⁊ siccitas cognoscunt ex paruitate cū grossitie ⁊ multitudie cū subtilitate. Et spma quidem sanū est albū viscosum splendidum super quod cadunt muscę ⁊ comedunt ō eo. Et odor eius ē odor florū palme ⁊ sambaci. Signa vero menstrue ⁊ membroz eius in complexione sua sūt quoniā significatur sicut sciuisti: aut ex caliditate ⁊ frigiditate et tactu ⁊ ex colore mēstrue ideſt si est ad citrinitatem declinis: aut nigredinez aut turbiditatē ⁊ ex dispositionibus pilorz pectinis. Et significatur humiditas ⁊ siccitas ex multitudine cum subtilitate et paruitate cuz grossitie ⁊ ex cēntia oculorū aposz tenebrosoz. Oculus. n. significat sup mſicez apud ꝑp. ⁊ ex puitate cū grossitie. Et quecūq; mlr̄ mundificat ⁊ nō exiccat os mſicis eius. imo est humidū non ipgnat. Unguedo aūt ⁊ extenuatio ⁊ adeps et brenitas virge ⁊ tortuositas eius ⁊ brenitas cozde ⁊ puersio mſicis ⁊ dispositio duaz emissionū spmatis sūt res q̄ cognoscūt expūcto. Et vulua cū zirbo mlre adipis ē stricti itroitus lōgitudinē brenū cornuū eminentium ventrū monet apō oēm motū ⁊ ledit quolibet odore ⁊ significat cursū mſicis: qm̄ sētit itra vuluaz. Q̄d si nō fuerit os mſicis oppositū tūc est declive: ⁊ illa ē matrix hūs declinatōez ⁊ puersionē sētit dolorem apō coitū.

¶ Cap. x. de regimine ⁊ cura

Regimen huius capli diuiditur in duos modos: quorum vnus est ad impregnationem ⁊ subtiliationem. in ea ⁊ secundus est ad curationes causarum ꝓhibētiū impgnatōnem. Sterilis aūt ⁊ vir nō generās ex creatōe ⁊ iconueniens suo sotio ꝑ pplone idigēs pmutari. ⁊ brenitas instrumēti medicatōez nō hūt. ⁊ silr̄ ei9 ē9 ozditia mēstrue opilata sunt ex vlcerib9 q̄ ꝑsolidata sūt qr̄ lenificata ē ⁊ ei9 ꝑpar neēe ē pmutari curatio ñ pēdet ex medicina. Reliq̄ vo ab illis regiñ hūt. Primu vo modi distictio ē q̄ oz vt eligat ꝓueniēti9 horaz coit9 ⁊ iā dixim9 cā. Et ō eis eligat ꝓueniētio: vt sit i fine mēstrue ⁊ i hora sili hore i q̄ oz vt i ea coit9 fiat ꝓp illud qō dixim9. Et oz vt ꝓlōget dimissio coit9 tāta ꝓlongatione ne ꝓueniat vt cōnūpat ei ambo spmata frig9

Si vo accidat illō vtāt cositu fm modū qui ē ad nō i ꝑgnādū. Deiū dimittāt ipz tādiu q̄ sciat q̄ sperma bonū iā aggregatū sit. ⁊ ꝑsideret de eis vt sit illō i prima hora mūdificationis ei9: ⁊ silr̄ in oi pmutatione alia vice. Amplius ꝓlōgēt ludū ⁊ ꝓprie cū mulieribus q̄z pplonces ñ sūt male. Tāgat ergo vir ei9 mālas cū facilitate. ⁊ tāgat pectiné ei9 ⁊ obuiet ei nō permiscēdo se ei pmixtiōe vera. Cūq; desiderat ⁊ affectat pmiscear ei fricādo ō ea q̄ ō ē inf anū ei9 desuper ⁊ vuluā. Ille. n. loc9 ē delectationis ei9. Consideret ergo in ea horam in qua fortis fit in ipa adherentia ⁊ incipiunt oculi eius mutari in rubedinem. ⁊ eius anhelitus eleuari. ⁊ verba eius balbutire: tūc mittat illic sperma oppositum ozi matricis dilatando locum eius illic paruper. s. tāta quantitate ne consequatur ipsum impressio aeris exterioris omnino. Ipse enim in dispositione corrumpit ipsum et non est ꝓueniens ad gnātionē. Et scias q̄ q̄ mittit spma in hora sua paruum: imo est in ꝓparatione sua inseparabile oppositi fortasse tūc perdit sperma. imo oportet vt recipiat os matricis cum electione quadam ⁊ non stringat in virga exitum: immo adhereat ei hora cuniam permiscetur post illud permixtione que est vehementioris perscrutationis donec videat q̄ nodi oris matricis ⁊ anhelitus eius iaz quieſcunt ex toto. ⁊ post illud parum ipsa iacente eleuatis coxis ⁊ demerso dorso. Deinde surgat ab ea ⁊ dimittat eam sic horula vna constrictis pedibus ⁊ retento anhelitu. Et si dormierit post illud erit melius ad conceptiōez. Et si fiat odoramentū sup eā q̄ narib9 attrahit cū suffumigationib9 ꝓueniētibus huic rei ē illō ꝓueniētius: Et suppositoria ⁊ ꝓpe de gummis q̄ nō sūt vehemētis caliditatis sic bdellū ⁊ q̄ sūt similia illi supposita aū illō. Et de illis q̄ sūt mirabilia ē vt sit mlr̄ suffumigata sub mſice cū aromaticis calidis ⁊ ñ odoret ea desup. deiū sumat canna lōgā ⁊ ponat vnā duaz extremitatū i aq̄z calaz ⁊ alia i ore mſicis q̄ntitate q̄ ꝓueniat calitas eius ad mſicē aduentu tollerabili ⁊ dormiat sup illā ꝓpatiōez: aut sedeat vsq; ad horā q̄ pōt sup eā diū coeat. Modus vo alius ē qm̄ si cā ē pp calorē humoz calorz eūa cos ⁊ eq̄ cōplonē cū cibis ⁊ potib9 notis. Et administra supermſicē cerataria eglis calitatis ex succis ⁊ mucilaginibus ⁊ oleis frīs. Et si fuerit cā frītatis ⁊ hūiditatis curet cū eis q̄ dicemus post: ⁊ ē illa q̄ fit fm plūm. Et si fuerit cā ipa remotio oris mſicis curet cura remotionis cum vētositis ꝓdcis i. c. suo. Et pplonia saphne ex pte q̄ oz fz q̄ dēz ē. Et si fuerit cā multitudo adipis admistret exercitiū ⁊ subtiliatio cibi ⁊ dūtat balneatiōez hūdā nisi cū aqs thermaz. Et vtat eūonce. cū pplomia ⁊ clisterib9 calidis ⁊ exiccatis calefacientibus sic ētyriaca ⁊ theodoricō. Et oz vt dimittat vinū subtile albū ⁊ vtat forti rubeo puro pauco. Et ex vnctionib9 bōis ad eas ē mel albū ⁊ oliū ō lilio. Et si cā fuerit vētositas, ꝓhibēs a bonitate firmatōis spmatis curet cuz eis q̄ sūt sic dyaciminū ⁊ bibat anisū ⁊ semen apij ⁊ precipue semen rute in aqua radicis et. pessaria facta ex eis. Et ex resolutiuis ventositatem sunt sicut castoreum ⁊ semen rute ⁊ semen

agnificasti. Et si cā fuerit vehemētia siccitatis admistrē tur sup eaz clisteria hūectantia t suppositoria de adi pib⁹ lenib⁹: t denī i potu lac t ꝓpe lac caprū t alesfidabegi humectātia t supponantur adipes leniētes Et si fuerit cā stricturā oris mīricis oz vt admistret i ea semp radius de stāno t igrosset gradati t iungat cuz vnguentis lenificatiuis: t multuz vtat balneo t ꝓfert ei comestio cauliū t admistrēt apiū t cyminuz t anisuz t silia. Et plm gdez cāz ꝓhibētiuz ipregnationē receptibilē curatōis ē frig⁹ t hūiditas. Et plm mediciaruz faciētiuz ipregnare ē ex pte q̄t succurrē di ei. Et non ē excusatō eū onū humiditatis cuz hieris t suppositorijs t clisterijs. Et ex eis q̄ bibunt sūt ꝓfectōes cale: sicut mithridatuz t tyriaca t theodoricon t meditamē alkakigi. Et de cis q̄ bibunt habētes ꝓpetates ē vt i potu det mulieri vria elaphantis. Est.n. mirabilis i ipgnatōe. t fiat illud cū primus ē coit⁹ t cuz coit. Et itez bibat serraturaz eboris: qm̄ ē pūtis inuasiui. t se. fisceleos ē bonū t expūt: t ideo q dē dat i potu pecudib⁹ scis vt mltiplicet gnātō. Et d pessarijs ē illud qd̄ fit ex oleo balsami t oleo d̄ been t oleo d̄ lilio t pessaria de nacta nigra. Et itez adeps anseris i lana: t ergūmis aromaticis t muscho t spica t cipis t ancto t origano t venuca t isopo t bdellio t testiculus vulpis t darsisahan ē mirabil. Et nux cupressi t bacce lauri t galia t amomuz t folū t coz dumeni t ex omni calefactiuo stiptico ꝓpue. Et suppositio coagulōz t ꝓpe coāgulū leporis cū oleo post mundificationē adiuuat ad ipegnādū: aut cū oleo viol: Et silr suppositio stercoris ei⁹: Et suppositio sellis gazel masculi fm q̄ dr: t ꝓpe si ponat cuz eo aliqd de testiculis vulpis: t silr suppositio fini e⁹ Et suppositio sellis adib t leporis t leonis pondere tertie. ʒ. i. Colyriū bonū: spica t crocus t mastix t myrrha t galia t castoreū cū oleo nardino, t iteruz sumāt myrrhe. ʒ. iiij. t ireos t finū adib ambor añ. ʒ. ij. ꝓparet ex eis pessariū silr glādi t supponat t iteret i oib⁹ trib⁹ dieb⁹. t itez mel colatū serapinū t bdellū t oleū d̄ lilio. Pessariū bonū: Croci amomi spice meliloti oium añ. ʒ. iii. t medie folii t coz du menī ābor añ. ʒ. i. adipis anseris t vitelli ouoz ābozū añ. ʒ. ii. olei nardini. ʒ. ß. supponat p⁹ ablutionem n lana celesti tribus dieb⁹ renouādo oñi die. Et iterum sumant allea sicca t humida t effundat super ipsa quantum ipsa sūt de oleo ros. aut sisamino: et decoquantur donec in decoctione dissoluātur t recedat aquositas ex eis t supponat cum lana: ē enim mirabile bonū. Et qñz idiget añ vsuz pessarioz clisterib⁹ cū re aliq̄ i q̄ sit virt⁹ pulpe collognide: qr educāt hūiditates: aut supponant i vulua sua qd̄ ē sicut gūma arboris masticis t educet ex ea hūiditates. Et ex suffumigationib⁹ sūt troc. sci ex myrrha t storace t baccis lauri t fiat ex eis suffumigatio oi die. Et itez nux cupressi t arsenicū rubeū ꝓficiantur cū storace ligda t fiat suffumigatio cū eis i traiectorio post mūdificationē trib⁹ diebus ꝓximis. Et silr myrrha t storax ligda t galbanū t bacce lauri t nigella itez t bdellium t isopus.

Cap. xi. de signis ipregnationis t indicijs eius.

Ignificat ipam illud qd̄ añ cessit de pueritia duaz emissionū spmatis: t dispō quasi tepor succedēs coitui: t ē caput virge quasi succumbit emittit spma. t est cū egredit ad siccitatē aliquantulū decliue. t succedit ei vehemēs adunatō oris matricis ita vt ñ igrediat ipm stilus: Et silr ei⁹ elcuatio ad supiora t añriora. Et colligit absq̄ duritie ex vehemētia siccitatis illi⁹ ptis: t retinent mēstrua: qr nō mēstruat vsq̄ ad tps: aut mēstruat paulati. Et accit dolor pu⁹ in eo qd̄ ē iter vmbilicū t feminā. Et qñ q̄ sit difficultas vrine: t accit ei vt abhorreat coitum p⁹ illud t odio hēatijz. Et qñ cū ea coit nō emittet spma. Et accit ei apud coitū dolor sub vmbilico t nausea. Et pgnās hūi masculū vehemēti⁹ odit coitū q̄ pgnās hūis sciaz. ꝓpa. n. qñq̄ nō abhorret coitum. deinde illō qd̄ succedit ei de angustia: t pigritia: t grauitate corporis: t malitia aie: t pua nausea: t eructatōe acetosa: t horripilatiōe: t dolore capitis: t vertigine: t tenebrositate oculoz: t pulsu cordis: deinde cōmouent appetitū mali p⁹ mēsem aut duos mēses: t citrinat albedo oculoz eaz. Cuiuz pūdāt oculi eius t mollificant palpebre ei⁹: t acuit aspect⁹ ei⁹: t miorant ei⁹ pupille t ingrossat ei⁹ albedo t ñ citrinat fm plm. Et necessaria ē alteratio colozis t cutis⁹ ipsius egrediētū a nā q̄uis sit i pgnāte ex masculo min⁹: t i pgnāte ex femina pl⁹. Et qñz ipgnatio sedat dolores dorsi t anchaz ppea q̄ calefacit ea matrix t cū parit redeūt. t qñz alkak corp⁹ ei⁹ ab eo qd̄ fuit: qr dilatāt t citrinat sup ipz vene ei⁹ t virides fūt. t i plib⁹ dispōib⁹ accit pgnātib⁹ vt mollificent eaz corpora i pū. retētiōis mēstruoz t augmto ei⁹ qd̄ d̄ ipis retinet vltra illud quo idiget embryon pp puritatem embryonis t debilitatē ei⁹ a cibatiōe: deinde cū magnificat embryon cibat illa superfluitate qr fit ꝓuersio t sedant accītia retentiōis ei⁹. Et cū ipgnat puella q̄ nōdū ꝓsecuta ē. xv. dnos: timet ei mors pp puritatē matricis. Et silr ē dispō illi⁹ cui ex magis aduenit sensacura. iterficit eni fetū ex hoc q̄ facit possidere d malitia ꝓplonis cū ipe sit debilis nō tollerās illud. t ex hoc q̄ nutrimētū ei⁹ corrūpit ex pte ꝓplonis ei⁹: t ex hoc q̄ cū mr nō nutrit debilitat nutrimētū fet⁹. t cū nutrit debilitat ipa. Et silr cū accit i matrice ei⁹ apostaz. Mā si ē phlegmō tūc qñq̄ spat cū eo raro eu sio fet⁹ t mr is: sepe vero ē malū valde. Et qñz cognoscit dispō ipgnatiōis p expūnta de gb⁹ ē vt i potu denī d̄ aq̄ mellis t horā dormiēdi duc. ʒ. cū tato pōdere aq̄ plumialis pruxta t videat an pūctiones sentiat an nō. Et cū gdē illo ē retētio inflatiōis cum cōitate intestinoz: iz medici mirēt de hoc. Et ē expū certū nisi i ꝓmptis potare illō. Et itez laboret in leuuio i die: t i sero inoluat pānus: t suffumigetur a libzello t traiectorio cū suffumigio. Si ergo egredit fum⁹ t odor ex ore t naso: tūc ipa nō ē pgnās. Et silr expit cū vacuitas ē supponēdo alleū t dormiendo sup ipm t pliderādo an inueniat sapor ei⁹ t odorez ipius i ore an nō. Et ex eo qd̄ dicem⁹ in. c. signoz masculinitatis t scientie de suppositiōe aristologie cū

melle ⁊ intromissione. ¶ Et vrina qdez pgnantis in pncipio pgnatois ē citria ad subalbedinē dc'inis q̄si sit cottū i ei⁹ medio spsū. Et significat pgnatiōez virina pure sbe sup quā ē qd ē sile nubib⁹. ⁊ ppe qñ ea ssic ascitia grana ⁊ descēdētia. In fine ái ip̄gnatois qñz appet i vrinalib⁹ eaz rubedo i loco i quo apparuit i pncipio ip̄gnatois subalbedo. Et qñ mouet vrinale pgnantis ⁊ turbat tūc ē i fine pgnatois, ⁊ qñ nō cōturbat ē in pncipio pgnationis.

¶ Cap.xii. de causis masculinitatis.

Causa masculinitatis est sperma viri ⁊ calitas ei⁹ ⁊ abūdātia ipius: ⁊ cōuenientia coit⁹ i hora mundificatois ei⁹: ⁊ puocatio spmatis ex dextro: qñ ē calid⁹ spissoris sbe ⁊ sumitur ex rene dextro q ē calidior ⁊ altior ⁊ ppingor epi. Et silr qñ cadit in dextro mēricis. Et silr spma mulieris i ppera tib⁹ suis ⁊ ipte sua ⁊ regio fra: ⁊ tps frum: ⁊ vēr⁹ lepte triō alis adiuuāt ad masculinitatē ⁊ ptrariū ad ptrariū. Et silr etal adolescentie absq; puericia ⁊ senectute. Et dicunt qdaz q; si currit a dextro viri ad dextz ei⁹ masculinat: ⁊ ex duob⁹ sinistris feminat: ⁊ si currit ex sinistro ei⁹ ad dextz ipius erit scia masculia. Et ex dextro ei⁹ ad sinistz ipsius ē masculus femincus. Et dixerunt qdaz de illis q; paudentes sūt q; pgnatio a die ablutionis ē cū masculo vsq; ad qntuz: ⁊ ē cū puella vsq; ad octauū: deiñ ē cū masculo vsq; ad.xi. dies. ⁊ inō ē cū hermaphrodito. ⁊ san. pgnātis cū masculo calidior: ē plin q̄s san. pgnantis cū femina.

¶ Ca.xiii. de signis masculinitatis ⁊ femincitatis.

Regnās his masculum ē meliozis colozis ⁊ pluris leuitatis ⁊ agilitatis ⁊ mūdiozis faci ei ⁊ saniozis appetit⁹ ⁊ quietioz accūtium: ⁊ erunt grauedines lateris dextri. Plin.n. gnāt masculus ex spmate expulso ad dextrum duoū lateris mēricis. ⁊ nō accū illud nisi aut pp desideriū illi⁹ lateris ad receptēdū: aut qñ expulsio ē ex testiculo dextro: ⁊ qñ mouet fet⁹ masculus mouet ex latere dextro. ¶ Plin.n. cū incepit māmilla augmētari ⁊ alteratur colo: fit i ea q̄ hz masculuz ex latere dextro ⁊ ppie papilla dextra ⁊ ad ipaz currit lac in pmis ⁊ puocat i pmis. Et ē lac qd mulget ex vbere ei⁹ grossium viśsum ñ tenue aquosum ita q; lac masculi diffilaū sup speculuz ⁊ psidera tur ad ipz i sole ⁊ remanet quasi ipsū sit fructuz argenti vini aut granū margarite nō currēs: neq; plógat ⁊ augmētat papilla i hūte masculum i rubedie nō i nigredine vehemēti ⁊ fiāt vene papillaz ei⁹ rubee ad nigredinē declives. Et sit pulsus eius dexter vehemētius plenius ⁊ frequēs. ¶ Et dixerunt qdā q; qñ mouet a statione mouet pus pedem dextruz ⁊ ē extruz. ⁊ cū erigit subsentat sup manuz dextraz: ⁊ ē ocul⁹ ei⁹ dexter leuiozis ⁊ velociozis motus. Et masculus mouet p⁹ tres mises ⁊ scia p⁹ qntuz mēses. Et dixerūt qdā de ingenuis ē i cognitiōe illi⁹ vt sumat aristot. aur. i. ⁊ teratur ⁊ ficiat cū melle ⁊ supponat cū lana viridi a mane vsq; ad meridiē ⁊ in ieiunio: tunc si dulcescit saliua ei⁹ ē accipiens masculuz ⁊ si ē amara tunc ē pgnans cū scia: ⁊ si nō alterat tūc nō ē pgnans. Et i hac cū est consideratio ⁊ indiget experimento vel multa perscrutatione in sua scia. Signa aūt scie ⁊ q̄ pgnās ē cū filia ē multitudo vlcez pedū ⁊ ppe i coxis. Et multitudo apatū coz. ⁊ qūq; ē pgnās cuz masculo hz ñ ē masculus nisi debilis ⁊ ē mollificataz venaz. ¶ Signa aūt scie foztia ⁊ tenire masculū sūt q; sumit eius pt⁹ i. xxv. dieb⁹ vsq; ad xxx. dies nisi ipa sit egra: ⁊ scia ex xxxv. vsq; ad xl. ⁊ illō fit hz plz. ¶ Ca. xiiij. d regimie masculinitatis.

Oportet vt calefiat mlr ⁊ vir cū aromaticis ⁊ suffumigatione ⁊ potu ⁊ cibis. ⁊ potu mithridati ⁊ cū suffumigatoib⁹ ⁊ pessariis p̄dictis si eis idiget cū clisterib⁹ ⁊ vnctionib⁹. ſ. ábob⁹. ¶ Et ñ auscultet ille q dic q; oz vt mlr sit debilis spermatis vt generet ex eo masculus: imo oz vt sit spissi spmatis ⁊ fortis ⁊ puella: h⁹ i. n. spma dignio⁹ ē vt sumpiat masculinitatez. Verūtñ nō oz vt deficiat a spmate ei⁹ spma masculi: imo oz vt sit spma masculi fōtius i hoc. c. eo. ⁊ oz vt dimittat coituz ad tps ⁊ ñ recedat a coitu oio qr cōsūpat spma hz q; dixim⁹: ⁊ vt ñ mltū vtāt potu aq̄: imo bibāt de eo paulati ⁊ cibēt cib⁹ fortib⁹ calefacientib⁹. Deide expiat vir spma suuz. ⁊ dū pnāet tenue scias q; necessitas ad curationez remanēs ē. Et cū ingressat spma expectet p⁹ illud dieb⁹ aliq uot ⁊ pcedat hz regimē suū dōec ꝓtēt spma ⁊ aggregēt sm modū qnē inuim⁹. Deiñ cōuenit at cū ea pnētu quē inuim⁹ i loco aromatizato aromaticis calisiē narro: pmo ex muscho ⁊ croco ⁊ xilo aloe ido crudo ⁊ deuiter cāforā: ⁊ sit i letioze disposē ⁊ melioze aia ⁊ delectabilioze domo: ⁊ cogitet d masculis ⁊ approꝑet meditationē suā i masculis fortib⁹ hūib⁹ audatiā ⁊ apponāt suos oculos forme viri d illis q; sūt rectioris creatois ⁊ gloriose forme ⁊ coeat. Cap. xv. de signis alchami faciētis nasci masculos.

Alchami faciēs masculos ē vir fortis corpis equalis carnis i duritie ⁊ mollitie mlri spmatis grossi cali. ⁊ ē magnoz testiculoz manifestaz venaz fortis desiderij quē nō debilitat coit⁹ ex cui⁹ dextro eijcit spma. Hā rustici et iā stringūt sinistrū testiculū tauri vt effūdat ex dextro. Lūqz adolescētis dexter' pus iflat testicul⁹ tūc ipe ē masculinās aut sinister tūc ipe ē feminās. Et silr ille ad quē festinat pollutio nō a nocumēto i spmate ē faciēs masculos. ¶ Cap. xvi. de signis mulierē masculinizātiū.

Et mulierib⁹ masculinās ē mlr eqlis colozis ⁊ fortasse q̄ nō ē grauis corpe nz mollis. Et nz mēstrua eius sūt subtilia cruda nz pauca aquosa adusta valde. Et cui⁹ os matricis ē vulue oppositū. Et digō bona ē: ⁊ cui⁹ vene sūt apparētes, p cedētes ad exteriora. Et cui⁹ sēsus ⁊ mot⁹ fm q; oz exist. Et nō hz vēteris solonē assiduā nz ip⁹ strictionē assiduā. Et oculi ei⁹ sūt declives ad fuscedinem absq; subalbedie. Et ē gaudētis nāe ⁊ lete aie. ¶ Et puelle viri potētes i pmis cū coctā sūt velocis ip̄gnatois pp fortitudinē calitatis eaz ⁊ puitatē adipis mēricis ipaz ⁊ hūiditatū eaz. ¶ Et ille qb⁹ velocit venūt mēstrua digniores sūt vt masculos cōcipiat. Et spaciū mūdificatois illaz quaz ē breue: est vsq; ad.xxij. dies non vsq; ad.xl.

C.xvii ð cāūl gemioꝛ ꝛ ipegnatōil sup ipgnatōez. Eusa eaꝛ é multitudo spmatis ꝛ diuisio ip sius i duo: qð é supza ꝛ ei⁹ casus i duos vētres. Et incolumitas qdez duoꝝ filioꝝ ét geminoꝝ nó é pbrima. Et paꝛ fuit inter geminos dies plimi ipsi.n.fz plin fuit ex coitu vno. Et parum cōtingit qꝺ ex coitu sup pgnatōez fiat pceptio. Mā si fit pceptio fit i mulieꝛb⁹ q̄ corpa tenera hūt ꝛ st mlioꝝ piloꝝ ꝛ multi sanguinpp fortitudiné caliditatis eaꝛ. Et ð illis q̄ st fortasse vident sanguin ipgnatōe ꝛ curāt de eo pp vtuté eaꝛ ꝛ fortitudiez matricis ipaꝛ ꝛ nó ab oꝛtunit cū mēstruis ꝛ cū aptōe ei⁹ qð emittit i matrice. Et qñz mēstruat sup ipgnatōez nūero duaꝝ mēstruationū ꝛ supza. qꝺ si cadat ipgnatio sup impgnatiōez i ñ valde foꝛti ꝛ i ea q̄ ñ pcipit nisi pp aptionez oꝛis matricis sue ñ pp fōtitudiné sue matricis tict qꝺ sit filiꝰ pmꝰ tā debilitatꝰ: qꝛ coꝛūpit seꝺus. Et ideꝛ i foꝛtib⁹ simet latꝰ casus lutigii ꝛ ppsitiōis iter duos filios ꝛ illud qð plz pducit ad fc. ꝛ iflatiōez faciet ꝛ aduētū egritudinū ad hoc vt abooꝛtiat vnū eoꝝ. Et desti gnis qdé gemioꝝ ꝛ q supza st fz qꝺ dixeꝛūt ꝛ exptus est é vt pſideret vmbilicꝰ nati pmu ptinuꝰ cum semi: Tūc si ñ fuerit i ipo ruga nz nodꝰ nó erit pꝰ natū pmū filiꝰ. ꝛ si fuerint i ipo ruge tē pgnatio erit fz nūeꝝ rugaꝝ.

La.xviii. de signis appꝛopinq̄tōis ptꝰ

Um pgnās igrediꝝ i spacio ppinquo tpi ptꝰ ꝛ sēnt grauitaté i iferioꝛib⁹ vētris sub vmbilico ꝛ i dozso ꝛ doloꝛez igne ꝛ caliditaté i ventre ꝛ iflatiōez i oꝛe matricis vehemēté sensatā ꝛ hūcetatiōem eiꝰ tē iā appꝛoximat. Lūq̄ mollificat eius couda ꝛ iflāt eiꝰ iguina ꝛ foꝛtioꝛ fit iflatio iguinis tē nó est iter illud ꝛ iter partū nisi pꝛoximum.

La.xix. de signis debilitatis embꝛyonis.

Ignificāt debilitatez eiꝰ egritudines mficis sue. Et eūones accūtes ei ꝛ ppꝛie ptinuatio ,puocationis mēstruoꝝ ptranseuntiuꝝ illud qð sit fz semitaz raritatis ꝛ paucitatis ꝛ fz semitālp fluitatis cibi. Et sūl aptio lactis ét i pmo ñisi i quo pcipit ipm ꝛ emulget cū māmilla exprmit. Et significat ipsam qꝺ nó mouet seꝰ motu de quo sit curādū: aut mouet i ñ sua hoꝛa.

L.xx. de signis debilitatis nati

Um fetꝰ nascit ꝛ nó iflat vmbilicꝰ eius. ꝛ non mouet ꝛ ñ sternutat vsq̄; ad tps tūc ipse est debilis ꝛ non viuet.

Tractatꝰ iccōs.

La.i. dē ipgnatione ꝛ partu.

Empoꝛa qdē creatiōis ꝛ motionis ꝛ ptꝰ iā diximus i anatomia ꝛ eius q̄ sūt pꝰ ipaꝛ. Et scias ide qꝺ mēsis vii. é pmus mēsis i quo parit ipm ꝛ est fetus foꝛtis creatiōis ꝛ ppsitionis cꝰ creatio velox fuit ꝛ cuius motus festinauit ꝛ cuꝰ pcussio ad exꝛ ū fuit velox. Et multotiens qð moꝛitur natus ifra hoc spaciū: qñ tollerat motꝰ vehemētes i debilitate creatiōis hꝰ. natꝰ nāq̄ lz i radice sit foꝛtis: tñ é primi spacii i creatōe. Ideꝛ tñ natꝰ i. viii. mēse é q plin moꝛit de natis ꝛ parū vinit ð si aliqꝺ viuat ð natis i viii. ñ sibꝰ tūc illud é paꝛ valde. ꝛ paꝛ é qꝺ viuat natꝰ puenies hoc tpe. Et i q busdā regionib⁹ ñ viuit natus .viii. mēsiū oio: qñ ñ eūat eiꝰ dispō gn aut sit retardat⁹ i creatiōe ꝛ motōe ꝛ ōsiderio ad ptū vsq̄ ad hāc hoꝛā: ꝛ significat qꝺ eiꝰ vtꝰ nó é foꝛtis i radice: aut aduenīūt ei motus sepatiōis i pncipio tpis ꝛpleméti q̄ius sit foꝛtis i radice vtꝰ eiꝰ siēnati i vii. Qð si ñ fuerit ita imo fuerit creatio eiꝰ ꝛ motꝰ ipi⁹ ꝛ voluntas desideraꝝ pueniꝝ ad ptū ꝛ motꝰ eiꝰ cōpleti añ illud: tē hꝰ fetꝰ iā conat cuadere a loco suo ꝛ puert: i. Sz qð valet eiꝰ cōuersio cu q̄ ñ segt itentiōez suā ꝛ remāet sic puerſ vsq̄ quo redit ad ipsū vtꝰ sua ꝛ faē ipz deficere debilitas sue vtutis ꝛ accit ei ,peuldubio qð accit debili itēto motiꝰ euasionis cū ,pcedit abq̄ directiōe. ſ. lassitudo ꝛ defectꝰ. ifirmat ergo ,peuldubio ꝛ debilitat ꝛ resolui⁹ vtꝰ eiꝰ. ꝛ cū nascitur ā hꝰ i dispositione é iudiciū eiꝰ iudiciū nati ifirmi debilis. Et de iudicijs eiꝰ é qꝺ ñ sperā ei vita. Matꝰ aūt i nono si cōpleta fuerit eiꝰ creatio ꝛ desiderat moueri i viii. ꝛ nō fuerit ei possibile vt euadat imo remaneat i matrice ꝛ accidērit ei i viii. qð dixim⁹. viuet in spacio mēsis ita redeūte ad ipm virtute ꝛ equabitur a conuersione sua vsq̄ quo redeat cōuersus ꝛ confirmetur. Lūq̄ nascitur sic natus ꝛ cū non sit ita: imo non desiderat nisi moueri in illa hoꝛa: tunc iudiciū eius est iudiciū hominis debilis omnino. Et plurimuꝝ quidem nascitur i. x. ille cui accit vt desideret partum i nono ꝛ non fuit ei pꝛeparatum. ꝛ accidit ei illud quod accidit nato in octauo. Et parum quidem accidit vt sit assiduatio seperationi cadens in vii. deinde extendat vita vsq̄ ad. x. ita vt eueniat ei integra vita in. x. hoc eni rarū est. ꝛ cum hoc est significatio debilitatis virtutis cū currit vicissitudo ex septimo vsq̄ ad decimum.

L.ii. de regimine vniuersali pꝛegnantis.

Oꝛtet vt assiduent lenificationem suarum naturarum semper cum eis que leuiunt cum equalitate: sicut sunt alcelfidabegi pinguia: ꝛ sicut furaſcet ꝛ similia cum stringitur natura valde. Et vt ocupentur exercitijs temperatis ꝛ deambulatōe tenui absq̄ superfluo. Superflua eiz aboꝛtiri facit ꝛ illud ideo: quoniaz ipse replentur ,ppter illō quod accidit eis de retentione menstruoꝝ. Qð si superfluitates in eis multiplicentur opoꝛtet vt nó assiduēt balneum: Balneuz nāq̄ eis execrabile est nisi apud pꝛopinquitatem. Et nó opoꝛtet vt iungantur capita earū ꝛ foꝛtasse accidet eis ide coꝛuza: qꝛ accidat tussis ꝛ ꝓmoueatur fetus ꝛ post aboꝛtus. Et oz vt deuitēt motū superfluuz ꝛ saltuz ꝛ pcussionez ꝛ casum ꝛ coitum ,ppꝛie ꝛ repletionnez cibi ꝛ iram ꝛ nó supueniat eis qð faciat tristari ꝛ timere. Et elongentur ab eis omnes reliquę cause aboꝛtus: ꝛ ppꝛie in mēse pmo ꝛ vsq̄ ad. xx. dies ꝛ ppꝛie in hebdomoda pꝛima ꝛ vsq̄ ad tres dies a pceptōe. Illic eiz é execrabile sup eas oīe ppꝛesſioez faciēs. Et ꝑsideret illō qð dixim⁹ ð fuatiōe ēbꝛyōis. Et oz vt cooperiat illō qð é sub hypocōdrijs eaꝛ cū lana leui. Et sit cibi eaꝛ pāil mū dus cū alcelfidabegi ꝛ alzeberet. Et deuitent omne

acutū amax sicut cappar̄s ⁊ oliuc imature ⁊ omne p uocatiuū mēstruox sicut sunt faseoli ⁊ cicer ⁊ sisamū Et si desiderant cibuz i die concept ois: ꝓcipit hyp. vt i potu sumat sauc i aqua: ipm. n. ẽ uis sit iflatiuū ẽ tamē velocis nutrimēti. Et vinuz earuz sit odorife ruz ⁊ subtile antiquū. Et hyp. qdē dixit: Sumant in potu vinuz nigruz: ⁊ videt qꝫ voluit itelligere p illō subtile nigrum: ⁊ sit nigredo ci⁹ pp ipsius fortitudi nem non ꝓpter fecem. Et sint i secundis mēsis eax passe ⁊ cydonia dulcia ⁊ pira ⁊ excitantia appetitum ⁊ mala muza ⁊ granata muza. Medicie vo eax sint sicut electuariuz de margaritis cuius descriptio: ℞. margaritaruz non pfortataruz pi petri amboꝝ añ. ʒ.i.ʒʒ. ⁊ masticis amboꝝ añ. ʒ.iij. ʒedoarie dozoni gi sc. apū tapsie cardamomi nucis muscate macis cinami oim. ʒ.ij. been albi been rubei piperis ⁊ macropiperis oim añ. ʒ.iij. cinamomi. ʒ.v. zuccari sufficientis qtū oia ⁊ plus: cuius dosis sit cochliarium. i. Ipm. n. rectificat disꝑgz matricis eax ⁊ disꝑnem stoꝫ earuz. Et oz vt vehemēs sit studiū i stois earuz qr̄ confortent cū eis que sunt sicut geleniabi cū xylo aloe ⁊ mastice ⁊ silibus. Et electuaria facta cuz zucca ro plurio cuz speciebus aromaticis i qbus non est multa caliditas ⁊ cuz emplastris stipticis calefacientibus aromaticis.

Cap. iiij. de regimie enixe.

Oportet quando parit vt studiuz sit i ꝓuocatōe mēstruoruz eius. Et rectificet cibus ⁊ non pmutet cibus subito ad regimē grossiū quare faciat ipaz febrire: ⁊ debilitet vtutez alteratiuā i epe eius ⁊ multiplicet fitis eius ⁊ fortasse fiat hydropica. Qđ si iduret cuz hoc epar eius non sperat ei sanatio. Et diebus qdez partus sunt motus ⁊ periodi ⁊ pncipiuz eius ẽ hora aduentus comotōis ⁊ dolonis. Et quando egritudo pertranſit. xx. dies vsqꝫ ad xxiij. egritudie stante aut recidiuante significat tardi tatē cōsumptōis: ⁊ necessaria est eō i die alio ab isto q est dies crisis: si non fuerit caliditas.

Cap. v. de appetitu pregnantis.

Cum cadit appetitus ꝓgnantis iuuat diminutione piguis vehemētis pinguedis ⁊ dulcis vehementis dulcedis: Et admistratōe rei subtilis ⁊ mo: dicamie i potu aq̄: Et vt sit contenta vio odorifero pauco subtili: est. n. iuuatiuū recticans appetituz. Et illud qđ accidit de nausea ⁊ vomitu plimo: ⁊ de medicis appetitui conferētibus ẽ omne i quo est stipticitas cū caliditate subtili: sicut vga pastoris decocta cū vino ⁊ succo eius ⁊ aristologia ante cibuz ⁊ post ipsuz de quo pax sumat. Et emplastra nota cō fortantia stomachuz facta ex cydoniis ⁊ dactilis albis siccis ⁊ calamo aromatico ⁊ spica cuz vio odorifero antiquo. Et quandoqꝫ ponūt i eis sc. apū ⁊ anisuz ⁊ feniculuz: ⁊ ꝑpe si fuerit illic dolor ⁊ iflatō. Qđ si cius appetit⁹ malus fiat superflue studet i mundificando stomachuz eius cuz cis que sunt sicut aqua alegeniabi facta cuz rosis persicis: deide rectificet cuz acetosis: ⁊ rob de acresta. ⁊ vinuz eius factuz cū aqua mellis ⁊ aqua zuccari inuamētuz eius bonuz est i illo ⁊ conueniēs embꝛoni. Et polypodiuz qdez exsiccatuz conuenit appetentibus lutuz ex eis. Et quā doqꝫ iuuant ex acutis sicut synapi ⁊ tilia. ipsum. n. abscidit humoꝛē malū ⁊ excitat appetitū: ⁊ est vtilis muz i reducendo appetituz eax. Cūqꝫ conuertit appetitus earuz ad caseuz assek eis humid⁹ sup ꝓnas donec exsiccet: qm̄ ille est melioꝛ qꝫ siccus acutus. ꝓ mus. n. ẽ mioꝛis supfluitatis: ⁊ sc̄dus ẽ magis disꝑ pens appetitū. Ad vētositatē vo stōi earuz ⁊ doloꝛē eius vbigratia admistret hoc electuarium: ℞. cymi carmeni ifusi i aceto ⁊ tozrefacti p⁹ illud ⁊ olibani ⁊ origani psici oim añ ptē. i. castoꝛei ptis. i. tertiaz: sumat ɔ puluere e⁹ sicco a. ʒ. aur. vsqꝫ ad aur. i. Ad vomituz vo eax sup cibū oz vt deat post cibū ea i qb⁹ sūt aromaticitas ⁊ pōticitas ⁊ stipticitas sicut cydonia assata ⁊ ꝑpe cū fixa sūt i eis frusta xyloa. idi. Et assiduet ꝓssio manꝰ ⁊ pedū eax. Et admistrent sup stōm eax e. unpla nora: Et teneant i oꝛib⁹ suis ḡna ḡnatoꝛ cuz folijs mēte. Et soꝛbeant aliqđ de mina. Et dolsi armenū est de eis q̄ sedant eax nauseam.

Cap. vi. de pulsu cordis pregnantium.

Illud qđ plꝫ accit eis pp cōtatē oris stōi ⁊ cā hūoꝛis i eo: qm̄ mltoties alleuiat soꝛbere acq̄ calaz ⁊ exercitiū leue ꝓcipitās illud qđ ẽ i oꝛe stōi.

Cap. vij. ɔ regie cursus mēstruoꝛ ꝓgnantis.

Ecoq̄ stiptica i qb⁹ nō ẽ aromaticitas i aq̄ ⁊ ex ea admistret una sicut sunt lētes ⁊ cortices granatoruz ⁊ balaustie ⁊ galle ⁊ glandes ⁊ similia. Et quandoqꝫ fit ex gallis ⁊ balaustijs ⁊ cortibus granatoruz ⁊ ficubus siccis emplastrum ⁊ ponitur super pectinez cuz aceto.

Cap. viij. de apatōe pedū ꝓgnātū ⁊ mollitie eax.

Implent pedes eax cū folijs caulis. Et liniāt cū vio mixto cū aceto ⁊ decoctōe citri: aut cū decoctōe chimolee. Et quandoqꝫ sumit emplin ex cānis cū aceto ⁊ ex ancto cuz aceto.

Cap. ix. de aboꝛtu.

Cunke aboꝛtus aut fūt ꝓmitiue ex percussiōe: aut casu: aut exercitio supfluo: aut salu vehemēti: ⁊ ꝑpe ad posteriora vel retro: ipse. n. multoties facit descendere ipma cōceptū visibiliter: aut aliqđ ex passionib⁹ aialib⁹ sicut ira vehemēs: aut timoꝛ aut tristitia. Et ex frigoꝛe aeris ⁊ caliditate e⁹ superfluus. ⁊ ꝓpter hoc genus abhoꝛtet ꝓgnanti ꝓlongatō balnei ex hoc qꝫ magnificat anhelitus e⁹. Balneuz. n. ꝫ aboꝛtiri faciat per lubricitatē: facit tñ aboꝛtiri per egressionē fetus ad acrē ffm. Et qñꝫ ꝓuenit ex debilitate eius ꝓpter defectuz ⁊ mollificatōz ipsius causa resolutōis rei coꝛoꝛee ⁊ ex egritudib⁹ ⁊ fame vehemēti ⁊ cūone humoꝛis: aut sanguis plimi ꝓ medicinaz: aut phlomiam: aut ex scipso. ⁊ ex fluxu sau. menstruoꝛ plimi. Et qñto magis filius est maioꝛ ẽ nocumētuz cū phlomia i ipso plus: aut ex repletōe vehemēti: aut ex satietate nauseatiua pluria coꝛrumpente nutrimētū fetus ⁊ opilante viaz ad cū aut ex multitudie coitus mouente matricez ⁊ ꝓpe post septimuz: ⁊ multitudie balneationis ⁊ ablutōis lubricante matricem ⁊ faciente aboꝛtum: licet balneum aboꝛtiri faciat causa mollificationis ẏtatis: ⁊

q: facit fetū egere eo qđ est ffm ꝑm q diximus. Jsti ergo sunt ordines cāz. Et quandoq; fit a causis ꝓp i fetuz sicut ē mozs eius ꝓpter aliquaz causaz mortis e⁹: qꝫ expellit eū nā t ꝑ pe qū currit ex eo res virulenta que mordicat matricē t ledit eaz: vel sicut est debilitas eius qꝫ nō firmat. Aut ꝓpter pānicul⁹ t iuolutōes qbus ꝓtinet: cū. n. abrūpunt t mollificāt t effundunt ex eis hūitas coꝛ ledit matricē: t mouet eaz expulsiua. Et adiuuat iteruz ad lubricitatē aut ꝑ pter causaz matricis de amplitudie oris eius t paruitate adunatōis e⁹: aut ex humiditatib⁹ i matrice: aut i oꝛificijs venaꝛ lubꝛificantibus t grauantib⁹. Et qñz fit ꝓp reliquas spēs malitie ꝓplōnis i matrice ex caloꝛe: aut frigoꝛe: aut hūiditate: aut siccitate t paucitate nutrimēti fetus. Et qñz fit ex ventositate i matrice t ex aꝑate: t que sunt eis similia: aut duricie: aut cancro. Et qñz fit ex vlceribus i matrice. Et plūm aboꝛtus facti i mense scō t tertio fit ex ventositate t humiditatibus sup oꝛificia venaruz que sunt matricis q̄ nominant foꝛamia ex qbus cōtexūt vene secū dic. Cū ergo hūectant mollificant ipse: t illō qđ ex eis texit: qꝫ fit aboꝛtus fet⁹ ex quolibet motoꝛe: aut ex ventositate: aut grauedie. t qñz ē causa malitia cō plexionis calide exsiccantis. aut ffrigidantis. Et iteruz ex eis q̄ aboꝛtiri faciūt i initio rei est tenuitas spermatis i radice: qꝫ nō creat ex eo panniculus ꝑm⁹ni si debilis ꝓparatus ad disrumpēduz cuz hoc q ipse attrahit san. t i serto t q sunt post ipsuz ex hūiditatibus dispositis i matrice lubꝛicantibus fetum. Et dixerunt qdaz q fit plūm illuus ex vētositate. t veritas est iste sermo. Post spaciuz vo notuz plz aboꝛ⁹ non fit nisi ex debilitate. Et dꝫ q illa que est vehemēter extenuata cū ipregnat aboꝛtit anteq; ingrossescat: qñ coꝛpus recipit de cibo ad sui rectificatōez t reditōez sue virtutis talꝛ q nō supfluit embꝛyoni qđ ipsz nutriat qꝫ debilitat. Et i regionibus qđ valde frigidis absq; equalitate t tēp oꝛib⁹ ffris valde multiplicatur aboꝛtus. Et sil' mozs ꝓgnantiū. Et i regionibus meridionalibus multiplicat aboꝛtus. Et sil' in aeribus meridionalibus t mioꝛati septēꝛionalibus nisi sint frigidi vehemēter ledentes embꝛyoné. Et qñ ꝓteꝛijt hyems austria cala t segt illaz ver boꝛeale ffm aboꝛtiunt ꝓgnantes q̄ parturę sunt i vere ex qualibet causa t parūt debilē. Et doloꝛes qđē accūtes apud aboꝛtū vehemētioꝛes sunt doloꝛib⁹ accūtib⁹ apud partū qñ ille sūt res nō naturales.

La.ix.ō signis.

Igna qdem aboꝛtus ipius sunt qñ icipit māmilla detumescere post soliditatē sanā Soliditatē vero egrā rectificat nā ꝓducens ad detumitionē sine timoꝛe aboꝛt⁹. Et quecūq; duaꝛū māmillaꝛū detumescit a soliditate sana: tūc habens eam aboꝛtitur in die illo. Et similiter pleuresi L i ergo supfluit lactis ꝓuocatio t frequēs fit adeo dōec detūescat māmilla: tūc iudicat qđ fet⁹ ē debilis t q tūc ꝓparatur aboꝛtui. Et similiter multitudo doloꝛū i matrice. Et qñ rubet facies in febꝛe t accidit rigoꝛ aut grauatur caput t diꝫatur lassitudo t sentur doloꝛes in ꝓfūdo oculi significat q causę aboꝛtus sūt venientes t q ipe faciāt q uenire mēstrua: deide facient aboꝛtiri. Et similiter cause aboꝛt⁹ qñ veniūt t significāt ipsū. Cōplones vero t vlcera t apostemata t hūiditates p ea cognoscūtur que dicta sūt multotiens. Factus aute causa ventositatis cognoscitur p signa ventositatis t extensionis absq; grauedie t ex permutatione t ex additione cum acceptione in latiuo. Et cause ꝑmitiue iteruz cognoscūtur ex ꝓpria te sua. Mooꝛe vero fetus significat motio rei delate in cōcauitate grauantis sicut lapis qui mouetur de latere ad latus: t ꝓpte cuz iacet sup latus suū t iffratur suū cū ante illud esset calm t detumescit māmilla. Et quādoq; currūt hūiditates virulēte fetide t significat illud si iam acciderint ꝓgnantibus egritudines acute nocētes sua caliditate vehemēter. Mā si ex eis ꝓhibet nutriūntū moꝛtur fetus. t si nō, ꝓhibetur vehemētioꝛ fit egritudo. t fiunt alie egritudines paruę: t quandoq; fit cū moꝛtur fetus ante illud. t est de indicantibus illud vt dem ergatur oculus ꝓgnantis ad, ꝓfundū t fiat albedo oculi fusca. Et qñz fit frigida auris eius t extremitas nasi cū rubedie labiū. Et dispō eius est similis hypopitij hypoꝛsarche

L.x. de ꝓpuatione embꝛyonis t cautela aboꝛtus

Mbꝛyonis suspensio ex matrice ē fic̄ suspensio fructus ex aꝛboꝛe: sicut maiō timoꝛ qui timet sup fructum q cadat est: aut cū incipit ei⁹ apparitio: aut cū ipius existit ꝓplementuz. Sili qđ vehemētius timet sup embꝛyone q aboꝛtiu⁹ fiat est apud ꝓncipiū ꝓceptionis t añ appꝛopinatione qꝫ oꝛ vt caueant in his duab⁹ hoꝛis cause aboꝛtus predicte. Et pharmacū quidē solutiuū est de sūma illaꝛ cāz: quaꝫ oꝛ vt caueat eius dispō ante menses q̄rtū t post vū. t eo qđ est inter illa itez. verumtamē in eo qđ est inter illa est salubꝛius t ad ipsuz ꝓuenit cū necessariuz est. Et foꝛalle nō erit excusatio in q busdā haꝛ hoꝛaꝛ qn solnat t mundificet san. eius: vt nō coꝛrumpat embꝛyoné ꝓpter malitiā ꝓplonis qꝫ oꝛ vt fiat cuz facilitate t subtilitate. Et qñz ēt mēstrua añ conceptionez nō sunt mēstrua necessaria t remanēt i ea supfluitates mēstruoꝛ eius indigentes mūdificatiōe: t tunc si nō mundificat recipit earuz coꝛruptionē embꝛyon. Oꝑoꝛtet ergo vt mūdificet illud subtile cū mundificatiuis subtilib⁹ nō potādo ꝛ supponēdo i ꝑmis suppositoꝛijs ꝓ⁹ colliū matricis imo supponant i collo matricis t nō mundificetur cū eis illud qđ mūdificat vice vnā: imo vicib⁹ plib⁹ Et cū sup mulierē timet q aboꝛtiat cā ꝓplexionis t apatū t vlcerū t vētositatis t reliquoꝛ curet totū aī eis que sunt i suo ca. Et cū aboꝛtit cā ꝓplonis frigidetūc si motoꝛ ēt est cōplo tempet. Et si aliud t est de illis que declinare faciunt ad matricē mām calidaz ex qua timet aꝑa curet cū apocrusticis t, ꝓhibētibus aꝑa t cū eo qđ de solutione pole est. si aūt nō fuerit illud: imo nō timet ex eo nisi vt ꝓsequatur embꝛyoné causa ei⁹ nocumentum aut lesio faciens ipꝛ aboꝛtiri: aut interficiēs ipm: tunc oꝛ vt curet cū medicinis ꝓseruantib⁹ embꝛyoné quas dicem⁹. Oꝛopt lubꝛicitatē vo ab hūiditatib⁹ q̄ ē prima lubꝛicitaꝛ

oz in hora pregnationis vt administrent clisteria lenitiua euacuantia stercus: deinde administrent iniectiones ⁊ prouocantia vrinā ⁊ clisteria mūdificātia matricem.

La.xi. de regimine bono ad illud.

Det vt i potu detur aqua radicis cū oleo de kerua aut decoctio alpascec aut fenugr. cū oleo de kerua. Et detur in potu oibus. x. diebus aliquid de pillulis fetidis ⁊ dek hiera. S. in potu. Clistere bonū ad illud et ad ventositatē. ℞. saunc ⁊ origani ameos ⁊ keisim ⁊ ramoz anethi ⁊ camemille ⁊ rute pascec ⁊ fenug. añ. pugillū. i. decoquāt in. iij. lb. aq̄ donec ꝓsumat medietas ⁊ sumat de illa mi. lb. ⁊ adde sup ipam sextariū. i. olei alrazaki ⁊ sacraiati. i. olei lisamini: ⁊ vtere ipso clisterizando ⁊ clisteriza ipsam in oibus iij. diebus cū rannūdē. Et ex eo est ut sumat collo quintida ⁊ perforet ⁊ extrahant grana eius ⁊ ipleat olco de lilio: ⁊ dimittatur die ⁊ nocte. deinde preparetur in mane super cinerē calam: ⁊ dimittat donec buliat oleū integre: deinde coletur ⁊ clisterizet cū eo receptrix dū est tepidū. hoc enī ē mirabile ad lubricitatē humidā. ⁊ post huius euacuationes oz vt administrent olea odorifera calfa inuncta ⁊ iniecta ⁊ suppositā in lanis. Et cōfectiones magne ⁊ medicamē alkakingi ⁊ diamarte ⁊ sagzenea in oibus iij. diebus. aut. v. ⁊ similiē de diamuscho ⁊ diasperma ton. Et iterū sumat corticis thuris ⁊ ciperi tritorum etiā ambozū añ. ps. i. ⁊ myrrhe ps. 5. decoquātur cū septuplo sui aque donec remaneat quarta ⁊ coletur: ⁊ clisterizetur ex ea cū. iij. ℥. in oibus tribꝰ diebus postq̄ iā euacuata fuerit humiditas que ē ante ipsam. Et ex pessarijs bonis sunt bdelliū ⁊ glaten alibat ⁊ āmoniacū ⁊ nigella cōiunctis ⁊ singulariter. ⁊ administrentur post mūdificatiōem. Et supponantur spica ⁊ crocus ⁊ mastix ⁊ myrrha ⁊ galia ⁊ castoreū ⁊ bdelliū ⁊ similia in oleo nardino aut adipe anserij sup lanā viridē. Et supponat post illud cuius ꝓmissio necessaria est cogulū lepozis ⁊ medicine conseruantes fetū in ventre matris cū non est nocumentū cōplexionis calide aut apostematis calidi ⁊ similiū illis. Et medicie que sunt ad coz sicut zedoaria ⁊ dozonigi ⁊ ben duo ⁊ letificātes ⁊ diamuschū ⁊ mithradatū. Medicamē phibēs abortū ℞. dozonigi ⁊ zedoarie ⁊ castozei ⁊ asse ⁊ galie ⁊ muschi ⁊ cardamomi minozis ⁊ gallarū ⁊ spodij oium añ. ℥. i. cū aqua frigida ⁊ clisterizetur calefactū ante hoc. ⁊ ex eis que cōserūt in eo sunt ozdeū ⁊ camemilla ⁊ assa ⁊ anetū ⁊ amcos ⁊ similia.

La.xij. ō regimie aborsus ⁊ extractione fetus mortui.

Quādoq̄z aborsus in quibusdā horis necessariꝰ est de quibus est illa que est cum pregnās est puella pua supza quā timet niozs ex ptu. Et de illis est cū i matrice est nocumētū ⁊ additio carnis stringens super fetus egressiōe quare interficit. Et de illis est apud morē fetus in ventre pregnantis. Et scias q̄ qū fit difficilis ptus ℥ij. dieb⁹: tūc iā mozitur fetus: quare occupaꝰ lis in vita matris ē nō occuperis in vitā fetus: imo stude in extractione ipsi⁹. Et aborsū quidē q̄q̄z faciūt motus: ⁊ q̄q̄z faciūt ipsū medicine. Et medicine quidē faciūt q̄n interficiūt: Et q̄z puocāt mēstrua cū fortitudie. Et q̄q̄z faciūt cū lubricitate. Et interficiētes fetū sūt amara. Et prouocātia menstrua iterū sunt amara ⁊ acuta. Et lubricātia sūt humida viscosa que administrent bibita ⁊ suppositā. Et ex motibus est phlonia ⁊ ꝑprie ex saphena pꝰ basilicā ⁊ ꝑprie sup magnitudinē ictiuij ⁊ famis exercitiū ⁊ saltus plurimi ⁊ delatio oneris grauis ⁊ vomitus ⁊ sternutatio. Et de regie bono in illo est ut intromittatur in os matricis pregnātis charta facta licinium: aut pēna: aut herba amara: vel abrasa cū mensura quātitatis pēne ex vinē. aut ruta aut hartaiata aut siracost: ipsa. n. aborsiri facit ꝑculdubio ⁊ proprie qū limūt ex aliq̄ medicinarū aborsiri faciētiū sicut alkitrā ⁊ pulpa colloquintide. ⁊ de medicinis quidē aborsiri faciēnbꝰ alie sūt singulares: ⁊ alie cōpositē. Et singulares quidē iā dixim⁹ i tabulis medicinarū singulariū ⁊ cōpositas in antidotario. Dic vero dicem⁹ de vtrisq̄ ordinēbꝰ eas que magis opantur sunt in intētione. De medicinis uero singularibus q̄ sunt longiquiores a vehementia caliditatis sūt sicut semē tapse qō ē silē nasturtio. ⁊ est ei odor nasturtij: ⁊ grana harmel iterū bibita ⁊ suppositā. Et oleū balsami cū supponitur extrahit fetū ⁊ secūdinā: ⁊ assa ⁊ galbanū forte ē ille rū. Et buchor marie in hoc ca. fortis ē valde bibita ⁊ suppositā: ita ꝙ quidā existimāt ꝙ si pregnās iacet sup eā pducit eā ad aborciendū: ⁊ succus eiꝰ corrūpit fetū limus sup ventrē: quāto ergo plus suppositus sup cottū. ⁊ similiē succus reliquarū hartamitarum. Et si in potu detur de vinem persico pondus. ℥. iij. ejiciet fetū in die illo. ⁊ cū sumit de cordumeni tertia. ℥. ejiciet fetū ⁊ facit possidē caliditatē ⁊ motū. Et iterū si iūciat decoctio pulpe colloquitide in iniectorio narrato ꝑm decoctiones suas aut supponit in lana suppositorio ascēdēte. Et ex medicinis bonis est cinamomū cū pmiscet cū rubea: ipsū enī aborsiri facit fetū bibitū aut suppositū: ⁊ cū hoc sedat nausēa. ⁊ de illis que ꝑprietatem habēt ē vngula asini: ꝑm enim ꝙ quidā existimant si cū ipsa suffumigēt fetus mortuus extrahit eū: ⁊ cū ex stercore eius fit suffumigatio p traiectoriū extrahit mortuū velociter: Et similiē suffumigatio cum oculo piscis salsi. Et de medicinis cōpositis ebibitis in hoc est medicamē forte in faciēdo aborsuz ⁊ extrahēdo fetū mortuū qō. ℞. asse pōdus. ℥. ⁊ foliozrute sicce. ℥. ij. ⁊ myrrhe. ℥. ij. ⁊ est doꝰ. i. sumatur in potu cū decoctiōe saunc doꝰ. i. in mane ⁊ doꝰ. i. in vespis. aut sumat aristo. lon. ⁊ gentiane ⁊ baccaz lauri ⁊ myrrhe ⁊ costi marini ⁊ calfeligne nigre ⁊ rubee tincture ⁊ succi absynthij ⁊ cordumeni recentis acuti ⁊ piperis ⁊ mescatrameslir etiā ꝑtes equales de quo bibatur oi die aure. i. x. diebus Et de medicinis bonis facientibus aborsū cū facilitate cū sedatione nausee est illud qō. ℞. cinamomi

℣

ꝛ cozdumeni ꝛ fanine oñum añ.ʒ.x. myrrhe.ʒ.v.ꝛ
sit dos eius .ʒ.iij. oi die ꝛ alleuiaſ cū hoc mūdifica
tio enixe ꝛ exitus secūdine. Et tyriace diatesseron
etiā est fortis in faciēdo abortū ꝛ extrahēdo mortuū
Et ad infantē mortuū sumant.ʒ.iij.aque rute ꝛ tan
tūdē aque fenug.decocti cū sicub⁹ decoctiōe multa
ꝛ oziganī.ʒ.iij.ꝛ sumāt i potu.ipsa.n.lubzicāt mortu
um ꝛ qūqʒ dat in potu aque ffe quātitas.lb.i.ꝛ pul
uerizat desup altee.ʒ.i.ꝛ dat in potu ꝛ vomit: ꝛ sit
sternutatio.ꝛ dat in potu aqua rute plima cū oleo
de fenugreco decocta cū dactilis ꝛ ē cōcueniēs secū
dine. Et de pessarijs ē medulla cozdumeni de qua
ꝛ aromatico fiat pessariū: ꝛ suppōat. Pessariū for
te.℞.succi cucu. asi.kirat.viij.cōfecti cū felle tauric
ꝛ supponat:extrahit.n.fetū mortuū. Pessariū pau
li.℞.helleboꝛ nigꝛ ꝛ staphisagriā ꝛ aristo.ro.ꝛ bu
chozmarie ꝛ grana almezerion ꝛ pulpā colloquiti
de ꝛ āmōiaci: terant oia preter āmoniacū: ipsum
nāqʒ resolui in aqua ꝛ aggregēt cū eo reliq.ꝛ qūqʒ
pōit cū eo fellis taurini exsiccati ps.i.ꝛ fit ex eis pes
sariū.ꝛ iterū aliud forte valde.℞.salis āmōiaci triti.
ʒ.x.āmoniaci.ʒ.iij.pficiat sal āmōiac⁹ cū resolutio
ne āmoniaci.ꝛ fiat ex eo pessariū ꝛ supponat nocte
tota eleuatis pedib⁹ sup puluinar.ꝛ injiciat iterum i
eā qō sit sicut decoctio absynthij ꝛ sicut succ⁹ rute ꝛ
sicut decoctio sauine ꝛ oleū de kerua.

¶ L.xiij.de instō quo iniectio sit in matricem.

Oportet vt sit instm quo iniectio fit triāgula
re extremitatis lōgū hns collū sm mēsuram
longitudis colli mficis mulieris q̄ curat:et
talē vt ingrediat os mficis ꝛ sentiat mulier q̄ ip
uenit in spaciū itra mficē. Et injiciat p ipsū illud qō
iterficit ꝛ qō lubricat ꝛ qō extrahit. ¶ L.xiij. de
regie qnozūdā āliquoꝝ i extrahēdo fetū mortuū.

Extractio fet⁹ mortui ꝛ incisio ei⁹ cū ferro cuz
difficilis sit pt⁹ ꝑsideret an sit saluabis an sit
nō saluabris. ¶ Si ergo fuerit ex illis q̄ salu
bres sūt sim⁹ audaces in curatiōe ei⁹:ꝛ si nō ꝓhibe
atur illud. Mulieri enī cui⁹ dispō mala est accidit
syncopis cū vigilijs ꝛ oblutiōe ꝛ molificatōe ꝛ dis
locatiōe:ꝛ cuz vocat nō fortasse rūdet:ꝛ cū clama
tur alta voce rūdet debilit:deinde supuēit ei syncо
pis iterū. Et de illis sūt q̄ ꝓpasmant cū tensiōe ꝛ pul
sant earū lacū ꝛ ꝓhibent a cibo ꝛ ē pulsus earū pu⁹
frequēs. Illis vō que saluāt̄ nil accidit de hoc.
Oz ergo vt mulier resupiet sup caput ꝛ sip dorsū
suū ꝛ sit caput ei⁹ declive ad inferioꝛa ꝛ crura ei⁹ ele
uata ꝛ cōnitat eā mulieres: aut accipiāt ab oi latef
si fuerint pūtes:ꝛ si nō ligef pect⁹ eius ad lectū cuz
hgamētis ꝛ nō attrahat coꝛ⁹ eius apud tēpoem.
deinde apiat obstetrix rectū colli matricis ꝛ mungat
manū sinistrā oleo ꝛ aggreget oēs digitos in lōgi
tudie ꝓtensos ꝛ intromittat eos in os matricis ꝛ
dilatet eos ēt cū eo qō ē supza ipsos de oleo tuꝛ
rat vbi oz figere vncinos qb⁹ fetus extrahat ꝛ loca
eleuata vt figant in eis vncini.ꝛ si appꝛoziat ei qō i
uēit. Ista ergo sūt loca in fetu q descēdit sup caput
oculi ꝛ os ꝛ collū ꝛ palatū ꝛ sub mābibula ꝛ furcu
la ꝛ loca ꝓpiqua costis ꝛ sub hypocōdrijs. Jn fe
tu vō qui descēdit sup pedes sūt ossa que sūt supza
pectinē ꝛ coste medie ꝛ furcula. deinū teneat instm
quo extrahat fetus cū manu dextra ꝛ intromittat
manū sinistrā sub vncio in eo qō ē inter digitos su
os ꝛ infigat in ptib⁹ locoꝝ que dixim⁹ donec pue
niat ad rē vacuā ꝛ infigat ecōtra vncin⁹ alius vt sit
attractio equalis ꝛ nō declinet ad ptē aliquā. deinū
tendat ꝛ non sit tensio equal in directo tū: imo i la
terib⁹ etiā sicut fit in ablutōe dentū.ꝛ oz in hoza il
la vt mollificet tēlio: deinū introittat index inūct⁹ ꝛ
digiti plimi in eo qō ē inter matricē ꝛ coꝛ⁹ qō reti
nēt ꝛ circūdēt digiti ei⁹ circuitū. Cū ergo sequit te
tus ℔ q oz tūc pmittet vncin⁹ ꝓmus ad locū alti oꝛ
rē.ꝛ ita fiat cū vncinis alijs donec egrediat fet⁹ ꝓto
tus cū attractōe. Qō si egrediat man⁹ añ alia ꝛ nō
est possibilis reditio eius ꝑ ipsi⁹ coartatōem tūc
oz vt imolnat sup ipsā pānus vt nō lubricet ꝛ attra
hat tādiu donec cū tota egredit abscidat ex ipatula
ꝛ ita fiat cū egrediūt ābe manus ante aditoria sua
ꝛ nō est possibilis earū reductio. Et sili fiat de pedi
bus cū nō ꝓsequit eos ābos reliquū coꝛ⁹.ſ.incidā
tur ex inguib⁹. Et si caput infantis ē magnū ꝛ accit
ei coartatio in exitu:ꝛ est in capite ei⁹ aqua cōgrega
ta tūc oz vt introittat inter digitos ꝓlobotomus
aut cultellus spinosus aut cultell⁹ quo incidunt he
morroides nasi ꝛ ꝓforetur cū eo caput vt effūdatur
aqua ꝛ detumescat.ꝛ si aqua nō est ꝛ ē nccārij vt ex
trahatur cereb⁹ ei⁹ fiat. ¶ Si aūt fetus ē magni ca
pitis nī tūc oz ut findat craneū ꝛ capiat cū tenaliꝝ
quib⁹ extrahit dētes ꝛ ossa ꝛ extrahat. Et si egredi
atur caput ꝛ coartet pect⁹ ꝛ tūc findāt cū hoc inge
nio loca q̄ sequūt furculā donec pueniat ad ossa va
cua quare effidat hūitas que ē i pectoze ꝛ detumes
cat pectus. Si aūt nō aduenet: oz tūc ut scidat ꝛ au
ferat furcula:cū.n.auferet obedit tūc. Et si fuerit ite
rius vētris aꝑtus ꝛ fetus mortu⁹ aut viu⁹: oporte
bit tūc ēt vt cūet:sicut narrauim⁹ cū eo qō ē in ꝑca
uitate ei⁹. ¶ Fet⁹ aūt qui egredit sup pedes attractio
fit facilis ꝛ transpositio eius ad os matricis facilis.
q si coartet apud ventrē ꝛ pect⁹ oz tūc vt attrahat
cū pāno ꝛ findat sm qō narrauim⁹ donec effūdat
qꝝ intra ipsū est. ¶ Si vō reliqua mēbra auferant
ꝛ redeat caput ꝛ retineat tūc introittat man⁹ sini
stra ꝛ querat cū eo caput ꝛ extrahat cū digitis ad os
matricis. deinde introittat in eo vncin⁹ vnus aut
duo ex illis quib⁹ extrahit fetus ꝛ trahat. ¶ Et si os
matricis iā coartatū ē ꝓp aꝑa calīn accīs ei:tūc nō
oz vt laboꝛet:imo oz tūc vt administret effusio reꝛ
pinguiū plurima ꝛ hūectatio ꝛ sessio in tina:ꝛ ad
ministrēt epithiata ad aperiēdū os matricis ꝛ au
ferat caput sicut dixim⁹. ¶ Jn illo aūt qui descend⁹
egredit sup latꝰ si possibile ē vt cūet:eque:tūc admi
nistrētur epithiata ad aperiēdū os matricis q̄ dixi
mus:ꝛ si nō fuerit illud incidat infans torꝰ interꝰ
Et necessaria ē post administratōem hꝝ rerū admi
nistratio specierū curatōis aꝑ aūt calꝛ que eueni
unt in matrice. q si accidat fluxꝰ sanguis curet cū eo qō

est in.c.suo. ¶ L.xv. de regie ꝓgnatis pᵒ abortū

Cum abortit mulier fetū oz vt suffūiget cum bdellio t isopo t alpharmel t glutie alboti: et origão t synapi al. vt currat san. t ñ igrossel qᵗ reticat t doloꝛe faciat. ¶ L.xvi. ō exctõe secũdie.

Ingenū quidē i extractõe qō admistrat in ea absq; medicamie ē ut sternutet cū aliquo eoꝛ que sternutare faciūt: deiñ teneat ambas nares t os violēt quare inspissat vēter t tendit t lubricat secũdina. Lũq; appet secũdina tūc tendatur paulatī cū facilitate t nō sit in ea labor vt nō abscindat. Lī ergo timet abscisio stringat illud qō sequit manū cū coxa mulieris cõstrictõe tpata t elaboꝛetur in sternutatõe. Lũq; tardat casus secũdine non tendas eā tensione aliqua: imo stringe eā ad coxas ambas ligatiõe desuper taliter vt nō ascendat. Et si fuerit adherēs cū pfundidate matricis tūc subtilia tio sit in sepatõe eiᵒ cū motu leui ad latera vt mollificentur ligamēta. t oz vt nō cadat in hoc laboꝛ oio Et si fuerit retentio eius ꝓpter vehemētiā opulatõis t cõstrictõis oꝛis stõi ingemetur vt carmiek aut cum digitis aut effusiõe vnguētoꝛ caloꝛ mollificātium fm ꝓpinquioꝛē ꝓparatiõem situs mulieris q̄ polis ē ca. t foꝛasse ē tacē eiᵒ puenietᵒ ad illud. Et qñq; adiuuāt ad illud vnctões t empla lenificātia ō foꝛis sub vmbilico t alchati. Et qñq; sufficit linimētū digitoꝛū obstetricis. deiñ regat regimēto sternutatiõnū t suffumigationū t tinarū t coꝛ q̄ bibūt t igenie tur oi ingenio. ipsa. n. in quolibet spacio putrefit et limf t cadit Et adiuua te cū diureticis foꝛtib⁹. Et ad ministra ei tinā decoctõis vsnē: qñ facit ipsā cadere Et de illis q̄ faciūt ipsā cadere ē ut infūdat i mirrem vnguētū basilicō: ipm. n. putrefacit eā t extrahit ipfi. t cu egredit administret olcū ro. t lilia. Et de his q̄ ediuuāt ad lubricatõez eius ē vt i potu det aqua roꝛ recētū puluerizata desup altea: aut det in potu aut suppõat aligd de stercoꝛe accipitris: t administret desup qō dictū ē de medicinis faciētibᵒ aboꝛtiri fetū t pessarijs t suffūigatoꝛibᵒ. Et de suffumigatiõibᵒ bonis ē hellebor⁹ al. facta suffūigatõe cum eo. t aristologia facta suffumigatõe. Et de antiqs fuerūt q̄ ꝓcepūt obstetrici vt inolueret manū suā i pāno et intromitteret eā t accipet secũdinā. Iz hec cura ē doloꝛosa: nā cū nō egredit secũdina tūc ipsā carmiat t egredit post dies. Verūtū pięti accit dispō maligna ꝓpter vapoꝛes malos ascēdētes ex secũdina ad cerebꝝ t coꝛ t stõz. Oz ergo vt succurrat ad ,nocumēta earū cū suffumigatõibᵒ aromaticis t potu almeisus t diamuschi. Et administrēt epithia sup coꝛ et stõm t medicie aromatice facictes coꝛdi. ¶ Et qdaz antiquoꝛ locutᵒ ē de extractõe secũdine fmonē quē ego sua dictõe narro. Jngt ludus: Si remāet secundina in matrice post exitū fetus: tūc si os matricis ē aptū t secũdia ē suspēsa q̄ iā collecta ē t fēa ē silis spē in latere matricis: tūc exitus eiᵒ est facilis. Et oz vt caleñat manus sinistra t mungat t intromittat ad ꝓfundū: t querāt cū ea donec inueniat secundinaz cū collo matricis ānexā: t oz vt trahat ñ fz recitū dinē: qñ timemᵒ inde ꝓuersionē matricis: neq; attractõe vehemēti: imo oportz in ꝓmis vt pmutet cū facilitate ad latera dextra t sinistra: deinde addat i ḡntitate attractõis. Ipsa enī attrahit tūc t sepat ex adherētia. Et si os matricis fuerit adunatū adminis stra spēs curatõis q̄s dixi tibi: t si nō fuerit vtus debilis administra res mouētes sternutationem t suffumigatões cū spēbᵒ in vase. Et si apit os matricis tūc tu intromitte manū t extrahe eā fm q̄ diximᵒ. t si nō egredit secũdina cū istis rebᵒ tūc nō solliciteris ex hoc. Ipsa enī post dies paucos resoluet t current sic currit aquositas san. Et vo augmentū odoris eius facit doloꝛ capitis t coꝛripit stomachū t angustiā facit: qᵗ nō oportet vt solliciteris. t oportet vt nō sit abbreuiatio in administratõe suffumigatõis cū rebᵒ ꝓueniētibᵒ ad illud. Jnquit: Et iam exptus sum in hoc suffumigationē nasturtij t ficuū siccaꝝ. Et alⁱ locutus est fm fmonē quē scriplimᵒ fm modū suū etiā. Etiā videt mihi vt ꝓsunt medicie acute sicut ruta t prassium t aboꝛtanū t oleū de liliis t oleū de alcanna tante ḡntitatis q̄ humefiant medicine sicce aggreget totū illō in vase nouo t coopiat caput eiᵒ et fiat in eo foꝛamē puū t itromittat in foꝛamie canna t ponat sub eo ignis: cūq; vno feruoꝛe bulierit remoue ipm t ponе ipm sup pznas t approxima ipm scāno sup qō sedet mulier t pone cānā in vulua eiᵒ t coopi cū pānis plinis ex pteᵒ eiᵒ vt nō egrediat vapoꝛ t dimitte eā fm hūc modū duabᵒ horis donec ꝓmutet secũdina. Qō si nō sufficit illō t debilitat vapoꝛ in extrahēdo ipm tūc tibi ꝓuenit vti emplis q̄ aboꝛtiri faciūt fetū. Administratio nāq; eoꝛū pᵒ vapoꝛatoꝛez ē foꝛtioꝛ t penetrabilioꝛis vtutis

¶ La.xvij. de phibitõe impgnatiõis

Medico qūq; necessariū est, phibere impgnationē in pna sup q̄ timet de ptu: Et in ea in cuiᵒ matrice est egritudo: Et in ea in cuiᵒ vesica ē de bilitas. ¶ Grauitas nāq; fetᵒ facit possidere scissurā in vesica: q̄re imuolūtarie egredit vrina t nō pōt retineri vsq; ad finē vite. Et de regimine in hoc est vt ꝓcipias in hoza coitᵒ vt caueat forma impgnatiua quā diximᵒ: t cū diuersitate inter duas spmatis electões t sepatiõe cū velocitate. Et ꝓcipe vt cleuet mlier cū ꝓplemēto coitᵒ t saltet ad posterioza saltᵒ vsq; ad. vij. t. ix. foꝛtasse eni egredietur spma. Jncessᵒ aūt pnus t saltᵒ ad anteꝛioza gesce facit spma foꝛtasse. Et qñq; adiuuat ad lubricitatez spermatis vt sternutet. Et de illis que oportet ꝓsiderare est vt supponat aſ coitū t pᵒ ipꝛ alkitrā Et vngat cū eo ỏga t fili cū oleo balsami t ceruſa: Et vt suppoſ ac aſ t pᵒ pulpa ḡnati t aluñ: Et suppoſitō ēt sumitat caul t scis eiᵒ apō mūdificatõez t apō coitū t pᵒ ipm ē i hoc foꝛtis: t ꝓpe qñ ponit in kitrā t lubmergit i calamēto: Et suppoſitio folioꝛ algarab post mūdificatõez t ꝓpe qñ cū hoc lūt lubmerſa i aq̄ folioꝛ algarab. Et silr pulpa collogntide t albegueretez t scoꝛie ceri t caulū t scāonce t sc. caul ptes eq̄les aggregēt cū kitrā t suppoñāt. Et suppoſitō pipis post coitū ꝓhibet conceptionem: Et sūiliter suppoſitio sterco-

ris elephãtis sola aut cũ suffumigatõe cũ eo in horis pdictis. Et de debilitis est vt in potu dentur aq̃ albedarũ gi. ʒ. iij. phibet eni impgnationẽ

Capi. xviij. de mola.

Quando q̃ accidũt mulieri, dispositões silles dispõib⁹ pgnantiũ ex retentione mẽstruo⁹ et alteratõe colo:is ⁊ casu appetit⁹ ⁊ adunatõe oris mficis. ⁊ q̃dq̃ ẽ cũ hoc durncies q̃dã. ⁊ q̃dq̃ ẽ in ea aliqd durities in matrice tota. ⁊ accidit inflatio ambaʒ mãmillaʒ ⁊ repletio eaʒ. ⁊ q̃dq̃ accidit eaʒ apostematio ⁊ sentit in vẽtre suo motũ q ẽ sic̃ mot⁹ embʒyonis ⁊ magnitudiné co:pis q̃ ẽ sic̃ q̃ntitas embʒyonis q⁹ mouet p cõp:essioné dextra ⁊ sinistra. et q̃dq̃ sic remanet ãnis. iiij. aut. v. ⁊ q̃dq̃ ptẽdit vsq̃ ad finé vite ⁊ nõ recipit curatõez. ⁊ q̃dq̃ accidit ei sic̃ hydropiſ ⁊ inflatio vẽtris. Dz q̃ tẽdit ad durities nõ clamat voce tympani. Et q̃dq̃ accidit dolo:i pientis et angustia ⁊ cũ hoc nõ parit: imo q̃dq̃ ẽ cã in eo tẽsio ⁊ inflatio mẽbrũ mẽstrue q̃re ñ deponit aliqd. Et q̃dq̃ deponit frustũ carnis cui⁹ ẽ forma q̃dã cuius spẽs nõ pphẽdunt. Et q̃dq̃ est illõ q̃ egredit tũ vẽtositas. ⁊ q̃dq̃ sũt supfluitates aggregate: q̃re egrediunt cũ san. plimo ex eo q retinet. Et mola exoib⁹ ist̃ ẽ diuisio secũda. ⁊ ẽ eadẽ notata mola: ⁊ alia ab illa nõ dr̃ mola ⁊ notat plicenaducẽ. Et cã in gnãtõe h⁹ frusti carnis ſm q̃ existimat sũt due res: q̃rũ vna est mlitudo matiez effusaʒ ad cã cũ vehemẽtia calidꝫratis. Et secũdũ ẽ coit⁹ in quo matrix pphẽdit aquã mlieris ⁊ extẽdit eã cũ nutrimẽto: ⁊ pp defectũ vtutis masculinitatis ñ pcipit. Et de signis decernẽnd⁹ int̃ molã haʒ spẽz: ⁊ int̃ impgnatoz verã ẽ q⁹ res illa ñ mouet nilꝫ in hora q̃dã: deinde p⁹ illo nõ mouet: ⁊ ẽ durities vẽtr̃ cũ ea vehemẽtio: durities vẽtris pgnãt̃ cũ pceptõe vã: ⁊ sunt mlieris man⁹ ⁊ pedes molles valde cũ minoratõe. Et sig̃ discernẽtia int̃ spẽs alias et ẽ mola: ẽ existimatio q⁹ ẽ embʒyon ⁊ sentit cor⁹ formatũ i mfice. Et mlotiẽs accidit ex mola illõ q̃ accidit ex apate mficis ex accũnb⁹ colice pp pstrictoez ab ozbo: q̃re accidit dolõ vehemẽs: lz mlotiẽs hũs molã patiat ex apate cokce. Et in colica q̃ ventosa inuamẽtũ fit cũ dactil̃ indis: ⁊ cũ eo q̃ vocãt affeez et filib⁹. Jpa. n. resoluit ipm dolorẽ ⁊ cũ hoc extra

Egimẽ in hũt molã C. xix. de cura ea ẽ paucitas mot⁹ ⁊ dimissio exercitij ⁊ resipinatio in dormiẽdo cũ elevatõe inferioꝛ: ⁊ phibitio inferioꝛ a latẽ inferioꝛi. Et stidiget phlõnia et cũone ⁊ vomitu fiat. Et in reliqs curatõib⁹ fiat curatio apatũ guatiuoꝛ ⁊ cũ mollificatiꝫ. s. emplis et vaporatõib⁹ ⁊ embrocas ⁊ tinis. Et ex eis q̃ abortũt et abortũ faciũt p⁹ illõ. q̃dq̃ eni resoluũt mãz faciẽ molã: ⁊ qd̃ et ille ẽ: ⁊ q̃dq̃ eiciũt eã: ⁊ mlotiẽs sufficit in ea labor dãdi in potu logodiõ: ⁊ dãdi in potu oleũ alkakingi ẽ eni vehemẽtis iuuamẽtũ in hoc.

Ca. xx. de signis nãlib⁹ ⁊ non naturalib⁹ part⁹

Figura nãlis p⁹ ẽ vt egrediat ſr̃ caꝑ suũ ſm rectitudinẽ oris matricis absq̃ iclinatione manub⁹ ei⁹ ex tẽsis ſr̃ coxas. ⁊ q̃ ẽ p̃eter illã est nõ nãlis: ꝫ q̃ ei⁹ ꝓpigor est: est vt egrediat ſr̃ pedes suos ⁊ egrediãt man⁹ ei⁹ extẽse sup̃ coxas. Q̃ si caput declinat a rectitudine: aut remouẽt man⁹ a coxis ⁊ egrediũt pedes ⁊ retinent man⁹: tunc est mala. Et forme exit⁹ mali q̃ꝫ interficiũt fetũ ⁊ matrẽ: ⁊ q̃ꝫ euadit ex eis mat̃ ⁊ moritur fetus pp illud qd̃ aduenit ei de labore. Et accit ei apãto exterius qñ ꝓgiãt ⁊ non sedat in trib⁹ diebꝫ. Et q̃ꝫ pducit ad apata cala ⁊ euadit fet⁹ ⁊ mouẽt mat̃. Et q̃ꝫ pfocat̃ in hui⁹moi puer ⁊ moritur pfocatus.

Ca. xxi. de difficultate ptus.

Difficultas ptus aut fit cã pgnãtis: aut causa fet⁹: aut causa mficis: aut secũdie: aut cã vicinãtium ⁊ cõicãtiũ aut cã hoze pt⁹ aut cã obstetricis aut ppter cãs ꝓmitiuas. Facta vo cã pgnãtis ẽ vt sit stricta: aut passa egritudiẽs aut famẽ aut sit timida: aut nõ ꝓfecta impgnatione: aut ptus: imo tũc est ꝓnũ cũ pit: q̃ꝫ ẽ timor et⁹ maioꝛ: ⁊ dolõ ipius vehemẽtioꝛ: aut ẽ anus debilis: aut est plime adipis: aut ẽ vehemẽtis pfiguedinis hũtis strictũ alimẽz cui⁹ mezen nõ dilatat ⁊ nõ dilatat ⁊ nõ adiuuat mbꝛ vehemẽtis frigoris ꝓpsione lacertoꝛ vẽtris vl̃ ẽ pue tollerãtie in dolore ⁊ est vehemẽtis pmutatõis ⁊ ingetudinis q̃ꝫ pducit qd̃ illud ad cãs alia ⁊ ẽ alteratõ figur̃ infãtis ab eo q̃ꝫ puenit. Facta ãt cã fetus: aut ẽ pp gen⁹ eius Scia eni penit⁹ ẽ difficilioris ptus ꝓmasculus: aut ẽ pp magnitudinem eius aut magnitudiné capitis eius: aut grossitudiẽz coꝛpis eius aut pp multã eius pnitatẽ: aut leuitatẽ q̃ nõ submergit cũ fortitudie aiali: aut pp alteratiõné creature ab eq̃litate facilis lubricitatis: sicut si sit sicut ille q hz duo capita: aut qué pbnit nũeratõ embʒyonũ. fortasse eni i vẽtre vno sũt. v. imo q̃ꝫ ẽ nũeratõ maioꝛ illa q pui sũt ⁊ diuersi. Et q̃ꝫ ẽ nũeratõ plima valde in cisti vna. ⁊ q̃ꝫ ẽ difficultas ppea q⁹ ẽ motꝰ q: nõ fit ei adiutoriũ pp motũ ei⁹ aut ẽ debilis ⁊ fit pnũ adiutoriũ ppter motũ ei⁹. et q̃ꝫ fit difficultas ppea q⁹ figura ei⁹ exit⁹ ẽ nõ naturalis sicut si egredit sup̃ pedes suos: aut sup̃ latus suuz: ⁊ man⁹ ei⁹ sũt plicate ſr̃ coxas ⁊ genua ei⁹. et istud fit pp coꝛruptionez motꝰ ẽbryonis aut ppter multitudinẽ igetudis pariẽtis. Et ex eis q̃ securitatẽ faciũt eius ẽ vt sint igetudo ptus ⁊ doloꝛ declinis ad inferioꝛa ⁊ sit anhelitus bonus. Facta vo cã mficis ẽ vt sit matrix pua i q̃ coagulat̃ icell⁹: aut sit sicca valde i q̃ ñ sit lubricital: aut sit i ea pstricta valde creatioe. aut pp ꝓsideratiõz ab vlceribꝰ ⁊ reliqs spẽb⁹ pstrictiõis: aut sit i ea aliqua egritudinũ malaʒ sicut phlõn aut vlcera: ⁊ ragadie: ã hemoꝛoidei i mficie: aut fuit iã clausa q̃ꝫ scissuz fuit siphac ab oꝛe matricis scisiõe nõ pplera: q̃ꝫ ei⁹ dispõ sic̃ dispõ pstrictiõis matricis i creatione Facta ãt pp secũdiaz ẽ vt secũdia nõ dirũpat ppt̃ grossitudiẽz suã: quaꝛ nõ repiat fet⁹ euasionẽ aut rũpat ab eo velocit̃ ⁊ egrediãt hũitates plime añ ꝓpleñtũ fetus q̃ꝫ nõ inueniat euasiõez. Facta vo cã vicinãtiũ ẽ vt sit i vesica apa aut nocuntũ aliud ex fixiõe vrine ⁊ alijs: aut sit i intestio fex sicca plima: aut apa: aut colica alteri⁹ generis: aut hemoꝛoidez: aut ragadie ani: ⁊ sicut si sit

ilia mulieris subtilia. Fca ât cã hoze ptus ẽ vt sit fet⁹ velox i admistratõe pt⁹ 7 ozdiatõe i eo 7 nõ depastus ẽ a q̃libet ḡuedie rei sup se sicut sepe ꝓtigit illõ ꝫ pseuerauit: qꝫ accit q̃ difficilis fact⁹ ẽ pt⁹ eo nõ existẽti fozti. 7 si fuerit fozt⁹ ꝫ q̃ oz erit debil⁹ ꝫ q̃ oz. Fca ât ꝑpt cãs primitiuas ẽ sicut si fozte fiat frigus: qꝫ fozt⁹ fiat cõstrictio mẽbroꝝ ptus: 7 ꝓpter illud multiplicat i regiõib⁹ septẽtrionalib⁹ 7i vẽtꝰ septentrionalib⁹. 7 fit in regiõib⁹ 7 tpib⁹ frís difficilioꝝ. 7 qñ pducit hmõi difficultas ad magnificatiõem vẽtris 7 inflatõem mirac. aut fozt⁹ fiat calor q̃re fozt⁹ fiat mollificatio vtutis: aut aducãt ei tristitia. 7 sic si mulier sit plim vtẽs aromaticis 7 odoramẽta aromatiꝰ: 7 fiat matrix ei⁹ assidue attractiõis ad supioza: qua ꝓpter nõ oz apud difficultatẽ ptus 7 calꝰ virtutis vt olfaciat aromatica sup retẽtionem ncãtatis i reductõe virtutis 7 si cadat. Et multo tiẽ pducit difficultas ptus ex cãis prędictis 7 ex medicamie cõstrictiuo 7 inspissatiuo ad hoc vt icidant vene in pectoze 7 pulmõe: qꝫ pducit ad sputũ sanguinẽ 7 tussim 7 ptisiꝫ: 7 qñq̃ pducit ad incisionẽ nerwoꝝ 7 lacertoꝝ ꝓpter defectũ lenitatis 7 lubricitatis: quare pducit ad spasmũ. Et qñq̃ puẽit res in quibusdã earũ ad hoc vt findat mirac vẽtris 7 illud ẽ qñ sup fluit ispissatio.

¶ C.xxij. de signis.

Ant vt sentiat dolorẽ añ ptũ 7 p⁹ ipsũ. i añrio rib⁹: nã si declinat ad pectinẽ facilis fit ptus: 7 si declinat ad posterioza difficilis.

C.xxiij. de regie ei⁹ quã ledũt ptus accñtia.

Cum ꝓgnãs appzopiquat ptui ncãriũ ẽ tunc ꝓsidet balneatoẽm 7 tinã. 7 meli⁹ ẽ vt fiat extra balneũ vt nõ debilitet quare mollificet aut admínistret inunctio pectinis 7 dorsi 7 coxaruꝫ cũ eis que sũt sicut oleũ anetinũ 7 camemillinũ 7 de ketiri 7 alia ab illis. 7 assidue suppositionẽ aromatiꝰ coꝝ. 7 effũdat i mã sua cerataria subtilia 7 olea mollificantia 7 mucilagines mollificates sicut adeps galline 7 anserꝭ pinguate tepida nõ frã: ꝫ sit ad caliditatẽ ꝓpinquioꝝ. 7 ꝓpzie cũ ẽ siccitas vulue 7 coꝝpistion⁹ cũ vulua. Et oz vt i potu dẽt ꝓp difficultatẽ ptus mẽse vno oi die i ieiunio mucilagines sicut mucilago cydoniozũ cũ mucilagie seis lini. Et silr dẽt cũ potu in die⁹ doloꝝ ptus aqua fenugreci. Et sit ei bus ei⁹ ex olerib⁹ lenificatiuis 7 alesfidabegi 7 cãpinguis 7 gallia piguis: 7 interdicãt ei stiptica. Et oz vt suffumiget vulũ suã cũ muscho 7 aromaticis.

Cũqꝫ ptis ẽ ptus 7 incipiũt accñtia ei⁹ comedat rẽ pauce quãtitatis 7 multi nutrimẽti 7 bibat desup vinũ odoraferũ. deiñ oz vt sedeat mulier hoza vna et tendat pedes suos: deiñ resupinet sup dorsũ suũ hora vna: postea surgat subito 7 ascẽdat grad⁹ 7 descẽdat 7 clamet. Cũ ergo apiũt os mãicis parũ 7 incipit augmẽtari 7 apiri: tũc oz vt suffumiget quãtũ pole ẽ 7 ꝓpzie cũ scidit sipha 7 laboret siti 7 apiat os suũ quantũ pót 7 itromittat aerẽ plim attrahẽdo ipsum narib⁹ quãto plus pót. hoc. n. attrahit fetũ 7 secundinã, 7 mel⁹ sup qõ sedet añ ptũ ẽ scãnũ posito puluinari p⁹ ipam: 7 ũstud fiat post aptiõez oris mãicis Qñ si mulier fuerit piguis iaceat sup vẽtrẽ suũ 7 ponat caꝑ suũ sup terrã 7 itromittat genua sua sub vẽtre suo vt cõpmat os mãicis cũ vulua ei⁹: deinde ungat vulnã suã cũ lenificãtib⁹ prędictis. 7 oz vt dilatet 7 apiat cũ digitis. Cũ ergo facit illud 7 coartat vẽter eius parit velocit ptũ quadrupedũ. Cũqꝫ appet secũdina scit q⁹ fetus appropiq̃t. Et si nõ scidit pp grossitudinẽ suã: oz tũc vt scidat vnguib⁹ aut instro noiato ligua assũpto int duos digitos cũ facilitate ne ineniat fetũ 7 ledat eũ donec scindat 7 curret hũitas 7 lubricet fetus. Qñ si tu admístras scissiõez secũdine 7 fetus nõ ẽ cõpletus icuruat fm accñia p⁹ eu adẽdi 7 plõgat spacũ 7 exsiccat vulua segre il lud effundẽdo lubricãtia 7 ceratana subtilia 7 mucilagines in vulua 7 adipes liq̃fcõs 7 albumen oui 7 vitellũ eius: ẽ. n. regimẽ mirabile.

¶ C.xxiij. de regie ei⁹ i q̃ fit difficil⁹ pt⁹ absq̃ sẽita medicinarum.

Qñdo difficil fit pt⁹ tũc fac eã odorare odores delectabiles cũ quãtitate pua. Et si vt⁹ fuerit debilis da ei i potu aquã carnis: 7 caba eã cibis bonis pauce quãtitatis sicut sũt sorbilia ona 7 silia. Et da ei in potu cados vini odoriferi arõatici. deiñ fac eã sedẽ 7 tpa sessiõem ei⁹: 7 si ẽ hyẽs accẽde ignẽ plz: 7 si ẽ estas cuẽta eã 7 fac eã sedẽ usq̃ ad hy pocõdria i aqua tepida 7 ad calitatẽ aliquãtulũ decliui 7 ꝓpzie cũ ea in q̃ decocti sũt, Mð. x. calamẽti: 7 suppõe ei collyriũ ex eis q̃ sũt sicut myrrha: 7 inũge pectinẽ ei⁹ 7 mẽbra ptus ei⁹ 7 dorsũ ipsi⁹ cũ cerato et adipe tepidis 7 ꝓpe si fuerit cã frig⁹: 7 silr mucilagiñb⁹ 7 lubrificãtib⁹. Et q̃ñq̃ 7 tibi ncãriũ vt clisterizes cũ eis vulnã ei⁹ ita vt ꝓcipias vt ponat sub anchis ei⁹ 7 sit ipsa resupina sup puluinar 7 eleuent pedes 7 apiãt coxe ei⁹ quãtũ pole ẽ 7 ifundei eã lubrificãtia 7 alia silia cũ iniectiõe vltia i cãna cui⁹ longitudo sit lõgitudo mãicis 7 pl⁹. Et ditte eã. i. hoza vsq̃quo testẽtur mulieres q⁹ os mãicis ei⁹ iã aperit 7 q⁹ hũitates iã incipiũt currẽ. tũc ergo fac eã sternutare 7 fac eã sedẽ sup scãnũ 7 ꝓcipe ei vt exꝑmat iferioza vẽtris sui 7 ꝓcipe ei vt exꝑmat se 7 cõpme ilia ei⁹: ipa. n. pariet. Et fortasse q̃ñq̃ indigebis vt apias vulnã ei⁹ cũ instro quo naues ecclunt vt apias os mãicis ei⁹ 7 apiat. Et oz vt expiãt sup eã figure iacẽdi sup vẽtrẽ 7 sup facie extẽlis mãib⁹ 7 respice 7 alie 7 ꝑsidera q̃ illarũ fac appzopiquare caꝑ ifantis vulue 7 alleuiat ptũ 7 caue ne dimittas obstetricẽ laboraf i receptõe 7 i dimissiõe vuluc ei⁹ cũ lubrificatiuis Qñ si hoc regimẽ ñ excusat aduueris cũ medicis 7 suffũigatoꝝib⁹.

¶ Cũqꝫ das in potu ex medicis alleuiãtib⁹ ptũ ex pillis 7 alijs: 7 nõ parit: oz vt sorbeat in hora meridici de iure faseoloꝝ 7 ciceris cum oleo si samio: deiñ cũ securus fueris ꝓcipe ei vt suppoat aliqd de suppositoriis q̃ dicem⁹ 7 dormiat sup ipsum postea cũ mane fuerit factũ suffũiga eã cũ aliq̃ suffumigationũ quas dicem⁹. deinde itera dare in potu medicinã. Si añt nõ cõfert administra epithimata dorso 7 vmblico cũ aqua rute cõfecta cũ faria alsecle. Et cũ fortioꝝ fit doloꝝ 7 ꝓpzie ꝓp frig⁹ ponat i

vulua oleū calefactū qđ dicēt antidotario. Et anti q qđ ꝓnū dixerī i extrabēdo fetū igenitū i ca. motiuū. cuī nos relatiōz dimisim⁹ pp̄ puritatē fiduciei i ipo. ¶ La.xxv. de regie eī⁹ cī⁹ geminū pedes egre diunt añ cap̄.

Oportet vt subtiliatō sit q reducāt pedes et cōuertat cū subtiliatiōe: ita vt equet̄ sedēs ꝛ eleuētur crura eī⁹ donec descēdat caput eī⁹. Qđ si nihil de hoc é posse liget genitus cū vitta lica ꝛ extrahat. Et si non est possibile vt fiat sine icisione fiat illud ꝑm mōz q dēs é i genito mōtuo. ¶ Capi. xxvi. de regi. eī⁹ cui⁹ fet⁹ egredit ſr̄ lat⁹ suū.

Hoc primū vlt̄ req̄t cū eleuatōe ad ſtioza: dī de cū cessiōe ꝛ lenificatōe cū facilitate.

La.xxvij.ō fgie eī⁹ q̄ ꝓt apate i mfice eius exīstente.

Hministrē ſr̄ eā cerataria ꝛ olea: deiñ admini stra ei illa q̄ scripsi tibi debēt fieri i pīgui ō foꝛa part⁹ ꝛ alijs. ¶ La.xxviij. de regimine eī⁹ cu ius partus fit difficilis cā magnitudinis.

Oportet vt iuuāt obstetrix politatē hmōi fe tus quare subtulet in extractōe eī⁹ paulatim tunc si valet illud in eo bñ é. ꝛ si nō liget eum cū margie pānī ꝛ trahat cū subtiliter valde cū gbus dā attractōib⁹. ¶ Q ō si illud nō cōfert adminiſtrēt forcipes ꝛ extrahat cū eis. Si vero nō confert illud extrahat cū incisione ꝑm q̄ facile fit ꝛ regat regimi ne fetus mortui.

¶ L.xxix. de regie eī⁹ cui⁹ ꝑt⁹ fit difficil cā mortis fet⁹ aut malitia figure part⁹ cū qua nō sperat vita.

Hministrent medicine extrahētes fetū mor tuū de his que dicta sūt ꝛ dicentur. Qđ si illō nō confert suspēdat cū vncinis ꝛ incidat fru stati ꝛ extrahat ꝛ feltia ad hoc añ̄ inflect. Si ergo fuerit caput magnū ꝛ polis fuerit cius cōquassatio aut incisio vt currat qđ é in ipso fiat.

La.xxx. de regimine nausee eius.

Hpgat aqua sup facie eī⁹ si nō timeī reuersio ptus ꝛ viuificet vt eī⁹ cū aromaticis. ꝛ fac eā sumē aquā carnis cū vino ꝛ specieb⁹ cōdiētib⁹.

La.xxxi. de medicinis facilē efficacētibus ptū.

Omnes medicine que educūt vermes ꝛ asca rides extrahūt fetū. ꝛ cū in potu sumit mulier ō corticib⁹ cassiefistule. nij. aur. parit stati. Et sumē i potu assā ꝛ castoreū é bonū ꝛ vtilnū. Et sumere in potu cinamomū é bonū valde. ipsū. n. accīa ptus alleuiat ꝛ partū. Et iterū decoctio foliox altee roma ne cū aqua ꝛ melle é ex eis q̄ alleuiāt partū valde qñ alleuiat accidentia ptus ꝛ partū. Et iterū aqua fenu greci alleuiat partū valde. Et iterū medicamē bonū ꝛ vtilnū est vt sumatur, capil. ve. ꝛ dissoluatur ꝓtri tus cū siropo ro. ꝛ aliquātulo olei ꝛ sumat in potu ꝛ sūr puleguū. Pille bone que st quorūdā medicox me nup̄ precedētiū ꝛ quas mihi attribuerūt quidā postremi. ℞. cinamōi ꝛ sauine ābox añ. ʒ.x. cassie bone. ʒ.vij. cinami ꝛ myrrhe ꝛ arist. ro. ꝛ costi amāi oim. añ. ʒ.v. stōacis ꝛ opij ābox añ. ʒ.ij. muschi de fallo. ʒ.i. quartā: fiant ex eis pille ꝛ dent i potu aur. iij. in. ij. ℥. vini antiqui. ꝛ qō magis diligendū é. est vt minorēt opiū ꝛ sufficiat de eis. ʒ.i. Pille alie bone ℞. sauine. ʒ.x. ꝛ rute. ʒ.v. ꝛ granox harmel. ʒ. iij. et asse ꝛ āmōiaci ꝛ rubee oim añ. ʒ.iij. fiāt ex eis pille ꝛ bibāt ex eis. ʒ.iij. cū decoctōe, puocāte mēstrua lie ꝛ decoctio de sauina ꝛ pulegio ꝛ rubea ꝛ cū decoctōe faseolox rubeox ꝛ cū succo rute. Pille bone. ℞. sauie ʒ.ij. asse āmōiaci rubee oim añ. ʒ.ſ. ꝛ sit dox. i. Et ite rū arist. lō. pipis myrrhe oim equales ptes: fiant ex eis pille ꝛ sit dosis. ʒ.iij. oi die cū. ℥. i. aque lupinox sūt eni abortū facientes partū alleuiātes mūdifican tes matricē cū fortitudie. Et sile illis in suis dispoſi tionibus est illud qō. ℞. bdellū subalbidum myr rhā ꝛ sauinā: de quo fiūt pillule anellanū similes et bibantur qñ alleuiāt partum. Cōfectio bona valde de qua dī q̄ nō equat ei aliqđ: ℞. myrrhe ꝛ castōi ꝛ stozacis oiz. añ. aur. i. cinamōi sauie ābox añ. aur. ſ. cōficiant cū melle cui⁹ dox sint duo aur. ꝛ melius est, vt detur in potu cū vino: é eni vtlia. ¶ De emplis ꝛ epithymatib⁹ sumatur decoctio pulpe colloquin tide: ꝛ succus eius que hūida é: é melioꝛ: ꝛ musceat cū ea succus rute ꝛ ponat in ea aliquid myrrhe ꝛ li niatur cū ea pecē viqz ad vmbilicū. Suppoſitoꝛia fortia i faciēdo descēdē illō qō sepat: sūmergat lana i succo pulpe, colloquintide ꝛ succo rute ꝛ suppōt aut suppōt arist. ét in lana: aut supponat buchomarē aut staphisagria ꝛ cucumer asinū⁹ ꝛ cōdit: aut sup ponat collyriū ex helleboro ꝛ oppoponaco ꝛ felle taurino: facit eni descendere vuā ꝛ mortuū. ¶ Me dicine facientes illud cū ꝓpriet⁹. Dī oz vt difficul tatē teneat pacies in manu sua sinistra magneté: aut liniat cū cinere vngule asini qñ est vltimū: aut suffu migetur cū ea. Et sile vngula equi ꝛ sile suffūigatio cū eo oleo piscis saliti. Et dī q̄ si suspendat cozall⁹ etiā in coxa dextra cōfert difficultati part⁹. Et dicit q̄ si suspendat sup coxā eius stoꝛax aphizicana non aduenit ei dolor. Et dicit q̄ si terat crocus ꝛ cōficiat ꝛ fiat ex eo nux ꝛ suspendat super eā, expellit secūdi nā. Suffumigatōes: suffumiga eā: cū myrrha qñ é bona valde: ꝛ iterū cū myrrha ꝛ galbano ꝛ castoreo cōfectis cū felle vaccino. sumat ex eo aur. i. ꝛ suffūi getur cū eo. aut sumātur sulfur citrinū ꝛ myrrha ru bea ꝛ fel vaccinū ꝛ oppoponacū ꝛ galbanū ꝛ suffūi getur cū eis. ꝛ suffūigato cū spolio serpētis: aut cuꝫ fimo colūbino est alleuiās. Et fortasse interficit suffu migatio cū spolio serpentis fetū. Et suffumigatio cū oppoponaco solo alleuiat ꝛ cū stercoꝛe accipitris.

La.xxxij. de regie infantis cū nascetur.

Hinc rē ꝓsecuti sum⁹ in li. vniuersaliū q̄ re q̄rat illic. ¶ L.xxxiij. ō suppositoꝛijs enixaꝛ

Pertus nō extendit i masculis vltra. xxx: ꝛ i fe minis vltra. xl. dies ꝛ plus parū. Et accīt fe tub⁹ egritudies plurime sicut fluxⁿ ꝛ retentio san. qđ perducit fluxus sang. ad casū virtutis. Et retētio mē struorū ad fe. prauas ꝛ ad apata ꝓtua: ꝛ multoti ens accidit extūra ex ptu difficili. ꝛ qñz accīt eis in flatio ventris ꝛ fortasse morīūtur. ꝛ san. quidē ptus vehementioris é nigredinis q̄s sau, mēstruoꝝ qñ

ät retentionis longioris spaciū.

¶ L.xxxiij. de regie multitudinis sanguis eius.

Cum multiplicat fluxꝰ san. cruxe oz vt cū vitta ligentur manus eius ⁊ ponant sup ventré eiꝰ pānī in fusi in aceto ⁊ supponant collyria ex eis que sunt sicut balaustie ⁊ karabe ⁊ rose ⁊ tus cuz vino pontico: ⁊ oz ut deuitet medicias cauterizātes ipse eni sī male matrici ꝓpter neruositatē eius. Et ō illis quibus inest ꝓpietas in hoc ſm q̄ dicit est suspensio stercoris porci in lana ⁊ suspenda ī in coxa eiꝰ. ¶ L.xxxv. de regie paucitatis san. eius.

Quadoq̄ parit aut abortit ⁊ timetur q̄ sā. eiꝰ mio: etur: aut apparet illud tūc recti⁹ é ut solicitudo sit in prouocatiōe san. eius ⁊ attenuatione eiꝰ: nā cū retiet facit accidere apata: ⁊ sternuta tio in hoc est inuatiua. Et de medicinis quibꝰ fit suffumigatio ī hoc é vt suffumiget cū ſynapi ⁊ harmel ⁊ bdellio ⁊ myrrha. Et ite ꝙ suffūigetur cū oculo pīs cis salutis: aut cū vngula equi aut asini. Si aūt illud nō excusat aliquid: tūc necaria é phlomia saphene vt extrahat san. ⁊ phibeat nocumētū replonis ⁊ apationis eius: ⁊ fortasse ꝓuocabit. Et phlomia vene curuature poplicis est fortior. ¶ La.xxxvi. de regimine febrū eius.

Qua ordei cōfert ei: ipsa. n. cū hoc nō retiet mēstrua: ⁊ similiter granata dulcia. Et plm qui dē febrū carū é ꝓpter retentiōem mēstruoꝝ. Cū ergo curatio fit cū phlomia saphene fit inuamētū cū ea. ¶ La.xxxvij. de regie inflatōis vētris eiꝰ.

Eatur in potu diamarte ⁊ dēt ī potu alkakingi ⁊ denk in potu scrapinū ⁊ oziganū ⁊ mastix cū equalitate. ¶ La.xxxviij de regie dolōis mīcis

Edeat in aqua tepida: ⁊ inungat loca sua cū oleo viol. dulci tepido. ¶ La.xxxix. de regime vlcerum eius.

Erēt cū vnguēto albo ⁊ silibꝰ ex vnguentis cōueniētibꝰ vulneribꝰ supra mēbra neruosa

¶ La. i. de iudicijs menstruoꝝ.

Enstrua tpata in quātitate ⁊ qualitate sua ⁊ in tpe suo currētia ꝑz cōsuetudiez suā nālē in oi spacio sunt cā sanitatis mulieris ⁊ mūdificatōis eoz pis eiꝰ ab oi no cumēto ī quātitate ⁊ qualitate ⁊ faciūt ipsaz acquirē castitatē ⁊ paucitatē desiderij. Et mēsuratio equalis é vt menstruet mulier in oi mense vsqz ad. xxx. dies ⁊ qđ est supra illud ⁊ qđ é infra illud qđ cadit in. xv ⁊. xvij. é nō naturale. Et cū alterant mēstrua ab eq̄litate ⁊ dispōe sua nāli ist cā egritudinū plm. ⁊ parū q̄ dē accidit vt alteret in tpe suo. Et ex nocumēto alteratōis menstruoꝝ puenitur ad additōem debilitatis mulieris ⁊ alteratōem forme eius ⁊ paucitatē cōceptiōis eius: ⁊ ex multitudie aboꝛtus eiꝰ ⁊ priꝰ ipsiꝰ ad debilitatē fetꝰ cū nascit. Rētētio aūt mēstruoꝝ ⁊ paucitas eoꝝ cōmouēt in ea egritudines replonis oēs ⁊ ꝓparāt cā ad apata: ⁊ dolōes capitis ⁊ reliquoꝝ mēbroꝝ ⁊ tenebꝛositatē visus ⁊ perturbationem sensus ⁊ c. Et multiplicat cū ea replo vasoꝝ spmatis eiꝰ: q̄re fit dēsideras nō casta ⁊ nō suscipiēs filiū ex ī ꝓgnatōe ꝓp corruptōez mīcis eiꝰ ⁊ spmatis ipsiꝰ. et pducit cū eo res ad ꝓfocatōez mīcis ⁊ strictura anhelitꝰ ⁊ retētionē eiꝰ ⁊ pulsū cordis ⁊ syncopiz et singultū: ⁊ q̄nq̄ mort. ⁊ accidūt ei difficultas ⁊ distillatio ꝓp opilatōez matricꝝ. Et q̄nq̄ accidit ei sputū san. ⁊ vomitꝰ eiꝰ ⁊ ꝓpe in vgibꝰ ⁊ cursus eiꝰ fluxu vētris ¶ Et diuersificant iste egritudies ex eis ſm diuersitatē oplonis eiꝰ. Nā si fuerit cholerica gnābūt in ea egritudies cholerice. Et si fuerit melācholica gnābūt in ea egritudies melice Et si fuerit phlatica gnābunt in ea egritudines sanguinee Et si fuerit sanguinea gnābunt in ea egritudies sanguinee ¶ Et de mlieribꝰ qđ ē cui⁹ ablatio mēstruoꝝ festinat: q̄re i xxv. ⁊ ctiā. xl. anno fit finis vite sue. Et de eis é in q̄ tardat illud vsqz quo ꝓueniant. l. anni. Et q̄nq̄ peruenit retētio mēstruoꝝ ad alteratōez dispōnis mlieris ad purpureitatē ſm q̄ dī in ea. retentionis menstruoꝝ. Et appet in ea cui⁹ mēstrua abscidunt lac ⁊ significat illd. Et q̄nq̄ accidit retētio mēstruoꝝ ꝓp tortuositatē mīcis ¶ L.ij. de supfluitate mēstruoꝝ

Upfluitas ī hoc q̄nq̄ fit ſm semitā q̄ nā expellit supfluitates: qđ qđē ē laudabile cū ī pduc̄ ad supfluā turpitudinē ⁊ cursū quo ñ ī diget. ⁊ q̄nq̄ fit ſm semitā egritudis: aut ꝓp dispositionē in mīce: aut ꝓp debilitatē mīcis: ⁊ illa é de terio: q̄ fit ꝓpt malicia cōplonis alicui⁹: aut ꝓpter vlcera ⁊ corrosionē ⁊ hemorroidas ⁊ fricationē ⁊ ragadias: aut ꝓpt aptionē orificioꝝ venaꝝ ⁊ abscisionē eaꝝ ⁊ scissurā ipsaꝝ ꝓpt cām corporeā: aut extrinsecā ex corruptōe ⁊ pcussiōe: aut casu: aut silibꝰ: aut malicia ptꝰ ⁊ difficultate eiꝰ aut ꝓpt vehemētiā onerīs Sēā āt cā san. aut é, ꝓpt mltitudinē ⁊ dñiuz eiꝰ ⁊ exitū ipsiꝰ cū vtute aut nō cū vtute nature ⁊ rectificatione eiꝰ. Et nos qđē iam dixim⁹ illā q̄ fit regimīe nāli q̄ ābe sūt diūse. Iz sint ābe ꝓpes in hoc q̄ vtrecq̄ nō retinēt nisi cū adest debilitas: aut ꝓpt q̄uitatem sā. sup corꝰ. aut ꝓpt debilitatē in corpe. licz nō sit sā. trāsiēs eq̄litatē in q̄ntitate ⁊ q̄litate sua: aut ꝓpt acuitatē san. aut tenuitatē ⁊ subtilitatē eiꝰ: aut ꝓpt caliditatē eiꝰ: aut ꝓpt mltitudinē aquositatis eiꝰ et hūiditatis: Iz ois fluxꝰ san. icipiat paulati subtil: deinde icipit, pcūldubio puenire ad grossitudinē: deinde descēdit ⁊ puenit ad subtilitatē ⁊ paucitatē et aquositatē. ⁊ hec é dispō ī ei fluxu san. ob quā cūq̄ cāz fit. ⁊ cā in hoc é q̄ orificia venaꝝ ⁊ incessus vē tositatis sūt in ꝑmis stricta ⁊ in fine eiꝰ astrigūtur ite rū: ⁊ adunant, ꝓpt siccitatē. ¶ Et cū supfluit fluxꝰ san. segt eū debilitas appetit⁹ ⁊ debilitas digōnis: aut inflatio extremitatū ⁊ corpis ⁊ malicia coloris. ⁊ q̄nq̄ pducit ad hydropisiz. Et q̄nq̄ pducit multitudo exitꝰ sā. ad dñuz cholere: q̄re accidūt sc. cholerice mordicatiue, ꝓpt inflāmatōez caliditatis mordicatiue q̄ egītur ꝑ sā. Et accidūt ite ꝑ horripilatōes Et q̄nz accidit ꝑ caliditas ī cāu appeti⁹ cibi quē sec̄ fortē necariū ꝑ bilitas caliditatis ⁊ addit ī cāu appetitꝰ stōi, ꝓpt defectū sā. ⁊ accidit dolor i dorso ꝓp tēsionē neruoꝝ positoꝝ i illo loco. Et q̄nz multiplicat

fluxus san. ex mficib⁹ cū multitudine humoꝝ.

Capitulum.iij. de signis.

Jus quidem q̄ ē ꝑm sentiā expulsionis nālis signū ē q⁹ nō segtur eā nocumētū imo pducit ad iuuamētū ei⁹ ⁊ nō aduenit ei lesio neq; alteratio vtutis. ⁊ plurimuꝫ qdē accidit in pinguib⁹. Facte vo cā repletiōis cōis quaꝫ expellū nā a dño ei⁹ q̄re expellitur: signū ē repletio faciei ⁊ corpis ⁊ exuberatio venarū: ⁊ alia exsignis repletiōis. ⁊ q̄ñq; ē cū ea dolor: ⁊ q̄ñq; nō fit. ⁊ dū ñ debilitat nō retiet. Et cognoscit dñans cū san. ut exiccet san. ⁊ cōsideret an color ei⁹ declinet ad albedinez: aut citrinitatē: aut nigredinē ⁊ purpureitatē q̄re euacuat humor: q dñat cū eo iterū. Facta vo cā debilitatis mficis ⁊ aptionis venarū eius signifi cat exit⁹ san. puri nō dolorē faciēs. ℭ. vo causa ē acuitas san. cognoscit per colorē suū ⁊ acuitatem ipsi⁹ ⁊ velocitatem sui exit⁹ ⁊ paucitatez absciliōis egressionis. Jn facta vo ꝓpter subtilitatē san. cū mā aquosa ⁊ hūiditate est san. aquosus nō calid⁹ ⁊ ledit cū stipticis. ⁊ q̄ñq; apparet in ea quali ꝑgnatio. ⁊ q̄ñq; apparēt in ipsa sicut accidētia ptus q̄re parit hūiditatē ⁊ sūt lacerti corpis eius vehemētis mollitiei: q̄re sūt lenes postq̄ voluerūt coagulari ⁊ q̄ñq; nocēt ei curatiōes diureticę ꝓpt caliditatez suā: q̄re addūt in aquositate san. Facta vo ab vlceribus cū materia ⁊ dolore ē cū vehemētia doloris Jn facta vo a corrosiōe egredit paulatim. q. fer ⁊ ꝓpe q̄n est a ventr⁹ absq; arteriis. Et si fuerit corrosio in ꝓfundo mficis erit color nun⁹ niger. Et quādo ē illic ⁊ apud os matricis possibile ē ut tangatur. Facta vo ab hemorroidib⁹ hz periodos mēstrue. Et q̄ñq; non sunt ei periodi: imo ē sequēs repletionē: ⁊ sunt signa hemorroidarū mficis manifesta. Et ē sā. ꝑm plurimū niger nisi sit ab arteriis ⁊ q̄ñq; ē hemorrosaic⁹ frustati frustati. Et multoties qdē associat hemorroidib⁹ in mfice dolor capitis ⁊ grauitas capitis ⁊ dolor in viscerib⁹ ⁊ epate ⁊ quādo currit sanguis ex illis hemorroidib⁹ remouetur illud accidēs.

Capi. iij. de cura fluxus san. ⁊ in fine ei⁹ cura patientis fluxum mēstruorum.

Acta quidē ꝑm semitā expulsiōis nālis ⁊ facta a repletiōe ⁊ grauedine san. sup corꝑ⁹ oportet ne retineatur donec tumeat debilitas. Et q̄ñq; excusat phlebotomia ab expectatione illi⁹ ꝓpterea q: expellit repletionē ⁊ trahit materiā ad ꝓtrariū. ⁊ q̄ñ causa est cholera euacuetur ⁊ ꝓpe cū eis que sūt sicc fum⁹ terre ⁊ myrabolani ꝓpt illud qō in vtrisq; est ō virtute stiptica. ⁊ si fuerit cā aquositas ⁊ ꝓuocatio ei⁹ ⁊ attractio ei⁹ ad cutem denē in potu de gūmi arabico ⁊ dragagāto. ⁊ si cā fuerit debilitas mficis aggrega ad medicinas stipticas medicinas ꝓfortatiuas cū sua aromaticitate ⁊ ꝓprietate sua. Et si cā fuerit vlcus curet cū medicinis cōpositis ex ꝓfortatiuis ⁊ stipticis ⁊ diureticis. Et illa q̄ est ex hemorroidib⁹ curet curatiōe hemorroidarū ⁊ cū se. lini cū aqua calida. ⁊ oz ut obfuentur hore getis. ⁊ si fuerint illic periodi curet tunc in horis periodoꝝ ⁊ studeat ad sedādum. Cū ergo sūperfluit flu. san. oz ut ligētur ambe man⁹ a radice adiutorioꝝ ⁊ vtriq; pedes a radice coxarum apud duo⁹ inguina. deinde ponātur vētose i inferiori pte māmille ⁊ vbi incedūt vene ascēdētes ex mfice ad mānullas ⁊ sugātur ⁊ eligat vētosa magna. Jpa. n. retinet sāgui. in hora vna: deinde oz ut ꝓsequēter adhibeat reliq̄ cura. Et q̄ñq; retinet fluxū san. positio vētosarū super locū q est int vtraq; anchas. Et oz ut patiēs fluxum san. cibet cum eis q̄ sunt sicut vitelli ouoꝝ sorbilibū ⁊ cum omni qō ē velocis digestionis ꝓfortatiuo. Et q̄ñq; oportet ut cibet aq̄ carnis forti q̄ acetosa facta sit cuꝫ aqua sumach ⁊ aq̄ acetose ⁊ potib⁹ boni odoris ex carne bona: q̄ñ ne cessarij sunt: ⁊ silr in sorbitionib⁹ hūidis ex sauic et anulo ⁊ vino nouo grosso dulci: ⁊ deuitet omnia q̄ subtile. Et q̄ñq; conuenit ē eis vinū mellis recēs.

De medicinis aūt cōib⁹ ⁊ ꝓpe fluxui sā. acuto calido arnoglossa ē melioꝝ imo nō ē ei par. Et q̄ñq; abscidit fluxū san. oīno bibita ⁊ iniecta ⁊ ꝓfert chronice ⁊ nō chronice ⁊ pot⁹ alhasce iterū. Et administratio cāfore bibēdo ⁊ supponēdo de illā cōferūt ad istud ē sumere i potu lac bū decoctum cū ferro ignito ⁊ i quo ē scoria ferri de quo cū gbusdā stipticis i potu tribuant oi die. ʒ. iij. ⁊ acetositas citri bona ē valde. Et silr dē in potu gūmi arabici cū dragaganto: ⁊ semē lini cū aq̄ calida. Et trocisci cū cāfora ꝓferūt ei valde. Et silr dē in potu gūmi arabici cū cū dragagāto ⁊ se. lini cū aq̄ calida ⁊ trocisci de balaustijs. Cōfectio medicine vltimi iuuamēti. ℞. terre sigillate ⁊ boli armeni ⁊ aluminis gallaꝝ ⁊ sā. dra. ptes eq̄les de quoꝝ sūma accipiat. ʒ. i. ⁊ cāforis pōdus. ij. ℊnoꝝ: ⁊ galie. vi. ʒ. i. qō totū dissoluat in ʒ. i. siropi myrthini. Et iterū acacia balaustie galle heusistides sumach myrrha tus ⁊ opiū: ꝓficiāt cuꝫ aceto acuto fortu: ⁊ sit dosis. ʒ. ʃ. Et iterū dragagātū magisterij cuppule glādiū myrrha tus opiū: ꝓficiātur ⁊ fiāt pillule ⁊ sumantur de eis. ʒ. ij. sūt. n. bone valde. Et iterū bibat oculaꝝ marinarū q̄ asportant a sācto Jacobo adustarū pōd⁹. ʒ. ij. cū aq̄ sumach ⁊ cydoniꝝ ⁊ dactiloꝝ. ⁊ vltaruz cibi añq̄ indigeāt vinificatiōe vtutis forti sūt alhulē ⁊ karos ⁊ almosos: ⁊ ex carnib⁹ hedi ⁊ auiū mōtanarū: ⁊ ꝑparata ꝑ patell' cibaria ex lētib⁹ acceto ꝓditis q̄ oia sūt frā: et deuitēt oēm cibū calidū actu aut potēta. Et ō suppositorijs cōib⁹ sūt suppositoria facta ex lithargirio ⁊ dragāto ⁊ balaustijs ⁊ tra sigillata ⁊ bolo armeno ⁊ antimonio ⁊ alijs. Descriptio medicaminis ad illud. ℞. colcotar ⁊ dragāti ⁊ acatię ⁊ cortices turis ⁊ antimonii: ⁊ fiant ex eis troc. Deinde sumātur ex eis aur. i. boli armeni ⁊ gūmi arabici ⁊ karabe oīuꝫ añ. aur. i. ⁊ ponant in duab⁹ ʒ. succi stiptici: aut aq̄ ⁊ dissoluat cū eo mastix ꝑm q. sciusti. Cōfectio clisteris ad matricē. ℞. aluminis. ʒ. ʃ. ⁊ semis hyusq; ami albi ⁊ opij ambor añ. ʒ. i. sextam ⁊ supponat.

Desiccatiū bonū ⁊ ꝓpe ad corrosionē ⁊ vlcera. ℞. testas furni ⁊ succū barbe hircine ⁊ acacię aggregēt

ꝛ fiat pessariū cū aqua gallarū imaturarū. ꝛ iterum galle imature ꝛ balaustie ꝛ amilū ꝛ opiū ꝛ alumē et reubarbarū ꝛ ḡna myrthi viridia sumach succ⁹ bar be bircine grana agreste charte cōbuste sandalū albū cornices turis terra sigillata capita granator⁹ foliū scoria ferri coriādrū siccū supponāt de eo. ʒ. iij in lana viridi ibibita i aqua myrthi ꝛ teneat eā tota nocte. Et iterū balaustie ꝛ sordes veru ꝛ charte combuste ꝛ alumē ꝛ dragāti ꝛ cymīnū ifusū i aceto et bolū armenū ꝛ rob alcath cōficiāt cū aqua salicis ꝛ coriādri viridis ꝛ supp̄oāt nocte tota. Et de tinis ꝓferē tibus eis ē ēcatisma in decoctōe calamēti ꝛ foliorū ei⁹ ꝛ fructⁿ ipsi⁹ ꝛ radicis ei⁹ decocti cū myrtho ꝛ ros sine capitib⁹ ꝛ cornicib⁹ granator⁹ ꝛ xilocaractis nabathi ꝛ balaustijs ꝛ barba bircina ꝛ gallis viridib⁹ Et de epithimatib⁹ ꝛ unctionib⁹ cōferētib⁹ eis ē epithia de alcāna sup̄ sumē ꝛ unḡē ptes mficis cū oleis stipticis stipticitatis fortis ꝛ reuterem⁹ distinctiōes cure flux⁹ san. factus ꝓpter tenuitatē ꝛ aquositatez eius. Dico ergo q̄ nēcariū i hoc est vt fiat q̄ currat aquositas eius ꝛ opet sup ipsū cū sudatiōe ꝛ prouocatione cū eis que sūt sicut decoctio assari ꝛ apij et rubee ꝛ que sūt filia illis: currat una vice ꝛ puocetur alia cū facilitate ꝛ prouocatōe ꝛ sudatiōe. ꝛ fricetur corpus ei⁹ cū pāno aspero. ꝛ liniat corp⁹ ei⁹ cū aq̄ mellis ꝛ cū emplis hydropicor. Et q̄ꝫ cōfert ei vomit⁹ fortis. ꝛ oz penit⁹ vt declinet cū medicinis eaꝛ ꝛ cibis istarū ad illud q̄d exiccat ꝛ ingrossat sang. Si vo est cā ulceratio tūc ꝓfert hoc unguētū. ℞. balaustias ꝛ plūbū vstū ꝛ fiat ex ābob⁹ ꝛ ex cera ceratū cū oleo ro. ꝛ supponat. q̄dā aūt faciūt ncārium curōn. paciētis fluxū san. mēstrui ca. vnū ꝛ ē curatio cōposita ex mūdificatōe ꝛ stipticitate ꝛ cōfortatione ꝛ ē vt puocent mēstrua ei⁹ in hora vt nō tardētur: deinde agitent mot⁹ eius ꝛ mūdificet matrix eius ꝛ cōfortet vt nō suscipiat ſ̄ fluitatē egredientē a necessitate. Dicūt ergo oz vt denꝫ in potu sauine. ʒ. ℞. ꝛ se. mente. ʒ. i. se. fenicu. ʒ. ij. ponant in vase ꝛ fundāt desuper vini puri. lb. ij. ꝛ decoquāt donec medietur ꝛ pj̄ciant desup sacrocolle ꝛ licij āboꝛ añ. pōdus. ʒ. ij. butyri vacci. ꝛ mellis añ. cochliariū. i. ꝛ sumāt de eo i potu in ieiunio quātitas. i. cochliarij et tardet cibū vsqꝫ ad vesp̄ā ꝛ faciat illud trib⁹ diebus Et ego dico q̄ quāuis hoc inuamūtū sit i plurib⁹ horis q̄ꝫ nī est fluxus san. mēstrui ex cāis alijs faciētibus necessariū esse vti stipticis puris ꝛ tu cognoscis eas.

L.v. de ulceribus mficis ꝛ putrefactiōe ei⁹.

Am significauimus in eis que ꝓtertierunt illud ꝛ tu scis q̄ cause eorum sunt cause ulceꝛ Et cause ulcerū sunt ex causis intrinsecis ꝛ ex cursibus acutis ꝛ plagis ulceratis: aut accidentibus deforis ꝓpter percussionem aut casum: aut ꝓpt̄ partū aut propter aliā: aut ꝓpter vulⁿ ex mordicamine/suppositō ꝛ instrumento incidente. Et quandoqꝫ sunt cum putrefactione ꝛ q̄ndoqꝫ sunt omnia illa cū sordibus ꝛ sordicie: aut cum mundificatione ꝛ sine sordicie. Et quādoqꝫ fiunt in profundo ꝛ q̄ꝫ fiūt in nō pfundo, Et q̄ndoqꝫ fiūt cū corrosiōe ꝛ ablq; corrosione: ꝛ cū apate ꝛ ablq; apate

La.vi. de

Ignificat illud signis ulceꝛ matricis san. ꝛ proꝑ si sig̃ fūt sup os mficis in eius pxio. Et significat illud cursus saniei ꝛ humiditatū diuersi colozis ꝛ odozis. Et nocumētū ex medicinis q̄ mollificant ꝛ inuamentū ex eis q̄ stipticitaté faciūt. Et signū mūdificatōis ulceꝛ mficis ē vt sit illud qđ egredit ad grossitudinē ꝛ albedinem declue ꝛ planitiē sine doloꝛe vehemēti ꝛ fetoꝛe et mordicatōe. Et signū q̄ ipsa sunt sordida ꝛ tabida est multitudo humiditatū virulentaꝛ ꝛ q̄ currit ex intestino. q̄ si fuerit illic putrefactio erit sile aq̄ carnis ꝛ q̄ illd qđ resīduat ē putridū malū. Et si fuerit cū corrosione erit illud qđ egredit nigrū cū doloꝛe vehemēti ꝛ pulsatōe. Et signū q̄ ipsa sūt cū apate ē adherentia se. ꝛ horripilatio ꝛ qđ dicem⁹ de signis apatis ꝛ inuamēto ei⁹ ꝛ corrosiōe ei⁹.

L.vij. de pu

Hoc itez ē ram⁹ trefactōe mficis capili ulceꝛ mficis. Et ē cū in ea difficultas pt⁹: ꝛ moꝛs embꝛyōis: aut administratio medicinaꝛ acutaꝛ: aut cursus calidus ꝛ acut⁹: aut vulnera putrefcā. ꝛ fit in pxio. ꝛ fit in pfundo. ꝛ fit cū sordicie ꝛ cū puatōe sordiciei. ꝛ fcā in pfundo ā cūak ex hūiditatib⁹ diuersis egritudinib⁹ ꝛ fortasse plīs

assilāt feci

L.viij. de corrosione mficis.

Am diximꝰ corrosiōis signū in eo qđ egredit ꝛ dispositionē doloris in. c. fluxꝰ san. Et dīa gđ int corrosionē mficis ꝛ cācrū ē q̄ cū corrosione nō ē ḡuitas neq; duricies ꝛ seq̄t eā qes in horis qbusdā ꝛ proꝑ pꝰ exitū ei⁹ qđ egredient. ꝛ non ē lōgitudo plūma. spacij in curatiōe ꝓueniente. spaciū vo cancri ē assidui doloris ē ibi pulsatio longi spacij.

La.ix. de cura

Oportet vt ꝑsideret an ulc⁹ sit sordidū an ñ sordidū. Si ergo fuerit sordidū mūdificet i pmis cū aq̄ mell' ꝛ silib⁹ picci i eā cū instrō iaciēdi: aut cū decoctōe ireos: aut cū unḡēto mūdificatiuo Et si fuerit corrosio iniice i ipsas unḡētū rectificās corrosionē cū mūdificatōe. Et admistra cibos ꝓuenientes. Et ꝑsidera itez an sit cū apostemate an nō cū apate. Si ergo fuerit cū apate curet paꝰ ꝛ sedet cū curatōib⁹ apatis q̄s dicem⁹ Cū ergo mūdificat matrix tūc curet cū ꝓsolidatiuis q̄ sūt unḡēta p̄dicta. Unḡentū qđ ꝓfert in ꝓncipio rei cū in vulnere nōdū nascat caro: ℞. litargirij ꝛ ceruse ꝛ sarcocolle ptes eq̄les ꝛ fiat ex eis ceratū cū cera ꝛ oleo ros. ꝛ si fuerit illic sordities ponat in eo paꝛ floris eris. Cū ergo caro incipit nasci ꝛ exsiccari illō curet cū unḡēto hmōi: ℞. tutie ablute ptes. ij. climie argēti ceruse ꝛ sarcocolle oium añ. ptē i. fiat ex eis ceratū cū oleo ros. ꝛ cera.

La.x. de regie deurginate

Emlieꝰ ē cui accidūt cū violēt dolores magni ꝛ ꝓpe cū collū mficis ei⁹ ē strictū ꝛ pāniculi sūt debiles ꝛ vga deurginatus est grossa. Cū ergo accidūt ei fluxꝰ san. ꝛ dolores necesse ē ei vt sedeat in aqs stipticis ꝛ in vino ꝛ oleo: deinde admistrent sup eā cerataria in lana inuoluta sup cannā, phibentē a ꝓsolidatōne ꝛ alleuiet sup

eam concubitus. ¶ La.xi.de cura
Dmistrent medicine medificantes: deinde
post illud vnguentū p̄dictū ad vlcera. Et q̄q; a d-
miscet cū eo terra sigillata ⁊ q̄ sunt ei silia.

¶ La.xij.de ragadiis matricis.

Rr Agadie accidunt in matrice aut p̄opt̄ sicci
tatem puenientē ei maximā ⁊ p̄opie apud
partū. Aut p̄opt̄ apostema ⁊ sunt in p̄ncipio cū ac
cidūt leues occulti doloris q̄ est sub dolore ptus et
reliqs ei⁹. Deinde apparet ⁊ p̄prie cū tāgit: ⁊ q̄q;
ingrossant ragadie valde. ⁊ q̄q; fiunt sicut verru-
ce ⁊ remanēt ⁊ p̄solidat loc⁹ ¶ La.xij.ō signis eaꝝ

Ossibile ē vt puenīat ad attestationē raga-
gadiaꝝ ponendo sub muliere speculū cōā
vulua ei⁹: deinde apiat vulua ei⁹ ⁊ p̄dicret
illud q̄d imaginat in speculo. ⁊ illud q̄d significat
eas est doloꝝ apud coitū ⁊ exit⁹ v̄ge sanguinolente

¶ La.xiij.de cura.

Nt euacuant ragadie q̄n ant sint intrinsece
aut in collo sint ⁊ q̄ sequūtur ip̄m Intrinse-
cergo curant cū suppositoriis penetrātib⁹ ⁊ distil
latoīb⁹ iniectis ⁊ aquis stipticis p̄mixtis cū vnguē
tis rectificātib⁹ sicut vnguentū factū ex clumia ⁊ plū
bo adusto: ⁊ vnguentū ragadiaꝝ ani: ⁊ fm curatō
nē eaꝝ sentiet. q. mozdicationē. Q̄d si indigent ma
turatōe aliq̄ misceat cū eis sicut vnguentū basilicō
cum adipibus. Et si fuerit cū ragadiis grossitudo
vehemēs quā significat longitudo spacij ⁊ puitas
receptōnis curatōis administra vnguentū de char
tis cū oleo ros. Si v̄o nō tollerat illud ponat cuz
eo oleū de lilio ⁊ glutē alumbat. Cū ergo gelcūt cu
rentur cura ragadiaꝝ p̄uaꝝ: ⁊ p̄opt̄e q̄ vlcerant
et q̄n indigēt eis q̄ sunt sicut cozices eris optimi tri
ti: aut dragantū ⁊ galle: aut aggregatio coꝝ. Jn ex
trinsecis v̄o q̄q; sufficit laborare cū admistratōe
tutie valde trite cū vitellis ouoꝝ aut aggregatōe il
lius. ⁊ sine cessatōe fiat adherētia illi⁹ ⁊ vnguētum
de ceruſa itez

¶ La.xv.de p̄ritu mficis ⁊ p̄iapismo mulierū

Uandoq; accidit in matrice p̄ritu⁹ p̄pter
hūores acutos cholericos aut salsos bau
rachios: aut cozrosiuos melācholicos fm
q̄ apparet de dispositōe coloris menstrue aut bo
ni⁹ generatas ex eis calidas acutas valde. Fozat
se eni supfluūt adeo donec deiciāt v̄tutē. Et q̄q;
accidit illi mlieri vt ñ satiet ex coitu: ⁊ aduenit ei pa
pism⁹ mliex. et quotiēs cū ea sit coit⁹ addit malicia
eius ¶ La.xvi.de cura p̄ritu⁹ matricis.

Portet vt mūdificet coz⁹ cū phlomia ex
nigra. Et si indiget fiat fecūdatio ex cepha
lica. Et euacuet humo: acutus. s. eis humoz cū eo
qđ euacuat ip̄m: sicut cholera cū pillulis de scamo
nea: ⁊ phla cū pillulis stomatici ⁊ melia cū pillulis
de epithimo ⁊ decoctōe ei⁹ Et frāgat ebulitio sper-
matis cū medicinis infrigidantib⁹ vt infrigidetur:
et cū medicinis adurētib⁹ ip̄m fm necessitatē ⁊ at
testationē cōplexionis ⁊ debilitōe oris matricis fcā
cū eis q̄ sunt sicut acatia ⁊ hypoquistidos ⁊ rose et
sandali ⁊ sief memithe ⁊ ser ⁊ acetum ⁊ oleū ros. Et
itez q̄ sunt sicut succus portulace. Et q̄q; p̄misceat
cū medicinis senien lini: ⁊ fit embroca cū aquis in
quib⁹ decoquūtur stiptica ⁊ emplet cū fece coꝝ. Et
si idiget mūdificatōe bibat mel cū aq̄ frigida valde
Et ad p̄ritū est expertū istud: sumant folia mente
et cozrices granatoꝝ ⁊ lentes excoriate decocta cū
vino ⁊ supponant. Et iteruz sumant croci ⁊ canfore
amboꝝ ana sexta. z. i. plūbi adusti tertia. z. i. baccaꝝ
lauri. z. v. terant ⁊ cribellentur ⁊ liniatur locus oleo
ros. ⁊ p̄ficiant cū albumine ouiz ⁊ aliquantulo vini
et supponant. ⁊ itez sumant myrobalanoꝝ ⁊ balau
stiarū amboꝝ añ. pōdus. z. i. licij ⁊ salis āmoniaci
⁊ vinū antiquū terant: ⁊ cribellentur ⁊ liniatur loc⁹
oleo ros. ⁊ puluerizēt desup ista. Et de suffumigiis
est illud q̄d fit ex litio ⁊ medulla granoꝝ citri.

¶ Cap. xvij. de fistulis matricis

Uandoq; accidūt in matrice fistule q̄ q̄q;
p̄transeunt carnē ⁊ apparēt ab eo q̄ vicinū
est ex mēbris ita vt cozrūpant os pectinis ⁊ putrefa
ciant ip̄m ⁊ collū matricis. Et q̄q; pueniūt ab ab
radendū pilos pectinis ⁊ incedūt vsq; ad ptes ani
et lacertoꝝ ei⁹ etiā quare ps eaꝝ tunc ē in manifesto
matricis. ⁊ sunt in vnoquoq; latere matricis Et ps
in interiori pte matricis q̄ ex eis ē in p̄fūdo mficis
ñ ē possibile vt curet: ⁊ silr pueniēs advesicā. Reliq̄
v̄o ab istis curationē hñt ⁊ si sit difficil. Et deterioz
illaꝝ est illa q̄ pueniit ab abradendū pilos pectinis ⁊
p̄opt̄e cū p̄foꝝat os foramine puo

¶ La.xviij. de signis ei⁹.

Unt lōgitudo putrefactōnis. Et adherētia
doloris. Et antecessio vlcerū que nō sanant
cū curatōib⁹. Et p̄lōgat spaciū ⁊ currit vir⁹: deiu
de doloꝝes sicut doloꝝes cācri. Et cognoscitur loc⁹
eius cū radio ⁊ vbi pueniit cū eo. Et scitur stat⁹ eius
an sit in carne adhuc: aut p̄tāleat vsq; ad os per il
lud q̄d sentit extremitas radij ⁊ lenitate ⁊ mollitie ⁊
aspitate ⁊ duritie.

¶ La.xix. de cura

Ex curatōnib⁹ ē p̄foratio. Et multotiēs p̄di
cit illō p̄opt̄ neruositatē mēbri ad spasmū
et abscisiōne vocis ⁊ p̄mixtionē rōnis. Et perfora
tio itez nō est possibil nisi in eo q̄ vidēt: cui⁹ carnē
mortuā incidere ē possibile: vez ē mel⁹ vt admistrē
tur desup medicine exsiccantes ⁊ mūdificetur coz⁹
et p̄foret matrix ⁊ medicet.

¶ Capitulū. xx. de debilitate matricis.

Eluſa eius est malitia complexionis ⁊ rari-
tas texture ⁊ tollerātia egritudinum diuersa
rum. Et accidūt ex debilitate matricis paucitas ap
petitus coitus ⁊ multitudo cursus menstruozum ⁊
aliozū ⁊ p̄uatio impgnationis. ¶ La.xxi. de cura

Ura ei⁹ ē cura malitie complexionis ⁊ suc
currē ei q̄d accidit ipi de nocumēti cognitis

¶ La.xxij. de doloꝝbus matricis

Junt ex malitia cōplexiōis diuerse: ⁊ ex vē
tositatib⁹ extēdētib⁹: ⁊ hūiditatib⁹ accūtib⁹ in ea ita
vt q̄q; accidat in ea sicut accidit itestinis de colica

Et qñq accidit dolor mficis ex apatib⁹ z cãeris z ex vlceribꝫ z cõicãt ei ilia z inguina z crura z dorsũ z pectẽ z diaphragma z an⁹ z caput z ppe medius syncipitis. Et qñq pmutant dolores ei⁹ ad anchas post spaciũ z vicꝫ ad .x. mẽses z ꝓfirmãtur i eis. Et tu cognoscis curationẽ oĩũ horꝫ ex eis q̃ tibi pmisa sũt: z nõ ẽ tu iteratiõe ꝑmonis z i eis vtilitas.

¶ Caplm. xxiij. de cursu matricis.

Quandoq accidit mulieribus ut currãt ex mficib⁹ earũ hũiditates plũme putride et currat ex eis iterũ spma. Et plũmũ qdez fit ppt multitudinẽ supfluitatũ: z ppt debilitatẽ digestionis i venis mẽstruorꝫ cũ putrefit matrix z hꝫ capitulũ. Et cognoscit substãtia ei⁹ ex colore mẽstrue z siccitate z ex colore ei⁹ in seipso. Secũdũ vo ẽ sic̃ cursus spmatis viri. Si ergo sine desiderio tũc cã ẽ debilitas mficis z vasorꝫ ei⁹ z mollificatio ipsorũ. Et si ẽ cũ desiderio z mordicatione z ꝓmotiõe tunc cã ei⁹ ẽ tenuitas spmatis z acuitas ei⁹. Et qñq ẽ cã in eo parte⁹ mficis ãre pducit ꝓmotio ei⁹ ad hoc ut descẽdat spma. Et hñtis qdẽ cursũ difficil fit anhelit⁹: z cadit appetit⁹ cibi: z destruit color ei⁹. z ad ueuit ei apa z inflatio in oculo sine dolore ꝑmplm z qñq ẽ cũ dolore.

¶ Ca. xxiiij. de cura.

Curãs qdẽ spmatis earũ curat cũ silib⁹ q̃ b⁹ curat illud in viris. Jn curtib⁹ vo aliis oz ut incipiat a mũdificatiõe corpis cũ phlomia z solutiõe vẽtris si indiget ambob⁹: deide clisterizet matrix i ꝑmis cũ mũdificatiuis z exsiccatiuis sic̃ est decoctio ireos z decoctio prassij: z fricent crura cuz oleis subtiliatiuis cũ medicinis calidis sic̃ ẽ oleũ de squinãto z piretro z pipere: deide pñr post illud ad hibeant clisteria cũ stipticis clisterizatis z ebibitis Et clisterizata magis opant post euacuationẽ z sũt aq̃ in qb⁹ decoquunt sic̃ galle z balaustie z corticel granatorꝫ z squinantũ z myrth⁹.

¶ Ca. xxv. de retẽtiõe mẽstruorꝫ z paucitate eorꝫ.

Mẽstrua retinẽt aut ppt cãm ꝓpriã in matrice: aut ppt cãm cõez. Et illa qdẽ cã ꝓpria in mfice aut ẽ ppt cãm inatã. aut ppt cãm accidẽtẽ alio mõ. Ampli⁹ mẽstrua retinentaut ppt cãm in virtute: aut ppt cãm in mã: aut ppt cãz in instrumẽto z ppe solo. Et cã in vtute ẽ sic̃ debilitas ppt malitiã pplonis frigide aut sicce aut calide. z frigida aut ẽ cũ mã aut sine mã. Cã aũt i mã aut ẽ quãtitas aut q̃litas aut aggregatio ambaruz. Et illa q̃ est ex quãtate ẽ paucitas: z illud ẽ aut ppt puationẽ ciborꝫ z paucitatẽ ipsorꝫ: aut ppt vehemẽtiã vtutis ꝑhẽdẽtis cibos. z si multiplicet nõ mũdificat supfluitatẽ mẽstruorꝫ. Et hmõi qdẽ vlceruz mãe virorꝫ siles existũt naturis z sũt potẽtes sup digestiõez vltimã z distributionẽ necessariã z expulsiõnẽ supfluitatũ ꝑm modũ quo expellunt eas viri. Et iste sũt pingues neruose lacertose de quib⁹ sunt sortes viragines q̃rũ anche ipsarũ pectorib⁹ sũt strictiores z ipsarũ extremitates sunt pigues pl⁹ z sunt multarũ euacuationũ cũ medicinis z exercitijs z ꝓpriesan. fluẽtis p nares: aut hemorroidas: aut plagas aut alia. ¶ Facta vo ppt q̃litatẽ materici ẽ: q̃ñ san. ẽ grossus ppt frigiditatẽ aut ppt multitudinez ei⁹ qñ admiscẽt ei ex hũorib⁹ grossis. Aut ppt multitudinẽ trãsmutatis z q̃ currũt cursu illorꝫ de illis q̃ sciuisti. Et cã q̃ est ex pte instrũ ẽ opilatio. ¶ Et illa aut ẽ ppt calorẽ exsiccantẽ ꝓstringẽtẽ: aut ppt frig⁹ exsiccãs. Et multotiẽs facit ipa z possidere multitudo por⁹ aq̃ z pducit ad putrefactionẽ: aut ppt siccitatẽ cũ inspissatiõe sua z ppt multitudinez adipis etiã: aut hũorꝫ grossorꝫ viscosorꝫ: aut ppt apata z ꝓpter clausurã z additionem carnis: aut ꝓpter vlcera accidentia in matrice q̃ consolidata sunt z corruperũt sua cõsolidatione orificia venarũ apparẽtiuz aut ꝓpter tortuositatẽ in ea supfluã z uersionẽ aut ꝓpter breuitatẽ colli matricis: aut ppt pussiones aut calũ claudentẽ orificia venariz: aut successione aborsus. ¶ Facta aũt ꝓpter retentionẽ menstruorũ cã cõitatis aliorꝫ mẽbrorꝫ ẽ sicut facta cã debilitatis epatis: ãre nõ emanat san. neq̃ discernit ipsũ: aut ꝓpter opilationẽ in eo z in corpe toto: aut ppt pinguedinẽ facientẽ accidere opilationẽ ꝓstringentem vias cõstrictiõe facta a cõpressione. z extenuatio cõstringit eas ꝓstrictiõe facta ab exsiccatiõe: aut ꝓpter paucitatẽ san. z san. effluit sup mficẽ cũ exitu z cuz nõ inuenit meatũ redit. Cũ ergo iterat illud dilatat in corpe z facit incurrere egritudines.

¶ Ca. xxvi. de accidẽtib⁹ illi⁹ z de ꝓlocatiõe mfici. Quandoq accidũt ei cui⁹ mẽstrua retinent egritudines de quib⁹ ẽ ꝓlocatio mficis ꝓpter collectionẽ suã z declinationẽ ad ptẽ lateris. Et accidũt ei iterũ apata matricis calida et dura z apata viscerũ z egritudines in stomacho ex debilitate digestiõis z casu appetit⁹ z corruptõe ei⁹ z nausea: z sitis vehemẽs z mordicatio i stomacho Et accidũt ex ea egritudines capitis z neruorꝫ sicut epilepsia z paralysis z egritudines pectoris sic̃ tussis z malitia anhelit⁹: z plurime ex egritudinib⁹ epatis sicut hydropsis z alie. Et alterat ex ea forma. Et accidunt ei iterum difficultates urine z eius cõpressio z dolores alchatin z colli z granatur corpus et extenuatur z contristatur z aduenient ei horripilationes z fe. adurentes. Et quandoq fit difficilis sermo ꝓpter exsiccationem lacertorum z lingue ex vapore calido. z forsasse ẽ illa granital cã doloris capitis. z accidunt ei inquietudo z tristitia ꝓpter vaporem. Et qñq apostemat totũ corp⁹ eius z vẽter ei⁹ ꝓpter attractionẽ virulentie san. ad ipsuz. Et qñq accidit ei in pplexione sua cũ retinẽtur mẽstrua qñ ẽ fortis creatiõis cui⁹ virt⁹ est potens ad exercenduz supfluitatẽ retẽtã ut assimileur viris z multiplicent pili ei⁹ aut nascat ei q̃si barba q̃re frangitur forma ei⁹ z ingrossat: deinde morit. Et qñq pucit añ mortẽ ad dispõnẽ cũ q̃ nõ ẽ possibile ut ꝓcedatur menstrua ei⁹. z plures istarꝫ sũt de illꝫ q̃ parũt plurimũ. Cũ ergo nõ coit cũ eis aliqs z recedũt ab eis sui cõpares retinẽt mẽstrua earꝫ z remouent ab eis. Q̃ necessaria fac̃ euacuatio sã. z acceptio ꝓceptõis z ac ceptio coit⁹ z accidit eis ut fiat vrina ei⁹ nũ q̃ est

sedimẽ virulentũ sicut aq̃ carnis. t q̃q̃ mingit sanguinẽ

La.xxvij. de signis.

Ulius q̃ pendet ex frigore signũ est ẽuitas somni t pfundatio in po t albedo colouris corpis et viriditas venaꝝ t raritas pulsus t frigus sudoris t multitudo vrine t phl'aticitas egestionis. Et illã q̃ pendet ex caliditate significant inflatio et exiccatio matricis t reliq̃ signa caliditatis scta in eis q̃ pterita sunt. Et illã q̃ pendet ex siccitate significant signa siccitatis in ea scita in illis q̃ preterierunt t verificant eam extenuatio corporis t vacuitas venaꝝ. Apostema vo t clausura t alia sunt notoꝝ signoꝝ de illis q̃ tu iam sciuisti vsq; ad hũc locũ

La.xxviij. de curationibus

Uratio quidẽ pẽdens a calefactõe t infrigidatione t gnãtione san. t humectatõne corporis t curatõnes apostematũ t cura clausure t silium sunt nota ex radicib⁹ iteratis. Et facta quidẽ a clausura q̃ nõ curat t ab opilatõne oriticorũ venaꝝ ab incarnatõe vlcer t alius est q̃si sil'is: et ei⁹ cura est extractio san. vt nõ multiplicet t mũdificatio corpis t vsus exercitioꝝ. t nõ oportet nisi vt affcram⁹ nũc rememoratiõnẽ curationũ ꝓuocatiũ mẽstrua. t sunt ille q̃ mouent sanguinẽ' ad matricẽ et faciũt ipm penetrantẽ in poris t faciũt poros aptos. Et has quidẽ medicinas iam dixim⁹ cũ de singularib⁹ tractarem⁹ in tabul' eaꝝ t dixim⁹ item in antidotario. Hic vo volum⁹ dicere de regimine t medicatõe illud q̃d ẽ magis ꝓueniẽs huic loco. t regimen in hoc est mouere san. cũ fortitudine ad menstrua. t de illis q̃ faciũt illud est phlomia ex saphena t vena q̃ est post cauillã. t phlomia vene geniculi t curuature ei⁹ ẽ fortior illa. t ventosatio sup crus et calcanciũ et ꝓprie pinguis ẽ magis ꝓueniẽs. et q̃q̃ est necessariũ vt fiat phlomia sup saphenã pedis alteri⁹ t assiduatio stringẽdi cũ vittis mẽbra inferiora t ligãdi ea t dimittẽdi ea talit aligb⁹ dieb⁹: deinde admistrẽtur medicine vt apiant poꝛi t currant humiditates viscose: t sliter si cã fuerit humiditas. deinde admistrent medicine ꝓprie ad ꝓcandũ q̃ sunt subtiliantes san. apientes opilationẽ Et de illis sunt q̃ bibunt sicut calamentũ t decoctio ei⁹ cũ aq̃ mellis t pulverizatio ipius sup aquã mellis. t sauina est fortior ea: t pulegiũ est forte vale t cinamomũ t hierapicra t serapinũ t oppoponacũ t fruct⁹ ei⁹ et castoreũ t cordumeni t decoctio enule et decoctio aluẽ t decoctio faseoloꝝ rubeoꝝ t almaroch t alastirgar t semen sanuci. t de illis suppositoria sũt sicut albus helleborus t pulpa colloc. et storax t centaurea t gũma oliue campestris t oppoponacũ t fructus ei⁹ t castoreũ t assa t serapinũ et cordumeni t succ⁹ absinthij. q̃q̃ supponit en⁹ fortiũ sup cottũ t expectatur sup ipm hora parua absq; supfluitate. Suppositoriũ bonũ. ℞. myrrhe calamenti amboꝝ aũ. 3. iij. sauine. 3. viij. rute sicce 3. x. passulaꝝ mũdataꝝ. 3. xx. ꝓficiant cũ felle vaccino. t fiant de eis pessaria. t item sumant castoreũ et myrrha t muschus t fiant silitudines glãdi ũ cum oleo de ben t supponant. t oleũ alacuben ꝓocatiũ est menstruoꝝ cũ supponit t succus papaueris ruffi t alnesin ℔ꝫ partes equales. t item galbanũ ponatur in lana in fusa in sambacino t supponat intra matricẽ. de eis sunt emplastra t vapoꝛatões: t vapoꝛatio cũ spẽb⁹ ꝓuocat mẽstrua. Et de eis sunt suffumigatões sicut cũ collogntida sola. ipsa eni ꝓuocat i dispositõe: t oppoponacũ t silr assa t serapinũ et cordumeni. Et de eis sunt tunc etiã ex aqs in quibus decocta sunt subtiliativa ꝓuocãtia mẽstrua siccalamentũ t ruta t pulegiũ t silia

Tractat⁹. iiij.

La.i. de nocumẽtis situs matricis t apostematibus ei⁹ t que silia sunt illis.

Causa est cũ sup os matricis ei⁹ egredit aligd q̃ phibet coitũ ex re addita lacertosa: aut pãniculari forti: aut ẽ illic incarnatio ab vlcere aut creatõne: aut illud q̃ est inter os vulue aut os matricis ẽ ꝑm vnũ t ẽ duẽ hoꝝ modoꝝ: aut ẽ sup os matricis ei⁹ q̃ phibet impgnationẽ t exitũ mẽstruoꝝ ex pãniculo: aut in carnatõe vlceris: aut q̃ est eis silr: aut meat⁹ nõ est inuentus in creatõe ita vt accidat virgini cũ incipit mẽstruari vt nõ inueniant menstrua meati ꝓpter aliquam harũ causarũ: quare accidant ei dolores vehementes t egritudo maxima. Si ergo nõ ingenietur ei redit san. t denigratur mulier t ꝓfocatur et mor'. Et q̃q̃ accidit vt clausa retineat p accidẽs ꝓceptionẽ: quare moꝛatur ipsa t fet⁹ ei⁹, ꝓcul dubio si nõ regitur. t hoc quidẽ nõ ẽ possibile nisi aliquo modoꝝ: aut sit illud quod apponit ori matricis de clausura rare texture: aut sit hꝝ foramina pla ita q̃ possibile sit matrici attrahere de spermate aligd licet eni paꝛ sit tũ ex illo puo sit ꝓceptio si ps ei⁹ est vtas q̃d visum est pho t ps ei⁹ q̃d visuꝝ est. S. me dico. Illud nã q̃ q̃d necessariũ est in creando mẽbra ẽ sp ma semine ℔ꝫ sermonẽ phi. t est illud q̃d in eo ꝓuocat ad matricẽ intra matricẽ ꝑm sermonẽ. S. t est sperma viri vt sumat ex eo vtutẽ odoris ℔ꝫ sniam phi. vidit eni q̃ cũ ouũ galline crudum roze aspsum est t ꝓcedit ex eo odoꝛ sperm⁹ viri ꝓuertit ouũ in conceptione

La.ij. de cura clausure.

Uratio clausure est cũ ferro non cum alio. Si ergo hec clausura apparens est: tũc modus est vt disrũpant labia vulue a clausura ita vt ponatur sup vnũquodq̃ labiũ pila t inuoluantur pollices panno t tendantur labia donec disrumpantur ab eo q̃d est inter ea: aut inueris phlomo obtuso t finde siphac t incide carnẽ addita si est siphac paulatim ita vt nõ remaneat de addita aligd neq; sumas de radicali aligd t illud fiat cũ calib. Et differẽtia quidem inter siphac t carnẽ est q̃ siphac nõ sanguinat sed caro sanguinat. deinde pone intẽ ambo labia lanam infusam in oleo t vino t dimittãtur tribus diebus t admistra super eam aquam trita cũ cautela a ꝓsolidatõe t glutinatõe t ꝓstrictõne t ꝓprie illud q̃d incisum est: est caro. Siphac

vera pax suscipit psolidationē post scissurā. Qđ si clausura fuerit ꝓfida tūc modᵒ ē vt queniat ad ipaz vnciuus. ⁊ si est siphac fiudatur scissione vna non cū illa equalitate: nam forasse cooperit vesicam ⁊ alia: imo oportet vt caucātur alia sicut vesica ⁊ incidatur si est caro paulatim ⁊ adhereat incisioni lana infusa in vino pontico stiptico: deinde post illud sedeat in aquis in quibus decocte sunt medicine mollificat i ue. Postea curet cū vnguentis rectificātibus vlcera limitis ⁊ iniectis: deinde cū consolidatiuis. ⁊ cū apparet sanitas oportet vt assiduetur super eā coitus. Et oportet vt caueantur apud hanc scissionē ⁊ incisionē due res. s. abbreuiatio ⁊ in incidendo ⁊ in fundendo quantitatē additā. Illud ceni si est cōpositū ē faciens possibilitatē conceptionis apud coitū q accidit cū ea ⁊ difficilem faciens partū ꝓparās fetū et pregnantē mozi. ⁊ caueatur iterū nepertrāseat ḡn titatē additā ⁊ capiat de substantia matricis aliquid quare aperit matrix ⁊ doleat ⁊ incurrat cuzez ⁊ ipasmū ⁊ egrimdines permitiosas. Cū ergo feceris hoc oportebit vt abstineas eā a frigore ⁊ non appropinques medicinā frigidam actu omnino: imo oportet vt sint ocs distillatōnes ⁊ iniectiones ⁊ suppositoria expoliata frigore.

La.iij. de mō in administrādo hanc scissionem

Reparetur mulieri sedes coꝛā lumine super quā sedeat cū pauco sustētaculo ad posterioꝛa. Cū ergo equantur crura sua adherē faciat coxis suis ⁊ admingat illud ventri suo ⁊ liget manus suas sub curuatura poplitū suoꝛ ⁊ ligēt ꝑz hāc formā foꝛtiter: deinde medicus administret scissionem siphac ⁊ incisionē carnis. Et qñq indiget medicus vt administret speculū: ⁊ ꝓpꝛie in eo quod est inter matricē. Cū ergo extenditᵗ siphac cū radiis et vncinis extensione eā qua nō cōpmūtur matrix ercollū vesice ⁊ siphac eius cōpressione nocēte: his mēbris in pannis cū manu ⁊ secūdo cū eo cuius nō excusatur processio cū vtrisq manibus admouet ei de acumine serri. Et speculū quidē facit te videre illud qđ arte efficias inde ⁊ facit te cognoscere illud qđ associatur siphac subtili: ⁊ de mēbris q̄ pꝛcterierunt hoc membrū. s. ex vesica ⁊ aliis. q si superfluit dim tte illud qđ extendisti vt redeat qđ vehemētius est in eo qđ necessariū est: deinde tubleua siphac clausure cū subtilitate: deinde scinde ipm fm obliquitatē vt nō consequatur vesicā. deinde considera in pncipio cū scindis: ⁊ si egreditur san. pancius: tunc penetra in operatione tua sine timoꝛe. et si multiplicatur cursus san. tunc finde paulatim vt nō accidant syncopis ⁊ paruitas anhelitus. Et qñq tibi est necessariū vt dimittas instrumentū incidēs qđ noīatur alcalib in ea vsq in mane immolutū in lana ligata in p.āno: ⁊ cū fuerit mane consideretur in virtute eius. Et si fuerit foꝛtis curetur in egra curatōne et si nō dimittatur vsq ad diem tertū ⁊ remoueat tūc instrumentū ⁊ considera dispositionē scissure cū digitis ponendo sub loco eius vt significet tibi sum ma quā necesse est te incidere post. Et cū solut mulier ab eo qđ curaturoportet tunc vt sedeat in aquā in qua decocta sunt lenitiua cū est calida: ⁊ ꝓpꝛie cū appareat apostema. ⁊ melius quidē est vt administretur super eā vnguenta in calib ꝓhibentia cōsolidationē. ⁊ melius est illud qđ est concauū hīs foramen vt egrediantur in eo superfluitates ⁊ ventositates. Et qñ incisio accipit carnē naturalem tūc foꝛtasse accidit cursus vrine qui non curatur

Laꝑ.iiij. de suspensione matricis.

Quandoq accidit illud ꝓpter clausuram et quādoq accidit ꝓpter apostemata calida ⁊ dura: ⁊ cura eoꝝ est cura eius

Laꝑ.v. de augmento matricis ⁊ exitu eius ⁊ cōuersione eius

Matrix augmentatur: aut existit causa primitiua. s. ex casu: aut cursu vehementi: aut ipsa vociferatiōe qua ipsa vociferata est: aut sternutatione maxima: aut strepitu: aut vociferatione quā ipsa audiuit quare terrefacta est: aut percussione mollificante ligamenta matricis: aut ꝓpꝛ causam partus difficilis: aut partus grauatus: aut labore obstetricis in extrahēdo fetū ⁊ secundinā: aut exitus fetus subito: aut ꝓpter humiditates mollificātes humiditates: aut ꝓpter putrefactiones accidētes ligamentis. ⁊ qñq egreditur tota: ⁊ qñq cōuertitur: ⁊ qñq eradicatur radix eius.

La.vi. de accidentibus illius ⁊ signis.

Accidit mulieri inde dolor in pectine magnꝰ et in chatin ⁊ dorso ⁊ qñq sunt cū hoc se. Et accidunt ei multotiēs expressio ⁊ difficultas ꝓpterea: qꝛ matrix cōprimit meatus fecis et vrine: ⁊ accidunt spasmus ⁊ tremoꝛ ⁊ timoꝛ sine causa ⁊ sentit rem rotundā in pectine ⁊ sentit apud vnam rem descendentē leuis tactus ⁊ ꝓpꝛie cū cōpletur conuersio. Egreditur enī qđ intrinsecū eius est manifestū cū non sentit foramen eius rotundū et scitur q radix eius iam cōuertitur ⁊ egreditur. Si aūt inuenis foramen ⁊ iam exiuit sicut est non conuersa tūc nō cadit nisi clausura. scias ergo illud

Capitulum. vij. de cura.

Non speratur curatio nisi eius que recens est in adolescentia. Et incipe in primis a solutione nature cū clisteribus: ⁊ prouoca vrinam in diureticis. ⁊ cū expletū fuerit illud resupinetur mulier ⁊ aperiatur qđ est inter crura sua ⁊ assume lanā ex velleribus lenibus ⁊ fac eam adherere matrici: deinde accipe lanā aliam ⁊ infunde eā succo acatie: aut vino in quo dissolutū sit aliquid stipticū ⁊ pone sup os matricis ⁊ reduc cū facilitate ad anteriora ut aut redeat lana tota ad anteriora: deinde accipe lanam aliā ⁊ infunde eā aceto ⁊ aqua ⁊ pone eā sup vulnā. ⁊ precipe mulieri vt iaceat sup latus suū et adunet crura sua et seruet lanā vbi est ꝓperata in ea ne cadat. Et pone vētosam sup radicē sumis et et sup dorsum ipius ⁊ fac eam odoꝛare odoꝛes bonos valde vt ascendat matrix causa eaz ad supioꝛa Et caue ne approximare ei facias aliquid fetidum quare fugiat matrix ad inferioꝛa. Cūq dies tertia

affuerit permuta lanā eius ⁊ pone eā lanā infusam in vino in quo decocta sunt myrthꝰ ⁊ rosa et acatia et cortices granatoꝝ ⁊ alia ab isti tepido. Et embroca ex illo sup summē eius ⁊ ipsius pectinē ⁊ admistra super eam linimēta facta ex sauich ⁊ facta ex herba que nascitur sup lapides cū sunt in aqua ⁊ facit lubricare pedē. ⁊ facta ex lentibus cū stipticis. hoc eni regimē quēq; sanat eam. ⁊ fac eam sedere post illud in decoctione sqnināti ⁊ myrthi ⁊ rosarū. Et oportet vt facias eā abstinē a salsis ⁊ sternutationē mouentibus ⁊ tussim ⁊ fac eam manere tranquillam ⁊ quietam.

¶ La.viij. de declinatione matricis ⁊ sepatōe eius

Matrici accidit quēq; vt declinat ad vnā duarum partiū matricis ab oppositōne per quā inicitur ad ipsam spma. Et quēq; est cā in eo durities vnius duaꝝ partiū aut inspissatio ⁊ constrictio quare diuersificantur duo latera in humiditate ⁊ mollificatōne et siccitate ⁊ spasmo. Et quēq; ē cā in eo repletio in vna vnaꝝ duaꝝ partiū p̄ oppie: Et quēq; est causa in eo humores grossi viscosi in vna duarū partiū facientes illam: attrahitur eni secūdina ad ipsam. Et multotiens accidit ex eo prefocatio matricis. ⁊ obstetrices quidē cognoscūt partē declinatōis per tactū cū digitis ⁊ cognoscūt an sit a duritie aut a repletione cū facilitate ⁊ tensione venarū: ⁊ duritiem earum et necessitatē eius ad euacuandū

¶ Cap. ix. de cura.

Oportet ergo vt phlobotomet saphenā partis cui opposita ē pars declinatōnis si sentit repletio. Et si dicat obstetrix q̄ vene in illa parte sūt tense ⁊ replete ⁊ illic est grossitudo ⁊ illic est constrictio ⁊ coadunatio ⁊ nō est illic grossitudo admistra lenitiua ex clisteribus ⁊ suppositoriis ⁊ inunctionibus. ⁊ admistra balneū ⁊ fac vt cibus bonus fiat Et si fuerint illic humiditates euacua eas ⁊ da ei in potu oleū de kerua ⁊ admistra etiā in suppositoriis. ⁊ similiter inunge matricē eius ⁊ iniice in matricē eius oleū balsami ⁊ alrazaki ⁊ simulia. ⁊ tūc fortasse possibile erit obstetrici vt intromittat digitos inunctos cū cerato aut adipe galline aut annatis: aut equet matricē ⁊ tēdat ad declinationē donec faciat cadere oppositū os matricis vulue.

¶ La. x. de apostemate calido in matrice.

Accidunt matrici qñq; apostemata calida ⁊ causa in eis est aut primitiua sicut percussio: aut casus: aut multitudo coitus: aut abortus: aut disruptio ex obstetrice cū recipit fetū. Et qñq; est causa in eis retentio menstruoꝝ ⁊ repletio ⁊ multitudo humiditatis aut inflatio inspissata que nō resolnit Et qñq; fiunt propter elevationē spermatis. ⁊ qñq; fiunt in ore matricis: ⁊ qñq; in profunditate eius in quibusdam partibus duoꝝ laterū ⁊ ante ⁊ retro. ⁊ qđ de eis est deterius est illud qđ est cōmune plibꝰ partibus. ⁊ qñq; fit dubellati. ⁊ qñq; puerit ad induration̄em aut cancrum

¶ La. xi. de signis.

Quandoq; significāt ipm cōmunicantia: stomachus eni cōicat ei quare dolet ⁊ accidit in eo tristitia ⁊ angustia ⁊ nausea ⁊ singultus ⁊ corrūpitur digestio ⁊ appetitus ⁊ debilitatur ⁊ cerebr cōicat ei: quare accidnt dolor capitis in synciput ⁊ dolor in collo ⁊ radice oculorū ⁊ profunditate ip cū granitate: ⁊ procedit dolor donec consequat extremitates ei digitos ⁊ duo focilia ⁊ vtrūq; crus et iuncturas cū mollificatōe in eis ⁊ dolent due ptes dorsi ⁊ duo inguina ⁊ pectē ⁊ inflāmatur. ⁊ miracherū inflatur ⁊ sentit in toto corpore grauitatē ⁊ accidit expressio ⁊ difficultas ita vt non sit ventositati meatus ad exeundū. ⁊ illud fit propter coartationē apostematis. ⁊ vbi coartat de meatibus plus illic fit sensibilitas vehementior. Et qñq; est expressio sine difficultate ⁊ difficultas sine expressione ⁊ accidit in eo vt debilitet pulsus ⁊ minorez ⁊ frequēs fiat. Qđ si apa fuerit calidū erūt oia accūtia ista vehemētia cū febre inflāmata ⁊ cū horripilatōibꝰ ⁊ cū nigredine lingue ⁊ dolor fiet fortis ⁊ pulsatio ⁊ multiplicabit sudor in extremitatibus. ⁊ quādoq; perducit ad abscisi onē vocis ⁊ spasmū ⁊ syncopiz. ⁊ significat partem apostematis locus pulsationis ⁊ cōmunicatio iterum. s. an sit dolor in sumine: aut ad dorsum decliue: aut ad vtraq; pixides. Et quod est propinquū ori matricis est vehemētius ⁊ durius eo quod est in concauitate quoniā os matricis est neruosum et est tangibile. ⁊ illius quod est in concauitate tactꝰ est difficilis. ⁊ in quacūq; parte sit apostema declinat matrix ad contrarium illius ⁊ sit difficilis somnus sup cōtrariū eius ⁊ sit difficilis motus localis ⁊ elevatio ⁊ sessio ⁊ incessio: ⁊ psequitur egrā vt claudicet apud deambulationē. ⁊ signū qđ cōuertit ad dubellati est vt sit dolor additus valde ⁊ accidentia fiunt fortiora ⁊ diuersificantur se. ⁊ permiscentur et inuenit tranquillitatē cū est fluxus ventris ⁊ egressio vrine. ⁊ signū collectionis complete est q̄ sedatur se. ⁊ pulsatio ⁊ mouetur rigor. Et apostemā quidem matricis eius ⁊ dubellati cū sunt in ore matricis possibile ē vt sanent. ⁊ si nō sūt, pfunda nō ē possibile vt sanentur

¶ La. xij. de cura apostematū calidoꝝ.

Necessaria est in eis euacuatio san. cū adiuuant significatō es famose. ⁊ phlomia licet pferat ad illō est tū ipa qđ retinet mēstrua ⁊ trahit sanguinē ad supiora. Et phlomia quidē saphene ē vehementioris cōtatis et magis attrahens san. q̄s illa. Et melius quidē est vt puocent menstrua ⁊ magis iuuatiuū ⁊ propie ei in quo cā est retentio menstruoꝝ. Et rectius quidē in pncipio est vt phlomet basilica quare phibebit effusionē materie. Deinde psequēter adhibeat phlomia saphene vt attrahatur san. ad locū ⁊ succurratur ei qđ fecit incurrere phlobotomia ex nocumēto basilice cōmunicante ei. Et oportez vt fiat phlobotomia pedibus eius ad supiora leuatis ⁊ ipsa iacens ⁊ perueniat ad summū in extrahendo san. Et oportet vt phibeat cibus ⁊ minoretur in diebꝰ primis vsq; ad dies tres. Et phibeat

aqua penitus ⁊ ꝓprie in die ꝑmo. ⁊ habitet in domo boni odoris: ⁊ precipiatur ut vigilet quantum pōt. Et vomitus vehemētis iuuamenti ē ad illud. Et q̄q̄ est tibi necessariū ut admnistres solutionē faciēs educens humores. Et oportet ut sit in medicinis ei⁹ qd sedet nauseā ⁊ minorēt cibus cū necessitas ē ⁊ sedeat in ꝓncipio in aqua dulci cōmixta cū oleo ros. bono: ⁊ embrocet cū stipticis ex aqs deinde nō fiat assiduatio sup eā cum stipticis ut non induret apostema. Et de eis quoꝝ administratio ē pueniens in hac hora ē papauer dissolutū cū decoctione de quo fiat emplastrū cū oleo omphacino aut oleo ros. aut oleo de pomis. deinde festina cuz lenitiuis: q̄re fac embrocā ex vino ⁊ oleo ros. tepidis: ⁊ suppone lanā infusaz aquis in qb⁹ decocta sunt ea que sunt sicut malua ⁊ semē lini ⁊ alhasce et alharmel plurimū cū medicinis stipticis sicut arnoglossa ⁊ blitis. Et similiter vnguentū factū ex ouis ⁊ melliloto decocto in decoctione dissoluto. ⁊ q̄q̄s ponitur in eo oleū de croco ⁊ oleū nardinum: deinde fiat permutatio ad maturationē. ¶ Et ex eis que maturant ipm sunt dactili dissoluti i decoctiōe decocti cū saunich ⁊ oleo ros. ⁊ oleo de alcāna ⁊ ꝑpe in statu suo. Et emplastra de isopo ⁊ adipe anseris et adipe vacce ⁊ medulla cerui ⁊ similib⁹. Et q̄ declinat egritudo curatio ei⁹ ē tūc cuz resolutiuis puris ⁊ sunt aqua fumbuj ⁊ sanguc⁹ laur⁹ ⁊ polipodiū ⁊ similia de his q̄ sciuisti. ⁊ ciba eam ⁊ conforta ⁊ viuifica ipsam. ⁊ q̄ ponūtur super eaz emplastra oz ut nō ligentur: ligatura eni nocet apostemati. ¶ In dubellati vo oportet ut occuperis in maturādo ipsaz ⁊ si ē ꝓpiqua oti matricis ⁊ ē possibilis sectio ei⁹ fm modū reginimis clause fiat intrisecā: aut cū possibile ē ut ꝑsideret ei⁹ maturatio ex ipsamet: aut sufficit illud qd ꝓuocat ꝓuocatiōe subtili sicut lac ⁊ semen melonis cū aliq̄ mucilaginū. ⁊ eius eruptio ex ipsa met fiat: ⁊ si possibilis ē infrigidatio ⁊ resolutio tūc est melius. ⁊ q̄ rumpit aldubellati tūc q̄q̄s egredit pus ei⁹ ex vulua: ⁊ oz ut iuuet ad mūdificatiōez ⁊ resolutōez residuoꝝ cū eis q̄ st sic vnguētū basilicō min⁹ ⁊ injiciat in ea. Et q̄q̄s egredit cū vesica ⁊ tūc nō oz ut iuuamentū fiat in mūdificatione eius cuz diureticis forti⁹: q̄re effūdatur mā alia ad vesicaz ⁊ vincant ⁊ faciant aduenire vlcera vesice: imo subtilieris in illo ⁊ sis contentus illis q̄ ꝓuocant subtiliter sicut lac ⁊ semē melonis cū aqua mucilaginuz ⁊ fortasse egreditur ex via egestionis ⁊ fortasse ē necessariū ut rūpatur cū medicinis dictis in dubellati matricis ⁊ aliorum: sicut sunt emplastra facta ex ficubuz ⁊ synapi ⁊ fimo colūbino ⁊ post illud oportet ut mūdificet vlc⁹ cum eis que sunt sicut aq̄ mell' ⁊ itere ur illud multotiens dū inuenitur pus grossum. Lūq̄s mundificatur curetur curatione vlcerū ¶ Et q̄ magnificantur accidētia in dubellati non est executō q nī administrētur emplastra lenitiua facta ex farina ordei ⁊ ex ficubus ⁊ fenugreco ⁊ semine lini ⁊ melliloto ⁊ tine que fm hunc modū sunt. Et oportet ut ſerues res quas diximus in .c. apostematum calidorum ⁊ dubellati in .c. alijs preter matricem: ⁊ compleas que hic abbreuiamus illic.

¶ Cap. xiij. de apostemate phlegmatico in matrice.

Apostema phlegmaticuz in matrice significant significationes apostematis predicte que pendent cum grauitate ⁊ inflatione: sed non est cum dolore de quo sit curandum: ⁊ sit illic mollities extremitatuz ⁊ pectinis. ⁊ est forma habentium hypofarcaz. ⁊ curatio eius est curatio apostematum phlegmaticoꝝ in visceribus ex eis q̄ diximus in ca. pluribus.

¶ Ca. xiij. de apostemate duro.

Significant ipsum apprehensio eius cum tactu ⁊ q̄ est illic difficultas ex parte vrine ⁊ fecis: aut vnius ambarum. doloris vero eventus minoratur cū eo dum non fit cancer: ⁊ sic est res lenis: ⁊ extenuatur cum eo corpus ⁊ debilitatur ⁊ ꝓprie crura: ⁊ quandoq̄ magnificatur venter: ⁊ apostemantur pedes. ⁊ extenuantur crura et accidit dispositio hydropisis ⁊ ꝓpzie quando durities est sparsa. ⁊ q̄q̄s accidit ex eo hydropisis vera. Lūq̄s ergo nō resoluitur durities festinat ad cācerositatem. ⁊ signū q̄ apostema durum est cancer aut fit cancer cum quidem est ut appareat sensui est q̄ apostema videtur durū nō equalis figure a quo ꝓcedunt sicut varices quod ledit tactus vehemens mali coloris ⁊ turbidi declinis ad rubedinem que est sicut rubedo fecis: ⁊ quandoq̄s trahit ad plumbeitatem ⁊ viriditatem. ⁊ cum nō apparet significat ipsum grauitas: ⁊ q̄ existimatur de lesione: ⁊ sentit ⁊ cōicant in ipso pectē ⁊ duo emunctoria ⁊ duc anche ⁊ inguina ⁊ peruenit lesio ei⁹ ad diaphraguma ⁊ dorsum. Et multotiens accidit cum eo dolor in vtriſq̄ oculis ⁊ temporibus ⁊ frig⁹ extremitatum. ⁊ quandoq̄s ē cum eo sudor plurimus. Et q̄q̄s comitatur ipsū fe, incipiens cum lenitate: deinde acuitur ⁊ fit fortis cum vehementia doloris. Difficultas autem vrine ⁊ eius guttatio ⁊ retentio stercoris etiam ut vnius earum sine alia est signuz in quo communicat durities. ¶ Et phlegmon quidem si vlcera est apparet pus non equale habēs sordem. ⁊ ē sordes fm plurimū mali coloris nigra. ⁊ q̄q̄s est rubea ⁊ viridis ⁊ raro fit alba ⁊ currit ex eo hūiditas acuta ⁊ materia virulenta peruenīēs ad viriditatē fetidam. Et quandoq̄s currit sanguis ꝓpter illud quod accidit illi de corrosione ita ut existimet q̄ illud sit menstrua. ⁊ quandoq̄s currit res cū qua sedatur febris ⁊ sedatur dolor. ⁊ quandoq̄s associantur ei signa apostematis caldi ⁊ non est ei curatio.

¶ Cap. xv. de cura.

Apostema quidem durū oz ut medicet et euacuet cū eo corꝑ hūoꝝ⁹ grossis ⁊ melancolicis: ⁊ administrent vnguenta sic diaquilon ⁊ basilicon ⁊ q̄ sit ex bdellio ⁊ adipe anseris et medulla cerui ⁊ butyro ouiū factuz ceratū cū oleo de lilio ⁊ alraçaki ⁊ narcisscino ⁊ anetino ⁊ oleo camemillino et oleo de fenugreco: et oleo de herua

ꝛ oleo de alcãna ꝛ oleo de alacuhẽ: ꝛ sit cera ei⁹ cera citrina. ꝛ qñq; ponit in eo vitellus oui. ꝛ si necesse ẽ ut sit fort⁹ isto ponant in ipso castoreũ ꝛ aloes ꝛ semegenium ꝛ coagulũ kpoꝛis ꝛ serum ꝛ tireos ꝛ ruta ꝛ alacuhen ꝛ crocus ꝛ gluten alimbat ꝛ gummi amigdalarum. ꝛ de vnguentis expertis est ut infundantur folia capparis in aqua donec leuiantur: ꝛ teratur cum eis caseus cũ aqua mellis ꝛ fiat ex eis vnguentum: ꝛ administrentur flores vitis cum caseo ꝛ aqua mellis. ꝛ folia caulis ꝛ flos eius conuenientia sunt apud me ad hoc. Et iterum si supponatur sordes auris sicut dicitur confert. ꝛ oportet ut sedeat in aquis in quib⁹ sunt virtutes lenientũ. ꝛ fiat emplastrum cũ folijs altee recentib⁹ contritis cũ gummi amigdalarum ꝛ adipe anseris: ꝛ empl'a facta ex sanguco ꝛ melliloto ꝛ fenugreco ꝛ camomille ꝛ altea. Lancer ẏo oportet ut medicetur cũ medicationibus cũ quibus sunt vnguenta sedatiꝛa ꝛ humectatione coꝛporis ꝛ euacuatiõe sanguinis ex basilica assidue ꝛ saphena post ipsã in quibusdã horis ꝛ eductione melie ꝛ solutione vẽtris. ꝛ vnguẽto arasil est ꝓprietas in eo mirabilis ut sedat doloꝛes ei⁹. Et quando foꝛtior sit dolor: intende ꝛ experire in sedatiõe doloris medicinas calidas ꝛ frigidas simul ꝛ sis ꝓtẽtus cõueniẽtioꝛib⁹ eaꝝ ꝛ ꝓprie ad vlceratũ Calide itaq; sedãtes dolorem sunt sicut decoctio senugreci ꝛ similia. ꝛ ceratũ factum ex fece olei etiã dimissi in vase eris ut sumat de floꝛe eius parũ cũ cera citrina ꝛ deforis liniatur. Et frigide sunt emplastra facta de papauere cũ coꝛiãdro ꝛ solatro ꝛ oleo roſ. ꝛ albumine ouꝝ: ꝛ ex eo qõ resoluitur ex plũbo ad inuicem fricato cũ aqua coꝛiandri. Et ueruz decoctio lentium sumat ꝛ clisteriꝛetur cũ ea. Et iterũ lac asine ꝛ succus arnoglosse ꝓuictum ꝛ sigillatum. Et quando aduenit ex vlceratione fluxus sang. administret vnguentũ fluxus sanguinis.

¶ Ca. xvi. de prefocatione matricis.

Hec egritudo similis est epilepsie ꝛ syncopi cuius mutũ est ex matrice ꝛ puenit ad communitatem forte coꝛdis ꝛ cerebri mediante uelaminis ꝛ retis ꝛ venarum pulsatiliũ ꝛ quietarũ. Quidã vero sapientuz medicoꝝ dixerũt q; non cognoscitur cã prefocatiõis. Uerũ cã in ipa cũ cõprehẽditur ẽ q; accidit retẽtio menstruoꝝ aut spermatis in adolescẽtibus ꝛ viris potẽtibus i pũnis cũ sint viri potẽtes ꝛ virginib⁹ ꝛ viduis: ꝛ fit cõuersio eius qõ retinet inde ad frigus ꝑm plurimũ ꝛ ꝓprie cũ accidit ut in radice sit frigidũ ꝛ addit ei spissitudo ꝛ soliditas frigus: aut ad frigus putrefactionem ꝛ ẽ parũ ꝛ cognoscitur ex soliditate ei⁹ ad qõ declinat in sua cõplexione. Cũ ergo inspissat vnuz horum duoꝝ ante mẽstrua coꝛrũpitur coꝛruptione ꝓdicta ꝛ declinat ad naturã ventosã. Et accidũt due spẽs egritudinis: quarũ vna est egritudo officii alis que in ꝑmis consegtur matrices quare spaſmatur ꝛ ꝓtrahitur i ꝑmis ad superioꝛa aut ante ꝛ retro aut ad latus dextrũ ꝛ sinistrũ ꝑm obediẽtiam materie retẽte i venis ꝛ nõ inuenit meatũ: imo dilatat venas ꝛ spaſmat eas cũ dilatatõe ãre doloꝛẽ facit. Et qñq; spargit in substãtia matricis ꝛ ingrossat eas deinde cõtrahit eã: aut nõ spargit in ipsa: imo apostemat ipsã: deinde coꝛrugat ipam ãre addit malitia: aut puocat sup ipsũ menstrua alia ãre nõ inuenientia cursũ pducunt ad nocumẽtũ in mẽbris ꝑncipalibus vltra nocumẽtũ plurimũ. Et qñq; ẕhit eã apatis aut malitia ꝓpleriõis in ꝑmis. ꝛ qñq; antecedit ꝓtractio causa apatis aut malitie cõplonis exiccantis: quare antecedit opilatio oꝛis matricis ꝛ oꝛificioꝝ venarum: deinde accidit retẽtio ꝛ sũt due declinationes ad latera. Et scda est egritudo mãlis cũ eo qõ facit ꝓcedere mãm retẽtam ad duo mẽbra ꝑncipalia ex vapoꝛe malo venenoso: ãre accidit res sicut epilepsia ꝛ syncopis. Et qñ hec egritudo est foꝛtioꝛ syncopi pura tũc antecedit sẏncopis sicut debili⁹ antecedit foꝛti⁹. Et q; ex eis est mẽstrualis magis salua ẽ q; spermatica. sperma. n. quãuis sit ei⁹ gnãtio a san. ꝛ ꝓprie in mulierib⁹ añ puertionem: tñ est magis susceptibile cõuersionis male q; sanguis sic̃ lac generatũ a sã. susceptibili⁹ ẽ puertionis q; san. Et qñq; accidũt huic egritudini periodi ꝛ multotiẽs accidit in autũno. ꝛ qñq; sũt ꝓtodi ei⁹ tardi. ꝛ qñq; accidit oi die ꝛ frequẽtia ei⁹ est parua ꝛ ãre nõ accidit huiusmodi apd partũ cũ mot⁹ ille sit laboꝛosus: qñ mot⁹ matricis tunc est sibi ex oibus diametris ꝛ ẽ gradatus ꝛ nõ subit⁹ ꝛ ẽ ad inseriora ꝛ ẽ operatio nature ꝛ i ipso nõ ꝓcedit vapoꝛ venenosus ad mẽbra ꝑncipalia. Et deteriꝰ ꝓfocatio matricis ẽ illa que destruit anhelitũ in eo qõ apparet quãuis necessari⁹ sit aligs anhelit⁹. Et forsas se apparet in eo q; ẽ sicut lana carminata suspensa coꝛã anhelãte: ꝛ destruit etiã sensũ ꝛ motũ ꝛ assimilat motũ. ꝛ plũs illi⁹ est causa spermatis. ꝛ cã ei⁹ qõ de eo factũ est ꝛ segtur eam in difficultate illa q; anhelitũ destruit. Sz leuioꝛ ea ꝛ minoꝛ ẽ in gdu tertio que facit accidere spaſmũ ꝛ tetanũ ꝛ syncopim sine nocumẽto in ratione ꝛ sensu.

¶ Caplin. xvij. de signis.

Quando appꝛopinquat period⁹ ꝑmõi egritudinis accidit disnia ꝛ difficultas anheli⁹ tus ꝛ pulsus coꝛdis ꝛ doloꝛ capitis ꝛ ut loquat secũ ꝛ debilitas discernẽdi: ꝛ debilitas: ꝛ pigritia ꝛ debilitas in cruri⁹ ꝛ citrinitas coloꝛis ꝛ alteratio ei⁹ cũ paruitate fixiõis sup dispositionẽ suam Et qñq; accidit ex putrefactiõe calidi vapoꝛis sitis ꝛ quãdo addit in ea accidũt subet ꝛ pnixtio rõnis ꝛ rubedo faciei ꝛ oculi ꝛ labij ꝛ egreduntur ad exteꝛioꝛa. Et qñq; claudit oculos ꝛ nõ aperit eos ꝛ debilitat anhelit⁹ valde. Deinde abscindit ꝑm plũs ꝛ imaginat eger ãsi aliud eleuetur ex pectine eius: ꝛ accidit stridoꝛ dẽtiũ ꝛ percussio eoꝝ ꝛ mot⁹ inuoluntarij ꝓpt coꝛruptionẽ lacertoꝝ ꝛ alteraz dispositio ei⁹: ꝛ abscindit loquela ꝛ difficilis sit intellect⁹ eius quod loquit: deinde accidũt ꝑcipue ex ea q; spmatica ẽ syncopis ꝛ abscisio vocis ꝛ attractio cruruz ad superioꝛa ꝛ apparet super coꝛpus ros nõ cõis imo paru⁹. Et qñq; resoluit ad vomitũ phlaticum

pur ⁊ dolorē capitis ⁊ dolorē geniculi et dolorem dorsi ⁊ ad rugitū ⁊ ad expulsiōez hūiditatis ex matrice. Et qñq; pducit ad pipneumoniā ⁊ ad sinātiaz ⁊ apata dorsi ⁊ pectoris. Et pulsus fit i ea ip̄mis tē fluus spasmos rar⁹: deū fit fercquēs absq; ordie et ppe apd casū vtutis ⁊ ppigtaté motꝰ. Et fit vrina filis loture carnis aut fit sāguiēa rubea. Et mēstrua lē qd significat retētio menstruoꝝ. ⁊ spmatica significat elongatio spacij a coitu cū ōsiderio et castitate Et mstruale qñq; cōsequtur exuberatio lactis ⁊ corp⁹ é grauꝰ ⁊ lesus debiliores ⁊ dolores oculoꝝ et colli ⁊ fe. Et accidētia q̄ sequūt retētiōez mstruoꝝ p̄dicta sūt manifestiora ⁊ cū hoc hūoris dñantis l'ñ. appet dūiuz ⁊ malūa sic melancholici. ipe ei faē accidē alienatiōez p coitatez cerebri ⁊ syncopi ⁊ forte p coitatez cordis ⁊ destruit anhelitū p coitaté abor simul ⁊ p coitatem diaphragmatis. Et phlāme⁹ est ḡuior ⁊ gettora hz accidentia. Et choleric⁹ é acutior ⁊ magis incolumis. Spmatica vo incipiet cuz nocumēto anhelitꝰ ⁊ magnificat timor in ea magis ꝑ in mēstrual. reliqua vo accidētia ñ apparent in ea. Et niliotiēs gd accidit ex hoc q; obstetrix tangit mficez eiꝰ spasmosa cōmotio ⁊ desideriuz qr̄ descēdat spma grossū ⁊ sanat. Et qñq; expellitur illud ex obuiatōe sui ipsi⁹ ⁊ iuenit requiem. Et licet ipa sit similis epilepsie in plib⁹ iudicijs in hoc q; subito accidit: tñ inter ipaz ⁊ epilepsiā distinguit retētio eius qd cleuat ex mfice ⁊ pectic ⁊ q; ratio non minorat valde ⁊ semp imo in dispositōib⁹ vehemētib⁹ valde. Et qñ cuadit pfocata narrat plimū ei⁹ qd fuit i ea nisi sit maxia imoderata: spūa ñ currit sic est curs⁹ ei⁹ i epilepsia difficili ex cerebro ⁊ si currit sedat egre tudinē stati ⁊ non idiget qd ab ea excuset et redeam⁹ ad illd q; mōstrauim⁹ i ca. epilepsie ō dria.

Dria vo inter ipsā ⁊ apoplexiam é manifestior et quō non cū sens⁹ ōstruat i ea fm plz integre ⁊ non sit gemit⁹. Dfa vo inter ipsā ⁊ lethargiā é q; cū i ea nō é fe. nz pulꝰ é plen⁹ vndosus ⁊ p̄cipuū doloris ei⁹ in capite ⁊ é color diuers⁹ alīat⁹. ⁊ i lethargia e fixus fm disponē vnā. Ca. xviij. de cura.

Ulius gd eē cui⁹ cā est retētio mēstruoꝝ oz vt regat si nō é illic albedo supflua: ⁊ cā retētiōis ñ é mlitudo hūiditatis viscose cū phlegmatia ex basilica ⁊ ex sapheā: addēdo i oñu dispositōe ex administratōe puocātiū mēstrua ⁊ ppe suppositoziū acutoziū mordicātiū os mficis: ⁊ sūt sicut cordumeni ⁊ piper. Eufordiū vo est valde forte in hoc faciēs descēdē mēstrua stati. Et pmotio oris mfici ⁊ ptiū vulue ei⁹ est pferēs ei siue retētio sit mēstrual siue spmatica. ipa ei⁹ facit declinare mficē adiferra ⁊ ad eq̄litatē ⁊ pparat mēstrua ad puocatiōz. Et gallia gd est mirabilis i hoc. Et tinc ex diureticis maxime sūt ⁊ ppie q̄ fiunt ex keisin ⁊ fenugreco ⁊ semine lini ⁊ sāluco abrotano. Et aq̄ thermax vules sit eis itez. Et oz vt fiat phlomia ex basilica ptis q̄ segt declinatōez mficis. Si aūt nō declinat ad lat⁹ imo trahit ad supiora tunc tibi supest vt phlomes ꝫcū ꝗs duaꝝ vis aut abas. Qd si se nseris hūiditates plurimas tunc adminístra euacuantia eas sicut est hiera russi ⁊ thedoricon. Et iterum cum tu phlobotomaueris ⁊ euacuaueris san. fortasse necessarium erit tibi post septimū solucre ventrem cū hiera diacollognidos: ⁊ hiera picra ⁊ qñq; erit necessariuz ut iteres hoc sup eam. Et fortasse erit tibi necessariuz ut euacues ⁊ in potu tribuas pillulas de tapsia ⁊ pillulas fetidas: deinde ponas vētosas post tres dies super dorsum ⁊ mirach: ⁊ qñq; sup coxas ⁊ ūguina. ⁊ subtilia regimen. ⁊ calefac inferiora cuz frictione ⁊ vaporationibus ⁊ vnctiōibus. deinde da ei in potu qd sit sicut castoreū ⁊ myrrha cum aqua mellis ⁊ sagzenea: ⁊ diamarte ⁊ diapipereon: ⁊ diacymini: ⁊ serapinū cū aqua aneti aut aqua faleolorū rubeoꝝ. Et gariofili iuuatiui sūt iterū. Et de potionib⁹ bonis ēut sumak cymini quātitas galle et detur in potu cuz aqua rute: aut aqua decoctionis agnicasti. ⁊ agaricū est valde bonum in hac egritudine quando potatur cum vino. ⁊ castoreum qñq; sanat integre: ⁊ similiter blacte bizantie: ⁊ filī squilla aut acetū ei⁹ cū sorbet: aut oximel eius acetosū. Et sosir vo cū ex eo in potu sumit est in eo sanitas. Et itez detur in potu de eo pōdus. ʒ. ij. aldeci in vino forti. ⁊ potus olei de ketua est valde iuuatiu⁹. Et itez sumatiū potu succū folioz agnicasti cū vino et oleo. Et itez sumak pōd⁹. ʒ. i. oppoponaci ⁊ ttia. ʒ. i castoreī: detur in potu cū vino: est enī iuuatiuū valde diureticū. Et de emplis ⁊ vaporatōib⁹ quecūq; subtiliant san. ⁊ faciūt eū cholericū. Et de suppositoziis bonis é sagzenee cū oleo de lilio q̄ntitas auel lane ⁊ suppone collyriū ex aldeci cū vino. ⁊ itez sumak storaces ligde. ʒ. iij. pipis tus. amboꝝ aū. ʒ. i. adipis anatis. ʒ. iij. se. vrtice. ʒ. iij. fiat ex eis licinū ⁊ supponat. ⁊ itez admistret ex clisterib⁹ ⁊ collyriis scis ex eis q̄ calefaciūt ⁊ puocāt ⁊ soluūt vētre Si ät cā ei⁹ é retētio spmatis tūc oportet vt nuptui trādat: ⁊ vsq; ad illā horā oz vt vtat exercitio ⁊ exticatiuis spmatis sic ruta ⁊ calamento ⁊ se. almaru ⁊ electuario diacymino cū eis q̄ sunt sic decoctio de radicib⁹. ⁊ oz vt intromittat obstrix manꝰ suas in vuluā ei⁹ iunctas oleo d lilio aut nardio aut laurio ⁊ pmoueat portā vulue ⁊ portā mficis motione plima leni. ⁊ nccariū é vt associet ei cū delectatiōe doloz ⁊ sit sicut est dispositio coitus. Ipsa. n. fortasse expellet sperma factū ⁊ sanabit. Et similit cū suppositur res mordicatiue cōmotōez faciēs sicut sagzenea cū oleo laurino ⁊ sicut. ʒʒ. ⁊ piper ⁊ cordumeni sunt mirabiles in hoc. Et caue i hmōi dispositione phlomiā imo administra in hac diuisiōe q̄ excitāt caliditatē: ⁊ cura curatōe syncopis. Et cōfert ad illud ⁊ accidētia eius mala cōfectio notata cōfectio iuuamēti qñ iuuamētū eius est mirabile vehemēs ⁊ sagzena ⁊ mithridatū ⁊ medicamē de muscho et tyriaca. et si timet de medicamie muschi ⁊ mithridato quāuis sit i eis cōmotio spermatis tamē cōfortatio coꝝ quā faciūt cordi ⁊ nature ad expellendum resistit illi ⁊ vincit ipsum: ⁊ serapinum ⁊ gariofili mirabilia sunt etiam.

La.xx. de regimine eius cum cõmouentur.

Oportet vt fũdat sup caput oleũ odorifez cõ fortatiuũ calefactũ valde sicut oleũ nardinũ aut oleũ de ben. Et ic pe ad faciẽdũ pnotioz ꝓdictã z ꝓpze cũ faciẽtibꝰ pzurituꝝ mozdicatiuũ. Et supponãt collyria ꝓdicta ꝓuocatiua: et supposito ria trahẽtia nisicẽ, ad iferioza sicut galia: z olea odo rifera sicut oleũ de ben z sãbacinũ z sicut oleũ alacu hen z oleũ de folio et reliqua olea odorifera acuta ad que dclinat matrix z cũ hoc ẽ in eis subtiliatio et ꝓuocatio. Et silr suffumiga cã subtus cũ muscho z xiloaloe: z suffũiga cã cũ muscho contrito sup lapi des ignitos: Et lini cũ coloe z algalia. Et tene an helitũ eiꝰ z nares ipius: Et moue ad vomitũ cũ pẽ na itromissa in gutture eiꝰ: ꝑa eni iuenit cũ vomitu regẽ z leuitatez: Et fac eã sternutaꝛ: Et fac eã odora re fetida: Et fac adherere iferioꝛibꝰ eiꝰ vẽtosas pli mas attrahẽtes san. z matricẽ ad iferioza ꝓpze sup emictoria z coxas: aut sup illud qõ ẽ ꝓtrariũ pti de clinatois si fuerit ꝺclinatõ vt attrahat matrix et a n. ad iferioza: Et frica pedes eius foꝛtiter: Et fac adhe rere anchas eiꝰ z pectinẽ ipiꝰ z coxas z crura z strí ge eas ligãdo a supioꝛibꝰ ad iferioza. Et suffumiget cũ eis q̃ st sic oleũ alrazaki z medicie calẽ rubificates i gbꝰ sit qõ sit sicut cuforbiũ. Et suppone ano eius sic ea q̃ resoluũt vẽtositatẽ z lini stõm itez cũ eis vo ca ea z cõmone. ¶ Cũ ergo fuit ei oia illa et non redit ei ãhelitꝰ eius tũc necessarium est vt effundat oleũ feruẽs sup caput eiꝰ: Aut cauteuzet sinciput eꝰ si non fuerit excusatõ inde. Et q̃q; cuadit cũ phlo mia. Et caue ne ei des in potu vinũ q̃si aq̃ est ei con ueniẽtioꝛ z carnes grossas z ea q̃ addũt i carne z sp mate. ¶ La.xx. de homoꝛroidibus z bothoꝛ et mozo q̃ apparent i mfice z clano.

Quandoq; cuenũt in matrice hemoꝛroides Et accidit q̃q; in ea sic moꝛ sic dictus est de masculis. Et q̃q; appẽt sup eã bothoꝛ di uerse grũ q̃dam dicũt alhasce q̃si sũt siles capitibꝰ al hasce. z q̃z sũt albe. z q̃z appẽt sup eã bothoꝛ: vt ẽruce aut clani succesſõe ragadiaꝝ z succesſõe apatũ duroꝝ. et si ẽ pole vt sanẽt hemoꝛroides nisi q̃ ex eis sũt extra mficez z paꝝ sanãt facte i pfũdo. Et q̃q; sequit illã cꝰ mẽstrua retinenẽt apparitio homoꝛroi daꝝ in ano suo z in eo qõ appet õ matrice sua. nam sperat q apiãt z mũdificẽtur z fit cũ eis securitas ab egritudinibꝰ difficilibꝰ quas fecit retẽtio mẽstruoꝝ et pole est vt apparẽt hemoꝛroides z filia illius i spe culo cui opponit vulua fm modũ quẽ dixim9 i ca. ragadiaꝝ. z cũ ipmũt i speculo non euacuãt quin aut appareã: in hoza doloris cẽ hoza retẽtois mẽ struoꝛ eiꝰ z videãt rubee dure: aut i hoza gentis z vi deãt detume facte: z illud est apud curſũ eius qõ cur rit ex eis de remigra sicut fer.

¶ Cap. xxi de curatõibus hemoꝛroidaruꝝ.

Ste hemoꝛroides nõ dolẽt nisi pp vehemẽ tiaz iflatois earum et solidꝫtatis eaꝝ: qz oz vt liniãt z ꝓpareẽt ad currẽdũ Qõ si non in uanit hoc hemoꝛroides z nõ sũtlate aple nõ ẽ excu satõ gn admistret ferꝝ fm modũ quẽ dixim9 in ad mistratõe hemoꝛroidaꝝ api cũ calib noto. z illud ẽ cum st extra matricẽ. Nũ ergo icidũtur ponãt sup icisurã atrimẽtũ z alumẽ z coꝛtex turis z q̃ sũt silia illis. Cuiꝰ volũtas est vt fiat illud itromittat mlier in domo frida z incidat illud ex ea i ipsa: z precipi at ei vt subleuet pedes suos ad parietẽ dnabꝰ horis z faciat adherere dorso suo z pectini z matrice sue pãnos ifusos a quis stiptis ifrigidatos nine. ¶ Et si forsan sãguis nõ abscindit tũc pone sup pect nez et sup dorsuz et q̃ secũtur ipm vẽtosas adherẽtes et suppone lanaz i fulaz in aq̃ decoctois stipticoꝝ in qua sunt dissoluta acatia z hypoqstidos z litiũ z li mulia. Et fiat vt sedeat in aquis stipticis. Et si fuerit hemoꝛroides late aple: tũc ũ laboꝛes ad icidẽdum eas. sz admistra sẽ eas exsiccatiua foꝛtiter retinentia sãguinẽ: sic sũt pãni ifuli succo berberis aut acetose sup qõ pulueriꝛata sũt litiũ z acatria z silia z ligẽt ex trema eiꝰ cũ strictura. z ꝓcipe vt doꝛmiãt sz figurã seruantem illud quod suppositum est: z rege eam regimine fluxus san. sup flui. Et de lenificatione ea rum est ut sedeat mulier in aquis quibꝰ decocta sũt lenificantia sicut altea z camemilla z fenugrecum z se. lini z mellilotũ. Et administra sup eas ex oleis sic oleum de pice z de lilio z oleuz de melliloto. Sede at habens eas in decoctione fenugreci z lenificanti um cum aliquo oleo. Et supponant pessaria facta ex isopo z nitro z resina.

¶ Capitulum. xxij. de carne addita z longitudine allakie z apparitione sic virga z rei noiate fursus.

Quandoq; oꝛitur in oꝛe matricis caro addi ta. z quandoq; apparet super mulieres res que est sicut virga commonens sub coitu. z quandoq; aduenit ei ut faciat cũ mulieribus simile quod sit eis cum quibꝰ coitur. z quandoq; ẽ illud battaruz magnum. ¶ Et fursus quidem est caro ad dita oꝛta in oꝛe matricis que quandoq; ꝓlongat z z q̃q; abbꝛeuiat z nõ ꝓlongatur nisi in estate z ab bꝛeuiatur in hyeme. Et sũma quidem medicoꝝ testificatur illud sicut Archigenes: z Ba. negat illõ medicus ¶ La. xxij. de cura

Virge quidem z albattara curatio est incisio post cõuersionẽ eius super cervicem suam. Et retine ventrem eius et incidatur illud ex ꝓfundo z ex radice vt non accidat fluxus san.

¶ Caruem vero aliaz foꝛtasse possibile est curare cũ medicinis coꝛrodẽtibus carnem de illis que admi nistrantur in capitulo suo. Et foꝛtasse non est excu satio quin incidatur z tũc currit cursu hemoꝛroida rum ¶ Et fursus quidem ligatur cum filo ligatura stricta z dimittitur duobꝰ diebus aut tribus. z foꝛ tasse minuit diminutio eiꝰ ita donec putrefiat z inci datur vt minoꝛetur cursus san.

¶ Cap. xxiij. de aqua in matrice

Quandoq; aggregatur in matricibus mulie rum aqua z ꝓpocatur ea.

Capitulum. xxv. de signis.

Ign̄a sunt q̄ antecedit retētio mēstruoꝝ: et multiplicat rugitus in vētre ꝑpter cū mouetur. ⁊ ambulat: ⁊ accidit in inferioꝝ vētris apa mollē. ⁊ q̄ñq̄ fit sicut hydropica ⁊ multiplicat cursus hūiditatis aquose. ⁊ q̄ñq̄ existiat q̄ sit ꝓgnās. ⁊ q̄ñq̄ est vulua eius in hoc vt ꝓuocetur ab ea aqua pluria subito. ¶ Ca.xxij. de cura.

Curatio eius ē ut administrētur phlomia si i diget ea: ⁊ exercitū: ⁊ vt faciāt eā sedere in rebus ꝓuocātibus aquositatē fortis ꝓuocationis: ⁊ res que administrāt in emplis hydropē donec matureſ: deinde apꝓximēt ei ꝓuocātia mēstrua cū fortitudine ⁊ dētur in potu ꝓuocātia variꝝ ⁊ nō est malū si clisterizet clisteriꝫ hydropicoꝝ ⁊ cū collyriis ꝓuocātiꝫ aquā ⁊ mēstrua. Et ꝓpositio helleboꝝ albi cōfert ei ⁊ cōfhit aquā plurimā.

¶ Ca.xxvij. de inflatione in mfice ⁊ cognitiōe eius.

Cādoq̄ ē cā ꝑna in hoc vt eueniāt inflatio ⁊ vētositas i matrice ꝓcussio aut casus ⁊ sicut illud quare debilitat cōplo eius. Et q̄ñq̄ est difficultas partꝰ ⁊ conuersio oris mficis aut trigus. facit enīz supuenire opilatōem opilādo os matricis coartando ventositatē in vacuitate eiꝰ aut in vacuitate villoꝝ ipsius: aut in angulis eius. ⁊ illa q̄ ē i vacuitate ē debilioꝝ: deiñ que est in angulis postea q̄ ē a cōcauitate: q̄ñz fit fortis virtꝰ retētionis vētositatis in matrice ⁊ villis eius vsquequo cōsequitur dolor extēsus ad pectinē ⁊ dilatatur i inguinibꝰ ⁊ elcuat vsq̄z ad coxas ⁊ vsq̄ ad diaphragma ⁊ stōz ⁊ hz vocē sicut ē vox tympani ⁊ hydropisis tympanitis. ⁊ q̄ñq̄ ē mutabilis ⁊ associantur ei pulsio ⁊ pulsatio ⁊ punctio ⁊ pūctura quā vapozatōes cum virtutibus caliditatis sedāt: ⁊ redit cū redītu frigōis ⁊ cōpressio mutat eā in rugitu ⁊ augmētat cū ea pectē ⁊ fortasse remanet hec vētositas ꝑ spacio vne. ⁊ existimāt quidā q̄ dñium mficis sup spinā resoluit hāc vētositatē quasi nō sit. ¶ Ca.xxviij. de cura.

Ofert ad illud potus logodion ⁊ sagzenca in aqua radicū ⁊ se. post eūationē matēriei faciētis illud a corpe ⁊ a mfice cū eis que sunt sicut hierapicra ꝓprie. ⁊ si chronica sit egritudo tē cū eis que sunt sicut hieraarchigēis. Et oleū alkakigi iuuamnum est valde ad hoc. ⁊ q̄ñq̄ supponunt collyria ex eis que sūt sicut bdellū ⁊ xilobalsamum ⁊ se. eius cū oleo nardio ⁊ oleo de ruta. ⁊ q̄ñz embrocāt cū oleo de ruta ⁊ oleo anetio.. ⁊ q̄ñq̄ ponūt super matricē empla facta ex eis que sūt sicut ruta: et se. agnicasti ⁊ cymīnū ⁊ centaurea ⁊ alberenge lsf. et sansuc ⁊ anisū ⁊ calamētū ⁊ cassia ⁊ ameos ⁊ reliq̄ scia. ⁊ q̄ñz fit vt sedeat i aquis in qb̄ decocte sūt medicie emplox predictoꝝ. ⁊ q̄ñq̄ sūt cū spēb̄ calis. ⁊ q̄ñz apponūt pectini ⁊ matrici vētose cū igne.

¶ Ca.xxix. de vētositate mficis nō inflāte.

Entit hūs eā quasi sit res in ea inuoluta suspēsa ⁊ videt sepatiōem doloris ꝓmutari.

¶ Capitulū.xxx. de cura.

Ura est vt sumat oi die.3.i. ⁊.ʒ. de diarmasse cū.3.i. cymīni ⁊ vi.ʒ. vnꝰ mastices.

¶ Cen.xxij. de egritudinib̄ in extremitate mēbroꝝ que est duo tractatus.

¶ Tractatus primus de eo q̄d accidit eis de nocumentis quantitatis ⁊ situs.

¶ Ca.i. de forma zirbi ⁊ duoꝝ siphac.

Oportet vt scias q̄ sup ventrē poste cutē sunt duo pāniculi quoꝝ vnꝰ noiatur siphac ⁊ cōꝓhēdit intestina ⁊ calefacit ea sua spissitudine ⁊ vnctuositate ⁊ cōꝓhēdit lacertos Et scōus est interior ⁊ noiat beritoron ⁊ noiat rotūdus: q̄ñ quasi singulare sit ab eo q̄d tegit ipsū ⁊ sic spera super quā sūt sūme ⁊ additiones molles ⁊ foramia. ⁊ cōtinuat desup velamini. ⁊ ꝓcessio eius ē ex supremo. ⁊ ē subtilis sub cute ventris ⁊ pāniculo eius. ⁊ adherēt ei duo ex lacertis vētris dexter ⁊ sinister adherētia vehemēti. Deinde cōtinuat post eos ābos velamini in ptib̄ eius carnoꝫ cōtinuatōe vnitiōis post cōtinuatōem suā cū stō ꝑ cōfirmatōem ⁊ soliditatē substātie eius. ⁊ illa cōtinuatio est continuatio dilatata. verū ipsa cū ꝓtinuatur epati est subtilis valde. ⁊ est ei in eleuatione sua ad stomachum ⁊ in reflexione sua descēdēdo ab eo sūmitudo cū oppositione venarū ⁊ arteriarū magnarū suspēsarū cū eo ⁊ descendit subtꝰ ⁊ fit zirbū. Et currit super plur imū albiterō ab inferiori de subtilibus lacertis dilatatis sup vētrē tunica vna: ⁊ fortitā existiat q̄ sit ps eius ꝓpter cōtinuatōem eius ⁊ subtilitatē suā cū co ⁊ in neruositate. Cū ergo singularis sit ab eo alberteron est subtilis textuꝫ valde ⁊ ille est alberteron vrine. ⁊ subtilius eius ⁊ purius ipsiꝰ est apud epiglotalē ⁊ oꝝ pāniculi intrinseci ⁊ costarū ex h̄ pāniculo ⁊ iuuarīnū hmōi siphac ē replē qō ē int lacertos ⁊ itestina vētris ⁊ strigere locū ⁊ phibere supfluitates ne cadāt in locis vacuis cū adiutorio diaphragmatis qō ē posteri ⁊ cōꝓmere poste rius intestina ⁊ viscera eāntia supfluitates cū ꝓxia sunt ad expellēdū qō ē in eis de fece ⁊ aqua hydropisis ⁊ vrina ⁊ phibere inflatōem vehemētē: ⁊ ligat viscera ligaméto fort. ⁊ ē in dorso sicut res vna ⁊ la certi oēs posteriꝰ sup carnē glandosā quasi subtracta eis ⁊ venis magnis ⁊ meatib̄ ⁊ ꝓtinuatis iter in testia ⁊ stōm. Quidā vo dicūt nō ptrāsit vt dicat q̄ in siphac sint genera villoꝝ ꝓtextoꝝ ſm ptes notas villoꝝ q̄ sūt instra virtutū triū nālū. ⁊ usti quidē nō est posse vt dicāt illud in tunicis venaꝝ ⁊ vesice ⁊ matricis nisi de aliquo pāniculoꝝ imo est corꝰ singulare. ⁊ ista duo velaia tutamia sūt viscerū cōcauitatis inferioris. Cūq̄ pueniūt ad pectinē fiūt in eis duo foramia stricta quasi ipsa ābo sint q̄ que trāsit lūbare a dextra ⁊ sinistra in eis insepabilia donec fiāt sicut due ciste duoꝝ ouoꝝ ⁊ sub duob̄ velaib̄: ⁊ ē zirbū: zirbū qdē est cōpositū ex duob̄ pāniculis quorū vnus cooperit aliū int quos sunt arterie plurime ⁊ vene pautiores eis. Et figura eius est sicut cistis ⁊ ē ligatū cū stō ⁊ mesaraicis ⁊ cum colō. ⁊ eꝰ ꝓcessio

est ex eo qđ descendit ex supfluitate beriterō apud stōm ⁊ duodenū ⁊ eo qđ ascēdit ex supfluitate eius ⁊ apud pectinē. Primū ergo qđ occurrit de vētre ē eius. Deinde sub ipsa ē pāniculꝰ primus ⁊ noiatur aggregatio eoꝝ mirach. Deiū sūt lacerti. Postea beriteron: Deinde zirbū: Deiū i estina.

Capitulum. iij. de ruptura ⁊ his q assimilantur ei.

Uptura fit p solutōem pāniculi a singularitate sua ⁊ casū fissure in eo quē penetrat corpus qđ fuit cōprehēsum in eo ante scissurā: aut' propter dilatatōem strictureꝝ in meatu: aut solutōez: ⁊ cū accidit illud taliter qꝫ qñ accedit penetrās pueni ad testiculos ⁊ noiaꝫ ramex ⁊ hernia. qđ aūt est pp hnoiatur noie cōitatis herna testiculi, ⁊ varices eiꝰ ⁊ duricies ⁊ duricies qdē folliculi testiculoꝝ cadit i zirbo. Accidit eni qñz vt dilatētur duo foramia predicta, propter debilitatē eoꝝ. Aut disrūpatur ⁊ egrediatur qđ sequit eā de hūiditate glutiosa. Aut hūorosa. Aut mollificatiua: Aut, propter adūtoriū ex pcussiōe: Aut motu. Aut cāu: Aut retentōe spermatis moti: ⁊ prohibiti ab expulsiōe: Aut ascēsione mulieris sup virū Aut labore anhelitus in coitu ⁊ ppie sup replonez Et similiꝫ coitu sup nauseatiuā satietatē ⁊ agregatione vētositatis ⁊ egōnis i vētre: quare descēdit: Aut zirbū: Aut velamē ⁊ intestia: ⁊ ppie monoculum qñ est solutū nō ligatū: Aut humiditates que effunditur ex expulsiōe nāe. Aut generāt apud eos propter frigus ipsoꝝ ⁊ cōuersiōez san. ad aquositatē et lotasse accidit ei pāniculꝰ, ppius. Et qñz ē, propter hūiditatē sanguineā ⁊ feculētā vbi ē cā eius pcussio Aut casus: Aut vētositas inflatiua. Et qñz cōfert curatio cū ferro. Et qñz nascit illic caro addita. Et qñz igrossat osseū: aut indurat ex apāte: aut pingue dine quare assimulatur ramici ⁊ noiant hernia carnis: ⁊ qñz similit in inguinibꝰ. Et qñz inflant vene eius ⁊ noiaꝫ hernia varicosa. Et qñz mollificat mollificatōe vehementi absq; ruptura quare plonatur ⁊ assimilat hernie iterū. Et qñz accidit ruptura super testiculos ⁊ pueni apud inguina. ⁊ qđ ē supra ea in summe ē maloꝝ accidētū ⁊ in duobus cmūctoꝝ ijs. Et illa que accidit supra sumē ē parū raro fm cōpatōem ad alias: qñ ille locꝰ sustentatꝰ ē lacertis ⁊ qđ sub eo est tuet extremitatibꝰ lacertoꝝ Et qñz accidit sumini augmētū ⁊ ē de genere ruptureiterū. Et oē qđ est ex ruptura super sumē ē maloꝝ accidētū quāuis sit pue additōis ⁊ nō dolent i principio qñ expulsū in ea sūt intestina miuta ⁊ sūt expressa coartata ⁊ coartant fecē ⁊ euomit eā ⁊ ē de genere ileos ⁊ inquietudine eius ⁊ angustia ipsiꝰ. verū illa que est subtus ē magis susceptibil' dilatatōis ⁊ magis incedēs in additōe ⁊ nō dolet in pricipio. Et scias q ramex inteſtinoꝝ ⁊ zirbi ē egritudo fortis difficilis quāuis sit pua. Et ramex aque ē egritudo facilis ⁊ si sit magna.

Capitulum. iij. de signis.

Ignū aūt cōe rupturis ē additio appens et sentit' inter sipha inter intrinsecum ⁊ ink mirach. Et additur eius appitio apud motuz ⁊ cōprehensiōem anhelitꝰ. Et eius que est ppter dilatationē meatꝰ signū ē q apparet paulati in osseo absq; motu laborioso ⁊ vociferatiōe ⁊ alijs ⁊ est ramex testiculi. Qđ aūt est ppter illud qđ ē supra ē ppter disruptiōem, pculdubio ⁊ nō cōfert ei exsiccatō. Et signum eius que ē ex intestinis penetrantibus in scissurā ē reditio eius cū velocitate cū resupiatur ⁊ sensibilitas rugitus ⁊ ppie cū premitur. Illā vero que fit ex zirbo ⁊ siphac significat aduentꝰ eius paulati ⁊ est ad profūdū cū equalitate in situ: ⁊ non sentit in illa ramice rugitꝰ. ⁊ hz pliz ē quātitatis pue in quantitate pfunditatis. Et qñz egredit totaliter ⁊ hz quantitatē magnā ⁊ ē difficilis sanatōnis sicut hernia intestini. verū eius tactus nō ē diuersus a tactu hernie intestini ⁊ ventositatis. Et reditio eiꝰ que est ex inteſtino ⁊ zirbo difficilioꝝ est qꝫ vētose. Et ramex quidē aque cognoscit p tactū ⁊ tensiōem ossei ⁊ p splendorē ⁊ lenitatē ⁊ ipsa iterū nō redit ⁊ nō ingredit. Et hernie ventose cognitio ē qñ inflatio vētosa manifesta ē. Et ventosa quidē redit absq; cōpressiōe plima ⁊ dolore. Et qñz redit in dispositiōe ⁊ resupinatio non facit eam velociorē reditus quam hora alia. Judiciū nāqz eius in resupiatione ⁊ non resupinatōe sic' est cū nō sit granitas ei neqz lubricitas: sed in ea que ē ex intestinis ē diuersū quoniaz est apud resupinatōem facilioꝝ parū. Et qñz accidit ex ea dolores vehementes ꝓpterea q ostendit osseū. ⁊ qñz cōprimit testiculū. Et carnose signū ē q est in ipso osseo nō intra ipsū ⁊ ē cū duritie ⁊ grossitie ⁊ diuersitate vic: ⁊ qñz ē ex lapideitate apatis duri ⁊ noiaꝫ buris. Hernia vo varicosa cognoscitur ex venis repletis ⁊ ex corrosiōe vrinali in eacū mollificatōe testiculoꝝ ⁊ phibitiōe a cursibꝰ ⁊ motibus. Et illā que est in arterijs tactus cū digitis cōprehēdit. ⁊ illā q nō ē i eis imo in venis nutrictibꝰ illa mēbra nō cōprehēdit tactꝰ.

Capitulum. iij. de cura.

Egimē quidē vlē hūibus ruptura est dimittere replonē ⁊ diminuere motū pliz ⁊ saltus et incessū subitū ⁊ coitum. Et deterioz illarū dispositionū ē illa que ē sup replonē. Et oz vt dimittat cibos inflatiuos. ⁊ nō multū vtaꝫ potu aque: ⁊ dimittat oēs res mollificātes ita q etiā balnea: ⁊ cum comederit resupineꝫ: ⁊ sit cū sedet cōstrictus circa ruptura ⁊ apud coitū proprie: ⁊ sit coitus eiꝰ apud leuitatē ventris eius. Et scias q intentio in curōe rupture ē solidatio scissure si potest: aut pseruatio eiꝰ ne addaꝫ ⁊ exsiccatio eiꝰ qđ mollificatū est ⁊ dilatatū. ⁊ reductio eiꝰ qđ descēdit in ipsa si est zirbum aut intestinū. ⁊ resolutio eiꝰ qđ aggregatū ē i ea si est aq aut ventositas. ⁊ phibitio māci q extēdit eā. ⁊ si nō resoluit prepatio fiat eiꝰ exctiōe. Almpliꝰ solidatio scissure aut cōseruatio eiꝰ vt nō addaꝫ fit cum medicinis glutiatōem faciētibꝰ cōfortātibꝰ i quibꝰ est stipticitas. ⁊ quāto magis ē scissura minoz ē solidatio facilioꝝ. ⁊ qñz fit iuuamētū i ea cū cauterio. ⁊ exsiccatio fit cū medicinis resolutiuis. ⁊ reductō eiꝰ q đ descēdit fit cū strictura ⁊ ligatura. verū resolutio eiꝰ qđ aggregatū ē fit cū emplis faciētibꝰ hydropiliz ⁊ que sūt eis similia. ⁊ phibitio materie fit

cū euocatōe ⁊ eq̄tiōe eibi. Et eⁱ extractio fit cū medicinis aduretib⁹ cū fortitudie ⁊ operatōe ferri

La. v. de curatōe rupture i testini ⁊ zirbi.

Est ābor descēsio ad osseū pollis ē eor reductio: vel sit difficilis ꝑ ꝓpatōes reductionis ābor i ruptura q̄ ē ōsup. Illud enī sit facile cū resupinatōe ⁊ q̄libet ꝓssiōe cū manu: Qđ si addat ruptura incipiat i desiccādo illud qđ dilatat ē ꝓp hūanitatē ⁊ adunādo qđ scissū ē ⁊ igenietur in ꝓsolidatōe eⁱ. Et q̄n fit mobediēs ad redcūdū fiat vt eger sedeat in aq̄ cala ⁊ ēplēt ruptura cū linitis aut vapozet cū pāno calo tādiu donec redeat. deinde strigat suppositis medicis aggregatōes faciēnb⁹ ⁊ dimutat trib⁹ diēb⁹ ⁊ sit resupinat⁹. ⁊ sit strictura cū inuolutōib⁹ q̄dratis ⁊ inuolutōib⁹ ꝓparatis ad aggregādū labia scissure. Et q̄nq̄ cauterizat ꝛz hāc strictūrā ⁊ ꝓparatōes ⁊ non admistrēt inuolutōes sperice q̄n ipe dilatāt maxime: aut necessaria ē ꝓsolidatio. Et nō oz vt apꝛoximet huic rupture ferruz oio. Et medicie q̄ bibūt qb⁹ iuuāt habentes rupturaz sūt sagzenea ⁊ decoctio nuc. cupressi: ⁊ ꝓprie i q̄bus dissoluta sūt sagzenea ⁊ dracinunū. Et oz vt ad mūstrēt in ea ēplā q̄ sup scissurā admistrāt postq̄ aggregata sūt labia scissure ⁊ tracta sūt duo oua ad supioza: ⁊ expleta ē reductio eⁱ qđ descēdit. ⁊ ō istī emplis est illud qđ fit ex sauia et nuce cupssi et cupressi solijs. Ipsa enī sūt radices ēploꝛ super plz iuuamēn quoꝛ est ꝓuenietia. Et de emplis ꝓuenietie ē illud qđ fit ex bdellio ⁊ dragagāto ⁊ gūmi arabico ⁊ glutio piscū ⁊ glutio. coꝛioꝛ ⁊ tuberib⁹ siccis canoꝛ ⁊ rosis cū capitib⁹ suis ⁊ omnibus stipticis et mastice myrtho sicco ⁊ mes excoꝛticatis ⁊ aldeid et solijs altee de mecha ⁊ alūie iamen ⁊ sumach ⁊ fructu tamarisci ⁊ magra ⁊ cētaurea ⁊ aloe semegemo. Descriptio alia empli: ℞. āmoniaci ⁊ turis ⁊ aloes semegenū ⁊ dabach oim añ. ʒ. üi. bdellij pond⁹. ʒ acane ⁊ saracocolle amboꝛ añ. ʒ. i. terāt in mozta rio ⁊ madefiāt in ꝓcipio noctis cū aceto: deide terant i mane cū aliq̄tulo sauine ⁊ imbibat ex eis cotū ⁊ ponat sup locū ⁊ strigat ligando. Emplin leue: ℞. masticis ⁊ saracocolle ⁊ turis ꝑtes eq̄les ⁊ aggrenk i vino de passis ⁊ liniat sup pgamenū de pāno ⁊ strigat. ⁊ sile illi ē illud qđ fit ex aloe ⁊ glutie ⁊ ture Et ite sumat nuꝛ cupssi ⁊ tus ⁊ acatia et balaustie et saracocolla ⁊ san. draconis ⁊ litū ⁊ mirzha ⁊ galle ⁊ sauia a eq̄li mēsura ⁊ terāt bñ ⁊ ꝓficiāt cū gūmi et fiat vt adhereāt ouo: Aut in quocūq̄z l oco fiat ruptura donec cadāt. Emplin bonū qđ q̄nz ꝓsolidat ruptura ifantium: ℞. coꝛticū granatoꝛ pód⁹. ʒ. x. gallaꝛ imaturaꝛ. ʒ. v. decoquāt cū vino stiptici. ʒ. v. decoctōe vehemēti ⁊ reducāt ite stiua ad supioza et ebroc et loc⁹ cū aq̄ frigida ⁊ iuiscet hoc emplūm et q̄ soluatur nisi transacta hebdomada: aut in omnibus. x. diēb⁹ sel. Emplin mirabile sumāt masticis coꝛicis turis nucis cupssi ⁊ myrrhe ⁊ glutinū piscū ⁊ saracocolle omnū ꝑtes eq̄les: dissoluat gluté cum aceto vini ⁊ aggregen t cū eo medicie: ⁊ fiat ex eis ē plastrū. ⁊ fortasse sufficit ifantib⁹ emplin qđ fit ex baustiis, ⁊ psilijs ⁊ radice lilij silueſtris: ⁊ fortasse sufficit tibi vt facias emplin cū lēticula aq̄ q̄ ē de genere herbaꝛ nascētū in aqua: ⁊ fortasse sufficit vt liniant eoꝛ rupture cū bdellio dissoluto in vino ⁊ oleo iam bacino aut cū castoreo ⁊ ꝓprie qñ est aquosa. ⁊ ite fortasse sufficit cuz sauich de oꝛdeo.

Cap. vi de ruptura aque.

Quandoq̄z euacuat aquositas eⁱ cū bezel q̄dato ⁊ q̄nq̄z euacuat cū emplis extrahētib⁹ aquositatez ⁊ p ost illud qñq̄z fit cū ferro et medicinis acutis calefaciēb⁹ illud qđ segnit rupturaz ex siphac quare ꝓstrigit ⁊ non descēdit aquositas. In opatione vo q̄ fit cū bezel ⁊ phlomo oz vt eleuent testiculi ad supioza et elongent valde ab osseo postq̄z obliquat⁹ ē pectē ⁊ pars eⁱ vt elongētur ab infirmo ⁊ vt resupinet sup lectū aut sup locū in quo sedēt homines. Et fiat vt sedeat ācilla a dextra eⁱ extendens vbaz eius ad superioza. Deiñ phlomet cum phlomolato: ⁊ caue ne phlomes aliqd de ꝓmissura sed dextra pte aut sinistra: deinde scinde fugiendo commissuram ⁊ stude tamdiu donec descendat tota aquositas ⁊ euacues eam: deinde tibi inest electio si timueris reuersionem ⁊ repletionem eius post tēpus ut reiteres curationem si volueris cū bezel. ⁊ si volueris cauterizabis: ⁊ cauterium fit hoc modo. Sume ferrum subtile in quo sunt vncini et igniantur sicut ignitur cauterium: ⁊ liga testiculos quanto longius possibile est a locis ⁊ revolue cauterium ab osseo ita ut non inueniat testiculum: et inueniat osseū et alberiteron ⁊ constringat ⁊ calefaciat ipsum q̄re non ingrediat ipsū aq̄ post illud. et q̄ dilatet meatū: ē enī melⁱ. deinde cura cruſtas ⁊ consolida, ⁊ fortasse incidis ex beriteron aliqd: deinde cauteriza ipm, ⁊ pone sup scissuras stiptica ⁊ phibe egrum potare aquā. Emplastra vero ad ramicem aque sunt ex genere emplastroꝝ hydropis ⁊ splenis. ⁊ sic si sumat staphisagria ⁊ cymini ⁊ aggregētur cum passis rubeis enucleatis aggregatōe facta cū ꝓtritione: ⁊ fiant sicut vnguēta ⁊ emplet cū eis. Et ite sumāt pip ⁊ grana lauri ⁊ baurach ⁊ cera ⁊ oleū antiquū ⁊ fiat ex eis vnguētū ⁊ emplet cū eo. Et ite sumat cinis q̄rⁿ ⁊ ꝓficiat cū oleo ꝓfortato cū decoctōe ⁊ emplet cū eo: est enī iuuatiuū valde: ⁊ sumant. ʒ. xxx. ⁊ cere. ʒ. vij. olei. ʒ. vi. ⁊ pipis q̄n bonum ē ⁊ granoꝝ lauri grana. lxxx. fiat ex eis emplin adherēs. Et bdelliū arabicū sanat testiculos et q̄nq̄s resoluit ramicē aq̄ pueroꝝ.

La. vij. de cura rupture ventositatis

Regimē in hoc ē vt deuitet inflatiua ex oleribus ⁊ q̄nis ⁊ replōne supfluā pducentē ad rugitū ⁊ ad malitiā digōnis ⁊ potū vini mixti ⁊ vinū crudū inflatiuū. Et fumat in potu medicias ꝛsoluentes vētositatē sic diacyminū ⁊ sagzenea ⁊ trifera magna ⁊ totū illō cū ꝺcoctōe galāge. Cōfectō ad eos bona: ℞. folioꝝ rute sicce ⁊ isopi ⁊ cymini ⁊ ameos ⁊ se. agnicasti ⁊ baurach ⁊ calamēti oiuz ꝑtes eq̄les et epithimi q̄ntū oia ꝓficiant cū melle: ⁊ fiat emplz cū ruta ⁊ cymino ⁊ calamēta ⁊ agnocasto ⁊ acoro ⁊ bac lauri ⁊ sālucco ⁊ cera ⁊ storace. Et sunt olea qui

bus fit inunctio sicut oleū de costo ⁊ sambacinū et oleū nardinū ꝓpe. Et fiat vapozatio cū resoluētib⁹ vētositatez ꝓdictis multotiēs. ⁊ qñ fozsiozfit doloz administ⁹enf collyria facta ex melle ⁊ nitro ⁊ serapino ⁊ oppoponaco ⁊ cymino ⁊ se. rute ⁊ folijs ru. et castoz. s. oib⁹: aut gbūsdā eoz ꝑm necessitatē.

¶ Cap. viij. de cura ramicis carnis ⁊ varicose.

Curatio eoz ē curatio apatū durox. ⁊ multotiēs gdē sufficit in ramice varicosa inunctio cū vnguento basilicon ⁊ adipibus lebus ⁊ medullis.

¶ Cap. ix. de augmento vmbilici.

Quandoq; accidit in vmbilico augmētum qđ ē ꝑm semitā rupture note. Et qñq; est ꝑm semitā hydropisis ita ut aggregęt in illo loco solo hūiditas aut ventositas. Et qñq; fit cā vene aut arterie faciētis currē ad ipm san. Et qñq; fit cā apatis duri aut additiōe carnis sub cute.

¶ Capitulum. x. de signis.

Hēo q ē cā egressiōis zirbi aut intestini signū est q⁹ colo: corpis ē colo⁹ ipsi⁹ ⁊ sit locus diuersus ⁊ ꝓpe in ruptura ex intestinis. Et associat rupture ex itestinis dolō gdā ⁊ occultat cū ꝑmix ut occultet. Et qñq; occultat cū rugitu ⁊ addit ei admistratio mollificatiū. s. ex balneis ⁊ iuncti one ⁊ mot⁹ magnitudie. Et illud qđ ē ex hūiditate nō reducit ꝓssio ⁊ ē lene cui⁹ quātitatez nō alterat ꝓssio facta cā occultatiōis: ⁊ ē colo: ei⁹ colo: corpozis. Et qđ ē ex vētositate ē leui⁹ ⁊ min⁹ expellēs ꝛ illud qđ ē ab hūiditate ⁊ ē ei son⁹ tympani ⁊ vox ⁊ qđ ē ex san. ē sanguinei colozis ⁊ nigri. Et qđ ē ex natiuitate carnis aut duritie ē graue duz cui⁹ occultatio non ē sicut occultatio aliozum.

¶ Capitulum. xi. de cura.

Hd illud qđ ē ex aptiōe vene pulsatil ⁊ non pulsatil aut vētositate curādū nō oz te laborare. q⁹ si laboz auerīs ad illud cōseqūtur te ut labozes ad incidēdū ⁊ suēdū. Reliquoz autē curatio ē ut facias egrū sugere ⁊ ꝓcipias ei ut extendat ventrē suū: ⁊ retineat anhelitū suū tādiu donec appeat augmētū. Cū ergo appuerit faci circuitu e⁹ circulū ut sit distinctū: deinde resupina eū nō sup circulū post sepationē ei⁹ cū vncino. Et fac aptionē su p mirach solū ita ut nō accipias qđ sub ipso ē: ⁊ intromitte i eo acū cū filo talē ut nō obuiet corpi sub ipso: deinde pfoza tali pfozatiōe ut discoopiat ab eo qđ ē sub mirach solū. Si ergo ē sub co itestinū expelle itestinū ad inferioza. ⁊ si ē zirbū extēde ipm ⁊ incide lacertū: deinde sue loci diruptū cū fil' oppositis duris extensis ad iuicē ⁊ stringe ipm sup alchati ⁊ sue eū ⁊ dimitte filis. iij. capita ꝓsiderando ut cadat ad lacertū ⁊ ꝓsolida residuū ⁊ stude ut ꝓsolides ita ut pfūde remaneat ⁊ nō accedēs ad exteriora ita ut sit nō sedū. Vētosi autē regimē itey est albezel ⁊ calsio ⁊ solutio p⁹ illud ꝑm modū q dict ē.

¶ Ca. xij. de gibbositate ⁊ vētositate gibbositatis.

Jbbositas ē remotio ꝑpdulū: aut ad interiora dorsi aut ad aſtriozē ptē. Et ē gibbositas anteriozis quā qdā noiant arcuationem. Et qñ accidit cū cōitate ossiū cassi noiat ꝓcauatio ⁊ arcuatio: aut ad exteriora dorsi ē gibbositas posteriozis. aut ad lat⁹: ⁊ dī ꝓtozsio. Et cāe ei⁹ aut sūt ꝓmitiue sicut pcussio aut casus: ⁊ q̄ currūt cursu eoz. Aut ꝯcopere ex hūiditate aquosa salsa lubaficatiua mollificās ligamēta: aut hūiditate limosa: ⁊ q̄ fit ꝑim ab hūiditate salsa est tozsio: aut ad anteriora: aut posteriora. Et qñq; fit gibbositas ꝓpter vētositatē aliquā pcutiētem faciētē gibbositatez. Aut apostema aut exturā extēdētem tunicas in pte sua: ⁊ multotiens declarat apostema p san. egrediētē cū solutiōe ventris significātem maturationē apostematis ⁊ ei⁹ eruptionē: ⁊ multotiēs est illud apostema durum. Et qñq; fit ꝓpt spasmū ligamētoz ⁊ ē pauci casus velocis interfectiōis. Et totū illud aut ē cā cōitatis ꝑpdulū ꝑim numero ⁊ ꝑm gradationē: aut nō est ita. Et gibbositas qdē ⁊ ꝓpe illa q̄ est ad interiora constringat locū sup pulmonē: ꝙre facit accidere malitiam anhelit⁹. Et qñ accidit i infāte, phibet pectus incidere i dilatatione ⁊ amplificatiōe sui q̄ re diuersi f cāt mēbza anhelit⁹ nocumēta ꝓstringentia sup ea anhelitū: ⁊ ꝓpter illud dicit Hy. cui aduenit gibbositas ex asmate aut tussi anteq̄ expuat ipse morit. et illud ideo qñ significat ꝑmutationē materiei faciētis eas ambas ad spōdiles. Et facit accidē in eis exitura fortē appentē euenientē a mā grossā. ⁊ si nō eēt ei⁹ egritudo non accidēt ab ea gibbositas: ⁊ qñ ita sit nō fit ꝓpatio pectoris ut dilatet pulmo: ꝙre retinet anhelit⁹: imo oz ut mal⁹ fiat anhelit⁹ ⁊ pducat ad pditionē. ⁊ infātib⁹ qdē accidit gibbositas ⁊ vētositas gibbositatis qñ cibant añ hozā qui obrez igrossant hūores ⁊ declināt ad spōdiles ⁊ subtiliant crura hīs tis gibbositatē. ꝓpt illd qđ facē gibbositas de opilatione quozūdā meatuū ⁊ vie in q̄ penetrat cib⁹.

¶ Capitulum. xiij. de signis.

Jgna facte a causis ꝑmitiuis sūt caꝰ eay. Et sig̃ facte ab hūiditate ē signū formę ⁊ tact⁹: ⁊ q⁹ loc⁹ pay. ersiccat oleū cū quo inūgit: ⁊ tarditas ei⁹ i ersiccādo ipm ⁊ añcessio ē regis hūiditatis. Et signū facte ab apate ē tact⁹ loci ⁊ doloz ei⁹ pūgitiu⁹, ꝓpe ⁊ se. hūti eā añcedētes. Et signū facte a siccitate ē significatio siccitatis corpis ⁊ tollerā: ⁊ ia se. acutaz ⁊ euacuationū ⁊ velocitas exsiccationis olei ⁊ vehemētia ipsi⁹ siccitatis.

¶ Cap. xiij. de cura gibbositatis ⁊ vētositatis faciētis ventositatem.

Humide qdē ⁊ sicce curatio ē cura palysis ⁊ spasmi hūidi ⁊ spasmi sicci i necessitate euacuatōis ⁊ dimissiōis ei⁹ ⁊ q̄litate administrādi empla ⁊ embzocas ⁊ q̄ sf fūa. Et canō medicia ei⁹ q̄ nō ē cū siccitate ē ut sint stiptice ut stringāt ligamēta q̄ mollificata sūt quiobrē inclinate sūt spōdiles: ⁊ calefactie ut ꝓfortēt ea: ⁊ resolutiue ut ꝓstrigā t hūiditates mollificātes aut adūnātes ad mollificādū. nā cū cadit sufficiētia sf stiptica polē ē ut ꝓfortēt ligamēta. vez cū si resolui mā ptrāsit ut ꝑmutet ad mēbz aliud. Et empl̄z qdē ꝑmutat ad pedes ⁊ fac i

eis accidē palysiz ꝛ silia ℈ mãz in subtilitate ꝛ grossitudie sua ꝛ ℈ pmixtóez ei⁹ ex bibitóe aut iusione paulat im facta. et cum añcedit mũdificató non est mahũ vti stipticis. Et qñqz aggregãt stipticitas ꝛ calefactio ꝛ resolutio in re vna sic aggregant i nuce cupressi ꝛ foliis ei⁹ ꝛ foliis lauri ꝛ calamo aromatico ꝛ alusiniati ꝛ enula. Et qñqz cõponit medicia ex stipticis frigida sicut rosa ꝛ acatia ꝛ balaustius cũ calidi ꝛ calefaciẽtib⁹ sicut bacca lauri ꝛ castorco et foliis oleandri ꝛ acoro. ¶ Olea vo ꝓ serentia eiꝰ q̃ est humida sũt olea rez calidaz stipticaz sicut cupressi ꝛ oleũ rute: ꝛ indiget emplis habẽtibus medicinas resolutiuas fortis resolutóis sicut sũt folia oleadri ꝛ acorus ꝛ castorcũ ꝛ ruta. Et ex oleis oleũ de ruta ꝛ oleũ de castoreo ꝛ oleũ ò piretro ꝛ eusorbio factũ ℈ hũc moduz disrũpat piper ꝛ castorcũ ꝛ piretrũ ꝛ pulpa collogntide ꝛ eusorbiũ ꝛ assa i oleo rutino ita vt ꝑ. ℥ .i. medicinaz sumat. ℥ .i. oleꝰ deinde mozetur sub sole et colet post duas hebdomodas ꝛ remouẽt sup ipsuz medicie ꝛ fiat illud mltoties ad minus octies et ad minist̃ medicamẽ forte ad illã q̃ est ex ꝑtitate et ad vẽtosaz: ℞. saunia ꝛ sehaz tãmoniacũ ꝛ nuc. cupressi ꝛ piretrũ sãsucũ, ꝛ corduméni ꝛ sgnãtũ ꝛ cassiaz ò coquãt cũ aqua decoctóe optia ꝛ fũdat ò super de oleo ℈ũ é aque medictas ꝛ ò coquãtur ꝛ iteret aliquoties ꝛ ꝓiciatur i eo castorcũ ꝛ eusorbiũ ꝛ sauina cõtrita ꝛ admistretur. et in ipso qdẽ é ꝓfortano mẽbri ꝛ carminató vẽtositatis ꝛ resolutio hũitatiũ extranea ꝛ grossaz. Empl̃z ad gibbositatẽ ex vẽtositate: ℞. storacis ligde ꝛ costi ꝛ calami aromatici ꝛ sauie omniũ añ. ℥ .i. eusorbiũ .ʒ .i. . olei nardi quãtũ necesse est. ¶ Apose aũt cura é cura apatis difficilis maturatóis ꝛ eruptóis ꝛ resolutóis ꝓpter apatib⁹ duris Rememoratõ, emplo⁹ ad gibbositatẽ hũidaz epl̃z bonũ, Sumãtur acor⁹ ꝛ enula decoquãt in aqua cupressi ꝛ eplastret ex eis loc⁹. Emplastrũ conferens humide ꝛ vẽtose ex eis sit: Sumant enula ꝛ sauina ꝛ acor⁹ ꝛ coq̃tur in vino donec in ò coctióe dissoluãtur ꝛ dissoluat cũ eis bdellio donec fiat sicut vnguẽtũ ꝛ admistret. Et quãdo nõ valẽt curatiões cũ eis q̃ bibũtur ꝛ emplis aut fumilib⁹ admistret, cauterijs vt remoueatur mollificató ꝛ idurẽt locus.

¶ C. xv. de varicibus.

Gstdilatio venaz i crure ꝛ pede ꝓp multitudinẽ eius qõ defecẽdit ad eas ex san. Et plim sã. é melicũ. ꝛ qñqz è sã. mũd⁹ ñ melãcolic⁹. Et qñqz è san. grossus phlatic⁹. ꝛ quocũqz mõ sit è sãguis in quo nõ è putrefactio: ꝛ si nõ saluabit cũ eis pes ab vlceratióe ꝛ apatib⁹ malignis. Et plim qdẽ accidũt cursorib⁹ ꝛ viatorib⁹ ꝛ onera portãtib⁹ ꝛ corã regib⁹ astãtib⁹. Et multoties accidũt ꝓpt egritudines acutas: qñ expellit materia illic in ill̃ q ex ꝑdictis ad, eas sũt ꝓparati. Et qñqz accidũt incipiendo sicut accidunt dolores iuncturaruz incipiendo. Et habentib⁹ splenem ex predictis multoties. ꝛ iste varices nõ suscipiunt curationẽ. Et quandoqz incidũtur ꝛ accidit ex incisione eaz extensio mẽbri ꝓpter ꝓiuationem deferentiũ nutrimẽtum. Et accidunt in illis q̃ ex eis sunt melãcolice cũ incidãtur et ꝓhibentur egritudines melãcolice ex melãcolia. cũ aũt est san. mundus ꝛ eradicant aut auferũtur nec timetur qõ accidat melãcolia. Et multoties qdem putrefit illud quod est in varicibus ꝛ perducit ad vlcera. ¶ Lapi. xvi. de elephantia.

Gst additio i pedib⁹ ℈ modũ qui accidit in venis varicũ: q̃ ingrossat pedẽ cuz eq̃litate sua. Et quãdoqz sit ꝓp hũorẽ mmelicũ ꝛ illud qõ ẽ plim. Et quãdoqz fit ꝓpter hũorẽ phlaticũ grossũ. ꝛ quãdoqz accit ex cãis ex qb⁹ accidũt varices, et ex san. bono cũ plurimũ descẽdit: aut nutrit̃ co pes nutrimẽto aliquo: aut ẽ in ꝑmis rubeus: deinde niger. ꝛ cã ei⁹ est vehemẽtia replonis ꝛ etiaz debilitas mẽbri, ꝓpter multitudinẽ caliditaꝭ ꝛ vehemẽtiã attractóis ei⁹ ꝓp vehemẽtiã calitatis iflãmate ex motu ꝛ adiuuãt ad illud dispões adiuuãtes ad varices.

Capitulũ .xvij. de signis.

Discernit vnaq̃qz ex suo sili ꝑ colorẽ ꝛ regimẽ antecedẽs. Et melica est ẽuis tendẽs ad caliditatẽ. ꝛ illa q̃ est rubea ẽ magis icolumis q̃ nigra. Et phlatica ẽ ad lenitatẽ ò cliuis. Et qñqz festinat melica ad scissiõez ꝛ vlcerationẽ. Et sãgui. nots est. ¶ La. xviij ò cura varicũ ꝛ elephãtie.

Elephãtia qdẽ maligna est q̃ paz sanat. Et optz vt dimittat cũ dispõe sua si non addit. Ad si puẽit ad vlcratióez ꝛ timet cõzosio ñ est aliquid nisi ut icidat radicitus. Cũ ergo succurrit̃ ci in ꝓncipio sui ꝓssibile ẽ ut ꝓhibeat cũ euacuatióib⁹ ꝛ ꝑpe cũ vomitu laboriosso ꝛ cuz eo qõ extrahit phla ꝛ melã: ꝛ phlomia si idiget ea: deinde ad mistrẽt stiptica sup pedẽ. Cũ aũt ꝓsumat paz spat ꝙ ꝓhibeat. Et si speraꝛ scias ꝙ sũma curatiõis sperate hui⁹ egritudis ẽ assiduatio i curatiõe ꝛ admistratio resoluctiũ fortiũ. ꝛ d̃ ꝙ alkitran cõfert ei iuscatuz ꝛ limtũ. ¶ Regimẽ vo varicum ẽ quoniã oz ut euacuet corꝓ ex venis manus: ꝛ eũent melia ꝛ humores grossi ꝛ rectificet reg mẽ: ꝛ deuitet oẽ ingrossatiuũ ꝛ deuitet mlos laboriosos ꝛ stationẽ longaz deinde pueni ad istas venas: q̃re phloma eas ꝛ extrahe totũ qõ in eis ẽ de san. melico ꝛ sac phlomã in fine saphene: deide assidue fac in oi pauco mũdificatõz corpis cũ eis q̃ sũt sic hiera picra cũ aliq̃ntulo lapis lazuli: ꝛ assiduet sup eã q̃ntũ pole ẽ. Et assiduet potũ epithimi i aq̃ calei ꝛ dimittat motũ oino ꝛ vtaꝭ ligatura, sup pedes cũ istitis ab iferiori pte ad supiorẽ. ſ. calcaneo vsq̃ ad genu. ꝛ cũ hoc admistra epithimata stiptica ꝛ ꝑpe ꝓmũdificatõez cũ phlomia ex manib⁹ ꝛ pedib⁹ ꝛ venis ipsis ꝛ cinerẽ caul aut oleũ de oliuis puluerizata desup tamarisco ꝛ lupinos decoctos epithimãdo ꝛ ẽbrocãdo cũ ags e⁹ ꝛ fim⁹ capraz ꝛ faria fenu greci ꝛ se. raphani ꝛ se. rute sũt h⁹ generis etiã. ꝙ si ũvalz aliqd nisi icisio scide carnẽ ꝛ fac apparẽ vitẽ ꝛ scide eas i lõgitudie sua ꝛ caue ne scindas eas latitudinaliter aut ex transuersio q̃re fugiãt ꝛ noceant. Cũqz feceris illud extrahe totũ qõ in eis est ex san. ꝛ oportz vt facias currẽ ex eis illõ qõ pole ẽ currẽ. Deinde mũdifices illõ sicẽdo i

lōgitudine. Et qñq extrahūtur cū acu ⁊ incidūtur penitus ⁊ oz tūc vt eradicētur ⁊ si nocebūt. ⁊ melioz extractio ē cū cauterio. Cauteriū ei melⁱ ē cū incisio ⁊ nō lz vt extrahātur nisi rubee nō nigre: in nigris vero fiat illud qđ descripsimⁱ pⁿ de mūdificatiōe. ⁊ qñq accidit vt nō sanet vlcus dū nō ad vltimuz p uenitur in mūdificatione ⁊ nō cucurrerūt adhuc humores melici ⁊ grossi. Et oz pⁿ icisionē ⁊ ēcutōez ⁊ cauteriū vt deuiteť illud qđ generat hūozem melicū ⁊ assiduet mūdificatōem corpis ita vt nō generetur superfluitas melica: quare fiat reuersio egritudinis si fuerit materie iter ad ipsaz nō strictū ⁊ moueatur qđ fuerit cōsueti motus a pedibⁱ ad mēbra que sub limiora sūt cuius i aptiōe et scissiōe sit timor. ⁊ quā do non expellit ad mēbra vilⁱ pueit ad mēbra sub limiora: quāobrē rectⁱ est vt nō apiat neqz fiat i eis aliquid nisi post mūdificatōem vltimā. ⁊ forsitasse assimilātur nodi elephātie quare errat in eis. verū no dicitangūtur cū ferro: lz elephātia est sicut dixim⁹.

¶ Tractatus scdus de doloribⁱ hoz mēbrorum.

La.i. de dolore dorsi.

Dolor dorsi fit i lacertis ⁊ corpdis itrinsecis ⁊ extrinsecis clausis cū dorso. ⁊ qlit cūqz sit aut accidit ꝓpter frigus cōplexiōis ⁊ phlatis crudi: aut ꝓpter multitudinē exercitij vel laboris. aut ꝓpter multitudinē coitus. ⁊ qñq fit ꝓpter cās gibbositatis cū nondū cōfirmata ē. aut ꝓpter cōitatē quozūdā viscerū sicut fit ꝓpter debilitatē renū ⁊ matiē eoz ⁊ ꝓpter repletōem vehemētez vene magne posite sup dorsū: aut ꝓpter cām apatis. aut vulⁿi cāna pulmōis. ⁊ qñq fit i medio dorsi. ⁊ qñq fit ꝓpter cōitatē mūcis sicut fit cū appropiquat descensus mēstruoz aut prefocatio mūcis. ⁊ cū sūt signa ptis dolor fit dorsi. ⁊ iterū qñq ē ex lignis crūis.

La.ij. de signis

Lux quidem qui est ex frigore ⁊ qui ē ex crudo humore deābulatio ⁊ exercitiuz se dāt fz plin. ⁊ ē eius inceptio paulatim. et qñz sentit cū eo frigⁿ. Et fām a labore ⁊ onē rei graūātⁱ ⁊ silibⁱ ⁊ a coitu significat aūcessio rei illⁱ. Et factus cā renū ē apud alchati ⁊ debilitat cū eo desideriū cocūdi. ⁊ fit cū vna cāruz renū nota rū. Et fām cā calitatis pure significāt inflāmatio ⁊ mozdicatio cū lenitate ⁊ pulsatōis ꝓuatōe. Et factum cā replōnis venarū significāt extēsio doloris i dorso cū calitate ⁊ inflāmatio ⁊ pulsatio ⁊ replo corpis. Et factū ꝓpt cās gibbositatis significāt ea q̄ docuimⁿ in capitulo ciⁿ. Et dolores quidē dorsi: aut egent incuruatione aut erectōe. Et indigētes icuruatōe sūt illi i quibⁱ ē cā spasmus ex apate dorsi: aut alīs ex cāis gibbositatis. Et indigētes erectōe sūt illi in quibⁱ nō ē necessariū q̄ diuersificet reductōem anhelit⁹ ex incolūitate lacertoz a reclinatōe retro ⁊ incuruatōe a nō faciētibⁱ dolorē. Et cū manⁱ inuenit dolorē tūc cā ē in dorso: ⁊ nō inuenit tunc cā est in ventre.

La.iij. de cura doloris dorsi.

Oportet vt redeas in ea ad curatiōes dolorum iuncturarum quas dicemus ⁊ curationes gibbositatis ⁊ vēbositatis faciētis gibbositatē: nam via vna ē. Frigidⁱ vo inquātū ē frigidⁱ oz vt curetur cū ebibitis ⁊ emplis ⁊ vnctiōibⁱ predictis in capteritis. ⁊ inquātū est illic cruditⁱ hūoz oz vt fiat eūo cū eis q̄ sūt sicut hiera ꝺ pulpa colloquintide ⁊ pillule fetide. Et factⁿ a labore ⁊ silibⁱ oz vt curet cū cibo bono ⁊ vnctiōibⁱ tpatis ⁊ oleis tepidis. Et fci a coitu cura ē cura eius q debilitatⁱ ē a coitu. Et facti cā renuz curatio ē cura debilitatis renū. Et facti cā replonis venarū plime cura ē phlomia ex curuatura genu ét ipsa eni in dispositōe sedat eū ⁊ ꝓpter cū cōsequunt inunctōes ex oleo ros. ⁊ silibⁱ. Et facti cā gibbositatis curō ē cura gibbositatis: ⁊ qñ plin eiⁿ qđ accidit ex dolore dorsi nō accidit nisi ꝓpter frigⁿ: aut ꝓpt debilitatē renū tūc oz vt sit plin curōis ex pte eoruz. Et nos quidē tā cōpleuimⁿ sermonē in curōe renū. Et cōpleuimⁿ iterū sermonē in calefactōe dorsi i cagibbositatis. Verū de curōibⁱ ꝓpriis doloz dorsi frōz ē administratio olei de euforbio solⁱ. Et de potōibus exptis ad ipsū ē tyriaca diatesseron: Aut oleū de kerua cū aqua apij. Et vt bibat infusionē ciceris nigri ⁊ acori multotiēs cū quatuoz. z. butiri et z. i. mellis. ⁊ vtak hoc. xiij. diebus. ⁊ comestio aspagozū ⁊ assiduatio eius est iuuatiua valde. Et pillule soluentes hūtes hūc dolorē q̄ sunt frigide ꝓpriōis sūt pillule fetide. Empla vo sūt hoc mō nā emplato cū oleādro sanat eū q antiquⁿ ē. Et ēplatio cū eis q̄ sūt sic oppopōacū ⁊ bdelliū ⁊ bapinū ⁊ cenula ⁊ āmoniacū ⁊ castoreū ⁊ euforbiū sigillati ⁊ compositio cū oleo laurino ⁊ oleo rutino ⁊ oleo de storace ⁊ oleo de kerua iuuatiua est valde. Et de vnguētis sunt oleum de euforbio ⁊ oleū de costo. ⁊ oleo de lilio inest ꝓpietas mirabilis. ⁊ melⁿ quidē est vt calefiat dorsum in primis fricando cū panno aspero: deinde ungatur cōprimendo. La.iiij. de doloze ilij.

Est primus huic ca. ⁊ plin eius est vētosⁿ phlaticus. ⁊ appropinquat ei cura eius. Et de curatione propria ei est vt sumātur fenugreci ⁊ granoz arasced ⁊ se. apij ⁊ ameno. ⁊ 33. ⁊ cinamoma partes equales: serapini quantum omnia: fiant ex eis pillule ⁊ auellane ⁊ administrentur. Quod si fuerit ꝓpter apostema in mēbro aut in eo quod cōcat ei tunc curatio eius est alla cura. Et parum quidem fit ꝓpter malitiā complexiōis calide licce aut cum materia nisi fm semitā cōitatis mēbrorū vrine ⁊ intestinoz. Et signum ⁊ cura in hoc manifesta sunt. La.v. de doloribus iuncturarū ⁊ eis que cōmunicant podagre ⁊ sciatice ⁊ alīs.

Caula patiens in his egritudinibⁱ ē membrum suscipiens. ⁊ causa efficiēs sunt cōplexiones ⁊ materie male. ⁊ cā instrumentalis est dilatatio meatuū naturaliū accidentalis: et aut ex creatione: aut euentu complexionū non naturalium quas accidere facit motus ⁊ vacuitas ⁊ raritas accidentalis: Aut ꝓpter creationem sicut est in carnibus glandosis. Amplius distinguam vnamquāqz harum diuisionū distinctione aliqua.

Mēbr ita q̄ suscipiēs ē cā vt eueniāt iste egritudies Aut ꝓpt debilitatē sui ꝓpt malitiā cōplexiōis cō firmate ⁊ ꝑpe frigide. Aut ꝓpt debilitatē sui in crea tione sua nō ex pte cōplexionis. Aut ꝓpt vehemen tiā caliditatis ⁊ ꝑpe cū accidit p motū ⁊ p dolores et p cās extrinsecas lz hec diuisio nō sit lōginq̄ a di uisione ꝓxonali. Aut casu sui sūt sub mēbris aliis: et vbi ad ipm currunt medicie p naturā ⁊ ꝓpt hoc multiplicāt i pedib⁹ ⁊ anchis. Cā ät efficiēs aut ē cō plexio co:pis toti⁹ aut i mēbro ꝓncipali inflāmās aut infrigidās cōgelās aut exliccās stringēs ⁊ ꝑpe cū ei cōmiscet humiditas exīnea. Māe vo aut sūt san. singlaris: aut sā. phlatic⁹: aut sā. choleric⁹: aut san. melic⁹: aut ē phlā singulare: aut vehemētia cru di: aut singularis: aut humor cōpositꝰ ex phlegma te ⁊ cholera: aut aligd ex genere cholere: aut vētosi tas irretiua. Et plīm gdē sit a phlate cū cholera: de inde a crudo: deinde a sā. postea a colera ⁊ raro fit a melia. Et cause diuisionū huⁱ⁹ sūt cause q̄dā ꝓteri te ⁊ catarri. Et cozize sūt ex causis ei⁹. Et cūratio co lice ꝑm hunc modū in quo ꝓfortāt intestina ⁊ expel lūt sup fluitates ꝓsuetas ⁊ nō suscipiūt eas: q̄re expel lunt ad extremitates. Et de causis ei⁹ ite sūt cibi ge nerātes gen⁹ faciēs euenire dolorē illū mēz. ⁊ pau citas digestionis ⁊ trāqllitas ⁊ ges ⁊ dimissio exer citij: ⁊ cott⁹ plīm⁹: ⁊ freq̄ntia ebrietatis: ⁊ retētio eūa tionū ꝓsuetaꝝ san. mēstrui ⁊ alioꝝ ⁊ ani de illis quo rum iam cōsuetudo cucurrit ex phlobotomia: aut solutōne vētris ⁊ est dimissa. Et ite exercitiū sup re plctionē ⁊ coitus sup repletionē ⁊ cibū ⁊ vinū plīm in iciunio ante cibū ipm nāq̄ ledit neruos. Et hu mores crudi cū retinēt in corpe: deinde nō euacuā tur p naturā in egestione ⁊ vrina neq̄ p arteꝛ: nō est lōginquū gn euenire faciāt dolores iuncturaꝝ si ex pellant ad eas ptes si remāserit ⁊ putrefiant. Cū ät nā expellit eos in egestiōe ⁊ vrina tūc inuenis cum eis vrinā grossā semp nō subtilē crudā q̄re tūc fortī tan fit securitas ab eoꝝ malitia. q̄ si ita nō fuerit erit vnū eoꝝ q̄ dixim⁹. Et si adiuuerit ad has materias crudas mot⁹ iucturaꝝ laboriosus: aut ꝑcussio: aut casus: aut addiderint in debilitate vtrūq̄ ira ⁊ vigi lie debilitantes vtutes ⁊ trahētes malias ad ipm et fiant penetrātes sua ꝑpetate eueniēt dolores iūctu rarū. Et hoꝝ q̄dē humor plīm ē superfluitas dige stiōis secūde ⁊ tertie. Et aptiores ad hoc vt in eis multiplicenf ista sūt senes. Et hūtes egritudies chro nicas. Et qualescētes cū nō regunt cū rectificatōne Et illud ideo q̄n eoꝝ vtutes debilitant a digestiōe bona ⁊ ꝑpe cū sunt curati cū sedatōe absq̄ euacua tione sufficiēti expulsione vltia. Et nō gd multiplicāt dolores io iucturis nisi q̄n ipse sūt magis vacue ꝙ relq̄ mēbra ⁊ plis mot⁹ ⁊ debiliozis cōplexionis ⁊ frigidiozis. Et sit⁹ eaꝝ in extremitatib⁹ ē lōginqu⁹ a regie ꝑmo. Et multotiēs gd inuiscāt mē intra iūctu ras ⁊ fūt sic gypsū ⁊ ꝑpe q̄ ex eis sūt crude. Et multo tiēs oriſ super iūcturas eoꝝ caro ⁊ ꝑpe iter digitos q̄re ꝓtozq̄nt digiti ⁊ pstringunt ⁊ fit dolor fortis q̄nq̄ et sedat q̄nq̄. Et plīm gd huⁱ⁹ non fit nisi in hūtib⁹ ꝓpriones calidas. Et plīm gdē oriſ caro cū mā ē san guinea. Et plīm gdē illi cui accidūt dolores iūctu rarū accidit in primis podagra. Et dolores gdē iūcturaꝝ sūt ex sūma egritudinū q̄ hereditant plīm qñ ſoma ē fm cōplexionē generātis. Et multotiēs quidē fit curatio doloris iūcturaꝝ ⁊ fortatio earū et expulsio materieꝝ ab eis cā ad pnit em: qñ ille su perfluitates que ꝓsuete sunt supfluere ⁊ puenire ad iuncturas ⁊ puenūt ad mēbra principalia ⁊ si non trahunt ad iūcturas currūt alibi facientes cadē ha bentē eas in timore. Et aptiora tēpora ad hoc vt in eis eueniant dolores iuncturarū ⁊ podagra sūt ver ꝓpter motū san. ⁊ humoꝝ in eo. Et autūnus ꝓpter malitiam humoris ⁊ digestionis ⁊ antecel sionē dilatatōis pozoꝝ i estate ⁊ ex caloꝛe q̄ fozti fit in die. ⁊ cū succurritur doloribus iuncturarū in pri mis cū apparēt fit eoꝝ cura facilis. q̄ si ꝓfirmetur et ꝓsuescant ꝑpe illi q̄ generati sunt ex humoꝝib⁹ di uersis nō curāt. Et q̄ apparēt varices in hūtib⁹ dolorē iūcturarū ⁊ podagrā est eoꝝ sanatio p eas. ⁊ de hūtib⁹ dolorē iūcturarū q̄dā sunt q̄ sibi supueni re eos faciūt ꝓpter malitiā sui regimis. Et de illis sunt sup quos euenire facit eos corruptio formē mē broꝝ eoꝝ ⁊ dilatatio meatuuꝝ venaꝝ eoꝝ ⁊ gnātio humoꝝ maloꝝ in ipsis ꝓpt malitiā cōplexionis mēbroꝝ radicaliū. Et q̄q̄ cōmouent dolores iū cturaꝝ in febrib⁹ ⁊ eoꝝ eleuatio sic ipi q̄q̄ eueniūt in febrib⁹. Sciatica vo ē de sūma dolorus iūctu rarū ⁊ est dolor q̄ incipit a iūctura anche ⁊ descēdit retro ad coxā ⁊ q̄q̄ extēdit vsq̄ ad genu ⁊ ad cal caneū. Et q̄nto pl⁹ plógat spaciū ei⁹ addit ei⁹ descē sio ⁊ fm materiā in paucitate ⁊ multitudine sua. Et q̄q̄ ꝓtēdit vsq̄ ad digitos ⁊ extenuant ex eo pes et coxa ⁊ in fine ei⁹ delectat cōpressione ⁊ deambula tione pauca sup extremitates duoꝝ digitoꝝ ⁊ fit ei difficil incuruatio ⁊ eq̄tio erectōis. ⁊ q̄q̄ soluit in ea natura ⁊ iuuat p id. Et q̄q̄ pducit ad dislocatō nē extremitatis coxe ei⁹ ⁊ ē geminatū fm vītatē. do lor vo anche ⁊ ē ille in quo ē dolor fix⁹ in ancha q̄ nō descēdit nisi cū pmutat ad sciaticā multotiēs acci dit aut ex debilitate ꝙsequte a cāpsessionis sup durā et cā pcussionis ꝙsequte eā ⁊ cā assiduatōis egtādi: et sunt cause cinsille cause: verum plurimum fit ab humore crudo. Et multotiēs pmutatur a dolorib⁹ mficis chronicis ⁊ remanētib⁹ tpe lōgo ita vt sint. x mēses. ⁊ q̄q̄ fit a malis calidis ⁊ pmixtis etiā: ⁊ a repletione venaꝝ anche ex san. ⁊ ab aſatib⁹ intrise cis in ꝓfunditate locoꝝ. verūtū nō apparēt ꝓpt ꝓ fūditatē suā sic appent aſata reliq̄ iūcturaꝝ. Et dz q̄ habz dolorē anche ⁊ appet in coxa ei⁹ rubedove hemēs q̄ntitate triū digitoꝝ nō faciēs ei dolorē: et accidit in ea pruritꝰ vehemēs ⁊ desiderat olera mo riet in. xxv. Et omne gdē mēbroꝝ in quo ē dolor iūcture macrescit ⁊ extenuat. Et dolores gdē iūctu rarū q̄ sūt ꝓter sciaticā ⁊ podagrā cū curant ⁊ eradi cantur eoꝝ mē nō redeunt velociter. Sciatica vero et podagra cum curantur ⁊ eradicantur earum ma terie sunt ex eis q̄ redeunt velociter q̄libz ex cā ⁊ illō

ip:op ℓsitū mēbꝝ. Et iste gdē egritudies sūt ex eis q̄ hereditant ꝛ ꝑpe podagra. Et matia gdē sciatice plīm ē in ūctura ꝛ pcedit ex ea in neruo lato: ꝛ cum dolet pcipak effusio matiex ex toto corpe desup ad ipsā ꝓter matias coartatas in ꝓncipio rei. Et q̄ñq̄ accidit vt nō sit in ūctura imo in neruo lato. Et mlt̄ toties gdē multiplicat hūiditas musculosa in pixide q̄re mollificat ligamentū q̄ est inf additamentū et pixidē. q̄ob̄ē dislocat anchya. ꝛ ante illō accidit dispositio inē firmitudinē ꝛ dislocationē ꝛ est vt sit velocis exu⁹ ꝛ velocis redit⁹ ingeta valde Et sciatica quidem est de vehemētioꝛib⁹ doloꝛib⁹ ūcturaꝝ. ꝛ cauterū securitatē facit ei⁹. ¶ Podogra ·ō ex sūma doloꝛū ūcturaꝝ existēs q̄ñq̄ incipit a digitis. ſ. a pollicibus. ꝛ q̄ñq̄ incipit a calcaneo. Et q̄ñq̄ incipit ex lateribus pedis. Et q̄ñq̄ icipit a latera ei⁹: deinde cōticat. Et q̄ñq̄ elcuak ad coxam. Et q̄ñq̄ apak ꝛ videt vt nō sit illud in coꝛdis ꝛ neruis imo i ligamentis ꝛ coꝛpib⁹ qbus ꝓtinent ūcture defoꝛis fm q̄ dixit H. ꝛ pp hoc nō accidit vt pueniat dispositio podagricoꝛ in doloꝛib⁹ suis apostematib⁹ ipsoꝝ ad spasmū oino. ꝛ ex eis q̄ accidūt hūtib⁹ podagrā ē vt plō gent ossea testiculoꝛ ipoꝛ. ꝛ podagra gdē cholerica attrahit morte subito ꝛ ꝑpe apud regimē plz

¶ La. vi. de signis.

Illud q̄d oportet te cognoscere de causis hā rū egritudinū p signa in ꝓmis est dispositio simplicitatis cōplexionis aut cōpositōis ei⁹ cū mā. Et simplex gdē ei⁹ ē parūper ꝛ raro ꝛ fit in ea doloꝛ sine q̄ñtine ꝛ absq̄ inflatōe ꝛ nō est alteratio coloris neq̄ signū matiei. In matiali vō illud q̄d de ea in ꝓmis oportz te cognoscere est gen⁹ matiei. Et via cognitōis ei⁹ ē aut ex coloꝛe loci aut ex coloꝛe apak ei⁹ cū doloꝛe sicut fit in humoꝛe crudo. Et ex tactu: aut est frigidus: aut calid⁹: aut inflāmat⁹: aut fm cōsuetudinē. aut ex accūtib⁹ doloꝛis an sit cū inflāmatione vehemēti ꝛ pulsatōe: aut cū inflāmatōe eq̄li et tensione: aut cū tēsione tñ: aut ex eis q̄bus iuuak et cū q̄bus sedak doloꝛi nō errat existimatio: tunc enī existimat ꝓpter q̄ frigida sūt ei⁹ puemētia q̄ matia sit calida. ꝛ nō accidit existimatōi ei⁹ vt erret nisi ꝓpter additōes doloꝛis apud infrigidationē inspissātē existimās q̄ matia inspissata sit frigida. Et errat p̄ sedatōes doloꝛis apud resolutionē: ꝛ existimat q̄ matia sit frigida ꝛ ē calida q̄ resolvit ꝛ resoluit ꝛ sedak doloꝛ ei⁹ imo oportet vt ꝑsideres oia illa: aut ex hoꝛa doloꝛis ꝛ additionē ei⁹: aut est in vacuitate et repletōe ꝛ ex dispositōe incipiēte ad apostema ꝛ tarditate i eo aut ꝓuatiōe apatis oino q̄re significat humoꝛes malos subtiles calidos: aut cōpositos: ꝛ sūt inē viscosum ꝛ humoꝛē crudū purū. ꝛ ex dispositōe q̄ñtatis: q̄ntas in materiis subtilib⁹ de qbus possibile ē vt aggreget plīm vice vna est plus. Et q̄ñq̄ cognoscit in plībus hoꝛis ex vrīnis illud q̄d vincit sup ipsam ꝛ ex egestione an vincens sup eā sit cholerica res aut mucosa. ¶ Et cognoscak q̄ñq̄ ex etate ꝛ psuetudine ꝛ ex regimine ꝑcedente in comestis ꝛ cebibilis ꝛ exercitio ꝛ rege ꝛ ex ꝓtrariis eoꝝ ꝛ cōitate complexionis relīq̄ coꝛpis ¶ Et materiā gdē sanguīnēā significat rubedo loci si non est vehemētis ꝓfunditatis aut nō est aut nō apparet adhuc. Et significat ipsam tensio vehemēs ꝛ repullio ꝛ pulsatō ꝛ q̄uitas ꝛ ꝓterītū regimē ꝛ q̄d scik de dispositōib⁹ coꝛpis sanguinei ꝛ fortasse ē coꝛp⁹ grossū arteriosū pingue. Et est in sciatica sāguinea doloꝛ extēsiu⁹ lōgus silis longitudinis quā phlomia stati sedat. Et materiā cholericā significat caliditas vehemēs q̄ ledit tactū cuius parūitate quantitatis in egritudine et parūitate gradinus ꝛ tensionis ꝛ parūitate rubedinis ꝛ declinatione doloris ad illud quod apparet de cute ꝛ tranquillitate ei⁹ ex frigoꝛe ꝛ q̄d ꝓterīt ex regimine ꝛ relique significatōes q̄s dixim⁹. ꝛ dispositionē coꝛpis cholerici ꝛ materiā phlegmaticā significāt q̄ nō alterak color: aut alterak ad plūbeitatē: aut est illic paꝛ inflāmatōis ꝛ adherētia doloris ꝛ puanto signoꝝ sāguinis ꝛ cholere ꝛ q̄ fortis fit incessio doloris in latū. ꝛ q̄ coꝛp⁹ nō est carnosū: imo est adipe plenum: Et significatōes note huⁱ⁹ cōplexionis q̄ ꝓterite sūt Et materiā melancholicā significāt doloris occultatio ꝛ puitas tensionis ꝛ paucitas inuamēti cū curatione ꝛ attenuatio loci: ꝛ nō est in eo mollicies neq̄ claritas coloris. Et q̄ñq̄ tēdit ad tenebꝛositatē ꝛ significant ipsā cōplexio viri ꝛ dispositio splenis ei⁹ et appetitus supflu⁹ ꝛ regimē ipsius ꝓterītū ꝛ reliq̄ significatōes q̄s innuim⁹ in cognitōe cōplexionis melācholice. Materiā vō cholericā significat caliditas vehemēs cū re q̄ est q̄si pruritus cū nocumento vehemēti ab eo in quo est calefactio ꝛ inuamētū ab eo i quo est infrigidatio ꝛ stipticitas q̄dā ¶ Materiam vō vētosam significat tensio vehemēs absq̄ ūtate. Et significāt ipsam pmutatio doloris ꝛ regimē vētositatis generatiuū. Matias aūt pmixtas significant tensio vehemēs ꝛ paucitas inuamēti cum curatōib⁹ calidis ꝛ frigidis ꝛ diuersitas hoꝛaꝝ in q̄bus iuuak. Iuuak enī aliq̄ medicina vna hoꝛa ꝛ hora alia cū ea q̄ illi ꝓtraria est ¶ Et plīm quidez accidit hoc accūs coꝛpibus calide cōplexionis aut choleri ce nature q̄ vtunt regimine infrigidante humectāte generatiuo phlas ꝛ hūoris crudi ex cibis ꝛ motib⁹ sup repletionē q̄re pmiscenk duo humoꝛes ꝛ expellit ex eis qd grossū ē. ꝑpter q̄ submerlit ipz subtile sāguineū ꝛ cholicū ad ūcturas. ꝛ hoꝛ qd plz iuuāt et gescunt doloꝛes p cōpressionē subtilē cū manib⁹ plib⁹ q̄ñ hūoꝛ rsolvit ꝛ maturat p eā ꝛ iuuāt cū vnctōib⁹ tēpate calitatis cū gete. Mdoꝛ. n. phibzis maturatōe ¶ La. vij. ō curatōib⁹ doloꝝ ūcturaꝝ ꝛ poQ Um ꝓgnoscit q̄ cā ē pplō ¶ dagre ꝛ sciatice simplēx facile ē ipi⁹ fgimē. Mltoties nāq̄ ē iflāmatio pura absq̄ apate: q̄re sufficit pmutatō pplonis. Et mai⁹ quo idiget ē cūatio cholē sil ꝛ san. Et silr q̄ñq̄ ē ꝓgelano ꝛ frig⁹ doloꝛē faciēs: q̄re sufficit pmutatio pplonis. ꝛ mai⁹ quo idiget ē cūatō phlatis vt calefiat sā. Et mltoties gdē ē siccitas exaspans: q̄re necaria ē hūectatio siē scis. ¶ Cū āt cā ē in eis mā: tūc oz vt phibeak q̄d effūdit p attractōes ad ꝓtrariū ꝛ p minoratiōnē ꝛ oportet mēbꝝ vt non

suscipiat ⁊ resoluatur qđ inūctū ē vt p̄uenet: ⁊ redi i oibus illis ad canones vſes. ⁊ si fuerit sanguis aut cū dño san. oportebit vt administres phlomiā ex p te cōtraria. ⁊ si fuerit cōis iuncturis corporis tunc ex vtriſq; ptib⁹ phloma simul: deinde administra vomitū ⁊ ꝑprie cū dolore ē in inferioribus. Vomit⁹. n. magis iuuatiu⁹ est ei quā vētris solutio. deiū administra solutiōem ventris ⁊ incipe a re fortiſi nō, phibz paiuatio maturitatis ⁊ grossitudo materiei quāuis facilis sit incolumtioz ⁊ gradatio cōueniētioz: deiū sequere cū solutiuis mūdificantibus ſm gradatōez. ⁊ sunt de hoib⁹ qui describūt initiū cū faculi post facilē ⁊ sigillant cū fortiſi post maturatōem. ⁊ recti⁹ qui dē ē in hoc si mā est subtilis cholica festiare eū onem cū videtur maturatio: ⁊ si ē grossa nō est malū ꝑmittere qđ eā subtiliet ⁊ maturet ⁊ prepet ipaz ad hoc ut expellat ad ptē cūonis. ⁊ tu iterū alleuia cū solutiōe subtili. Et si mā fuerit cōpolita fac vt solutiuū ⁊ ēplz sint cōpolita lz tū melius sit vt blāde tractet in p̄cipio ⁊ nō fiat phlomia. ¶ Phlomia. n. accrescē facit hūores ⁊ facit eos currere in corpus ⁊ nō extrahit illud qđ ncēe ē vt extrahat. ⁊ siſi nō fiat eū o ⁊ assiduetur aq̄ ordei vſquequo maturatio appeat. Si āt repletō exigit vt fiat expulsio tūc fiat cū eo qđ facit ascellaſ se mel aut bis: ⁊ ex eis que bibūtur sicut aqua endiuie ⁊ solatri cū cassiafistula ⁊ clisterib⁹ ⁊ sunt rectioza. cū aūt declinare incipit tūc nō decline ad illas ⁊ eūa qñ fortaſſe mouebit hūores a locis suis ad egritudinē Et attende crisis melioz eis ē quartusdecim⁹. Et si polē ē vt cessēs ab cūone vſq; ad maturatōnem ⁊ sis contentus embrocis cū aqua frigida ⁊ calida ⁊ tepida ſm canones predictos i. c. embroce fac: ⁊ incipe ab aqua fra. Epithimata vo calida ⁊ narcotica oia sūt nociua. Calida quidē ꝑpter attractōem: lz narcotica ꝑpter cōgelatōem ⁊ cruditatē. Et iterū epithiata infrantia grossū faciūt crudū ⁊ mortificāt subtile: p longāt etiā egritudinē. ⁊ aqua quidē calida nociua est eis qñ hūectat iūcturas: ⁊ oxymel ꝑpter suā acetositatē nō est magni iuuamēti. ⁊ scia fortia sicut senū, qñq; adurūt lupfluitatē ⁊ puertūt eā in lapidē tatē. Cūz cōplexi maturitas tē cūa cū eisq; sunt sic̄ hermodactuli ⁊ buzcidē ⁊ pillule eoz ⁊ intende cū facilitate ⁊ incipe iterū: ⁊ epithia cū eis que sūt sicut herba que nascit in fluuijs ⁊ silia. Et caue ne in potu des ꝛ ſm nis nisi medicinā debilē: qñ ipsa mouet materiā ⁊ nō facit currere aliquid de quo sit curandū: immo fortaſſe subtiliat materias ꝓgelatas alias ⁊ facit eas currere ad mēbz. Expedit ei qui vult sumere medicinam vt summo mane sumat ⁊ tardet cibum: deiū sumat post tres hozas. xx. aūr. panis cū vino ⁊ aqua pauca. ⁊ p⁹. vi. hozas ingrediat balneū ⁊ egrediat deiū cibet cū eo qđ cōuenies ē: deiū administra ꝓuocationē. nā ꝓuocatio desiccat mām doloris iunturarū qñ ipsa sicut scis ē ex lupfluitate digōnis q̄ ē epatis ⁊ venarū ⁊ ꝑprie in podagra calida. Verūtū plures hūiū dolores iūcturarū fros ⁊ ꝑplones humidas nō iuuāt cū solutiōe plima facta potōe ⁊ clisteri. ⁊ cū medicāt cū diureticis sanant. Et de corpibus quidē extenuatis sūt corpa que non tollerāt solutiōem ⁊ ꝓuocatōnem plimā ⁊ generat ex eis i ipsis adustio sāi. Cōsideret ergo oia illa: ⁊ tyriaca iterū in frīs cōfert ⁊ ꝑprie post eūonez. Ipsa. n. mūdificat reliquias materiarū cū facilitate ⁊ resoluit eas ⁊ cōfortat oia mēbra. Repercussio aūt materiei a membro nō oz vt fiat mā existēte fortis effusiōis plime resūptiōis. Illud. n. facit duas res malas quarum vna est qđ facit mām inobediēte ⁊ ē ɔrūi motui ei⁹. ḡre accidit dolō magn⁹: ⁊ cū accit h⁹i tūc cessa ⁊ occupare cū lenificātibus. ⁊ secūda est quoniā fortaſſe cōuertitur ad membra p̄cipalia: quare accidit timor. ⁊ cū materia non est plurima: aut est parue restaurationis tunc non est malū repellere eam in p̄mis cū nō ē ibi sciatica. Nam repercussio in ea retinet materiā in profundo: quare oportet vt fiat paulatiz debiliter: aut dimittatur ⁊ sit occupatio cū eū one.

In fine vero eius oportet vt occuperis in eis que resoluunt et subtiliāt ⁊ extrahūt materiam ex pfundo ad illud qđ apparet saltē cū ventosis cū icisione aut suctōe aut cauterio: ⁊ cū rubificātib⁹ ⁊ vesicātibus p quas currunt materie ⁊ non consolidētur vſq; ad tempus. Et de vesicātibus quidē sūt sicut allea et qđ sit sic̄ mel anacardi: ⁊ p⁹ ipz lac titimalli et cepe ⁊ nō ē lac ficī. ⁊ oz vt admisceat cū absterſiuo ⁊ vesicāte lenitiuū. ⁊ si nō perducit ad lapidcitatē iuncturaz nā vesicatio iterū est sicut resolutio per id quod timetur de ingrossatione: ⁊ cōfert vesicās si misceatur cū resolutiuis ⁊ adipibus ⁊ deuitet frigus. ⁊ nō oportz vt approximent ei resolutiua fortia in p̄ncipio rei ante cūonez quoniā faciūt euenire materias plimas deinde resoluūt subtile earū ⁊ inspissant residuum ⁊ retinebūt ipsam. ⁊ oportet vt obseruet illud ſm plurimū iterū. ⁊ ꝓprie qñ materia ē viscosa aut melica. Cū ergo fortes sūt dolores ⁊ nō tollerant nō est excusatio quin tribuātur sedatiua doloris ebibita ⁊ limita. Epithiata vero sedāt cū subtilitate resolutionis materiei: aut cū stupefactiōe. ⁊ nō administres stupefaciēs nisi apud necessitatē ⁊ mensura illud qđ cedat malitiā sūmā doloris ⁊ vtere eo cū audacia et temeritate plus. Et multotiens confert stupefactio i quātū ingrossat mām, pcedēte: qđ retict. Et scias q̄ rect⁹ est vt pmutatio fiat cū medicis. qñq; eni ē medicina conferēs vni mēbro ⁊ nō alij mēbro. ⁊ qñq; confert in hora: deinde post illud nocet ⁊ mouet dolorem. ⁊ oportet vt dimittat vinum omnino vſquequo sanetur ex eo sanatione integra ⁊ veniant super ipsum quattuor tempora. Et oportet vt dimittat illō cōsuetus ſm gradationem: ⁊ vtatur cū ipsum dimittit diureticis: ⁊ vinū de melle cum diureticis confert eis. ⁊ melicis de hūitibus arterica oz vt rectificetur splen ⁊ euacuetur, eius melia ⁊ humectetur corpus eius ⁊ leniatur cum cibo ⁊ inunctionibus ⁊ similibus ⁊ non assiduetur super ipsum pura resolutio sine lenificatione sicut sciuisti in radicibus vlib⁹. ⁊ oz vt deuitet caro in eo qđ frm est de hac egritudine. q̄ si necessaria fuerit tūc detur caro auis montāe ⁊ lepo-

ris ⁊ gazeli: ⁊ ois caro paucarum supfluitatuz. Et si euenerit dolor in dorso in pmis ⁊ pmutet ad manꝰ tunc phloma ex manu ut egrediat san. ⁊ humor ex parte sue declinatiois.

Capitulum. viij. de solutione eorum.

Oportet ut in eis nō educat solutiōe phla solū: imo cū cholera. nā cū i eis solū phla solutione educit iuuant stati ⁊ redit chole ra ⁊ facit currere ad mēbruz phla vice alia. Et non oz ut sit eoꝝ cathartic⁹ vehemēs caliditatis fortis valde q̄re liq̄fiant hūores ⁊ redeat ad mēbꝝ quātū est illud qd acceptū ē ⁊ multiplicet. Et in hermodactilis gdē creditur eē plm inuamēti ppt q ipsi solu unt stati hūoꝝ frigidū. ⁊ in ipsis ē res alia: qm̄ facit succedere solutiōi stipticitatē ⁊ pfortat q̄re nō ē possibile cū eis ut redeat supfluitates liq̄facte p medicinā qbus nō accidit ut euacuarent ⁊ phibēt iterū illud qd subtiliatū ē p virtutē medicine solutiue currere in meatū. ⁊ hoc ex opatiōe hermodactilo: cū ꝯtū est reliqs solutiuis ⁊ euacuatiuis calidis. ⁊ plura eoꝝ sūt q̄ dilatāt meatꝰ ⁊ dimittūt eos dilatatos. Clerū hermodactili sūt nociui stomacho: q̄re oz ut misceant cū eis q̄ sūt sic pip ⁊. zz. ⁊ cymīnū. ⁊ q̄nq̄ admiscenk ei ea q̄ sūt sic aloes ⁊ scamonea ut pfortet eoꝝ solutio. Et dixerūt qdā q pedi cozuino inest opatio hermodactiloꝝ ⁊ nō est eiꝰ nocē stomacho Et lapis armenꝰ cōfert doloꝝb⁹ iūcturarū. ⁊ de cognitj sūt pillule iuuamēti ⁊ pillule fetide. ⁊ hiera rufi ē magni iuuamēti ad podagrā ⁊ sciaticā. ⁊ grana mi iuuatiua sūt iterū ⁊ grana regis ⁊ buzcidē ⁊ almē zaharagi ⁊ raha calhamen ⁊ centaurea ⁊ collogniti da ⁊ aloes ⁊ scamonea ⁊ vitis alba ⁊ alharmel: ponank cū eis āmoniacū ⁊ sarcocolla ⁊ bdellium ⁊ turbit ⁊ piretrū. Descriptio solutiui cū facilitate. zz. z. i. pipis agarici ambox añ. z. ʒ. medulle cartami pōdus .z.ij. radicis pedis cozuini. z. iij. cuꝰ dosis sit x. ⁊. viij. silīq̄ faciēs ascellare sepnes aut octies. ⁊ iterū cymini carmeni. zz. hermodactiloꝝ oiuz añ. z. i. aloes pōdus. z. ij. Sumātur de puluere. z. ij. cū decoctiōe anet: est eni iuuatiua in hora. ⁊ iterū sumak oleū de nucibꝰ ⁊ oleuz de alkeru a ⁊ sarcocolla vna die cū hierapicra ⁊ vna die sola. vij. diebus ⁊ nō sumank nisi cū alfeluz aharagi ⁊ aneto decoctis. ⁊ iterū sumank hermodactili ⁊ buzeiden ⁊ mezaharagi et pip ⁊. zz. ⁊ anisū ⁊ daucū: ficiant cuz melle ⁊ bibat ex eis oi die. ⁊ iterū sumank ex hermodactil pōdꝰ z. xxx. ⁊ pulpe colloquintide pōdus. z. x. decoquank cū. xv. lb. aq̄ donec remaneāt. iiij. lb. aq̄: ⁊ sit dosis eius oi die. z. i. cū tribꝰ. ʒ. zuccari. est eni mirabile valde. Solutiuū lene iuuatiuū sarcocolle rubee. z. iiij. zuccari rubei. z. ij. terank ⁊ pmisceank cū oleo cētum nucū ⁊ pijciat sup ea aq̄ aneti. est eni mirabile solues absqꝫ laboze ⁊ allcuiat. Vomitiuz valde pferēs hūtibꝰ hūiditatē ⁊ melācoliā ⁊ hūtibꝰ doloꝝb⁹ iūcturaruz ⁊ sciaticā. ℞. aloes ⁊ se. hellebori nigri ⁊ scamonee oiuz añ. ʒ. i. euforbij ⁊ nitri amboꝝ añ. ʒ. ʒ. pficiatur cū succo caulis ⁊ q̄n sit vomitꝰ cū eo eradicat radix egritudinis.

La. ix. de potiōibꝰ ad solutionē faciēdā. ⁊ de illis que conferunt eis.

Et de illis q̄ pferūt eis ē medicamē albesed fm hūc modū. ℞. albesed de quo dixit q dā q ē alkeiri rubea aur. i. ⁊. ʒ. gariofiloꝝ z. vi. ⁊ myrrhe ⁊ peonie ⁊ se. anceti oiuz añ. ʒ. i. ⁊ polij veuti. xij. ⁊ vtriusqꝫ aristologie añ. ʒ. ij. de quo i potu det veuē. i. cū aq̄ mell ⁊ nō comedat. ix. horis ⁊ fiat illud. x. diebꝰ. Et iterū medicamē qd administrat oi hora ⁊ sanat cuz puocatiōe: camepitheos: camedreos: gētiane: oiuz añ. ʒ. vij. folioꝝ rute sicce ix. ʒ. terank ⁊ cribellent: ⁊ sit dosis eiꝰ oi die cochlia rū. i. in ieiunio post digestionē cibi pteriti in tribꝰ ʒ. aque frigide. Et iterū medicamē albesed fm sermonē qui existimauit q sit alkeiri rubei flos ⁊ est primū descriptioni pmi. ℞. cinamomi filonij oiuz añ. ʒ. ij. solij indi. ʒ. i. garioflī. gna. xv. albesed qd est alkeiri pdicta. ʒ. ʒ. aristo. vtriusqꝫ. ʒ. iij. cuꝰ dosis sit oi die kirat. iij. qd incipiat bibere apud eā lita sē vernalē. ⁊ vtak eo. i. diebꝰ ⁊ dimittat ipm. xv. diebus: deinde, iteret fm hoc āno toto nisi cū ozu alsahara vsqꝫ ad mēlē ⁊. ʒ. ⁊ fm regiōes. Si aūt non pōt bibē ipm anno toto bibat ipm in mediocritate frigida. Cūqꝫ pterālierint ducēti dies nō erit maluz ut bibat vno die: ⁊ duobꝰ diebꝰ nō. Et oz ut elōget ab eo pmestio quātū possibile ē ei: ⁊ si nō plꝰ salte vsqꝫ ad nonā ⁊ rectificet regimē reliquū. Et oz ut deuitet ea q̄ nocēt hūtibꝰ doloꝝb⁹ iūcturarū. Et existimauerūt qdā q de exptis q̄ nō diuersificant oino ē ut in potu dent ossa hois adusta. ⁊ iā qdē vsi fuerunt eis qdā de pslūptuosis ⁊ sanati sūt cū eis ex podagra et doloꝝb⁹ iūcturaꝝ oino. Et hiera qdē hermetis maxime ē iuuamēti ei q bibit eā ⁊ē diebꝰ aliquot cō fortādo iūcturas eiꝰ ⁊ ipa exhibit supfluitates cuius plm efficit p sudoꝛē ⁊ puocationē ⁊ pfert sciaticē: ⁊ cū chronica fuerint apata ⁊ doloꝛes iūcturarū iuuatur p hꝫ regimē relatū ad humaiz: sumat sauine sicce q̄rta keisim ⁊ decoq̄tur cū eo qd submergat ex aq̄ sup ignē leuē donec denigret aq̄ ⁊ sumat de colatura eiꝰ lb. i. ⁊. ʒ. pijciant sup eā. iij. ʒ. olei sisamini ⁊ bibat ipam eger ⁊ comedat sup ipaz cibū pparū cū acresta: ⁊ ad doloꝛē anche ē regimē leue si nō ledāt ipsū balneū ⁊ aq̄ calida ⁊ semina foztā, ppē post cibū malū ⁊ sedat cū vomitꝰ sup aquā ciceris: ⁊ solutio vētris cū aq̄ olerū ⁊ cassiafistula.

La. x. de emplis iuuatiuis ad doloꝛes iūcturarū grossi hūoꝛis ⁊ coꝛ q̄ sūt i via ut pūtāt i lapideitatē.

Emplastrū bonū. ℞. granoꝛ alkerua mū daroꝛ. ʒ. iij. terank cū. ʒ. i. butyri vaccini optime ⁊ pijciat desup. ʒ. i. mellis ⁊ faciat ipsum viscosū ⁊ fiat cū eo emplastrū ⁊ ppie super iuncturas siccas. Et q̄nq̄ ponit cū eo ex aceto forti ʒ. i. Et emplastratio cū stercoꝛe vaccino ē fortis valde in doloꝛb⁹ iuncturarū ⁊ dorsi ⁊ genuū ⁊ ē quasi melioꝛ pluribus alijs. Emplastrum forte. ℞. oleū antiqui lb. i. ⁊. ʒ. ⁊ nitri alexandrini ⁊ gluten albot amboꝝ añ lib. i. ⁊ euforbij. ʒ. i. ⁊ ireos. ʒ. ij. ⁊ farine fenugre. lb. i. ⁊. ʒ. fiat ex eis emplm. Et ūtez bdel

liū oppoponacū adeps liq̄fact⁹ iuuatiua sunt ei val de qō fit ex crudo humore in genib⁹ ꝛ iūcturis. Em plastrū fugitiuū resolutiuū nitri dauic. i. āmoniaci: fiat ex eis emplastrū. aut sumak cuforbiū ꝛ terak cuz oleo de lilio ꝛ liniak cuz eo. Emplastrū forte. R. baurach ꝛ galliā ꝛ piretrū ꝛ staphisagriā ꝛ calcem. misceant oia ꝛ liniant ex eis iūcture cum melle ꝛ ali quantulo aceto. Emplastrū bonū ꝛ resolutiuum ammoniaci ꝛ licij sumant ptes cq̄les terant cū oleo omphacino ꝛ vino antiquo ꝛ farina fabarū emple strek cū eo calido. Et emplastrū ex cinere ciclaminis ꝛ melle ē mirabile valde. Et de emplis ē mod⁹ que necessaria sūt ad ꝓfortandū mēbrū ꝛ resolvēdū resi duū ꝛ nō indiget eis nisi post euacuationes integrā de qb⁹ est emplastrū. R. sauine ꝛ nucis cupressi ꝛ ol siū adustor ptes cq̄les ꝛ aluminis ptē. i. dragagāti sextā ptis vnius ꝛ glutinis pisciū quātuz sufficit ad ꝓgregādū. Aliud faciēs opatiões i egritudinib⁹ plures: ꝛ illud ideo qm̄ aperit ꝛ extrahit spinas ꝛ os sa putrida ex, pfūdo ꝛ cōfert mollificatiōi inuamē tū manifestū. R. se. vtice mūdati ꝛ spume baurach ꝛ sal āmoniaci ꝛ aristol. rotūde ꝛ radicis collogn tide ꝛ glutinis alimbat oiuz añ. aur. ℥x. fenugreci ꝛ pipis ꝛ macro pipis oiuz añ. aur. x. āmoniaci aur. ℥ij. cordumeni ꝛ xilobalsami ꝛ turis ꝛ myrrhe et adipis cap. ꝛ gūme pini oiuz añ. aur. x. cere. lb. iij. dabk. lb. viij. lactis fici silvestris aur. viij. olei de li lio quātū sufficit ad liquefactionē medicinaz humi darū ꝛ vini optimi quātū sufficit ad ꝓficiēdas me dicinas siccas: ꝓmisceant oia ꝛ fricent ꝛ administrē tur. Aliud ꝓferēs in hora ad sciaticā ꝛ dolorez ma nus ꝛ pedis ꝛ dolorē reliquarū iuncturarū: sumak fenugreci ꝛ pisciak in vase testeo ꝛ pisciak desup ace ti cōmixti quātū sufficit ꝛ coq̄tur sup prunas vsq; quo dissoluak in decoctiōe: deinde, pisciak desuper mellis quātū sufficit ꝛ buliat secūdo: ꝛ reseruet ali ud simile illi picis de minera lb. iij. fecis aceti sicce adustę lb. i. baurach lb. i. ℈. gūme pini ꝛ cere ꝛ sulfu ris nō adusti ꝛ staphisagrie oīum lb. i. piretri lb. ℈. cordumeni kist vnum.

Ca. xi. de vnctiōib⁹ i hmōi ītētiōe ꝑdicta.

Leū de collognida: ꝛ oleū de castorео: ꝛ oleū de synapi: ꝛ oleū de kerua: ꝛ oleuz de nuce romana ꝛ ꝑpe quando adurit ꝛ cur rit: ꝛ oleū de collognida factū ex decoctiōe ei⁹ cuz oleo ros. donec ꝓsumak aqua. ꝛ oleū de costo vltimū est ꝛ ꝑprie cum storace aut cū assa oleum de co sto. Et de vnguētis bonis iuuatiuis ē oleuz in quo decoqtur vipera ꝛ ē ex eis q̄ sanat sanatiōe integra Et de eis ē oleū vespertilionū. Cui⁹ modus ē ut su mank. x̄ij. vespertiliones decollati ꝛ sumak de succo almarmacor ꝛ olei antiq lb. ℈. ꝛ aristol. ℥. iij. ꝛ casto rei. ℥. iiij. ꝛ costi. ℥. iij. ꝛ coquank oia simul donec cō sumak aqua ꝛ remaneat oleū.

Ca. x̄ij. de embrocis in illa intētiōe.

Embroca sedatiua iuuatiua expta: sumak gallia ꝛ orobi: ꝛ lactuca decoquāk cū aceto donec discoquank ꝛ dissoluantur ꝛ fiat em broccatio ꝛ ē pueniens ad calidū. Et iterum maiora na ꝛ anetū ꝛ folia lauri ꝛ ruta ꝛ cymīnū coquank et fiat cū eis embroca. Et ex eis iterū q̄ ꝓferūt ad lapi deitatē iuncturarū ꝛ genu est fex accti in oi pte cui⁹ ponit. vi. ptis: ꝑmiel cōtriti sup quā, pisciank lapi des ignīti ꝛ fiat suffumigiū faciēdo cum eo suffumi gationē sub kisse aut similib⁹. Et sedeat in decoctio ne asini silvestris in q̄ ponunk oia mēbra eius deco cta cū aneto rectificato ꝛ cū silib⁹ ꝛ porris ꝛ simili bus. Et decoctio ordei ꝛ vulpis cui⁹ modus est ut buliat aq̄ ebullitione vehemēti tādiu donec minuak tertia ei⁹ ꝛ, pisciak super ipsam daba aut vulpes viua decollata cū san. suo ꝛ decoquak donec dissolua tur in decoctione ꝛ colet aqua ꝛ sedeat in eacaut, pis ciatur sup illā aquā oleū ꝛ decoq̄tur donec ꝑmisce antur aut donec aqua ꝓsumak ꝛ remanet oleū ꝛ se deat in eo. Et q̄ñq; decoquit in oleo sicut est.

Capm. xiij. de balneationib⁹ ad hmōi.

Balneatio qdē cū aqs calidis ꝛ hūidis no cet eis, ppt illud qd liq̄facit de hūorib⁹ ꝛ dilatat de poris nisi in aqs thermaz. Bal neatiões vo sicce cū fricatiōe cū nitro ꝛ sale ꝛ sepeli ri in arena calida sūt iuuatiua eis.

Ca. xiij. de sedatiuis doloris calidis leuib⁹.

Umak fenugrecū ꝛ terak cuz aceto ꝑmixto ꝑritiōe minutissima: deinde fūdak super ipsū mel ꝛ coquak donec coagulet ꝛ liniak postq̄ ꝑterit sup tabulā sic̄ algalia ꝛ misceat loco cuz pano lini ꝛ ꝓquasset cū oleo sisamino ꝛ ingrosset sic̄ mel ꝛ dimittak duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹ ꝛ succurrak ex siccatiōi ei⁹ cū oleo ros. Et hoc qdē ꝓueniēs ē i ꝑn cipio egritudinis ꝛ i'ascēsiōe ei⁹. Et iterꝫ sumank in ꝑncipijs ꝛ i residuis mucilago fenugreci ꝛ se. lini et ꝓq̄sset cū oleo sisamino ꝛ ingrosset sic̄ mel. Et iterꝫ q̄ñ nō ē dolor valde vehemēs emplet cū caulib⁹ re centib⁹ ꝛ apio. Et si fuerit fortior emplet cū oleo iri no ꝛ farina fenugre. ꝛ farina ciceris cū siropo mell cū pauco vino ꝛ cū aliquātulo olei de alcāna. Et ite rū cimis caulīū cū adipe ꝛ cotto facto cū oleo cam, mullino bon⁹ eis est valde.

Cap. xv. de narcoticis sedantib⁹ dolorem.

Umank opij auf. iij. ꝛ croci auf. i. ꝛ terank cum lacte vaccino ꝛ, pisciak desup medul la panis similaginei ꝛ liniak: ꝛ fiat emplin ex eis ꝛ coopiak cū folijs sicle etiā aut lactuce ꝛ po nak loco panis similaginei ceratū. Et iterū seme hy usgami nigri. ℥. vi. apij. i. croci. i. vini dulcis cū quo ꝓficiak ꝛ misceak cū cerato. Et item se. hyusgami al bi ꝛ opiū ꝛ psilij ꝛ acacia ꝛ mugath sumank ꝛ infor ment troc. ex eis ꝛ liniank cū lacte vaccino ꝛ reꝑnē tur cū folio. Et item aloes. ℥. x. succi hyusgami. ℥. vj hyusgami ni. ℥. iij. hypogistidos. ℥. vi. pomoz mā dragore. xx. auf. croci auf. iij. decoquantur poma mādragore cū aceto donec dissoluāt ꝛ, pisciank sup medicina ꝛ liniak cū eis. Et item mādragora, pisciatur in butyro vaccino trita: deinde, inūgk acū ea do lor. Et iterū opiū ꝛ storax sumank ꝛ fiat ex eis epi thima. Et ex eis q̄ stupefaciūt ē diffusio aq̄ plurime

cū non sunt vlcera. Et iterū pſiliū effūdat in aq̄ calida ⁊ cū inflat conquaſſet cū oleo roſ. ⁊ infrigidet ⁊ liniatur cum eo.

¶ Cap. xvi. de curatione ventoſi.

Hoc currū curſu gibboſitatis vētoſe. Et de eis in gb⁹ eſt iunamētū ſedādo dolorē cū ſtupefactióe eſt ut ſumant gēciane ⁊ rubee ⁊ ameos ⁊ ariſtol. ⁊ calamētū ⁊ ſe. citroli ⁊ hermodactilo ⁊ buzeidē ⁊ almehezara ⁊ almugath ptes eq̄les: cpij ps. 5. cui⁹ doſis ſit vſq; ad duas. ʒ.

¶ Cap. xvij. de regimine cauterij ad eos.

Et de cauterizatiõe bona eis: aut de eis que ſurgūt loco cauterij ē ut iaceat infirmus ſm figurā quā oportet. Et phibeat ei mot⁹ ⁊ pleruet circuit⁹ dolorus ⁊ ipleat mediuz eius ſale et ponat deſup parū olei ⁊ ponatur deſup pānus. Et ſint pūtia cauteria diuerſa ⁊ igneant cauteria ⁊ adminiſtrent in pūnis taliter ut nō ſentiant calida: deinde ſentiant cū ea: deinde fiāt fortia donec nō poſſint tollerari. Cū ergo ptrāſierint virtuté pfozek maſſa ⁊ pcipiat ei ut iclinet quatenꝰ egrediant ſal ⁊ oleū deinde cooptant cū lana ⁊ liget. Et oportet ut ſit ſuper caput infirmi vas plenū aq̄ ⁊ aqua roſ. cū qua abſtergat facies eius qñ ſudat ⁊ caueatur ne caro aduratur ⁊ vlceretur.

¶ Cap. xvij. de cura calidi.

Oportet ut curētur cū eis q̄ infrigidāt ⁊ humectāt ex olerib⁹ ⁊ carnib⁹ ⁊ cibis ⁊ fructibus ⁊ liniméūs ⁊ embrocis ⁊ ceratarijs ⁊ exercitēt cū eq̄litate. Et balneent cū aq̄ dulci poſtq̄ effundit ſup extremitates coz aqua frigida i domo prima. Et adminiſtret tina tepida: deinde ſubmergat in aq̄ tepida ſubito ſeniel ⁊ fūdat ſup pedes eius aq̄ frigida. Et oz ut ſoluant ⁊ puocatióe vtant cū eis in gb⁹ nō ē calefactio plurima ſic ſirop⁹ roſ. ⁊ diacydonite ſolutiuū. Medicamē bonū in quo eſt puocatio ⁊ ſolutio ⁊ ſedatio dolorus. R. ſe. melonis: ſe. citroli ⁊ hermodactilorus al. ⁊ almugath oiuz añ. ptem. i. opij tertiā ptis vnius aggregentur oia. ⁊ ſit doſis eius. ʒ. iiij. cū. ʒ. ij. ʒuccari: eſt enim pzeſentis iuuamenti.

¶ Capitulum. xix. de epithimatibus.

Dias q̄ qñ ipſa ſunt frigida ſtiptica ſic̄ ſandali tūc fortaſſe ledūt: imo oz ut ſint tepore faciētia ⁊ leniēt. Et qñ leduntur cū infrigidātib⁹ ꝓpter tenſionez coz adminiſtrent ea que mollificāt ſicut rob. ⁊ oleū roſ. ⁊ ceratuz. Et qñq; ponit ſup illud pānus infuſus aq̄ ⁊ aceto. ⁊ de eis q̄ ſunt expta eſt ſucc⁹ extremitatū cāne humide. cum eni ex eo liniméū fit ſedatur dolor ſtatim. Et iterū terant glādes optime ⁊ decoquant vehemēt ⁊ embrocē cū eis hora longa ⁊ tunc tollerā: infrigidantia ⁊ nō faciūt eis dolores p inſpiſſatiōē: tūc nō ē aliqd ſicut aqua endiue ⁊ aq̄ ſolatri ⁊ aq̄ ſempuiue ⁊ aqua blitoꝝ ⁊ cucumeris ⁊ cucurbite ⁊ ſilia. Et ſiliter emplatio cū adipibus ⁊ ſilibus eis ⁊ cū melonibus. Ipſi eni infrigidāt ⁊ leniūt ſimul. ⁊ mucilago pſilij eſt fortis infrigidatiōis. Et iterū ſandali ⁊ mirthe ⁊ ſilia ſedant dolorē. Et cū ſedant dolorē oz ut auferant ⁊ remoueant. ¶ Et de eis q̄ iuuatiua ſint in fine reſiduoꝝ doloruz iuncturarū ⁊ podagre caldoꝝ eſt ut ſumant aloes ⁊ croci ⁊ myrrhe ptes eq̄les ⁊ liniant cū aqua caulis aut endiuie ſm quātitatem caliditatis. Et iterū ceratuz oleo camemillino. Et iterum diaquilō diſſolutū in oleo camemillino. Balnea q̄ ex eis nocēt ſūt balnea calida. frigida vo qñq; iuuant ⁊ repcutiūt ⁊ conſortant ⁊ ſedant dolorem.

¶ Capi. xx. de ſolutiuis.

Umant myrrobol. citrinoꝝ. ʒ. x. ⁊ hermodaculoꝝ ⁊ buzeidē amboꝝ añ. ʒ. iij ſe. apij ⁊ anſi amboꝝ añ. ʒ. ij. ſiciant cuz zuccaro ſoluto de quo in potu ſumant oi ⁊ ic. ʒ. ij. Et iterū ſumat ſucci cydonioꝝ lb. i. ⁊ aceti de vino vncie tres ⁊ zuccari lib. i. ⁊ hermodactil. aloes ⁊ diagridij. ʒ. iij. ⁊ doſis eius ſit ex. ʒ. ij. vſq; ad. ʒ. i. ⁊. ʒ. Et iterū hermodactiloꝝ. ʒ. x. ſcamonee. ʒ. i. ⁊ tertia. ʒ. i. cubebe. ʒ. iij. zuccari taberzet. ʒ. xxx. doſis ei⁹. ʒ. iij. Et iterū ſcamonea decocta i duplo ſui aq̄ cydonioꝝ acetoſoꝝ aut pomoꝝ decoctiõe in q̄ ſlideret ſba eius. Cum ergo incipit inſpiſſari opilet os ei⁹ in quo eſt ⁊ dimittat donec exſiccetur ⁊ ſumat de ea pondus ʒ. x. ⁊ ſumant de tabarzet. ʒ. xx. ⁊ de cubebis ptis ſicut alcofol pondus. ʒ. ij. aggregent omnia cū iuleb ⁊ fiant inde pillule ⁊ exſiccent in vmbra. Et ſit doſis eaꝝ pillule. ij. vſq; ad. iij. in oi hora. Et cuz ille eſt ꝓpoſito tūc adminiſtra hierepicrā. Et de eis q̄ pferūt eis ē ſirop⁹ roſ. ſm hūc modū. Sumātur ſucci roſ. lb. ij. ⁊ mell lb. iij. ⁊ ſcamonee aſſate. ʒ. i. decoquant vſq; quo ſi pilleſ: ⁊ ſit doſis ei⁹ ex diabus vſq; ad. v. Et iterū infūdant tamaridi cuz caſſia fiſtula in aq̄ endiuie ⁊ ſeñ. ⁊ ſi nō fuerit ſe. ſumat de coctio myrobal. ⁊ ſumi terre ⁊ pumoꝝ ⁊ tamarin doꝝ ⁊ abſynthij ſm q̄ videt. Et iteruz buzeiden et hermodactili ⁊ roſe rubee equali menſura ſumant de quo ſumat auſ. i. ſ. eſt eni in ipſo ſedatio ⁊ infrigidatio. Et iſti q̄dez iuuant plurimū a cibis frigidis ⁊ groſſis ſic̄ q̄ ſiunt de lentib⁹ cū aceto ⁊ reliquis cibis infrigidātib⁹ ingroſſantib⁹ ſan. ſicut ille q̄ ſit de acetoſa ⁊ ventres cū aceto ꝓparāt ⁊ acetoſum carnis vaccine. Et qñq; iuuant plim cū cibis exſiccātibus ſicut eſt herb⁹. ⁊ nō oportet ut iciunēt plim. Et eis q̄dē pcedit ex fructib⁹ vū piris, ꝓprie ⁊ pumis ⁊ malis ⁊ granatis ⁊ perſicis. Ego aūt abhorreo eis ea que ſunt ſicut perſica ⁊ chryſomila ⁊ q̄ replēt ſa. aquoſitate plurima.

¶ Cap. xxi. de cura iuncturaruz exſiccatarum ⁊ cō uerſarum in lapideitatem.

Iſti ſunt habentes ꝓpones calidas ⁊ materias groſſas. Et oz ut iſti nō reſoluantur ſine lenificatione: imo oz ut leniantur ⁊ reſoluantur ſimul. Et de eis qbus cauetur a lapideitate ſunt emplaſtra facta ex farina herbi ⁊ lupinoꝝ cuz oxymelle ⁊ alanuden ⁊ vitis albe cū pte licij ⁊ ammoniaco cuz vino antiquo ⁊ oleo omphacino. Et qñq; ponit deſup farina fabaꝝ. Et de eis q̄ pferunt ei cuius rupture ꝓuerſe ſunt in lapideitatē: aut ſunt

in itinere lapideitatis sunt empta q̄ dixim⁹ in frigidis de doloribus iuncturaꝝ grossoꝝ humoꝝ ⁊ vnctiones embroce cū eis q̄ fiunt. Et de illis q̄ pferūt eis est farina lupinoꝝ cū oxymelle aut aceto cōmixto. Et utꝫ radix almarot. ⁊ utꝫ empletur cū bulbo dissoluto in aq̄. ipse enī phibet lapideitatē incipientē. Et silr embroce ex ags in qbus decocta sūt calamentum ⁊ albasec: aut aceto aut decoctōne in q̄ caſe⁹ antiqn⁹ decoct⁹ é prope in iure. cassiefistule et nitrū ⁊ eufor buū ⁊ aq̄ cineris cauliū cōbustoꝝ

¶ La. xxiij. de cura ptractionis ⁊ azemena.

Lias q̄ oleū de andacocha potādo ex eo ⁊ inūngendo cū ipo é res magis pferēs ei. Et mod⁹ faciendi hoc oleū est vt decoquātur andacocha cū semib⁹ in tāt⁹ q̄ntū in ipso est ⁊ oleo donec psumat aquositas. Cui⁹ dosis sit vsq; ad. ʒ. iij. ⁊ mīn⁹. ⁊ illi⁹ q̄ ex ea, pētosa est curatio currit cursu curatōis ventositatis facientis ventositatē. Et de eis q̄ expta sunt ad ptractū est vt sumat pellis ouis hora q̄ excoriat ⁊ ponat sup ipm ⁊ liniat lacte vaccino dulci ⁊ unat eo. Et administratio balnei sicci et sudare in furno aut fouea ignita iuuatiua sunt.

¶ La. xxiij. de cautela ad dolores iuncturaꝝ

Oportet vt vtat ille q assuet⁹ é his dolorib⁹ phlebotomia ⁊ solutōe vētris in vere: ⁊ cū prim⁹ est proximus vtat regimine tpato in subtilitate. Et oīno oportz si cā in eo qd accidit ei sit multitudo humoꝝ vt nō dimittat eos multiplicari cū eo qd euacuat ⁊ cū eo qd exercitio administrat bono Et si cā fuerit corruptio eoꝝ opponat illi cū euacuatione ei⁹ qd oportet ⁊ ptrarietate regimis p qd generatur ꝑ phlā enī generat p adiutoriū ex infrigidātib⁹. ⁊ tu qdē scis ea ⁊ scis oppositionē eoꝝ. Et chorea guātur p adiutoriū calefacientiū ⁊ tu scis ea: et scis oppositionē eoꝝ. Et silr melia generat p id qd scis ⁊ opponit ei qd gnāt ipm p id qd scis. Et cū accidit euacuatio tūc ex illis q̄ rectiora sunt est pfortatio mēbi cū stipticis vt nō suscipiat superfluitates. et ppte q̄ nō timet puersio eaꝝ ad mēbra principalia cā antecessionis mūdificatōis. Et ista sunt licacatia et balaustie ⁊ succ⁹ ỽ ge pastoris ⁊ litiū ⁊ memithe. Et iterū fricatio locoꝝ cū sale trito ⁊ cū oleo etiā nisi fuit siccitas vehemēs. ⁊ q̄ est apostema phlegmatici cū ⁊ bibit hȳs ipm aristol. ro. pōd⁹. ʒ. ij. aliquotiēs in vere ⁊ hyeme: tūc fortasse phibet piod⁹ eius. Et vtat exercitio tpato ⁊ vectatōe ⁊ non supfluat in eis q̄si excitāt podagrā ⁊ dolores. Et nō adhibeat illo quo nō est psuet⁹ subito sine gradatōe. q̄ si illud accidat administra olea pfortātia inungēdo. Et oportz vt deuitēt carnes grossas ⁊ oia salsa ⁊ assenkes sud. Et ex olerib⁹ deuitēt ea q̄ sūt sicla ⁊ baurie ⁊ citroli ⁊ aq̄ melonis. Nocēt enī ipsa ppter q̄ gnānt humorē aquosū ⁊ pferūt p̄ uocationem ⁊ diuersificat dispositio eoꝝ i cozpib⁹. Et deuitēt potare vinū plm grossū: imo omne vinū. Et cibent eis q̄ sūt bone digestionis ⁊ velocis ¶ Et oportet vt deuitēt repletionē ⁊ anihilationē ab exercitio. Et deuitēt cū hoc superfluitatē in labore ⁊ exercitio ⁊ ppe sup repletionē in labore ⁊ exercitio ⁊ ppe sup repletionē. Et deuitent coitū. Et minorent in balneatōib⁹: qñ ipe liquefaciūt humores ⁊ faciūt eos currere ad iuncturas. vel aq̄ thermaꝝ pferūt eis in hora egritudinis Et ex eis q̄ pferūt eis in pncipiis balneoꝝ ⁊ p⁹ ipoꝝ expletionē: ⁊ in medio introit⁹ eoꝝ in ipsis é effusio aq̄ frigide sup iūcturas si non est aliqd qd phibeat ex debilitate neruoꝝ. Et q̄ñq; auferūt hoc nocumētū fe. Et oportet vt nō dormiant sup cibū oīno q̄si est ex reb⁹ nocibiliorib⁹ eis ¶ La. xxv. de cura

Cura q̄ magis ppria é sciatice ⁊ doloꝝ⁹ anche ⁊ genuū fixis é q̄ optet vt redeat in curatōe eoꝝ ad canones in doloꝝ⁹ iūcturaꝝ Et tu quidē scis q̄ ipsi differūt ab aliis doloꝝ⁹ iūcturaꝝ. Mā repcussio in pncipio q̄ñq; nocet eis nocumēto vehemēti: qñ matia, pfunda est ⁊ repcussio retinet eā illic ⁊ ponit eā talē q̄ difficil⁹ fit ei⁹ resolutio ⁊ prepat eā ad hoc vt dissolocet iuncturas cū ipsa dissolocet iuncturas absq̄ repcussione silr: imo oportet si volueris sedationē doloris in pncipio vt sedes eos cū mollificatiuis lenificantib⁹ nisi accidat vt sit matia subtil⁹ valde. Et fit difficil eoꝝ curatio in frigore. ⁊ in tpe frigido ⁊ in pinguit: ⁊ in pte sinistra é difficilioꝝ ¶ In illis vō q̄ de eis sūt sanguince de reb⁹ magis pferētib⁹ eis é phl̄omia ⁊ iuuank in dispōne p phl̄omiā in pmis ex manu. deinde ex pede. ⁊ nō fiat phl̄omia ex pede nisi p⁹ phl̄omiam ex manu ⁊ iuuamentū fit in eis p vomitū. Uētris autē solutio q̄ñq; vsq; ad finē postponit ⁊ est suffinētia in vomitū forti vt nō trahat solutio vetris materiā ad inferiora nisi sciat q̄ sit puā: ⁊ de bono é vt ieiunēt duobus diebus: deinde phl̄omēt. Et scias q̄ phl̄omia sciatice vene magis é iuuatiua in sciatica q̄ꝫ saphena p̄m nisi sit dolor leuior extēsus in siluestri: imo sit pur⁹ rubeus cui⁹ tēsio ex domestico quare erit saphena magis pferēs ei q̄ꝫ vena sciatica q̄ꝫuis ambe sint duo rami vene vni⁹ q̄ꝫ basilica ⁊ cephalica i manibus. vel Gal. rememorat saphene ⁊ vene curuature poplitis tui. Et phlebotomia vene curuature poplitis magis iuuatiua est q̄ꝫ vene sciatice ⁊ saphene sil. Et ex eis q̄ phlebotomant é vena q̄ est inī minimū ⁊ p̄m pedes ⁊ phlebotomet post ipam vena sciatica. Et dē q̄ hec vena magis iuuatiua est q̄ꝫ vena sciatica sicut saluatella magis iuuatiua est q̄ꝫ basilica in egritudinib⁹ epis ⁊ splenis. Illi autē q̄ sunt phlegmatici ex eis currūt cursu apostematū grossorū ⁊ in verificatōe curatōis. Et propt hoc nō oportet vt sit pſumptio ad administrandū resolutiua fortia añ euacuationē, ppt illd qd scisti cū eis q̄ dixim⁹ Et iam dixim⁹ q̄ vomit⁹ iuuatio: est q̄ꝫ vētris solutio, ppter mot⁹ matiei ad ptē doloris. ⁊ vomit⁹ mouet eā ab eo. ⁊ de eis q̄ bona sūt in eo é si fiat cū banrach ⁊ aceto. ⁊ cū euomuerint cū vomitiuis fortib⁹ qbus indiget in humoꝝ⁹ eoꝝ frigidis grossis tūc oportz vt seq̄ris illud cū subtiliatiuis calefaciēt⁹ et est necessaria in phlaticis utꝫ q̄ñq; imo multotiēs phlebotomia. ⁊ administret post euacuatōnem cū eis que diximus ex diureticis ⁊ ebibitis iuuātib⁹ ad

colozē iunctrarū. Medicamen hermetis propue nam hoc medicamē est mirabile valde: camedreos gentiane ābor añ. ʒ.ix. aristol. ro. ʒ.ij. se. rute sicce lb.i. terantur ⁊ crebellent cribello subtili cuᵐ dosis iu cochliarū.i. Et administrētur itez vaparatões ⁊ embroce resolutiue ⁊ aque thermaz. q si non excu sat tunc clisteriza: deinde administrētur ventose sup anchā cū incisione ⁊ sine incisióe. Et pone rubificā tia vesicātia ⁊ nō ꝓsolident donec sanct. Et emplox qd administraroz in eis diligit acuitas propt duas intentões: quarū vna est resolutio ⁊ altera attractio ad exteriora. ⁊ abhozretur acuitas propter quandā intentionē ⁊ ē q ipsa exsiccat materiam ⁊ in lapidei taē cōuertit ⁊ diminuit eā nō recipiente medicinam ꝯ hoz: ē op ortet vt nō diuittat lenificatio. Et qñq necessarie sunt ventose ⁊ eaz positio propter attra ctionē

Ca.xxvi. de embrocis ⁊ linis

Umant olei de alcāna lb.i. ⁊ aceti lb .ʒ. ⁊ mi tri q̄rta lb.i. ⁊ cardamōi. ʒ.i. ⁊ ʒ. ⁊ ysopi. ʒ i. ⁊ ʒ. submergat in eo lana ⁊ vaporet cū ea locᵒ. Et administrētur line ex aquis medicinaz sin gularū resolucntiū ꝓdictarū in hoc.c. Ea vo ex q bus fiunt inūctões sunt sicut olei costinū ⁊ oleū de cuforbio ⁊ oleū ō piretro ⁊ oleū de castoreo que ad minus trentur post mūdificationē: ⁊ ceratoria cū op poponaco ⁊ enforbio ⁊ oleis predictis

Ca.xxvij. de epithimatibus ⁊ emplastris

Emplastrū resoluēs materiam ad illud qō apparet ex ꝓfundo: ℞. se. rute silueſtris bac carū lauri anuden nitri sceha' armeni cor dumeni ⁊ pulpe colloqntide ameos oium añ. an f. iij. rute recētis picis cere āmoniaci omniū añ. octa uam: bezard. auf. v. oppopo. sulfuris qō nō tetigit ignis amboz ana auf. iiij. fiat ex eis emplastrū. Et si liniat sciatica ex stercore capno ⁊ aceto fozti erit si cut medicamen de synapi ⁊ melᵒ eo ⁊ magis iuua tiuū eo. Et emplastra rubificātia bona sunt valde. ⁊ oportz vt ꝓfoxentur vesice: deinde puluerizet super eas medicamē exsiccatiuū: deinde iteretur vesicatio vsqz quo eueniat sanitas. Et iterū sumank lb.i. bau rach ⁊ lb.i. olei ⁊ fiat ex eis epithima. Et iterum em plastrū iuuatiuū staphisagrie lb.i. fecis aduste lb.ij piretri lb.ʒ. nasturtij ¦ lb.i. ⁊ ʒ. bazard. ʒ. sulfur ¦ lb. i. baurach tantūdem olei conlas. iij. gūni pini qō sit cēle cū bezard: fiat ex oibᵒ emplm ⁊ administret Et itez sumak picis qs i. sulfuris ꝑs. i. ptriti sicut al cofol ⁊ liniak sup anchā ⁊ ponak desup charta ō pā no ⁊ dimittak vsqzquo cadat p se. Et ex eis q̄ expta sūt ē vt colligak planta tapsie in estate dū est viridis ⁊ cuᵐ ptritō optima fiat qñ est difficil ad ꝓterendū: deinde aggrega ipm cū cera ⁊ inuisca eū anche ⁊ lo co dolozis: ligek desup ⁊ dimittak. iiij. horis vsqz ad vi. deinde igrediak balneū. Cūqz paz rozari inc'pit ingrediak tinā ⁊ tollak ab eo emplm ⁊ ponak sup lo cū lana cū dragaganto hebdomada vna aut. x. die bus ⁊ iteret qñ exulat a synapi ⁊ gūma rute agre stis. Et itez staphisagria ⁊ gūma pini ⁊ gūma iterū r rute agrestis ⁊ cera ⁊ oleū de ruta. Et itez piretrū et dabk ⁊ flos lapidis fus ⁊ baurach ⁊ staphisagria et sumak ex eis emplm. ⁊ q̄ñq addik in eo nasturtiū Et ex eis q̄ ꝓcrūt ex hoc ⁊ ad dolozes gemnū est ce ratū de cuforbio. Et itez olei de alcāna. ʒ. viij. ⁊ ace ti. ʒ. iij. nitri. ʒ. ij. piretri. ʒ. i. infundak piretruz cū oleo de alcāna postq̄z ni ueris ipm ⁊ pone ipsū in oleo tribus dieb⁹ ⁊ bibat buli tiōe leui: deinde ꝓij ciat desup aceū ⁊ nitrū postea imbibat in ipso lana sordida: deinde ponak sup locū dolozosum anche. Et aliud sīle illi ō epithimatib⁹: ℞. cere colate auf. c. ⁊ glutinis alimbat auf. xxv. ⁊ flozis eris auf. vij. li ij ⁊ albezard ⁊ myrrhe omniū. añ. auf. vi. ⁊ alki trā auf. v. aggregasta ⁊ conquassta ea sicut pars. i. et fac ex eis emplm. i. ⁊ lini cū eo locū dolozosū pi xidis ꝓcipue si fuerit mastafaciēs dolozē sā. fluxᵒ in iunctura ipsa aut phla grossum vtrcū qō iam bi bit pixis iūcture. Emplm sedans sciaticā: ℞. olei antiq. ʒ. xviij. limature plūbi ⁊ salis masse glutinis alibat oiuz. añ. auf. c. limature eris rubei. ʒ. ij. flo ris eris abzasi ⁊ condili ⁊ radicis almezerion nigri aristol. synapis omniū añ. ʒ. ij. puciak in eo q̄ñq piretri. ʒ. i. Aliud ℞. amōndē. se. rute silueſtris bac carum lauri ⁊ baurach ⁊ colloqntide sceha ameos cozdumeni omniū añ. auf. iij. rute hortulane hu mide ⁊ picis sicce glutinis alimbat gūme pini āmo niaci adipis vitulozū omniū añ. auf. xv. oppopo. auf. vi. sulfuris nō adusti auf. iij. olei de alcanna. ʒ. xviij. Aliud ℞. picis humide. ʒ. xviij. aristol. ʒ. x. ⁊ ʒ. cere. lb. i. gūme pini auf. iij sulfuris nō adu sti. lb. i. baurach. lb. i. ʒ. staphisagrie kust. i. ⁊ est coti le. ij. pir etri lb. ʒ. cozdumeni kust. i. bezard lb. ʒ. liq fienda liq̄fac ⁊ tere: ficca misce oia ⁊ frica ea fm mo dum ꝓdictū in eo cuᵐ rememorato prętertū. Et fm q dī post solutiua bona ⁊ utilia sunt pillule de her modactilis ⁊ pillule fetide ⁊ pillule de tapsia ⁊ pillu le de storace ⁊ non sunt aliq̄ sicut pillule iuuamenti neqz sicut hiera hermetis q̄ bibak in vere. ⁊ illᵒg bi bit eam incipiunt iuncture dolozose rozē emittere ⁊ sudare ⁊ nō est in ea solutio vētris plima: imo mun dificat cū subtiliatōe. Et eleméta quidē medicinaz solutiuaz sunt pulpa colloqntide ⁊ centaurea ⁊ gū mi ⁊ fumusterre ⁊ tapsia ⁊ succᵒ cucumeris asinini. Sumank due colloqntide ⁊ pforent ⁊ educak qō in ꝑcauitatib⁹ ambarum est ex pulpa ⁊ semib⁹ ⁊ carne et impleantur oleo sisanino et cooperiantur am barum foramia ⁊ dimittantur nocte vna: deinde proiiciantur ambe colloqntide in mane illius no ctis cū oleo qō est in eis ambab⁹ in ollam ⁊ fundat sup eas ambas q̄ntū est olei mensura. i. ⁊ ʒ. de aq̄ et coquank simul vsqzquo discocte sunt ambe collo qntide. cū ergo discocte sunt ambe extrahank ⁊ ꝓij cianc ambe ⁊ coquank aq̄ ⁊ oleū tpe sufficienti: dein de ꝓiciak desup helleboz ptritus puluerizatᵒ cri bellatᵒ fm q̄ntitatē q̄ ogelak aq̄ ⁊ fiat sicut panis de quo fiunt magdaleones fm q̄ntitatē auellane: ⁊ su mantur de illis auellanis. xvij. numero ⁊ sumat in firmus pᵒ balneationē Et modus aliᵒ ē vt decoq̄nt oleū cū succo: ⁊ cū accidit mūdificatio p solutōem

ventris ⁊ vomitū ⁊ prolōgatur egritudo tūc tibi cō uenit uti suppositorijs ex medicinis facientibus ex coriationem ⁊ solut one educētib⁹ san. sicut ē deco ctio cucumeris asinini ⁊ colloquitide ⁊ fel vaccinū ⁊ piretrū ⁊ cētaurea ⁊ nastur. ⁊ tapsia ⁊ elixatura pis ciū: oīa illa iuuatiua sunt eis in hac hora ⁊ forte sa nant. Et quādoq; ponit in clisterib⁹ euforbiū ⁊ dr̄ q̄ illud ē nociuū valde ꝓhibēs a reliquis ꝯuersiōi bus: in fine vero eis ē iuuatiuū ⁊ ꝓprie qn̄ sequitur vesicatio. Et multotiēs quidē accidit excoriatio per se ⁊ euenit cū ea sanitas. Clistere bonū excoriationē faciēs: decoquātur colloquitida ⁊ nasturtiū ⁊ radix capparis ⁊ cētau. ⁊ cucumer asininus ⁊ tapsia ⁊ ru bea ⁊ fiat clistere cū aqua ⁊ emplastret ancha cū fe ce ⁊ est ex clisteribus iuuatiuis. Et iterū emplastret cū aceto ⁊ furfure calefactis. Si aūt fuerit illic san. q moriat in ea cauterizet cum auro rubeo loc⁹ san. cauterizatione vehementi ut currat san. ex ea.

h Ca. xxviij de bothor iuncturarum.

Ebothor apparēt i crure nigre quasi ipe sint fructus tamarisci aut grana viridia. Et materia earū ē materia varicū: ⁊ cura earū ex parte mūdificationis ē cura varicū ⁊ vlceꝝ melicoꝝ quorū canonē dicemus in li. quarto.

q Ca. xxix. de dolore calcanei.

Uādoq; accidit ex obuiatione conterēte: aut casu aut coartatione calciamēti ⁊ alijs Et sanat ipm embrocatio plurima cū aqua frigida ⁊ epithima de memithe ⁊ bolo armeno resoluto.

r Ca. xxx. de debilitate pedis.

It quādoq; in creatione: ⁊ fit qn̄q; debili tas ex labore plurimo ⁊ ex mollificatiōe antecedente ⁊ ex opilatione vie nutrimēti ad ipm si cut accidit castratis.

a Ca. xxxi. de bothor vnguiū ⁊ attritōe eaꝝ

Ppropinquat cura coꝝ cure suppuratio nis. Et ex illis que conferunt illis est ēpla strū cū folijs nitri ⁊ cū folijs cupressi: ⁊ emplastruz de adipib⁹ cuz fimo caprino ⁊ stercore vaccino: et cōfert ei nux cupressi ⁊ sauina emplastrate ⁊ ꝯferūt eis fistici deco ti ⁊ emplastrati. Et de eis que lique faciunt san. mortuū sub attritione ē farina cōfecta cū oleo ⁊ super ipm posita.

c Ca. xxxij. de inflatione vnguiū ⁊ pruritu i eis.

Uratur cū aqua maris abluēdo cū ea sem per quare remouet: aut cū decoctione len tiū ⁊ herbi: aut cū decoctione cucumeris Et ex emplastris eius sunt nenufar ⁊ oleū ⁊ fic⁹ decocte cōiunctim ⁊ singulariter.

Finit liber tertius Auicenne.

Incipit liber canōis tertius de egritudini bus particularibus que sunt appropria te mēbris hominis occultis ⁊ māifestis a capite usq; ad pedes continēs. xxij. fen. que complectuntur. lij. tractatus.

Fen prima est de vniuersis egritu dinibus capitis.

Fen. ij. est de egritudinibus ner uorum.

Fen tertia est de omnibus dispo sitionibus oculorum.

Fen quarta est de dispositionib⁹ auris.

Fen quinta est de dispositionib⁹ nasi.

Fen vi. est de dispositionib⁹ oris ⁊ lingue.

Fen. vij. de dispositōib⁹ dētium:

Fen. viij. de dispositionibus gin giuarum.

Fen ix. de dispositiōib⁹ gutturis.

Fen. x. de dispositōibus pulmo nis ⁊ pectoris.

Fē xi. de dispositiōib⁹ cordis.

Fen xij. de māmillis ⁊ earum di spositionibus.

Fen. xiij. de meri ⁊ stomacho ⁊ di spositionibus eorum.

Fen. xiiij. de epate ⁊ dispositōni bus eius.

Fen. xv. de anatomia fell⁹ ⁊ sple nis ⁊ ictericia

Fen. xvi. de dispositionibus vētri ⁊ intestinoꝝ.

Fen. xvij. de egritudinibus ani.

Fen. xviij. de dispositōib⁹ renū.

Fen. xix. de dispositōnib⁹ vesice ⁊ virge.

Fen. xx. de dispositōib⁹ mēbrorū generationis in viris.

Fen. xxi. de mēbris generationis in mulieribus.

Fen. xxij. de egritudinib⁹ apparē rētib⁹ i extremitatib⁹ mēbroꝝ

Fen p̄me sūt qnq; tracta.

Tractatus prim⁹ de ana tomia ⁊ disposit cerebri.

Tractat⁹ secūdus est de doloribꝰ capitis qui sunt species so de.

Tractatus tertius de apostemati bus capitis ⁊ solutione con-

tinuitatis

Tractatus .iiij. de egritudinib⁹ capitis ⁊ ip̄ius nocumento i operationib⁹ sensus ⁊ mot⁹

Tractatus. v. de egritudinibus cerebri ⁊ opationib⁹ motus.

Rimi tractatus sunt Capitula xxix.

De vtilitate capitis ⁊ partib⁹ ei⁹ capitulum i.

De anatomia cerebri capl̄z ij.

Sermo vniuersalis de egritudinib⁹ capitis ⁊ facientib⁹ egritudines in ip̄o capl̄m iij.

De significationibus vniuersalib⁹ ex q̄bus oportet cognoscere dispōnes cerebri ca iiij.

De significationibus vniuersalibus opationū cerebri capitulum v.

De significationib⁹ sumptis ex opationib⁹ aīalibus ⁊ moralib⁹ ⁊ motis capitulū vi.

De significatōe operationū motiuarū ad q̄d eis sil̄at ex sōno ⁊ vigilia capitulum vij.

De significatōibus ex diminutōne opationū nāliū in expulsionib⁹ ⁊ apatibus ⁊ vlcerib⁹ ⁊ ex capillis capitulum viij.

De significatōibus sūptis ex conuenientia ⁊ diuersificatione ⁊ velocitate passionū ⁊ tāditate capitulum ix.

De significationibus sumptis ex pte mensure capitis capi x.

De figura capitis capl̄m xi.

De significationibus sumptis a g̃uitate ⁊ leuitate capi ⁊ caliditatis ⁊ frīditat̄ ⁊ ex doloribus capituluz xij.

De significationibus membrorū q̄ sūt in cerebro sicut propagines ut ocul⁹ ⁊ lingua vua collum ⁊ neruicapitulum xiij.

De significatione cōmuni membroꝝ q̄bus cōmūicat cerebꝝ capitulum xiiij.

De significatōne membri cui⁹ cōmunitate cerebꝝ patitur capitulum xv.

De signis cerebri in sua complexione eq̄li capitulum xvi.

De signis complexionum malarum euenientiū ex cōceptiōe capitulum xvij.

De signis cuiuscūq̄ egritudinū capitis capitulum xviij.

De signis male cōplexionis calide sine materia capi xix.

De signis male cōplexionis frigide sine materia capitu xx.

De signis male complexionis sicce sine materia capitulū xxi.

De signis male cōplexionis hūide sine materia capitulū xxij.

De signis cōpl̄onuz compositarū absq̄ mā capitulū xxiij.

De signis dominij materieꝝ calidaꝝ capitulum xxiiij.

De signis dominij materieꝝ frigidaꝝ capitulum xxv.

De signis apostematum calidorū capitulum xxvi.

De signis apostematū phlegmaticoꝝ capitulum xxvij.

De signis apostematū melācholicoꝝ capitulum xxviij.

De canonibus vl̄ibus curatōis capitulum. xxix

Tractatus. ij. de doloribus capitis qui sunt species soda ⁊ continet capi. xxxviij

Sermo vl̄is de soda capitulū i.

De soda facta ex malitia ꝯplexionis capitulum ij.

De speciebus soda facte propter solutionem continuitatis capitulum iij.

Distinctio specierū soda facte ab apostemate capitulum iiij.

De q̄litate accidēte soda ex materijs capitulum v.

De speciebus soda facte per cōmunitatem capitulum vi.

Sermo vniuersal̄ de signis ostēdentibus species soda capitulum vij.

De signis nuntiatiuis soda i egritudinibus capitulum viii.

Regimen vniuersale in soda capitulum ix.

De soda temperali cap. x.

De cura soda calide absq̄ materia aut adustione solis ⁊ reliquis ex materia calida aut sāguinea capitulum xi.

De cura sode frigide absq̄ materia aut cū materia phlegmatica aut melancholica capitulum xii.

De modis epithimatū conferentiū soda frē capitulū xiii.

De modis caputpurgioꝝ iuuantiū soda frigide capitu. xiiii

De modis oleorū quibus vngit caput eius capitulū xv.

De cura soda sicce sine materia capitulum xvi.

De cura soda ab apostemate capitulum xvij.

De cura soda opilationis capitulum xviij.

De cura soda ex venenis ⁊ vaporibus capitulum xix.

De cura soda ex vento capitulū xx.

De cura soda ex vaporibus malis capitulum .xxi.

De cura ex odoribus bonis capitulum xxij.

De cura soda ex odorib⁹ fetidis capitulum xxiij.

De cura soda ex ebrietate capitulum xxiiij.

De cura soda ex coitu capituluz xxv.

De cura soda ex ꝑcussione ⁊ casu capitulum xxvi.

De cura soda a debilitate capitis capitulum xxvij.

De cura soda facte a fortitudine sensus cerebri capitulū. xxviij

De cura soda accidentis in febrib⁹ capitulum xxix.

De cura soda cretice capitulum xxx.

De cura soda ex vermibus capitulum.xxxi.

De cura soda succedentibus somno capitulum.xxxij.

Regimen spetieꝝ soda facte ꝑ cōmunitatē capitulum xxxiij.

De cura grauitatis capitis capitulum xxxiiij.

De soda que nominatur ouum ⁊ cauthati capitulum xxxv.

De cura capitulum xxxvi

De emigranea capi. xxxvij

De cura capitulū xxxviii.

Tractat⁹. iij. de apostematibus capitis ⁊ solutione cōtinuitatis eius continens capitula, xiiij.

Sermo vniuersalis de karabita ca. i.

soda id est dolor capitis

De signis eius cōib⁹ ca.ij.
De cura specierū ei⁹ ca.iij.
De phlegmone a cōitate ipi⁹ sub st ātie cerebri ca.iiij
De herisipila ⁊ impetigine in cerebro ca.v.
De sibare caplm vi.
De lethargia caplm vij.
De signis eius caplm viij.
De cura caplm ix.
De aqua intra craneum caplz.x.
De apostematibus que sūt extra craneum caplm xi.
De subet asahari capitulum duodecimum.
De cura caplm xiij.
De plaga ⁊ incisione cutis capitis ⁊ cura caplm xiiij.
Tractat⁹ quartus de egritudinibus capitis ⁊ plurimo nocumento ipi⁹ in operationibus sensus ⁊ morib⁹ continens capitula.xxv.
De subet ⁊ somno ca.i.
De signis specierū subet capitulū secūdum.
De cura subet capitulū iij.
De vigilijs ⁊ sahara caplm iiij.
De signis ca.v.
De cura caplm vi.
De lesione sensus caplm vij.
De pmixtione sensus ⁊ alienatōe capitulū viij.
De signis capitulū ix.
De cura ca.x.
De stoliditate ⁊ amentia capitulum xi.
De corruptione memorie capitulum xij.
De signis caplm xiij.
De cura.c.xiiij.
De corruptione imaginatōis capitulum xv.
De mania canina ca.xvi.
De signis manie vniuersalib⁹ capitulū xvij.
De cura capitulū xviij.
De melancholia caplm xix.
De signis specierum melancholie ca.xx.
De cura capitulū xxi.
De cutubut capitulū xxij.
De cura caplm xxiij.
De ilisci capitulū xxiiij.
De cura ca.xxv.
Tractatus quint⁹ de egritudinibus cerebri in operatōnibus motus continens capitula xiiij
De vtigie caplm primū
De signis ca.ij
De cura ca.iij
De alue ⁊ est palpitatio capitulū quartum
De incubo ca.v
De signis capitulū vi
De cura caplm vij
De epilepsia caplm viij
De signis specierū.c.eius.ix.
De causis mouentibus epilepsiā capitulū.x
De cura ca.xi
De apoplexia ca.xij.
De signis ca.xiij
De cura ca.xiiij
Dictio.ij. de egritudinibus neruoꝝ que ē tractatus vn⁹ continens.ca.xix.
Egritudines neruoꝝ.ca.i.
De paralysi ⁊ mollificatiōe capitulū.ij.
De signis capitulū.iij
De cura.c.iiij.
De spasmo.c.v.
De signis.c.vi.
De cura.c.vij.
De tetano.c.viij.
De signis.c.ix.
De cura ca.x
De tremore ⁊ signis specierū eius ca.xi
De cura ca.xij
De stupore caplm xiij.
De signis ⁊ cura caplm xiiij.
De tortura faciei caplm xv.
De signis caplm xvi.
De cura ca.xvij.
De saltu ⁊ signis eius capitulum xviij.
De cura ca.xix.
Fen.iij.de dispositionib⁹ oculoꝝ ⁊ est tractat⁹.iiij.
Tractatus primus de dispositiōibus oculi cuius sūt capitula xiiij.
De anatomia oculi ca.i.
De cognitione dispositionū oculi capitulū ij.
De signis caplm iij.
De cura ca.iiij.
De rememoratione conseruationis oculi ca.v.
De opthalmia ⁊ conturbatione ca.vi.
Signa capitulū vij.
Cura conturbationis cāpitulum octauū.
De cura cōi specieꝝ opthalmie ⁊ effusione fluxuū ad oculum ca.ix.
De cura opthalmie calide capitulum.x.
De cura opthalmie frigide capitulū.xi.
De cura alguardenigi ca.xij.
De cura opthalmie ventose capitulum xiij.
Sermo vlis de medicis opthalmie ca.xiiij.
Tractatus.ij.de residuis egritudinibus ei⁹ qd de oculo apparet ⁊ plimū ei⁹ ē de egritudinibus ꝯpositiōis ꝯtinēs.xxxv.capitula.
De vesicis ca.i.
De cura capitulū.ij.
De exituris oculi ⁊ cornee capitulum.iij.
De signis capituluz.iiij.
De cura vlceris capitulum.v.
De rupturis cornee capi.vi.
De cura capitulum.vij.
De bothor in oclo capi.viij.
De cura capitulum.ix.
De sanie in siphac capitulū.x.
De cura capitulum.xi.
De moro in oculo capi .xij.
De cura capitulum.xiij.
De garab ⁊ apostematibus lachrymaliuz capitulū.xiiij.
De cura capitulum.xv.
De additione carnis in lachrymalibus ⁊ diminutione ei⁹ capitulum.xvi.
De albugine oculi capitu.xvij.
De cura capitulum xviij.
De sebel capitulum.xix.
De signis capitulum.xx.
De cura capitulum.xxi.
De vngula capitulum.xxij.
De cura capitulum .xxiij.
De altarfati ca.xxiiij.
De cura ca.xxv.
De lachrymis ca.xxvi.
De cura ca.xxvij.
De strabositate ca.xxviij.
De cura ca.xxix.
De exitu oculi ca.xxx.
De signis ca.xxxi.

De cura c.xxxij
De pfunditate oculi ⁊ parui tate c.xxxiij
De varietate oculi capi. xxxiiij
De cura c.xxxv

Tractatus tertius de dispositionibus pap lebraꝝ continēs capitu. xxxiiij.
De pediculis in palpebris. capitulū primum.
De cura c.ij
De silac c.iij
De cura c.iiij
De gesse. c.v
De cura c.vi
De grossitudine c.vij
De inflatione c.viij
De grauitate c.ix
De inuiscatione c.x
De moro. c.xi
De inuēsatōe palpebre c.xij
De grandine c.xiij
De cura c.xiiij
De ordeolo c.xv
De cura. c.xvi
De asarnac. c.xvij
De signis c.xviij
De cura. c.xix
De susati c.xx
De lapidositate c.xxi
De vlceribus paspebraꝝ capitulum xxij.
De scabie ⁊ pruritui capitulū xxiij.
De cura c.xxiiij
De tremore c.xxv
De signis c.xxvi
De cura c.xxvij
De mlitu. palpitatōis c.xxviij
De casu piloꝝ c.xxix
De cura c.xxx
De pilis inuersis c.xxxi
De pilis additis c.xxxij
De cura c. xxxiij
De inuiscatione palpebraꝝ capitulū c.xxxiiij

Tractatus.iiij.de dispositionib⁹ v̄tutis visibilis ⁊ opatōib⁹ eius cōtinens c.xxv
De debilitate vis⁹ ⁊ nocumē c.i
De signis c.ij
De cura c.iij
Rememoratio reꝝ visui nocentium c.iiij
De nictilopa c.v
De cura c.vi
De alihar c.vij
De cura c.viij
De imaginationibus c.ix
De signis c.x
De cura imaginationū c.xi
De alintisar c.xij
De signis c.xiij
De cura c.xiiij
De ꝯstrictione pupille c.xv
De signis c.xvi
De cura c.xvij
De aqua c.xviij
De signis c.xix
De cura c.xx
De destructione vis⁹ c.xxi
De signis c.xxij
De diminutione radij c.xxiij
De altumat ad albedinē vincente c.xxiiij
De cura c.xxv

Fen quarta de dispositionibus auris ⁊ est tractat⁹ vn⁹ continens capitula xxv.
De anatomia auris c.i
De conseruatione sanitatis auris capitulum ij.
De nocumentis auditus. capitulū iij.
De signis eoꝝ c.iiij
De cura c.v
De dolore auris c.vi
De signis c.vij
De cura c.viij
De sonitu ⁊ tinitu ⁊ sibilo. capitulum ix.
De signis c.x
De cura c.xi
De cura saniei ⁊ pus.capitu. xij.
De eruptione san. c.xiij
De cura c.xiiij
De cura sordis c.xv
De opilatōe in aure capitulum xvi.
De attritione ⁊ pcussione capitulum xvij:
De pruritu c.xviij
De introitu aque in aure. capitulum xix
De cura c.xx
De introitu.e animaliū in aurez ⁊ generatione vermis. capitulum xxi.
De apostematibus in radice auris c.xxij
De signis c.xxiij
De cura c.xxiiij
De tremore auris c.xxv

Fen.v. de dispositionibus nasi cōtinēs tractat⁹ duos
De cura ca.xiij.

Tractatus.i.de olfatu ⁊ nocumento ipius occurentib⁹ sicut fluxus continens capi.xiij.
De anatomia nasi c.i
De naso c.ij
De qualitate viaꝝ administrationis medicinaꝝ nasi c.iij
De nocumento odoratus. capitulum iiij.
De signis c.v
De cura c.vi
De fluxu san. c.vij
De curationibus c.viii
De cura leuis fluxus c.ix
De regimine eoꝝ que faciunt fluxū san.nariū c.x
De coriza ⁊ catarro c.xi
De signis ca.xij.
De cura. ca.xiij.

Tractatus secūdus de reliquis dispositionib⁹ nasi continens capitula.xviij.
De fetore nasi capitulum primū. ca.ij
De cura
De vlceribus in naso capitulum tertium.
De cura ca.iiij.
De cura vlcerum que dulcia nominantur ca.v.
De opilatione chaiasim capitulū sextum:
De signis ca.vij.
De cura ca.viij.
De cura morbi qui ē sicut in eqs capitulum i.x
De constrictione nasi capitulum decimū.
De hemorroidib⁹ capitulum vn decimū.
De cura ca.xij.
De sternutatione c.xiij.
De medicinis prohibentibus eā capitulum xiiij.
De facientibus sternutationes capitulum xv.
Res que cadunt in naso capitulum xvi.
De desiccatione nasi capi.xvij.

De p̄ritu in nāso ⁊ cura capitulum xvij.

En sexta de dispositionibus lingue ⁊ oris ⁊ est tractatus vnus continens capitula.xxxi
De anatomia oris ⁊ lingue ca.i.
De egritudinibus lingue capitulum secundū.
De curationibus lingue ca.iij.
De corru; tione gustus ca.iiij.
De cura ca.v.
De mollificatōne ⁊ grauitate lingue ca.vi.
De cura ca.vij
De spasmo lingue ca.viij.
De cura ca.ix.
De magnitudine lingue ca.x.
De cura ca.xi.
De abbreuiatione lingue capitulum xij.
De cura ca.xiij
De apostematib⁹ lingue capitulum xiiij.
De cura ca.xv.
De alchalel in locutionē capitulum xvi.
De ranula ca.xvij.
De cura ca.xviij.
De aduſtione lingue ca.xix.
De cura ſiſſurarū ca.xx.
De deiectione lingue ca.xxi.
De bothor in ore ca.xxij.
De alcola ⁊ vlceribus malignis caplm xxiij.
De cura caplm xxiiij.
De multitudine ſputi in ſomno ca.xxv
De cura ca.xxvi.
De abſciſione odor ca.xxvij.
De ſputo ſanguis ca.xxviij.
De fetore oris ca.xxix.
De cura ca.xxx.
Quando os remanet apertus capitulum.xxxi.

En.vij.de diſpoſitiōib⁹ dentū ⁊ē vn⁹ tractat⁹ et ꝓtinet ca.xxvi.
De dēib⁹ ſermo vniuerſal ca.i.
De p̄uerſatōe dentiū ca.ij.
De cura vli dentū ca.iij.
De dolore dentū ca.iiij.
De ſignis.c.v.
De cura ca.vi.
De medicinis reſolutinis ca.vij.
De medicinis ſtupefactis capitulum viij.
De dente cōmoto ca.ix.
De cura ca.x.
De pſoratōe dentiū ca.xi.
De ruptura dentiū ca.xij.
De cura ca.xiij
De alteratione coloris dentium. ca.xiiij.
De cura ca.xv.
De facilitando origīnē dentium ca.xvi.
De regīmine eradicationis capitulum.xvij
De fricatione dentis cenoſi capitulum xviij.
De vnib⁹ dentū ca.xix.
De cauſa ſtridoris dentū ca.xx.
De cura caplm xxi.
De dēte elōgato caplm xxij.
De congelatōne dentium capitulum.xxiij.
De cura ca.xxiiij.
De ebet dentium ⁊ cura capitulum xxv.
De cura debilitatis dentiuz capitulum xxvi.

En octava de diſpoſitōnibus gingiuarum: ⁊ eſt tractatus vnus ⁊ continet capitula xvi
De egritudinibus gingiuarū capitulum p̄mū.
De cura ca.ij.
De gingiua ſanguinea ⁊ eius cura ca.iij.
De ſiſſuris gingiuarū ca.iiij.
De vlceribus gingiue ⁊ corroſione eius ca.v.
De cura ca.vi.
De augmento gingiue ⁊ cura ei⁹ capi.vij.
De diminutione carnis gingine ⁊ cura ca.viij.
De cura mollificationis gingiue ca.ix.
De cura carnis addite gīgiue capitulū.x.
De labijs ⁊ egritudinibus eorū ca. xi.
De ſiſſuris labior ca.xij.
De cura ca.xiij.
De apoſtemate labiorum ⁊ cura ca. xiiij.
De hemorroidibus labiorum capitulum xv.
De tremore labiorum capituluz xvi.

En nona de diſpoſitōnibus gutturis ⁊ eſt tractatus vnus continens capitula. xvij.
De anatomia gutturis ca.i.
De egritudinib⁹ mēbror gutturis ca.ij.
De cibo quo fit tranſgulatio et q̄ currūt curſu ei⁹ ca.iij.
De ſpinis ⁊ que curſu carū ꝓcedunt ca.iiij.
De ſanguiſugis cā.v.
De ſignis caplm vi.
De cura ca.vij.
De ſuffumigationib⁹ albaba capitulū viij.
De ſignis caplm ix.
Sermo vniuerſalis apoſtematū accidētium in gutturis ⁊ epigloti ⁊ glandulis circūdantibus ea ⁊ vue ⁊ galſamati et duarum amigdalarum capitulum .x.
De cura decollationum ⁊ preſocationum ex omni cauſa capi.xi.
De vua ⁊ ambab⁹ amigdalis capitulū xij.
De caſu vue ca.xiij.
De cura ca.xiiij.
Sermo vniuerſalis de inciſione vue ⁊ vtriuſq; amigdale capitulum xv.
De rememoratōe nocumētor inciſionis ca.xvi.
De cura ſputi ſanguinis ⁊ inciſione vue ⁊ vtriuſq; amigdale. ca.xvij.

En decima de diſpoſitōibus pulmonis ⁊ pectoris ⁊ eſt tractatus gnq;.

Tractatus primus de ꝓncipijs anhelitus cōtinēs ca.xlij.
De anatomia epiglotis ⁊ canne pulmonis ca.i.
De complexionibus pulmonis ⁊ ſignis diſpoſitionum eius ca. ij.
De ap̄atib⁹ accidētibus pulmōi ca. iij.
De cura ca.iiij.
De materijs ſiccis in pulmone ⁊ iudicijs earuz capitulum gn tum.
De medicinis pectoris ſingulari

bus ⁊ compositis ⁊ de fōma administrationis earum capitulum.vi.
Sermo vniuersalis de anhelitu capitulum.vij.
De anhelitu magno ⁊ paruo et casu ⁊ significationibus eius capitulum.viij.
De signis anhelitus capitulum nonuz
De anhelitu vehementi capitulū decimuz
De anhelito alto ⁊ subtili capitulum.xi.
De anhelito puo capi.xij.
De anhelito lōgo capi.xiij.
De anhelitu breui capi.xiiij.
De anhelitu veloci capi.xv.
De anhelitu tardo capitulum .xvi.
De anhelitu frigido capitulum .xvij.
De anhelitu fetido ca.xviij.
De permutationib⁹ que currūt inter anhelitum magnum et velocem ⁊ frequentem ⁊ contrarios eorum capitulum .xix.
De anhelitu mouente pulmonē capitulum.xx.
Sermo vl'is de malitia anhelit⁹ capitulū .xxi.
De constrictione anhelit⁹ capitulum.xxii.
De signis capitulū.xxiii.
De diuersitate anhelitus capitulum xxiiii.
De anhelitu duplo ca.xxv.
De anhelitu pauco capi.xxvi.
De anhelitu difficili capitulum .xxvii.
De p̄paratione anhelitus capitulum xxviii.
Sermo vl'is de dispositionibus anhelitus ca.xxix.
De anhelitu etatuz ca.xxx.
De anhelitu repleti ex cibis aut ex pregnatione aut hydropisi ⁊ ⁊ similibus capitulum .xxxi.
De anhelitu balnei ca.xxxii.
De anhelitu dormientis capitulum xxxiii.
De anhelitu dolentis in membris pectoris ca.xxxiiii.
De anhelitu eius cuius anhelit⁹ constringitur propter quācūq; causam ⁊ de anhelitu habentis asma capitulum .xxxv.
De anhelitu habentiū famez capitulum xxxvi.
De anhelitu habentium decollationem ⁊ suffocationez capitulum xxxvii.
De asmate ca.xxxviii.
De signis capi.xxxix.
De cura asmatis ⁊ constrictiōis anhelitus ⁊ preparatōne ei⁹ capitulum xl.
De cura aliquarum spēr̄ anhelitus ca.xli.
De cura difficultatis anhelitus ex hac sūma capitulum .xlii.

Tractatus.ii. continens capitula.x.
De voce ⁊ nocumentis ei⁹ capitulum.i.
De cura capi.ii.
De cura raucedinis vocis ⁊ aspitatis eius capi.iii.
De medicinis cōseruantibus sanitatez pectoris ⁊ que bona sunt ei capitulum quartum.
De voce aspera ⁊ eius cura capitulum v.
De voce breui ⁊ eius cura capitulum vi.
De voce grossa ⁊ eius cura capitulum vii.
De voce subtili ⁊ eius cura capitulum viii.
De voce tenebrosa ⁊ ei⁹ cura capitulum ix.
De voce tremula ⁊ eius cura capitulum x.

Tractatus tertius continens capitula vi.
De tussi ⁊ sputo san.ca.i.
De signis capitu.ii.
De cura capitulum iii.
De sputo san.capi.iiii.
De signis capitulū v.
De cura capi.vi.

Tractat⁹ quartus de p̄ncipiis speculatiui ⁊ scientie apostematuz membroruz partium pectoris ⁊ exituraꝝ eorum preterq̄ corpis continēs capi.xxii.
Sermo vniuersalis de doloribꝰ pectoris ⁊ lateris
De pleuresi capi.i.
De signis pleuresis capi.ii.
De signis eius que est pura ⁊ nō pura capi.iij.
De malis ⁊ signis saluis capitulum.iiij.
De signis horaꝝ eius ca.v.
De signis spēr̄ eius s̄z causas ip̄ius capi.vi.
De signis p̄mutationis ip̄ius capitulum vij.
Sermo aggregatus ex sputo capitulum.viij.
De crisibus pleuresis ca.ix.
De peripneumonia ca.x.
De signis eius capi.xi.
De ap̄atibus duris in pulmone capitn.xij.
De ap̄ate molli in pulmone capitulum xiij.
De bothori pulmōe capit.xiiij.
De aggregatōe aque in pulmone capitulū xv.
De ap̄atibus aut vulneribus accidentib⁹ cāne pulmonis capitulum xvi.
De pure ⁊ sanie que est empima capitulum xvij.
De vlceribus pectoris ⁊ pulmonis ⁊ ex eis ē ptisis capi.xviij.
De causis vlcer̄ pulmonis capitulum xix.
De p̄paratis ad ptisim in figura ⁊ forma ⁊ etate ⁊ regione et complōne capi.xx.
De rebus a quib⁹ oportet ut isti custodiant capi.xxi
De signis ptisis capi.xxij.

Tractatus quintus de p̄ncipijs operatiuis continēs capitula vi.
De cura cōmuni apostematum partium pectoris ⁊ pulmonis capitulum.i.
De cura pleuresis capi.ij.
Sermo continens de cura doloris pectoris capi.iij.
De cura peripneumonie capitulum iiii.
De empimate capi.v.
De cura vlcerum pectoris ⁊ cura pthisis capi.vi.

Fen.xi.de dispositionib⁹ cordis ⁊ est tractat⁹ duo continens capi.vij.
De anatomia cordis ca.i.

De egritudinibus cordis capitulum.ii.
De signis complexionū cordis naturaliū capi.iij.
De signis egritudinū cordis capitulū quartū.
De causis impanentibus in corde ca.v.
De canonibus vniuersalibus in curatione cordis ca.vi.
De medicinis cordialibus capi.vij.

Tractatus.ij. de partib⁹ distinctis continēs.c.xi.
De tremore cordis.c.i.
De signis.c.ij
De curationibus vniuersalibus tremoris cordis.c.iij
De cura tremoris calidi capitulum quartum.
De cura tremoris frigidi capitulum.v.
De speciebus syncopis t causis ipsius t causa mortis subite ca.vi.
De signis.ca.vij.
De cura.c.viij.
De casu virtutis subito.c.ix.
De cura ca.x.
De regimine eius in quo apparent signa aduentus apostematis calidi in corde.c xi.

En duodecima de mamilla t dispositionibus eius t est tractatus vnus cōtinens ca.x.
De anatomia māmille.c.i.
De exuberatione lactis capitulū secundū
De mmoratione lactis t p rohibitione exuberationis superflue capitulū iij.
De caseatione lactis in māmilla capitulū quartum
De putrefactiōe lactis in mamilla t congelatione t extensione eius que accidit ei ex egritudine capitulū quintū
De apostematibus calidis māmille t doloribus eius ca.vi
De apostematibus frigidis phlegmaticis māmille ca.vij
De duritie mammille t nodis t glandulis t quod accidit ex circuitione papille maxime apud pubertatē ca. octauus
De dubellati in māmilla ca.ix
De vlceribus t corrosionib⁹ in māmilla capitulū.x.

En.xiij.de meri t stomacho t dispositionib⁹ am bor continens tractatus.v

Tractatus primus de dispositionibus meri t stomachi continēs.c.xxxvi
De anatomia meri t stomachi.c primū.
De egritudinibus meri ca.ij
De qualitate deglutionis capitulum tertium
De constrictione deglutōis t difficultate deglutionis ca.iiij
De signis ca.v.
De cura.c.vi.
De apostematibus meri ca.vij
De signis apostematuz meri capitulum octauū
De cura ca.ix
De cura apostematum frigidoz ca.x
De eruptione sang. ex meri capitulum.xi.
De viceribus meri ca.xij.
De signis ipsorum ca.xiij
De cura ca.xiiij.
De signis cōplexionū naturaliū stomachi ca.xv
De egritudinibus stomachi capitulum.xvi
De modis significationū dispositionū stomachi ca.xvij.
De signis male complexionis calide ca.xviij
De signis male cōplexionis fride stomachi ca.xix.
De signis complexionū sicce stomachi ca.xx.
De signis male cōplexionis humide ca.xxi
De signis complexionū stomachi que sunt cuz materia capitulum.xxij
De significationibus nocumēto ruz stomachi non cōplexionaliū.c.xxiij.
De modis vniuersalibus curationum.c.xxiiij.
De cura male complexionis frigide t humide in stomachocho.c.xxv.
De cura male complexionis frilide capitulū.xxvi.
De cura male complexionis frigide capi.xxvij.
De cura male complexionis humide ca.xxviij.
De cura male complexionis sicce ca.xxix.
De cura frigide t sicce complexionis.c.xxx.
De cura complexionis sicce cum caliditate.ca.xxxi.
De cura complexionis calide et humide.ca.xxxij.
De cura male complexionis stomachi cū materia t cura opilationis.c.xxxiij.
De cura eius qui leditur a fortitudine sensus sui stomachi. capit.xxxiiij.
De regimine eius cuius stomachus est paruus.c.xxxv
De rebus quarum vsu nocetur stomachus t intestina. capitul um.xxxvi.

Tractatus.ij. huius sen de regimine doloris stōi t debilitate t dispositione appetitus eius continens capitula.xxiij.
De regimine doloris stomachi t debilitate t dispositiōe appetitus eius.c.i.
De signis ca.ij.
De cura.c.iij.
De debilitate stōi.c.iiij.
De signis nauseatiue sacietatis t destructione digestiue capitulū quintum.
De cura.c.vi.
De destructione appetitus t debilitate eius.c.vij.
De signis ca.viij.
De cura.c.ix.
De corruptione appetitus capitulum.x.
De cura corruptionis appetitus ca.xi.
De fame t vehementia eius t expulsione appetitus canini.c xij.
De signis.c.xiij.
De cura.c.xiiij.
De fame que vocatur bolimus capit.xv.
De signis.c.xvi.
De cura.c.xvij.
De fame sincopali.c.xviij.
De cura.c.xix.
De siti.c.xx.

De signis capitulum.xxi
De cura capitulum.xxij.
De cura percussionis ꝛ obuiatio nis ꝛ casu super stomachum capitulum.xxiij.
Tractatus tertius de no cumēto digestionis con tinens.c.xv.
De nocumento digestionis.c.i.
De corruptione digestionis capi tulum.ij.
De debilitate digestionis capitu lum tertium.
De signis debilitatis digestionis capitulum quartū.
De cura capitulum.v.
De signis corruptionis digestio nis capitulum.vi.
De cura eius ca.vij.
De tarditate descēsus cibi ex sto macho ꝛ velocitate descēsio nis eius capitulum.viij.
De cura eius in cui⁹ stō tardatur descensus sibi aut in cui⁹ sto macho natat cibus.c.ix.
De cura eius a cuius stomacho festinat descēsus cibi.c.x
De cruptōne stomachi ꝛ duritie eius.c.xi.
De signis.c.xij.
De cura capitulum.xiij.
De eis que cōmouent eructuati onem.c.xiiij.
De cura eructuationis superflue capitulū.xv.
Tractat⁹ quartus de egri tudinibus instrumenta libus ꝛ cōibus accidentib⁹ stomacho continens capitu la.xvi.
De apostematib⁹ calidis stōi.c.i
De signis.c.ij.
De cura capitulū.iij.
De apostematib⁹ frigidis phle gmaticis.c.iiij.
De signis.c.v.
De cura capitulum.vi.
De apostematibus duris ꝛ gros sis capitulū.vij.
De cura capi.viij.
De aldubellati in stō.c.ix.
De signis.ca.x.
De cura ca.xi.
De vulneribus in stomacho ca pitulum.xij.
De signis conuenientie ꝛ differē tie.ca.xiij.
De cura vlcerū stōi.c.xiiij.
De bothor in stomacho.c.xv
De ruptura stōi.c.xvi.
Tractatus quintus de di positionibus stomachi et parte eius quod ipse com pxhendit ꝛ egredit ab eo ꝛ aliqbus dispositionibus mi rach ꝛ que sequūtur ipm cō tinens.ca.xxij.
De inflatione stōi.c.i
De signis.c.ij.
De cura ca.iij.
De rugitu.c.iiij.
De lenitate ꝛ lubricitate stoma chi.capitulū quintū.
De signis.c.vi.
De cura ca.vij.
De vomitu ꝛ subuersione ꝛ nau sea ꝛ extēuatione stomachi. capitulū.viij.
De signis portēdentibus vomi tum.c.ix.
De vomitu san.c.x.
De signis.ca.xi.
De cura vomitus absolute capi tulū.xij.
De vomitu facto ppter calidita tem.ca.xiij.
De cura vomitus san. capitulū xiiij.
De conturbatiōe ꝛ anxietate sto machi.c.xv.
De cura.ca.xvi.
De san. retēto in stomacho ꝛ in intestinis.c.xvij.
De congelatione san. in stoma cho ca.xviij.
De singultu.c.xix.
De signis.ca.xx.
De cura capit.xxi
De dispositionibus accidentib⁹ mirach ꝛ hypocondrijs. ca pitulum.xxij.
Hēn.xiiij. de epate ꝛ dis positionibus eius conti nens tractatus.iij.
Tractat⁹.i. de vniuersali bus dispositionib⁹ epa tis cōtinens ca.xxxi.
De anatomia epatis.ca.i.
De modis ex quibus significan tur dispositiones epatis ca pitulum.ij.
De distinctione modo⁹ harum significationū.c.iij.
De contraoperantia cordis ad epar in qualitatibus capitu lum quartum.
De signis complexionuz epatis naturaliuꝫ ꝛ post calide ca pitulum.v.
De signis complexionis frigide naturalis.c.vi.
De signis complexionis sicce na turalis.c.vij.
De signis complexionis humi de naturalis.c.viij.
De signis complexionis calide ꝛ sicce naturalis.c.ix.
De signis complexionis calide ꝛ humide naturalis.c.x.
De signis complexionis frigide ꝛ humide naturalis.c.xi.
De signis complexionis frigide ꝛ sicce naturalis.c.xij.
De egritudinibus accidentibus epati.c.xiij.
De signis male complexionis ca lide.c.xiiij
De signis male complexiōis fri de.c.xv.
De signis male complexionis sic ce capi.xvi.
De signis male complexionis hu mide capi.xvij.
Sermo vniuersalis de curis egri tudinum epatis capitulum xviij.
De causis nociuis epati capitu luum.xix.
De rebus conuenientibus epati capi.xx.
De cura male complexionis ca lide in epate.c.xxi.
De regimine male complexio nis frigide.c.xxij
De regimine male complexiōis sicce.c.xxiij.
De regimine male complexiōis humide.c.xxiiij.
De regimine male complexio nis calide ꝛ sicce. capitulum xxv.
De regimine male complexio nis calide ꝛ humide.capitu. xxvi.
De regimine male complexiōis frigide ꝛ sicce capitulum vi gesimūseptimū.
De regimine male complexio nis frigide ꝛ humide capit. xxviij.
De paruitate epatis capitulum xxix.
De signis.c.xxx.

De regimine ip̄oꝝ capi.xxxi.
Tractatus.ij.de debilitate epatis ⁊ opilatione ei⁹ ex doloribus ⁊ inflāmatiōe continens capi.xi.
De debilitate epatis ca.i.
De signis capi.ij.
De cura debilitatis epatis capitulum.iij.
De opilationibus epatis capitulum.iiij.
De signis ca.v.
De cura opilationuz epatis capitulum.vi.
De inflatione ⁊ ventositate i epate capi.vij.
De cura ventositatis ⁊ inflatōis epatis capi.viij.
De dolore epatis capi.ix.
De signis capi.x.
De cura capi.xi.
Tractatus tertius de apostematibus epatis ⁊ solutione ei⁹ ꝯtinēs capi.xxi.
Sermo vniuersal' de apostematibus epatis ⁊ que sequūt ip̄z capi.i.
De signis vniuersalibus apostematū epatis capi.ij.
Differentia int' apostemata epatis ⁊ ap̄ata lacertoꝝ positoꝝ sup ipsum mirach capituluz .iij.
De ap̄ate calido capi.iiij.
De almesire in epate capi.v.
De phlegmone in epate capitulum.vi.
De ap̄atibus frigidis in epate capitulum.vij.
De apostematib⁹ phlegmaticis capitulum.viij.
De ap̄ate duro ⁊ cancro capitulum.ix.
De dubellati capi.x.
De ap̄ate mesaraice capi.xi.
De cura ap̄atis calidi ⁊ sāguine i capitulum.xij.
De cura herisipile capi.xiij.
De cura dubellati capi.xiiij.
De cura apostematū frigidoruz capitulū.xv.
De cura apostematuz duroꝝ capitulum.xvi.
De cura ap̄atum almirac lacerti capitulum.xvij.
De cura apostematū mesaraice capitulū.xviij.
De ꝑcussione ⁊ obuiatione ⁊ casu super epar capi.xix.
De scissura ⁊ incisione i epate capitulum.xx.
De cura capi.xxi.
Tractatus quartus de humiditatibus quibus accidit causa epatis ut expellantur egrediendo ⁊ coartentur occultando continens capitula.xvi.
De speciebus expulsionū reꝝ in epate capitulum.i.
De signis capi.ij.
De cacesia capi.iij.
De hidropisi capi.iiij.
De causis proprijs asclitis capitulum.v.
De causis ꝓprijs hyposarche capitulum.vi.
De causis tympanitis capitulum.vij.
De signis cōibus capi.viij.
De signis asclitis capi.ix.
De signis hyposarche capitulū decimuz
De signis tympanitis capi.xi.
De cura cacesie capi.xij.
De cura asclitis capi.xiij.
De cura hydropisi hyposarche capitulum.xiiij.
De cura hydropisis timpanitis capitulū.xv.
De doloribus hypocondriorū capi.xvi.
Fen.xv.de felle ⁊ splene ⁊ dispositionib⁹ eoꝝ continens tractatus.ij.
Tractatus p̄mus de anatomia fellis ⁊ splenis ⁊ icteritia continens capitula vij.
De anatomia fellis capi.i.
De anatomia splenis capi.ij.
De icteritia citrina ⁊ nigra capitulum.iij.
De signis icteritie citrine capitulum.iiij.
De signis icteritie nigre capitulum.v.
De cura icteritie citrine capitulū sextum.
De cura icteritie nigre aggregate vitio splenis capi.vij.
Tractatus secundus de reliquis dispositionib⁹ splenis continens capitula xiii.
Sermo vniuersalis de egritudinibus splenis capi.i.
De signis complexionū splenis capitulum.ij.
De cura capi.iij.
De apostematib⁹ splenis calidis ⁊ frigidis ⁊ duris ⁊ quorum durities est infieri apostem capitulum.iiij.
De signis capi.v
De curatione apostematuz splenis cadoꝝ valde capituluz sextum
De curationibus spms capitulum.vij.
De cura ap̄atū phlaticoꝝ splenis capitulum.viii.
De opilatione splenis capi.ix.
De curationibus capi.x.
De vētositate ⁊ inflatione in splene capi.xi.
De cura capi.xii.
De dolore splenis capi.xiii.
Fen.xvi.de dispositiōibus ficteri ⁊ intestinorum ⁊ est tractatus.v.
Tractatus.i.de anatomia eoꝝ ⁊ solutione ventris cōtinens capi.iiii.
De anatomia itestinoꝝ capi.i.
De solutione ventris omniū modoruz ⁊ causis vsqꝫ ad lubricitatem omnium intestinoꝝ ⁊ colirica passione ⁊ sāguinolenta egestione ⁊ fluxu sang. ⁊ ventre ⁊ expulsionibus reꝝ ex epate ⁊ splene ⁊ cerebro et ex cōpore ⁊ tenasmione ca.ii.
De signis capi.iij.
De cura fluxus ventris absolute capitulum.iiii.
Tractatus secūdus de curationibus speciex solutionis ventris diuersaꝝ predictarum post cessationez a cura vniuersali continens capitula.xvij.
De cura fluxus epatici capi.i.
De cura fluxus stomachi eius ⁊ intestinali absqꝫ excoriatōne ⁊ primo de lubricatiuo capitulum.ij.
De cura vlcerosi capi.iij.
De cura fluxus cholerici capitu

lum quartum.
De cura flux⁹ melancholici ⁊ est splenetic⁹ fluxus in quo non est excoriatio ca.v.
De cura flux⁹ san. absq; excoriatione ca.vi
De cura excoriatōis intestinoꝝ ⁊ vlceꝝ ca.vij
De cura fluxus vētris facti ꝓpt cibos ca.viij
De cura fluxus cerebralis capitulum ix.
De cura fluxus opilatiui capitulum.x.
De cura fluxus liquefactiui capitulum xi.
De cura fluxus facti a spissitudie cutis ca.xij.
De cura cholirice passionis capitulum xiij.
De cura fluxus medicinalis capitulum xiiij.
De cura fluxus cretici capituluz xv.
De tenasmone ca.xvi.
De collirijs q̄ supponūtur ad tenasmonē ca.xvij.

Tractatus tertius de iceptione sermōis de doloribus intestinorum continēs capitula xvi.
De punctione ca.i.
De signis ca.ij
De cura ca.iij
De rugitu ⁊ egressione ventositatis absq; voluntate capitulum iiij.
De cura ca.v.
De colica ⁊ retentione fecis capitulum.vi.
De signis colice absolute capitulum vij.
De signis colice saluis ca.viij.
De signis malis in colica capitulum ix.
De differentia que est inter colicam ⁊ lapidem renuz capitulum.x.
De signis distinctōis colice ⁊ primo de signis phlegmatice capitulum xi.
De signis colice ventose capitulum xij.
De signis eius que fit ex fece capitulum xiij.
De signis colice apostemose capitulum xiiij.
De signis fcē ex torsione ⁊ ruptura ca.xv
De signis reliquarum specieruz colice leuis a frigore ⁊ calore aut debilitate sensus aut vermibus aut ruptura ca.xvi

Tractat⁹ quartus de cura colice ⁊ locutōe in ileos ⁊ reb⁹ ꝑticularib⁹ egritudinū intestinoꝝ ⁊ dispositionū coꝝ ꝯtinēs ca.xxxi
De canonibus curationis colice ca.i.
De cura colice frigide capituluz secundum.
De canonib⁹ proprijs colice ventose que est ex eis que sunt inter colicam frigidam capitulum. iij.
De compositione solutiuorū ei⁹ qui habet colicam ex ventositate aut materia phlegmatica ⁊ de quibus fiunt clisteria ca.iiij
De compositione medicinarum bibitarum solutiuarū phlegmatis ⁊ d̄ pillulis fortis iuuamenti ca.v
De suppositorijs fortibus educētibus fecem plurimam cum phlegmate viscoso capitulū sextum.
De ꝯpositōe clisterioꝝ ad vētositatē ca.vij
De ꝯpositōne suppositorioꝝ ad vētosam ca.viij.
De clisteribus ⁊ suppositorijs habentium frigus intestinoꝝ absq; materia ca.ix.
De tina ⁊ balneis ⁊ embrocis capitulū.x.
Sermo de qualitate clisterioruz ⁊ instrumentorum capituluz vndecimū.
De cura facte ab apostemate frigido ca.xij.
De regimine dandi in potu oleū de kerua in curatione colice frigide eis qui non consueuerūt ca.xiij
Modus medicinarum conferētium habentibus colicam frigidam ꝑm semitam digestionis ⁊ maturatōnis ⁊ proprietatis non ꝑm semitam euacuatiōis capitulum decimū quartum.
De emplastris colice frigide capi.xv.
De vaporationibus colice frigide capitulum decimumsextum.
De cura colice cholerice capitulum xvij.
De cura colice facte ex retentione cholere capitulum decimūoctauū.
De cura colice apostemose calide ⁊ frigide capitulum decimūnonū.
De cura colice melancholice capi.xx.
De cura colice facte ex fece capitulum xxi.
De cura colice frigide facte ex debilitate expulsiue capitulū vigesimumsecundū.
De cura colice facte ex debilitate sensus ⁊ ei⁹ ablatōe ca.xxiij.
De cura colice facte ex torsione ca.xxiiij.
De cura colice facte a vermibus capitulum vigesimumquintum.
De cura colice facte ex ruptura ꝑ narcotica capitulū vigesimū sextum.
De cibatione colicorum capitulum xxvij.
De his que nocēt colicis capitulum .xxviij.
De ileos ⁊ est similis colice quando accidit gracilibus capitulum xxix.
De signis ca.xxx.
De cura ca.xxxi.
De tarditate ascellationis ⁊ velocitate eius capitulū trigesimūsecundū.
De multitudine stercoris ⁊ paucitate ei⁹ ca.xxxiij

Tractatus qntus de vermibus continens ca.xi.
De vmib⁹ ca.i.
De speciebus vermium que sunt iij.ca.ij.
De signis ca.iij.
De cura ca.iiij.
De medicinis calidis interficientibus vermes ⁊ proprie longos ca.v.
De medicinis que magis prope sunt ascaridum capitulū.vi.
De regimine vermium paruo-

rum capitulum.vij.
De clisteribus acutis interficientibus vermes caplm.viij.
De emplastris habentium vermes capitulū .ix.
De cibatione eorum caplm.x.
De cura casus ꝛ plectionis sup ventrem caplm.xi.
Hēn.xvij. de egritudinib⁹ ani: ꝛ est tractat⁹ vn⁹ continens capitula.xxij.
Sermo vniuersalis de egritudinibus ani capitulū.j.
De hemorroidibus caplm .ij.
De cura capitulum.i .
De regimine incisionis hemorroidarum ꝛ adustionis earū capitulum.iiij.
De regimine apertionis hemorroidarum surdarum capitulum.v.
Sermo de medicinis hemorroidalibus suffumigationibus ꝛ pulucrizationibus capitulum.vi.
De liquidis que ponentur super eas ꝛ quibus embrocantur capitulum .vij.
De sedantibus dolorem hemorroidarum capitulū .viij.
De restrictiuis cursus hemorroidarum capitulū.ix.
De cibatione habentium hemorroidas capitulū.x.
De apostematib⁹ calidis in ficteri ꝛ herisipila caplm.xi.
De ragadijs ani caplm .xij.
De cura ragadiaruz caplm .xiij.
De cibatione habentium ragadias capitulū.xiiij.
De mollificatione ani capituluz xv.
De cura capitulum.xvi.
De egressione ani caplm .xvij.
De fistulis in ano caplm.xviij.
De curatione capitulū.xix.
De pruritu in ano caplm.xx.
De cura capitulū.xxi.
De vlceribus am capitulū .xxij.
Hēn.xviij.de dispositionibus renum ꝛ est .ij. tractatus:
Tractatus primus de vniuersalibus iudicioruz reuum ꝛ de lapidibus eorum continens capitula.xvi.
De anatomia renum ca.i.
De egritudinibus renum capitulum.ij.
De signis quibus significantur dispositiones renum capitulum.iij.
De signis caliditatis renum capitulum.iiij.
De cura capitulū.v.
De signis frigiditatis renum capitulum .vi.
De cura capitulum.vij.
De extenuatione ꝛ vetustatione renum capitulū.viij.
De signis caplm.ix.
De cura capitulū.x.
De debilitate renū caplm.xi.
De signis capitulū.xij.
De cura capitulū.xiij.
De ventositate renū caplm.xiiij.
De cura capitulum.xv.
De dolore renum ꝛ cura capitulum.xvi.
Tractatus secundus de apostematibus renum ꝛ solutione continuitatis continens capitula .xix.
De apostematibus calidis in renibus ꝛ aldubellati ca.j.
De signis capitulū.ij.
De cura capitulū.iij.
De apostemate phlegmatico in rene capitulum.iiij.
De signis capitulum .v.
De cura capitulū.vi.
De apostemate duro in renibus capitulum.vij.
De signis capitulū .viij.
De cura capitulū.ix.
De vlceribus renū caplm.x.
De signis capitulū.xi.
De cura capitulū.xij.
De scabie renum ꝛ meatuum capitulum.xiij.
De signis capitulū.xiiij.
De cura capitulum.xv.
De lapide renum caplm.xvi.
De signis capitulū.xvij.
De cura caplm.xviij.
De medicinis conuenientib⁹ lapidi caplm .xix.
Hēn.xix.de dispositionibus vesice ꝛ viarum vrine duos comprehendēs tractatus.
Tractatus primus de dispositionibus vesice continens capitula .xxiij.
De anatomia vesice caplm .j.
De egritudinib⁹ vesice ꝛ cura earum capitulum .ij.
De his que calefaciunt vesicam capitulum.iij.
De his que infrigidant vesicam capitulū.iiij.
De lapide vesice ꝛ signis eius capitulum.v.
De curationibus lapidis vesice capitulum.vi.
De reginine quod in ipso precipitur capitulū.vij.
De apostematibus calidis in vesica ꝛ aldubellati in ea capitulum.viij.
De signis caplm.ix.
De curationibus apostematum vesice capitulum .x.
De vlceribus vesice caplm .xi.
De signis capitulum.xij.
De cura capitulū.xiij.
De scabie vesice caplm.xiiij.
De cura capitulum.xv.
De congelatione sanguinis in vesica caplm.xvi.
De cura capitulum.xvij.
De dissolutione vesice ꝛ mollificatione eius caplm.xviij.
De cura capitulū.xix.
De doloꝛib⁹ vesice caplm .xx.
De debilitate vesice caplm.xxi.
De vētositate in vesica ca.xxij.
De signis capitulum.xxiij.
De cura capitulū .xxiiij.
Tractatus secundus de nocumentis q̄ accidunt vrine ꝓtinēs capitula.xxij.
De qualitate extius vrine naturalis capitulū.j.
De nocumētis vrine caplm.ij.
De ardore vrine caplm .iij.
De curationibus caplm.iiij.
De paucitate vrine caplm.v.
De difficultate vrine ꝛ eius retentione capitulū .vi.
De signis capitulū.vij.
De cura nocumenti vrine capitulum.viij.
De rememoratione renum facientium mingere conferentium in pluribus dispositionibus capitulum.ix.
De distillatione vrine caplm.x.
De signis caplm.xi.
De curatione caplm.xij.
De inolūtario extra vrine ca.xiij

De cura capl'm.xiiij.
De mictu in lecto capl'm.xv.
De cura capl'm.xvi.
De diabete capl'm.xvij
De cura capl'm.xviij.
De multitudine vrine capitulum xix.
De mictu sanguinis ⁊ saniei ⁊ vrine similis loture carnis ⁊ capillorum: ⁊ de vrinis extraneis que sunt similes illis capitulum.xx.
De signis capl'm.xxi.
De cura capl'm.xxij.

Hen.xx. de dispositionibus mẽbrorum generationis masculorum que est.ij. tractatus.

Tractatus prim⁹ de vniuersalibus ⁊ appetitu coeundi continens capitula.xlviij.
De anatomia testiculorum ⁊ vasorum spermatis capl'm.i.
De causis erectionis capl'm.ij.
De causis spermatis capl'm.iij.
De signis complexionis calide membrorum spermatis capitulum.iiij.
De signis complexionis calide ⁊ sicce capl'm.v.
De signis complexionis calide ⁊ humide capl'm.vi.
De signis complexionis frigide ⁊ humide capl'm.vij.
De signis complexionis frigide ⁊ sicce capl'm.viij.
De signis complexionum innaturalium capl'm.ix.
De iuuamentis coitus capl'm.x.
De nocumẽto coitus ⁊ dispositionibus eius ⁊ malitia figurarum capl'm.xi.
De horis coitus capl'm.xij.
De spermate generante ⁊ non generante capl'm.xiij.
De signis eius qui coiuit capitulum.xiiij.
De diminutiõe coit⁹ capl'm.xv.
De signis capl'm.xvi.
De curationibus capl'm.xvij.
De medicinis singularibus ad coitum capl'm.xviij.
De inunctionibus que abstergẽdo fiunt ⁊ clisteribus ad anũ ⁊ pectinem ⁊ testiculos ⁊ virgam ⁊ alugen ⁊ que sequuntur ea capl'm.xix.
De suppositorijs in ano capitulum.xx.
De cibis puris capl'm.xxi.
De cibis in quibus est similitudo cum medicinis capitulum xxij.
De potu dulci eoꝝ capl'm.xxiij.
De potu alio nostro ca.xxiiij.
De multitudine desiderij capitulum.xxv.
De signis capl'm.xxvi.
De cura capl'm.xxvij.
De exsiccatiuis frigidis spermatis capl'm.xxviij.
De exsiccatiuis calidis spermatis capl'm.xxix.
De multitudine exuberationis spermatis ⁊ hũoris qui ẽ ante vrinam ⁊ qui egredit post capitulũ.xxx.
De signis capl'm.xxxi.
De cura capitulũ.xxxij.
De multitudine pollutionis capitulum.xxxiij.
De paucitate spermatis: ⁊ exitu eius filoso capl'm.xxxiiij.
De regimine eius quem ledit coitus capitulum.xxxv.
De regimine eius qui plurimo vtitur coitu ⁊ nocetur eo ⁊ debilitat ipsum aut leditur visus et sensus eius ⁊ caput et neruus ⁊ accidit ei tremor capitulũ.xxxvi.
De multitudine erectionis absq; desiderio ⁊ de priapismo capitulum.xxxvij.
De signis capl'm.xxxviij.
De cura capl'm.xxxix:
De allachuot capl'm.xl.
De regimine eius capl'm.xli.
De alubuiati capl'm.xlij.
De hermaphrodito capitulum xliij.
De excusatione medici in illis q̃ docet de delectatione ⁊ coangustatione receptricis ⁊ calefactione eius capl'm.xliiij.
De delectando viros ⁊ mulieres capitulum.xlv.
De magnificantibus virgam capitulum.xlvi.
De constringentibus vuluam capitulum.xlvij.
De calefacientibus receptricez capitulũ.xlviij:

Tractatus secundus de dispositionibus horum membrorum scz de illis que continuãtur cum coitu continẽs capitula.xxxi.

De apostematibus testiculorum calidis ⁊ que de eis approximantur ano capitulum primum.
De cura capitulũ.ij.
De cura apostematis frigidi in testiculis capl'm.iij.
De cura apostematis duri in testiculis capl'm.iiij.
De acrai ⁊ arsacon capl'm.v.
De cura capl'm.vi.
De doloribus testiculorum ⁊ virge capl'm.vij.
De signis capl'm.viij.
De cura capl'm.ix.
De magnitudine testiculoruz capitulum.x.
De cura capl'm.xi.
De eleuatione testiculi ex parte eius capl'm.xij.
De cura capl'm.xiij.
De varicibus osei ⁊ duritiei eius capitulum.xiiij.
De cura capl'm.xv.
De mollificatione osei capituluz xvi.
De cura capl'm.xvij.
De ramice ⁊ ruptura capitulum xviij.
De corrugatione testiculoruz capitulum.xix.
De vlceribus testiculorum ⁊ virge in locis ani capl'm.xx.
De cura capl'm.xxi.
De vlceribus interioribus virge capitulũ.xxij.
De fricatione in virga capituluz xxiij.
De cura capl'm.xxiiij.
De apostematibus virge calidis capitulum.xxv.
De apostematibus virge frigidis capl'm.xxvi.
De cura ragadiarum virge capipitulum.xxvij.
De dolore virge capitulũ.xxviij.
De verrucis super virgam capitulum.xxix.
De cura bothor ⁊ similium moro ⁊ carnis orte ⁊ addite super istas par-

tes. capl'm xxx.
De corrosione virge capl'm xxxi.

Fen. xxi. de membris generationis in mulierib⁹ quatuor continens tractatus.

Tractatus p̄mus de radicibus ⁊ principijs ⁊ conceptione ⁊ partu continens capitula xx.
De anatomia matricis capitulum primum.
De generatione embryonis capitulum secundum.
De egritudinibus matricis capitulum tertium.
De significationibus complexionum matricis ⁊ primo calide capitulū quartū.
De significationibus frigiditatis capitulū quintū.
De signis humiditatis capitulum sextum.
De signis siccitatis capl'm vij.
De sterilitate ⁊ difficultate impregnationis capl'm octauum.
De signis sterilitatis capitulum nonum.
De regimine ⁊ cura capitulū decimum.
De signis impregnationis ⁊ iudicijs eius capl'm vndecimū
De causis masculinitatis capitulum duodecimum.
De signis masculinitatis ⁊ feminitatis capitulū decimūtertiū.
De regimine masculinitatis capitulum decimūquartum
De signis alhanin facientis nasci masculos capitulū xv.
De signis mulierum masculinizantium capl'm xvi.
De causis geminoruz impregnationis super impregnationem capitulum xvij.
De signis appropinq̄tionis partus capitulum xviij.
De signis debilitatis embryonis capitulum decimūnonū.
De signis debilitatis nati capitulum vigesimum.

Tractatus secūdus de impregnatione ⁊ partu cōtinens capitula xxxix.
De impregnatione ⁊ partu capitulum primum.
De regimine vniuersali pregnantis capitulū secundum.
De regimine enixe capitulū iij.
De appetitu pregnantis capitulum quartum.
De pulsu cordis pregnantiuz capitulum quintum.
De regimine cursus menstruoꝝ pregnantis capitulum vi.
De apostematione pedum pregnantium ⁊ mollitie earum capitulum septimū.
De abortu capl'm viij.
De signis capitulū nonū.
De conseruatione embryonis ⁊ cautera abortus capl'm decimū.
De regimine bono ad illud capitulum xi.
De regimine abortus ⁊ extractione fetus mortui capl'm xij.
Da instrumento quo iniectio fit in matricē capl'm xiij.
De regimine quorundum antiquorum in extrahendo fetū mortuum capl'm xiiij.
De regimine pregnantis post abortum capitulum xv.
De extractione secundine capitulum xvi.
De prohibitione impregnatiōis capitulum xvij.
De mola capitulū xviij.
De cura capitulū xix.
De signis naturalibus ⁊ non naturalibus partus capitulum vigesimum
De difficultate partus capituluz vigesimum p̄mū.
De signis capl'm xxij.
De regimine eius quam ledunt partus accidentia capitulum vigesimūtertiū.
De regimine eius in qua fit difficilis partus absq; semita medicinarum capitulum xxiiij.
De regimine eius cuius gemini pedes egrediuntur ante caput capitulum xxv.
De regimine eius cui⁹ fetus egreditur super latus suum capitulum xxvi.
De regimine eius que parit apostemata in matrice eius existente capitulum xxvij.
De regimine eius cuius partus fit difficilis causa magnitudinis capitulum xxviij.
De regimine eius cui⁹ partus fit difficilis causa mot⁹ fetus aut malitia figure partus cū qua nō speratur vita capl'm xxix.
De regimine nausee eius capitulum xxx.
De medicinis facilem efficientibus partum capl'm xxxi.
De regimine infantis cum nascitur capl'm xxxij.
De suppositorijs enixarum capitulum xxxiij.
De regimine multitudinis sāguinis eius capl'm xxxiiij.
De regiminie paucitatis sanguis eius capitulum xxxv.
De regimine febriū eius capitulum xxxvi.
De regimine inflatōis ventris ei⁹ capitulū xxxvij.
De regimine doloris matricis capitulum xxxviij.
De regimine vlcerum eius capitulum. xxxix.

Tractatus tertius de reliqs egritudinib⁹ matricis exceptis apostematibus ⁊ q̄ currūt cursu eoꝝ ꝯtinēs capl'a xxviij.
De iudicijs menstruorum capitulū primū.
De superfluitate menstruoruz capitulum ij.
De signis capl'm iij.
De cura fluxus sanguinis ⁊ in fine eius cura patientis fluxum mēstruorum capl'm iiij.
De vlceribus matricis ⁊ putrefactione eius capl'm. v.
De signis vlcerum matricis capitulum sextum.
De putrefactione matricis capitulum septimū.
De corrosione matricis capitulū octauū.
De cura capl'm ix.
De regimie deuirginate capitulū decimū.
De cura ca. xi.
De ragadijs matricis capitulum duodecimū.
De signis earum capituluz tredecimum.
De cura capitulum decimūquartum.
De pruritu matricis ⁊ priapismo

mulierum capitulū xv.
De cura p:uritus matricis capitulum xvi.
De fistulis matricis capitulum xvij.
De signis caplm.xviij.
De cura caplm.xix.
De debilitate matricis capitulus vigesimum.
De cura caplm.xxi.
De doloribus matricis capitulum.xxij.
De cursu matricis caplm.xxiij.
De cura caplm.xxiiij.
De retentione menstruorum et paucitate eoz cap tulum vigesimūquintum.
De accidentibus illius t p:efocatione matricis caplm.xxvi.
De signis caplm.xxvij.
De curationibus caplm .xxviij.

Tractatus quartus continens capitula.xxx.
De nocumentis situs matricis: t abantibus eius t que sunt mlia illis caplm p:mum.
De cura clausure capitulum secundum.
De modo in administrādo hác scissionem capitulum tertiū.
De suspensione matricis capitulum quartum.
De augmento matricis t exitu eius t conuersione eius capitulum.v.
De accidentibus illius t signis capitulum.vi.
De cura caplm.vij.
De declinatione matricis t separatione eius caplm.viij.
De cura caplm.ix.
De apostemate calido in matrice caplm.x.
De signis caplm.xi.
De cura apostematū calidoz capitulū.xij.
De apostemate phlegmatico in matrice caplm.xiij.
De apostemate duro capitulum xiiij.
De cura caplm.xv.
De p:efocatione matricis capitulus.xvi.
De signis caplm.xvij.
De cura caplm.xviij.
De regimine eius cum commouetur caplm.xix.
De hemoz:oidibus t bothoz et modo q̄ apparent in ea t clauo caplm.xx.
De curatione hemoz:oidarum caplm.xxi.
De carne addita t longitudine albakic t apparitione sicut virga t rei nominate sursus caplm.xxij.
De cura caplm.xxiij.
De aqua in matrice capitulum xxiiij.
De signis caplm.xxv.
De cura caplm.xxvi.
De inflatione in matrice t cognitione eius caplm.xxvij.
De cura caplm.xxviij.
De ventositate matricis non inflantis caplm.xxix.
De cura caplm.xxx.

Hen vigesimasecd a ō egritudinibus in extremitate membroz̄ que ſt duo tractatus.

Tractatus p:imus de eo quod accidit eis de nocumentis quantitatis t situs continens capla.xviij.
De forma zirbi t duoz̄ liphac capitulum p:mum.
De ruptura t his que assimulantur ei caplm.ij.
De signis caplm.iij.
De cura caplm.iiij.
De curatione rupturarum intestini t zirbi caplm.v.
De ruptura aque caplm.vi.
De cura rupture ventositatis capitulum.vij.
De cura ramicis carnis t varicose caplm.viij.
De augmento vmbilici capitulum.ix.
De signis caplm.x.
De cura caplm.xi.
De gibbositate t ventositate gibbositatis caplm.xij.
De signis capitulū.xiij.
De cura gibbositatis t ventositatis facientis ventositatem sit capitulum.xiiij.
De varicibus caplm.xv.
De elephantia capitulū.xvi.
De signis caplm.xvij.
De cura varicum t elephantie capitulum.xviij.

Tractatus secūdus de doloribus horuz membroz̄ continens capitula.xxxi.
De dolore dorsi caplm.i.
De signis caplm secūdū.
De cura doloris dorsi capitulus tertium.
De dolore ilij caplm.iiij.
De doloribus iuncturaruz t eis que communicant podagre et sciatice t aliis capitulum quintum.
De signis caplm.vi.
De cura doloz̄ iuncturarum podagre t sciatice capitulus septimū.
De solutione eoz̄ capitulum octauum.
De potionibus ad solutionem faciendam t de illis que conferunt eis.capi.ix.
De emplastris iuuatiuis ad doloz̄es iuncturarum grossi humoris t eoz̄ que sunt in via aut conuertantur in lapideitatem.c.x.
De vnctionibus in huiusmōi intētione p̄dicta capi xi.
De embrocis in illa intētione capitulum xij.
De balneationib⁹ adh uiusmodi capitulum xiij.
De sedatiuis doloris capitis leuibus capitulum xiiij.
De narcoticis sedantibus dolorē capitulum xv.
De cura ventosi capi. xvi
De regimine cauterij ad eos capitulum. xvij
De cura calidi capitu. xviij
De epithimatibus capi. xix
De solutiuis capitulum xx.
De cura iuncturaz exiccatarum t conuersarum in lapideitatem capitulus vigesimum primum
De cura contractionis a zemēa capitulum xxij.
De cautela ad doloz̄es iuncturarum capitulum xxiij.
De cura capitulum xxiiij.
De embrocis t tinis capitulum. xv.
De epithimatibus t emplastris ca.xxvi.

De bothor iuncturarum capitu-
ũ xxvij.
De dolore calcanei.c.xxviij.
De debilitate pedis.ca.xxix.
De bothor vnguium ⁊ attritione
eorum.c.xxx.
De inflatione vnguis ⁊ pruritu
in eo.c.xxxi.

¶ Laus deo.

Incipit liber canonis secūdus Auicēne vere ab panchyis Aboali.

Horū quos de medicina specificauimus primo est de iudicijs vlibus in medicina: z secūdus eorum est hic liber aggregatus de medicinis singularib⁹. z nos quidē hūc librū in duos diuisimus tractat⁹. Quoz primo est de canonib⁹ vlibus quos scire oz in re medicinarū: z est scia virtutū medicinarū in medicia. Et secūdus coz est de cognitiōe virtutū medicinarū particularū.

Primū vo tractatū i.vi. diuisimus capitula. Caplm primū est de ꝓpriōnibus medicinaz singulariū. La.ij.ē de cognitōe ꝓprionū mediciaz singulariū p exprimētū. La.iij est de cognitōe cōplexionū mediciaruz singularū p rōem. La.iiij.est de cognitione opationū virtutum medicinarū singulariū. La.v.est de iudicijs accidentiū mediciarum extrinsecus. La.vi.est de collectiōe medicinarū z cōseruatōe ipsarū.

In secūdo aūt tractatu posuimus medicinas singulares in areol'. In ꝑma nāqz areola posuimus noia medicinarū singulariū z cognitionē cētrie ipsarū. In.ij.areola electionē bonitatis ipsarū. In.iij.areola rememoratione qualitatū z naturā ipsarū. In.iiij.areola ꝓprietates opationū earū z dispositiōes ipsaruz vlēs sicut resolutio z digestio z conglutinatio z stupefactio z que illis sunt similia ex opatiōibus quas i tractatu primo diximꝰ: z ꝓprietates alias si insūt eis z secimꝰ earū descriptionē cū colore ut sit facile ipam colligere. In areola.v. opatōes eaz q̄ pēdēt ex decoratiōe aut i cute sic remotio lēginū z albaras z remotio pozoz z verrucarū: aut in capillis sicut cōseruatio ipsoz z plōgatio z coloratio que in decoratiōe ingrediūtur: z signauimꝰ id totū signis depictis ut p illud facilis eius inquisitio fiat in tabulis donec colligāt oēs medicine singulares q̄ in eis cadūt velociter. In areola vi. opatōes earū in apostematibus z bothoz.i. in puis eminētijs que sūt si cut pustule z terminauimus etiā oēm spēm dictā in eis cū colore ꝓprio vnicuiqz earū. In areola.vij similiter vlcera z vulnera z fracturas depictas coloribus suis. In arcola.viij.egritudines ūcturaz z neruoz depictas similter. In areola.ix. egritudines mēbroz capitis oēs depictas suis coloribus In areola.x.egritudines mēbroz oculi depictas similter suis coloribꝰ. In areola.xi. egritudines mēbroz ſpecies depictas coloribꝰ suis. In areola.xij.egritudines mēbroz nutrimenti depictas suis coloribus. In areola.xiij.egritudines mēbroz rū expulſionis depictas etiam. In areola.xiiij.febres z que eis conueniunt depictas similter. In areola.xv.ꝓpositionē medicinarū ad venena. In areola.xvi.pmutationē carū cūqz cōicant in medicinā vnā omnes areole: z cūqz non cōmunicant: z forsitan non reperiuntur quedā nisi in quibusdam areolis. Cūqz cōplendo ex tabulis recessero et signis virtutū mediciarū particularū sigillabo tractatum secundū: z illic sigillabo hunc librum ꝓcedēdo ab eo ad tertiū librum.

Tractatus primus Capitulum primum de cōplexionibus medicinarum singularium.

Dlm declarauimus in libro post intentiōem sermonis nostri. s. hec medicina est calida z hec medicina est frigida z hec medicina est humida z hec medicina ē sicca. Et ostendimus illic q̄ illud est p cōparationez ad corpora nostra: z premisimus q̄ olum compositoz mineraliū z vegetabiliū z viuentiū elementa sunt materie. iij. z q̄ ipse cōmiscentur adinuicē z agunt in se donec ꝓsistant fm qualitatez: aut fm dūuz i eo qō inter eas est. Et cū cōsistunt fm illud est cōplexio vera: z q̄ complexio cū est contenta in cōposito ꝓparat ipsum receptioni virtutū qualitatum quarū ꝓpriū est ut sint in ipso. Et ostendimus vniuersaliter fm ꝓditiones quot diuisiōes habeat cōplexio z quid queritur p cōplexionē equalē in homibus: z quid p cōplexionez equalē in medicinis. Et ostendimus q̄ p hoc nō intelligit nisi q̄ corpus hois cū obuiat ei z agit ipsam calore inato nō preualet: ita ut in corpe hois ipsimat infrigidationē aut calefactionē aut humectationē: aut desiccationē vltra eā que est in hoie. Nos tū per illud nō significauimꝰ q̄ cōplio eius sit sūlis cōplexioni hois. Cōplexio nāqz hois nō est nisi in hoie. Et scias q̄ cōplexio est fm duos modos. s. cōplexio ꝑma z ꝓplio secūda. Cōplio itaqz prima ē ꝑma cōplio ꝓuenies ab elemētis. Et cōplexio scda ē ꝓplio que ꝓuenit rebꝰ que in seipsis habēt cōplexionem sicut verbigra ꝓplio medicinarū cōpositarū ut cōplexio tyriace. vnaquecq̄. ii. medicinarū singulariū tyriace cōplexionē hz sibi ꝓpriā: deinde cōmiscentur z ꝓponūt ita vt vniātur z aduenias eis cōmixtio z aduenit cōplexio secūda. Et hec quidē cōplexio secūda nō ē ita q̄ nō sit tota nisi ab arte: imo ē quādoqz etiā a nā. lac enī cōmixtū in vitare est ex aquei tate z caseitate z butyrositate. Et vnūquodqz horuz trium est non simplex in natura: imo est cōmixtuz z habet cōplexionē sibi ꝓpriam. Et hec quidem cōplexio secūde est ex operatōe nature non ex operatione artis. Cōplexio autē secūda ē fm duos modos: aut cōplexio fortis aut complexio debilis. Cōplexio vero fortis est: verbi gratia: ut vnūquodqz simpliciū alij sit vnitū tali vnitōne ut eius sepatō calori nostro innato non solum sit difficilis: imo sit aliqua cuꝰ sepatio calori ignis sit difficilis sicut corpus olei. Cōmixtio inter humiditatē z siccitatez

ipsius ad hoc peruenit vt igneitas deficiat in sepan
do inter eas: imo cū igneitas aquositatē soluit: vt ea
subleuet tenentur cū omnib⁹ partibus eius partes
terree: quare nō valet efficere eaz subleuationem vt
terree subsistant: sicut potes illius simile videre in li
gno: imo in plumbo ⁊ stagno. Cū ergo est comple-
xio cuius firmitudo est hec firmitudo: tūc nō ē lon
ge quin sit cōplexio a sepatiōe simpliciū cuius calō
innatus qui ē in nobis deficit: ⁊ quecūqz ita ē: est cō
plexio firma. Si ergo fuerit equalis remanebit in
corpe equalis vsquequo resoluat eius formā ⁊ cor-
rūpat. Et si fuerit declinis ad dominiū remanebit i
cōpe sm suū dīnū usqquo cōrūpat ei⁹ sōma Et vni
uersaliter quidē nō ꝓuenit ab ea nisi opatio vna.

Qñ aūt cōplexio nō est firma: sed debilis facilis ad
disgregationē tunc possibile ē ut eius simplicia sepa
rentur cū nostre nature operatio existit i ea ⁊ remo
ueatur vnū ab alio ⁊ sint diuersarū virtutū: ⁊ faciat
vnū cor operationē vnā ⁊ aliud contrariū ipsius.

Et cū medici dicūt ꝙ medicine illius virtus est cō
posita ex virtutibus contrarijs nō oportet ut ipi in
telligant a seipsis ⁊ ut ab eis: ꝙ sit ꝑ vna ferēs frigi
ditatē ⁊ caliditatē simul cōparēs vnaqueqz earum
singulariter sicut ille que sunt dimise: nā illud non ē
possibile: sz sunt in duabus ptib⁹ eius diuersis ex q
bus ipsa est cōposita cū sua singularitate. Et etiaz
non oz ut existimes ꝙ aliud genus medicinarum
non sit compositū ex virtutibus contrarijs. quoniā
omnes medicine sunt ꝓpte ex virtutib⁹ ꝯrijs: im
mo oportet ut intelligas ex hoc ꝙ ipsi signāt ꝑ illō
ꝙ est actu habēs virtutes ꝓtrarias aut potētia ꝓpi
qua actui: qñ in ipsa sunt ptes diuerse quarum vna
non efficit in aliā actū integrū faciente totū similiuz
virtutū similitudine cōpleta ⁊ nō adherēt ⁊ vniunt
ita ut cū earū vna in pte mēbri cōtinet consequatur
alterā cū ea ꝓtineri: quoniā si ipsa fuerit ſmilis vir-
tutis nō diuersificabit eius opatio in corpore peni-
tus. Et si ē adherentiū ptiū ⁊ diuersarū virtutū pos-
sibile est etiā ut non diuersificetur eius ipressio i cor
pore: imo sit ut cū pars simplicis in mēbro cōtinet
conueniat ei quod ei adheret ex simplici alio ⁊ pue
niat ex eis operatio ⁊ ipressio quā ad ipsum ducūt
amboz operationes in oibus ptibus illius mēbri
sm qualitatē cū sit cū vnaquaqz partū eius ipedi-
mentū a complemēto actionis eius fixuz in ea: nisi
sit pars mēbri recipiēs ab vnoquoqz duoz simpli-
ciū absqz alio ⁊ natura vtatur vno eoz ⁊ alterū ren
nuat: ⁊ hoc quidē est multotiēs. noster tū sermo nō
est in hoc: imo est in specie que ē diuerse ipressionis
ꝓpter rem in seipsa non ꝓpter rem in alia. Et illa q
dē res est qñ simpliciū eius ꝓmixtio est debilis reci
piēs discretionē ⁊ simplicia eius ipsaz cōmiscentia
sunt debilia vbi recipiunt impressionem ab impres-
sione nostri calozis.

Iste autem medicine simpli
ces quibus dicimus inesse virtutes contrarias sunt
in quibus non est illa cōmixtio vniuersalis. De eis
ergo alie sūt que sunt fortioris cōmixtionis ⁊ non
possunt decoctio ⁊ ablutio facere separationē inter
virtutes earū sicut camemillā in qua est virtus reso
lutiua ⁊ virtus stiptica: ⁊ cū coquitur in emplastris
non separantur ab ea vireqz virtutes. ⁊ alie sunt in
quibus decoctio seperare potest inter eas sicut cau
les. substantia eni ipsoz cōmixta est ex materia ter-
rea stiptica ⁊ ex materia subtili abstersiua nitrosa.
Cū ergo coquitur in aqua resoluitur substantia: ni
trosiua abstersiua ab ea in aqua: ⁊ substantia terrea
stiptica remanet ⁊ fit aqua eius solutiua ⁊ coꝛ⁹ ei⁹
stipticū ⁊ similiter lens ⁊ fructus mandragoꝛe: ⁊ si-
militer alleū. in ipso nāqz est virtus abstersiua ⁊ adu
stiua ⁊ humiditas grauis: sed decoctio separat inf
eas: ⁊ similiter cepe ⁊ raphanus ⁊ reliqua. Et ꝓ
pter hoc dicit ꝙ raphanus digerit ⁊ nō indigerit.
digerit eni ⁊ nō cū omnibus partibus suis sed cum
substantia subtili tñ que est in ipso inobediēs virtu
ti digestiue viscosa. sed illa substantia alia incidit vi
cositatē. Et ex hoc capitulo sunt alia inter quoz
simplicia ablutio separare valet sicut endiuia ⁊ plu
rima olerū. eius eni substantia est composita ex ma
teria terrea frigida plurima ⁊ ex materia subtili pau
ca: quare fit eius infrigidatio cum materia prima ⁊
opilationū apertio ab ea ⁊ penetratio ipsius pluria
cū materia altera: ⁊ plurimū huius materiei subtile
est expansum super superficiem eius. Iam enim
eleuata est ad ea ⁊ asperſa super ipsam: cuz ergo ab
luitur cum aqua resoluitur ⁊ non remanet ex ea ali
quid vnde sit curandum: ergo ꝓpter hanc causam
precepit ne abluatur sm legem ⁊ medicinā. Et
hac de causa plurime medicinarū cū homo sumit
eas infrigidant vehmenter: ⁊ cū ex eis fit emplā
soluunt: verbi gratia sicut coriandrum: cum enim
sumitur eius infrigidatio fortior fit. Et cum ex eo
fit emplastrū quādoqz resolui: verbi gratia scrofu
las ⁊ ꝓpꝛie permixtum cum sauich: ⁊ illud ideo
quoniam est compositum ex substātia terrea aquo
sa multe infrigidationis ⁊ ex substantia subtili reso
lutiua. Cum ergo sumitur aduenit calor innatus
⁊ resoluit ab eo substantiā subtilē ⁊ nō est plurime
quantitatis: ita ut in complexione impressionē faci
at: imo deficit ⁊ remanet substantia eius singularis
vltima infrigidatione. Cum autē ex eo fit empla
strum videtur ꝙ substantia terrea nō penetret i po
ris neqz efficit in eis ipressionē oino: sed substātia
subtilis secunda penetrat in eis ⁊ digerit. si ergo as
sociatur aliquid ex substantia frigida iuuat ad re-
pellendū ⁊ vincit colorē innatū: ⁊ hoc quidē ꝓ
pinquū est ei quod ostendim⁹ libro primo de adu
stione cepe. cū ex ea fit emplastrum ⁊ de eius incolu
mitate cū comedit. ⁊ cū nos posuerim⁹ vnā cām i
ea ꝓpinquā huic oportebit ut sit hec intentio nos
certe. Et ex medicinis quidē sunt in quib⁹ viden
tur eē due substantie diuerse sm nāz absqz ꝓmixtio
ne oino. Et ex eis itaqz sunt que sūt sensui appētes
sicut ptes citri. Et ex eis sūt que sunt magis occulte
videt. n. qꝺ oꝛtet ꝓlij ⁊ qꝺ ē sup eius corticē sit fo-

infrigidatõis ⁊ farina medulle q̃ est in ipo sit fortis calefactionis ita ut fortitan sit medicina rubificans aut vlceráns ⁊ cortex eius sit sicut velamen distinguẽs inter ea. ¶ Si ergo bibit nõ tritũ nõ dimittit duritiẽs sue corticis ut penetret virt⁹ medulle eius ⁊ qõ ẽ intra ipm ad suũ exterius: imo opat cum eo qõ ex ipo apparet ex sua mucilagine. ¶ Qõ si ptera tur fortitan illud qõ dicit de ipo q̃ est venenum est pp aptionẽ medulle eius ⁊ sui interioris. ¶ Et vide tur qõ illud qõ ex eo est ptritũ disrũpat exituras. Et illud qõ est integrũ ex eo faciat eas crudas ⁊ refrenet eas pp hanc causam. ¶ Sufficiat quantitas hec in dando hanc radicem.

¶ Capitulũ .ij. de cognitione vtutum cõplexionum medicinaz singulariũ per experimentuz.

¶ Medicinaz cognoscunt virtutes ex duabus vijs. vna eaz est sensata experimẽti. ¶ Et altera ẽ rõcinationis semita. Nos vo in experimẽto p̃monẽ p̃mittamus. ¶ Dicimus ergo q̃ experimẽtũ ad cognitionẽ vtutis medicine cũ fiducia non pducit nisi post obseruationẽ septem conditionuz. ¶ Una eaz est ut sit medicina vacua a q̃litate acquisita ex caliditate accidẽtali aut fiditate accidẽtali aut qualitate que accidit ei cũ alteratione in sua ẽ aut vicinitate alterius. ¶ Aq̃ enim q̃uis frigida sit nã tũ cũ calefit calefacit dñ p̃manz calida. ⁊ eulozbũ q̃uis sit nã calidũ tũ cũ infrigidat infrigidat dũ p̃manet fridũ. ⁊ amigdala q̃uis sit eq̃lis subtilis tñ cũ sit raucida calefacit potẽtia. ⁊ caro piscũ q̃uis sit frigida tñ cũ salitur calefacit potentia. ¶ Et cõa est ut illud inquo experit egritudinẽ habeat singlarem nam si egritudo est p̃posita ⁊ in ea sũt due res signãtes duras curatões ꝯrias ⁊ experiat in ãbabus medicina ⁊ ferat nescimus cãm in illo vere: vbi gratia cũ homo habet febrẽ phlaticam ⁊ dat ei in potu agaricus ⁊ remouet febris eius non oz ut iudicemus agaricũ esse frigidũ qñ cõfert egritudini calide q̃ est febris: immo fortitan non cõfert nisi ꝓterea q̃ resoluit materiam phlaticam ⁊ euacuat eandẽ: ⁊ cum deficit materia remouet febris phlatica. ⁊ hoc qdẽ pere est iuuamẽtũ p se p̃mixtũ iuuamẽto p accens. p se qd cũ ꝓpatõne ad materiã ꝛ p accidens cũ cõpatione ad febrem. ¶ Et tertia est ut medicina sit expta iam in duobus ꝓtrarijs ita ut cum vtriq̃ eoz simul cõferat non iudicet q̃ sit ꝓtraria complexioni alicuius eoz. ⁊ forte cõfert vni eoz p se ⁊ alteri p accidens sicut scamonea si experiamur ipam in egritudine frigida non est longinquũ quin conferat ⁊ calefaciat. ¶ Et cum experimur ipam in egritudine calida si erit est febris tertiana nõ elõgat quin cõferat in eãn do choleraz. cũ ergo ita sit non acgrit nobis experimẽtũ fiducia calitatis aut fiditatis nisi postq̃ scimus q̃ vnam duarũ rez efficit p se ⁊ efficit alterã p accis ¶ Et quarta est vt sit virtus que est in medicina opposita ei qd equatur ei de potẽtia egritudinis. Sũt eni medicine quedam quarũ caliditas minoratur a frigiditate egritudinis alicuius: quare penitus in eã nõ agit. ⁊ q̃q̃z cũ administrat in infrigidatõe aliq̃ leniorẽ illa facit calefactionẽ. oportet ergo vt expiat ꝓius in debiliorẽ ⁊ fm gradus frat ꝓcessio paulati donec sciatur virtus medicine ⁊ non dubitetur.

¶ Et quinta est vt obseruetur tẽpus in quo apparz eius impressio ⁊ operatio: nam si in p̃mis cũ administratur apparet considere facit q̃ efficit illud p se. ⁊ si fuerit operatio que in p̃mis apparet ex ea cõtraria ei que apparet in fine: aut in ꝓncipio rei nõ apparet ex ea operatõ: deinde in fine rei apparet ex ea operatio. tunc erit locus ambiguitatis ⁊ dubietatis fortitan eni efficit illud qõ opatur p accidens qũ efficit in p̃mis operationẽ occultam quã sequit p accidens hec operatio alia apparẽs. Et hec quidem dubietas ẽ ⁊ ambiguitas ⁊ hesitatio in vtute medicine. Existimatio vo q̃ eius operatio nõ sit nisi p accidens qũ vigorat cũ ei⁹ opatio nõ apparet nisi post sepationẽ obuiationis mẽbri. naz si per se efficeret p se operetur dum obuiaret. impossibile eni est ut destruat duz obuiat ⁊ operetur dũ nõ obuiat. Et hoc quidem ẽ iudicium plurimũ sufficiẽs. qñq̃z vo contingens ẽ ut in q̃busdam corporib⁹ efficiat suã opationem que ẽ per se post opationem suã que est per accidens. Et illud ẽ cũ iam acquisierit vtutez extraneam vincẽtem vtutem naturalẽ sicut aqua calidaz in presenti eni calefacit. in die vero scõo aut in hora in qua remouet ab ea eius impressio accidẽtalis facit peruenire in corpore frigus ꝓculdubio ꝓpter conuersionem partiũ paruarũ ad dispositionem naturalem frigoris qõ debet habere. ¶ Et sexta ẽ ut obseructur ꝓcessus operationis eius fm assiduationẽ aut fm plurimum. nam si non fuerit ita tunc prozcessio operationis ab ea est per accidens: quoniam res naturales ꝓcedunt a ꝓncipijs suis aut semper aut secundum plimuz. ¶ Et septima quidem est ut experimẽtum sit in corpe hominis: nam si experiatur in corpore non hominis possibile est ut fallat duobus modis. vnus eoz est qñ possibile est ut sit media cõparata ad corpus hominis calida ⁊ ꝓpata ad cõpleonis ⁊ equi frigida cum hec medicina est calidior homine ⁊ frigidio: equo vel leone. ⁊ videtur fm q̃ existimo q̃ sit reubarbarum frigidum ꝓpatum ad equum et sit comparatum ad hominem calidum

¶ Et scõm quoniam quandoq̃z compata ad vnum duorum corporũ habet ꝓprietatez quã non habet cõpata ad cõp⁹ scõz sicut napellus ꝓpat⁹ eni ad cõpus homis habet ꝓprietatem venenosam quã non habet compatus ad corpus turdi. isti ergo sunt canones quos obseruare oportet in cognitõne virtutũ medicinarũ ex via experimenti.

¶ La. .iij. de cognitione virtutum medicinarum singularium per ratiotinationem.

¶ Cognitionis autem virtutum medicinarũ singularium per ratiotinationem canões

¶ Alij sumunt ex velocitate cõuersionis earũ ad ignem ⁊ calefactionẽ ⁊ ex tarditate cõuersionis ipsarum. ¶ Et ex velocitate congelationis earũ ⁊ tarditate congelationis ipsarum. ¶ Et alij sumũt ex odoribus ⁊ alij ex saporibus. ¶ Et quãdoq̃z su

munt ex coloribus. t qñz sumunt ex ogatóib⁹ t vtutib⁹ notis ex qbus acgrūtur significatões sue manifeste sup vtutes ignoratas. Elia aūt pma ẽ qñ rez⁹ silueſtriū in pstitōe essentie. ſ. in raritate t spissitudine qcūqz recipit calefactóez velociꝰ est calidior. t qcūqz recipit infrigdatóné velociꝰ ẽ frior. Et ex vna eāz in hoc ẽ: qñ res qñqz calefit velociꝰ alia agente existente vnoꝛ: qñ in scipa est calidior alia t nz infrigdat pam nisi frigꝰ acēns. Cūqz aduenit calitas exterior t cōsentit ipi vtus cala innata q̄ est in ipa equat alij in cā exteriore t supfluat illi in vtute q̄ est in ipa t fit calidior: t pm hoc cognoſces dispositóné eiꝰ q̄ infrigdat velocius. Et post illud in dāda causa eiꝰ est pmo plixus de quo intromittit se ille qui loquit in puncipijs nālibus pter medicū. Cū aūt vna eaz ẽ maioris raritatis: t altera maioris spissitudinis. tūc illa q̄ est maioris raritatis q̄uis sit similis alij in fitate t calitate ipsius: tñ patit velociꝰ pp debilitatez suj corpis ¶ Res aūt q̄z ꝓpetas ẽ ut cōgelent: t ille q̄z ꝓprietas est ut inflāmate igniātur pole est ut adinuicē cōparent: ergo quecūqz est velotioris cōgelatóis: t eiꝰ essentia est sicut essentia alterius ẽ frior. t qcūqz ẽ velotioris inflāmatóis: t eius essentia ẽ sicut essentia alterius ẽ calidior ꝓpt illud qđ diximus ꝑus. ¶ Nos enim non dicimꝰ q res sit calidior t frigidior nisi cū ꝓpatóe ad impressionē caliditatis innate in ipa q̄ est in nobis. ¶ Et cū ipa est longingoz a pgelatóe t velotioz ad inflāmatóez. tūc iudicamꝰ q ipa est in impressione a caliditate nfa innata illo modo ¶ Principia vo ista demfatóne ostēſa sūt sicut oz in scientia nāli. Cū aūt due res diuersificātur in raritate t spissitudine. deiū inuenit spissioꝛ ex eis inflāmatóis vehemētioris t tardioris cōgelatóis. tūc iudica ꝓcul dubio q est calidioris ibe. Et sīr cū inuenis raram tardioris inflāmatóis tūc scias q est fortioris frigoris. ¶ Si aūt inuenis rarā ex eis velotioris inflāmatonis non cōuenit tibi ut indiciū des: t ponas ipam pp hanc cām fortioris calitatis. ¶ Fortasse enim raritas est causa in velocitate inflāmatóis eiꝰ. sicut si tu inuenis rarā ex eis velotioris pgelatióis nō cōuenit tibi oio ut des iudiciū t ponas eā sup hanc cām velotioris frigoris. Fortitan enim raritas est cā in velocitate pgelatóis eius pp debilitatē corpis ipius t velocitatē passibilitatꝭ eiꝰ sicut vinū. q̄uis enim ipsuz sit calidioris ppōnis q̄z oleū de cucurbita tñ velotius pgelatꝭ q̄z illud oleū. immo illud oleū densatꝭ t tñ cōgelatꝭ iz vnum cōgelatꝭ. ¶ Rez enim q̄dam sunt q̄ pgelantꝭ absqz cōdensatóe. ¶ Et sunt q̄dam eaz q̄ condensantꝭ absqz congelatóe. huiꝰ aūt cognitio in scientia existit nāli. ¶ Rez aūt recipiētium cōdēsatóez cū quantur in cōstitutóe sbe que magis recipit cōdensatóem ex frigore est frigidioꝛ eaz. Et plime quidez res non cōgelantꝭ nisi in caloꝛe. ¶ Et res q̄z ꝓpū est in caloꝛe pgelari omnes resoluūt p frigus sicut res q̄ pgelātur ex frigore omnes resoluūt caloꝛe. ¶ Caloꝛ aūt congelat sicecitate t frigus pgelat spissitudine pm sententiā. Salie. ¶ Verūtñ sētentia philosophi pmi diuersa est ab ea in re modica: iz illius pscrutatio in alia continetur sciētia. ¶ Et cum sint quedam eaz medicinaruz calidioꝛes sed sunt grossioꝛes possibile est ut ipe suscipiant cōgelationem sicut suscipiunt ille que sunt frigidioꝛes eis pp grossitudinez suam. ¶ Et cū sint quedam frigidioꝛes. nz sunt subtiliores possibile est ut suscipiant inflāmationem. sicut recipiūt ille que sunt calidioꝛes eis pp subtilitatem suā. ¶ Condensatio aūt t congelatio non significant augmentū in calitate neqz augmētum in frigiditate pīmqz enim condensat terreitas que est ex eis. eres pp multitudinem aquecitatis t aeritatis rarificatur. Et multotiēs accidit aeritati ut ſidetur t cōuertatur in aqueitatē t rarificet ꝓpositum t fiat frigidū ¶ Et multotiens in alio resoluit aqueitas frigida pp igneitatem ferventē in eis t cōuertit eam in aeritatē t condensat ipam quēadmodū accidit spermati ex condensatóe cū ergo sepat ab eo caloꝛ igneus subtiliat t non ꝓhibet terreitas qn sit cū ea igneitas influa: quare pole est ut sit diuisio prima vehemētis caliditatis: t non ꝓhibetur aqueitas qn eam ingrediatur aeritas nō superans vtutem eiꝰ t sit diuisio scda vehemētis frigiditatis aut igneitatis vincat et sit vehementis caliditatis valde. ¶ Et alijs autem canonibus necesse est medicos rem vnam scire: qñ non est possibile ut sapoꝛes dulcis t amarus t acetus sint nisi in substātia calida: neqz pontic⁹ stiptic⁹ t acetosus nisi in substātia frigida. ¶ Et similiter odores boni acuti nō sunt nisi in substātia calida t colores albi in coꝛpoꝛibꝰ ꝓgelatis in qbus ẽ humiditas Et colores nigri nō sunt nisi in substātia frigida. Et colores albi in qbus ẽ siccitas t pulueriz ato nō sūt nisi in substātia calida: t nigri in vtrisqz rebꝰ sūt cōtrario. Frigꝰ enim albificat humidam substantiam t denigrat siccam: t caloꝛ denigrat humidā t albificat siccam. Et hoc quidem verum est t necessarium. veruntamen hic est causa alia ꝓpter quam significationes iste quandoqz diuersificantur: t ꝓprie in odoꝛe t coloꝛe: t ꝓprie in coloꝛe suo. Et illud est quod nos iaz ostendimus q coꝛpoꝛa medicinalia cōmiscent ex elementis ꝓtrarijs qñqz cōmixtione prima t qñqz cōmixtione nō pma. imo magis digna ut vocet complexio scda. t possibile ẽ ergo in hac cōplexione secūda ut vni duoꝛ eleñtoꝝ iam aduenerit complexio qua mereat coloꝛem aut doloꝛem: aut sapoꝛe t aduenerit ei illud qđ iaz meretur: t ut alij elemēto iam aduenerit complexio diuersa illi compōni: t sit possibile ut in ea mereatur coloꝛem ꝓtrarium illi coloꝛi: aut odoꝛem aut sapoꝛem ꝓtrarios pmis. ¶ Et sit possibile ut ea non mereat ꝓtrarium pmo. qđ si iam meret coloꝛem ꝓtrarium illi deiū sint eq̄lis q̄ntitatis puenit in ꝑmixto secundo coloꝛ compositus ex duobus coloꝛibus. t si sunt diuersa cōuenit in scdo commixto coloꝛ magis declinis ad vnum duoꝛ coloꝛ si aūt pm non meret coloꝛem oio: t similiter odoꝛem aut sapoꝛem t sint equalia qui in eis reperitur coloꝛ est primus t odoꝛ est primus. ¶ Et si sint iam fracta pp cōmixtionem ptium quarum minutarum alijs cōtrarijs t coloꝛi

ſcūdo nō ſit impſſio penitus: qm̄ hoc etiam frāgit
ſractiōe peruū pmixti colorato: ⁊ quaſi illud corp⁹
videtur verbigr̄a albū: ⁊ eſt poſſibile vt ſit virtus ei⁹
nō virtus albi p hoc qō eſt albū: ſz eſt ei virtus alia
oppoſita pmc. Nam cū eſt corpus pmiſcendū pua
tū colore ita vt ſicut eſt eq̄lis q̄ntitatis ſit eq̄lis in po
tentia eſt virtus cōprehenſa inter duas virtutes eq̄
les. ¶ Dicit aūt eſt fortius plurimū colorato eſt impſ
ſio virtuti ptrarie virtuti corporis aſſociati albedini
⁊ eſt albedo verbigr̄a faciēs neceſſariū vt ſit frigidū
⁊ ſm eſt calidū ſubito hoc eſt qū eſt eq̄lis q̄ntitatis
Cū aūt eſt verbigr̄a: hoc qō nō habz colorē aut hz
colorē ptrariū pauce quātitatis cū cōparatione ad
illō plūe qualitatis ⁊ virtutis nō imꝑimit penſi⁹ im
preſſionē in colore illi⁹ alterius ⁊ vincit illud virtute
victoria vehementi ita vt ſit coloꝛ eius quaſi non ha
beat virtutē innatā omnīo. ¶ Cōſidera ambas di
ſpoſitōes in lb. lactis: cui ſi pmiſceas duos aureos
cuſozbij ita pmiſcēdo: vt ſint quaſi res vna eſt pmi
xtum ex eis calefactēs in vltimo ⁊ ſenſus non diſcer
nit cuſozbiū ex eis vtriſq; neq; colorē eius neq; pri
nationē ipſius a coloꝛe ſi eſt priuatū coloꝛe. ⁊ neq; vi
det niſi albedinē puraz: ⁊ nos quidē veraces erim⁹
q̄ hec albedo eſt ſubſtantie frigide: verbigr̄a ſi po
ſuerimus q̄ lac eſt frigidū ⁊ mentiemur ſi dixerim⁹
q̄ hec ſubſtantia confuſa eſt frigida. Et illud ideo
quoniam hec albedo nō eſt coloꝛ huius coꝛporis
confuſi pmixti ex parte vnde eſt ꝓfuſū ⁊ pmixtū: ſz ē
coloꝛ vni⁹ ſimpliciz eius vincentis quantitate victi
virtute q̄ ſenſata eſt ex coꝛ: ⁊ ita oportet vt tu formes
diſpoſitionē in albo natura que eſt cōmixtioni que
eſt in vltimo caliditatis: ⁊ videtur q̄ ſit frigidū ſicut
pip albū. quemadmodū enī hoc eſt perm: xtū arte
ſimiliter quandoq; cōmiſcet natura ⁊ eſt forma exi
ſtens hec forma. ¶ Harum quidem qualitatū ſenſa
tarū: quedam ſunt digniozes vt efficiat in eas impſ
ſionē manifeſtam illud qō eis pmiſcetur ex ptrario
⁊ dum pſeuerant qualitates earū vere ſenſate ⁊ non
ſentūt in eis cōtrarie earū ſunt vincentium virtutū:
⁊ hoc quidem eſt in ſapozibus non ſm q̄ ſit neceſſa
rium ſz ſm q̄ eſt plurimū ⁊ poſt ſapozes eſt in odo
ribus ⁊ poſt vtroſq; eſt in coloꝛibus ⁊ in coloꝛibus
quidem eſt ſicut ſine fiducia cum eo. ¶ Et ex cauſis
quidem in quibus ſapozes vincunt odozes in hoc
capimlo eſt aduentus eoꝝ ad ſenſum cuz obuiatio
ne. Sunt ergo digniozes vt perducant ex omnib⁹
partibuſ medicine virtutē: ſed odozes ⁊ coloꝛes im
pꝛimunt ſine obuiatione ſuoꝝ coꝛpoꝛū: quare poſ
ſibile eſt vt perueniat ad ſenſum ex partibus haben
tibus odozem vapoꝛ ex ſubtili partū ei⁹ ⁊ inobedi
ens fiat vapoꝛ ſpiſſus partium eius ⁊ nō vapoꝛet ⁊
poſſibile eſt vt perueniat ad ipſum coloꝛ manifeſti ⁊
eſt vincens ſine victo occulto. Et quoniam odozes
quandoq; ſignificant ſapozes ſic odoꝛ dulcis ⁊ ace
toſi ⁊ acuti ⁊ amari tunc ſunt odozes ſequētes ſapo
res. Sapozes ergo in ſignificatōne ſuē plus veri de
inde odozes poſt coloꝛes ¶ Amplius ſi in ſapozib⁹
non caderet etiam hec cōpoſitio pdicta non eſſz

opiū in amaritudine ſua eſt frigiditate ſuperflua. Hꝫ aūt
erroꝛ qui accidit in ſapoꝛib⁹ cadit in parte frigoris
pluſq; in latere caloꝛis. ſ. vt inſit medicine ſapoꝛ ſi
gnificans caliditatē cū ſit frigida: hec enī plus ē eq̄
vt medicine inſit ſapoꝛ ſignificās frigus cū ſit calida
⁊ caloꝛ q̄ſi in pluribus diſpoſitōnibus eſt foꝛtioꝛis
impꝛeſſionis ⁊ manifeſtioꝛis operatōis ⁊ magis pe
netrans: ſi ergo frigido ſit permixtū in complexione
naturali calidum ſūma virtutis cuius ſit ſūma fran
gens frigus quod ei opponitur eſt digni⁹ vt appa
reat ei ſapoꝛ frangens ſapoꝛē ipſius cū ſit caliduz in
omnibus diſpoſitionibus magis penetrans ⁊ ma
gis vincens ⁊ dignius vt ferat ſapoꝛes ⁊ odoꝛes. Et
propꝛ hanc cauſam nō inuenies acetoſum: aut pon
ticū in quo nō eſt permixtio ſenſu q̄ ſit calidum ſm
plimū ſue cōplexionis ſicut inuenies amarū ⁊ moꝛ
dicatiuū frigidū ſm plurimū ſue cōplexionis. verū
tamen hoc eſt plurimū ⁊ miſto pluris plurimitatis
eq̄ aliud: ſed nō eſt neceſſariū. ¶ Et poſteq̄ ſcis cano
nem iſtum oportet nunc vt narrem⁹ tibi illud qō di
cunt medici de ſapoꝛibus ⁊ odoꝛibus ⁊ coloꝛibus.
Ipſi enī ponūt ſapoꝛes ſimplices nouē: ⁊ eq̄uis ſunt
penitus octo ſapoꝛes ⁊ vnus priuatus ſapoꝛ: ⁊ ē in
ſipidus vel almaſch vel almaſe: vel ex quo cuius ſa
poꝛ penitus nō comꝑehenditur ſicut aqua: ipſi enī
nomināt ſapoꝛē omne quod guſtu iudicatur tali iu
dicio quod eſt actu: aut iudicio quod eſt potēcia nō
efficiens omnino ⁊ eſt illud quod nō habet ſapoꝛē
⁊ eſt ſm duos modos. ſ. aut inſipidum priuatū ſa
poꝛe ſm vitatez. aut inſipidū priuatū eo apud ſenſū
Inſipidū aūt hz vitatē ē cui nō ineſt ſapoꝛ ſm vitatē
Et inſipidū apd ſenſū ē illō qō in ſeipſo hz ſapoꝛē.
Verum propꝛ vehementiam ſue ſpiſſitudinis nō re
ſoluitur ex eo aliquid qō lingue admiſceatur ⁊ com
prehendat ipſum. deinde cū ingeniatur vt reſoluan
tur partes eius ⁊ vt ſubtiliētur ſentit ſapoꝛē ei⁹ ſicut
eas aduſtū ⁊ ferrū. lingua enī non conſequitur ex eis
ſapoꝛem quoniā non reſoluit ex ſubſtantia amboꝛ
aliquid peruenſens ad humiditatē poſitā in lingua
que eſt media in ſenſu guſtus. Et ſi ingenietur vt in
partes minimas cōuertatur apparebit ei⁹ ſapoꝛ foꝛ
tis. ¶ Sapoꝛes aūt ſunt octo quos ipſi dicūt q ſūt
vere ſapoꝛes poſt inſipidū. Et ſunt dulcedo amari
tudo acuitas ſalſedo acetoſitas pōticitas ſtipticitas
⁊ vnctuoſitas. Et dicunt q̄ ſubſtantia ferens ſapoꝛē
aut ē ſpiſſa terrea: aut eſt ſubtilis aut media ⁊ ei⁹ vir
tus eſt calida aut frigida aut equalis. ¶ Spiſſa igit
terrea ſi eſt calida tunc eſt amara. ⁊ ſi eſt frigida ē pō
tica. ⁊ ſi eſt equalis: tunc eſt dulcis. Et ſubtilis ſi ē ca
lida tunc eſt acuta. ⁊ ſi eſt frigida tunc eſt acetoſa. ⁊
ſi eſt equalis tunc eſt vnctuoſa. Et media in ſpiſſitu
dine ⁊ ſubtilitate. ⁊ ſi eſt calida tunc eſt ſalſa. ſi eſt fri
gida tunc eſt ſtiptica: ⁊ ſi eſt equalis tunc dicunt qui
dā q̄ eſt inſpiſſida ⁊ inſipida ſunt ꝥba ¶ Acutū aūt ē
calidius: deinde amarū: deinde ſalſum quoniā acu
tum eſt foꝛtius ad reſoluendū ⁊ ad incidendū ⁊ ab
ſtergendū eq̄ amarū: deinde ſalſum eſt ſicut amarū
conſtrictū cū humiditate frigida qō ſignificat illud

qđ dixim⁹ in modo generatōnis eius: ⁊ silr cū salsū calefit a fole aut igne aut sepatione aqueitatis frangētem virtutē caloris fit amarū ⁊ simiſiter baurac et sal amarū calidius est sale qđ comeditur. ¶ Ponticū vero est frigidius deinde stipticū postea acetosū ⁊ propt hoc in omnib⁹ fructibus q dulcescunt pus est pōticitas vehemētis infrigidationis. Cum ergo currūt in eis aqueitas ⁊ aereitas itavt tēperentur paulatim cū acreitate ⁊ calefactōne solis digestiua declinant ad acetositatē sicut acresta: ⁊ inter illud trahunt ad stipticitatē parūper cū pōticitate: deinde p mutant ad dulcedinē cū agit in eis caliditas digestiua sicut vua. Et quandoq; permutatur ex ponticitate ad dulcedinē absq; acetositate sicut oliue ¶ Acetosum vero ḡuis sit minus frigidū ḡ stipticū tū in pluribus est pluris infrigidationis eo, pter sui subtilitatē ⁊ penetrationē suam. ponticū autē ⁊ stipticū sunt in sapore propinq̄: sed stipticū nō ptrahit nisi qđ de lingua manifestū est. ponticū vero ptrahit et exalperat qđ manifestū est ⁊ occultū. ¶ Et ex eis quidem q̄ valent ad exalperationē. ſ. pontici eius est q ipm nō diuiditur, pter sui spissitudinē in ptes minimas velociter neq; ptinuant ad unitē velociter. Et, ppt has duas causas ipsaꝝ casus in lingua sepatur sensibiliter: ḡre diuersificat, ppt stipticitatē suam in partib⁹ eius ⁊ diuersificat situs eaꝝ ⁊ exalperātur Et ad illam diuersitatē iuuat diuersitas partū mēbri in poris suis ⁊ suis continuatōib⁹. ¶ Et pōticū qdē ē subtilīs ⁊ magis intrās. Acutū vero ⁊ amarū sunt linguā radentia ratione: ſz amarū nō radit nisi qđ de lingua apparet. Acuti aūt abrasio ⁊ ei⁹ separatio ē, pfunda qñ ē subtilis substantie, pfundās ſz amarū ē ḡuis substātie sicce: ⁊ ppt illud ipsi⁹ puꝝ nō recipit putrefactionē ex q̄ animal generat: neq; purū ipsi⁹ nutrit animal ⁊ ppt siccitatē sua amarus qđ abradit: abradit cū exalperatione aliqua ¶ Ex eis autē que caliditatē acuti amari caliditate fortiorem efficiunt est ipsius penetratiꝰ: quare vehemēter incidit ⁊ vehemēter resolut ita vt corrodat ⁊ putrefaciat ⁊ perueniat ad hoc vt interficiat. ¶ Dulce vero ⁊ vnctuosum ambo dilatant linguā ⁊ lenit eam faciendo currere illō qđ frig⁹ lesit ⁊ pgelauit absq; resolutione ⁊ remouent ipsi⁹ aspitatē. verum vnctuosum facit illud absq; calefactione manifesta ⁊ dulce facit illud cū calefactione. Quapropter digerit dulce. pl⁹ dicunt medici. Dulce non factū est suaue vel delectabile: nisi qr taliter abstergit grossitudinē q ea aptat ⁊ lenit ea ⁊ currere facit ipam ⁊ remouet impedimētum congelatōnis eius absq; incisione ⁊ separatiōe continuitatis ⁊ obuiatione laboriosa ⁊ neq; calefacit cum calefactione nociua: imo delectabili sicut est delectatio aque temperate calide cum effunditur super corpus. ¶ Sermo vero differentie distinguens in hoc apud illum est qui est altioris gradus ḡ medici. Et non oportet quidem vt sit illud quod ē dulcis nutribilius neq; illud qđ est suauiꝰ nutribilius ḡuis sit impossibile qn in omni nutriente apud me ꝛcos sit quicedo aliqua: verūtamen nutrimentum alijs indiget conditionibus pter dulcedinē hanc. ¶ Et vnctuosū comparatū est dulci. Spissum vero qđ ad vtrūq; eoꝝ conuertitur cōparatione caliditatis proportional conuertit. n. ad dulcedinē cū est in initio siue subtilitatis cū aqueitate ⁊ pauca aereitate ⁊ puertit ad vnctuositatē cū est intensio siue subtilisationis cū aqueitate delectabili ⁊ permiscetur ei aereitas plima cuius introitus ad aqueitatē sit vehemēs ¶ Amarū autē ⁊ salsum linguā abradunt: verūtamē salsum abradit leuiter ⁊ aquat ⁊ nō exalperat ⁊ non iuuat ipm ad illud aduentus obuiationis sue membro ad oēs partes eius cū equalitate propt sui subtilitatē: sed ipm tū ledit os stomachi. amarū vero abradit ita vt exalperꝫ ⁊ iuuat ipm ad illud diuersitas locoꝝ suoꝝ pm q dicimus. Acutū vero ⁊ acetosuꝫ mordicant linguam: sed acutū mordicat eam vehemēter cū calefactione. Et acetosum mordicat eā mediocriter absq; calefactione ¶ Et salsum quidē, puniit ex resolutiōe amari in insipido aquoso. cū ergo pgelat sicut aqua cineris fit salsū. Et acetosuꝫ, puenit ex puersione dulcedinis cū diminutione caliditatis aut digestione pōticitatis cū augmēto humiditatis ⁊ caliditatis: ⁊ eius substantia fm̄ summā rei est substantia humida. ⁊ silr dulce: substantia eni ei⁹ ad humiditatē ptinet. ſz substantia amari ⁊ pontici ad siccitatē. Opationes aūt dulcis sunt digestio ⁊ lenificatio ⁊ multiplicatio nutrimēti ⁊ natura diligit ipm ⁊ virtus attractiua attrahit ipm. Et opatōes amaritudinis sunt abstersiua ⁊ exalpatio. ⁊ opatio pōticitatis est ptractio ſi est debilis ⁊ expressio ſi fit fortis. Et opatiōes stipticitatis sunt ptractio ⁊ inspissatio ⁊ induratio ⁊ retētio. Et opationes vnctuositatis sūt lenificatio ⁊ lubrificatio ⁊ coctio parua. Et operationes acuitatis sūt resolutio ⁊ incisio ⁊ putrefactio. Et opationes salsedinis sunt abstersio: ablutio: ⁊ exsiccatio: ⁊ phibet putrefactionē. Et operatōes acetositatis sunt infrigidatio ⁊ incisio. ¶ Et qñq; aggregāt duo sapores in substantia vna sicut est aggregatio amaritudinis ⁊ stipticitatis in licio: ⁊ noiatur horribilitas: ⁊ sicut aggregatio amaritudinis ⁊ salsedinis in lacubus: ⁊ noiatur turpitudo. ⁊ sicut aggregatio acuitatis ⁊ dulcedinis in melle cocto. ⁊ sicut aggregatio amaritudinis ⁊ acuitatis ⁊ stipticitatis in melongena. ⁊ sicut aggregatio amaritudinis ⁊ insipiditatis in endiuia. Et qñq; adiuuant se ea que prouenīunt ex duobus saporibus ad confortanduꝫ illud quod puenire debebat ex vno sapore. Acuitas enī et mordicatio remanentes in aceto ex vino faciunt ipsum vehementioris infrigidationis quoniam acuitas ⁊ mordicatio aperiunt transitus ⁊ adiuuant ad penetrandum ⁊ non perueniunt in aceto ad hoc vt ipsum calefaciant ita q̄ inde sit curandum: ergo fit infrigidatio acti magis profundans. ¶ Et quandoq; iuuant se ea que prouenīunt ex duobus saporibus ad confringendum illud quod prouenit ex vno sapore: sicut acetositas ⁊ ponticitas in acresta ponticitas enim acreste prohibet eius acetositatem ab infrigidatione vltima. ¶ Et quandoq; essen-

ka iuuat qualitatem: ꝛ quãdoq; est ꝓraria. iuuãs quidem est sicut subtilitas q̃ associatur acetositati. ꝛ ponit in frigidatione eius magis ꝓfundantem. contraria vo est sicut spissitudo q̃ associatur lacti aceto so ꝛ ponit in frigidationem eius breuiori spacio. Et quandoq; accidit ut sint qdam sapores nõ puri: ꝛ deinde purificent ꝑm tẽpus sicut aqua ꝓ acreste. cum enim super ipsam ꝓlongat tẽpus purificatur eius acetositas ꝓpter multitudinem ei⁹ quod residet ex pontico ꝛ reliquis. Et q̃q; accidit ut sint qdaꝫ sapores puri ꝛ permiscet eos tẽpus cum alijs sicut mel tempus eni ꝑm amaruꝫ efficit ꝛ acuit augmentata acuitate ꝛ amaritudine. ꝛ sicut vigorat amaritudo tẽporis quã facit tẽpus ꝛ eius acutas expssionem vue. nã tempus in ꝑmis dat amaritudinẽ permixta terra: deinde incipit in ipa puritatem ꝛ clarificatio nẽ facere. Cum ergo permiscẽtur ponticuꝫ ꝛ amarum fit absterssio cum stipticitate ꝛ est conueniens cõsolidationi exiturarũ in quibus est laxitas pauca: ꝛ ꝓuenit omni solutioni cui⁹ causa est opilatio ꝛ confert splenj vehemẽter si amaritudo nõ est in eo debilis: ꝛ oia quidem que sunt huiusmodi ꝓferunt stomacho ꝛ epati. Amarũ enim absolutũ ꝛ acutum absolutũ nocent visceribus. Et si associatur eis stipticum conferunt. nam ipa sua amaritudine radunt ꝛ cum eo qd̃ ẽ eis de stipticitate seruat virtutẽ viscerũ. Et q̃q; est in stiptico amaro: imo in stiptico in quo nõ apparet multitudo amaritudinis virtus soluens cholerã citrinam ꝛ aquositatẽ cum expssione ꝛ nõ est in ipo virtus soluẽs phlegma viscosum: ꝛ ꝓpꝛie si stipticitas ẽ fortior amaritudine ꝛ hoc est sicut absinthium. Omne aũt dulce cũ stipticitate visceribus est amicum q̃ est suaue ꝛ ꝓfortans etiam. Et ꝓhibet exalperationẽ meri: q̃ est simile empato. Et omne exsiccatiuũ ꝓpter ponticitatẽ fluam: aut stipticitatẽ cum est in eo vnctuositas aut insipiditas aut dulcedo: ꝛ vliter qd̃ ꝓhibet mordicationẽ est gnãtuũ carnis. Si aũt ẽ stipticũ cum acuitate ꝛ amaritudine: ꝛ ẽ cõpositum ex subtãtia ignea ꝛ terrea est conueniẽs viceribus ꝛ exituris in quib⁹ est humiditas mala: ꝛ est ꝓueniens valde ad cõsolidandum. Et quandoq; fit cõpositio ex viribus istis ꝑm cõpositionem materierũ earum: ꝛ saporẽ ꝑm ratiocinationẽ quã conditionauim⁹ ante. Hec ergo sunt que diximꝰ de saporibus ꝛ que sequntur ꝑm ipos ꝓncipia. Sermo aũt verticans in his reb⁹ est sapienti naturali; sed medico quantitas hec sufficit assumpta ex eis. Odores vo ꝓuenuit a caliditate: ꝛ ꝓueniunt a frigiditate: sed eorum olfactio ꝛ eos sternutatio est caliditas ꝑm plurimũ: q̃m causa plurima in ꝓpinquitate odos ad virtutẽ odoratiuã ẽ iba subtil vaporosa quãus sit li contessũ q̃ sit ꝑm semitã puersiõis aeris ꝓter resolutoẽs alic⁹ rei ex hijte odorẽ: verũtii est ꝑmũ ꝑm plimuꝫ. Oẽs ergo odores ex gb⁹ fetil mordicatio aut declinãt ad lat⁹ dulcedinis sũt calidi. tilli ex gb⁹ senti tur acetositas ꝛ charagiati rozalis oẽs sũt frigidi. Et bñ redolẽtia ꝑm plimũ sũt calida nisi illa gb⁹ associatur rozalitas ut muscꝰ ꝛ sedatio spũs ꝛ anhelit⁹ ut cãfora ꝛ nenufer. Corpa enl amboꝝ nõ euacuantur ex iba in frigiditate associata odori vsq; ad cerebrũ. Dẽ ergo bñ redolẽs ẽ calidum: ꝛ similiter oẽ alentiati quare ꝓpter illud sũt faciẽtia dolorẽ capitis.

De coloribus taꝫ locuti fuim⁹ ꝛ fecim⁹ te scire q̃ ipi diuersificant ꝑm plimuꝫ: ꝛ nõ sunt sicut odores ꝑm plimũ: sed ipsi demõstrant in intẽtione vna demõstrationem plurimã. Et ẽ quidẽ cuꝫ speciei vni⁹ diuersificant modis ꝛ qdam eoꝝ sũt declines ad albedinẽ. Et qdam eoꝝ declines ad nigredinẽ: ꝛ quidam eoꝝ sũt declines ad tincturam rubeam aut nigram tũc ad albedinẽ declinãtes si sunt in specie frigidi nã sũt frigidiores: ꝛ declinãtes ad alia duo sũt minus frigidi. Et si nã trahit ad caliditatẽ tũc res ẽ ecõuerso. Et ꝓ qdeꝫ q̃q; diuersificat in reb⁹. verũ tñ illud qd̃ ẽ ꝑm plimũ ẽ qd̃ dixi ante. Loq̃mur ergo nũc de opatiõib⁹ medicinaꝝ singulariũ.

Capitulum. iiij. de operationibus medicinarum singularium.

Diximus q̃ medicine simplices habẽt operationes vles: ꝛ opatiões pticulares: ꝛ opationes siles vlib⁹. Opationes itaq; vles sũt sicut calefactio: ꝛ infrigidatio ꝛ expulsio ꝛ attractio ꝛ ulceratio ꝛ ꝓsolidatio. ꝛ q̃ sunt filia illis. Et opatiões ꝑticulares sũt sicut iuuamẽtũ in cancro ꝛ iuuamẽtũ in hemoꝛroidib⁹ ꝛ iuuamẽtũ in icteritia ꝛ filia his. Et opatiões q̃ sũt siles vlibus sunt sicut ꝓuocatio ꝛ solutio: ꝛ q̃ sũt filia illis. hẽ eni quãuis sint ꝑticulares: q; sunt opatiões in mẽbris ꝓꝓijs ꝛ cum instrumẽtis ꝓꝓijs: tñ sunt siles vlib⁹ qñ sunt opatiões rerũ quare iuuamẽta ꝛ nocumẽta sũt cõia cũ hoc q̃ patẽt ab eis coꝛpus totũ nõ ꝑ accidens. Nos vo non rememoꝛamur hic nisi opationũ earum vniuersaliũ: ꝛ filiũ vlibus. Eliũ itaq; opationũ alie sũt que sũt ꝓme. Et alie sũt que sũt secũde. Et ꝓme quidẽ sũt opationes quattuoꝛ q̃ sũt infridatio calefactio hũectatõ ꝛ exsiccatõ. Scõa, vo alie sũt q̃ sũt iste ecdẽ opatões: sꝫ sũt mẽsurate aut cõpate cũ ĩmio additõis aut diminutõis sic adustio ꝛ putrefactio ꝛ sic ꝓgelatio. nã iste ecdẽ sũt calefaciẽtes ꝛ iffrantes: sꝫ sũt mẽsurate ꝛ ꝓpate. Et alie si q̃ si opatões alie: sꝫ st ꝓcedẽtes ab istis sicẽstupefactio ꝛ sigillatio ꝛ attractio ꝛ lubrificatio ꝛ aptio ꝛ ꝓglutinatio ꝛ q̃ sũt filia illꝰ. vlib⁹ vo siles sũt sic vẽtris solo ꝛ puocatio ꝛ sudoris eductio. Et aũ qdeꝫ q̃ loq̃mur de opatõib⁹ eaꝝ loq̃mur de ꝓpetatib⁹ q̃s i seipis hñt. Dicim⁹ g⁹ q̃ ꝓpetates q̃s medicie i seipis hñt alie sũt ipe q̃litates q̃uor note: ꝛ alie si odores ꝛ colores: ꝛ alie st ꝓpetates famose q̃ꝫ st iste subtilitas ꝛ spissitudo ꝛ plurizãdi ꝓpetas ꝛ viscositas ꝛ ꝓgelatio ꝛ curlus ꝛ mucilagiositas ꝛ oleagiositas ꝛ spõgiositas ꝛ leuitas ꝛ gustal. Medicia aũt subtil ẽ c⁹ ꝓpetas ẽ ut cũ a cute patẽt nãli q̃ in nob ẽ. diuidat i coꝛpib⁹ nris ipetes minias sic croc⁹ ꝛ cinãomũ. ꝛ ꝓ qdẽ medicia magl ꝑsert i oib⁹ luis ipstiõib⁹ q̃s oẽs me ita ut lꝫ i ei⁹ desiccatõe nõ sit mordicatio: tñ ꝓsequtur deliccationẽ rei fortis mordicatiue. Et intelligo q̃ spissaꝫ cui⁹ non

est istud de suis ꝓprietatibus sicut cucurbita ⁊ gypsum. ¶ Per viscosam vo significamus omnē medicinā cuius ꝓprietas est actu aut potētia quē ē eius operatio cum caliditas innata in eaz impressionem efficit ut recipiat extensionē suspendendo ⁊ non abscindatur quādo extenditur. Et est illa cui⁹ duabus extremitatib⁹ cum duo adherent corpora ⁊ mouentur ad elongationē possibile ē ut cum eis moueatur ꝓter illud qđ est inter eas abscindat sicut mel. ¶ Et pulueriz abilis qdem est que in ptes diuidit paruas ꝓpter ꝓpressionem paruam cum siccitate aut cōgelatione sicut aloes bonum. ¶ Et cōgelatiua ē illa cuius ꝓprietas est ut pueniat taliter q̄ mouent partes eius ad dilationem a quocūq; loco ponitur. verum tamen actu ē fixa ꝑm suam figuram ⁊ suum situm, ꝓpter causam frigidam valde sicut cera: ⁊ vniuersaliter est cui⁹ ꝓprietas est ut fluat: non tamē actu fluit. ¶ Et medicina quidem decurrens ē medicina que non firmat ꝑm suam figuram ⁊ situm suū cum fixi tur super corpus durū sed mouent ptes eius supiores ad inferiores in ptibus ad quas eaz, pcessus est possibilis sicut fluxibilia oia. ¶ Et medicina mucilaginosa est illa cui⁹ ꝓprietas est vt cum infundit in aqua aut in corpore aquoso separētur ex ea partes ꝓmixte illi humiditati ⁊ perueniat substantia aggregata ex eis ad lubricitatē sicut psilliū ⁊ altea: ⁊ semina mucilaginosa soluūt cū lubricitate nisi assint ⁊ fiat eoz mucilaginositas cōglutinositas ⁊ retineat. ¶ Et oleagina est medicia in cui⁹ substātia est aliquid vnctuositatis sicut grana. Et spōgiosa est medicina que est sicca in actu terrea cuius ꝓprietas est: vt cum obuiat ei aqua aut humiditas liquida, pūdetur aqua in ipsa ⁊ penetret aqua in meatibus ei⁹ occultis ita vt nō videatur sicut calx nō extincta. In leui aūt ⁊ grauitres est manifesta. ¶ Medicinaz autē operatiōes famosas oportet nos numerare ꝑm cōditiones predictas: deinde ꝓsequenter ponam⁹ descriptiones ⁊ expositiones nominū eaz ꝑm ordinē vnū. Dicitur ergo medicia calefactiua subtilliatiua resolutiua abstersiua carminatiua uel exsiccatiua exasperatiua aptiua mollificatiua maturatiua digestiua incisiua dissumpens frangitiua ventositatis attractiua mordicatiua rubificatiua pruritū faciēs: vlceratiua corrosiua adustiua: frangēs dissūpens: putrefactiua cauterizatiua excoriatiua. Iste ergo sunt. xxij. opatiōes. Et est ordo alius. infrigidatiua cōfortatiua repcussiua ingrossatiua: crudū faciēs stupefactiua. Et iste sunt sex opationes. ¶ Et ē ordo alius humefactiua inflatiua lauatiua sordidatiua lubuficatiua planatiua. Iste itaq; sunt sex operationes. Et ē ordo alius desiccatiua expressiua contractiua opilatiua glutinatiua consolidatiua generatiua carnis sigillatiua. Iste ergo sunt octo opatiōes. Et est aliud genꝰ ꝓprietatū ꝑm opationes earū pniciosa venenosa tyriaca bezahar. ⁊ etiā ē solutia, puocatia sudorifeduetiua. ¶ Dēs ergo iste sūt. xlix. opatiōes qs eligim⁹ de sūma opationū ꝓportionatarū vel ptinētium. ⁊ nos quidē narrabim⁹ vnāquāq; harū opationum sua descriptione. Calefactiua ē nota. Subtilliatiua ergo est medicina cui⁹ ꝓprietas ē ut ponat cēntiam humoris subtiliorē cū caliditate tpata sicut isop⁹ et alhasce ⁊ camemilla. Resolutiua vero ē medicina cuius ꝓprietas ē ut separet humorē faciēdo ipsum vaporē ⁊ extrahēdo ipm a loco in quo fuit deteꝰ scz partē post ptē donec assiduatiōe illi⁹ opatiōis finiat illud qđ ex eo remanet fortitudine sue caliditatis sicut castoreū. ¶ Et abstersiua quidē est medicina cuius ꝓprietas ē ut moueat humiditates viscosas ⁊ cōgelatas ab orificijs pororꝫ in superficie membri ita ut elonget eas a loco sicut aqua mellis. ¶ Dis aūt medicia abstersiua cēntialiꝫ lenit naturā lz in eā nō sit virtus solutiua. Et oē amarū est abstersiū. Exasperatiua vo est medicina q̄ ponit superficiē membri diuersarū partiū in latitudie ⁊ pfūditate: aut ꝓpter fortitudinē ꝓtractiōis sue cū spissitudine substātie sue ꝑm q̄ ꝓmissū ē: aut ꝓpter vehemētiaz sue acuitatis cū subtiliatōe sbe ⁊ secat eā ⁊ destruit eāli tas: aut ꝓpter sua absterſionē a superficie aspera i pācipio uel i radice plana p accūs: qm̄ cū abstergit a mēbro grosse cētute cuius superficies ē aspera: ⁊ partium situs diuersus hūiditatē viscosā currētē super eā ⁊ facientē puenire superficiē extraneā planā egreditur aspitas prima ⁊ pcedit. Et hec medicina ē sicut corona regia. Et magis manifesta opatio ipsi⁹ i exasperādo nō ē nisi i oib⁹ ossib⁹ ⁊ cartilaginib⁹ ⁊ minus mānifesta in cute. ¶ Aspitiua aūt est medicia cuius ꝓpetas ē ut moueat mām exītem intra cōcauitatē meatuū ad exteriora: ut remāere faciat cōcauitatē meatuū aptā. ⁊ hec qdē est fortior absterſiua sicut petroselinū. ⁊ ipsa quidē nō efficit hoc nisi qz ē subtilis ⁊ resolutiua: aut qz ē subtilis ⁊ incisiua: ⁊ tu scies intētionē incisiuā: aut qz ē subtil ⁊ lauatiua, et sciet intētionē lauatiue post. Dē aūt acutū ē apitiuū ⁊ oē amarū subtile ē apitiuū ⁊ oē subtile liquidū est aperitiuum cum ad caliditatem aut ad equalitatem declinat: ⁊ oē subtile acetosū ē apitiuū. Mollificat i na vo medicia ē cui⁹ ꝓprietas ē ut ponat cēntiā membroꝝ habētiū spissos pororꝫ leniorē caliditate ⁊ humiditate sua ⁊ accidit ex hoc ut pori fiāt latiores et expulsio suppfluitatū que in eis cōtinent facilior sicut emplim de aneto ⁊ scie lini. ¶ Maturatiua vo ē medicina cui⁹ ꝓprietas ē ut acgrat humori digestiōes qm̄ calefacit cū equalitate ⁊ in ipsa ē virtus ꝓtractiua retinēs humorē vsquequo digerat ⁊ nō resoluatur laboriose ⁊ sepetur hūidū ipsius ab eius ficco ⁊ est adustio q: facit adustio ut separet. ¶ Et digestiua ē cuius ꝓprietas ē ut acquirat cibo digestionez ⁊ tuā sciusti illud in his que ꝓterierūt. Frāgens aūt vē tositates ē illa cui⁹ ꝓprietas ē ut cēntia efficiat uētositatis subtilē aereā, ꝓpter caliditatē ⁊ desiccatōem suā: q̄re resoluit ⁊ fugat ab eo i quo retēta erat sicut semē rute. Et incisiua ē medicina cui⁹ ꝓprietas ē ut penetret subtilitate sua in id qđ ē inē duas superficies scz hūoris viscosi ⁊ superficiē in qua ē inuiscat⁹ et remouet ipsū ab ea: ⁊ ꝓpter hoc aduenīūt ptib⁹ eius superficies diuerse, opatōis ꝓpter ea qđ ipa sepat eas q̄

re fit facil' expulsio' earū a loco i quo fixe erāt sicut sinapis ⁊ oxymel. Et icisiua qdē opposita ē viscose sanieti adherē. sic resolutiua ē opposita igrossatiue. et subtiliatiua opposita ē ispissatie. Et nūerāt vnāquā qz eaz ⁊ diffiniū ⁊ ex ea que cōparē cis i rememoratione ⁊ non est quidem conditōnis incisiue nt efficiat in essentiam humoris aliquid: sz in continuatione eius ⁊ forsasse sepat ipsum in partes: ⁊ vnaquecz ipsaz est secundum similitudinem essentie prime.

¶ Attractiua vero est illa cuius ꝓprietas ē ut moueat humiditates ad locum cui obuiat. ⁊ illud est ꝓpter subtilitatem sui ⁊ caliditatem suam sicut castoreum.

¶ Et medicina vehementis attractionis est ea cuius ꝓprietas est ut moueat hūiditates ⁊ extrahat eas ex profundo ⁊ est cōferens valde sciatice passioni ⁊ dolozibus ūcturaz profundarum emplāta post purgationez ⁊ p eam euelluntur spine ⁊ sagitte ex locis in quibus retinentur. ¶ Mozdicatiua vero medicina est in qua est qualitas penetratiua valde subtilis faciens ꝓuenire in continuitate sepationez plurimi numeri inozdinati situs parue quātitatis quare vna quecz eaz non sentitur singulariter sz sentitur totum quasi dolor vnus sicut emplastruz sinapis cū aceto ⁊ acetum ipm. ¶ Sed rubificatiua est medicina cuius ꝓprietas est ut calefaciat membrū cui obuiat fortiter: ita ut ad ipm vehementi attractione sanguinem attrahat ꝓuenientem ad eius exteriora: ⁊ rubefaciat ipm: ⁊ hoc est sicut sinapis ⁊ napellus ⁊ calamentum. ⁊ medicine rubificātes efficiunt opationē cauterizationi ꝓpinquam. ¶ Pruritū autem faciens est medicina cuius ꝓprietas est ꝓpter acuitatez ⁊ calefactionem sui ut attrahat ad pozos humozem mozdicatiuum pruritum faciētem ⁊ non ꝓuenientē ad hoc ut eruleceret. ⁊ qūqz adiuant ipm spine pilose duroz cozporum non sensate sicut kebikengi.

¶ Et ulceratiua quidem medicina est cuius ꝓprietas est ut consumat ⁊ resoluat humiditates continuantes inter partes cutis ⁊ attrahat materiam malaz ad eam: ita ut ꝓueniat vlcus sicut anacardus. ¶ Sz adustiua est medicina cui⁹ ꝓprietas est ut resoluat subtile qō est in humoribus ⁊ membris ⁊ faciat remanere cinericitatem cozis sicut cuforbium. ¶ Et corosiua est medicina cuius ꝓprietas est ut resoluat et consequatur ex eius resolutione ⁊ ulceratōne quatenus de substantia carnis minuat sicut flos eris.

¶ Rumpitiua autem medicina est cuius ꝓprietas ē ut cum humozem inuenit lapidcum minozet ꝑtes ei⁹ ⁊ conterat eas sicut saxifragia sicut lapis iudaicus ⁊ reliqna. ¶ Putrefactiua vero est illa cuius ꝓprietas est ut cozrūpat complexionem spūs ꝓuenientis ad membruz ⁊ complexionez hūiditatis mēbri ei⁹ cum resolutione ita ꝙ non est conueniens ut sit ps illius membri ⁊ non ꝓuenit ad hoc ut adurat ipsuz ⁊ cozrodat ⁊ resoluat humiditatem eius. immo dimittit in ipo hūiditatez eius cozruptam in qua agit nunc calor innatus ⁊ putrefit ⁊ huiusmōi quidē exemplū est arsenicū ⁊ gūma ruthe agrestis.

¶ Cauterizatiua aūt est medicina q̄ carnem cozrodit ⁊ cutim adurit: ita ꝙ indurat ⁊ exsiccat eaz ⁊ ponit ipam q̄si adustam: ⁊ fit substātia illius cutis obstaculū meatū humoris currētis: aut rectio i facie ipi⁹ ⁊ notatur escara ⁊ adminustrat in retētione sāguinis ex arteriis capitis fluentis ⁊ his silibus: sicut dragantū ⁊ colcotar.

¶ Excoriatiua aūt est medicina cui⁹ ꝓprietas ē ꝓpter nimietatē sue absterſionis: ut abstergat ptes cutis cozruptas sicut costus ⁊ aristologia ⁊ omne qō cōfert mozphee ⁊ panno ⁊ silibus. ¶ Infrigidatiua vero nota est. ¶ Et cōsortatiua est medicina cui⁹ ꝓprietas est ut tempet essentiā mēbri ⁊ cōplōem eius donec ꝓhibeatur accipe sup fluitates ad ipm effusas ⁊ impedimēta aut ꝓpter ꝓprietatē que est in ea sicut terra sigillata ⁊ tyriaca: aut ꝓpter cālitatē cōplonis sue ār infrigidat illud qō est calidius ꝑm qō visum est gal. de oleo rosaceo.

¶ Repcussiua vero medicina est cōtraria attractiue ⁊ ē medicina cuius ꝓpetas ē ꝓpē frigiditatē suā ut i mēbro faciat ꝓuenire frigus ⁊ inspisset ea et cōstringantur pozi ipius: ⁊ frāgat caliditas eius attractiua ⁊ cōgelet illud qō ad ipm currit ⁊ inspisset ipm ⁊ ꝓhibeat ipm ne ad mēbz currat ⁊ ꝓhibeat mēbū a receptōe ipius sicut solatrū in apostematibus. ¶ Et ingrossatiua ē contraria subtiliatiue: ⁊ est medicina cuius ꝓprietas ē ut faciat essentiā hūiditatis grossiozē: aut cōgelādo ipam: aut inspissando: aut pmiscendo.

¶ Crudū vero faciēs cōtraria est digestiue ⁊ maturatiuo: ⁊ ē medicina cuius ꝓprietas est ut sua frigiditate destruat opatiōem caloris innati ⁊ ēt extranei in cibo ⁊ hūoribus ita ut remaneat indigestus ⁊ non coctus. ¶ Et stupefactiua est medicina frigida ex infrigidatōe cuiusq̄z in mēbro facit ꝓuenit ut ponat substātiam spūs deferētis ad ipm virtutē motus ⁊ sensus frigidam in cōplone sua ⁊ grossaz in substantia sui: q̄re nō vtūtur cozi virtutes aīales: ⁊ resoluit cōplexio mēbri ꝓpī illud: ⁊ noz recipit impressionem virtutū aīalū sicut opiū ⁊ hyosquamū ⁊ lactuca ⁊ papauer nigz ⁊ mādragora ⁊ silia eis. ¶ Humectatiua aūt est nota. ¶ Et inflatiua est medicina in cuius substātia ē humiditas extranea grossa in q̄ cū calore innatus opat nō velocit resoluit sz cōuertit in vētositatez sicut sunt faseoli. ¶ Et omnia in qb⁹ est inflatio sūt faciētia soda nocētia oculis. ¶ Ex medicinis vero ⁊ cibis sūt quoz hūiditatē ꝓma resoluit digestio ad vētositatē q̄re fit inflatio cozis in stomacho ⁊ resolutio iflatōis cozis in ipo ⁊ in itestinis. ¶ Et ex eis sunt quoꝝ hūiditas superflua q̄ est in eis. ⁊ ē mā inflationis nō patit in stomacho aliquid donec ad vēas vadat: aut nō patiunt in stomacho totalr sz ps cozis ⁊ remanet ex eis q̄ patit in venis. ⁊ ex eis sūt q̄ patiūt totalit in stomacho ⁊ cōuertunt in vētositatē: sz nō resoluitur p seipm sua vētositas in stō imo penetrat ad venas ⁊ vētositas ei⁹ remanet in stō. ¶ Et vlr gdē cū omni medicina. i q̄ ē hūiditas superflua ēnes ꝓpt illud qō ci pmiscet ē iflatio sic zinzib ⁊ semē eruce. Et ois medicina cuius est inflatōem facēin venis ē utilis mēbri inflatiua. Laxatiua vo ē ois medicina cui⁹ ꝓpetas ē ut abstergat nō vtute agente in ipa: sz

vlme pdicte quā iuuat mul⁹. ¶ Et significo p vtute patiētez hūditatē: p mōti significo curſū: currens ni ſtile cū uedit ſup orificia venarū lenit hūdita te ſua ſupfluitates: z remouz eas ſuo curſu ſicut aq̄ odei z aq̄ cucurbite. Sordidās vo vlcera ē medicina humectatiua q̄ pmiſcet humiditatib⁹ vlcerum z facit eas plures z phibet deſiccatōem z ſolidatiōnē. ¶ Lubuficatiua aūt eſt cuius ꝓprietas eſt ut humectet ſupficiem corpis obuiātis meatui z retēti in ipo: ita ut rem oueat ipm ab ea z faciat ptes eius ſuſceptibiliores curſus ꝓpter lenitatē eaz acqſitā p admixtionē eius. deiñ moueat a loco ſuo grauitate ſua naturali z virtute expulſiua ſicut ꝓma i ſolōne ſua. ¶ Planatia vero eſt medicina viſcoſa cui⁹ ꝓprias ē ut dilatet ſup ſupficiē mēbri aſperi dilatatiōe plane ſupficici z fiat manifeſtū illi⁹ corpis p eā planū recte aſperitatis: aut currat ad ipm humiditas dilatata hac extēſione. ¶ Et deſiccatiua qdez medicia eſt q̄ ꝓſumit hūiditates ſua reſolutiōe z ſubtiliatione.

¶ Cōtractiua vo medicina ē q̄ facit euenire in membri ptib⁹ ſupfluū motū currētē ad aggregatōez ut i ſpiſſentur in ſuo ſitu: z opilētur ꝓmeatus. ¶ Sed expreſſiua ē medicia ex q̄ puenit ꝓpterea q̄ contrahit z aggregat ptes ad hoc ut neceſſario faciat puenire hūiditates ſbtiles ſtātes in vacuitatib⁹ eaz ad ꝓpreſſionē z ſeparatōem. ¶ Opilatiua aūt ē medicia ſicca q̄ retinet ꝓpt ſui ſpiſſitudiez z ſiccitatē: aut ꝓpt ſuaz glutinationem in tranſitu. z facit euenire in ipo opilationē. ¶ Cōglutinatiua ē medicina ſicca in qua eſt humiditas pauca viſcoſa q̄ adheret ſuper orificia z opilat ea: z tenet materiam currētē. ¶ Omne aūt curēs lubricū cū in ipo opat ignis fit conglutinatiuū opilatiuū retentiuū. ¶ Conſolidatiua ē medicina q̄ exſiccat z ſpiſſat hūiditatē ſtantē inē duas ſuperficies vulneris ꝓpiquas ita ut cōuertātur ad conglutinatōem z viſcoſitatem z adhereat vna eaz alteri ſic ſāguis draconis z aloes. ¶ Carnis vo generatiua ē medicina cuius ꝓprietas ē ut pmutet ſāguinem ſup uenientē vulneri i carne ꝓpter q̄ equat cōpleonē eius z coagulat ipz cū exſiccatione. Et ſigillatia ē medicina exſiccatia q̄ exſiccat ſupficiē vlneris ita ut fiat cortex ſuper ipam cuſtodiēs ipam ex nocumentis uſq̄ quo generetur cutis naturalis. ¶ Et ē omnis medicina equalis in duab⁹ actiuis exſiccās abſq̄ mordicatione. ¶ Medicina vero pniciosa ē medicina que cōuertit cōpleonē ad corruptiōez ſupfluā corrūpēdo ſicut euforbiū z opiuz. ¶ Et venenuz eſt medicina q̄ corrūpit ꝓpleonē ad corruptōez nō cū ꝓtractatētuz ſz cū ꝓprietate q̄ eſt in ipo ſicut napellus. ¶ Albeza har aūt z tyriaca ſūt ocōs medicie q̄z ꝓprietas ē ut cōſeruēt ſanitatē z virtutē in ſpū: ut ex eis expellat nocumētū vēeni a ſe z quaſi nomē tyriace artificialib⁹ dignius cōuenit. z nomē albezahar ſingularib⁹ cadentib⁹ ſm naturā dignū. ¶ Et videt q̄ vegetabilia z mineralia ex artificialib⁹ digniꝰ nomē tyriace ſumāt. mineralia nomē albezahar. z videt etiā q̄ non ſit inter ea magna differētia. ¶ Solutiua aūt z ꝓuocatiua z ſudoris eductiua ſūt note. ¶ Omnis vero medicina in q̄ ſolo ꝓuigit cū cōtractiōe ſicut hermodactulus ē cōfortās meatū mate. in doloribus iuncturarū quī virtus ſolutiua incipit z attrahit māz z vtus cōtractiua incipit z cōtrahit meatū materie q̄re non redit ad ipſum materia neq̄ ſuccedit ei alia. ¶ Omis medicina reſolutiua in qua eſt contractio eſt equalis z confert mollificationi iuncturaz z ſpaſmo eaz apoſtematib⁹ phlaticis. z cōtractio z reſolō in vnaq̄q̄ eaz confert in exſiccando. Luz ergo aggregantur contractio z reſolō fit fortior ſiccitas. ¶ Medicine vero ſolutiue z prouocatiue ſm plurimuz ſunt prohibentium opationuz. nam ꝓuocatiue ſm plurimum exſiccant feces. ¶ Et medicine in quib⁹ aggregant virtus calefactiua: z virt⁹ infrigidatiua ſūt inuicem valde in aſatib⁹ calis q̄ñ ad ſtatū ſuū puenūt q̄ñ ipe ꝓpterea q̄ ꝓtrahūt repercutiūt: z ꝓpterea q̄ calefaciūt reſoluūt. ¶ Et medicine in q̄bus aggregatur virtus tyriace cum frigiditate ſūt inuatiue ethice uehemēter. ¶ Et ille in q̄bus aggregat virt⁹ tyriace cū calitate ꝓferunt frigiditati cordis pluſq̄z alie.

¶ Virtus aūt que diuidit z ponit vnāquāq̄z cōplexionem ad partem quam meretur: ita vt nō ponat virtutem reſolutiuam in partem materiei que effunditur ad membrū neq̄z infrigidatiuam in latere materiei effuſe ab eo eſt natura docta obedire creatori ſublimi z glorioſo.

¶ Capitulū quintū de iudicijs q̄rundam medicinaz extrinſecis.

Edicinis accidūt iudicia ſm diſpoſitōes q̄ eis euenūt p artē. z ille qdem ſūt ſicut decoctio z conſtrictio z aduſtio cū igne z ablutio z ꝓgelatio in frigore: z poſitio in ꝓpinquitate aliarū medicinaz. Sūt enī medicine quaz iudicia alterantur p illud qđ eis accidit ex iſtis diſpoſitionibus: z q̄ñ alterant eaz iudicia ꝓpterea q̄ alije permiſcentur medicinis quāuis de hoc loqui ſit conueniens in compoſitione medicinarum. ¶ Dicimus ergo q̄ medicinarum ſunt quedam ſpiſſa habētes corpora q̄re ſuas virtutes in decoctiōe nō amittūt: niſi niminz in decoquēdo eas laborent ſicut radix capparis z ariſtol. z zedoaria: z q̄ ſūt illius ſilia. ¶ Et earum ſunt quedam medicine equales quibus mediocris ſufficit decoctio: z ſi in eis violenter laborent reſoluentur earum virtutes. z recedent ſicut lemina vnam prouocantia ut ſticados z ſibi ſimilia. ¶ Et ex eis ſunt medicine in quarum decoctione non peruenitur ad decoctionem equalem: imo modica eis ſufficit decoctio: quare ſi addatur vltra feruorem primo ebullitio vna reſoluūtur earum virtutes: z ſeparentur cum decoctione z non remanet eis impreſſio ſicut epithymum. nam cum eius decoctio ſit multa deſtruitur ei⁹ virtus oīno. ¶ Et ex medicinis ſunt quedam quarum virtus ꝓpter contritionem deſtruitur ſicut ſcamonea: quare oportet vt vltima facilitate conteratur ne ex contritione cali

ditas eam consequatur corrumpens eius virtutem. ¶ Plime ꝓterea gūmarum sūt huiusmodi. ⁊ ipaꝝ quidē resolutio in humiditate conuenientioꝝ est ꝑ cōtritio. Et oium mediciarū quarū ꝓtritōe supflue eloborat operatões destruūtur. ñ enī quotiēscūq; minorat corp⁹ virtutē suā ꝑm qualitatē suā ⁊ ꝑm ꝓportionē minoratiōis ei⁹ seruat: imo possibile ē ut diminutio corpis ꝓueniat usq; ad terminū. ne post ipsū corpus aliquid sue operationis que sibi ꝓpria ē agat qm̄ nō ē necārū qū virtus alicuius corporis facit motū aliquē: ut medietas illius corporis moueat illud quod est motū ab eo oino: sicut decē homines mouēt onus aliqđ in die vno ꝑ miliare vnū. Nō ergo ē necārū ut quicq; moueāt illud aliquātulū: neq; q; ipm moueāt ꝑ medietatē miliaris: neq; medietas illi⁹ oneris ita iā sit singularis ut quinq; singulare eā assumāt ⁊ ualeāt ipsi⁹ facer̄ pmutatōez. Immo possibile ē ut suscipiēs pmutatōem nō patiatur a medietate vtutis penit⁹ cū ipsū est cū singularitate id quod ē cū totalitate ⁊ medietas ei⁹ nō est recipiēs a mediate illi⁹ qđ recipit in singularitatis dispositiōe qm̄ ē cōtinua cū medietate altera nō ꝓparata ad hoc ut moueat ab ea singularit: ⁊ ꝓp hoc quonēscūq; minorat corp⁹ medicie ⁊ miorat vtus inuenit paciēt̄ in miore sibi sili. neq; etiā oz ut hoc cū quātitate ꝓportiōis sue miorationis efficiat i paciēte a toto oio opatiōem lz quibusdā videat q; ꝓpter miorationem nō destruat forma ⁊ virt⁹. lz eoz vba i ꝓpositis sūt vicinioza ad hoc ut eoz incrudelitas uires nō sumat. Et medicine quidē cū aliquā opatione hīt si in earū ꝓtritiōe supflue elaboret. possibile ē ut ad spēm alterā opatōis pmutētur. nā verbi gīa si potēres sunt in euacuādo humoꝛe aut fecē deficiunt ad hoc ⁊ fiūt euacuātes aquositatē ꝓpter casuz virtutis earū: ⁊ qm̄ ipse ꝓpter puitatē suā fiūt magis penetrātes. quare velociter ꝓuenūt ad mēbꝛ aliud a mēbꝛo in quo stāt cū fūt magne: ⁊ ꝓcedit opatio ab eis. ⁊ in ipso sicut narrat gal. sibi accidisse. Ingt enī supflue ꝓtrui cyminū ḡre pmutatū ē ⁊ factū est urine ꝓuocatiuum cū ꝓius fuerit in natura sui solutiuū necessarie. Oz ergo ne ad sūmū ꝓueniat i cōtrēdo medicinas subtilis substātie. imo nō oportet ut ad sūmū ꝓueniat nisi i ꝓterēdo medicias spisse ꝑ ⁊ ꝓpie cū est volūtas ut earū penetratio ꝓueniat ad finē elongatiōis: ⁊ fūt spisse difficilis mot⁹ sic medicie pulmōis cū sūt facte ex corallo ⁊ margaritis ⁊ lapide scedenici ⁊ que illis ūt silia. Judicia vo aduſtiōis sunt ista. na ex medicis sūt quedā que adurunt ut virtus earū minoretur: ⁊ quedā sūt q; nō adurūt ut virtus earū augmēteť. Et oēs quidē medicine acute subtil⁹ sbe. aut eq̄lis cū adurunt̄ minuitur earū caliditas ⁊ ipsarū acuitas: ꝓpt illō qđ ex sba ignea resoluit infixa i eis sicut attrimētū ⁊ colorat. Medicinis vo quarū sba ē spissa ⁊ ipsarum virtus ē nō acuta neq; calida aduſtio acquirit vtutē calidā sicut calx. Ista enī fuit lapis in quo nō fuit acuitas: cū ergo adurūt cōuenit in acuitatē. Medicina vo ꝓpter vnū quicq; accidētiū aduritur aut ut frangat de eius acuitate. aut ut acgrat acuitatem aut subtilietur sba eius spissa: aut ut ꝓpareť ad cōtrendū: aut ut destruat malitia que ē i eius sba. Exemplū primi est attrimētū ⁊ colcotar. exēplū secūdi ē calx: exēplū tertij est cācer ⁊ cornu ceruinū qđ aduritur. exemplū quarti est sericū. nā ipm administratur in cōfortādo cor. ⁊ li administret inciſū ē etiā cōueniētius ꝑ si administret aduſtū: sed qm̄ inciſū nō sequit minorationē ptiū sufficiēt̄ nisi cū labore aduriť: exēplū quinti est aduſtio scorpiōis in intētione aduministrationis eius ad lapidē. Ablutōis autē iudicia sunt qm̄ remouet ab oi medicia illud qđ ei pmixtū est de substantia acuta subtili. ⁊ sedat illud i ea ⁊ temperat ipam. ¶ Et sūt ex eis quas infrigidat post caliditatē supfluā. Et ꝓpterea ablutio ab omni medicina terrea remouet igneitatē quam ab aduſtione acquisiuit sicut calx abluta: remanet enī temperata ⁊ auferť eius aduſtio. ¶ Et sunt ex eis in quibus non est intentio eius in' infrigidatione tm̄ immo intentio eius est possibilitas minorādi ptes eaꝝ ita ut ad ultimū finē ꝓueniāt sicut ablutio cute in aqua. ¶ Et ex eis sūt que abluuntur ut remoueantur ab eis virtus que nō placet sicut sūmū studiū in ablucdo lapidē armenū ⁊ azuli: ita ut separet ab eis vtus nauseatiua. ¶ Cōgelatōis autē iudicia sūt quonīā in omni medicina congelata virtus subtilis destruitur ⁊ aditur frigus sicut est frigide substantie.

¶ Vicinitatis vero iudicia sunt quoniam medicie aliquando acquirunt per vicinitatem qualitates extraneas ita ut resoluantur earum operationes. Mā multe medicinarum frigidaruz fiunt calide impressionis ꝓpterea q; acquirunt ex vicinitate asse fetide ⁊ euforbij ⁊ castorei ⁊ muschi qualitatem calidā. ¶ Et plurime medicinarum calidarū facte sunt frigide ipressionis ꝓpterea q; adepte sūt ex vicinitate canfore ⁊ sandali qualitatem frigidam. oz ergo ut scias hoc de esse medicinaꝝ ⁊ aliena genera diuersa quarundam a vicinitate aliarum. ¶ Judicia vero permixtionis sunt quoniam medicinarū operationes qūq; fiunt fortes ꝓpter permixtiōem: ⁊ qm̄ destruuntur ipsaꝝ operationes ꝓpꝛ admixtionez ⁊ quandoq; rectificantur ⁊ remouetur ipozum malitia. ¶ Exemplum primi est quonīā quedam medicine sunt in quibus est virtus solutiua: lz tamen indigent virtute adiuuatiua: cum in ipsaꝝ natura non sit adiutozium forte. ¶ Cum ergo eis adiutozium' associatur operantur fortiter sicut turbit. inest enīz virtus solutiua: sed ipsa est debilis quare resoluere nō potest. ¶ Euacuat ergo quod ꝓsens est ex subtili phlegmate. ¶ Cum ergo ei associatur zinziber solui cum adiutorio sue acuitatis humorem viscosuz plurimum vureum: ⁊ fit velotioꝛ eius simili. ¶ Et simil⁹ epithimum tarde solutionis est cuz ergo associatur ei piper: ⁊ medicine subtiles soluit velociter qm̄ ipe adiuuant ipsum in soluendo. sīr in reubarbaro est virtus cōtractiōis fortis: sed tamē cum ea ꝑ

virtus aperitiua minuens eius operationem. Si ergo permisceatur cum boloarmeno. aut cum acatia contrahit vehemēter. Et quandoq; permiscentur ut penetrare faciāt & repellant sicut crocus permiscetur cum rosa & cāfora & corallo: ut faciat ea penetrare ad cor. ¶ Et quandoq; permiscent eas ppt contrarium illius sicut semen raphani permiscetur cuz subtiliatiuis & penetratiuis ut retineat ea in epate tanto spacio quo cōpleatur in ipo operatio que intenditur: quū ipe cū in epate subtilitate sua penetrāt pertranseūt velociter ante ppletum operationis: semen ergo raphani puenit ad vomitū quare figitur ad illud qō ad venas mouetur p contrariū. ¶ Ille autem q̄ destruūtur ,ppter cōmixtionem sunt sicut si sint due medicine vnā efficātes operationē: iz duabus potētijs cōtrarijs: aut quasi contrarijs: tunc bene aggregātur si ptingat q; vna eaz antecedat ad operationē suā efficiet opationē: & si non antecedit vna caz ad aliā ,phibent se sicut viola: etenim soluit leniēdo myrabolani soluūt exp̄mendo & inspissando. Cū ergo supueniunt materiei amboz opatiōes destruūtur: vel destruūt se si myrobalani antecedūt deiū cū supueniat viola nō inest alicui ipoz opatio. Et si antecedat viola & leniat deinde supueniāt myrobalani & exp̄mant erit opatio fortioz. ¶ Tertij vero exēplū sūt aloes & bdellū & dragagantū. Aloes eni soluit & mūdat intestina: iz tamē excoriat & aperit venaz orificia. Cū ergo associat ei dragagantuz & bdellū pglutinat dragagantū quod abrasit aloe & cōfortat bdellū venaz & est incolume. ¶ Isti vero sunt canones & exēpla iuuantia ad cognoscendas naturas medicinarū & eaz administrationē.

¶ Capm. vi. de collectiōe medicinarū & ipsaruz cō seruatione.

Edicinaz alie sunt de plātis: alie de mineris: alie de animalib⁹. ¶ Earuz vo q̄ sunt de mineris meliores sūt q̄ sunt de mineris quibus cognoscūtur sicut calcadis cubzuli: & attrimentū carmeni: deinde sūt mūde a permixtione extranea: imo sit illud quod collectuz est in ipsa pura substantia de suo genere nō fractuz in suo colore et gustu qui sunt ei ,pprie. ¶ Eaz vero que sunt de plātis: alie sunt folia: alie semina: alie radices: alie virge alie flozes: alie fructus: alie gūmi: alie tota plāta sic̄ est. ¶ Folia aūt colligere oportet postq̄ integre incipiunt habere quantitatē quā debēt & remanent sm formā anteq̄ ipsoz color alterez & frangat nedum q; cadant & attrita sint. Sed semina sunt colligēda postq̄ ipoz terminus figitur & exsiccatur ab eis cruditas & aquositas. Et radices sumēde sunt cū casus folioz ꝑps ē. Flozes vo colligere oportet post apertionem integrā ante extenuationē & casū. ¶ Sz virge sunt colligēde cū iam ad integritatē peruenerint & nō inceperint extenuari & cōtrahi. ¶ Et fructꝰ quidem sūt colligēdi postq̄ finitur cōplementū eoruz & anteq̄ sint ꝑparati ad cadendum. ¶ Illud vo qō sumitur totū oportet ut sumatur sm vigorē suum. & que ipius semina terminum suum sūt cōsecuta. & quotiensciuq; radices fuerint minus contracte & virge minus extenuate. & semina pinguiora & plus plena: & fructus solidiores & ponderosiores erunt meliores: & non excusat magnitudo cum extenuatiōe & arefactione: sed si est cum pondere est valde melioz. ¶ Ille preterea que in claro aere colliguntur sūt meliores collectis in dispositiōe humiditatis aeris & vicinitatis temporis pluuie. ¶ Siluestres quoq; omnes domesticis sunt fortiores & minoris quantitatis sm plurimum. & de siluestribus montane sūt fortiores. ¶ Et ille quarum collectionis loco sunt vēa tosa sublimia sunt fortiores alijs. & ille hore collectionis quarum pluuia non defuit sunt fortiores eis quibus defuit pluuia in tempore quo debuit. & totum hoc sm plurimum & quotiensciuq; fuerit earum color magis tinctus & sapor magis apparens & odor fortior erunt fortiores in genere suo. ¶ Am plius herbe debilitantur post duos aut tres annos nisi medicine numerate que excipiuntur sicut duo hellebori. ipsi enim ambo longiori tempore permanent. ¶ Summe vero colligende sunt post congelationem & post exsiccationē preparatam puluerizationi. & virtus plurimarū earum non remanet post tres annos & propie euforbij. veruntamen fortiorum cuiuscunq; ordinis spacium durationis prolongatur sm ipsarum bonitatem. ¶ Cum autem recens de sicut fortis procul dubio stat duplum veteris debilis loco eius in omni re. ¶ Illas vero que sunt ex animalibus assumere oportet ex animalib⁹ viuentibus tempore veris & eligantur animalia sanioza corpora habentia & integrioza mēbra: & oportet ut quicquid de eis tollitur tollatur cum decollata sunt. & caueatur ne illud quod assumitur sit ex aialibus mortuis ab egritudinibus eis accidentibus. ¶ Isti ergo sunt canones vniuersales quos apud medicum preparatos esse oportet in esse medicinarum singularium. Nunc vero in secundo tractatu incipere volo. Loquamur ergo de naturis medicinarum singulariuz a nobis cognitarum. & earum quarum cognitio nobis possibilis erit consequamur earum impressiones: attendendo signa in eis vera. & dimittemus narrare medicinas de quibus nihil nouimus nisi nomina tm̄ & ordinabim⁹ areolas predictas cum suis coloribus. Et significabimus in primis numerum egritudinum cuiuscq; tabule & sm tincturam cuiuscūq; egritudinis cum voluntate dei excelsi & bonitate ipsi⁹ auxilij.

¶ Tractatus secundus libri secūdi verba principis aboali.

Am significauimus in tractatu primo ordinem arcolarum quas ordinauimus. Et nos etiam volumus hic afferre illud qd significant res cadētes in oi areola & tincturas q̄ sunt eis ,ppe. Ere olaz aūt triū p̄maz res appentes sūt. In illis vo q̄ sunt post eas. s. que indigēt distinctione capitulo-

et tinctur̃ax nō existimes nos voluisse studere in in uestigatōe numeri ei⁹ qđ numerauim⁹. nos eni nō fecim⁹ illud: sed attulimus qđ inuenimus in capitu lis medicinax singularium quas narrabimus de iu uamentis ⁊ de iudicijs sibi pro prijs Et arcola pma tius sume quā ingrediunt tincture est arcola opatio num ⁊ proprietatum.

Tabulis: spissa: viscose exsiccatiua: subtilia tiua: inspissatiua: pglutinatiua: exasperati ua: inuiscatiua: ⁊ resolutiua: abstersiua: ap planatiua: apitiua: orificia venax: laxū faciēs: incisi ua: disrūpens ventositates: attractiua: mordicatiua repcussiua: mūdificatia: sedatiua doloz ⁊ ē phibēs effusionē materiez: rubificatiua pruritū faciēs: vlce ratiua: corrosiua: adustiua: rectificatiua putredinis: putrefactia: cauteriçatiua: roboratiua: digestiua cru dū faciēs stupefactiua: opilatiua laxi ⁊ rari inflatiua lauatiua lubrificatiua: expssiua: ptractiua: extrictiua: clarificatiua sanguis sudoris puocatiua: retētiua sā guinis retentiua sudoris: laudabil' chimi: vitupabil' chimi: expulsiua nocumēti cibi mli nutrimēti pau ci nutrimēti pfortās mēbra: pfortās vlcera mali hu moris puertit ad malū hūoz̄ pfert egritudib⁹ melic generat melancholiam generat choleram citrinam generat phlā expellit nocumentū phlatis pfert seni bus opationes extrance: opatio ei⁹ in aere facit pe uetrare solutiua.

Arcola decorationis.

Mndat: conturbat: remouet sahafat: pfert morphee ⁊ soridib⁹: ⁊ albaras facit, pueni re albaras ipetigini pāno lēiginib⁹: facit euenire pannū ⁊ lētigines vestigijs vlcer̃ vestigijs va riolax fissuris labij fissur̃ faciei ⁊ capillox rubificat colorē pfert fissuris pedū. Eradicat barulos verru cas odoꝛi ascellax ⁊ corpis: lepr̃ facit possidē lepꝛi extrahit furculos ⁊ sagittas ⁊ spinas: ablut dentes: eradicat dentes ⁊ odoꝛi nariū fetoꝛis facit possidē fe torē anhelit⁹: imp̃ iguatiua facit macrescē: pediculꝰ facit pediculos: pfert panari: io: dentib⁹ matur⁹ vn guis toꝛtis vnguib⁹ corrosis punctis albis in eis cu stodit mamillā ⁊ testiculū facit bonū colorē: anheli tū efficit bonū: denigrat capillos: dealbat capillos: plōgat: magnificat: rubificat: pfortat: incrispat: ap planat: findit: phibz fissurā: tyrie alopitie: pstratōi phibet calnitiū facit cadere facit calnitiū abradit fa cit nasci capillos.

Arcola apostematū ⁊ bothoꝛ.

Postematib⁹ calidis apostematib⁹ frigi dis apostematib⁹ inrisecis phlomi ⁊ apo stematib⁹ fluxus inflationi: cācro apostematib⁹ du ris scrofulis assidh adubelethi inciozib⁹ herisipile formice esse: deludatōib⁹: vesicis: igni perlico: pe stilētie ambulatiue: apostematib⁹ vlcerosis: alasceph bothoꝛ: ⁊ lacteo: apatib⁹ neruox: apatib⁹ lacertoꝝ apatib⁹ q̄ sunt sub auris: apatib⁹ sub ascell' ramici aquose ramicier intestinis: ramici venenose: aposte manbus epatis apostematibus splenis: apostemati bus stomachi: apatib⁹ veretri: apatib⁹ inficis: apa tib⁹ vesice: apatib⁹ mamillax: apatib⁹ testiclox: apa tib⁹ renū: apatib⁹ sicteris: gnāt apata cala: gnāt apa ta fluxa: gnāt apata dura: gnāt cancrū.

Arcola vulnex ⁊ vlcerum.

Vlcerib⁹ ambulatiuis: vlcerib⁹ malignis vlceribus vetustis: vlcerib⁹ sordidis: sordi dat vlcera fistul' pfert colubrese psolidat: generat carnem destruit carnem augmētatam sigil lat confert scabei ⁊ pruritui scabiei: vlcerose scabiei melancholice adustioni ignis: exiomeno: vlcerib⁹ lacteis: pustul' oris: putrefactiōi mēbroꝛ: igni psico ossib⁹: lenit escaras infixas in mēbris

Arcole instrumentox iunctur̃ax.

Doloꝛi iūctur̃ax duritiei lacertox alfase: al heik: contoꝛsioni: contusioni: laxitati: do loꝛi neruox duritiei iuncturarū. Egritudi ni iūcturarū frigide deliccat neruos pfortat neruos apostemati neruoꝝ corrosioni neruox vlceribus neruoꝝ nocet nervis doloꝛibus doꝛsi sciatice ca sui percussioni spasmo tetano alcuzez paralysi tre moꝛi dislocationi ramicibus rupturis doloꝛi disso cationis doloꝛi pedis podagre facit egre cozices ossiū.

Arcola membroꝝ capitis.

Oda calide soda frigide emigranee galce nocet cerebꝛo debili facit soda confortat ca put augmentū facit in cerebꝛo purgat cerebꝝ resol uit ventositates in capite aperit opilationes cerebꝛi toxture applic grauat caput facit subet facit somnuz facit scotomiam tardat ebꝛietatē confert vertigini et scotomie confert subet confert melancholie ⁊ timo ri. confert manie confert epilepsie monet epilepsiam timoꝛi pueroꝝ in somno ⁊ alioꝝ. confert tremoꝛi: confert phrenesi calide subet asahari: congelationi confortat coseruationē: facit possidere oblitiōem: confert ebꝛietati: prohibet ebꝛietatē: confert doloꝛi auris: confert sonitui ⁊ tinnitui: confert surditati foꝛ ti ⁊ debili: cōfert catarro ⁊ cozize confert fluxui san guinis ex naribus facit fluere sanguinem ex narib⁹. facit sternutare remouet sternutationē pfert bothoꝛ oris ⁊ cula: confert egritudinibus oris: pfert fluxui saliue: pfortat dentes: pfortat doloꝛi dentiū: facilem efficit eradicatōez dentiū: pfert natiuitati dentiū in fantiū facit cadē dētes: pfert stupoꝛis: pfert apatib⁹ ligue: pfert ranule: pfert vlcerib⁹ gingiuax: pfert gin guis sanguineis furfuribus.

Arcola membroꝝ oculi.

Opthalmia calida opthalmia vetusta: se bel vlcera lippitudini albe: altarfati: vesti gia viridia varicati albugēi. Exiture grosi situdini cozice lachrimis attrahit lachrimas: pfoꝛ tat visū: phibet catarrū apertioni: constrictioni aq̄ fistule: vngule: lippitudini: pseruat sanitatē oculi sca biei ⁊ pruritui: filac: pilis impedientib⁹: almusara: ul ceribus oculi.

Arcola mēbroꝝ pectoꝛis ⁊ anhelitus.

Onfortat mēbra anhelitus: nocet mēbris anhelit⁹ pfert apostematib⁹ vtrarūq̄ ami

gdalarum et vulue: sinantie: et squinantie: sanguis fuge impedimētis anhelit⁹: asmati dilationi anheli tus asperitati pectoris: destructioni vocis: clarificat vocē facit bonā vocē tussi: tussi sicce: tussi antiq pleu reti peripneumonie sanici sputo sanici: ethice: mūdifi cat vlcera velamis: sputo sanguis: doloi lateris: sā guini cōgelato in pulmōe: cōfortat cor rectificat intel lectū: malitie cōplexionis cordis calide malitie cōple xionis cordis frigide: syncopi tremori cordis frigi do tremori cordis calido apetib⁹ māmille facit abū dare lac.

¶ Ereola membroꝝ nutrimenti. xv

COnfortat stomachū debilitat stōm degerit malā efficit digestionē disrupit deliderius deiecit desiderū: desiderio corrupto mala stō cōfert singultui: nausee facit nauseā facit angustiā eructua tioni facit eructuare mollificat stomachū aput opila tiones epatis ⁊ stomachi ꝑpat stomachū mordicat stōm lubricitati stomachi cōfert in stō facit siti sedat siti inflat stōm: sedat inflatiōem stōi ꝓfert doloꝝ stōi apati stōi: cōfortat epar nocet epati siccitati epatis: do loi epatis opilatōni epatis facit epar possidere opi latione apati epatis calido apati epatis frigido du ritiei epatis indurat epar debilitat epar ictericie citri ne ictericie nigre facit possidere ictericiam ydropi si ascitis ydropisi hipsofare ydropisi timpani ti facit possidē ydropisim doloi splenis apati splē nis inflationi splenis.

¶ Ereola membroꝝ expulsionis. xvi

Oluit choleras soluit humiditatē ⁊ humo res grossos soluit melliz soluit aquositatē soluit vētositatē soluit sanguinē stringit cō fert solutioni fluxui sanguis cū egestione facit exco riationē cholirice passioni facit possidere cholericā passionē lubricitati viscer tardat in intestinis dysen terie ⁊ vlcerib⁹ intestinoꝝ pūgitiuo doloi facit pūgi tiuū doloꝛ tenasmon colice frigide colice cale coli ce vētose colice apose apati intestinoꝝ ileos vmb⁹ doloꝛib⁹ viscer fetori stercoris facit fetere sterc⁹: pro uocat vrinā: puocat mēstrua: puocat vtrūq; reten tioni vrine ardori vrine: distillationi vrine: lenitati vrine: mictui sanguis mictui puris: ꝓfert renes no cet renib⁹ diabeti lapidi renū lapidi velice apati veli te apati renū doloi renū vlcerib⁹ renū vlcerib⁹ veli ce scabiei velice ⁊ pruritui ei⁹ doloi velice mollifica tioni velice confortat velicā nocet velice doloi ma tricis retinet fluxū matricis: mūdificat matricē reti net menstrua. ꝓfert apatib⁹ matricis duritiei matri cis: coartationi oris matricis: prefocationi orificij matricis calefact matricē: ꝓstringit matricem: ꝓfert ventositatib⁹ matricis: vlceribus matricis eminētie matricis ꝓhibet impregnationē facit hereditare ste rilitatē: ꝓfert embryonē: educit fetū: ⁊ deiecit ipm ⁊ interficit cū iuuat ad impregnandū facit egredi se cundinam: facilem efficit partū: mūdificat puerpe tem: prouocat mēstrua: retinet menstrua: incitat ap petitum coeundi multiplicat sperma: minorat sper ma: mūorat pollutionē: polutioni plurime mūpli cat polutionem erigit confert satyrias apostemati bus veretri egressioni ani: confortat anum: confert apostematibus ani vlceribus ani: ragadijs ani flu xui sanguinis ani: mollificationi ani: hemoꝛroidi bus ani.

¶ Ereola febrium. xvii

Ebribus calidis: febrib⁹ antiquis tempo ralibus frigidis: febribus permixtis: tertia ne causonidi sinocho: q̄rtane: quotidiane pestilentiali: ethice febrib⁹ ephimeris: febri dieti opi latiue febri dieti laboriose febri dieti apostemose: fe bri antique: medie tertiane permixte: tremori febri syncopali.

¶ Ereoli venenorum. xviii

Yriaca bezahar interficit venenosa: expel lit venenosa venenū medicina ꝓntiosa na pello extremitati caude cerui: felli vipē hy nisquiamo nigro opio. beriz: lithargyrio fugis can taridib⁹ strāgulatori: leopardi: ⁊ ad thib: lepori ma rino interficit mures: morsui serpentis: vipere sco rpioni rutele: arance altarati infectori vulturis: mor sui canis: morsui hois: cani rabioso draconi mari no danule mugali: sagittis venificatis alhelel: sagie te armene: felli leopardi.

¶ De Anyso Cap. i.

Nisum quid est. Est semen feniculi roma ni et est minoris acutatis q̄ nabathi: et in ipso est dulcedo ⁊ est acutius q̄ nabathi. ¶ Electio. ¶ Romanum ponderosius est ¶ Natu ra. ¶ Inquit Galienus est calidū in secūdo siccū in tertio dixit Dia. est vtrūq; in tertio ¶ Opera. ⁊ ꝓpꝛ ¶ Est aperitiuū cū stipticitate pauca ⁊ est sedatiuū doloꝝ ⁊ resolutiuū ventositatū. ⁊ prope si assetur ⁊ in ipso quidem est acuitas qua medicinis aduenti bus fit vicinū. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Confert infla tioni faciei ⁊ apostematibus extremitatū. ¶ Membra cap. ¶ Si ex eo fiat enapozatio: ⁊ naribus ⁊ vapor eius attrahat sedat sodā ⁊ vertiginem. ⁊ si terat ⁊ mi sceatur cū oleo ro. ⁊ distilletur in aure sanat q̄ acci dit in interiori pte eius. ⁊ soda a cōpressione aut per cussione ⁊ dolores etiam eius. ¶ Egritudines oculi ¶ Confert sebel antiq. ¶ Membra anhelitus ⁊ pe ctoris. ¶ Prouocat lac. ¶ Dem. nu. ¶ Absindit sitiz factā ex humiditatibus bauracbijs: ⁊ ꝓfert opi latōi epatis ⁊ splenis gnāte ex hūiditatib⁹. ¶ Mē er. ¶ Prouocat vrinā ⁊ mēstrua: ⁊ mūdat mficé a fluxui hūiditatū albaꝛ ⁊ est motuū coitus: ⁊ q̄q ꝓstrigit ventrē. ¶ Et adiuuat ipm ad illud eius, puo catio ⁊ aplt opilatōes renū ⁊ vesice ⁊ matricis. ¶ Se bres. ¶ Cōfert antiq. ¶ Venena ¶ Expellit nocumē tū venenoꝝ ⁊ venenosoꝝ. ¶ Permutatō. ¶ Loco ei⁹ carui q̄ntū est ipsum.

¶ De absinthio. Cap. ij

Bsinthū quid est. Est herba similis soliis a organi. Et in ipso est amaritudo ⁊ stipticitas acuitas. Inquit hunain. Absinthū est primum specierum. Et ex eo eni est corascemū. ⁊ ex eo est ozi entale ⁊ allatum de monte lukeni ⁊ sulin ⁊ nabithi

ꝛ tarsense. ꝛ dixerūt alij antiquoꝝ spēs eius quinq; sunt: tarsense. ꝛ susin. ꝛ nabathi. ꝛ cozasceni. ꝛ romanum. Et in nabathi qdem est bonus odor. ꝛ ad vltimū in ipso ē substantia terrea qua contrahit ꝛ substantia subtilis qua soluit ꝛ aperit. ꝛ ētiaz ex spēb⁹ sceha ꝛ ꝓpter hoc vocauerūt ipm quidam sapiētes sceha romanum ꝛ ei⁹ succus est fortior solijs ipsius ꝛ ipsum est in cōparatione succi ꝓxalij. ¶ Electio. Quod ex eo est melius est susin ꝛ tarsense. ꝛ est mirabilis coloris ꝛ odoris aloes cuz conteritur. ꝛ qō ex ipo est recens ꝛ silrestre. Rectificatio potiōis fit cū cozasceni. ʒ. iij. ¶ Natura. ¶ Est calidum in ꝑmo. siccum in scō. ꝛ ei⁹ succus est calidior. ꝛ dicunt q; dam ē siccum in tertio ꝛ est quasi vernus. ¶ Operati ones ꝛ ꝓprietates. ¶ Est aperitiuū ꝛ stipticum. ꝛ ei⁹ stipticitas est fortior ipsius amaritudine: sed nabathium est fortioris stipticitatis ꝛ minoris caliditatis quaꝓpter non solum phlegma etiā ex stomacho neq; per ipsum fit mundmentū in hoc: ꝛ eius operatio in phlegmate ꝛ melācolia: ꝛ in ipso etiam est resolutio. ꝛ ex ꝓpetatib⁹ eius est ut ꝓhibeat pannos a tineis ꝛ cozruptione vermiū: ꝛ ꝓhibet enclaustrū ab alteratione ꝛ chartas a cozrosione. ¶ In decoctione. ¶ Facit bonū colorem. Confert tyrie ꝛ alopitie: ꝛ remouet vestigia sb oculo ꝛ in alijs locis. ꝛ cō fert grossitiei palpebrarū. ¶ Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Cō fert duritieb⁹ intrinsecis i emplastro positū aut bibitum. ¶ Egritudines membroꝝ capitis. ¶ Exsiccat caput: ꝛ ipius succus facit sodā ꝛ existimo q; illud est ꝓpē suū nocumētum quod in stomacho facit. ꝛ vapoꝝ decoctiōis ei⁹ confert doloꝛi auris. Et qñ bibit ante vinū confert ebrietati: ꝛ qñ ex eo fit emplm interius in palato cōfert ꝓfocationi intrinsece: ꝛ cō fert apostematib⁹ que sūt post ambas aures ꝛ confert doloꝛi auris ꝛ fluxui humiditatū: ꝛ confert apoplexie bibitum cum melle. ¶ Egritudines oculi. ¶ Confert ophthalmie antique ꝛ ꝓprie anabathicum cū ex eo fit emplastrū sub oculo ꝛ panno. Et si ex eo fiat emplm cū careno sedat pulsationem oculi ꝛ apostemata ei⁹ ꝛ fert ꝓcussiōi in eo. ¶ Egritudines mēbroꝝ anhelitus ꝛ pectoris. ¶ Sirupus eius ꝓfert tetano q est sub hypocōdrijs. ¶ Egritudines membroꝝ nutrimēti. ¶ Reducit appetitum ꝛ est medicina mirabilis ad illud cuz bibit decocti onis eius aut succi ipsius decez dieb⁹ scilicet quaq; die tres anulasat. ꝛ sirup⁹ ei⁹ ꝓfortat stomachum: ꝛ efficit operationes altas. ꝛ cōfert icteritie ꝛ ꝓprie si bibant succi eius decem dieb⁹. ſ. quaq; die tres. ʒ. ꝛ ꝓfert hydropisi. ꝛ similit emplastruz factum ex eo cū ficubus ꝛ nitro ꝛ farina lolij. ꝛ est emplm splenis etiam: ꝛ qñq; fit emplm ambabus ex eo cuz ficub⁹ ꝛ farina lolij: ꝛ nitro: ꝛ interficit vermes ꝓprie cum decoquitur cū lentibus aut rizi ꝛ comedit. ¶ Succus eius ē malus stomacho: ꝛ semina eius etiā nocumentū faciūt ori stomachi ꝓprie ꝓpter eius salsedinem ꝓter nabathi. ꝛ qñ permiscet cum spica vtile ē doloꝛi stomachi. ꝛ si emplm fiat ex eo epati ꝛ stomacho ꝛ illijs cōfert doloꝛib⁹ eoꝝ. Epati quidem ꝛ illijs cum oleo de alcānā facto cerato: ꝛ stomacho q dem cum oleo rosaceo aut ꝑmixtū cuz rosis: ꝛ confert duritiei ipsoꝝ. ¶ Egritudines membroꝝ expulsionis. ¶ Est ꝓuocatiuū vrine ꝛ mēstruoꝝ fortiter: etiā suppositū cuz hydromelle. ꝛ solvit cholteram. ꝛ neq; p ipm fit unguen in phlate: nec etiaz in illo qō fit in stomacho i intestinis. Sit quoq; potio eius infusi aut decocti a gnq;. ʒ. vsq; ad septem. ꝛ pulueris ei⁹ ab vna. ʒ. vsq; ad. ij. ʒ. Et potus sirupi eius etiā cōfert hemoꝛroidib⁹ ꝛ ragadijs in anoꝝ ꝛ qñ coquitur solū aut cum rizi ꝛ bibit cū melle interficit vermes cum solutiōe vētris leui. ꝛ similit qñ coquitur cum lentibus. ꝛ eius quidem sirupus confert oibus illis ꝛ mundificat venas ab humoꝛe cholerico ꝛ aquoso: ꝛ ꝓuocat ipm. ¶ Febres. ¶ Confert antique ꝛ ꝓprie eius succus sicut succ⁹ eupatorij. ¶ Venena. ¶ Confert morsui draconis marini ꝛ scorpionis ꝛ morsui mugali: ꝛ hyusquiamo cuz vino ꝛ suffocationi fungoꝝ: ꝛ ꝓpē cū bibit cuz accto ꝛ eius oleū confert cimicib⁹. ꝛ cū infunditur ꝓprie in aqua enclaustri non cozrodunt mures libram. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponit pollū: aut sceha armenū. ꝛ in cōfortando stomachum ex assaro quantum ipsum est cum medio pondere myrobalanoꝝ.

¶ De Aleacia. Ca. iij.

Alcatia quid est. Est succus alcharisti exsiccatus: deinde in trociscos mutatus. ꝛ in ipsa est, mordicatio que ablutione remouetur: quoniam est composita ex substantia terrea stiptica: ꝛ ex substantia subtili ex qua est eius mordicatio que destruitur ablutione ꝛ ꝓpter suam acuitatem mordicat ꝛ infrigidat. ¶ Electio. ¶ Melior ex ea est que est melioris odoris viridis declinans ad nigredinem ponderosioꝝ durioꝝ. ¶ Natura. ¶ Que ex ea abluta est: frigida est ꝛ desiccata in secundo et non abluta frigida ē in primo: ꝛ eius siccitas est in termino secundi. ¶ Operationes ꝛ ꝓprietates Est stiptica ꝓhibens cursum sanguinis. ¶ In decoctione. ¶ Denigrat capillos ꝛ colorem efficit nigrum bonum: ꝛ confert fusuris accidentibus ex frigore. ¶ Apostemata ꝛ bothoꝝ. ¶ Confert omnibus que diximus in myrto. ꝛ confert panaritio et cum albumine oui confert adustioni ignis ꝛ apostematibus calidis. ¶ Instrumenta iuncturarum. ¶ Prohibet mollificationē iuncturarum. ¶ Egritudines capitis. ¶ Confert vlceribus oris membroꝝ rum. ¶ Egritudines membroꝝ oculi. ¶ Confortat viluz ꝛ subtiliat ipsum: ꝛ non est conueniens oculo ex ea nisi albassari: ꝛ sedat ophthalmiam ꝛ rubedinem que accidunt in eis: ꝛ ingreditur in medicinis vngule. ¶ Egritudines membroꝝ expulsionis. ¶ Constringit naturam bibita ꝛ cliste rizata ꝛ ꝓ emplastro posita. Et confert dysenterie ꝛ solutioni sanguinee. ꝛ abscindit fluxum matricis. ꝛ remouet eminentiam ani. ꝛ eminentiam matricis, ꝛ confert mollificationibus amboꝝ.

De assaro. Cap'ꝝ.liij.

Asarum quid est. Est herba habens folia ⁊ semina plumarum radicum cui⁹ nodus est torsus: ⁊ silank piperi boni odoris mordicantis lingua. ⁊ hꝫ florem inter folia apud radicem suam cui⁹ color ẽ purpureus similis flori hyusquiami. ⁊ radix quidẽ ipius est magis iuuans q̄ aliquid quod sit in ipo ⁊ eius virtus ẽ virtus acori aut est eo fortior. Electio. Ex eo melius est qđ ẽ subtilis fortioris odoris. Matura. Calidũ est et siccum in tertio ⁊ dicit q⁹ eius siccitas ẽ maior ipius calliditate. Operationes ⁊ ꝓprietates. Aperit ⁊ sedat dolores intrinsecos oẽs: ⁊ ꝓpe eius infusio quã dicturi sumus in cap'o hydropisis: ⁊ subtiliat ⁊ resoluit ⁊ calefacit mẽbra frigida ⁊ abstergit. Instrumenta iuncturarũ. Cõfert sciatice ⁊ doloꝝ anchariũ antiq⁹: ⁊ ꝓprie ei⁹ infusio ꝑdicta in cap'o hydropisis. Egritudines oculi. Confert grossitudini cornee. Et ꝓpe eius infusio ꝑdicta in capitulo hydropisis. Membra nutrimenti. Confert opilationi epatis ⁊ duritiei ipius ⁊ conferũt icteritie ⁊ hydropisi infusionis eius tres aurei in.rij. cotulis mustique post duos mẽses colẽtur. ⁊ iuuamentũ in febribus ẽ maius: ⁊ confert duritiei splenis valde. Membra expulsionis. Prouocat vrinã ⁊ confortat vesicam ⁊ renes: ⁊ soluit sicut helleborus albus in purgatione vẽtris: ⁊ eius quidez potio sit septem aureoꝝ cũ aqua mellis: ⁊ in spermate augmẽtum efficit. Permutatio. Loco ipius ponitur pondus ipius ⁊ mediuz acori. ⁊ sexta ponderis ei⁹ amomi.

De Abel. La.v.

Abel quid ẽ. Est fructus iuniperi silis zarur sed tamẽ est vehementius niger: ⁊ est boni odoris ⁊ acuti. Arboris vo ei⁹ due sũt species. Una spes cui⁹ folia sicut folia cupressi multas habẽt spinas. que dilatatur ⁊ nõ elongat. Et alia ẽ cui⁹ folia sũt sicut tamariscꝰ: ⁊ sapor ei⁹ est sicut cupressi: sed ẽ siccior: ⁊ minus calida. ⁊ cum de ea assumit duplum cinamomi ponit loco eius. Matura. Dixerunt qđ q⁹ ẽ calidus ⁊ siccus in tertio. Operationes ⁊ ꝓprietates. Vehemẽtis ẽ resolutionis ⁊ inest ei desiccatio cũ mordicatione. ⁊ in ipo est stipticitas leuis. ⁊ ponitur i oleis calefactis: ⁊ in oleis aromaticis. Et plimũ ponit in oleo qõ sit exprimẽdo. In vulneribꝰ ⁊ vlceribus. Confert ei⁹ puluerizatio in herpete estiomeno ⁊ vlceribꝰ putridis cum melle ⁊ ꝓhibet ambulationẽ ambulatiue ⁊ vlcera denigrata: ⁊ q̃dq̃ fit ex eo emplastrũ quare nõ cõsolidat ꝓpter sui mordicationẽ ⁊ ꝓpter vehemẽtiam calliditatis ⁊ siccitatis sue: imo exsiccat. Egritudines membroꝝ capitis. Cũ bulitur nux abel in oleo sesamino in cochliariꝰ ferreo donec nux nigra fiat ⁊ distillat in aurem cõfert surditati valde. Mẽbra expulsionis. Prouocat vrinã ⁊ mẽstrua ⁊ eiicit fetum ⁊ educit sanguinẽ. Permutatio. Loco eius ponitur casia lignea: ⁊ dicitur q⁹ põdus eius de nuce cupressꝰ: ⁊ dicitur q⁹ põdus eius de foliis cupressi.

De adruma. La.vi.

Adruma. Matura. Est calidum ⁊ siccũ in tertio. Decoratio. Confert alopitie tritũ cũ aceto: Instrumẽta iuncturarũ. Linis eius cum aceto suppositus confert sciatice. Membra expulsiõis. Inquit Dia. Cũ mulier tangit montanũ ⁊ sibi supponit illico facit aborsuz. Venena. Confert venenis omnibus: ⁊ ꝓprie morsui.

De antimonio. La.vij.

Antimonium quid ẽ. Est substantia plumbi mortui: ⁊ ei⁹ vtus ẽ similis vtui plumbi adusti. Electio. Quod ex eo bonuz est: est laminosũ frustis confractis cui ẽ splendor: ⁊ cui nõ admiscetur aliquid extraneũ ⁊ neq⁹ ẽ sordidum ⁊ valde velocit frangitur. Matura. Est frigidum in pmo: siccũ in scõo: ⁊ ẽ vehementioris de siccationis q̃ attrimẽtum rubeũ ⁊ ẽ syrum. Operationes ⁊ ꝓprietates. Cõstringit exsiccat sine mordicatione ⁊ abscindit fluxum sanguinis. Vulnera ⁊ vlcera. Confert vlceribꝰ ⁊ destruit carnes additas ⁊ cõsolidat. ⁊ ponitur cũ adipe recente sup adustionem quare nõ vlceret: ⁊ si vlcerat ꝑsolidat ipam cum permiscet cũ adipe ⁊ ceruſa. Membra capitis. Prohibet fluxum sanguinis ex narib⁹ qui est ex velaminib⁹ cerebri. Mẽbra oculi. Conseruat sanitatẽ oculi ⁊ remouet sordes vlcerũ suoruz. Mẽbra expulsionis. Cũ superponit cõfert fluxui sanguinis matricis. Permutatio. Loco ei⁹ ponitur stãnum adustum.

De ammoniaco. La.viij.

Ammoniacũ quid est. Est gũma arozthus ⁊ nolatur qñq̃ id quo aurũ adheret: qñ pergamena ⁊ mẽbrana ⁊ libri eo deauran tur. Est calidũ i fine tertij: ⁊ siccũ in pmo. Operationes ⁊ ꝓpetates. Eius resolutio ⁊ exsiccatio ẽ fortis. ⁊ nõ est mordicatio ei⁹ fortis: ⁊ ex ipius qdẽ apertione peruenitur ad hoc ut faciat currere sigillum ex orificijs venarũ ⁊ ingredit in rectificatione solutiuoꝝ ⁊ in ipo est lenificatio ⁊ attractio. Apostemata ⁊ bothoꝝ. Linitur ⁊ fit ex eo emplm ⁊ cõfert scrofulis: ⁊ durities ⁊ apostematibus in principio parus: ⁊ postea magn s sine capite. Vulnera ⁊ vlcera. Confert vulneribus malis ⁊ corrodit carnem malam: ⁊ facit nasci carnem bonam. Instrumẽta iuncturarum. Confert doloꝝ sciatice ⁊ iliozum: ⁊ iũcturarum bibitũ cũ melle aut aqua ordei. Et cũ ex eo fit emplastrum cũ melle ⁊ olco resoluit duritiẽ iuncturarũ. Et cum pmiscet cuz accto ⁊ baurach ⁊ rosis: ⁊ oleo de alcanna cõfert lassitudini. Membra oculi. Lenit asperitatẽ palpebrarum ⁊ scabiẽ ⁊ abstergit albuginẽ: ⁊ confert humiditatib⁹ oculi. Mẽbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. Cõfert disnie ⁊ difficultati anhelitus: ⁊ eius dilationi cũ transglutit cum melle aut aqua ordei: ⁊ mundat vlcera velaminis: ⁊ confert ꝓfocationi q̃ est ex phlẽte ⁊ cholera nigra. Mẽbra nutrimẽti. Cũ bibit ex eo aureus cõfert duritiei splenis: ⁊ duritiei epatis

et silr cū linitur cū aceto ꝛ pfert hydropisi ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Prouocat vrinā ꝛ vt sanguinē mingere faciat. ꝛ interficit ascarides ꝛ solutōne eductit: ꝛ facit exire embryonē siue viuū siue mortuum ꝛ puocat mēstrua. Et linit sup durities testiculor cum aceto ꝛ lenit eos. ¶ Permutano. ¶ Loco eius ponit sordities alucarij apum.

¶ De amidem. ¶ La.ix.

Amidem quid est. Ex ea est alba ꝛ nigra q̄ est fortior ꝛ hec nigra nō egreditur in cibis Et ipsius radix est propinqua sapori astir gar ꝛ eius natura est acrea: sz astirgar est tarde digestionis ꝛ nō est hoc in ordine eius q̄uis sit etiā digestionis valde tarde. Illic vero que est eius gūma capitulū singulare faciam aliud. ꝛ melius quidē est vt administretur eius decoctio: a ut ipsius accetū q̄z corpus eius ¶ Natura. ¶ Calida est ꝛ sicca in tertio ¶ Operationes ꝛ proprietates. ¶ Est subtiliatiua valde. Et radix eius inflat ꝛ cū corp⁹ ex ea fricatur ꝛ propue cū lacte eius trahit materias ad exteriora virtuose. ¶ Decoratio. ¶ Alterat ventositatē corporis. Et si ex ea fiat emplastrū cū oleo sanat aggregationes sanguis sub oculo. ¶ Aposteмata ꝛ bothor ¶ Confert dubellet intrinsecis. ꝛ cū permiscetur ipa ꝛ radix cū emplastris pfert scrofulis ¶ Instra ūicturarū. ¶ Qñ pmiscetur cū oleo irino: aut oleo de alcanna confert doloribus iuncturaz propc. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Radix eius facit eructuare ꝛ stringit ventrē: ꝛ est tarde digestionis: ꝛ digerit ꝛ calefacit stomachū ꝛ pforat cū ꝛ dirūpit appetitū ¶ Mēbra expulsionis ¶ Qñ decoquit cū corticib⁹ granator in aceto sanat hemorroidas ani ꝛ puocat: ꝛ facit fetere odorez stercoris: ꝛ ventositatē exeuntem p anū et est nocina vesice. ¶ Venena. ¶ Est bezahar vegenis.

¶ De astirgar. ¶ La.x

Astirgar quid est. Rectius est vt eius accetū administretur ꝛ est propinqua antidem in natura sua sed est calidior ea. ¶ Natura. ¶ Calida est ꝛ sicca in fine tertij ¶ Membra nutrimenti. ¶ Eius acetum est bonum stomacho: ꝛ purgat ipsum ꝛ confortat cū: ꝛ dirumpit appetitū. Sz corpus ipius facit nauseam mordicatione sua: ꝛ tardat moza ipius in stomacho: ꝛ eius digestio in ipo ¶ Febres. ¶ Proprietas eius est iuuamentū febris quartane.

¶ De amirberis. ¶ La.xi.

Amirberis quid est Est azataraseh: ꝛ ex eo est rotundū rubeū campestre. ꝛ nigrū longū arenosum aut montanū ꝛ est fortius.

¶ Natura. ¶ Frigidū est ꝛ siccū in fine tertij. ¶ Operationes ꝛ proprietates. ¶ Est vincens cholerā valde. ¶ Aposteмata ꝛ bothor. ¶ Ex proprietatib⁹ ei⁹ est suū iuuamentū q̄ pfert aposteмatib⁹ calidis sic emplastrū superpositū. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Cōfortat stomachū ꝛ epar ꝛ abscidit valde. ¶ Mēbra expulsionis ¶ Cōstringit ꝛ pfert rasure etiā fluxui sanguinis inferius.

¶ De Alaunoch ꝛ alahabar. ¶ La.xij.

Alaunoch ꝛ alahabar quid est. Utrūq; est plumbū nigrū in quo est substātia aquosa multa quā pgelauit frigus: ꝛ in ipso sūt aereitas ꝛ terreitas nō vehementis multitudinis. Signū aūt humiditatis eius sicut existimat Gal. est velocitas liquefactōis eius ꝛ aereitatis ipsi⁹ est vehemētia raritatis eius: ꝛq; ipm crescit cū dimittitur in humore sitate terre ꝛ inflat: ꝛ est vehemēter infrigidās aposteмata. ¶ Natura. ¶ Est frigidū ꝛ humidū in secundo. ¶ Aposteмata ꝛ bothor. ¶ Fiant ex eo pistillū ꝛ tabula ꝛ fricetur vnū eorum sup aliud cū aliquo ex oleis ꝛ tunc illud qđ ex ipso resolvitur pfert aposteмatibus calidis: ꝛ infrigidat ea: ꝛ saniosa ex ipsis ita q; curantur: ꝛ ligatur ex eo lamina sup scrofulas ꝛ glandulas ꝛ vlcera iuncturaz: ꝛ ipsaz glādulas ꝛ destruūtur. ¶ Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Ipius fricatio predicta ꝛ eius adustū prope ablutū pfert vulneribus malignis ꝛ vlceribus cancerosis ꝛ vlceribus iuncturaz. ¶ Instrumenta iuncturarū. ¶ Conferūt ipsius fricatio ꝛ adustio predicte vlcerib⁹ iuncturaz ꝛ si stricte ligetur super tortiones iuncturarū ꝛ suas glandulas liquefacit eas. ¶ Membra oculi ¶ Qđ ex ipso adustū est: est muatiuū in vlcerib⁹ ppe cū abluit: ꝛ silr opthalmie sicce. ¶ Mēbra anhelit⁹ ꝛ pectoris. ¶ Qđ ex eo adustū est: iuuatiuū est vlcerib⁹ mammille ꝛ silr eius fricatio ꝛ adustio predicte.

¶ Membra expulsionis ¶ Confert hemorroidib⁹ ꝛ ligatur lamina super locū renū: ꝛ prohibet pollutionē frequentē: ꝛ sedat desiderū coitus. ꝛ vtrunq; eorum pfert vlceribus veretri ꝛ testiculor ꝛ aposteмatibus ipsorum.

¶ De Aumeli ¶ La.xiij.

Aumeli quid est. Est oleum dulce valde spissuz sicut mel: ꝛ spissius eo extrahitur ex cruce arboris que est in terra murzie dulcior ꝛ fit ex eo oleū si cum eo admiscetur etiam oleuz de flore eius: ꝛ nominatur aumel ꝛ oleum mellis ¶ Electio. ¶ Ex eo est melius quod est magis clarū: ꝛ spissius, ꝛ antiquius. ¶ Natura. ¶ Calidum est ꝛ humidum ꝛ ipius caliditas plurima est humiditate eius ¶ Vulnera ꝛ vlcera. Confert vulneribus vlcerosis illitum. ¶ Instrumenta iuncturarū. ¶ Confert doloribus iūcturarū ¶ Membra capitis. ¶ In ipso est virtus faciendi subet: ꝛ facit pigritiā: ¶ Membra oculi. ¶ Conuenient est tenebrositati oculoz cū ex eo fit collyriū. ¶ Membra expulsionis. Tres. ʒ. ipsius cū. ix. ʒ. aque solutiōe educūt cholerā ꝛ humores crudos: ꝛ faciūt pigritiā ꝛ mollificāt. verūtā nō est sollicitudo habenda: neq; timendū est ex eo qđ ipm soluit quoniā est iuuatiuus cū eo qđ ex ipso appareat incolume. oportet tamē ne sup ipm dormiat omnino. ꝛ

¶ De Algalugin. ¶ La.xiiij.

Algalugin qđ est. Lignū induz aut arabicū boni odoris habens cutē cooperiam intrans in numero specierū que venduntur, et in ipso est stipticitas cum amaritudine pauca.

¶ Membra capitis. ¶ Collusio oris facta ex ipsi⁹ decoctione odorē oris efficit bonū. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris: ¶ Confert dolori pectoris ⁊ lateris. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Confert dolori epatis. ⁊ aureus vnus ex eo confert viscositati stomachi ⁊ debilitati ipsius. ¶ Membra expulsionis ¶ Cum bibitur aqua cōfert vlceribꝰ intestinoꝝ ⁊ doloꝛi pūgitiuo calido.

¶ De Amgailem. ¶ La.xv.

AMgailem quid est. Est arboꝛ locoꝝ rusticoꝝ nota ¶ Matura. ¶ Est frigida ⁊ sicca ¶ Operatōnes ⁊ proprietates ¶ Est stiptica prohibens sanguinē ⁊ speciem fluxus. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Prohibet sputū sanguinis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Prohibet fluxum matricis.

¶ De Althararie. ¶ La.xvi.

THararie quid est. Hec est medicina acuta que nō bibitur propter suam acuitatē: sed in epithymatibus administratur post fractionē sue acuitatis. ¶ Matura. ¶ Est calida ⁊ sicca valde. ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ Permutat complexionē malam frigidaz ad complexionem malam calidam. ¶ Et neque sit audax aliquis super ipsum nisi epithymando. ¶ In decoratione. ¶ Confert panno. In apostemanibus ⁊ bothoꝛ. Confert bothoꝛ lenibus. ¶ In vulneribus ⁊ vlceribus ¶ Confert scabiei vlcerose ⁊ impetigini. ¶ In strumenta iuncturarū. ¶ Emplastrū factū exea cōfert sciatice.

¶ De Alzedaraeth. ¶ La.xvij.

IZedaraeth qd est Arboꝛ nota hīs fructū silez nabach: ⁊ nominat eā inrechi. myrobalanū: ⁊ in tabrastē ⁊ kien ⁊ tabich: ⁊ est arboꝛ magna. ⁊ est ex magnis arboꝛibus ¶ Matura. ¶ Quod est supza ipam est calidū in primo: sicū in fine primi. ¶ Operationes ⁊ proprietates ¶ Eius locha aperit opilatōes. ¶ In decoratione: ¶ Aq̄ foliꝛ eius interficit pediculos ⁊ prolongat capillos ⁊ propzie radices eius cū administrātur cū vino. ¶ Membra capitis. ¶ Eius flos aperit opilatōes epatis ⁊ cerebri. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris ¶ Eius fructus nocuus est pectoꝛi valde: ⁊ est pernitiosus. ¶ Membra nutrimenti. Eius fructus est malus stomacho ⁊ turbans ¶ Febres. ¶ Dicit qꝰ decoctio corticū eiꝰ cū fumo terre ⁊ myrobalanis desiccata ꝓfert febribꝰ phlāticis ¶ Venena. ¶ Succus extremitatū eiꝰ cū melle resistit venenis oibꝰ: ⁊ ciꝰ fructus inficit fortasse. ¶ Permutatio ¶ Loco ciꝰ in colgatō capilloꝝ ponūtur folia canabis.

¶ De auricula muris ¶ La.xvij.

AUricula muris quid est. Est herba cuiꝰ virtus fm Gal. est propinqua virtuti herbe q̄ vitriū abstergitur. ⁊ hoc nomen absolutū est duabꝰ herbis quarū vna est quā nominat Galienꝰ ⁊ odoratur ex ea odoꝛ malus: ⁊ nō habet duritiem: ⁊ altera quam nominant Dia. ⁊ existimant qꝰ sit similis volubi: nisi quia minoꝛa habet folia comparata ad ipsam: ⁊ est herba expansa super faciem terre pluos habēs stipites domestica bona sine odoꝛe: ⁊ nō habens saporē fortē azuli nō habens flores cuiꝰ semē semini coriandri silatur ⁊ hirundines ex ipso comedunt ⁊ est calida ⁊ propze cuius origo non est iuxta aquā. Inquit musaihach innamentū eius est innamentū absinthij: ⁊ est res q̄ non est inuenta in duabus plantis simul. ¶ Matura. ¶ Que ex eis nota ē fz Galienū est frigida ⁊ humida in gradu primo ⁊ altera est ex sima medicinarum calidarū. ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ In prima nō est stipticitas ⁊ altera est desiccatiua ⁊ rubificatiua ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Illa quam nominauit Dia. extrahit spinas ⁊ furculos: ⁊ facit adherere plagas. ¶ Membra capitis. ¶ Confert epilepsie bibita: ⁊ torture sternutatione facta ex ea vehementer: ⁊ eius sternutatio mūdificat cerebrum.

¶ De abugilise. ¶ La.xix.

BUgilise quid est. Est lactuca asini ⁊ nominatur etiam simarē ⁊ sincarē. ⁊ est pilosa: spinosa: aspera: nigra: plima habens folia sup radicē annexa ei. ⁊ ciꝰ radix in grossitudie est digiti: coloris rubei valde q tingit cū tingit in estate. ⁊ ex ea est species alia citrina folia habens coloris rubei ⁊ eius species sunt quattuoꝛ. Abugilise: intisami amclenius: ansubelin ¶ Electio. ¶ Fortiores omnibus sunt due prime species ¶ Matura. ¶ Dixit Gal. q ex abugilise est que est calida ⁊ sicca. ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ Que ex ea nominatur abugilise est subtilitiua cū stipticitate: ⁊ propter hoc est pōtica amara: sed ponticitas est in reliquis magis apparēs. Relique vero due species sunt acutiozes primis: ⁊ fortioris caliditatis: ⁊ radix eius fortioris ē caliditatis q̄z folia. ¶ In decoratione ¶ Quando linitur cū aceto confert morphee: ⁊ ipsa excoriat cutis: et eius folia sūt debilioza radice eius. ¶ In apostematibus ⁊ bothoꝛ ¶ Prohibet radix abugilise que est ex eis cuz farina ordei fracti heri pilā: ⁊ similiter radix amclenius: ⁊ ipsa resolut scrofulas cū superponitur eis cū acipe. ¶ In vulneribus ⁊ vlceribus ¶ Ponitur cū cera super vlcera oia ⁊ adustionem ignis propie. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Radix abugilise aptat stomachū ⁊ eiꝰ decoctio cū aq̄ alkarari valet ⁊ tercie ⁊ doloꝛi splenis. ¶ Membra expulsionis ¶ Decoctio eius cū aqua alkarari: aut aq̄ chartami ꝓfert doloꝛi renū ⁊ lapidi in rembꝰ. Lūch mulier ubi supponit radicē eius aboꝛtū facit: ⁊ eius folia frixa cū vino stringunt ventrē: sed abugilise resolvit humoꝛes cholericos: ⁊ radix habentis citrina folia ex ea cuz isopo ⁊ sinapi interficit vermes ⁊ educit eos. ⁊ similiter alimaren absolute que ex ea citrina est ⁊ reliqua sed citrina est foꝛtioꝛ in hoc. ¶ Febres. ¶ Decoctio radicum abugilise cum aqua alkararii confert febribus antiquis. ¶ Venena.

¶ Quando masticatur ex citrina habente folia citrina rubei coloris ⁊ ꝓicitur sup venenosa interficit ea. ⁊ due alie spēs ꝓferūt moꝛsure vipere bibite ⁊ linite ⁊ sputate.

¶ De almesuus. Ca.xx.

Almesu⁹ qd est. Dicit q rectius ēet ut de eo loq̄remur in cap̄lo de mumi: verūtū nos ad tuitu⁹ narrationē ei⁹ in hoc cap̄lo: ut sit magis nota ⁊ magis famosa. ¶ Natura. ¶ Dixerūt qdam q est frigida ⁊ siccat ⁊ dixerūt alij q ē calida ⁊ sicca cū vtute. ¶ Operationes ⁊ ppietates. ¶ Est vehementis absterſionis: ⁊ apud Dia. ē adustiua ⁊ putrefactiua. ¶ In decoratione. ¶ Abstergit dētes fricando. ¶ Membra capitis. ¶ Dixerūt quidam q̄ qñ tenet in ore frangit dētes: ⁊ dixerūt aut ppter tate sua: aut ppter venenuz vipere quo multiplicat in locis in qb⁹ ipa est: ⁊ hec qdem vba sūt eius qui multa fabulose narrat: ⁊ nō cognoscit de operatione veneni vipere cū posita est ad aliqd membrū nō efficit hanc opationem: ⁊ ppter cum tēpus supra ip̄m plongatum fuerit. ¶ Membra expulsionis. ¶ Dicunt q cum ex ipa adheret granum vnum in extremitate firinge annexū gluten romano ⁊ intro nutritur in vesica frangit lapidem. Sed hoc ē ex eis que a me elongātur. ¶ Venena. ¶ Est venenuz mortale.

¶ De armech. Ca.xxi.

Armech qd ē. Est herba iamen boni odoris silis cinamomo grosso. ¶ In decoratione efficit odorē ei⁹ bonū. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Confert apostematibus calidis ppter sicut emplastrum suppositū. ¶ In vulneri⁹ ⁊ vlceribus. ¶ Prohibet dilationem vlcerū: ⁊ cō solidat ea siccādo ppter deliccationē que ē in ea sine mordicatione ⁊ phibet putrefactionē mēbroz. ¶ Membra capitis. ¶ Cōfortat cerebrum ⁊ stringit gingiuas ⁊ pueit egritudinibus oris. ¶ Membra oculi. Ex ea comestum confert opthalmie. ¶ Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Confortat cor ⁊ oia viscera. ¶ Membra expulsionis. ¶ Stringit naturam.

¶ De allabuch. Ca.xxij.

Allabuch qd est. Dicūt q ē asadar. Dico aūt q sine nō sit hoc allabuch aut sit de veritate ptinet ei ut dicem⁹ in cap̄lo de lc. Et ē ex magnis arboib⁹: ⁊ forsitan pmutāt ad egyptū ⁊ alterat illic nā ei⁹. ¶ Operatões ⁊ ppietates. ¶ Confert fluxui sanguinis etiā si sup mēbrū ponat. ⁊ abscindit curiū. ¶ De athamaraet. Ca.xxiij.

Thamaraet qd est. Est medicina inda efficiens peoniē ppationē. ¶ Mēbra capitis Ex folijs eius fiat epithima illi ad cui⁹ca put eleuat vapor: ⁊ phibetur epilepsia.

¶ De alblage. Ca.xxiiij.

Alblage qd est. Est medicina marina filis alcot q̄ oīt in vere. ⁊ ē silis etiā andacoche p̄mos hñs stipites. ⁊ ei⁹ semē est sicut semēbancie. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Confert spleni valde. Mēbra expulsiōis. ¶ Provocat vrinā.

¶ De asefem. Ca.xxv.

Asefem quid est. Existimo q ē pastura camelor. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Mūdificat renes. ¶ Venena. ¶ Plurimuz cōfert ūnamentum mozsure canis rabiosi.

¶ De alguasen. Ca.xxbi.

Alguasen qd ē. Est herba filis lilio: ⁊ nolatur ppter illud lilialis. ¶ Natura. ¶ Est calida ⁊ sicca in p̄mo. ¶ Operationes ⁊ ppietates. ¶ Desiccat cum equalitate ⁊ abstergit. In decoratione. ¶ Confert panno ⁊ resoluit totuz illud cum equalitate. ¶ Venena. ¶ Bal. dixit q est innatiua propie mozsure canis rabiosi ⁊ iam iam ti sunt multi ⁊ ppter illud nominatur grece algnasen.

¶ De atratilsus. Ca.xxvij.

Tratilsus qd ē. Est medicina cognita cum chali. ¶ Natura. ¶ In ipsa ē parum infrigidationis ⁊ non est in ea stipticitas. ¶ Operationes ⁊ ppietates. ¶ Desiccat cum equalitate ⁊ eius virtus est resolutiua cum infrigidatione. Apostemata ⁊ bothor. ¶ Confert apostematibus emunctorioꝝ mozsure emplastri superpōsita ⁊ suspensa.

¶ De ardisrigi. Ca.xxviij.

Ardisrigi qd est. Est herba silis cappari acuti odoris valde ⁊ granis hñs fructū in tectis ¶ Natura. ¶ Dixit alkanzi ⁊ arabib⁹ q est forte in natura sua ḡ solatrum ⁊ alkekengi. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Confert apostematibus intrinsecis ſm verba arabib. ⁊ potio ipsius sit vsq̄ ad. ij. ℥. ⁊ liniatur super apostemata calida extrinseca: ⁊ erit mirabilis valde vbicunq̄ apposita. ¶ Venena. ¶ Cum linitur super punctura vespe sanat illico.

¶ De abutilon. Ca.xxix.

Abutilon qd ē. Est plāta similis cucurbite ⁊ dixit alkanzi q hoc nomine est nota. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Dicit q ē res magis innatiua vulneribus recentibus ⁊ conglutinat ⁊ consolidat ea stanim. ¶ De asio. Ca.xxx.

Asius quid est. Est lapis super quem nascit sal: cuius flos noiatur asius: ⁊ videtur q sit eius generatio ex roze maris ⁊ imbre q cadit sup eū. ¶ Operationes ⁊ ppietates. ¶ Virtus eius ⁊ virtus floꝝ eius est aperitiua: carnis gñatiua: putrefactiua parū cū liq̄factione carnis putrefacte absq̄ mordicatiōe. ¶ Apostemata ⁊ bothor. Resoluit exituras more empli supposita cū terebinthina aut pice. ¶ In vulneri⁹ ⁊ vlceri⁹. Uz vlceri⁹ difficilib⁹ ⁊ antiqs ⁊ magnis ⁊ pfūdis. In strumā ūcturaz. ¶ Cū farina ordei sup posata valet podagre: ⁊ qñ ponit extrema ip̄i⁹ in decoctione ei⁹ innant. ¶ Mēbra anhelit⁹ ⁊ pectoris. ¶ Si trāsglutiat cū melle pfert vlceri⁹ pulmonis. ¶ Mēbra nutrimenti. ¶ Cū linit cū calce ⁊ aceto sup splenem cōfert.

¶ De atuit. Ca.xxxi.

Tuit. ¶ Natura. ¶ Calidū ē in scdo. humidū in p̄mo. ¶ Operationes ⁊ ppietates. Inest ei absterſio vtime. ¶ In decoratione. Abstergit morpheam fortiter.

¶ De absio. Ca.xxxij.

Asius quid est. Est medicina carmeni ⁊ p̄ sicca. ¶ Natura. ¶ Calida subtilis.

¶ De anagale. La. xxxiij.

Magalis gd est. Est duob⁹ modis: vnus cor est cui⁹ flos ẽ citrin⁹: t ali⁹ cuius flos ẽ celestis. ¶ In vulneribus t vlceribus. ¶ Cõueniũt ambo vulneri⁹ t phibẽt ipsor aperti onẽ: t extrahũt fúrculos t sília: t phibẽt vlceruz ampliationem. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Si ex ago am bor fiat gargarismus: t fiat caput purginz cum eis puocant phlegma plimũ a capite t sedant dolorez mollem qui ẽ in parte illa. ¶ Mẽbra expulsionis. ¶ Qñ bibitur cum vino cõfert doloz renũ: t existi mauerũt quidam q varia declinãs ad colorẽ cine reis reducit anũ pminentẽ exterius t rubeuz habẽs flo: ẽ augmẽtat ei eminentiã. Venena. Qñ bibit cũ vino cõfert veneno vipere.

¶ De abuch. La. xxxiiij.

Buch quid est. Est medicina periicca. ¶ Membra caputis. ¶ Est bona seruationi t rationi.

¶ De ausid. La. xxxv.

Usid qd est. Est species nenufaris indi. Natura. ¶ Dixit filius mesriothe. Est calida t sicca. ¶ De ardiud. La. xxxvi.

Rdiud qd ẽ. Est medicina sic̃ cepe scissũ.

¶ De aribut. La. xxxvij.

Ribut qd ẽ. Est medicina cabrusia q̃ assũpta ẽ ex re q̃ assimilat ostraco. ¶ Natura. Dixit Hal. Est frigidũ in scdo: siccũ in primo: t ei⁹ fruct⁹ ẽ calidus t ptractiu⁹ in ꝓncipio primi: exsiccatiu⁹ in scdo. ¶ Operationes t ppetates ¶ Cõseruat femur puerorz ut nõ oriãt pilli i ipo spacio lógo. ¶ Mẽbra nutrimẽti. ¶ Fruct⁹ ei⁹ confert ictericis. ¶ De adrumilon. La. xxxviij.

Drumilon quid ẽ. Est medicia q̃ noiatur bipẽnis. hz cni duas acies sicut bipẽnis. Natura. ¶ Est calida: t in ipa sũt amaritudo t ponticitas. ¶ Operatiões t ppetates. ¶ Aperit opilatiões viscerũ. ¶ Instrumẽta iuncturarum. ¶ Confert doloib⁹ iuncturaz t tali.

¶ De atinat. La. xxxix.

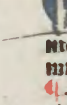

Tinat gd ẽ. Est medicina inda i virtute testiculoz vulpis. Et oz ut ꝓsideret: ita ut nõ sit atuit. ¶ Natura. ¶ Calida ẽ t humida. Mẽbra expulsiõis. ¶ Augmẽtat coitũ.

¶ De ata. La. xl.

Ta gd est. Est arbor algarab dicta i caplo de gaim. ¶ De anacardo. La. xli.

Nacardus gd ẽ: Est fructꝰ siis ossi daculi t medulla ei⁹ ẽ silis medulle nucis dulcis in quo nõ est nocumẽtũ: t cortex ipius est rarus frangibilis in cui⁹ raritate est mel viscosũ habens odorẽ: t sũt hoies q ipm masticãt t nõ nocet eis t ppecũ nuce. ¶ Natura. ¶ Calidus ẽ t siccus in quarto. ¶ Opationes t ppetates. ¶ Ei⁹ mel est vlceratiuũ apostematũ t adustiuũ sãguinis t hũorum. ¶ Decoratio. ¶ Eradicat verucas t aufert albaras t radicat barulos: t sanat alopiã phlaticã. ¶ Apostemata t bothoz. ¶ Cõmouet cala. apata i interioib⁹ ¶ Instrumẽta iũcturaz. ¶ Cõfert frigori neruoz t corz mollificationi t palysi t torture. Mẽbra capitis. ¶ Cõfert corruptiõi memorie cuz eius cõfectio nota anacardinũ sumit. Sed tñ pmo uet alienationẽ t melancoliã. ¶ Mẽbra expulsiõis ¶ Suffumigant cum eo hemorroides t exsiccant ¶ Venena. ¶ Est ex sũma veneno: t adurit hũores t interficit: t ei⁹ qdẽ tyriaca ẽ lac vaccarũ butyro in de extracto: t oleũ nucis eius frãgit virtutẽ. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponit quplũ ponderis ei⁹ de bondacha: t quarta põderis ipi⁹ de oleo balsami: t tertia põderis ipius de napta alba.

¶ De anate. La. xlij.

Nas. ¶ Natura. ¶ Calidio ẽ oibus animalibus domesticis: t dicũt qd q ipa calefacit ifrigidatũ: t facit calefactũ possidere fecũdẽ. ¶ Opatiões t ppetates. ¶ Eius pinguedo est maxima i sedãdo doloꝛẽ: t sedando mordicationẽ in pfundo corporis: t est melioꝛ pinguedinib⁹ animalium t ei⁹ caro vẽtositatẽ dissoluit ipius stomachi: t ẽ pluriuũ nutrimẽti. ¶ In decoratione. ¶ Ei⁹ pigne do clarificat colorẽ: t caro ipius impiguat. ¶ Membra anhelit⁹ t pectoris. ¶ Clarificat vocẽ. ¶ Membra nutrimẽti. ¶ Ei⁹ caro tardat in stomacho t est grauis: t ꝓpter caro anseris. Sed leui⁹ qñ ẽ in ipsa t melius sunt ale. Cũ aũt digeritur caro haruz animalium est nutribilioꝛ omnibus carnibus auiũ. ¶ Mẽbra expulsionis. ¶ Augmentum efficit in coitu: t multiplicat sperma.

¶ De auellana. La. xliij.

Uellana gd ẽ. Est nota: t ei⁹ qdẽ terreitas maioꝛ ẽ terreitate nucis: t nutribilioꝛ nuce qñ est magis solida. t minus vnctuosa t tardioris digestionis. ¶ Natura. ¶ Declinis est ad caliditatẽ quãdã t siccitatez puam. ¶ Opationes t ꝓpietates. ¶ Generatur ex ea cholera: t i ipa ẽ stipticitas maioꝛ q̃ in nuce: t in ipa ẽ inflatio: t generat vẽtositates in vẽtre inferiori. ¶ Decoratio. ¶ Dõ ex ea adustũ ẽ tingit capillos. ¶ Mẽbra capitis. Facit sodã t assatur t comeditur cũ pauco pipere: t maturat corizam. Hyp. inquit: auellana in cerebro facit augmentum. ¶ Membra oculi. ¶ Existimauerunt quidã q ipsa linita sup verticẽ pueroꝛũ varios habẽtiũ oculos delet varietatez. ¶ Mẽbra anhelitus t pectoris. ¶ Comedit cũ aqua meli t cõfert tussi antique t ad uuat ad spuendũ. ¶ Mẽbra nutrimenti. ¶ Est tarde digestionis t excitat vomitum: t ẽ tardioris digestiõis q̃ nux. ¶ Mẽbra expulsionis. ¶ Ei⁹ coꝛtex ẽ stiptic⁹ t stringit ventrem. ¶ Venena. ¶ Cõfert venenis t morsibus t pcipue cum ficub⁹ t ruta: t pũcture scorpionis.

¶ De agno casto. La. xliij.

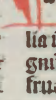

Agnus castꝰ qd est. Est plãta: t ẽ fortasse ꝓpter sui magnitudinẽ arbor: t nascit i locis ꝓpinqs ags: t ei⁹ qdẽ rami sunt duri: t folia ipsi⁹ sunt sicut folia oliue: sed sũt leniora: t eius lignũ nõ ingredit in medicinã: sed flos eius t folia t fructus. t in fructu qdem ei⁹ t in reliquis que ex eo

administrant est subtilitas ⁊ acuitas ⁊ ponticitas: et est infra rutaz siccā. ¶ Natura. ¶ Calidus in primo sicc⁹ in scdo. ¶ Operatões ⁊ ꝓprietates. ¶ Est resolutiuus ⁊ disgregatiuus ventositatū. ⁊ in ipo est aptio cum stipticitate. ¶ Decoratio. ¶ Est mundificatiuus coloris. ¶ Instrumenta iuncturarum. ¶ Fit ex eo emplastruz cū folijs suis torsioni neruoruz ⁊ remouet lassitudinez. ¶ Membra capitis. ¶ Facit sodam ⁊ subet bibitus. ⁊ quādo fit ex eo emplastrum confert sode: ⁊ cū illud quod ex eo est fixū comedit minus efficit sodā. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Est ex eis que multiplicant lac minorādo sperma: sitcz ejus potio. ʒ. ij. vscz ad. ʒ. i. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Aperit opilationes epatis ⁊ opilationes splenis: ⁊ valde iuuat duritiē ⁊ cū bibit ex eo cū oxymelle quātitas. ʒ. ij. confert hydropisi. ¶ Membra expulsionis. ¶ Sedet in eius decoctione ꝑp dolorez matricis ⁊ apostema eius. ⁊ bibitus cū menta stro ⁊ vapozat⁹ desiccat sperma. ⁊ quādo aliquid ex stiptibus eius sternit sub dorso, phibet pollutionē ⁊ virge erectionē: ⁊ suffumigant mulieres cuz vehemens desiderū adest. ⁊ est, puocatiuus: ⁊ confert ꝓpue semen eius fussuris ani. ⁊ fit ex eo emplastrum cū butyro duritici testiculi ꝓpue cū femine eius. ¶ Venena. ¶ Confert morsui serpentis cuz bibit ex eo. ʒ. i. ⁊ silī morsui canis ⁊ lupi superpolito emplastro ⁊ suffumigatione facta ex eo ⁊ eius folia fugant venenosa.

De alis. ¶ Capitulum. xlv.

Hale. ¶ Electio. ¶ Meliores earuz sunt ale gallinaꝝ: ⁊ ale anserū sūt bone digestionis ⁊ nutrimenti. ⁊ non sunt leues nisi ꝑp multitudinē mot⁹ ⁊ exercitij sui. ⁊ eaꝝ nutrimentuz non multiplicat nisi ꝑp multitudiez carnis que est in eis. ¶ Apostēata ⁊ bothoz. ¶ Dicit q̄ q̄ penne alaruz alguarascen miscēt cū equalitate sui de hyrsgamo ⁊ adurunt ⁊ terunt ⁊ ponunt in pane sicut salꝛ resoluūt scrofulas in collo absq; ferro: ⁊ silr quādo pulueriz̄ atur sup panem ⁊ comedit. ¶ Membra expulsionis ¶ Dr q̄ panis factus cū eo q̄ dictū ē soluit valde.

De Ale ozo. ¶ Capitulum. xlvi.

Lozus quid est. Est radix plante que est sic papyrus ⁊ oriꝛ ꝑ lim eius in locis aquosis ⁊ in aquis. ⁊ sup hanc radicē sunt nodi ad albedinem declinantes in qua est odoz horribilis: ⁊ paꝛ boni odoris ⁊ est calidus acutus. ¶ Gal. autez dixit q̄ non administrat nisi radix eius. ⁊ eius vtus est ꝓpinqua virtuti aristologie ⁊ ireos. ¶ Electio. ¶ Melioꝛ ex eo est ille qui est spissioꝛ ⁊ magis solidus: ⁊ dulcioꝛ: ⁊ melioris odoris. ¶ Natura. ¶ Calidus est ⁊ siccus in principio scōi vscz ad medium. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Est aptiuus resoluiuus inflationis ⁊ ventositatū subtiliatiuus: ⁊ absēgit sine mōdicatōe apitiuus. ⁊ apud. Gal. eius odō non est nisi bonus: est fm q̄ nos sentimus non bonus. ¶ Decoratio. ¶ Clarificat colozē ⁊ confert mozphee ⁊ albaras. ¶ Instrumenta iuncturaꝝ. ¶ Confert spasmo ⁊ cōtrisioni lacertoꝛ ⁊ decoctio ei⁹ etiaz embrocata ⁊ bibita. ¶ Membra capitis ¶ Confert dolori dentis valde ⁊ granitati lingue. ¶ Membra oculi. ¶ Attenuat grossitudinez cornee: ⁊ confert al bugini: ⁊ ꝓprie in vtriscz succus eius. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Eius decoctio est bona dolori lateris ⁊ pectoris. ¶ Membra nutrimenti. Confert dolori epatis frigido ⁊ confortat ipm. ⁊ cōfert stomacho: confert duritici splenis: immo extenuat splenem multū ⁊ mundificat stomachuz. ¶ Membra expulsionis. ¶ Confert dolori pungitiuo ventris ⁊ rupture. ⁊ eius decoctio valet ad dolorez matricis: ⁊ puocat vrinaz fortiter ⁊ menstrua ⁊ confert distillationi vrine fm q̄ dixerūt qdaz ⁊ in coitu augmentū efficit: ⁊ excitat desiderū ipius. ¶ Et cōfert dolori intestinoꝛ ⁊ rasure eoꝛ frigidis. ¶ Venena. ¶ Confert puncture vnius venenosoꝛ. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponit in deyellēdis vētositatibus ⁊ iuuamēto qō facit epati ⁊ spleni cāle pond⁹ de cimino cū ʒ⁹ pōderis sui de aristologia.

¶ De Argento viuo. Capitulū. xlvij.

Argentū viuū quid est. Argentū viuuz aliud est purgatū ex minera sua: ⁊ aliud extrahitur ex lapidibus minere sue sicut cū igne fit aurū ⁊ argentū. ¶ Lapis vo minere ipius cuz est purus ⁊ non pmiscent ei terra ⁊ lapides habz colorem vsitur. immo vsitur habz colorē eius ⁊ nō consequit eū. Gali. quidē ⁊ alij existimauerūt q̄ ipm sit arte factū sicut litharg yriū: qm̄ est extractū cuz igne oportet ergo ut auꝛ sit arte factū sicut litharg yrium qm̄ est extractū cū igne: ⁊ qm̄ substantia eius est silis substantie vsitur. Existimauit itaq; q̄ ipm non sit nisi vsitur i vase limto luto ⁊ accēdit ignis sup ipsū et sublimat. sed non est ita: immo vsitur sit ex eo cū sulfure deinde possibile est ut extrahat ex eo sicut extrahitur ex vsitur minerali qō est de substantia argēti viui. ¶ Natura. ¶ Est frigidū ⁊ humiduz in secūdo ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Sublimatuz est stipticū. ¶ Decoratio. ¶ Quod ex eo extinctum est est medicamē pediculoꝛ ⁊ lendinum cum oleo roꝛ ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Extinctum valet scabiei: cuz oleo rosaceo aut cum medicinis scabiei ⁊ vlceribus malis. ¶ Instrumenta iuncturarum. ¶ Ei⁹ vapoꝛ facit accidere paralysim ⁊ tremorem ⁊ rectat mēbra ¶ Membra capitis. ¶ Fumus eius destruit auditū ⁊ fumus eius facit accidere fetorez oris cum transit per ipsum. ¶ Membra oculi. ¶ Fumus eius destruit visum. ¶ Membra expulsionis. ¶ Dixit Paulus ex hominibus fuerunt qui biberunt extinctum in ileon. ¶ Venena. ¶ Argentum viuum sublimatū est interficiēs ꝓpt vehemētem incisionē. Et eius cura fortis ē bibere lac ⁊ vomere. ⁊ Galie. quidem dixit q̄ non expertus ē illud in ipso ⁊ dicūt quidaz q̄ extinctum interficit grauitate sua. ipsuz enim corrodit quod sibi obuiat grauitate sua. hoc autez verum non est comprehensum. ⁊ ipsum interficit mures: ⁊ ex fumo eius fugiunt vermes venenoli ⁊ serpentes.

¶ De atramento Ca. xlviij.

Atramētum quid est. Differētia inter atramenta alba ⁊ rubea ⁊ citrina ⁊ virida: ⁊ inter colcotar ⁊ calcadis ⁊ calcantum ⁊ alsurie: est ꝙ atramenta sunt substantie recipientes solutionem permixte lapidibus nō suscipientibus solutionem: ⁊ iste sunt ipsemet substantie recipientes solutionē que iam fuerunt liquide ⁊ congelauerunt se alcolcotar vō est citrinū. ⁊ alcalcadis est albuz. ⁊ alcalcantū est viride. ⁊ alsurie est rubeuz. ¶ Et omnia hec soluuntur in aqua ⁊ decoctione preter alsurie. ipm enim est vehemēs corporeitatis ⁊ congelationis: ⁊ viride ē vehementius congelatum ꝙ citrinū ⁊ vehemētiores habet tunicas. ⁊ omne quidez atrimentum in natura est simile vni eorū colori cui⁹ assimilatur. Valieni vō iam premissum est ad intellectum ꝙ atramentum rubeum gnātur ex colcotar: ⁊ vidit super colcotar vna vice cooperium atrimento rubeo puluerizato: sed in hoc ē consideratio. ¶ Electio. ¶ Viride egyptiuz ē fortius ꝙ alkabrusi: ⁊ in egritudinibus oculi alkabrusi ē fortius. ⁊ non adustū est fortius ⁊ adustū est subtilius: ⁊ subtilitora eius sunt alcalcadis ⁊ viride. ⁊ equalius eoz est alcolcotar. ⁊ grossius eoz est alsurie ⁊ ꝓpter hoc non resolui⁹ in aqua. ⁊ virtus quidē atramenti in quo sunt splēdores aurei ꝓpinqua est vtuti alcolcotar. ⁊ melius alcolcotar ē illud quod velociter frangit ⁊ reuz mundū non antiquū. Ex atrimento vero qō in ecaustro ponitur qō nominat sahira: melius ē durū habens quasi aureum splendorem: ⁊ vir⁹ eius ē sicut alcolcotar. ⁊ melius alsurie est quod affertur de egypto: ⁊ frangitur a nigredine: ⁊ est habens venas plīmas rancidi gustus stipticū. ⁊ similit ei⁹ odoratus. ¶ Natura. ¶ Est calidū ⁊ siccū in tertio. ¶ Operationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Omnia sunt aduretia facientia ꝓnenire crustam stipticam. Atramentuz vero rubeum minus est mordicatiuum ꝙ alcolcotar: ⁊ atrimentū ad cozia stiptici⁹ est omnū. ⁊ alcolcotar est equalis stipticitatis. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Alcolcotar ꝓhibet herisipilaz ⁊ apostēata ambulatiua. ¶ Ulnera ⁊ vlcera. ¶ Omnia conferūt scabici humide ⁊ sahafat. ⁊ ex colcotar quidem ex alijs quīq; fiunt licina ⁊ ponuntur in fistulis ⁊ extirpant ventositatem. ¶ Instrumēta iunctuarum. Alsurie clisterizatur cum vino ⁊ confert sciatice. Membra capitis. ¶ Sufflatur in naribus ꝓpter fluxum sanguinis narium ꝓprie alcolcotar. ⁊ conferūt omnia herpeti estiomeno ⁊ epostemati⁹ malis in gingiuis. ⁊ quando licinium cum melle inolitur ipo ⁊ ponitur in aurem confert vlceribus auris ⁊ sanici in ipa: ⁊ similiter quando cum sufflatorio in ea insufflatur ⁊ ꝓhibet corrosionem dentiuz rubeū vero cognitū alsurie confirmat dentes ⁊ mobiles motos. ⁊ atrimentum adustū quādo coniungitur cum hermodactilis: ⁊ ponitur sub lingua cōfert ranule. ⁊ ceratum factum ex eo ⁊ ꝓprie ex rubeo confert herpeti estiomeno in ore ⁊ nare ⁊ vlceribus eorum. ¶ Membra oculi. ¶ Alcolcotar ꝓprie ⁊ reliqua communiter conferūt duritici palpebrarum ⁊ asperitati earum. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Desiccat pulmonem ita ꝙ forsasse interficit. ¶ Venena. ¶ In ipso est virtus venenosa desiccans pulmonem.

¶ De arsenico La. xlix.

Arsenicū quid est. Aliud ē albū: ⁊ aliud citrinū: ⁊ aliud ē rubeū. Electio. Meli⁹ ex rubeo est rubeuz imbibitū rubedine habens albaras quod est aptum teri: ⁊ suo odore tollat odori sulfuris. ⁊ melius ex citrino est quod est puluerizabile armenum aureum laminosuz subtile q̄si ipm esset talk citrinū. ¶ Natura. ¶ Calidum ē in tertio: siccū in scō. ¶ Omnia sunt putrefactiua mordicatiua. ⁊ qō ex eo rubeū est: melius est ꝙ alcalcadicus. ¶ Decoratio. ¶ Abradit pilos: ⁊ ē cum gumma pini cōueniens alopitie. ¶ Ulnera ⁊ vlcera. Fit ex eo emplastrū cum adipe sup vulnera. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Cum adipe ⁊ oleo confert scabiei ⁊ saphati. humide ⁊ putredini ⁊ abstergit ⁊ adurit cutem: ⁊ pmiscetur cum myrrha ad pediculos ⁊ vestigia sanguinis ⁊ cum pice vestigijs vnguis: ⁊ quandoq; administratur cum oleo ad pediculos. ¶ Membra capitis ¶ Ceratum factum ex eo confert: ⁊ ꝓprie ex rubeo: herpeti estiomeno in ore et aure ⁊ vlceribus eorum. ¶ Membra anhelitus et pectoris. ¶ Datur ad potandum inflatis cum ameli ⁊ hydromelle ⁊ assumitur cuz gumma pini ad tussim antiquam ⁊ sputuz sanici ⁊ sanguinis. ⁊ quādoq; ponitur in pillulis que sunt ad alma. ¶ Membra expulsionis. ¶ Commiscetur cum oleo rosacco ad bothor ⁊ hemorroidas in ano. ¶ Venena. Quod ex eo sublimatum est interficit: ⁊ album ex eo interficit.

¶ De aristologia. La. l.

Aristologia quid est. Jngt Dia. ex ea q̄dā est rotūda: ⁊ q̄dam longa: ⁊ quedā est fūlis palmiti vitis rotunda q̄ dicitur femina: ⁊ est etiā ex longa ⁊ rotūda: ⁊ est femina cui⁹ folia sūt simulia folijs plante que dicitur cussus que est manes volubilis: ⁊ est boni odoris cum acuitate ⁊ ad rotunditatem declinans tenera: ⁊ habens ramos plurimos ex vna radice longos. Et inter florē eius est quidam rubeus fetide odoris pileatam habens formam. longe vō ⁊ ē masculus folia sūt longiora: ⁊ vnusq;q; thyrsus hz longitudinē vni⁹ palmi pureū hūs florē fetidū sup quē apparet filē quidaz flozi piri: ⁊ radix eius in lōgitudine ē vnius palmis ⁊ grossitudinē digiti hūs: ⁊ eius q̄ vitis palmiti similis ē longe thyrsi sunt parui ⁊ folia sunt sicut folia sē perume: ⁊ ei⁹ flos ē sicut flos rute: ipsius radix ē sū perflue lōgitudinis: ⁊ grossū hūs corticē quo vēditozes medicinaz vtunt i creatōe oleoz. ¶ Natura. ¶ Dēs spēs ei⁹ sūt calide ad tenuū pueniētes: sicce i scō. ¶ Operationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Est abstersiua aptiua subtiliatiua attenuatiua attractiua: extrahit spinas ⁊ furculos: ⁊ longa ē dignior in nascētijs ⁊ vlcerib⁹: qm̄ est magis abstersiua ⁊ calidior: ⁊ ꝙ reliquis operationibus rotunda: qm̄ ē fortiorus aptōis

t subtiliat ō is. t virtus lōge simil est virtuti rotunde in calefactiē: imo fortitan, supfluit ei nisi in subtilia tione. Rotūda eni est subtilior: t ppt hoc sedat dolores vētositatū forn⁹. t tertia ē debilior ex cis. ¶ Decoratio. ¶ Cōfert morphee t abstergit dentes t cō fert sordib⁹ eor t ppe rotūda: t clarificat colorē. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Est mūdificatiua vlcez sordidoz t malignoz: t pfert excoriationi: t generat carnem t ppzie longa t prohibet fraudē vlcerū putridoz profundoz: t qñ est cum ireos replet ea carne ¶ Instrumenta iuncturarū. ¶ Confert contritioni tacertoz t ē cōueniēs epithyma super podagrā et propzie rotunda. t ipsam quidem bibit habens' podagrā t iuuatur ab ea. ¶ Membra capitis ¶ Mūdificat sordes auris t confortat auditū qñ ponitur in ipsa cum melle t prohibet saniem si generat in ea t quando administratur cū pipere mundificat supfluitates cerebri: t ipsa cōfert epilepsie t constringit ginguam. ¶ Membra anhelitus t pectoris. ¶ Est bona asmati t propzie rotunda t mūdificat pectus t pulmonē t confert doloi lateri bibita cū aqua: t rotūda in omnibus illis est fortioz. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Bona est singultui: t similiter splenī cū oxymelle. t quādoq; linitur super splenē cū aceto t confert etiam valde. t rotūda in omnibus illis est fortioz. ¶ Membra expulsionis. ¶ Quando sumitur ex ea auf. t teritur t bibitur soluendo educit humores phlegmaticos t cholericos t confert stomacho. t qñ bibuntur longa rotūda cū myrrha et pipere purgant supfluitates matricis parturientiuz t prouocant menstrua t extrahūt fetū. ¶ Febres. ¶ Est bona rigori ¶ Venena. ¶ Confert punctureverminū venenosoz scorpionis t propzie longa. ¶ Quidā aūt dixerunt q; qñ ex longa bibūtur. z. ij. cū vino: aut emplastrū fit ex ea pfert pūcture vermiū venenosoz t venenis. ¶ Permutatio. ¶ Loco rotunde ponitur pondus equale zurūbet t tertia ponderis de macis t medietas sui pōderis de costo: t loco lōge ponit pōd⁹ eq̄le zurūbet t medietas ponderis sui de pipere

¶ De alcanna. Ca. li

Alcanna quid est: nota est. ¶ Natura. Frigida est in primo sicca in secūdo ¶ Operationes t properates ¶ In ipsa est resolutio t stipticitas t exiccatio sine nocumēto t est resolutiua t carminatiua t aperitiua orificioz venarū. t eius oleū habet vtutē calefactiuam t lenitiuam. ¶ Apostemata t bothoz. ¶ Eius decoctio confert apostematibus calidis phlegmaticis propt suā exiccationē: t apostematibus inguinuz ¶ Vulnera t vlcera ¶ Eius decoctio confert adustioni ignis embrocata: t dicitur q; efficit in vulneribus operationē sanguinis draconis: t super fractura ossium sola cū cerato. ¶ Instrumēta iuncturarū. Eius suprenū cōfert doloribus nerwoz t ingredit in emplastris paralysis t tetani: t ipsius oleū resolut lassitudinē t lenit nerwos t confert fracture ossium. ¶ Membra capitis. ¶ Linit cū aceto supra frontē ad sodā: t silr etiā pfert vlceribus oris. ¶ Membra anhelitus t pectoris ¶ Conueniēs est pleuresi t ingredit in emplastrū squinantie. ¶ Membra expulsionis. ¶ Cōueniēs ē doloribus matricis.

¶ De Amomo. Ca. lij.

Amomū quid est. Est arbor siue botrus ligni sicut rete inuoluti: t habet florē similez hematiti in colore: t eius folia sunt sic folia vitis albe quoz color est sicut aurū: t color ligni ei⁹ est sicut hiacynti boni odoris: t est eius species viridis t grossa nascens in locis humidis: t ei⁹ odor est sicut odor rute: t est species egyptiaca que nō est longa neq; lata: neq; debilis: neq; grauis ad frāgēdum imo vue eius: t eius odor exuberat super trāsitū vie. ¶ Electio. ¶ Melius est primū aureū recēs armenū amarū boni odoris: t fm qd habet viride lignū est malū debilis coloris nascēs in locis humefactis' t petrosis. t illo melius est tertiū illud quod ē recens declinans ad albedinē t rubedinē: t spissum planum extensum absq; fortiositate solidum mordicativum acutū. puluerizabile vero alienetur t eligetur illud cuius virgulta sunt ex radice vna nec sit adulteratū. Inquit Dia. ex eo melius est albū: aut ad rubedinē declinans' plenū semine sicut botrus grauis odoris absq; fetore vnius coloris nō diuersum mordicans linguam in quo nō est contractio ¶ Natura. ¶ Caliditū est t siccū in secundo. ¶ Operationes t proprietates. ¶ Subtiliat t maturat t in ipso est stipticitas: t virtus que est sicut virtus acozi imo est vehementioris digestionis t maturatōnis. Et in ipso est stipticitas: sed acozis est vehementius exiccatus q̄ ipm. ¶ Apostemata t bothoz. ¶ Maturat apostemata calida. ¶ Instrumēta iuncturarum ¶ Eius decoctio bibitur ad podagrā t fedetur in ea etiaz ad illud. ¶ Membra capitis. ¶ Seruat caput t facit sodā t facit somnū. Et qdā dixerūt q; qñ ex eo linitur frons remouet sodā: t est ex inebriantib⁹ dormire facientib⁹. Membra oculi. ¶ Fit embroca ex decoctōe ei⁹ opthalmie calide. ¶ Membra anhelit⁹ t pectoris. ¶ Cōfert pleuresi frigide ¶ Membra nutrimēti. ¶ Apit opilatōes epatis t bibit ei⁹ decoctō ad egritudines epatis t est plurime digestionis q̄ a cozis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Facit eis puocationē mēstruoz t pfert doloub⁹ matricis t intrat in pessariis matricis: t sedet in decoctōe ei⁹ ad dolorē renū t bibit ex eo ad dolorē renū t ad dolōes matricis oēs ¶ Venena. ¶ Emplastrū factū ex eo cū bedarōgi valet punctureverminū scorpionis.

¶ De assa. Ca. liij.

Assa qd est. Duarū est speciez: q̄rū vna ē fetida: t alia est odorifera nō fortē his odorē: iz calidior est fetida: t est herba vehemētis igneitatis in se tota. t plim quidē hui⁹ spēi ē carmēse. t ē gūma almaroth. ¶ Natura. ¶ Est calida i pncipio q̄rti sicca in secūdo ¶ Apatōes t pprietates ¶ Frangit ventositates: t effugat eas propter suam resolutionē: t est cū hoc inflatiua incidit' t resolut sanguinē congelatū in ventre. ¶ Decoratio. ¶ Cōfert

alopitie ℞ linita cū aceto ⁊ pipere: ⁊ qñ administra
tur in cibarijs fa[illegible] onū coloze: ⁊ abscindit verucas
que sunt vt clauj. ¶ postemata ⁊ bothor. ¶ Qñ in
ciduntur recte apostemata fraudulentia mordican
tia membrū ⁊ ponitur assa super ea conferūt: ⁊ ē bo
na in cura dubellet apparentiū ⁊ occultarū. ¶ Vul
nera ⁊ vlcera. ¶ Confert impetigini. ¶ Instrumēta
iuncturarū. Quando bibitur cū aqua granatorū
confert contritioni lacertorū ⁊ confert doloribꝫ ner
uoz sicut tetano ⁊ paralysi: si accipiatur ex ea cumu
lus 3iij q̄ dicitur: ⁊ misceatur cū cera: ⁊ deglutiatur
aut si bibatur cū vino ⁊ pipere ⁊ ruta. ¶ Membra
capitis. ¶ Implentur ea mole mote: ⁊ pmiscētur cū
ture ⁊ ponitur super dentē ⁊ efficit operationē peo
nie in ēplis: ⁊ qñ ex ea fit gargarism⁹ eradicat sāgui
sugam gutturi annexam. ¶ Membra oculi. Est bo
na initio aque alcofol facto ex ea cū melle. ¶ Mem
bra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Quando dissoluitur in
aqua ⁊ fit ex ea gargarismus ⁊ sorbetur clarificat vo
cem statim. ⁊ confert asperitati gutturis antique ⁊ si
sorbeatur cū ouis confert tussi antique ⁊ pleuresi fri
gide. ⁊ efficit operationem fenugreci in apostemate
vulue. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Si administratur
cū ficubꝫ siccis pfert ictericie ⁊ ipsa quidem est ex eis
que nocent stomacho ⁊ epati ¶ Membra expulsio
nis. ¶ Confert hemorroidibus: ⁊ in coitu fortitudi
nē prebet: ⁊ puocat mēstrua ⁊ vrinā: ⁊ cōfert dolori
ventris pungitiuo: ⁊ vlceribꝫ intestinoz. ⁊ Bal. qđ
existimauit in ipsa eē virtutē solutiuam pariter cū
stipticitate sua. sz scitū est apud oēs q̄ ipsa pfert so
lutioni antiq̄ frigide. ¶ Febres. ¶ Est bona febri q̄r
tane. ¶ Venena. ¶ Ponitur sup morsuraz canis ra
biosi ⁊ vermiū venenosoz: ⁊ prope scorpionis ⁊ ru
tile ⁊ confert omnibus illis bibita ⁊ linita cum oleo
et expellit nocumentum sagitte venenose. ¶ Per
mutatio. ¶ Loco fende equale pondus ipsius de
odorifera ponitur ⁊ pondus semis de serapino et
tantūdem de maroth: ⁊ medictas ponderis eius de
gūma rute.

¶ De acetosa. ¶ La.lviij.

ACetosa qđ est. Ellia est domestica. ⁊ alia est
siluestris. ⁊ siluestris quidez dicitur sicla sil
uestris ⁊ nō est in siluestri etiam sicut dicūt
acetositas: imo fortitan est in quadam ex ea acetosi
tas: ⁊ siluestris ē fortior in omni re. ¶ Natura. ¶ Fri
gida est in primo sicca in secūdo ⁊ eius semen est fri
gidū in primo siccū in secundo. ¶ Operationes
⁊ proprietates ¶ In ipsa est stipticitas: ⁊ in insipida
ex ea est resolutio parua: ⁊ acetosum est magis stipti
cū: ⁊ illa que nō est vehementis rubedinis plus nu
trit: ⁊ hec qđē est silis endiue ⁊ ois supat choleram: ⁊
eius humor est laudabil. ¶ Decoratio. ¶ Radix eiꝰ
cū aceto pfert scabiei vlcerose ⁊ excoriatōi vnguis ⁊
cū cogt cū vino pfert emplastrū eiꝰ albaras ⁊ impe
tigini. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Ex ea fit empla
strū scrofulita q̄ dicitur q̄ si eius radix suspēdat in
collo hūis scrofulas iuuet ea. ¶ Vulnera ⁊ vlcera.
¶ Eiꝰ radix cū aceto pfert scabiei vlcerose ⁊ impeti
gini ⁊ eiꝰ decoctio cum aq̄ calida purinat: ⁊ silr ipa
met in balneo est vtilis. ¶ Membra capitis. ¶ Colluitur
cū iucco eiꝰ ad dentē doloriferū: ⁊ silr cū decoctione
eiꝰ in vino: ⁊ pfert apostematibꝫ q̄ sūt sub auribus.
¶ Membra nutrimenti. ¶ Cōfert ictericie nigre cū vi
no ⁊ sedat nauseam: ⁊ comedit ppē desideriū luti
¶ Membra expulsionis. ¶ Ipsa ⁊ semen eius strin
gunt ⁊ ppē eiꝰ q̄ ex ea magna est: dr̄ qđē q̄ in eiꝰ fo
lijs est lenitas q̄dā ⁊ in semine ipsiꝰ est stipticitio. Et di
xerūt qđā q̄ in semine acetose nō frixo est lubricitas
⁊ lenificatio ⁊ radix eiꝰ trita pfert fluxui mfricis ⁊ frā
git lapidem in renibus q̄n bibitur in vino: ⁊ viscosi
tas q̄ est in ipa pfert rasure intestinoz q̄ accidit ex sic
citate supfluitatis. ipsa eni cū iuuamento qđ confert
rasure lubrificat. ¶ Venena. ¶ Confert punctur
scorpionis ⁊ proprie silvestris: ⁊ si administretur se
men eius ante puncturam scorpionis non nocebit
eis punctura.

De asino ¶ La.lv.

ASinus. decoratio. ¶ Cinis carnis asini
⁊ epatis eiꝰ cū oleo valet suppositꝰ fixuris
frigoris. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Cinis epatis
asini cū oleo valet sup scrofulas. ¶ Vulnera ⁊ vlce
ra. ¶ Sanat lepram. ¶ Instra iuncturaz. ¶ Contra
cti ex siccitate: sedent in iure carnis ⁊ fit iuuamentū:
⁊ etiā caro eiꝰ ē iuuatiua. ¶ Membra capitis. ¶ Epar
eiꝰ assatum ⁊ a ieiuno comestū pfert epilepsie ⁊ silr
eiꝰ vngula adusta ⁊ sit eiꝰ potio oi die duo cochlia
ria. ¶ Membra expulsiois. ¶ Dr̄ q̄ eiꝰ vrina pfert do
lori renū: ⁊ vrina siluestris frāgit lapidē in vesica fz
q̄ dicit Bal:

¶ De apio. ¶ La.lvi.

APiū. Aliud est montanū: ⁊ aliud siluestre
aliū domesticū: ⁊ aliud est qđ ozit in aqua
mal⁹ domestico: cuiꝰ virt⁹ est sicut virt⁹ do
mestici. ⁊ eiꝰ spēs ē alia q̄ noiaſsumurion minus do
mestico hūs crus ꝑcauū ad albedinē declinē: diuer
sificatur etiā in reglōib⁹. eiꝰ eni aliud est romanū: ⁊
aliud ē aliud: ⁊ neq̄ ē oino mōtanū petroselinū imo
est aliud petrosū. ¶ Electio. ¶ Fortius est romanū
montanū. ¶ Natūra. ¶ Est calidū in primo ⁊ siccū
in secundo. Ruffus ꝺo dixit q̄ domest cū ē humi
dū verūm radix eiꝰ ē sicca cū quēmētia ¶ Dpatões
⁊ ppetates ¶ Est resolutiuū inflatōis: apitiuū opila
tionis faciēs sudare sedatiuū doloꝛ: ⁊ siluestre ē im
pediēs vlcerationū. ⁊ qđ ex eo nutritū est: ē magis cō
nueniens calefactis. ¶ Decoratio. ¶ Siluestre pfert
hūti aloputiā ⁊ fissuris vnguis ⁊ verucis ⁊ fissuris ⁊
frigoris ⁊ domestici cum ouis odorem efficit bonū
valde. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Resoluit phle
gmatica in principio ⁊ dura ⁊ calida propter quod
nonuinatur sumurion. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Sil
uestre vlcerat quando ex eo fit emplastruz: ⁊ silr cō
fert scabiei ⁊ impetigini ⁊ vulneribus vsq̄ ad sigilla
tionē ⁊ ppē sumurion. ¶ Instra iuncturarū. ¶ Su
murion ꝺu cruētes sunt oēs pres eiꝰ sciatice. ¶ Mē
bra capitis. ¶ Est malū epilepsie excitās epilepsiam
epilepticoz. ⁊ dicit q̄ si suspendit radix eius in col

lo confert doloꝛi dentis: verūtamen frangit ipsum. ¶ Membra oculi. Allium domesticū ingreditur in emplastris doloꝛ oculi. ¶ Mēbra anhelit⁹ ⁊ pectoris. ¶ Confert tussi ⁊ ppie sumurion ⁊ asmati ⁊ stricture anhelit⁹ ⁊ difficultati eius. ⁊ apiū quidem est ex emplastris apostematū māmille calidoꝛum. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Confert epati ⁊ splenimo uet eructuationem ꝓpter resolutionē suam. ⁊ nō est velocis digestionis ⁊ descensionis: ⁊ in semine gdē apij est aliquid qō facit nauseā ⁊ vomitū nisi asseruꝛ Quidam aūt dixerunt ꝙ oēs spēs eius cōferūt stomacho. ¶ Et ruffus dixit: nō imo quandoqz trahit ad ipm humiditates malas acutas: ⁊ cruduz de eo in stomacho ꝓlongatur ⁊ facit nauseā. verūtamen romanū stomacho melio⁹ est. ¶ Et Hal. quidem dixit ꝙ ipm est ex eis que cōueniens est comedere cū lactuca. Ipm temperat frigiditatē lactuce. ⁊ conuenies est ut eius acceptio sit post cibū: ⁊ semen eius confert hydropisi ⁊ mūdificat epar ⁊ calefacit ipm. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Prouocat vrinā ⁊ menstrua: ⁊ est malum pregnantibus: ⁊ purgat renes: ⁊ vesicā: ⁊ matricē: ⁊ oēs spēs eius ⁊ partes ipsius cōferunt ⁊ semen ei⁹ ⁊ folia nō solūm: sed in radice ei⁹ est solutio: ⁊ montanū frangit lapidem: ⁊ apiū quidem cōfert difficultati vrine: ⁊ cōfert secūdinaz ꝓpe sumurion ⁊ replet humiditate acri matricē cum comestio eius ē in consuetudine. ¶ Quidam aūt dixerunt apiū excitat coitū ita donec dixerūt oz un ablatans ꝓhibeatur ab acceptione ei⁹: ut non coꝛrumpatur lac ei⁹ ꝓpter excitationē desiderij coitus. ⁊ romanū quidē est bonum colon ⁊ vesice ⁊ renibus. Uenena. ¶ Eius decoctione cū lentib⁹ sit vomitus post potū venenū: ⁊ sumurion ē ex eis magis conuenies. ⁊ quando scoꝛpio pungit comedentem ipsuz foꝛtioꝛ fit res ꝓpter id.

De azulo La. lvij.

¶ Hul gd est. Virtus ei⁹ ē sicut ỽtus ei⁹ quo adheret aurū debilioꝛ parū ē. ¶ Matura Est calidū in scō: siccū in tertio. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Inest ei virtus eradicatiua putrefactiua: ⁊ abstersiō eius cū acuitate ⁊ stipticitate pauca: ⁊ in ipso est adustio ⁊ vlceratio. ¶ Decoꝛatio. ¶ Deijcit verucas. ¶ Membra oculi. Bonos efficit pilos palpebraꝝ ⁊ ꝓlongat eos: ⁊ est vltimū sicut dicitur in illo ꝓpter ꝓprietatem que est in ipso ⁊ dicitur ꝓterea ꝙ ipm vacuat humoꝛes malos ꝓhibentes oꝛri pilos bene. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoꝛis. ¶ Confert asmati. ¶ Membra expulsionis. ¶ Prouocat menstrua sufficienter bibitum ⁊ in matrice suppositum ⁊ solutione educit melancoliam: ⁊ quicquid sanguini ē cōmixtuz in quo ē grossitudo: ⁊ cōfert doloꝛi renuz. ⁊ eius potio ē vsqz ad iij kirmet. ⁊ vsqz ad. z. ij. ⁊ mediam permixtuz medicinis. ¶ De amigdalis La. lviij.

¶ Migdale quid sunt. note sunt. carum vnctuositas minoꝛ ē vnctuositate nucis: cum tamen in eis sit vnctuositas plurima cuius causa raucidatur. Muꝛ vero velocioꝛis est digestionis ꝙz ipse: ⁊ velocioꝛis cōuersionis ad choleram. ⁊ gūma quidem ei⁹ que dulcis est fm ꝙ quidā existimāt ē ꝓxima dispositionib⁹ gūmi arabici. ¶ Natura. ¶ Que dulcis ē equalis est ad humiditatē parum declinans: ⁊ amara ē sicca in scō. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Gūmi amigdale amare constringit ⁊ calefacit: ⁊ in omnib⁹ spēbus amigdale ē mundificatio ⁊ absterſio ⁊ apertio. ſz dulcis est plurimū debilio: ꝙz amara in aptione sua: qm̄ ē subtiliatiua absterſiua: ⁊ ē per accidens inflatiua. ⁊ dicit ꝙ in ipsa oino non est stipticitas: ⁊ eius nutrimētū est paruū. sed ꝓprietas amare ē ꝙ ipsa non stringit oino: ⁊ ꝙ ipsa interficit vulpem. ⁊ amara est medicina absqz nutrimento. Dulcis vero bonuz ꝓbet nutrimentum: licz paruū. ⁊ oleum quidez amigdalarum leuius ē coꝛpore ipsi⁹. ¶ Decoꝛatio. ¶ Amara confert posita super pannū ⁊ lentigines ⁊ cicatrices ⁊ pcussiones: ⁊ applanat contractionem faciei. ⁊ cū radix amare coquit ⁊ linitur super pannum est medicina foꝛtis ⁊ comedere amigdalas dulces impinguat. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶ Amara cū vino ē bona ad esse re. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Liniuntur cū melle sup ambulatiua ⁊ est formicā ⁊ cuz aceto ⁊ vino super impetiginez: ⁊ amara est magis vltima in oībus illis. ¶ Membra capitis. ¶ Sūt bone valde doloꝛi auris ⁊ sonitui in ea: ⁊ ꝓprie oleū amare: ⁊ contrita cum sua dispositione. ⁊ cuz caput abluitur cum eis ⁊ cū vino purgat humiditatem ⁊ furfures: ⁊ facit sōnum ⁊ cum amigdale amare bibūtur ante vinum ꝓhibet ebrietatem: ⁊ ꝓprie. l. numero. ⁊ arboꝛ quidem amigdalarū amararum qm̄ optime teritur ⁊ permiscetur cum aceto ⁊ oleo roſ. ⁊ fit inde emplm fronti confert sō de: ⁊ similiter oleum amigdalarum amararum confert ei. ¶ Membra oculi. ¶ Confert visui. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoꝛis. ¶ Amigdale amare cum anulo tritici sūt bone sputo sanguinis: ⁊ conferunt tussi antique ⁊ asmati ⁊ pleuresi: ⁊ ꝓprie oleum amigdal. dulcium ⁊ sauich de amigdalis confert tussi ⁊ sputo sanguinis. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Aperiunt opilationes epatis ⁊ splenis ⁊ ꝓprie amare. ¶ Ipse nanqz aperiunt opilationes accidentes in extremitatibus venaꝝ: ⁊ cum comedūtur recentes cum coꝛticibus mūdificāt humiditates stomachi sunt difficilis digestionis ⁊ boni humoꝛis ⁊ pauci nutrimenti: et quando comedūtur cum zuccaro descēdūt velociꝰ ⁊ cauſ sauich ē cōmodes choleraz sua dulcedine. Mēbra expulsionis. ¶ Que amare sūt aperūt oppilationes renū: ⁊ oleū amararū mūdificat renes ⁊ vesicam: ⁊ frangit lapidē ⁊ ꝓprie cum ireos bibitum. ⁊ qſqz confert facto emplastro cuz eo ⁊ oleo roſ. ⁊ cōfert doloꝛibus matricis ⁊ apanb⁹ eius calidis et duricieb⁹ ei⁹: ⁊ pfocationi ipsius ⁊ difficultati vrine ⁊ doloꝛi renū supponitur: ⁊ prouocat menstrua: et dulces conferunt colice ꝓpter suam absterſionem: ⁊ amare sunt magis iuuatiue: ⁊ earum oleum est leuius coꝛpoꝛe earum. ¶ Uenena. ¶ Conferunt morsui canis rabiosi.

De aqua. Ca.lix.

Aqua. Electio. Aquas bōas ⁊ laudabiles iā dixi in primo libro. Illic igit sciantur. male autē aque sunt stantes: ⁊ que sūt in lacunis ⁊ super ḡs domiat sapor extraneus: ⁊ cō turbate spisse grauis ponderis: ⁊ que cito in lapidē cōuertūtur ⁊ super quas natat spūma alba mala: ⁊ in quarū supremo cōgelat res extranea mala. Et scias ꝙ nitrositatis nocumēto in aquis succurritur cū lacte ⁊ vino grosso ⁊ amilo. ⁊ mel⁹ ē cū vino subtili odorifero ⁊ antiquo crudo: ⁊ cucumerib⁹ imaturis ⁊ olerib⁹ solutiuis ⁊ cuꝫ ꝓuocatiuis. Aquo vo grossas ꝑturbatas rectificāt subtiliatiua sicut aleū cepe porri ⁊ bibere vinū post eas removet maliam earū ⁊ ꝓprie ꝓnitxuꝫ eis. Et aqua quidem aspera nō est nisi aut grossa: aut acuta absterſiua: ⁊ dicit quādoq; aqua aspera illa que vehemēter mūdificat illum qui ea abluit. Almarā autē rectificat dulcia. Et aquā salsaz rectificāt rubeacte syre ⁊ genera myrti ⁊ poma que dicūtur zaroz ⁊ lunū calidū ⁊ sauich. Et aqua malas vniuersaliter rectificat acetū. Natura. Aqua maris ē acris calida. aqua nitrosa ē calefactiua exiccatiua: aqua enea et ferrea conferūt vlceribus. Operationes ⁊ ꝓprietates. Aqua frigida nocet habētibus opilatiōes verū ipsa confert habentibus raritatē ⁊ cursū quicunq; cursus fuerit: ⁊ ex quocūq; mēbro fuerit ⁊ et eis qui habent egritudines cā eius: ⁊ confortat omnes virtutes in operationibus suis qū sunt cū equalitate scilicet digestiua: attractiua: retentiua ⁊ expulsiua. Decoratio. Aqua marina confert fusuris accidentibus ex frigore anteq; vlceretur ⁊ necat pediculos ⁊ resoluit sanguinē congelatum sub cute. et aque sulfuree sunt bone morphee ⁊ baras. Apostemata ⁊ bothoz. Aque sulfuree conferunt apostematibus iuncturarū ⁊ duritijs ⁊ verucis pendētibus. Vulnera ⁊ vlcera. Aqua dulcis ad bibē dū est mala vlceribus ꝓptereа ꝙ humectat ⁊ est diuersa ei quod conuenit regimini vlcerū. Aque marine vsus cōfert pruritui ⁊ scabiei ⁊ ipetigini. ⁊ aque sulfuree etiā sunt bōe ipegtigini ⁊ scabiei si ex eis fiat balneatio: ⁊ similiter sabafati. Instrumenta iuncturarū. Aqua marina ⁊ similes cōferūt egritudinibus nerноz ⁊ ꝓprie quādo balneatio fit cū eis sic tremoz ⁊ paralysis ⁊ stupoz ⁊ similes. ⁊ aque sulfuree etiā similiter ⁊ cōferūt oibus dolorib⁹ iuncturarū ⁊ nervoz frigidis. Membra capitis. Epileptici iuuant ab aqua tepida ⁊ leuantur ab aqua calida. Vapoz āt marie ꝓfert epilepsie ⁊ aqua aerea cōfert ocu ⁊ auri. Membra oculi. Aqua aspalti ē mala oculo. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Aq̄ frigida valde ē mala pectori quāuis aqua ē nociua cāne pulmonis ꝓpter humectationē que est in ipsa cū ipsa idigeat exiccatiōe. aqua tepida ē bona apostematib⁹ gutturis ⁊ vue ⁊ pectoris. ex aqua maris fit embroca apostematib⁹ māmille: aqua nitrosa q̄ cōfert pulmoni: aqua alumiosa cōfert sputo sanguinis: aqua ferri cōfert spleni ⁊ stomacho: ⁊ aqua erea ꝓprie est illi. Membra nutrimenti. Aqua frigida valde ꝓprie nocet habentibus opilationes aqua marina ⁊ illes male sūt stomacho. Vapoz aq̄ marine cōfert hydropisi. aqua nitrosa q̄ cōfert ꝓpter nitrositatē stō humido. aqua lumiosa cōfert vomitui ⁊ prohibet ipsū. ⁊ sic aqua thermarū stiptice. aque sulfuree ꝓferūt apostematib⁹ splenis ⁊ doloribus eius ⁊ similiter epatis. Mēbra expulsionis Ex aqua marina fit clistere ad dolorē pungitiuū ventris ⁊ q̄q; bibitur ⁊ soluit: deinde post ipaz bibitur ius galline ⁊ sedat mordicatio eius: aqua aluminosa prohibet aboꝛtū ⁊ fluxū sanguinis menstruale aque sulfuree conferūt doloribus matricis. aqua frigida valde mala est coitui ⁊ stringit vētrē ⁊ sedat motū spermatis ⁊ eius cursū: aqua salsa soluit: deinde stringit exiccatione sua. ⁊ oēs aque minerales faciunt vrine difficultatē ⁊ pturiendi ⁊ mēstruoz: ⁊ plurimū earū soluit ⁊ exsiccat: ⁊ quedā earū sicut aluūo sa stringit. ⁊ quādoq; faciūt euenire lapides in renibus ⁊ vesica ⁊ colicā etiā. aque vero ferree ⁊ ree sunt bone renibus ⁊ colice. ⁊ aque turbate faciūt euenire lapidē in renibus ⁊ vesica. ⁊ aqua quidē in qua extinguitur ferrū confert sputo sanguinis. Febres. Aq̄ sulfuree ⁊ lutose ⁊ turbi de: ⁊ fetide faciūt accidē febres: ⁊ grosse faciunt euenire quartanas. Venena Ad morsum vipere sedetur in aqua marina ⁊ iuuatur ab ea: ⁊ similiter fit in reliquis veruibus pernitiosis.

De amilo. Cap.lx.

Amilum. Natura. Frigidum est ⁊ sicū in primo. Operationes ⁊ ꝓprietates. In ipso sunt mundificatio ⁊ lenificatio ⁊ oportet quidē ut vna pars amili coquatur cū triplo sui de aqua. Decoratio. Cū croco superpositum panno delet ipsum. Vulnera ⁊ vlcera. Consolidat vlcera ⁊ sanat ea. Membra oculi. Prohibet cursū materierū ad oculū. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Lenit pectus ⁊ sozbitione facta ex eo prohibet fluxū a pectore. Membra expulsionis. Amilū solū ⁊ cum lentibus stringit naturam ⁊ prohibet fluxū cholere.

De Ameos. Capitulum.lxi.

Ameos quid est. In ipso ē amaritudo parua ⁊ acutas. Electio. Magis iuuati uū qd est in ipo, est semen eius. Natura. Caliduz est ⁊ siccū in 3°. Operationes ⁊ ꝓprietates. Aperit opilatiōes. ⁊ in ipo est cum exiccatione lenificatio. Decoratio. Eius potus ⁊ linimētū cum eo factū conuertit colorē ad citrinitatē ⁊ ponitur i medicinis que sūt ad morpheaz ⁊ albaras: ⁊ cōficit cū meile: ⁊ ponit ex eo emplastrū sup occultationes ⁊ guinis vbi est. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert sanieī pectoris. Membra nutrimenti. Cōfert madefactōi stomachi ⁊ sedat nauseam stomachi ⁊ prouocat cū comedit ⁊ inuersionē aie. ⁊ ē bonū epati ⁊ stomacho frigidis. Mēbra expulsionis. Dat ad bibendū cū vino: ⁊ ꝓuocat ⁊ comeditur ⁊ removet difficultatez vrine: ⁊ extrahit

lapidem fractū ⁊ vlr mūdificat renes ⁊ vesicā: ⁊ confert ventrositatibus ⁊ doloꝛi ventris pungitiuo: ⁊ suffumigatur cū eo matrix cū gūma pini ⁊ mundificat eam. ¶ Febres. ¶ Cōfert febribꝰ antigo. ¶ Venena ¶ Decoctio ameos effundit sup mozdicationē scoꝛpiōis ⁊ sedat. Et bibit ad pūctura vermū venēosoꝝ

De artanita. ¶ Capitulum. lxij.

Artanita quid est. Illud qō de eo administrat est radix eius: ⁊ est buchozmarien. et nos quidem in ipo locuti sumꝰ sm verba Dia. q̄ habet capita sicut capita ciceris: ⁊ folia eius sunt sic folia caulis. ⁊ eius radix est nigra sūlis radici rape. sed hec species non est species que cognoscitur in nostro tpe nā que nunc artanita cognoscit est spine spisse breues que habēt radicez q̄ lana lanat. ⁊ pprietates quas narrauimꝰ sunt iste. ⁊ videt q̄ sit erroꝛ translatoꝛis. ¶ Operationes ⁊ ppietates. Est incisiuū resolutiuuz. ¶ Instrumenta iuncturaꝝ: ¶ Est bonū doloꝛibus iūcturaꝝ ⁊ vtriusq; anche. Membra capitis. ¶ Facit sternutationez ⁊ vehementer aperit constrictō eius narū ⁊ opilationē colatoꝛij. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Confert singultui ¶ Membra expulsionis. ¶ Ejicit fetuz. ¶ Venena. Eius decoctio valet pūcturis venenosis: ⁊ sūl sirupus eius. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponitur iaboꝛtu ⁊ in iunamēto: qō efficit in venenis pondus eqle de aristologia longa ⁊ semine citri ⁊ mētastro.

De Ambra. Capitulum. lxij.

Ambra quid est ¶ Ambra sm q̄ existimo est manatio fōtis in mari. ¶ Illud vero qō dicit q̄ sit de spuma maris aut stercoꝛe animalis maris longinquū est. ¶ Electio. ¶ Melioꝛ ē grissia foꝛtis aseleheti. deiū varia post cā citrina ⁊ deterioꝛ est nigra: mala multotiens assumit ex vētre pisces q̄ eam comedit ⁊ mouit. ¶ Natura. ¶ Est calida ⁊ sicca ⁊ videt q̄ sit calichtas eius in scdo. ⁊ siccitas ipsius in pmo ¶ Operationes ⁊ ppietates. ¶ Confert decrepitis subtilitate sue calefactōis. ¶ Decoctano ¶ De almendi est species que lituris denigrat coꝛpoꝝ ⁊ queunt ad consequendum pncipia definitionis.

¶ Membra capitis. ¶ Confert cerebꝛo ⁊ sensibus. Membra anhelitus ⁊ pectoꝛis. ¶ Confert coꝛdi.

De aranea. ¶ Capitulum. lxiij.

Aranea. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶ Tela eius stringit fluxū sāguinis q̄ ponit super vulnera. ¶ Vulnera ⁊ ulcera. ¶ Quando ponit tela eius sup vulnera: phibet ea apari ⁊ super vulnera ¶ Membra capitis. ¶ Quādo coquit aranea tele grosse albe cum oleo rosato ⁊ distillatur in aurem sedat doloꝛem eius. ¶ Febres. ¶ Dixerunt quidam q̄ tela aranee cum miscet quibusdaz emplastris: ⁊ ponitur super frontez ⁊ tempoꝛa sanat febrē tertianā: ⁊ existimauerūt quidā q̄ tela speciei cuius tela est spissa alba quando stringit in cute eius et suspēdit sup collū aut adiutoꝛiū sanat febrē tertianā

De Argento. ¶ Capitulum. lxv.

Argentuz. ¶ Natura. ¶ Est infrigidatiuuz exsiccatiuū. ¶ Operationes ⁊ ppietates. Scoꝛia eius est stiptica valde ⁊ in ipa est attractio ⁊ exsiccatio. ⁊ quando permiscetur cōfricatio eius medicinis alijs: pfert humiditatibꝰ miscetis. ¶ Vulnera ⁊ ulcera. ¶ Est bonuz valde scabiei ⁊ pruritui. Membra capitis. ¶ Confricatio eius confert fetoꝛi oꝛis cū pmiscet permixtionibus alijs. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoꝛis. ¶ Confricatio eius cū commixtionibus confert tremoꝛi coꝛdis.

De Aloe. ¶ Capitulū. lxvi.

Aloes quid est. Est succus pgelatus inēr ubedines ⁊ cuticulatez existēs. ⁊ eius aliud ē succutrinū aliud arabicū: ⁊ aliud est semegenū: ⁊ dixerūt quidaz q̄ plāta eius est sicut planta enule: iz non est ita. ¶ Electio. ¶ Illud quod melioꝛ est: est succutrinū: cuius aqua ē sicut aq̄ croci ⁊ odoꝛ eius est sicut odoꝛ myrrhe. splendidum frangibilis mūdū a gypso: ⁊ arabicū est minus eo in citrinitate ⁊ ponderositate ⁊ in splendoꝛe. ⁊ viscosū eiꝰ est illō qd durescit. ⁊ alsemegenij ē fendi odoꝛis cooptum q̄e citrinitatis cui no ineſt splēdoꝛ. Cui q̄ aloes antiquat fit nigrioꝛ. ¶ Natura. ¶ Est calidum vsq; ad tertiū siccū in ipo: ⁊ dr q̄ ē calidū ⁊ siccū in tertio: iz nō est ita. ¶ Opationes ⁊ ppietates. ¶ Citrꝰ eiꝰ ē stiptica exsiccatiua coꝛpis facieus somnum. ⁊ indū q̄ qdē plinii est innamenti. est eni exsiccatiuū sine moꝛdicatōne: ⁊ in ipso est stipticitas pua ⁊ de paucitate eiꝰ ē q̄ ipm nō moꝛdicat vlcera mala. ¶ Decoctio. ¶ Cū melle sup vestigia pcussionis pfert ⁊ pfolidat panariciū vlceratū Et cū in vino ponit sup capillos cadēres phibet casū coꝛ ¶ Epata ⁊ bothoꝛ. Cōfert apostematibꝰ ani ⁊ testiculoꝝ: ⁊ ppe apatibꝰ lacerto rū q̄ sunt ab vtroq; latere lingue cū est cū melle aut cū vino. ¶ Vulnera ⁊ ulcera. ¶ Et est pueniēs ulceribus difficil pfolidatōis: ⁊ ppe in ano: ⁊ virga: ⁊ naso: ⁊ oꝛe: ⁊ fistulis. Instrumenta iuncturarū. ¶ Confert doloꝛibus iuncturarū. ¶ Membra capitis.

¶ Mundificat superfluitates cholericas que sūt in capite. ⁊ quando linitur super frontem cum oleo rosaceo confert sode ⁊ sanat eam: ⁊ confert ulceribus nasi ⁊ oꝛis: ⁊ est ex medicinis conferentibus cōtusioni nasi ⁊ auris: ⁊ apostematibus lacertoꝝ q̄ sunt in vtroq; latere lingue linitꝰ cū vino ⁊ melle Et in medicina antiqua aloes solone educit cholera nigram: ⁊ confert melācolie. ⁊ aloes quidem persicum acuit rationem: ⁊ acuit os stomachi. Membra oculi. ¶ Confert ulceribus oculi ⁊ apostematibus eius: ⁊ doloꝛibus eius: ⁊ cursui lachrymalis anguli: ⁊ exsiccat humiditatem eius. ¶ Mē bra nutrimenti. ¶ Mundificat superfluitates cholericas ⁊ phleginaticas que sunt in stomacho: et quando bibuntur ex eo duo cochlaria cum aqua frigida ⁊ tepida infringit appetitum salsum ⁊ coꝛruptum. ⁊ est conueniens adusthom ⁊ inflationi factis in vua ex caliditate colere in stomacho: ⁊ quando assumūtur de eo in mane ⁊ sero pilule punite cū rectificantibꝰ ipm soluūt vētre ⁊ non coꝛrumpūt cibū: ⁊ qlibz confert doloꝛibꝰ stomachi in die vna. ⁊ aperit opilationes epatis: sed ipse ledit spar: et

aufert icteritiã soluẽdo ipam. ¶ Membra expulsiõis
¶ Aureus ꝛ.5. de eo cum aqua calida soluũt ꝛ tres aurei mundificant complete ꝛ temperate duo aurei cũ aqua melis educũt phlegma ꝛ cholerã solutione: ꝛ cũ ponik in medicinis solutiuis expellit nocumentũ earũ a stomacho ꝛ ipse est conuenientius solutiuis aliꝭ stomacho. ꝛ ille qui est ablutus debilioris est solutionis. sed est magis conferẽs stomacho ꝛ permixtio ipsius cũ melle minuit virtutẽ ei⁹ adeo ut fortitan nõ soluat attrahẽdo. sed extrahat quod ei obuiat: cũ tñ virtus ei⁹ qõ purũ est non penetret ad illa que in corpe sunt longinqua imo nõ ptranseat epar. ꝛ qñ arabicus in potu sumit perturbat ꝛ facit dolorẽ ventris pũgitiuũ ꝛ soluit ꝛ remanet virtꝰ eius in tunicis stomachi in die vno ꝛ duob⁹ diebꝰ ¶ Dare aũt aloem in potu in diebꝰ frigoris ẽ timorosuz: qñq; enĩ educit sãguiem solutõe qualiscũq; sit aloes: ꝛ quicũq; aloes: ꝛ qñq; ponik cũ vino dulci sup hemorroidas eminẽtes ꝛ fissuras ĩ ano ꝛ abscindit sanguinẽ currentẽ ex eis ꝛ sanat apata ani et virge linitus cũ vino. ¶ Ñ dat ad potãdũ in diebus frigoris timet q; faciat solutiõe exire sanguinẽ. Permutatio. ¶ Loco aꝰ põit duplũ ipi⁹ de litio.

De arundine. ¶ Laplm. lxviij.

Arundo. ¶ Matura: ¶ Est vehemẽtis in frigidationis ꝛ eius eius est calidꝰ. Operationes ꝛ pprietates. ¶ In radice eius ẽ absterfio pauca sine acuitate. ꝛ in folijs ipsius etiaz Decoratio. ¶ Corices ipsius ꝛ radix eius conferũt alopicie: ꝛ corices ipsius ꝛ radix abstergũt sordes: ꝛ radix eius cũ cepa siluestri extrahit carni infixa. Apostemata ꝛ bothoꝝ. ¶ Ponũtur folia eius super herisipilã ꝛ conferunt. ¶ Instrumẽta iunctura rum. ¶ Sedat torsionẽ neruorũ. ¶ Membra capitis. ¶ Lanugo que est flos eius quãdo cadit in aurẽ facit euenire surditatẽ. qñ inuiscat ꝛ non egreditur. ¶ Membra expulsionis. ¶ Prouocat vriaz ꝛ menstrua. ¶ Venena. ¶ Cõfert mordicanõi scorpionis.

De abrotano. ¶ Capitulũ. lxix.

Brotanũ. ¶ Matura. ¶ Est calidũ in primo siccũ in secũdo. ¶ Opatões ꝛ pprietates. ¶ Est subtile amarũ. ꝛ in ipso si terestras ꝛ subtiliatio. ¶ Inquit Sal. flos eius est magis ad finẽ deueniens ꝫ absinthiũ ꝛ in ipo est apertio. ¶ Decoratio. ¶ Illud quod est adustũ confert alopicie propie: ꝛ cũ allerua aut oleo de raphano ꝛ abrotanũ quidem confert ad hoc vt nascatur barba que est tarde natiuitatis quando decoquitur cuz quibusdam oleis propẽ suam operationẽ ꝛ cõstringit sanguinẽ gingiue. ¶ Apostemata ꝛ bothoꝝ.

¶ Resolui apostemata phlegmatica ꝛ cũ decoquitur cũ cydonijs pfert apostematib⁹ difficil resolutionis. ¶ Vulnẽa ꝛ vlcẽa. ¶ Mõ est ꝓuenies vlceribꝰ recẽb⁹: imo mordicat ea. ¶ Justa iuncturaz. ¶ Eiꝰ decoctio pfert ptusioni neruoꝝ ꝛ sciatice antiq; ꝛ difficili. ¶ Membra capitis. ¶ Ñ coquit cũ oleo calefacit caput ꝛ remouet frigiditatẽ ei⁹. ¶ Membra antithus ꝛ pectoris. Eius decoctio confert difficultati anhelitus dstatõis. ꝛ qõ de eo meli⁹ est: ẽ decoctio eius qõ est in ipso superius. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Quando decoquitur cũ oleo calefacit stomachũ ꝛ remouet frigiditatẽ eius. ¶ Membra expulsionis. ¶ Prouocat mẽstrua ꝛ extrahit fetũ ꝛ frangit lapidẽ vesice ꝛ renũ ꝛ olcũ eius cõfert coartationi matricis ꝛ difficultati vrine. ¶ Febres. ¶ Cõfert frigori q; si compimendo ex eo cũ oleo fit vnctio. ¶ Venena. ¶ Ñ bibitur cũ vino cõfert venenis ꝛ qñ sternitur interficit vermes venenosos immo fugat eos. ¶ De arboze marie. ¶ Ca. lxx.

Arboz marie quid est. Est buchozmarien: ꝛ iã dictũ est de ea. ꝛ est triũ speciꝝ. vna species eius sine fructu ꝛ due cũ fructu. Operatões ꝛ pprietates. ¶ Confert cozuze frigide ¶ Membra oculi. ¶ Confert defectui aque in oculum. ¶ De alumine Capitulũ. lxxi.

Alumen quid est. Inquit Dia. spes alumnis sunt plinie. sed ille que ex eis in curam medicine ingrediũtur sunt tres: scilꝭ hũidũ ꝛ rotũdũ. Scissũ vero ẽ altamẽti: ꝛ est albũ ad citrinitatẽ declinãs: ꝛ stipticũ in quo est acetositas ꝛ est quasi sit flos alumnis. ꝛ inuenitur spes petrosa in qua nõ inuenit stipticitas apud gustũ: ꝛ ipsum quidẽ nõ est de genere aluminis. ¶ Matura. ¶ Est calidũ ꝛ siccũ ad tertiũ. ¶ Opatões ꝛ pprietates. In ipso est phibitio ꝛ exsiccatio: ꝛ phibet fluxum ois sanguinis ꝛ phibet cursũ supfluitatũ ꝛ effusionẽ earũ ꝛ eius stipticitas maioꝝ est stipticitate bedeard ꝛ pprie corticis ꝛ radicis eius: ꝛ silr est fortiuꝭ oi re. ¶ Decoratio. ¶ Cũ aqua interficit alcarad et pediculos ꝛ fetorẽ oris. ¶ Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Cũ fece vini tantũdẽ aluminis desiccat vulnera difficilia ꝛ herpetẽ ẽstiomenũ: ꝛ cũ simili pondere sui de sale gẽma corrosino: ꝛ adustioni ignis. ¶ Membra capitis. ¶ Eius decoctio cõfert qñ ex eo colluit os doloꝝ dentiũ. ¶ De aneto. Capi. lxxij.

Metũ. ¶ Matura. ¶ Eius calefactio ẽ iter secundũ ꝛ tertiũ: ꝛ eius exsiccatio inter pmũ ꝛ secundũ: ꝛ quãdo aduritur fit ei⁹ exsiccatio in secũdo. Operationes ꝛ pprietates. Est maturatiuũ frigidoꝝ humoꝝ: ꝛ sedatiuũ dolorum ꝛ carminatiuũ ventositatũ: ꝛ silr eius oleum ꝛ in ipso est lenificatio vltima: ꝛ eius cõplexio ẽ ppinqua maturatiuo aperitiuo ꝛ quod siccũ est ve heñtis est resolutionis. ¶ Apostemata ꝛ bothoꝝ Est maturatiuũ apatũ. ¶ Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Eius cinis cõfert vlceribꝰ tremulis. ¶ Instrumẽta iuncturarũ. ¶ Oleũ eius confert doloribus neruoꝝ ꝛ similiũ. ¶ Membra capitis. ¶ Facit somnum Ppie ꝛ eius succus confert dolori auris melãcolico ꝛ exsiccat humiditatem auris. ¶ Membra oculi ¶ Assiduatio comestionis eius debilitat visum. Membra anhelitus ꝛ pectoris. ¶ Anetum ꝛ semẽ eius lac abundare facit ꝛ ꝓprie in sorbitionibus lenibus: que multiplicat lac. ¶ Membra. ¶ Inquit Salie. ꝛ nocet stomacho: ꝛ in semine eius ꝛ floze est vomitatio. ¶ Membra expulsiõis. ¶ Cõfert do

loꝛi ventris pungitiuo ⁊ interſecat ſperma qñ ſit cliſtere ex eo: aut ſedet i ipo. ⁊ ei⁹ ſemẽ abſcidit hemoꝛroidas oꝛas. ⁊ ei⁹ cinis ẽ bon⁹ ano ⁊ virge ⁊ teſticul⁹

De adipe. Ca. lxxiij.

Adeps. Natura. Eldeps anatis ẽ calidioꝛ ⁊ ſiccioꝛ: decide adeps caſtrati ⁊ adeps caſtrati decrepiti ẽ leuioꝛ. Operationes ⁊ ꝓprietates. Eldeps anatis eſt ſubtilis valde: ⁊ ẽ calidioꝛ adipe galline: ⁊ adeps galli ⁊ adeps cerui ſunt vehemẽtis calefactionis: ⁊ adeps vacce eſt media int adipem leoninã ⁊ capꝛinã: ⁊ adeps adip eſt ſubtilis: ⁊ adeps maſculi in omnib⁹ eis eſt foꝛtioꝛ. ⁊ adeps decrepiti ẽ melioꝛ: ⁊ adeps capꝛina ẽ magis ſtiptica omnib⁹: ⁊ adeps hircina ẽ vehemẽtioꝛis reſolutionis. Decoratio. Eldeps vulꝛ ⁊ adeps anſeris cõferunt alopicie ⁊ adeps aſini valet ad veſtigia cutis: ⁊ adeps anſeris valet ad fiſſuras faciei ⁊ labiũ. Apoſtemata ⁊ bothoꝛ. Eldeps poꝛci valet ad apoſtẽata: ⁊ adeps leonis reſoluit duricies apoſtematum. Vulnera ⁊ vlcera. Eldeps põcina valet ad aduſtionẽ ignis. Mẽbra capitis. Adeps anſeris ſedat doloꝛem auris: ⁊ ſimiliter adeps vulpis. ipa enim eſt inuatiua ad illud valde: adeps galline confert apti lingue. Mẽbra oculi. Eldeps piſcis confert aque oculi: ⁊ acuit viſum cum melle: ⁊ adeps vipere recens confert panno ⁊ aque ⁊ ut nõ naſcant pili cuulſi ex palpebꝛis: Inſtrumenta tuꝛ curaꝛ. Eldeps cerui confert ſpaſmo. Mẽbra expulſionis. Eldeps capꝛia confert moꝛdicationi inteſtinoꝛ quando adminiſtrat ⁊ confert vlceri⁹ eoꝛum. ⁊ adeps gdem capꝛina foꝛtioꝛ eſt in cura vlceꝛ inteſtinoꝛ ꝙ adeps poꝛcina. ⁊ illud eſt ꝓpter velocitatem congelationis eius. ſz adeps poꝛcina vehemẽtius ſedat moꝛdicatiõem: ⁊ adeps q̃ eſt in gibbo cameli ſuffumigata confert hemoꝛroidibus ⁊ oĉs aditꝰ pes leues ſicut adipes galline ⁊ alioꝛ ꝓferũt doloꝛibus matricis: ⁊ antique ſunt eis male: ⁊ ſilr adeps anſeris confert matrici. Venena. Eldeps poꝛcia ꝓfert pũcture vꝛiuꝫ venenoſoꝛ: ⁊ adeps elephãtis ⁊ cerui qũ ſit ex eis linimentũ fugãt venenoſa: ⁊ adeps capꝛina confert cantaridib⁹. Et caro cerui confert ſpaſmo.

De arboꝛe cimici. Capitulum. lxxiij.

Arbor cimicum. Natura. Eſt frigida in ꝑmo ⁊ ſicca in ipo. Decoratio. Linit ſup excoꝛiationẽ cum aceto. Vulnera ⁊ vlcera. Conſolidat vulnera recentia. ⁊ linit ſuper excoꝛiationẽ cũ aceto ⁊ ſanat eam ⁊ inuoluitur coꝛtex eius ſuper vulnera ⁊ conſolidat ea.

De alleo. Capitulũ. lxxv.

Alleum quid eſt. Allei aliud eſt domeſticuz ⁊ eſt notum: aliud eſt alleuz poꝛrinũ ⁊ aliud ſilueſtre: ⁊ in ſilueſtri quidem ſunt amaritudo ⁊ ſtipticitas: ⁊ eſt illud qõ nomiat alleuz ſerpentis: poꝛrinũ aũt eſt cõpoſite virtutis ex alleo ⁊ poꝛro. Natura. Eſt calefactiuũ exſiccatiuũ in tertio uſq; ad quartũ. ⁊ ſilueſtre plus illo. Opationes ⁊ ꝓprietates. Reſoluit inflationeꝫ valde ⁊ eſt vlceratiuũ aduſtiuũ cutis ⁊ confert ad mutationẽ aq̃ꝛ. Decoratio. Bibit decoctio montani ⁊ interficit lendes ⁊ pediculos ⁊ iungit ſup eos: ⁊ ei⁹ cinis qñ linitur cum melle ſup moꝛphẽ ⁊ occultationeꝫ oculi confert ⁊ confert alopicie facte ex materijs putridis. Apoſtemata ⁊ bothoꝛ. Aperit dubellet intrinſecas ⁊ cinis eius eſt conueniẽs ſup bothoꝛ. Vulnera ⁊ vlcera. Exulcerat cutẽ ⁊ cinis eius cũ melle ſuper impetiginẽ ⁊ ſcabiez vlceroſaz: ⁊ alleum gdez ſil ueſtre facit coheꝛere vulnera fraudulẽta qñ ponitur ſup ipa recenſ. Inſtrumẽta ũcturaꝛ. Quando ex eo ſit cliſtere confert ſciatice qñ ſolutione educit ſanguinem ⁊ humoꝛẽ cholericuz. Mẽbra capitis. Alleum facit ſodaz: ⁊ decoquit alleuz ⁊ aſſat ⁊ ſedat doloꝛes dentiũ ⁊ colluſio oꝛis ex decoctione ei⁹ cõfert etiã doloꝛi dentiuz: ⁊ ꝓprie quãdo ꝓmiſcet ei olibanum. Mẽbra oculi. Debilitat viſuz ⁊ attrahit bothoꝛ in oculum. Mẽbra anhelitus et pectoꝛis. Clarificat vocẽ ⁊ guttur decoctuz ⁊ confert tuſſi antique ⁊ doloꝛibus pectoꝛis ex frigoꝛe ⁊ extrahit ſãguiſugas ex gutture. Mẽbra nutriti. Confert timoꝛi ⁊ ꝓprie decoctio q̃ criſtiani vtũtur quẽ ſit cũ olinis ⁊ nuce. Mẽbra expulſioꝛis. Quãdo ſedet in decoctione foliꝛ alleꝛ ⁊ cruriuz eius prouocat vrinã ⁊ menſtrua: ⁊ extrahit ſecundinam. ⁊ ſilr quãdo ſuppoñt ⁊ bibit. ⁊ ſilr cibus criſtianoꝛ ꝑdictus factus ex eo cõfert. valde. ⁊ qñ terꝛ de eo quãtus aurei cum aqua mellis extrahit phlegma ⁊ ipz extrahit vermes ⁊ in ipo eſt ſolutio nature: ei⁹ aũt opatio in coitu eſt: qñ ipmi pp vehementiã ſue exſiccationis ⁊ reſolonis q̃cz nocet. qꝛ ſi decoquat in aqua donec eius acuitas reſoluat non elongatur qn̄ ſit illud qõ de eo remanet in elixatura eius pance calitatis qõ nõ exſiccat: ⁊ generat ex eo materia ſpermatis: ita ut ponat materias phlegmaticas in pplonibus phlegmaticis cinerẽ ⁊ non poſſit eas carminare. ⁊ quãdo in venis conuertit in ventoſitates nõ elongat qn adiuuet ad deſideriũ coitus. Venena. Confert puncture vꝛiuz venenoſoꝛ ⁊ morſui ſerpentũ qñ bibit cum vino. ⁊ nos gdem iam expti ſumus illud: ⁊ ſilr morſui cãis rabioſi: ⁊ qñ fit emplin ex alleo ⁊ folijs ficus ⁊ cimino ſuper morſum mugali confert.

De altea. Capitulum. lxxvi.

Altea quid eſt. Momen eius in greco deriuatum eſt ex noie plim iunamentoꝛ. Natura. Calm eſt cuz equalitate. Opationes ⁊ ꝓprietates. In ipa ſunt lenificatõ: ⁊ maturatio ⁊ mollificatio ⁊ reſolutio: ſemen ⁊ radix ipi⁹ ſunt in virtute eius ⁊ foꝛtioza plurimũ ⁊ exſiccatiua ſubtiliatiua. Decoratio: Linitur ſuper moꝛpheam cum aceto: ⁊ ſedetur in ſole ⁊ ſemen eius eſt foꝛtius in illo. Apoſtemata ⁊ bothoꝛ. Mollificat apoſtemata ⁊ phibet ea ⁊ reſoluit ſanguinea ⁊ maturat vulnera ⁊ cõfert aphatibus iſtatis ⁊ ſcrofulis: ⁊ ſupponit cũ gũma albotin ad duritiẽ matricis ⁊ ponit cũ caulibus ſup ſcrofulas. Inſtrumẽta ũcturaꝛ. Sedat doloꝛẽ unctuꝛarũ ⁊ ꝓprie cum adipe an

Arctium

icris. ⁊ confert iclatice ⁊ tremori ⁊ attritioni medij lacertor: ⁊ extensioni neruor. ¶ Membra capitis. Quādo fit ex ea emplastrū confert apostematib⁹ que sunt in glandib⁹ auriū. ¶ Membra oculi. Resoluit timorē ⁊ inflationē que fuit in palpebris. Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Confert semen eius tussi calide antique ⁊ facile efficit sputū: ⁊ pro hibet sputū sanguinis cū virtute sue stipticitatis que est in ipso ⁊ conferunt folia eius apostematib⁹ mā mille ⁊ ponitur in emplastris pleuresis ⁊ peripneu monie. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Eius gūma sedat sium. ¶ Membra expulsionis. ¶ Decoctio radicis eius cōfert quādo bibitur ardori vane ⁊ ardori in testinorū ⁊ etiā apostematib⁹ ani: ⁊ similiter folia et⁹ ⁊ similiter solutioni male. ⁊ supponit semē eius cuz gumma albotin ad durities matricis ⁊ coārtationem eius: ⁊ similiter decoctio eius solūmodo: ⁊ mūdificat superfluitates ferarū ⁊ decoctio radicis eius qū datur in potu cū vino ꝑfert difficultati vrine ⁊ lapidi: ⁊ propter semē eius ⁊ gūma eius retinet ventrez ¶ Venena ¶ Quādo linit cum aceto ⁊ oleo ꝓhibet nocumētū venenosor vermiuz ⁊ confert decoctio eius cum aceto ꝓmixta aut vino puncture apis: ⁊ illud fit liniēdo sicut existimo.

De aphodillo. Capi.lxxvij.

APhodillus qd est. Folia ei⁹ sunt sicut porrū descenti: ⁊ habet crus planuz ſuper cuius caput est flos ⁊ habet radices longas rotundas sicut glās ⁊ est acris. ¶ Mā. ¶ Est calid⁹ ⁊ siccus. Quidā vo dixerunt q ē frigidus ⁊ humidus ⁊ elongati sunt. ¶ Operatiōes ⁊ ꝓpietates. Est absterſiuus resolutiuus: ⁊ propter radix eius et qū teritur fit calefactiu⁹ ⁊ exsiccatiu⁹: ⁊ pl⁹ eo radix ei⁹ ⁊ viri⁹ eius est sicut virtus dracontee crispe. ¶ Deco ratio. ¶ Confert alopitie ⁊ serpigini ⁊ ꝓpter canis radicis eius: ⁊ quādo linitur ad augmētū morphee albe ⁊ sedet in sole confert. ¶ Apostemata ⁊ bothor ¶ Radix eius cū fece vini pōit ſup apostemata gladiosa oia: ⁊ sup carbunculos ⁊ qū ex ea fit emplastrum cum farina ordei confert in inceptione apostum calidor. ¶ Vulnera ⁊ ulcera. ¶ Cuz ponit radix eius cū fece vini ſuper vlcera fraudulenta sordida confert eis. ¶ Instrumēta unctuarū. ¶ Confert contritioni lacertor ⁊ cōtortioni. ¶ Membra capitis. ¶ Quādo distillat succus eius solus: aut cuz ture ⁊ melle ⁊ myrrha ⁊ vino confert lanici in aure ⁊ quando distillatur in aurem diuersam dolori molaris confert ¶ Membra oculi. ¶ In succo radicis eius est iuuatiuum ad oculū. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Cū sumitur in potu de eo pondus auf. cū vino confert dolori vtriuscz lateris ⁊ tussi: ⁊ eius radix cuz fece vini est bona apostematibus mamille. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Cōfert icterice. ¶ Membra expulsionis. ¶ Prouocat vrinā ⁊ menstrua: ⁊ eius fructus ⁊ flos qū in potu dantur cum vino solutū: ⁊ ex radice eius cū fece vini fit emplm apostemati testiculorum. ¶ Venena. Dantur de eo tres auf. ad morsuz vermiū veneno sozum: ⁊ quando dantur ad bibendū fructus ⁊ flos eius in vino confert magnifice mordicationi scorpionis: ⁊ habētis quadragitaquattuor pedes cū hoc q̄ soluit.

De accto. Capi.lxxviij.

Cetū. ¶ Natura. ¶ Est compositū ex caliditate ⁊ frigiditate: ⁊ ambe substantie sunt subtiles: ⁊ frigida quidem est magis dominās: ⁊ illud in quo est acredo est calidius. si vero nō est frigidū ⁊ humidū: ⁊ decoctio minuit de eius frigiditate aliquid. ¶ Operatiōes ⁊ ꝓpietates. Est fortis exsiccatiōis ⁊ ꝓhibet effusiones materiez ad interiora: ⁊ subtiliat ⁊ incidit: ⁊ qū bibit aut effūditur ſup fluxū sanguinis si est exterius ꝓhibet ipz ⁊ ꝓhibet apostema. vbi est ꝓparatio ut accidat et adiuuat ad digestione ⁊ diuersatur phlegmat: ⁊ ipsum est conferens cholericis ⁊ noceus melācolicis ¶ Decoratio. ¶ Linitur cū melle ſuper vestigia sanguinis ⁊ confert: verū ipsius multitudo citrinat. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Prohibet aduentum apostematum: ⁊ ambulationē cancrenarū ⁊ sanat herisipilam comestū ⁊ bibitū: ⁊ luxatum: ⁊ prohibet ambulationē apostematis omnis: ⁊ confert panaritio ⁊ formice ⁊ herisipile quando ex eo liniuntur ⁊ prohibet ut non eueniat apostema. ¶ Vulnera et vlcera. ¶ Quādo ponit ſuper vulnera lana infusa i aceto ꝓhibet ea apostemari ⁊ confert ulcerib⁹ ambulatiuis ⁊ scabiei ⁊ impetigini ⁊ confert adustioni ignis velocius omni re. ¶ Instrumēta unctuarū. ¶ Est nocium nervis ⁊ quādo embrocat ſuper podagra cū sulfure confert. ¶ Membra capitis. Quādo miscetur cum vncto oleo: aut oleo ꝓfacco: ⁊ conquassat: ⁊ effunditur i eo lana nō abluta ⁊ ponitur ſuper caput confert sode calide ⁊ fortitudini eius ⁊ similiter embrocatio ex eo ⁊ oris colluſio et ꝓpter cum alumine cōfert motui dentium: ⁊ vaporatio aceti calidi confert difficultati auditus ⁊ aperit ipsum: ⁊ aperit opilationē colatorij fortiter ⁊ resolut sonitū. ¶ Membra oculi. ¶ Linitur cuz melle ſuper occultationem sanguinis que est ſub oculo sed eius assiduatio debilitat visum. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Mundificat vuā ⁊ abscidit gargarismus ex eo fluxū humoris ad guttur: ⁊ sanat vuaz q̄ cecidit ⁊ fortificat ad sanguisugas ⁊ ad tussim antiquā aut difficultatē dilatatiōis calefactū ¶ Membra nutrimēti. ¶ Est conueniēs stomacho calido ⁊ humido disrumpens appetitū: ⁊ adiuuans ad dirigēdū ⁊ totū illud est q̄ ꝓparat stomachuz ⁊ vaporatio aceti resolut hydropisim sed eius assiduatio quicqs adducit ad hydropisim. ¶ Membra expulsionis: Infrigidat matricē ⁊ fit clistere ex eo calefacto ⁊ sale ad vlcera intestinor ambulatiua post clistere leniti uum. ¶ Venena. ¶ Effunditur ſuper morsus venenosor ⁊ confert ei qui in potu sumpsit opiū ⁊ hyos quiamum: ⁊ accetū assūptum de vua agresti cum sale cōfert morsui canis rabiosi ⁊ reliquis: ⁊ quādoqs bibitur calefactum post medicinas mortales et confert. ¶ De auro. ¶ Capitulum.lxxix.

Arum. ¶ Matura. ¶ Est equale subtile. Operationes et ppietates. ¶ Limatura eius ingredit in medicinis melancholie et melius cauterium: et velocius sanabile est qđ fit cuz cauterio auri. ¶ Decoratio. ¶ Retentio ipius i ore remouet fetorē oris et ingreditur limatura eius i medicinis alopitie et serpiginis liniendis et in eis que bibunt. ¶ Membra oculi. ¶ Confortat oculū in alcohol positū. ¶ Membra anhelitus et pectoris. ¶ Cōfert doloribus cordis et tremori ipius et malitie aie rei qui solus loquitur.

De aromatico. ¶ Capitulum.lxxx.

Romaticū quid est. Dicem⁹ in capitulo calami aromatici. ¶ Membra nutrimēti. Dicit qđ non est res melior⁹ eo ad adustionem ignis cū oleo rosarū et aceto. et confert apostemanibus stomachi et epatis et hydropisi.

De agarico. ¶ Capitulū.lxxxi.

Agaricū quid est Jngt filius. Melsaugue est masculus et femina: et est agaricū quod est simile radici aninden: cuz exterior⁹ pars ei⁹ non est rara sicut exterior pars radicis aninden: et dixerūt quidam qđ generat in arbore corrosa ex dom sem tā putrefactionis et corruptionis et in sapore ei⁹ sūt acredo et stipticitas et eius substantia est aerea terrea subtilis. ¶ Electio. ¶ Illō qđ ē melⁱ⁹ ē albū velocit frāgibile porosū valde plenū hūl extremitates uncuius amaritudine inuenit dulcedo fractū habēs frusta suppositā et est femina. ¶ Illud vero qđ ē malculus non est bonuz: et duz et nigz ambo sunt mala valde. ¶ Matura. ¶ Calidum in primo siccū in secundo. ¶ Opatões et ppietates. ¶ Est resolutiuū in cisiuū grossoz apituū oiuz opilatōnū subtiliatiuū. ¶ Et dixerūt qdaz in ipo est virtus stiptica et in principio gust⁹ sui ē q̄si dulcedo deiū amaritu⁹. ¶ Alpata et bothoz. ¶ Cōfert apatib⁹ oib⁹ Jnstra uūctura rum. ¶ Datur in potu cū sirupo acetoso ad sciaticā et est ex eis que mūdificant supfluitates neruozum proprietate que est in ipso et confert egritudinib⁹ lacertozū et casui: et potio⁹ ex illo sit tres kirates: et cū adest febris tunc datur cum mellicrato aut uleb. Membra capitis. ¶ Confert patientib⁹ epilepsiaz et mundificat supfluitates cerebri ppiate que ē in ipso. ¶ Membra anhelitus et pectoris. ¶ Confert asmati et ulceri pulmonis qñ in potu datur cū rob et sit potio eius vsqz ad auf.i. et qñ ex eo in potu dā tur tres anuli at cuz aqua ofert sputo sanguinis ex pectore. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Cōfert icteritie et datur ad bibendū cū oxymelle ad apostema splenis: et qñ solum masticatur et deglutit cōfert dolori stomachi: et eructuatiōi acetose: et dat in potu de eo ad dolorem epatis aureus. ¶ Membra expulsionis. ¶ Solutiōe educit humores grossos diuersos melācolie et phlegmatis et cholere rubee cū sumuntur ex eo ab auf.i. vsqz ad.ij. ppie cū mellicrato. et qñqz iuuat medicinas solutiuas et facit eas pueire vsque ad extrema corpis: et puocat vrinaz et menstrua et sedat dolorem renū: et eius potio ad illud est aureus et confert prefocationi matricis. ¶ Febres. ¶ Cōfert tremori et scabiebus antiquis grossis cū bibitur ex coaure⁹ cū vino: et vsqz ad drachmā. ¶ Venena. Quādo ex eo in potu dat cū vino usqz ad auf. ē magni iuuamēti ad illud: et fit ex eo emplm ad pūctura vermiū venenatū frigidi. ¶ Capitulū de lutera. B.

De blacte bizancie. ¶ Capitulum lxxxij.

Blacte bizancie qđ est. Sunt frusta sl.lia vnguib⁹ boni odoris aromatica que admiuistrant in suffumigatiōib⁹. Jngt Dia. est de genē ostracoz. Illuuntūr ex insula q̄ ē in mari i die ē loco ei⁹ vbi ē spica et sunt ex eis que sunt ex mari rubro. et alie sunt babilonice nigriores pue et ambe sūt boni odoris. et existimo qđ ille que sunt de mari rubro sunt ille que nominantur curasice. et dicit qđ ipe sunt adherentes carnis et cutis. et qñqz cadit aliquid de albedine: et plime eaz sunt mechie et extrahunt ex gedde. et iste quidez medicant et purgātur et sunt bone. ¶ Electio. ¶ Ex eis meliores sunt ille que ad albedinem declināt inuēte in mari rubro: et in aliemē. et duobus maribus. sed babilonice sunt nigre parue valde: vēditores vero medicinaz dicunt qđ bone ex eis sunt duoz mariuz deinde mechie. deinde algedin. et forasse aliquid cadit ex eis ad albedinem. ¶ Matura. ¶ Calida sunt et sicca in secundo. et earuz siccitas forasse vicina est tertio. ¶ Operationes et ppietates. ¶ Sunt subtiliatiue. ¶ Membra capitis. ¶ Earum suffumigatio confert epilepsie. ¶ Membra expulsionis. ¶ Ipsaz suffumigatio exsiccat illā que habet prefocationē matricis. et cum bibunt cuz aceto mouent ventrē quodcūqz genus eaz fuerint.

De ben. ¶ Capitulum.lxxxij.

Ben quid est. Est semen magnū mal⁹ cicere declinans ad albedinez quandaz. et habet medullā lenez vacuolā. ¶ Matura. ¶ Calidū in tertio: siccū in secō. ¶ Operationes et ppietates. ¶ Est mundificatiuuz et ppie ipsius medulla et incisiuum humiditatū grossaz. et aperit cuz aceto et aqua opilationes uiscez. et in arbore ipius est amaritudo plus et stipticitas: et propt illud est in ipso virtus cauterizatiua et ei⁹ corrector est stiptic⁹ plus et oleū ipsius non enumeratur a stipticitate. et in ipso toto ē abstersio et incisio. ¶ Decoratio. Semen eius cōfert lentiginibus magnis et paruis: et panno et morphee et vestigijs vlcerum et similiter eius oleum. ¶ Apostemata et bothoz. ¶ Confert apostematibus duris omnibus cum ponitur in emplastris et verucis. ¶ Vulnera et vlcera. ¶ Confert cum aceto vlcerationi et scabiei vlcerate et excoriationi. et confert bothoz lacteis et sahafati. ¶ Jnstrumenta iunctura rum. ¶ Calefacit neruos et lenificat spasmum et duritiem neruozum et proprie oleum eius. ¶ Membra capitis. ¶ Absindit fluxum sanguinis stipticitate sua et pueuit oleū ei⁹ dolori auris et sonitui q̄ ē in ipa. ppe cū adipe anatis: et rādicis ei⁹ ofert dolori dentiū cū os ex ea colluitur. ¶ Membra nutrimen

ti. ¶ Confert ouritiel epatis ⁊ splenis qñ bibitur cū aceto mixtū ex eo pōdus duarū.3.⁊ qñ cōtūgitur frumento aut farina liij: ⁊ aqua alkaratim aut farina herbi: aut lupini: ⁊ fit ex eo emplastrum splenī: ⁊ ipm quidem est malum stomacho faciēs nauseam. ⁊ si bibitur ex eo aureus. i. cū melle facit vomere fortiter ⁊ soluendo educit: ⁊ silr eius fructus. ¶ Membra expulsionis. ¶ Aurcus.5. eius soluēdo educat phlegma crudū cū bibit cū melle: ⁊ silr eius oleū ⁊ silr cū supponit licinū infusum in ipso ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponitur quantū ipm est de rubea ⁊ medietas sui de cortice casie lignee ⁊ decima pondcris e us de mace.

¶ De Bedeoard. ¶ Ca.lxxxiij.

Bdeoard quid est. Est spina alba: ⁊ ē similis albaseketi. verūtī est vehemētius alba et habet lōgiozes spinas: ⁊ silantur spine eius folijs amomi. verūtī sunt subtiliozes ⁊ vehementius albe. ⁊ eius quidem stipes qñq; peruenit ad duos cubitos: ⁊ eius flos est purpureus ⁊ semen ipsius est sicut semen cartami: verūtamen est vehementioris rotūditatis. ¶ Natura. ¶ In radice eius est infrigidatio ⁊ exiccatio cū resolutiōe quadā. Semē vero eius est calidū ⁊ subtile. ⁊ dixerūt quidā q; tota ē calida valde. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ In ipsa est virtus resolutiua ⁊ aperitiua ⁊ propē in scie eius ⁊ in ipsa est retētio fluxus sanguinis. ⁊ eius retētio ē equalis. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Confert apostematibus phlegmaticis ꝓpter illud quod est in ipso de resolutione ⁊ cōtractione: quare fiat ex eo emplastrū ⁊ ex radice eius ꝓprie. ¶ Instrumenta ūcurarū. ¶ Confert spasmo ꝓpter illud quod est de contractione equali cū resolutione ⁊ semen eius cōfert infantibus quando bibūt ipm ꝓpter corruptionē in morbis lacertoꝝ. ¶ Membra capitis. ¶ Collusio oris facta ex succo eius sedat dolorē dentium. Membra pectoris. ¶ Confert sputo sanguinis ⁊ ꝓprie eius radix. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Confert debilitati stomachi ⁊ aperit opilationes. ¶ Membra expulsionis. ¶ Confert solutioni antique ⁊ precipue stomatiche: ⁊ ꝓprie radix eius ⁊ est ꝓuocatiua. ¶ Febres. ¶ Valet febribus phlegmaticis lōgis ⁊ cuius cā est debilitas stomachi ⁊ oibus febribus antiquis. ¶ Venena. ¶ Confert sumasticet ⁊ posita superponatur punctureſcorpiois. Attrahit enī venenū: ⁊ si bibitur semen eius confert morsure venenosoꝝ reptilīū. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius in febribus ponitur fumus terre.

¶ De Balsamo. C.lxxxv.

Balsamus quid est. Est arbor egypti nascēs in loco qui dicit oculus solis mīs: cuius folia ⁊ odor: rute simulantur: sed tamen ipsa declinat ad albedinē ⁊ eius statura est statura arboris euīci: ⁊ eius quidē oleū est melius semie ipsius ⁊ semen eius ligno ipsius in oibus modis eius. Eius vero oleū sumitur ita ut incidat cū ferro post ortū ascendat: ⁊ aggregat quod de eis resudat cum cotto: ⁊ negs pertransit in anno qō est inter quāgin ta vicis ad sexagita lib. ¶ Electō. ¶ Expientia olei ipsius est ꝓgelatio lactis stati cū sup ipsū distillatur: ⁊ pmixtio eius cū aqua: ⁊ inspissatio ipsius ⁊ conseruatio sue soliditatis in aquis: ⁊ ablutio ipsius a cotto ⁊ subtilitas odoris eius. Adulterat aūt cū oleo de pino: ⁊ oleo de mastice: ⁊ cera dissolutis in oleo de alcāna. Et quando ex eo melius est ⁊ recēs: grossū aūt ⁊ vetus nō habet virtutē. ¶ Natura. ¶ Eius lignū est calidū ⁊ siccū in secūdo ⁊ ipsius semē est calidius eo parū ⁊ oleū eius est calidius vtriqs: ⁊ est in principio tertij calidū: ⁊ nō est in ipso de calefactione quod existimat. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Aperit opilationes ⁊ confert viscerib⁹ grossis. ¶ Vulnera ⁊ ulcera. ¶ Mūdificat vlcera ꝓpter cū ircos ⁊ extrahit fracturas ossiū. ¶ Instrumenta ūcurarū. ¶ Cōfert sciatice bibitū ⁊ ꝓpter spasmū bibitur eius decoctio. ¶ Membra capitis. ¶ Cōfert vlceribus capitis ⁊ mūdificat ipsū ⁊ cōfert epilie et ꝓtigini. ¶ Membra oculi. ¶ Abstergit pannū eius ipsium ⁊ eius oleū. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris ¶ Lignū eius ⁊ ipsius semen conferunt dolori vtriqs laterū ⁊ confert a matī grosso ⁊ stricture ⁊ anhelitus ⁊ doloꝝ pulmonis: ⁊ cōfert semē eius peripneumoie frigide ⁊ tussi: ⁊ similiter ipsi⁹ oleū. ⁊ adsumū est iuuatiuū viscerū que sunt super myrach ⁊ ¶ Membra nutrimēti. ¶ Confert debilitati digestionis ⁊ ipsius decoctio dissolut malitiā digestionis ⁊ mūdificat stomachuꝫ ⁊ confortat epar. ¶ Membra expulsionis. ¶ Prouocat vrinā ⁊ cōfert dolori pūgitiuo. ⁊ confert doloꝝ matricis: ⁊ exiccat humiditates eius vaporatū ⁊ bibitū ⁊ cōfert frigori ipsi⁹ ⁊ extrahit embryonē ⁊ secūdinā ⁊ cōfert cū ex eo fit suffumigatio omnibus doloribus matricis ⁊ ipsi⁹ decoctio aperit os matricis: ⁊ ceratū ex ipso cū oleo rosaceo ⁊ cera confert frigori matricis. ⁊ est iuuatiuū difficultati vrine. ¶ Febres. ¶ Eius oleuz aufert rigores. ¶ Venena. ¶ Resistit venenis ⁊ cōfert morsure vipere: ⁊ eius oleū confert hyusquiamo cū bibitur cū lacte ⁊ venenosis ⁊ ꝓprie scorpionibus.

¶ De Been. C.lxxxvi.

Been quid est. Frusta aspera que sunt radices exsiccitate cōtracte carnose ⁊ sunt duarū specierum quarū vna est alba: ⁊ altera est rubea. ¶ Natura. ¶ Calīa ē ⁊ siccū in secūdo. ¶ Decoratio. ¶ Est ipinguatiuū. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Cōfortat cor valde ⁊ cōfert tremori cordis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Manifeste augmētat sperma. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponitur quātum est ipm cuderi: ⁊ medietas pōderis eius lingue auis.

¶ De Berengelif. C.lxxxvij.

Berēgelif est abrotanū: ⁊ est planta similis absinthio cui iest humiditas viscosa: ⁊ eius quidē est vna species: thyrsos habēs breuiozes ⁊ minoza folia: etiam sunt ei folia minuta ꝑua subtilia alba citrina ⁊ apparet in estate. Inquit Bal. sunt due herbe vicinū saporis noiate hoc nomine. ¶ Natura. ¶ Calida ⁊ humida est in primo.

Operatões ꝛ ppietates. Est subtiliatiua aperitiua valde cui⁹ emplim ꝓhibz attractionē materieruz ad mēbra. ¶ Membra capitis. ¶ Confert sode frigide loco empli suppolita ꝛ ebrocata. ꝛ in aqua cocta fit magis secura ꝛ confert opilationi narui ꝛ cozrigc. ¶ Membra expulsionis. ¶ Frangit lapidē in renib⁹ ꝛ puocat mēstrua sedēdo in eius decoctione: ꝛ confert vlcerib⁹ eius ꝛ ejcit secūdinaz ꝛ fetuz: ꝛ confert coadunationi oris matricis ꝛ aperitiꝑm ꝛ duritiei eius bibita: ꝛ more emplastri suppolita ꝛ potest ex ea usqz ad .z. v.

¶ De Baurach. ¶ Capitulum. lxxxviij.

Baurach quid est. Est fortius sale: ꝛ ē ex genere viriuis eius: ꝛ stipticitas non inest ei ꝛ qnqz aduritur in ostraco super carbones inflāmatos donec assetur. ¶ Electio. ¶ Ex eo melꝰ est armenū leue laminosū frangibile spongiosuz albumen: aut purpureū, aut roseū mozdicatiuū. ꝛ cōpatio quidez aphricani ad reliqua baurach est compatio baurach ad salē. ꝛ spuma baurach est subtilioꝛ ꝗ baurach: ꝛ in eius virtute. ꝛ ex ea melioꝛ est spuma marorea facile frangibilis. ¶ Natura. ¶ Laliduz ꝛ sic cum in fine secundi. ꝛ eius siccitas fortasse declinat ad tertiū. ¶ Operatões ꝛ ppietates ¶ Abstergit fortiter lauat ꝛ ꝓprie aphricanū. ꝛ mundificat ꝛ erozicat ꝛ incidit humores grossos. ꝛ in baurach qdez ē stipticitas pauca cuz abstersione bona ꝓpter iui sal sediné. nisi in aphricão. In eo enim nō est stipticitas sed abstersio pura multa. ꝛ in sale est stipticitas. ꝛ nō ē in ipo nisi resolutio pua. ¶ Decoratio. ¶ Attenuat capillos pulucrizatū super eos. ꝛ qñ ex eo fit emplastrū attrahit sāguinē ad illud qō apparet de cozpōe ꝛ facit ut color sit bonus ꝛ confert. sed fortasse denigrat eius plima comestio colorem. ¶ Vulnera ꝛ vlcera ¶ Confert puritui ꝓpterea ꝙ resoluit virt⁹ ꝛ ꝓprie aphricanū cū aceto ꝛ pfert etiā scabiei. ¶ Instrumenta iuncturaz. ¶ Fit ex eo ceratū palysi ꝓprie postremo: ꝛ ꝑcipue cū tam declinat ꝛ confert cozrosiōi neruoz. ¶ Membra capitis. ¶ Confert furfuribus ꝛ cū spuma eius cū melle distillat in aurem mundificat ꝛ aperit ꝛ confert surditati. ꝛ cū vino aut cū siruꝑo cū ipo confert sonitui. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Est malū stomacho cozrūpens ipm ꝛ aphricanū cōmouet vomitū: ꝛ si nō faceret vomere eēt plꝰ inciuus humoꝛ stomachi ꝗ reliqua baurach. Et ex eo quidē cū ficubus fit emplastrū hydropisi ꝛ extēuat eam ¶ Membra expulsionis ¶ Soluit cū superpoꝛitur: ꝛ qñ comeditur cū ruta ꝛ cymio aut decoctione rute ꝛ anete sedat doloꝛē ventris pungitiuū: ꝛ cū hoc ꝛ similibus vincit salem ꝛ bibitū cū quibusdaz medicinis interficientibus vermes educit eos ꝛ similiter cū linitur ex eo venter ꝛ sumē: ꝛ sedet qui linit⁹ est iuxta ignem interfecit eos: ꝛ per hec similia distiguitur inter ipsum ꝛ salem. ¶ Venena. ¶ Confert omne baurach ꝛ precipue aphricanū ꝓfocationi fungoꝛ, valde: siue sit adustū aut non adustū ꝛ similiter eius spuma ꝛ ponitur cum adipe asini aut suis super morsum canis: ꝛ bibitur cū aqua frigida ꝓpter potū cantaridaz. ꝛ qō ex eo nominatur baurach iuum nitrum bibitur cuz aniudē ꝓpter nocumē tum sanguinis tauri.

¶ De bulbo. ¶ Capitulum. lxxxix.

Bulbus quid est. Est cepe qō comedit parbuz silē cepe narcisci: ꝛ eius folia sunt silia foliis poꝛri: ꝛ ipius rosa est similis viole: ꝛ est quedaz eius spēs que ꝓmouet vomituz. ¶ Quidam vero dixerūt ꝙ ipe est cepe azir: ꝛ dixerūt qdā alij non. sz est de genere poꝛri: ꝛ videt ꝙ sit anagallis mutemus ergo intentōes ab hoc. ¶ Natura. Propinquus est nature cepe: ꝛ fortasse est siccus in primo cū humiditate superflua. ¶ Opationes ꝛ ppietates. ¶ Est inflatiuus ꝛ sedatiꝰ ꝛ exasperat linguā ¶ Decoratio. ¶ Linit super pannuz ꝓprie in sole ꝛ confert: ꝛ similiter confert vestigijs vlcez. ꝛ ē exasperans palatū ꝛ linguaz. ꝛ linit cum vitello oui sup verrucas ꝛ cum oxymelle sup vlcera leuia. ¶ Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Quādo assat cū capite piscis ꝛ aloe: ꝛ ponitur super vlcus menti eradicat ipm. ¶ Instrumenta iuncturaz. ¶ Cum ex eo fit emplastrū cum aceto est ꝓuenies attritioni medij lacertoꝛ: ꝛ fit ex eo emplz podagre ꝛ doloꝛib⁹ iuncturaz. ꝛ fit ex ipso solo ēplastrum fortioni neruoꝛ: ꝛ est emplastrū vnguis ꝛ auris ꝛ silium ꝛ fit ex eo emplastrum cum sauich. Membra capitis. ¶ Est medicamen furfuriꝰ ꝛ vlceribus capitis: ꝛ linit sup plagas capitis que non sunt fracte. ꝛ pmiscetur cū vitello oui ꝛ linit. ¶ Mēbra oculi. ¶ Solus administret ꝛ cū vitello oui ꝛ cū adiungit ei acetum est medicamen bonuz ad garab ꝛ apostematibus lachrymaliuz. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Qui ex eo est dulcis ꝛ rubeus est bonꝰ stomacho ꝛ fit ex eo ēplastrū cū melle doloꝛb⁹ stomachi: ꝛ amarus est melioꝛ ꝛ digerit cibum ꝛ multiplicat eius nutrimentū in ipo: licet non sit nutrimentū sui laudabile ꝛ ꝑcipue eius qō est cruduz ꝛ qñ non digerit pungit ꝛ inflat. ¶ Membra expulsionis. ¶ Excitat coitum.

De bugenis. ¶ Capitulum. xc.

Bugenis quid est. magis qō ex ea administrat est radix eius: ꝛ ipa quidem habet gūmam ꝛ succum: ꝛ eius gūma est fortioꝛ sit eo ipsius ꝛ qnqz pmiscetur cū oleo ꝛ muri ꝛ pauco vino ꝛ concutit donec grossum fiat. ꝛ ꝑm quantitatem equalitatis quaz habet in grossitie est eius bonitas. ¶ Natura. ¶ Est calida in z° sicca in ipso. ¶ Operationes ꝛ ppietates. ¶ Est resolutiua. Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Abradit ossa corrupta pp vehementiā deficcatōis ꝛ mūdificat vlcera. ¶ Instrumēta iuncturaz. ¶ Conuenienes est neruis. Membra anhelitus ꝛ pectoris. ¶ Confert supfluitatiꝰ grossis in pectore: ꝛ cōuenit pulmoni ꝛ vlceribus eius bibita ꝛ suffumigata. Membra nutrimenti. ¶ Confert duritiei splenis.

¶ De busuro. ¶ Capitulum. xci.

Busuruz ꝛ baluuz quid sunt ¶ Nota sunt. ¶ Natura. ¶ Frigida sunt ꝛ sicca in scō ꝛ

ec

albusurum magis est stipticus quaz cassab. Operationes t proprietates. Inflant t proprie cum post ipsa bibit aquas: t cū sunt dulcia faciunt eucurire rugitū plurimū. t faciūt eucurire opilationes in viscēribus. Decoctio albusuri sedat inflationē cū cōservatione caloris innati: t plurimis visus amboz generat in cozpe humozes grossos. Membra capitis. Elbusuz facit sodā t inebriat plim t ambo sūt bona carni q̄ est inter dētes t gingiuas Membra anhelitus t pectoris. Ambo sunt mala pectoz et pulmoni. Membra nutrimenti. Preparāt stomachuz t facūt pingere opilatōes epatis t ipsoz digestio est tarda: t frangibile est minoris digestiōis t nutrimētū ipsoz est paruū t algefaguerui, é minoris tarditatis. Membra expulsionis. Unūqōq; eoz stringit ventrem, pprie cum miscet cū vino pontico aut cū aceto: t albala facit abundare lac t qū bibit cū aceto pontico, phibet fluxū matricis. t phibet fluxuz sanguinis hemozroidaz. Febres. Usus eoz plurimus facit cadere in tremozem t hozripilationem.

De buncho. Capitulum. xcij.

Unchum quid est. Est res delata de ianien Quidaz aūt dixerūt q̄ est ex radicib⁹ anigalez cū mouet t cadit. Electio. Melius est citrinū t leue boni odoris. Elbuz vero t g̃ue est malū. Natura. Est caliduz t siccū in pmo fm quosdam est frigidū in primo. Operationes t pprietates. Confortat membra. Decoratio. Mundificat cutez t exsiccat humiditates que sūt sub ea: facit odorem corpis bonū. t abscindit odorē pūlotri. Membra nutrimēti. Est bonū stomacho.

De batecha. Capitulum. xcij.

Batecha quid est notum est. Natura. Frigida est in principio secundi: t humida in fine eius t cū eius semen desiccat nō est humectatiuū imo desiccat in primo. t eius radix est desiccatiua. Operatōes t pprietates. Que matura é subtilis t imatura est spissa. Batecha pterea cineritia matura imatura existit cucumeris: t in ipa é aptio quocūq; modo sit. Melo aute melioris est humoris q̄z reliqua: t eius caro é digestiua abstersiua: t pprie eius semē. matura vero t imatura ābe sunt abstersiue t semen eius é fortioris abstersionis t ipa quidem quertit ad quēcūq; humozes qué in stomacho inuenit: t est ad phlegma vehementi⁹ declinis q̄z sit ad cholerā: q̄lit ergo ad melancholiā. melo vero non cōuertit velociter. Decoratio. Mundificat cutem t pprie semen eius: t illud qō est in interioꝛi pte ipsius etiā confert pāno t morphee t furfuribus: t ppe quādo pficitur qō est eius interius sicut est cū oleo de frumento t exsiccat insole. Dē bza oculi. Fiat ut cozter eius fronti adhereat: t phibet fluxū ad oculū fieri. Membra nutrimenti. Est vomitiua t ppe radix eius. Nam due. 3. eius cū vino mouent vomitū sine labore cū bibit ex eis obulus. Cūq; batecha non digerit bene gnāt melancholicaz passionem. melo aūt est tarde digestuo nisi quādo comedit cuz eo quod est interius eius. t ipsius qdem nutrimentū est rectius t eius humoz cōuenientioꝛ: oportet pterea ut cibū sequat aliū. batecha enim si non segtur aliquid aliud facit nauseaz t vomitū. post aūt ipm calefactus bibat oxymel: et humectatus olibanū aut zinziber nutrimi t vinum. Membra expulsionis. Prouocat vrinā quod ex eo matuz est t crudum ipsius: t cōfert lapidi in renibus t vesica cū est puus t pcipuē lapidi renum. t melo qdem est minoris, puocatiōis t est magis abstersiuus t velotioris descēsionis pcipue qui est mellis. Venena. Cū cozrūpitur in stomacho puertitur ad naturam venenosam. oportet ergo ut cū' grauat extrahatur velociter.

De bule. Capitulū. xciij.

Bule quid est. Dixit alkanzi sq̄ est, cucumer i dus. t est similis cucumeri capparis t est amarus t similis zinziberi. Natura. Calidū est t siccuz in secdo. t apud quosdā in tertio Operationes t pprietates. Est stipticus cōfortans viscera. Instrumenta iunctuꝛaz. Confert duritici neruoꝛ t humiditati frigidoꝛ t egritudinib⁹ ipsoꝛ frigidis sicut paralisi t tozture. Membra nutrimenti Accēdit igne stomachi t pfert vomitui t intrat in algeguarser. Membra expulsionis. Lō strin git ventrē t siccat t vētositatē.

De belliricis. La. xcv.

Ellirici qd sunt. Sūt, pping nature embli coz: t eoz medulla é dulci, ppinq̄ alabuch Natura. Frigidi sunt in pmo sicci in secundo. Operationes t pprietates. In iplis é virtus subtiliatiua: t virtus otractiua. Membra nutrimenti. Confortant stomachū aptatōe t aggregatione t prohibent mollificationem eius t humiditatem ipius: t nihil est qō ita preparat stomachū sicut ipsi. Membra expulsionis. Soztalse strin gunt ventrem. t apud quosdam lenunt ventrem tā tum t est manifestum: t ipsi quidem conferunt intestino recto t ano.

De Bederēzego. La. xcvi.

Ederēzegun qd est. Natura. Est calida t sicca in secūdo Opatōes t pprietates Confert omnibus egritudinibus phlegmaticis t melancolicis. Decoratio. Efficat odorez oris bonum. Vulnera t vlcera. Confert scabiei me lancolice. Membra capitis. Confert opilationibus cerebri. t remouet fetorem oris. Membra anhelitus t pectoris. Lenificatiua est t confortatiua cordis aufert tremorem cordis. Membra nutrimenti. Iuuat digestionem t confert singultui. Permutatio. Loco eius ponitur in lenificando pondus ipsius de seta t due tertie ponderis ipsius de cortice citri.

De baurach kebuli La. xcvij.

Burach kebuli qd est. Est semē sendium aut indum: t habet duas spēs q̄rū vna est pua absq; rugis: t alia magna cū rugis' ex earum melioꝛ est pua. Instrumēta iunctuarum.

¶ Eradicat phlegma ex iuncturis ¶ Membra expulsiõis. ¶ Soluit phlã ex itestinis vermes ⁊ alcarides: ⁊ est in hoc valde bona.

De beberemigi. Capitulum. xcviij.

Beberemigi quid est. Est ex aromaticis. Operationes ⁊ pprietates. ¶ Resoluit inflationẽ in omni loco eius embrocatio. Membra capitis. Eius flos ẽ bonus vẽ ositatib⁹ grossis in capite: ⁊ cũ eius folia odorãtur similiter. ¶ Membra expulsionis. ¶ Soluit ventrẽ.

De buzeiden. Capitulum. xcix.

Uzeiden quid est. Est medicina lignea in da in qua est virtus similis virtuti been. ¶ Electio. ¶ Illa que ex ea bona est: ẽ alba grossa multarũ linearũ aspa. lenis ỏo ⁊ tenuis ligni: ⁊ pauce albedinꝭ ẽ mala: ⁊ adulterãt eã cũ laubati barbarica. ¶ Natura. ¶ Calida ẽ in scõo sicca in pmo. ¶ Operationes ⁊ pprietates. ¶ Est subtiliativa. Instrumẽta iuncturarũ. ¶ Confert doloꝛi iũcturarũ ⁊ podagre. ¶ Membra expulsionis. ¶ Augmentat coitũ. ¶ Uenena. ¶ Confert venenis.

De bukida Capitulum. c.

Ukida. ¶ Natura. ¶ Frigida est. Operatiões ⁊ pprietates. ¶ Est abstersiua et ẽ in ipsa stipticitas ⁊ i tecis ⁊ i fructib⁹ ei⁹ est hũiditas. ¶ Decoratio. ¶ Abstergit facie. ¶ Ulnera ⁊ vlcera. ¶ Pomũ trita sup vlcera ⁊ scabies ⁊ cõglutinat plagas ꝓpter stipticitatẽ ⁊ abstersiones suã ⁊ pprie cortex arboris eius ⁊ aspergit cũ aqua sua: ⁊ fit embroca cũ decoctione radicis eius ⁊ folioꝛum etiã ipsi⁹ super ossa fracta. ¶ Membra expulsionis. ¶ Cortex eius grossus soluit phlã qñ bibit ex anf. cũ aqua frigida ⁊ vino:

De bihar. Capitulum. ci.

Bhar quid ẽ. Est illa que vocat keusez. s. oculus vacce: rosa eius citrini coloris: rubea i medio grossioꝛ rose camemille. Mã ¶ Cala in secũdo sicca in pmo. Membra capitis Eius odoꝛ confert ventositatib⁹ grossis in capite

De busiri Capitulum. cij.

Usiri. ¶ Operationes ⁊ pprietates. ¶ Resoluit pprie cuius flos ẽ bene apparẽs et abstergit cũ equalitate. ¶ Decoratio. ¶ Sil nestris hũs flozẽ bñ apparentẽ rubificat capillos. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶ Decoctio folioꝛ illo⁹ cõfert apostematib⁹. ¶ Ulnera ⁊ vlcera. ¶ Luz melle moze emplastri ponit sup vulnera ⁊ vlcera. ¶ Instrumenta iuncturarũ. ¶ Eius decoctio cõfert attritioni lacertoꝛ. ¶ Membra capitis. ¶ Colluit os cũ decoctione eius, ꝓpter doloꝛẽ dentiũ. ¶ Membra oculi. ¶ Eius decoctio confert opthalmie calide. Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Decoctio ipsius cõfert antique. ¶ Membra expulsionis ¶ Hũs folia alba: ⁊ hũs folia nigra ꝓferũt solutiõi vetuste.

De baheche. Capitulum. ciij.

Baheche quid est. Similꝭ est virtuti lentũ ⁊ est difficilioris digestionis. ¶ Natura. ¶ Est equalis declinãs ad siccitatez. ¶ Operatiões ⁊ pprietates. ¶ Est stiptica sicut lens ⁊ generat melãcoliã. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶ Est bona vtriqz ⁊ fit ex ea emplin hernie ⁊ rupture infantium. ¶ Membra expulsionis. ¶ Strigit ventrem

De beseguascẽ. Capi. ciij.

Beseguascen quid est. Est coriãdrũ putei: ⁊ plicc est beseguascen: ⁊ syriace ẽ capillus aqui: ⁊ est herba parua cui⁹ oꝛtus ẽ in saltib⁹ ⁊ cursibus aquarũ ⁊ fluminũ: ⁊ intus in puteis ⁊ ẽ similis coriandro humido: sed eius thyrsi ad rubedinem ⁊ nigredinẽ declinãt sine stipite existẽtes neqz habẽt flozẽ neqz semẽ cuius virtus cito tollit. ¶ Natura ¶ Salie. est equalis. Ego aũt dico ꝙ fortasse declinat ad caliditatẽ valde paruz ⁊ siccitatẽ. ¶ Operationes ⁊ pprietates. ¶ Est resolutiuus subtiliativus aperitiuus: ⁊ in ipso ẽ stipticitas ꝓhibẽs cursum: ⁊ qñ permiscet cibo galloꝛ ⁊ coturnicũ facit eos fortes ⁊ ad dimicandũ ⁊ ad interficiẽdũ. ¶ Decoratio ¶ Eius cinis cũ aceto ⁊ oleo cõfert alopitie ⁊ tyrie. ⁊ ipse cũ oleo myrtino ⁊ vino ꝓlongat capillos: ⁊ ꝓhibet coꝛ casum. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ. Confert aldubellet ⁊ delet scrofulas. Ulnera ⁊ vlcera. ¶ Cõfert fistulis ⁊ vlceribꝰ fraudulẽtis ⁊ humidis. ¶ Membra capitis. ¶ Eius cinis cõfert furfuribus. ¶ Membra oculi. ¶ Confert algarab. Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Confert pulmoni purgando ipsum valde. ¶ Membra nutrimẽti. ¶ Confert cũ vino fluxui superfluitatũ ad ventrez ⁊ stomachũ ⁊ ꝓfert dolozi splenis ⁊ ꝓfert icteritie. ¶ Membra expulsiõis. ¶ Ꝓuocat vrinã frãgit lapidẽ ꝓuocat mẽstrua: ⁊ exhit secũdinam: ⁊ purgat mulierẽ fetũ: ⁊ abscidit fluxũ sanguinis: ⁊ apud plures stringit ventrẽ: ⁊ fm filiũ ¶ Deseguer soluit ¶ Uenena. ¶ Ipse cũ vino cõfert morsib⁹ serpentũ ⁊ canis rabiosi ⁊ venenosis aliꝭ. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius in asmate ponit pond⁹ ipsius de flore viole cũ medietate põderis ipius de succo ligritie

¶ De bedarungi Capitulum. cv.

Bedarungi quid est. Est oxymũ fluuiale et dicunt homines qdã ꝙ est bedarambina ⁊ est aluch ⁊ est notũ. ⁊ oleũ eius in potentia est oleũ alcheiri veritatẽ est debilius eoꝛ: ⁊ in ipso quidem sunt virtutes cõtrarie. ¶ Natura. ¶ Calida ẽ in pmo declinãs ad scõm siccũ in pmo. ⁊ in ipso ẽ hũiditas supflua cui⁹ fortassis hũiditatis sumã ad scõm declinat non in sba. ¶ Operationes ⁊ pprietates. ¶ In ipso est stipticitas ⁊ solutio contrahit eã nisi inueniat supfluitatẽ ꝓparataz. ¶ Si autem inuenit humoꝛem soluit: ⁊ in ipso sunt resolutio: ⁊ digestio: ⁊ inflatio ⁊ velocitas ad putrefactionem: ⁊ generat humoꝛem malum melancholicuz ⁊ eius semen confert ei in quo generat melancholia. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶ Cõfert qñ cũ aceto ⁊ oleo roꝝ. linik sup apostemata calida. ¶ Membra capitis ¶ Eiꝰ succus distillatus cõfert fluxui sãguinis ex naribus ꝑcipue cũ aceto vini ⁊ canfora ⁊ facto licinio ⁊ intincto in ipso et remouet stupoꝛez dentiuz, ⁊ est exeis q

sedant sternutationē in pplexione vna ⁊ mouet eam in pplexione alia. ¶ Membra oculi. ¶ Confert pulsationi oculi more emplastri suppositū: ⁊ facit pueri re tenebrositatē visus comestū: propterea quia cō mouet humiditatē eius: ⁊ conturbat eam: ⁊ ei⁹ succus confortat visum facto collyrio, ex ea. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Confortat cor valde ⁊ desiccat pulmonē ⁊ pect⁹ ⁊ ascaridas tu ex aqua ei⁹ cō fert stricture anhelitus ⁊ eius aḡ est bona sputo sanguinis ⁊ facit abundare lac. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Difficilis est digestionis ⁊ putrefactionis velocis ⁊ est malū stomacho propie foliaceius. ¶ Mē bra expulsionis. ¶ Lóstringit q̄ si inuenerit humorem preparatū soluit ⁊ prouocat ⁊ nocet ano. ⁊ ei⁹ semen confert difficultati vrine. ¶ Venena ¶ Ponitur super punctura vespe ⁊ scorpionum ⁊ draconis marini.

¶ De Bertanich. ¶ La. Lvi.

Bertanich' quid est ¶ Dicitur q̄ est acor ⁊ dicitur q̄ est folium qđ assimulatur foliis acetose silvestris. verūtamen est vicinior nigredini ⁊ est grossior. ¶ Operatones ⁊ proprietates. ¶ Eius folia sunt stiptica ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Lósolidat vulnera ⁊ vlcera. ¶ Membra capitis. ¶ Ei⁹ succus est melior res vlceribus antiquis que sunt in ore ⁊ alcola: ⁊ oportet vt fiat ex eo rob ⁊ confert alcola.

¶ De Bilomon. ¶ La. Lvij.

Bilomon quid est. Est alfarfagne silvestris ⁊ est ex titimalis ⁊ eius semē est igneū sicut sunt titimala. ¶ Membra expulsionis. Soluit.

¶ De Bebilisi. ¶ La. Lviij

Bebilisi qd est. Est illud qđ dr papaver corrodosum ⁊ spumosum ⁊ ipm efficit opatoez ⁊ timali in solutōne sue. ¶ Natura. ¶ Calidū est multū. ¶ Membra expulsionis. ¶ Soluit sicut titimali.

¶ De Benec guariden. ¶ La. Lix.

Benec guariden. ¶ Membra expulsionis. Lófert doloribus matricū ⁊ renū postq̄ eius frangitur resolutio cū oleo ⁊ cera ⁊ vitello ouī q̄re nō induratur ⁊ prouocat vrinā ⁊ menstrua ⁊ facit abortū ⁊ cū cordumeno vz hemorroidibus. ¶ Febres. ¶ Confert rigori. ¶ Venena. ¶ Confert venenis q̄ sūt ex venosis animalib⁹. ¶ Permutatio. ¶ Loco ei⁹ ponit cholloze.

¶ De Baralican. ¶ La. Lx.

Baralican qd ē. Est bedelkes ex cui⁹ semine nigri armillas faciūt ⁊ est herba. Gal. cala in pncipio pmi: sicca in secundo.

¶ De bithar ¶ La. Lxi.

Bithar qd est. Est virga pastoris: ⁊ nos qđ narrabim⁹ ppetates virge pastoris in capitulo de hain.

¶ De Beuslderbendio. ¶ La. Lxij.

Beuslderbendiū qd est. Est collyrium album aliatū de armenia. ¶ Apostemata ⁊ bothor ¶ Administrat in aphatib⁹ calidis ⁊ bothor calidis. Instrumenta iunctura. ¶ Fit emplastrū ex eo sup podagrā calidam.

¶ De Balaustia ¶ La. Lxiij.

Balaustia quid ē. Est flos granati silvestris perfici aut egiptij: ⁊ ipsa quidem qūqs ē rubea ⁊ qūqs ē alba ⁊ qūqs rusea: ⁊ succi ei⁹ natura est sicut succi barbe hyrcini. Ingt paul⁹, virtus eius est sicut virtus pulpe granati. ¶ Natura. ¶ Frigida ē in fine pmi: sicca in secūdo. ¶ Opatões et ppetates. ¶ Sluminativa est ⁊ retinet fluxū omnē sanguinis ⁊ generat melancholiam. ¶ Decoratio ¶ Bona est gingiue sanguinee ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Lósolidat plagas ⁊ vlcera antiqua ⁊ alhoco: ⁊ p cussionē puluerizata. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Fit ex ea emplastrū qđ adheret rupture. ¶ Membra capitis. ¶ Fortes efficit dentes motos. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Prohibet fluxū sāguinis. ¶ Membra expulsionis ¶ Stringit ⁊ confert vlceribus intestinor ⁊ fluxui matricis: fluxui sāguinis eius. ¶ Permutatio. ¶ Loco ei⁹ ponit corallen glandis ⁊ caput granati.

¶ De butyro. ¶ La. Lxiij.

Butyrū ¶ Natura. ¶ Calidū est ⁊ humidū in pmo ⁊ ei⁹ grad⁹ in humiditate ē altior. ¶ Operationes ⁊ properates ¶ Est maturatiuū resolutiuū mollificatiuū ⁊ ei⁹ resolutio est in corpib⁹ mediis nō duris ⁊ in corpib⁹ teneris est cū facilitate: ⁊ ei⁹ fumus exsiccatiu⁹ est ⁊ stringit facile ⁊ est sedatiu⁹ doloris inflationis: ⁊ materiez effusaz ad mēbra. ¶ Decoratio. ¶ Linitur ex eo corpus ⁊ venter ⁊ nutrit ⁊ impinguat ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Lófert vlceribus neruor ⁊ implet vlcera ⁊ purgat ea. ¶ Membra capitis ¶ Bibuntur cū eo medicine que sunt ad exituras velaminū cerebri ⁊ ad apostemata radicū auriū ⁊ narū ⁊ oris: ⁊ ad apostemata gingiue ⁊ ad cola: ⁊ linitur ex eo caro gingiuarū infantū ⁊ fit facilis ortus dentiū ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Confert tussi sicce ⁊ frigide ⁊ ppte cū amigdalis ⁊ zuccaro: ⁊ similiter in pleuresi ⁊ peripneumonia ⁊ sputū facit facile ⁊ maturat: ⁊ similiter cum oleo amigdalino est eius maturatio prima. Soluz a ntē cū est eius mundificatio est minor maturatiōe ei⁹ ⁊ cū zuccaro est ecōuerso: ⁊ phibet sputū sāguis ⁊ sert vomitu sanguinis ⁊ sanici cū ex eo lambitur q̄ntitas. ʒ. i. ʒ. cū melle. ¶ Membra expulsionis. ¶ Lenificatiuū est plm⁹ vsus eius soluti: ⁊ fit ex eo clistere ad apostemata calida ⁊ dura in intestinis: et matrice ⁊ testiculi: ⁊ ponit in medicis vulnez ⁊ vlcez orificij vesice. ¶ Venena. ¶ Resistit venenis pcipue cū ex eo linit morsus vipere.

¶ De Barba ⁊ hyrcina. ¶ La. Lxv.

Barba hyrcina qd est. In ipsa est parū caliditatis ⁊ frigiditatis: ⁊ ita q̄ tepefacit caliditatē ei⁹ ⁊ q̄si non sit vehemētis frigiditatis: imo frigitas ei⁹ est in fine pmi: ⁊ siccitas ei⁹ ē vehemens pueniēs ad tertiū ¶ Operationes ⁊ ppetates ¶ Est stiptica vsq̄ ad terminum: ⁊ radix eius est fo-

bꝰis stipticitatis: z ponit in tyriaca ad cōstringenda membra z succus eius est in stipticitate seminis rosarum. ¶ Vulnera z vlcera. ¶ Folia eius cuꝫ exsiccant consolidant z pferunt vlceribus antiquis: z eiꝰ flos in omnibꝰ illis est fortior. ¶ Membra capitis.

Radix eius ē ex medicinis abstergēnibꝰ fortiores aut ris z exsiccantibus vlcera eius z pferentibus odorem tui. ¶ Mēbra anhelitus z pectoris. ¶ Flos z folia z radix eius qđcūqꝫ fuerit cū bibit cū aqua ordei vlceribus pulmonis cōfert z succus eius sputo sāguinis ¶ Membra nutrimenti. ¶ Confortat stomachuꝫ z phibet effusiones materieruꝫ ad ipm: z ppe succus eiꝰ. ¶ Membra expulsionis. ¶ Est fortior medicina ad vlcera intestinoꝝ qū bibit flos eius ppꝛie aut succus eiꝰ cū vino ad fluxū sāguis ex matrice in modū emplastri suppositus aut bibitus.

De bdellio. ¶ Capitulum.cxvi.

b Bdellium iudaicū z bdellium mechiuꝫ qđ est. Bdellū iudaicū. aliud est siculū: z aliud arabicū qđ ē aliud a bdellio palmaꝝ sil uestriuꝫ z ambo sunt ex palmis siluestribꝰ. ¶ Mechiū aūt ē ex fructu arboris palmaꝝ siluestrium. ¶ Electio. ¶ Melioꝛ duaꝝ gūmaꝝ ē illa que est varia clara z amari saporis: z est munda a lignis: z est facilis resolonis boni odoris: cuius fumus habꝫ odorem picis z cū antiquat bdellium iudaicū egredit a lenificatione ad exsiccationē. ¶ Natura. ¶ Mechium ē frigidum z siccū: z aliud ē calidū in fine primi lenitiuū z ppꝛie siculuꝫ z arabicum exsiccat temp. ¶ Operationes z ppꝛietates. ¶ Resoluit ita q̄ sanguinem pgelatū z ē lenificatiuū maturatiuū dirumpit ventositates. ¶ Et siculum est vehementis lenificationis z arabicū est siccius eo nili recens. ¶ Apostemata z bothoꝛ. ¶ Resoluit apostemata dura: z ppꝛie dissolutū cū salina ieiuni: z lit resoluit reliq̄ frigida. z mechium qđ non est ex fructu palmaꝝ siluestriū z est bdellū iudaicū aufert scrofulas z bibit decoctum ad apostemata intrinseca z dura. ¶ Vulnera z vlcera. ¶ Linit cum aceto sup sabafat. ¶ Instrumenta ūcturaꝝ ¶ Confert ptusioni lacertoꝝ: et spasmo z durities neruoꝝ z coagulationi alias pgelatum ipoꝝ. ¶ Membra anhelitus z pectoris. Confert doloꝛibus cāne pulmonis: z apostematibꝰ eius z confert tussi antique z doloꝛibus lateris: z aracū confert apostematibꝰ epiglotis z gutturi. Membra expulsionis. ¶ Confert hemoꝛroidibus bibitū z suppositū z suffumigatuꝫ z retinet sāguinē eaꝫ z confert lapidi renū: z qū ponit in solutiuis pꝛhibet abrasionē intestinoꝝ z puoc. z vrinaꝫ z menstrua: z de mechio etiā existimat q̄ ipm ppuocet: sed non dubitat qn ipꝫ stringat z frangat lapidē. Bdellū vero arabicū claruꝫ rubeū qū terit ex eo quātitas duoruꝫ auf. z bibit cum aqua mellis minuit phlegma: z bdellū vtrūq̄ resoluit ramicē aque z apit os matricis clausum z educit fetum: z mūdificat matricem z resoluit apostemata ani z testiculoꝝ. ¶ Venena. ¶ Confert morsibus venenosoꝝ.

De butyro. ¶ Capitulum.cxvij.

Butyrū nō recēs q̄ est. Est faciēs opatōes butyri crudi z fortiꝰ in maturatione z mollificatione lenificatōe, z calefactione. pmittimus ergo de ipo qđ dictū est in capitulo de butyro crudo in littera ze: z adiungamus ad hoc. ¶ Natura. ¶ Calidū est in primo hūidum in ipo ¶ Operationes z ppꝛietates. ¶ Est maturatiuuꝫ resolutiuū z ipm quidem non opatur nisi in coꝛporibus teneris mediis non in duris. ¶ Apostemata z bothoꝛ. Maturat apostemata z ppꝛie illa que sunt in radice auris: z ppꝛie infantiū z mulieꝝ: z neq̄ potest tale aliquid in coꝛporibus duris. ¶ Membra capitis ¶ Maturat apostemata que sūt post aures in cōporibus teneris humidis. ¶ Membra anhelitus z pectoris. ¶ Lenit pectus z maturat supfluitates in ipo ppꝛie cum melle z zuccaro z amigdalis amaris. Membra expulsionis. ¶ Ipsum cum amigdalis qñq̄ stringit ventrē pp stipticitatem que est in ipo z quādoq̄ soluit. ¶ Venena. ¶ Est tyriaca venenis in potu sumptuꝫ.

De bitumine iudaico. ¶ Capitulū.cxviij.

b Bitumen iudaicū qđ est. Dixerunt q̄ bitumen aliud est qđ manat de qbusdā montibus z aliud est q̄ natat i qbusdā meatibꝰ aque: z nigꝝ qdem ē malū sile pici: z est frustū nigꝝ leue exquo cū mastica egredit sapoꝛ picis: z ipm ē frangibile. ¶ Electio. ¶ Illud qđ melius ē purpureum claꝝ cū splendoꝛe forte pōderosū. ¶ Nigꝝ vero foꝛdidum ē malū. ¶ Natura. ¶ Calidū est in 3° siccum ad ipm. ¶ Operatiōes z ppꝛietates. ¶ Virtus eius ē ppinqua virtuti picis: z ipm cōfortat mēbra z liq̄facit sanguinem pgelatū in ventre quādo bibit. ¶ Decoratio. ¶ Confert albedini vnguis linitum. ¶ Apostēata z bothoꝛ. ¶ Confert scrofulis. ¶ Vulnera z vlcera. ¶ Linitur sup impetiginez z sup apostematōem vlcerum z non pmittit ea apostemari. Instrumenta iuncturaꝝ. ¶ Est emplin podagre z bibit z linitur ad sciaticā. ¶ Membra anhelitꝰ z pectoris. ¶ Confert tussi z vlceribus pulmonis z iuuat ad spuendū z extrahit saniem ex pectoꝛe z confert apatibus ambaꝝ amigdalaꝝ z squinantie. Membra expulsionis. ¶ Confert duricie matricis z qñ supponit fumus eius confert exitui matricis et doloꝛibus eius: z quando fit clistere ex eo cuꝫ aqua ordei confert dysenterie.

Capitulum de littera .L.

De coagulo. ¶ Capitulum.cxix.

Coagulū qđ ē. Coagula sūt pluriꝛma z nos dicturi sumus vnūqđq̄ coagulū in capitulo rememoꝛationis animalis cuius est. ¶ Electio. ¶ Ex eis melius ē in specie coagulū leporis. ¶ Natura. ¶ Omnia sunt calida z sicca ignea. ¶ Operationes z ppꝛietates. ¶ Resoluit oīe cōgelatum sāguinis z lactis caseati: z humoꝛis grossi z coagulat omne ligdum z omne incisiuū z phibz omnē fluxū sāguinis: z cursū sanguis mulieꝝ: z omne est subtiliatiuū: z non ē dubiuꝫ qn cū hoc sit deiectiuū. ¶ Inquit Galie. non administretur quod

ex coagulis acutum est in loco vbi necessaria est cō
strictio. ¶ Mēbra capitis ¶ Confert omnia cuz bi
būtur epilepsie ꝛ ppie camelinū. ¶ Mēbra anhe
litus ꝛ pectoris. ¶ Resoluit sanguiem cōgelatuz in
pulmone. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Resoluit lac ca
seatuz in stomacho cū bibit cum vino: ꝛ resoluit sā
guiem cōgelatū in stomacho: ꝛ est malū stomacho
¶ Membra expulsiōis. ¶ Cū supponit pō purga
tiōem menstruoꝝ iuuat ad ipregnāduz: ꝛ si bibatur
post purgationē iuuat ad impregnādū ꝛ cōfert pre
locationi matricis ꝛ ppie coagulum, camelinum
ꝛ cōfert vlceri intestinoꝝ ꝛ ppie coagulū pulli eq
ni. ¶ Venena. ¶ Oia sunt bezahar ꝛ conferunt hy
usquiamo nigro ꝛ magis iuuatiua ad illud sunt co
agula hedi ꝛ muli ꝛ ceruoꝝ ꝛ mituli ꝛ agni: sanant a
venenis: ꝛ morsibus oibus tres arculuset. ¶ Sitiq
potio ipsoꝝ. r. kirat cu liniméto: ꝛ coagulū hedi est
bezahar eusorbij. ¶ De citro Capitulum. cxx.

QJtrū quid est. Est notū. ꝛ oleū ipsius factū
ex eo ꝛ ex cortice eius ē forte: ꝛ factum ex
flore ipsius ē debilius in oi capitulo.
¶ Natura. ¶ Cortex citri ē calidus in primo siccus i
fine secundi: ꝛ eius caro ē calida in primo ꝛ humi
da in ipso. ¶ Quidā autē dixerūt q ē frigida ꝛ hu
mida in primo ꝛ eius frigiditas magis: ꝛ ipsius ace
tositas frigida est ꝛ sicca in tertio: ꝛ eius semen ē ca
lidū in primo ꝛ siccū in secundo. ¶ Opationes ꝛ p
prietates. ¶ Caro eius inflat ꝛ folia ipsius sedāt ifla
tionē ꝛ eius flos ē subtilioꝝ eis: ꝛ eius acetositas est
stiptica frigēs cholerā rubeā: ꝛ eius semen ꝛ cortex
ipsius sunt resolutiua ꝛcū ponit eius cortex in pan
nis, phibet tineas: ꝛ eius odoꝝ rectificat corruptiō
nē aeris ꝛ pestilētiā ¶ Decoratio. ¶ Eius aceto sitas
abstergit colorē ꝛ aufert pānū. ꝛ quod ex cortice eiꝰ
aduſtuz est bonū ē albaras linitū: ꝛ decoctio eiꝰ bo
nū efficit odoꝝ oris: ꝛ ē ipingnatiua corporis: ꝛ cō
tex eius retentus odoꝝ oris bonū efficit ꝛ eius de
coctio etiam similiter cuz tenetur in ore. ¶ Apoſte
mata ꝛ bothor. ¶ Acetositas eius valet impetigi
ni illinita. ¶ Instrumēta iuncturarū. ¶ Eius oleū
valet mollificationi neruoꝝ ꝛ non fiat nisi ex cortī
ce eius ꝛ confert paralysi ꝛ ipsius acetositas est ma
la neruis. ¶ Mēbra capitis ¶ Confert tonture oris
¶ Membra oculi. ¶ Fit collyrium cuz acetositate
eius: ꝛ remouetur icteritia oculi. ¶ Membra anhe
litus ꝛ pectoris. ¶ Eius acetositas sedat tremoꝝ ē cō
dis calidū: ꝛ nutrimentū est bonū gutturi ꝛ pulmo
ni: ꝛ eius acetositas est mala pectori: ꝛ medulla citri
cū coquitur cuz aceto ꝛ ponitur ex ea medietas alsa
ꝛ aiati interficit sanguisugas trāsglutitas ꝛ eas edu
cit. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Caro ipsius est mala
stomacho inflatiua tarde digestionis quā oz ut co
medat cum almuri: ꝛ similiter mixta cuz melle ē sa
nior: ꝛ magis recipiens digestionē nisi sit plurima
ꝛ eius quidē folia confortant stomachū ꝛ viscera: ꝛ
postea flos ipsius ꝛ cortex ipsius cuz ponit in cibā
riis sicut semina que pro condimento ponuntur
ad uat digestionē. ¶ Ipsa tamē cortex nō digerit
ppter duriciē sui: ꝛ ipsius decoctio cedat vomitum
ꝛ rob eius est rob acetositatis preparat stomachuz
ꝛ aqua acetositatis eius valet icteritie ꝛ cedat vomi
tuz choleriouz ꝛ facit appetitū: ꝛ oportet quidez vt
citrū comedatur singulare qꝰ non cōmisceat cibo
ante se neq; post se. ¶ Mēbra expulsiōis. ¶ Eius
caro facit vtentem se possidere colicā: ꝛ ipsius ace
tositas retinet ventrem ꝛ confert solutioni cholerice
ꝛ eius semen cōfert hemorroidibus: ꝛ in eius semi
ne est virtus solutiua: ꝛ succus acetositatis eius se
dat infirmitatez mulieris. ¶ Venena. ¶ Seminis
eius pondus. ʒ. ij. cuz vino melle ꝛ aqua calida illi
nitū resistit venenis omnibꝰ: ꝛ propie veneno scoꝛ
pionis bibituz aut linitū: ꝛ eius cortex ē vicinus illi
ꝛ succus corticis cōfert morsioni vipere bibitus: et
cortex eius pro emplastro superpositus est vicinus
illi.

¶ De cerusa Capitulum. cxxi.

Cerusa quid est. ¶ Est cinis plūbi aut alau
noch ꝛ tamē i ea que fit ex alaunoch mul
tū elaboratur in aduerendo. ¶ Fit afreng. ꝛ acquirit
superfluam subtiliationē. ¶ Quādoq; vero fiunt
omnes cerusē cū aceto ꝛ quādoq; cuz salibꝰ: ꝛ quā
doq; fiunt pluribus modis sm qꝰ scitur in libris
huius artis. ¶ Natura. ¶ Frigida ꝛ sicca est in secū
do. ¶ Operationes ꝛ ppietates. ¶ Que fit cuz ace
to est vehementis subtiliationis ꝛ magis profūdās
ꝛ in alia nō est vehemens subtiliatio. ꝛ est glutinati
ua ꝛ ppie alafreng. ¶ Apostemata ꝛ bothoꝝ. ¶ Le
nificat apostemata dura ꝛ frigida. ¶ Vulnera ꝛ vlce
ra. ¶ Ponitur in emplastris ꝛ implet vlcera ꝛ ge
nerat in eis carnē ꝛ corrodit ꝛ ppie alafreng. carnē
malā ꝛ alafreng. etiā fortior est in generatiōe carnis
¶ Membra oculi. ¶ Confert bothoꝝ oculi. ¶ Mē
bra expulsionis. ¶ Est ex medicinis que conferunt
fissuris ani. ¶ Venena. ¶ Est exꝰ venenis ꝛ expositō
rememoratiouis eius est in capitulo de venenis.

¶ De camemilla Cap. cxxij.

QAmemilla quid est. ¶ Ex ea est alia cuius
flos est citrinus: ꝛ alia cuius flos ē purpu
reus: ꝛ alia cuius flos est albꝰ ꝛ nota est. ꝛ folia qui
dem ipsius ꝛ flos reseruantur si fiant ex eis trocisci
ꝛ eius radix deficcat: ꝛ ipsa quidē est sm Hal. pro
pinqua virtuti rose in subtiliatione sua: sed est cali
da: ꝛ eius caliditas est sicut caliditas olei scilicet cō
uenies. ¶ Natura. ¶ Calida ꝛ sicca in pmo. ¶ Ope
rationes ꝛ ppietates. ¶ Est aperitiua subtiliatiua
spissitudinis mollificatiua resolutiua cum pauca
attractione: simo absq; attractione ꝛ est hec eius p
prietas inter medicinas. ¶ Apostemata ꝛ bothoꝝ.
Sedat apostemata calida mollificādo ꝛ resoluēdo
ipa lenificat dura q̄ nō sūt stricta valde: ꝛ bibit pp
apata viscerū. ¶ Instrumēta iuncturarū. ¶ Mol
lificat tetanū ꝛ pforat mēbra neruosa osa: ꝛ ē ex me
dicinis plus cōferēntibus laxitudini cū reliquę quī
caliditas eius ē similis caliditati aialis. ¶ Mēbra
capitis. ¶ Est confortatiua cerebri cōferēs sode frī
gide ꝛ ad euacuādas materias capitis: quī resolut

adscq; attractiõe: t hec ẽ eius ꝓprietas t ꝓfert pustulis oris. ¶ Mẽbra oculi. ¶ Sanat algarab disruptũ more emplastri suppositi. ¶ Membra anhelitus t pectoris. ¶ Illeniat sputũ. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Eluſert icteritiaz ¶ Membra expulsionis.

Prouocat urinaz t egredi facit lapidem t ꝓprie q; ex ea est purpurei floris. t cuz camemilla quidez ꝓ potaꝰ vesica ꝓpter dolores frigidos: t ꝓuocat mẽ strua bibita t fecundinam t confert iliace. ¶ Febres.

Fit mũctio ex oleo eius in febribus plodicis t bibitur ꝓpter febres antiquas in fine earũ t cõfert omni febri absq; foris acutate cũ apostema caliduz non ẽ in viscerib⁹ existẽs in ea. t quicq; confert apostemose cũ nõ est calidũ. t ẽ eius maturatio erã cum iam furmata est digestio. ¶ Permutatio. ¶ Loco ipi⁹ ponit in confortatione cerebri t tumamento qd confert in soda berengelif t est abrotanum.

De cepe. ¶ Capitulum. cxxiij.

Cepe quid ẽ. ¶ Notum est: imo in ipo ẽ acuitas incisiua amaritudo stipticitas. Lomesticum vero ex eo qd ẽ longius ẽ acutius. Et rubeum ẽ acutius albo t siccũ humido t cruduz assato. ¶ Natura. ¶ Est caliduz in tertio. t ẽ in ipo humiditas superflua. ¶ Operationes t ꝓprietates. Est subtiliatiuũ incisiuũ ꝓprie qd comedit t in ipso eũ stipticitate quã habet ẽ absterſio t apit fortius. t in ipo ẽ inflatio t in ipso ẽ attractio sãguinis ad exteriora. quare rubificatiuũ cutis. t in non cocto qdem non generat nutrimentũ de quo sit curandũ. t azia rebeta cũ cepe minus ẽ inflatiuũ eo qd est sine cepe. t nutrimẽtũ eius quod decoquit eiã est humor grossus. Cepe ꝓterea qd comedit ꝓprie confert nocumẽto aquarum. t ex eis que delent serpigiñ est ipm cũ ꝓiijcitur ets scopha. ¶ Decoctio. ¶ Rubificat faciem t semen eius delet morpheam t cum fricat ex eo in circuitu loci alopine ꝓfert valde: t ipm cũ melle eradicat verucas. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Aqua ei⁹ valet vlceribus sordidis: et confert cum adipe galline excoriationi que fit ex calciamentis. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Cuiꝰ fu caput purgiũ cũ aqua ipius t cõfert capiti t mundificat ipm. t distillat in aures ꝓpt grauedinem capitis t tinitũ t putredinẽ in auribus t aquam. t est ex eis que facũt sodã. Et plurim⁹ ẽi⁹ vsus facit iubet. t ẽ ex cisque nocẽt intellectui. ꝓptea q; generat hũores malũ t ipm multiplicat salinũ. Membra oculi. ¶ Succus eius qd comedit cõfert aque descendenti in oculuz t abstergit visum: t ex semine eius fit alcofol cũ melle ad albulam oculi. Membra anhelitus t pectoris. ¶ Aqua cepe cum melle confert ꝓfocationi. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Siluestre est difficilis digestionis: t qdaz species eius mouet vomitũ: t qd ex eo comedit pp suaz caliditatẽ ꝓfortat stomachũ debilem t facit appetituz: t qd bis decoctũ est: est multi nutrimẽti faciẽs sitim: t confert icteritie. ¶ Membra expulsionis. ¶ Elperit ouficia hemorroidaz. t omnes species cepe excitãt coitum, t aqua quidẽ cepe coctũ ꝓuocat menstrua t lenit naturam. ¶ Venena. ¶ Confert morsui canis rabiosi cum linit sup ipm aqua eius: aut emplaſt ex eo cũ sale t ruta: t cepe qd cõcidit expellit nocumẽtũ ventositatis venenosoꝝ: t dixerit q; ipm generat in stomacho humoꝛ humiduz plim frangentẽ nocumentum venenosorum.

De corallo. ¶ Capitulum. cxxiij.

Corallus nascitur in maribꝰ q; sunt in aphrica: t dicitur q; si teratur t implcantur eo concauitates dentiũ infirmoꝝ eradicat eos t confortat gingiuas: t est sũmus in cõfortatione gingue. Et Hal. quidẽ existimauit q; cũ ex corallo adusto t abluto sumit pondus. ʒ. i. cũ qua teritur pondus danich gũme arabice et conficit cum albumine oui t bibitur cũ aqua frigida confert sputo sanguis t eius elevationi t suo fluxui bene t ꝓprie corallus rubeus: t confert omnib⁹ egritudinibus stomachi ita ut suspendat sup ipm directe. t dixit. Galie. Ego exptus sum t suspendi in collo eius qui habebat dolorem stomachi: ita ut cẽt corallus sup os stomachi t remotus fuit dolor. Cum ergo accepi ipm rediit sicut expertus fui lignuz crucis in habente epilepsiã t q; suspẽderit i collo suo diebꝰ sanitatis sue corallũ rubeũ secur⁹ erit a dolore stomachi. t ꝓpterea pendunt in collis pueroꝝ. Quid ẽ. Motꝰ ẽ. Et corallꝰ qdẽ aliꝰ ẽ albꝰ: aliꝰ rubeꝰ: t aliꝰ niger. ¶ Natura. Frigidũ est i primo: siccũ in scdo. ¶ Operationes t ꝓprietates. ¶ Stipticus ẽ t prohibet fluxum sanguinis: t eius exsiccatio maioꝛ est q; ipius constrictio. naz eius exsiccatio est vehemens. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Ebscindit carnem additam. ¶ Membra oculi. ¶ Confortat oculum abstergendo t exsiccando hũiditates infixas i eo: t ꝑe qd ẽ adustũ ex eo qd ẽ ablutũ: t abstergit vestigia vlcerum t est cõueniens lachrymis. ¶ Membra anhelitꝰ t pectoris. ¶ Retinet fluxum sãguinis t adiuuat ad expectũ t similiter niger ꝓcipue quod ex eo adustũ ẽ t ablutum: t est ex medicinis cõfortantibꝰ cor t ꝓferẽtibꝰ tremoꝛ cordis. ¶ Membra nutrimẽti. ¶ Bibitur cũ melle ꝓpt apostema splenis t ẽ inuatiuũ eius. ¶ Mẽbra expulsiõis. ¶ Cõfert apanꝰ intestinoꝝ.

De cepe azir. La. cxxv.

Cepe azir qd est. Est silis cepe muris in virtute t sapoꝛe suo: t administrat loco ei⁹ ꝛs est debilioꝛ eo. ¶ Mẽbra expulsionis. Sedat dolores mficis frigidos. ¶ Venena. ¶ Confert venenis t punctureꝰ scoꝛpionis t rutule bibitũ t more emplastri superpositũ cũ miscet cũ ficubus. ¶ Permutatio. ¶ Quantũ ipm est de zedoaria t due tertie ipsi⁹ de gariofilis.

De Castoreo. La. cxxvi.

Castoreũ quid est. Est testiculus animalis marini qd submergit t inuenit par suspẽsũ ex radice vna sicut duo fella vaccina exsiccata t habet corticem subtilem qui quolibz tactu frangitur. ¶ Electio ¶ Electũ ex eo est q; duo testiculi sunt sil adherẽtes pares. illꝰ enim nõ adulteratum est. t eius quidem adulteratio fit ex oppoponaco gũmi

confectis cum oleo ꝛ pauco castoreo: ꝛ desiccatur i vesica. Qui aũt laborat accipe hoc mẽbrũ huꝰ aialis oportet ut cũ findit cutem que ẽ supra ipm extra hat humiditatẽ cũ eo qđ in ipo ptinet: ꝛ ẽ hũiditas sicut mel: ꝛ exsiccet eã simul. ¶ Natura. ¶ Est subtilius ꝛ fortiꝰ omni quod calefacit ꝛ exsiccat. ꝛ oz ut sit calidũ in fine tertij vsq; ad ꝗrtuz: siccũ in secũdo. ¶ Operationes ꝛ pprietates. ¶ Resolvit inflatiõz ꝛ quado ex eo illinit calefacit corpus ꝛ res gũmosa q̃ est in medio eiꝰ mordicatiua ẽ vehementis calefactionis. ¶ Apostemata ꝛ bothoz. ¶ Confert apostematib⁹ calidis. ¶ Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Confert vlceribus pernicios⁹. ¶ Instrumẽta iuncturarũ. ¶ Cõfert neruis ꝛ calefacit: ꝛ cõfert tremori ꝛ spasmo humido: ꝛ aleuzez humido: ꝛ stupori ꝛ paralysi. ¶ Membra capitis. ¶ Confert oblivioni ꝛ lithargie cum aceto ꝛ oleo rosaceo ꝛ subet etiam. ꝛ si sit cum febre tunc si bibatur cuz melle ꝛ pipere confert ꝛ nõ nocet: ꝛ sit eius potio cochlearium ꝛ resolvit species sode frigide ꝛ ventose more emplastri superpositus eu apozatum ꝛ confert surditati frigide. ꝛ neqꝫ ẽ aliquid magis iuuatiuũ ventositati in aure q̃ ipm cũ ex castoreo accipitur quantũ est lens vna. ꝛ dissolvitur in oleo nardino ꝛ distillatur in eaz. ¶ Membra anhelitus ꝛ pectoris. ¶ Attractio per nares ex suffumigatione eius confert apostematib⁹ pulmonis et infirmitatibus. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Bibitur cum aceto propter singultum ꝛ facit sitim. ¶ Membra expulsionis. ¶ Delet dolores ventris pungitiuos bibitum cum aceto. ꝛ resolvit ventositatem et prouocat menstrua ꝛ extrahit secundinam cum bibitur ex co.3.ij. cum mentastro ꝛ melle post phlebotomiam saphane. quoniã tunc prouocat sine nocumento ꝛ extrahit serum ꝛ remouet frigus matricis ꝛ eius ventositatem ꝛ frigus testiculi. ¶ Venena ¶ Confert morsui venenosorum paruorum: ꝛ ẽ tyriaca prefocationi hellebori ꝛ quod ex eo est varij declinans ad nigredinẽ est venenuz. ¶ Est quãdoqꝫ interficit in die vna: ꝛ cadit qui ab eo euadit in birsen. Eius vero bezahar est acetositas citri ꝛ etiã acetum de vino ꝛ etiam lac asine. ¶ Permutatio. ¶ Ponitur loco eius quantum ipsum est de acozo ꝛ quantum medietas ipsius de pipere.

¶ De caseo Ca.cxxvij.

Caseus

Caseus quid ẽ. Caseus qñqꝫ fit ex lacte qñqꝫ ex sero: ꝛ ẽ ille q̃ nolãt recocta. ¶ Natura. Recens ẽ frigidus ꝛ humidus i tertio ꝛ salsus antiquꝰ ẽ calidus ꝛ siccus in eo. ¶ In aqua vero casei, pterea q̃ in ipsa sit nitrositas acquisita ex sanguine pãmũ ꝛ pars cholerica ẽ caliditas quedã ¶ Electio. ¶ Melior: est qui medius est inter illum qui extenditur ut viscus ꝛ frangibilẽ. ambo eni sũt mali ꝛ q̃ est puatus sapore: ꝛ declinis ad dulcedinẽ ꝛ suauitatem equalis in sale q̃ nõ remanet in visceribus plurimũ ꝛ factus ex aceto melior est eis. Et subtilitina qdẽ augmẽtant malitiam eiꝰ: qñ facũt ipz penetrare ꝛ ipellũt cũ ꝛ caseus capraz que vescunt subtilitatius melior: est caseo caprarũ q̃ vescũtur nil ꝛ robelijs. ¶ Operationes ꝛ pprietates. ¶ In ipso est abstersio: ꝛ recens est nutritiuꝰ ꝛ impinguatiuus ꝛ comedit post ipm mel: ꝛ vetus ẽ calidꝰ abstersiuꝰ mundificatiuus: ꝛ comestus facit cholericũ hũorẽ ꝛ saluꝰ nõ vetꝰ est inter vtrũqꝫ. Aqua vero casei impinguat canes ꝛ nutrit eos: ꝛ in recocta ex sũma caseozum est virtus resolutiua. ¶ Decoratio. ¶ Bibere aquam casei cũ medicinis mũdificatiuis melancolie pfert pãno: ꝛ recẽs cocta cũ tanto vino quãtũ ipsa est in coctice granaꝝ donec consumatur phibet spasmũ faciei. ꝛ caseꝰ qdẽ salutꝰ vetus extenuat. Apostemata ꝛ bothoz. ¶ Recens non salitꝰ phibz apari plagas. ¶ Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Vetus bonꝰ ẽ vlceribus malis et vulneribꝰ: ꝛ recens vulneribꝰ leuibus recentibꝰ. Recẽs. n. fortior ẽ in hoc ꝛ prohibet apationẽ eoꝝ pcipue cũ foliis oulbi: ꝛ acetose silueſtris. ꝛ bibit ciꝰ aq̃ ppt scabiẽ. ¶ Instrumẽta iuncturarum. ¶ Teritur vetus cũ oleo aut cũ aqua pedum porcoꝝ salitoꝝ: ꝛ fit emplastrũ super duritiem iuncturarum. ꝛ extrahit ab eis sicut gypsum sine impedimento: ꝛ est valde magni iuuamenti. ¶ Membra oculi. ¶ Ex non salito ꝛ salito fit emplastrum ophtalmie ꝛ extremitati palpebre percusse. ¶ Membra anhelitus ꝛ pectoris. ¶ Quando coquitur in aqua ꝛ datur in potu ablactantibus multiplicatur lac earum. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Salitꝰ ẽ malus stomacho: ꝛ similiter non salsus. In salito vero est aliquantula expulsio. ꝛ Dia. quidem dixit q̃ recens est bonus stomacho: ꝛ illud est ex eis in quibus est ambiguitas. Salsus autem non vetus est intra eos: ꝛ est velocior in digestione q̃ ille: ꝛ velocius descendit: recocta vero est nimis nociua stomacho q̃ caseus nouus. ¶ Membra expulsionis ¶ Generat lapidem in renibus ꝛ vesica: ꝛ propter humidus ꝛ propter qui comeditur cum seminibus penetrare facientibus. Non salsus vero lenit naturam: ꝛ eius aqua soluendo educit choleram ꝛ adiuuat ipsam abstersio eius propter nitrositatem que ẽ in ipsa: ꝛ miscetur cum melle ꝛ fit magis iuuatiua. Et medicina quidem que ex eo administratur fit ex illo qui fit ex lacte caprarum ꝛ ouium ꝛ caseus quidem confert vlceribus que sunt in intestinis ꝛ propter assatus ꝛ prohibet solutionem. Et quandoqꝫ teritur ille qui est assatus: ꝛ fit ex eo clistere cuz oleo rosaceo ꝛ oleo: ꝛ confert surgenti ad ascellandum cum sanguine. ¶ Venena. ¶ Dicitur q̃ cum calamẽto montano epithimatur super venena.

¶ De cinnamomo Ca.cxxviij.

Cinnamomũ quid ẽ. Motũ est ꝛ eiꝰ quidẽ est vna spẽs bona ad aliquantulam declinans nigredinẽ mõtana grossa breuis: et ex eo est album latum inflatum frangibilem habẽs radicem declinantem ad molliciez: ꝛ species nigra est plana paz nodosa. ꝛ est ex eo spẽs odoꝛe hũs sicca lignea ad viriditatẽ declinãs cuꝰ cortex ẽ sicut cortex eiꝰ rubeꝰ. Et ẽ ex eis quoꝝ vꝰ longo durat ipe: ꝛ propter siteratur: ꝛ fiant ex eo trocisci cum vino

Cinamomi preterea est species q̄ noiat cinamomū mendosū ⁊ habet odorē quendā ⁊ ē asperū ⁊ ipi⁹ virtus est debilis ⁊ fit ex eo oleū. ¶ Electio. ¶ Melius ē illud qđ ē boni odoris: ⁊ acutū habet saporē sine mordicatiõe. ⁊ color eius purus nó cõmixtus

¶ Inquit Dia. Melius ē nigrū ad igneitatē ⁊ rubedinē declinãs planū ramos habẽs ꝑpinquos subtiles in quo sūt dulcedo ⁊ salsedo ⁊ mordicatio parua: ⁊ nó ē valde frangibile. ¶ Et ex bonitate quidē ipsius ē ut vincat oẽm odorē preter suū ⁊ nó sentiat cū eo. Malū vo ē in quo ē odor myrti aut turis, aut salsedo: aut aliquātulū malu odoris ⁊ albū frangibile: ⁊ etiã cõtractū: ⁊ planus grosse radicis ē magnã. ¶ Eius aũt virtus cõseruat si ex ipso fiãt trocisci post cõtritionẽ: ⁊ si nó debilitat post spaciũ .xv. annoꝝ ⁊ infra. Et oz vt ex illo assumat qđ sup vnam existit radicẽ: ⁊ fractū eius ē fallificari aptū. ¶ Natura. ¶ Calidū est ⁊ siccū in tertio. ¶ Operationes ⁊ ꝑprietates. ¶ Ultimū ē in subtiliatione attractiuū aperitiuū: ⁊ rectificãs putrefactionẽ ⁊ oẽm virtutez cõruptã: ⁊ oẽm sanioritatẽ humoꝝ corruptorum. Oleū vero eius ē calidum valde resolutiuū liquefactiuū. ¶ Decoratio. ¶ Ponit sup pānū ⁊ maculas lentiginosas ⁊ cū aceto est ꝓueniẽs bothoꝝ lem.

Vulnera ⁊ vicera. ¶ Est cõueniẽs ipetigini ⁊ vlceribus. ¶ Instrumẽta iunctura. ¶ Oleū cinamomi ē mirabile in tremore. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Cõfert corize ⁊ eius oleū grauat caput ⁊ ipm mũdat caput attrahẽdo humiditates ex eo ⁊ est ex sũma eorũ que sedant dolorẽ auris ⁊ ponit in medicinis ei⁹

¶ Mẽbra oculi. ¶ Cõfert pãno ⁊ enebriositati' comestũ ⁊ collyrio ex eo facto: ⁊ liquefacit humiditatẽ grossã oculi. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris.

¶ Est lenificatiuū ⁊ confert tussi ⁊ mũdificat quod est in pectore. ¶ Mẽbra nutrimẽti. ¶ Aperit opilatiões epatis ⁊ ꝓfortat ipm: ⁊ ꝓfortat stomachũ ⁊ desiccat humiditatẽ eius ⁊ ꝑfert hydropisi. ¶ Mẽbra expulsionis. ¶ Confert doloꝝ matricũ ⁊ renũ: ⁊ apostematib⁹ coꝝ postq̄ frangit eius resolutio cũ pauco oleo ⁊ cera ⁊ vitello oui ut non supfluat ⁊ indurẽt: ⁊ ipm prouocat vrinã ⁊ mẽstrua: ⁊ facit aborsũ ⁊ cũ cõzdumẽti cõfert hemoꝛoidib⁹. Eius vero oleũ cõfert doloꝛibus matricis q̄ frangit cũ oleo ⁊ cera: ⁊ si nõ indurat vehemẽtia sue resolutiõis vltra hoc q̄ eo indigetur. ¶ Febres. ¶ Confert rigori ꝓprie eius oleũ linitum. ¶ Venena. ¶ Confert morsui vermiũ venenosoꝝ ⁊ fit ex eo emplastrũ cũ myrrha pũcm f scorpiõis. ¶ Permutatio. ¶ Loco ei⁹ ponit coztex casie lignee stipticus: aut duplũ ipsi⁹ de cubebe aut duplũ eius ex beabel.

¶ De cerebro. Ca. cxxix.

Cerebrũ. ¶ Electio. ¶ Meliora coꝝ sunt cerebra volatiliũ ⁊ ꝓprie mõtanoꝝ: ⁊ ex cerebris quadrupedũ cerebꝝ arietis deinde vituli. ¶ Natura. ¶ Frigidũ ē ⁊ humidũ. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Generat phlegma ⁊ hũores grossos. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Cerebꝝ gallinaꝝ confert fluxui sanguinis narium ex vulnere: ⁊ cerebrũ cameli cũ exsiccat ⁊ bibit cũ aceto vini confert epilepsie. ¶ Membra nutrimẽti. ¶ Ipsum fac nausea apud digestionẽ suã ⁊ delet appetitũ: ⁊ oportet quidẽ vt comedat cũ seminib⁹: qui aũt post cibum vomere vult sumat ipm sup cibũ suũ ⁊ est tarde digestionis inuolutũ faciẽs stomachũ. Membra expulsionis. ¶ Lenit ventrẽ ⁊ cerebꝝ anatus est ex medicinis apostematũ ani. Venena. ¶ Cerebella salubria sunt in haustu venenoꝝ ⁊ morsib⁹ animaliũ cũ comedũt. ¶ De croco. Capitulum. cxxx.

Crocus. ¶ Electio. ¶ Melioꝛ est recẽs boni coloris subtilis odoris sup cui⁹ pilos ē paululũ albedinis nó plurimũ grossi⁹ sanus non velociter tingens nó inuiscans negꝫ frangitur. ¶ Natura. ¶ Calidus est in secũdo: siccus in primo. ¶ Operationes et ꝓprietates. ¶ Est stiptic⁹ resolutiuus ⁊ maturatiuus ꝓpter illud quod in eo est de stipticitate eius glutinatiuus ⁊ eius caliditas est tpata ⁊ est aperitiuus. ¶ Galie. vero dixit q̄ eius caliditas est fortior stipticitate ipsius: ⁊ eius oleũ ē calefactiuũ. Alkanzi iquit ipse nunq̄ alteratur humorẽ. Immo cõseruat eũ ꝑm equalitatẽ ⁊ rectificat putrefactũ ⁊ cõseruat viscera. ¶ Decoratio. ¶ Potus ipsius colorem efficit bonũ. ¶ Apostẽata ⁊ bothoꝝ ¶ Resoluit apostemata ⁊ linitur ex eo herisipila.

Membra capitis. ¶ Facit sodã ⁊ ipse nocet capiti ⁊ bibitur cũ rob ad ebrietatẽ ⁊ ẽ faciẽs somnũ ⁊ obtenebrãs sensus. ¶ Cũ eni bibit in vino inebriat ita vt ad roona perducat ⁊ cõfert apostemati calido i aure. ¶ Membra oculi. ¶ Abstergit visũ ⁊ prohibet fluxũ ad ipm ⁊ valet ad pannum: ⁊ fit ex eo olcofol ad varietatem acquisitã in egritudinibus. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Confortat coꝛ ⁊ ẽ lenificatiuus: ⁊ odorat ipm hñs pleuresim ⁊ patiens birsen ut dormiat: ⁊ ꝓprie ipsius oleũ ⁊ facit anhelitus facilẽ ⁊ confortat instrumẽta anhelitus. ¶ Mẽbra nutrimẽti. ¶ Ipse facit nauseã ⁊ deũcit appetitũ ꝑ terea q̄ oppositus ē acetositati que ē in stomacho ex qua ē appetitus: ſz ipse cõfortat stomachũ ꝓpter illud quod in ipso ē ex caliditate ⁊ ꝓpatione ⁊ stipticitate. ⁊ dixerũt quidã q̄ crocus ē bonus splenis.

¶ Membra expulsiõis. ¶ Excitat coitũ ⁊ prouocat vrinã ⁊ confert duritiei matricis ⁊ eius constrictioni: ⁊ vlceribus fraudelẽtis ni ipsa cũ administratur cum fauoꝛ: aut cũ medulla cũ duplo ipsius de oleo

¶ Quidã aũtez dixerunt q̄ ipm in potu dederunt ad prolixum partũ: ⁊ factus est partus statim.

¶ Venena. ¶ Dicitur q̄ tres aurei de ipso interficiunt lenificando nel letificando. ¶ Permutatio.

¶ Simile pondus ipsius de costo ⁊ quarta ponderis eius de spica: ⁊ pondus ipsius de corticibus casie lignee.

¶ De colloquintida. Ca. cxxxi.

Colloquintida quid est. ¶ Colloquintida alia est masculus ⁊ alia ẽ scia. ¶ Masculus vo ē villosus: ⁊ scia laxa alba facil. ¶ Electio. ¶ Que ex ea eligẽda ē. ẽ alba vehemẽs albedinis que enim ex ea ẽ nigra: est mala: ⁊ dura mala ẽ

Et oportet qđ̄ ut nō extrāhat cum colligitur eius pulpa ex ventre ipsius: imo dimittatur in ipso sicut est. ipsa enim debilitatur si fiat illud: z neqz colligat dū nō incipit in citrinitatē mutari. z nō expoliat ab ea viriditas integre: z si nō tūc ipa est nocēs z mala Et dixerūt qđā oz ut aliencnt cortex z semen ei⁹. Et cum nō est super arborē nisi colloquintida vna est mala putiosa. z masculus qđ̄ villosus fortior est femina laxa. z oz ut in eis cōtritione ad summū per ueniatur: z neqz sit aliqs contētus q ipsa sit valde trita. pa⁹ enim minima eius in sensū cum inuenit humiditatez inflatur z adheret partibus stomachi z inuolutionib⁹ intestinoruz z apostemat: ārē oport ut cū terit hydromelle infundatur: deinde siccet z conteratur. Et rectificatio quidem eius z expulsio sue malitie ē cum dragaganto melior q̄s cum gūmi qñ gūmi magis vincit fortitudinē medicine. ¶ Natura. ¶ Calida ē in tertio: sicca in ipso. Alchind⁹ vero existimauit q ipa sit frigida z humida: z elongatus est a veritate vehement. ¶ Operationes z ppietates. ¶ Est resolutiua incisiua attractiua ex lōginquo. Et ei⁹ qdem folia virida abscindunt fluxuz sāguinis. ¶ Decoratio. ¶ Fricatur super lepram z elephantiam. ¶ Apostemata z bothor. Eius folia virida resoluūt apostemata z maturant ea. ¶ Instrumenta iuncturarū. ¶ Conferūt doloib⁹ neruorum z iūcturarum z sciatice z podagre frigide. ¶ Membra capitis. ¶ Purgat cerebrum z decoquit radix eius cū aceto z colluit ex ea os ad dolorē dentium: aut apitur z pūjcitur qđ est in ipsa z cogitur acetū in ipsa cū cinere calido. z cū cogitur in oleo ē illud oleum distillatū pferēs fontanellā in aure: z facit eradicari onem dētū facilē. z cū extrahit illud qđ est in collo quintida z implet aceto: z decoquitur sup cinerē z colluitur ex eo os: cōfert dolori dētū. ¶ Membra anhelitus z pectoris. ¶ Cōfert euacuatio facta p eam dilationi anhelitus vehement. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Radix ei⁹ pfert hydropisi: z ē mala stomacho. ¶ Membra expulsiōis. ¶ Solutione educit phlegma grossū ex iuncturis z nervis ppe z solut eā choleram: z confert colice humide z ventose z valde: z fortasse solut sanguinē: z supponit z interficit ferū z velocitate sui exitus ex intestinis nō pertransit in ipressiōib⁹ que timent ex amaritudie sua z cōfert egritudinib⁹ renū z vesice: z ipius qdem potio sit duo kermet. s. xij. krat. z oportet ut ptera z quādoqz extrahit qđ est in ei⁹ pcauitate a supiori pte: et implet rob de vuis: aut vino veteri dulci z dimittit die ac nocte. z qñqz pōit sup cinerē ignis vsquequo calefiat satis z dat in potu. ¶ Venena. ¶ Que colligit viridis solut superflue z facit vomere superflue z cōturbat ita ut fortasse interficiat z dat ad potandum cū equali pondere sui de dragaganto: z ex singulari nascēte sup radicē suā solā fortasse inficiūt duo dantes: z ex semine suo z cortice ipi⁹ dantes vn⁹. z radix ei⁹ confert morsui vipere: z ē ex medicinis magnis iuuantib⁹ ad punctura scorpiōis. Et qdā iā narrauit q vni arabū decidit potus quē scorpiōes i ōr locis pupugerāt. z. ex eo z sanat⁹ ē statī. z fuit cōfert epithima factū ex ea. ¶ Permutatio. ¶ Loco ei⁹ gna alterna. z dixerūt triplū ei⁹ de cucumere alimuno. z dē feniculū siccū in melle.

¶ De cicere La. cxxxij.

Cicer qđ ē. Aliud ē albū: aliud rubeū: aliū nigrū ut herbū. Et hanc spēcī aliud est domesticū: aliud siluestre. z siluestre qđ̄ ē melī⁹ z digestibili⁹ z vehemētioris calefactiōis: z efficit opationē domestici i potēa. Verū nutrimentū domestici ē melī⁹ nutrimēto siluestris. ¶ Natura. Albū ē calidū z siccū i pmo. z nigrū ē fort⁹. ¶ Opationes z ppietates. ¶ Ambo sūt inflatiua z lenitiua z ipō ē incisio: z nutrimētū qđ̄ pbet ē fort⁹ nutrimēto fabax: z magis solidū z neqz ē aligd i suis figuris qđ̄ magis ipo nutriat pulmonē: z qđ̄ ex ipso ē hūidū pl⁹ ē gnātuū supfluitatū q̄s q⁹ ex eo siccū ē. ¶ Decoratio. ¶ Abstergit lēdines z colorē facit bonū lūtū z comestū. ¶ Apostemata z bothor. ¶ Cōfert aparib⁹ calidis z duris z religs aparib⁹ q̄ sūt ex eis in glādul. ¶ Ulnera z vlcera. ¶ Ei⁹ oleū pfert ipetigine: z ipi⁹ farina vlceribus fraudulētis z cācerosis z puritiū. ¶ Instrumenta iuncturarū. ¶ Cōfert doloū dorsi. ¶ Membra capitis. ¶ Cōfert bothor hūido i capite. z pfert ei⁹ ifusio doloū molariū: z pfert aparib⁹ gingiue calidis z duris: z aparib⁹ q̄ sūt sub auris. ¶ Membra anhelit⁹ z pectoris. ¶ Clarificat vocē z nutrit pulmonē melī⁹ q̄s res alq̄: z ppt hoc sūt ex eo sorbitiōes. s. ex farina ciceris. ¶ Membra expulsiōis. ¶ Ei⁹ decoctio vtil est hydropisi z ictericie z apiū z ppe qđ̄ ē ut herbū: z nigrum opilatiōes epatis z splenis: z oz ut cicer comedat neqz in pncipio cibi neqz i fine ipi⁹: imo i medio ei⁹. ¶ Membra expulsiōis. ¶ Decoctio nigri frāgit lapidē in vesica z renib⁹ cū oleo amigdalino z raphano z apio z totū qđ̄ ex ipso ē extrit fetū: z ē malū vlceribus vesice et vehemēter addit in coitu: z ppt hoc nutrit masculina afalia z camelos z ei⁹ infusio facit erigere mēbr̄ fortiē qñ bibit cū vino a iciuno: z totuz lenit nām z aperit opilatiōes renū z ppie nigrū z qđ̄ est ut herbū. Et dixerūt qdaz q qñ infundit in aceto z aligs ex eo comedit ieiun⁹ z morat sup ipm p medū die interficit vermes. ¶ Ip. dixit q i cicere sūt due sbe q̄ separāt cū decoctiōe q̄rū vna ē salsa z lenit nām: z altera ē dulcis z puocat vnā z dulcedo i ipo ē inflatiua z exiccat cōmū.

¶ De colūbis La. cxxxiij.

Columbe qđ sūt. In pullis qui volare nō pūt ē caliditas z hūiditas supflua. sed ille que volant sunt leuiores. z ova earū sūt calida valde. ¶ Opationes z ppietates. ¶ In pullis ē grossitudo ppt humiditatē supfluā. ¶ Membra capitis. ¶ Sāguis colūbe abscidit fluxū sāguis narium q est ex velamine cerebri. ¶ Membra nutrimēti. Olātes sūt leuioris digestiōis z melioris humoris q̄s pulli: z oz qđ̄ ut calefacti comedāt eos cuz acresta z coriandro z medulla citroli z eius ova sunt mali saporis.

De Canfora. Ca.cxxxiij.

Canfora qd est. Canfore spēs sunt alkanfuri ⁊ariage dcinde aelzei ⁊ alelcek varia: ⁊ ē illa que est pmixta ex ligno suo ⁊ ex eo qđ sublimatū est ex ligno eius. Quidā aūt dixerunt ⁊ q est arbor magna faciens vmbrā hoib⁹ cui leopardi adherēt nō ergo puenit ad eam nisi in tpe noto ānī ⁊ est spōgiosa marina: hoc est fm q existimauerūt qdā. Lignū vo ei⁹ iam multotiens vidim⁹: ⁊ est lignū albū frangibile leue: in cui⁹ ramis qnqz cōtinet aliqd de vestigijs canfore. Natura. Est frigida ⁊ sicca in tertio. Decoratio Accelerare facit canciem vsus ei⁹. Alpata ⁊ bothor. Prohibet apostemata calida Membra capitis Prohibet cū aceto fluxū san. ex narib⁹: aut cū expssione dactilor immaturor: aut cū aq̄ myrti aut cū aq̄ albedarūg i ⁊ pfert sode calide Febres. Facit vigilias ⁊ pfortat sensus calefactor ⁊ confert alcola vehemēter. Membra oculi. Confert in medicinis opthalmie calide. Membra expulsionis Abscidit coitū ⁊ generat lapidem renū ⁊ vesice: ⁊ pstringu fluxū ētris cholericū.

De camepitheos. Ca.cxxxv.

Camepitheos qd est. Stipites ⁊ flores rubei decliues ad nigredinez: ⁊ virides subtiles ⁊ ei⁹ flos est amari saporis cū stipticitate pauca. ⁊ eius acrimonia est minor amaritudine ⁊ ei⁹ folia sunt herbalia subtilia incedentia sup terraz ⁊ sūt silia foliis asbehar. verūtā sūt subtiliora ⁊ mollioza ⁊ maior flor q̄ ipsa: ⁊ eius flores sunt citrini. Mā Calid⁹ est in scdo siccū in tertio. Opationes ⁊ pprietates Est apitiu⁹ absterssiu⁹: ⁊ ei⁹ absterssio in mēbris interioīb⁹ est maior calefactiōe ipsi⁹ ⁊ in ipo est virtus solutiua Alpata ⁊ bothor. Ponitur sup durities ⁊ ppe duritiē māmillaz ⁊ phibet incisionē fornice. Vulnera ⁊ vlcera. Cōsolidat vulnera cū melle facto emplastro ex eo ⁊ vlcera putrida. Infra iūcturarū Cōfert sciatice ⁊ ppe qui bibitur cū aq̄ mellis. Et dixerūt qdā q qui bibit cū hydromelle. xl. dieb⁹ sanat sciaticā ⁊ resolut duritiē podagre. Membra nutrimenti Apit opilatōes epatis ⁊ ei⁹ egritudines ⁊ splenis ⁊ pfert ictericie nigre cū bibitur. vij. dieb⁹ primis Membra expulsionis. Apit opilatōes matricis ⁊ puocat vrinam ⁊ menstrua: ⁊ remouet difficultatē ei⁹ ⁊ phibet dolores renū ⁊ supponit cū melle: ⁊ mūdificat matricē: ⁊ qui ex duob⁹ aur. de eo cū ficubus aut melle sūt collyria deponit phlegma sufficient. Venena. Cōfert nocumēto veneni noiam ōsistō. Permutatio Loco ei⁹ ponit medicinas pōderis denariorum ⁊ q̄r ta pōderis ipsi⁹ de casea lignea.

Camedreos. Ca.cxxxvi.

Camedreos qd est. Stipites ⁊ folia frangibilia in grossitudie myrti ⁊ maiores ad viriditatē decliues. Et herba ei⁹ nominatur apud grecos querc⁹ terre: qui habet folia pua silia foliis quercus amara: ⁊ eius radix declinat ad purpuritatē. Electio. Oportet vt colligat dū habz semen. Matura. Inquit Gal. est calidus ⁊ siccus in tertio eius nī calefactio fortior est desiccatōe ipsi⁹ Operationes ⁊ pprietates Est apitiu⁹ incisiuus subtiliatiu⁹: ⁊ in ipso est calefactio corpor. Vulnera ⁊ ulcera. Cōfert cū melle vlcerib⁹ antiquis. Infra iūcturarū. Qui qd ex eo recens est bibit: aut ei⁹ decoctio pfert pritioni lacertor ⁊ ei⁹ sirup⁹ pfert spasmo: ⁊ ānto plus antiquat ē melior. Membra oculi Fiunt ex eo pillule ⁊ exsiccant ⁊ administrātur in vlceribus oculi. ⁊ silr ei⁹ decoctio in oleo aut qđ ex eo tritū est pfert fistule lachrymalium. Membra anhelitus ⁊ pectoris Cōfert tussi antiq Membra nutrimenti Detumescere facit grossitiem splenis: ⁊ pfert ictericie nigre ⁊ habet sirupū q pfert malitie digestionis valde. ⁊ quāto magis antiquatur est melior ⁊ pfert principio hydropisis. Membra expulsionis. Prouocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ extrahit fetum. Venena. Fit ex eo emplastrū morsibus vermium venenosorum. Permutato. Loco eius ponuntur folia eupatorij ⁊ scolopendrie.

De Cundes. Ca.cxxxvij.

Cundes qd est. De hoc qdē plīnū administratur radix ⁊ est notū Natura Est calidum ⁊ siccū in tertia perueniens ad quartum. Operationes ⁊ proprietates. Est absterssiuus mundificatiuū vlceratiuū acre mordicatiuum excitans vomitum incidit phlegma ⁊ choleram nigrā. Decoratio Abstergit albaras ⁊ morpheā. ⁊ propie nigram. Apostemata ⁊ bothor. Confert scabiei. Membra capitis Facit sternutatōez ⁊ est ex summa medicinarum mundificantiū aurez ⁊ abstergentiū sordes que sunt in ea: ⁊ de proprietatibus eius est resolutio ventositatū ex naribus ⁊ cōfert alchalem aperiendo opilatōnes colatorij fortiter. Membra nutrimenti. Facit vomere fortiter ⁊ solut duritiem splenis. Membra expulsionis. Est solutiuū, puocatiuū vrine: ⁊ supponitur ⁊ puocat menstrua ⁊ extrahit fetum ⁊ frangit lapidem. Permutatio. Loco eius in vomitu ponitur nux vomica eiusdem ponderis cum tertia sui ponderis de pipere.

De Cubebis. Ca.cxxxviij.

Cubebe quid est. Eius virtus est similis rubee. Verūtamen est subtilior Natura. Dixerūt qdā in ipsa ē cū calitate ⁊ tus infrigidatiua ⁊ ē vere calida ⁊ sicca pueniēs vsqz ad secūdū. Opatōes ⁊ pprietates Est apitiua subtil ad acuitatē decliuis: ⁊ neqz puenit ad hoc vt loco cinamomi ponatur. Vulnera ⁊ vlcera. Est bona vlceribus putridis in mēbris ⁊ gingiuis. Membra capitis. Est bona alcola putridis in ore. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Qui tenetur in ore clarificat vocē. Membra nutrimēti Est fortis in aperiendo opilatōes in epate Membra expulsionis Mūdificat vrine vias ⁊ prouocat arenosam: ⁊ extrahit lapidē renū ⁊ vesice: ⁊ sputū mastīcātis eā delectat eam qua vtitur

De cuscute. La.cxxxix.

Cuscute qd est. Res inuoluta sup spinas et arboꝛe similꝫ vllis: melius q̄ nō habet folia sed habet floꝛe paruū albū in quo sunt amaritudo ⁊ stipticitas sed qō in ipso magis vicit ꝑ substantia amara. Natura Est calidū parūper in ꝓncipio ꝑmi siccū in fine secūdi: cuius ipm sit habens virtutes ꝓtrarias. Operationes ⁊ ꝓpietates. Est mūdificatiuū ⁊ extrahit sup fluitates subtiles ex venis ⁊ grauat in stomacho ꝓpꝛ suā stipticitatē ⁊ mūdificat venas ⁊ extrahit sup fluitates q̄ sunt in eis cū facilitate lubrificās sup fluitates subtiles. Membra nutriméti. Confortat stomachū qō ex eo fixū est. ⁊ qñ bibitur cū aceto sedat singultū ⁊ aperit opilatōes epatis ⁊ stomachi ⁊ ꝓfortat ea ⁊ ei⁹ aqua est mirabil' ad ictericiam: ⁊ succ⁹ ei⁹ qō de eo est siluestre cū tenetur ⁊ ꝓicitur super vinū fortē efficit stomachū debilem. Membra expulsionis Est ipm qō mūdificat sordes ventris fetus ꝓpterea q̄ mūdificat venas ⁊ ꝓuocat vrinam ⁊ menstrua ⁊ ꝓfert dolozi pungitiuo ventris ⁊ supponit ⁊ retinet fluxū sanguinis: ⁊ qō ex eo frixū est ꝓstrigit ⁊ retinet fluxū matricis. Febres Cōfert valde febrib⁹ antiqs semē eius ⁊ aq̄ ipsius.

De Lymino. La.cxl.

Lyminū qd est. Eius aliud est karmenū et aliud persicū ⁊ aliud eniū ⁊ aliud nabatiū. Karmenū, ꝙ est nigꝛ' coloꝛis ⁊ persicum est citrini coloꝛis ⁊ persicū est foꝛti⁹ emino. nabatiū ꝙ est illud qō iuenit in alijs locis. Et ex oib⁹ aliud est siluestre: ⁊ aliud domesticū. Siluestris itaq̄ acrimonia foꝛtioꝛ est. Et de siluestri qdē est spēs quedā cui⁹ semē est sile seminū lini. Electio. Karmenū est foꝛti⁹ q̄ persicū: ⁊ persicū foꝛti⁹ alijs. Natura.

Est calidū in tertio: siccū in secūdo. Operationes ⁊ ꝓpietates Expellit ventositates ⁊ resolvit ⁊ in ipso est incisio ⁊ exsiccatio: in ipso est stipticitas Decoctio. Qñ lauatur facies ex aq̄ ipsi⁹ clarificat eam ⁊ silꝛ eius vsus ⁊ acceptio eius cū mensura Ei⁹ nāq̄ nimi⁹ vsus facit citrinat. Apostemata ⁊ bothoꝛ. Admistrat cū ceroto aut oleo ⁊ farina fabarū sup apata in testiculis: imo cum oleo aut oleo ⁊ nicle. Vulnera ⁊ vlcera. Consolidat vulnera ꝓpie siluestre cui⁹ semen est simile semini lini cū ex eo ipiet sup vulnera. Membra capitis Qñ teritur cyminū cū aceto: ⁊ fit odoꝛamentū ex eo abscindit fluxum sanguinis narū. Et silꝛ cū ex eo intromittitur licinū in nareꝫ. Membra oculi. Qñq̄ masticatur ⁊ miscetur cū oleo ⁊ distillatur sup vngulam. ⁊ sup coagulatū sanguiné sub oculo ⁊ ꝓfert. Et qñq̄ masticatur cū sale ⁊ distillat sputū sup scabiem et iebel. ⁊ vngulam abscisam, phibet adherentiā ⁊ succus siluestris abstergit visum ⁊ extrahit lachrymas ⁊ noiatur grece fumus. ⁊ ipm etiam ponit in cauteriçs eunuchionis pilox in oculo ⁊ nō nascit. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Qñ bibitur cū aceto mixto cū aq̄ ꝓfert difficultati anhelitus ita dixit Bal. ⁊ anhelitui dilatōis ⁊ tremoꝛi cordis frigido. Membra expulsionis. Administratur cū oleo sup apata testiculi. ⁊ qñq̄ administrat cū cerato: ⁊ qñq̄ administratur cū oleo ⁊ farina fabarū ⁊ frangit lapidē ⁊ ꝓpꝛie siluestre: ⁊ confert distillationi vrine ⁊ mictui sanguinis ⁊ doloꝛi pungitiuo ventris ⁊ inflatōi ⁊ succus siluestris triti cū aqua mellis soluit ventrē. In quit Ruffus. Lyminū nabatium soluit vētrē Karmenium vero non soluit: imo stringit ⁊ herba siluestris prouocat choleram in vrina. Venena Datur in potu cum v. no ad mozsum verminuzve nenoꝛum. ⁊ ꝓpꝛie siluestre cuius semen est simile semini lini.

De Larui. La.cxli.

Larui qd est. Est ꝓximū dispositionib⁹ amisi. Natura. Calidū ⁊ siccū in secundo. Operatōes ⁊ ꝓpꝛietates Expellit vētositates ⁊ exsiccat ⁊ nō est i subtiliatōe cymini. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert tremori cordis Membra expulsionis. Est bonū vmibus: interficit cui⁹ cos.

De Lappare. La.cxlij.

Lapparis qd est. Est fructꝰ ⁊ habet radicē et hꝫ fructū aliū q̄ est sicē cucumeris nō capparis. ⁊ est acris calida q̄ ponit in musto ⁊ ꝓseruat ipm ab ebullitione sicut synapis. ⁊ ei⁹ radix ē amara acris. ⁊ quedam species eius est culzumia faciens in oꝛe botoꝛ vsq̄ ad terminū quo vesicetur et apat gingiuā. Electio. Junantius qō in ipsa ē sunt coꝛtices radicis ei⁹. Natura. Generata in terra calida est calidioꝛ. ⁊ caloꝛ totī⁹ ⁊ eius siccitas ē in secūdo. Operationes ⁊ ꝓpietates. Est resolutiua ⁊ apitiua abstersiua: ⁊ ipsi⁹ radix est iciliua subtiliatiua mūdificatiua apitiua in cui⁹ coꝛtice sunt amaritudo ⁊ acrimonia ⁊ stipticitas ⁊ nutrimentum fructus ei⁹ est paruū ꝓpiue cū sallꝫ ⁊ qō ex ea ē humidū est magis nutritiuū q̄ qō siccū est. Apostemata ⁊ bothoꝛ. Ei⁹ radix resoluit scrofulas ⁊ duricies ⁊ admiceat ei qō frāgit virtutē eius ⁊ folia ei⁹ iam experta sunt ad illud. Vulnera ⁊ vlcera.

Coꝛtices radicis eius ponūtur super fraudulētia ⁊ sordida. Instrumenta iuncturaꝝ. Coꝛtices radicis eius ꝓferunt sciatice ⁊ doloꝛib⁹ anche: ⁊ qñq̄ fit clistere ex succo eius Et confert ei valde ⁊ confert paralysi ⁊ stupoꝛi: ⁊ stringit membra ꝓpter stipticitatem que est in ipsa: ⁊ similiter cōfert attritioni accidenti in capitibus lacertoꝝ ⁊ in medio eoꝝ. Membra capitis. Coꝛtices radicis eius masticate extrahunt humiditatem a capite: ⁊ sedant doloꝛem frigidum in eo: ⁊ eius succus distillatur in aurem ꝓpꝛe vermes ipsius. Et quandoq̄ stringit coꝛtex radicis eius cum dente leso ⁊ confert ꝓpꝛie cum est humida: aut folia eius: ⁊ similꝫ collusio eius cum aceto in quo decoquit: aut vino aut quandoq̄ cum aceto: ⁊ qñq̄ cum vino. Membra anhelitus ⁊ pectoris Cōfert qō ex eo saliū est patiēnt⁹ asma Membra nutrimēti. Ipa est res magis ꝓferēs spleni ⁊ duritici ei⁹ bibita ⁊ more emplastri supposita cū farina ordei ⁊ lilibus: ⁊ ꝓpꝛie coꝛtex radicis

eius ⁊ multotiens euacuat ex splene mãm grossam melãcolicã ⁊ succedit ei sanitas. ¶ Mẽbra expulsionis. ¶ Solutiõe educit hũozẽ crudũ grossũ ⁊ puocat mẽstrua: ⁊ inficit serpẽtes ⁊ vermes in itestinis ⁊ pfert hemoꝛroidib⁹: ⁊ augmentat coitũ. Et qõ ex ea salitũ ẽ ante cibũ sumptũ soluit. ¶ Venena. ¶ Est tyriaca.

¶ De caule La.cxliij.

Caulis. ¶ Natura ¶ Corpus humidus ẽ folijs ⁊ siluestris calidioꝛ ẽ ⁊ siccioꝛ. ⁊ ipse totus ẽ calidus i pmo: sicc⁹ in scõo. Et caulis quidem ali⁹ ẽ domestic⁹: ⁊ ali⁹ siluestris: ⁊ alius marin⁹: ⁊ alius caulis aque. Siluestris vero ẽ amarioꝛ acutioꝛ remotioꝛ ab hoc ut sit cibus. Et decoctio quidem radicis caulis cum aqua granatoꝛum est bona. Lanabit pterea ẽ grossi nutrimẽti igrossãs sanguinez cũ nõ dissoluitur: ⁊ inflat vsq; ad partes furcule ⁊ lateris: ⁊ facit doloꝛosũ coꝛpus ⁊ nõ ẽ mutabilis sicut ventosus. ¶ Operatiões ⁊ proprietates. ¶ Est maturatiu⁹ lenificatiu⁹ deiccatiu⁹ ppie qñ decoquit. effunditur ab eo aqua prima. Et cinis quidem stipitum eius est fortis exsiccationis habet proprietatem in sedatione doloꝛuz. ⁊ eius nutrimẽtum est parum ⁊ humidius nutrimẽto lentium et sanguis eius est malus. Cum ergo coquitur cũ carne pigui ⁊ gallinis fit bonus parum. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶ Siluestris ⁊ marinus ⁊ domesticus maturat phobotomatiões ⁊ duritiez. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Consolidat ⁊ prohibet ambulatiõẽ fraudulẽtis: ⁊ ponit cũ albumine oui sup adustionem. ¶ Instrumẽta iuncturarũ. ¶ Cõfert tremoꝛi ⁊ qñq; ponit cuz fenugreco super podogram: ⁊ embꝛocat decoctio ei⁹ sup doloꝛes iũcturarum. ¶ Membra capitis. ¶ Eius decoctio ⁊ ei⁹ semẽ retardãt ebrietatẽ: ⁊ pfert furfurib⁹. ⁊ qñ cũ succo ei⁹ fit caput purgium purgat caput: ⁊ ex ppetanb⁹ ei⁹ fit exsiccatio linguẽ ⁊ facit sõnũ. ¶ Membra oculi. ¶ Obtenebrat visũ cũ hoc tũ q ponit in alcofol. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoꝛis. ¶ Fit gargarism⁹ cũ succo ei⁹ aut decoctione ei⁹ cũ oleo sisamino. ⁊ confert prefocationi ⁊ comestio ei⁹ clarificat vocẽ. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Est malus stomacho: ⁊ ei⁹ succ⁹ cũ vino de passis pfert splenẽ ⁊ ictericie: ⁊ ei⁹ cãna ẽ tarde digestionis. ¶ Mẽbra expulsiõis. ¶ Pꝛouocat vrinã ⁊ mẽstrua ⁊ ei⁹ semẽ cũ aqua lupinoꝛ inficit vermes ⁊ eius flos puocat menstrua etiã. Cũ ergo suponitur etiam ipe ⁊ succus ei⁹ cũ farina scelem interficit fetum. ⁊ qñ supponit eius semen post coitũ coꝛrumpit sperma: ⁊ cinis radicis ei⁹ frãgit lapidẽ. ¶ Et caulis q est marinus declinat ad salsedinem ⁊ amaritudinẽ. ppter illud ergo lenit nãm ⁊ solut. ppe cũ carne pingui: ⁊ folia ei⁹ sunt sicut folia aristol. qui ex vna radice oꝛitur. ¶ Venena. ¶ Eius succus cuz vino pfert moꝛsib⁹: ⁊ ẽ pferẽs moꝛsum canis rabiosi.

¶ De coꝛiandro La.cxliij.

Coꝛiandrũ quid ẽ. Aliud est humidum: ⁊ aliud siccum. Dixit Gal. q virtus eius est ꝓposita ⁊ qõ in eo dñatur ẽ terreitas qñq; ⁊ aqueitas tepida. ⁊ in ipso ẽ pũcitas parua a stipticitate. Apud me vo aqueitas in ipo frigida ẽ nõ tepida oino nisi sit. ppt sbam subtilẽ calidã pmixtã ei cui⁹ sepatio ab eo fit velox. Et hunaim quidez dixit etiam q Gal. remouet frig⁹ a coꝛiandro contra dicendo Dia. Ego aũt dico q testificati sunt iam frigus eius Ruffus ⁊ Archigenes ⁊ alij ab eis. ¶ Natura. ¶ Frigidum ẽ in fine primi vsq; ad secũdũ sicum in scõo: ⁊ apud filiũ viregi in tertio. Apud me vero siccum ẽ declinans ad caliditatẽ paruz. Sed Gal. in toto facit declinationẽ ad caliditatẽ: ⁊ fortitan illud ẽ, ppt sbam in ipo subtilẽ que resoluitur: ⁊ non remanet cũ bibit: ⁊ si nõ oꝛ ut sit multitudo sue ei eius interficiẽs cũ infrigidatione. ¶ Operationes ⁊ pprietates. ¶ In ipo est stipticitas ⁊ stupoꝛ: ⁊ succus eius cum lacte sedat oẽm fortem pulsationem. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶ Confert apostemat⁹ calidis cum aceto ⁊ cerusa ⁊ oleo roſ. ⁊ cũ melle et oleo scere ⁊ vestigijs ignis ꝓsici. Et cũ farina sabarũ aut sanich: aut farina ciceris scrofulis: qñ pmiscet cũ eis succ⁹ eius. Inquit Gal. cũ resoluat scrofulas quõ ergo ẽ frigidũ. Et possibile qdẽ ẽ ut dicat ei, ppter ipi⁹, ppetatem: ⁊ qñ in ipo ẽ ista subtilis, pfundans penetrans ⁊ pfundatur: ⁊ nõ, pfundatur ista frigida. sed quando bibitur resoluitur calidũ velociter ⁊ remanet agens frigiduz ⁊ dixit non sanat erisipila nisi quod infrigidatum est: aut permixtũ humoꝛi melancolico aut phlegmatico. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Confert vertigini facte a vapoꝛe choleꝛico aut phlegmatico ⁊ epilepsie facte ex hoc: ⁊ eius pprietas est pꝛohibere vapoꝛem a capite ⁊ propter hoc ponitur in cibo pacientis epilepsiam ex vapoꝛe stomachi. ⁊ multitudo eius humidi: ⁊ sicci pmiscet sensum. Et quod humidum est facit somnum ⁊ pꝛohibet fluxum sanguinis: ⁊ puluerizatio sicci et collusio oꝛis ex succo humidi confert ad cola. ¶ Membra oculi. ¶ Generat tenebꝛositatem visus ⁊ succ⁹ eius distillat⁹ sedat pulsationẽ in oculo ⁊ pprie cũ lacte mulieris. ⁊ qñ ex folijs ei⁹ fit emplim, pꝛhibet fluxũ materierũ ad oculũ. ¶ Mẽbra anhelit⁹ ⁊ pectoꝛis. ¶ Confert tremoꝛi cozdis calido ⁊ potãtur ex eo. ʒ. ij. cũ aq̃ lingue arietis ⁊ retinet sputũ sãguinis. ¶ Membra nutrimẽti. ¶ Est tarde digestionis ⁊ pꝛoꝛtat stomachũ calefactiũ: ⁊ qõ de eo toꝛrefactũ ẽ, pꝛhibet vomitũ. Et dicit q ipm sedat eructationem accidaz post cibum: ⁊ si ita ẽ tunc facit illud ꝓpterea q, pꝛhibet vapoꝛem ⁊ motuz eius. ¶ Mẽbra expulsionis. ¶ Constrigit semẽ eius toꝛrefactũ ⁊ dicit q semen eius cũ rob solutiõe educit serpẽtes Et coꝛiãdrũ quidẽ humidum cũ melle ⁊ oleo pfert apostemat⁹ calidis testiculoꝛ. Et qõ ex eo humidũ est: ⁊ qõ siccũ frangit vtutem coitus ⁊ erectionẽ virge deiccando sperma. ¶ Venena. ¶ Cũ ex succo bibitur circiter. ʒ. iij. interficit qñ facit hoiez posse dere tristiciã ⁊ incopim: ⁊ nõ oꝛ vsiter ut de eo multũ sumat.

¶ De cane La.cxlv.

Canis. ¶ Decoratio. ¶ Vrina canis administrat super verucas ⁊ qõ dicit de lacte ei⁹ q ipm abꝛadit pilũ: ⁊ pꝛhibet oꝛtũ pilozũ

eunlioz est vanum fm qꝫ existimauit Gal. in locis pluribus. ⁊ Gal. quidē scripsit canones in gbꝰ dixit qꝫ sanguis canis ꝓhibet ortum pilozū eunlioz. ¶ Membra expulsionis. ¶ Inquit Gal. Destructꝰ est sermo eius qui existimauit qꝫ sanguis canis extrahat fetum. ¶ Venena. ¶ Sanguis canis rabiosi cōuenit morsui ipius. ⁊ veneno sagitte armene.

De carne La. cxlvi.

Caro quid ē. Carnes bone sūt caro ouina que cū caliditate ē subtil. ⁊ inuenū tauroz ⁊ caprarū: ⁊ carnes illoz qui de eis sūt pui sūt magis susceptibiles digestionis ⁊ subtiliozis nutrimēti. Et hedina quidem ē minoz supfluitatum ꝗꝫ arietina. Caro aūt lactētis a lacte laudabili ē bona. Et lacte vero nō laudabili ē mala. Et caro decrepiti quod ē exoūibꝰ ē mala. ⁊ siliter caro extenuati. ⁊ caro nigri est leuior ⁊ suauioz: ⁊ similiē caro masculi: ⁊ rubea diuisa ex aialibꝰ ꝑme pigredinis: ⁊ alba sūt leuiozes ⁊ varia ē minoris nutrimēti: ⁊ natat in stō. ¶ Electio. ¶ Melior caro ⁊ digestibilior ē illa qꝫ est circa os. Et dextra qdē leuior ē: ⁊ melioz ē sinistra ⁊ que ē in medio lacertoz mundioz ē carne neruozū. Caro aūt laxa sup quā nō est neruꝰ fortasse est suauis ⁊ ꝑpzie que est ꝑp generationē lactis sicut caro māmille: aut ꝑpter generationē saliue sicut caro radicis lingue. Et ciꝰ quidē nutrimētū qñ digerit ē bonū: ⁊ qbusdā horis ēphlegmaticū. ¶ Multitudo vero nutrimēti ciꝰ nō est nisi multitudo nutrimēti reliquarū carniū. ¶ Et caro lacertozum nisi caro māmille: ⁊ caro testiculoz gallox. ¶ Minus vero bona ē que creata ē ad hoc ut sit sustētaculū sicut que texit inter venas epatis ⁊ reliqua. ⁊ caro cordis ⁊ radicis ciꝰ silis mozo. ⁊ māmille quidē nutrimētū est bonū. Quodsi in ea ē lac est grossum. Testiculoz vero caro est melioz alijs. Et volucris vero caro melioz nō est ꝗꝫ alduragi ⁊ gallinarū ⁊ subtiliozes earū ⁊ nō sūt cum nutrimēto carniū alcubegi ⁊ atheim ⁊ alderarim. Omnis ꝑterra aialis ficce complexiōis caro parui ē melioz sicut caro hedi. Ipsa eni ē bona. Lapina vō non ē bona multū: ⁊ ciꝰ humoz fortasse ē malus valde. ¶ Mircina aūt caro ē mala absolute. ⁊ caro lupoz̄ est mala. ¶ Et oēs volucres magne aquatice ⁊ hūtes colla longa ⁊ pauo ⁊ milꝰ. ⁊ palumbes dure ⁊ alcata. ⁊ quoz plurima generatio ē melācolia: ⁊ que eis sunt similia. ⁊ passeres oēs male sūt. Ale vō auūū grossarū magnarū exercitantiuz sunt boni chimi. Caro aūt siluestris melioz ē carne gazel cū sua declinatiōe ad melācoliaz. ¶ Christiani vō dicunt ⁊ qui eos imitant qꝫ melioz caro siluestris ē caro porci siluestris. Hā cum hoc qꝫ ē leuioz carnibꝰ domestici ē fortis nutrimenti ⁊ plurimi: ⁊ ē velocis digestiōis: ⁊ ē melioꝝ ꝗꝫ esse pōt in hyeme. ¶ Oportet ꝑterea ut considerētur in dispositiōibus animaliū etiam in etate ⁊ in loco sui pastus: ⁊ sui exercitij ⁊ reliquoz qꝫ dicta sūt in lacte. ¶ Natura. ¶ Caro auis oino siccioz ē carne quadrupedis: ⁊ caro vaccina siccioz ē carne capzina. ¶ Caro aūt capzina ē sicca ⁊ difficiliozis digestiōis carne ouina. ¶ Et caro veterū ē grossi nutrimēti ⁊ vehemētis calefactionis. ¶ Lepozis vō caro ē calida ⁊ sicca: ¶ Carnes magnarū auiū ⁊ anserū ⁊ miluoz ē grossa. ¶ Anatis vō caro ⁊ aquaticarū ē vehemētis humiditatis ⁊ ē ꝑpinqua in hoc carni ouine. ¶ Et existimauerūt quidam qꝫ caro ericij est humectatiua: ⁊ caro pinguis: ⁊ natium caro ē calida ⁊ humida. ¶ Operationes ⁊ ꝓpzietates. ¶ Caro est cibus confortans corpus: ⁊ ē cibus magis ꝑpinque conuersionis ad sanguinē ⁊ nutrimētū quidem ciꝰ qꝫ in patella cocta est: ⁊ eius que assata ē est siccius: ⁊ nutrimētū eius qꝫ elixata ē est humidi. Et ciꝰ quidē que cocta est cuz seminibus ⁊ muri ⁊ similibꝰ virtus est virtus seminum eius. ¶ Pinguedo autem ⁊ adeps sunt mali nutrimenti ⁊ pauci ⁊ subleuant cibum ⁊ non ē conueniens ex eis nisi quantitas parua fm mensuram que delectet. ¶ Salita vero caro quāuis in ꝓncipio fuerit humida. tamen facta est desiccatiua vehementiozem habens desiccationem ꝗꝫ omnis caro. ⁊ eius nutrimentum est paruum. ¶ Et caro quidez pinguis lenit ventrem cum paucitate sui nutrimenti ⁊ velocitate sue conuersionis ad fumositatem et choleram ⁊ digeritur velociter. ¶ Et caro illoꝝ natium deterioꝝ est carne pingui. ⁊ est mala in digestione ⁊ nutrimento ⁊ est calidioꝝ ⁊ grossioꝝ pinguedine. ¶ Caro vaccina plurimi est nutrimenti grossa melancolica generās egritudines melancolicas. ⁊ que melioꝝ est eius est caro vitulozum. Carnem preterea vaccinā dissoluūt cortices melonum. ⁊ melioꝝ quidem hora in qua comeditur est ver ⁊ ꝓncipia estatis. Christiani aūt ⁊ qui eos imitant dicūt qꝫ nō habēt cū grossitudine sua viscositatē nutrimēti poci: neqꝫ ciꝰ spissitudinē. ¶ Porcellozū autem caro parui est nutrimēti ꝑp fortitudinē sue resolutionis ⁊ vehemētiam sue humiditatis. ¶ Et caro quidem anatis ē plurimi nutrimēti: nō tamē existit in bonitate nutrimenti gallinarum ⁊ siliū. ⁊ vētres earuz sūt suaues: ⁊ epata earū sunt bona suauia in cibo: ⁊ boni humoris. ¶ Caro ascecrach ē frāgitiua ventositatū. ¶ Et de carnibus longinquioꝝ ab hoc ut putrefiat ⁊ qꝫ parum est pinguis est cuꝰ sba est siccioꝝ. ¶ Decoratio. ¶ Caro vaccina generat morpheam. ¶ Adeps asini siluestris ē bona panno linita: ⁊ silit adeps anatis impinguat: ⁊ illud qꝫ est adustum de carne arietū linituz super morpheam est vtile: ⁊ qꝫ adustū est de carne ranarū alopitie. ¶ Apostemata ⁊ bothoz. ¶ Caro vaccina generat cancrum: ⁊ silit carnes grosse ⁊ resoluūtur apostemata dura eis. Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Caro vaccina gnāt scabiē ⁊ ipetigines malas: ⁊ silit carnes grosse: ⁊ caro arietis adusta linit sup impetiginē conuenient. ¶ Instrumenta iuncturarum. ¶ Caro vaccina generat lepzā ⁊ elephātiā ⁊ varices: ⁊ silit carnes grosse ⁊ pigues ⁊ alleviati more empli ꝓpposita est bona neruis inflatis. ¶ In iure carnis lepozis sedent podagrici ⁊ habentes dolores iunctuarū: ⁊ eius opatio est ꝓxima operationi iuris vulpis. ¶ Caro dannule administretur more emplastri sup dolores iuncturarū po

sita. caro dorsi asini silvestris cū oleo costino ⁊ emplastratur ad dolores iucturarū. Eldeps asini silvestris cū oleo costino molificata more emplastri ponitur super dolores dorsi ⁊ ventositatibus grossis. Et caro vipere ꝓfert lepre ꝑm q dictū est in capitulo eius ⁊ caro ericij est bona lepre. ¶ Membra capitis. Caro vaccina ⁊ reliquie carnes grosse male faciunt euenire alienatōez ppt exsiccationē. Et caro dānule miscetur cū vino ⁊ bibitur propt sodā. ¶ Membra oculi. Limis carnis arietū confert albugini oculi. carnes lupor ⁊ habentiū rostra ⁊ vngues conferūt oculo ⁊ confortant ipm. Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Lancer fluuialis confert extenuatis valde ⁊ carnes pullorū excitant prefocationē nisi acetose. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Carnes grosse ꝓdicte in grossant splenē: verū acetosū vaccinū cū coriandro sicco ⁊ croco ꝓhibent cursum materierū ad stomachū: ⁊ caro alcata rememorat in sūma eorū q cōferunt corruptioni cōplexionis ⁊ hydropisi ⁊ opilationi splenis ⁊ epatis: ⁊ melior est vt in hydropisi ꝑgelata sumat vt nō ꝓmoneat sitim. qdā aūt hominum sunt qui laudant carnes lupor ad frigus stomachi: ⁊ humiditatē debilitatē ei: ⁊ velocitas qdē digestionis ⁊ descēsionis ⁊ ambax tarditas nō sunt ꝑm grossitudinē cibi ⁊ sublimitatē eius. Caro cuj porci silvestris ⁊ domestici ꝑm q dr est velocis digestionis ⁊ descensionis ⁊ est fortis nutrimēti viscosi ⁊ grossi. ⁊ carnes ceruorum cū grossitudine sua sunt velocis descensionis. ⁊ caro quidem ericij cū oxymelle confert hydropisi. ⁊ caro alcata ꝓfert oplationi epatis ⁊ debilitati ei ⁊ corruptioni cōplexionis ⁊ hydropisi ⁊ carnes lupor ⁊ habentū rostra ⁊ vngues abhorret stomachus. ¶ Membra expulsionis. ¶ Carnes vaccine, ꝓhibent attractionē cholere ad stomachuz Caro leporis assata est bona vlceribus intestinorū. Caro ericij exsiccata cū oxymelle est bona dolori renum. ius galli decrepiti est bonū colice ⁊ egritudinibus melancholicis. ⁊ adeps asini silvestris cū oleo costino est bona dolori renū ⁊ ventositatib grossis ⁊ caro lupor ⁊ habētū rostra ⁊ vngues hemorroidibus. Jus carnis vaccine acetosum est bonū solutioni cholerice. abscindit eni ipam ⁊ sitr ꝓgelatō carnis eius cū coriandro ⁊ aceto ⁊ acetositatib ei silib ⁊ coriandro sicco ⁊ pauco croco: ⁊ sitr carnes asinuz assate aut nō assate ꝓstringūt ventrē ⁊ ꝓpe alcubegi ⁊ atelagi. ⁊ eis fortior est alcata ⁊ alchanchbir: ⁊ ꝓpe cū elixatur ⁊ auferfur ab ea aq. caro aūt camel ꝓuocat vrinam: ⁊ carnes pingues vehemētius leuāt natura ꝙ alie / Febres. ¶ Caro vaccina ⁊ ceruor ⁊ hyrcor silvestriū ⁊ magnarū auiū facit euenire febres quartanas. ¶ Uenena. ¶ Caro dānule exsiccata cū vino in potu accepta ꝓfert venenis. Caro arietum adusta ꝓfert morsib serpentū ⁊ scorpionū ⁊ alterat: ⁊ cū vino canis rabiosi: ⁊ caro rane pūcture vermiū venenosor.

¶ De Chrysomulis. La. clvij.

Chrysomila. ¶ Electio. ¶ Meliora sūt armenia, nō eni cito aduenit eis corruptio ⁊ acetositas: ⁊ cū sumūtur chrysomila oportet vt accipiatur masticis ⁊ anisi equalis pōdus. ʒ.i. vsq ad. ʒ.ij. in vino puro: aut vino de passis: aut parū mellis. ¶ Natura. ¶ Sunt frigida ⁊ humida in secundo ⁊ oleū nucleor est calidū ⁊ siccū in secundo. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Eor humor est velocis putrefactionis. Membra nutrimenti. Eor infusio sedat sitim. Et chrysomila qdē puerōrum sūt stomacho ꝙ ꝓsica: ⁊ armena nō corrūpunt in stomacho neq acescunt velociter. Et eis vero q eor expellunt nocumentū est vt postea sumantur anisuz ⁊ mastix in minua: aut vino de passis ⁊ infrigidati cū melle puro. Membra expulsionis. ¶ Oleū nucleū ipor cōfert hemorroidib ¶ Febres. ¶ Generāt febres, ppt velocitatē sue putrefactōis. verū infusio siccor ꝓfert febribus acutis

¶ De Calce. La. clxlviij.

Calx qd é. Per calcē significant cinereitatem corpor lapidosor ⁊ ostracor. ¶ Mā. ¶ Illa qdē quā nō tetigit aq: ⁊ illa quā aq tetigit cū remanet exticta duob dieb aut trib tūc nō adurit Immo calefacit mīs: ⁊ abluta qdē é sicca. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates ¶ Abscidit sāguis fluxū ⁊ ablata est exsiccatiua sine mordicatōe. ⁊ calx qdē qū abluit cū oleis fit maturatiua. ¶ Vulnera ⁊ ulcera. ¶ Corrodit carnē addita ⁊ abluta ꝓsolidat ⁊ cōfert adustioni ignis valde.

¶ De Cipero. La. clxlix.

Ciperū qd est. Est radix plante silis porro ⁊ segeti etiam nili qz est subtilior ⁊ longior in plib regionib. Uerūtū melior est alcufi. Et dr q ciperum indū cū croco abradit pilos. ¶ Electio. ¶ Melior est illud qō est spissū graue difficile ad frāgendū aromaticū. cui herba est breuis: ⁊ cui acredo est vehemēs. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates ¶ In ipo est stipticitas pua ⁊ exsiccat sine mordicatiōe: ⁊ aperit orificia venaz: ⁊ extenuat ventositates: ⁊ adurit sanguinē ⁊ pomū in emplis ¶ Decoratio ¶ Colorē effice bonū: ⁊ facit bonū odorē oris. ⁊ indū sic dr abradit pilos. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Cōsolidat ea q sūt difficilis consolidationis ⁊ fissa ⁊ putrida ⁊ corrosa cū oleo de grano alchadra: ¶ Instrumenta iuncturaz: ¶ Valet ad dolorē in ilijs: ⁊ stringit dorsū ⁊ neruos: ⁊ ipsi multitudo acgrit lepram. ¶ Membra capitis. ¶ Confert putredini narium ⁊ oris ⁊ alcola ⁊ mollificationi gingiue: ⁊ augmentū efficit in saturatione ¶ Membra nutrimenti. ¶ Calefacit stomachum ⁊ epar. ¶ Membra expulsionis. ¶ Extrahit lapidem, ⁊ frāgit ipm: ⁊ confert distillationi vrine ⁊ debilitat i vesice valde: ⁊ frigori ei vehemēter. ⁊ sitr opatur in renibus: ⁊ cōfert frigori matricis valde ⁊ ꝓfert hemorroidibus. ¶ Febres. ¶ Confert febrib antiquis.

¶ De Cupresso. La. cl.

Cupressus quid est. Nominatur in syria arbor altez ⁊ romane cupressus: ⁊ in sapore eius sunt acredo ⁊ stipticitas pauca: ⁊ amaritudo plurima ⁊ ponticitas eius est plus ꝙ amaritudo. ⁊

calliditas eius ⁊ acuitas est ꝑm quātitatē qua eⁱ⁹ virtus in mēbris ꝓfundat.⁊ facit ꝓuenire stipticitatez sine mordicatione ⁊ diuersificat a reliquis calefactiuis quoniam non trahit. ¶ Natura. ¶ Calida ē in primo sicca in secunda.quidā tamen extimauerūt q̄ est frigida valde ⁊ iudicauerunt q̄ virtus eius est composita.⁊ caliditas eius ē ꝑm quantitatem que facit penetrare stipticitatē:⁊ qua stipticitas eius ꝓfundatur ⁊ prouenit in mēbris. ¶ Operationes et ꝓpietates. ¶ Folia ⁊ nux eius sunt stiptica: et in ipsa est resolutiō ⁊ resolvit humiditates.⁊ nux q̄dem eius fortior est omnibꝫ ꝗ folia ipsius: ⁊ in ipsa est vis faciendi adherere ⁊ abscindit sanguinem ita q̄ remouet putredinē. ¶ Decoratio. ¶ Quādo decoquit cuz aceto ⁊ liquitis:⁊ linitur super vngue remouet eius vestigia.⁊ eius folia delet pannum et morpheam. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Folia eius recē ta ⁊ nux eius consolidant vulnera que sunt in mē bris duris cū fuerint recenter collecta.⁊ cōserūt formice:⁊ herisipile ⁊ ꝓpriē cū farina ordei. Instrumenta iuncturarū. ¶ Nux ⁊ folia ipsius bona sunt collo cū ex eis sunt ipsi emplastrum:⁊ confert cum farina ordei superposita herisipile ⁊ similibus.⁊ confortant neruos ⁊ extenuant ramicē more emplastri superposita:⁊ roborant capillos mollificationem ⁊ stringūt eam. ¶ Mēbra capitis. ¶ Qui terit nux cupressi mulū cū ficubus ⁊ ponit liciniū de eis in narem sanat carnē additā.⁊ decoctio eius cū aceto sedat dolorez dentiū. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Datur ad bibendū cum vino nux eius ad spurum sanguinis:⁊ ad difficultatem anhelitus et anhelitum dilatationis ⁊ ad tussim antiquā. ⁊ similiter eius decoctio. ¶ Membra expultionis. ¶ Bibuntur folia eius cum vino ⁊ conferūt difficultati mingendi ⁊ cursui supfluitatū ad vesicā.⁊ conferūt etiā vlceribꝰ que sunt in intestinis. ¶ Permutatio ¶ Loco eius ponitur medietas ponderis ipsiꝰ de corice granati:⁊ pōdus ipsius de sarcocolla rubea.

¶ De Cancro. ¶ Capitulum.cli.

Cancer fluuialis quid ē. Motus est. ¶ Operationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Est difficilis digestionis ⁊ plurimi nutrimenti: ⁊ ipsuz q dem rectificat decoctio cuz mel:⁊ extrahit res acutas infixas carni ⁊ spinas.sed marinus est subtilior ¶ Decoratio. ¶ Linis eius est bonus fixuris pedū ex frigore.⁊ quod de eo adustuz ē ponitur in medicamentis morpheę;⁊ panni ⁊ confert. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Cancer fluuialis resolvit apostemata magna quando ponitur super ea. ¶ Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Caro eius confert pthisi: ⁊ ꝓpue cū lacte asine ⁊ ius ipsiꝰ cruz. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Linis eius ē bonus fixuris ani. ¶ Venena. ¶ Confert morsui scorpionū ⁊ rutele more emplastri suppositus aut comestus: ⁊ cinis eius cum melle confert ad morsū canis rabiosi bibitꝰ:⁊ q̄dꝫ sumit ex eo cū fruīto ad morsū cāis rabiosi ⁊ ē notū. Et scies modū cure i capitulo de venēnis. ¶ Et existimauerūt etiā q̄ quādo cū bedarungi approximat scorpioni mouit scorpio.

¶ De cancro. La.clij.

Cancer marinus quid est. Cū dicitur cancer marinus nolumus intelligere per hoc oēm cancrū maris. ¶ Immo spēm cancri qui ꝓprie hz oia mēbra dura ut lapis. ¶ Operationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Ad de eo adustū est subtilꝰ ē ⁊ religs adustis. ¶ Decōatio. ¶ Ad ō eo adustū ē ab stergit dētes.⁊ delet pānū ⁊ lētigies. Vulnēa ⁊ vlcera. ¶ Quod de eo adustū est desiccat vlcera ⁊ ꝓfert scabiei. ¶ Mēbra oculi. ¶ Prohibet lachrymas ⁊ resolut cū sale vngulā ⁊ fit ex eo collyriū:⁊ fricatur cū eo scabies palpebrarū. ¶ Febres. ¶ Prohibet quartanā. ¶ De Chrysolocāna. La.cliij.

Chrysolocāna quid est. ¶ Est attriplex que primū inuenit in scemi. ¶ Natura. ¶ Frigidus ⁊ hūidus est in ꝓio:⁊ apud quosdaz ꝓpatus. De cōturnicibus. La.cliij.

Cōturnices quid sunt. ¶ Ex comestiōe carnis earū timet tetanus ⁊ spasmus.nō ga comedant helleboz tūc:imo q̄ substantia earū ē hec ꝓpter nutrimentū earū ab helleboro ē ꝓpter similitudiem ꝓpriōis.

¶ De Lasia. La.clv.

Lasia quid est. Dicit q̄ ē cortex radicis mori alceni:⁊ est specierū primum: quarū vna ē rubea boni saporis ⁊ odoris. Et altera species eius ē cuius sapor ē sapor spice:⁊ est spēs nigra ad purpureitatez declinās cuius odor ē similis galdalo: ⁊ est spēs altera nigra horribilis odoris subtilis corticis fissa:⁊ ē species nigra subtilis cāne cortis caua. Et dixerūt quidā q̄ inuenitur simile casie q̄ conuertitur ad cinamomū:⁊ dixerūt alij q̄ inuenit sup arborē cinamomi casia hmōi:⁊ q̄dꝫ est cōcta ipsi cinamomo:⁊ casia existit i vtute cinamomi sed est debilior:⁊ bona est illa que cōsequit cinamomū. ¶ Electio. ¶ Melior est illa que ē rubei coloris pura plana.longi ligni.grosse cāne.subtilis forami nis.solida grossa boni odoris que mōdicat linguā ⁊ stringit eā. ¶ Nigra vero est mala ⁊ q̄ de ea administratur ē cortex ipsius ⁊ in ligno eius nō ē bonitas. ¶ Natura. ¶ Calida ē ⁊ sicca in secundo.

Operationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Est resolutiua ventositatum grossarum.⁊ in ipsa quidem sunt stipticitas ⁊ resolutio cū acredine plurima.subtiliatio multa.⁊ incisio ꝓpter acredinez que ē in ipsa ⁊ adiuuat stiptica:⁊ sua resolutione adiuuat solutiua. ⁊ ipsa cū eo q̄ est i ipsa de resolutiōe ⁊ stipticitate ⁊ subtiliatione ꝓfortat mēbra. ¶ Apostēata ⁊ bothor. Resolvit apostemata calida ⁊ frigida in visceribꝰ. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Linitur cū melle sup latera. ¶ Mēbra oculi. ¶ Ponit in medicinis oculi ꝓpter illud quod in ea ē de stipticitate ⁊ resolutiōe. ¶ Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. ¶ Cōfert pectori. ¶ Mēbra expultiōis. ¶ Cōfert stomacho. ¶ Mēbra expultiōis. ¶ Prouocat vtraq̄ ꝓprie in quocūq̄ cortex ambo ⁊ fuerit cū ꝓpūctionis grossi.⁊ confert doloribꝰ renū

t vesice. t qñ fit encatisma in decoctione eius valet dilationi matricis: t ei⁹ lubrificatiõi. t silit fum⁹ ei⁹ t sirupus eius. t vinũ in quo ipsa infũditur est bonum difficultati vrine. t existimauerunt quidam q ipsa facit abortum. ¶ Venena. ¶ Datur in potu ad venenum tyrie.

¶ De cydonio L. clvi.

Cydoniũ quid é. Qñ abluitur cinis ramorũ t foliorũ ei⁹ é sicut tutia: t folia ipius remanent ppter puritatem stipticitatis t robur humiditate aquea frigida. ¶ Electio. ¶ Assatum est melius t magis cõferens. t eius quidem assatio fit quoniam concauatur t deijciũtur grana eius: t ponitur in ipso mel: t linitur luto corpus eius t ponitur in cinere. ¶ Natura. ¶ Frigidum é in fine primi siccũ in pncipio scõi. ¶ Operationes t pprietates. ¶ Est stipticum confortatiuũ fortit t flos ei⁹ etiam stipticus é t similit oleũ eius. Et dulce est minus stipticũ. t semen eius é lenitiuũ sine stipticitate. t pbibet ipm cursũ supfluitatũ ad viscera. ¶ Decoratio. Retinet sudorem t pfert oleũ ei⁹ fixure frigoris. Apostemata t bothor. ¶ Cõfert oleũ ei⁹ formice Vulnera t vlcera. ¶ Oleum ei⁹ é vtile vlceribus scabiosis. ¶ Instrumẽta iuncturarum. ¶ Multitudo comestiõis generat doloré neruor. ¶ Membra oculi. ¶ Assatum ponitur sup aspata oculi calida. ¶ Mẽbra anhelitus t pectoris. ¶ Eius succ⁹ cõfert dilatatiõi anhelit⁹ t asmati. t pbibet sputũ sãguinis t semẽ ei⁹ pfert aspitati gutturis: t lenit cãnã pulmonis t mucilago ei⁹ etiã humectat ipãz cãnã. ¶ Mẽbra nutrimẽti. ¶ Cõfert vomitui t ebrietati t sedat situm. t pfortat stomachũ recipiẽté supfluitates sirupus ei⁹ t ipi⁹ infusio. t qõ de ipo elixatũ &: t ipo vtũtur in seda mẽsa sup vinũ t pbibet ebrietatem. t fit ex eo sirupus cõfortans appetitum delectum valde t mor nũ t confortat stomachũ. t prohibet vomitũ phlaticũ. ¶ Membra expulsionis. ¶ Est puocatiuũ t tã dictũ est q illud est per accis consequens constrictionem eius: t illud quod cum melle elixatũ est. est vehemẽtius puocatiuum. verũtñ qñq3 soluit vẽtré t non pstringit t gnãt colicã t doloré ventris pungitiuũ. t cõfert dysẽterie t retinet flurũ mẽstruorum. t confert arsure vrine quando distillatur succus eius aut olcum ipius in virgam. t confert oleũ eius renib⁹ t vesice. t quando assumitur post cibũ soluit adeo q qñ plurimũ ex eo sumitur extra hit cibũ añ digestiones t clisterizat decoctio ei⁹ ad eminẽtiam ani t matricis.

¶ De croco hortulano La. clvij.

Croeus hortulanus. ¶ Natura. ¶ Est calidus i pmo: sicc⁹ in scõo. ¶ Operationes t pprietates. ¶ In ipso é stipticitas equalis cum maturatione. ¶ Decoratio. ¶ Mundificat pannum t morpheam. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Ponitur cum aceto super impetiginem. ¶ Membra capitis. ¶ Ex croco hortulano siluestri cum fit liniméntum cum melle confert colla pueroum.

¶ De calamento La. clvij.

Calamentum qd est. Eius aliud est fluuiale. t aliud mõtanũ simile isopo in sapore t silit folia eius sunt ei similia. Et é alia spẽs ei⁹ q̃ noiatur alhauiũ. Et é quedam spẽs eius q̃ vocatur calamentũ hirci. t virt⁹ eius est sicut virt⁹ aliorum acris. t virt⁹ sirupi ipius é silis virtuti sirupi al habafe. t calamentũ quidé est subtantie subtilis et montanum fortius est fluuiali. ¶ Operationes t pprietates. ¶ Subtiliat fortiter sua acuitate t amaritudine sui t ppie siluestre. t propter illud est rubificatiuũ t vlceratiuuz cum bibitur solum, puocat sudorẽ. t calefacit vehemẽter per id quod extrahit ex profundo corporis. t incidit t exsiccat t calefacit valde. ¶ Decoratio. ¶ Qñ decoquitur t ppie qõ recens est cum vino: t fit ex eo emplastrum removet vestigia nigra a corpore: t occultationez que accidit sub oculo. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Montanuz confert rasure intestinorũ t rupture: t sit balneatio ex decoctione montani ad pruritum t scabiẽ. ¶ Instrumẽta iuncturarũ. ¶ Potus decoctionis ei⁹ cõfert contractioni lacertoz in carnibus t extremitatibus suis. t qñq3 fit ex eo emplin ad sciaticam t adurit t permutat complexionem: t extrahit ex profundo t qñ comeditur t bibitur post ipsum aqua caset diebus continuis confert elephantie t varicibus. Et illud quod nominatur sel alhauium t qñ bibit pfert spasmo t linit ex eo podagra t pfert t suffumigat cũ eo t cõfert potus calamẽti lepre nõ resolutione sua tñ. sed sua incisione t subtilatiõe etiã. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Succus ei⁹ interficit vermes in aure t in ipso est virtus faciendi sodã. Et mõtanum quidem cõfert visceribus oris t extrahit superfluitates ex vtriq3 naribus. t illud qõ est aduſtuz de alhauium stringit gingiuas. ¶ Membra anhelitus t pectoris. ¶ Eius decoctio confert dilatationi anhelitus: t é fortis in extractione humoz viscosoz t grossorum ex pectore propie cum comeditur cum ficubus. t confert dolori laterum. Et montanũ quidez est fort⁹ illo. t alhauiũ facit illud totũ. super alhauiũ vero rorat acetum t sumitur acetũ ex eo quod é vtile temporis cum acetositate. t odorat ipsuz sin copizatus t sanatur t calamentum hirci confert tremori cordis. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Cõfert pauitati appetitus t debilitati stomachi: t propie siluestre singultui. t cõfert pacientib⁹ icteritiam cum abstersione t aptione sua t subtilatione sua melãcolicã t cholericã. t silit decoctio ei⁹. t qñq3 fit balneatio ex decoctiõe mõtani ad illud t separat icteritia: t cõfert hydropisi quãdo comeditur cum ficubus t in montano quidem est virtus faciendi appetitũ cibi. t succus eius est conferens hydropisi etiam. t alhauium sedat nauseam: t fit ex eo emplin cũ croco super splenem t extenuat cũ. t silit calamẽtũ hirci t é vehemẽter cõferens tremori cordis stomachi t turbatiõi t nausee. ¶ Membra expulsionis. Ei⁹ decoctio, puocat vrinã t pfert dolori pũgitiuo vẽtris t colirice passiõi, t qñ terit cũ disputatõe sua

aut decoquit ꝛ bibitur cū melle interficit fetū ꝛ p uocat mēstrua: ꝛ q̄q̄ facit vomere phlegma. ꝛ dixerunt q̄dam montanū abscindit coitū ꝛ ppzie silueſtre: ꝛ phibet pollutionem. Et siluestre q̄dem solut vētrem sufficienē: ꝛ cōfert matrici: ꝛ interficit vermes p̄cipue siluestre. Et mōtanuz solutioe educit cholerā nigrā: ꝛ sit q̄ de eo sumit in potu. xx. kirat cum iuleb: ꝛ illud q̄q̄ operatur spēs calamenti siluestris: omnia illa confortantur quādo permiscentur cū aceto ꝛ rob pauco: ꝛ rectius quidē est ut terat ꝛ spargat super acetū ꝓmixtū cum aqua ꝛ sale ꝛ bibatur: ꝛ illud quod nominatur alhauiū extrahit superfluitates melancolicas ex via vrine. ꝛ calamētuz siluestre q̄q̄ operat oia illa. ¶ Febres. ¶ Bibitur decoctio eius ꝛ confert rigori. ꝛ similit inunctio ex olco in quo ipm est decoctū. ¶ Venena ¶ Quādo bibitur aut ex eo fit emplm cōfert pūcture ꝑmiū venenosoꝝ. zappzoxiat liniri ex eo i illo opc cauterij ꝛ q̄ ꝓmittit ꝛ bibit cū vino expellit venena mortalia. Et suffumigatio ex foliis eius fugat ꝑmes venenosos. ꝛ q̄ sternit etiā siluestre est bonuz puncture scorpiónis. Et mōtanū q̄ bibit succ⁹ ei⁹ cū decocto ꝓfert morsui lupoꝝ. ¶ De cardamomo Ca. clix.

Cardamomū qd est. Aliud ē magnū sicut cicer nigrū. Qd cū frangitur interi⁹ habet granū album mordicans linguā sicut cubebe in quo ē aromaticitas. Et aliud ē paruū sicut lens aromaticū etiā. ¶ Natura. ¶ Calidū ē ꝛ siccū i tertio. ¶ Opatiões ꝛ ppetates. ¶ In ipso cū calefactione ē stipticitas ꝛ ppzie in illo q̄d. habet caput ꝛ ppzie in capite ipso. ¶ Membza nutrimenti. ¶ Cōfert vōitui ꝛ nausee cū aq̄ masticis ꝛ vtriusq̄ gnati.

¶ De cozdumeni Ca. clx.

Cozdumeni. ¶ Natura. ¶ Calidū ē ꝛ siccū in tertio. ¶ Operationes ꝛ proꝑietates. Est exrubificantib⁹. ꝛ in ipso est virtus liquefactiua. ꝛ proꝑetas eius est confortare membza intrinseca. ¶ Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Confert scabiei et impetigini linitū cū aceto. ¶ Instrumenta iunctura rū. ¶ Cōfert egritudinibus neruoꝝ ꝛ doloꝛi anche ex phlegmate. ꝛ ꝓfert paralisi ꝛ ptusioni lacertoū. ¶ Membza capitis. ¶ Cōfert epilie bibitū in aqua ¶ Membza anhelitus ꝛ pectoris. ¶ Cozdumeni ē mūdificatiuū pectoris: sedatiuū tussis. ¶ Membza expulsiónis. ¶ Confert doloꝛi pūgitiuo vētris ꝛ vermib⁹ ꝛ alcaridib⁹. ꝛ cū vino doloꝛi renū ꝛ difficultati vrine. ꝛ dat in potu de eo drakimet vnū cū cozticе radicis lauri ad lapidē. ꝛ ei⁹ fum⁹ interficit fetuz ¶ Venena. ¶ Confert mordicationi scorpionis ꝛ reliquis puncturis. ¶ Permutatio. ¶ Loco ei⁹ ponitur harmel ꝛ squinantum.

¶ De calamo aromatico Ca. clxi.

Calamus aromaticus. ¶ Electio. ¶ Meliоꝛ ē ille q̄ est iacynthini coloris ꝓpinquos hñs nodos q̄ in plurima frangit frusta. ꝛ eui⁹ canna ē plena re ſili tele aranee. ꝛ i adminustratione ei⁹ ē acuitas. ꝛ eius ꝓtū ē boni odoris ꝛ est declinans ad citrinitatē ꝛ albedinem. ¶ Natura. Calidus est ꝛ siccus vsq̄ ad secundum. ¶ Operationes ꝛ ppzietates. ¶ Est subtiliatiuus ꝛ in ipso est stipticitas pauca cum acredine ꝛ in substantia eius sunt terreitas ꝛ aereitas ꝛ ē bone consistionis ad cōlitatem pertinens. sed eius exsiccatio ē maioꝝ ꝛ ipso est substātia subtilis sicut in reliqs spēbus que sunt ut pip ꝛ cinamomū. ¶ Decoratio. ¶ Confert oculatioui sanguinis mortui. Apostemata ꝛ bothoꝝ. ¶ Resolvit apata. ¶ Instrumēta iuncturarū. Cōfert contritioni lacertoꝝ ¶ Membza oculi. ¶ Abstergit visum. ¶ Membza anhelitus ꝛ pectoris. ¶ Sit cū eo euaporatio in; traiectorio in gutture. ꝛ ꝓfert tussi solus. aut cū gūma solus albotin. ¶ Membza nutrimenti. ¶ Cōfert apati epatis ꝛ stōi cū melle ꝛ semine apij. ꝛ est valēs ad timorē. ¶ Membza expulsiónis. ¶ Pzouocat ambo: ꝛ ipse cū semine apij ꝓfert renib⁹ ꝛ distillatōi vrine: ꝛ ꝓfert ei⁹ decoctio doloꝛi mīcis bibita: ꝛ sedendo in ea: ꝛ bibitur cum melle ꝛ semine apij ad apostemata matricis.

¶ De centaurea Ca. clxij.

Centaurea quid ē. Duarū est speciērū. ſ. maioꝝ ꝛ minoꝝ q̄ nascunt in fine veris: ꝛ folia sūt ſic alethil. Et grossa duas hz spēs albā ꝛ citrinā in quoꝝ capitib⁹ ē viriditas. ꝛ plāta eius ē magna sicut almekenefati. ꝛ ipsius potio ad febrici tantes est vsq̄ ad. z. ij. herba⁹ vero eius est similis alhamulegi montano ꝛ est farecon. ꝛ eius folia sunt sicut folia rute. ꝛ assumitur quandoq̄ succus ex ea que est viridis. ꝛ q̄q̄ ex ea que est licca: decoquit enim in aqua donec aqua eius virtutē assumat: deinde de aqua illa rectificatur. ¶ Natura. ¶ Calida ē ꝛ sicca in tertio. ¶ Operationes ꝛ proꝑietates. ¶ Ipsa sunt absterſio ꝛ stipticitas ꝛ acredo paruz dulcedinis ꝛ exsiccatio: ꝛ est sine mordicatione. ꝛ dicit ꝙ si coquatur cum carne incisa coniungit eam. ¶ Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Que recens est mundificat vulnera ꝛ ſigillat vlcera antiqua. ꝛ que sicca est ponit in emplastris ꝛ consoli dat fistulas ꝛ vlcera ꝓfunda: ꝛ vulnera mala. ꝛ quando replentur fistule de centaurea ꝛ ligat rectificat earuz dispositio. ¶ Instrumēta iuncturarū. ¶ Cōfert attritioi in lacertis ꝛ sanei in eis ꝛ minoꝝ ꝓpe. Et q̄q̄ ꝓfert, cliſtere factū ex ea sciatice ꝛ doloꝛib⁹ neruoꝝ ꝛ ptusioi eoꝝ. ſz minoꝝ est magis iuuatiua ad oia illa. Cū ergo illis soluit solutione educit aliqd sāguinis subito. ꝛ q̄q̄ fit cliſtere ex cinere ei⁹ cū aq̄ ad illud. ¶ Membza anhelit⁹ ꝛ pectoris. ¶ Pzohibet sputū sāguis ꝓpt suā stipticitatē ꝛ ꝓfert q̄ grossa ē. ꝛ q̄ minuta difficultati anhelitus. ꝛ dat in potu de ea pōd⁹. z. ij. cū vino i pcurentus. ꝛ dat in potu de ea pōd⁹. z. ij. cū vino i pcure si frigide ꝛ sputo sāguis. ¶ Membza nutrimēti. ¶ Cōfert opilatioi epatis: ꝛ duritiei splenis. ¶ Membza expulsionis. ¶ Pzouocat mēstrua ꝛ cōrhit fetum ꝛ interficit vermes ꝛ ꝓpuocat vrinaz ꝛ dat in potu de ea pōdus. z. ij. ad doloꝛe vētris pūgitiui. ꝛ doloꝛem mīcis ꝛ ꝓfert colice. Et minoꝛi qdē decoctio q̄q̄ soluēdo educit cū phlate ꝛ crudo hūoꝛe colerā. Et por⁹ duaz spēz ei⁹ q̄ supfluit educu sanguinē solꝛ ꝛ ꝓpe minoꝛis.

¶ De cartamo Ca. clxiij.

Certamus quid est. Ellius est domestic⁹: t alius siluestris ¶ Natura. ¶ Qui siluestris est calid⁹ est in secūdo. sicc⁹ in tertio. t no ¶ Oleū ei⁹ est p̄opinquū oleo vrtice: verūtū est de bilius q̄ faciunt carnē bonā t sepant ei⁹ aquositatē. Et existimauit musata q̄ ipse resoluit lac coagulatū t desiccat lac solutū. et est ex eis q̄ caseant lac currēs t nutrimētū ei⁹ est multe p̄uitatis. ¶ Mē. anheli. t pec. ¶ Mūdificat pect⁹ t clarificat vocē. ¶ Mē. nutri. ¶ Est mal⁹ stomacho t ipse caseat lac in stomacho ¶ Mē. expul. ¶ Lōfert colice t solutōe eduēt phlegma aduſtū q̄ miſcet cū ficub⁹ aut melle. t ꝑfert coitui. Et oleū ei⁹ q̄ domestic⁹ est soluit ventrē t q̄cq̄ fit solutio p ipm̄ si ponat medulla granoū ei⁹ i ture: aut fiāt ex eo t ex amigdal' t melle pille. t sit qd̄ de eis sumit i potu pōd⁹ auř. iiij. t q̄ sumunt de medulla ei⁹ t costo t amigdal' amaris tres anu lusat: t alij t nitri cuiuſcq̄ eoꝝ auř. cū ficub⁹ siccis et melle t recipitur de eo nux: aut nuces due soluēdo educit aquositatē: t q̄cq̄ fit ex eo natif ad illud t ei⁹ ꝑfectō est vt sumat t p̄miſceat cū amigdal' ex cortica tis t anilo t melle decocto nasse t sumat de eo spar sim. t q̄cq̄ bibūtur de medulla ei⁹ recēte. ʒ. xx. Infuse in lb. aq̄ cū. ʒ. x. penidiarū albarū tritarū t solutione educit phlegma. ¶ Venena. ¶ Conferūt folia siluestris aut fruct⁹ ei⁹ ant amboꝝ p̄mixtio q̄ in potu tribuūtur cū vino ad pūcturā scorpiōis. Quidā aūt hoies dixerūt q̄ si morsus tenuerit in ore suo folia siluestr' t fruct⁹ ei⁹ nō sentiet dolorē: t q̄ ea a se ꝑiecerit redibit dolor

¶ De Chitran. Ca. clxiiij.

Chitran qd est. Est arbor q̄ noiat alscerbin t virtus fumi ei⁹ est sicut virtus fumi picis t fit ex eo oleū cui⁹ sepatio est cū lana sicut sepat ex pice. ¶ Natura. ¶ Est calida t sicca in q̄rto ¶ Opa. t p. ¶ Cōseruat corp⁹ mortuū t rubificat t cauteriçat. ¶ Decoratio. ¶ Cōfert lendinib⁹ t pedi culis: t interficit vtrūq̄ adeo q̄ etiā in aialibus.

¶ Vulne. t vl. ¶ Forē efficit carnē laxam: t ꝑfert scabiei vsq̄ ad scabiem aialiū. t ꝑpe ei⁹ oleū hūtibus q̄uor t canib⁹ t camel. ¶ Instra iuctu. ¶ Cōfert cōtusiōi lacerto t aggregationi puris t sāguinis in eis. t est medicamen in elephantie t varicib⁹ deglutitū t linitū. ¶ Mē. cap. ¶ Est res maxima in sedando sodam frigidam linitum capiti. t distillat in aurē t interficit ōmes auri: t distillat cū aq̄ ilopi i eā ad tynnitū t sonitū. t distillatur de ipso cum aqua ilopi in dentē dolorosū t sedat dolorē ei⁹. t confert dentib⁹ corrosis. ¶ Mē. oculi. ¶ Acuit visum t abstergit vestigia vlcer in oculo. ¶ Mē. anheli. t pec. ¶ Linit super guttur ad ambas amigdalas t dolores earū t confert deglutire ex eo. ʒ. ʒ. vlcerib⁹ pulmonis t sanat ea t confert tussi antique. ¶ Mēbra nutrimenti. ¶ Fructus arboris ei⁹ est stomacho malus. ¶ Mē. expul. ¶ Interficit ōmes in visceribus t prope clisteri facto cū eo t interficit vermes oēs t puocat menstrua t interficit fetū t corrūpit sperma t q̄ linitur ex covirga ante coitū, phibet impregnationem. t fructus eius que noiat scerbin est malus stomacho t confert distillationi vrine. ¶ Venena ¶ Fit ex eo emplastrū lup morsū serpentis habētis cornua. t datur cū vino ad potū leporis marini. et soluitur in adipe cerui t liniunt ex eo mēbra t non approximāt eis venenosi vermes.

¶ De costo. Ca. clxv.

Costus qd est. Eius spēs sunt tres. vna earꝝ est arabic⁹. t est alb⁹ lenis aromaticus. Et secūda est indus q̄ est magis lenis. Et iste amar⁹ est spēs ḡuis odoris q̄ noiat gariofilatus. et istarū spērū minor est illa cui⁹ odor est odor pini. t est ad nigredinē tendens. Et q̄ de istis speciebus est romanus est simil ascunir: t habz odorē latū. bon⁹ aūt costus q̄cq̄ falsificat cū radicibus enule duris t ꝑpe illud nō mordicat linguam neq̄ habz odorē fortem. ¶ Electio. ¶ Melior est ille qui est albus recens plenus non corrosus: neq̄ fetidi odoris mordicans t linguam ledens. deinde indus niger lenis t niger ascēnius. t melior est marinus subtiles hīs cortices ¶ Natura. ¶ Est calidus in tertio: siccus in secūdo. ¶ Opa. t p̄io. ¶ In ipso ē qualitas amara t acris valde t caliditas t acredo adeo q̄ ipse vlcerat t confert omni membro q̄ indiget calefactōne t vt ex eo extrahatur humor ex profundo. ¶ Decoratio. ¶ Abstergit pannū cutis linitus cum aqua et melle. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ In ipso est vlceratio. t ille qui est amarus exiccat vlcera humida ¶ Instrumenta iuncturarū. ¶ Confert mollificationi neruorum t contritioni, lacertoꝝ. t est bonus sciatice superpositus vt emplastrū. ¶ Membra capitis ¶ Cōfert lethargie. ¶ Membra anhelitus t pectoris. ¶ Confert doloꝝ pectoris. ¶ Membra expulsionis. ¶ P̄puocat menstrua bibitus t suffumigat⁹ in traiectorio: t interficit fetū: t, puocat vrinam: t extrahit ascarides t vermes t dat vires ad coitū. t ipse supponitur ad dolores matricis t ꝑfert dolori matricis frigido bibitus t sedendo in decoctione eius t mouet naturam quando bibitur cum vino t ipse non dat vires ad coitum nisi ꝑpter humiditatem superfluam inflatiuam que est in ipso. ¶ Febres.

¶ Confert rigori linitus cum oleo. ¶ Venena ¶ Confert morsibus omnibus scilicet morsui vipere t alijs quando bibitur cum vino aut absinthio. ¶ Permu. ¶ Loco ei⁹ ponit piretri medietas ponderis ipsius.

¶ De Crocoma. Ca. clxvi.

Crocoma quid est. Dicatur q̄ est fex olei ō croco. ¶ Electio. ¶ Melior crocoma est illa que est boni odoris ponderosa nigra in qua nō sunt ligna: t q̄ solubitur tingit aquā colore croci t quando masticatur tingit dentes tinctura vehemēti remanente ¶ Ope. t p. ¶ Est calefactiua maturatiua. ¶ Mē. ocu. ¶ Abstr⁹ ei⁹ ē absterſiua oculi t oleū ei⁹ ꝑfert tenebrositati ei⁹ ¶ Mē. expul. ¶ P̄puocat vrinam.

De cambil. Capitulum.clxvij.

Cambil quid est. Semen est arenosum qđ cooperit rubedo que est minor rubedine lapidis in felle bouis reperti. Natura. Calidū ⁊ siccum est in tertio. Operationes ⁊ ꝓpietates. Illius melangue inquit in ipo est stipticitas vehemens. Membra expulsionis. Interficit vermes ⁊ ascarides ⁊ expellit eos.

De climia auri. Capitulum.clxviij.

Climia auri. Electio. Melior est illa q̄ aurea est ut cinninus glatiet cinericij coloris recens ⁊ laminosa grossior. Natura. Est cq̄l ad siccitatem declinans in tertio. Operationes ⁊ ꝓpietates. Ipsa ⁊ quod ablatum ē de ea suit subtiliora climia argēti. ⁊ in ipa est exsiccatō ⁊ absterſio. Vulnēa ⁊ vlcēa Implet vulnera ⁊ mūdificat sordities eor. ⁊ corrodit carnes eor additas et incarnat vulnera fraudulenta. Membra oculi. Confert albugini oculi ⁊ inūio aque ⁊ confortat oculum.

De climia argenti. Capitulum.clxix.

Climia argenti quid est. Quādoq; assumit climia ex auro ⁊ argento. ⁊ q̄ñq; sumit ex ere ⁊ ex marchasita. ⁊ est fex que elevat sup locum in quo funditur aut fumus. ⁊ illud quod submergitur est laminosus. Natura. Est prima climie auri. sed est frigidior Operationes ⁊ ꝓpietates. In ipsa sunt exsiccatio ⁊ absterſio cuz equalitate absq; mordicatione ⁊ ꝓprie qđ ablutum est de ea. ⁊ est conuenientior in emplastris ⁊ eius exsiccatō ⁊ absterſio in corporibus tempati sunt minus ꝯ in duras habentibus carnes. Vulnera ⁊ vlcera. Confert vlneribus ⁊ vlceribus difficilibus ⁊ hūidis pulueriz̄ata in emplastris.

De calcanto. Capitulum.clxx.

Calcanū. Natura. Caliduz est ⁊ siccuz ad quartum. Operatones ⁊ ꝓpietates Est exsiccatiuū induratiuū inspissatiuū corpoz ⁊ in ipo sunt constrictio ⁊ adustio. Vulnera ⁊ vlcera. Confert fistulis nasi. Membra capitis. Prohibz fluxum sanguinis narium. ⁊ quādo de eo distillatur vna stilla dissoluto in aq̄ in nares mūdificat caput. ⁊ radix eius est de sūma medicinarum mūdificantiuz aurem cōferens doloribus eius frigidis. ⁊ interficit vermes. Membra expulsionis. Datur in potu. z. de co cum melle ad vermes et ascarides. Venena. Expellit nocumētum fūgoz

De colcotar. Capitulum.clxxi.

Colcotar quid est. Inquit. Gal. alcacadis quandoq; cōuertit ⁊ fit colcotar. Natura. Est calidum ⁊ siccuz in tertio. Operationes ⁊ ꝓpietates. In ipo sunt adustio vehemens ⁊ constrictio cursuuz sāguineoz ⁊ exsiccatio. ⁊ adustuz est plime exsiccationis ⁊ minoris mordicationis ⁊ in ipo est cū stipticitate plima caliditas prima. Apostemata ⁊ bothor. Confert formice ⁊ herisipile quādo linitur cū aqua coriandri. ⁊ pulueriz̄atur sup fraudulentū ⁊ ambulantū. ⁊ adurit carnē additaz ⁊ facit euenire escaram. Membra capitis Confert fluxui sanguinis nariuz ⁊ apostematibus gingiue. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert apostemati gauonis. Membra oculi. Ponitur in alcofol ad abstergendū ⁊ subtiliandū grossitudinem palpebraz. Membra expulsionis. Prohibet fluxū matricis.

De canebiri. Capitulum.clxxij.

Canebiri. Natura. Est caliduz in ꝑmo Operationes ⁊ ꝓpietates. Est subtile absterſiuuz incisiuū. Jngt. Paulus generat melancholiam ⁊ ꝓprie illud quod coquit cum sale. Decoratio Abstergit p̄anum ⁊ morphcam. et ꝑm veritatē est res magis iuuatiua ad sordiciem: cō mestum enim ⁊ suppositū ut emplastrū remouet ipsuni in diebus paucis ⁊ hoc sciunt arabes. Vulnera ⁊ vlcera. Quando ex folijs eius fit emplastruz confert vlceribus fraudulentis in māmilla. Membra capitis. Cum ex eius radice fit caputpurguz confert humiditatibus grossis in cerebro. Membra anhelitus ⁊ pectoris Aperit opilationes pulmonis ⁊ mundificat ipm. Membra nutrimenti. Aperit opilationes apostem tis ⁊ splenis. Membra expulsionis. Aqua eius soluit ventrem ⁊ est emplastrū ad hemorroidas. ⁊ remouet dolorē ventris pungitiuū ⁊ resoluit duritiem matricis. ⁊ extrahit chimos grossos malos. ⁊ aperit opilatiōes epatis ⁊ splenis. Venena. Alchanebiri est emplastz conueniens vermibus venenosis omnibus.

De cuso. Capitulum.clxxij.

Cusus quid est. Eius species sunt tres. nigra. alba. ⁊ rubea ⁊ omnes sunt acres ⁊ ſt i ptice. ⁊ vna quidem speciez eius est qddaz quod nominat laudanuz. ⁊ cuius quidem in radice est laudanum aut aliud. ambo enim sunt ꝓpiḡrū dispositionum. Natura. Natura eius ad caliditatem declinat. et fortasse in quibusdam generibus eius est frigus. ſz laudanū ipm est caliduz in fine tertij. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est nocuus neruis ⁊ in ipo ē stipticitas. ⁊ ꝓpe in folijs ei⁹ ⁊ in floribus ipi⁹ ē constrictio. Ille vo q̄ ex tota ei⁹ sūma nominat laudanū est calefactiuus apertiu⁹ orificioz venaz lenificatiu⁹. Decoratio. Lachryma ei⁹ ē inficiēs pediculos absterſiua. Laudanū ait cū vino ⁊ oxymelle abstergit vestigia vlcerū ⁊ asperitatem coz: ⁊ q̄ñ miscet cū vino ⁊ myrrha ⁊ oleo de myrto ꝓhibet casuz capilloz: verūtñ nō ducit ad hoc ut ꝓferat eis q̄ sūt sicut alopitia q̄ñ ei⁹ resolutio ē pauca. Vulnera ⁊ vlcera. Decoctio ei⁹ cū vino ꝓfert plurimū vlceri⁹. ⁊ fit ex eo emplin ⁊ ꝓfert ambulatioi fraudulēti. ⁊ fit ex eo ceratū ad adustionē ignis Instrumēta iūcturarū. Mocet neruis. Membra capitis. Q̄ñ admistrat succ⁹ ei⁹ cū oleo irino ⁊ melle ⁊ nitro soluit sodā antiquā. Et q̄ñ accipitur succ⁹ ei⁹ q̄ niger ē ⁊ calefit in coztice granati ⁊ distillat in aurē diuersā pti dentis doloroſi ꝓfert. Et caputpurguū factū ex aqua ei⁹ ē bonū ad purgādum caput ⁊ sanat curuū ātiquū ad aurē. ⁊ exsiccat vlcera

ei⁹. ¶ Mē.nu. ¶ Qñ ex receti fit emplastrū spleni cū aceto ꝓfert ¶ Mē.expul. ¶ Qñ bibūt tres anulu lat de floꝛe albi cū vino confert dysenteꝛie.ꝛ bibat in die bis.ꝛ qñ fit ex eo qđ recens est emplastrū.et ex capitib⁹ eius ꝓpu ḋcat menstrua. Et qñ fit ex eo suffu migatio p⁹ purgatóꝛ mēstruoꝝ ꝓhibꝛ impgnatóꝛ Et ille qui paru⁹ est cū supponit ex pte capitis ei⁹ p nocat menstrua ꝛ extrahit fetū. Et ex laudano qui dem fit suffumigatio ad secundinam.ꝛ vt aboꝛtuꝛ faciat.ꝛ flos eius stringit naturam. ¶ Uenena. ¶ Qñ bibitur radix eius cū aceto ꝛ vino ꝓfert moꝛ sui rutele.

C De Lanabe. La.clxxiiij.

Anabes. ¶ Opa.ꝛ p. Semē ei⁹ fugat vē tositates ꝛ exsiccat.ꝛ est difficil' digestióis ꝛ mali humoꝛis ꝛ fortis calefactóis.ꝛ qđ frixū est: ē minoꝛis nocumenti ꝛꝝ siꝛupus acetosus de zuccaro expellit ei⁹ nocumentū. ¶ Apostemata ꝛ bothoꝛ ¶ Ex decoctōe radicis ei⁹ q est siluestris fit emplastrū ap̄atib⁹ calidis ꝛ hernipile. ¶ Membꝛa capitis. ¶ Conferūt succus ei⁹ ꝛ olcū ipsi⁹ doloꝛi auris.ꝛ la uat cū succo foliꝛ ei⁹ caput ꝛ confert furfurib⁹.ꝛ se men eius facit sodā,pp ẽ vehemētiā calefactóis ꝛ va pꝛatiōnē ipsi⁹. ¶ Membꝛa nutrimenti. ¶ Grana ei⁹ fiūt difficil' digestionis,ꝛ sunt mala stomacho. ¶ Membꝛa expulsionis. ¶ Ex coꝛticib⁹ ei⁹ qñ plim sumit ipse intēcat spma

C De chimolea. La.clxxv

Himolea qđ ē. Est laminosa ñē marmoꝛ alba splēdida bō in sapoꝛe suo ē cāforeital Et de ipsa ē q̄dā q̄ splēdoꝛē nō hꝫ:oꝛis ve locit est frāgibil. ¶ Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Cōfert aduꝛ stioni ignis ꝓpe cū aq̄ ꝛ aceto.ꝛ qđ est ex ea adustū ꝛ lotū ꝓfert vlceꝛib⁹ difficilib⁹ ad incarnandū

C De Culcasia. La.clxxvi.

Ulcasia qđ est. Est plāta in q̄ est assimilatō de aluſnē. ¶ Mā. ¶ Cala est ꝛ sicca in ꝑmo Operationes ꝛ ꝓpetates. ¶ In ipsa est sal sedo cū stipticitate.ꝛ ptes ei⁹ nō sunt sōles ꝛ est cū in flatione pauca. ¶ Membꝛa anheli. ¶ Fit ex ea gar garism⁹ cū lacte ꝛ sale ipsi⁹.ꝛ in egipto decoquit cū ea caro.ꝛ frigit cū olco ꝛ est cibus illic. ¶ Membꝛa nutrimēti. ¶ Solutōe educit aquā citrinā:ꝛ ꝓpe se men eius ꝛ succus ipsi⁹ ꝛ minoꝛat ex ea vt nō debili tet. ¶ Mēbꝛa expulsionis. ¶ Ꝓuocat vrinā ꝛ ge neꝛat spma:ꝛ expellit cholerā ꝛ aquositatē cū facili tate.ꝛ potꝰ ipius sit ab vna tertia libꝛe vnius vsq̄ ad duas tertias libꝛe.

C De charta. La.clxxvij.

Harta. ¶ Matura ¶ Calida est in ꝑmo:sic ca in secūdo. ¶ Operatōes ꝛ ꝓpꝛietates Ꝓhibet qđ adustū est de ea fluxū sā. Apostēata ꝛ bothoꝛ. ¶ Qđ de ea adustū est,ꝓhi bet sahafat. Mēbꝛa capitis. ¶ Qđ de ea adusta ē ꝓhibet fluxū san.nariū. ¶ De cataf. La.clxxviij

Ataf qđ ē. Est illud qđ dr̄ chrysolocāna. Matura. Est calida ad secundū humida in ipo. ¶ Operatōes ꝛ ꝓpꝛietates. ¶ In semine ei⁹ est virtus lauatiua habentiū cholerā.

C De Luenrbita. La.clxxix.

Ucurbita. ¶ Matura. ¶ Est ffa ꝛ hūida in secūdo. ¶ Operatōes ꝛ ꝓpꝛietates Illa q̄ est elixata nutrit aliq̄tulū.ꝛ est velocis,descēdit si nō coꝛrūpit ante digestionē,ꝓpt cām aliquā.ꝛ nō gnātur ex ea humoꝛ mal⁹:aut si coꝛrūpit in stoma cho ꝛ miscetꝛ hūoꝛ mal⁹: est tarde ꝓsistētie sic reliq fruct⁹:ꝛ humoꝛ q ex ea gnātur est insipid⁹ nisi dñet ei aliqd qđ sibi sit cōmixtū. nam si cū cydonijs com miscetur humoꝛ ei⁹ est laudabil' coleric⁹:ꝛ silr si aq̄ agreste ꝛ aq̄ granati. verū nocumentū q ipsa affert colon duplicat.de,ꝓpetate gdeꝝ ei⁹ est.q generatur ex ea nutrimētū homogenēū ei qđ ei allociat. Maꝝ si comedat cū sinapi generat ex ea humoꝛ malus sti pticus acris aut cū sale generat ex ea humoꝛ salsus. aut cū stipticꝫ generat ex ea humoꝛ stiptic⁹.ꝛ est óni no nocitiua quib⁹ dñatur melancholia ꝛ phlegma ꝛ bona cholericis:ꝛ illa quidē que est romana non ingredit in medicinis neq̄ aliqd imꝑmit infrigida tionis neq̄ calefactóis.ꝫ qñq̄ administrat,ꝓpt de lectationē. ¶ Membꝛa capitis. ¶ Succus ei⁹ sedat doloꝛē auris calidū.ꝛ ꝓpꝛie cū oleo ro.ꝛ ꝓfert apo stemati⁹ cerebꝛi ꝛ sirsen ꝛ est conferēs doloꝛi guttu ris. ¶ Membꝛa anhelit⁹ ꝛ pectoꝛis ¶ Sauich cu curbite confert tussi ꝛ doloꝛi pectoꝛis factis ex cali ditate. ¶ Membꝛa nutrimēti. ¶ Eius decoctio con sert supfluitatibus calidis in stomacho ꝛ remouet eas ꝛ silr vinū effusū in vacuitatē eius deinde admi nistratū:ꝛ fit ex succo eius caputpurgiū ad doloꝛꝫ dentiū valde:ꝛ abscindit sitim.ꝛ est ex eis q̄ generāt egritudinē stomachi valde ita vt stomachis puero rū ꝛ adolescentiū,ꝛ nō est medicamen nocumēn sto machi nisi vomitus.ꝛ nocumentū qđ affert colon maximū est. ¶ Mēbꝛa expulsionis. ¶ Qñ ei⁹ aqua coꝛtur cū melle ꝛ ponit in ipsa nitrū lenit' ventrē.et silr qñ sepelit in ꝓunis ꝛ decoqꝫ sic̄ est bibit eius aq̄ cū zuccaro ipsa vehemēter nocet intestinis ꝛ colon ꝓpe. Febꝛes. ¶ Cōfert febꝛib⁹ cholericis.

C De Lucumere. La.clxxx.

Ucumer qđ est. Semen ei⁹ est melꝰ semie citroli.ꝛ ille q est meliꝰ ꝛ subtilioꝛ est ma turus. ¶ Matura. ¶ Frigidus est ꝛ humid⁹ ad secū dū ¶ Operationes ꝛ ꝓpe. ¶ Sedat caliditatē ꝛ cho ꝛerā.sed eius chimus est malus ꝓpꝛatus ad putre factionē.ꝛ exitans putrefactionēꝫ ꝛ febꝛes ꝓnas batheca vero est velocioꝛis coꝛruptióis q̄ ꝑse.ꝛ in eo quidem qui maturus est est absterſio.ꝛ semē ei⁹ est melius semine citroli. Citrolus veroveloci oꝛis ē digestionis ꝛ discurrit in venis crudus ꝛ generat fe bꝛes chꝛonicas cuius quidem nocumentuꝫ expellit amcos a vehementia inflationis stomachi. ¶ Apo stemata ꝛ bothoꝛ. ¶ Ꝺonūrur folia eius cū mel'e sup scere phlegmaticū. Et ꝓfert ei. ¶ Mē.ca. ¶ Qñ habētes syncopin calidam ipm odoꝛant reuiuiscūt ¶ Mēbꝛa nutrimenti. ¶ Quando administrat sedat sitim ꝛ est bon⁹ stomacho. verūtū ipse raro digerit bñ ꝛ qñ bibūt de radice ei⁹ duo anulat cū hydro melle facit vomere humoꝛem subtilē. Membꝛa

expul. ¶ Jn ipso sunt ꝓuocatio ⁊ lenificatio: ⁊ con fert doloribꝰ testiculoꝝ ⁊ est cōueniēs vesice: sed est minoꝝ bathecā in ꝓuocatione. Venena. Folia eius cōferūt morsui canis rabiosi.

¶ De cucumere asinino. C.clxxxi.

Cucumer asininus quid est: est arboꝝ cuius colligit succus hoc mō. Accipiē eius fru ctus in fine estatis postꝫ est citrinus ⁊ suspēdit in pāno ut currat eius aqua ⁊ colet ⁊ exsiccat in scutel la sup cinerē: ⁊ ponit super tabula in umbra. ¶ Lle ctio. ¶ Bonus est ille qui est citrinus rectus sicut cu cumer: vere amaritudinis. Et bonus succus est ille qui est albus planus lenis qui est similis cepe ⁊ sup qué tā pꝛeterijt annus. ¶ Natura. ¶ Est calidus et siccus in tertio. ¶ Opera. ⁊ ꝓprie. ¶ Est subtilis re solutiuus ⁊ radix ⁊ folia eiꝰ ⁊ fructus ipsius abster gunt ⁊ resoluunt ⁊ exsiccāt ⁊ cortex eius magis: ⁊ vꝫ tus succi radicis ⁊ foliorū ipsiꝰ est vna. ¶ Decoratio Succus eius aut succus radicis ⁊ foliorꝫ ipsius cō fert icteritie. Et pulverizatio eius quod de ipso sic cū est delet vestigia in cōsolidatiōibus nigra ⁊ mū dificat sorditē facici. ¶ Elpost. ⁊ bo. ¶ Cū fit ex radi ce ipsius emplin cū farina ordei resoluit oē aposte ma phlegmaticū antiquū: ⁊ ē dirruptiuū exituraꝫ ꝓprie cū gūma alboꝝ ⁊ ꝓprie succus eius. ¶ Aul nera ⁊ vlcera. ¶ Qñ pulverizatur qđ de eo siccum est sup scabiē ⁊ ipetiginē confert eis. ¶ Jnstr. iunct. Confert doloribus iuncturaruꝫ ⁊ eius decoctio cli sterizata cōfert sciatice: ⁊ fit ex eo emplastrū cuꝫ ace to sup podagrā. ¶ Mēbra capitis. ¶ Succus eius resoluit emigraneā grossā caputpurgio facto ex eo cū lacte. Et si liniant cū eo nares cuꝫ lacte euacuabit superfluitates plurimas. Et cōfert galeate passioni ⁊ soda antique: ⁊ succus quidē foliorꝫ eius est debili oꝝ. Cunqꝫ distillat succus in aurē sedat eius dolo rē. ¶ Mēbra anhe. ⁊ pecto. ¶ Solutio cuꝫ succo eius facta vehemētis est iuuamēti ei qui anhelitus malitiā hꝫ ⁊ linitur palatū ad pꝛefocationez phleg matica ex succo eius cuꝫ melle ⁊ oleo. ¶ Membra nutri. ¶ Cōfert hydropisi extrahēdo aquositatem mirabiliter sine nocumēto qñ in potu dat de radi ce eius anulusat vnus ⁊ semis. Et qñ decoquit me dia lib. eius cū duobus list vini ⁊ dātur in potu oi die tres anulusat vsqꝫ ad. v. qñ assumit ꝺ radice eiꝰ anulusat. ℈. aut de cortice eiꝰ quarta anetime in die facit vomeꝫ phla ⁊ cholerā rubeā: ⁊ bibit cuꝫ aqua mellis: ꝓfert vehemēter ⁊ manifeste: ⁊ ꝓuocat ābo facile sine lesione ⁊ nō ē stō nociuus. ¶ Ex eis autē q̄ faciūt solutionē que eo sit bona est ut succo eius du pluꝫ salis admisceat. deinde fiant inde pillule sicut herbus ⁊ bibātur cū aqua: in vomitu autē sumitur aliquid de eo dissoluturꝫ aqua ⁊ linitur ex eo radix lingue ⁊ qđ sequit ipsaꝫ. Et si vis ut velocius fiat ⁊ fortius fiat illud ex eo cū oleo ⁊ oleo de lilio. ¶ Et si superfluit detur in potu ei qui bibit vinuꝫ cuꝫ oleo qñ quiescere facit stati. Si autē nō confert detur sa uich de ordeo cuꝫ aqua frigida ⁊ aceto. ¶ Mēbra expul. ¶ Sole educit phla ⁊ sanguinē ⁊ succus ei ꝓuocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ corrumpit fetuꝫ sappo situs.

¶ De cornu. C. clxxxij.

Cornu quid ē. ¶ Mēbra cap. ¶ Cornu cer ui ⁊ capze adustū abstergit dentes fortiter stringit gingiuā ⁊ sedat dolorē gingiue in flate ⁊ oxur adurat donec albescat. ¶ Mēbra oculi ¶ Cornu cerui adustū albificatū sicut sal abluti ꝑ hibet materias ab oculo. ¶ Mēbra anhe. ⁊ pect. Cornu cerui adustū ablutū sputo sanguis ꝓfert. Mēbra nutri. ¶ Detumescere facit latus ⁊ nō no cet stō ⁊ ꝓfert icterice. ¶ Membra expul. ¶ Cornu cerui adustū ablutū ꝓfert dysenteric.

¶ De curacc. Capitulum. clxxxiij.

Curacis quid est. Est vrtica.

¶ De catatu Capitulum. clxxxiiij.

Catatu. ¶ Natura. ¶ Est debil calidtatis ⁊ vehemētis siccitatis. ¶ Ope. ⁊ ꝓ. ¶ Be nerat mliam. ¶ Mēbra nutrim. ¶ Cōfert hydropisi. ¶ Mēbra expul. ¶ Cōfert soli vētris.

¶ De cokio Capitulum. clxxxv.

Cokū quid est: est aial marinū cuius vꝫ ē ꝓpinqua virtuti aialis castorei. ¶ Mem bra ca. ¶ Caro eiꝰ ꝓfert epilepsie. ¶ Mēbra expul. Cōfert pꝛefocatiōi mric. ¶ De cubugi. C. clxxxvi.

Cubugi qđ est. Attuingi cōicat ei in formis suis. ¶ Nā. ¶ Caro eius ē de subtilioribus carnibꝰ. ¶ Deco. ¶ Caro eius ipinguat. Mēbra anhe. ⁊ pec. ¶ Caro eius abstergit cor. ¶ Mēbra nutri. ¶ Confert caro alcubugi hydro pisi ⁊ ꝓfert stō. ¶ Mēbra expul. ¶ Caro eius ē leuis ⁊ stringit ⁊ augmētū facit in coitu.

¶ De cābura Capitulum. clxxxvij.

Cambura. ¶ Mēbra nu. ¶ Qñ digerit nu trit plurimū sed ē tarde digōis.

¶ De cathimākurcis Capitulū. clxxxviij.

Cathimākurcis: Dictū est in ca. de num.

Membra expul. ¶ Est bonū vlcerib renū ⁊ vesice. ¶ De calab Capitulū. clxxxix.

Calab quid ē: est almes indū ⁊ ē sūle semini lini ⁊ mai aliquātulū ad cinereitatē decli nās. ¶ Nā. ¶ Est frigidū in secūdo hūidū in primo. ¶ Mēbra nutri. ¶ Delet singultū. ¶ Mē bra expul. ¶ Frāgit lapidē renū ⁊ vesice: ⁊ ē bonū so lutiōi vētris. ¶ De caisur Capi. cxc.

Caisur qđ ē: est alaseḋ: ⁊ iā dictū ē de eo in ca. spume maris. ¶ De cot Capitulū. ccci

Cot qđ ē: est alistiscat ⁊ noiat etiā alfas alfat scz viridis ⁊ ē cibꝰ aialiū oium. ¶ Jnstru mētū. Oleū alcot est res magis ꝓferēs tre mori ⁊ remouet eū sm oēs. ¶ De cinere. C. cxci.

Cinis. ¶ Ope. ⁊ p. ¶ Dis ē absterstuꝰ exsic catiuꝰ cuius diuersificet ⁊ aegrit ei gluriatōez ⁊ exsic catōez sine mōdicatōe. Aq̄ vō cinēis igredit i medi cinis putrefactiōib. Et fortior earū ē cinis fici ⁊ lac ticinij: ⁊ absterstio reliq̄ꝝ aq̄rū cieris ⁊ siccitas ſt mfo res cuius ista duaꝝ ⁊ cinis almezerij ē absterstuꝰ ⁊ pu trefactiuꝰ: ⁊ cinis ligni oꝝ stiptico ꝝ siē aēr ⁊ reliquoꝝ

retinet sāguiez. ¶ Apoſte. ꝛ bothor. ¶ Linis alatha bagi ſup ſcabiē ꝛ impetiginē linit ꝛ confert. ¶ Membra ocu. ¶ Linis almezerió acuit viluz ¶ Membra an. ꝛ pect. ¶ Linis almezerió cōfert ſgnantie ꝛ ppne anm d yah yrundis.

¶ De cera. ¶ Capitulum. cxciij.

Cera quid eſt. Dicta eſt in capitulo de min. ¶ Membra expul. ¶ Addit in coitu ꝛ puo cat. ¶ De capillo algul. ¶ Capitu. cxciij.

Capillus alpul qd ē. Eſt plāta q̄ cū ſuis eradicat venis ꝛ colo: ꝛpius ē int rubedinez ꝛ nigredinē ꝛ vene eius ꝛ ſupzema eius ſunt plāta curuata. ¶ Natura. ¶ Eſt calidus ꝛ ſiccus. ¶ Membra an. ꝛ pec. ¶ Mūdificat pect⁹ ꝛ pulmonē

¶ De capillis. ¶ Capitulum. cxcv.

Capilli. ¶ Natura. ¶ Capilli aduſti ſūt cale factiui ꝛ exiccatiui fortiſ. ¶ Decoratio. Aduſti abſtergūt dentes: ꝛ aq̄ coz fac naſci capillos. ¶ Vulne. ꝛ vlcera. ¶ Exiccāt capilli aduſti vlcera humida ꝛ ſozdida ꝛ tremula fortiter. ¶ Dē bra capitis. ¶ Capilli aduſti abſtergūt dētes. ¶ Elenena. ¶ Capilli homis cuz aceto in modu empla ſtri ponuntur ſup mozſuz canis rabioſi.

¶ De caſturudar. ¶ Capitulum. cxcvi.

Aſturudar quid eſt. ¶ Deſangue ingt eſt galange. ¶ Natura. ¶ Eſt calidū ꝛ ſiccuz Operationes ꝛ ppzietates. ¶ Eſt reſolutiuū liquefactiuuz. ¶ Membra expulſio'. ¶ Confert colice ꝛ doloꝛi renū. ꝛ augmentuz efficit in coitu. et pluuum ppzietatis eius eſt in doloꝛe renum.

¶ De caſtafiſtula. ¶ Capitulum. cxcvij'.

Aſiafiſtula quid eſt. ¶ Alia eſt kebulia. alia egyptia. ¶ Electio. ¶ Melioꝛ eſt illa que ſumit a cāna ꝛ que eſt ſplendidioꝛ ꝛ pinguioꝛ. Et melioꝛ cāna ipius eſt illa que ſplendida eſt et plana. ¶ Natura. ¶ Eſt eq̄lis in caliditate et ſitate ꝛ eſt hūida. ¶ Opera. ꝛ ppne. ¶ Eſt reſolutiua leni tiua. ¶ Apoſtemata ꝛ bothoꝛ'. ¶ Confert apatibus calidis in viſceribus ꝛppne gutturꝫ q̄ ex ea fit gargariſmus cū aqua ſolatri. ꝛ linit ſup apata dura. ꝛ cōfert eis. ¶ Inſtrumēta iūcturax. ¶ Linit ex ea podagra ꝛ iūcture doloroſe. ¶ Membra an. ꝛ pecto. Quādo diſſoluit manibus i aqua coriandri humidi. cuz ſpuma pſilij. ꝛ deinde fit ex ea gargariſmus confert prefocationi. ¶ Membra nutri. ¶ Mundificat epar ꝛ confert icterie ꝛ doloꝛi epatis. ¶ Membra expul. ¶ Eſt lenificatiꝛa ventris ꝛ educit choleraz aduſtā ꝛ phlegma. ꝛ ſoluit ſine nocumento ꝛ abſq̄ ſine mozdicatione adeo q̄ ipa eſt cōueniēs pregnātibus ꝛ ſoluit eas. ¶ Permutatio. ¶ Loco ei⁹ ponit pondus. ʒ. ipius de terenabin. ꝛ triplū ponderis ipius de carne paſſe. ꝛ octaua pōderis ipius de turbit. ꝛ q̄nq̄ ponit loco paſſe liquiritia.

¶ De carnub. ¶ Capitulū. cxcviij.

Carnub. ¶ Electio. ¶ Melioꝛ eſt illa que ē de ſcemi alnabathia. ¶ Natura. ¶ Nabathia eſt vehemētioꝛis ſiccitatis ꝛ frigiditatis. ¶ Operationes ꝛ ppzietates. ¶ Illa que eſt de ſcemi ē exiccatiua ſtiptica ꝛ ſimilit fructus eius. veritatē in ipa eſt dulcedo ꝛ cuz hoc ſtringit. ¶ Et nabathia quidē eſt vehemētioꝛis ſiccitatis ꝛ exiccationis ꝛ non mozdicat. Et nabathia conuenit humida. ꝛ humoꝛ eius eſt grauis malus. ¶ Decoratio. Quando fricant vertice carnub nabathia imatura vehement delet eas omnio. ¶ Membra capitis. Lolutio oꝛis ex decoctione eius eſt bona doloꝛi dētiuz. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Jāa que eſt de ſcemi humida ſtomacho mala eſt. ꝛ non digerit. ꝛ ſicca ē tardioꝛis digeſtionis. ꝛ deſcēſionis. Jngt Bal. medulla huius fructus non deſert ad regionez aliaz et aliembut ē bona icteritie. ¶ Membra expulſionis. ¶ Incatiſſima in decoctione eius factū cōfortat anū ꝛ in ipa ē prouocatio ꝛ ppne que nutrita ē cū cōgelato vue. ꝛ illa de ſcemi que humida eſt ſoluit ꝛ ſicca ſtringit ꝛ pfert ſolutioni vētris. Et nabathia confert fluxui mēſtruoꝛ ſuperfluo comeſta ꝛ ſuppoſita. ꝛ aliembut eſt bona doloꝛi vētris pūgitiuo ꝛ ſolutioni'.

¶ De cubeze. ¶ Capitulum. cxcix.

Cubeze quid eſt. Eſt ſpēs malue. ꝛ dicit qō cubeze ē ſilueſtris. ꝛ muluchia ē domeſtica. ꝛ cubeze qdez eſt ſpecies q̄daz q̄ dicit muluchia arborea. ꝛ ipa ē altera ꝛ eſt olus iudaicuz ꝛ non ē longū quin ſit ſpēs eius ꝛ eſt melioꝛ que ſit in ipa. ¶ Electio. ¶ Silueſtris ē ſubtilioꝛ ꝛ ſiccioꝛ et fortitudo aqueitatis domeſtice minoraf ex vtute ei⁹ ¶ Natura. ¶ Eſt frigida ꝛ humida in pmo dicit qō domeſtica eſt calida ꝛ ſicca. ꝛ hūius qdez vbi dictoꝛ fuit. ¶ Paulus. ꝛ videf qō fuit ei⁹ intētio ad olus iudaicū qm̄ ipm nominat almuluchia. ¶ Opera. ꝛ ppne. ¶ In ipa ē lenificatio ꝛ ē ſubtilioꝛ ꝗ triplex: ꝛ groſſioꝛ ſicla ſilueſtri. ꝛ ſubtilioꝛ ꝛ ſiccioꝛ. ꝛ dicitur qō domeſtica calefacit parūper ꝛ deſcendit velocit ppē humiditatez ꝛ viſcoſitatez ſuaz. ꝛ ppne cum almuri ꝛ oleo. ꝛ eſt equalis digeſtionis. ꝛ eius humiditas ſm qō dicit eſt groſſioꝛ humiditate lactuce. Inquit paulus. ꝛ ipa onſtringit ꝛ carminat ꝛ reſolut ſine mozdicatione. ꝛ videf qō ipē voluit p illud olus iudaicū. ¶ Ipa. ꝛ bo. ¶ Ipa pfert formice ꝛ herifipile folia ſilueſtris cū olius pferūt aduſtiōi ignis: ꝛ ſili ei⁹ decoctio embꝛocata. ꝛ domeſtica qdē pfert inceptōi apatis calidi ꝛ additōi ei⁹. ¶ Vul. ꝛ vl. Qm̄ maſticat cū ſale cruda ꝛ pōit ſup fiſtulas pfert eis ꝛ ppe puis ꝛ in oculo. ¶ Dē. ca. ¶ Fit ex ea emplaſtrum vlcerib⁹ capitis cū vrina ꝛ pfert eis valde ꝛ maſticat ad cola. ¶ Dē. oculi. ¶ Qm̄ maſticant folia ei⁹ ꝛ ad miniſtrant ex eis cum pauco ſale mūdificat fiſtulas oculi ꝛ facit naſci carnē. ¶ Dē. an. ¶ Folia ꝛ flos ei⁹ lenit pect⁹, ꝛ facit exuberare lac ꝛ ſedat tuſſim euenientē a caliditate ꝛ ſiccitate ꝛ ſemen eſt illud qō de ea ē meli⁹ in remouēdo aſperitatē pectoris ¶ Dē. nu. ¶ Domeſtica ē mala ſtō. ꝛ in ipa ē aprio epatis ¶ Dē. expul. ¶ Flos eius confert vlcerib⁹ renū. ꝛ veſice bibitū cū oleo ꝛ linitū. Et ſemē muluchie cōfert raſure ꝛ vlcerib⁹ inteſtinoꝝ. ꝛ rami alcubeze domeſtice pferūt inteſtinis ꝛ veſice leniendo naturaz ꝛ doloribus eoꝝ ꝛ illud qō bibit aq̄ eoꝝ ꝛ fit ex

ea sirupus: ⁊ eius decoctio confert duricidbus mfl-
cis sedendo in ea. ⁊ faciēdo cū ea enema. ⁊ in ipa est
virtus ꝓuocās vrinaz. ⁊ de alcubeze qdem siluestri
q̄ cū sole reuertit ē que soluit humozem crudum et
choleraz ⁊ q̄ꝫ supfluit ⁊ olone educit sanguinem
¶ Venena. ¶ Folia eius sedāt pūcturam vespe moze
emplastri suppoſita ⁊ ꝓprie cum oleo: ⁊ similit bibit
semen eius ⁊ vomit semp ⁊ ꝓfert mozsui rutele.

¶ De chaucho. ¶ Capitulum. cc.

Chuchum qd est. Dixerūt qdaz q̄ est vene
Et ipa qdē dicit me miré. ⁊ dixerūt alij que
est pua memiré. ⁊ que magna ē alguarda-
tone. ¶ Opera. ⁊ ꝓprie. ¶ Est quoddaz genus eius
puū calidū vlceratiuū. ¶ Apoſte. ⁊ bothoz. ¶ Po
nit cū vino sup formicā ⁊ confert. ¶ Vulnera ⁊ vlce
ra. ¶ Que pua ē eradicat scabiem. ¶ Membza capi
tis. ¶ Masticat eaꝫ radix ⁊ sedat dolorez dentis.
Membra oculi. ¶ Cū bibit succus eius sup pznas
donec ad medietatē deueniat acuit visuz. ⁊ qū exce-
cat pullus hirūdinis affert ei mat hanc plātam ⁊ re
dit ad ip̄m visus ⁊ addit visus eius: ⁊ ꝓpter hoc no-
minatur hirundina.

¶ De canderos. ¶ Capitulum. cci.

Anderos quid ē. Est triticū romanum.
¶ Natura. ¶ Eius nutrimentū est frigidius
nutrimēto tritici ⁊ minozis nutrimēti ⁊ est
eū hoc bone digestōis plimi nutrimēti fortis grossi

¶ De cameleon. ¶ Capitulū. ccij.

Amelcon. ¶ Opera. ⁊ ꝓprie. ¶ Non bibi
tur in aliquo: ⁊ admistrat exterius. ⁊ ē in sū
ma abstergēnū exterius. ⁊ in emplis lenifi-
cantiū ⁊ resoluentiū. ¶ Decoratio. ¶ Linit sup moz
pheā. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Linit sup scabiē ⁊ pe-
tigenē: ⁊ fit ex eo emplm vlceribus corosiuis.
Mēbra nutrimēti. ¶ Dat in potu deradicibꝰ albi ⁊
sulphezin i vino: ⁊ vnat cū hys hydropisiz ¶ Mem
bza expul. ¶ Radices albi interficūt vmes. ¶ Ve-
nena. ¶ Quod nigz est interficit.

¶ De charathin. ¶ Capitulum. cciij.

Aratin. ¶ Natura. ¶ Oportet sit q̄ exi
stimo' q̄ sit calidū. ¶ Vul. ⁊ vlce. ¶ Ex co
qd cōtritū ē fit, emplin vulneribꝰ nerunoz
⁊ nō dissoluit ab eis ꝓ tres dies ⁊ est iuuatiuū valde
¶ Mēbra capitis. ¶ Eius decoctio cuz adipe anse-
ris cōfert doloi auris: ⁊ q̄ꝫ distillat cuꝫ oleo sup
latus diuersū a dente dolozoso. ¶ Membra nutri.
¶ Sanat q̄ bibit cū vino ab icteritia. ¶ Membra
expul. ¶ Terit mītū ⁊ dat ad bibendū cū vino ⁊ ꝓ-
uocat vrinaz ⁊ confert lapidi, illud etiam.

¶ De cobzbague. ¶ Capitulum. cciij.

Obzbague qd est. Est granū puū sile car-
damomo qō affert de sclauonia. ¶ Matu
ra. ¶ Est, calidū ⁊ siccū in tertio. ¶ Opera
tiones ⁊ ꝓprietates. ¶ Eius virtus ē virtus garte fil
⁊ abstergit ⁊ subtiliat. ⁊ ē subtilius cardamomo.
Membra nutrimenti. ¶ Est bonū stomacho ⁊ epa
ti frigidis ⁊ ē melius ſto machō q̄ꝫ cardomomū ⁊
retinet vomitum.

¶ De cauda equi. ¶ Capitulum. ccv?

Auda equi qd ē. Est plāta nascēs in locis
concauis. ⁊ in uallibus habens stipites
concauos ad rubedinē declinātes asperos
duros nodosos cū nodis intrātibus ꝛapud nodos
sunt sicut folia ſgnāti minuta spissa ⁊ adheret arbori
cui appzopināt: deinde generant ex ea extremitates
plēs sicut cauda equi ⁊ habet radicē durā. ¶ Mā.
¶ Est frigida in ꝓmo: sicca in secūdo. ¶ Opa. ⁊ p.
Est stiptica ⁊ ꝓpe succꝰ eius ⁊ est vehemētis exsic
catōis sine mozdi catōe: ⁊ est valde iuuatiua ad flu-
xum sanguinis. ¶ Vul. ⁊ vlcera. ¶ Cōsolidat vlcera
⁊ vulnera mirabiliter. ⁊ si in eis sunt nerui ꝓsolidat
etiam ¶ Instru. iunc. ¶ Confortat q̄ linit: aut sit ex
ea emplastrū attritioni medij lacerto ꝛ: ⁊ fit ex ea em
plastrū intestinis ¶ Mē. nutri. ¶ Cōfert apatibꝰ sto
machi ⁊ epatis ⁊ hydropisi.

¶ De cantaridibus. ¶ La. ccvi.

Antaris. ¶ Natura. ¶ Dixerūt qdā q̄ est
supflue caliditatis: ⁊ dixerūt alij q̄ est cali
da ⁊ sicca in tertio. sed primū est verius.
¶ Opa. ⁊ p. ¶ Est acris acuta putrefactiua aduſti-
ua. ¶ Decoratio. ¶ Eradicat verucas lita ⁊ fit ex ea
ceratū ⁊ linit ex eo albedo vnguis ⁊ ꝓfert ei: ⁊ eradi
cat vnguem mollificatā velociter q̄ fit ex ea empla
strꝫ: ⁊ remouet morpheā ⁊ albaras linita cū aceto. ⁊
quādo ex ea trita cū sinapi fit linimentum facit nasci
capillos: ⁊ similit q̄ꝫ coquit cū oleo donec insipisset.
¶ Apoſte. ⁊ bothoz. ¶ Linit sup apata cācerosa ⁊ re
soluit ea. ¶ Vulne. ⁊ vl. ¶ Linit sup scabiez ⁊ impeti
ginem. ¶ Membra oculi. ¶ Inquit filius. ¶ De-
sangue. Ipa incidit vngulam valde. ¶ Membra
nutri. ¶ Paz de ea, ꝓuocat vrinā ualde adeo q̄ va
let in hydropisi. ¶ Mēbra expul. ¶ Paruz de ea
ꝓuocat vrinā valde. ⁊ paz de ea ē adiuuat medici-
nas ꝓuocatiuas ad ꝓuocādū absq̄ nocumēto ⁊ p
uocat menstrua ⁊ facit abortū. Dixerūt qdaz. Dat in
potu vna eaꝛei q̄ querit de vesica sua ⁊ nō confert
in ea cura ⁊ ꝓfert ⁊ dant i potu tres talanagi de ea et
exulcerāt vesicā. Ingt Gal. q̄ ipa exulcerat vesicam
ꝓpterea qa facit mās acutas declinare ad eaz a qbꝫ
corpus nō euacuat cū ꝓpetate que est in ipa.

¶ De cola. ¶ Capitulum. ccvij.

Ola. ¶ Natura. ¶ Cola cutiū. calida est et
sicca in ꝓmo. ⁊ cola piscū miozis est calida
tis. vez est sicca. ¶ Opera. ⁊ ꝓprie. ¶ Om
ni cole inest virtꝰ glutinatiua exsiccatiua. ¶ Decora.
Cola de pisciꝫ ponit in sipalmatibꝰ: ⁊ ponit in me
dicis albaras ⁊ quando aduſit cola de cozijs ⁊ cola
cozij vaccini ⁊ lauat stat loco tutie i curatione lēdinū
¶ Apoſte. ⁊ bothoz. ¶ Cola de cozijs linit super sa
hafat. ⁊ cōfert velicis aduſtionis: ⁊ silr cola de pisci
bus. ⁊ cola de cozijs vaccinis q̄ꝫ linit cū aceto super
impetiginē ⁊ scabiē excoriabilē cuz nō est vehemen
tis ꝓfūditatis ꝓfert, ⁊ q̄ linit cū melle ⁊ aceto super
vulnera ꝓfert eis ⁊ ponit cola de pisciꝫ i emplis sca
biei vlcerose, ⁊ confert. ¶ Mem. capi. ¶ Cola de pi
scibus ponit in emplis vlcerū capitis ⁊ confert.

Mẽbra anhe. t pec. ¶ Cola de pisciꝫ dat in potu cũ aceto ad sputũ sanguinil t ingreditur in sozbitio nibꝫ que fiũt ad sputũ sanguinis.

¶ Capitulũ de littera..D.

D

De digitis citrinis. La. ccviij.

Digiti citrini quid est. ¶ Eius figura ẽ sicut vola manus cõmixta ex citrinitate t albedine t ẽ dura in q̃ ẽ parũ dulcedinis: t ex ea ẽ citria cũ pua alteratiõe absq; albedine. ¶ Mã. ¶ Est calida t sicca i scdo fere. ¶ Ope. t ppri. ¶ Resoluit supfluitates grossas valde. ¶ Decoratio. ¶ Inest proprietas mũdificãdi cutẽ. ¶ Instru. iunctura. ¶ Confert mẽbris neruosis i ipedimẽtis suis. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Cõfert mame pprie. ¶ Permutatio. Loco eiꝰ i iuuamẽto manie põit quãtũ ipa ẽ t medictas eiꝰ ex hezeriasce. cũ duabꝰ tertijs ipiꝰ d sod.

D

De digitis hermetis. L. ccix.

Digiti hermetis qd ẽ: est flos hermodactili: t eiꝰ virtus ẽ virtus hermodactili.

D

De durungi. L. ccx.

Drũgi quid ẽ. Herba lignea radicalis cuius quãtitas est modus pollicis usq; ad extremũ vnguis t minus hñs qõ est interꝰ albũ: et qõ est exterius cinericũ declinãs ad duritiẽ t gũita tẽ. ¶ Mã. ¶ Est calida t sicca in tertio. ¶ Opet. t ppie. ¶ Extenuat vẽtositates. ¶ Mẽbra anh. t pec. Cõfortat coꝛ t pfert tremoꝛ eius valde. ¶ Mẽbra expul. ¶ Dissolui ventositates que sũt in matrice. Venena. ¶ Cõfert venenis t pũcture vermiũ venenosoꝛ t scorpionũ t rutele bibita: t emplo facto ex ea cũ sicubꝰ. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponit zarũbet equale pondus: aut due tertie ponderis ipsius de gariofilis.

¶ De darsciscahã. La. ccxi.

D

Arsciscahã qd ẽ. Est arboꝛ grossa hñs spinã gñdẽ qua vẽditoꝛes medicinarũ sua vngucta experiũtur t ẽ cõpolita ex partibꝰ dissimilibꝰ. Coꝛtex nãq; est acutus t eius flos ẽ calidus t lignũ eius ẽ ponticũ in quo ẽ frigiditas quedã: in ipso etiã est virtus ꝓpolita t in ipso ẽ acutias t stipticitas. Acuitate ergo sua calefacit t sua stipticitate infrigidat. Sunt aũt quidã qui dicũt q ipsa est radix spice indice sz nõ affirmat. ¶ Electio. ¶ Illa que ẽ bona ẽ grauis sub cuius coꝛtice egreditur rubeũ ad purpureitatẽ tẽdẽs boni odoris t sapoꝛis. sed alba primata odoꝛe ẽ mala. ¶ Natura. ¶ Calida est in primo sicca in fine secũdi usq; ad tertiũ et dicitur in primo sed ipsa est fortioris siccitatis q̃ illud. quidã vero dicũt q est frigida. ¶ Ope. t ꝓp. In ipsa est resolutio t stipticitas resoluit eni ventositates t retinet cursus t fluxus sanguinis t rectificat putrefactionẽ. ¶ Vlnera t vlcera. ¶ Confert vlceribus ãbulatiuis t putrefactis. ¶ Instru. iunctu. Confert ppie mollificationi neruoꝛ. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Ad darsciscahã est bona fetoꝛi narũ t: fit ex ea licinii: t ex decoctione eius colluit os ꝓpter cola: t cõseruat dentes t cõfert valde. ¶ Mẽbra anhelitus t pectoris. ¶ Aqua decoctõis eius phibet sputũ sanguinis ex pectoꝛe. ¶ Mẽbra nutri. Cõfert inflationi stõi. ¶ Membra expulsionis. Eius decoctio cõstringit ventrẽ t confert inflationi t difficultati vrine t superponit t extrahit fetum t puluerizat super vlcera caude t testiculoꝛ t pfert duriciei ipsoꝛ t ambulatiõi eoꝛ. ¶ Permutatio. Loco eius ponunt fructus aliebut due tertie põderis ipsius t in iuuamẽto neruoꝛ põdus eius de asaro t medictas eius põderis de durũgi.

¶ De dethiu. La. ccxij.

D

Ethiu qd est. Est gñ silẽ oꝛdeo t lõgi t stricti t magis solidũ amarũ. ¶ Mã. Inquit filiꝰ Mesague q ẽ frigidũ t sanꝰ est q ipm declinet ad calitatẽ t ẽ siccũ in tertio. Ope. t p. ¶ Est stipticũ pstrigẽs vẽtrẽ: t cũ eo qõ ẽ in ipso t stipticitate cõseruat vinũ de dactilis ab acetositate. ¶ Apo. t bo. ¶ In ipso ẽ lenificatio bona duricieb. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Est facies icotomiã Mẽbra expul. ¶ Cõstringit t valde pfert dolorib ani t mollificationi eius sedẽdo in ei decoctione. Et qñ ex eo pficit pondꝰ. 3. ij. cũ oleo t trãsglutit cõfert hemoꝛroidib. ¶ Venena. ¶ Cõfert venenis. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponũt in resolutiõe duricierũ due tertie põderis sui de kur t medictas põderis ipsius de abel. ¶ Verũtũ in impregnatiõe nõ adminiſtretur abel.

¶ De dulb. La. ccxiij.

D

Ulb. ¶ Natura. ¶ Coꝛtex t nux eius sunt vehemẽtis siccitatis t est frigidus in ꝑmo

Opera. t ppie. ¶ Coꝛtex t abrasio ipius sunt vehementis abstersionis t desiccationis: t sembus est desiccatiuus: scarabei moꝛiuntur ex folijs eius t abrasione eius: t coꝛtex eius est vehementis exsiccationis. ¶ Pulus vero foliorum eius est sembus t reliquis desiccatiuus valde t malus eis. ¶ Decoratio. ¶ In coꝛtice ẽ virtus abstersionis t exsiccatiõis t qñq; pfert albaras. ¶ Apata et bothoꝛ. Cõferũt folia eiꝰ apatibꝰ phlaticis t apostematibus ũcturarũ t genuũ. ¶ Vlnera t vlcera ¶ Linis ipius ponit sup excoriationẽ t sup vulnẽa putrida t sanant: t coꝛtex eius coctꝰ cũ aceto pfert adustioni ignis. ¶ Instrumẽ. iũc. ¶ Eius folia dolo ribus ũcturarũ sunt vtilia: t apatibꝰ calidis i eis t ppie geniculoꝛ. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Eius coꝛtex decoctꝰ cũ aceto ẽ bonꝰ dolori dentiũ t puluis eiꝰ ẽ malus auditui t auri. ¶ Mẽbra oculi. ¶ Puluis foliorũ eius nocet oculo. ¶ Verũ ipsius folia hũida cũ lanãtur t decoquũt t sit ex eis emplin retinẽt fluxũ ab oculo t pfert inflationi t opthalmie. ¶ Mẽbra anhe. t pec. ¶ Pulus eiꝰ nociu ẽ pulmoni t voci. ¶ Venena. ¶ Fructꝰ eiꝰ recẽs cũ vino pfert pũcture vermiũ venenosoꝛ. t ex nuce eius cũ adipe fit emplin pũcture t moꝛsus: tã quidẽ dicitꝰ q ipse ẽ venenũ scarabeis t scarabei moꝛiũt ex folijs eiꝰ et ex coꝛticibꝰ eiꝰ.

¶ De demest. L. ccxiij.

D

Emest quid ẽ. Est arboꝛ lauri t eius gña adminiſtrãtur t solita: sz gña sũt meliora t foꝛtioꝛa eis que sũt in ipsa. Dicũ coꝛtex radicis de cuius operib aliquid dicem hic: sz pplemenũ eoꝛũ erit in capitulo de gara vbi loquemur

de lauro ¶ Natura. ¶ Est calida in tertio: sicca in secūdo. ¶ Instru. iun. ¶ Est bō mollificatōi neruoꝝ ꝛ palysi ꝛ tozure. ¶ Membra ca. ¶ Bō ex ea trīū est bonū est sternutationi. ¶ Mē. nu. ¶ Lōfert apostemandibus epatis ꝛ splenis. ¶ Mēbra expulsionis ¶ Confert colicis

¶ De Deuser. La. ccxv

Deuser qd est. Est herba cui⁹ folia sunt silia foliꝭ tritici: sed sunt leuiora: ꝛ fructus ei⁹ hñt velamina duo aut tria: ꝛ sup ipla sunt qdā silia pilis, ꝛ sumit succ⁹ eius ꝛ seruat ꝛ est melior herba. Nā. ¶ Lasa est in pmo: sicca in secūdo ¶ Opa. ꝛ p. Ju ea sunt exsiccatio ꝛ resolutio ¶ Epa. ꝛ bo. ¶ Leuit aperta q̄ indurari incipiūt ꝛ phibet ip̄os durities ¶ Deco. ¶ De, pperatib⁹ est vt deleat alopitiam. Mē. ocu. ¶ Lōfert algarab.

¶ De Dirdar. La. ccxvi.

Jrdar quid est. Est arbor cinicii cr q̄ egrediunt capita inflata sicut granata, in quib⁹ est humiditas q̄ fit cimices. Cū eni apiunt egrediūtur cimices. ꝛ ci⁹ folia comedūtur, vnda sic olera. ¶ Ope. ꝛ p. ¶ Jn ipla, sunt stipticitas ꝛ abstersio ꝛ cortex est stipticus. ꝛ radix est ei ꝑpinq̄. ¶ Decoratio. ¶ Humiditas capitū ei⁹ abstergit faciem ꝛ cortex ei⁹ cū aceto cū adhuc est humidū abstergit albaras Vulne. ꝛ vl. ¶ Jnu oiunt cortex ei⁹ sic ligamē tū sup pcussiões ꝛ vulnera. ꝛ pfolidat cā ꝛ sili folia ei⁹ ꝛ cortex ꝛ flos ipsi⁹ pueniūt vulnerib⁹. ꝛ sili illud qd̄ cadit de cortice ei⁹ ꝛ res q̄ ex ea cadit sic farina et phibet ambulationē fraudulētis: ꝛ ppe cū cōli pōdere sui de anisō pfecta cū decocto. ¶ Instra iūctu. ¶ Ex decoctōe radicis ꝛ foliorꝝ ipsi⁹ embrocantur ossa fracta. ¶ Mē. expul. ¶ Jn ex eius cortice grosso bibit aure⁹ cū decocto: aut aqua frigida expellit phlegma.

¶ Deindar. La. ccxvij.

Eindar qd est. Est ex genere abel q̄ dicit pinus inda. ꝛ eius lignū silat ligno zurubz Ju quo est acutas pua ꝛ siru. deindar est eius lac qd̄ est calidū acutū faciēs sitim. ¶ Natura. Ei⁹ siccitas ē in tertio maior caliditati ei⁹. ¶ Opa. ꝛ p. ¶ Jn ei⁹ lacte est acutas adherēs ꝛ in substantia ei⁹ est stipticitas. ¶ Instrumenta iunctura. ¶ Bona est mollificationi neruoꝝ ꝛ palysi ꝛ tozure vltiet ꝛ neq̄ est aliqd melior ca ¶ Mē. cap. ¶ Confert apostematib⁹ frigidis in cerebro ꝛ apoplexie ꝛ epilepsie ¶ Membra nutrimenti. ¶ Lac eius facit sitim ¶ Mē. expul. ¶ Frangit lapidem renū ꝛ velice ꝛ retinet vehemēt ꝛ remouet mollificationē aui sedendo in eius decoctione.

¶ De Daneo. La. ccxviij.

Laucus qd est Est semen baucie silueſtris. distinctio vero esse eius dicet in capitulo baucie silueſtris. ¶ Natura. Calidus in tertio: sicc⁹ in pncipio ei⁹. ¶ Opa. ꝛ p. ¶ Est aperitiu⁹ valde. ¶ Membra expulsionis ¶ Pronocat prinā ꝛ menstrua.

¶ De Dende. La. ccxix.

Ende qd est. Quē est sceni ex ea est nō histi ci ꝛ alsetrie est silis alkenna; rubea habens pūcta nigra: ꝛ inda est minor alsceni ꝛ minor alsetric. ei⁹ medulla est cinerītia declinās ad citrinitatē. ꝛ de, pperatē, ei⁹ ē qp ipsi⁹ medulla minorat cū tpe donec pfumat. Jn terra vo sua magis remanet Electio. ¶ Alsceni melior est ꝛ fortior inda ꝛ alsetrie est mala, tarde opatiōis faciēs turbationē ꝛ doloꝝ pūctuū: ꝛ oportet vt ercorticet cenia cū ferro ꝛ nō tāga t, labia qñ ipsa delet eoꝝ colorē ꝛ facit q̄si albaras. ꝛ cū excorticat egredit ex cortice ei⁹ lingua pua pria medietati grani oportet ergo vt reliquat illa lingua ꝛ accipiat medulla. ¶ Nā. ¶ Est calida valde. ¶ Decoratio. ¶ Euacuatio. ¶ Euacuatio facta cum dende mixta cū eo qō ipsi ptinet pseruat nigredinē capilloꝝ. ¶ Membra expul. ¶ Soluit cū sup fluita te: ꝛ potio qdē eius est granū. i. ʒ. ꝛ ipsa soluēdo nō educit nisi hūidates ꝛ meliam ꝛ phlegma q̄ sūt in iūcturis: neq̄ bibita nisi in regiōe frigida ꝛ neq̄ bibit sola. qñq̄ vo psumit aliquis dans ad bibendū de ea q̄ pparata est duos danich. s. ei q̄ est fortis cōplexionis tolerās fluxu. Oportet ergo vt terat ꝛ p̄ misceat cuꝝ sceſcenegi ꝛ aliq̄nto croco. Et si misceat cū medicinis solutiuis nō oportet vt cū eis misceat opiū: neq̄ q̄libz medicis: imo oꝝ vt misceat cū tali q̄lis est turbit ꝛ lac fic⁹ ꝛ succ⁹ absinthij ꝛ semē nil ꝛ keriken qntis duabus.

¶ De Dinalaguadi. La. ccxx.

Jnalaguadi qd est. Est plāta elhasce ꝛ zuleret dicem⁹ ipsm in capitulo de ze.

De Duragi. La. ccxxi..

Uragi qd est. Nota est. caro ei⁹ est melior carne pullorꝝ ꝛ alfaguakat ꝛ magis tēperata ꝛ subtilior ꝛ siccior carne atadrogi ꝛ minoris caliditatis q̄ ipsa ¶ Mē. ca. ¶ Caro duragi in cerebro ꝛ intellectu augmentū efficit. ¶ Mē. ex. ¶ Caro al durāgi auget spma ꝛ coitū.

De Dechichisa. La. ccxxij.

Echichisa qd est. Cortex indus stiptic⁹ valde. ¶ Opa. ꝛ p. ¶ Est stipticus ¶ Membra anhelitus ꝛ pectoris. ¶ Bon⁹ est spūto sanguinis ex pectore ꝛ pleureſi ꝛ clarificat voces ¶ Membra expulsionis ¶ Confert vlceribus in testinorum.

¶ De Durusataris. La. ccxxiij.

Urusataris, quid est. Res que voluitur super arborē antiquam que fert glandes: ꝛ si millis est alarach minor ū ea est minus frustulosa ꝛ habet radicem interam vt rete in qua est dulcedo cū acuitate ꝛ amaritudo ꝛ stipticitas cū virtute putrefactiua ¶ Natura ¶ Est calida fortem habens caliditatē ꝛ siccitatē. ¶ Deoratio. ¶ Subtiliat capillos ꝛ abradit, eos: ꝛ delet eos propter suam putrefactōnem ꝛ acuitatē. ¶ Instru. iun. ¶ Confert paralisi ꝛ tozure.

¶ De Draganto. La. ccxxiij.

Raganti qd est. Est gūma alculed. Nā. Est frigidum ad siccitatem declinās. ¶ Operatōes

t ppzietates. ¶ Est virt9 ē sicut virt9 gūmi. t in ipo ē exsiccatio pauca q̄ est sicut illa q̄ ē in gūmi. ¶ Mē bza oculi. ¶ Pōit i alcofol eo mō quo pōit gūmi.

¶ De dracone marino La. ccxxv.

Draco marinus. ¶ Operationes t propzietates. Inquit Gal scinditur t ponitur super mozsum suū t confert.

¶ De dhab La. ccxxvi.

Dhab gd ē. Dhab aliud ē a lacerto inuēto in regiōe nr̄a q̄uis sit ei sil̄is: t hēat dispositiōes t virtutes ei9 pximas t aldhab qdē raro ē nisi in regiōib9 arabū. ¶ Decoratio. ¶ Unit stere9 ei9 sup pānū t lētigines t pfert. ¶ Mēbza oculi. ¶ Stercus eius confert albugini oculi: t confert descensioni aque.

¶ De dhoboha La. ccxxvij.

Dhoboha. Jā dixim9 i caplo de. k. sūmaz iuuamēti ipsi9 quod facit i podagrā t dolozē iūct urarū. ¶ Lap. de littera. E.

¶ De emblico La. ccxxviij.

Emblic9 gd ē. Est not9: t ē debilioz mirobal. nutritis: t ē i eoz semita. Lūq̄z i lacte infūdit noiat siręblē. ¶ Natura. ¶ Apud iudeū ē calid9 t apud plures alioz ē frigid9 i tertio. t apud scirek indū i ipo ē calefactio t fortitas vītas est q̄ ipe sicc9 ē parū hūs frigiditatis. ¶ Opatiōes t ppetates. ¶ Extinguit caliditatē sāguis. ¶ Decoratio. ¶ Fortes efficit radices capillor t denigrat capillos. ¶ Instrumēta iuncturarū. ¶ Cōfert neruis valde. ¶ Mēbza oculi. ¶ Cōfortat oculū. ¶ Membza anhelitus t pectozis. ¶ Cōfortat coz t subtiliat ipm intellectui ꝓbet augmētū. ¶ Mēbza nutrimēti. ¶ Cōfortat stomachū t ppat ipm: sedat sitī t vomitū: t facit appetitū cibi. ¶ Mēbza expulsiōis. ¶ Cōfortat anū t excitat coitū: t apud quosdā strigit vētrē. Ecrū qd ex ipo nutritū ē lenit vētrē absq̄ labore t pfert hemoz roidib9 t soluit phlā t mliaz.

¶ De epythimo La. ccxxix.

Epythymū qd ē. Est semē t flos t stipites parui ꝓfracti. t ē acutū calidū pūgitiui sapoz is scia hūs rubea cui9 plāte vt9 ē sic̄ virtus alhalce. verū alhase. ¶ Electio. ¶ Ō ex eo bonū ē est cretēse t hycrosolymitanū t ē decline ad rubedinē: t qd ē vehemēti9 rubeū t acutionis odozis mueli9 ē. Et meli9 ē illud qd afferf de isula cretē. t affert etiā ex hozris dom9 lāctē: t ex alijs vicinis sibi: is rubedo ē fortioz t silāt semi cuscute. ¶ Natura. Et calidū t siccū i tertio fm Gal. Et dixit hunai q̄ est calidū tertio: siccū i fine pmi. ¶ Opatiōes t ppetates. ¶ Sedat iflationē t puenit ꝓfluuiū9 t lenib9 t remouet egritudines opulationū. ¶ Instrumēta iuncturarū. ¶ Cōfert spasmo. ¶ Mēbza capitis. ¶ Cōfert melie t epilepsie. ¶ Mēbza nutrimēti. ¶ Cōturbat eos i quoz ꝓpōnib9 cholera rubea vicit t facit eis nauseā. t ē ex eis q̄ siture faciūt. ¶ Mēbza expulsiōis. ¶ Potio epithimi sit. iij. auf. bibat cū melle t sale t soluēdo educit melācoliā fortit: t educit etiā phlā.

Quidā vo dixerūt qd ex eo bibit sit vsq̄ ad. z. ℥. et decoctio sit vsq̄ ad. iij. auf. t oz ut volunt qd ex eo bibit cū oleo amigdalino. t nō oz ut in decoquēdo ipm multū elaboret. ¶ De ebeno La. ccxxx.

Ebenus gd ē. Est nota. ¶ Electio. ¶ Que ex ea melioz ē: est nigra cōlis in q̄ nō sūt lineę. t sil̄at i suo tactu cozpi tornatili: t est valde cōpacta t solida i cui9 sapoze ē mozdicatio: t cū ponit sup carboné odozat ex eo odoz bon9 actus. ¶ Natura. ¶ Calida ē t sicca in scdo. Et exsiccāt gdā q ipa cū caliditate extinguit caliditatē sanguinis. ¶ Operationes t propzietates. ¶ Fricat in aqua sicut plures lapidū: t ē subtiliativa t abstersiua. ¶ Mēbza oculi. ¶ Abstergit pānū oculi t albuginē: t ex ipsi9 frication̄e fiunt collyria: t fit ex ea alcofol ad medicinas oculi ꝓpter vehementiā cōuientie ei9. t cum aduri9 eius scratura super sartagi nem deinde abluitur confert vlceribus antiquis: t opthalmie sicce: t scabiei oculi. ¶ Membza expulsiōis. ¶ Dixit alcazi q ipa frāgit lapidē in renib9: t dicit q ipsa ē resolutio inflationis vētris.

¶ De eruca La. ccxxxi.

Eruca quid ē. Ex ea alia ē siluestris: t alia hortulana. Semē aūt eruce ē illud qd i decoctione ponit loco sinapis. ¶ Natura. Calida est i scdo: sicca in ꝑmo: t hūida qdē ē hūiditas in ꝑmo. ¶ Operatiōes t propzietates. ¶ Est aperitiua lenitiua. ¶ Decoratio. ¶ Aqua eruce cum felle vaccino vestigijs vlcerū ꝓfert: t semē ei9 aut aq̄ ipius cū melle lētigines. ¶ Membza capitis. ¶ Facit sodā t ꝓpe si comedat sola. lactuca vo remouet nocumentū ab eo: t similit endiuia t portulaca. Membza anhelitus t pectozis. ¶ Facit lac abūdare. ¶ Mēbza nutrimēti. ¶ In ipa ē digestio cibi. Mēbza expulsionis. ¶ Siluestris facit abūdare vinā remouēs coitū: t faciēs ei erectionē: t ꝓpe semē eius. ¶ Uenena. ¶ Qui comedit t bibit post eam vinū odozifer9 est tyriaca mozsui muscele.

¶ De elbne La. ccxxxij.

Elbne gd ē. Est vizbne: t ē subtilioz q̄z kacula. ¶ Natura. ¶ Calida ē in ꝑmo: sicca ē scdo. ¶ Opatiōes t ꝓpetates. ¶ Est sotil. Membza nutrimēti. ¶ Cōfortat epar: t stomachū frigidat: t digerit cibū. ¶ De endiuia La. ccxxxiij.

Endiuia gd ē. Alia ē siluestris: t alia hortulana t ē duaz spēz: hūs lata folia: t hūs stricta folia: t ipa ꝓcedit cursu lactuce. verū sic dixerūt ē minoz ea i suis opatiōib9: apud me vo ambe vicūt eā i opando t i ꝓstādo inuamētum opationi epatis q̄uis minoz ēt ab ea in extinguēdo t ꝓfortādo. ¶ Electio. ¶ Magis iuuatiua ex eis epati est q̄ ē magis amara. ¶ Natura. ¶ Endiuia frigida ē in ꝑmo: t siccitas sicce ē in ꝑmo: t hūiditas humide ē in fine ꝑmi. t hortulana qdem ē frigidioz t hūidioz. t ei9 qdē amaritudo i estate fit fortis t declinat ad puā caliditat̄ ē q̄ nō efficit impssionē. Siluestris vo ē minoris hūiditatis: t est taraxacon.

Operationes t propzietates. ¶ Aperit opilatiōes

viscerū ⁊ venarū. ⁊ in ipsa gdē est stipticitas aliquā tula: sed nō est vehemēs ⁊ eⁱ aq̄ cū cerusa ⁊ aceto ē mirabile epithima i infrigidādo illud cuⁱ infrigidatio q̄rit. ¶ Instrumēta iuncturarū. ¶ Sit ex ea emplm podagre. ¶ Membra oculi. ¶ Cōfert opthalmie calide. ⁊ lac gdē enditie siluestris abstergit albuginem oculi. ¶ Membra anhelitⁱ ⁊ pectoris. ¶ Fit ex ea cuz farina ordei emplz trēoꝛi cordis ⁊ pfortat coꝛ. ⁊ quā do dissolvitur caliasistula i aqua eius: ⁊ ex ea fit gargarismus confert apostematibus gutturis. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Sedat nauseam ⁊ excitationem cholere ⁊ confortat stomachum ⁊ est de melioꝛibⁱ medicinis stomachi cuiⁱ complexio est calida: ⁊ silvestris quidem ē melioꝛ stomacho q̄z hortulana. ⁊ dicit q̄ est q̄uenies emplastrum opilationi epatis quocūq; modo sit. Calide gdē ē vehemēter cōueniens: ⁊ nō ē nocumētū ipsius frigide nocumentuz reliq̄rū ipēr̄ū olerū frigidoꝛ. ¶ Membra expulsionis. ¶ Quādo comedit cū aceto stringit vētrem ꝓ prie siluestris. ¶ Febres. ¶ Confert quartane ⁊ febribus frigidis. ¶ Venena. ¶ Cū ponit emplastrū cū radice sua sup punctura scoꝛpionis ⁊ vermiū par uoꝛ venenosoꝛ: ⁊ vespe ⁊ serpētis gnasse vabras cōfert: ⁊ similiter cum sauich.

De epate La.ccxxxiiij.

Epar. ¶ Operationes ⁊ pprietates. ¶ Humoꝛ gnātⁱ ab epatibⁱ ē grossius. Et sanⁱ ex eis ē epar anatis pīguis ⁊ gallinaꝛ pinguiū. ¶ Membra capitis. ¶ Epar capraꝛ ⁊ pḥe hircoꝛ detegit eē epileptici: ⁊ q̄ epileptic⁹ ipm comedit icurrit epilepsiā. Epar stellioīs sup molares coꝛ rosos politū sedat dolores eoꝛ. ¶ Membra oculi. Aq̄ epatis capni pfert pāno comesta ⁊i alcofol posita: ⁊ iclinatio sup vapoꝛē eⁱ. ¶ Membra nutrimēti ¶ Epar adib pfert doloꝛibⁱ epatis oibⁱ. Ingt Gal. Ego gdē posui ipm i medicamēto eupatoꝛij ⁊ non reperi ipm augē iuuantū vltra illud q̄ ex eo solet pueire. Amplⁱ epar ē tardi iecssus i venis nisi epar anatis pinguis. ¶ Venena. ¶ Epar canis rabiosi si dē in potu moꝛso pfert. Et iā dictū est q̄ ipm ꝓhibet metū aque. ⁊ iā dixerūt p illud qdā coꝛ ⁊ sucrūt curati etiā curationibus alijs.

De ere La.ccxxxv.

Quid ē. Es aliud ē rubeū ad citrinitatez declinās. ⁊ ē alch abusi qđ ē mch⁹: ⁊ aliud ē rubeū clarū. ⁊ aliud rubeū ad nigredinē declinās. ⁊ ē genⁱ eris qđ dꝫ talacō. Et es gdē adustū ē acre in quo etiā ē stipticitas. Lūq; ablutū ē medicamē bonū ad sigillādū i coꝛpibⁱ lenibⁱ: ⁊ sine ablutione ē meliⁱ. ¶ Electio. ¶ Flos eris subtilius est ipso. ¶ Natura. ¶ Calidus ē: ⁊ siccus in tertio. Operationes ⁊ pprietates. ¶ In ere adusto ē stipticitas ⁊ acuitas ⁊ ꝓsolidatio. ⁊ ex eis q̄ de ipo dicunt ē ꝙ si cū sorꝛibⁱ de talacō fiat pilloꝛ cuulsio ꝓhibet oriū coꝛ. ¶ Decoratio. ¶ Denigrat capillos. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Ipm consolidat vlcera maligna abulatiua: ⁊ ꝓhibet ea ab ābulatione. ⁊ coꝛrodit carnē augmētatā. ⁊ ablutū cōsolidat vulnera. ⁊ dicit q̄ si linit cum melle cōueniēs ē vlceribⁱ duris adustis in coꝛpibⁱ duris. ¶ Membra oculi Acuit visū ⁊ cōfert duritici palpebraꝝ. ¶ Membra expulsionis. ¶ Soluit aquā citrinā q̄ bibit cū melle. ⁊ si ex eo liniatur palatū excitat vomitū. ⁊ potio quidez eius sit auꝛ. ʒ.ʒ. ⁊ eꝛhit aquositatem absq; nocumēto. ¶ Venena. ¶ Oꝛtet quidem ut caueat vsus dimittēdi illud in quo est salsedo ⁊ amaritudo aut piguedo sicut sūt olea ⁊ carnes aut acctositas aut dulcedo in vasibus eris ⁊ bibendi ex eis. ipsa eni transmittūt ꝓculdubio ziniariā: ⁊ ziniar ē venenū.

De euforbio La.ccxxxvi.

Euforbiū qđ ē. Est gūmi calidū cuⁱ ỽtⁱ alterat post tres aut q̄uoꝛ annos: ⁊ q̄ō anti quatur tēdit ad palliditatē ⁊ citrinitatē ⁊ ū dissoluū in oleo nisi cū difficultate: ⁊ recēs ē ecōtrario illⁱ. sed dixerūt qdam: seruat virtutē suā q̄n ponitur cū fabis excoꝛticatis in vale. ¶ Electio. ¶ Ō de eo bonū est recens ē clarum citrinū ad pallozem declinās acuti odoris vehemētis acredinis. Aliud ỽo ab hoc ē adulteratum cū sarcocolla ⁊ gūmi. Operationes ⁊ pprietates. ¶ Est absersiuum ⁊ hz virtutē subtilem adustuā absersiuam. ⁊ quod ē recens ē vehementioris calefactionis q̄z assa. cum nō non sit gūma sicut assa in calefactiōe sua. ¶ Instrumēta iuncturarum. ¶ Misceꝛ cū qbusdā potiōibⁱ factis cū spēbⁱ q̄ sūt sicut piper ⁊ cinamomū ⁊ filia ⁊ cōfert sciatice ⁊ eijcit coꝛticos ossiū in die vna: vez oꝛtet ut minuatur caro que ē in circuitu ossiū cū cerato repcfacto in vnguento ⁊ pḥmendo iungitur ex eo paralysis ⁊ stupoꝛ ⁊ cōfert valde. ¶ Membra oculi. ¶ Q̄n ex eo fit collyriū est absersiuū sed perdurat cius mozdicatio tota die ⁊ ꝓpter hoc miscetur cum melle ⁊ reliquis collyrijs. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Confert aque citrine ⁊ frigoꝛi renū ⁊ cōfert habētibⁱ colicā: ⁊ potio de eo cū quibusdā seminibus boni odoris: ⁊ aqua mellis trifi anulus at dixit alcanzi: q̄ coaꝛtat os matricis vehementer adeo ut ꝓhibeat medicinas abortum facientes ejicere fetum. ¶ Membra expulsiōis. ¶ Soluēdo educit phlegma viscosū retēū in vtriq; anchis ⁊ doꝛso ⁊ intestinis ꝙm q̄ dixerunt. ¶ Venena. ¶ Dixerūt q̄ dā q̄ si illⁱ quē aliqs vermiuz venenosoꝛ pupugit cutis capitis scidat: ⁊ q̄ eā segtur vsquequo cranei appareat ⁊ ponatur in ea hoc gūmi tritum ⁊ suatur non aducat ei nocumētum illⁱ. ⁊ etiam inficiunt tres. ʒ. eius in diebus tribus exulcerādo stomachū ⁊ intestina.

De equo La.ccxxxvij.

Equus. ¶ Operationes ⁊ pprietates. ¶ Facit stercus eius opatiōem stercoris asini. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶ Coꝛū pulli si adurat ⁊ liniat ex eo cū aqua super bothoꝛ: infrigidat eas. ¶ Membra capitis. ¶ Dicitur q̄ additiones ille q̄ sūt in genu equi q̄n tenunt ⁊ bibūtur cum aceto sanāt sodā. ¶ Membra expulsionis. ¶ Coagulum equi ꝓprie conueniens ē fluxui auriquo ⁊ vlceribus viscerum ⁊ fluxui.

¶ De erugine ferri. Capitulum.cccxxviij.

Rugo ferri. ¶ Operationes ⁊ ppietates

In ipsa est infrigidatio ⁊ stipticitas.

Mēbra expulsionis. ¶ Confert fluxui pturiētiū.

¶ De ericio. Capitulū.cccxxix.

Ricius quid ē. Silvestris est notus: ⁊ mō tanus est aduldul hūs spinas sagittales, p pinquus nature silvestris uel terreni. ¶ Ille vō qui ē marinus ē species hūtū ostraca. ¶ Operationes ⁊ proprietates. Eius adeps phibet effusiones ma terierū ad uiscera ⁊ similiter eius epar ⁊ in cinere q dē terreni ⁊ marini sunt absterſio ⁊ resolutio ⁊ acui tas ⁊ exſiccatio. ¶ Decoratio. ¶ Quod de ericio ter reno salitū ē cōfert elephantie ⁊ caro eius qui terre nus est ꝓfert lepre ⁊ illud ꝑpter vehemētiā resolu tionis ⁊ exſiccatōis ⁊ qō adustū est de cute ericij cō fert alopitie mixtū cū pice. ¶ Expostēata ⁊ bothor. Cutis ericij marini pōit i medicinis scabiei: ⁊ caro ei⁹ ꝓfert ualde scroful. ¶ Vulnera ulcera. Cinis cu tis eius cōfert ulceriḃ⁹ sordidis: ⁊ mūdificat carnez additā ⁊ caro ei⁹ cōfert scrofulis ualde ⁊ nodis pra uis duris. ¶ Instrumēta iuncturaꝝ. Caro terre ni salita cōfert paralysi ⁊ spasmo ⁊ egritudinib⁹ ner uoꝝ oibus ⁊ elephantie. ¶ Membra anhelitus et pectoris. Caro ericij cōfert extenuationi. ¶ Mē bra nutrimēti. ¶ Confert malitie pplexionis: ⁊ qō de eo salitū ē cū oxymelle cōfert doloꝛi renū ⁊ ē bo nū hydropisi. ⁊ similiṫ eius epar exſiccatū in sole su per pānū. ¶ Membra expulsionis. ¶ Ericꝰ terre nus ē bonus stomacho ⁊ lenit vētrē ⁊ puocat. ¶ Et caro ericij terreni salitī cū oxymelle cōfert doloꝛi re nū. ¶ Et caro ericij terreni cōfert ei qui migit in lecto de pueris adeo q assiduatio comestiōis eius soꝛtat se faciet ut urina cū difficultate egrediat. ¶ Febres. Confert caro eius qui terrenus est febriḃ⁹ antiquis Uenena. ¶ Ericij caro cōfert morsui vermiū vene nosoꝝ.

¶ De enula. Capitulum.ccxl.

Hula quid est. Eius quidē ē hortulana: ⁊ est quedā species eius cui⁹ folia sūt ab vno palmo usq; ad cubitū vnū expāsa sup ter rā sicut sisimber ⁊ folia lentis. ⁊ qō in ipsa magis est innatiuū est radix eius. ¶ Electio. ¶ Virtus sirupi eius est fortis in operatiōibus suis: ⁊ melioꝛ nutri tura eius ē cū aceto fracte caliditatis. ¶ Natura. Est calida ⁊ sicca in secūdo: ⁊ in ipsa est humiditas superflua: ⁊ ꝑpter illud nō calefacit corpus statī cum ei occurrit. ¶ Operatiōes et ppietates. ¶ Confert oibus lesionibus ⁊ doloṛib⁹ frigidis ⁊ cō motioni bus vētositatū ⁊ inflatiōis. ¶ Et in ipsa ē virtus ru bificatiua ⁊ est in ea absterſiua vltima. ¶ Instrumē ta iuncturarū. ¶ Confert sciatice ⁊ doloṛi iūcturaꝝ ⁊ emplastruz factū ex radice eius ⁊ ex folijs ipsius cōfert doloṛibus frigidis ⁊ cōtusioni lacertoꝝ. Membra capitis. ¶ Facit sodā: verūtū soluit cruḡ neā phlegmaticā ⁊ ppie ebꝛocata. ¶ Mēbra ābe litus ⁊ pectoris. ¶ Adiuuat ad expuēduz deglutita cū melle: ⁊ est bōe opatiōis qui admiscet cū electua rijs mūdificātibus pect⁹. ¶ Et ē ex eis q̄ letificāt ⁊ cō soꝛtāt coꝛ ⁊ qñq; fit ex ea vinū hoc mō. Sumūt de ea auf. l. ⁊ ponūt i vi. annulusat musti ⁊ bibit p⁹ tres mēses: ⁊ mūdificat pect⁹ ⁊ plmonē. Mēbra expul tionis. ¶ Decoctio radicis eius puocat vtrūq; ⁊ p pie sirupus eius. Et qui assuete vtit enula nō indi get ut migat oī hora. ¶ Uenena. Cōfert morsui ve nenosoꝝ vermiū ⁊ ppie egyptia.

¶ De hematite. La. ccxli.

Ematites quid ē: qñq; inuenit in mineris ⁊ qñq; subtiliatur aliqui in aduredo ma gnetē: ⁊ qō puenit inde ē ematites i opatiōibus su is. ¶ Electio ¶ Melioꝛ alscedenigi ⁊ ille qui ē velo citer frāgibilis equalis duritiei cui nō admiscet soꝛ des ⁊ in quo sunt vene. ¶ Natura. Nō ablut⁹ ca lidus est in primo siccus in secūdo ⁊ ablut⁹ est frigi dus ad scōm ꝑpter ablutiōem siccus in tertio. Operationes ⁊ proprietates. ¶ In ipso ē stipticitas vehemēs: ⁊ apparet qū fricaṫ i aqua donec in ipsa resoluaṫ eius soꝛdicies. ¶ Et eius virtus ē phibens ⁊ in ipso ē calefactio quedā ⁊ subtiliatio ⁊ exſiccatio ultia. ⁊ direṛūt quidā q ipse ē i virtute marchasite sed ēst siccioꝛ ⁊ minoꝛis caliditatis ꝓter in subtilia tione ⁊ absterſione. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Adminis traṫ sicut puluerizaṫ sup carnē additā ⁊ extenuaṫ eā Mēbra oculi. ¶ Absterǵit vlcera oculi ⁊ cōsolidaṫ ea qū administraṫ cū albugine ouī. ¶ Et qñq; ꝓfert solus aspitati palpebrarū: ⁊ si fuerit illic apostema calidū administret ꝓius cū aqua: deinde inspiret gradati: aut spgaṫ sicut pluis sup carnem additaz: ⁊ qñq; cōfert vlceriḃ⁹ oculi solus. ¶ Mēbra expul sionis. ¶ Baṫ in potu cū vino ad difficultaṫ vrine ⁊ ad fluxū mēstruoꝝ. Et i ematite ē, ppetas rectificā di gonoꝛeā.

¶ De helleboro. L. ccxlij.

Helleborus quid ē. Ille qui niger ē ē fru sta incūs: ⁊ eius acuitas ē fortioꝛ acuita te albi: ⁊ illi qui ipz colligūt pseruāṫ ab ei⁹ nocumēto comedēdo allea ⁊ bibēdo vinū ⁊ folia quidē plāte eius sūt silia folijs aldulb: sed sūt vehe mētioris nigredinis ḡ ipsa: ⁊ habet crus bene ad purpureitatē declinās: ⁊ eius figura est sicut figura racemi. ⁊ in ipsa ē fructus ⁊ habet venaṫ subtiles ui gras ex cumsq; quarū rabice sicut duo capita cepa rū egrediāt̄r ⁊ qō de ea administraṫ sūt vene isle ⁊ oꝛi in siccis. ¶ Electio. ¶ Melioꝛ est ille qui ē medi us inter veterē ⁊ notiū: ⁊ grossū ⁊ extenuatū habēs colorē cinerinū velociter frangibilis nō pōderosus in cuius vacuitate est quidā simile tele aranee sapo ré habēs acutū ⁊ mordicās linguā: ⁊ bonū qō ḋ eo administraṫ est ut assumaṫ lignū parū qō ē apud radicē eius ⁊ infundaṫ parua aqua ⁊ excoꝛticeṫ ⁊ as sumāt̄r coꝛtices illi ⁊ exſiccentur in vmbra ⁊ admi nistrēt̄r triti ⁊ cribellati: ⁊ potio ei⁹ sit tres kermet ⁊ meli⁹ ē ut in potu detur cū petroselino ⁊ dauco ⁊ qñq; daṫ ex eo usq; ad auf. ij. ¶ Natura. Calid⁹ ē ⁊ siccus usq; ad secūdū. ¶ Opationes ⁊ ppiecta tes. ¶ Est resolutiuus subtiliatiu⁹ ⁊ ē fortis absterſionis adeo q̄ coꝛrodit carnē mortuā ⁊ qñ nascitur apud radicē vitis fit virtus vini eius solutiua. ¶ Et

de ꝓpriet̃atib⁹ quidē helleboꝛi ē ꝙ ipse ꝑmutat ẽoꝛpus a sua ꝓplexione ⁊ facit ipsum ꝓplexiõem bonā iuuenilē acquirere ⁊ multi sūt qui helleboꝛ album sumūt ad vomēdū ⁊ non facit vomere ⁊ nō soluit sed facit illud qō facit vomitus ⁊ solutio. ⁊ conueniẽtia eius ad viros ⁊ viragines mulieres ⁊ foꝛtiões ⁊ adolescẽtes ⁊ eos qui habẽt carnes teneras in coꝛpoꝛe ⁊ multitudinem sanguinis est plurima ⁊ non est ꝓueniens castratis neqꝫ mollibus ⁊ ipse quidez est conueniẽs in martio: deinde in septẽbꝛi: verūtamen oꝑtet ut ante ipm̃ precedāt tres dies penit⁹ in quibus abstineat a comestione ⁊ potatiõe grossarū ⁊ ut administrẽtur ea que gaudere faciāt ⁊ delectari ⁊ ut euomat: ⁊ ut ejiciat post cenā duabus vicibus aut tribus deinde assumat. ¶ Decoratio. ¶ Linitur super mozpheā cū aceto: ⁊ similiter loca i quibus sunt soꝛdes ⁊ sūr sup albā mozpheā ⁊ eradicat ꝓ verrucas ⁊ euacuatio q̄ fit cū eo ꝙfert albaras ⁊ sūr albus. ¶ Vlnera ⁊ vlcera. ¶ Linitur niger ⁊ albꝰ cū lacte super scabiē ⁊ ipetiginē cū aceto ⁊ ad excoriationē linitus valet ⁊ fit cū eo euacuatio que fit cū aceto ad excoriationē ⁊ ad fistulas durās ꝙfert durities eoꝛ ⁊ sunt ex eo sicut licinia ⁊ imittūtur fistulis ⁊ dimittunt ꝑ diē: ⁊ qū extrahūtur ex eis eradicant coꝛpoꝛa earū. ¶ Instrumēta iectu. ¶ Confert paralysi ⁊ doloꝛi iuncturaꝝ ⁊ euacuatio facta ꝑ ipꝰ est medicamē eoꝛ oīum foꝛte. ¶ Mēbra capitis. Qū decoquit cū aceto ⁊ distillatur in aurē sedat sonitū: ⁊ qū os colluit ex illo aceto sedat doloꝛ: ⁊ dentiū: ⁊ qū distillatur decoctio eius in auꝛē debilis auditus ꝙfortat ipꝰ ⁊ ꝙfert melie que ē cū aliquis solꝰ alicna loquit ⁊ emigrance antique ⁊ egritudinibus capitis. s. epilepsie ⁊ melie. ¶ Mēbra oculi. ¶ Confortat visum quando ponitur in alcofol. ¶ Membra expulsionis. ¶ Cōfert mlie ⁊ diuio eius ⁊ soluēdo educit ex toto coꝛpoꝛe absqꝫ horribilitate ⁊ exhibit cholerā etiā ⁊ phlā: ⁊ extrahit oēm superfluitatez mixtaz sanguiē, ita ꝙ ab extremitatib⁹ coꝛpoꝛis et a cute: ⁊ oꝛ ut fiat velocis solutionis cū scamonea ⁊ misceat ei petroselinū ⁊ daucus: ⁊ qñqꝫ dat i potu hoc mō: infunditur in oxymelle aut vino dulci. et dimittur in ipso aliquo spacio: deide coquit vinū illud cū lentibus aut cū oꝛdeo aut gallina ⁊ ad soꝛbendū datur ius eius. ⁊ qñqꝫ admiscet duob⁹ aureis de eo quantitas trū anuluſat de scamonea et quādoqꝫ decoquit cū lentibus. Et iā quidē dictuꝫ est in tabulis ꝓpriet̃atū de regimine eius qō oꝛ fieri in hoc loco etiā. Et ipse ualde confert apāt̃ibus i itestinis ⁊ vesica: ⁊ puocat vrinā ⁊ mēstrua. ¶ Permutatio. ¶ Loco nigri ponit medū pōdus ipsius de mezerion ⁊ due tertie pōderis eius de agarico. Filius autē Mesangue dixit ꝙ loco eius ponitur condes. ¶ De helleboꝛo albo. L. ccxliij.

Helleboꝛus albus quid est. Coꝛtex coꝛticū ramoꝛ diuerse figure sūt rei veteri albe i quo nō ē ḡutas: ⁊ sūmtur etiā radicib⁹ alee eꝰ amaritudo ē vehemētioꝛ amaritudie nigri. ⁊ eius plāta ē sicut arnoglossa: aut ficla silueſtris: ⁊ ē breuioꝛ ea rubei colozis: ⁊ lōgitudo cruris eius est vsqꝫ ad. iiij. digitos ꝓiūctos i latitudie ꝓcauū. ⁊ hꝫ venas plimas a radice vna ꝓcedentes sicut cepe et nascit in locis mōtuosis: ⁊ colligit in tēpoꝛe messis ⁊ exsiccatur. ¶ Electio. ¶ Ille qui est electus: ē plana hꝫs supficiē cū equalitate albus velocit frāgibilis plima hꝫs ḡna minuta nō moꝛdicās linguam stati vehemēter, ⁊ attrahit saliuā. Qui aūt vehemēter moꝛdicat stati ē pꝛefocatiuus: ⁊ opationes regimis nū in ipo ꝺdicte sunt in ca. ꝓpriet̃atū. ¶ Natura. Calis ē ⁊ siccus i medio secūdi. ¶ Opan. ⁊ ꝓpriet̃. Albus ē vehemētioꝛis amaritudinis ⁊ niger est vehemētioꝛis caliditatis: ⁊ cū mus comedit ipsū moꝛit ⁊ ex idustria ꝓbat illud ⁊ comedit de ipso mus in sauich ⁊ melle: ⁊ qñ coquit cū carne dissoluit eā ⁊ debilitat eā: de ipso vero icīso sumūt. v. auꝛ. ⁊ ꝓpunnt in nouē. ℥. aque pluuial ⁊ dimittūt in ea trib⁹ diebus ⁊ colat ⁊ fit tepida ⁊ bibit ⁊ ℏ ē infusus: deide est ille qui est decoctus qui hoc mō ꝓparat libra vna de eo incīso in duob⁹ kist aque pluuial posita tribus diēb⁹ infūdat ⁊ decoquit donec ei⁹ tertia ꝑs remaneat: deinde extrahit ab ea helleboꝛus ⁊ ꝑsicitur super aquā mellis boni colati quantitas duaꝝ lb. ⁊ insp̃issat ⁊ sumit ex eo cochlariū magnū sicut est: aut cū aqua calida ⁊ hoc est sanū ⁊ tutū: deide ē coꝛtex incīsus post ꝓfract⁹ in eo positus qō sit sicut aqua oꝛdei ut nihil remaneat in gutture ⁊ stō. deinde est ille qui est puluerizat⁹ ꝓparatus cū aqua melle ⁊ iste ē ille qui plimū nocet, ꝓpterea ꝙ remāet i membrib⁹: quare oꝛ bibēt ē ipm̃ ꝓpararet̃ res quib⁹ meducat ille qui forsitā incidit in spasmū sicut ius galline ⁊ sirupū de isopo cū mētastro ⁊ ruta: ⁊ lentes ⁊ olera boni odoꝛis sicut factū est de ciperis ⁊ lilio et narciso: ⁊ ut sint apud eū acetū acun odoꝛis ⁊ poma ⁊ cydonia ⁊ panis calidus ⁊ vinū odoꝛiferū et medicamē sternutatoꝛiū ⁊ pēna ⁊ cōdisi ⁊ anetū ⁊ lectus stratus ⁊ ventose diuerse ⁊ qñ ascellat cū facilitate foꝛbeat aquā frigidā ⁊ odoꝛet odoꝛes bonos ⁊ cibetur ex eis quoꝝ ch̃imus bonus ē. Et si iā accidit ei spasmus ⁊ debilitas tūc detur ei panis fractus in vino aut aqua mellis: ⁊ qñqꝫ eꝝ ut reiteret ⁊ cibet̃ur pane ifuso in aqua frigida: ⁊ si accidat ei singultus in medio opationis detur ei aqua mellis in qua decoctus sit raphanus: ⁊ si medicina in ipso nō moueꝛit post aliquantulū spaciū bibat aquaꝫ mellis cuꝫ aqua calida in qua decocta sit ruta: aut detur ei in potu aqua ⁊ oleū ⁊ vomat cuꝫ penna intincta i oleo de ciperis ⁊ de lilio ⁊ eleuetur in suspēsoꝛio: ⁊ si accideꝛit ei sicut pꝛefocatiua sumat in potu de decoctione helleboꝛi quantitatem trium. ℥. illud enī adiuuat medicinā ⁊ remouet accidens. ¶ Si vero non iuuerit faciat clistere acutū ⁊ in potu detur tres anuluſat de eo: nō ut euomē faciat ſ ut expellat ꝓfocationē ⁊ fiat ut sternutet cū sternutatoꝛiis ꝙ si singultus vomitu nō remouet administrem⁹ tūc vētosas super spondules magnas q̄ sunt inter spatulas: ⁊ ſſ

reliquas dozli spondiles. Vento se enim equāt con/
tozsionem accidentez post sing. lū. t inunge mem
bza spasmata cum oleo vehemētis calefactionis et
cum aqua balnei t tina: operabileniz in isto capitulo
operationez nigri. ¶ Membza capitis. ¶ Quando
odozat ille q pulueriz at⁹ est exsiccat sternutationem
¶ Membza oculi. ¶ Acuit visum. ¶ Membza nu
trimenti. ¶ Helleboz⁹ albus pforat fortiter: sz i ipo
est timoz qñ. puocat qñq vero ponit in pane ut no
mere facit. t oportet ut illi in quo timet ut pfocatio
nō in potu tribuat stomacho existente vācuo hmōi
eniz debilis est. ¶ Venena. ¶ Interficit qd de eo su
pfluū est homies: t est venenū canibus t porcis et
stercus bibētis interficit gallinas.

De epatozio. ¶ Capitulū. ccxliij.

Epatozīū quid est. Est ex herbis aromati
cis t habet folia sicut folia canabis: t flos
eius sicut nenufar. t est illud qd admīstrat
t succus eius. ¶ Natura. ¶ Est calidū in pmo siccū
in se cūdo. ¶ Operationes t pprietates. ¶ Est subtilia
tiuū incisiuū valde: t absterssiuū sine attractione: t si
ne caliditate manifesta. t in ipo est stipticitas pauca
t pōticitas t amarītudo fortis sic ē amaritudo alo
es. ¶ Decozatio. ¶ Est bonuz initio alopitie t tyrie.
¶ Vulnera t vlcera: ¶ Linit cū adipe veteri sup vl
cera difficil⁹ solidatōis t eius succus pfert scabiei t
puritui qñ bibit cū aq fumi terre t oxymelle: t silit
flos eius. t succus ipius est fortior. ¶ Membza nu
trimenti. ¶ Confert doloribus epatis t opilati
onibus eius: t pfortat ipm: t pfert duritiei splenis et
apostematibus epatis: t apatibus stomachi: t eius
herba t succus pferūt malitiei forme: t accītib⁹ hy
dropis. ¶ Membza expulsionis. ¶ Datur in potu
cū vino t pfert vlceribꝰ intestinoz. ¶ Febres. ¶ Cō
fert febzibus chronicis t antiqs. ppe fuce⁹ eius: t p
prie cū succo absinthij. ¶ Permutatō. ¶ Loco ei⁹
ponit pondus deassaro t medietas ponderis ipsi⁹
de absinthio.

Capitulū de lfa. F. ¶ De fabis. ¶ Capi. ccxlv.

Fabe quid sūt. Note sunt: t alie sūt egyptia
ce. t alie nabathie: t nabathie qdem sunt
vehemētius stiptice t egyptiace sunt hum
diozes t minozis nutrimēti. virides vero sunt pluri
me sup fluitatis. t si non esset tarditas sue digōnis: t
multitudo inflatōis eaz nō essent minozes in nutrien
do bū. pultes ordei: sz sāguis eaz est grossior t for
tior. ¶ Electio. ¶ Meliozes ex eis sunt grosse albe q
a gurgulionibus nō pforant: t deteriozes eaz sunt
recētes. t eaz qd rectificatio ē. plongatio infusionis
eaz t bonitas decoctōis t comedere eas cū pipere
sale t hasce t ozigano t similibus cuz oleis ¶ Mam
ra. ¶ Proxime sunt eē litati sed sunt declines ad fri
giditatē t siccitatē plus t in ipis est humiditas sup
flua t pprie in viridib⁹. ¶ De veritate vero viridi uz
est ut iudicent frigide t humide. Quidaz autem qui
ponūt frigiditatē fabaz in gradu scdo. moduz exce
dunt. ¶ Operatōes t pprietates. ¶ Abstergunt pa
rūper t flāt valde. t si eaz decoctio bñ fiat t liant si
cut pultes ordei tūc decoctio vehemēter iterata cum
aqua remouet eaz inflatōez. vez cū sabe excoziceant
t molunt t decoquūtur in vase sine motu minoratur
eaz inflatio: t q ex eis frixe sunt patice sūt infla tōis:
sz sunt tardioris digestionis t cocte cū suis coztic⁹
sunt plus inflatiue fortasse eaz farina est minoris in
flationis: sz eaz q sūt nabathie est virtus stiptica et
eaz coztex est fortioris stipticitatis et non absterg
t egyptiaca est stipticioz omnib⁹: t in ipa est absters
sio. t generat ex ea caro moll: t generāt hūores gros
sos. Hyp. quoq testificat⁹ est bonitatez nutrimenti
eaz: t pseruationem sanitatis ab eis: t qñ scindunt
in duo media t ponunt sup fluxuz sanguis incisio
nis valent. Et de pprietatib⁹ qdem eaz est q absci
dunt ova gallinaz cū nutriunt ex eis t q faciunt vi
dere somnia cū alienatione pturbata: t q faciunt a c
cidere paritū. ppie recētes. ¶ Decozatio. ¶ Quan
do ex coziciibus eaz fit emplastruz capillis subtiliat
cos: t qñ sit ex eis emplastz sup femur infantis pro
hibet ozium pillos: t silr qñ sepe iterat sup locū ra
sum: t absterget morpheaz in facie pcipue cū cozti
ce t pānum t lēnigines t faciūt colozez bonum.
Apostemata t bothoz. ¶ Fit ex eis emplastz cuz vi
no sup apostemata testiculi. ¶ Vulnera t vlcera.
Confert vlceribꝰ lacertoz. ¶ Instrumēta uīcturaz.
¶ Cōfert spasmo lacertoz t moz emplastri si ponūt
cū decoctione sua podagre cū adipe porci. ¶ Dē
bza capitis. ¶ Faciūt soda t nocēt omnib⁹ qbus ac
cidit soda t res viridis q est in cōcauitate eaz q sunt
egyptiace cuius sapoz est amarus cum terit t miscet
cuz oleo ros t distillat in aurez confert dolori eius.
¶ Membza oculi. ¶ Ipse cū melle t fenugreco mo
re emplastri suppositi facium t obfuscationi oculi et
palpitationi: t ex eis cū ture t rosis t albugine oui
fit emplastz extitui oculi. ppe qui est pupille. ¶ Dē
bza anhelitus t pectoris. ¶ Bone sūt pectori t spu
to sāguinis cōferūt etiā tussi: t si misceant cū melle
t farina fenugreci cōferūt apatibus gutturis calidis
t duaz amigdalaz t eaz emplm est bonū apatibus
māmille t caseitati lactis in ea. ¶ Membza nutrimē.
¶ Sunt difficl digestionis. t tarde descensionis: t
nō sunt generatiue opilationū. Et decocte cū corti
cibus suis in aceto. phibent vomitū. ¶ Dē. expul.
Que ex eis decocte sunt cū aceto t aq pferūt solutōi
antiq: t cū. ppe fuerint cū coztic⁹ suis: t pferūt dy
senterie t. ppe nabathie. t eaz sanich pfert ad illud
sic etiā eaz sorbitio. Et eaz sorbitio pfert apati testi
culoz. ppe decoctarū cū vino.

De Fece. La. ccxlvi.

Fex. ¶ Electō. ¶ Melio: fex t sanio: est fex
vini veteri. deinde q silis ē ei: t fex qdē acē
ti est vehemētis vtutis. Et oportet vt adu
rat post ipi⁹ exsiccatione bū sic adurit spuma maris
uitreata limita ex luto aut olla. t finis adustiōis ei⁹ ē
vt albescat t pulneriz et: t silr ois fex. Et oportz qdē
vt ois fex administret dū est recens t fiat qd necessa
riū est de adustione ei⁹ t tūc administret. que eni ex ea
vetus est ē debil virtutis. Et oportz qdē vi cooptiat

in vase ⁊ nō appareat aeri: ⁊ qñq; abluit sicut lanat tutia Operationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Fex acti fortior ē alijs fecib⁹: ⁊ virt⁹ absterſionis ei⁹ est stiptica: ⁊ adu stiua ⁊ putrefactiua vrute alia ¶ Decoratio. ¶ Que adusta est administretur in vngue albificata cuz gū ma pini ⁊ rectificat ipsum. ¶ Apostēata ⁊ bothor.

¶ Fex non adusta est bona inflationi sola: ⁊ cū myr to etiam: ⁊ exiccat bothor cum quo sunt vlcera.

¶ Membra anhelit⁹ ⁊ pectoris. ¶ Fex non adusta extinguit inflationem capitis in quo constrictus est sanguis. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Fex non adusta prohibet fluxum materierum ad stomachum.

¶ Membra expulsionis. ¶ Nñ exteri⁹ apponit ma trici emplastrū ex fece nō adusta ꝓfert fluxui sangui nis menstrui.

¶ De fumo. La. ccxlvij.

Omnus qd ē. Est terre⁹ subtil: ⁊ diuersificat eius substantia. ⁊ omnes eius spēies sunt exsiccantes subſtātia sua terrea: ⁊ est in eis ignea tas pua. ¶ Electio. ¶ Fortior eoz est fum⁹ alchi tran. deiñ fum⁹ picis humide. deinde fum⁹ storacis postea myrrhe. deinde turis. postea terebinthine. et videtur q fum⁹ napte sit fortior omnib⁹. ¶ Opera tiōes ⁊ ꝓpietates ¶ Fumus est substātia terrea sub tilis digestiu⁹ resolutiu⁹ ¶ Membra oculi. ¶ Fum⁹ turis ⁊ fum⁹ terebinthine etiā ponunt in medicamē tis vlcez oculi: ⁊ phibēt ortū pilor additor ⁊ cursū ⁊ corrosionē ⁊ hūiditates cū quib⁹ nō ē optalmia ⁊ vlcera lachrymalū.

¶ De flore eris. La. ccxlviij

Los eris. ¶ Operatōes ⁊ propietates: Est stiptic⁹ corrosiu⁹ mordicatiu⁹ ¶ Vulne ra ⁊ vlcera. ¶ Corrodit carnē addita ¶ Mē bra capitis. ¶ Ponit in desiccatiuis vlcez auris ⁊ qñ illo qō ex eo albū ē terit ⁊ suffiat in aure delet sur ditatē antiquā ⁊ ex eo tāgit palatū cū melle ꝓpt apa ta gule ⁊ vue. ¶ Membra expulsionis ¶ Quamor anulusat ei⁹ soluūt humorē grossū ⁊ soluūt aquā ci trinam ⁊ po nitur in exsiccatiuis hemorroidarum ⁊ exiturarum ani.

¶ De fistula pastoris. La. ccxlix.

Fistula pastoris. ¶ Natura. ¶ Calida est ⁊ sicca ⁊ fortitā in principio secūdi: ⁊ dr̄ qñ re soluit augmentationē. ¶ Membra expul sionis. ¶ Exptus est Gal. q succ⁹ eius frāgit lapidē in renibus. ⁊ dixerunt qdā q ꝓfert vlceribus intesti norum ⁊ pungitiuo dolori ⁊ infirmitatib⁹ matricis ⁊ facit prouocationē vtriusq; ⁊ confert fixuris.

¶ Venena. ¶ Et aureus aut duo aurei in potu' acce pti conferunt ei qui bibit lepozem marinū ⁊ opium ⁊ reliqua.

¶ De frumento. La. ccl.

Frumentū ¶ Electio. ¶ Deli⁹ est illud qō est mediū inter duritiez ⁊ raritatē magnū pingue recens planū qō est inter rubedinē ⁊ albedinē. Frumentū vero nigrū est mali nutrimē ti. ¶ Natura. ¶ Est calidū ⁊ tempatū in hūiditate ⁊ siccitate ⁊ ipsi⁹ sanich declinat ad siccitatē ¶ Op ató nes ⁊ propietates Triticū plurimi est nutrimēti. Et frumentū elixatū est tarde digestionis inflatiuū. nec ei⁹ nutrimentū qū digerit est plurimū. Et adarma cha quidem est ꝓxima amilo sed est calidior ⁊ fari na viscosa p naturā est nō viscosa arte. Et necz est vi scosum natura sicut viscosum arte. Sanich ptera tritici est tarde descensionis ⁊ plimū inflatiuū indi gens dulcedine faciente ipm descendere velociter ⁊ ablutōe cū aq̄ calida: ita vt remoueat inflatio eius ⁊ humor sanich est paru⁹ Amulū vero est frigidū ⁊ hu midus viscosum: ⁊ frumentum est magis nutritiuū corpis oibus granis. ¶ Decoratio ¶ Triticū mūdifi cat facie ⁊ ei⁹ farina ⁊ amulū cū croco est medicamē panni. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Sanich tritici ⁊ ordei granat. Membra expulsionis ¶ Triticū crudū ⁊ etiā decoctū elixatū nō mollitū: necz fractū: necz coctū ita vt sit puls ⁊ fractū etiā sili' qū comedit guāt ver mes. ¶ Venena ¶ Triticū tritū puluerizatū sup mor sum canis rabiosi ē inunctiuū.

¶ De fenugreco. La. ccli.

Fenugrecū qd est. Notū est. ¶ Natura. Calidū est in fine ꝑmi siccū in ꝑmo. Et nō euacuat ex humiditate extranea. ¶ Opera tiones ⁊ ꝓpietates. Ei⁹ virtus est digestiua lenitiua. Et illud ꝓpt illud qō in ipso aggregat de caliditate cū viscositate ⁊ ipsi⁹ viscositas phibet dominiū no cumēti caliditatis ei⁹ ⁊ caliditas opatur cū facili tate. ⁊ ei⁹ humor est mal⁹ licet nō sit pauc⁹. ¶ Deco ratio. ¶ Et⁹ oleū qō fit cū myrto ꝓfert capill⁹ ⁊ vesti gijs vlcez ⁊ ꝓfert fluxuris frigidis p mucilaginositatē suam ꝓpe cū oleo rosacco: ⁊ ingredit in medicinis panni: ⁊ facit colorē bonū ⁊ alterat odorē oris ⁊ fa cit fetere odorē corporis ⁊ sudoris. ¶ Apostemata ⁊ bothor ¶ Resolut apostemata phlegmatica ⁊ du ra ⁊ eius farina ad apostemata calida apparentia ⁊ occulta cū nō sunt inflāmata sz sunt declinantia ad duritiem quandam ⁊ lenit dubellet ⁊ maturat ea. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Cōfert cū oleo ro. adustioni ignis. ¶ Membra capitis. ¶ Mundat furfures ab lutōne capitis facta ex eo facit sodā capiti ⁊ propie cum comedit cum muri q̄uis sit cuz almuri min⁹ nocumentū stomacho. ¶ Membra oculi. ¶ Deco ctio fenugreci sanat ataraſa ¶ Membra anhelit⁹ ⁊ pectoris. ¶ Clarificat vocem ⁊ pulmoni tribuit ali quod nutrimentū ⁊ lenit pectus ⁊ guttur ⁊ sedat tus sim ⁊ disniaz ⁊ ꝓpie quādo coquit cū melle aut da ctilis aut ficubus ⁊ melius est ut coniūgatur cuz da ctilis carnosis ⁊ sumak succus ambor ⁊ misceat cuz melle plurimo ⁊ sup panas tempate calefiat ⁊ assu matur ante cibum tempore longo. ¶ Membra nu trimenti. ¶ Cum nitro emplastrū sacrum ex eo con fert splenī ⁊ eius decoctio cuz aceto debilitati stoma chi. ⁊ ꝓpie qō ex eo recens est ⁊ eius electuariuz fa cit nauseam. sed acetum ⁊ murī expellunt nocumen tū cōmestionis eius. ¶ Membra expulsionis. ¶ Sit encarisma in decoctione eius ad apostemata matrī cis dolorem eius ⁊ coartationez ipius. ⁊ eius decoctio cum aceto conuenit vlceribꝰ intestinoꝝ ⁊ similit

recens cū aceto qñ comedit fractuz. Et decoctio ei⁹ cū aqua calida est bona tenasmoni t solutioni. t ei⁹ oleū est bonuz apostematib⁹ ani t clisterizat ea ad tenasmon t doloꝛes vēꝛis pūginū. ꝓpꝛie cū almuri ante cibuz t non mouet ad expellendaz fecem nisi ꝓpter suā acrimoniaz. t ꝓpꝛie cū melle non pluriꝛno ut non mozdicet fortiꝛ: t eius decoctio cuz melle facit descendere humiditates grossas ab intestinis. t ꝓuocat vrinā Et mēstrua. t supponit cū adipe anatis t confert duritici matricis t facit gnātoꝛz matricis facilē cuius generatio ē difficilis ꝓpter desiccationē. t ē bonuz habētibus hemoꝛꝛoidas. facit sterꝯ boni odoꝛis. t facit fetere vrinaz t sudoꝛez t non est sicut lupini in difficultate sui exitus.

¶ De ferro. ¶ Capitulum. cclij.

Ferruz quid est. Est tres spēs seneburucā: t lieremchē t suludech. Seneburucaz ergo ē alfuledch nāle t alfuledch artificiale est puruz ex lieremchē t scoꝛia. Seneburucā ꝓpinqua est scoꝛie eris. ¶ Et ego qdez scoꝛie singulare faciā capitulū in capitulo de. S. ¶ Operationes t ꝓpꝛie. ¶ Eius ziniar stipticū est coꝛꝛosiuū t scoꝛia ipius est debilioꝛ ziniar eius t ipa est fortioꝛis exiccationis omni scoꝛia. ¶ Decoratio. ¶ Erugo eius suppositā panniculo cū vino est bona. ¶ Apostē. t bothoꝛ ¶ Erugo ferri cuz vino sup heꝛisipilā t bothoꝛ vtil' est. ¶ Instrumēta iuctu. ¶ Erugo eius cū vino sup podograz ꝓfert ei. ¶ Membꝛa capitis. ¶ Quando teꝛit cū aceto foꝛti t cogtur in ipa ē illud acctū medicamen sanies antiq̄ curꝛēti ex aure. ¶ Membꝛa oculi ¶ Est bona aspiꝛati palpebꝛaꝝ t vngule. ¶ Membꝛa nutrimēti ¶ Vinū t aqua in qbus extinguit ferruz confert apostemati splenis t mollificatōi stomachi t debilitati eius. ¶ Membꝛa expulsiois. ¶ Ingr scoꝛia est virtus soluēs aliqua debilioꝛ ea que ē in scoꝛiaceris: t eius erugo est stiptica: ꝗre suppositā abscindit fluxū sāguinis ex matrice: t eius erugo stiptica exiccat hemoꝛꝛoidas: t vinū in quo extinguit ferruz rennet solonez antiquā t dysenteriaz t cōfert mollificationi ani t insensibilitati vrine t fluxui mē Rruozum et confortat coytuz.

¶ De fascolis. ¶ Capitulū. cclij.

Fascoli. Natura. ¶ Rubei calidioꝛes sunt coꝛ. Filius. Mesaugue t Arsaiamis dixerunt ꝙ sunt frigidi t sicci: t apud me subacoꝛ est sicca in qua ē hūiditas superflua t ipi ad caliditatem declinant. ꝛ rubei sunt calidioꝛes. ¶ Operati. t ꝓpꝛietates. ¶ Sunt velocioꝛis digestionis t egressionis q̄ mes: t non sunt minus nutritui eis. Et dixerūt ꝙ sunt minoꝛis inflationis: t est in eo cōsideratio t verius ē ꝙ ipi sunt magis inflatiui q̄ mes: vex fabe sunt magis inflatiue eis: t humoꝛ fascoloꝛ ē hūid⁹ phlati c⁹ t faciū t videre sōnia mala. ¶ Membꝛa anhelitus t pectoꝛis. ¶ Sunt boni pectoꝛi t pulmoni. ¶ Membꝛa nutrimenti. Generant humoꝛem grossum: sed synapis ꝓhibet nocumentuz coꝛ: t similiꝛ accetuz cū sale t pipere et oꝛigano: t ut bibatur super eos vinū passum purū t qui cum aceto sunt nutriti pauce sunt humiditatis ¶ Membꝛa expulsionis. ¶ Ꝓuocant menstrua ꝓpꝛie rubei t ꝓpꝛe cū oleo de nereidez.

¶ De fistula pastoꝛis. ¶ Capitulū. cclij.

Fistula pastoꝛis. ¶ Operationes t ꝓpꝛietates. ¶ Virtus eius est virtus abstersiua. Apostemata t bothoꝛ. ¶ Resoluit apostemata fluxa t grauia in visceribus. ¶ Membꝛa expulsionis. ¶ Confert lapidi renuz t frangit ipm. decoctio eius t radix ipsius cōfert vlceribꝯ itestinoꝛ.

¶ De felle. ¶ Capitulum. cclv.

Fel. ¶ Electio. ¶ Foꝛtioꝛa fella q̄drupeduz sunt fel vaccinuz. deinde fel adubua t vrsi deinde caprinuz post ouinū: t magis icolume felliuz auium est fel galli t duragi t cubugi. Reliqua aūt fella auiū sunt foꝛtioꝛa fellib⁹ q̄drupeduz qñ ꝓpanꝛ rapaces eaꝝ cuz pascentibus t venātes cum feris siluestribus: t fel qdez foꝛte valde viscosuz est fel rapaciū t ꝓpꝛie magnoꝛ. t delcis electū est illud cuius coloꝛ est citrinis naturali. Illud vo quod est ut ziniar: t quod est ut azul sunt mala. ꝛsil: qō est pure rubeū. Debilius aūt felliū est fel poꝛcinū t fel qdez alabut t piscis qui nominat scopio t testudinis cit foꝛtius fellibus q̄drupeduz Inḡt. Diastringat extremitas fellis t buliat in aqua fm quātitatem q̄ homo tres eius fernoꝛes ꝓputet: deiñ extrahat t exsiccet in vmbꝛa in qua nō sit ros t reseruetur. ¶ Natura. ¶ Omnia calida sunt t sicca in q̄rto. ¶ Operationes t ꝓpꝛietates. ¶ Fel omne est calidū absterssiuū t diuersificat fm masculū t femineum: et fm dispositionē sitis t famis: t dispōem saturitat t dispositionē genis t exercitij. ¶ Decoratio. ¶ Fel asini siluestris eradicat moꝛ t ꝓfert liminz sup vestigia apostematum t ponit in emplastris heꝛisipile et ꝓhibet ipam. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Quādo fel miscet cuz nitro t gūma pim t chimolea cōfert scabiei vlceroſe: t fel vaccinuz ponit in emplastris conferē tibus vulneribus que sunt ad heꝛisipilā t doloꝛib⁹ vehementibus: t fel hyrcinuz eradicat carnez malā t necessitas quidez vlceꝛ ut eis adhibeat fel forte et debile diuersificatur scōm duas hoꝛas t scōm mūdificationez t sordidationez coꝛ: t fel qdez adib est bonuz vulneribus neruosis: t in tempe frigoꝛis ꝓhibet spasmuz t alcuzez qui timetur in similibus eoꝛuz. ¶ Membꝛa iuncturaruz. ¶ Fel hyrcinuz super elephantiam t varices confert t simili fel asini siluestris ꝓpꝛie t fel adib ꝓhibz spasmuz t alcuzez q̄ sequūtur vulnera neruoꝝ ꝓpꝛie ex frigoꝛe. ¶ Membꝛa capitis. ¶ Fel hyrcinuz t taurinuz conferunt vlceribus recentibus in aure. Fel arachaam cū oleo distillatur in aurez grauez t cū qua est surditas t cum succo poꝛri nabathi ad tinitū t ad grauitatez audit⁹ Et fel bouinuz cū nitro t chimolea ad furfures vel cū lauatiꝯ caput. Et dictū est iam ꝙ quādo fel adib labendo sumit, ꝓhibet epilepsiaz: t fel testudinis confert alcola fraudulento in oꝛibus puꝛoꝛuz fm ꝙ dicit. Et confert attractio odoꝛis eius cum naribus epileptico. Et omne qdez fel ꝓfert stricture na

rium apiendo valde opilationes que sunt in colatorio. ¶Membra oculi. ¶Omne fel confert obscuritati visus. Et fel qdez rapatiū ꝓprie siccū confert intrinsecꝰ aque ꝛ dilatatione pupille: ꝛ neqꝫ ꝓcedit ut admistrek niſi post mundificationē coꝛporis ꝛ capitis. Et fel magis conferēs oculo ex q̄drupedib⁹ gdem ē fel gazel. ꝛ anuū quidē fel alcubugi. Et ex piscibus fel asabur. Et fel capruuꝫ cōfert cecitati ꝛ ꝓprie mōtani. ¶Membra anhelitus ꝛ pectoris ¶Ex felle bouis liniſ palatuꝫ cū melle ad ꝓfocatōem ꝛ silr ex felle testudinis. ¶Membra expulsionis. ¶Fel bouis tauri aperit orificia hemoꝛroidaꝝ. Et omne qdē fel ē solutiuū ita etiā q̄ fel poꝛcinū: ꝛ quādo cū eo linit fumē ꝛ suppoſit: ꝛ fel tauri cum melle linit ad vlcēa que sunt in ano: ꝛ fit ex eo linimentū ad doloꝛē matricis ꝛ testiculoꝝ ꝛ ponit ſuper apostemata oſci. Venena. ¶Fel hyrci siluestris est tyriaca morſibus venenosꝫ similē fel tauri.

¶De fuligine. Capitulū.cclvi.

Uligo. ¶Electio. ¶Melioꝛ est illa que est leuioꝛis ponderis ꝛ magis intense nigredinis. ¶Natura. ¶Omnis est calida exſiccatiua ꝛ ſunda q̄n indi ꝛ ¶Paul⁹ numerāt eā int infrigidātia. ¶Operatōes ꝛ ꝓprietates. ¶Omnis ē exſiccatiua. ¶Apostemata ꝛ bothoꝛ. ¶Existimāt qdaꝫ q̄ inda ponit ſup apostemata calida ꝛ confert eis. ¶Uulnera ꝛ vlcera. ¶Illaq̄ assumit ex fumo ligni pini cuꝫ gūma ꝛ bdellio ponit ſup adustionem ignis ꝛ dimittit donec cadat.

¶De fistula. ¶Capitulum.cclvij.

Jstula qd est. Stipites albi piloſi silēs polio ſz sunt plus piloſi. imo sunt toti q̄si pilli: ꝛ doꝛeus sicut odoꝛ myrrhe. ¶Natura. ¶Est calida declinās ad aliq̄ntulū aromaticitatē

De furfure. ¶Capitulum.cclvij.

Urfur. ¶Natura. ¶Laudus est ꝛ siccus i primo. ¶Operatōes ꝛ ꝓprietates. ¶In ipso ē absterſio ꝛ lenificatio ꝛ mūdificatio pluma: ꝛ herbus qdē ipius finez non consegit ꝛ resoluit ventoſitates ꝛ phlegma. ¶Apostemata ꝛ bothoꝛ. ¶Est bonus cū aceto ſoꝛti in mutio apostematis calidi ꝛ madefit cū vino ꝛ fit ex eo emplm ad apostema qđ ē i māmilla calm ꝛ rarificat aḡata phlatia ꝛ ventoſitatis. ¶Uulnera ꝛ vlce. ¶Cū aceto ſoꝛti ponit ſup vlcerationē scabiei facto emplo ex eo calido. ¶Membra,an.ꝛ pec. ¶Lenit pectus sua absterſione ꝛ ꝓprie ſoꝛbitio aḡitatis eiꝰ cuꝫ zuccaro ꝛ oleo amigdalino ꝛ unfundit cū vino ꝛ cōfert apostematibus māmille ¶Mem.ꝛexpul. ¶Mouet itestina,ad expellēduꝫ qđ i eis est: ꝛ eius ſoꝛbitio cū ſoꝛbet lenit ventreꝫ. ¶Venena. ¶Confert pūcture ſcoꝛpionis ꝛ ſerpentis moꝛe emplaſtꝝ suppoſitus.

¶De folio. ¶Capitulum.cclx.

Oliū quid est Est ꝓrimū virtuti spice. ē tñ leuius ꝛ eiꝰ folia ꝛ rami sūt sicut ſelyſabaraz ꝛ habet flozē frangibilē qđ nascit in terra indie: ꝛ sūt ei aque infuſe in terris lacunalibus et erigit ſup faciē aque sicut planta que nominat kenti cula aque absqꝫ ſuſpenſione radicis. ꝛ q̄nqꝫ ligat in loco cum filo ꝛ exſiccat. ꝛ fortaſſe existimauerūt quidaz q̄ est folia neꝛeidē inde ꝓpter ſimilitudiez quā cum ea habet in virtute ſua. ꝛ oleuꝫ vero eius virtutem hz oleialacuhen ꝛ olei de cro coꝛz ē fortius.

Electio. ¶Melius est recēs ad albedinē declinans qđ nō frāgit i minima: ꝛ ē eius odoꝛ manifeſtus ut neꝛeidē odoꝛ ꝛ nō ē limoſū neqꝫ ſalitū neqꝫ molliſi catuꝫ ¶Natura. ¶Calidū est ꝛ siccū in ſcdo. ¶Operationes ꝛ ꝓprie. ¶Quādo i pānis ſpargit conſeruat eos a tineis. ¶Deco. ¶Odoꝛē oris efficit bonū retentū ſub ligua. ¶Apoſte. ꝛ bothoꝛ ¶Decoquit i aqua roſacea: ꝛ fit ex eo emplm ſup apa calidus pꝰ ꝓtritionē ꝛ est medicamē bonū apatibus oculi calidis. ¶Membra nutri. ¶Est magis ꝓferens stomacho ꝛ epatiq̄ neꝛeidē. ¶Membra expulsionis. Ipſuꝫ vehemētius ꝓuocat vrinā q̄ neꝛeidē. ¶Permutatio. ¶Loco eius ponit pondus ipius de mace aut etiam ſpicar.

¶De ſalamamiſki. ¶Capitulum.cclx.

Alamamiſki qd,ē. Dr,q̄ ſalamamiſki est ocymū garioſilatū: nā ipm ē odoꝛis ſilis garioſilo ꝛ ē magis tpatū q̄z maioꝛana ꝛ ſimbziū ꝛ min⁹ siccū. ¶Mē.cap. ¶Apit opilatōes accistes in cereꝺzo ꝛ ambab⁹ narib⁹ comeſtū ꝛ odoratū. ¶Mē.an.ꝛ pec. ¶Cōfert tremoꝛi coꝛdis accidenti ex phlate ꝛ melia in coꝛde comeſtū. ¶Mē. expul. ¶Est bonū hemoꝛroidib⁹

De Fu.La.cclxi.

U qd est. Folia eiꝰ ſūt ſic folia apij magna hñtis folia ꝛ ſtipites: ꝛ eiꝰ crus est vniꝰ cubiti ꝛ plꝰ planū teneꝝ cuꝰ ſuſpmū est groſſū ꝓximuꝫ groſſitudini digiti purpureū hñs nodos ꝛ hz flozē ſic narciſſe aut maioꝛe narciſco. Et in albo ipi⁹ ē q̄ſi purpureū: ꝛ inſeriꝰ in radice ſua emittit ramos. Et i radice ſua est aromatic⁹ odoꝛ ꝛ virt⁹ eiꝰ ē ſilis ſpice i reb⁹ plimis. ¶Mā. ¶Virt⁹ radicis eiꝰ est aromatica ꝛ virtus eiꝰ est ſilis ſpice calefaciēs. ¶Mē.an.ꝛ pec. Cōfert doloꝛi lateris ¶Mēbr.expul. ¶Dꝛonocat vrinā ſi bibat sicca ꝛ eiꝰ decoctio,puocat menſtrua. Et eiꝰ puocatio maioꝛ ē,puocatōe ſpice inde ꝛ rōne ꝛ est sic almētalina in illo.

¶De Fuſel. La.cclxij

Uſel qd est. Virt⁹ eiꝰ est,ppiq̄ vtuti ſiḋali ¶Opa.ꝛ p. ¶Est infrigidatiuū cū virtute ſtiptica. ¶Apa.ꝛ bo. ¶Est bonū apatib⁹ calidis groſſis. ¶Mē.ocu. ¶Est ꝓuenies ei q,hz inflationē in oculo ſuo

¶De Fagenkeſt. La.cclxiij.

Agenkeſt qd est. Dictū m est de eo in ca⁹ de be. ¶De Fael. La.cclxiij.

Ael qd est. Est fruc⁹ ſup qđ est coꝛtex ſilis in coloꝛe coꝛticib⁹ auellanaꝝ. Et figura eiꝰ est sicut ſiſtici: ꝛ intra ipm est granū plgue ſile grano pini qđ noiaſ granū regū cuiꝰ color est inter albū ꝛ nigꝝ ꝛ citrinū. Et est illud,qđ admiſtrat ꝛ aſportat de terra indie: ꝛ albel ꝛ alfel oēs calidi sūt: ꝛ conſerunt mollificationi neruoꝝ ꝛ ventoſitatib⁹

hemoroidarū ⁊ sanat eas. Et est medicina linda no
ta cuius virtus est sicut virtus mādragore ⁊ pomo
rū eius. ¶ Mēbra capitis. ¶ Si fiat emplz ex ea cō
fert soda. ¶ De sal. Capitulū. cclxv.

Al. ¶ Matura. ¶ Calidus ē in secundo: ⁊ siccus. ¶ De sagara La. cclxvi.

Sagara quid ē. Granū silē ciceri huius gnū sicut mahaleb: ⁊ in cōcauitate eius est gra nū nigruz sicut scehedenigi ⁊ asportatur de asskelati. ¶ Matura. ¶ Calidū est ⁊ sic cū in tertio. ¶ Ope. ⁊ ppie. ¶ In eis est resolutio ⁊ stipticitas. ¶ Mem. nu. ¶ Ponitur in medicinis rectificantibus stōm ⁊ epar frigidat: ⁊ expellit in eis malitiā digōis frigidā. ¶ Mem. expul. ¶ Confert solutioni frigide ⁊ pstringit ventrē.

De fulfulminue. La. cclxvij.

Ulfulminue quid est: Est radix piperis. Ope. ⁊ p ¶ Dicit q ppzietas ei⁹ ē cōferre dolozib⁹ frigidis ⁊ spasmo valde. ¶ Instr. iunctu. ¶ Confert podagre. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Est ei ppzietas vt iuuamē afferat colice ⁊ vētositatibus frigidis.

De seturigo La. cclxvij.

Esurigū. ¶ Ope. ⁊ ppie. ¶ Est vehemē tioris exiccationis q̄ alcolcotar: cū hoc q̄ est minoris mozdicatiōis ⁊ est subtilis⁹ Uulne. ⁊ ulcera. ¶ Remouet scabiem.

De Seshe La. cclxix.

Esse quid ē: Est albazaralen ⁊ē vitis alba. ¶ Matura: ¶ Est calida ⁊ sicca in ter tio. Ope. ⁊ pzo. ¶ Est acris mozdicativa abstergit ⁊ exiccat ⁊ subtiliat ⁊ calefacit tēperate. ¶ Decoratio. ¶ Radix eius cū herbo ⁊ fenugreco abstergit pannū ⁊ vestigia nigra remanēcia post ulcera: ⁊ si quādo coquit cum oleo donec dissolnat ⁊ auferat occultationē sanguinis ab oculo. ¶ Epost. ⁊ both. Eius radix absciudit uerucas ⁊ both oz leuia: ⁊ cuz uino sedat panaracium ⁊ resolnit apata dura si dirūpit aldubellet: ⁊ si vnaquaqz triginta dierū bibā tur ex ea tres annulsat cū accto resolnit apostemata splenis ⁊ emplm factū de ea cū ficubus etiā est que niēs spleni ⁊ sedat panariciū qñ ex eo fit emplastrū cū uino. ¶ Uulnera ⁊ ulcera. ¶ Ex radice eius fit emplastrū cum sale super ulcera mala ⁊ ponitur i em plastris corrosiuis carnis ⁊ ex fructu eius delinitur scabies ulcerosa ⁊ nō ulcerosa. ¶ Instru. iunctur. Emplastrū factū ex radice eius cum uino extrahit ossa ⁊ bibit de ea quaqz die auf. i. ad paralysiz: ⁊ ad attritionem lacertoz valet limita ⁊ bibita. ¶ Mem bra capi. ¶ Bibitur de ea omni die auf. ⁊ cōfert epi lepsie ⁊ vertigini: ⁊ facit quādoqz in ratōe accidere permixtōnē. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. Qñqz assumit de ea cū melle deglutēda ad pzefocatos ⁊ ad corruptionē anhelitus ⁊ ad tussim ⁊ ad dolorē lateris. Et qñ bibitur succus eius cum frimēto decocto facit exuberare lac. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Tinquit Salie. comestio extremitatum eius in pmis cū eleuatur confert stomacho cum sua stipticitate: ⁊ gustus eius est inter paucam amaritudinem ⁊ acredinē. ¶ Membra expulsionis. ¶ Oz huius plante in primis quādo eleuat comeditur et prouocat urinā ⁊ soluit ventrē: ⁊ de radice eius auf interficit fetuz. Cuz ergo supponit extrahit fetuz ⁊ mūdificat matricē sedendo in decoctiōe eius: ⁊ suc cus eius solutione educit phlegma ⁊ est ex medicis bonis spleni. ¶ Uenena. ¶ De radice eius auf. i. cō fert morsui vipere ⁊ silr punctore oium vermiuz ve nenosoz. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponitur pondus ipsius de durungi ⁊ due tertie pōderis ipi us de macis.

De selireslin La. cclxx.

Esireslin quid est: Est de genere alselire ha bens folia sicut volubil maioz: ⁊ radix ei⁹ est nigra exterius ⁊ citria interius. ¶ Ope rationes ⁊ ppzietates. ¶ Est simulis alselire in operationibus suis: sed est debilioris resolutionis pa rump. ¶ Instrumenta ūcturarū. ¶ Cōfert paraly si etiā. ¶ Membra capitis. ¶ Oz eius in primis cuz eleuatur comeditur ⁊ confert epilepsie. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Mūdificat pectus. ¶ Mē bra expulsionis. ¶ Oz alselireslin si comeditur cum eleuatur, puocat uriuā.

De sagama. L. cclxxi.

Algama dictū ē in capitulo ha.

De seluzeharagi L. cclxxij.

Eluzeharagi quid est: Est arboz licij q̄ hz fructū sicut pip. ¶ Et licū qñqz sumit ex eo ⁊ qñqz sumitur ex aderesceh: ⁊ arabicum est species altera: ⁊ virtus alseluzeharagi ppinqua ē virtuti licij quod ex ea fit: sz est debilioz parū. Decoratio. ¶ Cōfortat capillos limitū. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Decoquūtur rami eius cuz accto ⁊ bi bitur ad splenē ⁊ cōfert vltime ⁊ similiter icteritie. Mem. expul. ¶ Decoctio ramoz ei⁹ puocat men strua ⁊ similiē ipsa: ⁊ si de fructu eius bibat pondus matulē soluēdo educit humorē phlaticū plini.

De sath Lapi. cclxxiij.

Sath quid ē: Est medicina turchia. ¶ Uene na. ¶ Est bona ad potum hyusquiami: et punctura vermiū venenosoz: data in potu cum aqua frigida: ⁊ similiter nucimetbel confert ⁊ omni bus venenis.

De farfag Lapi. cclxxiiij.

Elrfag quid est: est portulaca.

De fungis Lapi. cclxxv.

Ungi. ¶ Electio. ¶ Melioz species est nota que nominatur alchalahie: neminez eni interficit. sed aduenit ex ea colirica pas sio: ⁊ illi quidem qui sunt ficci minus sunt mali. Matura. ¶ Frigidi sunt in fine tertij: hūidi in prin cipio eius. ¶ Opera. ⁊ propzie. ¶ Generāt humoz es grossū malū. Eozum aūt rectificatio est ut elixent et ponātur cū eis pira humida ⁊ sicca ⁊ ozimū montanum: ⁊ bibat sup eipsos vinū puruz. ¶ Mēbra capitis. ¶ Generant stupozem ⁊ apoplexiā. ¶ Mē bra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Accidit ex illis q nō in terficiūt pfocatio: ⁊ ppe ex inficiētibus. ¶ Mem.

nutri. Accidit ex illis qui non interficiunt colica passio qñ multiplicat & sunt difficilis digōis & multi nutrimēti: & accidit ex mortiferis syncopis & sudō frigidus. Mēbra expulsio. Faciunt possidere difficultatē vrine. Venena. De eis sunt qui sūt mortiferi & sunt illi q̄ nascunt in vicinitate ferri cruginosi & rerū putridarū aliarū: aut in ꝓpinquitate mansionis reptilū venenosoꝝ: aut apud aliquā arborē quarū ꝓpriū est ut corrūpant fungos qui apō eas nascuntur sicut oliue. Et de signis quidē eorum est q̄ sup eas humiditas ē viscosa putrefacta: & cito aduenit eis alteratio & putrefactio: & ꝓuenit ex ipis ꝓstrictio anhelit⁹. & syncopis: & cura eorū est cū incisiōnis & oxymelle cū calamēto & qñq̄ interficiunt statim. De fistico Capitulum. cclxxvi.

Fisticū: Natura. Dicit q̄ ē vehemētiōis caliditatis qꝫ nux & amigdola: & ē calidū in fine secundi: & ē in ipso hūiditas & existimauerūt quidā q̄ ē frigidū: qꝫ errauerūt. Opera. & ꝓpie. Aperit opilationes epatis ꝓpter suā amaritudinē & aromaticā virtutē ims & in ipso ē pōticitas: & nutrimētuz eius ē parū valde. Mēbra nutri. Est bonū stō ꝓprie ascemiū silē grano pini ꝓpter illud q̄d ē in ipso de amaritudie cū ponticitate: & aperit opilatiōes epis ꝓpt amaritudinē & aromaticitatē suā cuz ponticitate & mundificat ipm ꝓprie & aperit meatus nutrimēti: & olei eius confert doloꝛi epis euenīti ex hūiditate grossa. Inquit q dā. Nō inueni ipm faciēs in stō nocumētū multū neq̄ iuuamētū. Ego autē dico imo. phibet nauseā & subuersionē stōi & cōfortat os eius. Mēbra expul. Mō lenit ventrē neq̄ cōstringit. Venena. Confert morsui vermiū venenosoꝝ ꝓprie decoctū cū vino forti. De felefisis Capitulū. cclxxvij.

Felefisis q̄d ē. Est aial sicut alcoraz notuz in scemi exīs in lectis: & videt q̄ sit illud q̄d dicit apud nos igil. Mēbra capitis Qñ bibit cū aceto aut cū vino exhibit sanguisugā ex gutture. Mem. expul. Qñ odorat valet ꝓfocatiōi matricis & facit parere: & cum teritur & ponit in foramie virge sanat difficultatē vrine. Febres Qñ de eis assumunt. vij. numero & ponūt in faba & deglutiunt anteq̄ inuadat febris quartana confert. Venena. Qñ deglutiunt absq̄ faba valet ad punctura vermiū venenosoꝝ.

De facaileso La. cclxxvij.

Facaileus q̄d ē. Dicit q̄ ē spēs buchor marien: & ē genus hartanite. Ope. & ꝓprie. Virtus eius ē mūdificatiua cū abstersione & incisione: & est calefactiuū resolutiuū: & est sudorē faciēs valde qñ bibitur eius radix facit vertiginem & vigorat. Decoratio. Si bibātur de eo tres aurei ꝓtranseuntes illud cū vino aut mellicrato ꝓmixto aqua sanat icteritiā: & oz tūc ut iaceat & cooriat pānis pluribus ut sudet vehemēter & sit sudor coloris cholere & eius radix mundificat cutē & delet pannū & confert eius decoctio fissure accidēti ex frigor & similiter eius oleū q̄d calefit in eius radice tepefactū sup cinerē calm. Apposte. & bothoz. Radix eius delet bothoz & succus eius resoluit duricies et apata splenis & scrofulas & vulnera recētia aut sucus & aufert sah afati etiā. Vulnera & vlcera. Qñ pmiscet radix eius cū aceto aut melle aut sola & administrat sanat vulnera anteq̄ antiquēt. Et qñ effūditur decoctio eius sup caput est ꝓpriēs vlceribꝰ que sunt in ipso. Instr. uic. Confert torsiōi neruoz & podagre: & totū illud opatur suppositū ut emplastrū. Mēbra capi. Qñ pmiscet cū vino inebriat magnifice. Et qñq̄ fit ex aqua eius caput purgiū ad caput ꝓfocandū. Et qñ effūditur decoctio eius sup caput ē ꝓpriēs vlceribus que sunt in ipso & sedat sodā frigidā. Mēbra oculi. Aqua eius cū melle ē ꝓpriēs aque accūti in oculo & debilitati visus & similiter caput purgiū ex ea factū. Mēbra. & pec. Sūt quidā hoim qui in potu dant radicē eius paciēntibus asma. Mēbra nu. Fit emplastrū ex eo spleni cū aceto. Mem. expl. Qñ bibit cū hydromelle soluēdo educit phlegmata aquosuz & ꝓuocat: menstrua bibitū & suppositū. Et existimauerūt quidā q̄ ambulatio p ipm facit abortū: & qñ ligat in collo aut in aditorio ꝓhibet impregnatiōez Et suppōit cū lana aut soluat vētrē & similr qñ linitur ex eo sumē & miracb & alia lenit ventrē: & eijcit fetū & interficit fetū fortiter. Et eius succus ē fortior hoc. Et si misceat eius aqua cū aceto & liniatur sup anū extra egrediētē reducit ipm ad interiora. Et succus eius aperit orificia venarū que sūt in ipso ano: & radix eius ꝓuocat mēstrua bibita & suppositā: & de radice eius bibantur. 3. v. cuz melle soluunt fortiter. Sitiq̄ potio eius vsq̄ ad. iij. auf. Venena. Bibit cū vino ad medicinas mortiferas & venena ꝓprie ad lepus marinum.

De fuca Capitulū. cclxxix.

Fuca. Electio. Cōueniēt ē illud q̄d sit ō ꝓpe adarmachio & mēta & apiozi. n. & sicut illō q̄d sit ō massa pāe cocto sicē illō q̄d fit de azyma. Opera. & ꝓpri. Alfuca generat humorē malū & est malū nutrimēti: & nocumētū eius mēbris alalū est ita q̄ si in ipso infundit os elephantis lenit ipsuz & fit artificiale operari in ipo: & illud q̄d fit ex pane adaramache & apio & menta ē boni chimi & conuenīs calefactis. Instrumenta iunctuarum. Nocet nervis valde. Membra capitis. Mocet pelamini cerebri. Membra nutrimenti. Illō quod factū est ex adarmachia est bonū stomacho calido. Membra expulsionis. Factū cū ordeo ꝓuocat vrinaz & nocet renibus & vesice.

De falsuricon La. cclxxx.

Alsuricon quid est: Est medicamen ad scabiē factuz ex merdalegi & duplo ipsius de calcadis tritis cū aceto vehementer fortis & ponitur in vase nouo linito ex luto & sepelitur in fumo. xl. diebus in tempore estiuo.

De feniculo. La. cclxxxi.

Feniculū & est persice baraline quid est. Illius virtus cuius semen simulatur semini

roziandri est ꝓpinqua siluestris: sed ē debil⁹: verū tamē est fortius siluestri magno. ¶ Matura. ¶ Sil uestre ē uehemētioris caliditatis ⁊ siccitatis: ⁊ ē di gnius tertio. ¶ Dortulani aūt caliditas est in secūdo. Oper. ⁊ ꝓpo. ¶ Aperit opilationes. ¶ Mēbra oculi ¶ Acuit visum ⁊ ꝓprie gumma eius ⁊ cōfert inuno aque ⁊ apud ipsius descensum. Et democritus qui dē existimauit ꝙ venenosi vermes pascūt feniculi recentis semen ut cox⁹ vius ꝓfoꝛtetur: ⁊ vipere ⁊ ser pentes fricant oculos suos cum egrediuntur de ca uernis suis post hyemē superiꝰm ut illuminēt ocu li. ¶ Membra anhe. ⁊ pec. ¶ Od humidū ē lac ex uberare facit ⁊ ꝓprie hortulanū. ¶ Mēbra nutri. ¶ Dñ bibitur cū aqua frigida cōfert nausee ⁊ infla tioni stomachi: ⁊ eius digestio ē tarda ⁊ eius nutri mentū ē malum. ¶ Mēbra expulsio. ¶ Prouocat vrinā ⁊ menstrua ⁊ siluestre ꝓprie frangit lapidem ⁊ in terreno quidē ⁊ fluuiali ē inuamētū ad renes et uesicā: ⁊ confert ꝓprie illud qd est siluestre distilla tioni vrine ⁊ mundificat renes ⁊ qñ comeditur cū radix cum sale sto stringit. ¶ Febres. ¶ Confert fe bribus antiquis ⁊ datur in potu cuz aqua frigida ⁊ ꝓfert nausee in febribus ⁊ inflatiōi stomachi ex eis ¶ Venena. ¶ Confert eius decoctio cuz vino mor sui vermiū venenosoꝝ ⁊ cū aqua: ⁊ teritur cū radix ⁊ ponitur super morsum canis rabiosi ⁊ confert.

De fumo terre Capi. cclxxxij.

Fumus terre. ¶ Electio. ¶ Melior est ille qui ē viridis recēs acutus amarus. ¶ Ma tura. ¶ Dicitur ꝙ ē frigidus in primo siccus i secū do. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Purificat san guinē ⁊ aperit ⁊ in ipso est frigus ꝓpter illud quod in ipso est de sapore stipticitatis: ⁊ calor ꝓpter illud qđ in ipso est de sapore amaritudinis: ꝫ quasi frig⁹ eius ē fortius. ¶ Vulner. ⁊ vlcera ¶ Bibitur ad pu ritū ⁊ scabiē. ¶ Membra capitis. Stringit linguaz ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Confortat stoz ⁊ aperit opi lationes epatis. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Lenit na turā ⁊ prouocat vrinā: ⁊ potio eius sit a pōdere. ʒ. x. vsqz ad lb. ʒ. ⁊ vsqz ad duas tertias libre cuz zucca ro. Et de eo qui siccus ē cū medicinis in decoctio ne usqz ad. ʒ. x. ⁊ de trito sicut est a tribus usqz ad vj. ¶ Permutatio. ¶ In scabie ⁊ febrib⁹ antiquis quantū est medium ponderis ipsius de sene de me cha.

De ficubus Capitulū. cclxxxij.

Ficus quid est: Ficus in seipsa naturā hz ⁊ folia ⁊ lacti eius inest virtus lacticinij. et cū nō reperiūtur folia eius rami eius q̄ siluestris est decoquūtur ꝓfracti ⁊ contriti: ⁊ assumi tur coz aqua: ⁊ de ea accepit succus sicut accipitur in reliquis herbis: ⁊ gūme quidē ficus nulli similes existit in opatiōib⁹ suis. ¶ Electio ¶ Melior ē alba deinde rubea deinde nigra. Et qñ vehemēter matu ra ē: ē melior: ⁊ ꝓria ad hoc ut nō noceat. ¶ Et ficca quidē suis operationibus est laudabilis: veritamē sanguis ex ea generatus nō ē bonus ⁊ ꝓpter hoc facit pediculos: verū si sit cū nuce tūc eius chimus fit bonus: ⁊ post nucē cū amigdala ⁊ lenior oibus ē alba. ¶ Matura. ¶ Illa que ē humida est calida parūper: ⁊ que ē humida plurime ē aqueitatis ⁊ pa rum ē medicinalis. ¶ Que vō imatura est: ē absterſiua ad frigiditatē aliquantulā declinās nisi lac eius ⁊ que est ficca ē calida in primo ⁊ in fine ipsius ē sub tilis. ¶ Oper. ⁊ ꝓpri. ¶ Que ē ficca ⁊ ꝓprie acris fortis ē a absterſiōis maturatiua resolutiua: ⁊ carno sa ē plurime maturatiōis: ⁊ in ipsa sunt glutinatio ⁊ incisio ⁊ subtiliatio: ⁊ siluestris ē acutior ⁊ fortior in hoc: ⁊ ficus quidē nutribilior ē reliquis fructib⁹ ⁊ que vehemētis ē maturatiōis ꝓpinqua ē ad hoc ut nō noceat ⁊ in ipsa ē inflatio: ⁊ qñq egredit que acris ē ⁊ ficca de absterſiōe ad vlcerationez ⁊ adeo ut ficca ⁊ folia eius cū decoquūt cuz radice almeze rion nigri fit cura scabiei aliaſiū: ⁊ succus foliox eius vehemētis ē calefactionis ⁊ absterſionis. Et in ipsa quidē ē lenificatio vltima ⁊ expellit superfluitates ad cutē ⁊ facit sudare: ⁊ in eius acceptōe ē sedatio cali ditatis: ⁊ similiter sm ꝙ ego existimo ficca etiaz ex pellit ad exteriora ⁊ facit sudare. Et lac quidē ci⁹ co agulat liquefactōem sanguinis ⁊ lactis ⁊ liquefacit cōgelatū. Et illa quidē que humida ē velocis ē nu trimēti ⁊ penetratiōis in stomacho ⁊ corpore toto. Nutrimētum vō ficus licet nō existat in roboze nu trimēti carnis ⁊ granoz: ē tamen vehemētioris ro boris q̄z nutrimētū oium fructuū. ¶ Et virtus ſu cci ramoz eius anteq̄z frondescāt ꝓpinqua ē virtuti la cti eius. Et aqua quidē cineris ligni eius iterata in potu datur ad coagulatiōez lactis in ventre: ⁊ aqua cineris ligni quercus ꝓpinqua ē in intentiōe. ¶ Ui nū vero ficus ē subtile mali humoris ⁊ ramis qui dē sici inest tm̄ subtiliationis ꝙ quādo caro coqui cū eis dissoluitur: ⁊ in iumeiz quidē ē virtus attra ctiua ex profundo corporis ⁊ resolutiua illud quod attractū ē. ¶ Decoratio. ¶ Illa que ē imatura linit ⁊ fit ex ea emplastrū super hallem ⁊ verrucas ⁊ spe cies ipsaruz ⁊ morpheā ⁊ similiter folia eius. ¶ Et acceptio eius rectificat colorē corruptū cā egritudi nū ⁊ apatuz calidoz mollū ⁊ maturat carbūculos ⁊ ꝓprie cū ireos ⁊ nitro aut calce. ¶ Et cum cortice granati ponitur sup panaritiū: ⁊ lacquidē aliumeiz ꝓfert apatibus difficilis resolutiōis ⁊ scrofulis ⁊ la certis: ⁊ similiter decoctio aliumeiz: ⁊ ꝓfert mozo ⁊ ꝓprie aliumeiz. Et succus foliox eius abscindit ve stigia alguassen. ⁊ cū cerato pōit super fissurā frigo ris: ⁊ similiter lac eius in oibus illis: ⁊ ē impingua tiua. Eius tū impinguatio facile resoluit ⁊ ē faciens pediculos: ⁊ illud quidē ptingit ab ea ꝓpter corrup tionē humoris eius: ⁊ dicit ꝙ ipsa ē velocis expul sionis ad exteriora ⁊ ē conueniēs hūoris aialibus ¶ Apostē. ⁊ bothoz. ¶ Fit ex ea emplm apostema tibus duris ⁊ herisipile decocta cū farina ordei. Et que imatura ē ponit sup morpheā: ⁊ ipsa maturat carbūculos ⁊ facit accidere que humida est alhasaf qñ administratur ⁊ ꝓfert eius decoctio apatib⁹ gut turis ⁊ apatibus radicū aurīū gargarizata ad illud cū cortice granati ⁊ panaritio cū penitho. Et ficca quidē nocet apatibus epatis ⁊ splenis ꝓpter suam

dulcedinē: ⁊ quādo apostema ē durū ñ nocet neq; ꝓfert: verūtamē si pūgatur cuz subtiliatiuis ⁊ resolūtiuis ꝓfert valde. ⁊ aliumeiz quidē vehemēter resoluit apata difficilia. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Succꝰ folioꝝ eius exulcerat ⁊ limitur decoctio eius cū spuma synapis super scabiē ⁊ folia eius cōferūt impetigini. ⁊ folia eiꝰ ponūtur sup essere: ⁊ sup vlcera grossarū humiditatū: ⁊ aqua quidē in qua iterat cinis ligni eius ē corrosiua mūdificatiua vlcerū putridoꝝ antiquoꝝ. Et si administret cū cortice granati sanat panaritiū: ⁊ calcātū valet ad vlcera cruriū fraudulenta. Et lac aliumeiz facit adherere vulnera. ¶ Instrūctu. ¶ Ponūtur cuz imaturo ex eis ⁊ folijs folia papaueris: ⁊ ponūtur sup cortices ossiū: ⁊ aqua cineris ligni eius iterata effunditur sup neruos dolorosos: ⁊ quādoq; datur de ea in potu quātitas vnius. ℨ. ⁊. ʒ. ¶ Mēbra capitis. ¶ Confert que humida ē: ⁊ que sicca epilepsie: ⁊ distillatur eius decoctio cū spuma synapis in aurē in qua est tinnitus: ⁊ confert lac eius ⁊ succus ramoꝝ ipsius anteq; fronde scant cui ponunt in dente corrosо ⁊ confert eius administratio sup apata que sunt sub aure qū fit ex ea emplastrū: ⁊ illa que ē imatura sanat vlcera capitis pulnerizata. ¶ Mēbra oculi. ¶ Lac eius cū melle cōfert pāno humido ⁊ inceptioni aque descēdētis ⁊ grossitudini palpebrarū ⁊ scabici earū ⁊ cū folijs eius fricatur aspitas palpebrarū ⁊ scabies earū.

Membra anhe. ⁊ pec. ¶ Confert que humida ē et que sicca asperitati gutturis: ⁊ ē ꝓueniens pectori ⁊ cāne pulmonis: ⁊ vinū ficus ꝓuocat mēstrua ⁊ vrinā: ⁊ similiter vinū eius cōfert tussi antique ⁊ doloribus pectoris ⁊ ꝓfert apatibus cāne pulmonis.

¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Aperit opilationes epatis ⁊ splenis. ¶ Inquit Bali. Que humida ē mala est ↄ̄ que sicca ē non ē mala. Et qū comedit cū almuri mūdificat superfluitates stomachi: ⁊ est ex eis que intersecāt sitim que ē ex phlegmate salso: ⁊ excitat sitim que ē ex hydropisi, ꝓprie cū absynthio: ⁊ similiter bibere vinū eius ꝓfert stomacho ⁊ incidit appetitū cibi. Et ficus quidē ē velocis descēsionis ⁊ velocis penetrationis, ꝓpter suā abstersionē. Et sicca nocet epati ⁊ splenі apatibꝰ ꝓpter suā dulcedinē: sed si apostema ē durus non nocet neq; iuuat ⁊ administratio ipsius cū ieiunū adest ē mirabilis iuuamenti in aperiēdo vias cibi ⁊ ꝓprie cuz nuce ⁊ amigdala cū tñ eius nutrimentū cum nuce sit plusq; amigdala. Si aūt comedatur cū ingrossatiuis sit tūc nocumentū eius maximū. Et aliumeiz ē mala stomacho pui nutrimenti: sed ē conferens duritici in splene facto emplastro ex ea cū āmoniaco: ⁊ oēs quidē species ficus sunt incōuenientes cursui materieꝝ ad stomachū. ¶ Mēbra expul. ¶ Confert renibus ⁊ vesice q̄ hūida ē ⁊ q̄ sicca. ⁊ iuuat ad tolleraduz retentionē vrine ⁊ nō ē ꝓueniēs cursui materieꝝ ad intestina: ⁊ succus folioꝝ eius apit orificia venarū ani ⁊ q̄ hūida ē lenit ⁊ soluit parūp ⁊ ꝓprie qū assūpt de ea cū amigdala ꝓtrita: ⁊ similiter duritiei matricis. ℨ similiter si miscеat cū nitro ⁊ cartamo ⁊ assumatur ante cibū. Et supponitur lac eius cuz vitello oui et mūdificat matricē ⁊ prouocat mēstrua. Et fit ex ea emplastrū ad matrices cum fenugreco: ⁊ in clisteri ad ꝺolorē ventris pūgitiuū ponitur cum ruta: ⁊ fi cus quidē ⁊ ꝓprie lac ipsius trahit a renibus arenā quādo administrat cū aqua casei: ⁊ quādo assumit cū lacte eius distillata super lac motū cū ramo eius parūper erit fortior in soluēdo ventrē ⁊ in mundificando renes: ⁊ datur in potu de aqua cineris ligni eius iterata ei qui habet solutionē ⁊ dysenteriā. ℨ. i ℨ. ⁊ clisterizatur ex ea: ⁊ in vtriq; dispositionibꝰ miscetur cū oleo: vinū autē ficus ꝓuocat ⁊ lenit: ⁊ est ꝓpter suam abstersionē velocis descēsionis ex ventre ⁊ velocis penetrationis. ¶ Venena. ¶ Lac eius cōfert punctureſco:pionis inunctū: ⁊ similiter rutele ⁊ similiter ponitur illa que ē imatura aut folia recentia super morsuz canis rabiosi ⁊ ꝓfert: ⁊ fit ex eis emplastrū cū herbo super morsum muſtele. ⁊ ꝓfert ⁊ aqua cineris eius iterata cōfert morsui rutele in potu data ⁊ facta inunctione ex ea ⁊ aliumeiz ꝓfert pucturis venenosis bibita ⁊ linita.

De fece Capitulū. cclxxxviij.

Ex. ¶ Electio. ¶ Melior est fex olei decocta grauis. ¶ Matura. ¶ Fex expressionis olei ē in primo caliditatis. ¶ Ope. ⁊ ꝓp. ¶ Ja dixim⁹ q̄ fex olei decocta tingit linguā ⁊ dentes taliter q̄ ꝑdurat sic tinctura sex horis. ¶ Vulne. ⁊ ꝓlce. Fex expssiois olei ē ex ꝓsolidatiuis vlcerū accidentiū in corpibus siccis. ¶ De fermēto La. cclxxxv

Fermētū. ¶ Matura. ¶ In ipso ē caliditas humiditas vero eius ⁊ siccitas sunt fz ẽqn itatē multitudinis salsedinis ⁊ nitrositatis eius ⁊ paucitatis eoꝝ. ¶ Oper. ⁊ proprie. ¶ In ipso est virtus absterſiua ꝓpter salē ⁊ nitrositatē ⁊ fermentitatem: ⁊ in ipso est virtus infrigidatiua ꝓpter suam acetositatē attrahentez materias, ꝓ̄ias ad putridas ad exteriora corporis ⁊ resoluit. ¶ Instr: iuncturarū. ¶ Fit ex ea emplastrū ad doloꝛē qui est in inferiore parte pedis. ¶ Capitulū de littera. S

De glande La. cclxxxvi.

Glans quid ēmota est: ⁊ ē ſhptica: ſz castanea minus ea ē ſtiptica. Quod vero i glā de vehemētius ē ſtipticū ē corter eius q̄ corter eius interior. ¶ Matura. ¶ Glans frigida ſtiptica est ⁊ sicca ⁊ siccitas ipsius est in secūdo: frigiditas vero in primo. In castanea aūt ē parū caliditatis ꝓpter sui dulcedinē: ⁊ folia quidē glandis sunt vehementioris ſtipticitatis ⁊ minoris exiccationis ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ In castanea ē abſterſio ⁊ in eis omnibus est inflatio in ventre inferiore ⁊ ſtipticitas ⁊ ꝓhibet fluxū sanguinis ⁊ ꝓprie corter eius interior ⁊ dia confortant membra: ⁊ castanea quidem ē tarde digestionis: sed est boni nutrimenti. Si ergo cū zuccaro nutriatur eius nutrimentū fit bonum. Balie. quoq; dixit q̄ est mirabilior omnibus granis adeo q̄ est ꝓxima granis panis: verūtamen castanea ꝓpter illud qđ in ipsa ē ex dulcedie nutribilior est ea: cuius nutrimētū oium

it homibus illaudabile: iz fortasse eaz nutrimẽtuz
pozcis laudat. ¶ Apostemata t bothoz. ¶ Ipa cuz
adipe hedi t pozci salita pfert duritiẽ9 t fruct9 qõ
gladis pfert in pncipio apatibus calidis. ¶ Vulne-
ra t vlcera. ¶ Prohibz ambulatõem alcula t vlce
ra abulatiua qñ adurit t admistrat. ¶ Folio preterea
glandis cohercere faciũt plagas cũ terũt t puluerizã
tur delup. ¶ Membra capitis. ¶ Facit soda ppter
q̃ coartat vapoz̃ pstringẽdo nãm. ¶ Membra an.
t pecto. ¶ Lõfert sputo lãguinis. ¶ Membra nu.
Lõfert hũiditati stomachi. ¶ Membra expulsio.
Lõstrigit t pfert dysenterie t vlcerib9 itestinoz t flu
xu lãguinis t mltiplicat vrinaz. ¶ Venena. ¶ Con
fert venenis venenosoz. Et decoctio qõ corticuz ei9
cũ lacte vaccino pfert veneno sagittaz armeniaz: et
caro quidez castanee est bona venenis.

¶ De gelouz. ¶ Capitulum. cclxxxvij.

Gloũ qd est. Motũ est: t ẽ granũ pini ma-
iozis. Et ẽ meliozis nutrimenti q̃ nuxiz ẽ
tardiozis digõnis. Et ẽ ppositũ ex sba aq̃a
t terrea: t acritas in ipo est pauca. t oportet qdez ut
pplementũ sermonis in ipo regrat i caplo de pino.
¶ Natura. ¶ Est tpatuz t in ipo tñ ẽ caliditas pua.
Opera. t ppie. ¶ Nutrimẽtuz pbet forte nõ malũ
t rectificat hũiditates cõruptas in itestinis t ẽ tarde
digestionis. Eius vero digestio rectificat in ifrigida
tis qõ cũ melle t in calefactis cũ tabarzet ex zuccão
t ppt hoc augeł bonitas nutrimẽti eius. ¶ Eius vo
qõ i aqua infusũ est delect acuitas t acrimonia t mõ
dicatio. t fit in vltima virtute nutriẽdi ita ut puuz in
quo nõ est nutrimentũ pueniat ad nutrimentũ a me
diatione: hoc aũt puuz ẽ granũ pini puc reperte in
omni regione. ¶ Instrumẽ. tũctu. ¶ Sanat dolores
neruoz t dozsit sciatice t valet mollificationi. ¶ Mẽ-
bza an. t pec. ¶ Magnũ mundificat pulmonez val
de t extrahit qõ in ipo est de sanie t humoribz9 gros
sis. ¶ Membza expulsionis. ¶ Excitat coitũ t ppe
qõ ex eo nutritũ est t pfert sanici t lapidi in vesica.
¶ Venena. ¶ Cum ficubus et dactilis confert pun
ture scorpionis.

¶ De gentina. ¶ Capitulum. cclxxxvij.

Entina quid est. Eius folia que sunt iuxta
radicez ipius sũt silia foliis nucis: t foliis
arnoglosse t nucis t ei9 color est rubeus, t
ipius medii t extrema sunt imbibita. Et eius crus
est cõcauuz planum in grossitudie digiti t lõgitudi
ne duoz cubitoz t ipius folia adinuicẽ sunt elonga
ta: t fructus eius est in suis capitib9: t radix ipius ẽ
longa silis radici aristol. que orik in montibus t in
vmbza: t in locis hũidis coz: t dicit q̃ non nomiat
gentiana nili quia pmus q eoz agnouit fuit gentin9
rex: t ipa qdem crescit in mõtibus altis. Ex ea vero
assumit succus: qñ ipa infundit in aq̃ usq; ad gnq;
dies: deinde coquit postea transmutando desiccat:
deinde congelatur postea inspissat sicut mel. ¶ Ele-
ctio. ¶ Melio: est romana: t ipa est vehementi9 ru
bea t durioz t est lignũ t venę sicut grossitudo digi-
ti: t maius t minus t eius color est citrin9 declinãs
ad nigredinẽ. t q̃ ex ea fractũ est est vehementi9 ci-
trinum ꝓpinquuz reubarbaro. ¶ Natura. ¶ Calidum est in 3o sicca in 2o. ¶ Operationes t ppietates. ¶ Est aptiua t in ipsa est stipticitas: t eius ra-
dix vltima est in aptione t t subtiliatione t absterśi-
one. ¶ Decoratio. ¶ Radix eius abstergit mozphe
am ꝓpue succ9 ei9 pdict9. ¶ Vulnera t vlcera. ei9
Sant plagas t vlcera cozrosiua t pcipue succus
pdictus. ¶ Instrumẽta iuncturaz. ¶ Bibunt ex eo
.3.ij. cum vino ꝓpt torsionem neruoz t est iuuati
ua ei qui cadit ex loco alto. ¶ Membra oculi.
Fit ex ea linimentuz opthalmie. ¶ Membra anhe-
litus t pectoris. ¶ Bue. 3. succi eius sunt boni pleu
resi. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Aptiua est opilatio
nuz epatis t splenis t pondus. 3. ij. ex ea cum vino
valet doloꝛi epatis splenis t frigiditati aboz t apo
stematibus eoz t sirupus radicum eius cõueniens
est stomacho infirmo ex frigore. ¶ Membra expul
sionis. ¶ Prouocat vrinaz t menstrua t supponit
radix eius sicut collyriũ t extrahit fetum t facit ipm
aboꝛtiri. ¶ Venena. ¶ Est vltima medicina punctu-
re scorpionis. ¶ Et pondus. 3. ij. ex ea cum vino cõ
fert punctur omniuz vermiũ venenosoz: t morsui
canis rabiosi. t morsui omniuz lupoz. ¶ Permu-
tatio. ¶ Quantũ ipm est medietas eius ex assaro: et
quantũ medietas eius de radice capparis.

¶ De gilbenec. ¶ Capitulũ. cclxxxix.

Gilbenec quid est. ¶ Eius opatio est proxia
opationi helleboꝛi: quidaz autez dixerunt
est semen turbit nigri: t cortex radicis eius
est turbit citrinum t orik in said: verũtamen quod ex
eo bonuz est: est induz t est simile papyro. ¶ Instru
menta iuncturaz. ¶ Quidã iam dixerunt ex eo ipo
tu paralitico vsq; ad pond9. 3. t vomuit t sanat9 ẽ.
¶ Membra nutrimenti. ¶ Est vomitum t quãdoq;
est mordicatiuũ ꝓpt fortitudinem vomit9. ¶ Mẽ
bza expulsionis. ¶ Soluit t potio ex ipo est media
tas. 3. ij. 3. est timorosa. ¶ Venena. ¶ In ipo est vir
tus venenosa.

¶ De geferefrend. ¶ Capitulum. ccxc.

Eferefrend quid est. ¶ Res pinealis figure
in cuius capite sunt sicut due spine: t dicit
etiã q̃ est similis amigdale: t quãdoq; fin
dit t aperit. ¶ Membra expulsionis. ¶ Facit augmẽ
tum in coitu valde.

¶ De gepsin. ¶ Capitulum. ccxci.

Epsin quid est. ¶ Est lapis gypsi lamino-
sus albus paruus cuius subtilitas augmẽ
tatur cum aduritur. ¶ Natura. ¶ Frigidus
est t siccus. ¶ Operationes t ppietates. ¶ Est glu
tinatiuus t ponitur super partes fluxuuz sanguinis
t stringit scõm q̃ in suo dicit capitulo: quoniam in
ipo est stipticitas cum glutinatione: et virtus facies
adherere: t in ipso est stipticitas cum viscositate: et
quãdo aduritur subtiliatur: t additur eius exsiccatio.

¶ Membra capitis. ¶ Linitur ex eo frons: aut coo perit ex eo caput ut pileo ⁊ retinet fluxū sāguinis ex naribꝫ: ⁊ qđ ex eo gypsatū ē: etiā ꝓcipue cū bolo ar meno frixo ⁊ lenitꝫ mixtū: ⁊ ipm distillat cū aqua myrti ⁊ pauco aceto. ¶ Mēbra oculi. ¶ Discet cū albugine ouī ut nō fiat lapis: ⁊ ponit sup ophthal miam sanguineam. ¶ Venena. ¶ Est ex summa vē tenozū ꝓfocantium. ¶ De gypso La.cccxij.

Gypos quid est. Est sicut gypsum.

¶ De gemssefimi. La.cccxiij.

Gemssefum qđ ē. Eius virtus ē silis virtuti sceba cū vua lupina. ¶ Opatiões ⁊ ꝓpe tates. ¶ Est mundificatiuū aperitiuū scda tiuum inflationis ⁊ vētositatuz ꝓpte. ¶ Mēbra nu trimēti. ¶ Reloluit humiditates viscosas i stoma cho ⁊ ꝓfert stomachis infantiū. ¶ Mēbra expulsio uis. ¶ Confert ventositatibus matricum.

¶ De gezar La.cccxiij.

Gzar qđ ē. Nota ē. Fozꝫ semen eius ē se men siluestris. Jngt Dia. Est vna spēs ei⁹ cuius folia sunt minoza folijs feniculi. ⁊ ē tri eius forma: ⁊ eius crus peruenit vsq; ad quātita tez palmi. Et qđ est superius eius ē citrina: ⁊ habet sumitatem sicut coziandrum ⁊ anetum: ⁊ habet fru ctum acutū albū boni odozis ⁊ masticationis ⁊ na scit in locis spatiosis solitarijs lapidosis: ⁊ q̄ ex ea est hozulana similaꝫ apio romano acuta adustiua boni odozis. Et. z. folia sunt sicut folia coziandri cu ius superi⁹ ē album: ⁊ aneto sikes sunt sūtas ⁊ fru ctus eius: ⁊ habet sicut capita nucis plena semine: qđ est sicut cyminū in forma ⁊ acuitate sua. ¶ Na tura. ¶ Calida ē in fine secūdi: humida in primo.

¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Semē ⁊ folia ipsi⁹ cū terunt ⁊ ponūtur sup vlcera cozrosiua conferūt. ¶ Mē bra anhelit⁹ ꝓpectozis. ¶ Cōfert pleuresi ⁊ tussi an tique. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Est difficilis dige stionis ⁊ nutrita facilioris est digestionis ⁊ ꝓfert hy dropisi. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Sedat dolozem vētris pungitiuū ⁊ ꝓprie dauc⁹: ⁊ ꝓuocat vehemē ter ⁊ ꝓprie siluestris ⁊ ꝓprie semen eius: ⁊ siliter ei⁹ folia: ⁊ excitat coitū ⁊ ꝓprie semē domestice. est eni vehementis inflatiōis: ⁊ semen siluestris nō est illi⁹ opatiōis. Si ātsecakul ⁊ baucia siluestris numere tur in baucia tūc ipsa magis excitat coitum q̄z hoz tulana: ⁊ pu ocat menstrua ⁊ vrinaz ꝓpe siluestris bibita ⁊ suppolita: ⁊ ꝓferunt semen ei⁹ ⁊ radix eius difficultati impregnationis.

¶ De geguers La.cccxv.

Geguers qđ ē. Tres hz spēs: ⁊ sil ak rizi i vir tute sua. verūtū rizi nutribilius ē: ⁊ panicū melius ē in oib⁹ dispositionib⁹ suis q̄z mi lium: sz tū est fortius ꝓstipticuū. ¶ Electio. ¶ Coqtur cū lacte aut aq̄ furfuris silē: ⁊ oleo amigdalino: ⁊ ꝓ bet nutrimētum bonū. ¶ Natura. ¶ Frigidum ē ⁊ siccū in fine sc̄o. gdam ant dicūt ipm esse calidum in ꝑmo: ⁊ ꝑmū sanius est. ¶ Operationes ⁊ ꝓpte tates. ¶ Jn ipso est stipticitas ⁊ excitat sine mozdi catione: ⁊ q⁹ vaporatio ē sedans dolozes. Cū vero nō digerit gnāt sanguinē malum ⁊ nutrit nis⁹ q̄z grana reliq̄ ex quib⁹ fit panis. Et eius nutrimentū est paruū viscosum: ⁊ in ipso ē subtilitas q̄daz sicut existimant q̄daz. Verūtū cū cogtur cū lacte aut fur fure silē ⁊ fit ei⁹ nutrimētū bonū ꝓcipue cum butyro aut oleo amigdalino. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Est tarde digestionis in stomacho in sua ſba ⁊ i suo pa ne. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Cū eo vaporat dolor vētris pungitiuus ⁊ ē ꝓuocatiuus.

¶ De gallinis ⁊ gallo La.cccxvi.

Galline ⁊ gallus. Jus gallozꝫ veterum an tiquozꝫ ꝓprietatem hz quā dicem⁹. Mo dus vo quē Gal. narrat in decoctiōe cozꝫ est ut decoleni postq̄z cibant ⁊ nutriūtur. fatigétur enim faciendo eos currere ⁊ cadāt ⁊ decolleni: dein de extrahat qđ in ventrib⁹ cozꝫ est: ⁊ impleant ven tres cozꝫ sale ⁊ fumant ⁊ coquant cum. xx. kust aque vsquequo perueniant ad tres cotilas ⁊ bibatur ro tū in loco vno: postea addatur iam additū ⁊ ē illud quod dicturi sumus in loco. ¶ Electio. ¶ Ruffus gallozum melioz ē ille qui non cantat adhuc: ⁊ gal linarum melioz que nondū parit ouā. antiqui vero sunt mali. ¶ Natura. ¶ Eldeps pullozū calidioz est adipe gallinarum magnarum. ¶ Operationes ⁊ ꝓ prietates. ¶ Testiculi gallozum laudabiles: sunt ve locis digestionis. ¶ Jnstrumēta iucturarū. ¶ Jus gallozum predictū ꝓcurat tremozi ⁊ doloꝛi iucturarum: sed oportet ut coquatur cū polipodio ⁊ aneto ⁊ sale in .xx. cotilis donec remaneāt tres aut iij. ¶ Mēbra capitis. ¶ Caro gallinarum que sunt pul le in intellectu augmentū efficit. cerebrū gallinarum ꝓhibet fluxum sanguinis narū accidēte ex vela minib⁹ cerebri. ¶ Mēbra āhelit⁹ ⁊ pectoris. ¶ Jus gallozum predictū cōfert asmati. Caro gallinarum clarificat vocem. Jus galli vetustissimi cū aneto et cartamo cōfert oibus illis ⁊ ifidebegi pullozꝫ sedat inflationez stomachi. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Jus gallozum confert doloꝛi stomachi ex ventositate. ¶ Membra expulsionis. ¶ Jus galli veteris cum polypodio ⁊ aneto confert colice valde. Caro gal linarum que pulle sunt augmentat sperma. Et ius predictum cum polypodio soluit melancoliam: et cum cartamo soluit phlegma. Quādoq̄z vō deco quitur cū medicinis stipticis ad dysenteriam ⁊ cum lacte ad vlcera velice. ¶ Venena. ¶ Galline scisse su per cozsuū aut gallus ponunt super locum lesum a vermibus venenosis ⁊ permutat quarū hoza ⁊ pro hibet nocumētū veneuozꝫ: ⁊ in venenis bibitis etiaz sorbeatur cozū decoctio cum aneto ⁊ sale ⁊ euomit.

¶ De guasmen La.cccxvij.

Guasmen qđ ē. Est folium nil. ¶ Natura. Est in fine ꝑmi calidū: ⁊ in scdo siccum. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Jn ipo sūt stipticitas ⁊ absterſio. ¶ Decozano. Ligū capillos.

¶ De guers La.cccxviij.

Gers qđ est. Res rubea declinās ad pallo rē silis tincture croci ⁊ asportat de iamez et dr q̄ abradit de arboze sua. ¶ Natura.

¶ Calida est ⁊ sicca in scdo. ¶ Operatio. ⁊ ppie. Est stiptica. ¶ Decoratio. ¶ Confert pano ⁊ lentigi nibus. Cū ergo bibit cofert sozditici. / Apostemata ⁊ bothoz. ¶ Confert bothoz. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. / Cofert scabici ⁊ pruritui ⁊ sabafati ⁊ impetigini.

¶ De guarescen. ¶ Capitulum.cccxcix.

Guarescen. ¶ Membra oculi. ¶ Sanguis alguarescen ē bonꝰ vlceribus oculi. / Mē bra nutrimēti. ¶ Caro eius difficil est dige stionis. / Mem. expulsi. ¶ Caro eiꝰ pstrigit vētrē.

¶ De guaril. ¶ Capitulum.ccc.

Garil quid est. Est maxima figuraꝫ algalgon ⁊ samābras lōgā hūs caudaꝫ :⁊ puꝫ caput ⁊ non ē lacertus. lacertꝰ enī ñ est aut raro est nisi in ruribus ⁊ caput ⁊ corpus ipius diuer la sunt alguaril sed forralse ,primus est ei in naturis suis. ¶ Matura. ¶ Caro eiꝰ calida est mltuz: ¶ De coratio. ¶ Cofert sterē eius pano ⁊ lēnginibꝰ ⁊ im pinguant fouit adeps ⁊ caro eius ⁊ ppie quasdam mulieres. ¶ Opera. ⁊ ppietates. ¶ In ipo ē virtus extrahens surculos ⁊ spinas. ¶ Aposte. ⁊ bothoz. ¶ Tritū stercus eius eradicat verrucas. ¶ Membra oculi. ¶ Stercus eius simile est stercoꝛi lacerti. valet ē nim ad albuginem oculi.

¶ De guadai. / Capitulum.ccci.

Gadai quid est. Est ostracū. ¶ Operati. et ppie. ¶ Extrahit surculos ⁊ spinas. ¶ De coratio. ¶ Od ex eo tritum est abscidit ver rucas ifusas ⁊ pendentes contritus.

¶ De grano ben. ¶ Capitulum.cccij.

Ranū ben. Jam diximus opones eius in capo de. cum diximus ben.

De grano lauri. ¶ Capitulum.ccciij.

Ranū lauri. Ipsuz ē gnū ademest ⁊ est sic auellana pua ⁊ cozter eius ad nigredinez tendit subtilis qđ cū pmitur in duas sepat ptes duras declines ad citrinitatē in qbus est paruz boni odozis ⁊ nos dicemꝰ opones eiꝰ i capo đ gai.

¶ De grano azelem. ¶ Capitulum.ccciiij.

Ranuz azelem qđ est. ¶ Dī pip nigꝝ ⁊ est granū boni odozis ⁊ sapozis ualde ⁊ oxi i p tibus sceberazura. ¶ Matura. ¶ Est cali dū in scdo hūidū i pmo. ¶ Decoratio. ¶ Est impin guatiuz. ¶ Membra expulsionis ¶ Augmentat sperma.

¶ De grano anescē. ¶ Capitulū.cccv.

Ranū anescen quid est. Est granū existens in qntitate pipis ⁊ in colore eius. verūm ē facilius frāgibile: scindit a medulla vehemē tis albedinis cuius odoꝛ est bonus. ¶ Matura. Est caliduz ⁊ siccuz in scdo. ¶ Membra nutrimenti. Est bonum stomacho frigido valde.

¶ De grano nil. ¶ Capitulum.cccvi.

Ranū nil quid est. Est cartamum induz. Electio. ¶ Melius ē eius ponderosū pla nū recens. ¶ Matura. / Dixerūt qđaz ¶ Est calidū ⁊ siccū puemens ad tertiū. ¶ Decoratio. Confert albaras ⁊ mozphee albe. ¶ Membra nu trimenti. Est pturbatiuū faciens nauseaz. ¶ Mē bra expulsionis. ¶ Solutione educit hūores gros sos. s. meliaz ⁊ phlegma fortiꝫ ⁊ vermes ⁊ ascarides ¶ Permuta. ¶ Loco eiꝰ in solone ⁊ iunamento in melsa ponit medietas pōderis de pulpa collogui de cū sexta pōderis sui de lapide armeno.

¶ De grano assume. ¶ Capitulum.cccvij.

Ranū assume quid est. Est arboꝛ siluestris fm qntitatem brachij hūs alba folia nō tū vehemētis albedinis cuiꝰ fructus ēlic pip vnctuosus lactens ⁊ dixerūt qđā. Est semen ameriona. ¶ Matura. ¶ Est calīn paꝝ hūs hūiditat ¶ Decoratio. ¶ Est impinguatiuū. ¶ Membra nu tri. ¶ Tardat eius digestio in stomacho ⁊ qñ digerit mltiplicat eiꝰ nutrimētū. ¶ Membra expulsio. Augmentat sperma ⁊ exsiccat coitus

De grano pini. ¶ Capitulum.cccviij.

Ranū pini qđ ē. Granū pini ē minus fi stico cozticē hūs minutū frāgibilē rubeū findit a medulla alba vnctuosa suauis. et h̄ sunt magna q̄ sūt pini q̄ noiant bisus: punū vo est granuz triangulatū durioꝛis cozticis ⁊ acutioꝛis me dulle. ⁊ in ipo est acrimonia ⁊ pontcitas ⁊ puuz est melius ad medicinaz q̄z ad cibum. ¶ Matura. Magnū est sicut eqle ad caliditatē declinans ⁊ aug mentat hūiditas ipius. Et punū est calidū ⁊ hūduz in tertio. ¶ Operationes ⁊ ppietates. ¶ In ipo est maturatio ⁊ lenificatio ⁊ resolutio ⁊ mordicatio ⁊ p pie in recente: sz eius mordicatio delet si infundan tur in aqua ⁊ pplentur tunc eius applanatio et gluti natio q̄uis sint ante illud ambo repta in ipo integre ⁊ eius substantia est terrea aquea in qua est punū aeri tatis. ¶ Decoratio. ¶ Est impinguatiuuz. ¶ Instru menta iuncturaꝫ. ¶ Granū pini magnuz pfert mol lificationi ⁊ debilitati cozporis comestinu ⁊ exsiccat humiditatē cozruptam que ē in eo. ¶ Membra an helitꝰ ⁊ pec. Paruū ⁊ magnū pfert mollificatōi hu miditatibus pulmonis putrefactis :⁊ puri sāguinis fluxui ⁊ tussi: ⁊ ppe cū rob recente ppt amaritudi nē paucā q̄ est in ipo. Et qñ cogit cū vino dulci ē ad mundandū pus pulmonis bonuz valde: ⁊ sīr eius cozter ⁊ lignuz qñ ponunt in electuarijs. ¶ Mem bra nutrimenti. ¶ Quādo ex eo fit emplm cū absin thio sup stomachuz pfozat ipm. Et est difficil dige stionis limēs cibū: virtꝰ eiꝰ mozdicat stōm nisi in fundat in aq̄ calida. ¶ Comedit ergo ipm calefacti cū tabarzet ⁊ ifrigidati cū melle: ⁊ tūc digerit ⁊ fit bo nū. ⁊ est bonū stomacho. Jngt. Dia. ē malū stoma cho sz videt q̄ nō f t ita nisi qñ adurit aut rancidat ⁊ q̄ sit infusū bonuz qñ rectificat eius cozrupno. et frangit eius ventositas. Et qñ bibit cū pozzulaca sedat eius mozdicatio oioꝛita ut nō sit mozdicās. Membra expulsionis. ¶ Augmentuz facit in coitu plm cū comedit cū isamo ⁊ tabarzet ⁊ melle ⁊ pen i dijs: ⁊ saturati ex eo punū faciunt doloꝛē ventris pun gitiuū: sz eius tyriaca est granū granati amaꝫ qđ su gil post ipm : ⁊ ipm vehemēt abstergit hūiditates renū ⁊ vesice: ⁊ pfozat eos ad retentionē vrine: ⁊ sa nat distillationem ⁊ prohibet vlcera vesice ⁊ frangit

lapidez: t prouocat t confert ex eo cum absynthio facto emplastro.

¶ De grano alkilkil La.cccix.

Granū alkilkil qd est. Est sicut piper albū mai⁹ cartamo nō pure rotundū: t frangitur a medulla vnctuosa bōi saporis. Quidam aūt dixerunt est semē granati siluestris: t dixerunt isti⁹ eius radix est almuga. ¶ Instrumēta iunctura. ¶ Confortat corpora mollificata. ¶ Operationes t proprietates. ¶ Quod ex eo frixum est est siccius. ¶ Decoratio. ¶ Est impinguatiuū. ¶ Mēbra capitis. ¶ Facit sodam: t ppie quando in secūda mēsa comeditur super vinū: ¶ Membra nutrimenti. ¶ Plurimus vsus eius facit fastidium t colericam passionē: t cum comeditur cum taberzet et zuccaro t melle digeritur t quod ex eo frixum ē est melius t non est eius humor malus: t paruū pehe⁹ uienter mollificat stomachum.

De grano viridi La.cccx.

Granū viride qd ē. In fructu eius ē stipticitas: t ipsius iuugmentum simile est iuuamēto masticis: t eius gūma est melior gūmis post masticē: t que ex ea magna est dicitur artharo: t eius quidem arbor noiatur albotin. ¶ Natura. ¶ Dixerunt quidā q⁹ in eius oleo ē lenificatio t stipticitas sicut ē in oleo rosaceo. t veritas ē calefactio grani viridis ē calefactio nō minor. eius vero exsiccatio dum perseuerat humida ē perua: t cum exsiccatur ē in tertio: t eius gūma ē calida in qua ē siccitas pauca. ¶ Operationes t pprietates. ¶ Est calefactiuū lenificatiuū t mundificatiuū: t in ipso ē stipticitas: t eius gūma ē plurime resolutionis q̄ mastix: q̄n est amarior t in ipsa est parum stipticitatis: t ē fortis abstersionis: t in ipsa ē apertio bona t maturatio t lenificatio: t extrahit ex pfundo: t in pluribus horis ponitur loco mastic: t suffumigatio albotin elongat a nocumēto sicut suffumigatio turis: t eius oleū est cōpositum ex virtutib⁹ tribus cum virtute cōstrictiua t existimauerūt qdā q⁹ in ei⁹ oleo ē lenificatio quedā. ¶ Decoratio. ¶ Abstergit pānū t facit: t visc⁹ albotin pfert scissuris facici. Apostēata t bothor. ¶ Eius gūma maturat exituras duras. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Abstergit scabiez t impetiginem: t ingredit eius gūma in emplastris ad purganda vlcera t exsiccat saniem t sanat vlcera manifesta: t confert pruritui vlcerum t scabiei vlcerose t scabiei t bothor phlegmatice. ¶ Instrumēta iūcturaz. ¶ Ponitur eius oleū in oleis q̄ sūt ad lassitudinem t emplastris ad paralysim t torturam. Mēbra capitis ¶ Eius gūma cū melle t oleo ē bona humiditatē auris. ¶ Mēbra oculi ¶ Eius fumus egreditur in alcofol oculi t pseruatiōe capillorum t medicamēto corrosionis palpebrarum. ¶ Mēbra anhelit⁹ t pectoris. ¶ Confert dolorib⁹ pectoris more emplastri suppositū t inunctū: t ei⁹ gūma est bona vlcerib⁹ pulmōis t tussi antique deglutita sola aut cū dulcibus. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Iuuatiua ē splenis t ppe ex albotin: sz ipa delet appetitū cibi: t sicut mūdificat epar. ¶ Membra expulsionis. ¶ Prouocat t excitat coitū: t gūma ei⁹ etiā prouocat t lenit vētrē cū accipit ex ea auellana vna aut nux in ieiuno absq; nocumēto: t mūdificat viscera t abstergit renes. ¶ Venena. ¶ Bibitur gūma eius t fruct⁹ ei⁹ cū vino ad morsum rutele.

¶ De gento La.cccxi.

Entum qd ē. Est tensile sez gūma rute mōtane. ¶ De gembut La.cccxij.

Embut quid ē. Est rosa vince liē qdā sapiētes dixerūt t ē alkarnub anabathiū: t de ipo qdē iā dictū ē in capō de cha. ¶ Natura. ¶ Eius frig⁹ t caliditas sūt pua: t ē siccū in secūdo. ¶ Operationes t proprietates. ¶ Ei⁹ fructus vomitū facit sine mordicatione. ¶ Membra expulsionis. ¶ Prohibet fluxū vētris. ¶ Venena. ¶ Decoctio algembut interficit pulices.

¶ De gramine La.cccxij.

Ramē. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Facit cohærere plagas sanguineas. ¶ Membra expulsiōis. ¶ Ei⁹ decoctū extrahit lapidē: t semē ipi⁹ puocat t pstrigit. ¶ De glutine La.cccxiij.

Luté qd est. Jā locuti sum⁹ de glutine albat t resina pini: t religo i suo loco. ¶ Mā

Gluté alibat ē calidū: deiū gluté cupressi de inde ē gūma pini. ¶ Opat. t ppe. ¶ Est resolutiuū sz gūma pini t gluté cupressi nō sūt vehemētiōris resolōnis q̄ glutē alibat q̄ius sunt calidiora eo.

¶ Gallic. ¶ Electio. ¶ De gallis La.cccxv.

Meliores sūt immature t ponderose durę glance vō molles sūt pue dulcis t adurūt sup prunas. ¶ Mā. ¶ Sūt ffe i pmo: hūde i scō. Opa. t ppe. ¶ Cōstrictio earū ē vehemēs t phibet hū iditates a cursu: t sba earū ē ffa t sicca. ¶ Decoratio. ¶ Denigrat aq̄ earū capillos. ¶ Vulnera t vlcera Liniunt cū aceto sup ipetiginē t auferūt eā: t si puluis earū sternat sup carnē additā remouet eā. ¶ Mēbra capitis. ¶ Prohibēt cursū hūiditatū corruptarū ad liguā t gingiuā t pferūt cola: t ppe infatib⁹: t ppe cū aceto t pferūt cū ponunt in corrosiōe dentiū. ¶ Mēbra expulsiōis. ¶ Spargit puluis earū sup aquā t bibit ad vulnera intestinoz t ad fluxum antiquū: t similiter quādo ponitur in medicinis cōueniens est ad hanc operationem.

¶ De galia La.cccxvi.

Alia qd ē. Galia vera ē finia facta ex ēblicis. nūc aūt q̄n illud ē difficile sūt pōdo⁹ ipsoz de gallis: t albella t sit fm q⁹ fit alrimek. ¶ Natura. ¶ Que pura ē: ē cala i pmo: sicca i scō: t aromatica cala ē i scō. ¶ Opa. t pp. ¶ Est stiptica pfortās viscera: t i aromatizata sūt aptio et resolo. ¶ Instru. iūctu. ¶ Est bona dolori neruoz ¶ Mēbra expulsiōis. ¶ Existimauerūt qdā q⁹ galia aromatica augmētū efficit i coitu t strigit vētrē t cōfert fluxui.

¶ De gūmi La.cccxvij.

Ummi. ¶ Electio. ¶ Dō mel⁹ ē ē arabicū purū parū hns ligni. ¶ Natura. ¶ Spōs gūmi ocs calide sūt. ¶ Operatiōes t ppes

¶ Est stipticū ⁊ glutinatiuū cū exsicc̃atõne ⁊ glutinatione: ⁊ gũmi q̃dē acatie, est fort⁹ valde: ⁊ ponit, ꝑ hoc in medicis tyriace. ¶ Mdē. an. ⁊ pe. ¶ Lenit tussim calidā ⁊ expellit nocumentū vlcerū pulmonis ⁊ clarificat vocē. ¶ Mdē. nu. ¶ Cõfortat stomachū

¶ De Bariofilo. Ca. cccxviij.

Bariofilus quid est. Est sicut sambuc⁹: iz est nigrior: ⁊ qui masculus est: est sicut nucle⁹ oliue ⁊ longior ⁊ vehementius niger: ⁊ est fructus arboris in insula, indie: ⁊ glutẽ ipsius existit in virtute glutinis alboti. ¶ Electio. ¶ Ille qui ẽ melior est similis nucleo sicco suauis odoris ⁊ acuti. Natura. ¶ Calidus est ⁊ siccus in tertio. ¶ Decoratio. ¶ Cozoris odorẽ bonū efficit. ¶ Mdē. ocu. ¶ Abstergit visum ⁊ confert panno. ¶ Mdē. nu. ¶ Cõfortat stomachū ⁊ epar ⁊ cõfert vomitū ⁊ nausee.

¶ De Balbano. Ca. cccxix.

Albanū quid est. Est duaꝝ spẽz: vna spẽs eius est q̃ est spumosum leuis põderis vehementioris albedinis ⁊ altera est eius qõ est spissius ⁊ grauius. ¶ Electio. ¶ Melius amboꝝ est illud qõ est spissius. ¶ Natura. ¶ Est calidū in secundo: ⁊ exsiccatiuū in tertio. ¶ Operationes ⁊ ꝓpetates. Virtus eius est lenitiua resolutiua carminatiua ventositatū: ⁊ est ex eis que cozũpunt carnem ⁊ in ipo sunt calefactio ⁊ inflãmatio ⁊ attractio ⁊ resolutio. ¶ Decoratio. ¶ Eradicat lentigines. ¶ Apostemata ⁊ bothoz. ¶ Confert apostematibus bothoz ⁊ scrofulis. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Linitur super vlcera lenia cū aceto. ¶ Instru. iun. ¶ Confert lassitudini ⁊ alcuzez ⁊ spasmo lacertorū. ¶ Mẽbra capitis ¶ Cõfert sode ⁊ epilepsie: ⁊ qñ epilepticus ipm odorat reuiuiscit: ⁊ ꝓfert scotomie: ⁊ confert doloꝛi morali ⁊ denti corrozo subito: ⁊ confert doloꝛib⁹ frigidis in aure ⁊ resoluit apostemata ei⁹ ⁊ dolores ipi⁹ sine impedimẽto: ⁊ illud qñ soluitur in oleo de lilio ⁊ tepidū fit ⁊ distillatur in aurẽ. ¶ Membra anheli tus ⁊ pectoris. ¶ Confert asmati ⁊ tussi antique. ¶ Mẽbra expultionis. ¶ Prouocat menstrua fortiter ⁊ extrahit fetus ⁊ facit eos abortiri suppositum ⁊ confert ꝓfocationi matricis bibitū cum vino: et remouet difficultatẽ vrine. ¶ Venena. ¶ Est tyriaca venenis que imbibunt sagittas qñ bibitur cū vino ⁊ venenis serpẽtiū ⁊ scorpionū ⁊ fumus eius fugat venenosos vermes: ⁊ cū fit ex eo linimentū non ꝓximant ei qui linitus est: ⁊ qñ ex eo fit linimentū cū sacudulió ⁊ oleo interficitur ille qui de vermib⁹ venenosis ei qui linitus est appꝛopinquat. Et ipsū q̃ dem omni veneno resistit minus tamen q̃ sit resistẽtia serapini. ¶ Permuta. ¶ Loco eius serapinum ponitur.

¶ De granato. Ca. cccxx.

Granatū ¶ Natura. ¶ Illud quod est dulce est frigidū ad primū ⁊ humidū in ipso: ⁊ acetosum est frigidū ⁊ siccū in secundo ¶ Oper. ⁊ ꝓpie. ¶ Acetosum reprimit choleram ⁊ ꝓhibz cursum suꝑfluitatū ad viscera: ⁊ ꝓpe, vinū eius ⁊ iz oim̃ib⁹ speciebus ei⁹ vsq; ad acetosum est abstersio cū stipticitate. ¶ Apo. ⁊ bo. ¶ Grana granati cū melle liniũtur ad panaritiū. ¶ Vulne. ⁊ vl. Grana granati cū melle liniũtur ad vlcera fraudulẽta: ⁊ ei⁹ capita ad vulnera cū caliditate ⁊ ꝓcipue adusta. ⁊ balaustie q̃dē cū caliditate sua faciũt adherere vulnera. Et dulce q̃dē lenificat ⁊ totū ipsi⁹ est parui nutrimenti ⁊ est bonū. Muzū vero qũq; est magis innatiuū stomacho q̃ poma ⁊ cydonia: iz ei⁹ gnũ ẽ malũ ⁊ qõ de ꝓtib⁹ eius est magis stipticū sũt capita ⁊ grana ei⁹ stiptica sũt siue sint grana dulciũ aut nõ dulciũ. Mdē. ca. ¶ Grana granati cū melle ꝓferũt doloꝛi auris: ⁊ sũt linimentū inflationis narũ ⁊ ꝓferũt grana granati cū melle ꝓtrita ⁊ cõmixta cola linita. Et si grana dulcia decoquũtur cū vino: deinde terãtur sicut sunt ⁊ fiat ex eis emplastrū auri ꝓfert apati ei⁹ bene. Et vinū granati ⁊ rob ei⁹ ꝓferunt ebrietati ⁊ rob acetosi, ꝓpe ⁊ ꝓfert cholẽ. ¶ Mdē. ocu ¶ Succ⁹ acetosi ꝓfert vngule. ¶ Mdē. an. ⁊ pe. ¶ Acetosū exasperat pect⁹ ⁊ dulce lenit ipm ⁊ cõfortat pect⁹: ⁊ qñ dank in potu grana granatoꝝ in aq̃ pluuiali valent ad sputū san. ⁊ ipm totū ꝓfert tremoꝛi cordis ⁊ abstergit os stomachi. ¶ Mẽbra nutrimenti. ¶ Granatū muzū ꝓfert inflatõi stomachi: ⁊ dulce est ꝓueniens stomacho, ꝓpe illud qõ est in ipso de stipticitate subtili: ⁊ acetosū nocet stomacho. ⁊ cum hoc mala granata sunt mala stomacho Et ei⁹ sauich est ꝓueniens desiderio ꝓgnantiũ ⁊ sũt rob ei⁹, ꝓpie acetosi. ⁊ vt fugat febrientes de ipo post cibū suū ⁊ ꝓhibeat elevationẽ vapoꝛ est meli⁹ q̃ vt ꝓmittat ipm ⁊ sub leuent malie ab inferioꝛib⁹. ¶ Mdē. ex. ¶ Acetosū ẽ plime, puocans vrinã q̃ dulce ⁊ ambo sũt ꝓuocatiua. ⁊ gna gnatiq̃ melle ꝓferũt vlceribus ani: ⁊ qõ acetosum est nocet stomacho ⁊ intestinis: ⁊ ei⁹ sauich ꝓfert solutõi cholerice ⁊ ꝓfortat stomachũ: ⁊ coziet radicis granati cū vino extrahit vmes ⁊ ascarides ⁊ assumit cū sua dispositõe aut sumit ei⁹ decoctio ꝟe bres. ¶ Granatū muzū ꝓfert febrib⁹ acutis ⁊ inflationi stomachi sed dulce mitiores nocet acutas habentibus febres

¶ De Balanga. Capitulū. cccxxi.

Balanga quid est: Fructa inuoluta rubea ⁊ nigra meliriobe ⁊ est calx rurudaru ipsum. Natura ¶ Est calidum ⁊ siccum in secundo. ¶ Operationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Est subtile resolutiuū ventositatū. ¶ Decoratio. ¶ Odorem oris efficit bonum. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Est bonum stomacho ⁊ est digestiuū cibi. ¶ Membra expul. ¶ Confert colice ⁊ doloꝛi renum ⁊ adiuuat ad coitum. ¶ Permutatio. ¶ Loco ei⁹ ponitur kerfat geriofilatum.

¶ De Bubera. Ca. cccxxij

Bubera. ¶ Natura. ¶ Frigida est in primo licca in fine secũdi. ¶ Operationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Retinet omnem fluxum. ⁊ est minoris constrictionis ⁊ stipticitatis q̃ zarur ⁊ repugnat cholere effuse ad viscera: ⁊ quãdo ipa admittit in secunda mensa retardat ebrietatem. ¶ Mẽbra anheli⁹ ⁊ pectoris. ¶ Confert tussi calide. Membra nutri. ¶ Retinet vomitū. ¶ Mem. expul.

Confert rasure cholerice ⁊ retinet ventrem ⁊ vomitū ⁊ silr̄ zarur ⁊ confert multitudinem vrine.

¶ De Gualmeo. La. cccxxiij.

Gualmeū qd est. Est solū nil. ¶ Mā. ¶ Est calidū in fine pmi: siccū in secūdo ¶ Operationes ⁊ pro. ¶ Jn ipo sunt stipticitas ⁊ absterſio ¶ Decoratio. ¶ Tingit capillos.

¶ De Gagate. La. cccxxi ij.

Gagates qd est. Lapis leuis hūs odorem aspalti. Jnstru. iun. ¶ Confert podagre ¶ Mé. ca. ¶ Q̄n suffumigatur ex ipso epilepticus confert ei. ¶ Membra expulsionis. ¶ Confert prefocationi matricis. ¶ Uenena ¶ Effugat fumus eius vermes venenosos.

¶ De Galim. La. cccxxv.

Galim. ¶ Decoratio. ¶ Est boni odoris Operatões ⁊ pprietates. ¶ Est exsiccatiuū pgelatiuū lactis ⁊ in ipso ē pax acuitatis ⁊ phibet eruptionē sanguinis. ¶ Uulnera ⁊ vlcera ¶ Confert adustioni ignis.

¶ De Gusume. La. cccxxvi.

Gusume qd ē. Est quoddā gen⁹ tubez ⁊ fūgozū qd exsiccat ⁊ coartat fić cartilago cuius figura est sicut figura vasis parui cōtra eti q̄ pāno lauant: ⁊ ingredit in acetosū: ⁊ inest ei suauitas sicut est suauitas cartilaginū ⁊ plus. ¶ Natura. ¶ Mō exsiſt in frigore reliquoz tuberū neq; est mali humoris sicut tubera ⁊ exsiſt in sapore ei⁹ cārnositas quedam ⁊ aquositas.

¶ De Garab. La. cccxxvij.

Garab quid est. Administratur cozter eius ⁊ administrat gūma eius ⁊ ingredit cū incisione ⁊ generat sup ipsam bozach bonū ⁊ est de meliozib⁹ ipecieb⁹ bozach ad comedendū ¶ Operatões ⁊ pprietates ¶ Flos ei⁹ ⁊ folia ipius ⁊ amboz succus sūt ex exsiccatiuis sine mozdicatōe ⁊ in ipsa est stipticitas: ⁊ eius cozter est in virtute ei⁹ sed est siccior. Et ex foliis gdē eius sumitur succus ⁊ reseruatur ⁊ exsiccat sine mozdicatione. ¶ Decoratio. ¶ Linis arbozis eius cū aceto exsiccat verrucas ⁊ incidit eas siue sint inuerse siue nō inuerse: ⁊ cozter radicis eius ingreditur ad linimentū capillozum. Uulnera ⁊ vlcera. ¶ Cozter ⁊ folia eius trita q̄ ponūtar sup incisionē ⁊ vulnera recentia conferūt.

¶ Instrumenta iunctuarū Decoctio eius est embroca bonū padagre ¶ Membra ca. ¶ Q̄n distillatur succus foliōz eius cū oleo ros. bulito in cozrice granati in aurē confert dolori auris: ⁊ silr̄ cozter ei⁹ humidus q̄n fit ex eo illud ⁊ eius decoctio est ablutio furfurū. ¶ Membra oculi. ¶ Abstergunt gumma ⁊ flos ei⁹ obscuritatē visus. ¶ Mēbra anhelit⁹ ⁊ pectoris. ¶ Fructus eius confert sputo sanguinis: ⁊ cozrices eius etiaz. ¶ Mé. nu. ¶ Succ⁹ eius extrahit sanguisugas.

¶ De galia. La. cccxxviij.

Galia. ¶ Apostemata ⁊ bothoz. ¶ Galia lenit apostemata dura. ¶ Membra capitis. Dissolvitur in oleo de ben aut keiri ⁊ distillatur in aurē dolorosam ⁊ ei⁹ odozamentū confert epileptico ⁊ apopletico ⁊ vinificat eos ⁊ sedat sodā frigidā: ⁊ q̄n datur de ea in vino inebriat. ¶ Membra anhe. ⁊ pect. ¶ Odor galie confortat coz. ¶ Membra expulsionis. ¶ Allgalia pfert doloribus matricis frigidis suppolita ⁊ apatib⁹ ei⁹ duris ⁊ phlatici ⁊ pducat menstrua ⁊ facit matricē descendere ꝓfocata ⁊ inclinatā ⁊ mūdificat eā: ⁊ prepat ipsaz ad impgnationem. ¶ Capitulū de littera. H

¶ De homine. La. cccxxix.

Homo ¶ Deco. ¶ Dī q̄ spma hois abstergit mozpheā ⁊ silr̄ al vrinaz infantū assūptus in oze abstergit pānū ⁊ fozditas ei⁹ sterc⁹ pfert fozditici ¶ Apa. ⁊ bo. ¶ Fex vrine hois sedat hemicrilā fm q̄ dī ⁊ silr̄ ei⁹ sterc⁹ calidū: ⁊ eius capillozum ipius sanat bothoz: ⁊ q̄n pmiscet cū butiro phibet aſſata ambulatiua. ¶ Aul. ⁊ vl. ¶ Ei⁹ vrina abstergit scabiē vlcerosā ⁊ pauritū ⁊ phibet serpigine ⁊ ipetiginé ⁊ ꝑpe spma ei⁹ pfert ipetigini Jnstra inc. ¶ Dī q̄ fan. mēstru⁹ sedat dolorē podagre ⁊ silr̄ spma hois ⁊ lac ei⁹ cū opio ⁊ cū cera ⁊ oleo. ¶ Mé. ca. ¶ Adustio capillozum ei⁹ cū oleo ro. distillati auré: ⁊ dens dolens sedat fm q̄ dixerunt. Et saliua iemni extrahit vermes ex aure: ⁊ os hois adustū dat in potu epilepticos: ⁊ fozditates auri hois pfert emigrance. ¶ Mé. ocu. ¶ Urina ei⁹ q̄n coqt cū melle ⁊ vase eneo abstergit albuginē ocli ⁊ pfert palpitatiōi: ⁊ adustio capillorū ei⁹ cū luthargirio phibet scabiē ⁊ pauritū in oculo ¶ Mé. an. ⁊ pc. Dī q̄ vrina infantū cū bibit pfert difficultatē anhelit⁹ ⁊ distillatōi ei⁹ ⁊ est curatō mala ⁊ lac mlieris pfert valde i pūptōez ⁊ ē cura lepozis marini. ¶ Mé. nu. ¶ Dicunt q̄ lac mulieris sedat mozdicationē stomachi: ⁊ q̄ ascaratatu vrine ei⁹ cōfert ictericie, ppter cū aq̄ mellis ⁊ aq̄ ciceris: ⁊ similit sterc⁹ ei⁹. ¶ Membra expulsi. ¶ Lac hois puocat vrinā ⁊ dī si supponat ligatis mēstru⁹ pur⁹ phibz impregnatōez. Lac mlieris pfert vlceribus matricis ⁊ vulneribus eius embrocatū ⁊ suppolitū. ¶ Et vrina hois dī abscindē solōnē ⁊ purgare mficē fm q̄ntitatē duaz tertiaz libre decocta cū pozris. ¶ Febres. Sterc⁹ siccū cū melle aut vino q̄n bibit i febrib⁹ prodicis phibz eaz piodes. ¶ Uenena. ¶ Lac mlieris est tyriaca lepozis marini. ¶ Et dentes hominis triti ⁊ puluerizati sup mozsuram vipere aut adusti ⁊ pulucrizati, ⁊ sterc⁹ ei⁹ pulnerizat sup mozsurā hois et ei⁹ sputū dū ē iciun⁹ interficit scozpiones ⁊ serpētes

¶ De olere aliamen. ¶ Capitulum. cccxxx.

Olus aliamen qd est. Scōm Dia. Jn ipo nō est, ōtus medicie oio. Et ē aquosuz sicut atriplex qd sapozē nō habz. ⁊ in hoc plus abūdat oib⁹ olerib⁹. ⁊ ē vehemētioris humiditatis q̄z lactuca ⁊ cucurbita. ⁊ eius nutrimētū est paucuz ⁊ eius penetratio nō est velox, ppterea q̄ penur⁹ nitrositate pnatū ē. ¶ Natura: Jngt. Cal. Frigidū ⁊ hūidū est in scō. ¶ Apo. ⁊ bothoz. ¶ Fit ex eo eplz apatibus calidis. ¶ Uuln. ⁊ vlce. ¶ Fit ex eo empla stz ex radice ei⁹ mellitus vlceri, Mé. ca. Permiscet

eius succus cum oleo rosacéo: ⁊ confert sode accidenti ex adustione solis. ¶ Mẽbra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Confert tussi ⁊ sedat eam ⁊ ppric decoctus cuz oleo amigdalino ⁊ aqua granati dulcis. ⁊ sumi liter sedat tussim calidam.

¶ De herba iudaica Ca.cccxxxi.

Herba iudaica. ¶ Natura. ¶ Caliditas ei⁹ est supra equalitatem ⁊ é herbũ. S. calidũ in principio primi: sccum in scdo.

¶ De hezeriasen Ca.cccxxxij.

Hezeriasen quid est. Fructus eius ẽ similis elhanakid: ⁊ vtuntur ipo ꝓparatores cotiozum: ⁊ quandoq; sunt apud eos qui facit siccis. Et est in ꝓncipio suc mastications rancidum: deinde apparet ei amaritudo: ⁊ loquemur de eo exquisite in capitulo de fesire.

¶ De hareoman Ca.cccxxxiij.

Hareomã quid est. Est granũ cuius virtus est sicut virtus ordei: imo ipse est medium inter triticum ⁊ ordeum: ⁊ ipsius sanich et pultes eius magis sunt stiptice q̃z sanich ordei ⁊ ei⁹ pultes. ¶ Natura. ¶ Est equale declinãs ad humiditatem. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Exsiccat sine ꝛ ordicatione: ⁊ in ipso est resolutio ⁊ stipticitas simul.

¶ De hensistides Ca.cccxxxiiij.

Hensistides quid ẽ. Succus plante que dicitur herba hircina. Et eius succus est frigidus ⁊ stiptic⁹: ⁊ dicit in capso barbe hircine. ¶ Natura. ¶ Declinat ad siccitatem.

¶ De hernue Ca.cccxxxv.

Hernue quid est. Est simile piperi nisi quia citrinati apꝛopinquat boni odoris simile xiloaloes quod fertur de regione sclauozũ. ¶ Natura. ¶ Est equale. ¶ Mẽbra nutrimẽti. ¶ Confortat stomachum ⁊ digestionẽ.

¶ De hearselo Ca.cccxxxvi.

Harselus quid est. Est lactuca asini q̃ dicit in capso de cha. ¶ Natura. ¶ Est frigida ⁊ humida ⁊ in ipsa est exsiccatio ⁊ calefactio parua. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ In ipsa est stipticitas.

¶ De hestedeen Ca.cccxxxvij.

Hestedeen quid est Lignum indum notũ Instrumenta iuncturarũ. Eius ꝓprietas est inuamentũ fõte podagre.

¶ De haasce Ca.cccxxxviij.

Haasce quid ẽ. Est herba hus florẽ album declinantẽ ad rubedinẽ ⁊ cãnas subtiles plurimas fumiles cãne squinãti aut calamo aromatici. ⁊ flos ei⁹ ẽ flos rotundus. Et folia ei⁹ pua subtilia plurima. Et sup ipi⁹ extremitatẽ sũt capita pua purpurea. Dio. dicit ẽ arbor: cui⁹ spine sũt pue in q̃rũ circuitu sũt folia pua subtilia q̃ pluri mũ nascit sup lapides. ¶ Natura. ¶ Calida ẽ ⁊ sicca pueries vsq; ad tertiũ. Ruffus vo ingt. Est sicci or calameto. ¶ Operatões ⁊ ꝓprietates. ¶ Est resolutiua icisiua ita ut etiã sanguinẽ ꝓgelatũ scidat ⁊ resoluat: ⁊ ẽ calefactiua ita ut ei⁹ sirup⁹ phibeat horripilatões hyemis. ¶ Decoctio. ¶ Resolvit verucas. Apostemata ⁊ bothor. ¶ Fit ex ea emplin cũ accto apatib⁹ phlaticis recetib⁹. ¶ Instrumẽta iunctrarũ. ¶ Bibit ad debilitatẽ neruoꝝ. Et cũ sauich ⁊ vino fit ex ea emplin sup sciaticã: ⁊ sirup⁹ ei⁹ pfert doloꝛib⁹ q̃ sũt sb hypocõdriis. ¶ Mẽbra oculi. ¶ Discet cũ cib⁹ ⁊ fuat vtilẽ visus: ⁊ remouet ei⁹ debilitatẽ. ¶ Mẽbra anhelit⁹ ⁊ pectoris. ¶ Mũdificat pectus ⁊ pulmonẽ ⁊ adiuuat ad spuẽdũ: ⁊ sedat doloꝛes hypocõdrioꝝ ⁊ pulmõis cocta ⁊ deglutita cũ melle: ⁊ ppt suã exsiccatõez. phibet sputũ sã guis. ¶ Mẽbra nutrimẽti. ¶ Adiuuat digestionẽ ⁊ ei⁹ sirup⁹ remouet malitiã digestõis ⁊ paucitatẽ appetit⁹. ¶ Mẽbra expulsionis. ¶ Prouocat vrinã ⁊ mẽstrua. ⁊ solutiõe educit vmes. Et cũ bibit ex caqõ est inẽ. ʒ. ij. vsq; ad. vij. soluẽdo educit phlã absq; ipedimento sufficient. ¶ Permutatio. ¶ Ponit loco ei⁹ oziganũ mõtanũ: ⁊ dr epithymũ ⁊ balse loco ei⁹.

¶ De halsek Ca.cccxxxix.

Alsek qd ẽ. Qui siluestris ẽ ireitati ẽ plime Et domestic⁹ ẽ plime aq̃tatis: ⁊ vliter ẽ sbhũidẽ: ⁊ ei⁹ fras nõ ẽ plima ⁊ sube sicce ei⁹ fras nõ ẽ pauca. ¶ Natura. ¶ Halsek fm Dia. duas hz spẽs q̃ sũt frẽ ⁊ sicce. Alij aũt dixerũt q ẽ calid⁹ i pncipio pmi: ⁊ sicc⁹ i pmo. Et ẽ magis siue halsek nfre. ¶ Opationes ⁊ ꝓprietates. ¶ In ipo ẽ ꝓhibitio effusiõis matierũ ꝓpt suã stipticitatẽ ⁊ maturatio et lenificatio. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Prohibet accidẽ apata cala ⁊ effusionẽ materiez ⁊ ẽ bon⁹ apatib⁹ gutturis. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Cõfert vlcerib⁹ antigs ⁊ putridis i carne cũ melle. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Est bon⁹ vlceribꝰ gigiue putridis. ¶ Mẽbra oculi. ¶ Intrat succ⁹ ei⁹ i alcofol. ¶ Mẽbra anhelit⁹ ⁊ pectoris. ¶ Cõfert apatib⁹ circũdatib⁹ lactos gutturis. ¶ Membra expulsiõis. ¶ Augmẽtũ efficit in coitu ⁊ frãgit lapidẽ renũ ⁊ vesice: ⁊ silr ei⁹ succ⁹ ⁊ cõfert difficultati vrine ⁊ colice. ¶ Venena. ¶ Due. ʒ. fruct⁹ siluestris mozsui vipze: ⁊ due. ʒ. ei⁹ cũ vino venenis pniciosis pferũt: ⁊ ex decoctiõe ei⁹ aspgit locus ⁊ intficit pulices.

¶ De harmel Ca.cccxl.

Harmel qd ẽ. Nota ẽ. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Est icisiua ⁊ sbtiliatiua. ¶ Instrumẽta iunctuaꝝ. ¶ Est bona doloꝛi iũcturaꝝ ⁊ sciatice cũ desup linit. ¶ Mẽbra capitis. In ipa ẽ vt⁹ facies ebrietatẽ q̃ ẽ sic ebrietas vini vbi gra. ¶ Mẽbra oculi. ¶ Dia. dixit q ipa trita cũ melle ⁊ vino ⁊ felle alcubugi ⁊ gallinaz: ⁊ aq̃ feniculi ẽ pueries debilitati visus. ¶ Mẽbra nutrimẽti. ¶ Facit nausea sortit ¶ Membra expulsionis. ¶ Prouocat vrinã ⁊ menstrua cũ virtute bibita ⁊ linita: ⁊ confert etiã colice ventose bibita ⁊ linita.

¶ De halsit Ca.cccxli.

Alsit qd ẽ. Est medicina inda silis hzemodactilo albo. ¶ Natura. ¶ Calida ẽ ⁊ sicca in tio. ¶ Instrumẽta iũcturarũ. ¶ Potꝰ pfert podagre ⁊ doloꝛi iũcturaꝝ. Membra expul

siōis: ¶ Solue educit phla ⁊ hūozē crudā ⁊ vmes ⁊ alcariades ⁊ humozes grossos.

¶ De harsafo La.cccxlij.

Harsafū gd ē. Est qdā ex ispēb⁹ alcūkar. ¶ Matura. ¶ Est ipata ad caliditatē declinās hūida ad secūdū puenīēs. Allcāzi ingt: est ira ⁊ hūida. ingt musaia Est sic aspag⁹ in opatoib⁹ suis calā ⁊ hūida i pmo. alij vo dixerūt q ē cala in pmo: hūida i scdo. tiā ppata fuit. S. q ipa ē apud eū calida in scdo. apud me vo ē q ei⁹ gnā pma fuit diuersarū nārū. ¶ Operatiōes ⁊ ppietates. ¶ Mū dificat pānū ⁊ exsiccat ⁊ i ipa ē subtilitas. Allcāzi dixit q ipe gnāt melācoliā ⁊ elōgat⁹ ē. ¶ Decoratio. Lōfert linita alopitie: ⁊ aqua eius necat pediculos capite abluto ex ea: ⁊ remouet fetozē ascellaz ⁊ p.p uocationē suā vrinā fetidā: ⁊ cū sua ppietate quā hz i se. ¶ Apostemata ⁊ bothoz. ¶ Reloluit apata dura. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Alq ei⁹ pfert puritui duro sicco. ¶ Mēbra capitis. ¶ Alq ei⁹ delet furfures ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Facit nauscā ⁊ ppe mōtana ⁊ pcipue radix ei⁹ ⁊ ei⁹ gūma ē alcūkar: ⁊ de ipso loquar postea i caplo de kef. ¶ Mēbra expulsiōis ¶ Addit in coitu ⁊ addit i puocatiōe vrine: ⁊ exhit vrinā fetidā ⁊ lenit nām ⁊ educit phla: ⁊ multotiēs pstringit ventrem qū bibit cum vino.

¶ De handacocha La.cccxlij.

Handacocha gd ē. Ex ea alia ē siluestrie: ⁊ alia ē domestica: ⁊ alia ē egyptiaca: ⁊ fit ex ei⁹ semine panis. ¶ Matura. ¶ Ingt filius Juragi. Calida ē ⁊ sicca i fine scdi. Ingt filius Meluē gue calida ē in medio scdi. Et videt q domestice caliditas sit ppinq in fine pmi. ¶ Operationes ⁊ ppietates. ¶ Domestica ē eqlis absterstionis ⁊ exsiccationis: ⁊ siluestri ē stipticitas cū calefactōe: ⁊ ei⁹ oleū valet ad vētositates grossas. ¶ Decoratio. ¶ Siluestris pfert pāno: ⁊ silr domestica. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Succ⁹ domestice cū melle mūdificat vlcera. Instrumēta iūcturaz. ¶ Et⁹ oleū ē bonū dolozib⁹ iūcturarū ex vētositate: ⁊ apud timozē ꝛctidis: ⁊ iā sanati sūt eo qdā. ¶ Mēbra capitis. ¶ Facit sodā. Et qū fit caput purgium ex succo ei⁹ pfert ei q cadit ex epilia. ¶ Mēbra oculi. ¶ Succ⁹ domestice pfert albugini oculi: ⁊ pāno ipius ⁊ ppie cum melle. Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Lōfert doloi la terī ex phlate. ⁊ ppe siluestris. ⁊ facit accidere dolozē gutturis ⁊ pfocatiōes: hz nocumēto ei⁹ succurritur cū coriādro ⁊ lactuca ⁊ endiuia. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Lōfert doloi stōi frigidi ⁊ ventositati ⁊ ei⁹ oleū pfert pncipio hydropisis. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Prouocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ siluestris cū vino ⁊ semine molochie ē bona doloi vesice. et ei⁹ oleū vtile ē doloi ūtestino⁹ ⁊ doloi mficū. ⁊ siluestris pfert colice passiōi ⁊ pstrigit ⁊ērē ⁊ ipa ⁊ semen ei⁹ excitat coitū. ¶ Febres. ¶ Dicit ut hūs terti anā i potu sumat tria ex folijs ei⁹ aut tria ex granis ipius ⁊ alterabūtur circuū febris. ⁊ quartane q̄tuor ex qb⁹ illoz duoz voluerit. ¶ Venena. ¶ Cū aspgit aq ei⁹ sup pcūrā scorpionis sedat doloē statī ⁊ li aspgit sup mēbrū sanuz excitat mozdicationē ⁊ doloē: ⁊ eius semen ē fortius in curatione punctu re scorpionis.

¶ De hauro romano La.cccxliij.

Haurū romanū gd est. Noiat achirosa: ¶ Matura. ¶ Calefacit vehemēter in tertio ⁊ exsiccat in pmo. ⁊ ei⁹ flos ē vehemētioris calefactiōis: ⁊ ipi⁹ gūma ē vltia i calefactōe. ¶ Mē bra capitis. ¶ Et⁹ fruct⁹ cū aceto pfert epilie.

¶ De Waseech La.cccxlv.

Haseech gd est. Dixerūt gd q ē balaustia alhaure. ¶ Instrumēta iūcturaz. ¶ Mocet nerus ⁊ facit euenire spasmū.

¶ De herba vitri La.cccxlvi.

Herba vitri gd ē. Hec ē herba q vitrū ablui tur. ¶ Opatiōes ⁊ ppietates. ¶ In ipsa est stipticitas cū hūiditate: ⁊ facies adherē le nificatiua mū dificatiua. ¶ Apostemata ⁊ bothoz. Sedatiua ē apatū ⁊ dāl in potu folia ei⁹ ad herisipi lā ⁊ aduſtionē ignis ⁊ pcipue apata phlatica. ⁊ ei⁹ succ⁹ cū ceruſa de plūbo ponit sup herisipilā ⁊ fozmecā. ⁊ fit ex ea gargarism⁹ ad apata ābaz amigdalarū. ¶ Instrumēta iuncturarū. ¶ Lū aceto sup podagrā ponit. ¶ Membra capitis ¶ Et⁹ succ⁹ cū oleo rosaceo pfert doloi auris: ⁊ ex succo ei⁹ cū pollice ponit i palato ad apata ābarū amigdalaz. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Sozbet succ⁹ ei⁹ ad tussim antiquā. ¶ Membra expulsionis. ¶ Remouet hemozroidas.

¶ De barbato La.cccxlvij.

Harbatū gd ē. Et dicit angaſt⁹ iemē ei⁹ triāgulatū ē sicut lancea: ⁊ ei⁹ folia sūt triāgulata silia folijs scolopendrie. ¶ Matura. Domestice caliditas ē pauca: ⁊ siluestris calitas est in scdo. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Lōsolidat recēs vulnera. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Et⁹ cortex cū aceto sup splenē pfert ⁊ ei⁹ folia sicca qū i potu sumūt sanāt splenē. ¶ Mēbra expulsiōis. ¶ Prouocat ppe folia illi⁹ cui⁹ folia sūt simulia folijs scolopendrie.

¶ De halibio La.cccxlvij.

Halibiū gd ē. Plāta q̄ noiat albien: qm et inest ppietas sanādi apata emūctoriū mo re emplastri suppolita ⁊ suspēla: ⁊ ppter hz noiat albiē. Et ēpositaz vtutū sic rosa. ¶ Matura. ¶ In ipa ē vt⁹ infrigidatiua cū acrimonia q ē in ea Operatiōes ⁊ ppietates. ¶ Est resolutiua ⁊ i ipsa ē vtus infrigidatiua ppatiua. ¶ Apostēata ⁊ bothoz ¶ Sanat apata accidētia i emūctorio cū suspēdit⁹ pipa nedū li moze emplastri supponat.

¶ De haze La.cccxlix.

Haze gd ē. Est zufere. ⁊ ē aldinarugina. Et iam dixim⁹ de ipa in his q̄ pterierūt.

¶ De halaso La.cccl.

Halasū gd est. Est medicina armena. ⁊ dē etiā persica: ⁊ dixerūt alchū q est fortior ea fozbio: ⁊ cum eius potio augmentatur supra .z. interficit. ¶ Matura. ¶ Calida est: ⁊ sicca in quarto. ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ Est aduſtiua saporis mali. ¶ Membra nutrimenti.

Est adurēs stomachū ꝛ facies vomitū

De Hauro. La.cccli.

Hauru quid est. Dicitur ꝙ gūma eius ꝙ ex hac arbore ē romana: ē karabe Et nos ḡ de karabe singulare faciem⁹ caplm Mā. Est eāls ad siccitatē declinans p aucā. Ope.ꝛ.p. Est subtil⁹ ꝛ eius semē subtil⁹ est: ꝛ nō est vehemē tis caliditatis. Instra iūctu. Auf.ex fructu ipi⁹ arboris cōfert sciatice ꝛ emplastrū factū ex folijs ro mane cū aceto confert dolori podagre. Mdē.ca. Tepefit succ⁹ folioꝝ eius ꝛ distillat in aurē ꝛ sedat dolorē eius ꝛ fructus ei⁹ confert epilepsie. Mdē. oculi. Ex eius fructu cū melle fit alcofol ꝛ est ꝓfecta tiuū oculi Membra expul. Auf.ex fructu ei⁹ cō fert distillationi vrine: ꝛ auf.ex fructu eius cum aceto post purgationē menstruoꝝ ꝓhibet impḡna tionē ꝛ fluxū folia eius.

De Harbe La.ccclij.

Arbe qd est. Mota est. Mdē.ocu. Dē ꝙ eius sanguis ꝓhibz pilos oculi euulsos oriri. Venena. Dē ꝙ ei⁹ ouū est venenū multiplicatū: ꝛ nos dicturi sum⁹ illud in li.iiij.

De Herbo. La.ccclij.

Herbū qd est. Dixerunt qdā ꝙ est granū min⁹ ḡ almelic in magnitudine lentis nō cū cōprehensione rotundū ꝫ latera tū. Et ei⁹ color est inter cinericiū ꝛ citrinū: ꝛ ipsi⁹ sapor est inē sapore almes ꝛ lentis qō comedunt boues ꝛ nutriū tur ipo. Alcāzi vero existimauit ꝙ est granū silē gra no cidonij. apud me vero est almelic: ꝛ ꝓpe illud qō est silueſtre Jpm ꝓterea qñq est albū declive ad citrinuz silē dē: ꝛ qñq est rubeū. Jngt Dia. Herba eius est pua minuta habens folia ꝛ semen eius est mi nutius. Natura. Est calidū in ꝑmo vlq ad se cundū ꝛ siccū in tertio. Operationes ꝛ ꝓpietates. Est absterſiuū apitiuū ꝛ inest ei humor malus et ipsius rectificatio est sicut rectificatio lupinoꝝ. qō aurē de ipso declinat ad albedinē minus est medici nale ḡ rubeum. Cum ergo decoquitur bis destrui tur eius absterſio ꝛ remanet terreitas ipsi⁹ quare nu trimentū ꝓbet siccum Decoratio. Linitū sup morpheam pannum ꝛ lēdines ꝛ cicatrices est bo nū ꝛ colorē effē bonū: ꝛ fit ex eo sauich: ꝛ dat de eo extenuatis sic nux: ꝛ removet extenuatio ei⁹ de coctio ponitur sup fixuras frigoris ꝛ p:uritū ei⁹ ac cidentes manib⁹ ꝛ confert lactee. Apostemata ꝛ bothoz. Lenit durities ꝛ māmillarum durities ꝓprie. Vulnera ꝛ vlcera. Mundificat vulne ra cum melle. Et confert sahafat ꝛ lenit durities vl cerum'mortificantium carnem ꝛ membrū: ꝛ cōfert igni persico ꝛ mellino. Mdembra anhelitus ꝛ pe ctoris. Confert duritiei mammillarum: ꝛ facile efficit sputum saniei grosse. Mdembra expulsio nis Plurimus vsus ipius facit mingere sangui nem ꝓpter fortitudinem sue, ꝓuocationis ꝛ sol uit naturam. Et quando cum aceto miscetur ꝛ bibi tur confert difficultati vrine: ꝛ sedat tenasmon ꝛ do lorem pungitiuū ventris. Venena. Fit ex eo em plastrū cum vino super morsum vipere ꝛ morsū ca nis rabiosi ꝛ hois ieiuni.

De Hermodactilo. La.ccclilij.

Hermodactilus qd est. Est radix plante hā bentis rosas albas ꝛ citrinas. Et aperit in primis cū aperiūtur flores ꝛ existit in pla niciebus montū etiam in angulis eoꝝ: ꝛ folia eius expansa sunt sup terrā Electio. Melioꝝ est alb⁹ in introitu: ꝛ interi⁹ durus ad frangendū. Et niger ꝛ rubeus sunt mali ambo. Natura. Calid⁹ est ꝛ sicc⁹ puciens ad secundū. Et in ipso est humiditas superflua. Et existimauerunt qdā ꝙ in albo est caliditas subtilis ꝛ in alijs vtus fortis ꝛ si nō solueret. Et existimauerūt alij ꝙ si esset calidus mordicaret vlce ra purus: sed in ipso nō est mordicatio penitus. Et existimauerūt alij ꝙ est calidus valde. Opa.ꝛ.p. Cū ipso est virtus solutiua. Et si sit in ipso stipticitas. Vulne.ꝛ vl. Vlbus est bon⁹ vlceri⁹ antiqs Instru.iūn. Confert podagre ꝛ sedat dolorē stanim more emplastri superpositus. Et cū ex eo mk tonens fit emplastrū indurat apostema ꝛ in lapidē naturā convertit: ꝛ est conferēs tyriaca oi⁹ doloꝝ bus iunctarum: ꝛ ꝓprie in hoīs fluxuum.

Mdēbra nutrimenti. Est malus stomacho debi litans eū: ꝛ rube⁹ ꝛ niger retinent medicinas soluti uas in stomacho: ꝛ attrahūt nocumentū maximū Mdē.ex. In ipso est virtus solutiua ꝛ efficit au gmentū in coitu, ꝓprie cum zinzibere ꝛ mentastro ꝛ cymino. Venena Rubeus ꝛ niger sunt venenū Vermu. Loco ei⁹ ponit in doloꝝ⁹ iūcturaꝝ. pōdus eius de folijs alcanne: medietas ponderis ipsius de bdellio vario.

De heiren. Capitulum.cccly.

Hiren. Ope.ꝛ ꝓprie. Est resolutiuū. Mdembra capi. Cōfert egritudib⁹ fri gidis in cerebro ꝛ phibz coriz frigiditas tis. Mdēbra oculi Aqua eius acut visum.

De hausegi. Capitulum.cccly.

Hausegi qd ē. Est rubus ꝛ i cōcauit atibus fruct⁹ a qb⁹ ꝓcedit stipes quo tenet sunt folia. Alpo.ꝛ bot. Folia omniū spēꝝ ei⁹ ꝓferūt herisipile supposita ut emplm.

De hausuro. Capitulum.cccly.

Hausurū qd est. Arbor arabica armena: ꝛ est vnū de laticanijs. Et qdaz dixerunt ꝙ desux est quedā spēs interficiens sedentez in vmbra eius. Natura. Est calida ꝛ sicca ad ter tiuz ꝛ siccitas ipius est in quarto. Operatio. ꝛ p: prietates. Et in ipa est stipticitas tempata. Apo stemata ꝛ bothoz. Conferunt sahafati linita ꝛ im petigini. Vul.ꝛ vlce. Linit cū melle sup alcola i oze infatuz ꝛ removet Mdembra expul. Soluit ventrez ꝛ debilitat viscera. Venena. Quedā spe cies eius est que nocet sedenti in vmbra eius ꝛ qñq interficit eum: Lauetur ergo ab eo ꝛ lactis eius tres.z. interficiunt in duobus diebus frangēdo ep ꝛ pulmonem.

De hirundine. La.ccclviij.

Hirundo. ¶Mẽbra capitis. ¶Dixit Dia. q̃ q̃n̄ ꝑmus venter hirundinis scindit inueniunt in ipso duo lapides: quoꝝ vn⁹ hz vnũ colorẽ ⁊ alter hz colores ꝑmos q̃ q̃n̄ ponunt in pelle vituli anteq̃z ei accidat vt coire appetat ad coitũ incitetur: ⁊ ponuntur sup aditoriũ epileptici aut collũ ei⁹ iuuat inde. Inquit iam expertus illud fui: ⁊ sanatus est epilepticus. ¶Membra oculi.

¶Comedere hirundinẽ acuit visum ⁊ q̃q̃z exsiccatur ⁊ datur in potu de ea quaq̃z die. Et est potio eius auf. i. Et ꝑpe adustũ matris ⁊ filij in vitro q̃n̄ ex eo fit alcofol cũ melle confert. Et dicitur q̃ cerebrũ ei⁹ cũ melle confert ꝓncipio atque. Et silr cerebꝝ vespertilionis ¶Membra anhelitus ⁊ pectoris. Tangit palatũ ex cinere ei⁹ ad squinantiã ⁊ ꝓfert: ⁊ silr q̃n̄ sa litur ⁊ exsiccat ⁊ bibitur de ea pondus aur. confert squinantie.

¶Capitulũ de littera. J.

De Ireos. La.cccl.x.

Ireos quid est. Est radix lilij celestis: ⁊ est ex herbis habentibus stipitem ⁊ sup ipm sunt flores diuersi cõpositi ex albo ⁊ citrino ⁊ celesti ⁊ purpureo. ⁊ ꝓpter hoc noiat ireos scz arcus cuius. Et iste radices sunt nodose ⁊ folia ei⁹ sunt parua. Et q̃n̄ veterascit a vermibus perforatur ¶Electio. ¶Quod ex ea bonũ est: est durũ spissum cõpactam breue declinans ad rubedinẽ aliquantulam bonũ odoris: nõ odoratur ex ea odor iuui: ⁊ est mortificatiua lingue: ⁊ mouet sternutationẽ cũ fortitudine. ¶Matura. ¶Est calida ⁊ sicca in fine tertij ¶Operatões ⁊ ꝓpꝛietates ¶Est digestiua aperitiua abstersiua mundificatiua: ⁊ ei⁹ succ⁹ resolutiuus cũ aq̃ mellis ⁊ purgat phlegma grossum: ⁊ educit ipm ¶Decoratio. ¶Lũ equali quantitate helleboꝛi purgat pannũ ⁊ lentigines: ⁊ efficit illud sola. ¶Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶Que ex ea clixata est lenificat durities ⁊ apostemata grossa ⁊ scrofulas: ⁊ bothoꝛ lenes. ¶Vulnera ⁊ vlcera. ¶Confert vlceribus sordidis ⁊ facit carnẽ nasci in fistulis eriaz si pulueriçetur ⁊ vestit os carne. ¶Instrumenta iuncturarũ. ¶Et⁹ oleũ resolutiuũ laritudinẽ: ⁊ q̃n̄ bibitur cũ aceto aut vino confert spasmo' ⁊ contritioni lacertoꝝ. ⁊ clisteriçatio ei confert sciatice. ¶Membra capitis. ¶Facit dormire ⁊ removet sodam antiquam. ⁊ q̃n̄ ꝑmiscet cũ oleo roſ. ⁊ aceto vini, phiz soda sola: ⁊ facit sternutationẽ ⁊ collusio oris ex decoctione ipsius sedat dolorẽ dentiũ ⁊ sedat oleũ ei⁹ cũ aceto sonitũ auris: ⁊ prohibet reumatismos antiquos. ⁊ aufert oleum eius feroꝛẽ narũ ⁊ ei⁹ decoctio etiam confert tremori. ¶Membra oculi. ¶Attrahit lachrymas ¶Mẽbra anhelit⁹ ⁊ pectoris. ¶Sedat dolorẽ lateris ⁊ pleuresis: ⁊ cõfert tussi ⁊ precipue ab hũiditate grossa ⁊ peripneumonie ⁊ difficultati anhelit⁹ squinantie: ⁊ expellit superfluitates in pectore retentas quaz expulsio est difficilis cũ subtiliatõne sua vltima cum aperitione ⁊ bibitur in egritudinibus pectoris cum rob, ⁊ collusio oris ex eo facta nocet vulne, ¶Mẽbra nutriẽti. ¶Sedat dolorẽ epatis ⁊ splenis frigidoꝝ quando bibitur cũ accto ⁊ ꝓpe splenis et confert hydropisi. ¶Mẽbra expulsionis. ¶Aperit orificia venarũ hemoꝛroidarũ ⁊ removet dolorem pungitiuũ ⁊ aufert gonoꝛeam ⁊ plurimã pollutionẽ: ⁊ ꝓuocat mẽstrua cũ vino ⁊ fit encaustima in decoctõne, eius ꝓpter duritiem matricis ⁊ dolores eius frigidos. ⁊ administratio suppositoꝝ eius cũ melle facit abortiri: ⁊ eius oleũ iuuatiuũ est matricis ⁊ soluendo educit aquam citrinam ⁊ choleram ⁊ phlegma cũ bibitur ex veteri eius confracto. ⁊ ei⁹ quidem potio debet esse ab. ʒ. ʒ. vsq̃z ad auf. vij.

¶Febres. ¶Eius oleũ removet frigus ⁊ tremorẽ ¶Venena ¶Quando bibitur cũ aceto ꝓfert venenis omnibus

De Hyusquiamo. La.cccl.x.

Hyusquiamũ quid est. Ex eo deteꝛ ⁊ fraudulentius est nigrũ: deinde rubeum. sed album est magis incolume: ⁊ est illud quod administratur. Et melius est vt non administretur. Et flos quidem nigri est armeni coloris: ⁊ flos rubei est citrinus: ⁊ flos albi est albus ⁊ declinat ad citrinitatẽ. In eo vero quo vtuntur est vnctuosa humiditas. ¶Electio. ¶Ex eo medius est albũ. Si ergo nõ reperitur administretur rubeũ ⁊ alienetur nigrum semper. verũtamen succus thyrsoꝝ eius quãdoq̃z administratur loco opij ¶Matura. ¶Nigrũ frigidũ est ⁊ siccũ in fine tertij: ⁊ album in ꝓncipio ipsius. ¶Operatões ⁊ ꝓpꝛietates ¶Est stupefactiuum ⁊ abscindit fluxũ sanguinis ⁊ sedat sua stupefactione dolores percussiuos. ¶Decoratio. ¶Ingreditur in impinguãdo ꝓpterea q̃ coagulat sãguinem ⁊ congelat ipsũ. ¶Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶Sedat dolores eoꝝ ⁊ resolutiuũ duritiem testiculoꝝ ⁊ confert herisipile. ¶Instrumenta iuncturarũ.

¶Sedat iuncturam podagre epithimatũ: ⁊ bibitur tres kirat ex eo cũ hydromelle ante: ⁊ si bibatur ex foliis eius tria aut quatuoꝛ cũ vino sanant cozonẽ ossium. ¶Membra capitis. ¶Succus cuiuslibet generis ipsius acceptus sedat dolorẽ auris: et cũ aceto ⁊ oleo roſ. dolorem dentiũ. Et silr eius semen ⁊ radix ipsius decocta in aceto ⁊ eius oleuz in omnibus illis: ⁊ est faciens subet ⁊ facit dormire ⁊ si ex foliis ipsi⁹ comedatur aliquid quantitate habẽs conturbat rationẽ. Et similiter si fiat clistere ex decoctione foliorꝝ eius ⁊ ex oleo ipsius ⁊ distillet ur in aurem sedat dolorẽ eius. ¶Membra oculi. ¶Liniꝛ super oculũ semen eius aut succus foliorũ ipius ⁊ tunc sedabitur dolores oculi ꝓaui: ⁊ administretur rob ei⁹ aut succ⁹ foliorũ ipius: aut semen ei⁹ linitũ ⁊ prohibent fluxus ad ipsum. ¶Mẽm. anhel. ⁊ pectoris. Cum bibuntur ex semine eius duo anulus faciunt conferunt sputo sanguinis supfluo: ⁊ fit ex foliis ei⁹ emplastrũ aphtarũ ꝙmille: ⁊ q̃q̃z ponit in medicis q̃ssũ ad sedandã tussim. ⁊ linit sup aphtas mãmillaz post ꝑgnationem ⁊ prohibet ⁊ delet ipsa.

¶Membra expulsionis. ¶Eius succus valet dolori matricis ⁊ abscindit fluxũ sanguinis eius ⁊ fit em

plastr cuz folijs ipius sup apostemata testiculi. Venena. ¶ Est venenū quo ratio pmiscet: t destruit memoriam t facit prouenire pfocationez t maniaz

¶ De Jumar. ¶ Capitulum.cccl.xi.

Umar quid est. Motum est. ¶ Matura. Est frigidus in scdo siccum in primo. Operationes t pprietates. ¶ Est stipticū. ¶ Membra anhelitus t pectoris. ¶ Confert asperitati gutturis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Constringit solutionē t fluxum sanguinis. ¶ Venena. Est bonū pūcture vespe more emplastri suppositū.

¶ De Jum eiz. ¶ Capitulum.cccl.xij.

Umeiz quid est. Inuenit in egypto t syria similis sicut: t dicit de ipo i caplo de ficu.

De Jar fluminis. ¶ Capitulum.cccl.xiij.

Ar fluminis quid est. Est planta flozis silis nenufari t est submersa in aqua ex qua paruz apparet t ipa quidez est ppinqua viruti albitbat. ¶ Matura. ¶ Frigida est t stiptica. ¶ Vulnera t vicera. ¶ Conueniens est vlcerib⁹ fraudulentis t purritui.

¶ De Jesu. ¶ Capitulum.cccl.xiij.

Esus. ¶ Pprietates. ¶ Est proxima nature t virtuti gilbencch. Et eius quidē potio est pondus.z.ʒ.

¶ De Jpericon. ¶ Capitulum.cccl.xv.

Pericon t nominat arabice alharib t nominat syriace vua demonis quid est. Thir si t flos puluerulentus: t eius granū est citrinum ad rubedinez declinans t est similis figure sumach. ve rūtamen non est in eius rubedine. ¶ Electio. ¶ Bal dixit. Detur in potu ex semine eius t non sit contentus aliqs floze eius solo: ¶ Matura. ¶ Calidus est in secūdo. siccus in fine eius. ¶ Operationes t pprietates. ¶ Est subtiliatiuz aperitiuz liāfactiuz resolutiuū. ¶ Apostemata t bothoz. ¶ Confert apostematibus frigidis t duris magnis. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Emplastr folioz ei⁹ confert adustioni ignis t consolidat plagas t vlcera mala: t quādo teritur et puluerizat super vlcera tremula t putrita confert. Instrumenta tunctuaz. ¶ Confert dolori anche. t sciatice decoctuz cū vino pprie cuz bibit. xl. diebus continuis. ¶ Ipius enim sanat sciaticaz. ¶ Membra expulsionis. ¶ Prouocat urinaz t pucare menstrua est eius pprietas: t eius succus soluendo educit cholaz. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponit pondus ipius de iquanto t pōdus ipius de radice caparis.

¶ De Jsopo humida. ¶ Capitu.cccl.xvi.

Sopus humida quid est. Est sozdites aggregata sup lanaz illoz ouiū in armenia t sternit sup herbas tritimaloz: t accipit virtutes t lac eaz t forsasse est currens: ergo coquitur t pparat ibi. ¶ Matura. ¶ Calida est in z° humida in pmo. ¶ Operationes t pprietates. ¶ Est maturatiua resolutiua. ¶ Spata t bothoz. ¶ Resolut apostemata dura cū ex ea fit emplastr. ¶ Membra oculi. ¶ Confert apostematibus oculi linita t bibita. Membra nutrimenti. ¶ Confert frigiditati epatis linita t bibita: ¶ Membra expulsionis. ¶ Resolut duricies que sunt in pribus vesice t matricis t cōfert frigiditati eaz t frigiditati renum.

¶ De isopo sicca. ¶ Capitulum.cccl.xvij.

Sopus sicca quid est. Alia est mōtana. et alia est hoztina. ¶ Matura. ¶ Calida est t sicca in z°. t est subtil sicut oziganuz ¶ Decoratio. ¶ Eius potus coloraz efficit bonuz. t eius gumma abstergit vestigia in facie. Apostema t bothoz. ¶ Resolut apostemata dura bibita cuz vino Membra capitis. ¶ Eius decoctio cuz aceto t oxymelle sedat dolorez dentis t vapoz decoctionis ei⁹ cuz ficubus pfert sonitui in aure cum traiectorio sūptus. ¶ Membra oculi. ¶ Loquitur deinde fit ex ea emplastr carsati t sāguini mortuo sub palpebra. Membra anhelitus t pectoris. ¶ Confert pectori t pulmoni patientibus asma t tussim antiquā t eius decoctio est ficubus t mlc sumfr t apostematibus duris. t anhelitui dilatōnis t gargarismus ex ea cōfert et pfocationi intrinsece. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Emplastr factuz ex ea cū ficubus t baurach confert spleni. t infusio eius bibita t cōfert hydropisi. ¶ Membra expulsionis. ¶ Soluendo educit phlegma t ascarides t vermes t qū misceat cuz cozdume ni t rheos confortat eius solutio.

¶ De iabzol. ¶ Capitulum.cccl.xviij.

Abzol quid est. Radix mandragoze silue stris t est radix oīs mandragoze t magna silis forme hominis ppt hoc q nominat mādragora. est enim nomen imaginis naturalis scilicz sicut plāta existens in forma hominis. ¶ Equale est sine sit intrētio huius nois inuēta: aut non inuenta: mlta enim nomina significā: sm intentiones non inuentas: forma aūt mādragoze inuēta est lignū cinerituz declinans ad contritionē magnaz sicut costꝰ magnus. ¶ Matura. ¶ Est frigida in z° sicca i ipo. Et in ipo ē aliqntulum caliditatis sm q existimauit quidaz. ¶ Radix vero est fortis desiccatiua t confortat radicis ē debilis: folia aūt administrant exsiccata et humida t pferunt. t in mādragora ipsa ē hūiditas. ¶ Operationes t pprietates. ¶ Est narcotica et habz lachrymā. t habet succuz: ʒ eius succus ē fōtiō lachryma ipius. ¶ Qui aūt vult ut aliqd ex mēbris suis secet bibat tres annulusat ex ea in vino t faciet subet. t dicit q quādo cuz radice eius coquit dēs elephantis. vi. horis lenit ipm t fit facilis obedictia eius. ¶ Decoratio. ¶ Fricat cū foliis eius albaras p hebdomadaz t delet abigs vlceratione t ppie si in ueniunt hūida t lenia. t lac mandragoze euellit lentigines t pannuz sine mordicatione. ¶ Apostemata t bothoz. ¶ Administratur super apostemata t bothoz dura t dubellet t scrofulas t confert. ¶ Et quādo teritur radix eius multuz: t ponit cum aceto super herisipilaz sanat caz. ¶ Instrumenta tunctuaz. Ex radice eius cum sauich fit emplastr ad dolorem tunctuaz. ¶ Membra capitis. ¶ Facit subet t facit somnuz t quando ponit in vino inebriat vehementer: t quandoqz supponit in ano t fa ē subet t odo-

ratio eius facit subet vehement. ⁊ hec est habens folia alba q̄ crus ñ habz ⁊ dī masculꝰ. ⁊ q̄cz sit ex ea ad expellēdas vigilias. ⁊ ad attrahēdū sōnū: sūpꝰ ⁊ remouet vigilias ⁊ ē ut ponat ex coticib⁹ radicū eius tres emine in metrolijs vini dulcis ⁊ bibunt ex eo tres anulusat. Et q̄cz decoquūt cortices etiam i vino donec assumat vinū fortitudiez ei⁹ ⁊ admīstrat ex eo ad hoc ut faciat subet plꝰ. ⁊ ad hoc ut dormire facit nimꝰ. Et qd ī medicoꝝ facūt vtentē eo sedē in aq̄ vehemēt frā donec sanet. Et existio q̄ vtentō in hoc ē aggregatio calitatis. ¶ Membra oculi. Eius lachryma i medicamis oculi sedat dolorē supfluū ⁊ fit ex foljs eiꝰ et emplīm. ¶ Membra nutri. Sumit ex lachryma ʒ eius .i. cū mellicrato. ⁊ vomitu educit cholā ⁊ phlegma sicut helleborus. Membra expulsionis. ¶ Supponit medicinas anulꝰ ex lachryma eius ⁊ puocat ⁊ extrahit fetū. Et semē mādragore mūdificat matricē q̄ bibit. ⁊ si misceat cū furfure qō ignis non tetigit ⁊ supponat ipm mulier abscindet fluxū matricis. Lac mādragore soluendo educit phlegma ⁊ cholam. ¶ Cū eni puꝰ puer mādragorā errando assumit accidūt ei vomitus ⁊ solutio ventris ⁊ fortasse mortē. ¶ Venena. ¶ Lum melle ⁊ oleo ponit sup pūcturas. Et dixerūt q̄ ppe species q̄ videt habere folia alba. verumtñ folia eius pua sūt bezahar vue lupine pnitiose: tilla q̄ ex ea p nitiosa est antecedūt accitia p focationis matricis ⁊ rubedo facici ⁊ exitus oculoꝝ ⁊ tumoꝝ faciei et ac si esset ebrius. ¶ Cuius qdem cura sunt butiꝝ ⁊ mel ⁊ vomitus.

¶ De eo quo aurꝝ adheret. ¶ Capitulū. cccl xix.

Hoc quo aurꝝ adheret. quid ē. Hoc nomē cōuenit ammoniaco de quo iā nos locuti sumus. Et q̄cz cōuenit cuidaz rei que sit ex vrina infātū mota in mortario creo cū aceto in sole donec coagulet. Et q̄cz est ex minera. generat eniz in materia ex vapore ⁊ resolnit in aq̄ calida. deīn coagulat. Et hoc est illud de quo nūc logmur. ¶ Electio. ¶ Laꝝ mūdū ⁊ ppie tertiū: ⁊ artificiale est fortius ⁊ subtilꝰ deīn minerale adustum. ¶ Natura. Calidus est valde. ¶ Opationes ⁊ ppetates. ¶ Est abstersiuū astrictiuū calefactiuū putrefactiuū subtiliatiuū mordicatiuū paꝝ resolutiuū cū fortitudine ⁊ eius resolō ē vehementioꝝ mordicatione eiꝰ: ⁊ similit ei⁹ desiccatio. Et ipm dissoluit absq̄ mordicatōe plima: ⁊ qō de eo ē artificiale ē vehemētis exsiccationis ⁊ minoris mordicationis pp subtilitatē suā addītam. Cuq̄ minerale aduric augmentat eiꝰ subtilitas: ⁊ est perucniens ad sūmū in his capitulis. Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Eliquat carnē: ⁊ est medicamē optimū vlceribus difficil cōsolidationis. Membra nutrimēti. ¶ Est desiccatiuū constrictiuuz.

¶ De Junipero. ¶ Capitulum. cccl xx.

Juniperus quid est. ¶ Est cupressus siluestris ⁊ eius qdem: alia est pua: alia magna. ¶ Et arbor multiplicat in terris romanorū ⁊ in occidente ⁊ assumūt ex ea ligna ad fabricas magnas. ¶ Natura. ¶ Est clinans ad caliditatē ⁊ siccitatez ⁊ semen eius est calidum in primo siccum in secō. ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ Est calefactiua subtiliatia carminatia: ⁊ in fructu eiꝰ cū hoc ē stipticitas ⁊ ñ ē stipticitas i reliqs partib⁹ arboris eiꝰ. ¶ Instrumenta iuncturaꝝ. ¶ Est bona attritioni laccrtoꝝ. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Est bona doloribus pectoris ⁊ tussi. ¶ Membra nutrimenti. Mundificat ⁊ aperit opilationes in eis. ⁊ est bona stomacho bibita ⁊ ad inflationem in ipso. ¶ Membra expulsionis. ¶ Prouocat arbo ⁊ est bona prefocationi matricis ⁊ doloribus eius. ¶ Venena. Expellit nocumentum puncture vermium venenosoꝝ ⁊ suffumigatio ex qualibet earꝝ ⁊ ex qualibet parte arboris eius facta effugat vermes venenosos.

¶ De Juiubis. ¶ Capitulum. cccl xxi.

Jiubi. ¶ Electio. ¶ Meliores sunt maiores earꝝ. ¶ Natura. ¶ Frigide sunt in primo equales in siccitate ⁊ humiditate: ⁊ sūt declinātes paꝝ ad humiditatem. ¶ Operationes et ppietates. ¶ Confert acuitati sanguinis calidi: ⁊ extimo q̄ illud est ppterea q̄ ingrossant sanguinem ⁊ viscolum faciūt ipm. ⁊ illoz existimatio quī putāt q̄ ipse clarificent sanguinē ⁊ laueut eum ē existimatio corrupta ad quam ego non declino: ⁊ nutrimentum earꝝ ⁊ digestio sunt difficilia. ⁊ fmo quidem i eis bonus est ille quem dixit Gal. Non reperi iuuibas in conseruanda sanitate ⁊ remouēda egritudine aliquid operantes. sed reperi eas difficilis digestionis ⁊ pauci nutrimenti. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Confert pectori ⁊ pulmoni. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Sunt male stomacho difficilis digestiōis. ¶ Membra expulsionis: ¶ Existimant quidam q̄ conferunt dolori renum ⁊ vesice.

¶ De Interfectore adib. ¶ Capitulū. cccl xxij.

Interfector adib. ¶ Operationes ⁊ ppietates. ¶ Virtus eius est virtus strangulatoris leopardi nisi quia eius proprietas ē in abidem.

¶ De Interfectore canis. ¶ Capitulū. cccl xxiij.

Interfector canis. ¶ Membra capitis. Facit accidere fluxum sanguinis narium. ¶ Membra anhelitus et pectoris. ¶ Facit accidere sputum sanguinis. ¶ Venena. ¶ Interficit canes velocit ⁊ facit euenire in hominibus fluxū sanguinis narū ⁊ sputum sanguinis.

¶ Capitulum de littera. lk.

¶ De Karabe. ¶ Capitulū. cccl xxiiij.

Karabe quid est. ¶ Gūma sicut sandaraca tendens ad citrinitatem ⁊ albedinez ⁊ pertuetatem ⁊ quandoq̄ declinat ad rubedinem que attrahit paleas ⁊ fracturas plantaꝝ ad se: ⁊ propter hoc nominatur karabe. i. rapiens paleas persice. ¶ Et ipa quidē composita. cū ex aqueitate tepida ⁊ terreitate iam subtiliata: ⁊ est gūma arboris que dicit nux romana que est composita ex terreitate subtili ⁊ aqueitate sicca. ¶ Natura. ¶ Est calida parumper sicca in secō. ¶ Operationes ⁊ ppietates. ¶ Est restrictiua ⁊ ppie sanguinis cuiuscūq̄ loci

fuerit ⁊ eius virtus est similis virtuti floris sue arboris scz floris nucis: sed eo ē frigidior. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Dixerunt quidam q̄ suspenditur super apostemata calida ⁊ confert eis. ¶ Membra capitis. ¶ Retinet fluxum sanguinis narium ⁊ descendentis a capite ad pulmonē. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Karabe confert tremori cordis cum bibit ex eo medietas auri. cum aqua frigida: ⁊ prohibet fluxum sanguinis valde. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Retinet vomitum ⁊ prohibet materias malas a stomacho: ⁊ cum mastice confortat stomachū. ¶ Membra expulsionis. ¶ Retinet fluxum sanguinis ex matrice ⁊ ano ⁊ fluxum ventris ⁊ confert tenasmoni.

¶ De karmezik La.ccclxxv.

k Karmezik qd ē. Est fructꝰ tamariſci de quo iam locuti fuimus in capło de tamariſco ¶ Natura. ¶ Est frigidus in primo: siccus in secundo.

¶ De kuscle La.ccclxxvi.

k Uscle quid ē. Est lignuz sicut rubea quod nigredo cooperit. ¶ Natura. ¶ Est calidum ⁊ humidū in terminis pmi. ¶ Opatiões ⁊ ppetates. ¶ Est glutinatiuum ⁊ frangit vrutem medicinarum acutarum sicut gūmi. ¶ Decoratio. ¶ Est impinguatiuum.

¶ De kemelio La.ccclxxvij.

k Emeliuz quid ē. Est spēs mezerion nigra mortifera: ⁊ ē etiā notum nomine hamelium. Et nos quidem iam diximus ipsum in capitulo de ha.

¶ De kebikengi La.ccclxxviij.

k Ebikengi quid ē. Eius spēs sūt q̄tuor dixit Dia. Una spēs eius ē cuius folia sunt simila foliis cotandri: sed sunt latiora folijs eius ad albedinem declinantia. ⁊ flos eius ē citrinus: ⁊ q̄q̄ ē purpureus cuius cōgitudo peruenit vsq̄ ad duos cubitos: ⁊ eius radix ē non grossa: ⁊ ipsi⁹ radix ē alba: ⁊ habet virgulta similia virgultis hellebori: ⁊ oritur in ripis cursus aquarum: ⁊ est spēs eius alia fortius cinerittia q̄ illa: longior ē habēs radicem: folia habēs regulata que notatur lupin⁹ siluestris: ⁊ ē alia parua valde aurei coloris ⁊ quarta ē filis tertie: verūtamen flos eius ē albus laeteus. ¶ Natura. ¶ Est calida ⁊ sicca in tertio. Operatiões ⁊ ppetates. ¶ Dēs sūt calide acute vl ceratiue absterſiue excoriatiue mordicatiue cutis facientis pruritu. ¶ Decoratio. ¶ Folia ⁊ stipites ei⁹ anteq̄ desiccent eradicāt albaras ⁊ albedinem vnguium. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Eradicat scabiē ⁊ sanat verucas ⁊ que sūt ut clani ⁊ glandulas pendentes quib⁹ nocet frig⁹. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ De coquit ⁊ embrocatur safat cum aqua eius tepida ⁊ confert. ¶ Membra oculi. ¶ Eius radices sunt exsiccantes sternutationib⁹ fortibus: ⁊ q̄ ex eis tritum ē confert percussionibus dentium.

¶ De kekengi La.ccclxxix.

k Ekengi quid ē. Uirtus eius ē prima virtuti vue lupine: ⁊ ppe virtus foliorum eius. Matura. ¶ Est frigida ⁊ siccs ad secūdū puensem. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Suo succo cōseruat vlcera ⁊ delet durities fistularum ⁊ vlcera auris antiqua. Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Confert asmati ⁊ inflationi ⁊ difficultati anhelitus. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Confert ictericie. ¶ Membra expulsiōis. Confert vlceribus viarum vrine.

¶ De kenkezred La.ccclxxx.

k Enkezred quid ē. Est gūma alcorsof. ⁊ iā dictum ē de eo qō est kurket. ¶ Matura. Est calidum ⁊ siccum in secundo.

¶ De kusiberkusti La.ccclxxxi.

k Usiberkusti qd ē. Est filis folijs inuolutis adinuicē quoz numerus fm plurimū est v. ⁊ inuoluūtur sup radicem vnā: ⁊ ei⁹ colorz ad nigredinem declinat ⁊ citrinitatem: ⁊ nō habet plim saporem: ⁊ dixerūt quidaz q̄ ē albarsekar Alij vero dixerunt q̄ virtus eius est sicut virtus albarsekar ⁊ hoc est sanius. ¶ Matura. ¶ Est calidus ⁊ siccus in secundo. ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ Est subtilis.

¶ De kildarn La.ccclxxxij.

k Ildarn quid est. Est asarazi. ⁊ nos quidē loquemur de ipso in sequentibus in capitulo de sin.

¶ De kemelcir La.ccclxxxiij.

k Emelcir qd ē. Est i dispositōib⁹ alicuius: sz ipm ē fortius plurimuz: ¶ Matura. ¶ Est calidū ⁊ siccū in tertio vtuose. ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ Est liquefactiuū ⁊ resolutiuum ¶ Membra expulsiōis. ¶ Prouocat vrinā ⁊ menstrua: ⁊ eūcit fetū virtuose: ⁊ virtꝰ ei⁹ i hoc ppare nō hz: ⁊ neq̄ hz ppare soluēdo aquositatē.

¶ De kozmidene La.ccclxxxiij.

k Ozmidenen quid ē. Est granum qō medici laudāt. ¶ Membra expulsiōis. ¶ Prouocat vrinā ⁊ mēstrua ⁊ calefacit vuluam valde ⁊ soluit sanies ⁊ aquam.

¶ De kenzauguen La.ccclxxxv.

k Enzauguen quid ē. Est nomē herbe ⁊ existimo q̄ kenzauguen ē lingua bonis persice. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. Propetas ei⁹ ē letificare ⁊ tristiciā remoucre.

¶ De karon La.ccclxxxvi.

k Aron quid ē. Est lignū indum cui⁹ allatio ad terrā nr̄az multiplicat. nō ergo clōgat gn sit almugat indū. ¶ Instrumēta iuuentarū. ¶ Est magni iuuamenti in negotio fracture et torsionis ⁊ dislocationis.

¶ De kesin La.ccclxxxvij.

k Esin. ¶ Matura. ¶ Semen ⁊ radix ei⁹ calefactiua sūt. Et semen ipsi⁹ est calefactiuū et exsiccatiuū in scō. ¶ Opatiões ⁊ ppetates. ¶ Expellit vētositates ⁊ aperit. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Est maturatiuū digestiuū resolutiuū vētositatis pcipue in stomacho ⁊ pforat ipm. ¶ Membra expulsionis. ¶ Pōdus .3. i. ex eo solone educit vrues ⁊ ascarides ⁊ puocat mēstrua vtuose. s. semē

eius. ¶ Uenena. ¶ Cōfert pūcture vermiū veneno sozū.

¶ De kuzkenden La.cccl.xxxviij.

Kuzkenden qd ē. Est res leuis sicut alpha nati lutea: z in rakia noiat sterc⁹ colūbarū z in baldach: z i egypto noiat kenden. Electio. ¶ Que ex ea melioz ē barbarica ē: sed rakia est debil'. ¶ Matura. ¶ Est calida z hūida i pmo: et dicit q ifrigidat parūper: ſz nō est firmatū. ¶ Operationes z pprietates. ¶ Exsiccat z in ipa ē extincto z direr ūt qdam q ipsa incidit ſaguinē: z ex ppetatibus qdem ei⁹ ē q assumūtur. x. lib. mellis: z .xx. lb. aque z kileie ex ea z cōcutiūtur bene z coopiuntur os vasis z fit vinū statim. ¶ Decoratio. ¶ Impinguat. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Augmentum efficit in coitu.

¶ De kebenzkelenz La.cccl.xxxix.

Ebenzkelenz qd ē. Quidda ē de gnētuberū solidū adunatū in magnitudine testiculi. verūm ē verucatū hūs verucas pūdas qō nascit in arena sicut nascūtur tubera z fungi sua ue valde quod in nostra terra multiplicat in locis que sūt vltra flumiū: z in cozalceni etiā: z nos qdem non audiumus ab aliquo vnquā q tantuz inferat nocumentum quātum fungi z tubera. Cunqz ipsorum sapoz tuberū ſsapoꝛi cōparatur est parūper declinans ad dulcedinem. ¶ Matura. ¶ Habet frigiditatem maiozē frigiditate reliquorum tuberum z fungozum: z neqz ē vacuum ab humiditate extranea cum siccitate substantie. ¶ Opatiões z ppetates. ¶ Est extinguens grossum.

¶ De kerse aromaticū La.cccxc.

Erse aromaticū quid ē. Est coꝛter grossus colozē hūs purpureū qō hz sapozē garioſili absqz dulcēdine cinamomi quāuis sit dulcius q̄ gariofilus: z ē debilius in operationib⁹ suis q̄ gariofilus. ¶ Matura. ¶ Est calidum z siccū in secūdo.

¶ De kerse cinamomi La.cccxci.

Erse cinamomi qd ē. Dicit q est de cinamomo. z dicit q est alterius generis. z ipz qdem est durum sicut cinamomū: de ipso tñ est quoddā qō nō durescit: z de ipso qō ē lineatū. z aliud ē album frangibile velociter: z ipm quidem cinamomum ē debilius: z dictum est de ipso in capitulo cinamomi.

¶ De keiken La.cccxcij.

Eiken quid ē. Est gūma horribilis saporis z aſpoꝛtatur de regiōe occidētis z exiſtimauerūt qdam q est saudaraca: ſz nō ē firmū: z qñqz qdem ſuffumigat ex eo cū myrrha z ſigia. ¶ Operationes z pprietates. ¶ Jn ipm ē nutrimentū parū: ¶ Decoratio. ¶ Mūdificat vlcerū vestigia velociter: z in ipsa ē extenuatiua virtus qñ quaqz die bibūtur de ea tres quarte. ʒ. i. cū oxymelle aut aqua. ¶ Membra capitis ¶ Nihil equiparat ei in remouēdo dolozē dentiū z casum gingiue. Mēbra oculi. ¶ Acuit visum. ¶ Membra anhelitus z pectoris. ¶ Cōfert almati cum melle z vtuntur ea laciātes. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Qñ de eo bibit tribus diebꝰ cū oxymelle extenuat splenem valde. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Prouocat menstrua cuz aqua mellis.

¶ De kotto La.cccxciij.

Kotum. ¶ Matura. ¶ Semen ei⁹ ē calefactiuū liniūū. ¶ Membra anhelitus z pectoris. ¶ Grana ei⁹ sūt bona pectoꝛi z tuſsi. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Semina ei⁹ sūt lenitiua vētris: z succ⁹ foliozꝫ ei⁹ ꝓfert solutioni pueroꝝ.

¶ De keted La.cccxciij.

Keted qd ē. De gūma eius dictū est i caplo de kef. cui⁹ qdem gūma ē dragagantum. ¶ Matura. ¶ Est frigidum z siccum.

¶ De kali La.cccxcv.

Kali. ¶ Opatiões z ppetates. ¶ Est calidū adustiuū abstersiuū coꝛrosiuū fortꝫ ſal. ¶ Decoratio. ¶ Confert mozphee. Uulnera z vlcera. ¶ Confert scabici z coꝛrodit carnē additam. ¶ De kilomea La.cccxcvi.

Kilomea quid ē. Laminosa ē ſt̄ marmoꝛ alba splēdida bona in sapoꝛe suo ē canforeitas: z de ipsa ē quedā que splēdozē non habet: ois velociter ē frangibilis. ¶ Uulnera z vlcera. ¶ Confert adustioni ignis ꝓpe cum aqua z aceto. Et qō ex ea ē adustum z lauatum confert vlceribus difficilibus ad incarnandum.

¶ Capitulum de littera L.

¶ De lepoze silvestri La.cccxcvij.

Lepus silvestris quid ē. Coagulū hui⁹ lepoꝛis facit oia que dixim⁹ in caplo de coagulis subtilū z meli⁹: z inest operationis addītio: ¶ Matura. ¶ Frigidus ē z siccus. rectificatio ē cum melle. ¶ Electio. ¶ De eo qui in domib⁹ nutrit: adusto sumit in potu medietas. ʒ. ¶ Decoratio. ¶ Eius sanguis mundificat pannum. Et cinis capitis ei⁹ cuā ē medicamen bonum habēti alopitiaz z ꝓpe martini. Cūqz venter lepoꝛis sumitur sicut est cum visceribꝰ z frigendo super sartaginem aduritur. est medicamen oꝛiginis pilozum super caput cum conteritur z admīnistrat cuz oleo rosaceo ¶ Instrumēta iūcturaꝝ. ¶ Et⁹ cerebrū assatum cōfert tremoꝛi accidenti ex successione egritudinis. Mēbra capitis. ¶ Cum inungūtur gingiue infantis ex cerebro ipsius ꝓpietate que ē in ipso velocit oꝛiūtur dentes: z facile exeunt sine dolore. z similē cum soluitur cum butyro veteri aut recenti aut melle. z cum bibitur eius coagulum cum aceto confert epilepsie. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Mundificat stomachum. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Coagulū eius cum bibitur tribus diebus cū aceto post purgationem menstruoꝝ ꝓhibet impregnationē: z mūdificat hūiditatē curr ētem ex matrice. Et sanguis qui dem lepoꝛis frixus confert dyſenterie z apostemati intestinoꝝ z solutioni antique. ¶ Uenena. ¶ Coagulum lepoꝛis cum aceto est tyriaca z bezahar venenis: z sanguis lepoꝛis frixus aufert venenum sagitte armene.

¶ De locustis La.cccxcvij.

Deuste. Electio. Ex eis sunt meliores grosse que alas non habent. Decoratio Pedes eaz eradicat vermicas fm q dicit. Membra nutrimenti. Sumit ex rotundis eaz. xij. grana. t abijciunt capita t extremitates eaz. t ponit cū eis paz myrri sicce. t bibunt ppt hydropisim sic sunt. Membra expulsio. Conferunt guttatione vrine. t quādo cū eis fit suffumigatio pferūt difficultati eius. t pcipue in mulieribꝫ t fit cū eis euaporatio hemorroidibꝫ. Venena. Grosse que alas ñ habēt assant t comedunt ppt pūcturā scorpionis.

De lepore marino. Capitulum. cccxcix.

Epus marinus qd est. Est animal ostracū lutosū declinās ad rubedinē aliquātulam int ptes cuius sunt quedā similia folijs alnen. Decoratio. Eius sanguis est calidus mundificans morphēa t pannū. Et eius caput adustum generat pilos in alopima ppe. cum adipe vrsi t unguia valde. Cum ergo ex eo fit emplim sicut est abradit pilos. Membra oculi. Abstergit visū more emplastri suppositū. t sicut collyriū. Venena. Humectat int venenosas medicinas q̄ interficit cuz vlceratione pulmonis.

De longo pipere. Capitulum. cccc.

Ongū pip quid est. Res pue sicut digiti in figura florīs salicis qui ccidit. Iz ipm ē minus. t est dux solidum. t sapor eius in acutate proximus est sapori piperis t est primus fructꝰ piperis. qua propē est humidus t comedit t nō mō dicat in primis gustum. Electio. Bonuz est illō quod non est fractuz. t non dissoluit in aqua tepida etiam si in ipa remaneat tota die. t est simile piperi in sapore suo. Natura. Calidum est in tertio siccū in sēdo. Operationes t ppietates. Est resoluti uuz t remouet egritudies frigidas. Membra oculi. Cum aqua epatis caprini assati confert panno oculi. Membra nutrimenti. Digerit t facit appetitum t confortat stomachum. Membra expulsionis. Jn spermate facit augmentum t valet ut zinziber.

De Licio. Capitulum. cc cci.

Jcium quid est. Magis vincens fm existimationē ē qō indum est. t est succus alpheluzaharagi t falsificat ita q̄ latet. pbos medicos. t illud fit cū succo alzerese. coquit enim in aqua donec coagulet t virtus eius est. ppinqua substantie ignee subtili t terree frigide. Qō aūt de mecha est. est res artificialis. Electio. Jndū est fortius ꝯ illud de mecha in re capillorꝫ t confortatiōe eoz t illud de mecha in apostematibus est fortius. Natura. Est tpatum in caliditate t frigiditate t siccū in sēdo. Opationes t ppetates.

Jn indo est resolutio t stipticitas parua. t cōfert omni fluxui sāguinis. t eius resoluto est plurima stipticitate ipius. t est in sēdo in resolutione. t est stipticitas eius minor exsiccatione ipius. t in ipo est vtus subtilis. Decoratio. Rubificat capillos t confortat os t ppie indum t sanat pānū. t confert omne liciū panaritio. Apostemata t bothoz. Confert apostematibus fluxis t formice. Vulnera t vlcera. Confert vtrūq; vlceribus fraudulentis. Jnstrumenta iunctura eaz. Constrigit hec membra Membra capitis. Jnduz confert fluxui sanies ab aure t vlceribus eius t cū eo tangit palatuz ppt alcola t sanat t vlcera gingue. t egritudines eiꝰ curāt Membra oculi. Cōfert opthalmie t abstergit corneaz t remouet pannū eius t sanat scabiē oculi. Membra anhelitus t pectoris. Jnduz in potu dat ad sputum sanguinis t ad tussim. Membra nutrimenti. Bibit induz t phibet icteritiaz nigrā t splenem. t similit linitū. t ipius arboz operat illud t confert fluxui stomatico. Membra expulsionis. Confert fissure ani t bibit aut supponit solutione antique. t ei que est ex debilitate stomachi t dysenterie. t prouocat menstrua t eius fructus recens soluē do educit phlegma aquosum t cōfert vlceribꝫ ani. t prohibet sciaticam t confert hemorroidibus. Venena. Eius fructus confert pnitiosis. t indū dat in potu ad morsū canis rabiosi. Permutatō Loco eius feluzaharagi equale pondus. Et aggregatis faufel t sandalo equale pōdus ipius.

De Lacerto. Capitulum. ccccij.

Lcertus quid est. Est athab t eius natura vicina est nature stellionis. Iz est melioꝰ stellione ppt illud quo nutritur. Membra oculi. Eius stercus albugini t prurituī confert et acuit visum.

De Limacia. Capitulum. ccccij.

Jmacia quid est. est ex sūma ostracoz: Operationes t ppietates. Extinguit sāguinem. Membra oculi. Eius stercus adustum confert vlceribus oculi.

De Lapide iudaico. Capitulum. ccccūj.

Apis iudaicus quid est. Est lapis sicut nux parua ad longitudinem paucam declinans proximus figure amigdale aut dactile quem secant linee in suis extremitatibus. t linee alie latitudinales et equidistantes quare se secant et remanent ex eis sicut squame parue lucide. Membra nutrimenti. Debilitat stomachum t non conuenit ei t deficit appetitum. Membra expulsionis. Confert lapidi renum t extrahit ipm. t potio eiꝰ sit decem auulusat cum aqua calida. t dixerunt qdā q̄ ipe confert lapidi vesice. Iz non est ita. t ipe est ex eis que abscindunt sanguinem ani.

De Lapide vesice. Capitulum. ccccv.

Apis vesice. Membra expulsionis. Dicit q̄ ipe frangit lapidem renum t vesice. Bal. vero dixit q̄ nihil hoz est.

De Lapide spongie. Capitulum. ccccvi.

Apis spongie quid est. Est lapis inuentus in corpore spongie. Membra expulsionis. Frangit lapidem renum.

De Lapide lacteo. Capitulum. ccccvij.

Apis lacteus quid est. Cum iste lapis fricat

ur cum aqua egreditur ex eo quoddam quod est si cut lac. hic quidem lapis est cineritij coloris dulcis saporis. t teritur cum aqua t seruat quod resolucit ex eo in pyxide plumbi. Matura. Est temperatus. Apostemata t bothor. Confert initio apostematum calidor. lz non peruenit ad hoc ut tale inua mentum conferat apud statum: p or quo consequatur sanitas. Membra oculi. Ex fricatione eius cum aqua fit alcofol. t phibet cursum supfluitatum ad oculum. t vicera accidentia in ipo.

De Lapide molari. Capitulum. cccexiij.

Lapis molaris. Apostemata t bothor. Vapor aceti ab eo phibet fluxum sanguis t apostemata calida.

De Lapide in quo acuit. Capitulum. cccclx.

Lapis in quo acuit. Decoratio. Fricatio eius super mamillam t testiculum ponitur ut non magnificent. Apostemata t bothor. Fricatio eius bona est apostematibus mamille calis.

De Lapide alagi. Capitulum. cccex.

Lapis alagi. Operationes t ppetates. Exsiccat t abstergit t retinet sanguiem. Vulnera t vicera. Prohibz fluxum sanguinis ex vulneribus t vlceribus.

De Lapide alkali. Capitulū. cccexi.

Lapis alkali quid est. Est lapis q hz fricatō nē supflue dulcedis. vez ē sic lapis lacteus in oibus suis opationibus. Matura. In ipo ē calitas ḡdā et hz vtutem alscedenegi.

De lapide lune. Capitulū. cccexij.

Lapis lune qd est. Jpe di splēdor lune t inuenit apud augmētū lune t inuenit in tra arabū lenis. Opationes t ppetates. Suspēdit scom q dicit sup arborē t fructificat. Membra capitis. Sanat epilepsiā t suspendit super epilepticū qui fm terminum alsumit ab ea.

De lapide semeto. Capitulum. cccexiij.

Lapis semcitus qd est. Iste lapis in opationibus suis ē sicut hematites: lz ē minor.

De lapide nigror. Capituluz. cccexiij.

Lapis nigror qd est. Lapis qui defertur ex nigris declinans ad citrinitatē fricat t egredit ex eo fricatio mordicans linguam simul tacti. Membra oculi. Mūdificat pānum oculi cū non est cuz apate t opthalmia: t pfert vestigijs vlcer in eo t radicat vngulam leuem.

De lapide afrogion. Capitulum. cccexv.

Lapis afrogion. Opationes t ppie. Exsiccat cū stipticitate t mordicatōe t resolutōe. De lapide serpētis. Ca. cccexvi.

Lapis serpētis. Membra expul. Dicit q ipe frāgit lapidem i vesica. lz Gal. negat illud. Venena. Dicit q ipe cōfert sua hippōne morsui serpētis. Jngt Gal. Retulit illud quidam homo verax.

De lapide q extinguitur in oleo.

Capitulum. cccexvij.

Lapis q extinguit in oleo. Opationes t ppietates. Lapis iste extinguit oleo t istat aqua. Venena. Ex lapide iste fugiunt vermes venenosi.

De lapide ancseh. Capitulum. cccexviij.

Lapis aneseh. Membz. nutrim. Est unus tiuus stomacho valde. Et Gal. qdē dixit q qñ fit ex eo suspensonū equidistans stomacho t suspenditur pfert meri t stomacho.

De lapide alesekifa

Capitulum. cccexix.

Lapis alesekifa. Membra pectoris. Lō fert apatib⁹ t vlcerib⁹ q̄ sūt in vua valde.

De lapide armeno. Capitulū. cccexx.

Lapis armenus qd ē. In ipo ē aliāntulum azuli coloris. ñ tñ ē in colore azuli t nō ē in eius soliditate. lz ē in eo arenositas ḡdā t qñq; ptūt eo tinctores t pictores loco azuli t ē leis tactus. Membra nutri. Est mal⁹ stomacho t ille q ē ablatus nō facit nauseā. t i dispōnib⁹ ē malus stomacho. Membra expul. Solūcdo educit melancholiā fortius q̄ lapis azuli. t iaz ptenti sunt eo et diminuit hellebor nigr ppt illud qd inuenit in eo ad egritudines melancholicas.

De luto sigillato. Capitulum. cccexxi.

Lutū sigillatū qd est. Hoc lutū affert de termino rubeo q nomiat lacuna: t non noiat lacuna nisi ga ipa ē terra plana, pfun da in qua non ē herba oio neq; lapis. Et iaz retulit mihi qdaz, p or, ore qui vidit eā. hoc aūt lutuz dicit lutum diuinū. Et illud ideo. qñ ptnus qui ipm accepit fuit mulier diuina in dieb⁹. s. pteritis. t ipm quidez dicit magra diuina. quoniā ipz vez est magra quā dicunina que noiābat bartamise accipiebat t ad cinitatē deferebat t ponebat in aqua t fiebat sicut puls t dimittebat ipm post motionē fortem quiescere donec residebat t effundebat ab ea illam aquā t accipiebat rem grossam t pistebat eam t vtebatur quod ex ea pingue erat t viscosum. t faciebat ex eo lutū sicut cera. Apud. Dia. vero est lutū spelunce illius loci confectum cum sanguine hyrcor. t ipm quidē quādoq; adulterat ita ut penitus nō cognoscat. Electio. Melius est illud qd non habet odorem nisi odoré aluminis t retinet lāguinē cum currit ex ore t annectetur lingue t pendet ex ea. Operationes et proprietates. Jnquit. Paulus. Vox est medicina magis abscindens sanguinem q̄ ipm. t est fortius q̄ lutum. scemius ita q membra non tollerāt fortitudinem eius cum habent apostema calidum propie tenera: immo sentiunt ex eo asperitatem quādā. t est infrigidatiuuz. glutinosum. Apostema. t bothor. Confert in principio apostematū calidor.

Vulnera t vicera. Consolidat vulnera recētia t vicera difficilia t prohibet vlcerationem adustionis t sanat vlcerationem eius. Jnstrumenta unctuarum. Conseruat membra apud casum t restaurat t phibet effusionez materierum ad manus t pedes t phibet corrosionem. Membra capitis. Prohibet catarruz t phibet cursū oris

t gingiue: ¶ Membra anhelitus t pectoris: ¶ Cō seruat viscera apud casū t pfert extenuatiōi. t euacuat sputo sanguinis ,ppterea q exiccat vlcus pulmonis. ¶ Mēbra expulsiōis. ¶ Confert rasure intestinorum maligne bibitum t clisterizatum: t propter post clisterizationē cum hydromelle decliui ad puritatem: deinde aqua salis. Venena. ¶ Resistit veneno t morsibus bibitum cū vino: t linitū cū aceto. Et quod ex eo purum ē cum bibitur non cessat facere nauseam: t facit venenū vomitu exire. t propter cum ante ipsum bibitur. Inquit Sal. medicamen gargarismatis facit ex eo expertus sum in lepore marino t cantaridibus. t inueni ipsum vomitu e ducens ea statim. Et iam quidem expertus fui ipsum in morsu canis rabiosi cuz vino t liniui ipm super morsum vipere cum aceto: t posui super ipm post linimentum folia scordeon aut centauream.

¶ De luto absolute La. cccexxij.

Utuz absolute. ¶ Natura. ¶ Lutū omne infrigidatiuum est. ¶ Operationes t proprietates. ¶ Est desiccatiuū abstersiuum. t lutum quidem calidum terre solaris ē desiccatiuuz corporum laxorum absq; mordicatione propē suā glutinositatem: t cum ei non admiscetur nisi adustum quod ē sicut testa t parietes adusti in sole tūc in ipso ē virtus resolutiua: q si vice alia lauetur fit desiccatiuum cum equalitate in caliditate t frigiditate subtile. ¶ Decoratio. ¶ Constringit carnem lata. ¶ Apostemata t bothor. ¶ Jn cerato ponit pueř scrofulas t duricies. ¶ Mēbra nutrimēti. Et luto terre solaris liniuntur hydropici t splenetici t iuuantur manifeste t sanat carnem multotiēs.

¶ De luto armeno La. cccexxiij.

Utum armenum quid ē. Est lutum rubeum declinans ad cineritium notum t alenum ē ei propinquū in operatione. ¶ Natura: Frigidum ē in primo: siccum in secundo. ¶ Operatiōes t ppetates. ¶ Retinet sanguinē quoniam eius exiccatio ē in vltimo. ¶ Apostemata t bothor. ¶ Confert apostematibus pestilentialibus bibitum t linitum t prohibet ambulationez putredinis membrorum. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Mirabile est in re vulnerum. ¶ Mēbra capitis. ¶ Prohibet catarrum t confert cola. ¶ Membra anhelitus t pectoris. ¶ Est bonuz sputo sanguinis t pthisim ,phibet ,ppterea quia exiccat vlcus pulmonis t ē cura stricture anhelitus ex catarris. ¶ Mēbra expulsiōis. ¶ Est bonum vlcerib⁹ intestinorum t solutioni t fluxui sanguinis matricis. ¶ Febres ¶ Confert febrib⁹ ethicis t pestilētialibus ,ppric. t plures quidem iam sanati sunt ex pestilentia magna ,ppter consuetudinem bibendi ipm in vino subtili. Et si bibitur in febre pestilentie necessariū ē ut vinum perducat ipsum ad cor t misceatur vinum illud cum aqua rosacea. ¶ De luto samio La. cccexxiij.

Utum samium quid ē. Jnquit Salie. nos vtimur eo ex hoc q nominat stella samia. Ego aūt dico q ꝓbibus videtur q illud sit talk: verum ō de talk iam dixerunt veridici q ipsum inuenitur in terra grecorum in insula cypri. ¶ Operationes t proprietates. ¶ Lutū sanuz dixit Sal. esse sicut sigillatum in retentione sanguinis t rebus alijs: t ē pluris aeritatis q̄ sigillatum. Quapropt ē est leuius: imo ē vehemētis leuitatis: t ē tenacius t viscolius q̄ sigillatum: sed sigillatum ē fortius eo. ¶ Natura. Hoc ē viscosum tenax glutinatiuum non indigens ablutione t infrigidatio ē parua. t ideatio plurima. ¶ Apostemata t bothor. ¶ Prohibet apostemata calida in inceptione t bothor vehemētius q̄ reliqua luta t cōfert apostematib⁹ mā nullarum. Et si infundatur nō sentitur in eo asperitas calefaciens sicut sentitur ex sigillato. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Et propter vehementiam sue tenacitatis non confert vlceribus adustionis ignis sicut sigillatum. ¶ Jnstrumenta iunctarū. ¶ Confert in principio podagre linitum. ¶ Mēbra capitis. ¶ Confert apatib⁹ q̄ sūt p⁹ aures. ¶ Mēbra expul. ¶ Cōfert eruptioni sanguinis a matrice: t egressioni sanguinis cū egestione.

¶ De luto quod comedit La. cccexxv.

Utum quod comeditur. ¶ Opatiōes t ppetates. ¶ Est opilatiuum corruptiuū cōplexionis. verū ipsum confortat os stomachi: t delet eleuationem cibi: t cum hoc ego non diligo ut administretur. Et habet ,ppietatem in prohibendo vomitum. Quod autez in ipso dicitur de bonitate anhelitus est fm comparationem desiderantium ipsum t dilatantium in ipso propter illud quod accidit de gaudio per acquisitionem eius qō desiderat.

De luto terre masticis La. cccexxvi.

Utum terre masticis. ¶ Opatiōes t ppetates. ¶ Est abstersiuum lauatiuuz generatiuum carnis.

¶ De luto cretico La. cccexxvij.

Utum creticū. ¶ Operationes t proprietates. ¶ Est plurime aeritatis: t ē silē religs lutis predictis, verum ē debilē religs t abstergit absq; mordicatione t debilitat sēsus. ¶ Mēbra oculi. ¶ Confert vlceribus eoz t inflatiōi coz. ¶ Mēbra expulsiōis. ¶ Alleuiat pruritionē fm q dicit t ꝓseruat ꝓgnātes suspēsū sup eas.

¶ De luto kimolea La. cccexxviij.

Utum kimolea. ¶ Opationes t proprietates. ¶ Ō de eo purū ē plurimi existit inuametū: t i ipso ē infrigidatio t resolo: sed cū lauat destruitur ei⁹ resolutio. ¶ Apostēata t bothor. ¶ Cū aceto ponit sup apata q̄ sub stomacho sūt. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Prohibet initiū adustionis ab vlceratiōe. ¶ De luto vitis La. cccexxix.

Utum vitis. ¶ Operationes t ppetates. Exiccat nō longe a mordicatiōe t in ipso est aliquātulum resolutionis.

De luto magra La. cccexxx.

Utum magra. ¶ Electio. ¶ Melius ē baldagdium purum non permixtum brunū

declinãs ad rubedinez. Et illud ẽ quod dicitur persice cultara. ¶ Opationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Existimauit paulus q ipm ẽ in operationibus stipticitatis ⁊ exiccationis melius ꝯ sigillatum. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Consolidat vlcera. ¶ Membra expulsiõis. ¶ Interficit vermes ⁊ sorbet super ona sorbilia ⁊ retinet naturã ⁊ confert valde.

¶ De lacticinio Ca.cccxxxi.

LActiciniuz quid est. Est omnis plãta q̃ hz lac acutum solutiuũ incisiuuz adustiuũ ex eo autem famosa sunt septem alhasir ⁊ alscebraz ⁊ alcibe ⁊ hartanite ⁊ almemethena ⁊ almezerion ⁊ pentaphili qꝫ ẽ hñs folia gnq̃. oĩa vo sũt mortifera. ¶ Plurima vo intentio in eis est in lacte ipoz: ⁊ minuũtur quedam lacticinioz spẽs que sũt preter hec famosa sicut quedaz species auricule muris. ⁊ quedam spẽs volubilis ⁊ portulaca agrestis ⁊ reliqua. lac autem lacticinij absolute est lac alcibe ⁊ videtur q sit illud quod nominatur tyriaca alkarnem ⁊ albuseugi. Et dixerunt etiam q lacticinia sũt septem genera ad vltimum lacticinium quod dicitur masculus: ⁊ nomen ei⁹ est karakilus ⁊ post ipm omnes sunt femine: ⁊ eorum fortius est quod similatur myrto ⁊ noiatur burastius: deinde est arboze um generatum inter lapides: deinde illud quod assimilatur citrolo: ⁊ nominatur caurapescias. ſ. scirũ deinde albas litorem qꝫ noiatur marinum: qñ nascitur in ipso. Et dixerunt vice alia lacticiniorum fortius ẽ masculus predictus: ⁊ radix ei⁹ longior ẽ cubito ad rubedinem declinans plena lacte. ⁊ eius rami sunt similes ramis oliue: sed sunt longiores ⁊ strictiores ⁊ radix mõtana: ⁊ oĩ in altis locis asperis montanis. Femine aũt que etiã nominatur nucalis. ¶ Planta eius ẽ sicut planta herbe muris: sed est maior ⁊ fortior ⁊ capita foliorũ sũt spinosa ⁊ egrediuntur ex radice eius stipites longitudinem palmi habẽtes. ⁊ fructificat vno anno ⁊ nõ fructificat alio ⁊ fructꝰ iste mordicatiuus ẽ lingue sibi nuci ⁊ ẽ inferius primo in faciẽdo vomitum: ⁊ origo ẽ origo masculi. ¶ Marinum aũt qꝫ dicitur panarit ũ habet stipites palmorũ declinantes ad rubedinem preparatos sup quos sunt gnq̃ aut sex folia subtilia parua longa pariter: ⁊ eius fructus ẽ sicut herbum et sunt eius folia similia foliis lini ⁊ eius capita sũt dupla rotunda ⁊ flores ipsius albi ⁊ dixerunt hoc ẽ lacticinũ quod dicitur almesenis quod ẽ porculaca. sed eius folia sunt plurima: sed sunt strictiora ⁊ vehementius rotunda ex cui⁹ radice egrediũtur stipites rubei pleni lacte quoꝝ numerus ẽ. iij. aut. v. et ipsi⁹ stipites habent comas sicut anetum: ⁊ in ipsis ẽ fructus eius: ⁊ eius origo sunt domus deserte circuitus ciuitatum ꝑm plurimũ. Scirum autẽ habet stipitem in mensura vnius palmi ⁊ maiorem: ⁊ sunt folia eius similia foliis cupressi ⁊ pini: sed sunt subtiliora ⁊ humidiora. ¶ Petrosum autẽ quod noiatur arboreum habet folia sicut folia myrti parua: ⁊ sic̃ folia lacticinij masculi ⁊ ipsũ suprema habet humida ⁊ plurimas habet comas: ⁊ hoc ẽ species lacticinij alia silis citrolo ⁊ radix eius ⁊ folia ipius solutiua omnem aqueitatẽ. ¶ Electio. ¶ Fortius quod ẽ in lacticinijs ẽ eorum lac: deinde semen: postea radix: deinde folia: quãdo dicit lac lacticinij ẽ lac albibe. ¶ Matura. ¶ Eius lac ẽ calidum ⁊ siccum in quarto. Reliqua vero ipsius sunt in secundo vsq̃ ad tertium. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Est vlceratiuum interfectiuum. Cunq̃ in lacunam ponitur pisces omnes eleuantur super aquam. ¶ Decoratio. ¶ Eradicat moza ⁊ verucas ⁊ alchaneliz. ⁊ carnes augmentatas in lateribus vnguis. Et eius lac abradit pilos cum liniũtur ex eo ⁊ propue in sole: ⁊ qui nascuntur post illud sunt debiles. ⁊ cuz iteratur nõ nascuntur omnino. ⁊ quandoq̃ permiscetur cum oleo ut frangatur eius malitia ⁊ administratur ad abradendum. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Ex eius radice cum aceto liniũtur durities que ẽ in circuitu fistularum ⁊ resolvit eam: ⁊ eradicat impegnem ⁊ ẽ cõuenies vlceribus putridis ⁊ corrosis cuz ponitur in aceto ⁊ scabici melancolice igni persico ⁊ herpeti estiomeno ⁊ cancrenis. ¶ Membra capitis. ¶ Et⁹ lac distillatum super dentem corosum frangit ipm ⁊ deiicit ipsum. ⁊ quandoq̃ ponitur cum alkitran ut sit magis frangens virtutem eius. sed melius est ut sanus locus nõ vntiatur cera: deinde distilletur in ipsum post illud lac. ⁊ quando eius radix in aceto decoquitur ⁊ ex eo os colluitur sedatur dolor dentium. ¶ Mẽbra oculi. ¶ Lac eius eradicat vnguiam. ¶ Mẽbra expulsionis. ¶ Eradicat hemorroidas: ⁊ soluit phlegma ⁊ aquositatem. ⁊ si distillẽtur ex lacte ei⁹ due gutte aut tres super sicum ⁊ deliccet ⁊ assumatur soluit sufficienter. Et similiter in sauich ⁊ pane: ⁊ quando bibitur ⁊ ẽ purum tunc est melꝰ ut assumatur in cerato aut in cera ⁊ fauo ut non vlceret os ⁊ guttur: qñq̃ autem assumũtur stipites lacticinij humidi ⁊ torrefiunt super conchaꝫ ostracti paulatim ⁊ teruntur ⁊ datur ex eis quãtas duoꝝ karmet cum sauich ⁊ effunditur desuper aqua ⁊ bibitur: eius nãq̃ stipites sicci debiles valde sunt. Et speciei qdem que noiatur carupcion stipites assumunt ⁊ in vmbra siccãtur de quibus cortices assumũtur: ⁊ accipiuntur ex eis nouem karmet ⁊ infunduntur in vino veteri die ⁊ nocte: deinde colatur ⁊ fit tepiduz: postea bibitur ⁊ soluit absq̃ impedim ẽto. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponit in euacuando aquositatem ⁊ phlegma triplum ponderis eius de ireos ⁊ due tertie ponderis sui.

¶ De laudano Ca.cccxxxij.

LAudanum quid ẽ. Est humiditas pẽdẽs in pilis capraꝝ pascentiũ ⁊ barbis earũ cum pascunt plantam que nominatur cusus. Cadit enim super eam res ⁊ aggregat in ea humiditas ⁊ permiscetur ille ros resudationi foliorum illius plante: Cum ergo inficiuntur eo pili capraꝝ ⁊ suspẽdũtur in eis assumitur ab eis laudanum: et illud quidem quod purum est ẽ quod pẽdet in barbis earum in pilis earum qui a terra eleuati sunt. ⁊ malum erit quod pendet in partibus inferioribus

tarū qñ ꝓculcāt ipm cū arena ⁊ terra. Electio. Melius ē illud qd est pingue pondcrosū ⁊ cabzosi boni odozis qđ ad citrinitatē declinat: ⁊ in quo nō est arenositas ⁊ resoluitur totū in oleo: ⁊ exquo nō remanet fex. Nigrū vero piceū est nō bonum. Natura. Est calidū in fine primi siccū in secūdo ⁊ dixit alkanzi q ē frigidū ⁊ stipticū ꝫ nō ē ita. Qđ aūt ē in regionib⁹ meridionalibus ē calidi⁹. Ope. ⁊ ꝓp. Est subtile valde ⁊ est in ipso pauca stipticitas: ē maturatiuū humidiatū grossarū viscosarū quas cū equalitate resoluit in quo est virtus attractiua ⁊ ē calefactiuū aperitiuū orificioz venaruz ⁊ ingreditur in sedatione doloz. Decoratio. Facit nasci pilos ⁊ inspissat eos ꝓlongat eos: ⁊ cōseruat ꝓprie cū oleo ro. in aurē doloresam ⁊ ingreditur in medicinis soda ⁊ pulsationis. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Confert tussi. Membra expul. Resoluit apostemata matricis suppositū in pessario ⁊ extrahit fetū mortuū ⁊ secundinā suffumigatione facta ex eo in traiectorio ⁊ cū bibit cū vino antiquo cōstringit ventrē ⁊ puocat vrinā.

De lubue. L.cccc.xxxiij.

Ubue qd ē: Est arboz figie. Arboz lubue ē magna cuius folia ⁊ lignū sūt similia arbori sydonioz ⁊ hz fructū albū similē galle: ⁊ in ipso ē granū pingue. Et illud qđ ē in ipsa ē melius exquo exprimitur oleū ⁊ corter huius arboris ē storax sicca: ⁊ eius aqua accipit cū incidit ita vt exeat ⁊ ē mel lubue. Et illud quod egredit ex granis eius dicitur sciregi storacis siccē: ⁊ gūma eius ē storax heremita ⁊ ē gūma alba. Quid ē lubue ē storax: ⁊ dicit illa que liquida ē mel allubue ⁊ storax: ⁊ ē lachryma arboris que ē sicut cydonioz. Et nos quidē iā dixim⁹ in ca. storacis illud qđ diximꝰ ⁊ nos reteram⁹ illū sermonē quāuis in eo sit iteratio: Et iā dicit q ē oleum arboris alterius romane. Electio. Melioz speciērū storacis ē illa liquida per scipsā mellina gūmosa boni odozis puenies ad citrinitatē ⁊ nō ē nigra furfurea. Et qñq; inuenit de ea liquida similis sanici: ⁊ qñq; adulterat cū oliuis ⁊ melle. pjcit enī in eis in sole deinde exprimitur. Natura. Calida ē in primo sicca in secūdo. Opera. ⁊ proprieta. Inest ei virtus maturatiua lenitiua valde calefactiua resolutiua ⁊ eius fumus ē similis fumo olibani ⁊ in ipso ē stupefactio natura ⁊ eius oleum quod ex ea fit in scemini lenificat fortiter: ⁊ eius fumus ē sicut fumus olibani. Apostem. ⁊ bothoz: Confert duritijs in carne ⁊ linitur super bothoz humidū ⁊ siccū cū oleis. Vulnera ⁊ vlcera. Linitur super scabiē siccā ⁊ humidā ⁊ ē epithima bonū super eam. Instrumenta iuncturarū. Confortat mēbra ⁊ prohibet spasmū ⁊ contractionem iuncturarū bibita ⁊ linita ⁊ ponitur in oleis laxitudinis. Mem. capi. Retinet quod ex ea humidum est ⁊ quod ex ea siccū ē catarrū suffumigatum ad cozizaz ē vltima: ⁊ in ipsa ē virtus faciēs subet ⁊ precipue in oleo eius. Membra anhe. ⁊ pectoris Confert tussi antique ⁊ phlegmati ⁊ doloꝛi guttu ris ⁊ clarificat vocē arteriaci cū lenitate vehementi. Mēbra nutri. Digerit. Membra expulsionis Lenit subtiliter ⁊ prouocat vrinam: ⁊ puocat menstrua cōuenienter bibita ⁊ suppolita ⁊ lenit duritiez matricis: ⁊ q ex ea siccum ē stringit ventrē ⁊ cuz ex storace aut ex liquida bibitur auf. cū equali ponde re de gūma amigdalarū soluit phlā viscosū absqꝫ impedimento. Permutatio. Loco eius ponitur equali pōdere castoreū ⁊ duplū eius de oleo ſisami no.

De lacca. L.cccc.xxxiij.

Licea quid ē. Dixerūt quidā de quibus est Paulus ē hec gūma herbe similis myrrhe boni odozis ⁊ oportet quidē ut administretur cū cautela. Alij vero errauerūt ⁊ dixerūt hoc ē karabe. Et dixerūt quidā q hec ē lacca. verū lacca in plerisqꝫ ꝓprietatibus ē in virtute karabe. Decoratio. Est extenuatiua virtute vehemēti. Mēbra anhe. ⁊ pectoris. Confert tremori cordis. Membra nutrimēti. Cōfert epati ⁊ cōfortat ipm. ⁊ cōfert icteritie ⁊ hydropili ⁊ doloribus epatis.

De Lehibach. L.cccc.xxxv.

Ehibach quid ē: Est arboz rara habens rosas boni odozis parū quas apes pascūt ⁊ videtur q sit arboz que nominat farrara quāuis illud non vere scio. Et eius quidem virtus ē ꝓportionalis praſio: verūtamē ē debilioz ipso ⁊ ē lacticinium. Natura. Est calida in secūdo. Et dicit q ē calida ⁊ sicca usqꝫ ad quartū. Operationes ⁊ ꝓprietates. Cū ꝓijcitur ex lacte eius in gurgite pisciū aliquid super aquā eleuat eos. Membra nutrimenti. Facit virtuose vomere. Membra expulsionis. Soluēdo educit aquam.

De Luhabat barbarica. La.cccc.xxxvi

Uhabat barbarica quid est. dicit quidam q ē sicut ē hermodactili ⁊ affertur de partibus aphrice ⁊ adulterantur cū eo hermodactili. Natura. Calidū est ⁊ siccum in secundo. Membra expulsionis. Mouet coitum.

De lingua auis. L.cccc.xxxvij.

Ingua auis. Natura. Est calida ⁊ terrio humida in primo. Operationes et ꝓprietates. Est in foliis eius constrictio ⁊ mundificatio ⁊ vis consolidandi. Vulnera ⁊ vlcera. Folia eius consolidant ⁊ vlcera humida carne replent. Instrumenta iuncturarum. Coxices

eius cū aceto sup constrictionē lacertoꝝ positi conferunt. ¶ Membra anhe. ⁊ pec. ¶ Confert tremori cordis. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Addit in coitu ¶ Permutatio. ¶ Loco eius in morbo ponitur equale pondus de nuce excorticata ⁊ pondus eius de tuberi rubeo.

De lingua bouis. L.cccc.xxxviij.

Lingua bouis quid ē. ¶ Herba lata habens folia sicut almau ⁊ cāna cui ē plana ⁊ rami canne eius sunt sicut pedes locustarū ⁊ color eius ē ex viridi ⁊ citrino. ¶ Electó. ¶ Oportz ut administretur illa que ē corasceni grossa hīs folia sup quorū faciem sunt puncta que sunt radices spinarum: ⁊ pilorꝝ exeuntiū ab ea. ¶ Que autē in hac terra reperitur ⁊ qua vtuntur medici plurimū eius ē genus almaru: ⁊ non ē in lingua bouis ⁊ necꝫ confert ut inuamen illius est. ¶ Natura. ¶ Proxima ē equalitati in calore ad caliditatē enim declinat paruā ⁊ ēi fine primi in humiditate. ⁊ que sicca ē: ē mīoris humiditatis: Et dixerūt aliqui qꝫ est frigida ⁊ humida in fine secūdi. Sed illud ē longinquū. ¶ Operationes ⁊ pprietates. ¶ Virtus eius que adusta ē remouet alcula que sunt in infantibus ⁊ sedat inflationē oris: ⁊ similiter ipsamet: sed ipsa ē debilior. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Est lenitiua cōfortatiua cordis bona melie ex sollicitudie ⁊ tremori cordis in vino ⁊ dispositionibus melancolicis: ⁊ quidā in potu eā tribuunt ad tremorem cordis calidū cū luti armeni pondere. ij. ʒ. ⁊ cōfert tussi ⁊ asperitati canne ⁊ pprie cū coquitur cū hydromelle et zuccaro.

De lingua arietis. La.cccc.xxxix.

Lingua arietis quid est. Est duoꝝ generū scilicet parua ⁊ magna. Inquit Dia. ipa nominat plurium costarū. ⁊ habet septē costas. Et folia quidē magne maiora sunt folijs parue ⁊ eius substātia ē ꝓposita ex aqueitate ⁊ terreitate: ⁊ aqueitate quidem infrigidat: ⁊ terreitate cōstringit. Elec. ¶ Earūmag' iuuatiua est maior ⁊ fructꝰ quidē ⁊ radix sunt ꝓpinqui natura folijs. Verū sunt magis sicci ⁊ minus frigidi. ¶ Natura. ⁊ Est radix eius siccior ⁊ minus humida: ⁊ frigus eius ē minus stupefactione ipsius: ⁊ siccitas eius ē infra ipsius mordicationē: ⁊ ꝓpter illud est vltima ad vlcera ⁊ ē subtilis: ⁊ propīe cum siccatur Inquit Galie. Est frigida ⁊ sicca in tertio. ¶ Operationes ⁊ pprietates. ¶ Folia ipsius sunt constrictiua repercussiua cum aqueitate frigidat ⁊ ꝓpter illud sunt vincentia cursū sanguinis ⁊ siccitas eius non est mordicatiua: ⁊ propter illud est iuuatiua ad consolidanda vlcera antiqua ⁊ recentia: ⁊ necꝫ est aligd melius ea ⁊ ea ē aptio propter abstersionem que est in ea. Sed ⁊ radix eius suspenditur super collum habentis scrofulas ¶ Elpoꝰ emata ⁊ bothoꝝ. ¶ Est bona apostemabus calidis ⁊ adustioni ignis: ⁊ formice ⁊ scere et herisipile ⁊ apostematibus radicum auris ⁊ scrofulis. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Est bōa vlceribus fraudulentis ⁊ igni perfico ambulatino ⁊ vlceribus antiquis ⁊ vulneribus profundis ⁊ est subtilis vniuersaliter in his capitulis ⁊ confert cum kimolea ⁊ cerusa que ponitur super herisipilam. ¶ Instrumēta iūcturarum. Fit ex ea emplastrum ad elephantiā ⁊ prohibet augmentum eius ⁊ ipsam denumiscere facit. ¶ Mēbra capitis. ¶ Confert dolori auris ex caliditate ⁊ decoctio radicis oze ea colluto cōfert dolori dentis ⁊ pulmentū lentium in quo ponitur ipsa loco sicle confert epileptie: ⁊ quando distillatur succus foliorum eius in aurem illius qui dolorē patit auris sedat dolorē: ⁊ qñ masticat radix eius aut colluit os ex succo ipsius sedat dolorē dentiū ⁊ fistule aqua folioꝝ eius sanat alcula. ¶ Membra oculi ¶ Confert opthalmie ⁊ dissoluuntur collyria opthalmie cum succo eius ⁊ conferunt. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Semen eius confert sputo sanguineo ⁊ pulmentum lentium in quo ponitur ipse loco sicle confert almati. ¶ Mēbr. nutrimēti. ¶ Radix ⁊ semē ⁊ folia ipsius sunt bona in cura opilationum epatis ⁊ renum ⁊ ex ea quidem decoquitur pulmentum lentium ⁊ ponitur ipsa loco sicle ⁊ confert hydropisi. ¶ Membra expulsiōis ¶ Confert vlceribus intestinoꝝ ⁊ solutioni aque se potus seminis eius ⁊ clusterizatio cū succo ipsius ⁊ fluxum sanguinis ⁊ hemorroidaruꝫ retinet: ⁊ bibuntur folia eius cum vino ad dolorem vesice ⁊ renum. ¶ Febres. ¶ Dicitur qꝫ confert sebri triangule scilicet tertiane: ⁊ qꝫ oportet ut ad tertianam bibantur tres radices eius in. ʒ. iij. ʒ. vini commixtis ⁊ ad quartanam quattuor radices eius similiter. ¶ Venena. ¶ Ponitur cum sale super morsuꝫ canis rabiosi.

De Lingua. L.ccccxl.

Lingua quid est: Substantia composita ex carne laxa in qua penetrant vene ⁊ nerui ⁊ lacerti: ⁊ humor eius est humidus.

De luchanidis. L.cccc.xli.

Luchanidis quid est: ¶ Est lapis egyptius quo fullones vtuntur in dealbatione pannorum laxus qui in aqua velociter soluitur. ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ Est glutinatiuus exsiccatiuus absqꝫ mordicatione stiptice prohibēt fluxum materierum ad membrum. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Est iuuatiuum vulnerum ⁊ vlcerum ⁊ propīe in membris lenibus. ¶ Membra oculi. ¶ Confert fistulis ⁊ ingreditur in medicinis vlcerum oculi. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Est bonus sputo sanguinis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Confert solutioni antiqꝫ ⁊ doloꝝ vesice: ⁊ supponitur ⁊ ad abscindenduꝫ fluxuꝫ sanguinis.

De Luf. L.ccccxlij.

Luf quid est. Illa est plana: ⁊ alia est crispa sed crispa est calidior ea que dicitur luf serpentis ⁊ plana. ⁊ in plana quidem est ter-

reitas plurima: quapropter minoratur eius abstersio ab abstersione crispe ⁊ si aute sunt abstergẽtes. Inquit dia. Folia eius sunt similia foliis diacoraz ⁊ minora propter diuersitatẽ vestigior i eis ⁊ radix eius est sicut radix medicine predicte similis pistello mortarij ⁊ fructus eius est citrinus. Crispa autẽ est sicut oliua. ¶ Natura. ¶ Plana est calida in fine p̃mi ⁊ sicca: ⁊ crispa in fine secundi ⁊ in calefactione ⁊ fortius qd est in ipsa est semen eius ⁊ minuan⁹ qd est in ipsa est radix eius. ¶ Operationes ⁊ proprietates ¶ Est aperitiua opilationũ iecinora humorũ grossoz viscoz cũ equalitate ⁊ in ipsa est abstersio. ⁊ crispa quidem in oibus istis est fortior q̃z alie ⁊ prope plana terrea. ¶ Decoratio. ¶ Radix crispe abstergit pannũ ⁊ morphea ⁊ lentigines parnas ⁊ magnas ⁊ prope cũ melle ⁊ linitur cũ vino sup fissuras frigoris. ¶ Apostemata ⁊ bothor. Confert apostematibus indigentib⁹ abstersione. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Permiscetur radix ei⁹ ⁊ prope radix crispe cũ vite alba ⁊ ponit in emplastris fraudulẽtis Et illa in qua est humiditas est conueniẽtior vulneribꝰ q̃z sica que est acutior q̃z illud quo indigetur in vulneribus Et q̃nq̃z contusa sumuntur loco licinij emplastri ad omnia vlcera in fistulas conuersa ⁊ fiunt ex radice eius glandes ad fistulas. Et folia ei⁹ sunt bõ vulneribus mal'. ¶ Instrumenta iuncturarũ ¶ Radix alluf cum stercore vaccino valet super podagram ⁊ contusionẽ la ertor. ¶ Membra capitis. ¶ Succꝰ vue eius que est domestica confert doloꝛi auris. Et q̃ ponitur in aures cũ oleo rosaceo phibet corrosiones ⁊ cancrũ factũ in eis. Et cũ accipitur succus vue luf serpentis que est super eius extremitatem ⁊ quando miscetur succus eius cum oleo ⁊ distillatur in aurem sedat doloꝛem. ⁊ radix quidem eius est ex medicinis abstergentibus sordes eius exsiccanꝫ vlcus eius conferentibus auditui. Et semen luf sanat hemoroides que sunt in naribus ita q̃ cancerositatem earum immo cancrum ipsum ⁊ consiliuz est vt ponatur in naribus cum lana. ¶ Membra oculi. ¶ Confert radix eius vlceribus oculi. ¶ Mẽbra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Facit spuere ⁊ conuenit asmati ⁊ dilationi anhelitus ⁊ coquitur in aqua ali quoties donec remoueatur medicinalis vis eius. deinde comeditur in dilatatõe anhelitus ⁊ in asmate antiquo. ⁊ radix eius facit illud. sed in crispa fortius. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Ex eius cõmestione generatur humor grossus. ¶ Mẽbra expulsionis. ¶ Crispa mouet coitum in vino ⁊ mũdificat renes ⁊ confert hemoroidibus. ⁊ dicitur q̃ cũ ex fructu crispe sumũtur triginta numero cũ aceto mixti aut vino eiect fetũ. Et q̃nq̃z supponit glis ex ea scã ⁊ facit aborũ ⁊ q̃nq̃z facit aborũ odoramentũ huius plante apud mactationem flozis eius: ⁊ quandoq̃z prouocat vrinam ¶ Venena. ¶ Lũq̃z fricatur radix eius super corpus non mordet ipsuz vipera.

¶ De Liminio. Ca. cccc xliij.

Liminium quid est. Fructus eius est stipticus. ¶ Membra expulsionis. ¶ Confert solutioni ventris ⁊ sanguinis ⁊ datur ad hoc in vino: ⁊ similiter fluxui sanguinis ⁊ potio eius est hec sancti.

¶ De lacte. Ca. cccc xliij

Lac quid est. Lac ex tribus compositũ est substantijs: aqueitate ⁊ caseitate ⁊ butirositate. ⁊ in vaccino quidem multiplicatur butirositas. Lac vero camelarum partui vicinarũ minus habet butirositatis ⁊ caseitatis: ⁊ est subtile valde. ⁊ lac asinarum etiam minus existens butirosum est subtile. Caprarum vero lac est temperatum ⁊ lac ouium est grossum valde. Et lac vaccinum est pinguius ⁊ grossius. Equarum vero lac est sicut lac camelarum partui vicinarum subtile aquosum.

¶ Electio. ¶ Lac quod melius est omnibus est lac mulierꝭ. ⁊ lac melius est quod ex vbere suggendo bibitur: aut sicut mulgetur: ⁊ melius ipsius est quod est vehementis albedinis equalis essentie quod super vnguem distillatum figitur: ⁊ nõ currit. ⁊ est pastus animalis ipsius planta bona. ⁊ non est in ipso sapor extraneus declinãs ad acetositatem aut amaritudinem aut acredinem aut odor extraneus horribilis. Et oportet vt administretur statim vt mulgetur anteqũz conuertatur. Et lac quidẽ omnis animalis cuius pregnatio est prolixior pregnatione mulierum est malum quapropter proportionale est illud quod est proximum sicut vaccinum. ¶ Natura. ¶ Aqueitas est calida ⁊ butirositas ad equalitatem tendit. licet ad caliditatem declinet. Et lac acetosum est frigidum ⁊ siccum. ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ Aqueitas eius est subtiliativa lauativa solutiua. Et in ipsa non est mordicatio. Et lac quidem est nutrimentum ⁊ equat chimos ⁊ confortat corp⁹ ⁊ abluit. Et quando bibitur cum melle mundat vlcera interiora ab humoribus grossis ⁊ maturat ea ⁊ lauat: ⁊ est boni chimi. ⁊ facit exuberare sanguinẽ augmentum faciens in cerebro: ⁊ proprie lac mulierꝭ. ⁊ lac quidem est propinque digestionis ⁊ quomodo non cum sit generatuz ex sanguine quod est in summo digestionis cui supervenit digestio quedam alia q̃us sit ex membro quod ad frigus declinat. non eni nutritur ab eo donec fiat in dispositione cibi qui indiget dispositione plurima ⁊ clarificatione post clarificationem. immo quando dominatur ei caliditas bona reducit ipsuz ad naturam sanguinis equalem velociter. Ideo q̃z bonũ est quod rufus dixit de eo. ⁊ si non ei contradicat ⁊ propter declinationẽ suam ad frigus aliquod nocet phlegmaticis: quoniam caliditas eorum non conuertit ipm ad sanguinẽ sicut oportet. ⁊ corpus vtitur ipso ante puersionẽ ei⁹, pptea' q̃ ẽ ei ppinquũ ⁊ ppi hoc pfert habentibus cõplexiones calidãs ⁊ siccam cum in ipsoz stomachis nõ est cholera. Amplius lac cum corporibus proportionalitates habet quarũ cause non comprehenduntur. ¶ Illum aũt qui bibit lac post ipsum quiescere oportet vt non corrumpatur

et nō acescat. verū oportet vt nō sup ipm dormiat neq; suscipiat sup ipm cibū aliū donec descēdat: t ē magis ꝓueniēs ꝓsistētib⁹ calidam habentib⁹ cōplexionē. Nam cōtinetur in ipsis ad choleram: t confert sanib⁹ etiam propterea q humectat t remouet puritū qui eis est propius: sed oportet vt inuenit ad ipm digerendū cū melle t multotiēs quidē incipit lac soluere t extrahere superfluitates que sunt in partibus intestinoꝝ. deinde incipit nutrire t expanditur in corp⁹, t retinet naturā: t est inflatiuū quousq; fuerit incipiat t est compositū ex soluente qō est eius aquositas t constringēte qō est caseitas ipsi⁹. Et colestra est tarde digestiōis t grossi humoris t tarde descensionis. ¶ Mel vero ipsam rectificat t acgrit ex eo corpus nutrimentū plinii t acetosū crudi humoris: t qō decoctū est t propē qō est grossius est magis constrictiuū t omne quidē lac facit possidere opilationes t propē in epate nisi lac camelarū fetarū t similiū, ppt paucitatē caseitat⁹ ei⁹ t absterstionē aquositatis ipsi⁹: t ꝓfert materieb⁹ que offenduūt ad mēbra interiora t ledunt ea sua acuitate t mordicatōe debilit at enī eas qñ lauat ipsas vltra ablutionē aq, ppt absterstionē que est in aquositate sua: t non est in aq t equat equalitatē earū ita vt conuertant t fiant similis membro: deinde glutinat eas sup ipm. s. int membrū t inter humorē malū: non ergo obuiat ei humor nudo. Et ipm nocet habēnb⁹ fluxū sanguinis. Lac preterea nō est bonū viscerib⁹: t lac capra rū est min⁹ nocens viscerib⁹ q̄ aliud. Nam plinii eius quo pascitur est constrictiuū. Ouinū vero lac acetosum est ecōtrario: t nō est laudabile t in ipo ē inflatio. Et lac quidem in sua substantia est velocis conuersionis, t propē ad caliditatē t neq; est aliqd nocibilius corpori q̄ lac malum. Et lac quidē asinarū, est aquosum t lac scrofinum aquosum est nō maturum. et lac vernale est aquosum comparatum adestiuū. t similiter lac animal⁹ cui⁹ pastus est ripa aut terra limosa qñ plante veris sunt aquose cōparate ad plantas estatis. Et quanto magis ingredit vel accedit estas ad autūnū tanto lac fit magis grossum: t qō melius est: est illud quod est in medio estatis: verūtamen timet in ipso q calor ipsum cōuertat postq̄ potatuꝫ fuerit. Illud vero nō timetur in vere. Vaccinū preterea est plinii butiri: t ouinū plurime est caseitatis t butirositatis sed caseitas in lacte camelino est panca postea in lacte equino: deinde asinino. t propt hoc raro caseatur in stomacho t superioribus ventris plus q̄ alind. Et in lacte quidē camelino est salsedo propterea quia diligunt accetosum t hoc melius lac t cū hoc dicitur q est vehementis tarditatis in stomacho t superioꝝ⁹ vētris Et scias q lac diuersificat sm spēs animalū t sm etatē si est parui aut magnū aut mediocre t sm formā si est tenuis carnis aut dure pingue aut extenuatū albū aut aliū habens colorē: t debili⁹ quidem lac sm q dā est lac albi coloris t est velocioris descensionis.

¶ Decoratio. ¶ Plinius vsus lactis generat pediculos sm q quidam exilissimauerūt t nō elongatur verū ipm abstergit cicatrices fedas in cute linitus t colorē efficit valde bonū bibitū. verū ipsum facit mōtiens accidere sordes nisi lac camelarū recenter fetarū. ex ipso enī raro timentur sordities: t qñ bibit cū zuccaro colorē efficit valde bonū t propē mulierū t impinguat ēt ita q aqua calci impinguat habentes cōplexiones calidas t siccas cū soluūtur potu eius ppt suam causam t nō impinguat eos nisi ꝓpterea q humectat t extrahit humorē malū q̄re rectificat nutrimentū. Et lac quidē alraib cū scoria impinguat illos velociter. Aqua vero calci delet pānū t cicatrices linitū t qñq; confert eis bibitū. ¶ Apostemata t bothor. ¶ Multotiens sanant illi quibus accidunt apostemata mala t carbunculi t, almescere t scabies t puritus bibitione lactis cū in complexionibus eorū non fuit qō corrūpat ipsum t cōuertat ad choleram. Et lac quidem nociuū est habentibus apostemata intrinseca. Vulnera t vlcera.

¶ Lac rectificat vlcera intrinseca per hoc q lauat t q glutinat t q mundificat. t cū non est in cōplexione qō corrumpat ipsum t ad choleram ꝓuertat confert ḥnīb⁹ vlcera. t aqua gdē calci cū myrobolani t scabiei est cōueniens. ¶ Instrumenta iuncturarū

¶ Lac malū est nernis t ḥnīb⁹ egritudines neruorū ꝓpe frigidas t phlaticas. ¶ Mēbra capitis

¶ Lac caprinū confert catarris t retinet eos t ipos acredinē meliorat Et confert vlceri⁹ palati t lac est cura oblutionis sicce t tristicie, t alienatōis. Et lacq dem nocet dentib⁹ t corrodit eos t ꝓcauat t ꝓsumit eos: t propē cū dens est frigide cōplexionis t laxaz efficit gingiuam. imo oportet vt post ipsum colluat os cuz melle t vino t oxymelle. Lac asininū sm q dr cū colluitur ex eo os confirmat dentes t gingiuam t nō est conueniēs ḥnīb⁹ sodā t rūginē t tyrnitū t propē dormire sup ipm t vniuersaliter nocet debilia habentia epata t capita. ¶ Mē. ocu ¶ Lac facit cucurire tenebrositatē visus t caliginē. verūtū cū mulgetur in oculo confert opthalmie t nocumēto materierū calidarū effusarū ad oculum t asperitati Et silr qñ pmiscet cum albumine oui t oleo rosaceo crudo t ponit sup oculū t confert emulsio ei⁹ in ipso intarfacti. ¶ Membra anhelitus t pectoris.

¶ Lac asininū t caprinū bona sunt tussi t extenuationi t sputo san. sm q significat locus eius. Et itez lac est ouinū iuuatiuū est sputo san. Et itez lac est ex medicinis vlcerū pulmōis t extenuationis t confert ore colluto ex ipso t gargarizato prefocationi t squinātie t apostematibus vue t amigdalarū. verūtamen est nociuū habentibus tremorem cordis humidū quocunq; modo sit ex sanguine aut phlegmate. Et lac q̄ camelaz nouit fetaz ꝓfert animari t frequētie spiritus. Et lac est conuenientius pectori q̄ capiti t stomacho. ¶ Mēbra nu. ¶ Lac facit possidere opilationes in meseraicis. t aqua calci confert icteritie. t lac caprinum t lac camelarum recenter fetarum ambulantium t lac asinarum confert hydropisi t cōferūt omnia illa duritiei splenis. Lac camelarū nouit fetarū cū oleo de alcāna est conueniens

buritiebus intrinsecis ⁊ facit euenire inflationem in stomacho ⁊ dolorē ⁊ prope colostra ⁊ ambo cōmouent singultū ⁊ eructuationē fumosam prope lac: ⁊ nocet splenetico ⁊ epatico ⁊ indigēnb⁹ regimie imbtiliatiuo nisi lac camelaz feraz: ipm eni confert egridudinib⁹ plimis splenis ⁊ epatis ⁊ renouat epata. Et lac camelaz nouiter fetarū pfert hydropisi valde ⁊ prope qñ bibit cū vrina camelarū nouit fetarū aarabicarū ⁊ exsiccat defidertū cibi ⁊ facit tussim. Et lac quidē acetosum est tarde digestionis valde ⁊ est cruidi humoris. vex stomach⁹ calidus naturalr aut accidentalit digerit ipm ⁊ inuat cū ipso ⁊ nō eructuat fumose, ppt ablutionē butiri ab ipso. ¶ Membra exAlq casei soluēdo cōducit cholerā adustā. ⁊ cū epithimo soluit melīaz adustā. Et lac facit euenire lapidē ⁊ lac qdē decoctū donec psumat ei⁹ aquositas pstringit ventrē ⁊ retinet fluxū sanp inferiora. Et lac qdē camelarū nouiter fetarū ,puocat menstrua. Et illud de quo extractū est butirū est bonū solutioni cholerice: ⁊ fit clistere ex lacte nouit mulcto ad vlcera intestinoz ⁊ matricis. Lac caprinū valet vlceribus vesice ⁊ lac succurrit nocumēto coitus ⁊ vigorē fert ad coitū ⁊ facit ,puenire inflāmationē in viscerib⁹. Dēpterea lac grossū excitat cholerā ⁊ generat lapidem ⁊ colostra prope: ⁊ lac qdē excitat coitū ita q⁹ etiam lac acetosum ⁊ mesir in corporib⁹ calide cōplexiōis hoc facit propterea q⁹ humectat ⁊ q⁹ inflat ⁊ sepe leuit vētrē ⁊ prope lac equinū camelinū ⁊ asininū deinde lac vaccinū postea lac caprinū ⁊ q̄nto plus miscuitur aquositas ⁊ qñq; soluit vētrē multum do ipi⁹ qñ nō digerit. Et sal quidē iuuat ad solutionē ipi⁹ ⁊ ad solutionez aque lactis. Decoctū vero ⁊ in quo extincti sunt carbones ⁊ calefactū cū lapidib⁹ ignitis ⁊ laminis ferri, pcludubio vētrē pstringit. Et lac quidem confert rasure intestinoz. Et lac acetosū cōstringit fluxū cholericū ⁊ sanguineū: ⁊ lac quidē camelarū recenter fetarū confert hemorroidib⁹: ⁊ qñ lac ponitur sup apostemata ani ⁊ vlcera ei⁹ ⁊ apostemata femoris ⁊ vlcera ipsius confert ⁊ sedat dolorē accidentē in his membris. ¶ Febres. ¶ Lac caprū ⁊ lac asininū sūt bona ethice sm q⁹ determinatur in loco suo. Et lac acetosum multotiēs expellit febres ethicas qñ auferē eius butirū ⁊ fuerit ita q⁹ bene digerat. Lac vero recenter mulctū grossū multotiens facit incurrere febres ⁊ nō oportet approximare ei patientē febrē penitus. ¶ Venena ¶ Lac confert potui medicinarū mortaliū ⁊ ei qui sumpsit in potu lepore marinum ⁊ gūmam rute agrestis ⁊ hyulquiamū ⁊ benz ⁊ prope q̄ in potu sumpsit cantarides ⁊ lepore marinū ⁊ gūmam rute agrestis ⁊ helleboz ⁊ strāgulatorem adip ⁊ leopardi ⁊ oēs medicinas putrefactiuas: ⁊ est cura ei⁹ q̄ in potu sūpsit benz. reducit eni ipm ad rationē suam.

¶ De lampade alcutrub. La.cccclvi

Lampas alcutrub quid est. Est planta prima isopo. ¶ Electio. ¶ Quod de ea administraē est semen ipsi⁹. ¶ Natura. ¶ Est calda in primo sicca in secundo ⁊ est in fine secundi. ¶ Ope⁊p. ¶ Est aperitiua ⁊ magis dominans in ea est subtilitas ⁊ abscindit fluxum quocunq; modo sit. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Consolidat. ¶ Membra capitis. ¶ Fit ex ea emplastrum ⁊ abscindit fluxū sanguinis. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Iuuat hibet fluxum sanguinis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Confert vlceribus intestinoz̄um clisteri facto ex ea.

¶ De lilio. La.cccclvij.

Lilij quid est. De ireos quidem iam diximus. Et in lilio quidem horulano est terreitas subtilis acquirens amaritudinem ⁊ in fido est aqueitas equalis cō plexionis. ¶ Natura. ¶ Albū horulanū qd̄ nominat lilū azeth ē calidum ⁊ siccū in secundo: ircos vero siluestris est vehemētioris exsiccationis. ¶ Operationes ⁊ pro. Radix eius est abstersiua desiccatiua equalis: ⁊ radix eius est magis abstersiua. Et oleū eius est vehementioris resolutōis ⁊ lenificatōis siue sit aromatizatū siue nō sit aromatizatū: ⁊ ireos quidē in oib⁹ illis est fortior ⁊ est fluptiens cū hoc: ⁊ in ipso est virtus sanādi dolores ⁊ putrefactōes Deco. ¶ Cōfert pāno ⁊ lentiginib⁹ ⁊ prope radix ei⁹ ⁊ mundat faciez abluendo ⁊ reddendo tersam ⁊ remouet ptractōes eius. ¶ Apostemata ⁊ botho. ¶ Si terantur folia et semina multū ⁊ fiat ex eis emplastrū sup herisipilaz cū vino confert ei valde: ⁊ silr sup apostemata phlegmatica immaturā ⁊ scabiem vlcerosam ⁊ escaras ⁊ sabaf ⁊ prope cū permiscemus ea alijs medicinis.

Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Radix eius confert adustioni aque calide qñ exsiccatiua est mollificatiua abstersiua cū equalitate ⁊ silr folia eius decocta ⁊ psolidat. Et melius quidē est vt sit administratio ei⁹ cū oleo rosaceo. Succus vero ireos ⁊ reliquoz decoquitur in aceto ⁊ melle ⁊ in vase creo ⁊ valet ad vlcera antiq ⁊ vulnera. Et domesticū quidem est melius medicinarū que sunt adustioni aque calide. ¶ Instrumenta ūnaturarū ¶ Est bonū incisionib⁹ neruoz̄um. ¶ Membra capitis. ¶ Ex decoctione radicis ei⁹ fit oris collusio ad dolorē dentū ⁊ prope eius qd̄ siluestre est. Et oleū quidem eius est conuenies vlceribus capitis ⁊ furfuribus eius ⁊ qñ distillatur in aurem sedat dolorē eius ⁊ sonitū. ¶ Membra anhelit⁹ ⁊ pectoris. ¶ Confert radix eius anhelitui dilatationis ⁊ prope ireos. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Cōfert splenī ⁊ est malū stomacho propter oleum eius. ¶ Membra expulsionis ¶ Oleū eius est resolutiuū aperitiuū lenitiuū duritiei matricis ⁊ bibitū vtilium. Et silr qñ decoquitur radix eius cū oleo ros. ⁊ nō est ei par in egritudinibus matricis ⁊ silr oleū yrinū ⁊ extrahit fetū ⁊ confert doloriventris pūgitiuo. Et si decoquatur radix eius sola cuz aceto aut cum semine hyulquiami ⁊ farina tritici sedat apostemata calida accidētia testicul. Et qñ bibitur ex oleo eius, ʒ.ʃ. solvit ⁊ est conueniēs habenti ileos cholericū. Oleū vero irinum aperit orificia venaz hemorroidarū ⁊ silr radix lilij quocūq; modo sit. ¶ Venena. ¶ Confert punctur vermiū venenosoz̄ū ⁊ ꝓpe

scorpionis ipm: t succus eius t sirupus t semē ipi⁹ bibita pferūt oib⁹ puncturis t oleū ei⁹ est triaca co riandri t fungoz

De Liquiritia. La. cccexlviij

Iquiritia. ¶ Natura. ¶ Radix eius tēperata est t si declinat ad aliqd declinat ad ca liditatē t humiditatē. ¶ Epo. t botho. ¶ Succus eius confert panaritiū t sili radix eius. ¶ Vulnera t vlcera ¶ Eius succus valet ad vulnera ¶ Membza oculi. ¶ Radix eius confert vngule t succus eius est fortioz. ¶ Mē. an. t pc. ¶ Lenit can nam pulmonis t mūdificat eā t confert pulmoni t gutturi t clarificat vocē. ¶ Mēbza nutrimenti. ¶ Sedat sitim propter humiditatem suam t simili ter confert inflationi stomachi. ¶ Mēbza expulsio nis. ¶ Confert ardori vrine t valet ad vlcera renuz t vesice t scabiei iph⁹. ¶ Febres. ¶ Confert lebabus antiquis.

De Lente. La. cccexlix.

Ens quid est. Lentis est quoddā gen⁹ qō comedit t est notū. Et est aliud gen⁹ silue stre malū t est lens amara t manifeste cali ditatis inq̄ est siccitas t paruz stipticitatis t est fm q̄ dixit Dia. herba longa pluriū stipitū subtiliū ra mox colorē habentiū cidonij lōgioz t strictioz in quib⁹ est asperitas quedam t sunt declives ad albe dinē. ¶ Electio. ¶ Melioz est illa que est velou⁹ ma tura t est alba lata t qū cadit in aq̄ nō demigrat eaz t oportet vt bene maturet in decoctiōe. ¶ Natura. Bal. visum est q̄ ipsa est equal in caliditate t siccita te puta est declivis ad caliditatē t propē illud nō in frigidat apud cōmestionē sui. neq; descendens ¶ Operatōes t pprietates. ¶ Est inflativa t com posita ex virtute constrictiua t abstersiua t facit vi dere somnia mala. t stipticitas corticis ei⁹ est plima t in ipsa tota est inflatio plima t inspissat sanguinē t nō currit in venis t ipsa minorat vrinā t mēstrua propē illud t generant ex ea humores melancholic⁹ t egritudines melancholice: t fortasse kist ordei est ei pprariū t q̄si aggregat ex cōmixtione eoz nutrimē tū valde bonū t fortasse erit ex sūma melioz nutri mentoz t oportet qdē vt sit kist ordei min⁹ q̄ntitate lentis. t lentis etiam cū sicla nutrimentū est laudabi le: qui sunt contrariarū dispositionū que ambe sunt tēperate. t ponūtur in ipsa ordeū t mentastrū t dete rius qō decoquit cū lēte nenkefut. Et oportet quidē vt p̄iciant sup vnā eminam lentis nouē emine aq̄ t decoquant valde. ¶ Epa. t bo. ¶ Qū decoquit cū aceto t fit ex ea emplastrū resolvit scrofulas t apo stemata dura. Et ipsa quidem cū repercussione est ag gregatio sanici t ipi⁹ multitudo generat cancrum t apostemata dura que noiant ipsid⁹. ¶ Vulne. t vl. ¶ Qū coquitur cū aceto replet vlcera, plunda t era dicat sordes vlcez t mitigat sordities coz t si fuerit magna tunc apponāt cū eis que sunt magis stiptica sicut sūt cortices granatoz t reliq̄. Et cū aq̄ marina ad herpetē estiomenū t formicā t fissuras acciden tes ex frigore. ¶ Instīa iūctu. ¶ Est mala nutrimentum sed si ea cū saulch ponit emplastrū sup podagrā cōfert t multitudo eius facit possidere lepram. ¶ Mēbza oculi. ¶ Illius q̄ plumū ei⁹ cōmestione vtitur visus obtenebrat, ppē vehementiā exsiccatōis ei⁹ Et qū ex ea fit emplastz cū corona regia t cydonio t oleo ro sacco sanat apostemata oculi calida. ¶ Mē. an. t pe. ¶ Fit ex ea emplastrū decocta in aqua maris super apostemata ināmille facta ex pstrictione sanguinis t lactis. ¶ Mēbza nutri. ¶ Est difficil digestionis ma la stomacho t generat inflationē t granat. Et qū ex corticant de ea. xxx. gran. t deglutiuntur conferunt solutioni et fm q̄ dicit mollificationi stomachi. Et non oportet quidem vt lenti admisceatur dulcedo. Ipa enī tunc faciet possidere opilatōes plurimas in epate. Et ex eis que sunt necessaria in ecc lentis est q̄ ipsa est innatiua hydropisis t videtur hoc ppē exsic cationē eius. ¶ Mēbza expulsionis. ¶ Qū decoqui tur absq; cortice suo strigit ventrē aut cū cortice suo qū decoquitur cū aqua t expellitur ab eo aqua pi mavilla nāq; prima aqua soluit ventrē. Et decocta quidem cum cortice proiecta aqua magis est stricti ua q̄ exsiccata quoniā in coctione ipius est virt⁹ stipticitatis valde vehemens. t fit fortioz strictura ei⁹ ventris quādo decoquitur cū endivia t lingua arie tis t portulaca t cuz sicla que nominatur nigra pro pter vehementiam sue virtutis aut cum rosa aut cū aliquo stipticoū postq̄ bene sit elixata ante illud t sic nō mouebit ventrem. Et ex ea fit emplastrum cū melicrato t cydonio t oleo rosaceo ad ani aposte ma. Et si fuerit maximū cum eo quod est magis sti pticum Et lens qdē siluestris t est lens amara soluit sanguinē. Et lens minorat vrinam t menstrua pro pterea quia ipsa inspissat sanguinē t nō puocat pe nitus. nō ergo approximet ei habens lectionē in vri na ex parte distillatōis sed amara facit ambo descē dere t puocat vrinam.

De Lana. La. cccl.

Lana. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Eduſta pfert vlcerib⁹ t carni addite

De Lupino. La. cccli.

Lupinus quid est. Est granum pcesse figu re amari saponis percussum in medio t est faba egyptiaca ¶ Electio. ¶ Siluestris est fortior in omnib⁹ que narrantur de operibus ei⁹ sed est minor. ¶ Natura. ¶ Est calidus in primo: siccus in secundo. ¶ Operationes t pprietates. ¶ Est stipticus cum virtute. Et lupinus in quo est amaritudo abstergit t resolvit sine mordicatiōe de quo inquit Bal. Lupinus a quo ablata est amari tudo est grossius t non est longum quin sit glutina tivus t non remanet in eo abstersio ei⁹. t ex toto qui dem est malus difficilis digestionis generans hu morem crudum in venis qū nō digerūt ipm bñ. Ju le vo qui cum bonis cōditus est plurimi t nutrimē ti. Et qū ei⁹ decoctio fit bona t digeritur est nō ma li humoris t in ipso sūt siccitas t viscositas. Et ipse quidem infundit vt ei⁹ amaritudo remoueatur de inde decoquitur t penitus est medicie propinquioz

ē cibo. ¶ Děcora. ¶ Subtiliat capillos ⁊ abstergit pānū ⁊ morpheā ⁊ vestigia ⁊ occultationē ⁊ bothō ⁊ abstergit faciem ⁊ ppie quādo decoquitur cum aqua pluuiali donec dissoluat ⁊ cōfert administratio libre decoctionē eius ad albaras. ¶ Apost. ⁊ bot. ¶ Cōfert bothor in facie ⁊ ulceribus ⁊ apostematibus caliditis ⁊ scrofulis ⁊ duricieb⁹ aut cum accto ⁊ melle aut sicut oz in vnoquoq; corpore. ⁊ eius decoctio quādo fundit̄ super cancrenas cōfert corruptioni eor. ¶ Vulnera ⁊ ulcera. ¶ Confert scabiei ita ꝙ ipse cū radice almezerion nigri removet scabiē bestiarū ⁊ cōfert herpeti estiomeno ⁊ alphasaf et ulceribus malis ⁊ fraudulētis ⁊ sedat farina ei⁹ cuz farina ordei dolore vulnerū ⁊ cōfert igni plico. Instru. iunctu. ¶ Fit ex eo emplastrū super sciaticā ⁊ pfert. ¶ Mēb. ca. ¶ Farina eius pfert ulcerib⁹ capitis humidis. ¶ Mēbra nutri. ¶ Aperit opilationes epatis ⁊ splenis ⁊ ppie qū decoquit cū accto ⁊ melle ⁊ ruta ⁊ pipere. Et ille qui amaritudinē non habet sedat nauseam ⁊ disrūpit appetitu⁹ sed ille cuius amaritudo egredit̄ difficilis penetratōis. ¶ Membra expul. ¶ Extrahit vermes ⁊ ascarides decoctus ⁊ linitus super sumē ⁊ deglutitus cū melle aut potatus cū accto cōmixto. ¶ Et cōfert doloribus mulierū ⁊ ꝙocat mēstrua ⁊ extrahit fetus cū ruta ⁊ pipe suppositus ⁊ bibitus ⁊ qnq; suppōitur cū ruta ⁊ melle ⁊ aceto. Et similiter ꝙocat vrinam ⁊ in ipso est constrictio vētris. dulcoratus vero fm ꝙ quidā dicūt neq; soluit neq; stringit.

De lactuca. L. cccclij.

Lactuca quid ē: Illa que ē silvestris ī virtute existit papaueris nigri. ¶ Natura. ¶ Bale. nō est in frigiditate eius que hortulana ē applicatio ad vltimū sed ē sicut frigus aque lacune. ¶ Et humiditas eius est grossioz humiditate sicle ⁊ attriplicis ⁊ subtilioz humiditate maluc. Et dicit ꝙ ipsa ē in humectatione ⁊ exsiccatione iter caules ⁊ attriplices ⁊ blites: dico aūt ꝙ ille qui dixit ꝙ ē frigida, i tertio indicauit de ipsa ꝙ ē mali nutrimenti ⁊ pauci ⁊ nō ē ita ⁊ videt̄ ꝙ ipsa sit in secūdo. ¶ Operationes ⁊ propzi. ¶ Nō ē in ipsa abstersio neq; stipticitas neq; solutio ꝓpter eu actuationē suā a salsedine ⁊ ponticitate ⁊ reliquis. Sanguis vo ex ea generatus ē melior sanguine generato ex oleribus: ⁊ nutrit bilioz ē illa que est elixata ⁊ ipsa pfert diuersitati aq̄rū: ⁊ illa quidē que nō ē ablutā est melioz. Ablutio ei addit eni inflationē ⁊ sili⁹ olibus oleribus frigidis ⁊ ē velocis digestionis: ⁊ qñ administrat in medio vini, phibet egritudines ebrietatis: ⁊ illa quidem que ē silvestris in virtute existit papaueris nigri. Apo. ⁊ bo. ¶ Cōfert apostemati⁹ calidis ⁊ herisipile linita qñ vtraq; nō fuerit magna ⁊ vehemētia ¶ Vulne. ⁊ ulcera. ¶ Est emplastrū ꝓuenies super cōtorsionē. ¶ Mēbra ca. ¶ Facit somnū ⁊ removet vigilias elixata ⁊ cruda pfert alicationi ⁊ adustioni solis in capite ⁊ ē medicamē opilationis in narib⁹ facte. ¶ Mēbra oculi. ¶ Lac eius que silvestris est abstergū ulcera cornee, Et lac domestice, ꝓpinquū ē ei ⁊ ex ea fit emplm̄ opthalmie calide. ¶ Et lac silvestris cōfert fistulis lachrymaliū ⁊ assiduatio comestionis eius obtenebrat oculū. ¶ Membra anhe. ⁊ pec. ¶ Addidit lacte. ¶ Mēb. nutrimēti. ¶ Confert tussi ⁊ caliditati stōi ⁊ inflationi eius. ¶ Et hortulana quidē ē bona stō ⁊ ē velocis digōis ⁊ acceptio eius cū aceto facit appetitū ⁊ cōfert eius comestio icteritie. ¶ Mēbra expul. ¶ Eius semē exsiccat sperma ⁊ sedat desiderū coitus ⁊ cōfert multitudini pollutionis ⁊ olus eius minus ē in illo q̄ semē eius. ⁊ de lacte quidē lactuce cū in potu datur medicatas. 3. cum aqua ⁊ melle solutōne educit ehymū aquosū. Et lac hortulane ꝓpinquū ē lacti silvestris. Ipsa vo lactuca nō stringit neq; soluit qñ nō est salsa neq; pontica neq; abstersiua sed ē ꝙo catiua. Et silvestris q̄dē lac ꝙocat mēstrua. ¶ Venena. ¶ Lac silvestris in potu datur morsui rutele ⁊ scorpiōis.

De Lactuca asini. L. cccclij.

Lactuca asini quid ē. Est sicut folia lactuce subtilia plis numeri ad nigredinē declinā plus pilosa ⁊ folia eius radici adherēt nata ab ea grauia ⁊ color radicis eius ad rubedinē est declinis ⁊ tingit terrā ⁊ manū colore rubeo ⁊ oriť ī terra rubea bona ⁊ ē ex substātia aquea ⁊ terrea ⁊ est asimiar ⁊ iā dictū ē de ea. ¶ Electio. ¶ Citrina ē fortioz ⁊ alba ē aquea debilis. ¶ Natura. ¶ Calida est ⁊ sicca in ꝓncipio secūdi. ¶ Operationes ⁊ ppietates. ¶ Est abstersiua aperitiua ⁊ qō de flore eius est siccū ē fortius in illo. Et natura quidē radicis eius ē ꝓxima nature seminis ei⁹: sed radix ē fortioz. ⁊ ꝓpie sicca Inquit paul⁹. ⁊ in ipsa ē virtus attractiua ex pfundo adeo ꝙ extrahit furculos. ¶ Apo. ⁊ bothor. ¶ Confert apostatibus duris vbicūq; sint. Vulnera ⁊ ulcera. ¶ Qñ ex eo fit ceratū ꝓsolidat: et ſ similiter aqua eius in cerato. ¶ Instr. iuncturaruz. ¶ Est notū emplastrū sup podagrā ⁊ similiter cum aceto super sciaticā. ¶ Mēbra capitis. ¶ Succus eius est mūdificativ⁹ capitis facto caputpurgio ex eo ⁊ administratur cū melle in cola ⁊ confert linimē Membra oculi. ¶ Qō de ea siccū est mūdificat vestigia remanētia in oculo ⁊ grossitudinē extremitatū palpebrarū. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Mūdificat epar ⁊ que cū accto cōdita ē valet ad splenem comesta ⁊ ut emplastrum superpositā. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Prouocat menstrua fortiter ⁊ interficit embzonē vinuz ⁊ extrahit fetū mortuuz ⁊ confert apostematibus duris in matrice suppositā ⁊ sedendo in aquā eius ⁊ ē res magis ꝙocans mēstrua ⁊ magis conueniens. Et qō de ea in vltimo administrat est aureus bibitus ⁊ suppositus. ¶ Et administratur cū cerato super ragadias ani.

De Lentisco. L. cccclvij.

Lentiscus quid est. ¶ Est nota. ¶ Et rob quidem lentisci ⁊ gūma eius defertur ad mecham ⁊ nominatur hoc nomine. ¶ Natura. ¶ Calida est in tertio humida in primo. Ope. ⁊ propzi. ¶ Est abstersiua resolutiua attractiua ex pfundo corporis, Est gūma ⁊ gūma ei⁹ ē gū

ma in arboze alkenken ⁊ est sicut laudanū in potē
tia ē boni odoris ⁊ ingredit in odoramentis mulie
rū in halep. ¶ Mdē. cap. ¶ Rob lentisci pfert ualde
fluxui oris ⁊ vlceribus ei⁹. ¶ Mdē. expul. ¶ In ipsa
ē virtus pstrigēdi vētrē. ¶ De lauro. L. cccclv.

Laurus quid ē: Granū eius ē fm figuraz
auellane que sup qō sunt cortices nigri sb
tiles qō oppositione frigit in duas ptes q̄
sunt grani nigri qui declines ad citrinitatē boni sa
poris ⁊ eius odor ē redolēs: ⁊ eius folia sūt sicut fo
lia myrti preter q̄ sunt maiora ⁊ ei⁹ fructus est ru
beus. Ipsa vero oritur in locis montuosis ⁊ virt⁹
eius ē in foliis ⁊ fructu. ¶ Matura. ¶ Grana ei⁹ sūt
calidiora ⁊ cortices eius sūt minoris caliditatis ⁊ est
oino calida ⁊ sicca in secūdo. ¶ Opera. ⁊ propriet.
¶ In granis eius ē mollificatio ⁊ in ipsa tota ē calc
factio. Et grana eius sūt calidiora foliis ipsius ⁊ ca
lefactio partiū ipsius ⁊ exsiccatio earū ē fortiōr q̄ gra
na sunt vltia ⁊ cortex ē debilior ⁊ minoris calidita
tis ⁊ eius oleū ē calidius oleo nucis. ¶ Decoratio.

Linitur sup morpheā cū vino. ¶ Apo. ⁊ bothor
¶ Confert cū pane ⁊ sauich apostemanb⁹ calidis:
Instru. uūctu. ¶ Confert doloruⓑ neruoz oiⓑ
⁊ eius oleū resolutū laxitudinē. ¶ Mem. capi. ¶ Re
solut soda ⁊ eius oleū etiā ⁊ similiter ambo faciunt
ad dolores auris frigidos elongationē auditus ⁊
pferūt tinnitū ⁊ catarro. ¶ Mdēbra an. ⁊ pec. ¶ Cō
fert stricture anhelitus ⁊ difficultati dilatiōis deglu
tita cū melle aut cū rob ⁊ similē cursui supfluitatū
ad pulmonē ⁊ fūt ex eo loch cū melle ad'vlcēra pul
monis ⁊ anhelitū dilatatiōis ⁊ ppre ex granis ei⁹
¶ Mdēbra nutri. ¶ Oleū eius pfert doloz epatis qū
bibit cū vino odorifero ⁊ similiter cortex eius: vez
ipsa grana sūt mollificantia stōm ⁊ cōmouētia vo
mitū. ¶ Mdēbra expul. ¶ Eius oleū facit nauseam
⁊ facit vomitū ⁊ in ipsa ē ꝓuocatio mēstruoz ⁊ vri
ne: ⁊ decoctio foliōz eius pfert egritudinib⁹ velice
⁊ matricis adeo q̄ fedēdo in ea ⁊ potio eius ad so
lutionē sit. ʒ. ij. cū aqua mellis ⁊ oxymelle. ¶ Et quā
do de cortice eius bibit auī. frangit lapidē ⁊ inter
ficit fetū ꝓpter suā amaritudinē additam sup ama
ritudinē additā aliōz sit potio. ix. keratel. ⁊ grana
eius frangūt lapidē eui. ¶ Febres. ¶ Oleū eius cō
fert horripilationi vnctuz. ¶ Venena. ¶ Confert
mordicationi scorpionis cū vino ⁊ rob ⁊ est bona
vespe ⁊ api q̄ pungunt ⁊ oino est tyriaca venenis
bibitis oibus. ¶ Permu. ¶ Loco eius ponūt fo
lia sumbuci. ¶ Capitulū de littera. M.

¶ De meliloto. L. cccclvi.

Meliloti quid ē: Flos plante coloris pa
lec in quo ē lunaris figura cum raritate
sua quandā habēs duritiē. ¶ Et ex eo q̄
dē aliud ē albū ⁊ aliud citrinū. ¶ Electō
¶ Ex eo melius ē quod ē durius ⁊ cuius color de
clinat ad albedinē parūper ⁊ sapor ipsius amarior
sentitur ⁊ cuius odor ē manifestior. ¶ Inquit Dia.
Melius ex eo ē illud in quo est croceus color ⁊ est
acutioris odoris cuius odor spēi ipsius in primi
pio sit parvus ⁊ debilis ⁊ fit in colore eius color le
nugreci. ¶ Matura. ¶ Est calidū in primo siccum i
eodē. ¶ Et ad vltimū ē oppositū ⁊ caliditas ipsius ē
dñantior frigiditate ipsi⁹. ¶ Inquit Dia. Est equa
le in frigiditate ⁊ caliditate. ¶ Opc. ⁊ p. ¶ In ipso
est stipticitas pauca cū resolutione ⁊ ppter illud di
gerit. Inquit Dia. Est liquefactiuū supfluitatū. Et
dixerūt alij eius succus cū careno sedat dolores ⁊
est resolutiuū subtiliatiuū ⁊ cōfortatiuū mēbroruz
¶ Apoc. ⁊ bothor. ¶ Confert apatibus calidis ⁊ du
ris ppre cū careno ⁊ etiā permixtū cū vitello ouī ⁊
farina fenugreci ⁊ seie lini ⁊ papaueris fm locū.
Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Confert vlceribus humidis ⁊ p
pre mellino linitum cū aqua ⁊ cū aliquo desiccati
uoz appositō cū eo quod sit sicut galle ⁊ lutū lene ⁊
lentes. ¶ Mdēbra cap. ¶ Confert apatibus auriū ex
dolore ambarū suppositō emplastro ex eo cū carēo
⁊ reliquis que dicta sunt. ⁊ distillatio facta in eis ex
succo eius: ⁊ eius iuuamētū in doloribus ē velocē
Et ipso quoq̄ fiunt embrocē ⁊ fedant soda. ¶ Mdē
bra oculi. ¶ Confert apatibus oculi facto emplastro
ex eo cū careno ⁊ cuz eis que dicta sunt. ¶ Mdēbra
expul. ¶ Confert apatibus ani ⁊ testiculoruz facto
emplastro ex eo cū carceno ⁊ cum eis que dicta sunt
de cocto cū vino. ¶ De myrto. L. cccclvij.

Myrtus quid est. Nota ē: Et ipsa ē amaritu
do cū stipticitate ⁊ dulcedine ⁊ frigiditate
ppter pontuositatē suā: ⁊ ipsius bunchū est
fortius ⁊ fiunt ex eo trocisci cū sirupo stiptico. Et in
ipsa quidē est substantia terrea ⁊ substantia subtilis
pauca: ⁊ ipsius quidē bunchū ē quodā sup virgul
tū eius in colore virgulti eius hūs formā plante vel
vole manus ⁊ figurā eius: Et in oleo ipsius sūt ea
iuuamēta que dicuntur. ¶ Electio. ¶ Fortior ⁊ que
ad nigredinē declinat ⁊ ppre rotunda hūs folia ⁊
precipue mōtana ex ea tota. Et flos eius melior est
albus ⁊ succus fructus eius: ē melior: ⁊ eius quidez
succus cū veteralscit debilitat ⁊ fit cortex: ideoq̄ oz ut
ex eo trocisci fiant. ¶ Matura. ¶ In ipsa ē caliditas sb
tilis: ⁊ magis dñans in ipsa ē frigiditas ⁊ eius quī
dē stipticitas ē maior frigiditate eius. Et videtur q̄
eius frigiditas sit in primo ⁊ siccitas ipsius in termi
no secūdi. ¶ Operatiões ⁊ ppre. ¶ Retinet solutio
nē ⁊ fudorē ⁊ oēm fluxū sanguinis ⁊ oēm cursum
ad mēbruz ⁊ quādo cū eo fit fricatio in balneo con
fortatur corpus ⁊ desiccantur hūiditates que sunt
sub cute: ⁊ embroce quidē decoctionis eius cū su
per ossa effundūtur velc eius sit ipsoz restauratio:
⁊ quod ex ea adustū ē loco tutie pōit ad hoc ut bo
nus fiat odor corporis ⁊ cōfert oi fluxui sanguinis
linitū ⁊ loco emplastri superpositū ⁊ bibitū ⁊ simili
ter eius rob ⁊ rob fructus ⁊ eius ptractio fortior est
infrigidatiōe eius. Et ipsius quidē nutrimētū ē par
uum: ⁊ in sirupis quidē nō ē qui cōstringat ⁊ phi
beat dolores pulmonis ⁊ tussi preter sirupū eius.
¶ Decoratio. ¶ Eius oleī ⁊ succus ⁊ decoctio ipi⁹
confortant radices capilloz ⁊ prohibent casum et

prolongãt eos ꝛ denigrãt ꝛ ppãe ipsius semina. ¶ Et decoctio seminũ eius in butyro phibet sudores ꝛ rectificat rasurã venarum ꝛ folia eius sicca phibent fetorẽ ascellarũ ipsius cinũ loco tunc ponitur ꝛ confert panno. ¶ Apoſte. ꝛ bothor. Sedat apãta calida ꝛ herisipilã ꝛ formicã ꝛ bothor ꝛ vlcera et qđ est ſuper ambas volas ꝛ adustionez ignis cum oleo ꝛ similr eius sirupus ꝛ emplastrũ factũ cũ oleo ꝛ cũ vino post ipsius cõmixtionem cũ eis: ꝛ similiter eius oleũ ꝛ vnguẽtũ facto ex ipsius oleo ꝛ cõfert ipsius succus cũ proijcitur sup panaritiũ ꝛ similiter ceratũ ex eo. Et cũ decoquitur etiã eius fructus cũ vino ꝛ fit ex eo emplastrũ sanat vlcera que sunt in ambabus volis manuũ ꝛ in vtriſq; pedib⁹ ꝛ adustionẽ ignis ꝛ prohibet eos a relicatione ꝛ silr ei⁹ cinis cũ cerato. ¶ Instr. iunctrarũ. ¶ Emplastrũ factuz ex fructibus eius decoctis cũ vino ẽ quenies mollificationi iunctrarũ. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Retinet fluxũ sanguinis ex naribꝰ ꝛ abstergit furfures ꝛ exsiccat vlcera capitis ꝛ vlcera auris ꝛ ipsius pus cum ex ipsius aqua in ipam distillat: ꝛ cõfert ipsius sirupus mollificationi gingiue ꝛ eius folia cuz in vino decoquũtur ꝛ fit inde emplastrum sedãt soda vehemẽter. ¶ Mẽbra ocu. ¶ Sedat opthalmiã ꝛ exitus oculi ꝛ cũ coquit cũ ordeo sanat eoꝝ apata ꝛ ipsius cinis ingreditur in medicinis vngule. ¶ Mẽ. anhe li. ꝛ pec. ¶ Confortat cor ꝛ aufert tremorẽ cordis ꝛ ꝓfert fructus ipsius tussi ꝓpter dulcedinẽ suã ꝛ retinet ventrẽ vtentis eo ſi ẽ ſolutus sua stipticitate ꝛ cõfert fructus ipsius ſputo sanguinis ꝛ etiã ipsi⁹ robꝰ similiter. ¶ Mẽbra nutri. ¶ Confortat stõm ꝓpter rob eius ꝛ semina: phibent cursum ſupfluitatũ ad stomachũ. ¶ Mẽbra expul. ¶ Succus fructuũ ei⁹ ẽ ꝓuocatiuus ꝛ ipsemet confert ardori vrine ꝛ vesice ꝛ ẽ bonũ in ꝓhibẽdo ꝓuocationẽ menstruoꝝ Et eius aqua stringit naturã ꝛ retinet solutionẽ cholerica ꝛ medicam linita. Et ipsa cũ oleo ſisamino ex ꝓmit phlegma ꝛ cũ solutione emittit ipm. ¶ Et decoctio fructuũ eius cõfert fluxui humiditatũ matricis ꝛ cõfert emplastro inde, facto hemorroidibꝰ et confert apati resticuli ꝛ eius decoctio confert exitui ani ꝛ matricis. ¶ Venena. ¶ Confert morsui rutele ꝛ ſimiliter fructus eius cũ potatur cũ vino ꝛ ſimilr pũcture scorpiõis. ¶ De melongena. L. ccccl viij

¶ Elongena quid ẽ. Nota ẽ. ¶ Electio. Que ex ea ẽ antiqua ẽ mala. Et eius nã ẽ sicut frixi eius: recẽs vero ẽ sanior. ¶ Natura. ¶ Secũdũ filiũ mesaugue ẽ frigida: verũtamẽ verũ est ꝙ virtus ipsa dominans ẽ caliditas ꝛ siccitas in secũdo ꝓpter amaritudinẽ ꝛ acuitatem ipsi⁹ ¶ Ope. ꝛ propr. ¶ Generat melancholiaz ꝛ generat opilationes. ¶ Decoratio. ¶ Lozũpit colorem ꝛ denigrat superficiẽ corꝑis ꝛ citrinat colorem: que ex melongenis ſunt parue comeduntur excoriate ꝛ ipse quidem faciunt possidere pannũ. ¶ Apostemata ꝛ both. ¶ Generat soda ꝛ opilatiões ꝛ facit multiplicare triſtitiam in eis. ¶ Membra nutrimẽti. ¶ Generat opilationes cancros ꝛ duritiez et lepzã. ¶ Mẽbra capi. ¶ Generat opilationes epatis ꝛ splenis niſi illa que cocta ẽ in aceto ipa eni aperit opilationes epatis fortasse. ¶ Membra nutrimẽti. ¶ Generat hemorroidas: verũtamẽ ſi ex capitibus eius in vmbra siccis ꝛ ptritis fiat epithima cõfert hemorroidibꝰ. ¶ Et melõgena quidẽ nõ hz ꝓportionẽ ad stringẽdũ aut ſoluẽdũ: verũtamẽ cum coquitur in oleo ſoluit ꝛ in aceto stringit.

¶ De mace. L. ccccl ix.

¶ Acis quid ẽ: Est ſimilis folijs compoſitis venoſis siccis declinãs ad rubedinẽ ꝛ citrinitatẽ sicut corꝛ ꝛ ligna ꝛ folia: mordicãl linguã sicut cubebe. Filius mesaugue ẽ corꝛ nucis muſchate. ¶ De muſaiacha. L. ccccl x.

¶ Usaiacha quid ẽ: ¶ Est ſimilis virtuti nere miſk hz ẽ ſubaliorꝛ eo. ¶ Natura ¶ Inquit Paulus ẽ equalis: Et dixerũt alij est calida ꝛ ſicca in ſecũdo ꝛ nõ est dubitatio quidẽ in caliditate ꝛ ſiccitate ipſius. Operationes ꝛ ꝓprietates. Resoluit inflationẽ ꝛ in ipsa ẽ ſtipticitas. ¶ Apoſt. ꝛ bothor. ¶ Resoluit duritiez groſſas cũ ponũtur in cerato. ¶ Decoratio. ¶ Oris odorẽ bonũ efficit ¶ Membra capitis. ¶ Ex eo cũ oleo violaceo ſit caput purgiũ ad ſoda factã ex ventoſitatibus groſſ in capite ꝛ ad emigrancã. ¶ Mẽbra nutri. ¶ Cõfortat epar ꝛ stõm. ¶ Membra expul. ¶ Cõstringit ili acã ꝛ ꝓfert dyſenterie rẽ bona matrici.

¶ De myrobalanis. L. ccccl xi.

¶ Yrobalani qd ẽ. Eoꝝ alij ſunt citrini imaturi: ꝛ alij ſunt nigri indi ꝛ ſunt illi qui vtiliores ſũt in maturitate ꝛ ſũt pinguiores: ꝛ alij ſũt kebuli qui ſunt maiores oium: ꝛ alij ſunt ſiniꝰ qui ſũt minuti ꝛ leuiores. ¶ Electio. ¶ Meliores ſunt citrini vehementis citrinitatis ꝛ decliues ad viriditatem ꝗ nues groſſi duri: kebuli aũt ſunt meliores qui ſunt ꝗ uiores ꝛ ſubmerguntur in aqua ꝛ ſunt decliues ad rubedinẽ: ꝛ ſiniꝰ meliores ſũt illi qui roſtrũ habent ¶ Natura. ¶ Dicit ꝙ citrini calidiores ſũt nigris ꝛ dicit ꝙ indi ſunt minoris frigiditatis ꝗ kebuli. Et oẽs quidẽ ſũt frigidi in primo ſicci i ſecũdo. ¶ Operationes et ꝓprietates. ¶ Oẽs extinguũt cholerã ꝛ conſerũt ei. ¶ Decoratio. ¶ Nigri clarificãt colorẽ. ¶ Apoſtemata ꝛ bothor. ¶ Myrobalani oẽs ꝓferũt lepze. ¶ Membra capitis. ¶ Kebuli ꝓferunt ſenſibus ꝛ ſeruationi ꝛ rationi ꝛ conſerũt etiã ſoda ¶ Membra oculi. ¶ Citrini valent oculo mollificato ꝛ conferunt materiebꝰ que currũt facto ex eis alcofol. ¶ Membra anhelitus ꝛ pectoris. ¶ Cõſerũt tremori cordis ꝛ triſtitie ex amore bibiti. ¶ Membra nutrimẽti. ¶ Cõferunt doloꝝ ſplenis ꝛ cõferũt nutrimẽti inſtrumẽtis omnibꝰ ꝓprie anbo nigri. Ambo enim mũdificant ſtomachum totaliter ꝓparando ipsum mũdificãdo ꝛ exſiccãdo. Et citrini quidem optime ꝓparant ſtomachum ꝛ ſimiliter nigri. Et ſiniꝰ ſunt debiles in eo ꝙ agunt ꝛ kebuli. Et in kebulis quidẽ est vis faciẽdi nauseaz ꝛ kebuli conſerũt hydropiſi. ¶ Membra expulſionis. ¶ Kebuli ꝛ indi frixi cuz oleo ſtringunt ꝛ citri

ni soluunt cholerā ⁊ parū phlegmatis. Et nigri soluūt melancholiam ⁊ conferunt hemorroidibus et kebuli soluūt melancholiā ⁊ phlegma. ¶ Et dicitur ꝙ kebuli conferunt colice: kebulorum autem potio ad soluendum infusorū sit ℥a. v. ʒ. vſq; ad. ʒ. ix. ⁊ nō infusorum vſq; ad. ʒ. ij. ⁊ dico ꝙ sit vſq; ad plus ¶ De citrinis vero quandoq; sumitur in potu vſq; ad. x. ⁊ plus tritis ifusis in aqua. ¶ Febres. ¶ Cō ſerunt kebuli febribus antiquis.

¶ De muscho. C. cccclxvij.

Uschū quid ē. Fluuiale ē aqueū ⁊ terreuz ⁊ marinū est vehementioris stipticitatis sed muschū petrosū ē fursur lapidum ⁊ nos ſ ā diximus. ¶ Natura. ¶ Est frigidū. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Retiet sanguinē in oſ loco liniū ⁊ marinū vehemētius. ¶ Apostema. ⁊ bothor. Ponitur sup apostemata calida ⁊ heriſipilā ⁊ formicā ⁊ similiter quod ē utlentes muschū cū ianich ¶ Instrumenta iuncturarum. ¶ Sup podagraz calidā ⁊ dolores iūcturarū calidos valet ⁊ qū feruz in oleo antiquo lenit neruos. ¶ Membra expulsionis. ¶ Fit ex eo emplastrū ramici intestinoruz ⁊ detumescere facit eā ⁊ glutinat.

¶ De mādragora. C. cccclxiij.

Andragora quid ē. Nota ē nos iā ꝓcertati fuim⁹ eius narratiōem in capitulo de iabrol. ¶ Natura. ¶ Scōm me ē frigida vſq; ad tertiū ⁊ humida.

¶ De muscho. C. cccclxiiij.

Uschus quid ē: Muschus ē follicul⁹ animalis sicut gazel ipse niſi quia habet duos dentes albos flexos ad interiora sicut duo cornua ¶ Electio. ¶ Melior ē fm̄ suam minerā antebium ⁊ dſ imo ascilite: deiū urgiū deiū ind⁹ marin⁹ ⁊ ex parte passiū ꝙ pascit virtuz boen ⁊ spicā deide al maru. Et melior ex parte colouis ⁊ odouis ē pomalis citrinus. ¶ Natura. ¶ Est calidus ⁊ siccus in secūdo: ⁊ quod ex ea siccū est apud quosdā ē manus. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Est subtilis ꝓfortatiuus. ¶ Decoratio. ¶ Aapozat quando ponitur in cibo. ¶ Membra capitis: ¶ Quando sit caput purgiū ex mnisco cū croco ⁊ pauca cāfora confert soda frigide. ⁊ solus cuiā ꝓpter illud quod in ipso ē de resolutione ⁊ virtute ⁊ ipse confortat cerebrum temperatū. ¶ Membra oculi. ¶ Confortat oculuz ⁊ exsiccat humiditatē eius ⁊ abstergit albuginē subtilē. ¶ Membra anhe. ⁊ pectoris. ¶ Cōfortat cor ⁊ lanat tremorem cordis ⁊ melancholiaz ex sollicitudine. ¶ Uenena. ¶ Est tyriaca venenoz ⁊ prope apelli.

¶ De mastice. C. cccclxv.

Astix quid est: Illius est romanus albus ⁊ alius est nabathi ad nigredinē declinās ⁊ arbor quidē eius est composita ex squeite pauca ⁊ terrestate plurima ⁊ est subtilioz ⁊ magis humano ℈ olibanum. ¶ Electio. ¶ Melior est ille qui est albus magnus mundus. Et eius rectificatio est resoluto ipsius ⁊ diuulſio in aceto per aliquos dies deinde exsiccatur. ¶ Natura. ¶ Calidus est ⁊ siccus in secūdo ⁊ est mirioris calefactionis ⁊ exsiccationis ℈ olibanum: ⁊ in arbore quidem eius non est ifrigidatio ⁊ calefactio' vehemēs ⁊ i ipso est calefactio maioz quaz ea que est in arbore eius. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Est stipticus resolutiuus ⁊ omnes partes eius ⁊ arboris sue sunt stiptice. Et eius quidem compositio est ex substantia aquea tepida ⁊ substantia terrea. Et radices eius ⁊ cortices radicū eius ponuntur loco acatie ⁊ heuſistides ⁊ loco eius ⁊ similiter succus soliorum eius. Et ex fructu quidem eius fit oleum vehementis stipticitatis. Galie. autem videtur videre in omnibus partibus eius cū stipticitate lenificatiōez ⁊ similiter sūt olera eius. ¶ Nabathi vero qui trahit ad nigredinē stipticitas est minoz ⁊ exsiccatio ē maioz ⁊ ē magis cōueniēs in eo ꝙ necesse ē resolui fortiter. Et totum quod in ipso est de stipticitate ⁊ lenificatione ⁊ exsiccatione ē sine ipedimento ⁊ ē subtile valde ⁊ liquefactiū ꝓpter suā subtilianonē ⁊ lenificationē ⁊ caliditatē suā subtilē phla ⁊ ē cū hoc miorisacuitatis ⁊ spissitudinis ℈ relique gūme. ¶ Decoratio. ¶ Ponit in dentifricijs ⁊ in gomaris ⁊ facē possidere pulchritudinē. Apostema. ⁊ bothor. Confert ꝓpter illud ꝙ in ipso ē de stipticitate ⁊ lenificatione apostemanb⁹ viscerū. ¶ Et nigrū nabathi ē cōuenientius duricieb⁹ intrinsecis ⁊ nigrū cōfert apostematibus formicalib⁹. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Prohibet succus eius ⁊ decoctio foliorum ipsius ambulatiua ulcera ⁊ oleū arboris huius confert scabiei ita ꝙ scabiei pecudū ⁊ canū: Et effundit decoctio foliorū ⁊ succus super ulcera ⁊ generat carnem: ⁊ similiter super ossa fracta ⁊ restaurat. ¶ Membra capitis. ¶ Masticatio ipsi⁹ extrahit phlegma ex capite ⁊ mūdificat ipsum ⁊ similiter collutio oris ex eo facta cōfirmat dentes ⁊ gingiuas. ¶ Membra oculi. ¶ Adhercēt eo pili inuersati. ¶ Membra anhe. ⁊ pectoris. ¶ Confert tussi ⁊ sputo sanguinis ⁊ proprie decoctio radicis eius ⁊ corticis eius. Membra nutrimēti. ¶ Cōfortat stomachū ⁊ epar et intestina ⁊ cōfert apostematib⁹ intestinoz. Et decoctio radicis eius ⁊ corticis ipsius ꝓfert fluxui sanguinis stomachi ⁊ aperit appetitū ⁊ stōm efficit bonū ⁊ mouet eructuationē ⁊ liquefacit phlegma eius et ꝓfert apostematibus stomachi ⁊ epatis statim. Membra expulsionis. ¶ Cōfortat epar ⁊ intestina ⁊ ꝓfert apatibus coz ⁊ decoctio radicis eius ⁊ corticis ipsius confert fluxui sanguinis ꝓ inferiora ⁊ dysenterie ⁊ rasure. Et similiter ipa folia fluxui sanguinis matricis ⁊ oibus doloub⁹ matricis ⁊ cursui humiditatis earū malo ⁊ augmēto matricis ⁊ ani: ⁊ similiter oleū arboris eius ⁊ seminis eius ꝓuocat mēstrua.

¶ De mu. C. cccclxvi.

Ul quid ē. Est frusta diuerse figure ⁊ coloris agarici ⁊ hz pulueremꝝ trahēs ad stipticitatem ⁊ amaritudinem ⁊ ē boni odoris pūgēs linguā ⁊ ē radix plāte: ⁊ nō ens admistrat de eo niſi radix ei⁹ ⁊ mltiplicat in ira megduna. ¶ Electio.

Melius ē illud qđ ē albū magnū mūdū. Et ipsū qdem rectificatio ē resolutio ipius ⁊ dimissio ei⁹ in aceto p aliquot dies: deinde exsiccatio ipi⁹. Matura. Est calidum ⁊ siccū in tertio ⁊ in ipo ē humiditas extranea non matura inflatiua. Operationes ⁊ ppetates. Est subtile absterſiuū apitiuū siue spiet in vtute: verū ipm ē fortioris calefactiōis ⁊ stipticitatis. Instrumēta iūcturarū. Cōfert bibitū ⁊ linitū doloꝛib⁹ iūcturarū. Membra capitis. Fac tsoda plurim⁹ vsus ei⁹ ⁊illud ppt supfluitatē humiditatis ei⁹ pgelare in ipso. Mēbra expul. Cō fert difficultati vrine bibitū ⁊ more emplī suppositū ⁊ silit doloꝛib⁹ velice ⁊ pstrictioni supfluitatū in ea ⁊ puocat menstrua ⁊ cōfert doloꝛib⁹ matricis ita q incatisma in aqua eius. ⁊ pfert doloꝛi pūgitiuo ventris ⁊ trugitui ⁊ inflationi.

De mezerion La. cccclxvij.

Mezerion quid ē. Est lacticiniū magnuz qđ ē duoꝛum modoꝛ vnū eoꝛum est magna habens folia subtilia: ⁊ alterum est parua habens folia spissa ⁊ hoc ē deterius amboꝛum. Et qđ nigrū ē pernitiosum. Electio. Melius mezerion ē in quo tūr folia plurima ⁊ similia foliis oliue ⁊ subtiliora. Qđ vero folia parua habet que sūt crispa ē malum: sed quandoqz malitia almezerion frangitur cum resolutione. Matura. Est calidū ⁊ siccum in quarto. Operationes ⁊ proprietates. Est acutum mundificatiuum excoriatiuum: ⁊ eius acrimonia est vehemens. Decoratio. Omnes spēs eius administrātur ad mozpheam ⁊ ad albaras ⁊ ad lentigines linite exterius: ⁊ qñqz admiscetur ei sulfur in ipso. Vulnera ⁊ vlcera. Omnes spēs eius administrantur ad impetigines ⁊ vlcera sordida cum melle ⁊ eradicant cozrices propter illud qđ ē in eis de substantia resolutiua corrosiua: ⁊ similit exsiccant scabiem. Mēbra capitis. Colluit os cū decoctione ei⁹: ⁊ ppe decoctiōe nigri: ⁊ sedatur doloꝛ dentis. Et qñqz aliquid eis adheret cum pipere ⁊ frusto sani super dentem corrosiuz ppter doloꝛē. Mēbra nutrimenti. Nocet epati valde.

Mēbra expulsionis. Soluēdo educit aquā et ppe qđ accipit hūiditā poꝛa sui flozis. Et⁹ aūt acutas frangit si infūdat in aceto deinde exsiccet. Et ex eo quidez infuso in potu sumūt sex auř. decocto in lib. et. ʒ. aque donec de ea remaneat medietas ⁊ q̄r ta ⁊ bibit: ⁊ soluitōe educit lumbricos ⁊ ascarides ⁊ ppte acfunesi ⁊ in decoctione calameti mōtani. Et qñqz sumūtur. ʒ. xxij. de eo ⁊ ponite in duobus vzceis vini dumittūtur sic duob⁹ mēsib⁹: deinde colatur ⁊ post dimittūtur duobus mēsib⁹ deinde dātur in potu ad hydropisim ⁊ ad purgationē mulieruz q̄ peperūt ⁊ cōferūt: Et ei⁹ decoctio cōfert difficultati vrine vehemēti. Et dixerūt q ipm etiā solutiōe educit melācoliam ⁊ hūoꝛes phlegmaticos ⁊ ppe qñ miscet cū duplo absinthij: ⁊ qđā quātū ipsum ē Et qdaz eoꝛ sunt qui assumūt de eo auř. cū duplo ipsius de absinthio cōfecto cū melle decocto ⁊ faciunt ex eo collyria. ⁊ oꝛ qdem ut si sit ad soluēdum aquam citrinā admisceatur ei alia solutiua q ipsam soluūt. Et si q̄ritur ut eo soluat melācolia fiat ex eo silit ⁊ misceat ei qđ soluat melācoliā. Venena. Mezerion bibit cum vino ad mozsū vermiū vene nosoꝛ ⁊ ppte nigrū venenū mozsiterū. Et qñ misc etur cū sanich ⁊ cōiungitur cū aqua ⁊ oleo interficit mures ⁊ canes ⁊ porcos. ⁊ qđ de eo interficit homines ē pondus. ʒ. ij. interficit enim cum turbatiōe ⁊ vomitu ⁊ solutione.

De maru La. cccclxvij.

Maru quid ē. Dicunt indi q est species plures. Est enim quedam species eius que est boni odoris ⁊ est marmacoꝛ ⁊ calidioꝛ et siccioꝛ. Est species alia que ē minoris odoris: ⁊ dicitur fumuse ⁊ est calida ⁊ lenis. Et tertia species nominatur almaru album que ē temperata ⁊ in ipsa ē virtus lenificatiua. Et existimo q illa in qua est virtus lenificatiua est lingua bouis. Et est alia species que nominatur marumeus ⁊ est calida ⁊ sicca subtiliatiua. Et est species que nominatur merscebar ⁊ ē frigida sm q dicit narratoꝛ eius. Matura. Est calidum ⁊ siccum in secundo. deinde dluerificatur Operationes ⁊ proprietates. Omnes species sunt rarificatiue subtiles resolutiue inflationum et phlegmatis aperitiue opilationum vbi sunt. Membra capitis. Distillatur cum aqua lactis in aurem doloꝛosam. Et merscebar quidem confert sode calide: ⁊ relique species almaru conferunt sode frigide: sed quod de eo odoꝛiferum ē facit sodam ppte quando odoꝛatur super vinum. Membra nutrimenti. Resolut phlegma ex stomacho ⁊ confert doloꝛi stomachi ⁊ confoꝛtat ipm Membra expulsionis. Confoꝛtat intestina: ⁊ semen eius cum frigitur confert rasure intestinoruz ⁊ dysenterie ⁊ si non frigitur solutione educit phlegma.

De marmacoꝛa La. cccclxix.

Marmacoꝛa quid est. Nota est. Et flos quidem ei⁹ ē cinerittius ad duritiem declinās ⁊ est boni odoris qui de eo est aromaticus. Matura. Inquit Diasc. Almarmacoꝛa est calidioꝛ maioran ⁊ fortioꝛ: ⁊ est calida in tertio sica in secundo. Operationes ⁊ proprietates. Est subtilis resolutiua sedatiua ventositatum aperitiua opilationū phlegmaticarū vbi sūt. Mēbra capitis. Inebriat velociter cū ponitur in vino ⁊ facit sodā odoꝛat⁹ ei⁹ vtute: verū resolvit odoꝛat⁹ eius ⁊ multitudo ipius ⁊ declinatio sup embrocā ipsius oēs vapoꝛes ⁊ soda frigidos ⁊ ē silis secha in illo. Mēbra nutrimenti. Cōfoꝛtat stomachū ⁊ aperit opilatiōes viscerū ⁊ exsiccat hūiditatē stomachi Mēbra expulsiois. Confoꝛtat intestina.

De mugath La. cccclxx.

Mugath qđ ē. Dixerūt qdā q ē vene granati silueſtris: ſz nō ē p̄ueniēs hoc q̄ dixerūt quoniam semen eius ē conueniens coitui ⁊ mouet ipm fortiter: Matura. Est calidū peruenies ad tertiū hūidū in secūdo. Operationes ⁊ ppe.

¶ Est ꝓfortatiuꝰ membꝛoꝝ. ¶ Decoratio. ¶ Est inpinguatiuꝰ: ¶ Instrumenta iuncturaꝝ. ¶ Confert cum ex eo fit emplm tōsioni ⁊ fracture ⁊ attritioni la certoꝝ ⁊ dislocationi ⁊ cōfert podagre ⁊ spalmo ⁊ ē bonum telabuch ⁊ duritici iuncturaꝝ. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Lenificatiuꝰ ē duritieꝝ que sūt i gutture ⁊ pulmone. ¶ Membra expul. ¶ Mouet coitū ⁊ ꝓpriē semen eius.

¶ De merdesen. ¶ Capitulū.cccclxxi.

Erdesen qd est. ¶ Merdesé est plūbū adustū ⁊ qñqꝫ fit absqꝫ plūbo ⁊ puenit ad summuꝫ rectificationis ipius aut qa decoqt in aceto aut vino puro: deiñ aduꝛit vice vna aut duabus: aut aduꝛit sup pꝛunas ⁊ auferꝛ ab eo qñ sup ipsum eleuaꝛ ⁊ decoquꝛ cū aqua ⁊ frumēto ⁊ cum oꝛdeo donec findaꝛ ⁊ remouꝛ ab eo frumentū: ⁊ illa aqua deinde decoquꝛ cū aqua recenti donec puri ficet deinde submergit ab illa aqua. ¶ Fit hoc de eo mistociens deinde mūdificaꝛ cum sale multotiens sicut scis ⁊ quādoqꝫ fit aliud. ¶ Natura. Ingt Bal Declive est ad exiccationem ꝫ est debilis exiccationis ⁊ infrationis. Apud alios vero est decliue ad aliquantulū frigoris ⁊ i est abstctiuꝰ. Et illud quod est ablutū é ꝑculdubio frigidū. ¶ Opationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Est ꝓstrictiuꝰ ⁊ exiccatiuꝰ ⁊ abstergit parūper cū stipticitate ⁊ glutinatōe ⁊ subtiliat grossum ⁊ stipticitas ⁊ absterſio ipius sūt pue. Et ipm quidē est materia emploꝝ. Eggregat eni medicinas ⁊ trangit supfluitatez resolonis ⁊ coꝛrosionis ⁊ stipticitatē etiā. ¶ Decoratio. ¶ Efficit odoꝛē coꝛpis bonū ⁊ ascellaꝝ ⁊ phibet rasurā coraꝝ ⁊ abstergit pānū ⁊ cicatrices vuguis nigras ⁊ sāguinez moꝛtuū ⁊ ꝑpe illō qō est ablutū ⁊ delet vestigia variolaꝝ ⁊ phibꝫ sudoꝛem. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Creat carnē in vlceribꝰ p accidēs. sed Bal. Est ex eis qui dicūt qꝫ ipm non mūdificat ⁊ nō sozdidat ⁊ nō generat ⁊ non contrahit ꝫ est materia emploꝝ ⁊ ꝑfert rasure itestinoꝝ ⁊ casuꝝ almagabi ⁊ coraꝝ. Membra oculi. ¶ Illud qō de eo est albū ablutū ponit in alcofol ⁊ abstergit oculum. ¶ Membra expulsionis. ¶ Si bibat phibꝫ vrinā. Et mitonēs qō in regionenza dant ipꝫ in potu ꝓpē fluxū ventris ⁊ vlcera intestinoꝝ ⁊ qñqꝫ pūcūt ipm in vasis aque ⁊ minuit eius nocumentum. ¶ Venena. ¶ Est pnitosū retinēt vrinā ⁊ inflat ventrem ⁊ duo emūctoria ⁊ pstringit linauā ⁊ ꝓuocat et stringit anhelitum.

¶ De mescatramescir. ¶ Capitulum.cccclxxij.

Escatramescir qd est. ¶ Stipites silēs alscehescebrā sicco ex quo non assumitur in ꝓncipio cibi sapoꝝ plinius neqꝫ odoꝛ deiñ succedūt amaritudo ⁊ acuitas. Et qñ pascunt ipm pecudes facit emulgere sāguinē ⁊ exculat a calamēto: imo est eo fortius plīmū. Et est duaꝝ spēꝝ qu aruꝫ vna est mescatramesar vocꝫ et altera est mendosū falsum ⁊ est ei simile. vocꝫ habet dispositōes debiliores dispositionis illius. ¶ Natura. ¶ Est calm ⁊ siccum ad tertiū puenies. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Ipsū extrahit humiditates vuscosas ex pectore ⁊ pulmone. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Sirupus ei⁹ confert cōturbationi, ⁊ nausee. ¶ Membra expulsionis. ¶ Pꝛouocat mēstrua fortit ⁊ vrinā ita, qꝫ facimigere sāguinē ⁊ extrahit fetum bibitū ⁊ suffumigatum ⁊ suppositū ⁊ eius sirup⁹ ꝓuocat sanguiez partus. ¶ De mum. ¶ Capitulū.cccclxxij.

Um qd est. ¶ Mū puꝛ est pietes pomoꝝ apū in quib⁹ faciūt ova ⁊ pullos ⁊ adducūt eis mel. Et mū quidē nigꝝ ē sozdes fel neitraꝝ itrinsecaꝝ ⁊ fozinsecaꝝ. ¶ Natura. ¶ Est eq̄le. ¶ Operationes ⁊ ꝓprie. ¶ Est linitiuū ⁊ replet vlcera sozditie ⁊ humectat ꝑ accīs qm̄ conglutinat ⁊ opilat pozos: ⁊ ē materia emploꝝ in frigidātiū ⁊ calefacientū omniū ⁊ nō est dubitatio qui in eo fit maturatio qua ⁊ aliquantulū resolonis ex multitudine resolutionis nellis. ¶ Et in mū qō nigro qō est sozdes senestraꝝ fozinsecus est attractio vehemens ex pfundo. Attrahit enim ascellas que carni infixe sūt ⁊ spinas, ⁊ in ipo sunt subtilitas ⁊ mūdificatio pauca vlemtas vtima. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝝ. ¶ Lenit duritiē apostematū. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Lenit escaras ⁊ implet vlcera sozditie ⁊ nigruꝫ extrahit furculos ⁊ spinas. ¶ Instrumēta iuncturaꝝ. ¶ Lenit nemos. ¶ Membra capitis. ¶ Mum nigꝝ sui odoris fortitudine facit sternutationē. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Cōfert aspitati pectoris liniuꝫ et deglutituꝫ ꝓprie ⁊ qñqꝫ cōcutitur cū oleo violaceo ⁊ phibet lac coagulari in māmillis ablactantium. ¶ Membra expulsionis. ¶ Bibunt de eo.x. roseti in quibusdā sozbitionibus de nulio ⁊ rizi ad vlcera intestinoꝝ. ¶ Venena. ¶ Dicit qꝫ ipm extrahit venena ⁊ ponit sup vulnera saguttaꝝ venenolaꝝ linita ⁊ non nocet.

¶ De magnete. ¶ Capitulū.cccclxxiij.

Agnetes quid est. ¶ Est lapis qui attrahit ferrum cū ergo aduꝛit sit hematites ⁊ virtus eius sicut vtus illius. ¶ Electio. ¶ Melioꝛ ē niger ⁊ bibitus rubedine purus in quo nō est pnitentio. ¶ Opationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Est absterſiuus mūdificatiuus. ¶ Membra expulsionis. ¶ Dat in potu ad bibitionē limature ferri cū retinet in ventre scoria ferri. ¶ Ipa enim extrahit ipam ⁊ associat ei apud exitum. Et dicit qꝫ quādo in potu sumunt ex eo tres annulusat cū mellicrato educit solutione humoꝛem grossum malum.

¶ De marchasita. ¶ Capitulum.cccclxxv.

Archasita qd est. ¶ Est plīmū speciez: alia enim est aurea ⁊ alia argentea ⁊ alia erea ⁊ alia ferrea. Et omnis spēs simulat subē cui cōparat in colore suo. ⁊ ꝑ se gdam noiant eam lapidem adestēni. s. lapidem lumis pp luminamētū qō vi sui affert. ¶ Natura. ¶ Calida est in scō o sicca in tertio. ¶ Opera, ⁊ ꝓprietates. ¶ In ipa ē cōstrictio ⁊ calefactio ⁊ maturatio ⁊ resolutio ⁊ absterſio, ⁊ est virtus eius fortis: verūtamē dum eius cōtritio nō bene fit non appet eius luminamentū. Decoratio. Confert quando linitur cum aceto sup morpheam ⁊ albaras ⁊ lentigines ⁊ resoluit humiditatel cōten

tas sub cute ⁊ subtiliat capillos ⁊ crispat eos. Apostemata ⁊ bothor. ¶ Qñ pmiscet cū gūma pi ni cōfert apostematib⁹ duris ⁊ resoluit ea ⁊ ponit in emplis resolutis ꝓpter illud q̄ in ipa est de resolutione ⁊ maturatione. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Cū gūma pini ꝓsolidat vlcera ⁊ eradicat carnem augmentatā. ¶ Instrumenta ūcturaꝝ. ¶ Resoluit qđ aggregat in pubus lacerti de materia sili sanei. ¶ Mēbra capitis. ¶ Dicit q̄ i suspendat sup collū infantis non timebu. ¶ Membra oculi. ¶ Ebstergit oculū ⁊ confortat ipm adusta. ⁊ non adusta.

¶ De magnesia. ¶ Capitulum. ccccl.xxvi.

Magnesia qđ est ē in dispōnib⁹ marchasite ⁊ est melior ea.

De maiorana. Capitulum. ccccl.xxvij.

Maiorana. ¶ Natura. ¶ Est cala ⁊ sicca in 3° Spationes ⁊ ꝓpetates. ¶ Est subtil resolutiua subtiliatiua acuta. ¶ Decoratio. ¶ Aq̄ eius ponit in ventosis ⁊ ponit sup membꝝ post expletiones ventosationis: ꝓhibꝫ. n. albedinē q̄ accidit a carasationibus post vētosatoꝛes. ¶ Et qđ ex ea siccū est linit cū melle sup nigredines sāguis ⁊ viriditatē ei⁹ ⁊ prozie sub oculo. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Est epithima sup apata phlatica. ¶ Instrumēta ūcturaꝝ. Ponit in ceratis ⁊ linit sup torsionē nerꝝ ⁊ confert dolori inguinuꝫ ⁊ silr cū melle ad laxitudinez. Et oleū ei⁹ etiā est medicamē palysis declinātis coltis. ¶ Membra capitis. ¶ Apit opilatōes cerebri ⁊ ꝓfert emigrance ⁊ soda ⁊ hūitati ⁊ soda melice ⁊ ventositatibus grossis ⁊ doloꝛi auris embrocata ⁊ distillata: ⁊ ponit in ipa cotꝰ infusū in oleo maiorane ⁊ confert opilationi eius. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Cōfert decoctio ei⁹ initio hydropisis ¶. Membra expulsio. ¶ Cofert decoctio ei⁹ difficultati vrine ⁊ doloꝛi vētris pūgiti uo ⁊ oleū eius calefacit ⁊ subtiliat ⁊ ꝓfert coartatōi matricis deducēti ad ꝓfocationem ipius. Venena. Ex ea cū aceto fit emplm ad pūcturam scorpionis.

¶ De mumia. ¶ Capitulum. ccccl.xxvij.

Mumia qđ est. Ipa ē m virtute picis ⁊ aspalti cōiunctoꝛ ⁊ naturis vtroꝝq̄. verūm est vltima ⁊ amplū est eius iuamentū. ¶ Natura. ¶ Est calida in scdo. ¶ Spatio. ⁊ ꝓpetates. Est subtil ⁊ resolutiua. ¶ Apostemata ⁊ bothor. Cōfert aspatibus phlaticis. ¶ Instrumenta ūcturarū. ¶ Est bona doloꝛib⁹ desiccatōis ⁊ fracture ⁊ cassus ⁊ pcussionis ⁊ palysi ⁊ torture bibita ⁊ cuꝫ compressione iuncta. ¶ Mēbra capitis. ¶ Cōfert emigrance ⁊ soda frigide ⁊ epilepsie ⁊ vtigini ⁊ fit caput purgiū ex ea scom q̄ntitatē vnⁱ grani cū aqua maiorane ⁊ i auzē ponit doloꝛosā vnū granū cū sabaci no ⁊ ad fluxū sanei ⁊ ex auri ponit de ea q̄nū ē vnū granuꝫ ordei cū oleo rosaceo ⁊ aqua acresie cū licinio. ⁊ ad granitatez lingue kirat vnū cū decoctione origini plici. ⁊ ad galeatam passiones ⁊ ad sodā antiquaz granū vnū cū grano vno castoꝛei cū oleo de ben facto caputpurgio. ¶ Membra anhelitus et pectoris. ¶ Prohibz sputū sāguinis ex pulmone. Sitq̄ qđ de eo in potu sumit quātum sunt tria grana ordei i vino pmuti. Et iam gdem experta est kirat ad ꝓfocationes cū oxomelle. Et ad doloꝛē guturis kirat cuꝫ rob de moris aut decoctōe lenticule ⁊ ad tussim tasugi cū aq̄ iuiubaꝝ et aqua ordei ⁊ sēbestē tribus diebus ꝓtinuis cū est ieiunus. Et ad tremoꝛez cordis kirat cū aqua cymini ⁊ ameos ⁊ carui ¶ Membra nutrimenti. ¶ Et ad debilitatē stomachi kerates cū aqua cymini ⁊ ameos ⁊ carui. ⁊ similit ad nauseaz phlaticā ⁊ ad casū sup pectus ⁊ stomachuꝫ ⁊ epar kirat cū duobus danich de luto armeno ⁊ danich vno croci in aqua solatri aut calicifistule ⁊ ad singulū granū vnuꝫ cū decoctōe seminis apij Et ad doloꝛem splenis kirat cū aqua zuccari. Membra expulsionis. ¶ Est bona ad vlcera q̄ sūt in foramine virge ⁊ vesica ⁊ bibit de ea quātitas kirat cū lacte ⁊ si aliq̄ de ea misceat cū farīa ⁊ suppōit ꝓfert paucitati tollerātie ad retentionem vrine. ¶ Venena. ¶ Et ad venena duo grana cū decoctione hasce ⁊ alāniudē ⁊ ad scorpionez kirat cū vino puro et ad punctura eius kirat cū butyro vaccino.

¶ De myrrha. ¶ Capitulum. ccccl.xxix.

Myrrha qđ est. Est gūma currens sup arborem in tameni que di mittit donec congeletur deinde colligit hīc galbanuꝫ ⁊ opponacū in terra nostra. Et eius quidez alia est pura ⁊ alia est adulterata. ¶ Electio. ¶ Melior est illa que ad albedinem declinat ⁊ rubedinē non cōmixta ligno ⁊ cuius arboꝛ est boni odoris. ¶ Quandoq̄ veroꝝ adulteratur cum quodā lacticinio pnitioso ⁊ fit ipa pnitiosa ⁊ hoc qđē lacticiniū nominat alfersius ⁊ ēt est arboꝛ pnitiosa. ¶ Natura. ¶ Est calida ⁊ sicca in scdo. ¶ Spationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Est aptiua resolutiua ventositatū ⁊ in ipa sunt stipticitas ⁊ adherentia ⁊ lenificatio ⁊ eius sumus est cōuenies ei cui ipsa cōuenit sz est vehementioris exiccationis ⁊ est subtilis absq̄ mozditatione ⁊ est homogeneositate sumi utibani ⁊ ponit in medicinis magnis propter mltitudinem sui iuuamenti. ⁊ ꝓhibet putrefactionē ita q̄ ipa retinet mortuum et cōseruat ipm ab alteratōne ⁊ fetoꝛe ⁊ extrahit supfluitates crudas. ¶ Illa vero que aspoꝛatur de clita est vehementioris calefactionis ⁊ maturationis ⁊ lenificationis ¶ Decoratio ¶ Quando miscet cū oleo myrtino ⁊ laudanum iuuat ad ꝓfotañ capillos ⁊ ad inspissañ eos ⁊ absterget vestigia vlcerum ⁊ oris odoꝛem bonū efficit qñ in ipo retinetur ⁊ remouet fetoꝛez oris ⁊ illinitur pmixta cum vino ⁊ alumine sup ascellas ⁊ remouet fetoꝛem earuꝫ. p mirra cū melle ⁊ casia lig. illinitur super verrucas. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Cōfert apostematibus phlegmaticis. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Cōsolidat ⁊ coopit ossa nuda ⁊ adminis rat cum aceto sup impetiginem ⁊ sanat vulnera putrefacta. ¶ Membra iuncturaꝝ. ¶ Ipsa pmixta cum carne ostracorū illinit sup cartilagines lesas sicut est auris ⁊ reliqua. ¶ Membra capitis. ¶ Inquit Hal. odor myrrhe sanis facit soda nedum patiēt⁹ soda ⁊ ip-

sa est ex medicis proprijs cum memithe ⁊ opio ⁊ castoreo q̄ cōferunt cōtusioni auris ⁊ facit scotomiam ⁊ sōni: ⁊ colluitur ex ea os cū vino ⁊ oleo ⁊ firmat dentes valde ⁊ cōfortat eos ⁊ phibet corrosionē eorū ⁊ pstringit eos ⁊ remouet humiditatē eorū ⁊ spāgit super vlcera capitis ⁊ exsiccat ea: ⁊ administratur cū castoreo ⁊ memithe ⁊ opio ad vlcera auris dolorose ⁊ ad saniem. Et liniunt ex ea nares ambe ad fluxus antiquos ⁊ constringit eos ⁊ q̄q̄z fit caput purgiū cum pōdere danich de ea ⁊ mūdificat cerebrū.

¶ Membra oculi. ¶ Abstergit albuginē ipius ⁊ cōfert aspitati palpebraz ⁊ resoluit saniem in oculo abscz mordicatione: ⁊ q̄q̄z resoluit aquā in principio sui descēsus cū est subtilis. q̄ aūt fortior est in alcofol est illa que est adulterata cū lacticinio. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Est bona tussi antique hūide ⁊ asmati ⁊ anhelitui dilatationis ⁊ doloribus lateris ⁊ clarificat vocē ⁊ torū illud ppt suā absterssionem subtilem absq̄z aspritate ⁊ ponit sub lingua ⁊ trāsglutit aqua eius ad aspritatē gutturis. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Cōfert myrrha pura mollificatōi stomachi ⁊ aq̄ citrine ⁊ inflatione in stomacho.

¶ Membra expulsionis. ¶ Prouocat mēstrua ⁊ ppte clisterizata cū aq̄ rute ⁊ aq̄ absinthij aut aq̄ lupinoz ⁊ extrahit fetū ⁊ vmes ⁊ ascaridel ppt suā amaritudinem ⁊ lenit coartationē oris matricis ⁊ sumit in potu q̄ntitas fabe de ea ad vlcera intestinoz ⁊ trasuraz ⁊ solonē. ¶ Febres. ¶ Faba de ea accepta cum pipere ⁊ aqua ad mūū rigoris phibet ipm. Uenena. ¶ Dat ad bibēū. ad pricturas scorpionū cum vino. ¶ Permutatio. ¶ Loco ei⁹ ponit medicinas pōderis sui de pipē nigro 9m q̄ dicz nihil est.

¶ De muram. ¶ Capitulum. ccccl xxx.

Urā qd est. ¶ Est fructus arboris q comedit cum tū sit vehemens pōticitas in ipo ⁊ suppflua. ¶ Operationes ⁊ ppetates. ¶ In ipa est stipticitas ⁊ exsiccatio. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Hō de cortice eius adustū est cuz aq̄ sup scabiem vlcerosam ponit. Et ipa penitus stipticitatis vehementia cū secuta est q̄ fructus ei⁹ pfolidat vulnera grossa.

¶ Uenena. ¶ Si succus alnurā cuz vino bibat aut ex eo fit emplin pfert morsui vipere. Et dicit q̄ serratura ligni eius inficit quando bibitur.

¶ De memithe. ¶ Capitulū. ccccl xxxi.

Emithe qd ē. ¶ Est silē glādul⁹ citri colozis ad nigredinez declinās facilr frangibile: ⁊ in ipo ē amaritudo ⁊ sba aq̄a ul trea ⁊ frital aq̄a ū ē vehemēs iz sic lacūaz ⁊ ei⁹ pncipiū est herba que est in mēbige ⁊ in lutoribus sceni ⁊ est manifesti odoris ⁊ amari sapozis ⁊ crocei succi. ¶ Matura. Est frigida ⁊ sicca in pmo. ¶ Operationes ⁊ ppeta. ¶ Stipticitatē habet multam. ¶ Apostemata ⁊ bothoz. ¶ Cōfert apūbus calidis grossis ⁊ sanat heri sipilam non fortē magnā in corporibus duris non paruam in corporibus teneris quoniaz in eis ē sup flue exsiccationis. ¶ Membra oculi. ¶ Confert in medicinis opthalmie in principio.

¶ De mahaleb. ¶ Capitulum. ccccl xxxij.

Alhaleb. ¶ Electio. ¶ Melioz est que ē albi colozis purus. ¶ Matura. ¶ Est calid⁹ in primo ⁊ non est vehementis siccitatis. Operationes ⁊ proprietates. ¶ Est abstersiuus subtilis resolutiuus sedatiuus dolorum. ¶ Instrumenta iuncturaz. ¶ Est bonus doloribus qui sunt i alijs ⁊ dorso. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Confert syncopi bibitus cū aqua mellis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Confert colice ⁊ lapidi in renibus ⁊ vesica. ¶ De magra. ¶ Capitulū. ccccl xxxiij.

¶ Algra. ¶ Electio. ¶ Melioz est mūda ⁊ q̄ crescit ⁊ augmentat in aqua. ¶ Matura. ¶ Est frigida in primo sicca in scō. ¶ Operationes ⁊ ppietates. ¶ In ipa est glutinatio ⁊ stipticitas. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Cōfert doloribus epatis. ¶ Mē bra expulsionis. ¶ Est fortioz in constrictione ventris q̄ lutum sigillatum ⁊ inficit vrines.

¶ De mehenbethene. ¶ Capitulū. ccccl xxxiij.

Ehenbethene quid est. ¶ Est illud quod dicit granum reguz ⁊ arboz eius nominat in terra nostra alubet ⁊ folia eius sunt similia pisci in longitudine vnius digiti. fructus est similis auellane matoni ⁊ quandoq̄z est minoz et habet in floze cuiuscz fructus tria grana. ¶ Matura. ¶ Est calida ⁊ sicca in tertio. ¶ Instrumenta iuncturarum. Suasione confert doloribus iuncturaz ⁊ podagre ⁊ sciatice. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Confert hydropisi ⁊ facit vomere fortē ⁊ neq̄z conuenit stomacho ¶ Membra expulsionis. ¶ Solut sicut lacticinia ⁊ decoquūt folia eius in iure galli decrepiti ⁊ confert colice ⁊ pudocat. ⁊ quādo ex granis eius sumunt. vij grana aut. vi. ⁊ fiunt pillule aut bibuntur ita q̄ inde non fiunt pillule, deinde potetur aqua frigida solutione educit cholam ⁊ phlegma. ¶ Et sepe gō sumūtur in potu de eis. x. grana ex suis granis magnis ⁊ .xx. grana ex suis granis paruis. ¶ Cuius voluntas adest vt ⁊ eius solutio magis ad sūmū perueniens fit bona eius masticatio. ¶ Et quando est voluntas ut fit eius solutio leuior deglutiatur cum sua dispositione.

¶ De maroth. ¶ Capitulum. ccccl xxxv.

Aroth quid est. ¶ Est radix aniuden ⁊ est minus alta in virtute ⁊ iuuamento. ¶ Et iam quidem dictum est in capitulo aniuden illud quod oportet permutari ad maroth. ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ Est lenificatiua maturatiua. ¶ Membra nutrimenti. ¶ In ipa est difficultas digestionis ⁊ nocet stomacho nisi fit frigida quoniaz tunc confortatur ipa.

¶ De melesciz. ¶ Capitulum. ccccl xxxvi.

Elcim quid est. ¶ Est filis in omni re albotinctūgulate forme, ad citriniatem declinans bom odoris. ¶ Arboris eius alia est domestica tria, hūs folia ⁊ alia ē silnestris ⁊ egyptia ⁊ ex ea fit panis ⁊ videt q̄ sit ipa alharba. ¶ Matura. ¶ Domestica est tpata ⁊ silnestris est in scō in caliditate ⁊ siccitate. ¶ Opera. ⁊ ppeta. ¶ Domestica, q̄ hz ꝛa folia ē fortis exsiccatiua parūper ⁊ silnestris est fortioz.

De Melguab. Ca. cccclxxxvij.

Elguab quid est. Est medicina, de sceni: cognoscitur illic hoc nole z est lignū sicut nodi punctati z est declive ad nigredinem paruper. ¶ Instru. iun. ¶ Zuf. i. de eo cū mellicrato accepms pfert attritioni lacertox.

De Muredalcon. Ca. cccclxxxviij.

Uredalcon qd est. Est flos z stipites subtiles frangibiles ad cinereitatē z citrinitatem declinans. z eius virtus est sicut bedeoard apud quosdam: z est de eo qui est vehemēti° declinis ad albedinem: z est de eo qui magis est declinis ad citrinitatē. Inquit filius mesuage: est sicut bedeoard z dixit q est myrthus siluestris. z dixerūt alij q est spēs romana. Et dixit alcanzi est in virtute ablinthij romani: z vehemēti° stipti°. ¶ Natura. ¶ Est calid° z sicc° in secūdo. ¶ Dē. ca. ¶ Cōfert ad sodā z humiditates in cerebro. ¶ Dē. nu. ¶ Confortat stomachū z epar z pfert casui sup viscera. ¶ Dē. ex. ¶ Supponit ad vermes .ani.

De melha. Ca. cccclxxxix.

Elha quid est. Est sicut rānus: z folia eius sunt sicut folia olive z latiora z comeduntur sicut olera. ¶ Opa. z p. ¶ In ipso sunt salsedo z stipticitas z humiditas cruda qua inflat. ¶ Dē. an. z pc. Zuf. i. cū mellicrato exuberare facit lac. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Zuf. cū mellicrato sedat dolorē ventris pungitiuū.

De memire. Ca. cccexc.

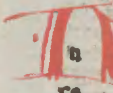

Emire quid est. Est lignū sicut nodi declinans ad nigredinē in quo est reflexio pua z est calidius q̄ vene tinctor. ¶ Natura Est calidū z siccū in fine secundi. ¶ Opa. z p. ¶ Est abstersiuum mundificatiuū. ¶ Decoratio ¶ Abstergit albedinem vnguū. ¶ Membra capitis. ¶ Eius succus extrahit humiditatē grossam ex capite z mūdificat superfluitates cerebri: z radix eius cōfert dolori dentium. ¶ Membra oculi ¶ Mundificat albuginem in oculo z acuit visum cum ex eo fit alcofol z abstergit humiditatem grossam: z proprie succus eius. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Radix eius cōfert ictericie. ¶ Membra expulsionis. ¶ Confert dolori ventris pungitiuo: z in ipsa est puocatio.

De mehezeregi. Ca. cccexci.

Ehezeregi quid est. Est arbor sicut arbor scebran. verumtamen est longior in cuius colore est cinereitas ad citrinitatez declinās Quidam vero homines numerauerunt ipsam inter lacticinia. ¶ Natura. ¶ Calida est in tertio: sicca in eodem. ¶ Operationes z proprietates. ¶ Quando de ea aliquid proijcitur in gurgiten inebriat pisces z eleuat eos. ¶ Instrumenta iuncturarum. ¶ Confert podagre z dolori scie z iuncturaz z dorsi z anche: z destruit ventositates quando ponitur in medicinis solutiuis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Solutione educit humores grossos z phlegma.

De meisce. Ca. cccexcij.

Eisce quid est. Est proximus substātie fabarum. Et melior horaruz vsus eius est estas Matura. ¶ Est temperatus in humiditate z siccitate: ille qui est excorticatus est temperat° z nō excorticatus ad siccitatem declinat quoniam in cortice eius est ponticitas. ¶ Operationes z proprietates ¶ Non inest ei inflatio fabarum q̄uis sit in ipso inflammatio quedam immo est in ipso minor q̄ in eis z non est absterstio fabarum in ipso. et neq; est in ipso frigus lenticule. Et quando cum eo ponitur parum cartami rectificatur eo. ¶ Instrumenta iuncturarū. ¶ Est, emplastrum, inunctiuum ad dolorem membror. Iuncturarū, ppe cū vino vue z vino decocto cū croco z sup contusionē z intrinsecā carnis ruptura. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Chimus eius est laudabilis z proprie excorticati z non est in ipso tarditas descensionis fabarum. ¶ Et quando decoquitur cuz oleo amigdalino dulci est laudabilioris humoris. ¶ Membra expulsionis. ¶ Nū decoquit in aqua post aquā in q̄ decoctus est expulsaz ab eo stringit naturā, ppe cū fit acetosa cū granis granati z sumach z in ipso est nocumentū cottus sm q̄ dixerunt quidam ¶ De manna. Ca. cccexciij.

Anna quid est. Est omnis ros cadens sup lapidem aut arbore z fit dulcis z coagulatur sicut mel: z exsiccatur sicut gūma quem admodū terebinthina z alii eracost. z mel asportatum de terra cusuram siluestri. Et nos quidem tam diximus vnūquodq; in suo ca°. Et ipm assumit de natura ei° sup qđ cadit virtutē z adiūgit illa ad id qđ exigit lenitas z dulcedo sui.

De muluchia. Ca. cccexciiij.

Eluchia quid est. Est malua. z nos quidē perscrutabimur eius rememorationem in capitulis de. k. ¶ Natura ¶ Frigida est in pmo humida in secūdo. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Expit opilationem epatis.

De musa. Ca. cccexcv.

Usa quid est: nota est. ¶ Opera. z p. ¶ Nutrit velociter z est lenificatiua: z multitudo eius generat opilatōes z addit in cholera z phlegmate sm cōplexionem. ¶ Membra anhelit° z pectoris. ¶ Confert adustioni gutturis z pectoris ¶ Mē. mu. ¶ Stomacho pueriles ē z multitudo ei° stomacho est grauis valde. Et oportz qđ vt sumat post ipaz calefact° oxymel cū semib° z infrigidatus mel. ¶ Membra ex. ¶ Augmentū efficit in sp̄mate z puerit renib° z puocat vrinam.

De medulla. Ca. cccexcvi.

Edulla. ¶ Electio. ¶ Conuenientior ē medulla vitulorum z cerui: deinde tauri z postea caprarū: deinde ouiū. Et medulla qđ hircor cū testiculi z taurox, ppe nō castratox ē magis sicca. Et medulla extremitatū est magis pinguis ¶ Opa. z pro. ¶ Est calefactiua lenitiua abstersiua multi nutrimenti si digeratur. ¶ Apostemata z bothor. ¶ Est bona duritiebus z lapidositati que est sicut medulla vitulorum z cerui non sicut medulla

hircorum ⁊ siluestrium hircorum. illorum enim sica ē ⁊ necꝫ ē bonum in ea. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Conturbat stomachum ⁊ delet appetitu ⁊ oportet ut comedatur cuꝫ piperibꝰ ⁊ seminibus. ¶ Membra expulsiōis. ¶ Supponitur ex medullis laudabilibus pessarium in matrice ⁊ confert duritieiꝰ. ¶ Venena. ¶ Dicitur q; linimētum ex ea ⁊ ppie ex medulla cerui fugat vermes venenosos.

¶ De muri La. cccxcvij.

Uri. ¶ Natura. ¶ Est calidū ⁊ siccum perueniens ad tertium. Filius mesangue inquit: ex piscibus factum ē minoris caliditatis ⁊ siccitatis cꝫ q; ex ordeo: ꝫ ego illud non credo. ¶ Operatiōes ⁊ ppietates. ¶ Abstergit humores grossos ⁊ lenit ⁊ exsiccat: ⁊ in ipso ē stupiticitas ⁊ mūdificatio phlegmatis. ¶ Decoratio. ¶ Oris odorez bonum efficit. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Est bonū vlceribus putridis: ⁊ factum ex piscibus ⁊ carnibus salitis ꝓhibet ambulationem fraudulentis. ¶ Instrumenta iuncturarū. ¶ Confert doloꝛi anche ⁊ sciatice. ¶ Mēbra oculi. ¶ Fit ex eo alcofol in principio variolarum ⁊ prohibet bothoꝛ ab oculo. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Confert ad humiditatem stomachi ⁊ abstergit humiditates a visceribus. ¶ Membra expulsiōis. ¶ Ponitur in enemate colice ⁊ enemate mundificationis vlcerum abrasionis ꝓprie ¶ Venena. ¶ Confert morsui canis rabiosi.

¶ De malsal La. cccxcvij.

Alat. ¶ Operationes ⁊ ppietates. Est malum habentibus melancoliam valde. Et cum decoquitur cū carne pingui rectificatur parumper. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Est nocitiuum stomacho. ¶ Membra expulsionis. Nocitiuum est ano.

¶ De menta La. cccexcix.

Enta. ¶ Natura. ¶ Est calida ⁊ sicca in secundo ⁊ in ipsa ē humiditas superflua. Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ In ipsa ē virtus calefactiua stuptica prohibens ⁊ est subtilioris substantie olerum que comeditur. Cuꝫ frusta ipsius in lacte dimittūtur non caleatur. Et cum bibitur ex ea eius succus cum aceto abscindit cursum sanguinis ab interioribus. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶ Fit ex ea cum sauich emplastrum ad dubelet: ⁊ ipsa quidem non ē similis mentastro quoniaꝫ in mentastro non ē ponticitas: ⁊ sunt in ipso resolutio ⁊ calefactio ⁊ exsiccatio superflua p ꝛedientes. Membra capitis. ¶ Ex ea fit emplastruꝫ fronti ad sodam ⁊ ꝓprie cum sauich. de ordeo ⁊ fricatur cū illo asperitas lingue ⁊ remouetur ⁊ succꝰ eius miscetur cum mellicrato ⁊ distillatur in aurem doloꝛosam. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Prohibet fluxum sanguinis ⁊ sputum eius ⁊ coagulationem lactis in māmillis more emplastri superpositi ⁊ sedat eoꝛum apostemata. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Confoꝛtat stomachum ⁊ calefacit ipsum ⁊ sedat singultum ⁊ digerit ⁊ prohibet vomitum phlegmatici ⁊ sanguineum ⁊ confert icteritie ⁊ ꝓprie sirupus eius. ¶ Membra expulsionis. ¶ Adiuuat ad coitum ꝓpter inflationem que est in ipsa ⁊ humiditatem hoꝛtulanam que non est in mentastro ⁊ opilat vasa spermatis ⁊ interficit vermes: et quando supponitur ante hoꝛam coitus prohibet impregnationem. ¶ Et quando bibuntur de ea frusta cum granis granati sedat coliricam passionem. ¶ Venena. ¶ Confert morsui canis rabiosi ⁊ ē propria ad illud.

¶ De melle La. de.

El quid ē. Mel ē ros occultus cadēs super flozes ⁊ sup reliq̄ qđ colligūt apes ⁊ ē vapoꝛ q; eleuat ⁊ puerit ⁊ maturat i aere ⁊ cōuertit ⁊ grossat i nocte ⁊ mel factū cadit: ⁊ qūcꝫ cadit mel siē circa calurā. diuersificat aūt sm ea sup q̄ cadit que sūt arboꝛ ⁊ lapis ⁊ manifestū ipsiꝰ colligūt hoies. Qđ nō occultū ē colligūt apes ⁊ existimo q; apū labor in ipo aliquā hz imꝓssionē q̄ qđē ipm nō colligūt nisi ut eo nutriant ⁊ ipm reponāt. Et mellis ē genus acre venenosū. ¶ Electio. ¶ Melius mel ē illud q; ē vere dulcedinis boni odoris, declinās ad acredinē ⁊ ad rubedinē, ⁊ q; ē ut palea in colore quod nō ē subtile ⁊ viscosum qđ non abscindit. ⁊ melius ē vernale: deinde estiuum. hyemale aūt ē malū. ¶ Natura. ¶ Mel apiū ē calidū ⁊ siccū in secūdo. Et pōt esse tarbarzet: ⁊ mel tabarzet ⁊ de cānis ē calidū in ꝓmo: sed nō ē siccum: ⁊ pōt esse ut sit humidū in ꝓmo. ¶ Operatiōes ⁊ ꝓpietates. Virtꝰ eius ē abstersiua aperitiua orificioꝝ venarum resolutiua humiditatū ⁊ expellit humiditates ex ꝓfundo corꝓoris ⁊ prohibet putrefactionem ⁊ coꝛruptionem carnis. ¶ Decoratio. ¶ Linimentuꝫ factū ex eo ꝓhibet pediculos ⁊ lēdines ⁊ interficit ābos Et cū costo ē linimētum panno ꝓprie antiquum ⁊ mel cū sale ē cōueniens vestigijs percussionis melōgenicis. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Mundificat vulnera soꝛdida ꝓfunda ⁊ q; coctuꝫ ē donec ingrossetur facit adherere vlcera recēta: ⁊ qū cogtur cum aceto sanat impetiginē. ¶ Membra capitis. ¶ Admiscet ei salgēma ⁊ distillat tepidū in aurē ⁊ mūdificat eaꝫ ⁊ exsiccat eā ⁊ ꝓfoꝛtat auditū: ⁊ olfactꝰ eiꝰ qđ ē acre ⁊ venenosū aufert rationē. quomodo ergo eius comestio. ¶ Mēbra oculi. ¶ Mel abstergit tenebrositatem visus. ¶ Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Tāgere cū ipso palatū ⁊ gargarismuꝫ facere sanat ꝓfocationē ⁊ ambas amigdalas. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Aqua mellis cōfoꝛtat stomachū ⁊ facit appetere aḃū. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Mel cānarum lenit vētrē ⁊ mel tabarzet. Et mel cuꝰ spuma nō ē ejecta inflat ⁊ soluit vētrē ⁊ si auferat spuma ipius minoꝛat illud. Et decoctū nō mouet ventrē: imo qūcꝫ stringit phlegmaticos ⁊ nutrit plurimū: ⁊ decoctū cum aqua ꝓuocat vrinā plurimū. Et dico q; mel ⁊ eiꝰ aq̄ si inuenerint ꝓparationē cibi ut penetret ⁊ strungunt ⁊ si viderint motū ⁊ paucitatē ꝓparatiōis cibi ad penetrādū soluūt. ¶ Venena. ¶ Si bibat mel calefactū cū oleo rosaceo ꝓfert morsui vermiū venenosoꝝ ⁊ ei q bibit opiū: ⁊ deglutitio ipsi ē cura morsus canis rabiosi. Et radix fungi pernecantis ⁊ illud

qđ est decoctuz confert venenis ꝛ qui p ip sum vomit sanatur. Et mel acre cuius odor facit sitire ꝛ ipꝰ comestio facit possidere ablationem rōnis subito et sudorē frigidū. Et eius cura ē comestio pisces saliti ꝛ bibere aquā mellis ꝛ vomere cū eo.

De murc. L. di.

Us. Decoratio. Sāguis eius eradicat verrucas: ꝛ sterc⁹ muris sup alopitiā cōfert ꝛ ppue linitū cū cepe ꝛ propie illud quod est adustum. Mēbra capitis. Qñ assat ꝛ siccat ur ꝛ dat ad comedēdū infanti abscindit fluxum sal iue ab ore eius. Mēbra expulsionis. Si bibat ster cus muris cū ture ꝛ aqua: melius frangit lapidē. Et si supponat collyriū eius soluit ventrē pueri ꝛ quā do decoquitur cū aqua ꝛ sedet in ea qui difficultatē patit vrine cōfert ei. Venena. Cōuenerunt hoies in hoc qđ qñ finditur ꝛ ponitur sup punctura scorpionis sanat eā.

De moris. L. dij.

Duꝫ quid ē. Mori sunt due species vna earū est alfirsedu quod ē dulce ꝛ currit fm lenitā ficus in maturatione ſz ē deterioris nutrimēti ꝛ minoris ꝛ succoris ꝛ magis destruens sanguinē ꝛ deterius stomacho. Reliquas vero sic⁹ dispositiones hz: ē tamē inferius ea: Amarū autem quod no⁹ autem morū de sceni sit mūc illud ō quo plurimū loquit. Quod igit imaturū ē cū exsiccat stat loco sumach. Matura. Dulce ē calidum ꝛ humidū ꝛ acetosum alsceni ē ad frigiditatē ꝛ humiditatē declinc. Operationes ꝛ proprietates. In ipso ē stipticitas ꝛ infrigidatio. ꝛ succus morī ē stipticus ꝛ ppue quādo decoquitur in vase ereo ꝛ phibz fluxum materierū ad mēbra: ꝛ quod imaturū est propric ꝛ imaturum est sicut sumach. Decoratio. Qñ coquūtur folia eius ꝛ folia vitis ꝛ folia vitis nigre ꝛ folia ficus nigre cū aqua pluuie denigrant capillos. Apostemata ꝛ bothor. Acetosū retinet apa oris ꝛ gutturis ꝛ folia eius sunt vltima ad squinantiā ꝛ prefocationez. Vulnera ꝛ vlcera. Qđ acetosū est confert vlceribus fraudulentis. ſ. siccuz ipsius ꝛ succus eius. Membra capitis. Robeius acetosum ē conferēs bothoribus. Et decocto radicis eius mollificationi dentiū. Et collutio oris ex succo foliorum acetosi. ꝛ decoctio radicis eius est bona denti dolorosō. Mēbra nutrimenti. Mor est malū stomacho corrūpitur enim in eo, ppue alfirsedu. Et qñ non corrumpit in stomacho alfirsedu velociter nō nocet. Et oz quidē ut comedantur omnes species eius ante cibū ꝛ recipiantur in stomacho in quo nō fit corruptio. Illud vero de sceni non nocet stomacho cholerico ꝛ nō est in ipso de mala conuenientia stomacho quod ē in firsedu quāuis sit in ipso malitia: ꝛ nō ē nausea i ipso ꝛ nutrimentū eius ē parū ꝛ facit appetitum cibi ꝛ facit ipsum lubricū ꝛ extrahit ipsū velociter ꝛ omnino descensus eius a stomacho fit velociter ſz eius descensus ex intestinis ē tardus. Mēbra expul.

Mori quod salitū est ꝛ exsiccatū retinet vētrē vehementer ꝛ cōfert dyssenteric, Et lachrima quidē mori soluit ꝛ in cortice eius sunt mundificatio ꝛ solutio. Et solutio eius ē plurima: ꝛ in moro quidem dulci ē velocitas descēsionis aut ꝓpter suaz humiditatē aut ꝓpter acredinē ei admixtā. Inquit Archigenes ē tarde egressionis ꝛ ē prouocatiuuz. Existimo aūt acetosū esse ꝛ cū hoc qđ est ipso de natura solutiua prohibet quādoqz solutionē antiquaz ꝛ vlcera intestinoz ꝛ propie quod exsiccatū ē. ꝛ in oibus quidem speciebus mori ē prouocatio vrine Et moz de sceni quāuis velociter a stomacho egrediatur ipm tamē ē intestinis tardum. Venena. Cortex arboris mori ē tyriaca hyusquiami. ꝛ quando bibitur de succo foliorum eius. z. ſ. confert morsui rutele ꝛ lenit naturā lubricitate sua ꝛ inflatione.

Capitulū de littera. M.

De napello. L. diij.

Apellus quid ē. Venenū pnitiosum. Matura. Est in sūmo caliditatis ꝛ siccitatis. Decoratio. Delet albaras linitū ꝛ bibitū etiā cū ex eius gegeniscet in potu sumit ꝛ similiter cōfert lep. Ope. ꝛ ꝓprietates. Est venenū destruēs bibētem se: maio: vero potio ipsius ē medietas. z. i. fm me minus hoc interficit. Tyriaca vero eius ē mus napelli ꝛ ipse quidē ē mus q eo nutritur. Coturnices vero ex eo cibantur ꝛ nō moriuntur. Et ex omnibus confectionibus dyanuschū ei resistit. De napello moysi L. diij.

Apellus moysi quid ē. Inquit ioannes est herba nascēs cū napello ꝛ quecūqz ei appropinquat non crescit arbor eius: ꝛ ē maior tyriaca napello: ꝛ in ipso sunt oia vnuaměta que sunt in napello ꝛ albaras ꝛ lepra. Napellus vero moysi ē animal ꝛ similatur illi ꝛ morat in radice napelli sicut mus. Decoratio. Confert albaras. Instrumenta iuncturarum. Confert le pre. Venena. Est tyriaca omni veneno ꝛ vipere

De nuce. L. dv.

Ux quid ē: nota ē: ꝛ ē calida cuius tyriaca ē cum datur calefactis oxymel ꝛ habentibus debilem stomachū mira cū aceto. Matura. Calida ē in tertio sicca in ꝓncipio secūdē Et eius siccitas ē minor caliditate ipsius: Et in ipsa ē humiditas grossa que deletur cū antiquatur. Operationes ꝛ ꝓprietates. In ipsa est stipticitas plurima ꝛ folia ꝛ cortex ipsius oia sunt stringentia fluxuz sanguinis. Et cortex eius adustus ē desiccatiuus sine mordicatiōe. Oleū vero vetuste ē sicut oleū vetus ꝛ absterſio antique ē fortis. Decoratio Ex recētibus fit emplastrū sup vestigia percussionis. Apostemata ꝛ bothor. Mdasticata medulla eius ponitur sup apa melancholicum vlcerosuz ꝛ sfert Vulnera ꝛ vlcera. Eius gūma confert vlceribus calidis: sparsa super ea in emplastris. Instr. iunc. Cum melle ꝛ ruta sfert torsioni neruorum. Membra capitis. Facit soda ꝛ distillat succus folioz in aurē ꝛ confert sanies i auf. ꝛ dixit alcanzi qđ ipsa grauat linguā ꝛ ē faciens bothor in aure. Membra oculi Eius oleū confert herpeti estio-

meno ⁊ herisipile ⁊ fistulis in partibus oculi. ¶Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶Succus corticū eius ⁊ rob ipsius prohibet prefocationē ⁊ nocēt tussi. Et oleū antiquarū facit cuenire dolorē gutturis: ⁊ ex oibus quidē ispeciebus nucis dixit alcanzi fieri emplastrum mūmille apostemose ⁊ ppte ex regali magna. ¶Membra nutrimēti. ¶Est difficilis digestionis ⁊ mala stomacho sed nutrita ⁊ recēs ē melior stomacho ⁊ minoris nocumēti ⁊illud qñ frāgit a duobus corticibus suis. Et nux quidē nutrita cū melle ꝓfert stomacho frigido. Dico aūt q nux nō ē non cōcuciens nisi stomacho calido tantū. ¶Membra expulsiōis ¶Facit bothor ⁊ sedat dolorē ventris pungitiuū ⁊ retinet ꝓcipue frixa. Et eius cortex retinet fluxū sanguinis menstrui ⁊ que nutrita ē confert renibus frigidis valde ⁊ cinis corticis eius prohibet menstrua cū vino ⁊ suppositus. ¶Et quādo comedit cuz muri soluit: multus vero vsus eius educit vermes paruos ⁊ ascarides. Et ē ex eis que cōferūt ozho. ¶Venena. ¶Est cū ficubus ⁊ ruta medicina oibus venenis: ⁊ ex ea cū cepe ⁊ sale fit emplastrū super morsū canis rabiosi ⁊ reliquorum

De nuce muschata. L. ovi.

Nux muschata quid ē. Est nux quantitatis galle facile frangibilis subtilis corticis bonū habens odorē acutum. ¶Natura. ¶Dixit musa. ē calida ⁊ sicca in fine secundi. Operationes ⁊ ppietates. ¶In ipsa ē stipticitas. ¶Decoratio. ¶Confert lentiginibus ⁊ odorē oris bonū efficit. ¶Membra oculi. ¶Confert alsebel ⁊ confortat visum. ¶Membra nutrimenti. ¶Cōfortat epar ⁊ splenē ⁊ stomachum ⁊ ppte os eius. ¶Membra expulsiōis. ¶Constringit ⁊ provocat ⁊ confert difficultati vrine. Et cum in oleis ponitur confert doloribus ⁊ similiū in pessarijs ⁊ prohibet vomitū. ¶Permutatio. ¶Loco eius ponit spice equale pondus.

De nuce hendē. L. ovij.

Nux hendē quid ē. Est terra granosa sicut cicer alba declinās ad citrinitatem que exportatur de barcha ⁊ ex corzaleni ex qua cū melle fit vinū. ¶Natura. ¶Inquit Paulus hz virtutē infrigidatiuā extinctiuā ⁊ exsiccatiuā parūp ¶Operationes ⁊ ꝓpietates. ¶Ebscindit fluxus sanguinis. ¶Decoratio. ¶Impinguat. ¶Vulne. ⁊ vlce. ¶Sanat impetigines. ¶Membra expulsionis Excitat ecitū.

De nuce cupressi. L. ovij.

Nux cupressi. ¶Vulnera ⁊ vlcera. ¶Est cū plastrū rupture.

De nuce indica. L. oix.

Nux indica quid ē: Est neregil. ¶Electio. Que ex ea bōa ē: ē recēs vehemētis albedinis ⁊ aqua que ē in ipsa ē suauis: ⁊ cū in ipsa nō ūuenitur aqua significat q ē antiqua: et oz quidē ut ab eo tollat cortex medulle eī. ¶Natura Calida ē in pncipio secūdi sicca i prio: ⁊ i ipsa qui dē ē hūiditas supflua de qua curat. imo que ex ea viridis ē: ē hūida i primo. ¶Ope. ⁊ p. ¶Est generatiua nō mali nutrimēti. ¶Instrumēta ūcturarum Oleū veteris neregil ꝓfert dolorib⁹ dorsi ⁊ genitalorū. ¶Membra nu. ¶Grauis ē stomacho iz cū pauco nocumēto suo ē boni nutrimēti ⁊ cortex medulle eius nō digeritur ergo nō auferat. ⁊ oz ut postius non sumatur cibus nisi post hozā. eius aūt oleum recēs melioris chimi ē q̄z butyri: nō cni lubrificat stōm neq̄z mollificat ipm. ¶Membra expulsionis. ¶Ungmētat in coitu: ⁊ eī⁹ oleū ē bonū hemorroidib⁹ ⁊ ppte oleū antique ꝓcipue cū oleo de chrysomil cū in potu sumit ex vnoquoq̄ eoz auf. Et cū antiquat interficit ascarides ⁊ vmes ⁊ solutione educit eos cōcta. ¶De nuce romana. L. ox.

Nux romana quid ē noiat acrufex. ¶Natura. ¶Calefacit vehemēter in tertio ⁊ delicat in primo. Et eius gūma ē vtilis in calefaciēdo. ¶Membra capitis. ¶Eī⁹ fructꝰ cū aceto ꝓfert epilepsie. ¶De nuce tamarisci. L. o. xi.

Nux tamarisci qd ē: ē alcharmezith. ¶Natura. In caliditate ē quasi equal' aut in pncipio primi: ⁊ eius exiccatio ē in fine primi aut vltra ipsum: ⁊ apud quosdā eoz ē frigida i primo. ¶Operationes ⁊ ppietates. ¶Est bōa ad abscindēdū fluxū sanguis. ¶Membra capi. ¶Colluit cuz ea os cū aceto ad dolorē dēuī. ¶Membra nutrimētī. Decocto eī⁹ cū aqua ⁊ aceto valet duricii splenis. ¶De nuce methel. L. oxij.

Nux methel qd ē: ē venenū ⁊ ē stupefactiua filis nuci sup quā sūt spie grosse breues ⁊ ē filis nuci vomice ⁊ eī⁹ semē ē silē semini citri. ¶Opera. ⁊ p. ¶Est stupefactiua. Membra ca. ¶Facit subet ⁊ ē mala cerebro: ⁊ pōdus danich. i⁹. ex ea inebriat. ¶Venena. ¶Est inimica cordi: ⁊ z. i. ex ea sūpta ē venenū dicī sue. ¶De nasturtio. L. oxij.

Nasturtiū quid ē notum ē: ⁊ virtus eī⁹ filis ē virtuti sinapis ⁊ semini raphani conuenit oz. Et dicitur q sinapis ⁊ semen eruce coniuncta ⁊ folia eius minorātur in opatiōibus suis ab eo ꝓpter suā hunuditatē ⁊ cū deliccantur sūt propinqua similitudini eius ⁊ fortasse consequitur ipsum. ¶Natura. ¶Calidū ē ⁊ siccū ad tertiū peruenies. ¶Operationes ⁊ propietates. ¶Est resolutiuū maturatiuū cuz lenitate ⁊ exsiccat putredinē vacuitatis ventris. ¶Decoratio. ¶Retinet capillos cadentes bibitū ⁊ linitū. ¶Apostema. ⁊ bothor. Est bonum apostematibus phlegmaticis ⁊ carbūculis emplastro facto ex eo cū aqua ⁊ sale. ¶Vulnera ⁊ vlcera. ¶Confert scabici vlcerose ⁊ impetigini ⁊ cū melle mellino ⁊ cradicat ignē persicū. ¶Instrumenta uncturarum. ¶Cōfert sciatice bibitū ⁊ emplastro facto ex eo cū aceto ⁊ sauich de ozdeo: ⁊ qñ fit clistere ex eo sciatice. ⁊ ꝓfert ꝓpte cū soluēdo educit aligd cui admixtus sit sanguis ⁊ ꝓfert omni mollificatōi neruoz. ¶Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶Mūdificat pulmonē ⁊ cōfert almati ⁊ ponit i medicinis almatis ⁊ i sorbitiōib⁹ q̄ fiunt almati ꝓpter illud qd ē in ipso de incisiōe ⁊ subtiliatione ¶Membra nu. ¶Calefacit stōm ⁊ epar ⁊ confert grosso suci splenis ⁊ ꝓprie quando ex eo fit emplastrū

cum melle ⁊ ē malus stomachos: ⁊ videt q̄ sit ꝓpter vehemētiam mordicatiōis siue ⁊ ipsum facit ribuspetitum. Et q̄ bibitur ex eo hecsuneli facit vomere choleram rubeā ⁊ educit eā solutione ⁊ facūt illud tres q̄rte. ʒ. i. ¶ Membra expulsionis. ¶ Augmētū efficit in coitu ⁊ soluēdo educit vermes ⁊ prouocat menstrua ⁊ eijcit fetum ⁊ quod ex eo frixū ē retinet ⁊ ꝓpie cum non teritur. destruitur enim eius viscositas contritione ⁊ confert colice. ¶ Et cum bibuntur ex eo trito. ʒ. iiij. uel. v. cum aqua calida soluūt naturā ⁊ resoluūt ventositates intestinorum. ⁊ dicunt q̄dam q̄ babylonicum cum ex eo bibit hecsuneli soluendo educit coleram ⁊ facit vomitu eam exire ⁊ facit illud vsq; ad tres quartas. ʒ. ¶ Venena. Cōfert puncture venenosoꝝ vermiū bibitum ⁊ more emplastri superpositum cum melle ⁊ cum ex eo suffumigatur effugat eos.

¶ De narcisco La. dxiij.

Narcissus quid ē. Est notus. ¶ Opatiōes ⁊ ꝓpietates. ¶ Eius radix extrahit ex profundo ⁊ abstergit eleuat ⁊ exsiccat ⁊ ei⁹ oleum est in dispositionibus olei sambacini sed est debilius. ¶ Decoratio. ¶ Radix eius extrahit spinas ⁊ stipites ⁊ ꝓpie cum farina lolij ⁊ melle. ¶ Et narcissus quod abstergit pannum ⁊ mo: pheam ⁊ ꝓpie radix ei⁹ cū aceto ⁊ cōfert radix eius alopitię. Apostemata ⁊ bothor. ¶ Radix eius conficitur cū melle ⁊ herbo ⁊ rumpit aldubellet difficilis maturationis ⁊ ex radice eius fit emplastrum apostematibus neruoꝝ ⁊ duritiei siue cōtractioni ⁊ neruis neruoꝝ ⁊ vlceribus ꝓfundis: ⁊ si misceatur cum herbo ⁊ melle mundificat sordes vlcerum. ¶ Instrumēta iūcturarum. ¶ Confert oleum eius neruis ⁊ ex radice eius fit emplastrum apostematibus neruoꝝ ⁊ duritiei siue cōtractioni ⁊ nodationi ipsoꝝ ⁊ doloribus iuncturarum. ¶ Mēbra capitis: ¶ Aperit opilationem cerebri etiam cōfert sode humide ⁊ melancolice ⁊ similiter eius oleum: ⁊ ē magis conueniens ⁊ facit sodā capitibus calidis. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Eius oleum resoluit apostemata dura ⁊ frigida in velamine quādo compūmendo vngitur super pect⁹. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Radix ei⁹ qū comedit sicut ē exactat vomitū ⁊ similiē succus eius. ¶ Mēbra expul. Cōfert doloribꝰ matricis ⁊ vesice ⁊ qū bibuntur ex eo. iiij. ʒ. cum aqua mellis eijcit fetus viuos ⁊ mortuos: ⁊ oleū ei⁹ apit coartationes oris mātricis ⁊ confert doloribꝰ ei⁹.

¶ De nereiden La. dxv.

Nereiden dicet in capitulo de spica: ⁊ ipsa ē spica romana. ¶ De nil La. dxvi.

Nil quid ē. Eius aliud ē domesticū: ⁊ aliud siluestre cuꝰ operatio ē operatio domestici. ¶ Natura. ¶ Calidū ē in primo siccum in secūdo. ¶ Operationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Est stipticum ⁊ ꝓhibet fluxum sanguinis: ⁊ qō ē domesticum exsiccat fortiꝰ sine mordicatione: ⁊ in siluestri ē acutas ⁊ ē vehemētioris exsiccatiōis ⁊ cetihil mām ex ꝓfūdo. ¶ Decoratio. ¶ Abstergit pānū ⁊ mophea ⁊ ꝓfert alopine. ¶ Apostemata ⁊ bothor. Mil detumescē facit apa ⁊ ꝓfert exituris mal' in mēbras duris ⁊ vlc̄ia puenit oī apatis in ꝓncipio ⁊ formice ⁊ herisipile ⁊ administrat cū farina ordei sup ea.

Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Cōsolidat vulnera calida in corporibꝰ duris ꝓpt̄ fortitudinez siue exsiccationis. hoc qdē fructꝰ domestici efficit. Et siluestri qdē est acutas ⁊ ē bonū vlceribꝰ putridis ⁊ ē mirabil' operationis in eis: ʒ domesticū ē melioꝰ in cura vlcerū ꝓpter paucitatē siue acutatis ⁊ ꝓfert vlceribꝰ putridis ⁊ est mirabilis operationis cuꝝ melle tritū sup aduſtionē ignis ⁊ vlcera neruoꝝ ⁊ extrahit spinas ⁊ furculos ꝓpie cum farina lolij. ¶ Membra anhelitꝰ ⁊ pectoris. ¶ Confert tussi pueroꝝ vehemēti q̄ facit eos vomē: ⁊ succꝰ eiꝰ etiā vlceribꝰ pulmonis ⁊ cōfert succꝰ eiꝰ etiā pleureti melancholice. ¶ Mēbra nutrimenti. ¶ Confert spleni ⁊ ꝓpie siluestre.

¶ De nefrin La. dxvij.

Nefrin quid ē. Est sicut sambachus in virtute sed ē debilioꝝ eo ⁊ sicut narcisꝰ ⁊ oleum eius est ꝓximū virtuti olei sambaci sed est debilꝰ. ¶ Natura. ¶ Calidus ē ⁊ siccꝰ in tertio. Operationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Dis spēs ei⁹ ē mūdificatiua subtiliatiua ⁊ flos ei⁹ ē magis appropriatus i hoc. ¶ Instrumēta iūcturarū. ¶ Cōfert frigori neruoꝝ. ¶ Mēbra capitis. ¶ Interficit vmes in aure ⁊ ꝓfert tinnitui ⁊ sonitui ⁊ cōfert doloꝝ dentium. Et ex siluestri qdē linit frons ⁊ sedat sode. ⁊ species ipsius aperiūt opilationes narium. ¶ Membra anhelit⁹ ⁊ pectoris. ¶ Cōfert apatibus gutturis ⁊ amigdalarū. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Qū de eo bibitur. iiij. auř. sedat vomitū ⁊ sedat singultū ⁊ ꝓpe siluestre.

¶ De nemen La. dxvij.

Nemen quid ē. Est silimbrium. ¶ Natura. Calidū ē in secūdo siccuꝝ in ꝓmo resistens putrefactionibus. ¶ Opationes ⁊ ꝓpietates. Interficit pediculos. ¶ Apata ⁊ bothor. Cōfert apatibꝰ frigidis ⁊ phl'oni vehemētis duriti ei. ¶ Mēbra capitis. ¶ Decoqtur cū aceto ⁊ miscet cū oleo rosaceo ⁊ confert obliuioni qū linit ex eo capiti ⁊ similiter cōmissioni sensus ⁊ lethargie ⁊ karabito ⁊ decoqtur cum aceto ⁊ ponitur cum oleo rosaceo super tempora ⁊ confert ⁊ fit emplim ex folijs siluestris super caput ⁊ frontē ad sodā ⁊ confert. Mēbra nutrimenti. ¶ Cōfert singultui cū ex eo bibit cū vino: ⁊ semen ei⁹ ē fortius ⁊ ꝓfert apatibꝰ epatis frigidis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Cōfert vermibus ⁊ ascaridibꝰ ⁊ extrahit fetum mortuū ⁊ prouocat vtriq; ꝓpie petrosum: ⁊ illud qō est siluestre quando bibitur cum vino prohibet distillationem vine ⁊ extrahit lapidem ⁊ confert doloꝝ ventris pungitiuo cum vino etiam. ¶ Venena. ¶ Confert punctoris ⁊ ex eo fit emplastrum puncture vespe ⁊ bibitur ad punctura eius pondus. ʒ. ij. de eo cum oxymelle.

De Menusare. La. dxix.

Menusar quid est. Mūçz vocauit ipm Bal. caulem aque ⁊ nominat granū eius granū sponsi fm q̄ dicitur: sed in ipso est contrarietas. Et radix quidem menusaris indi existit in iudicio mandragore. Electio. Fortius est illud qđ habet albam radicem. est enī fortius eo quod habz radicez nigram ⁊ eius semen est fortius semine ipi⁹. Natura. Flos eius est frigidus ⁊ humidus in secūdo. ⁊ sirupus eius est vehementis extinctionis. ⁊ natura indi est natura mandragore. Operationes ⁊ proprietates. Eius sirupus est subtiliatiuus valde. Decoratio. Radix ei⁹ superposita mor phee cū aqua cōfert ⁊ propie nigra ⁊ radix eius cū pice super alopitiam vtilis est propie nigrū radicis eius. Apostemata ⁊ bothor. Radix eius confert bothor ⁊ apostematibus calidis ⁊ apostemati splenis. Vulnera ⁊ vlcera. Semen ⁊ radix ipsi⁹ conferunt vl erit us. Membra capitis. Facit somnuz ⁊ sedat sodam calidam cholericam: sed ta men debilitat. Membra anhelitus ⁊ pectoris. Sirupus eius est bonus tussi ⁊ pleuresi. Membra nutrimenti Confert radix eius apostemati⁹ spleni bibita ⁊ vt emplastrum superposita. Membra expulsionis. Minuit pollutionē ⁊ frangit de sideriū coitus cū de eo bibitur. z. i. cū sirupo de papauere ⁊ pgelat sperma cū proprietate que est in ipso ⁊ prope radix eius ⁊ confert radix eius solutōni antique vlceribus intestinoꝝ ⁊ confert radix eius doloribus velice in modū emplastri superposita. Semen vero eius est fortius in omni re ita q̄ prohibet dolorez velice ⁊ fluxū menstruoꝝ. ⁊ radix eius qđ citrinū est ⁊ semen eius qñ bibūtur cū lacte multotiens pferūt cursui humiditatis antique ex matrice: ⁊ sirupus eius lenit ventrem. Febres. Sirupus eius confert febribus acutis ⁊ est vehementis extinctionis.

De Meremisch. La. dxx:

Meremisch quid ē. Est flos ⁊ cortex ⁊ capita similatur macis: sed est minus rubeus ad citrinitatē declinās: ⁊ est aromaticus ⁊ habet parū pōticitatis: ⁊ appropinquat neridez in virtute. Natura. Est calidus ⁊ siccus in tertio. Operatiōes ⁊ proprieta. Est subtilis resolutiu⁹ Mēbra nu. Est bonus stomacho ⁊ epati frigidis: ⁊ confert sicut est iuuamentū spec. Permutatio. Loco eius ponitur q̄rta pōderis ipsi⁹ de zinzibere: ⁊ medietas pōderis ei⁹ de fisticis: ⁊ sexta pōderis ipsi⁹ de spica.

De Narikas. La. dxxi.

Narikas quid ē. Est medicina acuta ⁊ in vētre est pulpa viridis et stiptica ⁊ cū oleo p uocat sudorē. Operationes ⁊ pptates. Insufflatur in nares ⁊ abscindit fluxū sanguinis. Mē. an. ⁊ pe. Medulla eius prohibet fluxum antiquū. Venena Qñ liuntur cū vino pfert mor sui vipere.

De nitro. La. dxxij.

Nitrū qd est Est baurach armenū: ⁊ de ipso qđē iam dictū est.

De Merscescendaru. La. dxxiij.

Erscescendaru quid est. Existimo q̄ in ipso est pmutatio in arabico: ⁊ est berscescendaru p be nō p niz: ⁊ est virga pastoris.

De Nabach. La. dxxiij.

Abach. Natura: In ea que est humida ⁊ que sicca exsiccatio est ⁊ subtiliaró. Et illud est in omnibus partib⁹ siue arboris ⁊ suffumigatio quidē alsadar est vehementis stipticitatis. Operatiōes ⁊ pprietates Est stiptica ⁊ ppe eius sanich. Decoratio. Prohibet casum capillorū ⁊ plongat eos ⁊ confortat ⁊ leuat ipsos. Et gūma quidē sadar delet furfures ⁊ superfluitates minutas que sunt cū eis ⁊ bonificat capillos. Apostemata ⁊ bothor. Folia alsadar lenūt apostema calidū ⁊ resoluūt ipsum. Membra anhelitus ⁊ pe. Gūma alsadar delet furfures ablutōe facta cum ea. Mēbra anhelit⁹ ⁊ pectoris. Folia ei⁹ conferunt asmati ⁊ egritudinib⁹ pulmonis. Mē. nu. Confortat stomachū. Membra expulsiōis. Stringit naturā ⁊ pfert fluxui sanguis ⁊ mēstrui ⁊ nō menstrui vicerib⁹ intestinoꝝ: ⁊ ppe ei⁹ fauch ⁊ pfert solutōi facte ppē debilitatē stomachi ⁊ hit clistere ex decoctōe alsadar: ⁊ bibit ad has egritudines ⁊ fluxū mficis. ⁊ iudic ū ei⁹ q̄ recens est, est iudicius ei⁹ quod est homogeneū cū ea de cydonijs ⁊ zarur ⁊ pomis ⁊ piris. nā qđ de ea est eāle stringit: ⁊ q̄ nō est matura, pplea q̄ nō digerit ⁊ q̄ expellit eā materia excitat colericā passionē.

De nucleis. La. dxxv.

Ucleus. Operationes ⁊ pro. In ipso est stipticitas ⁊ glutinatio. Vulnera ⁊ vlcera Qđ ex eo adustū est pfert vlcerib⁹ fraudulētis. Mē. ocu. Eldurik ⁊ extinguit ⁊ ablinit ⁊ stat in alcofol loco nitre: ⁊ renuet pilos palpebraz ⁊ facit eos nasci cū neriden: ⁊ est bonū vlcerib⁹ oculi ⁊ oxuzi pilox.

De Nahum. La. dxxvi.

Ahum qd est. Quidā medicox magnifice laudauerūt carnē ei⁹. Natura. Dixerūt qdā medicox q̄ caro ei⁹ est calida pigmz facit desiderare cibū ⁊ pfortat coxp⁹ ⁊ cito ei⁹ pueniēs qñ digerit. verūtī ipsa est debil ⁊ vacua grossa ⁊ nō digeritur. Membra expulsionis. Augmentū efficit in coitu. De Nigella. La. dxxvij.

Igella. Natura Est cala ⁊ sicca in 3°. Ope. ⁊ ppie. Est acris icisiua phlatis abstersiua ⁊ resolnit ventositates ⁊ inflationē ⁊ eius mundificatio est vltima. Decoratio. Abscindit verrucas inueteratas ⁊ colorē pallidū ⁊ morpheam ⁊ baras prope. Apostemata ⁊ bothor. Ponit cū aceto sup bothor lenes ⁊ resolnit apata phlatica et dura. Vulnera ⁊ vlcera. Ponit cū aceto supvl cera phlegmatica ⁊ scabiē vlcerata. Mē. capitis.

¶ Confert corize proprie lozefacta ꝛ posita in pino
lineo ꝛ ligata ꝛ linitur super frontem illius qui ha-
bet sodam frigidam. Et qñ infunditur in aceto per
noctem deinde teritur in mane ꝛ fit ex ea capupur
gium ꝛ ante infirmū adeo fit proxima vt ipsam na-
ribus attrahēdo odozet confert doloribus antigs
in capite ꝛ tozture: ꝛ est ex medicinis aperientib⁹ val
de opilationē; que est in colatorio. ꝛ decoctio ei⁹ cū
aceto confert dolori dentiū oze ex eo colluto: ꝛ pro
prie cum ligno pini. ¶ Mēbra oculi. ¶ Ñ ex ea tri
ta fit caputpurgiū cū oleo irino phibet mitiū aque.
¶ Mēbra anhelit⁹ ꝛ pectozis. ¶ Confert etiam di-
ratioñi anhelitus qñ bibitur cū nitro. ¶ Mem
bza expulsionis. ¶ Interficit vermes ꝛ alcharides
etiam si lineatur super sumez ꝛ prouocat menstrua
Et quando administratur aliquantis diebus ꝛ da-
tur in potu cū mielle ꝛ aqua calida ad lapidē in ve-
sica ꝛ in renib⁹ confert. ¶ Febres. ¶ Resolut febres
phlegmaticas ꝛ melancholicas proprie ꝛ remouet
eas. ¶ Venena. ¶ Eius suffumigatio fugat vermes
venenosos. ꝛ exist mauerūt quidam q̄ de ea multi-
tudo interficit ꝛ est ex eis que conferūt ad morsū ru
tele qñ de ea bibitur auꝛ.

De niue. La.dxxviij.

Niz. ¶ Operatiões ꝛ pprietates. ¶ Est ma
la sensibus ꝛ eis in quib⁹ generant humo-
res frigidi. ¶ Membra capitis. ¶ Aqua niuis sedat
dolorē dentiū calidū. ¶ Instrā ictu. ¶ Mix est no
civa neruis ppēa q̄ coartat vapozes calidos cur
rentes in eis ꝛ retinet eos ne soluantur.
¶ Mē. nu. ¶ Est nocitiua stomacho ppe illi in quo
gnant hūozes frigidi. Et aq̄ niuis qñq̄ facit siti pro
ptereq̄ qz coadiuuat, caliditatē.

¶ Capitulū de littera. O

De opio. La.dxxix.

Opiū quid est. Est succus papaueris nigri
ꝛ egiptij ipm seminant. Et eius quidez po
tio nō additur super duos danich. Qñq̄
vero fit opiū etiā ex semine lactuce agrestis: ꝛ est stu
pefactiuū debile subtile opiū. Preterea assat sup lami
nam ferream ignitam: ꝛ fit rubeū. ¶ Electio. ¶ Ob
ex eo electū est: est granius acuti doloris frangibile
ꝛ facile resolutur in aqua ꝛ nō congelatur in ligue-
factione ꝛ resoluitur in sole ꝛ nō extinguit candelā
cū ex eo inflatur. Citrinū antē tingens squam aspe
rū debilis odozis clari coloris. hoctale est fallifica
tū cū memithe: ꝛ qñq̄ adulteratur cū lacte lactuce
siluestris: ꝛ est debilis odozis ꝛ adulteratur cū gum
mi ꝛ est splendidū clarū valde. ¶ Matura. ¶ Frigi
dum est ꝛ siccū in quarto. ¶ Operationes ꝛ pro.
¶ Est narcoticū sedatiuū ois doloris siue sit bibitū
siue linitū. Et potio ipsius sit quantitas lenticle ma-
gne. ¶ Apostemata ꝛ bothoz. ¶ Confert apostema
tibus ꝛ pcipue calidis. Vulnera ꝛ vlcera ¶ In ipo
est exsiccatio vlcerū. ¶ Instrumenta iunctuarū.
Permulceatur cū vitello ouī assati ꝛ liniatur ex eo
podagra: ꝛ tunc sedatur dolor ꝛ prope cū lacte.
¶ Mēbra capitis ¶ Facit dormire etiam si supposi-
natur cū licinio aut absq̄ licinio: ꝛ sedat etiam cuz
distillatur contritū in oleo rosaceo in aurē infirmā
cū myrrha ꝛ croco: ꝛ sedat sodam antiquā ꝛ sanat
ex ea. Et ipni est ex eis q̄ destruūt intellectū ꝛ sensuz
¶ Mē. ocu ¶ Sedat dolozes opthalmie ꝛ aposte
mata ei⁹ cū lacte mulieris. Plēs aūt antiquoz fue-
runt q̄ nō fuerūt eo vsi in opthalmia ppt nocumē-
tū qđ visui infert. ¶ Membra anhelitus ꝛ pectozis.
¶ Sedat tussim ptinuam ꝛ plinui sedatur eo illa q̄
ex ea clamosa est. ¶ Mēbra nutrimenti. ¶ Stoma
chus qñq̄ innatat eo ꝛ aggregat ꝛ illud cū est laxus
et calore ꝛ humiditate. Et in plib⁹ dispositōibus cū
bibitur solus absq̄ castoreo destruit digestionē aut
diminuit eaz valde. ¶ Membra expulsi. ¶ Retinet
solutionē ꝛ confert dysenterie ꝛ vlceribus intestino-
rū. ¶ Venena Interficit congelando virtutes ꝛ ex
tinguendo calorē innatū. ꝛ eius quidem tyriaca est
castoreū. ¶ Permutatio. ¶ Loco ipius ponitur tri
plum seminis hyusquiami ꝛ dupluni ei⁹ de semine
mandragore.

¶ De ouis. La.dxxx.

Ova nota sunt. ¶ Electio ¶ Meliora ex eis
sunt ouа galline recentia. Et melius qđ in
eis est vitellus: ꝛ melius eoz artificiū est vt
nō cū alio congelentur. Post aūt ouа galline sunt
ouа auiū que cursu ei⁹ pcedunt sicut atenderam et
adozam ꝛ alcubegi ꝛ atenugi. ouа vero anatis ꝛ si-
miliū sunt mali humoris. ¶ Matura. Sunt ad eq̄
litatē tendentia sed eoz albumen ad frigiditatē ꝛ vi-
tellus ad caliditatē: ꝛ ambo sunt humida pcipue al
bumen. ꝛ ex eis ficciora sunt ouа anseris ꝛ struci.
¶ Oper. ꝛ ppie. ¶ In ipsis est stipticitas ꝛ proprie
in vitello eoz assato. eoz aūt albumē sedat dolores
mordicatiuos propter sui glutinationē: ꝛ quoniam
ipsum tenetur ꝛ remanet quare nō mouetur veloci
ter sicut lac magis congelata vero sunt tardioris dige
stionis ꝛ plinui nutrimenti. ꝛ meliora eoz sunt sozbi
lia cocta in aqua ꝛ sūt meliozis penetratōis. ¶ De-
cozatio. ¶ Fiat epithima ex albumine eoz ꝛ tunc p
hibebit corruptionē colozis a sole ꝛ remouet cam
cū vitellus assatur ꝛ teritur est epithima vtile panno
ꝛ nigredi. Ouа aūté auis tarde sunt tinctura bona
fm q̄ dicitur ꝛ experitur hoza qua preparata sunt
ad illud cū filo lane penetrante in eis ꝛ dimittit do-
nec cōsideretur an nigrescat. ꝛ similiter ouа alocloc
fm q̄ dicitur. ¶ Apostemata ꝛ bothoz. ¶ Ponun
tur in emplastris apostematū ꝛ in clisteribus propt
vlcera ꝛ apostemata ꝛ linitur super herispilam cū
oleo. ¶ Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Conferunt exturis ani
ꝛ pectinis ꝛ adustioni ignis. vtere eis cū lana ꝛ con
ferunt ad vlcera: ꝛ similiter in adustione aque etiam
¶ Instru. iun. ¶ Ambo leniūt neruos ꝛ conferūt
omnibus doloribus iuncturarū. ¶ Membra ca.
¶ Ponūtur in medicamentis abscindentibus flu-
xum sanguinis panniculi cerebri ꝛ conferūt corize: ꝛ
vitellus ouī galline confert apostematibus calidis
in aure. Et dicitur q̄ ouа testudinis siluestris confe
runt epilepsie. ¶ Mē. ocu. ¶ Ipoz albumen sedat

dolorē oculi ⁊ vitellus cū croco ⁊ oleo rosaceo confert pcussioni oculi valde. Et cū ex eo fit emplastrū cū farina ordei phibet fluxū ab oculo. ⁊ sūr limā cū ture sup frontē ppi fluxū oculi. ¶ Mēbra anhelitꝰ ⁊ pectoris. ¶ Conferūt asperitati pectoris ⁊ gutturi sorbilia ex eis ⁊ tussi ⁊ pleuresi ⁊ ethice ⁊ raucedi vocis ex caliditate ⁊ stricture anhelitus ⁊ sputo sanguinis prope cū sorbetur vitellus coz tepidus. Et oua quidem testudinis silurestris experta sunt tussi infantium. ¶ Mēbra nutrimenti. ¶ Cocta sicut sunt in aceto phibent effusionē materierū ad stomachū et intestina ⁊ phibēt asperitatē meri ⁊ stomachi: ⁊ q̄ ex eis sunt assata pmutant ad fumositatē. ¶ Membra expulsionis. ¶ Cocta sicut sunt in aceto phibent fluxum ventris ⁊ dysenteriam ⁊ ipsoz vitellus confert vlceri renū ⁊ vesice ⁊ pcipue si sorbeat crudus. Et q̄ ex eis sunt assata sup cinerē sine fumo pferūt solutioni ventris ⁊ dysenterie qñ comedūtur cū aliquibus stipticis ⁊ aquā agreste ⁊ conferūt aspirati intestinoz ⁊ vesice. Et ex albumine quidē ipsoz fit clistere cum melloto propi vlcera intestinoz ⁊ putrefactionem eorum ⁊ conferunt exituris ani ⁊ pectinis. Et supponitur liginū insufum in eis ⁊ in oleo rosaceo propi apostemata ani ⁊ percussionem eius. ex albumine p̄terea ouorum fit pessariū cum oleo. de alcanna ⁊ cō fert vlceribus matricū ⁊ lenit matricem. ⁊ q̄ sorbet sicut est crudū confert fluxui sanguinis ⁊ mictui eiꝰ. Amplioꝰa oua pcipue oua passerū augmentū faciunt in coitu. Et dꝫ q̄ cū oua anseris miscent cum oleo ⁊ distillant tepida in matricē puocāt mēstrua post q̄tuor dies.

¶ De oppoponaco. La. dxxxi.

Oppoponacū quid est. Arbor est que nō eleuatur a terra ⁊ sūantur ipsius folia foliis ficus vehemētis viriditatis rubea incisas habentia ptes rotūdas. Et eius crus est sicut cucumeris sup qō sunt pili pulueruleti ⁊ eius folia sūt parua valde super cuius extremitatem est corona simil corone ancti ⁊ eius flos est citrinus ⁊ folia floris sūt boni odoris ⁊ vene ipius sunt plime que ramificantur a radice vna grossum habente corticem. ⁊ in eius odore est grauitas. eius autē gūma extrahitur cum incisione sue radicis in primis cū apparet: ⁊ quādo fricatur est eius incisio sm colorem croceum. Que autem huic speciei siāt numeratur de speciebꝰ oppoponaci. Sed crus est minus quod eleuatur vno cubito deinde ramificatur sicut folia feniculi. sed est debilius ⁊ etiam minus haīs. cubebe cuius folia sunt sicut folia camemille albe: ⁊ quod est supra ipsum ē aureum. ¶ Electio. ¶ Quod in radice eius melius est est illud quod est album mordicans linguam in quo non est contractō boni odoris: ⁊ ex fructu eius melius est illud quod est super crus ⁊ terminum medium. ⁊ quod ex gumma eius est melius est illud qō est valde amarum intrinsecus album ⁊ extrinsecus croceum frangibile quod dissoluitur in aqua. Nigrum vero lene est adulteratum cum ammoniaco. ¶ Natura. ¶ Calidum est ⁊ siccum in tertio. ¶ Oppōrationes ⁊ proprietates. ¶ Est resolutiuum ventositatum lenificatiuum absterſiuum. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Lenificat duricies ⁊ quod super ipm est lenificat valde bothor. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Eius radix est ad medicandum ossa fracta ⁊ cum melle est conueniens vlceribus antiquis ⁊ igni pessico ⁊ quod super ipsum est etiam vulneribus ⁊ bothor. Et ad summum omnes partes eius conferūt vlceribus fraudulentis. ¶ Instrumenta iunctura rum. ¶ Bibitur cū aqua alkaratin ⁊ cum vino propter attritionem lacertoꝝ ex pcussione. Quidā vero dixerunt q̄ est malum neruis. ⁊ videtur q̄ sit malū neruis sanis sine humectatis: ⁊ est conferens sciatice: ⁊ bibitur ad ipsum succus eius etiam ⁊ removet lassitudinem ⁊ confert doloribus iunctura rum omnium ⁊ podagre more emplastri superpositum ¶ Membra capitis. ¶ Confert corrosiōi dentium cum ex eo implentur ⁊ sedat dolores eorum ⁊ confert sode ⁊ epilepsie ⁊ matri infantium. ¶ Membra oculi. ¶ Acuit visum quando ex eo fit collirium. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Ex foliis eiꝰ fit emplastꝝ super dolores lateris. Oppoponacum quoq̄ confert dolori vtrorunq̄ laterum ⁊ tussi cum sunt frigidi. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Eius succus confert duritiei splenis more emplastri superpositus ⁊ bibitus cum aceto. ponuntur enim ex eo. x. aure. in duobus vrceolis mustī ⁊ clarificatur post duos menses: ⁊ cōfert spleni valde. Et mutum hoc confert hydropisi. ¶ Membra expulsionis. ¶ Lenit duritiem matricum ⁊ confert guttationi vrine ⁊ auellana vna ex eo bibitur cum aqua calida ⁊ ad prouocandū vrinam ⁊ menstrua ad matricem frigidam: ⁊ eius etiam fructus abundare facit menstrua: ⁊ proprie cum absinthio ⁊ interficit fetum: ⁊ proprie radix eius. Ipsa nanq̄ aborsum facit suppositā ⁊ bibita. Et confert prefocationi matricis ⁊ extenuat ventositatem ⁊ duritiem eius. Et confert colice ⁊ soluēdo educit humorem crudum ⁊ cō fert pturitui vesice. ¶ Febres. ¶ Bibitur cum aqua karatin ad rigores ⁊ febres periodicas. ¶ Venena. ¶ Ex eo cum pice fit emplastrum ⁊ adherementum bonum morsui canis rabiosi ⁊ cum aristologia ad puncturas bibitum est tyriaca: ⁊ similiter eius fructus. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponitur ficus. ⁊ existimo q̄ ammoniacum est ei propinquum.

¶ De Oleandro. La. dxxxij.

Oleander quid est. Eius alia est silvestris ⁊ alia fluuialis. Silvestris vero folia sunt sicut folia portulace. sed sunt strictiora: ⁊ eius thyrsi sunt longi expansi sunt super terram ⁊ apud folia sunt spine: ⁊ nascitur in domibus desertis. Fluuialis autem oritur in ripis fluuiorum cuius thyrsi a terra eleuantur ⁊ spine eius sunt occulte ⁊ ipsius folia sunt sicut folia salicis ⁊ folia amigdali lata et ē saporis valde amari: ⁊ superiora cruris eius sunt gros-

flora inferioribus ipius ⁊ eius flos est sicut rosa rubea bonus valde ⁊ sup ipm egreditur quidam simile pilis ⁊ eius fructus est durus apertus plenus re licca in secundo. ¶ Operationes ⁊ proprietates. Est resolutiua valde ⁊ ex eius decoctione sternuntur domus ⁊ interficit pulices ⁊ vermes terraneos. Apostemata ⁊ bothor. ¶ Ponunt folia eius super apostemata dura ⁊ sunt in eis iuuamenti valdema gni. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Bona est pruritui ⁊ scabiei ⁊ excoriationi ⁊ ppe succus foliorum eius. ¶ Instrumenta iuncturarum. ¶ Dolor doris antiquo ⁊ geniculi valet multe emplastri supposita. ¶ Membra capitis. ¶ Flos eius facit sternutationem. ¶ Venena. ¶ Est venenū ⁊ quandoq; miscet cum vino ⁊ rutar potatur ⁊ liberat a venenis vermiū venenosor. Ego tamen dico q̄ est in hoc timorosū ⁊ ipa ⁊ eius flos sunt venenum hominibus ⁊ bestijs ⁊ canibus. verūtamen confert cū bibit cū vino decocta cū ruta scōm q̄ dicitur.

De oleo. ¶ Capitulum. d. xxxiij.

OLeum. Oleum de balsamo iā dictum est. Oleū vero de kerua ⁊ oleuz de raphano sūt similis virtutis. Sunt enim ambo resolutiua ꝑ fortius est oleū de kerua ⁊ oleū de raphano est calidum ⁊ est simile oleo antiquo. ¶ Natura. Calidū est ⁊ siccum in tertio. Oleuz de lilio ⁊ oleum sambacinū calida sunt in tertio Oleū de vrtica ⁊ oleum de cartamo calida sunt in primo hūida in scōo. Oleuz aūe de narcisco calidū in scōo humidū in primo. Oleū de keiri est calidum ⁊ humiduz in scōo. ⁊ simile oleum de ben. ⁊ sic oleuz amigdalinū amarum. Oleum de extremitatibus vitiū ⁊ almaphum et mandragore ⁊ proxima sūt in infrigidatione ⁊ stipticitate ⁊ oleum de cidonijs etiam ⁊ oleū camemillinum calidum est cum equalitate ⁊ oleū anetinum similē oleum de ben. ⁊ sic oleuz amigdalinū amarum. Oleum de extremitatibus vitiū ⁊ almaphum et mandragore ⁊ proxima sūt in infrigidatione ⁊ stipticitate ⁊ oleum de cidonijs etiam ⁊ oleū camemillinum calidum est cum equalitate ⁊ oleū anetinum simile est ei ꝑ est eo calidius ⁊ oleum narcisinū primū est in virtute ⁊ operatione olo anetinio ꝑ est acuti odoris ⁊ non est conueniens hominib eo modo quo oleū anetinum. In oleo vo violaceo nō est stipticitas ꝑ est m ipo infrigidatio quedā. Oleuz vero rutaceū est resolutiuuz. Nos aūt non dicemus hic artificiū oleor. imo dicem ea in antidotario. ¶ Et nos etiā non dicemus olea composita ex medicinis pluribus sicut oleū costinuz ⁊ oleū de darsisabā eorū compositionem ⁊ cor iuuamenta nisi in antidotario. ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ Oleuz amigdalinum ⁊ ppie amar ⁊ č aperitiuū. Et in oleo d pomis ⁊ cidonijs ꝑ est stipticitas ⁊ infrigidatō Oleum vero camemillinum sedatiuuz est dolorum ablatiuuz spissitudinum resolutiuuz vaporum. ¶ Et oleum de lilio est linitiuuz confortās membra ⁊ cōfortat ea infrigidat ea pluscz illud de cidonijs et prohibet materias aduenientes. ¶ Et oleum de ruta est resolutiuuz inflationis valde ⁊ est sicut oleuz laurinum ꝑ est calidius eo ⁊ ambo sunt sedatiua dolorum antiquor ⁊ resolutiua ventositatum. ¶ Oleum de costo iuuat in diuersitatibus dispositionū pestilē tie ⁊ efficit dolorem valis ⁊ aeris bonum. ¶ Dolor ratio. ¶ Oleum laurinum alopitie est vile. Oleum myrtinum constringit origines capillorum ⁊ cōfortat eos denigrat oleum costinum conseruant iuuentutem in capillis. ¶ Oleum amigdalinum cum mel le propie amarum ⁊ radix lilij ⁊ cera liquefacta cō ferunt aragdani in facie ⁊ panno ⁊ vestigijs ⁊ similibus ⁊ confert quando linitur cuz decocto sup squamas ⁊ furfures. ¶ Oleum de kerua est bonū de lentiginibus ⁊ panno. ¶ Et oleum de fenugreco est bonum colon corrupto propie est in albis oculor. Apostemata ⁊ bothor. ¶ Oleum amigdalinum confert apostemati mammille. ¶ Oleuz de lilio duriciem antiquam resolut. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. Oleum de kerua valet bothor grosso ⁊ scabiei. Et de fenugreco sabafati. ¶ Oleum myrtinum confert vlceribus oleū de costo remouet scabiem ⁊ pruritum velociter. ¶ Instrumenta iuncturarum. Oleuz amigdalinum confert lingueti. ¶ Oleum camemillinuz confert laxitudini ⁊ oleum de lilio ēt ⁊ oleum de aneto ⁊ etiam ci quem frigus lesit. Membra capitis. ¶ Oleum amigdalinum cōfert soda ⁊ pulsationi auris ⁊ tinnitui ⁊ sibilationi in aure oleum amigdalinum amarum plurimi est iuuamenti subtile ⁊ plurimi iuuamenti ipius est in aure ⁊ opilationibus eius ⁊ tinnitui ipsius ⁊ vermibus factis in ea. ⁊ oleum rosaceum est valde bonum inflāmationi cerebri ⁊ principio appitionis apostematū ⁊ augmentum efficit in virtutibus cerebri ⁊ in intellectu ⁊ est declive ad equalitatem. ¶ Et propter hoc dixit. Gal. q̄ ipm calefacit corpus vehementis frigiditatis ⁊ infrigidat calidum. ¶ Et magis vincens ex indicio eius apud me est q̄ corpora calida que ipm temperat plura corporibus frigidis que ipm calefacit. oleum laurinum ⁊ oleum rutaceuz sunt bona doloribus capitis antiquis ⁊ oleū de fenugreco cōfert furfuribus oleū de kerua confert alopitie ⁊ vlceribꝰ in capite ⁊ apostematibus factis in eo ⁊ doloribus auris ¶ Membra nutrimenti. ¶ Oleum amigdalinuz ꝑ bonum spleni sed gravat stomachuz. ¶ Membra expulsionis. ¶ Oleum de vrtica ⁊ oleum de semine croci hortensis soluūt ventrem ⁊ oleum rosaceuz quandoq; soluit. ſ. cum inuenit materiam que liget lubrificatione. ⁊ quandoq; retinet solutionem cholericam. oleū de kerua soluit ⁊ educit ascarides oleum amigdalinum est bonum doloribus renum ⁊ difficultati vrine ⁊ lapidi ⁊ doloribus vesice ⁊ matricis ⁊ prefocationi matricis. ¶ Et oleuz de lilio partum efficit facilem ⁊ sedat dolores matricis bibituz ⁊ pessarizatum. ¶ Et in omnibus illis oleis oleuz de fenugreco iuuatiuum est ⁊ etiam duritici matricis et dubellet eius ⁊ difficultati partus. Oleum de kerua confert apostematibus ani ⁊ purgitiuo dolori matricis ⁊ eius conuersioni. ¶ Febres. Oleuz camemillinum in febribus prolixis melius est oleo rosaceo. oleū anetinū bonū ē rigor. ¶ Permutatio. Ponit loco olei de balsamo myrrha ligda aut eglē pōdus oli adedhuj cū medio pōdē sui de olo almegil ⁊ q̄

ta pōderis sui de oleo antiquo t pmutatio olei lauri nī ē pīr humida t permutatio olei de vrtica ē oleū de cartamo: sed ē debilius eo. t loco olei de alcāa ponitur oleum sanūcinum. t loco olei rosacei oleum nenufarinū t oleum violaceum. t loco olei de kerua oleum raphanīnū t oleum lini pter conuersionem in oleo de lino.

¶ De oliuis. La. dxxxiij.

Oliue quid ē. Oleū qūcz exprimitur ex oliuis imaturis. t qūcz exprimitur ex olinis vltime maturis. Et oleū omphacinū ē illud quod expressum ē ex imaturis. Et qūcz exprimit ex olinis rubeis medijs inī imaturas t vltime maturas cuius opatio est int illas duas res: oleū pterea qūcz fit ex oliuis domesticis: t qūcz ex oliuis siluestribus. Oleum vero vetus i emplastris in virtute ē olei de kerua t olei de raphano t de lilio: sed ē calidius t ē ppinquus opationi ipsorum. Cūcz aligs vult adurere ramos oliuarū t folia earum oportet ut liniātur cū melle. ¶ Electio. ¶ Oleuz sanis melius est omphacinū t melius: gūma ipsius ē gūma siluestris q mordicat linguā. si enī non mordicat liguaz nūc non ē pficuū in ipsa. ¶ Natura. ¶ Omphacinū frigidū est t siccū in pmo. Ruffus vo in ipso dicit eē humiditatē t oleū de oliuis vltime maturis ē calidū cōmensurate t declinat ad hūiditatē. Od si lauet est tēperatū in humiditate t siccitate t minus calidū: t vlt oliue mature sunt calide t earū oleuz ad humiditatē declinat tpatā t imature sūt frigide t ligna t folia earū sūt frigida. Cū aūt antiquat oleuz omphacinū valde fit in nā olei de oliuis dulcibus Operatiōes t pprietates. ¶ Dēs olei spēs corpora pforant: motū allequāt t sūt extinctiue. Et oleū qdē de oliuis siluestrib⁹ decoctur in vase ereo donec coagulet t fit primū virtuti licij. Et aqua de oliuis salitis fortior ē aqua oliuarū in mūdificatiōe. Et oleum quidē sanis melius ē oleū omphacinū. olei vero antiqui acuitas nō cōsequitur mordicationē. Et oliue quidē sunt ex eis que nutriūt pariter. ¶ Decoratio. ¶ Folia oliuarū siluestrium bona sūt panicijs t phibēt sudorē inuncta. oleū de oliuis siluestribus ē sicut oleū rosaceū in plurimis intentionib⁹ t conseruat capillos t phibet velocitatem canicici cum adnunistrat omni die. Et folia qdez olive decoquūtur in aqua acreste donec fiāt sicut mel t liniūtur super dentes corrosos t euellit eos. ¶ Apostemata t bothor. ¶ Et siluestres herisipilā formicem t scere t apara calida soluūt t hūiditas currens a signis cauz cum inflāmatur puenit scabiei t ipetigini. Et fex olei ē medicamē apanū calidor in glādulis t ppue cū folijs suis. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Oleum de oliuis siluestrib⁹ expissum de imaturis: cōfert vlceribus humidis t siccis t scabiei. Et folia oliuarum siluestrū herisipile vlceribus ambulatiuis t fraudulētis t sordidis t formice t scere. t cū primsecet fex olei cū cameleōta sanat scabiē ita q etiaz bestiarum scabiei conueniat ppue in infusione lupinorum. Cum ex oliuis de aqua cōditis cum aqua t sale fit emplastrum ad adustionem ignis nō veficatur. t purgāt vlcera sordida. Et gūma oliuarum siluestrium confert scabiei t vlceribus t impetigini: t ponitur i emplastris vulnerum. ¶ Instrumēta uicturarū. ¶ Oleū oliuarum salitarum clisterizatur ad sciaticaz. Et oleum abluūm ē conueniens doloribus neruorum: t sciatice. Et oleum vetus confert podagricis cum liniūtur ex eo. ¶ Membra capitis. ¶ Oleū oliuaz siluestriū ē sicut oleū rosaceum in inunctō suo sode. t assumit succus siluestrium t exsiccat t fiant ex eo trocisci t reseruant ad curanduz fluxum auris. Et oleū de oliuis siluestribus confert gingiue sanguinee colluēdo os ex eo t cōfirmat dentes motos t gūma siluestrium confert dolori dentū corrosorum qū implentur ea. Et oleum de scorpionibus ē ex sublimiorib⁹ medicinis dolori aurū distillatuz t oliuarum siluestriū folia bona sunt cula mastichata. ¶ Membra oculi. ¶ Fit collyriū ex ātiquo tenebroso tati oculi: t fex eius ponitur in medicinis oculi: et folia earum adusta ponūtur loco tutie oculo. Et gūma caruz antiqua confert panno t albugini t grossitudini cornee: t succus foliorū earū egressioni oculorum t vlceribus cornee t fluxibus. sed domestica sunt conuenientiora oculo q̄z siluestria. t gūma earum etiā abstergit oculum t sordes vlceri⁹ et abstergit aquā t albuginē. ¶ Membra anhelit⁹ t pectoris. ¶ Olive nigre cū flore suo sup vētre hydropisi: t olive qdē cū dispositiōe sua sunt difficil digestiōis. Et grosse earū salite subleuāt appetitū t pforant stomachū t gnānt hūorē stipticum. Et acetose magis receptibiles sūt digestionis q̄z oēs t velocius: t etiā oleū oniphacinū bonum ē stomacho. ¶ Membra expulsionis. ¶ Comedūtur cū muri ante cibū t leniūt: t assumūtur. ʒ. 9. cū aq̄ calida aut aqua ordei t solui: t coquūtur cū ruta ad dolorē vētris pūgitiuū t vermes: t cōferūt colice apostemose: t fit ex eo clistere vlceri⁹ anseril colice facte ex fece t supponit suc⁹ earū fluxui matricis t fluxui sanguinis ei⁹: t fit ex eis emplīa cū farina ordei ad cursū antiquū. Et oleū vetus preparatum cū aqua acreste cōfert cū ex eo fit clistere vlceribus anī intrinsecis t similī matricis. Et earum gūma p uocat vtriq̄z t extrahit setū. ¶ Venena. ¶ Cū oleo t aqua calida fiat nausea t rumpit virtutez veneno rum. Gūma oliuarum siluestrium numerat⁹ inter medicinas mortiferas.

¶ De olibano La. dxxxv.

Olibanū quid ē. Motuz est. Erisipm qdem alterat cū gūmi t gūma pini: ʒ olibanū i flāmat. gūma vo pini fumat t nō flāmat t silr omne adulteratū nō flāmat. Et olibanū qdē quoddā ē qō ē indū ad viriditatē declīue: t quoddā ē rotūdū qō colligitur quadratū: deinde concutitur in vase donec rotūdū fiat t volubile: t hoc qñ inueteraī fit ruheū: t de eo ē albū leue humidum si cut mastix, quandoq̄z vero ex olibano administrant

in medicis miūtū ꝛ cortex ꝛ fum⁹ ꝛ ptes arboris ei⁹ ●es ꝛ ꝓpie folia. Electio. Melius ē masculū albū rotundū interius tenax ꝛ aureū cū frangit. Matura. Cortices eius sūt exsiccatiui in secundo ꝛ sūt parū frigidiores olibano. Et olibanum calidū ē in secūdo exsiccatiuū in primo ꝛ cortex eius exsiccatiuus est in termio secundi. Operationes ꝛ ꝓprietates. Nō inest ei exsiccatio fortis neq; stipticitas nisi debilis ꝛ exsiccatio corticibus eius in est: ꝛ in ipso quidē ē maturatio ꝛ nō ē in cortice ei⁹ acuitas ꝛ neq; corrodit carnē ꝛ retinet sanguinē, pl⁹ mus vero vsus eius adurit sanguinē ꝛ fumus eius ē vehemētioris exsiccationis ꝛ stipticitatis. Quidā aūt dixerūt rubeū ē magis absterſiuū albo: ꝛ virt⁹ minuti ē debilior virtute olibani. Decoratio. Ponit cū melle super pana: ituū ꝛ delet ipsū ꝛ eius cortices sunt boni vestigijs vlcerū ꝛ cōfert cū aceto ꝛ oleo limūi doloꝛi qui noiatur cōpositꝰ ꝛ ē doloꝛ ex quo pucniāt i corpore sicut veruce cū quadam re que ē ambulatio sicut formice. Apoſte. ꝛ bo. Cū chimolea ꝛ oleo rosaceo ponit super apostema ta calida in māmillis ꝛ ingredit in emplastris remo uētibus apostemata vlcerū. Vulnera ꝛ vlcera. Cōsolidat valde ꝛ ꝓprie vulnera recētia ꝛ, phibet fraudulēta dilatari ꝛ super ipetiginē pōitur cū adipe anatis: ꝛ cū adipe porci sup vulnera ostracata: ꝛ super fissuras frigoris ꝛ est cōuenīēs vlcerib⁹ factis ex adustione. Membra capitis. Confert lēsui ꝛ cōfortat ipsū ꝛ quidā hoim sunt quibus precipitur ut ex infusione eius ieiuni assuete in potu sumāt ʒ eius plurimus vsus facit soda ꝛ lauat ex eo caput ꝛ quādoq; miscet cū nitro ꝛ mūdificat furfures ꝛ exsiccat vlcera eius ꝛ distillat in aurē doloroſā cū vino. ꝛ qñ ꝑmiscet cū oleo aut pice aut vino ꝺ vus passis cōfert ꝓtritioni circuitus auris linitus ꝛ abscidit fluxū sanguinis narū ꝛ cū qui ē ex veſice ꝛ ē ex medicinis ꝑfrē ib⁹ ꝓtritioni auris. Membra oculi. Consolidat vlcera oculi ꝛ replet ea et maturat aſata antiqua in eo. ꝛ iterū fumus ei⁹ confert aſati calido ꝛ abscindit cursū humiditatū que sunt in oculo ꝛ ꝑsolidat vlcera mala ꝛ ꝓhibet cū cruz in oculo. Membra anhe. ꝛ pec. Quādo ꝑmiscetur cū chimolea ꝛ oleo rasaceo ꝓhibet apostemata calida que accidūt in māmillis mulieruz ꝛ ingreditur in medicamētis canne pulmonis. Membra nutri. Retinet vomitū. Et cortices eius ꝑfortant stomachū ꝛ strigūt eū ꝛ ē magis calefaciēs stōm ꝛ in digestione magis, muās ꝛ cortices magis colligūt stōm mollificatū. Membra expulsionis. Retinet fluxū ventris cū sanguie ꝛ fluxū sanguinis ex matrice ꝛ ano. Et cōfert dyſenterie ꝛ ꝓhibet expansionē vlcerū malignoꝝ in ano cū ex eo fit liniūi. Febres. Confert febribus antiquis phlegmaticis si eius vsus cū vino plurimus sit interficit ꝛ similiter cum aceto.

De origano. C.dxxxvi.

Riganū quid est. ēin potentia sicut hasce ꝛ sirupus eius ē sicut sirupus althasce.

Electio. Nō fortius existit siluestre ē. Matura Est calidum ꝛ siccū in secūdo. Ope. ꝛ ꝓpriet ates. Estresolutiuū carminatiuū subtiliatiuū ꝛ est vehementis absterſionis ꝛ in ipso ē acuitas ꝛ illud ꝓpter illud quod ē in ipso de virtute aduręte. Decoratio. Est bonū concauationi dentiū. Instrumenta iuncturarum. Confert doloribus virilq; anche. Membra ca. Masticatur ꝛ sedat doloꝛem dentis ꝛ sanat ingiuā fluxam ꝓpt virtutē siā aduręntē. Membra anhelitus ꝛ pec. Oleū eius confert pectoꝛi ꝛ pulmoni. Membra nutrimēti. Confert epati ꝛ stomacho. Membra expulsionis. Prouocat vtrūq; ꝛ extrahit vermes ꝛ ascarides.

De ossibus. C.dxxxvij.

Osa. Operationes ꝛ ꝓprietates. Ossa adusta sunt exsiccatiua relolutiua. Decoratio. Dicit q; calcaneus porci quando ex eo fit linimētū super albaras confert. Instrumunc. Dicit q; ossa hois cōferunt i potu data doloꝛi iuncturarū. Membra ca. Dicit q; hois ossa in potu dantur ad epilepsiā. Inquit Salic. Fuit hō qui secrete dabat hoc in potu ꝛ auferebat eoꝝ epilepsia ꝛ est existimatio illius hominis. Membra nutri. Dicitur q; calcaneus hirci cū oxymelle aufert splenē. Membra expul. Dicitur q; calcaneꝰ hircinus excitat coitum ꝛ crura vaccina adusta abscindunt fluxum sanguinis ꝛ solutiōem ventris.

De ostraco. C.dxxxvij.

Ostracū. Operationes ꝛ ꝓprietates. Caro ostraci siluestris cū terit ꝛ linit ex ea coꝛpꝰ desiccat fortiter ꝛ q; de ostraco purpureo adustū ē virtutē habet carminatiuā absterſiuam ꝛ virtus eius ē virtus ardēs cito ꝛ in toto ipsius est attractio eoꝝ que carni infixa sunt ꝛ ossiū q̄ administrat cū dispositione sua. Decorano. Omnes tunice ostraci ꝛ cortices ipsi⁹ cū adurunt abstergant morphēā ꝛ similiter ostracū cū dispositione sua extrahit ascellas magnas carni infixas. Et ostracū purpureū cū decoquit cū oleo ꝛ inungūtur capilli ex eo retinet casum coꝛ. Apostema. ꝛ bothoꝛ. Viscositas limaciarū que noiatur virus earū cū olibano ꝛ aloe ꝛ myrrha cōquassata donec fiat in spissitudine mellis exsiccat aſata accidentia in radice auris: ꝛ si inuenit humiditatē, pfundā in ea extrahit cū ꝛ sanatur ab ea. Vulnera ꝛ vlcera. Quod de ostraco purpureo adustū est abstergit vlcera ꝛ cōsolidat ea ꝛ mūdificat ea ꝛ qd de eo adustū est cū sale cōfert adustioni ignis puluerizatū desup ꝛ dimissū donec exsiccetur ꝛ totū qd adustum ē de ostraco confert scabici. Et ostracū quidē cuz carne sua confert vulneribus ꝛ ꝓprie illis que sunt super neruos contrinī cū ture ꝛ myrrha ꝛ positū super ea ꝛ similiter cū puluere molēdum. Et Galienus qdez expertus ē limacias sicut sunt. Instrumē. iuncturu. Sedat doloꝛē colice podagre ꝛ apostematū eius ꝛ fit emplastrū ex eo sicut ē super oia apostemata iuncturarum. Membra capitis. Quod adustum

é de ostracō purpureo abstergit dentes ꝛ precipue qō aduritur cū sale: ꝙ si ostracū terat sicut é cū aceto abscindit fluxū sanguinis nariū. ¶Membra oculi. ¶Quādo abluit quod adustū é de omni ostraco cū carne sua ꝛ ponit in alcofol delet grossitudiez palpebrarū ꝛ albuginē in oculo ꝛ pānū. ꝛquando aduritur caro eius qō noiat latalii antiqui ꝛ miscetur cū alkitraz ꝛ teritur ꝛ distillat super palpebram nō pmittit pilos nasci, ꝛ viscositas que é super illud quod silueſtre é facit cohererе pilos pmutatos sup palpebras. Et viscositas limaciarū que ꝺ. cta é, aū cū ex ea limitur frons prohibet materias ad oculi effusas ꝛ facit pilos etiā adherere super palpebrā ¶Membra nutri. ¶Caro ostraci qō noiatur caruſis é bona stō ꝛ carneſ ostracoꝝ nō decocte aqua neqꝫ assate sedant dolorē stomachi. ¶Ostracū purpureū qū bibitur cū aceto extenuat splenē: ꝛ quādo fit tem plastrū ad hydropisim ex ostraco nō sepetur dōec minoret eā: ꝛ oꝛ ut dimittat donec cadat p se ꝛ ostra cū silueſtre é fortius in illo ꝓpter vehemētiā exsiccationis. ¶Membra expulsionis. ¶Caro purpurei nō lenit natura ꝛ caro ostraci noiati sentalis cū est recēs lenit ventrē ꝛ proprie ius eius ꝛ similiter ius p uoꝝ ostracoꝝ. ꝛ quando matricis prefocationē habētes ex ostraco suffumigantur purpureo iuuātur ꝛ hoc suffumigatū extrahit secūdinā. Et suffumigatio eius quod é aromatici odoris ꝛ albelili ꝛ persici qō est sup littora etiā cōfert in prefocatione matricis ꝛ excitat epilepticos etiā ꝛ i ipso é castoreitas, i odore. Et ostracū ,puocat menstrua ,suppositū. Inquit ꝛ illud qō nominat caugilel é abstersiuū cū aduriſ ſicut é. ꝛ permixtū cū cinere gallarū viridium ꝛ pipere albo confert vlceribus accidēb⁹ in inteſtinis dū recētia remanent ꝛ nō putreſiunt magnifice. Et pondus quidē cineris ostraci sit quattuoꝛ ptes ꝛ galaruz due ꝛ pipere ps. i. puluerizetur super cibum ꝛ in vino detur ad potandū. ¶Uenena. ¶Confert caro eius morſui canis rabiosi.

De ordeo. L. xxxix.

¶Rdeū quid é. Est notū. ꝛ siligo é ſpecies sine cortice: ꝛ eius operatio é ,ppinqua operationi ipsius. ¶Natura. ¶Est frigidū ꝛ siccū in ꝑmo. ¶Operationes ꝛ ꝓprietates. ¶In ipso est ab sterſio ꝛ eius nutrimētū minus é nutrimēto tritici. Et aqua ordei é nutribilior saiuch ipsius. Et ꝫabo frangūt acuitatē humoꝝ ꝛ aqua ordei alfelech é humidior. Et oīs aqua ordei inflatiua. ¶Decoratio. Super pānū administrat de eo epithima calidum ¶Epoſte. ꝛ bothoꝝ. ¶Fit ex eo decocto cū aqua ſicut sorbitiōes cū pice ꝛ colophonia emplastrū sup apostemata dura ꝛ solo ꝛ cū furfure suo sup aꝑata calida. ¶Uulnera ꝛ vlcera. ¶Qñ fit, linimētum ex eo cū aceto forti ꝛ ponit more emplastri super scabiem vlceratā sanat eā. ¶Instrumēta iūcturarū. Fit ex eo ēplastrū cū cydonijs ꝛ aceto sup podagrā et phibet fluxū humiditatū ad iuncturas. ¶Membra anhelitus ꝛ pec. ¶Aqua ei⁹ ꝓfert egritudibus pectoris ꝛ qū bibit cū ſcie, feniculi, facit abundare lac ꝛ fit emplm ex farina eius ꝛ mellilōto ꝛ cocta ꝛ imposita paueris ad dolorē lateris ꝛ aqua ei⁹ é mala stō: ¶Mē. expul. ¶Eius sauich retinet, vētrē ꝛ similiter decoctio sauich eius ꝛ furfur eius ,puocat vrinam sed aqua furfuris tritici quādo bibit est vehemētioris ,puocationis. ¶Febres. ¶Aqua eius é infrigidatiua humectatiua febriū: in calis quidē pura ꝛ i frigidis cū apio ꝛ feniculo. Et dat in potu etiā illō qō coctū é cū ficub⁹ ꝑmixtū cū mellicrato ad febres phlegmaticas. ¶De ohalmarā. L. xl.

¶Halmarā qd é. Est ſceeh elabzā alhuei: Mā. ¶Inquit filius meſaugue i ipo é caliditas ꝛ siccū i ſecūdo. Et plēs hoium dicit ꝙ ē frūcū ei⁹ caliditate calefact⁹ si ledat ſz iudicū frigoris ei⁹ é i primo: ſz qđ verius é é ꝙ virtus eius é ꝓpoſita ex caliditate cū frigiditate ꝛ polē é ut sit frigiditas in ipso vincēs. ¶Opera. ꝛ pp. ¶Cōfert calefactis ꝛ proprie qū morāt sup ipm aqua ꝛoſ. Uulnera ꝛ vlcera. ¶Fit ex eo emplastrū adustioni. ¶Membra ca. ¶Confert valde ad cola alhumenmi ꝛ aperit opilationes cerebri. ¶Membra expul. Alumeimi datur in potu semē frixum ad fluxū ventris antiquū cū oleo roſaceo ꝛ aqua frigida.

Capitulū de littera. P.

De prunis. L. xli.

¶Runa quid sunt. ¶Nota sūt. ¶Electio Illa que habent colorē paleę sūt fortiora nigris. ¶Et citrina fortiora rubeis ꝛ alba sunt magis grauia parue solutionis: ¶Et ar mena sunt meliora oībus ꝛ vehemēt⁹ soluentia ꝛ meliora sūt magna pinguia. ¶Natura. ¶Frigida sunt in principio secūdi humida in fine tertij. ¶Opera. ꝛ proꝑ. Eius gūma é subtiliatiua incisiua ꝛ glutinatiua ꝛ in damasceis é astrictio ꝛ stipticitas apō Dia. nō apud Gal. ꝛ in crudis que nō sūt matura. ꝛ stipticitas ꝛ eoꝝ nutrimētū é paucū. ¶Comedant aūt ante cibū ꝛ bibat qui humectat⁹ é postea aquā mellis ꝛ vinū de passis. ¶Ulner. ꝛ vlcera. ¶Eius gūma consolidat vlcera ꝛ cū aceto abscindit impetiginē ꝛ proprie si fuerit cū ea mel aut ,zuccarum et precipue in pueris. ¶Membra capitis. ¶Cū exsolijs prunorum colluitur os ,phibet fluxum fieri ad vtrāq; amigdalam ꝛ vuā. ¶Membra oculi. ¶Eius gūma confortat visum cum fit ex eo collyrium. ¶Membra anhelitus ꝛ pectoris. ¶Muza ex eis sedant inflāmationē cordis. ¶Membra nutrimenti Que dulcia sunt ex eis mollificāt stomachū humiditate ꝛ infrigidant eū ꝛ penitus nō sunt ei cōuenientia: muza vero ex eis fortius resistunt cholere ꝙ illa. ¶Membra expulsionis. ¶Que ex eis sunt dulcia vehementius soluendo educūt cholerā ꝛ humida etiam sunt vehemētioris solutiōis ꝙ sicca ꝛ eoꝝ solutio fit ꝓpter viscositatem eoꝝ. Damascena autē stringunt ventrem ſm quosdam: ꝛ silueſtribus cuz nōdum sunt decocta valde est stipticitas ab omnibus cōcessa. Inquit Galie. Errant Dia. in verbis suis cum dixit damascena constringunt imo soluūt ꝛ gūma eoꝝ frangit lapidem vesice ꝛ eoꝝ aqua ꝓ

vocat menstrua ⁊ quãto plus fũt minora tanto plꝰ
est eoꝝ solutio minor. ¶ De pilio. Capit. d. xlij.

Oiliũ quid est. ē duoꝝ coloꝝ hyemale ⁊
estiuũ ⁊ potio cuiuslibet illoꝝ sit pondus
.3.ij. ¶ Electio. ¶ Melius est illud quod ē
magis grossum quod submergitur in aqua. ¶ Ma-
tura. ¶ Est frigidũ ⁊ humidum in secũdo. ¶ Opera
tiones ⁊ ꝓprietates. ¶ Quod ex eo frixum ē inuo-
lutum in oleo rosaceo stipticum est ⁊ sedat doloꝛes
moꝛe emplastri suppositum cum aceto. ¶ Aposte-
mata ⁊ bothoꝛ. ¶ Administrat conquassatũ cũ ace-
to sup apostemata calida ⁊ formicã ⁊ herisipilam ⁊
ꝓprie que sunt sub aure ⁊ sunt phlatica. ¶ Instru-
menta iunctuꝛa. ¶ Fit ex eo emplastꝝ toꝛsioni ner-
uoꝝ ⁊ ipoꝝ spalmo ⁊ podagre ⁊ doloꝛibus iunctu-
raꝝ calidis cum aceto ⁊ oleo roſ. ¶ Membra capi
tis. ¶ Vñ ex eo supponit suo capiti emplastꝝ con-
fert soda eius calide. ¶ Membra anhelitus ⁊ pecto
ris. ¶ Lenit pectus. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Eiꝰ
mucilago cum oleo roſaceo confert liti vehementi
cholerice. ¶ Membra expulsionis. ¶ Eius qõ frixũ
est pondus .3.ij. inuolutum in oleo roſacco strigit ⁊
cõfert dyſenterie ⁊ ꝓprie instantiũ ⁊ quod ex eo mu
cilago fusum est ipa mucilago eius cum oleo vio-
laceo soluũt. ¶ Febres. ¶ Bibatur ⁊ tunc sedabit in
flãmationem febrium acutaꝝ

¶ De portulaca. ¶ Capitulum. d. xliij.

Ortulaca quid est. Nota est. ¶ Electio.
Succus eius est illud quod in ea ē magis
vltime operationis. ¶ Natura. ¶ Frigida
est in tertio humida in fine scõi. ¶ Opationes ⁊ ꝓ-
prietates. ¶ In ea est stipticitas ⁊ prohibet fluxum
sãguinis ⁊ fluxus antiquos ⁊ ipius nutrimentuꝝ est
paruuꝝ illaudabile ⁊ est reſistẽs cholẽ valde. ¶ De-
coꝛatio. ¶ Ex ea fricant verruce ⁊ eradicat eas ꝓpꝛie
tate sua non qualitate. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ.
Fit ex ea eplꝫ apatibꝰ calis in qbꝰ tinct putrefacto ⁊
herisipila. ¶ Membra capitis. ¶ Cõfert bothoꝛ in
capite ablutio ex ea capite cõmixta cuꝫ vino ⁊ delet
stupoꝛem dentiuꝫ ꝓpterea qꝫ lenit asperitatẽ ⁊ sedat
soda calidã pulsatiuaꝫ. ¶ Membra oculi. ¶ Confert
opthalmie ⁊ ingredit in alcofol ⁊ nimius vsus eius
facit accidere daranũ in oculo. ¶ Membra anheli-
tus ⁊ pectoꝛis. ¶ Eius succus ꝓhibꝫ fluxũ sãguinis
ꝓpter virtutem suam pontica. ¶ Membra nutrimẽ
ti. ¶ Cõfert iflãmanoni stomachi bibita ⁊ moꝛe em
plastri suppoſita ⁊ confert epati inflãmato ⁊ ꝓhibet
vomitũ cholicũ ⁊ debilitat appetitũ. ¶ Mẽbra expul
sio. ¶ Fit ex ea clistẽ dyſenteric instino ⁊ ſoloni colice
⁊ cõfert doloꝛibꝰ renũ ⁊ vesice ⁊ vlceribꝰ eoꝝ ⁊ ab-
scidũ ſm plim desideriũ coitꝰ. ⁊ exhibuit filiꝰ mesi
que qꝫ augmẽtũ faci coitu. ⁊ vi qꝫ sit illo i ꝓpione ca
lida ⁊ sicca i ipa retinꝫ fluxũ mẽstruoꝝ ⁊ cõfert vlce-
ribꝰ mficis ⁊ ꝓfert aq̃ eius hemoꝛoidibꝰ sãguinis
⁊ eius succus extrahit alcarides. Et si assit poꝛtula-
ca ⁊ comedat abscidit soloneꝫ. ¶ Febres. ¶ Con-
fert febribus acutis.

¶ De polypodio. ¶ Capitulum. d. xliij.

Olipodiũ qd ē. Est lignũ cinericiũ nodo-
sũ declinãs ad rubedinẽ ⁊ nigredinẽ parti
per minutos hñs ramos sicẽ ẏmis plimo
rũ pedũ. Et i sapoꝛe ipius ē dulcedo cũ stipticitate.
Dixerũt qdã qꝫ nascat sup arboꝛẽ i nemoꝛe ⁊ dixerũt
qꝫ nascit sup lapidẽ. ¶ Electio. ¶ Melius ex eo ē qꝫ
ē fusticũ interius grossũ sicut ãnularis ⁊ declinãs ad
rubedinẽ ⁊ citrinitatẽ solidũ recẽs in quo ē amaritu
do occulta ⁊ bonus sapoꝛ cũ pũcitate ⁊ in eius sa-
poꝛe ē sapoꝛ garioſil. ¶ Natura. ¶ Calin ē in ſcdo sic-
cũ i .3º vltimũ i exſiccatõe. ¶ Opatões ⁊ ꝓpe. ¶ Est
resolutiuũ vẽtositatũ ⁊ hũiditatũ. ¶ Instru. iunctu.
¶ Emplꝫ factũ ex eo ꝓfert toꝛsioni neruoꝝ. ¶ Mẽ-
bra expulsio. ¶ Soluẽdo educit miliam sine pũctio
ne ⁊ soluit flegma ⁊ chimiũ aquoſũ ⁊ decoct in iure
galloꝝ ⁊ iure piſciũ ꝓpter colicã aut in iure olex. ⁊ Si
ergo spgit radix eius sup aquã alkaratin ⁊ bibit sol
uit cholerã ⁊ phlã. Et potio qdez eius sit. vi. kermet
kermet eni est. vi. kerates imo sit vsqꝫ ad. ij. .3. Et oꝝ
ut bibat cũ sirupo de melle mixto cũ aqua ⁊ ante ip
sũ aliquid de tharachis in decoctione vsqꝫ ad üj. ¶
Permutatio. Loco eius põit epithymum ⁊ medi
um ponderis ipsius de sale indo.

¶ De papyro. ¶ Capitulũ. d. xlv.

Apyrus qd ē. Et ex ipa quidẽ fũt charte ⁊
ipa qõ i potẽtia ē charta ⁊ qõ ex ea adustũ
ē vehemẽtioris ē exſiccationis. ¶ Natura.
Est frigida ⁊ sicca. ¶ Opationes ⁊ ꝓpetates. ¶ Cõfert
fluxui sãguinis ⁊ ꝓhibet cũ ipsius cinis. ¶ Vulnera
⁊ vlcera. ¶ Pulueriza sup vlcera recẽtia ⁊ consoli
dat ea: qñqꝫ vero infundit in aceto ⁊ exſiccat ⁊ intro
mittit fistulis oibus ⁊ vlceribꝰ ãbulatis ⁊ vulneribꝰ
¶ Membra capitis. ¶ Eius cinis confert corrosioni
oris. ¶ Membra an. ⁊ pecto. ¶ Eiꝰ cinis retinet spu
tũ sanguinis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Sumat ⁊
inuoluat lino ⁊ dimittat donec exſiccet. deiñ ponat
sup hemoꝛroidas ⁊ confert eis.

¶ De polio. ¶ Capitulum. d. xlvi.

Oliũ qd est. Est speciel de secha in qua ē ca
liditas ⁊ acuitas pauca. ⁊ qõ ex eo minꝰ est
ẽacuanꝰ ⁊ amariꝰ ⁊ fũt in eo thyrsi ⁊ floꝛes
⁊ ipꝫ ē pilosũ albũ decline ad citrinitatẽ vsqꝫ ad mẽ
surã palmi plenũ scie: ⁊ eiꝰ caput ē sicẽ speraꝫ quo fũt
sicẽ pili albi grauis odoꝛis cũ qdã aromaticitate. ma
ius ãt ē debiliꝰ qõ ẽt ē amaꝫ ⁊ in ipo ē acuitas q̃daꝫ
⁊ mõtanũ ē minꝰ. ¶ Natura. ¶ Minus est calmi in
.3º siccũ i ſcdo: et maius est caliduz et siccum in ſcdo.
¶ Opationes ⁊ ꝓpetates. ¶ Est aperitiuũ subti
liatiuũ ⁊ ꝓprie minꝰ ē ad aperiẽ. opilatões intrinſe
cas. Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Consolidat quod ex eo
viride est plagas recentes ⁊ ꝓprie maius: ⁊ quod
ex eo est siccum vlcera fraudulenta precipue minus
siccum. ¶ Membra capitis. ¶ Facit soda capitis.
Membra nutrimenti. ¶ Ipsum cum aceto est epi-
thima conueniens apostematibus splenis ⁊ duri
tiei ipius ⁊ nocet stomacho ⁊ confert icteritie nigre
⁊ ꝓpe decoctio eius qõ ex ipso maius est ⁊ confert
hydropisi ⁊ ē vltꝫ malũ stõ. Mẽbra capitis. ¶ Pro

uocat vrinam ⁊ menstrua ⁊ soluit⁹ vētrē ⁊ pfert ascaridib⁹. ¶ Febres. ¶ Confert febribus antiquis. Venena. ¶ Cōfert pūcture scorpionis ⁊ decoctō matoris morsui vīuū venenosoꝝ omniū et eo suffumigat ⁊ sternit ⁊ fugat venenosa minora. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponūt in extractione vīuū ⁊ puo cationē vrine ⁊ mēstruoꝝ pondus eq̄le ō lignis granati viridib⁹ ⁊ tertie due pōderis ipius de corticib⁹ lignorum casie lignee:

¶ De pellibus. ¶ Capitulum. dxlvij.

Elles. ¶ Electio. ¶ Meliores ex eis sunt pelles lactētiū ꝓpter humiditatem ipoꝝ. Nutrimētuz eaꝝ est puū viscosum ⁊ ꝓpin quū est in viscositate ex dispositionibus suis nutriūs to pedū: ⁊ rasera qdē pellis caḡne cū ponit sup curlū sāguis retinet cū ¶ Decoza. ¶ Pell' vipē adusta ⁊ linita sup alopitiaz cōfert. ¶ Apata ⁊ bo. ¶ Dicit q̄ pellis equi q̄ est in aqua cū ponit sup bothoz infrigidat ipm. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Ponit cinis pellis mulaꝝ ⁊ suium sup adustionē ignis ⁊ vlcera calida cū non sūt cū apostemate ⁊ est medicamē excoriationi pedū ex calciamento ⁊ coraꝝ ⁊ fistulis. ⁊ pell' recens ouis sup passionem ponit in hora ⁊ phibz nocumentū ex ea ⁊ est ꝓuenicus vlcerib⁹ fraudulentis ⁊ scabici ⁊ pruritui. ¶ Membra nutrimenti.

¶ Pellis intrinseca que est in stomachis auiū ⁊ in gutture eaꝝ pcipue gallozꝝ q̄ siccat ⁊ terit ⁊ bibitur cū vino confert dolori stomachi. ¶ Venena. ¶ Dicit qō recens pellis calida capre quando ponitur sup morsum vipere attrahit venenum.

¶ De pice. ¶ Capitulum. dxlvij.

Pix qd est. Est duaꝝ speciez: vna ē marina nigra liquida q̄ ponit in emplis ⁊ est de genere picis: ⁊ alia est montana silueſtris: ⁊ silueſtris alia ē liquida ⁊ est ex arbore alicubut ⁊ modus alijs pinitin ꝑma vero est species humida deū deficcat cū decoctione. ⁊ plūs qdez ipius est ex iembut ⁊ est arboz cadim kozose. Oleuz vero picis proximū est alchymiā. Et eius oleū fit ut distilletur ius humidū vbi decoquit vt deficcet aut suspēdat super ipm lana ⁊ madefiat ex vapore eius ⁊ cū madefacta fuerit exprimat in vase alio. Cum aūt sit possibile ut distillet in cucurbita ⁊ alembico melius q̄ illo modo ⁊ magis seruatur illud qō sublimat. ¶ Operatōes ⁊ ꝓprietates. ¶ Est maturatiua humoꝝ grossoꝝ absterſiua calefactiua: humida est vehementius maturatiua ⁊ sicca fortius est deficcatiua ⁊ ponitur i emplastris. ¶ Decoratio. Exstirpat albedinē ūguis ⁊ extrahit sanguinem ad membra ⁊ impinguat ea ꝓpie cum iteratur eius adherentia ⁊ emulsio subito cū violentia ⁊ linit sup fixuras pedū ⁊ reliquoꝝ membroꝝ ut sanat eas. Et emplastz factum ex ea facit nasci pilos in alopitia. ¶ Apostemata ⁊ bothoz. Lenit apata dura ⁊ ꝓpie hūida ⁊ admistrat cū farina ordei sup scrofulas: ⁊ phibet cū pmisceat sulfuri aut cortici arboris alicubut ambulationem formice ⁊ phibet exturas glandulaz omniū ¶ Vulnera et vlcera. ¶ Delet impetiginez ⁊ generat carnez in vulneribus ꝓfundis' ꝓpie cū puluere turis ⁊ cū mel le ⁊ mūdificat vlcera corrupta ꝛ hūidatū ⁊ sicca in hoc ⁊ in vulneribus ē vehemētioꝝ exsiccationis. ¶ Instrumenta ūcturaz. ¶ Cōfert apatibus in lacertis. ¶ Membra capitis. ¶ Sicca ⁊ humida bona est vlcerib⁹ capitis. ¶ Membra oculi. ¶ Fumus picis bonū efficit marginē ⁊ facit oriri pilos palpebraruz ⁊ phibet lachrymas eius ⁊ implet vlcera in oculo ⁊ confortat visuz ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Cōfert tussi frigide ⁊ sicce ⁊ ꝓprie cum amigdalis ⁊ zuccaro ipsi ⁊ peripneumonia ⁊ faē spūtum facilē ⁊ maturat ⁊ similit cū oleo amigdalino ē eius maturatio plurima. ¶ Sola vero cum est tunc eius mundificatio est minoꝝ maturatione eius ⁊ cū zuccaro est econtra. Et phibet sputum sanguinis ⁊ phibet spūtū saniei cū lambit ex ea quātitas. ʒ. et ℈. cū melle. Ex pice aūt hūmida qū linit palatum ē vtilis ꝓfocationi. ¶ Membra expulsionis. ¶ Lenificatiua est ⁊ plīmul vsus eius soluit ⁊ fit ex ea enema ad apostemata calida ⁊ duris in intestinis ⁊ matrice ⁊ testicul'. Et ponit in medicinis vulneꝝ oriſij vesice. Et qū linit pix super fixuras ani sanat eas.

¶ Venena. ¶ Resistit venenis ⁊ confert cum linitur super morsum vipere.

¶ De pozo. ¶ Capitulum. d. xlx.

Pozum quid est. Pozi aliud est scemiū et aliud est nabathiū. ⁊ aliud est qō dicit porū siluestre. Et est illud qō est int pozz ⁊ talleuz qō est melius in medicina quā in cibo ſz nabathiū magis ingreditur in curationib⁹ quā scemiuz. ¶ Natura. ¶ Nabathiū est calidum in tertio siccuz in scō. ¶ Et siluestre est calidius ⁊ siccius ⁊ ꝓpē illud est deteri⁹. ¶ Decoratio. ¶ Scemiū cū sumach confert verrucis. ¶ Apostemata ⁊ bothoz. ¶ Scemiuz cū sumach delet assere. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. Scemiū cum sale cōfert vlceribus fraudulētis. Et qō ex eo est siluestre vlcerat corpus. ¶ Membra capitis. ¶ Abscindit fluxum sanguinis ex naribus et suffumigatur ex semine eius cum alchytran dēs in quo est vermis ⁊ interficit vermē ⁊ ejcit illi ⁊ ipius comestio facit soda ⁊ faē imaginari ⁊ videre ꝛ ipius cū is cum oleo roſaceo ⁊ accto vini ē conuenies auri doloroſe. Et ē ex eis que corrumpūt gigiuam ⁊ dentes ⁊ findit eos ⁊ ꝓpriē scemium. ¶ Membra oculi. ¶ Nocet visui. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Cum aqua ordei confert almati facto ex materia grossa ⁊ ꝓprie nabathium ⁊ pē cuz melle ⁊ confert ad apostemata pulmonis ⁊ maturat ea ⁊ datur ex semine eius. ʒ. cum equali pōdere sui de granis myrti ad sputum sanguinis. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Est malum stomacho ⁊ silueſtre est deterius domestico quoniam est amarius ⁊ acutius ⁊ magis mordicatiuuz ipo: ⁊ pozum qō totum est inflatiuū. oportet ergo ut elixetur in duabus aquis quia allenatur inflatio ⁊ nocumentum ipius. ¶ Ruffus vō dixit quod ipsum abscindit eructationem acetosam ⁊ est vniuersaliter tarde digestionis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Prouocat

vrinam ⁊ menstrua p̄prie nabarbum ⁊ siluestre. ⁊ nocent ambo vesice ⁊ renibus vlceratis ⁊ cōfert hemorroidibus quod ex eo eluxum est comestuz ⁊ more emplastri superpositum ⁊ cōmouet coitum ⁊ similit eius semē roborefactū cuz granis myrthi ad tenasmō ⁊ sanguinē ami: ⁊ sedet in decoctōe foliox ei⁹ cū aqua ⁊ cōfert coartatōi matricis ⁊ duritiei que ē in ipa. decoctio radicis eius cū vsidebeget cum oleo de cartamo aut oleo amigdalino aut sisamino confert colice ⁊ eius succus siccus est ex sūma eox q̄ solūt sanguinē. ¶ Venena. ¶ Succ⁹ eius cū mellicrato est conuenies morbis.

De piris. ¶ Capitulum. dl.

Pira quid sūt. In ipis sunt terreitas ⁊ aq̄itas: ⁊ in nostra gdez terra est spēs que dicit scenabaud ⁊ habet magnaz capacitatē ⁊ est vehementis rotunditatis ⁊ subtil' coīticis boni coloris q̄si puiū ⁊ q̄si ipz sit aq̄zuc aut coagulata cōgelata plim: sed non p̄pter spissitudinem sub ē boni odoris valde. quod cum ab arboze sua cadit sup terram destruit ⁊ ista sunt in quibus non est nocumentum de spēbus pirox. ¶ Natura. ¶ Pira quenoiant semina sunt frigida in primo siccam secundo scenabaud vero tpate hūida. ¶ Opationes ⁊ pprietates. ¶ Omnes spēs eius sunt stiptice intrantes i emplastris retentionis materiez. ¶ Et quādoq̄ abstergunt parūper ⁊ eox humor est plurim⁹ ⁊ laudabili oz humore pomox scōm quod dixit ruffus. ¶ Ea sūt que dicta sunt scenabaud in terra cozasceni ablq̄ alijs sunt leuitiua nature ⁊ boni chimi valde: Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Cōsolidāt vulnera p̄pe siluestria exsiccata. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Sunt p̄parātia stomachū ⁊ absidūt tussim ⁊ sedant colicam. ¶ Membra expulsionis. ¶ Constringūt ventrem p̄pe que sunt exsiccata ⁊ in piris qdem est p̄pietas faciendi euenire colicam quia oportet ut bibak post ipa hydromel cū spēbus que sūt ut pip ⁊ cinnamuz ⁊ his simulta. ⁊ eox rob confert fluxui ventris cholerico. ¶ Venena. ¶ Linis spēi eox vehementis stipticitatis ⁊ tarde maturationis est cura fungoriz mozificantiū. Et quādo coquūtur usti fungi cū piris nuiozat nocumentum ipox.

De pedibus. ¶ Capitulum. d. li.

Pedes. ¶ Opationes ⁊ pprietates. ¶ Generat hūoz viscosū non grossuz sz ipe ē laudabil' ⁊ paucaz superfluitatū. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Confert tussi calide p̄prie cum pulibus ordei. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Boni st digestionis boni chimi viscosi non grossi. Et significatio bonitatis digestionis eox ē velocitas inflationis ipox et dissolutōis in decoctōe. vez eox nutrimentum non est multū. ¶ Membra expulsionis. ¶ Solūt cum viscositate que est in eis.

De palma. Capitulum. d. lij.

Palma quid est. Est arbor dactiloz nota et omnes ptes ei⁹ sūt stiptice ⁊ fmo dactiloz iam pterijt. ¶ De petroleo. Capitu. d. liij.

Petroleum quid est. Albū note spetici est et nigz est colamentū picis babylonice ⁊ reliquaz. Natura. ¶ Calidū est ⁊ siccuz vsque ad quartum. ¶ Operationes ⁊ pprietates. ¶ Est stile ⁊ p̄prie albū resolutiuuz liquefactiuuz aperituū opilationum. ¶ Instrumenta iūcturaz. ¶ Confert doloribus anchaz ambaz ⁊ doloribus iūcturarū ⁊ p̄prie albi. ¶ Membra capitis. ¶ Petroleū varii cōfert doloribus auris frigidis. Membra oculi. Confert albugini oculi ⁊ aque descēdenti ⁊ nigz ex eo etiam. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Confert almati ⁊ tussi antiq. bibit eniz paz ex eo cū aqua calida. ¶ Membra expulsionis. ¶ Sedat dolores ventris pūgitiuuz ⁊ vētositates. Et q̄ sit ex eo linimentum inficit ōmes ⁊ p̄prie nigz. ⁊ comedere pōdus. z. i. de eo frāgit vētositatē vesice ⁊ frigus matricis. ¶ Venena. ¶ Cōfert pūcture epithymatuz.

De penth-phylone. ¶ Capi. d. liij.

Enthaphylon quid est. Est nominat⁹ gnoz folia. ¶ Opationes ⁊ pprietates. ¶ Est fōtis exsiccationis sine acuitate ⁊ aduſtione ⁊ mordicatione. ⁊ fit ex eo emplm ad fluxuz ⁊, sedat ipm. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Fit ex eo emplz ad dubellet ⁊ scrofulas ⁊ duritiēs phlaticas ⁊ panaricios. ¶ Venena ⁊ vlcera. ¶ Decoctio radicis ei⁹ valet ad vlcera ambulatiua ⁊ qđ de eo decoctū est cum aceto ad formicā. ⁊ confert in herisipila ⁊ panariciji ⁊ scabie. ¶ Instrumenta iūcturaz. ¶ Cōfert doloribus iūcturaz ⁊ sciatice ⁊ cōfert ramici bibitus ⁊ more emplī suppositus. ¶ Membra capitis. ¶ Decoctio radicis eius valet ad linguā dolorosam cum fit ex ea emplastz ad cola. Et folia eius cū vino ad epilepsiam valet bibita. xxx. diebus. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Fit gargarisma cum decoctione eius ad aspritatem gutturis. ⁊ succus radicis ei⁹ ad dolorem pulmonis. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Succus radicis eius valet ad dolorem epatis ⁊ iceritiā cum bibit p aliquot dies cum sale ⁊ melle et potio eius sit tres anulusat. ¶ Membra expulsio. Confert radix eius solomi ⁊ vlceribus intestinoruz ⁊ hemorroidibus ⁊ illi decoctio radicis ei⁹. ¶ Febres ¶ Folia eius cū aumeli aut cum vino pferūt quartane ⁊ quotidiane. ¶ Venena. ¶ Succus radicis ei⁹ est medicina pernitiosa.

De piscibus. ¶ Capitulū. d. lx ij.

Piscis. ¶ Electio. ¶ Meliores pisces sunt illi qui non sunt magni valde neq̄ habent carnem durā neq̄ siccam ⁊ in quibus non est piguedo ita q̄ quasi frangatur neq̄ mucilago et in quib⁹ñ est malus sapor vel odor ⁊ quoz sapor ē suauis sapores sunt conuenientes. ⁊ q̄ sunt pingues non superfluam pinguedinē habentes neq̄ grossam neq̄ ut sepum neq̄ acre. ⁊ illi quibus non cito aduenit fetor cū ab aqua separantur. ⁊ eligit quidez ex piscibus duram carnē hūib⁹ ille q̄ est minor. ¶ Et ex habentibus mollem carnez ille qui est maior ad terminum aliquem. ¶ Et ille qui habet duram carnem salutus melior est eo qui est recens In generi

bus autem alaboth sunt meliores deiñ elabani posthea almerenuse ⁊ alsceba. marini nō sūt mali ꝫ molles ⁊ pingues ambo sūt grossi: alchanahab autē almerenuse ⁊ alcursur sunt boni valde. ¶In locis autē in qbus mozanꝫ est electio. qñ illi q mozanꝫ in locis petrosis sūt meliores deinde in arenosis ⁊ agrosis ⁊ cibus currentib⁹ in qbus non sūt sordes ⁊ non sūt limose neq; lacunales neq; cāpestres ⁊ nō sūt de lacunis paruis que flumina non inbibūt ⁊ in qbus nō sunt fontes. ⁊ pisces quidē marini sūt laudabiles ꝯtiles. Et melior ꝯpēs eoꝝ ē illoꝝ q nō sūt nisi in mari ⁊ pelago ⁊ illi qui mozanꝫ in aquis discoopertis flatui ventoꝝ super se sunt meliores eis qui sūt ecōtrario ⁊ illi qui mozantur in aquis mltaꝝ agitationū ⁊ undaꝝ sunt meliores ⁊ vehementioꝝ indigent exercitio q̄ illi qui habitant in aquis stantibus. Et pisces gō marini sunt optimi subtilis carnis p̄cipue cum ipoꝝ habitatio est in littoribus petrosis aut arenosis: ⁊ pelagi quidē qui sunt de mari plimi sunt exercitij. Et illi qui vadūt de mari ad flumina dulcia quoꝝ cursui cōtraria, existit aqua natura etiā sūt subtiles ⁊ plimi exercitij. Scōm cibū aūt illi qui cibant herbis bonis ⁊ radicibus plātaꝝ sunt meliores his qui comedunt sordes q̄ pīscīunt in ciuitatibus ad loca infusionuꝝ ⁊ radices plātaꝝ malaꝝ quaniuis sit in vltimo boni saporis. ¶Modus vō melioꝝ in quo pisces comedunt est: alisfidabegi: deiñ illoꝝ qui sunt assati sup testam. Frixi vero sūt cōueniētes habētibus fōtē stomachū ⁊ cū semib⁹. ⁊ assati gō sūt nutribiliores ⁊ tardioris descēsionis ⁊ elixati sūt ecōtrario. Et melioꝝ ip̄ oꝝ decoctio ē ut coquat aqua donec ferueat deiñ pīscīant in eā. Saliti aūt sūt meliores qui sunt recentes deiñ illi qui sūt ꝓpinqui termino quo sūt saliti: ⁊ meliores istoꝝ sūt illi qui sunt conditi cum aceto ⁊ cū rebus cōdictib⁹ cibaria. ⁊ aq̄ gdem in q̄ elixant pisces saliti ⁊ ꝓpie alicrni sūt vehemētis mūdificationis ⁊ ponit in clisteribus exiccatiuis.

Natura. ¶Omnis piscis frus ē ⁊ humid⁹. vez gō pisces sunt calidiores ꝫm cōpatōem ad ꝓpōnem pīscīū sē alcuseigiꝫ aliernīꝫ almerēnegi. Et saliti gō scalī ⁊ sicci ⁊ q̄nto pl⁹ ātiq̄nt tāto pl⁹ i ābob⁹ augmētātur. Et aqua gdē piscīū salitoꝝ silis est almuri dispositionib⁹ suis. ¶Opatōes ⁊ ꝓpietates. ¶Quisit recentes generant phlā aquosū ⁊ mollificāt neruos ⁊ non sūt conuenientes nisi stomacho calido valde ⁊ sāguis coꝝ ad subtilitatē declinat. ⁊ cutis piscis qui nominat sakiafon ⁊ est in ptib⁹ domus oratoris cū cinis pulueriꝫat in oculis alaliū delet eoꝝ albuginē ⁊ ꝯpēs quidē pīscīū salitoꝝ extrabūt ea que infixa sūt in carne ex locis in quibus tenent ⁊ ꝓpie aliarie. Vulnera ⁊ vlcera'. ¶Capita semeros adusta eradicant carnem additam in vlceribus ⁊ ꝓhibent earuꝫ ambulationez ⁊ eradicant verrucas ⁊ motū. ⁊ aqua pīscīuꝫ salitoꝝ confert vlceribus putridis ⁊ abluit ea fauie. ⁊ pīscīculi sunt boni in curis vlcerum putridorum. ¶Instrumenta iunctuꝝ. ¶Quando clisteriꝫatur cū succo salitoꝝ multotiēs confert valde dolori auche. Et qui recentes sunt mollificant neruos.

¶Membra capitis. ¶Pisces p aruī quos illi de sclemi nominant asir cum colluūt os habentes alcolafraudulentes ex almuri qō sit ex eis conferunt ⁊ cū alredradu viuus appoximat capiti patientis soda stupefacit ipsum ne sentiat soda. ¶Membra oculi. ¶Cum cuti sua confricantur palpebre scabiose ⁊ cōfert. ¶Et cutis eius adusta etiam ingreditur in medicinis oculi ⁊ alcofol facto ex eo cum sale delet vngulam ⁊ comestio turesule cum est recens acquirit cecitatem oculo imo omnes pisces. ¶Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶Eliarie recens mundificat canam pulmonis. ⁊ clarificat vocem ⁊ similiter salit⁹. ¶Et capita piscium salitoruꝫ exsiccatoꝝ conferunt vue apostemose. ⁊ gluten quidē pīscīuꝫ ponitur in sōditionibus ⁊ ꝓhibet fluxum sanguinis. ¶Membra expulsionis. ¶Venter sacaidicon lenit ventrem cuz difficultate sue digestionis. Et caro aliarie lenit ventrem ⁊ omnia iura piscium leniunt ventrez: ⁊ capita pīscīculoꝝ salitorum reconditoꝝ sūt medicamē bonū fixure ani ⁊ caulīgi ꝓpie ⁊ teheul ⁊ almerennegi ⁊ alcaulīgi ⁊ aliarie omnes augmentant coituz. ¶Et omnis piscis recens comestus dum est calidus auget in coitu. ¶Venena. ¶Capita sumeros salitorū adusta ponunt sup morsū canis rabiosi ⁊ pūcturam scoꝛpionis ⁊ cōferunt ⁊ similiter omnes pisces ⁊ iura eoꝝ ⁊ ius omnis piscis confert in venenis bibitis ⁊ puncturis. ⁊ piscis qui nominat cutaras ius bibitum ⁊ vomitus post ipm multotiens prouocat⁹ fm continuatōem confert morsui ser pentis comuni ⁊ canis rabiosi.

¶De piretro. ¶Capitulum. d. lvi.

Piretrum quid est. ¶Plurimū quod de hac plāta admistrat est radix eius. ¶Electio. ¶Melius est illud qō acutū est ⁊ mordicatiuū lingue ⁊ magnitudo eius est fm quantitatē digiti. ¶Natura. ¶Exist imauit qdam coꝝ in quib⁹ non est vsus ꝙ est frigidū subtile: ꝫ ipm non est nisi calidum ⁊ siccū in tertio. ¶Opationes ⁊ ꝓpietates. Extrahit phlegma masticatuz ⁊ virtus eius est adstiua ⁊ prouocat sudorem cum ex eo cū oleo abstergendo inungit corpus. ¶Decoratio. ¶Si misceat cum oleo abstergendo iungit ex eo ⁊ prouocat sudorez. ¶Instrumenta iūcturaꝝ. ¶Fricatio facta ex eo ⁊ decoctione ipius ⁊ oleo eius cōfert mollificationi neruoꝝ antique ⁊ stupori coꝝ ⁊ ꝓhibet generatōez alcuzez ab eo a quo generat alcuzez. ¶Membra capitis. ¶Vehementer aperit opilationes colatoriꝫ et constrictionem narū. ⁊ eius decoctio confert dolori dentium ⁊ ꝓpie frigido ⁊ eius acetum confirmat dentes motos si decoquatur cum aceto ⁊ teneatur in ore. ¶Febres. ¶Quando fricatur cum eo corpus ante peroxismuz rigoris cum oleo cōfert rigoꝛi facto cum febre ⁊ labōe febre.

¶De penidijs. ¶Capitulum. d. lvij.

Penidij. ¶Natura. ¶Calidi sunt ⁊ humidi in ꝓmo: ⁊ ꝓpe albi ⁊ sūt hūidiores aliis. ¶Operation. ⁊ ꝓpo. ¶Sunt grossiores succaro. ¶Membra anhelitꝰ ⁊ pectoris. ¶Sunt boni

tuſſi. ¶ Membra expulſionis. Sunt lenitiui venris.

¶ De pipere. La. dlviij.

Piper quid eſt Inquit Gal. primus cū eleuatur fructus eſt longū piper: deinde ſeparat in grana piperis: z̄ propter hoc eſt longū piper humidius: z̄ ideo corrodit z̄ mordicat parū p̄ principiū ſui guſtus. Et radix eius eſt ſimilis coſto nigro ſed eſt vehemētius acris. Et albū eſt debilioris caliditatis z̄ humiditatis. Quidam vero dixerūt q̄ nigrū iam exſiccatū eſt z̄ cecidit v̄tus acutatis eius et remanſit in albo quod nō puenit ad vehementiam exſiccatōis. ¶ Natura. ¶ Eſt calidū z̄ ſiccū tendens ad quartū. ¶ Operationes z̄ p̄pietat. ¶ In ipſo eſt attractio z̄ reſolutio z̄ abſterſio z̄ maſticatur cū vua paſſa z̄ eradicat phlegma viſcoſum. Et eſt ex ſedatiuis doloꝝ z̄ calefacit neruos z̄ eſt conueniēs ſanis. ¶ Decoratio ¶ Ipſum cū nitro abſtergit mozpheā z̄ extenuat cū nitro. ¶ Apoſte. z̄ bothor. ¶ Ipſum cū pice reſoluit ſcrofulas. ¶ Inſtrumenta iunctura rum. ¶ Calefacit neruos z̄ lacertos adeo q̄ in hoc aliud nō eſt ei par. ¶ Membra capitis. ¶ Cū aceto confert dentibus. ¶ Membra oculi. ¶ Cōfert albugini poſitū in alcofol z̄ abſtergit. ¶ Membra anhelitus z̄ pecto. ¶ Cū adminiſtrat in electuarijs eſt p̄ueniens ruſſi z̄ doloꝝ pectoris: z̄ eſt p̄ueniēs cū melle poſitū in palato ad ſquinantiam z̄ mūdificat pulmonē. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Eſt digeſtiuū faciēs appetitū z̄ bibit cū foliis lauri reccēt z̄ p̄fert doloꝝ vētris pungitiuo z̄ inflatōi: z̄ cū aceto bibitū z̄ lotū bonū aparuꝝ ſplenis. Et albū magis p̄ueniēs ē ſtomacho z̄ vehemētius p̄fortat ip̄m. Et lōgū pip facit cibū deſcēdere facile. ¶ Membra expulſionis ¶ Prouocat vrinā z̄ ejcit fetū: z̄ poſt coitū cozrūpit ſemen cū fortitudine: z̄ paucū eius prouocat vrinā z̄ multū eius ſoluit ventrē ſm̄ z̄ trariū ſcamonee z̄ eſt exſiccatiuū z̄ conſumit ſperma. Longū v̄o pip z̄ albū augmentū efficit in coitu, p̄p̄ humiditatē ſuā ſuperfluam. Et q̄ bibitur cum melle z̄ foliis lauri recentibus p̄fert doloꝝ vētris pūgitiuo. ¶ Febres. Fricādo lit mūctio ex ipſo cū vnguēto z̄ p̄fert rigoꝝ Elenena. ¶ Ponit illud qd̄ ē albū in tyriacis: z̄ filir longū piper. z̄ confert morſui venenoſoꝝ vermiū ſi mitum cum oleo.

¶ De pipere aque. La. dlix.

Piper quid eſt. Eſt herba que eſt vt olus naſcens in aqua: z̄ approximatur ei in guſtu ſuo ſapor piperis ſed non eſt ei acutas piperis. ¶ Operatōes z̄ p̄prietates. ¶ Calefacit ſufficienter ſed minus q̄ piper.

¶ De Petroſelino. La. dlx.

Petroſelinū. Dictū ē in ca°. de apio.

¶ De Praſſio. La. dlxi.

Raſſiux quid eſt. Eſt herba amari ſaporis Natura. ¶ Jngt Oribaſius. Nō ſunt calefactio eius z̄ exſiccatio ip̄ius fortes. Alij aūt dixerūt q̄ eſt calidū in tertio: ſiccū in ſecūdo. ¶ Opa. z̄ p̄. ¶ Eſt apitiuū abſtergit z̄ liq̄facit z̄ reſolvit z̄ incidit. ¶ Membra capi. ¶ Eius ſucc° cōfert doloꝝ auris antiquo z̄ mūdificat z̄ apū meatus auditus: z̄ remouet antiquū z̄ doloꝝ eius. ¶ Mē. ocu. ¶ Succus eius cū melle eſt conueniēs ad acuendū viſum. ¶ Membra anhelit° z̄ pectoris. ¶ Mundificat pectus z̄ pulmonē p̄ductōne ſputi. ¶ Membra nutrimenti ¶ Eſt apitiuū opilationū z̄ epate z̄ ſplene z̄ renibus. ¶ Membra expul. ¶ Prouocat menſtrua z̄ mundificat matricē. ¶ Ulcera. ¶ Fit ex eo emplaſtrū cū ſale ad morſum canis rabioſi.

¶ De Peonio. La. dlxij

Peonia qd̄ ē. Et° alia eſt maſcul°: z̄ alia ē ſemina. Maſculus quidem radices habet albas groſſas vt digitus ſtipticū, habentes guſtum: z̄ femina habet radicem in plurimas partes diuiſam z̄ ramos. ¶ Natura ¶ Eſt calida z̄ ſicca vehementer. ¶ Opa. z̄ p̄. ¶ In ipſa ſunt exſiccatio z̄ ſtipticitas cū reſolutione z̄ apertione z̄ ſubtiliatione z̄ inciſione z̄ abſterſione. z̄ quando maſticat vna hora apparet poſt eam in ipſa acutas ad ſtipticitatem declinans. ¶ Decoratio. ¶ Elabſtergit veſtigia nigra in cute. ¶ Inſtrumenta iuncturarū. ¶ Confert podagre. ¶ Membra capitis ¶ Confert epilepſie adeo q̄ etiam ſuſpenſa. z̄ iam quidem experta ē et° appenſio z̄ inuenta eſt p̄hibere epilepſiam q̄diu remanet z̄ cū eius ablatione compertū eſt redire epilepſiam. Et iudeus quidez inquit, Suffumigatio facta cū ſemine eius confert demoniacis z̄ epilepticis z̄ ſanat eos: z̄ ſimiliter ſi ſumatur fructus eius z̄ bibatur cum melle *roſ. confert vehementer Ego autē* dico q̄ forſitan hec eſt ſpecies peonie romane. nam illa que ex india fertur ad nos non habet magnum effectum in hoc capitulo. Et bibuntur ex ſemine et° xv. grana cum mellicrato aut vino z̄ conſeruntur incubo valde. ¶ Mē. nu. ¶ Retinet nāz̄ q̄ decoquit cū ſirupis ponticis z̄ p̄hibz̄ materias effuſas ad ſtomachū z̄ ſemē et° p̄fortat ſtōz z̄ ſedat dolores eius z̄ mordicationem eius. Et confortat radix eius ictericiā z̄ aperit opilationem que eſt in epate. ¶ Membra expulſionis. ¶ Prouocat vrinam z̄ quando bibitur cum vino z̄ prouocatius mouet menſtrua z̄ potus eius prouocat vrinam etiaz. Et quando ſumuntur de ſemine. xv. grana cum mellicrato conferunt p̄focationi matricis: z̄ ſi bibantur. xij. grana eius cum vino abſcindunt fluxum ſanguinis. Et quando in potu datur ſetis de radice eius quantitas amigdale mūdificat eas a ſuperfluitatibus partus p̄uocatiōe educente ſuperfluitates. z̄ confert de radice eius quantitas auellane doloꝝ renum et veſice: z̄ decoctio eius cuz vino ſtringit ventrem z̄ prouocat.

¶ De Pino. La. dlxiij

Pinus quid eſt. De grano autem pini iam diximus in capitulo de ha. z̄ nos nolum° niſi vt loquamur de reliquis partibus arboris pini. ¶ Electio. ¶ Virtus cozticis maioris fortior eſt z̄ cortex eius que nominatur ſuſi eſt debilior. ¶ Operationes z̄ p̄prietates.

cortice ei⁹ ẽ stipticitas plima ⁊ vmis q ẽ in ipa existit in vrute cataridis. ¶ Ful. ⁊ vl. ¶ Cortex ei⁹ pfert vlcerib⁹ corticalib⁹. Et in ipso ẽ virt⁹ psolidatiua ⁊ in cortice ipi⁹ ẽ de stipticitate q̃ puenit ad hoc vt sanat abrasionẽ qñ sup eã ponit vt emplastrũ. ⁊ pulneriza tio corticis pfert adustiõi aq̃ cale ⁊ folia ei⁹ faciũt co herẽ vulnera pulueriçata: ⁊ cortex ei⁹ ẽ pueniẽs loc pcussiõis ⁊ psolidat: ꝫ folia ei⁹ sũt pueniẽtiora ad il lud qñ sũt hũidiora ¶ Membra capitis. ¶ Gargarism⁹ fact⁹ ex decoctõe radicl ei⁹ attrahit phlã plim ¶ Decoctio corticl ei⁹ cũ aceto ẽ pueniẽs qñ colluit ex ea os ad dolorẽ dentiũ: ⁊ qñ ponit in eo acetum ⁊ ex eo fit gargarism⁹ attrahit phlã plim. ¶ Mem. ocu. ¶ Fumus ei⁹ pfert casui palpebrarũ ⁊ corrosio ni anguli lachrimal. ¶ Mẽ. an. ⁊ pe. ¶ Granũ ei⁹ pfert tussi antiq. ¶ Mẽ. nu. ¶ Cortices folior eius qñ bibunt pferũt dolori epatis. ¶ Membra expul sionis. ¶ Granũ ei⁹ retinet mẽstrua ⁊ fructũ cũ semi ne cucumeris in vino, puocat ⁊ pfert vlcerib⁹ in reni bus ⁊ vesica: ⁊ cortex ei⁹ retinet ventrẽ etiã. ¶ Vene na. ¶ Vermis viridis q est in pino est in natura can taridis.

¶ De pupilla oculi. La. dlxiiij.

Pupilla oculi qd est. Est eruca aq̃: ⁊ dr̃ etiã apiũ aque ⁊ ẽ boni odoris: ⁊ oris ei⁹ ẽ in ags stãtib⁹. ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ Est calefactiua resolutiua. ¶ Membra expul sionis. ¶ Prouocat mẽstrua, vrinã, ⁊ frãgit lapidẽ in renib⁹ ⁊ vesica si cõmedat cruda aut elixata ⁊ cõ ert vlcerib⁹ intestinor.

¶ De pasto colũbarũ ⁊ cameloꝝ. La. dlxv.

Pistus colũbarũ ⁊ camelor qd ẽ. Est her ba, hñs granũ sic granũ myrthi ⁊ ẽ ei pri mũ. verũtñ est minoris calitatis vehemen tioris cinercitatis ipo ⁊ silr in medulla eis in colore ⁊ gustu lenti excorticate in q̃ ẽ aliq̃ntulũ dulcedinis Natura: ¶ Est cala in pmo: hũida in secũdo. ¶ Ope rationes ⁊ proprieta. ¶ Est subtil ⁊ nõ nocet camel q pascũt ipsa ¶ Vene. ¶ Est venenũ vmib⁹ venenosis ¶ Decoratio. ¶ Eius decoratio denigrat capillos.

De pede locuste. La. dlxvi

Es locuste quid est. Currit cursu oleris ia meni. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. Dak cib⁹ ex eo ⁊ pfert extenuatõi ¶ Febres Juuamentũ decoctõis ei⁹ est sicut iuuamentũ chyr solocãne ⁊ reliquor in febribus quartana sinocho ⁊ hemitriteo.

¶ De pede comino. La. dlxvij.

Es comin⁹. ¶ Membra expul. Radix hui⁹ herbe cũ decogt pfert solutioni antiq Et dixerunt Paulus ⁊ alij q confert coli ce etiam ⁊ efficit operationez hermodactilor abiçz nocumento.

¶ De pulmone. La. dlxviij.

Ulmo. ¶ Operationes ⁊ proprietates. Ei⁹ nutrimentũ est puũ declinãs ad phlaticũ: ⁊ in hoc est psideratio ¶ Vulnera ⁊ vl cera. ¶ Pulmo aristis sanat excoriationẽ calcanei ex calciamẽto qñ sup ipaz ponit cals. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Ei⁹ digestio ẽ facil. ¶ Membra ex pullionis ¶ In ipso ẽ pstrictio vẽtris.

De pomis. La. dlxix.

Oma. ¶ Elec. ¶ Magis tẽperata sũt alce mia ⁊ illa q̃ sũt insipida sũt mala ⁊ pui uamẽti ⁊ nõ agunt aliqd ⁊ silr imatura. ¶ Matura. ¶ Illa q̃ sũt ptracta sũt frigidiora humi dioza, ppt, illud qõ est in eis de aqueitate. ⁊ pótica et stiptica ⁊ acetosa sũt frigida grossa: ⁊ dulcia sunt a quea ⁊ sũt decliniora ad calitatẽ quã alia q̃uis ma gis dñans in eis sit frigus ⁊ sunt diuersa: ⁊ silr folia eor ⁊ arbores sunt diuersi. Et oino illud qõ in sub stantia dñat est hũiditas supflua frigida ⁊ fortasse il la q̃ sũt vehemẽtis dulcedinis in calitate tñ sunt tẽ perata aut declinant ad eã. ¶ Operatiões ⁊ ppzieta tes. ¶ In ipsis ẽ, phibitio supfluitatũ ⁊, ppẽ in folijs eor. ⁊ in pomis qdẽ est inflatio ⁊, ppẽ in eis que nõ sũt dulcia ⁊ illa q̃ sũt pótica ⁊ stiptica sũt aqa ⁊ frea Et dulcia sũt aquea ⁊ ispida sũt aquea valde ad ptẽ hũiditatis supflue declinia: ⁊, ppt hoc seruet eor cus velocit ⁊ mel pseruat succũ eor: ⁊ generat qõ ex póticis ⁊ ex eis q̃ sũt stiptica humor terre⁹. ⁊ acetosa et immatura gnãnt phlegma ⁊ putredines ⁊ febres ppẽrate sui humoris ⁊ sue cruditatis: ⁊ qz recipiunt putrefactionẽ. humor vero acetosor ẽ sub. illor hu moz stipticor. ⁊ vinũ qdẽ pomor ⁊ reliquor anti quũ meli⁹ ẽ ꝫ recens, ppt resolutionẽ vapor malo rũ ab eo. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Conferũt fo lia eor ⁊ succ⁹ eor inceptioni apatũ calor. ¶ Vulne ra ⁊ vlcera. ¶ Folia ⁊ cortices eor consolidant ⁊ silr succ⁹ eor q̃ sũt stiptica ¶ Inflãa uctu. ¶ Assiduatõ comestionis pomor facit cuenire dolorẽ nernoũ ⁊ ppẽ vernalia. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris.

¶ Confortãt cor: proprie odorifera ⁊ scemi ⁊ odo rifera dulcia ⁊ acetosa. Et si sũt illic angustia ex calita te sũt magni iuuamẽti ⁊ eor sauich etiã. ¶ Mẽ. nu. Cõfortãt debilitatẽ stomachi ⁊ q̃ stiptica sũt pferũt stomacho si ẽ cũ calitate aut hũiditate ⁊ silr pontica ⁊ acetosa pferũt debilitati stõi si ẽ in ea humor gros sus frigid⁹ valde, ppt suã grossitudinẽ. ⁊ assank qdẽ i pasta ⁊ pferũt paucitati appetit⁹. ⁊ sauich pomor pfortat stomachũ ⁊, phibet vomitũ. ¶ Membra ex. ¶ Dulcia ⁊ acetosa qñ in stomacho inuenũt hu morẽ grossũ qñz deponũt ipm in egestione ⁊ si est vacu⁹ retinẽt: ⁊ ea q̃ in massa assata sũt pferũt ad ver mes ⁊ dysenteriã. Et q̃, ex eis sũt pueniẽtiora dysen terie sũt pótica ⁊ eor sauich nisi puertat ipsa lenitas zuccari. ¶ Febres. ¶ Qñz generantur ab illis que sunt immatura febres plime, ppetate sui humoris. ¶ Venena | Conferũt venenis ⁊ similiter succ⁹ ⁊ fo lia ipsorũ.

¶ De Papauere. La. dlxx.

Papauer qd ẽ. Papaueris sũt spẽs hortu lana ⁊ cãpestris: ⁊ silr ẽ nigrũ ⁊ spẽs comu ti qõ ẽ marinũ ⁊ fructꝰ ei⁹ ẽ curu⁹ ⁊ spẽs spumosi he raclidensis. ¶ Electio. ¶ Quod melius ⁊ sanius est est albũ. Et oportet qdẽ vt teranꝫ capita papaueris

eiꝰ q̄ spēi recētiar fiāt ex eis trocisci r reseruēt r ad ministrētur. ¶ Matura. ¶ Mortulanū ē frigidū et siccū in secūdo r nigrū i tertio r dicit q̄ vsq; ad ḡr tū. ¶ Operatiões r proprietates. ¶ Species papaueris sunt infrigidatiue r non ē in ipso glutinatio de qua sit curandū. Et illud quidē quod ē nigrum est ingrossatiuꝫ infrigidatiuū exsiccatiuū. papauer marinū cognitū cuius fructus ē curuatus sicut cornua tauri ē absterſiuū incisiuū r ē vehemētis absterſionis. Et flos quidē cāpestris mundificat vestigia vlcerū in oculis aialiū. ¶ Apostema. r bothor.

¶ Linitur species eius preter marinū sup herisipilā ¶ Vulnera r vlcera. ¶ Folia cognitū valēt ad vlcera horrida r corrodūt carnē additā ꝓpter suā absterſionez r eradicant escaras r similiter flos eius r non ē conueniēs vlceribus manifestis ꝓpter supfluitatē sue absterſionis. ¶ Et ex campestri quidē fit emplm cū oleo super vlcera r eradicat ea. ¶ Instru. iuncturarū. ¶ Linitur cū sale sup podagrā r cōfert ei r q̄ decoquit radix papaueris cāpestris in aqua donec cōsumatur medietas r datur in potu ꝑfert sciatice. ¶ Membra capitis. ¶ Facit somnū r proprie illud q̄ nigrū est r ē stupefactiuū r in licinio supponit r facit dormire r phibet catarrū r cū habēti vigilias fröti ex eo emplm supponit iuuatur valde r similr q̄ embrocak decoctio eius. r cū ex spumoso fit vomitus bibito ſm quantitatē exuthe in mellicrato iuuantur ipso epileptici. Et oleū eius cū oleo ro. ē cōueniēs soda q̄ ex eo inungitur caput: cū tamen abeo abstinere quantū plus possibile ē sit similius: et q̄q; distillak eiusl decoctio in aurē fortis doloꝛ et sedat doloꝛē eius. ¶ Membra oculi. ¶ Administrat illud quod frigidū ē in doloꝛib⁹ oculi vehemēt⁹ apud necessitatē sed in ipso ē cautela obseruāda sicut diximus in opio. ¶ Membra anhelitus r pectoris Cōfert tussi calide r fluxib⁹ ad pectus ad sputū sanguinis. Et sumit ex eo loch cōferens tussi calide ualde r ꝓprie q̄ miscet cū acacia r succo barbe hircie. Filius vero melangue inquit. ¶ Semē nigri mūdificat pectus: corticis aūt manifestioꝛ dispositionū est q̄ aduuat ad spuendū r in toto semie ē mūdificatio. ¶ Membra nu. ¶ Confert humiditatib⁹ stōi. et q̄ radix eius q̄ marinū ē. s. cognitū decoquitur in aqua donec medietas aqua confert egritudinib⁹ epatis r illiꝰ cuius ventre ē humoꝛ grossius. Et semen spumosi facit vomere. r dicit simile etiaꝫ huic in cāpestri. ¶ Membra expulsionis. ¶ Albū r nigrū q̄ ter tunk multū r dank in potu cū vino nigro r pontico sedant fluxū ventris antiquū: r natura quidē eius nō ē vacua a virtute solutiua r cū hoc resolutiua resolvitur ex decoctione eius vehementi q̄ fit clustere ꝑfert dysenterie. r quādo bibitur semē eius cū strupo cartami lēit vētrē r q̄ i potu dak de spūoso quātitas exuthe vnius in mellicrato facit vomere r solvit semen spumosi phlegma r humoꝛē crudū r silr semē spēi egyptij datur ad bibēdū i natif r tri. semē eius q̄ domesticū ē cū melle augmētat sperma.

¶ De persicis. C. dlxxi.

Persica. ¶ Natura. ¶ Sūt frigida i fine secūdi humida in primo infra tamē finem eius. ¶ Operationes r ꝓprietates. ¶ Que sunt humida velocis sunt putrefactionis lentiua r in ipsis ē stipticitas aliquantula sꝫ eis stipticioꝛa sūt ea que sunt icisa exsiccata r in ipsis ē prohibitio cursus r imatura sunt stiptica etiam. ¶ Decoratio. Abscindunt folia eius quoniā ex eis fit linimētum odoꝛē psilotri. ¶ Membra capitis. ¶ Distillat succus folioꝛū eius in aurē r interficit vermes r cōfert oleū coꝛ emigranee r doloꝛibus auris calidis r frigidis. ¶ Mēbra nutri. ¶ Matura sunt bona stō r in eis ē virtus faciēdi appetitū cibi. ¶ Et oꝛ quidē vt nō comedantur post aluū cibū q̄ñ coꝛrūpuntur p⁹ eū r coꝛrūpunt ipm sed precedāt ante cibū. r que sic ea sunt st tarde digōit r nō sunt boni nutrimēti quāuis sunt plurimi nutrimēti. ¶ Mēbra expul. ¶ Fit ex eis r solijs ipsoꝛ emplm sumini r interficit vermes vētris r similr si bibak succus eoꝛ r que sūt eorū superioꝛa r folioꝛ ipsoꝛ. Et illa que matura sunt leniūt ventrē r imatura stringūt: r dixerūt quidam q̄ ipsa addunt in coitu r videk q̄ illud fit in coꝛporidis siccis r calidis. ¶ De pane. C. dlxxij.

Panis quid ē. Oꝛ ut sit panis mūdus salit⁹ massa hūs cōfectā fermētatus coctus bene in tanoꝛ vltime vna nocte pmanēs. Et nō comedak calidus sicut est. Panis. n. calidus nō est apud naturā receptibilis: r acceptio eius qui ē de furno r reliquoꝛ sibi similiū ē mala. r panis de simila ē melioꝛ eo qui ē de farina r quāto plus fuerit mundioꝛ oꝛ ut fermētetur r diuuttak donec ꝓsequak plurimū. Et cōficiak massa ipsius plurimū r panis qui dē furni non ē sicut panis altanoꝛi suscipiet decoctionē ab vtroq; latere: r panis de patella ē crud⁹ i terius: r ablutus quidē est infrigidatiuus r ē pauci nutrimenti r natat in stomacho r ē cōueniēs calefactis r nō generat opilatōes r nō calefacat. Mod⁹ vero ablutiōis eius ē ut sumak medulla panis q̄ iacuit vna nocte r infundak in aqua calida: deinde effundatur ab eo aqua que sup ipsū natat r renouetur sup ipm aqua donec ab eo remoueak virtus fermēti r reliquoꝛ r consequak finē sue inflationis.

Electio. ¶ Panis de simila nutribiliοꝛ ē q̄ alius r eius nutrimētū ē melius sꝫ ē tardioꝛis penetratiōis r aldarmach sequik ipm in pluribus dispositionibus. Spirus vero qui est plurimi furfuris velocis ē penetrationis sed ē minoꝛis nutrimēti r deteriοꝛis. Et ille qui nō decoquit bene ē plurimi nutrimēti r similr parū hūs ferməti sed eius nutrimētū opilat nisi illos qui sunt plurimi exercitij r panis ō patella est huiꝰ generis. eius nāq; pars interioꝛ raro decoquit bene. ¶ Et panis quidē ablutus pui est nutrimenti elongatus a similagine cui leuis digestionis r ponderis. Et pānis frumēti raro in iudicio existit optri. Et panis alcataif generat humoꝛē grossiꝰ r alfatit ē inflatiuus tarde digestiōis r qui melioꝛ de eo est ē ille qui ē mixt⁹ cū oleo amigdalino: r oportet quidem ut eius exsiccatio sit in vmbra: r panis

factus cū lacte plurimi ē nutrimenti ⁊ tarde descē
sionis ⁊ est opulatiuus. Et emplastrū quidē factum
ex pane calidius est emplastro facto ex frumēto.
¶ Decoratio. ¶ Panis qui ē de frumēto nouo im
pinguat velociter. ¶ Apostema. ⁊ bothor. ¶ Pāis
de frumēto cum mellicrato ⁊ succis conuenientibus
bonus ē apostematibus calidis lenit cuz ea ⁊ infri
gidat. ¶ Vulnera ⁊ ulcera. ¶ Cū panis decoquit
cū aqua ⁊ sale ⁊ infundit ex eo impetigo confert.
¶ Mēbra nutrimenti. ¶ Panis calidus facit sitim
sua caliditate ⁊ natat propter suam humiditatem
vapozolā ⁊ faciat velociter ꝓpter illōz calidꝰ qdē
ē velocis digestionis ⁊ tarde descēsionis. ¶ Mēbra
expul. ¶ Pāis opiꝰ ē lenitiuꝰ nature ⁊ aldarmach
stringit ⁊ fermētatꝰ lenit ⁊ azimus stringit ventrē et
ille qui ē in patella coctus ē ex eis que stringūt ⁊ pa
nis antiquus siccat stringit si nō admisceat ei aliud ⁊
panis alcataf ventrem stringit ⁊ panis subtilis plus
ꝯ ille qui est de simila.

¶ Capit. de littera. Q.
De quinqz folio. L. dlxxiij.
Quinqz folia quid ē. Est pentaphilon
⁊ iam dictū est de ipso.
Capitulū de littera. R.
De rizō. L. dlxxuij.
Rizon quid ē. ¶ Natura. ¶ Est calidū
⁊ siccū ⁊ siccitas ipsius ē manifestior ca
liditate sua: veritatē quidā dicūt qꝺ ē
calidius frumento. ¶ Operationes ⁊
ꝓprietates. ¶ Nutrimētum prebet multū ad quan
dā siccitatē declinās. ⁊ cum decoquit cū lacte ⁊ olo
amigdalino maius dat nutrimētū ⁊ melius: ⁊ remo
uetur ab eo exsiccatio ⁊ cōstrictio quaz facit ⁊ ꝑpe
cū infunditur nocte vna in aqua furfuris. Et ipsuz
ē ex eis que tarde infrigidātur ⁊ in ipso ē cōstrictio
¶ Membra expulsionis. ¶ Decoctū cū aqua string
git vsqz ad terminū ⁊ decoctū cū aqua ⁊ spermate ef
ficit augmētū ⁊ neqz stringit nisi ꝓparet frixionē i
cortice suo: ⁊ studeat in destructēdo aquositatē eius ⁊
ꝓprietatꝰ qō infusū est in aqua furfuris ꝓpter quaz
destruitur eius siccitas.

De rosis Capitulum. dlxxv.
Rosa quid ē: Est virtutis cōpositē ex substā
tia aquea ⁊ terrea ⁊ in ipsa sunt acuitas ⁊ sti
pticitas ⁊ amaritudo cū stipticitate ⁊ pauca dulcedi
ne ⁊ in aquositate parū caliditatis cārei ꝓpter quaz
ē dulcis ⁊ amara. ⁊ in ipsa ē subtilitas faciens ipsius
stipticitatē penetrare quare accidere facit cozizā. Et
virtus quidē amara in ipsa remanet dū ē recēs: cū
aūt siccat minozatur eius amaritudo ⁊ ꝓpter hoc
que recēs est soluit cū pondus. z. x. ex ea in potu su
mitur: illa vero que noiatur rosa fetida ē calida ⁊ est
radix eius sicut piretrum adustiua. ¶ Natura.
¶ Dixit Halic. qꝺ rosa non est vehemētis frigidita
tis comparatione sui facta ad nos ⁊ dixit oportz ut
sit frigida in primo. Ego aūt dico qꝺ eius siccitas ē
in principio secūdi precipue in deficcata. ¶ Opera
tiōes ⁊ ꝓprietates. ¶ Eius exsiccatio est fortior sua
stipticitate sui saporis ⁊ ē aperitiua valē ⁊ sedat mo
tum cholere ⁊ est semen eius fortius stipticū quod
ē in ipsa ⁊ similiter pili qui sūt in medio eius. ⁊ in to
to ipsō ē confortatio mēbrōz interiōz ⁊ eius stipti
citas non pertransit cū relolutione. Et sicca quidem
ē magis stiptica ⁊ frigidior. Et iā dicit qꝺ in ea ē vir
tus extrahens furculos ⁊ spinas ⁊ reliqua carni in
fixa. Et eius succus bonus ē exungulate. s. albi ab
scisi vnguibus ⁊ exsiccat in vmbra. ¶ Decoratio.
Rectificat fetozē sudoris quādo in balneo admini
stratur. Ex ea quoqz fiūt ablutiōes fm hunc modū
Sumit rosa cui ros nō aduenit ⁊ diminut donec ex
tenuetur: deide sumunt ex ea. xl. aure. ⁊ ex spica bo
ni odoris. l. aure. ⁊ ex myrrha. vi. aure. ⁊ fiūnō tro
cisci parui: quādoqz vero addūt i eis costi ⁊ liliū am
boz ana. z. ij. ⁊ qūdqz ponūt eos mulieres in mūkl
⁊ abluunt malū odozē sudoris. ¶ Apost. ⁊ bothoz.
¶ Dixerūt quidā qꝺ ipsa abscindit verrucas omnes
quādo admistratur trita ⁊ quādo rosa coquitur ⁊ teri
tur ⁊ nō exprimitur ⁊ fit ex ea emplin apostemati
bus calidis soluit ea ⁊ similiter confert herisipile.
Vulnera ⁊ ulcera. ¶ Confert vlceribus precipue ab
rationibus in coxis ⁊ in ancha ⁊ generat carnem in
profundis. Et dixerūt quidā qꝺ ipsa extrahit ea q̄ i
fixa sunt in carne ⁊ spinas trita. ¶ Mēbra capitis
Sedat soda qō ex ea humidū ē: Et decocto aque
eius ⁊ olei eius faciūt sternutationē cū odozatur.
Et dixerūt quidā sternutatio ex ipsa fit ꝓpterea qꝺ
retinet napozē: ⁊ forsasse illud etiā est ꝓpter virtutē
suam abstersiuā ⁊ per ꝓhibitiōem in cerebris habē
tibus subtiles superfluitates: ⁊ ipsamet facit sternu
tare illi cuius cerebrū ē calidū ⁊ eius semen stringit
gingiuas ⁊ similiter succus eius cū decocto ⁊ fert
etiam dolozi aurū. ¶ Mēbra oculi. ¶ Sedat dolo
rē in oculo ex calidate ⁊ similiter decoctio ⁊ licca ē
conueniens grossitiei palpebrarū cū ex ea fit alcofol
⁊ similiter eius oleum ⁊ succus ipsius. ⁊ ipsa quidez
non confert opthalmie nisi cum ex ea abscindūtur
additamenta ipsius alba. ¶ Mēbra anhelitus ⁊
pec. ¶ Cum aqua rosacea bibitur confert sincopi
⁊ eius succus. sed eius virgula est bona sputo san
guinis ⁊ similiter capitā ipsius. ¶ Mēbra nutrimē
ti. ¶ Aqua ros est bona capiti ⁊ stomacho ⁊ confor
tat que ex ea nutrita ē cum melle stomachū ⁊ est ge
lemabin ⁊ iuuat ad digerendū. Et rosa quidē ⁊ eius
succus conferunt humozositati stomachi. Oleū ue
ro rosaceum extinguit inflationem stomachi. Et si
militer epithima factū stomacho ex rosa ipsa ⁊ eius
sirupus confert ei qui in stomacho mollificationez
habet. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Sedat dolozem
aut linita super eū cum penna ⁊ dolozem matricis
ex caliditate ⁊ similiter decoctio que fit ex sicca ⁊ cō
fert dolozibus recti intestini. ¶ Et fit clistere ex deco
ctione eius vlceribus intestinoz ⁊ ꝺ similiter sirup
eius bibitur ad illud. dormire vero sup locuz ex ea
stratum abscindit desiderium. Et si recēs est fortas
se soluit si sumat pondus. x. z. ex ea decies. ¶ Sicca
vero non soluit: ⁊ oleum ros, soluit ventrem.

¶ De renibus La. dlxxvi.

Renes quid sūt. Mor. sūt laudabiliores ex cis sūt renes hedi lactentis. ¶ Natura. Sūt eēles ad siccitatē declinātes. ¶ Operationes ⁊ ppietates. ¶ Parui sunt nutrimēti ⁊ humoꝛ eoꝝ ē malus: ⁊ laudabiliores eoꝝ sūt renes hedi. ¶ Mēbra nutrimenti. ¶ Sunt difficil digestionis ⁊ hoꝛridi sapoꝛis.

¶ De rob La. dlxxvij.

Ob. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoꝛis. iuuat ad spuendū ⁊ ponit in sirupo de papauere noto. ¶ Mēbra expulsionis. Cōfert doloꝛi renū ⁊ vesice.

De ruta La. dlxxviij.

Uta quid ē. Siluestris vehemētioꝛis ē nigredinis q̄z alharmel. ¶ Electō. ¶ Cōueniēnoꝛ ruta ē domestica q̄ nascit apud arboꝛē fici. ¶ Natura. ¶ Humida' calida'ē ⁊ sicca' secūdo. Et sicca ē calida ⁊ sicca in tertio. sicca vō siluestris ē calida ⁊ sicca in quarto. ¶ Operationes ⁊ ppetates. ¶ Est incisiua ⁊ resolutiua carmiatiua valde mūdificatiua venarum viceratiua stiptica. ¶ Deꝛatio. ¶ Cū nitro ponit sup mꝛopheam albam et sup verrucas ⁊ moꝛ. ⁊ remouet odoꝛē alleoꝝ ⁊ ceparum: ⁊ cōfert alopitie. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶ Siluestris quādo terit ⁊ fit ex ea emplīm mēbꝛo super quod ē apostema calidū cōfert. ⁊ qñ ponit super scrofulas gutturis ⁊ aselle resolut: eas: ⁊ gūma eius ē foꝛtioꝛ in omnibus illis: ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Ponit cū butyro ⁊ melle sup ꝓpetiginē ⁊ cū aceto ⁊ ceruſa sup formicā ⁊ herisipilā ⁊ sanat antiquam. Instrumenta ⁊ iunctuꝝ. ¶ Cōfert paralysi ⁊ sciatice ⁊ doloꝝb⁹ ūcturaꝝ bibita ⁊ moꝛe emplastri suppposita cū melle. ¶ Mēbra capitis. ¶ Tollit odoꝛem alleoꝛ ⁊ ceparuꝝ ⁊ fit ex ea emplastrū cū sanich ad sodā antiquā. Et qūq̄z fit ex ea emplīm cuꝝ aceto in naso ad fluxū sanguinis nariū ⁊ retinet ipm. Et succus eius calefactus i coꝛtice granati distillatur in aurē ⁊ mūdificat eā ⁊ sedat doloꝛē ⁊ tinnitū ⁊ sonitum ⁊ interficit ỹmes q̄ inūntur cū ea vlcera capitis ¶ Membra oculi ¶ Ipsa acuit visū ⁊ ꝓprie succus ei⁹ cuꝝ succo feniculi ⁊ melle collirio facto ex ea aut cōesta: Et qūq̄z fit ex ea emplīm sup pulsationē oculi. ¶ Membra anhelit⁹ ⁊ pectoꝛis. ¶ Decoctio ei⁹ que hūida ē cū aceto sicco cōfert doloꝛi pectoꝛis et difficultati anhelit⁹ ꝑm testimoniū ruffi. ¶ Mēbra nutri. ¶ Fit ex ea ēplz cū ficub⁹ ad hydropisiz hypo sarchā ⁊ dak in potu vinū in quo decoqtur ruta etiā Et qñ de semine eius bibit ab vna. z. vsq̄z ad. z. ij. ad singultū phlegmaticū sedat ipm. Et ipa gdē digerit ⁊ facit appetitū cibi ⁊ ꝓfoꝛtat stomachū ⁊ splenē. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Exsiccat sperma ⁊ abscindit ipm ⁊ deijcit desideriū coitus ꝓcubit⁹ ⁊ viraq̄z species ei⁹ stringit ⁊ sedat doloꝛē pūgitiuū. Et fit ex ea clistere cū oleo ad doloꝛes colice ⁊ ponit cuꝝ melle sup vlcera ani ⁊ bibit cū oleo ⁊ bibit ꝓpter vermes ⁊ ambe species expellunt supflutates coꝛporis cuꝝ ꝓuocatione ⁊ siluer retinēt egestionē, ⁊ fit ex ea emplastrū cū folijs lauri super testiculos ad apostemata ipsoꝝ. ¶ Febres. ¶ Et siliter cōfert rigoꝛi comestio ipius ⁊ inunctio ex oleo eius. ¶ Uenena. ¶ Resistit venenis ⁊ bibat q̄ sibi timet ne i potu sumat venenum ⁊ pūgit a venenosis de semine eius pondus z. i. cū folijs suis cū vino ⁊ ꝓprie si bibitur cū nuce ⁊ bolo omnibus contrius ⁊ comestis. ⁊ plūrum ipsius sumere de siluestri ē pernitiosum.

¶ De rubo La. dlxxix.

Rubus qd ē. Dixerūt qdā q ē alhausegi ⁊ est q̄dā spēs eius que nominat rubus carnis: ⁊ habet fructū qui ē sicut oliua habentem interius lanā. ¶ Electio. Succus ei⁹ coagulatus cū exsiccatione in sole foꝛti. ¶ Natura. ¶ Est frigidus ⁊ siccus ⁊ i fructu eius maturo ē caliditas q̄dam. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Est stiptic⁹ desiccatiuus cū omnibus partib⁹ suis: ⁊ folia ei⁹ sūt minoꝛa in hoc ꝓpter suā aqueitatem. ¶ Decoratio. ¶ Decoctio stipituꝝ ⁊ folioꝝ eius tingit capillos. Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶ Prohibet ex folijs eius emplastrū ambulationem fraudulētis, ⁊ formice et est bonū sup herisipilam etiā ⁊ eius humoꝛ est groſsus. Illud enī quod de eo exsiccatū ē stringit manifeste ⁊ siliter flos eius. ⁊ i radice quid ē rubi ē subtilitas cum stipticitate ⁊ ꝓpter hoc frangit lapidem. Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Confert vlcerib⁹ que sunt sup caput ⁊ cōsolidat vulnera. ¶ Mēbra capitis. ¶ Qñ masticātur folia eius stringūt gingiuā: ⁊ sanāt, alcola ⁊ similit fructꝰ eius maturus ⁊ succ⁹ fructꝰ ei⁹ ⁊ foliorū ipsius sanat doloꝛes gingiue ⁊ succ⁹ folioꝝ ei⁹ sanat os calidū: ⁊ folia eius sanant vlcera capitis: ⁊ multitudo fructꝰ alhausegi facit sodā. ¶ Membra oculi. ¶ Cōfert exiture oculi. ¶ Membra anhelu⁹ ⁊ pectoꝛis. ¶ Cōfert partes eius sputo sāguinis. Membra nutrimenti. ¶ Ex folijs ei⁹ fit emplīm stomacho debili recipiēti mās ⁊ ꝓfoꝛtat cū. ¶ Mēbra expulsiōis. ¶ Stringit vētrē ⁊ rub⁹ qdē carnis cuꝝ accipit a fructu ei⁹ lana q̄ ēin eo ⁊ decoqtur stringit eius decoctio vētrē ⁊ abscidit curſū hūiditatis antique ex matrice ⁊ cōfert hemoꝛroidib⁹ natis in ano ex qbus currit sanguis facto ex eo emplō. Et ipse ⁊ flos eius cōferūt vlceri⁹ intestinoꝝ ⁊ fluxioni ⁊ frāgūt lapidē subtilē in eis. ¶ Uenena. ¶ Est ꝓueniens moꝛsui ab ialis quod noīatur kerites.

¶ De rubea tinctoꝝ La. dlxxx.

Rubea tinctoꝝ qd ē. Est pontici sapoꝛis. Operatōes ⁊ ꝓpetates. ¶ Abstergit cū eēlitate ⁊ pōit sup ipetiginē cū aceto ⁊ sanat eā. Et linit etiā cū aceto sup moꝛpheā albaz ⁊ sanat eā: ⁊ mūdificat cutī ab oī vestigio. ¶ Instrumēta iūcturarum. ¶ Dak i potu cū mellicrato ⁊ ꝓfert sciatice ⁊ palysi q̄ ē cū nocumēto i vtriſq̄ latere ⁊ i sēiu ⁊ dak i potu de ea. z. i. cū duab⁹. z. rauedīceni ad ꝓcussionē ⁊ casū cū vase vno terreo de vino passulaꝝ ¶ Mēbra nutrimenti. ¶ Dak i potu fructꝰ ei⁹ cū oxymelle ad aꝑata splenis ⁊ mūdificat epar ⁊ splenē et apit opilatiōes eoꝝ ⁊ ē ei proꝑetas in hoc. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Prouocat vrinā adeo vehemē

ter q̄ q̄ñq̄ facit mingere sanguinē. Et oportet ut q̄ eam bibit quaq; die balneet. Et q̄ñ supponit prouocat mēstrua & extrahit fetum. ¶ Venena. ¶ Stipites eius cū folijs eius pferūt morsui venenosoꝝ ymiū.

¶ De raphano La. dlxxxi.

Raphanus qd ē. Fortius qō est in ipo ē semen ipius: deinde corter eiº: postea folia ipius: deinde caro eiº. Et oleū qdem eius exīstit in virtute olei de kerua nisi q̄ ē vehemētioris caliditatis ipso & siluestre in oibº narrationibº cōcat ei: sed ē fortius eo. ¶ Electio. ¶ Fortius qō ē in ipso ē semen eius: & ille qui ē magis rpatus est ille q̄ est elixatus. ¶ Natura. ¶ Lignū eius ē calidum in ꝑmo & hūidū: & semē eius ē calidū in tertio. ¶ Opatiōes & ꝑpietates. ¶ Gnāt ventositates: sed semēciº ipas resoluit & ipsoꝝ subtiliatio fortis & ꝑpe i semine eius & qui ē siluestris ē inflatiuus. Et ille qui ē elixatus ē nutribilioꝝ ꝑpē seꝑationem illiº ab eo qō est medicinale. Et nutrimētum qdē eius ē phlegmaticum & paucū cum hoc. Et in ipo ē substantia que velox ē ad putrefiendum & illud ꝑpter illud qō in ipso ē de nocumētis: folia aūt vernalia q̄ñ elixātur & comedūtur cū oleo & almuri nutriunt plus q̄ radix. ¶ Decoratio. ¶ Si metiat cum oleo farina lolij facit nasci pilos in alopicia. Et q̄ñ sit ex eo emplastrum cū melle eradicat vestigia accidētia sub oculo que sūt cū occultatione: & ꝑfert semē eius lentiginibus factis in mēbris & reliquis coloribus extraneis & vestigijs & pcussionibus & pāno: & ipsū cum condisi unitū remouet morphēa nigraz ꝑpre in balneo. Et ipse multiplicat pediculos in corporibº. ¶ Apostemata & bothoꝝ. ¶ Cū farina lolij adhibitus bothoꝝ: lenibus abstergit eas. ¶ Vulnera & vlcera. Q̄ñ ex eo sit ēplastrū cū melle eradicat vlcera fraudulenta & vlcera lenia: & semē eius cū aceto eradicat vlcus cārenarū integre & similit opatur sup ipetiginem. ¶ Instrumēta uūcturarū. ¶ Semē eiº expellit pulsationē que ē in uūcturis & ē bonū dolorē inducturarum valde. ¶ Mēbra capitis. ¶ Mouet capiti & dentibº & palato: & succº eiº & oleū ipsius cōferunt ventositatibus i aure valde. ¶ Mēbra oculi. ¶ Mouet oculū ē oculo verūtū abstergit ipm q̄ñ in eo distillat aqua eius & delet vestigia q̄ sūt in oculo sub lachrymali. Inquit filiº melangue folia eius acuūt visum ¶ Membra anhelitº & pectoris. ¶ Qui ē elixatus ē cōueniens tussi antique vetuste & humo grosso generato in pectore & ipse cōfert ꝓfocationi accidenti ex fungis mortiferis. Et si decoquat cum oxymelle deinde siat ex eo gargarismus confert ꝓfocationi accidēti ex fungis mortiferis. Et in ipo cum hoc est nocumentū gutturis & ē addens in lacte. ¶ Mēbra nutrimenti. ¶ Est malus stomacho faciēs ructuare. Et post cibū lenit ventrē & facit cibū penetrare et ante cibū facit natare cibum & nō quiescat & propter hoc facilem efficit vomitū & ꝑpre corter eius cum oxymelle & cōueniens lateri & spleni superpositº ut emplastruz. Et semen eius cū aceto facit nauseā valde & resoluit apata splenis. Sūmus vero melangue dixit. Si comedatur post cibuz digerit & ꝑpre folia eius. Et aqua folioꝝ eius aperit opilationes epatis & remouet icteritiā. Et dixerūt qdam folia eius digerunt & corpus facit ei nauseā: & semen ipsius resolui inflationē in ventre & facit facie & grossiorez cibi & facit appetitū & aufert dolorē epatis & aqua eiº est bona hydropisi. ¶ Venena. ¶ Confert morsui vipe & cū vino morsui comute, eiā. Et semen eius cōfert venenis & vermibº venenosis. Et si ponat frustū eiº super scorpionē mortur & aqua eiº expta ē in hoc ē fortior. Et si momorderit aliquē scorpio qui raphanū comedit non nocebit ei.

¶ De rehan capitulū d.lxxxij.

Rehan ¶ Membra expulsionis. Cōfert hemorroidibº.

¶ De rehan salamōica La. dlxxxiij.

Rehan salamonica qd ē. Inuenit in montibus spahan & ē silis aneto hūido. Et dicit q̄ folia eiº sūt sicut malua: & poma eiº sūt parua & inuoluit sup arboꝛē sicut volubil. Et vī q̄ sit in ipso diuersitas & vī q̄ sermo scōs sit innuens ad hoc q̄ ipa ē plāta q̄ noiatur hasaruz. Vulgº eni existimat q̄ ē rehan salamonica. ¶ Operationes & ꝑpietates. ¶ Est subtilis exsiccatiua resolutiua. Apostemata & bothoꝝ. ¶ Cōfert posita cū aceto super herisipilā & linit sup apata phlegmatica. ¶ Vulnera & vlcera. ¶ Linit cū aceto sup vlcera ambulatiua. ¶ Instrumēta uūcturarū. ¶ Linit sup podagrā & confert ei & ē eius ꝑpetas. ¶ Membra capitis. Cōfert torture. ¶ Membra expulsionis. ¶ Suppo nit cū oleo rosaceo ad dolorē matricis. ¶ Venena. Linit super mordicationē scorpionis.

¶ De roba La. dlxxxiij.

Roba qd ē. Est auellana indica & ē fructus magnus i magnitudine auellane silis papauero & seꝑarat a grano sicut neregil. Natura. ¶ Est calida & sicca. ¶ Apata & bothoꝝ. Est epithima sup scrofulas cum aceto cōuenies. Vulnera & vlcera. ¶ Cōfert scabiei & pruritui. ¶ Instrumēta uūcturarum. ¶ Disrūpit vētositates ipedientes i dorso. ¶ Mēbra capitis. ¶ Fit ex ea cap purgiū ad torturā & plurimū ꝑfert ei. silit cōfert emigranee & lode. Et ē cap purgiū ꝑferens epilepsie & scotomie & manie melācolice. Et iā qdē exptū est cap purgiū eiº in torura tribº dieb & fecit currē hūiditatē ex naribº: & fecit fluere phlegma plimū: & remouit egritudinē i tribº dieb. Et oz ut patiens torturā moret in domo tenebrosa: & ꝑfert vētositatibus crudis. ¶ Mēbra oculi. ¶ Cōfert aq̄ in oculo alcofol facto ex ea & ꝑpe succus munois eiº vētositati al sebel & pāno & caputpurgio facto ex ea cuz aq̄ amaraci & fit ex ea alcofol cū antionio tōtos hūiditatis oculos. ¶ Membra anhelitus & pectoris. ¶ Dat i potu de radice eiº pōdº. 3. ij. cū vino ad plurimū fraz & asma & tussim antiquā & sputū sāguis ex pectore ꝑpē illud qō i ipa ē de stipticitate. ¶ Mēbra expulsiōis Cōfert colice passiōi & dat de eo in potu pōdus. 3. ij. ad anū & dolorē mfricis. & pessariuz suppositū de

eo qđ ex ipsa fricatõe dissolutũ est, puocat menstrua
z extrahit fetũ: z silr succus ei⁹ z solutõe educit cho-
leram nigrã, z phlegma z aquositatẽ etiã z' cholerã
ex corpe toto absq; difficultate ita q; sanat albaras z
remouet eã z ictericiã z pãnũ z filia z ffoluit colicã z
ei⁹ potio ẽ triũ kermet z kermet ẽ sex kerates Et bibẽ
cũ vino dulci aut oxymelle z datur cũ petrosel ino z
dauco z scamonea mouet ei⁹ solutionez qñ ipsa ad
misceꝯ z pforat ipsam z q̃ntitas ei⁹ est cũ vnoquoq;
auf. ipi⁹ ponant tres anulusat de scamonea z qñq;
assumitur de ea pondus. z. ij. z teritur z ponitur cũ
vino dulci aut in oxymelle z dimittit aliquanto spa
cio deinde coquitur vinũ illud cũ lentib⁹ aut oxeo
cũ carne galline z dat ad fozbenduz ius ei⁹ z misceꝯ
ei de scamonea. ¶ Febres. ¶ Lofert febrib⁹ q̃rtanis
¶ Venena. ¶ Est tyriaca mozsui scozpionis z rutele
Et qđ studẽt ad hoc vt fumãt de coztice ei⁹ supioz
sicut lens z pũciant in fissuram puncture.

¶ De Reubarbaro. La. dlxxxv.

Rubarbaz. ¶ Electio. ¶ Qñq; adulterat
hoc mõ. decoqꝯ z assũit ei⁹ aquositas: de-
siccatiuce⁹ ei⁹: deinde exsiccat substãtia ei⁹
illud: z vẽdit sic̃ est verũ ipm est tunc spissi⁹ z ve-
hementius stipticum z purũ: est vehemẽt⁹ z rarum
z minus stipticũ: z est crocee tincture. ¶ Ope. z p.
te z' aereitate: z in ipso est terreitas amara, ppt actio-
nẽ agneitatis in ipm: z silr eius mollities z stiptici-
tas sunt ex terreitate ei⁹: z segl ipm in stipticitate ei⁹
terreitas: imo est tuamentũ in ea z cõpletur ei⁹ opa
tio cũ qualitate sue terreitatis: z qđ de ipso purũ est
est minus stipticũ. ¶ Decoratio. ¶ Lonfert panno
z vestigijs remanẽtib⁹ sup cutes qñ linitur cũ aceto
z euacuatio cũ eo. ¶ Apostemata z bothoz ¶ Fit ex
eo emplastrum cũ quibusdam humiditatibus ad a
postemata calida. ¶ Vulnera z vlcera: ¶ Lonfert pe
tigini epithimati cũ aceto. ¶ Instfa iũctu. ¶ Lofert
valde casui z percussiõi. Et inquit alcanzi potio ei⁹
sit. z. ij. in vino permixto z ptusiõib⁹ qũ datur in po
tu cũ vino odozifero: z silr qñ inũgitur ex oleo eius
ad ptusionẽ lacertoz z dolorẽ coz extensionc z con
fert rupture. ¶ Membra anhelit⁹ z pectoris. ¶ Lon-
fert asmati z sputo sanguinis. ¶ Membra nutrimen
ti ¶ Est pferés epati z stomacho z debilitati ambos
z doloꝛib⁹ eoz z doloꝛib⁹ intrinsecis z singultui z ru
pture z extenuat splenẽ. ¶ Membra expulsionis.
Lonfert a. dereb⁹ z doloꝛi pungitiuo ventris z dysen
terie z doloꝛi renũ z vesice z doloꝛibus matricis z flu
xui sanguinis. ¶ Febres. ¶ Lonfert febrib⁹ antiqs z
venenosoz z serpẽtis. z q̃ntitas pot⁹ ei⁹ est sicut q̃n-
titas potus agarici.

¶ De Rameh. La. dlxxxvi

Rmeh. ¶ Natura. ¶ Est frigida z sicca:
¶ Operationes z pro. ¶ Est stiptica exsic-
catiua subtiliatiua pstrictiua, phibẽs effusiões mate
rierũ, z fedat caliditatẽ ¶ Mẽ. nu. ¶ Lofortat stoma
chũ qui in potu dat cũ aq̃ myrthi. ¶ Membra ex-
pulsiõis. pstringit ventrẽ.

¶ De Ratinigi. La. dlxxxvij

Rtinigi qđ est ¶ Noiak colofonia z ẽ gũma
pini. z noiak abor ei⁹ i secmi alherẽ. Mã
Est calida ad tertiũ: z sicca in pmo. ¶ Ope
ratiões z propricta: ¶ Generat carnẽ corpoz tene
roꝛi sz cõmouet dolores in corpib⁹ teneris: z qñq;
sanat ea vlcera cũ balaustijs z venis z silibus.

¶ De Ribea. La. dlxxxvij.

Rbes qđ est. Inest ei virtus acerositatis citri
agreste. ¶ Natura ¶ Est frigida z sicca in
3°. ¶ Operationes z proprietates ¶ Est
extinctiua z abscindit sanguinẽ sedatiua caliditat⁹ et
pfert ap̃atib⁹ pestilentie q̃ subito interficit. ¶ Mẽ.
ocu. ¶ Acuit visũ, qñ fit alcofol ex succo ei⁹. ¶ Mẽ.
ex. ¶ Lofert solutõi cholice. ¶ Apa. z bo. ¶ Lofert
variolis z morbillo z apostematib⁹ pestilentialibus
z pestilentie.

¶ De Rachamat. La. dlxxxix.

Rchamat. ¶ Mẽ. ca. ¶ Distillat fel ei⁹ cũ
oleo violaceo i latẽ diũso ad emigraneã z
diuerso ad dolores aur]. z fit ex eo caput purgiũ infã
tibus aut distillat i aurib⁹ ipoz ppt illud qđ in eis ẽ
de vẽtositatib⁹ pueroz. ¶ Mẽ. ocu ¶ Fit alcofol ex
felle ei⁹ ad albedinẽ oculi cũ aq̃ frigida. ¶ Mẽ. ex.
¶ Dſ q; sterc⁹ ei⁹ cijcit fetũ vapozatũ. ¶ Venena.
Jngt fili⁹ alpatrich. Li⁹ fel exsiccat in vase vitri i vm
bra: z fit ex ea alcofol in latẽ mozsus vipe. sz non cre
do illud: z qđã dixerũt q; exptũ fuit ad venenũ scoz
pionis z serpẽtis z vipe maioris z iuuat: z videt mi
hi q; liniendo factũ est.

¶ De Rasas. La. dxc.

Rsas qđ est. Jam dictũ, est in ca°. de plum
bo: z hoc est stannũ. ei⁹ aũt cerusã z spẽs fa
ciendi eã dicem⁹ in antidotario. ¶ Elec.
Nõ in eo subtile est qđ est adustũ est z cerusa: z oz
vt timeat odoꝛ ei⁹ cũ aduritꝰ ¶ Natura: ¶ Est frigidũ
z hũidũ. ¶ Operatiões z pprietates ¶ In eo qđ est
adustũ est lenificatio subtiliatio z resolutio z interse
ctio san. Et eius cerusa est glutinatiua infrigidatiua
cui⁹ virtus est virtus tutie aduste. z scoria quidẽ ra-
sas est in silitudine virtutis rasas adusti. ¶ Apposte-
mata z bothoz ¶ Nñ fricat cũ vino aut oleo aut ali
quo succoꝛ frigidoꝛ pfert ap̃atib⁹. ¶ Vulnera z vl
cera. ¶ Lofert vlceribꝰ fraudulẽtis, z ambulatiuis z
cerusa replet vlcera z glutinat ea ¶ Venens Nñ fri
catur ei⁹ cerusa sup punctura scozpionis marini z
draconis marini pfert, z oportet vt timeat ei⁹ odoꝛ
apud adustionem.

¶ De Rahadar. La. dxcj.

Rhadar. ¶ Membra capitis ¶ Dſ q; ra
hadar posit⁹ sup caput patiẽtis sodã remo
uet sodã. Bal. vero ingt. Existimo q; ipa
facit illud dñ est viua, mortua enĩ iam expertus fui
z nihil inueni.

¶ De Reieben. La. dxcij.

Rieben qđ ẽ. Est lapis q; est sic̃ cacer. Mã
Est frigid⁹ z hũid⁹ in secũdo. Opa. z p.

Extic at ꝛ abstergit: ei° virt° ꝓria est virtuti cancri
¶ Membra oculi. ¶ Acuit visum.

¶ De Rubien. La. dxciij.

Rubien. ¶ Operationes ꝛ ꝓpꝛtat. ¶ Est cō
nueniens cib° ꝫ salu° antiqu° gnāt meliam.
Membra expultionis. ¶ Augmentū effi
cit in coitu.

De Rebithe. La. dxciiij

Rebithe. ¶ Natura. ¶ Sili° mel sangue ingt
Est calidioꝛ ꝫ rubien. ¶ Membra ex. ex
citat coitum.

De Ratuba: La. dxcv

Ratuba qd est. Est alcor. ꝛ iam diximus de
ea.

De ranis. La. dxcvi.

Rana. ¶ Opa. ꝛ ꝓ. ¶ Limis rane qñ ponit
sup locū sanguis retinet eū. ¶ Decoratio
Et ipa qñ decogit cū sale ꝛ oleo ē fm q; dī
bezahar lepꝛe ꝛ venenosoꝛ ỽmū cōmesta ¶ Instra
tiñc. ¶ Eli° tus ꝓfert apostematib° cordarū qñ sup ea
effundit. ¶ Dē. ca. ¶ Dī q; ex succo rane fluuialis
collutos ad dolorē dentū ꝛ sedat si ē in ea qđ ē in
ca. ꝛ corꝓ°rane ꝛ ꝓpe pinguedo ei° ē ex eis q̄ facilez
dentiū eradicatoꝝ faciūt. Et existimo q; hec ē petro
sa nō domestica. hec enī spēs ē ex eis q̄ testant medi
ci ꝛ exprimētatores cōitatis eijcere dētes. aialium qñ
ipam sumūt in cibo ꝛ in pastu. ¶ Venena. ¶ Si qs
comedit sāguinē ei° aut corꝓ° ipi° apostemat corꝓ°
ei° ꝛ fit ipi° color plūbe° ꝛ expellit spma donec mo
ritur: ꝛ dī q; qñ cogit cū sale ꝛ oleo ꝛ comedit est de
zahar lepꝛe ꝛ ỽmib° venenosis.

¶ Capitulum de littera. s.

¶ De squilla. ¶ La. dxcvij.

Squilla qd est. Est cepe muris q̄ sic nomat
ꝓpter q; ipa inficit murē: ꝛ ē pūgitiua a
cuta fortis. ꝫ decoctio ꝛ assatio frāgit ei°
fortitudinē. Et forma ipi° cū assata ē est
forma plici desiccati ꝛ color ei° ē citrin° declinās ad
albedinē ꝛ ex ea ē gen° venenosū mortale. Et existi
mauerūt qdā q; ipa sit napell° ꝓpter quoddā signū
qđ in ea repit sed errauerūt. ¶ Electio. ¶ Que ex ea
bō est ē fortis coloris splendida in cui° sapore ē dul
cedo cū acuitate ꝛ amaritudine ¶ Natura. ¶ Cala ē
in ȝ°. sicca in termiis secūdi. ¶ Opa. ꝛ ꝓ. ¶ Est reso
lutiua attractiua sanguis ad exteriora ꝛ supfluitatū
aduſtiua ulceratiua subtiliatiua valde chimoꝛ grof
soꝝ incisiua cū ỽrute ỽtra ỽtutē sue calefactōis. Et
ipi° acetū ꝓfortat corꝓ° debile ꝛ acgrit ei sanitatē.
¶ Decoratio. ¶ Eradicat ỽrucas illinita cū oleo ꝛ
gūma pini: ꝛ facit pilos nasci in alopitia ꝛ tyria illi
nita ꝫ ꝛ fricata ꝛ fixuris calcanei ꝓpe. Et sirup° eius et
ipi° acetū bonū efficiūt color ē. ¶ Ulne. ꝛ vl. ¶ De
siccat ulcera exteriora ꝛ nocet ulceribus uiscer come
sta ꝛ erulcerat fricata. ¶ Instrumenta iunctur arum
¶ Nocet neruis sanis parūper conferēdo dolorib°
neruoꝝ ꝛ iūcturarū ꝛ paralysi ꝛ sciatice ꝓpter: ꝛ silr
eius acetū ꝛ sirupus ipsius. ¶ Membra capitis.
¶ Conſert sode ꝛ melancholie ꝛ cōstringit ei° acetū
gingiuas ꝛ ꝓfirmat dētes motos ꝛ ꝓfert fetoꝛ oris
¶ Mēbra oculi ¶ Ei° cōmestio acuit uisū. ¶ Mem
bra anhelitus ꝛ pecto. ¶ Cōfert asmati valde ꝛ tussi
enticq ꝛ aspirativocis ꝛ potanꝫ ex ea tres annulus at cū
melle ꝛ ꝓfortat guttur ei° acetū ꝛ cepe ipsi°. ¶ Mē
nu. ¶ Cōfert duritici splenis ꝛ ꝓfortat stomachū et
digestionē ꝛ ꝓfert subleuatōi cibi. Et silr acetū eius ꝛ
succus ipsius bibitū ꝓpt splenē dieb°. xl. Et dī q; li
suspēdat sup illū q hz splenē dieb°. xli. liqfacit ipi°
splenē ꝛ ꝓfert hydropili ꝛ ictericie. ¶ Membra ex
pultionis. ¶ Prouocat urinā fortit ꝛ silr ei° acetū, ꝛ
sirupus ipi° ꝓferūt difficultati urine ꝛ ꝓuocāt men
strua donec etiā faciant abortū. ꝛ silr acetū ꝛ sirupus
ei° ꝓferūt ꝓfocat ōi mficis ꝛ soluit grossos hūores
ꝑcipue qđ ex eo assatū est aggregata cū sextuplo sal
ꝛ ei° potio sit duoꝝ mulieres eā ē iciun° ꝛ silr qđ
ex eo est elixatū. ꝛ ei° semē bene tritū ꝛ positū in vase
sicco ꝛ pmixtū cū melle ꝛ cōmestū lenit naturā ꝛ cō
fert dolori ani ꝛ mfacꝫ ꝛ stomachi ꝛ ꝓfert dolori pū
gitiuo. ¶ Febres. ¶ Acetū ei° ꝓfert tremori antiquo
¶ Uene. ¶ Cū suspēdit ei° totū sup potus fm q; dī
phibet venenosa ab eis: ꝛ ē tyriaca venenosis: ꝛ ini
ficit mures. ¶ Permutatio. ¶ Tantū q̄ntū ipsa ē de
zodumeni. Et tū q̄ntū ipsa est in tertia ipsi° acoꝝ ꝛ
tertia ipius amomi.

¶ De squinanto ꝛ flore ei°. La. dxcvij.

Squinantum ꝛ flos eius quid est. Ex eo ꝑ
liud est arabicum ꝛ boni odoris: ꝛ aliud
est qđ ē minimū agrinū ꝛ ē duri° ꝛ ē grosſ
sū ꝛ ē terreū ꝛ nō hz odorē. Jngt Dia. Squinantū
est duaꝝ spēz: una eaꝝ est q nō hz fructū: ꝛ altera q̄
hz fructū nigrū. ¶ Electio. ¶ Meli° ex eo, ē arabicū
rubeū fortioris odoris: ꝫ illud qđ est supra ipm ad
aluēntulā declinat rubedinē: ꝛ cū fūdit fit purpureū
mordicans linguam ꝛ adurens eam sua acuitate.
¶ Mā. ¶ Jn agrinio ē virtus infrigidatiua: ꝛ apud
filiū virez g totū ē frigidū: ꝛ ei° radix ē vehemētioris
stipticitatis: ꝛ eius flos calefacit parūper: ꝛ ei° stipti
citas ē minoꝛ calefactōe eius: ꝛ fortasse ē arabicū: ꝫ
in sua natura est calidū ꝛ siccū in secūdo. ¶ Opera
tiones ꝛ ꝓprietates. ¶ Jn ipso est stipticitas: qua
ꝓpter confert ei° flos fluxui sanguinis vndecūq;
ꝛ in eius oleo sunt resolutio ꝛ contractio: sed ipius
radix est fortioꝛ in hoc ꝛ constringit naturam: ꝛ in
ipso sunt digestio ꝛ lenificatio. Et confortat venas ape
rit ꝛ sedat intrinsecos dolores ꝛ ꝓpꝛie in matrice
ꝛ resoluit ventositates. ¶ Ulnera ꝛ ulcera. ¶ Eius
oleum confert ꝓuritui ita vt illud etiam agat in ani
malibus. ¶ Apostemata ꝛ bothoꝝ. ¶ Confert apo
stematibus calidis eius decoctio ꝛ duritiebus intri
secis bibitū ꝛ superpositū ꝓ emplastro, ꝛ decoctū
in apostematibus frigidis in uisceribus. ¶ Instru
menta iuncturarū. ¶ Confert lacertis ꝛ spasmo cuꝫ
ex eo bibibit q̄rta auſ. cū pipe. Et ipm remouet lassi
tudinē. ¶ Membra ca. ¶ Brauat caput, ꝑe illud qđ
ex eo ē agrinū: ꝫ minutū ei° facit sodā ꝛ grossioris
semen facit dormire ꝛ stupefacit ꝛ totum ipius ꝓfor
tat carnē rubeam q̄ est inſ gingiuas ꝛ delicat humi

litatē earū. Et eius flos purgat caput. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Cōfert doloꝛi pulmonis: ⁊ ei⁹ flos sedat dolores: purgat caput: pfert sputo sanguinis. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Et radix pfoꝛat stomachū ⁊ facit appetitū ⁊ sedat nauseam accepto aureo ex ea ⁊ pphe cū pōdere siti ex pipe: ⁊ ipi⁹ flos sedat doloꝛē stomachi ⁊ pfert apatib⁹ ei⁹ ⁊ apatib⁹ epatis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Cōfert doloꝛibus mficis pphe ⁊ encatisma in decoctiōe eius apatib⁹ mficis calidis. Et sil'ū cū distillat in eā aut vaporat aq̄ ei⁹ ⁊ frāgit lapidē ⁊ stringit nām pphe qō ex eo ē agrinū. Et abscindit fluxuz lāguis narū mficis: ⁊ pphe ei⁹ flos ⁊ cōfert doloꝛi renuz ⁊ fluxui lāguinis ipsoꝝ: ⁊ cū bibit ex radice eius auf. cū pipere, pfert hydropisi. ⁊ ipius flos cōfert apostematibus ani. ¶ Venena. ¶ Spēs eius grossa cum ex folijs eius recentibus que sūt iuxta radicem fit emplastrū ē iuuatiua morsure venenosoꝝ.

De sarcocolla La. bxcix.

Arcocolla gd ē. Est gūma arboris spinose ⁊ i ipsa ē amaritudo. ¶ Electio. ¶ Que ex ea bona ē illa q̄ ad citrinitatē declinat ⁊ ē silis olibano. ¶ Natura. ¶ Dicūt gdā q⁹ ē calida in sedo: sicca i pmo. Ingt filij iuregi ē calida valde. ¶ Operatiōes ⁊ pphetates. ¶ Est glutinatiua et ppt hoc solidat ⁊ creat carnē ⁊ administrat in eis emplastris. ⁊ ipa qdem ē virt⁹ adherere faciēs opilatiua ⁊ alia amara ⁊ ppt hoc in ipa ē digestio ⁊ resolutio. ¶ Decoratio. ¶ Caluicū facit pomis eius frequēs ⁊ pphe senib⁹. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶ Sedat apostemata oia moze emplastri superposita. Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Loꝛodut caracē moztuā ⁊ cōsolidat plagas recētes ⁊ restaurat ꝓtoxionē: ⁊ administrat resolutio ei⁹ ⁊ resolutio radicis ei⁹ desiccata pfert ad illud silik. ¶ Membra capitis. ¶ Si liciniū fumat ⁊ melle illinitū voluat in sarcocolla puluerizata ⁊ mittat in aurē ex q̄ egredit vtus sanat hoc facto p aliquot dies. ¶ Membra, oculi ¶ Cōfert ophalmie ⁊ lippitudi, pphe ⁊ fluxui oculi ⁊ pphe nutrita cū lacte asine ⁊ deducit lippitudinē ex oleo. ¶ Membra expulsiōis. ¶ Soluit hūoꝛē crudū ⁊ phlegma grossum ⁊ pphe ex ancha ⁊ iuncturis.

De storace La. dc.

Toraz gd ē. Dixit Dia. q⁹ ipa ē spēs storacis: ⁊ apud quosdā ē gūma olive: ⁊ ipi⁹ q̄ dē suffumigatio ponit loco suffumigationis turis i oi re. ¶ Electio. ¶ Melioꝛ ex ea ē q̄ ē acutioris odoris. ¶ Natura. ¶ Est calida i tertio: sicca i pmo. ¶ Operationes ⁊ pꝛoꝛietates. ¶ Lenificatiua ē valde. ¶ Instrumēta iūcturarū. ¶ Permiscet cum medicinis laxitudinis. ¶ Membra capitis. In ipa ē vtus faciendi subet ⁊ grauat caput ⁊ facit sodā ⁊ cōfert cozize ⁊ catarro. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Cōfert tussi ⁊ raucedini vocis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Eius oleum confert duriticiis matricis ⁊ prouocat menstrua: ⁊ aperit matricem ⁊ cū transglutitur cum aliquanta terebinthina lenit naturam.

De sticados La. dcj.

Ticados gd ē. Est plāta habēs spicam sicut spica grani ordei: sed ei⁹ folia sunt longioza: ⁊ in ipso sunt stipites cineritij sicut in epithymo ⁊ ē sine semine acutus cuz amaritudine pauca compositus ex substantia terrea frigida et ignea subtili. ¶ Natura. ¶ Est calidus in pmo: sicc⁹ in secūdo. ¶ Opationes ⁊ pphetates. ¶ Resoluit et subtiliat amaritudine sua: ⁊ silit eius sirupus ⁊ aperit opilatiōes ⁊ abstergit: ⁊ in ipso quidem est stipticitas pauca ⁊ confortat coꝛpus ⁊ viscera ⁊ pꝛohibet putrefactionem. ¶ Instrumēta iūcturarum. ¶ Eius decoctio sedat doloꝛes neruoꝝ iuncturarum ⁊ lateruz: ⁊ ipsius sirupus ē res magis iuuatiua egritudinū frigidarū i neruis: q̄re oportet vt assidue vtat eo q debiles hz neruos ⁊ q ex frigiditate in ipis patitur. ¶ Membra capitis. ¶ Cōfert melācholie ⁊ epilepsie. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Cōturbat illuz i cui⁹ pplexione cholera dñatur ⁊ facit cū vomere ⁊ ē ex eis q̄ faciūt sitim. ¶ Membra expulsionis. ¶ Confort at istā vrine ⁊ soluēdo educit phlegma ⁊ melācoliā. Bal. vo nō dixit hoc eē eius: ⁊ vltima qdem potio ipsi⁹ ē. xij. kelumē cuz vino puro ⁊ oxymelle ⁊ modico sale.

De spongia maris La. dcij.

Pongia maris gd ē. Coꝛpus marinū laxum, rarū sicut filtrū. ⁊ dicit q⁹ hz animaliotū in eo cui adheret ⁊ nō sepak ab eo. Electio. ¶ Illa q̄ ē recēs ē foꝛtioꝛ ⁊ vehemētioris exsiccatiōis, ppt foꝛtitudinē nature maris. ¶ Natura. ¶ Est calida in pmo: sicca in secūdo: ⁊ ipi⁹ lapis est ei ppinquus ⁊ min⁹ calidus. ¶ Operationes ⁊ pꝛopꝛietates. ¶ Foꝛtis ē exsiccatiōis, pphe q⁹ ex ea ē recēs q̄n aduritꝰ cū oleo. Et sil'ū ei⁹ cinis cōfert diꝛuptiōi sanguinis, ppt incisionē aut aptionē. inflāmat enim ex ea ignis sup locū ⁊ cauterizat cū hoc q⁹ ipa ē ibi retinēs sāguinē: ⁊ etiaz siūt ex ea licinia ⁊ in oꝛificijs venarū ponūtur ⁊ retinēt sāguinē ⁊ fluxū sanguinis ⁊ ei⁹ lapis subtiliat absq̄ calefactiōe ⁊ exsiccat ⁊ abstergit. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶ Exsiccat apostemata phlegmatica. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Infundit in aceto ⁊ ponitur sup plagas ꝓsolidat ⁊ decoquitur cū melle ⁊ consolidat vlcera, pfunda ⁊ similiter ponitur sicca super ipsa aut infusa in aq̄ aut in vino ⁊ exsiccat humida antiqua. ¶ Membra anhelitꝰ ⁊ pectoris. ¶ Cum spōgia aduritꝰ cū oleo ē cōueniens curationi sputi sāguinis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Lapis i ea iuentꝰ frāgit lapidem vesice apud alios a Ba. Bal. enim ab hoc elongat ut virtꝰ eius ad vesicam penetret: sed ad lapidē renum.

De stinco La. dcij.

Tincus quid est. Est guarū aquatiens quē in ripis nili egypti capit. ⁊ dicitur q⁹ est de natura altinsa: quoniam cum parit extra aquam ⁊ creatur extra est ꝑm formam altinsa. Electio. ¶ Qui ex eo est melioꝛ est ille qui in vere capitur ⁊ in hoza q̄ feruet ad coitū ⁊ q ex eo ē maioꝛ: ē melioꝛ: ⁊ magis pinguis est melioꝛ: ⁊ ex membra

cius meli⁹ ẽ fumẽ. ¶ Jnstrumẽta iunctararũ. ¶ Cõfert egritudinib⁹ frigidis neruis. ¶ Mẽbra expulsiõis. ¶ Eius sal excitat coitũ quãto plus caro eius t ppꝛie caro seminis t que sequitur renes t ꝓpꝛie adeps eozum.

¶ De spinachijs La. dciij.

Spinachia. ¶ Natura. ¶ Frigida sũt t hũida in fine pmi. ¶ Operationes t ppꝛietates. ¶ Sunt lenificatiua t ipsius nutrimẽtũ meli⁹ ẽ nutrimento chꝛysolocãne: t dico q i ipis est virtꝰ abstersiua lauatiua t vincunt choleram. Et ꝛoztasse refugit stomachus a iure eoꝛ ergo auferantur a iure suo t comedant. ¶ Membra anhelitus t pectoꝛis. ¶ Cõfert anhelitui t pectoꝛi t pulmoni calido. ¶ Jnstrumenta iunctararũ. ¶ Cõferũt doloꝛib⁹ doꝛsi sanguincis. ¶ Membra expulsionis. Lenificatiua sũt ventris.

¶ De scolopẽdria La. dcv.

Colopendria dicitur in capitulo de fin. si deus voluerit.

¶ De semine lini La. dcvi.

Semen lini qd ẽ. Virtꝰ eius ẽ ꝓxima virtuti fenugreci. ¶ Natura. ¶ Calidũ ẽ i pmo pmẽturatũ i hũiditate t siccitate: t dꝛ qdẽ q decoctio lini ẽ decoctio recentis eius: in ipso enĩ ẽ hũiditas superflua. ¶ Operationes t ppietates. Est maturatiuũ abstergit t inflat ppꝛ hũiditatẽ suã superfluã ita q illud qõ ex eo frixũ ẽ etiã hoc agit cuz stipticitate in frixo manifesta pmẽturata t i nõ frixo manifesta pmixta cũ lenificatione t ẽ sedatiuũ doloꝛum min⁹ ꝯ camomilla. ¶ Decoratio. ¶ Ex ipo fit emplim cũ nitro t bolo pãno t bothoꝛ lem t cõfert ꝓtritioni vnguiũ t fixuris t fracturis earũ cũ pmiscet cũ eq̃u mẽsura nasturtij t ꝓficit cũ melle. ¶ Apostemata t bothoꝛ. ¶ Lenit apostemata calida exteꝛioꝛa t interioꝛa: t apa qõ ẽ post aures cum aq̃ cineris t apata dura. ¶ Jnstrumẽta iũcturarũ. ¶ Pꝛo hibet spalmũ t ppꝛe ꝓtractionẽ vnguiũz cũ pmiscet cũ cera t melle. ¶ Membra capitis. ¶ Eꝰ suffumigatio cõfert coꝛize t iuuat suffumigatio ipꝰ lini. Membra anhelitus t pectoꝛis. ¶ Cõfert tussi phlegmatice t ppe qõ ex eo assatũ ẽ. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Malũ ẽ stomacho t difficilis digestionis t pauci nutrimẽti. ¶ Mẽbra expulsionis. ¶ Qõ ex eo frixũ ẽ pstringit vẽtrẽ t nõ frixũ ẽ pmẽturatum t eꝰ puocatio ẽ debilis ꝛ cõfoꝛtat cũ assatiõe: t qñ sumit cũ melle t pipere mouet coitũ: t ex decoctione ipsi⁹ fit pessariuz matrici t sedatur in ea t iuuat ea⁹ medicatione q̃ est in ipa t apatib⁹: t silit in intestinis: t ab ea fit iuuamẽtũ ad vlcera vesice t renũ: t ex decoctiõe qdẽ seminis lini cũ fit clistere cũ oleo rosaceo magnificat iuuamẽtũ ei⁹ in vlceꝛib⁹ intestinoꝛ.

¶ De salina La. dcvij.

Salina. ¶ Electio. ¶ Fortis operatiõis ẽ illa q̃ est famelici t icinni t ꝓpꝛie eꝰ pplexio ẽ calida. ¶ Decoratio. ¶ Valet ad ipetiginẽ ¶ Mẽbra oculi. ¶ Confert palpitationi palpebꝛe abugini. ¶ Venena. ¶ Jnterficit venenosa omnia t serpentem t scoꝛpiones.

¶ De stercoꝛe aialiũ La. dcvij.

Sterꝰ aialiũ. ¶ Decoratio. ¶ Sterꝰ adib ꝓfert lẽtiginib⁹ magnis t pãno ꝓpꝛ suam abstersionẽ. t sterꝰ cameli t munctificat t destruit verrucas etiã q̃ magne sũt. ¶ Membra capitis. ¶ Sterꝰ adib ꝓfert surfurib⁹ ppꝛ fuã abstersionẽ: t sterꝰ cameli abscindit fluxũ sãguis ex narib⁹ t qũ bibit cũ medicinis epilepsie ꝓfert. ¶ Membra oculi. ¶ Sterꝰ adib abstergit albuginem oculi. Vulnera t vlcera. ¶ Sterꝰ cameli resolvit bothoꝛ t vlcera: t silit sterꝰ pecudis sup mellitũ. ¶ Apostemata: t bothoꝛ. ¶ Sterꝰ capꝛarũ resolvit scrofulas fortit: t silit sterꝰ cameli t sterꝰ pecudis herisipile. ¶ Jnstrumẽta iũcturarũ. ¶ Sterꝰ cameli sedat doloꝛes iũcturarũ t apata earũ. ¶ Membra expulsionis. ¶ Sterꝰ capꝛarũ siccũ cũ lana ꝓhibet fluxuz matricis. ¶ Venena. ¶ Rectificat sterꝰ capꝛaz decõquẽdo. ℥. ex eo cũ v. alsacratati vini nigri t recẽs ex eo ẽt t fit ex eo ẽplz mozsui vipe faciẽs sũi: t sterꝰ pecudis adustũ ꝓcipue ꝓfectũ cũ aceto linit sup mozsũ canis rabiosi.

¶ De sanguine draconis La. dcix.

Sanguis draconis t ẽ sem qd ẽ. Est sucꝰ rubeꝰ not⁹. ¶ Natura. ¶ Mõ ẽ ei⁹ caliditas multa. t dicũt qdã q ẽ frigid⁹. ei⁹ vo siccitas ẽ in scõo. ¶ Opatiões t ppetates. ¶ Est ꝓstrictiuus t ꝓhibet fluxũ sãguis. ¶ Vulnera t vlcera. Glutinat vlcera t plagas recẽtes. ¶ Mẽbra nutrimenti. ¶ Cõfoꝛtat stomachũ. ¶ Membra expulsionis. ¶ Cõstringit t ꝓfert ꝓsenteric t fissuris ani. Permutatio. ¶ Loco eius fm q̃ existimat qdã ponitur lactuca in oibus opibus eius.

¶ De sanguine La. dcx.

Sanguis qd ẽ. Sãguis hois t sãguis poꝛci sũt siles i oi re: t carnes amboꝛ sũt ꝓxie in oi re sta q̃ qdã fuerũt q̃ vẽdebãt carnes hois ac si eẽt caro poꝛci t occultaũ fuit illud vsque quo iũcti fuerũt digiti hois i ea. t dixerũt qdã q̃ q̃ expiri volũt aliq̃d i sãguine hois expiat illud i sanguine poꝛci. nã lz sit debilioꝛis vtutis sãguis hois tũ ẽ ei silis. t nos qdẽ tã scribem⁹ nũc q̃ dicta sũt de sãguine: lz plima coꝛ sũt de gb⁹ nõ curat: t sũt qdã de gb⁹ curat. ¶ Electio. ¶ Opoꝛtet ut sãguis q̃ imedicinis admistrat sit assũpt⁹ ex aialib⁹ sanis in cui⁹ colore nõ ducꝛ humoꝛ neq̃z putredo. ¶ Operationes t ꝓpꝛietates. Sãguis eq̃ ẽ adustiu⁹ t putrefactiu⁹: t tot⁹ ẽ debil digestiõis ꝓcipue q̃ grossus ẽ. Decoratio. ¶ Sãguis lepoꝛis calid⁹ supponit moꝛphee t pãno t ꝓfert eis: sãguis vesptiliõis fm q̃ dꝛ ꝓhibet ortũ piloꝛ t nõ ẽ ei veritas. sãguis vo ranarũ viridiũ t sãguis alhelẽ ẽ magis ꝓhibẽs. Et sanguis vesptilionis fm q̃ dꝛ ꝓficeꝛat mãmillã fm dispositionẽ suã lz nõ verificatur. ¶ Apostemata t bothoꝛ. ¶ Sãguis lepoꝛis maturat apata calida citoꝛ t silit sãguis hirci admistrat post ꝓgelationẽ: t sanguis mẽstruꝰ fm q̃ dꝛ limit sup herisipilã. Et sãguis tauri calid⁹ sup apata dura: t sãguis lepoꝛis calid⁹

uper apostemata calida lenia. ¶ Instrumēta iuncturarū ¶ Dicitur q̄ sanguis menstruus distillatur sup podagrā calidus ⁊ confert ei: sanguis colūbe ⁊ guarascem ⁊ turturis distillatur calidus super excoriationē ptitā ⁊ dolorosam ⁊ phibet generari aposthema quod ꝓuenit a casu cum cōmiscetur cū oleo rosaceo tepido. Dixit Bal. illud ē ꝓpter tepozem qualitatis sue non ꝓpter rem aliam: ⁊ si diuittatur ⁊ administretur loco eius oleum rosaceū efficit operationem eius: ⁊ similiter dicitur in sanguine colūbarum ⁊ gallinarum: sanguis vero asini ꝓhibet fluxum sanguinis narium ex velamine cerebri: ⁊ sāguis testudinis siluestris sanat epilepsiam cum vino. ⁊ similiter sanguis agni: ⁊ dicitur q̄ sanguis ceruleli cōfert epilepsie. illud vero non ē verum dixit Bal. quoniam ipse non est cum incisione fozi. ego autem dico fozsitan si illud verificatur cum experimento non cōparatur ad virtutem apparentē: imo ad ꝓpzietatem que ē in ipso. ¶ Membra oculi

¶ Sanguis guarū ⁊ lacerti cōfortat visum: sāguis alharbe, phibet oriri pilos in palpebris: ⁊ similiter sanguis ranarum viridū sm q̄ dicit: sed experimētum nō verificauit illud. sanguis colūbe ⁊ alguarascen ⁊ turturum ⁊ ꝓpe sanguis venarum ale distillatur super tarfati: ⁊ similiter sanguis alfahakit ⁊ similiter si distillētur radices pēnarum sanguinee harū auiū super eam: ⁊ dixit Bal. sine illo ē excusatio.

¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Sāguis bubonis valde cōfert asmati ⁊ similiter ius ei⁹ ⁊ caro ipi⁹ ⁊ dixerūt quidam q̄ sanguis vesperilionis conseruat mānullā ita ut remanent stans ⁊ non ē ei radix. Et sanguine auté hedi recente anteqū congeletur si accipiat. ʒ. ⁊ commisceat cū aceto ⁊ bibat in trib⁹ diebus calefactū qdem testificati sunt q̄ cōfert ad hoc. ¶ Membra expulsionis. ¶ Sāguis mēstru⁹ suppositus, phibet impregnationē sm q̄ qdam existimauerunt: sanguis hirci ⁊ capre ⁊ cameli exsiccatus ⁊ frixus retinet fluxum sanguinis ⁊ sanguis capre quādo bibit cum melle cōfert dysenterie: ⁊ sanguis hirci exsiccatus frangit lapidem renū. Venena. ¶ Sanguis hirci ⁊ cameli ⁊ leporis frixus confert nocumēto sagitte armene qñ bibitur cū vino: ⁊ sic sanguis canis ⁊ etiā sanguis canis rabiosi sm q̄ dicitur vulgariter cōfert morsui canis rabiosi ⁊ ꝓpter ꝓie diascorides.

¶ De sperago La. dexs.

Speragus qd est. ¶ Natura. ¶ Est equalis apud Bal. Dixit enī q̄ in ipo nō ē calefactio neq̄ infrigidatio apparens nisi in petroso. Ego aūt dico nō clōgat a caliditate ⁊ quāto pl⁹ inciderit indurari roborat caliditas ⁊ appet sup ipm vestigiū titimalozmozdicās valde. ¶ Opationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Virt⁹ ei⁹ abstersiua apit opilatiōes oiuz viscerū, ꝓpe epis ⁊ renū ⁊ ipso ē resolutio, ꝓpter petroso. ¶ Instrumēta iūcturarū. ¶ Bibit eius decoctio, ꝓpt dolorē dorsi ⁊ sciatice. ¶ Membra capitis. ¶ Decoctio ei⁹ ⁊, ꝓpe radicis ei⁹ qū cogtur cū aceto ⁊ sibi ipsa radix ⁊ semē ei⁹ bona sūt oia dolori dētium. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Aperit opilatiōes epatis ⁊ cōfert icteritie: ⁊ in ipsa ē virt⁹ faciēdi nauseaz. ¶ Membra expulsiōis. ¶ Existimauit ruffus q̄ ipse stringit ⁊ fozsitā illud ē ꝓpt ei⁹ ꝓuocationē. Alij vero dixerūt q̄ eius lenit. plures vo dixerūt q̄ ipse ꝓfert colice phlegmatice ⁊ vētose: ⁊ decoctio radicis eius ꝓuocat vrinā ⁊ ꝓfert difficultati vrine ⁊ augmētat in spermate ⁊ coitu: ⁊ ꝓfert difficultati ipregnationis: siliter semē eius qñ supponit, ꝓuocat mēstrua ⁊ apit opilationes splenis. ¶ Venena. ¶ Qñ coquitur cū vino cōfert puncture rutele. Et eius decoctio sm q̄ dicit interficit canes.

¶ De sorditie La. dexij.

Sorditie. ¶ Natura. ¶ Sordities alucaria calefactiua ē in fine scōi: ⁊ melioz ex ea ē viridis ⁊ sordities balnei q̄ ē in parietib⁹ ei⁹ ē calefactiua cū eq̄litate ⁊ sordities luctātiū etiā ꝓxima ē sorditici balnei. Luctantiū vo sordities duas hz spēs. Una earū ē que aggregat in corporib⁹ corii. qūq̄ cni inungit oleo ⁊ permiscet pulueri. Et secūda ē illa q̄ ꝓgregatur sup parietes ex vaporib⁹ et sudoribus eoz̄ ⁊ q̄ ꝓgregat sup terrā ludi. ¶ Operationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Ambe sūt resolutiue maturatiue cū eq̄litate. Sordities vo alucaria abstergit cū equalitate ⁊ attrahit valde. Et oēs extrahūt furculos ⁊ spinas. ¶ Decoratio. ¶ Sordities auris cōfert panaritio ⁊ linit sup fluxum labij. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Resolui exturces. sordities luctātiū ē bona apatib⁹ mānille ⁊ sordities balnei vcicis. Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Sordities parietū luctātiū ē vtilis vlceri⁹ senū ⁊ rasuris. Sordities alucaria abstergit ipetiginē valde. ¶ Instrumēta iūcturarū. Sordities corpoz luctātiū vtil ē sciatice cū ponit super ei spissa sic emplin ⁊ ꝓfert duritiei⁹ mficis.

¶ De spuma maris La. dexiij.

Spuma maris qd ē. Spēs ei⁹ sūt quinq̄. Spōgiosa in figura sua: rancida in odore suo silis odori piscū graui ⁊ ē spissa litorosa maris ⁊ spongiosa lenis longa lenis teololij odoris: ⁊ rosea ⁊ purpurea silis lane sordide lenis: ⁊ qnta habet formā fungi exteri⁹ plana: interi⁹ aspera q̄ nō habet odorem. ¶ Natura. ¶ Calida ē ⁊ sicca in tertio. ¶ Opatiōes ⁊ ꝓpietates. ¶ Mūdificatiua ē sorditici abstersiua adustiua: ⁊ tertia ē subtilioris alijs. ¶ Decoratio. ¶ Adusta ⁊ ꝓpe tertia facit alopitie. Et fungal' administrat in abrasione pilorū ⁊ cōfert morphee. Et due qdem spongiose ingrediūtur in ablutionibus ⁊ in medicinis bothor lactei ⁊ panni ⁊ vestigioz in facie ⁊ reliq̄ in abrasione pilorum. ¶ Membra capitis. ¶ Et plana ē magis cōueniēs absterioni dentiū: ⁊ ē vtiler vehemētis absterciōis dentiū. ¶ Apata ⁊ bothor. ¶ Plana ē conueniens apostematibus q̄ sūt ut claui supposita ⁊ rosea scrofulis. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Conferunt scabiei vlcerose ⁊ impetigini ⁊, ꝓpte spongiosa. ¶ Instrumēta iūcturaꝝ. ¶ Rosea valet podagre cū cera ⁊ oleo rosaceo. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Rosea confert difficultati vrine ⁊ ad purgandum arenam que est in

vesica ⁊ doloꝛi renum.

¶ De stercoꝛe La. dcxiij.

Stercus. Stercoꝛa diuersificantur ſm diuersitates ſpēꝝ animaliū: imo q̄ꝫ diuersificatur ſm diuersitatem indiuiduoꝝ ſpēi vnius ⁊ ꝓprie hoiuꝫ. Stercus anatis non administrat ꝓpter superfluitatez caliditatis sue. ¶ Et stercus accipitris ⁊ cristatele ⁊ basilisch ⁊ reliquoꝝ rapaciū raro administrāt: q̄ superflua sūt valde. ¶ Natura. ¶ Nullū ex stercoꝛib⁹ ē infrigidatiuum neq; humectatiuum. Et sterc⁹ colūbaruꝫ ē calidissimū stercoꝛ que administrant ⁊ eoꝝ que in domibus nutriūtur minoꝛatur a stercoꝛe earum que pascunt. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Sterc⁹ capraꝝ ⁊ ꝓprie montanaꝝ administrat in cursu sanguinis: sterc⁹ asini adustū ⁊ non adustuꝫ in oi cursu sanguinis. ¶ Stercus colūbarū ē ex rubificantib⁹: ⁊ cū farina oꝛdei ē resolutiuū. sterc⁹ capraꝝ adustuꝫ sit subtilius ⁊ nō calidius. ¶ Decoratio. ¶ Sterc⁹ ouiū cū aceto ē conueniēs verrucis formicalibus ⁊ que sunt ut clauꝝ ⁊ ut mora. Et stercus locustarū cōfert pāno ⁊ ulcꝛophet: ⁊ similiꝫ stercus turdoꝝ comedentiū rizi: ⁊ siliter sterc⁹ lacerti ⁊ stelliōis ⁊ facit colozem bonū. Stercus capraꝝ ⁊ ꝓprie mōtanaruꝫ adustū ꝓuenies ē alopicie: ⁊ siliter sterc⁹ talpe ē magni iuuamēti. Stercus colūbarū ē ex medicinis bonū facientib⁹ colozem: sterc⁹ Lacerti abstergit pānū ⁊ exptum ē. ¶ Apostemata ⁊ bothoꝛ. ¶ Sterc⁹ vaccinū cu, maceto sup extuꝛas calidas positum sedat eas: stercus capraꝝ ⁊ stercus ouiuꝫ cum aceto sup adustionem ignis cū cera ⁊ oleo rosaceo ꝓueniens est. stercus colūbarū cū melle ⁊ semine lini vtile est escare ignis ꝓfici ⁊ adustioni ignis. sterc⁹ capraꝝ valet excoꝛiatiōi: sterc⁹ colūbarū ⁊ sterc⁹ anis turdi valet imperiginē ⁊ siliter turdoꝝ comedentiū rizi. Ulcera ⁊ vlcera. ¶ Sterc⁹ canis ab ossib⁹ nutrit⁹ cū melle ꝓfert vlcerib⁹ antiquis. ¶ Instrumēta iuuetuarum. ¶ Ex stercoꝛe vaccarū fit emplā sup sciaticā stercus capraꝝ ꝓprie mōtanarū cum adipe porci podagre suppositum ꝓueniens ē ⁊ sup sciaticā: stercus porci siccū cū aceto bibitur ad infirmitatem lacertoꝝ ⁊ cum cerato ponit sup toꝛsionem in neruis ⁊ sup durities omnes: stercus colūbaruꝫ sup doloꝛes iuncturarū ꝓueniens ē: stercus capraꝝ est ex eis q̄ sunt experta duri: ieb⁹ iuncturarū ⁊ aſatib⁹ earum ꝓprie cū aceto ꝓmixtum ⁊ ex experimētis Bal. et simili cū farina oꝛdei: ⁊ est ei cuius caro ē durioꝛ et spissioꝛ: magis ꝓueniens. ¶ Membra capitis. ¶ Stercus asini odoꝛat ad fluxum sāguinis nariuꝫ fortem aut exprimitur hūtas eius i narem ⁊ retinet: ⁊ sterc⁹ colūbarum cōfert sahafati. Jngt Bal. Lū administratur sterc⁹ colūbarū nutritarū in domo cū semine eruce in soda que nofal galea ē vtile. Stercus vaccinū apostematibus q̄ sunt post aures conuenit. ¶ Membra oculi. Stercus stellionis ⁊ lacerti ⁊ croeodilli valet albugini oculi: stercus hirundinū mirabile ē in hoc iā expertus sū ipm. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoꝛis. ¶ Sterc⁹ porcinū cū aqua ⁊ vino ꝓfert sputo sanguis ⁊ doloꝛi lateris: sterc⁹ canis ossa comedētiū cū digito in palato ponit ad squinātiā: ⁊ siliter sterc⁹ infantiū ita ut q̄ꝫ exculset a phlobotomia. sz oꝑtet ut infās cibet pane cuꝫ lupinis ut minoꝛet fetoꝛ: stercus vaccinū ē ex eis que dātur pulmoni in pthisi ⁊ silibus. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Stercus capraꝝ ⁊ ꝓprie mōtanarū ad ictericiaꝫ bibitur cū quibusdā spēb⁹ q̄ sunt ut piper ⁊ cymini ⁊ silia ⁊ ē exptum ⁊ ꝓfert hydropisi more emplastri suppositū ⁊ bibitū: sed emplin ex eo ⁊ epithima fiāt in sole. ¶ Membra expulsionis. ¶ Ex stercoꝛe tauri fit suffumigatio eminētie mīricis: sterc⁹ capraꝝ ⁊ ꝓprie mōtanarū bibit cū aliquibus speciēb⁹ q̄ sūt ut pip ⁊ cinamomū ⁊ puocat mēstrua ⁊ facit abortuꝫ ⁊ resolut duritiē splenis. ⁊ q̄ siccū ē teritur ⁊ suppon it flnxui sanguis ex mīrice ꝓprie cū rure ⁊ ē expertū: sterc⁹ gallinarū valz colice ⁊ sterc⁹ adib cōueniētiā colice q̄ nō ē exꝛpate bibitū in aq̄ aut decocti aut in decoctiōe spērum q̄ sūt ut pip ⁊ cinamomuꝫ ⁊ reliq̄ q̄ assumuntur ex spinis. aut emplata cleuata a terra albuꝫ in quo sūt ossa ita ut suspēdatur in pelle athib salita aut i licinio de lana ouis euadēt athib aut cute cameli. aut sic fecit Bal. cū posuit ipm in vase argenteo. Et oꝫ qdē ut apud diū suspēdat ⁊ ꝓfert colice ⁊ cū bibit ⁊ administrat i hoza getis q̄, phibet ipam fm q̄ testificat ē Bal. oio aūt gradari oꝛdiat cum lentate, phibendo. sterc⁹ arachamati facē aboꝛtū suffumigādo. sterc⁹ muris cū iure bibitū frāgit lapidē ⁊ suppomit ⁊ solvit vētrem infātiū. Et sterc⁹ colūbarū ꝓfert doloꝛi colice cū administrat in clisteri ⁊ stercus canis comedētis ossa ꝓfert solutiōi ⁊ vlcerib⁹ intestinoꝝ clisterizatū aut bibitū in lacte decocto cū ferro aut lapidib⁹ suppositū. sterc⁹ elephātis fm q̄ dr̄, phibet ipregnatiōnē. ¶ Venena. ¶ Stercus capraꝝ ⁊ ꝑpe montanaꝝ decoctū cū aceto ⁊ bibitum confert punctureꝝ vermiū venenosoꝝ imo cōfert teste Bal. morsui vipere. Et stercus asini pasctis siccū cū vino ꝑ punctureꝝ scoꝛpionis ē valde bonū. stercus gallinarum tyriaca ē fungis strāgulantib⁹ exptum ē ⁊ facit ꝑpuere humoꝛē viscosū grossuꝫ ⁊ i stercoꝛe capraꝝ ē virtus attractiua: attrahit enim venenū vespe. stercus tauri, ꝓprie effugat vermes venenosos ⁊ cimices quando cuꝫ eo fit suffumigatio.

¶ De semperuiua La. dcxv.

Semperuiua quid ē. Est suchurtum ⁊ dicetur in capitulo de sin.

De serpēte La. dcxvi.

Serpens qd ē. Qō ex serpente coctum est cum aq̄ ⁊ sale ⁊ aneto administrat: ⁊ addit et q̄ꝫ oleū. Et administrat ei ꝑ sal q ē in vtute carnis ⁊ administrat cutis eius. Mos vō serpētum species in libro quarto dicem⁹. ¶ Electio. ¶ Et⁹ caro melioꝛ ē caro femine. Et melioꝛ cutis ei⁹ ē cutis masculi. ¶ Natura. ¶ Exsiccatio i carne ei⁹ ē fortis: sz calefactio nō ē vehemēs. ⁊ ei⁹ cust ē vehemēt exsiccatōis ēt. ¶ Opa. ⁊ ꝓp. ¶ Porositas carnis ei⁹ ē q̄ ipa facē penetrare suꝑfluitates ad cutē ⁊ ꝓpe cū hō nō ē mūdificatus, cuidā ei accit ex cōstitōe ei⁹ extura ūn

pollo eius magna quã apuit ⁊ exiuit caro ei⁹ tota puersa in pedicu los: ⁊ caro quidẽ eius cũ in vsu hꝫ plongat vitã tñ fortat virtutẽ ⁊ pseruat sensus et iuuẽtutẽ. ¶ Decoza. ¶ Comestio eius facit pedicu los ⁊ corrũpit, ppterea qꝫ expellit supfluitatẽ ad cu tẽ ⁊ pfert lepze magnifice: ⁊ cũ administratur in alo pitia magnũ affert iuuamẽtũ. ¶ Hpo. ⁊ both. ¶ La ro ⁊ ius eius post piectõem extremitatũ suarũ pro hibẽt augmẽtationẽ scrofularũ ⁊ similiũ eius cutis. Instrumẽta iũcturarũ. Eius ius postq̃ ex capite ⁊ cauda ipsius, ppe mẽsurã ẽttuor digitoz abscissuz fuerit ⁊ decoquit ꝑm q̃ diximus cũ lozbeẽ ⁊ hꝫ ei⁹ caro cũ comedit pfert, dolõib⁹ iũcturaz neruoz ⁊ siñ ei⁹ cutis. ¶ Dẽ. ca. ¶ Cũ cutis eius cogtur i vio ⁊ distillat in auré sedat dolorẽ eius ⁊ cc illuitur os ex aceto in quo cutis eius decoquit ad dolorẽ dẽtiũ cutis aũ eius melior ẽ cutis masculi. Et Gal. qdẽ existimauit q̃ qñ accipiũtur fila plurima ⁊ ppze tin cta ex sanguie muricis ⁊ strangulat eis vipa ⁊ tuol uitur vnũ eoz i circuitu colli hñtis apata vue ⁊ gut turis appet ex eo iuuamẽtũ maximũ ⁊ mirabile. ¶ Débra oculi. Jus serpẽtis ⁊ caro eius pdicta cõ fortãt visũ. Et pucherũt qdã q̃ adeps vipeꝝ phibz defectũ aque in oculũ ꝫ hõ nõ audet facere illud. Gul. ⁊ vlce. ¶ Hndit ⁊ ponit sup mozsũ vipere ipsi⁹ ⁊ sedat dolorẽ.

¶ De spodio. L. dcxvij.

Podiũ quid ẽ. Radices cãnarũ aduste: dr eni q̃ ipse adurũtur ppter fricatiõem suarũ extremitatũ cũ vẽtus eas pflat. Matura. ¶ Frm ẽ in secũdo ⁊ siccũ i tertio. ¶ Ope. ⁊ p. ¶ In ipso ẽ stipticitas pauca ⁊ ꝓpatio ⁊ paruz resolutõis ⁊ ei⁹ inffratio ẽ plima ⁊ eius resolut o est ppter amaritudiné paucã in ipso. Ex resolutõe igi tur eius ⁊ stipticitate fit exsiccatio fortis ⁊ ẽpositaz virtutũ sicut rosa. ¶ Dẽ. ca. ¶ Lõfert alcola ⁊ me lãcolie, puẽicti ex sollicitudie. ¶ Dẽ. ocu. ¶ Spodi um pfert aphtaz⁹ oculi calidis. ¶ Membra anhel. ẽpec. ¶ Lõfortat cor ⁊ pfert tremori ei⁹ calo ⁊ syn copi facte ex effusiõe cholẽ ad stõm bibitũ ⁊ linitus ⁊ pfert melie ex sollicitudine ⁊ terroꝛ de pceitis ⁊ ti mori de futuris. ¶ Débra nutrimenti. Lõfert tussi ⁊ iflãmationi stõi ⁊ debilitati ei⁹ ⁊, phibet effusiõez cholere ad ipm ⁊ pfert pturbatõi. ¶ Débra expu. Prohibet solutõem cholicã. ¶ Febres. ¶ Lõfert febribus acutis.

¶ De splene. L. dcxvij.

Plẽ. ¶ Elec. ¶ Melioz splenũ ẽ splẽ poz ci cũ hoc tñ ẽ mali chimi. ¶ Ope. ⁊ ppe. In ipso ẽ stipticitas q̃dã ⁊ gnãt sanguiem melicu ¶ Dẽ. nu. ¶ Est tarde digõis, ppter, suã sti pticitatẽ.

¶ De sãbuco. L. cxix.

Hmbuc⁹. ¶ Ma. ¶ Flba ẽ calidioz citria ⁊ citria purpurea ⁊ ẽ vlr calida ⁊ sicca i ter tio. ¶ Operatões ⁊ ppzietates. ¶ Est sub tiliatiua humiditatũ ⁊ pfert senib⁹ eius oleuz. Decoratio. ¶ Delet pãnũ qõ ex ea búdũ ẽ ⁊ qõ sic cũ ⁊ facit possidere rubedinẽ multitudo odoramẽ ti eius. ¶ Jnstr. iunc. ¶ Eius oleũ pfert egritudib⁹ frigidis, ut neruis ⁊ senib⁹. ¶ Débra ca. ¶ Et⁹ odõ fac soda: verũtñ cũ hoc resoluit soda facta a phlate qñ odorat: ⁊ purũ oleũ eius facit fluere sanguinez ex naríb⁹ calefacti cũ ipm odorat.

¶ De sulfure. L. dcxx.

Ulfur quid ẽ: notũ ẽ. Matu. ¶ Calm est ⁊ siccũ ad quartũ gueniẽs. ¶ Ope. ⁊ ꝓ ppze. ¶ Est subtiliatiuũ attractiuũ. ¶ Deco. ¶ Est ex medicinis albaras ppze dũ nõ tangit ipm ignis. ⁊ qñ miscet cũ gũma alboti eradicat vestigia q̃ sũt in vngubus: ⁊ cũ aceto põit sup morpheã. Hpo. ⁊ bothoz. ¶ Ponit sup adustionẽ ⁊ vlcerationẽ ⁊ abstergit ipetiginẽ ⁊ ppze cũ visco alibat: ⁊, ppze etiã cũ aceto ⁊ cũ nitro ppter pzuritũ lauatur ex eo corpus. ¶ Jnstrumẽ. iunctura. ¶ Jpm ẽ cũ nitro ⁊ aq̃ sup podagrã linimẽtũ pueniẽs. ¶ Dẽ. ca. ¶ Re stringit coriã suffumigatũ ⁊ administrat cũ aceto ⁊ melle sup ꝓtritionẽ auris.

¶ De saliua. L. dcxxi.

Aliua quid ẽ: Diuersificat ꝑm spẽs ⁊ ꝑm cõplexiones singularũ ⁊ virtus ei⁹ oino ẽ maturatiua resoluiua. ¶ Deco. ¶ Abstergit pan nũ ⁊ lentigines ⁊ sanguiné mozbũ. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Fricatur ipengo cũ saliua hois ieiuni ⁊ cã phoza. ¶ Débra capitis. ¶ Saliua ieiuni cũ distil lat in auré leuã a ẏmibus interficit eos ⁊ educit eos stati. ¶ Uenena. ¶ Saliua resistit venenis. Et cũ ie iunus exuit sup scorpionẽ multotiẽs mozit.

¶ De staphisagria. L. dcxxij.

Taphisagria quid ẽ: est vua passa mon tana ⁊ ẽ granũ capitis ⁊ in mõte libano inuenitur de ea plurimũ ⁊ ẽ granũ nigrũ sicut cicer nigrũ. ¶ Matura. ¶ Est calida ⁊ sicca in tertio. Operationes ⁊ ppzietates. ¶ Est adustiua corrosi ua acuta ⁊ acris. ¶ Decoratio. ¶ Interficit pedicu los ⁊ ppze cũ arsenico ⁊ confert alopitie antique linita. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Staphisagria cũ arse nico aut sola ponitur sup scabiẽ ⁊ excoriationẽ. Dem. ca. ¶ Masticat ad extrahẽdũ phelgma et humiditatẽ ex cerebro ⁊ coquitur in aceto ⁊ colluitur ex eo os ad dolorẽ dentuũ ⁊ humiditatẽ gingiue ⁊ sanat cum melle alcula malũ. ¶ Membra nu trimenti. ¶ Bibunt de ea. xi. grana cũ mellicrato ⁊ facit vomere chimũ viscosum. ¶ Débra expul. ¶ Jn bibitõne ipsius est timoz: ipsa enim vlcerat vesicaz sed quando fuerit cũ rectificantibus ⁊ cum quantitate temperata mundificat eam.

¶ De storace. L. dcxxij.

Storax quid ẽ. ¶ Dixerũt: storax humida alia est que extrahitur per seipsã gũma: et alia est que extrahitur cũ decoctione: per se aut extracta ẽ citrina ⁊ quãdo antiquatur declinat ad aureum colorem ⁊ est abundans: sed que ex trahitur ex cortice ẽ nigra: ⁊ illõ ideo qñ extrahit cum decoctione corticis illius arboris: ⁊ quod ex trahitur est storax humida ⁊ quod remanet sicut fex ⁊ vinacia est sicca. ¶ Operationes ⁊ ꝓpzie. Jaz diximus de virtute humide ⁊ sicce q̃ in eis sti

pticitas ⁊ exiccatio ⁊ dixerũt quidã q̃ est calida et
ĩm sed hoc é contrarium ei quod creditur in ipsa
quoniã ipsa facit soda. ¶ Membra nutri. ¶ Sicca
confert humozositatibus stói. ¶ Mébra ex pul.
Storax sicca retinet ventrẽ.

De Sale Capitulũ. dexxiij.

Ill quid é: Jn sale sunt amaritudo ⁊ stipti
citas ⁊ sal quidẽ est proximus baurach: ⁊
alius est raro frangibilis ⁊ alius é cauatus: ⁊ alius
é salgẽma qui est sicut cristallus: ⁊ alius é napticus
niger cuius nigredo est ex parte napticitatis que é
in ipso qui cum tam diu suffumigatur donec ab eo
napticitas remoueatur remouet sicut salgẽma: ⁊ ali
us é indus qui est niger nó nigredine napticitatis ꝫ
sit in ipso sed ꝓpter ibaz ipsius: ⁊ marin⁹ quidẽ cũ
aque obuiat: illico liquefit ⁊ nó é ita terrenus. ¶ Mã
Est calidus ⁊ siccus in scdo ⁊ quãto plus é amarior
tãto plus é calidior. ¶ Operatiões ⁊ ꝓprietates.
Est abstersiuus resolutiuus ꝓstrictiuus exsiccatiu⁹
tiu⁹ fortitudo opationũ é, ꝓpter resolutiões ⁊ stipti
citatẽ suã ⁊ é disruptiuus vẽtositatũ ⁊ ille qui é adu
stus vehemẽtioris é deliccatiõis ⁊ resolutiõis ⁊ ipse
ꝓfert putrefactioni ⁊ ꝓfert humoz grossitiei: ipi⁹ ãt
flos eo é subtilior ⁊ illo qui é adustus ⁊ puluis eius
é ipi ꝓpiquus ⁊ ãbo resoluunt pluscꝫ sal ⁊ siit ꝓstri
gentes minus: ⁊ cauat⁹ est mioris resolutiõis ⁊ mi
nus subtilis nisi fit pauci saporis sicut aliuiosus: ip
se eni é stipticus resolutiuus ⁊ cauatus q̃ lauatur
multotiẽs exsiccat sine mozdicatione: ⁊ frãgibilis é
magis abstersiuus ⁊ q̃ admiscet cibis frigidis dis
soluit eos. Salgẽma vo efficgat vẽtositates ⁊ niger
é fortiozis resolutiõis ⁊ oẽs isti liquefaciũt hũozes
cõgelatos ⁊ amarus é vehemẽtioris resolutiõis ⁊
calefactionis. ¶ Decoratio. ¶ Sal adustus mundi
ficat dentes a lapidibus ⁊ remouet nigredinem san
guinis vbicũq; é tinitus ⁊ eius vsus cũ melle bonũ
efficit odorẽ. ¶ Apostema. ⁊ bothoz. ¶ Ex ipo cuz
melle ⁊ passis é emplastrũ ꝓuenés carbũculis ⁊ cũ
mentastro ⁊ melle apostumis phlaticis ⁊ phibz for
micã a dilatatóc. ¶ Vulnera ⁊ vlcera ¶ Corrodit car
nẽ additã tiozosã ⁊ fert scabici vlcerose ⁊ ipetigini ⁊
ex ipso cũ accto ⁊ oleo fit delinitio iuxta ignẽ vt su
dare faciat ⁊ sedat pzuritũ ⁊ ꝓprie phlaticã ⁊ cũ olo
sup adustionẽ ignis ⁊ ꝓhibet vesicatiõem ⁊ ꝓprie
ille qui é bauracht⁹ ⁊ aphzicanus. Baurachij vero
nó cõsequitur aliqué salẽ in adiuuãdo ⁊ exsiccãdo
sal cni vehemẽtio⁹ resolvit ⁊ exsiccat illud qõ é ex hu
miditate: deiñ fortius adunat ⁊ forti⁹ ꝓstringit illõ
qõ remanet i ptib⁹ mẽbri. ¶ Jnstrumenta iunctu.
Cũ farina ⁊ melle ponit sup tozsionem neruoz ⁊ fit
emplñ ex eo podagre ⁊ misceet cũ oleo ⁊ fit ex ipso
iunctio cõprimendo ad laxitudinẽ. ¶ Membra ca
pitis. Linit ex eo cũ pulpa colloquintide bothoz
capitis. ⁊ salgẽma quidẽ acuit sensũ ⁊ sal cõstringit
gingiuã mollificatã ⁊ ꝓprie salgẽma ⁊ cũ aceto con
fert doloi auris more empli suppositus. ¶ Mem
bza oculi. Corrodit carnẽ additã in palpebris et
vngulã ⁊ flos eius ꝓprie ꝓfert pãno ⁊ albugini ocu
li: ⁊ ex sale quidẽ cũ oleo ⁊ melle fit emplñ sup ocu
lũ ⁊ resolut offusationẽ sanguis cõgelati i ipo.
Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Ex eo q̃ napti
cus linit palatũ cũ melle ⁊ aceto ⁊ fert ꝙnãtie ⁊ aph
tibus vue ⁊ gauoni. ⁊ salgẽma quidẽ ⁊ napticus ⁊ re
liqe ꝙs salus incidũt phlegma vitreũ ⁊ viscosũ in
pectore. ¶ Mébra nu. ¶ Sal iuuat ad vomitũ ⁊ ꝓ
prie napticus ⁊ salgẽma eius ꝓprie ⁊ ꝓfert dolozb⁹
stói frigidis. ¶ Mébra expultionis. ¶ Sal ois faci
lẽ efficit supfluitatis egressiõem ⁊ descẽsiõem cibi: ⁊
napticus expellit phlã putridũ ⁊ aquã ⁊ choleram
melicã cũ póik i enematibus. ⁊ niger qui é vehemẽ
tis nigredinis qui nó é ꝓprie napticus solutione
educit phlegma ⁊ meliaz: ⁊ sal amarus etiã solutõe
educit meliaz fortit. Et salgẽma educit phlã
fortit ⁊ soluit meliam: ⁊ sal quidẽ ipe vltius é ad dy
senteriã ⁊ adiuuat medicias solutiuas ad eradicadũ
meliam ⁊ hũiditates viscosas de partib⁹ mẽbz: et
cũ mentastro mõtano ⁊ butyro ⁊ fermẽto ꝓfert apã
tibus testiculoz phlaticis ⁊ lir cũ mentastro ⁊ mel
le ⁊ cõfert vlcerib⁹ virge. ¶ Venena. ¶ Jit ex eo em
plñ cũ semini lini ad punctura scorpionũ: ⁊ cũ mẽ
rastro mõtano ⁊ isopo ⁊ melle ad morsũ comune: ⁊
cũ aceto ⁊ melle ad morsum hñtis .xliij. ⁊ pelpe. et
cũ oxymelle nocumẽto opij ⁊ fungoz mortiferoz.

De serratura. L. dexxv.

Erratura. ¶ Matura. ¶ Mã ci⁹ é sicut ar
boris ipi⁹. ¶ Operationes ⁊ ꝓprietates.
Serratura corrosiõis é mũdificatia. Et est ei reso
luto ⁊ exsiccatio si fuerit i arboze ipsi⁹. ¶ Vulnera ⁊
vlcera. ¶ Serratura ligni corrosi cõsolidat ⁊ ꝓpe q̃
est accepta ex arboꝛib⁹ stipticis sicut quedã genera
spinarũ. ⁊ deinde aggregat cũ tanto anso quãtũ ip
sa é cũ vino ⁊ adurit deiñ terit: nã cũ spargit sup pl
cera fornicalia confert eis.

De sale ãmoniaco. L. dexxvi.

Ll ãmoniacus. ¶ Electio. ¶ Ille é melior
qui é ut borax clarus crystalin⁹. ¶ Mã.
Calid⁹ est ⁊ siccus in fine tertij. ¶ Ope. ⁊ ꝓprie.
Est subtiliatiuus liquefactiuus. ¶ Membza oculi.
Cõfert albugini oculi. ¶ Mébza capitis. ¶ Cõstri
gitiuã que casũ pauit ⁊ cõfert squinantie.

De sandaraca. L. dexxvij.

Andaraca. Matura. ¶ Calida é ⁊ sicca i
secũdo. ¶ Ope. ⁊ pzo. ¶ Jn ipsa é stipti
tas ⁊ ꝓprietas retinẽdi sanguinẽ ⁊ lucratores ipa
ytuntur ut leues ⁊ fortes fiant ⁊ nõ incurrant diffi
cultatẽ anhelitus. ¶ Decoratio. ¶ Jn ipsa é virtus
macredinẽ faciendi valde quãdo bibũtur de ea q̃ch
die tres quarte. z. i. in aqua ⁊ oxymelle. ¶ Vulnera
⁊ vlcera. ¶ Desiccat fistulas quãdo cũ ea suffumiga
tur. ¶ Membza capitis. ¶ Eius fumus ꝓhibet ca
tarros ⁊ ipsius iuuamẽtũ in sedando dolorẽ denti
um vehemens est ⁊ magnũ valde neq; aliquid iue
nitur compar ei in hoc ⁊ rectificat gingiuã. ¶ Mẽ
bza anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Prohibet tremorẽ cor
dis sicut karabe ⁊ ꝓhibet fluxus sanguinis ⁊ phi

betasma humidū sua exsiccatione: ⁊ similiter vtunt ea luctatores vt difficultatē anhelitus nō incurrāt. Mēdi.nn. ¶ Datur de ea in potu splenēticis ⁊ pfert Mēdi expul. ¶ Est bona solutiōi antique ⁊ fumo ei⁹ pfert hemorroidib⁹. ¶ De sarace. L.dcxxvij.

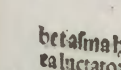

Srar qd ē: est illud qd perfice noiatur chil daru ⁊ frusta radicis eius sunt cōpōsita ex partib⁹ sup quas lūt cortices que velocit ab eis tollūtur: ⁊ eius quidē alius ē masculus ⁊ alia femina sz masculus ē fortior. ¶ Matu. ¶ Calid⁹ ē ⁊ siccus in secūdo. ¶ Opera. ⁊ p. ¶ Exsiccat sine mordicatione ⁊ in ipso ē amaritudo ⁊ stipticitas. ¶ Vulnera ⁊ ulcera. ¶ Consolidat vulnera. ¶ Membra ex pulsionis. ¶ Interficit vermes ⁊ ascarides ⁊ pro pte cū sirupo mellis: sitq; potio ipsius pōdus auri. ⁊ ppte cū scamonea aut helleboro: ⁊ oz quidā ut comedant ante ipius potionē allea. ⁊ silr interfic feni. ¶ De sulen. L.dcxxix.

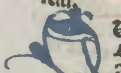

Ulen quid ē: ē medicina romana. ¶ Ma. Lala ē ⁊ sicca apud quartū. ¶ Ope. ⁊ p. Vdurit cutē. ¶ Mēbra ca. ¶ Cōfert toxicū fit cū caputpurgiū ex vno grano ipsius cū aqua ficie. ¶ Membra oculi. ¶ Rarificat aplata palpebrarū ⁊ inflat ea ⁊ aplata accidēcia sub oculo.

De scordeon. La.dcxxx.

Cordeon qd ē allicū agreste mino⁹ plim cui hortulanus: ⁊ hz folia ⁊ crus longū sup qd ē flos albus: tāpi⁹ quidē rememoratio ū añecessit in ca. num. ¶ Matura. ¶ Calidū ē ⁊ siccū ad ōrtiū pueniens. ¶ Operatiōes ⁊ propietates. ¶ Est subtile aperitiū abstersiuū. ¶ Vulnera vlcera. Cō solidat vulnera magna ⁊ fraudulēta. ¶ Instr. iūct. Est bona attritioni neruoz.

De sadar Capitulū.dcxxxi.

Sdar quid ē: dixim⁹ dispositōes eius vbi diximus nabach.

De spolio serpentis Capitulū.dcxxxij.

Polū spētis: dictū ē de eo in ca. ō spēte

De sedeguaran. L.dcxxxiij.

Sdeguarā. ¶ Ma. ¶ Frigidū ē in secundo siccū in tertio. ¶ Ope. ⁊ propte. ¶ Retinet sanguinē. ¶ Decoratio. ¶ Prohibet casū capilloz. ¶ Permutatio. ¶ Loco ei⁹ ponit pōdus eius de feluzaharā: ⁊ tertia pōderis ipi⁹ de radice cāne. ¶ De siseleos Capitulū dcxxxiij.

Siseleos quid ē: est alaniudē romanū ⁊ est simile alaniudē: verūtū est lōgius eo parū per ⁊ ē vehemētius albū. ¶ Matura. ¶ Calidū est ⁊ siccū in secūdo. ¶ Operationes ⁊ pprietates. ¶ Est subtiliatiuū resolutiuū mūdificatiuū carminatiuū ⁊ similiter radix eius ⁊ semē ipsius sūt sedatiua doloz interioz. ⁊ liquefacit phlegma pgelatū. ⁊ de ipso quidē datur in potu ajalibus ⁊ multiplicat partus ipsoz ⁊ bibūt in vino ⁊ phibet frigus ⁊ nocumentū ipsius in itinere ⁊ ppte cū piper dorsi. ¶ Mēbra capitis. ¶ Confert valde soda. Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Confert almatit ⁊ difficultati anhelitus ⁊ anhelitui dilatātionis et tusi antique ppte ⁊ radix ipsius ⁊ semē eius simul ⁊ quādo cōficitur radix eius cū melle ⁊ deglutitur mūdat pectus ab humiditatib⁹ viscosis. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Resolut inflationē ⁊ sedat dolores viscerū ⁊ digerit radix eius ppte cibū ⁊ ē bonū stomacho. ¶ Mēbra expulsionis. ¶ Resolut dolorē p unguinū ventosum ⁊ facilē efficit partū in oibus ajalibus ⁊ remouet difficultatē vrine ⁊ resolut dolores matricis ⁊ prefocatōem eius ⁊ cōfert doloribus viscerū. ⁊ succus cruris hui⁹ plāte ⁊ semē ipsius cū sunt recēta ⁊ bibūtur ex eis tres annulusat cū arob. x. diebus sanant dolorē renū ⁊ ē iuuatiuum penitus renum.

De strengi Capitulū.dcxxxv.

Strengi quid ē: est proximus virtuti alsede nigi imo ē fortior. ¶ Matura. ¶ Frigidus ē ⁊ siccus. ¶ Operatiōes ⁊ pprietates. ¶ Est stiptic⁹ ⁊ in ipso ē ceruſa frigus: verū subtilior plim existens phibet fluxus. ¶ Vulnera ⁊ ulcera. ¶ Ponitur in cerato sup adustionē ignis. ¶ Mē. expulsionis. ¶ Prohibet fluxū sanguinis.

De scamonea Capitulū.dcxxxvi.

Scamonea quid ē: Succus volubilis cuiusdā cuius virtus usq; ad. xxx. perdurat annos. ¶ Elec. ¶ Melioris pprietatis ē illa q̄ est varia ad albedinē declinās ⁊ ē q̄si sit fragmētū ostraci ⁊ ē pulverisabilis velociter solubilis varia que cum resolvitur in aqua facit ipam sicut lac: ⁊ melior quidē qua ē vtendū ē que assatur ī pomo: ⁊ cū qua admiscetur aqua apij qñ remouet eius malitia: ⁊ aliā malam quidē ē mala: qñq; vero rectificat scamonea cū assatur in pomo pparato in massa ⁊ pmiscetur cū anisō ⁊ dauco ⁊ soluit cuz oleo amigdalino. Matura. ¶ Calida ē ⁊ sicca in tertio: ⁊ eius caliditas maior ē siccitate ipius. ¶ Operatōes ⁊ p. ¶ In ipsa sunt resolutio ⁊ abstersio ⁊ ē inimica stomacho ⁊ epati. ¶ Decoratio. ¶ Mūdificat morphēa ⁊ albaras ⁊ pannū. ¶ Vulnera ⁊ ulce. ¶ Qñ decoquit cuz melle ⁊ passis ⁊ fit ex ea emplm sup vulnera reſoluit ea. ¶ Apostrema. ⁊ bothor: ¶ Ponitur cū aceto super scabiē vlcerati. ¶ Instrumenta unctuaruz. Cum aceto ⁊ sauich ponitur super dolores iunctura ⁊ anche mox emplastri. ¶ Membra capitis. Radix eius ⁊ succus radicis ipsius ponitur super sodam antiquā cū aceto ⁊ oleo rosacco: ⁊ quando ipsa scamonea admiscetur eis ambobus ⁊ ponitur super caput eius qui habet soda anteq; sanat cum Membra anhe. ⁊ pec. ¶ Est ex eis que nocent cordi. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Nocet stomacho et epati valde sed eius malitia frāgitur cū assatione; ⁊ semine apij: ⁊ ipsa quidē est cōturbatiua ⁊ facit nauseam ⁊ destruit appetitū cibi ⁊ facit sitim. ¶ Membra expulsionis. ¶ Solutione educit cholerā fortiter ipsa vero in regionibus diuersificatur adeo q̄ ego vidi in quibusdā libris medicoz dosim eius pluriū ponderis. Et etiā ipsa nocet intestinis ⁊ supponitur ad aborsū ⁊ quādo ex radice arboris eius bibit

pondus aurei solui cholerā citrinā ⁊ phlegma. Et dixerūt quidā quando ex scamonea bibit plurima quantitas ⁊ superflua ⁊ est medicetas. ꝫ. retinet pmū deinde ꝓturbat ⁊ facit nauseā ⁊ ꝓuocat sudoꝛ ⁊ frigidū: deinde quādoq; aduenit eius solutio cū superfluitate ⁊ ē interficiēs: ⁊ dixerūt quidā q; quādo ex antiqua sumitur quantitas pua ꝓuocat ⁊ nō soluit ⁊ potus ipsius cū aloe ē minoꝛ ad ista ⁊ similiū cum lupinis salitis ⁊ seminib⁹ redolētib⁹ ⁊ qū supponitur in lana interficit fetū: ⁊ cū eius timem⁹ malitiaꝫ rectificamus eā quoniā conficim⁹ ipaꝫ cū aqua cydonioꝝ acetosoꝝ ⁊ pomoꝝ aut aqua roſ: ⁊ quādoq; ponit in ipsa sumac ꝑm quantitatē qua possit cōfici ⁊ fiunt inde trocisci subtiles ⁊ exiccantur in umbra ⁊ administrant ꝑm quantitatē necessariā. Venena. ¶ Confert pūcture scorpionū ⁊ bibita ⁊ linita. ¶ De serapio. L. dcxxxvij.

Erapinū quid ē. Serapinum ē gūma arboris in qua non ē iuuamētū sed in gūma eius: ⁊ dicitur q; ē quedā ſpecies galbani que resoluitur ⁊ fit serapinū. ¶ Electio. ¶ Melioꝛ duarū ſpecieꝝ eiꝰ ē illa que ē ſpissioꝛ ⁊ clara cuius ps interioꝛ ad rubedinem declinat ⁊ exterioꝛ ad albedinē ⁊ resoluitur velociter in aqua non sicut adulteratū cū galbano quāuis galbane albo sit sile: et qđ melius ē de eo ē illud de sahano. Mat. ¶ Calidū ē in tertio siccū in secūdo. ¶ Opera. ⁊ ꝓpo. ¶ Est resolutiuū subtiliatiuū carminatiuū calefactiuū abſtersiuū. ¶ Instru. iunctur. ¶ Cōfert paralyſi ⁊ ruptur re lacertoꝝ ⁊ cordarū eoꝝ ⁊ soluit materias q̄ sunt in vtriſq; anchis clisterizatū ⁊ bibitū ⁊ similiū doloribus iuncturarū malis. ¶ Mēbra capitis. ¶ Resoluit ad soda frigidā ⁊ ventoſā ⁊ cōfert epilepſie. ¶ Membra oculi. ¶ Confert obscuritati oculi in alcosol ⁊ grossitudini pulpebraruꝫ ⁊ vestigijs in oculo ⁊ est de melioribus medicinis que sunt ad aquā descendē: ē in oculū ⁊ ſi teratur cū aceto ⁊ ponat ſuper ordeolū delet ipꝫ. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Cōfert doloꝛi pectoris ⁊ lateris ⁊ tuſſi antique ⁊ bibuntur cū aqua rute expreſſe tres quarte ꝫ. i. ad malitiā anhelitus ⁊ ipꝫ mundificat pectꝰ foꝛtiter ⁊ extrahit hūores crudos. ¶ Mēbra nutri. Confert hydropiſi ⁊ extrahit aquā citrinā. ¶ Membra expul. ¶ Confert colice bibitū ⁊ clisterizatū ⁊ doloꝛi vētris pūgitiuo ⁊ extrahit lapidē ex ambobus ⁊ augmētū efficit in coitu ⁊ confert doloꝛib⁹ matricum ⁊ quādo bibit cū oxymelle ꝓuocat menstrua ⁊ inſſicit fetū: ⁊ ipm quidē lenit ventrē cū facilitate ⁊ extrahit humoꝛem viſcoſū ⁊ aquā citrinā. ¶ Febres. Confert febribus periodicis. ¶ Venena. ¶ Inuidatur ad bibēdum ad pūcturam vermiū venenoſoꝝ ⁊ ad oīa venena mortifera: ⁊ eius opatio ē fortiō operatione galbani: ⁊ quādoq; cōfert deliritū i oīb⁹ locis. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponit gūma cedri: ⁊ dicerunt gumma pini maſculi ⁊ dixerunt pondus ipſius ⁊ medū de oppoponaco.

De scolopendria. L. dcxxxviij.

Colopendria quid ē. Dicit q; est planta petroſa que nascitur in loco pluriimoꝝ fontium: et dixerūt quidā q; est ſpecies ſilique ⁊ dicitur aliud. Matura. ¶ Calida ē in primo ſicca in secundo. Operationes ⁊ ꝓprie. ¶ Est subtilis resolutiua ⁊ in ipsa nō est plurima caliditas. ¶ Membra nutri. Cōfert ſpleni magnificetqñ eni sumit cuꝫ oxymelle facto ex aceto in quo decocta sunt folia eius. xl. diebus delet ſplenē: ⁊ confert ſingultui ⁊ icterine. Mēbra expul. Frangit lapidē in renib⁹ ⁊ vesica et dicit q; ſuſpēſa ad collū phibet ipregnationē.

De suhal. L. dcxxxix.

Uhal quid ē: ē ex ſubſtātia cala acri. Mas. Est cala ⁊ acris cū equalitate. Epoſt. ⁊ bothoꝛ. Folia eius rūpūt aldubellet ⁊ resoluit ea in diſpoſitione principij eoꝝ: ⁊ que recens est maturat apostemata in ſobedientia maturationi. ¶ Ulnera ⁊ vlcera. ¶ Que recēs ē eradicat scabiē vlceratam. Mēbra oculi. ¶ Ponit in medicinis acutib⁹ viſum. ¶ Membra anhel. ⁊ pec. ¶ Dicit q; ē optima medicina tuſſi ⁊ anhelitui dilatatiōis adeo q; ex ea fit ſuffumigatio ꝓfert. ¶ De seiſaro. L. dcxl.

Lsaron quid e: est lignū viſus ⁊ est in ipso amaritudo ⁊ ſtiptitas. ¶ Matura. ¶ Calim est ⁊ ſiccū in ſecūdo. ¶ Oper. ⁊ ꝓpe. ¶ In ipso est resolutio ⁊ ſtipticitas pauca. ¶ Mēbra nutrimēti.. ¶ Decoctio radicis eius confert doloꝛi ſtomachi. ¶ Mēbra expul. ¶ Decoctio radicis eiꝰ ꝓuocat.

De lumio. L. dcxli.

Umium quid est. ¶ Est curati albani in aquis ſtantibus ⁊ in ipso ē bonus odoꝛ: ⁊ dicetur in ca. caſ. ¶ Mēbra expulſionis. Medulla eius decocta ⁊ non decocta cōfert lapidi ⁊ ꝓuocat ⁊ confer dyſenterie.

De scucuto. L. dcxlij.

Ucuū quid ē: dicitur q; est ſemperuiua: ⁊ dicitur q; est ſpecies ſeminis mādragore ⁊ dicitur aliud: ⁊ est duarū ſpecieꝝ quarū vna est petroſa: ⁊ alia non est petroſa. ¶ Matura. ¶ Oꝺ i ea magis dominatur ē frigus ⁊ siccitas ⁊ in ipsa est humiditas calida ⁊ēperata ⁊ subtilitas ⁊ incisio ⁊ viſcoſitas ⁊ neq; habet odoꝛē ⁊ habet dulcedinē quādā: ⁊ aqua eius attrahit ſputū ⁊ aggregando partes carnis in vase facit rē vnam. Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Est equalis ⁊ subtilis ⁊ incidit ⁊ viſcoſitatē ceparū resoluit ⁊ aliquid ē in ipso per quod aggregat ⁊ cōſtringit. ¶ Instrumē. iuncturarū. ¶ Decoctio eius confert attritioni neruoꝝ ⁊ lacertoꝝ in medio coꝝ ⁊ in extremitat. bꝰ ipſoꝝ ⁊ recens consolidat. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Sanat aſperitatem pectoris ⁊ gut turis: ⁊ phibet ſputum ſanguinis ⁊ in aqua mellis mūdificat pulmonē. ¶ Membra expulſionis. ¶ Cōfert vlceribus intestinoꝝ ⁊ abraſiōi ⁊ ruptur inguinis aquoſe ⁊ doloribus renū ⁊ retinet fluxū ſanguinis menſtrui. Permutat. ¶ Loco eiꝰ ponit succꝰ foliorꝝ lactuce. aut aqua ſolatri.

De iumach. L. dcxliij.

Umach qđ ē: aliđ ē coraſcēs: ⁊ aliud ē seminū coraſcēs rubeū lētis ſilitudiez hūs ⁊ ē

ꝓueniēs ei cui ꝓueniūt acatia ⁊ rosa: ⁊ qñ̄ decoq̄tū
aq̄ deinde ei⁹ decoctio inspissat sic̄ mel ꝓuenit ei cui
ꝓuenit linū ¶ Matura. ¶ Est frigidū in ꝯsecūdo: siccū
in .3°. ¶ Operationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Est stipticus
ꝑstrictiuū pfortatiuū ⁊ accū ē subtilⁱ⁹ eo ⁊ phibz flu
xum ventris q⁹ qdā dicūt q⁹ appensū retinet illud ⁊ phi
bet attractionē cholere ad viscera. ¶ Deco. ¶ Decoctio sumach quo tinctores vtūtur ⁊ corioꝝ ꝓpato
res denigrat ea pillos. ¶ Apa. ⁊ bo. ¶ Fit ex eo em
plastrū sup pcussionē ⁊ phibet apata ⁊ viriditatē et
ꝑfert panaritio ⁊ phibet aditionē apatū. ¶ Vul. ⁊ vl
ce. ¶ Prohibet ambulationē fraudulentis. ¶ In
strumenta iuncturarū. ¶ Embrocatur ex decoctōe
ei⁹ torsio ⁊ nō apat ¶ Mēb. ca. ¶ Prohibet saniem
auris. ⁊ gūma ei⁹ qū ponit in corrosionē dentū se
dat dolorē cor. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Prepa
rat stomachū ꝓfortans ipm ⁊ sedat sitim ⁊ facit ap
petitū acetositate sua ⁊ sedat nauseam cholericam.
¶ Mēbra expultionis. ¶ Constringit ⁊ retinet mē
strua ⁊ fluxū ⁊ ꝓhibet rasurā ⁊ clisteriz at ad dysen
teriā ⁊ cursū mⁱricis ⁊ hemorroidas.

¶ De sicla. La. dcxlvij.

Jcla qd ē. Est duarū spēz: vna ē nigra ꝓp
vehementiā viriditatis: ⁊ altera ē illa que ē
nota. ¶ Matura. ¶ Apud quosdā est cala ⁊ sicca in
ꝑmo: ⁊ ſm̄ virtatē est cōpositaꝝ vtutū: ⁊ apud quos
daz est frigida: ⁊ nō est dubiū gn in ei⁹ radice sit hu
miditas. ¶ Operationes ⁊ ꝓpietates. ¶ In si
cla est virtus baurach subtiliatiua: ⁊ in ipsa ē resolu
tio ⁊ aptio fortioꝝ resolutōe attriplicū ⁊ lenificatō: ⁊
in ea q̄ est nigra est stipticitas ⁊ ꝓpe cū lēnb⁹. ⁊ bau
racitas que est i ipsa ē resolutiua ⁊ territas ē ꝓtract
ua ⁊ totū elixatū ē malū chimi ⁊ totū ei⁹ ē pui nutri
mēti sicut reliq̄ olera Decora. ¶ Prohibet succus
eius ⁊ decoctio foliorꝝ ei⁹ fixuras frigoris ⁊ ꝑfert alo
pitie ⁊ ꝑfert panno cū ex foliis ei⁹ admīstrat empla
strū post ablutionē loci cum nitro ⁊ qñ̄q̄ abscindit
verrucas succus ei⁹ ⁊ interficit pediculos ¶ Apoſte.
⁊ botho. ¶ Ex ea elixata fit emplastrū apatib⁹ ⁊ re
soluit ⁊ maturat ea. Et ꝑfert modo emplastro fcō ex
ea resolutōe sua. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Folia ei⁹ bo
na sunt decocta adustioni ignis ⁊ ꝑfert impetigini
linita cū melle ¶ Mēb. capitis. ¶ Ex aq̄ ei⁹ cū felle
grus fit caputpurgiū ⁊ delet torturā ⁊ valet ad vlce
ra nariū. ⁊ ei⁹ aq̄ tepida distillat in aurē ⁊ sedat do
lorē ⁊ lauat caput cū aq̄ ei⁹ ⁊ aufert furfures. ¶ Mē
bra nutrimenti. ¶ Radix ei⁹ est mala stomacho fa
ciens nauseam ⁊ plⁱmū illⁱ⁹ é ꝓpe bauracitatē eius
mordicatiuam ⁊ est mali chimi ⁊ lauat bauracitate
sua adeo vt mordic ⁊ stomachū fortis sensus: ⁊ eius
nutrimētū est paucū ⁊ apto ei⁹ē pua ⁊ ad opilatōes
epatis fortioꝝ ē aptiōe malue ꝓpe cū synapi ⁊ aceto
⁊ silr etiā ꝓpleni: ⁊ oportet vt comedat cū muri ⁊ cū
specieb⁹ q̄ sūt ad cōdienda cibaria. ¶ Membra ex
pulsionis. Dr̄ q⁹ illa q̄ est nigra strigit ⁊ ꝓpe cū lēti
bus. ſz nō est dubiū gn elixata ꝓiecta ei⁹ aq̄ cū patel
la in furno ponit ꝑstringat ⁊ fit cū ea clistere ad ex
trahendū fecē ⁊ totū ei⁹ generat inflationē ⁊ rugitū
⁊ dolorē vētris pūgitiuū: ⁊ ē bona colice cū assumſt
cū speciebꝫ dictib⁹ ⁊ muri.

¶ De stinco. La: dcxlvi

Tincus qd ē. Est guarū de nilo q̄ capit in
egipto. ⁊ existimauerūt qdā q⁹ sit de partu
crocodili in cāpo. ¶ Electio. ¶ Mēb⁹ qō ē
in ipo ē illud qō est in pte renū. ¶ Membra expul
sionis. ¶ Q̄ñq̄ auget coitū adeo vt nō ſsedetur nisi
forbitōe iuris lactucarū ⁊ lentū.

De seuesten. La. dcxlvij

Seuesten ⁊ nominatur mukeita. ¶ Matura
Sunt quasi temperate. ¶ Operatiōes ⁊ p
rietates. ¶ Sunt lenitiue. ¶ Membra an
helitus ⁊ pectoris. ¶ Leniunt pectus ⁊ guttur.
¶ Membra nutrimenti. ¶ Sedant sitim: ⁊ ꝓpriē
semen eius cum sagzenea. ¶ Mēbra expulsionis
Leniunt ventrē.

¶ De Semabras. La. dcxlviij.

Emabras. ¶ Decoratio. ¶ Fit ex eo empla
strū sup spinas ⁊ ea q̄ carni sūt ſixa ⁊ sup
vrucas ꝓrito: ⁊ extrahit eas ⁊ sup ea q̄ sūt
vt clauī ⁊ euellit. ⁊ dr̄ q⁹ illud qd de eo siccū est cum
cōmiscetur cū oleo facit nasci capillos super tineam
¶ Membra capitis. ¶ Dr̄ q⁹ eparipⁱ⁹ sedat dolorē
molaris dētis. ¶ Mēbra expulſ. ¶ Urina ei⁹ ⁊ san
guis ipⁱ⁹ mirabil⁹ tuuamēn sunt in ruptura infantū
cū sedent in decoctōe ei⁹. ⁊ q̄ñq̄ ponit in vrina ei⁹ ⁊
in sanguine ipⁱ⁹ aliqd de muico ⁊ ponit in vga infā
tis ⁊ fit vltimi tuuamēti in ruptura ¶ Venena. ¶ Fin
dit ⁊ ponit sup pūctura scorpionis.

¶ De Spica. La. dcxlix.

Spica qd ē. Spica ē due spēs: quaꝝ vna ē
spica aromatica ⁊ ē spica auū: ⁊ altera est
nereidē ⁊ ē spica rōna. ⁊ alithitia ꝑbilior ē
inda ⁊ syria in omnibus ꝓpietatibus suis nisi in
prouocatione ⁊ alithitia est in virtute proxima syr
rie: ⁊ ei⁹ qdem arbor parua ē ⁊ euellit cum luto suo
⁊ egredit q̄ q̄ñq̄ adulterat cū planta q̄ est sibi simil
Inter eas vero discernitur qm̄ planta illa est hozribi
lis odoris. ⁊ nereidē preterea quedam est montana
cuius folia sunt sicut folia croci horzulani: ⁊ silr sti
pites ei⁹ ſz sūt citrini plani nō in modū retis inuolu
ti plures habet radices. ſ. duas aut plures ⁊ non ha
bet crus neq̄ fructū neq̄ florē. ¶ Electio. ¶ Inquit
Dia. melior est cuius pili sunt plēs ⁊ declināt ad rub
fedinē ⁊ est boni odoris sicut cipi ⁊ pua spica mor
dicans linguam. ⁊ hec est fira. indarero est debilior
⁊ lōgior ⁊ plus omni spica inuoluta horribilis odo
ris ⁊ rumpitur velociter cum summa suorum villo
rum ⁊ cadit ex ea puluis niger magnus ⁊ adultera
tur quia decoquitur post infusionem cum aqua ca
lida: deinde fit grauis cum antimonio postea ven
ditur. ipsum vero signant eius albedo ⁊ colorꝫ anti
monij ⁊ debilitas virtuꝫ eius ⁊ debilitas saporis ip
sius ⁊ odoriſ. nigra vero inda melior est rubea. ⁊ ne
reidē quidez melior est illa que est recens boni odo
ris plēs hz radices grossa que nō frāgit. illa vo que
habet crus declinās ad albedinem: ⁊ ꝓpe in medio

sui nō ē aliquid ꝑpe q̄ ē horribil odoris. ¶ Natura. ¶ Calida ē in ꝑmo: sicca in scdo. ¶ Operationes ⁊ ꝑpietates. ¶ Est apitiua resolutiua: ⁊ in inda gdem ē stipticitas plima ⁊ caliditas eius minor: est sed ē leuis ⁊ i ꝑmis q̄n gustatur ē rancida: deinde p cedūt ex ea caliditas ⁊ acutas: ⁊ ex spica aromatica fit puluis ꝑhibēs sudorem plimū. ⁊ lutū gdem spice ē abluens corꝑ: ⁊ ē bonū ad bonū odorem faciendū. ¶ Apostemata ⁊ bothor. ¶ Resolunt apostemata ⁊ bothor. ¶ Membra capitis. ¶ Prohibet rheumatismos ⁊ cōfortat cerebrū. ¶ Membra oculi. ¶ Facu nasci pilos in palpebris q̄ ponitur in alcofol ⁊ trahitur radi⁹ inuolutus in pulucre sup palpebras: ⁊ neridē ē fortior in hoc ꝑm q̄ existimo. Membra anhelit⁹ ⁊ pectoris. ¶ Confert tota tremori cordis ⁊ mūdificat pect⁹ ⁊ pulmonē ⁊ ꝑhibet effusionē materierū ad ea ⁊ fluxus. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Aperit opilationes epatis ⁊ stomachi ⁊ cōfortat ea ⁊ ꝑficit ocs icteritie ⁊ ꝑhibet effusiones materierū ad stomachū ⁊ sedant mordicationē eius ⁊ q̄ bibit q̄cūq; spes ipsius fuerit cū vino cōfert splenj. ¶ Membra expulsionis. ¶ Ocs ꝓuocat ⁊ alithitia ē fortior q̄n ē calidior ⁊ minoris stipticitatis ⁊ ꝑhibet apata matricis oia sedēdo in ea ⁊ confert dolorib⁹ renū ⁊ ꝓhibet cursū materierū ad intestina ⁊ habet ꝑpriatem in retinēdo fluxū sup fluū a matrice.

¶ De sauich La. dcxlix.

Sauich quid est. Jam dictum est in capitulo tritici ⁊ ordei. Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Confert pectori ⁊ pulmoni.

¶ De sisamo La. dcl.

Jsamum gd ē. ¶ Est semē pluris vnctuositatis ꝫ reliq̄ semina: ⁊ ꝑpter hoc ranciduꝫ fit facile. gdā aūt dixerūt q̄ eius oleū non cōfert nisi melācolicis ut eos ipinguet ⁊ humecter: ⁊ oxsimū quidem ē gen⁹ q̄ noddā sisami abhoiabil⁹ ꝓpos. ¶ Electio. ¶ Corꝑ ei⁹ ē fortior: oleo ipius. ¶ Natura. ¶ Calidū ē in medio ꝑmi: hūidū in fine ei⁹. ¶ Operationes ⁊ ꝑpietates. ¶ Est glutinatiuū tenificatiuū eq̄lis calefactiōis: ⁊ sil⁹ oleū ei⁹ ⁊ decoctio ipius: ⁊ ē mollificatiuū: ⁊ i oleo ei⁹ ē grossitudo ⁊ q̄ fortefactū ē minoris ē nocuēti. ¶ Decoratio Resoluit viriditatē pcussiōis ⁊ sanguinē cōgelatū ⁊ cōfert fissure ⁊ aspitati melācolicoꝫ bibitū ⁊ liniti: ⁊ ē ipinguatiuū ⁊ ꝑpe excoriatū ⁊ plōgat capillos ⁊ ꝑpe succ⁹ arboris ei⁹ ⁊ folioꝝ ipi⁹ ⁊ lenit eos ⁊ remouet furfures: ⁊ oleū eius quo decoquitur myrtus cōseruat capillos ⁊ facit eos fortes ⁊ duros. Apostemata ⁊ bothor. ¶ Resolunt apata calida. Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Ponit sup adustionē ignis: ⁊ oleū ei⁹ bibitū aufert ꝓuritū ꝑlaticū ⁊ sanguinez ꝑpe cū infusione aloes ⁊ aq̄ vue passe. ¶ Instrumē ta iunctuarū. ¶ Ex eo fit emplin ad grossitudinem uernoꝫ. ¶ Membra capitis. ¶ Confert oleū eius cū ꝓtute rose sode adustine: ⁊ succ⁹ arboris eius sanat furfures. ¶ Membra oculi. ¶ Confert suppositū pulsationi oculi ⁊ apati ei⁹ ¶ Membra anhelit⁹ ⁊ pectoris. ¶ Est bonū ꝓstrictiōi anhelit⁹ ⁊ asmati. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Est malū stomacho faciēs nauseā ꝓsternēs desideriū satias velocit: hz q̄i comedit cū melle remouet ei⁹ malitia ⁊ tādat ei⁹ digestio ⁊ molificat viscera: ⁊ q̄d torrefactū ē ē minoris nocumēti ⁊ ei⁹ nutrimētū ē vnctuosū valde: ⁊ i ipo ē vtus iacendi situm: ⁊ fit velox eius descēsio cū cortice suo. cū aūt excoriat tardat ei⁹ descēsus. ¶ Membra expulsiōis. ¶ Confert iteritino colō: ⁊ ifusio q̄dē sisami ē vehemēs i ꝓuocatiōe mēstruoꝝ adeo q̄ ipa ejicit fetū ⁊ q̄ frāgit ⁊ comedit cū semine papaueris ⁊ semine lini cū eqlitate augmētat spma ⁊ coitū. ¶ Uenena. Cōfert morsui canis rabiosi ⁊ serpentis lēticularis.

¶ De sacundulion La. dcli.

Acūdulion. ¶ Apata ⁊ bothor. ¶ Ponit cū ruta sup formicā ⁊ ad fistulas. ¶ Membra capitis. ¶ Suffumigat ctz eo patiens subet ⁊ ꝑmēdo inūgit ex ipo cū aceto sa hūs karabitū ⁊ lethargiā ⁊ distillat succ⁹ hūidi i aurē sanioſā ⁊ ꝑfert valde sode. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Cōfert difficultati anhelit⁹ ⁊ asmati. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Cōfert radix ei⁹ doloꝝib⁹ epatis ⁊ ꝑfert icteritie. ¶ Membra expulsionis. ¶ Soloe educit pblegma ⁊ ꝑfert ꝓfocatiōi infricis.

¶ De safid La. dclij.

Alid. ¶ Natura. ¶ Calidū ē ⁊ siccū i tertio ¶ Opationes ⁊ ꝑpietates. ¶ Est mordicatiuū acre. ¶ Uencna. ¶ Cōfert venenis oib⁹

¶ De semurion La. dcliij.

Emurion gd ē. ¶ Est apiū silucstre ⁊ iā dēm ē de eo. ¶ De squilla La. dcliij.

Quilla gd ē. ¶ Est cepe muris: ⁊ ei⁹ folia sūt sic folia lilij: ⁊ hz oleū ad nigredinē declinās. ¶ Natura. ¶ Est calidū ⁊ siccū i scdo. ¶ Opatiões ⁊ ꝑpetates. ¶ Est icisiuū ⁊ i ipo ē viscositas adustiua. ¶ Decorario. ¶ Ponit ꝑfectū cū melle sup alopitiā ⁊ serpiginē. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoris. ¶ Ei⁹ acetū exaspat guttur ⁊ indurat carnē ipius ⁊ ē bonum asmati ⁊ ozegmoni ⁊ tussi antique.

¶ De solatro La. dclv.

Olatrū. ¶ Electio. ¶ Oleū⁹ q̄d ex ipo administrat ē hūs folia virida ⁊ citrinū semē: ⁊ ē q̄nqz spērū. ¶ Natura. ¶ Frā ē in ꝑmo siccū i scdo: ⁊ stupefactiuū ē frm ⁊ siccū i tio. ¶ Opatões ⁊ ꝑp. ¶ Dormitiuū ē infrattiuū ꝑstrictiuuz: ⁊ ē q̄d dā gen⁹ ipius stupefactiuū faciēs sōnū sile opio in ꝑpetatib⁹ suis nisi q: ē debil⁹ eo: ⁊ ē q̄d dā genus ei⁹ q̄ ē mortale. ¶ Apata ⁊ bothor. ¶ Est emplin bonū ad aph atrib⁹ calidis oib⁹ itrisecis ⁊ extrisecis: ⁊ bibit aq̄ ei⁹ ad apata calū itrisecta ⁊ ponit aq̄ ei⁹ cū ceruſa ⁊ oleo ros. sup herisipilā ⁊ formicā more ēpli ⁊ cortex radicis ei⁹ ē vehemētis exsiccatiōis. ¶ Dem. ca. Si bibat ex eo q̄d ē stupefactiuū vltra. xij. ℈na facit enēire mālā: ⁊ q̄i ex aq̄ ei⁹ fit gārisma ꝑfert apati b⁹ligue: ⁊ si bibat ex cōtice radicis pōd⁹ auri. cū vino attrahit sōnū. ⁊ cū solatrū optice terit: ⁊ fit ex eo emplin capiti sanat sodā: ⁊ resoluit apata radicū auris ⁊ a ꝑata velamiū cerebri: ⁊ ꝑfert distillatū doloꝝ auri.

Mẽ.ocu. Sanat fistulas oculi lachrimal' fruct⁹ ꝛ succ⁹ spẽrũ e⁹ vsq; ad illam q̃ facit somnũ: cũ sit ex ea sicos fol ꝓfert vilũ. Mẽ.ex. Semen stupefa ciuum est ꝓuocatiuum vrine renum ꝛ vesice om nes spẽs cũ supponũtur, abscinũunt abscindũt flu xum mẽstruoꝝ ꝛ ẽ ex eis q̃ infrigidãt ꝛ, phibẽt pol lutionẽ ꝛ ẽ spẽs solatri ꝓter alkekẽgi ꝛ ꝓter, hozula nũ ꝛ ꝓter stupefactiuũ ꝑdictũ q̃n comeduntur ex eo uij. auf. intficiũt, ꝛ aq̃ folioꝝ ei⁹ facit posslidẽ maniã ꝛ nó ẽ in eo iuuamentũ solatri nisi ad emplastrũ fa ciendũ.

De scorpionib⁹. La.dclvi.

Scorpiones. Mẽ.ca. Oleũ scorpionũ ꝓfert doloꝛib⁹ auris valde.

De indoꝛe. La.dclvij.

Ydoꝛ gd ẽ. Est aqueitas sanguis cui plus cholericũ ẽ admixtũ: ꝛ opoꝛtꝫ vt admistrel dũ nodũ ẽ exsiccat⁹: imo dũ in eo ẽ hũidi tas: ꝛ ipe gdẽ magis ẽ digest⁹ q̃; vrina ẽ eni superfluitas vnctuositaꝫ ꝛ hũiditatis post digestionẽ vltimã ꝛ ẽ vrina secũde digestiõis superfluitas. Opa.ꝛ.p. Est magis digest⁹ q̃; vrina ꝛ diuersificat ꝑm alalia ꝛ in ipso ẽ resolutio nó pauca. Apostemata ꝛ bo thoꝛ. Sudoꝛ athletarũ ꝓfert aꝑtib⁹ inguinis imo resoluit ea. Mẽ.an.ꝛ pe. Sudoꝛ siccꝰ luctan tiũ cũ oleo de alcãna ponit sup aꝑata mãmille ꝛ re soluit ea ꝛ cũ oleo ro. ad ꝓgelatoꝝ lactis i mãuilla. al teratio ꝟo magne ꝛ alteratio puefiunt cũ centaurea maioꝛe ꝛ manoꝛe.

De Sandalo. La.dclviij.

Sandalus. Alec. Dixerũt. B. ꝛ sili⁹ me sangue rube⁹ ẽ foꝛtioꝛ: ꝛ dixerũt alij alb⁹ ẽ foꝛtioꝛ. Natura. Est frigid⁹ in fine secũ di vsq; ad tertũ puenies sicc⁹ in secũdo. Opa.ꝛ.p. Prohibet attractionẽ ꝛ ꝓpe rube⁹. Apo.ꝛ bot. Resoluit apostemata acuta ꝛ ꝓpe rube⁹ ꝛ linit ex eo herisipila. Mẽ.ca. Cõfert sode. Mẽ.an.ꝛ pe. Cõfert tremoꝛi coꝛdis accũti in febꝛe linit⁹ ꝛ bibit⁹. Mẽ.nu. Cõfert debilitati stõi calẽ bibit⁹ ꝛ linit⁹ febres.

De Sapone. La.dclix.

Apo. Opa.ꝛ.p. Est vlceratiu⁹ putrefa ciu⁹. Mẽ.ex. Resolui colicã ꝛ soluit humoꝛẽ crudum.

De Sahane. La.dclx.

Sahane. Opa.ꝛ.p. Est absterssiuũ exsic cantuũ mali hũoꝛ. Aul.ꝛ vl. Fac̃ possidẽ scabiẽ ꝛ pruritũ. Instrumenta iuncturu rũ. Cõfert doloꝛi anche phlatico. Membra ca pitis. Remouet fetoꝛẽ oꝛis factũ ex stõ ꝛ coꝛruptoꝛ ei⁹ ꝛ abstergit hũiditatẽ stõi ꝛ exsiccat cã.

De Safuruhũ. La.dclxi.

Safuruhũ gd ẽ. Estrauis c⁹ nomẽ ẽ hoc no mẽ in frantia. De Sarsar. La.dclxij

Sarsar gd ẽ. Est ferꝛ. Mẽ.ca. Q̃ cogt cũ oleo aut iſudit i ipo deũ cogt ꝛ distillati auré ꝛmo net doloꝛẽ ei⁹ ꝛ pulsatoꝝ ipi.

Safaf gd ẽ. Est salix.

De Sakali. La.dclxiij.

Sakalk gd ẽ. Moiat sakalk anchamẽ ꝛ ẽ ro sa rubea vehement. Natura: Est cala in secũdo hũida in ipo. Opatiões ꝛ pe tentes. Est absterssiua resolutiua. Inqt Sal. ẽ ab sterssiua lauatiua attractiua apitiua resolutiua. De coratio Denigrat capillos mixta cũ coꝛticib⁹ nucl ꝛ q̃ admistrank folia ei⁹ ꝛ stipites ipsi⁹ sicut sũt aut decocta cũ soꝛdatõe oꝛdei ꝛ decoquũtur, puocãt lac Apostemata ꝛ bothoꝛ. Linitur ex decoctõe ei⁹ sup aꝑata q̃ nó sũt dura ꝛ fit euacuatio p eã sup car bũculos ꝛ bothoꝛ calãs. Vulne. ꝛvl. Illud qõ sicerum est ꝓfert vlcerib⁹ soꝛdidis ꝛ incarnat ea ex, ex coriatõe ꝛ in ipa mũdificat vlcera ꝓferẽs excoriatõi bus ꝛ scabici vlceroſe. Mẽ.ca. De ei⁹ succo fit caputpurgium ad purgãdũ caput ꝛ cerebꝝ: ꝛ ei⁹ ra dix masticat ad extrahẽdas hũiditates a capite. Mẽ.ocu. Succ⁹ eius ꝓfert tenebꝛositati oculi ꝛ visus ꝛ albugini ei⁹ ꝛ vestigijs vlceruꝝ. ꝛ q̃ decogt cũ vino ꝛ fit inde emplastꝝ sanat aꝑata dura in aꝑa tibus oculi. Membra anhelitus ꝛ pectoꝛis. Si coq̃nt folia ei⁹ cũ suis stipitib⁹ ꝛ cũ succis oꝛdei soꝛ bilib⁹ ꝛ comedat: facit abũdare lac. Membra ex pulsionis. Prouocat menstrua.

De Sehedenigi. La.dclxv.

Sehedenigi gd ẽ. Est semen arboꝛis cana bis. ꝛ nos quidem iam locuti fuim⁹ de ca nabe: opoꝛtet ergo vt cõiungam⁹ inter cõ sideratione que est in vtrilq; capitulis simul. ꝛ de se hedenigi quidem aliud est hoꝛtulanũ notũ: ꝛ aliud est campestre. Humaiꝛ vero dixit q⁹ arboꝛ cãpestris egredit in deserris ꝑm q̃ntitatẽ cubiti: ꝛ sup folia ei⁹ dũatur albedo: ꝛ ei⁹ fruct⁹ ẽ sicut pip ꝛ sal'at ri⁹ gra nũ grano assũmati qd est granũ de quo exprimitur oleũ. ꝛ nos iam locuti fuim⁹ de grano assũmati. Natura. Est calidũ ꝛ siccũ in tertio. Opa.ꝛ.p. Canabis campestris resoluit ventositates ꝛ exsic cat foꝛter ꝛ humoꝛ eius est, paucus malus. Apo stemata ꝛ bothoꝛ. Canabis campestris q̃ ei⁹ ra dix decoquũr ꝛ fit ex ea emplastrũ apostematibus calidis in locis duris in quibus sũr chimi viscosi se dat caliditatẽ ꝛ resoluit duritiem. Mẽbra ca. Facit sodã sua caliditate ꝛ eius succus distillat ad doloꝛẽ auris epilatiuũ ꝛ ad humiditatẽ auris ꝛ si militer oleum eius: ꝛ folia eius eradicãt furfures in capite. Membra oculi. Obtenebrat visum. Membra nutrimenti. Nocet stomacho. Mẽ bra expulsionis. Exsiccat sperma: ꝛ lac quidem al sehedenigi campestris soluit cum facilitate: ꝛ media libi. de succo eius resoluit duritiem constrictionem ꝛ solutione eduxit phlegmata ꝛ choleram ꝛ proce dit ꝑm semitam seminis croci hoꝛtulani in constri ctione.

De Sciteragi. La.dclvi.

Siteragi gd est. Est ille q̃ ẽ ind⁹ ẽ frusta ligni pua subtilia ꝛ coꝛtices sic̃ gariofili. ꝛ illeg est fruct⁹ decliat ad rubedinẽ ꝛ nigredinẽ. ꝛ alsciteragi gdẽ oꝛit ꝑ ptib⁹ antigs ꝛ vbi nõ mungit ꝛ hz folia nõ sũt folia nasturtij. ꝛ est are sũt folia plima ꝛ minoꝛis

t augmentāt minoratio adeo ut vix sitan nō appeat t non sit in eo odor t est sicut nasturtium cuius sapor t odor sillant cordumem t folia eius sūt ipi similia. ¶ Natura. ¶ Est calidus t siccus in fine 2di. ¶ Operatões t ppetates. ¶ Est acut⁹ aptimus: sillat eius sapor t odor: cordumem t sili⁹ virtus eius. ¶ Decora. ¶ Lōfert linitus cū aceto sup morpheā albā t albaras. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Linit sup excoriatōem t scabiem cū aceto t eradicat eā. ¶ Instrumēta iūcturaz. ¶ Bibit ad dolorē iūcturaz t pfert. ¶ Mēbra nutri. ¶ Linit sup splenē t extenuat ipm. ¶ Membra expul. ¶ Suspēdit eius radix sup aurē eius qui habet dolorē vesice t sedat ipm fm q dicit. ¶ Permutatio. ¶ Loco eius ponitur rubea.

De scelem. ¶ Capitulum. d. clxvij.

Celem. ¶ Natura. ¶ Sal. ponit q est in pncipio calefactōis. ¶ Opatio. t ppeta: Est subtile absterſiuū resolutiuū. ¶ Decotio. ¶ Linit sup morpheam cū sulfure t pfert. Apostemata t bothor. ¶ Resoluit apata t scrofulas cū semele mi t disrūpit ea cū stercore colūbino t lenime lini. ¶ Vulnera t vlcera. ¶ Linit illud qđ oritur cū tritico sup vlcera t pulnerizat sup ea t cōfert t linit super impetiginé. t quīq ponit sup vlcera cū cornicib⁹ raphani ut emplim t pfert. ¶ Instrumēta iūcturaz. ¶ Decoqt cū mellicrato t fit inde emplin sciatice. Membra capi. ¶ Sedat scotomū. ¶ Mēbra ex. ¶ Quādo fit ex eo euaporatio adiuuat ad ipegnādum t ppie cum ordeo.

¶ De sceba. ¶ Capitulum. d. clxvij.

Ceba qd est. Sceba sūt due spēs: vna earz est spinosa habens folia sedrela pcauuz lignū t nō admistrat nisi in suffumigatione t alia habet folia ut tamariscus: t repit ei spēs tertia que noiat ebū armena citrina t noiat absynthiū marinū. ¶ Electio. ¶ Melior est armena. ¶ Natura. ¶ Est calida in 2do sicca in 3°. ¶ Opatio. t ppe. Omnes spēs ei⁹ sūt incisiue resolutiue vētositatū et in ipa est stipticitas minor stipticitate absynthij: t ei⁹ calefactio minor é calitate ipius t amaritudo é maior t in ipa est salsedo. ¶ Deco. ¶ Et⁹ cinis cū oleo aut oleo amigdalino linit⁹ pfert alopitie: t ei⁹ cinis cū oleo facit nasci barbā q tardat. ¶ Apata t bo. Sedat apata t carbūculos. ¶ Vulnera t vl. ¶ Prohibet herpetē estiomenū. ¶ Membra capi. ¶ Facit soda. ¶ Membra ocu. ¶ Fit vaporatio ex aq ei⁹ in elinādo caput ad opthalmiā t resoluit eā. ¶ Membra an. t pectoris. ¶ Lōfert difficultati anhelitus. Mēbra nutrimēti. Nocet stō t ppe tertia. ¶ Membra ex. ¶ Extrahit vmes t ascarides t interficit eos t puocat mēstrua t vrinaz t est fortior absynthio i vno. ¶ Febres. ¶ Et eius oleū pfert frigori rigoris. ¶ Venena. ¶ Lōfert pūcture scorpionum t rutele t venenis. ¶ De scimiar. Capitulū. d. clxix.

Limiar qd est. Est lactuca asini hūs folia que sūt sic folia lactuce acuta: t est spinosa ad nigredinē declinās: t in estate rubeūt ei⁹ ligniſicut sāguis ita q tingit manū. ¶ Electio. Folia eius sūt debiliora que sunt in ipa. ¶ Natura. Frā é t sicca in pmo vsq ad 2dm. ¶ Opatio. t ppie. ¶ Illa q noiat acutpia é stiptica t in ipa é amaritudo. t illa q noiat fulusta est vehemētioris stiptitatis: t illa que noiat anulus vehementioris est q̄s ābe t est actior: t illa q nomē non habet, ppinq ei t in omnib⁹ eis est stipticitas t exsiccatio t qñ miscetur cū oleo t sit iunctio ex ipa pmēdo facit sudare. ¶ Deco. ¶ Linita pfert morpheē t icteritie. ¶ Apata t bothor. ¶ Fit ex ea emplin scrofulis cū adipe et linit sup excoriatōem t cū farina ordei sup herisipilam t propie species que nominatur anulus. Vulnera t vlcera. ¶ Incarnat vlcera quando in cerato administratur. ¶ Membra capitis. ¶ Est res que magis confert dolori auris. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Confert icteritie bibita propie acuthia t propie doloribus splenis t cōtices eius pie parant stomachum. ¶ Membra expulsionis. Quando in potu datur de ea que nomen nō habet aureus. i. f. cum cordumeni aut ipopo t nasturtio extrahit vermes t ascarides: t illa que nominat acuthia confert dolori renū. ¶ Venena. ¶ Illa que noiat anulus confert morsui vipere valde quando administrat ut emplastr t bibita: t illa que nomen non habet est illi propinqua.

De scel. ¶ Capitulū. d. clxx.

Cel quid est. Est medicina inda, similis. 33. Natura. ¶ Calida é. t sicca in 3°. ¶ Opatões t ppetates. ¶ Est amara stiptica acuta disrumpit ventositates t est in virtute melius t ei est resolutio, mirabil t subtiliatio. ¶ Instrumēta iūcturaz. ¶ Confert venenis tpritōibus.

¶ De sucaram. ¶ Capitulū. d. clxxi.

Ucará qd é. Ingt Dia. Crus, huī⁹ plante é sic crus ferule t folia ei⁹ sūt sic folia cucumēris t hz florē albū t semē sic anisū. ruffus vo dixit folia ei⁹ sūt sic folia mādragore t minora t vehemētioris citrinitatis t radix ei⁹ é minuta frucū ñ hūs: t semē ei⁹ existit i colore ameos: fz é mai⁹ eo sine sapore t sine odore t habet mucilaginem. Ingt mesaia. é q̄dam spēs albes t nō bñ dixit: ego aūt dico q i libris iuētū fuit q̄ é eusorbiū in greco t trāsla tū fuit zuccará t iā trāslatū fuit albes: t qñq. n. propozionāt ad eusorbū accītia abiles t hoies diuersificāt in eis. ¶ Natu. ¶ Fm é t siccū in 3° usq ad ḡrtū. ¶ Operatio. t ppeta. ¶ Prohibet fluxū t cōgelat sāguinē t stupefacit. ¶ Deco. ¶ Ñ linit ex eo sup locū cuulsionis pilor, phibz frītate sua nasci pilos t fit ex eo emplin māmille t non magnificat. Apostemata t bothor. ¶ Succus eius sedat herisipilaz t formicaz. ¶ Instrumenta iūcturaz. ¶ Linit sup podograz calidam. ¶ Membra oculi. Succus eius administratur in doloribus oculi. ¶ Mēbra capitis. ¶ Succ⁹ ei⁹ é bonus pūditatibus q accīt in aure. ¶ Membra anhelitus t pecto. ¶ Fit ex eo emplin māmille t ñ magnificat t, phibet exuberatiōné. ¶ Mēbra ex. ¶ Retinet mēstrua t cōfert dolori matricū: t fit ex eo emplin testiculo t nō magnifi,

cal: ⁊ in ungũtur ex eo mẽbra ſpẽrmatis: ⁊ phibet poſtionẽ. ¶ Venena. ¶ Eſt venenũ mortale. ⁊ ei⁹ cura ẽ vnũ purũ. ¶ De ſecacul La. dclxxij.

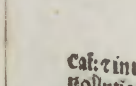

Ecacul. ¶ Natura. ¶ Eſt calidũ in ſcõo ad hũiditatẽ quãdã tẽdẽs: ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ In ipſo ẽ lenitas ⁊ vt⁹ ei⁹ qđ nutritũ ẽ ẽ ſicut vtus baucie. ¶ Mẽbra expulſionis. ¶ Excitat appentũ coitus. ¶ Permutatio. Loco eius ponitur buzeiden.

¶ De ſcehemenigi La. dclxxiij.

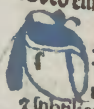

Lehemenigi qđ ẽ. Eſt iuraſabzã cãpeſtre. ¶ Natura. ¶ Calidũ ẽ ⁊ ſiccũ i tertio. ¶ Operationes ⁊ proprietates. ¶ Eſt reſolutiuus ⁊ ſubtiliatiuũ valde: ⁊ qñ ponit ſub ceruicali inflãtiõ ꝓfert fluoꝛ oꝛis eoꝛ. ¶ Inſtrumẽta iũcturaꝛ. ¶ Lõ fert palyſi linũũ ⁊ caputpurgio ex eo facto cũ vino. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Qñ fit caputpurgiũ ex aq̃ ei⁹ mũdificat cerebꝛ ⁊ pfert criã toxture ⁊ epilepſie bibi tã cũ vino: ¶ Mẽbra nutrimẽti. ¶ Lõfert hũiditati bus ſtomachi ⁊ fluoꝛi oꝛis inflãtiõ qñ ponit ſup capita eoꝛ ſm qꝛ exiſtimarunt qdam: ¶ Membra ex pulſionis, Lõfert ventoſitatibus.

¶ De ſuchaha La. dclxxiiij.

Uchaha. ¶ Mẽbra capitl. ¶ Lõferũt tpa ⁊ radix eius ⁊ fructus ipius doloꝛi vuc. Membra nutrimenti. ¶ Lõfert ſtomacho ⁊ epati. ¶ Mẽbra expulſionis. ¶ Decocto radicis eius, phibet fluxũ mulierũ ⁊ ipa ſuppoſita ⁊ cncatſ mate facto in ea ꝓfert apanibus ani. ¶ Febꝛes. ¶ Lõ fert febubus antiquis ⁊ ꝓpꝛie infantiũ.

¶ De ſcebꝛã La. dclxxv.

Lebꝛa quidẽ. Dak in hoꝛtis hñs cãnã ſbtilẽ eq̃lẽ: ⁊ bꝛ pilos: ⁊ folia ſũt ſic tarcõ ſm qꝛ exiſtimo ⁊ hꝛ lac. ¶ Electio. ¶ Illud qꝛ melꝛ ẽ eſt leue ad rubedinẽ declinãs ſic curis iuolu ta ſubtilẽ hñs coꝛticẽ: ⁊ illud qđ ẽ cũ duab⁹ cãnis ⁊ ẽ leuis carnis ⁊ groſſũ puerubedinis ⁊ duruꝛ: ⁊ qđ ẽ ut filũ ẽ malũ ⁊ pficũ ẽ malũ: ⁊ non oꝛ ut aliqd de eo admiſtret. ¶ Natura. ¶ Ingt humai: ẽ calidum in ꝓncipio ſcõi: ſiccũ in fine tertij. lac vo ei⁹ ẽ vtinũ in ambob⁹ ſil: imo i q̃rto gdu. ¶ Operationes ⁊ pꝛprietates. ¶ In ipo ſũt ſtipticitas ⁊ acuitas ⁊ diſruptio oꝛificioꝛ venaꝛ ⁊ illud ẽ vnũ ꝓpꝛ qđ repellit: et qñ rectificat nõ ẽ inuamẽtũ i eo i ſuo loco, ꝓpꝛ illud qđ diximꝰ ⁊ ẽ ex eo toto nocuũ ⁊ ꝓpe ꝓplonb⁹ ca lidis. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Lac ei⁹ adiuuat in eradi cando dẽtes. ¶ Mẽbra nutrimenti. ¶ Nocet ſtõ et epati ⁊ dak ad bibẽdũ in curatiõe hydropiſis. ⁊ oꝛ qdẽ ut ꝓs infũdak i ſucco enduie ⁊ feniculi ⁊ ſola tritrib⁹ dieb⁹: deide exiccet ⁊ tñt inde trociſci cum modico ſal indi ⁊ turbit ⁊ myrrobala. aut aloes ⁊ erit foꝛtis inuamẽti. ¶ Mẽbra expulſionis. ¶ Do luiõe reducit melãcoliã ⁊ phlã ⁊ aquã. ⁊ antigit⁹ qdem fuit ei⁹ adminiſtratio ꝓſueta in ſolutiuis: deinde fuit dimiſſũ, ꝓpterea qꝛ nocet coitui ⁊ ſpermati: ⁊ qꝛ diſrũpit venas ani. ⁊ qñ rectificat nõ ẽ inuamẽtũ in ipo: ⁊ illud tõ qñ eius rectificatio fit hoc mõ: inſũ dit nõ ꝓritũ in lacte recẽter mulcto die ⁊ nocte ⁊ renouat illud multotiẽs ⁊ illud ẽ ex eis q̃ debilitãt ipꝛ ⁊ deſtruũt opationẽ ei⁹ i hũoꝛib⁹ mal. Qui vo excuſatõnẽ nõ inuenit qn ipo vtat pmiſceat ipſi a miſũ ⁊ feniculi ⁊ cyminuꝫ: ⁊ qđ de eo in potu ſumit ſit ab vno danich vſqꝫ ad q̃ttuoꝛ: ⁊ hꝰ qđẽ de herba eius: in lacte vo ipſi⁹ nõ ẽ bonitas: ⁊ nõ vꝛ mihi qꝛ ſit in potu dãdũ: ⁊ cũ ei⁹ ſolutio ſupfluit ex eis q̃ ꝓpꝛ ab ſcindũt ẽ ſedere i aq̃ffa: ⁊ qñ in potu dak colice bibi tur cũ ãmoniaco ⁊ bdellio ⁊ ſerapino ⁊ modico ſter coꝛis adib narrato in caplo colice. ¶ Febꝛes. ¶ Re pellit ꝓpterea qꝛ gnãt febꝛes. ¶ Venena. ¶ Pod⁹ z. ij. de ea interficit.

¶ De ſcelgen La. dclxxvi.

Lelgen qđ ẽ. Eſt nap⁹ g iã dict⁹ ẽ añ i cap. de lem. ¶ De ſcerbin La. dclxxvij.

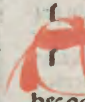

Lerbin qđ ẽ. Eſt arboꝛ alkitran: ⁊ nos q dãã locuti ſuim⁹ de alkitrã. Hũc vo nar remus opatiões q̃ ſũt ꝓpe arboꝛ ipſius: ⁊ hec qđẽ arboꝛ ẽ de gnẽ arboꝛis pini ⁊ hꝫ fructũ ſi milẽ fructui cupꝛeſſi: ſed ẽ minoꝛ eo ⁊ hꝫ ſpinas: ⁊ ẽ duarum ſpẽrũ: quarũ vna ẽ longa: ⁊ altera curta. Operatiões ⁊ ꝓpetates. ¶ In coꝛtice hui⁹ arboꝛis ẽ ſtipticitas. ¶ Mẽbra capitis ¶ Si qs de fructu hꝰ arboꝛis plũũ alſunit facit ſodã, ꝓpꝛ calefactionez ⁊ ꝓpterea qꝛ cõicat ſtomacho i mozdicatiõe quã ei facit: ⁊ qñ colluit os ex aceto in q̃ decoquuntur fo lia ei⁹ ſedat doloꝛẽ dẽtiuꝫ. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoꝛis. ¶ Fruct⁹ eius ꝓfert tuſſi. ¶ Membra nutri menti. ¶ Fruct⁹ ei⁹ ẽ malus ſtomacho mozdicans ipm. ſed ipe ꝓfert epati. ¶ Membra expulſionis. Ei⁹ fruct⁹ ꝓfert diſtillatiõi vrine: ⁊ ſi bibak cũ vipe ꝓ uocat vrinã: ⁊ qñ ex coꝛtice ei⁹ fit ſuffumigatio exhibit ſetũ ⁊ ſecũdinã: ⁊ qñ bibit ſtringit vẽtrẽ: ⁊ qñq̃ ſtri git vrinã. ¶ Venena. ¶ Datur in potu fruct⁹ eius cũ vino ad potũ lepoꝛis marini. ⁊ ſi miſceat cũ adipe cerui ⁊ inungatur ex eo coꝛpus nõ appꝛoximant et vermes venenoſi.

¶ De ſcenelchic La. dclxxviij.

Lenelchic qđ ẽ. Eſt ſilis abꝛotano i vtute

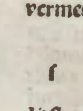

Natura. ¶ Eſt calidũ ⁊ ſiccum in ſcõo. Mẽbra capitis. ¶ Lõfert epilepſie: ⁊ abſci dit fluoꝛẽ ſaline currẽtis ⁊ ꝓpe ex oꝛibus puerozũ. Permutatio. ¶ Loco ei⁹ in inuamẽto qđ ſit epile pſie ⁊ alijs ponit ſãlucus.

De ſucudo La. dclxxix:

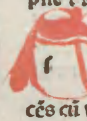

Ucudus. ¶ Natura. ¶ Uirtus eius ẽ cali da. ¶ Opationes ⁊ proprietates. ¶ Bibit ei⁹ ſucc⁹ ad doloꝛes. ¶ Decoratio. ¶ Re cẽs cũ vino linit ſup morphẽ. ¶ Ulnera ⁊ vlcera. Facit coperere vlcera antiq̃ ⁊ puluerizat ſup carnẽ addutã. ¶ Inſtrumẽta iũcturaꝛ. ¶ Linit cũ aceto ſu per podagram: ⁊ ſit ex eo ceratum ad doloꝛẽ doꝛſi. ¶ Mẽbra anhelitus ⁊ pectoꝛis. ¶ Fiant ex eo cum dulcibus bucelle ad tuſſim. ¶ Membra nutrimen ti. ¶ Bibũtur ex eo, z. ij. cũ hydromelle ad mozdica tionẽ ſtomachi. ¶ Mẽbra expul- ¶ Duc. z. cuz hy dromelle valẽt ad dyſẽteriã ⁊ difficultati vrine: ⁊ cũ mulier ſubijcit ſibi ipſũ ꝓuocat menſtrua.

De spina alba. Capitulum. d. clxxx.

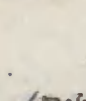

Spina alba qd est. Bedeoard. Natura. Frigida ē t sicca in primo. Instrumenta ūcturaz. Eius decoctio pfert instrumentis ūcturaz t podagre. Membra nutri. Confert mollificationi stomachi.

De spina indica. Capitulum. d. clxxxi.

Spina indica'. Natura. Est calā. Opatio. t ppeta. Est subtiliatia resolutiua. Instru. ūcturaz. Cōfert alcuzez Membra capi. Colluit os ex decoctiōe eius ad dolorez molariū. Membra anhelū. t pectoris. Confert sputo sanguinis.

De spina egyptia. Capitulū. d. clxxxij.

Spina egyptia: Natura. Est ffa in primo sicca in scō. Opationes t ppricta. Est abstersiua abscindēs catarros. Vulnera t vlcera. Radix eius t ppie semē vehemētis sūt psolidatōis. Membra an. t pecto. Confert apostemati gutturis. Membra nutrimenti. Confert apostemati stomachi.

De synapi. Capitulum. d. clxxxiij.

Synapis. Natura. Calā est t sicca vsq; ad qrtū. Opatiōes t ppricta. Incidit phlā t oleū ei⁹ est calidius oleo raphani. t fugiunt ex fumo eius ōmes venenosi. t illa q̄ ē silvestris generat hūorē malū t in ipa sūt abstersio t resolo: t gō hoies cōedūt folia ei⁹ t radicē ipi⁹ t elixata Decoratio. Mūdificat faciē t auffert occultatōez t vestigia sanguis mortui. t silvestris est cmplm bonū sor ditiei t exsiccat linguā t pfert alopitie. Apostemata t bothoz. Resoluit apata calida t oē apa antiquū t pomū cū caulib⁹ sup scrofulas. Vulnera t vlcera. Cōfert scabiei t impengini. Instru. ūctu. Cōfert dolori ūcturaz t sciatice. Membra capi. Mūdificat hūiditates que sūt in capite t fit ex emplm capiti ei⁹ q̄ patiet lethargiā: t aq̄ eius distillat ad ornē dolorē auris t molaris t silr ei⁹ oleū t ppie qñ decoquit in ea assa: t ē de medicis apientib⁹ colatoriū opilationē: t dixerunt gō q̄ si bibat a ieiuno itellectū efficit bonū. Membra ocu. Admistrat in alcofol oculi ad pānū t aspitatē. Membra anhelitus t pectoris. Si terat t bibat cū aq̄ melius aufert aspitatē antiquā in cāna pulmonis. Membra nutrimēti. Extenuat splenē t fac̄ sitim. Membra expulsio. Cōfert pfocatōi matricis t fac̄ desiderū coitus. Febres. Confert febribus periodicis antiquis. De strāgulatore adib.

Capitulū. d. clxxxiij.

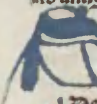

Trangulator adib qd est. Prefocat adib t porcos t canes t ē pfocatiuus t non administraturinterius neq; exterius.

De strangulatore leopdi. Capitulū. d. clxxxv.

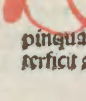

Trangulator leopdi quid ē. Suffocat leopardos t linces t reliqua: t nō administrat intus neq; extra: t dicit q̄ quando appropinquat scorpioni pgelat eam. Venena. Ipse interficit adib: t iam dictū ē de eo.

De salice. Capitulum. d. clxxxvi.

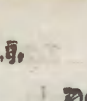

Salix qd ē. Oñq; egredit ex folijs ei⁹ qñq; finduntur gūmia fortia. Operationes t pprietates. Fructus t folia eius sūt stiptica sine mordicatōe: t ē in eis exsiccatio suffitiēs. Et cinis eius ē vehemētis exsiccatōis: t qñ ex eo fit emplastz retinet fluxū sanguinis: t qñq; finduntur folia ei⁹ t egredit gūmia ab ea vehemētis abstēctionis subtiliatiā. Decoratio. Eius cinis eradicat verrucas linitus cū aceto. Vulnera t vlcera. Fit ex eo emplastz ad vulnera magna t ppe ex fructu eius t folijs ei⁹ t cinis ei⁹ remouet fornicā qñ linit cū aceto. Membra capitis. Oō ē eius suppius t aq̄ eius sūt sedātia soda: t nō ē aliqd magis vtilmū q̄ succus foliorz eius in cura sanici q̄ currit ex aure. Membra oculi. Donunt fructus t aqua ei⁹ suppcussionē pupille: t eius gūmia pfert valde visui debili. Membra nutrimenti. Aq̄ ei⁹ pfert opilationi epatis t ictericie. Membra expulsionis. Fructus eius confert hūtibus fluxum sanguinis.

De scarabeo.

Capitulū. d. clxxxvij.

Scarabeus. Membra capitis. Oleū in quo frigit valet ad dolorē auris qñ in eas effundit: t similit corpus eius quod optime contritum est. De scoria. Capi. d. clxxxviij.

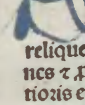

Scoria. Electio. Scoria fortioris exsiccatōis est scoria ferri. Natura. Scoria ferri est sicca in 3°: t scoria eris ē ei ppinq; relique vero scorie sunt minus calide. Operationes t pprietates. Omnes sūt exsiccatiue: t que fortioris est exsiccatōis eis oibus est scoria ferri: tomnes exsiccant hūitates. Apostemata t bothoz. Scoria ferri resoluit apostemata calida. Vulnera t vlcera. Scoria argēti cōfert scabiei t lahafati et consolidat vlcera t phibet fluxū hemorroidaz t fistulaz. Membra oculi. Scoria ferri confert asperitati palpebraz: t scoria stāni cōfert vlceribꝰ oculi t in hoc loco merdafengi. Membra nutrimenti. Scoria ferri pfortat stomachū t exsiccat suppfluitates eius t remouet mollificatōez eius qñ in potu dat in vino antiquo aut bibit cū vino. Membra expulsionis. Scoria ferri phibet fluxū hemorroidaz t ppie qñ sedet in vino antiquo ei admixto: et phibet impgnationē t abscindit fluxū linguinis mē strui t est in eo vltima t silr in vrina: t coartat anū linita. Venena. Scoria ferri cū oxymelle confert noçumēto medicine que nominatur conitum.

Capitulū de lra. T. De tri. Capi. d. clxxxix.

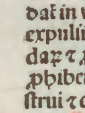

Tri qd est. Est sic̄ corrigie factū ex azymo qd cogit in aq̄ cū carne t sine carne t noiat in terra nostra rusne. Natura. Est calidū t hūiditas eius ē suppflua. Operationes t pprietates. Mō est dubiū qn sit tarde digestionis t descēsionis a stomacho: qñ est azymū nō fermentatū t coctū sine carne est leuius apud quosdaz fz fortasse res nō est fm q̄ dñt: t qñ cū eo pmiscet pipis paz: t ē oleū amigdalinū rectificatur ei⁹ dispositio paup t ē

Storia cto lō v tr 3

digeritur multiplicatur eius nutrimentū valde. Membra anhelitus ꝛ pectoris. ¶ Confert pulmoni remouendo tussim ꝛ sputum sanguinis ꝛ proprie quando decoquitur cum postulaca. ¶ Membra expulsionis. Est lenificatiuus ventris.

¶ De Cherebinthina. La.dcxc.

Cerebinthina. Dicitur in capitulo de grano viridi.

De Tarcon. ¶ La.dcxcj.

Tarcon qd est. Est notū. Et dixerūt q̄ pirū est radix altarcon montani. ¶ Natura. Manifestū est q̄ ē calidū ꝛ siccū in secūdo quib⁹ nō est curandū q̄ ipm ē frigidū ꝛ siccū. ¶ Operationes ꝛ proprietates ¶ Est desiccatiuū humiditatum ꝛ exsiccatiuum earum: ꝛ in ipso ē infrigidatio qdā. ¶ Mēbra ca. ¶ Cōfert colā cū masticat ꝛ tenet in ore. ¶ Mē.an. ꝛ pe. ¶ Facit accidere dolore gutturis. ¶ Mēbra nu. ¶ Est difficil digestionis ¶ Mē.ex. ¶ Abscidit desiderū coeundi.

De Taraxacon. La.dcxcj.

Taraxacon qd ē. Nomē.ē. est spēs endiuie. Natura. ¶ Frigus ei⁹ ē pl⁹ hūiditate ipi⁹ cū hoc q̄ in ipsa ē hūiditas. ¶ Opa.ꝛ p. Est infrigidatiua aptiua. ¶ Mē.ocu. ¶ Ei⁹ lac abstergit albuginē. ¶ Mēbra nutrimenti. ¶ Ei⁹ succ⁹ pfert hydropisi valde ꝛ apit opilatōes epatis. ¶ Ve nc. ¶ Resistit venenis: ꝛ ex ea fit emplastrū ad puncturas ꝛ ꝑpe ad pūcturā scorpionis.

¶ De Tamarisco La.dcxciij

Tamarisc⁹. ¶ Opatiōes ꝛ ꝑpetates. ¶ In ipo ē stipticitas ꝛ absterſio ꝛ mundificatio absq; exsiccatōe vehemēti: ꝛ ei⁹ aq̄ ē abster sua ds̄iccatiua c⁹ absterſio ē pl⁹ exsiccatōe ei⁹: ꝛ ipi⁹ exsiccatō ē cū stipticitate: ſz ē fruct⁹ e⁹ vehemētior sti pticitatis: ꝛ in tamarisco qdē est subtilitas pauca ꝛ religs reb⁹ alijs administrat loco galle viridis. ¶ De coratio ¶ Ei⁹ decoctio admistrat in embrocā ad pe os ꝛ inficit eos ¶ Eposteмata ꝛ bothor ¶ Ex olijs fit emplastrū sup apata fluxa. ¶ Ulne. ꝛ vl. ¶ Ei⁹ fum⁹ exsiccat vlcera humida ꝛ variolas ꝛ ſ pgit qd ex ea trīū ē ꝛ cinis ei⁹ sup adustionē ignis ꝛ vlcera humida ꝛ fructus ei⁹ ꝛ cinis ipi⁹ exsiccant vlcera difficilia ꝛ corrodunt carnē additā. ¶ Mē. ca. ¶ Decoctio foliorū ei⁹ cū vino ꝑfert dolori dentū colluto ore ex ea ꝛ phibz corrosionē eorū ꝑpe fructus ei⁹ ¶ Mē.ocu. ¶ Ei⁹ fruct⁹ stat loco licij ꝛ galle ꝛ in egritudib⁹ oculi ¶ Mē.an. ꝛ e. ¶ Cōfert sputo antiquo ꝛ ꝑpe fruct⁹ ei⁹. ¶ Membra nutrimenti. Eius rami dissoluti in aceto ꝑferūt splenі emplo ex eis fcō: ꝛ ad splenē bibīt vinū in quo decocta sūt folia ei⁹ ꝛ ipi⁹ virgulta: ꝛ faciūt splenetici ex ligno eius vasa ¶ Mē.ex. ¶ Cōfert solutōi antiq̄ ꝛ sedet in decoctōe ei⁹ ad curſū mīricis ꝛ sup oīt gnū ei⁹ ei ꝛ bibīt fructus ei⁹ etiā. ¶ Uene. ¶ Cōfert fruct⁹ ei⁹ morsui vipere

¶ De Tarathit. La.dcxciij

Tarathit qd ē. Frusta ligni nodosi grossitudinē digiti ꝓtis ꝛ ei⁹ lōgitudo ē mīnor ꝛ plīnū eius est stiptici saporis ꝛ ē citericij coloris. Et virtus eius est sicut virtus balaustie: ꝛ dr q̄ ipse affertur ex rurib⁹. ¶ Operatiōes ꝛ ꝑpietates. ¶ Est stipticus ꝛ phibēs motū sanguis in membris oib⁹ ¶ Instra iūctu. ¶ Confortat iūcturas mollificatas ¶ Membra nutrimenti. ¶ Confert mollificationi stomachi ꝛ epatis ¶ Membra expulsionis. ¶ Strigit ꝛ retinet fluxū san. ꝛ descensionem sanguinis in egestione ꝛ dysenterie bibitū in lacte caprarū decocto. ¶ Permutatio. ¶ Medietas pōderis eius de cortice oui adusto abluto ꝛ sexta pō deris ei⁹ de gall ꝛ decima pōderis de gūmi arabico.

¶ De Talk. La.dcxcv.

Talk qd ē. Dixerūt qdā q̄ in bibitōe eius ē timor ꝑ illud qō in ipso est ex retētione sui cū ꝑtib⁹ stōi ꝛ villositate eius ꝛ cū guttur ꝛ meri: ꝛ qñ necessariū ē vt solnat̄ soluat in panno in quo ponātur frusta glaciei aut lapides ꝛ ꝑcutiat donec resoluat: ꝛ si fuer int lapides necessariū est vt submergantur in aquā ꝛ si voluerit ꝑ dimittat ipz in panno: deinde excutiat ipm in vase ꝛ accipiat qd excussū est vt vratur eo cū aqua gūme ꝛ erit bonum sue intentioni. ¶ Electio. ¶ Dr ex eo calcinatū est: ē fortius ꝛ subtilius. ¶ Natura. ¶ Frigidū est in ꝑmo siccū in secūdo. ¶ Operationes ꝛ proprietates Stipticū est ꝛ retinēs sanguinē: ꝛ administratur in ꝓlotro sicuꝫ existimauit Paulus ꝛ alij vt sit ei⁹ desiccatio maior: ipsuz enī nō adurit ignis nisi cū arte. ¶ Apostemata ꝛ bothor. ¶ Prohibet apostemata māmillarū ꝛ testiculorū ꝛ que post aures sunt ꝛ reliquarū carniū laxarū in ꝓncipio. ¶ Membra anhelitus ꝛ pectoris. ¶ Retinet sputū sanguinis cū aqua plantaginis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Retinet sāguinē mīricis ꝛ ani bibitū: ꝛ qō ex eo ablutū ē ꝛ linitū ꝑfert dysenterie.

¶ De Talisafar. La.dcxcvi.

Talisafar qd ē: Est cortices indi in quib⁹ est stipticitas ꝛ acuitas ꝛ odoris boni parū et in ipsis ē substantia terrea plima ꝛ subtilitas pauca. ¶ Natura: ¶ Apud Bal. nō est ostensuz ipos hāc caliditatē neq; frigiditatē de q̄ sit curandū Quidā aūt dixerūt q̄ sunt calidi ꝛ sicci in secūdo: ¶ Operatōnes ꝛ proprietates ¶ In ipsis sunt stipticitas ꝛ exsiccatio fortes ꝛ resolutio: ꝛ sunt cōpositi ex substantijs plib⁹: ꝛ terreitas in eis ē plus. ¶ Membra expulsionis. ¶ Confert dysenterie ꝛ vlceri⁹ intestinoꝝ ꝛ fluxui sanguinis matricis ꝛ ani: ꝛ ꝑferunt hemorroidibus.

¶ De Tarifilon. La.dcxcvij.

Tarifilon qd ē. Plāta nascēs in vere ꝛ flos ei⁹ ē silis croco hortulano. ¶ Uene. ¶ Decoctio ei⁹ cū effundit sup morsū vipe sedat dolorem eius. Et si effunditur sup mēbz sanū facit in ipso ꝓpingere sile illi qd contingit ex morsu vipere de dolore.

¶ De Tuberibus. La.dcxcviij.

Tubera qd sūt. Sūt ex substātia trea plus ꝛ aquea min⁹: ꝛ in ipsis ē acreitas ꝛ subtili-

tas pauca ⁊ sūt ꝑuata sapore. Elec. Melior eor arenosa alba in quib⁹ nó ẽ odor mal⁹ ⁊ q̄ ex eis sūt sicca deteriora sūt hūida. ⁊ illa qdē q̄ elixant post excoctionē ⁊ scissionē cū cultello cū aq̄ ⁊ sale: deinde coquūt cū oleo ⁊ almuri ⁊ spēb⁹ ꝓdientib⁹ aut alit sunt meliora: ⁊ deteriora cor gnā sūt fūgi ⁊ ppe cū nascūt sub arboīb⁹ ⁊ in tra mala. Ope. ⁊ p. Sūt grossa valde ⁊ ꝓbent nutrimentū grossum melancolicū ⁊ nó appropinq̄t eis in hoc aliqd: ⁊ cor qdē tyriaca sūt vinū purū, ⁊ pdictes spēs: ⁊ si eligerent: deinde coīgnt cū eis generat nutrimentū grossū nó malū: verūm sapore nó hñt. Instra iūc. Timet ex eis paralysis. Membra capitis. Timet ex eis appoplexia. Membra oculi. Eor aq̄ sicut ẽ abstergit oculū: ⁊ hoc qdā laudauerūt ⁊ pcepit illud Musaia medic⁹ ⁊ alij. Mẽ. nu. Sūt tarde digestiōis ipedictis q̄ualia stomachū grossi chimi. Gal. vo i quodā loco ait nó sūt mali chimi. Mẽbra expul. Faciūt incurrere colicā ⁊ difficultatē vrine.

De tunctura. La. dcxcix.

Tunctura qd ẽ. Electio Melior ẽ illa q̄ ẽ lenioris pōderis ⁊ magis intēde nigredinis Natura Dis ẽ cala ⁊ exiccatiua nisi inda qm̄ indi ⁊ paul⁹ numerāt eā in infrigidātia. Opera. ⁊ p. Dis ẽ exiccatiua. Expa. ⁊ bo. Existimauit qdā q⁹ inda ponit sup apostemata calida ⁊ pfert eis. Vlnera ⁊ vlcera. Illa q̄ assumit ex fumo ligni pini cū gūma ⁊ bdellio ponit sup adustionē ignis donec cadat.

De testudine. La. dcc.

Testudo. Mẽ. capitis. Sāguis ei⁹ q̄ sil uestris ẽ tam dictū ẽ q⁹ ꝓfert epilepsie adhe reno: ⁊ fel testudis valet ad cola ⁊ distillat in nares epilepticor Membra anhelitus ⁊ pectoris. Qui ei⁹ valet ad tussim infantū ⁊ fel ipsi⁹ illi nitū ad scrofulas. Venena. Illa q̄ ẽ marina cū coagulo est bona morsui vermiū venenosoū ⁊ ei q̄ bibit lacticinium.

De Tamarindis. La. dcci.

Tamarindi. Electio. Meliores sunt teneri recētes q nōdū senescūt ⁊ nó exsiccant ⁊ quor acetositas ẽ ꝑua Mā. Frigidi sūt ⁊ sicci in secūdo Opa. ⁊ p. Sūt solutiui ⁊ sūt meliores ꝑunis ⁊ minoris ꝑūiditatis. Mẽ. nu. Lō ferūt mūtitudini vomit⁹ ⁊ sitī ⁊ febrib⁹ ⁊ strigāt stōm mollificatū ex mūtitudine vomit⁹ Mẽbra expul. Solutōe educūt cholerā ⁊ ponō ex decoctōe eorū sūt propinq̄ medie libre. Febres. Confert febrib⁹ hītiū syncopi ⁊ ꝑturbatōes ⁊ ppe cū necesse ẽ nāz linire.

De Tuderi. La. dccij.

Tuderi qd ẽ. Jngt Dia. ẽ herba hūs folia silia foliis prassij ⁊ radicē q̄drata ⁊ eius radix mēsurā hz medij cubiti: ⁊ hz capita in quib⁹ sūt semina lōga nigra ⁊ est hec vsitata tuderi. Siluestris vo semē ẽ rotundū. Natura. Cala ẽ in secūdo: humida in ꝑmo Operatōes ⁊ proprietates. Jnest ei acredo nasturtij: ⁊ in ipa ẽ vlceratō Apostemata ⁊ borbor. Cōfert cēteris q nō sunt vlcerati linita cū aqua mellis: ⁊ pfert oib⁹ apostematibus duris ⁊ fit ex ea emplastrū sup tumorē. Instrumentum. Fit ex ea emplastrū sup durit ẽ podagre. Membra capitis. Confert apostēmatib⁹ radicū auriū Mẽ. ocu. Cū ex ea fit collyriū cū melle mūdificat vlcera oculi. Membra anhelitus ⁊ pect. Aduuat qñ ponit in electuarijs in expuēdo humores postq̄ infundit ⁊ bullit in aq̄: deinde ponit in vase ⁊ assat. Membra expulsionis. Aduuat in colum ⁊ ppe in decocto qō ẽ ex vino.

De Tenub. La. dcccij.

Tenub qd ẽ. Arbor: nota ⁊ causa ẽ spēs cinnamomi ⁊ calamecoras ẽ semē arboris ei⁹ ⁊ pix silue stris ex ea assumit. Operationes ⁊ ppetat. Semen aūt ei⁹ calamecoras: ⁊ virt⁹ ipsi⁹ ẽ ligna ⁊ subtil calefactōis. Aposte. ⁊ borbor. Ex folijs hui⁹ arboris fit emplastrū apostemat⁹ calidis Vulnera ⁊ vlcera. Folia ⁊ semen ei⁹ qñ miscet cum adipe anseris ⁊ merda sengi ⁊ cū farina turis cōfert vlcerib⁹ manifestis: ⁊ cū pmiscet cū cera ⁊ oleo myrthino ꝓfert vlcerib⁹ teneror corpor ⁊ oib⁹ vlceribus recēb⁹ calis: ⁊ cortex ei⁹ ẽ pueniēs vlceribus puluerizatus: ⁊ qñ admīstrant folia ei⁹ sup vlcera recēta ꝑhibēt corruptōes eor. Membra capi. Colluit os ex ea ⁊ decoctiō ei⁹ ⁊ ppe cū aceto ad dolorē dētiū: ⁊ qñ scindit lignū ei⁹ ⁊ coqt in aceto ad illud Membra oculi. Fum⁹ eius in alcofol confert oculo. Membra anhelit⁹ ⁊ pectoris. Semen ei⁹ qō ẽ calamecoras adiuuat ad spuendū ex pectore: et gūma qdē tenub maxime ẽ iuuamēti ad tussim antiquam valde: ⁊ ẽ spēs picis. Membra nutrimenti. Confert ad ea pondus auri. cum aqua mellis ad ꝑparlesum. Membra expulsionis. Si bibatur stringit ⁊ retinet ventrem.

De Tereniabin. La. dcccij

Tereniabin quid ẽ. Hic ẽ ros q̄ plim cadit in corasceni ⁊ in locis qui sunt vltra fluviū ⁊ plimū casus eius in regione nostra ẽ sup lapidē. Electio. Melior ẽ recens albū. Mātura. Ope. Est equale ad caliditatē pueniens. Operationes ⁊ proprietates. Est lenitiuū ꝓueniēs ad abstergendū Mẽ. an. ⁊ pe. Confert tussi ⁊ lenit pectus. Membra nutrimenti Sedat sitim Membra expulsionis Solutōe educit cholerā facile: ⁊ ei⁹ solo cū ꝓpetate q̄ ẽ in ipo: ⁊ ei⁹ qdē potio ẽ aur. x. vsq̄ ad. xx. aur.

De Tutia. La. dccv.

Tutia qd ẽ. Origo Tutie est fumus qui elevatur vbi purificatur es a lapidibus qui ei admiscentur ⁊ a stagno qui ei admiscetur ⁊ qñ sublimatur climia: ⁊ illud qō sublimatur est tutia bona ⁊ quod residet inferius est climia que nominatur succudus. tutia vero alia est alba: ⁊ alia est citrina: ⁊ alia ad rubedinem declinans. ⁊ inda quidē est illud quod in ablutione tutie aggregatur sicut fex sub aqua qua ipsa ablnitur ⁊ illud est succudus: differentia vero inter succudū ⁊ tutiam est q⁹ tutia sub

limat ⁊ illud nō sublimat sz remanet inferius in cā
talibus p qō currit es ⁊ hoc é sicut climia eris ⁊ qñ
hoc sublimat sublimat ex eo tutia ¶ Electio. ¶ Me
lior est alba volatilis: deiñ citrina: deiñ que habz co
lorē sesicoz alcarmeni: ⁊ illa que est minus vetusta
omnib⁹ est melior. ¶ Natura. ¶ Frigida est in pmo
sicca in scō. ¶ Opationes ⁊ ppietates. ¶ Est desic
catiua sine mozdicatione: ⁊ illa q̄ é abluta est melior
desiccatiuī. ¶ Decoratio. ¶ Cōfert lēdinibus. ¶ Vul
nera ⁊ vlcera. ¶ Illa q̄ est abluta pfert vlcerib⁹ ita q⁹
vlceribus cancerosis. ¶ Mēbra oculi. ¶ Cōfert do
lori oculi ⁊ pbibet supfluitates fraudulētas coarta
tas in venis oculi penetrare in tunicas ꝓpe illa que
ē abluta. ¶ Mēbra expulsio. ¶ Cōfert vlcerib⁹ ani
⁊ testiculoz ⁊ apostemantibus eoz.

De tincar. ¶ Capitulū. d. ccvi.

Tincar quid ē. Illud é minerale ⁊ aliud ē
artificiale ⁊ dicit capistz auri. ¶ Mēbra ca
pitis. ¶ Cōfert doloi molaris ⁊ corrosōi
dentium sua proprietate.

De talsmarach. ¶ Capitulum. d. ccvij.

Talsmarach. ¶ Natura. ¶ Calm é ⁊ siccuz.
Opationes ⁊ ppeta. ¶ Est stipticū fortiſ.

De tinsa. Capitulum. d. ccviij.

Insa. ¶ Membra oculi. ¶ Stercus eius
confert albugini oculi. ¶ Sensus. ¶ Fit em
plastz ex adipe eius sup morsū ipius ⁊ se
dat doloz eius statim.

De tembul. Capitulum. d. ccix.

Embul. ¶ Natura. ¶ Frigiduz ē in primo
siccū in scō. ¶ Opationes ⁊ ppetates.
Est stipticī exsiccatiuī. ¶ Membra capiſ
¶ Cōfortat carnē que é inter dentes ⁊ masticat ipm
indi ad illud semp. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Con
fortat stomachuz ⁊ ppt illud masticat semp indi.

De tesise. ¶ Capitulum. d. ccx.

Esise qd est. Est gūma rute agrestis ⁊ iam
dictū est in the. ¶ Electio. ¶ Non pfert nī
si que ē recēs ⁊ cū sup ipaz; ptransit annus de
bilitat. ⁊ ñ ē in ipa iuuamētū ppt resolōné hūdita
tuz que sūt in ipsa supfluaz. ¶ Natura. ¶ Est calida
valde adustiua fortis calefactionis ⁊ exsiccationis
⁊ in ipa est hūiditas supflua extranea causa cuius ñ
mozdicat stomachuz. ¶ Opatões ⁊ ppetates. ¶ Est mun
dificatiua solutiua maturatiua disruptiua ⁊ ppt hūidita
tē suā supfluā nō adurit nisi post horā ⁊ é ex eis q̄ at
trahūt vehemēnt ⁊ violēter ex pfūdo corpis: sz p⁹
spasmū ppt hūiditatē suā supfluā: ⁊ nō est ei par in
alterādo pplonē ⁊ calitatē. ¶ Decoratio. ¶ Facit na
sci pilos ⁊ pfert alopicie valde ⁊ raro iuenit par ei in
illo: ⁊ iam dixim⁹ admistratōem ei⁹ in cap. ipms. ⁊
pfert occultationi sāguinis: sz nō dimittit sup ipam
pter horā: ⁊ similit pfert vestigijs ⁊ pāno ⁊ albaras
Instrumēta iūctu. ¶ Inūgit cū pssione sup mol
lificationē neruoz ⁊ sup podagrā ⁊ sup ūcturas fri
gidas ⁊ clisterizat cū ea ad arteticā. ¶ Mēbra an. ⁊
pecto. ¶ Cōfert sputo sanies ⁊ difficultati anhelitus
⁊ pfert doloi ambor latez ⁊ ppe doloi ipoz anti
quo linita ⁊ ut emplim supposita ⁊ cū ea cuacuādo ⁊
adiuuat ad expuēdas supfluitates linita ⁊ subtilita
te repta in admistrādo eaz in clarijs. ¶ Membra ex
pulsio. ¶ Jn radice eius ⁊ corticib⁹ ipius et lachry
ma eius est solutio. ¶ Febres. ¶ Sumant de corti
bus eius tres auf. ⁊ de succis tres anulusat ⁊ de la
chryma eius auf. ij. ⁊ cū multiplicat eius vsus no
cet. ¶ Permutatio ¶ Loco eius ponunt due tertie
pōderis eius de draganto ⁊ una eius de euforbio.

De turbit. ¶ Capitulū. d. ccxi.

Turbit. ¶ Electio. ¶ Melius est albuz visi
bile ⁊ contritū habens foramina que sunt
sicut cāna subtilis foramia ⁊ planū velocit
frangibile ⁊ nō est grossuz ⁊ ipm corrodit ⁊ debilita
tur: ⁊ leue valde ⁊ pforatū est debile: sz eius rectifica
tio est ut fricet cortex eius cinericius donec remane
at albus ⁊ coniūgat quod de eo contritum est cum
oleo amigdalino. ¶ Operationes ⁊ ppietates.
Acquirit vsus eius siccitatem ⁊ exsiccatōem in cor
pore: quoniā extrahit humiditates subtiles ⁊ ppter
hoc administrat cum oleo amigdalino. ¶ Instru
menta tunctuaz. ¶ Confert egritudinibus neruo
ruz. ¶ Membra expulsionis. ¶ Solutione educit
phlegma plim: ⁊ soluit aliquid ex humoribus adu
stis parūper ⁊ hoc quādo assumit trituz decoctum
vero econtrario. inquit. Mel sangue. solutōe educit
humores viscosos grossos: ⁊ dixerūt quidam solu
tione educit humorem crudū ex anchis. ⁊ quod ve
rius ē: ē q̄ solutione educit phlegma subtile ⁊ si con
fortet cuz zinzibere ⁊ eo quod habet acuitatē virtu
tis educit grossum ⁊ crudū humorem. Solū vero
non soluit grossum nisi inueniat in stomacho fixuz
⁊ in ieiunis: sitiq̄ potio eius vsq̄ ad. z. ij. ⁊ in deco
ctionibus vsq̄ ad. iij.

De tursie. ¶ Capitulum. d. ccxij.

Tursie quid est. Est āmoniacū ⁊ iā dictū est
de eo i capō alif. ¶ De tubel. Ca. d. ccxiij.
Tubel qd est. Fortius tubel é tubel ferri: de
inde eris ⁊ é illud qō cadit ex pcussione sup ea: ⁊ om
ne quidē é exsiccatiuū: ⁊ iā qō dictum est de eo.

De thymo. ¶ Capitulum. d. ccxiij.

Thymi. ¶ Natura. ¶ Semen eius est fo
rtis caliditatis. ¶ Membra expulsionis.
Prouocat ⁊ extrahit embryonem mor
tuum ⁊ solutione educit sanguinez ⁊ humorē cholicū
¶ Et potio eius sit medietas. z ⁊ extrahit vermes.

De theil. Capitulum. d. ccxv.

Theil qd é. Dicit q⁹ é theldeken. ¶ Matu
ra. ¶ Frigida ē ⁊ sicca in pmo: ⁊ ppe radix
ei⁹ recēs. ¶ Opatões ⁊ ppeta. ¶ Virt⁹ ei⁹
é stiptica: ⁊ in ipa é mozdicatio ⁊ pbibet eius succ⁹
attractōez materiez ad viscera. ¶ Vulnera ⁊ vlcera.
¶ Cōfert vulneribus recentibus qñ ponit sup ea ⁊ p
prie radix eius ⁊ in ipa est psolidatio. ¶ Membra ca
pitis. ¶ Prohibz catarros oēs. ¶ Membra oculi.
¶ De succo eius ⁊ ipa decocta in vino ⁊ melle i pon
dere cāthi suptū ponit in medicamine quod ad ocu
lū est bonū ⁊ illuz qō medicamis ꝓposito é ħ. Su

mitur succus ⁊ quãtuz est medietas eius de myrrha ⁊ tertia eius de pipere ⁊ tertia ꝑtius de olibano: ⁊ p̃mi-scent ⁊ ẽ medicamen bonũ ⁊ oportet ꝙd ut reponat in vase creo. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Abscindit semen ⁊ radix eius vomitum. ⁊ ꝓhibet attractionem fieri ad stomachũ ⁊ semẽ eius oio ẽ ꝓueniens stomacho. ¶ Membra expulsionis. ¶ Semẽ eius deglutitũ est ꝓuocatiuuz ⁊ disruptiuũ lapidis ꝓpt illud quod in ipo est de siccitate aut amaritudine: et similit radix eius ⁊ decoctio eius confert vlceribus vsice. ¶ De thelisie. ¶ Capitulum. d. ccxvi.

Thelisie quid est. Jam dictũ ẽ in the. ⁊ iam diximus eam.

De testiculo vulpis ¶ Capitulũ. d. ccxvij.

Esticulus vulpis qd est. Est qdaz bonuz dulce. ¶ Natura. ¶ Est calidꝰ in ꝑmo hũidus in ipo ⁊ in ipo est hũiditas supflua. Instrumenta ũcturaz. ¶ Confert spasmo ⁊ tetano qui sunt in posteriozib⁹ ⁊ paralysi. ¶ Membra expulsionis. ¶ Facit appetitũ coitus ⁊ adiuuat ad ipm et ꝓprie cum vino: ⁊ stat loco sticuli.

¶ De testiculo canis. ¶ Capitulũ. d. ccxviij.

Esticulus canis quid est. Est sic testiculus vulpis ⁊ est duaz ꝑtes: vna eaz est minor ⁊ ẽ hũs mollitiẽ ⁊ est duoz pariũ quoz vnũ par est inferius ⁊ aliud par est sursum ⁊ vnũ eoz est molle ⁊ alteruz est plenũ ⁊ est spes maioz: ⁊ in spetie maioz est hũiditas supflua. ¶ Elpata ⁊ bothoz. Resolut apata phlegmatica. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. Mundificat vlcera ⁊ ꝓhibet formicã dilatari ⁊ aperit fistulas ⁊ incarnat vlcera fraudulẽta corrosiua. Membra capitis. ¶ Confert alcola. ¶ Membra expli. Qñ vir maioz3 aboz fuit fit masculꝰ fotior. ⁊ si mulr sumat debilioz ẽ fit magis fecia: ⁊ dicit q̃ ille q̃ est hũidꝰ facẽ augmẽtũ in coitu ⁊ siccus abscindit ipsũ ⁊ vnusquisq; aboz destruit alterius opõnez: ⁊ iaz dictum est totum illud in maioze ⁊ minoze.

¶ De testiculo. ¶ Capitulũ. d. ccxix.

Esticulꝰ qd ẽ. ¶ Est de genere carnis molt Electio. ¶ Melioz testiculꝰ ẽ illius cuiꝰ bonus ẽ testiculus: ⁊ q̃ est adolescens: ⁊ testiculꝰ qui ẽ magnorũ hircoz ⁊ que eis siłant de arietibus ⁊ tauris non digerit: ⁊ ñ ẽ sicut testiculus galloz ꝑcipue impinguatoz: ná ipe ẽ bonus valde. Opatio. ⁊ ꝓpeta. ¶ Mõ habet bonitatẽ nutrimenti mãmillaz: nisi testiculus galloz impinguatoz: ipse nãq; est boni nutrimenti plim: ⁊ omnes spes testiculi q̃ digerunt ꝓprie que non sunt difficilis digestõnis plim nutrit. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Plimi ipoz sunt difficilis digestionis plurimi nutrimẽti ⁊ ꝓpe qui sunt de animalibꝰ magnis grosse carnis.

¶ De testa. ¶ Capitulũ. d. ccxx.

Esta. ¶ Opatões ⁊ ꝓpetates. Est exsiccatiua absterssiua ⁊ ꝓprie testa olibani: ⁊ sub tilioz: quidez testa est testa cancri marini ⁊ tegula qdem est in virtute foliꝫ. ¶ Decoratio. ¶ Testa cancri marini est exsiccatiua ⁊ abstergit pannuz et enginces. ¶ Elpata ⁊ bothoz. ¶ Fit ex testa ceratuz sup scrofulas. ¶ Vulnerã ⁊ vlcera. ¶ Emplin factũ ex testa ẽ fortis ꝓsolidationis: ⁊ ꝓfert vlceribus ⁊ ipa abstergit scabiẽ ⁊ ꝓprie testa cancri marini. Instrumenta ũcturaz. ¶ Testa olibani. Tingit sup podogram. ¶ Membra oculi. ¶ Confert cum sale metallino vngule.

¶ De thalio. ¶ Capitulum. d. ccxxi.

Thaliũ quid est. Dictũ est de eo in capitulo destructõe. ¶ De littera. T. De vince. Capitulum. d. ccxxij.

Tunce quid est. Lozices tenues subtiles circũuoluti sup arboze ferentẽ glãdes ꝙ ꝓnum. ⁊ nucem. ⁊ habet odoz eni bonum Electio. ¶ Que ex ea bona est: ẽ alba ⁊ nigra mala ẽ ¶ Natura. ¶ In ipa est frias pauca ⁊ ad debilitatẽ declinans ⁊ stipticitas equalis: existimauerũt q̃ est calida in ꝑmo ⁊ sicca in scõo. Jngt Alcanzi. Est frigida vehemẽtis siccitatis. ¶ Opationes ⁊ ꝓpietates. ¶ Jnest ei virtus stiptica ⁊ resolo similis: ⁊ lenificatio: ⁊ ꝑcipue que ẽ de ꝑmo ⁊ eius stipticitas est equalis. ⁊ aromaticũ eius apit opilatões ⁊ stringit carnes mollificatas. ¶ Elpata ⁊ bothoz. ¶ Linit sup apata calida ⁊ sedat ea ⁊ resolui duricies ⁊ sedat apata carnosa fluxa. ¶ Instrumẽta ũcturaz. ¶ Laedit inũctõib⁹ laxitudinis ⁊ resoluit duritiẽ ũcturaz. ¶ Lũ in ⁊ similit eius decoctio. ¶ Membra capitis. ¶ Lũ in fũdit in vino facit dormire potãtẽ ipm. ¶ Membra oculi. ¶ Abstergit visuz. ¶ Membra an. ⁊ pecto. Lõfert tremori cordis. ¶ Membra nutrimenti. Retinet vomitũ ⁊ ꝓfortat stomachũ ⁊ remouet illationẽ eius ꝑcipue eiꝰ infusio in vino stiptico. ⁊ ꝓfert dolori epatis debil. ¶ Membra expulsio. ¶ Elpit opilatões epatis ⁊ matricis ⁊ qñ sedet in aqua eius ꝓfert dolori matricis: ⁊ ꝓuocat mẽstrua. ¶ De mutatio. ¶ Modus ipius de cozdumen.

¶ De vchue. ¶ Capitulum. d. ccxxij.

Vchuen qd est. Ex ea alia ẽ alba ⁊ alia citrina sz alba ẽ fortioz: ⁊ est virge minute super quas sũt flozes minuti alba habẽtes folia silꝫ floribus maro acuti odozis ⁊ sapozis. ¶ Natura. ¶ Est calida in 3º sicca in scõo. ¶ Opationes et ꝓprietates. ¶ Est digestiua ⁊ apitiua opilationi: ⁊ ea que est rubea est stipticitas ⁊ ꝓhibitio spẽ solutionis cũ eo qõ in ipa est de resolutõe: sz eius stipticitas ẽ ꝓpter ipius exsiccationẽ ⁊ est ꝓuocatiua sudoris: ⁊ sil⁹ eius oleũ inũctuz ⁊ apit oculis venaz resolutiuũ subtiliatiuũ. ¶ Electio. ¶ Recens viridis. Elpata ⁊ bothoz. ¶ Resoluit apata calida in stomacho ⁊ sanguiẽ ꝓgelatũ in ipo ⁊ ꝓfert apanbus frigidis. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Lõfert fistulis ⁊ excoriat cozices ⁊ vlcera ⁊ confert vulneribꝰ neruoz. Instrumenta ũcturaz. ¶ Lõfert torsioni neruorũ cũ in decoctione ipius infũdit spongia ⁊ ponit sup eos. ¶ Membra capitis. ¶ Facit subet ⁊ cuz odoraẽ hũidũ eius facit dormire ⁊ eius oleũ confert doloribus auris. ¶ Membra anhelitus ⁊ pecto. ¶ Elixatum cum bibit sicca sicut bibit epithymũ. ¶ Lõfert nutrimenti. ¶ Mala est oꝛ stomachi verũtamẽ re-

soluit ꝛ exsiccat qđ ad ipm attrahit: ꝛ resoluit sāgui
nē cōgelatū in eo. ¶ Membra expulsionis. ¶ Pro
uocat fortit ꝛ resoluit sāguinem congelatū in vesica
cū aqua mellis ꝛ frāgit lapidem. ꝛ qñ bibit cū flore
suo: ꝛ cū eo qđ est sup ipm in vino ꝓuocat mēstrua
ꝛ sūr supposito rū oleo eius: ipz enim fortit ꝓuocat
ꝛ suppositorū oleo ei⁹ etiā resoluit duritiez matricis
tapit opilatōem matricis. ꝛ ipa qdem bibit licca in
oxymelle sicut epithymuz ꝛ soluit meliam ꝛ phlā et
cōfert apatibus ani calidis: ꝛ apit hemorroidas ipa
ꝛ eius oleū ꝛ cōfert ramici ex aqua ꝓstq̄ scindit: ꝛ
ꝓfert colice ꝛ doloꝛi vesice ꝛ duritiei splenis.

¶ De vlne. ¶ Capitulū. d. ccxxiij.

Vlne quid est. Est plm spēz subtilioꝛ carū
est alba ꝛ noiat stercus passeꝛ ꝛ calidioꝛ ea
rū est viridis. ¶ Operationes ꝛ ꝓprietates.
Est abstersiua mūdificatia apitiua. ¶ Membra ex
pulsio. ¶ Vlnes. 3. 5. ipius resoluit difficultatē vri
ne. ꝛ pōdus. 3. v. deijcit ptuz vinū ꝛ mortuū ꝛ. 3. 5. p
sice usq̄ ad. 3. i. ꝓuocat mēstrua: ꝛ pōd⁹. 3. ij. solue
do educit aquositatē hydropisis. ¶ Venena. ¶ Vl
dus. 3. x. ei⁹ est venenuz pnitiosū ꝛ ex suffumigatiōe
ei⁹ q̄ ex ipa est viridis effugiunt venenosa parua.

¶ De vrtica. ¶ Capitulū. d. ccxxv.

Vrtica qđ est. Color eius ē silis coloꝛi
pozri sz tū est minus ꝛ subtilius ꝛ nō ē ei⁹
lōgitudie ꝛ mordicat qđ ei obuiat ita q̄ ēt
inteſtina. ¶ Natura. ¶ Vrtica ꝛ semē eius sūt cala i
ꝓncipio tertij: ꝛ sicca in secō: sz semē est minoris sic
citatis q̄m ipa. ¶ Operatio. ꝛ ꝓprie. ¶ Est attractiua vl
ceratiua resolutiua ꝛ in vtute adustiua. ꝛ sūt qdā q di
cūt calefactōez eius nō esse fortē: sz in ipa qdez ē vt⁹
apitiua: ꝛ in ipa est absterſio fortis. ꝛ in ipa non est
mordicatio vlcez: ꝛ qñ cū carne coquit caro soluit it
vrticā ꝛ opōnem eius. ¶ Alpata ꝛ bothor. ¶ Emplz
eius cū raphan o dilrūpit dubellet ꝛ ꝓfert cis ꝛ con
fert durinedꝰ ꝛ cōfert semē eius cancro in emplo: ꝛ
similit eius cinis. ¶ Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Eius cinis
cū sale cōfert vlceribus q̄ accūt a morsura canū ꝛ vl
ceribus malignis ꝛ cancro. ¶ Instru. uctu. ¶ Em
plastꝝ ex ea cū sala confert tozsioni neruoꝝ. ¶ Mē
bra capitis. ¶ Eius folia cōtrita abscidūt fluxuz san
guinis ex narib⁹ ꝛ semē eius ꝓfert stricture nariuz ꝛ
apit opilatōes colatoꝛij fortit ꝛ ex semie eius factuz
emplin facē eradicatōez dentiū facilē: ꝛ emplin ex ea
ꝓfert apatibus que sūt post aurē ꝛ est absterſiuuz.
¶ Mēbra anhelitus ꝛ pecto. ¶ Qñ bibit cū aqua oꝛ
deī mūdificat pectus ꝛ cū decoquit folia eius in aq̄
semē est fortius ꝛ ipm remouet alma ꝛ ipam dilata
tionē ꝛ ffam plcim. ¶ Membra expulsi. ¶ Excitat
coitū ꝓprie semen eius cū vino ꝛ apit oꝛificū matri
cis: quia matrix recipit spma. ¶ Et similit si comedat
cū cepis ꝛ ouis ꝛ qñ supponit cuz myrrha ꝓuocat
mēstrua ꝛ apit matricē ꝛ sūr si bibit ei⁹ decoctō cuz
myrrha: ꝛ folia ei⁹ recētia educūt mīricē excūtē loco
empli posita ꝛ soluēdo educ phlā ꝛ hūoꝛē crudum
sine absterſione nō cū vtute solutiua q̄ sit in ipa: ꝛ olcū
ei⁹ pl⁹ soluit phlā q̄m oleū cartami ꝛ decoctio folio
rū cū ostracis lenit vētre ꝛ si vis ut ipa facil⁹ soluat
accipe medullā semis eius ꝛ ptere ipam cū sauich ꝛ
pūcte eā in vio ꝛ bibe eā: ꝛ oz ut post ei⁹ hausti biba
tur aligd de oleo ros. ne adurat guttur bibentis: ꝛ
qñq̄ fūt ex ipa collyria cū melle ꝛ supponūt ꝛ sol
uūt. ¶ De viola. ¶ Capitulū. d. ccxxvi.

Viola quid ē. Motā ē eius essētia: ꝛ opō ra
dicis eius ē vicina opōni ipius. ¶ Natura
frida est ꝛ hūida in ꝑmo: ꝛ dicūt qdaz q
ē calida in ꝑmo: sz in frītate folioꝝ eius nō est dubi
tatio. ¶ Opatio. ꝛ ꝓprie. ¶ Dicit q ipa gnāt sangui
nē equalem. ¶ Alpata ꝛ bothor. ¶ Sedat apata cali
da more emplastri supposita cū sauich de ordeo et
similē eius folia. ¶ Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Viola epi
thymata bona est scabiei. ¶ Membra capitis.
Sedat soda sanguinē odorata ꝛ illita. ¶ Membra
oculi. ¶ Cōfert opthalmie calide. ¶ Membra an
helitus ꝛ pectoris. ¶ Cōfert tussi calide ꝛ lenit pect⁹
ꝛ ꝓprie que ex ea ꝑrita est cū zuccaro ꝛ ipius siru
pus cōfert pleſi et pulmoni ꝛ est melior q̄m iuleb in
hoc cap. ¶ Mēbra nutrimēti. ¶ Valet inflatōi stoi.
¶ Mēbra expulsio. ¶ Sirupus eius cōfert doloꝛi
renū ꝛ ꝓuocat vrinā: ꝛ q̄ ex ea sicca est solutiua edu
cholerā. ꝛ ipius etiā sirupus lenit naturam cū facili
tate ꝛ confert eminentie ani.

¶ De vrina. ¶ Capitulum. d. ccxxvij.

Vrina quid est. Nota ē. ¶ Electio. ¶ Ex vri
nis vnuariis magis ē vria cameli arabici
qui est anheglib. Et vrina hois ē debilioꝛ vrinis tū
ea sunt debiliores vrine porcoꝝ domesticoꝝ castra
toꝝ. ꝛ eis fortiores sunt antiquiores: ꝛ vrina quidem ca
strati omnis generis est debilioꝛ ꝛ ex vrinis magis
absterſiua est vrina hois. ¶ Natura. ¶ Est calida ꝛ
sicca. ¶ Operatiōes ꝛ ꝓpꝛietates. ¶ Omnes absterſ
gunt: ꝛ vrina quidez hois ponitur cū cinere vitis su
per locū fluxꝰ sanguinis ꝛ sistitur. vrina vero came
li ꝓfert furfuribus ablutōe facta ex ea. ꝛ similē vri
na tauri. ¶ Decoratio. ¶ Abstergit mozpheam.
¶ Vulnera ꝛ vlcera. ¶ Vrina asini confert vlceriꝰ
ambulatiuis ꝛ humidis. ꝛ vrina hois etiam ꝓpe
antiqua ꝛ ꝓfert excoriationi ꝛ puritui ꝛ albaras: ꝛ
ꝓcipue cū nitro ꝛ aqua acetosa: ꝛ fex vrine ponitur
super herisipilam ꝛ confert: ꝛ confert linita scabiei
ꝛ sahafat ꝛ vlceribus verminosis ꝛ vlceribus pedū
super mūgitur ꝛ dimittitur donec sanentur. ¶ In
stra iū. ¶ Confert doloꝛibus neruosis: ꝛ ꝓcipue
vrina capꝛarum domesticarum ꝛ montanarum: ꝛ
ꝓpꝛie spasmo ꝛ extensioni: ꝛ similiter sit caput pur
gium extensioni. ¶ Membra capitis. ¶ In vrina
tauri cum dissoluitur myrrha ꝛ distillatur in aurē
subtiliter sedat doloꝛes eius: ꝛ similiter vrina capꝛa
rum sola ꝛ cū myrrha: ꝛ vrina hominis antiqua, p
hibet fluxum putredinis ab aure: ꝛ vrina cameli cō
fert fetori narium ꝛ aperit opilationes colatoꝛij cuz
vehementi virtute. ¶ Membra oculi. ¶ Coagula
tur in vase ereo ꝛ confert albugini ꝛ scabiei: ꝛ ꝓpe
vrina puerorum ꝛ similiter cocta cum pozris.

¶ Membra anhe. ⁊ pecto. Urina ifantiū lactētiū ꝓfert dilatatói anhelit⁹. ¶ Mēbra nutri. ¶ Quidaꝫ homo ſpleneticus ſōniauit q̄ ꝓcipiebat ei in ſomno ut urinam ſuam biberet omni die ter ⁊ ſanaret: q̄ ex ptus eſt illud ⁊ iuenit mirabile. urina q̄ hois ⁊ urina cameli ꝓfert hydropiſi ⁊ ea limi ſplen ꝓcipue cū lacte cameli: ⁊ urina capraꝝ valet hypoſarche caꝫ ꝓcipue q̄ ſūt montane ⁊ ꝓcipue cū ſpica bom odoris ⁊ ſilr urina antiq̄ porcoꝝ in huiuſmói eſt bona cum vino forti. ¶ Mēbra expulſio. ¶ Urina porci frangit lapidē in remb⁹ ⁊ velica ⁊ ꝓuocādo educē ex ambobus: ⁊ urina alini ꝓfert doloꝛi renū: ⁊ urina hois decocta cū porris ꝓfert doloꝛib⁹ matricū q̄ ſedent in ea mlieres vnaq̄q; q̄q; diez ſemel. ¶ Venena. Urina hois ꝓfert morſui vipe bibita ⁊ effūdit ſuper eū ⁊ ꝓprie vipe petroſe ⁊ cuz nitro ſup morſū canis rabioſi ⁊ omni morſui ⁊ punctur valet ⁊ que ex ea antiqua eſt confert venenis oibus ⁊ lepoꝛi marino.

¶ De viſco. Capitulū .d.ccxxvij.

Iſcus quid ē. Eſt notus: ⁊ ei⁹ q̄ fructus eſt ſilis ciceri nigro nō ſincē rotūditatis virgulatus frāgibilis ex quo manus inuiſcant. cius aūt mineꝛa ē arboꝛ ſerēs glādes ⁊ malus ⁊ piꝛus in quo ſūt vtus acrea ⁊ aquea mltiplicate valē ¶ Electio. ¶ Qui ex eo bonus ē. eſt recēs plan⁹ coloris puri interius viridis exterius terꝛ ⁊ lauatuꝫ dein de coq̄. Natura. ¶ Mō calefacē niſi poſt moꝛā lōgi ſicut gūma rute agreſtis ⁊ eſt debilioꝛ ea in hoc ⁊ ipō q̄ez ē hūitas ſupfluens nō digeſta ⁊ ē calid⁹ ⁊ ſiccus in 3°. ¶ Opatio. ⁊ ꝓpetates. ¶ Eſt reſolutiuus reſoluit enim hūitates groſſas ex pfundo ꝓter fortitudiez vtutis attractiue ⁊ lenit. ⁊ dixerūt qdā: ñ ineſt ei opō in hūtatib⁹ tenuibus. ¶ Decoratio. Eradicat vngues malos cū ſup eos ponit cū arſenico. ¶ Elpata ⁊ boꝛhoꝛ. ¶ Reſoluit apata ffa ⁊ ꝓpe ꝓfortatus cū calce ⁊ confert ſyrie ⁊ filiabus nocris. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Lenit vlcera antiqua ⁊ vlcera mala. ¶ Inſtru. iūcturaꝝ. ¶ Lenit iūcturās cū tāta cera q̄ntus ipē ē ⁊ ſuo cēliꝑ pondere de reſina pini. Membra capitis. ¶ Cōfert apatibus frīs poſt aures mixtus cū gūma pini ⁊ cera. ¶ Membra nutri. ¶ Extenuat ſplenē cū ponit ſup ipm cuz aliquibus rebus ipm confortantibus ſicut eſt calx.

¶ De vermic. Capitulū .d.ccxxix.

Ermis quid eſt. Eſt vmis grane ⁊ eſt vmis tinctoꝛ cuius virtus eſt ſicut virtus ceruſe. verūtamē eſt ſubtilis: ⁊ magis vadens in pfundū: qdam aūt dixerūt q̄ colligit hic vermiculus ex rebus plibus ita q̄ colligit ex arboꝛibus glādes ſerenib⁹. ¶ Natura. ¶ Vermiculus grane recēs inflammus ē: ⁊ in ipo ſiccitas ē q̄ntitate hūs. ¶ Opatio. ⁊ ꝓprie. ¶ Vermicul⁹ grane q̄ eſt vermis tinctoꝛ ē purpureus ⁊ exſiccat ſine mordicatione. ⁊ Gal. qdem dicit q̄ in ipo eſt ſtipticitas tpata. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Vermiculus grane ꝓfert vulneribꝰ nernoꝝ tritus cū vino aut aceto cū melle. Dicit aūt q̄ vmis plurū pedū q̄ moꝛat ſub lagenis ſm q̄ dicū bibit ex eo aut. renouet ſpalmū ⁊ alcuzez nocentes. ¶ Membra capitis. ¶ Vermis pluriū pedū q̄ ē ſub amphoꝛis q̄ū terꝛ cū coꝛtice granati ⁊ cuz oleo roſ. ⁊ diſtillat in auꝛē ſedat doloꝛē. ¶ Membra anhelitus ⁊ pectoꝛis. ¶ Vermis rubeus q̄ ē ſub vrceis aque qui habet pedes plimos ⁊ cuz tāgit rotundat q̄ cū eo tāgit palatū cū melle valet ꝓfocatoꝛibus ⁊ ſilr cū comedit ꝓfert aſmati ⁊ dilatatioi anhelit⁹ fa⁹ q̄ dicit. ¶ Mēbra nutri. ¶ Predictus hūs plures pedes ꝓfert icteritie bibitus cū vino. ¶ Membra expulſio. ¶ Vermis pluriū peduz q̄ eſt ſub ciſternis ⁊ vrceis bibitus cū vino eſt bonus difficultati vrine. ¶ Venena. ¶ Vermis oleꝝ ꝓtrit⁹ linit ſup pūcturā vermium venenoſoꝝ ⁊ confert ei.

¶ De vſtur. ¶ Capitulum .d.ccxxx.

Uſtur quid ē. Dixerūt quidā q̄ eius virtus eſt virtus cerūſe: ⁊ dixerūt alij virtus eius ē virtus aſcedenegi. ¶ Natura. ¶ Uerūs ē nt ſit caliduz ⁊ ſiccuz ⁊ ut quaſi ſint ambo in fine fit quod aūt dicit ꝓter hoc eſt dictū p ignoꝛantiam. Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ Apud quoſdā ei⁹ ſtipticitas ē foꝛtioꝛ q̄ ipi⁹ acuitas ⁊ apd alios ei⁹ acuitas eſt foꝛtioꝛ ſtipticitate ipius. ¶ Vulnera ⁊ vlcera. ¶ Conſolidat vulnera generat carnē in vlceribus ⁊ ꝓhibet aduſtionem ignis ⁊ oſtracoſitatem. ¶ Mēbra capitis. ¶ Prohibet coꝛroſionez dentium.

¶ De vitro. ¶ Capitulum .d.ccxxi.

Itrū quid eſt. Uitruz inter lapides eſt ſicut ſtultus inter homines: declinat enī ad omnem tincturam ⁊ tingit ea ⁊ frāgitur ⁊ abſcidit cum eo. Natura. ¶ Calidū eſt in primo ſiccum in ſcōo. Decoratio. ¶ Ebſtergit dentes ⁊ faciuꝝ in oꝛiri pilos ⁊ quādo cum oleo ſambacino mūgit. Operationes ⁊ ꝓprietates. ¶ In ipo eſt ſtipticitas ⁊ ſubtilitas. ¶ Membra capitis. ¶ Mūdat furfures quādo cū eo fit ablutio ⁊ abſtergit dentes. ¶ Membra oculi. ¶ Ebſtergit oculū ⁊ delet eius albugines ⁊ aduſtum eſt foꝛtius. ¶ Membra expulſionis. Quod ex eo tritū eſt ⁊ aduſtū confert valde lapidi veſice ⁊ renum cuz bibit cum vino.

¶ De vua paſſa. ¶ Capitulum .d. ccxxxij.

Ua paſſa dicē in capitulo de vua.

¶ De ventre. ¶ Capitulum .d.ccxxxiij.

Enter. ¶ Operationes ⁊ ꝓprieta. ¶ Panis eſt nutrimenti mali chimi ⁊ ſimilit quod ſimilat ei ex viſceribus q̄uis eius bona fiat digeſtio. verūtamen pluris eſt nutrimenti q̄ pulmo: ventres aūt anuū quādo digerunt ſunt melioꝛis nutrimēti ⁊ pluriui ⁊ ꝓcipue ⁊ gallinaꝝ ⁊ anſerum. ¶ Membra nutrimenti. Eſt tarde digeſtionis.

¶ De vite. ¶ Capitulum .d.ccxxxiij.

Itis quid ē. Jngt Dia. vitis ſilueſtris ⁊ mōtana habet ramos lōgos ſiles illis quos facit vitis: ⁊ caꝫ folia ſunt ſicut folia vue lupine domeſtice: ſz ſunt latioꝛa ⁊ flos eius piloſus ē. ⁊ fructus eius eſt ſic vua qui ſit rubeus apud maturationem ⁊ granum eius eſt rotundum ⁊ comedunt folia ei⁹ ſtati cū naſcūt. ¶ Opera. ⁊ ꝓpe. Linitur folia ei⁹ ramoꝝ eius ponit in medicinis cauterizantibus et

oleū vitis est sicut oleū ros: verūtamē nō ēi eo illa subtilitas: t oleū qdē musti ē sedatiuū t calefactiuū t flos silvestris est vehemētis stipticitatis. ¶ Decoratio. ¶ Lachryma eius valet super verrucas formicales: t vitis quidē silvestris abstergit pānū t lentigines sed domestica ēdebilis: t lachryma silvestris fortitā eradicat pilos cū oleo t ppne que assumitur ex ramis eius recentib⁹ cū inflāmat t oleū eius est fortiꝰ oibus oleis. ¶ Vulnera t ulcera. ¶ Lachryma vitis ē bona scabiei t ipetigini t fructus vitis silvestris ꝓhibet apostemari vulnera. ¶ Instr. unct. Cinis vinacie eius qđ remanet cū aceto ꝓfert tozsiones neruoꝝ: t cinis ramoꝝ eius cū oleo ponit sup cōtusionē lacertoꝝ t mollificationē nicturarū t cuz bibitur cinis eius ppter casū t oleū musti ē bonuz doloribus lacertoꝝ t neruoꝝ t laxitudini. ¶ Mēbra ca. ¶ Folia eius ponūtur in emplastro ad soda calidā: t radix vitis nigre t albe t silvestris ē ex summa medicinarū abstergētiū sordes auris t ē ex medicinis cōferēnbus surditati: t cortex eius que silvestris ē cū melle sanat gingiuā sanguinea. ¶ Membra oculi. ¶ Folia vitis cū sanich ordei more emplastri supposita oculo ꝓhibent fluxus ad ipm.

Mē. anhe. t pec. ¶ Succus folioꝝ domestice confert sputo sanguinis t similiter fructus silvestris bibitus. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Empl̄z factū ex folijs t filis eius cū sanich ordei valet sup apata stōi t inflationē eius t succus folioꝝ eius cōfert doloui stomachi ex caliditate t qñ bibitur radix eius cum aqua silvestri aut vino ꝓfert hydropisi t solutione educit aquā: t fructus vitis silvestris ē bonus stō et nausee t cōturbationi t accrescitati cibi. ¶ Mē. expul. ¶ Succus folioꝝ eius ē cōueniēs dyssenterie t doloꝝ ani ex caliditate t eius lachryma q̄ ē sicut gūma bibit cū vino t frangit lapidē t cinis eius qđ remanet post expressionē cū aceto ponit sup hemoꝝroidas t mozā: t fructus eius bonꝰ ē ano ꝓuocat eni t stringit. ¶ Ulcera. ¶ Cinis eius qđ remanet ē tyriaca mozsui vipe.

De volubili. L. dcexxv

¶ Volubilis. ¶ Natura. ¶ Est equalis ad caliditatē quādā declinās t siccitatē plimā: t ē lenificatiua t apud alkázi ē frigida.

Ope. t propꝛie ¶ Est resolutiua aperitiua: t nota q̄ noiat sumis papauerū ꝓstat ex terreitate ꝓstrictiua t aqueitate lentitia t acredine ignea: ꝫ exsiccatio destruit aqueitatē eius t in ipsa ē mūdificatio. ¶ Decoratio. ¶ Lac volubilis magne abradit pilos t interficit pediculos. ¶ Aul. t vl. ¶ Folia sumis paupaueꝝ recentia ꝓueniētia sunt ulceribus magnis t cōsolidant ea decocta in vino t ex eis emplm factum suppositū adustionibus magnis t ppne cum cerato t ad hoc nō est ei par. ¶ Mē. ca. ¶ Distillat succus eius i aurē doloꝛosam cū cotto ppne cū oleo roſ. t ppne cū ē apa calidū t cōfert soda antique: t succus eius cōfert materiei attracte ad aurē ſ ē antiqua et ulceribus antiquis in ea. ¶ Mēbra anhelitus t pectoris. ¶ Est bona pectori t pulmoni t mundificat asma. ¶ Mēbra nu. ¶ Aperit opilatiōes epatis et folia eius cum aceto sunt bona splenī. ¶ Membra expul. ¶ Aqua eius soluēdo educit choleram adustam t quādo nō decoquitur ē fortior: t ē que dā species volubilis mala solutione educēs sanguinē.

De virga pastoris Capitulū. dcexxxvi.

¶ Virga pastōis quid ē: Est albatbat t ē masculus t feia: ꝫ masculus ē fortior. ¶ Opera. t p. ¶ In ipsa ē stipticitas: ꝫ ps aquea in ipsa ē plurima: t ppter multitudinē repulsionis materierū effusarū existimāt q̄ ē exsiccatiua t similiter prohibet fluxū. ¶ Apostem. t bothoꝛ. ¶ Fit ex ea emplastrū phlōni t herisipile t formice t ē valde conferēs apostematibus ulceratis. ¶ Vulnera t ulcera. ¶ Consolidat vulnera recētia. ¶ Mēbra ca. Succꝰ eiꝰ interficit vermes auris t exsiccat vulnēa eius. ¶ Mēbra anhe. t pectoris. ¶ Aqua eius cōfert sputo sanguinis. ¶ Mē. nutri. ¶ Fit ex ea ēplastrū ad inflationē stōi infrigidata. ¶ Mēbra expulsiōis. ¶ phibz fluxū sāguinis ex matrice t sanat ulcera intestinoꝝ. t Dia. quidē existimāt q̄ ipsa ꝓpter vrinā t sanat illū qui retinet eam t nō pōt mingere.

De vua. L. dcexxxvij.

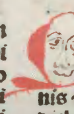

¶ Vua. ¶ Electio. ¶ Alba laudabiloꝛ ē q̄ꝫ nigra cū equantur in reliquis ꝓprietatibꝰ suis. l. spissitudinis subtilitatis t dulcedinis t reliquoꝝ t dimissa post collectionē duobus diebus aut tribus melioꝛ ē collecta in eadē hoꝛa. ¶ Natura. ¶ Cortex vue frigidus est t siccus.

Operatiōes t ppriētates. ¶ Collecta in eadem hora ē inflatiua: t suspensa donec detimescat cortex est boni nutrimenti t est confortans corpus t eius nutrimentū est simile nutrimento ficuū i paucitate matitie t ē plurimi nutrimenti quānis sit minus nutrimento ficuū t matura miozis est nocumēti q̄ꝫ non matura: t quādo nō digeritur vua eius nutrimētū ē crudum: t nutrimētū quidē vue cum sua dispositione plus est nutrimento succi eius: sed succus eiꝰ ē velocioris penetrationis t descensionis: t vuā stipticā speratur q̄ resoluat appensio. ¶ Alcetosa vero non est ita. ¶ Mēbra nutrimē. ¶ Vua passa ē amica epati t stomaacho. ¶ Mēbra expulsionis. Vua t vua passa cū suis interioꝛibus bone sūt doloꝛibus intestinoꝝ: t vua passa cōfert renibus t vesice: t vua quidē in eadē hoꝛa collecta mouet vētre t inflat: t eis vua nocet vesice.

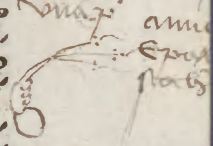

De venis tinctoꝛ. L. dcexxxviij.

¶ Vene tinctoꝛ. ¶ Natura. ¶ Sunt calide et sicce declinantes ad secundum. ¶ Opera. t ppriētates. ¶ In ipsis ē abstersio fortis. ¶ Mē. bra capitis. ¶ Confert earum masticatio doloꝛi dentium. ¶ Membra oculi. ¶ Succus earū est bonus in acuēdo visū t abstergēdo qđ est coꝛa pupilla de aqua t albugine. ¶ Mēbra nu. ¶ Cōfert icteritie, sicte ex opilationibꝰ t ppne cū anisso t vino albo.

De ventribꝰ. L. dcexxxix.

¶ Ventres. ¶ Ope. t ppriētates. ¶ Ventres equi pluris ſ nutrimēti illi q̄ sūt galliaꝛ

non digerũtur velociter. ¶ Mẽbra nutrimenti. ¶ Existimauerũt q̃ tunica interior ventriũ exsiccata conferet ori stomachi ꝛ dolori eius. Filius mesaugue. ꝛ propie ventris galli.

De vulpibus. L. decxl.

¶ Vlpes. ¶ Operationes ꝛ proprietates. In ipsa ẽ resolutio ꝛ eius pellis ẽ calidiõ pelliũ: ꝛ eius quidẽ pelle inunguntur humectati propter ipsius resolutionẽ ¶ Instr. iunc. ¶ Cũ vulpes coquũtur in aqua ꝛ embrocãtur ũctura ꝛ dolorose ex ea confert vehemẽter: ꝛ similiter oleum q̃ viua de coquitur in ipso: imo hoc ẽ valde fort̃: ꝛ oꝝ quidẽ ut plongetur ei⁹ sessio in ipso: ꝛ melius ẽ ut sit post euacuationẽ ꝛ purgationẽ ut nõ attrahat cũ fortitudine sue acuitatis ꝛ resolutiõis hũores ad ũcturas ꝛ quãdo euacuatur corpus post illud nõ attrahit ad ũcturas aliqd: q̃ si resideat erit leue: ꝛ silr adeps vulpis quãdoq̃ attrahit aliquid plus eo qõ resolutit: ꝛ quãdoq̃ decoquit in ipso decollata: ꝛ quecũq̃ ambarũ administretur resolutit illud qõ ẽ in iunc turis. ¶ Mẽbra capitis. ¶ Eius adeps sedat dolorẽ auris quãdo in ea distillat. ¶ Mẽbra anhelitus ꝛ pec. ¶ Eius pulmo sicc⁹ cõfert asmaticis valde: ei⁹ potio est pondus. ʒ. i.

De vespertilione Lapi. decxli.

¶ Vespertilio qd ẽ. Dicit q̃ sceirazirac est lac ei⁹ ꝛ dicit q̃ est vrina eius. ¶ Natura. In sceirazirac ẽ abstersio ꝛ vehemẽs calefactio. Operatiões ꝛ ꝓprietates. ¶ Unguẽtuz vespertilionis ꝓhibet mãmillas puellarũ a magnificatiõe: ꝛ ꝓhibet oriũ pilos ꝺm q̃ dicitur ʃz nõ ẽ verum. Mẽbra oculi. ¶ Cerebrũ eius cũ melle ꝑfert principio aque descendentis in oculum ꝛ eius cinis acuit visum ꝛ sceirazirac confert vngule.

De Vbere La. decxlij.

¶ Vber. ¶ Natura. ¶ Est frigidũ ꝛ siccuz ꝓpter neruos plures qui sunt in ipso. ¶ Electio. ¶ Nutrimentũ vberis pleni lacte oñ digeritur ꝓpinquũ est nutrimento carnis: ꝛ illud ẽ melius in quo ẽ lac ꝛ quod ẽ alafegucati qñ ipe velociter faciũt descẽdere ipz: ꝛ ẽ de animali bone carnis boni humoris grossi fortis.

De vngula Lapiũlũ decxlij.

¶ Vngula quid est. ¶ Decoratio. ¶ Cũ ex cinere vngule caprine cũ aceto linit alopitia cõfert valde. ¶ De littera. X.

De xiloaloe. L. decxliij.

Xiloaloes. ¶ Electio. ¶ Melior spẽs xiloaloes est almundi: liuz: ꝛ asportat de medio regionis indie ꝺm quosdaz deinde est illud quod dicitur indũ ꝛ ẽ montanũ ꝛ superfluit super almũdilũ q̃ nõ generat pediculos ꝛ est magis dans odorẽ pãnis. quidã tamen homines sunt qui non discernunt inter mũdilũ ꝛ indum bonũ. ꝛ de melior xiloaloe ẽ alsemẽdri quod ẽ de absterſione indi: deinde alcumari qõ est de absterſiõe indi: postea alsenalũ: ꝛ est spẽs tertia: ꝛ post illud est arhenliũ alsebrũ ꝛ alkaduz ꝛ alsiniũ ꝛ nominatur alcasumurõ ꝛ est bonũ dulce: et inferius illo est algeliu ꝛ almentali ꝛ alguali ꝛ alrã tac sed almũdilũ totũ est bonũ: deinde melꝰ de alsemẽduri ẽ varium põderosuz ꝛ durũ plurimeq̃ grossũ in quo nõ ẽ albedo ꝛ remanẽs sup ignẽ: quidã vero extollũt nigrũ super varũ: ꝛ melius alcumari ẽ nigrũ mundũ ab albo ponderosũ remanẽs super ignẽ grossũ plurime aque: ꝛ vniuersaliter melꝰ xiloaes ẽ illud quod magis submergit in aqua: natãs vero ẽ priuatũ vita ꝛ spũ ꝛ malũ: ꝛ xiloes quidẽ ẽ vene arboris que eradicãtur ꝛ sepeliuntur in terra donec carũ lignũ ꝛ cortex putrefiãt ꝛ remanet xiloaloes purũ. ¶ Natura. ¶ Calidũ ẽ ꝛ siccũ in secundo sicut existimo. ¶ Operatiões ꝛ ꝓprietates. Est subtile aperitiuũ opilationũ frangitiuũ ventositatũ remouẽs ſuperfluitates humiditatũ ꝛ confortat viscera ꝛ prohibet iram. ¶ Decoratio. ¶ Mastigatio eius facit oris odorẽ bonum. ¶ Instrumẽta ũtio curarũ. ¶ Confortat neruos ꝛ acquirit eis virtuositatẽ ꝛ viscositatẽ subtilem. ¶ Membra capitis. Xiloaloes confert cerebro valde ꝛ cõfortat sensus. Membra anhelitus ꝛ pectoris. ¶ Confortat cor et letificat ipsum. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Si bibat de xiloaloe pondus. ʒ. i. ſ. remouet humiditatẽ putrefactam stomachi ꝛ confortatiꝑz ꝛ epar. ¶ Membra expulsionis. ¶ In ipso est virtus constringens naturã ꝛ confert dyenterie melice.

De littera. Z.

Zedoaria La. decxlv.

Zedoaria quid est. ¶ Portiones ſimiles aristologie. minores tamen ea ꝛ est in sua virtute. ꝛ melior quidem est illa que cum napello crescit: ꝛ eius vicinitas debilitat plãtam napelli. Filius mesaugue dixit q̃ ipsa in operatione sua ẽ sicut durũ gi. veruntamen est debilioz ea. dico aũt q̃ si ipse voluit ꝓ hoc q̃ zedoaria est debilioz ea tũc iam errauit ꝺm q̃ existimauit. ꝛ si voluit per hoc q̃ durung: est durior tunc non clõgatur illud. Quod me vero constat q̃ filius mesaugue ũum huiusmodi discretionem expertus est habuit in hac consideratione electionem pertinentem pectori firmo ꝓpter sermonem eius. ꝛ iam sciuerunt q̃ zedoaria restitit napello: quomodo ergo est debilioz durungi. ¶ Venena Est tyriaca venenosoꝝ omniũ vipe napelli ꝛ alioꝝ. ¶ Permutatio. ¶ Triplũ põderis zurũbet ꝓ vno tyriace.

De zinzibere. La. decxlvi.

Zinziber qd ẽ. Notum est: ꝛ simile est pipe ri in naturis suis: sed non inest ei in naturis suis ipsius subtilitas: ꝛ accidit ei vt corrodatur propter humiditatem suam superfluam ꝛ propter illud calefactio eius durabilio: est calefactõ ne piperis ꝛ illud est propter ſpissitudinem suam etiã sicut in nasturtio ꝛ synapi ꝛ gũma rute agrestis. ¶ Natura ¶ Calidum est in fine tertij siccum in secundo: ꝛ in ipso est humiditas superflua ꝛ nutrimẽtum calidum est ꝛ siccuz ꝛ non est in ipso multitudo humiditatis ſupfluc. ¶ Operationes ꝛ ꝓprietates.

Eius calitas est fortis sz non calefacit nisi post tps ppter illud quod in ipo est de hūitate supflua sz ei⁹ calefactio est fortis. ē lenitiuū resolutiuū inflationis cū ergo nutrit cum melle accipit qddā humiditatis eius supflue t exsiccat plm eius. ¶ Membra capitis. ¶ Augmentū efficit in seruatōe t abstergit hūiditatem oris t confert apostematibus gutturis t capitis. ¶ Membra oculi. ¶ Abstergit tenebrositatez oculi ppter hūiditatem suam facto ex eo alcofol et bibitum. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Digerit t cōsumit frigiditate epatis t stomachi t exsiccat humorositatem stomachi: t qđ accidit in eo ex hūiditatibus t cōmestione fructuū. ¶ Membra expulsionis. Excitat coitū nutritum t non nutritū t leuit vētrem leuiter. Dixit alcanzi imo retinet. e go aūt dico cum fuerit a malitia digestionis t lubricitate hūoris viscosi. ¶ Venena. ¶ Confert venenis vermium venenosorum.

¶ De zurumbet. ¶ Capitulum. d. ccxlvij.

Zurumbet quid est: Est herba silis cipēo sed est maior t minus odorifera. ¶ Matura. Est calida t sicca in 3°. ¶ Opatões t ppe. Resolvit vētositates. ¶ Decoratio. Est impinguatiua t abscindit odorē vini t alienoz t ceparum. Membra anhelitus t pectoris. ¶ Lenificatiua est corōis. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Recipit vomitū ¶ Membra expulsionis. ¶ Stringit naturā t confert ventositatibus matricū. ¶ Venena. ¶ Confert mozdicationi venenosoz vmiū valde ita ut ppinq̄ fit zedoarie. ¶ Permutatio. ¶ Ponit loco eius in venenosis quāuz ipa et medietas eius de durungi t due tertie ponderis ei⁹ de taraxacō siluestri t medietas ponderis eius de granis citri.

De zinzibere canino. ¶ Capitulū. d. ccxlvij.

Inziber caninū qd est. Est olus notū t est sicut pip aque t eius folia sunt sicut folia salicis nisi quia sunt magis citrina t eius virgulta sunt rubea habentia saporē zinziberis t ipsuz interficit canes. ¶ Matura. ¶ Calidū est in scō o sicū in primo. ¶ Decoratio. ¶ Recēs contritū cuz semine suo abstergit vestigia que sunt in facie t pānuz t lentigines antiquas. ¶ Apostemata t bothoz. Recens resolvit apostemata dura quando terit t semen eius cū fit ex eo emplastz simuliter.

De zarnabo. ¶ Capitulū. d. ccxlix.

Arnabū quid ē. Arbor magna t nō fructificans existens in monte libano de scemi cuius folia admistrant: t eius virgulta sūt virgulta pua rotunde figure inter grossitiez magne acus qua subsellia suūtur t grossitiez calāi cuz quo scribitur nigra ad citrinitatem declinantia que non habet multum saporem neq̄ odorez: t paz odoris quem habent est bonū t est odor citri t virtus eius est virtus nucis mus sz est subtilior ea parūp: t quādoq̄ stat loco cinamomi. ¶ Matura. ¶ Calida est t sicca in scō. ¶ Opationes t ppietates. ¶ In ipa est stipticitas t resolutio ventositatū. ¶ Membra capitis. ¶ Fit ex ea caputpurgiū cū aqua t oleo ros, ad soda frigidam. ¶ Membra nutrimēti. ¶ Cōfert epati t stomacho infrigiditatis. ¶ Membra expulsionis. ¶ Stringit ventrem.

¶ De zinziar. ¶ Capitulum. d. ccl.

Zinziar quid est. Spēs faciendi zinziar sunt cū exaspatiōe eris in fece aceti t rozatōe liture ei⁹ cū aceto t sepultura ipius in loco hūozoso. t inclinat vas ereū sup vas in quo est acetū t dimittat quousq̄ in ipo fiat zinziar: deiñ fricat zinziar ex ea t pmisceat cū sale āmoniaco: t sepultura ei⁹ in loco hūozoso est nota. t fit ex ea zinziar spēs subtil valde. Assumit enim acetū sublimatū t ponitur in mortareo ereo cū pistello ex ere t sine intermissione terit in sole calido estiuo donec exaspet deiñ ponūt in ipo alumen t sal cū mensura t sine intermissione terit: cūq̄ pficit illud qđ terit t exsiccat asp gunt super ipm acetū t vrina infantilū t terit t dimittit in loco humozoso. deiñ aggregat t exsiccat t qūq̄ inuenit zinziar quod generat sup lapidem in mineris eris. t qūq̄ inuenit aliqd ex eo in mineris. ¶ Electio. Illud quod est melius ē minerale t fortius quod ē assūptuz ex cozijs t ere adusto t acetosū est leuius eo qđ factū est cū sale āmoniaco. ¶ Matura. ¶ Calidū est t siccū ad quartū pueniens. ¶ Operationes t ppietates. ¶ Est abstersiuū corrosiuū carnis dure t lenis simul acutum: sz ceratū tpat ipm t facit ipm desiccatiuū sine mozdicatōe. ¶ Vulnera t vlcera. Prohibet vlcera ambulatiua t psolidat cū cerato. t mūdat vlcera sordida: t ipz cū aelh alibati t aceto est medicamē scabiei vlcerose t albaras t morphee. ¶ Membra capitis. ¶ Elziniar assūptū cū sale āmoniaco t alumine t aceto cū terit t suffletur i narib⁹ t implet os aqua ut non pueniat ad guttur, phibz fetorē narium t vlcera mala in ipis. t zinziar ferrū cuz aceto stringit gingiuas t fit ex ipo ceratū ad apostemata gingiuaz. t silr ziniar ereū. ¶ Membra oculi Prohibet grossitudinē palpebraz t eaz inflationez t abstergit oculū t ponit in medicinis vlcez oculi t, puocat lachrymas valde. cūq̄ zinziar admistratur n alcofol rectius est ut oculus vaporet spongia infusa in aqua calida. ¶ Membra expulsionis. ¶ Ponit in medicinis hemorroidaz t fit ex ipo āmoniaco licinū t adiplent eo hemorroides.

¶ De zufere. ¶ Capitulum. d. cclj.

Zufere quid ē. Arbor cuius granū simile ē alaniuden que dicitur albaze t ē simile rute t dicitur diarugina. ¶ Matura. ¶ Calida est t sicca. ¶ Operationes t proprietates. Resolvit inflationem. ¶ Membra expulsionis. Radix eius t semē in exsiccatione spermatis sūt similis virtutis cuz ruta. ¶ Venena. ¶ Confert punctura scorpionis bibita t linita.

¶ De zerideraret. La. dcclij.

Eriderare. ¶ Instrumenta iunct. ¶ Cōfert sciatice. ¶ Membra expulsionis. ¶ Aq̄ foliorum eius cuz rob confert difficultati vrine t menstruoz t extrahit sanguinem congelatū in vesica. ¶ Venena. ¶ Confert morsui veneno

for vermiuz:

¶ De zarur. L.dcclij.

Zrur quid ē: Alzarur alia ē nota ꝛ noiatur triangulus latinor: ꝛ zarur ē species quā noiant greci teselimō ꝛ sentabinuz: ꝛ qñq noiant cā malū siluestrē. Arbor enī eius silis est arbori malorū ita ꝙ etiā in foliis suis nisi qz ē minor: ꝛ est saporis pontici. ¶ Ope. ꝛ pro. ¶ Est stiptica que est magis stiptica ꝙ algobera vincēs cholerā ꝛ retinet cursus plus oi fructu. ¶ Mēbra capitis Teselimon est faciēs soda. ¶ Mēbra nutrimenti. Teselimon est mala stō. ¶ Membra expulsionis. Stringit ꝛ retinet vrinam.

¶ De zeduar. L.dcclliij.

Zeduar quid ē. Inquit Dia. est algeduar ſm ꝙ exiſtimo. ¶ De zaharat. L.dcclv.

Zharat quid ē. ¶ Est planta cui⁹ vna spēs folia hz ut lenticula ꝛ tyrsos erectos ꝛ leuia folia puas radices ꝛ nascitur in terra salita expolita soli ꝛ in ipsius sapore ē salsedo: ꝛ altera est simil camepitheos ꝛ ē melioris coloris ꝛ purpureitatis. ¶ Vul. ꝛ ulce. ¶ Est cōsolidatiua eorum ¶ Membra capitis. ¶ Subtiliat supfluitates ita ꝙ fecūda confert epilepsie bibita cū oxymelle.

¶ De zinzania. L.dcclvi.

Zinzania quid ē: Dico ꝙ zinzania ab omnibus dicitur ſm duas res: vna earū ē gñū simile frumēto ex quo hoīes faciūt panem: ꝛ dicūt ꝙ zinzania ē plurima: ꝛ quidā alij noiant rem quandā inebriantē malā que in granis puenit: sed loqui de hoc ē preter illud in quo sumus. ¶ Electō ¶ Melio: est illa que ē leuis ponderis nō vetus neq; frangibilis sed ē viscosa cū masticat declinās ad rubedinē ꝛ in ipsa ē pōticitas parua.

¶ De zuccaro. L.dcclvij.

Zuccarū quid ē. Arūdo zuccari in natura exiſtit ꝛ ē vehemētioris exsiccatōis ꝙ ipz. ¶ Natura. ¶ Frigidius ē tabarzed ꝛ ē subtilius: ꝛ vniuersaliter ē calidū in fine primi: ꝛ antiquū declinat ad siccitatē in primo ꝛ ē humidū in ipso: ꝛ quāto magis antiquatur tāto plus exsiccat. ¶ Opera. ꝛ proprietates. ¶ Est lenificatiuū absterſiuuz lauatiuum ꝛ sulimenū ē magis lenitiuuz ꝛ ppie alfenid ūno mel arundinis ꝛ zuccaruz non sunt inferiora melle in abstergendo ꝛ mūdificando: ꝛ quāto plus antiquatur zuccarū tanto fit subtilius. ¶ Membra oculi. ¶ Assumptū sicut gūma ab arundine abstergit oculū. ¶ Membra anhelitus ꝛ pectoris. ¶ Lenit pectus ꝛ remouet ipsius asperitatē. ¶ Mēbra nutrimenti. ¶ Est bonū stomacho in quo non generatur cholera: ipsū enī lenit ꝓpterea qz ad cholerā conuertitur ꝛ ē aperitiuū: opilationū: ꝛ in ipso ē virtus faciens sui minorē ramē siti quā facit mel ꝓpie antiquū: ꝛ etiā antiquū generat sanguinez secundū ꝛ abstergū phlegma stomachi: ꝛ in arundine quidē zuccari ē innamētū ad vomitū ¶ Membra expulsionis. ¶ Soluit ꝛ ppric illud quod sup arūdinez inuenitur sicut sal. ꝛ sulimenū quidē ꝛ rubeū vehemētioris sunt lenificatiōis: ꝛ qñq inflat ꝛ quā doq; sedat inflationē ꝛ ipm quidē cū oleo amigdalino confert colice.

¶ De zuccaro alhusar. L.dcclviij.

Zuccarū alhusar quid ē. Māna cadens super alhusar ꝛ est sicut frusta salis: ꝛ in ipso quidez ē cū absterſione ꝛ resolutione ponticitas et amaritudo: ꝛ de ipso aliud ē iamenū albū ꝛ aliud ē agizium ad nigredinē declinās. ¶ Operatiōes ꝛ ꝓprietates. ¶ Est absterſiuū cū ponticitate in ipso.

¶ Membra oculi. ¶ zuccarū alhusar acuit visuz ¶ Membra anhelitus ꝛ pectoris. ¶ Confert pulmoni. ¶ Membra nutrimenti. ¶ Confert hydropisi cū lacte camele nouiter fete: ꝛ non facit sicut reliquę species zuccari quoniā eius dulcedo ē parua ꝛ ē bonum stomacho ꝛ epati. ¶ Membra expulsionis. ¶ Confert renibus ꝛ vesice.

¶ Expletus ē liber secundus de medicinis simplicibus.

A
Anisum j.
Absinthium ij.
Acatia iij.
Assarum iiij.
Abel v.
Adrimia vi.
Antimonium vii.
Ammoniacum viii.
Aniuden ix.
Astirgar x.
Amirberis xi.
Alaunoch ⁊ alahabar xii.
Aumeli xiii.
Agalugin xiiii.
Angarien xv.
Atharachic xvii.
Azedaraeth xvij.
Auricula muris xviij.
Abugilise xix.
Almesu xx.
Armech xxi.
Allabuch xxij.
Athamaraet xxiij.
Alblage xxiiij.
Asefeni xxv.
Alguasen xxvi.
Atratifus xxvij.
Ardrifrigi xxviij.
Abutilon xxix.
Asio xxx.
Atuit xxxi.
Absius xxxij.
Anagalis xxxiij.
Abrich xxxiiij.
Ausid xxxv.
Ardiud xxxvi.
Aribut xxxvij.
Adrumilon xxxviij.
Atimat xxxix.
Ata xl.
Anacardus xli.
Anas xlij.
Auellana xliij.
Agnus castus xliiij.
Ale xlv.
Acros xlvi.
Argentum viuum xlvij.
Atrimentum xlviij.
Arsenicum xlix.
Aristologia l.
Alcanna li.
Amomum lij.
Assa liij.
Acetosa liiii.
Asinus lv.
Apium lvi.
Azul lvii.
Amigdale lviii.
Aqua lix.
Amilum lx.
Ameos lxi.
Amula lxii.
Ambra lxiii.
Aranea lxiiii.
Argentum lxvi.
Aloe lxvii.
Arundo lxviii.
Abrotanum lxix.
Arbor marie lxx.
Alumen lxxi.
Anetum lxxii.
Adeps lxxiii.
Arbor cimicum lxxiiii.
Alleum lxxv.
Altea lxxvi.
Aphodilus lxxvii.
Acetum lxxviii.
Aurum lxxix.
Aromaticum lxxx.
Agraricum lxxxi.
Asparagus lxxxi.

B
Lacte bizantie lxxxii.
Ben lxxxiii.
Bedoart lxxxiiii.
Balsamus lxxxv.
Been lxxxvi.
Berengesif lxxxvii.
Baurach lxxxviii.
Bulbus lxxxix.
Bugenis xc.
Bussurum xci.
Buncum xcii.
Batheca xciii.
Bule xciiii.
Bellirici xcv.
Bederenzegum xcvi.
Baurackebuli xcvii.
Beherenugi xcviii.
Buzenide xcix.
Bukida c.
Bihar ci.
Busiri cii.
Baheke ciii.
Beseguascen ciiii.
Bedarungi cv.
Berthaniki cvi.
Bilomon cvii.
Bebisili cviii.
Beuecguariden cix.
Barasican cx.
Bithar cxi.
Bensderbendium cxij.
Balaustia cxiij.
Butyrum cxiiii.
Barbahircina cxv.
Bdellium cxvi.
Butyrum recens cxvii.
Bitumen iudaicum cxviii.

C
Coagulum cxix.
Citrum cxx.
Cerusa cxxi.
Camemilla cxxij.
Cepe cxxiij.
Corallus cxxiiii.
Cepe azir cxxv.
Castoreum cxxvi.
Caseus cxxvij.
Cinamomum cxxviij.
Cerebrum cxxix.
Crocus cxxx.
Colloquintida cxxxi.
Cicer cxxxij.
Columbe cxxxiij.
Canfora cxxxiiij.
Camepitheos cxxxv.
Camedreos cxxxvi.
Cundes cxxxvij.
Cubebe cxxxviij.
Cuscute cxxxix.
Cyminum cxl.
Capparis cxlij.
Caulis cxliij.
Coriandrum cxliiij.
Canis cxlv.
Caro cxlvi.
Chrysomilla cxlvij.
Calx cxlviij.
Ciperum cxlix.
Cupressus cl.
Cancer fluuialis cli.
Cancer marinus clij.
Crysolocanna cliii.
Coturnices cliiii.
Casia clv.
Cydonium clvi.
Crocus hortulanus clvii.
Calamentum clviii.
Cardamomum clix.
Cordumeni clx.
Calamus aromaticus clxi.
Centaurea clxii.
Cartamus clxiij.
Chitran clxiiii.
Costus clxv.
Crocoma clxvi.
Cambil clxvii.
Climia auri clxviii.
Climia argenti clxix.
Calcantum clxx.

Colcotar clxxi
Canebiri clxxij.
Cusus clxxiij.
Canabs clxxiiij.
Chimolea clxxv.
Culcasia clxxvi.
Charta clxxvij.
Cataf clxxviij.
Cucurbita clxxix.
Cucumer clxxx.
Cucumer asinin⁹ clxxxi.
Cornu clxxxij.
Curacis clxxxiij.
Catatu clxxxiiij.
Cokium clxxxv.
Cubugi clxxxvi.
Cambura clxxxvij.
Cathimūkureis clxxxviij.
Calab clxxxix.
Caiusar cxc.
Cot cxci.
Cinis cxcij.
Cera cxciij.
Capillus algul cxciiij.
Capillus cxcv.
Casurudar cxcvi.
Cassia fistula cxcvij.
Carnub cxcviij.
Cubeze cxcix.
Cancum cc.
Canderos cci.
Cameleon ccij.
Charatin cciij.
Cobzbague cciiij.
Cauda equi ccxv.
Cantaris ccvi.
Cola ccvij.

D Digiti citrini ccviij.
Digiti hermetis ccix.
Durungi ccx.
Darsciscahan ccxi.
Dethiu ccxij.
Dulb ccxiij.
Demest ccxiiij.
Deuser ccv.
Dirdar ccxvi.
Deindar ccxvij.
Daucus ccxviij.
Dende ccxix.
Dimaraguadi ccxx.
Duram ccxxi.
Dedikisa ccxxij.
Durusataras ccxxiij.
Dragantum ccxxiiij.
Draco marinus ccxxv.
Dhab ccxxvi.
Dhaboha ccxxvij.

E Emblicus ccxxviij.
Epithymū ccxxix
Eruca ccxxx.
Elbue ccxxxi.
Endiuia ccxxxij.
Epar ccxxxiij.
Es ccxxxiiij.
Euforbium ccxxxv.
Equ⁹ ccxxxvi.
Erugo ferri ccxxxvij.
Eritius ccxxxviij.
Enula ccxxxix.
Eupatoriū ccxl.

F Agara. ccxli
Fabe ccxlij.
Fex ccxliij.
Fumus ccxliiij.
Flos eris ccxlv.
Fistula pastoris ccxlvi.
Frumentū ccxlvij.
Fenugrecū ccxlviij.
Ferrum ccxlix.
Fascoli ccl.
Fistula pastoris ccli.
Fel cclij.
Fuligo ccliij.
Fistula ccliiij.
Furfur cclv.
Folium cclvi.
Falmamiski cclvij.
Fu cclviij.
Fufel cclix.
Fungenkeck cclx.
Fael cclxi.
Fal cclxij.
Fagara cclxiij.
Fulfulminue cclxiiij.
Fesurigum cclxv.
Fesire cclxvi.
Fesiresim cclxvij.
Fagama cclxviij.
Feluzcharagi cclxviij.
Fath cclxix.
Farsach cclxx.
Fungi cclxxi.
Fisticū cclxxij.
Felcfilis cclxxiij.
Facailesus cclxxiiij.
Fuca cclxxv.
Fasuricon cclxxvi.
Feniculum cclxxvij.
Fumus terre cclxxviij.
Ficus cclxxix.
Fex cclxxx.
Fermentum cclxxxi.

G Lans cclxxxij
Geloum cclxxxiij.
Gentiana cclxxxiiij.
Gilbenec cclxxxv.
Geferefrend cclxxxvi.
Gepsin cclxxxvij.
Gyps cclxxxviij.
Genssefimi cclxxxix.
Gezar ccxc
Geguers ccxci
Galline ⁊ gallus ccxcij.
Gausmeim ccxciij.
Guers ccxciiij.
Guarescenc ccxcv.
Guarin ccxcvi
Guadai ccxcvij.
Granum ben ccxcviij.
Granū lauri ccxcix.
Granū azelē ccc.
Granū anescen ccci.
Granū nil cccij
Granū asune ccciij
Granū pini ccciiij
Granū alkikil cccv.
Granū viride cccvi.
Gentum cccvij
Gembut cccviij
Gramen cccix.
Gluten cccx.
Galle cccxi
Galia cccxij
Gūmi cccxiij
Gariofilus cccxiiij
Galbanū cccxv.
Granatum cccxvi
Galanga cccxvij
Gubera cccxviij
Guasmeton cccxix.
Gagates cccxx.
Gallim cccxxi.
Garab cccxxij
Galia cccxxiij

H Artanita cccxxiiij.
Hebemus cccxxv.
Hematies cccxxvi
Helleborus cccxxvij
Helleboꝛ⁹ niger cccxxviij
Homo cccxxix.
Halit cccxxx.
Herba iudaica cccxxxi.
Hezeriascen cccxxxij
Hareoman cccxxxiij.
Heufistides cccxxxiiij

Bernne cccxxxv.
Bearfelus cccxxxvi.
Befdeen cccxxxvij.
Baafce cccxxxviij.
Baſck cccxxxix.
Barmel cccxl.
Baltit cccxli.
Barſafum cccxlij.
Bandacocha cccxliij.
Baurum romanū cccxliij.
Baſcech cccxlv.
Berba viri cccxlvi.
Barbatum cccxlvij.
Balibium cccxlviij.
Baze cccxlix.
Bafafum ccc l.
Baurum ccc li.
Barbe ccc lij.
Berbum ccc liij.
Bermodactilus ccc liiij.
Beiren ccc lv.
Bauſegi ccc lvi.
Bauſurum ccc lvij.
Birundum ccc lviij.
Byuſquiamum ccc lix.

Reos Jumar ccc lx.
Jumeiz ccc lxi.
Jar flumin is ccc lxij.
Jeſus ccc lxiij.
Ipericom ccc lxiiij.
Iſopus humida ccc lxv.
Iſopus ficca ccc lxvi.
Jabzol ccc lxvij.
Jd quo aurū adheret ccc lxviij.
Juniperus ccc lxix.
Juinde ccc lxx.
Interfector adib ccc lxxi.
Interfector canis ccc lxxij.

Kruí Karabe ccc lxxiij.
Kamezik ccc lxxiiij.
Kuſele ccc lxxv.
Kemilium ccc lxxvi.
Kebikengi ccc lxxvij.
Kekengi ccc lxxviij.
Kenkezred ccc lxxix.
Kuſtberkuſti ccc lxxx.
Kildaru ccc lxxxi.
Kemeſcir ccc lxxxij.
Kozmidenen ccc lxxxiij.
Kezeuguen ccc lxxxiiij.
Karon ccc lxxxv.
Keiſin ccc lxxxvi.
Kuzkenden ccc lxxxvij.

Kebenzkeſenz ccc lxxxviij.
Kerfe aromaticum ccc lxxxix.
Kerfe cinnamonū ccc xc.
Keiken ccc xci.
Kottum ccc xcij.
Keted ccc xciij.
Kali ccc xciiij.
Kimiolea ccc xcv.

Lepus ſilueſtris ccc xcvj
Locuſte ccc xcvij.
Lepus marinus ccc xcviij.
Longum piper ccc xcix.
Licium ccc c.
Lacertus ccc c j.
Limacia ccc c ij.
Lapis iudaicus ccc c iij.
Lapis uelice ccc c iiij.
Lapis ſpongie ccc c v.
Lapis lacteus ccc c vj.
Lapis mozalis ccc c vij.
Lapis in quo acuū ccc c viij.
Lapis alagi ccc c ix.
Lapis alkali ccc c x.
Lapis lune ccc c xj.
Lapis ſemeitus ccc c xij.
Lapis nigrozum ccc c xiij.
Lapis aſrogion ccc c xiiij.
Lapis ſerpentis ccc c xv.
Lapis q extiguit ī olco ccc c xvj.
Lapis aneleb ccc c xvij.
Lapis alciekila ccc c xviij.
Lapis armenus ccc c xix.
Lutum ſigillatum ccc c xx.
Lutum abſolute ccc c xxj.
Lutum armenum ccc c xxij.
Lutum ſaminuz ccc c xxiij.
Lutū qō comedit ccc c xxiiij.
Lutum maſticis ccc c xxv.
Lutum creticum ccc c xxvj.
Lutū chimolca ccc c xxvij.
Lutum vitis ccc c xxviij.
Lutum magra ccc c xxix.
Lacticinum ccc c xxx.
Laudanum ccc c xxxj.
Lubuc ccc c xxxij.
Lacca ccc c xxxiij.
Lehibach ccc c xxxv.
Luhabatbarbarica capitulum ccc c xxxvi.
Lingua auis ccc c xxxvij.
Lingua bouis ccc c xxxviij.
Lingua arietis ccc c xxxix.
Lingua ccc c xl.
Luchar idis ccc c xli.
Luf ccc c xlij.
Luminium ccc c xliij.

Lac ccc c xliij.
Lampas alcutrub ccc c xlvi.
Lilium ccc c xlvij.
Liquiritia ccc c xlviij.
Lens ccc c xlix.
Lana ccc c l.
Lupinus ccc c li.
Lactuca aſini ccc c lij.
Lactuca ccc c liij.
Tentiſcus ccc c liiij.
Laurus ccc c lv.

Eulotum ccc c lvi.
Myrtus ccc c lvii.
Melongena ccc c lviij.
Macis ccc c lix.
Muſaiaha ccc c lx.
Myrobalani ccc c lxi.
Muſchum ccc c lxij.
Mandragora ccc c lxiij.
Muſchus ccc c lxiiij.
Maſtix ccc c lxv.
Mu ccc c lxvi.
Mezerion ccc c lxvij.
Maru ccc c lxviij.
Marmacora ccc c lxix.
Mugath ccc c lxx.
Merdeſen ccc c lxxi.
Meſcatrameſir ccc c lxxij.
Mum ccc c lxxiij.
Magnes ccc c lxxiiij.
Marchaſita ccc c lxxv.
Magneſia ccc c lxxvi.
Matozana ccc c lxxvij.
Mumia ccc c lxxviij.
Myrrha ccc c lxxix.
Muran ccc c lxxx.
Memithec ccc c lxxxi.
Mahaleb ccc c lxxxij.
Magra ccc c lxxxiij.
Mehebethene ccc c lxxxiiij.
Maroth ccc c lxxxv.
Meſcim ccc c lxxxvi.
Melguah ccc c lxxxvij.
Muredalcō ccc c lxxxviij.
Melha ccc c lxxxix.
Memirē ccc c xc.
Megezeheregi ccc c xci.
Meiſce ccc c xcij.
Manna ccc c xciij.
Mulchia ccc c xciiij.
Muſa ccc c xcv.
Medulla ccc c xcvi.
Muri ccc c xcvij.
Malal ccc c xcviij.
Menta ccc c xcix.
Mel d.

Mus dj.
Morum dij.

Napellus diij.
Napellus moysi diiij.
Nux dv.
Nux muschata dvi.
Nux henden dvij.
Nux cupressi dviij.
Nux indica dix.
Nux romana dx.
Nux tamarisci dxi.
Nux methel dxij.
Nasturtium dxiij.
Narciscus dxiiij.
Neriden dxv.
Nil dxvi.
Nesrin dxvij.
Nemen dxviij.
Nenufar dxix.
Neremisch dxx.
Narikas dxxi.
Nitrum dxxij.
Nericeiendaru dxxiij.
Nabac dxxiiij.
Nucleus dxxv.
Naan dxxvi.
Nigella dxxvij.
Nix dxxviij.

Olus iameni dxxix.
Opium dxxx.
Ova dxxxi.
Oppoponacum dxxxij.
Oleander dxxxiij.
Oleum dxxxiiij.
Oliue dxxxv.
Olibanum dxxxvi.
Origanum dxxxvij.
Ossa dxxxviij.
Ostracum dxxxix.
Ordeum dxl.
Obalmaran dxli.

Pruna dxlij.
Psilium dxliij.
Portulaca dxliiij.
Polipodium dxlv.
apyrus dxlvi.
Polium dxlvij.
Pelles dxlviij.
Pix dxlix.
Porrum dl.
Pira dli.
Pedes dlij.
Palma dliij.
Petroleum dliiij.
Pentaphilum dlv.
Pisces dlvi.
Piretrum dlvij.
Penidij dlviij.
Piper dlix.
Piper aque dlx.
Petroselinum dlxi.
Prassius dlxij.
Peonia dlxiij.
Pinus dlxiiij.
Pupilla oculi dlxv.
Pastus camelorum ⁊ columbarum dlxvi.
Pes locuste dlxvij.
Pes corninus dlxviij.
Pulmo dlxix.
Poma dlxx.
Papauer dlxxi.
Persica dlxxij.

Quinq; folium dlxxiij.

Rizum dlxxiiij.
Rosa dlxxv.
Renes dlxxvi.
Rob dlxxvi.
Ruta dlxxviij.
Rubus dlxxix.
Rubea tinctorum dlxxx.
Raphanus dlxxxi.
Rehan dlxxxij.
Rehan salamonica dlxxxiij.
Roba dlxxxiiij.
Reubarbarum dlxxxv.
Ramech dlxxxvi.
Ratienigi dlxxxvij.
Ribes dlxxxviij.
Rachamat dlxxxix.
Resas dxc.
Rhadat dxci.
Reieben dxcij.
Rubien dxciij.
Rebithe dxciiij.
Ratuba dxcv.
Rana dxcvi.

Squilla dxcvij.
Squinantum dxcviij.
Sarcocolla dxcix.
Storax dc.
Sticados dci.
Spongia maris dcij.
Stincus dciij.
Spinachia dciiij.
Scolopendria dcv.
Semen lini dcvi.
Salnia dcvij.
Stercus animalium dcviij.
Sanguis draconis dcix.
Sanguis dcx.
Speragus dcxi.
Sordities dcxij.
Spuma maris dcxiij.
Stercus dcxiiij.
Sempervina dcxv.
Serpens dcxvi.
Spodium dcxvij.
Splen dcxviij.
Sabuchus dcxix.
Sulphur dcxx.
Saliua dcxxi.
Staphisagria dcxxij.
Storax dcxxiij.
Sal dcxxiiij.
Serratura dcxxv.
Sal ammoniacus dcxxvi.
Sandaraca dcxxvij.
Sarax dcxxviij.
Sulen dcxxix.
Scordeon dcxxx.
Sadar dcxxxi.
Spolium serpentis dcxxxij.
Sedeguaran dcxxxiij.
Siseleos dcxxxiiij.
Sirengi dcxxxv.
Scamonea dcxxxvi.
Serapinum dcxxxvij.
Scolopendria dcxxxviij.
Suhal dcxxxix.
Seisaron dcxl.
Sumium dcxli.
Sucutum dcxlij.
Sumach dcxliii.
Sicla dcxliiii.
Stincus dcxlv.
Seuesten dcxlvi.
Semabras dcxlvii.
Spica dcxlviii.
Sauich dcxlix.
Sisamum dcl.
Sacundulion dcli.
Safid dclij.
Semurion dcliii.
Squilla dcliiii.
Solatrum dclv.
Scorpiones dclvi.
Sudor dclvii.
Sandalus dclviii.
Sapo dclix.
Sahane dclx.
Safurruhum dclxi.
Sarsar dclxii.
Sasaf

Sakik dclxiij
Sehedenigi dcliiij.
Seitaragi dclxv.
Sceilem dclxvi.
Sceha dclxvij.
Sciniar dclxviij.
Scel dclxix.
Sucaram dclxx.
Secacul dclxxi.
Scehemenigi dclxxij.
Suchaha dclxxiij.
Scebran dclxxiiij.
Selgen dclxxv.
Scerbin dclxxvi.
Seneschic dclxxvij.
Sucudus dclxxviij.
Spina alba dclxxix
Spina indica dclxxx.
Spina egyptiaca dclxxxi.
Sinapis dclxxxij.
Strangulator adip dclxxxiij.
Strãgulator leopardi dclxxxiiij
Salix dclxxxv.
Scarabeus dclxxxvi.
Scoria dclxxxvij.
Ri dclxxxviij.
Terebinthina dclxxxix.
Tarcon dcxc.
Taraxacon dcxci.
Tamariscus dcxcij.
Tarathit dcxciij.
Talck dcxciiij.
Talisafar dcxcv.
Tarifilon dcxcvi.
Tubera dcxcvij.
Tinctura dcxcviij.
Testudo dcxcix.
Tamarindi dcc.
Tuderi dcci.
Tenub dccij.
Tereniabi dcciij.
Tutia dcciiij.
Tincar dccv.
Tasmarasch dccvi.
Tinsa dccvij.
Tembut dccviij.
Tefisie dccix.
Turbit dccx.
Turlie dccxi.
Tuhel dccxij.
Thymũ dccxiij.
Teil dccxiiij.
Thefisie dccxv.
Testiculꝰ vulpis dccxvi.
Testiculus canis dccxij.
Testiculus dccxviij.
Testa dccxix.
Thaliũ dccxx.

Vsnee dccxxi.
Vcuhẽ dccxxij.
Vsnen dccxxiij.
Vrtica dccxxiiij.
Viola dccxxv.
Vrina dccxxvi.
Viscus dccxxvij.
Vermis dccxxviij.
Vzifur dccxxix.
Vitrum dccxxx.
Vua passa dccxxxi.
Venter dccxxxij.
Vitis dccxxxiij.
Volubilis dccxxxiiij.
Virga pastoris dccxxxv.
Vua dccxxxvi.
Vene tinctoꝝ dccxxxvij.
Ventres dccxxxviij.
Vulpes dccxxxix.
Vespertilio dccxl.
Vber dccxli.
Vngula dccxlij.

Xiloaloes dccxliij.
Zedoaria dccxliiij.
Zinziber dccxlv.
Zurumbet dccxlvi.
Zinziber caninũ dccxlvij.
Zarnabum dccxlviij.
Ziniar dccxlix.
Zufere dccl.
Zerideraet dccli.
Zarur dcclij.
Zeduar dccliij.
Zaharar dccliiij.
Zinzania dcclv.
Zuccarum dcclvi.
Zuccarũ ahufar dcclvij.

Sider canonis quartus incipit de egritudinib⁹ particularibus que ex accidunt non appropriatur uni membro: continens septem fen.

Fen prima é de febrib⁹: cõtinet quattuor tractat⁹

Tractatus primus de febre ephimera.

De diffinitõe febris z generib⁹ febrium. Caplm. i.

Ebris est calor extraneus accensus in corde z procedens ab eo mediãtib⁹ spiritu z sanguine per arterias z venas in totum corp⁹ z inflãmatur in eo inflammatiõe que nocet operationibus nãlib⁹ nõ sicut caliditas ire z laboris cũ nõ vltimat: z impedit operationem ita ut re tineat. Et fũt qdam horũz q diuidũt febres in duas diuisiones. Prima. s. in febrẽ egritudinẽ: z in febrem accidens: z ponũt febres apatũ de gnẽ febris accidẽtis. Et intẽtio qdem sermonis eor ẽ q febris egritudinalis ẽ illa inf quã z causam que nõ ẽ egritudo nõ ẽ mediũ sicut febris putredinis. Putredo enim ẽ causa ei⁹ absq; medio z non ẽ putredo in se ipsa egritudo: imo ẽ causa egritudinis. Febris vero apatis ẽ accidẽs apati existẽs dũ ẽ apa sequẽs ipsũ z apa ẽ egritudo in seipso. Et ꝺicẽti qdem inest ut dicat: qñ si, ꝓpterea q febris apatis segtur calidita tẽ ei⁹ z segtur ex dolore ipi⁹ ẽ sile ut fit febris accidẽs tũc oz ut sit primũ febrũ ephimeraruz accidẽs: z si ipsa segtur putredinẽ q̃ est in apate tũc apa nõ ẽ cã ipso. Prima vnde ẽ apa: imo quãtũ ad putredinẽ q̃ ẽ in ipso. Causa igit eius q̃ est cẽntialis ẽ putredo: z apa nõ est cã eius nisi p accidẽs. Et dicem⁹ q non significauerũt p febrẽ accidẽs hoc: imo nõ intellexerũt p eam nisi q ipsa segtur apa hoc: z inuenũt eã p inuentionẽ apatis. Similer ergo ẽ dispositio febrium putredinis p cõparationẽ ad putredinẽ. Verũ occupatio in hmõi ꝺictiõib⁹ ẽ illud qd nõ cõfert in scia medicine aligd: z facit medicũ ꝓcedere ex arte sua ad ingsitiones q̃ forsasse impedũt ipm ab arte sua. Procedam⁹ ergo sm id qd̃ euenũ ẽ. Dicam⁹ ergo q ꝓpterea febres apatũ z opilationũ sũt febres accidẽtes: z alie febres sũt egritudines: tũc ꝓcedes est ut dicam⁹ qñ ꝓpterea q oia q̃ sũt in corpe hominis sũt tria gna. s. membra ꝓtinẽtia illud qd ẽ ei de hũiditatib⁹ z spiritib⁹ quoz cõpatio ẽ cõpatio parienũ balnei. Et humiditas recondita z ei⁹ cõpatio ẽ cõpatio aq balnei: z ipũs aialis vital z nalis z vapores effusi. Et cõparatio eoz ẽ cõparatio aeris balnei: z aer balnei qñ infrigidat illud qd ẽ vicinũ ei nõ oz ut ipe extinguat: imo possibile ẽ ut remanet z redeat et calefaciat illud quod ei vicinum est. Similer ẽ vnũ istoz triũ generũ extra qd nõ imueniũtur in hoie genus corporeũ. Mãsi accẽdat febris in membris radicalib⁹ accẽsiõe ꝓma sicut accendit ad ustio: ꝙ bigratia ut i parietib⁹ balnei: aut p follẽ fer rarij: aut p ollã coci tunc illud gen⁹ febrũ noiatur febris ethica. Et si accẽditur febris accẽsione ꝓma in humorib⁹: deinde accẽdatur ex eis in membris licut accidit ut effudat aq̃ calida in balneo z igniant latera eius cã eius: aut ius calidũ in olla ut accẽdat olla causa eius: tũc illud gen⁹ febrium noiat febris hũoris. Et si accẽdatur febris accẽsione sua ꝓma in spiritib⁹ z vaporib⁹: deinde accẽdat ex eis i membris z hũoribus: sicut accidit ut puniat ad balneum aer ignis q accẽdat in eo: z calefaciat aerẽ ei⁹ z puniat ad aquã z parietes: tũc gen⁹ illud febris noiatur febris ephimera: qñ ẽ accẽsa in resubtili q̃ resolnitur cũ velocitate z raro ptrãsit diẽ cũ nocte sua nisi cõuertat ad genus illud febrũ. Hec ergo diuisio febrũ ẽ per modũ, ppinquũ diuisioni euenieti p differẽtias. Et diuidũtur febres alio modo. Dicit enim q de febrib⁹ sũt febres acute. Et de eis sũt nõ acute Et de eis sũt chronice. Et de eis sunt nõ cronice. Et de eis sũt nocturne. Et de eis sunt diurne. Et de eis sũt salubres recte. Et de eis sũt habẽtes accidentia horribilia. Et de eis sũt dimittẽtes. Et de eis sũt insepabiles. Et de eis insepabilib⁹ sunt q̃dam quibus sũt remissiones. Et de eis sunt qbus sũt intẽtiones. Et de eis sũt qbus sunt exsortiationes. Et de eis sũt similes. Et de eis sũt frigide habẽtes rigorẽ aut horripilationẽ. Et de eis sũt simplices. Et de eis sũt cõposite.

De preparatis ad febres Ca. ij.

Irerũt qdam q corpa vehemẽti⁹ ꝓpata ad febres sũt corpa calida z hũida z ꝓprie cũ hũiditas ẽ fortior caliditate. Et isti qdẽ sũt fetidi sudoris z vrine z egestiõis. Et corpora calida z licca iterũ sũt ꝓpata ad febres calidas: z ici pũt pa⁹ ephimere: deinde festinãt ad putredinẽ et adustionẽ: z qñq̃ facũt cadere in ethicas. Et sequũtur ea ambo q̃ equãtur in hũiditate z siccitate z dominat caliditas: z ista sũt de gnẽ eoz in qb⁹ incipit febris vaporis calidi: deinde pmutat ad febrẽ hũoris: postea illa i qbus equãtur calor z frigus z multiplicatur humiditas: z istis qdem febres putredinis accidũt sm primũ incipiẽtes. Et corpora frigida z humida: z frigida z sicca sunt longinquiora corpa a febribus z ꝓpe ab ephimera.

De horis febrũ Ca. iij.

Ebrũ horeſũt reliqrũ egritudinũ ꝓncipium z augmẽtũ z status apud vltimũ z declinatio. Et sũt qñq̃ pticulares cause cuiusq̃ paroxismi z timor: ẽ a ꝓncipio vsq̃ ad statum apud declinationes vo nõ mouẽt eger ex ipsa febre nisi p id qd̃ dicem⁹ de cã cõiter. Et ꝓncipiũ qdẽ est hora q̃ calor nãlis ꝓfocat a mã submersa in membro tãdiu donec nõ appareat maturationi aut diuersitati, eiusꝫ ptrarie maturationi vestigiũ. Et ꝓncipium quidẽ est inuẽtum in oi egritudine. verum qñq̃ occultatur sicut ẽ eius occultatio in sonoecho z epilepsia z apoplexia. Et qñq̃ ꝓncipiũ est occultũ paucorum accidẽtiũ: z existimat q nõ sit ꝓncipium in ea. Et similiter qñq̃ in die primo febrium acutarũ

rídétur nubes: ⁊ signum maturitatis: ⁊ existimatur
q̄ non sit ei principium: ⁊ non est ita. Et augmen
tum quidem é hora in qua cómouet caliditas inna
ta ad resistendū materiei motui manifesto ⁊ apparét
signa digestionis: aut signa cótraria digestioni. Et
status é hora in qua vehemés est pugna inter natu
ram ⁊ materiam: ⁊ apparet victoria vnius ambaruz
earum super aliam ⁊ é hora pugne: ⁊ eius spacium
est in habétib⁹ paroxismos acutos paroxism⁹ vn⁹
⁊ nó cognoscit nisi p illum qui segtur ipm: aut duo
paroxismi: ⁊ cognoscit in tertio ei⁹ ió q̄ non addit
sup illos ambos in plurib⁹ nisi egritudinib⁹ macro
noxijs. fortasse enī assimilatur paroxismi plures in
oibus iudicijs suis. Et illic apud statū cóplet vesti
giū digestionis aut cótrarij ei⁹ ⁊ declinatio quidé é
hora in q̄ calor innatꝰ tā diūatur materiei ⁊ vincit cā
⁊ existit in ꝓgregationis ei⁹ sepatióe. s. rei post rem:
⁊ tūc alleuiat caliditas caloris occulti ⁊ expellit ad
extremitates donec resoluit ⁊ multonés ingrossat.
Et stat⁹ quidé diuersificat in egritudinib⁹. Egritudi
nū enī valde acutarū ló ginquoz status é vsq̄ ad q̄
tuo: dies ⁊ febres ephimere sūt de hac sūma: verū
tamē ipse nó numerant acute quī nó sufficit in acui
tate egritudinis ut sit status eius. primus: imo sit de
egritudinib⁹ habétibus timoreꝫ: ⁊ sequūtur eas fe
bres acute absolute non valde: ⁊ sunt ille quarum
status puenit vsq̄ ad. xiij. dies: ⁊ quod é supra id. ⁊
cognitio q̄dem egritudinū acutarū in ordinib⁹ sins
⁊ chronicarum é innatura in regimine cibi egri fm
q̄ dicem⁹ in sequētib⁹. Et plures qdé febrū có
plét principiū ⁊ augmētū ⁊ statū in paroxismo vno ⁊
faciūt paroxismū aliū declinādo. Et febres qdé di
uersificant in his tēporib⁹. ⁊ de eis qdé sūt quarus
augmētū prolongat. ⁊ de eis sunt quarum declina
tio prolongatur.

¶ De cognitione horarum vniuersaliū egritudi
nis ⁊ ꝑtis status Caplm. iiij.

Cognitio horarū egritudinis vlus q̄q̄z é
ex spē egritudinis: mā spalm⁹ siccus ⁊ epile
psia ⁊ apoplexia ⁊ squīnātia sunt ex acutis
valde. Et tertiana pura ⁊ caulon de acutis non val
de. Et quartana ⁊ paralysis de macronoxijs: ⁊ q̄q̄z
ex motu egritudinis. nā si paroxismi sunt breues si
gnificant q̄ status é ꝓpinquus sicut tertiana pura.
tēpus enī paroxismoꝝ ei⁹ est ex trib⁹ horis vsq̄ ad
xiij. horas. ⁊ si sunt plixi significāt q̄ materia é grof
sa ⁊ stat⁹ longinquus sicut i tertiana nō pura. Et si
fuerint illic paroxismi: imo mā ei⁹ fuerit acuta sicut
synochi tunc egritudo erit acuta. Et si fuerint signa
ei⁹ signa materie frigide grosse: aut declinis ad gros
situdiné tūc egritudo erit nō acuta. ⁊ si remāserit cū
dispositióe sua tūc egritudo nō erit illius acuitatis.
Et q̄q̄z é ex virtute egri cui velociꝰ aduenit debili
tas: ḡre é egritudo acuta: aut nō apparet illud ⁊ est
egritudo non acuta. Et q̄q̄z est ex etate ⁊ tempore
naz in tēpore calido ⁊ etate calida festinat stat⁹ egri
tudinuz: ⁊ in tēporibus frigidis ⁊ etatibus frigidis
tardatur status egritudinū: ⁊ similiter é dispositio
regionū. Et ex pulsu: nā si est velox frequēs ma
gnus tunc egritudo é ad acuitatē declinis. ⁊ si non
tūc nó est acuta. Et ex rigore: nam si é ꝑlixi spa
cij tūc egritudo é declinis ad plixitatē. ⁊ si é breuis
spacij tūc egritudo ad acuitatē tendit. ⁊ quādo nul
lo modo é rigor tunc abbreuiat eius extensio. Et
cognoscitur hore egritudinis q̄q̄z ex parte horā
rū paroxismoꝝ. Nam si fuerint ꝓcedētes fm ante
cessionē superfluentem ita ut vn⁹ antecedat superflui
tatem alterius rédens ad additionē: tūc egritudo
erit in augmēto: qñ de egritudinib⁹ sunt q̄ currunt
vsq̄ ad finē horarū suarū fm augmētū. ⁊ sūt q̄q̄z
de genere tertiane ⁊ de genere assidue. si aūt steterit
antecessio ⁊ steterint superfluitates tūc sine dubio erit
egritudo in statu: ⁊ seruās horā vnā é longi spacij:
⁊ si post ponūtur tūc egritudo é in declinatione. et
similiter cognoscitur dispositio horarū ex augmen
to accidentium febris ⁊ statione eorum ⁊ declinati
one ipsorum: ⁊ ex additione paroxismoꝝ ei⁹ in
longitudine ⁊ breuiatione ipsorum ⁊ forte ⁊ fortasse diuer
sificant ⁊ nō assimilātur. Et quādoq̄z cognoscitur
ex dispositione euacuationū. nam cū accidit in pa
roxismo aliquo sudor aut ventris fluxus: ⁊ paroxi
mus secūdus qui é post ipsum é in similitudine ve
hemētie primi ⁊ fortitudine eius aut supra ipaz tūc
euacuatio ei⁹ é. ꝓpter multitudinē: nō ꝓpter fortitu
dinē: ⁊ egritudo iudicatur lōga. Et q̄q̄z cognos
cūtur ex parte digestionis ⁊ ptrarij digestionis fm
q̄ diximus: verbigratia cū apparet sputū cuz dige
stione aliq̄: aut vrina in q̄ est nubes aliqua tūc é ꝑn
cipiū augmēti: deinde q̄n multiplicat illud ⁊ appa
ret aut cótrariū eius: tūc é status. ⁊ iterū quādo ap
paret digestio aut ptrariū ei⁹ velociter ex sputo aut
nube: tūc scias q̄ status é propinquus. ⁊ si tardat
tūc scias q̄ stat⁹ é longinquus. Cognitio aūt ho
rarū particulariū sic accipit. Illā hora ꝓncipiū paro
xismi é hora in qua coartat pulsus: ⁊ tu iā scuisti in
tentionē eius: ⁊ plūbeus sit color extremitatū ⁊ nasi vsq̄
ad horā in qua sentit sparsio caliditatis. Et q̄q̄z al
sociant ꝓncipio alteratio coloris ⁊ pigritia ⁊ angu
stia ⁊ tarditas motuū ⁊ ꝓfunditas sōni ⁊ mollifica
tio palpebrarū: ⁊ grauitas sermonis: ⁊ horripilatio
inter spatilas ⁊ dorso ⁊ fortasse accidit in eo rigor
fortis. ⁊ q̄q̄z accidit cursus saliue. ⁊ saltus tēporuz
⁊ tinnitus aurū: ⁊ sternutatio ⁊ cómotio membroꝝ
corporis. Et vehemētius qdem debilitat virtus ꝓ
pter debilitatem que é in ꝓncipio aut statu. Et ho
re augmenti medietas ꝓma é hora in qua pulsus in
cipit apparere ⁊ magnificari ⁊ velox fieri: ⁊ spargi
tur calor in toto corpore fm equalitatem. Et medie
tas ei⁹ altera é hora in qua non cessat hec caliditas
sparsa cū equalitate augmentari. Et hora status
est hora in qua remanet caliditas sparsa cum equa
litate ⁊ accidēta cū dispositione sua: ⁊ pulsus sit ma
tor: q̄q̄z vnq̄z ⁊ sit vehemētius velox ⁊ frequens. Et
hora declinationis est hora in qua incipit diminu
tio: ⁊ incipit pulsus temperari ⁊ equari. Deinde il-

la in qua incipit cōpus sudare ⁊ p̄ducit ad eradicationē. Et multotiens qdē accidit apud morē dispositio q̄ē sicut declinatio ⁊ est quasi eger cuascrit ⁊ nō oportet vt tu occuperis in hoc: imo cognoscas dispositionē pulsus ⁊ an magnificetur ⁊ fortis fiat. Et si tibi videtur ponam tibi exēplū de tertiana. Et tende ergo q̄ cū tertiana in plib⁹ dispositōnib⁹ incipit horripilatio deinde frig⁹ ⁊ rigor: postea sedatur rigor ⁊ minorat frigus: ⁊ incipit calefactō: postea equatur calefactō: deinde additur: postea stat: deinde incipit minui vsq; quo eradicetur. Et scias q̄ egritudo quandoq; prolongatur aut p̄pt multitudinē materiei: aut p̄pt grossitiē eius. aut p̄pt frigus eius Et qñq; adiuuant ad illud tēpus frigidū ⁊ regio frigida ⁊ etas frigida ⁊ debilitas caloris innati ⁊ solitas corporis.

De sermone vniuersali de febrib⁹ ephimeris.

Capitulum quintum.

Cause omniū specierū febris ephimere sūt cause primitue calefactentes cēntialit ⁊ calefacientes p̄ accidens de sūma occurrentiū ⁊ assūptor. ſ. in cibo ⁊ in potu ⁊ passionū corporeax ⁊ aialiū ⁊ ex doloribus ⁊ apostematib⁹ apparētibus. ⁊ sunt de eis ex opilatōib⁹ q̄rū cā nō est p̄mitua. ⁊ nō p̄uenīt cause earū cū vehemētia sua ad hoc vt p̄transeat illud qđ inflāmat spūm. nā si p̄trāseant illud: faciunt cadē in ethicā aut in spēm febrū humor quā dicem⁹ Cause eni p̄mitiue plerūq; mouent antecedentes: q̄ si mouerint eas ad putredinē erunt febres putredinis. Et sunt qdā hominū q̄ existimant q̄ fe. ephimera nō fit nisi ex labore spūs et corporis: ⁊ illud est error. Et iste qdē fe. ſm plinium recedunt in die vno: ⁊ raro p̄transeunt tertiū diem. Nam si p̄trāseant illam q̄ntitatē existimat de eē eax q̄ ipse p̄mutant. Et mētio qdē p̄mutatōis est q̄ retertio caliditatis p̄trāsit spūm aut ad corpus aut humorē: licet sint de hoib⁹ q̄ dicant q̄ ipsa q̄ñq; remanet sex diebus: ⁊ p̄sumit integra p̄sūptōe: cui nō esset simil si p̄mutaret ad gen⁹ aliud. ⁊ hec qdē fe. ē facil curationis ⁊ difficil cognitōis: ⁊ sūt p̄incipiū ethice

Et horum quidē velocius cadentes in fe. ephimeras: ⁊ q̄ vehementi⁹ ledunt ab eis si errek in eis: sunt illi in quib⁹ calor ⁊ siccitas sunt magis vicētes: q̄ñ p̄uenīt velocit ad ethicā ⁊ tertianā: deinde illi in quibus calor est plus: deinde illi in quib⁹ est plus siccitas. Et cū illi q̄ hēt p̄plexionē siccā ⁊ calidā accidit fames ⁊ aduenīt cū ea vigilia ⁊ labor aial ⁊ labor corpor⁹ festinat ad ipm fe. ephimera cū horripilatione qdā. Qđ si nō succurrat ⁊ cibet statī festinabit ad ipm fe. putredinis.

De signis p̄prijs febrū ephimerārū distinguētibus eas ab aliis.

Capitulum vi.

Proprietatib⁹ earū est q̄ ipse nō sūt a causis antecedēnt⁹: neq; incipiunt cū coartatione. ⁊ est q̄ ipse nō incipiunt ſm plinium cū rigore ⁊ frigore extremitatū ⁊ p̄fundatōe caliditatis ⁊ declinatōe ad pigritiam ⁊ somnū ⁊ submersionē pulsus ⁊ subtilitatē eius ⁊ diuersitatē ei⁹ ⁊ p̄ua uitatē ipsius: imo fortasse accidit in p̄incipio eax sūl tudo frigoris ⁊ horripilatōis ⁊ punctio cui⁹ causa ē vapor chimi mali ⁊ remouetur velociter. ⁊ accidit ꝛ raro rigor p̄pt multitudinē vapor ledentis lacertos p̄pt p̄uctionē suam supflua multitudine. Et est eius inflāmatio nō mordicatiua aspersa: imo bona sicut caliditas corporis laborantis ⁊ ebrij. Et cū est vrina in p̄mo die digesta ⁊ pulsus bon⁹: tunc iudica q̄ est fe. ephimera. ⁊ illud ideo q̄ñ vrina nō alteratur in ea inq̄ntū ipsa est ephimera. Et est sedimen ei⁹ digestū nō declīue ad colorē humoris: ⁊ ē q̄ñq; nubes eius pendens: ⁊ q̄ñq; est natans boni coloris ⁊ q̄ñq; accidit vt non equet color ei⁹ tamen eius substantia est eēlis ⁊ nō alterat color ei⁹ nisi p̄pter id qđ associatur ei de causa alterationis vrine quātus non sit illic fe. ephimera ex eo qđ dicem⁹ in tertiana ⁊ similibus ei. Et pulsus est declinus ad spissitudinem ⁊ fortitudinē ⁊ magnitudinē nisi in ea que est a passionibus debilitantib⁹: ⁊ nisi fuerit in stomacho humor mordicatiu⁹ aut frigidus aut causa alia de his que mutant pulsum p̄ter febrem. Et raro quidem diuersificatur: si vero diuersificet erit ei ordo: nam si diuersificetur: illud tunc erit p̄pter causam aliam antecedentem febrem aut vicinantē ei sicut est labor: vehemens aut mordicatio vehemens in viscēribus: ⁊ similia his. Et q̄ñq; accidit vt indureat pulsus p̄pt frigus vehemēs ⁊ inspissans ⁊ infrigidans aut p̄pt caliditatē sol vehemētē exsiccantē: aut p̄pt vehementē laborē exsiccantē: aut famē: aut angustias: aut vigilias: aut euacuatōes. Et q̄ñq; festinat in eo dilatatio ⁊ tardatur p̄stricto: ⁊ nō festinat pl⁹ q̄s naturalis nisi raro ⁊ cū velocitate pauca q̄ñ necessitas cuētatōis in eo est vehemētior q̄s necessitas educendi vaporē corruptū: vapor nāq; in eo nō est corruptus p̄patione sui ad equalem: imo est bon⁹ p̄patione sui ad eū. Et cū ambigū⁹ sit tibi pulsus ⁊ cōstrictio ipsius: tunc scias ex anhelitu. ⁊ pulsus qdez redit post eradicationē ei⁹ ad consuetudinē ei⁹ naturalē in illo corpore: ⁊ hoc est signū bonū Et scias penitus q̄ quotiens vrina ⁊ pulsus sunt boni signi ficāt q̄ fe. est ephi. ⁊ q̄ñ sūt bō nō oz vt nō sit ephi. Mutationes eni in ea ē vrina tincta: ⁊ ēpulsus diūsus ⁊ debilis ⁊ paruus. Et de illis que significat q̄ ipa est fe. ephimera est vt sit p̄incipiuz eius facile ⁊ leue ⁊ sit augmentum eius non addens supra duas horas: ⁊ neq; associentur statui accidentia vehementia ⁊ vt non accidant in ea accidentia prava: ⁊ nō sit in ea ebulitio caloris vehemens: ⁊ minorentur cuz ea dolores: q̄ si cū ea dolor fuerit capuī aut dolor alī⁹ non sit fixus inseparabilis post eradicationez eius ⁊ hec quidem significat q̄ ipsa est ephimera. Et plurimum quidem eradicationis eius fit per sudorem ⁊ humorositatem similem sudori naturali non humoroso. Et non sit vehemens superfluitas iterum in quantitate sua: immo approximat sudori naturali in quantitate sua sicut est proximus ei in qualitate sua. Si eni videris sudorem plīmū: tūc fe. erit

nō ephimera | Et de eis de quib⁹ se.ephimera experitur est vt ingrediat balneū hūs eam. Cūq; morā fecerit euenire in eo q̄si horripilationē nō ꝑsentā scit q̄ febris est se.putredinis.et egrediat hūs eā ex balneo illico:⁊ si nihil alterat a dispositiōe sua tunc se.erit ephimera.

¶ Permutatōis se.ephimere. La.vij.

CUm expedit vt febrē ephimeram patiēs cibetur ⁊ errat medic⁹ sup eā ⁊ nō cibet ꝑm pmutat se.i corpor⁹ cholericī ad ethicā incendentē:⁊ in corpor⁹ carnosis ad synocā q̄ est absq; putredine:⁊ forte sse pmutat ad illam que est cum putredine. Et silr q̄n necessariū est adiutoriū in aperiendo poros ⁊ rarificando corpus ⁊ nō fit: fit inflāmatio in humoribus retentis in corpore inflāmatione eius qō calefacit cū fortitudine ei⁹ quod putrefacit.

¶ De signis pmutatōis febris ephimere ad febres alias. La.viij.

SIgnificatio ill⁹ est q̄ ipsa declinat absq; sudore aut humorositate: aut cum sudore absq; mūdificatiōe ꝑ sudorē:⁊ est declinatio longa difficil⁹ absq; mūdificatiōe pulsus: imo remanet in pulsu aliquid ⁊ remanet dolor capitis si fuerit ⁊ hoc totū significat pmutationē ad febrē putrefactionis humoris aut ethicam. ¶ Nam si cause fuerint vehementes: aut plongetur mora eius pmutabitur ad ethicam. Quod si ad ethicam permutet videbis tactū arteriaꝝ calidū valde:⁊ videbis febrē similem vel fixam ⁊ in omnib⁹ mēbris additur calefactio super repletionē ⁊ in tempore acceptionis cibi: aut videbis pulsum seruare equalitatē cū duritie ⁊ paritate. Et videbis signa reliqua que dixim⁹ de signis ethice:⁊ q̄n pmutatur ad gen⁹ febrū q̄ nominatur synocho absq; putredine videb additionē ⁊ repletionē caliditatis ⁊ inflāmationē faciei. ¶ Et q̄n pmutat ad se.putredinis apparēt horripilatio ⁊ diuersitas pulsus ⁊ puitas ⁊ coartatio:⁊ ē calitas mordicatiua sicca ⁊ vehemētia accidentiū. In vrina aūt fortasse remanet digestio ex substātia ⁊ in plib⁹ non apparet in ea digestio.

¶ De curationibus febris ephimere sm modum vniuersalem. La.ix.

IN oib⁹ specieb⁹ febris ephimere oportet vt afferamur sup corpora patientū eas ea q̄ nutriant eos nutrimēto bono cū velocitate digestionis: q̄n febriens est eger:⁊ eger ē Iesus Aut gbusdā corpora ꝑcedit delitiari in eo sicut patienti ex labore ⁊ anxietia ⁊ fame. Et illis in quorū corporibus cholera plūma est. Et q̄ cōquerit se pati horripilationē in ꝓncipio deglutiat cibū infusuz in aqua aut vino vt sit magis penetrans. Et isti qdē cibātur etiam in ꝓncipio se.⁊ gbusdā ꝓhibetur delitiari in ea ⁊ innuit eis vt fiant subtiliatiua sicut in patiēte ex opilatōe ⁊ soliditate ⁊ ex apostemate. Et mel⁹ qdez est vt postponat cibatio vsq; ad declinationē nisi in illis quos excepim⁹. Et aqua frigida quidē oportz ꝛ non ꝓhibeat in ꝓncipio rei: q̄n virtus est fortis; q̄re nō timetur debilitas ei⁹:⁊ est melior cura infrigidando. Verū si fuerit illic debilitas in viscerib⁹ ⁊ se. iam extēdit aut fuerit vehemēs: tūc melius est vt de ea nō multū sumatur. Et ꝓceditur eis balneū cū eoz paroxismus ꝓsumitur in febrib⁹ ephimeris, ꝓpt accidentia de quib⁹ est humectatio ⁊ de quib⁹ est ludatio ⁊ rarificatio pororz:⁊ de eis est infrigidatio inquieta dispositōe:⁊ ꝓhibet vbi timet casus putredinis. Et nō oportet vt euitet balneū nisi hūs eam ex opilatōe, ꝓplea q̄ balneū generat egritudinē putridam. ⁊ silr patiens eā ex satietate nauseatiua nisi in fine rei:⁊ cū dilatauit poros ⁊ descēdit nauseatiua satietas. Illic enī oportet vt balneet. Et hūs catarrū nō balneet nisi fit adustiu⁹. ⁊ oēs hūtes se.ephimeras oportet vt nō plongent moram in aere balneiin aq̄ eius q̄ntū volunt nisi hūtes eā ex soliditate et ex spissitudine. eis enī ꝓuenit vt plongent moram in aere balnei donec sudent. Embrocatio aūt si fuerit infundendo: aut liniendo tm̄ opilat poros. ⁊ in curatōe oīs se.ephimere que est ab opilatiōe extrinseca aut intrinseca fricatio aperit poros habētis eam deinde si obuiat humiditati plurime resoluit eaz:⁊ si obuiat humiditati parue exsiccat eam. ¶ Euacuatione aūt nō indiget aliqs eoz nisi hūs opilatōz repletionalem:⁊ hūs nauseatiuam satietatē:⁊ qui habet febrem ephimeram ex soliditate cuius corpus est repletū.

¶ De speciebus febris ephimere. La.x.

OFebribus ephimeris sunt q̄ oīno ꝑtant ad dispositōes animales. Et de eis sunt q̄ compant ad dispositiones corporeas. Et de eis sunt q̄ ꝓportionantur ad res q̄ eueniunt de foris. Et de cōparatis ad dispositiōes aiales est illa q̄ fit ex anxietia ⁊ illa q̄ fit ex tristitia ⁊ illa q̄ fit ex existimatiōe ⁊ cogitatōe ira ⁊ vigiliis ⁊ somno ⁊ tranquillitate ⁊ timore ⁊ gaudio. Et de proportionatis ad dispositōes corporeas sunt ille qui cōparant ad res q̄ sunt actiōes ⁊ motus. ⁊ de eis sūt q̄ ꝑpant ad nō actiones ⁊ motus ⁊ ad ꝓtraria eorum. Et comparata ad res que sunt motus est que fit ex labore ⁊ illa que ex tranquillitate ⁊ illa que fit ex euacuatione. ⁊ de eis est febris ephimera que est cum synocopi. ⁊ de eis est illa q̄ fit ex fame. ⁊ de eis est illa que fit ex liti. ⁊ de cōparatis ad ea que nō sunt actiones est illa que fit ex opilatōe. ⁊ de eis est illa que fit ex nauseatiua satietate. ⁊ de eis est illa que fit ex apostemate. ⁊ de eis est illa que fit ex soliditate. ¶ Comparate autem ad res que accidunt defōris sunt sicut illa que sunt ex adustione quecunq; adustio fuerit ⁊ sicut que fit ex frigore ⁊ soliditate ⁊ ex ablutione. Dicam itaq; vnāquāq; earum cum curatione sua.

¶ De se.ephimera ex anxietia ⁊ signis eius.

Capitulum.xi.

QUandocq; accidit ex motu spūs ad interiora ⁊ occultatione ei⁹ in eis, ꝓpt sup fluitatez anxietie febris spūal. Cui⁹ signa sūt ignitas vrine ⁊ acuitas ei⁹ ita vt habēs eam sentiat acuitatē ipsius, ꝓpt dominiū siccitatis in ea:⁊ est motus,

oculi ad clausionē declinis: t est oculus submersus ppt resolutiōz cū gete t secluſione. t facies ē tēdens ad citrinitatē, ppt pfunditatē claritatis. t pulsus est ad debilitatez t puitatē declinis t forte declinat ad duriticm.

De cura ca. xij.

Ponet vt hūs cam multiplicet introitz tine t ponat plimū sue intentōis in balnea tione cū aq̄ balnei absqz acre et t mltpli cet etiā inūctionē cū fricatōe p illud. Oleū. n. aliqz est magis inuatiuū ei q̄ balneū: t vtat linificatōib t odorifer frigidis: t ponat sup pect suū epithima ta infrigidantia ex mucilaginib t succis t ags bo nis. t sumat in potu vinū plime cōmixtionis: ē eni bonū medicamen ei.

De febre ephimera ex tristicia. La. xiij

Vandoqz accidit ex multitudine tristitie p pter rem q̄stā mot laborōsus spūm cale faciēs faciēs cadere in febrem. Cui signa sūt silia signis ei q̄ ē anguſtia: nisi q: mot oculi cū pfūchtate sua, ppt resolutionē est ad ptē extrisecā: t pulsus nō ē dimissus depssus. imo ē in eo cū debi litate: sz ē cū eo salt. Et cura ei ē sic cura ei q̄ est ex anguſtia.

De febre ephimera ex cogitatōe. La. xiiij.

Vandoqz accidit ex multitudine cogitatō nis in reb fe. silis illi q̄ ē ex tristitia: nisi qz mot ocli ē eq̄l nō ad clausionē neqz ad exitū decli nis t ē declinis ad pfūditatē. t pulsus est diuersus in dilatatōe t pstrictōe: t plimū qdē ē eq̄lis: t facies est ad citrinitatē declinis. Et cura ei ē cura illi q̄ ē ex tristitia.

De febre ephimera ex ira. La. xv.

Vandoqz accidit ppt supfluitatez mouis spūs ad exteriora in dispositōne ire calefa ctio supflua adurēs spūm t fe. Cui signū sūt rubedo faciei: nisi permisceat ei timor qñ citrinat. t inflatio faciei silis ei q̄ inflat in domitōe. t sūt oculi rubei tendentes exteri ppt vehementiā mot spūs ad exteriora. Et qñqz accidit gbusdā cor tremor, ppt motū humoris. aut, ppt debilitatē naturaz t est aq̄ rubea acuti tactus, ppt acuitatē suā. Et qñqz ē cū ca aliqntulū claritatis. t pulsus ē grossius plen pulsās frequens.

Decura. La. xvi.

Et eos quiescere. Et fac vt occupentur leti ficantib t narratiōibus t vocibus bonis t ludis mirabilib. Et fac eos ingredi bal neū in aq̄ tepida nō plimi calor. Et inūgant plimū cū aliquo oleo plimo: illud eni est magis pueniens eis q̄ aq̄ calida. Et cibent eis que infrigidant t hu mectant. Et, phibeantur a vino oino t nō est eis via ad ipsum.

De febre ephimera ex vigilijs. La. xvij.

Vandoqz etiam accidit ex vigilijs fe. ephi mera. Cui signa sunt antecessio vigiliaz t grauitas palpebrarū: qñ fortasse nō apit eas: t profundatio oculi, ppt resolutionē: t inflatio palpebrarū, ppt corruptionē cibi t multitudinē va poris: t turbatio vrine, ppt fuationē digestionis: t debilitas pulsus: t citrinitas faciei, ppt malitiā di gestionis: t inflatio eius, ppt excitationē ex malitia digestionis: sed non est cū rubedine sicut in illa q̄ est ex ira.

De curatione. La. xvij.

Curatio aūt ei ociari t quiescere t dormi re: t embrocare caput cum eis que infrigi dant t humectant: t balneū humidū: t ci bi bonoz chimoz: t inunctiones humectantes Et vinum est ex rebus magis conferentibus eis: t sumant in potu ipsum sine timore: nisi fuerit dolor capitis.

De fe. ephimera ex somno t quiete. La. xix.

Spū qñqz resoluūt vapores calidi p vigi lias t mot. Cū ergo, plōgat somn t tran qllitas t nō resoluūtur: accidit ex eis cale factio spūs t fe. Cui signū sūt ista, significant eni eā antecessio somni t tranqllitas plima: t, ppe q̄ nō est in psuetudine: t cadit ptarū psuetudis. Et signi ficat ipsam resolutio vaporosa t pulsus.

De curatione eius. La. xx.

Curatio ei ē sudatio i aere balnei: t ablutio eq̄lis cū aq̄ calida. Et paucitas cibi t decli natio eius ad id qđ infrigidat t humectat ipsam. Et exercitiū temperatū. Et nō oportet vt bi bat vinū.

De febre ephimera ex gaudio. La. xxi.

Vandoqz accidit ex gaudio fe. sicut illa q̄ fit ex ira: nisi quia forma oculi ē forma gau dentis non forma irascentis. Et est frequē tia in pulsu minor. Et cura ei ē, prima curatōi ei que est ex ira.

De fe. ephimera ex timore. La. xxij.

Vandoqz accidit ex timore febr fm semi tā q̄ accidit ex anguſtia. Proportio nāqz timoris ad anguſtiam est, ppe ire ad gau diū ex hoc q̄ mot timoris ē ad intrioza t ire ad ex terioza: t fit subito: t alioz modoz fit gradatim. Cui signa sunt, prima signis ei q̄ fit ex anguſtia: nī si qz diuersitas in pulsu est vehemētior: t forma ocu li ei est forma territi. Curatio ei est, prima curatōi ei q̄ fit ex anguſtia. Et oportet vt secureť a timore: t veniat ad eū cū nūcijs, gaudere faciēb: t letifican tia sunt inuatiua ei.

De fe. ephimera ex labore. La. xxiij.

Labor qñqz pueniet ad sūmū in calefacien do corpus t spūm: ita vt fiat fe. nocēs opa tiōib: t ē plimi nocumēti: t grauitas ipi sup vitalem t aialem. Signa sunt antecessio labo ris t additio calefactōis in structurarū sup alia: t tact lassitudinis t siccitas corporis. Et qñqz accidit in fi ne eius humectatio si fuerit labor temperatus in eo id est qñ nō est in eo exiccatiuū aut frig, phibēs su dorē. Sinauté labor fuerit supfluus minoratur hu mectatio t sudor. t qñqz segtur ipm tussis sicca, ppt cōitatē pulmonis. t qñqz declinatio oplexionis ē t

pulsus eius paruus debilis ⁊ quãq; declinat ad du-
ritiẽ: ⁊ vrina ẽ citrina calida, ppt̃ motũ subtilẽ ⁊ ppt̃
resolutionẽ ¶ De cura. La.xxiij.

Curatio eor est trangllitas: ⁊ balneatio i ti-
na ⁊ inuictõ fricãdo, ꝑ sup ũcturas: ⁊ ac-
ceptio cibi boni chimi humectãtis ꝑm q̃ntitatẽ q̃ di-
gerat de gnẽ carnũ pullor ⁊ hedi ⁊ piscĩ puor. Et
qm̃ virtutes eor sunt debiles: nũc nõ oportet vt cõ-
fidant de se posse digerere qđ digerebant in dispos
tione sanitatis: imo minus illo. Et ppt̃ hoc cibẽtur
eis quor paucũ nutrit plmũ sicut ea que diximus:
⁊ sicut vitelli ouor sorbilũ: ⁊ testiculi gallor sũt eis
boni. ¶ Quidã ĩ existimauerũt q; oportet vt patiẽ
tiũ laxitudinẽ regimen pl⁹ subtiliet̃ q̃ alior: ꝛ illud
nõ est rectũ. Et oportet vt sumãt de fructib⁹ hũdis
⁊ sumãt in potu vinum plime ꝓmixtionis si fuerint
assueti: aut inleb: ⁊ aliud si nõ fuerint cõsueti. ⁊ oꝫ vt
eor inuictio sit plima q̃ inuictõ alior cũ oleo aliquo
vt humectent eor mẽbra ⁊ ũcture ex siccitate: ⁊ itẽ
vt molliscet illud qđ accidit eis de tensione. ⁊ oleũ
viol. est de oleis melior ab⁹ eis: ⁊ oportet vt cõicet mũ
ctio eor corpora ⁊ ꝑpe capiti ⁊ collo ⁊ spõdilib⁹ dor
si ⁊ iuncturis omnib⁹ ⁊ prope post balneationem. ⁊
oportet vt sternantur strata eor: ⁊ aromatizentur in
dumenta eor ⁊ sedilia eor: ⁊ si indigẽt iteratiõe bal
nei propter reliquias iterentur oĩa que scripta sunt i
capitulo suo.

¶ De se. ephimera ex euacuatõe. La.xxv

Quandoq; accidit ex cõmotione humorũ
post ventris solutionẽ motus spũum sup
fluus ⁊ inflãmans in ipso febrẽ, ppt̃ multi
tudinẽ lassitudinis q̃ segtur ipsaz. ¶ Et q̃q; faciũt
cĩ medicie solutiue, ppter q; calefaciunt. ¶ Et q̃q;
sequitur phlobotomia propterea q; redire facit hu
miditatem ⁊ vaporẽ ⁊ sangu initatem eorum ad fu-
riositatem cholericam.

¶ Curatio. La.xxvi.

Oportet vt subtilict in retinẽdo vrinã p ea
que sũt ordinata in capitul suis. Et vt cibet
eger cũ eo qđ cõfortat pl⁹ ⁊ ꝑm q̃ntitatẽ q̃
digerat de eis q̃ infrigidant ⁊ humectant ⁊ sint in eo
pontica stiptica: ⁊ ponant sup stomachũ emplastra
⁊ embroce confortantia calefacta nõ tepefacta. Mã
omne tepidũ est mollificatiuũ ⁊ resolutiue virtutẽ. Et
de hac sũma est lana ifusa in oleo nardino aut oleo
frigidiore eo aromatizato: ⁊ exprimatur adeo donec
separentur ab ea partes olei ⁊ ponentur sup cor ⁊ t
par ea que infrigidant.

¶ De se. ephimera ex dolore. La.xxvij.

Dolor q̃q; calefacit spũm adeo donec in
flãmetur se. ¶ Signa. Dolor in capite aut
oculo: aut aure: aut dente: aut ũcturis: aut
extremitatib⁹: aut colica: aut hemorroidib⁹ aut alĩs
doloribus furunculor.

De cura ei⁹ q̃ fit ex dolore. La.xxviij.

Legatur dolor cũ eo qđ oꝫ i. c. suo. deĩ cu
rel cura ei⁹ q̃ fit ex labore. Qđ si timeat ex
potu vim motus dolor: ossus nõ detur in potu.

¶ De se. ephimera ex syncopi. Lã. xxix.

Quandoq; accidit ei cui supuenit syncopis
ꝑ ꝓmotionem spũs diuersa calefactio ⁊
puertit in febrẽ. ⁊ q̃q; remanẽt de ea post
ablationẽ timoris in syncopi relige. ¶ Signa. ¶ Bi
cinitas syncopis ⁊ casus vtutis absq; signis febrũ
aliaz q̃ nõ sũt ex febrib⁹ ephimeris: ⁊ pulsus in ea ẽ
diuersaz dispõnum. q̃q; eni cadit ⁊ destruit: q̃q;
vicit frig⁹: ⁊ q̃q; fit velox ⁊ apparet cũ dĩaĩ calitas
⁊ silaĩ pulsus patientiuz extenuatõe exiccatiuã in
duritie cũ vermicatione.

¶ Curatio. La.xxx.

Cura ei⁹ ẽ cura syncopis. Et dare cibos ve
locis digestionis boni chimi: ⁊ de ill⁹ quos
scimus: ⁊ si indigueris vt des in potu vinũ
fac: ⁊ nõ cures de febre. Cũ ergo liberat ex syncopi
⁊ remãet se. silis ei q̃ est cũ extenuatõe curet cũ eo qđ
est in canone de infrigidatõe ⁊ humectatõe

¶ De se. ephimera ex fame. La.xxxi.

Quandoq; acuũtur vapores in corpe q̃
nõ inueniũt nutrimentũ ⁊ gnãnt febrẽ. Et
ei⁹ pulsus est debil' puus: ⁊ q̃q; declinat
ad duritiẽ. ¶ Curatio. ¶ Libatio qđe in febre est sic
ex sorbitõib⁹ factis ex kist ordei cu olerib⁹ ⁊ post il-
las cũ cib bonis ꝓportãib⁹. Balneet ⁊ effundat sup
caput ei⁹ aq̃ plima tepida: ⁊ sedeat in ea ⁊ hunc ctet
corpus eius cũ eis que sunt sicut oleũ viol. ⁊ ros. et
cucurbitinum.

De se. ephimera ex siti. La.xxxij.

Et prima ẽ ei que ẽ ex fame ⁊ ẽ dignior: vt
accidat, ppt̃ defectũ ei⁹ quo sedatur de aq̃
caliditas fortis in eaporib⁹. ¶ Curatio.
Dare in potu aquã frigidam ⁊ aquas fructuũ frigi
dorũ ⁊ prope granator: ⁊ humectare corpus cum u-
na. ⁊ si possibilis est ei balneatio cum aqua frigida
faciat.

¶ De se. ephimera ex opilatõe. La.xxxiij.

Pilationes sunt in poris cutis, ppt̃ spissi
tudinẽ eius: ⁊ paucitatẽ ebullitionis: ⁊ multi-
tudinẽ ciborum: ⁊, ppt̃ frigiditatẽ: ⁊, ppt̃ ablu
tionẽ cũ aquis frigidis stipticis: ⁊ ppt̃ adustionem
solis. Et q̃q; fit in vil venarũ ⁊ meatibus carum
⁊ orificijs ipsarũ ⁊ curribus ⁊ vijs earũ. Et cũ dici-
tur se. ephimera ex opilatione non innuitur nisi ad
hanc speciez. Nam plerũq; accidit vt minoretur re
solutio ⁊ multiplicetur repletio ⁊ coartatio ⁊ pmue
tur respiratio ⁊ aggregetur vapor: plurimus ⁊ nõ re
soluitur: ⁊ tunc eueniet caliditas sup flua: ⁊ dũ p̃sue
rauerit eius inflãmatio in debilioꝛ ex corporib⁹ qđ
est spũs erit se. ephimera. cũ ergo inflãmatur in san
guine est species famosa synoche quam dicemus: ⁊
est illa que est de sũma febrũ humor ⁊ nõ est, ppter
putredinẽ: imo est, ppt̃ inflãmationẽ ⁊ ebullitionem
Qđ si ptrãseat illud ad putredinẽ quã facit opilatõ
⁊ pnatio respiratõis pmutatur ad se. putredinis.
Et huiusmodi qđe opilatõ: aut fit ex multitudine hu
morũ ⁊ sanguis: aut ex grossitudie cor: aut ex visco-
sitate cor: aut, ppt̃ casuz rei de caulis opilationis in

instrumẽto nõ in cursu: imo sicut frigus cõstringẽs aut aĝa coartãs: aut nascẽtia rei aut aliud de illis q̃ rũ te oz rememorari. Et hec quidẽ se. de febribus ephimeris parũ pmutat ad ethicã: qñ corpus i ea plurime materie. Et in hac se. iterũ ẽ sitis ⁊ inflammatio ⁊ adherẽtia caliditatis ⁊ vrina media inter ig neã: ⁊ hec se. ẽ difficilis ad cognoscẽdũ cuius simulitudo ẽ proxima sñmilitudini febriũ hũorũ. ¶ Et hec se. qñq̃ remanet vsq̃ ad diẽ tertiũ: ⁊ eo qõ ẽ post ipm sunt opilationes plurime fortes: ⁊ nõ sunt inspissantes: ⁊ nõ ꝓdensantes defortes: ⁊ si sunt parue sed inat eius eradicatio si nõ fuerit error. Et hec se. inter se. ephimeras qñq̃ accidit ⁊ redit ꝓpter fixionẽ opilationis que est causa quare sunt ei proximi Et hec quidẽ se. multoties pmutat ad frigus ⁊ horripilationẽ ⁊ significat q̃ ipsa sit putrida. Et cũ illa que ẽ ex opilatiõe facit accidere dolorẽ post phlobotomiã in latere sinistro nõ ẽ excusatio iterationis phlõnie ꝑcipue cũ sedat se. ⁊ pseuerat dolor. ¶ Signa: Cũq̃ accidit se. ephimera nõ ea cã primitiua ⁊ ẽ longe declinationis tũc exristia q̃ ipsa ẽ opilatio ⁊ ꝓpter qñ declinat sine cuõne cũ humectatõe. ¶ Et verificãt exristiationẽ tuã signa repletionis ⁊ in corporibus plurimi sanguis ⁊ generãtib⁹ cũ: aut grossoz humoz viscosoz Et dria quidẽ ini ea ãbo ẽ qñ si opilatiões in eis sunt ꝓpter grossitudinẽ humorũ ⁊ viscositatẽ eoz significãt ea signa nota eis ⁊ nõ est illic inflãmatio corporis ⁊ rubedo ⁊ extẽsio: ⁊ ad sumũ signa multitudinis. Et illis in quibus cã ẽ repletio sunt signa repletionis ex rubedine faciei ⁊ exuberatione venarũ ⁊ inflatione ⁊ tensiõe ⁊ alia apparẽtia. Et si supfluũt opilatiões pulsus ẽ puus: ⁊ si ñ supfluũt nõ oz ut numoz ẽ pulsus. ¶ Cura: Cũ cã ẽ multitudo humoz ⁊ repletio: tũc oz ut in pncipio ꝑperes ad phlobotomiã ⁊ euacuatiõem: ⁊ ut phlobotomes cũ cũ tã non febrit tũc ẽ melius. Et qñ febrit si nõ fuerit necessitas tũc statio ẽ magis ꝓuenies phlobotomia. n. facit hũores currere ⁊ pmiscer inter eos. Si aũt nõ fuerit excusatio tũc nõ oz ut postponat ⁊ tardet phlobotomia ⁊ cũo: deinde fiat occupatio in eis que aperierũt opilatiões ⁊ mũdificant meat⁹: ⁊ nõ ꝑperes ante euacuationẽ ad mũdificãdos meatus ⁊ aptionẽ: illud eni forasse fit cã ad attrahendũ humores subito ad quosdã meatus iuis candũ in eis: ⁊ illud ẽ res in qua sunt errores plurimi ⁊ forasse addit in opilationibus si fuerint grossi ⁊ ꝓpter meatus in creatiõe sua fuerunt stricti: cum phlobotomia iterũ ⁊ euocatio qñq̃ educãt supfluitates viscosas fumosas faciẽtes coartatiõe sua hãc febrẽ ⁊ ꝓhibeãt vt pmutetur ad putredinẽ ⁊ ꝓpter cũ ad vltimũ facis'eã puenire ⁊ facis approximare sincopi: ⁊ si nõ sentis multitudinẽ humoz: imo sentis opilationes: ⁊ q̃ ipse sunt accidẽtes a grossitudine coz: ⁊ viscositate ipsoz: tunc forasse nõ indiges phlobotomia supflua: ⁊ euacuatione supflua: imo indiges aptione: ⁊ aptio quidẽ ẽ cũ abstergẽtib⁹ ex medicinis ⁊ cibis. Et ꝓpterea q̃ egritudo ẽ fe. non ẽ possibile ut redeas in aperiẽdo ad abstergentia calida: imo ad illa que sunt inter firupũ aceto sum purũ vsq̃ ad illũ qui ẽ cũ semibus: ⁊ aqua endinie vsq̃ ad aquã feniculi. ¶ Et cibus sit ille in quo ẽ ablutio ⁊ nõ in quo est viscositas sicut kist ordei. ⁊ zuccarũ cũ hoc q̃ ipsũ ẽ ꝓpiquũ cibo est in ipso aptio ⁊ abstersio. nõ ẽ ergo malũ si misceat cũ kist ordei. Demũ oz ut ꝑsideꝛs cũ euacuauerit si necãria fuerit euacuatio eius ⁊ apparuerit sicut diximus an minuat se. ⁊ deficiat: ⁊ an si paroxismos habuerit frãgatur ⁊ debilitetur proximus et⁹ secũdus a primo: ⁊ cõsidera vrinã: ⁊ si inuenis eã nõ priuatã digestione. et in pulsu si inuenis cũ nõ significare putredinẽ procedes sm hoc regimẽ. Et intromitte egrũ in die tertio post paroxismũ in balneũ hora mollificatiõis paroxismi expectati si fuerit se. vsq̃ ad quiq̃ horas ⁊ inunge eũ. Et frica ipm cũ rebus in quib⁹ ẽ abstersio equalis sicut qõ ẽ inter farinã fabarũ vsq̃ ad farinã horobi ⁊ farinã radicũ lilij ⁊ aristologie emolitarũ aliquãtulo melius ⁊ aque. Qõ si fuerit ausus uti fortiori hoc tũc vtere spuma baurac. Et si existimas q̃ balneũ alterat naturã eius in aliquo ⁊ facit accidere quasi horripilationẽ: nõ moꝛetur i eo ictu oculi: opilationes eni iste nõ sunt de genere earum quas aperit balneũ. Cũ ergo egredit de balneo nõ ozꝛ approximet cibo neq̃ vino nisi post securitatẽ ex paroxismo. Si aũt exigit dispõ ut cibet aliquãtulũ ⁊ nõ tollat: detur in potu id in quo ẽ apertio sicut aqua ordei subtilis: plurime aque: pauci ordei: plurime decoctiõis decocta cũ aptio. Qõ si paroxism⁹ non iterat ei: tũc balnea eũ secũdo si desiderauerit illud ⁊ ciba ipm: ⁊ si fuerit paroxismus diminutus a proximo puno ⁊ vrina fuerit bona tũc cõfide in veritate curõnis ⁊ paucitate opilationis ⁊ cura eus post eradicationẽ eius sicut curasti ⁊ ciba ipm. Et si venerit paroxismus sicut fuit aut fortior illo: ⁊ vrina nõ fuerit sicut oz tũc egritudo ẽ tendens ad putredinem ⁊ curatio eius est curatio putredinis.

¶ De febre ephimera ⁊ nauseatiua sacietate ⁊ repletione. Capitulũ. xxxiij.

QUandoq̃ accidunt ex nauseatiua sacietate vapores mali ex quib⁹ accidit caliditas ⁊ inflãmantur spiritus quare accidit se. Et ꝓpie in corporibus cholericis: ⁊ in illis qui nõ habent amplos poros: nam plurimũ superfluitatum earum vapozat vapozationes fumosas. et minoratur in eis eructuatio acida. ¶ Et de illis qui sũt vehementius dispositi ad illã sunt illi qui incipiunt post nauseatiuam sacietatẽ vti exercitio ⁊ motu ⁊ ire sub sole ⁊ balneatione postq̃ accidit eis hoc. multiplicantur enim in eis vapores fumosi ⁊ ꝓpie quãdo habuerint in corporibus suis dolorẽ ⁊ propie in viscerib⁹ eoz. ¶ De materia vo eructuatiõis acetose ⁊ i hũtib⁹ eã raro ptingit ut generet se. si aũt generet erit debilis: imo nõ generat. Et existimam⁹ q̃ generatus ab eructuatione acetosa: nõ est nisi sacietas nauseatiua. Et isti quidẽ cũ eoz soluuntur na

rare iuuant valde: ⁊ remouet se. eoz propꝫ expulsiõ ne supfluitatis supfluę sumose. ¶ Et diuersificat gõ curatio eius cuius retinet natura ex illis ⁊ cuius solui: ¶ Et si natura illi⁹ qui febrit ex nauseatiua satietate leniatur duabus ascellationib⁹ aut tribus: deiñ phlobotomet fortis fit sup eam fluxus ventris.

Et fortasse fiet fluxus epaticus quẽ significabũt pulsus cordis ⁊ nigredo ligue: ⁊ similant accidentia se. ephimere ex repletione accidentibus febris ex ira: rubeu. n. oculi ⁊ facies valde ⁊ fit inflãmatio vehemens ⁊ magnificat pulsus: ⁊ fit velox ⁊ rubet vrina. Amplius cũ plus remanet non excedit tres dies.

Et scias qꝫ se. ephimera ex nauseatiua satietate qñqꝫ venit cum periodis quattuor aut septem: ⁊ cuꝫ hoc est se. ephimera vez pulsus eius est sanus. ¶ Signa: Signũ eius est alteratio eructuatõis ad acetositatez aut fumositatem. ¶ Cũ ergo alterat eructuatio ad saporitatem indicat sanitatem. ¶ Et vrinã qdem istoz est priuata digestione aquosa. ¶ Et quando causa nauseatiue satietatis est vigilia est in facie et fauceb⁹ coz inflatio: ⁊ in palpebris eoz est grauitas.

¶ De cura Capitulum.xxxv.

Patiens hanc nauseatiuam satietatem non euacuat quin aut sit natura eius non soluta: aut sit soluta. Quod si natura eius fuerit non soluta: tunc pculdubio oportet ut solues eã ⁊ si fuerit aliquid cibi aut fecis aut granitatis remanens in stomacho tunc oportebit ut facias vomere ipm: deinde solue eũ ⁊ considera vbi inuenit grauitatem. Et considera tunc an sit rectius euacuare illõ cuꝫ clisteribus et suppositorijs: aut cum aliquo qõbibik desuper ut soluat aut deponat aut digerat. ⁊ significat illud quod rectius est de hoc dispositio eructuationis: fortasse enim necessarium erit si fuerit cibus stans fortiꝫ ⁊ sit difficilis vomitus ut ñ aspiciat ad febrez: is administret diapipereon ut recipiet ⁊ descendat cũ digestione aut administret qõ est debilius eo ⁊ administrent embroce ⁊ empla digestiua cognita in ca. digestionis. ⁊ solutiua cognita in ca. solutionis. Cũ ergo descenderit: tunc aut egredietper se ipsuꝫ aut inuabitur cuꝫ suppositorio ⁊ tolleret fames sup cũ tamdiu donec non remaneat hesitatio in destructione sanie: atis nau'ea: tunc deiñ sumat cibũ leue velocis digestionis boni chimi ⁊ sit intẽtio ad famẽ ⁊ sõnũ tñ quod excusat sollicitudiez ⁊ alleuiatõne repletionis. ¶ Quod si natura fuerit soluta considera an res que euacuat sit illud quod est corruptum.

Et si fuerit illud non retineat donec totum euacuet tamen usqꝫ ad postremũ eius. Et expecta declinatiõnem paroxismi ⁊ fac ingredi ipm tunc balneum.

¶ Et ciba ipm nisi fuerit illic supfluũ destruens fortitudinẽ: tunc enim non facias ipm ingredi balneum imo ciba ipm ⁊ pfora stomachũ ei⁹ cũ rebus quas scies ⁊ qꝫ quedaz scripte sunt in capitulo de solutõne ventris. ⁊ de illis est lana infusa in oleo in quo est virtus absinthij aut etiaz in oleo nardino postqꝫ fuerit expressa ⁊ separata fuerit ab ea maxima ps olei

¶ Et si pseuerat solutio ⁊ inuenis id quod egreditur absqꝫ genere eius quod corruptuz est administra oleum de cidonijs tepiduz recens sm hunc moduz ⁊ oleũ de mastice. ⁊ non est iteꝫ in oleo nardino contrarietas ei⁹. ¶ Et fortasse administramus cerataria ⁊ propzie quando non suffert dispositio strictura eoz sup ventres eoz. ¶ Et quãdoqꝫ indigem⁹ emplastris fortioribus hoc de emplastris predictis in colirica passione. ¶ Et da ei in potu aquam fruchuꝫ si tollerat eas. ¶ Et da ei ad comedendũ illud cuius alleuiatur nutrimentũ ⁊ facilis fit digestio sicut testiculi ⁊ galli ⁊ pisces alredradu ⁊ premitte sup illõ aliquid de fructibus ⁊ siccis ⁊ robub stipticis.

Et si abscindit de appetitu aliquid: admoue ipsum cũ eis que sciuisti: ⁊ ppzie cum eis que fiunt ex cidonijs. ¶ Et cũ euacuatũ est nõ ẽ malũ ut administres ei electuariũ forte de illis que digerunt ⁊ pfortant stomachũ ⁊ aperiunt' opilationes: ⁊ illud post ablationem se. ⁊ accidentiũ. ¶ Et iter quidam ad phlobotomiã est ut non fiet in ea donec declinet: tunc. n. fiat. ⁊ illud quod prius datur in potu est aqua ordei ⁊. Et cibus sit sicut ille qui fit de acresta cum cucurbita et amigdalis paucis. ¶ Et infrigidet locꝰ eius ⁊ odoramentuz eius ⁊ trociscide camphora in quibus nõ ponitur reubarbaꝫ.

¶ De febre ephimera ex apate Capi.xxxvi.

Febres sequentes apata interiora sunt putride. Et quãdoqꝫ associat eis ethica ⁊ nõ sunt de numero februꝫ ephimeraꝫ. Apata vo apparentia sicut sunt furũculi ⁊ exture vel bubones que eueniunt in ea: ⁊ ppzie apata magna q̃ fiunt in membris glandulosis ⁊ in carnibus que vocantur molles sicut illa que fiunt in inguibus a supfluitatibus epatis ⁊ in ascellis a supfluitatibus cordis ⁊ sub aure a supfluitatibus cerebri qñqꝫ sequũt febres ⁊ non euacuant quin aut sit illud qõ peruenit ex eis ad cor donec igneat ipsuꝫ calefactio sola: aut cuꝫ putredine. qꝫ si fuerit calefactio sola: tunc erit de genere febrium apostematũ intrinsecoꝝ. ¶ Et plurimuꝫ qõ accidit de istis febribus sequentib⁹ apata sequẽtia causas primitiuas ex vlceribus ⁊ scabie ⁊ doloribus ⁊ percussionibus ⁊ casibus ad que expellũtur materie ⁊ retinentur in vijs apud carnes molles est de genere febris ephimere. ¶ Et plurimuꝫ quod accidit de istis febribus sequentib⁹ apostemata quorũ cause sunt antecedentes sicut repletiones ⁊ opilationes preterite sunt putride. Et sm plurimuꝫ radices ⁊ apata sequẽtia: licꝫ qñqꝫ accidat e contrario. Ypocrates noiauit has se. malignas: q̃ ex hiis sũt ephimere. Et se. quidez sequentes ea sm plimuꝫ sunt ephimere: ⁊ si non sunt ephimere sũt male. ¶ Et plurimũ quidez hazc sequũtur apata sãguinea ⁊ qñqꝫ accidũt sequẽtes herisipilam ⁊ sillã ei. ¶ Signa

¶ Signa earuꝫ sunt ea que diximus de antecessione apatis ante eas. ⁊ facies est inflãmata ⁊ rubea ⁊ ẽ additum in ea sup dispositõem sanitatis. ⁊ non est caliditas vehement mordicans: ẽtuis sit mlitudo eius in eis quoniã huiꝰ apata sunt sanguinea nisi sint sequẽtes herisipilam: ⁊ tunc istis febrib⁹ succedit hu-

mectatio: ⁊ est pulsus in eis velox magnus frequēs ꝓpter repletionē ⁊ caliditatē: ⁊ ē vrina aquosa alba ꝓpter cursum materierū ⁊ apostemata ⁊ viscera.

¶ Cura: oportet vt antecessio fiat in ea cū phlebotomia ⁊ fluxu vētris: ⁊ curetur apostema cū eo qđ oportet in capitulo suo. ⁊ subtilietur regimē ⁊ nō bibat vinū oino: ⁊ nō cibetur nisi post declinationez cōpletā: ⁊ necessaria sunt ei extinguēcia ⁊ infrigidātia humectātia ⁊ emplastra infrigidata cū niue sup membꝝ infirmū apostemosū ita ut nō noceāt apostemati: neq; faciāt ipm crudū: imo infrigidet via ī ter ipm ⁊ cor. infrigidatione penetrāte in ꝓfundum.

¶ De febre ephimēa ex terrestreitate. i. quādo cutis fit dura vt testa. Ca. xxxvij.

Hec febris iterū sequitur priuationē resolutionis ꝓpter opilationes nō ꝓfundatas. Et plures quidē hoim cū dimittūt cōsuetudines suas balneādi febriūt. Et plures eoꝝ si illi in quoꝝ corporibus generat vapor cholericus ꝓpter cōplexionē corporis eoꝝ ⁊ ciboꝝ ipoꝝ ⁊ aquarum ipsarū malarū ⁊ ꝓpter dispositiones eoꝝ antecedēteo ex vigilijs. ¶ Curatio eius ē extinctio ⁊ administratio balnei: ⁊ sudare in eo post declinationem: ⁊ fricari cū eis que sunt sicut furfur ⁊ farina fabaruz ⁊ amigdale amare ⁊ semē melonis ⁊ aliquid aluseu ⁊ baurac: ⁊ sit cibus eius extinguēs ⁊ humectās: et vinū eius sit plurime cōmixtionis: ⁊ iteret balneuz multotiens.

¶ De febre ephimera ex calore. Ca. xxxviij.

Quandoq; accidit ex calore aeris ⁊ calore balnei similū se. ephimera. Et plurimū illius nō accidit nisi ex vehemētia caloris solis: ⁊ ē prima suspēsio eius cū spū alali: cū primū qđ ei ledit sit caput: calefacit enī aer eius ⁊ putrefacit cor. ut sit se. deinde spargit in totū corpus. Et qñq; fit eius suspēsio cū corde ꝓpter caliditatē anhelitus ⁊ qñq; custoditur caput a calore. Sz illa que ex sole accidit plurimū incipit in cerebro ⁊ capite: ⁊ ꝓpter illud qui nō ē mūdus iplet caput eius. ¶ Et illa que nō fit ex sole sed fit ex diebus canicularib⁹: ⁊ ex balneatōe ⁊ ex alijs ipressionē facit in cor. ¶ Signa Signa sunt cā euenies ex vehemētia inflāmatiōis capitis in parte solari cerebri: ⁊ forsitan ē cū grauitate ⁊ repletione si nō fuerit corpus mūdū ⁊ magnitudo anhelitus in parte cordiali. Et illud qđ apparet de corpore vehemētis calefactiōis calidius interiore eius: ⁊ de illis quibus scitur illud ē qꝝ situs ei⁹ est minor siti illius cuius caliditas ē illa caliditas: ⁊ est in hac habitudine cōtraria vel diuersa ei que est ex densitate. ¶ Cura: Est necessariū ut incipiatur in curatione eius cū eo qđ infrigidat ex embrocis sup caput ⁊ pectus: ⁊ ex oleis frigidis ⁊ propte oleo roſ. infrigidato super niuez quod fundat super caput ⁊ pectus ex loco longiquo: ⁊ detur in potu aq̄ frigida ⁊ que currunt cursu eius: ⁊ sine cessatione eius fiat illud vsquequo declinet se. ¶ Cūq; aufert ingrediatur tinam: ⁊ non tangat cū tina si fuerit cuz eo se, ⁊ balnea ipm aqua tepida ⁊ non ꝓmittas accrē eius calefacere ipsū: ⁊ nō timeas ex effusiōe aque calide super caput eius: quoniā ipsa humectat ⁊ resoluit febrē: ⁊ necessitas ad balneādū plus ē q̄ necessitas ad vngendū. Cū ergo egreditur: tunc fricabis caput eius cum oleis frigidis sicut est oleū rosaceū de nenufare.

¶ De febre ephimera que accidit ex frigore ⁊ balneatione. Capitulū. xxxix.

Quādoq; accidit ex frigore ⁊ balneatione cū aquis frigidis ut cōdensentur pori apparentes ⁊ coartentur vapores fumosi ꝛz q̄ dictū ē in illa que fit ex testuositate: quare accidit se. ⁊ multotiens perducit ad putridā: ⁊ nō perducit ad illā febrē nisi quādo vapor ꝛ ꝓfocatus ē acutus non suauis. Suauis enī nō generat eam. ¶ Signa eius sūt cause ⁊ q̄ corpus in ea in primis cū tangitur non est vehementis caliditatis. Cunq; igitur manus sentitur calor elevari ⁊ pulsus nō est in paritate i qua est in illa que fit ex angustia ⁊ tristicia ⁊ fame quoniā non est illic resolutio. Sed ē velox propter necessitatē scilicet attrahēdi aerē nisi sit frigus vehemens ⁊ forsasse declinat ad duritē ⁊ oculus sī est profundus: imo quandoq; ē inflatus ꝓpter vapoꝛe coartatū. Et vrina quādoq; ē alba quoniā caliditas est ꝓfocata ⁊ quādoq; ē tincta: quoniā caliditas que resoluitur ex poris expellit ad viā vrine.

¶ Curatio: Cooperiātur in febre donec sudēt: cū ergo declinat ingrediatur balneū ⁊ balneentur cuz aqua ad caliditatē declini ⁊ cū aere calido ⁊ embrocentur super ipsos aque in quibus decocta sūt sicut amaracū ⁊ anetū ⁊ sisimbriū: ⁊ fricetur cū eis que diximus que abstergunt poros ⁊ mollificāt eos: ⁊ ꝓponat in eis inunctio vsquequo sudent ⁊ fricētur ⁊ balneentur cū aqua calida valde: ⁊ oportet ut antecedat balneatio cū aqua balneationē cū aere: deinde inungatur cū aliquo ex oleis dilatātibus poros: et fundatur super capita eoꝝ sicut oleū de aneto ⁊ keri ⁊ camemilla: ⁊ cibentur cibus leuib⁹ ⁊ aromatizentur. Et sumant in potu vinū album subtile cōmixtū ⁊ est melius eis q̄ aqua, ꝓpter id quod ē in eo de sudatione ⁊ pronocatione. Et inunctio cuz oleo aliquo patientibus ex labore ē magis inuatiua q̄ patientibus ex soliditate.

¶ De febre ephimera ex soliditate ⁊ ex aquis stipticis. Capitulum. xl.

Quādoq; accidit illis qui balneant ī aquis stipticitatē facientibus sicut super quā vincit virt⁹ aluminis aut dragāti: ut vehemēter spissitudo poroꝝ apparentium quare comprimuntur eorum vapores: ⁊ accidit eis quod diximus aliquotiens: ⁊ multotiens quidez perducit ad putredinem.

¶ De signis. Capitulum xl'.

Significant eam causē ⁊ quod significatur de ingredine cutis quasi ipsa extensa sit ꝓparata preparatione qua preparantur coria: ⁊ sicut si tangatur cutis infusa in aqua dragāti: ⁊ ē dispositio in additione caliditatis post tempus. ⁊

ſiſtãs ex tectũ cutis ſicut in alijs de illis que accidũt ex opilatõe pozoꝝ t pulſ⁹ é debilioꝝ t mioꝝ t vehemẽtioꝝ velocitatis. Et vrina eſt vehemẽtius alba t tenuis ſicut vrina miſeris. Et nõ eſt in corporibus eoꝝ diminutio: neq; in oculis eoꝝ pfundatio. ¶ Cura. Oportet ut curet cũ ppingtate curatõis eoꝝ qui ſũt añ eos: veritamẽ eis non dat in potu vinum niſi poſt fiduciaꝝ vehemẽtẽ amplitudinis pozoꝝ niſi ſit ꝺdenſatio pua: fortaſſe enim tũc apit eam vinuꝝ ¶ Et oportet ut ſubtiliatio regimis ipoꝝ ſit maioꝝ t mõa eoꝝ in aere baĩneꝝ t balneatione eoꝝ cuꝝ aqua calida maioꝝ t oꝝ ut tardet iñctio eoꝝ plus.

¶ De febre ephimera ex vino. ¶ Capitulum. xlij

Quãdoq; accidit ex vino febris ephimera. Et cura eoꝝ eſt cura ebrietatis. Et fortaſſe indigent ſolutõe cuꝝ aquã fructuũ t ſimilibus t phlobotomia t vomitu. t ppte cuꝝ pſeuerat dolor capitis eoꝝ. Et oportet ut ingrediat balneum poſt declinationem.

¶ De febre ephimera ex cibis calidis. ¶ Ca. xlij.

Qui bi calidi faciũt febrem ephimeraꝝ. Et ſẽ illa que eſt ex ſole ſm plm eſt cerebralis t in ſpiritu animali. Et illa que fit ex balneo eſt cordialis: t in ſpiritu vitali. Sſr illa que fit ex cibo eſt epatica t in ſpiritu naturali.

¶ De cura. ¶ Capitulũ xlij.

Cuius curatio eſt ꝓuocatio cũ inffidãtibus notis. Et ſolutio nature eſt melioꝝ cũ tiracoſt t tamarindis Et rectificare epar cũ eis que ſunt aq̃ endiuie t olcũ t ſirupus acetoſus t empla ſtra inffridantia ex ſandalis t canfora t aqua roꝝ t olco t ſucco eius: t ex ſuccis olcoꝝ inffridatis actu Et extinctio cũ cibis frigidis t humidis.

¶ Principium ſmonis de febribus putridis: t pplemẽtũ ſmonis eſt in febrib⁹ ſãguineis t cholicis.

¶ Tractatus ſcõs continet capitula. lx viij.

¶ Sermo vniuerſalis de febribus putridis. Ca. i.

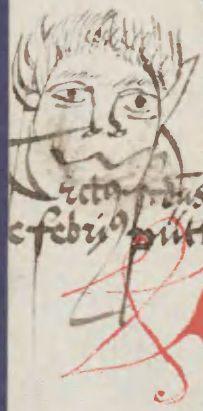

Putredo accidit: aut ꝓpter cibũ malum cuꝝ ẽ pparatus ut putrefiat illõ quod generat ab eo ꝓpter malitiaꝝ ſue ſubſtãtie: aut ꝓptea q velociter recipit corruptionẽ cuius ſit bone ſubſtãtie ſicut lac: aut qñ eſt aquo⁹ nutrimenti mali: cuius aquoſitatẽ recipit ſãguis ſic illud quod generatur a fructibus tardis hũidis valde: aut qñ ẽ ex illis q nõ cõuertunt ad ſãguiné bonuꝝ: imo remanet humor malus frigidus quẽ abhorret calor innatus: t ſuccedit ei extrancus: ſic ille q generat a cucumere t citrolo t piris t ſilibus: aut malitia artifitij eius aut hora ipſius: aut ordo eius ſm q ſcis: aut ꝓpter opilatiõẽ ꝓhibentẽ reſpiratiõem t euentatiõẽ ꝓpter ꝓplonem corporis malaꝝ cũ nõ poteſt digeſtionem facere bonaꝝ. Et ſunt iter brutes de illis que non faciũt in cibo aut hũore aliqd ꝓpt ꝓuationem reſpiratõis humoꝝ. quare dimittunt eum crudum. Et huiuſmõi gdem ꝓplexio aut generat humoreꝝ malum: aut corrumpit id quod generat ꝓpter abbreuiatõeꝝ ſuam in digõne: t quia mouet cũ motu pigro. Et iſte cauſe ſunt iuuantes in generatione opilatõis generãtis putredinẽ: aut ꝓpter diſpoſitiones extrinſecas ex aeribus malis: ſicut eſt aer peſtilentie t aer lacunaꝝ t locoꝝ infuſoꝝ in quibus madefiũt res ut linũ t aſpaltum. Et qñq; aggrẽgat de eis numerus rerꝝ plurimus. ¶ Et plm cãꝝ putredinis hũoꝝ eſt: aut ꝓpter mitudinẽ hũoris aut groſſitudinem ſuam: aut viſcoſitatẽ ſui. t cauſe mitudinis humoꝝ t viſcoſitatis t groſſitiei hũoꝝ ſũt note. Et inceptio opilationis eſt nota. Ergo quãdo fecerint opilationes accidit putredo ꝓpter cessationis priuationeꝝ: t quãdo fuerint ſuccedentes motibus in non hora ſua ſup repletionẽ t nauſeatiuaꝝ ſatietatem. Et balneatões ſiſr aut ſol calidus aut ſum calefactentia ſup repletionem t dimiſſio cautele obſeruationis digõis in ſtomacho t epate t ſuccurrendi defectui ſi acciderit ꝓpter calefactõem ambꝝ in epithimatibus t vaporatõibus. Et putredo qdem quandoq; eſt cõmunis corpori t quãdoq; eſt in mẽbro ꝓpter debilitatem ſuam: aut ꝓpter vehementiã caliditatis ſue extranee t ſue acuitaſ aut doloꝝ eius.

¶ Et humor putrefiens putredinem: aut eſt cholera talis modi ut ab ea vapor egrediatur qui ſit ſubtilis fumoſus valde: aut ſanguis talis modi ut euaporet ab eo vapor ſubtilis: aut phlegma talis modi ut illud quod euaporat ab eo ſit vapor ſpiſſus: aut melancholia talis ut illud quod euaporat ab ea ſit vapor fumoſus purulentus. ¶ Et putredo quidẽ cholere facit tertianam. ¶ Et putredo ſanguinis facit cõtinuam. ¶ Et putredo melie facit quartanaꝝ: t que currunt curſu eius. ¶ Et putredo phlegmatis ſimiliter ut multuꝝ facit quotidianaꝝ t que currunt curſu eius. ¶ Et ſanguinis locus eſt intra venas.

Cholera autem t phlegma t melancholia quãdo q; putrefiunt intra venas: t quandoq; extra venas t quando putrefiunt extra venas: ſi non eſt cauſa alia: neq; eſt putredo in apoſtemate intrinſeco quod det cordi putredinem continuam faciunt periodos quos diximus. ¶ Sed vnicuiq; accidunt t eradicantur quamuis phlegmatica non eradicetur qñ ibi ſint reliquie occulte. ¶ Et quando putrefiũt intra venas faciunt adherentiã febris: t non eradicantur: neq; eſt proxima ei que eradicatur: imo ẽ aſſidua inſeperabilis. Sed ei eſt vehementia per quã cognoſcitur paroxiſmus qui eſt ei. ¶ Et quando putredo eſt intrinſeca dominans ſuper venas omnes aut ſuper plurimum eius quod ſequitur ex eis non ſunt ſoꝝſitan additiones t diminutiones apparẽtes ¶ Cum aũt eſt ſm contrarium eius apparent alterationes manifeſte. ¶ Et febris putridinis quidem extrinſece non eradicatur t redit niſi quoniam materici que putrefit ſuperuenit putredo in tempore paroxiſmi: t ſunt eius hũiditates ex quibus pendebat caliditas t reſoluũtur t egrediuntur ex corpore: quoniam non ſunt retente in venis: ita ut prohibeat eas illud a complemẽto reſolutionis t remaneat

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA POZNAŃ

cinereitas eius ⁊ ipsius terreitas q̄ nō sūt vehiculuz febris ⁊ caliditatis sic̄ videtur de dispositiōe cumuloz̄ sterco⁹ paulatim paulatim donec fiat cinis tota: deinde non remanet caliditas. Et q̄n non remanet in humore adusto p̄ putredinē caliditas destruitur febris quouisq; aggregēt vice alia ad locū putredinis. Et iam remāserūt in ea reliquie caliditatis ex putredine p̄ma quātis nō remaneat materia: aut p̄pter inuentionē cause p̄me putredinis i materia p̄ma ⁊ inflāmatur in materia secūda ꝑm semitā putrefactionis. Res ergo putredinis resoluit ꝑm inuētionem caliditatis nō deficiētis putrefaciētis ⁊ resoluētis ⁊ faciētis cinerem ⁊ pertrāseūtis ad vicinum donec abscindat terminū ⁊ finiat materiā ⁊ nō i uenīat vicinum aliud ⁊ remancat febris expectans materiam aliā ⁊ attrahat ad locū suū. Cum aūt putredo est intra venas tūc accidit ut sit resolutio completa difficilis. Et non resoluitur putredo per continuitatem que ē in quibusdā venis cum alijs: ⁊ putrefit omnis res q̄ vicina ē ei: deinde resoluit ad vicinū aliud. Et iterum illud qđ comphensum est in venis ē vehementionis cōtinuatis ad cor. Et iste quidē febres quibus sunt paroxismi eradicationis ⁊ tēporis: q̄nq; dimittūt ordinē suū ꝑp̄ diuersitatē materierum in multitudine ⁊ paucitate ⁊ grossitudine ⁊ tenuitate. Et ꝑpter diuersitatem in eis in genere: ita ut permutētur quedam materie: ⁊ fiant de genere materiei alterius que diuersificatur in eis i specie non in multitudine ⁊ paucitate ⁊ tenuitate ⁊ grossitie tm̄. Et quandoq; fit ex malitia regiminis egri: aut ꝓpter debilitatem eius: aut ꝓpter multitudinem sensus eius. Et paroxismi quidem qui eradicātur incipiunt ꝑm plurimū cum horripilatione aut frigore: aut rigore ⁊ resoluūtur per sudores: et non incipiunt cuz frigore aut horripilatione ꝑm plurimū nisi aut ꝓpter frigus humoris: aut ꝓpterea q̄ humor mordicat lacertos: aut ꝓpter profundationem caliditatis ad interiora redeuntis ad partem materiei: aut ꝓpter debilitatem virtutis: aut ꝓpter frigus aeris sicut contingit tempore hyemis. Et illud quod fit ex mordicatione caliditatis est dignū ut ꝓportionetur ad horripilationem q̄s ad frigꝰ. Et plurimum quod accidit de eo est ut sit sicut punctio acuum in omni membro: verum resolutio materiei cum sudore est: quoniam caliditas putrefiens uel putrida resoluit humiditatem ⁊ remanet cinerei tas. cum ergo sit illa humiditas non obsessa in venis facilis fit expulsio eius per sudorem in poris.

Paroxismi autem inseparabiles minuuntur ⁊ nō eradicantur per sudorem: neq; incipiunt cum frigore nisi ꝓpter debilitatem virtutis: aut ꝓpter profundationem caloris innati: tunc enim infrigidantur extremitates ⁊ illud est signum malum. Et i q̄busdam febribus cōponitur frigus ⁊ horripilatio q̄n materia que putrefit est composita ex frigido ⁊ mordicatiuo. Et q̄nq; cōponunt q̄dā febres putredinis talī cōpositione q̄ fiant in forma inseparabiles: ⁊ illud ē ꝙ grauat q̄n incipit humor putrefieri i locor: ⁊ cū supuenerit ei putredo putrefit tota ⁊ consumitur ab ea q̄n incipit humor de gnē eiꝰ: aut nō de gnē eiꝰ putrefieri tūc obuiat paroxismꝰ icōus tp̄i eradicationis paroxismi ꝑm̄i: deinde ꝑtinuat res ita. Et q̄nq; ꝓponūtur febres putredinis modis alijs ꝓpositiōis quos distinguā i capitulis suis. Et paroxismꝰ qđē febriū, plōgant q̄nq; ⁊ abbreuiāt. plōgatio eor ē ergo aut ꝑp̄ grossitudinē materiei ⁊ viscositatē eiꝰ ⁊ multitudinē eiꝰ: aut ipsiꝰ quietē: aut ꝑp̄ debilitatē virtutis aut ꝓpter debilitatē sensus: aut ꝑp̄ spissitudinē porox q̄re nō resoluit humor: ⁊ cor abbreuiatio ē, ꝑp̄ ꝛ̄ia cor. Et paroxismi iterū festinant ⁊ tardant: ⁊ tarditas cor est aut ꝓpterea quia cor materia est pauca aut tarde motus ad mineraz putredinis, ꝑp̄ grossitiem suā: ⁊ hoc quidem ē sicut materia quartane. Et velocitas eorum ē: quoniā ipsa ē multa sicut phlegma nisi sit vitreuz q̄n paroxismi eius q̄nq; tardant: aut subtilis sicut cholera. Et deteriores qdem febres sūt insepabiles in q̄bus putredo ē intra venas: deinde ille q̄ eradicant in quibus ē putredo in toto corpore: aut in ꝑtibus cordis. Et paz quidē accidit sēpius febris valde accēsa, ꝑp̄ frigꝰ ꝓplexiōis cor ⁊ paucitatē carnis ip̄or. Pulsus vo dispositōes diuersificant in febrib⁹ putredis ꝑm diuersitatē eaz i generib⁹ suis: ⁊ ꝑm diuersitatē ſpēi vni⁹ eaz i vehemētia ⁊ debilitate ⁊ i fortitudie accidētiū ⁊ debilitate corus. Et q̄nq; accidit ei durities aut ꝑp̄ apa calidū vehemētis extētionis: aut ꝑp̄ apostema calidū in mēbro duro: aut ꝓpter vehemētiaz siccitatis aut euz dñatur frigus in ꝓncipijs. Et q̄nq; fit lenis ꝓpter materiam lenem phlegmaticaz ⁊ sāguineam. Et ꝓpterea q̄ apostema ē in mēbro lem sic illud qđ est in epate ⁊ peripneumonia ⁊ lethargia: aut ꝓpter humorositatez cū expectatur quando vult ut sudet. Et pulsus quidē fit in principio paroxismoz debil coartatiōis, ꝑp̄ aduētū vrtis sup̄ materiā ⁊ occupationē eius in mūdando ⁊ euēctando.

De sermone vli de signis febriū putredis La. ij.

Ignificā febres putredinis aduēt⁹ causarū afficedētiū eas: ⁊ ꝑhc q̄n nō ē in eis causa p̄mitiua. Et pulsus ⁊ anhelit⁹ cuius cōstrictio ē velox q̄n necessitas ē ad mūdificandū vehemēs valde. Et ē caliditas mordicatiua nō sua: uis sicut ē caliditas ephimere febris. Et p̄mū quidem febriū putredinis antecedit almeliletu: ⁊ almeliletu qdē est dispositio cui admiscet caliditas nō ꝓueniens ad hoc ut sit febris: ⁊ associat ei lassitudo et pigritia ⁊ alices ⁊ saltus ⁊ cōmotio sōni ⁊ vigilie ⁊ cōstrictio anhelitus ⁊ tēsio venaruz ⁊ hypocondriorū ⁊ dolor capitis ⁊ pulsatio capitis. cum ergo prolongatur facit cadere in febres putredinis: aut facit accidere debilitatē ⁊ cirmitatem coloris: ⁊ q̄nq; associantur almeliletu antecedēti febres multitudo superfluitatis ⁊ mutus nausea ⁊ vrina plurima ⁊ egestio plurima putrida ⁊ grauitas capitis ⁊ excitatio. Et accidit frequētia in pulsu nō a causa intrinseca: imo ex labore aut ira aut alijs. Cū ergo accidit in coartatio tūc iā peruenit paroxismꝰ. ⁊ coartatio q̄

Vrina pl

dem ẽ submersio pulsus ⁊ paruitas diuersi in quo accidunt pulsationes magne fortes: ⁊ nõ est velocitas eius fortis. Sed diuersitas in principio ⁊ in augmento est ex proprietatibus significantib⁹ putredinẽ quãuis nõ appareat in tertiana plurima appitione ppter lenitatem materiei. ¶ Et de signis quidem q̃ febris sit putrida ẽ euacuatio periodi ꝑme sudoris ⁊ humectatiõis. ephimera enĩ est ẽcõtrario illi⁹ licz in initio sit in tertiana ꝓpt lenitatẽ predictam ut sit similis ephimere que tñ ephimera nõ ꝑmutatur ad putredinẽ. Et si fuerit augmẽtum ei⁹ nõ ꝑmutũ nõ proportionatum nõ simile. Et plixitas augmẽti iterũ significat q̃ ipsa ẽ putrida: ⁊ additio pulsus in magnitudine ꝑm ꝓcessionem significat augmentũ. ¶ Amplius: si ẽ interpolata incipit cũ rigore aut horripilatione ⁊ diminuit ꝑm plimũ cũ sudore ⁊ humore situte: ⁊ resoluit cũ paroxismis: aut ẽ inseparabilis cũ tempore ⁊ nõ similis ephimere in vna ⁊ pulsu ⁊ cõplemẽto mũdificationis ⁊ quiete accidẽtiũ. ¶ Et plimũ qdem putride sũt accidẽtia plima ex sitis ⁊ dolore capitis ⁊ nigredine lingue: ⁊ ꝑpe apostematiõ: ⁊ multiplicat ingetudo ex angustia ⁊ agitatione vehemẽti quã facit pugna materiei ⁊ virt⁹, q̃q̃z enĩ eleuat mã. ⁊ q̃q̃z cõsurgit virt⁹. Et pulsus silit q̃q̃z tendit ad magnitudinẽ ⁊ fortitudinẽ: ⁊ q̃q̃z ad parũitatẽ ⁊ debilitatẽ ⁊ coartationem. ¶ Duricies aũt fit q̃q̃z ⁊ nõ oz sp ut sit nisi sit cum febre apostema durũ in quocũq̃z mẽbro sit: aut apa in membro duro quãuis nõ sit durũ: aut iã acciderit potus aque frigide: aut aliqd aliud de illis q̃ indurãt pulsum de illis q̃ dicunt in libro pulsuũ. ¶ Diuersitas aũt in ꝓncipio ⁊ augmẽto ẽ ex ꝓprietatib⁹ febris putride. Et de significationibus eius fortibus quãuis nõ appareat in tertiana plimũ ꝓpter lenitatez materiei: ⁊ dũ nõ sit pulsus fortis: ⁊ nõ sit velox velocitate predicta tunc febris adhuc ẽ ephimera: ⁊ non permutatur ad putredinem. ¶ Et ẽ vrina in principio idigesta: aut parũ digesta: ⁊ forsitan ẽ acuta. ¶ Et scias q̃ a febribus acutis interficiẽtibus raro sit euasio nisi cũ contractione membri. ¶ Et q̃ alleuiat febris post quietẽ apparis in pleuresi ⁊ filibus tũc scias q̃ de materia remãsit aliqd: ⁊ q̃ materia declinat ad locũ vbi apparet dolor.

De signis inseparabilibus La.iij.

IN continua est diuersitas pulsus q̃ est ꝑm febrẽ apparẽs valde. Et ẽ in plimo ei⁹ nõbñs ordinẽ neq̃z pondus ꝓpscuerat ⁊ nõ separatur post. xxiij. horas: ⁊ associat ei qđ diximus de dispositionib⁹ eradicabilibus ex antecessione rigoris ⁊ alijs. ¶ Et de illis que significant eam ẽ eius assiduitas ⁊ vehemẽtia diuersitatis dispositiõis ei⁹ apud augmẽtũ. minuit enĩ q̃q̃z ⁊ auget vice alia.

¶ De reb⁹ in qb⁹ differũt febres putredinis: ⁊ in qbus cõueniũt La.iiij.

FEbris que ẽ ꝓpt putredinẽ cholere mot⁹ ẽ tertian⁹ siue sit mot⁹ ꝓncipij paroxismi aut ꝓncipij vehemẽtie: nisi spes ei⁹ que dicitur adusta cui⁹ motus ẽ occultus valde: ⁊ ẽ sicut inseparabilis concluſa. Et tertiana quidem pura ẽ acuta ꝓpter subtilitatem materiei: ⁊ eius calidꝰ ẽ magna mordicatiua ꝓpter fortitudinem cholere. Sed est salutifera ꝓpterea q̃ cholera est lenis super naturam ⁊ quoniã ipsa facit quietem. Tertiana vero nõ pura ẽ longioris spacij q̃z pura. Et pura qdem raro pertransit septem periodos nisi ab errore

Continua q̃q̃z consumitur in hebdomada. ¶ Et illa que ẽ ex putredine sanguinis est continua inseparabilis: ⁊ eius calor est plurimus cõmunis cum lenitate nõ cum mordicatione cholere: ⁊ q̃q̃z peruenit ad statum in qua/tuor dieb⁹. ¶ Phlegmatica accessionem faciens omni die ẽ lenis caliditatis per cõparationem ad cholericã longam ꝓpter viscositatem materiei ⁊ frigus eius ⁊ multitudinem eius ⁊ est magni timoris: q̃m habet parũ spacium interpolationis ⁊ quietis: ⁊ quoniã ipsa associatur coztuptioni ⁊ debilitati in oze stomachi que non excusat ⁊ illud ẽ de illis que attrahunt accidẽtia mala ex ꝑm copi ⁊ pulsu cordis ⁊ casu appetitus. Et que de ea ẽ inseparabilis est res magis similis ethice si non cẽt lenitas pulsus quãuis q̃q̃z fiat durus etiam: ⁊ quã tum est minus pura ẽ minoris ⁊ breuioris paroxismi nisi declinet cũ paruitate sue puritatis ad mliaz.

¶ Quartana aũt est nõ acuta ꝓpter frigus materiei lõga ꝓpter illud: ⁊ forsasse extenditur que de ea pura est anno vno: ⁊ nõ pura est breuioris spacij: verũ in ea non est timor: q̃m quiete facit in spacio longo ⁊ quoniam ipa non est talis acutatis quã sequũtur accidentia vehemẽtia. ¶ Et quartana qdem ⁊ tertiana assidua ⁊ interpolata cõsumũtur ꝑ vomitũ ⁊ solutionẽ ventris aut sudorẽ aut ꝓuocationem vrine. In ꝓtinua aũt ꝓsumitur ꝑ huiꝰ fluxum sãguinis narium. ¶ Et scias q̃ ꝓncipiũ ꝓlongat in tertiana: ⁊ status in cõclusa: ⁊ declinatio in incessiua: ⁊ stat⁹ ⁊ declinatio in ꝓtinua: ⁊ stat⁹ ⁊ declinatio in quotidiana quãuis raro inueniat quartana ꝓtinua: ⁊ quotidiana integre eradicationis. ¶ Et febres q̃ non curantur ꝑm q̃ oz ⁊ ꝑpe aposemose ꝑueniũtur ad arefactionẽ ⁊ ꝑpe in febrib⁹ acutis in quib⁹ oportet ut pacientes eas cibẽtur: ⁊ nõ cibant ꝓpter intentionem ut ꝓueniat natura sup materiam: aut oz ut dat in potu aquã frigida: ⁊ non dat in potu ꝓpter intẽtiones ut nõ fiat cruda ⁊ non succurrit cum extinctione alia: q̃m si fuerit alia intentio q̃z dicturi sum⁹ in cibatõe ⁊ dãdo in potu aquã frigidã fortio: duarũ intẽtionũ predictarũ ꝑmittat sup eas ambas ⁊ dimittatur obseruatio illarũ duarum.

De significatiõib⁹ accidẽtiũ febriũ La.v.

DIcas q̃ acceptio significationũ febriũ est ex regiõe añcedẽte ⁊ q̃m fuit: ⁊ ex dispositiõib⁹ añcedẽtibus ⁊ ex regionib⁹ ⁊ tẽporibus ⁊ ex etate ⁊ cõplexione ⁊ ex pulsu ⁊ vrina ⁊ vomitu ⁊ egestiõe ⁊ fluxu sanguinis narium: ⁊ ex dispositiõe febris in rigore ⁊ sudore ⁊ qualitate caliditatis: ⁊ ex paroxismis: ⁊ ex dispositione appetitus: et ex dispositione anhelitus: ⁊ ex coniunctis sicut dolore capitis et vigilijs et alienatione ⁊ inquietudine

ꝛ alijs. ¶ Febribus enim adsunt accidẽtia ex quib⁹ significantur dispositiones earũ de quibus sunt accidẽtia significãtia magnitudinẽ earũ ꝛ ipsarũ paritatẽ sicut qualitas caliditatis ꝛ quantitas ipsius. Et de ea ẽ que ẽ mordicatiua vehemẽter ex quo p⁹ innadit vsq; ad finẽ suũ. Et de ea ẽ que mordicat in primis: deide minuitur ꝓpter resolutionẽ materiei ꝛ leniteꝛ: ꝛ de eis sunt que mordicãt: ꝛ de eis sunt q̃ sicca ¶ Et sunt accidentia que significant genus eaꝝ sicut accidentia ꝓpria cũ tertiana: sicut principium paroxismi cũ pũctione ꝛ horripilatione ꝛ mordicatione caliditatis in eo. ¶ Et accidentia significãtia malitiã earuꝝ sunt sicut inquietudo ꝛ alienatio ꝛ vigilie. Et accũtia significãtia digõnẽ ꝛ indigõnẽ sũt sicut illud quod diximus de dispositionib⁹ vrine: Et accidentia que significãt crisim que dicem⁹. Et accũtia significãtia sospitatẽ ꝛ ꝓtrariũ eius dicem⁹ oia illa: ꝛ forme insunt iudicia plurima sicut ille eius conuertitur color ad plũbeitatẽ ex albedine et viriditate ꝛ significat frigiditatẽ humoꝝ ꝛ paucitatẽ coloris innati aut excitationẽ ꝛ inflãmationẽ: sicut accidit ei cuius cã ẽ facietas nauseatiua. Et sicut ue locitas tumitõis facieꝝ ꝛ tornacilitas eius ꝛ tenuitas: ꝛ significant aut vehemẽtiã caliditatis aut subtilitatẽ humoꝝ ꝛ velocitatẽ resolutionis eorum ꝓpter amplitudinẽ pomoꝝ ꝛ motus in scipsis ꝛ exilitas coꝝ a consuetudine. aut casus coꝝ habent significationes ꝛres de illis quas dicemus. ¶ Et accidẽtiũ febriũ quedã sunt quoꝝ hora est hora status sicut alienatio ꝛ cõmixtio mentis ꝓpter inflationẽ capitis. Et de illis sunt quoꝝ hora ẽ principiũ sicut horripilatio ꝛ frigus ꝛ sicut pfunditas somni que consequitur plim pricipioꝝ febriũ ꝓpter debilitatẽ cerebri: ꝛ declinatio caliditatis ad interioza corporis vbi est materia ꝛ multitudo vapoꝝ elevatoꝝ ab eo ꝙ cõmixtionẽ incipiẽte in corpore vsquequo resoluit eos inflãmatio: ꝛ adiuuat illud frigus cerebri in scipso ꝛ frig⁹ humoris qui vult putrefieri ꝛ calefit. ¶ Et res ex quibus scitur dispositio febris ꝛ ex qua specie fit sunt dispositio febris in acuitate sua: ꝛ sua lenitate: ꝛ dispositio febris in hoc ꝙ ipsa accidit a causis primitiuis ꝛ antecedentibus ꝑm cõditionez predictã. Et dispositio febris adherẽtia sua ꝛ eradicatione: ꝛ dispositio febris in acuitate sua cũ rigore ꝛ frigore ꝛ horripilatione: aut eius cõtrario ꝛ quod est ex eo. Et dispositio febris in diuisione sua cũ suoꝝ plurimo aut pauco. ¶ Alut dispositio preterea reginimis ꝛ etas ꝛ forma ꝛ tẽpus ꝛ ars ꝛ dispositio pulsus ꝛ vrine.

¶ Sermo de rigore ꝛ frigore ꝛ horripilatiõe ꝛ fractione Capitulũ. vi.

Horripilatio est dispositio in qua inuenit corpus diuersitatẽ in frigore ꝛ pũctione i cute ꝛ lacertis ꝛ antecedit eã pigritia ꝛ fractio: ꝛ quasi fractio ẽ maneries eius. ¶ Frigus aũt ẽ ut sentiat in mẽbris suis ꝛ dorsis lacertoꝝ suoꝝ frig⁹ purũ. ¶ Rigor vero est ut nõ possit cõtinere membra sua ex ꝓmotiõe ꝛ tremore eueniẽte in eis ꝛ motib⁹ inuoluntarijs ꝛ fortasse est frigus forte: ꝛ non fit rigoꝝ fortis sicut in febribus phlegmaticis ꝛ quartana. ¶ Et de causis vehementie rigoris ẽ vehemẽtia virtutis expulsiue in lacertis. Et ꝓpter illud quãto causa rigoris est viscosioꝝ: est rigoꝝ vehementioꝝ. Et sanguis submergitur cũ rigore ad interioza. Et scias ꝙ humoꝝ frigidus est quietus q̃n iã consueuit mẽbrũ in quo ẽ: ꝛ quiescit passio eius ab eo quare nõ sentitur frigus ab eo. Cũ ergo mouet ꝛ sparsitur sparsione plurima aut pauca ꝓpter aliquam causarũ. s. ꝓpter caliditatẽ separantẽ aut aliud patitur ab eo mẽbrũ qõ erat nõ occurrẽs ei ꝛ sentit frigus eius ꝓpter causam cõplexionis diuerse: ꝛ tu q̃ dẽ scisti hoc in radicibus vniuersalibus scientie medicine. ¶ Et multoties quidẽ accidit a phlegmate vitreo sparso in corpore rigoꝝ nõ perducẽs ad febrez: ꝛ q̃nq; sunt ei periodi ꝛ non est fortitudo eius fortitudo rigoris perducentis ad febrem.

¶ Et materia que facit lassitudinem rigoris ꝑ paucitatẽ suã facit rigorẽ ꝑ suã multitudinẽ añq; putrefiat: nã si nõ putrefit nõ pducit ad febrẽ. ¶ Et q̃nq; accidit frigus ꝛ rigoꝝ ꝓpter subuersionẽ caloris in corpore cã cibi ꝛ que sũt ei similia. ¶ Et rigoꝝ ꝛ frigus antecedũt febres: q̃n humoꝝ crudus effunditur ad lacertos in primis ꝛ nocet frigore suo per cõparationẽ ad lacertos: deinde cũ incipit putrefieri incipit calefieri. ¶ Et q̃nq; antecedit rigoꝝ febres ꝓpter mordicationẽ humoris ꝛ fortitudinẽ virtutis expulsiue que ẽ in lacertis sicut exercitui hõ effusione aque calide valde sup cutẽ: ꝛ ꝓprie cũ ẽ salsus.

Et fortasse fit nocumẽtũ eius qõ mordicat eaꝝ ut refugiat calor innatus ad interioza ꝛ dicitur frigꝰ ãre fit cũ mordicatione caloris frigus quasi frigus dicitur. Et mordicatio quidẽ caloris ẽ apud pãniculi tegentẽ interius. ¶ Et quãdoq; accidit rigoꝝ ꝓpter rea quia refugit calor ad interioza sicut fit in apãtibus intrinsecis. ¶ Et quãdoq; significat rigoꝝ ꝛ hõripilatio sanitatẽ in febrib⁹ inseparabilibus: q̃n significãt ꝙ materia expellitur in venis ꝛ egreditur: verũ quãdo nõ ẽ cũ digestione ꝛ in hora cretica: et nõ sequit eã lenitas ẽ significatio ꝙ expulsio illius quantitatis nõ ẽ: q̃n virtus ẽ vincẽs: imo q̃n materia multa expellit ꝓpter multitudinẽ suã. Et de rigore ẽ qui significat motẽ: ꝛ est ille quẽ sequitur debilitas virtutis ꝛ casus caloris innati ꝛ siccitas. Horripilatio vero fit ex causis pauciorbus causis rigoris: ꝛ cõmotio aie ꝛ periodi idicat periodũ. Et senũ quidẽ febres sunt sepulte. ¶ Et q̃nq; ẽ eã in longitudine febris grossitudo in visceribus quare resupinetur febriens ꝛ extendat pedes suos ꝛ tangantur viscera sua. ¶ Et quãdo denigratur lingua febrientis cũ alleuiatione febris tunc febris eius ẽ sepulta. ¶ Et quãdoq; associat febri paralysis: ergo curetur febris in primis: ꝛ de eis que ꝓueniũt illis ẽ ũrupus accetosus ꝓmixtus cũ celeniabi ꝛ aqua ciceris cũ oleo ſt tollerat febris. ¶ Et rasio capitis ẽ ex eis que inspissant cutẽ eius: quare reuertuntur vapo-

res ⁊ sit fortis febris.

De intentione ad curatiões vniuersales febriũ putredinis. Capitulum vij.

Dias q̃ intentio in medicádo has febres q̃ꝝ verũ ad partẽ febris quare ẽ necẽsarium ut infrigidẽt ⁊ humectẽt: ⁊ q̃ꝝ ad partẽ materiei vbi necesse ẽ ut maturẽt vel digerat: aut necesse ẽ ut euacuẽt. Et digõ quidẽ in grossa ẽ equatio eius cũ subtiliatióe. In subtili ẽ equatio eius cũ ingrossatióe. Et q̃ꝝ cõtraria sũt illa que requirit febris de infrigidatióe ⁊ illud qõ requirit humor õ digõne ⁊ euacuatióe ⁊ resolutione. Q̃ꝝ enĩ è digestiuũ ⁊ euacuatiuũ caliduũ imo ẽ ꝑ plinita: ⁊ tũc oz ut obseruẽt magis timorosa ⁊ vna duarũ rerum Et fortasse cõtrariũ est illud qõ q̃uenit febri de infrigidatióe cũ eis que sunt sicut melones indi ⁊ reliq̃ olera ei qõ cõuenit materiei de minoratióe: quare ꝓhibet illud dare ea in potu nisi vbi nõ ẽ materia. Et oĩno sollicitudo sit ut post ponat aqua fructuũ vsq̃ ad hebdomadã: ⁊ sit cõtentus aq̃ ordei. Et oẽs fructus nocẽt febricitãtibus cũ ebullitione sua ⁊ corruptióe sua in stõ. Et multotiẽs quidẽ inuenit res que digerit ⁊ subtiliat ⁊ infrigidat cũ euacuatióe sicut sirupus acetosus. Et scias q̃ febris q̃ꝝ ẽ tãẽ vehemẽtẽ ⁊ acutatis q̃ nõ licet vti regie cause: immo indiget infrigidatióe vltia: ⁊ ꝑpriẽ cũ nõ inuenus virtutẽ fortẽ rẽsistentẽ tolleratẽ Qõ si inuenis eã rẽsistentẽ tolleratẽ abscinde cãm ⁊ expelle hũorẽ ⁊ abscinde cibũ ⁊ nõ infrigides infrigidatióe q̃ ꝓhibeat resolutionẽ. Qõ si inuenis virtutẽ deficiẽtẽ sis occupatus in equãdo cõplexionẽ ꝓtrariã ei: q̃re infrigida eã ⁊ vinifica virtutẽ cũ cibo. Q̃ꝝ fit fortis ꝑ vinificationẽ suã ⁊ vincit ꝓtrariũ suũ redi ad caufani. Et cũ tu infrigidas de istis febribus tũc nõ infrigides eã cũ eo i quo sunt stipticitas ⁊ exsiccatio sicut sunt trocisci infrigidãtes nisi post purgatõem ⁊ euacuationẽ. Et scias q̃ cura febris putride est diuersa a curatione febrũ ethice. Curatio enĩ ethice est cõtenta sup ꝓtrarietatẽ egritudinis ⁊ curatio febris putride nõ è ꝓtenta sup ꝓtrarietatẽ egritudinis: imo sup absciſionẽ cause eius: quãuis illud qõ ẽ cõcumẽs egritudini ⁊ cibationi sit amicũ virtuti ex parte sui. l. virtutis ⁊ inimicũ virtuti ex parte q̃ ẽ amicũ inimico eius: ⁊ ẽ materia quare ẽ adiuuãs vtrũq̃ carũ: quãobrẽ indigemus in regie eius canone cẽ Et nos singulare ca. ei si deus voluerit faciemus. Scias q̃ nõ ẽ tibi possibile curare febrez nisi cognouceris eã: q̃ si ignoraueris tũc subtilia reginũ ⁊ ꝓuide ne occurrat paroxismo nisi vtrẽ hẽat vtũ. Et nõ mouebis in die paroxismi aligd quãtuz possibile ẽ tibi neq̃z cures febrẽ. Et oz ut obserues in oĩbus illis dispõem virtutis: q̃ si fuerit fortis ⁊ fuerit illud qõ vincit sanguis: aut cum humore qui vincit sanguis tunc phlobotomia est magis conueniẽs ⁊ ꝑpriẽ cum vrina ẽ rubea grossa nõ cirrina ignea ex qua timeatur apud phloborommã victoria cholere ⁊ acutas eius: deinde fac sequi phlobotomiã solutiõem vẽtris subtilẽ ꝑpriẽ si fuerit illic ficel tas cũ eis que sunt sicut aqua ordei ⁊ aliaracost pauco ⁊ aqua ordei cũ sirupo acetoso. Et si natura non fuerit lenis: adde in eo qõ ẽ siẽ siracost qõ sit sicut si rupus vio. ⁊ sit vltimitas lenificatio nõ flux⁹ vẽtris rupus vio. ⁊ sit vltimitas lenificatio nõ flux⁹ vẽtris ⁊ nõ solutio laboriosa. Et magis dilectũ ẽ apud me admistratio clisterio⁹ fini vltimitatẽ qua indigetur in virtute. Et de clisterib⁹ cõis inuameñi lenib⁹ est clistere factũ ex oleo viol. ⁊ succo folio⁹ sicle ⁊ vitello ouĩ: ⁊ zuccaro ru. ⁊ baurac. Cũ ergo lenieris hac lenificatione: fortasse indigebis eo debiliore ꝗ illo quo idigusti i ꝓcipio. ⁊ illo ẽ qñ nã ẽ obediẽt deinde fac ipm sequi ea que vrinã, puocẽt: sicut sirupus acetosus decoct⁹ cũ radice apij ⁊ similib⁹: deinde fac ipm sudare ⁊ aperi meatus cũ illis in quib⁹ nõ sit calor fortis sicut cũ inunctione ex oleo cane millino ⁊ fricatione cũ vino albo ⁊ cũ aqua dulci tepida. Et si febris fuerit acuta nõ inuenis excusatiõnẽ ab inunctione ⁊ embrocatione. Qõ si inuenis humorẽ in primis declinare ad stõm fac vomere cum eis in quibus nõ sit diuersitas cõsuetudinis imo cũ eis que sunt sicut sirupus acetosus cũ aqua calida cũ natura mouet humorẽ ad vomitũ ⁊ ñ. diuersifices eã. Qõ si fuerit illic declinatio ad intestina ⁊ senseris rugitũ ⁊ descẽsum fecis: tũc adhibe qõ soluat ventrẽ. Et phibe cũ a somno in pricipijs febrium ꝑpriẽ qñ ẽ horripilatio aut frigus ⁊ rigor: qñ plongat super frigus ⁊ rigor: ipsa nãq̃z expumãt materias si fuerint cũtes ad quedã viscera ⁊ phibẽt digestionẽ humor. Apud declinationẽ vero est inuatinus valde ⁊ fortasse nõ nocet apud statũ. Et nõ phibeas ei aquã frigidã nisi fuerit humor qui est in eo crudus ⁊ grossus: tunc enĩ phibet digestionẽ. Et scias q̃ qñ phlomia iuuat: deinde vteris via mala tũc nõ purgat. Humores aũt cholerici digestio ẽ ut cõuersus a subtilitate fiat spissus: ⁊ aqua quidẽ frigida facit illud nisi sit stomach⁹ aut epar debile aut frigidũ aut sit in viscerib⁹ aposthema aut sit in viscerib⁹ dolor aut sit complexio eius pauci sanguinis aut caliditas eius innata debilis quare debilitatur post potũ aque frigide. Aut sit nõ cõsuet⁹ potare aquã frigidã sicut illi qui sunt de regiõe calida isti enĩ spasmantur velociter ⁊ associantur eis singultus ⁊ extenuatus est de hac summa. Vbi autem materia calida aut grossa iam digesta est ⁊ corpus est carnosum ⁊ caliditas innata exuberans ⁊ virtus ẽ fortis ⁊ viscera sana non frigida eorum complexio radicalis non insueta aque frigide: imo assueta aq̃ frigida valde: tunc aqua frigida ẽ melior: res. Mulcens enim adiuuat ad expellendũ materiam cuz solutione nature: aut per vomitũ aut per vrinã aut per sudorẽ aut per omnia illa quare fit statim ut sanetur. Et quãdoq̃z dat in potu medic⁹ de aqua frigida infirmo quãtatẽ plurimã adeo donec color eius fiat viridis ⁊ tremat que sit saltem perueniens vsq̃z ad eminam vnam ⁊ dimidiam. Et fortasse cõuertitur febris ad phlegmatiçam ⁊ fortasse ꝓfortas

uā ꝛ expellit materiā cū sudore ꝛ urīa ꝛ fluxu uētris ꝛ est sanitas. ¶ Et qñq; tres sunt quedaꝫ ꝓhibentia: deū timet malitia calitatis ꝛ situs ꝛ extremitas q; per nemit ꝓ eaꝫ ad arditatē vel extenuatōem non ꝓhibeas aquā frigidā: nā additio aquatis ꝛ cruditas eiꝰ melioꝛ est ꝙ extenuatio ℓ ꝛ sirupꝰ qdē acetosꝰ qñq; etiā sedat sitim ꝛ incidit ꝛ soluit ꝛ nocumētum ipius aquati non ē plim sicut nocumētū aque ꝛ non est ei vis aggregandi materiaꝫ ꝛ inspissandi eā: ¶ Et similit iuleb plime ꝓnuntiis Et cū nō licꝫ ut bibat aquā frigidā ꝛ fit audax ꝙ eā: timeat q; non faciat accidē constrictōem poꝛoꝝ ꝗre fit causa febris alterius cu euentu opilatōis alterius: ꝛ fortasse erit vehemētioꝛ priuna. Et qñ obuiat mēbro debili cozrūpit operationez eius ꝛ mlioriēs facit deglutinatōem difficilē ꝛ facit difficultatē anhelitus ꝛ facit accidē tremoꝛem ꝛ spasmū ꝛ debilitatē velice aut renis aut colō. Et ille qué plim oportet ex eis ꝓhibē a potu aque frige est cui nocet in sanitate suaꝫ: imo cū videris calefactionē fōtem ꝛ ꝓplonez calidā ꝛ siccā ꝛ euacuatiōis tūc ꝙꝛ cōcedes infusionē fieri in aqua frigida apud declinationē ꝛ appitionē digestionis ꝛ euōnem: hūoꝛ ꝛ nō est malū ut admittrel balneum ꝛ potus vini ꝓmixti subtilis ꝛ inunctio cū oleis lenificātibꝰ. Et cū admistraueris canones ꝓdictos in ꝓncipio accitium sebus: tunc oꝛ post illud ut tu occupis in digestione ꝛ cūatōe q; nō ē fm semitā miorationis ꝛ deficcationis: ꝛ iā diximus eam: imo fm semitā absciſiōis cause. Et non euacues materiā indigestaꝫ in calido aut frigido nisi ꝓpt necessitatē. fōtasse enim multiplicatur cūatio hūoris nō puenientis ad statū ꝙ digestōnē vel euacuet. Et fortasse nocet eūatio maturationi. Et fōtasse ꝓmiscet cū ea malignū cū bono: ꝓpter ꝙ mouetur malignū ablꝙ digōne sua. ¶ Et tu non auscultes virū qui existimabat q; intentio in digerendo ē sbtiliare ꝛ hūoꝛ calidus est subtilis: ꝗre non ē necesse ut subtiliet. Res enim sic dixit: imo intētio in digerēdo est equare substātiam materici ita ut fiat ꝓparata ad expulsionē facilē ꝛ subtile ibditā ꝛ grossuꝫ fixum ꝛ viscosū adherens: totū illud nō ē ꝓparatū ad expulsionē facilem: imo est necessariū ut inspissetur subtile: ꝛ subtiliet spissū paulatim: ꝛ incidat viscosuꝫ Et si vir iste non audiuisset in sermone antiquoꝝ de digestione aliqd anteꝙ dixissemꝰ illud ꝛ rememōa ret dispōnis digōnis humoꝛ fixoꝝ .ſ. q; qui de eis subtilis ē indiget ut inspisset: ꝛ q de eis spissus est indiget vt sbtiliet: opōrt ut scirei hoc per illō Et q; nō oportuit ut in seipo ꝓsideraret ꝛ diceret: quare vrīe in febribus acutis non habēt in principijs eaꝫ sedimen: deinde fuit habentes sedimē: ꝛ an sedimez laudabile est aliqd nisi hūoꝛ faciens egritudinē qui iaꝫ digestus est. Quare ergo ñ expellit in ꝓncipijs egritudinis ad salutē si est subtilitas vltimuꝫ quod intendit in digestione. ergo necessariū est ut sit in ꝓncipio febrium sanguinis ꝛ cholere sedimen laudabile Si autem nature non est possibile expellere illā superfluitatē nisi post hoꝛam in qua fit ꝓparatio ad expellendum in vrina tunc similiter oportet ut sciat q; arti euacuare humorē ante illam hoꝛam in qua aperet digestio in vrina est inconueniens aut difficile malū. Et fortasse mouet ꝛ non operat vltime: ꝛ fōtasse miscet malignuꝫ cum bono. ¶ Et esset melius homini huic ut bene opinaret de illis qui fuerūt sicut Bal. ꝛ ℍypo. in eis que scripserunt de hoc ꝛ valō attenderet: ꝛ tunc rediret ad ꝓdictōnem: qꝛ omis cōtradictō in ꝓmis cum est super veritatem est excusatus. vez melius esset ei ut non ꝓsideraret in cōsideratione sua. Et opinoꝛ q; raro huic viro acciderunt experimenta que profuerunt in hoc capitulo ꝛ acquisit in eis ¶ Et huiusmodi quidē experimentis que non sunt fm canones accidit eis ut nec vnuꝫ valeat ¶ Et accidit eis ut nec vnuꝫ coꝝ sit signū: hoc nāq; est conueniens. ¶ Cum autem materia est plurima mobilis permutabilis de membꝛo ad membꝛuꝫ: ꝛ existimas q; non est spacium in digestione eius aut fortasse accidit ex ea apostema pleureticum ꝛ aliud si dimittatur faciet cadere in timoꝛē ante tempus in quo exspectat digestio equalis proculdubio: tūc est necessaria euacuatio eius: timoꝛ enim ,in hoc est minoꝛ quā timoꝛ in illa: ꝛ cum hoc natura mouet ad expellendum eam ,ppter multitudinem sui nocumenti. ¶ Cum ergo adiuuat natura conuenit et adiutoriuꝫ vltimū: quare non est excusatio eius. ¶ Et scias q; ꝓplonia qñ est intentio sanguinis non est ex genere eius in qua expectatur digestio expectatione que est in solutiuis: ꝛ non expectatur digestio nisi in humoꝛibus alijs. ¶ Et cū ꝓponit ꝓplonia in ꝓncipio egritudinis non amplius est ei intentio ꝛ fortasse interficit ꝓ aduentū debilitatis virtutis. Et similiter si times victoriam humoris: magis necessaria cautela est euacuatio. ¶ Et si non est digestꝰ non moueas nisi in ꝓncipio: apud statum vero si moueas aliquid donec vincat natura ꝛ digerat. ¶ Et ſipa non mouet moue tu hoꝛa motus eius: ꝛ ſipa mouet aut mouit tunc dimitte eam ꝛ operationem eius. Et hoc est illud quod nominauit ℍypo. furiositatem vbi dixit: ¶ Oportet ut administretur medicina solutiua postq; digerit egritudo. ¶ In ꝓncipio autem egritudinis non oportet ut administretur illud nisi egritudo sit furiosa. ¶ Et fortasse non est scōm plurimuꝫ furiosa. ꝛ talis est ista euacuatio necessaria que nō est in hoꝛa sua sicut cibatio necessaria que non est in hoꝛa sua. ¶ Et proportio istius euacuationis ad cessandum ex malitia materie est sicut proportio illius cibationis ad prohibendum virtutem a casu suo. ¶ Cum ergo exerces euacuationem tunc considera hoꝛam interpolationis aut hoꝛam ipius tempoꝛis aut frigidioꝛem hoꝛam que est in die. ¶ Et non euacues per fluxum ventris in die periodi: neq; phlebotomes. ꝛ non agas cum euacuatione artis contra partem euacuationis nature. ¶ Et non diminuas humoꝛem per rem que facit statim habitudinem motus periodi. ¶ Et omino caueat a regimine grosso in hoꝛa periodi ita ut

non dekin potu aqua ordei zuccar ʒ iuleb ut non frangat pioduz cū ꝓstrictō e meatuuz: qñ est timor: imo adiuua. dicit nāq̄ hyp. Medicus adintor ē na tme nō impedicns eaʒ. Et oportet ut sciaʒ q̄ multi eus indiget medicina forti debili. ʒ eius fortitudo ē ex hoc q̄ soluit hūorē viscosū. t ipius qō debilitas est ex hoc q̄ facit ascellare semel aut bis. Et nō eua cuet plim simul ita ut nō cadat virtus. Et ꝓsilū qdē meū in phlomia ē ut dimittat quātū possibile est. Si aūt non est pole: tūc multiplicatio numeri ē melioꝛ multiplicatōe q̄ntitatis. opōtet enī ut nō cūctur ſā guis multū subito: qñ cūatur multū de eo cuius nō est necessaria euacuatio. Et nō est in sanguine excusatio ad cūationes qbus forsasse indiget t debilitatur virtus a resistēdo in crisibus expectatis. Et sciaʒ q̄ qñ aggregat dolor capitis t febris: tunc curatio febris ē dignioꝛ. Et sciaʒ q̄ dolor capitis qñq̄ facit redire sebrē declinatā ad augmentū: qr̄ oportet ut sedet. Et cū infans lactans febricitat: tūc oꝛ ut recti ficet lac matris eius. Et qñ fuerit vrina icteritia in febre significat apostema. quare est curatio dare i potu aquaʒ ordei aut sirupuz acetosū. Cū ergo acgescit febris intentio sit ad apostema. Et qñ fuerit cū febre colica nō apiet via in dando in potu aquā ordei: imo ius galli t leni ius t multiplica vnctuositatē eius: deinde det in potu aqua ordei si necesse fuerit.

De solutiuis vero ē potio facta ex tamarindis t teneriabin t siracost. Et qñq̄ ponit in ea aqua lnbleb t qñq̄ ponit in ea cassiafis. t forsasse ꝓsicit desuper scamonea. t forsasse dat in potu scamonea sola i muleb. t forsasse ē necessariū administrare ea q̄ sūt sic alo es: qñ materia ē grossa. Et melius qō ē ut abluat' et nutriat cū aq̄ endute t aqua solatri: deinde fiant ex eo pillule. Myrabolanos vo citrinos qdā administrauerūt ſ'nō inuenit ab eis intētio fm quā opent: constringūt. n. pozos ei⁹ post solonē vētris t exaspant viscera coꝛ. q̄ si fuerint necessarij tūc post digestōez integraʒ. Et aq̄ duoꝛ granatoꝛ ē maxime inuamēti expressa cū pulpis amboꝛ. Et qñq̄ in hozis de solutiuis q̄ sūt ex violis t scamonea ita ut de violis sit q̄ntitas aur. i. t de scamonea usq̄ ad silsquā. i. t quādoq̄ ponit in eis paxmente. Et qñq̄ sit ex infrigidantibus extinguentib⁹ medicina in qua ponit scamonea sicut pille huiusmodi: ℞. coziandri ſpodii roſ. aā. ʒ. ʒ. cāfore tosugi. i. scamonee xii. ptē. ʒ. i. t usq̄ ad sextam ptem eius: t detur in potu eis. Aliud: ℞. siracost. ʒ. ii. tereniabin. ʒ. v. succi pomoꝛ de semine succi cidoniꝛ partes eq̄les coriādri hūidi. vi. ptez vnius. aggrega succos: t submerge in eis siracost et terenabin: t misce cū eis donec forsasse coagulet deinde sume canfore pōdus sexte. ʒ. i. t medietas sexte scamonee. ʒ. i. t pone siracost sup ignez t pulueriza desup canfora t scamonea. Et ꝑseruent ne resolnāt cum vapoꝛe: deinde dimittat donec coagulet per se cū facilitate t dosis ei⁹ sit a. ʒ. ii. usq̄ ad. ʒ. ii ℈. ʒ. t possibile ut fiat ex terenabin t siracost t zuccaro tabarzet: natif. i. fonye que sunt sicut penidie. t ponit in ea scamonea t canfora fm q̄ntitatem que cadit in vna potione ei⁹: t canfore usq̄ ad tosugi. i. scamonee usq̄ ad sextam. ʒ. i. q̄re sit tunc anime non horribile. Et febricitans quidem in estate febre frigida non ingrediatur domū venti propie quādo sudat: vt non conuertatur materia resolutione sua. Et trociſci quidē non sunt conuenientes principiis harum febriū. nisi post digestionem t euacuationem. Et trociſci quidez sunt magis conuenientes ei cuius febris est adherēs in suo stomacho: quasi ipa sit ethica. Et dimissio cōsuetudinis in regimine suo scit quādoq̄ febrem t non est tantuz necumentū quoniā causa ei⁹ ē dimissio cōsuetudinis in regimine.

De cibatione febricuantium in generali.

Capitulum. viii.

Cibi q̄ puenientiores cibi febricitantibus sūt cibi hūidi t ꝓpie cui⁹ ꝓpio ē humida ex infantib⁹ t grossis: pueniūt enīz ex hoc q̄ assimilant ꝓpioni: t ex hoc q̄ sunt ptrarij egritudini. Cuiq̄ accidit febris t natura est siccaz: nō cibes penitus dū non egredik pfecte fer. Et oportet ut occurrant eis poꝛilmi piodici t poꝛilmi qui sunt fortes ventribus ipoꝛ vacuis in quibus non sit cibus omnino: nam si cibati fuerint in illa hoza occupabitur natura in digerēdo t dimittat digerere t expellere: t ꝓfirmabik egritudo t plongabik: Et ꝓpt illos oportet ut postponant cibatōez usq̄ ad declinatonē t in eo qō est post ipam. Et si accidat forte ut hora declinatōis sit hoza ꝓsuetudinis in cibo: tunc est melius q̄z esse potest. Et sciaʒ q̄ ō cibatōe t regie est qō est subtile valde: t de eo quod est grossū valde: t de eo qō est inter illa: t est ps eius declinis ad subtile plus t pars eius declinat ad spissum plus: t subtile vltimū in subtilitate ē ꝓhibitio cibi: t grossū valde ē administratio ciboꝛ sanoꝛ hoim. t illi qui sequūt la t⁹ ei⁹ subtile qō ē mediū est ut sit ptentus in cibo succo granatoꝛ t muleb subtili valde: t post ipm aq̄ ordei subtilia: t post ipam aqua ordei grossa. t de oleribus frigidis t hūidis sicut atriplices t spinachia t bliti t sūlia: t postea kisk ordei sicut est: t est mediuz.

Et illiq̄ sequnk latus grossi sunt galli t galline extremitates. t subtiliozes eis sunt alcubugi t pulli. t subtilius eis sūt alcanzi t ova sorbilia pauca subtilia. t pisces pui. t subtilius eis sunt kisk ordei sicut ē t subtil⁹ eo panis simile solutus i aqua bñ fra solutōe bona subtili. Grossiuz aūt est cibus fortis alacugizar: grossius aūt cibus fortioꝛ est eo. Et kisk q̄ dē ordei ē bonus cibus. ipm enīz aggregat ad glutinationē digonē suā t lenitatē t planitiē t lubricitatē et absterſiones t hūectatōez t ptrarietatē febris t sedationez sitis t velocitatez penetratōis t ablutionem t non est in eo stipticitas: quapropter nō residet neque figitur in poꝛis t meatibus: quamuis sint constricti t non est in ea adherentia cum incidit per meri t forsasse abstergit spissuz phlegmatis: t quando bona sit eius decoctio non instat omnino. Et antiqui qō vsi sunt vbi necessaria est subtiliatio regimi nis subtiliozis: regimine quod est kisk ordei t aqua eius t aqua mellis plurime aque quoniam nutrim

tum eius ẽ paruũ: ⁊ q ipsa facit penetrare aquam: ⁊ eius humectatio ⁊ abstersio ⁊ eius apertio ⁊ prouocatio eiꝰ est multum ⁊ caliditas eiꝰ est confracta. Et ipsa ꝓculdubio q̃cq̃ addit in virtute additionẽ quandaz quãnis sit paruat ⁊ sequitur eam sirupus acetosus de melle: sed ẽ grossior ⁊ nutribilior ⁊ fortioris incisionis ⁊ abstersionis: ⁊ nó est in eo ⁊ calefactione de nocumẽto viscerum calidoꝝ quod est in aqua mellis. nũc autẽ mel canne quod ẽ zuccarũ ⁊ ꝓpie mundificatum ẽ melius melle apis: licz eiꝰ abstersio sit minor abstersione mellis: ⁊ similiter sirupus acetosus de zuccaro. Et sit sufficientia in sirupo acetoso: sed forzasse faciet incurrere rasurã intestinorum: ⁊ hoc qdem timorosum ẽ in egritudinibꝰ acutis. Et nos ponemꝰ aquã ordei potationẽ ⁊ sirupi acetosi sermonẽ singularem. Et subtiliationẽ quidem regiminis egri significat natura materiei: ⁊ possibilitas nature in digerẽdo ipaz ⁊ resoluẽdo ⁊ cuacuãdo eã. Et dignior horarũ ad subtiliationem est status: hic enim ẽ vehemẽtia occupationis nature in pugna materici. Et non oportet ut ab ea recedẽs occupet re alia ⁊ ꝓpie apud crisim: ante vero illud pugna nondũ est cõfirmata. Et de illis que significant ⁊ facium: puenire ad subtiliationem: est ut si sit necessitas phlebotomie aut resolutionis ventris aut clisteris aut sedationis doloris: tunc oportet ut des operã ad cõsumandã illã necessitatẽ: deinde ciba si necessarꝰ est cibꝰ nisi sit phybẽs aliud. Et ingrossationẽ quidẽ regiminis significat uel requirit ꝓtus Et dignior horarũ ad ingrossandũ est hora in qua virtus nó est valde occupata in materia: ⁊ ẽ principium egritudinis. Et oportet ut succurraꝫ nocumẽto illius ingrossationis cũ sparsione q̃ñ est leuꝰ super virtute iterum. Et cstas qdem ꝓpter suã resolutionem indiget additione cibationis ⁊ cepatiõis eiꝰ naz virtus nó sufficit ad digerẽdũ illud quod multum est semel. Et q̃ñ resolutio in caest p sparsionẽ tunc oportet ut cambiũ sit per sparsionem. Et ihyeme ẽ res ecõtrario: q̃ñ ꝓpter paruitatẽ resolutiõis eius nó facit indigere cãbio multo. Ampliꝰ si multum dederit cãbium subito erit tollerans ipsum ⁊ fortis apud expulsionem eius. Et autũnus quidẽ est tẽpus malũ: ⁊ ꝓpter hoc oportet ut subtilietur ita inter cõseruationẽ virtutis ⁊ inẽ infrigidationez materie: ⁊ spargere paulatim eo ẽ melius: ⁊ prozius spargere cũ debilitate virtutis est melius egro. Et scias q si nó esset illud quod ptinet virtuti esset magis necessariũ ut subtiliaretur cibus vltima subtiliatione: sed virtus nó suffert illud ⁊ deficit. ⁊ cum deficit nó valet curare. Curans enim sicut scisti est virtus non medicus: quoniaz medicus facit peruenire instrumẽta ad vũ tutẽ. Et cum intellexeris hoc tunc oportebit ut consideres. naz si egritudo fuerit valde acuta ⁊ illud ẽ ut sit status eius ꝓpinquus ⁊ existimaueris q virtus nó deficiet in hoc tempore quod ẽ inter ꝓncipiũ eius vsq̃ ad statum eius alleuiabis occupationẽ a virtute ⁊ incitabis eam super materiam: ⁊ nó facias eam occupari in cibo spisso: imo subtilia regimẽ statim cũ dimissione cibi omnino ⁊ ꝓpie in die crisꝭ. Et si videris egritudinẽ acutam nó valde imo acutã absolute tunc oportebit ut subtilies regimẽ nó in vltimo nisi apud statũ in die crisꝭ ꝓpie: nisi ꝓpter causam maximã. Et si videris egritudinẽ cholericã aut ꝓpinquã chronice nó subtilies regimẽ. virtus eni non saluabitur vsq̃ ad statum subtiliatione regiminis. Verũ: est tibi necessarium cũ hoc in omnibꝰ speciebus ut sit principiũ tui regiminis grossius: ⁊ postremũ tui regiminis ꝓueniens ad statum subtilius: ⁊ gradatim ꝓcedas in eo quod ẽ inter illa ita ut virtus sit ꝓuincta vsq̃ ꝓpe statum. tũc enim intẽde super materiam: ⁊ si non sis occupatus in alio. Et quãdo scis q virtus est fortis tũc forzasse necessariũ facit dispositio: ut sis contentus ũleb solo ⁊ si non plus saltem hebdomada vna. ⁊ ꝓpie in febribus apostematũ. Et si timueris debilitatem sis cõtentus aquaordei. Et cũ ambigua sit tibi dispositio in egritudine ⁊ non cognoscis eã tunc ut declines ad subtiliationẽ est melꝰ q̃s ut declines ad additionem te obseruante virtutez ⁊ tollerantiaz. Et illius qdem qui existimauit q cibatio in febre acuta est melior q̃ñ non ẽ intentio in digestione ⁊ in euacuatione cũ volueris faciat id natura: aut nó faciat; errorem iã te scire fecit: imo q̃ñ times casum virtutis nunc cibatio ẽ melior. Et de corporibus sunt corpa cholerica q̃ requirũt regimẽ diuersum ab illo quod diximus: ⁊ ꝓpie quando sunt assueta cõmestione plurima: ipsi eni cum nó cibantur saltem in ipso ꝓncipio febris: imo in hora q̃ est praua: ea: ⁊ ẽ hora status nó vacue sũt dispositiones eorum a duabꝰ rebus: q̃ñ cum ipsi sint debiles virtutũ supuenit ei syncopis ⁊ moriũtur in paroxismo. ⁊ si sunt fortes virtutum cadũt in extenuationez ⁊ apparẽt sup eos signa ariditatis ⁊ exminoratione nasi ⁊ pfundatione ocꝭlorum ⁊ q tẽpora sũt deppressa: ⁊ forzasse superuenit eis syncopis ante illud ꝓpter illud quod effũditur ad stomachos eorum de cholera mordicatiua. Et sũt de hominibꝰ qdam qui sũt exuberantis carnis: sed cũ abscindit ab eis cibus debilitatur ⁊ extenuationẽ incurrunt: quare nó tollerant ꝓhibitionem cibi. Et oiꝭ cuiꝰ calor innatus fortis ẽ valde aut plurimꝰ: aut calor innatus ẽ valde debilis non potest dimittere cibuz Et de eis sunt quibus accidit dolor ⁊ lesio in stomacho ⁊ dolor capitis ꝓpter cõmunitatem: ⁊ isti sunt de hoc genere. Et istis forzasse sufficit aqua ordei: et forzasse egent ut misceant succũ granatorum ⁊ similia illi ut confortetur os stomachi. Et q̃cq̃ ẽ nobis necessarium ut faciamus eos vomere cuz facilitate ante cibum. Et in plurimis istorum si debilitantur ⁊ ꝓpie si superuenit eis syncopis: causa non ẽ vehementia debilitatis: imo effusio materie ad os stomachi. Cum ergo sumunt in potu sirupum acetosum permixtum cum aqua calida multa aut vinuz permixtuz cum aqua multa euomũt in vomitu humores cholericos: ⁊ virtus eorum fit fortis. Q̃cq̃ cibãtur aliquo robub stipticorum sedantur. Et

senes quidez ⁊ debiles ⁊ infantes sunt de genere eo ruz qui non tollerāt famem. De pannis vero senib⁹ sunt qui non sunt vehementis tollerantie fames et sequūtur eos adolescētes: ⁊ ppie habentes solida membra amplas venas in aere frigido. ¶ Et multotiens quidem errat medicus in huiusmodi egrotis fm aliuꝫ modum: quoniaꝫ ipse prohibet eis cibū in principio rei: ⁊ quando appropinquat status et sciunt q cadit virtus cibant in illa hora necessario. Jam vero ergo errauerunt duodis modis: ⁊ si ipsi cibarent eos in principio esset error ille ⁊ ignorātia infra hunc errorem. Et accidit istis egris ut accidāt eis catarri nauseatiui et cholerici et vigilano ,ppter resolutionem ⁊ priuationem digestionis ⁊ inquietu fiunt ⁊ alienātur ⁊ coartantur materie ⁊ virtutes eo rum: ⁊ multiplicantur ipsoꝝ vapores quare au dunt id quod non est tremunt ⁊ cirantur uel saliūt ⁊ permutantur in lectis ⁊ imaginantur quod non ē ⁊ tremunt uel saliunt labia eoꝝ inferiora ,pter dolorem oris stomachi ⁊ contristantur anime eo rum ,pter grauitatem materiei.

¶ Canon in dando in potu aquam ordei ⁊ sirupū acetosum La.x.

Hqua ordei quedam est in qua non est de corpore ordei nisi quod est sicut virtus et forma: ⁊ non est ei introitus in curatione aut fiducia in iuuamento nisi quando est complete decoctionis. ¶ Et que de ea est melior est ut sit aque quantitas sacraiati. xx. ⁊ ordei sacraiati. i. ⁊ sit iaꝫ re ducta prope ad .v. ⁊ assumatur illud quod de ea ru beum est ⁊ subtile. Hoc enim est subtile cuius nu trimentum est minus ⁊ cuius humectatio ē maior ⁊ ablutio eius ⁊ extractio superfluitatum ab ea et digestio facta ab ipsa est multa equalis. ¶ Et de ea est in qua ē aliquid de corpore ordei ⁊ farina eius. Et magis dilectū mihi in huiusmodi est ut non sit plurimū decoctum: imo fm mensuram que aufe rat inflationem: ⁊ non perueniat ad hoc ut faciat ipsam viscosam vehementer. Et huiusmodi quidē est pluris nutrimenti ⁊ minoris ablutionis ⁊ dige stionis. Et accidit ei multotiens ut acetet in stoma cho frigido in subStantia sua: ⁊ si sit in eo calor ex traneus multus de malitia complexionis. ¶ Et aq̄ quidem ordei quandoq̄ est decocta ex ordeo ipso sicut est: ⁊ quandoq̄ est excorticatum. Et melior q̄ dem sirupus acetosus apud me ē ille in quo ponit zuccarum in vasc: deinde funditur super ipsum ace tum forte quod sit de vino tante quantitatis ut ele uētur super dorsum zuccari: imo dimittat ipsuꝫ dis coopertum: deinde ponantur sub vase carbones quicti ⁊ cinis calidus donec liqueſiat zuccarum in aceto sine ebullitione: deinde colligitur sumpta et dimittitur vna hora cum multo calore donec misce atur zuccarū cuꝫ aceto: deinde funditur super ipsaꝫ aque quantitas duozū diguozū ⁊ bulli: vsq̄ ad spis situdinē. Et aggregare sirupū acetosū ⁊ aquā ordei simul est illaudabile: quoniam corrūpit aquam or dei fm plurimum. Et non oportet ut detur in potu aqua ordei cū siccitas nature adest: imo ante ipsam fiat clistere. ¶ Dō si acetet in stomacho detur in po tu quod de ea ē magis subtile. Dō si acetat coquat cum ea radix apij ⁊ eius simile. Si vero acetat ulcrū tunc necessarium ē ut misceat aliquid piperis cū ea ppie qū materia nō ē vehemētis subtilitatis ⁊ cali ditatis. Et qū multiplicatur ei⁹ inflatio tunc misce tur cuꝫ ea ad calefactos parum aceti vini acetosi. Verū cū sirupus acetosus in potu datur incidit hu mores ⁊ ppārat superfluitates ad expulsionem. Et su psequent post duas horas da aquā alkut ordei sub tilem predictaꝫ ut abluat quod incisit ⁊ abstergat id ⁊ extrahat ipm per sudorem ⁊ puocationē. Et non est nocumentum si detur in potu sirupus acetosus apud cenā cū iam separatus ē cibus a stomacho. Et qñq̄ ē necessariuꝫ ut premittatur iulcb añ aquā ordei ut addat in humectatione: ⁊ illud ē cuꝫ vide siccitatē dominantem super corpus ⁊ linguam. Et qñq̄ est necessarium ut p̄mittatur ante ipsam ad le mendū naturam aliquid de tamarindis ante illud per duas horas.

¶ De curatiombus febriū acutarum. La.xi.

Quod dictum ē de regimine lenificationis ⁊ puocationis ⁊ sudationis ⁊ digestionis deinde euacuationis cū medicina post il lud. Et qđ dictū est de cibatione post ipsuꝫ est illud quod oportuit nos rememorari hic. ¶ Et modi ex tinctionis vehemētie caliditatis sunt cū infrigidat one aeris: ⁊ cū infrigidatione cibi: ⁊ cum epithima tibus ⁊ emplastris: ⁊ cū medicinis: ⁊ cū retentiōe eo rum qui sunt sicut mucilago psilij ⁊ mucilago gra norū cydonij ⁊ succus portulace ⁊ succ⁹ liquiritie in ore ut sedetur sitis. Nam assiduare gutturi pacien tis egritudinē calidā aliquid ut remaneat os humi dū ⁊ non exsiccetur in curis est iuuamentum valde. Et quandoq̄ iuuatur per administrationē clisteris facti ex succo melonis indi ⁊ cucumeris ⁊ cucurbi te ⁊ portulace cum oleo rosaceo ⁊ cum aliquantulo cāfore iuuamento maximo. ¶ Et oportet ut sit aer infrigidatus quantum possibile ē: ⁊ eius infrigida tio ē per ,phibitionem frequentie ⁊ per suspensionē flagellorum multorum ⁊ per positionem ninis plu rimis. Et si domus est ,primi tēporis ex quo linita fuerit luto ⁊ propriie illo in quo ponitur loco palee cotū papyri tunc est melius. Et quandoq̄ prepara tur in ea manatōes ut fontiū ⁊ rorationes ⁊ currit i ea aqua dulcis: aut stratus ē super lacunam coop tam cū reti: ⁊ ē stratus super quem dormitur ex ta bari ⁊ his similibus: ⁊ reliquus stratus ē ex extremi tatib⁹ salicū ⁊ cydoniox ⁊ myrti asperſis aqua ros. viol. ⁊ nenufaris ⁊ ros. ⁊ viol. Et ponūtur qñq̄ ca lathi in qbus sūt ordines de fructis fructuum boni odoris frigidoꝝ: sicut maloꝝ acetosoꝝ ⁊ cydonio rū ⁊ minorum piroꝝ boni odoris aspsis in aq̄ ros. ⁊ nenufare ⁊ salicib⁹ sup q̄ sunt pulueriza ta sandali ⁊ rose ⁊ cāforā: ⁊ sup que iā dilatatū ē paꝝ vini odo riferi tūc ē illud quod ē vltimuꝫ. ¶ Hoc ē regimen acris. Regimē aūt cibi iā sciuisti. ⁊ si volūtas adest

vt cū infrigidatōne fit lenificatio: tunc dek aq̄ cucurbite t aq̄ melonis indi, ppe t aq̄ cucumeris: t lactuca cū aceto est vltima. Et qd̄ pueriēs est ad sedādū sitim coz est foca factū ex pane tunile cū aq̄ casei accepta ex dogo post colationē vehementez. Et si ad est voluitas vt cū sedatione sit rectio: tunc detur succus granati muzi t acetosi t aqua acreste t aq̄ mori de scemi t aq̄ acetositatis limonis nō salsi: t aq̄ acetositatis citri t que sunt his silia: t aq̄ cereseult t est berberis. Epithima vero t emplastra sint ex succis notis t prope aqua ro. aut succo rosarū recentiū cū sandal. t canfora t aqua coriandri t endiuie: cum istis enī est infrigidatio plūna. Et mucilago psilij cū aceto t aq̄ ros. est huiꝰ generis. Et embrocare epar cū infrigidantibꝰ est res maxima t magis iuuans: maz cū equatur est in eo maio: ps rectificatōis t fortasse rectificat aquā. Et qñ illic est catarrus t tussis aut in capite etꝰ est grauitas aut tēsio significat multitudiné vaporē: q̄re oportz ne fundat sup caput aq̄ aut acetū: imo occupet cū inclinatóe capitis supra portes aq̄ fm q̄ dispositio facit illud necessariū. Si vero nō fuerit catarrus neq̄ aliquid coz q̄ dixim⁹: tunc administra de embrocis t epithimatibꝰ q̄ scis. Et nocibilioz embroca in huiusmodi dispositóe repletionis capitis est mulsio lactis sup caput. fortasse enim facit accidere apostema in caput t pditionem. Et magis salua horarū embrocatōnis capitis cū repletione etꝰ est vt sit vapor choleric⁹ nō humidus: imo in huiusmodi hora fortasse nō nocet applicatio lactis: imo pfert. Et cognoscit ex dispositóe sōni t vigilijs t humiditate supioz ptū narū t eaz ticcitate: cū ergo videris somnū aut pfunditatē somni: aut humiditatē supioz ptū narū: tunc caue embrocationē t munctionē t stude in attrahendo materiaz ad inferiora. Et cū videris rubedinē in naso t facie vehementē: tunc nō erit malū vt facias currere sanguinē ex narib⁹. Et si frigida epar cū emplastris: t cū infrigidas caue ne occurras cū infrigidatóe vehemēti hora sudoris t resolutōis: imo oportet vt obseruet illud. fortasse enī fit causa in elōgatōne egritudinis: licet q̄ñq̄ sit lōgitudo egritudinis saluio: q̄ ipius acuitas.

¶ Et oportet vt caueas in febrib⁹ acutis casū rasure. qñ addit in debilitate vtutis t terret natura a receptiōne supfluitatū ad intestina t ab expulsione earū ab eis, ppt, victoriam supfluitatū: t fortasse redeunt supfluitates ad supiora t ledunt hypocondria t inflāt ea t ledūt caput. Et q̄ñq̄ ē in potu paueris iuuamentuz mirabile in inspissando mām subtilem: q̄re digerit in faciēdo somnū.

¶ Rememoratio accidentiū q̄ difficilia sūt in febribus acutis. Ca. xi

Loquamur itaq̄ in primis de accidentibus que vehementia sunt in febribus t de curatione coz t festinemus ad distinguendum febres acutas. Et hec quidem accidentia sūt sicut rigor: t frigus: t horripilatio: t sicut sudor plurimus: t sicut fluxus sanguinis narū supfluus: t sicut vomitus laboriosus: t fluxus ventris debilitās t sicut sitis que nō tolleraf: t sicut pfūditas somni supflua: t sicut vigilatio inseparabil: t sicut aspitas linguc: t offuscatio oris: t sicut sternutatō ptinua: t dolor capitis prauus: t tussis frequēs: t sicut cassus appetitus: t bolismus: t sicut appetitus caninus: t sitis gulosus.

¶ De regimine rigoris t horripilationis cū superfluunt. Ca. xij.

Quod est de hoc sequēs sudorē rectificat velociter t nō indiget regimine. t cretico nō oportet vt ptrariū fiat p remotionē: t non est de illis q̄ debilitāt t faciunt aliud. Et qñq̄ sedat cū ligatóe extremitatū t frictione facili t cū calefactione cooperture t cū vnctione de oleo de aneto t de camemilla si indigetur eo. In fozi aūt qñ pseuerat siue sit in febribus siue sit in alijs oportet vt ligentur extremitates in locis plurimis. Et inunctio fiat cū oleo camemillino t radice lilij. Et sunt de bonis nubus qui confortant illud cū cis que sunt sicut: car damomū t castoreū t ruta t sceha t calamentum: t bauracb: t piper: t piretrū. Et qñq̄ ptransit illō ad administrandū linimenta ex synapi t assa fetida. Et qñq̄ decoquūtur medicine iste in aqua: deinde coquitur in ea aliqd̄ oleum. Et aqua eruce sortis est in hoc capitulo per se sola aut cum oleo aliquo quod decoquitur cum ea. Et similiter decoctio ozimi t aqua eius.

¶ Confectio olei boni.

Umatur anetū siccū t myrrha t ruta t cū lamentū t piper piretrū: coquātur in vino decoctione vltima. deinde decoquatur colatū in tanto quantū est medietas etꝰ de oleo-isami no vsq̄quo cōsumatur aqua t remaneat oleū t administretur inungēdo. ¶ Et de oleis fortibus in cis in tali q̄lis est rigor q̄rtane ē oleū de costo t oleū de sceha t oleū de abzotano t oleū de lilio t oleum de myrrha t ponatur in. ℥. i. olei pondus. ʒ. piperis. t. vi. ʒ. i. piretri tritoz: t administretur absinthiū decoctū in oleo aliquo: aut oleū olive in quo decoctū est apiū. Et introitus in oleū leuis caliditatis ē iuuatiuus valde. Et fortasse necessarie sunt potiones. Et multotiens sedatur cum aqua calida leuis caliditatis t cū curatione super vaporem eius. Et quando non sedatur per id si materia est grossa decoquātur in aqua anisum calamentum t semen apij t mastix t eruca t anetum t similia. Et balneetur in aqua in qua decocta sint ea que sunt sicut sceha t abzotanū t calamentum t anetum t squinantū t ruta t sanscus t costus t semina calida. Et oēs medicie fortes p uocatiōis sedant rigorē. Et de medicinis sedantibꝰ rigorē maximū in quartana t similib⁹ sibi est vt bibatur de costo auf. i. cum aqua calida t de agarico quantum de ipso in aqua calida. Et in agarico ē iuamentū: t qñq̄ ponitur cum eo parū opij: qñ facit dormire t facit sudare t prohibet vehementiā rigoris t alia. Et iterū ireos q̄ntitas aurei. i. in aq̄ calida. Et de compositis est tyriaca diatesseron. t electuaria alia t diacymīnum t diacalamentum t dia

BIBLIOTEKA Poznańska UNIW. IM. A. MICKIEWICZA

pipereon ⁊ sirup⁹ de melle in quo feruĕt sĭc assa ruta ⁊ piretrū ⁊ pip ¶Pillule expte q̄ dant in potu ante rigorē p horā vnā infirmo erecto vel stante sup lectū suū vel scamnū suū ⁊ acre ei⁹ calefacto cū igne ⁊ coperimento: qui tēperant ip̄m aut phibent quaz cōfectio. ℞. storacis myrrhe opij opponaci oium ana. ptē. i. cōficiant cū butiro ⁊ sit dosis ei⁹ q̄ntitas fabe: ⁊ iterū sumant opponaci castorei dauci asse piretri opij añ. ptes eq̄les: fiat sicut p̄mo fit. Descriptio bona: ℞. opponaci serapini aniudē ⁊ cymini carmeni ⁊ seminis apij ⁊ pipis añ. auf. i. ℈. semis hyusquiami albi croci aristologie castorei euforbij myrrhe ameos zinziberis omniū ana pondus tertie. ℈. i. semunis harmel piretri omniū añ. auf. i. p̄ciantur cū melle ⁊ dosis ei⁹ sit auellana cū aq̄ calida valde. Et forsasse est necessariū in eo vt detur in potu vinū calefactū ⁊ cibi calefacti. ⁊ soluto vētris cuz eis q̄ sūt sĭc hiera ⁊ diacrydonteu ⁊ diasimicō: imo q̄n ērigor p̄sau⁹: ⁊ ppe sine febre denī in potu pillule fetide q̄n ipse sunt sanitas eius.

Regimen sudoris supflui in febrib⁹. La. xiij.

Oportet ne sudor cretic⁹ q̄ntū possibile est restringat. Cū aūt euenit necessitas ⁊ pertransit terminū: tunc oportet vt cuĕtet ⁊ infrigidet locus. Si aūt nō excusat: tūc sup instrumētū positus quo pueri vel iuuenes solēt in aere ꝯcuti p̄moueat in loco ffo. Et non⁹ vt occupet in exsiccādo illud qđ rorando egredit faciēdo exsuccatōz post exsuccationē: nā illud est occasio ad illud p̄uocandū ⁊ multiplicandū ⁊ forsasse attrahit syncopi. Mā ei⁹ abstersio addit in ip̄m ⁊ ei⁹ dimissio restringit ip̄z. Et oz vt inūgat cū cū oleo ro. fort⁹ oleo myrtino: aut cū oleo de salicib⁹ ⁊ cuz oleo de balaustijs. aut fiat olcū cū aq̄s i q̄b⁹ decoquūt cydonia pōnica ⁊ mala pontica ⁊ rose ⁊ balaustie ⁊ karabe p̄tritū sĭc puluis q̄ apparet in radio solis ⁊ silia q̄n restringit. Et q̄nq̄z restringit acetū mixtū aq̄ ⁊ succ⁹ a. reste ⁊ decoctio balaustiarū ⁊ decoctio gallarū ⁊ decoctio myrti. ⁊ succ⁹ salicis est mirabil⁹ ⁊ aq̄ sempuiue. Et cū res fit vehemēs liniat cū mucilaginib⁹ frigidis ⁊ cū gūmi ⁊ ppe cū emplastrat his duob⁹ ⁊ cuentrat. Et q̄n vehemens fit res oportet vt ponat nix sup extrema: ⁊ sola sint in ea extrema: aut balneet cū aq̄ frigida si suffert eam.

Regimen fluxus sanguis nariū sup flui. La. xiiij.

Oportet vt nō, ꝑpere⁹ ad, phibendū illū q̄ crebrius est ān tū possibile est. Cū aūt est necesse, phibere fluxū sanguinis nariuz in febrib⁹ acutis: tūc iuga extrema ⁊ pone vētosas sup latus qđ segtur latus fluxus sanguinis nariū. Deū ꝑsequent adhibe regimē illi⁹ loci: forsasse eni possibile erit tibi vt infrigides ⁊ restringat p illud: ⁊ ante vel nō ponas ventosas desup. Et distilla in nasum aliq̄s distillatōes p̄dictas in cap⁹ fluxus sanguis nariū. ⁊ cū nō est, phibens aliq̄d infrigida caput cū infrigidantib⁹ p̄dictis in eo. Et q̄nq̄z aduenit patiēdus ērana fluxus sanguis nariuz: q̄re oportet vt nuces cū faciētib⁹ fluere sanguinē ex narib⁹ scutis: ut ipso eni est sanatio ērtane. Si vo supfluitate tinuerimus faciem⁹ sicut illud qđ fecimus.

Regimen vomitus qui accidit eis. La. xv.

Creticus trez nō abscindat nisi ꝑ necessitatē: ⁊ ꝑm plm abscindat in eis p vomitū ⁊ p adiutoriū eius quo extrahit humor nociuus sĭc est sirup⁹ acetosus ⁊ aq̄ calida. Et q̄nq̄z est necessariū vt ꝑoꝛtet virtus q̄re ponat loco siropi acetosi puri sirup⁹ acetosus cū seminibus. Et si humor est imbibitus ⁊ grossus: tunc oportet vt fiat solutio dando in potu qđ est sicut aloes ⁊ hiera.

Et q̄n nō est imbibitus forsasse ꝑfert hiera ⁊ aloes. Et si est imbibitus nō grossus munda: ip̄m sirupus acetosus cū aqua calida: deinde equat ip̄m p⁹ illud aq̄ granatoꝛuz que bibatur. Qđ si cuomuerit eam bibat ipsam vice alia donec equet ⁊ gelcat. Et similiter sirupus de menta cū grams granatoꝛ. Et forsasse sedat ip̄m infrigidatio stomachi. Et oportet vt appꝛoximet reb⁹ ponticis ⁊ sedantibus vomitum cū ponticitate sua ⁊ acetositate sua stiptica ille q̄ vomit ꝓpter humorē imbibitū: quia est malum ⁊ addit imbibitionē: sed nō imbibito forsasse faciem eū deijcere deoꝛsum quāuis sit grossus: ⁊ forsasse iuuabunt virtutē stomachi ad expellendū eum p superiora. Et q̄n assiduauerit vomitus de cholera ⁊ nō fuerit de genere imbibiti: tunc vtere stipticis ⁊ p̄ie emplastris iuuantibus factis ex coticibus granatoꝛ ⁊ gallis ⁊ his silibus cū vino p̄mixto aut aceto p̄mixto. Et ad vomitū quidem cholere nigre supfluū submergat spōgia in aceto ⁊ ponat sup stomachū. Qđ si necessariū fuerit aliqd fort⁹ administra medicinas predictas in capitulo retentionis vomitus.

Regimen fluxus ventris qui accidit eis.

Capitulum. xvi.

Tm singulariter in capitulo fluxus vētris locuti sumus in hac intētione. Ergo redeamus ad illud. Et de illis que conferunt ex via ciboꝛ sūt almes tozefacti: ⁊ lentes tozefacte ⁊ coziandrū q̄ndoq̄z hoꝛ duoꝛ fuerit clixetur et fundat aq̄ ab eo: ⁊ ppe q̄n fit accetosū cū granis granatoꝛ q̄n est bonū.

Regimen sitis eoꝛ supflue. La. xvij.

Oportet vt inūgat caput cū oleo frigido valde quod fundatur super ip̄sum ⁊ ponatur super caput si nō fuerit qđ phibeat. Et cum aquis infrigidantib⁹ ⁊ retētione mucilaginis semis cydonioꝛ p̄mixte cū oleo ros. vltimo. Aut infusionis p̄unoꝛ ⁊ medullarū cucumeris ⁊ alkheḋ ⁊ cucurbite ⁊ seminis lactuce nigre ⁊ radicū liquiritie Et pillularū descriptarū in antidotario ad sitim. Et de illis que masticantur est almosolat ⁊ sunt tamarindi Et sitis quidē q̄nq̄z fit ex frigoꝛe ⁊ abscindit eā somnus: ⁊ quandoq̄z fit ex caloꝛe ⁊ abscindunt eam vigilie.

De, p̄fūditate sōni q̄ accidit eis. La. xvij.

Oportet vt remoueant a, p̄fūditate somni cū fabul⁹ ⁊ his silib⁹ p vocos. Et ligent mē

bra eox inferiora ligatione dolorosa: postq̃ nō fuerit qđ phibeat. ¶ Et supponatur colliriuz subtile si natura fuerit restricta ⁊ in hora quietis ⁊ tepore assiduitatis. Et ventosetur qđ est inter ambas spatulas ⁊ spondiles.

¶ De grauitate capitū eox. La.xix.

Oportet vt alienetur ab eis emulsio lactis sup capita cozū: aut effusio olei sup ea: aut embrocha: aut caputpurgiū: imo sint pcti papozatōib⁹ factis cū embrocis ex camemilla ⁊ sint in eis viole ⁊ furfur ⁊ his similia.

¶ De inquietudine habentium febres ⁊ aliorum.

¶ Capitulum. xx.

Vacare vero oleū viol. cū oleo de semine lactuce ⁊ oleo nenufarino ⁊ oleo de cucurbita. Et adherere aligd de stupefaciētibus famos sup tpa. Et incuruare caput sup vapores hn mecātes. Et odorare nenufar ⁊ poma mādragore ⁊ aliepelebzā aspiū ex lōginquo. Et embroce humectātes. Et res q̃s scis. Et siſr si nō fuerit qđ phibeat detur i potu sirup⁹ papaueris ⁊ lohoc ei⁹: Deinde multiplicent int man⁹ eius cādele ⁊ eleuent voces cū fabul' ⁊ ligent cū institis extremitates ei⁹ ligatōe dolorosa parū cū ansis q̃ resoluant velocit. Deinde ꝑcipiat ei vt dormiat ⁊ claudat oculos. cūq; dormit pax extinguant cādele ⁊ cessent voces ⁊ soluant ansē q̃n dormiet. ⁊ cū inuenit leuitatē ⁊ getē ex paroxismo aut vehemēta assiduet ablutionē faciei cū aq̃ in q̃ decoctū est papauer nigrū cū aliq̃tulo mandragore ⁊ radice eius. Et cū est illic humor bauracha⁹ pfert aq̃ in q̃ cocta sunt fūmbriū ⁊ melilotū ⁊ alha cuen ⁊ papauer abluendo faciē et incuruando sup vapozem eius.

¶ De dolore vētris q accidit eis. La.xxi.

Hit ex effusione cholere ad stomachū. Et si accidit in ꝓncipio periodi eius detur in potu pax sirupi de mal cū sirupo acetoso De aspitate lingue eox. La.xxij.

Mēntia qđē viscositatis fricet cū bruſco aut cū virgis salicis cū oleo amigdalino ⁊ zuccaro tabarzet donec mūdet aut cū spōgia ⁊ pauco sale ⁊ oleo ro. i hoc ceni ē alleuiatio multa infirmi. Et post illud cū ei⁹ aspitas est nō ppt vi scositatē: imo a siccitate oportet vt teneat in ore suo sebestē aut nucleos pzunox aut saltē q aspozant de india. Et est in colore sal ⁊ dulcedie mell. Et sumat de eo fm q dixit Archigenes ānitatē fabe vni⁹. ⁊ grana cydoniox sunt ex eis q̃ humectāt linguā ⁊ pphibēt ei offuscationē. ¶ Et oportet vt nō ponantur pulmonaria multa neq; resupinet dormiēs: naz hec duo exsiccant linguam.

¶ De sternutatōe assidua q̃ accidit eis. La.xxiij.

Quandoq; magnificat nocumentū sternutationis assidue cū eis: ledit nāq; eos ⁊ replet capita eox ⁊ debilitat eoz virtutes: Et soluasse facit fluxū sanguinis: q̃re oportet vt stricet eox frons ⁊ collū ⁊ nasus. ⁊ aperiant ora eox: ⁊ stricent eox palata cū vehementia: ⁊ fundant capita eox ⁊ ꝓtendant: ⁊ premant eox extrema: ⁊ fundātur in aures eox olea tepida ad caliditatē parūp decliuia ⁊ humectent lacerti eox ⁊ ip̄ox mādibule. Et ponāt sup eox ceruicib⁹ pulmonaria calefacta: ⁊ nō exeitent a sōno eox subito: ⁊ minuat a puluē ⁊ sōno: ⁊ oi in cui⁹ odore ē acuitas ⁊ olfaciant sauich: ⁊ lutū alnatahi ⁊ spōgiam marinam.

¶ De dolore capitis q accidit eis. La.xxiij.

Liga extremitates eox ⁊ ꝑpe coxas ⁊ cū insuta liga: ⁊ frica pedes eox: ⁊ supponantur eis colluria trahētia materiā ad inferiora: ⁊ confora capita eox cū infrigidantibus notis. Et si non fuerit quod ꝓhibeat ex coriza aut tussi embrocentur capita ipsoz cum decoctione rosarum ⁊ violarū ⁊ ordei aut foliozū salicis ⁊ his similium. et similiter oleo ros. ⁊ oleo de salicibus. Et q̃n non excusat hoc tunc pmisce embrocas infrigidantes cum lenitiuis sicut camemilla: ⁊ stupefactiuis sicut est papauer. Et nō mulgeas lac nisi cū remouet febrē. Si aūt virtus fuerit fortis mulgeas lac caprinū: ⁊ si fuerit debilis mulgeas lac mulierē. Et caue lac apud repletionē humidā facientē, pūditatē somni: et siſr caue hūectātia Et tu nō admistres hūectātia nisi vbi ē vapor fumosus ⁊ caput siccū ⁊ pax sōni. ⁊ q̃n nisi plicat repletio i capite ex vapore hūido trahe eū ad inferiora cū collirijs ⁊ clisteribꝰ: astrige membra inferiora tag testiculos.

¶ De tussi eox. La.xxv.

Tussis plimū accidit eis ex calore aut siccitate: quare oportet vt teneant in ozib⁹ suis pillulas bichikias alloh oc de papauere facta cū medullis fructuū frigidis ⁊ amilo ⁊ his similibus. Et vtantur ceratarijs infrigidantib⁹ factis ex oleo ro. puro ⁊ ex mucilagine psilij ⁊ succo portulace ⁊ alijs.

¶ De destructōe appetitus eox. La.xxvi.

Quandoq; est causa eius humor in ore stomachi: quod scitur ex eo quod dictum est de destructione appetitus. Et euacuatur p vomitū aut solutione ventris. Et multotiens iuuantur cū intromissiōe digitox in gutture ⁊ cōmotione stomachi ⁊ ꝑpe cū vomitu expellit cholericā rē aut acetosam. ¶ Et quandoq; est ex vehementia debilitatis quare curetur cōplerio que facit eam cū eo qđ scitur. Et oportet vt approximes eis odores bonos excitantes appetitum sicut odor sauich infusi cū aq̃ ⁊ aceto: ⁊ detur eis electuariū proportionale febricitatibus ⁊ parum vini ⁊ succi fructuū pōticox boni odoris. ¶ Et lambant aliquid de aceto gelatine piscū aut hedi ⁊ his similiū: ⁊ ponantur super stomachum post dies primos emplastra facta ex fructib⁹ Et sint in eis absinthiū ⁊ alios fm q̃ scis: ⁊ inuctio ei⁹ cū oleis bonis est iuuativa.

¶ De bolismo eox. La.xxvij.

Oportet vt curentur cum odoramentis: ⁊ luto alnatahi ⁊ armeni infusi cum aceto: ⁊ odorent almosalat ⁊ panem mundum calidum ⁊ carnes assatas: ⁊ stringe eox extremitates.

Et extende aures coꝛ ꝛ capillos ipsoꝝ. Et confoꝛta coꝛũ cerebꝛa cũ embꝛocis infrigidantibus ꝛ humectantibus. plurimũ nãq; bolismi coꝛ est ꝓpt̃ destructionẽ oꝛis stomachi ꝓpt̃ cãm cõicantẽ ramis q aduenit̃ eis qũ sensu ꝛ cõ coꝛ⁹ duꝛ ꝛ indurat: veꝝ sensus nõ vltimat cũ eo.

¶ De nigredine lingue coꝛ. La.xxvij.

Oꝑtet vt non dimittat sup linguã nigredo: imo fricet cũ eo qõ scis: Et si nõ eleuabunt ad caput vapoꝛes maligni ꝛ facient cadere in sirten

¶ De appetitu coꝛ canino. La.xxix.

Cꝛatur cum vnctuosis frigidis ꝛ dulcibus.

¶ De syncopi q̃ accidit eis. La.xxx.

Qandoq; accidit eis syncopis in ꝓncipio febꝝ ꝓpt̃ effusionem cholere ad stomachos coꝛ: q̃re oꝛ vt detur eis ante paroxismũ aut apud paroxismũ frustũ panis de simila cũ aq̃ granati ꝛ aq̃ acreste. ¶ Et scias q̃ qũ aggregatur syncopis ꝛ febꝛis tũc syncopis est dignioꝛ curatõe. Et si indiget pauco vino detꝝ mixtũ cũ trib⁹.3. vinj antiqui: ꝛ si nõ sirupi maloꝝ antiq. cꝝ ꝛ soluta est suꝑfluitas Et phlebotomia qdẽ multoties addit in syncopi. Et clistere leue est magis ꝓueniẽs. Et vomit⁹ ẽ inuatiu⁹ eis. Et ꝓstrictio cruꝝ ꝛ ponere man⁹ ꝛ pedes in aq̃ calida. ¶ Et cũ euadunt tũc de sollicitudine est vt cibent sauich oꝛdei infrigidato in quo sint genera granatoꝝ.

¶ De ꝓstrictõe anhelitus coꝛ. La.xxxi.

Constrictio anhelit⁹ accidit eis: aut ꝓpter spasmũ ꝛ siccitatẽ q̃ accidit eis in lacert̃ anhelit⁹: aut ꝓpt̃ mãz ꝓfocatiuã descẽdentẽ ad guttur coꝛ: aut ꝓpt̃ debilitatẽ q̃ dñat neruis veniẽtib⁹ ad mẽbra anheli⁹. ¶ Et ꝓma qdẽ curat cũ ungnẽtis vel emplastris fũectãtib⁹. ¶ Et secũda cũ eis q̃ ꝓhibẽt strãgulationẽ ¶ Et tertia cũ eq̃tione cõplexionis in cerebꝛo ꝛ inunctõe colli cũ eis q̃ infrigidant ꝛ humectãt: ꝛ sup stomachũ ũtez ex eis q̃ sũt sicut rasura cucurbite ꝛ portulace ꝛ sandali cũ oleo ro. ꝛ similibus ei.

¶ De vehemẽtia tristitie coꝛ. La.xxxij

Qando multiplicat tristitia cã oꝛis stõi ꝛ aduentu humoꝝ mozdicatiui in eo tũc infrigida stomachos coꝛ cũ eis q̃ scis de cibis: Et inungant: Et dormiãt in loco ꝓximo motibus aq̃ strato extꝛeitatib⁹ arboꝝ fructetis frigidis ꝛ odoꝛiferis frisꝛ nenufare ꝛ rosis ꝛ exparsiõib⁹ frigidis fcise ꝛ fructib⁹ odoꝛiferis frigidis ꝛ sãdal. ¶ Et multoties qdẽ ꝓferũt in coꝛ tristitia clisteria ffa sca ex aq̃ cucurbite ꝛ citroli ꝛ succo portulace ꝛ semp̃ mine cũ oleo ro.

¶ De difficultate deglutiendi que accidit eis.

¶ Capitulum.xxxij.

Difficultas ꝺ glutiẽdi cũ accidit eis ꝛ se. fuerit ꝓclusa: tũc phlomia paulati sint ꝛ eq̃tio fiat ad retrahẽdũ. Et suppositoꝝ ẽ melꝰ q̃s plimũ solutiuũ desup.

¶ De frigoꝛe extremitatum quod accidit eis.

¶ Capitulum.xxxiij.

Multoties ꝓfundat caloꝛ coꝛ ꝛ infrigidant coꝛ extrema: ꝛ tẽdit caloꝛ submersus ad caput. Ponant ergo extremitates in aq̃ calida ꝛ nõ bibant aquam frigidam.

¶ De sermone febꝝ cholerice. La.xxxv.

Febꝝ cholerice tres sunt: tertiana ꝓtinua: tertiana ꝓdica: ꝛ causõ. ¶ Et tertiana qdẽ ꝓdica: aut est pura, ꝛ fit a cholera pura: aut nõ pura: ꝛ fit cũ putredie cholẽ grosse subtãtie ꝓpt̃ ꝓmixtionẽ cholẽ cũ phlate ꝓmixtiõe aliq̃ ꝓpter rionali vnita Et ꝓpt̃ hoc diuersificat ab hemitriteo cũ hemitriteũ facãt due matie sepate: ꝛ hãc faciant materia vna que in seipsa est permixta, cum cuius caloꝛe permiscetur aliquantulũ frigoris qõ grauat suã putredinem ꝛ suam resolutionem ꝛ suam digestionẽ. ꝛ ꝓpt̃ illo qdẽ fiunt in hemitriteo duo poxismi ꝛ tertiane nõ pure poxism⁹ vn⁹. ¶ Et hec qdẽ nõ pura q̃q; ꝓlogat tpe lõgo ꝛ circa medietatẽ anni. Et q̃q; ꝓducit ad mollitiẽ ꝛ magnitudinẽ splenis. Causon vo ẽ de gnẽ ꝓtinue: q̃ diffꝛẽtia int̃ ei⁹ ve hemẽtiam ꝛ ei⁹ tepoꝛe ẽ insensata: ꝛ accitia ei⁹ sũt ve hemẽtia. ¶ Et cã est acuitas matei ꝛ multitudo cuꝝ ei⁹ casus fit circa coꝛ ꝛ in venis oꝛis stomachi aut in ptib⁹ epatis, ꝓpe ꝛ ad sũmũ in mẽbris nobilib⁹ vicinis coꝛdi. In tertiana vero cholera ẽ in carne ꝛ adptes cutis: ꝛ in ꝓtinua ẽ sparsa in venis coꝛpis q̃ elõgant a coꝛde. Et vehemẽtia qdẽ sitis ꝛ angustia ꝛ inquietudo ꝛ impatiẽtia ꝛ alienatio ꝛ nausea ꝛ amaritudo oꝛis: ꝛ siccitas labioꝝ ꝛ scissio coꝛ ꝛ doloꝛ capitis multiplicant in febꝝ⁹ cholericis. Et est nã in plibus earũ ad siccitatẽ declinis qñ materies mot⁹ est ad supioꝛa: aut ad illud ad quod apparet de coꝛpoꝛe cute.

¶ De tertiana absolute ꝛ nominatur tritceus.

¶ Capitulum.xxxvi.

Paroxismus tertiane incipit in ꝓmis cum horꝛipilatione vt pũctura acus: deinde in frigidat ꝛ incipit facere rigoꝛem difficilem valde difficiliorem reliquis rigoꝛibus non frigiduꝝ aut cum pauco frigoꝛe: ꝛ nõ est frigus eius nisi ꝓpter ꝓfundationem caloꝛis ad interioꝛa ad partem materiei: ꝛ inuenit, sicut puncturas acuum. Et hic quidem rigoꝛ cum vehementia sua est velocis sedationis: ꝛ tu iam sciisti causam huius rigoꝛis. Et fit rigoꝛ eius in tribus diebus ꝓmis fortioꝛ ꝛ vehementioꝛ: ꝛ in quartana econtrario. Et iterum rigoꝛ incipit cum fortitudine: deinde lenitur paulati ꝛ mutatur velociter: ꝛ in quartana econtrario. ¶ Et sudoꝛ multiplicatur in tertiana cum dimittit. Et fit vrina in ea rudea tẽdens ad igneam in qua non ẽ multa grossitudo. Eius est non pura ꝛ fit vrina eius cruda aut grossa. ¶ Et tertiane caliduas est saluioꝛ caliditate causonidis. ꝛ quanto prolixius manugit coꝛpus non additur inflammatio: imo q̃q; minuit inflãmatio ei⁹ Et in causonide addit inflãmatõ Et accitia q̃ accidũt in eis in tertiana sũt vigilie sine grauitate in capite nisi in quibusdam non puris: ꝛ si

tis ⁊ furor ⁊ ira ⁊ odiū loquūtis. ¶ Et est pulsus ei⁹ acutus velox p̄ compationē ad reliquas feb. ⁊ non est cōlis constrictionis ⁊ dilatatōis: qñ humor debilitat eū ⁊ addit ei diuersitatē apud statū. Et diuersitas in eo est sub ea que est in alijs cū durtie ⁊ est pulsus fortior in ea: imo diuersitas in eo non est ꝑz plurimuz: nisi diuersitas ꝑpria cum febre ⁊ alijs. Et in principio quidez est neccssariuz ut coartetur pulsus vsq; ad horam dilatationis febris: ⁊ tūc confortat ⁊ fit velox ⁊ frequēs ⁊ eius diuersitas nō est multū sup flua. ¶ Et quiq; significat ipam etas ⁊ consuetudo ⁊ regio ⁊ aer ⁊ forma ⁊ tempus ⁊ multitudo euenꝰ tertiane in illa hora. ¶ Cū ergo componunt due tertiane sūt paroxismi euenientes omni die. ¶ Qui ergo ꝓsiderat tertianā p paroxismuz errat in ea: imo opō tet ut attendant significatōes alie quas dicemꝰ Et patientibus qdez tertianā accidūt vigilie. Et amor solutudinis: Et multotiēs sētiūt ebulitōez apō epar.

¶ De differentia inter tertianam puram ⁊ nō puram. ¶ Capitulum. xxxvij.

Pura est subtilis leuis cuꝰ paroxismꝰ ꝓsumit a quartuor horis vsq; ad xij horas: ⁊ nō addit sup eas multū. ⁊ si addit additione mi⁹ta: tunc ē nō est pura ⁊ ē ꝑm plurimuz pueniens ad septem horas. Et calefit in ea corpus velocit ⁊ videt caliditatē ꝓcedere ex corde: ⁊ extremitates adhuc sunt frigide. Et simulit pura non addit cū nō accidit error supra. vij. periodos. Et qñq; ꝓsumit ꝓpt ībilitatē sue materie in paroxismo vno i quo accidit vomitus: aut vētris solutio mūdificans. ¶ Et apparet digestio in vrina in primo die: aut in tercio aut in qr to aut in septimo. Si autē addit sup septem ꝑiodos additionē plurimā: tūc est de genere non pure. Et simulit si ꝓlongat spaciū sui rigoris. ¶ Et est additio suoꝝ paroxismoꝝ ⁊ antecessio coꝝ ad inuicē ꝑm or dinē seruantes ꝓportiones similes. ⁊ in non pura ē illud diuersuz nō rectuz. ¶ Et silr qñ assimilant paroxismi ꝑm terminū vnuz. ⁊ reliqua signa clōgatio nis febris etiā sunt de illis que scis. ¶ Et cū vides ꝑncipiū cū rigore scīm qꝫ determinauimꝰ ⁊ statū cum sudore exuberante tūc nō dubites qui ipa sit purai ¶ Et in pura quidē cū eam habēs bibit aquā ordei ꝓcedit qō est in corpore eius cū vapore hūido qua si ipe velit sudare ⁊ quādoq; sudat. ¶ Et cū non pura inuenit granitas plima in capite: Et extensio: Et ꝓlongatur rigor donec peruenit ad vigintiquattuor horas aut triginta horas vsq; ad horā suam. Et tepescit donec complent q̄draginta horc: ⁊ p q̄n titatez additionis paroxismi sup. xij. horas est eius elongatio a puritate. ¶ Et in tertiana qdem non pura tardat appertio, digestionis. ⁊ nō apparet in forma offuscatio neq; extenuatio. Et forasse nō eradicat cū sudore copioso. Et forasse nō incipit cū rigore. Et nō ē calitas cū multa fortitudie: neq; ē augmētū eius cōle: imo ē quasi ipa, addat: deinde ꝓcedit ⁊ nunuit. Et accidentia seua minorant in ea.

¶ De tertiana continua. ¶ Capitulū. xxxviij.

Cognoscit ꝑ vehemētiā paroxismoꝝ tertiane ⁊ ꝑ vehemētiaz accidētiū tertiane. Et apō Gal. qō cū aliquis putrefit fit de hoc genere: ⁊ de eo fiet sermo post.

¶ De cura tertiane pure. ¶ Capitulum. xxxix.

Oportet ut rememoreris illud qō dedimꝰ tibi de radicibus in curatōe febriū de solone ventris ⁊ cibo ⁊ in oibus caplis ⁊ fabrica sup illud. Et tu qō nō auscultes sermonē eiꝰ q cōcedit in ꝓncipio solutia fortia ⁊ mirrobalanos ⁊ hiis similia: nisi illud qō diximus: imo oportet ut ꝓpēs in primis ⁊ leuas lenitate q̄daz cū eis que diximus illic: sic̄ sunt tamarindi q̄ntitate. xl. z. q infundant in aq̄ calida in nocte ⁊ colent: ꝓjciant desup siracost aut terenabi aut aq̄ duoꝝ granatoꝝ: ⁊ sic̄ decoctio lubleb cū terenabin ⁊ passulk enucleatis: aut infusio prunoꝝ cū terenabin aut siracost aut sirupꝰ viol. et viole cōdite. Et forasse facit mucilago psilij cū quibusdaz sirupis sic̄ est sirupus prunoꝝ lubricitatez ⁊ lenificatōem ⁊ cū decoctōe lentis cū mleb: Et clisteria lenia sicut est clistere cū decoctione altee ⁊ iuiube ⁊ sebestem ⁊ radice lilij ⁊ oleo viol. ⁊ succo sicle et baurac ꝑm modū quē scis. Et illud qñ necessitas tāgit ad ipam: Rectū nāq; est ne in potu det quod est sicut sorbitio ordei: neq; est simile neq; cibi nisi natura tam lenificata: ⁊ si ventris solutio in ꝓncipio in febre terciana pura minoris sit malitie q̄ eius simile i alijs licz sit eius malitia itez maxima. Et qñ est possibile ut phlobotomes vsq; ad tres ꝑiodos fac. similit quādo times qꝫ sit grauitudo furiosa ⁊ facies illō erit illud quod accidit de errore si accidit minus q̄ aliud. Et oportet ut nō moueas in die paroxismi aliqd nisi ꝓpt necessitatē. Et nō cibes nisi apud ꝓditiones ꝑdictas aut ꝓuoces vrinā cuz emulsione seminuz. Et oportet ut superueniat ei paroxismus dum est famelicus ⁊ non est i stomacho eius aliquid: imo oportet ut sumat in potu sirupum acetosuz omni mane: ⁊ post duas horas aquam ordei in die in qua non est paroxismus. ¶ Et sirupus quidem acetosus post paroxismuz est conueniens: ⁊ simulit ponere pedes in aqua frigida ad trahenduz residuuz caloris. ¶ Et ego magis diligo ut sit in sirupo acetoso ⁊ ꝓprie in postremis emulsio seminuz frigidorum predictoruz ⁊ ante paroxismuz per tres horas aut quattuor: ⁊ detur in potu iteruz post paroxismū aqua ordei. ¶ Et quando necessaria est subtiliatio regiminis detur in potu sicut aqua granatorū ⁊ aq̄ melonis indi ⁊ his simulia ⁊ gradatim fiat eius regimen ꝑm moduz predictum. ¶ Et quotiens appropinquat status subtilietur. ¶ Et in diebus primis cibetur cum kist ordei ⁊ pane trito cum aqua frigida: aut sicut est: aut emulctum ex eo qui fit ex lacte acetoso ⁊ lenibus. ¶ Et quando cibus accrat in stomacho non detur in potu de aqua ordei que non ē valde subtilis aliquid. ⁊ si neccssariuz fuerit dare ipsum in potu confortetur parum cum decoctione radicis apij. Si autem stomachus fuerit frigidior illo ⁊ febris non magna ⁊ non pura ponat paz piperis ꝑm

ꝓsilium Hyp. Qđ si signa significauerint q̄ crisis ē ꝓpinqua tūc sufficiat ei aqua ordei ⁊ aqua granatorū dulcis ⁊ muzi ⁊ sirup⁹ acetosus. Et fruct⁹ qđ qui diligunt ex ūtit granata dulcia ⁊ muzi: ⁊ puna matura ⁊ imatura. meló vero idus ē res maximi iuuamenti cū hoc q̄ ipe soluit ⁊ puocat ⁊ frangit vehementiā caloris ⁊ facit sudare ⁊ forte nō nocet nisi paz: ⁊ ex olerib⁹ cucurbita ⁊ cucumer ⁊ alkhekengi ⁊ lactuca. Et sciās q̄ intētio in eo quo cibant patientes tertianaz: aut est hūectatio, sicut dak eis in fine de extremitatib⁹ alleiugi ⁊ de testiculis gallox ⁊ cerebellis hedox cū qb⁹ nō est nausea ⁊ vitellis ouox: aut est infratio ⁊ hūectatio sil' sicut in kist ordei. Et non vltimes infrationē multa ⁊ ꝑpe in ꝓncipio nisi inuenias inflāmationez vehemētē aut timeas ꝓuersionē eius ad causonidē ⁊ cōtinuā. q̄ sicō sequat crisis ⁊ videris digestionem in vrina ⁊ est sedimē laudabile quod cognouisti tūc si excusat bene est: ⁊ si non cura tūc cū eo quo iuuat natura ex ꝓuocatione vrine aut solutione vētris aut vomitu aut fluxu sanguinis narīū ⁊ nō agas ꝓtra ipam in hoc. Qđ si nō inuenis declinationē manifestā tūc euacua cū solone ventris nam de illo est scamonee sexta. z. i. in iuleb aut decoctio myrobalanox cū tamarindis ⁊ tereniabi ⁊ passulis ⁊ radicibus ⁊ cassiafistula ꝑm q̄ scinisti: ⁊ tibi inest ut ꝓfortes eas cū fumo terre ⁊ sene ⁊ scamonea ⁊ de illis que ꝓueniūt eis tātū sunt trocisci de spodio solutiui. Descriptio Rᵉ: myrobalanax citrinox emineatox pōdus. z. uij. zuccari tabarzet pōdus. z. xx scamonee pōdus sexc. z. i. bibat cū aqua ffa ⁊ post illud curent cuz euacuatione. Et si fuerit illic calitas supflua ⁊ inflāmatio maxima cū iā euacuaueris cuz nō erit ei malū dare in potu aliqđ de extinguentibus fortibus de illis que dicta sūt in regimine acute ⁊ fōtasse ꝓferūt ei empla ex eis. Balneo vero oportet ne approximet nisi post digōné. Post digōnez aūt ⁊ apud declinatōez est ipm melius eis ⁊ ꝑpe consuetis: q̄uis error in intromittendo eos in balneo ante digestionē saluio: est q̄ suū simile cū alijs. Et oportet ut sit balneū eox tempatū boni aeris qui sit hūidus in quo sudēt cū facilitate: ita ut nō inflāmentur eox corpa ⁊ mūganf cuz oleo viol'. ⁊ rosa. quasfato cū aqua ⁊ nō plōgeut in eo morā: imo egredi ant velocit: nā iteratio ē eis ꝓueniētior q̄ statōis ꝓlongatio. ⁊ si apud exituz infundant in aqua tepida stent in ea ꝑm q̄ntitatē declinatōis. Deinde cum egredīunt tūc ꝓcuret eis ut bibāt vinū album subtile multa ꝓmixtione ꝓmixtū ⁊ coopiāt in locis suis. sudabūt enim sudore vehemēti. ⁊ si quid residuū fuerit digerēt. Et post illud cibent cibis infrantibus ⁊ hūectantibus ⁊ oleribus q̄ sūt illius modi. Et non timeas post decliatōem potare eos vinū plūm ꝓmixtum. Vinū enim fractū p cōmixtōem ꝓfert quantitati residui eius in resoluendo illud cuius necessaria est resolutio: ⁊ succurrit aque penetrāti cū fortitudine sua ⁊ ꝓmixtōe eius quod est in eo de calefactione pauca. Quare infrigidat vehemēter ⁊ hūectat. Et si fuerīt illic accidentia litis ⁊ dolor capitis ⁊ vigilia rū ⁊ alioz iam tibi ꝓtexī eox cura. Et quando post crisim remanet aliquid caloris in separabilis tunc tibi superest ut administres sirupū acetosū cuz succis diureticis. aut in quo decocta sunt semina et radices diuretice. De cura terciane ꝓtinue. Et sciasq̄ cura tertiane ꝓtinue ē cura ūtiane sz est declinatoz ad obseruatōez dispositionū digōnis ⁊ ad ifrigidādū cū sirupo acetoso facto cū seminib⁹ ut semine citroli ⁊ semine endiuie, ꝑpe cōtritis. Et post ipsum post duas horas datur in potu aqua ordei ad subtiliatōem cibi ⁊ ad administra clisteria lenia in ꝓncipio ⁊ ad ꝓuocationem: ⁊ oportet ut subtiliēt ⁊ nō sumant in potu de solutiuis i ꝓncipio neq̄ approximent alicui eox nisi eis que sunt sicut sirupus violaceus ⁊ aqua fructū ⁊ non vtant nisi clisterib⁹ lenibus.

De cura tertiane non pure. La pi. xl.

Res in qbus diuersificat cura tertiane non pure sunt res in qbus cōmunicant febres frigide de licentia secūda. Et fortasse conceditur illud habentibus puram. s. ut non expectēt plurimuz declinationis: sz qñdoq̄z expectant digestionem: qñ est, ꝓhibitū in eis balneū: balneū enim facit descēdere phlegma indigestum, ꝑpter illud qđ effundit ad locū putredinis ⁊ pnuscent humores mali cū putrido ⁊ resoluit subtile ⁊ facit remanere spissum. Et q̄ cibatio omni die itez: aut ꝑpe cibatio est ex eis que illis nocent: imo oportet ut cibentur vno die ⁊ alio nō. Et sit i cibis eox qđ abstergat ⁊ cale faciat pax. Et ut sit cibatio i ꝓncipijs egritudinis spissioz q̄z sit in ꝓncipijs pure deinde gradatim pure nit ad subtiliatōem fortem sic̄ est subtiliatio tertiane. Et ut sit infrigidatio minor. Et ut clisteriz ek in ꝓncipio clisteribus acutioribus. Et ut expectet digestio in solutione ventris eox plus. Et ut sint in aq̄ ordei eox virtutes digestiue resolutiue sicut est illoq̄ diximus in eo in cuⁿ stomacho accetat aq̄ ordei imo fortiores q̄z in illo. Fortasse enz necesse est ut decoquant in ea ysopus ⁊ origanū ⁊ calamentum et spica ꝑm ꝓplexionē: ⁊ sicla iuuatiua est eis. Et ꝓmixto aque ciceris cū aqua ordei ⁊ in fine eius cicer ē iuuatiuuz eis. Et oportet ut ꝓsideret, ꝓpinquitas nō pure ad puram ⁊ elongatio eius ab ea: ⁊ ꝑm illo diuersificet inter curā eius ⁊ curam pure. Quod si fuerit valde ꝓpinqua pure tūc diuersifica inter eas diuersificatōe pua. Et cū videris vrinas eox grossas tunc phlobotoma. Et cū phlobotomaueris non idigebis clisteri. Et sciās q̄ non est res magis iuuans eos q̄z vomitus post cibū. Et de solutiui in principijs eius que sunt ꝓpinqora cōlutari est aq̄ algeleniabin decocti ⁊ sirupus acetosus. Et fortasse ponemus in eam cassiāfistulā. ⁊ fortius illo est ut ponas in ea virtutem turbit. Et clisteria in principijs sūt magis dilecta q̄z solutiua alia. Et sūt clisteria in qbus est vtus alh. ysse ⁊ camomille ⁊ sicle ⁊ cartami ⁊ viol. ⁊ febesten ⁊ ficus ⁊ odor turbit. Et ex eis ē cassiafi. ⁊ oleum ysaminū ⁊ baurac: ⁊ fortasse indigetur vno istoz ꝑm elongationem febris a pura. Eduuantia autem ad digestionem sunt sicut sirupus ace-

tosus permixtus cum aliquãto de geleniabin aut sirupus acetosus de radicibus. ¶ Et post septimus sicut decoctio absynthij: est eni inuatiua subtiliatiua materiei ⁊ confortatiua stomachi: ⁊ similiter aqua feniculi ⁊ aqua apij cũ sirupo acetoso: ⁊ si pertrãsit xiij. tunc nõ est malũ dare i potu trociscos ros. mirrhe. ¶ Si autẽ egritudo plongatur non inuenie mus excusationẽ quin dem⁹ ea que sunt trocisci de eupatorio ⁊ decoct o eius: ⁊ calefactio partium hypocondrioꝝ est huius generis. ⁊ emplastratio mirrhe eoꝝ iterũ cũ eis que digerũt ⁊ maturãt ⁊ mollificant tensionẽ cũ venerit illic. ¶ Luz ergo scieueris q̃ digestio iã aduenit tũc euacua ⁊ puoca ⁊ non cures. ¶ Et de euacuationibus bonis eis est ut sumãtur hiere picre. ʒ. v. succi lactuce ⁊ eupatorij amboꝝ ʒ. iij. seminis apij myrobal. citri kebuloꝝ ana. ʒ. v. turbit. ʒ. vij. fiant pill⁹. ex eis cum aqua apij ⁊ sit dosis eius. ʒ. ij. Et de illis est decoctõ bõa inuentio nostra: ℞. eupatorij absynthij myrobal. kebuloꝝ ana ʒ. v. seminis melonis seminis cucumeris ⁊ citrolis seminis apij polypodij suchaha bedeoard omniũ ana. ʒ. x. turbit. ʒ. i. cassiefist. ʒ. vi. passularũ enucleatarũ. ʒ. xx. ficuj. x. numero febesten numero. xxx. geleniabin facti cũ rosis persicis pondus. ʒ. xv. de coquãtur oia ꝑm descriptionẽ huius. Et sumat de ea cadus magnus in qua posita sit siliqua. i. scamonee. ¶ Fortasse necessaria ẽ medicina fortis vno mõ debilis alio mõ. Cuius vero fortitudo est ℈ hoc q̃ ipsa euacuat humoꝝ viscosũ sed ipsius debilitas ẽ ℈ hoc q̃ ipsa nõ euacuat plurimũ vice vna: imo post libẽ ẽ ut fiat gradatio in ea quare euacuet humorẽ cuius euacuatio ẽ necessaria multis vicib⁹ vt nõ destruat virtutẽ. Et hec medicina est que põt subtiliare ⁊ aggregare ⁊ soluat parũ eius: ⁊ soluat plurimũ eius: sed parum paz ex malo: ⁊ plurimũ plim ex malo. ¶ De delectatiõib⁹ vero parũ fortasse nõ facit aliquid. Et hui⁹ quidẽ medicina ẽ ut sumatur turbit quantitas. ʒ. ʒ. ⁊ plus ꝑm necessitatẽ ⁊ scamonee ꝓpꝛie altusugi. i. aut supra id ⁊ cõficiat cũ geleniabin predicto ⁊ bibatur: aut sumatur de agarico ⁊ scamonea ꝑm hanc cõpositionẽ ⁊ cõficiatur cum geleniabin predicto ⁊ bibat: aut ponatur in succo rosarũ recentiũ cuius quantitas sit, ʒ. i. ⁊ bibat: aut in sirupo ro. ⁊ bibatur.

¶ De febre causon ⁊ ẽ illa q̃ noiat faricos. C. xli.

Causon ẽ ꝑm duos modos. Aut. n. causõ est cholerica ⁊ ẽ cã in ea multitudo putredinis: aut itra venas coꝛpis totiꝰ: aut i venis que sequũtur partes coꝛporis ꝓpꝛie: aut i vẽis parũ oris stomachi aut in epate. Aut phlegmatica ⁊ fit ex phlegmate salso putrefacto in venis que sequunt ptes coꝛdis sicut dixit Hypo. in epidimia ⁊ nõ fit phlegma salsũ sicut sciuisti nisi ex aquositate phlegmatis cũ cholera acuta. Est ergo cholera que putrefit aquositas ꝑmixta aquositati plurimie. Et q̃n causon vehementioꝛa hꝫ accidẽtia q̃s tertiana oꝛ ut sit breuioris spacij q̃s ipsa. Et semb⁹ quidẽ parũ accidũt febres causonidis: ⁊ cũ accidũt eis pereunt q̃n non fuũt in eis nisi cã valde fortis. Amplꝰ coꝛ virtutes fũt debiles. In iuuenib⁹ aũt ⁊ pueris plurimũ accidũt: ⁊ ẽ in infantib⁹ leuioꝛ ꝓpter hũditatẽ coꝛ. Et quãdoq̃ est in eis cũ ꝓfundatiõe sõni ꝓpter eleuationẽ vapoꝛ ad caput. ¶ Et Hypo. quidẽ dixit q̃ si alicui accidit i febre causon tremoꝛ tũc ꝓmixtio mentis resoluit ab eo tremoꝛẽ. Et est similẽ ut sit illud quoniã cereb⁹ calefit valde ⁊ calefiunt nerui: ⁊ est simile ut sit causõ ⁊ fit permixtio mẽtis ⁊ resoluatur ab eo per tremoꝛẽ ꝓpter expulsiõem materierũ ad neruos. Et plurimũ quidẽ cõsumitur cũ vomitu ⁊ solutione ventris aut sudoꝛe aut fluxu sanguinis narium.

¶ De signis. Ca. xlij.

Signa eius sunt insepabilitas ⁊ occultatõ tẽpoꝛ. Et vehemẽtia accidẽtiũ ex asperitate lingue ⁊ ex citrinitate eius i primis ⁊ ex nigredine eius secũdo. Et ex retẽtione sudoris nisi apud crysim: ⁊ vehemẽtia sitis. Inquit Hyp. nisi accidat tussis pua accidentalis. sedat ergo illaz sitim. Et videtur ut sit vehemẽtia sitis coꝛ ꝓpter causam pulmonis ergo cũ mouetur tussis parua humectatur ꝑ id quod currit ad ipm ex carne molli. ¶ Et caliditas in causone quidem ꝑm plurimum nõ est ita fortis in exterioribus sicut fortitudo eius in interioribus. Et est confractio in ea leuioꝛ q̃s in aliis. ¶ Et in sacra quidẽ ex cholera fortia fiunt accidentia mala ex vigilijs ⁊ inquietudine ⁊ adustione ⁊ ꝓmixtiõe mentis ⁊ fluxu sanguinis narũ ⁊ doloꝛe capitis et pulsatione tẽpoꝛ ⁊ ꝓfunditate oculoꝝ ⁊ solutiõe ventris cũ cholera pura ⁊ cassu appetitus. ¶ Et quãdo accidit infantibus abhoꝛrent mamillã ⁊ nõ recipiũt eã ⁊ coꝛrũpitur illud qõ sugit de lacte ⁊ acetat.

¶ De cura causonidis. Capt. xliij.

Est cura tertiane pure. Et cũ indigent cũone sicut cũ illꝰ que dicta sunt tũc festinatio ẽ melioꝛ. Complemẽtũ vero est apud digestionẽ. Et non phlomel. fortasse eni inflãmabit eos ⁊ fortasse iuuabit eos si fuerit illic turbiditas ⁊ rubedo. ¶ Verũ indigent subtiliatione ⁊ regimine vehementioꝛe ⁊ infrigidatione actu eius qõ ipsi sumunt. Et cũ times casum vitutis ẽ necessariũ cibare eos quãuis non appetant ⁊ ꝓpꝛie in eo quo resolutores plurima. ¶ Multotiẽs eni aduenit eis bolismus ꝓpter ꝓuationẽ sensus. ¶ Et indigent lenificatiõe in principio fortioꝛi ⁊ curationib⁹ febris acute predictis ꝑm oẽs species narratas. Et q̃ñq̃ cõuenient est ut dormiant apud tepoꝛẽ parũ febris sup aquã tamarindoꝝ. ⁊ q̃ñq̃ ponitur in ea parũ canfore.

¶ Et diligitur eis sirupus acetosus: aut emulsio seminis portulace aut emulsio seminis endiuie: ⁊ melon alkin est bonus valde. ¶ Et sit contentus potatione aque frigide ꝑm q̃ diximus illud. Si aũt nõ fuerit quod ꝓhibeat detur in potu de ea etiaz usq̃ ad sacietatẽ. ¶ Et fortasse aduenit eis permixtio mẽtis ⁊ obliuiscuntur petere aquã: quare oportet ut forbeant de ea paulatim forbitiones plurimas ⁊ ꝓpe in eo cuius linguã vides siccã. ¶ Et cura accidẽtia

eius superflua cū eis que diximus in capitulis suis. Et oportet vt caueat in eis' supfluitas sanguinis narū: est eni de eis in quib⁹ magnificat timor apō eos. Et oportet ut obseruet anhelitus eorū ⁊ nō dimittas partes pectoris spalmari. Et oportet ut obserues capita eor cum aceto ⁊ oleo ro. ⁊ sandalis ⁊ aqua ro. ⁊ canfora ⁊ his similibus. Et embroces cū decoctiōib⁹ i quibus decocta sūt ea q̄ diximꝰ. Et q̄n fortes sunt in eis vigilie tunc cura eos Et nō est malū ut in potu des sirupū de papauere etiā ⁊ si sit de nigro in huius dispositione. Et in fine eius da i potu trociscos qui cōueniunt eis sicut sunt trocisci de canfora. Et in illa hora cōuenit eis sirupus acetosꝰ cū emulsione seminis cucumeris ⁊ seminis endiuie ⁊ le. portulace de vnoquoq; eor sit pondus. ʒ. ij. et sirupi acetosi sit pondus. ʒ. xxv. vsq; ad. xxxv. sm q̄ videtur. Et si fuerit illic ventris solutio tunc dent trocisci de spodio cōstrictiui. Trocisci boni. ℞. spodij ro. ana. ʒ. ij. ℈. croci sextā. ʒ. i. seminis portulacē seminis endiuie ana. ʒ. iij seis cucurbite seis cucumeris an̄. ʒ. ij. sandaloz. ʒ. i. ℈. succi liquiritie amili ana ʒ. i. canfore sextā. ʒ. i. ℈. ⁊ dosis eius sit. ʒ. i. Et uteruz ros. ʒ. iiij. le. melonis citrol' cucumeris ⁊ portulace oium ana. ʒ. ij. croci tertiā. ʒ. i. canfore sextā. ʒ. i. gū myamili dragaganti succi liquiritie an̄. ʒ. i. ⁊ dosis eiꝰ sit. ʒ. ij. Et cū decliat egritudo manifeste tūc nō est malū vti balneo cuius aqua declinat ad frigus. Et illi i quibus magis diligit balneū ex eis sūt quorum febris est ex phlegmate salso.

De febre sanguinis. Ca. xliij.

Opinatus ē Bal'. q̄ nō fit febris sanguis a putredine sanguis. Mā sanguis cū putrefit fit cholera ⁊ nō ē sāguis. fit ergo febris cholerica non sanguinea ⁊ fit causon predicta ⁊ tertiana ⁊ curat eā cū illa cura. Hic vero sermo eius ē cōtrarius sermoni Hyp. ⁊ cōtrarius ei q̄d est cōueniens. Et plurimū quidē erroris eius ē in sermone eius quādo putrefit sanguis fit cholera. Iste eni sermo facit opinari duas intentiōes: quarū vna est q̄ quādo putrefit peruenit ad hoc vt fiat post putredinē cholera. Et secūda q̄ quādo putrefit tūc fit cholera: sicut dicit q̄ lignū quādo calefit fit cinis. Cōsideremus itaq; in vnaquaq; duarū propositionū Intellectus vero primus est corrupte acceptionis tribus modis: quoz primus est q̄ sanguis quādo putrefit conuertitur subule eius ad cholerā malam ⁊ spissū eius ad malitiā; ⁊ nō ergo cū totalitate sua fit cholera. Et secūdus ē q̄ illud fit post putredinē ⁊ nostra cōsideratio ē in dispositione putredinis Et tertius ē quoniā post illud fit cholera ⁊ nō scimus an in ea sit putredo an nō. nā plurie res putrefiunt ⁊ separat ex eis subtile ⁊ spissū ⁊ nō est i spisso neq; in subtili putredo: quoniā nō ē necessariuz ut fit putridū id quod generat a putrido: fit eni ex putredine qđ non ē putridū. Et si generatio eius a putredine faceret putredinē eius necessariam; oportēt ut spissū cruleniū iterū eēt putridū. Eēt ergo illic febris melica iterū: hoc ergo ē illud qđ facit esse necessariū expositio eius qđ primū intellectū ē. Qđ vero intelligitur secūdo est mēdaciū q̄n putredo ē via corruptiōis. Et putredo quidē non habet tempus. Et cōuersio sāguinis in cholerā non fit nisi in tempore. Et putredo quidē est corruptio accidens sāguini ⁊ est sāguis sicut accidit phlegmati ⁊ ē phlegma ⁊ nō cholera neq; melācolia: nisi cōuertatur post illud cū cōplemēto putredinis: verū veritas sana est sermo Hypo. q̄ ex sanguinis putredine generatur febris. Dicamus ergo nūc q̄ febris sanguinis ē febris putredinis: ⁊ febris calefactionis ⁊ ebulitionis quā nominant Hypo. synochū cōclusum sine alijs. Et plurimū ebulitiōis eius ē ex oppilatione suffocāte caliditatē. Et quādoq; fit a causis alijs que vehementes fiunt supra vehemētiā febris ephimere: ⁊ nominatur pfundi somni fortis. Et est de sūma febriū que sunt inter febres putredinis ⁊ febres ephimeras que differt a febrib⁹ ephimeris p̄ terea q̄ calefactū primū in ea ē humor. Et differt a febribus putredinis q̄n nō est ei putredo. Et ē febris acuta nō febris ephimera neq; febris ethica neq; febris putredinis. Et multotiēs quidē pmutatur ad febrē putredinis aut febrē ethicā. ⁊ multotiēs quidē facit eā currere Bal. cursu febriū dicit. Et videtur Bal. q̄ febris sanguinis non cōponit cū reliquis febribus q̄n putredo in sanguine est cōmixtio humoz ⁊ in hoc ē ptradictio quibusdā intentiōibus suis in quo non est necesse plongare sermonē quoniā nō iuuat cū eo medicus. Et cā quidez huius febris ē repletio ⁊ opilatio ⁊ multitudo exercitij ⁊ propric nō consueti ⁊ dimissio euacuationis: deinde vsus exercitij laborioſi. ⁊ quādoq; facit putredinē in eo multā aquositas sanguinis ex cōmixtione fructuū aquosoz quare conuertitur ad putredinez. Et multitudo humoris crudi in eo est. ppinqua q̄re preparat ipm ad putredinē sicut qui generat ex cucumere ⁊ alkethed ⁊ piris ⁊ similibus. Et hec qui dē febris est continua que nō tepescat. ppter cōtinuā materiei ⁊ eius adherentiā vsq; ad crisiz aut mortē. Et eius species sunt tres: quarū salutioz ē epagmaticus; quoniā resolutio in eo ē maioz q̄s putrefactio incipiens cū difficultate ⁊ non cessat diminui Deinde est hōtenus ⁊ forsasse simulatur. vij. dieb⁹ ⁊ nequioz eoz est augmasticus q̄n resolutio i eo est minoz q̄s putrefactio. Et eius crisis est vsq; ad septimum sm plurimum. Et eius cōsumptio est cū cōtinuatione aut sensata aut insensata. Et quādoq; pmutatur ad causonidez ⁊ ad sirsen. Et quādoq; permutatur cū infrigidatione plurima ad lethargiam ⁊ q̄q; pmutatur ad variolas ⁊ morbillū. ⁊ quandoq; accidit in ea pfunditas somni ⁊ inflatio ventris ex qua puenit sicut vox tympani ⁊ non dep̄dit eam ventris solutio cū rarificatione: ⁊ quādo solutio vētris nō valet: deinde egredit asaf viridis lata ppriē est de signis mortis. De signis. C. xlv.

Signa febris sanguinee sūt adherētia febris rubedo faciei ⁊ oculoz: ⁊ inflatio venarū ⁊ tempoꝝ: ⁊ repletio cōpleta absq; rigore

ꝛ non ē sudor niſi apud criſim. Et multotiēs aſſociatur ei p̄currus in naſo ꝛ in loco colli in quo ponūtur vēnose: ꝛ cōſtrictio in anhelitu. Et multotiēs accidit eis, pfunditas ſōni: ꝛ difficultas ſermonis ꝛ eſt malū. Et ſiliter apoſtema gutturis ꝛ duarū amigdalaruꝫ ꝛ vue: ꝛ curſus lachrymaꝝ. Et caliditas eī⁹ eſt plurima, ꝓpter humiditatē vapoioſaꝫ ꝛ lachrymalem nō exſiccatam ſicut in cauſonide. Et pulſus eī⁹ eſt magn⁹ leuis plen⁹ velox frequēs valde diuerſus non plurime diuerſitatis: ꝛ ē minoris diuerſitatis ꝛ velocitatis q̄m in cauſonide. Et nō eſt caliditas eius in termino cauſonidis ꝛ tertiane fortis. Et illius q̄ ex ea ē a putredine caliditas ꝛ accidentia ſunt vehemētioꝛa: ꝛ cura eius ē difficilioꝛ ꝛ magis ſimilis cū cauſonide. Et vero ſubtilitas ſanguinis ꝛ groſſitudo cognoſcitur ꝓpter illud qđ egreditur de eo. Et ſinocha feruida eſt res magis ſimilis in ꝓncipio ſui febri ephimere. verū caliditas eius ē parue mordicationis ꝛ leſionis ꝛ inuenit ex ea inflāmationem ꝛ diſniā ꝛ ē plurimū impſſiōis ei⁹ ꝓpe coꝛ. Putrida vo eſt equalis ꝛ ſilis equali ſm plimū. Signa autem pmutationis ei⁹ ſunt cuiuſq̄ eoꝝ ad quod permutatur ut p̄focationis ꝛ apoſtematum gutturis ꝛ duaꝝ amigdalaruꝫ. Et tu iā ſciuiſti ea. Et ſigna violaruꝫ ſcies ꝛ ſigna ſirſen ꝛ doloris capitis ꝛ permittionis mentis ꝛ alioꝝ iam ſciuiſti. Signa vero longitudinis eius ſicut iā ſciuiſti ſūt ex poſtpoſitōe ſignoꝝ digeſtionis ꝛ tōmatil:tate faciei ꝛ diuerſitate diſpoſitionis eius in ſpacio ſuo ex additione ꝛ ſtatione ꝛ diminutōe ita ut ſit quaſi ipa ſit tepida. Illud enim ſignificat q⁹ ſanguis ē plenus humore crudo.

Spaciū vo criſis eius ſignificat apparitio ſignoꝝ digeſtiōis que ſi tardat vſq̄ poſt tertiū ꝛ quartum non fit criſis in ſeptimo. Et multotiēs quidem ſit criſis eius in quarto.

De cura febris ſanguinis Ca. xlvi.

Vltēio in curatiōe febris ſāguis ē euacuatio plurimi vſq̄ ad ſyncopim ꝛ ingroſſatio ſubſtantie ſāguinis ſi fuerit ſubtilis valde aquoſus ꝛ choleric⁹. Et infrigidatio ei⁹ ꝛ mūdificatio ꝛ ſubtiliatio ipſius ſi fuerit groſſus ꝛ ſumpſerit eger ꝑus generatiua ſanguinis groſſi: ꝛ gnātiua humoris crudi: ꝛ digeſtio materiei faciētis febrem ꝛ eius reſolutio. Euacuatio aūt non ē aliqua ſicut phlobotomia ex manu in quacūq̄ hoza accidat: ꝛ non expectatur criſis neq̄ digeſtio niſi ſit repletio nauſeatiua. tūc enim cane eam ꝛ remoue ipſaꝫ. q⁹ ſi febris pſeuerauerit tunc phlobotoma. Et nō ceſſes phlobotomare donec eger appꝛopinquat ſyncopi aut cadat in ſyncopim ſi corpus fuerit forte. Syncopis nāq̄ infrigidat cōplexionez fortem. Et ſcias q⁹ phlobotomia ꝛ ſumere in potu aquā frigidā q̄q̄ excuſant ab infrigidatiōe alia. Et partitio qdem in ea ē melioꝛ ſi non fuerit qđ neceſſariā faciat feſtinationē. nā fortaſſe erit in ea que ē infra appꝛopinq̄ti onem ſyncopis vltimatio. ꝛ fortaſſe ſequetur phlobotomiam vltimā ſtatim fluxus vētris cholericus ꝛ ſudoꝝ quem oportet omni hoza abſtergere donec continuetur: fortaſſe enim ſalubitur cuꝫ eo. Et ſuccurratur ei quod accidit de debilitate ꝛ ſyncopi cuꝫ cibo ſubtili ꝛ quiete. Et oportet ut p̄mittatur lenificatio nature cū illis que ſcūtur de illis que ſunt ſicut duoꝝ granaꝝ aqua ſcilicet dulcis ꝛ muzi vſq̄ ad terminum ꝛ ſiracoſt ꝛ tamarindi ꝛ collyria lenia de quibus diximus. Et q̄q̄ eſt neceſſarium apud digeſtionē cuacuare cū eis que ſunt ſicut myrobal. ꝛ fumus terre ꝛ caſſiafiſtula ꝛ his ſimilia de illis que ſciuiſti. Qđ ſi diſpoſitio non tollerat phlobotomiam in manu phlobotometur vena que eſt i cornu frontis aut ponantur ventoſe. Si autem nō p̄paratur aliquid eoꝝ ꝛ hoc ꝓpter accidens qđ ꝓhibet tunc fac ſolutionem ventris ſm modum qui eſt in cauſonide. Et regimen ſit in eis que aperiunt ꝛ incidunt ꝛ ſedant ebullitionem. Et ſi accidit ex phlomis ſyncopis ciba cum pane, cū aq̄ acre ſte. Q ſi accidat fluxus ſanguinis narium per ſe non abſcindatur niſi cum appꝛopinquauerit ſyncopis. Sāguinis vero ingroſſatio fiat cum eis que ſunt ſicut rob iuiubarum: ꝛ ēt decoquantur. c. iuiube cum lib. v. aque donec remaneat tertia ꝛ inſpiſſetur cum zuccaro ꝛ quanto plus minoratur zuccarum tanto eſt melius. Et lentes iterum ꝓpie ꝑparate cum aceto acetoſo forti ſunt huius generis. Et caue ne des in potu rob iuiubarum: aut coꝛp⁹ lentium materia exiſtente groſſa. Eius vero infrigidatio fit cū eis que ſunt ſicut aqua lentium infrigidata ꝛ aqua lactuce infrigidata ꝛ ſumere in potu aquam frigidā ſi nō fuerit qđ ꝓhibeat: ꝛ fortaſſe ſumitur in potu donec tremere faciat ꝛ faciet: forſitan enī ſanat cum. Et q̄q̄ pmutat febris ad phlegmaticam ꝛ curatur cum trociſcis de roſis ꝛ ſimilib⁹. Et hec q dem cura eſt quorundam antiquoꝝ ꝛ ſecuti ſunt eā quidam modernoꝝ. Bare aūt in potu aquā oꝛdei eſt curatio confrens ei: ſed cuꝫ lenitate nature. Et melioꝛ hoꝛaruꝫ ad hoc eſt hoza vehemētis ebullitionis ꝛ anguſtie ꝛ inflammationis: ꝛ frequentie pulſus cordis. Et ſcias q⁹ eſſe contentus infrigidatione ꝛ dimittere phlobotomiam ꝛ ventris ſolutionem addit in opilatione ꝛ coartatione: quare addit ur putredo ꝛ caliditas in reliqua diſpoſitione. Mundificatio enim fiat cum eis que ſunt ſicut ſoluentia choleram ſm reſponſionem neceſſitatis virtutis ꝛ debilitatis cum digerentibus humorem crudū: quoniam fortaſſe ipſa ē cauſa in putrefactione ſanguinis. Et in fine eius da ei in potu que ſunt ſicut trociſci de canſoꝛa ꝛ trociſci de ſpodio ꝛ da ei in potu. Iſti etiam trociſci ſunt boni. ℞. ſpodij. ʒ. iij. ſeminis portulace. ʒ. v. ſeminis cucumeris. ʒ. iiij. ſeminis cucurbite. ʒ. vi. gūmi ꝛ dragaganti ꝛ amili ana. ʒ. iij. ſucci ligritie pōdus. ʒ. vij. fiant ex eis trociſci. Deſcriptio alia ꝛ ꝓpie apud debilitatem apoſtematis. ℞. roſarū. ʒ. iij. ſucci berberis. ʒ. ij. ſeminis cucumeris ꝛ melonis ꝛ citroli ꝛ portulace et ſpodij omnium ana. pondus. ʒ. i. gummi ꝛ dragagāti ꝛ amili omniū ana. ʒ. ſ. rauedſceni ꝛ croci ꝛ cāfore omnium ana pondus quarte. ʒ. i. fiāt trociſci.

Libi vero sint illi qui fiunt ex iniubis ⁊ illi qui fiunt ex lentibus cum aceto ⁊ granatis ⁊ sumach. Et si sit aliquid eoꝝ constrictio cuius timeatur frangatur cum siracost ⁊ prunis ⁊ cuꝝ eo quod fit de cucurbita ⁊ cū herba acetosa. Et eius fructus sint pira descenti ⁊ granata ⁊ mala de scenī. Et eius olera sint cucumeres ⁊ cucurbite ⁊ alkehethed ⁊ endinia ⁊ olus benedictum ⁊ acetosa ⁊ coriandrū ⁊ que sūt eis similia. Et si accidat dolor capitis aut pulsus cordis aut vigilie aut pfunditas somni aut fluxus sanguinus narū supfluus destruens virtutem ⁊ alia de accidētibus suis cura cum eis que docuimus te in loco suo.

De febre phlegmatica La.xlvij.

Iam dixisti q̄ febris putredinis phlegmatis quīqꝫ ē paroxismal. Et quīqꝫ ē insepabilis ⁊ scimus cām in hoc. Et sunt ei horę sicut reliquis febribus. Et minor horarū sui pncipij fm plimū est. xviij. dierum. Et eius eradicatio in pluribus ē intra. lxvij. dies. Et salubrior earū ē illa que ē mundor tēpor: ⁊ pcipue illa que ē multi sudoris significat enī subtilitatē materiei ⁊ paucitatē eius et raritatem corpis. Longior ergo partiū hui⁹ egritudinis ē augmentū quānis eius declinatio iterum sit longior declinatiōe tertiane ut plurimū. Et phlegma quidē putridū quīqꝫ ē vitreum: ⁊ quīqꝫ ē acetosum: ⁊ quīqꝫ est dulce: ⁊ quīqꝫ ē salsum. ⁊ tu iaꝫ scivisti quō ex salso fit causon. Et plimū quidē accidit febris phlegmatica humidis ⁊ quietis ⁊ senib⁹ ⁊ infantibus ⁊ pacientib⁹ nauseatiuam satietatem ⁊ exercitantibus ⁊ balneātibus se super repletionem ⁊ habentibus eructuationem acetosam ⁊ habentibus repletionem: ⁊ paciēt⁹ defectum humoris ⁊ fit catarrus ad stomachuꝫ qui putrefit in eo. Et pruī quidē euacuat a lesione in ore stomachi. Et scias q̄ cū omni febre cū qua est frigus constringitur pulsus ⁊ minoratur.

De signis phlegmatice pcriodice La.xlviij.

Im illa quidē in qua cā est phlegma vitreū aut acetosū frigus multiplicat valde et rigor in vitreo ē vehemētior. Et frigus non incipit in ea subito: imo paulatim i extremitatibus deinde pcedit ad hoc ut fiant sicut nix q̄ nō calefiūt nisi cū difficultate: neqꝫ calefiūt subito: neqꝫ fm gradationē cōtinuā: imo paulatim cū reditu frigoris ⁊ fortasse pnascet frigor ei⁹ in pncipio rigor. Fit ergo frigus ppter illud quod nō putruit: ⁊ horripilatio ppter illud quod iam putruit ⁊ mai⁹ frigus eius ⁊ ipsius rigor sunt in periodis status. Et hec qdem febris non ē ex materia que facit punctionem ita ut sit cā rigoris in via expulsionis. putredo nāqꝫ eius ē putredo relevis ⁊ incipit cuꝝ grauitate ⁊ pfunditate sōni. Et multotiens incipit in paroxismis pmis sine frigore ⁊ neqꝫ ē rigor: imo ponitur vsqꝫ ad tempus ⁊ fortasse erit frigus: ⁊ non erit rigor. Et multotiens incipit cum syncopi ⁊ nō fit. Et in hac qdem egritudine multiplicat syncopis ppter debilitatem oris stomachi ⁊ casum appetitꝰ ⁊ priuationem alustibē que est fundamentum materiei nutrimenti ⁊ virtutis. Illā vero que ē ex phlegmate fallo sequitur horripilatio ⁊ non fit vehemēs frigus eius. Illam autem que ē ex phlegmate paci raro antecedit in pncipio vsqꝫ ad plurimos paroxismos horripilatio neqꝫ frigus neqꝫ rigor.

Et plurimum quidem periodi febris phlegmatis, pcipiunt cum syncopi: ⁊ iam apparet in ea in pncipijs calor vehementior: ⁊ i postremis minoratur illud. Et est simile ut sit causa in hoc: quoniā pudo añcedit pus ad magis dulce ⁊ magis salsū ⁊ magis subtile: deinde ad grossius ⁊ frigidius. Et tactus caliditatis eius in primis est debilis ⁊ vapor⁹ sus: deinde cum prolongatur positio manus super membrum sentit manus acuitatem ⁊ mordicationē Ueruntamen non est simulis neqꝫ equalis in omnibus super que cadit manus: immo est diversa quoniaꝫ inuenit in loco vno asperitatem: ⁊ in loco alio lenitatem: ⁊ est quasi caliditas colerī post rem crebellatam: quoniam phlegma viscosuꝫ est: quare diuersificatur eius passio a caliditate sicut accidit in reliquis viscosis cum ebulliunt: ipsa enim disrumpuntur in locis quibusdam locis: ⁊ non disrumpuntur in locis alijs. Et qualiscunqꝫ sit caliditas eius fm plurimū minor est q̄ ut inflāmet ⁊ angustiam faciat et magnificet desiderium acris frigidi ⁊ aque frigide ⁊ inspissationis ⁊ rarificationis anhelitus magnⁱ ⁊ exsufflantis. Et multotiens quidem accidit caliditatis eius ut sedeat tempore quo habet quantitatem horę vnius aut duarū horarū quare existimatur q̄ ipsa iam peruenit ad statum cum ipa adhuc sit in augmento. videbis enim eam iam incipere augmentari: ⁊ similiter sunt ei in declinatione stationes. Et febres quidem phlegmatis sunt multe opilationis propter multitudinem humiditatis ⁊ vapor⁹ sui ⁊ pauci sudoris propter viscositatez humoris. Et cum sudare facit est res non exuberans: ⁊ de pzoꝛ pzioribus significationibus eius est paucitas sudoris: ⁊ priuatio eius. Et sitis quidem minoratur in febribus phlegmatis nisi ppter causam salsedinis aut causā vehementie putredinis eius ⁊ cum hoc ē minor q̄ sitis que est in alijs. Et inflatio laterum multiplicatur in eis: ⁊ quandoqꝫ accidit cutis laterum ut subtiletur cum tensione. Color autē pacientiū phlegmatis febrez est declinis ad viriditatez ⁊ citrinitatem currentes in albedinem ita ut sit illud quod aggregatum est sicut color plumbi vsqꝫ in statu. Et raro quidem rubet color in eo cuius rubedo sit rubedo in statibus reliquarum febrium. Pulsus vero eius est pulsus paruus submersus debilis rarus in primis: deinde fit frequens in fine. Et frequentia quidē eius: ⁊ ei⁹ paruitas vehementior est q̄ frequentia quartane ⁊ tertiane ⁊ eius paruitas. ⁊ vehementia frequētie eius est ppter vehementiam paruitatis ipius. Uerū non ē velocior pulsu quartane: ⁊ quīqꝫ est tardior eo aut similis ei in primis. Et ē vehemēs ex diuersitatis cū quātiōe ordinis. Et qui debiles ex

tis sunt in diuersitate eius plus. Et significationes quidez pulsus sup eā sunt de certioribus significatō nibus. ¶ Urina aūt eius in ꝓmis qdem est alba sub tilis ꝓpter multitudinez opilationū ⁊ frigoris: deīn fit rubea ꝓpter putredinem ⁊ turbat ꝓpter malicias digōnis: ⁊ quandoq; alterat linea dispositō vno tpe: ⁊ qñ mūdificabitur ex materia grossa ⁊ resoluit putriduz ⁊ redibunt opilationes dealbabit vna hora. ⁊ alia qñ remanet intra materiā grossā ⁊ dispositionez putredinis Et aqua hora opilationū est alba: deīn quādo putrefit res plurima post illō expellit ⁊ aperit opilatōes rubet vsq; quo veniat sup opilationes qō opilet eas vice aliade illo codē hōre. Eius vero egestio est lenis subtilis phlatica. Et de eis q̄ significant ꝙ febris est phlatica est ut sit porisimus eius. xvij. horis ⁊ dimissio eius. vi. horis Et ñ est dimissio eius dimissio mūda: qñ materia cum grossitudine ⁊ viscositate est multa. Et significant ipsaz etas ⁊ ꝓsuetudo ⁊ tps ⁊ regio ⁊ cibi ⁊ aduentus causaz añcedentiū ex satietate nauseatiua. Et significant ipsaz forma ꝓdicta ex colore faciei ⁊ inflatione eius ⁊ lenitas tactus ⁊ debilitas oris stomachi ⁊ casus appetitus: ⁊ qñq; magnificat in ea splen. Et seqtur eam eructuatio acetosa in plib⁹ horis miliotiēs.

¶ Designis phlatice inseparabilis ⁊ est illa que nominatur lactica. ¶ Capitulum. xlix.

Aut sicut reliqua signa febris phlatice ꝓter eradicatōem ⁊ qō simulat eradicationi. Et apud inceptionē fūt rigor ⁊ frigus ⁊ horripilatio. Et est res magis similis cū ethica: ⁊ fit illic rigor in. vi. horis. aut nō superāt illum qui fit in ꝓdica nam ꝓdodica ītez non euacuat a residuo: neutramē est occulcum non apparens.

¶ De febribus que sunt frīs plim de genere phlegmaticaz ⁊ sunt qñq; ex cholera ⁊ non sunt ex eis que fiunt ex melancholia appropriate cum nominibus ⁊ iudicijs: ¶ Capitulum. l.

Et sunt febres emptalos ⁊ liparia que ābe sunt de sūma febriū in quibus diuersificatur loca caloris ⁊ frigoris intus ⁊ exterius ꝓpter diuersitatē ⁊ locī eius quod putrefit ⁊ qō nō putrefit. Et sunt tres diuisionez febris appropriate: syncopal humorosa: ⁊ febris ex syncopi minuta sūtilis: ⁊ febris diuturna ⁊ nocturna.

¶ De febre in qua occultatur frigus ⁊ apparet in ea calor, ⁊ est emptalos. ¶ Capitulū. li.

Et febris fit ex phlate vitreo ꝙ est comprehensuz in occulto ⁊ pfundo qō infrigidatur vbi est. Ex ipi accidit iaz putredo ēre spargitur ex eo vapor eius qd cōputruit ⁊ disparticulatur ⁊ inflāmatur in exterioribus ⁊ illud qd non est putrefactuz infrīdat in interioribus ¶ Et eius qdez frigus non appet in huiusmōi tpe qñ est quietz ⁊ ꝙ sociat ei ⁊ non patitur ab eo qō occurrit ei. postq; ergo incipit in eo putredo mouet ⁊ infrīdat infrigidatōe q̄dam q̄uis non pueniat ad hoc ut cōmunicet toti corpori. ¶ De signis Capitulum. lij.

Ignaꝫ eius sūt eadē que ꝓdicta sunt. Et ꝙ eius urina est frigida cruda minoris calitatis q̄z urina aliarū sui generis: et pulsus eius est rarus tardus ⁊ ipa frīs plim addit omni die Uez ꝓpt grossitudinez materiei sue puertit qñq; in ēr̄tanaz ⁊ tertianaz qñ huiusmōi mā in corpore est pua ⁊ pue putrefactionis ignea. Et paucitas qō est ex causis elongatōis ꝓdi. Et ꝓptea ꝙ porisimus non redit omni die non remanet hec febris cum sit phlatica: ꝙ ꝓptea ē phlatica: qr putredo eius ē putredo phlatis ⁊ hec non extrahit ei ab hoc quin sit phlatica: ꝙ ꝓpea ꝙ putredo ē putredo phlatis non ꝓptea ꝙ porism⁹ ñ redeat omni die. Spaciū vero porismi eius est ex. iiij. horis vsq; ad. xxiiij. horas. ⁊ frīs plim ꝓsumit ante illud quoniā hec materia non est cum illa multitudine.

¶ De febre in qua occultat calor ⁊ apparet in ea frigus ⁊ est liparia. ¶ Capitulū. lij.

Et febris frīs plim ē phlatica: ⁊ qñq; ē cholerica ex choleza grossa valde. Quo aūt ē phlatica: ē qñ phla itrīseci qñ inflāmat ⁊ putrefit calefacē illū locū qñ non resoluit nisi qñ putredo calefacē exteriora corporis cū spsione vaporis sui calefactione plūma. Et qñ virtus effundit ad locū vbi est lesio tūc cūant exteriora a calore: quare in ffrank ꝓpe quādo in exterioribus sūt phlata cruda vitrea ffa. Et ītez qñ resoluit multotiens ex eo vapor q non putrefit: ꝙ elcuat ⁊ facit caliditatē ⁊ aliquotiēs ei caliditas spacio puo: deīn seperat ab eo sepatōne vaporis aq̄ calefacte. Cū ergo sepat ab eo ⁊ fuit in radice ante putredinem vehementis frīdatis redit ⁊ in frīdat corpus. ¶ Modus aūt quo fit cholica est qñ cholera q̄ est pauca ⁊ intrinseca ⁊ putrefit ⁊ calefacit locuz ⁊ non resoluit ex ea aliqd accidit qō dixim⁹ in sua cōpare ex phlate. ¶ Et appropriat hec cholica taburos noie. Uez liparia est nomē generis ⁊ est longioris spacij q̄z hemitriteus. ¶ Et habet aliqs ut dicat quō erit febris ⁊ non ꝓcedet in ea calitas ex corde in totuz corpus. Illud nāq; quod narrat est de genere eius in quo nō ꝓcedit caliditas ex corde in totū corpus. Rñsio itaq; est ꝙ in terminis hax rez attendit vna ꝓditio ut nō sit quod ꝓhibeat sicut diffinimus aquā frām ⁊ hūidā quādo dispositā est frīs naturā suā ⁊ non fuerit qō ꝓhibeat. ⁊ Et diffinimus graue ꝙ est illud qō tendit inferius quādo dimissuz fuerit cū sua natura. ⁊ in istis oib⁹ calitas puenit ad cor ⁊ ꝓcedit in arterias ⁊ spgitur. Et vero accidit ꝓhibito illius in qbusdaz locis sic accidit ei sup quē ponunt prune vel pruine. Mocumētum vero hax necessariuz est esse actu.

¶ De febre in qua sit vnaqueq; duaz rez in vno quoq; duoz locoz. ¶ Capitulū. liij.

Hec febris fuerit nō erit nisi vbi sunt due materie frigide mote ꝓpter putrefactōez: quaz vna est in interioribus: ⁊ altera in exterioribus ⁊ non est aliqua earuz plurimi nocumēti. ¶ Deinde cum incipiunt putrefieri mandat vnaqueq; earuz vapore calidum comprehendentez cū

partibus suis ⁊ vbi est frigidū. Et tu qdem iaz sci nisti causam in regimie humoris frigidi in dispositione motus.

De febre syncopali humorosa. Capi.liij.

Hec ꝑm plurimū est ꝓpter phlegma crudū replectionale qđ facit febrez dispdiū plm quia iam vincit virtutem. Et ꝑm plurimuz adiuuat sup eam debilitas oꝛi stomachi ⁊ qñ mouetur ⁊ incipit in putrefactōe virtutē vincit plus ⁊ facit eam hesitantem. Que si dimissa fuerit cū materia ñ sufficiet ꝓtra materiā. Et qñ occupatio fit in eōne eius cū facilitate fit inobediens: aut monet motu ꝓuocante vtutē. Et qñ occupat in eōne eius cū solutione ventris: aut phlomia cū labore nō tollerat virtus. Quomō enim tollerabit cū sit illic cū sua quiete syncopis. Et cū hoc toto ipi indigent eōne vehemēter. Et itez ipi indigent cibo vehemēt qñ in humoꝛibꝰ coꝛ nō est qđ nutriat corpus ⁊ viuificet ipz ⁊ corpus eius est ꝑuū nutrimēto. Quod si studueris in cibando addit materia diminuta ⁊ si non ciba tur cadit virtus. Et accidit in ꝯceptione sui vt effūdat ad coꝛres frigida faciens accidere syncopi ⁊ mioꝛatur pulsus ⁊ tardatur ⁊ fit rarus. Amplius natura sollicita est in calefactione materiei ⁊ subtiliatione eius. Et putredo que mouetur in quasdam partes eius adiuuat super eam: ergo cuadit coꝛa nocumēto ⁊ frigoꝛe eius ⁊ cadit in nocumentum caloꝛis eiꝰ quare fit pulsus velox ⁊ ꝓpter ꝓstrictione sua plꝰ ꝗ ꝗ fit velocitas alioꝛ: ꝗuis illud quod vincit cū hoc sit paruitas ⁊ tarditas ⁊ rāritas. Et periodus eius est periodus phlegmatice ⁊ non alteratur ab ea. Et est cum ea inflatio faciei: ⁊ mollicies coꝛporis.

Et coloꝛes habentiū eam non figunt̄ super dispositionem vnaz: imo quandoqz est cinerea ⁊ plumbea eius materia: ⁊ quādoqz fit citrina. ⁊ quādoqz fit nigra: ⁊ quādoqz sunt labia coꝛ sicut labia comedentis moꝛa. Oculi vero coꝛ sunt fusci virides excuntes valde apud ꝓmotionem egritudinis. ⁊ fit sic maniacus. ⁊ qđ est sub hypocondrijs coꝛ est vehemētis inflationis ⁊ similit viscera coꝛ. Et qñqz euomunt acetosum: ⁊ quando est eis apposte ma in quibusdam visceribus tunc non sperat omnino. Et quandoqz accidit eis in qbusdam hoꝛis ex cholera dominante grossa: ⁊ fit cū ea in visceribus adustio: ⁊ euomunt choleram; ⁊ sunt ei periodi phlegmatice ꝑm plurimuz.

De febre syncopali minuta subtili. Capi.lv.

Hec febris est acuta ⁊ cadit pulsus ⁊ virꝰ in ꝓximo vno aut duobus paroxismis cū additione ⁊ cuemens in coꝛpoze cuz velocitate. Et quādoqz non sufficit cum ea virtus vsqz ad.iij. ⁊ fit ex chimus subtilibus plm: quoꝛ cholicum est vehementis subtilitatis ⁊ ꝑdationis: male substantie venenose: cui iam accidit putrefactio in coꝛporibꝰ calide ꝓdonis sicce valde. Et plures par oxismi huius febris sūt ꝓximi tertiane.

De febre diurna ⁊ nocturna ex phlegmatis. Capitulum.lvi.

Diurna est cuius ꝓximus decidit in die ⁊ eius tepoꝛ in nocte: ⁊ nocturna est econtra ⁊ vtreqz sunt male. ꝫ diurna est lōgioꝛ ⁊ deterioꝛ. ⁊ facit cadere ratiocinans ꝓpter lōgitudinez suam ⁊ suū cuentum in caloꝛe dicī in ethicam. Et si ipa non esset seua non accideret hoꝛa aptionis poꝛrum ⁊ resolutionis vaporis: ⁊ non accidit nisi ꝓpter multitudinez materiei ⁊ fortitudinē eius. Et est necessariū cum hoc ut patientes cū cibentur in nocte ⁊ non permittant dozmire sup replectionez stomachi ⁊ ꝑcipiantur vigilie: ⁊ est ex eis que faciūt cadere virtutem. Et tollerantia febris in caloꝛe dicī: ⁊ vigilie in frigoꝛe noctis sūt ex eis magis digne que faciunt ea dē in ethicā ⁊ ad sūmū ē de genere febriuz difficiliū.

De cura phlegmatice. Capitulū.lvij.

Cura huius egritudinis diuersificat ꝑm hoꝛas suas .ſ. ꝓncipiū ⁊ augmentum ⁊ statum ⁊ declinationem. Et ꝑm aptionem digestionis in ea ⁊ eius occultationem ⁊ diuersificatur ꝑm materias suas .ſ. phlegmatica acetosa ⁊ phlanicam] vitream ⁊ phlanicam salsam ⁊ dulcem. Et omnes eius ꝑcies cōmunicant in hoꝛa ꝓncipij ⁊ in quibus diebus in necessitate lenificationis equalis aut vomitus. Et in necessitate administrationis subtiliū rium ⁊ incidentium ⁊ diureticoꝛ. Et cū supueneriti febri dies tres subtiliat in ea materia ꝓpt febrem ⁊ si ante illud mouebis nocebis ⁊ non facies aliquid. Et in augmēto cū subtiliatione regiminis ꝑm equalitatem. Et forsitan est contentus aqua oꝛdei in primis tribus diebus sperando qꝺ sit status eius ꝓpinquioꝛ ꝓpt subtiliationem materiei aut paucitatē eiꝰ. Quod si certe sciret qꝺ status eius esset tardus nō subtiliaret regimen quāuis fames ⁊ somnus sup famem ⁊ exercitiuz super fames ſi non debilitant sint ultima in iuuamento huius egritudinis: imo declinarctur in ꝓncipio ad ingrossationem vsqz ad septimū: deinde gradarctur: veruz augmentum ꝯget ut subtilietur regimen in ꝓximis. Si aūt status apparet longinquus possibile est ut succurrat illi cum ingrossatione regiminis: deinde gradet vsqz ad hoꝛa status qñ tempus est sufferens hoc in hac egritudine non sufferens in acuta. Cūqz pertransierit septimus non stes tunc super subtiliationem: qñ illa debilitat ⁊ addit in debilitate oꝛis stomachi. Et quotiens senseris longitudinem maioꝛez subtilia minꝰ quāuis subtiliatio eius in ipo omnino magis sit necessaria ꝗ in quartana. Et simili oportet ne festines cibare ipm cum eis que sunt sicut pulli ⁊ panis cum muzaguarac nisi timeat debilitas aut apparet declinatio. Amplius diuersificatur cura eius cuius causa est phlegma salsum ⁊ dulce: ⁊ cuius phlegma est vitreum ⁊ acetosum ⁊ fit ex ea nimiuz frigꝰ in qua coꝛpus non calefit. verum in duabus ꝓmis necessaria est lenificatio cum medicina leui: ⁊ infrigidatio quedam. Et in duabus secundis est medicina magis laboriosa: ⁊ in duabus ꝓximis indigetur iciſiōe cum subtiliatiuis in quibus est calefactio

plima. Ḣuius sit exsiccatio plima. ¶ Et in duab⁹ scḋis necessariū ē illud quod subtiliet cū incisione ⁊ calefactione cū acredine ⁊ ꝑprie qñ phlegma ē permixtum cū melancolia. ⁊ñ necessaria sunt in huiusmodi ea que sunt sicut ⁊ facuminū ⁊ cōsectio de sulfure ⁊ administratio salsoꝝ. ¶ Et cōuenientiores medicine que administrant in principio sunt geleniabin vsq; ad diem septimū: ⁊ nō ē malū ut administret iterū aqua feniculi ⁊ aqua endiue ⁊ aqua apij cum geleniabin ꝑm necessitate. Et sirupus acetosus ē vehementis necessitatis iterū ⁊ aqua mellis cū ꝺopo: ⁊ ꝑ possibile ut consequatur per eā illud quod queritur de lenificatione ñature ⁊ ꝑprie cū solutiuo facto de zuccaro ros. ⁊ rosis rubeis nominatis ꝑ sicut quoniā est solutiuū ⁊ lenificatiuū. ¶ Et quādoq; necessariū est ut confortetur eius lenificano ⁊ cōfricet in aqua iuleb ⁊ p̄miscetur si nō noluerit cū cassia fi. ⁊ penidijs. Et iterū geleniabin acceptū cū melle ⁊ terentabin p̄mixtum cuꝫ aqua iuleb: ⁊ non fiat assiduatio super eā cū solutiuis in principio ⁊ post ipm ⁊ ꝓprie qñ cū materia ē cholera: illud eni perdurat ad corruptionē cōplexionis. Et multi quidē homines dant in potu in principio sicut est medicina de turbit in oī nocte ⁊ sicut pillule de masticē hebdomada bis ⁊ sicut pillule de seminib⁹ diureticis. Descriptio medicine de turbit. ℞. zizyberis ⁊ masticis ambox ana. ʒ. x. turbit sicut alcohol. ʒ. x. zuccari tabarzet quantū oia. detur in potu ei oī nocte aurē. i. ⁊ illō fiat qñ natura ē nō lenis. Si eni respōdet omni die bis non indiget hoc. ¶ Ego vero nō diligo expectationē digestionis ⁊ lenificationis cū cis que dixim⁹ p̄ius: imo oportet ut euacuetur ex ea aliquid ⁊ expectetur in reliquo vsquequo digeratur ⁊ fiat illud cū facilitate paulatī absq; superfluitate: deinde pueniat ad diuretica. Et similiter abhorreo quod ē simile aque p̄unox ⁊ tamarindox ⁊ similium: de illis que debilitant ⁊ soluūt subtile: ⁊ si materia fuerit declinis ad additionē frigoris misceat cū ea medulla cartami. Et si fuerit materia ad cholerā declinis misceatur cū eo sirupus viol. aut violate condite cū siracosto aut violesicce cōtrite. ¶ Et adiuues cū clisteribus lenibus factis ex melle ⁊ sale ⁊ aqua sicle ⁊ oleo iusamino. ¶ Et vomitus fiat cum aqua rhaphani ⁊ rhaphano infuso in sirupo acetoso cum seminibus ⁊ his similibus. Et si necessarius est vomitus plurimus ꝓpter multitudinē eⁱ⁹ quod accidit ei de nausea ⁊ alteratiōe saporis oris administrentur grana rhaphani ⁊ bibat ex eis vsq; ad auf. i. cū aqua frigida. Et vomitus quidē cū eo quod ē in eo de debilitate stomachi est vehementis inuamenti valde ⁊ ē vtilis⁹ huic egritudini. Ꝺz ergo ut expectetur in eo septimus ut non accidat ex eo in principio debilitas apostemans corpus stomachi. Et si sit grauis in eo vomi⁹ non puoces ipsum super ipsum cum labore. ¶ Et si acciderit ei vomitus ⁊ ꝓprie in principio periodi nō retineat nisi fatiget ⁊ debiliter: nūc eni restringatur sicut cū minua ⁊ sirupo de menta quē dicemus post. Et si accidat dolor capitis administrent embroce ex camemilla cū imissione. iiij. extremox in aqua calida ⁊ ligatione crurium cū fortitudine: ⁊ si indigetur aqua ordei administretur decocta cū radicibus quātitate eq̄li: aut misceat cū ea sirupus acetosus cū melle si nō acetat in stō aut aqua mellis si acetat. Et melior hora in qua dat in potu illud ē si fuerit in aqua eius in principio rei tinctura: nūc eni ꝟ vt in potu detur in p̄mis de geleniabin: deinde detur in potu post ipm duabus horis aqua ordei. ¶ Et nō ꝟ ut fiat inunctio cū vnguētis resolutiuis. ⁊ neq; embrocatio fiat cū embrocis subtilioribus cū egritudo ē in principio ⁊ humor ē in corpore ambulās: ipsa eni mollificant viscera sua calefactione humida ⁊ alienetur aqua frigida. ¶ Et quotiens videris vrinaꝫ grossiō rē ⁊ rubicundiorē non erit malū si phlomaueris: ⁊ necessarium quidē est ut redeas nūc ad sirupos acetosos. ¶ Et scias q; fricatio est de curationibus iuuantibus eos: ⁊ quanto fuerit phlāvilcosius ⁊ grossius tanto erit fricatio magis conferens. ¶ Et dicat q; fricatio cū tela aranee cū oleo est iuuatiua valde. Et quando incipit egritudo augmētari ⁊ post illō tunc sit sollicitudo de ore stomachi ⁊ quod ipm cōfortat. Et sint masticationes facte ex mēta ⁊ mastice ⁊ anuso ⁊ administretur vomitus cū rhaphano ſm q; diximus cū minoratione cib⁹. Et sit cū geleniabī quod in potu datur in principio ⁊ post septimū p̄mixtū quod confortat os stomachi ⁊ sit in eo ꝓpter quo catio plurima sicut anisum ⁊ mastix. Et sit cū aqua calida ⁊ ꝓprie in principio periodi: nam ipm restringit rigori ⁊ frigori ⁊ extinguit cū hoc sitī quāuis sit estuosa. ¶ Et multotiens quidē cōceditur euacuatio phlegmatis ⁊ humoꝝ crudi in hac hora: sed melius est vt expectetur in eo cōplementū digestionis. ¶ Et quando egritudo incipit cum calore ⁊ assiduat iuuatur cum huiusmodi trociscis. ℞. m̄yrobalanorum citrinox aloes succi eupatorij succi absinthij oīum. ana. ʒ. v. croci ⁊ masticis ambox añ. ʒ. vi. informentur trocisci ⁊ sumatur ex eis omni die pondus. ʒ. i. ⁊ omni nocte pondus. ʒ. ſ. ¶ Et cū videris q; digestio apparet adiuua eā cum eis que sunt sicut folia apij ⁊ feniculi ⁊ radices squinanti et capillaſueneris. Si autē scias q; materia est frigida valde nō est malū vti pipere pauco ⁊ vti vino pauco subtili non plurimo. ¶ Et quādoq; adiuuāt vnguenta resolutiua ad digestionem ⁊ resolutionem cum virtute fortī ⁊ sunt conuenientiora in hac egritudine q̄ꝫ in reliquis febribus. Et oportet ut consideretur in hoc virtus ⁊ febris ⁊ rigor. Quod si virtus fuerit fortis ⁊ febris non fuerit fetida valde addein ea in vnctionibus confricando. ⁊ si nō administrentur olea subtilia que ad equalitatem sunt declinia. ¶ Et q̄n pertrāsiit. xiij. tunc necessariū est administrare qd subtiliat plus sicut feniculū ⁊ apiū ⁊ forte ſ indigemus semine amboꝝ ⁊ anuso ⁊ eo qd ē fi sirupus acetosus cum seminibus in quo ponitur

ſopus ⁊ alhalſce ⁊ adminiſtratione trociſcoꝝ de ro
ſis: ⁊ fortaſſe eſt neceſſariū addere in eis ppī ſtom
tus ⁊ maſticem ⁊ ciperū ⁊ abſynthiuꝫ ⁊ hiis ſimilia
ſm qꝫ exigit illud qđ ꝓpoſitū eſt. ¶ Et vinum ſubtile cō
fert eis in hac hora cū ſubtiliatiōe ſua: ⁊ qꝫ cōfortat
caloꝛē innatū: ⁊ qꝫ ꝓuocat ⁊ ſudare facit. ⁊ cū videris
dē geſtionē ⁊ fortitudinē dabis ei in potu poſt il
lud trociſcos de abſynthio. Et cū videris frigus in
principio potuſmoꝝ nocere: ⁊ egritudo nō ē in prin
cipio: da in potu aquā calidā in qua decocta ſūt ea
que ſunt ſicut ſemē apij ⁊ anīſū ⁊ oꝛimū ⁊ admini
ſtrabis iterū huiuſmodi ⁊ fortiora eis que ſunt em
brocādo ⁊ vaporando ⁊ huiuſmōi: ⁊ qñqꝫ dabis in
potu ad rigoꝛē vehemētē. Decoctio ℈ hūc modū
℞. zinziberis oꝛigani amicos oium ana. ʒ. iij. coꝛiā
dri. ʒ. iiij. roſarū calamenti ambоꝝ ana. ʒ. ij. paſſu
larū. ʒ. vij. decoquā tur ſm deſcriptionē vel ſm me
dietatē ⁊ ſit doſis. ℥. iij. ¶ Et cum videris phlā da
bis in potu tyriacā ⁊ dentur iteꝝ in potu trociſci ō
roſis magni cū aqua feniculi ⁊ detur ei oī nocte me
dicina de turbit ⁊ pilulę de aloe facte cū ſpeciebus
que ſunt ſicut piper. Et ad illud decoctio huiuſmo
di. ℞. hiere. ʒ. vij. turbit. ʒ. x. myrobolanoꝝ nigroꝝ
ʒ. v. cupatoꝝ. ʒ. v. ſalis idi. ʒ. iij bedoard ſuchaha
oiuꝫ ana. ʒ. iiij. aniſi. ʒ. iij. decoquātur cū aqua apij
⁊ ſumātur de ea in potu ſm quātitatē neceſſitatis.
Et fortius illo ē illud qđ. ℞. duarū radicū ⁊ radicū
lilij oium ana. ʒ. x. hiere. ʒ. viij. ſucci cupatoꝝij. ʒ. v.
ſc. apij: ⁊ feniculi oium añ. ʒ iiij. ſpice mēte ābroꝝm
añ. ʒ. vij. fiant ex eis trociſci ⁊ adminiſtrētur. Deco
ctio bona ℞. duarū radicū ambarū añ. ʒ x. paſſula
rū enucleatarū. ʒ vij. aniſi ⁊ maſticis ambоꝝ añ. ʒ iij
bedoard ⁊ ſuchaha cupatoꝝij oiuꝫ añ. ʒ. iiij deco
quantur in libris triꝫ aq̄ vſquequo redeat ad lib. i
aque ⁊ ſumātur in potu aliquot dieꝫ in ieiunio.
Trociſci boni apud chronicas febres ⁊ vehemētiā
rigoꝛis. ℞. hiere ſucci cupatoꝝij abſynthij ſuchaha
bedcoard oium añ. ʒ. v. ſeminis apij ⁊ feniculi aniſi
omnium ana. ʒ. iij. ſalis naptici. ʒ. iij. ſeminis cuſ
cute myrobolanoꝝ kebuloꝝ oium añ. ʒ. x. agarici.
ʒ. xv. trociſcoꝝ de roſ. ʒ. xx. de turbit. ʒ. xxx. fiāt ex
eis trociſci ⁊ ſūt ſolutiui. Et iterū aloes myrobol ci
trinoꝝm ⁊ reubar. maſticis ſucci cupatoꝝij abſyn
thij oium ana partē. i. croci ptis vnius medietatē
terantur ⁊ adminiſtrentꝛ. ¶ Et iterū hiere myrobol
kebuloꝝ ſalis oium ana. ʒ. iij. ſeminis apij ⁊ fenicu
li ⁊ aniſi oium añ. ʒ. i. ℈. abſynthij. ʒ. v. trociſcoꝝ de
roſis. ʒ. iij. ſuchaha bedcoard oiuꝫ añ. ʒ. iij. terāt ⁊ i
formentꝛ pillule. ¶ Decoctio bona. ℞. cupatoꝝij. ʒ.
v. ⁊ radicis lilij ⁊ radicis liquiritie ⁊ amicos oium.
añ. ʒ. iij. ſeminis apij feniculi añ. ʒ. iiij. roſarū. ʒ. v.
decoquantꝛ oia ⁊ ſit doſis eius oī die. ℥. iij. ¶ Et ite
rū: Radicū triū oium añ. ʒ. x. ſeminis aniſi apij oi
um añ. ʒ. ij. ſuchaha bedoard cupatoꝝij abſynthij
omniū añ. ʒ. v. centaurec. ʒ. iij. decoquātur ⁊ biban
tur. ℥. iiij. ¶ Et iterū: herbe cupatoꝝij fumiterre be
deoard ſuchaha abſynthij oium ana. ʒ. v. paſſula
rum. ʒ. x. myrobolanoꝝ citrinoꝝ. ʒ. x. ¶ Et hec q

dem cura eſt ſalſo ⁊ ei in quo vincit cholera magis
cōueniens. ¶ Et agaricū cū de eo ſumitur in pulue
re ex. ʒ. i. vſqꝫ ad. ʒ. i. ⁊ tertiā diebus cōtinuis ꝑhi
bet elongari egritudinem. Sumat ergo pulus ex
eo ⁊ cōmiſceatur cū melle ⁊ bibat. ¶ Et ſemē ptice
poſt digōem vel cōmixtionē eſt mirabile valde ſi ꝑ
ptum cū puluere aut cū melle. ¶ Iterū ſi acciderit ei
modus aliquis ſolutiōis vētris oportebit ut adda
tur in eo ꝓpī debilitatē epatis ſemē cuſcute vel tur
bit ⁊ ſemē cuſcute ⁊ ꝓpter debilitatē ſtomachi ma
ſtix ⁊ aniſū: ⁊ ꝓpter debilitatē ſplēis ⁊ groſſitudinē
eius radix apij ⁊ ſcolopēdrie. nā multotiēs aſſociat
hanc egritudini ſplen. ⁊ fortaſſe oꝛ ut addant ꝓpter
ipm ciperi ⁊ grana ⁊ ben de fenugre. ⁊ cōſideretur
cū hoc diſpō vehemētie febris vt nō accidat vehe
mētia calefactionis. ¶ De euacuatiōibꝰ ⁊ o que ſūt
fortiora: ⁊ indigetur eis in hac egritudine apud di
geſtionē eſt ut augmēterur doſis de pillulis de tur
bit ⁊ adminiſtrentꝛ cliſteria fortia. Et de illis ſunt pil
lule iſte. ℞. maſticis ſextā. ʒ. i. ſucci abſynthij quar
tā. ʒ. i. pulpe colloquitidę ſextā. ʒ. i. hierepicre. ʒ. ſ.
agarici. ʒ ſ. infoꝛmentꝛ pillule cū ſirupo acetoſo mel
lino ⁊ ſumātur in potu. ¶ Et de illis ſunt pillule de
maſtice ⁊ de aloe. Quod ſi materia fuerit ad calidi
tatē declinis ſumantur de trociſcis de ſpodio ſoluti
uis. ʒ. iij. trociſci de turbit auꝛ. i. ſcamonee aure. ſ.
ſucci cupatoꝝij aure. ij. Et dentur in potu ſm quāti
tatē virtutis. Et iterū cupatoꝝij abſynthij capilli ve
neris ⁊ myrobola. fumiterre paſſularū mū dataruꝫ
equales ſumantur partes ⁊ dentur in potu ſm quā
titatē neceſſitatis. ¶ Et ſi nō ſuffert coꝛpus ſolutionē
ventris pueniat ad diurētica ⁊ ſubtiliatiua ⁊ ſudare
facientia: ⁊ de ſūma illoꝝ quibus idigetur tūc ē infu
ſio aloes cū melle. Et qñ declinat egritudo nō ē nūc
introitus balnei ante cibū matus. ¶ Libi aute eoꝛu
ſunt ſubtiles ſicut acetum ⁊ oleū. ⁊ quādoqꝫ ponit
in eis parū almuri ⁊ ꝓpter fine eius. ¶ Illi autem
q ſunt fortiores ſūt altaragi ⁊ pulli ⁊ alcubugi ⁊ hiſ
ſimilia poſt declinationē: ⁊ oꝛ ut ponantꝛ in eis ꝓ
pter apud digeſtionē ea in quibus eſt inciſio ſicut
acetū ⁊ ſynapis ⁊ almuri. ¶ Et ſi fuerit phlegma ace
toſū matū viſcoſū: poꝛū ⁊ aqua ciceris ſunt de me
liꝛibus cibis eis. ⁊ quādoqꝫ ponūtur in eis cymi
nū ⁊ anetū ⁊ oleū. Et iterū beguerid facta ex ſicla ⁊
almuri ⁊ aceto ⁊ oleo abluto ⁊ alchauguamac ſicut
kēmach de cappariibus ⁊ remach de aneto ⁊ oꝛiga
no ⁊ aniſuden ⁊ aſparagis. ¶ Et deuitentur olea in q
bus eſt infrigidatio ⁊ humectatio. ¶ Et hoꝛa cibi eſt
poſt tepoꝛē paroxiſmi ⁊ tradicationeꝫ eius: ⁊ ante
paroxiſmū ad minus. iij. hoꝛis. ¶ De ſenſura aute
ſomni coꝛē ut ſit equalis vigilijs: ⁊ ſit digeſtio ma
tetici ad ſomnū ⁊ reſolutio ad vigilias. ¶ Et balne
um quidem eſt vehementis nocumenti niſi poſt de
clinationē. Et ſuccurritur vomitui eius quādo ſup
fluit. ⁊ oportet ut adminiſtretur in illo quod ſit ſicut
mina ⁊ ſirupꝰ de granatis cū menta ſimul cogniꝰ.
Et ſi neceſſariū eſt fortius ſumatur de granis gra
natorum muzoꝝm. ʒ. x. ⁊ turis albi ⁊ maſticis am

boz ãna.3.v.mẽte.3.vij.decoquantur in.ij.libr aq̃ in qua sint folia mente donec minuat ꝛ succurratur fluxui ventris eius cũ supfluit cũ retentione eius cũ eis que sciusti de stipticis regimentalibus ꝛ medicinalibus. Sed eius quidẽ debilitationi succurit ut cibetur successione eius pullis assatis ꝛ in patellis coctis: ꝛ ut adhibeant suffumigatiões ꝛ odores viuifi cantes. Et si acciderit inflatio in facie ꝛ extremitatibus iuuant cũ administrant huiusmõi trocisci. ℞. anisi ꝛ lacte ablute amboz añ.pondus.3.v. amigdalarũ excoriatarũ croci marmacoz oium ana.3 iij.scis apij scis feniculi florũ squinanti oium.añ. 3.iij.florũ eupatorij.3.iij.spice.3.v.hiepicre.3.vij rosarũ.3.x.fiant ex eis trocisci ꝛ administrẽtur. Et fortasse indigebis eis que sunt sicut omozusia ꝛ dialacca ꝛ medicamẽ de amigdalis amaris. Et ad longitudinẽ febris. ℞.rosarũ pondus.3.x.masticis et spice ꝛ feniculi ꝛ scis apij ꝛ scis endiuie ꝛ succi eupatorij ꝛ succi absynthij oium añ.3.iij.spodij.3.v. fiant trocisci ꝛ sit dosis ex duabus.3.vsq̃ ad.v.cum 3.x.de geleniabin in decoctõis feniculi quãtitate.℥ ij. Et ameos cõfectũ cũ melle ẽ magni iuuamenti i huiusmodi loco. Et fortasse indiges ꝓpter longitudinez frigoris fricatione.ꝛ modus in ea ẽ ut incipiat ab humeris ꝛ inguinibus quãdo spargitur caliditas in manibus ꝛ pedib⁹ ꝛ calefiunt. Si autem senserit similitudinẽ lassitudinis fiat permutatio ad fricationẽ dorsi: ꝛ quãdo vehemẽ fit calefactio que necessaria est in eis tũc dimitte eã ad aliud mẽbrum Et de oleis bonis eis ẽ oleũ dulce in quo nõ est sticitas ꝛ oleũ camemullinũ ꝛ oleuz de aneto deco ctũ in vase duplici. Cũ ergo cõpleueris tunc abstergе oleũ aliquod vt nõ angustietur ꝛ nõ est maluz si fricationẽ siccã lequatur fricatio cũ oleo al.quo.

Et de illis que seruant stomachos cõz ut nõ debilitentur sunt vnguenta inuncta capiti stomachi q̃ sũt sicut camemullinũ ꝛ oleũ nardinũ ꝛ oleũ anetinum ꝛ fortius illo alnazoki. Et de emplastris iuuatiuis est vt decoquatur camemulla cũ re pauca masticis decoquendo cũ vino cũ duplo sui de melle. Et si acciderit appetitus: tunc melius est ut nõ administretur vinũ solũ: imo in quo decocta sunt sicut camemilla ꝛ dactili ꝛ melilotũ ꝛ absynthũ.

De cura phlegmatice continue que nominatur latica. Capitulũ.lviij.

Sit cura faciẽtis paroxismũ oi die. Et differt ab ea: qm̃ oz ut in illa sit administratio subtiliatiũ calido cũ facilitate. Et hoc si fuerit cõtentus eis que sunt sicut sirupus acetosus ꝛ geleniabin ꝛ iulcb de melle ꝛ aqua eius ꝛ aqua feniculi ꝛ apij. ꝛ radicũ tritũ sine dubio ꝓfert. Et quãdoq̃ cõfert eis kisch de aneto ꝛ kisch de capparib⁹ ꝛ ꝓprie cũ vestigijs digestionis. Et ꝓparẽtur cibi cõz in observatione tẽpoz ꝛ diuersitatis eius et fortitudine virtutis ꝛ debilitatis eius ꝓparatione cuius rememoratio preterijt. Et de medicinis bõis ad eos sunt trocisci de decẽ generibus. Et iterũ de medicinis exptis ad eos est illa que. ℞.ros.3.vi.succi ligritie fumisterre spice oiz'añ.3.iiij.masticis.3.iij. karabe.3.iij.anisi.3.ij.ꝓpent. Iterũ trocisci eupatorij.3.iiij.rosarũ.3.i.ꝛ tertiã spodij.3.ij.ʒ.s. Et iterũ trociscoz absinthij quoz descriptio. ℞.assari se. ap ij anisi amigdalarũ amaraz suchaha bedeoard succi eupatorij spice masticis oium ana.3.ij. Et iterũ eupatorij.℥.iij.ro.rubeaz libr.i.spice.lib.ʒ.spodij.℥.iiij.

De cura empialos ꝛ liparie. Ca.lix.

Cura earũ ꝓpinqua est cure quã diximus ꝛ sunt ambe associate vni vie. Et oz ut incipiatur in primis a sirupo acetoso mellino ꝛ zuccarino. Et ꝓcipiatur in eis ambabus vt administretur rob acreste decoctũ cum melle ꝛ sirupo ros: deinde fiat gradatio de via sumẽdi in potu scia ꝛ aquas coz ad infusionẽ aloes: ꝛ trociscos de rosis cũ mastice: ꝛ pillulas de aloe ꝛ hierapicraz: ꝛ pillulas de eupatorio. Et oportet vt in eis ambabus simul stomachi sollicitudo habeat: ꝛ administretur vomituũ cũ aqua faseoloz ꝛ raphani ꝛ anisi ꝛ calamenti ꝛ diuretica. Et de solutiuis iuuatiuis est illud quod fit ex myrobalanis nigris ꝛ citrinis ꝛ turbit ꝛ zuccaro. Et de illis que conferunt eis iuuamentũ magnũ sunt clusteria decliuia ad acuitatez ꝛ in quibus ponũtur medulla cartani minoz ꝛ anetũ ꝛ camemilla ꝛ alhasce ꝛ melilotũ ꝛ almuri ꝛ mel Et regimẽ liparie indiget subtilitate plusq̃ regimẽ alterius.

De cura febris cũ syncopi humorosa. Ca.lx.

Ec febris est difficilis cure. Et modus i curatione eius ẽ euacuatio gradata ex subtili ad fortẽ ꝓpozie qñ natura nõ respõdet ex se. tunc eni cũ clusterib⁹ mũda qõ ẽ in intestinis ꝛ ventis ꝓpinquis eis ex supfluitate. Et administra in residuo subtiliationẽ cũ fricatione. Et Galue. quidẽ dixit q̃ deficit ab eũone plm coz nisi cuz fricatione. Et melioz modoz in fricatione coz ẽ ut incipiat a coxis ꝛ cruribus descendẽdo a superiori ad inferius: ꝛ administretur illud cũ mandili aspero abradente cutẽ: deinde pmuterur ad manus descendendo ab humero ad spatulã ita ut igneat cutis deinde ad dorsum ꝛ pectus: deinde redeat ad crura ꝛ reuertatur ad ordinẽ primuz. Et ponat medietas temporis coz fricationi ꝛ medietas tẽporis corum dormitioni si possibile ẽ. Et ad sumũ canon curationis coz est subtiliatio nõ calefactio valde. ꝛ de illis que conferunt eis sunt subtiliantia sicut aq̃ mellis cũ virtute ilopi ꝛ seminis apij in matutinis ꝛ similibus eis. Quod si fuerit illic fluxus ventris superfluus decoque nigl decoctione vehementiore ꝛ non soluet nisi parũ temperatũ iuuatiuũ. Et si rupus acetosus mellinus iterũ confert eis: in estate quidem ꝛ consuetudie potus aque frigide pmixt⁹ cũ aqua frigida: ꝛ in hyeme oportet vt non sumat eam in potu penitus ꝛ sit ꝑtentus aqua calida. ꝛ assumere calm ex potibus est melius eis nisi apud necessitatẽ estus estatis ꝛ vehementiaz caloris plmi

Et ꝓuenientius quo potantur ad sitiz ẽ sirupus

aceto fus mellitus. t vinū confert eis in principio t ppzie si fuerint febres eoz sanguinee: sz parū sunt t ppzie in sentibus. Et necessariū é eis vinū post cibum. t tibi quidem necessariū est ut consideres pūctum habentiū hanc egritudinē semp: t cū videris eum incipere debilitari t cadere subito ciba cuz pane infuso in vino cōmixto si non phibet apostema in visceribus. Cum ergo associatur ei hmói egritudo nō est curationi modus neqz fiducie locus scilicet quādo accidit hmōi alteratio i pulsu. t hec qdē cibatō é ex eis que necessaria sunt qū vehemēs fit syncopis: verū oportet ut phibeat illud. Cibus aūt super quem fit dormitio est aqua ordei sup qua nō addat nisi cū cadit virtus: t si additur tūc sit panis infusus in mulseb aut aqua mellis. ¶ Et balneuz quidem est de rebus nocibilioribus istis: t calidū et frigidū valde ex acre. cū calido eni no fit securitas de cursu humoū ad pulmonem t ad cor t ap cerebrū t frigidū prohibet digestionez eius t addit in opilationem eius. ¶ Quod si fuerit in ea humor cholericus aliquis tunc si facilis est vomit⁹ t lenitur est minatiuus valde. Et ad vltimū melius est ut assidue proficiat in ea.

¶ De cura febris cū syncopi minuta. La.lxi.

Oportet ut emplastretur pectus eius cum sandalis t aqua ros. t vinificetur. cū cibo paulati. Et sit cibus eius sicut panis de simila infusus in aqua granatoū infrigidata si desiderat ipsum t similiter in aqua de fructibus. Si āt indigetur ad virtutē almosolat factus ex pullis cum aceto t aqua acreste t oleribus frigidis t ppzie coriandro erit ornamentū in hoc si exhibeat.

¶ De regimine nocturne t diurne. La.lxij.

Regimē ambarū est regimē phlegmatice neqz est diuersitas in eis.

De quartana periodica. La.lxiij.

Plurimū quartana é periodica t minoratus casus quartane inseparabilis. ¶ Cause vero quartane sunt ea que generant melancoliaz postea putrefaciūt eā t tu iā scivisti totū illud. Et scivisti q melancolia alia est que é sex sanguinis t alia est que est adustio eius t cuius humor. Et scivisti q de illa est sanguinea: t de illa é phlegmatica: t de illa é cholerica: t de illa é adustio ipi⁹ melancolie naturalis. ¶ Et existimauerūt quidā hoium q quartana nō generat ex melancolia naturali quoniā ipsa non putrefit. ¶ Et huius quidē sermo non oportet vt auscultetur: imo de ppzietatib⁹ ois humiditatis est ut putrefiat quātus rarificet in preparatione. Et plurimū quidē euenit in successione egritudinis febriū diuersarū putridarū ppter diuersitatē humorū ex quibus generant ex quoz putrefactiōe cuz adduntur t non euacuantur multiplicat melancolia: deinde cū putrefit é quartana Et multotiēs quidē accidit successione splenis: t cum hoc ipsa sm plurimū non euacuatur ex dolore splenis aut duritie ei⁹ Et saluior quartana é illa que nō accidit ab apostemate splenis aut alijs: aut cum qua non est apostema splenis. Quartana enim que euenit ab apostemate splenis: aut cū q̄ é apostema splenis multotiens producit ad hydropisiz t pnitiē. Et quartana q̄ salua é liberat ab egritudinibus malis melicis sicut melancolia t epileptia. Et i ea é securitas a spasmo qñ humor é siccus: t sm plurimū é egritudo salua Et quādo nō accidit in ea error nō addit supra annū. Et quādoqz perdurat. xij. annis t qō é ifra eos Et que ex ea longa est producit ad hydropisim. Et scias q autūnus est inimicus quartane.

¶ De signis La.lxiij.

Signa sunt q quartana incipit i primis cū frigore quo: deinde incipit frigus eius addi postea minoratur pax apud statū sic i phlegmate. Cūqz calefit corpus nō é calidtas vehemens licet sit maior t magis apparens q̄ illa q̄ est in phlegmatica. ipsa eni cū difficultate sua t istā mationē nō inflāmatur inflāmatione de qua curat sicut ignis in lignis grossis t non cōprehendit super totū: imo é illic caliditas cū horripilatiōe t hoc é grossitudo hūoris. Et é cū frigore t aliquātulo dolore quasi frangat ossa. Et elt illic cōtractio pter quam stridēt dentes: verū non sicut in phlegmatica: quapropter perducit illud ad debilitatem visus: verū lenit apud digestionez qū malitia minoratur sicut fuit i principio parūp. Et de signis quartane sūt cause eius antecedētes ex febribus que prolongate fuerūt: t ex splene aut dolore. Et de signis quartane etiā sunt dispositio cōplexiōis t significationes melancolie t etas t tēpus t cib⁹ t forma t cōsuetudo t q̄ sunt his similia. Et period⁹ ei⁹ é. xxiij horarū. Et multotiēs é febris tertiana: in estate qui dē t fit quartana i hyeme. Et multotiēs producūt febres diuerse ad febres pmixtas in quibus nō est ordo ppter diuersitatē residui humor remouentium post febres. Cū ergo status confirmat sm cinereitatis additionē cōfirmatur super quartanā. ¶ Et illi⁹ quidē q̄ est a phlate adusto sūt paroxismi lōgiores t accidit eis frigus sm plus successione assiduationis t è sudor tardior t vrina grossior t durities venarū minor: t fit fz plurimū successiōe febriū phlaticarū. Et illā que est a sanguine adusto antecedunt signa sanguinis t febris eius t rubedo vrie: t significāt ipam forma t etas t tempus: t forsasse erit p⁹ febres sanguineas. ¶ Et in illa que é a cholera adusta est pulsus vehemētior velocitatis t frequētie t incipit cū horripilatione t frigore in carne t siti t sudore. t quādoqz fit ira t sudor t inflāmatio t significant ipam forma tēpus t etas. Et quādoqz significāt ipsam q̄ ipsa fit successiōe febriū cholericaruz Et pulsus in quartana é declinis ad duritiē pp siccitatē hūoris. Ipse. n. trahit ad interiora quasi ipse cētpulsus sentis: t ad equalitatē dū non mouet t si mo

neat diuersificat pulsus valde ꝓpter grossitudinem
supfluitatis ⁊ fit mundificatio eius apparens apud
tepozem ⁊ est significatio completa sup quartanaz.
Et multotiens accidit in eo diastoles inequalis ⁊ si-
stoles vehementis necessitatis ꝑm contrarium eius
quod est in tertiana. Et pulsus qdem quartane me-
lioz est pulsu phlegmatice in paritate ⁊ frequentia:
ꝫ est similis ei in tarditate: ⁊ apud inceptionem po-
xismi additur tarditas sua ⁊ frequentia. Et diuersi
tas eius est maioz diuersitate reliquaz februz. deiñ
incipit magnificari ⁊ fieri frequens ⁊ velox. Et vri
na in quartana est similiñ hoꝛaz in priuatione dige-
stionis ꝓpter frigus materiei ⁊ grossitudinẽ eius ni
si apud stanz bonuz. Nec dispositiones eius ⁊ co-
lozes eius diuersificant ⁊ illud ideo: qñ melancho-
lia generat ex hñoꝛibus diuersis. Et de signis di-
gestionis quartane est leuitas tremoris. Urina autẽ
in pncipio est alba ad viriditatẽ declinis cruda cui
non est digesto. Et post pncipiñ diuersificat eꝰ di
spositio ꝓpter q plim melie est generatñ ex humo-
ribꝰ diuersis ⁊ est apd declinatõem nigꝛ. Et sudõ
in quartana est plimꝰ p compationẽ ad phlaticaz ⁊
non multiplicat ꝑ compationez ad alias: ⁊ sitis mi-
noꝛat in hac febꝛe: niſi sit a melia cholerica.

¶ De cura ¶ Capitulum. lxv.

Onsidẽt i hac egritudie an sit melia phlati
ca, aut melia, ſanguica aut melia cholica aut
melia melica. Deinde rege vnãquãq; eaꝛ
cũ eo quod ei est cõueniens de illis que dicemus.
Nec omnibꝰ ſpẽbus suis sunt iudicia in quibus cõ
municat ⁊ illud est q ipe minuitur in pncipio ẽre
necesse est vt attendat an sit sanguis dominãs in ea ⁊
ꝓpter quãdo quartana est a melancholia sanguica
tunc enim phlobotomiet ⁊ extrahat ſanguis ſm quã-
titatẽ necessitatis. ⁊ fortasse exigit multitudo eius vt
extrahat de eo res plimg. Et qñ ũ ẽ necessaria phlo
mia tũc phlomia ẽ nocua inq̃ntũ debilitat ⁊ iq̃ntũ
educit cõtrariũ melancholie ⁊ unquãtũ mouet hũo
res ad exteꝛioꝛa. Et si oportet cuacuet a pncipio
de hũoꝛe faciente febrẽ aliqd ad alleuiandũ ⁊ mũdi
ficandũ. Illud. n. apud digestionẽ est ſm q inuam
ad ipm: Et si post poxismuz per diem. Et nõ opõ
tet vi fiat puoctaio in ꝑmis cũ fortitudine. ⁊ oportet
vt administrent mollificãtia. Et si tibi non videt bo
nuz vti potionibꝰ administra loco eaꝛ clisteria cõ
uenientia: ꝫ oportet vt sint leuia ⁊ nõ ꝓcedit ꝓfunditõ
coꝛ nisi qñ ꝓcquit egritudo statiz. ⁊ si medicus iam
ꝑsumpserit ⁊ solutõe eduxerit melliam in pncipio
aliquotiens solutione fortẽ ⁊ ꝓhibuit egritudinem
penitus: ꝫ est rectũ ab erroꝛe. Et oportet vt ꝓhibe
at in die paroxismia comestiõe ⁊ ꝓcipiat ieiuniũ
⁊ ꝓhibeat ab aqua frigida illa die. ⁊ est necessariũ
in reliquis diebus vti carne teũgi aut pulli i ꝑmis
teiugi vsq; ad tres vel quattuoꝛ periodos: deiñ pul
li tunc enim pulsus est melioꝛ. Et sit medicina in
die paroxismo geleniabin confricatum cuz aqua ca
lida in die bis aut ter. Sintq; ʒ. iij. geneliabin cum
ʒ. x. sirupi acetosi. Et tu quidẽ scis q quando me
lancholia est cholica tunc oportet ut administret in
ea quod soluat eaz ex genere myrobalanoꝛ ⁊ viole.
Et si est phlegmatica oportet vt administret in ea
aliquid in ꝑmis in quo sit virtus polypodij ⁊ epi
thimi ⁊ similiũ. Et scias q aqua calci est bonũ ve
hiculũ ei quod administrat de virtutibus ꝓdictis: ⁊
fortasse confert administratio eius solius cũ est cali
ditas violenta: nam geneliabin et aqua eius colata
cuz decoctione sua fortẽ est loco ipius ⁊ ꝓprie qñ
est stomacho debilitas: aut est illud quod vincit hu
moꝛ frigidus. Et vomitꝰ itez ⁊ ꝓprie ante cibũ ⁊ pꝰ
cibũ ⁊ est quenitioꝛ ⁊ ꝓpe in die poxismi ⁊ ãte pa
roxismũ: ⁊, ꝓprie quãdo melancholia est phlegmati
ca est de rebus iuuantibus in ea ⁊ nõ in pncipio tã
tuz: imo ⁊ in omni hoꝛa. Oportet ergo ut non la
boꝛet in pncipio ꝛ in pncipijs digestionis vsq; ad
aduentum complementi digestionis in cuacuando
superfluitatem cũ eo quod calefacit cuz fortitudine
neq; cũ eo quod exiccat cũ fortitudine ex medicina
et dimissione cibꝰ neq; cũ eo quod debilitat ex so
lutione ventris neq; iterũ cum eo quod debilitat in
pncipio ex subtiliatõe regiminis. Et scias q qñ
incipit quartana in estate aut hyeme tunc oportet vt
in potu detur in ꝑmis de aqua ordei ⁊ secaniabin
vt appereat vias opilatas ꝓuocatione ⁊ consumat
velociter: ⁊ illud est post periodus antecedentem tri
bus hoꝛis aut quattuoꝛ. Et cũ accidit quartana in
hyeme ⁊ tunc nõ est modus vt denꝫ in potu trocisci.
Et scias q res frigide ⁊ humide facilis digestõis
boni chimi sunt conuenientes huic egritudini inq̃n
tuz est febris: ⁊ ex hoc q sunt ꝓtrarie vni duaꝝ qua
litatuz melancholie que est siccitas: quare oportet vt
administrenꝫ itez vbi nõ timeꝫ nocumentũ digestio
nis: ⁊ non sit quantitas ex qua timeꝫ nocumentũ in
digestione aut misceat cũ eis aliqd quod eaꝝ frigi
datez temperet ⁊ non minuat eaꝝ humiditatẽ ⁊ iste
sunt res calide cuz equalitate. Et alienet omne fri
giduz ⁊ siccuz. Et res humide ⁊ frigide huic egri
tudini ꝓuenientes sunt sicut endiuia ⁊ lactuca ⁊ me
lon ⁊ persica quãdoq;. Et non oportet ut deuitent
huiusmõi nisi aut ꝓpter vehementiã frigoris ⁊ est
inuentuz sicut in lactuca: ⁊ non est inuentũ sicut i me
lone dulci: aut ꝓpter vehementiã ꝓuocationis per
ducẽtis ad ingrossationez sanguinis ⁊ illud est inue
tuz in melone dulci: aut ꝓterea q: ꝑparata sunt ei
q̃ permiscet putredinez ⁊ est illud inuentuz in per
sicis: ⁊ oportet vt obserues huiusmodi. Cibi vero
calidi cũ equalitate cũ additione in humiditate sunt
iuuantes valde ⁊ ꝓprie cũ volunt equationẽ calidi
tatis coꝝ vbi non diligit ut per ea fiat iuuamentũ ad
digestionẽ cũ frigidis ⁊ humidis sicut ꝓuixtio ficu
um cum endiuia. Et non est malũ in ꝑmis sume
re ea in quibus est salsedo ⁊ acredo ⁊ incisio cuz nõ
timetur incrementuz calitatis. In fine autez egri
tudinis non est ex cuſatio illius, ⁊ trocisci de absyn
thio iuuatiui sunt vsq; ad finem egritudinis. Et
de illis quibus sit iuuamentum est sessio in aqua ca
lida dulci ante cibum omni die ⁊ balneatio qne

humectat ⁊ non facit sudare neq; excitat calituez: ⁊ cōtinuatio delitiaꝝ ⁊ getis: ⁊ abhorrere exercitiuꝫ ⁊ motus corpales ⁊ animales. ⁊ omnes isti febres indigēt hūectantibus ⁊ diuersificanꝫ in q̄ntitate ifrigidatōis ⁊ calefactōis. Et necessitas sua qua indigent exsiccatiuis est ꝓpt illud qō est in eis de vtute incisionis ⁊ abstersionis ⁊ solutionis ⁊ nō ꝓpt exsiccatōez ¶ Et oportet ut obseruet stomachus cū emplis bonis ꝓfortātibꝰ q̄ sunt int virtutē calitatis ⁊ subtilitatē eius ꝑm q; exigit dispositio: ⁊ obseruent splen ⁊ epā ⁊ reganꝫ ut non indurent ⁊ apostemenꝫ: ⁊ fortasse ē necessariū adꝫ puocandū vomitū vti aq̄ raphani cū semine suo que misceanꝫ cū sirupo acetoso. ¶ Et fortasse iuuaꝫ cū antecessione comestōis sicle ⁊ eius qō salitū est de piscibus ⁊ synapis ⁊ his siliuz ante ipz. ¶ Et adiuuaꝫ post illud cū potu aque multe: deinde fiat successio cū sirupo acetoso ⁊ euomat. ¶ Et de illq; conferunt ei est ut sumat ipm in die paroxismi: deinde euomat sup ipm ⁊ securitatē facit a nocumēto febris quod est ꝓpt frigus ⁊ rigorez ⁊ acuitatē febris si sumat allea ⁊ mel ⁊ bibat sirupū acetosū mellinū ⁊ impleatur cibo: deinde sumat aquam calidā ⁊ euomat. ¶ Cū ergo sumit paroxismus tenet rem quam ⁊ balneet in mane. ¶ Et si sumat ante paroxismū. v. horis cibū vt euomat fōtasse iuuabit illd licū euomat. ¶ Et vomitus ante paroxismū quicūq; humor sit aut alleuiat paroxismuz aut radicat ipm. Et de regimie bono ē q; ieiunet in die paroxismi si nō est quod ꝓhibeat ⁊ non sumat cibū donec ꝓsumat paroxismꝰ. Et ingredieꝫ balneum die scō: sigdez fuerit digestio ꝑm descriptionē: ⁊ si nō fuerit digestio nō fiat in ea nisi effusio aque calide q̄ntitate quaz dele ciat corpꝰ ⁊ humectat minus q̄ ut ꝓueniat ad hoc ut liquefiat ex ea humor. Et in die tertio administretur vomitus ꝓpter illud quod superfluit de cibo ⁊ quod resoluit balneū quāuis oporteat vt admistret vomitus in die paroxismi itez. ¶ Qō si melancholia fuerit sāguinea iuuabit cū phlobotomia ex basilica: deiñ p eō onem subtilē cū eo in quo ponunt de mūdificantibꝰ sāguinez: sicut virtutes such aha ⁊ bedeoard ⁊ polypodij ⁊ fumiterre ⁊ myrobalanoruz kebuloꝝ. ⁊ hoc quidem genus velocit recipit curatōnem. ¶ Et si fuerit melācholica cholica tūc tibi inest vt admistres infrigidationez: ⁊ bucciatiōez vltimas ex medicinis ⁊ cibis. ⁊ administra aquam temperatam sedendo in ea ⁊ abluendo. Et fiat lenificatio nature in pncipio cū eis que sūt sicut illud quod fit ex violis: ⁊ qō fit ex aqua calefacta cū virtute polypodij: aut sirupus acetosus cū epithimo ⁊ sirupus rosa. et aqua iuleb ⁊ cassiafi ¶ Et vero solutio eius integra sepatur post. xx. dies q̄n digestio appet in eo. s. quādo mā est melācholia cholica: deiñ fiat gradatio ad illud qō subtiliat ⁊ incidit. ¶ Et si necessaria est rectificatio stomachi tunc fiat cū inunctionibus ⁊ oleis ⁊ epithimatibus que non ꝓtranseant virtutez camille ⁊ absynthij ⁊ meliloti ⁊ similū. Et ieiunū plurimū vsq; in die periodi. quādoq; itez est ex eis q̄ non conuenit et. ⁊ si sit in die periodi sufficiat eis ō cibo paꝝ modicū. Et de mundificatiuis iuuantibꝰ sunt ea in quibus est decoctio myrobal. ⁊ epithimi ⁊ sene in sirupo acetoso in quo decocte sunt viole. ⁊ fortasse sumit in potu eunte in eo assa in iciunio ꝓpte in die paroxismi ⁊ euomat ipm si nauseat cum anima eius. ¶ Et si fuerit melancholia phlegmatica redeat ad sirupum acetosum mellinū cum aqua apij ⁊ feniculi ⁊ similium. Et si necessaria fuerit lenificatio misceat cum eo in pncipio virtus solutiua phlegmatis de virtutibus turbit ⁊ polypodij. ⁊ fiat gradatio pauca ad virtutem agarici: ⁊ fiāt ut vomat cum sirupo acetoso mellino de semibus ⁊ his similibus vsquequo incipiat digeri. Et fit vapoz: stomachi ⁊ eius emplatio cū eo quod est fortius ita vt cū dactilis ⁊ ficubus ⁊ similibꝰ. ⁊ silr mūgeipm cuz oleis calidis peruenīēdo usq; ād oleū de costo. ¶ Et fortasse est necessariū in eo ꝓpuocare vomitū cū sirupo acetoso: ⁊ sit in eo virtus synapis ⁊ hellebori albi: timo fortasse est necessariū ut in potu denꝫ cuz dispositione sua cū non timeꝫ debilitas dispositionis virtutis. ¶ Et si fuerit melancholia melancholica pura de genere fecis sanguinis tunc rectificatur solutio eius in primis cū aqua iuleb ⁊ penidijs: ⁊ est cōueniens administratio geleniabin mellini ⁊ zuccarini ⁊ in fine eius euacuet cū eis que sunt sicut decoctio myrobalanoz citrinoz ⁊ nigroz ⁊ fumiterre ⁊ pasule. ¶ Cū ergo egritudo digesta est tunc bonū est phlobotomare ex basilica. ¶ Et administret vomitus super cibū cum fortitudine aut leuf ꝑm hozam ⁊ necessitatē. ⁊ oportet ut assiduet ipm quō est radix ad euacuationem cum medicinis ⁊ clisteribus fortibus. ⁊ medicine que administrantꝫ in huius mōi horis sunt epithimū ⁊ polipodiū ⁊ agaricū ⁊ sticados ⁊ lapis armenus ⁊ lapis lazuli abluti ⁊ non abluti ⁊ succus folioꝝ centauree cū sirupo mellino. Et fortasse necessarius est helleborus niger. Et fortasse infundunt in cholerica sene ⁊ fumusterre cū epithimo ⁊ in sirupo acetoso: deinde habeas consiliū tūc apō euacuationē: Et da in potu plegmatice ⁊ melancholice ex ea tyriacam ⁊ mithridatuz ⁊ medicamen de assa ⁊ sulfur: Et piper solum bibat in aqua. ⁊ de illis ē synapis que administret non assiduc: imo in omnibus tribus diebus ⁊ in primis ⁊ ante illud in spaciologioze ⁊ similiꝫ diapiperion ⁊ similia illi de electuarijs. Et non festines cū aliquo hoz ante digestionez nam si tu dederis in potu tyriacam. ⁊ silia illi in primis compones quartanam cum quartana ⁊ fortasse attrahes egritudines alias ⁊ ꝓpte in hyeme. Et in fine eiꝰ si necessaria fuerit phlobotomia aude super eam. Inquit: Balie. Sanam gentem plurimaz a quartana ita: Dedi eis in potu post digestionez solutiuuz: deinde dedi eis in potu succū absinthij: deinde dedi eis in potu tyriacam. Et dico q; assa ⁊ piper singularia sunt iuuatiua valde q̄n appet digestio ⁊ peruenit status. ⁊ ciba illum sahane ⁊ elbune ⁊ keniculi capparis ⁊ synapis ⁊ almuri ⁊ omnibus in q; bus est virtus solutiua cuz fortitudine. ⁊ fortasse erit tibi necessarium ut des ei in potu post quadraginta:

dies omni mane quantuz est nabacyna de eis qne sunt sicut medicamen de assa : z omni sero similiter cum febris non fuerit acuta z materici radix non fuerit cholera. ¶ Et de trocisciis iuuatiuis in hac hora z apud declinationem sunt trocisci fm hūc moduz ℞. succi cupatorij z croci amboz ana. pondus. z. iij. scolopendrie aristol. z lactuce z reubarbari z spodij omniuz ana. z. v. z se. acetose. z se. portul. z ro. z spice z se. cuscute z anisi z se. apij z radicum capparis z granoz alben z se. feniculi omniū ana. z. iiij. conficiantur cum aqua apij z fiant trocisci. ¶ Et dentur i potu cum aqua feniculi z endivie z cuscute. z hec q dem medicina iuuatiua est modis pluribus. ¶ Et si digeritur materia tunc faciūt : ℞. myrrhe. z. xv. spice. z. xiij. agarici costi fiozis squinanti omniuz añ. z. v. petroselim. z. xv. anisi. z. x. conficiantur cum vino antiquo z cum melle z zinziber. ¶ Et sit dosis eius quantuz est nux. ¶ Et quandoq; dant in potu in fine z conualescentibus z apud paucitatez nocumenti in ea z multitudinem caliditatis cum subtilitione materiei medicinam huiusmōi: ℞. seminis hyosquiami albi mandragore amboz añ. siliquaz. i. z alle circiter tertiam fabe. i. ¶ Et de hoc genere est vt sumantur iterum calamenti domestici aur. iij. z seminis vrtice aur. xx. z epithimi aur. i. fiant trocisci parui valde z fu dosis. z. i. ¶ Et ex eis que bona sunt eis est vt administretur post apertionez digestionis vsq; ad finem eius istud: Sumatur passularum de fceni aut de alacoē z alli silvestris z myrthi vel myrobalani recentis omniuz ana pars. i. z decoquant in aqua dulci postq; infusa sunt in ea : deinde bulliant exquisite z colent z detur de ea. ℥. i. ¶ Et iterum semine apij z anisi z cozdumeni omniū añ. z. v. origani silvestris cupatorij omniū ana. z. vij.. amcos. z. iij. suchaha. z. ij. passulaz. z. x. decoquant in tribus libris aque vsquequo redeat ad lb. i. ¶ Et de illis que bona sunt eis est vt sumantur ameos spice z calamentum omniū añ .z. x. z carui z anisi amboz añ. z. vij. z asse pondus. z. v. z zinziberis pondus. z. iij. z cassie pondus. z. ij. conficiantur cum sufficientia mellis. ¶ Et sit dosis eius pondus. z. i. cum aqua apij z feniculi. ¶ Trocisci huiusmodi: ℞. succi cupatorij. z. x. scolopendrie spodij feniculi spice croci omniuz añ. z. v. lacce z reubarbari omniū añ. z. iij. seminis cucumeris z seminis portulace omniū añ. z. vi. fiant trocisci cum aqua apij z sumantur in potu cum sirupo acetoso. ¶ Et iterum ad phlegmaticam myrrhe. z. xxv. croci petrosilini amboz añ. z. v. spice. z. iij. ℈. castorei. z. ij. anisi. z. ij. ℈. semis apij z carui amboz añ. z. iij. amomi corticum cassie storacis omniuz añ. z. ij. z tertiam sisceos adriani cōfectionis omniū añ. z. i. z tertias duas. ¶ Et quādo vehemens sit rigor est vomitus cum aqua tepida z sirupo acetoso ad illud iuuatiuus. ¶ Quod si virtutes eius non obediunt tūnt cum eis quozum remozatio precessit fm hozam. ¶ Et fiat vapozatio cum embroca in qua decocta sunt secha z camemilla z similia homine cooperto cū pānis lancis aggregantibus calefactionem.

¶ De rememozatione solutiuoz quibus indigent post digestionem. ¶ Capitulū. lxvi.

Ebulozum. z. v. epithimi absinthij amborum añ. ℥. v. myrobalanozum citronozū succi cupatorij emblici omniuz ana. z. iij. seminis apij z anisi z seminis feniculi omniū ana. z. ij. fiat ex eis decoctio z soluatur cum eo cum facilitate. Aut sumatur absinthij pondus. z. x. myrobalanozum kebulozum z epithimi omniuz añ. z. viij. z fumiterre pondus. z. vij. z suchaha z centaurce maioris amboz ana pondus. z. vi. cupatorij z radicis squinanti amboz ana pondus. z. v. decoquāt cum qnq; libris aque donec redeat ad lb. i.

¶ Pillule leues: Quando administrantur in omnibus qnq; diebus semel sunt iuuantes in ea z sunt experte : ℞. epithimi z turbit amboz añ. z. x. carui anisi amboz añ. z. vij. ameos. z. viij. seminis apij z feniculi amboz añ. z. iij. polipodij. z. vi. agarici albi quod facile teritur. z. viij. salis indi. z. v. hiere picre. z. xv. fiant pillule cum aqua mente z sit dosis. z. i. ℈. ¶ Et cum materia est phlegmatica conferunt iste pillule: ℞. epithimi agarici ameos omniū añ. z. viij. seminis apij anisi feniculi omniū añ. z. iij. sal nptici. z. v. hierepicre turbit amboz añ. pondus. z x. sit dosis pondus. z. ij. ℈. Et quando est cum dolore splenis iuuatur hoc medicamine z soluit eum cū facilitate: ℞. scolopendrie. z. xv. agarici. z. xij. myrobalanozum nigrozum hiere añ. z. x. kebulozum abſynthij omniū ana. z. viij. suchaha bedeoard camepitheos succi cupatorij omniū añ. z. vij. fructus tamarisci radicuz capparoz amboz um. ana. z. v. seminis apij anisi seminis feniculi omniuz ana. z. iij. fiat confectio aut pillule.

¶ De cibatione patientium quartanam.

¶ Capitulum. lxvij.

Rectius est ut inclinetur regimen coz in primis septimanis vsq; ad tres septimanas ad subtiliationem quandam preter q̄ destruat virtutem: z illud est ut abstineant a carne z alzuhumec. hoc enim minozat coz materias z alleuiat eos z abbreuiat spacium egritudinis eozum. Et post illud necessarium est virtutem viuificare cū eis que sunt sicut pisces alredradu z ouа sozbilia'et pulli z alteiugi. ¶ Cum ergo peruenit ad tempus i quo sequitur in ea alzuhumec z nō minozatur egritudo tunc necessarium est custodire virtutem z cibare cum eo quod est fortius ex carnibus gallinarum z pullozum z arietum z hedoruz z auiuz mollis carnis sicut sunt pulli z alduragi z pisces boni qui non sunt magni. ¶ Et scias q̄ conditio in eo ex quo cibatur habens quartanaz est q̄ sit aggregans proprietates quaz vna est vt non sit cruduz: imo resoluens cruditatem quaz facit accidere melancholia. ¶ Et sē cūda est vt non sit grossuz imo subtilians grossuz. ¶ Et tertia est ut non sit cōstrictiuz imo soluens vētrem. ¶ Et quarta ut sit sanguis ex eo generatus laudabilis. z plurimū quidē est in ea illud quod ha

bet caliditatem ⁊ humiditatem. Et tūqdem iam,sci nisti quomō cibet ante paroxismū ⁊ per quot horas ⁊ quare,illud. ¶Et sciusti iterum q̄ quandoq̄ necessarius est cibus ⁊ in paroxismo eius ,ppter causā predictam. Verum rectius est ut cuemat febris ventre vacuo ut non occupetur natura cuz materia alia nisi cum materia egritudinis donec expellat eam. Et vinuz sit pur subtile.

¶ De cura quartane continue. ¶La.lxviij.

Dispositio huius febris est sm q̄ enūciauimus ante ipam. ¶Et canon in ea est homogeneus canoni quartane interpolate. ⁊ non diuersificatur ab ea nisi in rebus paucis. De illis est q̄ declinatio in illa ad equalitatē in calefactibus ⁊ ad infrigidationez in hac est melior ,ppt adherentiam febris: quare oportet ut administrent in curatione eius ea que sunt sicut sirupus acetosus cū seminibus ⁊ gelemabin ⁊ aqua de radicibus equas ⁊ suppositoria cū mele. ¶Et de illis est q̄ phlebotomia in hac est magis necessaria q̄n materia est magis comprehensa in venis. ¶Et de illis est q̄ licētia i carnib⁹ in hac egritudie ē mior ideo caue hoc.

¶ De febre sextana ⁊ septena ⁊ similibus illis.

¶ Capitulum.lxix.

Enominant phitanos: ⁊ quidā nomināt huiusmōi febres revolubiles. ¶Iste genēraliter materia homogenea materiei quartane: ⁊ est minor ⁊ grossior. ¶Et plim quidem fiunt ex melia phlegmatica. ¶Sextanā autē ⁊ septenam ⁊ que sunt post illas Hyp. dixit. ⁊ gal. dixit: ego nō vidi in vita mea aliqz ex eis neq̄z vidi quitanā nudā fortem ⁊ neq̄ est febris nisi quasi occulta. ¶Inquit Et nō est longinquū qn sit causa in septena ꝙ bigratia ⁊ non nouena regimen quod quādo administratur ⁊ currit ⁊ super ipm facit febrem: nam iteratio facit necessario in huiusmōi horas illam: febrem ⁊ si dimitterēt ⁊ rectificaret non faceret. Est ergo causa in periodis eius ⁊ in ipius iterationibus reiteratio regiminis. ¶Et piodi eius non sunt piodi materie q̄ effundatur ad ei⁹ reditiones Jngt: oportet ergo vt obseruetur in expientia huius egritudinis hec intētio ita vt non accidat error. quātus. Sal. sit quasi negans aduentuz huz febrū ⁊ quasi q̄ sit necessarium vt sit huiusmōi febris alia radix. Verum hyp. iam verificauit sermonem in inuentionem septene ⁊ nouene. ⁊ non est illud manifestum mirabile: neq̄z manifeste impossibilitat: ita ut sit necessarius redire i eo ad administrandum. ¶Et sermones quidem quos locutus est hyp. in capi. haruz febrū. sunt q̄ septena est prolixa ⁊ non est mortifera ⁊ nouena est longior: ea ⁊ non est mortifera. ⁊ dixit q̄ quintana est deterior febriuz quonā fit ante ptisim ⁊ post ipam. ¶Et dixit Sal. in ea sicut scitis. ¶Et ego qdez opinor: huiz sermoni modus quendam: ⁊ est vt sit ptisis significans ethicam ⁊ su sermo eius qntana subiectū propositionis indefinite non significans cōmunitatez. ¶Ergo est quasi dicat: q̄ de quintana est vna specierū de certo: febrium: ergo est significatio huius fmonis eius q̄ cum febres prolongantur ⁊ permiscent ⁊ diuersificantur perueniunt plurimuz ad inflām-dum membra principalia ⁊ ad ethicam. ⁊ de ,ppositate harum febrium est vt stent in fine suo fm ordinem vnuz. Et plurimū illius super quartanam. Et iam testificati sumus eam quintanaz. veruz ipa ,per ducit ad quartanam: quando in humoribus est exuberatio ⁊ in hūitatibus multitudo. Cūq̄z liquefactio ,iam multiplicetur ⁊ euacuationes sensate ⁊ insensate frequentes fiunt non remanet in humoribus cinereitas nisi illud quod minus est ⁊ grossi⁹ ⁊ illud facit esse necessarium vt sit paroxismus tardior: ⁊ fiat illa que fuit quartana quintana. Et in huiusmōi quidem dispositione fore esse erit corpus preparatū vt inflāmetur ⁊ fiat ethica. Et iterū ethica quādo accidit non est longinquuz quin facit accidere i humoribus cinereitatez quandam ,ppter prauitatem suaz in postremis ethice: ⁊ accidit illi cinereitati putredo quare accidit febris: ⁊ iam destruxit febris ethica corpus. Est ergo mala ex hoc q̄ ipa est ignū adustionis humoris de quo non remanet sit nisi pars ⁊ sit adustuz par: ⁊ ex hoc q̄ ipa est causa additionis febris ⁊ duplicationis eius. ¶Et nō oportet vt negentur egritudines quas non contingit videre in tempore quodam ⁊ quadam regione: nam hoc genus non comprehenditur per multitudinem. Neq̄z iterum oportet ut dicat q̄ si est quintana: tūc necesse est ut sit materia quinta: nam melancholia generat quintanam non ,ppter hoc ipm q̄ ipa est melancholia: imo ,pptea q̄ ipa est pauca grossa. ¶Et iam non prolongat quin sit in quibusdā corporib⁹ melancholia grossa pauca cui accidit putredo. ¶Et non cōuenit aliqui vt dicat possibile est in phlegmate ut fiant ei paroxismi alij: quādo ingrossat ⁊ minoratur: quoniā concessio est res ampla: ⁊ raro fit possibile ut necessario consequat eius contradictio. Amplius non est dispositio in concessione eius qō nunqz videt: ⁊ non auditur: neq̄z de quo testificatur experimentator aut sapiens sicut concessio eius qō testificatur qualis hyp. ¶Et iam retulit mihi fidelis quidam se vidisse nouenaz. ¶Quintanaz vero nos multoties vidimus: ⁊ non cogimur ,ppter hoc dicere q̄ illic sit humor alius.

¶ De cura speciez huius febris. ¶La.lxx.

Propinquat huius febris cura cure ꝛta ne phlatice. Et indiget in curatione eius ,supfluo ieunio. Et subtiliatione cibi ⁊ regiminis: Et somno digerente ut resoluat p illud materia grossa ⁊ digerat. ¶Et iterum indiget ingrossati one regiminis: vt non destruatur in eo virtus ⁊ sunt ista duo contraria. ¶Et ,pptereaq̄ febres iste non faciunt accidere lesionem virtutis non curamus si subtiliemus regimen ⁊ faciamus egrum vti ieunio vno tempore ⁊ succurrimus illi sicut ostēdimus ita vt cibemus cum eo cuius bonuz est nutrimentum ⁊ velox fit ⁊ multiplicat ⁊ in eo i quo non est ingrossatio materiei neq̄z additio in ea. ¶Et de curationib⁹ magis ꝛlerentibus ad illō est vomitus cū helleboro

t semine raphani t raphano t helleboro t semine
atriplicis t nuce vomica: t euacuatio cum hieris t
post illud administratio tyriace t eis similiū. Et cō
ferr tunc sudario cum medicinis t cum balneo cali-
do absq; administratione aque: t absq; administra
tione humectantium.

¶ Tractatus tertius. ¶ De ethica. La. j.

IAm scisti q; in membris sunt hu
miditates diuersarum specieruz de
quibus sunt humiditates prepara
te ad nutriendū t humectandū iun
cturas. De illis ergo ē illud qō ē re
positū i venis. Et de illis ē illud qō
est sparsuz in mēbris sicut ros. Et iste sunt due diui
siones. Et prima earū est materia febris putredinis:
aut febris ebulitionis sicut sciisti cū nutrimētū to-
tum non expandatur qñ est: imo remanet de eo il-
lud qō est in semita expandēdi: t remanet qō est in
semita recondendi. Et de illis sunt humiditates p-
ximi tēporis coagulationi. t sunt humiditates que
sunt actu nutrimētuz scz attracte ad locū: quod est
pmutatio ei⁹ quod ē de eo resolutū t fiat additio in
eo simulis illi: verūtamē tēpus cursus earum ppin
quum ē. ergo sunt nō coagulate. Et de eis sunt hu
miditates cū quib⁹ cōtinuant partes membrorum
sibi partū a pncipio creationis t p ipsarum de-
structionem pueniūt ad sepationem. ¶ Et simulitu-
do hūiditatū pmaruz ē oleū lucerne infusum in lu
cerna. Et silitudo secūdarū ē oleū imbibitū in coz-
pore lychinij. Et silitudo tertie hūiditatis ē humidi
tas qua cōtinuant partes cotti de quo fact⁹ est lychi
nius. Et cuz inflāmantur mēbra radicalia: t ppie
coz est illud ipsa egritudo que est ethica fm q; scii
sti. ¶ Et caliditas quidem epatis qñq; perducit ad
ethicam: verū non ē ipsa ethica: imo ethica est illa
que est causa cordis: t similit est dispositio pulmo
nis t stomachi. verū dū ipsa permanet finēdo hu
miditates q; sunt in digestiōe pma in mēbris t pro-
pie cordis sicut sunt candela oleū infusū in lucerna
tunc ē gradus pmus appropatus nomine generis
qō est ethica. t grece ectethicos cū nō habeat i spe-
ciebus suis nomen. ¶ Et cū finit humiditates que
sūt diuisionis pme: t incipit resolnere humiditates
que sūt diuisionis secunde: t finire eas sicut finit flā
ma oleū euacuatuz in lucerna: t incipit finire ibidi
tum in corp⁹ lychinij erit gradus secūdus: t nomi
natur duburē t cozosmos: t hz latitudinē t pncipi
um t meduū t statū. Emplu⁹ nō rectificat ille q ꝑse
gnur statū aldubarē: t parū recipit curationem nisi
de⁹ velit t ppe qñ pueuit ad hoc ut in caro minuat
Cū ergo finūtur iste t incipiūt finire humiditates q
sūt diuisionis tertie sic incipit flāma adurere cor-
p⁹ lychinij t hūiditates ei⁹ radicales ē egritudo grad⁹
tertij t noiatur curuatiuus t almukalif grece. ¶ Et
hec qdē egritudo ē ex febribus q; nō habēt paroxis
mos neq; horas paroxismorū. ¶ Et q dam dixerūt
febres ethice aut pendēt cū hūiditatibus ,ppinqui
ꝑpis cū coagulatione: aut cū eis que sunt sicut caro
aut cū membris radicalibus duris sicut sunt ossa t
nerui. Et si ex sermone isto intelligit q; pdēt fm se
mitā q; finūt qō in eis ē de hūiditate radicali cōti
nuata eis erit hec: t intētio pma equalis: t si signifi
cat q; pmū qō finit ethica ē hūiditatis ,ppinqui tpis
cū coagulatione nō erit sermo sanus. ¶ Et ethica q
dē qñq; accidit post febrē ephimerā. t qñq; accidit
post febres putridas t apatū. t lōginquū ē ut acci-
dat ethica icipiēdo ꝙre sūt mēbra radicalia tā inflā-
mata t non inflāmat hūoz neq; spūs añ illud: imo
oz ut caleſiāt illa in pmis: deinde fm ,pcessionē die-
rum caleſiāt ista nisi accidat cā fortis valde. Et cau-
sa qdē vna qñq; est causa febris ephimere fm vehe
mentiā mutationis sue t debilitatē suspensionis sue
sicut ignis. naz ipse obuiat lignis fm duos modos
quoz vnus ē fm modū q; calefacit ea t finiat in eis
t secūdus est fm semitā inflāmationis. Et febris q
dem putredinis t apatis pmutatur multotiens ad
ethicā, ppter vehemētiam febris t vehemētiā subti-
liationis cibi in ea, phibitōe aque frigide: t pauci-
tatē obseruationis lateris cordis cū unctionibus t
emplastris t epithimatib⁹ t ppie in egritudinibus
mēbroz vicinoz cordi sicut diaphragmatis. Et mul
totiens facit cadere in eā necessitas medico propter
casum virtutis t frequentiam syncopis ad danduz
in potu vinū t aquā carnis t medicinā de muscho
t his similia. Et qñq; cōponitur ethica cū febribus
putredinis t apatū. ¶ Et ethica qdē in pncipio rei
est difficilis cognitionis t facilis curationis: t in fi
ne sui ē facilis cognitionis t difficilis curationis.
Et finis aldubaren nō recipit curationē penit⁹.

¶ De signis La. ij.

POlsus qdem ē minutus durus frequens
debilis fixus fm habitudinē vnā. In ta-
ctu vō coz ē illud qō sentitur de caliditate
minus caliditate synochi t ei silium inflāmatarum
in materia. t in pncipio dū tāgitur ē magis suauis
t cū remanet sup cū man⁹ hora. i. appet cū fortu-
dine t mordicatione t nō cessat augmētari: t ē cali
dius qō ē in eo loc⁹ venarum t arteriarū. Et ē eoī
caliditas silis: nō eni minuitur: verū ipsa qñ supue
nit ei cib⁹ augmētat velociter t fit fortis pulsus val
de t incipit magnificari. Et ppē illud accidit stultis
medicoz q; phibēt eis cibū ppē illud qō accidit eis
de eo ex accidētib⁹ ꝙre pdūt eos sic augmentat flā
ma, ppter intētionē olei t sartago cū effundit aqua
sup eam. Et iste qdē significatiōes ei⁹ sūt fortes. Et
cibus in reliquis qdem febribus, pcul dubio non in
cendit hac incensione sicut inuenit hunc quāuis ne-
cessario faciat diuersitatez per motus nature. t hec
inflammatio non est sicut incensio reliquarum fe-
brium post coartationem: neq; fm periodos no-
tos: imo cum comedunt t in quacūq; hora sit. Et ē
habens egritudinem nō vehementem discernens
illud quod ē in eodē de caliditate: qñ facta ē cōple
xio mēbro cōuenies. Et tā scisti in li. pmo qlita
tē dispositiōis in pmōi: verū ipsa appet apud susce
ptionē alicui⁹ cibo z ,ppter vehemētiā suam. Et

de significationibus permutationis febris ephime re ad febrem ethicā: ē vehemētia fortitudinis calidi tatis in.iij. valde: nam ſm plīmū incipit febris poſt duodecim horas declinare. Cuz ergo pertranſit ſe bris duodecim horas: ⁊ non apparent ſigna decli nationis: imo cōtinuatur uſq; ad tertiū omnu die ⁊ ſit fortis tunc illa ē ethica. Et de ſignificationib⁹ cō poſitionis ethice cū febribus putredinis ē remiſſio caliditatis ſicce poſt finē declinationis ⁊ poſt ſudo rem exuberantē: ⁊ additio in arefactione ⁊ extenua tione ſm illud quod facit neceſſarium illa egritudo ⁊ vnctuoſitas in vrina ⁊ egeſtiōe. Et ſi fuerit ethica illud quod apparet ⁊ occultū aliud ſignificat ipſuz coartatio accidēs in paroxiſmis: huiuſmodi enim eſt nō inuētum in ethica oino. Et ſcias q; q̄nq; inci pit ethica retēta cū ſtomacho ꝙre corrūpu cōplexi onem ꝓpatis per vicinitatē.

De ſignis alduburē La.iij.

Ignā hyero alduburē ſiſt q; q̄ſi febris ex pellit alduburē vehemēs ſit durities pul ſus ⁊ eius debilitas ⁊ paruitas ipſius ⁊ ei⁹ frequētia ⁊ ꝑpe q̄ cauſa caſus in ethicam ē apoſte ma q̄ non reſoluit. nā illud. ſ. frequētia addit val de: ⁊ ſiliter velocitas ⁊ ſit pulſus eius de genere eius qui nominatur cauda muris. Ad ſi fuerit ex potu calidi vini erit loco caude muris acutis: ⁊ nō erūt accidentia alduballati vehemētia valde: non enim dat ei ſpatiū uſq; ad huiuſmodi. ⁊ apparēt in vrina fluctuoſitas ⁊ petala: ⁊ incipit oculus ꝓfundari. Cū ergo alduburē ꝓuenit ad ſtatum ſit fortior ꝓfunda tio amboz oculoz̄ ⁊ multiplicatur lippitudo ſicca ⁊ creſcunt extremitates oſſiū omnis mēbri ⁊ in facie ⁊ planant ꝓpa ⁊ tēdūtur cutis frontis ⁊ deſtruit co lor cutis: ⁊ ſit quaſi ſit ſup eam pulvis qdam ex adu ſtione ſolis ⁊ ꝓducit ad grauedinē elevādi ſuperciſ lia: ⁊ ſit oculus ſōnolētus ⁊ clauſus ablq; ſōno ⁊ ſtu tiliatur naſus: ⁊ elongātur pili: ⁊ appent pediculi: ⁊ videt venter iam minorari ⁊ adhercre cū dorſo q̄ſi ſit cutis ſicca q̄ tam attracta ē: ⁊ attrahit cū ea cutis pectoris. Cū ergo curuātur vngues ⁊ arcuant tūc iam venit ad ſtatū ⁊ incipit tēdere ad occaſum: ⁊ cū incipit tēdere ad occaſū liq̄fūt cartilagines.

De cura ethice La.iij.

Attentio in curatione febris ethice ē infri gidatio ⁊ hūectatio. Et vnaquaq; earū cō plet cū approximatione ſuarū cauſarū et expulſione cauſarū ſui ꝑij. Et fortaſſe ē cā vni⁹ ea rum cauſa cōtrarij alterius ſicut cā infrigidationis: ipſa enī q̄nq; ē cauſa exſiccationis q̄ eſt ꝓpria hu mectationi ſicut infrigidatio cū trociſcis cāforatis ⁊ illis que ſūt ex ſpodio ⁊ hiis ſimilibus. Et fortaſſe hu mectatio iterū eſt cauſa calefactionis que contraria eſt infrigidationi ſicut vinum ipſum humectat: ſed calefacit quare oportet ut obſeructur illud. Et ſi ne ceſſitas vocat ad fortem infrigidationez non erit ni ſi cum re cui coniungitur aut precedit aut cui ſuccedit reo in qua eſt virtus humectationis. Et ſimiliter cum vocat neceſſitas ad fortem humectationez ve locem in ea ſicut aqua carnis ⁊ vinum: tunc oportet ut adiungatur ei aut antecedat eam aut ſequatur cā illud in quo eſt infrigidatio. Et ſi fuerit cauſa ethice apoſtema aut leſio in membro: tunc neceſſarium ē curare ipſuz in ꝓmis. Et qui diligit componere re gimen eius ex diuerſis modis conuenientibus ei in quo febris ſit vehemens valde tunc neceſſarium eſt ut incipiat ⁊ det in potu trociſcos canforatos ⁊ que currunt curſu eoz̄ cum ſirupo acetoſo diluculo in ortu ſolis ſicut aqua ordei in cancris ſi non abhor ret eos ⁊ cum iuleb ⁊ aqua granatoz̄ ⁊ adminiſtra tione mucilaginis pſilij ſi non fuerit prohibens ali quid ꝓpter ſtomachum ⁊ alia. Et regimē infrigi dans ē per illud quod ſciuiſti de potibus infrigidā tibus ⁊ de oleribꝰ infrigidantibus ⁊ trociſcis ſicut trociſci de canfora ⁊ emplaſtris ⁊ vnctionibus ⁊ his ſimilibus: ⁊ infrigidatione aeris eoz̄ ita ꝙ in hy eme. Si autem non tollerat alleuictur ab eo igmus: infrigidatio nāq; aeris eoz̄ eſt melior res: ⁊ ſicut veſture eum cū ſandalatis ⁊ canforatis ⁊ facere ipm odorare illud in quo ſunt roſe ⁊ canfora ⁊ ſandali ⁊ fructus frigidi ⁊ ſchelebrā ⁊ liliū cum aqua roſa: Et vaporatio cum ſudore ⁊ balneo. Et oportet ut non ꝓlongetur retentio emplaſtroruz̄ infrigidantium valde ſuper membra ꝓpiqua valde membris an helitu⁹: forteſſe enim infert illud anhelitu ⁊ voci no cumentum magnum. Et oportet ut declinet ad qui etem ⁊ ſōnum ⁊ tranquillitatem ⁊ gaudiū: ⁊ cuſto diatur eger ab eo quod facit ipſum triſtari ⁊ quod fa cit ipſum triſtari: ⁊ quod facit anguſtiari ⁊ a fame ⁊ ſiti longa. Emplaſtra infrigidantia quibus opor tet eos vti ſunt aromatica: nam ipſa ſunt ꝓpria inqui etis iuuamenti ⁊ ꝓprie ſuper pectus: ⁊ que ſequū tur ipſum ⁊ ſit infrigidata: ⁊ non ſit in eis ſtipticitas Stipticitas enim cum hoc ꝙ ipſa facit accidere ex ſiccationem ꝓhibet virtutem medicine ꝓfunda ri. Et oportet ut aſſiduetur permutatio ut non rema neat medicamen ⁊ calefiat cum obſeruatione vehe mentie infrigidationis eius: nam cum ipſum infri gidat vehementer non elongatur quin debilitet mē brum. Et quando eſt ꝓpe membra anhelitus nō eſt longinquum quin impediat diaphragma ⁊ alia ab emiſſione anhelitus cum facilitate. Et de regi mine humectante ſunt cibi leues ⁊ fructus ⁊ robib ⁊ vnctiones ⁊ emplaſtra ⁊ odoramenta ⁊ caput pur gia ⁊ quies ⁊ tranquillitas ⁊ ut non inferatur ei vio lentia in fame aut ſiti.

De rememoratione medicinarum infrigidan tium Capitulum. v.

Ille vero que de eis ſunt infrigidantes aut humectantes omnes ſunt nutritiue: aut vincit in eis nutribilitas: ſicut aqua ordei decocta cum cancris ex parte caneri. Et oportet ut euellantur extremitates cancroruz̄ ex pedibus ſuis et corporibus ſuis et abluantur cum aqua fri gida et ſale bono cum cinere vicibus tribus et ſu ꝑa donec mundificentur et purgentur a granitate ſui odoris: et deinde decoquantur in aqua ordei

t sicut aqua lactis vaccini de quo extractum est butirum: t sicut succi olerum cixatorum predictorum in ca. febrium acutarum sicut mucilago psilij.

In aceto autem est vehemens acuitas t virtus resolutiõis: quare oportet vt bibatur cum eo quod resistit duabus proprietatibus scz per cõmixtionẽ aq̃ multe: aut cum quibusdam humectantibus t lenificantibus. Et proximũ quidem est vt lac asine sit cũ humectatione sua infrigidans: ita vt quidam faciãt meliorem infrigidationem cius super infrigidationem lactis vaccini de quo extractum est butirum: verum ipsum conuenit ei qui non habet febrem periodicam: neq̃ materiam: neq̃ humorem preparatum ad putredinem: t oportet vt caueatur ppter illos que conferunt eis est zuccarum. t cum tenuerit putredinem accidentem ex lacte: tunc solue cum facilitate. t si minueris calefactionem: tũc abstine ab eo aliquot diebus: t cura in ea cum trociscis t aquis fructuum: deinde itera lac.

Medicine vero infrigidantes que non habẽt humectationem sunt sicut trocisci noti narrati. s. trocisci canforati t trocisci de dactilis t succis frigidis. Et sicut trocisci pumsimodi: ℞. spodij boli ar. añ. ʒ. iiij. rosarum ʒ. vi. seminis portulace t citroli t cucurbite t karabe omniũ añ. ʒ. iij. fiant ex eis trocisci: t sit dosis põdus. ʒ. ij. t fiat boni valde. Et iterum alij proximi eis: ℞. arnoglos se amili t gũmi dragagant omniũ añ. ʒ. iij. boli ar. spodij amborum añ. ʒ. iij. papaueris. ʒ. v. rosarum t seminis cucurbite t citroli t portulace omniũ añ. ʒ. vi. granor eydoniorum excoriatorum: t seminis melonis t cucumeris omniũ añ. ʒ. vij. succi liquiritie pondus. ʒ. x. conficiantur cum mucilagine psilij.

Unctiones vero t epithimata t emplastra infrigidantia t odoramenta t caputpurgia infrigidantia sunt illa que tu scuisti. t meliores vnctiones sunt cũ oleo de cucurbita t de papauere t nenufare t salicibus t violis.

Stratus autem infrigidãtes t humectantes sunt q̃ sunt plani valde de corijs asperis aq̃ro. aut de lino de genere eius quod sit in tabzastẽ: et sit impletio eius illud qđ nõ calefaciat: imo sit de genere lini pectinati t renouati ass. duc: aut sit stratus de corijs que iam sunt impleta aqua postq̃ sint sup ea rectificationes que applanent aquam bene t prohibeant eius inequalitatem. Et sint stratus prope aq̃s t cursus earum t sub eis folia arborum frigidorum t humidorum. s. de salicibus t sempuine t olera hũida t odorifera frigida tiẽ rose t foliorum arborum ffax t pumia vitis t his similia.

De rememoratione medicinarum humectantiũ. Capitulum sextum.

Ttarũ quidem que sunt cũ infrigidatõe rememoratio iam preterijt. Et restat nũc psiderare in qualitate dãdi in potu genera lactis: t lac de quo ẽ extractũ butirũ: t in qualitate administratõis tine t balnei t administratione vnguẽtorum t oleorum t epithimatum t reliqui regiminis. Et nos quidez iam docuimus modum dandi in potu genera lactis in ca. pthisis t siccitatis stomachi: quare oz vt sit illud canon. Et nõ est lac post lac mulieris sicut lac asine postea lac caprarum cui⁹ pascua oportz esse ex herbis t oleribus frigidis humidis sicut scis: nam ipsuz t proprie lac asine eradicat ethicam si fuerit ei eradicator: t nõ est electio super ipsum nisi prohibeat putredo accidens: aut exspectatio materiei comprehense. Et lac quidem iumentum est eis a principio ethice vsq̃ ad finem eius. et lac mulieris sugendo sumptum conuenientius est omnibus. Et canon in dando in potu lac de quo extractum est butirum est proximus illi iterum. Et melior quidem est vt incipias a. ʒ. x. vsq̃ ad. xxx. t quod ẽ supra eas si fuerit virtus adiuuans: t tibi inest vt cõmisceas cum eo aliquid de trociscis infrigidantibus Et tibi inest vt addas supra summam predictam in potione prima t postrema si fuerit potens virtus digestionẽ.

Tina autẽ illa est melior que est tepida in q̃ non est caliditas nisa: t est cũ hoc cũ virtutibus olerum t herbarum infrigidãtium t humectantiũ t non fit ita vt roziscet nec tum q̃ sudare faciat t nõ licet vt vapor tine sit calidus: t si non esset quod prohiberet administrationem tine frigide non eligeretur super eam: verum quod prohibeat ab hoc ẽ debilitas corporum eorum t eorum extenuatio. In primis vero rebus forte sanat eos istud: verum debilitatez corporis sanat iam illud cum infrigidatõe pauca quam facit in complexione eius que possibile ẽ vt curetur. Qđ si fuerit debilis illo timetur q̃ cadant in ethicam senilem: t illud fm minus: verum tamen cum illo tardatur magis tempus mortis: et forte vnit cũ ea tempore cui est quantitas: t multotiens quidem est recitor permutatio eius ad illaz ethicam. Illud autem in quo sumus de relatione tine rectius est vt fiat inceptio in ea cum aqua que est calida ad terminũ: t fiat gradatio ad frigidam t ad temperatam frigidam tollerabilem. hec enim gradatio facit corpus susceptibile aque frigide cum lesione non fiat nisi per aduentum contrarij in complexione subito. Et iterum corpus acquirit ex aqua calida similitudinem teneritatis: t tollerat cum ea aquã frigidam. Et si iteretur tina in diebus vicibus erit rectum. Et oportet vt administretur cũ facilitate vt nõ cadat virtus. Et si sumpserit aquam ozdei ante tinã duabus horis erit conueniens: t si premittat tinam post emulsionem lactis super corpus eius fm q̃ dicemus vt dilatet tina meatus cibi: deinde suscipiat aquam ozdei t que sunt ei similia: postea expectet: deinde administretur aqua tine vt dilatetur cibus erit bonum. Et administretur post tinam t balneum in unctio cum oleis infrigidantibus t humectantibus sicut oleo viol. propter quando factum est ex oleo de cucur. similiter oleo nenuf. t oleo de cucur. et sup mittetur post tinam ad illud quod est declivius ad frigus parum tollerabile deinde inungatur. t si premittatur inũctio t festinetur: deinde ingrediat aquã frigidam parum erit rectum: t illud secundum tolerantiam: t non est malum gradatim in eo. Et melior quidem horarum huius actionis est post dige

ſtionem cibi: ⁊ ſi poſſibile eſt vt ſubmergatur poſt ti
nam calidam in aqua frigida ſubito adiq; gradatõ
ne eſt magis vltimum ex parte cure ⁊ magis ſorte ex
parte timoris Et effuſio eius cum facilitate eſt mino
ris timoris q̃ ſubmerſio infirmi in ea ſubito ⁊ mi
noris iuuamenti. Et ſit frigus ſm quantitatez frigo
ris aque eſtatis que eſt inter tepidam ⁊ illam que eſt
vehementis frigoris. Et ſi p̃mittatur emulſio la
ctis ſuper membra ſua li non fuerit debilis aut eius
quod nutrit eſt aqua ſi fuerit debilis: deinde ſi ad
miniſtretur tina erit rectum. nam emulſio lactis ſup
corpus eſt vehementis humectatõnis ¶ Et genera q
dem lactis bona ad emulgendum ſunt predicta. Et
oportet vt emulgeantur ex vbere. Et dignius eſt vt
fiat fixo ſuper inunctõnem fricando ex medicinis p
dictis corp oꝛi toti ⁊ iũcturis. Ingreſſio autem bal
nei non conceditur ei niſi fuerit ita: ne ſudare faciat
neq; igniat neq; alteret anhelitum: ⁊ ſit calidum aq̃
eius minus calido ſui aeris: ⁊ ſit calitas aque ei⁹ ita
vt dilectet ⁊ non ledat ⁊ non faciat ſudare: ⁊ quãdo
non eſt in corpore eius materia p̃parata putredi
ni: ⁊ p̃opter cum illud eſt ⁊ non digeſtus eſt cibus:
imo oꝛ vt ſit illud cũ volũtas eſt vt expãdat digeſtii
ei⁹ in corpe ⁊ nõ plõget mozã ei⁹ in corimo ſepet ab
ea velociꝰ. ⁊ q̃n ſeparatur ab eo ſumat aliqd de hu
miditatib⁹ ⁊ de ſozbitionibus que non nocent ei fa
cius ex ordeo ⁊ lacte: ⁊ q̃ndo accidit ei in balneo ſitis
ſedat eam cum aqua ordei ⁊ aqua alrab ⁊ lac ſit lac
aſine. ⁊ oportet vt ſit introitus in balneum: deiſi exi
tus eius ab eo ſm modũ: vt non ſit labor in eo om
nino: ⁊ iam enunciauimus illud in locis alijs: ⁊ ite
rabimus de illo conditionem: oportet vt permute
tur ad balneũ in lecto portato in quo ſunt ſtrati ſtra
tus ingenioſe ita vt perueniat cum eo ad primaz do
mum ⁊ permutetur ad illud quod ex duobus pan
nis factum eſt plenum lana vel cotto ⁊ dicitur grece
pedetolene quod conueniens eſt balneo: ⁊ exuatur
veſtimentis ſuis in ea aut in media ſi non fuerit cali
da ⁊ non moꝛetur in aliqua earum niſi quantitate q
mutationis ⁊ anhelitibus paucis ⁊ iam exutus ve
ſtimentis: deinde ingrediatur ad domum ſecundaz
⁊ tertiam. verũtamen non ſit vehementis caliditatis
⁊ ſtet in ea quantitate qua tollerat tmiam. Hoc eſt il
lud quod dictum eſt: ⁊ qd magis eſt dilectum mihi
eſt vt ſit tina eius in domo media temperata. Cum
ergo ſeparatur a tina frigida cooperiatur mandibu
li aut farca habẽte duas tunicas ⁊ permutet ad ſtra
tum ſuum ⁊ lectum ſuum cum ſua ſabana ⁊ exſicce
tur ſudoꝛ eius cum mandili ⁊ inungatur ⁊ cubet

¶ De cibatione habentium ethicam. La.vij.

OPortet vt ſeparetur in eis cibus: ⁊ non ci
bentur in ſaturitate eorum vice vna ¶ Am
plius melius quo cibantur eſt aqua ordei
⁊ ordeum et panis tritici abluti infuſus in aqua fri
gida: ⁊ genera lactis cuz ab eis non prohibet aliqd
eoꝝ que diximus ⁊ lac vaccinũ de quo extractũ
eſt butyrũ: q̃n eſt plurimi nutrimenti ⁊ almes ⁊ cucur
bita. Et de fructibus meloncs paleſtini: ⁊ ſunt alra
ki cognominati apud nos ſindi. Et quando ſenuit ſe
ctificationẽ tunc non eſt malum cibare ipſum caleo
humido non ſalito. Et ſi virtus debilitatur non eſt
malum vt cibetur iure iſſidebegi cuz coriandro hu
mido decocto cum eis que iunt ſicut alduragi ⁊ alte
iugi. Et fortaſſe oportet vt detur eis in potu aliquid
vini ſubtilis permixti cum aqua multa. ⁊ fortaſſe eſt
neceſſarium vt cibes cum moſos ex carne alduragi
⁊ alteiugi ⁊ alcubngi ⁊ pulli ⁊ hoſune acetoſo aut cõ
gelato acetoſo ex carne hedi aut carne vaccina: q̃n
eſt illic fortitudo digeſtionis. Et acetum almoſos ⁊
pgelati eſt iuuatiuũ eis ⁊ confortatiuũ in hac diſpo
ſitione. Et fortaſſe non eſt excuſatio ab aqua carnis
p̃mixta cũ ſirupo de fructib⁹ frigidis acetoſis aut vi
tello oui ſorbilis ¶ Et quando p̃olongatur cum ea
debilitas ad ſyncopim eſt neceſſe vt cibentur aq̃ car
nis accepta ex lateribus hedi cuz ſale pauco que co
letur ⁊ fundatur ſuper eam quantum totum eius eſt
de aqua malozum ⁊ quantum eſt decima eius de vi
no odozifero ⁊ potetur tepida. Aqua vero frigida
que non eſt valde vehementis frigoris nõ eſt malũ
ſi in potu det eis ſi nõ fuerit debil aut aliqd p̃hibẽs
Et illud p̃hibens: aut erit apa ſub hypocõdriũ: aut
erunt in corpore toto chimi putridi ⁊ chimi crudi
qui omnes digeſtione indigent ⁊ nõ apparet ſigni
digeſtionis. q̃ ſi appareat timoꝛ erit minoꝛ. Et ſim i
liter ſi fuerit ethica permutata exſurſen aut birſen: nã
cum hac melius eſt vt interdicatur potus aque frigi
de q̃ cum alijs. Ethica enim cum ſuperuenit egritu
dinibus deſtruentibus virtutem mollificantibus eã
arefacientibus oſſa ⁊ carnem ſuperuenit debilitati.
Cum ergo comungitur ei ſuper debilitatem poſt ſũ
ptionem aque frigide nõ moꝛatur quin ea dat in ge
nus alterius ethice que cõmunicat huic generi in hc
citate: ⁊ diuerſificatur ei in caloꝛe ⁊ frigoꝛe ⁊ nomina
tur ethica ſenectutis ⁊ ethica ſenij. Et illa quidem eſt
egritudo ſeua in qua innatus caloꝛ iam deſtructus
eſt. Et ſimiliter aqua vltimi frigoris ⁊ plurimi nocet
eis in omni diſpoſitione ⁊ coꝛrumpit innatum ca
loꝛem membꝛoꝝ eoꝝ radicalium. Et fortaſſe
feſtinat cum eis aut permutat eos ad modum aliuz
ethice.

¶ De ſuccurrendo diſpoſitõnibus ſequentib⁹ eth i
cam. La.viij.

OEt illis eſt ſyncopis: ⁊ iam dixim⁹ regimen
in hoc multotiens. ¶ Et de illis eſt fluxus
vẽtris. Et oportet vt curetur ⁊ ſuccurratur
ei: Mã in hoc eſt timoꝛ magn⁹ ¶ Et de curis ei⁹ in p̃
mis eſt vt ſit aq̃ ordei coꝛ aq̃ ſauich: ⁊ ponant in aq̃
ordei coꝛũ miluũ toꝛrefactũ ⁊ gũmi aut lentes elixate
iterate aut lac decoctũ cũ lapidibus aut cũ igne ſolo
donec conſumatur eius aquoſitas: ⁊ p̃opter cũ mi
lio. Et potent hos trociſcos: ℞. boli armeni. ʒ. v. ca
ſtanee toꝛrefacte roſ. omniũ añ. ʒ. iij. ſpodij karabe
ambozũ omniũ añ ʒ. iij. ſeminis acetoſe excoꝛticati
granoꝝ berberis ambozũ añ. ʒ. vi. fiant trociſci cũ
ſucco citoniozum. Et detur in potu aq̃ piroꝝ in mi
ne ⁊ apud ſomnũ. Et detur in potu pſiliũ toꝛrefactũ

ꝛ similiter suffuf de spodio in quo est bdellij de me
cha est iuuatiuum valde: ꝛ si pernenit ad excoriatio
nem curetur excoriatio cum clisteribꝰ que scis. qsi
illud est conueniens.

De ethica senectutis. La. ix.

QVærit consuetudo vt dicant ethicā senectu
tis post febrē ethicā: ꝛ nos etiā incedamꝰ
via consueta. intentio itaqꝫ ethice senectu
tis est dominiū siccitatis super complexionē absqꝫ
febre. Et quādoqꝫ fit cum equalitate in calore ꝛ fri
gore ꝛ illud est ꝑm minus. ꝛ quandoqꝫ fit cū frigo
re ꝛ nominatur hec dispositio senectus ꝛ ethica se
nij: quoniaꝫ corpori accidit in hora senij illud qđ
accidit in illa hora de alduburi ꝛ siccitate. Et senes q
dem sunt velocioris casus in ea ꝙ iuuenes: ꝛ iuue
nes velocioris casus in ea ꝙ pueri: licet accidat in
iuuenibus ꝛ pueris. Et causa faciens cadere in eaz
aut est frigus dominans cum debilitate corporis:
quare prohibet virtutem nutritiuam ab operatiōe
sua integra sicut accidit iterum in fine vite. Et de
hoc capitulo est potus aque frigide nō in hora sua
aut super debilitatem corporis cū febre aut dispos
tione aut successione exercitij resoluentis virtutem
ꝛ aperientis poros: ꝛ quod vocat ad attrahendum
aquā frigidam ad viscera subito. aut vapores frigi
di qui eleuantur ad cor ꝛ infrigidant complexionē
eius: aut caliditas que resolui ꝛ liquefacit humidi
tates quare caliditas innata debilitat ꝛ succedit fri
gus ꝛ siccitas. ꝛ quādoqꝫ sequuntur euacuationes.
Et quandoqꝫ attrahit hanc egritudinē superfluitas
in infrigidando pacientes febres cū eis que bibunt ꝛ
emplastrantur. Et hec quidez egritudo quando
confirmatur non curatur: ꝛ si esset ei ingenium esset
mortī ingenium.

De signis Capitulum. x.

IN istis videntur signa alduburen ꝛ exsic
cationis ꝛ non videtur in eis incensio et
inflāmatio: imo forte inueniuntur frigi
di tactus. Et eoꝝ pulsus non est sicut pulsus habē
tium febres ethicas: imo ē tardus puus ꝛ rarus: ni
si forte fiat debilitas: qñ tūc incipit pulsus fieri fre
quens. ꝛ ppe in illis quibus aduenit hoc ex potu
aque frigide. Et quādoqꝫ ē vrina coꝝ alba subtil
aquosa ꝛ sunt in dispositionibus suis sicut senes.

De curatione ethice senectutis. C. xi.

AN adhibeā hec cura nisi cū nōdū cōfir
mata est ꝛ speratur ꝙ nō cōfirmet ꝛ cū cō
firmata ē speratur ut postponat pditio pa
rūper. Et canō quidē in curatiōe coꝝ est calefactio
ꝛ humectatio. Et ex humectatione sunt balnea ꝑm
ꝙ sciuisti que nō administrētur nisi post digestionē
nā si ipsa administrēt successiōē comestionis faciūt
cadere virtutē. Et clisteria facta ex capitibꝰ ꝛ pedib
ꝛ cicere ptito ꝛ ficubꝰ cū melle ꝛ camemilla de quo
administret quātitas medie libre cū ℥. ij. olei silsami
ni ꝛ aliquātulo olei de been. ꝛ administret fricatio su
per cibationē. Et lac coctū cū lapidibꝰ est vehemē
tis iuuamēti eis. Et mel est vltimū in iuuamēto coꝝ
sicut est vltimū i nocumēto hūtium febrē ethicam
Et ois cibꝰ humectās facilis penetrationis velocis
descēsionis in quo nō est viscositas sicut aqua car
nis ꝛ vitelli ouoꝝ sozbiliū ꝛ vinū subtile odoriferū
parue quātitatis est vehemēter cōueniens eis. Et
oꝝ vt obseruet humectatio ꝓdicta in capitulo ethi
ce. ꝛ misceatur cū ea qđ calefaciat ex odoribus ꝛ em
plastris ꝛ vnctionibꝰ fricādo ꝛ cibis alijs.

Tractatus quartus de febribꝰ pestilentialibus
ꝛ que sunt homogenea ꝛ variolis ꝛ morbillo.

Capitulū primū de febre pestilentiali.

QVādoqꝫ accidit aeri qđ docuimus
te i li. vniuersaliū. sicut accidit aque
de alteratione i qualitate sua ad ca
lorē ꝛ frigus ꝛ de alteratiōe in natu
ra sua ad ꝑfundationē ꝛ putredi
nem sicut ꝑfundatur aqua ꝛ fetet ꝛ pu
trefit: ꝛ sicut aqua nō putrefit vllo
mō ꝓpter suā simplicitatē: imo ꝓpter illud qđ ad
miscet ei de vaporibus malis qui ꝑmiscētur ei ꝛ ac
cidit tori qualitas mala. Et quādoqꝫ ē illud cau
sa ventoꝝ deferentiū ad locū bonuz fumos malos
ex locis fetidis in quibus sunt valles ꝑfunde ꝛ coꝝ
pora exsiccata in prelio aut occisa non sepulta neqꝫ
tumulata. Et fortasse est causa propinqua loco in
quo venit. Et quādoqꝫ accidunt putredines in in
terioribus terre ꝓpter causas quarū cuētus igno
ratur ꝛ nocere faciūt aquam ꝛ aerem. Et febres q
dē accidentes causa aeris siccifiunt iterum causa ut
eueniant febres cholerice. Pestilentiales vero fiūt
ex aere turbido ꝛ humido: ꝛ febres i aere hūido sūt
pluris euentus: sed sunt minoris acutatis ꝛ longio
ris ꝑcij. In estate vero sicca pauce pluuie sunt mi
noris euentus ꝛ maioris acutatis ꝛ velocioris sepa
rationis. Et meliora tempora sunt que seruant ma
teriam suam. Et pncipū oium hoꝝ sunt forme ex
formis celi facientes esse necessariū illud cuius ad
uentus ignorarur: licet sint quidā qui dixerūt in eo
aliquid non ꝓportionatū ad causam eius: imo oꝝ
ut scias ꝙ cause ꝑme longinque ad illud sunt fi
gure celestes ꝛ propinque dispositiones terrestres
Et quandoqꝫ faciunt necessario virtutes agētes ce
lestes: ꝛ virtutes paciētes terrestres humectationez
vehementē aeri: ꝛ expelluntur vapores ꝛ fumi ad
ipsum ꝛ sparguntur in ipso ꝛ putrefaciunt ipm cuz
caliditate debili. Et quando fit aer ꝑm hunc modū
venit ad cor: quare corrumpit complexionē spiritꝰ
qui est in ipso ꝛ putrefit qđ circūdat ipm de humi
ditate: ꝛ accidat caliditas egressa a natura ꝛ spargit
in corpore: tunc per causam suā erit febris pestilētia
lis. Et cōcat multitudini hominū qui iterū hūt in
seipsis ꝓpietatē ꝓpationis. Agens enī solū cum
pertenit ꝛ pacienti nō est ꝓparatio nō accidit ac
tio ꝛ passio. Et ꝓparatio corꝝ ad illud in quo
sumus de passione est ut sint plena humoribꝰ mal-

nāz munda non fortitan patiuntur ex illo. ꝛ corpora debilia iterum pacientia sunt ex ea sicut illa que multiplicant cotum ꝛ corpora dilatatoꝝ porozum humida multe balneationis.

¶ De signis febris pestilentialis. Ca. ij.

Et febris est quieta exterius cōturbans interius fm plurimū perdens. Et qua percipitur caliditas ꝛ inflāmatio fortis. Et ē cum ea magnitudo anhelitus ꝛ eius exaltatio ꝛ cō stringitur multū ꝛ cural multū ꝛ frequentat: ꝛ vehementia sitis: ꝛ siccitas lingue. Et quandoq; fit cum nausea aut casu appetitus: ꝛ si non restituit ei cū commotione violenter interficit eū: ꝛ dolor oris stomachi. ꝛ magnitudo splenis. ꝛ angustia vehemēs. ꝛ inquietudo. ꝛ fortasse erit inflis ficca. ꝛ casus virtutis ꝛ peruenitur in ea ad syncopim. ꝛ cōmixtionē rationis. ꝛ tendit quod est sub hypocōdrijs. ꝛ sunt cuz ea vigilie. ꝛ mollificatio coꝛporis. ꝛ tepoꝛ. Et quandoq; accidit cū ea bothoꝛ subalbida ꝛ rubea. ꝛ quādoq; est velocis occultationis. ꝛ accidūt cola ꝛ vlcera. ꝛ fit pulsus fm plurimū frequens puus. ꝛ fit vehemens fm plurimū in nocte. Et quādoq; accidit eis dispositio sicut hydropisis. ꝛ fluxus vētris cholere ꝛ alioꝝ. ꝛ est egestio eius lenis feda non naturalis. ¶ Et quandoq; est melancolica ꝛ plurimū eius est spumosū fetidū: ꝛ est in illa aliquid de genere eiꝰ quod liquefit. ꝛ est vrina aquosa cholerica melācolica. ꝛ multotiens euomunt melācoliā: cholerā ꝯ post illā, ꝛ sudant sudoꝛe fetido. Et hec quidē febris incipit cū accidētibus predictis cū fortitudie sua, ꝛ venit res eius ad syncopi. ꝛ frigus extremitatum. ꝛ spasmū ꝛ alcuzez. ¶ Et quādoq; est de his febribus pestilentialibꝰ in qua nō percipit eger: nec tangens ꝓpinquus multitudiné caloris. ꝛ non alteraf pulsus ꝛ aqua magna alteratione: ꝛ cū hoc ipsa est interficiens velociꝛ ꝛ hesitant medici in esse eius. Et plurimū quoꝝ anhelitus fetet ex istis ꝛ ex primis mozū tur: nā putredo est iā cōfirmata in cozde.

¶ De signis pestientie aeris. Ca. iij.

De illis que significāt pestilentiam ꝛ de rebus que currūt cursu causarū est ut multiplicentur rhoioni ꝛ alubub in principijs autūni ꝛ inchoatiōnā indicat pestilentiaz indicatione cause. Et quādo multiplicat auster ꝛ subsolanus in kenil diebus aliquot. Et quotiens videris turbiditatē aeris ꝛ nebulositatē eius ꝛ exist maueris pluuiam ꝛ inueneris aerē vacuū siccū ꝛ non pluit: tūc scias q; complexio hyemis erit corrupta. ¶ Pestilentiā autem estuā malignaz malā significat paucitas pluuie in vere cuz frigoze: deinde multiplicatur auster ꝛ conturbatur aer aliquot diebus: deinde clarificatur post hebdomadā vnam non supra. ꝛ accidit frigus in nocte: in die calor est vehemens ꝛ prefocatio ꝛ conturbatio ꝛ caliditas: tunc iam venit pestilentia ꝛ expectantur febres pestilentie ꝛ variole ꝛ his simulia. Et similiter quando estas non est vehemens caloris ꝛ est vehementis conturbationis habens matutina alterata: ꝛ iam p̄cesserūt ei autumno asubub ꝛ ignes ꝛ vehizis ꝛ alia est signū pestilentie ꝛ alioꝝ. ¶ Et similiter quando videris aerē alterari in die vno multis vicibus: ꝛ clarificatur aer die aliquo ꝛ oritur sol clarus: ꝛ cōturbatur die alio ꝛ oritur in velaminibus nebule; que ē ut pulnis tūc iudica q; pestilentia accidet. ¶ Signa autē que sunt fm semitā societatis cause sunt: verbi gratia videas ranas iā multiplicari: ꝛ videas reptilia generata ex putredine iam multiplicari. Et de eis que significāt illud est ut videas mures ꝛ animalia que habitant sub terra fugere ad superficiē terre ꝛ exire mānifeste. Et videas alalia male nature sicut alakaliki ꝛ eis similia fugere et nidis suis ꝛ ire ab eis: ꝛ fortasse dimittunt oua sua. ¶ De curationibus febrium pestilentialium. Capitulum quartum.

Summa curationis earū est exsiccatio: ꝛ illud cū phlobotomia ꝛ solutione ventris. Et oportet vt inciptatur in ea ad euacuandū. Si autem materia vincens fuerit sanguinea fiat phlobotomia: ꝛ si fuerit humoꝝ alij euacuentur.

Et oportet ut infrigides domos eoꝝ: ꝛ rectifices aeres ipsaꝝ. domoꝝ aūt infrigidatio fit ut vallētur fructibus odoriferis frigidis ꝛ extremitatibus arborū frigidarū ꝛ humentis ꝛ roratōnibus vel delibationibus sumptis ex fructibus frigidis odoriferis: ꝛ ex canfora ꝛ aqua roſ. ꝛ sandalis. Et roꝛtur domus coꝝ omni die aliquotiens ꝛ ꝓprie cū aqua rosa. ꝛ de salicibus ꝛ nenufaꝝ. ꝛ si fuerint in domo maiationes ꝛ roxationes aque erit melius. Aeris vero rectificatiōem dicā. Et administrent eis trocisci de canfora ꝛ robub frigida ꝛ aqua lactis acetosi: ꝛ lac acetosum ablato butyro ꝛ aqua roſa, in qua dissolutum est serum acetosum bonū: ꝛ acetū cuz aqua iterum: ꝛ aqua frigida plurima subito est inungua valde pauca autē cōsequēter exhibita fortasse excitat caliditatē. ¶ Quod si res plōgetur ad hoc vt tendātur hypocondria ꝛ infrigidētur extrema ꝛ plongē dur vigilie ꝛ permixtio mentis ꝛ vides pectus ꝛ gō est super ipsum eleuari ꝛ descēdere: tunc necesse est administrare regimen trahens caliditatē exterius. Et quando cadit appetiꝰ restaurētur ad comestionē: nā plurimi coꝝ qui viriliter agunt super illud et comedunt violenter absolūtur ꝛ viuunt ꝛ necesse ē restaurare eos super cibum. Et oportet ut sint cibi coꝝ ex acetoſ ꝛ deficcantis: ꝛ sint pauce quantitatis. Cibi nāq; coꝝ sunt iterū mali quare nocet cōi multitudo inquantū sunt mali. Rectificatiōis autē pestilentie pars est fm sanos qui sunt in ea ꝛ ps eiꝰ est fm sanos ꝛ egros. ¶ In illa vero que est fm sāos intentio est ut exsiccetur aer ꝛ fiat boni odoris ꝛ prohibeatur eius putredo cum quacunq; re sit ꝛ rectificetur cum xiloaloe crudo ꝛ ambra ꝛ ture ꝛ muscho ꝛ costo dulci ꝛ storace ꝛ sandaraca ꝛ assa ꝛ garioſili ꝛ mastice ꝛ glutino alboti ꝛ laudano ꝛ melle ꝛ croco ꝛ būchum ꝛ cupresso ꝛ iunipero ꝛ aluſné ꝛ lauro ꝛ ciperis ꝛ squinanto ꝛ sauina ꝛ acoꝛo ꝛ galia ꝛ amigdal amaris ꝛ assaro. ꝛ qūz fuit ex istis ꝓpositū

ꝛaſpergatur domus aceto ꝛaſſa. ¶ Scõm ſanos ꝺo ꝛiterũ febꝛicitantes ꝛegros ẽ ſuffumigano cum ſandalis ꝛ canfoꝛa ꝛ coꝛticib⁹ granatoꝝ ꝛ myrto ꝛ malis ꝛ cydoniis ꝛ hebemo ꝛ aliegi uel alkekẽgi ꝛ tamariſco ꝛ ribes. Et opoꝛtet ut multiplicetur ſuffumigatio.

¶ De ꝓſeruatione peſtilẽtie Ca. v.

Oꝛtet ut extrahant a coꝛpe humiditates ſuperflue. Et inclinet regimẽ eius ad exſiccationem ex omni modo ꝛ ex minoꝛatione cibiuſi exercitio. opoꝛteteni ut nõ adminiſtretur neq; balneũ neq; vina neq; tolleret ſitis. Et ꝛectificet aer cuꝝ eis que dixim⁹. Et declinet cibus ad acetoſa ꝛ minoꝛetur ex eo. Et ſit caro q̃ adminiſtratur decocta in acetoſis. ꝛ ſumat de alphehel ꝛ alchaꝛis ꝛ almoſos factis cũ aceto ꝛ abſq; aceto cum ſumac ꝛ aqua acreſte ꝛ aqua limonis ꝛ aqua granatorum. Et condita in aceto inuatiua ſunt ꝛ ꝓpꝛie capꝛis aceto condita. Et algeleniabi ex illis ẽ que cõſeruãt ꝛ ꝓhibent ab eis putredinẽ. Et de illis quib⁹ ex ea fit euaſio eſt adminiſtratio tyriace ꝛ mithꝛidatii ante eã cũ reliquo regimine bono. Et de medicamine facto ex aloe ꝛ croco ꝛ myrrha ſumatur omni die circiter ʒ. i. qñ eſt inuatiuũ.

¶ De variolis La. vi.

Quandoq; accidit in ſanguine ebulitio ſm ſemitã putꝛedinis cuiuſdam de genere ebulitionũ que accidũt ſuccis. ꝛ talia quidem accidẽtia fiũt peꝛ eã ita ut ꝓtes eoꝝ abinuicẽ diſcernãtur. Et de hoc ẽ cuius cauſa ẽ res q̃ſi nãlis faciens ebullitionẽ ſanguinis ex̃ putꝛefit ab eo illud quod admiſceꝛ ei de reliquiis nutꝛimẽti ſui menſtruali qd eſt in pꝛegnatione: aut gnãtur in ea poſt illud ex cibis feculentis ꝛ malis de illis q̃ ꝛaꝛificãt ſubſtãtiã eius ꝛ faciũt eaꝝ ebulire donec fiat ei ſubſtãtia ꝛecta fortioꝛ ꝑma: ꝛ magis apparẽs ſicut illud qd natuꝛa efficit in ſucco vue: ita q; ꝛectificat iſm faciẽdo vinũ ſimilis ſubſtãtie ꝛ iam putꝛuit ſpuma aꝛea ꝛ ſex terꝛena. Et de hoc ẽ cuius cauſa ẽ res aduenies extrinſecus ebulire faciẽs occulta que pmiſcet humoꝛes cum ſanguine cõmixtione exiſtente in diſpoſitione ebulitionis ꝛ ſtationis ſub ſole ſic accidit apud alteꝛationem tẽpoꝛis ꝛ ꝓpꝛie veris ab eo qd pertinet ei de qualitatib⁹ ꝛ ordine. ¶ Et variole quidem ꝛ mozbillus ſũt de ſũma egꝛitudinũ aduementium ꝛ multiplicãtur in ſucceſſioe auſtrinoꝝ quãdo multiplicatur eoꝝ perflatio. ¶ Et coꝛpus quidẽ variolis pꝛepatũ eſt illud qd ẽ calidum ꝛ humidũ ꝛ conturbate humiditatis ꝓpꝛie quod paꝛũ extrahit de ſanguine ꝑ phlobotomiã. Et de cibis ſunt cibi q faciũt cadeꝛe in variolas velociteꝛ: ꝛ ꝓpꝛie quãdo nõ ſũt cõſueti. Et adminiſtrant ſup eos medicine ꝛ cibi ea lefacientes ſicut lac: ꝛ ꝓpꝛie camelaꝛũ ꝛ equaꝛũ cuꝝ multum repletur ex eis ille qui non aſſuetus eſt eis: deinde bibit vinũ plurimũ aut medicinas calidas. Et variole quidẽ ſunt quaſi modus qdaꝝ criſis. Et plurimũ qdem accidũt variole infantib⁹: deinde iuuenibus: ꝛ minoꝛat eaꝝ euentus in ſenib⁹ niſi ꝓpter cãs foꝛtes ꝛ in regionib⁹ vehemẽtis caliditatis ꝛ humiditatis. Et eaꝝ euentus in coꝛpoꝛibus humidis ẽ plus q̃ſi ipſaꝝ euentus in coꝛpoꝛib⁹ ſiccis. Et eaꝝ euentus in vere plus ẽ q̃ ipſaꝝ euẽt⁹ in hyeme. Et poſt veꝛ in fine autũni ꝛ ꝓpꝛie cuꝝ pꝛecedit eſtas calida ꝛ ſicca: ꝛ fuerit ille autũn⁹ calidus ꝛ ſiccus. ¶ Et variole nõ accidũt in cute ſolũ ꝛ in eo quod ſegtur illud qd apparet: imo accidunt in omnibus membꝛis ſimilium partium apparentibus ꝛ occultis ita q; velaminibus ꝛ neꝛuis. ¶ Et q̃ apparent variole faciunt incuꝛꝛere pꝛuritũ: deinde apparent ꝛes ſicut capita acuũ ſimilia milio: deinde egꝛediuntuꝛ ꝛ implent ſanie: deinde euacuantuꝛ ꝛ fiunt cruſte diuerſoꝝ coloꝝ: deinde cadunt. Et foꝛtaſſe ꝓmutatuꝛ variole ad phlegmonẽ ꝛ eiſere ꝛ ad dubellati que aggꝛegat ſaniem. Et plurimũ quidem cum apparent habẽt coloꝛẽ phlegmonis: veꝛũtamen quandoq; egꝛediũtuꝛ ſm coloꝛes diuerſos cineꝛitie ꝛ violacie ꝛ nigꝛe. variole eni ſunt ſpes ꝛ coloꝛes. nam de eis ſũt albe. ꝛ de eis ſunt citꝛine: ꝛ de eis ſunt ruꝛbee: ꝛ de eis ſũt viꝛides: ꝛ de eis ſũt violacee: ꝛ de eis ſunt ad nigꝛedinem decliues. Et viꝛides qdem ꝛ violacee ſũt male: ꝛ quãto pl⁹ additur declinatio ad nigꝛedinẽ tanto ẽ deteꝛius. ꝛ quanto plus ſũt decliuiores ad illud tanto plus ſunt decliuiores ad malitiam. Et albe quidem ſũt meliores: ꝛ ꝓpꝛie quãdo ſunt pauci numeꝛi magne quãtitatis facilis exitus pauce anguſtie debilis febꝛis: ꝛ vides febꝛes minui cum eaꝝ apparitiõe ꝛ ipſaꝝ egreſſiõe: ꝛ ẽ pꝛincipium exitus eaꝝ in teꝛtio ꝛ qd ei appꝛoximat. ¶ Et poſt illas ſũt albe magne pluꝛis numeꝛi pꝛopinque abſq; cõtinuatione. nã ille que cõtinuant ad inuicẽ ita ut ꝓtinuant in fruſto magno carnis habẽtes latera aut ꝛotundam foꝛmã ſunt male. Et ſimiliteꝛ iteꝛũ duplices magne in ventꝛe vnius quaꝝ ẽ variola alia. Albe veꝛo paꝛue dure ꝓpinque difficilis exitus licꝛ faciant exiſtimaꝛi in pꝛincipio ꝛei ſalutem: tũ timek in eis q; difficilis fiat eaꝝ maturatio ꝛ fiat cũ eis mala diſpoſitio egꝛi ꝛ peꝛueniat ꝑ eas ad pditionem: qñ cauſa in eis ẽ groſſitudo materiei. ¶ Et de ſpẽbus malaꝝ timoꝛoſaꝝ q̃ pleꝛũq; interficiũt ſunt ille quaꝝ diuerſificat egreſſio. naꝫ q̃q; apparent ꝛ qñq; occultant ꝛ ꝓpꝛie qñ apparẽt violacee ꝛ ſiluiter tenaces q̃ꝝ opatio nõ ceſſat a debilitate virtutis ꝛ viꝛidificatione mẽbꝛi ꝛ mignificatiõe eius pdunt. Et ſi viꝛiditas ꝛ nigꝛedo quib⁹ ſuccedit reſudatio nõ faciunt cadeꝛe virutẽ: imo additur cũ eis virtus nõ ſunt moꝛtifeꝛe: ſed foꝛtaſſe cadeꝛe faciunt in vlcera ꝛ que currũt curſu eoꝝ. Et ut ſit febꝛis deinde variole ſaluius ẽ q̃ ut ſint variole ꝑcedẽtes deinde ꝓſequat eas ꝛ accidat ſuꝑ eas febꝛis. ¶ Et illud quidẽ qd plurimũ ꝓſideꝛare opoꝛtet ineſſe pacientis variolas ẽ eiꝰ anhelitus ꝛ ipius voꝛ: naꝫ ipſa duo cũ remanẽt bona ẽ res ſalua. Et cũ videris anhelitũ pacientis variolas ꝓſequẽtẽ: ꝛ ſilitẽ pacientis mozbillũ tũc exiſtima caſũ virtutis aut ꝛpa diaphꝛagmatis: deinde cũ vides ſiti vehemẽtẽ fieri ꝛ ãgꝛitudinẽ aſſiduaꝝ ꝛ ea q̃ appent infꝛigidant ꝛ variola ꝛ mozb-

billus virides fiūt tūc iam pcipit eger mori ⁊ festinat illud si variole fuerit de genere earū quaꝝ egressio ⁊ apparitio tardant. Et plurimi eorū q̄ moriunt per variolas moriūtur p̄focati ex sinātia. Et q̄ñq̄ moriūtur per casum virtutis cū rasura intestinoꝝ ⁊ fluxu vētris. Et cū videris violaceas de variolis ⁊ morbillo pfundari: tūc scias q̄ superueniet egro syncopis. Et q̄ñ festinat ad mungēdū sanguinez ⁊ succedit ei vrina nigra tunc ē mortiferū pcipue q̄ñ ē illic casus virtutis. ¶ Et fluxus ventris viridis sanguineus aut totius non cum casu virtutis ⁊ alhumera ē aliquid de variolis ⁊ morbillis. ¶ Et multotiēs quidem variolatur homo duabus vicibus q̄ñ aggregatur materia ad expellēdū bis. ¶ Et colouis plumbini sunt variole quaruꝝ both⁹ in facie ⁊ pectore ⁊ ventre sunt plus q̄ in cruribus ⁊ pedibus ⁊ sunt male: ⁊ significant materiā grossam que nō expellitur ad extremitates.

¶ De signis apparitionis variolarū La.vij.

Quandoq̄ antecedūt apparitionē variolaruꝝ dolor dorsi: ⁊ pruritus nasi: ⁊ timor in sōno: ⁊ punctio vehemens in mēbris corporis: ⁊ grauitas cōis: ⁊ rubedo in colore facies et oculi: ⁊ lachrime: ⁊ inflāmatio: ⁊ multitudo alicuꝰ ⁊ saltus cum constrictione anhelitus: ⁊ raucedo vocis: ⁊ grossitudo sputi: ⁊ grauitas capitis; ⁊ dolor capitis: ⁊ cafacaz: ⁊ exsiccatio oris: ⁊ angustia: ⁊ dolor in gutture ⁊ pectore: ⁊ tremor pedis apud resupinationem ⁊ declinationem ad ipsam: ⁊ cū hoc toto febris concluſa.

¶ De morbillo La.viij.

Dicas q̄ morbillus omnis ē variola cholerica. Et nō est differentia inter ea ambo in plurimo reliquarū dispositionū nisi q̄ morbillus ē cholericus: ⁊ q̄ ipse ē minoris quantitatis ⁊ quasi ipse non pertransit cutē: ⁊ nō est ei altitudo de qua curetur ꝓprie in ꝓncipio sui. Variole vō in ꝓncipio sue apparitionis ē eminētia ⁊ altitudo: ⁊ morbillus ē minor variolis ⁊ min⁹ accidit oculo q̄ variole. ¶ Et signa apparitionis eius ꝓxima sunt signis apparitionis variolarum: verū lachryme in eo sunt plures ⁊ angustia ⁊ inflatio vehementior: ⁊ dolor dorsi minor: q̄ñ causa eius in variolis est repletio sanguinea ⁊ extendēs venaz positam super dorsum: nā generatio variolarū est ꝑpter multitudinez sāguinis corrupti: ⁊ morbilli ꝓpter vehementiā malitie sanguinis corrupti pauci. ¶ Et morbillus fm plurimum egreditur subito ⁊ variole aliquid post aliquid.

¶ De signis salutis eius La.ix.

Dicunt sicut signa salutis variolarū. nā ille q̄ est velocis ꝓcessionis ⁊ apparitionis ⁊ maturationis ē salu⁹: ⁊ durus ⁊ viridis violaceus ē malus. ⁊ qui ē tarde maturationis frequētis syncopis ⁊ angustie est pernitiosus. Et q occultatur intrā subito ē malus faciens syncopim.

¶ Decura La.x.

Oportet in variolis ut incipiat ⁊ extrahat sanguis sufficienter cū conditiones fuerit ⁊ similiter si morbillus fuerit i replone sanguinis: ⁊ spaciū illius ē vsq̄ ad. iiij. Sed q̄ñ ꝓcedūt variole nō oportet tūc ut administret phlomia nisi inueniatur vehementia replonis ⁊ dominiū materiei: tūc ei phlobotomet quātitate que exsiccet. ⁊ cō uenientius quidē quod in hac administratur egritudine est phlobotomia. ⁊ si phlobotomet vena nasi confert iuuamentū fluxus sāguinis narium. ⁊ tuentur ptes superiores a malitia variolarum ⁊ facilius super infantes. ¶ Et q̄ñ necessaria ē phlobotomia et nō phlobotomat iterū complete timetur super ipm corruptio extremitatis. ¶ Et similiter timetur q̄ñq̄ si mile illi sup illuz cuius assiduatur extinctio ⁊ ventre solutur. Et oportet ut fiat ei eis cibatio in primis cū eis in quibus est confortatio cū repercussione ⁊ extinctione absq̄ cōstrictione nature ⁊ inspissatiōe sāguinis: sicut quod fit de iuiubis cum tamarindis et cassiafist. ⁊ cū eo q̄ fit ex dactilis imaturis ⁊ ex lentibus ꝑparatis ⁊ ulcedebegi ⁊ lenificatio vehemens ⁊ siliter oportet ut sint cuz istis tamarindi ⁊ que eis cōueniūt. Et cib⁹ fact⁹ ex cucurbita ⁊ melon ⁊ alrakin: imo oportet ut sit natura lenis in ꝓncipio: ⁊ sit i tentio in eis qbus lenitur tamarindi. Et si non obedit cū eis additur sup eos siracost cū facilitate ⁊ cautela ⁊ terenabin aut infusio pruno. Et cōfert q̄ñq̄ si in potu detur in ꝓncipio appitionis vestigioꝝ variolarū pondus. 3. iij. de rob dactilorū silueſtrium cū vino de trocisc̄s cāforatis: ⁊ sirupus de dactilis imaturis est vehemētis iuuamēti in huiusmodi hora. ¶ Cū ergo pertrāsierit egritudo diem secūduz ⁊ incipiunt variole apparere tunc fortasse erit infrigidatio causa errozis magni ex eo q̄ retinet super fluitatem interius ⁊ delatione eius super membra ꝓncipalia ⁊ fortasse non sit eis possibile ꝓcedere ⁊ apparere. Et accidit inquietudo ⁊ angustia. Et fortasse accidit nausea: imo oportet ut iuuent superfluitates in huiusmodi dispositione cum eis que faciūt ebullire ⁊ aperiūt opilatiōes sicut feniculū ⁊ apiuz cum zuccaro ⁊ succus eorū: aut decoctio radicuz ⁊ semi num: ⁊ fortasse odorat aliqd de croco. ⁊ aq̄ ficuum est bona valde. ficus enī sunt vehemētis expulsiōis ad exteriora: ⁊ illud ē vna de causis euacuationis a no eu mēto earum. ¶ Et de illis q̄ cōferūt valde in huiusmodi hora ē ut sumāt lacce ablue. 3. v. lentium excorticatarū. 3. vij. dragagāti. 3. iij. deinde coquantur cuz lib. 5. aque vsquequo remanet q̄rta lib. vni⁹ ⁊ det in potu. Et de illis que sunt vehementis iuuamenti ad faciendum aperire variolas est ut sumantur ficuum citrinarū. 3. vij. lentiū excorticatarū. 3. iij. lacce. 3. iij. dragangāti se. feniculi ana. 3. ij. decoquātur cum lib. 5. aque donec remaneat ex ea fere tertia ⁊ coletur ⁊ detur in potu de ea: expellit enī calidita tem a ptibus cordis ⁊ phibet pulsū cordis. ¶ Et oz ut nō approximet ei in hac hora oleuz aliqd oino. ¶ Et oz ut regat ⁊ clōgetur ab aere frigido ⁊ phe i hyeme: ⁊ fiat cū illo illud qō sit cū sudante. frigꝰ enim

opilat pozos ⁊ redire facit materias retro. Et multi tudo potus aque frigide cū niue ⁊ introitus in do mo vētj mala sunt valde. Et fortasse pḥlomia ē ma la propter ea q̄ expellit ⁊ ꝓterit illud qđ ꝓcedit q̄re ca ueat p̄ duos dies aut tres. Et q̄ accidit ex cooptu ra ⁊ calefactōe quasi syncopis: aut accidit syncopis: tunc necessariū est regimen aeris q̄ attrahit ⁊ reuer tit ad odores canfore ⁊ sandaloꝝ: ⁊ si nō fuerit excu satio q̄n detegatur corpus domui venti aut aeri fri gido paulatim fiat. ⁊ isti q̄ adiutorij est cū calefa ctione aut dimissiōe infrigidationis. Et q̄ incipiūt exire ⁊ nō inuenitur cum exitu earū alleuiatio: imo inuenitur caliditas inflata ⁊ lingua ad nigredinem declinis: tūc caue ne calefacias. Et oportet vt tu alie nes ab habentib⁹ variolas ⁊ morbillū emplastratio nē ventris. in hoc enī est timor constrictionis anhe litus subito: ⁊ q̄ accidit fluxus ventris malus ⁊ mi ctus sanguinis. Et in fine eius oportet vt ꝑseruet na tura ⁊ cibetur loco lentium sicut sunt lentib⁹ elixatis duabus clirationibus cū renouatōne aque: ⁊ loco lentium almazar cum tamarindis ⁊ lentibus frigi dis acetosis ⁊ aqua granatoꝝ ⁊ sumach ⁊ acresta et his similibus. Medicie aūt ingrossantes sangui nem ⁊ infrigidantes eū ⁊ ꝓhibentes eū ab ebulitio ne q̄ in initio ꝓcipiūtur sunt sicut rob ribes ⁊ acre sta ⁊ aqua fructuū frigidoꝝ ⁊ sirupus alcoꝛi ꝓprie ⁊ sirupus altelea ⁊ sirupus de tumar. Et sirup⁹ qui dem alcoꝛi habet descriptiōes plures quas dixim⁹ in antidotario: ⁊ dicemus hic descriptionē fortem mirabilem: ⁊ est illa que fit cū aqua lactis acetosi ite rati ⁊ virtus ei⁹ est vehemens valde. Descriptio hec est: Sume rob alcoꝛi partes. ij. si autem non fuerit ubi ꝓsens: accipe alcoꝛi ⁊ fac serrare ipsum ⁊ acci pe serraturam eius aut mole ipsum ⁊ misce moli tum eius cum medietate sui de sandalis in aceto di stillata aut in aqua acreste pure diebus aliquot: deiñ decoquatur in eo decoctione cū facilitate cū longi tudine donec dissoluat: deinde exprimant ⁊ sumat de succo: ⁊ quanto acetū aut aqua acreste est pl⁹ tan to est melius. deinde sumatur ꝗqua adog abstracto butiro mūdificata a sua caꝛitate adog: aut cum co latione vltima que fit dimittendo residere aut cū de coctione sicut est decoctio aque casei donec seꝑaret aquositas: deinde sumatur farina ordei: ⁊ fiat ex ea ⁊ aqua lactis acetosi focaccia: ⁊ fiat acetosum illud foca deinde coletur postea sumatur illud focaccia: ⁊ sit in eo de subtili aqua oꝛ. ⁊ fiat acetosum: ⁊ quāto plus ite ratur tanto est melius. Sumant ergo de eo ptes. v. ⁊ sumatur aqua piroꝝ de sceni ⁊ aqua cydoniorum acetosoꝝ plime aq̄ ⁊ aq̄ granatoꝝ acetosoꝝ ⁊ aqua po moꝝ acetosoꝝ plime aq̄ ⁊ aq̄ alzarur ⁊ aq̄ limonij ⁊ aqua prunoꝝ acetosoꝝ ⁊ aq̄ dactiloꝝ in primis cū incipiūt apparere expressoꝝ ⁊ aque alcoꝛi recentis ⁊ aque moroꝝ de sceni que nō maturantur integre et aque chꝛysonuloꝝ imaturoꝝ acetosoꝝ: ⁊ succi acre ste ⁊ succi ribes ⁊ succi ꝓpetioꝝ vitis ⁊ succi rose p sice ⁊ succi nenufaris ⁊ succi viol. omniū añ. tertiant partis vnius ⁊ succi acetositatis citri ⁊ succi acetosi tatis citranguli añ. duas tertias partis vnius: succi coꝛiandri ⁊ lactuce ⁊ folioꝝ papaueris humidi ⁊ en diuie ⁊ portulace añ. quartam partis vnius: succi fo lioꝝ salicū folioꝝ maloꝝ ⁊ folioꝝ piroꝝ ⁊ folioꝝ al zarur ⁊ folioꝝ ro. ⁊ folioꝝ virge pastoris añ. quartā ptis vnius: succi barbe hirci. ⁊ ro. siccarū ⁊ nenufar sicci ⁊ succi berberis sicci: ⁊ se. endiuie ⁊ seminis lactu ce ⁊ balaustiarū ⁊ nenufaris añ. medietatez decime partis vnius: ⁊ succi mēte humide sextā partis vni⁹ ⁊ succi berberorum humidoꝝ medietatem partis aggregentur medicie ⁊ succi ⁊ componantur super ignem ⁊ ponātur in eis de lentibus partes quatuoꝛ ⁊ de ordeo excoriato ptes. ij. ⁊ de sumach partes ij. ⁊ de granis granatoꝝ partes. iij. ⁊ decoquāt oia ad ignē donec remaneat medietas: deinde dimittat donec infrigidet ⁊ cōfricet fortiē ⁊ coletur ⁊ sumatur de canfora ad omne pondus. ccc. z. pondus auri. i. ⁊ terat canfora ⁊ puluerizetur sup radicē cucurbite aut kimie: ⁊ fūdat sup ea medicina cū facilitate: deiñ ligetur caput ei⁹ cū re vehemētis fortitudinis: deinde ponatur sup prunas donec sciatur q̄ fortitas feruet ⁊ concutiatur ⁊ ponatur in vitreata ⁊ stringat caput eius vt non perdatur canfora ⁊ lutetur ⁊ dosis, eius sit vsq̄ ad. z. x. Et de hominibus est qui ponit in ea spice ℥. ij. ⁊ seminis feniculi ⁊ anisi ⁊ ciperi ⁊ pipis partes equales ꝑm quantitatem que ei videtur. Et quando egrediuntur variole cum complemento et pertransit septimus ⁊ apparet in eo maturatio: tūc necesse est vt rumpantur cum acubus de auro ⁊ au seratur humitas cum cotto. Salitio autem ne cessaria est et cum volueris salire: tunc elonga salitō nem ab eis quas erupisti de magnis doloꝛosis et p pinquo: illud enim facit dolorem: imo sali illas q̄ sunt ꝓter eas: ⁊ dimitte claudens cum eoviam ou ficiorum suorum donec sugant salem suum ⁊ nō sa liantur ante complementū maturationis. illud enī fortasse faciet accidere dolorem vehementem ⁊ apo stema. Et salitio quidem est res que est necessaris postq̄ maturantur: ⁊ illud quidem fit cum aqua sa lis in qua est virtus croci Et si aqua illa est aqua ro. tunc est melius. Et aqua in qua decoquūtur tama riscus ⁊ lentes ⁊ rose: deinde salit est vltima ⁊ ꝓpe si ponuntur iterum in ea canfora ⁊ sandali. hec enīz salitio maturat ⁊ exsiccat ⁊ facit cadere cum veloci tate. Et suffumigatio cum tamarisco est iuuatiua valde. Et in hyeme oportet vt applicetur eger incensio ni ex tamarisco. Et quando variole sunt vehemen tis humiditatis: tunc necessaria est suffumigatio cū myrto ⁊ folijs eius. Et de regimine bono apud ma turitatem variolarum paruarum ⁊ magnam volū tatem exsiccationis earum est vt dormiat patiēs va riolas super farina rizi ⁊ milij ⁊ ordei ⁊ fabarum. ⁊ magis conueniens est vt ponas ipsam impletionez culcitre que sit rara in qua penetret virtus. Et folia cupressi sunt bona in hoc ⁊ oleuz malum est in hac hora: quoniam prohibet exsiccationem: ⁊ q̄n incipiunt variole exsiccari tū oportz vt liniat sup eas ex medicinis ꝑdictis cū virtute croci. Et q̄n accidit ex

variol'. vlcera: ꝓfert vnguentū albū ꝛ ꝓpe ꝑmixtū aliq̄ntulo canfore ꝛ rasura radicū canne cū aq̄ ros. aut rasurā venarū arboris salicis: aut arboris alzarur. ¶ Et q̄nq; ꝓfert vnguentū de ceruſa ꝛ luthargirio Et q̄ū ſunt in naſo cruſte ꝓfert ceratū factū cū oleo ros. puro cū virtute ceruſe ꝛ climie: ꝛ adminiſtratio alicui⁹ olei poſt exſiccationē ꝛ apud vlcerationē eſt bona: apud exſiccatōes gdē cū eo q̄ facit cadē cū velocitate: ꝛ vlcerationē ꝓpꝛea q; ipſm eſt matia emplaſtri ꝛ vngu ēti. Vnguentū gdē rubeū bonū ē ad vlcera variolarum.

¶ De obſeruatiōe mēbroꝝ ꝛ defenſiōe eoꝝ a nocumēto variolarū ꝛ morbilloꝝ. Ca. xi.

Embra que oportet cuſtodiri a nocumēto variolaꝝ ſunt ſicut guttur ꝛ oculus ꝛ ptes ſupiores narīū ꝛ pulmo ꝛ inteſtina: hec enī mēbra ſunt illa q̄ vlcerant ¶ Fortaſſe enī oculus deſtruit ꝛ fortaſſe accidit in eo albugo. In gutture vo fortaſſe accidit ſuffocatio ꝛ fortaſſe accidunt vlcera q̄ phībēt deglutionē in meri: ꝛ fortaſſe puenīūt ad hoc vt ſit illic corroſio ꝑnitioſa. In ſupioribꝫ vero pubus narīū fortaſſe accidunt vlcera que ſtringunt meatus odoratus. In pulmone aūt accidū fortaſſe ex bothoꝝ variolarū ꝛ morbilli ꝑſtrictio anhelitus vehemēs ꝛ fortaſſe faciunt cadere in pthiſim cū vlceratur. In inteſtinis fortaſſe accidit excoriatio cui ſuccurrere eſt difficile. Cōſeruatio aūt oculi melior eſt vt ſiat alcohol oculo cū almuri ꝛ aqua coriādri ꝛ aq̄ ro. in q̄ iam poſita ſūt ſumach ꝛ canfora ꝛ ꝓpe in ꝓmo die ꝛ cū almurī ſolo. ꝛ ſiſ fiat alcohol cū alcohol nutrito ex aqua coriādri ꝛ aqua ſumach poſita in ea canfora. ꝛ ſuccus pulpe granatoꝝ eſt bonꝰ iterū in principio. Cū vero apparent tunc facere alcohol cū aqua ro. ꝛ canfora eſt magis ꝓueniēs. ꝛ dicrum eſt q; facere alcohol cū napta alba eſt bonum in hoc. Et oleū de liſticis eſt de eis quib⁹ ꝓfunt mulieres in regione noſtra poſt variolas ꝛ cuentū nocumenti in oculo ꝛ eradicat caliginē ſi fuerit: ꝛ recticat oculū. ꝛ collyriū albū eſt bonū valde apud apparitionē bothoꝝ. ¶ Conſeruatio aūt auris ꝛ gutturis eſt ſicut ſuctio granatoꝝ ꝛ ſuctio granoꝝ eius in principio ꝛ ſuctio moroꝝ de lecni ꝛ gargariſatio cū rob coꝝ: ꝛ ꝓpoꝛtie q̄ conqueritur de doloꝛe in eis tunc oportet vt lambatur de rob ꝛ coꝝ aliquid poſt aliquid. ſed ſuperiores partes narīū cum epithimatione ex menthe ꝛ ſandalis ꝛ rob acreſte ꝛ accto. Et odorare aceta ſolū eſt vehemētis iuuamenti. In conſeruatione vero pulmonis non eſt q; ſit ſicut hoc ex lenīb⁹ leue cum ſemine papaueris. Inteſtina aūt ꝑmū gdē oportet vt ꝓſeruent poſt inceptionē cū ſtipticis, ꝛ cū incipit ſolutio vētris in fine egritudinis curet cū trocīſcis de ſpodio ꝛ ribes ꝛ trociſcis de ſemine acetoſe.

¶ De eradicatōe veſtigioꝝ variolarū. Ca. xij.

In hoc gdē loq̄mur vice alia cū loq̄mur de decoratione: nūc vo dicem⁹ illud qđ ē magis ꝓueniēs ꝛ magis ꝓtinēs. Et de eis q̄ eradicāt veſtigia variolarū iterū ſūt radices arūdinū ꝛ ſarcocolla ꝛ ſemen melonis ꝛ coꝛtices ei⁹ exſiccati ꝛ rizi abluti ꝛ aqua ordei ꝛ albumen ouī ꝛ creta rara vel lutum ꝛ lithargirii ꝛ zuccarū tabarzet ꝛ amili ꝛ amigdale dulces ꝛ amigdale amare. Et de oleis oleū de lilio ꝛ oleū de ſiſticis ꝛ adeps aſini cū oleo roſ. ꝛ que ſunt ei ſilia: ꝛ aqua que ſit in vngula cameli que aſſatur eſt vtilma. Et de illis que ſunt fortioꝝ eſt ſpuma maris ꝛ lapis piperis ꝛ coſtus ꝛ ammoniacum ꝛ tus ꝛ ſapo cū baurach ꝛ oſſa veruſta aduſta ſemen raphani farina raphani exſiccati ariſtologia lupini. Et de cibis rectificantib⁹ coloꝛe plū beum ſunt granata dulcia ꝛ cicer ꝛ vinū bonū: vitelli ouoꝝ ſorbilis ius galline ꝛ alcubugi ꝛ aldurar impinguati. Et oportet vt aſſiduet habēs ea balneationē. Et de cōpoſitis eſt vt ſumas oſſiū aduſtoꝝ et ſtercoris ouini antiqui oſtracoꝝ nouoꝝ ꝛ amili ꝛ ſeminis melonis ꝛ rizi abluti ꝛ cicer is ꝛ ariſtologie longe omniū añ. partes. v. ꝛ radicis arundinis ſucce partes. xx. fiat ex eis epithima cum aq̄ melonis aut cū aqua cucumeris ſilueſtris aut cuꝝ aqua oꝛ. aut cū aq̄ ſabarū ꝛ liniatur cū eo mēbꝝ ꝛ abluat in mane cū decoctōe viol. Aliud: oſtracoꝝ nouoꝝ oſſiū antiquoꝝ radicis arundinis ꝓſice amili ſemis melonis rizi abluti granoꝝ granatoꝝ coſti ꝓtes eq̄les: fiat ex eis gumera. ꝛ iterū lupini ꝛ cicer nigrū liniatur cum eis.

¶ De febrib⁹ apoſtematū. Ca. xiij.

Am ſciuiſti diſpoſitiōes febrīū q̄ ſequūtur apoſtemata apparētia: ꝛ q; ſunt ſm plimū de genere febrīū dicī cū apoſtemata iſta ſm plimū nō ꝓueniant ad coꝛ niſi cū calefactione ſua ablaq; ſua putredine. ꝛ plimū gdē hoꝝ eſt a cauſis ꝓmitiuis. Cū aūt peruenit putredo coꝝ ad coꝛ ꝓpter ſuā magnitudinē aut, ꝓpter ſuā ꝓpingratē fit febr ſortaſſe nō de genere dicī. Et plurimū quidē ſimilium hoꝝ non fit niſi a cauſis antecedentibus coꝛporeis ꝛ repletionalibus crudis: ꝛ quandoq; fiunt ex vlceribus ad que attrahuntur mē maligne ꝛ retinētur in carnibus mollibus. ¶ Febres aūtem que ſequūtur intrinſeca apoſtemata fortaſſe non fiunt ex applicatione calefactionis ad coꝛ ſine putredine.

¶ Et vehementioꝛes quidem febres fiunt ab apoſtematibus intrinſecis quando ſunt ex genere herſipile in quibuſdam viſceribus ꝛ extenditur doloꝛ ꝛ ſitis ꝛ inflammatio ꝛ ſignificant ea ſignificationes ꝑ mixtionis cholere plime cum ſanguine. Et hec apoſtemata intrinſeca ſunt ſicut apoſtemata cerebri ꝛ ve laminū eius ꝛ ſumach auris ꝛ gutturis quandoq; Et in velamine quod ſequitur pectus: ꝛ epate ꝛ renes ꝛ veſica ꝛ matrice ꝛ inteſtinis ꝛ que ſunt eis ſimilia. ¶ Et diuerſificantur febres coꝝ in vehementia ꝛ debilitate ſm ꝓpinquitatem coꝛdis ꝛ longitudinem. ¶ Et coꝝ iterum febres que ſunt in mēbris carnoſis eſt febris vehementioꝛ. ¶ Et coꝝ febres que ſunt in panniculis ꝛ coꝝ ſimilibus eſt debiliοꝛ. Et coꝛ que ſunt in vicinitate arteriarū febris eſt vehemētioꝛ: ꝛ coꝛ q̄ ſunt in vicinitate venarum ſolū

febris est debilior ¶ Et non euacuantur iste febres a prodis fm matias q̄ effundunt ad apata eaꝝ: prodi nāq; earū sunt fm generationē earū ⁊ fm motū ipsarū ⁊ fm attractionē caliditatis ⁊ doloris ad eas vnicuiq; eni humoꝛē ꝓpꝛiū q̄ sibi ꝓuenit. Et scias q̄ multoꝛies sanat apostema in pleureti ⁊ aliꝭ ⁊ remanet febris: ⁊ significat tūc q̄ mūdificatio nō accidit. ¶ Et iste qdē febres q̄nq; ꝓlōgant ⁊ pducūt ad ethicā: ⁊ ꝑpe qū apostemata sunt in epate. Ille vo q̄ sūt in velamib⁹ cum ꝓfurmat nō exspectāt vsq; ad ethicam.

¶ De signis earū ⁊ ipsarū iudicijs. La. xiij.

Cum febrib⁹ ex apostematib⁹ intrinsecis inueniunt tres spēs signoꝛ ⁊ accidentū. s. sig̃ ⁊ accidētia significātia mēbꝛ infirmū: ⁊ sig̃ ⁊ accidentia significantia materiam: ⁊ signa ⁊ accidētia significantia dispositionē infirmi. ¶Prima autez signoꝛ spēs est sicut pulsus serrin⁹ ⁊ doloꝛ pungitiuus apostematis in ptib⁹ pectoris: ⁊ siti tussis sicca in ꝓmis ⁊ ḃūda in secūdo ⁊ q̄ sūt ill'ia. De signis pleuretis significātib⁹ apostema in ptib⁹ pectoris et ad sūmū ē doloꝛ ⁊ g̃uitas i mēbro ⁊ ē caliditꝰ religis mēbris addita calefactōe nō ꝓsueta. Et sic spasmus q̄n ipse multoīes associat apostematib⁹ calidis in mēbris neruosis. Spēs vo secūda est sicut significatio vehemētie fe. tertiane: ⁊ significat q̄ mā est cholerica. Siccitas vo infirmi sunt dispositiōes q̄ indicāt ei⁹ salutē aut indicāt ipi⁹ morte. Et mēbra qdē occulta diuersificant in faciēdo febres ⁊ recipiendo eas ⁊ pdurationez earū ⁊ ipsarū prodis fm magnitudinē eoꝝ in scipsis ⁊ magnitudinē venarū eoꝝ ⁊ fm mēbra sua. ¶Nam in mēbris intrinsecis sunt que sūt propinqua cordi ⁊ vehemētis cōitatis sicut velamen et pulmo. Et de eis sunt que sunt longinqua a corde ⁊ debil' cōitatis sicut renes. ipsi eni nō semp faciūt ꝓpꝛia apostemata sua febres fortes neq; ꝓtinuas. ⁊ multoties qdē sunt interpolate ⁊ sunt de genere febrium cōmixtarū ⁊ febrū tertianarū ⁊ q̄rtane ⁊ q̄tane ⁊ sextane: ⁊ fiunt cū eis rigoꝛ ⁊ ꝯpilatō ⁊ ambiguus sit esse eaꝝ: ⁊ significat eas grauitas in loco renum ⁊ in ptib⁹ alchatin ⁊ doloꝛ ⁊ ꝑpetas caliditatis in mēbro maioꝛis ꝓsueta. Cū aūt aggregat in membro vt sit ꝓximū ꝓncipali aut fortis cōitatis cū eo aut vehemētis sensus ⁊ est neruosū tunc cū vehemētia febrū comitantiū apostemata ei⁹ accidunt ei ingetudo magna ⁊ spasm⁹. Et fortasse comitant ipm accidētia extranea sicut apostemata matricis. associat eni ei cū febre soda ⁊ doloꝛ ceruicis. ¶ Et calitas qdē q̄uis inflāmet in eis apostemanbus: tū nō est valde vehemētis acuitatis sicut est in causonide nisi sit res magna. ⁊ causa in eo est q̄n putredo nō est sparsa neq; nota ad exterioꝛa. ¶ Et pulsus quidē in febrib⁹ apostematū intrinsecoꝝ est pulsus febrū putredinis paruus in ꝓncipio velocis ꝓstrictōis apud statū: deinde magnificat ⁊ fit velox ⁊ spissus fm mēbꝛ ⁊ materiā ⁊ secūdū q̄ sciuisti: deū erit vndosus ⁊ serrin⁹ ⁊ sapiens scōz membꝛ in neruositate ⁊ carnositate sua.

¶ Et vrina fm plumū est ad albedinē declinis ⁊ paucitatem tincture ꝓpt declinationē materiei ad apostema fm q̄ sciuisti.

¶ De cura eaꝝ. La. xv.

Cura tio haꝝ febriū est curatio febrū acutarū post curatōem apostematū. Radix eni in eis est cura apostematis cū observatiōe cure febris de infrigidatōe ⁊ humectatōe. Et in his febrib⁹ nō ꝓcedit pot⁹ aq̄ frigide neq; introitus balnei. ¶ Et si fuerit apostema herisipila licet vt fiat positio rerū frigidarū ⁊ infrigidatarū actu deforis sup ipm sicut succ⁹ lactuce ⁊ semp̄iue ⁊ pꝛtulace cū alio q̄rtulo sanich ordei albi q̄ sine cessatiōe infrigident sup niuem ⁊ pmutent: ⁊ fortasse pmiscet cū eis oleū omphacinū aut oleū roſ. Et si comederit lactucas ablutas infrigidatas pertransit ⁊ iuuatur cum eis.

¶ De dispositōib⁹ febrū cōpositarū. La. xvi.

Febres q̄nq; ꝓponūtur ad inuicē. Fortasse eni componūtur ex eis spēs ingredientes in genera clōgata sicut compositio febris ethice cū febre putrida. ¶ Et q̄nq; cōponūtur spēs ex eis in genere, pximo ꝓueniētes: sicut est ꝓpositio speciꝭ febrū putredinis et sic tertiana cū phlegmatica vtpote febris nominata hemitriteus ⁊ sicut cōpositio febrū apostematum. Et q̄nq; componūtur de eis speciꝭ ꝓuenientes in specie sicut compositio duarū tertianarū ⁊ duarū quartanaꝝ ⁊ trium quartanarū: q̄re fiunt due tertiane in apparitione dispositionis fm paroxismos phlegmatice ⁊ tres quartane in paroxismis phlegmatice. Et q̄nq; cōponuntur tres de febribus tertianis. si igit fuerint fm coalternationē erit paroxism⁹ in die. iij. vehemētioꝛ q̄n ptinet ei prod⁹ diei pmi ⁊ inceptio diei tertie: ⁊ similiter in die. v. ⁊ simulatur hec hemitriteo sicut compositio duarū tertianarū similat paroxismis phlegmatice. ¶ Et propter hoc non oportet vt tota occupatiōe occupetur cum paroxismis: imo oportet vt occupetur cū accidentib⁹. ¶ Et q̄nq; accidit si fuerint febres iste tertiane pure vt festinent paroxismi earū ad contentā. i. ad illam que fortioꝛ est ita vt destruat debilioꝛ earū ꝓus. ¶ Et q̄nq; significat compositionem rediuiꝰ hozipilatōis vel opilatōis post quietē

¶ Et turpe qdē est medico scienti significationes cuiusq; febris ⁊ accidentia eius vt nō percipiat cōpositionem a pximo die aut secundo. ¶ Et cōpositio febris ethice cū febre putredinis est ex illis que valde ambigua sunt q̄n ipsi vident intꝛpolatōes ⁊ inceptōnes rigoris ⁊ hozripilationis ⁊ redditionem sudoris. s. fuerint ⁊ hozas pticulares: q̄re existimant q̄ sunt illic febres putredinis tūn inseparabiles aut cōpositе cōtinue ⁊ interpolate. ¶ Et q̄nq; continuatur compositio ita vt appareat febris continua similis que simulatur synocho: ⁊ tunc quidem nō est excusatio redditionis ad significatōnes. Et si fuerint paroxismi bꝛes nō consequitur eoꝝ continuatio nisi ꝓpē rem magnam de multitudine numeri eoꝝ: ⁊ ꝓpꝛie et fortasse vides interpolationes harum febrū lōgas

¶ Et cūq; componūtur febres diuerse sicut hemitriteus eradicatur postrema earū ⁊ remanet chroni

cā pura sine sint due interpolate aut due ꝓtinue aut interpolata ⁊ continua. Et qñq ponitur cū hemitriteo alia tertiana ⁊ phlegmatica ⁊ melancholica: nā si est cum tertianā eradicatur tertiana ⁊ purus sit hemitriteus: ⁊ si est cū phlegmatica aut melancholica eradicatur hemitriteus ⁊ depuratur phlegmatica: ⁊ similiter melancholica. Et qñq accidit cōpositio in eis ꝑm modū aliū ⁊ est vt cōponatur interpolata ⁊ cōtinua diuersi generis: aut conuenientes ambe in eo: aut ꝓuenientes in specie sicut tertiana ꝓdica cū tertiana inseparabili. ⁊ sicut cōponunt due interpolate: sic̄r ꝓponunt due ꝓtinue. ¶ Quidam aūt exist̄i mauerūt q due ꝓtinue nō cōponūtur sicut due tertiane: qñ qñ materia est intra venas nō est possibile vt diuersificetur illud in quo accidit putredo: putredo eni est ꝓcedens in toto. ¶ Et hec sententia nō est de illis que necessaria sūt ꝓculdubio apud me qñ putredo incipit, ꝓculdubio ex loco. deinde sparg̃itur: deinde currit indicia vehemētie ⁊ interpolationis ꝑm gradationē putredinis ꝑme ⁊ ꝑm eaz sūt ei motus. Nō ergo elongat q̄n accidat putredo cui sit dominiū aliq̄d incipiens in ꝑte materierū cui nō sit dominiū sequēdi aliud: imo aggregat in ea vt incipiat ⁊ vt sequat sil: q̄re erit ei gradatio tpis q̄ expit Et spēs qdē ꝓpositionis febriū sunt tres: intrans: ⁊ coalternata: ⁊ cōicans Et intrans est vt ingrediatur vna earuz sup alterā. Et coalternata vt ingrediatur post eradicationē eius. Et cōicans est vt incipiat cū ea. Et cū videris febrē conclusam ⁊ est in ea rigor ⁊ nō sudor: ⁊ fortasse accidit in rigoribus plib⁹ sudor vn⁹: tūc testifica ꝓpositionē in ea. ¶ Et sic̄r cū videri in conclusa superfluitatem in frigore extremitatum ⁊ rigore sed parum de ambobus tunc fortasse est in conclusa.

De hemitriteo. La. xvij.

Hemitriteus est febris cōposita ex duabus febribus: quarū vna est tertiana ⁊ altera est phlegmatica: ⁊ fit in die vno paroxismus tertiane ⁊ quotidiane simil: Aut ꝑm semitā cōitatis ⁊ inuentionis: Aut ꝑm semitā coalternatōis ⁊ vicinitatis: Aut ꝑm semitā introitus. ¶ Et de diuisionibus difficilior ad cognoscendū est ꝑma: deinde secunda. ¶ Et qñq sunt febres due ꝓtinue qñ due putredines sunt intrinsece: ⁊ qñq due sūt ꝓdicē eradicantur qñ due putredines sunt extrinsece. ⁊ qñq est continua cholerica: quia eius putredo est intrinseca ⁊ phlegmatica est ecōtrario ⁊ qñq est econtrario. ⁊ qdā ponūt hemitriteū puz febrē cōpositam q̄ fit ex tertiana extrinseca ⁊ phlegmatica intrinseca ⁊ illam que est ꝓeter eā nominant nō puram. ⁊ nō est illud de illis in quib⁹ superflua occupatio sit habēda. ¶ Et fortasse antecedens ad putredinē est cholerica: ⁊ fortasse antecedens ad putredinē est phlegmatica ⁊ fortasse venūt simul. ¶ Et iterū qñq est materia faciēs fē. phlegmaticam magis dñans: ⁊ qñq est materia faciens febrē cholericam magis dominans: ⁊ quōcūq sit materia phlegmatice pōt paroxismos cholerice lōgiores ⁊ tardiores crisis: ⁊ materia cholerice ponit paroxismos phlegmatice ecōuerso: Et fortasse extēdit hemitriteus lōgo tpe. s. vsq̄ ad. vij. mēses ⁊ supra. ⁊ qñq fit ex hemitriteo egritudo acuta. ⁊ qñq est hemitrite⁹ de febrib⁹ magis interficientibus: qñ ꝓducit ad ethicā ⁊ egritudies chronicas vl erroneas ⁊ difficiles.

De signis hemitritei. La. xviij.

Dignis ꝓpriū signoz ei⁹ ⁊ ꝑmū coz licz necessaria sint comparia: alia est vt sit spaciuz huiusmodi febris in vno. duoz dierū longius spacio tertiane ⁊ magis quieta: deinde sit in die alio leuioris paroxismi ⁊ paucoz accidentiū. ¶ Et qñq iterat in ea horripilatio ꝑm plimū aliquoniēs ꝓpt illud qd accidit de pugna duaz materierū: aut introitu vni⁹ eaz sup alterā. ⁊ fortasse accidit hec iteratio trib⁹ vicibus aut quatuoz ⁊ iam calefiunt mēbza aliqna horripilatione fixa adhuc. ¶ Et ex hac q̄dent que est hemitriteus cozpus nō mūdificatur integre ¶ Et qñq fiunt ꝓncipiū eius ⁊ augmentū ꝑ vehemētis cōmotionis: ⁊ prozpe qñ fuerit cōcatio aut fuerit in huiusmodi hoza: tunc eni fiunt horripilationi reditus ⁊ est status longinqu⁹: ⁊ cū existimatur q̄ cozpus iam calefactū est ⁊ se. habet stat⁹ ū inuenis horripilationē redeuntē: ⁊ ista accidētia sūt ꝓpt pugnaz humoz. ¶ Et status qdē egritudinis in horis ꝑticularib⁹ ⁊ vniuersalib⁹ est ante statū phlegmatice ⁊ velotior statu eius ⁊ tardior statu cholerice qñ calid tas nō expandit nisi cū labore ⁊ ꝑpe in ꝑmis: ⁊ fit fortis ei⁹ acuitas ap ud statū. ⁊ sic̄r fit declinatio lōga ꝓpt illud qd accidit de stationib⁹ quas efficit reluctatio vnius duarū materierū cū alia: ⁊ paz qdē repescit cū sudore. Et in hac se. dies tertius de die⁹ eius est simil ꝑmo: ⁊ quartus secūdo. ⁊ qñq cadit significatio sup hemitriteū ex modis diuersis. nam qñq accidit ex cōsuetudinib⁹: ⁊ qñq accidit ex accidentib⁹ ¶ Et casus ꝓsuetudinū est sicut si in cozpore hominis multiplicetur cholera ⁊ putredo ei⁹: deinde vtatur delicijs ⁊ dimittat exercitia ⁊ vtat cibis de specieb⁹ regiminis generātib⁹ phlegma. aut multiplicet in cozpore hominis phlegma ⁊ putredo ei⁹ deinde exerciteꝫ plimū ⁊ vtat eo qd generat cholera de speciebus regiminis si fecerit necessarium etas illud in eo ita vt fiat adolescens post pueritiam ⁊ dominium humiditatis: aut fiat senex post iuuentutez. ⁊ acuitatem complexionis. ¶ Et accidentibus vero sicut est pulsus ⁊ urina ⁊ processio eius quod procedit ex vomitu ⁊ egestione: ⁊ dispositione digestionis ⁊ signa eius ⁊ dispositio sitis ⁊ dispositio tactus et dispositio horripilationis ⁊ rigoris ⁊ dispositiones horarum ⁊ paroxismorum. Pulsus autem fit in eo minoris magnitudinis ⁊ velocitatis ⁊ frequentie cū ille qui est in tertiana: ⁊ contrarie earū sunt minores cū ille que sunt in phlegmatica. Urina vero est tarde digestionis: ⁊ vomitus est permixtus ex cholera ⁊ phlegmate: ⁊ egestio ē pmixta ex cholera ⁊ phlate. De dispositōe aūt calefactōis ⁊ frigoris et sitis ⁊ horripilatōnis ⁊ horarū paroxismoz tam in

tuti fuimus qđ oportuit. Et nō expectat statio sup dominātē duoꝝ humoꝝ nisi p vincētē ex significationibus: nā si dñatur phlegma sunt paroxismi lōgiores ⁊ horripilatio minor ⁊ coartatio ⁊ ppter in pulsu fortior: ⁊ extremitates sūt velociores ad fuscipiendū frigus in principijs egritudinis ⁊ tardioris mūdificationis a suo frigore. ⁊ sitis ē minor ⁊ vomitus cholere minor: ⁊ vrina vehemētioris albedinis ⁊ cruditas ⁊ sudor minor. ⁊ etas puericia aut senectus ⁊ cōplexio corporis significat eā. ⁊ sili ꝑ sue tudo ⁊ que currūt cū ea. ⁊ si dñatur cholera sūt paroxismi breuiores ⁊ extremitates velociores ad calefactionē ⁊ sitis ⁊ vomitus cholere plus ⁊ sudor magis exuberās. ⁊ fortasse declinat ad horripilationes que ē sicut rigor ⁊ fit vrina vehemēti⁹ tincta. ⁊ etas ⁊ iuuentus ⁊ cōplexio corporis qñq; significat eaz ⁊ similiter consuetudo ⁊ que currūt cū ea. Et quando equantur duo humores frequētantur significationes ⁊ est horripilatio pura completa non rigor ⁊ non perueniens ad rigorē. Et quādo cōpositio ē manifestior in periodica ⁊ cōtinua quā plures horum appropriāt noie hemitritei puri ⁊ ē ptinua ipsa phlegmatica ē rigor debilior: qñ materia extranea est cholerica ⁊ nō est ꝓtrariuz ei ex parte phlegmatis extrinseci cū ea in eo qđ necessariū ē de rigore: sed est debilior. ⁊ fortasse iteratur i ea frig⁹ ⁊ horripilatio ita ut faciat errare instat sicut scis ⁊ multiplicatur in ea caliditas viscerū ⁊ vētris cū frigore extremitatū: ⁊ fit pulsus vehemētioris parutatis ⁊ raritatis. Si autem continua est ipsa cholerica nō fit rigor neqz magna horripilatio ⁊ fit pulsus maior ⁊ velocior ⁊ angustia vehementior. ⁊ si cōponūtur due cōtinue non erit rigor omnino. Et accidit tertiane continue ut alleuietur ante alleuiationem phlegmatice licet non redeat ante ei⁹ reditionem.

De cura hemitritei. Capitulum xix.

Necessariū est in hemitriteo vt vehemētem hēas sollicitudinē in euacuādo materiam ſm species euacuationis ex solutione ventris ex vomitu ⁊ ꝓuocatione ⁊ sudatione plusqz vehementia que est per extinctiua. Et cū solutiuis oz vt ꝓueniat digestio nisi sint ex genere que leniūt naturam ⁊ soluunt ⁊ non inquietant sicut aqua lebleb cū gelentabin si fuerit illud qđ ſnpet phlegma: ⁊ sic terentabin ⁊ siracost ⁊ infusio tamarindi ⁊ sirupus viol. si dominans fuerit cholera. ⁊ sicut quod componitur ex istis fuerint duo humores quasi pares: ⁊ post apparitionē digestionis si euacuatio fiat humoris cū fortitꝰ ptransit. Et vomitus oportet vt sit iterū ſm humorē dnantē: aut ex aqua raphani cuz sirupo acetoso calido aut sirupo acetoso cum aqua calida. Et ꝓuocatio oz ut fiat cū eis in quib⁹ ē equalitas. ⁊ cū manifestat in potādo decoctiones ante digestionē timet birsen vel sirsen. Medicie vo iuuati ue in via pueniēte ad statū ad rectificādū māz ⁊ maturādū ipam ⁊ succurrēdū nocumētis eius: ex figuratiuis ē absynthiū vez post septimū ⁊ appitionez digois ita ut sit romanū qđ ex ipso bonū ē. ⁊ cuz tu festinas cū eo mouet hūorez ⁊ nō euacuat eos. cūz sumit facit accidere angustiā ⁊ trisiciā ⁊ nauseā: deinde reuertit sup eos cū sua caliditate ⁊ exsiccat eos ⁊ cū sua stipticitate facit eos pigros. Et Gal. quidē ⁊ qui ante eū fuerūt curauit eos cū aqua ordei in q̄ est virtus piperis. Et dixit quidā primoꝝ medicoꝝ q⁹ Gali. trāsgressus est in alienatione: ⁊ stetit vbi oz ut miretur de eo ⁊ nō sciuit q⁹ pip inflāmat febrez ⁊ aqua ordei pigrā efficit materiā. Et iste quidē ꝓdictoz errauit errore qui nō appropriat in hac intētione: imo ea non datus in adiutorio nature qū pre parat ad resistendū hmōi materijs ē cū medicinis ꝓpositis ex infrigidātib⁹ ⁊ calefaciētib⁹ vt discernat naturas inter duas virtutes: quare occupat infrigidatiuū cū febre ⁊ ptibus cordis ⁊ calefactiuū cū mā ⁊ quis ē qui curet hemitriteū absqz hoc. Et si natura nō est fortis ad discernēdū tūc non ꝑdest curatō quocūqz modo fiat. ⁊ errauit in alijs modis in allatione quoꝝ nō ē necesse nos incedere via plongantiū. Et iste quidē ꝺictor dixit q⁹ oz ut administrēt subtiliātia quib⁹ nō est fortis calefactio sicut apium ⁊ anetū: ⁊ nō sciuit q⁹ possibile ē vt piper infrigidet minoratione sui ad hoc ut frangat eius calefactio ⁊ nō abscindet eius subtiliatio a subtiliatione apij plurimi ⁊ fit aqua ordei adiuuans ipm in faciēdo peruenire virtutē eius ⁊ destruēdo superfluitatē eius ⁊ faciēdo cadere materias ad ipm: ut alleuiat penetratio virtutis ei⁹ in eis. Amplius mirabile fuit qđ ipe posuit Gal. de illis qui ignorant q⁹ piper inflāmat febrē ⁊ noiatim de illi qui obliuiscūt ad hoc vbi iudicat de hoc. Cōposita vo de medicis qb⁹oz vti in hac hora sit sicut trocisci de absynthio ⁊ trocisci de rosis. Trocisci leues boni ad hemitriteū. ℞. ros. radi cū liquiritie amboꝝ aā. ʒ. iiij. terentabin. ʒ. iij. spice succi absynthij spodij oiuz aā. pond⁹. ʒ. ij. fiant ex eis trocisci. Trocisci alij ad inflāmationem. ℞. rosa. ʒ. vi. seminis acetose gūmi oium ana. ʒ. iiij. amili pondus. ʒ. iij. berberis spodij seminis portulace omnium. ana. pondus. ʒ. ij. dragaganti croci spice reub. oium aā. ʒ. i. cāfore pond⁹ tertie. ʒ. i. fiant trocisci. Trocisci alij boni habentib⁹ hanc febrē ⁊ ppie quando conqueruntur cū hoc de solutione vētris ⁊ tussi. ℞. spice aromatice xiloaloes croci berberis ⁊ succi eius oium aā. ʒ. iij. reubarbari. ʒ. iiij. spodij ros. cum capitibus suis lacce gummi torrefacti karabe omniū ana. ʒ. v. seminis acetose torrefacti. ʒ vi. crete romane. ʒ. vij. fiant trocisci. Descriptio alia bona. ℞. ros. rubearuz. ʒ. vi. berberis gummi se. acetose oium aā. ʒ. iiij. spice eupatorij spodij amili se. portulace granoꝝ cucumeris oium ana pondus. ʒ. ij. se. endiuie se. cuscute oium aā. ʒ. i. ʒ. succi liquiritie. ʒ. i. lacce reubarbari amboꝝ ana. ʒ. ʒ. aggregentur illa ⁊ fiant trocisci. Pillule bone ad hanc egritudinez ⁊ oēs chronicas ⁊ febres ledētes viscera ⁊ ppie qñ mā phlegmatica ē magis vicēs ℞. aloes masticis myrobalāoꝝ citrioꝝ reubarbari

succi eupatorij succi absinthij ros. rubea rum oium añ. ptes equales croci ptê. 5. fiant pillule cuz aqua enditie t sit dosis. z. ij. cũ sirupo acetoso. Descriptio bona conueniẽs ppe vel post digestionẽ ℞. aloes masticis succi absinthij ros. oium equalit: croci. z. 5. informẽter pillule cũ aqua enditie t sit dosis z. ij. cũ sirupo acetoso.

De recidiuatione. Capi. xx.

Recidiuatio est deterior radice: t consilius quidẽ est ut in ea nó sit inceptio ad curandũ donec manifestus sit modꝰ egritudis nã fm plurimũ est seua.

Fen. ij. de pronosticatione t iudicijs crisis. L. i.

Dos dicemꝰ in hac fen dispositiõel crisis t dies eius t signa ipsiꝰ t signa digestiõis. t qõ appropriaf vnicuiqz significationũ de iudicio t de signis bonis t nó bonis. Et iste q dẽ sunt res sup quas resoluũtur res in hac pnosticatõe. Et pnosticatio est vt dicat de significatiõibꝰ inuentis sup rẽ futurã ad quã pueuit dispositio egritudis de euasione aut pditiõe ppter illud qõ cognoscit de virtute t fixiõe eiꝰ aut casu ipsius aut cognitiõe hore eius t modi qui erit: verbi gratia an erit.

Tractatus. i. de crisi t de intentõibus significatiõ nũ eius t bonitatis t malitie in crisi t quid é in diuisionibus suis t suis iudicijs crisis. La. ij.

Crisis intẽtio é sepatio in locutionibꝰ Et ipius dispositio est alteratio que fit subito aut ad latus sanitatis aut ad latus egritudis. t hz significatiões gbꝰ pueuit medicꝰ ad id qõ fit de ea. Et declaratio huius é q egritudo corpoz é sicut inimicꝰ exterior ciuitatis. t nã sicut dñs pscruãs eã inf quos ambos tã cucurrerũt rixe leues de quibus nó curatur: t tã vehemẽs fit inter vtrosqz pugna quare accidũt tunc ex signis vehemẽtie pugne dispositiões. Et cause sicut ipulsio fortis t sicut rugitus t clamor t sicut cursus sanguis: deinde fit sepatio in tẽpe nó sensate quãtitatis. t quasi nocumẽto vno: aut vicat dñs exteriorẽ aut ut vincat inimicus exterior regẽ. Et victoria quidẽ aut erit cõpleta in qua erit vnius duaruz partiũ cõpleta supatio t dimissio ciuitatis: aut erit nó cõpleta in qua erit supatio nó, pbibens reditũ t reuersionem ita ut accidat pugna vice alia. aut vicibꝰ pluribꝰ: ergo erit tunc crisis sepatio i fine earũ. Et sicut cũ dñs vincit supueniẽtẽ t fugat ipm t expellit: aut ita ut expellat eũ expulsione totali ita vt quiescat ciuitas ab eo t vicinicius t reliqui fines ptincti cũ ea: aut expellit cũ expulsiõe nó vli: imo fugat eũ a ciuitate t nó pót fugare ipm a finibꝰ alijs ptinuatis cũ ciuitate. Sisr virtus q venit cũ crisi bona aut expellit mãm ledẽtẽ a fũdamẽto corpis qõ é cor t principalia mẽbra: t a finibꝰ eius qui sũt extremitates: aut expellit eã a fũdamẽto: sz nó pót expellere eã ab extremitatibꝰ: imo pueuit ad eas t noia t crisis pmutationis. Et ois egritudo q remouet: aut remouetur fm semitã crisis aut fz semitã resolutionis: ita vt resoluat mã paulati donec finiat gradati Et hmõi quidẽ plim fit i egritudinibus chronicis t materijs frigidis quas signa timorosa t motꝰ pigui nó antecedũt: t sisr ois egritudo que interficit aut interficitꝰ fm semitã crisis aut fm semitã arefactiõis t est ut resolnat paulati. t melior quidẽ crisis est cõpleta in qua est fiducia manifesta apparens que hz accidẽtia salua quã aliqs dierũ crisis idicat casuraz eẽ in die crisis laudabilis. Et ois quidẽ crisis aut é laudabilis aut mala: t vnaquecqz aut é cõpleta aut diminuta. t cõpleta quidẽ aut é ita q nã expellit materiã expulsiõe totali aut cũ pmutatiõe. Et de crisi quidẽ diminuta é quedã aliquãdo quã sequit: i bona quidẽ resolutio t in mala arefactio. Et diminute quidẽ crisis dies indicat diẽ crisis cõplete cadẽtis in egritudinibꝰ materierũ subtiliũ calidarũ virtute existente forti. Et pmutationis crisis expectat vbi é virtus debilior t dies indicatiõis t illud in bona t mala simul. Et expectat crisis mã existente grossiore. Et prime quidẽ dispõ iterũ diuersificat: nã cum mã existit in ea vehemẽs facit crisim p sudorez. t si fuerit infra illud quãuis sit valde calida facit crisim cũ fluxu san. narũ: t si nó p fluxũ vrine: t si nó per fluxũ ventris t vomitũ. Et scias q muccus t lanes auris t lippa t lachryma sunt de crisibus egritudinũ capitis. t sputũ de crisibꝰ egritudinũ pectoris: et aptio sanguinis hemorroidarũ é crisis bona egritudinũ multarũ: veritamẽ nó accidit fm plim nisi in eo in quo currit psuetudo eius. Et acutior quidẽ crisium: t ppinquior ad separationez é fluxus sanarũ: quoniã cõsequit expulsionẽ materiei in vice vna. deinde é fluxus vẽtris: postea vomitꝰ: deinde vrina: postea sudor: postea exiture. Et exiture qdez sunt de genere crisis pmutationis t ptingit qñqz vt exiture sint fortiores sudore in crisibꝰ. naz plerisqz remouentur p eas egritudines subito siue sint salue siue male mortificãtes mẽbra. Et exiture quidẽ quibus sunt crises diuersarũ sunt specierũ. s. carbũculi t dubellet t tuzyn t formica t herisipila t ignis pascus t herpes estiomenus t variole t linãces t vlcera multiplicata in corpore. Et fit crisis qñqz aut aliquid eius cũ qua cõgelantur lacertus t nerrus t pscabiẽ qñqz t spẽs eius t ipetiginẽ t cancrũ t albaras t glãdulas t rupturaz t varices inflationũ extremitatũ t alia ab istis. Et de spẽbus pmutatiõis sunt q nõ pducũt ad exiturã; deinde faciũt sicut tozuã t spasmũ t mollificationẽ t doloref anche t dorsi t testiculoz t geniculi t icteritiã t elephãtiã t varices. Et scias q crisis facta ex pmutatiõe qua fit crisis dũ nó accidit nó accit sanitaf. Alteratio aũt pmutationis que fit ad inferiora est laudabilior t exitura est laudabilior. Et permutatio que é ad exteriora t post digestionẽ cõpletã t longinqua a mẽbris pncipalibus est laudabilior. Et significatoz quidẽ inest vt significet de dispositiõibꝰ significatibꝰ super crisim bonã t crisim malã. Et sicut cũ inimicꝰ expu

gnat ciuitatē ⁊ extollit in pugna ⁊ coartat ⁊ subliat
liem expandūtur signa victorie vehemētis dño de
senlore longinquo nō accipiēte arma sua neqꝫ po
tente vti instrumētis suis sunt signa ad testificādum
illud qō vult vt sit de victoria defensoris aut victo
ria inimici expugnātis .⁊ significat de dispositioni
bus testificationis significānd⁹ malicia dispositōis
domini. Et si dispositio fuerit ecōtrario tūc iudiciū
erit ecōtrario. Similiter qué egritudo mouet signa
crisis que ego dicā ante casum digestionis signifi
cat exituꝝ in mēbro aut rē aliaꝫ ⁊ forsasse erit post
sanitatē. Et laudabilior quidē pmutationū signifi
cat crisim malā. ⁊ si fuerit illic digestio aliqua signi
ficat crisim diminutā. Et si fuerit illic digestio com
pleta significat crisim bonā completā. Et cōpleta q
dē crisis fit apud statū ⁊ forsasse aduenit cū incipit
declinatio. Et ꝓpter hanc cām ipedit crisim cōple
tā frigus vehemés qñ egritudinis status in ipo fit
difficilis qūo ergo erit eius declinatio. Et multotiē
ens quidē ē necessariū medico succurrē nocumēto
frigoris calefaciēdo locū ⁊ fundēdo sup ventrē in
firmi oleū calidū vsquequo videat sudoré incipere
deinde abstineat ab effusione ⁊ abstergat sudorem
⁊ coseruet locū sm equalitatē. Et scias q motus
crisis cū accidunt in diebus ⁊ horis in quibus cur
rit cōsuetudo nature ad ipugnādā egritudinem ex
purgatione que fit cū est apparatio nature in eligē
do horā aut eligendo dispositionē cū auxilio dei st
in quibus habetur fiducia. Si aūt accidat pugna
egritudine incitate cā ⁊ inquietudo: ⁊ illud ē de eis
que significant vehemētā oppressionis egritudinis
⁊ pmutationis materiei, ꝓpter illud qō tendit semp
apud declinationē hūoris ad os stomachi: quare
mouet vomitu: aut ad fundū eius quare mouetur
fluxus vētris. Et silr est dispositio cū facit accide
re tussim ⁊ sternutationē. Et silr cū sunt significatio
nes significantes q crisis cueniat in die sicut quar
todecimo: qñ antecedit sr ea ⁊ inuenit principiū
crisis moueri ante ipm in die quāuis sit crenicus sic
vndecimus: tūc illud significat q crisis nō erit com
pleta ⁊ licet qñqꝫ sit bona: sed significat q natura in
uata est in pugna. Nō si egritudo fuerit mala frau
dulēta tūc nō sperat q crisis sit bona. ⁊ si egritudo
fuerit salua tunc nō speratur q crisis sit cōpleta. Et
ad vltimū quidē antecessio motuū crisis ante statuꝫ
qué egritudo illa mereť: aut fit ꝓpter virtutē egritu
dinis aut ꝓpter vehemētiā motus eius ⁊ acuitatis
ipsius: aut ꝓpter causam extrinsecā excitanté quod
de ea quietū est ꝓpter errorē in cibo aut ī potu: aut
exercitio aut ꝓpter accidēs animale: nā accidētib⁹
animalibus inest introitus in motione crisis ⁊ i al
teratione partis eius: timor enī ponit crisim ut fiat
fluxu ventris aut vomitu aut vrina: ⁊ gaudiuꝫ facit
ut ipsa fiat sudor. ⁊ illud quidem fit sm motū spiri
tus ad interioza ⁊ ad exterioza. ⁊ quando antecedit
pugnā taliter ut virtus nō figat cū ea vsqꝫ ad statuꝫ
est illud significatio mortis: ⁊ forsasse remanet vir
tuti residuū aliquod vsqꝫ ad statū ⁊ est saluū. Et sci
as q crisis nō cadit in die ⁊ hora quietis ⁊ trāquilli
tatis neqꝫ in hora rēporis a vehemētia nisi raro et
parū. ⁊ pmū amborū est minus. Et archigenes q
dem neqꝫ vidit ipsū in crisibus suis nisi bis. ⁊ Gal⁹
semel. Et melior qui dē crisis ē illa que fit ī hora sta
tus. in ea vero que ipsū antecedit non est fiducia: im
mo est aut diminuta aut mala cōpressiua. in puncti
pio nunqꝫ fit crisis nisi pnitiosa. Et ad vltimū qui
dē accidēta signoꝝ crisis in primis diebꝰ egritudis
significat pnitionē: ⁊ in eius augmēto cū ē laudabi
lis significat crisim diminutā: in declinatione vero
nunqꝫ fit crisis. Qualiter vero eueniat in ipsa mors
aut dispositio que nō est bona crisis post dicemus
Et scias q crisis in egritudinib⁹ saluis postponit
natura .n. nō est egressa qz possibile ē ei vt expectet
vsqꝫquo inueniat cōplemētū digestiōis ⁊ in mortī
feris antecedit. Et nō relinquit eger ab ipugnatio
ne sue egritudinis subito: ⁊ non ē sm semitā resolu
tionis nisi quia est quādoqꝫ euacuatio laudabilis
aut exitura laudabilis. ⁊ resolutionez aūt liberanté
⁊ arefactionē mortificanté nō antecedūt accedētia
timorosa neqꝫ euacuationes sensibiles. Et scias q
egritudines sunt diuerse: de eis enī sūt que mouent
in principio deinde sedātur ⁊ quiescūt ⁊ de eis sunt
que sunt econuerso. Et multotiens quidē significāt
significationes q crisis erit per expulsionē materiei
egritudinis a natura ad latus aliquod: ⁊ i expulsio
ne materiei ad ipm ē nocumentū quare necessariuꝫ
est ut consoletur illud latus ⁊ illud mēbꝝ ⁊ declet
materia ad pratiriū. Et scias q quandoqꝫ venit cri
sis ⁊ numeratur ex sexto ⁊ est septimi ⁊ iā tūc verifi
cat principiū egritudinis: nā bona crisis raro fit in
sexto. Et scias q species alterationis egritudis sūt
sex. egritudo enī aut alteratur ad sanitatem subito:
aut ad mortē subito: aut ad sanitatē paulati: aut ad
mortē paulati: aut aggregant in ea vtreqꝫ res ⁊ con
uertitur ad mortē aut ad sanitatē. ⁊ scias q nomen
crisis sm q dixit ille cuius sermoni creditur ē deri
uatū in lingua greca a separatiōe ploctionis que
est vni duoꝝ disputantiū aut cōtrouersantiū apud
iudicē sup aliū quasi sit separatio ⁊ exitus ab alte
ratione.

De sm one vniuersali de signis crisis. Ca. iij.

CRisim antecedit quādoqꝫ si casus eī⁹ fue
rit nocturnus in die: ⁊ si fuerit eius casus
diurnus in nocte dispositiones ⁊ res que
sunt signa eius sicut inquietudo ⁊ angustia ⁊ volu
ptatio ⁊ grauitas ⁊ conturbatio sensus ⁊ dolor capi
tis ⁊ dolor colli ⁊ vertigo ⁊ scotomia ⁊ imaginatio
nes coꝝ oculis ⁊ tinitus ⁊ sonus ⁊ pruritus in na
so ⁊ alteratio coloris in facie ⁊ lepor subito ad ru
bedinē ⁊ citrinitatē ⁊ tremor labij ⁊ oculoꝝ ⁊ pul
sus cordis ⁊ nausea ⁊ sitis ⁊ tremor cordis ⁊ dolor
in stomacho ⁊ strictura anhelitus ⁊ difficultas acci
dens subito ⁊ gūitas hypocōdriozū ⁊ cēlio ineis ⁊
dolor ⁊ salt⁹. ⁊ dolor i dorso ⁊ salt⁹ in lacerto ⁊ pū
ctura ⁊ rugit⁹. ⁊ qñqꝫ accidit horripilatio significās
eam. ⁊ accidit dolor lassitudinalis. ⁊ qñqꝫ alterat

pulsus a dispositione sua in ea ⁊ significat ipsam. et retinetur quandoq; causa crisis res quarū consuetudo fuit ut cuacuerentur ut sanguis mēstruus aut hemorroidarū aut fluxus vētris ⁊ significat q motus eius vadit econtrario in parte. ¶ Et signa nocturna diurnis sunt vehemētiora ⁊ causa in hoc p culdubio vt sit est quoniam materia facies egritudinē auget accidētia ⁊ significatiōes causa sui motus ¶ Et diuersificatur aut propter diuersitatē materie: aut causa diuersitatis motus: et diuersitas quidem causa dūersitatis materie est verbi gratia: vt sit motus materie quando est ad superiora. ¶ Dein de significent significationes specici egritudinis et etatis ⁊ complexionis ⁊ aliaq; q materia ē languida expectat tunc medicus fluxum sanguinis nariuz. ⁊ si significant q ipsa est cholerica expectat vomituz fm plurimum nisi alie significationes ei appropate significēt fluxuz san. nariū. multotiēs eni fit crisis eius fluxuz san. nariū ⁊ antecedūt eā imaginatiōes cholerice. Et fluxus quidem sanguinis nariū quādoq; cōsumit materias egritudinū furiosarum et fit sanitas statim. Cā autē partis motus quoniā ipsa mouetur vt violenter vadat super mēbra principalia ⁊ que sequūtur ea de viscēribus ⁊ facit accidere nocumētū in operatiōibus suis ⁊ ad impedimētum consequens ea sicut euenūt ex parte cerebri p mixtio sensus ⁊ dolor capitis ⁊ qđ diximus cū eis: ⁊ ex parte cordis pulsus cordis ⁊ malitia anhelitus ⁊ quod diximus cū eis vtriſq; Aut mouetur vers⁹ expliōnē ⁊ fit illō fm duos modos: nā aut icipit expellendo ex omni parte ⁊ longitudine ⁊ est illud ad totū illud quod apparet: ⁊ est hoc cū sudore. aut incipit tendere versus partē vnā ⁊ cū incipit pars eius ex oi pte fortasse est pars taliter q quando incedit non est excusatio quin incessus sit per mēbra principalia. sicut pars altera: nam materia tendens ad eā pertransit super fines mēbrorū quare accidūt anhelitus: ⁊ super fines cerebri iterū accidētia similia accidentibus eius si nō essēt expulsa: imo cēt violēt ibi permanēs. ⁊ fortasse est pars versus mēbra que sunt minus ℈ principalia sicut os stomachi cū intētio materiei expellende per crisim est ut expellat vomitu. Aut est de principalibus verūtamen est tollerans cōmune officium nō velociter peruenies ad corruptionem sicut peruenit ad fines epatis ⁊ expellitur ex via vesice aut fellis ex oi parte loci expulsionis crisis sicut in stomacho vomitu. ⁊ si ad fines capitis fluxu sanguinis narii ⁊ similibus ei ad fines epatis vrina ⁊ ad partes intestinor fluxu ventris: Et quando est forma hec non est longinquū quin motui eius in omni parte sit signū significans q illō qđ seperatur ō expulsione eius est illius generis si crisis que expectatur fuerit bona: aut signum significans malitiā eius primam ex suo aduentu impediente illud membrum si fuerit crisis mala. ¶ Et fortasse est signum vnum bonū ad hoc ut significet partes plures sicut pulsus cordis quādoq; significat q materia est expulsa ad os stomachi ⁊ significat q materia violenter superuenit cordi. ¶ Et fortasse est signum vnum significans rem vniuersalem cōmunem motui ad partem vnam ⁊ expectantur signa alia quibus significatur modus quo expellit ex illa parte sicut dolor capitis ⁊ strictura anhelitus ⁊ tensio hypocondrioꝝ ad superiora: ista enim significant q materia mouetur ad superiora: deinde non iudicatur q ipsa expellatur ex via vomit⁹ aut ex via fluxus sanguinis narium nisi per signa alia. Et quādoq; significat q crisis cadens ex parte aliqua est retentio eius quod currit vt seperatur ex cōtrario illius partis sicut retentio nature cum signis crisis bone significat q motus cretic⁹ superior nō inferior est: aut fluxu vrine aut sudore aut vomitu: aut fluxu sanguinis narii. ¶ Et quandoq; significat species egritudinis partem crisis eius sicut apostema epatis cum est in latere gibboso tūc crisis ei⁹ est aut per fluxuz sanguinis naris dextre aut per sudorē laudabilem aut per vrinā. ¶ Et si est in latere concauo est per fluxum ventris aut per sudorem: aut per vomitum ⁊ sicut febres causon: plurimum enim crisis eius est aut per fluxum sanguinis narii aut per sudorem ⁊ antecedit eam tremor ⁊ quandoq; fit vomitu ⁊ fluxu ventris ⁊ ꝓpue sicut tertiana. Et similiter se. apostemati capitis crisis non fit vnq; fluxu sanguinis narium neq; peripneumōie neq; lethargie: pleuritis vero est inter hec ⁊ hec. Et multotiens quidem fit egritudinis crisis speciebus quarum aggregatione completur crisis sicut causō cum fit in ea crisis prius fluxu sanguinis narū. deide completur sudore abundante. Et pregnāe quidem multotiens habet crisim cum abortu. ¶ Et scias q non quotienscunq; existunt signa crisis facient necessario crisim bonam aut malam: imo quādoq; non sequitur eam crisis omnino in hora illa licet non sit excusatio quin crisis sequatur ea. pculdubio bona aut mala in alia hora ℈ in illa hora in qua continuantur signa. Maz non quotiens vides sudorem ⁊ vomitū ⁊ fluxū ventris ⁊ dolorem capitis et perturbationem sensus aut malitiam anhelitus aut profunditatem somni aut aliud de omnibus illis que numerabimus est cū eis crisis licet ℈ plurimū significent. Nam quedā eorum sunt signa tantū crisis sicut dolor capitis. Et quedam eorum sunt signa ⁊ pars crisis sicut nausea: ⁊ cum apparēt signa crisis ⁊ non fit crisis: tunc aut est fm q dixit ℍypo. significatio mortis aut difficultas crisis. Et q̄ñq; est aliq̄ de rebus que sūt de signis crisis accidens per causam aliā ab ea que facit apparere crisiz quāuis sit in aliqua horarū signoꝝ crisis sicut accidit in tertiana longa ante paroxismū ingenuo ⁊ cōmotio ⁊ in plurib⁹ horis antecedēt⁹ paroxismum absq; significatione crisis. In tertiana vō pura fm plurimū est signū crisis. ¶ Et de illis que tibi idicāt viā ad cognoscēdū ex infirmo q ei⁹ sānitas aut mors erit cū crisi aut nō: est cōsideratō tua in motu egritu-

dinis ⁊ virtute eius ⁊ natura ⁊ hora prelecti: ista enim indicat tibi q dispositio facit necessario pugnaz fortem inter materiā ⁊ naturā ⁊ sustinet pugnaz. Et scias q significationes bonitatis crisis sunt significatōnes significantes victoriā nature ⁊ non fallit hoc. et significationes malitie eius ⁊ ipius diminutionis significant iurgiuz ⁊ duellū quod currit inter naturā ⁊ inter illud qd impugnat eā. ⁊ non est possibile tibi ut ex toto iudices q natura vincet. ꝑculdubio nisi multiplicent ⁊ magnificēt. ¶ Quāta timorosa signa vidim⁹ de ꝑsuditate somni ⁊ casu pulsus ⁊ abscisione sudoris ꝑducētia post horas ad crisiz ꝑfectam ⁊ bonam qm̄ natura in huiusmōi iam cessauerat de omnibus operibus suis ⁊ tota occupata erat i egritudine: ⁊ postq̄ redijt tota virtus ad eaz vicit eam ⁊ expulit: ⁊ forte ꝑ non sufficit cuz ea. ⁊ illud in pluribus horis est quoniā ipa non cessat ab oibus opationibus nisi ꝓpter rem magnaz: nam dubiū nō est quin ꝓpter rem magnaz deficiat. ¶ Et scias q exuberatio signoz crisis fm continuitatē in duob⁹ dieb⁹ continuis sicut tertio quarto ꝟbigratia: significat velocitatem crisis: deiū est bonitas ⁊ malitia fm cōparia que ego dicam: ⁊ ꝓpue quādo antecedit parorismus fe. plurimuz ⁊ ꝑcipue quādo apparz i pulsu alteratio subito. Si ergo fuerit ad magnitudinem ⁊ non descendit letare. ¶ Et scias q siccitas corporis qualis est in senibus ⁊ eius obfuscatio in dieb⁹ egritudinis significat tarditatem crisis. ¶ Et egritudines sicce valde aut sunt mortifere aut tarde crisi. Et significat quādoq; horas crisi. ⁊ dispositiones eius omnes ⁊ iudicia signoz eius illud sup quod inueniūt si gna egritudinis fm plurimū. Et scias q pulsus apparens est sicut significatio cōmunis spēbus crisiuz eiusdē. at vero magnus significat q motus est ad exteriora cū sudore aut fluxu sanguinis nariū ⁊ nō magnus. ⁊ velox ad interiora significat vomitū ⁊ fluxū ventris. Et ad sūmuz omnis aggregatio ad expellēdam materiam natura exīte forti non caret manifestatione pulsus ⁊ si nō fuerit latus ⁊ declinis ad ambo latera ⁊ ānteq̄ fiat fortis indiget constrictione ⁊ coarctatione. ⁊ forte aggregant duo signa ⁊ sunt due res sicut vomitus ⁊ sudor ⁊ sicut vomitus ⁊ fluxus sanguinis narizz. ¶ Et q; iam satis fecimus de istis canonibus intendam⁹ i distinguendo pax-

¶ De signis motus materici in crisi ad superiora.

¶ Capitulum .iiij.

Ignū illius est dolor capitis ꝓpter eleuationez vapoz in significationib⁹ vomit⁹ aut cū cōitate oris stomachi itez in significatōnibus vomitus. Et itez in significationib⁹ illius sūt vertigo ⁊ grauitas in vtrisq; temporibus ⁊ sonitus ⁊ tinnitus ⁊ surditas que oia acaidunt subito. Et qñ q̄ associant ei aut antecedūt illud tempe paruo constrictio anhelitus ⁊ dolor in collo ⁊ tensio myrac et hypocondrioz ad supioza absq; dolore ⁊ inflāmatio capitis. ¶ Et scias q egritudines et accidentia fortia fiunt in nocte: quoniaz natura occupat in digerendo materiam ⁊ in alijs ⁊ omni re.

¶ De signis distinguendi oia illa. ¶ Capi. v.

Quod si associant omnibus illis tenebrositas ⁊ caligo in oculo que separant: ⁊ sit cū eis amaritudo oris ⁊ tremor labij inferioris ⁊ apparet affirmatio rei per casuz doloris in ore stomachi aut nauseaz ⁊ attractionem salive ⁊ spuūi cordis ⁊ coartationē pulsus ⁊ ꝓstrictionem. ⁊ ꝓpue quādo accidūt infirmo post ista horripilatio ⁊ frig⁹ sub hypocondrijs tunc iudica q ipa ventura est q vomituz ⁊ ꝓpue quando materia est cholerica ⁊ febris cholerica non existens de incessiuis ⁊ ꝓpue qñ cit rinal facies in hac dispositione ⁊ cadit color. ¶ Et multotiens qdem attrahit vomitus eueniens post grauitatē capitis ⁊ dolorē stomachi in pueris ꝓpt debilitatez neruoz ipoz spasmū: ⁊ in mulierib⁹ ꝓpt ꝓsuetudinez matricū ipaz doloꝛem matricuz: ⁊ in senibus ꝓpter debilitatem virtutū eoz egritudines diuersas expansas ꝓpter expansionē materici q̄ mouet in eis. ¶ Qđ si associata fuerit illi tensio in parte epatis aut pte splenis absq; dolore. naz splen communicat supmis etiām per venas que sunt in eo approximātes pte nasi ⁊ venis eius q̄nis non continētur cū eis ⁊ videt infirm⁹ fila rubea aut lucentia ⁊ resplendentia ⁊ rubet facies multū aut oculus aut nasus aut latus ei⁹ ⁊ currūt lachrime subito ⁊ appaēt pulsus ⁊ inūdat ⁊ festinat eius dilatatio ⁊ acutur nasus ⁊ est inflāmatio capitis vehemens valde ⁊ dolor capitis pessimus: tūc expectet fluxus sanguinis nariuz: ⁊ ꝓpue qñ significat egritudo ⁊ etas ⁊ consuetudo ⁊ complexio ⁊ relique significationes q materia est sanguinea: licz materia cholerica itez facit qñ q̄ crisiz p fluxum sanguis: ⁊ indicāt illud splendor ⁊ imaginationes similes filis ⁊ res ignee citrine vise coram oculis ⁊ plurimum eius est in febre causone cholerica. ¶ Et qñq; significat pars radij ⁊ ꝓurit⁹ nasi q fluxus sanguis naruū accidit ex nare dextra ⁊ sinistra ⁊ ex ambabus naribus simul. ¶ Et qñq; adiuuat istas significationes itez frigus aduenies in die crisis ⁊ siccitas alchatin ⁊ cutis. Et quādoq; significat etas. fluxus enim sanguinis naruū plurimū accidit ei cuius anni sunt infra triginta. ¶ Et quandoq; adiuuant has significationes itez vehementia doloris capitis valde vltra hoc q facit necessarium esse casus vomitus cum lesionibus alijs ⁊ inflāmatio. ⁊ febris ⁊ sunt eius significationes alie bone non significationes mortis ⁊ in huiusmodi expectat fluxus sanguinis nariuz cuius nō est excusatio.

¶ De iudicio de istis signis cōmunibus predictis ⁊ ꝓpzijs. ¶ Capitulum. vi.

Et signis cōmunib⁹ predictis sunt que sūt conuenientiora fluxui sanguinis narium sicut lachryma ⁊ tinnitus ⁊ surditas ⁊ tēsio hypocondriorū in vno duoū laterum epatis ⁊ splenis absq; dolore ⁊ inflāmatio capitis. ¶ Et de eis sunt ꝓpziora vomitui sicut strictura anhelitus et tensio hypocondriozum absolute in anteriori parte cuius plurimum est cum dolore in stomacho.

Et scias q constrictio anhelitus ⁊ tensio hypocondrioꝝ ad interiora in signis fluxus sanguinis nariū nō accidāt nisi cū vehementer nitāt natura ad expulsionem fluxus sanguinis nariū ꝓpterea q cōcauitas ventris implet̄ ⁊ impellit̄ materia ad superiora ⁊ compzimit membra anhelitus. ¶ Et de signis prō prijs fluxus sanguinis narium ⁊ vomit⁹ sūt que in vno eoꝝ inuenta opponunt̄ inuentis in altero sic imaginatio radioꝝ splendentū est de signis fluxus sanguinis narium: ⁊ opponit̄ ei imaginatio tenebrositatis ⁊ caliginis. ¶ Et qñq̄ de signis vomit⁹ est rubedo faciei ⁊ de signis fluxus sanguinis nariū ⁊ opponit̄ ei calus coloris ⁊ citrinitas ei⁹ de signis vomitus. ¶ Et quādoq̄ signuz vnius eoꝝ non est oppositum a᷑ iquo de signis alterius sicut tremoꝝ labij ipe enim est de signis vomitus ⁊ non opponit ei aliquod de signis fluxus sanguinis nariuz. ⁊ sicut p̄rritus nasi naz in se est de signis fluxus sanguinis nariuz ⁊ nō opponit ei aliquod de signis vomitus.

De signis decliationis materiei ad sudorē. La. vij.

Cum fit pulsus vehementis endositatis ⁊ ē tactus manus super cutē ita q̄ sup ea peruenit, roziras ⁊ tingitur rubee ⁊ inuenit calefactionez cutis cū hoc maiorem ea que fuit ⁊ inflammationez eius ⁊ rubedinē ipius maiorez ea que fuit: ⁊ vrina est tincta tendens ad grossitiē ⁊ ꝓprie qñ tangitur in quarto ⁊ ingrossat in septimo: tunc existima q̄ sudoz erit. ¶ Et similit quādo accidit in egritudine chronica rigoz fortis vehemens ⁊ post ipm fit fe. vehemens virtute existente forti ⁊ signis bonis expecta tunc sudorem ⁊ ꝑcipue quādo minoratur egestio ⁊ vrine fluxus continuatur sup ipm. ¶ Et ad sūmuz fe. incensiue cum non terminant fluxu sāguinis nariuz terminant sudore ⁊ antecedit ipm rigoz. ¶ Et sieger videt balneū ⁊ pinā ⁊ ꝓparationem ad illud in sōno suo: tunc est significatio sudoris. Et tinctura vrine significat per significationē primā q̄ materia facit crisim per viaz venaꝝ ⁊ illa via est sudoris aut vrine deinde separat̄ p id quod diximus. ¶ Et non oportet vt expectet crisis sudoris cū solutione nature dominante. ¶ Et oportet in euacuatione expectata cum sudore ut sit illic augmentū febris ⁊ caloris expansio ⁊ apparitio cum virtute forti.

¶ De signis declinationis materiei ad membra vrine. ¶ Capitulum. viij.

Ignificant illud grauitas in vesica ⁊ retentio in egestione ⁊ effectus signoꝝ solutōis ventris que ego dicam ⁊ signoꝝ vomitus ⁊ fluxus sanguinis nariū ⁊ sudoris que diximus. ¶ Et scias q̄ ardoꝝ virge cum grauitate vesice ⁊ reliquis significationibus est significatio fortis q̄ crisis erit fluxu vrine. ¶ Et quādoq̄ significaut ipaz exuberatio vrine ⁊ grossitudo eius in aliis diebus ⁊ inuentio sediminis in ea ¶ Et fortasse accidit fluxus vrie in ea ꝑm significationē egestionis ⁊ ꝑm q̄ dicam in ca. egestionis. ¶ Et scias q̄ quando multiplicat aggregatio vrine in vesica cum paucitate solutionis vētris ⁊ paucitate sudoris in ea hoza: aut in natura infirmi ⁊ forma membroꝝ eius aut sensu qđ apparet de eo tunc expectat crisis per vrinaz absq̄ fluxu vētris ⁊ sudore ⁊ ꝓprie in hyeme.

¶ De signis declinationis materiei ad viam egestionis. ¶ Capitulum. ix

Ignificāt illud in ꝑmis genus sup fluitatis cuz scitur q̄ non est sanguinea: ⁊ cum scit q̄ cum hoc est multa. deinde fit maioz affirmatio eius ex signis difficultatis vrine ⁊ punctu/re que inuenit cum in toto ventre ⁊ grauitas in inferioze parte ventris ⁊ defectus signoꝝ vomitus imo euentus rugitus ⁊ inflatio emūctoꝝ ⁊ multitudo ficture egestionis ante ⁊ eius vocatio plusq̄ fuit consuetudo ⁊ altitudo eius qđ est sub hypocondrijs et augmētuz ei⁹ ⁊ pmutatio rugit⁹ ad dolorē dorsi: ⁊ fortasse ē illud itez ꝓpter vētositatē ⁊ fortasse ꝓuocatur vrina post significatoez egōnis ⁊ ꝓpe i infirmo difficilis vētris duri ex ꝓsuetudine pui tact⁹ ꝑcipue in aere frigido ¶ Et qñq̄ fit pulsus puus cū vtute ⁊ nō indurat ⁊ puitas eius est ad coartationē. Et significat qñq̄ crisim que fit fluxu vētris cōsuetudo i paucitate fluxꝰ sāguis nariū ⁊ sudoris ⁊ multitudo fluxus vētris ⁊ ꝓprie in eo qui assuetus est potare aquā frigidā. ¶ Et dicit q̄ qñ vrina post crisim in oi hora est alba subtilis tūc expectat flu. vētris q̄ fortitan erit cū rasura intestinoꝝ qñ cholera qñ nō egreditur in vrina ⁊ alijs egredit cū fluxu vētris. ¶ Et raro qđ accidit crisis p solꝰ onez vētris cū dominio sudoris aut fluxu vrine.

¶ De signis crisis qñ fit ex via mficis. ¶ Cap. x.

Uādo nō inuenis reliqua signa ⁊ non est cūo fluxu ventris: ⁊ inuenis grauitatem in matrice ⁊ in chatin ⁊ dolorem illic ⁊ tensionē tunc existima q̄s erit menstrualis.

¶ De signis q̄ crisis erit ex aptōe venaꝝ ani. La. xi.

Uādoq̄ significāt illud defectus reliquaꝝ significationuꝝ ⁊ consuetudo huius materiei fluxus ⁊ grauitatis in partibus ani ⁊ pulsus magnus tendens ad fortitudinez.

¶ De signis crisis q̄ fit cū pmutatiōe. ¶ La. xij.

Ritudo febris cū fīrmitudie doloris ⁊ retētio cūonis vrine ⁊ egestionis ⁊ sputi ⁊ sudoris exuberāns ⁊ tarditas digestiōis aut ipius ꝓuatio cuz sanitate virtutis ⁊ bonitate pulsus ⁊ ꝑcipue in egritudinib⁹ saluis tardis ꝓuatis digestione. Et ptē qdē pmutationis significāt dolor ⁊ inflatio venaꝝ in locis vacuis q̄ ipm sequūtur ⁊ vehemētia inflāmationis. ¶ Et itez pars in quo est mēbr debile aut dolor lesionis ūcturaꝝ aut mēbr fatigatū. Ex hypocōdrijs vero qñ tendunt ⁊ dolent non ē possibile ut significetur locus ipe neqz ps. ipa enim sūt sicut cōia oibus doloribus. ¶ Et scias q̄ pmutationes ⁊ exiture fiunt in frigore ⁊ tēpore eius ⁊ i eta te senectutis plurimū: in primo qdem qñ frigus est retinēs cōstringens: in scōo vo qñ vtus deficit ab expulsione cōpleta. ¶ Quidam enim dixerunt q̄ illius crisis qui pertransit quinquagita: imo qui pertransit triginta raro fit per exituraz ⁊ per mutationē

Sed nō est illud cui sit intendēdū: imo pmutationi sunt due cause: quarū vna est in materia: ⁊ est vt nō sit suscipiēs expulsionē vniuersalem ppt grossitudinē sui fm plimū ⁊ multitudinē suā fm min⁹. ⁊ secūda est virt⁹ ⁊ ē vt nō sit virt⁹ fortis valde vehemētis impoztunitatis neqz debil'iterū pigra ⁊ nō expellat oīno a mēbris pncipalib⁹ Et due istaz cāz sūt due cause pncipij senectutis. Et multotiēs qdē antecedūt signa pmutatiōis ⁊ supuenit ei euacuatio magna et ppe pprinā exuberantē albā: qz obrē nō accidit permutatio.

De signis q illa pmutatio est ad inferioza.

Capitulum.xiij.

Ventus dolozis ad inferioza cū inflāmatione ⁊ inflatio duoz emunctoziuz ⁊ antharum duarum.

De signis q illa pmutatio ē ad supioza. Ca.xiij.

Significat illud ḡitas capitis ⁊ sensuū ⁊ p pzie auditus ita vt qñqz pducat ad surditatē post ꝓstrictōez anhelit⁹ ⁊ alteratōem oz donec ci⁹ donec qñ gelcat illud subito ⁊ accidit in capite illud qd accidit. Et sīlr vt eueniat pfūditas sōni Et plūmū hoz fit exitura in radice auris. Et sīlr si p seucrauerint exuberatō guidē ⁊ pulsatio tēpoz ⁊ rubedo in facie firma q nō sepatur.

De signis pmutatōis ad egritudinē aliam.

Cm videris egritudinē acutā fieri fortem apud declinationē: tūc scias q ipsa tendit ad chzonicam.

De signis q crisis erit cū exitura. Ca.xvi.

Cando virt⁹ est sana ⁊ signa sunt bona ⁊ ē subtilitas vrine tpe lōgoz: tūc illud est de illq indicāt exiturā ⁊ vbi est egritudo materia in qua est caliditas. Et sīlr qñ meliozatur infirmus absqz crisi apparente: imo fm semitā pmutationis: deinde vides ambas arterias tpis vehementis dilationis plime pcussionis q fozsitan nō quiescunt: ⁊ vides colorē pallidū ⁊ anhelitū frequentē ⁊ fortasse vides tussim siccam: tunc ille q habet hoc est preparatus exiture in iuncturis suis. Et mēbz qō in infirmo plus appropriat sudoze: est illud in quo exspectatur exitura. Et tēpus hyemis ⁊ etas senectuꝭ fm q dixim⁹ sunt de signis casus crisis cū exitura: imo sunt de causis eius ⁊ sunt exiture facte tūc tarde suscipientes digestionē: verūtū redditiōes earū in hyeme ⁊ senectute sunt minus propterea q facit illud eē necessariū frigus ex quiete: licet quidam dixerūt cōtrariū istius sicut retulimus. Et qñ multiplicatur vrina aquosa cū ascendit febris: significat dolorē accidentē inferiori pti corpis. Et de signis fozibus q crisis erit cū exitura est tarditas crisium aliaz ⁊ plongatio infirmitatis vsqz ad tēpus qō est post viginti. Et cū in huiusmodi egritudine longa accidūt dolores subito in quibusdam locis: tūc expecta exituram. ⁊ in febrib⁹ tertianis qñ nō sit fluxus vrine sensibilis neqz fluxus sanguinis narīū neqz fluxus ventris: tūc exspecta exituram iūcturaz propē in die crētico. Et de signis fozibus q illa crisis tarda non erit cōpleta cū tarditate sua neqz rediens sunt signa alia. Et fe. lassitudinales qñ nō faciūt crisim in q̄rto cū vrina spissa: tunc exspecta fluxū sanguinis narium. Si aūt plógatur expecta exituras iuncturarū que fatigate sunt aut ad partē mandibularū siue lassitudo sit exercitio aut per se veniens. Et vero exitura accidēs in mandibulis in extensiua est plus: qñ iuncturarū laboz nō est vehemens neqz est in eis ūcturarū attractio: ⁊ fit febris ascensio ⁊ carnis mollis receptio Cum autē lassitudo est motiua ē illud in iuncturis plus Et multotiens quidem expectatur exitura quā ipsius signa significāt: ⁊ mingit q habet eam vrinam plurimam grossam albam ⁊ expellitur. Et si febres fuerint incipientes cum rigore ⁊ desinentes cum sudore raro fiet in eis exitura: ⁊ ille sunt sicut tertiana ⁊ q̄rtana nisi materia sit multa vade. Et ad vltimū rigor rediens euacuat sua expulsione omni die materiam plurimā. Quare raro superfluit in eis exiture aliquid. hoc ergo cōtingit cum rigor est sol⁹ qualiter ergo erit cū sudore. Et flux⁹ vrine grosse itez minozatur cum exitura. ⁊ exiture que sunt in chzonica longa fm plurimū sunt in mēbris inferioribus: ⁊ in illis que sunt magis acute in mēbris superioribus ⁊ in medijs in vtrisqz lateribus ⁊ in lethargia ⁊ de exituris radicis auris. Et exiture iste multotiens accīt crisi complete. Et peripneumonia multotiens facit crisim cum exituris iuncturarum.

De iudicijs de huiusmodi exituris. Ca.xvij.

Uecūqz de istis exituris eueniunt ⁊ occultantur absqz maturatione earum dispositio nō caret duabus rebus aut redeat matioz q̄z fuit: aut redeat egritudo aut expellatur materia ad iuncturas aut ad membza dolozosa aut fessa aut debilia. Et melioz istarū exiturarū est illa que facit incurrere leuitatem: ⁊ est post materiaz: ⁊ est vehementis declinationis ad exterioza: ⁊ est longinq a membris nobilibus Et quodcūqz istoz apostematum est leue cedens manui cū superponitur ē minoris malitie q̄z durū acutum: verūtamen est tardius quoniam est frigus. Et eius quidez malitia nō minozatur nisi quia ei non associatur vehemens dolor. Et si cum huiusmodi remanet febris ⁊ nō resoluitur facit collectionē post sexaginta ⁊ quod est infra ista inter sexaginta ⁊ viginti. Et exiture minoris malitie sunt cum membrum ad quod declinant est inferius: ⁊ est preter hoc quod est ex generatione sua inferius ignobile ampli loci capiens totam materiam. Nam si non capit eam accidet ex reditu eius secūdo ad loca in quibus penetrauerat illud quod accidit eis cum ea redire facit medicus stolidus cuz infrigidatione ⁊ refrenatione ad locum a quo venit ⁊ iam augmentata est malitia ex eo quod superuenit ei de constrictione ⁊ reditione ⁊ recipit. Et deteriozibus exituris crescis est que ad interioza ē ⁊ interius. Ueruz de locis magis aptis exiture est ille qui est debilis aut cum quo est egritudo: ⁊ propē in inferioribus qui appropriant sūt multitudini cur

sus sudoris ab eis. Et exiture meliores ⁊ longiores ad hoc vt sequat eas recidiuatio sũt q̃ apiũtur sicut ille que de eis remanent sunt magis significatiue recidiuatóis.

De signis euẽtus spasmi in pueris. La. xviij.

Quum in eis multiplicatur timor in somno ⁊ constringũtur eorum nature ⁊ multiplicatur ipsorum fletus ⁊ conuertitur eorum colores ad viriditatẽ ⁊ rubedinem ⁊ tenebrositatez vt in senibus tunc expectat spasmꝰ. Et illud fit vsq; ad nouem annos: ⁊ quanto fuerint pariores erit illud plus. In adolescẽtibus vero cum torquent eor oculi in se. acuta ⁊ multiplicat ipor palpitatõ ⁊ torq̃nt eor colla ⁊ ipsorũ facies ⁊ multiplicat ptricatio dentũ eor: tũc iudica euentũ spasmi. Et multotiẽs qdẽ plongantur dolores colli ⁊ grauitas in capite cuz &c. ⁊ sine se. Cũq; fuerit apostema calidũ accidet spasmus aut vomitus vt flos cris: ⁊ ppẽ cũ fuerit in partibus stomachi.

De ugnis casus rigoris. La. xix.

Cum vides in febre acuta signa salutis ⁊ sig̃ crisis bone ⁊ numeratur vrina: tũc scias q̃ accidet rigor: cũ quo euenit crisis nisi fuerit fluxus ventris transiens eq̃litatẽ. Eq̃lis vo nó repellit rigorez qui expectat. Et multotiens segl ipm sudor: nam in egritudinibꝰ acutis incensiuis rigorẽ antecedit sudor.

De significãtibus crisim bonam. La. xx.

Ilas q̃ melius signor crisis bone est vt sit ꝓpleta: Deinde fiat in aliquo dieruz crisis laudabilis quos ego dicam: Et tam indicauit cum aliquis dierum indicationis ei proportionalis: Et est cum euacuatione non cum permutatõne ⁊ exitura: Et ẽ euacuatio cũ qua fit humoris facietis egritudinem in parte proportionali ⁊ tolleratur cum facilitate. Et quandoq; facit sperare bonitatem crisis natura egritudinis in specie sua sicut tertiana ⁊ causon cum inuenitur crisis proportiõ alis. aut sue dispositiones sicut ille in quibus currunt res virtutis ⁊ pulsus sm q̃ oportet ⁊ dispositio virtutis. ⁊ dispositio pulsus in horis signorum prauorum qñ est fortis ⁊ rarus: ⁊ proprie quando addit eiꝰ virtus ⁊ minorat eius diuersitas ⁊ equatur: tunc est perpendicularis ⁊ sustentatio super quam incedendum est: ⁊ illius complementum est aduentus tranquillitatis ⁊ leuitatis. Et scias q̃ signa mala cum aggregant ⁊ est dies creticus: tunc spes est verior ⁊ fortior q̃ vt sit econtrario. oportet ergo vt innitatur sup illud. Et multotiens gõ magnificantur signa timoris: ⁊ videtur pulsus sanari ⁊ equari ⁊ fortificari. Et scias q̃ infirmus bonorum humorũ cũ egrotat ⁊ apparet digestio in vrina eius in ꝑmis cum egrotat tunc sis securus. Et quotiens apparent in eo signa timoris: tunc sanatio in ipo magis debet esse q̃n crisis est propinquior.

De ugnis significantibus crisim malam. La. xxi.

Ipsorum radices ⁊ principia sunt vt sit cõtraria signis bonis predictis. Et illud est sicut sit motus crisis ante statum ⁊ digestionem quod Hyp. nominauit precessionem vie: ⁊ tu iam scisti causam in malitia eius. ⁊ vt sit in die non cretico: Et vt pulsus sit cum eo ad calum ⁊ paruitatem tendẽs.

Et scias q̃ signa crisis quando veniunt ante statum ⁊ digestionem ⁊ antecedat ea euacuatio multa tunc non decipiaris per eam. nam illud est propter multitudinem eius ⁊ est expulsio a pigritia vel debilitate absq; regimine sicut leuitas quaz inuenit eger absq; euacuatione manifesta vl apparente est ex eis in quibus non est habenda fiducia: nam illa quies materiei nõ est propter bonitatem eius: immo multotiens digeritur ⁊ pigra fit natura i expulsione eius

Judicia de iudicijs signorum significantiũ crisim malam. Capitulum. xxij.

Quando aggregantur signa mala priuatio mis digestionis aut alteratiõis ab eo quod oportet: aut alicuius alterius de signis malis iudica ex eis q̃ infirmus morietur. Mora ergo iudicij sm velocitatem ⁊ tarditatem est ex eo quod fatur de dispositione causarum antecedentium crisim de illis quas diximus sicut hoc: quoniam quãdo sunt signa mala ⁊ est sedimen nigrum ⁊ alia ⁊ illud est in quarta: tunc mors est in septimo aut in sexto si necessarium faciunt cause predicte post ipsa.

De signis digestionis ⁊ eius iudicijs. Capitulum. xxiij.

Digestio cognoscitur ex vrina ⁊ hociaz est expositum in loco suo. Et oportet vt nó cõfidas per vehementiam tincture vrine cuz non fuerit sedimen: illud enim non est propter digestionem. Et priuatio digestionis in substantia magis nocibilis est q̃z in colore. Per substãtiam enim preparatur materia ad difficultatem expulsionis et facilitatem eius. Et quando apparent signa digestionis cum principio egritudinis: tunc egritudo est salua neq; est ambiguitas in ea: ⁊ si tardant non oportet vt sit semper cum timore. forsasse enim est lógia: et nó est in ea timor: ⁊ ẽ necessariũ vt sit lógia. Et quotiens ẽ crisis bõ tũc tã digestio scã ẽ. si nó quotiẽs digerit ẽ crisis: imo qñq; egritudo plumit cum resolutione. Et scias q̃ nó sit se. subtiliatio cũ apparitõe digestiõis hĩc nó sit cũ digestióe apostematis doloris vehemẽs. ⁊ qñ tardat digestio ⁊ vides accũtia bõ ⁊ virtutẽ fixam: tũc expecta eam.

De iudicijs ⁊ signis absolute. La. xxiiij

Anon ois alteratõ subito facta in colore aut tactu est mala: imo ẽ significãs bonitatem magnam ⁊ crisim vtilẽ: imo ꝑsideret cum hoc dispositõ corpis post illã. Mã quodcũq; signorũ arefactõ: si in forma ⁊ facie ⁊ extremitatibꝰ accidit cã vigilie ⁊ laboris ⁊ exercitij ⁊ fluxꝰ vẽtris ẽ saluũ ⁊ redit ad salutẽ in duobꝰ diebꝰ aut tribꝰ. Et quodcũq; ẽ cã adustionis ⁊ casus virtutis ẽ malũ.

De narratõe signorum bonorum. La. xxv.

Igna bona sunt tolerantia egritudinis ⁊ firmitudo vtutis ⁊ fortune cũ ea. Et si accidẽtia eius fortiora fuãt ⁊ virtꝰ pulsus ⁊ ei

fortitudo ⁊ eius ordinatio ⁊ apparitio signoꝝ digestionis: ⁊ utilitas crisis: ⁊ bonitas signoꝝ eius: ⁊ leuitas reputur post euacuationē: ⁊ redit pulsus cum ea ad bonitatē: ⁊ horripilatio accidēs post euacuationem de signis sunt bonis. Significant enī eradicationē caloris ⁊ succedit frigus cū eradicatione materiei. ¶ Et melius hoc est ut sit euacuatio humoris impediētis cū facilitate ⁊ sm rectitudinē. ¶ Et scias qꝫ fixio virtutis cum signis malis necessariam facit spem: ⁊ siliter fixio rationis ⁊ bonitas anhelitus: ⁊ facilitas tollerantie eius quod accidit super eum de dispositionibus timorosis extraneis. ¶ Et inuentio leuitatis post sonū est bona. ¶ Et de signis bonis ē anhelitus bonus facilis. ¶ Et de signis bonis ē appetitus cū equalitate: ⁊ bonitas receptiōis cibi ⁊ eius fames ⁊ eius utilitas. ¶ Et de signis bonis optimis naturalib⁹ est sitis iacēdi naturalis ⁊ sonus naturalis: ⁊ equalitas caliditatis in membris corpis. ¶ Et scias qꝫ signa bona cum salute virtutis significāt sanitatem festinam: ⁊ cum debilitate eius significant sanitatem tardam.

¶ De iudicijs signoꝝ malorum Ca. xxvi.

Scias qꝫ signa mala q̄ sunt in sūmo malitie indicant mortem. Qđ si virt⁹ fuerit fortis ꝓlongatur egritudo: deinde interficit egrum: ⁊ si fuerit debilis interficit absqꝫ plōgatiōe.

Et multotiēs quidē apparent signa mortifera in diebus malis: deinde accidit crisis bona ⁊ ꝓmutatio materiei ad mēbrum ⁊ fit sanitas. ¶ Et oportet ut confidas in signis bonis apud statum ⁊ ut timeas mortalia cum incipiūt ⁊ non iudices p ea iteruꝫ dum non vides virtutez cadere. Casus enim virtutis solus est signū maluꝫ. ¶ Amplius oportet ut tu consideres in egritudinibus acutis quarū ꝓncipiū est ex membro adiuuante sicut pectus cum pleuresi quod est de dispositionibus illius mēbri: ipse enī significatiue magis sunt qꝫ dispositiones mēbri alterius: nam digestio sputi in pleuresi ē magis significatiua salutis qꝫ digestio aque. ¶ Et necessarium q̄dez ē medico physionomico cū videt in facie ⁊ oculo ⁊ alijs formā malā non nālem ⁊ sm ꝓmū ut cognoscat in ꝓmis an sit illud naturale sm illud indiuiduū ⁊ iudicium ⁊ nō iudicet temere in pulsu etā Et iteruꝫ ut cognoscat an illud sit ex egritudine aut ex causa ꝓmutua. forte enim euenit: ꝓ digratia super linguam tinctura mala ⁊ aspitas superflua ꝓpter comestionem rei facientis illud non ꝓpter egritudinem.

¶ De narratione signoꝝ malorꝝ Ca. xxvij.

Igna mala diuersificantur sm vnāquāqꝫ operationē ⁊ vnūquodqꝫ mēbrum ⁊ forte tale dicem⁹ illud cū distinctione.

¶ De signis malis pendentibus ex forma ⁊ colore Capitulum. xxviij.

Um forma viui est sicut forma mortui nō ꝓpter vigiliam neqꝫ ꝓpter famē neqꝫ ꝓpē euacuationē tūc est signū malum. ¶ Et facies q̄ similat faciei mortui ⁊ diuersificat a facie sanoruꝫ est illa cuꝰ oculi ꝓfundantur ⁊ acuti nasus ⁊ planātur tpa ⁊ ꝓtrahūtur: ⁊ infrigidat auris eius ⁊ inuersat pulpa eius ⁊ tenditur cutis ipsius: ⁊ obfuscat color eius ⁊ denigrat ⁊ fit viridis ⁊ eleuat superficies cinereitas uel pilositas ⁊ ꝓprie qñ est sicut cineritas cotti carminati ē signum mortis festine. ¶ Et scias qꝫ qñ infirmātur sani pauce infirmitatis significat timorē. ¶ Et illud qđ est de hac alteratione ꝓpter causas q̄ sunt ꝓter egritudinez redit velociē ad dispositionem nālem: ⁊ si nō in breuiori tpe saltem in die ⁊ nocte. ¶ Illud vero cuius causa est egritudo ⁊ est illud cuius signum ē malū non redit ad rectificationem cū facilitate. Licet primū quod est cā sanus ⁊ euacuationis ⁊ vigilie eius quod dictum est cum eis non ē bonum iterum: veruntamen ē sanius alio. Si aute maccidit illud in egritudinibus acutis est malum: ⁊ significat qꝫ egritudo vincet et cum hoc est sanius qꝫ illud quod fit in egritudinibus acutis causa egritudinis: non causa illorum cōparū. ¶ Et ꝓpter illud oportet ut cognoscatur differentia inter illud qđ apparet de signis tornatilitatis ⁊ alterationis coloris cā corruptionis egritudinis: aut causa vigilie aut euacuatiōis cū qua non ē plurumū maluꝫ. Et ꝓpter illud dicimus illud i oculo de illo ē si causa eius fuerit vigilia qđ accidit cuꝰ eis gravitas in palpebris ⁊ declinatio ad ꝓfunditatem somni ⁊ spissitudo vehemens pulsus ⁊ antecessio vigilie impedientis. ¶ Et in illo cuius causa ē fluxus ventris inuenitur fluxus vētris ꝑcessisse ⁊ supfluisse. ¶ Et in illo qđ est ex fame inuenitur illud accidere gradatim: non subito. ¶ Et de illis q magis affirmant qꝫ ē ex egritudine ē defectus illarū causarū ⁊ vehemētia acutatis febris: ⁊ sensibilitas rerum que sunt sicut scintille offendētes manū apud tactū ¶ Et citrinitas colorꝰ subito ē signū non bonum Et denigratio eiꝰ subito est signū maluꝫ. Et deteriorꝰ oibus illis est niger color ⁊ ipius plūmū ē ex morte innati caloris: ⁊ tenebrositas sequitur ipm: ⁊ citrinitas non ē bona: sed est magis salua. Et qñ quandoqꝫ fit a caliditate non ē tota a frigiditate: ⁊ forte ase ē a vigilia: aut a fame: aut a dolore ⁊ est salua. Et si acciderint in fronte ⁊ naso rami non est signuꝫ malum.

¶ De signis sūptis ex dolore capitis Ca. xxix.

Quando dolor capitis perseverat ⁊ virtus est debilis ⁊ egritudo acuta: ⁊ sunt illic signa mala tunc egritudo est mortalis. ¶ Et si non fuerit tunc expecta vsqꝫ ad septimū fluxū sanguinis narium: ⁊ post septimum aliquid currere ex naso aut aure. Quod si perseuerauerit vsqꝫ ad vigesimum raro erit tunc resolutio eius per fluxum sanguinis narium: sed aut per saniem currentem ex naribus aut aure aut ꝑ exituram ⁊ ꝓprie inferius. ¶ Et plūmū qdem incipit dolor capitis a ꝓncipio egritudinis ⁊ fit fortis sup cā in ārto ⁊ gnto: deinde eradicat in septio. Et plūmū qđ inceptōis eiꝰ ē in tertio ⁊ fit difficil in quinto ⁊ eradicat in septio ⁊ vndecimo

Quidã vero dixerũt q ratio ẽ ut sit in decimo: qñ decimus ẽ septim⁹ tertij: sed ipe nõ est dies creticus Et hic sermo apud me nõ est aliquid. Lõpatio enĩ non ẽ fm hoc genus. ⁊ si incipit in quinto eradicat in ẽrto decimo si res currũ fm q̃ oportet. ¶ Et plimũ quidem quod accidit de hoc dolore capitis ac cidit in tertiana.

¶ De signis sumptis ex parte stomachi La.xxx.

Jnguł⁹ in egritudinib⁹ acutis malus ⁊ p pte post fluxũ ventris: ⁊ silit inflãmatio in stomacho. Et pulsus cordis stomachalis cũ caliditate febris est malus.

¶ De signis malis ex mẽbris anhelit⁹ La.xxxi.

Wheitus frigidus in egritudinib⁹ acutis malus: significat enĩ mortẽ innati. ⁊ siliter diuersus malus. Et anhelit⁹ silis anhelitui flentis infectus q attrahit aerẽ ⁊ ẽ anhelit⁹ fact⁹ ꝓpter pmixtionẽ rõnis est malus. Et ille q est ꝓpẽ apostema in pũbus pectoris est deterior. ¶ Et illorũ qui morti pñtes sunt ventres crescũt ⁊ psequentes fiũt cor anhelitus ⁊ anhelant alte.

De signis malis ex pte sensus La.xxxij.

J non videt infirmus ⁊ nõ audit ẽ signus malũ. Et si fugit a vocib⁹ ⁊ odoribus ⁊ coloribus habẽtibus fortitudinẽ ẽ signũ malum significans debilitatẽ spiritus animalis.

¶ De signis factis in oculo La.xxxiij.

Rofundatio oculi ⁊ ɔ̃ctio ipsi⁹ uel ɔcauatio nõ cã fluxus vẽtris ⁊ vigilie ⁊ famis est signũ non bonũ. ⁊ tenebrositas albedinis oculi ⁊ eius rubificatio tendens ad colorẽ pauonis aut celestẽ est signũ malum. Et parutas vnius duorũ oculor in egritudinibus acutis ⁊ freneti ⁊ in simulib⁹ ẽ mala valde. Et si nõ videt infirm⁹ aliqd est signũ mortiferuz: ⁊ tortuositas oculi ⁊ ipsi⁹ strabositas in febre acuta ẽ signũ malũ valde. Et si hec tortuositas fuerit ex spasmo ꝓpter lacerto oculi tñ absq; nocumẽto in cerebro tũc signũ illud est q nõ est pmixtio rõnis ⁊ similia. ¶ Signa aũt sumpta ex eo qõ videt ⁊ splendore sũt: qñ splẽdor niger significat vomitum plus ⁊ declinationẽ languinis ad superiora ⁊ significat vnũquodq; signorum aliorũ.

¶ Et cursus lachrime absq; volũtate ⁊ ꝓpe ex vno oculo ẽ signum malũ nisi sit signũ crisis ⁊ sanitatis ⁊ significent ipsam alia signa fluxus sãguinis narũ cum incolumitate signorũ alior. ⁊ pfidera ex lachrymis paruitatẽ ⁊ mulitudinẽ ⁊ subtilitatem ⁊ grossitiem ⁊ colorem ⁊ frigus ⁊ exitum cũ voluntate aut sine volũtate. ¶ Et fugere lumẽ est signũ non bonũ Si aũt vehemens fit amor tenebre tũc ẽ mortale nisi sit vehemẽtia ⁊ dolor. Ob si non fuerint tunc ẽ ꝓpter calum virtutis spirit⁹ animalis. Et intuitus stans absq; palpitatione ⁊ motu est malus, ⁊ multitudo aggregationis lippitudinis ita q aliquid eius post aliqd ẽ mala: ⁊ lippitudo sicca valde. Et hmõi qdẽ lippitudo gnãtur ꝓpter pigritiã virtutis oculi inate uł maturãdo mãz. Et siliter sentit cũ plimo ei⁹ p exuberationẽ rei venẽtis ad oculum q̃ congit exire. Et nõ licet ut dicat q illud sit ꝓpł multitudinẽ humiditatũ veniẽtũ ad oculũ ꝓpterea q pigra fit nã in digerẽdo eas: qñ oculus in hac dispositiõe ẽ sicus ꝓfundus: ⁊ signa siccitatis manifesta: ⁊ similiter siccitas lippitudinis velox.

¶ De signis ꝓportionalibus istis La.xxxiij.

J aggregat sup pupillã cũ ẽ apta aliqđ si cut tela aranee: deinde recedit ad palpebrã ⁊ fit lippitudo ⁊ nõ cessat cẽ sic est signum ꝓpinquatis mortis. ¶ Et vehemẽtia rubedinis oculi ⁊ pmanẽtia eius ita in acutate febris est mala ⁊ significans apa cerebri caludũ ⁊ in ore stomachi. ¶ Et pmutatio ei⁹ ad colorẽ pauonis ⁊ celestẽ ẽ deterior ¶ Et aptio oculi iterũ ⁊ multitudo splẽdoris ẽ signi ficatio mala ⁊ fõtalle ꝓpł mãs calidas mittas ⁊ apta i pti⁹ cerebri. ¶ Et si remanet palpebra i sõno apta absq; cõsuetudine ẽ signũ nõ bonũ: ⁊ siccitas palpebrarũ ẽ signũ malũ. ¶ Et si remanet oculus in vigilia aptus ⁊ approximat ei digit⁹ ⁊ nõ palpitat est significatio mortis. ¶ Et vehemẽtia aptionis oculi iterũ cũ alienatione ⁊ debilitate ẽ mortalis. ¶ Et dicitur q ille sub cui⁹ oculis apparet pustula sicut lẽs alba morit in die decimo ⁊ apparet in eo deliciũ dulcedinis.

¶ De signis sũptis ex parte nasi La.xxxv.

Ortuositas nasi mala ⁊ significat ꝓpinguatem mortis. cã eni in ea ẽ spasm⁹ mal⁹ mõ talis. ¶ Et applanatio eius iterũ ẽ mala. ⁊ esse cõtentus in attractiõe aeris naso ⁊ narib⁹ ẽ malum. ¶ Et si inuenis ex anhelitu eius odorez piscis aut butyri aut luti ẽ malũ. ⁊ distillatio aque citrine ex naso in febrib⁹ acutis fortasse ẽ significatio ꝓpinguatis mortis. ¶ Et si nõ sternutat cũ obtamicis ẽ significatio mortis: ⁊ destructio sẽsus silit. Et si non facit ei fluere sãguine ꝑcussio ⁊ rascatio. ⁊ si infirm⁹ assiduc mittit diguũ suũ ad nasũ suũ q̃si mũdificet ipz absq; cã ẽ signũ nõ bonũ. ⁊ exit⁹ aq̃ p nasũ ẽ malũ.

¶ De signis sũptis ex pte auris La.xxxvi.

Xiccatio pulpe auris ⁊ ei⁹ inuersatio ⁊ cõtractio extremitatis ẽ signũ malũ. Et dr q cũ sordes auris dulcescit ẽ signuz malum apud Gal. mortale apud ꝓmos. ¶ Eduentus doloris in aure cum febre acuta est timorosa. est enim mortalis nisi currat aliquid ⁊ quiescat ⁊ illud in sensibus. Jn inuenibus vero contingit q̃ moriuntur antequam sanem faciat ꝓpter vehementiaz sensuum eorum.

¶ De signis sũptis ex pte dentũ La.xxxvij.

Ommotio dentũ in febrib⁹ acutis ⁊ quasi ille cuius sũt comedat aliquid signuz est non bonum. ¶ Dicitur q ille cuius dẽtes cooperiũtur in febribus viscositatibus significat q febris eius sit vehemens: significat enim caliditatez vehementem ⁊ materiam viscosam tarde resolutionis. ¶ Cum accidit infirmis omni hora ut mundificent dentes absq; consuetudine que currit est significatio non bona. ¶ Stridor dentium ⁊ commotio eorũ absq; consuetudine fortasse indicat maniã. ⁊ si

mania non accidit: deinde accidat significat illud p nitiem nisi in illo q assuetus ē eo ꝓpter debilitatem cordis eius tunc stridentes dentes ei⁹ ex qualibet cā. ⁊ viriditas dualiū est signū malum.

¶ De signis sūptis ex parte lingue ⁊ oris ⁊ q̄ sequūtur ea La.xxxviij.

Denigratio lingue in egritudinib⁹ acutis ē signū ad malitiam deciue. ¶ Et exsiccatio oris ⁊ saliue nō sūt bone. Et cūq; exsiccatur in ꝑmis: deinde exaspatur cū statu: deinde denigratur ē mortale ⁊ ꝓprie in quarto decimo. ¶ Et scias q⁹ vehemētia feroris oris in egritudinib⁹ acutis est significatio mortalis q̄n significat corruptionez humorū omniū. ¶ Subleuatio vnius duoꝝ labiorum in febribus acutis ē malum. Scissio labiorum in febribus acutis significat sup̄fluitatē inflāmationis. ⁊ Ꝯctio eorum ⁊ frigus ip̄oꝝ est malū. Si remanet os apertū in egritudinib⁹ acutis est significatio mala. sup̄fluitas siccitatis lingue ē signum non bonū. ¶ Dicitur q⁹ q̄ exuberat sup̄ linguam in febre acuta sūt cicer niger ⁊ sicut granū alkerua tūc mors est ꝓxima: ⁊ accidit ei desiderū rerū calidarū. ¶ Asperitas lingue ⁊ siccitas eius ē significatio frenesis. Et cōsidera in asperitate lingue ⁊ alterationis calloris eius ꝑsideratiōe sup̄flua ne sit causa eius res tingens. ¶ Et scias q⁹ nō tingit lingua ab omni humore dominātē in oi dispositiōe donec peruenerit ad eam cum substantia sua aut ꝑ vicinuatē aliquorum membroꝝ cōicantium.

¶ De signis sumptis ex radice lingue ⁊ gutture ⁊ meri La.xxxix.

Refocatio subito facta non in die crisis ē signū malum. ¶ Et ꝓfocatio sine spuma ē leuis. Spuma cui nō fit nisi cū coꝛ iaz ad tantā peruenerit calefactionē q⁹ destruuntur ei operationes pulmonis ⁊ diaphragmatis: q̄re nō pōt facere ut redeat anhelitus cū equalitate. Et istud nō fit a ꝑte nō existente in gutture nisi ꝓpter rem magnā. Et multotiens quidem fit: imo plimū causa cerebri. ¶ Et ad vltimū q̄n accidit in febre fortī ꝓfocationes ꝓpe tūc iam aduenit mors: q̄n coꝛ eget causa vehemētie caliditatis anhelitu plimo: sed via ei⁹ iam ē opilata quāobrez inflāmat coꝛ ⁊ sup̄fluit malitia ꝓplexionis ei⁹: q̄re nō tollerat vitā. ¶ Et siliter cōtorsio colli cū ꝓhibitione deglutitionis: illud enī aut fit ꝓpter remotionē spondilis: aut ꝓpter vehementiā siccitatis: ⁊ nūq̄s aliq̄d est deteri⁹ eis ambabus cū febre iterum. ¶ Et si nō potest fieri deglutitio nisi cū labore est significatio mala. Et siliter si reiicit cū aqua ⁊ egreditur p nasum. Et siliter quando strangulatur cum ea in omni hora est significatio non bona.

¶ De signis malis sūptis ex ꝓ mollificatione coꝛpis ⁊ malitia relūptōis ⁊ debilitate La.xli.

Mollificatio coꝛporis ⁊ malitia relūptōis ⁊ debilitas q̄nq; fiūt cā multitudinis hūorum grossoꝝ in viscerib⁹. Et q̄nq; fiūt, ꝓpter siccitatē coꝛporis ⁊ paucitatē humorū. Et quādoq; fiunt ꝓpter superfluitatem debilitatis virtutis in lacertis. ⁊ non ē significatio distinguēs inter ea essēcia coꝛporis grossi aut macri sicut quidam existimauerunt. ¶ Et multotiens quidem sunt viscera plena humiditatibus ⁊ coꝛpus extenuatum. Et multotiens debilitantur virtutes in lacertis ⁊ coꝛpus ē pinguedo: imo signa alia sunt que ⁊ dicta sūt i locis alijs.

¶ De signis mal' ꝓpt formā iacēdi La.xlij.

Resupinatio sup̄ lectū non ꝑm formam cōsuetam: imo ꝑm permixtionem ⁊ exitum a consuetudine est malus signū: maxime cū infirmus precipitatur ad stratuz suū paulatim quotiens equas eum ⁊ preparas ipsum ꝓparatione bona conuertitur super dorsum suum ⁊ diligit discooperire extrema: ⁊ proiicit ea, iectione non naturali absq; caliditate valde manifesta: est ergo causa angustia magna. ¶ Et oportet ut tu attendas in hoc etiam rem vnaz: forsasse enī honio est pinguis grauis coꝛporis velocis mollificationis diligens i dispositione sanitatis ut iaceat omni hora ꝑm hāc formam: aut est, ꝓhibens dolor: ꝑter resupinationem. illud enim iterum est ex eo cuz quo non magnificat timor. ¶ Omnis ꝓparatio non consueta de resupinatione ⁊ tensione ⁊ reliquis quā non fecit in dispositione salutis ē in egritudinib⁹ acutis mala. Et scias q⁹ amoꝛ resupinationis aut ē, ꝓpter multitudinē humorū in viscerib⁹: aut, ꝓpter siccitatem ⁊ resoluti onem humoꝝ acutoꝝ q̄re debilitant lacertos: aut, ꝓpter debilitatem q̄ accidit lacertis ex parte alia. ⁊ si non pōt iacere ⁊ resupinari ⁊ vti alijs positionibus imo desiderat sedere est significatio mala. ⁊ plimuz eius, ꝓptera q⁹ anhelitus fit difficilis cum iacet ꝓpter apostemata ⁊ nocumenta in mēbris anhelitus in q̄bus scita ē dispositis ex eo q̄s ꝓterijt. ¶ Et si diligit fugere ab hoibus ⁊ cōuerti ad parietē est signū non bonū. ¶ Et declinatio i sōno super vētre absq; consuetudine ē malū. aut eni est a permixtione rationis: aut a lesione in vētre. ⁊ iacere humide est laudabile: ⁊ illud est cum iuncture egri sunt recipientes plicationem velociter.

De signis sumptis ex cute La.xliij.

Quum desiccat cutis ita q⁹ q̄ extēdis eaz nō redit ad locū suum tunc illud ē significatio mala. ¶ Exitus vaporis calidi ex cute cuz anhelitu frigido est significatio pernitiosa: ⁊ nō fit nisi quia caliditas cordis finita est.

¶ De signis acceptis ex ventre ⁊ partib⁹ hypocondriozum La.xliij.

Inflatio vētris i egritudinib⁹ acutis ⁊ paucitas ꝓplicationis ei⁹: ⁊ ꝓpe cū illic ē solutio vētris ē signū mortis: ꝓcipue q̄n apparet in eo pustula ampla colozis fusci. Tēsio hypocondriozū ⁊ essentia vnius duoꝝ laterū magis augmētata q̄z alteri⁹: ⁊ sili essentia ois lateris augmētatioꝝ

omni latere qđ ẏ ſt ei ſile in eminẽtia: ꝛ depſſione ꝛ ſi militer in lenitate tactus ꝛ duritie cũ inflatõ miracnõ a vẽtoſitate ꝛ ſiccitate tũc intra ipm eſt apa cuz quo non ẽ niſi dolor. ¶ Et obſcuſcatio ꝛ tenſio hypocõdrioz ſi ẽ cũ dolore tũc matẽria declinis ẽ ad ſupioza.

¶ De ſignis ſumptis ex ano La.xlv.

Exitus ani in febribus acutis per ſeipſum ẽ ſignificatio mala.

¶ De ſignis ſũptis ex virga ꝛ teſticulis La.xlvi.

Enitas teſticulorũ ẽ ſignũ malum: ꝛ ſiliter exuberatio amboꝝ in egritudinib⁹ acutis. Cõtractio teſticuloꝝ ꝛ ẏge ſignificat mortem innati aut dolorem vehementẽ. ¶ Pollutio in pncipio egritudinis ſignificat longitudinem ꝛ ẽ in poſtremo egritudinis laudabilioz.

¶ De ſignis ſumptis ex matricib⁹ La.xlvij.

Exitus matricis mulieris ꝛ vulue in febre acuta eſt ſignum malum.

¶ De ſignis ſumptis ex parte extremitatum Capi.xlviij.

Dolor eis ſunt ex parte qualitatis earũ ſicut frigus extremitatũ cũ caliditate febris acute ꝛ ſixione ei⁹ ꝛ nõ eradicat ẽ ſignũ nõ bonũ. Cũ chronica ẏo non eſt illud horribile. Et cauſa eius in febrib⁹ acutis ẽ apoſtema magnũ in cõcauitate vẽtris aut ſubmerſio caliditatis innate aut aduenus ſyncopis ꝛ reſolutionis. Et ſoztioz ſignificatio frigoris extremitatũ in febribus acutis ſup mortem ẽ que eſt frigoris accidẽtis eius in pncipio egritudinis. Et ſimiliter cũ eſt frigus cũ quo non calefit ꝛ hoc totum ſignificat fugam ſanguinis totius ad interioza, ppter apoſtema. ¶ Obſcuſcatio digitoꝝ manuũ ꝛ pedum ꝛ vnguũ eoꝝ eſt ſignum mozale. ¶ Rubedo extremitatũ ꝛ earum alteratio ſubito magis pernitioſum ẽ cũ earũ obſcuſcatio. Si aũt inuenitur grauitas tũc iam appzopinquat qñ grauitas ſignificat debilitatẽ virtutis aialis, ꝛ obſcuſcatio ſignificat debilitatez caliditatis innate, ꝛ rubedo ſignificat coꝛruptionez ꝛ dominiũ humoꝝ. Et nigredo melioꝛ eſt cũ obſcuſcatio ꝛ rubedo. Et cũ hoc toto cũ videris ſigna bona plima nõ eſt longinquuz qn ſalueturinfirm⁹ ꝛ caſus extremitatum eius alteratarũ. ꝛ aduſtio extremitatũ ꝛ cutis cuz frigiditate vẽtris eſt ſignũ mortis iterũ. ¶ Et ex eis ex parte ſituum earũ ſũt ſicut ſpaſmus ꝛ ppne poſt fluxũ ventris eſt mortale. ¶ Vlcuzez cũ alienatione ꝛ vehemẽtia febris eſt ſignificatio mortis.

¶ De ſignis ex pãrte ſõni ꝛ vigilie La.xlix.

Sõnus ſit diurn⁹ nõ nocturnus ẽ ſignũ nõ bonũ. Et ſi nõ dormit in eis amboꝝ eſt deterius. Cauſa enĩ eſt coꝛruptio cerebꝝ ſ̃literc ũ ẽ ſit. ¶ Et ſalubꝛioz ſõnus diurnus eſt qui ẽ in pncipio eius: ꝛ hoc totũ i ſtatu paroxiſmorum febris eſt deterius. In pncipio ẏo eius ꝛ multotiens ſit non nocet. ¶ Et profundꝛitas ſomni cum debilitate pulſus eſt malum: eſt enĩm ,ppter debilitatem virtutis non ,ppter humiditatem cerebꝛi ꝛ p

ꝑte cũ eſt cũ permixtione rationis. Et qñꝫ eſt hoc a putrefactiõe humoꝛis frigidi. ¶ Somn⁹ augmẽtatus in nocte qui ſuccedit permixtiõi rationis ꝛ aſſociatur frigoꝛi extremitatum ẽ malus: ſicut ſõnus cui ſuccedit leuitas eſt bonus.

¶ De ſignis malis ſũptis ex actiõe manus La.l.

Collectio palearũ ꝛ puenire oi hoꝛa ad aliquid quaſi colligat ex ſe aut ex pariete ẽ ſignum malum. Et cauſa in eo eſt ex vaporibus qui eleuãtur ad cerebꝝ. ergo faciũt imaginari illud quod non eſt ,ppter deſcenſionẽ eoꝝ ad oculũ ꝛ humiditatem albugineam.

¶ De ſignis ſumptis ex doloꝛibus La.li.

Dolor vehemens in viſceribus in febribus acutis ẽ ſignũ malum: ſignificat enim aduſtionẽ vehementẽ aut magnitudinẽ apoſtematis aut exituram. Cum eſt in aliquo membꝛorum doloꝛ vehemens ꝛ ſedatur ſubito gẽte cõpleta abſq; cauſa tunc illud eſt malum.

¶ De ſignis ſumptis ex voce ꝛ loquela ꝛ ſilentio Capitulum.lij.

Oꝛ fortis valde eſt bona ꝛ loq̃la ordinata eſt bona: ꝛ ẽ ſignũ illius eſt malũ. ¶ Et taciturnitas plima ,plixa ſignificat ſm plimũ ingetudinẽ aut: molliſicationẽ lacertoꝛ ligue: ꝛ epiglotis aut ſpalmũ coꝛ aut deſtructionẽ imaginationis q̃ ẽ pncipũ ſmonis: ꝛ cũ ifirm⁹ loq̃t i criſi ẽ bonũ. Et ad vltimũ taciturnitas ẏboſi ſignificat cãs i ceptiõis alguesgues: aut aliqd de eis q̃ dicta ſũt. Et multitudo ſermocinatiõis i taciturno ſignificat initiũ alienationis: ꝛ pnurtionẽ rõnis.

¶ De ſignis ſumptis ex ratione La.liij.

Lienatio cũ moꝛ: ꝛ pcuſſiõe i capite ꝛ nare ẽ ſalua: ꝛ cũ alguacre ꝛ apoplexia ẽ mõtal. ¶ De ſignis ſũpſi ex motib⁹ La.luij.

Vltitudo pnurtiõis ꝛ ingetudinis ẽ ſignũ nõ bonũ: ꝛ ſignificat multitudinẽ vaporis eleuati ad caput. ¶ Salus infirmi omnis hoꝛa ꝛ ſeſſio ei⁹ ẽ ſignificatio mala: ꝛ ẽ ,ppter anguſtiam: aut ,ppt pnurtionẽ rõnis: ꝛ ſtrictionẽ anhelitus ꝛ ſfocationẽ: ꝛ in peripneumonia ẽ deterioꝛ: qñ plimũ ei⁹ ẽ ,ppter ſfocationẽ ꝛ ſtrictionẽ anheli⁹: licz ſit ,ppt cãs alias iterũ. ¶ Et qñ grauãtur mẽbꝛa a motu etiã ẽ ſignificatio mala. ¶ Et qñ obſcuſcant vngues tunc moꝛs eſt preſens: ꝛ tremoꝛ ẽ ſignũ malũ cũ non ſit criſis bona.

¶ De ſignis ſumptis ex exiſtimatione La.lv.

Um eſt plurimus tum moꝛ mortis tunc eſt timoꝛ. ¶ De iudicijs ſũptis ex ſalute ꝛ alicubus La.lvi.

Alt⁹ ꝛ alices ſũt ,ppterea q̃ nã monet mẽbꝛa lacertoſa ut expellat ex eis ſuperfluitatẽ. Et dũ mẽbꝛũ pmanet raruz ꝛ mã ẽ pauces obediẽs nõ idiget illo: imo illud ẽ ei necriũ ppt ꝫrũ ei⁹. Et ſi fuerit cũ pmutatõe ex caloꝛe da frig⁹ q̃ nãz tũc ẽ ſignũ nõ malũ. Et ſignificat multotiẽs q̃ nã nõ põt facẽ reſolutionẽ niſi cũ aduitozio villoꝝ ppt mlitudinẽ mateꝛiei aut ,ppt debilitatẽ ẏtuũ.

De signis sumptis ex lõnijs. Cap.lvij.

Ulcoticus videt infirmus de genere illius quo fit crisis eius sicut videt habiturus crisiz cum sudore q ingreditur balneũ ꝛ preparatur. De signis sumptis ex appetitu. Ca.lviij.

Destructio appetitus in egritudinibus chronicis est malũ. Et in egritudinibus acutis etiã si est infra illud. ꝛ ad sũmuz significat humores corruptos aut mortem virtutis aialis ꝛ naturalis. Et cũ destruit satis in febrib⁹ adurentibus est significatio mala ꝛ ꝑpe cũ nigredine ligue.

De iudicijs ꝛ significationib⁹ icteritie. Ca.lix.

Icteritia ante septimũ ꝛ ante digestionez est malum signũ nisi succurrat ei fluxus ventris quẽadmodũ qdam existimauerũt ꝛ ẽ fin considerationez. Et ad vltimũ icteritia aũ septimuz non est laudabilis. Et si fuerit icteritia post septimũ tunc est itez non ita salubris dum non ꝓiũgunt ei signa alia. Qd si accidat icteritia in septimo aut nono aut quarto decimo cũ signis laudabilib⁹ ꝛ absq; no cumento in partibus epatis aut ouritie ꝛ apostemate tunc est laudabilis. Et mlt⁹ticus quidẽ accidit ꝑpt humsmói crisis cõpleta ꝛ significat laudem ꝛ dispositõem leuitatis que reperit post ipam. Et significat malitiã eius dispositio contrariꝫ leuitatis. Et ex illis que significãt malitiaz eius est ut sit cũ icteritia fluxus vẽtris cholericus multus q ebulit ꝛ exitus rez spumolaz adurentiũ: in hmõi emz timet de infirmo nisi succurrat ei fluxus ventris multus mũdificãs aut sudõ cõmunis ꝛ sit iam virtus sõtis: tunc enim fit leuitas velociter.

De significatiõib⁹ sũptis ex apatibus Ca.lx.

Um febris acuta puenit ad apostemata tillicoz ꝛ extremitatũ est deterius q̃ ut sint ꝓius illa apata: deiñ sequat ea febris causa putredinis quãuis illud etiã sit malũ. Apata q̃ accidunt in radice auris ꝛ non maturant cũ sanios itate sunt mala: aut que nõ sequit aliq̃ de eiõnib⁹ fortibus est signuz malũ. Et nõ oportet itez ut fiducia habeat in maturatione cũ accidit exitura ꝛ reliq humores sunt indigesti: illud eni est nõ sufficiens sicut ista etiã multoties accũt ꝛ existimat iam declinatio adesse ꝛ interficit. Dis pustula ꝛ omne apa qd apparet ꝛ postea redit est malũ: verũtamẽ q̃q; significat fortitudinẽ nature. ꝛ fortasse hec apparitio ꝛ ꝓũdatio est consueta homini alicui in natura sua: quare nõ est significatio vehementis malitie.

De signis sũptis ex parte pustularũ ꝛ que similant eis. Capitulum.lxi.

Ustula ciceralis nigra in febribus acutis ẽ mala valde. Et quãdo in fine venit vel tardatur moritur ille qui eam habet in secundo mlt⁹ticus. Cõuersio vlcez in corpe ad viriditatem ꝛ nigredinez ꝛ celestẽ colorez aut citrinitatem est signũ malũ: Et citrinitas est leuioris. Dicit q̃ si apparet super genu infirmi aliquid nigz simile vue nigre in cuius circuitu sit rubedo mouẽ cito. Quod sꝫ protendat vsq; ad diem quinquagesimuz tunc signũ mortis eius est q̃ sudauit sudore frigido. Qñ apparet super vena que est in gutture aliquid simile grano alkerua cum variola alba magna ꝛ cecidit ei desiderium rerum calidaruz mouẽ in vigesimo. Et nos quidem iam diximus illud quod accidit in lingua adolescentibus de pustulis mortiferis. Dicit si fuerit febris quelibet ꝛ apparuerit sup digitos vtriusq; manus simul apostema nigz sicut granuz herbi cum dolore vehementi mouẽ in quarto ꝛ accidit ei grauitas ꝛ ꝓfunditas somni. Si autẽ natura constringat cũ hoc accidet pleuresis. Et q̃q; constringit adeo donec fit lapis.

De signis sũptis ex forma venaz. Cap.lxij.

Dxit hyp. si apparent vene parue que sunt in fronte ꝛ que sunt in palpebris ꝛ furcula est malum. Alteratio coloris venaz apparentiuz a dispositione sua cum colore pauonis ꝛ apparitio earꝫ que de eis non apparebant ante cuz hoc est malum

De signis sũptis ex rigore. Capi.lxiij.

Rigor plurime reditionis i febre ꝓtana cũ debilitate virtutis est mortalis: ꝛ cuz firmitate virtutis iterum quando febris cum eo non remouetur non est bonus. ꝛ deterior omnib⁹ est ut sequatur ipm euacuatio non adiuuans ꝛ non sedetur cum eo febris. Et si non accidat euacuatio itez tunc significat q̃ humor motus est vincens qui expelli non potest ꝛ est maluz. In accidente vero vice vna non forsitan verificatur ãphorismus iudicans an est ꝓpter debilitatem sup fluaz virtutis aut ꝓpter aliud. De iudicijs eũonis. Ca.lxiij.

Euacuatio iumatina p fluxum ventris ꝛ vomitũ ꝛ alia est illa que est post digõnem ꝛ q̃ eũar hũorez quẽ oportet ꝛ q̃ sit cũ facilitate ꝛ cui succedit leuitas. Et de signis eũonis hũorꝫ quez euacuat medicina aut nõ medicina est ut incipiat in eũone humoris alterius. Et deterius eo est vt finis eius ꝑmutetur ad exitũ curati aut ad sanguinem nigz aut humorez fetidum aut hũorem puruz ẓãlr in vomitu. Et q̃ abbreuiat eũo postq̃ effecẽtia q̃d efficit oportet ut adiuuet. Et q̃ sup fluit euacuatio ꝛ nõdũ incepit digestio tũc nõ est illud cui⁹ iuuamẽto sit intendũ. Et eũo debilis pauca fluxu sanguis narũ aut sudõe aut alio significat q̃ nã mouit ꝛ nõ potuit. Et si fiant mala signa alia significãt mortem. Et si non fũt mala significant longitudinem:

De iudicijs sudoris. Capitulũ.lxv.

Udor est bona crisis in egritudibus acutis ꝛ phlaticis. Et itez in spẽbus apatum timorosorũ ꝛ apostematibus viscez.

De causis mlt⁹itudinis sudoris. Cap.lxvi.

Udor multiplicat aut causa materici ꝓpter mlt⁹itudiez suã: aut subtilitatẽ suã: aut causa vtutis ex vehemẽtia expulsiue. aut mollificatiõe retẽtiue: aut causa porozꝫ eius q̃ dilatantur ꝓpt cãs dilatatõis, ꝛ mioꝛat sudor ꝓpt ꝫria illaruz cãz. Et sudõ q̃ q̃ tergit exuberat ꝛ q̃ mouet abscidit. De diuersitatib⁹ ñbrozꝫ i sudãdo. Ca.lxvij.

Embra que plus sudant sunt illa in ḡbus ē materia faciens egritudinē ut magis. Et illa que non sudāt sunt in ēbra in quib⁹ nō est materia ⁊ illa in ḡbus dominant aliqd de causis ꝓstrictionis porox de ḡbus est q latus sup qō dormit infirmus fm plūm raro sudat qñ est coartatus siccas habēs vias ⁊ nō currit ad ipm hūiditas neq; currit ab eo. ¶ Et sudor qdem multiplicat in membris posterioribus ut in dorso pluſq; in anterioribus sicut pectore. Et multiplicat in ſuperioribus magis q̄ accidat in inferioribus ⁊ ꝓprie in capite.

¶ De diuersitatibus dispositionuꝫ in sudando et aliis. ¶ Capitulum. lxviij.

Omnus plus facit sudare q̄ vigilia quoniaz calor innatus in eo plus agit in hūiditate. Et quia nocumentū anhelitus in ipso est magis paz ⁊ illud mouet materias ad interiora. ¶ Inquit Hyp. Sudor plurimus in somno absq; causa faciente illud significat q ille pl⁹ cibo suo affert corpori q̄ tolleret. Si autē fuerit illud ꝑter qō alle de cibo sumat tūc scias q indiget euacuatione. Et causa in hoc est q sudor plurimus cum sanitate virtutis non fit nisi ꝓpter multitudinē materiei cui ptinet ut expellat eam natura. Et illa multitudo aut fit ꝓpter causam ꝓpinquaz que est repletio ꝓpinq̄ ⁊ repletio ꝓpinqua est ex cibis ſūptis tunc. Et hanc repletionē expellunt fames ⁊ exercitiuꝫ: ⁊ sudor qui expellit q naturam aut fit p causam antecedentē longinquā que est ex ſuperfluitatibus añcedentib⁹. Et nō excusat in huiusmodi nisi euacuatio mūdificans corpus ex eis: p sudorem vero forte ſ nō egreditur de ea nisi illud quod subtile est tenue paruū ⁊ dimittat corruptuꝫ inobediēs in corpore. ⁊ ꝓsuetudo nature est q diligit expellere hūorem corruptuꝫ: ⁊ illud est de illis q debilitant cū. ¶ Et scias q ūtoplus calitas innata est fortior ē resolutio magis occulta: quare nō fit sudor nisi fuerint cause alie: ⁊ ꝓpter hoc fit sudor egrediens a natura aut a repletione ⁊ multitudine ⁊ vehementia dilatationis porox: aut ꝓpter defectuꝫ virtutis a digestione bona: aut ꝓpter vehementiam motus.

¶ Dies in ḡbus multiplicatur sudor ⁊ minoraf:

¶ Capitulū. lxix.

Sudor in egritudinibus acutis pliꝫ fit in tertio ⁊ quinto ⁊ nono raf in quarto: imo parū cōtingit ut egritudines iſte crisim faciāt in quarto nisi raro. Et paz quidē ptingit fm q experimentatores existunt vt sudet eger in vigesimoſe primo ⁊ trigesimo primo ⁊ trigesimoquarto.

¶ De modis significationū sudoris. ¶ La. lxx.

Sudor significat per tactuꝫ suū si est calidus aut frigidus. ⁊ significat p calorem suū si ē clarus aut ad citrinitatem aut viriditatem decliuis: ⁊ significat p gustum suū si est amarus aut dulcis aut ad acetositatem decliuis. ⁊ significat per odoreꝫ suuꝫ si est fetidus: aut acetosus aut dulcis aut alius. ⁊ significat per substantiam suam sicut si est subtilis aut viscosus, ⁊ significat per quantitatē suaz sicut si est paucus aut multus. ⁊ significat per locuꝫ suuꝫ si est cōis in toto corpore aut abbreuiat⁹. ⁊ q ex quocūq; mēbro est in ipo est egritudo. Et significat p horam suaz si est in ꝓncipio aut statu aut declinatione. Et significat p illud qō succedit ei sicut succedit ei nocumentū aut leuitas aut rigor aut horripilatio aut aliud.

¶ De signis sumptis ex pte sudoris. ¶ La. lxxi.

Sudor frigidus cū calitate febris est signuz malū valde ⁊ ꝑpe qui apprōpriat capiti ⁊ collo ⁊ significat syncopim licz nō sit frigidus qūo ergo frigidus. ⁊ est deterior ſp ēq̄ sudoris: qñ significat rem que fuit nō rem que erit. Nō si febris fuerit magna tunc est mors ꝓxima. Et nō fit sudor frigidus nisi iam ceciderit calitas innata: ḡre ñ seruat hūiditates: imo sepaf ab eis: ḡre segregat eas ⁊ euaporat calitas extranea: deiñ sepaf ab eis illa caliditas ꝓpter suā extraneitatē qua infrigidantur. Sudor interfectus est malus. ¶ Et sudor multus significat lōgitudinē egritudinis ꝓpter multitudinez materiei ⁊ nō ꝓuenit habenti cū phlomia ⁊ vētris ſolutio ꝓpt debilitatem suā: imo cluſteria lenia. ¶ Et qñ post sudoreꝫ non inuenit leuitas non ē signū bonuꝫ. Nō si fecerit augmentū nocumēti tunc erit signū maluꝫ licz sit etiaz cōmunis corpi. ⁊ sudor festinus in ꝓncipio egritudinis est mal⁹ ⁊ significat multitudinem materiei nisi causa in eo sit humidates aeris ꝓpter pluuiā multā: qñ tunc cū sua malitia erit minor malitia. ¶ Et multotiens qdem incipit egritudo cū sudore: deiñ sequit ipm febris ⁊ ꝓlongatur.

¶ Et cum ex sudore accidit horripilatio non est bonū: imo est maluꝫ: qñ horripilatio significat expasionem mali nocentis in corpe ⁊ illud significat q sudor non mūdificat: imo mouet de humoribus malis illud cuius acuitas est fracta ꝓmiscens ipm humiditatibus que resoluunt per sudorem. Et significat q materia plurima non resoluit apud eū one sudatiuaz. ¶ Et qñ debilitant virtutes ⁊ pulsus ⁊ sudat frons paz est signū maluꝫ. si vero cadat pulsus tūc est mors. Sudor eniz bonus cui ꝓuenit ut sit per ipm crisis ꝓpleta est ille qui fit in die crenco ⁊ est cōmunis toti corpori abundās ⁊ super ipm alleuiat infirmus ⁊ sequit illuz ille qui non est cōis: iz succedit ei leuitas. ¶ Et ad sūmuꝫ ꝓsidera sudorē p se ipm in caliditate sua ⁊ frigore ⁊ colore suo ⁊ suo odore ⁊ gustu ⁊ quātitate sua in multitudine ⁊ paucitate sua ⁊ ꝓpter egressionis: aut est in ꝓncipio aut statu aut inde clinatione. ⁊ quid associat ei de febre in fortitudine ⁊ debilitate sua: ⁊ qd succedat ei de leuitate ⁊ grauitate. ¶ Et scias q in pualescentia multiplicat sudor eius ꝓpter reliquias materiez: quare non est maluz paruam facere minutionem.

¶ De signis sumptis ex parte pulſus.

¶ Capitulum. lxxij.

Ulsus martellinus ⁊ formicans ⁊ vehemētis serralitatis aut vndosus malus est.

Et gazellinus cum debilitate est malus. Et diuersitas in qua est intersectio vehemens ⁊ imo-

tus debilis: deiñ succurrit illi vnus fortis sucursu non succurrente: imo ex momẽto ad momentuz est mala valde. ¶ Dixerũt quidaz cũ pulsus similer est frequens ⁊ pulsus dexter rarus ⁊ illud est cũ debilitate tunc est significatio mala. ¶ Et scias q plurimorũ hominũ pulsus naturales sũt diuersi mali absqz egritudine: quare oportet ut tu scias hoc uter.

¶ De iudicijs fluxus sãguinis nariũ. Cap. lxxiij.

Et que sunt sicut pleuresis et apata epatis acuta vel calida ⁊ sub hypocondrijs imminantur crisi ꝓpleta p fluxuz sanguinis nariũ: primũ vero ex q̃cũqz nare sit: alia vero ex illa q̃ sequit ea ⁊ simili febres incẽsiue ⁊ sunt de genere primo. ¶ Peripneumonia vero non facit crisim p eum ⁊ pleuresis est res in eo media ⁊ tertiana facit crisim ꝓpm. ¶ Et plim qdem accidit fluxus sãguinis nariũ inuatiuus in iparib⁹ ⁊ paz fit in quarto in tertio vero ⁊ quinto ⁊ septimo ⁊ nono fit. ¶ Et qñ separatur fluxus sanguinis nariũ bonus ⁊ est debilis iuuetur ꝑm q̃ docuit Hyp. cũ effusione aque calide sup caput ⁊ cũ vapozatione: sicut qñ timet sup fluxus eius phibet cum aqua frigida ⁊ cum positione vẽtose super hypocondria ⁊ que sequũtur ipm. ¶ Et melioz qdem fluxus sanguinis nariũ est qui sequit ptem in firmam ⁊ diuersificans non est cũ illa bonitate. ¶ Et apata pueniencioza ad hoc ut crisim faciant p fluxũ sãguinis nariũ sunt illa que sunt supza sumẽ. ¶ Et in apostemate quidem phlatico qñ incipit transire in lapideitatez ⁊ ꝓlongatur sanies ⁊ eruptio non expectatur crisis per fluxuz sãguinis nariũ ⁊ silr nõ expectatur in apostemate frigido in cerebzo: ⁊ i peripneumonia crisis p fluxuz sanguinis nariuz.

¶ De significationibus sumptis ex fluxu sãguinis narium. ¶ Capitulum.lxxiij.

Fluxus sanguinis nariũ pauus est malꝰ ⁊ plurimus. ¶ Et fluxus sãguinis narium pluris malitie est qui est sanguinis nigri. Et paz fit fluxus sanguinis malus ex sanguine rubeo ⁊ splendido. ¶ Et fluxus sanguinis nariuz qui cadit in quarto significat difficultatem crisis: imo bonus est ille qui cadit in imparibus.

¶ De significationibus sumptis ex sternutatiõe. ¶ Capitulum.lxxv.

Ternutatio bona est qñ accidit apud statũ in ꝑmis vo eius est de signis coqze aut humoris mordicatiui.

De iudicijs egestionis. ¶ Capitulum.lxxvi.

Dim locuti fuimus de egestione in libzo primo sermonẽ vniuersalem abbzeuiatuz. Et necessariũ est nobis ut repleamꝰ sermonem in ea multa repletione: ⁊ ꝑm illud quod sequit de sermone in egritudinibus acutis.

¶ De signis sũptis ex egestione. ¶ Ca. lxxvij.

Diuersitas colozis eiꝰ qõ egredit de egõne est laudabilis in duabꝰ hozis nõ alibi: q̃z vna est diuersitas cretica post digõnem in die cretico ⁊ signo cretico. ¶ Et altera post potionẽ solutiuam p transeuntẽ fortem. Et significat in duabus dispositionibus mũdificationẽ coꝛporis expectatã. In alijs vero significat adustionẽ ⁊ liqfactionem ⁊ mlitudinez hũoꝛ coꝛruptoꝛ. ¶ Egestio fetida similis egestioni pueroꝛ ⁊ infantium est mala. Egestio cholerica in ꝓncipio egritudinis significat dominiũ cholẽ ⁊ est non bona. Et in fine eius apõ declinationez significat q coꝛpus mũdificat ⁊ est significatio bona. ¶ Et quãdo separat egestio cholica multa ⁊ non alleuiat egritudo tũc illõ est significatõ mala: ⁊ fluxus ventris multus post signa mala significat casuz virtutis ⁊ ꝓter q succedat lenitas est significatio mortis: licz fe. etiã sit eradicata. Fluxus vẽtris sup quẽ est vnctuositas nõ ab acceptione rei vnctuose significat liquefactionem mẽbroꝛ radicaliũ ⁊ est significatio mala: ⁊ non est mortalis. Et forsasse ẽ vnctuositas ex carne. ¶ Et qñ sup ipam est simile virus ⁊ emanat citriuuz ⁊ diãtur fetoꝛ ⁊ illud in febzibus acutis est mortale. ¶ Egestio super partes cuius stat res subtilis significat q est virus ex epate ⁊ est mõdi catiua ⁊ facit exire egestionem cũ velocitate ⁊ forsasse egredit sola ⁊ est mala. ¶ Cũ in egestione sũt aliq̃ filia coꝛticibus lupinoꝛ in omnibus egritudinibus tunc est signuz mortale.

¶ De iudicijs vomitus. ¶ Capitulũ. lxxviij.

Dim locuti fuimꝰ in libzo primo de vomitu. Et necessariũ qdem est ut afferamꝰ hic aliqd de eo ⁊ de alijs ⁊ eius positio magis licita est in hoc loco. ¶ Dico ergo q vomitus magis inuatiuus est ille qui ẽ ex phlate ⁊ cholera i quo in re euomita vel eff usa est vehemens pmixtio non est vehementis grossitici. ¶ Et q̃ntoplus vomitꝰ est purioꝛ tanto magis est deterioꝛ. Cholericus enim purus significat vehementiã calozis ⁊ phlã purũ significat vehementiaz frigoꝛis.

¶ De signis sũptis ex vomitu. ¶ Capi. lxxix:

Vomitus diuersificatus a coloꝛe vomitus cõsueto qui est albus aquosus ⁊ citrinꝰ est malus. Et ille q est sicut viridis ⁊ q est sicut coloꝛ poꝛri ⁊ ꝓprie fetidus ⁊ q est sicut coloꝛ sicle. Et rubeꝰ cũ nigredine ⁊ obscurus. Et deterioꝛ est q est sicut flos eris ⁊ niger ⁊ ꝓprie cũ fit spasmus subito: ipe enim interficit statim nisi sit illic virtus: forsasse enim remanet usqz ad duos dies. ¶ Et oportet ut cõsideret in eo ne sit tinctura in re comesta. ¶ Et quando euomunt omnes isti coloꝛes est malũ valde. Et vomitus fetidus est malus. ¶ Et vomitus purus sicut diximus est malus.

¶ De iudicijs vrine. Capitulum.lxxx.

Dim ꝑmissa sunt a nobis vba vniuersalia de vrina in sen in qua sunt accñtia in libzo primo. Et nos afferamus hic de illo ⁊ de alijs qõ magis pueniẽs est huic loco. ¶ Dico ergo qõ non oportet cũ nõ videt in vrina signũ digestionis forte iudicare de morte: forsasse enim liberabitur eger cũ hoc p eũonem cadentẽ ex pte aliqua cũ virtute expellente digestum ⁊ indigestũ: ⁊ forsasse resoluitur humoꝛ ꝑm lõgitudinem tollerantie aut fiet crisis p exituram ⁊ ꝓprie qñ non fuerit hũoꝛ vehemen

tis malitie: ꝛ eſt malus ſm plim ꝛ ſignificat fortitudinem infirmi: ꝛ mior ſignificatio in eo eſt ſup longitudinez. ¶ Et ſimilit vrina que remanet ſm colorem vrinaꝝ ſanoꝝ in horis egritudinis oibus. Si autē incipit alterari cū ſublimatione egritudinis tūc eſt magis incolume. ¶ Et qñq eſt vrina in egritudinibus peſtilentialibus bona naturalis in ſubſtantia ſua in colore ꝛ ſedimine ꝛ ille cuius eſt tendit ad mōtem. ¶ Et ſcias ꝙ muloties mingūt infirmi vrinas malas in ſubſtantia ſua ꝛ colore ꝛ alijs ꝛ eſt illud expulſio crettica ꝛ ꝓprie in egritudinib⁹ acutis quaruꝫ cauſa eſt epar ꝛ partes erine.

¶ De ſignis malis ſumptus ex paucitate ꝛ multitudine vrine. ¶ Capitulum.lxxxi.

Vrina que mingit qñq pauca ꝛ qñq multa ꝛ cūq retinet ꝛ non mingit eſt ſignū malū in febribus acutis ſignificans pugnā vehemētē egritudinis ꝛ nature q̄ vincit ꝛ vincit ꝛ ſignificat laborē nature. Et ſignificat etiā groſſitudinem materiei: ꝛ ꝙ ipa difficulter ſuſcipit digeſtionē. Si aūt febres fuerit quieta indica longitudinem ꝓpter groſſitudinem humoris.

¶ De ſignis ſūptis ex tenuitate vrine. ¶ La.lxxxij.

Vrina tenuis qñq fit ſicut in diabete: ꝛ eſt cuz ea aſſiduatio ſitis ꝛ velocitas ſurgendi ad vrinaꝫ ꝛ facilitas egreſſionis. Et qñq fit ꝓpter cruditatem ꝛ opilationē habentem exitus materiei. Et qñq fit ꝓpt debilitatē virtutis alteratiue ꝛ non eſt cū facilitate exitus ꝛ eſt nūnoris malitie q̄ diabetis. Et qñ mingit vrina tenuis in egritudinibus acutis p aliquot dies ſignificat pmixtionem. Quod ſi accidat pmixtio ꝛ pſeuerat tenuitas ſignificat mortem velocem ꝓpterea ꝙ materie ſupueniunt in cerebro ꝛ aufertur anima. ¶ Et qñ ꝓuertit ad groſſitudinem cuz qua non fit alleuiatio: fortaſſe eſt ꝓpter liquefactionem mēbroꝝ. ¶ Qñ multiplicat vrina aquoſa apud horam exacerbationis febris totalis ſignificat ꝙ apoſtema cuenit in inferioribus ꝛ conſidera in ſubſtantia pmixta colori in capitulis q̄ ſunt poſt iſtud etiā. ꝛ ſcias ꝙ tenuitas eſt ſi cū ipa ingatur nigredini ꝛ rubedini. Si aūt fuerit tūc ſcias ꝙ cauſa in hoc eſt reſtringens aut vehementia virtutis ꝙlitaſ egritudinalis impzimentis in aquaz.

¶ De ſignis ſūptis ex groſſitudine ſubſtātie ꝛ cōturbatione eius. ¶ Capitulū.lxxxij.

Cum ꝓuertit vria tenuis in groſſam in febre cōtinua ꝛ ſūt ſigna bona ſignificāt criſiz cū ſudore. Si vero nō fuerint ſigna bona aut fuerit febris vehemētis aduſtionis ſignificat inflāmationē aut in corde aut in epate. Et clarificatio vrine groſſe ante criſim eſt ſignū non bonū: illud nāq̄ ſignificat retentionem materiei ꝛ defectū nature i expellendo eaz. ¶ Erina groſſa turbuléta in qua non reſidet aliquid ꝛ non clarificat ſignificat ſebulitionez humoꝝ ꝓpt vehementiā caliditatis extrance ꝛ debilitatem in ate digerētiuāq̄ ꝓpter ē mala. ¶ Cū vrina ē ſpiſſa ꝛ ꝓpe in q̄rto mltiplicat criſis febriū ex laſſitudine ꝛ ꝓprie ſi aſſocietur ei fluxꝰ ſāguinis narium.

De ſignis ſūptis ex vrina alba: ¶ La.lxxxiij.

Vrina alba in egritudinibus acutis ſignificat declinationem materiei nō ad ꝑtem venaꝝ et inſtrumēta vrine: fortaſſe cuiꝫ declinat ad cerebꝝ ꝛ erit dolor capitis aut phrenetis. Et fortaſſe declinat ad quedam viſcera ꝛ ſignificat apoſtema. Et ſi ſūt ſigna ad incolūitatem declinia ſignificant ꝙ egredit cū vomitu ſm plim ꝛ ꝓprie qñ non eſt ſignū in ſolutione vētris cui ſuccedat excoriatio inteſtinoꝝ. Et quādo eſt vrina alba tenuis in febre acutā: deiñ accidit ei ꝑturbatio ꝛ groſſitudo cuz albedine ſua ſignificat ſpaſmū ꝛ mortem.

¶ De ſignis ſūptis ex colore in vrina nigra in febribus acutis. ¶ Capitulū.lxxxv.

Cias ꝙ non verificat iudiciuz penitus de morte ꝓpt nigredinē coloris vrine in egritudinibus acutis: licz in ſe ipo ſit ſignū malū. ꝛ quāuis aſſocient ei ꝛ ꝑſigna alia mala cū videas virtutem in ea fortem ꝛ eſt potens facere euacuationes diuerſas ex omni genere ſuccedit ei ges: ſicut accidit mulieribus qñ cū menſtruis purgant ab hūoribus malis: ꝛ ꝓpter hoc iſte mulieres ſunt ſaniores qñ ipe ſortitan ꝓpter cauſaz aliquā conſuete ſūt euacuari ab huiuſmōi materia ex via menſtruoꝝ. ¶ Et ſcias ꝙ vrina nigra ōntopl⁹ eſt pauca tāto é deterior ſignificans conſumptionē hūiditatis. Et ideꝫ ōntoma gis eſt groſſior tanto eſt deterior in egritudinibus acutis. ¶ Et qñ nigra é decluis ad ſubtilitatē ꝛ tenuitatē ꝛ é in ea ſedimē pēdens ꝛ eſt ei odor acutus in febrib⁹ acutis indicat dolorez capitis ꝛ pmixtionez ꝛ certior diſpōnuz eius eſt ꝙ ſignificat fluxū ſāguis nariū nigri: qñ materia eſt acuta vincens: ꝛ fortaſſe erit cū eo ſudor ꝓpter calitatē qñ non ſupfluit necq̄ miſcat ꝛ expellit verſus ſupfluitatē ꝛ añccdit ſudorē eius horripilatio. ¶ Et qñ aſſociat vrine nigre in qua eſt ſedimen pēdēs res nigra rotūda aggregata cum qua inuenit odor malus ꝛ tenſio in laterib⁹ ꝛ apoſtema ſub hypocōdriis ꝛ ſudor ſignificat mortem. Et huius qdez tenſio ſub hypocondriis ſignificat ſpaſmū. ꝛ hmōi quidē ſudor fit ex debilitate. ¶ Erina tenuis aquoſa ad nigredinē decluis ſignificat tenuitate ſua lōgitudinez egritudinis: ꝛ ſua nigredine malitiā ſuam. Et dicit in vrinis nigris ſubtilibus qñ ille cuius eſt vria deſiderat cibariū mouē. ¶ Et vria tenuis nigra qñ ꝓuertit ad ſubalbedinē vel flauitatē ꝛ groſſitiē ꝛ nō aſſociat ei vlla ges ſignificat egritudinem in epate ꝛ ꝓprie ictericiā: qñ hec ꝓuerſio que ē ad groſſitiez a tenuitate ꝛ ad ſbalbedinē a nigredine ſignificat dimunutionem caliditatis ꝛ caſū digeſtionis. Et illud eſt de illis qbus aſſociat aut ſuccedit leuitas. Et ſi non fuerit ꝓpter illud ſignificat materiā iam inuiſcatā in epate ꝛ nō ꝓpt mūdificationē. ꝛ iaz fecit accidere opilationem: imo ſi eſt caliditas tūc iā ſubito facit accidere apoſtema. ¶ Erina tenuis nigra q̄ migit in febrib⁹ acutis paulati in tpe lōgo cū ē cū dolore capitis ꝛ colli ſignificat deſtructionē rationis gradatim ꝛ eſt in mulieribus magis ſaluū.

De signis sūptis ex vrina rubea Ca. lxxxvi.

VRina rubea in egritudinib⁹ acutis qñ est cū rubedine subtilis significat cū signis laudabilib⁹ crisis velocitatē ⁊ cū ꝺ̄ijs cōz significat velocitatē motus ⁊ ex toto inflāmationem vehemētē. Et subtilitas cū rubedine significat i egritudinib⁹ acutis dolorem capitis ⁊ pmixtionē. ¶ Et vrina rubea grossa in egritudinibus acutis qñ eius egressus fit paulatim ⁊ frequēter: ⁊ ē cū feroze significat mortē: qñ significat caliditatē vehemētē ⁊ inquietudinē ⁊ defectū nature. verū qñ ē abūdātis exitus multi sedimīis significat sepationē ⁊ ꝑpte in febribus incensiuis. ¶ Et q̄ mingut sanguinē puruz in acutis mouit: qñ significat repletionē sanguineā vehementē cū acutate ebullitionis ⁊ timeꝫ de hmōi ꝓfocatio que fit ex repletiōe ventriculoruz cordis si declinat ad cor: aut apoplexia si declinat ad cerebꝝ ¶ Vrina rubea valde si puertatur i febrib⁹ ex lassitudine factis ad grossitiē: deinde appeat sedimē plim non subtildēs ⁊ sit illic dolor capitis significat lōgitudinē egritudinis: qñ materia ē mobdiēt: quāobrem non ingrossatur ꝑus ⁊ postꝫ ingrossat nō subsidet velociter: verū ei⁹ crisis fit p ludoꝛ: qñ mā est declinis ad venas. ¶ Et huiusmodi qdem vrina assimilat vrine icteritie ⁊ differt ab ea in hoc q̄ nō ꝓtingit pānos. Ad sūmuz vrine rubee substātie: ⁊ rubei sedimīis significant appetitū ⁊ cruditatē: ⁊ significant lōgitudinē qñ rubedo nō est vehemēs: ⁊ ē illaque est declinis ad turbulētiam.

De signis sūptis ex vrina flaua Ca. lxxxvij.

VRina flaua in febre acuta qñ puertit ad albedinē aut ad nigredinē ē mala: qñ significat p albedinē eleuationē materiei ad cap̄: ⁊ p nigredinē acuitatē q̄litatis egritudinis.

De signis sūptis ex sedimine Ca. lxxxviij.

SEdimē diuersū in suba ⁊ colore qō significat humoꝛ diuersoꝛ multitudinē ē malū. ⁊ deterius eo ē illud qō est minoꝛ partū. significat eni q̄ natura nō pōt expellere nisi postꝫ minozātur ptes. ¶ Et leue qdē multoties ē magis significatiuuz bonitatis q̄ albū. Et multoties vinit ille cui⁹ sedimē est declive ad rubedinē: sed est leue. Et moꝛitur ille cui⁹ sedimē ad albedinē declinat: iz est diuersū asperū. Substātie eni bonitas vehemētius est facilis ad suscipiēdā expulsionē q̄ bonitas coloris. ¶ Et significat iterū q̄ humores patiunt ab egritudine plim: sicut sedimē bonū qñ minozantur eius ptes significat q̄ nā opata ē tam in eo valde ⁊ egritudo nō egit in eo. ¶ Sedimē spumosū ⁊ spuma plenū cui⁹ albedo est, ꝓpt cōmixtionē acris cuz eo ē malū valde' egrediēs a nā ⁊ crudā est malum. ¶ Et ille cui⁹ supioza sunt rotunda ⁊ mouent melꝰ est q̄ sedimē cui⁹ supioꝛ superficies ē congelata. ⁊ magis significatiuū q̄ egritudo ē velocis status ⁊ acuta. ¶ Et sedimē qō nō antecedit tenuitas ⁊ paucitas superfluitatis: imo ē inuētū in ꝓncipio significat q̄ humoꝛ ē plurimꝰ nō q̄ sit digestꝰ: imo oportet ut rubeat sedimē post aduentū digesthōis ⁊ postꝫ fuerit vrina subtilis in ꝑmis: ⁊ postꝫ fuerit hypostasis pauca. Et dū non ē ita significat q̄ materia grauis grossa ē multa ⁊ q̄ egritudo iterficit ⁊ silit vehementia tincture absqꝫ sedimine pauco. Et dū nō est ita nō significat bonū: ⁊ qñqꝫ significat bonū ⁊ maturitatē. Et qñqꝫ accidit illud ꝓpter doloꝛē ⁊ ꝓpter vehemētiaz caliditatis ⁊ famē: tinctura enim vrine ieiuni addit ⁊ minozatur eius sedimē. ¶ Et sedimē rubeum significat multitudinē sanguinis ⁊ tarditatem digestionis: ⁊ associant eis in febribus incensiuis iterum angustia ⁊ tristitia. Et si ꝓlongatur vsqꝫ ad quadraginta ꝓlongatur egritudo: ⁊ forsitan nō speratur crisis vsqꝫ ad quadragesimū. Iterum sedimen rubeum pendens in quo ē declinatio ad superioza cum est in vrina tenui significat in egritudinibus acutis permixtionē rationis: si autē perseuerat timetur pditio. Si aūt vrine substātia incipiat, puerare ad grossitudinem ⁊ incipit pendens subsidere ⁊ albificatur significat salutem. ¶ Sedimē quod est fm formā frustꝝ carnis in febribus acutis sine significationib⁹ digestionis significat q̄ est ex rasura mēbroꝝ ⁊ non ex rembus: ⁊ qñ est illic digestio aut non est febris significat illud quod scis de dispositione renum. ¶ Et illud qō ē sile squamis piscis ⁊ nō est signū digestionis ⁊ febris ē acuta est ex rasura febris quam facit in neruis ⁊ ossibus ⁊ venis: ⁊ i alijs fit ex vesica. ¶ Et furfureū quidem significauit similitudinis: ⁊ q̄ febris incipit radere ex ꝓfundo. Et distinguit inter ipsum ⁊ inter illud de vesica: qñ illud de vesica ē cum signis lesionis vesice ⁊ cum digesthone ⁊ grossitudine.

¶ De signis sūptis ex dispositionibus aggregatis ꝓpter significationes diuersas coloris ⁊ substantie quarum ꝑma est in vrinis oleagineis Ca. lxxxix.

OLeagina est illa cuius color ⁊ substātia simulant colorē olei ⁊ eius substātie. ⁊ licꝫ sit mala: tñ qñ alie significatiōes significāt salutē nō est cū ea malū. ¶ Sedimē vō cū est oleaginum est malū valde. Et oino oleaginū purū est malum ⁊ est illud quod facit te videre colorē olei cum citrinitate ⁊ viriditate. ¶ Et qñ oleaginū est accidēs post vrinam nigrā tunc ē significatio bona fm q̄ te ſtificatur de ea Ruffus sapiens. ¶ Et deterius oleaginū est illud quod est in ꝓncipio egritudinis. ¶ Et quando significationes significant malitiam ⁊ mingitur vrina oleaginea in quarto indicat mortem infirmi in sexto. ¶ Et vrina que alteratur subito ex signis laudabilib⁹ ad signa vituperabilia significat i egritudinibus acutis mortem: quoniā significat casum virtutis subito ꝓpter prauitatem accidentium ¶ Vrina oleaginea qñqꝫ significat permixtionē rationis qñ facta ē ex exsiccatiōe. ¶ Vrina in qua sūt frusta sanguinis congelati in febre acuta qñ cuz ea est siccitas lingue est signum malum. si autem fuerit nigra cum hoc tunc illud est deterius. Et non currit sanguis in vrina i febre acuta nisi ꝓpter vehemētiam acuitatis eius: ⁊, ꝓpterea q̄ dirrumpit vasa ⁊ vias ei⁹. Et eius cōgelatio est ꝓpter vehemētiā cali

dītatis ipsius. Urina alba tenuis in qua ē spuma ⁊ nubes citrina significat umorē vehemētem ppē illud qđ ipsa significat de exacerbatione ⁊ vehementia acuitatis materici. Et nos qđē iam locuti fuimus de vrina tenui nigra illud i quo ē sufficientia.

Urina tenuis flaua in ꝓncipio febrū acutarū qñ puerit ad grossitiē ⁊ ad albedinē: deide remanet feculenta turbida sicut vrina asini: ⁊ incipit exire inuoluntarie: ⁊ sūt illic vigilie ⁊ inquietudo significat ipasmū vtriusq; lateris cui succedit mors qñ nō fuerint signa bona illa. Urina enī que ē cū flauo colore non subtiliatur nisi ꝓpter dominiū hūoris colerici calidi ⁊ non ingrossatur ⁊ inspissat ꝓpter exacerbationē egritudinis ⁊ cōmotionē in dispositiōib⁹ materiei. Et dixerūt de vrina pauca q̄ est cū colore saguinis q̄ est mala ꝑcipue quando cū infirmo ē pallio venenosa.

De signis malis sumptis ex parte qualitatis separationis vrine La.xc.

Quando febrē acutā patiēs nō pōt mingē nisi parū cū dolore absq; vulnere aut apa te in instris vrine ⁊ cū frequentia pulsus ⁊ debilitatis ē signū malū. Cum retinet vrina in febre ꝓtinua ⁊ ē vehemētia doloris capitis: ⁊ multitudo sudoris significat cuzegi. Et vrina que guttatim stillat in febre qeta significat fluxū sāguinis narīū. Qđ si febris fuerit acuta incēsiua significat dispositionē malā aduemētē cerebro. Et si fuerit qeta significat multitudinē repletiōis ⁊ debilitatē nature i expellēdo. Et cā vrine egrediētis in febrib⁹ acutis inuolūtarie ē debilitas vtutis aut nocumētū i cerebro: ⁊ nō fit illud nisi ꝓpē ascēsionē materie acute calefacte ad cerebrū quare cōmunicāt ei membra lacertosa.

De numeratiōe signoꝝ malorꝝ i vrina La.xci.

Quosa ⁊ pcedēs ⁊ fetida ⁊ nigra ⁊ grossa ē mala. Et illa in q̄ pcedit ex iferiori pte ei⁹ vsq; ad ipsi⁹ supiorē siē fumi⁹ ē mortal ꝑpinq. Et iterū pinguis cui⁹ color ē color aque carnis cum fetore dominātē est mortalis.

De signis i egrotis mala generū diuersoꝝ quorū malitia est ꝓpter aggregatiōnem coꝝ in febricitantibus ⁊ alijs La.xcij.

Quando aggregant vomit⁹ ⁊ pūcture ⁊ pruritio rōnis tūc illud ē signum mortale.

Qñ diuersificat alteratio corpis i tactu ⁊ i colore ⁊ i eo qđ euomit ⁊ i eo qđ cuacuat significat q̄ nā ē ābigua cū hūoꝝib⁹ diuersis ⁊ egritudinib⁹ diuersis cui ē necessariū resistē eis oib⁹ ⁊ ꝑculdubio de illis q̄ deficiūt ei. Qñ aggregantur in febre insepabili frigus eius qđ apparet ⁊ adustio interiorū ⁊ vehementia sitis cū hoc tunc illud ē mortale.

Quando aggregat cū percussione dentium pruritio in rōne tunc eger approximat perditioni.

Qñ accidit infirmo subito fluxus ventris niger cū adustione ⁊ mordicatione ⁊ dolore adurētei ⁊ vētre eius ⁊ pulsus cordis syncopis ē signū mortis.

Qñ sudant duo cornua frontis sudore frigido ⁊ citrinant vngues ⁊ virides fiunt ⁊ alterant: ⁊ aḃatur lingua ⁊ apparet sup ipam ⁊ sup corpus pustula extranea tūc mors est ꝓxima. Et si fuerint in pūbus hypocōdrioꝝ pcussio ⁊ salt⁹ cū febre: deinde cum hoc oculus mouet motu malo tunc oz ut expectet malitia dispositiōis: qñ hec dispositio significat vē tolitatē inflatiuā ⁊ pcussionē q̄ fit ꝓpē aḃa vehemēs ⁊ ꝓpt vehemētiā ꝑstrictiōis vene magne. Et pulsus vehemētis pcussionis ꝓtinuus magnus valde associat manie: ⁊ oz ut ꝑsideret: fortasse eni pcussio ⁊ saltus nō sunt submerse ad vlcera: imo i eo qđ aḃa nisi ret de miraculo ⁊ illud nō ē nociuū qñ ē cū eo aḃa nisi supfluat valde in magnitudine. Et ū ꝑseuerat hec dispositio viginti diebus ⁊ nō sedant aḃa ⁊ febris significat q̄ aperietur: ⁊ tūc fortasse saluabit infirm⁹: ⁊ illud erit ꝑ vrinā exuberātē aut pmutationē materiei ad extremitates ⁊ ꝓpe ad pedes. Illi q debilitant ex egritudinib⁹ qñ accidūt eis anhelit⁹ frequēs ⁊ syncopis tūc iaz appropinquāt morti ⁊ nō addūt sup quatuor horas. Lū homo hz febrē incēsiuaz ⁊ inuenit alleuiationez ⁊ quietem caliditatis subito absq; crisi manifesta cū euacuatione aut pmutatiōe ⁊ sine extinctione vltima ⁊ sine pmutatione de acre ad acrem in regione vna aut in duab⁹ regionib⁹ et quiescit qđ est in pulsu de velocitate ⁊ inuenit siē trāquillitas tūc iudica q̄ moritur velociter. Lū hominī inest febris ⁊ pulsat cor ei⁹ subito: ⁊ iuadit cū singultus ⁊ stringit vēter ei⁹ sine causa cognita moriatur. Cum q egritudinē hz acutā mingit vrinam albā subtilē deide ingrossat postea ebulit ⁊ albescat ⁊ remanet ebuliens ita ⁊ q̄si vrina asini ⁊ mingit inuoluntarie ⁊ sunt vigilie ⁊ inquietudo significat retanū apparente in vtriusq; lateribus: deinde moritur. Dicit cū vrina fuerit sumilis muri postq̄ fuit alba ante illud ⁊ sup ipam fuerit siē spuma: deinde cucurrerit ex narib⁹ saguis niger tūc illud ē res mala. Et de signis malis q̄ qdā medicoꝝ dixerunt ⁊ nō tēdit rōcinatio ad ea nisi cū grauitate sūt q̄ dicit qñ apparet in hoie sup venā que ē in collo eius pustula silis grano cucurbite cum variolis albis pluribus ⁊ accidit ei desideriū rerum calidarū. Et dicitur qñ apparet in hoie in ipe sinistro pustula dura rubea ⁊ accidit habenti eaz hoc ꝑuritus vehemēs in oculis eius moritur in die decimo: ⁊ habēs hūc dolorem desiderat tisamos. Et dicit quecūq; egritudo vehemēs accidit sudito: deinde segtur illā vomitus aut fluxus vētris ē significatio mortis. Dicit q̄ qñ accidūt febricīti ⁊ alij aḃata ⁊ vlcera leuia: deinde destruit rō ei⁹ mort. Dicit q̄ qñ inest hominī mollities in facie ⁊ corpore ei⁹ ⁊ nō est dolor ⁊ accidit ei in ꝓncipio illi⁹ ꝑuritus in naso suo mort in scō ⁊ tertio. Et dicit q̄ qñ inest hōi sup genua eius silē vne rotūde ⁊ illud est nigrum ⁊ in circuitu eius rubeum moritur cito vsquequo expectentur quinquaginta dies. Et signum mortis eius est q̄ sudat sudore frigido.

De signis longitudinis egritudinis La. xciij.

Lias q̄ lōgitudo egritudinis fit ppt̄ grossitudinē in viscerib⁹: aut ppt̄ pmixtionem in regimine. t fm oēm dispositionē debilitat in ea stomachus: qñ tangit ipm tarditas. ¶ Et digestio equalis significat eam: aut tarditas sediminis pcedentis: aut assiduatio sediminis rubei iteruz paruitas eni apparitionis sediminis significat longitudinē egritudinis. ¶ Et siliter quando est cū acuitate egritudinis pulsus magn⁹ t facies ei⁹ pinguis t hypocondria inflata q̄ non detumescūt significat paucitatē resolutionis: t lōgitudinē egritudinis. Cūq̄ aduenīūt signa crisis ante digestionē t nō cadit virtus t nō apparēt signa mortis tunc egritudo plongat. ¶ Et scias q̄ terribilitas crisis qñ non inuat t nō nocet t dispositiōes remanēt fm modum suū tūc egritudo ē longa. ¶ Et multitudo saltus in egritudine significat longitudinē ei⁹ t ppter cuz vehemens fit a pncipio rei: in fine vero eius ē rectius. ¶ Et qñ associat euacuatiōib⁹ paucis que significāt q̄ natura monit materiā t deficit in expulsione ei⁹ integra sine sit sudor aut fluxus sanguinis narium aut alia signa bona aut pnatio signorum malor si significat longitudinē. ¶ Et quādo remanet sedimē rubeū vsq̄ ad quadraginta dies indicat longitudinez febris ita ut nō sperēt crisis t separatio vsq̄ ad sexaginta. ¶ Pollutio in pncipio egritudinis significat longitudinē. ¶ Cuz vides signa longitudinis egritudinis in dictis antecedētibus tūc nō est signi ficatio cor sicut significatio ipsoruz post illud. ¶ Et cū videris illud quod ē cōtrariū illis signis magis verificari forsitan apparere i medijs diebus t in posteriorib⁹ ei⁹ tūc pfidera iudicij indicationis ut scias ipsa in quo die crit. t ille dies quo die indicat et obserua pditiones pdictas in ea. Et considera dispositionē virtutis t etatis t temporis t cōplexiōis t dispositionē motuz egri in quātitate t qualitate sua t antecessione t postpositiōe sua t horarum suarum, ppe in statibus acute t lōgitudine ei⁹ t abbreuiatione ei⁹ an sit ad motū declinis: aut ad quietem t iudica per quantitatē eius.

De signis q̄ egritudo consumetur crisi aut resolutione Capitulum. xciij.

Cum fuerit virtus fortis valde t paroxismi augmētati i qualitate t quātitate: t etas t cōplexio t ipa declinat ad motionē nō ad quietem: t digestionis t ei⁹ cōtrarij signa fesumātia tunc egritudo cōsumet cū crisi. Et si res fuerint ecōtrario t signa tarditatis iuenta tūc egritudo plongatur t interficit cū resolutione aut remouet. t si diuersificat erūt crises diminute t tardate t cū pmutatione. ¶ Mors aūt t vita significant p dispositiōes virtutis t signa alterationis vniuscuiusq̄ duarum rerum t sui contrarij.

De iudicijs recidiuationis La. xcv.

Exterior recidiuatio ē illa q̄ ē velocior t est cū virtute debiliore t associant ei, pculdubio cū ē ei⁹ forma forma hec signa recidiuatiōis. ¶ Et ut cuēiat recidiuatio errore regiminis salutis est q̄z ut euēniat p se cum rectificatione regiminis. Et de errore in hoc est dare in potu calefaciētia t medicinas quibus vnit aliquis bonitatē apperitus sicut geleniabin mellitū t trociscī rasocei t similia. ¶ Et reliquie q̄ remanent post crisim attrahunt recidiuationē cito nisi succurratur. ¶ Et recidiuatio vehemētior est q̄z radix: qñ malitia eius ē vehemens t stans est debilis.

De signis recidiuatiōis La. xcvi.

Et nullo cui⁹ febris nō gelcu p crisim pplētā t in die suo timet recidiuatio. Et si fuerit quies ei⁹ sine crisi oino nō est excusatio recidiuationis t, ppe quando crisis ē cū eis que sunt sicut variole aut icteritia aut scabies: t ad tūmū cum cā q̄ sit in cute. Et significat q̄z q̄ erit recidiuatio ex debilitate vtutū t appetitu t nausea t malitia anime t paucitate digestionis t corruptiōe cibi in stomacho tēdētis ad acetositatē t fumositatē. Et inflatiōe hypocōdriuz t ptū epatis t splenis. Et corruptiōe lōm t lōgitudine vigiliarū: t vehemētia sit, t vehemētia inflatiōis faciei, ppe ē signū malū t, ppe i palpebra supioze t, ppe ei⁹ apatio t ipi⁹ abbreuiatō t siliter cū resolutione inflatiōis facici. ¶ Et de illis q̄ significant eā est ut corpus bñ recipiat cibū t non remoueat per ipm extenuatio t, ppe qñ ista accidētia mala apparēt t vehemētiora fiunt in horis paroxismoz egritudinis q̄ fuit. ¶ Et q̄z significat recidiuatio ex pulsu qñ remanēt in eo spissitudo t velocitas. ¶ Et ex pfundatione exiturarū creticarum t occultatione earū. ¶ Et ex vrina qñ in ea remanet tinctura plima citrinitatis aut flauedinis aut rubedinis. aut ē ex illis i qbus nō pēdet sedimē neq̄z resident t qñ vrina infirmi nō sil'atur vsque eius nāli. Et q̄dam tpa significatioza sunt recidiuatiōis q̄z q̄dam alia sicut aurūn⁹: in ipso eni plus cadit recidiuatio q̄z in reliqs tpibus. ¶ Et gen⁹ egritudinū iterū adiuuat ad significādā recidiuationē sicut febres aposē cū post se relinquūt caliditatē t inflatiōes in viscerib⁹ t sicut epilepsia t scotomia t dolores renum t epatis t splenis t emigranea t cephalea t catarrus t que ab ipso generant de asmate et alijs et egritudinibus anhelitus.

De causa mortis La. xcvij.

Mors fit aut ppt̄ cām qua corrūpitur complexio cordis: aut ppt̄ cām q̄ resoluit vt⁹ q̄re extinguit. ¶ Et facta ppt̄ cām q̄ corrūpitur cōplexio cordis: aut est dolor vehemens: aut ālitas supflua de qualitatibus notis: aut ē qualitas extranea venenosa aut est retentio materiei anhelitus. Et ppt̄ hoc oportet ut dimittant resupini t ne dimittant guttura eoz desiccari.

De spēbus mortis q̄ accidit in horis febriuz t signis qualitatis mortis infirmi La. xcviij.

Illis ē mors q̄ accidit eis i pncipio paroxismi febris t augmēto ei⁹ aut reuolutione ei⁹. Et plim ei⁹ ē in febrib⁹ apatū itrisecoz vbi effūditur ab ipsa supfluitas subito. Et in egritu-

dinibus malignis a ḡbus supatur natura in primis cū monet cū fortitudine precipue si fuerit debilis ⁊ ad sūmū est sicut prefocans ⁊ sicut extinctio ignis a multi lignis. Et de illis ē mors in statu proximoꝝ ex his ꝓpt superationē nature ab egritudine. Et tertia est mors facta in declinatione ⁊ ē pauca ⁊ rara. Et plūm eius est in declinatione pticulari nō vniuersali ⁊ causa in ea q̄ natura in ipa est sicut secura ⁊ expandit calitas ⁊ pdit ⁊ dispditur retentio que necessaria ē in horis pncipij. Et plures eoꝝ moriunt cū syncopi subito: ⁊ qdaꝝ eoꝝ gradatim. Et fortasse declinatio est declinatio q̄ est sine mollificatione vtutis ⁊ resolutione calitatis inate quare existimat q̄ sit declinatio leuis: ⁊ pulsus qdem diuersificat in vtrisq; declinationibus. ipe enim in vera ꝓfortat ⁊ in falsa mollificat ⁊ in vera equat ⁊ in falsa diuersificat ⁊ egredit ab ordine. In declinatione vero totali non morit aliquis nisi ꝓpter causas laboriosas de foris que supueniūt infirmo ⁊ est debilis sicut mors aut elenatio aut ira. ⁊ qñq; accidūt huiusmōi etiā prime. Et huiusmōi qdez mortem antecedit sudor paucus viscosus. Et multotiens morit aliqs in variolis in declinatione. Et multotiens qdem antecedit eam sudor in eḡlis ad frigus declinē ⁊ fortasse ē in capite ⁊ collo tñ aut in pectore tantū. Et qñ cutis in aliqua specie ē sicca tensa tunc non erit mors p sudorē ⁊ cui⁹ cōtrario erit cū sudore: vero plūm mortis in egritudinibus mortalibus fit ex modo aliquo in hora in qua fit crisis bona in egritudinibus salutis sicut si est egritudo in paribus erit mors in paribus ⁊ si fuerit in imparibus erit mors in imparibus. Et scias q̄ causon ⁊ que ei sunt similia attrahūt mortem apud statum paroxismi ⁊ accidunt cū ea accidentia mala de pmixtione rationis ⁊ vehemētia angustie ⁊ pfunditate somni ⁊ debilitate tollerantie febris: deiñ accidūt dolor capitis ⁊ tenebrositas oculoꝝ ⁊ dolor oris stomachi ⁊ ingctudo. Et phlatica attrahit mortē in pncipio paroxismi ⁊ tūc est frigus lōguꝫ ⁊ nō cessat ⁊ pulsus puus valde vermicularis: ⁊ vehemēs fit somni pfunditas ⁊ pigritia. Et ad sūmuꝫ vnaq; attrahit mortem in hora in qua ipa fit vehementior sup infirmū plus sine sit incipiens sine sit in augmētato aut in statu. ⁊ mors qdem in augmentato apparente quādoq; accidit in paucis tantū. Et qñ tu cōsideras signa mortis in hora quā dixim⁹ ⁊ nō inuenis ea tunc non timeas q̄ si inueneris ea tūc existima q̄ erit mors. Si aūt cōsecutuꝫ fuerit illud aliquod maloꝝ signoꝝ predictoꝝ tūc iudica fun plurimū si fuerint paroxismi impares q̄ ipe morit in septimo: aut pares q̄ morietur in sexto precipue si fuerit egritudo velocis motus.

De significatōe mortis absq; crisi. Ca. xcix.

Et illis est debilitas virtutis ⁊ defectus eius ad resistendū egritudini. Et de illis est tarditas signoꝝ digestionis omnino. Et de illis est virtus egritudinis cum tarditate motus ipsius. Et quando aggregant omnia ista est magis pernitiosa.

De dispositionibus accidentibus conualescētibus. Capitulum.c.

Quandoq; accidit conualescentibus recidiuatio. Et accidit eis vehementia virtutis ⁊ debilitas ipius cum in eis est illud quod diximus in capitulo regiminis eoꝝ. Et accidit eis ne inuentur ab eo sumunt de cibo ⁊ ne redeant corpora eorum ad virtutem. Et accidunt eis exiture cum non sunt mundificata cōpa eoꝝ ab humoribus per euacuationem. Et quandoq; accidit eis corruptio quorūdam membroꝝ propterea q̄ expellit materia illic. Et quandoq; accidunt eis egritudines contrarie egritudinibus que fuerunt in eis cum superfluent in eis in contrario eius quod est cuꝫ eis sicut accidit eis grāuitas ⁊ ligua ⁊ paralysis ⁊ colica frigida ⁊ apoplexia ⁊ epilepsia ⁊ dolor capitis inseparabilis ⁊ emigranea ⁊ que his sunt similes quando infrigidatio ⁊ humectatio modaꝫ pertransierit. Et quādoq; accidit ei pruritus plurimus quez removet aqua tepida. Et accidit eis ut albificēt eoꝝ capilli ꝓpterea q̄ capilli pmanent nutrimento ⁊ propterea q̄ spargitur humiditas innata qua stat nigredo sicut accidit segenibus q̄ quando siccantur albescunt: postea quādo eoꝝ dispositiones bone fuit redit nigredo capillo ruꝫ sicut accidit iteruꝫ segenibus qñ portant aq̄ qñ tunc redit ipa viriditas.

De regimine conualescentis. Capitulū.ci.

Oportet ut conualescente alleniatio fiat in ore: ⁊ nō auferatur ei aliquid graue ex cibis neq; aliquid ex motibus ⁊ ex calefacientibus ⁊ causis comprimētibus donec ad voces puemat vsq; ad alia. Et gradatim perficiatur ad exercitiuꝫ equale facile: ipm enim iuuatiuꝫ est valde. Et ut occuperis in eo quod augmentum efficit in sāguine eius. Et oportet agere ut quiescat ⁊ letetur ⁊ gaudeat ⁊ prohibeat ab euacuationibus ⁊ propter coitu. Et vinuꝫ cum temperamento est ei iuuatiuꝫ propter vinuꝫ subtile tenue. Et de conualescentibus pueritio: ad hoc ut interdicatur ei satietas ē conualescens cuius crisis fuit occulta qñ ipse est expositus recidiuationi. Et huiusmodi forsitan indiget euacuatione. Et conueniennto: ei est fluxus ventris subtilis precipue cuꝫ videris egestionē choleram aut declinem ad colorem humoris qui ē ex humoribus est quibus fuit febris ⁊ videris in appetitu defectum. Et cum volueris illud tunc facquiescere conualescentem ⁊ confortā virtutem eius deiñ euacua: ⁊ fortasse necessariuꝫ est tibi ut euacues ⁊ cō fortes simul cum cibatione. Et ꝓpara ei tunc ꝑ gratia cibos medicinales solutiuos: aut pmisce eis virtutes medicinaꝝ solutiuaꝝ conuenientium sicut pruna ⁊ siracost ⁊ tereniabin ⁊ similia illis habentibus choleram. Et quandoq; iuuant per diuretica ⁊ mūdificant per ea vene eoꝝ: ⁊ quādoq; faciunt illud ista diuretica cognita sicut facit illud vinuꝫ cō mirtum. De phlobotomia aūt sciendū est q̄ paꝝ indiget conualescens extractione sanguinis ⁊ fortasse indiget etiā. Et significat illud forma ⁊ signa san-

guinis ꝑcipue cū inuenis febrē occultā in venis ⁊ vides pustulā in labio. Et forsasse cogit te ad phl̄o mandum infirmū malitia sāguinis ei⁹ ꝓpt illud qđ remāsit in ipo de cinere ⁊ hūor maloū. Quare necessariū ē ei ut extrahat sāguis ei⁹ mal⁹ ⁊ augmē tetur in eo sāguis bon⁹. Et melⁱ⁹ in hoc ē ut facile fi at ⁊ nō faciat aliqd subito. ¶ Et fort⁹ diurn⁹ forsasse est magis nociu⁹ cōualescēti ꝓpterea q̄ mollificat cū ⁊ forsasse cōfortat eum ꝓpterea q̄ ipm quiescere facit. Et qñ non cōuenit forsasse attrahit febrē ꝓpterea q̄ facit cruditatē ⁊ frāgit de virtute caloris i nati. ¶ Et obseruatio in oibus qualescēt⁹ mūdificatis ⁊ non mūdificatis ē ut currat esse coz ſm regimen qđ fuit in egritudine ex cibarijs ⁊ alijs duob⁹ diebus in eo qđ est inf eos ⁊ ad sūmū ſm mensurā qua res diei cretici ptranseat ſm regimē qđ fuit i sanitate eius: deinde illud quod sequtur sanitatē eius: deinde elcuet ad illud qđ est supza ipm. ¶ Et oportet i mūdo teo cuius febris fuit salubris ne subtrahatur regimen ei⁹: qñ febriet corpus eius ⁊ mala fiet eius dispositio. ¶ Et oportet ut redeat ille cui⁹ exercitatio ⁊ macilētia in diebus paucis fuit ad pinguedinem: in diebus paucis qñ virt⁹ eius est fixa ⁊ fiat cū cōtrario eius ꝓtrariū illius. Et sinō appetit cōualescēs tunc in ipo ē repletio: ⁊ si appetit ⁊ non ipinguat post ipm tunc affert sibi vltra virtutē suā ⁊ supza virtutē nature sue ḡre non pōt digerere illud et diuidere in corpore: aut in corpore suo sunt humores plures in qbus natura ē occupata aut virt⁹ stomachi ei⁹ ē, pstrata valde: aut virt⁹ totius corporis eius ⁊ caliditas ipsius innata sūt, pstrate quare nō alterat cibus alteratiōe cōuenienti ut exēplificet ul're stauret natura ex eo. Et huiusmodi qdez licz appetant in ꝓncipijs rei sue cibū: tamē qñq̄z ꝓuertuntur in eis dispositio ad hoc ut nō appetant: qñ nocumēta ⁊ repletio humoꝝ maloꝝ sūt fortiora ⁊ augmētant ⁊ ne appetant: deinde appetant ꝓpt vinificationē virtutis sue: melius ē ꝯ ut appetant: deinde nō appetāt. cū ergo pleuerat appetitus ⁊ nō alteratur corpus ad virtutē dñantē tunc virtus appetitiua et instrumētum eius sunt sana ⁊ virtus digestionis et ipsius instrumentū sunt debilia: ergo melius est ut gradatim deducat conualescens ex cauariz ⁊ pulli ad hedū ⁊ nō reducant ad cōsuetudinē dū adhuc in venis est stricture. ¶ Et forsasse sirupus acetosus faciet eis euenire excoriationē intestinoꝝ ꝓpter debilitatem intestinoꝝ ipsoꝝ ⁊ similiter acetosa. Et de regimine cōualescentium ē permutatio eorum ad aerem contrarium ei in quo erant. ¶ Et de regimine cōualescentium est obseruatio eius qđ oportet cauere de specie egritudinis eoz ut opponatur ei qđ securitatē faciat ab ea sicut ī pleuresi. oportet enī ut ire meat in eis asperitas pectoris. ¶ Et nō oz ut cōualescēs sudet in balneo ꝓpt raritatez carnis sue debilis. Cū ergo multiplicat sudoꝛ ei⁹ tūc in ipso est superfluitas. ¶ Et abstinēcia cū nouacula nocet ei ꝓpt illud, cuius narratio precessit.

¶ De cibatione cōualescētis La, cij.

OPortet ut sit cibus eius in qualitate boni chimi, facilis digestiōis. ¶ Et oportet ne tol leret famem neq̄z sitim. ⁊ forsasse ē necessariū ut declinet qualitas ad cōtrarium cōp lexionis egritudinis ꝓteritę, ꝓpter timorem alicui⁹ rei ⁊ ad cautelam. ¶ Et scias q̄ cibi humidi fluidi velocius nutriūt ⁊ minus sunt audaces. ⁊ grossius ⁊ grauis ē econtrario: siue sit cibus aut potus. ¶ Et oportet ne super se asserat frigida nisi vocet ad illud reliquum caliditatis: imo ut regatur cum eo quod ē temperatum: ⁊ sit ei⁹ caliditas subtilis cum humiditate cōplexa velociter recipiens digestionem. Et ut sit cib⁹ ei⁹ in quantitate cū mensura qua fiat bona ei⁹ digestio ⁊ eius spatio ⁊ adde ſm gradationem cum non videas grauitatē neq̄z rugitum neq̄z velocitatē descensionis: neq̄z tarditatem retentionis. Et minue ex eo si non videat ex eo quod videri debet. ⁊ quando repletur subito ⁊ tēditur stomachus ei⁹ tunc forsasse febrit: ⁊ similiter non oportet ut bibat subito: forsasse enim est ex eo timor. ¶ Hora aūt cibi eius est hora equalitatis aeris in vespis estatis: ⁊ hora post meridiem hyemis nisi sit nocens aliquid festinū. Et oz ut diuidatur super ipsum quantitas que est minus satietate eius. ¶ Et aqua vehemētis frigoris ē ex eis a quibus oportet alienari conualescens. quandoq̄z enim interficit: forsasse eni supueniet ledēdo quibusdam visceribus ⁊ forsasse faciet spasmū: ⁊ nos tamen sciemus qui mortuus est, ꝓpter illud. ¶ Et scias q̄ appetitus conualescentis qñq̄z minoratur, ꝓpter debilitatem aut, ꝓpter humores in stomacho ⁊ associatur eis ſm plūm syncopis. ⁊ qñq̄z minoratur causa epatis: ⁊ paucitate attractionis eius: ⁊ apparet in colore ⁊ in egestione tenui ⁊ alba. Et qñq̄z minoratur causa humorum in corpore toto ⁊ sacietatis, nauseatiue. Et qñq̄z, ꝓpter debilitatem virtutis corporis ⁊ caliditatis innate aut i stomacho, ꝓpie. Rege ergo vnumquodq̄z cuz eo quod sciuisti de regimine eius quāto plus facilius est. ¶ Et scias q̄ secanjabi de cydonijs est bonum medicamen cōualescēt⁹: ⁊ ꝓpie qñ eorum appetitus ē pstratus ꝓpter debilitatem in stomachis eorum: ⁊ faciet securitatē ab excoziatione intestinorum. De cōfortantibus vero stomachum que sunt calidiora eo sunt sicut trocisci ros. ⁊ que sunt eis similia: forsasse enim sunt causa recidiuationis.

¶ De motib⁹ egritudinum La. ciij.

IAm sciuisti horas egritudinis: ⁊ sciuisti q̄ mot⁹ i periodis qñq̄z fit addēdo i labore ⁊ significat statū: ⁊ qñq̄z fit minuēdo ⁊ significat declinationē. Et vehemētiores fiūt mot⁹ egritudinū ⁊ accētia eaz i nocte, ꝓpt vehemētiā occupationis naturei digerēdo māz tūc ab oi re.

¶ Tractat⁹ lcos de dieb⁹ crisis ⁊ horis eius.

De ꝓncipio egritudis ⁊ ꝑma ꝑputatōe crisis La. j.

¶ Et hominibus sunt qui dicūt, q̄ ꝓncipiuz egritudinis ex quo numerat cōputatio dierum, crisis est extremitas hore in q̄ sentiet egr vestigiū egri-

mdinis. Et de hoibus sūt qui dicūt non: imo extremitas hore in qua ſciṗm ṗcit t appetit eo nocumē tuz opōnis. Et hec gō diuersitas nō aduenit nisi in febribus q̄ non accidūt subito. in illis aūt q̄ subito accidūt ñ est ṗncipiū hore. Et illud ē sicut accidit gbusdam febricitātib⁹ vt incipiat febris inceptione apparente t sit homo ante illud nō hñs egritudinē q̄re dormit aut ingredit balneū aut laborat t febrit subito. In febribus aūt quas antecedūt cōfractio t doloz capitis t similia: deiū accidūt ambe res diuersificant. Et fortius est ut ꝓsideret hora inceptionis i p sius febris. t illic est iam apparitō exitus a dispositōne naturali in ꝓplone manifesta. Inceptio vero doloris capitis t ꝑfractionis ꝓsiderationē nō habet.

Et q̄ decumbit in lecto t sōnus nō sunt de illis gb⁹ est intuēdū: forasse enim infirmus nō decumbit t iā incepit febris. Et si pepererit mulier deiū accidat ei febris tūc si nō ꝓpter ex febre t nō nisi ex pru est illud error. de hoc dixerūt qdam q̄ plurimuz accidit post secunduz t tertium.

De cā diez crisis t piodoz eius. Capi. ij.

Plures qdem hoies posuerūt cām in mensuratione tempoz crisiū egritudinū acutarū ex pre lune. t q̄ virtus eius est ōtus incidens in hūditates mūdificans in eis spēs alteratiōnis t adiuuās ad maturandum t digerendū aut. ad ꝓrariū ſm ꝓparationem materiei. Et significant in hoc p dispositionem extensionis t ꝑfractionis t augmētationē cerebelloz cū augmētatione lumis i luna. Et velocitatem maturationis fructuū arboꝝ t herbaz cū aptione eius. Et dicūt q̄ humiditates ciuitatū patiunt a luna q̄re diuersificant dispōnes earū ſm diuersitatē dispōnuz lune. Et fit vehementio t apparitio diuersitatis cuz vehementia apparitionis diuersitat⁹ in dispositione lune. Et fit illud vehementius quādo luna ē ſm opōnem dispositiōis i qua fuit: deiū ſm quadrationē. Et hoc p diuisionē reuolutōis sue ad medietatē deinde ad medietatem medietatis. Dixerūt ꝓptera q̄ reuolutio lune ē in viginti nouez diebus t tertia fere diminutis diebus cōiunctionis ex eis ꝓpterea q̄ lune non est opatio q̄ sūt fere duo dies t medietas t tertia quare remanēt viginti sex dies. Et medietas erit medietatis ei⁹ tredecim dies: t quarta dici: t q̄rta ipius sex dies t medietas dici t octaua die: t octaua eius tres dies t q̄rta diei t medietas octaue diei. Et est melioz reuolutio eius. Et forasse extrahūt eā ſm modos alios diuersificantes has ꝓputatōes parūper, t addūt in ea parūper: vez in hoc est trāsgressio q̄ dicūt q̄ nō debent dicere. Sunt ergo ista tpa facientia necessario ut appareant in eis diuersitates magne t sunt dies periodoz paruaz. Et quādo incipit t materia est bona apparet, apud statuz eius alteratio manifesta tendēs ad bonitatē. Et quādo incipit tēpus t dispositiones sunt corrupte ē alteratio apparens apud complementū tpis ſm corruptionez. Crises vero egritudinū que in tempibus ꝓcedūt t vltra menses numerant ex sole t in hac qdem mensuratione t experientia est ambiguitas. Et in eis sūt loca tali modo q̄ multiplicat occupatio cū hoc super naturales t non impedit sup medicum aliquid. Et medico q̄ dem non inest nisi ut cognoscat qō egredit cuz criti bus plurib⁹ t nō pertinet ei vt sciat que sit causa ei⁹ cū declinatio illius cause extrahit eam ad artem aliā imo oportet ut sit sermo de diebus crisis: ſmo quez logmur ſm sentiā experiētie aut ſm viā positionis t anxionatiū. Et scias q̄ plures eoz nomināt reuolutionē illud ex quo non egredit multiplicatio a genere suo t est eius intentio q̄ non egredit cum ea duplicatio ad diem non creticū. Et exemplū hoz est quartanus t septenus. Nam eoz mediū peruenit semper ad diem creticum ſm experientiam diez crisis que accidit egritudinibus quibus conueniunt isti quartanus t septenus. Et reuolutiones quidez bone radicalis sūt tres: reuolutio quadranoz: t reuolutio septenorū t est cōpleta: 3 reuolutio decenorū est magis completa q̄ omnes: q̄dragesimus enim t sexagesim⁹ t octagesimus t oēs illi dies sūt crisis: vez due prime reuolutiones sūt diminute ex hoc ꝓpter fractionē quā attendere oportet t p quā sunt tres septē viginti dies. Et quartan⁹ ꝓmus ē q̄rtus t q̄rtanus secundus est in quo restaurat tertio. Et ꝓpt illud i septio q̄ñ sūt sex dies t res plurima de septimo: t ꝓpt illud cadit; ꝓtinuat⁹: t q̄rtan⁹ tertius cadit in vndecimo. Et illic pucnit hora duplicatōis septē: q̄re segtur ipm septenus scōs t ē in q̄rtodecimo. t q̄ñ restaurauerimus septenū tertiuz cadit in die vigesimo. iam ergo cucurrit res in quartanis ſm hoc q̄ quartanus ꝓmus t secūdus sūt continui t scōs t tertius dies gregati t tertius t q̄rtus cōtinuati. Cū ergo ptransit quartusdecimus tunc iam cadit diuersitas. Et laudabiles quidem sicut Hypocrates t Galienus inceperunt a continuatis. Fuit ergo ordo diez ita: septimus t quartusdecimus t vigesimus est continuatus ex quartodecimo: ergo viginti multiplices sūt septenoz ſm intentionem quare inuenimus scōs septenos segregatos quos sequit tertius continuatus cōplens viginti: deinde seq̄parant ex viginti t est vigesimus quartus: deinde vigesimus septimus ꝓtinuatus: postea trigesimus ſmussepatus est sup quatuo: septenos t trigesimus quartus continuat: deinde septenus continuatus quare sunt quadraginta deinde currit multiplicatio super tres septenos ſm q̄ ipi sunt viginti ut sit continuatio sexaginta t octuaginta t centum t centum viginti. Et non est consideratio plurima ad illud quod ē inter eos de diebus. Illi autem sicut archigenes dixerunt q̄ post quartumdecimuz est octauus decimus t est dies crisis t vigesimus ꝓtinuatus t vigesimus octauus: deinde trigesimus secundus postea trigesimus octauus cum continuatione septeni. Et q̄ dam numerauerūt quadragesimū secundum t quadragesimū quintum t quadragesimū octauuz dies crisis t iam trangressi sunt in hoc. Et considera q̄liter cadat qō ipi fecerunt de distinctione q̄rtanoz t septenoz. Illi quartanis in diebus crisis inest vir-

tus fortis vsq; ad .xx. dies: deinde virtus aduenit septenis vsq; ad triginta quattuor: cuz ergo eger in egritudine chronica pranxit vigiti tunc attede septenos. ¶ Et apud archigine quide dies vigesimus primus valde plus est creticus q; vigesimus qui e septenus non disiunctus apud octauu decimu vbi currunt septeni. Hyp. vero z Bal. z qui p; cos amb9 fuerut non inuenerut rem fm illud z similiter e diuersitas in vigesimo septimo z vigesimo octauo Archigenes eni vidit aliud a snia amboz z fecit melioze vigesimu octauu z similiter est dispositio trigesimi primi cu trigesimo secudo z trigesimi quarti cuz trigesimo quito z quadragesimi cu quadragesimo secudo. ¶ Et scias q; de egritudinib9 sunt quarum crisis est in septe mensibus: imo in septe anis z quadordeci annis z viginti vno anno. ¶ Sut quida qui existimat q; post quadragita non fit crisis cu euacuatione fortis: veru res no est ita. Et no est etia necessariu vt alteretur egritudo ad acuta: aut ut in ea sit reciduatio aut sit in ea copositio egritudinu. Et no est prohibitu in egritudine chronica quin cessat natura digerere ipla: deinde cofortet super ipsam vice vna z expellat ea quaus sit panca. ¶ Veru plurimuz est fm q; dictu est z fit separatio in ea aut cu crisi diminuta aut p exturā tardi motus aut p resolutionem Inquit Hypo. Dieru creticoz alij sunt pares z alij sunt impares. Et impares quide fortiores sut in crisibus fm plurimu z in plurimo numero. z pariu quide explu est quartus z sextus z octauus z decimus z quartusdecimus z vigesimus z vigesimus qrtus z alij quos numerauimus de partibus fm dias snias. Et ipares quide sut sicut tertius z quintus z septimus z nonus z vndecimus z quintusdecimus z septimusdecim9 z vigesimus primus z vigesim usse primus z trigesimus primus. ¶ Amplius Bal. negauit qd dicit: e in hoc aphorismo de ce octaui z de cimi z inuenit illud diuersu radicibus hypo. Et fortasse hic sermo Hypo. est antequ bene sciret esse dieru crisis z hz expositione. Et scias q; quq; cotinuatur dies z fiut sicut dies vnus crisi: z illud plus contingit post viginti siue fit euacuatio siue extura. Et scias q; in die boe crisis qñ apparet signa mala tuc illud est deterius z significat morte plurimu sicut si accidat eis aliquid in septimo z quartodecimo.

¶ De pportionalitate dieru crisis ad inuice z debilitate z copatione coz ad egritudies. C. iij.

Dieru creticoz alij sunt fortes in vltimo in quibus fortasse semp fit crisis. ¶ Et alij sunt debiles valde: z fiut medij. Et ego dica eos distincte postq; dixero q; primus dies crisis e dies quartus Et cu hoc no multu cadit in eo crisis z e indicatiu9 septimi. ¶ Dies autem septimus est dies fortis valde z indicat ipm quartus z licet ut septimus ponat in primo ordine superiore. Et dies vndecimus no est in virtute quartidecimi. Veru tame in egritudinibus i quibus paroxismi earu incipiut in paribus ut tertiana est fortis valde z fortior quartodecimo. ¶ Et dies quartusdecimus e dies fortis valde. Et de fortitudine eius e q; no inuenitur dies cui no pportionatur quartusdecimus qui sit vltimus in fortitudie in iudicijs crisis z salute eius nedu a copiemeto ei9. Dies septimusdecimus est fortis z qui pportionat ei ex diebus e fortior. Et pportionalitas eius ad viginti est pportionalitas vndecimi ad quartudecimu. Octauusdecim9 est de diebus crisis interficientibus. Et coz magis permitte ius est dies vigesimus septimus z est quasi non sit dies crisis. z dies qdragesimus est fortior trigesimo quarto quauis trigesimus quartus sit bene virtutis fortior trigesimo primo ¶ Et scias q; egritudines que paroxismi faciut in iparibus sicut tertiana z pluref acute sunt velociores i crisis z eaz crisis in imparib9: quapropter expectatur in tertiana vndecim9 z no expectat quartusdecimus nisi paru quauis fz plurimu paroxismus septimi declinet a quartodecimo paruz. ¶ Et ille que faciut paroxismu in paribus sunt tardiores z crisis earu plus est in paribus.

¶ De diebus cretici Capi. iiij.

Illi qui sunt in ordine superiore sunt sicut septimus z vndecimus z quartusdecim9 z septimusdecimus z vigesimus. Et quandoq; fiunt reuolutiones in egritudinibus conuenientes fm plurimum numero dierum crisium: quare fiut septem reuolutiones tertiane sicut septe dies causonidis. ¶ Et qñq; fit dispositio numeri mensiu z anoz i chronicis fz dispositione numeri dieu i acutis quare fit qrtana septe mensiu verbigra z currunt eius indicationes fm ysideratoem idicantiz dieu: z cadit inter eas de antecessione z postpositoe fm consideratione que cadit in diebus z dica illud.

¶ De diebus cadentib9 in medio. ¶ Capitu. v.

Oes isti quos diximos sut dies cretici radicales. ¶ Eue quadoq; accidit diebus cretic ppter aliqua causaz accidentiu extrinsecus aut ex ipsa egritudine in velocitate motus sui aut tarditate sua aut ex dispositione corpis in vtute aut debilitate aut ex accidetibus que accidut sicut vigilie vehemetis ex vigilijs extrinsecis aut cadentiz ex causis corporeis z qualibus cu supfluit vehemeter ut cadat ante eos festinatio aut tardatio ab eis licet no eluet statione crisis necessarie in hora sua: immo minual ex ea. Et si no esset causa fortis accidens verificaret crisis z non antecederet neq; tardaret veru qñ accit illud accidens z est fortis declinat hora z tardat aut ancedit. z si fuerit debilis fit difficilis crisis. z phibet iam ne sit ppleta. ¶ Et nominant dies in qbus cadit hec reflexio dies cadetes in medio et habent iudicia diez crisis ex pte. Et isti dies sut sicut tertius z quintus z sextus z sicut nonus z sicut tertiusdecimus: tertius eniz z quintus ptinet quartu: z nonus e intus septimu z vndecimu. Et fortasse erit dies cades magis ppnieus vni duoz dieu qui sunt in duob9 laterib9 eius aut erit dies creticus q est inf illos cadetes in latere altero magis ppnens ei. festinatio enim vndecimi ad nonu plus e q; tardatio septimi ad nonuz quauis vnusquisq; coz sit plurimus.

De virtute diez cadentiū in medio ⁊ debilitate eoz. Capitulum.vi.

Quias q nonus ē dies fortis prelatus i eis deinde quint⁹: postea tertius: ⁊ nō abbreuiatur a quarto qui ē radix abbreuiatiōe manifesta: ⁊ tertiusdecimus quasi ꝓpter suā debilitatē nō est de illis in quibus fit crisis. Sextus aūt est dies in quo cadit crisis: verūtamen illa est mala Q̄d si venerit nō mala erit difficilis occulta diminuta nō salua a timore: ⁊ ipse ꝓpter paruitatē casus crisis in eo siue mala sit siue nō mala ē quasi cōtrarius septimo ⁊ indicat ipm quartus in malitia. Et parū quidē cōpletur indicatio quarti cū bono nisi cū difficultate quare accidūt in eo signa timorosa sicut sōnus ꝓfundus ⁊ syncopis ⁊ ꝓpre si fuerit euacuatio tūc accidet syncopis cū vomitu. Et accidet i eo casus virtutis ⁊ horripilatio ⁊ tremor ⁊ destructio pulsus. si aūt apparuerit in eo sudor nō erit equalis ⁊ fortasse minuit in eo crisis cū euacuatione: quare erit cōplementum eius cū cyritura malā ⁊ icteritia ⁊ erit prima mala mali sediminis: hoc ē quando fuerit salua: ⁊ si nō fuerit tūc quocūq; mō fuerit erit salus eius ꝑ accidēs recidiuationis. Inquit Gal. Septimus est sicut rex iustus: ⁊ sextus sicut rex vincēs iniustus: ⁊ octauus ē primus sexto. De dieb⁹ bonis ⁊ malis qui ſm ordines suos creticī sunt aut cadentes in medio: aut dies indicationis. Ca.vij.

Horum meliores sunt septimus ⁊ quartus decimus. Et post eos sunt non⁹ ⁊ septim⁹ decimus ⁊ vigesimus: deide quint⁹ postea quartus post octauus: deide tertiusdecim⁹. Et scias q dies crisis fortioris iudicij ⁊ fortiores dies cadētes ⁊ dies indicationis sunt illi qui sūt in diebus antecedētib⁹ ⁊ quātomagis ꝓcedit debilitat eoz iudiciū.

De dieb⁹ qui nō sunt critici neq; intētione prima neq; intentione secūda. Ca.viij.

Isti sunt dies primus ⁊ secūdus ⁊ decim⁹ ⁊ duodecim⁹ ⁊ nonusdecimus: ⁊ quintus decimus iterū est huius sūme. Et ē mirabile q plures eoz sequūt diē creticū.

De diebus indicatiōis. Ca.ix.

Dies indicationis sunt dies in quibus vidētur vestigia que sunt significatiōes alterationis materie: aut significationes victorie vnius duoz alternatoz egritudinis ⁊ virtutis. aut inceptiōis pugne leuis que currit inter naturaz ⁊ egritudinē nō ꝓpter separationē ſz ꝓpter furiosi tarē. Dume quidē sunt sicut signi. catōes digestionis ⁊ contrarij digestionis. Significatiōes vo digestionis sūt sicut nubes rubea aut ad albedinē tendens. significationes indigestionis iterū note sunt. Secunde vero sūt sicut apparitio virtutis appetitus aut casus eius in eo ⁊ leuitas motus aut grauitas eius. Tertie aūt sunt sicut dolor capitis ⁊ angustia ⁊ strictura anhelitus ⁊ tremor ⁊ sudor nō cōmunis ⁊ euacuatio nō cōpleta. Cū ergo apparent ista vestigia in illis diebus erit crisis in diebus notis sequētibus eos. Et erit quartus indicās q erit i septio si fuerit signū bonū: aut sexto si fuerit signus malū ⁊ ꝓpre in causonide ⁊ fixa q fiat in septimo ⁊ minus q in sexto: verū in tertiana multiplicat q sit in sexto ⁊ septio aut i vndecio aut ſz plim i quartodecimo aut vigesimo aut vigesimoprimo. Et septimusdecim⁹ iterū indicat i vigesimo aut vigesimo primo. Et octausdecim⁹ indicat in vigesimoprimo ⁊ vigesimus in quadragesimo. Et de diebus cadentibus in medio tertius in quinto. Et si fuerit malū tunc in sexto ⁊ quintus in nono. ⁊ si fuerit malū tūc in octauo. Et scias q significationes indicationū quādoq; declināt a diebus suis ꝓpter cām predictā in declinatiōibus crisis a dieb⁹ suis quos mentur ad illos qui sūt ante eos aut post eos. Et scias q sequitur diē secūdū de diebus indicatiōis aliquid de genere eius q fuit in die indicationis tunc egritudo est velocis motus. Et considera signa festinantia ⁊ tardātia ⁊ indica in diebus indicationis qui indicat ea si festināt aut tardātur ex hoc.

De cognitiōe dierū crisis cū dubitatione. Ca.x.

Cognitio diez crisis est necessaria ad intentiones plures. Oportet enim cū crisis est ꝓpinqua ut regatur eger regimīe quodā. Et cum est longinqua ut regatur regimine alio. Et oportet ut in die crisis ⁊ qui ei proximus est ut regatur eger regimine proprio. Non ergo mouebit oio cū medicia: fortasse eni adiuuabit nā ad euēnez ꝗre superfluet vehemēs ⁊ fortasse faciet ei ꝓtrarietatem in ꝑte sua quare pariet laborē non crisim ⁊ nō fiet euacuatio ⁊ in hoc est illud qd est in eo. Et oportet in cognitione diez crisis ut obseruet itez res naturales alterantes dies crisis notos. Et nos inuenim⁹ cognitionez diuidi in duos modos quoz vnus est in crisi egritudinis absolute. Et alter ē in ipso die crisis ex parte temporis in quo est crisis. Fortasse eni plāgant dispōnes crisis duob⁹ dieb⁹ vel tribus quare dubitat ad quē eoz ꝓportionet. Modus vero primus significatur ex duobus modis. Ex signis abbreuiationis egritudinis ⁊ lōgitudinis eius. Et ex naturis egritudinū ⁊ virtutibus eaz. Significatio vero ex signis longitudinis ⁊ abbreuiationis ē quo mā fortasse erit ſm ꝓportionez egritudinis sicut si sit egritudo nō de illis quas possibile ē consumi in ārco ⁊ quādiū ipm sequūtur ⁊ possibile est plumi in septio ⁊ qui sequūtur ipm. Nam si apparēt signa digestionis apparitione bona in eis q sequūtur quartuz sperat q crisis erit in septimo. Et si apparēt signa lōgitudinis egritudinis ꝓdicta in capitulo suo scias q crisis ei⁹ tardabit ⁊ erit successio eius ablq; crisi. Et si nullū eoz apparet sperat q cōsumet egritudo inī septimū ⁊ quartūdecimū. Significatio vero ex naturis egritudinū ē sicut verbi gratia: dies ipar est melior sicut scimusti q monet de egritudib⁹ i die impari ⁊ cū caliditate acuta. ⁊ par ē de eis que verificantur ei. Modus vero secundus significatur ex modis ꝓpter cōsiderationē reuolutionū ex nūero horaz crisis ⁊ tempe crisis ⁊ verificationibus dierum

t virtutibus eoꝝ. ¶ Significatio exꝑsideratõe reuolutionũ est sicut ỽbigꝛa: tu scis q̃ dies par ẽ melioꝛ cuidam egritudini: t impar est melioꝛ alicui egritudini. Dez ex pte crisis est vt ꝑsideres t cognoscas in quo duoꝝ dieꝝ sit laboꝛ lõgioꝛ t ponat ei crisis nisi sequat q̃ sit fortioꝛ ꝯ iudicij q̃ iudiciũ hꝰ significatõnis. Et de hoc secũdo capitulo est illud qđ facit esse necessariũ vt ponat in eo crisis dieꝝ medio ex diebꝰ tribus cũ conditione ꝓdicta. ¶ Significatio aũt ex virtute dierũ t naturis ipsoꝝ est sicut si sit sudoꝛ incipiens in nocte septimi t nõ cessat sudare in octauo tota die: tunc crisis erit in septio nõ in octauo q̃ius febris eradicet in octauo. t si fuerit ꝑm diuersitatem huꝰ t incipit sudoꝛ in decimoterto t nõ cessat infirmus sudare vsq; ad decimũquartũ t eradicet fe. in decimoquarto: tũc nõ ꝓportionabile crisis nisi ad decimũquartũ: t illud est qñ octauus t decimusterti⁹ nõ sũt in virtute duoꝝ dierũ alioꝝ ex bonitate. Et moꝛs cũ sexto ꝓueniẽtioꝛ est q̃ sit cũ septio t cũ decimo magis ꝓueniẽs q̃ sit cũ nono. ¶ Significatio aũt ex aggregatõe iudicioꝝ ẽ sicut illud cuiꝰ narratio ꝑiit ỽbigꝛa: in decimo q̃rto i eo qđ dixiꝰ aggregant sudoꝛ t eradicatio simꝫ. Significatio vo ex diebꝰ indicatiuis ẽ vt ꝑsideres an inuenias in exẽplis ꝓdictis indicationẽ ex q̃rto: tũc iudica q̃ crisis erit in septimo: aut inuenias in vndecimo: tũc iudica q̃ crisis erit in decimoquarto.

¶ De declaratiõe proportiõis dierũ crisis ad plẽs egritudines. ¶ Ca. xi.

Am sciuisti q̃ oporꝛet vt crisis egritudinũ valde acutarũ sit ad septimũ. Et oportꝛ vt illarũ crises que sequũtur eas in acuitate sit ad quartũdecimũ t ad vigesimũ: t q̃ has sequũtur ad q̃dragesimũ: deinde post illud facit̃ crisim egritudines chronice absolute. Cũ incensiua vehemẽs sit in paribꝰ illud ẽ iũc signũ malũ: t mlitoꝛes interficit in sexto t indicat in q̃rto: t sit in ipso sudoꝛ frigidus t his silia. Et que ex sirsen erit crisis ꝑm plimũ ad vndecimũ cũ acuitate sua: qñ inceptio magnificatõis eiꝰ fit ꝑm plimũ post tertiũ t q̃rtũ: deinde facit crisimin septimo: scias ergo illud.

¶ Expleta est sen secunda. Incipit tertia de apostematibus t pustulis.

¶ Tractatus ꝓmus de illis que ex eis sunt calida et corrupta.

¶ De sermone vniuersali de apostematibꝰ. Ca. i.

Am locuti fuimꝰ in libꝛo ꝓmo de apostematibus t speciebꝰ eoꝝ t curis ipsorũ sermone vniuersali ad quem redire oporꝛet illũ qui vult audire qđ nũc loquemur. In hoc autẽ loco loquemur de eis sermonẽ particularẽ. Dico q̃ omne apostema t pustula aut est calidũ aut nõ calidũ. Et apostema calidũ aut est a sanguine t qđ currit cursu eius: aut a cholera t qđ currit cursu ipsi⁹. Et qđ est a sanguine laudabili aut sanguine malo. Et sanguis laudabilis aut est grossus aut subtilis. ¶ Et factũ qđẽ a sanguine laudabili grosso est phlegmon que accipit carnẽ t cutẽ simul: t est cũ pulsatione. Et a subtili phlegmõ que accipit cutẽ solam: t est ꝑina: t nõ est cu pulsatione. ¶ Et vero a sanguine grosso malo fiunt spẽs exituraꝝ malarũ. Nam si eius malitia vehemens fiat: t ipsi⁹ adustio, ꝓueniet herisipila t veniet combustio t crusta: t deterioꝛ ea est ignis ꝑsicus: t a subtili malo accidit phlegmõ que declinat ad herisipilam cum malitia t fraudulentia. Si autem fuerit subtilioꝛ erit herisipila phlegmonides. Et quando fuerit eius malitia maioꝛ: erit herisipila habens inflatões t velicas t combustionem t crustam. Cholericum aũt aut est a cholera subtili valde que nõ contine in eo q̃ sit magis intus q̃ illud qđ apparet de cute: t ẽ acuta: t fit ex ea formica aut ambulatiua sola aut ẽ subtilioꝛ aut ambulatiua coꝛrosiua: t ẽ mala. Aut ex cholera grossioꝛ illa t minoris caliꝝ: t tinct magꝭ intꝰ q̃ ꝑma i cute: t ẽ q̃si sit in ea phla: t fit ex ea formica miliaꝛis: t ẽ minoris inflationis t tardioris resolutiõis. Et si fuerit materia grossioꝛ t deterioꝛ: accidet formica coꝛrosiua. Et si ꝑtransierit in grossitie sua vsq; ad substãtiam sanguinis t fiunt mala: accidet herisipila mala. ¶ Et in omnibus illis materia est subtilis q̃ius diuersificetur post illud: t fit ꝓpter subtilitatem suam q̃ expellit caꝛ natura t non retinetur in aliquo nisi in cute t quod approximat ei. Et quando multiplicatur materia apostematis calidi t magnificat, apostema: tunc est de summa apostematum caumatum t mortificantium. Et de summa ꝓdictoꝝ est que dicitur barachien. ¶ Et iste species male t que eis similantur: multiplicãtur in anno pestilentie. Et de apostematibus calidis illa sunt mala que non excitantur vel non ꝓueniunt ad declinationem quam sequũtur leuitas t detumitio neq; ad aggregationeꝫ materiei: imo ad corruptionẽ mẽbri. Et nõ semꝑ fit a magnitudine apostematis t multitudine materiei imo fit quandoq; a malignitate materie. ¶ Et scias q̃ apostemata parum fiunt singularia pura: sed plura eoꝝ sunt composita. ¶ Et scias q̃ omne apostema in exterioꝛibus cum quo non est pulsatio non facit saniem, de intrinsecis vero iam locuti sumus.

¶ De phlegmone. Ca. ij.

Am sciuisti phlegmonẽ t signa eius ex caliditate t inflãmatione t additione q̃ntitatis t ẽsione t impulsione t pulsatione si ẽ submersa vsq; est ꝓpinq̃ arteꝛijs. t membrum in quo est: tale ẽ cui aduenũt nerui quibꝰ sentit nõ plꝰ q̃ sensibilitas sicut sciuisti dispositionẽ eiꝰ. Et q̃nto plus fuerint arterie maioꝛes t magis grandes: erit pulsatio eiꝰ: t ipsi⁹ doloꝛ vehemẽtioꝛ: t ei⁹ resolutio aut ipsi⁹ collectio velocioꝛ. Et cũ phlegmõ est in mẽbꝛo sensibili sequitur ipsam doloꝛ vehemens q̃liter cũ q̃ sit: t comitat ipsam vt appareant vene illiꝰ mẽbꝛi parue que erãt occulte. ¶ Et scias q̃ nomẽ phlegmonis in lingua grecoꝛ est absolutũ ꝑ omne

quod est inflāmātū: deinde dī de omni apostemate calido: postea dicitur de eo quod est ex apostemate calido cū ꝓpetate ꝓdicta: t nō caret inflāmatione ꝓpē coartationē sanguis t opilationē meatuū. Et paꝛ qdē ꝓtingit vt phlegmon sit simplex: ꝙ ꝑm plurimum ei associat herisipila aut duricies aut furiositas. ¶ Et habet causas de quibꝰ sunt antecedentes corpoꝛee ex repletiōe aut malitia humoꝛ cū debilitate mēbri recipientis licet nō sit repletio neqꝫ malitia humoꝛ. ¶ Et de eis sunt ꝑmutue sicut ꝓtulio: aut incisio: aut fractura: aut dislocatio: aut vlcera q̄ multiplicāt in mēbꝛo: q̄re declinat ad ipm materia ꝓpt dolorē t debilitatē. t fortasse declinant ad ipm materie t retinent in vijs que sunt debiliores sicut accidit cū vlceribꝰ t scabie apostemata in locis vacuis. ¶ Et augmentū qdē eiꝰ declarat additōne magnitudinis t tensionis t statꝰ ipsiꝰ ꝓ fine eiꝰ. Et illic aggregat mā si debet aggregari. Et declinatio incipit tēdē ad lenitatē t debilitatē. Et mala ē q̄ nō tēdit ad declinationē neqꝫ aggregat samē. t huiusmodi qdē ꝓducit ad mortē mēbri t putrefacit ipm. Et multotiens qdē fit illud ꝓpt magnitudinē apostematis t multitudinē materiei ipsiꝰ. Et multotiens fit illud cā malignitatis materiei si apostema fuerit paruum. Et tu qdē scis illud qđ rarificat qñ pulsatio incipit in tensione: t inflāmatio incipit in sedatione. Et scis illud qđ aggregat ꝑ additionē pulsationis t caliditatis t fixionē vtriusqꝫ. Et scis illud quod putrefit propter digestionis difficultatē t tenebrositatē t vehementiam tensionis. ¶ Et scias ꝙ dum nō submergit natura materia non peruenit ex ea apostema t respirat per ignē eiꝰ qđ apparet exū Et scias ꝙ quando vicinant pustule demenuliati indicant demenul magnū. ¶ Et oportet vt in potu tribuatur habēti apostemata interioza aqua enduie t aqua solatri cū medulla cassie fistule.

De cura phlegmonis. Ca.iij.

Q Um accidit phlegmō a causa ꝑmitiua nō deest quin aut causa ꝑmitiua t eiꝰ vestigiū inueniat mundificationē corpis aut repletionē. Qđ si obuiet mūdificatōi nō est necessarium nisi curatō apostematis inq̄ntū est apostema. Et curatio apostematis inq̄ntū apostema ē extractio materiei extranee q̄ fecit accidere apostema: t illud fit ꝑ mollificatiua t resolutiua leuia sicut emplastꝝ de farina tritici cocta cū aq̄ t oleo. t q qñqꝫ excusat scarificatio laborē: t ꝓpē qñ apostema est multe materiei. ¶ Cum anté inueneris corpoꝛis repletionē: tūc opoꝛtet vt nō tāgas apostema cū mollificatiuis: qñ attrahet ad ipm supza qđ resoluat ab eo: imo opoꝛtet vt euacuet materia ꝑ phlebotomiaꝫ: t fortasse indiget solutōe vētris. Et cū feceris illud administra mollificātia ¶ Et eiꝰ qdē curatio est, prima curatōi eius cuiꝰ cā ꝑmitiua inuenit mūdificationē corpis. Et differt ab ea i hoc q̄ nō indiget curatōe cū repcussiōe plīua in ꝓncipio sicut indiget illa: imo minꝰ illa.

Cū autē causa est antecedens nō ꝑmitiua: tūc oꝛ vt incipias cū euacuatōe: t cōple ei qđ meret ex phlebotomia t ex solutiōe vētris si indiget ea. Et necessitas qdē eiꝰ ē: aut qñ coꝛpꝰ est immū dū: aut qñ egritudo est magna: q̄re necessaria est euacuatio t minoratio materei t attractio ad ꝓtrariū. Et licet coꝛpus nō sit multarū superfluitatū: nū in mēbꝛo qñqꝫ aduenit q ipm debilitat q̄re attrahūt ad ipꝫ materie coꝛporis licet nō sint materie superfluitans. Et opoꝛtꝫ vt obserues conditiōes ꝓdictas in hoc ecate t tpe t regiōe t alijs. Et incipe cū repcussiuis nisi in locis q̄ additionauimꝰ in libꝛo ꝑmo. ¶ Deinde appone augmēto cū intromissione mollificatiuoꝝ t humectatiū cū refrenatiuis. ¶ Et q̄nū ꝓcedit in augmēto ꝓcedas in additōe mollificatiuoꝝ paulatiz. Et apud finē t statū t vltimitatē magnitudinis t additionis sue vltimitatis fac vincere mollificātia t fac ea pura ¶ Et exiccantia sunt q̄ sanāt in fine: verū humectantia t mollificātia sunt ad dilatādos poꝛos t ad sedādū dolorē. ¶ Et exiccatiuū est illud qđ sanat t ꝑhibet remanere aliqd qđ fiat sanies. Si autē nō sanat integre t dimittit aliqd: nō relingt nisi rem modicā quā resoluit illud in quo est acuitas. ¶ Et qñqꝫ accidit ex refrenatōe vehemētia doloris ꝓpt suffocationē materiei t soliditatē mēbri. Et qñqꝫ accidit ex reditus materiei ad mēbꝛa ꝓncipalia: t qñqꝫ accidit vt indureꝫ apostema. Et accidit qñqꝫ vt incipiat mēbrū tēdere ad viriditatē t nigredinē, ꝑpe qñ medicatur cū eis in fine rei t ꝓpe statū ¶ Et scias ꝙ vehementia doloris facit te indigere medicis mollificātibus absqꝫ attractōe: t fortasse erit cū eis infrigidatio nō ꝑhibens mollificationē. Et reditu vo materiei ad mēbꝛa ꝓncipalia securat euacuatio nisi qñ illud qđ ꝓuenit ex eis est ſm sensitū expulsionis ex eis: t fuit mēbꝛa recipiētia ab eis sicut euacuatoꝛia illoꝝ, illic eni nō est via ad repellendū t expellendū penitus: t nos iam verificauimꝰ ista in loco suo ¶ Et cū timeꝫ vt declinet ad duritiē: administra mollificātia in qbꝰ est calefactio t humectatio cū fortitudine. ¶ Medicine aūt repcussiue sunt q̄ sunt medie sicut succi herbarū frigidarū q̄s multotiēs dixim̄ in locis alijs: sicut succꝰ portulace t cucurbite t endiuie t virge pastoꝛis t aliarū t succus solatri ꝓpe t coꝛpoꝛa coꝛptrita ꝓparata ad emplastrū t succꝰ pſilij etiā t cera tū cū aq̄ frigida. Et fortasse excusat laboꝛē in eo spōgia infusa in aceto t aq̄ frigida. Et ke kengi est fortis t silꝛ coꝛtices granatoꝝ t sempuina t sauich oleo etū valde: t ꝑpe cū aceto mixto aut sumach: t tilubi est bonū iterū. Et si indiget fortioꝛe illo: adde in eis sandalū t acatiā t memithe t fausel t hyusquiamū albū. ¶ Et herba que nominat herba apostematū est in ꝓncipio valde bona: t q̄ñqꝫ iuuatur eius desiccatio t stipticitas cū croco: t humectatio in ꝓncipio est timoꝛosa. ¶ Et qñ cadit superfluitas in infrigidatione: fortasse perducit ad coꝛruptionē membꝛi t coꝛruptionez humoꝛis constricti in apostemate: t tendit apostema ad viriditatem t nigredinem. Si ergo timueris aliquid de hoc: tunc emplastꝛa locum cum farina oꝛdei t volubili: et in quo est mollificatio. Si vero apparet aliquid de hoc: tunc

ſucrifica locū ⁊ excoria ipm ⁊ nō expectes collectionem neq; maturationē. Et illud qñ vides illud qđ effusum est plurimū valde: ⁊ forsasse mozit membz Et scalpellatōis alia est magis apparens ⁊ alia magis ꝓfunda: ⁊ illud est fm locū apostematis ⁊ dispōnē membri. Et cū scalpellaueris: tūc embroca cum aqua maris ⁊ reliquis aquis salsis. Et emplastra cū eo in quo est mollificato. Et si non indiges roborificatione ⁊ embrocatione sis contentus mollificatiuis. Et scias ꝙ administratio eoz que fortiter repercutiūt in primis ⁊ eoz que fortiter resoluūt in fine est mala caue ergo quantū potes. ¶ Infrigidato eni vehemēs ꝺducit ad illud qđ sciuisti. Et aqua frigida similiter est de illis que oportet cauere nisi in eis que sūt sicut herisipila: ⁊ in resolutione vehemēti accidit dolor. Si ergo volueris regere in ꝓncipio cū sedatōne doloris nō approximes eis aquā calidā ⁊ olea mollificantia ⁊ emplastra facta ex huiusmodi medicis: ipa eni vehemēter sunt ꝓtraria ei qđ est necessariū de ꝓhibitione effusionis. Et redeas ad bolūarmenū solutū in aqua frigida aut cū oleo ro. ⁊ melꝰ oleū ro. est illud qđ est ex rosis ⁊ oleo. in oleo quippe est resolutio ꝺđā: aut lentes decoctas cū roſ. aut merda sengi cū oleo ro. Si vō ista nō valent ⁊ que eoz currunt: administra volubilem: qñ ipsa est vehementis iuuamenti in ꝓncipio ⁊ statu ⁊ alterengi ⁊ alhasce ⁊ apiū ⁊ albedarūgi silr. ¶ Et multotiens quidē sedat dolorē vinū dulce mixtū cū oleo ro. imo ꝓgelatū vne ⁊ parū cere su ꝑ lanā aut lana ysopi infrigidata in estate tepefacta in hyeme: aut spongia infusa in vino stiptico aut aceto aut aqua frigida: ⁊ crocus ingreditur in sedatione doloris. Cū ergo vides inceptionē apostematis incedere itinere exiture: tūc dimitte infrigidationē ⁊ incede in viam eiꝰ qđ maturat ⁊ aperit. ¶ Cū aūt apostema puenit ad statū: tūc necessaria sunt ꝙa sūt anetū ⁊ camemilla ⁊ malua uiscus ⁊ semen lini ⁊ sūa: imo emplastra que noiant basilicō ⁊ que nominant diaquiló. Et emplastrū de colcotar exsiccat absq; dolore ⁊ ꝓpꝛ illud é ei⁹ ad ministratio incōueniens cū fit inflāmatio phlegmonis. Et est puenies qñ nō timetur aggregatio: ⁊ melius est vt ponas sup ipam delsup lanam infusam in vino stiptico. Et caro mul⁹ indiget exsiccatōe q̄ nerueus: qñ neruus nō redit ad suam ꝓplexionē cū exsiccatione parua. Et caro minoris necessitatis é que pauciores habet arterias. ¶ Et multotiēs qđē cadit necessitas scalpellandi ante maturationē. Et multotiens ingeniat in attrahēdo apostema ex mēbro nobili ad ignobile cū attractiuis: deinde curat ⁊ aperit. ¶ Et de apostemat⁹ calidis q̄ indigent sanatiuis tate emplastret caput eiꝰ cū ꝓtilio ⁊ cū extinctiuis in circuitu eiꝰ. Et liniat ex epithimati⁹ ⁊ emplastret cū pēna qñ digiti ledūt ipm.

De herisipila ⁊ specieb⁹ eius. ¶ La. iiij.

Alm sciuisti causas herisipile ⁊ spēs eiꝰ in libro ꝓmo. ¶ Et ille ex quib⁹ discernitur ex phlegmone sunt: qñ herisipila magis apparentē habet rubedinē ⁊ puriorē. Et ex phlegmone apparet rubedo ad nigredinē declinis aut viriditatē. Et plurimū coloris eiꝰ est occultū in ꝓfundo. Et rubedo herisipile destruit ꝑ tactū statim ⁊ albet eius locus causa subtilitatis materiei rubee aut separatōis eius: deinde redit velociter ⁊ nō silr ē rubedo phlegmonis. ⁊ vides in rubedine herisipile colorē croci ⁊ citrinitatē: ⁊ nō vides illud in rubedine phlegmonis. Et apostema herisipile nō fit nisi in eo qđ apparet de cute ⁊ phlegmō ꝓfundat in carne etiā. Et herisipila ē pura: ⁊ nō est ita phlegmō. ⁊ pueniunt qñq; ex caliditate herisipile ad hoc vt cōburat cutē ⁊ eius virulentia vellicat ⁊ minoratur illud in phlegmone. Et pura nō impellit penitus: ⁊ phlegmon impellit ⁊ quanto plus multiplicatur additō sanguinis sup cholericū ē impulsio magis apparēs ⁊ dolor ⁊ pulsatio vehementioꝛes. ¶ Et herisipila attrahit febrē vehemēt⁹ q̄z phlegmon. ¶ Et qñq; ꝓsequtur ex caliditate herisipile vt cōburatur cutis: q̄re alteraī illud. qđ noiat herisipila ⁊ nō est ita phlegmō: nō est ergo inflatio herisipile minor inflatione phlegmonis imo plus. verū tensio phlegmonis ⁊ dolor eiꝰ est ꝓpter tensionē: ⁊ qñq; fit maior: quapropt dolor herisipile ē minor. Et vbi plus accidit herisipila accidit in facie ⁊ incipit a lepore nali ⁊ augmentat apa ⁊ expādit in facie tō. Et qñ accidit herisipila a fractura ossis subcute: tūc illud est malū. Et tu qđē iam cognouisti diuersitatez inter herisipilā ⁊ phlegmonē in loco alio ab isto.

De cura herisipile. ¶ La. v.

Oportet vt euacues corpus ab ea cū soluti uo cholē: ⁊ si indiget phlobotomia phlobotoma etiam. ¶ Et phlobotomia qđē non multū ꝓfert nisi qñ materia est inter duas cutes. Si aūt ꝓfunda fuerit: tūc eiꝰ iuuamentū minorat ⁊ forsasse attrahit. ⁊ si indigueris reuertatōe solutōis ventris post phlobotomiam: fac illud fm ꝙ calefit ex duab⁹ materijs: deinde pmuta te ad infrigidādum cum infrigidatiuis fortib⁹ scitis in ca. phlegmonis ⁊ cū effusione aq̄ frigide: ⁊ fac illud donec alteret colorē. ¶ Pura eni destruit cū alteratōne coloris ⁊ diminutōe ipsi⁹. Et ad vltimū infrigidatio in herisipila ē magis necessaria qñ flāma ⁊ dolor inflāmatiu⁹ in ea est plus. ⁊ euacuatio in phlegmone est magis necessaria: qñ materia est in ea magis obediēs ⁊ grossior. ¶ Et oportz vt sit infrigidatio eiꝰ in ꝓncipio fortis stipticitatis ad hoc vt fortitan augmēteī eiꝰ stipticitas sup ipsius frigus. ¶ Circa statū vero fit ipi⁹ frigus vehementi⁹ stipticitate eiꝰ. Et caue cū hoc ne redire facias materiaz ad mēbz intrinsecū aut ad mēbz nobile. ¶ Et caue utez ne denigret mēbz ⁊ fuscū fiat ⁊ incipiat ire in viam corruptōis. Et cū apparet aliqd de hoc: incede in ꝓtrariū vie stipticitatis ⁊ infrigidatōis. Et si fuerit herisipila sup cutem curet ex scoria plūbi cū vino pōtico bulito cū folije sicle bulite cū vino. Et curet cū eo in quo est resolutio ⁊ exsiccatio fortis cū infrigidatōe: ⁊ illud est sic: sumatur lane veteris aduste nō lote pōdus. ʒ. xij. ⁊. ʒ. carbonis de corrice arboris pini tantūdem cere. ʒ. xx. ico

rie plubi.z.xl.sepi capni veteris abluti cū aq̄.z.xv. olei myrtini.ℨ.v. Et uerū leuº illo emplastrū fiat ex leoria plubi cū succo rute ⁊ oleo ro.⁊ cera.

De formica miliari. La.vi.

Formica est pustula aut pustule q̄ egrediū tur ⁊ facūt accidere apostema purū ⁊ ambulant ⁊ fortasse ulcerāt ⁊ fortasse resoluūt Et tu iam sciuisti cām cuiuslz illoꝝ. Et color qdē formice ad citrinitatē est declius.⁊ est inflāmata cū substantia verruculi ⁊ rotūda. Et ſm plumū habet radicē latam nisi quedam spēs eiº acruhaurod. Et est radicis parue quasi sit pendens. Et sentitur in oi formica sicut punctura formice. Et ad sūmū omne apostema in cute ambulatiuū qđ lassandinē nō habet ē formica. vel alia ē miliaris: ⁊ alia est corosiua ſm qº scisti. Et qñ fit ulc⁹ ⁊ putrefit appropriatur nomine putridi.

De cura formice ⁊ q̄ eiº cursu currūt. La.vij.

Qm non incipis in ea cum euacuatione humoris ſm qº oportet: immo medicatis ulcus cum eo quod sanat redit ex alio loco cum nocumento ⁊ ex loco ipso ⁊ non cessat humor facere corrosionem post corrosionem Et aqua qdē calei cū sçamonea iuuatiua est in euacuatōe materiei formice ⁊ ei similiū. Alia aūt ſm quā curat formica est vt que ex ipsa est corosiua alienet ab humectatōne quā iam admistrati in herisipila: humectatio eni nō est ꝓueniēs ulceri: hº. Et admistra in ꝓncipijs eiº post sicut lactucā ⁊ nenufar ⁊ semp uinā ⁊ volubilē ⁊ portulacā. Et si fuerit necessariū: tūc qđ sit sicut solatrū ⁊ ppe ficū tritū. in ipso eni est exiccatio ⁊ sicut arnoglossa ⁊ rubus ⁊ leno: ⁊ post ipaz sanich ordei ⁊ corticeꝝ granatoꝝ ⁊ rami vine. Et cū timenē sup eā corrosiō ⁊ ulcera: admistra cū ūstis infrigidatiuis aligd mellis ⁊ similiū aut farinā turi cū aceto. Et aq̄ q̄ currit ex ligno vitis humido cū adurit ur ⁊ sterc⁹ ouiū cū aceto ⁊ succ⁹ vaccinū cū aceto. Cū ergo corrosio ⁊ ulceratio apparet: tunc admistra trociscos andaracarō cū vino stiptico aut aceto ꝓmixto aut succo cucumeris asinini ⁊ sal ⁊ fel hirci ⁊ rutaz cū nitro ⁊ pip ⁊ nitrū cum urina pueri. Et Bal. qđ dixit eē ꝓueniēs vt sumat aligd sicut embuba ⁊ ex extremitate pēne aut alteri⁹ rei cui⁹ extremitas sit acuta quā possibile sit deglutire formicam deinde penetret in circuitu eiº ulcꝰ ad ꝓfundū cum acuitate sua: deinde eradicent cū ea formice cū radice sua. Illoꝝ aūt formice q̄ sunt sicut pueri destruūtur si intromittant in balneū ⁊ nocet eis aer balnei: deinde egrediantur velocit.⁊ leniant cū oleo ros.⁊ aqua ros.

De cura miliarjs. La.viij

Miliaris similatur formice in curatōe: uerū meliº est in solutōe eius vt sit in eiº catharti co virtus eiº qđ est sicut turbit cū eo qđ solsoluit cholerā. Et si est ibi ex epithimo est meliº qñ necesse est illic cē ex melancholia ⁊ phlegmate q̄ admiscent cholē. Deū sumant galle ⁊ fructº tamarisci ⁊ corticeꝝ granatoꝝ ⁊ bolū armenū, aggregētur oia illa in aceto ⁊ aqua ro. cum tali quantitate ne mordeant ⁊ liniantur desup cū pēna. Et lac dulce est vehementer conueniēs curatōi huiº egritudinis. Et qñ ptrāsit ꝓncipiū oportet tūc vt cureť cū eis q̄ sūt sic caput piscis saluti adustū cū vino pōtico. Et fortiº illo cuz necessaria est exiccatō ultima est vt sumantur folia albedarūgi ⁊ ponat in eis calcadis ⁊ admistrent Et fortiº hoc est vt sumant flos eris ⁊ sulfur citrinū adustū: ⁊ fiat ex eis linimentū cū vino aut aqua ligni vitis q̄ manat ſm cō bustionē suam.

De puna ⁊ igne persico. La.ix.

Hec duo nomina fortasse absoluta sunt sup oēm pustulam corrosiuā uesicanē aduretē facientē accidere elcara q̄lem facit accidē ꝓbustio ⁊ cauterij. Et qñq̄ absolui nomē ignis persici de illis sup qđ est illic pustula de genere formice comestiua aduresvesicā in qua est aligd ambulans ⁊ humiditas est cholerice materiei pauce nigredinis pauce putrefactionis: Et est cū pustulis plurimis alterantis quasi sit illic humor ⁊ feto: plurime ebullitionis ⁊ eleuationis: Et absoluitur nomen puane sup illud qđ denigrat locū ⁊ facit membū habens colorem carbonis absqz humiditate: Et est plurime nigredinis submersa. Et eminentia eius est parue q̄ntitatis lupinalis: ⁊ fortasse nō erit illic pustula omnino: imo incipit in punis puna: ⁊ totū illud incipit cū punitu sicut sacrificationes. Amplius qñq̄ vesicat ignis persicus aut puna: ⁊ currit ex caligd sicut currit a cauterizato cū combustione: ⁊ est locº cineritij coloris niger: ⁊ qñq̄ est plubeº: ⁊ est inflatio vehemens qua circūdatur absqz rubedine verificata imo cū declinatōe ad nigredinē. Et illud qđ appropriat nomine puane: est nigre radicis ignei: ⁊ est eis splendoꝝ puane. Et ignis persicus de eis ambobº est velocioris apparitōis ⁊ motº ⁊ puna est tardioris ⁊ pfundioris ⁊ quasi materia eius est materia pustule ⁊ impetiginis: sed est acutior in igne persico ⁊ qđ ex eis accidit in carne est velocioris resolutōis / Et qđ ex eis accidit neruis est fixius ⁊ tardioris resolutōis ⁊ vnūquodqz amboꝝ est de cholera citrina aduretē pmixta melancholie. Et ppt illud accidit ex eis ambobus escara nigra: ⁊ est quasi sit ignis persicº vehementius cholericus: et puna vehementius melancholica: Et ubi quidē inest vt nomines vnūquodqz amboꝝ cū intentione q̄ aggregat ambo puna: deinde diuidas. Et ubi inest ubi vt noico ea ambo ignez persicū, ppt illam eandem intentionē: deinde diuidas. Et inest ubi vt des vnicuiqz intentioni nomen: ⁊ tu fecerit tutū illud ⁊ nō est plurima differentia in eo. Et qñq̄ sunt cū formice speciebus ⁊ miliaris male febres vehementis caliditatis pnitiose. Et qñq̄ accidunt ista causa pestilētie. Et multotiens simulant phlegmoni ⁊ tendūt ad nigredinē in ꝓncipio rei: et ppe in etate sua.

De curatōe puane ⁊ ignis persici. La.x.

Necessaria est phlebotomia vt euacuet sanguis cholericus: ⁊ qñ egritudo est timoza tūc necessariū ē ipsā approximare syncopi. Et for

tasse est necesse ꝛ ppie in prima facere scalpellatio
nē ꝑfund.i vt egrediat sanguis malus cōstrict⁹ in
ea qui est in natura veneni. Et nō fiat illud qm̄ mā ē
declinis ad cholerā. ¶ Cura aūt localis necessaria
est vt sit sicut cura herisipile. Verū nō oz ut sit liniū
tum vehemētis ifrigidatiōis sic i herisipila qm̄ mā
ad grossitiē est declinis ꝛ qm̄ ipsa ē taliter ꝙ nō tol
lerat vt redeat parū ex ea ad interiora qm̄ materia ē
venenosa ꝛ non licet ut administrentur ea que sunt
vehemētis stipticitatis iterū nā illa materia ē tarde
resolutionis. Et non licet ut administrent resoluti
ua neq; in principio rei cū apparet: neq; apud qui
etē inflationis qm̄ addik in qualitate materiet: imo
oz vt administres medicinas exsiccatiuas in quib⁹
est infrigidatio ꝛ resolutio quedā cū expulsione si
cut emplm̄ qō fit de arnoglossa ꝛ gallis ꝛ lētib⁹ ꝛ
pane plurimi furfuris: nā hmōi panis subtilior est
in substātia sua ꝛ ēplastra istis silia de illis que scri
pta sunt in antidotario: ꝛ iterū galle cū aceto vini ꝛ
alumē cū aceto vini: de medicinis bonis in hac ho
ra ꝛ post ipam est vt sumātur granata acetosa ꝛ sci
dantur ꝛ decoquantur cū aceto donec liniant: dei
de terant ꝛ ponant super pannū ꝛ administrent: ip
sum enim conueniens ē in oi hora ꝛ eradicat hanc
egritudinē in principio ꝛ statu. ¶ Et quādoq; cadit
in medicinis hūius apostematis nux recēs ꝛ folia
eius cū sauich ꝛ vua passa ꝛ fic⁹ cū vino ꝛ oleo pa
paueris nigri ꝛ melius est ut ex oīb⁹ fiat emplm̄.
Et de medicinis cōuenientibus in plaribus horis
sūt opiū ꝛ acatia ꝛ dragagātū similiter ꝛ cortices ḡ
natorū de vnoquoq; quor sumatur pondus .ʒ. i.
floris cris .ʒ. i. semen hyusquiami albi. Et huiusmo
di medicie non ponūt nisi sup illud qō nō est vlce
ratū. ¶ In illo vero quod de eo ē vlceratū est neces
sariū illud qō fortiter exsiccet sicut medicamē anda
ron ꝛ farasion ꝛ trocisci ranudros ꝛ medicamē de
keisin cū vino dulci ꝛ cū rob ꝛ reliqua que dicta sūt i
curatiōe herisipile vlcerate ꝛ formice miliaris. ꝛ oz
vt emplastrentur desup emplastra in die bis ꝛ i no
cte semel ꝛ bis. ꝛ non administres exsiccatiua quantū
potes qm̄ ipsa addūt in malitia egritudinis. Et oz
ut tu subuenias ei quod cōtinet locū ꝛ loca adusti
onis cū boloar. ꝛ aceto ꝛ aqua ꝛ reliquis que infri
gidāt ꝛ repercutiūt Et id qō ē ꝓpinquius illo ē la
na ꝑ ꝓpi infusa in vino. ¶ Cū ergo quieuit inflāma
tio ꝛ remanent vlcera curent cū eis que sūt sicut em
plastra de merdasengi ꝛ emplastra diabuticiaro et
cū reliquis medicinis vlcerū corrodētū predictis i
antidotario. Et nux antiqua vnctuosa est conueni
ens igni perfico in hac hora.

De vesicis ꝛ inflationibus. Ca. xi.

Inflationes accidūt ex duo⁹ modos quo
rū vnus est ꝓpter aquositatē que expellit
ex ebulitione in humoribus cū qua eleuet
materia subito ad illud quod est sub cute ꝛ inuenit
cutē spissiorē ex illud quod est sub ea quare nō pe
netrat in eā: imo remanet inflatio aquosa. ¶ Et se
cundus est ut sit loco aquositatis sanguis quare sit
pus de subitus.

De cura inflationū. Capitulū. xij.

Vndificatio quidē corporis cū phloboto
mia ꝛ similibus est fm ꝙ sciuisti. ꝛ admi
nistretur regimē ꝛ cibus fm modū qui est dictus. ꝛ
ponat super eas in primis cū apparēt qō sit sicut lē
tes cocte cū aqua ꝛ sicut cortices granator aut cor
tices ramor eor decocti cū aqua in totū illud pōat
fm ꝙ scis in loco suo post decoctionē ꝛ lenitatē te
pidū. ¶ Si aūt exierit vesice ꝛ volueris ipsarū cura
tionē quontā si ille que sunt i grossitie cute dolerēt
oz ut aperiant cū acubus ꝛ currat qō in eis ē ꝛ que
de eis sunt subtiles aperiuntur per se. Et non opor
tet ut tardetur imo aperiātur etiā ꝛ exprimatur qō est
in eis cū facilitate paulati. deinde nō euacuant aut
ut sanent aut ut vlcerētur. ¶ Et si vlcerant curentur
cum emplastris que fiunt de cerusa ꝛ que fiunt de
merdasengi ꝛ similibus ꝛ ppie qm̄ cadit in eis sicut
ireos. ꝛ emplastris herisipile qm̄ ambulat ꝛ corrodit
ꝛ formice ꝛ reliquis que diximus. ¶ Medicamen
cōpositū etiā ℞. merdasēgi librā. i. olei veteris lib.
i. ʒ. arsenici libr. i. decoquatur merdasengi cuz oleo
donec nō adhereat: deinde fundatur super ipm ar
senicū. Et iterū medicamē ꝙueniēs ei qō de ipsis ac
cidit super testiculos ꝛ labia ꝛ eis similia ad vltimū
supra mēbra que vehemēter indigent exsiccatione.
℞. coleatur ꝛ calcadis. viij. de vnoquoq; foliorum ro
se. ij. terantur cū aqua ꝛ administrent ꝛ simulē fim
capitulum cū melle ꝛ cum cadūt escare ꝛ carnes cor
rupte ꝛ apparet caro sana tūc curetur cura vulnerū
planor. ¶ Et cadere quidē faciūt escaras ꝛ carnem
malā medicine note. Et in alexādria faciūt eas ca
dere cū herba noiata serenicis ꝛ iterū tarbeh asis et
oleū de alhacuen ē bonū ad deijciendū eas. Et ad
vltimū administratio casus escare ꝛ curationis resi
dui cū curatione vulnerū sanor ē cōueniēs valde.
¶ Medicamē bonū expertū antiquor qō quidaz
modernor cōcesserunt. ℞. sarcocolle ꝛ aloes ē oli
bani ꝛ ceruse ꝛ zinziar oīum equaliter ꝛ quantū ē to
tum de boloarmēo ꝛ fiant ex eis forme similes auel
lanis: sumantur ꝛ dissoluantur cū aceto ꝛ aqua ꝛ li
niatur cū eis locus ponendo epithima sup epithi
ma donec accidat in eo contractio vehemens ꝛ fiat
escara. ꝛ tunc aut cadet per se si fuerit sub ea hūidi
tas aut est necessariū ut radas eā ꝛ facias ipsam ca
dere ꝛ non cessēs facere illud donec cadat totum.

De essere Capitulum. xiij.

Essere ē pustula parua lata sicut vesice et
ad aliquantulā tendens rubedinē ꝛ puri
tū faciens ꝛ angustiā eueniens subito fm
plurimum. Et accidit quandoq; vt currat ab ea hu
miditas ꝛ forte est sanguinea. Et fm plurimum
fit vehemens in nocte ꝛ eius āgustia fit in ea vehe
mentior ꝛ eius tristicia. ¶ Et causa est eius vapor ca
lidus eleuatus in corpore subito aut a sanguie cho
lerico aut a phlegmate baurachio.. ¶ Et sangui
nea quidē est vehemētioris rubedinis ꝛ caliditatis

t vehemētioris t velocioris apparitiōis. Et phlegmatica est minor in oibus illis. Et vehemētia phlegmatice est in nocte plus q̄ vehemētia sanguinee. Et cū esset inuadit locū amplū tunc si nō fiat phlobotomia timetur febris tertiana. Et oz ut fiat phlobotomia in spacio quod est inter illud t inter statuz

De cura ejfere. Capitulū. xiij.

Si sanguis fuerit vincens tūc oportebit vt in primis pueniat ad phlobotomiā: deiñ cōsequēter adhibeat solutiuum cholere si tollerauerit virtus q̄ sit: sicut fit de duabus pōdus myrobalanoz t parte vna hiere cuius potio sit. z. iij in sirupo acetoso. Et seda eā cū eis que sunt sicut tamarindi t aqua duoz granatoz cū corticibus suis Aut aqua granati acetosi cū cortice suo t infusione chamomiloz t aqua lactis acetosi t trocisci de spodio canforati cū aqua granatoz. Et dare in potu aquā calidā in diemultoties est ex eis que cōferunt ei t tenure naturā habētis eā. Et de eis que sedāt eā est infusio sumach colata de qua sumātur. z. iij. t extabsil t accetū cū oleo de amigdalis t sisamino t oleo cū aqua vue acerbe t lacte acetoso. Si aūt humor fuerit haurachius euacuetur corpus cū myrobalanis t cū turbit de quo sit quantū est medietas myrobalanoz: t sit potio eius. z. iij. Et detur infirmo de nuce cupressi humida. ʒ. i. cū aloes. z. i. Et sumatur crocus hoztulanus terat t cōcutiat cū accto t sumatur in potu. Aut detur in potu aqua magre aut aqua vrec noui. Et ad phlegmaticaz sumantur cubebe. z. i. cū tribus. z. zuccari t ponere. z. iij. seminis agnicasti in lacte dulci. Et de eo q̄ est expertū t pueni in omni specie: est istud calamenti. z. ij. spodij. z. ij. rof. rubearū. z. 5. canfore kirat. i. detur i potu cū aqua granati acetosi aut sumatur in potu saurina cū est tennus.

De estiomeno t differētia inter cancrenas t aschachilos. Capitulum. xv.

Sermo de his rebus est ꝑportionalis quo dāmō sermoni de rebus quarū rememoratio precessit. Dico ergo q̄ mēbro accidit corruptio t putrefactio ꝑpter cām corrumpentem complexionē eius t spiritū sialē qui est in ipo Aut ꝑpter aliud phibens cū puenire ad ipm. aut ꝑpter aliquid congregās vtraq̄ itētiones sicut venena calida t frigida t ea que cū sua substantia iunt cōtraria spiritui animali: t sicut apostema t pustule t vlcera mala ambulatiua venenose substantie. Et ea in quibus erratur sicut erratur in effundendo oleum in vlceribus ꝑfundis quare putrefit caro. Et cū infrigidatione vehemēti sup apostemata calida quare corrūpitur cōplexio que est in ipso. Prohibens aūt cū puenire ad ipm aut aggregās vtraq̄ intentionē; phibēs quidē est opilatio. Et illa opilatio aut est accidentalis ꝓmitiua sicut cōstrictio quorūdam mēbroz in radice sua foztis. Mā illa quādo perseuerat corrūpit mēbrū ꝑpter retentionē spiritus animalis ab eo: aut retentionē virtutis sparse sup spiritū animalē qui ē in ipso qui expādit ex corde t ālia quare corrūpit cōplexio eius t moritur. Et quādoq̄ fit ꝑpter opilationē corporalē, sicut apostema calidū malū fixū magnū grosse materie opilans meatus t introitū anhelitus quo indiget spiritus animalis: t hoc cū hoc q̄ od retinet etiā corrūpit cōplexionē. Et quod de hoc est in principio t nō corrūpit cū eo sensus eius cui est sensus noiat cancrena t ꝑprie q̄ est phlonides in ꝓcipio. Et q̄ ita ꝓfirmatū est vt destruatur sensus eius cuī ē sensus: t illud ē vt destruat caro t q̄ ipsam sequit t vsq̄ ad os siue sit incipiens aut succedens apostemati t noiatur aschachilos. Et quādoq̄ cācrene fiunt aschachilos imo fūt via ad ipsa t totū hoc accidit in carne t accidit in osse. Et cū eius corruptio incipit pambulare in mēbro t apatur q̄ ē in circuitu corrupti t fortasse pueniet ad corruptionē: tūc dicitur totū accidēs estiomenus. Et dicit dispō partis mēbri que iā putrefacta est t nisi eēt ꝑpter grossitudinē materiei sue nō adhereret: sed expellerctur

Decura Capitulū. xvi.

Et cancrenis quidē dū in principio pseuerat speratur q̄ sanetur. Cū aūt cōfirmat corruptio in carne: tunc necessariū est accidere totū ipsius. Cū ergo vides mēbri colorē alterari: t est in via putrefactionis: tunc oz ut succurras limēdo ipsū cū eo q̄ phibeat putrefactionē sicut ē bolū armenū t terra sigillata cū aceto. Si aūt illud nō valet non inuenis excusationē quin scolpellatio nē profundā facias diuersoz modoz in locis. t ponas sanguisugas t phlobotomes venas ꝓximas ei parvas vt accipiatur sanguis malus cuz cautela eius q̄ circūdat locū sicut cū epithimatibus predictis. Et ponatur sup ipsū locū scalpellatū q̄ phibeat putredinē t sit ci cōtrarū de illis quibus inest ꝓfundatio foztioz sicut farina herbi cū sirupo acetoso aut cū farina fabarū. Et ꝑprie ꝓmixta cū sale. Et de illis qui desuper liniuntur est assa t semē vrtice etiā t aristologia ro. t succul folioz acozi de vno quoq̄ sumatur pars. i. flozis eris ꝑs. 5. teratur cuz aqua donec fiat ſm spissitudinē mellis: t line cū eo vulnus t in circuitu eius. Et de medicinis prohibētibus corrosionē ē ut iumantur flozis eris t mellis t aluminis equales ꝑtes t linſantur cū eis: phibet eni t facit cadere illud q̄ est putrefactū t seruas illud q̄ sequitur. Si aūt ꝑtransit dispositio dispositionē apostematis t dispositionē corruptiōis coloris eius t incipit pueire in mollitē t humectatur paruper: tunc hec ē inceptio eius in putrefactione: quare oportet vt puluerizetur sup ipsū aristologia rotūda t galle equali mensura accepte donec desiccetur. Et simlič dragantū iterū t colcotar sunt bōa ꝑprie cū aceto t folia nucis t similiter cucumeris asi. aut succus eius epithimando. Qđ si pars carnis incipit corrūpi incide eā aut fac cā cadere cū eis que sunt sicut trocisci andācacō t foztius eis calcadicon. Cunq̄ feceris cadere ordinē vnuz succurre cū butyro ponēdo desuper: deinde fac cadere secūdo donec perueniat ad cutē sanā: t dragātū rubeū

est puluerizatio bona sup mollitiez ꝛ putrefactionē Et cū apparet putrefactio non expellas cum in:illo ne ꝛ pūptione:qñ magnificat malum. Et quando magnificat apostema in circuitu putrefacti tunc laudatum est ei sanich cū succo hyusgami albi. ¶ Hez apud me non ē bonū ei:imo oportet ut hmōi admistrent sup locū sanū ut phibeat ab ipo ꝛ repellat. ¶ Et cum incidit membꝛ qđ putrefactū est tūc opō tet ut cauterizet illud quod ptinet ipm cū igne:quoniā illud est cū cautela aut cū medicinis cauterizantibus adurentib⁹:ꝛ ppie in mēbris facile suscipientib⁹ putrefactionē ꝓpter caliditatez suam. Et quia superfluitates calide approximāt ei sicut sūt testiculi ꝛ anus:hec est ergo quantitas quaz diximus hic. Et tu quidez inuenies in sermone nostro q est de vlceribus putrefactis qđ oz te addere huic capitulo.

¶ De althohoin. ¶ Capitulū .xvij.

Antiquissimi antiquoꝝ nosauerūt cuz nosse qđ trāslatū est in arabico althohoin omne apostema existēs in mēbris glādinose carnis aut alibi. Et sensibilia qdem sunt sicut caro glandosa que est in maxilla ꝛ origine linguē: ꝛ illa que sē fuz non habent sūt sicut caro glandosa q̄ est in mānulla in subascellis ꝛ inguinib⁹ ꝛ eis similibus. Dcm̄ dictū est post hoc ei qđ est cū hoc apostema calidū perdens:dcm̄ dictuz est de oi apate pnitioso,ꝓpter conuersionem materiei eius ad substantiaz veneno sam quod corrumpit membꝝ ꝛ alterat colorem eius quod sequit ipaz. ꝛ qñq̄ resudat sanguinez ꝛ virus ꝛ similia illis ꝛ adducit q̄titatē malam ad coꝛ ex via arteriaꝝ:quare accidūt vomitus ꝛ pulsus cordis ꝛ syncopis:ꝛ quādo eius accidentia sūt vehementia interficit. ¶ Et videt q̄ ꝓnus nosabant hoc postremuz carmata. Et est necessariū ut sit deterius coꝛ illud quod accidit fm plurimū in subascellis ꝛ inguinibus ꝛ post aurē ꝓpter vicinitatem eius ad mēbra que sūt vehementius pncipalia. Et saluius althohoin in mozbis est illud quod est rubeum deinde citrinū. ¶ Et ex eo qđ ad nigredinē est declive nō euadit aligs:ꝛ althohoin qdem multiplicant in pestilentijs ꝛ in regione pestilentiali. Et inueniunt nomina greca reꝝ q̄ assimilant althohoin sicut tursios ꝛ carmata ꝛ carmakile ꝛ furios. Hez apud nos nō ē ista distinctio inter coꝛ nominationem.

¶ De cura. ¶ Capitulū .xvij.

Euacuatio qdez cū phl'omia ꝛ cū eo qđ tolerat hoꝛa'aut qđ sit necessariū ex eis q̄ educunt hūoꝛez putrefactuz est necessaria:deinde oportet ut reuertaris ad coꝛ cū defensione eius ꝛ ꝓfortatione ipius cū eis in qbus sint infrigidatio ꝛ odoramentuz sicut acetositas citri ꝛ mune ꝛ rob pomoꝝ ꝛ cidonioꝝ ꝛ sicut granata acetosa valde. ꝛ olsa rus sicut rosaꝝ ꝛ cansore ꝛ sandali. ¶ Et cibus sit sicōtes cū aceto ꝛ sic cibus cū aceto valde acetosus factus ex carnib⁹ arabēgi ꝛ hedoꝝ. Et oz ut roꝛet mā sio infirmi cū aceto plimo ꝛ folijs salicis ꝛ viol'. ꝛ rosa. ꝛ nenufare ꝛ filibus. Et ponant sup coꝛ epithēta ꝛ infusiones ꝓfortātia ex eis q̄ cognoscunt de medicinis hūtiū pulsū cordis calidū ꝛ hūtiū pestilentiaz ꝛ ad vltimū regant regimie hūtiū aerem pestilentialem. ¶ Althohoin vo ipm ꝛ qđ currit cursu eius de eis q̄ nosata sūt curet in pncipio cū eis que ꝓstringant ꝛ infridant cum spōgia infusa in aqua ꝛ aceto:aut in oleo ros. aut oleo de pomis ꝛ arboꝛe masticis:aut oleo de myrto. ista sūt in pncipio.in statu vero curet cū scalpellatione si possibile est ꝛ fiat ut currat qđ ipo'ē ꝛ nō dimittat ut bzunū fiat:qñ addit veneno suas eius. ¶ Et si indiget vētosis sugētib⁹ cū subtilitate fiat. Et in illo qđ habz substantiā exiture oportet ut admistret apō statū ei⁹:aut circa statū eius cuz aptione. Et qñ est illic fe.tardabis cū infrationē ne reducas cū ea mām retro. ¶ Et aptio qdez fit cū eis q̄ sūt sicut embꝛoca cū aqua camemille ꝛ aneti ꝛ reliquoꝝ apientiū subtiliū que dicem⁹ in ca. vulnez. Dixerūt Carmana aūt ꝛ Desiros: Confert emplin de capillo veneris ꝛ atriplice ꝛ volubili ꝛ radice eui sci cū panca gūma pini ꝛ mielle cū vino aut glute cū gūma pini ꝛ ceratū aut sordes aluearioꝝ apuz ꝛ lupini infusi in aceto aut radix cucumeris asinini cum glutino albotin aut nitꝝ cū sucub⁹ aut cū fermēto. —

¶ De apatib⁹ accidentib⁹ in glandulis. ¶ Ca. xix.

Apostemata glādosa q̄ fi incedūt via atangarij qñq̄ accidunt in loco aliquo casu in crisibus: ꝛ qñq̄ cadūt casu expulsionis a membris radicalibus: ꝛ forte asse attrahunt ea vlcera ꝛ apostemata alia sup extrema ad q̄ currūt materie in vijs quaꝝ incedūt carnes ille: ꝗre inuolui sūt cū eis sicut accidit inguini. ꝛ subascelle ex apatione amboꝝ in eo qui habet scabiē aut vlcera sup pedes ꝛ manꝰ. Et qñq̄ sunt cū repletione coꝛpis. ꝛ qñq̄ non est in coꝛpe plurima repletio. ¶ Et coꝛ cura est diuersa a cura apatū alioꝝ in pncipio cū expulsione. Et non administrat in eis illud:imo euacuatio p phl'o mitā et solutione vētris est illud qđ est necessariū. Curatio vero alia ꝓlongek in eis si possibile est donec declaret dispositio. Maz si fuerit fm sentā crisis aut fm sentā expulsionis ex mēbꝛo pncipali tūc non oportet ut phibeat omnino:imo trahat ad mēbꝛū quacūq̄ attractione é possibile ꝛ etiā cū ventosis. ¶ Si aūt fuerit ꝓpter multitudinē repletionis tūc euacuatio est radix ꝛ minoratio cibi ꝛ subtiliatio. Et nō administres expulsiua:imo mollificatiua ita tū ut non administres mollificatiua itez absq̄ euacuatiōe. forte asse cuz cuemet illud sup mēbꝛ cū attractione materiei plime:imo qñ administras mollificatiua euacua cū hoc ꝛ trahe mām ad diuersū:timoꝛ. n. in expulsiuis ē reditus materiei ad viscera ꝛ ad membra pncipalia: ꝛ timoꝛ in mollificatiuis est attractio materiei plime. Et euacuatio ꝛ decliatio materiei securant ex nocumēto mollificatiuz. Et qñ doloꝛ sit vehemens tūc necessariū ē ut sedes ipm cū eis q̄ sūt sic lana infusa in oleo cal'o:dcm̄ adde in eo sal in fine eius donec sedet doloꝛ statim ꝛ in pmis forte asse addit in doloꝛe. ¶ Et qñ coꝛpus é mundū aut mūdificasti ipm tūc resolue ꝛ nō cures. Et qñq̄ valet in resolutēdo illud qđ ē sicut farina tritici: ꝛ saluius illa est farina oꝛ

dei. Et forasse magnificat p resolutionē fortē apa
ire nō admittret nisi qñ ē necessaria repulsio ex mē
bris pncipalib⁹ ⁊ attractio materici ab eis ad apa ti
mēdo sup illa pncipalia. Et mkotiēs qdez sanat ea
in pncipio olcū calefactū qđ effūdit solū. Nec quā
do apa ē in q̄ntitate ⁊ sba sua molle in mēbro nobi
li sicut māmilla ⁊ testiculo ⁊ nō timet ex phibitione
ei⁹ nocumen tū tūc phibe ⁊ repelle: sz qñ sentis de
clinationē ad duritiē tunc lini vbicūq; sit.

¶ De exituris calidis. ¶ Capitulū. xx.

Extura ē de sūma dubellet q̄ collectionē sa
ciūt ex apatib⁹ calidis quaze nomen aldu
bellati cadat sup oē apa vlceratū in interio
re cuius locus est ad quē effūdit mā aliq; ⁊ remanet i
eo quecūq; materia sit. ¶ Et exitura qñ ē ex hac sua
dispōne calida tūc aggregat materia. ¶ Et qñq; inci
pit apa calidū sicut ē cū aggregatione ⁊ solone cōti
nuitatis itrisece. Et qñq; nō icipit ita imo incipit i in
ceptione apatū calidoz sanoz: deiñ puertit esse eius
apud statū ut incipiat in aggregatione. ¶ Et nos in
posterioribus⁹ differim⁹ pmonez ō dubellet frigidis
q̄ pzehēdunt humores vicosos ⁊ gypseos ⁊ lapi
deos ⁊ arenosos ⁊ capillares ⁊ alios: licz sint qdaz
qui appropriāt noīe aldubelle: illud in quo sūt hūo
res illius generis. ¶ Nec nos loquim⁹ nūc de eo qđ
aggregat māz. hoc.n. si incipit exitura ,pter mām
quā expellit natura ⁊ ñ ē possibile ut penetret cutem
neq; ēt supficiē carnis: imo sepat ei⁹ ptinuitatē per
grossitiē suā sepatiōe appente tūc gescit in vacuitate
ei⁹ qđ sepat sm plim: q̄re appet ei caput acutū ⁊ p
pze si fuerit mā acuta. ¶ Iste ergo exiture icipiunt ⁊
aggregāt sanē deiñ maturat sanies postea rūpit.
Et forasse indiget pforatione i maturatiōe ⁊ eruptio
ne ⁊ forasse nō indiget. ¶ Et q̄ntoplus ē exitura ve
hemētioris elevatiōis ⁊ acutioris capitis ⁊ rubedis
ē hūoz attractus ei vehemētioris calitatis ⁊ est velo
tioris maturitatis ⁊ resolutiōis ⁊ eruptiōis ⁊ ppie
eminēs ,pcedēs extrā pinealis. ¶ Que aūt est cū di
versitate lata,pūda pauce rubedis ē grosse materici
mala declinis ad iterioza pauci doloris grauis mo
tus. ¶ Et deterioz illa ē ulla cui⁹ corruptio ē ad inte
rioza ⁊ corrūpit illud sup qđ vadit. ¶ Et est de ea que
expellit ad vtrūq; latus. Et laudabilioz eruptio ei⁹
ē ad vētriculā ,pūi mēbroz cui ē via currēs ad exte
rioza sicē exitura stomachi. vt. n. crumpat ad iterioza
ei⁹ ⁊ ipi⁹ ꝛcauitatē melius est q̄ rūpat ad exterioza
ei⁹ ⁊ ad vētriculū ptinētē miracē sicē eruptio ei⁹ q̄ in
cerebro ad duos vētriculos anteriozes laudabilioz
ē: qñ ambob⁹ sūt meat⁹ sicē nasus ⁊ nares. Et qñ rū
pit ad spaciū cōtinēs cerebr aut ad vētriculū poste
riorē nō invenit meatuz: ad exterioza ⁊ nocet nocu
mēto vehemēti. Et ñ ē oē mēbr pueniēs ad hoc ut
eueniat in ipo exitura: in iūcturis enim miozat egres
sio exiture: qñ in eis sūt hūores mucilaginosi ⁊ loca
oz ampla nō suffocātia mām neq; retinentia egres
sionē putridi. Qđ si egrediat illic exitura crit ,pter
rē maximaz. ¶ Et deterioz exituraz ⁊ malignioz eaz
ē q̄ egredit sup extremitates lacertoz ⁊ ,pe lacerto
rū pluriū neruoz. ¶ Et exiture qdem diversificanē
,pter spaciū maturationis sanici suc ꝑm hūorez in
subtilitate ⁊ grossitudine sua ⁊ ꝓportionem in caloze ⁊
frigoze eius ⁊ equalitate eius ⁊ sm tēpus ⁊ etatem ⁊
substātiā mēbri. Et nō ptingit ne matureť exitura ⁊
ne cōuertat qđ in ea ē in pus: nisi ,pter puritatē ca
lozis innati in mēbro aut ,pter grossitudinē substā
tie que ē materici. Et qñq; ptingit ex hoc ut fiat sani
es in interioze pte sui ⁊ nō appareat sensui ,ppt ,pñ
ditatē pus ⁊ grossitudinē eius qđ ē sup ipm ⁊ staтur
sup maturitatē sanici velociter: ⁊ qñq; nō staтur sm
substantiā snā in grossitudie. q; si maturat ⁊ subtilia
tur leniť substātia eius velociter: ⁊ sm q; est de carne
ista plima ⁊ pauca ⁊ ,ppt causas exiture ⁊ casus ad
saniē ,pter repletionē ⁊ multitudinē materici ⁊ coz
ruptionez ei⁹. Et cause ei⁹ sūt nauseatiua satietas et
exercitia mala ⁊ egritudines q̄ nō faciūt crisim cum
eūone apparente ⁊ nocumenta alia ex angustijs et
sollicitudinib⁹ cozrūpentib⁹ sanguinē. Et de exitu
ris qdem ē spēs que noiať turmulsios: ⁊ est exitura
q̄ rūpitur ⁊ qđ ē sub ea est sile carni bone. deiñ appa
ret ab ista,sanies alia. ¶ Et de exituris ē spēs q̄ noiať
albir ⁊ ē exitura vasalis rotūda ⁊ rubea quā q̄ habz
sm plurimū non expoliat a febre. ⁊ eius cuētus sm
plim est in capite: ⁊ qñq; accidit in alijs locis.

¶ De significatōe qp apa sit exitura. ¶ Capi. xxi.

Cum videris pulsationē plimaz aut duritiē
plongataz ⁊ calitatē: tunc ex ultima qp apo
stema est in via ut fiat exitura.

De significatiōe maturatiōis ⁊ eius signo. Ca. xxij.

Cum videris lenitatē quādā ⁊ sedationē do
loris tūc scias qp est in via maturationis.

¶ De iudicijs sanici. ¶ Capitulum. xxiij.

Sanies laudabilis ē illa q̄ ē alba lenis cui
nō est dolor horribilis ⁊ in qua nō opatas
est nisi calitas innata licz nō sit excusatio a
cōitate extranee. ¶ Et nō addit eis lenitas nisi ut scia
tur qp ipa est pparata pati a virtute digestiua ⁊ non
diversificat eius pparatio in inobediente. Et opoz
tet ne sit ei odor vehementis horribilitatis ut sit lon
ginquior a putrefactione. Dixerunt: ⁊ requiritur ex
ea alba: qñ color mēbroz radicalium est albus ⁊ ñ
assimilat eam nisi natura potēs sup eam. ¶ Et sani
es mala est fetida significans putrefactionem q̄ est
contraria maturationi ⁊ significat dominiū calidita
tis extranee. Et qñ egredit sanies diversaz partium
pueniētiū color ⁊ substantiaz est etiaz de genere di
verso a bona: ⁊ necesse est omni sanici ut faciat eueni
re in corpe putrefactionē aut maturitatē aut dimi
nutionem aut alteratur cum modo alio.

¶ De significatiōe exiture ītrinsece. ¶ Ca. xxiiij.

Quando accidit apa calidū in visceribus et
accidunt horripilatiōes ⁊ febres ⁊ nō est el
odor ⁊ fit dolor vehementior ⁊ ē horripi
latio in primis lōgioris spacij deiñ o cessat abbre
uiari spaciū ei⁹ ⁊ addit granitas apatis: tūc scias qp
apa fit exitura ⁊ qp puenit ad collectiōez sui. Et non
fiunt dolores isti in pncipio vehemētiores: ⁊ quāto

plus approximat stat⁹ minorant nisi qñ eruptio fit in principio: ⁊ solutio ꝓtinuitatis ⁊ dolor ꝓuenit ex ea: ⁊ qñ colligit ⁊ qñ fit mã sanies gelcit ẽt calefactio fortis ⁊ inflatio ãre gelcat febris cuenies ꝓ cõtatem cordis. Et scias q duricies pulsus est testimonium magnũ. Et qñ apparet signũ exitu re aldubellati in viscerib⁹ ⁊ nõ indurat pulsus: nõ iudices penit⁹ q sit exitura interior. In huiusmodi eni forsasse nõ erit in viscerib⁹: imo in siphac qđ ptinet viscera. Et tu q dem iam sentis lat⁹ in quo est exitura ꝓ guitatẽ q pẽ det ex eo ⁊ p dolorem.

¶ De significatõe maturatõis intrinsece. Ca. xxv.

Quando accidunt significatões exiture intrinsece: deiñ gelcũt accũna q̃ sũt ex febre ⁊ horripilatõe doloris sedatõe cõpleta ⁊ remanet grauitas: tũc scias q sanies iam ꝓfirmata est ⁊ maturatio adest.

¶ De significatõne propingtatis eruditõis intrinsece. Ca. xxvi.

Quando redeũt dolores ⁊ fiunt pũctiones ⁊ mordicatio ⁊ grauitas sit vehemẽtior et similantur se. tũc eruptio iam appropinq̃t Cũ ergo accidit rigor subito ⁊ sedant grauitat ⁊ dolor: tũc iam eruptio facta ẽ. ⁊ ꝑe qñ apparet sanies euacuata mordicãs illud qđ ptrãsit. Et ẽ necessariũ vt sit arefactio virtutis ⁊ debilitas arefaciẽs ¶ Et qñ exiture intrinsece fit eruptio subita ⁊ egredit res plurima: tũc forsasse accidũt pulsus cordis ⁊ syncopis mala. ¶ Et forsasse accidit mors ꝓpẽ resolutionẽ virtutis. ¶ Et forsasse accidit vomit⁹ ⁊ vẽtris solutio. Et forasse accadit sputũ sanies plime subito qñ exitura ẽ in pectore. ¶ Et forsasse accidit ꝓfocatio qñ erũpit ad pect⁹ res plima subito.

¶ De curatõe exiturarũ apparentiũ. Ca. xxvij.

Euacuatões qdẽ ⁊ ea quib⁹ medicant apostemata in ꝓncipijs suis nisi timeat reditus matici ad membz nobile licẽ declarauim⁹ ⁊ i hoc errãt stoldi. sũt res in quib⁹ cõicant exitura calida ⁊ apostemata calsa q̃ nõ sũt exiture. ¶ Illud vo qđ ei appropiat de regimine ẽ resolutio ei⁹ qđ aggregatũ est in ea. Et illud est fm duos modos regimis Quoꝝ n⁹ ẽ regimẽ curẽs fm rectitudinẽ cũ egritudo nõ egredit ab eo qđ ꝓsentũ est plimũ. Et est vtũ genies in maturatõe matiei vt fiat sanies in eruptõe ei⁹ post illud vt tu obserues virtutẽ ⁊ ꝑseres cũ ne, permanent eam dolor ⁊ eruptio subito. plẽs eni homi nũ mortui sunt syncopizando ex arefactõe virtutis Immo oportet vt obseruet eam medic⁹ q̃lit ꝓfortet virtutẽ ⁊ ꝑseret eã cũ eo qđ scis: q̃re oportz vt cibet patiẽs dubellati cib bonis nisi sit exitura i viscerib⁹ qñ tũc oportet necessario vt subtiliet cib⁹. ¶ Et secũdus ẽ regimẽ egrediẽs a rectitudine ꝓpt necessitatẽ dispositõis. Et est qñ qñ egritudo est magna: ⁊ exitura prãsiens in magnitudine sua illud qđ ꝓsectũ ẽ ⁊ timet festinatio rei in expectatõe maturatõis in ea ⁊ scit q virtus nõ sufficit in maturatõe illi⁹ toti⁹. Et si admistrẽt maturativa: pducet illud ad vestigiũ im maturatiõis: tũc necessaria ẽ pforatio cũ cautela ne ferrũ tãgat illud qđ sequit exiturã de mẽbris nobilibus in tactu quoꝝ a ferro ẽ timor: ⁊ illud est cũ senseris qđ materia tal ẽ grossitiei q nõ maturabit ⁊ q calor inat⁹ in mẽbro tãte ẽ puitat q nõ maturabit aut timueris q ipsa ꝓpt suam abbreuiationẽ est tal q alterabit alteratõe nõ maturatõis vere. aut exitura est prope iuncturas ⁊ mẽbra ꝓncipalia: q̃re timet q ipsa corrũpat ea. Et si fiducia habet in medicinis faciẽtib⁹ immiscationẽ ⁊ maturãtib⁹ nõ elõgabit qn immiscantia, phibeant penetrare inspirationẽ in spaciũ ⁊ maturatiua moueant caliditatẽ debilem Et totũ illud innat ad putrefactionẽ mẽbri. ¶ In huiusmodi ergo est necessaria incisio, pfunda ⁊ perforatõ disrupens: deinde sequant illud medicine que sũt in vltio resolutõis ⁊ exsiccatõis. Et oportet vt sint pforatio ⁊ sectio incedentes in lõgitudine villoꝝ nerorũ mẽbri nisi sit voluntas vt destruat opatio illi⁹ mẽbri timendo casum spasmi: tũc eni incide illos in latitudie ⁊ sanabis ab eo qđ timebas. ¶ Et plimũ qdẽ lõgitudinis villoꝝ est cũ lõgitudine corporis nisi in mẽbris appropriatis: ⁊ sili⁹ inuenis plimũ lõgitudinis villoꝝ cũ plimo ligature ⁊ rugarũ nisi in mẽbris appropriatis sicut in fronte. ¶ Et oportet vt nõ approximet pforato negz secto aq̃ negz oleũ negz aliquid in quo sit pingue. Et si non est excusatio qn laueturi: tunc fiat cũ aqua ⁊ melle: aut aqua cum vino aut cũ aceto. Qđ si vehemẽtiora fiant apostemata ⁊ inflatio post pforationẽ vaporet cũ lentib⁹: ⁊ si non fuerit illud necessariũ: admistrab incarnatiua etiam emplastra. Et scias q hec perforatio est generatiua virtus ⁊ sordities ⁊ fistularũ: verũ cũ non inuenis excusationẽ: tunc nõ est ingeniũ aliud. ¶ Et loca cõuenientiora ad expectandũ vt in eis maturetur: sunt loca carnosa pauciorũ neruorum ⁊ venarum. Et scias q pincales elevate acutorum capitum parum indigent perforatione negz ante maturationẽ negz post ipsam:

¶ De regimie maturatõis ⁊ ingenio ad faciẽdũ pus in exuuris apparẽtib⁹. Ca. xxviij.

Edicinarũ maturatiuarũ caliditas oportet vt sit, pria caliditati corporis ⁊ sit ei⁹ simi scatio qđã. ¶ De illis sunt in pmis gradibus embroca cũ aqua tepida: ⁊ emplastratio cũ farina tritici aut ordei: ⁊ triticũ masticatũ est melius in hoc: ⁊ panis cũ pice aut cera: ⁊ croc⁹ ⁊ puluis oliba ni: ⁊ pix cũ oleo ro. aut adeps porci: aut emplastrũ de malua uisco ⁊ semine lini. ⁊ iterũ emplastrũ de ficub⁹ siccis dulcib⁹ grassis pinguibus sol. aut cũ farina ordei iterum: ⁊ propue si ponatur in ea isopus et origanũ siluestre: aut aggregetur cum aqua in qua decoq̃ntur cum pauco sale non superfluo: Et qñq̃ ponitur in eo adeps aut oleum: aut fortius illo due partes glutinis albotin. Et medicine composite ex vuis passis ⁊ storace ⁊ galbano ⁊ myrrha ⁊ laudano ⁊ resina ⁊ butiro ⁊ mastice ⁊ isopo humida ⁊ radice cucumeris asi. ⁊ radice sanguinis draconis. Et emplastrum Hal. cum oleo de kerua ablqz cera: ⁊ propric quando soluitur hoc emplastrum in oleo

et silr emplastrū didimos ⁊ emplastra basilicon. Et de bonis in hoc est medicamē de lapide marchasite cū āmoniaco: qđ desup ponat donec cadat p se.

¶ De regimine exiturarū qū mature sunt. Ca. xxix.

Cum inuenis exiturā grosse cutis cū maturatione ei⁹ nō sperat ipsi⁹ eruptio. ⁊ sūt illic vene ⁊ corde ⁊ nerui: tūc oportet vt pfores qñ si dimiseris sanie corrūpet ⁊ corrūpet ⁊ corrodet venas ⁊ villos neruo⁹. Et illud qđē vehemēti⁹ erit cū fuerit prope iuncturas: ⁊ tu qđē cre cū tua pforatione locū sanici. ¶ Et sis sollicitus vt cadat porta p forationis inferi⁹ nisi vbi nō ē possibile: ⁊ si illud qđ est sup exituram fuerit grossum ⁊ secueris: tunc seca portā tantū: qñ adherebit grossū cū eo qđ est post ipm. ⁊ si fuerit extenuatū: tūc seca totū ei⁹ in longum. Et scias q locus in quo est sanies declarat p tactu ⁊ qñ tangit cū digito prope: ⁊ tu obserua cū digitis alijs saltez alteri⁹ man⁹ an expellat aliqđ ex eisti. Et locus qđē sanici apparet ex declinatōne colozis ad albedinē: ⁊ dū nō est matura est declinis ad rubedinē. Et qñq est loc⁹ sanici declinis ad rubedinē ⁊ citrinitatē cū sanies nō est bō sustentare in tactu absq; visu: verūtamen visus est adiuuās. ¶ Oportet ergo vt in sectione conseq̄ris lineas naturales ligature ni si q̄ sunt apud sumē nisi apud necessitatē: ⁊ in membris diuersificantib⁹ situm villoz in longitudine sua loco ligature. Nam si tu secuerus fueris illud in pforatione exiture que est sup frontē. i. ligaturam cadet cutis frōtis sup faciē: imo oportet vt tu diuersifices ligaturā. In eis vero q̄ sunt sicut inguina oportet vt vadas cū ligatura in latitudinem cutis. Et cū tu pforaueris exiturā ⁊ extraxeris qđ in ea est: tūc necessarium est vt tu succurras ad pglutinandū cutē cū carne vt nō rūpatur ⁊ indurescat: ⁊ fiat taliter q nō cō glutinetur cre fiat simul q nō cessēt impleri ⁊ redeat silis exiture pne. ⁊ quotiēs mūdificaueris nō moztur iterū qn impleatur ⁊ fiat in veritate de genere fistularū. ⁊ anteq̄ facias ipsā pglutiari in hoza oportet vt mūdes eam. ⁊ si tibi necessariū fuerit vt in ipsa intromittas radiū sup cui⁹ caput sit pann⁹ asper cuz quo mūdifices ipsam ⁊ fricet: deinde facias adherere: ⁊ conserues eam cū ligatura sm q dicemus de ligaturis cauernarū ⁊ vlcerū, pfundoz erit cōueniens valde. ¶ Et oportet vt tu obserues in pforatione illud qđ dixim⁹ de conditionib⁹: deinde pfora in loco maturioze ⁊ pte longioze a venis arterijs ⁊ cordis. ¶ Inquit auicen. Si exitura fuerit in capite: tunc sectio eius sit sectio eqlis: ⁊ sit cū radice natiuitatis pilo⁹ ne sit transuersa in ea vt cooperiant eā pili ⁊ nō ostēdat cū sanabit. Dixit. Et qñ est loc⁹ ei⁹ occultus: tūc eius pforatio sit lata: ⁊ si acciderit in naso pforabim⁹ eam eqlem cū q̄ntitate lōgitudinis nasi. Et si fuerit prope oculū: pforabim⁹ eam pforatōe simili capitis nouē ⁊ faciem⁹ totu ositatē inferi⁹. Si aut acciderit in mandibulis secabim⁹ eam eqli sectione: qñ cōpositio hui⁹ loci est equal: ⁊ scit illud ex corpozib⁹ sciū. Post aures vero pforam⁹ illud eqliter. Brachia aūt ⁊ cubitos ⁊ manus ⁊ digitos ⁊ inguina oiā pforām⁹ in longitudine. Inquit: Et si fuerit prope coxas pforabimus eam pforatōe rotūda. ⁊ pforatio qdem rotūda est q̄ apprehēdit cū apprehensione sua in lōgitudine corporis aligd de latitudine eius. Inqt: Qñ cū locus iste nō pforat rotunde: possibile est vt aggregent in eis materie ⁊ fiat fistule. Et silr etiam pforatur qđ est prope anū, ppter locuz humiditatis q̄ aggregant in eo. Et in latere ⁊ costis pforat aperiendo. In testicul' vō ⁊ virga eqliter. Inqt: Et sim⁹ prompti vt semp pfuetū sit seqns figuram loci quantoplus potuerim⁹ super ipsum. Coxe aute ⁊ adiutoria secant in longitudine: ⁊ cōserua vt nō ledas neruos. ¶ Et scias q pforatio diuersificatur sm loca: qñ qñ est apud oculū: tunc pforatio eius est lata simil situi oculi: ⁊ in naso est cū lōgitudine nasi: ⁊ in mandibula est cū longitudine mandibule. ⁊ prope aure secant eqliter: qñ compositio hui⁹ loci est equal' ⁊ cognoscit illud ex corpozib⁹ lenū. Post aures pforatur eqliter: ⁊ in brachijs ⁊ cruribus: ⁊ cora ⁊ virga totū equaliter sit in longitudine. ¶ Et silr in lacertis vēris: ⁊ in dorso ⁊ inguinib⁹ ⁊ subascellis pones eam pforationē accipiente ex latitudine etiam ne fiat in ea sinus qui fiat fistula. Et si militer in ea que est prope anum accipe de latitudie etiam ne pueniat sinus ⁊ fiat fistula. ¶ Et testiculi et virga equaliter in lōgitudine. Et in latere ⁊ costis accipe in latitudine etiam vt sit transuersa: qñ sit⁹ costarū est similiter ⁊ caro que est sup eas. Inquit: Consideram semp situm carnis ⁊ villos lacertoz: qñ nō sumus prompti nisi ad hoc vt pforem⁹ cū imitatōe loci vt nō pueniat incisio: ⁊ sit locus incarnatōis bonus non grossus. ¶ Et si sit in omni dispositōe studium tuū ne incidas arteriam neq; venam magnā aut nerū aut villos lacerti: ⁊ pforato sit sm magnitudinē exiture. Iz si fuerit pua ⁊ currit qđ ē in eaer loco vno: tūc seca eā in loco. ⁊ si fuerit mag̃ tūc pforaea ex pn⁹. deiñ intromitte digitū tuū indicē sinistrū in co ⁊ pfora eam vbi pueneri caput eius. deinde, intromitte etiā in foramie secūdo: ⁊ sm hoc donec venias sup eam. Et si exiture fuerit locus sufficiens ex quo sit possibile exire quod est in ea perforabimus ipsam in illo loco. ⁊ si fuerit rotunda aut fuerit ei figura ne egrediatur quod est in ea ex perforatōe vna perforabimus eam in interioze parte sui in duobus locis aut tribus sm quantitatē quā scis q omne qđ aggregat in ea currit in hoza. Inqt: Milr fit exitura coniuncturalis aut membrū nobile aut rzembrū, p pūtquū ossi aut panniculo festinabimus in perforatione ei⁹ anteq̄ confirmetur eius maturatio ne pus corrumpat aliquid de bis membris. dico ergo istud est regimen quando nō inuenimus excusationē de perforatione. Si autem speramus q rumpatur p se non perforabimus. ⁊ similiter si speramus q ipsa erumpatur per medicinas facientes eruptionē. forte esse enī inuenim⁹ in medicis faciētib⁹ eruptionē qđ stat loco pforatōis. Et multotiēs pforat cutis pforatione aliq̄ aut accipit de ea aligd: postea ponit sup eā eruptionē faciēs vt sit ei pfundatio.

¶ De eruptionibus exituralibus Ca.xxx.

EXituras quidē saluas in quibus non ē magna malitia aperit aq̄ calida ⁊ erūpit eas putrefacte aūt ledūtur ex hoc vehemēt ppt illud qđ attrahit eis ex mā. Et qñ vides exituā quam aqua calida rectificat: tunc confide de bonitate eius.

¶ De cura Ca.xxxi.

ET scias q̄ emplastratio cū radice narcisi rūpit oē p̄auū ⁊ ppte cum aqua ⁊ melle buliat totū illud cum oleo de lilio aut irino aut radix cāne recēs cum melle aut pice licca cū sorditie aluearij apum: aut emplastruz arboris: aut sumatur cere ⁊ resine ⁊ butyri oīum ana lib.i. et picis sicce ⁊ mellis amborum ana lib.ʒ.⁊ floris eris ʒ.iij.⁊ olei quantū sufficit. Et medicamē de alleis ē bonum valde: aut sumātur ammoniaci vi. cere.iij glutinis albotin.iij.sulfuris citrin.iij.nitri.iij.⁊ fiat ex eis emplastruz. Et de illis que nos experti sum⁹ est ut sumātur medulla granoz cotti ⁊ nux rancida ⁊ fermentuz ⁊ canles decocti ⁊ cepe decocte ⁊ synapis ⁊ simus colūbinus ⁊ fiet ex eis emplastrum: rūpit enim velociter. Et iterum diaquilon solutum in mucilagine synapis ⁊ sapone associatum cū ficub⁹ Et de medicinis erūpentib⁹ stantib⁹ loco perforationis est ut administretur emplastrum factuz ex mele anacardos ⁊ pice humida que duo aggregētur cum igne equaliter: deinde ponātur super exituraz per diem medium: qñ rumpet eam. Et de eis iterū que sunt fortia est ut sumantur alkali ⁊ calx non extincta ⁊ ponantur in submersiōe sui ⁊ media aque deinde coletur postq̄ bullierūt ⁊ sint in illa aqua alkali ⁊ calx: deinde sumātur ⁊ ponantur in caldariū de ere ⁊ ponātur super p̄unas ⁊ cōgelētur in salez. Et sumatur de hoc sale aliquid ⁊ quantū est quarta eius de sale ammoniaco ⁊ ponatur in mucillagine nasturtij in qua sit aliquid de melle anacardi ⁊ administrēt. Aut sumantur cantarides ⁊ terātur ⁊ ponantur super oleū vetus ⁊ ponātur super ignem leuem. ſ. ignem p̄une donec totū coaguletur: deinde teratur sicut teritur emplastrū ⁊ ponatur super ipm mel anacardi ⁊ ppte si ponatur in eo stercus accipitris: aut stercus passerum: aut stercus anatis. Et q̄dam iam dixerunt alkebikez. ¶ Et de medicinis resolūtibus ē omne calidū resolutiuū iteratū sup mēbrum cū rarificatione mēbri ⁊ raritate eius cum vaporationib⁹ facientibus illud de illis in quib⁹ ē humiditas calida: ⁊ quanto plus resolvitur emplastre tur multotiens locus ⁊ embroecc. Et oz ne vacuuz sit regimē a medicinis lenitib⁹ donec lemaf duriti es ipsius: qz necessariū est ut administrētur lenitia sola. Et iste medicine resoluentes samē sunt de summa albaurach ⁊ synapis ⁊ stercus auiū ⁊ arsenicuz ⁊ calx ⁊ cozdumeni ⁊ misceant cū eis que sunt sicut tus ⁊ glutinū albotin ⁊ mastix ⁊ aldibic ⁊ aggregentur cū aceto ⁊ oleo antiquo: ⁊ medicamē factū cum alleis aut ex alhacoc aut ex pireiro ⁊ staphisagria ⁊ baurach cū melle. Et ante omnia ista mundetur locus cum aqua calida. Et medicamen de marchasita cuius descriptio. ℞. lapidis marchasite.ʒ.xij.ammoniaci tantundem farine fabarum .ʒ.vi. misceatur cum resina humida ⁊ liniatur super cutem ⁊ ponatur super saniem donec cadat per se. ⁊ oportet ut administretur statim: qñ exiccatur velocit. Et medicamen factū ex salis ammoniaci quantitate partis vnius ⁊ ex bezahard quantitate quarte partis vni⁹ ⁊ ex lithargirij quantitate partis vnius ⁊ tertie ⁊ ex olei antiqui quantitate partis vni⁹ ⁊ duarum tertiarum partis sumatur ex eo linimentū. ¶ Et qñ non conferunt medicine sicut p̄diximus necessariuz ē perforare aut cauterizare.

¶ De regimine exturarū intrinsecarū Ca.xxxij.

HAbubellet quidē intrinsece oz ut regātur cū euacuatione ⁊ ppte qñ cholera ē egrediens in egestione ⁊ vrina significat q̄ sanguis totus est malus. Qñ vero verificat existimatio medici q̄ sanguis est bonus p̄ter illum quem expellit ad exturam ⁊ post euacuationez tunc oportet ut maturetur cum medicinis equalibus sicut est vinuz tenue subtile cum bibitur paulatim. Et illud cui intendum ē in maturatione exquisitissima eoz sūt medicine subtiliatiue exsiccatiue sicut myrrha ⁊ cinamomū ⁊ reliqe spēs ⁊ consequanē cum potu vini subtilis quod est ad albedinem declive. Et de compositis sunt tyriaca ⁊ mithridatū ⁊ homozulia.

¶ De aldemenul Ca.xxxiij.

ALdemenul iterū sūt de genere exturaruz Et plūm eoz sit ex malitia digestionis ⁊ ex motibus super repletionem ⁊ que currūt cursu illorum. ¶ Et deteriores aldemenul sunt qui sunt profundiores.

¶ De cura aldemenul Ca.xxxiij.

QUando apparent aldemenul tunc eorum cura circiter tres dies est cura apostematū calidoz: deinde post illud oportet ut sit ocupatio in resoluēdo ⁊ maturādo. forte cui resoluent ⁊ illud ē ꝑm min⁹ ⁊ forte maturant. Et nō oz ut sit negligētia i curanōe aldemenul. multotiēs. n. puerit ad exturā magnā. Et cura ei⁹ ē cū ꝑm quātitatē ncēatis phlomie ⁊ solonis vētris. Et cū fuerit i aldemenul pulsatio ⁊ basis radicis tunc ē ncēaria maturatio ergo adiuuet ad illā. Et illū qdē q̄ passus ē multitudinē egressiōis aldemenul liberat solutio vētris ⁊ rarificatio cutis cū balneis administratis sp ⁊ exercitio. ¶ Et de maturatiuis qdē ē semen almaru tritū cū lacte aut ficub⁹ aut cū ficub⁹ ⁊ melle: ⁊ ficus cū melle ipō. Et triticū masticatū ē bonū ad maturatōnē coz. Et silī passe ꝑfecte cū baurach. Aut fic⁹ cū synapi permixte cū oleo de lilio ⁊ medicamē aldemenul cognitū. Et medicamē de iferm̄eto notū. Et medicamē cui est iste mod⁹ maturat. ℞. butyri. ʒ.i ℈.ʒ. fermēti aceto.ℓ. ʒ.i.℈ semis almaru triti ⁊ pfilij oiuz aā. ʒ.i.ʒ. lacti fici.ʒ.iij. fēugreci ⁊ scis lini oiuz aā ʒ.v. buliāt i lacte ⁊ administrēt. ipz.n. ē iuuatiū tpatū. Et cū aldem. difficulē vēnt ad pus ⁊ cū gete calidi

tatis grauis: tūc phlobotoma venā q̄ imbibit ipm deinde vētosa locū: t nō facias istud in pnc.pio qm egrediet sāguis virulentus t retinebit grossus t fiet illic vlc9 durū. Et qñ maturat t nō apit: pfora ipm aut cū medicis: aut cū ferro: aut p̄m q̄ dictum est in exituris. Et de bonis erūpentib9 est istud: semē lini: limus colūbin9: t fermentū.

De Mozo. La.xxxv.

De ē apostema molle ex carne addita q̄ accidit i carne rara. Et plūmū ei9 fit in ano t vulua. Et q̄nq; est saluū: t q̄nq; est maligū dolo: osum.

Tractatus secūd9 de apostematib9 frigidis t que currūt cursu cozr. La.i.

Humozes frigidi t que currunt cursu eozū in cozpe sūt phlegma t melancholia t vētositas t cōpositū ex eis: t tu iam sciuisti spēs eozū. Et apata frigida aut sunt phlegmatica: aut melācholica: aut ventosa: aut ꝓposita. Et apostemata phlegmatica aut sūt simplicia t nominant apostemata mollia: Aut aquosa sicut accidit mēbzo aliquo vt in eo aggregēt aq̄ sicut hydropisis, pp̄e: Aut dubellet in quo sūt sicut nodi leues: Aut dure sic̄ scrophule t nodi duri. Et melancholica ut sephiros aut cancer: t tu scies differentiā inter vtrosq;. Et vētosa aut sunt eleuatō t inflatio. t eleuatio q̄dē ē qñ vētositas pmiscet substātie mēbzi. Et inflatio est qñ est vētositas aggregata in spacio vno fixa in eo. Et q̄nq; ꝓponuntur illa apostemata adinuicē t cū calidis ex eis.

De apostemate molli phlegmatico q̄d nominat vndimia. La.ij.

Est apostema albū molle in quo nō est caliditas: t q̄ntoplus mā est subtilior: t magis madida: est mollificatio ei9 vehementior: t digu9 facili9 penetrat in eo q̄d ꝓmittit cū, phibitōe ei9 qd est in eo q̄d non est in eleuatōe. t q̄nto pl9 materia est grossior: est ad durtiē t frig9 declīue. Et plurimū ei9 ē a vapore phlegmat t ē de genē eleuatōis Et differt vndimia ab apostematibus melancholicis p paucitatē durities t paucitatē obfuscatōis. Et qñ accidit ex pcussiōe t sūb9 t nō occurrit mā q̄ attrahit ad locū ei9 nisi phlegma: tūc nō apostematur p̄ter apostema phlegmatis: t illō est parū t nō euacuat ex dolore.

De curatōe apostematis mollis. La.iij.

Vacuatio q̄dē q̄ sit cū solutōe vētris t abstinētia ab eo q̄d gnāt phlegma est res q̄ ē necessaria. Et cū factū fuerit istud oportet vt sit repcussio eius in pncipio cū eo q̄d aggregat exiccatiōne t resolutiōnē: t oportet vt fricet loc9 cum mādili fricatōe dura: deinde admīstrent sup ipm exiccatiua: t nō oportz vt cōtangat ipm aq̄. t de illis q̄ bona sūt in pncipio ē: vt admīstret sup ipm spongia noua infusa in aceto ꝓmixto aut infusa in aqua baurach t cineris. In substātia eni spōgie sunt exsiccatio t resolutio: t quotiens addit egritudo: ponat acetū in quo infundit spōgia forti9 parū: t apud statū pueniat cuz ipso finis in fortitudine: t admīstret solū cū spōgia t ꝓmixtū cū oleis vehemētis resolutionis. t in illa hora iterū admīstra spōgiā infusā in aq̄ cineris sicī t vitis t ulicis t similiū: t oportz vt cōprehēdat spōgia oia latera ne declinet materia ad latus aliud. Et qñq; admīstrat loco spōgie cū non inuenit pann9 duplicatus ut duab9 tunicis cū aq̄ cineris: t qñ assiduat sup ipm vna vice post aliam fortasse sufficit: t aq̄ calcis est fortior. Et de illis q̄ cōsecrunt iterū est oleū ro. cū aceto t sale t sulfure cōburito: t ipm sulfur est bonū: t cicer cū aq̄ caulis est mirabilis inuamēti. t memithe in pncipio solū t cum quibusdam exsiccantib9 calidis est bonū. t strictura cū ligamētis cōsert ei in quo nō est materia grossa. t oz in illa ligatura vt sit inceptio ab inferiore ad supi9: t succ9 myrthi est bon9 in pncipio: t bonitas ei9 post illud est vt cū eo pficiant medicine post: t cū hoc apostema est in mēbzo neruoso spisso aut ligamento aut cozda pmisceat in medicinis qd incidat cū lenificatione. Et qñ est cū hoc dolor: pp̄ causā que dicta est: tunc oportet vt sedet dolor: in pmis cū his q̄ sunt sicut isopus humida t vinū coctū t cerataria ex oleo. t vt admīstret: embroca cū vino stipti co nigro: t post illud admīstret cū cinere t filib9. Et de epithimatib9 bonis est vt sumant myrrha t licū t ciperi t aloes t crocus t acatia t boliarmeni paz t pficiant cū aceto t aq̄ caulis. t iterū folia tamarisci t sal t oleū t bolūarme. emplastrata cū aceto. t iterū ei q̄dē cui9 antecessit dolor sumant sordes balnei t bulliant cū aq̄ t inspissēt cū calce q̄ ponat in ea donec fiat sicca massa mollis t liniatur: t iterū liniatur loca cū oleo t ponatur desup spōgia aut lana imbibita aceto t ligetur sup ipm. t medicamē de fermēto est iuuatiuū: t de eis q̄ sunt iuuatiua est vt sumatur folia lilij t pterant bene t exp̄mant t superponātur. est eni nutribile: t filix alume t licū ptrita cū aceto t aqua cineris. t de epithimatib9 fortis iuuamenti est istud. stere9 vaccinū t olibanū t storax t vince t calanus aromaticus t spica t absinthiū t oia iuuatiua t omnes medicine predicte in arcolis apostematū rememorate in antidotario: t quandoq; confert mollitiei accidenti in apostematibus ꝓgnantiū vt submergatur sūmitas cāne de qua fiunt scope in aceto t ponatur desuper. t melius eo est illud quod fit post contritionē ex chimolea cū aceto t anetum t de embrocis decoctio caulū t aneti: aut decoctio cotucum citri t mollitiei que est sequens hydropisim. t egritudines alias est cura que est cause.

De nodis. La.iij.

Nodi sunt dubellet phlegmatice cōprehendentes humozes phlegmaticos aut generatos a phlegmate qui sunt facti sicut caro aut sicut puls aut sicut mel aut sicut aliud: t propter q̄ euenūt in curuaturis iunctur arum aut res dura. Non est longinquū quin necessarium faciat eius obuiatio esse melancholicam: verum nos posuim9

eā phlaticā: qñ rādix illius duri est phla cui accidit vt deliccarent grosse. z qñq accidit ut nodet neruꝰ z similat nodo z nō sit de nodis: z differt a nodis p hoc q nō sepat ex omni pte z nō sepat in lōgūdie imo dextra z sinistra mstotiens accidit ex pcussione qō assimilat nodis. Cū ergo curat in pncipio cū stricura suppositu remouet z resolut.

De cura. Capitulū. v.

Adoz q sūt glādosi curatio ē incisio z pforatio nō aliud: z silr curatio valēs in duris z similibus. Jngt antilus: tēde in pmis cutem q est sup nodos cū manu tua sinistra: aut minister extēdat eā tibi fm modū q ē possibilis. Verūtamē oportet ne secent cistis nodi: qñ illud phibebit te vitimare excoriationē. Et cū extenderis tibi cutem bene: tūc seca eaz cū facilitate: qñ possibile est qñq ut velamē nodi tendat cū eo in diſpōnibꝰ tāda ergo donec appareat tibi velamē nodi: deiñ extēde tibi cutē vtriusq latēis cū vncis z incipe excōiare cistiz a carne: qñ possibile ē excoriare ipaz z fortasse est annexa ei z tūc excoria ipam cū gamedin donec egrediat cistis sana cū eo qō ē in vērre eius. illud eni ē magis certū qō esse potest. Cū ergo extraxeris illō si cutis nō supflua a loco vulneris ꝓpter puitatē nodi: tūc absterge sāguinē z ablue vulnus cū aqua mel lio z sue eā z incarna. Et si magnificat sup ipm pluri mū ꝓpi ꝓpressionē nodi: tūc abscinde radicē eiꝰ totam: deiñ cura. Et si nodus ē vicinus neruo aut vene z ē de illis q excoriant tūc necesse ē excoriare ipm z si est de illis q excoriant qui indigent excoriatione cū gamedin z timet q abscindet aliqd de illo. tūc extrahe ex eo illud qō egredit z pone in rrisduo medicamē acutū z nō incarnes ipm donec scias q nō remāsit in eo aliqd de cistis: qñ illud qō de eo remanet redit cuz vult nodus magnus: ergo imple ipm cocto z cura ipm cū medicamie. Et cū pforat oportet ut auferat cistis que ē ei cū ꝓplemēto sni: z si non cū alio saltē cū vncinis: qñ cū dimittit z si minimuz sit de ea redit. Et si possibile ē ut excoriet tūc si acciptat cistis cuz nodo erit melius: z si relictur aliquid de cisti ponat in ea medicamē acutū: deiñ cōsequenter adhibeat butiz. Et in mellino qdē qō ē de exturis his sollicitꝰ adeo ne rūpat cistis eius z ingenia ut egrediat cuz cistuna. si eius cistis rūpit eiꝰ egressio erit difficilis. Si vo accidat ut rūpat: tūc rectuz ē ut cōserues ipaz fm illud qō est in ea: z excoriatum ab ea aggregat z stringat cū ligamentis. z qñ currit de illo res plima tūc oz ut custodiat patiēs ipm cū pforatibus naturā suā z cōseruet apud sōnuz: fortasse eniz aducnit syncopis ei. z oz ut medicet curatione eius q timet syncopi: z multi qō de hūtibꝰ nodos ñ tollerāt excoriationē nec medicinas acutas ꝓpl magnitudinē egritudinū eoz z ꝓpter ꝓpliones eoz ēt: nec sufferūt aliud nisi pforationē. Oportet ergo in istis ut pforent eoz nodi z extrahat qō egredit ab eis z nec ꝓsumas de cisti: imo pone in eo oi die postq egredit illud qō aggregat oleū cuz butyro tepidū nā cistis putrefiet z egredict p se. De bona autē curatōe mellini fauosi ē ut incipiat z euaporet cū aliquo calido: deiñ emplastret cuz passo. enucleatis z melius ē ut excoriet cutis: deiñ ponat sup eā empla. z fortasse cōsequit medicamē acutū in excoriatione cutis finem notuz sicut calx z sapo z cinis z alia de illis que currūt cursu eoz de illis q dicta sūt in erūpentibꝰ exituras. Et item sumant calcis. z. iij. z secis vini adust. z. ij. z nitri. z. ij. magre. z. i. ferueat in aqua cineris ebulitionibꝰ paucis z ponat in ampulla de plūbo z rozet semp ut nō exiccet. Et hoc medicamē ē bonū item altheetul z glandul z silibꝰ Et ē ut sumant hellebori z arsenici rubei amboz aā ptes. ij. z corticū cris ptes. iiij. z fiat ex eis linimē tū cū oleo ros. z sumat ex scie vtrice z corticibꝰ cris z arsenico cū oleo ros. Et de emplastris bonis item mellino z oibus exturis calidis z i qbus ē byoz leuis z illud: R. laudani z galbani z bdellij z sorditiei vasis apis z glutinis albotin cēles partes: sumat ex istis z ex solutis sine plima mordicatione. z sumat baurach z medietas eius hellebori z fiat ex eo ēplastrum ex cera z oleo ros. Et item calcis pars. i. colcotar pars. i. arsenici ps. i. Blandulas aūt que similes sunt alūlac: z sūt spēs nodi si tibi ē possibile extrahere extrahe sicut alūlac z non fiat inde nocumentum neruo aut membro vicino fac. Et si fuerit in manu z pede z in loco coniuncto cum neruis z cordis non presumas extrahere ipm: quoniā faciet cadere patientem in spasmuz: imo contere ipm z constringe super ipm cum aliquo cui sit grauitas donec maturet euz. Et signū eius est q huiusmodi ꝓpressio super ipz stupefacit mēbruz.

De glandulis. Capitulū. vi.

Quandoq generat in qbusdā mēbris apostema glandulosuz sicut auellana z nux z minus eis: z mstotiens sup velā manus z sup frontē: z est in pncipio taliter q cuz sup ipm fit cōpressio separatur: deinde redit multotiens z multiplicat z fortasse non redit. Et cura eius est de genere curationis nodoz. Et qñq sufficit ut cōterat z cōprimat: deinde sup ipm stringatur plumbū grauis stricture: qñ digerit ipm z ꝓprie qñ linit super plūbo epithima digestiuū de illis que sequūtur. Et oz item ut strictura administret post eius digōnem: qñ illud est causa phibens reditionē.

De pustulis glandosis. Capi. vij.

Accidit etiā qñq pustule glādose parue. Et earz cura ē ipaz cōtritio z expressio eius qō est in istis: z stringere plūbuz sup eas.

De fugille. Capitulum. viij.

Fugille ē de genere apatū glāduloso z qñ boc noie, appropriat illō qō sit post aurē. Et nos qō iā dixim fmonē vlem in oibꝰ q currūt cursu eiꝰ. Et cura eiꝰ ē cura pdicta in capapatū glādulaz z in apatibus que sūt post aurē. Et de illis q sūt ei ꝓpa ē cinis limaciaz cōfectꝰ cū antiquo adipe ñ salito. Et huic qō medicie nō ē par. Et item cinis mustale pmixto in eo cerato cū oleo de lilio z ātiquat z administret: z pfert scrofulas etiaz.

Scrofule

¶ De scrofulis. Ca.ix.

Scrofule similantur nodis: sed differūt ab eis in hoc q̄ non sunt separate sicut nodi imo sunt suspense cū carne. Et plurimum quidē accidūt in carne molli t est eis iterū velamen neruosum: t forasse fit scrofula vehemētis magnitudinis. Et forasse ex vna earū generant plures et similantur in hoc alicelcit: t q̄q̄ ordinātur nodi t fiunt sicut cingulus pendēs ex collo ad vnā partem t quasi sunt racemus. ¶ Et scrofule ad vltimum sunt glandule sclirotice. ¶ Et de scrofulis quidem sunt quibus associatur dolor. t fit ille quib⁹ pmiscet apostema calidū t materia calida: t est de eis q̄ bus nō associatur dolor t est difficilis curatiōis et forasse in eius curatione est necessaria perforatio t putrefactio. ¶ Et hoīes vehemētius expositi ad habendas scrofulas in partibus colli t capitis fit curta habētes colla humidarū cōplexionū. ¶ Et loca in quibus generantur plus scrofule sunt collū t subas celle. Et videtur q̄ non noiantur scrofule nisi p̄opterea q̄ multū accidūt porcis ꝓpter gulositatē eoꝝ aut ꝓpterea q̄ figura earū fm plurimū assimilatur porcis. ¶ Et saluiores scrofule sunt que accidūt iuuenib⁹: t grauiores earū sūt que accidūt iuuenib⁹.

De cura Capitulū. x.

Aldix sup quā ē fiducia in curatōe hūtiuz scrofulas ē eūo t subtiliatio regimis. Et ō euacuatiōe laudabili ē vomitus t ē neccārū solutione educere plegma grossū t ꝓprie cū pillul noiatis algualili t iterū sumantur turbit. t.33. t zuccari p̄tes equales t bibant vsq̄ ad.z.ij. t hoc quidē ē cuz hoc q̄ soluit phl̄a grossū nō calefaciēs neq̄ intestinoꝝ faciēs raſurā. t phl̄omia iterū ē inuatiua. t oꝝ ꝓculdubio vt fiat ex cephalica. ¶ Regimis ỹo subtiliatio est: q̄ñ oꝝ vt deuitet cibos grossos t potū aq̄ sup cos t nauseatiuā facietatē t repletionē t tolleret famē quantum pōt t abhorreat oē q̄d replet caput mā. t oꝝ ut custodiat ꝓpatus eis caput ab eo q̄d facit currere ad ip̄m materias ex ꝓpatoīb⁹ facientibus currere sicut ꝓsternere se sup faciē: t curuare se super genua ꝓnxe: t habere puluinar planum: t ab opatiōibus q̄ trahūt materias ad caput sicut locutio plurima: t dolor capitis t rixa: t ventosatio ē incōcuciens paciēt⁹ scrofulas fm plurimū t illō ideo q̄ñ nō est ei possibile vt euacuet ex mā que ē in scrofulis t q̄ currūt cursu eius: imo trahit ad eas t ingrossat ipsas per id q̄d extrahit de sanguie subtili Et multoties quidē redeūt scrofule incipiētes extenuari t resolui ad dispositionē suā primā. Et oīo regimē scrofularū similat regimi sephiros ex pte ip̄i⁹ egritudis. t cū scrofule sunt magne tūc plagarij alienāt se a curatiōe earū cū ferro t medicamie acuto. t illud est de illis que ducūt ad vlceratiōem eaz t ip̄sarū corrupt onē: t est neccārū in huiusmodi vti euacuatione t mūdificatione t subtiliatione cibi t administrare medicinas resolutiuas sup eas cū facilitate. ¶ Et tā inuenimus emplm apostolicū relatū ad christianos in scrofulis mortalibus ruptus sanatiōis magne sed cū facilitate t lenitate: t de emplastris calefacientib⁹ scrofulas est emplm diaquilon. t q̄q̄ pmiscenf cuz hoc emplastro medicine alie quas posuit Hypo. sicut radix lilij t ꝓprie cuz ꝓprietate que est in ea t sicut stercus capzarū t aurū t sicut nasturtiū t radix cucumeris asinini t vue mūtane t ficus que cadūt ante maturationē albe. aut farina fabarū t amigdale amare t bdellij t aggregētur ad illud t administrētur. ¶ Et de emplastris bonis est emplastrū huiusmodi. ℞. farine fabarū t orobi t pinguedinis porci t rizi oiuz aā. parte. i. t radicis colloquintide t aluminis iameni t radicū lilij t picis humide oium aā. partez. 5. aggreget illud cū oleo antiquo cuz pinguedine frixa post liquefactionē pinguedinis t picis in oleo. Et cōfert emplastrū bonū resoluens durities in hebdomada t in eo q̄d est minus ea in tribus diebus q̄d Bal. narrauit in catagenis. ℞. synapis. t seminis vrtice t sulfuris t spume maris t aristologie t bdellij. ana. ℥. i. āmoniaci t olei antiqui t cere. aā. ℥. ij. Et de medicinis que super eas ponūtur est pix cōfectis cū ea radix caulis cōtrita t radix capparis cū bdellio t lupini cuz aceto t melle aut cum sirupo acetoso t stercus vaccinum aggregatis vel decoctis cum aceto aut omnia ista cum adipe porci aut cum oleo. ¶ Medicamen bonum: fenugreci partes. iiij. calcis t nitri ambozum ana. pars. i. aggregentur cum melle. Et iterū radix cucumeris asini: t folia lauri cum glutino albotin: ant cinis ambozum aggregatus cū eo. t iteruz aggregentur farina herbi t stercus capzarum t oūi ꝓprie montanaz cum vrina infantis t fiat linimentum. t iterum hoc medicamen myrrhe. x. amoniaci. vij. t dibic. i. cuiici, quercini glandium. v. galbani olei de bezahar sorditiei alucarij apum. i. teratur totum. t iterum aggregentur in mortario aldibic ꝓparatum t resina t sint ꝓ omni lib. gal: bani. ℥. iij. aggregetur illud t est linimentum bonū

¶ Et de medicinis bonis sunt cere gummi pini adipis porci non salite prassij t flozis eris partes equales: fiat ex eis linimentum. / Et iterū resine dactiloꝝ corticum eris. ana partes. ij. aluminis iameni arsenici omnium ana partes. iiij. sumatur ex eis linimentum. t de medicinis bonis est medicamen de kitran: t medicamen cucumeris asini. t medicamen de condisi: t medicamen noiatum sandaros: t medicine facte cum serpentib⁹ t singulis. t ex eis est ut sumatur serpens mortuus t proiiciatur i vas lutatum luto sapientie t dimittatur in furno de lat e ribus: deinde proiiciatur cuz equali quantitate su i accti permixti cū melle fm medietatem. t de medicinis bonis est medicamen de cozdumeni t nasturtio t simo columbino cum oleo t omnia inuatiua sunt iterum singularia. t similiter farina herbi cum eis t sola cum aceto t cū melle t cum pice t cera et oleo. t iterū sumātur vue montane t nitrū t resina t farina herbi t aggregētur cū accto t melle: aut accipe radices lilij t semē kni t infundātur i vio. t po

mant in eis ambob⁹ post illud fimi colubini quãtitas quã exigit illud qđ presens est ⁊ fiat ex eis quasi emplin ⁊ est mirabile. Et iam expta sũt vrina cameli grabici ⁊ ano datũ eius emplm. aut epithima cõmixtis cũ eis medicinis que sũt ad scrofulas ⁊ fuerit inuatina. Et almugat ẽ ex epithimatib⁹ mirabilibus. Et existimauerũt qđã ⁊ est alkindus q⁹ messes cõmeapzini qñ aduriť ⁊ bibitur hebdomada vna oĩ die põdere. ʒ. ij. video q⁹ nõ oportet fieri in oi mẽse hebdomada vna. Et scias q⁹ de scrofulis sũt in qbus est cancerositas: ⁊ hmõi qdez oportet ut cõficiantur medicine calide ꝓdicte cũ oleo roſ. ⁊ dimittant p dies aliquot ⁊ administrent. In scrofulis aũt que sũt calide ꝓpõnis non oportet ut superflua sit administratio medicinaz acutaruz: imo sufficit eis q⁹ est sicut sanie de tritico cũ aqua coriandri. Et fortẽ illo ẽ myrrha cũ duplo sui de licio ꝓfecta cũ aqua coriãdri. ⁊ est regimẽ in hoc ut vincat aq̃ coriandri aut vincat medicamen aliud fm q⁹ ꝓsens est ⁊ q⁹ necessariũ, facit vehementia inflationis aut puitaz eius. Et de illis q̃ cõferũt eis ẽ ut fiat sternutatio cũ oleo de nucleis psicoz excorticoz adustoz. Ad si necessariũ fuerit in curatione scrofulaz vti ferro oportet tũc ut sit administratio ei⁹ in scrofulis vicinãtib⁹ venis plurib⁹ ⁊ venis pulsatilibus ⁊ neruis cũ cautela ⁊ defensione.

Homo. n. qdam errauit cũ ꝓcoraret quasdã scrofulas ⁊ obuiauit ramo neruoz reuersiuoz ẽre destructa ẽ vox. ⁊ tam accidit ut nõ inueniret nerũ ſz detegeret eũ frigoꝛi: quare corrupta ẽ ꝓplexio eius ⁊ destructa ẽ eius opatio vsq̃quo redit ad ipm ei⁹ ꝓplo cũ calefactione: ⁊ fortasse errauit ⁊ inuenit alquidegi. ⁊ deterioꝛ alquidegil in hoc ẽ illa q̃ est ꝓfudioꝛ: quapropter cũ excoriať ex latere saluo oportet ut sumani scrofule ⁊ destruať qđ residuũ est cuz medicamine acuto ⁊ non puemat lateri lesio.

De apostematibus duris. Capitulũ. xi.

Apostema dux noiatũ sephiros qđ purũ est ẽ illud cui non associat sensus neq̃ dolor: ⁊ ſ remanet cũ eo sensus ⁊ dolor punctũ non ẽ sephiros pux: ⁊ pux qdem ⁊ non pux cũ quo ẽ sensus qdam est primans dolorẽ. ⁊ sephiros aut fit ex melia feculenta sola radicali ⁊ calor eius ẽ cineritius: aut melia ꝓmixta cuz phlegmate ⁊ colore eius est declinis ad colorem corporis: aut ex phlate solo qđ iam induratũ fuit. Et puri qdez color vt multuz est color plũbi ⁊ est vehementis tensionis ⁊ duritiei ⁊ fortasse supeminent ei pili ⁊ hoc ẽ illud cui non est sanitas. ⁊ ẽ qđã ex eo cuius color est color corporis ⁊ pmutať de membro ad aliud ⁊ noiať sermos. ⁊ q̃q̃ est cũ dolore corꝑis duꝛ magnũ qđ ſ sanať neq̃ pmutať vnquã. Et omne sephiros aut incipit apparere paulatim ⁊ addit: aut cõuenit ex phlegmone aut herisipila aut extura in loco vacuo. Et cum plũ accidit durities in visceribus non accidit nisi post apostema calidũ quãdo curať cũ infrigidatibus viscosis ex medicinis ⁊ cibis. Et q̃q̃ cãcerať sephiros, ⁊ ꝓpinquitas sephiros ad cancrum ⁊ longatio eius ab eo ẽ fm nitiditudinẽ inflãmatiõis eius ⁊ paucitatẽ ⁊ aptionẽ pulsationis in eo ⁊ occultationẽ eius ⁊ aptionẽ venaz in circuitu eius ⁊ non apertionem earum.

De cura. Capitulum. xij.

Oportet ut de his apatib⁹ illud curet cui ẽ sensus ⁊ ut sit incisio: ⁊ post hãc mũdificationẽ corꝑis cũ eo qđ educit hũorem faciẽtem egritudinẽ: ⁊ fortasse ẽ illa mũdificatio cũ phlebotomia ſi est sanguis plime nigredinis ⁊ sup illud sit qđ resoluat ⁊ lenit simul: ⁊ nõ curet cũ eo qđ resolvit ⁊ exiccat tantuz: qñ illud pducit ad vehemẽtiã lapideitatis ꝓpter exiccationez grossi ⁊ resolonem subtilis. Et oꝛ ut ponať curationi ei⁹ due revolutiones: revolutio resolutiõis cũ lenitate cũ eo qđ nõ exiccat plim q⁹ omne resolutiuũ ſz plim exiccat ⁊ humectatiuũ raro resoluit: ⁊ oꝛ ut sit gradus ei⁹ in calitate ex ſcdo ad tertiuz ⁊ in exiccatione ex gradu primo. Et revolutio alia lenificationis: ⁊ sint iste due revolutiones succedẽtes. Et oꝛ at membꝛ famẽ pati cogať in revolutione resolutionis ⁊ trahať nutrimentũ ad ei⁹ oppositũ cũ motione illius oppositi ⁊ exercitio eius ⁊ ipius faxielicatiõe: ⁊ cibet in revolutione lenificationis ⁊ fiat ei causa appetẽdi nutrimẽtũ cũ fricatione ⁊ q̃ sunt ei simlia ⁊ limať cũ pice. ⁊ dinersificet necessitas in virtute medicinaz resolucticuz ⁊ lenificantiũ ⁊ debilitate eaꝛ fm raritatẽ mẽbri ⁊ ipius spissitudinẽ ⁊ vehemẽtiã duritiei ⁊ debilitatem eius. Et itez ꝓpositio medicinaz oportet ut aggregetur inſ duas vtutes ⁊ oportet ne mſtũ vtať balneo qñ resolvit subtile ⁊ aggregat spissũ ⁊ nõ pueniat ad hunc finez ut leniat spissũ. Et lenificatiua qdez quib⁹ ẽ resolutio q̃dam sunt sicut adeps gallinaz ⁊ anser ⁊ vitulor ⁊ boum ⁊ cervoꝛ ꝓpze ⁊ medulle eorũ ⁊ adeps hirci. ⁊ asini adeps est bona eis ⁊ adeps rapacium leonuz ⁊ vrsi ⁊ leopardi ⁊ adib ⁊ que currunt cursu eoꝛum de vulpibus ⁊ lupis. Et adipes rapacium ex auibus. Et oportet ut miscentur cũ eis que sunt sicut ãmoniacum ⁊ bdellium ⁊ galbanuz ⁊ storax ⁊ mastix quãdo preparanť ad resolvendum ⁊ fiant singularia. Et de predictis adipibus melioꝛ est adeps leonuz ⁊ vrsi. Et in mucilagine senugreci ⁊ semie lini sunt resolutio ⁊ lenificatio. Et oportet ne in istis adipibus ⁊ earum similibus de mollificantibus sit sal omnino: quoniã sal exiccat ⁊ idurat: immo oportet ut sit eaꝛ operatio solis in cera que leuit ⁊ liquefacit ⁊ non peruenit ad hoc ut exsiccet. Et de lenificantibus iterum in quibus est resolutio: quedam sunt bdellium siciliense ⁊ oleũ antiquũ ⁊ oleum de alcanna ⁊ oleum de lilio ⁊ galbanũ ⁊ laudanuz ⁊ storax ⁊ sopus humida. ⁊ meliora eorum sunt que sunt minoris antiquitatis ⁊ exiccationis ⁊ vehementioris humiditatis. ⁊ iteruz mastix album appropinquat predictis. Et in oleo de alcanna ⁊ oleo de lilio ⁊ ficubus ⁊ alkernaest de resolutione ⁊ lenificatione simul quod est supra sufficientiaz. Et de lenificantibus quidem est ut sumatur sex seminuz ⁊ sex acceti ⁊ ferueant ⁊ effundatur post ebullitionez bonam super ytrasq̃ quod ẽ ei cõueniẽtius

ꝛ adminístrek. Et de medicíníſ bonis ad illud eſt vt ſumátur ſtercus aſini ꝛ radix enſci ꝛ fiat ex ábob⁹ linimentú: ꝛ ſi fuerit cú ambob⁹ ſtoraxerit melius. Et iterú qñ apparet lenitas oz vt lini ſat cú ámonia co ſoluto cú aceto forti diebus pluribus. deinde re deat lenificatio aut galbano ꝛ oppoponaco: aut ſu mant galbanú ꝛ ámoniacú ꝛ bdellú ꝛ terátur oía ꝛ inuoluát cú oleo dehcen ꝛ oleo de lilio cú aliquá tulo mulcilaginis fenugreci ꝛ lini ꝛ fiat ſicut empl̃z Et ſordities balnei ẽ ex medicinis vehemẽtis inua méti quãdo ponit in emplaſtris apoſtematú duro rú. ꝛ cú nó inuenit ſordicies balnei túc adminiſtrẽ tur lôco eius aqua enſci ꝛ nitrú. Et de emplaſtris bonis in hora reſolutionis ſút emplaſtra que ſunt ad ſcrofulas de illis que diximus. ꝛ emplaſtra iuli os ꝛ colophon. Et cú apoſtema ẽ vehemẽtis groſ ſitei túc non eſt excuſatio ab aceto: ipm enĩ incidit ꝛ debilitat virtutẽ mẽbri ꝛ ppie cú ẽ neruoſú qñ eſt vehemẽtius vacuú a materia ꝛ dimittit eã cau ſe ſpiméti deforis. Iterú oz ut ſit adminiſtratio ace ti ꝛ intromiſſio eius in medicinis in fine rei nó i ci⁹ principio ꝛ vbi cadit vltimatio in lenificatione ꝛ cú intromiſſione tepiditatú lenificationis. ꝛ alleuietur adminiſtratiõe aceti. ꝛ cú nó fit alleuiatio cú accto nocet neruis ꝛ cõuertit in lapideitatẽ. ¶ Et medic⁹ tunc ſit audacioz in adminiſtrádo acetú cú apa eſt in mẽbro carnoſo ſicut id qđ ẽ i ſplene. ꝛ quãdoq; linitur locus cú aceto ꝛ vaporat cú eo. deide cõiq tur cú epithimate ſicut illud qđ eſt de oppopõaco deinde ámoniaco: deinde incipit cú pauco leui: po ſtea addit virtus: deinde gradat ad lenificationem Et oz ut adminiſtret ſup apoſtema oleú lene i quo nó eſt ſtipticitas ꝛ eſt magis q; aqua ꝛ ppie oleuz de aneto factú cú aneto humido. Et illud durities qđ eſt in neruis ꝛ cordis curet cú incliſinis. Et de cu rationibus bonis ad illud ẽ vaporatio ex lapidib⁹ ignitis lapide molédini. ꝛ melius quo fit vaporató ab eo eſt enim aceto ꝛ melioza quo fit vaporatio eſt marchaſita: ꝛ oz ut ad hãc perueniat ſũmá in va porãdo ꝛ ſuffumigãdo donec appareat ſudor. ¶ Et quandoq; linitur cú marchaſita trita cú aceto ꝛ cõ fert. ꝛ oz ut alleuiatio iterú fiat in adminiſtratõe ace ti vt nó ſeparat ſubtile ꝛ indurcẽt ſpiſſú: ꝛ ut ñ cozũ pat virtutem neruoz ſuperfluẽ ꝛ eſt in principio de terius: ꝛ ponãtur adminiſtrationi eius interpolati ones in quibus eſt lenificatio. cú ergo incipies túc vaporetur mẽbrú cú eis que diximus ꝛ leniat tunc cú medicinis cõueniẽtibus ꝛ ut illud fiat in mẽbro carnoſo eſt ſalui⁹. ¶ De durítie iunecurarú. C. xiij.

Quandoq; accidit in iuncturis durities p hibẽs moueri túcuras cú facilitate: ꝛ nó deſtruit ſenſum. ꝛ quãdoq; eſt neruus cú quo eſt ſtupor aliquis. ꝛ quãdoq; eſt carnoſior. Et cura eſt cum eo quod ſciuiſti.

¶ De eis que nominãtur almiſmar. Ca. xiiij.

Almiſmar eſt nodus rotũdus albus ſilis capiti claui. Et plim quidẽ accidit ex per guſſione ꝛ poſt exũras ꝛ poſt curationez earú amplius multiplicãtur in corpore. ¶ Et pluri mũ accidit in pedibus ꝛ digitis pedũ ꝛ in inferiori bus ꝛ ledit in tantũ q; prohibet incẽſſu: quare opõ tet vt ſectio fiat ſup ipm ꝛ extrahat aut moueat cuz manu ſemp ꝛ annectat ei plũbũ qñ taliter eſt q; nó eſt poſſibile vt extrahat. Emplaſtrũ quidẽ eius cuz non curatur ſit cancer.

¶ De cancro. Capitulũ. xv.

Cancer ẽ apa melãcolicũ ỏ melãcolia adu ſta a mã cholica aut i q ẽ mã cholica cũ q; pbuſta ẽ nó a pura ſeculẽta. Et differt a ſe phiros p ſe cũ dolore ꝛ acuitate ꝛ pulſatiõe quadã ꝛ velocitate additiõis ppter multitudinẽ materiei ꝛ inflationẽ ꝛ propter illud accidit in illa materia ỏ ebulitione cũ ipſa venit ad mẽbrũ. Et differt ab eo iterú p venas quas mittit in circuitu ſuo ad mẽbrũ in quo ẽ quaſi pedel cãeri ꝛ ſũt rubee ſicut i phlo ne: imo declines ad nigredinẽ ꝛ obſcuratiõem ꝛ vi riditatẽ ꝛ iã diuerſificat ab eo: qñ plurimũ aducn tus ſui fit incipiẽdo ꝛ aducntus durt fit pmutando ex calido. ꝛ differt a ſephiros quoniã eſt ei ſenſus ꝛ illi non eſt ſenſus omnino. ꝛ plurimũ qđẽ accit i mẽbris raris. ꝛ illud ẽ in molliorib⁹ plus in epate ꝛ in mẽbris neruoſis iterú. ¶ Et in primis cũ accit eſt occulte diſpoſitionis. ꝛ quãdo appet cancer an bigit ẽ eius in primis cũ apparet ſm plurimũ. dei de apparẽt ſigna eius. Et in primis cũ apparet i pri cipio eſt ſicut faba parua durus rotundus ſuſci co lozis in quo ẽ caliditas quedã. Et cãcer quidã ẽ ve hementis doloris: ꝛ alius eſt parui doloris quiet⁹: ꝛ alius eſt qui perducit ad vlcerationẽ: qñ ẽ ex me lãcolia que eſt aduſtio ſanguinis ꝛ aduſtio cholere pure ſolius: ꝛ alius ẽ ſiccus qui nó vlcerat. Et quã doq; pmutatur vlceratus ad nó vlceratũ: ꝛ quan doq; reducit cũ ad vlceratũ curatio eius cũ ferro ꝛ ponit ei labia groſſioza ꝛ durioza. ¶ Et videt q; hoc apa ſit noiatũ cancer ppter vnã duarũ rerũ: aut p pter ſuã tenacitatẽ cuz mẽbro ſicut tenacitas cancri cũ eo qđ venatur: aut ppter formã ſuã in rotũdita te ſua ſm plurimũ cũ colore ſuo ꝛ egreſſione venu rũ que ſũt ſicut pedes eius in circuitu ipſius.

¶ De cura. Capitulum. xvi.

Illud qđ oportet cauere de cura eius eſt: qñ cũ incipit fortaſſe eſt poſſibile vt phi beat ne addatur ſuper illud quod ipſe eſt: ꝛ conſeruetur ita q; nó vlceretur. ¶ Et accidit in q buſdaz horis ut ſanetur incipiens confirmatus ve ro non. ¶ Et multotiens quidem accidit cancer i terius occultus. ꝛ eſt rectificatio in eo ſm q; dixit optimus Hypoc. vt non moueatur: quoniam ſi mouetur fortaſſe perducit ad mortẽ. ꝛ ſi dimittitur ꝛ non curatur fortaſſe plongatur ſpaciũ cũ ſalute quadã: ꝛ proprie quãdo rectificantur cibi ꝛ ponũ tur de illis que infrigidant ꝛ humectant ꝛ generãt materiam ſaluam ſicut aqua ordei ꝛ piſces alredra du parui ꝛ vitelli ouorum ſorbilium ꝛ ſimilia illis. ¶ Et quando eſt illic caliditas nunc detur lac vacci nuz ſtatim cum extractũ eſt butyrum: ꝛ colaſ; ꝛ qđ

sumitur ex olerib⁹ humidis vsq; ad cucurbitā. Et forte sufferunt cācri parui sectionē. nā si possibile est ut destruātur cū aliquo tūc nō ē possibile ut destruant nisi p incisionē vehemēt ē ut ex toto assumatur mēbū inuadēs qđ ē in circuitu ei⁹: incidendo ipm ex circūdante apostema eradicādo omnes venas que imbibūt ipsum ita ut non remaneat de eis aliquid z currat post illud ex eis sanguis plimus. z tam antecessit mūdificatio corporis p solutionē vē tris ex materia mala z phlomia. deinde cōserua eū faciendo cū stare sup cibos bone quātitatis z qualitatis z cōfortatione membri ad expellēdū quāuis incisio in plibus horis addit ei malitiam. Et forte sale indiget post incisionē cauterio. Et forte erit in cauterio tumor magnus z illud erit quādo fuerit cācer ppe membra pncipalia z nobilia. Et iam narrauit qdam primorum q⁹ medicus quidam incidit mānullam cācerosam radicit⁹ z cācerata est altera. Dico q⁹ possibile fuit si fuit illud in via cancerandi: qñ inuenit illā egritudinē. Et possibile fuit ut esset fm semitā pmutationis: z ē magis apparens.

De rememoratiōe regiminis soluēdi ipm La.xvij.

Mat in pomis multis vicib⁹ inē quas sint dies pauci: quaq; vice quatuor aureos epithymi cū aqua casei aut aqua mell aut decoctionē epithymi in sirupo acetoso. Et ei q ex omnib⁹ est fortis detur hiera hellebori.

De rememoratione medicinarū localium ad cancrum La.xvij.

Et medicinas locales ad cancrum requirūt quatuor intentiones. s. destructio cancri penitus z est difficilis: z phibitio additionis: z phibitio ulcerationis: z curatio ulcerationis. Et in illis gbus queritur destructio cancri penitus itur versus illud in quo est resolutio ei⁹ quod collectum ē de materia mala: z expulsio eius quod preparatum ē ad colligendum in membro de ea. z si fuerit vehemētis virtutis z motionis tunc diminuatur. nam illud quod de medicinis forte est addit cācro malitiam. Et similit oportet iterū ut alienent in eis medicatiua: z ppter illud sunt medicine bone ei in mineralibus ablutis sicut tutia abluta: z misceatur cum ea qñq; de oleis sicut est oleum ros. et oleum de keiri. Ad illud vo qđ phibet additionem peruenitur cum abscisione materici z refectione cibi z confortatione mēbri z cum medicinis repercussiuis notis: z administratiōe linimento rum minoralium sicut linimētū fricationis lapidis molendini z lapidis cotis: z sicut linimentū factum ex fricatione eius qđ resolui tur inter tabulam z manichā de plumbo in humiditate effusa super tabulam q est sicut oleum ros. z sicut aqua coriandri. Et iteruz emplastratio cū acresta trita ē bona inuatiua. Et illa quib⁹ queritur phibitio ulcerationis sunt linimēta predicta ad phibēdā additionē cū non fuerit in eis medicatio: omnia enī ea sunt inuatiua z ppue qñ miscent cū fricatiōe p dicta que fit ex pistello z tabulis plūbeis: qñ ē pfricata terra sigillata aut bolū armenū: aut oleū antiquū z aqua sempuine z cerusa cū succo lactuce: aut mucilagine psilij z cerusa z plūbo: qñ est cōpositio bona. Et de eis q sūt inuatiua est emplastro cū cancris fluuialib⁹ recentib⁹ z ppue cū climia. De illis aūt q in curatione ulcerati sūt bona est ut assiduet pannus lini infusus in aqua solatri sup euz. Et quotiens forte exiccat madefiat desuper cū aqua eius: aut sumatur medulle tritici z olibani z cerusse de plūbo oiuz pondus. z.i. z terre sigillate z boliarmeni z aloes abluti oiuz ana. z.ij. aggregent⁹ ista z terant. Et administrent sup hūidū pulueres z super super siccuz emplm factū cū oleo ros. Et qñq; cōfert eis cinis cācri cū cerato cū oleo ros. z melius eo ē cui admixtum est equale ei de cinere. Et qñq; cōfert in eo medicamē de tutia: aut tutia abluta cū aq̄ portulace aut mucilagine psilij.

De apatib⁹ vētosis z iflatiōib⁹ lacertoz La.xix.

Et apatib⁹ vētosis aliud est qđ fit a vapore leui z silat estuatiōi z currit cursu eius. Et aliud ē qđ fit a vapore ventoso z noiat inflatio: z est ei impulsio z vicissitudinaria accessio: et forte pcurit pcussiōe man⁹: z ppe qñ inuenit spacū ad qđ aggregat sicut stomach⁹ z intestina: z qđ est inē panniculos circūdantes ossa: z inē ossa circūdata lacertis: z inter lacertos: z silit er qđ circundat cordas: z forte nō resolui t spacia: immo subtiliat mēbra pūcta z resolui t ea: z generat in eis qđ facit necessariū dirrūpe ea. Et vētositas remanet z retinetur ppter spissitudinē suā: z ppt grossitudinē suā. z ppter spissitudinē ei⁹ qđ cōtinet eam z pstrictionez pozoz. Et qñq; existimat homo q⁹ sup mēbrū eius sic genu sit apa indigens perforatione quare pforet ipm z egreditur ventositas tūc.

De cura La.xx.

Ulius aūt qđ ē isle estuationi cū augmēto loci curatio ē gen⁹ curationis eius. In inflationis vo curatiōe ē necessariuz q⁹ cure ingrediat z resoluat illud qđ ē in ea: z sit possibile ut sit ei sup locū moza spacij lōgi: z ē necessariū ut sit i fine subtiliationis ut firmetur subtilitas partiū eius ex pfundatione vtima. Et forte indiget positiōe ventosarum absq; scarificatione ut carminetur ventositas. Et de medicinis eius localibus sunt olea calida sicut oleum subtiliuz partiū in quo decocta sūt sicut ruta z cyminum. Et de seminibus subtiliantibus semē apij anisi z ameos z q̄ similant illis: z de emplastris resolutiūbus: z ppue ppt illud qđ cadit i mēbris cordosis z lacertosis ē illud qđ recipit fortitie balnei que ponat cum aqua i patella calcis nō extincte fm quantitatē qua pueniat ex ea spissitudo luti z liniant cū eo: z qñq; facūt ex vino z calce emplastrū equale bonum. Illud: sumatur isop⁹ sicca z terat z pulueriset super ceratum factum ex cera z oleo anetino: z fiat ex eo emplastrū ad liniēdū. Et in eo qđ accidit ex iflatiōe i lacertis ppt attractionē q̄ accidit eis: oz ut alienent medicine calide valde z acute ne refugiant mēbra ex eis: z terantur: imo qñ medicantur cum resolutiuis: tunc misceatur cum

eis aligd de sedantibus dolorē. ⁊ illud est sicut curatio tua quā scis cū eo qđ est sicut rob percussū cū oleo in quo infusa est lana isopi. Et ū fuerit caliditas aliq̄ tunc cū oleo ro. infusa in eo lana isopi ⁊ dissoluta in eo aq̄ isopi hūide. Et admistrent oia illa tepida ad caliditatē declinia: ⁊ nō pmittant infrigidari: quī frigus nocet huiusmodi. Nō ū fuerit illic dolor ex pncipio: tūc admistrant desup olea in quib⁹ est sedano dolorīs cū phibitōe aliq̄ ex pncipio sicut oleū viol. ⁊ ros. cū virtute olei anetini. Et qū inuenit aliq̄ alleuiatio ponat in medicis illud in quo ē additio vtritis ad resoluendū sicut nitrū ⁊ acetum: deinde sicut cinis. ⁊ emplastra resoluentia sicut emplastrum predictum.

De vena medeni. La. xxi.

Et vt accidat sup ptē corpis pustula q̄dā inflās: deinde vesicat: postea egredit ex eo qddā rubeū ad nigredinē declīue: deinde nō cessat plogari ⁊ plogat: ⁊ forsitan ē mor⁹ volūtarius sub cute: ac si cēt mortus aial: ⁊ q̄ū in veritate sit ⁊ mortis donec existimēt qđā q̄ sit aial qđ generat.

Et existimāt qđā q̄ sit ram⁹ villi nerui, ppt vehemētiam grossitudinis: ⁊ plimū qđē accidit in cruribꝫ. Et ego iam vidi eā sup man⁹ ⁊ sup latus: ⁊ multiplicatur in infantib⁹ sup vtrūq̄ latus. ⁊ q̄nq̄ extendit ⁊ abscindit: ⁊ magnificat in ea labor ⁊ dolor: imo p spaciū dolet cessi nō incidat. Et B. qđē dixit q̄ non fuit cōprehensum ex esse ei⁹ aliqd manifestū sup qđ sit intrendū: q̄ū ipe nō vidit eā oino. Et dixit q̄ cā cius est sanguis calidus malus melancholicus aut phlegma adustū adunatū cuz vehemētia siccitatis cōplexionis. Et forsitan generant eā qđā aq̄ ⁊ olera cū prōpetate q̄ est in eis. Et de cibis q plimū gnānt ea: est ille q est calidus ⁊ sicc⁹: ⁊ q̄nto plus fuerit mā a q̄ generat acutior: erit dolor vehemētior. ⁊ forsitan accidit in corpe vno in locis q̄si q̄draginta ei⁹: aut gnāginta ex q̄ tū euadet cū curatione: ⁊ minorat in corpib⁹ hūidis ⁊ assuetis balneatiōib⁹ ⁊ cib hūidis ⁊ assuetis vino cū mēsura. ⁊ plimū qđē generatur in medena: ⁊ ppt hoc proportionant ei. ⁊ generat eiā in terra corasceni ⁊ alijs: ⁊ multiplicat ibi in terra egipti ⁊ in terris alijs.

De cura. La. xxij.

Sollicitudo qđē ei⁹ in terra in q̄ generat et cibi ex quib⁹ generat in quib⁹ est materia q̄ est cā ei⁹ illud ē cū euacuatōe sanguis mali phlebotomando ex basilica aut ex saphena sm locū ⁊ mūdificatiōe sanguis cū eis q̄ sūt sic⁹ sirup⁹ de myrobal. ⁊ decoctio epithimi: ⁊ potare pillulas cochias, ppe ⁊ admistratio triere facte ex sene ⁊ fumo terre: ⁊ hūectatio corpis cū cibis humectātib⁹ ⁊ balneatōes ⁊ reliquū regimē humectantiū notū. Et ex cū apparet cē ei⁹ in pmo apparitōis ei⁹: tūc rectū ē vt admistret regimē mēbri cū emplastris infrigidantibus ⁊ humectātib⁹ nē sūt succi frigidi noti cū duobus sandal ⁊ canfora post mūdificatiōnē corporis ⁊ admistratiōnē iterū factā cū missione sanguisugarū sup locū. Et de epithimanib⁹ bonis ē epithima ex sā dalo ⁊ aloe ⁊ canfora aut myrrha ⁊ psiliū ⁊ lac dulce. Si aūt nō sepatur sed incipit cadere forsitan, p hibet eam ⁊ aufert eam ⁊ alleniat labores in ea si bibat patiens eam sm ptisuitatē trib⁹ diēb⁹ omni die pondus. 3. ij. aloes: aut bibat de eo in die. i. 3. 5. in secundo. 3. i. in tertio. 3. i. ⁊ 5. tribus diēb⁹ ⁊ liniat sup eam aloes: aut liniatur sup ozificiū eius humiditas aloes humidi viscosi. Et sūr in pncipio cū egreditur si nō curatur de ea ⁊ egredit: tūc rectū est vt prepare tur ei qđ stringat eam ⁊ sup qđ reuoluat cū facilitate paulatim donec egrediat vsq̄ ad finē sui absq̄ inci sione: Et melius est plumbū sup qđ inuoluit: ⁊ sit sufficientia sup grauitatez eius in attractione eius: q̄ū attrahitur cū facilitate ⁊ nō abscinditur. Et sit studiū tuū in alleuiatione egressionis ei⁹ vt incipias ⁊ extennes membrū ⁊ rarifices ipsum cū embrocis ex aq̄ calida ⁊ mucilagin⁹ infrigidantibus ⁊ olcis lenitā cantibus frigidis ⁊ subtilis caliditatis: ⁊ que currūt cursu eius vt facilis fiat exitus eius. Et forsitan non fit facilis per illud: imo indiget eis que sūt sicut linimentū cuz oleo de keiri: imo sambacino: imo oleo de ben: ⁊ vt administretur sup ipsam emplastrū de pice. Et si existimatio fecerit necessariuz vt pforetur vt egrediatur cū totalitate sua ⁊ nō fuerit quod phibeat pforet ⁊ extrahatur. Et si egressio eius cū extractione ꝓdicta nō fuerit facil ⁊ pforatio ipi⁹ nō fuerit possibil: tūc putrefac eam cū butiro: putrefiet enim tota ⁊ egredietur. Et caue ne admistres calida ex medicinis: q̄ū forsitan puenit ad estiomenū. Et q̄n aūduas sup posteriora ei⁹ fricatio cū sale paulatim: ⁊ illud fit retro cū facilitate ⁊ egressione ei⁹ cū subtilitate egredit eam totalitate: ⁊ propte q̄ scinditur aut penetrat qđ est post ipsam: ⁊ intromittitur stil⁹ sub ea illic ⁊ expellit ⁊ assiduat abstersio cū ipsa egredit cū sale paulati ⁊ cū facilitate: nā cū illō fit cū ea egreditur tota. Quod si incidatur ⁊ redit: non erit excusatio quin perforetur nisi inueniatur modus alius deinde egrediatur cum facilitate ⁊ curetur locus cura vulnerum.

Tractatus tertius de lepra.

Quid sit lepra ⁊ causa eius. La. i.

Lepra est infirmitas mala proueniens ex sperstione cholere nigre in corpore toto quare corrumpitur cōplexio membrorū ⁊ forma ipsorū ⁊ figura eorum: ⁊ forsitan corrumpitur in fine ei⁹ ipsorū continuitas: ita vt corrodātur membra ⁊ cadant casu qui fit ab vlceratione: ⁊ est sicut cancer cōmunis corpori toti: forsitan eni vlceratur: ⁊ forsitan non vlceratur: ⁊ est aliqua que cum patiente eā manet tempore longo valde. Et melancholia quidem quandoq̄ expellitur ad membrum vnum: et facit accidere duritiem: aut sephiros: aut cancrum ꝑm dispositiōes suas. Et si fuerit subtilis dominās prouenit ecthiomen⁹. Et si expellitur ad superficiem cutis euenjet illud, quod nominat baras: et nos-

phea nigra ⁊ impetigo ⁊ his similia. ¶ Et quãꝯ sparg̃itur in corpore toto ⁊ tũc si putrefiat puenit febris melãcolica. Et si cõculcet ⁊ nõ putrefiat euenit lepra. Et causa eius efficiens antiquior ẽ malitia complexionis epatis declinis valde ad caliditatẽ ⁊ siccitatẽ: quare aduritur sanguinẽ in melãcoliã: aut cõplexio totius corporis. aut sunt ambe ita ꝙ faciũt sanguinẽ acquirere p causas suas frigus. ¶ Et cã cĩ⁹ materialis sunt cibi melãcolici ⁊ cibi phlegmatici: itez qñ cõponitur in eis satietas nauseatiua aut operat in eis caliditas quare resoluit subtile ⁊ ponit spissũ melancoliã ⁊ repletiones. Et comestiões sup sacietatẽ sunt ad hanc candẽ intentionẽ. ¶ Et cause eius iuuatiue sunt opilatio pozoꝝ: quare prefocat calor innatus ⁊ infrigidat sanguis ⁊ ingrossat: ⁊ propter quãdo splen est opilatus debilis nõ attrahit neqꝫ põt mundificare sanguinẽ ex humore melãcolico: aut ẽ virtus expulsiua in viscerib⁹ debilis ab expulsione illius in venas ani ⁊ matricis ⁊ sunt pori stricti. ⁊ quãdoqꝫ adiuuat illud totũ corruptio aeris ĩ seipso: aut propter vicinitatẽ leprozoꝝ qñ egritudo ẽ inuadens. Et qñꝫ accidit propter hereditatẽ ⁊ propter cõplexionẽ embrionis ex qua creatus est in se. propter cõplexionẽ que est ei: aut acquisitã in matrice. propter dispositionẽ que est ei sicut si accidat ei vt sit cõceptio in dispositiõe mẽstruez. Et quãdo aggregatur caliditas aeris cũ malitia cibi ⁊ eius essentia ex genere piscũ ⁊ carne salita ⁊ carne grossa: ⁊ carnib⁹ asinoꝝ ⁊ lentibus. ꝑculdubio ẽ ut eueniat lepra sic̃ multiplicat in alexandria. ¶ Et cholera nigra quãdo pmiscetur sanguini adiuuat parũ eius ad generandũ multũ ip'ius qñ ꝑculdubis ingrossatur ex duobus mõis: quoꝝ vnus ẽ p substãtiã suã grossã: ⁊ sicõus p frigus suũ congelãt. ⁊ qñ ingrossat p partẽ humiditatis sue: tunc ẽ exsiccatio eius p caliditatẽ corporis facilioꝝ. ¶ Et tã puentũ ẽ ex grossitudie sanguinis leprosoꝝ ad hoc ut egrediat in phlebotomijs eoꝝ quidã qõ est sicut arena ⁊ hec egritudo noiatur leonina. Et dicit ꝙ nõ noiat ita nisi quoniam plim accidit leonibus: ⁊ dicit qñ terribilẽ facit facic̃ patientis cã ⁊ ponit eã in forma leonuz. ⁊ dicit qñ rapaciter tenet qõ capit rapacitate leõis. ¶ Et de hac egritudine que ẽ debilis difficilis ẽ curationis ⁊ de curatione fortis nõ fit spes. ¶ Et incipies quidẽ est susceptibilioꝝ ⁊ cõfirmata ẽ magis inobediens. Et facta ex melãcolia cholere est magis feda ⁊ pluris nocumenti ⁊ difficilioꝝ accidẽtiũ ⁊ vehemẽtiꝰ adurens: sed est susceptibilio: curationis. ⁊ facta a fece sanguinis ẽ saluio: ⁊ quietioꝝ ⁊ nõ vlcerat. ¶ Et facta a melancolia adusta siꝫatur cholerice in suis accidentibus sꝫ est tardius suscipies curatiõem. ¶ Et hec quidẽ egritudo nõ cessat corrũpere cõplexiõez mẽbroꝝ per qualitatẽ ꝓtrariã qualitati ꝓpucniẽti vte. ſ. caliditati ⁊ humiditati donec puenit ad mẽbra principalia ⁊ illic interficit. ⁊ incipit in primis ab extremitatibus ⁊ mẽbris lenibus: ⁊ illic cadũt pili ab ea ⁊ alteraſ color eius: ⁊ fortasse puenit ad vlcerandũ. deinde nadit paulati in corpus totũ: nã quãdul prima generatio eius sit in viscerib⁹: tñ primũ vestigiũ eius est in extremitatibus: qñ sũt debiliores. verũ tamẽ qñqꝫ mouit patiẽs cã anteqꝫ cõuertaſ malitia eius apparẽs sup viscera ⁊ mẽbra principalia: ⁊ est moꝝ illius cũ attractione ⁊ ꝓpter malitiã cplexionis illius. ¶ Et cũ cancer qui ẽ lepra mẽbri vni⁹ sit de illis quibus non est sanatio: tũc quid dicem⁹ de lepra que ẽ cancer corporis totius: verũtamẽ in lepra ẽ res vna: ⁊ est ꝙ egritudo spargitur in totuz corp⁹ ⁊ quãdo administrant curatiões fortes iustẽtant egritudinẽ ⁊ nõ agit sup mẽbra simplicia ⁊ in cancro est ita.

¶ De signis. Capitulum. ij.

Quando incipit lepra incipit color fieri rubeus tẽdẽs ad nigredinẽ. ⁊ apparet ĩ oculi obfuscatio ad rubedinẽ declinis. ⁊ apparet in anhelitu strictura. ⁊ in voce raucedo cã nocumẽti pulmonis ⁊ cãne eius. ⁊ multitudo in sternutatione. ⁊ apparet in naso gaudeꝫ. ⁊ fortasse fit strictura ĩ naribus ⁊ cassamu. ¶ Et incipiũt capilli in subtilitatẽ ⁊ paucitatẽ puenire. ⁊ apparẽt vene in pectore ⁊ pte faciei. ⁊ ẽ odor corporis ⁊ ꝑtie in sudore ⁊ odor anhelitus ad ferorẽ declinis. ⁊ apparẽt moꝛes melãcolici ⁊ mali ⁊ dolosi. ⁊ multiplicant in ſõno ſõnia melãcolica. ⁊ sentit in somno quasi sup corpus suũ sit grauedo maxima: deinde appet ſpsio in capillis ⁊ calus in eis ex toto ꝑtie in pilis q sunt in facie ⁊ partibus eius: ⁊ quãdoqꝫ dislocaſ locus pilorum. ⁊ findũtur vngues. ⁊ incipit forma fieri feda. ⁊ facies fit terribilis. ⁊ color denigrat. ¶ Et incipit sanguis cõgelari in ũcturis ⁊ putrefit. ⁊ addit cõstrictio anhelitus donec puenit ad difficultatẽ vehemẽtez et distiã magnã. ⁊ puenit vox in fine raucedinis ⁊ ingrossant labia ⁊ denigrant. ⁊ apparet sup corp⁹ additio glãdulosa silis animali qõ grece noiaſ sacos deinde incipit corpus vlcerari qñ lepra ẽ non quieta. ⁊ corrodit cartilago nasi. deinde cadũt nasus et extremitates ⁊ currit virus fetus ⁊ redit vox ad occultationẽ ⁊ tũc iã non remanent pili ⁊ denigratur color valde. ⁊ pulsus quidẽ leprosi est debilis ꝓpter debilitatẽ virtutis ⁊ paucitatẽ necessitatis: cuz egritudo sit frigida ⁊ tarda nõ velox ꝓpter debilitatez frigoris: ⁊ sit necessaria spissitudo cũ non sit velocitas neqꝫ magnitudo.

¶ De cura Capitulum. ij.

Oportet vt incipiaſ in ea cũ euacuatiõib⁹ ⁊ mũdificatiõe anteqꝫ ingrossetur egritudo ⁊ cũ tu verificaueris ꝙ illic sit sanguis plurimus corruptus: tũc oz vt icipies ⁊ phlebotomes phlebotomia'vltia: ⁊ si nõ aliũde saltẽ ex wanib⁹. ⁊ si nõ verificaueris illud tũc nõ phlebotões: phlebotomia. n. ex vẽis magnis qñqꝫ plus nocet qꝫ sit eius iuuamẽtũ. ¶ Verũ sit securitas cũ phlebotõia ciuſ ex sepatiõib⁹ venarũ puaruz si timeꝫ phl'omia magnarũ. Et kias ꝙ sanguis frigidus est in eo qõ apparet: quare sit illud magis vltimũ qꝫ ventose: ⁊ sanguisuge ⁊ minus nocẽs visceribus: ⁊ illę sunt sic̃ vene frõtis ⁊ nasi. Et vero fm plim phlebotomia:

est necessaria in curatiõe huius egritudis. ⁊ de illis que vocãt ad illud est cõstrictio ãhelitus eius ⁊ difficultas ipsius. ⁊ forte est necessariũ phlobotomare quidẽ apud vehemẽtã raucedinis vocis ⁊ timorẽ prefocatiõis. Si ergo phloboromiet oz vt quiescat hebdomada vna. deinde euacuet cũ eis que sunt sicut hieralogodion ⁊ hiera de pulpa colloquintide. Et euacuetur cũ apozimatibus ⁊ pillulis factis ex epithymo ⁊ sticados ⁊ polypodio ⁊ myrobal. ni. ⁊ kebulis ⁊ helleboro nigro ⁊ lapide lazuli ⁊ lapide armeno. ⁊ non nocet si misceat eis pulpa colloquinti de ⁊ scamonea etiã propriẽ qñ illic est cholera ⁊ adiungantur eis aloes ⁊ cucumer asininus. ⁊ theodoricon est bonũ eis. Et hierapicra iterũ ⁊ propriẽ qñ fuerit fortis cũ scamõea ẽ de illi solutiuis que sunt bõa lepzosis: ⁊ precipue qñ odorat odoramẽtũ hellebori: aut ponit cũ ea lapus armenus. Et i estate oportet ut exsiccentur ⁊ nõ vltimetur in decoctione fortiter ut nõ spargatur ⁊ multiplicetur. Decoctio ad lepzosos. ℞. myrobal. citrinoz ⁊ nig. amboz aũ. ʒ. x amcos. ʒ. v. althit boni. ʒ. ʒ. passularũ enucleatarũ minã. ʒ. decoquantur cũ tribus eberie aque donec pueniat ad tertiã: ⁊ exprimat ⁊ misceatur in ea de aqua mellis pondus. ʒ. v. ⁊ detur in potu. ⁊ vngat corpus eius ex butyro, ⁊ sedeat in sole donec frigat aut ambulet septuaginta passibus: ⁊ conuertatur super dextrã ⁊ sinistrã ⁊ dorsũ ⁊ ventrẽ ⁊ comedat cappares cũ melle: sumat in potu hãc medicinã sm q narrauimus septẽ diebus ⁊ renouet decoctio eiꝰ oi die. Et non sufficit in curatiõe istoz qui non sunt confirmati euacuatio vna: imo forsitasse ẽ necessaria euacuatio in mense bis: aut in oi mẽse semel sm q testimonium facit eẽ necessariũ. ⁊ illud cui medicinis tẽperatis. ⁊ qñq; soluit oi die cũ facilitate ascellatione vna aut duabus ascellationibꝰ cũ eo qõ soluit illud de potionibus inuatiuis ex medicinis predictis quadraginta diebus. Fortes vero valde sicut helleborus ⁊ ei similia: ⁊ que sũt multi ponderis sufficiunt in anno semel in vere: semel in autũno: aut pluribus. Et oportet ut veniat sup cerebra eoz cũ mũdificatione cũ eis que sunt sicut gargarismata predicta in ca. egritudinũ capitis; ⁊ cũ caputpurgijs notio. Descriptio caputpurgij. ℞. macropiperis ⁊ celidonie ⁊ capsie ⁊ nasturtij ⁊ burũgi oium. ana. ʒ. i. nucis muschate pullegij amboz ana. ʒ. ʒ. fucci agnicasti cotilas. iij. olei silanini cotilas. iiij. misceant ⁊ decoquãtur donec consumat aqua: deinde colet ⁊ seruetur in vitreata ⁊ fiat caputpurgiũ in naribus quantũ capitũ: deinde sequat qñ illud multiplicat cũ caputpurgijs humectãtibus predictis. Et oz ut phibeantur ab oi quod exsiccat ⁊ resoluit humiditatẽ innatam. Et sup eos interdicant labor: ⁊ angustia ⁊ ut pmutetur de aere ad aerẽ qui cõtrarius est ei. Et dentur eis in potu post mũdificatiões olea sicut oleũ de amigdalis cũ eis que sũt sicut expressũ vue: ⁊ illud qñ euacuari sũt multotiẽs. Et oz vt exercitetur oi mane post expultionem superfluitatũ ab intestinis. ⁊ precipiant eleuare vocẽ altã. ⁊ saliant ⁊ lucrẽtur: deinde fricentur. cũ ergo sudauerit tunc sumant potũ. ⁊ post illud inungat oleis tẽperatis i caldo ⁊ frigido humectãtibꝰ sm plus cõfortãtibꝰ in primis: ipsi enim indigent in primis cõfortantibꝰ sicẽ myrobalani iterũ ⁊ galle cũ accto. Et quãdoq; administrat super eos inũctio ex oleo cũ lacte in ceris ⁊ similiter oz ut fiat eis caputpurgiũ cũ eo qñ multiplicat siccitas ⁊ qñ cõmonetur i eis nausea caueat. Et melius quidẽ ẽ vt balneentur deinde inunganꝰ. Et quãdo balneati sũt tũc coz inunctiões sunt sicut oleũ myrtinũ ⁊ mastichinũ ⁊ oleũ de sũmitatibꝰ vitium ⁊ darsisahan ⁊ oleũ de costo sup extremitates: deinde ille qui de eis est medicatus quiescat media hora: ⁊ prepetur vomitui cũ pẽna: deinde sumat in potu aliquid de absynthio. ⁊ forsitasse est necessariũ inungere eos in balneo cũ subtiliatiuis resoluẽtibꝰ in quibus cadũt nitrũ ⁊ sulfur ⁊ bacce lauri ⁊ glutinũ carpentarioz: imo synapis ⁊ origanũ ⁊ piper et macropiper ⁊ piretrum ⁊ staphisagria ⁊ synapis ⁊ aloes, ⁊ calamentũ. ⁊ emplastrare eos sup fũcturas coz. imo forsitasse est necessariũ qõ est sicut euforbiũ ⁊ illud quãdo precipit eis vt balneent ꝓpter resolutionẽ superfluitatũ coz ⁊ ꝓpter sudorẽ ipsoz. inũctio eni coz est canon in curatione ipsoz. ⁊ qñq; inungũtur fricando cũ tyriaca ⁊ scellite ⁊ alefangie. ⁊ forsitasse est necessariũ iungẽ cũ hmõi in sole calido. Et melioz ablutionũ coz in balneo est aqua in qua decoquit senugrecũ cũ sapone bono. ⁊ oz ut alienetur lepzosus a coitu penitus. Res ꝟo que i potu tribuuntur multe sũt: nã de melioribꝰ medicis ẽ tyriaca minoz facta cũ carnibus vipe. ⁊ tyriaca diatesseron ⁊ alasmenã ⁊ diatulfur. ⁊ qñq; fit caputpurgium cũ istis etiã. Et vt in potu sumant de trociscis tyra etiã solis auf. i. i. ʒ. vini grossi aut pasci ⁊ trociscis squille iterũ. Et scias q caro vipere ⁊ illud in quo est virtus eius ẽ de nobilibꝰ medicinis ei. ⁊ non oz vt sit vipera de luto aut littoralis aut de locis humidis quoniam in ea sm plurimũ est parũ iuuamenti. Et de eis que plurime est malitie est illa que sitim facit cum qua est perditio: imo eligatur montana preacue alba. Et abscindantur capita earum ⁊ caude vice vna subito: ⁊ tunc si multiplicatur curius sanguinis ⁊ remanẽt viue: ⁊ agitantur agitatione plurima tempore longo: tunc iste sunt bone ⁊ si non dimittantur. Et que ex eis sunt conuenientes sunt ille ex quibus plurimus currit sanguis. ⁊ que sunt plurime agitationis: ⁊ post decollationẽ mundificentur ⁊ decoquantur sicut dicemus tibi: ⁊ comedatur ex eis ⁊ iure ipsarum. Et ex potatione quidem vini in quo moritur vipera aut vinit iam sanati sunt quidam accidentaliter aut intentione interficiendi ex eo qui in potu tribuit ut moriatur ille lepzosꝰ ⁊ qui escat: aut quiescat ab eo: aut sit illud obediendo sõno aut visioni. Et sal vipere inuatiuus est iterum. Elixatio autẽ vipere est ut sumatur vipera abscissis extremitatibus mundificata a visceribus: deinde elixetur cũ porro ⁊ aneto ⁊ cicer ⁊ sale panco: decoquatur cũ aqua plurima donec dissoluat: ⁊ sumãt ossa eiꝰ

tunc ab ea ⁊ mundetur caro ipsius: ⁊ deꝫ ad comedendū caro eius: ⁊ forbeat ius ipsius: ⁊ ponant ossa eꝰ tūc sup micas panis de simila ⁊ fortasse ꝓpīcitur cū ea aliquid de pullis colūbarum donec bona fiat. Et huiꝰ qdem regiminis inuamētū fortasse nō apparet in ꝓncipio: deide apparet subito: ⁊ fortasse anteceditꝫ sanitatē ꝛ spatio rōnis dieꝰ aliquot Et signū appitōis inuamēti eiꝰ: ⁊ applicatio ad horā in qua oꝫ ut abstineat ab administratiōe eius est ut incipiat lepꝛosus inflari quare inflat: deinde fortasse pmiscetur ratio eius: postea excoꝛiat: deinde sanatur. Cū ergo non patiꝫ scotomiā neqꝫ inflatūr tūc iteretur sup eum regimē vice alia. Et de illis que narrata sunt ad illud ē ut sumatur serpens niger excoꝛiatus ⁊ spelatꝫ donec i eo fiant vermes: ⁊ extrahatur cū vermibus suis ⁊ exsiccet ⁊ deꝫ in potu illi sup quē supfluit lepꝛa ex eo tribus dieꝰ oī die pōdus .ʒ.i. cū sirupo de melle. Et inunctio iteruꝫ cū eo in quo ē virtus vipere ē inuamētū ei sicut oleum in quo decoqtur Et sicut hoc medicamē. sumat niger excoꝛiatꝰ ⁊ ponat in olla ⁊ fundant sup ipm de aceto fort. ʒ.viij. ⁊ de aq̄. ʒ.i. ⁊ decapsia humida ⁊ radice ꝛacōtee de vnoquoqꝫ .ʒ.ij. decoq̄tur totū sup igne leue donec dissoluat serpēs: ⁊ colet aqua a serpente ⁊ fricet cū ea post abꝛasiones barbe ⁊ capitis. fiat illud tribus dieb⁹. Et eis qdem accidit ex administratione medicinaruꝫ viperaliū excoꝛiatio cutis corrupte: ⁊ pmutatio carnis ⁊ cutis sane: quāuis in unctis lepꝛosi cū humectatiuis tpatis in caliditate ē ex illis que cōferūt in quibusdā hoꝛis: cū vehementio: sit siccitas Et similiter facere caputpurgiū cuꝫ eo qō est sicut oleū viol. ⁊ sit in eo parū olei de keri. Et iterū sicut adipes rapatiū ⁊ boum ⁊ volatilium: ⁊ sicut cū oleo de costo aut darsilahan. ⁊ oleuꝫ de lilio seruat extremitates: ⁊ illud post mūdificationem: ⁊ ante mūdificationeꝫ non inungat oino: qm̄ opilat poꝛos. Et de eis que bibūtur ⁊ cōferūt eis est almurigiliꝫ ⁊ medicamen asclidem. Et lac ē de pueꝛientib⁹ qbus curat ⁊ ꝓpꝛie apud ꝓstrictionē anhelitus ⁊ difficultatē eius ⁊ raucedinē vocis eius ⁊ in tempoꝛibus que sunt inē euacuationes. Et oꝫtet ut bibat in dispositione qua mulget lac: ⁊ lac bonuꝫ est de reb⁹ magis cōuenientib⁹ ei: ⁊ oꝫtet ut bibatur de eo quātitas q̄ digerat: ⁊ si sint ꝓtenti eo solo si possibile ē erit iuuatiuū valde. Et si fuerit necessariū nō addatur sup ipsū aliquid si possibile ē ꝓcē panē mūdū ⁊ aliffidebegi cū carnib⁹ arietū ⁊ q̄ illis sunt similia de eis que dicem⁹. Et qñ anhelitus redit ad rectitudinem tunc melius est ut dimittat lac ⁊ puerꝛatur sup res acuti sapoꝛis ut vomat cum eis nō ꝓpter aliud nisi illud: ⁊ euacuet cuꝫ eo qō dixim⁹: deide si necesse fuerit redire ad lac fiat: vsqꝫ ad terminū predictū. Et oꝫtet ut sit hoc regimē in anno multotiens: In phlobotomia vero coꝛ qui confirmati sunt nō oꝫtet ut sit occupatio neqꝫ in solutione vētris eoꝝ cuꝫ medicina fortis: qm̄ supfluitates in eis mouent ⁊ nō sepantur: imo fiat alleuiatio in declinando materias coꝝ ad intestina: ⁊ administretur deꝛoꝛis qō carminet ⁊ resoluat. Et de potibus cōuenientibus eis est ut sumatur acoꝛi .ʒ.i.ʒ. ⁊ nitri tantūdē: ⁊ succi caulis agrestis vsqꝫ ad .ʒ.iij. misceatur totum ⁊ bibat mane ⁊ vespere. Et ut sumat eis de limatura eboꝛis pōd⁹ .x. sacraiati ⁊ detur eis in potu in .iij. ʒ. vini ⁊ butyri: aut sumatur alth it cum melle quantitate nucis: aut sumatur de squilla quantitas decem sacraiati cū sirupo squille inspissato sicut lohoc. aut sumatur cymini .ʒ.ʃ. ⁊ mellis quantitas qua inspissetur sicut lohoc: ⁊ succus calamēti est eis valde bonus ex tribus obolis vsqꝫ ad .vi. Et oꝫtet ut vtant piscibus salitis in quibusdam hoꝛis sicut vtūtur medicina. Et alleuiētur ab acutis ni si ꝓpter vomitū: ⁊ nisi ꝑm semitam albecikir i eo in quo sumuntur. Et qñqꝫ medicantur cum cauterio dispartito sup mēbra eoꝝ sicut synciput ⁊ sumitas capitis: ⁊ sup radicē epiglotis ⁊ duo tempoꝛa ⁊ collū ⁊ iuncturas manuū ⁊ pedum. Et dixerūt quidam: oꝫtet ut cauterizent in ꝓncipio timoꝛis lepꝛe cū cauterio in anteꝛioꝛe capite ut conferat caluarie ⁊ alio inferioꝛe illo: ⁊ apud locum in quo capilli tundētur ⁊ sup supcilia vnū: deinde in dextra capitis: ⁊ aliud in sinistra: ⁊ vnū posterius sup nuchā ⁊ duo apud duas cōmissuras coronicales ⁊ vnū sup splenem ⁊ sint coctare ille cum cauterijs lenib⁹ minutis. Et qñ cauterizatur sup caput oꝫtet ut puniat vsqꝫ ad os donec excoꝛiet os saltē vicib⁹ pluribus postq̄ ꝓseruat applicatio illius ad cerebrū ꝑm sūmā corrūpentē ꝓplexionē eiꝰ. Mā stolidi qñqꝫ interficiūt cū hoc cū nō alleuiant manꝰ ipoꝛ.

De modo medicinarū ꝓferētiū cōpositarū.

Et quibus sunt albedarūgi ⁊ albes qō stat in loco carnis vipere i hac egritudine. Et de illꝰ est medicamē alsulēdati: verū bedarūgi hūt descriptionē magnā quā dixerūt indi ⁊ expti fuerūt ipm. Et de eiꝰ modo ē ut sumātur myroboli nigroꝝ ⁊ ceitaragi indi āboꝝ .ʒ.x. macropipis .ʒ.ʃ. been albi .ʒ.ij.ʃ. terank ⁊ liniank cū butyro vaccino ⁊ ꝓficiant cuꝫ melle: ⁊ sit potio ab vno aur. vsqꝫ ad ij.ʒ. post mūdificationē coꝛpis. Si aūt sumat de eo cū equali mēsura sui de diamuschꝺo nō timebit eiꝰ malicia: qm̄ ipm est eiꝰ bezahar.

De modo confectionis nominate bedcrauilia maioris.

Est almebaran ꝓferens lepꝛe ⁊ baras et mo: phee ⁊ ipetigi ⁊ aq̄ citrine ⁊ ꝓpuritui ⁊ scabiei antiq̄: ⁊ cōfirmat rōnē: ⁊ destruit oblīuionem: ⁊ est bonum conseruationi conferens syncopi. Et hoc medicamen fecerunt sapientes indi regibus suis: ℞. myrobalanoꝝ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ capsie omnium ana .ʒ.xiij. nucis muschate ⁊ coꝛticum turis ⁊ men. ⁊ su. ⁊ piperis ⁊ macropiperis ⁊ fel gamonati ⁊ narkasar ⁊ ucremisch ⁊ condisi ⁊ succi squille ⁊ folij indi omnū ana aur. viij. ⁊ albes narij boni aur. iiij. terantur medicine ⁊ cribellent ⁊ teratur albes solum. Et q̄ terit ipm opiet nasum suum ⁊ nares suas ⁊ inungat eas ante illud cū butyro vaccino: ⁊ ueniat eius trituratio sup

medicias: ⁊ sumank de penidijs alharani ⁊ alsahāi emine. ℨ. ⁊ ℨ. de baldac: erank ⁊ pijcianť in ollā no uaz: ⁊ pijciatur desup de aqua cū mēsura q̄ soluāt ⁊ qñ liquefuīt remouеank ab igne ⁊ pulucrizent de sup medicine ⁊ pficiank cū eis bene: deinde fiant ex eis forme similes auellanis quarū vnaquecz sit vn⁹ aur. ⁊ detur in potu omni die. i. in iciuno cuz aqua tepida aut vino.

¶ De modo confectionis alsulendati.

ET est medicamen indū magnū in via albe deraiului: ⁊ ipm cōfert iterū ad casuz pal pebrarū ⁊ albedinē capillor ⁊ asma ⁊ tre morem cordis ⁊ tepor em appetitus ⁊ fluxum ventris superfluū ⁊ hydropisim ⁊ icteritiam ⁊ paucitatem seminis ⁊ fistulas ⁊ canitiem senum: ⁊ confert paritui ⁊ vlceribus. ℞. alsulendati mundate ablute ducentos sexaginta aur. Et alsulendati quidem est vrina hircorum mōtanorū. Et illud ē quoniam ipsi mingunt diebus estiationis sue sup lapides in monte qui nominat alsulendati: ⁊ denigrant lapides: ⁊ fit sicut pix pinguis subtilis. Et mirobal. bellir icorum ⁊ emblicorum ⁊ piperis ⁊ macropiperis ⁊ lauri ⁊ nucis muschate ⁊ cinami ⁊ macis ⁊ xyloa loes ⁊ darkele ⁊ spodij ⁊ attemet ⁊ burūgi ⁊ merēis oium ana aur. iiij. bdellij. cc. ⁊. lx. aur. ⁊ zuccari tabarzet. c. xxxiij. aur. ⁊ auri rubei ⁊ argenti meri et eris rubei ⁊ ferri ⁊ alloh onoc ⁊ alfelud oium ana. aur. c. cōburantur mineralia: ⁊ terantur ⁊ triconizē tur cum medicinis ⁊ misceantur omnia cum melle ⁊ butyro ⁊ reponātur in vitreata viridi: cui⁹ dosis sit duo: uz aurcoz cum lacte capr ino aut aqua tepida. ⁊ addātur in eo de melle dispumato aur. xxxvij ⁊ butyri aur. xxxiij. qñ eius decoctio erit bona: ve rūtamen crescit ⁊ peruenit ad finē in. xxi. die.

¶ De modo adustionis alfelud.

ALleādo fiunt lamine de ferro: deinde de coquantur myrobalani bellirici ⁊ embli ci ⁊ coletur aqua eoz ⁊ ponank in vas eris ⁊ accedatur sub eo ignis leuis ⁊ calefiat alfelud donec rubeat ⁊ ignitum submergatur in illa aqua: dei de redeat ad ignem ⁊ rubeat. cuz ergo rubuerit submergatur iteruz in illa aqua ⁊ fiat illud. xxi. vice: deinde colet aqua illa ⁊ sumak fex in qua residet aligd de felud: deinde reducak vas super ignem ⁊ ponat in eo vrina vacce ⁊ ignak ferrum ⁊ submergatur in ea iterū. xxi. vice: ⁊ sumatur iterū fex eius donec remaneant de fece eius aur. viij. Et similiter fiat de ere donec cōpleank ex eo iterum. viij. aur. Argentū vero limetur cū lima donec fiat sicut terra. deinde decoquak cū aqua salis in cochario ferreo donec aduratur bene. si aūt non aduritur pijciatur in cochlarium parum sulfuris citrini qñ comburetur: ⁊ sumantur de eo. viij. aur. ⁊ totum illud sit tritum ⁊ cribellatum. Auri vero combustio est ita: oportet ut aurum limetur donec fiat simile terre ⁊ sit cū eo aureus vnus ex amioch ⁊ remaneat cū auro donec li queſcant vtraq; simul: deinde dimittatur p horam ℨ. deinde limetur iteruz ⁊ addatur super ipsum aur. vnus ex alamioch: ⁊ limetur iterum cum lima: deinde fricatur in cochlario ⁊ fundatur super ipsuz aq̄ salis: ⁊ feruеat donec consumatur aqua ⁊ remaneat aurum ⁊ alamioch: deinde teratur in mortario bene donec fiat sicut puluis: ⁊ misceatur cum medicinis. ¶ Mundificatio autem alsulendati est sm hūc moduz: sumatur de aqua albasce ⁊ vrina vacce pijciantur ambe super alsulendati in vase nouo in tanta quantitate q̄ submergant ipsū: ⁊ ponatur in sole calido hora. i. deinde fricetur vehementer ⁊ coletur aqua ab eo in vase nouo ⁊ ponat in sole tribus diebus: deinde coletur ⁊ sumak fex eius spissa: deinde sumantur aqua albasce ⁊ vrina super alsulendati: ⁊ puluerizetur sicut puluerizata fuit pus ℨ ⁊ fiat illud tribus vicibus: deinde ponatur in sole. xxi. die donec ingrossēt ⁊ fiat simulis melli ⁊ denigret sic̄ pix.

¶ De modo alsulēdati minoris.

ET iuuamenta ei⁹ sunt sicut iuuamenta maioris. ℞. alsulendati colate ptem vnā: ⁊ alcoz part. s. iiij. teratur alcoz ⁊ misceak cuz eis quantū est pondus eoz de melle ⁊ quātū ipsum est de zuccaro: ⁊ quantum ē medietas mellis de butyro vaccino ⁊ reponatur in vitreata: ⁊ dosis ei⁹ sit aur. i. cuz lacte vaccino tepido. ¶ Modus medicamenti conferētis lepre. ℞. myrobal. nigroz munda torum ⁊ myrobal. citrinoz mundatorum ⁊ zinzib. omniū ana. ℨ. x. ameos. ℨ. v. althit bone. ℨ. iij. passularū mūdatarū. ℨ. mecuse decoq̄t cuz tribus lib. aq̄ de guarich donec consumātur due tertie ⁊ remane at fra: deinde exp̄mak et colet ⁊ pijciatur super colatuz de melle quod sufficit ei ⁊ detur in potu de eo lib. i. ⁊ inungak super totum corpus infirmi butyrum vaccinum: ⁊ sedeat in sole donec sudet: ⁊ precipiatur ut ambulet post illud. lxx. passibus: ⁊ iaceat aliquando super latus suum dextruz: ⁊ aliquando super latus suum sinistrū: ⁊ semel super vētrem suū ⁊ semel sup dorsum suū: ⁊ cibetur pane ⁊ melle quātitate abbreuiata. vij. diebus ita ut liniantur ei medicine omni die.

¶ De modo epithimatis lepre.

ITmatur serpēs niger excoriatus ⁊ decoletur ⁊ ponatur i vas ⁊ fundatur sup ipm de aceto fort. ℨ. viij. aque. ℨ. i. ⁊ alsefiara gi humidi ⁊ radicum draconteе ambozum ana. ℨ. xij. decoquatur super ignem leuez donec decoquatur serpens: deinde coletur cum panno ⁊ leparent ossa a carne: deinde ponatur fex in vase vitreo. Cū ergo volueris curationem precipe ei ut radat pilos supercilioū ⁊ caput ⁊ line desuper ex illo trib⁹ diebus. ¶ Modus epithimatis alterius. ℞. staphisagrie ⁊ myrobal. nigroū mundatorum ⁊ emblico rum omniū ana. partem. i. fricantur cum oleo antiquo ⁊ liniatur cum eo latus uel locus postq̄ ablutur cū decoctione senticis curationum ⁊ balaustie. Et iterum comburantur myrobalani ⁊ galle ⁊ liniantur desuper cum aceto. ¶ Cibi autem eozum sūt omnia que sunt velocis digestionis boni chimi sic̄ carnes volatilium notoz. i. carū ille debegi ⁊ pisces

hūidi leuis carnis cū spēbus que sūt necessarie. Et melior cibus eoꝝ est panis de similа mūdꝰ ꝛ panis candarusij ꝛ sorbitiones facte ex eis ꝛ olera hūida ꝛ est necessariū ut ꝓmiscant cū eis que sūt sicut ficla ꝛ raphanus ꝛ porri. Et nō oportet ut negligat administrare incisiua ꝛ ꝓprie ante mūdificationē: sicut caparis ꝛ seniculū ꝛ porri: ista enim mūdificant eoꝝ cibos a superfluitatibus ꝛ ꝓparant superfluitates expulsioni. Cū ergo administraueris medicinas laudabiles: tunc administra etiā hoc regimen. Et pisces salsi in hoc capi. sunt valde boni eis: ꝛ nos ꝓmptiores sumus sup ista cū volumꝰ ut faciamus eos vomere aut ventrē eoꝝ soluere. Et caulis ꝓfert eis cū ꝓpricte sua. Et panis cū lacte ꝛ melle ꝛ ficus ꝛ uua ꝛ passule ꝛ amigdale tonefacti ꝛ cārtami ꝛ pinee: ꝛ que sūt ex istis ꝓferunt eis. Et oportet ut comedat in die bis ſm mensuram digestionis. Nam semel comedere nocet eis. Et non bibat vinum cū excitat egritudo nisi paꝝ. Et cū quies est egritudinis bibat de subtili qđ non est antiquū quātitate tempata consueta. Et quādo cadūt pili supercilioꝝ ꝛ supercilijs ꝛ similiū tunc fiat curatio cū cura alopine ꝛ reliquoꝝ que dicemꝰ in libro decoctionis.

De modo epūhimatis alterius. Emant staphisagrie ꝛ myrobal. nigroꝝ mūdatoꝝ ꝛ emblicoꝝ omniū aū pars. i. ꝛ frigant cū oleo omphacino: ꝛ liniat cum eo locus postq̄ ablutus ē cū decoctione senticum ꝛ balaustie. Modus alius: cōburant myrobalani et galle ꝛ liniant cum aceto desuper.

Fen q̄rta de solone ꝓtinuitatis ꝛ est ꝑtēid qđ pēdet cū fractura ꝛ algebra. Et est quattuoꝝ tractatus:

Tractatus ꝓmus de vulneribus in membris.

Sermo vlis de solutione ꝓtinuitatis. La. i.

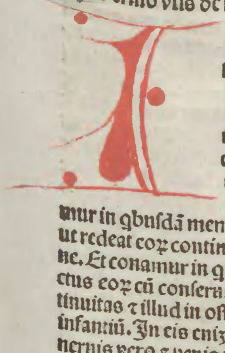

Am ostendimus in libro ꝓmo species solutiōis ꝓtinuitatis ſm modos qui necessariꝰ fuerūt in loco simili illi. Et volumꝰ nūc innuere sūmas de spēbus earū quas oportet nobis esse notas ante illud qđ volumus declarare. Dico ergo q̄ nos conamur in qbusdā membris quoꝝ ꝓtinuitas est soluta ut redeat coꝝ continuitas sicut fuit ꝛ illud sicuti i carne. Et conamur in qbusdā eoꝝ ut remāneat contactus eoꝝ cū conseruatione: licet nō redeat ipoꝝ continuitas ꝛ illud in ossibus: nisi inossibus puerοuꝝ ꝛ infantū. In eis enim q̄ꝫ spatur reditus ille. De nervis vero ꝛ venis dixerūt quidā medicoꝝ q̄ non redeūt continuitate: imo forte remanet in eis ptactus cōglutinationis ꝓseruatione currente sup eos ꝛ coniūgit eos. Et dixerūt qdaꝫ q̄ illud non ꝓficit nisi in arterijs solis. Gal. vero iaꝫ cōtradixit eis istō ꝛ dixit: imo q̄ꝫ incarnant arterie p testimoniū experientie: ꝛ cū concessione rōcinationis. Testimonio vero q̄ñ nos iaꝫ vidimꝰ arteriā que est sub basilica ꝛ caput arterie tempis ꝛ cruris incarnari. Et cōcessione que ē ex rōcinatione: q̄ñ os est extremitas in duricie ꝛ non incarnat nisi paꝝ in infantibus. Et caro que est extremitas in lenitate incarnat. Iꝫ vene ꝛ arterie sunt medie inter ossa ꝛ carnem: quare oꝝ vt sit eaꝝ dispositio inter carnē ꝛ ossa: ergo sūt minꝰ recipientes incarnationē q̄ caro ꝛ facilius suscipiētes eā q̄ ossa ꝛ incarnant q̄ñ sectio est minima ꝛ pua ꝛ corpus ē hūiduꝫ ꝛ lene. Et non incarnat in diuersificato ab eo. Et hic ē modꝰ disputatiōis rethoricꝰ vel theoricꝰ. ꝛ illud in quo ꝓficit est experimentuꝫ.

De sūma de vulneribus in mēbris. Capi. ij.

Embra in quibus cū cadit vulnus magnificat eius nocumentū ꝛ interficit ſm plim ꝛ forte nō interficit nisi raro: sunt sicut vesica ꝛ cerebꝝ ꝛ renes ꝛ intestina minuta ꝛ epar: quāuis sit possibile ut saluet super ea: cū est leue. In cor aūt nō sperat salus cū in eo accidit vulnus. Et plurimū ille cui accidit vulnus in vētre suo cū accidit ei nausea aut singultus aut solutio ventris mortal. Et q̄ñ vulnus est in loco in quo oꝝ ut vehemens fiat dolor ꝛ apostema sicut sūt capita lacertoꝝ ꝛ posteriora coꝝ: ꝛ ꝓprie illoꝝ qui sūt nervosi ꝛ nō accidit apa significat illud nocumentū intrinsecuꝫ ad qđ cōuertunt materie: ꝛ non pueniūt ad vulnus. Et oꝝ ut tu obserues illud qđ dicemꝰ in ca. vlcer de iudicijs in qbꝰ cōicant vulnera. ꝛ vlcera ꝛ postp̄osuimꝰ ea vsq̄ illic attendēres ad illud qđ est pueniens.

De sermone vli de cura vulnerꝝ. Capi. iij.

Vlnus carnosuꝫ nō euacuat quin aut sit sectio plana recta aut sectio rotūda aut hūs latera aut sectio cū diminutione aliq̄ntule carnis. Et q̄ñq̄ est ꝓfundū penetrans: ꝛ q̄ñq̄ dissolutuꝫ. ꝛ vnicuiq̄ eoꝝ est regimē. Et cōicant omnia in retentione sāguinis currētis: ꝛ iam posuimus ad illud capi. Et forte sanguis q̄ntitate tē perata ꝓfert vulneribus ꝛ ꝓhibet apostema ꝛ opilationē ꝛ febrē. Nam de meliorib⁹ cū q̄bus intēdimꝰ in vulneribus ē ut ꝓhibeamus eoꝝ aphationes: q̄ñ q̄ñ non accidit apostema possibile est ut eius fiat curatio: vere cū illic est apa aut cōtritio aut cōtusio aggregat in vacuitate eius cū vulnere sāguis q̄ vult fieri apostema aut pus ꝛ non est possibilis curatio vulneris: ꝛ duꝫ non ꝓparat illud: tunc curetur apostema. Et si retinetur in contritione sanguis tunc non fit securitas q̄ ipius resolutio festinet si fuerit ei quantitas de qua fit curanduꝫ ꝛ tensio: ꝛ illud cū cōuersione eius in pus ꝛ resolutione ipsius: ꝛ illud fit cum omni calido leui de illis que tu scis. Et ꝓpter hoc oportet ut adiuuetur cursus sanguinis quando abbreuiatur. Cum ergo sectio est plana recta de q̄ nihil cecidit sufficit in regimine eius strictura ꝛ ligatura ꝛ ꝓhibitio sanguincitatis ꝛ aquositatis ab ea ꝛ ꝓhibere q̄ aliqua rez cooperiat eam neq̄ pilus neq̄ aliud postq̄ tu conseruaueris complexionem membri ꝛ sollicitus fueris in hoc ne attrahatur ad membrum nisi sanguis naturalis. Et si fuerit ita magna ut nē concurrant extremitates eius: quoniam sunt rotunde elongate aut diuerse figure aut iam de

structa est ex ea caro pauca non plurima: tunc eius cura est futura: ꝛ prohibitio aggregationis humiditatis in ea cum administratione exsiccantiuꝫ repercussiuoꝝ ꝛ administratione subtiliantium que dicemus. ¶Et si fuerit profunda: tunc strictura etiam facit eam adherere multotiens: ꝛ non est necesse detegere eam si est possibile illud: ꝛ illud est quādo nō confert strictura cū ligatura firmans eam. Et forte sse necessariuꝫ est detegere eam sicut ostendam: ꝛ ꝓpter vbi non cadit strictura bona super radicem profundi: quare effundūt ad ipm materie ꝓpter debilitatem eius ꝛ dolorem qui necessarius est: ꝛ propter dispositiones quas dicam in capitu. vlceruꝫ. Et si ē necessariuꝫ ut detegatur non erit excusatio quin ponatur cottum: ꝛ quod currit cursu eius sup eius orificiuꝫ exsiccans ipm ꝓpter vbi strictura non cadit super radicez sicut dixim⁹. aut est eius preparatio talis q̄ non est possibile materiam malam effundi ab ea: aut est in ea os: aut concauata est ꝛ facta est fistula ꝛ sit in ea humiditas mala valde: ꝛ est tunc in iudicio vlcez non vulnez. Et dixit sapiens q̄ vulnus non indiget nisi ligatura aggregante labia: quando querit adherentia ꝛ incarnatio: vez si fuerit necessarium ut nascatur in eo caro: tunc non est in eo necessariuꝫ illud: sed est necessaria aliquādo ligatura cum qua effundat sordities ex orificio eius: ꝛ aliquādo ligatura fit mensura qua retineat medicamen desuper. Inquit: ꝛ sufficit vt sit orificio vulneris locus ex quo effundat sordities desuper vel semp per naturam aut ita ut cadat perforatio illic: aut ut tu figures ipm cum illa figura. ¶Ego enim iam sanaui vulnus magnuꝫ cuius profundū erat vbi est genu ꝛ ipsius orificiū in coxa preter q̄ fecerim ei orificiuꝫ aliud inferius apud genu. Sed preparaui coxam tali ꝑparatione q̄ profunduꝫ fuit superius ꝛ orificium inferius: quare sanatuꝫ est absq; perforatione in inferiori parte. Et similiter quādoq; suspendunt brachiuꝫ ꝛ palma ꝛ alia taliter q̄ orificium semper ē inferius. hic est ergo sermo eius. ¶Et dico q̄ forte si tibi cadet vulnus vbi tibi erit necessarium incidere cōplete ꝛ secare membꝝ. ¶Cuꝫ autem ex vulnere abscinditur caro plurima: tunc necessaria sunt ea que carnem nasci faciunt: ꝛ non sufficit illud quod exsiccat ꝛ prohibet. Et forte nocet exsiccatiuuꝫ ꝛ prohibituꝫ ex parte quod repellit materiam ex qua nascit. Et q̄nq; est profunditas ꝛ diminutio ossiū taliter q̄ non est possibile ut nascatur complete: quare remanet profundū sicut quādoq; accidit ut nascat̄ plusq; sit necesse: quare est caro addita. Et oportet vt cibet eger qui vult vt nascatur caro in vulnere suo cibo laudabili boni chimi. Et quādoq; est illud qđ facit nasci: ita q̄ possibile est ei ut faciat nasci carnez cutem vero non facit nasci cum iaꝫ abscisa est totaliter: imo non facit nasci loco eius nisi carnem duraꝫ supra quam non nascatur pilus: vez autem rami multotiens eminent ꝛ nascuntur sicut caro. ¶Et de vulneribus sunt quedam habentia timorem sicut vulnera cadentia in nervis ꝛ extremitatibus lacertoꝝ: ꝛ dicam ea in capitulo dispositionuꝫ neruoꝝ. Et multotiens sequitur ea accidentia mala sicut illud qđ sequitur vulnus extremitatis lacertoꝝ de alteratione coloris ꝛ casu pulsus post spissitudinem ꝛ parvitatē ꝛ perducit ad syncopiꝫ ꝛ casuꝫ virtutis: ꝛ quādoq; sequit ea spasmus. Et similiter illa que cadunt ante genu apud rotulaꝫ qm̄ sequūtur ea accidentia mala: ꝛ sunt perimentia a quibus paꝫ liberantur. ¶Et quando accidit spasmus ex huiusmōi vulneribus lacertosis ꝛ non recipit curationem: tunc curatio est incidere lacertū in latitudine: ꝛ est voluntas ut destruat̄ operatio lacerti: vez illud est de illis que oportet ut ponant q̄ntuꝫ est possibile. Et curet spasmus ꝛ pmixtio rationis cuꝫ re alia preter eam Et sicut vulnus genicilu. ꝛ fortasse enꝫ necesse est ut ponat̄ cum sectione dura ꝛ ut sit festinatio in apostematibus ei⁹ ꝛ vlceribus ipius ꝛ vulneribus cū phlebotomia et solutione vētris ꝛ ꝓhibitione incarnationis donec mūdificentur mūdificatiōe vltima deiū incarnent.

¶De cognitione eius quod facit nasci ꝛ quod incarnat ꝛ quod sigillat ꝛ qđ corrodit ex medicinis.

¶Capitulum.iiij.

Medicamen faciens nasci carnē est illud qđ coagulat sanguinem sanuꝫ in carnez. Qđ si fuerit exsiccatio ei vehemens ꝓhibet sanguinem venientem: quare non habebit materiaꝫ caro. Et si est ei absterſio vehemens remouet eum ꝛ facit eum currere: quare cōsumit materiaꝫ inuentam carni ergo oportet ut non sit ei plurima exsiccatio: imo vsq; ad terminū: neq; absterſio fortis valde: imo absterſio pauca in tanta quantitate vt absterget sorditiem absq; medicatione: ꝛ non indiget stipticitate de qua est curanduꝫ. Et oportet itez ut sit in caliditate ꝛ frigiditate sua in complexione si fuerit separata cum contrario ꝑm quantitatem sepationis. ꝛ si non fuerit separata sepatione de qua curetur: tūc assimilet calido valde calidū valde: ꝛ frigido valde frigiduꝫ valde. ¶Et obseruet itez impressio medicine in loco ut apponatur ei si supfluit in malitia complexionis. ¶Medicine autez incarnatiue sunt ille que aggregant inter duo elongata. Et non oportet ut operent nisi in superficiebus amboꝝ facientes adherere inter ea vtraq; cum roze qui est in substantia amborū. Et si fuerit sanguis purus: tunc est illud quod exsiccat sanguinem plurimū sufficiens cuꝫ eo in adherentia cum exsiccatione vehementi veloci anteq; sit pus: ꝛ non firmatur ei illud nisi fuerit cum illo superfluitas virtutis in exsiccando: vez oportet ut sit absterges: qm̄ absterſio est contraria intentioni que ē in eo: quoniā intentio in eo ē ponere illud quod colligitur de sanguine nutrimentuꝫ ꝛ ad herentia. ꝛ absit ergo absterget illum sanguinez: quare dispartit: ergo consumit materiam qua expectatur congluti natio: ꝛ non indiget diminutione in exsiccatione: sicut indiget ea illud quod facit nasci. ¶Quoniam faciens nasci indiget ut currat ad ipsuꝫ materia: ꝛ illius materiei cursum prohibet exsiccatio: ꝛ incarnatiuuꝫ non indiget: imo indiget incarnatiuuꝫ ex-

ſiccatione fortiore ꝛ pauca ſtipticitate. Conſolidatiuus vero ſigillatiuus vehementius indiget ſtipticitate ꝙ illa duo: quoniam eſt ei neceſſarium ut recuperet quod é per naturā vehemētiorē exſiccationis. i. cutē: ꝛ qñ indiget ut exſiccet humiditatez extraneam ꝛ radicalem vehemētez. Et illud quod é ante ipſum eget ut exſiccet humiditatē extrancā exſiccatione plima ꝛ radicalem cum mēſura que conglutinetur ꝛ ingroſſetur ꝛ non minuat ex ſubſtātia ¶ Et corroſiua diminuēs carnē oportet ut ſit vehementis abſterſionis valde. ¶ Et illud quidez quod eſt rectū in curatione vulnerū quādo pforantur eſt ut non approximet eis aqua. Et ſi fuerit neceſſariū ꝛ non ſuffert eger a balneatiōe: oportet ut ponatur ſuper ea de emplaſtris ꝛ de panno infuſo cuz oleo ſm modos ligationis: ꝛ non permittatur aqua peruenire ad ipſum.

¶ De perforatione vulneris ꝛ aliorum cum oportet ut diſcooperiatur La. v.

Dixit Gal. Oportet ut feces ex loco eius vehemētioris eminentie ꝛ ut inclines ipſum Et nō ſit tractus pforationis niſi ad ptem ex q̄ é poſſibile currē pus ad inferiora. Et ut obſeruētur i pforatione aleſurati ꝛ ruge ſm modū quez diximus in ca. vulnerū ꝛ dubeller. niſi in cis q̄ excepim⁹. ¶ In cis vō que ſūt ſic̄ iguina ꝛ ſubaſcelle: oz ut vadat pforatio cū cute in nā: deide ponant deſup exſiccatiua abſq; mordicatiōe de illis q̄ ſūt poſita i tabulis medicinarū ſingulariū. Et puluis olibani melior é in cis ꝙ olibanū: qñ illud é vehemēs ſtipticum. ¶ Et rectum quidē eſt in curatione vulnerū cuz pforant ne approximet eis aqua. Et ſi fuerit neceſſarium ꝛ eger nō ſuffert a balneatione tunc oz ut vuln⁹ occultet ſub emplis pueniētib⁹ rectis cum pānis infuſis cū oleis ſm modum coopture q̄ ſcpat int aquā balnei ꝛ hūditatē ei⁹: ꝛ inē vulnera: aut ingeniet ei aliqd ingeniox poſſibiliū in ipſo.

¶ De regimine vulnerū habēnuz apoſtema ꝛ dolores La. vi.

Neceſſariū é in huiuſmodi vulnerib⁹ alleuiare ꝛ credē ꝙ vulnus nō cōſolidat oīno dū apa non iedat. Et illud qdē nō completur niſi cū eo in quo é exſiccatio ꝛ infrigidatio i pn cipio rei ꝛ mollificatio in ſcdo. Et ut adminiſtret i eo cura apatū oīno. Et qō é, pnīum in hoc cū cōtate ſui inuamēti in oi mēbro a capite vſq; ad pedes eſt ut ſumat granatū dulce ꝛ decoq̄tur cuz vino ponti co ꝛ emplaſtret cū eo loc⁹. ¶ Et oz ut obſerues illud ad qō puerūt diſpoſitio apatis ſic̄ ſi tu adminiſtraueris vnguētū nigrū ꝛ videris vulneris ruborez vehemētē fieri ꝛ veſicari declina ad infrigidātia ꝛ ad vnguētū albū. Et ſi videris ipm mollificari aut idurari: ꝛ tu iā adminiſtraſti albū: adminiſtra nigrū ꝛ alia.

¶ De regimine vniuerſali in vulneribus viſceruz interius La. vij.

Attentio in eo qō exiſtimam⁹ ꝙ eſt fiſſura aut diſruptio interi⁹ é ut incarnet ꝛ nō dimittat ſāguis cōgelari i interioꝛib⁹ ita ut pbibeat fluxus ſāguinis. Et medicine cōferentes in vtriſq; intētionib⁹ pmis ſunt ſicut veſtimēta qū de coquūtur in aceto: aut detur i potu de cētaurea maioꝛe pōdus. 3. i. Et ire ligillate in hoc ineſt excuſatio magna. ¶ Illud aūt qō in potu ſumit cā fluxus ſāguinis é ſicut danic. i. ct. 5. de ſemine hyuſgami al. cū aqua mellis: ꝛ reliqne medicine pdicte in phibitione ſputi ſāguinis ꝛ fluxus ſāguinis. ¶ De vulnere aūt ꝛ fiſſura apparēt⁹ dixit ſapiens ꝙ in diſpoſitione mirac vēris donec egrediātur quedā inteſtina: oz ut ſcies qūo applices inteſtina ꝛ intromittantur. ¶ Qđ ſi egrediatur aliquid de zirbo oportet ut ſcias an ſit neceſſarium ut ligetur cū ligatura firma aut nō: ꝛ an ſuatur vulnus: aut nō: ꝛ qualiter ſit via in ſuendo ipſum. Et Gal. quidem dixit anatomiaz almirac. Et diximus nos ipſū in anatomia. Et pꝛo pter illud qō iam diximus in anatomia locus iliorum é minoris timoris cum diſrūpitur ꝙ locus alnourati. Et alnourati quidem eſt mediuz corporis vtriuſq; lateris menſura quatuoꝛ digitoꝛum ab albozati. i. vmbilico. Inquit: Quoniam fiſſura cum accidit in loco albozati egreditur cum ea inteſtina plus ꝛ reditus eoꝝ in ea é difficilis. Et illud iō qñ res que tenet eam nō é niſi duo lacerti deſcēdentes in longitudine corporis qui ptenduntur ex pectoꝛe vſq; ad os pectinis: ꝛ ꝓpter illud qñ diſrūpitur vn⁹ horum duoꝝ lacertoꝝ oz ut egrediat ps inteſtinorum ꝛ augmentatur inde diſruptio. Et illud ideo: quoniā lacerti qui ſunt in vtriſq; ilijs plus coartāt ipſum: verū eſt ei in medio lacertus fortis continēs ipſum. Si aūt pꝛeparet ut ſit diſruptio magna egredietur numeratio inteſtinoꝝ: quare erit eoꝝ intermiſſio vehementioꝛ ⁊ difficilioꝛ. In vulneribus aūt paruis ſi nō ſuccurratur cum intromiſſione inteſtini inflatur ꝛ ingroſſatur. ¶ Et iſtud, ꝓpē id qō generat in eo de vētoſitate: quare non ingredit ex illa diſruptione. Et ꝓpter illud ſaluioꝛa vulnera accidētia in mirac diſrūpētia ſūt illa que ſunt equalis magnitudis. Inquit: Et indigēt illa vulnera reb⁹ quatuoꝛ quarū ꝑma eſt ut reducat inteſtinuz apparens ad locū q̄ é ei ꝓpr⁹: Et ſcōa ut ſnat: Et tertia ut ponat ſup ea medicamē pueniēs: Et quarta ut ſit ſolliciudo ne pueniat alicui mēbrū nobiliū, ꝓpter illud timoꝛ. Donec ergo ꝙ ſit vuln⁹tāte quātitatis ut nō poſſim⁹, ꝓpter pauitatem eius intromittere inteſtinū, pcedens ab eo. Et quidem é nobis neceſſarium ut reſoluam⁹ illam ventoſitatem: aut ut dilatemus ipſam diſruptionem: ꝛ ut diſſoluam⁹ ventoſitatem eſt melꝰ ſi poſſibile eſt in ea. Et cauſa quidem in inflatione inteſtini eſt frigus aeris. ꝓpter illud ergo oportet ut ſubmergatur ſpongia in aqua calida et exꝑmas ipſam ꝛ vapoꝛes ipſum. Et vnum ſtipticū qū calefit etiā é iuuatiuū in hoc loco: ꝛ illud qñ calefacit plus ꝙ ſit calefactio aque ꝛ confortat inteſtinū. ¶ Qđ ſi hec cura non reſoluit inflationez inteſtinoꝝ tunc adminiſtret amplificatio vulneris. Et conuenienti⁹ inſtrumēt⁹ oꝝ ad hanc ſectionē é inſtrumētū qđ cognoſcit ad pforādas fiſtulas. Lultelli

aūt pfozādi acutī ex duab⁹ partibus facti ad caput
caueant. Et rectio: figurarū ꝛ ꝓparatio i infirmo ē ut
si fuerit vulnus lesum vadēs ad ptem inferiozē sit fi
gura ꝛ ꝓparatio ad supiozē. Et si fuerit vuln⁹ vadēs
ad superiozē: figura ꝛ ꝓparatio vadant ad inferio
rem. Sit ergo intētio tua quā intendis in vtrisq; re
bus simul ut nō cadant reliqua intestina sup intesti
num cuius inferius apparet. Et cū tu posueris hāc
tuam intētionē: scias ꝙ si fuerit vulnus in parte de
xtra tūc oportebit ut faciat egrū declinare ad ptem
sinistram. Et si fuerit in parte sinistra facias eū decli
nare ad dextrā. Et sit intētio tua semp ut ponas ptē
in qua ē vulnus altiozē parte altera: hec est eni res
que est cōis oibus istis vulneribꝰ. Cū ergo seruant
intestina in locis suis que sūt eis ꝓpria ꝛ postq̄ redu
cta sunt ad vētrem cū vulnera sunt magna: tūc ne
cessarius ē miſter edoctꝰ. Et illud tō qm̄ oportet ut
teneat locū illius vulneris totū manu sua deforis et
colligat ipsum ꝛ aggreget ꝛ deteget de eo aliqd mi
nistro suenti ipm ꝛ redeat ad illud quod iam sutuz
est de eo etiā ꝛ aggreget ipm ꝛ colligat paulatim do
nec suatur vulnus totū sutura decenti. Et ego nar
ro tibi illud qđ melius ē de assuitione ventris. dico
ergo qm̄ ꝓpterea ꝙ res que ē necessaria est ut com
prehendatur illud quod est inter mirac ꝛ siphac iaz
est necessariū tibi ut incipias ꝛ intromittas acuz in
cutem deforis ad interiozē partē. cū ergo penetra
uerit acus in cutē ꝛ in lacertū euntē ꝑm rectitudinē
in lōgitudine vētris totius: dimitte marginē siphac
in hoc latere ꝛ non intromittas in ipsum acūz ꝛ fac
penetrare acum in marginem alium deintus ad ex
teriozā: deinde fac penetrare eam abintus ad exteri
oza in margine alio mirac: ꝛ cū feceris eam penetra
re tūc fac penetrare eā sc̄ō in hoc eodē margine mi
rac aut deforis ad interiozā: ꝛ dimitte marginem si
phac q est in hoc latere: fac ergo penetrare acum in
latus aliud deintꝰ ad exteriozā: ꝛ fac eā penetrare cū
tua penetratione in siphac in marginē mirac q est i
partecius donec facias eā ꝑnetrare totū: deinde in
cipe iterū ab hoc eodē latere ꝛ sue ipm cū margine
qui ē siphac in latere alio: ꝛ extrahe acū ex cute quā
penetrauit: deinde reduc acū in illā cutē ꝛ sue mar
ginē siphac q est in latere alio cū hoc margine mi
rac ꝛ extrahe eam ex cute que ē in parte eius: ꝛ fac il
lud vna vice post aliam vsquequo suas vulnus to
tuz ꝑm illud exēplū. Jn mēsura aūt que est inē duo
pūcta caueat supfluitas i latitudine ꝛ strictura: qm̄
amplitudo nō tenet ꝑm ꝙ oportet ꝛ strictura adu
nat. Et illū iterū si fuerit cozdosum aduuat ad dis
rūpenduz. ꝛ si fuerit molle abscindit ꝛ ligat leue du
rū: ꝛ similiē si, pfūdaueris pūctura in cute. nam si fu
erit longinqua a punctura verū remāserit de vacui
tate intra ipm ꝛ extra eam non incarnat: ꝛ serua eā
litate illic etiā. Jnquit: Et pone intētionē tuā in suen
do vētrē adherētia siphac cuz mirac. forsan enim
adherebit ꝛ incarnabitur: quoniā est nerosum.
Et iam consuerunt ipsum quidam ꝑm hunc modū
oportet ergo ut figamus acuz in margine mirac ex
terioze ꝛ faciamus eam penetrare ad interioza ꝛ di
mittamus marginē siphac totum: deinde reduca
mus acum ꝛ faciamus eam penetrare: deinde pene
tret acus ex contrario partis quā penetrauit: deide
faciamus penetrare in marginē alium de margini
bus mirac ꝑm hoc. Et iste modus consuendi ē me
lioz cōsuitioni cōmuni que comprehendit quatuoz
margines in penetratione vna: ꝛ illud ideo quoniā
cum hac consuitione iterū quā iam dixim⁹ iam co
operitur siphac retro mirac: ꝛ continuatur cum eo
coopertura decenē. Jnquit: Deinde pone sup ipm
de medicinis incarnatiuis: ꝛ necessitas ad liganduz
est vehemētioz in his vulneribus: ꝛ madefac lanaz
in arahaze cum oleo calido parū ꝛ inuolue sup ali
bzeni ꝛ alibzeni sicut vadūt. Et clisteriza ipsum cuz
aliquo mollificatiuo etiā sicut olea ꝛ mucilagines.
Et si vulnus tā peruenerit ad intestina ꝛ suisti ipm
tunc regimen sit illud quod diximus. verūtī opoz
tet ut clisterizetur cū vino nigro stiptico tepido: ꝛ p
pze si vulnus iam consutum fuerit: aut appzopinq̄
uerit minuta intestina: quoniā intestinum ieiunum
non sanat oīno ex vulnere qđ in ipso accidit ꝓpter
subtilitatē sui coꝑis ꝛ multitudinē ci⁹ qđ est i eo
de venis ꝛ ꝓpinquitatē suam ad materiam neruo
rum ꝛ multitudinē effusionis cholere ad ipm ꝛ ve
hementiaz caliditatis eius: qm̄ est magis ꝓpinquū
epati q̄ intestina alia. Jnferioza vo vētris, ꝓptera
ꝙ sunt de natura carnis sis de medicatione iploz
confidens. Jnquit Gal. lib. de ingenio sanitatis:
Et sit intentio tua apud disruptionē mirac ventris
cum siphac ut suas eā cōsutiōe cōglutināte siphac
cū mirac: quoniā est nerosum tarde incarnationis
cū alio: ꝛ illud cū modo suitionis quā diximꝰ: qm̄
ipsa aggregat ꝛ cōglutinat in punctura siphac. Jn
quit: Et intestina cū egrediūtur tūc confert vinū ni
grum forte: ꝛ caleſiat ꝛ submergatur in eo lana ꝛ po
natur desup: qm̄ ipsa dispgit inflāmationē eoꝝ ꝛ
detumescere ea facit. si aūt non fuerit ꝓsens tunc
administra qualdā aquas stipticitatis fortis caleſa
ctas. ꝙ si nō fuerint ꝓsentes tūc vapoza ea cū aq̄
calida donec detumescāt. si aūt non ingrediunt in
illud amplificet locus. Jnquit Hyp. Cum egre
ditur zirbus ventris i vulnere: necesse ē ut putrefiat
qđ de eo egredit: quāuis mozetur tempoze parus: ꝛ
est in hoc vehementius q̄ intestina ꝛ epar: quoniaz
intestina ꝛ extremitates epatis si non remanent ex
terius spacio longo donec infrigidētur valde vehe
menter: tunc cum ingrediūtur ventrē ꝛ incarnatur
vulnus redeunt ad naturas suas. zirbus vero licz
mozetur tēpoze ꝙuis tamen necesse ē ut quod ex eo
ꝙ apparet ingreditur vētrem putrefiat. Et ꝓpter
illud ꝓperant medici in incidendo ipsum: ꝛ non
intromittunt quod de ipso apparet in ventrem. ꝙ
si inueniatur in zirbo diuersozum ab hoc illud ēval
de parum ꝛ forsan non inuenitur. Et si egreditur
aliquid de zirbo tunc necesse ē tibi ut scias an opoz
teat incidi: an non: ꝛ an oporteat sui vulnus: an nō
ꝛ qualiter suatur. Nam si vulnꝰ cadat in aliquorati

ꝛ est medium vētris: tunc est pluris timoris: quoniam sunt extremitates lacertoꝝ cooperte sup vētrē. Si fuerit in illis ꝛ sunt a duobus lateriꝫ medij vētris a dextra ꝛ sinistra quasi quatuoꝛ digiti: tunc est saluioꝛ: qñ non est in eo aliquid de extremitatibus lacertoꝝ neruosoꝝ. loci vo alnourati futura iterum ē difficilis: ꝛ illud ideo qñ intestina eminent ꝛ egrediūtur a disruptione q̄ est i hoc loco ꝛ reditus eoꝝ in hoc loco ē difficilis: ꝛ illud quia illud qō plicat ea intētione eoꝝ ē duo lacerti ꝓtēsi in longitudine vētris carnosi qui descēdūt ex pectoꝛe ad rachaba ꝛ est os pectinis. Et ꝓpter illud qñ cadit vulnus in hoc loco incidūt hos lacertos: ꝛ ē eminētia intestini vehemētioꝛ: qñ lacerti qui sunt in illo continēt ꝛ nō est ei in medio lacertus fortis retinēs ipm Et aūt ꝓparat cum hoc ut sit vulnus magnū tunc necesse ē ut emineat ꝛ egrediatur ex eo nerujus intestinoꝝ: ḡre fit intromissio eoꝝ difficilioꝛ.

¶ De qualitate ligandi vulnera Ca. viij.

VUlnera aūt ꝛ fissura apparentia cū vis ut incarnētur tunc facillud quod dixit sapiens de illis qui sūt huiꝰ artis. Jngt: Cuꝫ vis ut incarnetur huiusmodi fissura tunc adhere ei ligaturam accipiente ex duobꝰ capitibꝰ nō aliaꝫ de ligaturis. Qō si fuerit magna erit tibi necessarium ut adherere ei facias pululos triangulatos. Et si fuerit locus decliuis indiget futura ctiā. Et pululi quidē triangulati meliores sunt in aggregando labia vlcerū q̄ quadrati: qñ coartant sup fissurā tñ Et situs pulullozum triangulatoꝝ est ꝑm hoc exemplum: linea recta inter duos pulullos sit fissura duoꝝ pulullozꝝ triangulatoꝝ: vnus sit. b. ꝛ alter. g. decenter cōpositi ꝑm figurā quam vides. Cū ergo ligatur locꝰ iste ꝛ cadit ligamē duoꝝ capitum est ligamen tenēs sup locum fissure vehemētius q̄ si fuerit quadrati. Et nō licet ut nō sit in applicatiōe vlceruꝫ ligamē non hñs duo capita: ꝛ isti sunt pulilli triangulati ꝛ figura stringēdi. ¶ Et dicit in lib. de ingenio sanitatis: Quidā bō habuit vulnꝰ cuius ꝓfundū erat ꝓximum inguinibꝰ: ꝛ ipsius oziciū ꝓximū genu ꝛ sanauimus ipsum sine pforatiōe petitas ita q̄ posuimus sub genu eius pullullos: ꝛ ꝑ parauimus ipm talit q̄ factū est oziciuꝫ eius dire ctum cum facilitate: ꝛ similiter fecimus de vulnere qō fuit in coxa ꝛ brachio ꝛ sanata sūt omnia. ¶ Jnquit: Ille qui iam ꝓcidit in expientia scias q̄ vulnera indigent ut fiat sanies si possibile est ei intus ad hoc ut penetrēt cū ea reliqua que sūt illic meliora ꝛ velociozis alterationis. Similiter vulnera disrupta elongatoꝝ labiozum egent ut aggregentur cum ligamēto aggregante labia coꝝ nisi fuerit sup ea ex illo dolor: aut fuerit aꝑosa: qñ dolent pozpter illud quāuis sit cū facilitate: aut fuerit lacertus q̄ sit disruptus in latitudine: qñ tunc nō aggregat: imo ponatur in medio licinium timēdo ne incarnet cutis ꝛ remaneat lacertus nō incarnatus. ¶ Jnquit: Et similiter quādo findimus cutez capitis ponimus inē labia aliq̄d quod ipleat ea: fortasse enī ꝓtrahitur cutis labioꝝ ad interioꝝ vulneris: ḡre necesse ē tūc ut coneris cū ligamētis ut trahas eaꝫ ad exterioza. ¶ Et cum cadit vulnus in longitudine: tūc ligamen sufficit ꝛ aggregat ipsam decēter. Et cū fuerit in latitudine indiget ut suat ꝛ ꝑm mensurā ꝓfunditatis vulneris erit ꝓfunditas future dignoꝝ ex additione anatomie. Jnquit: Qñ fuerit nob necessariū ut addamus in amplitudine vulneris cū est strictum ꝛ ninerimus q̄ ꝓpter ꝓfūditatē ei⁹ incarnet eius supius ꝛ nō incarnet eius ꝓfundū: aut fuit mēbrū vulnera tum in poza vulneris ꝑm figurā: qō cū redit ad eq̄litatē suā non est possibile ut currat ex eo sanies: neq; ut ingrediat ipm medicina: ꝛ ut redeat ad suā figuram qñ egredit ꝛ cōmouet doloꝛē aliū: tunc necesse est ut scindat sectione cōuenienti. ¶ Et scias ꝑm sum mā q̄ vulnera que sūt in latitudine lacerti sūt digni oza ut labia eoꝝ sint vehemētius clōgata quapoꝛpter sūt faciētia maioꝛē necessitatē ad perscrutandū subtiliter in aggregādo labia ¶ Et fortasse nō erit ex cusatio a futura ꝛ administratione puluillozum triangulatoꝝ ꝓpe si ceciderit in carne diminutio: nā cadens in longitudine minꝰ eget illo.

¶ De medicinis incarnātibꝰ vulnera Ca. ix.

Bh Etrum medicinarū virtutes iā narrauimꝰ ꝛ ptinuatiōis carū locuꝫ. Et nō dubitamꝰ gn sit necessariū ut puluis carū sit minoris virtutis q̄ illud qō de eis fit cum oleis ꝛ ceratis. Et necessitas qdez pducens ad olea ꝛ cerata ē ꝓpterea q̄ medicine sicce ꝛ ꝓpe que sūt sicut merdaſegi ꝛ relique minerales nō submergūtur vsq; ad ꝓfundū ꝛ non penetrāt in pozos: cū ergo ex eis fit ceratum ad vltimū puenire facit eas cursus olei ad locū quē volumꝰ. ¶ Et iste medicine incarnatiue sunt ex mineralibus: Et sunt ex plātis: ꝛ animalibus: ꝛ ex oī specie. Et sunt ex mineralibus sicut ceruſa ꝛ oleū myrtinuꝫ ꝛ cera. ¶ Et ex plantis folia sicut folia quercus malucle emplastrata ꝛ folia salicis ꝛ folia caulis ꝛ folia arboꝝ malozuꝫ ꝛ cortex palme ꝛ folia arnoglosse ꝛ spertū infusum in aceto aut aliquātulo vini. ꝛ ꝓpie qñ nuiscent foliaarboris pini masculc ꝛ femine ligata cū coꝛticibꝰ suis ꝛ folia cupssi ꝛ rami eius ꝛ folia pentaphilon cū melle. ¶ Et ex gūmis glutinū alboti ꝓpie ꝓpe mēbra magna. Et ex fructibus ꝛ granis nux recens ꝓtrita cū aqua ꝛ sale aut vino bulita cuꝫ folijs acetose aut folijs sicle aut lactuce ꝛ piroꝝ silue strīū cū eo quod est in eis de ꝓhibitione fluxꝰ ꝛ nux cupressi ꝛ allea combustum ꝛ puluis molendini et ozdeum adustum ꝓpie senibus cum cera ꝛ oleo rosa. ¶ Et de illis que similantur floribus flos sorbe et herba caude equine ꝛ ꝓpie in vicinitate impletionis membri aut carnis. Et ad vulnera que sunt ꝑ pinqua lacertoꝝ capitibus. ¶ Et ex animalibus lac acetosum valde conglutinat vulnera magna. Et de compositis medicamen ruffi ꝛ aureuꝫ ꝛ esculeus: ꝛ medicamen de salicibus ꝛ pullegio: ꝛ emplastrum de lino.

¶ De medicinis ꝓsolidatiuis ꝛ sigillatiuis Ca. x.

Arum medicinarū naturas iā sciuisti. Et scis iterū q̄ oz ne puluis earū sit in virtute eius quod ponit in emplastris. Et tunc oz ut scias q̄ nō est necessariū ut medicine iste admini strent cū iam equata est superficies carnis dure cū cu te vltima equalitate. verū caro humida iā equatur t additur: sed ē spissa talit q̄ cum exsiccat descendit: imo nō oportet ut administres eas nisi cū hoc qō ē ita q̄ q̄n exsiccat equatur. Et hec res cognoscit existimatione. Oportet ergo ut administret medicina cōsolidatiua anteq̄ carnis nascētia i vulnere in quo caro nascitur ad hunc finē pueniat: q̄n cōsolidatiua etiā addit in quātitate carnis vsquequo consolidat etiā addit cū ea virtus nālis. Ergo additur fm hanc vltimationē: imo oz ut sit taliter q̄ q̄n exsiccat t facit operationē suā iam natura fecerit nasci cū quantitate ei necessaria cū vltimatione cōsolidatiue vltime in cōsolidādo que cōpleat duas operationes continuando inē carnem t cutem predictas mēsura qua equetur superficies vlcerata. Qō si nō auferatur istud, p cui dubio fiet vestigiū vulneris superius i cute. Et oportet ut administres sigillatiuū in pmis cū ipsum administras humidū: deinde administra ipm siccū: tūc cū appropinquat sigillatio faciens ipm transire sup ipm cū extremitate radij. Et medicine qdem iste sūt sicut cortices arboris pini cuz cerato de oleo ros. aut myrtino t resina sicca t abrotanū assatū t cortices eris t puluis olibani t merdasengi t centaurea minor: t vene sunt bone t ossa cōbusta iterū t aristologia adusta ē vehementis cōsolidationis: t alumē iterū t galle imature et folia silci. Et Hyp. qdem ingt de pede alhaneas sicut dixerūt: t ē simile q̄ intellexit p eū herbā que noiatur pes cozui. Et stercus canis comedētis ossa t stercus lacerti: verūz est acutius pmo: ēre oportet ut frāgas ipm cū stipticis: t radix lilij celestis t cortices oppoponaci t tucia. Et de faciētibus nasci carnē mirabilib⁹ in vulneribus calide cōplexionis apostemosis sūt sandali t nenufar t aloes t ppne in ptibus ani t testiculorū. Et medicina aristologie si fiat vnguētū aut indiges eo q̄ ē fortius de illis que sunt inf cōsolidātia sicut climia t ppne combusta t colcotar cōbustuz t litargyrium t ceruſa. Et q̄nq̄ cadit in medicinis ei⁹ dragagantū t colcotar quāuis sint de fūma corrodētiū diminuentium carnē. Verū ipa forte cōsolidant in vehemēti humiditate t ppe q̄n adurūtur sūt minoris cōsolidatiōis t nō minuitur de corrosione coz t pcipue si ablnātur sūt ad cōsolidationē declinioza. Flos vero eris t medicine q̄ sunt vehemētioris corrosionis nō sūt recte ad illud nisi cū regimine forti: t in qbusdā vulneribus t vlceribus vehemētis hūiditatis. Es vero adustū q̄n ablnit est bonū in cōsolidatiōe. Et cum volūtas ē ut fiat emplastrū sūt necessaria que sūt fortioza de illis q̄ sunt inf cōsolidatiua sicut climia t ppne adusta t colcotar adustū t litargyriū t ceruſa. Qualitas vō faciēdi illud ē ut dissolnat ceruſa t merdasengi cū aceto: deinde administret t climia teratur. Et melius quidez ē ut adurat: deinde misceatur illud cū colcotar t ibibatur oleo ros. cū aceto t vino stiptico: t forte adduntur sup ipm dragagantū adustū t balaustie t galle q̄n vulnus t vlcus sunt vehementis humiditatis. Emplastruz de lino t est mirabile: sume pannum de lino ablutum nitiduz t tere donec fiat sicut alcohol: deinde sume oleum fortis stipticitatis aut oleum myrtinum t pone in ipso parum galbani t dissolue in oleo t pone in ipso pannum contritum t fac de eo emplastrum: quoniam est mirabile. Et vnguentum nigrum magnum facit nasci carnem. Quod si volueris ut fortius faciat nasci tūc pone in ipso de ture t oppoponaco t aristologia adusta equales partes ut sit sicut pondus medicinarum quatuor. Modus puluerīs alius. ℞. ceruſe t merdasengi ambozum ana p tem. i. scorie plumbi t myrrhe t gallarum omniuz ana patem. 5. Puluis alius: ostracozum combustozum. ʒ. xij. granati parui quod cadit ab arbore t exsiccatum est, calcadis ambozum ana. ʒ. xvi. corticum ceruini combusti abrotani climie resine radicum lilij omniū ana. ʒ. iiij. minuti turis corticum arboris pini ambozum ana. ʒ. vi. corticum granatozum ceruſe aluis omniū ana. ʒ. viij. gallarum. ʒ. i. Puluis rubeus. ℞. rubee ossium combustozum merdasengi omnium ana. ʒ. ij. turis aloes ambozum ana. ʒ. iij. sarcocolle memithe ambozum ana. ʒ. i. fiat puluis. Puluis alius. ℞. rosarum ceruſe plumbi bauſtie omniū ana. ʒ. viij. gallarum t seminis rosarū t aluis eq̄liter aristol. aur. ij. minuti turis aur. i. Modus empli ad vulnera corpoz senum: cōburatur ordeum t fiat ex eo ceratum cuz oleo ros. aut oleo myrtino cum ceruſa plumbi.

De medicinis faciētibus nasci carnem in vulneribus t vlceribus Ca. xi.

Am scisti ppriatem medicinarum facientium nasci carnem: t quomodo oportet ut sint in complexiōibus suis. Et oportet administrentur medicine facientes nasci carnem cum iam mundificatus est locus a sordibus t similibus: t non fuerit basis vulnerum nisi os: tunc mūdifica illud os t exsicca in vltimo. Et non dimittas in eo obfuscationē aut corruptionem: neq̄ corticē t humiditatem que nō exsiccet t ppne in capite: nā lenitas ossis t eius hūiditas ē vna cārū, p̄hibētium natinitatē carnis super ipsum. Et cū exsiccatur t exasperat est illud sup quod fit mā ex qua gnātur caro in eo magis faciēs nasci. Et scias q̄ est medicina faciens nasci carnē in corpore aut mēbro t nō ē faciens nasci in alio: t illud iō q̄n fortasse exsiccat in corpore: t nō exsiccat in corpe ppē cōplexionē dū oriī corporum. t fm q̄ scisti fortasse superfluit in corpore: t nō superfluit in corpore: neq̄ est absterſio oīno: cum hec hec medicina indigeat exsiccatione quadā t extensione quadam mensuratis fm corpus nō absolutis: t res mensurata ē diuersa cū impressione suā in reb⁹ que non sunt conuenientis qualitatis in passione. Et omne exsiccatiuuz quidem

cuius siccitas est minor siccitate corpis qđ cũ eo curatur est iterũ abbreuiatũ ab hoc vt faciat nasci carnẽ ei⁹: imo oportet vt sit sicci⁹ eo. Et ꝓpt illud sit q olibanũ nõ facit nasci carnẽ in corporib⁹ donec per trãleant cõsumptionẽ siccitatis. Et exprimentũ qđẽ est illud qđ scit q est ex exsiccatiuis ⁊ stitib⁹ aut ex natiõe carnis ꝑm, pcessionẽ vel ꝓximitate aut ex sordidatione. ¶ Sed si videris exsiccationẽ cũ q̃ sortasse nõ nascat caro: tũc humecta parũper medicina sicca ⁊ dimitte illud qđ vadit ꝑm virtutẽ suã. Et q̃cq̃ iterũ ẽ qui busdã corporib⁹ proportionalitas cũ quibusdã medicinis abiectu aspectu opatõis eaꝝ, ꝓpt illõ ergo vt misceant medicine plures debiles ⁊ fortes. Et ꝺo ãre scã sunt emplastra ⁊ q̃ sit eorũ necessitas iam scimus. Et oportet vt nõ sis ꝓtentus medicina sup exsiccationez ⁊ humectationẽ: imo obserua ambas q̃litates agentes ꝑm q ꝑmixim⁹ eaꝝ narrationẽ: neq; iterũ sup exsiccationẽ ⁊ humectationẽ: imo cũ ꝓfuetudine ꝓsideratis inter dispositionẽ vlceris ⁊ dispositionem cõplexionis corporis. ¶ Q̃cq̃ enĩ corp⁹ est humidũ ⁊ vlc⁹ siccũ: ⁊ q̃cq̃ ẽ corp⁹ siccũ ⁊ vlc⁹ hũidũ ⁊ q̃cq̃ sũt ambo hũida: ⁊ q̃cq̃ sũt ãbo sicca. Et administrẽt in ꝑmis q̃ sunt debiliora sicut olibanũ ⁊ farina fabaꝝ ⁊ farina ordei ⁊ silia. Qđ si corp⁹ fuerit siccũ ⁊ vlcus humidũ valde: tũc necessarie sunt medicine vehemẽtis exsiccatõis cũ cõparatione ad medicinas facientes nasci carnẽ: sicut aristologia ⁊ radix oppoponaci ⁊ dragantũ adustũ. Et in residuo sunt necessarie medicine sicut ireos ⁊ farina lupinoꝝ. Etq̃ cq̃ accidit vt sint quedã medicine in quib⁹ sint aligd ꝑ pretatis qua egent medicine facientes nasci cãem de exsiccatione ⁊ abstersione sz supfluit fuit: ergo ꝙbi gratia ꝓpter exsiccationez suaz vehementem retinẽtes fortitudiem ⁊ ꝓhibentes materiã ⁊ supfluit abstersio ⁊ corrosio. Sed quãdo ꝑmisceat cũ ea aligd de illis que sunt illi contraria frangit ex eo ⁊ tempat ipm ⁊ fit faciens nasci sicut flos eris: ¶ Cũ enim cum ipo associant oleum ⁊ cera ⁊ que humectant membr et fuxum facuit tunc ipm ꝓpter exsiccationẽ ⁊ vehemẽtiam abstersionis fit consolidatiuũ quare oportet vt sit flos eris vna decem ptiũ cerati qñ administrat in corporibus que sunt liccioza: ⁊ vna duodecim partiũ quãdo administrat in corporib⁹ que sũt humidiora. Et oportet ut obseruet in istis quãdo experiũtur predicta. ¶ Senes egent medicinis in ꝙbus est calidꝰ maior ⁊ attractio fortior. ¶ Et cadũt in eis que sunt sicut pix ⁊ tus ⁊ farina ordei ⁊ farina fabaꝝ ⁊ farina herbi ⁊ radix lulij ⁊ aristologia ⁊ climia ⁊ herba oppoponaci. ¶ Et quãdo ꝓhibet medicina a iumento decima ad aliaz: cũq; ergo fit difficilius curet cũ eo quod est ꝓpriũ vlceribus.

¶ De curatione vulnez alsepheregi idest que fiunt in capite. ¶ Capitulũ. xij.

REgimen qđez ossis in eis ⁊ quid accidat ex accidentibus corporalibus iam dictus est in capi. ossiũ ⁊ algebra. vez incarnatiuũ vlcerũ eoꝝ ⁊ que sunt extra ea sufficiũt quelibet medicine exsiccatiue leues puluerizate sup ea ex medicinis.

Et medicina que est facta ex aloe ⁊ myrrha ⁊ olibano ⁊ sanguine draconis: ⁊ simulit medicine leues ꝺicte in vulneribus. ¶ Qđ si fuerit illic curisus sãguinis: tunc curet cũ eo quod diximus in ca. fluxus sãguinis. Et oportet ut cibet habens cã cerebellis galinaꝝ assatis q̃tũ possibile est: ipa enĩz ꝑm q testificant quidã ꝓfortant cerebr ⁊ retinent sanguinis fluxum: licet sit inueis sententia alia. ¶ Et similit aqua granati muzi: ⁊ emplatur cũ virga pastoris. Et de medicinis bonis ad vulnus ⁊ sanguinẽ ẽ ut sũatur fermẽtuz puꝝ siccũ: ⁊ terat ⁊ puluerizet desuper ⁊ non humectetur. ¶ Quod aũt ꝓhibet egritudinẽ ẽ emplastratio cũ farina ordei ⁊ simila cõfectis cũ isopo. humida ⁊ silr cũ sanie ordei cũ calamẽto: ⁊ ꝓfert attriti oni ei⁹. Et reliquũ regimẽ sũat ex capi. ossium.

¶ Tractatus scõs de excoriatiõe ⁊ attritione ⁊ cõtusione ⁊ torsione ⁊ casu ⁊ offensiõe ⁊ disruptione et fluxu sanguinis ⁊ similibus illis.

¶ De sermonibus vlibus. ¶ Capitulũ. ꝓmuz.

ALm scimus in libro ꝓmo que sit intentio cotusionis ⁊ attritionis. Cõtorsio aũt est ut sit membr separatũ a iunctura sua sepatione non cõpleta: neq; apparente manifesta: quare est dislocatio. Et eguamẽ quidez est infra torsionem ⁊ ẽ quasi aliquãtulũ torsionis ꝓmouens ligamentum in iuncura ⁊ quod continetur de eo in carne. Et si cũ eo fuerit aliquantulũ separationis erit torsio. ¶ Et de hominibus sunt qui nominãt intentionem quã nominauim⁹ torsionẽ nomine cõi Et de hoib⁹ sũt q noiant torsionẽ vni⁹ duoꝝ laterũ lacerti sicut vni⁹ duoꝝ laterũ lacerti vole man⁹ ⁊ recete cũ adherẽtia lateris alteri⁹ cuius sepatio sit apparẽs. Illud aũt qđ volum⁹ ꝑmittẽ ⁊ loq de eo in ꝑmis est ꝓtusio q̃ accidit lacertis in medio eoꝝ ⁊ attritio in extremitatib⁹ ipsoꝝ.

De ꝓtusione ⁊ attritione. La. ij.

QUando accidit lacerto vt ꝓtũdat accidit ex hoc inẽ ptes ei⁹ numerus solutõis cõtinuitatis. Et multotiẽs effundit ad ipm sãguis plim⁹ ex quo apostema. Et pauciores sunt eius dissolutões in quib⁹ nõ aggregẽt ad ipm sãguis ⁊ putrefiat q̃ plimũ sperat ei⁹ resolutio ꝑ pozos. Et ꝑ prie ꝑ pozos q sũt ꝓstricti ꝓstrictõe impellẽte ab illo qđ fecit ꝓtusionẽ extri⁹ ⁊ a ꝓstrictõe accidẽte ex apate interi⁹. Et ꝓpt illud si nõ succurrat rei in ea ꝓducit ad corruptionẽ mẽbri. ¶ Et sortasse excoriatio segit casũ ⁊ offensionẽ: ãre oportet vt ꝓpere ad curatiõez ei⁹ vt nõ cãcerẽt. Et oportet vt administratio fiat in attritiõe cũ reditõe ꝓximitatis villoꝝ incisoꝝ: imo ad sedandũ dolorem.

¶ De cura: La. iij.

NOn reperitur in plibus haꝝ dispositionũ in hac accidentia excusatio a phlebotomia: imo opifex artis ꝓperãt ad illõ cuius sit cor

pus mundus. Et qñ fit phlebotomia ⁊ festinat ad
ẽplastra ꝓhibẽtia opilãtia nó accidit ex eis illõ qõ
est necessariũ ad curationẽ q̃ multũ ꝓuenit. Et ẽ eoꝝ
phibito cũ infrigidatione ⁊ stipticitate: aut cũ vno
eoꝝ. Cũ autẽ tardatur illud ⁊ ꝓperat sanguis ad
dispositionẽ solutionis: ⁊ times nocumẽta ꝓdicta:
necessariũ est in curatione eius extrahere sanguinez
illũ vt nó redeat apud ꝓtinuationẽ ad dispositionẽ
eius. ꝙ si fuerit taliter ꝙ sit possibile ut resoluat ꝓ
pter raritat ẽpoꝝ cũ embrocis aquaꝝ calidaꝝ ⁊ si
miliũ eis fiat. Et forsitasse administrat sup vberatos
de illis que diximus. Et item cũ medicinis carmina
tibus sãguinem mortuũ ⁊ oleis resoluentibꝰ laxitu
dinẽ ⁊ ut dentur in potu deintus res adiuuantes ad
resolutionẽ fiat illud: ⁊ sis ꝓtentus illo. Et ista mũdi
ficatiua adiuuatiua ad illud sunt sicut bdellũ iudai
cũ ⁊ costus ⁊ centaurea maioꝝ cuꝝ sirupo acetoso: ⁊
vt adiuuet sirupus acetosus item ad illud cũ incisiõe
Ad medicine vero carminates sãguinez mortuũ sunt
sicut farina ordei ⁊ isopus humida ⁊ similia cõfecta
cuꝝ aqua. Et forte est sicut calamentũ montanũ ⁊ sa
uic ⁊ ꝓprie qñ cadit in capite. ⁊ ad vltimuꝝ illud cui
est mollificatio cũ caliditate subtili resoluente resolu
tione subtili: ⁊ ex eis que exsiccant exsiccatiõe subtili
nam ea que sũt vehemẽtis resolutiõis ⁊ exsiccatiõis
cũ administrant in impressione eius resoluit subtile
⁊ inspissant spissuꝝ cũ exsiccatione sua ⁊ opilant po
ros item cũ exsiccatione sua. Et hec forsitasse mensura
excusat sollicitudinez in eo cuius ꝓtinuitas soluitur
ꝓpe cutem ⁊ in eo quod apparet non ꝓfunda.
Ad si nó fuerit ita ⁊ fuerint solutiones multe ⁊ pro
funde ⁊ longinque ab eo quod apparet non erit ex
cusatio a scalpellatõne ⁊ resoluat qd resoluat quod
resoluit in apostematibus ⁊ vlceribus malis. Et eꝰ
quidez dispositio non est dispositio verberati: in ver
berato enim trahit materia ad cutez: ⁊ cutis est in via
vlcerationis. Et in hoc si soluit continuitas ꝓfunde
submerse: tunc illud non sperat: quapropt necessari
us est administrare attrahentia cũ fortitudine ⁊ ven
tosas ⁊ scalpellationem: ⁊ forsitasse erit res maxima: ⁊
fiet ad aꝑationem magnaꝝ exterius ⁊ aggregabit.
Et tunc oportebit ut festinet ad aperiendum ⁊ resol
uendũ illud quod aggregat in eo saniez ut sedet do
lor cũ eo facit pus: ⁊ resoluat materia cum apertiõe
illud enim est ꝑm dispositionem aperientẽ: ⁊ ut apiat
velocius cũ adiutorio curationis est salubre. Et for
tasse resoluit eam medicine aperientes absq; sanio
sitate ꝓprie quãdo adiuuant eas caliditas innata ⁊
pori. Amplius obserua medicinas ꝓdictas in ca.
casus ⁊ offensionis ¶ Ligatura autẽ q̃ administrat sup
ꝓtusionẽ iam dictũ est in modo suo: ꝙ qñ accidit at
tritio aut ꝓtusiõ: ũc liga ipam: ⁊ sit instrumẽtuꝝ tuũ
sup locũ ipm strictum valde: ⁊ vadat cũ ligatura ad
supioꝝ ꝓcessione ꝓma. s. ad ptes epatis ⁊ ad infe
rioꝝ paꝝ ⁊ nó addas ascellas neq; pulmillos. huius er
go desup ascellas plurimas: quoniã est necessarium
resoluere illum sanguinez mortuũ: ⁊ est necessariuꝝ
multũ intendere vt vadat ligatura ad supioꝝ ne ef
fundat ad ipam aliquid: ⁊ eius ꝓcessio desuper sit
mollioꝝ. Et sit pannus durus subtilis ut sufferat stri
cturam ⁊ festinet continuitas embrocaꝝ cũ ea: ⁊ ꝓpe
paret membꝝ ad supioꝝ: sicut fit in fluxu sanguis.
¶ Et hec cura. s. ligatura oportet ut sit anteq; aperatur
membꝝ: quoniã mẽbrũ qñ apostemat nó suffert ni
si ligaturaꝝ equalẽ nedũ a vehementia ꝓpressionis:
⁊ ꝓpter illud medicet tunc cũ emplis ⁊ ꝓtinuitate ef
fusionis aque calide de sup. ¶ Glandulaꝝ autẽ cura
tio q̃ sequũtur ꝓtusionẽ est cũ plumbo desuper posi
to ne addant ⁊ magnificent: ⁊ forsitasse euacuantur et
fit in eis contusio.

¶ De casu ⁊ offensione ad lapidem aut parietem aut aliud. ¶ Capitulum. iiij.

Casus ⁊ offensio ledunt ⁊ impediũt cũ cõtu
sione ⁊ attritione. Et est in eis timoꝝ ꝓpter
solutionẽ cõtinuitatis accidentẽ in viscer
bus. s. in panniculis suis ⁊ neruis eoꝝ et venis ma
gnis que sũt in eis. Et est in eis timoꝝ item ꝓpter ve
hementiaꝝ doloris ⁊ q̃ntop lus corpus ẽ maius est
timoꝝ vehementioꝝ. ¶ Et ꝓpter illud fit ꝙ nó accidit
infantibus in casibus eoꝝ de lesione qõ accidit pu
beribus. Et glandule item multiplicant in casibꝰ ⁊ of
fensionibꝰ ⁊ vberationibus. Et est necessariũ ut suc
currat cũ eo qõ narrauimꝰ loco suo. ¶ Et accidit qñ
q; ex casu ⁊ offensione nocumẽta magna ex incisiõe
lateris in cozde aut stomacho ⁊ moritur statim. ⁊
accidit quandoq; ut retineant vrina ⁊ egestio ⁊ egre
diuntur inuoluntarie. ¶ Et quandoq; accidunt vo
mitus sanguinis ⁊ fluxus sanguinis narium vehe
mens ꝓpter incisionẽ vene in capite aut epate aut
splene ⁊ apertio ventris ⁊ strictura anhelitus ⁊ absci
sio vocis ⁊ locutionis. ¶ Et ist cui aduenit offensio
aut casus aut aliud ⁊ abscinditur sermo eius ⁊ incli
nat caput eius ⁊ arescit anhelitus eius ⁊ sudat frons
ipsius moritur statim. ¶ Et quãdo accidit ei aut pũ
ctio aut verberatio percussione clamosa vomitus sã
guinis in hora ⁊ lenitas nature moritur. ¶ Et facili
us est ei ut euomat ipsum permixtuꝝ cum cibo ꝓ
prie. Et si illud quod apparet iam apostemati fue
rit: deinde occultatur apostema ⁊ quiescit apostema
deinde euomit post ipm saniem moritur statim.
Et ille qui cadit super planitiem: deinde currit ex eo
sanguis plurimus tunc necessariuꝝ est ut apostemet
tur ⁊ moriatur. Et ille qui cadit super caput suũ mi
tociens non loquitur. Et cum remanet vsq; ad ter
tium ⁊ non minuitur neq; additur: tunc laudatur i
tertio ⁊ expectatur vsq; ad septimuꝝ ⁊ nó mouetur
ante illud cum aliquo. ¶ Et cum locus casus illius
qui cadit nó rubet: tunc locus est neruosus.

¶ De cura. ¶ Capitulum. v.

Si non fuerit fractura et dislocatio ⁊ flu
xus sanguinis oportet ut succurratur mẽ
bro offenso aut leso per casum: quare po
natur super ipsum quod stringat ipsum. Et cũ hoc
necesse est curanti hoc capitulum ut refirmet donec
videatur ei ꝙ interim non est causa ꝓperãs ad ꝓ-

dūtionem. Et si est necessariū vt festinet plus z fecerit necessariū dispositio illud oportet tūc vt properet et phlobotomet z ministrz clistere lcue subtile: deinde si possibile est ci vt stringat locū z opilet fissurā si accidit cū eis que dixim⁹ properet ad illud. Et medicine q̄ sunt necessarie sūt opilantes cōglutinantes etiā z resoluētes materiam cū facilitate z mollificātes sicut in ptusiōe: z incarnatiue annexe desoris z intus. Et melioz cibus ei⁹ est mes z cicer. De medicis autē quas oportz sumere illū qui patitur contusionē aut offensionem aut casum melioz z antecedens ē munia pura cū oleo noiato sambacino z vino: z q̄ñq̄ fiat ꝓsecutio cum aliquo clisterioz. Et detur in potu reusini cum aureo vno rubee tinctoz in vino z bolū ar. z post ipsum allenu z armenum z sumach. z sarcocolla cōfert valde cū incarnatione sua. Et alumē annexū est iuuatiuū constrictiuū: z est de eis quoruz iuuamentū fit vehemens. z arsenico est virtus mirabilis in omnibus que sunt necessaria de incarnatione z resolutione sanguinis z ꝓhibitōne nocumenti cū in potu sumitur. Et succus centauree maioris et aristologia z bdellū z costus ebibita cū sirupo acetoso iuuatiua sunt oia. Et de illis que in potu dantur ad leniendū z soluendū sunt cassiafistula z oleū amigdal. Trociscus bonus: ℞. reusine. viij. lacce rubee añ. iiij. terre sigillate. iij. fiant trociscī: sumat in potu cū aqua ciceris. Et de medicinis que desuper ponuntur sunt altea z myrrha z mastix z almugat q̄ñ cū ea fit emplastz aut bibitur: nam ei est ꝓprietas bona in fractura z dislocatione z in tortione z cōtorsione z vberatiōe z casu z offensione: ipm enī sanat z incarnat velociter z sedat dolorē. z si fuerit habēs vehementē fracturā indurat eam z fortē facit. Et de medicis opilātib⁹ ē acatia: est enī mirabil' in algebza itez sicut aloes z bolus ar. z allcum z sumach alines z gypsum z calx ambo extincta z rizi contritum. Et de glutinantibus est sarcocolla. Et de vapozationibus bonis sunt folia cupressi decocta cum sansuco: z similiter folia alhethil. Et similit si ponatur in eis lac acetosum.

¶ De offensione sup ventrē z viscera. La. vi.

Ilm diximus de hoc in li. iij. in quo est excusatio. Et oportet vt iteretur sup eam opatio: z sit cibus omne lenitiuū z infrigidatiuū: sicut volubilis z chrysolocāna z malue. Et de facientibus glutinationē iterū sicut arnoglossa. Et det in potu in ꝓncipio de succis infrigidantib⁹ cū pmixtione lenificationis sicut est expressio solatri aut arnoglosse aut endiue cū cassiafi. Et de illis que expta sunt iterū in hoc ca. est vt teratur psilium z sumatur de eo ps. i. z lacce z karabe ambox añ. ℈. q̄rte partis vni⁹ z croci. vij. ptis: z potio eius lit. z. ij. cū aqua calida. Et detur in potu trociscus huiusmodi: ℞. karabe. x. rosarū. v. acatie ablute. ℥. i. spice inde. vi. z mellioti. x. z mastices. iiij. z cozticū turis. iiij. z boli ar. vij. z croci. vi. z nucis cupressi. viij. fiant trociscī cuz aqua arnoglosse. z hoc quidem conuenit ꝓpe q̄ñ regritudo ptrāsierit principiū. Et ponatur emplastz ex hmōi genere: sumantur mala alcemia: decoq̄ntur cuz decocto odozifero donec sint discocta. z fiat optima coz cōtritio z sumantur de eis. ℥. c. z laudani. xx. z ros. xxi. z spice z masticis z eupatorij abluti omnium ana. xiij. z conficiantur cum aqua cupressi expressa cum oleo de lilio z emplastretur cuz eius.

¶ De dispositōe vberati cū flagellis z coz libⁱ z cura eius. La. vij.

Oportet vt sit cib⁹ verberati cū flagellis excicere excoriato ptrito z ex fascol' rubeis excoriatis. ¶ In potu sumat loco aque aquam ciceris infusi. Et detur in potu itez medicine ei⁹q offēdit se z ei⁹q cecidit z ꝓpe bolū ar. Et iterū reu. z zinziber ꝓ iūgant: z de punctione amboxū detur in potu. ℥. i. ℈. cū aqua calida. ¶ De eis vero q̄ supponūtur melioz res ei est vt sumat pellis ouis excoriata statim: z duz est calida z humida immisceat sup locū z dimittat sup cū z non remoueat. fortasse eni sanat ipz in die secūdo: z q̄ñq̄ resolvit apostēa z phibz putrefactionē. z ꝓpe q̄ñ pulueriçat sub excoriata aliq̄ntulū sal' vehementi cōtritū. Et de illis q̄ desup pulueriçant sūt nasturtiū tritū z semen apij z his silia. z iterum sumātur merdasengi z ceruse partes equales: z fiat ex eis ceratū cū oleo ro. z cera. Et iterum epithima ex draganto z croco equali mensura. Et si remanserit vestigiū limi ipm cū arsenico z lapide pipis: z nos iā diximꝰ hic morte sāguis: z nos iam diceꝰ illud in li. decoratonis.

¶ De torsione. La. viij.

Elior curatio torsionis iuncturarū officialium sunt nuclei dactaloū desuper positi: z dimittantur q̄ñ ipsi sanant eam. ¶ Cum autē accidit torsio nos iam diximus in ca. fracture ossiū medicinas q̄ oēs rectificant torsionē: q̄re oēs sumantur inde.

¶ De excoriatōne z est in ea excoriatio calciamenti.

¶ Capitulum. ix.

Excoriatio est ruptio que accidit in supficie cutis per tactū laboriosum. Et q̄ñq̄ est cū apostemate: z q̄ñq̄ est sine apostemate: et q̄ñq̄ est cutis tota excoriata aut incisa aut pendēs. Et est necessariū inuiscare ipam: quare curet cū inuscatōe que dicta est in ca. vulnez. ¶ Et oportet q̄ntū possibile est ne incidat cutis: imo dilatatio sup eam fiat: z si multotiēs fiat q̄ñ inuiscatur in fine rei. Et si nō adheret inuiscatur cū emplastris factis ad hanc rem. In detecta vero est melioꝰ vt admistret desuper medicamen absq̄ ligatura nisi si nō fuerit possibile nam ei⁹ exsiccatio cuz medicinis cum adiutorio aeris est melior. ¶ In excoriatione autem leuis de medicinis bonis excoriatōi singulari: z ꝓpe excoriatōi calciamēti ē vt sumat pulmo z ꝓpe pulmo arietis z inuiscetur desuper z sanat ipsam. Et si nō fuerit apostema: tunc confert ei pannus adustus aut oleū ro. z arsenicū rubeū. z cucurbita adusta est valde mirabilis cū qua est fiducia: z ꝓpe in excoriatione calciamēti. ¶ Et ex medicinis sigillatis incarnatiuis

cõsolidatiuis est omne illud in quo est stipticitas leuis sicut acatia ⁊ galle ⁊ prope adusta. ⁊ cũ sit illo in excoriationib⁹ leuib⁹ ⁊ raris sufficit. Et fortasse sufficit uerũ unguentũ albũ. Et de illis que sunt fortiora est ut sumant cerusa ⁊ ammoniacũ ⁊ olei ro. ⁊ myrri aut olei de kerua ⁊ olei de lilio: dissoluat ammoniacũ cũ aqua ⁊ uino: ⁊ fiat ex eis emplastrum: ⁊ fortasse sufficient myrrha ⁊ mordasengi tota cum uino Et fumach ẽ exiccãs excoriatoꝫ leuẽ ⁊ phibẽs apa Et ex embrocis ppie qñ accidunt fissure ex excoriatione sunt lẽtes ⁊ decoctõ horobi ⁊ lentes ⁊ aq̃ maris tepida ⁊ emplastratio cũ fece ficca. Si ãt destruit cutis tota: necessariũ est ut phibeat apostema ex eis in quib⁹ ẽ exsiccatio ⁊ sigillatio fortis: ⁊ fit res in ea magis difficilis.

¶ De pũctura ⁊ disruptõe ⁊ extractõe ei⁹ qđ retinet ex spinis ⁊ sagittis ⁊ ossibus. Ca. x.

Punctura ⁊ disruptio uicine sunt ex hoc ꝙ unaquęq; earũ est penetratio corpis acuti duri in corpore. Et uterũ diuersificantur in ẽntitate corporis penetrantis: ⁊ similat ut punctura sit cũ paruitate penetrationis significãs paruitatem penetratõnis quaslipsa nõ ptranseat cutẽ. Et huius modi quidẽ est leuis nocumẽti sit, nõ cõmoueatur: ⁊ qñ dimittit rectificat p se ẽ huius inueniat malitia carnis nisi in vehemẽti malitia carnis. fortasse enĩ apostematur locus eius ⁊ accidit ei pulsatõ: ⁊ prope qñ est illa dispositio ꝓ pũctura vehemẽtior ⁊ facta ẽ pũctio puenies ad carnẽ. ¶ Et plumũ quidẽ medicatõnis huiusmodi est ut sedetur apostema eius ⁊ dolor ipsi⁹ ⁊ nõ indiget regimine vulneris. Disruptio ẽo indiget regimie vulneris ⁊ regimie dolozis apostematis. Et iam dictũ est in regimine vulnerũ et in regimine apostematũ illud in quo est sufficiẽtia. Et illud quod necesse est nos rememorari in hoc loco de esse puncture est regimen in extrahendo illud qđ retinetur in corpore de re pungente ⁊ disrumpente siue sit spina siue sagitta ⁊ que sunt similia illi. Et hec extractio qñq; fit cũ instrumentis ꝓtinentibus rem quam trahunt. Et qñq; fit cũ expressione ⁊ que ei similantur. Et qñq; fit cũ propriet atib⁹ medicinaruꝫ trahentiũ que extrahunt illud a quo desinũt forpices ⁊ reliqua instrumẽta. ¶ Canon aũt in eo qđ extrahitur cũ instrumẽtis retinentibus est sicut extractio sagittarũ cũ forpicibus habentibus capita ut lime ut vehemens fiat earũ retentio. Canon ergo in ea est ut caueatur confractio eius qđ eis cõprehẽditur ut sit via earum ad illud quod auferendũ est amplata nõ phibẽs bonitatẽ possibilitatis tenẽdi illud Et ut inquiratur facilioꝫ via extrahendi ipsum. Et si fuerit penetrans de duobus lateribus: tunc dilatet latus quod est magis conueniẽs ad hoc ut egrediatur per ipsum. Ingenũ vero ad hoc ut nõ frangatur est ut nõ moueatur motione subita: imo cõprehendat super ipsum ⁊ cõmoueatur cõcussione qua sciatur quantitas fixionis eius: ⁊ tunc capiat ipsum aut suspendatur in co: deinde trahatur tractione q̃ est ꝑm rectitudinẽ. Et multotiens est necessarium ut dimittat aliquot diebus ⁊ suspẽdatur in ea: deinde extrahatur. Et iam dixerũt quidam sapientes huiꝰ artis sermonẽ qđ attulimus ꝑm suũ ꝓmodũ: ꝙ ille qui aufert sagittas oportet ut sciat ante illud species sagittarũ. nam quedam earũ sunt ex ligno: ⁊ quedã ex arundine. Et earũ zugi sunt ex ferro ⁊ ex ere ⁊ ex plumbo ⁊ alcalai ⁊ ex cornibus ⁊ ex ossibus ⁊ ex lapidibus. Et quedam earũ sunt rotunde: ⁊ quedam habent tres angulos ⁊ quedam quatuoꝫ angulos. Et de his sunt que habent linguam vnam aut linguas duas aut tres. Et de eis sunt que habent zugi Et illarum que habent zugi fortasse est zugi earum inclinatum retro ut quando tenditur ad exteriora suspendatur cũ carne. Et in quibusdam earũ ẽ zugi ad interiora ut impellat. Et quedam earũ sunt quaꝝ zugi mouetur cũ resili turno: cũq; extenditur ad exteriora dilatatur ⁊ prohibentur sagitte ab egressiõe Et q̃dã sũt que habent zugi magnũ aut est ei extremitas quantitate digiti vnius ⁊ nominat caudata. ⁊ quedam sunt plane: ⁊ quedam sunt super quas adduntur serra minuta. cũ ergo extrahitur sagitta remanent serra illa in profundo sagittarũ Et quorundam zugi est fissura in astula. ⁊ quorũdam zugi habet cannulam in qua ingreditur astula. Et quedam strungũtur ex cõpositione sua: ⁊ quedã nõ strungũtur ex ipso: ut qñ extrahũtur ad exteriora separatur astula a zugi: ⁊ remanet zugi in corpore. Et quedaꝫ sunt venenose: ⁊ quedam sunt nõ venenose. Et sagitte quidem extrahũtur ꝑm duos modos: vn⁹ quoꝫ est extractio. ⁊ alter est impulsio. ⁊ illud est qñ cum sagitte figuntur in eo qđ apparet de corpe: tunc extractio earũ fit cũ attractione: ⁊ admistratur uterũ cum attractione qñ figitur sagitta in profundo corporis Et nos quidem timemus ex locis que sunt opposita sagittis. ꝙ si extrahãt: accidet ex eis flux⁹ sanguinis q̃ interficit aut nocumentũ vehemẽs faciet. Et egredit sagitta cũ impulsiõe qñ figitur in carne ⁊ in corporib⁹: ⁊ in eis q̃ opponũtur ei nõ est aliqd qđ ꝓhibeat a scissione neq; neruus neq; os neq; aliqd aliud simile eis reb⁹. Qđ si illud qđ extrahẽdum ẽ fuerit os: tũc nos admnistrabim⁹ attractionẽ. Qđ si fuerit sagitta apparẽs: tũc trahimus ipsam. Et si est occulta: tũc oportet sicut dixit Ḧyp. si possibile ẽ vulneratorem ponat seipm ꝑm figurã ꝑm quã fuit qñ fuit vulneratus: q̃re oportet vt significet p ipm sup sagittã. Et si nõ est possibile: tũc oportet vt resupineꝫ ꝑm ꝙ est ei possibile ex figura: ⁊ vt admistrent ingestio ⁊ expssio: ⁊ si est fixa in carne: tũc trahat cũ manibus aut cũ ligno suo si nõ ceciderit ꝓcipue si nõ fuerit ex arundine. Et si iam cecidit ligniũ ei⁹: tũc extrahatur extractione q̃ fit cũ forpicib⁹ aut cũ instrumẽto quo extrahũtur sagitte. Et oportet in quibusdaꝫ horis vt findat caro scissione plumꝫ qñ nõ est possibile vt egrediat zugi ex scissione ꝑma. ¶ Et si sagitta pcenit ad oppositionẽ mẽbri vulnerati: ⁊ nõ ẽ possibile vt egrediatur ex latere ꝙ intrauit: tũc oportet vt findamus illa loca que opponuntur ei. Et extrahatur ex eis aut per extractionem aut per impul

stonē cum re alia ⁊ impellat cū eo ferrū ad exteriora. Et oportet ut incidamus cū nostra impulsione neruuz aut arteriā. Et si fuerit zugi cauda: tūc sciem⁹ illud ex inquisitione. Et oportet ut intromittamus illā cauduz in cānam instrumenti quo impellunt sagitte ⁊ impellamus ipm cū ea. Cū ergo egrediť zugi ⁊ vides in eo loca putrefactionis: ⁊ ē possibile ut ponas in ea ferra alia minuta: tunc administra inquisitionez itez. Quod si inuenerimus scissurā ex istis fēris extrahamus eā cum hoc ingenio. Quod si zugi habuerit ramos diuersos ⁊ non obedit nobis ad egressionem: tunc necesse est nobis ut dilatemus scissuram si non fuerit ppe ipm locū membz de quo timeamus adeo ut quādo dexterimus illud zugi extrahemus ipm cū facilitate. Et de hominibus qui ponūt ramos in cannaz ut non egrediat caro: deinde si vulneratus fuerit getus nō habens apostema caliduz administra sutura aut cōple curationē que facit nasci carnez. Quod si acciderit vulneri apostemā calidū: tunc oportet ut curet cum embrocis ⁊ emplis.

In sagittis aūt venenosis: oportet ut concauet caro ex alteratione sua a carne sana. Caro enim venenosa est mali coloris fusca ⁊ quasi ipsa sit caro maligna. Si autē ligatura figat in os extrahemus eā cū instrumento. Si aūt phibet ex hoc aliqd carnium: tunc oportet ut ꝑcauemus ipm aut pforemus illud Quod si sagitta infixa fuerit in pfunduz ossis: tunc nos scienmus illud ex firmitudine sagitte ⁊ paruitate motionis eius cū nouerimus ea: tunc necessarium erit nobis ut incidamus in ꝑmis os quod est supra sagittam cū incisorio: aut pforemus ipm cū terebello faciendo foramē in circuitu eius si os fuerit grossum ⁊ exadit sagitta p illud. Quod si sagitta fixa fuerit in aliquo membroꝝ ꝑncipaliuz: sicut cerebro aut corde aut pulmone aut ventre aut intestinis aut epate aut marrice aut velica ⁊ apparent signa mortis tunc oportet ut abstineamus ab attractione sagitte: quoniā fiet inde ingetudo plurima ne supueniat nobis locus sermonis stolidoꝝ cū hoc q̄ paz conferimus infirmo. Si aūt nō apparuerit signa mala alia ex ḡbus timemus de accītibus: tunc pmittem⁹ sermonem in pditione q̄ accidit plīm: deiñ incipiemus in curatiōe. Multotiens enim de illis ḡbus accidit illud saluaf aliquis absq̄ spe mirabili. Et multotiens egredit pars epatis ⁊ aliquid de siphac qō ē supra ventrem ⁊ turbo ⁊ matrix tota ⁊ nō accidit inde mors: verūtamen si nos dimiserim⁹ itez in his mēbris principalibus accidet mors ꝑm omnez dispositionē ⁊ ꝑportionabimur ad paucietatem misericordie. si aūt abstulerimus sagittam fortasse saluabitur infirmus quandoq̄.

De medicinis attrahentibus. Capi. xi.

Oportet ut sup illū locū ponat cāmoniacū: qm̄ ē attractiuū forte: aut sumat radix arūdinis ⁊ terat ⁊ emplet̄ cū ea. Et fortasse ꝑficit cū melle: ⁊ affodili itez ⁊ folia papaueris nigri ⁊ folia arboris fici cū sauic: aut semen hyusgami albi ꝑpie cū calcadis. Et sūr fructus hyusgami albi cū dispositione sua. Et itez alkeiri ⁊ spēs eius ⁊ aristologia ⁊ cepe narcisci. Et ex animalibus res plīme de quibus est rana excoriata: ⁊ ē mirabilis valde fixis in ossibus ⁊ sūr eradicat dentes. Et cancer itez cōtritus. Et vitriq̄ lepores: ⁊ coagula omia. Et dicit q̄ la certa est vehementis attractionis ad illud sup quod findit. Et de compositis caput lacerte statim cuz abscindit cū aristologia longa: ⁊ radix cāne ⁊ cepe narcisci. Illud vero qō appropriatū est cū attractiōe ossiuz corruptoꝝ de sub vlceribus q̄ ꝓsolidant dicemus in capitulo ossium.

De canone curationis ꝓbustiōis ignis. Ca. xij.

Intentio in curatione cōbustionis ignis ē due intentiones. Una eaz est sequi cū phibitione vesicationis. Et scōa est rectificare quod est ꝓbustū. Et sunt necessarie in phibitione vesicationis medicine infrantes ꝓter quod associet eis mordicatio. Et scōa vbi curat quod ē cōbustū indiget medicinis in ḡbus est absterſio quedaz cū exsiccatione quadā nō magna: ⁊ ꝓter qō mordicet cum hoc ut sint ⁊pate in caliditate ⁊ frigiditate. Et quādo indiget regimie sūi regat cū infrigidatiuis ꝑius: deinde si indiget scōa fiat. Si aūt inuenit ⁊ iam vesicatū est: tunc necessariū est regimē scōm. Et medicine eius sunt sicut chimolea ⁊ lutoꝝ genera exsiccantia ⁊ lentes decocte ⁊ encaustꝝ induz ⁊ similia. Ea vero que sūt sicut thus ⁊ glutinū ⁊ pinguia non conueniunt ad illud: quoniā quedā eoꝝ sunt calidiora q̄ oz ⁊ non carent virtute mordicatiua: ⁊ quedam eoꝝ sūt humidiora q̄ oportet.

De medicinis ad cōbustiones que sunt ꝑm intentionem primaz. Capitulum. x. ij

Umant sandali ⁊ faufel ⁊ later albus recēs aut ostracī ⁊ liniat cū aqua solatri ⁊ aqua ros. aut vnguentū de vitellis ouoꝝ ⁊ oleo ros. Et itez endiuia ⁊ farina ordei abluta ⁊ vitelli ouoꝝ ⁊ oleuz ros. ⁊ lentes elixate cum ros. cū oleo ros. Et itez bolumar. ⁊ acetuz. Et itez oleum ros. ⁊ cera ꝑm q̄ oportet: deinde ponat in eo de calce abluta ablutione integra cum ceruſa ⁊ opio ⁊ albumine ouī ⁊ aliquātulo lactis. Et itez sumant folia malue ⁊ sicle ⁊ elixentur cuz aqua dulci: deinde terant q̄ mundent a rebus filos que sūt in eis: deinde aggregentur eis merdalengi conditi cum climia ⁊ ceruſa de plumbo algalai amboꝝ ana partes. ij. ⁊. ʒ. ⁊ olei ros. partes. iij. ⁊ aqua solatri ⁊ aqua coriandri amboꝝ ana pars. i.

De medicinis que sunt ad cōbustionem ꝑm intentionem secundam. Capitulū. xiij.

Olio: rex ad illud est vnguentum de calce Sumat calx ⁊ abluat spēs donec sepet eius acuitas tota: deiñ ꝓquasset cū oleo rosa. aut oleo oliue ⁊ pauca cera sūi diget ea: ⁊ fortasse adduntur sup ipm chimolea ⁊ albumē ouī ⁊ paz vini Unguētū calcis cū modo alio: Ablual calx sīc sciuisti: ⁊ fiat ex ea cū aqua foliorum sicle ⁊ cū aqua foliorum caulis ⁊ oleo ros. ⁊ cera vnguentum. Et de illis que conueniunt hic: ⁊ vbi non timet pustulatio

z vesicatio est ligare desuper folia alhetil adusta aut silique cōbuste. ¶ Unguentū conueniens ad parui tatē caliditatis z est longe compositionis expertuz est z inuentum est bonū: ℞. stercoris vacce pascēq exsiccati z cortici arboris pini z pulegij oim ana. x. medalegi. iij. scorie argēti. ij. scorie plūbi. iiij. calcis ablute cum aqua frigida multotiēs. v. z chimolee v. z luti alcabrusij aut romani aut armeni z cerusse oium. ana. vij. virge pastoris cōtrite. x. encaustri psi ci aut yrij. vi. tutie viridis. vij. stercoris ouis. vij. ḡ nozum volubilis z folioz eiꝰ amboz. xv. scorie ferri z succi folioz maluauisci z succi folioz malue oium. ana. x. liij domꝰ z cepe eius z liij celestis z croci oim añ. v. cāfor. iij. cere faui z olei ro. z medulle cerui z adipis eius quantū sufficit. ¶ Et de illis que sunt fortitudinis vehementioris z cōueniūt ei qd ē minoris caliditatis est ut sumantur limatura eris z ferri: z cōficiantur cū luto aut cuz luto rubeo: deiñ cōburantur in patella aut furno z fiant inde trocisci z seruentur z administrantur redacti in puluerez vbi necessaria est exsiccatio aut liniātur cū oleo ro. Et de hoc genere iterū est illud: comburatur fimus colūbinus in panno lini donec accendatur z liniāt cū oleo aliquo: quoniā ē mirabile. ¶ Et locis vlceratus conferūt pozri clixati aut pozrulaca cū sanich z folia myrti contrita in puluerē redacta. Si autem fiat inobediens tunc folia alhethil adusta aut folia algebut adusta. z si fuerit magis inobediēs illo ad ministrentur medicine cōsolidantes vlcera maligna. ¶ De cōbustiōe aque calide. C. xv.

Quandoq accidit vt effundat olla feruēs: aut aqua calida sup mēbrum hoīs z facit operationem ignis: z conuenientius ei est vt succurratur stati anteq̄ vesicetur cū eis que siūt sicut sandali z aqua ro. z camfora: z nō dimittant exsiccari: imo consequenter adhibeatur oleum hoza pannus infusus in aqua frigida cōgelata. hoc enī phibetiꝰ vesicari. ¶ Et quidā pperant z rorant desup aquā oliuarū aut aquā cineris. z melius est ut terat qōlibet amboz cū sauc: aut vnguētū de calce. z iterū medicamē factū de fimo columbino predictū ē mirabile valde. ¶ Et vlcera quidē curant cū pozis eli xatis aut exsiccatis cōtritis z ē melius: z cū reliquis que dirimus in ca. primo.

¶ De fluxu sanguinis z retentiōe eius. Ca. xvi.

Iam scitū est in li. i. q̄ quādo sanguis egredit a venis nō egredit nisi aut ꝓpter aptionē orificioz venarū ꝓpter debilitatē in venis: aut ꝓpter vehemētiā repletiōis: aut ꝓpter motū fortē vsq̄ ad vocē z saltū: aut ꝓpter vapoze accidentē venientem defozis. aut ꝓpter disruptiōem earū z ipsarū incisionē per cām primitiuā incidētem cōtundentē. aut ꝓpter cām cozrodentē interꝰ: aut vehementia motus cū repletione: aut ꝓpter resudationē ab eis ꝓpter raritatē accidentē cozpori venarū z panniculo earum. ¶ Et cōuenientioz venarum ad hoc vt currat qd est in ea cū inuenit viam est arteria nā cozpus eius est mobile: z qd est i ea quādoq̄ cōtrahitur: z quādoq̄ expanditur. Et quādo non desuper coartatur locus eius post solutionem continuitatis eius: z inuenit vacuitatez peruenit res ad emboxisnū quod noīatur mater sanguinis. Et arteria quidē licet sit de illis que noīantur: tamē ē de illq̄ozq̄ difficilis est incarnatio. z multotiens qdē nō incarnatur arteria z incarnatur illud qd cōtinet arteriā z coartat supea eā: quare sanguis nō pōt facere cursuz supfluū: imo egreditur ex eo aliquid vsq̄ ad fines cutis quātitas quā capit. Et quādo alleuiatur cū cōpositione redit z occultatur sicut accidit ruptare. ¶ Et forsasse remanet vena sola sub cute: z sentitur pulsus eius z ipsius successio. ¶ Et multotiens accidit illud arteriis deintus si rūpuntur ꝓter q̄ disrūpatur cutis z congregat sub cute emboxisma: scilicet apostema leue ex sanguine z ventositate, qd̄ possibile est quiescere cūcōpressione. z hoc quidem multotiēs accidit in collo z inguinibus z curuaturis per se. z multotiēs accidit ex causa intrinseca aut ex phlomia. Et multi medicoz existimāt q̄ oīs disruptio arteriarū pducit ad matrē sanguinis que qdē plurimū fit si incarnetur illud qd est in circuitu eius z fiat apostema notū: sed ipsamet nō incarnat z res non est ita. Ille quidē qui negauit incarnatio nē cōtrouersatus ē cū consideratiōe z experimēto. Consideratione vero qñ vna duarū tunicarū arterie est cartilaginosa z cartilago nō incarnatur. ¶ Experimento vero quoniam nō visa est incarnatio. z oppositi eis Hal. cū consideratione z experimēto Consideratio vero est rethozica: z eius forma est q̄ est inter incarnatū sicut caro z non incarnatū sicut ossa: quare oz vt sit incarnata sed est difficilis incarnationis. Et testimoniū quidē quoniā ipse narrauit se medicasse plures arterias z fuerunt incarnate. z hec quidē est res a qua nos iam expediti sumus. ¶ Nos vero dicemus nunc q̄ dispositio ꝓcessionis sanguinis a mēbris diuersificatur cuz disrūpuntur sicut epar z pulmo. Et de illis sunt a quibus paruz procedit sanguis. z in vnaquaq̄ duarū diuisionuz sunt que sunt timorosa: z de eis sunt que sunt absq̄ timoze sicut emanatio sanguinis ex pulmone i qua est timoz z ab vtriq̄ emanat sanguis plurimus: z de illis sunt sicut vesica z matrix z renes: ab eis enī non emanat sanguis plurimus valde sūmatim: imo quandoq̄ multiplicatur cū longitudine spacij z peruenit ad successiones illaudabiles Et diuersificatur dispositio fluxus sanguinis ex arteriis: quoniam fit in quibusdā earū difficilis valde timorosꝰ sicut ex arteriis magnis que sunt super manus z pedes. z huiusmodi inueniuntur ꝑm plurimū z non retinetur. z i quibusdam fit facilis sicut in arteriis cranei: retentio enim fluxus sanguinis earū est facilis z sufficit in eis constrictio sola. z multotiens currit ex arteriis puis sanguis: deinde retinet ꝑ se. Et differētia quidē inter sanguinē arterie z aliaz cognoscit: quoniā sanguis arterie egredit cū saltu z pulsiōe z ē vehemētioris purpureitatis q̄z alioꝰ declinat ad nigredinez sanguinis vene z eius essen

tic. Et scias q̄ oīs cui accidit euacuatio ꝛ ꝓprie sāguinea ꝛ ꝓprie arterialis ꝛ supfluit ꝛ accidit ei spasmus est malū. Et similiter si accidit ei singultus est mortal. Ꝺ si fuerit syncopis cū singultu: tūc mors est festina. Et alienatio ꝛ pmixtio rōnis sunt male. Quod si fuerit spasmus: tunc est mortale, ſm plurimum.

¶ De canone curationis fluxꝰ sanguinis. C. xvij

Oportet in curatiōe fluxus sanguinis vt incipiat ꝛ retineatur: deinde cures vlcꝰ eius si fuerit. Et nō est tibi possibile in eo cuius causa est fixa ex corrodente ꝛ similibus nisi ita vt auferatur causa. ¶ Et si dispō nō tollerat vt auferatur cā est necessariū vt retineatur cū suis retentiuis ꝛ sūt in causis que sunt ci ꝛ abscindūt sanguinē currentē ꝛ ille cause sunt scite in libro primo. ¶ Verū ego narrabo eas ſm modū festinatiōis. Dico ergo q̄ iste cause aut sunt ꝓhibentes in illo illud qō egreditur ab exitu: aut sunt aggregantes rē de illo aut res. Et diuisio prima est conuersio ad partē aliā que aut fit cū attractione ad cōtrariū pter qō fiat exitus aliꝰ sicut ponuntur ventose super epar ꝛ remouet fluxꝰ san. ex nare dextra: aut ita q̄ accidit exitus alius sicut phlebotomat patiēs fluxū san. nariū ex manu tinēti nari phl'omia stricta. Retinēs aūt sine exitu ē illud qō prohibet motū sanguis ꝛ eius penetrationē. Et est aut per cām ignitē aut p cām stupefacientē. ꝛ stupefaciēs quidē aut est medicina aut ē dispositio corporis sicut in syncopi: ipsa enī multotiēs retinet sanguinē. Causa enim retinens sanguinē in locis est opilans exitū aut cū ligatura aut cū repulsione ex bucellatōne: aut cū repulsiōe absq̄ bucellatione: aut escara cū cauterio: aut medicina cauterizāte aut cū congelatione rei retente: aut cū'inuisicatione. aut cū incarnatiōe. aut cū coartatione carnis circūdantis venas: quare opilat ipsū ꝛ claudit ipsū clausione vehemēti. Et oz ut scias q̄ quādo associatur vulneri apostema cū quantitate plurima hoc non est possibile ligare cū filis neq̄ intromittere licinia neq̄ strictura laboriosa. ꝛ neq̄ est possibile tunc nisi administrare glutinationē ꝛ stipticitatē ꝛ stupefactionē ꝛ inspissationez sanguinis. ꝛ ti est curatio ex strictura aut fissura aut ꝓpinquitate medicine qui est dolor est mala valde. ꝛ ois ꝓpatio dolorosa ē mala. Et oz ut ꝓpatio sit aggregās duas res quaruz vna est defectus doloris. ꝛ altera est refrenatio partis cursus sanguinis quare nō adiungat cū appē sione ꝛ suspensione ꝛ fiat facilis ꝓcessio sanguinis ꝛ eius exitus. Et cū ꝓhibent due intentiōes declinet ad leuiorē ſm illud qō pīus est ꝛ ꝓpinquꝰ ad tolerandū in dispositiōe. ꝛ ē necessariuz ut narremus modū eius postq̄ scieueris q̄ primū qō oz considerare est vt cognoscas an vena sit arteria aut vena p signa sua quare agas cū arteria ꝛ sis sollicꝰ pluſq̄ solliciteris ꝛ agas cū vena. ¶ Amplꝰ dicemꝰ q̄ de attractiōe vera ad cōtrariū, nō ad extū ē necesse mēbro cū fricatione aut ligatione ꝛ strictura aut cū vētosis, ꝛ oz ut sit mēbrū cōicans positū ex mēbro cognito super extremitatē lince vnius cōtinuitatis in ea ambo cū longitudine ꝛ latitudine. ꝛ eligit de diuersificato in situ longitudinis ꝛ latitudinis qōcūq̄ amboz est longinquū ꝛ dimittit qō est ꝓpinquū sicut fit in duobus lateribꝰ capitis: aut duobus lateribus manus. nā longitudo inter ista duo est ꝓpiquioz q̄ illa ex qua oportet timeri nocumētū cōpletū: ꝛ hec res exigit vt rememoremur illud qō in eā diximus vbi locuti fuimus in libro primo de canonibus euacuationis. ꝛ oportet vt sint extēsio ꝛ fricatio ꝛ hīs similia assidua ex eo qō ē ꝓpinquꝰ membro secūdo: deinde descēdatur ab eo. Et oz ut non expectetur in disruptionibꝰ arteriarū ꝛ ei similium q̄ sit hoc artificiū sufficiens in retinēdo fluxū sanguinis ꝛ adiuuans. ꝛ similiter est iudicium in phlebotomia lateris cōis longiqui. Unus aūt duorum modoz diuisionis secūde: ꝛ ē causa stupefaciēs, vbi gratia: vt cibetur ille cuius fluxus sanguinis narium multiplicatur: aut alius ab illo cibis grossi chimi ingrossantibus sanguinē sicut sunt lentes ꝛ iuiube ꝛ eis similia. ¶ Modus aūt secūdus est verbi gratia vt in potu dētur stupefaciētia. Frigida vō exponunt corpus frigori ꝛ fortasse accidit syncopis ꝛ retinetur fluxus sanguinis. ¶ Modus aūt predictus in diuisione alia ē: qm̄ oz ut obseruet in eo capitulū vnū ꝛ est qm̄ fortasse arteria nō est vna duarū q̄ continuantur corde: imo duoz laterū eius ita vt cū strinxeris eā inuenies eā firmiorem: imo fortasse cōtinuat cū latere altero ramus alterꝰ arterie que accidit in eo. ꝛ adducit ad ea sanguinē pter viā quā strinxisti quare indiges strictura duabus. Et ante illud oportet vt cognoscas partē que ē principium vene. in quibusdā eni locis est inferius ꝛ in quibusdā est desuper. ꝛ in quibus est superius sunt sicut in collo. ꝛ in quibus desup sunt sicut in coxa ꝛ pedes. Et quando cognoueris partē administra in ea ligaturam ꝛ strictura. Et de regimine in illo est ut pueinias ad extrahendā venā cum vncino ꝛ etiā cū incisione pauce carnis que velat eā ꝛ occultat ipam: deinde inuolue eā: postea administra medicias quas dicemus. Ꝺ si fuerit pulsatilis tūc melius ē ut reles eā cū filis lini. Et similiter si fuerit nō pulsatilis verū tū multotiēs elenat sanguis eius. Cū ergo feceris illud: deinde annexueris ei medicinas: tunc dimitte ligaturā vsq̄ ad diē tertiū ꝛ quartū tūc. ¶ Ꝺ si videris medicinā glutinatōem faciētē adherentē loco eius: tunc nō eradices eā oino: sed pone in circuitu eius de genere ipsius aliquid qō madefaciat ipsam parūper. ¶ Ꝺ si accidat ei ꝓcessio ex seipo qū tu auferes illud qō est super ipm. tunc tene qō se sub loco in, via itineris vene ꝛ preme, pressione cum qua fiat securitas de saltu sanguinis ꝛ eradica illō qō elenatur de eo in loco suo ꝛ ꝓmuta illud cū alio. Et sit ꝓparatio tua quaz facis mēbro in ista hora ꝑz q̄ oportet: ꝛ est ut sit orificiū eius magis imū q̄ principiū ita, ut quādo est verbi gratia in inferioribus intestini ꝛ matricis tunc sternat stratū aliquod quod eleuet inferiora ꝛ deponat superiora ſm ma-

tore elongationem que est ex dolore: deinde dimit te ipsū tribus diebus: deinde annecte ei hūc modū vsquequo cleneatur sanguis. Refrenatio aūt cuz bu cellatione nō est possibilis nisi in arterijs magnis. facergo licinū ex pilis leporis aut tela arance aut subtili cotto aut pāno lini veteri: deinde pulueriza sup ipm medicinas phibentes sanguinē. t mitte i ipsam arteriā sicut bucellā: deinde stringe sup ipaz ligaturā. t forsasse administrab licinū ex pil lepo ris solū t excusat sollicitudinē. ¶ Et oportet ut strin gas strictura adherēte que nō separet donec incar netur. Licinū vero ex se natura regit in extractiōe eius paulatim t expulsione eius aut alijs ab hoc.

Impletio vero sine bucellatione ē vt imponat ver bi gratia illa res in orificiū eius t ligetur desup pre ter penetrationē eius in venas. t vt retineat cū eis q̄ sunt sicut pulnilli t propter spongia t cū vittis for tis stricture stringētibus ipm cū cōuersione strictu re que ē attrahens. Strictura vero prima oz ut sit p pe orificium: deinde innoluatur vadens retro t sol ue strictura gradati. Et scias q̄ strictura pulnillorū t vittarū qñ est debilis venit ex ea nocumentū stric ture t est attractio: t non puenit ex ea nocumētuz stricture t est retentio t ipletio: oz ergo ut subtilier i hoc capitulo. Cū ergo stringitur strictura bona et stringitur iterū ex latere diuerso declinat materia et resistit attractioni ex strictura. ¶ Et nō oz ut pueniat cū strictura t phibitione nisi que sit infra dolorem nisi si illud fuerit necessariū in primis: deinde molli fica cā paulati. t multoties quidē oz ut suas fissu rā carnis t colligas labia eius t vittis tegas. multo tiens eni sufficit collectio labiorz t positio pulnillo rū seruat ea colligendo venas ipsorz. Amplius stri ge super medicinas pulueriz atas rare. Et inclia an te alquidegi quādo cōtrahitur vbi coartatur apud principiū suū cū digitis vnius duarū manuū: dein de annecte ei medicinas t pulnillos apud orificiuz eius cū manu altera. Impletio vero cū refrenatiuꝰ puenit: aut cū stricturā implētis in facie orificij eiꝰ cū manu altera nō cessante retinere donec congelet sanguis t fiat ipletio: aut cā re infrigidante valde q̄ infrigidat sanguinē t congelat ipm in orificio eius aut pterea q̄ caro coartat locū sicut si incidat vēa in latitudine t suspendat ad duo latera in prima vi ce: quare claudit sup eā caro ex latere ex quo currit t hoc nō fit nisi in loco carnoso. Et multotiēs qui dē accidit q̄ necessariū est incidere ramū extremita tis vne vt sit introitus eius in profundū vehemen tio: deinde ponitur desuper medicine. Et multo tiēs accit icarnatio meatꝰ absq; mfe sanguis. Stri ctura aūt cū escara fit cū igne ipo quādo magnifica tur timor t fit cū medicinis cauterizantibꝰ sicut cal ce t floze eris t generibus dragā t generibus ar senici t cymino etiā t similibus t cū eo qō est debili us quādo pulueriz atur super locū t stringit t reti net. Ejus timor in illo est q̄ escara est velocis eradi cationis ex se t ex quolibet resistente ex eruptiōe sā guinis t qualibet aliarū causarū. t quādo cadit esca ra redit timor nouus. Et ppter illud preceperūt vt fiat cauteriū cum ferro vehementer ignito p fundē ita ut faciat escaras profundas grossas: quaruz ca sus non fit facilis t cadant in tempore longo. in quarū simili caro iam est nata. ex cauterio nāq; de bili prouenient escare debiles que cadunt ex quali bet causa t cū hoc facit accidere sanie t calefactu ve hementer. ¶ Cauteriū vero forte iplet cū escarū fo rtibus t remouet rupturā t detumescere eā facit t cō trahit eā. Et de cauterizantibus bonis tēperatis regi minis est ut sumatur albugo ouī t aggregetur cum calce non extincta t inuoluātur cum eo pili lepo ris aut ei similia t ponatur sup locū t stringat. Et dē bonis perucnientibus ad vltimū multoticus est vt sumatur cyminuz t calx t ponatur super locum t stringātur: t quandoq; superadditur eis colcotar Et genera draganti in hac summa sūt habēda stip ticitatē cū cauterio. Calx vero est cauterium in quo nō est stipticitas de qua sit curandū. Et illud quod generatur de escaris cū cauterio in eo qō hz stipticī tatem est longioris fixionis t profundius: t succus simi asinini t substantia stercoris asinini sunt de illis que aggregant ad cauterium acuitatē t glutinatio nem. ¶ Medicine vero retinentes cōglutinatione sunt sicut gypsum ablutū t glutinū decoctuz t ami lum: t puluis molendini t gūme t tus t resina: et iterum passe de vuis ipsis. Et rane sunt huius ge neris sm q̄ dicitur: t iterum stella senis. ¶ Medi cine vero retinentes cum exsiccatione t incarnatio ne sunt sicut aloes t corex turis. t sicut iteriora pas sularū vue contrita valde t galle cum oleo aliquo t comburantur: t quando completur inflammatō carum extinguantur: t papyrus adustus t resina t scoria ferri: t stercus equi t stercus asini adultū: t ci nis ossium non ablutorum: quoniam ablata pro hibent glutinationem t spongia noua submersa in oleo aut vino: deinde aduratur t pili adusti.

¶ De narratione medicinarum simpliciū t cō positarū specierum diuersarum fortium in prohibi tione fluxus sanguinis. Ca. xviij.

Et de illis que dixit Halie, t narrauit bene t experta sunt post ipsum t inuenta sunt plurimi iuuamenti est ut sumatur de col cotar. xx. t de minuto ture. xvi. t de aloe t glutino licco. ana. viij. t de arsenico. iij. t de gypso vehemē ter trito pulueriz ato vt atomi post cribellationem xx. curetur cū eo pulueriz ādo sup ipm t spargēdo per locum: quoniam est mirabile. aut sumatur sar cocolla de mecha t aloes t sanguis draconis t po natur super licinium t stringatur: t aloes t tus so lum cū pilis sm q̄ sciuisti. t iterum spongia adusta sicut diximus t later adustus. sumantur spongia t scoria plumbi t tutia t aloes: aut sumātur tus t alo es t sulfur aut tus t sulfur t fiat puluis: aut admini stretur licinū cū albumine ouī: aut sumat de colco tar. xx. de ture aut minuto turis. viij. t resine. viij. et

de gypso adusto. vij. aut sumak colcotar ℞ ℥ gypso adusto. vij. aut sumāk colcotar cris vsti ℞ calcadis ℞ dragaganti adusti ptes eq̄les. Et de bonis ad fluxū san. ℞ ꝑpe ex dragaganto est vt sumak aloes ps. i. 5. primū ambox in corpe grauti: ℞ scōm cox in corpe leui ℞ corticū turis in corpore grauti. ʒ. i. ℞ turis ipi⁹ grossi pinguis in corpe leui ps. i. sint ꝑtēti sup ea ambo aut sanguis dra. ℞ sarcocolla conficiantur cū albumine ouī ℞ ponantur super ptilos leporis ℞ preparēt ur ꝑm locum.

Tractatus tertius de vlceribus.

De sermone vniuersali de vlceribus. Ca. i.

VLcera generant a vulneribus ℞ ab exitu ris cruptis ℞ a pustul. ℞ solutis cōtinuitatis in carne q̄ facit sanie ℞ pus noiat vlcus: ℞ nō facit pus nisi propterea q̄ cib⁹ q̄ venit ad ea ꝑuertit ad corruptionē ꝓpt debilitatē mēbri: ℞ q̄n ꝓpt debilitatē suā resoluūtur ad ipm ℞ attrahunt vsus ipm supfluitates mēbroꝝ vicinātiū ei: aut ꝓpt vnguēta mollificātia mēbrum ℞ linientia ipm cū humiditate sua ℞ vnctuositate sua. Et qō est de genere pus subtile noiat virus: ℞ qō est grossum noiatur sordities: ℞ est res spissa coagulata alba: aut ad nigredinē declinis: aut sicut fex. Et virus qdem nō generat nisi ex subtilitate humoꝝ aquosoꝝ ℞ ipoꝝ calido: ℞ sordities generat ex grossitie humoꝝ Et virus qdē multiplicat cū generatōe apostematis ℞ virus eget exsiccāte: ℞ sordities abstergēte. Et vlcera sunt apparētia ℞ sunt habentia ꝑfunditatem. Et vlcus qō ꝑfunditatē habet nō euacuat quin aut iam indurata sit caro circūdans ipm ℞ noiat fistula ℞ est sicut canna penetrans in membr. aut nō induratur aliqd ℞ noiatur abscōsio ℞ cauerna. Et q̄n dicit qdam abscōssionē illud qō clōgatū est sub cute ℞ separetur ab eo cutis: ℞ cauernā illud qō inflectit sub carne ℞ dilatat in ea. Dicit qdā imo dilatatū est cauerna ℞ strictū ꝑfundū fistula: ℞ nō est ꝓtrarietas in noiatione. Et q̄n est durities sup vlcus apparēs no minatur vlcus ostracinū. Et fistula qdē mala est illa que nō sentit: ℞ ꝑm quantitatē clōgationis ei⁹ a sensu erit ei⁹ malitia. Et de ipsa q̄dā est equali: ℞ de ea est quedaꝝ obliqua. Et que vadit ad neruū dolet vehementer: ℞ ꝓprie q̄n tangit eius inferius cū tenta. ℞ forasse difficil' fit opatio illius membri: ℞ est humiditas subtilis tenuis sicut fit illa que peruenit ad os Et q̄n peruenit ad ligamentū: est illud qō currit ꝓpinquū illis. Verū dolor in ossuosa ℞ ligmētali forasse nō magnificat. Et humiditas que vadit ad os est subtilior ℞ declinio: ad citrinitatē: ℞ ex pueniēte ad venas ℞ arterias multotiens egredit fex. ℞ q̄n fuerit tendens ad venā sanguis plurim⁹ ℞ ad arteriam sanguis subalbidus cū fluxu sanguinis ℞ ꝑcessione: Et ex ea que peruenit ad carnem currit humiditas viscosa grossa turbida cruda. Et multotiēs sunt fistule orificia plurima cuius esse ambigit ℞ nō scitur an sit fistula vna. Et multotiens effunditur in quoddaꝝ orificioꝝ eius humiditas habens tincturam: ℞ tunc si fuerit fistula vna egreditur ex orificijs alijs color vnus qui est fistule. s. diuersus albus ℞ tenebrosus ℞ alius. Et vlcera quidem diuidantur in speciebus diuisionū: ℞ dicitur q̄ vlcerum quedam sunt que sunt dolorosa: ℞ quedam sunt que sunt priuata doloꝛ: ℞ quedam sunt apostemosa: ℞ quedam sunt priuata apostemate: ℞ quedam sunt munda: et quedam sunt immūda. ℞ immūda quidem propter q̄ in eis superfluit humor plurimus ℞ humiditas copiosa q̄ꝫ non sint mala. Et de eis sunt sordida ℞ de eis sunt minorata: ℞ de vlceribus sunt putrida. Et de rebus magis nociuis eis sunt meridies ℞ humiditas aeris cū caliditate ipsius. Et de eis sunt corrosiua: ℞ de eis sunt ambulatiua: ℞ de eis sunt mollia aut dura: aut frigida aut calida. ℞ mollia sunt de vlcerib⁹ facientib⁹ cadere pilos ab eo qō sequit ea. Et sunt q̄ꝫ de vlcerib⁹ q̄dā resudantia ex quib⁹ resudat vir⁹ citrinū calx. Et forasse ē calx ꝓburēs qdē in circuitu ei⁹ ℞ ē malū mortificās. Et de eis sūt difficilis consolidationis. Et putrefactio est ꝓter corrosionem: quod si fuerit: erunt ambe ambulatiue. Et forasse corrodens est corrodens illud quod ꝓtinuatur ei ꝓprie propter acutatem absq̄ putrefactione. ℞ neq̄ est fe. omnino. Verum cum ambulatiuo putrefactiuo multiplicatur fe. aut non separatur abeo. Et Gal. quidē nominauit huiusmodi vlcera corrosiua ignē plicī ℞ formicā ambulatiuam. ℞ post vlcus putrefactū est cōpositū ex vlcere ℞ ex egritudine putrefacta: ℞ vnicuiq̄ eoꝝ ē dispositō Et vlcera qdē dura in cipiētia ire vsus viriditatē ℞ nigredinem sūt mala: ℞ vlcera frigida sūt mollia alba gelscētia, ꝓpter medicinas calefaciētes: ℞ calida ad rubedinē declinia delectant frigore. Et q̄n vlcerib⁹ malis associat color corporis malus sicut albus plumbeus aut citrin⁹: tūc illud ē significatio sup corruptōs. ꝓlonis epatis ℞ corruptionē sanguinis qui venit ad vlcus q̄re fit difficilis eius consolidatio. Et vlceꝝ quidem quoꝝ radices sunt acute ℞ cum quibus est puritus supfluitates sunt acute: ℞ quoꝝ radices sunt late albe pauci puritus coꝝ complexiones sunt frigide. Et vlcera generata successione egritudinuꝫ sunt mala: quoniā natura expellit ad ea residuꝫ corruptionis superfluitatuꝫ. Et vlcera deficientia pilos ab eo quod sequitur ea sunt mala. Et meliores significationes significantes salutem vlceꝝ ℞ vulneruꝫ sunt cum succedentia coꝝ declinia sunt ad saniem. Et dicitur in signis mortis velocis cuꝫ sunt homini apostēata ℞ vlcera lenia ℞ destruitur ei ratio mort. Et malignoꝝ quidem vlcerum cause sunt quandoq̄ vulnera obuiantia superfluitatib⁹ malignis corporis aut regimine corrupto: ℞ quandoq̄ sunt sequentia pustulas malas quare fiunt ab eis festinantia ad vlcerationem post pustulas. Et significāt malignitatez vlceris eius putrefactio ℞ ipsius ambulatio ℞ corruptio eius quod est in ipsius circuitu et difficul-

tas sanationis in seipso cū rectificatione curationis exhibite ei. Et meliores significationes significates saluté vlcerū ꝛ vulnerū sunt cū in successionib⁹ eoꝝ est sanies que est cū medicina faciente pus ꝛ ex operatione nature. illa eni opatio nature est fm cursum naturalez ꝛ nō generatur sanies nisi a digestione naturali. Et nō associatur ei malū ex accidentib⁹ vlcez malozꝫ ꝛ prope sanies laudabilis alba lenis equalque consecuta est complementū digestionis. ꝛ neqꝫ associatur ei fetoꝛ cū ea nō sit putrefactio: ꝛ fortasse nō euacuatur a fetore paruo sanies cui accidit cum adiutorio caliditatis innate ꝛ alterius extrance. Et nos quidē iam locuti fuim⁹ de sanie in locis alijs.

Vlcera autē que accidere faciunt spasmū ꝛ vlcera putrefcā scrofulosa ꝛ algeromati ꝛ corrosiua ꝛ cancerosa ꝛ que eoꝝ cursu currūt sunt in quib⁹ nō generatur sanies: immo quando apparet in vlcere sanies ꝛ apostema est signum bonum cum quo non timetur spasmus ꝛ permixtio rationis ꝛ his similia. Quis sint in loco qō facit illud necessariū sicut sunt membra posteriora ꝛ anteriora nisi res ptransierit terminū. Qō si apa occultetur subito ꝛ redeat non resolnet p pus aut ei similia. Amplius sunt vicinantia membris neruosis sicut vlcera dorsalia qm̄ sunt in vicinitate dorsi ꝛ nuche: ꝛ vlcera que cadūt in anteriore parte coxe ꝛ genu: qm̄ ipsa iterū sunt sicut la certi neruosi in quibus res cōuertitur ad spasmū et pmixtionē ratōnis etiam. Si autē cuenit in mēbris neruosis plimū quoꝝ est in antecedēte extensionis corpoꝛis timetur: aut cursus sanguinis si ceciderit in medietate inferioꝛ extēsionis. silr timet ex eis qñqꝫ pmixtio ratiōis: ꝛ timetur q̄ cadit pleuresis ꝛ sanio sitas post ipsam: aut q̄ ꝓueniat spūs san. si ceciderit in medietate supioꝛe ei⁹. ꝛ tu iam scisti intentionē saniositatis in pectoꝛe ex libro tertio. Et qñqꝫ timetur in eis iterū pmixtio rationis. Et de signis bonis in vlceribus est vt in circuitu coꝝ nascātur pili q̄ ceciderūt. Et corpora susceptibiliora curatōis vlcerū sunt q̄ sunt meliores cōplexionis ꝛ pauciozis humiditatis supflue cū inuentione sanguinis boni in eis. Illa vero que sunt multe humiditatis aut ficcitatis sunt tarde suscipientes rectificationē vlcerum qñs humida: sicut infantiuz sunt susceptibiliora qñ sicca sicut senū: ꝛ prope qū cōplexio est radicalis ficca ꝓuata sanguine mūdo ꝛ accidentalis humida mollis sicut in senibus iterū. Et ꝓpt illud iterū sit in hydropisis curatio vlcerū eoꝝ difficil: ꝛ in pregnātib⁹ iterū propter retentionē supfluitatū earū propterea q̄ ipsarū menstrua retinent. Sed in senib⁹ nō sanātur coꝝ vlcera propter illud ꝛ propter pancitatē sanguinis coꝝ boni. Et qñqꝫ sanantur vlcera: deinde rescinduntur: qm̄ nō generat in eis caro nisi ante mūdificationē. qm̄ ergo retinet in eo supfluitas nō mūda: oportet inde vt cozrūpatur ptinuitas, pueniēs secundo. Et qñqꝫ existimantur fistule propterea q̄ accidit eis dispositio exsiccationis ꝛ retentōis, phibentis respirationē q̄ ipse sunt sanate: qm̄ earū dispositio est similis salui sicut dixim⁹: deinde rescinduntur propter quemlibet motū ꝛ cōmotionem ꝛ tussim ꝛ offensionē ꝛ malitiam iacendi ꝛ alia. Et de vlcerib⁹ in quibus nascitur caro: quedam sunt in quibus nascitur caro addita: ꝛ quedam in quibus nascitur illud. Et illa in quib⁹ generatur caro addita: sunt illa in qb⁹ fit festinatio nascētie carnis aī mūdificatōez Et illa in quib⁹ nō nascit illud: sūt illa in quibus nō nascitur caro nisi post mundificationē. Cū ergo prolongatur spaciū vlceris ꝛ corroditur ꝛ putrefit ꝛ destruitur de substantia eius res plīma: tunc nō expectatur consolidatio ei⁹ nisi fm̄ pfundū. Et ꝓpter qñ vlcus ē antiquū retinēs spacio anni: ꝛ prope qñ est disruptum ꝛ incipit ex eo disruptio. s. fistula. Et anti quū necesse est vt educat os ex ossib⁹ que ei sunt vicina. Et vlcera quidem melancholica nō sanantur nisi ab eis auferatur tota coꝝ corruptio vsqꝫ ad carnē ꝛ ossa sana. Et cause que cū accidunt corrumpūt vlcera sūt debilitas virtutis membri: quare recipiūt omnē materiam. ꝛ malitia cōplexionis membri: et malitia eius qō aduenit ei de sanguine aut in qualitate aut in quātitate. In qualitate vero plurimū ei⁹ est propter malitiam cōplexionis epatis: ꝛ color est in eo declinis ad albedinē plumbeam aut citrinatem: aut propter splenē: ꝛ est color ad nigredinē ꝛ alterationē declinis ꝛ lentiginositatē: quare est cuz eo malitia omniū humoꝝ in coꝛpe. Et huiusmodi quidem ꝓter hoc q̄ ex ipso non acquirtur qō cōuertatur in carnē nocet, p illud qō conuertitur ad ipm̄ de superfluitatibus. In quantitate vero q: additur aut diminuitur: quare nō inuenitur cū quo caro vlceris generetur. Et est vlcus clarū mundū ꝓperās ad escaram: ꝛ nescitur si est coꝛpus mūdū pauci sanguinis: aut est, ꝓpter ostraciositatē que accidit pariei ei⁹ ꝛ margini ipsius: aut ꝓpter dilationē venarū q̄ aduenīūt ei: aut propē corruptionē eius incipiētem vlus tenebrositatē ꝛ viriditatē ꝛ nigredinē: aut ꝓpt membrū male complexionis quod vicinatur ei. Et vlcera quidem ꝓpane curationis ꝛ eis similia sunt inefficientia infantes nō tollerantes vehementiā dolorum ꝛ vlcerū ꝛ difficultatē curationis coꝝ ꝛ ipsoꝝ ꝓpauitatem.

De canone curatōis vlcez. Ca. ij.

Dias q̄ oīa vlcera indigent exsiccatōe quadam ꝓter facta ex attritione lacertoꝝ ꝛ ipsoꝝ contusione. Ista eni indigent in primis vt mollificētur ꝛ humectentur. Et cū hoc q̄ indigent vlcera in dominantioze dispositionū exsiccatione indigent qñqꝫ dispositionibus aliis mundificatōnis ꝛ abstersionis ꝛ alioꝝ consequentib⁹, vlcera ꝓter ipsa vlcera. Et quanto plus est vlcus maius ꝛ ꝓfundius indiget exsiccatione vehemētioze: ꝛ vt aggregētur labia eius vehemētioze pscrutatione: ꝛ fortasse est tibi necessariū fuere ea. Et cōsidera ex dispositionibus necessariis ad pscrutandū in illo ꝛ eis similib⁹ illud qō dixim⁹ in capitulo vulnerū. Et scias q̄ vlcera fortasse indigent in curationib⁹ suis administratione medicinarū: quarū quedam sunt currentes penetrantes ꝛ que injciant ꝓfundantes: ꝛ tūc

neccessariū est vt sint vnguenta t eis silia: q̄re oportet tūc vt sit illud qd apparet humidū: t qd occultū est siccū: t propē in illis q̄ sunt ad fistulam oportet vt sit siccitas orificior̄ eī⁹ vincēs humiditatē substātie eī⁹ vehemēter. Et est quidē q̄dq̄ neccessariū vt carū medicine pmisceant cū eo qd currit vt fiant viscose adherentes. scias ergo illud uterū in eis. Et scias q̄ vlcera indigent ligaturis t strictura, ppt̄ tres modos Quor̄ vnus est vt currat sordities: q̄re oportet vt sit fortitudo stricture eius apud eī⁹ orificiū vt ipsius expressio bona fiat. Et secūdus est vt seruet medicamē incarnatiuū sup vlcus t non indiget strictura vehementi. Et tertius est ad incarnationē labior̄ t oportet vt nō sit strictura i ipō moll' apōduo labia: imo cōplicata cōplicatione vehementi. t non oportet vt cū ligatura pueniatur ad lesionē ita vt apostemetur Et oportet vt sit adiuuans in phibendo apostema: q̄n nō est possibile cū apostemate vt curetur vlcus: Et si non est tibi possibile vt phibeas t apparet apostema: tunc occupatus sis cū apostemate t cura eī⁹ quodcūq̄ apostema fuerit cū obseruatione ipsī⁹ vlceris vsq̄ quo sepaueris ex curatione apostematis: t tunc remanebit sola obseruatio vlceris. Et sīlr q̄n corrūpitur qd est in circuitu vlceris t viridescit t putrescit: cura illud cū scalpellatione t extractione sanguinis: etsi etiam cum vētosis: deinde adhere ei spōgiam siccā: postea medicinas exiccātes. Et cū sepaueris vlcus aut inueneris vlcus purū: tūc oportet vt obseruces in primis an ex corpore aliquid ad vlcus effundatur aut nō effundatur: imo iam sit abscissus. Qō si nihil effundatur ad ipm sit intentio tua in medicando ipm. t si aliquid effundatur ad ipm sis sollicitus in eo qd ad ipm effunditur ex phlebotomia aut solutione ventris aut vomitu: q̄n vomit⁹ q̄dq̄ confert etiam in hoc: t Hyp. testificat de eo. Et si in vlceribus fuerint frusta ossiū t pannicali aut alia: nō properes in extrahendo ea: sed fac illud qd dixim⁹ in ca. ossiū. Et pmū quidē quod oz te preparare de esse vlceris est apertio cū medicinis tuis: deinde mūdificatio cū medicinis suis: deinde nascētia carnis t consolidatio. Et si inueneris vlcus mundū equale qō non habet, pfunditatē: tunc psolidatio tūc fiat cū eo qō non habet mordicationē. Jn sordidis vo neccessariū est abstergens mordicans. Et in pmis cū nō curātur indiget mordicatione: q̄n sensus nō sentit ipsuz: deinde gradatim pueniatur ad illud qō est lenior̄ mordicationis vsq̄ quo sentiat poza nascentie carnis. Et caue in omnibus illis ne dolere facias quantū potes: t propte q̄ est illic caliditas et inflāmatio. Et oportet vt remoueas causas, phibentes a consolidatione: t sunt cause quas numerauimus t diximus que declinant cū vlcere ad malitiaz nam si tu curauer̄is eas in primis nō eris vacās ad curationē vlcerū sicut oportet: imo nō erit tibi possibile. Et multotiens quidem rectificata est cōplexio mēbri t sufficit in rectificatione vlceris: t multotiēs est vlcus molle sup qō oritur caro mala que est in ipsa ad rubedinē t calefactionē declinis: ergo curet cū epithimatib⁹ infrigidantib⁹ carnem circūdantes ipm sicut succus solatri cū bolo ar. t aceto. t epithimata de sandalis t canfora infrigidata cū nūce: q̄re nō cessat psolidari vulnus t cōstringi: Et oportet vt in vlceribus dolorosis q̄ sunt vehementis doloris occupatus in primis in sedando dolorē t illud cū mollificatiuis que tu scis proculdubio: t Huius sint ptraria vlceri. verūtamen cū non sedatur dolor ñ ppt nob vt curem⁹: cū ergo sedauerim⁹ pseq̄mur Et vlcera qdē sordida indiget vt mūdentur: t sūt illa quor̄ humiditas t qd ex eis currit est plimū. Et forsitan mūdificant cū melle: t fortasse mūdificāt cū pulueribꝰ t vnguēt. Et q̄n nō mūdificant nō est possibile vt obuiet eis medicamen purū vsq̄ ad corpus cor: t propē pulueres: quare oportet vt mūdificent deinde nascatur caro: t in mūdificante quidē est abstersio plus sicut scīusti ante. Et fortasse oritur caro mala: quare est neccessariū vt corrodat cū medicamine acuto t liniatur de sordis cū infrigidantibus: deinde eradicetur cuz eo quo eradicatur escara: deinde curetur. Et medicamen quidem vnū fm quedam corpora facit nasci carnē t fm quedam eorū est corrosiuū vehemētis absterſionis cū corpora illa sint lenia valde: aut est fm quedam eor nō abstergens neq̄ faciens nasci: t propter illud eget medicamen vt cōfortetur aut frangendo cōmixtionem eius aut minuendo eius vnctuositatē: aut inūngēdo ei medicamen aliud in quo sint exsiccatio t abstersio. t in corpore alio est per comparationē ad ipsum corrosiuū indigens vt minuatur de pōdere eius aut addatur in vnctuositate eius aut adiungantur ei stiptica aliq̄ Dignior̄a ergo vlcera vt cōfortetur corū medicamē sunt illa quorū difficilis est consolidatio. Et de illis que sunt neccessaria est vt dimittatur medicamē sup vlcus tribus diebus deinde dissoluatur. nam si ipz tunc nō operatū fuerit nō faciet suam operationē. Et oportet vt elongetur oleū quodlibet ab vlceribꝰ q̄ si fuerit neccessariū: tunc oleum de kerua t oleum myrtinū t oleū masticinū. Et cū ibi nō est nisi vlcus tunc oportet vt alleuietur in sensibili membrorū nō tollerantiū ipsum t caueatur a dolorazione eius cū medicamento fort Jn illo vero qui est parui sensus nō abstineat a neccessaria medicatione. Et intrinseca quidē t sublimia p̄ciosa t multi iuuamēti t suscipiētia nocumēta velocit̄ st de ca. sensibili. t iudicio eī⁹ t corpz ptraria sunt de ca. insensibili: aut quoz sensus est debilis. t ppt̄ huiusmodi cām nō sufferūt vlcera intrinseca ea que sunt sicut flos cris t eis silia: t, ppe ea que bibunt: t indigent illis que faciūt glutinatōnem plus sicut dragagantū t gūmi. t illa quib⁹ clysterizatur indigent eo qd est int duas res. Et de illis q̄ recta sunt in curatōe vlcerū est vt quieta sint membra eor t nō moueātur t si mouent in pncipio motu quo nin⁹ nocumentū est q̄dq̄ si moueant post principiū motu laboriosoz: t, ppe in corpore maloz humorū. Et oporz vt timeat in vlceribꝰ q̄ cadat ex vicinitate eoz incarnatio inter duo mēbra vicinantia sicut adherētia q̄ accidit int palpebrā t oculū t int

duas palpebras ⁊ inter duos digitos. Et cauerne ⁊ abconsiones sunt velocis ꝓuersionis ad fistulas. Et vlcera quidē vicinantia arterijs ⁊ venis magnis ꝓducunt ad apostema illud quod vicinatur eis de carne molli sicē testiculi ⁊ subascelle ⁊ qđ est post aurem sicut perducit scabies ⁊ eis silia de illisque dixi mus ꝓpt illam eandem cām: ⁊ ꝓpozie qñ cozp⁹ est plenū mala supfluitate: ⁊ tunc quidem vehemēs sit dolor ⁊ peruenit ad vlcus: quare opozz vt curetur illud cū mundificatione cozporis ⁊ cū eo qđ est dictū in ca. ei⁹. Et dū mundificatur apostema nō speratur eius curatio. Et est necessariuz in huiusmodi vt tuearis vlcus ex no cumento cū basilicō ⁊ ei simili b⁹ si cozpus fuerit mundificatū: ⁊ ponas inf ipm ⁊ inter membrū qđ distinguat ⁊ phibeat nocumentū pucnire ad vlcus in omni dīi positione. Et opozet vt audias sermonē ꝓmunem ⁊ est q de illis que sunt necessaria est vt sit illud quo curatur vlcus aut ꝓueniens aut incōueniens. Et conueniens licz non conferat in dispositione tñ nō associat ei nocumentū. Et incōuenientie diuersificatio aut est qñ ipsuz est debilius ⁊ significat illud addītio eius qđ est contrariū ei qđ ex ipso expectat de exsiccatione aut mūdificatione aut alijs ꝓter cozruptionez aliam: ꝙre opozet vt addatur in virtute eius: aut est diuersitas ꝓpt modos alios sicut quia ipsum calefacit vltra q̄ñ nec̄ sit ei ꝙre facit accidere rubedinē ⁊ inflāmationē qua ꝓpt opozet vt minuat de fortitudine ei⁹ ⁊ extinguat de inflāmatione ei⁹ cū emplastro infrigidāte: aut declinat cū eo ad nigredinē ⁊ obfuscationez quare scitur q infrigidat ipm aut nō calefacit ipm mēsura qua indiget: ergo opozet vt addatur in virtute calefactōis eius: Aut mollificat ipm quare indiget vt addatur in virtute stiptici ⁊ exsiccatiuoz sicut sūt balaustie ⁊ galle ⁊ ei silia que exsiccant vt succurratur cū exsiccatione cozporis de illis de quib⁹ diximus nbis: Aut cozrodat ⁊ pfundat ipm sicut ostensum est ꝙre opozet vt frāgat fortitudo absterciōis. Et multotiens qđē nō ꝓuenit medicamē ꝓpter q ꝓplexio infirmi ē supflua i capitulo ei⁹ cui⁹ medicamē opozet esse fort⁹ in ptrahēdo illud capitulū adeo donec reducat ipm ad ꝓplexionē suā: aut debil in capitulo ꝓueniēte ei.

De curatōe vlcerū virulentoz.

Necessariū est vt in eis admīstrent medicine exsiccatiue vt mundificet virus: deinde sit occupatio in nascētia carnis. Qđ si fuerit mollitia: tūc admīstrent sup ea medicine ad faciendū nasci eoz pfunditatē ⁊ ipsoz margines ꝓpter debilitatē cozpoz illoz vlcerū: sed opozet vt exsiccent in primis deinde administrent. Et cū tu administraueris medicamē ⁊ nō inueneris humiditatē minuit aut videris eam augeri: tunc scias q medicamē fm illud cozpus nō est exsiccatiuū: quare adde in cōfortatione eius ⁊ ipsius exsiccatione ⁊ adiuua ipm cuz abstersiōe epaucā sicut est mel verbigratia: ⁊ medicinis stipticis sicut sunt balaustie ⁊ alumen. ⁊ minora de virtute olei ⁊ pone ipsum oleū in quo sit exsiccatio. Quod si videtur vlcus iam superfluere iterū in exsiccatione: tunc minue de virtutibus omnibus. In exsiccatione ⁊ abstersione ⁊ stipticitate: ⁊ serua hoc ꝓceptū in medicinis facientibus nasci carnē vlcerū. Et nō faciat te errare quidam ⁊ est vt sit medicamē magis abstersiuū q̄ñ oportet: q̄re corrodit membrū ⁊ resolnit carnositatē ei⁹ ad humiditatem currētem quā existimas virus ⁊ addis in virtute abstersionis. Et huiusmodi quidē medicamen ponit vlcus profundius ⁊ calidius ⁊ magis simile cū apostemoso ⁊ sentit infirmus mordicationē manifestaz: ⁊ scias q medicinarū exsiccantiū vlcera quedam sunt q̄ sunt vehementis in frigidationis sicut hyusquiamū album ⁊ opium ⁊ radix mandragore. Et quedā sunt vehementis calefactionis sicut resina ⁊ pix: quare tibi inest vt temperes vnam earuz cū alia. ⁊ fm oppositionem alicuius cōplexionum particularium. Et medicine quidem mundificantes virus sunt iste medicine exsiccatiue sicut alumē ⁊ galle ⁊ cortices granatoū ⁊ cortex turis ⁊ merdalen. gi ⁊ farina ordei et eius sauich ⁊ flores papaueris ruffi ⁊ folia arboris culicū. Cū ergo fit emplastrum cum folijs nucis recentis ⁊ fit emplastrum cum nuce sicut est aut decocta cum vino confert valde ⁊ exsiccat humiditates absq̄ nocumento. Emplastrum bonuz: Sumatur merdalengi ⁊ imbibatur aceto vice vna ⁊ vice alia oleo donec albescat: deinde sumāt antimonij ⁊ calcucecaumenō ⁊ venarum ⁊ gallarum ⁊ balaustiarū ⁊ san. dra. ⁊ aluminis ⁊ cimie argenti omniū partes equales: terantur bene ⁊ sit de vnoq̄q; vi. pes eius quod ꝓparatū est de merdalengi: ⁊ miscean tur omnia: ⁊ administrent medicine quas dicemus in antidotario in vlceribus profundis. ⁊ de illis est aqua maris. Aqua vero aluminis ablut ⁊ repercutit ⁊ exsiccat. Et omnes iste medicine predicte nunc nocēt si cū vlcere est apostema: ⁊ aqua in qua decocta sunt ciperi est bona ad exsiccationē. Et decoctio myrobal. citri. ⁊ bellyricoū ⁊ emblicoz. ⁊ decoctio cetarach ⁊ folia asedre sūt bona in illo.

De curatōe vlcerū sordidoz. La.iiij.

Oportet vt in eis admīstrent medicine abstergentes: ⁊ incipiatur in primis ab eo qđ est fortis mordicatōis fm q̄ diximus in canone: deinde gradatim pueniatur ad illud qđ est sicut tapsia ⁊ aristologia cū melle ⁊ pauco aceto. Et item glutinum albotin cum equali mensura sui olei ros. aut butyri: ⁊ iterū radix lilij cum melle: ⁊ iteruz farina herbi ⁊ herba oppoponaci. Et de compositis emplastrum indum: ⁊ unguenta viridia omnia cū flore eris: ⁊ simplicia aut permixta cū ammoniaco ⁊ similibus: ⁊ emplastra conicalia ⁊ emplastra facta cū farina herbi: ⁊ emplastruz de sale. Et trocisci⁹ niger ⁊ trocisci⁹ viridis. Et medicine ex exsiccatiuis sumāt fecis olei ⁊ mell ⁊ alumis iamen ptes eq̄les. ⁊ sumant ceruse ⁊ polij ptes eq̄les. Et qñ vehemēs fit sordities sumat ꝓassiū cū melle. Et de emplastri bonis sunt olim salite. Et qñq̄ accidit necessitas hiterū administrādi aliquid de curentibus quo abluat

tur fili q dicemus in ca. pfundoꝝ ⁊ omnia ledūt ea si fuerit apostema.

¶ De cura vlcerum pfundoꝝ ⁊ cauernarum et abſconſionum La. v.

Ista indigent in curatione sua ut carne repleantur. Et illud quidez non fit nisi cum vbertate cibi ⁊ sāguinis. Et sunt necessarie in hoc medicine vehemētis exsiccatiōis ⁊ mūdificationis simul. Et oz ut sit situs coꝛ talis ne in eis reteneat virus: imo currat ⁊ si inuenis hūc situ cōuenientē ⁊ ē in eo radix vlceris mēbri ad superiora ⁊ ozificiū eius ad inferiora tūc iste est. Qđ si fuerit diuersum illius ⁊ fuerit possibile hōi ut alteret situ pfūdi cū eo qđ potest facere de pparatione ⁊ alteratōe natarali faciat. Et si nō est ei possibile nō est excusatio qn secet vlc⁹ vsqz ad radicē sua sectione exquisitissima que nō reliquat cauernā: aut qn fiat ut accidat cursus aut meatus in radice sua pter eius ozificiū talis ut recipiat salutē. Et obseruet in hoc dispositio mēbri: ⁊ an accidat ei timoꝛ ex illo. Cū ergo factū fuerit illud stringat vlc⁹ cū ligatura incipiendo ab ozificio ei⁹: ⁊ peruenīdo ad radicē a qua detectio facta ē. ⁊ in pncipio ecōtrario illius: ⁊ ponat strictura in parte superioꝛe in duob⁹ modis simul. Et nō oz ut pueniat cū ligatura ad dolorē. Et qñ nō est ibi possibile ut scindas administra ablutionē ⁊ itorumpe tētas facientes nasci ⁊ mūdificātes quarū mundificatio nō destruit ei⁹ natiuitatē, pter virtutē duarum rerū in eis. Et nos qdē iam experti fuim⁹ emplastrum apostolicon ⁊ fuit bonū vltimū conferēs per medicationē: ⁊ centaurea qī ab ea implet ē mirabilis valde: deinde sufoton: postea ireos: deinde farina herbi. Et abſconſionib⁹ qī non succurritur nō adheret cutis cōglutinatiōe bona. Verū est possibile ut exsiccet cutis ita ut cōglutinet cōglutinatione sili sane. Et vlcera qdem, pfunda ⁊ abſconſiōes ⁊ cauernas nō mūdificāt medicine mūdificatione vltima: neqz faciūt in eis nasci carnē nisi fiant curentes lauantes q̄ in ea iniſciūtur cū iniectoꝛijs: aut mittūtur cū tēctis ⁊ ꝑpe quando coꝛ figura nō est figura in mundificatione quoꝝ sufficiāt prepatio ⁊ expressio ligature sm, q̄ diximus. Et mel qdez est ex lauatiuis ⁊ ꝑpe mixtū cū vino. ⁊ in aqua cineris est ablutio fortis quā non suffert qđ ex vlcerib⁹ parū est fordidum. Et aqua maris ꝓpinqua ē illi qñ ipa lauat ⁊ exsiccat. Et aqua aluminosa ē lauatiua ⁊ cū hoc ē, phibitiua eius qđ attrahit ad mēbri: ⁊ qñ ē apostema nō cōuenit aliqd de illis neqz vinum. Et oz ut ponant sup ista vlcera supra medicinas in ligaturis earū panni linitī ex eis quibus indiget mēbrū in rectificatione sue cōplexiōis ⁊ qbus indiget ad rectificādū emplastris q̄ interius administrātur ⁊ sup ozificiū vlceris pānus alius linit⁹ cū eo quod oportet ex medicamine. Et significatio q ipm conglutinat est paucitas ei⁹ qđ currit ⁊ descensio ei⁹ ad inferiora. Et forsasse exprimunt ab eo cum ligatura ⁊ virtute medicine hūiditates plurime subito: deide exsiccatur ⁊ conglutinatur.

¶ De curatione vermium vlcerum La. vi.

Orebus conferētibus ad illud ē succ⁹ calamēti fluuialis: ⁊ medicine quas diximus in ca. vermiū auris in libro tertio.

De nascentia carnis in vlceribus La. vij.

Oportet aut non creet caro donec mundet siccetur aut trahat ad ipm: nutrimentum si minoꝛatur ⁊ non peruenit ad ipsum. Luz ergo mundificata ē tunc elongetur omne mozdicatiuum ⁊ absterſiuum cum fortitudine qualiacunqz sunt vlcera ⁊ vbicūqz sint. Et oportet ut in administratione obseruētur medicinarum faciētiū nasci carnē ꝑcepta predicta de eo quod oportet ex superfluitate humiditatis: aut superfluitate exsiccationis. fac ergo illud quod diximus in ca. vlceruz virulentoꝝ ⁊ non inquantum remanent vlcera humida: aut fuerint sicca exsiccatione vehementi: imo quantum ad carnem que creatur cum est vehementis humiditatis: aut pauce exsiccationis. Et de illis que minoꝛāt exsiccationem eius est additio in cera eius ⁊ ipsius oleo si est emplastrum. Et de eis que addunt in ei⁹ exsiccatione est ut ingrossetur ⁊ inspissetur ⁊ minoꝛetur eius vnctuositas ⁊ multitudo medicinaruz: aut addatur in eis sicut mel. Et creatio quidem carnis in eis cum emplastris conuenientioꝛ est ⁊ tardioꝛ ⁊ cum pulueribus difficilioꝛ ⁊ velocioꝛ. ⁊ qñqz induratur caro ⁊ ē tunc de rectificatione ut pulueriʒētur pulueres ⁊ circūdetur cū emplastris ⁊ vino ⁊ ꝑpue stiptico. ¶ Medicamen bonū ad omnia vlcera cū eo qđ lauat ⁊ exsiccat. Mos quidē iaz diximus medicinas creatiuas carnis in. c. vulnerū: ⁊ forsasse rememorabimur de electoꝛibus earū hic aliquid ⁊ ē dignus in hoc loco ⁊ ē antimoniū adustum ⁊ sarcocolla ⁊ glutinū piscium ⁊ limacie aduste ⁊ scoria ascerebacham ⁊ plumbum adustum ⁊ acoꝛus ⁊ berenialif ⁊ draconteа ⁊ ciperi ⁊ ꝑpue ad fordida. ⁊ polium est forte: ⁊ centaurea est vltimum. ⁊ nitrum adustum ē mirabile in exsiccatione eoꝝ ⁊ ipsoꝝ consolidatione.

¶ De curatiōe vlcerū coꝛrodētium se La. viij.

Malon vniuersal⁹ in curatione coꝛrosiuoꝝ ⁊ fraudulentoꝝ est ut mundificetur coꝛp⁹ ⁊ mēbrū si fuerit coꝛpus mūduz cū ventosis ⁊ missione sanguisugarū supiꝰ m ⁊ pmutatione cōplexionis ei⁹ cū epithimatib⁹ ⁊ rectificatione cibi absqz tarditate ⁊ dilatatiōe. nā dilatatio in hoc ē ex eis q̄ additū in malitia coꝝ. ⁊ qñqz facit eē necessarium ambulatio coꝛrosionis ut incidat mēbrū ⁊ confert coꝛrosiuis cū qb⁹ nō ē putrefactio. Embrocatio cū aqua frigida ⁊ aqua myrti ⁊ aqua ros. ⁊ aqua virge pastoris ⁊ vino stiptico si nō fuerit caliditas ⁊ aceto pmixto cum aqua ros. ⁊ aqua pura plurima si fuerit caliditas ⁊ sillibus ex aquis infrigidātib⁹ exsiccantibus. Et si fuerit illic putrefactio tunc aqua maris ⁊ reliqua de illis que diceꝝ⁹ in ca. putridoꝝ. Amplius melioꝛ curatio eoꝝ est administratio stipticoꝝ exsiccantium infrigidantiū sicut corticis granatoꝝ ⁊ lentes ⁊ folia mastices: ⁊ semen

rosarum ⁊ spina egyptiaca: ⁊ grana myrti ⁊ embro ce hārū medicinarū. Et cōfouent hmōi cū alumi ne ⁊ sūlibus: ⁊ similiter emplastratio cū folijs aceto se ⁊ ramis eius bulitis cū vino. ¶ Et emplastratio cū boloarmeno cōfecto: aut sūpo acetolo: aut cucur dita sicca adusta aut arnoglossa cum sauich aut fo lijs oliuarum.

¶ De curatione vlcerū putridoꝝ ⁊ maloꝝ Ca. ix.

Qui maloꝝ vlcerū curatio melioꝛ ē mūdi ficatio coꝛporis aut mēbꝛi ipius si coꝛpus fuerit mūdū cum eo quod mūdificat ipm solum ex vētosis sanguisugis ⁊ epithimatibꝰ recti ficātibus cōplexionē sm q̄ diximus multotiens ⁊ sūlibus ⁊ cibo. ¶ Et nō oportet ut sit dilatato i curati one eoꝝ. nam eoꝝ putrefactio addit ipsoū malitiā ⁊ oportet ut phibeant ab eis aq̄ata calida. ¶ Et de illꝰ que eā sedant ē semē hyusquiami albi cum sauich. Et iterū cū huiusmodi vlcera supfluunt in coꝛrupti one sit necessariuꝫ ut cuellant cū cauterio cum igne aut cū medicamine acuto aut cū incisione ut non re maneat nisi caro sana cognita per bonitatē sangui nis eius aut coloꝛis ipius ⁊ os sanū albū mūduꝫ. Et medicamē quidē acutū accipit oēm ostracitatez ⁊ extrahit ipsam ⁊ succurrit cōplemēto eius cuꝫ bu tyro ponēdo desuper vice vna post aliaꝫ: ista enim licꝫ nō sunt fistule neq; ostracata: tū sunt mala fraudulēta. ¶ Et fortasse fit necessarium incidere mēbꝛuꝫ ut saluet ex putrefactioē sua. Et embꝛoce q̄ conueni unt eis sunt sicut aqua maris ⁊ aque p̄dicte in ca. fi stularum. ¶ Et cū super ista vlcera ⁊ alia administran tur medicine oportet ut dimittant̄ur diebꝰ aliquot ⁊ nō soluātur. ¶ Et medicine q̄s oꝫ administrare i istis sunt sic farina oꝛdei ⁊ farina herbi cū aliquātulo alu minis. aut caro piscū salita sicca cū aliquātulo me dulle panis ⁊ aristologia ⁊ radix caul ⁊ radix sicle ⁊ radix cucumeris asi. ⁊ semē lini cōtritū cū calcadis ⁊ hasce cū passis aut ficubꝰ cū melle: aut emplastra cū cepa muris decocta cū melle aut caulibus aut cu curbita sicca cōbusta ⁊ folijs oliuarū recentibꝰ ¶ Cō positū. ℞. aristo. ⁊ succi folioꝝ salkeru ana ambozum ana ptē. i. floris eris ptē. ʒ. fiat ex eo linimētū cū aq̄ in spissitudine mell. ¶ Et fortasse ē necessariū ut cōfor tet cū sacco cucumeris asi. ⁊ alijs ⁊ ponātur desu per pānī sicci. Et iterū aristo. ⁊ gallaruꝫ ⁊ olei eālcs ptes: fiat ex eis linimētuꝫ vlceri ⁊ in circuitu eiꝰ: aut calcis ⁊ colcotar ptes eālcs arsenici ptē. ʒ. Et iteruꝫ allurie ptes. xij. colcotar. x. dragaṅti. i ij. fiat ex eis linimētū: decoquant in aceti fortis media cotilla do nec cōsumat aceū: dedinde sumat ex eis infrigida tis ⁊ postea liniat cū eis vlcus. ¶ Et iterū sumātur col cotar ⁊ dragaṅti ambozum ana. xx. coꝛticuꝫ ferri. xvi. gallarū pforatarū. x. ¶ Aut sumātur salis ps. i. alumi nis vsti ⁊ coꝛticū eris abꝛorani vsti ps. ʒ. ¶ Emplastrū bonū sarcocolla calcucecaumenō ⁊ gallarū ⁊ flos eris ⁊ aristo. aggregent cū aliquātulo glutini ut me dicinis sit cōglutinatio ⁊ administret post mūdificati onē vlceris. ¶ Medicamē vltimū exptum: dragaṅti rubei. xxiij. calcis viue. xvi. aluminis. xvi. coꝛticuꝫ granatoꝝ. xvi. turis ⁊ gallarū ambozum ana. xxxij. cere. cxx. olei antiqui cotila. i. ¶ Aliud bonū: plūbi vsti cū sulfure eris vsti ceruse plūbi turis merdasen gi climie āmoniaci oppoponaci masticis omnium ana. ʒ. ij. adip is renū vacce reline glutinis alimbat olei myrtini cere oiuꝫ ana. ʒ. ij. soluātur q̄ soluēda sunt in quātitate equa ⁊ cōficiātur ea q̄ soluūtur ⁊ q̄ terūtur cōficiant. ¶ Medicamē pferens qō Gal. ⁊ alij aggregauerūt. ℞. scorie eris. ʒ. i. floris eris frica ti. ʒ. i. cere lib, ʒ. paruā. i. ndris. ʒ. i. ʒ. fiat ex eis em plastrū sm descriptionē suā solnātur ea que solnū tur ⁊ terant ea q̄ teruntur ⁊ addat cera ⁊ minuat sm quātitatē necessitatis ⁊ diligūt ut misceant cum eo. Et q̄n fuerint vlcera difficilis sanatiōis administrē tur in eis carte cōbuste. ¶ Et medicamē ādronij ⁊ cu curbita sicca cōbusta aut lana sordida cōbusta: aut emplastrū folioꝝ cupressi aut folioꝝ dulb adustoꝝ.

¶ De curatione coꝝ q̄ sunt difficilis cōsolidatiōis ⁊ alioꝝ que sunt in vltimo malitie Ca. x.

Lias q̄ vlcera difficilis cōsolidatiōis ab solute sūt p̄ter coꝛrosiua ⁊ p̄ter putrida si cut ē cōe p̄ce. ppriū. ipsa eni ambo sūt am bulatiua: ⁊ cum istis q̄ñq; non ē ambulatio ⁊ stant sm dispositionē suā per aliquot spaciū ¶ Et ista sūt p̄ter fistulas iterū q̄n oportet ut ipsa sint inceden tia. Et ad vltimū coꝛrosiua putrida ⁊ fistule sunt ex sūma difficil consolidationis absq; p̄uersione. Alli erenati vero sunt vltima in coꝛruptione in elongati one ⁊ cōsolidatione. Et canon in curatione hoꝝ vl cerum ē ut si causa fuerit malitia cōplexionis rectifi cetur: aut si fuerit malitia sanguinis ponat cibꝰ qui generet sanguinē bonuꝫ cōtrariū illi: aut paucitas eius multiplicatio eiꝰ ⁊ dilatatio in cibo bono. Qō si causa fuerit mollificatio ⁊ sordidatio tunc cura cu ratione molli ⁊ sordidi. ¶ Et si causa fuerit exsiccatio superflua ⁊ nō fuerint fistule adhuc tunc cura cum humectatiōe equali. Et de eo qō bonū est in illo ē ut facias ea sudare cū aqua calida vsquequo sudet mēbꝛū ⁊ rubeat ⁊ inflet̄ur: deinde abstine ⁊ nō per transeas illā quātitatem: q̄n attraheꝫ cū eo materi am plurimā ⁊ nocumētū maximū ad mēbꝛum. ¶ Et fac ut medicamē post illud sit minoꝛis exsiccatiōis Et fortasse cōfert ponere p̄nos infusos aqua repi da. ¶ Et q̄ñq; ē necessariū fricare vlcus ⁊ fricare mē bꝛuꝫ eiꝰ ⁊ administrare emplastra attractiua picea. Et si cā fuerit malitia dispositiōis accidētis ei qō cō tinet cū eo de carne: cura cū eo qō scinisti ex scalpel latione ⁊ extractiōe sāguinis ⁊ succursu cū exsiccati uis. Et si causa fuerit vitis ambulatiua incide eaꝫ ⁊ fac currere sāguinē eiꝰ: aut extrahe eā: q̄n multoti ens facit quiescere illud: ⁊ si fuerit repletio tūc icipe cū phlomia ⁊ euacuatiōe humoꝛis eiꝰ melācolici si fuerit: deinde obuia vti ⁊ fac currere ex ea sāguinez quātū tibi possibile ē ut nō accidat ex obuiatiōe tua ad inuicē qō ē deteriꝰ vlcere p̄mo: deinde cura vul nus qō accidit ex vite postea vlcꝰ difficile. Et si cau sa fuerit debilitas mēbꝛi ⁊ illud ē ꝓpter malitiaꝫ cō plexionis superflue elongate ab equalitate quam

existimam⁹ ex caloꝛe ⁊ frigoꝛe ⁊ qđ sequtur cōplexiones ex raritate supflua aut spissitudine vehemēti: et primuz est ut sequat caliditas ⁊ humiditas: ⁊ scdm frigiditas ⁊ siccitas oportebit ut curetur faciēs illud cum contrario. Et multotiēs qdem contingit q̄ cā est a caliditate attrahēte materiā ⁊ mittente eā: ⁊ sūt necessaria in curatione eius infrigidantia stiptica. Qđ si causa fuerit fistula tunc cura curatiōe fistule. Et si causa fuerit coꝛruptio ossis qđ sequtur ipsuz incidemus ⁊ deꝛegemus ab osse. Et si fuerit possibile auferre illud qđ est sup ipsum cū fricatione faciem⁹ ⁊ subtilissime inquirem⁹: ⁊ si nō incidem⁹ ⁊ faciem⁹ illud cui⁹ expositio est in ca. coꝛruptionis ossis. Inquit Gal. Fuit adolescens habēs fistulā in pectoꝛe sub qua iaz peruenerat ad os qđ est in medio cassi sui. deteximꝰ ergo ab osse cassi totū illud quod continet ipm: ⁊ invenimꝰ iam aduenisse coꝛruptionem ⁊ fuit nobis necessariū incidere ipm: ⁊ fuit locꝰ coꝛruptus ex eo locꝰ sup quem figitur suspēsoꝛiuz coꝛdis. postq̄ ergo vidimꝰ illud stetimꝰ statione vehementi in ablatione ossis coꝛrupti ⁊ fuit finis noster dimittere pāniculū tegētem ipm deinus ⁊ seruare ipm fm salutem suā: ⁊ fuit illud quod continuatur de hoc pāniculo cum casso iam putrefactū. Iteruz inquit: Et nos aspeximus ad coꝛ aspectu manifesto sicut illud qđ vidimꝰ cū deteximus ab eo cum voluntate cū anatomia. Inquit: Sanaꝰ est ergo iste adolescens ⁊ nata ē caro in illo mēbꝛo qđ incisimus ex casso donec repletū est ⁊ cōtinuatū est ad inuicē ⁊ factum ē stans int velamē coꝛdis ⁊ velamen ipsum sicut stetit cū eo ante illud caput capsule coꝛdis. Inquit: Et nō est hoc maꝰ q̄z vulnera in quibus respirat pecꝰ ⁊ hic dixit q̄ qñ putrefiūt vene ⁊ antiquantur: tūc de eo quod ē rectū est ut currat ex eis sāguis fm quātitatem q̄ licita ē in eis. ¶ Medicine vo pre parate ad difficultatē cōsolidationis in dominanti bus dispositiomb⁹ sūt sicut scoꝛia eris ⁊ flos eris ad ustus ⁊ nō adustus ⁊ scoꝛia alchelebzan ⁊ scoꝛia reliqui ferri ⁊ cōglutinatio auri: fiāt ex eis cerata. ⁊ colcotar ⁊ dzagantū ⁊ q̄ sunt eis similia cū reb⁹ phibētibus attractionē ad mēbꝛum si fuerit sicut sunt alumen ⁊ galle. Et de illis qbus curātur ea que sūt difficilis cōsolidationis ē illud qđ. ℞. climie ⁊ pconsolidationis auri ⁊ aluminis oiuz ana. viij. florum eris ⁊ coꝛticū eris ana. i. gūmi cupꝛessi. iiij. cere ⁊ olei alicuius quātum scis. Et iterū sumātur cere ⁊ gūmi pini ana vij. climie. iij. ⁊ colcotar. vi. ⁊ olei myrtini quantum sufficit. Et iterū decoquātur colcotar ⁊ climia cū aq̄ maris aut aq̄ acreste: aut aqua in q̄ decocta sūt alkali ⁊ calx decoctione pauca fm cōmixtionē nutritio nis coꝛ in sole in estate: deinde colet ab eis preter q̄ fiat sal desup aqua maris aut aqua alkali. Et iteruz sumat eris vsti ⁊ resine ⁊ salis gēme omniū ana. ℥. ij. cere olei myrtini quātum sufficit. Et cōferunt eis medicine fistulares qñ exsiccant ⁊ terūtur. Et ex eis sūt farie herbi ⁊ ireos ⁊ aristologia adusta ⁊ es vstū ⁊ terra taris fm diuersuratem quā meretur oē coꝛpꝰ ex cōpositione. ¶ Medicamē bonū: sumant limatura eris ⁊ limatura ferri ⁊ cōficiātur cū aqua aluminis, ⁊ argillent cū argilla rubea ⁊ aduranꝰ in furnoꝛ deinde extrahātur ⁊ terant ⁊ admistrent pulueriza ta aut fiat ex eis ⁊ ex merdasengi emplastrū. ¶ Modus emplastri aurei boni. ℞. merdasengi aurei boni minam vnaz cere ⁊ radicis almezerion ana aur. xxxvi. florīs eris aur. xviij. limature auri trite limature almerdasēgi ana aur. xl. olei antiqui l. b. iij. ponant super ipsum in pmis merdasēgi ⁊ aurū ⁊ flos eris: deide relique medicine. Et iterū sumant ostra cū furnoꝛ ⁊ cinis venarū ⁊ plūbū combustuz ablutum ⁊ fiat ex eis emplastrum cuz oleo myrtino. Et oportet ut sit illud oleū inspissatū cū merdasēgi: vbi gra. ℥. i. ⁊ ex aceti acuti ℔lo ibi⁹ ⁊ ex oleo aut oleo myrtino aut olei anet. ℥. i. moueāt cū facilitate donec resoluat merdasengi ⁊ ispissēt ⁊ nō aduraꝰ ⁊ alicui ercuati de eis coꝛtices eris ⁊ flos eris ⁊ calx ablute sine exquisitione: fiat ex eis puluis ⁊ anteceꝺat ⁊ linitat ea cū melle: deinde pulueriꝛet sup ea hunc pulueꝛem cōtritū eris partes. ij. cere: dissoluant digitis in sole ⁊ administrent. aut ceruse ⁊ aluminis ana. viij. coꝛticū eris salgēme turis florīs eris coꝛticū grana tozū omniū ana ptes. ij. calcis ps. i. cere. x. olei myrtini quātū sufficit. Et iterū merdasengi olei ana lib. i. galliarū nō pfozatarū aristo. añ. ℥. i. āmoniaci. ℥. i. minuti turis. ℥. ij. fiat ex eis linimētū sup ignem ⁊ moueaꝰ cū radice canne.

¶ De curatione fistularum ⁊ coꝛiozum que non conglutinantur Ca. xi.

In fistulis vo ⁊ earū iudicijs ⁊ spēbꝰ ipa ꝛ iā est dictū qđ dictū ē. Iterū qđ necessariū ē de regimine cursus virus ⁊ humiditatū coꝛruptarū ab eis cū pparatione aut pfozatione iā declarauimus iterū in locis ante hunc locū. Curatio aūt ppria fistulis diuersificat iterū. Fistule enim aut sunt recētes currētes: aut sunt antique quarum cōcauitates iā pfundate sūt in carne vehemēter. et iste quidē sunt difficilis curationis. nam illud qđ necessariū ē in hoc ē acceptio illi⁹ cōcauitatis toti⁹ cuz incisione eradicāte ex laterib⁹ cū nouacula aut alijs aut p cauteruꝰ cū igne: aut cū medicamine ⁊ illud ē paruū ⁊ inqetū ⁊ ppze qñ ē in vicinitate nerui aut mēbꝛi sublimis. Et fortasse eger ē declinioꝛ ad hoc ut remaneat illud cū eo ⁊ tolleret illud q̄z ut patiaꝰ eꝰ curā. Et fortasse ē possibile ut exsiccet ⁊ coꝛrodat eꝰ caro vnctuosa fraudulēta intra ipsam ⁊ exsiccet residuum carnis eius motuꝰ: ⁊ consolidet ⁊ remaneat quieta spacio longo pter q̄ sit adhuc consolidata integre. Et qui vult illud oportet ut mūdificet fistulā a carne fraudulēta vnctuosa que ē in ea: deinde impleat eam medicinis exsiccatiuis ⁊ dimittat eā cum dispositione exsiccationis eius: qñ ipsa remanet dū non cadit timoꝛ in repletione aut hūiditate cōplexiōis aut aduētu aque aut fluxu tacēdi sup eam doloꝛoso: aut offēsiōe aut vberatōe aut tussi aut tremoꝛe. ¶ De curatione vo eradicationis eꝰ ⁊ ipsius exulsionis scias q̄ cum ipsa est fraudulēta putrida antiqua nō est medicamē nisi abcisio cū adustione

aut cauterizare eam cuz igne ſm qꝫ oſtendim⁹ cum
ꝓfoꝛatione meatus foꝛmoſi inē meatus eius ut ſcia
tur intētio cauterij ⁊ penetratio cū cautela intētiōis
eius donec coquat uel cauterizet ⁊ abſcindat. ¶ Et
cauteriū cū medicinis acutis ē ſicut ſunt ſal ammo
niacū ⁊ arſenicum ⁊ ſulfur ⁊ flos eris. Et argentum
viuum ē de ſūma cozum: extinguatur argēteuz viuū
⁊ miſceatur cum tanto limature ferri quātum ipſuz
eſt: ⁊ alkali quātū eſt eius medietas: ⁊ calcis quātuz
eſt eius medietas ⁊ ſublimet in aluthel aut ꝓfocet in
lumina ſm qꝫ ſciunt illi qui occupati ſūt cuz hoc ca
pitulo ⁊ ſublimetur ſicut ſal. Cū ergo ponitur ex eo
ſuper fiſtulam ⁊ inflāmatur ⁊ aſſatur ⁊ ſepat a car
ne quod recipit cū foꝛcipibus ⁊ extrahat ⁊ aſſiduet
cibano mēbri ex butyro vna hoza poſt aliā ut quie
ſcat dolor: deinde curetur curatione vlceruz. ¶ De
fiſtulis vo que ē reēs currēs oportet ut abluat cuz
medicinis foꝛtibus ſicut kitrā ⁊ aqua cinerum ⁊ aq̄
maris ⁊ ſicut ſalſa ⁊ aqua ſaponis permixtis cuz ea
arſenico ⁊ ſale ammoniaco ⁊ aqua ſublimata ⁊ cal
cucecaumenō ⁊ ſale ammoniaco ſicco ⁊ ex ſanſuco
nō curreāte ⁊ aqua in qua decoquūtur alkali ⁊ calx
coꝛticū ouoꝝ ⁊ calx. ¶ Cum ergo mūdificata fuerit
ponatur ſuper eam medicamē de kerua. Et empla
ſtrū de arſenico reiterato in medicinis algarab ē mi
rabilis iuuamēti. Et medicamē Gal. alcartuſin: Et
medicine cōpoſite ex dragaganto ⁊ calcadis ⁊ ere
vſto ⁊ floze eris ⁊ que ſunt ſiſia illius: ⁊ ex centaurea
⁊ farina herbi ⁊ ireos ⁊ ſuructas. Et iam expta ē ra
dix ſcolopēdrie: nā ipſa cum fiſtula implet ex ea ſa
nat ipſuz. Et ſiliter cum fiſtula ipletur ex helleboꝛo
iterū ⁊ dimittit trib⁹ diebus ſanat ipſam: ⁊ ſiliter al
ſenū ⁊ ſiliter ſuccus cucumeris agreſtis cuz glutino
albotin: aut ſuccus radicis almaroth: aut flos eris
aut ammoniacū ⁊ calcadis ⁊ dragātum ⁊ colcotar
⁊ gūmi cum accto. Aut ſumatur vzina infātū ⁊ ſine
ceſſatione teratur in moꝛtario plūbeo donec inſpiſ
ſetur ⁊ exſiccetur ⁊ adminiſtretur. ¶ Medicamen
quo vtūtur illi de alexādria: oppoponaci dꝛaganti
aſſari ⁊ colcotar ⁊ floꝛis eris ⁊ aluminis omniū añ.
pars. i. cātaridaꝝ pars. ſ. fiat pulus aut emplaſtrū
aut aggreget cum aceto in quo decocte ſunt canta
rides ⁊ foꝛtaſſe ponit cum eo mel. Et iterū ſumātur
aloes ⁊ flos eris ⁊ merdaſengi ⁊ coꝛtices ouoꝝ
calcinati qō eſt eis foꝛti⁹ ſim ⁊ pmiſceanf. Et iteruz
medicine foꝛtes quas diximus in caplo eoꝝ q̄ ſunt
difficilis cōſolidationis. ¶ Et cū apparet caro bo
na adminiſtra cō glutinantia facientia nasci carnem.
Et quando ē ꝑpe eam os coꝛruptū tunc oportet ut
rectificetur ⁊ curet curatione ſua. ¶ Et cū vides hu
miditates virulentas minoꝛari aut ſanioſas redire
tunc iam curatio conferr.

¶ De carne addita ſup vulnera Ca. xij.

IN curatiōe illi⁹ ſūt neceſſarie medicine ab
ſterſiue ⁊ exſiccatiue: ⁊ quātomagis ſūt mi
noꝛis moꝛdicatiōis tāto ſūt meliozes. Et
oz ut non expectet hic de aditu ꝛio nature qō expe
ctat in naſcētia carnis: naſcētia eni carnis ē op⁹ na
ture. Et oē qō nā naſci non facit ſiu e ſit cum adiuto
rio medicine aut abſq; auxilio ē cōtrariū operati
oni nature. ꝓpter illud igitur oz ut ſit plūs ſuſtēta
tionis ſup medicinā. ¶ Et ſcias qꝫ trociſci facti ad
hoc nō cōferūt illi qō ex ea antiquū eſt: imo recent i
Qō ſi ex eis fuerit aliquid neceſſariū tūc oportebit
ut in faciēdo trociſcos ſit cōſeruatio ⁊ reponātur i
loco quē non coꝛrūpat aer. Et iam laudate ſunt ad
hoc feces aceti: ſed illud nō eſt apud me penitus ſa
nū ⁊ facere eos trociſcos ⁊ foꝛmas ſiles auellanis ē
magis cōſeruans virtutē. Qō vo dicitur qꝫ ipa in
diget ut imbibat aqua calida de arſenico ⁊ alijs eſt
illud qō ꝓparat eā ad reſolutionē vtuis ⁊ adiuuat
acrem coꝛrumpētē eā. Et medicamē qdē qō ē groſ
ſius ⁊ fixioꝛis virtutis ē magis iuuatiuū in hoc ca
pitulo nō ex pte vtutis qm foꝛtaſſe ſubtile ē foꝛtius
ſed ꝓpterea qꝫ paſſio ei⁹ ex aere ⁊ hūoꝛib⁹ cōmixtis
eſt timoꝛ ⁊ fixio ei⁹ cū diſpoſitione ſua eſt maioꝛ. Et
iſte medicine ſūt ſicut coꝛtices eris ⁊ oſtraca adu ſta
⁊ due ſpēs erittioꝝ aduſtoꝝ cuz carnib⁹ ſuis: verum
erittj remanent ⁊ conſtringūt carnē plus q̄ oporte
at. ⁊ foꝛtius de illis que numerauim⁹ ē flos lapidis
noiati eſic: ⁊ foꝛtius eo ē ſcoꝛie ⁊ glutinū auri ⁊ col
cotar: ⁊ dragātū aduſtionis minoꝛat virtutē coꝛi ⁊
eſt moꝛdicatiōis ſiliꝝ ⁊ addit eoꝝ ſubtiliationem. ⁊
flos eris ē foꝛtis ⁊ nō eſt ſicut ziniar ⁊ ꝑpe factuz ex
coꝛticib⁹ eris. ¶ Et ex eis que coꝛrodūt carnē addi
tam ē ut ſumant alkali ⁊ calx nō extincta: ⁊ dimittā
tur in ſexcuplo ſui aque in ſole ſeptē diēb⁹ ⁊ moueā
tur oī hoza donec ingroſſent ⁊ fiāt ſicut lutū: ⁊ fiāt
ex eis trociſci ⁊ adminiſtrent. Et ſiliꝝ trociſcus fiet li
cus ⁊ vnguētū viride ē mirabile ⁊ viride factū cū ſa
le gēma. Et vnguentū qō noiaſ aleſcoꝛ exelin coꝛro
dit carnē ſine moꝛdicatiōe. ⁊ medicamē dudume ⁊
medicamē dianoꝛ: ⁊ medicamē factū ex coꝛticibus
eris ⁊ minuti turis ē cōueniēs carni male: ⁊ accipit
humiditatē ſicut cottū: ⁊ oēs medicine facte ad hoc
ut mittant in naſum.

De regie vlcerū diſruptoꝝ ꝑ ꝓſolidatōꝝ Ca. xiij.

CUratio poſt coꝛ diſruptionē ē ut accipiat
caro mala: ⁊ os qdē ſegt eā: deide occupe
ris in deſiccatiōe ei⁹ ſm qꝫ icis. Et extrahē
tia oſſa foꝛtaſſe ſūt cū medicinis attractiuis ſic ſūt fo
lia papaueris nigri emplaſtrata cum folijs ficī ⁊ ſa
uich aut ſemen hyuſquiami albi ⁊ calcadis equali
bus partibus emplaſtrata.

¶ De craticatōe veſtigioꝝ vlcerū ⁊ vulneꝝ Ca. xiiij.

IMdiget eradicatio veſtigioꝝ vlcerū ⁊ vul
nerū medicinis abſterſuis foꝛtis abſterſio
nis mūdificatiuis: ⁊ ſint vtutes caꝛ ꝓxime
vtuti ei⁹ qō abſtergūt ergo curet foꝛte cū foꝛti ⁊ qō ē
min⁹ eo cū eo qō ē min⁹ eo. Medicie āt mūdificati
ue foꝛtiū vtutū ſunt vbigꝛa: ut ſumat ſquama ferri
cū lacca ⁊ trifera ⁊ liniat deſup calx ⁊ mel aut ſucc⁹
calameti ⁊ albugo ouī ⁊ arſēicū ⁊ lapis pipis. Me
dicine āt leues leuib⁹ ſūt fabe ⁊ farina ciceris ⁊ ſemē
raphani ⁊ lutū molle rarum ⁊ coꝛtices melonis. Et
adeps aſini ē boſa valde ⁊ ꝑpe qū aſſociant ei qdā

dicta. Uestigia aũt vlceratois aut vberatois abstersio cũ oleo de lilio delet velociũ. Simplꝰ trocisci quos ego dicã in ca. decorationis.

Tractatus ãrtus de solutõe ꝓtinuitatis neruoꝝ ꝙ nõ pendet cũ restauratõe de solutõe ꝓtinuitatis neruoꝝ.

Capitulũ ꝑmũ de vulneribꝰ neruoꝝ ꝙ que currũt cursu eoꝝ.

Ceruis propꝫ vehementiã sensus eorũ ꝙ ꝓtinuitatẽ suã cũ cerebro accũt ex vulneribus dolores vehemẽtes valde ꝙ lesiones valde magne sicut spasmꝰ ꝙ ꝑmixtio rõnis. Et multotiens ꝓducãt ad spasmũ absq; antecessione lesionis ꝓaue: ꝙ nõ sit in eis excusatio qn illic sit apostema magnũ absq; dolore magno. Et faciliores coꝝ dispositões sunt febres. ꝙ apostemata multa apparẽt in alijs locis q̃ invulneribꝰ ꝙ sitis ꝙ vigilie ꝙ deliccatio lingue: ꝙ ꝓprie qũ accidit illic apostema. Et silr est dispositio vulnerũ cozdarũ lacertoꝝ: ꝙ ꝓpe in latere capitis eaꝝ. Et qñ apostemãt nerui ꝙ q̃ fũt eis silia aut aduenit eis frigꝰ spasmant. Et si aduenit eis putrefactio corrumpit mẽbꝝ ꝙ augmentat. Et putrefactio gdẽ festinat ad eos qñ ipi fũt creati ex humiditate quã ꝓgelauit ꝙ coagulauit frigꝰ. Et ad hmõi gdẽ ꝓperat putrefactio ex humiditate ꝙ ex caliditate humida ꝙ decoqt in eo. Et silr aq̃ gdẽ frigide nocent ex pte spasmi ꝙ calide ex hoc ꝙ putrefaciũt. ꝙ silr oleũ: vez oleũ qñq; ẽ necariuz f. illud qõ est calefactũ, ppt necessitatẽ sedandi dolorẽ aut, ppt subtiliandas medicinas ꝙ facere eas currere: ꝙ sunt medicine resistẽtes q̃litati hñctãti: ꝙ pũgentes sole qñq; pficiũt hanc opationẽ. Et qñq; q ex eis vulneratꝰ ẽ apostematur etiam ꝙ est eꝰ opatõ tardior ꝙ silr eius maturatio ꝙ curatois susceptio est tardior. Et qñq; vlcerant nerui ꝙ sunt vlcera tardioris ꝓsolidatois ꝙ tardioris maturatois. Et omne vlnꝰ qõ fit in neruis aut est pũctura aut scissio. Et fissura gdẽ aut fit cũ detectione nerui aut sine eꝰ detectione. Et illud gdẽ aut fit in lõgitudine aut latitudine. Et vulnera gdẽ cadẽtia fm lõgitudinẽ in neruis saluiora sũt cadẽtib̃ in latitudie. vllus enim sanꝰ ledit ex vicinitate incisi ꝙ nocetur ꝓ ipm ꝙ nocet cerebro ꝙ facit accidere spasmũ ꝙ egritudines magnas. Et sit iterũ multotiẽs necessariũ tũc abscidere vulneratũ ꝙ punctũ cũ totalitate ꝙ, puenit ex ea quies ꝙ separãtur accidentia mala. Et vulnera quidẽ in pãniculis sunt leuiora eis que sunt in cordis nedũ eis que sunt in neruis. Et tu quidẽ scis panniculũ cum testimonio: ꝙ fortasse sciusti eum ex anatomia. Et si pãniculus apostemat nõ videt in eo incessus vlorũ in lõgitudie: ꝙ in cozda pãniculari videt incessus pãniculoꝝ in lõgitudie ꝙ cozda est dura valde ꝙ nõ est panniculatis in eius duritie ꝙ pãniculus suffert suturã. Et in vulneribꝰ ꝙ disruptionibꝰ que aduenium ligamentis nascẽtibus ex osse ad os nõ ẽ malũ ꝙ sufferũt vehementiozẽ curã ꝙ nõ timet ex absci sione neruoꝝ illud qõ timet de coꝝ conquassatione ꝙ de incisione partis coꝝ in latitudine q̃uis mẽbrũ contrahatur.

De canone curationis solutionis continuitatis neruorum. Ca. ij.

Medicamen vulnerũ neruoꝝ est illud qõ est calidũ siccũ subtilũ ptũ cõlis caliditatis: ita vt nõ mordicet ꝙ sit eꝰ exsiccatio vehemens valde cũ attractiõe: nõ cũ stipticitate oino. Et oẽ in quo est caliditas subtil cũ exsiccatõe vehementi subtil substantie nõ euacuat ab attractiõe. Et caueatur stipticũ in eis: ꝙ ppe in pncipio rei nisi sit cuz absterstone sic̃ es vstũ ꝙ scozia eris. Et qõ est hmõi generis substãtie subtilia ipm cũ trituratõe in aceto in quo nõ est stipticitas. ꝙ qñq; timet ex aceto ꝙ subtiliatione eiꝰ, pcessio caliditatis subtil in re spissa. Et si necessaria est fortis caliditas qñq;: tũc necessaria ẽ vt nõ sit, pfundãs tm: ꝛ vt frãgat ꝙ declinet cũ ea ex eo qõ ei admisceat ad q̃litatẽ vt calefaciat cũ mẽsura ꝙ exsiccet cũ fortitudine. Et si fuerit neruꝰ detectꝰ nõ sufficit aliqd cui sit acuitas oino: ꝙ est nocumentũ illꝰ cũ eo magnũ. Et silr si inuenerit medicamen aut pannũ qõ admistrat sup vulnꝰ cui obuiat dum est frigidũ actu tũc lesio nerui ab eo est vehemẽs.

Et qñ accũt vulnera in neruis: tũc nõ oportet vt ꝓperẽt ad incarnationẽ. ꝛ oportet vt incipiatur a sedatõe doloris vapozãdo cũ pãnis calidis ꝙ cum oleis calidis ꝙ cũ oleo omphacio, ppe qñ in ipso ẽ stipticitas q̃dã: ꝙ cũ adipib̃ iterꝫ. Et sit eoꝝ calefactio supza tepidũ, ppt frigida: ꝙ silr sit tua intẽtio in sedatione apostematis. Et de illis q̃ admistrant etiã tũc sunt emplastra fcã cũ sirupo acetoso ꝙ cũ aq̃ cineris Et ex cib̃ ꝙ potib̃ sic̃ farina fabaꝝ ꝙ herbi ꝙ ciceris ꝙ lupini amari ꝙ fauich ordei ꝙ alijs: imo ista vtꝫ admistrant anteq̃ apostement. Et qñq; ꝓfert administrare illud qõ est leue. Cũ ergo sit in eis illud ꝙ accidit securitas ex supfluitatibus q̃ effũdunt ꝑ illud qõ admistrat de phlobotomia ꝙ euacuatiõe: tũc incarna. Et nõ sedes doloꝛe coꝝ cũ aq̃ calida oino: imo cũ oleo subtilũ ptũ in quo nõ est stipticitas calida vsq; ad terminũ nõ supfluũ: calidũ cui supflue ꝙ frigidũ nõ pueniũt ei. Et mltiotiẽs gdẽ ꝓtigit ꝙ vulnus iam appzopinq̃t sanitati ꝙ nocet ei frigꝰ ꝙ fit vehemẽs dolor ꝙ redit lesio: q̃re fit necessarium vt succurrat stati cũ sedatõe ꝙ cũ oleis calefactis embrocãdo cũ eis. Qõ si neruꝰ ille fuerit discooptus ꝙ fuerit incisio in lõgitudine: tũc stude vt coopias ipsuz carne ꝙ pone sup ipm medicias pũgitiuas q̃s diximus. Et strige ipm cũ pãnis lõgis strictura colligẽte ꝙ aggregante semp rẽ magnã loci sani. Si autẽ disrũpat in latitudine: tũc necessariũ est suere ipm ꝙ nõ ꝓglutinat. Esto q̃, ꝓperat res ꝙ times putrefactõnẽ succurrẽ q̃ntũ tibi est possibile. Qõ si apostemet ꝙ aduenit frigus ꝙ, pueniet ei spasmꝰ: ꝙ putrefactio ꝓtrahit membꝝ: q̃ꝓpt nõ oportet vt incarnet caput vulneris neq; colligat nisi post sanitatem. Cuz ergo est i eo strictura amplict qñ illud perducit ad

putrefactionē vulnex p illud qđ aggregat in eis de viris ꝛ alijs ꝛ cū hoc dolor sit vehemēs: quare non oportz vt incarnetur omnino nisi postꝯ exiccatur exsiccatōe decenti: ꝛ securitas sit ex omni apostema te ꝛ putrefactione. Et ppt illud oportet vt soluat stri ctura sup medicamen ꝛ medicamēvt festinet ex alio Et fortasse soluitur in die aut in nocte bis aut ter. Et fortasse est necessariū vt facias illud iterū in nocte il lus diei aut die illius noctis si fuerit in lōgitudine ꝛ prope qñ illic est mordicatio. Qđ si nō fuerit tunc necessitas illius erit minor ꝛ sufficiet bis facere illud mane ꝛ vespere. ¶ Et oportet vt obserues in medici nis eox ne calefaciant vltra ꝙ sit necesse neꝯ abbre uietur in calefactione necessaria: ꝛ silr in absterſione ꝛ exsiccatiōe ꝛ in ꝓtrario vtriusꝯ. Cū ergo videris qđ iam calefactū est tūc inffa ipm. ſ. membrū cum mensura que minuat additionē ab eo qđ est neces sariū. ¶ Et quꝯ experiūtur cerata facta cū euforbio sup crus hois sani simil infirmo in cōplexione sua ꝛ ipsi9 forma: ꝛ ꝓsideratur an supfluant in calefactio ne eius an nō calefaciant ipsuꝫ in aliquo de quo sit curandū aut calefaciant ipm calefactione tempera ta: ꝛ tunc fm illam quantitatem postea administrā tur sup infirmū ꝛ inexperiunt super ipsum secundo verum ꝛ experiātur super aliū de illis qui similātur ei in primis est melius vt nō sit necessaria in experi tia eorū super ipsum alteratio pluruma. ¶ Et cū hoc toto cū neruus est discoopertus ꝛ vuln9 amplū val de nō suffert aliquid valde calidū sicut euforbiuꝫ et sulfur ꝛ eiꝰ simlia: imo indiget medicamine quod ē sicut tutia. ꝛ iterū medicamine facto ex calce ablua ablutione vltima in hora vna. Et oportet vt sit oleū qđ administratur in ceratis eius ꝛ ei9 linimentis siē oleū ro. ꝛ myrtinū qđ nō tetigit sal. Et glutinū iterū qñ administratur in istis medicinis oportet vt sit ab lutū. Et mel iterū vt sit ablutuꝫ. ꝛ tutia oportet vt sit abluta. Et nō oz oīno vt sit in eis de acuitate ꝛ mor dicatione. Et si fuerit in eis stipticitas parua in cura tione discooperti licet cū virtute resoluente sine mor dicatione: ꝛ prope qñ infirm9 est debil cōplexionis mēbra itaꝯ dignioza clōgari a frigido ꝛ aquositate ꝛ ventositate vel vnctuositate ꝛ eis similib9 sunt cum sunt discooperta. nō cni est eox nocumētū in disco operto cui obuiat ꝛ qꝫ ledunt sicut est eox nocumē tū leo cui nō obuiat nisi paꝫ ꝛ nō obuiat nisi ei qđ ꝓtinet ipm ꝛ ipm segtur: ꝛ si nō fuerit excusatio: tūc fm qꝫ diximus. ¶ Qđ si fuerit illic virtus aliqua in creatione: tūc nō erit malū si administres trociscos de colcotar ꝛ trociscos andronij ꝛ praſſij cuꝫ vino cocto aut cū oleo. in hyeme quidem cū oleo subtili sed in estate cū oleo ro. ꝛ tus ꝛ glutinū albotin ꝛ al beꝫard cū quantitate minore ꝙ de medicinis disco operti. ¶ Et de eo qđ rectū est qlꝫcūqꝫ sint vulnera est vt ponatur sup medicamen mel habaꝫalenis in fusus in oleo. ꝛ sicut nerꝰ discoopertus est dignior alijs neruis vt alleuatio fiat in eo. silr ligaméta que nascūtur int ossa sunt figurarū dignioꝫ vt opet sup ea cū medicamine forti. Ligaméta aūt q ꝓtinuātur cū lacertis sunt inter vtraſꝯ res. Et de vulnerib9 quib9 necesse est magis clōgare aquā est vulnus ner ui: ꝛ silr frigus ꝙus minorēt tū est de rebus nocibi liorubus ei. Et oleū iterū nocet ꝛ non est nisi apud se dationē dolorꝭ calidū. ¶ Et nō oportet vt abluat vulnus neꝯ cū aqua neꝯ cū oleo: imo sollicit9 sis vt abstergas humiditatē cū pannis aut lana in fine lenitatis neꝯ etiam cum vino cocto nisi sis secur9 a nocumento humiditatis ei9. Et qñ exigit aliqua egritudinū vt sup ipsam ponatur: ꝛ prope sup illud qđ est discoopertū oleū: tunc oportz vt transeat sup ipsum in primis vinū coctū: deinde oleū. ¶ Inquit Hal. Accidit cuidam hoipunctura cū ferro minuti capitis ꝛ dirupta est cutis ꝛ ptinuata est quibaſdaꝫ neruis manus ei9. medicus ergo posuit emplastrū qđ iam expertus fuerat in incarnatione vulnex ma gnoꝫ in carne: ārē apostemat9 est locus. Et postꝯ apostematus fuit posuit desup medicinas mollifi cantes sicut emplastꝝ de farina tritici ꝛ aqua ꝛ oleo quare putrefacta est man9 hominis ꝛ mortuus est. Et quando accidit spaſmus ex vlcerib9 in eis: tūc de eo quod necessariū ē si iam stricta fuerit scissura cuī est vt apiak ꝛ administrenk medicine ꝓserētes illis vlce rib9 ꝛ exsiccantes ea subtiles valde. Et vt sit sollicitu do in hoc vt ꝓueniat ad pfundū. Et qñ est vulneris disruptio ꝛ punctura ꝛ nō est apostema: tūc curatō est curatio localis. Et oportet vt sit fortiozis caliditā tis ꝛ fortiozis exsiccationis ꝙ illud qđ administrat sup scissurā qñ illud penetrat ad egritudinē facil9 ¶ Et oportet vt sit regimen vulnerati in neruis sub tile ꝛ vt sit in vltimo subtiliationis. Et cū dolor facit accidere apostema: tūc necessariū est dare cibum: et ꝓpe qñ vulnera sūt i latitudie: nā necessaria ē phlo botomia vene sine sollicitudine ꝛ sine timoꝛe syncō pis verbigratia. Et oportet vt sit stratus ei9 humid9 Et obserues mēbra ppinq̄ vulnerib9 cū inunctione ꝛ silr caput ei9 ꝛ collū ꝛ subascellas ipi9 cū inunctione si fuerit vuln9 in supiozib9. Et silr pectinē ꝛ inguina ꝛ prope si fuerit vulnus in inferiozibus ꝛ partibus cruris.

¶ De medicinis vulnerum neruozum ꝛ vlcerum ipsozum. ¶ Capitulum. iij.

Gꝛ Lutinū albotin est de meliozibus medici nis vulnerū neruozū: verū illis qui sunt siē infantes ꝛ mulieres ꝛ cuius complexio est vehemētis humiditatis sufficit qđ est sicut glutinū albotin solū pulueriſatum cum pauco oleo quod ipsum leniat ꝛ viscosum faciat si fuerit siccū ꝛ resina loco eius. In illo autē cuius complexio est siccioꝛ ꝛ caro durioꝛ oportet vt misceatur cum eo euforbiuꝫ ꝛ quod est ei simile aut vetus aut recens aut parum aut multū fm complexionē corꝓris ꝛ eius calefa ctionem. Et sit sūma eius quod datur de forti recen ti. xij. pars kerat aut de glutino albotin aut ei simili sit tertia pars kerat aut eius cum quo misceatur. Et quandoꝯ admiscetur ei ꝓpter ei euforbiū de lacte titimali quoniā est mirabile ꝛ de assa ꝛ de serapino ꝛ de oppoponaco ꝛ quod est debilius. ſ. bauracꝫ ꝛ

spuma ei⁹: t sulfur calefactū cū oleo ꝑm ꝯtitatē sor ditiei balnei t flos lapidis assus t oē attractiuum humiditatū ad exteriora t dragā: ū itez t cinis pur gationis eris t glutinatio auri. Et forasse nō repe riſ i pricipiis vulnez neruoz nisi fermentū t admini strat t cōfert eis t attrahit ex profundo attractiōe bona. Et multoties iuuat cū sordicie vasoz apuz cū est nō presens euforbiū: aut farina lolij cū aqua cine ris emplastrata. Et administratio glutini albati ē me lioz res cū qua incipit. Et post ipsum sicut emplm ba silicon ꝓforatū cū eo cū quo oportet vt ꝓfortet ō il lis que dicta sunt. t forasse permiscet cū ceratis t ea facit ea t ozvt sit ablutū. t quod eo melⁱ⁹ est ē illō qđ ē ablutū cū aqua maris i sole calido t ꝯtoplus abluit sit magis iuuatiuū. Et de medicinis bonis ē medicamē Gal. ꝓpositū ex cera t euforbio t pice t oleo grosso t ō vnoquoq; sit pars media t ō oleo pars vna. Et oleū balsami cū subtilitate sua non est multe calefactiōis: dico pp velocitatē sue resolutio nis: Et qū vulnera fuerit gauziratū aut pūctura t nō associat eis apa neq; putrefactio tūc oz vt admi nistret emplm cū euforbio aut simo colūbino .s. po nat i corpoze subtilioze euforbiū t i spissioze simus colūbinⁱ⁹. t adde t minue ꝑm qꝫ vides ō dispositio ne corporis t eiⁱ⁹ forma: t dilata si sunt stricta. Et sci as qꝫ medicamē qđ necessariū ē i gauzi necessariū ē vt sit fortius eo qđ ē necessariū i scissione. Et qū ac cidit i vulneribⁱ⁹ putrefactio tūc serapinū ē bonum t farina herbi: vez qū accidit apata tūc faria ordei t farina fabaz t farina herbi itez que iā decocte sūt cū aqua cineris aut aqua pura i qua sit virtus serapi ni. Et qū vides vulnera ad sanitatē puenire nō ti meas tūc administrare desuper vinū coctū: oz ergo vt administres medicinas ifusas i eo: deide calefac ipsum t accipe ipsū cū pānis infusis t strige desuper.

De apostematibus que accidunt neruis vulnera tis. Cap. iiij.

Alm scitur ex eis q̄ premisimus t scire fecimus ex canone curationis neruoz qs sit modus curatiōis apostematū q̄ accīt eis qū vulnerā tur. Et oz vt ireremⁱ⁹ illud explanādo. Dico ergo illud qđ Gal. dixit i libro catagenis. Ingt: Cū ac cidit in vulneribus neruorum t membrorum ner uosorum phlon: t phlon est fortis inflammans val de: tunc oportet vt administrentur in curatione eius medicine facte cum aceto t lapidibus mineralibus quas dixit. Et plurimum eorum est in tractatu secū do catagenis quarum vna hec est: ℞. calcadis. ʒ. i. t quartā. t dragā. ʒ. ix. ℈. ʒ. quartam t scorie plū bi. ʒ. ii. t ʒ. ii. ʒ. t corticum turis.. ʒ. i. ʒ. bezard. ʒ. i. t cere. ʒ. vii. t olei. ʒ. ix. t aceti fortis ℔. ij. t quar tam: terantur medicine sicce t infundantur cum ace to. x. diebus t soluantur ea que soluuntur t infrigi dentur: t misceantur omnia i olla t misceantur mo tu exquisitissimo donec equentur. Et oportet vt di stilletur super membrum infirmum ex oleo bis aut ter in die. Et cum ponitur hoc medicamen desuper oportet vt ponatur super ipsum de fortis lana tam in fusa in aceto t oleo calefactis equali caliditate. Nā non est aliquid nocibilius omnino neruis infirmis neque deterius super eos ꝯ illud qđ est frigidum. Qđ si necessarium sit emplastrare ista membra in di spositione emplastro facto cum aceto t melle t cine re tunc oportet vt emplastrum sit coctum t vt sit fa rina eius farina herbi. Si autem non fuerit tibi pñs tunc administra farinam fabarum aut ordei.

De attractione neruorum t eorum torsione. C. v.

Cum neruis aduenit attractio tunc si non fue rint cū eo vulnera neque apostemata ad hoc curetur cum eo qđ sedat dolorem. Et similiꝫ quando accidit apostema tunc non cures ipsum cū eo qđ rumpit sicut aqua cineris t similia: immo cu ra ipsum cum sedantibus dolorem. Et similiter oz vt embrocetur membrum cum oleo calefacto em brocatione cōtinua. Et sint in virtute illius olei mol lificatio t resolutio. Et de oleis bonis in hoc est ole um anetinum t oleum de alachoen t oleum de ruta t similiter emplastra conuenientia ad illud. Et similiter malua auisci est mirabilis qum teritur t po natur super neruos tritos. Et caro verneriarum est mirabilis. Et forasse curatur cum cepe bis cocta. Qđ si fuerit illic apostema tunc regimen in sedatio ne apostematis eius est vt administretur desuper cō gelatum vue cum vino t pauco aceto t oleo cū qua titate conueniente t calefiat cum equalitate. Et sub mergatur lana sordida t propzie lana isopi t pona tur desuper. Et si fuerit hec lesio in iuncturis tunc il lic est melius vt sedetur dolor t ponatur medicamē fortius t compositum cum eo qđ maturat t resol uit sed cum stipticitate temperata t opponatur per id apostemati t non addat in eo. Et considera in do lore t apostemate t intende ad id ex eis qđ est vehe mentioris intentionis. Et quando non est dolor tūc perfora t administra id qđ est forte sicut aqua cine ris t acetum t vinum iterum. Et quando apostema iam prolongatum est tunc confora medicamen fa ctum cum aqua cineris t qđ sit cum sorditie balnei. Qđ si fuerint illic in cute vulnera etiam tunc necessa ria sunt illa in quibus sunt exiccatio fortis t aggre gatio t strictura quibus colligantur partes sicut fa rina fabarum t acetum t mel t est medicamen bo num. Et si vis vt sit fortioris exiccationis pone i eo farinam herbi. t si adest voluntas vt sit fortius itez ponatur in ipso radix lilij. Et si fuerint vulnera ta liter vt non curetur de eis tunc curentur nerui cum eo qđ prohibet apostemationem neruorum t non sit occupatio cum eis t caro ostrearum est mirabi lis. t quandoque curatur cum cerato ex sale. t em plastrum cum olibano t myrrha est cōmunis in uamenti in vtrisque dispositionibus. Et si fue rit cum vtrisque rebus dolor clamosus tunc opor tet vt misceatur cum medicinis pix t emplastretur cum illo calido. Et oportet vt caueatur in torsio ne neruoz aqua t nō approximetur neq; cassa neq; fixa: imo administrent olea qbus ē virtus aromatico z stipticoz calefacta t spēz cū qbus ē hec dispositio.

¶ De iudicijs neruorum corruptorum. Cap. vi.

Quandoq; accidit frustis neruorum corruptio. Et est necessarium vt extrahãtur : oportet ergo vt extrahãtur extractione vene ciuil.

¶ De neruor duritie t cor tortione. ¶ Cap. vij.

Dc multotiens accidit a verberatiõe aut casu t quãdo premit sentit cũ eo stupor. ¶ Et cura durities neruor prima é curationi apostematum duror t alrosbot t nos diximus in tabulis medicinaz singulariũ t i antidotario q; necessariũ é rememorari ỗ medicis eius. Et qỗ narrabimus hic sunt medicie exptei eo de quibus sunt leues sicut vt sumatur bdellij iudaici pondus .3x. t infundatur in aqua t soluatur in ea t conficiatur cum eo quantũ ipsum est de radice maluauisci contriti valde t emplastret cum eo. Et similiter radix lilij confecta cum congelato vue. Et itez ãmoniacũ t galbanum t cum sorbũ aggregata cũ fece olei. Et itez sumatur semẽ almarũ t fiat emplastrum cuz vino cocto. Et iteruz medicamen diaquilon cum medicitate sui de sterco ircapzino é vltimum.

¶ De rememoratiõe egritudinũ ossiũ. ¶ Cap. viij.

Il ossibus autẽ accidunt egritudines ex corruptione cõplexionis t ex solutione singularis t fractura t dislocatione t putrefactione t vlceratione t excoriatione. Et nos quidem loquemur de fractura t dislocatione que indigent restauratione p9 hunc locũ. Illas autẽ q; de eis indigẽt alijs medicis dicem9 hic querẽtes auxiliũ a deo.

¶ De vẽtositate spine t corruptiõe ossis. Cap. ix.

Ventositatis spie causa sunt humores acuti penetrantes i os corrodentes ipm. ¶ Et iccssus ventositatis spine est iccssus doloris tñ cuiuscz veritatem materia i dolore iuncturarum est in carne t in uentositate spine est in osse: t eius additio corrumpit ossis partem vnam post aliam. ¶ Dixerunt quidam q; spina est spasmus in toto corpore propter vlcus t non affirmatur.

¶ De signis corruptionis ossis. ¶ Cap. x.

Cum ossi accidit corruptio vides carnem sup ipsum mollescere t mollem fieri: Et incipit i via setosis t virus: Et penetrat per eam tenta facilime ad os: Cunqz peruenit ad os non inuenit ipsum lene ita vt lubricet ab eo: imo adheret ei parumper t quasi inuenit rem non firmam in seipsa imo habentẽ fracturaz aut putrefactionez: t forte se destruitur t lenitur: t propzie quando non est corruptio in principio. nam in hora principij non apparet illud cum tenta. Et quandoq; significat lubricitas eius superflua corruptionez eius ex hoc q; nõ lubricat in eo tenta in omni latere significat seperationem panniculi ab eo: t illud propter corruptionẽ que incepit t illa que incipiet cum corrumpetur caro supza ipsum. Et cum discooperueris eam ab eo inuenies ipsum mali coloris. Et multotiens quidez antecedit ipsuz apostema t corruptio carnis t membrin pannis t mors deinde venit ad ipsum.

¶ De curatione eius. ¶ Cap. xi.

Curatio corruptionis ossis é eius fricatio t ipsius destructio aut eius abscissio t ipsius seratura siue sit fistula siue non sit. Nam necesse est fricare ipsuz t radere aut cauterizare perueniendo ad vltimuz corruptionis eius vt cadant cortices corrupti t remanent sanuz. Et quandoq; cadũt cortices ossium per medicinas iterum sicut cadunt cortices capitis t aliozuz. Et de illis est medicamen cuius hec est descriptio: ℞. aristologiaz ircos myrrhã aloem cortices plante oppoponaci cambil adustũ scoriam eris cortices plani aggregetur t est mirabile faciens cadere cortices ossiuz t nasci carnez bonã super ea. Et si fuerit corruptio ossis profundioz illa tunc necesse est concauare ipsum. Qỗ si corruptio tã persecuta est medullam non est excusatio quin affligatur illud os cum medulla sua. ¶ Et si corruptio fuerit de illis quas non sanat nisi abscissio t serratura totius ossis membri aut plurimuz eius qỗ circumdat ipsum tunc sciat locum in quo oportet vt incidatur ita ut reuoluatur tenta vsquequo consequatur locum in quo inuenit adherentia ossis vltimam quoniam illic est terminus. veruz quando est os corruptuz ex capite coxe t anche t sicut spondilis dorsi tũc fugere ab eius curatione est melius propter nuchã. Et si timetur q; corruptio ossis sequatur corruptiõez carnis cui9 casus accit pal9 tũc ifrigidare t accipere carnẽ ab eo é puenies t é ei9 cura. Et oz vt ifrigidet mẽbz sanũ cũ epithimatib9 q; sciusti i caplo corruptiõis carnis discoopte ab eo ẽt t cũ coz similibus.

¶ De modis seruandi9 os corruptũ. ¶ Cap. xij.

Aquit eleuet caro ab osse ita vt ponat i extremitate ei9 filũ cũ quo tẽdat ad supioza vel vltra. ergo tendat cuz eo mẽbrum aut aliud ex illo loco ad inferioza vt nõ associent ei dentes t serra ipsuz. Et qñ est tibi necessariuz serare costã aut os sub quo est tunica aut aliqd nobile sicut tunica costaz nuche: póe sub serra laminã q; preseruet mẽbrum nobile. Qỗ si caro fuerit fm rotũditatẽ suaz tota discooperta tũc sera ipsuz qñ ozit caro sup os qỗiaz discooptũ é ex oib9 laterib9 suis. Qỗ si partes ossis corrupti fuerint proxime iuncture tũc extrahe ipsũ ex iuntura. t si corrumpitur os brachij totũ aut cruris tunc auferatur totum. ¶ Caput autem anche t core t spondiles dorsi qñ corrumpuntur tunc fugiatur ex curatione coz propter locum anche.

¶ De eo qỗ remanet de frustis ossium t corticuz eoruz i vlceribus consolidatis. ¶ Cap. xiij.

Illud qỗ é mel9 é vt ñ festinet i extractiõe eoruz imo diminuit nature t admuẽt illud cũ attractiõe pauca coz que extrahunt in spatiõ festino. Et nõ moueant cuz medicinis t operatione man9. naz qỗ extractũ est violẽter nõ euacuat qn faciat accidere vlcera fistulosa. Cuz ergo expellit ea natura ad cutẽ t icipiũt exire t iaz sepata sunt tũc icarna t cura vulnus. Et silr est iudicium i frustis coruz t pãniculis ỗ quoz veritate é vt manifestẽt: nam cũ tu ꝓperas t extrahis ea violẽter tunc est in eis timoz spasmi t pnixtiõis t febrij. Qỗ si fiant sanio

sa non est in eis magnū nocumentū. si aūt vis scire medicinas illius tunc de illis est medicamen hmōi: sumant olei vetus ⁊ cera citrina ⁊ sordites vasoruz apū que vtrecz sunt quantū est olei: deinde soluant omnia deinde sumat pars vna euforbij ⁊ ps vna lactis ultimalli ⁊ tres ptes aristologie ⁊ fiat ex eis sicut ceratuz. Et sumant item gūmoniaci ⁊ bdellij ⁊ liniātur cū oleo de lilio: deinde aggregando totū cū cōtritione fiat emplin ⁊ ponat desup: ipm cuiz est de illis q extrahūt ossa cū velocitate ⁊ facilitate.

¶ De medicinis fracture ossis. ¶ Capi. xiiij.

FRacture est curatio cū manu quā dicem⁹ ⁊ curatio cū medicinis quas dicemus cōsequentibus fracture ossiū ⁊ torsioni. Epithia ad fractura ⁊ torsionē: ℞. mugath mes excōticatoz añ. x. aloes maluauisci albi acatie añ. v. luti. xx. linātur cū albuie oui si fuerit apostema calidū. Item fo lia alcibi ⁊ cupressi ⁊ myrthi ⁊ salicis teranť ⁊ exprimant ⁊ sumant galie ⁊ rosc. ⁊ cepa narcisci est de illis que dicta sūt ⁊ de sandalis rub. ⁊ bolusar. ⁊ laudanū ⁊ fausel ⁊ kamaha ⁊ altea ⁊ mes ⁊ acatia ⁊ mellilotū ⁊ sanguicum ⁊ adde in eo si indiges calefactione ⁊ sanguez ⁊ ennulam ⁊ cupressuz. ¶ Ad fracturā ⁊ torsionē cū apostemate calido: ℞. mes excorticatoz ℥. ʒ. xx. mugath balaustie acacie empletur ⁊ est forte valde. Et de medicinis ei⁹ sūt folia myrthi ⁊ laudanū ⁊ galia ⁊ crocus ⁊ lutū est bonū attritioni. Et oleum item ē inunctiū ad fracturā ⁊ ad dislocationē ⁊ ad tōsionē. Item muath ⁊ mes altea acatia lutum aloes myrrha liniantur cū aqua myrti.

¶ Sen. v. incipit de restauratione ⁊ ē tractat⁹ tres. Tractat⁹ ꝓmus de dislocatione ⁊ restauratiōe. De sermone vū de dislocatione. ¶ Capitu. i.

DIslocatio est egressio ossis ex loco suo q est pernaturam apud illud qđ ei vicinū exstit integra Si aūt non ingrediat integre nominat sepatio iūcture ad partez pfūdam aut ꝓcedentē aut eminentez que cognoscitur sensu. Et est sepatio nō integra quādam nominat torsionem. Cū ergo est lesio q nō mouet os ſz attrahit qđ cōtinet ipm tūc est alquanenu ⁊ non est ex genere torsionis. Et quādoq accidit iūcture res tercia ⁊ est vt elongeť ⁊ addat sup longitudinē suā naturalē ⁊ nō ꝓsequit ad hoc dislocationem: verūtamen fit facilis dislocationis. Et illud qđ multotiens accidit in adintorio ⁊ coxa. ¶ Et de boibus est qdam q ꝓpatus est dislocationi in iūcturis suis qm̄ ꝓcauitates ossiū iūcturaz suaz nō sunt pfunde. Et buccelle que ingrediunť eas non sūt intrantes. Et ligamentū qđ ordinat inter ea ambo non est firmū: imo debile in creatione sua minutū. Aut hūiduz suscipiens extensiōez Aut iaz effuse sūt ad ipm hūiditates viscose lubrica re facientes. Aut fracti sunt margines ꝓcauitatū ossium in quas ingrediunť de ossibus iūcturaz quare fiunt concauitates ꝓstrate super quas nō est distortio. ¶ Et de iūcturis quidez sūt iūcture facilis dislocationis. ¶ Et de eis sūt iuncture ꝓaue dislocatiōis ⁊ de eis sunt medie. Facilis ergo sicut iūctura poplitis ꝓpter lenitatez ligamenti sui qm̄ ipa est creata lenis ligamenti ꝓpter iunamenta scita in anatomia. ergo fit ꝓpter illud facilis dislocationis ⁊ ꝓpter illud sustentatur cum pila. Et fit item facilis reditiōis ad salutem: nam facilitas reditionis est ꝑm quantitatem facilitatis dislocationis ⁊ difficultas ei⁹ ē ꝑm difficultatem eius. Et iunctura hūeri est ꝓxima ei in macilentis non in pinguibus. ¶ Ꝓaue vero dislocationis sunt sicut iunctura digitoz ipe enim fortasse non dislocāť: imo franguńť anteq̄z dislocent. ⁊ sicut iunctura cubiti ⁊ ꝓpter illud reditio eius ē ꝓaua. ¶ Medie vero sunt sicut iuncture anche. Et quā doq̄z accidit ut fiat facilis dislocationis que non est facilis dislocationis ꝓpter aliquā causarū quare fit etiam facilis reditionis sicut accidit ut fiat pyxis anche plena humiditate. quare fit facilis eius dislocatio ⁊ cum hoc fit facilis eius reditio sicut accidit habentibus venaz vese quare ei omni hora dislocatur eius ancha ⁊ redit ꝑ quēlibet laborem deinde dislocatur postea redit ⁊ hoc indiget cauterio ⁊ nō alio. ¶ Et prauior dislocatio est cum qua abscindunť capita frustoū ossis quod conglutinat os cum osse et paz reuertitur ad dispositionem suam naturalez. et plurimuz illius sit in capite anche deinde in capite adiutorij. et in duobus focilibus duorum pedum apud calcaneuz. ¶ Et dislocatio qdem est fedior q̄z fractura cum neq̄z redit dislocatio neq̄z restauratur fractura.

¶ De signis dislocationis vlibus. ¶ Capi. ij.

ACcidit in iūctura inclinatio ⁊ ꝓfunditas insolita sicut accidit accidens apparens i magnitudine carnis spatule ⁊ in dislocatione iūcture pedis ⁊ magis apparens q̄z illa que ē iūctura colli. Et apparatio est ex illis que extrahūt illō extractione sana. Et est ut ꝓsideres infirmā cum sorore sua sana illius infirmi eiusdem non alterius. Et cuz videris iūcturam non moueri tūc iudica ꝙ dislocata est dislocatione integra sicut quando mouek motu suo ad omnes partes: ⁊ peruenit ad omnes fines suos nō est cum ea egritudo pendens cum sepatioe

¶ De signis declinationis. ¶ Ca. ij.

GIt ut videat ꝓcauitas cū augmēto alterius lateris ⁊ ꝓmek in sensu augmento qđ fuit sensatū ad interiora in hmōi cum hoc ꝙ quidam motus est possibilis.

¶ De signis additionis longitudinis iūcture absq̄z dislocatione. ¶ Capit ulum. iij.

IGnū eius est ut sit sicut suspēsa: cū ergo cōpresseris eā redit ad mēsurā suā naturalem absq̄z labōe: si vo dimiseris eā redit ad mēsurā suā accidētalem. ¶ Et accidit ꝓfunditas in quam fortasse ingredik digitus vbi non est caro vehemēs multitudinis sicut humerus.

¶ De curatiōe declinationis ⁊ dislocatiōis. Ca. v.

On euacuak quin dissolutio aut perueniat ad medicū singularis aut ꝓposita cū egritudine alia ex vlcere ⁊ vulnere ⁊ apostemate ⁊ aliis. Ad si fuerit cū alia tunc oportet ut ꝓcedēs quin si dissolutio fuerit ex illis que redeūt cum tēsione leui non faciente dolere vlcus dolore vehementi q̄ ꝓducit ad apostema nō tollerabile fac redire dissolutionē. Et si res fuerit ecōtrario tūc oportet ut curetur in ꝓmis vlcus aut vulnus: deinde cura dissolutionē ⁊ ꝓprie in iūcturis difficilib⁹. Cū vero volumus curare dissolutionē circ hoc forte posse ꝓducit illud ad spasmū maximū ſm plim. Et ꝓpe quādo dissolutio ē in membris ꝓximis membris ꝓncipalibus. Et silr est dispositio in apatibus in quibus ē regimē ſm q̄ nos experimur: Nam si res fuerit facilis ⁊ non cōmouetur ex ea dolor neq; reditio cū ea est difficilis restauram⁹ dissolutionē ⁊ non curamus. Si aūt accidit dolor tūc oportet ut non ꝑsumam⁹. ⁊ si fecerim⁹ tūc oportet ut destruam⁹ ligaturas si fuerit dolorosa. Nō si ingrediat cū facilitate curabimus apostema ite; ⁊ vlcus. Et si fuerint dissolutio; fractura simil ⁊ fuerit tensio in pte vna pm̄ittens regimen vtrique rei fiat. Et sapiens qdem narrauit q̄ cecidit lapis super extremitatē humeri hominis ⁊ vulnerata ē cutis ⁊ caro donec apparuit extremitas lacerti nuda: ⁊ iā dissolutū erat subtus eā caput furcule: tunc ergo qdaz stolidor; experimentator; occupatus est in equando ⁊ reduxit sup ipm carnem ⁊ cutem ⁊ emplastrauit ⁊ strinxit quare accidit ut feteret caro ⁊ corrūperet ꝓpter vicinitatem suā os donec factū est viride. Et non sciuit q̄ oportet ut hmōi caro abscidat ⁊ coquat ille loc⁹ cum oleo feruente. Et silr si fuerit illic apostema magnū oportet ut curet apostema in primis. In dissolutionis aūt lingularis ⁊ simplicis rectificatione regimen est ut tendat ad ꝓtrariū partis a qua separatū ē donec opponatur extremitas ossis extremitati ossis alterius deinde reducat ad locū a quo exiuit ⁊ tunc redit. Et multotiens qdez significat illud vox que audit deinde liget ⁊ in ligatura est securitas ab apostemate ad adiutoriū ne apetur. Et necessitas ad phibendū apostema laboriosū est maior ⁊ abhorret ut membro obuient pāni calidi qm̄ ipi calefaciūt ⁊ adduntiin apostemate: imo oportet ut sint infusi cerato infrigidato aut vino pontico. verūtamē Hyp. iussit ut tardetur tensio ⁊ reditio vsq; ad diem tertium ⁊ quartū nisi in diebus exceptis. Et declinationi iterū necessaria sunt hmōi deinde ligetur. Et q̄n̄ mēbr̄ dissolutur in omni mom̄ ⁊ quotiēs redit dissolutur tūc illud ē ꝓpter mollificationē ⁊ hūiditatez quare indiget cauterio; Et q̄n̄ remanet post reditionem dissolutioni aut separationi duritiei ⁊ q̄si apa admini stra epithimata ⁊ embrocas lenificātia. In inceptione vero indiget epithimatibus ⁊ embrocis ꝓfortantibus. Et melius est ut embrocetur sup strictura proculdubio: in hyeme qdem cuz oleo calefacto quod sit ex oleis ꝓfortantibus: ⁊ in estate cū aqua frigida. Et oz ut sit cibatio i dissolutis cū eo qđ confortat iūcturaz ⁊ ligat eaz ſm silitudinē necessitatis.

De curatione elōgationis iūcture. La.vi.

Oportet ut reuocet os mollificatū ad interioza illius in quo gesit a quo mollificatū est: Et empletur cū emplis in quibus est virtus stiptica cōmixtis cū eis que habēt virtutem calefactiuā sicut si misceant galle ⁊ balaustie ⁊ acatia ⁊ silia sicut cū aliquantulo cāfore ⁊ costi ⁊ vince. Et ite; sufficiat qđ est sicut nux cupressi ⁊ iumipus ⁊ reliqua que cadūt in emplis rupture deinde stringatur sicut caput.

De dissolutione mādibule. Lapi.vij.

Accidit mandibule inferioꝛi ut dissoluat ab ordine suo quare remanet os aptū quāuis sit illud de illis q̄ pax fuit ⁊ nō accidit casu ꝓpleto. Et cum dissolut inclinat ad anteriora ex cōtrario eius quod accidit apud mollificationē q̄ forte accidit ei apud saltū ⁊ est applicatio vnius eoꝛ ad alia difficilis licet nō ꝓmuet motu cū lacertis suis qui veniūt ei a posteriorib⁹. Et q̄nq; accidit dissolutio ex latere vno: ē ergo tunc forma significans ipsam cū declinatio mādibule ē ad anteriora cū transuersatione: ⁊ curatio qđē est vna. Et est de sūma ei⁹ qđ indiget ut festinet ad reducendū ipm: ⁊ si nō perducit ad cgritudines ⁊ nocumēta ⁊ cū hoc fit ꝓtua ei⁹ reditio. nā facilior reditio eius ē illa que est velocior. q̄ si differat indurat ⁊ apostemat ⁊ extendit lacertos ⁊ cōmouet febres insepabiles ⁊ dolorē capitis stantē. ꝓpter illud quod associat ei de vehementia tensionis lacertoꝛ: ⁊ forte fit res ꝓtua donec intersiciat in decimo. Et q̄nq; accidit vt soluat ei venter cū superfluitatibus cholicis multis puris ⁊ euomat sile eis: quare oportet ut festinet ad curaz. Et modus regiminis eius ē ut teneat en⁹ caput eius: deinde intromittat restauratoꝛ: pollicē suū in os ⁊ cōuenit infirmo mollificare mandibulā suā ex omni modo. Nam illic sunt lacerti q̄ tam transuersati sunt ꝓpter vehementiam dissolutionis. postea mouebat mandibulam dextram ⁊ sinistram: deinde extendat eā sub ito: deiñ reducat eam. Et ipa qdē nō intrat ad illud a quo separata est nisi retro: quare oz ut extendat eā sta ut equetur ſm illam ꝓparationem. Et signū eq̄tiōis ei⁹ ē equatio quadruplor; ⁊ coopertura ⁊ clausio oris: deiñ sustentet cuz pulmill⁹ ⁊ cerato ex cera et oleo ro. deiñ dimittat eaz qñ sanabil q̄ velocius ē pole. Si aūt non festie fiat ⁊ iā acciderit duricies oporebit tūc ut icipias ⁊ lenias duritiē cū ebrocis exaq̄ cala ⁊ oleo in balneo embrocatione plima donec leniat: deiñ sedeat restaurator; post infirmū ⁊ trahat mādibulā ei⁹ ad posteriora donec locet ⁊ stringat. Et oz post illud ut resupinet eger super pului nar cui⁹ ipletio sit lenis ⁊ teneat vnus caput ei⁹ ut nō moueatur vsq; quo compleatur sanatio.

De dissolutione furcule. Capitulū. viij.

Aquit: furcula non separat a latere interioze quoniā ipa est continuata cum pectore nō separata ab eo. Et ꝓpter hoc non moꝛuetur ex hoc latere. Et si percuciatur defoꝛis percussione vehementi ⁊ stringatur: tunc ipa equatur ⁊

curatur curatiõe qua curatur ⁊ frágitur. Verũtamẽ extremitas eius que sequitur humerũ ⁊ separatur ex eo nõ dislocatur plurimũ qñ lacertus qui habet duo capita, phibet eã ab hoc. Et prohibet iterũ eam caput spatule. Et non mouetur iterum furcula motu vehemẽti quoniã ipsa non est posita nisi ut sc paret pectus ⁊ amplificet ipm. Et ppter hoc est furcula facta homi soli iter alia animalia. Et si accidat ei dislocatio ex luctamie aut ex re alia simili hunc tũc ipsa equatur ⁊ ingreditur ad locũ suum cum manu aut pulullis plurimis qui ponũtur super eam cũ ligatura que necessaria est. Et rectificat hec cura extremitates humeri iterũ cũ separãtur ⁊ reducit eas ad locũ suũ. Et illud quo ligãtur furcula ⁊ humerus ẽ os cartilagiosuz ⁊ ipsũ ingrossatur in macilẽtis. Et quãdo remouetur existimat ille cui non est experiẽtia q̃ caput adiutorij iã sit separatũ: aut exiuit de loco suo ⁊ q̃ caput spatule videtur tũc acutius ⁊ videtur locus qui est eo iferior pcauus. verũ oportet vt distinguatur cũ significatiõibus.

¶ De curatiõe eius est ut nullo modo applicetur ad caput et similiter humerus.

¶ De dislocatione humeri ¶ Capit. ix.

Humerus quandoq̃ dislocatur aut in dislocatione spatule ambigitur ⁊ magnificatur si dislocatur. verũz quandoq̃ accidit iuncture humeri ⁊ adiutorio vt dislocetur facile quoniam eius concauitas non est profunda ⁊ ligamenta eius non sunt firma: immo sunt lenia subtilia posita propter illud facilis motus. ⁊ eius dislocatio est res in qua non accidit in eo quod scimus nisi ẽm partem vnã exitus apparens plurimus. ipsa enim non dislocatur ad superioza quoniam eminentia humeri prohibet ipsam: neq̃ ad posteriora quoniaz spatula p hibet eam. neq̃ ad partem ventris quoniam lacertus habens duo capita ex anteriori nõ permittit eã cum prohibitione capitis humeri. ¶ Verum non dislocatur nisi ad latus domestici aut siluestre. Et separatur ad illud separatione parua. ¶ Ad latus vero interius ingreditur quandoq̃ exitu plurimo et propzie in extenuatis macilentis. in istis enim cadit dislocatio adiutorij ⁊ eius reditio per quãlibet cãz Et res utreq̃ sunt in pinguib⁹ praue valde. Et quã doq̃ accidit adiutorio dislocatio i hora partus difficilis ⁊ apud sectionem ab embryone. deinde si nõ redit velociter non crescit postillud in longitudine ⁊ remanet post illud cubitus parum q̃uis rectificetur. Et quandoq̃ non recipit etiã in quibusdã eorũ simo remanet brevis minutus minutum habens ad iutorium: ⁊ brachium in pluribus eorũ recipit ⁊ fit bone dispositionis in pluribus eorum: sed est ẽm dispositionem brevem similis pedi mustele. Coxa vero non euacuatur a duabus diminutionibus simul. ¶ Et quando accidit adiutorio fractura in latitudine sua deinde restauratur tunc non est possibile reducere dislocationem eius nisi vt frangatur restauratio.

¶ De signis dislocationis adiutorij. Capitu. x.

Ignũ eiꝰ ẽ ut videat pcauitas apud caput hũeri ⁊ in firmamẽto: verũtamẽ istud non ẽ ppriũ isti: imo ẽ iter ppi cõuersionẽ capitis spatule ⁊ videt extremitas hũeri alterius acutior hac extremitate si nõ acciderit ei iterz separatio in seipa aut in osse q̃ est caput eius p offensionẽ aut per aliud. Et q̃q̃z sedat cũ curatione lesio eius ⁊ existiat q̃ non sit lesio cũ eo. ¶ Et videt capiti adiutorij dislocatio cũ enunẽtia plima in pte subascelle ad iferiora. Et fortasse ẽ possibile in ifantibus ut equet caput adiutorij ⁊ videat adiutoriũ nõ bene annexũ lateri bonitate annexionis manus sane ad quã nõ appropiquat nisi cũ labore ⁊ dolore vehemẽti. Qñ si deliderat elevare manũ ad supiora ⁊ tãgere aurez suã non ꝑparat ei ⁊ difficile fũt ei motus alij. ¶ Et ista signa iterz quãdoq̃ accidũt pp torsionẽ ⁊ apa ⁊ pcussionẽ

¶ De cura dislocationis adiutorij. ¶ Capi. xi.

Curatio qdem illius q̃ de illa est facilis ⁊ in corpibus infãtiuz ⁊ g lenia habẽt corpora est ut extendat cuz manu ⁊ intromittat sub titillico apud propingtatem capitis adiutorij: deiñ teneat illã ppingtatem ⁊ ipleat eaz ad supiora: ⁊ manus altera extendat adiutoriuz ad inferiora. Et fortasse ẽ possibile in ifantibus ut equet caput adiutorij cum digito medio ⁊ extendat cũ illa eadem manu. Quod aũt ẽ vehemẽtioris dislocationis i corpibus fortibus: leuior modoz in illo est ut restauratoz itromittat pedẽ suũ in latus infirmi ⁊ locet calcaneũ suũ ppe caput adiutorij aut pilam siccã aut inũctã si fuerit apostema adherens prope caput adiutorij infirmo resupino. Et extendat manũ manibus suis ẽm rectitudinem quasi velit eradicare eam ex spatula. ⁊ inclinet manũ suam parumper ad interiora ⁊ ingredietur. ⁊ iste est rectioz modoz omniũ ⁊ leuior eorũ Et iterũ q̃rat vir fortis lógus longior infirmo ⁊ intromittat humerũ suum sub ascella infirmi ⁊ eleuet ipm a terra suspensum ab humero suo ⁊ iam extendat manũ eius ad ventrẽ ipsius. Qñ si infirmꝰ fuerit leuis ponderis cuius corpus nõ grauet sup manum eius suspendat cũ eo aliquod qñ grauet ipm: ⁊ q̃q̃z ponitur loco pedis perpendicularis eleuata super terram. Et est sup caput eius pila ex panni ⁊ ex corijs stans in operatione loco humeri viri. Et restauratoz extendat manum a latere alio ⁊ grauat virũ si necessariũ ẽ ei illud cũ pondere aut suspensione. Et quando fit prauũ aut fit difficile ꝓlongatur tempus: tunc fortasse indiges eo quod est fortꝰ post embrocationes ⁊ balneationes. ¶ Et fit quandoq̃ instrumentũ simile manubrio sarculi ⁊ est virga brevis cuius longitudo est longitudo adiutorij aut plus aut minus super cuiꝰ caput est pila ⁊ ipsiꝰ pila facilioz est vt sit ex pannis ⁊ corijs, ⁊ impellitur cũ illa virga spera sub titillico. Et oportet tunc cum voluntas est vt fiat vt annectat vir fortis instrumentum titillico impeliendo ipsum cum eo ad superiora aut duo viri donec resistant restaurationi extendenti manum. Et teneat vir alius humerum eiꝰ alterũ vt nõ separetur subito aut impellat illũ humeꝛ-

restauratō ille iaz incipit extēdere manū eius z trahere eam acū volūtate eius su ut sepet eam a spatula eradicando z fit illud ad anteriora parūper. Et quādo fit illud cadit adiutorū in iūctura sua: deinō pila annectatur tinilico annexione forti sustentando ad supioza caþ adiutorij. Et oportet ut sit sustentatō fm ipm et spera sit super illud quod sequ.tur caput adiutorij i infirmo z oportet ut in fine quod est sub eo z ut non frangat adiutoriuz qm non est possibile post restaurationē eius ut redeat ad locū suū ꝓpter illud quod sciuisti. Et medicat quādoqz cuz scala ita ut ponat caput adiutorij sup gradū scale qui iam lenificatus ē z ꝓparatus cū involutionibus fm forma puenientem: z suspendit vir ex alio latere z extēditur manus z ingredit caput adiutorij in locū suū. Hoc oportet ut sit suspensio z gradus scale ꝓpter caput adiutorij ut non frangat z fortasse ponitur loco gradus z glomeris spici res potens ex illo codez loco z nō remouet ab eo ad locū altū qm timet ex hoc fractura adiutorij. Et curat qnqz alys modis derivatis ex istis modis: z melior modoz est modus ꝑmus. Cū ergo redit dislocatio ad locū suū tūc melior ligatura eius est ut ligēt pila cuz hūero ligatura facta cum vittis latis ꝓhibentibus sepationē eiꝰ qō redit. z oportet ut penetret vitta super ipsuz aut vitta alia desup fm modum crucis vsqz ad humer alterū. Et qnqz cadit crux super hūer infirmuz: deiñ ligatur adiutorij cum latere ad inferiora z ligat cubitus z extremitas manus ad supioza ex pte colli et non resoluitur vsqz ap septimū aut post ipm. Et ciba ipm sicut scis. Quod si assiduatio fiat quotiēs redit tunc necessariū est cauteriuz.

De dislocatione patule. Capitulū.xij.

Am dictum est illud: Et est de illis quoruz casus non accidit z mirant ex ea tales qua les. Hypocrates z Halienus.

De dislocatiōibꝰ ossis pui apd hūer. Ca.xiij.

Cidit qnqz ossi paruo quod est caput humeri ut sepet a loco suo quare accidit etiam concauitas sicut in dislocatione.

De cura. Capitulum.xiij.

On oportet ut extendat tensione facti iz eo artetur z st ringatur cū digitis z inclinetur ad locū suū z stringatur sicut stringit furcula cum pulullis. Nam ipa ligatura itez qnqz facit ipm redire ad locuz suū violent: z non curat de illo quod est de vehementia illius ligature z ꝯseruatione eius sicut curat de eo in furcula.

De dislocatione cubiti. Capitulum.xv.

Celius mēbri dislocatio fit difficilis z fit difficilis ipius reditio ꝓpter vehementiam ligamentoz continentiū ipm z eoz breuitatem z ꝓpter suā contrarietatē ꝓcauitati. Et qnqz accidit ei sepatio parua. Et accidit ei dislocatio integra in gbusdā horis. Et quādo dislocat significat eiꝰ dislocationē gibbositas in latere z arcuatio in latere Et deterior eius est q dislocat ad posteriora qm est inobedientis curationis valde. Et prima quidez dislocatio non accidit nisi in focili inferiori z est turpior z sedior ꝓpter illud quod accidit ei de reditiōe focili vero supiori pax accidit z nō est cū sedutate dislocationis inferioris qm ipm est vehementioris cōtinuitatis cū vola z est longinquus ab hoc ut remoueat. Et non est possibile ut dislocet vnū duoz focilium nisi elōget a scōo elongatione aliqua.

De cura. Capitulum.xvi.

Oportet ut festinet ad eius curationem qm ꝑperat ad ipz apostema calidū ꝓhibēs a curatione qm extendere ad equandū ipsuz tūc ꝑducit ad ꝑditionē licz itez nō sit possibile ut eā tur apostemate illic existente. Et sepationi quidez que succurrit cū qualibet difficultate imo adiungat volam cū reditione eius ad locū suū. Et dislocatio ꝓpleta si est ad anteriora ē regimen Et si est ad posteriora est ei regimen aliud. Et illa que est ad anteriora redit ad locū suū cuz pcutit vola sua humer qui opponit ei pcussionibus aligbus manu iaz ꝑparata sicut oz: z adducat manu altera z ingredit. Dislocatio vero ad posteriora oz ut extendat tēlōe vehementi deinde pcutiat eā ad posteriora. Quod si non obedit p illud teneat adiutoriū z brachiū duo fortes z limat restauratoz manū suā cū olco z incipiat abstergendo iungere cubitū cum vehementia donec ingrediat: deiñ oportet ut stringat ipm z ponat brachio suspensoriū dimittentes cubitū angulatum fm ātitatē quā tollerat in ꝓma hora. deinde nō cessat constringere suspensoriū paulatim donec ꝓstringatur angulus.

De dislocatione iūcture rascete. La.xvij.

Uncura rascete est facilis dislocationis et difficilis vnitōis: nam qn extendit extēlōne pua z opponit vnū duoz membroz alteri redit iz eius buccellatio ē ꝓtana qm illud qō tinet ipam de corpibus apostemat z ꝓhibet bonitatem vnitionis. Et modus extēlionis eius ē ut extēdat vir focile ad posteriora z extēdat restauratoz volā ad ꝓtrariū illius partis imo ad anteriora: z extendat vnūquenqz digitū incipiens a pollice z perueniens ad minimū: nam equat per illud z redit: deinō emplastretur ipam z stringat.

De dislocatione digitoz z signis eiꝰ. La.xvij.

Uando dislocantur digiti inclinātur ad anteriora z appet illic eminentia in interioribus z apparet concauitas dorsi z similiter fit in ossibus rascete.

De cura. Capitulum.xix.

In reditione digitoz a dislocatione est difficultas quedaz z non oportet ut extendāt extensiom equali: imo oportet ut expectes sup eos z cleues radicez ex manu tua sub qua cadit radix eius quando stringis super eū ad inferiora ac si tu eradices ipm ex loco suo z tunc videbis dislocationē iam intrasse z rectificari.

De sepatione ossiū rascete. Capi.xx.

Oportet ut in ea fiat qō possibile est de eā tione z impulsione omnis declinationis z

eminentie ad contrarium partis illius et positione ascellaz ⁊ strictura eaz desup ut dimittat sup eaz ⁊ ut ponat loco eaz super eā plūbum equatū ꝑsernās locū cum grauitate sua: vez oportet ut anteꝯ ponatur desup ascella aut plūbus ut emplēs cū emplastro cōfortatiuo de illis que scis ⁊ non moueatur.

¶ De dislocatiōe spōdiliū ⁊ sepatiōe eaz. Ca. xxi.

Quando spōdiles dislocant dislocatiōe cōpleta interficit ꝓculdubio. Et non ꝓpleta uez qñ remouet remotione ꝓlima quāuis ut minꝰ quā ꝓpleta est mortalis qñ ꝓculdubio coartat nuchā coartatiōe forti si resistit ⁊ nō obedit. Et si est spōdilis ꝓma colli ⁊ que legitur eā ꝑuat animal anhelitu ⁊ mozit statim. qñ nerui anhelitus coartant̄ gre nō faciūt opationē suā. ¶ Et si ē de spōdilib⁹ dorsi ⁊ dislocat ad ꝑtem interiozē non est possibile ut curet ⁊ ē de illis que interficiunt velocit. Et si mozat ⁊ nō ē possibile talr qꝺ ꝓhibeat anhelitū retineri stercus ⁊ vrinā ⁊ interficit. Et si mozatur ⁊ nō coartat nuchā coartatiōe vehemēti aut coartat ⁊ non apostemat: aut sedat quod ē cū eo de apostemate ñ est excusatio qn nocumētū ingrediat nuchā ⁊ nernos q sūt sub illo loco ⁊ facit supfluitates exire inuoluntarie. Et si est ad posteriozē tūc nocumētū quod facit nuche est minus: vez necessariū ē nocumentuz iter. Et coartatio neruoz que debilitat pedes debilitat lacertos velice et ani ār necessariaꝝ ē virtus fortis ⁊ ipulsio vehemens ⁊ pcussio magna q̄ fere frangit ſimenta eius donec redeat ad locū suū. ⁊ anteꝯ redeat ad locū suū iam fracta sunt ꝑ illud eius simenia. Et qñꝯ dislocant ad duo latera ⁊ ad supiora. Et in huius qdem capli diuisionibus iam locuti fuimus vbi locuti fuimus de gibbositate: ergo cōplea tur illic. ¶ Et signū illius ē ꝙ vides illic aut eminentia in posteriozib⁹ aut arcuationē in pectore ac si fracuz sit ſimenū sed in eius fractura non est magnuz malū. Et in dislocatiōe spondilis ē timoz mortis.

¶ De cura. ¶ Capitulum. xxij.

In illa quidē que est ad interiora ex dorso spes est pua: ⁊ puus ꝓfectus est in eius curatione. Illa que est ad posteriora indiget ꝓpressione cū genubus ⁊ fortitudie sicut est operatio balneatoz. ⁊ ponant sup eam cū fortitudie: aut faciat ipm iacere super ventrē suū ⁊ stet sup eum cū calceis suis aut fricet ipm cū altobith frīcatione assiduazaracti. ¶ Ꝺ si res fuerit vehementioz illa ⁊ fuerit recens dixit ¶ Ꝺyp. ꝙ oportet ut sumat lignū cuiꝰ longitudo ⁊ latitudo sit tante quantitatis que capiat infirmuz ⁊ terminetur ita ut sit ſm ꝓhanc mensuram prope parietem extensū ad latus parietis in longitudine ⁊ non sit elongatio eius a pariete plus quantitate vniꝰ pedis: ⁊ ponat sup ipm stratus planus ad corpus infirmi: deinde balneetur ⁊ applanet sup limuz aut super podiale super faciem suam: deinde involuantur super pectus infirmi ligature ample duabus vicibus ⁊ eaz extremitates egrediant de subascellis ⁊ ligentur inter duas spatulas ⁊ ligentur extremitates ligaturaz lataruz ad lignuz longum simile manubrio mozatorū ⁊ eleuetur hoc lignū sup lignū positum aut podiale ⁊ detur ministro stāti apud caput infirmi vt teneat ipm vt fiat extremitas inferioz inuoluta ad aliquid ⁊ extēdāt superiora que est apud caput in hora qua oportet: ⁊ fiat per illud extensio. Et ligentur uteruz pedes ambo simul cum ligatura ampla alia sup genua ⁊ supra duas spatulas uteruz ligando iterū loca que eleuentur ex loco in quo aggregantur due coxe cū ligamento alio. Et aggregētur extremitates hoz̄ ligamentoz ⁊ ligent ad lignū aliquod simile manubrio mozatorū sicut est lignum cuius ꝓcessit narrat o. Et eleua ipsum apud extremitatem ligni primi: deinde ꝓcipe ministris vt extendant cum hoc ligno extensione que sit ſm cōtrarium. Et de hominibus sunt qui faciunt hanc extēsionem cū instrumēns: ⁊ sunt sicut sagitte sup lignū erectū apud extremitatē hui⁹ ligni magni aut podialis. duas extremitates que seq̄ūt caput ⁊ pedes: ⁊ qñ reuoluūtur ille sagitte inuoluūtur cū eis ligaturæ q̄ extenduntur. Et oportet qñ fit extensio vt impulsio fiat apud gibbositatē cū radice volarū manuū. Ꝺ si fuerit nobis necesse sedere super ipsum: faciem⁹ illud ⁊ nō timebimus aliquid. ¶ Et si nō equatur spōdilis cū istis rebus ⁊ infirmus fuerit tollerans compressionē: tūc oportet vt concauetur fouea in pariete qui est ꝓpinquus cū longitudine ſimilis cannali recipiens gibbositatē cū mensura q̄ sit longitudo fouee q̄ntitatis vnius brachij ⁊ nō sit altioz spondili infirmi neqꝯ inferioz ea plurimuz: imo oportet vt iam primū sit facta. Verum ad hanc egritudinē ad quam diximus in principio vt sit lignū positū ꝑpe parietem: deinde sumatur tabula equalis mensure ⁊ ponat vna extremitatū eius in foueam q̄ est in pariete ⁊ ponat mediū loci qui ꝑsequitur ex ea sup gibbositatē: deinde impellatur extremitas ei⁹ alia inferius donec videas ꝙ spondilis iam equata est equatione manifesta. ¶ Et Ꝺyp. quidem iam dixit ꝙ cōcauatio sola absqꝯ tabula rectificat hanc rem. Et dixit iterū ꝙ cōpressio cū tabula sola facit illud. Ꝺ si illud est verū tunc nō est possibile vt administretur extensio quam diximus in ꝓncipio ꝑ speciē que nominatur ꝺeparatio spōdiliū ad anteriora absqꝯ cōpressione. ¶ Et oportz vt post equationē administres tabulam de ligno cuiꝰ latitudo sit q̄ntitas triū digitorū: ⁊ eiꝰ lōgitudo q̄ntitas q̄ cōprehēdit gibbositatē ⁊ quoddā ptis sani: ⁊ inuoluantur sup eam panni lanei aut stupa incisa vt nō sit dura ⁊ ponatur sup gibbositatē ⁊ li et cū ligamēto qꝺ est necessariū. Et administretur infirmo cibus subtilis. Et si remanserit sup illud residuū ex gibbositate: tunc oportet administrare curationē que fit cū medicinis que mollificant ⁊ leniunt cū administratione tabule quā narrauimus tēpore longo: Et quidā hoies administrant tabulam de plumbo. ¶ Et si dislocat ad vnū duoz laterū equatur cū ascella aut ascellis duab⁹ ⁊ stringitur. ¶ In facta vero ex hoc in collo ad posteriora ⁊ est illa q̄ curat oportz vt reſupinet infirmꝰ: deiñ extēdatur caput ei⁹ ad supiora cum facilitate ⁊ equetur

spondilis eius cū ꝓpressione ⁊ abstersione. Et quando equat ponat sup eā emplim ꝓfortatiuū ⁊ vela sup ipm cū pannis ⁊ stringe desup ascellas cuz mensura colli ⁊ longitudine eius ⁊ liga eā ad caput ⁊ aduto rū ita ut non cadat ligamentū ad guttur ⁊ resoluat in numero diez. ¶ Et ponant fila cū quibus stringis fm formaz vittaz ex marginibus pannoz qñ illa q̄ rotundant ledūt.

¶ De dislocatione alhosos idest iuncture ossis caude. Capitulum.xxiij.

ALhosos quādo dislocat tunc illud scit sen su. Sed ⁊ magnitudinez dislocatiōis scies p sensum itez: ⁊ q̄ eger non expandit pedē neq̄ in loco dislocationis neq̄ apud genu: imo est plicatio genu ei laboriosior. ¶ Regimen vero illius est qñ cum vis equare illud oportet ne intromittas medū digitū in annū vsquequo oppōatur loco: de inde ꝑme cū eo ad supiora cum fortitudine. Et ob serua cū manu tua alia locuz alhosos donec eques ipm: deinde empla ipm ⁊ stringe. Et eger minoret ei bū ⁊ minorabit egestio. Et sumat cum hoc quod sensat naturam.

¶ De dislocatione anche. ¶ Capitulum.xxiiij.

COxe qñq̄ accidit simile ei qđ accidit adito rio de dislocatione ad iferiora sicut mol lificare. ¶ Et non est possibile si dislocat co xa vt expādat pes neq̄ iuxta dislocatōné apd genu imo é illd i genu magis ꝓnū. Et cū qđ dislocatio qñq̄ fit ad añriora. ⁊ qñq̄ fit ad exteriora: vez pliz dislocatōis eī é ad exteriora. Et mioraf eī dislocatio ad interiora. Et dislocat uez ad ateriora ⁊ ad posteriora ⁊ p illas easdem causas. Et qñ accdit in dispositione partus strictura sup embryonem q̄ dislocat ille pes: tunc facit cū habere crus minuū defici ens a delatione corpis q̄re debilitat ⁊ ñ corrūpit.

¶ De signis. ¶ Capitulum.xxv.

SCidit ex dislocatione anche ad interiora ut videas pedē dislocatū longiorez altero ⁊ genu eminentius ⁊ nō pōt duplicare pedez suū apud iguē inflatū apostematū qñ caput coxe iam intrauit ipm. ¶ Et si dislocat ad exteriora ab breuiatur pes ⁊ apparet in inguine ꝓfunditas. Et accidit in eo quod opponit ei a posteriorib⁹ eminē tia ⁊ inflatio: ⁊ genu est quasi ipm sit submersum ad interiora. Et si dislocat ad anteriora pes est lōgior ⁊ non est possibile infirmo ut expandat crus suū et non fit ei possibile ut plicet ipm nisi cuz dolore ⁊ nō ꝑparat ei deambulatio penitus: ⁊ si vult ambulare ambulet super calcaneū. Et accidit ei multotiens ex hoc ut apetur iguē eius ⁊ retineat eius vrina. ¶ Et si dislocat ad posteriora abbreuiatur pes eius ⁊ fit super eū expulsio difficilis ⁊ apparet in ipius inguine mollificatio ⁊ é caput coxe decline ad obliquatiōez.

¶ De cura. ¶ Capitulum.xxvi.

OPortet ut ad curandū sit festinatio. Nam si non redit velocit̄ soraſſe effundent ad eā hūiditates ⁊ putrefient ⁊ ꝓducēt ad corrūptionē membri tocius ⁊ sequit illud de timore id qđ scis. ¶ Regimē vero dislocatiōis coxe ad inferiora est ut extendas pedē: deū fac eum redire cū vehementia posteā moueris cuz dextra ⁊ sinistra donec opponat ei ad quod redit ⁊ pone pedi quasi stafa. Et stringe sup crus deinde stringe sup coxam ⁊ sup genu strictura que seruet eā deinde suspendat ex humero suspensione ne sit possibile cruri cū hoc ut extendat. ¶ Quando vero dislocat ad interiora tunc ꝑcipitur vt flectat genua: ⁊ teneat cum homo fort̄ ex latere emūctoriū: ⁊ capiat restauratoz manu sua caput coxe apud genu ⁊ trahat ipm ad anteriora: ita vt impellat extremitatē aliā ⁊ impellat ipm impulsione tē dente ad supiora ⁊ exteriora. ¶ Et si adiuuat cū aliq̄ ab extremitate alia ex contrario motus eius ⁊ iam ligauit eā cū vitta aut cū fune erit bene: deinde ligetur cū ligamento. ¶ Uez qñ dislocat ad exteriora oportet tunc ut firmet restauratoz extremitatē coxe que ē apud genu ⁊ mouet eā ex contrario motus ꝓdicti. Et sit alius tenens ab extremitate alia mouens eā ex contrario motus ꝓmi ⁊ iam ligauit vittā aut funē. ¶ Et in illa que ē ex illo ad anteriora aut posteriora stringat restauratoz radicem coxe cū ligatura lata. Et capiat sup hūez ad ꝓcul que oportet fm declarationē dislocationis. Et accipiūt viri duas extremitates ligature ample: deinde extendant eam omnes simul extensione q̄ suspendunt infirmū in aere. Et cū hmōi itez est possibile ut redeāt modi ꝓdicti ad rectificationē. ⁊ medicāt eā qñq̄ cū thibzen. ¶ Et modus alius est fm q̄ retulit de eo qdam coz ⁊ bñ egit Inquit: oportet ut caueas foueā longā in ligno toto simile aqueductib⁹: ⁊ nō sit longitudo fouee ⁊ ꝓfunditas eius plus q̄ntitate trū digitoz: ⁊ non sit lōgitudo eoz ad inuicez plus quattuoz digitis. Et ponat extremitas altiꝑtē in ꝑtē illius fouee ⁊ sustēteat cū eo: ⁊ sit ipulsio eius ad ꝑtē ad quā oportet ipellere. Et oz ut sustēteat i medio ligni magni aut podiat lignū aliq̄d erectū cuius lōgitudo sit q̄ntitas vnius pedis ⁊ grossitudo eī q̄ntitas manubrij fossorij vt qñ reſupinat sup dorsū reuoluat hoc lignū in eo qđ é inter alhalegi ⁊ caput coxe qñ ꝓhibet sequi illud qđ extendit ipm a ꝑte pedū: licet illud ꝑtez multotiens idigeat extēlione que sit a supioribus. Et cū hoc cū coz⁹ ipellit ad iferiora impellit hoc lignū caput anche ad exteriora. ⁊ oz ut sit manus ad inferiora fz modus quē dixim⁹ ante hoc ꝑcipue ex pede. ¶ Qđ si caput coxe non ingredit ꝓ hanc ſpēm curationis tunc oz ut auferat lignū erectū sustentatū ⁊ ut figant duo ligna alia sup duo domicilia loci illius ligni. ſ. in omni latere eius lignū ut sint sicut postes porte et nō sit vnūqđq̄ coz minus pede: deinde egtet super ea lignū aliud ſicut egtat lignū scale ut sit figura ſex ligno⁹ ſimilis lr̄e ꝙ nominat grece bitaneu: hec eni figura fit cū ponit lignū trinū in medio inferi⁹ duobus extremis parūꝑ: deinde oportet ut reſupinet infirmus sup latus sanū ⁊ extendat coxā sanam in eo quod est inter hos duos postes sub ligno quod est simile gradui scale ⁊ ponatur coxa infirma sup hūc postem ut sit caput coxe equitans super ipm postq̄

expansi fuerint super postes panni plicati plicatiõe plurima ut non ledat postis coxaz: postea sumatur lignuz aliud equalis latitudinis cuius longitudo sit tante quantitatis que comprehendat ex capite coxe vsq; ad locũ calcanei ⁊ ponat in longitudine sub coxa ab iteriori parte ut retineat caput coxe ad calcanez ⁊ ligel cum eo: deinde administret in gibbositate ꝯex ꝑm q dixim⁹ in eo quod precessit: oportz tũc ut extendat crus ad inferiora cum ligno ligato cum eo ut redeat caput coxe ad locum suuz cum hac extensione vehementi. ¶ Et est itez modus alius cum quo ingredit caput coxe absq; extensione infirmi super lignũ. Et est modus quẽ laudat Hypo. ⁊ ille existimat q; oportet ut ligent manus infirmi simul cuz ligamento lato leni ⁊ ligent pedes eius ambo cuz ligamento lato forti leni super duos calcaneos ⁊ sup duo genua. ⁊ sit longitudo cuiusq; coxe a cõpari suo quantitas quattuor digitoz. Et sit crus infirmũ extẽsum plus altero quãtitate duoz digitoz et, suspẽdatur infirmus super caput ⁊ sit elongatio eius a terra quantitas duoz̃ cubitoz: deinde currat adolescẽs habens experientiam puberˢcuz brachijs suis ⁊ extrahat coxam infirmã in grossiore loco eius vbi est caput coxe itez ⁊ suspendat cũ infirmo subito. nam iũctura cum factum fuerit illud cum ea ingredietur ad locum cum quolibet studio. ¶ Et iste quidem modus est facilior alijs qñ non indiget operatione plũma. ꝯex plures medicantiũ non bene operantur in eoz qñ ipi spernũt cum ꝓpter suam facilitatem. ¶ Et si fit dislocatio coxe ad exteriora: tunc oportet ut extẽdatur infirmus ꝑm q dixim⁹ cũ hac ligatura que est super alhabasegi inguinis ⁊ furculam ꝑm q dixim⁹. deinde est necessariũ medicanti ut cuellet cũ thibiã defozis ad interiora postq; posuerit extremitatem thibie in aliqua parte fonee quam diximꝰ vt stringat super eam. Et sint aliqui ministroz ex parte coxe sane impellentes itez ⁊ oppõatur impulsio ut non impellat plurimũ. ¶ Et cũ dislocatio est ad anteriora tunc oportet ut extendat infirmus: deinde ponat vir fortis radicem vole manus sue dextre super inguez infirmi ⁊ coartat ipm cuz manu altera. ⁊ ipe cuz hoc ponat coartationem extensam ad inferiora ad partem genu. ¶ Et qñ dislocatio est ad posteriora tunc non oportet ut extendat infirmus ad inferiora elevatus super terram: imo oportet ut sit positus super aliquid duz sicut oportet ut sit itez quando separat ancha eius ad exteriora sicut dixi in gibbositate. oportet ergo ut extendat infirmus sup lignum aut podiale super faciem suam ⁊ sint ligamenta stricta non super coxam: imo sup crus sicut diximꝰ nuper. Et oportet itez administrare ꝓpressionem cũ tabula ⁊ super alhabasegi et locuz ad quem egreditur iũctura. ¶ Hic est sermo noster in speciebus dislocationis que accidit anche ex causa manifeste antecedente illud. ¶ ꝯex qz qñq; dislocatur coxa ꝓpter multitudinẽ hũiditatis accidentis ei sicut dislocat ischiatica: oportet tunc ut administret cauterium sicut diximus in loco in quo diximus hoc cauteriuz.

De dislocatione genu: ¶ Capi. xxvij.

Genu est velocis dislocationis: fortasse enim dislocat absq; causa ꝓter deãbulationem velocez. aut lubricat paz sicut carnalis. mlt totiens dislocat absq; causa ꝓter saltum. ¶ Et genu quidẽ dislocat ad omnẽ ptem nisi ad anteriorẽ ꝓpter rotulam ⁊ adiutoriuz eius..

De cura. ¶ Capitulum: xxviij.

Sedeat infirmus sup sedem ꝓpinquã terre: ⁊ elevent pedes eius parũp: deinde extendat vir fortis manũ suam desup ⁊ desubtº extensione forti ⁊ reducat restauratoz iũcturã ad dispositionem suã ꝑm iudicium dislocationis vniuersalis ⁊ liget eam. ¶ De dislocatione arcfatu ⁊ est rotula genu. ¶ Capitulum. xxix.

Quando accidit ei dislocatio oz ut pes plane ponat in terra ⁊ reducat rotula: deinde impleat curuatura geniculi pannis ꝓhibentibus a duplicatione ⁊ ponãt desuper ascelle restẽtes ei in pte ad quã declinat. Cũ ergo restringit ⁊ adheret non duplicet genu cum festinatione sz paulatum donec allenietur.

De dislocatõe iũcture tali apd calcãeũ. Ca. xxx.

Dislocat calcaneus. Indiget ergo si dislocat extensione forti ⁊ curatione vehemẽti ⁊ impulsione cũ fortitudine ut redeat. ¶ Deinde oportet ut dimittat deambulationẽ circiter. xl. dies ut non dislocet seõ. ¶ In sepatione vero pauca sufficit quelibet extẽsio deinde reducat. ¶ Et qñ ꝓplete dislocat oportet ut reducat ꝑm q dicũt antiqui. inquunt: Oportet ut extendat infirmº sup dorsũ suũ sup terram ⁊ ab eo qd est inter coxas eius apud alabatu segi: sit paxillus lõgus intrans in ꝓfunditatẽ terre ñ ꝓmittens corpus eius moueri cũ ꝓcedit pes eiº ad inferiora: imo oportet ut figat iste paxillus anteq; resupinet infirmus. ¶ Dõ si ꝑsens tibi fuerit lignum magnũ in cuius medio diximº esse aliud lignũ firmũ tũc oportebit ut fiat extensio sup hoc lignũ. ¶ Et oportet ut sit minister tenens coxã ⁊ extendens eã ⁊ minister alius extendens pedẽ aut manibº suis aut ligamento ꝑm cõtrariũ extensionis ministri ꝓmi ⁊ equet medius manu sepationez ⁊ teneat minister alius pedem aliũ ad iferiora. Et oportet post equationẽz ut liget ligamentis fortibº ⁊ vadat cũ parte ligamenti ad pectinem pedis ⁊ cũ parte eius ad calcancũ ⁊ liget illic. Et oz ut caueat ex neruis q; sũt supra talũ posterius ut nõ sit sup eos ligatura vehemẽs: ⁊ ut ꝓhibeat infirmus a deambulatione. xl. diebus ⁊ isti si conant ambulare añ nõ sanant ꝑm ꝓplementũ ⁊ dissolui ei membr ⁊ cozrũpit curatio. ¶ Dõ si sepat os tali ex saltu: nã illud accidit multotiẽs: aut accidat ꝓpter mẽbra apa calidũ: oz tũc ut ꝑareat hoc membruz cũ resupinatione ifirmi sup faciem suã ⁊ extensione membri ⁊ equatione eius ⁊ cũ embrocis q̃ sedãt apostemata calida ⁊ administratiõe ligamẽtoz fortiũ ⁊ vt qescat infirmus ⁊ nõ moueat donec rectificet membr integre. ¶ Et ligatura qdem tali oportet ut sit ad digitos ⁊ dimittat talus apertus.

¶ De dislocatione ossis pedis. Capi.xxxi.

Ius regimen est ꝓximū regimini dislocatiōis ossis calcanei ⁊ fortasse sufficit ut eḡs ita ut calces cū pede tuo sup ipꝫ panno existente inter ea donec equet: deiñ empla ⁊ stringe ꝫ modum quem scis.

¶ Tractatus scūs de radicibus vlibus i fractura. De ꝑsermone ꝑli in fractura. Capitulum.i.

¶ Fractura est solutio ꝯtinuitatis ꝓpter ossibus. Et accidit qñq; sparsa ⁊ qñq; nō est sparsa: ⁊ qñq; accidit equalis: ⁊ qñq; accidit scissa. Et eā qñq; accidit in latitudine: ⁊ qñq; accidit in lōgitudine. Et cadens in latitudine qñq; accidit diuisa: ⁊ qñq; accidit non diuisa. Et cadens in longitudine ē diuisio ⁊ alcasim que non accidit sepata. ¶ Et qdam nominauerūt species fracture nobis suis dicētes fracturam magnam in eedentem in latitudine ⁊ ꝓfunditate raphanalem et hastalem ⁊ arūdinalem. Et dicentes incedentē in lōgitudine fracturam linealē. Et dicentes incedentem in latitudine cū longitudie lunalē ⁊ nerualem. Et illam q̄ est quaꝫ ꝓtiū vnā sauchiē ⁊ alierusien cū albuberien. Et qñ fractura completur nō est possibile ut remaneant duo ossa ſm q̄ necesse est inter ea de oppositione ſm ꝓpationē ꝯtinuitatis nāls: imo sepantur necessario ab oppōne. Et silr sepatio faciens accidere pūcturam necessario in eo qō ꝯtinet de velamentibus ⁊ carne: quare accidit dolor sequēs eā. Et quādo est equatio rotunda sine frustis conuertit membꝫ cū facilitate. Et ut declinet fractura ad exteriora ſm q̄ dicit Hypo. melius est q̄ ut declinet ad interiora: qñ illud quod occurrit ei de nernis illic ē plus quare ledit. Et qñ cadit fractura apud ūcturā ⁊ restauratur: remanet motus difficilis ꝓpter duritiē ⁊ aralbadu qō accidit indiget spatio donec declaret. Et illud qdem ꝓuius accidit in ūcturis ossiū parꝫ. Et de illo itez est vbi est ūctura in creatiōe ſtrictiōr sicut est ūctura caulle. ¶ Et fractura ꝓuior is incarnationis ⁊ vnitionis ē illa que est ſm rotunditatem: deinde illa que declinat: non enīz adheret nisi sup ipm ꝓlongēt ligatura habens fabricationem mirabilem tpe longissimo ⁊ sumat ex cabis ⁊ medicinis: ⁊ ex eo qō mittit sanguinē ad illam ptem ſm q̄ dicemus. Et deterior fractura ossiū ad interiora nō ad exteriora ſm q̄ dicit. Et qō dicit de incisione me dulle ⁊ interficit est intentio cui non est vtilitas: medulla enim habet lenitatem viscositatem ⁊ non incidit. ¶ Et qñq; accidunt cū fractura accidentia ſicē vulnera ⁊ fluxus sanguis ⁊ apostema ⁊ attritio eius qō circūdat eam ex carne que si non ꝓparet cū ꝑhibitione putrefactionis aut scalpellet accidit exercoriatio. ¶ Et locus qdem fracture magnoꝫ scit ꝑ dolorem ⁊ ꝑ casū. ¶ Fracture vero pucroꝫ parnoꝫ apparet ꝑ dolorem ⁊ apa: nam in ipis accidit plura iudicia restaurationis. Et qñ ista ossa redeūt ad situs in os possibile est in infantibus ⁊ qui sunt eis proximi ut restauretur villus, virtutis ꝓnie in eis. ¶ In etate vero adolescentie ⁊ que est post ipam non restaurat imo currit sup eam incarnatio ex materia cartilagiosa ꝓūgens inter duo ossa de genere eius qō facit currere ferrari⁹ de duobus plūbis sup ꝓtinuationē erit ⁊ alioꝫ. ¶ Et ossa magis inobedientia ad restaurationē faciendā est adiutoriū deinde brachiū. ¶ Ima plius furcula qñ frangit ad iteriora ꝓaua fit eis cura. ¶ Et fractura fedioꝫ in duobus focilibus est fractura focilis inferioris eoꝫ sicut dictū est in dislocatione. Res aūt coxe ⁊ cruris est facilioꝫ: qñ restauratio nō ꝓhibet ea a dilatione. ¶ Et membra qdem diuersificant in spacio restaurationis: vbi grana qñ nasus restaurat ſm q̄ dicit in.x. ⁊ costa in.xx. ⁊ vlna in eo qō approximat a.xxx. vsq; ad.xl. ⁊ coxa in.l. ⁊ fortasse extendit lōge donec restaurat coxa vsq; ad menses tres aut quatuoꝫ ⁊ qō ē supra hoc. ¶ Et ut declinet membꝫ in firmatiōe restaurationis ad vētre eius melius est q̄ ut declinet ad dorsū ipius: qñ fit declinatio eius in latere vrine. ¶ Et cause ꝓpt quas nō restaurat os fiūt multitudo embryocatiōis aque ⁊ multitudo solonis ligamentoꝫ ⁊ ligatiōis eoꝫ: aut festinatio in motu: aut paucitas sanguis absolute aut paucitas sanguinis viscosi in corpe: ⁊ ꝓpt illud minorat restauratio fracture cholicoꝫ ⁊ qualescentiū. ¶ Et de illis que significant restaurationē ē aptio sanguinis qui videt quali ipe sit supfluitas quā expellit nā ex multitudine sua cum studio ad fracturam.

¶ De radicibus restaurationis ligature. ¶ Ca.ij.

¶ Restauratoꝫ basis est extēsio membri cū ꝗntitate qua oportet. Nam additio in ea spaſmat ⁊ lesionē facit ⁊ pueniūt ex ea febres: ⁊ qñq; accidit ex ea mollificatio. Et illud qdem in coꝫporibus hūidis est minoris nocumēti ꝓpter inobedientiam eoꝫ ad extensionem. ⁊ diminutio eius ꝓhibet bonitatem consolidationis ⁊ ordinis: ⁊ q̄ in dislocatione ⁊ fractura est equale. ¶ Quod ergo extēditur ſm modum qui oportet est vbi fit occupatio cū ꝓparatione duoꝫ ossium ſm rectitudinem ⁊ positionem pulluloꝫ ⁊ ligamentoꝫ ſm q̄ oportet ⁊ cooperire ea ascellis ⁊ cooperire ascellas ligamentis. Et oportet ut quiescat membꝫ quantuꝫ est possibile nisi quandoq; ſm quantitatem quam tollerat cum non fuerit nocumentum ⁊ apostema ut nō moriatur natura membri. ¶ Et oportet ut caueat dolorato vehemens apud extensionem ⁊ strictura in fractura ⁊ dislocatione simul. ¶ Et similiter illud quod accidit ex strictura vehementi ⁊ tardatione solutionis quoniā illud perducit ad hoc ut moriatur illud mēbꝫ ⁊ putrefiat ⁊ sit necessariū abscindere ipm. ¶ Et intentio in plurimo restaurationis est ut eueniat alrosboth in eis q nō sunt ossa capitis: nā sup ea nō ozit alrosboth: quare oz ut ꝓparet ita ut nō eueniat siccū neq; paucū ⁊ itez grossū plim ꝓtransiens mēsurā. Et de sicco est q̄ magnitudo eius diuersificat ꝫ mēbꝫ ⁊ q̄ntitatē fracture in magnitudine sua aut multitudie ipius aut i ꝓtrarijs ambaꝫ. ⁊ tu qdem scies in diminutione qō oz fieri in illo q̄si apd rememoratiō nē cibꝫ ⁊ apud rememoratiōēꝫ fracture. Et oz cū

accidit alrosboth vt phibeat a motib⁹ cõprimenti
bus ⁊ coitu ⁊ ira ⁊ iracũdia qñ adurunt sanguinez
⁊ fugit locũ caliduz ⁊ sanguie querit frigidũ ⁊ adiu
uat cũ emplastris fortibus stipticis i gbus est calidi
tas quedã ⁊ glutinatio: ⁊ ponãt i eis q̃ sunt sicut nux
cupressi ⁊ dragagantũ ⁊ medicine que sunt ad rup
turaz. Et quãdo accidit fracture vt nõ restaurẽt re
staurationẽ d̃ qua curet tũc fiat i ea qddaz simile frica
tioni i vlceribꝰ que non sanant: ⁊ est vt fricet vtriq̃z
manibꝰ donec auferat viscositas vilis debilis que ẽ
quasi ipsa non sit aligd quare accidit vt elenck i locũ
t ipellat ad ipsuz sanguis bonus nouus ⁊ coagulet
sup ipsuz rosboth forte. Et multotiẽs qdez egrediũ
tur ⁊ alterat colo: ossis res similes corticib⁹ ⁊ squa
mis pp fricationẽ. ⁊ sup huiusmodi nõ ponãt astel
le: imo si fuerit necessariuz sufficiat ligatura bona.
Et quãdo aggregant fractura ⁊ vulnera tũc non est
possibile vt differatur restauratio vsquequo sanent
vulnera: os enĩ idurat ⁊ nõ recipit restaurationẽ ni
si cũ prauitate ⁊ extensione vehemẽti ⁊ dispositioni
bus maximis. Et cũ hoc quando accidunt cũ vul
nere dolores ⁊ apostemata i gbꝰ ẽ timo: tũc vt torq̃
atur mẽbz melius ẽ q̃ vt accidat timo: magnus: q̃
re oportet vt i huiusmodi fractura nõ pueniat ad vl
timũ i re restauratiõis. Et quãdo ẽ cũ fractura attri
tio ẽ cũ illo timo: i. corrosiõe mẽbri: quare oz vt scal
pellet locus ad hoc vt egrediat sanguis: quoniã i ip
so ẽ timo: ⁊ ẽ vt moriat mẽbz. ⁊ si fluat sanguis tũc
oz vt retineat. Et multotiẽs qdez fit necessariuz pro
pter timorẽ apostematis ⁊ nocumẽtum vulneris vt
facias aliud q̃ sit necessariũ de curatione mẽbri: q̃re
phlomas ⁊ solnis vẽtrez ⁊ subtilias cibuz. Et quã
doq̃ accidit ex strictura pruritus ⁊ est necessariũ vt
soluat aut embrocet mẽbz cũ aqua calida donec re
soluant humiditates medicatiue. Et Hyp. qdem
precipit ei q restaurat vt sugat aligd de helleboro in
illa hora ⁊ sint eius itentio vt trahant materie ad in
teriora. ⁊ Gal. phibet hoc: imo ꝓcipit vt bibat aga
ricũ: Qñ si fuerit necessariũ tũc det aligd de sirupo
acetoso i quo sit virtus acuta. ⁊ dicitur q̃ illud fuit i
tempore Hyp. Et superfluitas que ẽ iter duo tẽpora
ẽ mirabilis. Et cuz volueris facere restaurationẽ: de
inde dolet ⁊ iquietat: tũc rectꝰ est vt dimittas illud ⁊
extrahe illud qñ redire feciſti: forsasse enĩ remouebis
p illud ifirmuz a doloribꝰ. In fractura autẽ in lõ
gitudine sufficit vt mẽbz adhereat cũ strictura vehe
menti ⁊ vehemẽtore q̃ i alijs in cuius ꝓcessione vl
timatio fiat ad anteriora. In fractura autẽ que est
i osse oz vt duo ossa stent sm rectitudinem i fine qui
possibilis ẽ obseruando illud ex parte situs partiuz
sanaz. Et cõsidera an sit oppositio ossis huius ad su
um cõpar ossis alterius: deide restaura. Et obserua
nam inter illud sunt res de illis sicut frusta ⁊ additio
nes: ⁊ de illis sunt vacuitates: vez frusta quoniã nõ
decenter cõponunt soluũt inter os ⁊ inter restaurati
onẽ. ⁊ quãdo frangit iteꝝ ⁊ remanent inter duas scis
suras ossis nõ pmittunt vt adhereat vna carũ alte
ri ⁊ sepant: quare fit vlcus i quo semper aggregatur
virus: quare accidit ide q̃ ipsũmet putrefit ⁊ putre
fit mẽbz. Amplius vnitio nõ fit fortis: fortis enĩ nõ
fit nisi quando decenter cõtinuant frusta ⁊ additio
nes in oppositione sua que ei opponitur. est ergo ne
cessaria extensio post q̃z fuerit verificata oppositio i
ter duo ossa ⁊ inter additiones ⁊ meatus q degluti
unt eas ⁊ verificata fuerit restauratio. Cũ ergo ex
tenderis ⁊ opposueris rectũ est cuz inuenis opposi
tionẽ verificataz vt mollifices extensionez paulatim
⁊ obserues oppositionez vt declinet cuz attractione
⁊ obserues cuz manu tua dispositionẽ eius qd̃ decẽt
cõponit. Et si inueneris eminentiaz aut aliud rectifi
ca illud cũ manu: deinde necessariuz est ligamentuz
cõseruans mẽbruz sm qetez suaz. non durũ: quoni
am dolere facit valde. neq̃z lene quoniã dimittit cõ
seruationẽ. Et de rebꝰ que eaz est media est melior
Et oz vt sit ligamẽtuz posituz ad illud ad qd̃ ẽ inclĩ
natio vehementius Et si fractura est completa tunc
oportet vt equet equatione stringente eaz ex omni p
te. Qd̃ si fractura fuerit in parte plus oportebit vt sit
strictura illic plus. Et si cum fractura fuerit aligd ex
frustis ⁊ ossibus paruis tũc si fuerit ledens dolorem
faciens tunc vade ad illud cũ rectificatione. Qd̃ si nõ
fuerit ledens tunc non cures de eo neque apponas
manum. Qd̃ si verbi gratia audita fuerit eius crepi
tatio tunc sperat q̃ currit super eam rosboth. Cum
ergo securus fuerit de illo tunc non oportet vt tarde
tur res eius. Et quando accidit ex frustis disruptõ
carnis non est tunc rectum occupari in dilatatione
disruptionis operatione solidorum vel stolidorum
q̃z est necesse vt extendant duo ossa ad duo latera sm
vltimuz finez rectitudis ne sit tortuositas in eis: quo
niã in tortuositate tunc est corruptio ossis. Cuz ergo
extenderis ipsum tunc redi ad frustum ⁊ reduc ipsũ
⁊ stringe illud. si autem non redit tunc non dilates
disruptionem imo pũs sis vt videas mensuraz qua
indiges ⁊ perfora in ea sm quantitatem qua ingre
diatur in eam frustum: ⁊ compone super ipsum frus
tum cutis lenis super qd̃ possit esse foramen ipsiuz
⁊ penetret frustum in ipsum: ⁊ preme super cutem
manũ cõpressione grauante eas ambas ⁊ procedet
os in foramine processione ad radicem suam: dein
de ferrek cũ serra operationis ⁊ est serra minuta sub
tilis acuta sicut serra facientiũ pectines. Et forsasse p
forat radix cuꝰ perforatio est necessaria cũ tripano
faciendo foramina continua accipiendo locũ cuius
queril fractura ⁊ illud non est auferens rimorez vbi
est post os corpus nobile licet forsasse sit saluꝰ q̃z
instrumenta mouentia motu suo aut sua collectiõe
aut incisione sua. Et quãdoq̃z ingeniat vt ponatur
tripanũ super latitudinez substantie non permittẽtẽ
tripanũ penetrare nisi scõm q̃titatẽ adiuuantẽ qua
re ẽ minoris nocumẽti q̃z istrumẽta mouẽtia. Et pp
hoc oz vt sint apd restauratores ipor tripanor spe
cies plures ppate. Et forsasse non apparet frustũ is
ẽ necessariuz ad virus illud qd̃ exiccat ⁊ retinet ipsuz
deinde fiat illud qd̃ oz. Qd̃ si fuerit frustuz aut pcia
ossium sepatum pungens locũ ⁊ dolorẽ faciẽs tunc

necesse est scindere ꝛ vti regimie ad extrahendū illō qō egreditur. Et multotiens oportet serrare illud. Et quando fuerit illud qō fractum est ꝛ cōminutū magnuz ꝛ fuerit eius confractio ꝛ cōminutio pluri ma tunc necesse erit vt extrahatur totum. Si autem fractura non fuerit cum cōminutione ꝛ fuerit dislo catio eius scissura capiens locum plurimum tunc i cide infirmiorem locum ꝛ dimitte reliquum quoni am non est nocumentum in eo: immo nocumentū in abscindendo totum est magnum.

De admonitione restaurationis. Cap.iij.

Necesse est restauratori vt consideret inclinatō nem ossis: quoniam ipse inuenit apud partē ad qz inclinatur gibbositatem ꝛ apud partē a qua inclinatur concauitatem. Et plurimum qui dem intelligit illud cum tactu. Et illud iterꝝ quoniā dolor sit vehemens i parte ad quā est inclinatio. ꝛ crepató iterum significat illud. ꝛ super illud fabricet rem suam. Et est necessarium restauratori vt extendat manū suaz super locū fracture i dispositiōe itineris eius ad superiora ꝛ inferiora cum facilitate ꝛ subtilitate donec si viderit sepationez aut eminentiā aut frustum cognoscat ipsuz vt non liget vice altera nisi sm qz oportet: quoniam accidet contusio aut dolor. Et non oz vt confidas i equationes sensata per manuz ante complementuz sanitatis nā multotiēs occultat apostema contusionez ꝛ tortionez. Cū ergo restaurator puenerit ad fracturā ꝛ inuenit illud si nō exquite operaꝝ i eo deturpat mēbz: ꝛ si exquisite opatur producit ad spasmū ꝛ febrē paruā: ergo melꝰ est vt dimittat illud ꝛ nō tangat ipm. Cū ergo incipit puenire ad restaurationē ptis ossiuz ꝛ non penetrat oz vt nō vim faciat ꝛ faciat ipsā ingredi cū difficultate sm oēm dispositionez qm ingredient sup infirmū qō est maius qz remaneat os nō equatū. Et si dolet reditio ꝛ rectificatio valde ꝛ ē possibile medico vt reducat illud ad dispositionez fracture tūc est delitie i firmo ꝛ pcupiscentia magna. Et oz vt restaurator festinet ad restaurādū illud qō fractū ē ꝛ restauret i die suo: qm quāto plus elongat tanto est eius introitus difficilior ꝛ nocumēta i ipso sunt plurima ꝛ ppe in ossibꝰ que circūdāt lacerti ꝛ nerui plures sicut coxa Et oz vt adiuuet ad festinationē restaurationis cum curatio sit contrario causaruz oppositaruz predictarum ꝛ prima ē cōglutinatio sanguinis viscosi.

De preparatione restaurandi. Cap.iiij.

Oportet vt oi mēbro qō tu restauras sit preparatio ꝓueniens ꝓhibēs dolorē. Et melior preparatio cū hoc ē illa: q̄ est ei p naturā: vbi gratia vt sit i manu ad furculam ꝛ sit i pede ad illud qō ipellit obseruando ꝓsuetudinē infirmi i hoc. Et sicut mēbz qō oz suspendi oz vt suspēdat sm equalitatē. sicr mēbz cuius dispō significat ne suspēdat oz vt sit eius acubitatio ꝛ ipsius locus sup rem planam vt nō suspēdat pars eius ꝛ restrigat pars eius. Et suspensio qdez est mala oi restaurato sicut ipulsio ad superiora ē illi ꝓueniēs dū ꝓhibēs nō ꝓhibet. Et cū ꝓparatio mēbri sit ita vt sit alterius qz oz aut magis infirmū inclinat mēbz ꝛ cōtorquet ipsuz sm inclinationem suspensionis ꝛ preparationis.

De qualitate ligamētorꝝ ꝛ astellarum. Cap.v.

Oportet vt sint pāni ligamētorꝝ mūdi: nā sordidꝰ est durus ꝛ facit dolorē. ꝛ sit subtilis vt penetret res si linit sup ipsuz ꝛ sit lenis vt nō grauet sup mēbruz infirmuz. Et oz vt ligaméta capiant de loco sano aligd cui sit quātitas: illud cuiz est magis tenens restauratos qz vt separetur ꝛ magis firmuz qz uis sit necessarium, vt nō sit superfluitas i illo. quoniā faciet vt mēbruz habeat meatus strictos nō suscipiētes nutrimētuz. Et iteruz illud qō admonuimus de strictura ē magis exprimens humiditatez effusaz ad mēbruz infirmuz | ad illud qō est longi quius eo expellēdo ꝛ magis prohibens illud qō attrahit ad ipsuz. Et ligamenuz latuz ad illud est melius: quoniaz magis facit adherere ꝛ plus dilatans veruz sm q̄ possibile est i omni membro. naz illud qō possibile est ex hoc i pectore non est sicut illud qō possibile est i manu. ꝛ q̄ non est ex membris latuz: naz illud nō est possibile i cozimo quādo lata ē vitta non fit bona eius ordinatio sup mēbruz simile illi: imo fit feda qua ꝓpter oz vt sit contentus de huismodi i illa cuius amplitudo ē triuz digitorum vsque ad quattuor. Et illa sunt sicut focile ꝛ furcula ꝛ sicut illis similia: naz non ē in eis possibile illud: immo si non liganꝫ cū subtili non ē possibile: in furcula eni non conuenit lata. Et i huismodi qdem ē necessariuz multiplicare inuolutiones vt stent loco dilatationis. ꝛ vitta que inuoluit sufficit vt sit latitudo eius triuz digitorum aut quattuor ꝛ longitudo ipsius triuz cubitorum. Et pulullorum fortitudo quādoq; fit vehemens i adiutorio ligamentorꝝ ad faciendum adherentiam. Verum pulullorum sunt due species Una earuz est in qua ē intentio equare cōcauitatem membri ꝛ adhibeat studiū vt non cadat iter ea ambo foramen ꝛ vt non supponanꝫ superpositione diuersa ꝛ vt buccellenꝫ cuz eis vlcera. Et altera est i qua est intentio vt cooperiat cū ea ligamentum ꝛ equet equatione secunda vt reuoluat ligamentū ꝛ adhereat scōm equalitatez: quare non erit locus strictior loco ꝛ mollior loco: quare faciunt ea adherere astelle adherentia bona. primū ergo eorꝝ sunt ligamenta ꝛ vitte: ꝛ secundum sunt astelle: ꝛ ligamentum inferius prohibet materias ꝛ scōm tortiones. Et oportet vt sint margines pulullorum vbi possibile est. Et ulla qz titas exigit vt sit numerus pulullorum. Et fortasse ē necessarium administrare pulullos paruos quos cooperit pulullus vnus equans super eos in longitudine ligamenti cadentis super locuz Et ligamentum qō nominatur habens duas facies vel facies hominis ꝛ habens duo capita: est illud qō administratur ita vt ponatur medium panni cum qua conseruatur equatio loci infirmi super locum suuz ꝛ sit illud in medio alhadacati: deinde accipiat cum vna quaque duarum medietatum ad partem diuersam ꝛ fiat in inuolutione earum cum vtrisque manibus sicsm q̄ famosuz qō nō ē nobis necriū exponere

De equatione ligamenti cū expositione ⁊ distinctione. Capitulum. vi.

Oportet ut incipiatur cuz ligamēto a loco facto ⁊ ab eo vbi declinat ad os ⁊ illic sit vehementius strictū. Et vbi fractura est vehementioz oportet ut sit ligamentū fortius. ⁊ ad vltimū locus fracture ⁊ locus a quo est necēriū expellere materias ⁊ ē ut seruet super eam situs: ⁊ illud qdē securat ab apatione: imo forte resoluit apationē ⁊ est cū securatione ab apostematione ⁊ putrefactione ossis. Itez illud qdem non cōfert ad virus si generat in ipo osse ꝓueniens ad medullā ⁊ corrūpens medullam ⁊ os: ⁊ est necessarium ut frangat ⁊ ab eo discoopiatur ⁊ ut fiant vie ad pus ⁊ ad egrediendū. Et est melioz locoz cū defensione eiꝰ quod venit de eius genere qui sit: licet membz inferius qñq; expellat ad supius suppfluitatem suā qñ supius est debile. Et non oportet ut fiat vltimatio in stricturā ligamēt oz ⁊ ascellaz tanta que ꝓhibeat aduentū nutrimēti ⁊ sanguinis: illud nāq; est ex illis que ꝓhibent restaurationem. Et Hypo. qdem adiuuat ligamenta in eo q̄ conat de expulsione apatis cū ceratis repcussiuis cū oleo omphacino ⁊ cera. Et forte ē ne cessariū sedare apostema cū eis que sūt sicut oleū camemillinū ⁊ sicut cū vino stiptico: nam ipm resoluit apostema ⁊ cōfortat membz. ⁊ vbi fuerit vlcus non appropiquet ceratū. Et forte est necessariū illud i quo ē fortitudo ⁊ resolutio sicut oleū ⁊ mastix ⁊ ammoniacū. Et ad vltimū cū ligamētū administratur ⁊ fractura ē recens que nōdū apatur tūc oz ut sit ex lino ⁊ infrigidatū repcussiuū. Et forte sufficit ut linīat cū aqua ⁊ aceto. Et forte adminiſtrat cuz ceratis ⁊ silibus de illis que narrauimus. Et si adminiſtrat post apostema tūc melius est ut sit ligamētū ex lana que sit infusa in oleo resolucnte apa ⁊ liniēte ipſuz. Et fm omnē dispositionem in ligamento super quod ponitur ceratuz debubus est securatio a commotiōe doloris ⁊ ꝓprie quādo medicus nō est ꝓsens: cuz ergo accidit dolor succurrit cū solutione ⁊ ligatione. Et non oportet ut administret ceratū ⁊ ꝓprie quādo est illic vlcus: forte enim attrahet ad membz putredinē ⁊ ponat loco eius vinū nigz. Et plm qdez fracture associatur vlcus: quapropter oz ut elongeſ ceratū ⁊ sit sufficientia in vino stiptico in quo infusus sit puluillus longus. Et nos quidē ponemus epithimatibus fracture capitulū singulare.

Et cū inceperis cū ligamento a loco exigente tūc in uolue ipz involutionibus quas addes fm additionē magnitudinis fracture ⁊ ptem eaꝝ fz diminutionem eius ⁊ fm apa si fuerit apparens: deinde reduc ipm ad illū locū: deiñ vadat vsq; ad locū sanū. hoc est ergo ligamētū ꝑmū: deinde fac ꝓsens ligamentū scom ⁊ involue ipm sup fracturā bis aut ter: deiñ fac ipm descendere ad inferioza mollificando paulatim: postea fac esse ꝓsens ligamentum tertium ⁊ fac simile ad supioza: ⁊ tūc facies ligamenta esse paria ad expellendū suppfluitatem a membzo ⁊ ad rectificandum ipm super intentionem in ꝓparatione huius ligamenti: ⁊ non fis suppfluus itez in elongando strictura in vtriq; lateribus: quoniā fit membz oppilatarū venaz non suscipiens nutrimentū ⁊ fortasse cōtrahitur: ⁊ quādoq; non fit ita: imo incipitur cuz ligamento ascendendo deiñ sequit cū ligamēto descendendo: deinde cū ligamēto incipiēte ab inferioꝛi pte ligamenti inferioris ad supioꝛem ptem ligamenti ascendēs quasi ipm sit ꝓseruans duo ligamenta illa et ponat vehementioꝛ strictura eius apud fracturam. Et intentio qdez in vno duoꝝ ligamentoꝝ ē ꝓtraria intentioni in ligamento quo querit attractio materiei ad membz: quare stringit sub mēbzo cū lōgitudine ab eo ⁊ non cessat mollificari involutio ⁊ est ligamentū diuersificans. Ista ergo sūt ligamenta q̄ sūt sub ascellis: ⁊ hec sūt ligamēta que sunt supza ascellas. Ligamentuz vero supius oportet ut sit ita ut ponat membz sicut frustum vnū cui non sit motus ⁊ ꝓhibeat torsionē: ⁊ cū fractura est in latitudine cōplete fit necessariū ut ligamentū sit equalis ꝓportionis ⁊ strictureꝰ. Et si fuerit plim fracture ad partem vnā ⁊ est ex fractura oportet ut sit sollicitudo vehementioꝛ supza latus in quo est fractura plus. ⁊ non oz ut diuersifices sup eaz figuras ligamenti faciendo figuram post figuram qñ illud corrūpit illud qđ cōfortauit restauratio. ⁊ dolorem qdē facit icurrere cōtorsio que forte accidit in die: ⁊ strictura ligamenti spasmās: nā si ꝓstringit facit dolorē: ⁊ cū mollificat torquet. Et Hypo. qdem facit esse rectū ut soluat ligamentū vna die ⁊ vna die non: illud enim ē melius ut non irascat infirmus ⁊ nō approximet eū cū palpatione eius ⁊ ipius frictione ꝓpter illud qđ necessariuz est ut ꝓueniat ad membz de hūiditate subtili impediente que forte cōuertit in virus. Et magis ꝓueniens horaꝝ ꝓsuetudinis bonitatis ligamenti et cōseruationis eius fm conditiones ꝓdictas est post fracturam p partes viginti: nam illud est hora inceptionis alrosboth rubei: deiñ quādo adheret os et non stringat valde ⁊ respiret locus strictus eius ut nō coartetur ⁊ ꝓhibeat alrosboth aut ꝓhibeat eiꝰ generatio cuz quantitate sufficiente: quare non accidet nisi subtile debile nisi quādo accidit iam alrosboth ⁊ incipit addere magnitudinē qua non indiget ⁊ tēdit in suppfluitatem. Nam vna de ꝓuenientijs eius ē strictura vehemens. Et itez administratio stipticoꝝ ꝓhibentiū: ipa enim ꝓhibēt nutrimentū ⁊ strigūt alrosboth: ergo nō penetrat in ipm nutrimentū itez. Et non oportet itez ut licentia detur ⁊ permittat ut fiat ligatura in non sua hora.

De eq̄litate ascellarum. Capl. vij.

Oportet ut sit ꝑa de qua sūt ascelle aggregās ad duritiē suā tenacitatē ⁊ lenitatez tūc alcone ⁊ lignuz granati et eis silia. Et oz ut sit grossius qđ est in ea locus q obuiet fracture duob⁹ lateribus: nam oz ut sit grossius ascellaz ꝓncipiū eaz qđ seq̄nit latus fracture aut vehementioꝛem ptez fracture ⁊ sint latera eaz subtiliora ut sint plenaz extremitatum ne opponatur in eis glutinatio: imo planuz ligamenti. Et si ponant al-

celle a lateribus quattuor tūc est magis defectus. t non est malū si est ei superfluitas lōgitudinis quon tā non est nocumentū in illo neq; detrimētū in hoc. s. si capiunt ppe iuncturam preter quod tegat iunctu ram ipam. t longius latex eius sit ad latus ad qō est motus inclinationis membri cum hoc. s. ut non fit ita q; grauet neq; premat vehementer neq; coartet t ut non minuantur ab eo ligamenta diminutione plurima: quoniā sunt ascelle compramentes. Et qñ videris aliquid de hoc oppone cū diminutione do nec inuenias equalitatem. ¶Et non oportet ut ascelle obuient loco denudato super quē non est caro: im mo est neruosus ossosus.

¶De qualitate administrationis ascellax cum di stinctione t expositione. ¶Capi. viij.

Hora que exigit ut ponant ascelle ē post. v. dies t supra vsq; quo fiat securitas a nocu mēt, Et quātopl⁹ magnificat tior tāto ma gis oportet ut tardet positio ascellax. t multotiēs at trahit festinatio in hoc nocumēta ex apostematib⁹ t pruritu t vesicis: vex cū tardant ascelle tunc opor tet ut sit illic quod stet loco eax bonitate ligature cū vitta t de bonitate preparationis. Quod si illud nō fuerit tunc necessarie sunt ascelle etiam in principio rei. Oportet ergo ut annectant ascellis ligamenta: t pulvilli annexione descendente equāte cooperien te decenter ponente quox grossius sit apud fractu ram t non fortiter strigat: imo addat i strictura pau latim cum experientia infirmi t cū dispositione ip⁹. Et si fuerint ligamenta t pulvilli grauantes eā tunc non fiat eox multiplicatio. Et de nocumentis eorū quando descendunt est ligamentū molle. Et opōtet ut non ligentur ligamenta supioza sup ascellas liga tura dissoluente eas t remouēte ipas a decente com positione situs eax. Et oportet ut solvant ligamenta necessitate electionis in omnibus duobus dieb⁹ in principio rei: t ppter qñ accidit pruritus: tunc quidā oportet ut fiat illud quod precipim⁹. Cū ergo ptrāsit septimus a strictura soluat in spacio tardioze t i om nibus quattuor t qnq; in hac eni hora fit securitas a pruritu t apate. ¶Et illic iter fiat mollificatio liga mento x paulatim ut non phibeat penetrationē nu trimenti. Et si fuerit tibi possibile ut retineas ascellas t non solvas eas etiam vsq; ad viginti non erit noci bile: deinde solue eas. Attamen qñq; soluūtur in q busdaz horis non ppter causam apparentē: sz ppt defensionē t ad videndū illud quod accidit. t pli dere ad illud quod discooptum est de carne si fuerit an coztuptus sit colox eius t eius dispositio. ¶Et iā sciuisti q; oportet ut non fiat vltimatio cum strictura vltimatione phibente aduentuz nutrimenti ad fra cturam. ipa enix non restauratur nisi cum sanguine t nutrimento fortī quod venit ad eam. ¶Et non sit festinatio in auferēdo ascellas t pjciendo eas' qā uis credat esse coherentia: quoniā fortasse accidit in de ut sit alrosborh non pfirmatū adhuc: quare con torquetur membruz. t ut remaneant ascelle sup mē bruz cū non fuit necessarie est melius q; ut disponan tur ab eo ante cum non sunt necessarie: non ergō se stines sed tarda.

¶De fractura cū vulnere. ¶Capitulū. ix.

CT quādo aggregant fractura t vuln⁹ tunc restauratoz vehement alleuiet restauratio nez t faciet penetrare ascellas a loco vulne ris t ponat super vulnus qō oportet ex emplastris t ppte piceis. Et qdem precipiūt ut incipiatur cuz strictura a duobus lateribus vulneris t dimittatur vulnus discooptuz. Et hoc qdem est melius si vul nus non fuerit sup fracturam ipam: deinde oportet ut sit lu p ipm velamen ita ut tegat ipm ab aere. Qō si fuerit sup fracturam tunc oportet ut ingeniet in fi guratione strictura cum ingenio ita ut mundificet ex omni latere t sepetur parūper a vulnere ipo cū ppa ratione pueniente ad illud. Et infundant pulvilli in vino nigro stiptico. Et hoc ingeniū est ut ponat ex tremitas ligamenti super labiuz vulneris: deiñ toz queatur retro t firmetur cū ligamento alio t ponat super labiū alind inferius deinde ozdinet reliquū li gamentum sm q; oportet: deinde torqueat ita ut re manet vulnus ipm apertū. t quod est pteriꝑm sit firmū ex eo ita q; iaz ascendit ligamentū t descendit li gamentum t cadat sup fracturam strictura vehemēt t remaneat vulnus apertū ut discooperiat ip̄z ppt illud. ¶Et oportet ut ponat super ascellas fozamen econtrario illius ut puenat supfluitas medicine vul neris ad illud Si posuerit sup ascellas fozamen op positū illi ut pueniat bonitas medicine ad vulnus. ¶Et sit possibilis egressio virus ab eo t sit ita ut possit tegere sup ea vtraq; sil' cuius dimittere vuln⁹ disco optū sit malū t ppe in frigoze: imo oz ut nō sit coar tatū tm: Et ut custodiat in nocte. Qō si vuln⁹ sanat administrent ascelle sicam est conglutinatuz: t firma ascellam illi loco si ille locus fuerit declinatus ab eo Et qñ voluntas fuerit soluere illud qō tegit vulnus t mane t vespe est magis possibile ppt curationem ei⁹ ppam. Et non fit ex eo trarietas in ligamēto re staurationis fracture oio. ¶Ingi Hypo. Oz ut ligetur vuln⁹ ex medio ligamēti si fuerit recēs t si ē anti quū t fecit pus p⁹ maturitatē tūc ligef ex supioꝛ ei⁹ vsq; quo pequat medīū ei⁹. Et de illo qō ē bonū est ut ponat illud qō segt vuln⁹ ex ligamētis t ppe su peri⁹ strictius ut sit possibilitas currēdi vex eius stri ctura sit sm tollerantiam. Et qntomagis elongatur a vulnere ponat leuius t cu mest vulneri, pfunditas vehemens stringat sup locū, pfunditatis ligatura li gamenti. Et si cōuenit strictura ligamēti loco restau rationis tūc iam puenit intentio. t si non incipe vela re vulnus cum eo qō dixim⁹ t cū pueniſ ad fractu ram itex ponat ligamentū strictius. Et oz ut ponat ppara tio membri ita ut facilis fiat cursus pus si ag gregat in vulnere. ¶Et oz in estate ut infrigidentur ligamēta ptinentia vulnus etiā ut sit adiutoriū ad p hibendū apa. ¶Et nō oz ut appropinquet loco ce ratū t ppe in estate: qñ fortasse putrefit mēbz: imo si necessaria est repercussio tunc cū vino stiptico sm q; preterijt a nobis eius declaratio. ¶Et cum fractura

est attritio t timet mozs mẽbri: time scalpellet. Et scias oino q̃ qñ vulnꝰ ligat fm q̃ pueuit expellit ligamentũ descensionis: t si errat in ligamẽto apponat: t prope qñ mollificat sup locũ vulneris t strigil sup illud qđ est post ipm: t si nõ fuerit ei detectio nõ curret ab eo virus neq; pueniet ad ipm medicamen. t si dimittit discooptũ putrefit t infrigidatur t accidit mozs mẽbri t ducit ad dolozes t febres: q̃re necessariũ est medico vt faciat aliqd inter hoc t hoc t prideret illud qđ accidit t succurrat ei anteq̃ confirmetur.

De fractura male restaurata. Ca. x.

Quando q̃ fractura est restaurata nõ fm q̃ oportet t est necessariũ vt iteret eiꝰ fractura q̃re oportz vt restauratoꝛ sciat dispositionẽ alroſ both: q̃ restauraut os. Qđ si fuerit magnꝰ fortis non vadat ad frangendũ ipsum secũdo: fortasse enim nõ erit possibile vt frãgat ex loco fracture pme, ppter fortitudinẽ alroſ both: q̃re frãget in alia pte loci. q̃ si nõ inuenit excusatio: tunc oportet vt precedat t leniat donec mollificet alroſ both. Et mollificatia ipsz sũt medicine pdicte in ca. duritierũ illic sicut cutis alleliati t dactili t sicut spes fecũ oleoꝛ t alleile t medulle ossiũ t medulle granoꝛ cotti t eis silia: deinde frangat. t oportet vt assiduet cũ hoc embrocatio cũ aq̃ calida t introit tine in die multotiens. Qđ si non, pceperit illud t expimentũ t motio significauerint firmitudinẽ vehementẽ: tũc oportebit vt secet caro ita vt sit possibile fricare alroſ both ex latere et destruere eũ cũ, ca: deinde frangat t restauret t curet vulnꝰ curatõne sua. Et multotiens quidem est possibile vt curetur fractura male restaurata absq; fractura secunda leniẽdo alroſ both cum eo quod scis: deinde equetur. t q̃ seruatur super ipam equatur sup ipsam alroſ both iterum t excusat fracturã propue in coꝛpoꝛibus lenibus.

De epithimatibus fracture t que currunt cursu eorum. Ca. xi.

Epithimatũ alia sũt q̃ phibẽt apostema t rectificãt puritũ: Et alia sũt ad indurandũ alroſ both t glutinationẽ faciendã in ipo Et alia sũt ad cõpũdũ alroſ both magnũ: Et alia sũt ad remouendã durities iũcturarum q̃ accidit post restaurationẽ: Et alia sũt ad auferendã mollificationẽ si ceciderit in iuncturis.

De epithimatibꝰ pferẽtibꝰ t q̃ currũt cursu eoꝛ t rectificatibꝰ puritũ. Ca. xij.

Jam diximꝰ in ca. ligãmẽti vittas ad illud qđ oportet scire in hoc ca. t diximꝰ cerata t embrocas cũ vino stiptico t illis silia. Et reuterem nũc t dicimꝰ: nõ oportz vt sit illud qđ nõ admistrabile de cerato aut alijs ita vt asperitas sit in eo aliquo mõ: imo sit leuꝰ q̃nto plus esse potest t molius. Et non oportet vt admistrent cerata vbi timet putrefactio neq; vbi multiplicantur ptes fracture. huiusmodi eni preparatũ est ad suscipiẽdam putrefactionẽ: qñ plimũ est cũ vlceribꝰ. Sup ages aũt calidis t eaꝛ effusiõe tã locuti fuimꝰ t fecimꝰ scire q̃ vtilitas in eis t resolutio malieꝛ q̃ incurrẽ faciũt puritũ: t attractõ materiei nutritiue t fũt iteꝛ necessarie q̃ñq; qz mẽbꝛ iã ỏbilitauit strictura t exiccauit ipsz t illud qđ vltime pequit est scitũ.

De epithimatibꝰ ad indurãdũ alroſ both. Ca. xiij.

Res pferentes in hoc sunt embrocẽ stiptice subtiles t emplastra q̃ silant eis sic decoctõ myrri t ciꝰ oleũ si necessariũ ẽ oleũ: t oleũ alcãne t epithima cũ aq̃ folioꝛ myrri t granoꝛ eius t decoctio arboris alcoꝛi t decoctio radicis aldirdar t decoctio folioꝛ ciꝰ est incarnatiua induratiua. Et emplastrũ factũ ex mes, ppe q̃ ponũtur cũ eo crocus t myrrha t pficit cũ vino odoꝛifero est bonum valde: Et distillatio spatularum palme est bona iterum.

De regimine equatõis alroſ both. Ca. xiiij.

Im pnꝰ qdẽ t dũ pmanet recẽs sũt bõ stiptica pdicta: qñ ipsa aggregant ipm t stringunt ipm t minoꝛant q̃ntitatẽ eiꝰ: post illud vỏ q̃ñ supfluut t ppe ppe iũctura est necessariũ secare ab eo t fricare donec equet. Et oia ista cũ eo qđ dictũ est in eo.

De medicinis lenientibus duritiem iuncture. Capitulum. xv.

Oportet vt embroces t incipias cũ aq̃ calida: deinde admistres desuper emplastra t inunctões q̃ fricãdo fiunt leuientes: fcã ex mucilaginibꝰ gũmis t adipibꝰ t oleis. t si ponatur in eis acetũ forte erit magis pfundatiua. Et de illis quoꝛ admistratio, ppinq̃t ẽ dactili t alleliati t oleũ sisaminũ: qñ est emplastrũ leue. Et iterũ mollitiuꝝ de kerua pmisceat cũ tanto butyro q̃ntũ est ipiꝰ medietas t mellis q̃ntũ est ipsiꝰ q̃rta: Et fortasse sufficit ceratũ ỏ oleo lilij solũ. t q̃ñq; adiuuat cũ oibꝰ lenitiuis cãtibꝰ pdictis in ca. sephiros. Et cũ sentis alterationem yplexionis ad frigus tunc adde in eis ex castoreo t serapino t oppoponaco. Medicamen bonũ ℞. fecem olei de lino t fecem olei sisamini t fenugreci cum coctum in lacte t heil ad ipsuz t administretur t iterum radices altee t radices cucumeris asinini t bdellium t ammoniaci t oppoponacum dissoluãtur cum aceto forti t liniantur. t vnguentum eburneum est bonum. Medicamẽ bonum: Recipe mucilaginem fenugreci t seminis lini t mucilaginẽ cucumeris asinini t ammoniacum t laudanum t ysopum humidam t oleum de lilio t adipem anatis t bdellium lene t purum t medullam vituli resoluantur in oleo t fiat vnguentum. Aliud forte: Recipe olei veteris lib. ij. olei de lilio lib. ß. storacis liquide lb. quartam. cere citrine lb. ß. glutinis albotin. ℥. ij. enfoꝛbij. ℥. ij. medulle ossium cerui. ℥. iij. fiat vnguentum. Unguentum bonum ad durities iunctrarum quam acquisiuit restauratio ammoniaci partem vnã ꝛ bdellij iudaici partem vnam laudani partem medium olei de alcanna adipis anatis amboꝛ añ. ptis q̃rtã: solue gũmas t aggrega oia. Unguẽtũ bonũ ammoniaci. ℥. vi. t cere citrine tantũ dẽ gũmi alboti, bdellij t galbani oiuz añ. ℥. viij. olei de alcã-

na ℥.iiij. terant gūme ptrite in aceto. deinde aggregent in mortario inuncto cū oleo de lilio. Et sīr ad ſpalnū cap̄ t nodatione q̄ accidit ſicut glādula vbi est. Et iā dixim⁹ eā in ca. suo. Et admistrent vnguenta q̄ dixim⁹ nūc. Et admīstratio castorei t costi t simi colūbini. t ſynapis emplastrādo ē vltia. Liniti uū bonū: ℞. fecis olei de lilio. ℥.i. t fecis olei semis lini. ℥.i. t storaci ligde t galbani t serapini t oppo nacī oium. añ. ℥.ß. bdellij semis. ℥.i. adipis vrsi aut gallinē aut porci apud illū q̄ diligit illō ex sapiē tibus diuitū fiat ex eis vnguentū.

¶ De faciēb⁹ tou tudinē mollificatōis. La. xvi.

Vstentatio in curatōe eius est super stipti ca ſubtilia sicut sauina t dactili immaturi t his similia aut super stiptica ſpissa. Et q̄n docp̄ miscentur cum his sicut crocus t cinamomū t myrrha. Et emula est bona valde: t propue quando coquuntur cum ea acorus t cinis vitis cum adipe antiq̄ t cornices ſpatulap palme: Et oia q̄ dicta sunt in indurando alrosboth.

¶ De admīstratōe aq̄ calide t olei. La. xvij.

Lias q̄ aqua calida t oleum non conueniūt apud restaurationē quoniam prohibent restaurationē: sed conueniunt ante ipam quoniā ambo preparant restaurationē. t conueniūt post ipsam: quoniā ipsa abstergunt quod remanet ex apostemate t duritie t rosboth t pustulas quas euenire fecerūt ligamenta in neruis: quare fit motus cū eis non facilis. Cum ergo admīnistrātur aqua calida t oleum t adipes t medulle succurrūt illis nocumentis: inter illud vero aqua t oleum sūt valde prohibentia ab incarnatione. t fortasse administrantur in infantibus t q̄n sunt eis proximi non in alijs cum emplastra' exiccata sunt super eos t faciūt eis dolorē: q̄re indigent tūc vt oleo inungatur locus q̄ dolet: deinde suſtētet t restauret: apud getē vero nō datur licētia in hoc. Et medici q̄dq̄ vtunt embroca ex aqua calida cū ipsi ſolūt ligamentum primū querentes ex eo iuuamentū: t est vt attrahāt ad ipm materiaz. Et oportet vt sit illa aq̄ talis vt cū cadit apud infirmū sit temperata: calida eni fortaſſe resoluit ex corpore mūdo supra illud quod attrahit: t propie quando prolongatur tempus effusionis eius: t attrahit ex corpore repleto supra illud qō oportet: t propē si abbreuietur tēpis ei⁹: imo oportet vt sit aq̄ cū caliditate ad equalitatez tendens t sit tēpus effusionis ei⁹ pm q̄ntitatē q̄ videt ex augmento mēbri t ei⁹ inflatione: t nō effūdantur cū incipit detumescere. Et nos quidez iam dixim⁹ de iudicijs embrocē in capitulo dislocatōis illud qō oportet at tēdere etiā h̄. Et magis dilectū mihi q̄n nō est illic dolor: est vt nō appropinquet membro olei neq̄ aqua calida omino nisi illud quod antecedit ipm in principio rei ad defensionē. ¶ Et de illis, que ponuntur super iuncturas que indurantur post restaurationē sup torsionē t attritionē sunt dactuli t allelia ti emplastrando.

¶ De cibatione restaurati t potione eius. La. xviij

Oportet vt sit cib⁹ eius ex eis q̄ generāt sanguinē spissū siccū t non spissum siccū: imo spissum viscosū vt generet alrosboth tenacem forte non siccū debilem lenem. Et illa sunt sicut pedes t frumentū coctū cū multa aqua quousq̄ fit sicut pulс t ventres t capita t cutis hedi t aricis de cocta t similia eis t vinum stipticum. Et ex illis que dantur in secunda mensa sunt castanee t grana in q̄ bus non est acuitas Et alienet omnia que subtiliant ſanguinē t calefaciunt ipsum t elongant ipsum a coagulatione sicut vinū subtile t res confortantes valde. Et ad summū regimen eius sit ingrossatio nisi sit illic prohibens ex vulnere requirente subtiliationez cibi p̄m illud qō est super ipsum de magnitudie ei⁹ aut ipsius paruitate t apud timorē doloris. Qui vero securus est ab illo dilatetur in cibo t potu. Et qui amat defensionem inciptat cū regimine subtiliante vt securetur a malitia apostematis. Et illud est sicut si oporteat iterū vt phlobotometur t ſoluatur vēter deinde post dies paucos adminīstret illud q̄uis sit q̄dq̄ necessariū iterū vt dimittat hoc regimē q̄n sup fluit rosbot in magnitudine t est necesse, phibē ipm Modus cibarij q̄uemētis ei qō admīstrat hora coagulatiōis: sumant panis de simila t farina rigi t cepūvacce pinguis t lac t fiat ex eis cibarū ſile frumēto cocto vt puls cum bonitate sua p̄cussionis. medicina aut̄ eius quā sumit ad restaurationē mumia ē que est mirabilis.

¶ De reb⁹ q̄ ſequūtur fractura t restauratōz t necesse est succurrere eis. La. xix.

Vandoq̄ accidit ex fractura disruptō carnil q̄ nō p̄glutiat: q̄ si nō incidat putrefit t putrefac illō qō segt eā ex osse: q̄re ē necessariū vt incidat t coquat. ¶ Et q̄dq̄ accidit fluxus ſāguinis t est necesse vt phibeat. ¶ Et q̄dq̄ accidit cōtusio t attritio fortis carni que si nō curentur cū scalpellatione aut cū medicinis, phibentib⁹ putrefactionē peruenit ad estiomenū: quare oportet vt obseruetur illud. ¶ Et q̄dq̄ accidit apostema calidū in quo est timor: quare oportet vt regatur regimine suo. Et q̄dq̄ accidūt vulnera que egent vt curent cū eo cui⁹ p̄terijt narratio. Et q̄dq̄ accidit alrosboth ſupfluus fractura cui⁹ q̄ntitas nō est necessaria: q̄re oportz vt minoret nutrimentū t phibeat ei⁹ generatio cū phibitōe cibi t strictura desup t religs que sunt dicta. ¶ Et q̄dq̄ accidit mollificatio iuncturarū ex extensione. ¶ Et q̄dq̄ accidit vt currat vir⁹ ad medullā q̄ generat in osse: q̄re necesse est vt extrahat os t disco operiat via virus ad intus.

¶ Tractatus tertius de fractura cranei. La. i.

Vlotiens accidit vt findatur craneum t non findatur cutis: imo apostemetur Cū ergo occupatō fit in curatōe apat t nō puenit ad plagā fortasse accidit vt putrefiat os desubtus: t accīt aī sanitatem aut post ipsam egritudines male ex debilibus

ꝛ tremore ꝛ destructione rōnis ꝛ alijs: q̄re ē necessa
rium ut findat. Et multotiens gdē significat locuz
infirmus ipse: ꝛ q̄ tangit ipm omni hora ꝛ hoc p̄
pue. Et tūc gdem est necessarium ut redeat vulnus
ad dispositionē suā. ꝛ ut curet fractura oportebit ut
findatur acute cū quantitate qua nō retineatur i ea
virus in hoc ne q̄z aliud. Oportet eni ut nō retinea
tur virus nisi fueris securus de additione apatis ꝛ
inueneris apa ruptū ꝛ appeat fractura vna. Q̄ñq̄z
eni accidit inde error magnus. putat eni q̄ non sit
fractura nisi illa. Et ꝓpter hoc oz ut consideres di-
spositio fracture cōsideratiōe bona. ¶ Illud vero i
quo declinatur cū existimatione ad rectificationez
est ut cōsideretur cā fracture ꝛ vltimatio virtutis rei
frangētis in grauitate sua: aut in sua magnitudine:
aut in sua fortitudine ut p illud sciaꝫ vltimatio que
oportet eē ex fractura. Et similiter accidētia q̄ñq̄z signi
ficant illud sicut apoplexia ꝛ scoromia ꝛ destructio
vocis ꝛ que sūt eis similia. Et q̄ñq̄z significat fissura
cutis in multitudine sua ꝛ sua diuersitate ꝛ i suo ca
su sup rectitudinē vnam dispositionē fracture iterū
licz non sit hoc significatio significās omnem ptez
Fortasse enim ē fractura interior ꝓlima ꝛ magna ꝛ
non ē sup cutē fissura: aut ē fissura parua: q̄re opor
tet tūc necessario ut cognoscaꝫ dispositio cū signifi-
cationibus in q̄bus querit de fractura: firmet mē
brum si est possibile. Et in hmōi dispositionib⁹ est
necessariuz incidere cutem dure: ꝛ discooperire do
nec appareat os dubitatū totū. Et si accidat fluxus
sanguinis impleat illud q̄ discooptum est pannis
siccis: deinde sustēta cū pulullo infuso i vino ꝛ di-
mitte ipm vsq̄z mane. ¶ Vulneruz aūt capitis vsq̄z
ad terminū almochati cura ē illa q̄ iam dicta est in
capitulo vlcerū ꝛ ante ipsum: findētia vō os ꝛ du-
centia os ꝛ filia illis de illis que dicūtur hic. ꝛ mino
res dispositiōes fracture ossiū in capite si accidit in
eis scissura pua nō penetrās vsq̄z ad latus aliud: im
mo succedit apud quedā experimenta ꝛ similis isti
magis rectū est iterū ut frices illud vsquequo nō re
maneat de scissura aliqd. Et si amas ut festines cuz
effusione humiditatis nigre donec vehemēs fiat ap
paritio scissure p eam fac ꝛ frica donec nō remane-
at vestigiū ꝛ sint apud te fricatoria diuersarū quan
titatū ꝛ administra in ꝑncipio lata eoꝝ: deinde que se
q̄untur illa. Cūq̄z fricaueris administra medicinaz
capitalem ꝛ sufficit tibi. ¶ Et medicine qdem capi-
tales sunt sicut treos ꝛ farina horobi ꝛ minutuz oli
bani ꝛ aristol. ꝛ cozices radicis oppoponaci ꝛ myr
rha ꝛ sarcocolla ꝛ sang. dza. ꝛ omne exsiccatiuū sine
mordicatiōe ꝛ curet curationē vlcerū. Si aūt existi
maueris q̄ fissura sit penetrans vsq̄z ad latus aliud
tunc fricatio nō finit eam vsq̄z ad elongationez. Et
caue ne multū ꝓcedas in fricatione: imo vbi iam se
curus fueris ꝛ cognoueris dispositionē velaminis
an sit seruans situm suū ex osse tunc nocumētuz est
minus ꝛ res magis apparens ꝛ est euentus aposte
matis minoꝝ ꝛ salnioꝝ ꝛ parnioꝝ: ꝛ apparitio puris
maturi velociore ꝛ magis completa: aut iam sepera
uit ipsum percussio ab osse. Et illud est ab eo i quo
est timor plus ꝛ dolores ꝛ febres ꝛ que sequūtur ea
plus: ꝛ susceptio ab osse alterationis coloris veloci
oꝝ ꝛ cursus pus viruleū subtilis in eo plus: ꝛ q̄ ac-
cidit ex doloribus ꝛ febrib⁹ ꝛ tetano ꝛ syncopi ꝛ de
structiōe rationis ꝓpt dimissionē curationis in eo
plus. ¶ Et in hmōi quidē dispositione: imo i omni
dispositione oz ut vehemēter caueatur frigus etiaz
in estate: q̄m in eo est timor magnus. ¶ In fissuris
vō in quibus nō est nisi fissura: sed ē plima ꝛ appa-
ret cū ea illud inter quos ꝛ os nō est nisi cozex mul
totiens sufficiēs strictura ꝛ ligamentuz ꝛ emplastrū
ꝛ infrigidantia. verū illud quod ē rectius est ut inci
piatur ꝛ fundatur sup scissuram oleum ros. tepidū
deinde aggregetur inē duas extremitates vulneris
ꝛ sufficiat si necessariū est illud ꝛ pulueriz̄etur desup
puluis capitalis: ꝛ ponant super eas pulullū imbi-
bitū vino stiptico cōcusso cum oleo: deinde reliqua
ligamēta ꝛ quiescat infirmus ꝛ fiat delitiosus ꝛ fiat
ut dormiat: ꝛ phobotomet si indiget. Et non queri
tur in omni scissura ꝛ fractura ut accipiat os totum
q̄m hoc nō est possibile in omni osse: verū recorda-
re eius q̄d ꝓcepimus in capitulo vniuersali de fra
ctura ꝛ restauratione. Verūtamē multi homines ac
ceperūt os ex capitibus eoꝝ incidendo ꝛ sm mo-
dum ꝛ creuerūt caro ꝛ cutis sup vulnus ꝛ euaserūt
¶ In frangentibus vō os ꝛ que sunt post ea scias
q̄ ossa capitis diuersificantur ab ossibus alijs cum
frangūtur: q̄m cum ipsa frangūtur nō restaurat na-
tura super ea alrosboth sortem sicut attrahit ipsum
ꝛ nasci facit super reliqua ossa: immo rem debilem.
Quapropter ut nō effūdatur ꝑpus ad interiora oz ut
extrahatur si fuerit plaga capitis completa: aut inci
datur si nō fuerit cōpleta: ꝛ nō fiat occupatio in re-
staurationē eius. ¶ Et oportet ut nō tardetur illud i
e state vltra septem dies: ꝛ in hyeme vltra. x. dies. et
quāto fuerit velocius erit melius ꝛ longinquius ab
hoc ut accidant nocumēta magna. Et de illis que
nocent ad illud ꝛ facūt esse necessarium est q̄ ab os
sibus alijs ꝓter ossa capitis cōuertit li-amentū re-
ditionem ꝛ hoc ligamētum nō est possibile sup cau
put: ꝓpter illud ergo necesse ē accipere os ꝛ fracte
ram cui ē quātitas donec egrediat virus sicut est ne
cessariū. Et iterum si acciderit virus inter os rectaꝫ
ratum ligatū ligamento opprimente expellente ma
teriam cū iā esset generatū illud virus ex ipso loco
penetraret ad medullā esset nobis necessariū ut dis-
cooperirenus ꝛ mundificarem⁹: ergo qualit in hu-
iusmodi mēbro. nō est igitur excusatio de hac con
lectione ꝛ incisione ꝛ detectiōe loci: ꝛ phibitione i-
carnationis e⁹ vsquequo securus sis. Et si nō est ti-
mor cursus virus vsq̄z ad interiora ossis q̄ incisi-
mus. Et oz ut sit incisio ex loco cōueniētiore. Et cō
ueniētior qdem est aggregans ad oppositionē quā
existimas q̄ virus currat ex eo melius ꝛ ad faculta
tem incisionis ꝛ paucitatem necessitatis ad hoc ut
moueatur ꝛ extendatur scō. Et est cum hoc lōgin
quior locus a neruis sicut synciput. Nam medium

Incidenne rapitales

eius non obuiat origini neruor. Et stude ne frigus aduenias velamini: qñ est malum t timorosū t sub t ilia regimen: t assidua effusionem olei tepidi. Et si a ppet sup velamen nigredo t ē forte in eo qđ ap paret de ipso t non ē nocens: t forte cāe eius sūt medicine tūc cura ipam cū melle concusso cum triplo sui olei rosacei. donec remoueat nigredo: t pulueriza deluper medicinam capitalem: t si nigredo fuerit cōfirmata tunc fuge. ¶ Cū ergo verificatur necessitas extendendi aliquid t incidēdi illud aut extrahendi ipsum tūc festinet t nō expectetur complemētum gnātionis pus in loco. ¶ Et hoc qdem non tollerat nisi vbi non ē pānniculus noiatus mater cor tatus aut punctus: qñ punctura facit in dispositione apa t spasmū t forte pducit ad apoplexiaz quare oportet ut extrahat illud os statim t redibit sensus si fuerit apoplexia statim. Si autē fuerit foramen tūc res erit vehemētioris festinationis. ¶ Et qñ frangitur craneū t infrigidat velamen t apostemat t noiatur illud fut ratem t tunc tibi inest in eo qđ diximus cū ḥmōi festinatione: aut si fuerit necessaria expectatio tunc sit vsq; ad duos dies aut tres. ¶ In primo rei oz ut curet in sco cuz incisione. Et qñq; fit cum sera subtili p̄dicta. Et qñq; fit ita ut fiant foramina parua silia foraminibus q̄ fiunt ab acubus qbus subsella sumit vbi oz ut cadat ex eis licz in eis sit timor: qñ forte penetrāt subito vsq; ad panniculuz vbi ingenitel cū instrumento qđ diximus qñ est salutis. ¶ Qualit vero fit curatio nos dicem⁹ in hoc illud qđ dixerunt p̄ni. Inquit: Oportet ut radatur in p̄mis caput vulnerati: t fiant in eo due fissure se secantes orthogonaliter: t secet vna earuz alteram fm figurā crucis. Et oportet ut sit vna duarū sectionū sectio p̄ma que fuit expercussione: deinde oportet ut excoriet sub angulis quatuor ut discooperiat os totū cuius cōcauatio debet fieri. ¶ Dō si accidat inde fluxus lāguinis tūc oportet ut impleat panno infuso in aqua t in aceto: t si non iple ipm panno sicco: deinde pone sup eū pulullū infusum in vino t oleo t administret ligamentum quod cōuenit ad illud ita ut cū fuerit mane si non acciderit aliquid ex accidēntibus malis tunc oportebit ut incipias cōcauare os fractū: t illud ē qñ oportet ut facias sedere infirmuz: aut p̄cipias ei ut resumpinet fm figurā que cōuenit fracture: deinde opilla aures ei⁹ cum lana aut cotto ut nō ledat ex voce percussionis t solue ligamētū vulneris t auser pānū ex eo t abstergei ipm: deinde p̄cipe duob⁹ ministris ut teneāt cū pannis subtilib⁹ quatuor angulos cutis que iaz scissa fuit t extēdāt eā ad superiora. l. cuté que ē sup os fractuz. Et si os fuerit debile ex nā sui aut ex fractura que accidit ei tūc oportebit ut auferas ipm cū incisorijs ponēdo q̄dam ptra alia: t incipiendo ab eo qđ ex eis ē latius fiat permutatio ex eis ad incisoria subtilia: deinde pueuias ad capillaria t administra facilitatē in percussione parua t magna ut non ledat caput t ingetet ipm. ¶ Et si caput fuerit forte tūc oportebit in p̄mis ut p̄oriet cuz tripanis que noiantur nō p̄fundātia. Et sunt p̄foratorie qbus ē eminētia parua interius ex locis acutis eoruz ut p̄hibeat ea illa eminētia p̄fundare t peruenire de siphac donec cōcauet cū eis os scissum t eradices ipsuz t non subito: imo paulatim. Et si fuerit nobis possibile ut eradicem⁹ ipm cū digitis tunc illud ē. Et si nō cum tenalijs aut cū forpicibus aut his silib⁹. Et oz ut sit inter illud ex foraminib⁹ exitus quantitate stili ita ut fiat p̄pe superficiez ossis interioris. Et oportet ut remaneat tactui foraminis aliquid ex siphac. Et ꝓpter hoc oportet ut sint p̄foratoria fm mensuram essentie ossis: t ut administrent in hoc perforatoria p̄ima. cum ergo fractura non ē nisi i loco originis ossis tūc: tunc oportet ut fiat permutatio ad illas res tūc: ita ut cum cauaueris os tunc oportebit ut eques asperuatem ossis capitis que fit ex incisiōe t concauatione: aut cū nouacula: aut cū aliquo incisoriozum que similatur acieiensis postq̄s polueris instrumentum quod cooperit siphac t seruat ipsum. Et si remāserit aliquid ex ossibus parus aut frustis tunc oportebit ut accipiantur cum facilitate: deide perueniat in curatione cū operatione aut vnguentis. Nam iste ē facilior qui fit ex modis curationis t minoris nocumenti. ¶ Inquit Hal. Cum tu discooperueris partē ossis capitis tunc pone sub eo incisorium in fine cuius est pars que assimilatur lenti eminens si est lenis t est acutus in longitudine donec sit latitudo lenti similis sustentata sup siphac. Et oportet ut percutiatur deluper cū malleo paruo t incidat os capitis. ¶ Cū ergo fecerimus illud erit ex eo totū illud quo indigem⁹: t illud ē qñ siphac nō mouetur tūc: neq; si medicās cēt dormiēt qñ si phac opponit lateri lato instrumēti silis lenti. Et si puenit hoc instrumētum ad os capitis tūc ipm eradicat illud absq; lesione. Et illud ió qñ postremū figure silis lenti circūdans hoc incisorium retro incidit os capitis t nō est possibile ut inueniat speciem alia ad eradicandum hoc os facili⁹ neq; velocioris operationis q̄s hec ipes. Curationē vo que fit cum serris t instrumētis q̄ noiatur ¶ moderni vituperauerūt ꝓpter malitiam eius: hic ē ergo sermo noster i curatiōe ossis capitis cū accidit ei scissura. Et conuenit hec eadem curatio in reliquis speciebus fracture que incidit ossi capitis quāuis nos non diximus nisi curationē fissure posuimus eam exemplum alijs. ¶ Inquit Paulus t Hal. Iterū docuit nos quātitatem ossium q̄ oportet icidi t iste est sermo ei⁹. Nō oportet ut icidat ex osse nisi illud quod ē infirmū. nā illud qđ ex eo est cōminutū vehemēter oz ut auferatur totū. In illo aūt ex quo extenditur scissure extētione p̄ima. naz illud qñ accidit nō oz tūc ut cōsequaris fissuras vsq; ad finē earū t ut scias q̄ nō accidit ꝓpt hāc cām res nociua qñ in reliqs opatiōib⁹ q̄ oz ipm facē est fm q̄ oz. Simpli⁹ oz post curationē cū ferro ut accipias pannū lini extēsū quātitate ossis vulneris t infunde ipm in oleo ros. t cooperi cū eo os vulneris: deinde accipe pannū duplicatum aut triplicatum t infunde

ipsum vino ⁊ oleo ro. Et lini vulnus totū oleo ro. deinde pone sup ipsuz pānū ex lino tenuis potes vt ñ grauet siphac: deinde administra desup ligamentū latū ⁊ non stringas ipsū nisi cū quantitate que tenet pānos tamē. deinde administra regimē qđ remoueat inflāmationez ⁊ destruat febrem. ⁊ humecta velamen desuper cū oleo ro. in omni hora ⁊ solue ipz in die tertio ⁊ absterge ipsū. Et cura ipsū curatione qua creat carnem ⁊ sedat inflationez ⁊ pulueriza super siphac pulueres ex medicinis siccis que nominant medicine capitis donec oriatur caro in quibus daz horis super os si indiguerimus hoc cū ossa sūt eminentia ⁊ vt nascat caro velociter: ⁊ cura ipsū cuz reliqs medicinis quas dixim⁹ in curatione vulnez. Et ingt ℙaulus: ℳultotiens accidit in siphac capitis post curationē cū ferro apostema calidū ita q superueniet spissitudini ossis capitis ⁊ spissitudini cutis itez: ⁊ est cū hoc grauitas ⁊ prohibitio mot⁹ ei⁹ naturalis. Et multotiens accidūt istis extensio ⁊ accidentia alia mala ⁊ segt has res mox. Et non accidit apostema calidū siphac nisi aut propter os eminens sub eo: aut propter grauitatem tentaz: aut propter frigus: aut multitudinem cibi: aut multitudinē vini: aut propter causam aliam occultam. ℚ Ꝺ si apostematis calidi causa est manifesta tunc oportet vt abscindas illam causam velociter. ℚ Ꝺ si est ex causa occulta tūc stude in separatione ei⁹ ⁊ administra phlomaz vene si non fuerit prohibens ad hoc ⁊ minorationez cibi ⁊ regimen qđ conuenit apostematibus calidis sicut embrocatio cū oleo ro. calido aut cū aqua in qua bulita sunt altea ⁊ fenugrecū ⁊ semē lini ⁊ camemilla ⁊ eis similia: ⁊ administra emplastrū ex farina ordei factū cū aqua calida ⁊ oleo ⁊ semine lini ⁊ administra adipem galline in lana ⁊ humecta cū ea caput ⁊ ceruicem ⁊ spondiles ⁊ distilla i aures aliqđ ex oleis que sedant caliditates ⁊ fac sedere ifirmuz i aqua calida in domo ⁊ inunge ipsuz. ℚ Ꝺ si apostema calidū persenerat ⁊ non est aligd qđ prohibeat sumere medicamen solutiuū soluens semel si at illud: nam ℍyp. precipit illud: Ingt ℙaul⁹: Denigrat siphac ⁊ nigredo ē in superficie ei⁹. Et illud ē in medicamine itez quo curat: nam medicamen nigrū fortasse facit illud tūc oportet vt sumas ex melle ⁊ oleo ro. iij. partes ⁊ permisceas ⁊ linias cū eo panum ⁊ ponas super siphac: q si accidit in siphac nigredo ex seipso ⁊ peruenit vsqz ad oculum precipue cū signis alijs malis tūc oportet vt desperes de salute huius infirmi: quoniaz est significatio consumptionis caliditatis inate ⁊ destructionis eius. Et ego iā vidi quendaz cui accidit fractura i capite suo ⁊ cōcatenatū est os capitis ei⁹ post ānum ⁊ sanatus est: ⁊ illō ideo qñ fractura fuit in syncipite ⁊ fuit ex percussione sagitte: ⁊ erat ei cursus ⁊ pter hoc non aduenit siphac aligd: imo saluatum est a corruptione. Ingt Bal. Accidit homini vt frangeret synciput ei⁹ ⁊ itez os tēporis fractura extensa: ⁊ cōposita ē fractura cū dispositione rez ossis syncipitis: ⁊ incidim⁹ ipsū ad intentionem notam ⁊ sufficit illud ⁊ sanatus est vir.

De fractura mandibule ⁊ Cap. iij.

Ingt sapiens cū incidi ad interioza nō frangat q si frangit mandibula dextra tūc intromitte indicem ⁊ medium man⁹ sinistre in os infirmi. ⁊ si frangit mandibula sinistra tūc intromitte manus dextre ⁊ eleua cū eis marginez fracture exterius ⁊ interius ⁊ oppone eas ambas cū manu altera de foris ⁊ equa eam ⁊ cognosces equationez eius ex equatione dentū q sunt in ea. Si autez frangatur mandibula in duob⁹ locis tūc extende eam in duo latera fm oppositionez ministro extendente eam ⁊ ministro retinente ipsam: deinde veniat medicus ad equandū ipsam fm q dixim⁹ ⁊ liga dentes q tanti sunt ⁊ separati sunt adinuicez. ℚ Si autem accidat cuz fractura vulnus aut frustū tūc administra consuturaz ⁊ pulueillos ⁊ medicinas incarnatiuas post reditionez ⁊ equationez. Ingt: ligamentū ei⁹, sit fm hūc modū: pone medicamen vitre sup nuchaz ⁊ colli ⁊ vadant duc extremitates a duob⁹ latereb⁹ super duas aures vsqz ad extremitatē mandibule: deinde vadant cuz eis iteruz ad nuchaz: deinde vsqz ad locū sub mandibula super duas maxillas vsqz ad sync̄ipiut vadens ex eo itez vsqz ad locuz qui est sub nucha ⁊ ponat ligamentuz aliud super frontez ⁊ in posteriorib⁹ capitis ⁊ stringat tota inuolutio que inuoluta est ⁊ ponat desuper pānus lenis. Et si separent ambe mandibule simul ex extremitatib⁹ ea ⁊ tūc incipiat cū vtrisqz manib⁹ paulatim: deinde opponat ⁊ coniungant ⁊ consideret ad compositionez dentium ⁊ liga duales cū filo auri vt non separet rectificatio ⁊ ponat medicamen ligamenti super colluz ⁊ vadat caput ei⁹ ad extremitatez mandibule ⁊ precipiat infirmo vt quescat ⁊ sit trangll⁹ ⁊ dimittat locutionez ⁊ ponat cibus eius sorbitiones. ℚ Et si alterat aliud ex figura tūc soluat ligamentuz nisi accidat apostēma calidū. Ꝺ si accidat tūc ñ negligas vti emplastris ⁊ embrocis que conueniunt ad illud ex illis que sedant ⁊ resoluūt cū equalitate. Et os qđ mandibule stringit ante tres hebdomodas: qñ est lene ⁊ est i eo medulla plurima replens ipsum.

¶ De fractura nasi.

Capitulum. iij.

Asi superior pars est os ⁊ inferior ē cartilago ⁊ illi quidem cartilagini non accidit fractura imo attritio ⁊ q comprimendo dilatat tota ⁊ q dilatatur inferior pars eius superiore remanente vt est ⁊ separatio ad vnum latus. ℚ Superiori vero parti ossis accidit quandoque fractura. ⁊ quando frangit nasus ⁊ non curatur perducit ad casum. Et itez quandoqz indurat ⁊ remanet fm tortuositatez suam: quare non recipit equationem. oportet ergo vt festinet in die primo ⁊ non pertranseat decimuz. Et scias q quando fractura nasi consegt loca superiora eius magis conueniens est. ⁊ rectius regimen in ea est vt sumat stilus decenter factus lenis ⁊ intromittat cum facilitate i nasum vsqz ad finem alchaisim ⁊ teneat ipm cuz manu sua ⁊ equet nasuz cū manu altera donec equet: deinde subtilicet intromittens

do liciniuz ꝓseruans ipm in figura equationis. Et melius qdez est vt sit ex lino. ¶Et cautela est vt intromittat in vtrasq; nares simul licet nō sit nocumentū nisi in latere vno. Et quandoq; ponit liciniū in lat⁹ vnū vsquequo eius vltimatio peruenit ad cōfirmationez t restaurationē. Et nō cōponat sup nasum ligamentū quoniaz facit ipsū latū multi sit illic eminentia magna t timeat fm eaz descensio. ¶Cū autē accidit in partibus inferioꝛib⁹ tunc possibile ē vt equet cū duob⁹ digitis duaꝝ manuū sicut duobus indicib⁹ aut duob⁹ auricularib⁹. Et quādo accidit i hac dispositione apostema tunc vnguentuz diaglon est bonū valde. qm̄ sedat apostema t cōseruat itez figuraz equationis t confortat. t similiter medicamē factum cū aceto t oleo t similia t minuto turis super q̄ ō puluerizet cinis t emplastret cū eo. ¶Et quando fractura est attritio aperta tūc non ē possibile vt redeat cū ea ad rectificationē nisi postq; findit t extrahit cōminutio ossū t cū sutura eius t puluerizent ō super puluereꝝ. Et quādo accidūt inclinatio t separatio cartilaginis tunc equa eā violēter. deinde ligaeaz ligatura cōseruāte eaz super illud t ē vt ponas ligamentū extensū ex latitudine ceruicis super quā ē inclinatio ex eis quib⁹ fit facile hoc ligamentuz. Et bonū ē vt sumas marginez pānī fortis aut corrigiaz cui sit latitudo digiti vni⁹ t leni vnaz extremitatū e⁹ cū glutino pisciū t glutino coriū vaccini aut cū gumma aut cū reliqs glutinationez facientib⁹ t inuisca ipsaz super extremitatez nasi et latere super qd ē inclinatio donec exiccet super ipsū t reducat nasus ad situ suū cū violentia; deinde extende illam corrigiaz aut pannuz donec equetur cum eo t inclina ipsum ad latus diuersum inclinationi prime t restaura ipsum super collum t liga ipsum ligamento tenente ipsum secundum illam formam. t emplastra cum emplastris que sunt necessaria.

¶De fractura furcule. ¶Cap.iiij.

Furcula frangit aut ꝓpter pondus delatū aut ꝓpter casum magnū: aut ꝓpter percussionez vehementez. ¶Amplius furcule restauratio fit difficilis t indiget subtiliatione. Dixerūt in restauratione ei⁹: si contrahit ꝑpe casum erit descensio capitis aduitorij inferi⁹ mīn⁹. Jngt: Et quādo cōtrahit furcula i duas medietates tūc fac sedere ifirmuz sup sedez t teneat minister aduitoriū in quo est furcula fracta t extendat ipsuz ad exteriora t ad superiora itez t extendat minister itez ceruicez t humez inclinatū cū quantitate q̄ est necessaria. Et equet me dicus cū digitis suis illud qd est eminens impellēs ipsum t qd est concauū cōmoueat ante t retro t extrahat ipm. ¶Et si indiget in illo extensione plurima ponat sub titillico pilaz magnā de pilis t leuet cubitum donec approximet ipsuz costis quoniā extendet fm q̄ vult. Et si incidit extremitas furcule ad interiora frangendo aut non obedit cū attractiōe medici t non suspendit: qm̄ est ad ꝓfunduz plurimū: tūc ꝓsterne ifirmū sup colluz suū t pone sub humero puluinar gibbosuz t demerge humez ei⁹ inferi⁹ donec eleuet ad os furcule: deide equa ipm t rectifica cū digito tuo t stringe. ¶Qd si infirm⁹ inuenerit punctura ex deambulatione manus sup ipsuz tunc frustū pūgit ipsū: fm scitum ergo scinde t aufer frustuz t fiat illud a te cū facilitate t ꝓpric si fuerit frustum subtus Et vt nō dilrūpas sipham pectoris intromitte istrumētū conferuās sipham pectoris sub osse: deinde frange os. Qd si nō acciderit apostema calidus tūc sue scissuraz t icarna eaz. Et si accidit apostema calidū tūc ifunde pulmillos cū oleo aliquo. Et si dimittit caput aduitorij apud fracturaz cum frusto furcule ad interiora: tūc oportet vt suspendat aduitoriuz cū ligameto lato t eleuet ad partez ceruicis. t si frustuz furcule fuerit inclinatū ad superiora: t illud qdem paz fit tūc non suspendat aduitoriū: sed resupina illum cui⁹ est furcula fracta super dorsuz suū t subtilia regimen ei⁹ t stringetur furcula in mense t minus. ¶De furcula autez dixerunt q̄ furcula non seiungit ex latere intrinseco quoniaz annexa est pectori non seiuncta ex eo: t ꝓpter hoc non mouetur ex hoc latere. Et si percutiat exterius vehementer t seperet tūc ipsa equet t curat curatiōe qua curat cū frangit. Extremitas vero ei⁹ que segt humez t separat ab eo nō dislocat plurimū: qm̄ lacertus q̄ habet duo capita ꝓhibet eaz ab hoc t ꝓhibet eam iteruz caput spatule Et non mouet furcula motu vehemēti: qm̄ ipsa non est posita nisi vt separet pect⁹ tantum t dilatet ipsum t ꝓpter hoc facta est furcula hominī soli iter reliqua animalia. ¶Qd si accidat ei dislocatio ex lucamie aut re alia simili huic tūc ipsa equetur t intromittat ad locū suū cū manu t pulmillis plurimis q ponunt super eam cū ligamento qd oportet. Et conuenit hec curatio extremitati humeri iterum cū separat t reducit eaz ad locum suū et illud quo ligat furcula humero. t est humerus t os cartilagio sum t ipsū ingrossat in macilentis. ¶Et cū remouet existimat ille cui non est experientia q̄ caput aduitorij iam separatum ē t exiuit de loco suo: caput enim spatule videt tūc vnū t videt locꝰ a quo permutatū est concauū: vez oportet vt distinguat ꝑ significationibus quas experiemur post.

¶De fractura spatule. ¶Cap.v.

Spatule qdē locꝰ lat⁹ paz frangit plurimū enim qd accidit de fractura ei⁹ accidit marginib⁹ t lateribus t frustis. Et quando accidit cognoscit tactu: t per illud qd segt eā de punctura. Vez plm accidit ei scissura quā significat aspitas q̄ cognoscit tactu t dolore locali t ꝓcutura si fuerit: ls nō sint reliqua signa. ¶Et forsasse accidit fractura ad interiora t significat ipsaz iciio accūs t crepitatio leuis quam ꝑcipit auditus cū crepitat miser cuz ea. Et iuenit ꝑ attractionem manus qua ꝓsegt eaz t dolorem. Et cura eius iterum est subtiliatio man⁹ t bonitas cōuenientie impulsionis ab inferioꝛib⁹ t equationis: t forsasse indiget ventosis fm q̄ existimo donec attrahat ad lupiore t equet cum cautela a nocumēto i aggregatiōe materiei. ¶Frustula aūt spatule cū frangunt si sunt igentia pungentia t ledētia tūc

necessariū est extrahere ea. Et si sūt quieta equentur ꝛ ligent ligamētis silib⁹ ligamentis furcule. Et oꝛ ut dormiat pūs fractura spatule sup lat⁹ sanū nō su per aliud.

De fractura cassi Ca. vi.

Accidit casso scisso sicut ligno ꝛ accidit fractura ad interiora. Et pmū qdez cognoscit sonitu sensato p tactū ꝛ auditū: ꝛ qñq̄z inuenis ipam manifestā cui⁹ due ptes sunt manifeste ꝛ cū extēsione doloris. Scdm vo sequūtur accidētia mala ex pstrictiōe anhelitus ꝛ tussi licca ꝛ fortasse patiēs illud spuit sāguinē. ꝛ qñq̄z gnātur ex eo putrefactio velamine. Et cura istoꝝ ē cura illius q̄ hz illud in humero. Et si inclinat inferi⁹ tunc cura ē illa q̄ descripta ē in cōpressione furcule deprehense p fracturam. Et si ingrediunt coste administra super eas ligamētū factū ex lana cū reuolutiōe post ligamēta posita sup eas de subtus cū rectitudine: dei de aggrega extremitates duorum ligamentorum ꝛ liga eas adinuicem: quoniam ipe prohibent ligamēta reuoluta a solutione.

De fractura costarū Ca. vij.

Costis veris septē accidit fractura duobus lateribus. Falsis vo accidit fractura a latere dorsi. Et qñ extremitas alia ē cartilaginosa hypocōdriorum sm q̄ sciuisti nō accidi ei attritio. Cognitio aūt fracture costarū est facilis q̄ nō occultat tactui, ppter illud qđ sentit de aspritate ꝛ motu in nō suo loco ꝛ fortasse audit si auscultatur crepitatio occulta. Qđ si fuerit inclinatio coste ad interiora ꝛ significat eā accidētia pleuresis: ꝛ ē fortasse cui⁹ ea sputū sanguinis tūc nō audent restauratores curare ipam cū extēsione ad exteriora, ppt defectuz in genū: qñ illud ē difficile absq̄z vētosis. Et qñ ex vētosis timet q̄ aggregat mā plima ad interiorē locuz ꝛ est in ea illud qđ ē de corruptione. Qđ si expellis eas ꝛ nō plogas retētionē earū nō ē malū. Verū qñq̄z cibat infirmū cibis inflatiuis valde ut inflet vēter ei⁹ ꝛ cōpmat inflatio fracturaz ꝛ pellat eā ad exteriora. Et hoc quāuis sit de illis a qbus in qbusdam horis nō est excusatio: est tñ causa magna ad faciendū ut accidat apostema. Inquit qđā sapiēs tum: Oportet ut cooperiat locus cuz lana infusa in oleo calido ꝛ ponātur pulmilli in eo qđ est inter costas donec repleat ut sit ligamētū equale qñ inuoluitur sm rotūditatē sicut narrauim⁹ in pectore: dei de ponat sicut ponit in habētib⁹ pleuresim sm quātitatē cōuenientē ossi. Et si oppresserit nos res vehemens ꝛ os pūgit velamē pūctura ledēte tunc oꝛ ut findatur cutis ꝛ discooperiat illud qđ discoopertū est de costa: deinde ponat sub eo instrumētū qđ cō seruat siphac ut nō egrediat siphac ꝛ incidātur cuz facilitate ossa q̄ pungūt ꝛ exire facias. Deinde si nō accidit apostema calidū aggregētur fissure ꝛ medicent cū vnguento. Et si accidit ei apostema calidum cooperiat cū pulmillis infusis i oleo ꝛ cibet infirm⁹ ꝛ curetur cū eo quod sedat apostema calidū ꝛ resumpsit sup lat⁹ qđ leue ē sup ipm.

De eo qđ accidit spōdilib⁹ de fractura Ca. vij.

Inquit paulus: Rotūditatib⁹ spōdiliū accidit qñq̄z attritio: sed fractura paruz accidit ꝛ tunc minuit siphac ꝛ nuche ꝛ nucha ipsa: ꝛ cōiscant eis ambabus nerui in nocumēto ꝛ sequit ea vtraq̄z moꝝ si accidat illud spōdili colli. Et ppt hoc oꝛ ut pmittam⁹ sermonē ꝛ enūciemus perditionē dictā. Et si ē possibile ut plumam⁹ ꝛ auferamus os ledēs cuz scissione tūc illud est: ꝛ si nō oꝛ ut visitemus eos cū regimine qđ sedat apata calida. Et si remanet aliqd ex ptibus eminētibus spōdilis ex qua sunt que noiantur spine Mā illud cadit velociter sub digitis cū volum⁹ eius cōminutionez: qñ illud quod contūctū ē mouet ꝛ separat a loco suo: tunc oꝛ ut auferat illud scindēdo cutē exteri⁹: deinde aggreget cū sutura ꝛ administret in eo curatio incarnatiua. Et si frangitur os alkaeil in inferiore pte alchatiz ꝛ alohoses tūc intromittat digit⁹ index sinistre manus in anū ꝛ equet os fractū cū eo ꝛ cum manu altera sm q̄ possibile ē: ꝛ si senserim⁹ os fractū iā separatū esse tunc oportebit iterū ut auferatur cū scissione sicut diximus: deinde administretur ligamentum quod conuenit ano ꝛ curatio pueniēs ei.

De fractura adiutorij Ca. ix.

Os adiutorij cū spargat sm plūm nō declinat nisi ad exteriora ꝙre oꝛ ut tu facias illud quod oꝛ fieri in reditiōe fracture ei⁹ sicut ē sm q̄ sciuisti. ꝛtāge ipam manu tua ꝛ equa eā tione vlna ꝛ liga eā cū ligamēto ascēdente etiam vsq̄z ad humerū ꝛ stringe cū eo si ē prima illi: deinde ligamēto cōi sm q̄ sciuisti etiā vsq̄z sub cubito si fuerit fractura, ppinqua cubito: postea liga ipam ligamēto tertio ascēdēte ab inferiore vsq̄z superius et suspēde manū angularit ne multiplicet ei⁹ suspēsio extēdendo: qñ est malū. Et melio⁹ qdē ē ut stringat adiutorium ad pect⁹ sm angularitatē in cubito ut nō moueat ꝛ, ppter qñ fractura ē ppe cubitū. Ergo pone sup ligamēta aut aquā ꝛ acetū aut aquā solam si fractura adhuc non aperat ꝛ fac ipaz ex lino cui⁹ latitudo sit quatuor digitoꝝ nō plus. Et si iā supuenit ei ipatio: tapa est: tunc pone ipsam ex lana et ablue ipam in oleo si tibi possibile ē. ꝛ si nō fuerit aliquid prohibēs non solues vsq̄z ad septez: ꝛ qđ ē post cos vsq̄z ad decē: tunc solue ꝛ liga cū astellis. ꝛ si defensio vocat te ad aliud tunc solue in tertio ꝛ ē illud ad quod inclinat Hyp. qñ auert nocumēta licz noceat restaurationi. Verū in qlitate ponēdi astellas oꝛ ut sufficiat tibi illud qđ tibi declarauim⁹ in ca. suo ꝛ non separes ab ea strictura ad minus vsq̄z ad. xl. dies. Et quando indiget sm cōsuetudinē extensiōe vehementi ꝛ nō obedit tibi ꝛ non excusaris auxilio alicuius adiuuantis te: tunc facsedere infirmum super sedem subleuatam: ꝛ sit ad stantē plus declinis q̄z ad sedentem ꝛ appodietur super gradum scale: aut quod simile sit ex eis que sciuisti in ca. dislocationis. ꝛ locus ille sit planus factus ꝛ mollificatus et linitus: deinde suspende in humero eius aliqd graue extendens ipsum ad inferiora. cum ergo extende

ris extensionē quesita: tunc liga cum vitta fortī sub fractura ⁊ supra illam ⁊ fac dormire infirmum resupinum ⁊ extende illud quod ligasti vitta cum fortibus vittis vsq; subtus ⁊ ad superiora. in illo enim ē sufficientia. Et quando fractura est in medio adiutorij pone ligamētū cū longitudine vna a duab⁹ extremitatib⁹ iuncture. ⁊ si fuerit ppinquior ad latus pone ligamentum vehementioris ppinquitatis extremitati lōginq ue ⁊ alij. ⁊ si fuerit scissura sola tūc cura est curatio scissure: ⁊ stringatur super eam ligamentum.

¶ De fractura brachij Ca.x.

Cidit q̄q; ut frangantur duo focilia simul. Et q̄q; accidit ut frangat vnū eor. Et fractura focilis inferioris ē vehementi or ⁊ turpior q̄ fractura focilis superioris: q̄n singul⁹ fit fractura vtr⁹ eorum: ⁊ illud ío: q̄n focile inferi⁹ est brachiū deserēs: ⁊ re eius fractura ē deterior: et q̄n est nudū carne tunc est fractura turpior. Et iterū superius focile suscipit curationē: ⁊ sufficit ei extensio parua ⁊ nō siliter ē inferius: ⁊ ppter si frangant simul. Et oz ut sustentet apud extensionē adiutorij sup alchol ⁊ est radix vole. Et cognoscitur strictura ligamēti: q̄n si accidit ex ea j digito apostema paruū aut dolor: parum tūc ligamētū ē equale. ⁊ si nō ē tunc ē molle: q⁹ si ē plm superfluum tunc ē vehemens ⁊ oportet ut mollificetur. ¶ Positio autē astellarum non ē ex illis que occultētur tibi: sed oportet ut nō cōsequant cū longitudine sua volā ⁊ radices digitorū: imo abbreuient ab hoc parūper nisi necessariū faciat illud ppinquitas fracture iūcture rasete tali. Verū tūc iterū oportet ut nō tāgat albaragi digitor. Et cuz restauratur ⁊ ligat oz ut suspendat ad collū sm figurā angularē. Et oz ut sit suspensio ei⁹ ppter si ē eius fractura ad inferiora cū panno cui⁹ latitudo capiat longitudinē brachij tot⁹: q̄n si fuerit obuiatio suspensorij ppe fractura ⁊ reliquū eius sepatum a sustentatione accidet tortuositas pculdubio: ⁊ declinatio sup illud q̄ facit ipam sicut volaz imo oz ut sit vola: ⁊ plm brachij in suspensorio. Et vo si fractura fuerit ad superiora oportebit ut suspensio sit ita ut videat fractura ⁊ cleuet duas extremitates ex latere vole ⁊ ex latere cubiti. Nō si sepatur q̄ est inter illud erit adiunās ipm ad equationez figure: ⁊ sit suspēsorius pannus lenis: ⁊ sit suspēsio talis ne vllo mō sit possibile moueri: ⁊ ut nō dilatet ipsū dilatatione laboriosa. Et forasse accidit brachio ut restaureť in latitudine circiter viginti ⁊ octo dies.

¶ De fractura rasete Ca.xi.

Sib⁹ istis parū accidit fractura: q̄n ipsa sūt dura valde. Et quando aduenit eis cā aliqua remouet ea a locis suis ⁊ nō frāgit ipsa quare sunt vltima ad curationē: quēadmoduz diximus in dislocatione.

¶ De ossibus digitorū fractis Ca.xij.

Stio iterum parum accidit fractura: imo accidit separatio. Dixerunt quidaz. Si accidit eis fractura oportet ut sedeat infirm⁹ super sedem eleuatam ⁊ precipiatur ei ut ponat volam super sedem equalem ⁊ extendat ossa fracta minister ⁊ equet ea medicus cum pollice ⁊ indice. Nō si pollex fuerit inclinatus ad inferiora tunc oportebit administrare ligamentum desuper: ⁊ forasse accidit apostema calidum. Et ad locum mollificationis horum ossium aggregatur superfluitas plurima ⁊ coagulatur velociter: quare stringitur. ⁊ si accidat fractura sulemi aut digito si ex pollex oportet ut ligetur ligamento propio ei: ⁊ ut ligetur iterum cum vola ut firmetur ⁊ non moueatur. Et si accidit fracture alicui reliquorūz digitorum si fuerit index aut auricularis tunc ligetur cum illo qui approximat ei. Et si est de digitis medijs tunc ligetur cum illo q est ex latere eius: aut ligētur omnes sm continuitatem ad inuicem: quoniam ē melius. Firmantur enī ⁊ non mouentur ⁊ sunt tunc quasi ligati sint cū astellis sez ossa fracta.

De fractura ossis lati ⁊ anche Ca.xiij.

Sanche q̄q; frangitur: sed raro cum dispositōe fortitudinis sue. Et accidit illud ei sm semitam cōminutionis extremitatū ⁊ quandoq; findūtur in longitudine: ⁊ quandoq; impellitur intus ad ventrem. ⁊ accidit post istas dispositiones iterum ex dolore ⁊ punctura ⁊ stupore cruris ⁊ coxe proximus ei quod accidit adiutorio ex fractura humeri. Et quando franguur os latuz qđ est supra alohoses: aut findūtur ut ligna lacerti ei⁹ fit res difficilis in rectificatione eius: quare fit vna duarum ancharum declinis ad diminutionem. Et cura eius ē ut iaceat infirmus ⁊ incipiant duo homines fortes extendere duas coxas eius sez quisq; eorum extendat coxam: ⁊ iam ante tenuerim⁹ manus eius ut non sentiret ad expellendum illum qui extendit coxam eius. ⁊ incipiant duo restauratores comprimere anchas eius cum vehementia ⁊ fortitudine donec equetur: deinde preparent super eam emplastruz: postea resupinetur super aliquid qđ sit sicut glomer ex pāno aut ei simile ex illis q̄ habent duritiem. Et hoc qdē est primā ei cū quo curatur spatula iterū. ⁊ q̄n frangit ex latere anche tūc cura eius ē cura humeri. Et oz ut administret humectatio sup ligamentū ⁊ equent pulsus sicut oz: ⁊ est necesse ut sit sustentatū super locū planū.

¶ De fractura coxe Ca.xiij.

Cum coxa frangitur necessaria ē extēsio vehemēs: deide equet sm formā nālē q̄ est et pauca in eius domestico sm ambulationem forme que est ei in sanitate. Et obseruentur in dispositione fracture medij eius: aut extremitatis ei⁹ superioris et inferioris dispositionis q̄ dicte sunt in ca. adiutorij ⁊ sit strictura ad superiora pseruās ⁊ retinēs. Dixerūt q̄n frāgit cōuertit ad loca anteriora ⁊ ad exteriora. Et illud ideo ē: q̄n ipsa ē lata ab hac pte p natura ⁊ equet manib⁹ ⁊ ligamētis ⁊ spēbus extensionis q̄ sūt sm equalitatē: aut cū strictura vnius duarum ligaturarū supra fracturam in medio. Si aūt fractura

fuerit inclinata a medio ⁊ fuerit ꝑpinq̄ capiti coret: tunc sumat ligamentū ⁊ inuoluat in medio ei⁹ lana vt nō incidat carnē ⁊ ponat mediū ei⁹ sup pectinem ⁊ ascendant extremitates ei⁹ ad partē capitis ⁊ dent̄ mīstro vt retineat eas ad inferiora. Et si fractura fuerit in eo qđ legit̄ geau: tunc nos ponem⁹ ligamentū in supiore pte fracture: ⁊ eleuabim⁹ extremitates ei⁹ ad illū q extēdat eas ad supiora ⁊ teneat genu cū ligamēto inuolues ipm desup. Et equēt mēbr̄ istud infirmo iacente sup faciez suā ⁊ crure ei⁹ extenso. Et si fuerint ossa pungēcia: tūc oportet vt equētur sicut diximus multonēs ⁊ q̄ ex eis eleuank capiant. Regimē vero sit ꝑm q⁹ dixim⁹ in curatōe aduiuoꝝ. Et os quidē coxe strigil in. l. nocib⁹. Et ego enūcia bo quō oportet vt sit situs ei⁹ post̄ aggregat̄ curatio cruris. Et oportet vt ponatur inter duas coxas tūc pila de ligno ⁊ ei silib⁹ seruans eā ad formā ꝑm quā eēta est ⁊ restaurēt restauratōe cognita ꝑm q⁹ intelligit ꝑpt illud qđ accidit de apostemate ⁊ puritu. Et q̄n accidit sup coram: nam est apostema forte et est ex eis q̄ festinant ad coram: tūc oportet vt ꝑpe p ueniatur ad soluēdū vt respiret ⁊ extēdat apostema. Et tu qđē iam sciuisti embrocas ꝑpas. Verū in caugualib ⁊ albaraach ⁊ sunt tabule magne in quib⁹ est parū ꝓcauitatis vt decent cōponank sup inuolutiones capiant lōgitudinē pedis: ⁊ q̄n si breuiank ⁊ nō restaurank sup crus ⁊ abscindūt infra illud vtilitas nō est vtilitas q̄sita. Et si plōgank erit infirmus ex eis in labore licet si ipse abbreuiēt nō erit expers laboris. ⁊ vtilitas clōgatōis eaꝝ est vt ꝓhibeāt itez ptē sanā pedis moueri cū fuerit mot⁹ illi⁹ q̄ntitatis nociū fracture ⁊ ꝓpē in dispositōe dormitatōnis ⁊ somni. Et necessitas hoꝝ instrox non est nisi in fractura magna valde: ⁊ nō est possibile cū hoc vti eis nisi anteq̄ apostemet: q̄n apostema nō tolleret hu iusmodi. Et ad vltimū est ḡuitas ⁊ malitia ⁊ labor: ⁊ oportet vt fugiat ab eis dū exceptio ꝓseuerat cum ingenijs alijs. Situs aūt restaurate coxe oportet vt sit ꝑm q⁹ fuit ꝓsuetudo ei⁹ in sanitate de assiduatōne ꝓstrictōis ⁊ dilatatōis. Et illud qđ est magis vincēs est dilatatio. Et scias q⁹ ille cuius coxa ⁊ ancha sunt fracte parū denudatur a claudicatione. ⁊ q̄n abscinduntur frusta lacertoꝝ eius mandat ꝓtius: deinde minuitur secundo.

¶ De fractura rotule poplitis. Ca. xv.

Rotula parū frangit ⁊ ꝑm plūmū ꝓterit. Et cognoscit illud qđ accidit cū tactu ⁊ asperitate ⁊ cū vacuitate q̄ intelligit cū tactu ⁊ audit aure. ⁊ oꝝ in curatōe ei⁹ vt extēdat crus: deinde intromittat rotula in locū suum ⁊ si separata fuerit aggregat ꝑus: deinde intromittatur.

¶ De fractura cruris. Ca. xvi.

Quando frāgit os parū cruris est salui⁹ q̄n si frāgat os magnū. ⁊ q̄n frāgit arūdo pua superior ē inclinatio ad exūora ⁊ añ: ⁊ ē abulatio cū hoc possibil. ⁊ si frāgit arūdo mag̃ inferior declinat crus ad exteriora. ⁊ q̄n frāguntur vtreq̄ arūdines simul: tūc est deteri⁹. ⁊ tūc qđē accidit cruri inclinatio ad oēs ptes. Et scias q⁹ curatio fracture cruris ē ꝑm ꝓsideratiōē curatōis aduiuoꝝ ⁊ in ei⁹ illitudine ⁊ nō est dispositio cruris in tortuositate q̄ accidit figure sue nāli sīc dispositio aduiuoꝝ: imo ē rectū: q̄re oportet vt sit extēctio ei⁹ ad hoc vt redeat ad rectitudinem.

¶ De calcanei fractura. Ca. xvij.

Calcane⁹ ē excusat⁹ a fractura ꝑpter durtiez suā ⁊ p circūdatōez defēsionū. Et plim⁹ ei⁹ qđ accidit ei nō est nisi dislocatio: ⁊ iam dictum est de ea.

¶ De fractura tali. Ca. xvij.

Fractura tali est ꝓua ⁊ ei⁹ curatio ē difficil. Et plīnū qđē frāgit cū cadit hō ex loco alto: q̄n ꝓterit supi⁹ pedis. ⁊ forte accidit cū eo attritio ossis cū cursu sā. ad vētres q̄ coagulatur in eis. ⁊ q̄n q̄q̄ pducit ad egritudinē magnas ex febre ⁊ ꝑmixtiōe rōnis ex tremore ⁊ spasmo pedis. Cū ergo accidit in eo apostema ꝓgelatū qđ non apparet ⁊ nō egredit ⁊ apparet iam tenebrositas q̄ nō fuit ē signū malū significās q⁹ ē in via putrefactōis. Si aūt ē apa apparēs impellens manū: tūc ē melio⁹ ⁊ forte esse fit facil ei⁹ eruptio. Et q̄n talus restaurat: deambulatio est dolorosa sup ipm. ⁊ q̄n nō restaurat talus ꝑm q⁹ oportet destruit iuuamentum.

¶ De fractura digiti pedis. Ca. xix.

Curatio eoꝝ in fractura ⁊ dislocatōe ē curā ratio digitorum manus. Et quandoq̄ restaurato: equat eos pede suo calcādo eos cum eo

¶ Expleta est sen. v. li. iiij. quaꝝ sequit̄ sen. vi. eius dē de venenis.

¶ Hēn sexta libri quarti de venenis: ⁊ est quinq̄ tractatuum.

¶ Tractatus ꝑmus est de radicib⁹ eius qđ scit de dispositōib⁹ venenoꝝ ebibit oꝝ ⁊ distinctōe sermonis in curatōib⁹ venenoꝝ q̄ nō sunt ex aialib⁹. Cui⁹ sūt sūme tres.

¶ Sermo vniuersal de cautela a venenis q̄ in potu dank ⁊ curatōe coꝝ. Ca. i.

Qui timet q⁹ in potu sumat venenu: oportet vt sibi caueat a cib⁹ dñantiū sapoꝝum in acetositate aut salsedine aut acuitate aut dulcedine dñantiū odoꝝ. Ipsi enī frāgūt ꝑ illō qđ ponūt ⁊ odorē ei⁹. ⁊ oꝝ vt nō ꝑtrel ei aliqđ ex eis q̄ diximus sup famē vehemēte ⁊ siti vehemēte: vna q̄q̄ eaꝝ enī occultat illō qđ oportz vt detegat ei, ꝑpt vehementiam vorācitatis. ⁊ itez q: cū replet cibo ⁊ potu ⁊ cū in potu sumit venenū: accēt veneno duo accidētia. quoꝝ vnū ē q⁹ sepelit in vacuitate ei⁹ quo replet⁹ ē. ⁊ secūdū est q⁹ venē sūt plene: q̄re nō iuenit venenū i eis penetratiōz: ⁊ forte ē in eo sapoꝝ rei repugnāt̄ veneno. Et necēariū est ei itez vt ipe sit suscipiēs ꝑm viā ꝓsuetudis medicias expellēies nocumētū venenoꝝ sicut mithridatū: nā ei⁹ ex

pertum est iuuamentū: t sicut pfectio de bolo ar. Et ilir fic⁹ cū folije rute t nucib⁹ t sale trito. pōdera vō sunt: qñ sumant rute sicce partes. xx. nucū ptes. ij. t sal' qnqz t ficuū siccaz ptes. v. Et algedu ar est mirabile in expellēdo nocumētū venenoz omniū t facit fiduciā iterū. Et ego nō vīfico an sint due medicine aut vna medicia. Et iteꝝ scis napi qui pōd⁹. 3. i. 5. decoquāt cum vino decocto t ruta t sal etiam silr Et necessariuz est cauēti vt nō sit ois cautela ei⁹ in cibo daro ab alio: aut q̄ in potu sūit tīi: qñ fortasse accidit ei vnde nō existimabit: imo qñqz ptigit vt cadat res maligna sicut lacerta t rutela t scoꝛpio i eo qd decoqtur t in vasis in quib⁹ est vinū. Plurima nāqz venenosoꝝ diligunt odorē vini t currunt ad ipsum. t qñqz moꝛiūtur in cecubis: t qñqz bibunt ex eo t euomūt ipo. Et ꝓpter hoc oportz vt ca ueantur tecta t qd est sub arboꝛibus magnis t herbosa loca.

¶ De sermone vniuersali de venenis que bibunt.

Capitulum. ij.

Pecies venenoꝝ sūt due. l. facies opationē suam cū q̄litate q̄ est in ipso. t efficiens cū forma sua t tota substantia sua. Et primū quidem aut est coꝛrodens putrefaciens sicut lepus marinus: aut inflāmans calefaciens sicut euforbiū: aut infrigidans stupefaciens sicut opiū: aut opilans vias anhelitus in coꝛpoꝛe sicut plumbū vstum Efficiens autē cū tota substantia est sicut napellus t sicut alhelcil qd dicit esse gūmi napelli: t sicut coꝛnu spice: t sicut fel leopardi t q̄ sunt illi silia. Et hec sunt deteriora venena. Et iterū de venenis sunt que agūt sup vnū t idem membꝝ: sicut cantarides sup vesicam t lepus marinus sup pulmonē. Et de eis sunt que agunt sup totū cōpus sicut opiū. Et oē quidez quod interficit eū permutatōe cōplexionis: aut putrefactione: aut cū aduentu sup membꝝ; possibile ē vt sit effectus post tempus licet putrefaciens quāto plus remanet in coꝛpoꝛe tāto plus est effectus ei deterioꝛ. Et salus ex eo est cū resolutiōe accidente ei: t p illō quod succedit ei per sudoꝛē t similia; aut per curationē contrariam. Et scias q̄ nocumētū narcoticoꝝ in cōplexionibus calidis ex parte est fort⁹ t quecūqz duarū fuerit dominans erit iudiciū ei: in quantū eni complexio calida in coꝛde resistit eis est eoꝝ effectus debilioꝛ: t inquantū ipsa inueniunt in coꝛpoꝛib⁹ calidis subaliationē substantie sue frigide grauis t attractionē per virtutē motus arteriarum t attractio earū est apud constrictionē: erit eoꝝ nocumentū in coꝛpoꝛibus calidis vehemētius ꝓcipue cū ipsa sint cōtraria cōplexioni eoꝝ. Et est simile vt sit sermo in venenis calidis ille sermo iteruz. cōpulsio eni calida resistit eis cū expulsione acoꝛde t resolvit virtutē calidoꝝ venenoꝝ: sed arterie cōplexionis calide attrahunt ea: quare accidit sicut illud. Et ꝓpter illud dixit Gal. q̄ alfarfas t existimo ipm esse napellū aut venenū interficiens interficit hominē t nō interficit turdos qñ ipse nō peruenit in turdis ad coꝛ nisi post spaciū in quo iam passus ē acoꝛpoꝛe passionē post quā nō remanet nisi passio puerilis cibi. Et in homine festinat ante illud ꝓpter latitudinē meatuū t vehementiam caliditatis t virtutē motuū attrahentiū arteriarū. Et dico q̄ iste est modus quidam. Verum ꝓportionalitates iteruz inter vtutes agentes t patiens vel sunt ex eis q̄ oportz considerari. t vnde sciāt q̄ alfarfas sit venenū p cōparationē ad complexionē latam que est animalis absolute confirmatur ita vt sit interficiens cū figitur in homine nō interficiens cū nō firmatur in turdis fortasse eni alfarfas nō est venenū per cōparationē ad complexionē turdoꝝ. Et si non cōuerteretur in cibū vel nutrimentū: t si peruenīret ad coꝛ hominis sicut ipsum peruenit ad coꝛ hominis cū velocitate nō interficeret. Inquit: Et fuit quedam anus suscipiēs in ꝓncipio rei de napello rem paruam: deinde nō cessauit vti eo donec assuefacta est eo natura t audacter vsa est eo t nihil nocuit ei. Et dico hoc: t dixit Ruffus q̄ nutrita fuit puella cū veneno vt interficerent p eaz reges q cū ea pugnārēt: Et q̄ ipsa in applexione sua ꝓsecuta ē ꝓsecutionē maximā ita vt saliua eius interficeret animal t nō appꝛopinquaret ei⁹ sanguine gallina.

¶ De significatōe specierū venenoꝝ. Ca. iij.

Significant quandoqz per ea que euenīsse in coꝛpoꝛe de egritudinibus. Nam si euenit simile mozdicationi t incisioni t punctureꝰ t coꝛrosioni scitur q̄ venenū est de genere medicinarum acutarū calidarū mozdicantiū sicut arsenicum t almuscum t argentū viuū extinctū. Et si accidunt inflāmatio vehemens t exuberatio sudoris t rubedo oculi t angustia t sitis: significat q̄ est venenum ꝓpter caliditatē tantū sicut euforbiuz. t si accidunt ꝓfunditas somni t stupoꝛ t frigus significat q̄ venenū est de genere narcoticoꝝ. Et si non apparēt nisi casus virtutū t sudoꝛ frigidus t syncopis: tunc est de venenis que ꝓtraria sunt reb⁹ cū tota substantia t ē deteri⁹ eoꝝ. Et qñqz significant p odores aut odoꝛē coꝛporis totius sicut sensibilitas odoris opij in eo qui bibit ipsum: aut odoꝛē mēbꝝ eius sicut odoꝛ oris cū bibuntur venena' putrefacientia sicut lepus marinus t alfrafatū t cantarides. t quādoqz significātur per vomitū: nam cū euomitur venenū non elongatur quin visus cadat super substantiam eius qd in potu datū fuit de eo: aut cognoscat per odoꝛē aut per sapoꝛē sicut visus super litargiriū t gypsuz t super sanguinē cōgelatū t lac coagulatū similiter t opium cognoscitur per odoꝛem t lepus marinus t rane per abhominabilem sapoꝛem Signa mala: Cum incipit ei qui venenum sumpsit superuenire syncopis t permutatur eius pupilla et occultatur eius nigredo: tunc nō speratur cuasio: et similiter si rubeant oculi eius t egrediatur lingua ipsius. Et casus pulsus t sudoꝛ frigidus est significatio mala: et in huiusmodi dispositione parum viuit.

¶ De canone curationis eius qui in potu sumit venenum. Ca. iiij.

Oportet vt nō morek:imo ꝓperet cū sentit ipsuz anteꝯvirtus ei⁹ pambulet i corpore t bibat aquā tepidā t oleū silamunz:aut oleum de oliuis t cuomat t perueniat in hoc ad vltimū ꝙtū potest. Et melius qdez est vt in ea sit virtus alumini t bauracb. ¶ Et quandoqꝫ admiscent cū oleo litium t adeps anseris. t diligit vt sit illud qō ipse bibit ad vomendum propter hoc t alia aqua plurima t cibi plurimi:ipsi cui licet non cuomant:tamen quandoqꝫ frangunt venenuz t superant ipsuz t cum vomuerit qō possibile ē ei⁹deinde bibat lac plurimum quoniaz ipsuz frangit nocumentuz veneni. Et non est maluz si cuomit ipsuz iteruz vt bibat decoctionē seminis vrtice cuz butyro cocto ad expellendum venenuz vomendo t solutionez faciendo:deide bibat lac. Et butyruz cruduz est melius lacte. Et itez decoctionez se. lini t similiter vinuz dulce cuz adipe anseris liquefacto: t similiter aquā cineris lignozuz vitis Et oportet vt sequant vomituz clisteria propter qñ sentit descensus lesionis ad inferiora. si autem fuerit commotio supza illud vtat eo qō facit vomere t soluit t non dimittat potus lactis. t si tibi necessarium fuerit vt in potu tribuas ei: verbigratia tyriacā de terra sigillata fac. Ipsa enim adiuuat corpus ad expellendum venenum t propter cuz in potu dat in principio rei:ipsa enim facit cuomere venenum sicut est Cuius discriptio est: Baccarum lau auf. ij. terre sigillate auf. ij. t ircos conficiat cuz oleo ¶ Et sit dosis eius auellana vna. t iteruz carpobalsami isopi sicce se. napi siluestris piperis albi t ni. piperis longi acori anisi petroselini assari cymini carmenti se. hyusqami albi omnium ana. auf. iiij. spice flozis squinanti amborum ana. auf. v. casie. z. xviij. amomi croci amborum ana auf. vi. conficiant cum melle t dek i potu quantuz ē faba romana. t sumere i potu terrā sigillataz sicut ipsamet est cuz vino facit illud. t existimauerunt quidaz q cuz in potu sumit stercus galli in dispositione statim facit cuomere venenuz. ¶ Et ex eis que in potu dant itez sunt succus prassij t folia canne t celtica semen baucie t castorcū t auellane t ficus t ruta. Et de illis que laudata sunt in hoc ca. est vt in potu detur galgani fetidi pondus. z. iiij. t myrrhe. z. i. cuz vino dulci. Et quando post vomituz acciditur flatio vehemens tunc da ei in potu aquā nitis t oleuz ros. infrigidatuz t oportet vt dormiat omnino t non dimittat seipsuz taliter vt dormiat:imo oportet vt cuigilare ipsuz faciant omnino t rideant t clamāt in circuitu ei⁹. Cuꝫ manifestat ei forma t cognoscitur venenuz curet omne venenū cū eo qō dicit i suo ca. Et hec qdez manifestatio fit fm duos mōs:quorum vnus est vt cognoscat cuius generis sit venenū t secundus vt sciat cuius speciei ipsuz sit. Exemplum primu est vt sciat q ipsuz ē ex iciūus acutis quare curet ipsuz cū eis que sunt sicut lac t butyꝝ crudū t feludem currēs factuz cū oleo amigdalino aut butyro cocto t cū oī quod frangit acuitatez: aut sciat q ē ex inflāmātib⁹ ḡre infrigidet cū cāfora t aqua ros. t aqua coriandri t q̄ sunt similia illis. t oia illa sint infrigidata cū niue. t emplastrent membra eius pannis palia cū eis que sunt sicut altahaleb t alia t remouent super ipsuz infrigidatio in omni hora. Et ex eis que conferūt huiusmodi valde est lac vaccinū de quo extractū est butyrum ifrigidatuz t si indiget phlomia phlet: aut sciat qō ipsuz est ex stupefacientib⁹ quare administrent ea que sunt sicut tyriaca t medicamen de assa fetida in vino puro t similiter alia. Aut sciat quod est contrariū per substantiā quare curet cū mithridato t tyriaca t medicamine muschi t bezardi t vrat carne t vino. t administret egro aromaticū t euentet locus ad quez vadit causa mozandi t iduat vestib⁹ aromatizatis t sternuter t fricet os stomachi eius t sufflet in os ipsius t rondant capilli ipsius. cū autez cognoscit species veneni curet cū eo qō ipsi ꝓpriuz est de illis que dicemus. Et ad sumū ex medicinis que bibunt causa venenoꝝ: aut querit confractio acuitatis veneni: aut resolutio substantie ei⁹ sicut ex lacte t albezahar: aut querit per eas exitus substātie eius sicut per terram sigillatam: aut querit oppositio qualitatis eius sicut potare alleum in vino ad illum quem pupugit scorpio.

De medicinis cōmunibus ad venena. ¶ Cap. v. ¶ Unt medicine que contrarie sunt veneno: q̄re non permittūt ipsuz peruenire ad cor: t sūt sicut tyriaca t mithridatuz t albezahar t que sunt experta t terra sigillata t tyriaca facta ex ea t tyriaca diatesseron. Et dixerunt quidam q flos oleandri t folia eius liberant a veneno. ¶ Et dicit q granis iuniperi in hac re non est par: ℞. aniudem t radicis eius amborum ana. z. i. t sceha armene. z. ij. conficiant cuz melle t dek in potu cuz aqua maloꝝ. Et medicamen ex eo factum est vltimuz. Et radix buchor marem quando potat cuz vino t calamento iteruz t semen napi. ¶ Et iteruz agarici. z. ij. cuz vino t capilli veneris t malue t semen eius t folia ipsius t cinamomuz t medulla leporis cuz duabus. ℥. aceti de vino. aut de castoreo auf. i. cum. ℥. ij. olei oliue. t abzotani. Et iteruz sumat aqua alhalce expressa t ꝺ tur in potu: t semen baucie propter cretensis t assa t decoctio polij t decoctio piseleos. Et semen arboris mirabile est. Compositum: ℞. se. napi siluestris t castorei t foliorum arundinis omniuz aā. partem. i. pulpe collo. triplum omniuz: dek in potu ex ea auellana magna. Et res quarum operationes proportionantur cum proprietatibus in eis sunt sicut illud qō dixerūt q caro damule siluestris mūdificata salita ē ꝺ fortiorib⁹ medicinis ad expellenda venena.

¶ Summa prima de venenis congelatorum t mineris t alijs. ¶ De lapide armeno. ¶ Cap. i.

Dixerunt quidam hominum q in lapidibus est lapis venenosus similis corallo t pondus sexte. z. i. ex eo est interficiens. Et inuenimus ipsum in venenis veris que operantur tota substantia sicut napell⁹. Et dixerūt q cura ei⁹ ē cura napelli. t medicie magis iuuative ſt albezahard.

¶ De argento viuo t eius cura. Cap. ij.

Argentū gō viuū plurimi q bibunt nō ledun tur eo. Egredit enī cū dispositione sua per in feriorem regionem. Et vero ei in cuius aure fundit argentū viuū accidunt dolor vehemens ⁊ cō mixtio rationis: ⁊ quandoq; perducit ad spasmū ⁊ sentit grauedinez vehementez illi⁹ lateris. Et qn andoq; pducit ad epilepsiaz ⁊ apoplexiaz propter lesio nem cerebri cum frigore ei⁹ ⁊ cōmotione m ⁊ pm u tationez ipsius. Extinctū aūt ⁊ sublimatū vel subtili atuz est malū nociuū incisiuū ex quo accidunt acci dentia similia accidentib⁹ ei⁹ q bibit lithargyriū ex punctura ⁊ tensione intestinoz ⁊ deambulatiōe san guinis ⁊ grauitate linguę ⁊ grauedine stōachi. ⁊ apo stemat corp⁹ ei⁹ ⁊ retinet vrina ipsi⁹. ¶ Cura: De bo na curatione post vomitū ⁊ ea que currūt cursu ei⁹ est vt i potu det de medicinis que sunt sicut myrrha pondus. ʒ. iij. in vino: ⁊ tribuat i potu cū aqua mel lis vice vna post aliaz. Et itez fiat clistere cum ea cuz baurach: deinde consequenter post illud adhibeat curatio rasure: ⁊ clistere ei⁹ cū confortatione cordis itez cū medicinis cōmunib⁹. Lū aūt est effusū i'auf oportet tūc vt surgat sup pedē vnū ⁊ saliat sup partē illā cū inclinauerit caput suū ꝯ plurimū possibile ē ei declinare ⁊ ppzie cū suspendit p manū, que ē in la tere alio ab aliqua re. ⁊ similiter quando cōmouetur sup illaz partē. Et ille q vult colligere ipsuz cū radio plūbi intromisso in aure ⁊ inuenit argentū viuū cuz eo suspēsuz ē errans: quoniaz argentū viuū quādo est in illo loco ⁊ q propinqu⁹ ē ei non indiget pati ens nisi vt concutiat ⁊ saliat tantum. ⁊ si fuerit prosū dius ꝯ in illo loco non fit nuuamentum per illū sti lum ⁊ non peruenit ad ipsum.

¶ De lithargyrio ⁊ limatura plumbi ⁊ cura eorum.

¶ Capitulum. iij.

Lcidit ei q bibit lithargyriū vt apostemet cor p⁹ ei⁹ ⁊ granek lingua ipsi⁹ ⁊ retinent ei⁹ vria ⁊ sterc⁹. ⁊ forte non retinet sterc⁹: imo sup fluit fluxus ventris ei⁹ ⁊ sentit grauitarem in stoma cho suo ⁊ suis intestinis ita vt quandoq; egrediatur an⁹ ⁊ perueniat ad rasuraz ⁊ sit in supremo ei⁹ inflā tio ⁊ exit in ventre ei⁹ quasi glandula lapidea ⁊ fit co lor ei⁹ plumbin⁹ ⁊ constringit anhelit⁹ ipsi⁹ ⁊ forte se prefocat. ⁊ quandoq; accidūt cū eo accidentia ille os ⁊ fit color corporis sicut color plūbi ⁊ similiter li matura plūbi. ¶ Cura ei⁹. ¶ Oportet vt succurrat ⁊ i cipiat cū curatione cōmuni ex vomitu ⁊ sit cū aliquo i quo sit aptio sicut decotio seminis apij ⁊ fic⁹ ⁊ ane ti ⁊ baurach. Et oportet vt in potu det myrrhe. ʒ. iij. in vino. aut det in potu spica romana cū simo co lūbe pascentis cū vino qñ ipse curat. Et oz vt i po tu tribuat absynthiū ⁊ isop⁹ aut semen apij aut pip pozie: totū illud cū vino. aut pondus. ʒ. i. myrrhe cū pondere medie. ʒ. piperis donec sudet. Et det in potu sex suliq; scamonee in aqua mellis. ¶ Et cibi ei⁹ qb⁹ oportet ipsuz assidue vti sunt alesfida bagi fac ta ex carne agni. ¶ Et signū sanitatis ei⁹ est q⁹ soluit natura ⁊ prouocat vrina. Et ad vltimū indiget ape rituis cognitis prouocatuis ⁊ solutiuis

¶ De potatione ceruse ⁊ cura eius. ¶ Lap. iiij.

Lcidit ei q bibit ipsaz vt albificet lingua eius ⁊ mollificent mēbra ipsi⁹ ⁊ vehemētes fiant tusses ⁊ singulti ei⁹ ⁊ pmisceat ei⁹ ratio ⁊ ifri gidet corp⁹ ei⁹: ⁊ ifrigidet ei⁹ cerebz ⁊ exsiccet ⁊ sup ueniat ei syncopis. ⁊ quandoq; sentit in gutture suo pōticitatē ⁊ iuenit i vna ⁊ lingua sua aspitatē ⁊ siccita tez ⁊ i vētre suo pūcturā ⁊ i stomacho mordicationē ⁊ i ore stomachi dolorē ⁊ i hypocōdriis tensionē ⁊ i anhelitu strictura: ⁊ forte posset puenit ad pfocationez ⁊ albificat color corporis ei⁹: ⁊ quādoq; migit nigz ⁊ sanguinei. Cura ei⁹ ē similis cure lithargyrij: ⁊ dat i potu scamonea i aq; mellis ⁊ puocantia vrinā ⁊ cli sterizat ⁊ nō pmittit dormire. Et de his q igrediunt i facēdo ipsuz vomere sunt oleū alacohen ⁊ oleū ō lilio ⁊ oleū de narciseo. ⁊ cadūt i medicinis ei⁹ gum ma pruni ⁊ medicamē de sanguie dra. ⁊ fraxin⁹. Et itez de illis q̄ conferūt ei ēvt comedat silamū paruū ⁊ masticet ipsuz ⁊ bibat sup ipsum vinum.

¶ De gypso ⁊ eius cura. ¶ Lap. v.

Ex gypso accidit simile ei qd accidit ex ceruſa Vez ei⁹ strāgulatio magnificat. Et oz vt cure tur cura ceruse ⁊ curatione fungoz: deide dē tur in potu mucilagines viscose ⁊ removeat aspert tas gutturis pp lenificationē predictā ⁊ forbitiones lenificantes. Et indiget solutione vētris cū scamonea ⁊ similib⁹. ⁊ iteret solutio aliquotiēs. ⁊ si abzasio fiat cureť abzasio. Et de eis que rememorant ad gypsuz est finis extremitatum vitis cum hasce.

¶ De vzifur ⁊ almagra de minera ⁊ eorum cura.

¶ Capitulum. vi.

Lcidūt ex ambob⁹ accidētia similia accidēti b⁹ argenti viui extincti: vez ex almagra quā doq; accidit solutio vētris plurima ⁊ ē digni us signoz ei⁹. ¶ Cura ē illa eadē cura: deide admi nistrent forbitiōes pingues ⁊ adipes lenes.

¶ De alcinar ⁊ eius cura. ¶ Lap. vij.

Lcidunt ex eo punctura vehemens ⁊ mordi catio fortis in gutture ⁊ incisio in visceribus ⁊ vlcera ⁊ vomitus. ¶ Curatio est similis cura tioni arsenici quam dicemus.

¶ De limatura ferri ⁊ eius scoria ⁊ earum cura.

¶ Capitulum. viij.

Lcidūt ex illis dolor vehemēs i vētre ⁊ sicci tas i ore ⁊ inflatio ⁊ superat dolor capitis. ¶ Cu ra ē dare in potu lac cū eo qd soluit cū fortitu dine: deinde det in potu butyz coctum ⁊ crudū tan diu donec sedent dispositiones ille. Et assiduet effu sio olei ro. ⁊ olei viol. ⁊ olei de salicib⁹ conquassato rum cum aceto super capita eorum. ¶ Et quandoq; dat in potu potanti ipsū aliqd de magnete vt aggre get illud qd separatū est ad seipsū: deinde consequē ter adhibentur solutiua predicta. ⁊ quandoque dat ei in potu ex ipso omni die pondus. ʒ. i. deinde dāt ei ad forbendum post ipsum iura vnctuosa lubrica ta cū butyro vaccio cocto vt soluto vētris fiat si fu tiua cū butyro vaccio cocto vt soluto vētris fiat si fu erit descēdēs. aut cuomat ipz cū eis si ē adhuc i stō.

De calce ⁊ arsenico ⁊ eoꝝ cura. Ca.ix.

Si cui datur in potu ex ambob⁹ simul accidunt punctura ⁊ vlcera in intestinis. Et ei cui in potu dat arsenicū sublimatū: accidit ex ipso proximū illi qđ accidit ei ex magra. Et qñq accidit tussis ledens. Et cui in potu dat calx sola accidunt siccitas oris ⁊ dolor stomachi ⁊ difficultas vrine ⁊ solutio ventris cū sanguine ⁊ egredit calx in vrina ei⁹. Et qñq accidit ex ea frigus extremitatū ⁊ accidit syncopis: ⁊ qñq exsiccatur lingua ⁊ accidit ꝓfocatio. Cura: Incipiat cū eo quod oporet: deinde det in potu aqua calida cū iuleb vt euomat aut cū oleo: deinde sumat decoctionē seminis lini ⁊ decoctionē rigi ⁊ decoctionē eruce ⁊ aggregationē amb arum aut succū mollochie cum melle ⁊ non cesset sumere in potu lac ⁊ mucilagines visciosa ⁊ vnctuosa ⁊ iura cum adipibus: ⁊ propīe cum maluis. Et curetur tussis si acciderit ei cuꝝ lenitiuis. Et cura calcis est vomitus ⁊ clisteria ⁊ vnctuositas ⁊ lenificatio: ⁊ cura eius est proxima cure arsenicozum. ⁊ de istis que dicuntur in hoc est vt sumatur vrina asini ⁊ fel gaȝeli ⁊ detur in potu quantitas. ȝ. i. in aqua calida.

De aqua saponis draganti ⁊ aluminis ⁊ eoꝝ cura. Capitulum. x.

Aqua saponis, ppiñ est dispositōi calcis ⁊ arsenici: ⁊ cura eoꝝ est cura illo⁹. dragantū ⁊ alumē. Remouet ex potu ambox tussis vehemēs pducēs ad pthisim. Cura eoꝝ est potare lac asininū ⁊ potare butyrū crudū ⁊ zuccarū ⁊ sirupos de isopo ⁊ similia.

De potu aq̄ frigide in ieiunio ⁊ ei⁹ cura. Ca.xi.

Ex potu illo⁹ in ieiunio ⁊ post balneum aut coitū timet corruptio complexionis ⁊ hydropisis. Cura est medicamen de curcuma ⁊ medicamē de musco ⁊ silia. Et qñq sufficit vinū purū ⁊ potare ipm sup eam.

Sūma secunda venenozum ex plantis:
De napello ⁊ cura ei⁹. Ca.i.

Napellus est de interioꝛib⁹. Et accidit potāti ipm vt apostement labia ipsi⁹ ⁊ lingua ei⁹: ⁊ egrediunt oculi ei⁹ ⁊ frequntes fiunt sup ipm vrigo ⁊ syncopis ⁊ crura ipsi⁹ nō operāt ⁊ ē mal⁹. ⁊ q euadūt ex eo rarocuadūt qn cadant in ethicā aut pthisiz ⁊ qñq accidit tenasmon. Et ei⁹ succo imbibunt sagitte ⁊ interficiūt quē inueniūt statim. Cura: Oportet vt festinet ad faciē dū vomere bibentē ipm cū decoctōe sc. napi. ⁊ det in potu vinū ⁊ butyrū coctū vaccinū dando potuz sup potū. Et silr decoctio corticū glandiū cū vino. Deinde cura eius pncipal est beȝahar ⁊ medicamē de musco ⁊ algeduar ⁊ ture: ⁊ tyriaca magna qñq ꝓfert in eo vsq ad terminū. Et de melioꝛib⁹ reb⁹ est vt in potu detur muscus in fricatione albeȝard. aut ēmitas. ȝ. i. de medicamine muschi cuz siliqua vna muschi. Et existimant quidam q radices capparis sunt deȝahar napelli: ⁊ oia albeȝaharat sunt bona ei: ⁊ propīe illud quod filatur aluminū: ⁊ habet fila sicut fila lithargyrij ⁊ animal nominatū surinul. ⁊ est mus cōtrarius napello ⁊ destruitur eius opatio cū comedit ex ipso.

De comu spice ⁊ ei⁹ cura. Ca.ij.

Apparēt in eo q in potu ex eis sumit figūr sicca ⁊ nigredo linguc ⁊ distillat sanguis ex virga ei⁹ guttatim. Cura: Oportet post curā cōem ex vomitu cū aqua ordei cū oleo ro. tepido ⁊ silib⁹ vt in potu detur canfore aur. i. in. ȝ. i. aq̄ ros. Et emplastret epar ⁊ cor ipsi⁹ cū emplastris vehementis siccitatis ⁊ canforatis ⁊ cū sandal' ꝓfectis ⁊ detur in potu qđ sit sicut sauich maloꝝ acetosoꝝ ⁊ sauich ordei cū aq̄ nuis in iuleb: ⁊ denk in potu succus granatoꝝ acetosoꝝ ⁊ succus citroloꝝ ⁊ melonis alraki ⁊ aqua ordei ⁊ aqua solatri ⁊ aqua lactis acetosi.

De murkion ⁊ eius cura. Ca.iij.

Hanc medicinā ignoro ⁊ existimo ex quibusdam modis existimationis q ipsa est silis napello. Et signa q propīa sūt huⁱ⁹ medicine dicūtur esse q accidūt ei q bibit ipsam mordicatio in ventre ⁊ singultus ⁊ syncopis ⁊ citrinitas in facie tota: ⁊ propīe in labijs ⁊ infrigidat anhelitus eius et fetet corpus eius ⁊ stupefit ⁊ permiscetur ex eo ratio post grauitatē in capite ⁊ minoratur pulsus ⁊ abscindit ⁊ sudat sudore frigido ⁊ rubet ⁊ morit. Et cura eius est cura napelli. Numeratio medicinaꝝ venenosarum calidarum.

De euforbio ⁊ cura ei⁹. Ca.iiij.

Accidūt ex eo angustia vehemēs ⁊ inflatio ⁊ euenūt mordicatio in vētre ⁊ singultus ⁊ fluxus ventris ex ipso cū superfluitate.

Curatio: Oportet vt euomat: deinde infrigidet ⁊ detur in potu butyrū crudū ⁊ coctū cuz fortitudine deinde curet curatōne comu spice. ⁊ stet super aquā granati mugi ⁊ aquam maloꝝ musoꝝ ⁊ aquā lactis acetosi.

De lacte titimaloꝝ ⁊ ei⁹ cura. Ca.v.

Et ipsa quidē sunt septē dicta in medicinis singularib⁹: ⁊ propīe lac alsabrē ⁊ lac alhasir ⁊ lac alhaginati. ⁊ non accidit ex eis ex mordicatione ⁊ solutione ventris sublimi nisi quod accidit ex euforbio: q̄re oz vt frangat eoꝝ virtus cū lacte extracto butyro ⁊ butyro cocto ⁊ crudo ⁊ curetur accidens proueniens ex eis de solutione ventris cū sanguine aut mictu eius cū eo quod scitur in capitulo ei⁹. Et dicitur q de lacte sabzē interficit pōdus. ȝ. ij. Et cura eius est balneatio cū aqua dactilorum immaturoꝝ ⁊ lactis alhasir interficit pond⁹. ȝ. iij. in duobus diebus ⁊ constringit epar. Et cura ei⁹ iterū est similis illi.

De scamonea ⁊ cura ei⁹. Ca.vi.

Olis ei⁹ interficiēs ē. ȝ. ij. ⁊ hȝ dispōnes ꝓximas illi q dicta sūt. Et de eis q oportet vt frāgant malinā ei⁹ sūt lac extracto butyro ⁊ sauich

malozꝝ rob cidoniozꝝ rob de ribes ꝝ suſnach.

De almegerion ꝝ camelea ꝝ eaꝫ cura. La.vij.

Sis interſiciēs eiꝰ ē.z.ij. Et accidūt ex eo vomitꝰ ꝝ ſolutio vētris ſupflua, ꝝ nigrū qđ noiaſ camelea eſt interſiciēs plus ꝝ accidūt ex eo mozdicatio vehemēs in viſceribus ꝝ dolor in cozpe toto ꝝ cōmotio ſingulꝰ: deiñ vomitꝰ phlegmaticꝰ ꝝ ſpumoſus: deinde pducit ad ſpaſmū ꝝ deſtruit vocē. Cura: Neceſſariū eſt dare in potu lac dulce ꝝ butyrū coctū freqnt ꝝ iuleb iterū vt illud frāgat malitiā eiꝰ. Et qñ magnificat timoꝛ: tūc neceſſariū ē dare in potu tyriacā ꝝ mūthridatū ꝝ medicamē de terra ſigillata. Et cū ſedat detur in potu poſt ipa oxymel ꝝ enduia diebus aliquot vt remoueat malitia complexionis.

De oleandro ꝝ eiꝰ cura. La.viij.

Leander plīmū interficit hoies ꝝ aſialia et parū ipſiꝰ facit incurrere anguſtiam vehemēte ꝝ inflāmationē vētris ꝝ inflāmatoꝝ maximā ꝝ eſt calida ꝝ ſicca mozdicatiua inciſiua. Et aq̄ in q̄ naſcit oleander eſt mala. Et cū nō eſt excuſatio ab ea oportet tunc vt diſtilletur aut miſceat cū iuleb. Cura: Oportet vt ſumat decoctionē fenugreci ꝝ dactilos aſcebehir qñ ſunt mirabiles. ꝝ ſemen agnicaſti ꝝ agnuſcaſtꝰ ipe ꝝ decoctio ambozꝝ ē tyriaca eiꝰ. ꝝ fic cū melle ꝝ zuccaro: ꝝ iuleb: ꝝ dulcia oia. ꝝ rob vue ē bonū ꝝ cū hoc neceſſaria ſūt vnctuoſa q̄ ſciuiſti multotiēs ꝝ ſeq ca cū cliſteriꝰ.

De anacardis ꝝ cozꝝ cura. La.ix.

Lcidūt ex eis inciſio in gutture ꝝ cauitate vētris ꝝ inflatio ꝝ egritudies acute: ꝝ qñq̄ deſtruūt q̄dā mēbra ꝝ cū ex eis ſaluaſ faciūt accidē alienatōez, pp̄ea qz adurūt meliaz. Et qđ de eis interſicit ē pōdꝰ. ij. auſ. Et qñq̄ nō nocent qbuſ dā hoibꝰ cū, pp̄etate: ꝝ pp̄e qñ comedūt eos cū nucibꝰ. Et ego iam vidi q̄ ex eis mozdebat cū nucibꝰ ꝝ nō cozrūpebaſ ex eis Curatio: Denſ in potu oleū amigdalinū ꝝ ſiſaminū ꝝ butyrū coctū ꝝ crudum ꝝ lac dulce ꝝ vnctuoſa ex iurib ꝝ ea q̄ currūt hoc curſu vt ſedētur mozdicatio ꝝ madhidh: deinde deſ in potu lac acetoſū vaccinū ifrigidatū ꝝ aq̄ fructuū in frigidata ꝝ ſedeat in aq̄ dactiloz imaturoꝝ ꝝ curēt curatiōe ſirſen. Et de rebꝰ qbus curaſ ſūt ḡna pini. Et nuꝛ eſt coꝛ beḡahar.

De alkebikengi ꝝ eiꝰ cura. La.x.

Stitez de eis q̄ interficūt ſua acuitate. Eiꝰ cura ē ſimil cure anacardoꝝ. Et olea ſūt de rebꝰ magis inuatiuis nocumēto eius.

De ſtaphiſagria ꝝ eiꝰ cura. La.xi.

Lcidentia eiꝰ ꝝ doloris ipſiꝰ ſūt ſic acciñtia cantaridaꝫ: Et cura eaꝫ ē cura eiꝰ, Et nos dicemꝰ illud in ca. ſuo.

De ruta agreſti ꝝ eiꝰ cura. La.xij.

Lcidūt eis q̄ bibūt ex ea egreſſio ocīi ad exteriora ꝝ aduſtio ꝝ inflāmatio vehemēs Cura eiꝰ. Oportet vt cuomat cū aq̄ calida ꝝ oleo: deinde cureſ cura oleandri ꝝ ſimilium.

De Thelile ꝝ eiꝰ cura. La.xiij.

Hec eſt gūma rute mōtane: ꝝ qñq̄ ſentiſ in ſapoze eiꝰ ſicut ſapoz albedarungi, ꝝ eſt calida. ꝝ accidit illi q̄ bibit eā retētio cozoium q̄ currūt ex vtriſq̄ vīs ꝝ apoſtemaſ ligua ꝝ accūt rugitus ꝝ inflatio ꝝ aduſtio in gutture ꝝ ſtomacho ꝝ egreſſio oculi ꝝ rubedo faciei: ꝝ forraſſe fiunt ſerre in cozpoze ex acuitate eiꝰ ꝝ mlſotiēs q̄ducit ad difficultatē ꝝ quitaſ anhelitꝰ. Cura ē vt, pperet ꝝ cuomat ꝝ ſumat in potu poſt illud lac ꝝ butyrū coctū ꝝ crudū ꝝ aquā ozdei ꝝ gargariçet cū oleo ro. ꝝ lacte dulci ꝝ denſ in potu ſirupꝰ acetoſus ꝝ infuſio abſinthij Et ex eis q̄ nota ſūt apud eos ſicut beḡahar ꝝ ſemē eiꝰ ꝝ gluté albotin ꝝ radix almaruth ꝝ decoctio oziganī. Et dicitur uerū q̄ caſtoreū cum aceto calefacto aut melle: ꝝ hoc foꝛſitan eſt ſm ſemitā p̄prietatis: aut ſm ſemitam expellendi a cozpoze cum reſolutione verum ſm apparitionē neceſſitatis infrigidatio ē cō uenientioꝛ.

De algilbehenech ꝝ eiꝰ cura. La.xiij.

Lcidēcia eiꝰ ꝝ cura ipiꝰ ꝝ curatō p̄diſi ꝝ hel leboꝛi albi ſunt eadem.

De adende aſimi ꝝ eiꝰ cura. La.xv.

Lcidit eis ſolutio vētris maxia valde. Cura: Oportet vt cuomat ſi poteſt ꝝ frāgatur virtus eiꝰ dando in potu lac ꝝ butyrū crudū potū poſt potū: aut deſ in potu lac extracto butyro ꝝ elaboreſ in, phibēdo ſolutionē vētris. ꝝ qñq̄ ſuccurrit ad nocumentū earū ad, phibēdā ſolutōez ipſarum tyriaca.

De cōciſi ꝝ helleboꝛo albo ꝝ ciclamine ꝝ ſucco cucumeris aſinini: ꝝ ſpēbꝰ nigelle male ꝝ agarico nigro ꝝ coꝛ cura. La.xvi

Qndiſi facit cuomere vomitū magnum: ꝝ qñq̄ fit p̄focatio ex eo. ꝝ ſilr ciclamen ꝝ helleboꝛus albꝰ: ipſe eni facit vomere ꝝ facit nauſeam: ꝝ qñq̄ aggregat qđ nō expellitur: imo p̄focat ſolutionē ventris: Et omnia perueniunt cū homine ad ſyncopim ꝝ caſum virtutis ꝝ ſudoꝛē frigidum ꝝ ſpaſmū ꝝ propie helleboꝛus albus ꝝ agaricum nigrum qñ ambo ſunt ſimil unp̄ſtionis. Inquit Sal. Dulſus bibentis helleboꝛ albū in p̄ncipio ſuo eſt latꝰ rarus debil valde tardus valde, ppt p̄focationē caloꝛis innati ſub materia plīma quā cō ſecuta ē virtus medicine ſubito ꝝ nō poteſt eā expellere natura. Et cū diſaſ apparet diuerſitas cui nō eſt oꝛdo: qñ virtus intrinſeca eſt coartata. Cū aūt incipit oꝛdinari ꝝ eq̄ri valde incipit egri diſpoſitō bona fieri. Qđ ſi eiꝰ diſpoſitio fuerit tendēs ad rectificatiōnē: imo ad ſingultū ꝝ ſpaſmū debilitaſ pulſus ꝝ diuerſificaſ ꝝ inſpiſſaſ valde. cuz ergo p̄focaſ rectificaſ ſine oꝛdine ꝝ tardaſ qñ caloꝛ extinguit: ꝝ qñ apparet in ipſo vndoſitas humiditatis. Et helleboꝛ quidem eſt ex eis que interſicūt canes. Cura: Oportet vt properes ad mundificandū eū cū eis que ſcis: aut facis deſcendere materiam nocumenti eiꝰ cū cliſteri foꝛti cū eis q̄ ſunt ſicut pulpa colloquintide: deinde adminiſtra ei cliſtere cū eis q̄ dicūtur in ca. ſuo goꝛū, ꝝ qñq̄ minoraſ vomitꝰ: ſi eſt in p̄ncipio ſiat

vt̄ euomat ⁊ nō sit̄ res plurima: quare oportet vt im pleatur vēter ei⁹ aq̄ tepida: deinde euomat: deinde ite retur. Et q̄n accidit spasmus detur in potu lac cū butyro plurimo ⁊ inungātur iuncture eius cum ce ratis lenibus ⁊ applicetur tine temperate ⁊ curet̄ cu ra spasmi ficci.

¶ De hellebozo nigro ⁊ cura eius. La. xvij.

Accidunt ex eo solutio ventris vehemens ⁊ pfocatio. Et cū dantur in potu. z. ij. spas mat ⁊ interficit ⁊ antecedūt illud pullus coz dis ⁊ adustio lingue ⁊ strictura sup eam ⁊ eructuatō plurima ⁊ inflatio: deinde spasmatur ex eo quod ē cū ipso ⁊ tremit ⁊ morit̄ur. ¶ Cura: Frange iterum virtutē eius cū eis que sciuisti: ⁊ vt des in potu ablin thium cū vino: aut sumantur cymini ⁊ anisi ⁊ casto rei ⁊ spice partes equales ⁊ dentur in potu ex eo cir citer. z. ij. cum vino ⁊ pone super inflationē pannos calefactos propter putrefactōnes exsiccantes ex eis que sciuisti: deinde cibā ipsum caseo recenti cū mel le ⁊ butyro recente cocto iuritus vnctuosis ⁊ vino dulci ⁊ vino plurime cōmixtionis. ¶ Et si acciderit ex eo spasmus: tunc fac illud quod dictū est in capitu lo hellebori albi. Et cum solutio ventris eius super fluit: sedeat in aqua frigida ⁊ bibat alrobub ⁊ medi cinas restringentes.

¶ De amoras danici ⁊ cura eius. La. xviij.

Accidunt ex pondere. z. ij. eius pruritus ⁊ apostema mortale. ¶ Cura eius est cura eu forbij.

De aldeden ⁊ cura eius. La. xix.

Quando primū sumit ex eo interficit. Cura eius est illud qđ facit vomere ⁊ solutionez ventris cū generib⁹ lactis ⁊ vnctuosis sm medum quem sciuisti.

De kesbu alkerua ⁊ silamo ⁊ eoz cura. La. xx.

Scitur q⁹ pcrutatio vltia in exp̄ssione ho rū duoz est venenū vehemēs interficiēs: Et q⁹ cura eius est cura cōmunis.

De castoreo ⁊ eius cura. La. xxi.

Cum castoreū rācidū fit: accūt ex eo accūtia bursen calidi cū strāgulatōe ⁊ interficit illud in die vno. ⁊ ppe illud qđ de eo ē nigrū ⁊ fetidū ⁊ cinerulentū qđ declinat ad nigredinē. ¶ Cu ra: Oportet vt euomat ex eo cū aq̄ aneti ⁊ calamēti ⁊ seuestē cū melle ⁊ vino: deiñ denk in potu acetosa sic acetositas citri ⁊ robub ⁊ fructuū acetosoz ⁊ ace tū vini solum ⁊ lac vaccinū acetosū ⁊ succ⁹ maloz ⁊ lac asininum.

De squilla agresti ⁊ ei⁹ cura. La. xxij.

Quandoq⁹ accidit ex acceptōe ei⁹ ⁊ ex milio vsu tenēdi eam ⁊ deserēdi itez exulceratio intestinoz ⁊ viaz epatis. ⁊ antecedūt eā pūctura ⁊ in cisio cū accidit illo: ōre oz vt festinet ⁊ sumat i potu lac decoctū cū frustis ferri ignitis ⁊ vitellos ouoz eli xatoz um in aceto ⁊ suffuf seminum ⁊ cum frixis ⁊ si milibus.

¶ De strangulatore adib ⁊ strangulatore leopar di eorum cura. La. xxiij.

Accidūt ei q⁹ sumit ex eis ambob⁹ pōticibus in palato ⁊ vua ⁊ meri ⁊ canna pulmonis ⁊ siccitas cū apostemate ⁊ elevaf ex ore ei⁹ vapoz fumosus ⁊ puenit lesio ad sepationē ligue ei⁹ ⁊ tremorē tēpoz ipsi⁹: deinde ad tremorē ⁊ ad spas mū ⁊ obfuscationē colozis ⁊ pfocationez: ⁊ fit illud cū rugitu in vētre ⁊ vētositate plima. ⁊ accidūt bibē ti strangulatorem leopardi scotomia ⁊ tenebrositas oculi quotiens vult̄ire cū humore in oculi ⁊ grauaf pectus ei⁹. Et strāgulator qđē leopardi nascit in ter ris edcilla ⁊ locis alijs ⁊ est amari sapozis ⁊ horridi odozis. ¶ Cura: Oportet vt tu, pperes ad faciendū ipm vomere cū eis q̄ scis: deinde clisteriçaipm ⁊ po stea da in potu sicut oziganū montanū ⁊ prassium ⁊ ruta ⁊ ablinthiū ⁊ sceha armenū cū vino ⁊ camepi theos in vino: aut detur in potu olei balsami quan titas. z. i. ʒ. in vino. Et melius vinuz est illud in quo extinctum est ferrum ⁊ argentum ⁊ aurum. ⁊ scoria ferri ipsius est bona. Et coagula: ⁊ ppe coagulū cer ui ⁊ gaceli ⁊ hedi: deinde iura vnctuosa.

¶ De azedarach ⁊ eius cura. La. xxiiij.

Olia eius interficiunt animalia: ⁊ lignum eius quandoq⁹ interficit. ¶ Et cura eius est cura communis ⁊ est proxima cura oleandri.

¶ De cortice rigi ⁊ ei⁹ cura. La. xxv.

Uli cui datur in potu cortex rigi sm q⁹ di xerunt quidam primorum accidit stati do lor in ore ⁊ in lingua ⁊ apostematur ligua eius: deinde extenditur dolor in umbilico ⁊ stoma cho ⁊ intestinis eius ⁊ inflāmatur totū corpus ei⁹ et noiant eū in venenis. ¶ Cura: Curet̄ curatōe canta ridū: ⁊ oportet vt sint in oleo qđ ipse in potu sumit decocta cidonia.

¶ De semine vrtice ⁊ cura ei⁹. La. xxvi.

Lcidit ex eo illud qđ accidit ex squilla. Et iterum accidit ex eo quādoq⁹ tussis fortis ⁊ cura ei⁹ ē cura squille. Uez tussis ei⁹ cura tur cū lenitiuis sic̄ est sirup⁹ viol. cū aq̄ ordei ⁊ alijs ex medicinis tussis.

De turbit malo citrino ⁊ nigro ⁊ ei⁹ cura. La. xxvij.

Lcidūt ex eo sic̄ sūt accūtia hellebori nigri ⁊ agarici nigri. ¶ Et cura ei⁹ ē illa cura ⁊ ap propriatur ei⁹ sorbere ⁊ oleum amigdalē magne.

De sebardion ⁊ ei⁹ cura. La. xxviij.

Go non cognosco materiā hui⁹ medicine neq̄ curā ei⁹ nisi cōem: ⁊ existimo ipsaz cē de acutis ⁊ nō elōgat gn sit de nō acutis. Dixerunt: ergo est medicina ex qua accidit permi xtio rationis ⁊ tetanus ita vt accidat labio ei⁹ de ten sione dispositio similis risui: ⁊ exemplificant greci q⁹ ipse ridet risu sebardion. Et cura ei⁹ est cura cōmu nis. Et, dixerunt quidam: oportet vt euomat bibēs ipsam ⁊ bibat post ipam aquā mellis: ⁊ pferūt ei po tus lactis ⁊ inungere man⁹ cū calefacientib⁹ ⁊ admi nistratio tine calide ⁊ fricatio ⁊ medicine ad spasmū malignum.

De tusim ⁊ eius cura. La.xxix.

Huismodi iterū nō cognosco naturā neq; curā ⁊ existimo ipsam esse de acutis ⁊ non est lōginquū qn sit de nō acutis. Et dr̄ q; hāc accidē phlegmonē in labijs ⁊ ligua ⁊ maniam ⁊ alienatōez ⁊ caūm pulsus.

De medull fructuū rācidis ⁊ earū cura. La.xxx.

Ispositōes earū ⁊ cura ꝓme sūt eis q̄ dicta sūt in squilla: ⁊ ꝓpe cū robub fructuz sicut est sirup⁹ de agresta ⁊ ribes ⁊ malox ⁊ vrtice. Et accidūt ex eis nausea ⁊ syncopis ⁊ angustia ⁊ iste medulle sunt sicut nuces ⁊ nuclei ch:ysonuloz ncregil ⁊ amigdale.

De vino puro in ieiuno ⁊ eiꝰ cura. La.xxxi.

Ultotiens facit illud accidere ꝓfocationē et dolorez ⁊ inflāmationē: ⁊ ꝓpe post exercitiū ⁊ laborē: ⁊ ꝓpe qū vinū est grossum ⁊ dulce. Cura est euacuatio p phlobotomiam ⁊ solutionē vētris si necesse est. ⁊ vomitus est optima medicina si possibile est: deinde infrigidet cōplexio cū aqua frigida ⁊ aqua lactis acetosi de quo extractuz est butyrū ⁊ aqua fructuū. ⁊ troiscis de canfora ⁊ similibus.

De melle malo ⁊ eius cura. La.xxxij.

Qurimū eiꝰ affert de regione arabie: ⁊ hoc mel est acutū faciēs sternutare illū q; ipsuz odorat. Et accidūt ex eo iterū accidēta mala ⁊ silia eis q̄ accidūt ex squilla ⁊ vrtica ⁊ silibꝫ. ⁊ fortune veniūt odorāti ipm syncopis ⁊ sudor frigidꝰ. Et de melle ē aliud malū qđ dicā in accidētibꝫ suis: Et cura eiꝰ ē fūdā iudicū hyalsganni nigri vt comedat rutā ⁊ pisces salsos. Et potet sirupū noiatū aumeli ⁊ non cesset comedere ⁊ quomere quantum possibile est ei.

De aldibic ⁊ eius cura. La.xxxiij.

Jqs bibit aldibic accidūt rugit⁹ in vētre ⁊ pūcura absq; fluxu vētris ⁊ vrigo. Cura: Oportz vt in potu denā aq̄ ⁊ mel ⁊ cuminū ea ⁊ clysterizē clisteri leui: ⁊ ofert ei sumē in potu absinthiū cum melle ⁊ sirupū acetosum. Et illud qđ appropriatur cū decoctōne eruce. Et iterum spica cū castoreo ⁊ pipere ⁊ vapozetur cum aqua calida ⁊ aceto.

Sūma tertia de medicinis q̄ sunt ex plātis venenosis frigidis. De opio ⁊ eiꝰ cura. La.i.

Ecidunt si bibit opiū stupoz extremitatū ⁊ frigus coz ⁊ pauꝛtꝰ ex quibus odorat odoz opij ⁊ vrigo ⁊ singultus ⁊ tenebrositas oculoz ⁊ stricura gutturꝭ ⁊ anhelitꝰ ⁊ citrinitas coz ⁊ obfuscatio extremitatū ⁊ citrinitas labioz ⁊ faciei ⁊ difficultas sensata ⁊ pfūditas sōni ⁊ retētio ligue ⁊ submersio oculoz: deinde pdit ad spasmū ꝓfocantē ⁊ sudorē frigidū ⁊ anhelitū frigidū ⁊ mortē. Et de cautis interfectōnis eiꝰ est in grossato sanguis: q̄re nō curꝛit ⁊ qz ipm infrigidat spūz ⁊ spasmat instrā anhelitꝰ. Et dosis ex eo interficiens est pōdus .z. ij. interficit eni in duobꝰ diebꝰ ⁊ ꝓpe qū datur in potu cū vino: qm̄ facit illud magis opari nisi vinū ad hanc sūmā deueniat vt ei resistat ⁊ in cozporib⁹ calidis: qm̄ vehemētꝰ est ei ptrariū ⁊ velociꝰ penetrās ꝑm qz dixim⁹ in canone. Cura eiꝰ: Administrent in eo regule euacuatiue cōmunes ex vomitu cū oleo ⁊ aq̄ ⁊ sale ⁊ daurach: deinde cū sirupo acetoso. ⁊ denā in potu aq̄ ⁊ mel: deinde clisteriçet clisteribꝰ fortib⁹: ⁊ de medicis eiꝰ sūt sirupꝰ acetosus ⁊ absinthiū. Et iterū sirupꝰ de absinthio. ⁊ assa est tyriaca eiꝰ: ⁊ silr cinamomū ꝓpe ⁊ cuz aceto ⁊ sirupo acetoso iterū. Et silr castoreū ꝓpe ⁊ pip cū vino aut cū sirupo acetoso ⁊ origanuz ⁊ ruta ⁊ sal ⁊ silr oleū ro. cū aceto aut cū melle. Et allea ⁊ nuces si bona in eo. Et detur in potu bibenti ipsum tyriaca ꝓpa ei: ℞. asse ⁊ sauich ⁊ castoreī ⁊ piperꝭ equales partes: conficiātur cū melle: cuius dosis sit a quantitate auellane vsq; ad quantitatē nucis. Et multotiens liberat ab eo potare aure. i. asse in pondere. z. xv. vini odoriferi. Et vinū antiquū plime q̄ntitatis est mirabile ei: ⁊ ꝓpeq̄ est subtile odoriferū plimū tolleras aquā tē cū cinamomo: ⁊ nō est qđ sit sicut tyriaca ⁊ sagzenea ⁊ mithridatū cū vino. Et oportet vt ꝓmoueat cerebꝝ eius p sternutationē cū conditi ⁊ silibꝫ: qm̄ est curatio bona ad expellendas causas eiꝰ. Et oportz vt trahant capilli eiꝰ ⁊ nō ꝑmittat dormire ⁊ vt inūgatur cozpus eius cū oleis calidis sicut est oleum de costo ⁊ oleum de lilio ⁊ odoret quod ē sicut castoreū ⁊ sicut muschus. Et oportet vt sedeat in tina calida vt non spasmetur: ⁊ non fiat fortis cū eo ꝓuritus ⁊ fozbeat tura pinguia ⁊ medullas, ꝓpe ⁊ adipes.

De nuce methel ⁊ cura eiꝰ. La.ij.

Ecidunt ex ea vertigo ⁊ rubedo oculoz ⁊ tenebrositas ⁊ ebrietas ⁊ profūditas somni. Et quādoq; interficit ex ea aur. i. in die ⁊ noz: ⁊ ꝓpe ex illa que est inda. ⁊ anteq; interficiat accidunt ex ea sudoz ⁊ anhelitus frigidus. Illa autem que est minus medicina. z. facit profunditatem omni ⁊ inebriat ⁊ nō interficit nisi debiles hominū Cura: Maioz cura eius est vomere cum nitris et aqua ⁊ oleo ⁊ butyro ⁊ tyriaca eius. Et detur in potu cū ea plurimū cum pipere ⁊ piretro ⁊ baccis lauri ⁊ cinamomo ⁊ castoreo: ⁊ cōfert ponere extrema in aqua calida ⁊ calefiat cozpus cum panno. Et inūgatur cum oleo de ben ⁊ costo ⁊ laboret quantum possibile est ei: ⁊ exercitetur ⁊ cibetur post illud cibis pinguibus ⁊ vino dulci: ⁊ adminustretur cura opij.

De aliabzoce que est radix mādragoꝛe ⁊ est assebiçegi ⁊ eiꝰ cura. La.iij.

Ecidentia eius sunt accidētia nucis methel: ⁊ dispositio eius est sicut lethargia ⁊ pruritus ⁊ cuzez ⁊ surditas ⁊ quod in ea deterius est sunt cozrices ipsius. ⁊ grana ipsius sunt ꝓxima illis ⁊ cozpus eius iterum quandoq; efficit aliquid ex hoc. Cura ꝓxi-

ma est cure nucis methel ⁊ opij. Et oportet ut i potu det absynthiū in vino ⁊ iterū piper ⁊ castoreū ⁊ vinū ⁊ synapis ⁊ acetū iuuatiuū est eis ⁊ oib⁹ calefa ctis. Et fiat ut sternuet itez cū hmōi medicinis ⁊ ol faciat picē ⁊ fumū galbani extincti. Et de eis que oz ut ponant sup capita eozum sunt aceti vini ⁊ oleuz ros. ⁊ nō dimittātur dormire: imo euigilent trahē do capillos: ⁊ faciēdo sternutare: ⁊ premendo radi cem pellicis.

¶ De darsion ⁊ ei⁹ cura La.iiij.

Et medicina delūma narcoticoz ⁊ ē in nā hyusgami albi ⁊ mebriat. Et accidūt ex ea in pmis nausea ⁊ singultus ⁊ pūctura ⁊ di spōtio sicut ileos: ⁊ qnqz facit vomere lāgume ⁊ so lumonē vētris ⁊ fac ipm exire ⁊ pducit ad syncopiz ⁊ facit pfundū sōnū: ⁊ mortificat ex quarto vsqz se ptimū post stupefactionem corporis totius. Et cu ra eius est cura cōmunis.

¶ De hyusgamo albo ⁊ eius cura La.v.

Cidit ipm bibēti ut mollificentur mēbra eius ⁊ apostemeť lingua ipius ⁊ egrediat spuma ex oze ei⁹ ⁊ rubēt oculi ipius: ⁊ acci dūt ei vertigo ⁊ tenebrositas oculoz: ⁊ cōstrictio an he eius: ⁊ surditas ⁊ puritus corporis ⁊ gingiue ⁊ ebrietas ⁊ pmixtio rōnis: ⁊ forte fit epilepsiam ⁊ qnqz narrat vocib⁹ diuersis. ⁊ qnqz rudit: ⁊ qnqz hinnit: ⁊ qnqz emittit voceꝫ ut mulus: qnqz ut mu la. ¶ Cura: Oportet ut in potu detur statim aqua et mel: ⁊ lac vaccinū aut caprinū aut ouinū iterum cū melle ⁊ abqz melle ⁊ butyruz ⁊ grana pini decocta cuz vino aut amigdale pini. Et iterū decoctio ficuū ⁊ iterū vinū dulce plm: ⁊ iterū cepe assatū: ⁊ detur in potu semē raphani ⁊ synapis ⁊ nasturtij ⁊ semen vrice ⁊ omne acutum incisiuū. Et detur i potu aq cepe ⁊ allei ⁊ raphani ⁊ semen eozum: ⁊ non est ali quid sicut mutradatum ⁊ tyriaca ⁊ lagzenea ⁊ sūria ⁊ tyriaca opij. ¶ Cura ei⁹ est vomere.

¶ De hyusgamo nigro ⁊ ei⁹ cura La.vi.

Cidūt ex eo pfocatio ⁊ frig⁹ extremitatū ⁊ tensio vehemēs pfocās ⁊ tenebrositas visus ⁊ fortitan non videt aliqd: ⁊ destruit imaginationem: ⁊ infrigidat extrema: deinde spasmat ⁊ pfocat ⁊ interficit. ¶ Cura: Administra in pri mis clisteria ⁊ vomitū ⁊ vētris solutionem fm q sci uisti incipiendo a clisteribus: deinde da in potu de vino puro aliquid post aliquid: hora post horam qsi est magnū iuuamēn cum eo quod bibit ⁊ absyn thiū: ⁊ del in potu piper cū vino: siliter castoreuz ⁊ ruta ⁊ menta ⁊ altit ⁊ folia lauri ⁊ grana eius ⁊ rob vue itez. Et tyriaca opij iuuatiua ē ei. Et ex ill q cō ferūt eis sūt semē vrice ⁊ alaniuden ⁊ cozdumeni ⁊ storax oia illa cū vino: ⁊ silij decoctio cozticuz mor ⁊ olei ballauij cuz lacte. Et oz ut emplastret vēter ei⁹ ⁊ stomachus ex farina tritici cū vino.

De vua vulpis stupefactiua mala: ⁊ ei⁹ cura La.vij

Cidūt ex ea obfuscatio coloris ⁊ exsicca tio lingue ⁊ singult⁹ ⁊ vomit⁹ plm⁹ ⁊ subi to ⁊ fluxus vētris cū abrasione mucosus. Et accidit ex ea in gustu sicut sapor lactis. ¶ Cura cozuz ē fm canonē coēm fiat illud. aut detur in potu lac asini num cū aqua mellis: ⁊ lac caprinum iterū ⁊ altit cū anisso. ⁊ cochlee oēs iuuatiue sunt ei ⁊ pectora galli narū decocta ⁊ comestio amigdalarū amararū.

¶ De coriandro hūido ⁊ ei⁹ cura La.viij.

Um multū sumit de coriādro humido ⁊ comedit circa mediaz lib. aut bibit de suc co ei⁹ subito: ⁊ q̄ primū sit ei. ℥. iiij. eueni unt inde vertigo ⁊ scotomia ⁊ pmixtio rōnis: ⁊ gros situdo vocis: ⁊ pfunditas sōni: ⁊ defect⁹ vocis ⁊ ser monis sicut ebrietas ⁊ alia: ⁊ odorat ex eo odor co riandri. ¶ Cura: Oportet ut euomat ⁊ ppie cum oleo de lilio aut oleo olive ppie cū decoctōe anet ⁊ sit in ea bauracb: ⁊ cibet vitellis ouoꝝ sorbiliuz cum sale ⁊ pipere ⁊ iure galline pinguis cū sale plu rimo ⁊ pipere: ⁊ sūat iure anseris cū vino forti ⁊ pu ro: ⁊ detur ei in potu paulatim: ⁊ sit illud q̄ ipse co medit cū pipere plimo ⁊ sale: ⁊ cōfert ei aqua salsa. ⁊ rob est vtilissimus ei.

¶ De psilio ⁊ ei⁹ cura La.ix.

Cidit ei q bibit psiliū casus vtutis ⁊ pul sus ⁊ frigus tot⁹ corporis ⁊ tristitia ⁊ pstri ctio anhelitus ⁊ tensio ⁊ inquietudo ⁊ stu por cū debilitate: deinde syncopis. ¶ Cura ei⁹ ē sic cura coriandri.

¶ De fungis ⁊ tuberib⁹ mal' ⁊ eoꝝ cura La.x.

Ocumētū fungoꝝ aut ēp genus eoꝝ: qñ de eis sunt q sunt mortales: aut ppt multā comestionē ex eis. Et mali qdē genere suo sunt illi quoꝝ oz⁹ non est in loco in quo cognoscit salus eius qō nascit, in ipso: imo ē natiuitas ei⁹ i lo co malo ⁊ apud lapides venenosoꝝ ⁊ apud arbo res fortis q̄litatis. Et q de eis nigri sunt ⁊ virides ⁊ colorus pauōis oēs sūt mali. Et accūt ex eis strāgu latio ⁊ pstrictio anhelit⁹ ⁊ inflatio vētris ⁊ stōi ⁊ sin gult⁹ ⁊ pūctura ⁊ citrinitas coloris ⁊ putas pulsus ⁊ hoꝛripilatio ⁊ syncopis ⁊ sudoꝛ frigid⁹ ⁊ inficiūt ¶ Cura: Fiat ut euomāt cū eis q̄ scis ⁊ ppe cū succo raphani cū folijs suis: deinde det eis cunis vitis i si rupo acetoso. ⁊ pira sūt tyriaca coꝝ. Et oz post vo mitū ut i potu det de muri nebati aliqd post aliqd ⁊ de baurach. Et mel itez ē tyriaca ei⁹. Et sterc⁹ gal line ē maximi iuuamēti eis cū in potu dat in sirupo acetoso. Et baurach itez ⁊ sal indus ⁊ succ⁹ calamē ti cū sirupo acetoso ⁊ baurach. Et cōfectiones cali de sicut diapipereon. ⁊ discymini ⁊ vinū antiquuz forte ⁊ aristol. ⁊ radix oppoponaci ⁊ fex vini ⁊ syna pis. Et iterū absynthiū ⁊ origanū mōtanū ⁊ deco ctio amboꝝ ⁊ decoctio ficuū. Et oz ut vaporet q̄ ē sub hypocōdriis eius semp.

¶ De sagittis armenis ⁊ eius cura La.xi.

Et de ill q̄ pueniūt i hoc ca, ē regimē curati onis ei⁹ quē adurūt sagitte armene. Dixerūt qdā: Oz ut bibat statī galbanū qñ ē cura tio illi⁹. Dixerūt: Et dōnula siluestris scōtica ex ei⁹

viscerib⁹: saliak ꝛ exsiccet ꝛ bibatur ex ea .ij. aur. cū vino. Et iam pu enit ad me ꝙ potus stercoris hūani est tyriaca ad illud.

¶ Tractatus .ij. de venenis ebibitis que sunt ex animalibus. ¶ Capitulum .i.

venenū ab⁹

Dz venenoz̄ ebibitoz̄ ex aīalibus q̄dam sunt que sūt caro illius aīalis ꝛ totū corpus eius qualitercūq; sit. Et q̄dam que sūt mēbz̄ ꝑticulare animalis. Et q̄dam que sūt in hūiditate eius. Et omnis diuisio est fm duas diuisiones: ex ipo enim est qđ est ꝑpter substantiam eius sicut caro ranaz̄ lacunaliū. Et ex ipo est qđ est ꝑpter accidens ei sicꝑ pisces frigidi ꝛ assature suffocate ꝛ lac coagulatū in stomacho.

¶ De animalibus que interficiūt omnino corpoꝛibus suis aut corūꝑtū ꝛ eius cura. ¶ La.y.

Prima gdē diuisio ex diuisionib⁹ ē sicꝑ stellio ꝛ cantarides ꝛ rane ꝛ lepus marinus ꝛ lacertus. ¶ Et diuisio scōa est pisces frigidi ꝛ assature suffocate.

¶ De cantaridibus ꝛ eius cura. ¶ Capi.iij.

Cantarides sunt acute mordicatiue facientes accidere pūcturam ꝛ dolorem in membris ꝛ omnino dolorem extensum ab oze vsq; ad pectinem: ꝛ etiā apud anchas ꝛ genua ꝛ hypocondria. ꝛ ulcerant vesicaz̄ ulceratione dolorosa apante virgam ꝛ pectinem ex ꝑte eius cū inflatione vehementi ꝛ facūt surgere ad urinā. Q̄q; ille qui eas sūpsit vult mingere ꝛ non potest: aut mingit sanguinē aut frustz̄ sanguis cū dolore vehementi. Et q̄q; accidūt cū hoc solo ueneris cum abrasione ꝛ syncopis ꝛ grauitas ꝛ ꝑmixtio rationis ꝛ casus cuz surgit ad scellam. Et plūm lesionis eaz̄ est in vesica. Et iucit sumēs eas in oze suo saporem alkitram ꝛ picis. Et ista qdem animalia sunt nocibiliora in eo qđ sequit̄ horum assethara ante ꝛ post ꝛ in autumno. Cura: ¶ Oportet ut euomat ꝛ clisterizet sicut scis. Et oportet ut ponatur in eo cuz quo vomit ꝛ clisterizatur nitrū ꝛ decoctio ficuū itez ꝛ fit vomitus continuꝰ vel frequēs. ¶ Et si viderit ut intendat cōseruationē vesice faciat: deinde detur in potu lac potui frequente. ꝛ itez psiliū ꝛ aqua portulace ꝛ butyz crudū plūm deinde clisterizet iste cū aqua ordei ꝛ altee ꝛ albumine ouī ꝛ mucilagine semis lini. aut aq̄ ordei ꝛ aquarizi ꝛ decoctione fenugreci aut decoctione candarum ij ꝛ turibus pinguibus ꝛ oleo amigdalino ꝛ adipe āseris ꝛ vitellis ouoz̄ sorbiliū ꝛ butyro cocto ꝛ ut relle aut iuleb ꝛ oleo amigdalino. ¶ Et lac acetosū vaccinū bonū est ei. Et conferūt ei aqua mellis ꝛ decoctio cum granis diureticis sicut sunt grana melonis ꝛ cucumeris ꝛ decoctio ficuū cū sirupo violaceo. Et sicut si in potu detur oleum de cidonijs est tyriaca ꝛ oleū de lilio ꝛ sulꝛ lutuz̄ samiū. Et confert ei solutio ueneris cū sirupo ꝛ hydromelle, ꝛ oportet ut distillet in virga bibentis ipm oleū ro. non cuz clepsidra: imo cū emboco, subtili, ꝛ leniore qđ est ꝛ admittatur tuba tepida.

¶ De lepore marino: ꝛ eius cura. ¶ Capi.iiij.

Elcidunt ex ipo si de eo in potu det constrictio anhelitus ꝛ rubedo oculoz̄ ꝛ difficultas eius ꝛ tussis sicca, ꝛ sputuz̄ sanguinis ꝛ difficultas urine ꝛ mictus sāguinis et urina viola. ꝛ dolor in stomacho ꝛ vomitus supfluus cholē ꝛ sanguinis ꝛ icteritia. ꝛ angustia ꝛ dolor renuz̄ ꝛ egestio eius ē violacea. ¶ Et q̄q; est mucosa ꝛ sudat sudore fetido ꝛ abhorret cibū. ꝛ cū videt pisces terret ab eis Et cū sit talis ut non terreat ab eis: tunc iaz̄ sanat ꝛ inuenit saporē piscis feudi in ore suo ꝛ in eructuatione sua cū salsedine etiā. Et plures ꝙ ex eo euadūt cadūt in ptisiz̄. ¶ Curatio eius: Confert ei potare lac capri nū iumentū vltimū ꝛ lac asininū itez ꝛ lac mulieris ex mamilla ꝛ virge alcanne ꝛ semen altee hyemidux elixatuz ꝛ ius caneri fluuialis, ꝑtice: quū ipe pōt comedere ipm sine religo lenificantibus ꝛ critius alsatus recens aut sāguis eius: ꝛ lacertū marinū non refugit ꝛ comedit ex eo de. medicinis vero fortibus sūt calamentū fluuiale, calidū recens ꝛ sanguis anseris etiaz̄ ꝛ urina homis antiqua ꝛ radicum buchore marien octo oboli cū vino: aut kitrā illa quātitas et in vino ꝛ hellebori paz̄ cū vino. ¶ Et cū aduenit dies sedus excitationis accidentiū ꝛ gescit: fiāt ei pillule de helleboro nigro ꝛ scamonea ꝛ agarico cū succi liquiritie ꝑtibus equalibus: quaz̄ dos sit. ʒ. i. ꝛ qđ supra est paz̄ cū kilef. ꝛ signuz̄ sanitatis est ꝙ videt pisces ꝛ non terret ex eis ꝛ comedit: ꝛ cum cadit in ptisim curetur ptisis.

¶ De stellione ꝛ alharbet: ꝛ eoz̄ cura. ¶ Capi.v.

Curo stellionis mortificans est: ꝛ quādoq; cadit in vino ꝛ moritur in eo ꝛ dissoluitur ꝛ fit illud vinū sicut venenuz̄. ꝛ accidunt ei qui ipm bibit vomitus ꝛ dolor oris stomachi vehemens. ¶ Et alharbe itez mordicatiua est circiter ut hoc. ꝛ ouuz̄ eius sicut dicitur est venenuz̄ vnius hore ꝛ dicam ipm. Et dixerunt quidaz̄ ꝙ cum hoc animal decoqtur ꝛ spergitur decoctio eius in aqua balnei fit viridis omnis q balneatur ex eo spacio quodam: deinde redit ad dispositionē paulatim. ꝛ hūc qdē sermonem non verifico. ¶ Cura ē cura cōmūis ꝛ est sicut cura cantaridum.

¶ De lacertis ꝛ eius cura. Capi.vi.

Species lacertoz̄ est salamandra aut ipsa ē silitudo nature eius. Et q̄ ei sisant mortificās: ꝛ accidūt ei ꝙ bibit carnē ei⁹ apa linguē ꝛ pruritus ꝛ dolor capitis ꝛ aduſtio ꝛ tenebrositas oculoz̄. ¶ Cura. ¶ Sumant ysamū ꝛ xylocarcte nabati ꝛ zuccaz̄ equalit: ꝛ dent in potu cū butyro coct o vaccino. ꝛ oz ut det in potu lac dulce ꝛ iungatur cū oleo aliquo ꝛ balneetur.

¶ De potu salamādre: ꝛ eius cura. ¶ Capi.vij.

Hec est species mordicantiū quā dicā in cā mordicatiōis. ꝛ accidūt a potu eius dolores vehementes in ano ꝛ apa sicut hydropisis ꝛ in ventre spasmus ꝛ retentio urine. Et dicunt quidaz̄ aliter dicentes ꝛ est. Alius alamediu ꝛ aliꝙ accidunt ei qui bibit ipsam apa lingue ꝛ destructio

rationis ⁊ mollificatio ⁊ zemena ⁊ denigratio loco
ruꝫ coꝛporis ⁊ putrefactio partium coꝛporis que ca
dunt cum curatur homo: quare sanatur. ¶ Cura ei⁹
communis est vt cura opij: ⁊ dentur in potu tyriace
plures sicut alfaroch ⁊ mithridatum ⁊ similia. Ali⁹
autem almedu dixit q cura eius est cura illius qui
accipit cantarides ¶ Et de illis que appꝛopꝛiantur ei
est vt sumantur ãmoniacum ⁊ glutem albotin: ⁊ su
mak de eis aut ambo cum storace. ⁊ confert ei aqua
decoctionis camepitheos in qua decocta sunt gra
na pini parua ⁊ folia cupꝛessi ⁊ semen vrtice: ⁊ bibat
cum oleo: ⁊ similiter conferunt ova testudinis mari
ne ⁊ rane decocte cum calamento.

¶ De ranis lacunalibus viridibus ⁊ marinis rube
tis ⁊ earum cura. ¶ Cap. viij.

Accidunt eis qui bibunt eas obfuscatio colo
ris ad citrinitatẽ tendens ⁊ apostematio coꝛ
poris ꝑm semitam mollitiei ⁊ aduſtio ni gut
ture ⁊ oꝛe ⁊ difficultas anhelitus ⁊ tenebꝛositas ocu
loꝛum ⁊ vertigo ⁊ fetoꝛ oꝛis. Et quandoque accidit
spasmus aut tetanus. ⁊ quandoque accidunt ei so
lutio ventris dysenterica ⁊ nausea ⁊ vomitus ⁊ per
mixtio rationis ⁊ syncopis. ⁊ quandoque expellit
sperma ⁊ vrinam ⁊ menstrua sine voluntate. Et ei⁹
qui cadit ex eis non saluantur dentes: imo cadũt.
Cura ¶ Euomat cum oleo ⁊ aqua calida aut cum vi
no plurimo ⁊ multum vtatur exercitio ⁊ appꝛopiu
quetur balneo ⁊ tine calide ⁊ munctionib⁹ cũ oleis
calidis ⁊ confert ei diacurcuma ⁊ omne qđ confert
hydropisi. ⁊ conferunt ei vinum plurimum ⁊ pon
dus. 3. ij. radicum arundinis: ⁊ similiter ciperum ⁊
calamus aromaticus cum vino.

¶ De ranis citrinis: ⁊ earum cura. ¶ Cap. ix.

Biscinditur ex eis appetitus cibi ⁊ acciat cruc
tuatio ⁊ coꝛrumpitur coloꝛ ⁊ fit syncopis ⁊
nausea ⁊ vomitus ⁊ doloꝛ oris stõi ⁊ apostε
manturventres ⁊ crura. ¶ Cura pꝛoxima est cure ra
narum primarum lacunalium ⁊ marinarum. ¶ Di
uisio alia huius neruj.

¶ De piscibus frigidis: ⁊ eoꝛum cura.
¶ Capitulum. x.

Ex piscibus frigidis ⁊ pꝛopꝛie positis in loco hu
moꝛoso accidunt accidentia fungoꝛũ: ⁊ quã
doque non apparet aliquid vsque ad. i. dien
em. ij. ¶ Cura coꝛ ẽ mũdificatio ⁊ reliq̃ cura fũgoꝛ.
¶ De assaturis ⁊ carne coꝛrupta: ⁊ coꝛ cura. Ca. xi.

Oꝛtet cũ assat caro q̃cunq̃ caro sit vt ñ co
opiat submergẽdo. imo dimittat discoopta
donec euapoꝛet: nã cũ submergendo coopiat
fit venenũ ex qua accidunt signa colyrice passionis
ex tristitia ⁊ solutione ventris: ⁊ quãdoq̃ deficit rõ
comedentis ipsaz vno die aut duob⁹ dieb⁹: ⁊ quan
doq̃ facit ꝑfundationẽ somni ⁊ interficit. Cura:
Euomat ⁊ dent ei in potu mina ⁊ absneisus ⁊ vinuz
odoꝛifeꝛ cũ succo cydonioꝛ ⁊ maloꝛ. ⁊ terra sigilla
ta est bona ei post vomitũ: ⁊ cureꝛ eius colyrica pas
sio. Venus scõm de animalib⁹ ⁊ sunt sicut fella in
terficentia: Et extremitas caude cerui.

¶ De felle vipere ⁊ eius cura. ¶ Cap. xij.

Hoc est ex venenis cũ bibit ꝑm modum quo in
terficit frequens fit syncopis ⁊ parũ confert
medicina. ¶ Cura: Si aliqd confert: tũc vomi
t⁹ cũ butyro cocto vna dispositione post dispositio
nez aliam ⁊ illud quo succurrit post vomitum est ty
riaca ⁊ mithridatũ: ⁊ albezahar est sublimis res ei ⁊
muschus ⁊ medicamen eius. ¶ Et quando frequens
fit syncopis: dentur ad soꝛbendum vinũ ⁊ aqua car
nis pullozum cum aliquo vel aliqua re muschi aut
medicinis de muscho.

¶ De felle leopardi ⁊ eius cura. ¶ Cap. xiij.

Accidit ei qui bibit ex eo vt euomat choleraz
viridem aut citrinam: ⁊ inuenit odoꝛem alo
es in naso suo ⁊ sapoꝛem eius in oꝛe suo: ⁊ ac
cidit ex eo ictericia ⁊ est moꝛtale. q̃ si pertranseat tres
hoꝛas speratur. ¶ Cura: Euomat sicut scis ⁊ detur in
potu tyriaca pꝛopꝛia ei que ℞. terre sigillate ⁊ bacca
rum lauri ambozum ana. partem. i. ⁊ coaguli gazelẽ
partes. iij. ⁊ seminis rute ⁊ myrrhe ambozum ana.
partem. ℌ. conficiantur cum melle: cuius dosis sit ei
quantum est nux: ⁊ cum hoc euomat iterum ⁊ opoꝛ
tet vt fiat tina ex aqua odoꝛifera.

¶ De felle canis aque. ¶ Cap. xiiij.

Dixerunt quidam: Si comederit homo de fel
le canis aque quantitatem lentis vnius inter
ficit post hebdomadam. Cura: Detur in po
tu butyrum coctum vaccinum cum gentiana roma
na ⁊ cinnamomo: ⁊ iterum coagulum lepoꝛis: ⁊ in
ungatur cum oleo aromatico ⁊ subtiliet regimen.

¶ De extremitatibus caude cerui ⁊ ei⁹ cura. Ca. xv.

Accidunt eis qui bibunt ipsam angustia vehe
mens ⁊ syncopis ⁊ est venenum interficiens.
Cura: Euomat bibens ipsam sicut scis. ⁊ me
lius eius est cum butyro ⁊ aneto: deinde dentur in
potu auellane ⁊ fistici ⁊ seluz aparagi confecta simul
omni hoꝛa auellana magna: detur in potu illud in
die quater. ¶ Pars. iij.

¶ De sanguine tauri recenti: ⁊ eius cura.
¶ Capitulum. xvi.

Accidunt eis qui bibunt illum qui ex eo recẽ
est difficultas anhelitus ⁊ doloꝛ bꝛonchi ⁊
meri ⁊ rubedo lingue ⁊ fruſta sanguinis con
gelati in dentibus ⁊ gingiuis ⁊ nausea vehemens ⁊
angustia. deinde apparet coꝛrosio in lingua: deinde
perducit ad pꝛefocationẽ ⁊ spasmuz. ¶ Cura: Opoꝛ
tet vt ipse properet ad clistere ⁊ solutionem ventris:
nam vomitus timoꝛosus est. quandoque enim ex
pellitur cuius expulsio non tolleratur: quare pꝛefo
cat. Et oportet vt in potu dentur medicine conferen
tes in congelatione sanguinis sicut ficus immature
plene crude: ⁊ semen caulis ⁊ radix alaniuden ⁊ as
sa ⁊ baurach ⁊ cinis ligniozum fici in aceto ⁊ piper in
aceto ⁊ succus foliozum allah alaich in aceto ⁊ coa
gula in aceto. Cum ergo abscinderimus sanguinez
congelatum in ventre eius cum medicinis: soluatur
tunc ⁊ emplastretur venter eius ex farina oꝛdei cum
aqua alcarati.

De sudore animaliū ⁊ eius cura. Capi.xvij.

EX eo fit facies viridis ⁊ apatur ⁊ currit ex eo:pe sudor fetidus ut ex ascellis. Cura Ul omat cū aqua tepida ⁊ detur in potu vinū cuz olei ros.pondere.5.3.⁊ reubarbari.5.3. ⁊ salis gēme:⁊ confert ei tyriaca de terra sigillata.

De ouis alharbe ⁊ eoꝝ cura. Capi.xviij.

CRistimant quidam:q̄ qui bibit de ouis alharbe moritur statim:⁊ si non festinet non confert aliqd Cura eius: Detur in potu stercus ancipitris in vino:deinde euomat vomitu i tegro:⁊ inungat corpus eius cū butyro vaccino cocto:⁊ empleatur caput eius cū sale:⁊ cibetficubus sicus ⁊ olco ⁊ gentiana.

De lacte corrupto ⁊ eius cura. Ca.xix.

OSt illud quod conuertit in via accto sitatis ad putrefactionē aliā:⁊ generant ab eo vertigo ⁊ syncopis ⁊ pūctura in ore stomachi Et q̄ñq̄ accidit ex eo colyrica passio mortifera. Cura eius est: Enomere cū aqua mellis: deinde potare vinū purū cū diapipereō ⁊ exporare stomachū eius olco nardino.

De sanguine ꝯgelato ⁊ eius cura. Capi.xx.

SAnguis cōgelatus in ventre ē ꝑculdubio venenū huiꝰ generis:licet ipe non adeptus sit venenositatem extra corpus:quoniā ex ipo vbiq̄z congelatur in eo.s.ex concaitatiꝰ vētris pectoris ⁊ stomachi:aut intestinoꝝ aut velice accidunt accidentia mala. Cū enīz ipe congelat in pectore destruit colorē ⁊ minorat pulsus ⁊ debilitat et ꝺducit in primis ad frequentiā ⁊ mollificationē egri ⁊ perducit ad syncopim. Et quādo ꝯgelatur in stomacho infrigidat corpus ⁊ accidunt ꝓfocatio ⁊ paritas ⁊ syncopis continua. Et quādo ꝯgelat in vesica accidūt accidentia ꝓma illis que diximus:⁊ similiter in intestinis. Medicine cōmunes ad illud sunt alachoen alba ꝓpie ⁊ rubea etiā ⁊ bdellium ⁊ albasce ⁊ coagulorꝝ tres oboli ⁊ ꝓpie coaguli leporis ⁊ lac fici ⁊ acetuz acutum ⁊ altu ⁊ aqua cineris lignoꝝ fici iterata. Et ex eis que dixerūt ⁊ est mirabile est lac caprinū. Dixerūt enim q̄ ipm liquefacit ꝯgelatuz omne in cōcaui tandus: Et uez sumant alanitu den ⁊ caulium partes equales:⁊ dēt in potu cū aceto ⁊ est mirabile medicamen. Cura ꝯgelati sanguinis in stomacho ⁊ vesica. Nos iam diximus illud i libro tercio semel: quare apponimus nūc duo capitula. Et dicamus q̄ habens illud oportet ut cuomat illud si potest cū melle ⁊ succo apij. Et conferūt ad illud tyriaca de terra sigillata. Et farina cartami cū soluit in aqua calida est iuuatiua valde. Et hoc ē medicamen: ℞. terre sigillate. vij.ʒ. coaguli leporis ℥.xxxvi. coaguli gazel.ʒ.xxxij. gentiane aristol.ro. seminis rute siluestris myrrhe omniū aā.ʒ.iij. cōficiant melle. ⁊ sit dosis eius sicut nux in aqua calida aut in sirupo acetoso. Et itez sumatur cineris ficuz pondus.ʒ.ij.cū medulle leporis quātitate aur.vnꝰ ⁊ exiſtimo q̄ sit coagulum liq̄factū in acceto vini ⁊ bibaſ. Et sal gema cū coagulo hedi itez: aut aureus vnus stercoris canis:⁊ appꝺpriat ei quod dē eo cōgelatur in vesica:ut infirmo detur succus foliorꝝ ceri dari:ci enim inest ꝓprietas mirabilis in hoc ut asiduet.potū sirupt acetosi aut in aceto itez: acetū cui est bonū huic rei ⁊ aureus vnus coꝛdumeni cuz aq̄ calida ⁊.5.aureo alut.aut detur ei in potu agaricuz aut liseleos aut aliquid coagulorꝝ aut.ʒ.ij.carpobalsami aut.ʒ.ij. blacte bizātie aut.ʒ.ij. ligni pēonie: et administrent medicine frangentes lapidem bibite ⁊ clisterizate ⁊ linite. Et inūciatur in vesicā eius pōdꝰ nuclei vnius salis triti soluti in aqua: aut admistrentur aque cineris vitis. Si vero hoc non valuerit nō erit excusatio scindendi a sanguine congelato ⁊ extrahendi cum sicut extrahitur lapis.

De ꝯgelatiōe lactis i stō ⁊ eius cura. Ca.xxi.

QUandoq̄z congelat lac in stomacho ꝓpter aliquam causaꝝ ledentium congelantium aut ꝓpter ꝓparationem fortem in lacte: aut ꝓpter coagulatum bibitum in lacte. Et accidūt ex eo sudor frigidus ⁊ syncopis ⁊ febris rigoꝝ. ⁊ si congelatio fuerit cum coagulo: tunc erit deterior et velocior ad ꝓfocandū. ⁊ congelatio quidem lactis in stomacho est ex genere congelationis sanguinis. Et accidunt ex ea dispositiones male sicut accidunt ex illa ⁊ ex venenis. nam accidunt itez ꝓpter congelationem ipius in stomacho frigus coꝛporis ⁊ paritas pulsus ⁊ ꝓfocatio constringens anhelitū ⁊ syncopi. ⁊ q̄ñq̄ accidit inflatio ventris bibenti ipm. Cura: Oportet ut alienetur ille in cuius stomacho caseat lac a salitis: ipa enīz addūt ei calefactem. verū oportet ut detur ei in potu acetum soluz aut mixtuz cum aqua: ⁊ detur in potu calamenti sicci pondꝰ.ʒ. .v. q̄ñ est mirabile resoluens ipm statim ⁊ ꝓpt virtutem suam in hoc ꝓhibet lac multū a caseatione ⁊ conseruat ipm. Et detur ei in potu de coagulis aliquid vsq̄z ad aur..i.ipa nāq̄z resoluūt ipm aut eduūt ipm per vomitum aut solutionem: ⁊ dentur ei i potu itez medicine predicte ad coagulationem sanguinis in stomacho ⁊ ꝓpie que fiunt ex terra sigillata de illis quas dixi ⁊ medicamen alanitudē ⁊ caulis. ⁊ dētur in potucū equalitate i aceto ⁊ aq̄ cineꝝ ligni fici itez q̄ñ uterat ⁊ admīstrat eius in ea.

Inceptio sermonis in morsione ⁊ pūctura: Tractatus tertius de regimine morsionis vniuersali ⁊ de effugatione venenosoꝝ: ⁊ de curatione mōdicationis serpentum ⁊ speciebus eoꝝ. La.i.

DIas q̄ canon maximus in cura tione veneni est confortatio caloris innati ⁊ excitatio ipius ad expellendum sicut facit tyriaca ⁊ napis barbaricus ut lubricare faciat venenuz ⁊ expellit ipm ad exteriora. Et cōsideratio confortationis viscerū: deinde expulsio veneni ⁊ destructio operationis eius cū potionibꝰ ⁊ epithēatibꝰ gbus inest illud cū ꝓpriatate sua aut nā sua cognita sm q̄ dicā. Et q̄ñq̄z ingredi in his intentionibꝰ res alia ⁊

est regimen in humiditatib⁹ quādo inuenit eas aut calcat eas. Et ingrediunt in hoc ca. phlomia t solutio vētris t similia. Et cōuenientior horaz phlomie est cū scit q venenū tam sparsū est in corpore. Et nō est ex eis que attrahūt t proprie ei q est replenus. Et quando cz ingredit i hoc ca. res alia: t est facere humores moueri ad partez membrorū principaliū. Et ea q̄ bibunt super venenū: aut sunt tyriace t bezaharat, plis: aut proprie illi veneno: aut medicine contrarie veneno cū pplerione sicut altit cōtraria ē veneno scorpionū cū, pprietate sua: aut pducētes venenū ad exteriora pmotiōe hūoz ad exteriora sicut medicine note: aut medicie remouētes hūores a facie veneni. ñ ergo iuenit ex eis q̄ dixim⁹ cōpositū sicut medicine solutiue t vomitiue t diuretice. Et in medicinis q̄ administrant super mozsiones venenosas epithimate sunt intentiones: quaz vna est vt prohibeant penetrationez veneni in corpore: t illud fit aut cum ligamentis t constrictione extremitatis t prohibitione somni vt moueat calor innat⁹ ad exteriora t expellat. Et de hoc ca. est incisio mēbri mozsi aut cuz medicinis t cauſis attractiuis. Et propter illud stiptica nocciua sunt eis: quoniaz non est aliqd magis iuuatiuū q̄z medicamen qō trahit venenuz ad exteriora t prohibet ipsuz penetrare ad interiora: t proprie quoniam venenuz est ad exteriora adhuc t non spargitur. Et huius qdem generis sunt ventose t forsasse indiget incisione si iaz subiuerit suz est t elongat t est infirmuz. Et missio sanguinis sugaruz bona ē excusans ab illo. t a suctione duz permanet in cute nā suctio quādoq̄ sufficit. Et oportet vt sugens sit nō iciunus: immo iaz comederit t abluat os suū t habeat dentes iaz cozrosos: t iaz colluit os cuz vino odorifero t bibat ex eo aliquid t teneat in ore suo oleuz ro. aut oleum viol. Et cuz fuerit in ore suo aliquid t expellit totuz qō sugit iste sugens: tunc oportet vt exp̄at. Medicinevero q̄ sunt sicut note ebibite rubificantes ēt t attrahentes venenuz aut sunt propter virtutē caleſa ciētez trahentez: aut causa similitudinis ad attrahenduz illud qō simile est ei: sicut facit adeps cocodrilli ad morsuz cocodrilli. Et caro vipere post absciſiones extremitatuz eius in attractione veneni sui ita⁹ vt accidet medicinis valentibus ad venena itez. veruz sunt dbilioza t ōſi ipse sit inter cōplexionē corporis t cōplexionē veneni. t sermo hic est ex eis in quib⁹ oportet cū sapientib⁹ pſiderare vt sciat qō ē incōueniens: medico aūt nō nocet si non scit hoc. Et plegdez embrocaz attrahētiuz exulcerant t vesicāt: qſ oz vt currat qō est in eis. hec ergo ē ex pditiōib⁹ medicine epithimate: t ex cōditiōib⁹ ei⁹ est vt sit medicina resolutiua a nature veneni aliquaz resolutionuz pgelatio aūt est sicut operatio radicis mandragore. Eldustio vo ē sicut opatio cauterij i igne aut cū oleo t pice, pprie oleo seruēte. t est opatio egyptioz aut cū proprietate materiei aut cū qualitate i calore t frigore cōtraria ei. Et quādo administrat qō attrahit i principio aut facit aliquid eoz q̄ dixim⁹ t non confert: t est res maxima incide qō est in circuitu pūctu re t accipe carnez lotaz vsqz ad os. Et si timor fuerit maior hoc incide mēbruz: deinde cauteriza. Et de illis que necessaria sunt in omnib⁹ medicinis venenozuz proprie in epithimatib⁹ est vt sint sedatiue doloris t succurrentes accidentib⁹ timorosis sequentibus mordicationez: sicut alcolcotar ponit in epithimatib⁹ mordicationum vt retineat sanguinem cuz sup fluit i cursu suo a motu suo. Et de preceptis q̄ oz vt considerētur in venenis t morsibus est vt prohibeatur consolidatio vulneris vsque ad horam sanationis egri ex malitia veneni.

¶ De eis que bibunt super morsionem. ¶ La.ij.

EX medicinis bonis est vt in potu detur semen andacoche in aqua t vino. t decoctio speciez calamenti tritū t castoreū est mirabile. Lacvero alcipha t existimo ipsuz esse tyriacaz nominatā alkusaki t alfarauia sunt vehemētis iuuamēti ad morsuz omnis vipere t alinduar t alfara t seniuser t alādrion t albedecoard t nasturtium: t iteruz illud qō assimilat nigelle t alkeisim t allenz t corticet, t folia iuniperi cuz pipere t piper ipsuz. Inquit Gal. Vinuz in quo cadit vipera confert morsicationi venenosoruz: quomodo ergo tyriaca. Et semen citri contrariuz est veneno omni: t dosis eius aurei duo. Et radix alāniudē iuuatiua est ad omnia venena: t fructus agni casti t oleuz balsami t grana agnicasti. Et nux cuz sicub⁹ t auellanis cuz gentiana t oppopanacuz cuz aristol. t oleuz de oleandro t folia ei⁹. Et fructus aldulb recens mirabilis est i hoc t cinamomuz t stercus capruinuz adustuz emplastratum t in potu datuz t camedreos t kelisi: t iteruz cancer fluuialis cū lacte t ameos t serapinuz t fistici cuz vino t, calamētū t decoctio ei⁹ bibēdo t emplastrādo: t enula t abrotanuz t cozdumeni t agaricū t radicis alhasce. z. iij. Et similiter ventrel mustelevsqz ad stōachuz suū quādo implent coziandro t exsiccant: t sumitur ex eis cum necessarium est. Et decoctio malue horzulane t semē altee t cerebella gallinaz, pbe cuz coagulo. Et i⁹ mustele morātis i domo qñ bibit cū vio: Et i⁹ muris morātis i domo qñ bibit: Et testudo magna salita: Et decoctio cācroz fluuialiū t testudis Et galbanū ē vltimū. Et gētiana ē mirabilis. Et semē bauciesilueſtris ē iuuatiuū. ¶ Et ō illis q̄ pferūt i hoc ex medicis frigidis ē radix mādragore emplastrata cū melle. Et endiuia silueſtris ē mirabil i hac re: Et capill⁹ veneris. Et qñz pponit agaricū cū aureovno aristol. lōge. Et itez tyriaca mirabil: ℞. opij t myrrhe amboz ana. z. i. t pipis. z. i. ℈. radicis aristol. lōge t rotūde añ. z. iij. vini. z. ij. ꝑficiāt cū melle t aq̄ cruce: cui⁹ dosis sit aure⁹ vn⁹ cū decoctiōib⁹ bonis. Et itez medicamē terre sigillate: baccaz lauri añ. aur. ij. terre sigillate obolos duos bibat cum oleo t sit dosis auellana vna i. iij. ℥. aque mellis. Et itez tyriaca cōmunis ad pūcturā. t ea q̄ bibunt: ℞. piperis pondus. z. x. spice t aristo. t radicis bauciе oiuz añ. z. i. conficiant cum succo xylocaracte t pone turin sole. xl. diebus: t moueat omni die semel t quotiens exiccatur humectetur: t detur in potu cuz

aqua calida. Et dixerūt quidā q ipsa cōfert iterum facto alcohol ex ea: t decoctio cācroꝝ fluuialium t sanguis testudinis: t testudo magna salita. ¶ Medicamē iuuatiuuz ad oēm morsum. ℞. nigelle semi nis alharmel cymini omniū ana. ʒ. ij. gentiane aristol. ro. ana. ʒ. i. piperis albi myrrhe aā. ʒ. ß. cōficiā tur cū melle: cui⁹ dosis sit faba vna romana in vino Et iterum gentiane aur. ij. piperis rute amboꝝ ana aur. i. ꝓficiātur cū melle: t est dosis vna in vino. Et iterū amomi carpobalsami ana aur. iij. seminis eru ce semīis porri amboꝝ ana aur. ij. aristol. radicuz alaniudez nigri amboꝝ ana aur. ij. myrrhe t croci amborum ana aur. i. luti albohera aur. iij. cōficiā tur cū melle dispumato: t sit dosis quātū ē faba. Et iteruz carpobalsami t iopi sicce seminis napi silue stris t piperis albi t nigri t macropiperis t acoīi t anisi t petroselini t assari t cymini carmeni: t semis hyusquiami albi omniū ana. ʒ. iiij. spice, floris squi nanti amboꝝ ana. ʒ. vi. cōficiant cum melle: t sit do sis faba romana.

¶ De epithimatib⁹ super puncturam La. iij.

Q Et eis que super eas linūtur est petroleum albū aut sybalbidum: aut allcum sicut est elixatum cum butyro coctū: aut castoꝛ cuz cum oleo: aut succus porri qō non tetigit aqua. Et calamētū fluuiale optime attrahit venenū: t sulfur cū vrina: t gallina t gallus scissi dū viui sūt: t emplē tur cum eis punctura uel morsus: t permutetur oi hora t admistret emplastrū. ¶ Quidā aūt dixerūt q gallina ē vehemētis caloris: t ꝓpt illud eliquat os deglutitū t arenā t lapidē: t videt q fiat illud i gut ture t stomacho t nō alibi. Et ex eis gdē q̄ emplan tur ē sal aut acetū aut fel tauri aut sinsibruz t folia aphodilli t cinis t acetū t ꝓpue cinis ligni fici t vi tis t ꝓpue in ꝓncipio t olei t sal decocta. Et dixe rūt q emplin cū allcis t sale t stercoꝛe caprino iu uatiuū est in oi morsiōe nili mordicatiōe aspidis. t emplin cū calce t melle t oleo iuuatiuuz ē ita q ad aspidē. Et iterū sumant synapis t calx t acetū t li niat desup cū aqua saponis t alkitrā aut cuz decoc tiōe picis t cū sale t liniat. Et pīr ferucs bona ē in lana sup morsionē: ita q morsui vipere: t ē ex cura tiōib⁹ egyptioꝝ t bona valde: t cepe cū sauich: t emplastrū factū cum sale: t emplin de nitro. Et de embrocis bonis ē aqua maris calida singularis cū aceto: t decoctio muris habitātis i domo t mustele.

¶ De epithimatib⁹ ex qbus cū coꝛpoꝛa liniūtur nō appꝛoximant ei venenosa La. iiij.

Q Et illis q̄ dicta sunt ad hāc rem sūt cerebrū lepoꝛis cū aceto t oleo. Et stoꝛax qū soluī tur in oleo. Et oleū in quo infusa sūt folia pini recētia trita cū ea aut flos cupressi t grana iuni peri: t similit folia agni casti in oleo t abꝛotanuz t radix aniudē t aphodillus t daucus t carpobalsa mū t radix nasturtiū t oia illa cum oleo. ¶ Et cōpo sita de qbus ē ut sumātur radicis aniudē nigri t flo ris alsegi recētis t granoꝝ iuniperi oiuz ana ptes. ij radicis mandragoꝛe. ʒ. ptis. i. carpobalsami, coꝛdu meni oiuz ana ptes. iij. terank t cū oleo tā diu bene coquank donec habeāt ipissitudinē soꝛdis balnei t inungātur cū eo. Et iterū aphodilli. ʒ. i. carpobalsa mi t hyusqami albi amboꝝ ana aur. ʒ. misceat cuz accto t oleo t liniat cū eo. ¶ Et iterū flozis pini ꝑs. i. radicis mādragoꝛe ptes. ij. semis hyusqami albi p tes. iij. misceant oia cū oleo t liniat cū eo. Et hoc ue rū cōcuciens est ad suffumigādū. Et iterū granoꝝ iuniperi ptes. ij. stoꝛacis ꝑs. i. misceat totū cū oleo t liniatur cum eo. Et epithimatio cuz oleo de rapha no fugat cimices.

¶ Ad effugādū venenosa vīr La. v.

O Portet ut aspgat dom⁹ eis que dicem⁹ t sternat eis t liniant foꝛamina t fenestre eis quib⁹ embꝛocat ex illis que dicem⁹ in suf sumigationib⁹ t alijs ut nō appꝛoximēt eis veneno sa. Et suffumigationes sūt sicut fumus ligni grana ti: qñ ipse effugat venenosa: t silit radix lilij. t virge granati sūt mirabiles in hoc: t silit galbanum t coz nus t vngule q̄ findūtur ut bouis: t vngule q̄ non findūtur ut equi t pili t serapinū t assa t folia lauri t grana ei⁹ t calamētū t secha t stramētū cū eis: t si milit nasturtiū: t silit cinis ligni pini t ꝓpe cū galba no si fiat suffumigiū ex opio t nigella t galbano et coꝛnu ceruino t sulfure t coꝛnib⁹ capꝛe.

¶ De effugatiōe serpētū t venenosoꝝ aialiū La. vi.

Q Et iterū stoꝛax t coꝛnu ceruinū t nigella et aspaltū de vnoquoq; ꝑs. i. suffūigef cuz eo lectus. ¶ Aliud coꝛdumen t radicis ani udē nigri t stoꝛacis oiuz ana. ʒ. i. coꝛticū oui strutij nigelle semis harmel oiuz ana. ʒ. ij. Et iterū semis hyusqami albi folioꝝ cupressi t pini t nigelle oiuz aū. aur. i. coꝛticū radicis mādragoꝛe aur. i. ꝓloꝛ ca pꝛe aur. iij. calamīti. ʒ. i. aspalti aur. iij. misceat totū t fiat suffumigatio cū eo sup os fenestrarū: t i eius suffumigatione ē securitas. Et de illis ex qbus fugi unt plura venenosoꝝ aialiū qñ cū eis sternutur loc⁹ sūt sinsibruz t ozimū t agnus castus.

¶ De cautela mirabili a venenosis aialib⁹ La. vij.

Q Uando sternit in circuitu dormitoziū silim bruz t secha iterū t assa iteruz. t laurus est mirabilis in hoc. Et silit qñ ponit in cir cuitu loci quo sedetur mandile ex cinere ligni pini. Et illis quibus est apparitio in elongando ea: est ut ponatur cerei t candele in loco longinquo a dor mitoziō: quoniam declinat ad ipsum. Et de illis q̄ bus est apparitio in expellēdo venenosa t alhagua rez est tenere ea que sunt sicut grues t pauones t cq gui t ceruus t cattus t mustela t que currunt curiu eoꝝ. venenosa enim aialia terrētur ex istis cū ap parēt t mordēt ea. ¶ Et dixerunt qdā ei q facit sibi stratuz ex coꝛio leopardoꝝ nō appꝛoximat serpēs t silit si ex eis facit sibi coopertoꝝ. hoc aūt narra uit in cui⁹ sermone nō est fiducia.

¶ Res q̄s qdā dixerūt i destructiōe rapaciū La. viij

I Lquūt: hellebozus inficit canes t mus cas. Et strangulatoꝛ leopardi inficit leo pardū. Et strāgulatoꝛ adib interficit adib

ꝛ canem. Et ibenangue ꝛ amigdala amara interficit vulpes. Et oleander ꝛ folia alzeridaract interficiunt albethē ꝛ plurimū eoꝝ est notū.

De effugatione serpentū. Capitulū.ix.

Et illis que fugāt eos ex suffumigatiōib⁹ sunt cornua cerui ꝛ radix lilij ꝛ puleꝝ ꝛ sulfur. Et qui linit manus suas spodio draconteꝝ ꝛ succo ei⁹ ꝛ decoctione eius non mordet ipsū vipera. Et aspio loci ex aqua in quo solutuꝫ ē sal āmoniacū est ex eis a quo fugiūt. Et synapis interficit eam. ꝛ qñ ponit super semitas ei⁹ refugit ab eo. Et de illis qui interficiūt serpētes est sputū ieiuni p iectuꝫ in os eius ꝛ prozie quando sumit in oze suo sal āmoniacum.

De effugatiōe scoꝛpionū ꝛ interfectiōe eoꝝ. Ca.x.

Scoꝛpiones interficit sputū ieiuni calide cōplexionis sup eos ꝓiectum. Et raphanus masticatus ꝛ succus eius cū tangit ipm vel eos ꝛ folia ipius. ꝛ silr albedarūgi. Suffumigiuꝫ educens scoꝛpiones: sumant storacis ꝛ arsenici ꝛ ste coris ouiū ꝛ adipis zirbi omniuꝫ ana. ꝓtes equales dissoluant cū vino ꝛ misceant cū eo medicine. ꝛ fiat suffumigatio apud foramen scoꝛpionū: ꝛ non timebit q egrediant ex eo. Et est ex suffumigationibus ad scoꝛpiones ipos cum fit suffumigatio ex ipo: ꝛ sumit er arsenicum.

De effugatione pulicum. Capitulū.xi.

Uando aspgit domus cū infusione colocynthidis saluū pulices ꝛ fugiunt: ꝛ silr ex decoctione rubi. Et dixerūt qdam qñ ponit sanguis hirci in fouea in domo aggregant pulices apud eū: deinde moziunt. Et silr aggregant super lignū linitū ex adipe eiusdē. Et effugiūt ex odoꝛe caulis ꝛ foliozꝫ oleandri. Et est hec herba nota iecū cimeu. .i. herba pulicū que qñ ponit in lecto mebziat eos ꝛ stupefaciēt eos: quare non viuificant.

De effugatione culicū ꝛ cimicū. Capi.xij.

Jat fumigiū cū ceraturis ligni pini aut eius calcadis aut cū nigella. ꝛ melius qdem est ut aggregatio fiat inter ea. Similit suffumigatio cum myrto sicca ꝛ cū sulfure ꝛ bdellio ꝛ spina fetida notata coꝛa ꝛ stercoꝛe vaccino. Et alharmel tritū ꝛ positū sup lectos ꝛ fenestras ꝛ cū foliis cupressi ꝛ nuce eius. Et qñ aspergit domus ex decoctione radicis lupinoꝝ confert: aut ex decoctione nigelle: aut decoctione harmel: aut decoctiōe abſynthij: aut decoctione rute.

De effugatione mustule. Capitulū.xiij.

Jxerunt effugat eam odoꝛ rute.

De effugatiōe muri ꝛ ei⁹ iffectiōe. C.xiiij.

Urem interficit lithargyrū ꝛ helleboꝝ. Et itez helleboꝛus ꝛ semen hyusgami albi ꝛ silr radix caulis: ꝛ silr cepa muris ꝛ suc. ꝛ scoꝛia ferri ꝛ crocus eius. Et fugat ipos mus masculus cuꝫ excoriat ꝛ dimittit in domo aut castrat aut abscindit cauda eius. ꝛ excoriatio est foꝛtioꝝ. Et dicit q si ligat mus eoꝝ in domo ligato pede cū filo ad baxillū effugit reliq: ꝛ in eo ē ꝓsideratō

De effugatione formicaꝝ. Capitulū.xv

Uando ponit sup cauernam eaꝝ kitraꝫ fit gunt ex ea: silr ex magnete ꝛ ex felle tauri ꝛ ex pice ꝛ ex assa: ꝛ fugiūt ex fumo ipaꝝ formicaꝝ.

De effugatione muscaꝝ ꝛ eaꝝ interfectione. Capitulum.xvi.

Nterficit eas arsenicū qñ de eo ponit aliqd in lacte ꝛ fugiūt muscę ꝛ interficit eas fumus eius ꝛ fumus turis ꝛ decoctio helli nigri.

De effugatione vespaꝝ. Capt.xvij.

Fugiūt ex suffumigatione sulfuris ꝛ alleorū ꝛ non appꝛopinquāt ei qui linitur ex altea aut succo maluę ꝛ oleo.

De effugatione scarabeoꝝ. Capitulū.xviij.

Ugat eos fm q dicitur fumus aldulb ꝛ ꝓprie fumus foliozꝫ eius.

De effugatiōe alharathati. Capi.xix.

On aggregant alharathati in domo in q̄ sunt hudud. Et suffūigatio cuꝫ mēbris ad hudud ꝛ pennis eius interficit alharathati fm q dicitur.

De effugatione tinee. Capitulum.xx.

Bsynthiū ꝓhibet pannos a tinea. Et similiter calamentuꝫ. Et silr coꝛnices citri.

De speciebus serpentū. Capitulū.xxi.

Xpientes esse serpentū ꝛ naturas eoꝝ i tres diuidunt ptes. .i. vehementis acutatis nō mozantes ex dispositione vltra tres hozas ꝛ neq̄ moꝛsus eoꝝ curant qñ sunt surdi ꝛ alasiles: ꝛ neq̄ valet ad eos nisi incisio membri statiz aut ꝓbustio vltima penetrās qñ ꝓburit venenuꝫ ꝛ constrigit meatus. Et qñq̄ ꝓfert in curatione eoꝝ vomit⁹ post eā sup repletiōnē ex piscibus salitis: deiñ post illd succedūt curationes alie. Et si serpens ē debilio: paruꝫ sufficit ligatio vehemens: deinde reliq̄ curatio communis. Et ptem debilem paꝝ interficiēte. Et partez mediā que non tardat a tribus hozis vsq̄ ad septē

Jngt Draconis aūt marini ꝛ silr serpentū magni coꝛpis moꝛsus curat in q̄nū est vlcus tantū non inquātum est venenū de quo sit curandū. Et dixerūt ordo ꝓmus est genera: De eis enim est sicut serpens q̄ noiat regulus ꝛ grece basiliscus: q quidem interficit suo visu ꝛ auditu vocis sue. Et de eis est serpens nominatus hirundo cui⁹ color sulis ē color hirundis ꝛ longitudo ipius est circiter cubitū vnū: ꝛ interficit ante hozas duas. Et de eis est serpēs noiatus aspis sicca ꝓpi vehementiā siccitatis sue cutis: ꝛ est in quātitate sua inꝛ tres cubitos vsq̄ ad q̄nq̄: ꝛ color ipi⁹ ē cinericius ꝛ ad citrinitatem declinis: ꝛ oculi ei⁹ sūt vehementis lumis ꝛ interficit a duabus hozis vsq̄ ad tres. Et de eis est expūēs qñ ipe potest interficē ꝓ sputum sunꝫ ꝓiciūt ipm qdaꝫ dentes eius ꝓstricti sup alios: ꝙre interficit illud sup qō cadit sputū eius ꝛ odoꝛ sputi eius. Et lōgitudo ei⁹ ē vsq̄ ad duos cubitos: Et color ei⁹ cinericij ē ad citrinitatē declinās Et interficit illū qué mozdet anteq̄ redeat. Et ordo quidez hic nō rememoraī in libris ꝓpter spetiē pluriuā que sūt in curatione eius: vez non valet ad ipz

curatio nisi illa cuius opationē diximus: ipa enīz cō fert qñq; cuz eo qd diximus ibi. ¶ Et surdi arcuati habent spēs alias que multiplicant in terris egypti. Et qñq; gdem coꝛ habent duo comua quoꝛ color est diuersus albus ⁊ subalbidus ⁊ rubeus ⁊ mellin⁹ ⁊ cinerinus. ⁊ qñq; sunt fm creationē vipaꝝ. Et qui dam coꝛ habent dentes sicut vncinos. ⁊ draconcs interficientes statim sunt huius generis. Et ordo se cundus est de viperis q̄ꝛ species itez sunt diuerse. de eis enīz sunt vipere alesiati. Et de eis sūt vipere quer cine. Et de eis sunt facientes sitire ⁊ reliquę quas di cemus. Et accidit serpentib⁹ diuersitas itez: non in specie: imo fm puenientiā in specie vna: qñ diuersifi cant in masculinitate ⁊ femineitate Et masculini qui dē pauciozes habent dentes ⁊ plus veneni ⁊ acutaꝝ licet gdam dicant q femine sūt deteriozes ꝓpē mul titudinē den tiū coꝛ. Et itez ꝓpter etatem qñ senes deteriozes sunt iuuenibus ꝓpter coꝛpus: nā magni deteriozes sūt paruis curtis cū spēs coꝛ est vna. aut ꝓpter locuz: nam illi qui habitant loca inaquosa ⁊ montes deteriozes sunt eis qui habitant littoꝛa ⁊ lo ca plurium aquaꝝ: aut ꝓpter dispositionē suā in re pletione ⁊ vacuitate; nam illi qui de eis famelici sūt deteriozis sunt veneni: aut ꝓpter passiones coꝛ ani males: naz irati et audaces deteriozes sunt coꝛ: aut ꝓpter tempus: nam venenū coꝛ in estate est deteri⁹ Quidam autem existimauerunt q venenū serpen tū ⁊ viperaꝝ est frigidū ⁊ est erroꝛ. Et illud qd acci dit ex frigoꝛe morsu ab eis est ꝓpter mortificationē caloris innati ꝓpter ꝓtrarietatem veneni: caloꝛ enīz innatus est qui calefacit coꝛp⁹ sua sparsione ⁊ inflatō ne. Cū autem non est caloꝛ innatus ⁊ si inflectur coꝛ igne leui non oportet tū ut calefiāt ꝓpter ipm extre mitates. Et gdam existimauerūt q venenuz alesiati ꝓprie est frigidū ⁊ aggregat sanguinē cordis ⁊ cō gelat ipm ⁊ propter hoc stupefacit valde: sed non ē ita. imo fortasse resoluit caloꝛem innatū ⁊ mortificat ipm. Et illud quo raciocinat istud est q aialia frde complonis sūt in hyeme mortua: ⁊ calide caloꝛ ad ditur ⁊ acutas. ¶ Et qcūq; sit qui hoc dicat sciat q cius rōcinatio non est sana: ⁊ neq; hec dictio ē in ve nenosis puis: ꝙ in aialibus magnoꝝ coꝛpoꝝ. Et qd significat coꝛruptionē huius sermonis est vespa ca lide complonis valde ⁊ est ex eis que mortificant in hyeme: quare non mouet. Et non est longinquū qn sit serpens cū ca liditate complonis sue q non moue tur ꝓpter ꝓtrarietatem cōplexionis naturalis: ꝛpp illud quod accidet ei de rebus alijs.

¶ De morsu basilisci qui est primus surdoꝝ ⁊ har mene de quo ignoro an ē ipe aut alius. ¶ Ca.xxij.

Dixit quidā ipe nominatur regulus qñ ha bet coronatū caput: cuius lōgitudo ē duo rū palmoꝝ ⁊ caput est acutū valde ⁊ oculi eius sunt rubei ⁊ coloꝛ eius ad nigredinem ⁊ citrini tatem declinus qui aduꝛit totum sup quod incidit ⁊ neq; oritur in circuitu cauerne eius aliquid: ⁊ cū op ponit habitationi eius auis cadit. Et non sentit ipz animal quod non terreatur. q̄ si sit propiquius hoc stupefit: quare non mouetur ⁊ interficit sibillo suo si exaltat ipm. Et ille super quem cadit virus eius ex longinquo morit. Et non est sicut dicit q ille cui⁹ vi rus cadit super ipm moꝛitur. ¶ Et illius quem moꝛ det coꝛpus liquefit ⁊ inflatur ⁊ currit virus ⁊ morit statiz ⁊ morit omnis qui appꝛopinquat illi morti o Et paꝝ quidē cuadit q̄ presens sit vicinitati eius. Et vero possibile est in gbusdā hoꝛis ut tangat eū cū vir ga. Et fm gdem plurimū qui tangit cuz cum virga moꝛitur ⁊ est mediante virga. ⁊ ꝓpter illud iam teti git illuz miles gdam cū lancea sua: quare moꝛtuus ē miles ⁊ animal eius: ⁊ tetigit ipe labiū equi. quare moꝛtuus est equus ⁊ miles. Et hic quidem serpens multiplicat in terra aroth ⁊ nubia. Signa moꝛsus eius sunt. ¶ Si videris moꝛtuuz subito absq; casu causę primitiue apparentis ⁊ ꝓpꝛie quādo est in lo co vbi scit illud animal. Et nō ē curatio ei prorsus.

¶ De harmene. ¶ Capitulum.xxiij.

Elm diximus harmene in ꝓpꝛietatib⁹ pri mis regule ex hoc q non equatur: ⁊ nō in terficit moꝛsu tū: imo visu ⁊ auditu sui si billi ⁊ quodcunq; animal moꝛdet dissoluit: ⁊ moꝛit qd appꝛopinquat ei ex animalibus. Et vero quanti tatem eius narrauerunt diuersaz a quantuate regu li: existimauerunt enim q est ab vno cubito vsq; ad cubitum ⁊ semis. Et dixerūt q moꝛso ab eo non cō fert aliquid. si vero aligd confert eius: tunc semen pa pueris valet vsq; ad. ʒ. i. ⁊ castoꝛei vsq; ad. ʒ. i. qui dam enim testificati sunt illud.

¶ De signo moꝛsus serpentis qui nominatur hirun do ⁊ est surdus. ¶ Capitulū. xxiiij.

Ecidunt ei singultus ⁊ alteratio coꝛporis et stupoꝝ ⁊ frigus mēbroꝝ ⁊ pūditas sōni ⁊ clausio palpebraꝝ cum vehementia pulsus cordis ei ꝓprius ⁊ magnitudo doloris. Et cura ei⁹ est cura surdoꝝ. ¶ De signis moꝛsus aspidis fe ce ⁊ est de surdis. ¶ Capitulum. xxv.

Li quem moꝛdet accidit illud qd accidit ei quē moꝛdet hirundo: quare alteraꝛ co loꝛ eius ⁊ stupefit ⁊ multiplicat singultus eius ⁊ infrigidant membra ipius ⁊ claudūtur eius palpebre ⁊ profunde doꝛmit. ¶ Et cura eius est cu ra surdoꝝ ⁊ iam diximus eam.

¶ De moꝛsu serpentis ⁊ asilus. ¶ Capitulū. xxvi.

Quem moꝛdet remanet sine sensu ⁊ sine mo tu quietus profunde doꝛmiens post res ali as ꝓdictas in capitu. aspidis post saltus cōtinuos ⁊ clausionem oculoꝝ ⁊ torsionem colli et spasmuz ⁊ pulsum inoꝛdinatum ⁊ non sentit doloꝛē ⁊ quandoq; sentit in initio rei doloꝛem intestinoruz quem videbis intromittentem digitos suos in gutt suū ut euomat. Et gdā iā remōtoꝛan sūt asil⁹ ⁊ narra uerūt de eo q̄ eleuat caꝑ suū ⁊ expuit venenū. Ego tgr nō scio an ipe ⁊ ille quē diximus sūt vni⁹ spēi ⁊ ē de genere spūctū. vez dī de accidentibus eius: q lo cus moꝛsus eius est paruus fm quantitatem punc ture ac⁹ absq; aspate ⁊ currit ex eo sāg. pauc⁹ niger. ⁊ accīt ei q ab eo mōsus ē tenebꝛositas ocloꝝ ⁊ do

lor in viscerib⁹ z ore stomachi in pmis: deinde accidunt clausio oculorum z pfunditas sonit: z non vi uit vltra tertiam diei. ¶ Et cura eius est de gnē curationis surdorum: z iam dixim⁹ eam.

¶ De comuta La.xxvij.

Comuta ē genus surdozū cui⁹ lōgitudo ē ab vno cubito vsq; ad duos. Et sūt sup caput ei⁹ due eminētie sic̄ duo cornua. Et color corporis ei⁹ ē color cineris. Et veni ei⁹ ē sic̄ squame sicce dure q̄ stridēt sup terrā cū strepitu. z dētes ei⁹ sūt cōles nō recurui: z plim ei⁹ ē i locis arenosis Jngt qdā: Et de eis ē genus qō noiat parui. Et est ꝓpterea q⁹ cornua ei⁹ sunt breuia aut tā cecidерunt cornua eius: z ē etiā paru⁹ breuis z ē pluris generis z similiter nominatur grece.

¶ De signo morsus ei⁹ La.xxviij.

Entūtur in locis morsus q̄si ac⁹ aut claui infixi ei⁹. Et dixerūt: ptinuat corpori ei⁹ grauitas maxima z inflātur labia ei⁹: z accidunt ei vtigo z tenebrositas oculor z destruit ratio. ¶ Et cura ei⁹ iterū ē cura surdor. Et qō ei appropiat ē ut in potu det se. raphani cū vino z ꝑpe quādo euomit cū eo. Et qū euomuerit confert ei cyminū indū. ¶ Et silamū cōfert ei iterū quem momordit cū vino. z castoreū cū vino z calamētū cāpestre cuz vino. z se. raphani ē mirabilis iuuamētū eo. Et ponatur sup morsum sal tritus cōfectus cum alkitran aut cepe tritum cum aceto.

¶ De serpente q⁹ dr̄ andri⁹ z keduſu dur⁹ La.xxix.

Unc serpēte cū ē i aq̄ noiant greci andri⁹ Et q̄ habitatio ei⁹ ē in cāpo noiat keduſu dur⁹: z ē minor q̄ alesilati surda z latioris capitis z deterior z nocibilior. z accidit ex morsu ei⁹ ut incipiat morsus cū dolore vehemēti z inflāmet: deinde fit viridis z corrodit. z accidūt morso vtigo z vomit⁹ cholere fetide z mot⁹ inordinat⁹ z debilitas vtutis z mortis fm plim in hora tertia z nō transit tertiā. Si aūt euadit q̄n est aquosus: aut q̄n cōplexio morsi est fortis comitatur eum egritudines a quibus forsitan non sanabit.

¶ De cura La.xxx.

Curatio eius est cura cōis: z illud qō ei approbatur est ut bibat de nuce cupressi mūdata cū granis myrti de vnoquoq; aur.i. cū aqua mell aut vino. z silē aristol. pondus.z.ij. cū vino: aut cū aceto cōmixto: z silē succū prassij. z emplastret cū calce z oleo z calamēto mōtano z cortic̄ibus radicis querc⁹ silibus singularit z cōpone. z de eis q̄ illis admisc̄etur ē farina ordei.

¶ De hydra La.xxxi.

Dn dixi hydrā in sūma nisi qz nō sum cōfidens an ipsa z andrius sit vn⁹: cū iaz dixerificet ꝑ derivationem z nomē: sicut cadit in scriptura sermonū grecor aut serpens alius: verū locū ex quo hoc cōsideratur iā dixi narrās accidētia alia morsus eius. Et dixit q⁹ morsus ei⁹ egredit z dilatat: z obfuscat color ei⁹: z egredit ex eo humiditas nigra plūa fetida valde. Et plogat curatio eius z fit difficilis: q̄re oportet ut cōsideret alius a me in hoc z cognoscat disp̄ositionē eius ut pmutetur ad secū dū ordinē serpentum.

¶ De sermone vniuersali de morsu viperarū z iudicio earum La.xxxij.

Exteriores viperarū z draconū sunt de eis qui sūt masculi. Femine vo sūt incolumiores. Et morsus qdez fcie cognoscit ꝑ inuētionē fixionū plim q̄z duorū dentiū in pte in q̄ momordit. z egreditur a pncipio rei ex loco duorū dētium aut dentiū pliuz sanguis: deinde virus feruēs Et fortasse incipit aquosus: deinde spumosus: deinde ut herugo eris: z tunc qdem cōuenit ad substantiam veneni z colorē eius. Et dolet locus: deinde ꝑ ambulat dolor eius: postea apparet apostema calidum rubeum habens bothor z vesicas sicut ex adustione ignis: z q̄z pambulat: deinde fit viride illud apostema ꝑpe morsū z sub ore. Et accidit i visceribus inflāmatio: z in corpore rubedo cū rigore: deinde sudor frigidus z corruptio colorīs decliuis ad viriditatē z cōmotio vtiginis z frequentia anhelitus z nausea z singultus ¶ Et q̄z euomit humorē cholericū z difficultas fit vrine: z grauat caput. z q̄z aduenit ei fluxus sāguinis narīū: z apparet grauitas in dorso: deinde sudor frigidus z tremor vehemēs z syncopis. Et plim qdem moriuntur in tribus diebus: z q̄z remanet vsq; ad septē.

¶ De curatione morsus viperarū cum eo quod ē sicut canon La.xxxij.

Onsidera radices cōes in curatiōe: deinde sorior curatio ē ꝑperare ad tyriacā de viperis. Et cum tardat tūc possibile ē ut cōferat tyriaca multotiens ¶ Et possibile est ut non cōferat. Nocumētū aūt instrī veneni nō ē malum: q̄n nā est q̄ vtil instrīs. Rei vo extranee nō ē possibile ut vtat eis nisi accidat cōmotio amborū simul. Et si possibile ē vti multitudine sōni z vini fortasse excusat ab oi curatiōe: silē cepe z porri cū vino si nō inuenīūtur allea. Et iā dixerūt qdā q⁹ vga cerui assata cū comedit in dispositiōe cōfert. z alpharmel est de medicinis liberālibus: z silē grana citri. Et de tyriacis, ꝑpriis eis fortib⁹ ē illa que. ℔. anisi sufferi pōdus.z.i. z piperis aur.iij. cozices aristol.ro. castorei ambarū ana aur.i. cōficiant cum vino cuius dosis sit nux.i. Et iterū myrrhe z castorei piperis arsenici rubei omniū ana.z.ij. seminis anet.ℨ.ij. cōficiant cū vino. Et iterū semen andacoche z aristo.ro. z ruta siluestris: z nō est alpharmel fm q⁹ existimauerunt quidā: imo ē species rute ipsius. Et oportet ut detur butyrū vetus solū: z sedeat in tina lactis: z indicantur ei vigilie: z fiat ut deambulet: z balneet in quibusdam horis: z in balneo faciēte sudare. Et dētur ei in potu coagula z silia successione eor: z melius eorū est coagulum leporis recēs: z ip̄m iterū est melius q̄n sumit in potu cū.iij. ℨ. aceti vini pmixti cū equalitate. z coagulū cerui iterū ē bonū. Dixerūt qdā: si hō accipiat cepe siluestre z masticet ip̄m z deglutiat illud qō currit ex eo z emplēt cū fece ei⁹ nō

mozietur penitus. Et qdam expti fuerunt ius rane ⁊ fuit iuuamentū liberāsū cōmixtum fuit. Et caro mustele cōdita aceto ⁊ sale ⁊ cancri marini ⁊ sāguis testudinis marine. Et dixerūt quidam q̄ in lapide qui nominatur lapis serpentis cum suspenditur est sanato.

¶ De reliqs potionibus laudatis in morsu viperarum La.xxxiij.

Dixerūt quidam: Ypium siluestre ⁊ ē sumi rion ē bonum ad illud: radix accri ⁊ folia aristol. ⁊ radix eius ⁊ radix almaru alfesir aut alfesireim aut agaricū quodcūq; illoz fuerit sumatur ex eo i potu cum vino dulci quātitas. i. aur. siliter succus anagalis. i. auricule muris: ⁊ illiter cyminū p̄cipue montanum ⁊ succus caulis: aut costi ij. aur. cum duobus obolis piperis: aut radix buchomarien aut semē kesin aut radix eius: ⁊ semen alharmel cū succo porri aut succo cardui: ⁊ iterum coagulū lepozis ⁊ farina herbi. ppue ⁊ zinziberi i lacte mulieris. ⁊ dek in potu radix baucie aut alharmel que est cognita in partibus frigoris: ⁊ est vehementis iuuamēti: ⁊ cortex aristol. ⁊ radix aladaco che. ⁊ quidaz iā existimauerūt q̄ cū turbit sumitur i potu cū lacte dulci est iuuamētum valde: ⁊ lac galati: ⁊ existimo ipm esse tyriacā alfarauia. ⁊ alkusaki ē iuuatiuū. Et iterū de eis que dicta sūt ad morsum viperarū ⁊ omniū venenoso; aialiū ē opponaci pondus. ʒ. ij. cum aceto: ⁊ iterū sumant cōsti qur. ij. ⁊ gentiane. Et iterum de eis que bona sūt est stercus caprinū cōminutuz in vino ⁊ detur in potu. Et oia incisiua acuta ⁊ ppzie allca ⁊ cepe et porri ⁊ raphan⁹ ⁊ aque eoz: ⁊ omnia salita ppzie venter mustele ⁊ scorpio assatus ⁊ fel galli ⁊ reliquoz auiū. Et de succis vehemētis iuuamēti sunt succus rute ⁊ succus foliozū maloz ⁊ succus sanguci ⁊ acetum ipsum de qso buliantur. ʒ. iiij. ⁊ dentur in potu ⁊ succus extremitatum caulium nabathi: ⁊ urina hominis sm q̄ dicit̄.

¶ De emplastris de feris La.xxxv.

Emplastra ista sunt attractiua q̄ admistrā tur anteq̄ apostematio fiat: ⁊ sūt facta ex sauina ⁊ baccis lauri ex camemilla ⁊ squilla assata. ppzie: ⁊ farina herbi: oia illa singularit aut cōmixta cum vino. Et emplastratio cuz caseo quilibet ē bona vltima. Et siliter cū carne vipere ⁊ cuz ranis scissis. Et ex oleis oleum laurinuz ⁊ oleum in quo decoquitur laurus.

¶ De serpentibus qui egredi faciūt sanguinez ex poro; omnibus La.xxxvi.

Dent sunt sufudius ⁊ sabrin: isti serpentes sūt mali ⁊ cū mozdent disrumpunt pozi ⁊ meatus oēs fluētes ⁊ manātes: ita q̄ ex vlceribus cōsolidatis cū dolore cōtinuo ⁊ vomitu sāguinis ⁊ sputo sāguinis. Et sapiētes quidaz dixerūt q̄ isti duo serpētes corpora habēt arenosa: ⁊ super corpora eoz sunt puncta nigra ⁊ alba. ⁊ longitudo eoz est longitudo cozmuti. Et dixerunt quidam q̄ ipsi sūt minozes viperis quinq; ⁊ ficuum siccarum ⁊ capita eoz ⁊ ipoz caude sunt minuta ⁊ sunt colo ris arenosi. Et quandoq; sunt nigri ⁊ rubei ⁊ albi ⁊ sūt sup eoz capita, squame albe incise ⁊ eoz incessui ē strepitus, ppter siccitatem corticum vētriū ipsorum ac si esset strepitus foliorum virge: ⁊ sūt grauis motus equalū dentium ⁊ os narrant cū ipēbus q̄ busdā ordinis p̄mi. ¶ Et horū quidez serpētū morsus disrumpit pozos ⁊ meatus naturales faciēs ex eis manare sanguinem ita q̄ ex angulis oculoz ⁊ cōpzimitur in sanguine ⁊ sputo sanguinis narū et vomitu ⁊ dolore in stomacho. Et dixerūt qdam q̄ locus apostemat ⁊ denigrat: ⁊ currit ex eo res parua aquosa ⁊ soluit venter ⁊ cōstringitur anhelitus ⁊ difficultas fit vrine ⁊ abscindit̄ vox ⁊ mollificant membra ⁊ vincit sup corpus dispositio oblitionis ⁊ accidit spasmus ⁊ cadūt dētes ⁊ morit patiēs.

¶ De curatione La.xxxvij.

Cura eoz est ,pxima cure alasilet ⁊ viperaz inquātū dat eis in potu vinum plim ⁊ cuomit sup ipm post cibationē cū eis q̄ sūt sicut ona taraca ⁊ pisces saliti ⁊ alia. Et iteret sup eos vomit⁹: deide comedāt post illud panē ⁊ pisces positos sup p̄runas ⁊ comedāt vuas passas. ⁊ semē raphani itez ē ex eis q̄ pferūt ipis ⁊, phe cū vino ⁊ succus papaueris cū radice lilij celestis cū vino. Et q̄q; pfert eis albugo ouī cū vino. Et pfert eis inquātū ē expulsio sāguis emplatio cū pozulaca ⁊ farina ordei aut folijs vitis decoctis aut arnoglossa aut gall' Et ex eis q̄ retinēt sāguinē p cauteriū sūt porri ⁊ vrtica ⁊ ruta cū farina ordei ⁊ albumine ouī.

¶ De faciēte sitim La.xxxviij.

Dixerūt q̄ serpētis faciētis sitim lōgitudo est palmi vni⁹ ⁊ sup cozp⁹ ei⁹ sūt vestigia nigra plima ⁊ caput ei⁹ paruū: ⁊ collū ipius grossū: ⁊ incipit creatura ei⁹ ex collo grosso vsq; ad caudā subtilem. Et dixerūt qdā q̄ hic plim ē i regione lokiati ⁊ assim: ⁊ forma eius ē forma vipe: ⁊ color postremi ei⁹ vsq; ad caudā est ad nigredinē declinis: ⁊ incedit quatiēdo caudā suā. Dixerūt qdaz q̄ ē in littoribꝰ: ⁊ dixerūt q̄ accidit morso ab eo ut adurat vēter ei⁹ ⁊ iflāmet ārē nō sanat ex aq; imo ñ cessat bibē absq; exitu alicui⁹ rei p vrinā aut sudorē ita q̄ inflatur venter eius totus ⁊ currit aqua in venas ipsius.

¶ De cura La.xxxix.

Regimen eoz post cōe regimē ē indelinent facē eos bibē oleū plim ⁊ cuomē: deiī clistere: are eos cū eis q̄ educāt feces ⁊ hūiditates ⁊ attrahāt aquā ad inferiora. ⁊ ut deni diuretica sicut decoctio apij ⁊ spice inde ⁊ cinamomi ⁊ assari ⁊ siseleos ⁊ petroselini ⁊ silium. ⁊ cōpletur exterī⁹ cū sale ⁊ calce ⁊ oleo. ⁊ emplatio quā dicem⁹ ad morsū canis rabiosi cōfert.

¶ De cafezati ⁊ altararati La.xl.

Isti serpētes sunt parui breues minuti qui q̄q; occultātur i arboribꝰ ilicibꝰ ut ,pij ciāt seipos ad illū q̄ trāsit p eos ⁊ exeūt p cedētes ad eū. Et ego qdē dico q̄ vidi genꝰ horum

serpentū in ptib⁹ de hesté: t sunt ad rubedinē declines t sunt calidi valde. Et dixerūt: accidit ex morsu eoz dolor vehemens t ptrāsit in totū corp⁹ si fuerit de genē qđ vidi t accidit ex eo mors. ¶ Et dixerunt Cura eoz est cura cōis t cura viperarū.

¶ De saliente ad duas ptes. La.xli.

Dixerūt qđā serpentē cui⁹ nomē anke simē t dixerūt q ipse est saliens ad duas ptes: vez ego nō vidi q ipse sit saliēs aut ali⁹. at ipsi narrauerūt eū q due extremitates ei⁹ sunt cōles in grossitudine t cōles in medio: t existimo q h est ille qđ vidi in veritate.

¶ De ilicino t est durisos. La.xlij.

Ste habitat in ilicib⁹ t accidit ex morsu ei⁹ excoriatio cutis ei⁹ qđ mordit t excoriatō cutis illi⁹ q pmiscet ei t curat ipz. t hz odorē maligni mortificās cū q pīs est morti ei⁹ siue sit ledens siue nō ledens. Et accīt ex eo utez accidentia morsus viperarum.

¶ De curā. La.xliij.

Ura ipsius est cura viperarū: t pfert eis p pie bibere aristologiam lōgam cū vino t similiter alhandal coctam t aphodilli radicem t vinum.

¶ De miliaribus. La.xliiij.

Erpentū hui⁹ generis color ppt citrinitatē suā est ēsi color milij. Et accidit ei quem mordet accidētia malaz viparū. Et cura eoz ē cura illa.

¶ De serpētib⁹ notatis scisetati. La.xlv.

Olor ei⁹ ē silis saliēti ad duas ptes sz ille ē deterior: t accidētia ei⁹ sūt illa. Et cura ei⁹ ē illa cura.

¶ De serpente aracis vel aspidis hūte colores diuersos. La.xlvi.

Uidā dixerūt q ē malign⁹ interficiēs in die secundo cū corrosione epatis t cū fractōe intestinoz. ¶ Et curatio ei⁹ est curatio vipe rarū parvarū.

¶ De serpente trisealis. La.xlvij.

Errarū ē de hoc q ei⁹ accidētia silia sūt accidentib⁹ viperarū: vez sūt cū inflatōe loci morsus t vesicā t duritie apparēte t cursu hūiditatis sāguinee nigre ex illo loco. t accīt ei alteratio rōnis t tenebrositas visus t spasm⁹ mortificās

Et cura ei⁹ ē cura vipaz. Et ego qđē dixi hūc serpentē in hoc loco existimative t non nosco cū neqz ordinē ei⁹ neqz ipsi⁹ genē cū vificatōe t neqz scio an iste sit in iteratione an non.

¶ De famulo. La.xlvij.

Dixerūt: morsus ei⁹ ē silis morsui vipaz: sz accīt carni ei⁹ q morsus ē ab eo corruptio t mollificatio iō accidit ei q hz hydropi sim: t accidit ei pīditas sōni t oblīuio t egritudies in epate t ieiuno t colō. ¶ Et sermonē qđē in hoc serpēte attuli sm existimatōz i hoc loco iō sm monē de illo q est añ ipm: t fortasse nō est hmōi ordinis imo ē ordis putrefaciētiū. Et cura ei⁹ ē cura viparū

¶ De amiudut⁹ t cauharus. La.xlix.

Dixerūt qđā q longitudo cuiusqz horpentū ē vsqz ad cubitū t color eoz ē color arēne t sup' corpa ipoz sūt vestigia. Dixerūt: t accidūt ei quem mordet dolor vehemēs loci morsus t aba maximū t currit ex eo vir⁹: t interficiūt in tertiō t moza eius post septimū.

¶ De curatōe eoz. La.l.

Dixerūt q curatō eoz ē curatō cōis: t ē ei⁹ ppriū dare in potu castoreū t cinamomū t radix centauree de quocūqz istoz fuerit. zij. cū vino. Et pferre eis radix aristol. t ppe lōge iuuamentū maximū: Et sūt radix assoasir t succ⁹ ei⁹ ppe t radix gētiane. Et pferūt eis ex emplastris mel decoctū t exsiccatū t tritū t radices granatoz t simil centaurea t semen lini t lactuce t semen harmel t volubil t ruta siluestris. t pferunt eis emplastra appropriata vlceribus putridis.

¶ De serpentibus nominatis sellir t sūt putrefacientes. Capitulum.li.

Existimauerūt qđā q sunt serpētes q sūt in regionib⁹ assem t in egypto hūtes lata capita pua colla curtas caudas vētres rotūdos. t nō sūt sup eoz capita linee t squame: sz super corpora eoz sunt linee diuersi colorūs: t cū incedūt nō rectificant: imo ptrahūtur t accidūt ei quē mordēt apostema dolorosū t putrefactō totī⁹ corporis post ptritionē ei⁹ t capillor⁹ casus. Et qūqz festinat putrefactio perdens illud qđ sanū est t sunt ēsi spēs viperarum.

¶ De cura. La.lij.

Ponz vt sit cura eoz cura cōis t cura media cure vipaz: deū curatio ei⁹ qđ accidit ex morsu eoz de dispositōib⁹ t accidētib⁹

¶ De spēb⁹ serpentū q nocēt qī mordēt p vulnō venenū de quo sit curādū t sūt serpētes magnorū corpoz valde.

¶ De dracone. La.liij.

Dixerūt: minor spēs draconū sm q dixerūt qđā ē quinqz cubitoz: magni vo sūt triginta cubitoz t supra. Dixerūt: t sūt dracōi duo oculi magni. t sub mādibula inferiore est eminētia sicut mentū ēre sunt ei dentes primi. Et dixerūt qđā q ipsi multiplicant in ptib⁹ nubie: t indi sunt malorēc. t illi de nubia qui sunt in regione alie sunt vsqz ad quatuor cubitos t indi sunt magni valde. t dixerunt: de illis sunt quos dixim⁹ t habent facies citrinas t nigras: t sūt eis ora vehemētis amplitudinis t supcilia cooperiūt oculos eoū t super colla eoū sunt squame. Et in omni mādibula sunt tres dētes Et ego dico q iam vidi quēdā hui⁹ generis sup collū cui⁹ in latitudine descēdente erāt pili grossi. Dixerunt: t accidit ex morsu eoz dolor puus: deū inflāmant t masculi eoz sūt deteriores femis. Et dico q iam vificatū est q in regiōib⁹ alijs ab india sūt dracones magni valde. ¶ Et dixerūt: cura eoz ē cura vlcerū maloz trū.

¶ De albedul'mon pfin.' La.liiij.

Vidēt q̄ sit iste de generibus draconū: dixerūt q̄ illi quē mordet albedismō accīt ea q̄ reliqs morsib⁹ draconū. Sz dixerūt de dracōib⁹ q̄ cor dētes sūt vehemētes. Et de ꝓpetate ei⁹ est q̄ carminat carnē q̄re effodit eā quādobē magnificat timorē in vulnere ei⁹ t indiget curatōe vulnerū malor valde.

¶ De morsu draconis marini. La.lv

Dixerūt: liniat mors⁹ ei⁹ cū sulfure t āceto: t dixerūt: ꝓferūt ei adeps cocodrilli emplastrata t piscis noiat⁹ tricla. t plubuz q̄n frictat sup ipm iuuat eo. t medicie q̄s scribem⁹ in cap. rutule. t ꝓpe tyriaca ꝑma t albedarūgi bibitū t emplastratum confert ei.

¶ De haren carmen. La.lvi.

Dixerūt qdā arabes sapiētes: t existimo q̄ sunt de genē draconū marinor aut aliorū quos ambos noiauit semurio ille sapiēs dicens q̄ accidit ex morsu corū illud quod accidit ex morsu viparum. Et similatur q̄ sit cura corū cura viperarum.

¶ De alhatraf t haudeu. La.lvij.

Dixerūt: quē mordēt alhatraf t haudē accidūt ei dolor vehemēs t frigiditas plūa t stupor t mors ꝓcul dubio t ꝑuenit ad hoc vt sit ei⁹ cura frigidor venenor. ¶ Dixerūt: oz vt embrocet mors⁹ ei⁹ cū aceto tepido t emplet locū cū folijs lauri t inūgat cū oleo costino t oleo de piretro t q̄ sil'ank eis ex oleis in quib⁹ē virt⁹ squille et vrtice. La vo q̄ in potu dank eis ē succ⁹ folior lauri cū aceto t anūdē cā ruta: aut sumank myrrhe t piperis t rute ptes eq̄les: cu⁹ dosis sit aure⁹ vn⁹ in vino t tyriaca ꝑma dicta in ca. rutule.

¶ Tractatus quartus de morsu hominis t q̄drupedum. Capitulum primū.

Dicam in hoc tractatu lesiones morsus hois t morsus canis t leporis t similiuz t morsus canis rabiosi t lupozum t cocodrilli t morsus simij t morsus mustele t morsus alcale t mugali.

¶ De sermone vli de curatione morsus. La.ij.

Exterior morsus ē ille q̄ est a ieiuno siue sit hō aut nō. Et q̄ vult curāe morsū oportz vt ponat in ꝑnis sup morsū pannū infusū in oleo aut inungat abstergēdo cū ipso oleo: deiñ sic ꝓsequt ipm intētio t emplastret cū eis q̄ sūt sic mel et cepe t fabe masticate crude sic sūt: illud enī ē mirabile i hac re. Et itez vinū coctū t litharginū t emplastratio cū oleo herbi ē mirabili: t si videt in eo corruptio nūdificet p⁹ cū suctione v ētosaz aut medicamine acuto t dimittat donec faciat pus t ꝓsideret: tuc si videt in suppuratōe ei⁹ putrefactio: tūc scat q̄ mūdificato t attracto lesiōis nō fuit vltia: q̄re curet attractiuis fortib⁹ q̄ dixim⁹ in ca. morsus serpentū. Et si nō fuerit in morsu corruptio: ꝓhibeat abstato t ꝓsolidet vuln⁹. Et de melioib⁹ vnguētis ad morsū t infixiones vnguiū aiuū t spinaz t similū ē unguētū nigrū admistratū post attractōez malitie si ea idigeat t post ablutiōez cū aq̄ t sale.

¶ De morsu hois in hoīe. La.iij.

Quando sup morsum cū accidit vt sit vehemens cepe t sal t mel die t nocte: deinde curet cū vnguēto nigro facto ex adipe t cera t oleo t albeçard: est enī meli⁹ emplastrū ad illud qđ morsū ē. Et sūr cinis ꝓcrēs cū aceto t melle. Et iterū minutū tus cū vino t oleo. Et itez ossa vitulorū adusta vsq̄quo albificent ꝓfecta cuz melle. Et iterū sal tritū cū melle aut myrrha t gūmi albotin vulnere iam repleto aneto sicco adusto t liniat cū eo et liget. Et liniat sup ipm itez cinis caulū. Et q̄n̄q̄ accidit ex morsu hois: t ꝓpe ieiuni accipientis medullas granoz ꝓparatas ad corruptōz t ꝓpe lētes corruptio: q̄re oportet vt inūgat morsus cū oleo abstergendo Et emplastret ex radice feniculi cū melle: aut farina fabarum cum aqua t aceto t permutetur emplastrum omni vice.

¶ De morsu canis domestici nō rabiosi t morsu similiter adib t similium. La.iij.

Est singularis curatio illi⁹ ex eis q̄ diximus in ca. vniuersalū t curatōe morsus hois. Et fortasse sufficit vt aspgat loc⁹ stati aceto t p̄ssēt manu mliotiēs: deinde ponat sup ipm nitz cū aceto t renouet sup ipm oib⁹ trib⁹ dieb⁹: t ꝓpter cū timet malitia rabiei. Et q̄n̄q̄ sufficit vt curet cum cepe t sale t ruta t fabis t amigdal' amaris cū melle aut arnoglossa cū sale t folijs cucumeris t citroli t calameto ꝑrito cū vino. Et iterū epithimata sup ipm cū litharg yrio: t ꝓpe cū ē illic inflatio vehemēs cū farina herbi cū melle. Et ex ill' q̄ ꝓferūt ei ē origanū cāpestre cū sale t melle t almuri resolutū cū aceto liquido dimissum dieb⁹ aliquot: t hec qdē ꝓfert omnibus ꝑnis.

¶ De morsu canis rabiosi: t adib rabiosi: t mustele rabiose: t alior de illis q̄ dicūtur. La.v.

Accidit cani rabies que est conuersio siue cōplexionis ad malitiam malam malignam venenosam. ¶ Et accidit ei hec conuersio aut ex aere: aut ex cibis t potibus. Et aere vero q̄n̄ calor vehemens adurit hūores ei⁹: q̄re fit rabiosus in autūno aut ꝓgelat frigus vehemēs sāguiné ei⁹ faciens ipm declinē ad nigredinē: q̄re fit rabiosus in vere. ¶ Et cibis vero t potib⁹ q̄n̄ lambit in sāguine interfectorum t comedit ex cadaueribus t bibit ex aquis putridis: quare impletur melīa putrida quā obrē accidit iterū creature eius: vt varietur: t accidit cōplexioni eius vt alteretur sicut accidit leprosis. Et q̄n̄q̄ apostemat corp⁹ eius t ꝑuertit colorē ei⁹ ad cinereitatē t addit ꝓseuerātia in canibus corruptōis ei⁹ ipse nāq̄ famē patit t nō comedit t nō bibit aquā t quādo obuiat aque timet ex ea t abhorret eam: t quādoq̄ horripilatur ex ea t tremit t multiplicatur horripilatio t ē in cute faciei sue: imo q̄n̄q̄ morit ex ea timendo: t ꝓpe in fine rei sue. Et accidit ei milit⁹

do tenebrositatis oculoꝝ ꝛ est semp solitarius ignarus nō cognoscēs dominū suū. Et videbis euz rubeuz oculos vehemētis aspectus ꝛ horribilis. ꝛ extrahit linguam ꝛ currit saliua spumosa ꝛ fluit nasus capite eiꝰ iam dimisso ꝛ auribus eius mollificatis: quare mouet eas ambas. Et iaz curuatū est dorsum ꝛ inclinat dorsuz eius ad latus: quare videt iam torus ad latus ꝛ ad superiora ꝛ ad latꝰ. Et si firmatur cauda eiꝰ ambulat timidus declinis quasi sit ebrius tristis angustiosus: ꝛ preceps fit omni passu. Et cuz apparet ei forma currit contra illaz inuadēdo ipsaz siue sit paries aut arbor aut animal. ꝛ paꝝ parificat i uasio ipsius cuz eius latratu ad illud qō inuadit scōz consuetudinē canuz: imo ē tacitus squalidus. Et qñ latrat videbis canes fugere a via eius ꝛ fugiūt ab ipso longinquo. qꝫ si fiat psens alicui eoꝝ repente blanditur ei ꝛ obediens sit inter manus eius ꝛ conatur fugere ab eo. Et adib detrio: est eo: ꝛ similiter q dem de lupis in quantitate eius ca'que diximus.

¶ De narratione eorum que fiunt rabiosa p̄ter ea que diximus. Cap. vi.

Dicitur qꝫ vulpes sit rabiosa ꝛ mustela sit rabiosa. Et dixerunt quidam qꝫ quidam multi rabiosi facti sunt ꝛ momorderunt dños suos ꝛ icurrerūt maniaz q̄ accidit ex reliquis rabiebus.

¶ De dispositionibus eius quem mordet canis rabiosus. ¶ Cap. vij.

Cum canis rabiosus mordet hoies non videt nisi vulnꝰ hīs dolorē sicut reliq̄ vulnera: deinde apparet sup ipsos post dies aliquot aliqd de cogitationibꝰ corruptis ꝛ somnꝰ corruptꝰ: ꝛ dispositio quasi ira ꝛ murmuratio ꝛ cōmixtio rōis: ꝛ risio absq̄ eo qō q̄rit ab eo. Et vides spasmari extrema eiꝰ p̄trahēdo ea ad se ꝛ refugit lumē ꝛ salꝫ velaminis ꝛ singulꝰ risus ꝛ siccitas oris: ꝛ fugit ex p̄sura ꝛ amat accessionē lucernis: ꝛ qñz abhorret lucē ꝛ rubet mēbra eiꝰ ꝛ p̄prie facies eoꝝ ꝛ rauescunt voces ipsoꝝ: ꝛ plorāt i timore aque ꝛ humiditatū: ꝛ quotiēs approximat eis aqua imaginant canē: quare timēt ex eo: ꝛ qñz nō terrēt: imo nauseant eam. ꝛ qñz diligūt volutari i terra. Et qñz accit eis ,plectio spmatis sine dīscretio. Et pducit ,culdubio ad spasmū ꝛ cuzez. Et qñz puenit ad sudorē frigidū ꝛ syncopi ꝛ mortē: ꝛ qñz morāt aī has dispositiones sitiendo Et qñz desiderat aquā: deide ,plamat ex ea cuz obuiat ei: ꝛ qñz fozbet ex ea: q̄f strāgulat p eā ꝛ morit ꝛ qñz latrat sicut canis ꝛ quasi sit cū eo raucedo: ꝛ qñz abscidit vox eiꝰ. Et fit sicut apopleticus non valens tollerare vt clameꝫ. Et qñz mingit pinguedinem i qua sunt res carnose mirabiles quasi sint aialia ꝛ quasi canes. In pluribus vo dispōnibꝰ ē vrina eiꝰ subtilis: ꝛ qñz mingit nigꝝ ꝛ aliqñ retinet vrina eiꝰ: quare penꝰ mingere nō valet: ꝛ vēter eiꝰ scōm plīm est siccus. Et de mirabilibꝰ dispositionibꝰ eiꝰ ē q̄ ipse ē prompꝰ ad mordendū hominez. Dō si momorderit hoiez post ꝓmissionē suā accit illi hōi illud qō accidit ei: ꝛ similiter ex superfluitate cibi eius fit illud. Et nō territus est aliquis eoꝝ ex aqua qui euasit per curationez: aut absq̄ ea p̄prie cuz vidit facie suaz in speculo vñ cognouit seipsuz: aut cui i eo imaginato est canis nisi duo viri. ipsi nāq̄ scōm qꝫ existimant p̄mi vixerunt in huiusmodi dispositiōe Et ipse qdez canis non momordit eos ambos: imo non momordit eos ambos nisi homo quem canis rabiosus momorderat. Ante vero terroreꝫ ex aqua cura eius est propinqua. ¶ Et quādoq̄ interficit inter hebdomodā ꝛ similia vsq̄ ad ser mēles. ꝛ spaciū tēperatuz est. xl. dies. ꝛ dixerunt qdaz ꝛ non creditū est quādoq̄ terret post septē ānos. ¶ Dixerunt qdaz ꝛ est sicut ruffus: non terrent ex aqua ꝛ diligunt volutari in terra nisi quoniaz cōplexiones eorum iam dilexere siccitatez: quare abhorrent cōtrarium complexionis ꝛ diligunt conueniens ꝛ ad hunc sermonez non est declinatio. Declinatio enim ad illud qō conuenit cōplexioni ,ppinq̄ est ex eis ad quem non currit. Et sanioris dispositiōis quē momordit hic canis est ille ex eiꝰ morsu plurimū currit. Et ,pter illud qñ mingit post potuz medicinaꝝ tyriacalium sanguinē securat ex timore aque: scias ergo.

¶ De differentia inter morsum canis rabiosi ꝛ non rabiosi. ¶ Cap. viij.

Quandoq̄ mordet hoies canis ꝛ nō aduenit affirmatio forme eius ꝛ verificatio dispositionuz eius ꝛ indiget curatione eiꝰ. Et curatio qdez eiꝰ inquātuz est vulnus est consolidatio: ꝛ inquantuz est morsus canis rabiosi est saniositas ꝛ actio. Haz si consolidat est in ea perditio: quare indiget illud signo ex quo eiꝰ dispositio cognoscat. Et ex eis que dixerūt in hoc ē vt sumat nux regula aut alia ꝛ ponat sup vulnus ꝛ dimittat sup ipsū vna hora: deinde sumat ꝛ p̄jciat galline tūc si renuit eaz canis est rabiosus: ꝛ si comedit eaz ꝛ mouit tunc canis itez est rabiosus. Et sumat frustum panis ꝛ linitur cum eo qō currit ex illo vulnere siue fuerit sanguis siue non sanguis ꝛ proijciatur canibus. ꝛ si renuūt ipsum tunc morsus est morsus canis rabiosi. ¶ Et dixerunt qꝫ de signis eius: est quia quando funditur sup ipsum aqua frigida calefit eoꝝpus eius ,successione eius. ꝛ dico hoc signum est non proprium.

¶ De cura. ¶ Cap. ix.

Oportet in principio rei vt non dimittas vulnus cōsolidari: imo dilata ꝛ aperi si ū fuerit amplū ꝛ fac cū eo de suctione ꝛ positiōe ventosaꝝ qō dictuz ē ubi i cap. morsus serpentū. Et minus i quo nō oz cōsolidari vulnus ē spaciuz. xl. dieruz. Et si traxeris i principio: deinde nō cōsolidaueris facies operationē inuatiuā valde. ꝛ si erroriaz acciderit ꝛ consolidatuz est: tunc oz vt conuertat ꝛ ad vltimuz perueniat in eo. Et oz vt ponas sup ipsum de aperitiuis cuz cōsecutꝰ fueris ipsuz in primis diebus sicut sunt oppoponacuz ꝛ nux ꝛ allea: ꝛ empla struz de pice ꝛ oppoponaco ꝛ aceto ꝛ sumatur aceti kast. i. ꝛ oportet vt sit acutum ꝛ picis lb. i. ꝛ oppoponaci. ʒ. ij. infundatur oppoponacū in aceto donec resoluat: deide misceāt oīa. ꝛ fortasse sufficiūt allea ꝛ cepe ꝛ eruca iterū ꝛ sicla ꝛ altū cōposita ꝛ simplicia:

Et cū sicla ītez qñ ponit ennula. Et fortasse necessariū erit tibi vt vtaris medicinis corrosiuis sicut ē alcalca dicon: deū ꝓsequēmr adhibeat butyr. Et ex dila tantib⁹ qdē ē vt sumant salis ꝑtes tres sal'āmoniaci partes. ij. calcadis ꝑtes. viij. squille assate ꝑtes. xvi. rute ꝑtes. iiij. corralli. ꝑtes. x. eris adusti ꝑtes. iiij. floris eris ꝑtes. iij. seminis praſij ꝑtes. ij. ponat super ipsuz cribellat⁹ cuz corali. Et necessariū est in principio facere vt ipse sudet ex eis qbus possibile est ex ambulatione t balneatione. Et nō oportet vt ppe res in dieb⁹ primis ad euacuantia: sed occupare in trahendo ad exteriora: nā cūctio quandoqz adiuuat ad hoc vt venenū penetret ad ꝓfundū t ꝓhibet attractionē eius ad exteriora. Et qñ ipsa trahit humores ad interiora tūc trahit cū eis venenū. Cuz ergo trahis qd tibi possibile est p⁹ duos dies aut tres tunc occupare in euacuando qd iā forsitan penetrauit. Et si facta non fuerit attractio t acciderit negligētia tunc cūctio i ea hora erit magis necessaria t melius est vt sit fortior. Et si videris repletionem augmentaz phlōma: t si non tūc nō. Et cum phlomas tūc non dimittas euz intueri sanguinez suū t ꝓprie in fine rei. Cathartica vero sit illud qd educit melancholiam ita vt sit hellebor⁹ t pilule de helleboro t similia de illis que necessaria sunt. t hiera ruffi est mirabilis eis. Et ex illis qbus oportet soluere eos ē cucumer alinus. Confectio cathartici ad eos: ꝛ. myrobala nozuz kebulozuz aur. ij. opij aur. i. t. ʒ. salis indi aur. ʒ. polipodij lapidis armeni amboz ana. aur. i. agarici aur. i. ʒ. hellebori nigri aur. ij. fiat dosis ex oibus pillulis confectis aur. ij. Cuz ergo ipsuz solue rint cathartica fortia tūc necessariū est iteruz administrare in omni die aut duob⁹ diebus cauere non le dens anū sicut oleū t aquam sicle aut solutiuū sicut aphodilli cū epithimo. t oportet vt sit cib⁹ ei⁹ post cathartici ille qui fit ex duragi t pullis impiguatis.

Et administrent post illud diuretica subtiliantia t vinuz dulce t propre vetus cū dulcedine: t vinum coctū ītez t lac t vinū est vehementis iuuamenti ad eos. Et magis necessarie res sunt equatio cibi t eius humectatio: est enim necessariuz rei eius. Et illa sunt sicut iura auiū stipticaruz t panis aldarmache i aq frigida. Et confert eis ex aquis aqua in qua extinguit ferz multotiens. Ueruz cepe t allea sunt ex cibis qui resistunt venenis t abscindūt ea t repellit ipsa a corpore vbi non excusat eoruz vsus qbus ipsa sint medicine. Et vt tu properes t des eis in potu tyriacaz magnaz t medicamen de cāeris propriū ē. Et dicit q tyriaca diatesseron ē vehementer cōferens eis t similiter tyriaca alanesea quā dicem⁹ t ciba eos cancris fluuiatilib⁹. Et iaz expruz ē vt sumat pulpa cāeri fluuiatilis adusta sup lignuz vitis albe cuz equalitate sm quātitatez qua terat t carbone gentiane sup illō idem lignū: t cuz illa quantitate t del ex eo in potu cū vino puro. Et sit dosis eius cochlaria quattuor in illo vino: t oportet vt ābo sint trita sicut alcohol. Et hui⁹ ītez est descriptio altera: sumat carbonis cā croruz fluuiatilū captoz dum sol est in signo leonis assatoruz in furno aut in vase eneo res equalis t iaz posite sint in eo ex ipsis partes. v. t gentiane partes. v. pirorū pars. i. terant t misceant cū eis. t sit dosis i diebus primis cochlariuz vnū in aqua. t det in potu post dies preteritos cochlaria. ij. t similiter adde i eo vsqz ad. iiij. cochlaria. Et ex medicinis narratis: t que ē vltima ad eos est medicamen de cantari dib⁹ t dicaz ipsuz in proximo. Et medicamen de cēteris non det in potu i primis nisi ei cū quo est euentus timoris aque. t quandoqz ponit in descriptiōe eius de gentiana quantuz est medietas cancroz marinoz. Si autē cōsequeris eum post duos dies aut tres oz tunc vt sit qd i potu das de medicamie duoruz cineruz dupluz eius qd in potu dares si cū cōsecutus fuisses in principio. t similiter ē dispositio medicinaruz aliaruz quas dicemus. Et si fuerit post septē dies tūc sint plura duplicia t tūc scalpella scalpellari onez laboriosaz t fuge suctiōe vehemēti. Et si consecutus fueris eū post dies plures illis eis superuenientes tūc in dilatatiōe vulneris nō erit tūc vtilitas t neque superflue laborēt i ea qñ ledet eger sine pluri vtilitate: imo stude in hoc vt nō remaneat apertuz: naz dilatatio iaz pterijt in dieb⁹ trib⁹ primis t q̄ appropinquant eis: qñ venenuz iaz sparsum ē. Si ergo cōtēctus tunc vt remaneat vulnus apertuz t adiunge ei reliquū regimen dando in potu tyriacaz e⁹ t administrādo euacuationē ei⁹. t simulatq venenū fit sparsum vsqz ad quattuor dies si fuerit forte t in minore spacio eo ītez: multotiens enī interficit i hebdomada vna. Et prouculdubio ipsuz ipgit velociter t velocius qz diximus. Et non est aliqd de attrahentib⁹ sicut cauteriū ita q̄ quādo est spaciū longius illo t timetur casus in terroze t properat ad cauteriū magnū post spaciū non est longinquū quin conferat: nō est ergo attractio cauterij t corruptio ipsius i substantia veneni sicut ē attractio aliorz t corruptio ipsoz. Qd si aliquid ab hoc ꝓhibuerit administra medicinas que stant loco cauterij sicut emplastz de sale: t medicine rubificantes sicut emplastz de synapi t similia t non intromittas euz i huiusmodi hora i balneū oio: illā si balneaueris eū interficies ipsū. Et dicit q sedere i tina est ex eis q̄ conferunt: t existimo q illud est in primis. Et frigus est ex eis a qbus oz ipsū cauere. Et fortasse ē tibi necessariū i hac hora t p⁹ ipsaz vt phlomes cū sed⁹: ergo phlōma ipsz n̄ ꝓmittas cū ītez ituri sanguinē suū. Qd si videris eū iā tendere ad sanationē paulati tunc face eū vti exercitio temperato: t balnea euz cū equalitate t funde sup ipm aq̄ tepide plm: t frica eū t iunge euz oleo tēperato. Et qñ pueuit ē suū ad timoz t aque tūc tu n̄ paueas ītez dū nō sit talis vt nō cognoscat faciē suā i speculo. dixerūt enī: fortasse ipse cognoscit faciē sui ipsi⁹: t fortasse imaginant post illud q i speculo sit canis. Et da ei i potu illud qd dixim⁹ de aq̄ in qua extinguit ferrū cū ingenio qd dicem⁹: est enī curatio optima. t ingenia sup ipm cū oi ingenio in dando ei i potu aquā. Et si necessariū fuerit tibi strigere ipm t vim inferre tunc emplastra stomachū e⁹

cū infrigidātib⁹. Et iam qdē exptū est vinū mixtū p medium t continet iuuamentum mirabile. Et contulit quidez in hac hora medicamē huiusmodi: ℞. coagulū lepozis t luti lacune alportati de alexādria t granoz iunipi t gētiane oiuz añ. auſ. iiij. baccarū lauri t myrrhe amboz añ. auſ. viij. ꝑficiat cū melle t sit dosis q̄ntū faba egiptiaca. Et iterū sigilloz lacune t gnoz iunipi amboz añ. x. coagula vulpis. iiij. coagula lepozis. v. radicū aristol. rotunde baccarū lauri semis amomi se. rute siluestris oium añ. auſ. iij. prepet coz massa cū vino dulci: deinde ꝑficiat cū melle t sit dosis faba vna. Et iterū terre sigillate auſ. viij. granoz aldemesi tantū dē coagula lepozis. xvi. coagula gazel. xxxij. radicū gētiane. iiij. myrrhe. iiij aggregent cū melle t retineat: cui⁹ dosis sit vt cicer cū aq̄ calida. Et qdā hoies dixerūt: q̄ sufpēdit sup corpus suū dentē canis rabiosi fugit ab eo canis rabiosus t nō inſedit ad eū: t sili⁹ relig canes t nō est ex eis in quo ē fiducia. Medicine q̄ ebibunt: Similices qdē sūt litū t altit t absinthū t poliū t terra sigillata cū vino. t nigella ē mirabil in hoc ca. ita q̄ nomē ei⁹ in greco ē deriuatū ex intētione iuuāte ad morsū canis rabiosi. t myrrha bona ē bibita t emplastrata. t dixerūt: nō est ad illud medicina melior gentiana t camedreos iterū. Et dicūt qdā q̄ oculi cā cri cū bibunt sunt magis iuuatiue res ad illud. Et dixerūt quidam q̄ si in potu detur coagulū muris parui in aqua sanat. t existimāt quidam q̄ sanguis ipsi⁹ canis rabiosi est curatio: verū ego non audeo illud. sili⁹ dixerūt: ciba illū epate canis: ꝑpe illi⁹ qui eū momordit. Et dixerūt: post timorē aque ciba eū epate ꝑdicto t ante ip̄m aut cute adabaci claudicantis assata. Et dixerunt: cū in potu dederis meubed hana t castoreū in hac dispositōe t feceris collyriū ex eo iuuabit eo t removebit timor. Et de cōpositis sunt medicamen Gal. t tyriaca propinqua ei qd dixim⁹ in ꝓterito: ℞. cancri fluuiat adusti t gentiane amboz añ. ptes. v. turis calameti añ. ptes. iij. terre sigillate ptes. ij. fumat in puluere ex ea. z. ij. in icumnio cuz aq̄ tepida t tres alias in vespis t vtatur illa diebus plurib⁹ añ. xl. Elī. ℞. cantaridarū magnarū pinguiū ablatis pedib⁹ t capitib⁹ t alis partē. i. lentiū. excoriatarū ptē. i. t croci t spice t gariofiloz t cinamomi t piperis oium sertā ptis vni⁹. terantur oia optime: t ꝑpe cantarides t ꝑficiant cū aq̄ t in formentur trocisci ex eis vnusquisq; ponneat tertiam z. i. t detur in potu ex eis omni die trocisc⁹. i. cum aqua tepida. Et si acciderit punctura in vesica bibat decoctionē lētiū excoriatarū t oleū amigdalinū aut butyrū crudū coctū: t ingrediatur balneum omni die post potū eius t sedeat donec mingat in tina: t administretur cibus humectatiu⁹ t alefidabegi cū pullo impinguato t bibat vinū t caueat sibi a frigore. Descriptio abbreuiata medicamis de cātaridibus: sumant cātarides ℈m q̄ narrauim⁹ t infundant in lacte acetoso die t nocte: deinde effūdatur illud lac acetosū ab eis t ꝓmutet aliud lac acetosum t dimittat in eo die t nocte t fiat illud trib⁹ vicibus: deinde exsiccent in vmbra t terant cū tantis lentib⁹ excoriatis quante sunt ipse: t fiant ex eis trocisci ō gb⁹ sit dosis tertia. z. i. cū vino aut aq̄ tepida. Cū ergo biberit ipsum: fiat vt perueniat ad sudandū cuz eo qō est ei possibile dē deambulatione aut cooperi mēto. Si aūt illud qō bibit angustiat ip̄m: bibat super ipsum sacraiati de butyro cocto aut oleo t vtatur tina t mingat in ea. cū ergo minxerit sanguinē: tunc iam securabit a timore aque. Emplastra t filia ad attrahendū: Ipsa est emplastrū bonū: t dicit q̄ emplastratio eius cuz epate canis rabiosi iuuatiua est valde: t testatur de ea communitas. Et allia emplastrata t bibita: t caro piscis saluta est bona iuuatiua Et de eis que trahūt venenū ab eo cū fortitudine et vt ponatur sup morsum vrina hois inuenies: t propzie cū nitro t cinis vitis solū t acetū de menta cuz sale. t oppoponacū mirabile est valde. Et folia cucumeris hortulani vehementis iuuamēti sunt ad illud t radix feniculi. Et dixerunt: q̄cq̄ confert ei iuuamentū mirabile t liniatur locus ex glutino piscis multotiens. Et iterū vt emplastretur cū formicis tritis: t iterū sumantur flozis eris t salis amboz ptes iij. adipis vitulozū partes. xij. fiat ex eis emplastrū. t itez volubil. z. iij. baurach. z. ij. spume maris. z. i. sal. z. iiij. adipis anseris. z. x. olei ō alcanna quantū necesse est. Ingenium in dando aquam in potu. Quidam dixerunt sicut seligonus: q̄ q̄ timet ex aq̄ tunc detur in potu ei in vas ex cute adabō t alioz: aut in vase cooperto cū cute canis rabiosi. Et dixerūt quidā vt ponatur super vas aut sub eo panis⁹ qui fit de pānis laterne. Et dixerunt alij ab istis q̄ aliqd de hoc non excusat. Et quidam ingeniose faciunt cānalem longū t mittūt in guttur ei⁹ a lōge t fundūt aquā in ip̄m tectū ex eo qō copiat aquā. i. ponit ei⁹ extremitas in guttur t fūdit aq̄ in ip̄m aut fistulā, ꝑpe ex argēto. Et ex eo qō bonū est in dādo aquā in potu ē vt fiat itez lignuz ꝓcauū ex ꝓgelato melle aut cera t ponat in eo aq̄ t ꝑcipiat deglutire ipsum.

De morsu leopardi ex genē leonis t vulnē vnguiū eoz t curis eoz. Ca. x.

Isti rapaces t q̄ silant eis nō sūt sic canes salui t homines: imo dentes eoz t vngues ipsoz non sunt vacui a natura venenosa: quapropter oportet vt curent in primis cū attractione: deinde cū consolidatōe: Et in eius attractōe sufficit res parua.

De morsu cocodrilli t cura eius. Ca. xi.

Le qui mordet cocodrill⁹ regat regimie ꝓdcō in ca. mors⁹ canis nō rabiosi cū attractione veneni ex quo non euacuat morsus ei⁹ q̄uis sit sol⁹: t illō fiat cū ill q̄ sūt sic nitrū t mel. Et q̄n dissūgit fissura ei⁹ liniat vuln⁹ cū adipe cerui t adipe anseris t melle: deinde ꝓsolidet: t adeps ei⁹ ē magis iuuatiuus itez ad morsū ei⁹. Dixerūt qdā q̄ sanatio vulneris ei⁹ qō fit cū cocodrill⁹ comodit ptē corpis alicui⁹ est adeps cocodrilli.

De morsu simij t cura ei⁹. Ca. xij:

Illo iterū quē mordet ſim⁹ fiat ꝙ attrahat venenū ei⁹ ſi fuerit in morſu ei⁹. Et illō fit cū eis que ſūt ſicut emplaſtratio cum cinere ⁊ aceto ⁊ melle aut amigdal amaris ⁊ ficub⁹ ⁊ ꝓpoꝛcie imaturis ⁊ lithargyriū cū ſale ⁊ radix feniculi. ⁊ ſedat apoſtema eius lithargyrium liquefactum in aqua: ⁊ cooperiatur ipſum cū nigella ⁊ mel le ⁊ herbo ⁊ melle.

¶ De morſu catti ⁊ cura ei⁹. La.xiij.

Quandoq; accidit ex morſu catti dolor vehemens ⁊ viriditas in toto coꝛpoꝛe. Et curatio ipſoꝝ eſt cura cōmunis. Et inunatur cū emplaſtro cepe ⁊ emplaſtro calamēti campeſtris ⁊ ꝓmixtionē amboꝝ iterū ⁊ cū emplaſtro facto ex nigella ⁊ iſſamo cū aqua.

¶ De morſu muſtele ⁊ cura eius. La.xiiij.

Dixerūt ꝙ morſus ei⁹ ē veloc dolor ⁊ ē color ei⁹ declinis ad obfuſcatōz. Et cura ei⁹ ꝓpria ē cure quā diximus ex emplaſtratōe cū cepis ⁊ alleis ⁊ ꝓmeſtione amboꝝ cū vino puro ſup ambo. Et ꝓferūt ad illud fic⁹ imature cū farina herbi. Et in libꝛo gdē eyriace dr ꝙ ſi emplaſtrat cū ea morſus ſup morſū ei⁹ ⁊ ſup morſū canis rabioſi ē bona iuuatiua ſanans ſtatim.

¶ De morſu mugali ⁊ eſt alcale ⁊ cura eius. La.xv.

Dixerūt quidā: hoc aial min⁹ eſt muſtela in quātitate ei⁹. Et color ei⁹ eſt declinis ad cinereitatē cū ſubtilitate ⁊ tenuitate: ⁊ lōgitudo oꝛis eſt ad vltimū ⁊ labiū ei⁹ in vltio. dixerunt et hoc cū videt aial ſalit ad ipm ⁊ ſuſpēdit cū teſticulis eius. Et dixerūt gdā: eſt in forma muris ⁊ in colore ei⁹: verū muſcida ei⁹ eſt acuta ⁊ oculi ſui ſunt parui ⁊ dētes ei⁹ hūt tres oꝛdines: quoꝝ alij ſūt ſup alios ſoꝛti retoꝛſione pua ad ſupioꝛa. Et dixerūt: quidaz accidunt ex morſu ei⁹ doloꝛes vehemētes ⁊ pūctura in coꝛpoꝛe ⁊ apparitio ruboꝛis in locis ſm dentes ei⁹. ⁊ accīt in circuitu morſus veſice plene humiditate ſanguinea ſup baſes fuſcas: ⁊ qō ipſe ꝓtinent eſt fuſci: ⁊ findunt ab eo qō eſt ſub eis: egreditur caro alba in colore nerui hūs tunicas: ⁊ qñq; apparz in eis aduſtio q̄dā: ⁊ qñq; coꝛrodit ⁊ cadit: imo currit in ꝓfundū pus virulentū: deinde putrefit ⁊ cadit caro eius: ⁊ qñq; puent res ad pūctura in inteſtinis ⁊ difficultatē vrine ⁊ ſudoꝛē frigidū coꝛruptū. ¶ Cura. Dixerūt: oportet vt ponat ſup locū galbanū ſingulare ⁊ cū aceto ⁊ embꝛocc cū aq̄ ⁊ farina oꝛdei et ſiꝛupo aceto ſo ⁊ findat aial ipm ⁊ ponat ſup ipſum piretrū aut malue aut allea ptrita aut ſynapis: totū illud ſi nō fuerit apoſtema. Cū apoſtematevero coꝛtices granati dulcis decocti ⁊ emplaſtretur cum eis. Illud vero qō in potu datur ei eſt ſceha armenum bulitū cū vino aut eruca aut ſiſimbꝛiū aut nux cuſſi cum vino aut piretrū ⁊ ſemen eruce ⁊ cartamī. Et ex eis que ſunt iuuatiua foꝛtioꝛ eſt buchoꝛmarie cū ſiꝛupo aceto ſo aut oppoponacū aut radix gentiane aut coagulū agni ⁊ coagulū hedi ⁊ ſunt ambo bona valde. Et ꝓfert ei lac cū ſiꝛupo aceto ſo: iuuamentum ptimū. Et dixerūt quidam ſapientes: res magis ꝓferens ei eſt ſucc⁹ folioꝝ lauri ⁊ foliā lauri humida cum vino decocto aut eruce aut decoctio abꝛotani aut decoctio iuleb cū vino. aut ſtoꝛax iterū bona ē ei cū dak in potu cū vino: ⁊ ſiſr cū comedunt res pdcē cū diſpoſitōe ſua. Cū ergo cadit caro coꝛrupta curetur vulnus attractione ſua.

¶ Tractatus qntus: De pūctura paruoꝝ veneno ſoꝝ ⁊ morſu eoꝝ. La.i.

Dicam in hoc tractatu puncturam ſcoꝛpionum ⁊ rutule ⁊ veſparum ⁊ aranee ⁊ eoꝝ que currunt curſu illoꝝ: ⁊ incipiam ab habentibus aculeos de eis.

¶ D' ſpeciebus ſcoꝛpionis ſilueſtris. La.ij.

Dixerunt quidam ꝙ ſcoꝛpio femina minoꝛ eſt maſculo: maſculos eni extennatus eſt minutus ⁊ femia pinguis magis. ⁊ aculeus femine eſt ſubtilis: ⁊ maſculi aculeus ē groſſus ¶ Et accidit vt quibuſdam ſcoꝛpionibus ſint duo aculei ſm ꝙ exiſtimant quidam: qñ dimittūt duo foꝛamina apud pūcturam ſuam: ⁊ infrigidat pūctura ⁊ calefit reliquū coꝛp⁹: ⁊ infrigidat ſudoꝛ ite; Scoꝛpio aūt cū alis eſt magn⁹ ⁊ ꝓhibet multotiēs eū ventus cū volat ab hoc vt cadat: ḡre vadit cū eo de regione in regionē. Et in diſpoſitōib⁹ gdē caude ſcoꝛpionū diuerſificatio eſt: de eis enī ſunt q̄ habēt ſex ſpondiles: quoꝝ malitia fit foꝛtis in tpe oꝛtus aſchara ⁊ interficit morſus ei⁹: ⁊ de eis ſunt q̄ habent paucioꝛes. ¶ Et exiſtimauerūt quidā ꝙ ſcoꝛpiones ſunt nouē coloꝝ: albi citrini: rubei. ⁊ cineritij: ferrandi: ⁊ virides. ⁊ de eis ſūt aurei hūtes nigras caudas ⁊ extremitates caudarū: ⁊ de eis ſunt vinoſi coloꝛis de quoꝝ pcuſſiōe ſentit pūctura acus ⁊ doloꝛ nociuus: ⁊ de eis ſunt fumoſi ⁊ accidūt de morſu eoꝝ riſus ⁊ permixtio rationis.

¶ De eo quod accidit de punctura eoꝝ ⁊ eius cura. La.iij.

Accidit puncture ei⁹ vt apoſtemet ab hora ſua apoſtemate duro rubeo ⁊ doloꝛ plenſus: ⁊ qñq; inflat: ⁊ qñq; infrigidat ⁊ imaginat apud ſe ꝙ coꝛp⁹ ei⁹ ꝓpriat ſe pil' ſal'. Et accidūt doloꝛes ſubito ⁊ pūctura ſic pūctura acus: ⁊ ſequūtur illud ſudoꝛ ⁊ tremoꝛ: labij ⁊ frig⁹ ei⁹ ⁊ expulſio vomitu rei viſcoſe q̄ ꝓgelat ſup ipm ⁊ hoꝛripilatio ⁊ ruptura piloꝝ ⁊ trenioꝛ: ⁊ frig⁹ extremitatū, ꝓpe eaz q̄ ſequūtur vulnus ⁊ mollificatio totⁱ coꝛpis ⁊ eminētia amboꝝ inguinū ⁊ tenſio virge: ⁊ accidit inflatio in vētre: ⁊ foꝛtaſſe excitat ſup morſū bumbus ⁊ ꝓpe ſi fuerit morſus i inferioꝛe: ⁊ accūt apata aſcellarū ⁊ eructuatio plima: ⁊ ꝓpe ſi fuerit ꝓcuſſio ſupi⁹ ⁊ alterat color. Si aūt ſcoꝛ. fuerit vehemētis malitie erūt accidētia mala valde: ḡre ſupfluūt diſpoſitōes pdcē: ⁊ eſt pūctura ſicut cauterij in adurēdo: ⁊ coꝛpus totū rigoꝛē patit cū frigoꝛe: ⁊ eleuat ſup labiuz humiditas viſcoſa q̄ ꝓgelat ſup ipm ⁊ currit ex oculo ſimilit humiditas: deinde coagulat lippa: in an-

gulis: ⁊ addit alteratio forme: ⁊ egredit anus: ⁊ apostemat papus: ⁊ ingrossat lingua: ⁊ strident dentes: ⁊ spasmatur membra posteriora. ⁊ quicq ponuntur qdā dentes sup alios ⁊ non apiunt ⁊ ē significatio mala. Inquit Gal. Si sua percussione inuenerit arterias accidet syncopis: aut inuenerit neruos accidet spasmꝰ aut inuenerit venas accidet putrefactio. ¶ Cura: Curetur per canones cōes ⁊ p vaporationē cū eis que sunt sicut sal ⁊ multū ⁊ silia. Et primū qō facis ē suctio cū cōditionibꝰ suis: ⁊ reliqua que dicta sūt in attractione. Et administrent sup ipm medicine acute subtiles velocis inflāmationis sicut sūt assa ⁊ alleū ⁊ piretrum. verum stercus ē de meliorib⁹ medicinis ei. ⁊ similiter ē ancillana inda ⁊ ois ancillana ⁊ herba cuius folia sunt quasi folia sanfuci expansa sup terraꝫ fm rotūditatē cuiꝰ diamet est vnius palmi ⁊ in sapore eius est viscositas cuiꝰ gustus est sicut gustus alana hac recētis ⁊ bibit cū aqua ⁊ sedat dolorem statim. Et dixerūt iterū herbas ⁊ arbores cū noibꝰ suis qs ego non noui. Et iterū arbor cuius crus cleuat sup terram quātitate vnius digiti: deinde nascuntur virge eēles q̄ cleuātur quātitate vniꝰ cubiti ⁊ appet sup eas res sicut bala cuius sapor ē sapor bala. i. succus palme in quo dactili nascunt cuiꝰ potꝰ sedat dolorem statim. Et napibarbari sūt vltimi in hoc. Et cepa squille ē mirabilis qñ comeditur: ⁊ cōferūt ei triaca magna ⁊ mythridatum: ⁊ triaca diatesseron ⁊ sagzenea ⁊ medicamē de assa: ⁊ assa ē medicamē bonū ei ⁊ vitis alba. ⁊ alpharmel est ex eis que expta sunt nūc. Et cartamū campestre fm q̄ testat Gal. si retinuerit ipsum sedat dolorē ⁊ ē de spēbus carduorum pungitiuoꝝ. Et dixerūt quidā: si in potu detur in napello quātū est granuꝫ silsami sedat dolorē eiꝰ subito ⁊ nō interficit: qñ interficiēs est vsq ad medū. ʒ. Et de medicinis bonis ei sunt allea bibita vino sup ea post horam. Et ppie qñ sunt cuꝫ equali quātitate nucum ⁊ comedit de ambobꝰ circiter. ʒ. i. Et oportet post acceptionē alicoꝝ ⁊ vini ut ꝓparetur in loco vehemētis estus, ⁊ si ingenicl ut eiꝰ ꝓparatio sit sup vaporem aque calide et. ⁊ iuuatiuuꝫ. Et intētio quidē in hoc ē ut sudet. Et intētio in hoc ut sudet ē mouere materias ad exteriora: ⁊ sudare in balneo ē vehemētis iuuamēti ei. Etcū mouetur bibat vinū purum. Tyriaca bona: aristol. lōga genti ana lauri: cortex radicū capparis: radices collogntide: abſynthū nabathi rene citrine vitis alba aggregentur cū melle. Ellia bona: Seminis rute cāpestris cymini ethiapica semis andachoca oiuꝫ ana. aliulef aceti quātū sufficit ad ſpiciēdū gūmi quātū cōglutinet aceruꝫ ⁊ aggregat medicinas. ⁊ sit dosis eius aur. i. ⁊ nō addat sup illud in eo qñ ē timor: imo si necessarium ē post horā aliā addere det in potu medi⁹ aur. ali⁹. Tyriaca alia. ℔. alleoruꝫ ⁊ nucis amboꝝ ana ptem vnā: folioꝝ rute sicce ⁊ altit ⁊ myrrhe omniū ana ptē mediā cōficiant cū lacte: ⁊ sit dosis eius. ʒ. iij. cū vino. Tyriaca bona ei: castorei piperis albi myrrhe opij omniū ana ptes ⁊ sunt eēles informent ex eis trocisci: cuiꝰ dosis sit tres oboli cū quatuor. ʒ. vini. ⁊ cōfert iteruꝫ morsui rutele. Et iterū oppoponacum myrrha galbanum castoreum ⁊ piper album conficiantur cum storace ⁊ melle cū equalitate. Et medicamen exercituale cuius confectio hec ē: radicis collogntide radicis capparis absynthij aristo. lōge taracō omniū ana ptes equales cuiꝰ dosis sit pueris tertia. ʒ. i. ⁊ magis: est eni mirabilis vltima cui non est par. ¶ Reliqua q̄ bibuntur ex medicinis bonis ē altit ⁊ iterū vitis alba ⁊ iteruꝫ corduleni pōdus. ʒ. ij. cū vino ⁊ ciperi ⁊ gna myrri ⁊ albedarūgi ⁊ semē eius ⁊ semē accrose cāpestris ⁊ altaraxacon ⁊ endiuia ⁊ serapinū bibitū ⁊ liniuꝫ ⁊ calamētū campestre ⁊ cāgri fluuialis si bibat cum lacte asinino. Et arabes qdā dāt in potu morso pōdus. ʒ. i. de radicib⁹ collogntide ⁊ ꝓfert ei iuuamētū visibile. Et qdā expti sunt sale masse qñ ex eo sicco sumit quātū plāta manꝰ capit. Et existimauerunt q̄ dā q̄ alusnē viridis qñ cōficit cū butyro cocto vacino post cōtritionē ⁊ cribellationē ⁊ sumit ex eo ꝓpe duos aureos ē maxime iuuamēti ⁊ ei qui comedit raphanum et albedarungi non nocet scorpio. Et locusta que non habet alas magni corporis quonominatur hercules cum exsiccatur ⁊ bibit cum vino cōfert. Inquit fidelis: q̄ si in potu, dent morsis ab eo opiū ⁊ semē hyusqami albi equali mēsura cōfecta cū melle cōferūt. Et existimauerūt qdaꝫ q̄ en caustrū indū iuuatiuū est bibitū sicut cōfert luuiuꝫ. Et agaricū est mirabilis iuuamēti ⁊ fructꝰ aphodilli ⁊ flos eiꝰ ⁊ bacce lauri ꝓpie ⁊ semē alādacocha ⁊ folia raphani ⁊ kemech bauciarū. ⁊ iterū aristol. nigelle radicis oppoponaci semis harmel ptes eēles cuiꝰ dosis sit aur. duo cū vino. Et iterum piretri aristol. baucie ana ps. i. pipis pars. ʒ. marochi q̄rta partis vnius cuius dosis sit sicut faba. ¶ Et iterum aristolo. longe piretri equales partes conficiantur cum melle: cuius dosis sit. ʒ. ij. cum vino. Et iterum myrrhe oppoponaci opij partes eēles vitis albe ptes quatuor fiant ex eis trocisci. Et iterum corticuꝫ radicum aristolog. longe piretri amborum ana ps vna detur in potu quantitas necessaria. ¶ Et dixerūt quidam: sumantur fecis vini. ʒ. vi. ⁊ sulfuris citrini ʒ. viij. seminis rute. ʒ. iij. ⁊ castorei: ⁊ seminis cruce amborum ana. ʒ. ij. aggregentur cum sanguine testudinis marine: cuius dosis sit. ʒ. i. cum. v. ʒ. vini epithymata ⁊ emplastrata. Scorpio ipse est de emplastris bonis ad scorpionem: ⁊ caudaeius iteruꝫ. Et iterum planta que dicitur planta scorpionis ꝓpter similitudinem quam cum ea habet quamuis ipsa stupefaciat illud quod cum ea emplastratur in dispositione sanitatis: ⁊ mortificat sanguinem in eo fm q̄ existimat quidam indocorum. ¶ Et mus cum findit ⁊ ponit super punctura scorpionis in uat continuitate: ⁊ similiter rana. ¶ Et nos quidem iam experti sumus encaustruꝫ indum liniendo: et contulit et sedauit dolorem. Et similiter lac ficuum immaturarum ⁊ castoreum. ¶ Et anacardus fm q̄ quidam dicunt est mirabilis in hoc sedans dolorē ⁊ alcali est bonum: ⁊ sulfur viuum cum gūma pini

aut glutino albori ꝛ caro piscis salita ꝛ allea decocta ꝛ butyr coctū ponantur calida. Et uer semen raphani aut semen altee aut ambo cū sale. Et item ordeū cū succo rute aut decoctione eius. Et item furfur tritici decoctus cū fimo columbino. Et albedarūgi est de epithimatib⁹ bonis sedans dolorem statim ꝛ silr sūt radices colloquintide taraxacon ꝛ endiuie ꝛ ămoniuz cū albedarūgi. Epithyma bonū est sanſu cus siccus. ꝛ item sal vrine est ex medicinis post quas non ē iuuamentū. Et ex eis que conferūt ei est ut teneat morsuz sup vaporem calidū supueniēte a lapide ignito. Et ex embrocis ei⁹ est decoctio furfuris ꝛ decoctio vrtice. ꝛ decoctio camemille est mirabilis ꝛ aqua maris calefacta ꝛ succus andacoche aut decoctio eius vnaquęq; est mirabilis ꝛ napta alba calefacta est mirabilis. Et oleū in quo decoctū est stellio cū distillat sup morsū calidū est mirabilis iuuamēti.

De Algerarat ꝛ cura eius. Capi.iiij.

Isti sūt sic scorpiō es hītes corpus gibboſuz: acutas caudas: ꝛ eoz venenū ē calidū ꝛ mltiplican i alcoz ꝛ in ascarihonorito ꝛ ppie in mineris alaniuden. Et qū mordent non curat de eis in hora illa: imo in mane aut post: deinde accidit angustia ꝛ alterat color. Et quęq; accidit ictericia ꝛ apostemat lingua ꝛ ulcerat locus puncture ꝛ migit sanguinē: ꝛ quęq; retinet natura: ꝛ fortasse conuertit esse eius ad pditionē ꝛ incipit cū pulsu cordis ꝛ syncopiz non oportet ut negligat ꝓpter lenitatez situs eius: qm̄ est mali veneni. Cura. Post curaz ꝓmunē meliores curationes sūt cauterizare locuz et potiones aque lactuce ammare ꝛ aqua altaraxacon ꝛ aqua ordei ꝛ omnia extinctiua ꝓpie cū fortis fit inflatio. ꝛ melior curationū eius exptaz est sanich maloz cū aqua frigida. Et dixit qdam. radix polij cum bibit cū aqua confert. Et cimla est medicamē bonū ei sm̄ q; dicit. Et tyriaca alhascari est bona cuius descriptio est hec. Corticū capparis gētiane absynthij romani aristol. ro. omnū ana pars. i. terant omnia ꝛ sit dosis eius pondus. 3. ij. Tyriaca alia cis: taraxacō sicce ꝛ foliorū maloz acetosoz coriandri oim aūptes equales sumant pulueres eius quantuz in vola manus capitur. Et cū accidit ei inflatio vehemens sedet cū aquis fructuū ꝛ succo eoz infrigidatis. Et si acciderit pulsus cordis cōfert sirupus de malis alse mius ꝛ sanich de malis ꝛ lac valde acetosū cum trocīscis de canfora. Et si angustia sit fortior tunc adhibeant aque fructuū cū oleo ro. infrigidato. Qđ si natura retineat clisterizet. ꝛ si mingit sanguinē phloboromet ꝛ administret curatio mictus sanguinis. Et si aphat lingua phlomet vena que est sub ea ꝛ gargarizet cū aqua endiue ꝛ sirupo acetoso. Et si acciderit in morsu corrosio curet cū medicamie acuto ꝛ in parnbus eius cū boloarmeno ꝛ aceto limato. Et curet cura ulcez malignoz.

De serpente araneaz ꝛ alicciben ꝛ rutela. Ca. v.

Dicerunt quidam iam dixerunt illi qui considerant ꝛ exponunt has res q; sūt ser species deinde diuersificati sūt interpretādo de ꝓprietate omnis spēi eaz. Dixerūt. n. qdam antiquorū medicoz q; ꝓma species eaz noiat albazhalion rotunde figure uuei coloris ꝛ significat ꝓ uueuz colorem ille q est ad nigredinez declinis. Et scda noiatur anchos: ꝛ est latioris corpis illa rotūde figure: ꝛ in ptibus que sunt in loco eius sūt squame apparētes. super os eius sunt tria corpora eminentia ꝓcedentia ad exteriora rara lenia. Et tercia est murkion ꝛ est in magnitudine apis magne noiate agerus ꝛ coloz eius ad citrinitatem declinis ꝛ tegit corpus eius corporibus eminentibus puis rubeis ꝛ ꝓprie apōdosū. Et quarta est sagluticoslon: qm̄ totū corpus eius ꝛ caput eius est durz: ꝛ est habens alas sicut sūt ale formice magne. Et qnta est sucleon: nā ipa est lōgi corporis subtilis ꝛ sup corpus eius sūt pūcta ꝛ ꝓprie apud caput eius ꝛ ipius collū. Et sexta est furbulentis: naz ipa est longi corporis viridis coloris cui est quasi aculeus sub collo ipius. Et iste medic⁹ posuit pūcture omniū speciez rutelaz accidētia vnaz ꝛ addidit alius accidētia ꝓpria. Et ali⁹ ab his duobus viris dixit: Rutela est animal silr aranee que nominat alfeged ꝛ est venatrix muscaruz ꝛ species sunt plures. Et sm̄ q; dicit Gal. sunt duodecim species ꝛ eaz deterior est egyptiaca. De eis enim est rubea quasi ipa sit aranea rotunda. ꝛ de eis est alba habēs rotundū ventrez paruū os stellatū. ꝛ ipa ē acuti oris cuz lineis lucidis. ꝛ de eis est citrina pilosa. ꝛ de eis est uuea appropriata hoc nomine. ꝛ de eis est cuius medium capitis ꝛ pedes sunt breuia declinia ad posteriora. ꝛ cum vult pungere ꝓicit se super pedes suos: ꝛ quando vult bibere cuomit humiditatem paucam: ꝛ est subtilior uuea prima: Et de eis est formica his silr formice rubeuz habens collū nigruz caput album dorsum punctata coloribus diuersis. Et de eis est uespalis rubea silis uespe: deinde ꝓit uuicui qz eaz accidētia. ꝛ de eis est alkescnati que noiat per hoc ꝓpter parnitatem suā: ꝛ est quasi sit herbus rotūnda paruū habens os ꝛ subalbidum ventrem albos pedes ꝛ multoz pilos. Egyptiaca vero que dicta fuit ꝓius est maligna habens ventrem magnuz ꝛ caput magnū silr aiali qđ volat i circuitu candele.

De eo qđ accidit ei quem momordit rutela vlr et de distinctione. Capitulum. vi.

Dixit Gal. Non accit morsu rutele qđ accidit pūcture scorpionis q̄z obrez nō obuiat vene ledēdo ꝛ nō facit difficultatē egestionis sm̄ plim. Et ingt ille q dixit spēs rutelaz ꝛ nominauit eas noib⁹ ꝓmis q; oēs illi cōicant i aptiōe loci morsiōis: ꝛ ē locus morsionis in ꝓmis horis rubē⁹: ꝛ in plimis eoz ē coagulatio sanguinis viridis in quo habet prurit⁹ ē qđ segl ipm: ꝛ quęq; extendit vsq; ad crus ꝛ addiderūt alij q; est illic emīnēta plurima valde ꝛ inflatio. Et dixit ꝓmus ꝛ accidit mēbris neruosis ꝛ ossibus frigiditas semper. s. eis que sunt sicut genua ꝛ alchatin ꝛ dorsum ꝛ spatule: ꝛ fortasse infrigidat corpus ꝛ tremit ꝛ horripilat. Ingt Et sūt illic dolor vehemēs clamosus ꝛ vigilie ꝛ citrinitas coloris: ꝛ imaginat in oculis q; ambo sūt hū

diores ꝙ cõsuenerunt ⁊ distillant lachryme guttis frequentib⁹: ⁊ sentit in inferiore parte vẽtris: ⁊ proprie prope pectinẽ sicut vacuatio ⁊ inanitio. ⁊ iciput natura expellere materiaz aquosaz superius ⁊ inferius: ⁊ quãdoq; apparet i illa materia qđ ẽ sicut tela aranee. ⁊ accidit inguinibus ⁊ testiculis inflatio ⁊ iũcturis cõtractio sicut spasm⁹: quor fortiaz dilatatõ nõ equat: ⁊ accidit dolor oris stomachi: ⁊ nausea: ⁊ emittit corpus sudorez frigidũ: ⁊ fortasse capitis incurrit dolorez sicut est dolor capitis parietiũ dirsen.

Et addiderunt alij ꝙ accidit facies citrinitas ⁊ corpori grauitas: ⁊ urine motus cui fortasse associatur punctura. ⁊ quãdoq; egredit cũ ea sicut aranea: ⁊ accidit neruis ⁊ genub⁹ ⁊ pectini tensio vehemẽs: ⁊ similiter in stomacho ⁊ lingua abbreuiatio ⁊ retentio ⁊ fortes fiunt dolores: Inquit primus: proprietas autez specici serte ꝑm ꝙ narrauerunt est ꝙ accidũt ex ea dolor vehemẽs i stomacho: ⁊ rigor vehemẽs valde cũ tremore plurimo valde hoc dixit.

Distinctio vero quã dixerũt Gal. ⁊ alij ẽ ꝙ ipsi dixerũt ex morsu qdez ei⁹ q̃ de illis rubea ẽ accit dolor paru⁹ velocis sedationis.

In nigre vero aut varie morsu fit fortis dolor cũ horripilatione ⁊ frigore ⁊ tremore ⁊ grauitate in coxis ⁊ pruritu ⁊ putrefactione ⁊ mollificatione ventris ⁊ fluxu eius. In stellate vero morsu fit fortis dolor cũ pruritu ⁊ horripilatiõe ⁊ stupore ⁊ grauitate capitis ⁊ mollificatione corporis. Ex vuea vero accidunt dolor vehemẽs i loco pcussionis: ⁊ frigus corporis tot⁹ ⁊ horripilatio ⁊ tremor ⁊ spasmus ⁊ sudor currit frigidus: ⁊ absissio vocis ⁊ stupor in corpore toto: ⁊ apostema in ventre ⁊ tensio in virga ⁊ pectine ⁊ vomitus rei absq; voluntate ⁊ urina turbida. Ex eruz magna fumosa ẽ maligna: ⁊ accidit ex ea dolor stomachi ⁊ frequentia vomit⁹ ⁊ dolor capitis ⁊ tussis consecutiua ⁊ difficultas egerendi interficiens velociter. Ex morsu autem citrine pilose fit dolor fortis valde ⁊ accidunt tremor ⁊ sudor frigidus cũ inflatione ventris: ⁊ interficit multotiens. Et addunt qdam corz in narrando quẽdã vueaz de erectiõe virge: ⁊ tensione priapi ⁊ absissione vocis: ⁊ expulsione spmatis ⁊ spasmo: illud nõ ẽ fidum existens ex eis que approbamus. Formicalis autẽ morsus est vehemens paruz dolorosus. Sed ex eis accidunt vellicatio corporis ⁊ grauitas linguc. Ex vespali vero accidunt apostema in loco ⁊ spasmus ⁊ profund⁹ somn⁹ dominans ⁊ debilitas amboz genuũ. Ex alkesinati ẽ maligna cuius accidentia sunt de genere accidentiuz vuee: sed ipsa sũt difficiliora accidẽtib⁹ vuee. Egyptiaca vero ẽ maligna ⁊ facit accidere dolorem capitis vehementem ⁊ profunditatem somni ⁊ succedit ei mors ⁊ vita.

De cura. Cap. vij.

Cura corz ite admistrat canõ vniuersal' ex attractiõe ⁊ suctiõe ⁊ linit cuz aq̃ salsa ⁊ dant tyriace ꝑdicte i cap. scorpionũ. ⁊ balnea ⁊ tia sunt velociores res in sedando dolores eorum Mã cũ ipsi humectant in tina sedat dolor eoruz ⁊ si egrediunt ab ea redit: quare oz vt balneent omni hora Tyriaca bona ad rutelã ⁊ draconẽ marinũ ⁊ genera serpentuz. Dixerunt: det in potu in morsu eorũ que sunt sicut suriutrugon medicamẽ huius modi: bdellij al. aristol. radicis lilij celestis spice celtice eruce piretri dauci hellebori nigri ⁊ cymini ⁊ aphodili ⁊ foliorum agenbin ⁊ asuniton capitum granatoz coagulj lepozis cinamomi cancri fluuialis storacis succi papaueris carpobalsami omniuz ana. ʒ. i. teranf ⁊ cõficiant: ⁊ informentur trocisci quoz vnusq; sit vnius aurei. ⁊ est dosis vna: det in potu cum vino ⁊ semine alandacoche ⁊ nuce cupressi ⁊ semine apij.

Reliqz medicine Grana pini ⁊ cyminũ ethiopicum ⁊ folia arboris aldalb ⁊ corices eius ⁊ semen alandacoche ⁊ cicer niger ⁊ proprie campestre. ⁊ grana magna sunt bona valde ⁊ semen abrotani ⁊ semen aneti ⁊ aristologia ⁊ fructus tamarisci ⁊ succus semperuiue ⁊ lac lactuce campestris: ⁊ dosis cuiuslibet istoruz sit pondus. ij. auf. cum vino. Et iteruz vinuz in quo decocta est nux cupressi ⁊ proprie cum cinnamomo ⁊ ius cancrorum ⁊ ius anseris ⁊ decoctio radicum asparagi cum vino ⁊ aqua. Et ex eis que ipsis in potu tribuuntur composite: sunt aristol. ⁊ cymini partes equales ⁊ sit dosis eius. ʒ. iij. in aqua calida. Tyriaca ad illud experta: ℞. nigelle. ʒ. x. dauci cymini amboruz ana. ʒ. v. radicis nucis cupressi amborum ana. ʒ. iij. spice nardi ⁊ baccarum lauri ⁊ aristol. ro. ⁊ carpobalsami ⁊ cinnamomi gentiane seminis andacoche seminis apij omnium ana. pondus. ʒ. ij. conficiantur cum melle: ⁊ dosis sit quantitas nucis cum vino antiquo. Epithymata ⁊ similia: De bonis eorum est cinis ligni fici confectus cum vino ⁊ sale ⁊ culcasia ⁊ spongia infusa in accto ⁊ expressa ⁊ aristol. cum farina ordei confecta cuz aceto: ⁊ folia alcorsuf ⁊ porri ⁊ virge pastoris ⁊ aristol. cum arbore fici. Em plastrum bonum: Sumantur corices granatorum aristol. ⁊ farina ordei cum aceto administrentur post ablutionem vulneris cũ aq̃ ⁊ sale. Et de vnguentis est oleum de andacocha em brocatum calefactum. Et de embrocis est aqua marina calefacta. Et omnis aqua salsa: ⁊ decoctio alcorsuf ⁊ decoctio nucis cupressi.

De sciebi ⁊ cura eius. Cap. viij.

Hec est sicut aranea habẽs plures pedes ⁊ lõgos. ⁊ dixerunt: accidunt ex morsu eius dolor stomachi ⁊ vomitus ⁊ difficultas vrine ⁊ egestionis ⁊ est interficiens. ⁊ egyptiacum est deter⁹ Dico autem ꝙ ego nescio an hoc egyptiacum est illud qđ predictum est in cap. rutele aut aliud. Et cura eius est cura rutele.

De aranea ⁊ signis ei⁹ ⁊ curatiõib⁹ ei⁹. Cap. ix.

Accidunt ex morsu eius ventositas plurima in ventre cum horripilatione ⁊ frigore extremitatum ⁊ erigitur virga. Et cura eorum est ex genere cure rutele. Et conferet eis sumere in potu vinum alicuius quantitatis post aliam tota die ⁊ ponere morsionẽ in vino ⁊ sudare in balneo. Et de medicinis eorum sunt nigella ⁊ vinum ⁊ ruta sicca cuz vino: sola aut cum ciperis.

De duobus animalibus que dixerũt quidam sapientum medicoꝝ. Capitulũ.x.

Sunt ambo iterũ de genere cuius pterijt rememoratio. Utrũ ego non scio esse eoꝝ et an ipa ingrediantur in eis que sunt pterita aut non: et cognoscũt p hoc q̃ habent quatuoꝝ mandibulas. Ingt ille sapiens: sũt ambo ex genere rutele et vnum eoꝝ est latus habens pedes albos: et super caput eius sũt due eminentie quaꝝ vna descẽdit in anteriore parte capitis ẽt rectitudinẽ: et altera trã sit incidendo hanc in latitudine: quare facit imaginari illud q̃ habet duo oꝛa et quatuoꝛ mãdibulas. In alio vero loco eminentiaꝝ sũt due linee faciẽtes imaginari illam imaginationez. Et accidit ex morsu eoꝝ illud qđ accidit ex morsu scorpionũ et dolor vehemens et albedo coloris mõsionis et extenuatio facici et capitis et vigilie. Et cura illius est cura morsionis rutele. et medicine magis ꝓprie de illis q̃ sunt ad rutelas sũt ozimũ et radix oppoponaci et alandecocha et abrotanũ.

De gialiglio nominato tuharse. Capi.xi.

De animal retulit ille sapiens et dixit: accidũt ex mõsu ei⁹ dolor vehemẽs et rubedo et difficultas vrine. et ꝓsunt patienti p ipz fructus tamarisci et ciminuz cãpestre et folia nucis et allea et vinũ dulce.

De pediculo vulturis nominato debe pscire: et mẽ luce grece: et ragarius indice et hec bestia est sicut pedicylus aut sicut parus alcandam. Capi.xij.

Dixit Hal. est punus a quo nõ cauet et fortasse non videt morsus eius. Et est ex eis q̃ faciũt erumpere sanguinẽ p vrinaz et per nares et in ano et stomacho p vomitũ et ex pectore et pulmone et ex radicibus dentiũ. et q̃dq̃ magnificat timoꝛ in eo. quare non recipit medicinã: cuius cura est sibi cure algerarati. Et ex eis que ei ꝓpria ẽ sũt ut liniatur morsio cũ bezaar et cũ succo lactuce et sãdalis rubeis. et confert morsui eius lac lactuce et capparum et buriz crudũ et terra sigillata et algedudr et portulaca et succus eius et psillium et mucilago eius et reliqua extinguentia sicut aqua endiue et aqua lactuce et cucurbite et citroli.

De altamul et pozeo lupi. Capitulũ.xiij.

Est bestia habens multos pedes acuti veneni et est in iudicio pediculi, vulturis vel vesparum.

De vespa. Capitulum.xiiij.

Est vehementioris calefactionis q̃z apis, et accidit ex morsu ei⁹ dolor et rubedo et apa Et de vespis magnis est genus hñtiũ capita nigra et hñtiũ aculeos plimos interficiẽs. Et magne qdem sunt maiores cautele ꝓprias et magis pnitiose: quapp fortasse pducãt ad spasmũ et ad debilitatem genuũ: sed in puaz itez morsu q̃dq̃ magnificat timoꝛ: quare faciũt accidere vesicas et grauãt lingua.

De cura. Capitulũ.xv.

Diminuitrec delup ex suctione illud qõ scis Et si magnificetur timoꝛ: tunc illud quod succurrit tunc est pondus medie. z. seminis sanctecz quoniaz sedat dolorem in loco eius: aut tres vncie coriandri sicci et sumat succos infrigidantes cognitos et potus infrigidãtes. et q̃dq̃ supponit glacies liẽ collyriũ et cõfert. Et de epithymatib⁹ eius est aqua malue et aqua albedarũgi. et citroli sũt mirabiles cũ ꝓprietate sua. et altea itez et blitis et solatz et sisamuz cõtritũ et folia eius. et itez ficus et acetuz et lutuz et aqua acreste. et itez stercus vaccinũ ꝓprie cũ aceto. et iterũ folia sisimbrij et folia lauri recentis. Et itez sumant opiũ et semen hyosgami nigri et canforã et liniat cuz succis frigidis et tegat cũ panno lini infuso in aq̃ frigida. et liniat in circuitu eius cum luto et aceto. Et similiter herba fluminis cum acceto est mirabilis. et sitis viriditas que accidit sup cursũ aque. Et itez ꝑz q̃ existimant quidam vapozetur cum aqua et sale et liniatur cũ lacte fici. Et itez surigi parietũ cum aceto. Et q̃dq̃ fiunt ex aquis hoz et decoctionibus ipoz embroce. Et exptum est q̃ quando membz diminuitur in aqua calida hora vna: deinde permutat subito ad aquaz salsam mixtam cum acceto sedat statim. Et de frictionib⁹ eius sũt muscie: quoniã ipe sedãt dolorẽ.

De apibus et cura ipoꝝ. Capitulũ.xvi.

Debent dispositiones ꝓximas vespe nisi qz diminuũt aculeum in pũctura. Et cura ei⁹ ꝓxima est cure vespaz.

De formica volante et re alia eis sili. Capi.xvij.

Ista est dispositiõis ꝓxime api et sanior ea Et dico q̃ ẽ de hñtibus mucronẽ et aculeũ res silis formice volanti: verũtñ ẽ longior eo plim et non est in lõgitudine eius et habet pedes aranealis longos citrinos longiozes pedibus vespaz. et cingulum qđ habet est citrinũ et non est ei de ingenio ad fabricandum habitaculũ suũ qđ est vespis: immo fabricat ipsum de luto hñs oꝛificia lata et facẽ pullos sicut aranea q̃ cuz egrediunt de canermus suis incedunt ambulatione arance quasi excoriẽt posteri⁹ et volãt. Et apd me ẽ de indicio vespaz.

De stellione et lacerta. Capitulũ.xvij.

Quãdo mordet dimittit in loco sui morsus dentes puos subtiles nigros et non cessat locus dolere et ꝓurire donec auferat cũ se ca aut cucullo transeunte super eos et assumat eos et colligat eos: quare sedat dolor. Et q̃dq̃ extrahit dẽtes ei⁹ oleũ et cinis: deiñ fugat loc⁹ et ponat in aqua calida. Et dictũ est q̃ comedẽ altaraxacon valde iuuatiuũ est ad morsum eius. q̃ si dolor magnificetur in potu tyriaca rutele.

De aiali habenti. xliij. pedes. Capi.xix.

Est animal cognitũ per introitus auris et q̃dq̃ ẽ in lõgitudine eius palm⁹ vn⁹ et habet in omni latere viginti duos pedes et q̃dq̃ ãbulat ad anteriora: et q̃dq̃ cõuertit eius dispositio. et habz ẽm q̃ dicit venenũ quoddã cũ quo accidit dolor puns qui sedat statim. Et flos apho dili est de tyriacis eius. Et q̃dq̃ sufficit in eo administratio salis cũ aceto.

De morsu salamandre. Capitulum.xx.

Octa
vellus

Existimat q̄ ipsa sit bestia sillis lacerte habens quattuor pedes curte caude. Et existimant q̄ dam q̄ ipsa non aduriť: ꝛ si proijcit i lare exti guit ignē. ꝛ accidūt ei quē mordet dolor vehemēs ꝛ inflatio i corpore ꝛ grauitas ligue ꝛ punctio ei⁹ ꝛ tre mor ꝛ stupor. ꝛ nūquoties accit nigredo mēbri ꝑm si gurā rotūdā ꝛ calus ei⁹. ¶ De cura. ¶ Ca.xxi.

Dixerunt q̄dā: cura ei⁹ est cura cantaridis. Et ꝓprius quo curantur est vt in potu detur resina ex quacūq; pino fuerit cū melle. Et del eis i potu decoctio camepitheos ꝛ decoctio lilij cuz foliis vrtice ꝛ oleo. ¶ Et de eis sunt q̄ dāt illis ranas decoctas ꝛ dant ipsis in potu de iure eaꝝ Et empla strāt eos cū carne ipsaꝝ ꝛ q̄ꝝ comedūt eas. Et simi liter ē fuctio testudis cāpestris ꝛ marie decocte.

¶ De saculusdurni cāpestre ꝛ maria: ¶ Ca.xxij.

Tego q̄dez nō cognosco ipsā. Et non est lon ginquz q̄n iā explenerimus narrationē eorū. Dixerunt q̄dā: accidit ex morsu cāpestris vt obfuscet mor̄io ꝛ fiat rosei coloris ꝛ paruz rubet ru bedine clara imo paꝝ valde. Et fiunt dolor vehemēs ꝛ purit⁹ in corpore. Marini vero morsus ē aquo si coloris: Et similiaꝝ vt sit cura ei⁹ cura rutele ꝛ simi liuz. Et dixerūt quidā emplastret cuz sale aut cinere cuz vino: aut cinere confecto cū acete squillitico aut cuz sisamo adusto ꝛ vino. Et embrocet pⁿ cū oleo plurimo ꝛ aqua calida: deide ponat desuper.

¶ De scorpione marino. ¶ Cap.xxiij.

Existimo q̄ accidūt ex morsu scorpionis mari ni inflatio vētris ꝛ forma hydropica. Et q̄ꝝ accit ex eo exit⁹ vētositatis absq; voluntate: ꝛ oz vt caueaťi cognitione ei⁹. ¶ Et cura ei⁹ ē cura dra conis martini ꝛ rutele. ¶ Et dixit q̄dā in cuius sermo ne non confidet q̄ scorpio aque ē calidi veneni.

De aranea marina. ¶ Cap.xxiiij.

Videtur q̄ sint dispositiones eius ꝓpinque dispositionibus scorpionis marini.

De morsu rane marine rubee. ¶ Cap.xxv.

Arrauerunt plures sapientum q̄ ipsa est ma ligna mala inuadens animalia ꝛ corpora ꝛ salit ad ea ex longinquo vt mordeat ea ꝛ si nō potest mordere sufflat ad ipsa exufflationē nociuā. Et accidunt ex morsu eius apostema magnum ꝛ p ditio velox. ¶ Dico: simile est vt sit cura eius cum ty riaca magna ꝛ quod est eius generis.

¶ De summa curationis reptilium marinorum ve nenosorum. ¶ Cap.xxvi.

Dixerunt: oportet vt curentur cum tyriacis ꝛ cum eis quibus curatur venenum frigidum ꝛ cum medicinis rutelarum ꝛ tyriaca earum.

Hen septima de decoratione q̄ est tres tractatus.

Tractatus primus de dispositionibus capilloruz ꝛ in ipso sunt furfures. ¶ Cap.i.

Capillus nascitur ex vapore fumo so cum coagulatur in poris ꝛ oritur super eos ꝛ ꝓpe per illud q̄d assi mitur ex alimento: ꝛ ꝓprie quan do est humiditas corporis viscosa vnctuosa ñ aquosa neq; lutosa: sicut arbor vnctuo saruz folia nō cadūt. ¶ Et iā q̄dē dictū ē i libro ꝑmo de denigratione ei⁹ ꝛ canitie ipsi⁹ ꝛ relige coloribus. Hez q̄ dependet ex sermone de decoratione ē regimē substātie ei⁹ cū nascētia ꝛ depilatione. Et regimen nu merationis ei⁹ cū mltiplicatione ꝛ mioratione: Et regi mē q̄ntitatis ei⁹ cū i grossatōe ꝛ subtiliatione ꝛ plōga tione Et regimē figure ei⁹ cū applanatione ꝛ crispatio ne: ꝛ regimē colōris eius cū denigratione ꝛ albatione ꝛ dealbatione. ¶ Et nos loquemur in hoc tra ctatu ꝑm hanc intentionem.

¶ De causa destructionis capillorum. ¶ Cap.ij.

Capilli destruūt vel minuūt: aut pp cām i mā lum pp cām i re i q̄ nascūt. Et cā in mā ē vt minoret aut prauet. ¶ Et puitas ē aut cā eius q̄d ipsam submergit: aut alterat eā: aut cā paruitatis substātie ꝓpie sicut ē puitas vaporis fumosi i pueris ꝛ mulieribꝰ pp multitudinē vaporis hūidi: q̄r ñ na scit barba i eis ¶ Paruitas aūt radicis substātie: aut ē pp accūs: aut q̄n nā ꝓsumit eā. ¶ Illō vo q̄d est pp accūs ē sicut accit pualescētibꝰ cū exiccāt eos egritu dies lōge prhisice ꝛ ethice: q̄r ñ remanet eius mā de q̄ crēt capilli: q̄r cadūt ꝛ ñ nascūt sicut accit plantis irrigatis quādo nō irrigantur: ꝛ sicut accidit castra tis ex similitudie eoz cū mulieribꝰ i humiditate p fri gorē pp cām testiculoz eoz. Et ꝓpterea q̄ illud q̄d generat ſpma ꝓculcat i eis ꝛ ifrigidat ꝛ pcuit frigꝰ ei⁹ ad mēbra sublimia ꝛ ifrigidat ea: q̄r nō resoluit humiditas eoz ad exsiccādū q̄d resoluit ñ remanet i poris pp puitatē suā ꝛ subtilitatē ipsi⁹ imo egredit. Et sicut accit q̄ assuete vtit istitis grauibꝰ sup caput suū. ¶ Illō vo q̄d ē ex via nature ē sicut caluitiū: cal uitiū eni accit pp abbreuiationē materiei piloruz ex caluitio. ¶ Et illō ē pp puitatē ei⁹ aut pp submersio nez cerebri ab eo q̄d tāgit ipm ō cranco: q̄r ñ ibibit ipm ea ibibitiōe q̄ ibibit cū ē obuiās. ¶ Illud autem q̄d fit pp cām i re i q̄ nascūt ē ꝑm tres modos: aut vt ñ penetret i eā mā piloz: aut vt penetret i eā ꝛ ñ retie atur: aut corrūpat i ea ꝛ resoluat ad qualitatē ñ pue niēte vt pulli generēt. ¶ Et ñ penetrat i eā nisi pp op pilationē pozoz ꝛ nō opilāt pori nisi pp vehemētiā soliditatis ei⁹ p siccitatē ipsi⁹ sicut ē de adinuātibus ad caluitium. ꝛ festinat in calida complexione ꝓpē velocitatez exiccationis eius: propter illud multiplicantur super ꝓparatos ad caluitium pili corporis ꝛ pectoris ꝓpter caliditatem complexionis eoruz Nam parum q̄d est ex pilis eoruz est difficilis euul sionis aut pp soliditatez eius causa vestigioruz vlce ruz ꝓterioruz sicut est dispositio in glabris ¶ Et il lud q̄d nō retinet i ea ē pp vehemētiā raritatis ei⁹ ꝛ āplitudinē pozoz ei⁹: sicut ē ex aliquo adiuantiuz ad hoc vt ñ nascat barba ēt vsq; i finē vite: Aut pp siccitatē cōplexionis: q̄r ꝓstringūt pozi cuz humidi tate cōplexionis pp paruitatem caliditatis: an nō v des q̄ non sit caluitium ꝛ est residuum capilloruz i stoz subtile facilis euulsionis sicut est mulieribus ꝛ castratis. ¶ Et illud quod corrumpitur in ea: aut est ꝓpter humorem fixum maligni sicut in alopicia

t tyria: aut ꝓpter vlcera mala corrosiua sicut est in quibusdam ispēbus glabriei. Et caluitiei quidem curatio est difficilis quāuis sit possibile ipam repellere anteq̄ incipiat aut tardare eam. Et ꝓpter illud quidem qđ dixit ꝟyp. q̄ quāuis varices accidūt nascūtur capilli eorū voluit intelligi depilatos per alopitiam t silia. Et pili supciliorum t palpebrarum non cadunt velociter: ꝓptereā q̄ eorum origo est spissa cartilaginosa cōseruatiua. t ꝓpter illud tardatur calnitium in ethiopibus t zingi: ꝓptereā q̄ cutes eorum vehemēter retinēt pilos eorum: durum eni nō euellit t ꝓpt illud minorant cū eo pili. Verū ipm seruat pilos quare nō cadūt velocit t nō depilant. Et bleū qđē non fuit calui ꝓpter multitudinē humiditatis cerebrorū eor. Et ꝓpter illud multiplicat in eis diaria facta a catarro. Medicine cōseruātes capillos sunt ille in qbus ē caliditas subtil attractiua t vnus stiptica: t ille in qbus sunt ꝓprietates qbus operātur. Et iam diximus simplices harum medicinarū in medicinis singularibus: t dicemus iterū i antidotario ꝓposita ad eos. Et dicem⁹ h̄ de medicinis q̄ sūt ꝓpriētiores huic loco. Medicine igit simplices q̄ cōueniūt ad cōseruationē capillor ad succurrēdū inceptioni eor in casu fm sūmā vsquequo cōditionem⁹ post cōditiones necessarias in regimine iparū fūt hmōi: myrr⁹ t grana ei⁹ t laudanum t emblici t myrobalani kebuli t myrrha t aloes t capillus veneris: t cadūt in eis galle ꝓpter stipticitatē earū t alfeluzaharagi ꝓprie cum vino stiptico t oleo myrtino aut oleo mastricino et aqua myrti aut succo foliorum alzerideraer. Et iterum adustū arboris lini adustē cū semine suo linit cū oleo. Et iteruz cortices nucis adusti q̄ miscent cū oleo myrtino t vino stiptico t mūgunt cū eis t ꝓprie pueri. Et ex cōpositis ē illud quod. ℞. grana myrti t gallas t emblicos t decoquant cū oleo ro. aut oleo myrtino fm modū notū t admistrent. Et iterū folia myrti humide t laudanū t rānus t extremitates cupressi t grana myrti sumant t cuz eis cō mouendo tangat caput tritis dissolutis cum oleo olive. Et iterū granor myrti nigre t seminis apij ex tremitatū myrti t semis sicle t extremitatū rām oium ana ps.i. capilli veneris t laudani amborz ana ps.ſ. vini nigri ptes.vj. dissoluant medicine in ipo decoquēdo donec remaneat tertia vini: deinde ꝓjciant desup oleū olive aromatizatū cū ciperis t spica ptes.ij. Et iterū decoctio etus donec ferueat trib⁹ vbulitionib⁹: deinde colent aqua t oleū a medicinis cū expssione vehemēti t ponant in vase vitreato qđ sit ad modū pyxidis t cōcutiat: t admistret apud necessitatē: est enī cōseruatiuū t denigratiuū. Et iteruz semis apij t semis sicle t capilli veneris t turis piuz ana. ʒ.ij. nuces. xv. numero corticū pini lib.i. t assent oia i nocte i furno posita in vase lutato t dimittātur donec aduranf oēs ptes eor t ꝓterant cōtritioe t ꝓjciat super ca lib.i. adipis vsq̄ q̄ ē melior adipe anseris t reponat t quotiēs idiget eo liq̄fiat i oleo aromatico t admistret. Et ꝓfert iterū calnitici i cipiēti. Et iterū sumat lib.i.ſ. vini stiptici t laudani ʒ.i. corticū pini adustor. ʒ.ij. capilli veneris cōdusti. ʒ.iij. adipis vsi lib.i. succi solani. ʒ.iij.ſ. decoquat laudanū in vino cocto donec ispisset t ꝓjciantur sup ipm medicine t misceant t reponat. t qñ in digest eo sumat ex ipso aliqd in oleo aromatizato. t meli⁹ oleū est oleū nardinū t liniat: t qñq̄ linit sine oleo. Et ex eis q̄ sūt leuia ēut sumant myrrha t laudanū t oleū myrtinū t ꝓprie qđ sit ex oleo de keiri t aqua myrthi decocte in vino stiptico t misceatur fm q̄ exigit illud qđ est pñs t liniat cum eo. Aut sumant folia flor papaueris ruffi cū oleo myrtino et inungatur caput t dimittat in nocte: deinde balneetur: ipm eni cōseruat t denigrat. Aut sumant laudanum t capillus veneris t cinis corticū pini t adeps vsi t vini pontici quātū sufficit ꝓmixto ei sicut oleo masticino aut myrtino. Aut sumantur capilli veneris t laudani equaliter t olei myrtini omnium ana aur.i. rute mōtane aur.ij. terātur cū vino stiptico t misceant cū adipe vsi t admistrent. Medicamē cōseruans pilos supcilior. ℞. rosar papaueris ruffi ptes.iiij. sumiterre cū radicibus suis t extremitatum fici omniū ana ptem.i. laudani ptes.iij. capilli veneris ptes.ij. cōterant t administrētur cum oleo masticino. Simile ei iterū radicū vitis albe aut radicū alascas t cineris arboris pini recentis oium ana ps.i. baurach ptes.ij. misceant cū oleo myrtio aromatico: hic ergo est sermo ꝑmus. Et vo si fuerit causa siccitas cōplexionis t paucitas sāguinis: deletijs foueat corpus t cibetur eis que sūt boni nutrimenti: t pinguia exipsis in qbus ē declinatio ad caliditatē subtilē t dimittat oē salsū t acetosū t pontici: t deuitet coitū. Et de vino deuitet illud qđ ē antiquū. Et assiduet balneationem cū aquis dulcib⁹. Et non approximet corpi nitrū nec vinē neq̄ sapo imo qđ sit sicut farina fabarum aut grana melonis aut creta t ꝓsiliū t silia. Et si fuerit ꝓptereā q̄ pori cōstricti sūt valde indiget eis q̄ resoluūt t rarificāt t diligit ut ponātur in cibo ea q̄ aptūt sic̄ synapis t allea t porri. t liniat cutis iterū cū eis q̄ sūt sic̄ gūma rute siluestris t synapis t calamētū t ruta t cepe: et administrētur i balneo aque resolutes t abluatur caput cū baurach t spuma maris. Et oz ut abstineat patiēs illud ab oleis. Et ad illud qđ ē ꝓpt raritatem cōferūt medicine p dicte ḡrum declinationis ꝑmus ē ad stipticitatē t epithymata t olea stiptica t introitus balnei t administratio tepide: deinde cōsecutio cū farina subito.

De plurib⁹ embrocis capillor. Ca. iij.

Pures embroce capillor sunt in quarum substantia est viscositas ex qua possibile ē ut capilli assumāt t sunt sicut folia sisami t folia cucurbite t olea in qb⁹ sunt caliditas t stipticitas sicut oleū de lilio mixtum cum cera: aut sicut est oleum de alcanna: t oleum myrtinum ꝓprie: t cadit in illis ablutio capitis cum infusione collo quintide. Et ex eis que conferunt in hoc est ut sumatur laudanum t dissoluatur qđ de eo bonū ē in

testeo vase lutato sup̄ p̄unas subtiles liq̄factione fa
cta in oleo oliue ⁊ pulueriz̄et sup ip̄m aliqd de nu
cleis olimarū cōbustis ⁊ cōmisceant oia super p̄z
nas cōmixtōe subtili ⁊ admistret. Et folijs qdē al
zerideract ⁊ aque folioz̄ ei⁹ inest ꝑpetas bona in
hoc ⁊ co⁹ poz̄ semis lini admistrato cuz oleo sisa
mino. Lōpositū: sumātur folia alzeridaract ⁊ capil
lus veneris recens romanus ⁊ myrrha ⁊ emblici ⁊
cōmouēdo tegat cū eis caput in qbusdā ablutioni
bus cognitis. Et iterū sinapis ⁊ ponat in decocto
ne sicle ⁊ abluat cū ea caput ⁊ inungat post ipaz cū
oleo myrtino aut cū oleo de embzocis. Lōposituz
bonū. ℞. fellis taurini ⁊ fellis vsi ⁊ myrobalanoz̄
emblicoz̄ kebuloz̄ ⁊ bellirico⁹ ⁊ sedeguarā ⁊ galla
rū ītegrarū oiuz ana ptē. i. terant ⁊ nutriāt cū succo
solatri. vij. dieb⁹: deiū exsiccent ⁊ admistrent ex eis
epithymata cū aliqua decoctiōe post ablutionē ca
pitis ⁊ barbe cū aqua ⁊ mel le ⁊ nitro cōtrito. Et ite
rū ordei cōtriti. ʒ. xxx. emblicoz̄. ʒ. v. decoquantur
cū aqua decoctione vehementi donec aqua sumat
virtutez amboz̄ ⁊ decoquant in illa aq̄ existente in
ipsa olei viol. quātū ē medietas aque ⁊ laudani pō
dus. ʒ. iij. folioz̄ silami ⁊ folioz̄ altee ⁊ folioz̄ cucur
bite ℔ iij dioz̄ aut siccoz̄ oiuz ana pōdus. ʒ. x. nō ces
set decoq aqua donec cōsūmat ⁊ remaneat oleum.
Descriptio alia: ⁊ referk ad alkendū: scrēblegi. ʒ. x.
decoquant cuz duabus lib. aque vsquequo redeat
ad quartā ⁊ fundat sup eaz quātū ipa ē olei de been
⁊ aliqd ordei excoriati ⁊ aliquid laudani ⁊ decoq̄
tur vsquequo redeat ad tertiam.

¶ De faciēb⁹ nasci pilos foztib⁹ La. iij.

Et in ipis ē cura caluitici cui⁹ curatio ē pos
sibilis ⁊ casus supciliox̄ ⁊ similium. ⁊ oēs
medicine quas dicemus in capitulo alo
pitie: ⁊ ois modus regiminis ex fricatione capitis ⁊
rubificatione ei⁹ ⁊ admistratiōe ei⁹ ad ip̄m sup ip̄m
deinde admistratiōes medicinarū fortis attractiōis
⁊ resolutiōis cū ꝓpetate quā habēt i alopitia sūt in
natiue i caluitio ⁊ faciēdo nasci pilos in depilato ⁊
i supciliis ⁊ barba. ⁊ i coxtib⁹ radicis salicī cū oleo
ē, fortatio ⁊ pseruatio mirabil cū denigratiōe. ¶ Me
dicine aūt de qbus ē nr̄a intētio ut hic narrem⁹ eas
quāus iteruz sint innatiue in alopitia postq̄s feceri
mus illud qd dixim⁹ in fine capituli cōseruatōis
capillox̄ sunt ista. Sumātur cantarides recētes ab
latis pedibus ⁊ capitibus exsiccate in vmbza ⁊ terā
tur in oleo viol. aut decoquant in eo aut in oleo oli
ue donec ingrossēt: ⁊ lini cū eo vbi volueris vesica
bit eni: deinde nascētur pili. Et siliter mel anacardi
q̄ ponitur sup locuz cui⁹ pili depilati sūt: aut terat
cōdili in oleo ouoz̄ ⁊ liniat cū eo homo vbi volue
rit multotiēs: faciet ei nasci pilos. Aut sumat vngu
la asini adusta ⁊ cornua cōbusta ⁊ liniant cū oleo si
lamino: est eni fortc. ¶ Dua aūt formicarū cū oleo
de been sūt ꝓuinētia in faciēb⁹ nasci: ⁊ apud cōsta
tē hōiuz sunt ex eis que ꝓhibent ortum. Et ex eis
que sunt expta est lacerta que ē in domib⁹ que inter
ficiatur ⁊ exsiccetur ⁊ teratur ⁊ liniat cum oleo.

¶ Et iterum tritura nitri pharaonis cum sambaco. ¶ Et
ex eis q̄ sunt leuioza illo ē ut fiat manica ⁊ tabula de
plumbo ⁊ ponatur inter ea ambo aliqō de oleis ad
capillos: aut adeps ex eis que sequūtur ⁊ terank do
nec resoluatur ad ip̄m virtus plumbi ⁊ liniatur cuz
eo ⁊ empleatur locus cū folijs fici bñ decoctis ⁊ vsq̄
ad virtutem quandi. ¶ Et iterum sumatur medul
la. xx. auellanarum ⁊ assēt donec teratur ⁊ aggregek
cum oleo raphani. Aut sumat herbe noiate harc⁹
ꝓiapi asini: ⁊ splenis ei⁹ assātoz̄ oiuz ana lib. ʒ. lau
dani. xx. pondera misceant oia post solutionez lau
dani in vino ⁊ admistrentur. ¶ Et ex eis q̄ dixit Fi
lagorus ē ut sumank adipis tauri saliti. ʒ. xcvi. alus
nen ⁊ gūme rute agrestis amboz̄ ana. ʒ. xxviij. myr
rhe. ʒ. viij. laudani tantūdē: capilli veneris. ʒ. xlviij
splenis asini. ʒ. xcvi. assetur splen asini ⁊ teratur ⁊ ag
gregetur totū cum vino nigro ⁊ radatur caput ⁊ li
niatur cum eo ⁊ dimittatur qnq̄ diebus: deide ab
luatur ⁊ dimittat quiescere duobus diebus: deinde
iteretur. q⁹ si exulcerauerit curet locus: cū adipe an
seris. ¶ Et iterū ad depilatos sumātur ser ventres
lepoz̄uz ⁊ exsiccent optime ⁊ adurank in vase lutato
⁊ pīciat super eos de folijs rani ⁊ de solijs myrthi
tantūdez ⁊ de capillo veneris. ʒ. viij. ⁊ adurank vice
alia in vase vitri: deinde terat ⁊ misceat cū trib⁹ lib.
adipis vsi. ⁊ quātū ip̄m olei de raphano ⁊ repona
tur ⁊ administrek cū necessariū fuerit in oleo aliquo
aromatizato ⁊ bacce lauri ⁊ oleū de pipere ⁊ oleuz
de kerua: ⁊ silit illud qō aduuat in faciendo nasci.
¶ Et iterum cinis abzotani qñ miscek cum oleo an
tiquo facit nasci barbā tarde nascentie. Et cinis lilij
cum aqua ⁊ ꝓpe in supercilijs. ¶ Et iteruz ad supci
lia cōburank due nuces vsquequo terātur mī ⁊ ad
iungat eis ambab⁹ aur. i. de nucleis dactiloz̄ simi
liter absq̄ pscrutatione vltima ⁊. xv. grana piperis
⁊ buliat cū oleo ro. ¶ Et iterū cinis abzotani ⁊ auel
lane aduste ⁊ laudano ⁊ cantarides ⁊ cōdili buliāt
i oleo de been ⁊ cochiario donec denigrenk: ⁊ misce
atur cū tanto galie quātū ip̄m ē: ⁊ fricet loc⁹ ⁊ liniat
cū eo. ¶ Et iterū capillus veneris ⁊ grana myrthi ⁊
semen apij adurantur parū donec denigrētur ⁊ ag
gregētur cuz adipe vsi ⁊ oleo raphani. ¶ Medica
men faciēs nasci pilos in supcilijs. ℞. turis aur. iij
stercoris cocodrilli stercoris critij marini ⁊ rute mō
tane oium ana aur. i. terank cū vino stiptico ⁊ misce
antur cū adipe vsi ⁊ administrētur. ¶ Aliud ad de
pilationē antiquā difficilē ex alopitia ⁊ alijs. ℞. sce
ha ptem. i. spume maris partes. viij. euforbij ⁊ bac
carū lauri amboz̄ ana ptes. iij. picis humide ptes
ij. liquefiat pix cum oleo de lilio: ⁊ liquefiat in ea eu
forbiū: deinde admisceantur cū eo reliq̄ medicine.
Simile ei radicū arundinis adustę ptes. vij. cineris
ranarū ptes. v. semis eruce ptes. iij. radicis alustas
ptes. iij. terank cū oleo laurino ⁊ admistrek.

¶ Capm. v. de alopitia ⁊ tyria.

Alm sciuisti q̄ cā in gnādo alopitiā ē mā
mala manēs in cute ⁊ i ouginib⁹ radicuz
pilox̄ ꝙre corrūpit radices oziganū pilox̄

corrodens eas prohibens nutrimētū bonū cis. ⁊ no minatur alopitia ꝓpterea quia ipsa accidit vulpib⁹

Et differentia quidem int̄ ipaz ⁊ tyriam est q̄ i ty ria non tm̄ cadunt pili: imo excoriatur cuz ea cutis tenuis sicut accidit serpēti. Et forasse accidit in ea fi guratio puenies sicut figura serpentis. Et mate ria quidem q̄ facit accidere ⁊ incurrere alopitiam ⁊ tyriam quandoq; est cholerica: ⁊ q̄nq; est melāco lica: ⁊ q̄nq; phlegmatica: ⁊ q̄nq; est ex sanguie corrupto. Et significatur supertotum illud p illud qō apparet cum fit abrasio ex colore cutis: ⁊ ꝓpter cuz fricatur illud frictione aliqua. Et quandoq; signi ficat illud ex regimine precedente: ⁊ ex accidentib⁹ que associantur ei. Et ex eis que significant illud est humor dominans de illis quos sciuisti. Et q̄nq; si gnificatur velocitas sanatiōis eius ⁊ tarditas ex eo quod videtur de velocitate rubificationis eius per frictionē ꝓpter velocitatem attractiōis sanguinis boni ad ipam aut̄ tarditatē ei⁹ quāuis fricatio plu rima exulceret: q̄re prohibet ouginē pilor.

De cura La.vi.

An est dubiū gn rectificatio reginiinis in ea sit euacuatio illius humoris faciēs in pmis. Et introimissio ciborum chimi valde boni ad corpus de illis quos sciuisti ⁊ vini tem perati cōmixti decliuis ad impressionē dulcedinis parum cum tenuitate ⁊ claritate: nam hoc nutribi lius est. Et balneum confert ei ante omnez fricatio nem ⁊ post ipm. Et incipiat pma res cum euacu atione corporis in pmis ab humore faciente cūme dicinis educētibus ipsum. Aut cū phlebotomia si materia exiguerit illud: Deinde cū euacuatione ca pitis ab eo cū quo sciuisti de capitpurgije ⁊ odora mentis ⁊ gargarismis ex eis que dicta sunt in cap lō mundificationis capitis fm vnāquāq; supfluitatez deinde puiutandum ē sup cutē ⁊ mundificationem eius ab eo qō in ea mansiuū est: ⁊ extractionem ei⁹ ab ea ⁊ resolutionē ipsius. Et festinandū est in hoc ut nō recipiat cutis qualitatez mansiuam malam et non ē ambiguum in hoc gn oporteat ut medicine euacuantes ex locis materiā malignam sint mediue ⁊ resolutiue resolutione nō consequente exsiccatio nem ꝓpter vehementiam calefactionis quare adi piscatur cutis calide factionē que in futuro fit causa casus pilorū: quāuis in pūti forsitan destruat alopi tiam. Quod si fuerit calida fortis sicut gumma ru te agrestis que est radix in capitulo frangatur cali ditas eius cum oleis temperatis vincentibus super eam ⁊ cum aquis quibus subtiliatur. Et de ea quī dem melior est recens: ⁊ illa super quam pterierūt anni tres est debilis. Et de iudicio fortis ē ut mino retur ipsius quantitas ⁊ frangatur eius complexio ⁊ festine accipiatur ab eo quod ipsa liniturr ⁊ de iu dicio debil est ut fiat ecōtrario. Et oportet ut sit sub tilis: ⁊ si non penetrabit virtus eius in pfundum cu tis. Et oportet ut sit in illis medicinis confortatio: et prohibitio: ut non recipiat caput materiam maligna

Et non oportet ut associetur illi virtuti stipticitas plurima prohibens materiam peruenire ad locuz deinde penetrare in poros eius. Cum ergo corpus mundificatum est ab illo oportet tūc ut in eis sit vir tus attrahens sanguinem eius bonum: ⁊ vaporem eius temperatum: postq; ipsa resoluerit corruptuz qui est in cute ut aggreget resolutionem corrupti p pi: qui ⁊ attractionem boni longinqui ⁊ illud post mundificationez. Et cum tu administras has me dicinas oportet ut tu consideres impressionem ea rum. Et incipias in eis a debilibus in complexione ⁊ minoratione: ⁊ considera in eo quod est ex eis. q̄ si inuenis egrum tollerantem ⁊ impressionem inco lumem adde in virtute. Et si non tollerat ⁊ magnifi catur impressio minue quantitatez ⁊ commixtionē ⁊ stude ita ut perducat ad exulcerationem ⁊ aposte mationem: ⁊ ꝓprie in corporibus leuis comple xionis aut etatis aut temporis. Et si perduxerit ad apostemationem ⁊ exulcerationem succurre illi cū adipibus. ⁊ lini eos desuper sicut est adeps anatis ⁊ galline ⁊ sicut ceratum leue. cum ergo sedatur rei tera cum quantitate quam tollerat. Lunq; magnifi catur res paruz non cesses facere illud donec resol uatur corruptum ⁊ attrahatur bonum. Et signum quidem impressionis medicine in ea ē ut rubeat cu tis cum fricationibus minoris numeri q̄nq; fricatiōis quibus rubet ante administrationez medicine. Si autem dispositio non alteratur tunc scias q̄ indi get medicina fortioze. ⁊ quando non rubet frica cū panno vehementius q̄s fit illud donec tumeatur ex coriatio: deinde frica cum eis que sunt sicut cepe. q̄ si non rubet non erit excusatio quin scalpelletur lo cus ⁊ liniatur cum eis que sunt sicut allea. Et de eis quibus indigetur in mundificanda cute a mate ria alopitie male sunt sanguisuge ⁊ ventosatio ⁊ pūgere cum acubus pluribus. Et iterū vesicatio cum medicinis acutis quas dicam: ⁊ mundificatio eius quod vesicatum est ⁊ sanatio eius ut egrediantur pi li ab ea. Et de eis que adiuuant in resoluēdo ma teriaz est cooperire caput pileo de pellibus semper nocte ⁊ dic: ipse enī resolui ⁊ facit sudare. Et opor tet ut radatur omnibus duobus diebus aut trib⁹ cum nouacula: ⁊ quoticns nascuntur radatur ca put. Et oportet ante administrationem epithyma tum ut radatur caput ⁊ fricetur cum panno aspero aut sicut cum cepe aut corticibus raphani donec ru beat ⁊ fiat susceptibile virtutis medicine apertus po ris. Et quandoq; excusat balneum ad hoc q̄ si nō raditur subtiletur medicina perueniens ad illud.

De euacuantibus autem euacuetur cholerica cū decoctione myrobalanorum ⁊ cū virtute hellebori ⁊ epithymo ⁊ pillulis cochie ⁊ cum hicrapicra. Et iterum hieradia colloquintidos est bona ꝓpe phle gmatice. Si autem fuerit illic melancolia misceatur cum ea aliquid de helleboro nigro. Et si fuerit illic cholera misceat cū ea scamonea. ⁊ hiera rufi ⁊ logo dion bone sunt ꝓpter melācolice: ⁊ multotiēs qdē sanat euacuatione vna. Et spēs qdez horz euacuan tiū sūt de eis quoz sciaz collegisti i eis q̄ sunt ꝓpte-

rita. Et si volueris leuius illo da ei in potu de hiera mala ꝓposita cū pulpa colloquide ⁊ turbit in mense tres potiones aut quattuor. Et qñ non valet euacuatio vna itera post qctes in eo quod est inter illud ¶ Et cū videris cutem capitis rubere aut venas eius rubedine replonali phlobotoma post phlomiam vniuersalem si exigit illud cōsiliū venas capitis ⁊ venas frontis ⁊ tempoꝝ. ¶ Si aūt non volueris illud tūc non facias aliquid de hoc. sanguis enim est quo digetur illic. Gargarismata aūt ⁊ caputpurgia ⁊ similia iam sciūsti in capitulo curationū capitis.

¶ Medicinaꝝ vero supponendaꝝ fortioꝝ ē enforbiū sup quod nō transierūt vltra tres anni ꝓparatū sm qđ dedimus de regimine in canone. Et post ipm est gūma rute silue stris: qñ ipa est mirabilis valde: Deinde nasturtiū ⁊ synapis ⁊ cinis cantaridaꝝ ꝓfectus cuz pice humida: aut staphisagria confecta cū oleo laurino: aut lactitimalli cū quo vesicet ⁊ appropriat ut currat qđ sub ea est. Et cū cadit cortex oriunt pili sub eo: ⁊ allegi ponit super membꝝ tpe parno: ⁊ digetur ea in alopitia que est fortis. Et post illud sulfur ⁊ duo hellebori ⁊ semen eruce ⁊ spume baurac: ⁊ due spēs spume maris ⁊ cortices arundinū ⁊ radices eaꝝ aduste: ⁊ stercus muris ⁊ stercus ouū adustum inūctuz ⁊ piper longuz ⁊ synapis: aut auellane cōbuste ⁊ folia fici ⁊ cōdili: ⁊ vene chelidonie ⁊ alkitran. ¶ Et qñq confert in ea fel taurinū: deinde qđ est sicut amigdale amare aduste cuz cortice suo ⁊ itē tus trituz aliquot diebus in aceto bono. Et xyloocracte nabathi sunt ex medicinis huius egritudinis. Et de istis oleis administratis in eis meliora sūt oleum laurinum ⁊ oleū de kerua. Et de medicinis que sūt cerce melior est alkitran: deide pix. ⁊ de adipibus melior est adeps vrsi: ꝓprie qui antiquat. Linimentū fortē: euforbij gūme rute agrestis olei laurini omnū ana. auf. ij. sulfuris vini ⁊ hellebori de quocūqz amboꝝ fuerit nigro aut albo omniū ana .auf. i. fiat ceratū cū cera quantū sufficit. Et itez baurac aphrici partes. ij. salis ām oniaci pars. i. aduranf ābo ⁊ terantur in aceto forti: ⁊ liniant cū eo loca post fricationez faciendo epithyma leue. Et itez post tres horas medicamine iam exsiccato in die tribꝰ vicibus. Si aūt vesicauerit fac illud quod scis. Et itez cantarides ⁊ synapis decoquant in oleo donec fiant sic algalia: deinde vesicetur cū eo locus fortis ⁊ frangat virtus eius cū ꝓmixtione debili. Et de illis que sunt leuiora hoc ⁊ sunt mirabilis iuuamenti ē ut sumatur acetum forte cum tanto oleo roſ. quantū ipz bonū est: ⁊ cum galanga: deinde fricetur locus cū panno aspero ⁊ liniat ex eo. Et itez mūctio cū algalia in q̄ ē aliqd de gūma rute agrestis. ¶ Et scias q̄ infantibꝰ sufficit abstinentia ⁊ puberes tollerāt. z. 5. de pillulis cochye. Et hūtes annoꝝ. x. tertiam. z. vnius.

¶ De eis que abradunt pilos. ¶ Capitulū. vij.

Amantur calcis partes .ij. ⁊ arsenici partes. ij. liniatur cum eis ambobus cum pauco aloe ꝓsito in eis abradit enim statim'. Et si ponāntur calcis partes plures ⁊ arsenici pauciores erit magis equalis. ¶ Et si addatur calx erit tardioris opōnis: verūtamē opabitur. Et qñq sumūtur calcis ⁊ arsenici ptes. ij. ⁊ pars. i. ⁊ decoquūtur in aqua tādiu donec depilet pennaz. quod si itez fuerit opatio in illa aqua erit melior: ⁊ que ꝓparat cum sale est melior: ⁊ sumat aqua illa ⁊ decoquit in ea oleum minus ea ꝑm plim donec recipiat virtutem eius ⁊ liniatur cū ea. Et qñq dimittit aqua illa coagulari in sale: ⁊ administrat sal ille in aqua. Et calx pculaꝝ efficit opationem calcis cū arsenico ⁊ est subtilior. Et si sumatur loco calcis aqua calcis in qua calx iterat ponendo sub sole aut decoquendo ponat in aq̄ arsenicū tritū erit bonuz. ⁊ qñq administrant iterū sanguisuge viridis que sunt sub vrceis. Qđ si volueris ut sit illud quod nascit subtile ꝓjciatur in psilotro cinis vitis aut baurac ⁊ multiplicet eius ꝑmotio deinde abluat cū farina ordei ⁊ fabaꝝ ⁊ seminis meloms. Et qñq ꝓponunt calx ⁊ arsenicū cuz eis que sunt sicut aqua alkisch ⁊ aqua rizi. Et qñq ponunt in ea myrrha ⁊ mastix. ⁊ quandoq̄ iuuatur cū spuma maris.

¶ De cura eiꝰ quē ꝓbuisit psilotrū. ¶ La. viij.

Oportet ut mingat cū eius motio ⁊ festinetur ipius ablutio oleo ro. iam sup eā ꝑmisso. cuqz abluit cū aqua calida sedat post illā in aqua frigida: illud enim est curatio bona: deinde liniant desuper lentes excoriate trite cū aqua rosacea ⁊ sandalis ⁊ ꝓprie si adurit. ¶ Quod si fortem secerit adustionē: tūc necessariū est adhibere quod sit sicut vnguentū ceruse ⁊ sicut epithyma cuz lithargyrio nutrito cū albumie ouī ⁊ oleo roſ. ⁊ canfora.

¶ De eis que ꝓhibent odorem psilotri. ¶ La. ix.

Liniatur post ipm cū creta nutrita cuz aromaticis aut creta cū aceto ⁊ cum aqua ro. Et folijs persici est ꝓprietas in hoc mirabilis ⁊ folijs vitis ⁊ folijs alchefesabraz tritis ⁊ alcanne ⁊ feci croci hortulani ⁊ rosis ⁊ ciperis ⁊ galie ⁊ squinato ⁊ silibus singularibus ⁊ ꝓpositis.

¶ De illis que ꝓhibent ortū psilotr. ¶ Capi. x.

Prohibent ipm stupefacientia infrigidantia sicut ut incipiatur ⁊ depsiet: deinde liniatur cum hyusgamo albo ⁊ opio ⁊ aceto ⁊ aqua hyusgami nigri cum eis ⁊ sola. ⁊ si fuerit decocta in aceto erit melius. Et corpus rane lacunalis exsiccatum est ex ꝓhibentibus cū terit ⁊ miscet cū mucilagine psilij aut succo hyusgami albi aut aceto iteretur illud. ¶ Et dicitur q̄ si liniatur cum oleo i quo dissoluta est lacerta coquendo est ex eis que prohibent ortum eorum. Et similiter cum oleo in quo decoquitur erittus. Et fortasse dicitur contrarium illius. Et de eis que dicūtur est ut sumantur chimolea ⁊ ceruſa plumbi equaliter ⁊ aluminis medietas partis ⁊ terantur cum aqua hyusquiami albi humidi.

¶ Et existimauerunt quidam q̄ sanguis ranaꝝ lacunaliuz ⁊ sanguis testudinis fluuialis prohibēt illud ¶ Dixerunt: ⁊ similiter sanguis vespertilionum ⁊ cerebella eorum ⁊ epar eorum ⁊ composuerunt medi

camen de istis. Dixerūt: sumant rane de lacu arundinū ⁊ exsiccent ⁊ sumant de carne caꝑ sicca ⁊ sāguis testudinis fluuialis exsiccati ⁊ rosaꝝ rubeaꝝ ⁊ lythargirij ⁊ ostraciꝝ marinoꝝ adusto ꝝ margaritaꝝ ptes equales' conficiantur cū aqua ⁊ administret sup depilationem piloꝝ in pectine ⁊ in ascellis. Et semé vrtice cū oleo est ex eis que depilāt pilos cū fortitudie

¶ De incrispantibus. ¶ Capitulū. xi.

Vnt sicut farina fenugreci ⁊ olcum eius: ⁊ alsidre albuꝝ ⁊ myrrha ⁊ galle ⁊ calx ⁊ lythargirū misceantur ⁊ sit sufficientia in q̄busdam eoꝝ ⁊ pmoueatur cū eis caput tangendo. ⁊ q̄ñq̄ ponunt in eis semen hyusgami albi ⁊ oleuꝝ eius ⁊ q̄ñq̄ admistrat hyusgamuꝝ albū sicut est solum. Et calx est ex eis que facūt planos ⁊ adurit parum cū soluitur in hac sūma ꝑpare q̄ñ equantur cū ea due tertie ipius de sidre que ambo sunt confecta cū aqua frigida. Et silr spuma salis amari incrispat eos vehementer. ¶ Incrispatiuū bonū: ℞. gallaꝝ et alcar melegi ⁊ limature acuū ⁊ foliꝝ cupressi ⁊ granoꝝ eius ⁊ granoꝝ cydonioꝝ ⁊ lithargyrij ⁊ dragaganti ⁊ boli ⁊ alcauizi ⁊ emblicoꝝ omnū añ ptē. i. calcis que non est extincta partem mediam conficiatur cū aqua sicli ⁊ administret: est enīz bonū crispās denigrans. ¶ De eis que planos faciunt capillos. Capitulum. xij

Ura eius est cura scissionis capilloꝝ ꝓdicta. Et omnino est administratio oleozuꝝ mollificantium ⁊ mucilaginū hūectātiū'.

De scissione capilloꝝ. ¶ Capitulum. xij.

Lusa eius est siccitas ⁊ cibus siccus. Et ꝓhibent ipam olea lenia equalia ⁊ mucilagines viscose sicut mucilago altee ⁊ mucilago ꝑsilij ⁊ mucilago foliꝝ salicis: ⁊ omnia in quibus est humectatio.

¶ De illis q̄ subtiliant capillos. Capi. xiij.

Ulrac quando ponit in medicinis capilloꝝ subtiliat eos.

De ꝓmone adolescentie ⁊ canitie. Ca. xv.

Am locuti sumus in alio loco ab isto de canitie adolescentiū. Et canities quaꝝ hic dicemus est q̄ dum sanguis ꝑmanet pinguis spissus calidus viscosus capilli sūt nigri. cū vero ad aquositatez tendere incipit declināt pilli ad canitiem.

¶ De eis que canitiem tardant. ¶ Capitulū. xvi.

Erebus canitiem tardantibus est regimē rez primaꝝ. Et de eis est regimen eius q̄ pueniat ad capillos ipos. Prima aūt sūt euacuatio humoris phlegmatici omni hora. ⁊ ꝓpe ꝓprie cū vomitu sup cibum. Et per clisteria item ⁊ rez escere ⁊ iterare: deinde admistrent cōfectiones ⁊ medicine facientes adolescentiam quaꝝ dicemus cum administratione ciboꝝ boni chimi cuz equalitate ex genere coꝝ ex qb⁹ generat sāguis laudabilis spissus sicut sunt frixa ea q̄ in ꝑatellis ꝓparant: ⁊ ea que coopta coquūtur sine aqua ⁊ assata ab q̄z iure ⁊ misce i iure, ⁊ studeat ita ut sint cū quātitate digestionis q̄ ē radix. nā cū digestio cozūpitur: cozūpit sāguis ⁊

Et oꝑtet cū compl'o fuerit hūida valde ut administrent semina calida sicut synapis ⁊ piper ⁊ species ꝓdientes ⁊ cauguamich ⁊ almuri ⁊ ꝓpaꝛ in iciumo ⁊ sicla cū synapi: ⁊ sit sufficientia in potando vinum paꝛ puꝛ. Et ꝓdeuitet fructus ⁊ olera hūectantia ⁊ genera lactis ⁊ pisces ⁊ triticū coctū cum aqua, ut puls ⁊ ptes ⁊ potū aque plime ⁊ phlomiaz plurimam ⁊ cuulsionē capilloꝝ ⁊ ebrietatē supfluam ⁊ coitū plurimū. Et tangere cū eis que sunt sicut cāfora ⁊ aqua ro. ⁊ oleum sambacinuz ⁊ aqua sambaci capillos: ⁊ deuitet mlitudinem vsue aque dulcis. Ꝺ̄ si fecerit exsicca illud ⁊ exsicca cū velocitate l; ablutio capillorū conseruet eoꝝ virtutem. Ꝺ̄ si balneetur vtatur eis q̄ sunt sicut pulpa colloquintide ⁊ nigella ⁊ baurach ⁊ fel tauri abluendo. Confectiones, vero ⁊ species q̄ abscindūt materiā phlatis ⁊ tardant canitiez sunt sicut masticatio myrobalanoꝝ kebuloꝝ de quibus omni die cū numero supueniente sibi sumatur ⁊ masticet ⁊ deglutiat, hoc enī fortasse ꝓseruabit adolescentiam vsq̄ ad finez vite. ¶ Et silr trifere facte ex myrobalanis minoꝝ ⁊ maioꝝ ⁊ ꝓfectio de scoria ferri. Et melioꝛ ex ea est si fuerit in ea auꝝ ex hoc: ℞. myrobal. nigroꝝ ⁊ emblicoꝝ ambozū añ. ꝓtem. i. mellis anacardoꝝ extracti ab eis medietatem octaue partis. i. misceat cū butyro cocto ⁊ conficiat cū melle ⁊ administret: ⁊ hoc est fortē bonū. Et oꝑtet ut administret paulati in tāta q̄ntitate que nō efficiat ipsius mala ⁊ mitridatuz ē fortē: ⁊ tyriaca est fortis. ⁊ carnes vipere sunt cōseruantes adolescentiā ⁊ virtutez cū assiduatur caꝝ comestio. ¶ Modus cōfectionis ꝑte bone: Myrobalani nigri ⁊ burungi ⁊ pip lon guz ⁊ emblici, ⁊ q̄ñq̄ est loco piperis longi scoria ferri ⁊ zuccaꝝ: fiat ex eis trifera. Et de bonis expertis, ē ut sumāt zizyberis ⁊ myrobal. kebuloꝝ ⁊ macropiperis partes equales ⁊ administret. Et item vt sumat myrobal. kebuloꝝ pondus. ʒ. xx. scorie ferri pōdus. ʒ. iij. agarici. ʒ. v. ⁊ zinzi. ⁊ macropiperis ⁊ garioflorum omnū añ. ʒ. iij. ⁊ ꝑficiatur cū melle. ¶ Et oꝑtet ut sumat ista facientia adolescētiam anno integro amator adolescentie ex huiusmodi cōfectionibus super ēs expectat vsq̄ ad meridiē deū cōedat cibū.

¶ De linimentis ꝓhibentibus canitiē. ¶ Ca. xvij.

Mnia olea calida ꝓfortantia ⁊ omnia currentia que sūt sicca illis i natura sunt cōseruantia cōplonem capilloꝝ sup calorez innatum ⁊ non rigat quod penetrat in eis de nutrimēto ⁊ ista sūt sicut alkitran. ⁊ cū eo linit dimittat quatuoꝛ horis deinde ingrediat balneū. Et dixit item cū rationem habentis caput calide cōplonis. ⁊ item piꝛ hūida currens subtilis. ⁊ silr oleū de costo q̄ñ ē fortē valde ⁊ oleū de ben. ⁊ oleū de nigella est fortē valde fortius omni rē. ⁊ oleū factuz cū pulpa colloquintide ⁊ oleū de synapi. Et bonuz ⁊ fortē est ut sumat de oleo synapis ⁊ de nigella: ⁊ ut coquat in eo nigella: deinde coquat in ipo colloquintida post ipam aut cum ea. ¶ Et oleum expressum ex oliuis siluestriꝛ quando alliduatur inunctio cum eo omni die ꝓ-

habet canitiem. Oleū bonuz: olei omphacini aclat tres spice. ℥.i.ʒ. blacte bizantie florīs sq̄ti ambox aū. ℥.ʒ. decoquātur medicine aut in oleo donec re maneat tercia ei⁹: aut in aqua donec suscipiat virtutem eaz vehementer: deinde decoquat oleū in quo il la aq̄ donec ꝓsumat aqua. Et rectius qdez est tūc ut mio:retur quantitas olei z sufficiat kist vnus z medius: deinde sumak. ℥.i. acatie z dissoluak cū vino z teratur optime z misceak cū eo acacia z administret. Oleum bonū oleuz de granis cocti z olei myrtini z olei de emblicis partes equales z mensuretur de sūma eox. lb.i. sumantur: caperi z cassie z spice z nigelle z gariofiloz z pulpe collocynthide z costi z xyloaloes crudi z folioz squinanti z calcanti z calami aromatici omniū partes equales z sumak eoz pondus ʒ.c. z decoquank in succo colloquintide si inuenik. aut in succo corticū nucis. cuius quantitas sit. lb. iij. cū q̄ mediatur aqua ponatur super eū oleum z incessāter decoquatur donec remaneat oleum z consumak aqua z coletur z administret.

De linimento bono adeo q̄ destruit recētē ex ea.

Umātur acacia z galle: z fenugrecum: z semen melonis: z coziandz siccū: spica: z laudanuz: z succus corticum nucis exsiccatū: z succus florz papaueris ruffi exsiccatus: z rubigo sēri: z calcuce caumenon: z remeah: z alumen nigruz de quibus fiant trociscī subtiles z exsiccētur z administrentur in mense tribus vicibus liniendo: cuz aqua emblicozum aut aqua myrthi. Linimentū bonū cum uno liniatur caput tangendo: M probalanoz nigroz emblicoz z gallarum omniū partes. x. laudani partes. xx. folioz myrti z granoz eius ana partes. xxx. ponantur in tribus. lb. olei z dimittatur in co tribus diebus: deinde coquantur donec ingrossentur z fricentur cum eo capilli. Et de eis queexperti sunt illi qui fuerunt ante nos z experta sunt in tempoze nostro est potare dragāti rubei z albalkae pondus. ʒ.i. ipz enim depilat canos z facit nasci loco eoz capillos nigros: verumtamen non tolleratillud nisi qui habet forte corpus z humectatum. Et oportet ut administretur post ipm quod mūdificet pulmonem z hūectet ipm.

De rememoratione tinctiaz. Capitulū. xviij.

Reperiunt in libris olea de quibus existiak q̄ sint tincture. Et experimentum facit esse necessarios virtutes speciez propriaz quibus cum supereminet oleum resoluit inter eos capillos: quare non penetrant in eis z operantur aliqd nisi fuerit illic vē⁹ vehemēs aut ꝓprietas maxia z non speratur virtus vehemens: nisi ex rebus fortis tincture: sicut est herugo ferri z sicut ē herugo plūbi: z sicut cortices nucis: tunc eniz forsitan iste z silles eis cum virtutes eaz iterantur in olijs z virtutes earum medicinarum penetrare facientiuz medie inter ueniunt sicut aceti z vini operantur. nam si possibile est ut sit aliquid tunc est illud. Video z audio quosdam testantes veritatem eius quod dicitur q̄ vna ex venis nucis qū incidit in principio veris z ponit ut buccellā in vase vitri in quo est oleū z sepelliantur simul in terra exsiccat illud qū ē in vase z exsiccādo z suggendo: deiū remittit illud in autūno z redit plim eius ad vas z est tinctura. Et plim qū acēt de hoc capllo z ipumit nō fit illud ex eo nisi cū iteratione. Amplius spēs tincture qbus tingūtur capilli fūt tres: denigrans: z faciens flauos: z dealbans: z nos icipiem⁹ narrare numez denigratoz bonoz.

De denigrantibus. Capitulū. xix.

Alcanna quidē z indicū fūt radix sup quā aggregant homines z diuersificant ambo rū impressiones sm diuersitatem z preparationē capilloz. Et hoies incipiūt cū alcanna: deinde ꝓsequentes adhibēt indicū post ablutionez z expectant super vnūqōq; amboz mora que quantitatem habet z quātoplus expectant est melius. Et de hominibus fūt qui aggregant ea z de hoibus sunt contenti alcanna: z delectank eius flauitate. z de eis sunt qui sunt cōtenti indico z delectank coloze pauonis prouenientе ex eo. Et indicū quidem indum bonū est velocioris tincture sed est vehementius faciēs colorem pauōis flauitatē. z indicū z carmenū ē minus tingens z tardius: vez eius tinctura est decliuis ad nigredinez flauā z non est multitudo colozis pauonis in ea. Et q̄ vult ut redeat tinctura indici ad colorē capilloz: z destruak eius flauitas administret sup alcannaz vice alia. Et si fuerit eius administratio ante eaz: tunc ipa destruet colorem pauonis z reducetet ad calorem flauitatis. Et melius quidē est ut nō prolongek eius moza: imo festinek ad abluendū eā. s. alcannam que fuit post tinctura primā. Et de hominibus fūt qui cōiungūt ea cū aqua sicle z cū aqua granatoz aut cū aq̄ lactis acetse: aut ꝓpoūt cū eis alma sal z aq̄ corticū nuc z totū illō ē inuatiū. Et de eis fūt q̄ ꝓiūgūt ea cū aq̄ i qua ꝓcūt calx z lithargyrirū decoquēdo aut sub sole dimittēdo donec denigret lanā: z hoc itez bonū ē. Et qū ponit tictura pōdus. ʒ.i. garioflox denigret valde z phibet malitiā ei⁹ a cerebzo. Tictura aūt alia q̄ administrak nitoti ens: verūtn minus q̄ administret prima est ut sumank galle z iungank cum oleo z adurank cū oleo. Et qō de hoc ē melius ē ut fiat i vase lutato z finis adustionis ē qntitas q̄ denigrent z terant z n pucniak ad vlmū i ea. Et sumak de eis pōd⁹. ʒ. xx. z calcucecaume non. ʒ. x. z alūis. ʒ. ij. z sal gēme. ʒ. i. z fiat ex eis tinctura: denigrat eni capillos denigratiōe fixa. Et qū administrak sm hāc descriptionē: Sumak lb. gallarū q̄ cū oleo iungank z fringāt donec scindank z sumāt calcucecaumēi, z alumis z draganti oiuz aū. ʒ. xx. et salis. ʒ. viij. terank bñ oia z ficiank cū aq̄ calida z tigak cū eis z dimittak tribus horis. Et qū q̄ ꝓsecēt cū eis alcāna z indicū. Et illud qō ē famosū post hoc ē illud qō fit ex calce z lithargyrio z creta q̄ comedit aut alcaʒi aut creta chimolee aut quācūq; cretā volueris de spēbus crete captis ptib⁹ eā libus assūptis: cōficiak cū aq̄ cōfectiōe tincture z administret z coopiatur folijs sicle: z neccrū rei ē vehemētia ꝓpritionis lithargirij. Et fiat aq̄ eius aq̄ alcāne z indici facta cuz

AD AD

iteratione decoctionis ꝛboꝝ aut positionis eoꝝ sub sole in ea tūc ẽ melioꝝ: vel necessariuꝫ est ut dimittat circiter sex horas ꝛ cōseruet sup eā humiditas eius. Et iteꝝ sumant alcāne ꝛ idici ꝛ litharguꝝij triti sicut alcohol ꝛ calcis ꝛ gallaꝝ frixaꝝ ꝛ calcucecaumenon ꝛ aluis ꝛ dragāti ꝛ gariofiloꝝ ptes eq̄les ꝛ tingat cū eis. Et hec sūt tincture denigrātes q̄ iaꝫ dicte sunt in li bris de gbus attuli illas q̄ sūt ꝓpinguores ad hoc ut diligat eos coꝛ aut cū gbus cadit fiducia. ¶ Modꝰ tincture bone: ℞. alcāne ptē. i. ꝛ indici ptes. ij. ꝛ cal cucecaumenon ꝛ aluis ꝛ sal'gēme ꝛ gallaꝝ frixarū ꝛ scoꝛie ferri ptes equales: terant cū aceto ꝛ dimittatuꝛ donec fermēcet ꝛ admistret. Et de illis que dicunt in hoc ẽ ut sumat scoꝛia ferri post ꝓtritionē i aceto vini supemineāte ei q̄ttuoꝛ digitis cōtritiōe vehemēti ꝛ de coquat vsq; ad sui medietatē: deinde dimittat in eo duabꝰ hebdomadis donec herugiet: ꝛ sumat q̄ntū ẽ scoꝛia de myrobalanis nigris ꝛ fūdat sup eos illō acetū post cōtritōeꝫ eoꝝ ꝛ dcoq̄t donec exsicceat illō acetū ꝛ fiat sicut alcohol: deinde submergat cū oleo ꝛ decoquat donec fiat sicut algalia. ꝛ si volueris aro matiza ipm ꝛ hoc si tingit cū oleaginitate tūc ꝓpter vtilitatē rubiginis ferri. Et iteꝝ scoꝛia argēti decocta in aceto vehemēter numerat de sūma denigrātiuꝫ sor tiatur. Et magis dilectū apd me ẽ ut sit loco aceti ace tositas citrāguli aut citri: ꝛ ut loco decoctionis sit di missio ferri in eis spacio aliquo. Et dixerunt iteꝝ: si ponat in kenina oꝛdo vnus de floꝛibus papaueris ruffi ꝛ oꝛdo ali aluis ꝛ sepeliat in stercoꝛe resoluit in tinctura bona. Dixerūt ꝛ sil'r: si ipūcē plāta oꝛdei hu mida anteq̄ spicas habeat cū medietate sui de aluie i fimo in'hcaūitate, valis vitrei ut vrinale fiet totū aq̄ nigra ꝛ linimētū denigrās. Dixerūt ꝛ sil'r: si cucurbi da hūida exūs sup arboꝛē suā cū circuitiōe apiat et extrahat qd̄ in ea est ꝛ ponat in ea sal ꝛ aliqd paꝝ de scoꝛia ferri ꝛ reducat coꝛtex q̄ cū circuitiōe fuit abla tus ꝛ lutet: tūc totū qd̄ in ea ẽ resoluet in aquā nigrā q̄ erit tictura ut encaustꝝ. Dixerūt: ꝛ si terāt folia cap paris ꝛ decoquant cū lacte ꝛ ꝓprie lac mulieris do nec ꝓueniat ad tertiā ꝛ dimittat nocte tota erit tictu ra bona. Et melius qdē ẽ apud me ut sit de sūma cō seruantiū. Et Bal. qdē tetigit de hac tictura. ingt su mat de floꝛe que est sicut vua in arboꝛe nucis ꝛ teraꝛ cū oleo ꝛ liniat ex eo cū butyro vaccino hūido. Et dixerūt qdā: qū misceꝫ cū eo stercus caprinū sit bo nuꝫ. Et dixerūt: ꝛ similit qū coꝛtices radicū algerab terunt cū oleo ꝛ iungit cū eo tūc ipꝫ denigrat. ꝛ apd me qdem si fuerit tingēs etiā debilitat operatiōe eius oleū ꝛ si esset loco olei aqua foꝛtitā esset melꝰ. Et sil'r ē sermo meus in eo qd̄ dixit paulus q̄ roſe papaue ris ruffi cōterunt in oleo donec fiat sicut algalia sit ti ctura. Nā si fuerit intētio ad hoc tūc necēria sūt ꝓfū dātia sicut alumē. ꝛ sil'r ē sermo coꝛ in nutriēdo ole um cū coꝛticibꝰ nucis: ꝛ in hoc q̄ ipi decoq̄t ipm in aq̄ eius ꝛ intromittere paꝝ aluis in eo: ꝛ totū hoc ē ex eis q̄ debilitāt ipm: ꝛ sil'r illud qd̄ dicit in deco ctione olei in aqua papaueris ruffi donec fiuiat. ꝛ si cut illud qd̄ dixerūt q̄ oꝛ ut sumat oleū sisaminum ꝛ ꝓiciat sup ipm tertia sui emblicoꝝ ꝛ decoquatur hoꝛa vna cū facilitate ꝛ colet ꝛ sumat ad omnē librā quarta libre laminaꝝ plūbi subtiliū. deinde frigatur cum facilitate ut non liquefiat plūbū ꝛ ut ñ inflāmet oleuꝫ ꝛ moueat semper: deinde dimittat tribus die bus deinde sumat. ꝛ dico: in hoc est fiducia aliq̄ ꝓ ꝓie q̄ ẽ in eo alumē. Dixerūt: ꝛ sil'r cū ponit oleuꝫ de ben i cōcauitate auergilati: deiñ firmat ex lutatio ne eiꝰ ꝛ ponit in furno positione cū cautela egredi oleum tingens. ꝛ melius est ut numeret hoc in sum ma coꝝ que ꝓhibent canicie. Dixerūt: ꝛ si mundent grana, passulaꝝ ꝛ terantur optime sicut alcohol ꝛ submergantur cū oleo silamino ꝛ inhumentur mē se vno in fimo erit tinctura bona ꝛ bonū. ¶ Et ex eis que sunt quasi illud super quod est conuenientia est quod ouū allactat est tinctura foꝛtis: ꝛ sil'r ouū auis tarde. Et accidit quidem in tempe nostro in diebus vite regis sedubelaa ut eger ẽt vna de genetis suis su per vnā partem barbe gēnet alterius doꝛmiētis ꝛ ti ꝛit eam nigredine. ¶ Galia quā elegerūt. Dixerunt: sumat. ʒ. i. salis ꝛ lb. i. ꝛ ʒ. aque myrti humide exꝑ se ꝛ quattuoꝛ libre aque: decoquat donec minuatur medietas deinde remoueat ab igne ꝛ sumantur lb̄ .iij. cuisci ꝛ. l. alcanne ꝛ. l. indici ꝛ. ʒ. xx. gallaꝝ frixa rum ꝛ. ʒ. x. dragaganti ꝛ. ʒ. l. gūmi ꝛ ꝓiciant in aq̄ ꝛ ingrosset cum decoctione ꝛ aromatizetur cum mus cho ꝛ galia ꝛ cooperiendo cum ea tangendo illud quod volūt tingere tanta q̄ntitate qd̄ ei supemineat. Dixerūt: ꝛ sumat olei de granis coꝛtti pōdus. ʒ. xxx ꝛ ꝓiciat in eo limature ferri ꝛ limature plūbi ꝛ cal cucecaumenon oim ana pondus. ʒ. iiij. teraꝛ totum cum eo ꝛ dimittat donec denigretur. deinde frigat ꝛ aromatizet cum muscho. Et scias q̄ oꝛdeum cōbu stum aut coꝛtices fabaꝝ aut coꝛtices granatoꝝ sunt da sūma eoꝝ que intrāt i tictura itroitu alcanne ꝛ sil'r coꝛtices nucis. Et nos qdē iam diximus medici nas tincture i medicinis singlaribus: ꝛ q̄ ipe sūt sicut capsia ꝛ myrrha ꝛ litiū ꝛ synapis ꝛ sal ꝛ helleboꝛus ꝛ attriplex ꝛ emblici ꝛ capillus veneris ꝛ roſe papa ris ruffi ꝛ alcāna ꝛ indicū ꝛ eo vsꝫ um ꝛ scoꝛia ferri ꝛ aq̄ coꝛticū fabaꝝ hūidaꝝ ꝛ coꝛtices nucis ꝛ aqua co rum ꝛ acatia ꝛ fenugrecum ꝛ semen sicle ꝛ myrtus ꝛ grana eius ꝛ laudanuꝫ ꝛ litharguꝝij ꝛ calx ꝛ scoꝛie omnes ꝛ limature.

¶ De faciētibus flauū ꝛ q̄ currūt cursu coꝝ. Ca. xxx.

Dixerūt qd̄ currit ex aruīdine nabaihi recen te ablato ab eo coꝛtice eius cum accēdit su per eū ab alio latere tingit sicut auꝝ. Et sil'r herugo ferri cum aqua draganti super'quā expecte tur sicut expectatur sup alcanna. Et sumantur alcā ne ꝛ fecis vini ꝛ gūme pini partes equales ꝛ aliquid de sgnanto ꝛ tingatur cum eo. Et sumatur alcāna ꝛ tingatur cum ea postq̄ conficiat cum decoctione condili. Dixerunt: ꝛ tingatur cū alumine ꝛ aliffixco ꝛ croco aut cuꝫ myrrha ꝛ staphisagria ꝛ dimittatur die ac nocte cuꝫ aqua ꝛ iteretur diebus aliquot. ¶ Et cum iterant super ipm lupini cōfecti cum aceto ē bo num. Et iterum sumantur lupinoꝝ contritoꝝ

ʒ.x. myrrhe. ʒ.v. salis tingentis. ſ. alsauregi. ʒ.iij. ſeciis vini exſiccate aduſte. ʒ.iij. aque cineris ligni vitis quantum ſufficit.

De rubificatiꝫ foꝛtib⁹. Ca. xxi.

Umant ſumach. ʒ.ij. ⁊ gallaꝝ. ʒ.iij. ⁊ alidrio citrini. ʒ.ij. ⁊ capilli veneris duc bacce ⁊ abſinthij bacca. i. ⁊ lupioꝝ excoꝛticatoꝝ ſiccoꝝ pugilli duo: teranꝫ ⁊ infudank in lb.x. aq̃ dieb⁹ aliquib⁹: deinde emplaſtret cū eo caput cū eſt tepidū. Dixerūt: ⁊ decoctio lentiū ⁊ cōdiſi in aq̃ eſt bona facies flauum foꝛtis. Dixerūt: ſumak fex vini aduſta ⁊ miſceak cum oleo de ben aut oleo de ſquianto.

De albificatiꝫ. Ca. xxij.

Det eis eſt ſterc⁹ hirūdinū: ⁊ de eis ſūt veſpy ⁊ de his ſunt almes ⁊ de eis eſt flos albuz ⁊ de eis ſunt coꝛtices raphani ⁊ fel tauri ⁊ vapoꝛ ſulfuris ⁊ cacumen capparis ⁊ cacumen oliuarū ſingſarie ⁊ pūctim: ⁊ ꝓpe cū aceto ⁊ ꝓpe poſt vapoꝛationē ei⁹ cū ſulfure. Sumank ſemen cnule ⁊ coꝛtices raphani ſicci ⁊ alumen ⁊ aggregenk cū attritione cū medietate ptis vni⁹ de gūmi arabico. Et iterū ſumank folia alneſpy ⁊ coꝛtices papaueris ⁊ mandragoꝛe: ⁊ ſi fuerit loco amboꝝ hyuſquiamū albuz erit foꝛte ⁊ miſceak tinctura: ⁊ ſi fuerit in eo canfoza ⁊ aq̃ ro. erit meli⁹. Et q̃cz madefiunt capilli: deinde in uolūtur in ſulfure: deinde ſuffumigank cū eo: ⁊ fiat cū eo illud in nocte ſemel aut duab⁹ vicib⁹.

De ſuccurſu diſpoſitionū ſeq̃ntiū ſictur as. Ca. xxiij

Lures ſpes tincture ſunt infrigidātes cerebꝝ ⁊ coꝛrūpētes ipm ⁊ faciētes ipm cadē in ꝓparatione ad catarros ⁊ ad apoplexiā ⁊ ſilia. Curet ergo illud cuz eis q̃ vicinank tincturis aut admiſtrent ſucceſſione earū de aromaticis caliꝺis ſic ſūt muſch⁹ ⁊ gariofili ⁊ ſilia. Et q̃cz accidit ex tinctura vt tēdank capilli q̃ſi coꝛde ⁊ remoueatur eoꝝ criſpitudo ⁊ deturpet eoꝝ ſitus: ⁊ ſuccurrit illi ſi ponak cū tinctura illud qꝺ ſubtiliat ⁊ criſpat: ⁊ ꝓpue in genē capilloꝝ q̃ faciunt illud. Et q̃cz accidit ex tinctura vt debil tenk capilli ⁊ exſiccet barba ⁊ denigret facies ⁊ rūpank capilli. Et ſuccurrit illi ſi pleq̃nt adhibeak oleū violaceū ⁊ oleū alkeiri. Et q̃cz accidit ex tinctura vt denigret facies: ⁊ hoies qꝺ lauāt eā cū farina fabarū ⁊ ciceris ⁊ ſimiliū: ⁊ nō ē melioꝝ ablutio ad illud q̃ de oleo calido. Et q̃cz accidūt poſt tinctura alnuſul. Et meli⁹ qꝺ admiſtrat in eis ē vt ſumak de tinctura q̃ntū eſt nux ⁊ exſiccet: ⁊ ꝓpue de tinctura in q̃ eſt viri⁹ pfundans. ⁊ quotiēs apparet alnuſul aut foꝛtiā apparebūt: Accipe lignū ſicut illud cū quo fricank gingiue ⁊ inuolue vnuz ſup extremitatē ei⁹ de reſolutōe illius tincture coagulate ⁊ pſeq̃re cū eo alnuſul. Et qꝺ accipiūt fumū olei aromatici ſicut oleū de ben ⁊ laudanū aut cerā ⁊ inungnnt cū eo alnuſul: ⁊ q̃ exſiccak linitur.

De furfuribus. Ca. xxiiij.

Quoniā ſermo de furfurib⁹ eſt ꝓportionalis ſermoni de capill⁹ ex aliqb⁹ modis tūc loquemur de eis. Furfur eſt alabirati. i. cātabrū qꝺ eſt in capite mod⁹ excoꝛiatōis leuis accidentis capiti ꝓpter coꝛruptionez accidentē in cōplexione ꝓprie cū impſſione in ſupficie ſupioꝛe cutis. ⁊ peioꝛ pucnit ad vlcera ⁊ ad coꝛrūpēdū oꝛigines capilloꝝ ⁊ fiat a materia acuta baurachiati aut ſanguie melācholico. Et q̃cz eſt ꝓpter malitiā ꝓplexionis in capite: q̃re coꝛrūpit illud qꝺ pucnit ad ipm. Et foꝛtitā ē qꝺ facit ipſum ſiccitas nuda ⁊ nō ē reliq̃ ꝓplexio in coꝛpoze niſi bona. Et q̃cz fit p cōmunitatem.

De cura. Ca. xxv.

Furfuri qui eſt leuis ſufficit cura leuis ⁊ deſtruit ipm epithimare caput cū oleo roſ. ⁊ viol. ⁊ cum mucilaginibus. Et de furfure eſt qui eſt vehementioꝝ illo ⁊ indiget eis quib⁹ abſterſio eſt ⁊ reſolutio foꝛtis: deinde conſequenter adhibeantur ea que humectant ⁊ equent. Et de eo eſt malus valde perducens ad vlcerationem. Et neceſſariū in curatōe ei⁹ eſt vt mūdificetur coꝛpus cū phloboromia ⁊ ſolutione vētris ſi fuerit neceſſariū illud: ⁊ ſi cauſa fuerit ꝑm q̃ videtur in capite repletō coꝛporis: deinde curetur ⁊ quotiens curatur cuz eo qꝺ radit conſequēter adhibeantur olea. Medicine ne furfuris leues abſq̃ mordicatione plūma: Sufficit furfuri ꝓpinquo debilis ablutio cū aqua ſicle ⁊ cū aqua fenugreci ⁊ cū granis melonis ⁊ cū farina ciceris ⁊ lupinoꝝ ⁊ fabarū ⁊ ſemine altee decocto in oleo ⁊ cū mucilagine cydonioꝝ ⁊ altee ⁊ dragagāti ⁊ cū creta alcanzi ⁊ chimolea: ⁊ ꝓpue cum ſucco ſicle poſtq̃ dimittitur ſuper caput hoza vna. Et ſit cōtentus folijs ſalicis humidis q̃n ſunt vltima. Et cū tamarindis ⁊ apio ⁊ ſucco ei⁹ ⁊ decoctōe aq̃edaract ⁊ folijs canabis ⁊ folijs ſiſamli: ⁊ foꝛtaſſe cū delibutione amboꝝ deſtruitur foꝛtis: ⁊ ſilr ſuccus amboꝝ ⁊ amigdale excoꝛticate cuz aceto ⁊ farina fenugreci cū aceto. Aut ſumak farina ciceris cū folijs ſiſamini tritis ⁊ miſceank cū aqua ſicle ⁊ aliq̃ntulo aceti vini. Aut ſumank cicer trinū ⁊ altea ⁊ ꝓficiank cū aceto ⁊ liniantur. Aut abluatur caput cū cacumine mori trito ſicut puluis adminiſtrato ſicut altea: aut altea cū oleo: aut⁹ reſolutū in vino qꝺ mixtū ſit cū oleo itez illꝺ duab⁹ ebdomadis. Et ꝺ ſubtilib⁹ ⁊ facilib⁹ ē ablutio capitis cū aq̃ foliꝝ ſalicis hūidoꝝ. eſt enim bona vltima experta ſalua ⁊ oꝑtet vt abluatur cū quocūq̃ fuerit: deinde inungak in eo cū oleo qꝺ ſit ſicut oleū viol. ⁊ ro. Medicine furfuris q̃ ſunt foꝛtiores: Miſceatur cū ablutione baurach aut ſulfur aut fel tauri aut pulpa colloquitide aut fex vini ⁊ ſynapis aut ſtaphiſagria aut nitrū aduſtū aut gūmi rute agreſtis ⁊ ſilia. Et iterū ſumatur chimolea ⁊ cōficiak cū felle vaccino ⁊ adminiſtret ⁊ dimittak duab⁹ hoꝛis aut gna alben ⁊ farina fabaꝝ cū eq̃litate. Sumāk olei ꝺ ruta lb. i. ⁊ ſaponis. ʒ. i. ⁊ baurach auſ. iij. aggregetur totum ⁊ liniatur cum eo caput: deinde abluatur cum aqua ſicle ⁊ farina ciceris: deinde adminiſtretur olcum myrtinum: ⁊ linitur etiam caput cum ſtercoꝛe vaccino ⁊ confert valde ⁊ quieſcat vna nocte ⁊ liniatur alia nocte. Et ablutio ipſius cum vrina cameli ꝓpue arabici eſt vehementis iuuamenti. Et nitrum tritum eſt foꝛte in capitulo

furfuris mali. Et de eis q̄ ꝓferūt in eo sunt calcantū ⁊ staphisagria. Aut sumant spuma baurach ⁊ calcantū eq̄li mensura ⁊ liniant sup caput post rationē ⁊ fortasse aggregant cū oleo: aut terat staphisagria i oleo ⁊ inungat cū ea: aut sumant sulfur ⁊ calcantū ⁊ baurach eq̄li mensura ⁊ aggregēt cū laudano dissoluto in oleo masticino ⁊ dimittāt sup caput: ⁊ fortasse ponit in eo helleboꝝ. ¶Medicamē qđ sibi attribuūt qdā moderni: ⁊ iam exptuz ē ⁊ inuentū bonū ⁊ forte: sumat isopi hūide ps.ʒ.ⁱ ⁊ pulpe colloquintide ps.i.ⁱ ⁊ olei de keiri ps.i.ⁱ ⁊ gūme rute agrest⁹ q̄rta pꝑ vm⁹: ⁊ laudani ptes.ij. Abluat caput cū aq̄ calida ⁊ sapone: deiñ fricetur pāno aspero donec rubeat ⁊ liniatur cū eo die ac nocte.

¶Trac.ij. de dispositōib⁹ cutis exp̄te cutis. Ca.i.

Color puerit ad nigredinē cā sol: Aut frigoris: Aut vēti: Aut sordiciei: Aut puitaꝝ balneatōis: Aut comestiōis salsoꝝ: Aut puersiōis sāguis ad melācholiā. Et puerit ad citrinitatē ex causis citrinātib⁹ q̄ sūt ęgritudies ⁊ tristitię ⁊ defectus nutrimēti: ⁊ multitudo coit⁹: ⁊ fames: ⁊ caloꝝ aeris vehemētis: ⁊ pot⁹ aq̄rū stantium Et ex comestis siē ameos ⁊ olfactus ei⁹ ⁊ ꝑsideratio ad ipm ꝑm q̄ dicit: ⁊ acetuz ⁊ assiduatio ei⁹ citrinat facię ⁊ cyminū potatū ⁊ delibutū cu aceto: Et longa statio in domo in q̄ est cyminū plimū ⁊ multum vti aceto: ⁊ cōmestio crete ita q̄ facit cadere opilatiōe in orificijs venarū: q̄re nō vadit ad cutē sāguis rubi cūdus: imo aliquid de vapoꝝ cholere.

¶De reb⁹ faciēt⁹ colorē bonū cū splēdoꝝe ⁊ rubificatōe ⁊ absterſione subtili. Ca.ij.

Lias q̄ oē qđ mouet sanguinē ⁊ spūm ad cutē induit cā pulchritudine puerili ⁊ mūdificanōe ⁊ rubedie. Et adiuuat ipm illud qđ absterget absterſione leui ponēs cutē subtilioꝝ ⁊ detegit ab ea illud qđ est mortuū sup faciē ei⁹ detetiōe subtili: ⁊ ꝑpe si fuerit tinctura ⁊ indiget cū hoc toto cautela a caloꝝe ⁊ frigoꝝe ⁊ vento. Et res qdez mouētes sanguinē ad cutē efficiūt illud ꝑm tres modos. De eis eni sunt q̄ generāt sāguinē ⁊ ꝑpe subtilē Sāguis nāq̄ bon⁹ cū generat ⁊ multiplicat ⁊ spargit ꝑsegt ipm ois loc⁹. Et de eis sūt mūdificātes sanguinē. Et de eis sūt spargētes sanguinē ⁊ dilatantes ipm ꝑ ea q̄ mouēt cū ad exteriora ⁊ apiunt meatus attrahēdo ipm violent ab interioꝝib⁹ ad exteriora. ¶Et res q̄ bonū faciūt colorē ꝑ viā primā sūt hę assumē cicer ⁊ ona sorbilia: ⁊ aq̄ carnis ⁊ vinū odoriferū ⁊ assiptio ficuū. ipse eni generāt sāguinē subtilē expulsiū ad cutē: ⁊ ꝑ illud faciūt pediculos.

¶Et si color alicuius ꝑualescentiū turpis fiat: tūc si voluerit vt redeat ad colorē suū ꝓstinū inuabit cū fricubꝰ iccis ⁊ aq̄ dactiloꝝ imaturoꝝ: ambe eni sūt adstrictiues in sanguine subtili ⁊ caliditate innata. Et de eis q̄ sunt experta ad illud est vt bibat diebꝰ ꝓtinuis in ieiunio vinū ⁊ lac. ¶Et res q̄ opant ꝑ mūdificatiōnē sāguis sunt sicut trifera minoꝝ ⁊ myrobalani ꝑdita cū administrant ꝑm assiduationē ⁊ myrobalani kebuli sunt fortiores trifera. ¶Et res q̄ faciūt illud cū dilatatōe sanguis ⁊ sparsione ei⁹ sunt sicut altit ⁊ pip ⁊ cipi ⁊ garlofili cū ponunt in cibo ⁊ sicut croc⁹ ⁊ crocus tingat sanguinē iterū ⁊ ꝑpe in vino cocto: cui⁹ dolis sit vsq̄ ad.ʒ.i.ⁱ ⁊ sicut isop⁹. Sumat isopi ʒ.ij.ⁱ ⁊ croci.ʒ.ʃ.ⁱ ⁊ potent cū zuccaro. Et acorus iterū facit colorē bonū: Et cum napi de barbaria ex.ʒ.i. vsq̄ ad.ʒ.ij.ⁱ q̄ potant sauich. Et kisch est iuuamentū sup illud vehemēs vt nō incurrat inflatiōnē turpē. Et de olerib⁹ sicut raphan⁹ ⁊ porrū ⁊ cepe ⁊ caulis ꝑpe ⁊ assiduatio comestionis ei⁹ ⁊ alleū iterū. Et de opatōib⁹ ⁊ motib⁹ iracūdia ⁊ ira ⁊ alteratio ⁊ exercitiū tēperatū ⁊ luctatio: ⁊ iterū gaudiū ⁊ leticia, et aspicere qđ delectat de actōnib⁹ ⁊ opatōib⁹ sicut est cantilena cum instrīs ⁊ gaudiū ⁊ sedere cū pulchris decent inductis ⁊ aspicere ad spēs litigantiū de pignoribꝰ in victoria ⁊ turgiū ⁊ alia. Et res q̄ faciūt de foris cū attractōe ⁊ absterſione iterū sunt liniměta ⁊ ablutōes accepta ex farina fabarū excorticataꝝ ⁊ farina ordei ⁊ farina orobi ⁊ farina tritici ⁊ amilo ⁊ farina ciceris: ⁊ ꝑpaie farina lentiū ⁊ farina riꝯi ⁊ glutine piscū ⁊ ireos ⁊ laudano ⁊ ficub⁹ ⁊ ture ⁊ mastice ⁊ oleo ei⁹ excorticib⁹ ouī ⁊ carne ostraco ⁊ bdellio ⁊ lithargyrio ⁊ ceruſa ⁊ limatura eboris ⁊ ossib⁹ pectinis ⁊ almahaleb. ⁊ rubea aromatica est fortis iterū ⁊ amigdale dulces ⁊ amare ⁊ semē citroli ⁊ melonis ⁊ attriplicis cucurbite ⁊ faria semis raphani ⁊ semē eruce. Et multotiēs qđ clarificat faciē: ⁊ mūdificat eā epithima examilo ⁊ dragagato cū lacte tota die ⁊ succ⁹ cucumeris siluestris ⁊ bachar croci hoꝝtulani ⁊ lac sicut mulget ⁊ decoctio vngularuz vituloꝝ. Et iā exptum in eo decoctionē carnis ostracoꝝ ⁊ albumis ouī ⁊ decoctionē fenugreci aut decoctōz meliloti. ¶Ablutio bona: Sumant fabe excorticate herb⁹ lupi semen raphani semen melonis excoriatū cicer ⁊ amilū: fiat ex eis ablutio. ¶Humera bō: ℞. farine fabarū ⁊ farine ordei omniū añ. ptē.i.ⁱ ⁊ farine ciceris ptē.i.ⁱ lentiū excorticatarū dragagāti amili añ. p.ʃ.ⁱ granoꝝ melonis ptes.ij.ⁱ croci q̄ntitatem q̄ tingit liniat nocte ⁊ abluat in die cū decoctōe corticū melonis ⁊ decoctōe viol. ⁊ similiū. Alia: ℞. amigdalarū dulciū ⁊ dragaganti ⁊ gūmi ⁊ farine fabarū ⁊ ireos ⁊ glutinis piscū ptes eq̄les liq̄fiat gluten in aq̄ q̄ sufficiat oib⁹: deinde ponant in ea medicine ⁊ fiat in ea epithima. ¶Alia: sumant farina fabarū ⁊ ordei ⁊ ciceris ⁊ silia ⁊ liniant cum albumine ouī. Et de eis q̄ absterget absterſione fortis sunt bulbus ⁊ cepe ⁊ baurach ⁊ ameos cum melle ⁊ ammoniacū ⁊ oleū ⁊ camemille ⁊ storaꝝ humida sūt vehementis inuamēti: ⁊ sulfur iterū ⁊ arsenicū ⁊ stercus lacerti ⁊ radix narcisci. ¶Humera fortis: sumat fex croci hoꝝtulani ⁊ decoquat vsq̄quo ingrossēt ⁊ sumatur de ea. ʒ.i.ⁱ ⁊ ꝑficiant cū ea ꝑfectōne epithima tis iste medicine: sterc⁹ passe ⁊ farina lupinoꝝ farina ciceris semen melonis excoriatū: terant aggregentur cū ea ⁊ liniat ¶Humera alia: ℞. dragagāti nitri de seem triti sicut pulnis ⁊ croci ⁊ lupinoꝝ ⁊ medulle granoꝝ cotti oūm añ. auſ.i.ⁱ limat cū oleo ami-

gdalino. Et qñq; linit facies oi nocte cū synapi albo ⁊ arsenico rubeo ⁊ citrino cū lacte ⁊ ablui in mane rubet facies ruboꝛe vehemēti. Et iste medicie fortis absterſiois ꝓcrūt forme que ē ex ꝓncipio lepꝛe q̄ noiat alokt: ⁊ bothoꝛ ⁊ butyꝝ ū coctū cū admiſtrat sup eas dſtruit eas Et de eis q̄ sūt ꝓpa ad hoc itez ⁊ mūdificāt cū fortitudie est gūmi albū: baurach: tus ⁊ sulfur citrini eq̄li mēſura fiāt trocisci cū aceto ⁊ exiccent ⁊ admiſtrent cū neꝛe fuerit cū aceto ⁊ melle: ⁊ spuma baurach melioꝛ ē in hoc q̄ baurach. Et iterū sumat lb. saponis ⁊ ammoniaci tantūdem ⁊ resoluantur liquefaciendo in tribus lb. aq̄: deinde ꝓjciant desup turis ⁊ masticis ⁊ nitri ptes eq̄les cū. ʒ. vij. ⁊ terantur oia in vase vitreato vehementer ⁊ ad miſtrent in nocte. Et iterū farine herbi ⁊ farine ciceris ⁊ fabaꝛ ⁊ ordei ⁊ lupinoꝛ ⁊ ireos ⁊ radicū narcisci oiuꝝ ptes eq̄les: ⁊ gūmi ⁊ radicis lilij ambozuꝝ añ. ps. 5. fiant trocisci. ¶ Et scias q̄ omne qđ ꝓfert pāno ⁊ masculꝰ lētiginū maioꝛ ⁊ vestigijs ⁊ tenebꝛositati sanguis cōfert in hoc fortiori iuuamine: ⁊ paꝛ de eo sufficit.

¶ De ꝓseruatōe cutis a sole ⁊ vēto ⁊ frigoꝛe. Ca. iij.

OPoꝛtet vt liniatur cum albumine oui aut cum aqua gūmi aut cum cera aut sumatur grossum simile infuse in aqua colate ⁊ misceatur cum equali mensura albumis oui ⁊ inūgat cum eo facies.

¶ De vestigijs pcussiois ⁊ vestigijs nigris. Ca. iiij.

GRadicat ea lithargyrium albificatum q̄ linitur cum aliquo ex adipibus aut cū medulla panis. Et similiter piper notum confert ad illud quando cū eo linitur manifeste: ⁊ olus quod dicitur piper aque: ⁊ similiter tus ⁊ folia caulis ⁊ coziandrum ⁊ raphanus ⁊ mentastrum humidum ⁊ arsenicum: totum illud cum aqua coziandri ⁊ apij. Et quando linitur locus cum calce aut nitro rubeo cum aceto fortī remouentur vestigia viridia: ⁊ similiter cū ture ⁊ nitro ⁊ aloe eradicat vestigia colozis inclongene ⁊ absinthiuꝝ cum melle ⁊ similiter cum glutine albotin: ⁊ laudanū iterū oꝑtet vt dimittatur super locum diebus aliquot. Et emplastrū diaqulon est bonū iterū. Epithima ad illud bonū: amigdale excoꝛticate. ʒ. i. oꝛtraco ana ʒ. ij. nucis excoꝛticatoꝝ. ʒ. 5. ciceris albi excoꝛticati. ʒ. ij. ozobi. ʒ. i. lupinoꝝ. ʒ. 5. spume maris. ʒ. i. ossium vehementis exiccationis ⁊ vetustatis. ʒ. ij. sarcocolle. ʒ. i. terantur ⁊ confician tur cum aqua ordei ⁊ zuccaro ⁊ liniantur cuꝝ aqua roſ. Et iterum confricatio ostrachi ⁊ liniatur super locuꝝ ⁊ keiken cum oleo amigdalino. Et iterum nitri ammoniaci myrrhe sulfuris citrini omniū equaliter: fiat ex eis epithima cuꝝ aceto confractum ⁊ nō vlceret: ⁊ similiter chimolee ⁊ simi columbini ⁊ saponis ⁊ turis, equales ptes: ⁊ liniat cum aceto ⁊ cozmu ceruini adusti donec albescat ⁊ turis farine lupinoꝝ ⁊ farine herbi ⁊ farine fabaꝝ ptes eq̄les: ammoniaci amigdale amare oium tertia ptis vni⁹: diagaganti gūme ambozuꝝ añ. q̄rtā ptē vni⁹. Et iterū emplastret cū glutine. deinde sumant nitrū ⁊ calx ⁊ cinis vtis ⁊ aggregentur cū melle ⁊ liniant ⁊ hoc est cōueniens lentiginibus ⁊ vestigijs vlcerum: ⁊ forsasse indigent scalpellatione.

¶ De vestigijs vlcez ⁊ variolaꝝ. Ca. v.

OMne qđ est forte de illis q̄ dixim⁹ ꝓfert debilib⁹ vestigioꝝ vlcerū. Et de medicinis ꝑdictis ad illd ⁊ exptis sūt adeps asini ⁊ succus radicū arundinū humidarū cū aliq̄nto mellis ⁊ caseus cum sale masse ꝓfectus cū melle apum ⁊ decoq̄tur vitis alba in oleo donec ingrosset ⁊ est expertū. ⁊ sūt emplastrū hmōi ireos ⁊ costus ⁊ lithargyriū ablutū ⁊ cozmu ceruinū adustū ⁊ baurach ⁊ ammoniacū ⁊ sterc⁹ antiquū admiſtret ita q̄ ad lentigines ⁊ pannū. Et itez sumant stercoris antiq̄ veteris lōgi tpis albi ⁊ ossiū veterū ambozuꝝ añ. ptes. x. radicū arūdinis sicce ptes. xx. ⁊ nasturtij recētis ptes. x. amili ptes. x. ⁊ lupinoꝝ partes. v. seminis melonis excoꝛticati riçi excoꝛticati ⁊ farine ciceris omniū añ. partes. x. ⁊ granoꝝ de ben ptes. xv. conficiat cū aq̄ ordei ⁊ liniat. Et si ponant in eo costi ⁊ myrrhe ⁊ aristol. oiuꝝ añ. ptes. x. erit meli⁹. Et nos qđē iam inuim⁹ ad curatōes hoꝝ vestigioꝝ in loco q̄ est ante hunc locum.

¶ De sanguine moꝛtuo ⁊ lentiginibus magnis et panno. Ca. vi.

LEntigines ⁊ sanguis moꝛtuus fiunt ꝓpter sanguinem a quo apertū fuit oꝛificiū venę vt cuomeret repletionē aut scissum fuit ei⁹ oꝛificiū ꝓpter percussionē aut aliud ⁊ ꝓfocatus ⁊ sub superioꝛ parte cutis in loco i quo apparet coloꝛ eius ⁊ figura eius. Et ille qui est ad rubedinē declinis est lentigo: ⁊ qui de eo declinius est nomiatur pann⁹ ⁊ qđā nominant pūctalem pannū. ⁊ ille qui est ad nigredinē declinis est barassen. Et multotiēs qđē accidit habēti lentigines scissura labioꝝ ꝓpt siccitatē cōplexionis sue. Et oꝑtet vt ꝓparet ad curationē omniū illoꝝ anteq̄ vehemens fiat rubedo sanguinis ⁊ denigret: nam post illud coꝛ cura ē difficil. At vo sanguis moꝛtu⁹ ⁊ baras qñq; egredi tur cū extremitate phlobotomi remouēde cutē subtilem ablatōe nō vlcerāte. ¶ Qđ si fuerit illic aligd ꝓgelatū accipiem⁹ cū facilitate. ⁊ si fuerit nō ꝓgelatū adhuc fiat vt currat cū facilitate: deinde curetur percōplementū absterſionis cū medicinis. Et nos qđē iam curauim⁹ albaras ⁊ lentigines ⁊ hmōi ⁊ ablate sunt: verū oꝑtet vt consequatur emplastꝝ in quo sit stipticitas vt nō currat ex oꝛificijs venarū sāguis vice alia licet necessaria sit cōmixtio medicinarū stipticarū in eo qđ adminiſtratur ⁊ resoluentiū vt non attrahant resolutiue materiaꝝ ex via que dilatata ē venarū: ⁊ ꝑpe in inceptione pāni: ⁊ sūt illud sup qđ nō oꝑtet vt sit vehemēs mozdicatio. Antiquꝰ vo stās non timet illud: imo oꝑtet vt admiſtrent sup ipm resolutiua mozdicatiua auferēdo ⁊ ponēdo ꝑ ꝓtinuitatē ⁊ antiquꝰ niger nō alꝰ. Et qñq; possibile est vt resoluat sāguis moꝛtuꝰ in ꝓncipio rei embꝛocando ipsum cum aqua calida plurima tempoze lō

go:t prope si fuerit in illa aq̃ virt⁹ resolutiua t qñ cũ scalpellam⁹ in pmis. Et qñq; pfert collyriũ de myrrha t collyriũ rosarũ ad illud linitũ. t iteret illud et qñ currũ cursu ei⁹ in die bis postq; abluit locus cũ eis q̃ sunt sicut decoctio meliloti. Et melius quo administrant iste due medicine t alie est aq̃ fenugreci. Et collyriũ factum ex myrrha eradicat illud qñ resi duũ est ex mũdificatione medicinarũ q̃ sunt debiliores. Et ficus infuse in aceto acetose qñq; resoluũt sanguinẽ mortuũ t similr nitrũ assatũ t lim⁹ colũbin⁹ t baurach cũ eq̃litate sumpta t liniant cum melle. Et iterũ abluit loc⁹ cũ nitro: deinde emplastret cũ gumma albotin t ligetur stricte sex dieb⁹: deinde abluat t pũgat cũ acubus vt sanguinẽt: deinde exsiccet sanguis t dimittat sex dieb⁹: deinde fricetur cũ sale t dimittat media hora: deinde ponat sup ipm hoc medicamen qñ dicem⁹. v. dieb⁹: q̃re egredietur totũ residuũ sanguis. Medicamen est istud: tus t nitrum t calx t cera t mel: liquefiat cera cũ melle t misceant t fiat cũ eo emplastrũ t admistretur in oib⁹ trib⁹ diebus aut quatuor vsq; ad quinq; dimittendo super locũ: resoluent ergo vestigia sanguinis mortui t alguassez. Et de medicis singularib⁹ bonis est condisi cũ medulla panis t amigdale amare t semen caulis t semen raphani t lac ficis t aq̃ calcis cũ felle vaccini t tus t folia mandragore fricata super lentigines t alia vestigior hebdomada vna. Et sanguis qdem est linimentũ bonũ ad sanguinẽ mortuũ t oĉs medicine fortis absterſionis p̃dicte in capitul' p̃teritis. Et iterũ sicut cordumeni t myrrha t gũma pigami t cepa agir t radix serpentarie cũ melle. Et iã expt⁹ ẽ Sal' t alij nucem rancidam terendo eam optime t ligando desup in nocte: deinde iteretur. Et vitis alba iterũ t alfesireliz t fex granor albens t sambac⁹ t prope humida t limatura eboris t crocus horum lanus cũ aceto t duo helleboi t cynamomũ: t acetositas citri est bõ iterũ t andacocha iterũ t stercus colũbarũ t stercus passerũ t stercus accipitris: Aut sumatur pipis p. i. calcis ps. i. t arsenici rubei t citri amboz añ. ptes. ij. pficiantur cũ melle t reponatur in vase figuli. t qñ ipm est necessarũ abluat loc⁹ cũ nitro: deinde emplastretur cũ gũma pini qnq; diebus: deinde resoluat t pungat loc⁹ cũ acub⁹ t exsiccet t pulneriętur sup ipm sal t iteretur sup cũ medicamen quinq; diebus alijs: fiat illud aliquoties qñ delebit sanguinẽ mortuũ t alguassez. Aut sumatur baurach t dragagantũ cũ equalitate t informentur inde trocisci t liniantur cũ aceto t abluatur cũ sapone aut liniatur cũ cucurbita sicca trita bene cũ pauco croco: est eni bonũ vltimũ. Aut sumatur bolus de creta t grana cotti t aggregent cũ aqua saponis t liniatur. sanat eni pannũ t botho⁹ t lentigines: et sic fex olei adusti t oleũ de herbo⁹ t farina lupinor accepta p̃m equales partes: pficiantur cũ ficub⁹ infusis in aceto. Et de medicinis leuib⁹ que pferunt albaras t lentiginib⁹ t oib⁹ vestigijs est mucilago cydonior cũ croco t grana cucurbite cũ decoctõe fenugreci. Et de eis que delent pannũ sunt semen raphani t synapis pfecta cũ ficub⁹ infusis in aceto. Et medicamen factũ ex synapi t arsenico qñ est p̃m q̃ntitatem que excoriat parũ t nõ vlcerat t deletur iterq; si sumatur costus cũ cynamomo que ambo pficiantur cum aqua aldardagi t liniatur: aut sumant terra argenti viui t semen melonis t almahaleb t amigdale amare t administrent. Et iterũ aldardagi cõfectis cum eo bdellio t semine cruce: t iterũ bdellium cũ aceto: administrent iste medicine t quoties mordicant auferantur: deinde iterentur. Et iterũ cepe croci t cepe narcisci. Et iterũ sumantur seminis eruce t amili t lithargyrij albificati oium añ. ps. i. piperis croci t stercoris lacerti t stercoris canis t farine farbarũ t farine ordei t farie fenugreci omniũ añ. partes duas olei amigdalarũ dulciũ t olei alnecegil cũ quo aggregent. Et iterũ diaquilon p̃m hunc modũ decoquatur. ℥. lithargirij in duab⁹. ℥. olei antiqui donec resoluatur in co. deinde sumat mucilaginis fenugreci t mucilaginis sinapis añ. ℥. i. t bdellij et myrre amboz añ. ℈. v. due medicine terant: deinde sup eas ambas p̃ciant mucilagines t terant vehementer: deinde aggregẽtur cũ olco t fiat ex eis diaquilon. Trociscus bon⁹: ℞. meçerion. ℈. iiij. synapis albi. ℈. x. ammoniaci. ℈. ij. bdellij. ℈. ij. dissoluant in aq̃ p̃m q̃ntatẽ q̃ residuũ aggreget t fiant trocisci. Medicamen vigilantis bonũ: ℞. senkefud. ℈. i. baurach. ℈. i. seminis raphani t ossis putridi t granorũ alben t lapidis piperis t lupinor t semis melonis t costi t amigdalarũ amararũ: fiant ex eis trocisci t administrent. Medicamẽ bonũ vltimũ cui par nõ inuenit: interficiatur argẽti viui. ℈. i. in mollitiõe ℈. iij. amigdalarũ amararũ conterẽdo donec nõ appareat ei⁹ vestigium t denigret mollitionẽ. deinde proijciatur quantũ est totũ de semine melonis trito valde t liniatur per hebdomadam vnam omni nocte t abluatur in mane. Et iterũ rute mõtane t ysopi amboz añ. ps. i. marmoris boli viridis tertia ptis vn⁹ turis ps. i. baurach ptes. ij. ℈. ß. t gũmi albotin cũ oleo ro. resoluant baurach t marmor boli cum aqua calida t aggregant omnia et misceatur cum eo aliquid de mellis t administretur p̃m cautelam ab vlceratiõe. Dixerũt: t de eis q̃ delent pannũ ẽ phlebotomia vene leporis: verũtñ ponit facié in rubedine faciei habentis asahafa.

¶ De alguassem. La. vij

Qñandoq; eradicant alguassẽ due medicie quas p̃dixim⁹ in ca. lentiginũ. Et fortasse sufficit vt abluat loc⁹ cũ nitro t ponat sup ipm gluten albotin hebdomada vna: t stringatur ligando: deinde soluat t fricet cũ sale bene t reiteret sup ipm gluten albotin vsq; quo eradicet existẽte cũ eo nigredie alguassem. Nõ si illud nõ pfert nõ erit excusatõ quin consequatur punctio vestigiorum alguassem distillando anacardos vt vlcerent ea t corrodant ipsa.

¶ De curatõe albedssanẽ t rubedinis superflue.

Capitulum octauũ.

Albedssanẽ est rubedo extranea similis rubedini eius in quo incipit lepra q̃ apparet

super facie eius ⁊ super extremitates ⁊ ppzie in hyeme ⁊ frigore ⁊ fortasse sunt cū ea vlcera. ⁊ cā eius est quia frigus coartat vapozē plurimū sanguineum. Et eius curatio est ventris solutio ⁊ phlebotomia ⁊ ventose ⁊ appositio sanguisugarū. Deinde administratio regiminis eius qui habet alscker in pricipio lepze predicti in capitulo ante hoc capitulū.

¶ De morphea ⁊ alguada ⁊ albaras alba ⁊ nigra

¶ Capitulū. ix.

Differentia iter duas morpheas ⁊ albaras albā verā est q̄ vtraq̄ morphea est in cute ⁊ si est profunda est parū valde: ⁊ albaras est in cute ⁊ carne vsq̄ ad ꝺs. Et cā cōis omnibus ē debilitas operatiōis alteratiue quando non assimilat assimilatione integra. verū materia est in vtraq̄ morphea subtilior ⁊ virtus expulsiua fortior quare expellit ad superficiē. ⁊ materia in baras ē grossior ⁊ virtus expulsiua debilior fixa in interiore parte ⁊ corrūpit cōplexionē ei⁹ qō penetrat in ea q̄re est additio ⁊ adherentia ⁊ nō fit assimilatio: ⁊ tu quidē iam sciuisti has intentiones i capitulo virtutū. Et quando cōponitur hec materia cōuertitur nutrimentuz qō venit ad eā ad naturā suam. ⁊ si fit melius nutrimentū sicut cōplexio bona puertit materiaz corrupta ad rectificationē ⁊ facit eā cōuenientez sicut arbores permutantur de plantatione ad plantationē ⁊ conuertuntur a venēositate ad comestibilitatē ⁊ a comestibilitate ad venenositatē sicut narrauit Bal. ⁊ alij q̄ arbor noiata alabcha est in persia venenosi fructus. ⁊ cū plantatur in egypto est fructus eius de eis que comeduntur. ⁊ sicut calor animalis ⁊ plāte conuertunt materias sm membruz quoniam ipsa sunt eis sicut regiones. ⁊ quando membrū fit phlegmaticū: ⁊ caro eius est sicut caro ostracozum ⁊ cōuertit sanguinē bonuz ad cōplexionem suam phlegmaticā ⁊ colorem suū album. Et differentia qdez inter ambas morpheas est q̄ vna carum est ppter materiā melancolicam: ⁊ altera ppter phlegmaticā propzie. ¶ Rei vero que nominatur albaras nigra pportio ad albaras albaz non est proportio morphee nigre ad morpheaz albam: imo est genus diuersū in intentōe ad albaras albā: ⁊ illud ideo quoniam albaras nigra est illud quod nominatur impetigo excoriatiua ⁊ ē scabiositas acris cuti aspera vehemēs ⁊ facit squamas sicut sunt piscū cū pruritu ⁊ est ppter humorē melācolicū ibibentē cutez de eo qui est iuxta eā imbibitiōe fortiore q̄ ipsimat in colorē trn: ⁊ est de antecedētibus lepzā ⁊ ē cū malitia: ⁊ cū hoc q̄ que est ex ea antiqua nō sanat. ⁊ similiter que ex morphea ē antiqua est magis salua q̄ albaras alba. ⁊ cā huius totius est nota. Et scias q̄ albaras sequit ventosas ⁊ apparēt vestigia earum ⁊ multiplicat super ea ppter illud qō attrahit cū sanguine de humiditate ⁊ nō associat ei cā suctio fit vē tosarū ⁊ remanet in cute ⁊ ppterea q̄ debilitat cutis vlcerata a pplemento sue operationis. ¶ Signa.

Morphee quidē nigre cē nō ambigit. Ambiguuz vero est differētia inter alguada que ē morphea alba ⁊ albaras malā. Et ō differētia quidē inē vtraq̄ est q̄ pili oriuntur super alguada ⁊ sunt pili nigri et flaui ⁊ nascunt sup albaras albi non alij: ⁊ est cutis magis depressa ⁊ vehementius defossa q̄ cutis reliqui corpis. ⁊ fortasse est illud in guada ꝙ est parū valde. Et iterū pūctura cū acu extrahit ex guada sāguinē: ⁊ ex baras nō sanguinē: imo humiditatem aquosā ⁊ hoc ñ sanat. ⁊ iterū q̄ rubet cū fricatione ē ad spem declinis ⁊ ad hoc vt sit morphea ⁊ que nō rubet p eā est mala. Differētia vero inter morpheaz nigrā ⁊ albaras nigram est excoriatio ⁊ squamositas ⁊ testositas qñ ipse nō sūt in morphea nigra. Amplꝰ albaras iterū est rara ⁊ qñ de ea ē aspera ⁊ de ea ē leuis: ⁊ leuior vtrarumq̄ albarū est deterior ⁊ vtraq̄ nigraz est melior qñ ē morphea. ⁊ de ea ē vehemētis elōgationis a colore corporis: ⁊ de ea ē q̄ est ꝓpinquior ei ⁊ ē magis salua. Et in ea q̄ est submersa ⁊ nō rubet neq̄ sanguinē emittit ⁊ est vehemētis dilatatiōis capiēs locū magnū non ē spes. Et similiter illa que oī hora incipit in additōe qñ ꝓplexio eius est fortis cōuertēs illud qō ad eā vadit ad suaz simulitudinē ⁊ ppter illud est mala valde.

¶ De cura morphee nigre. Ca. x.

Oportet vt incipiat cū phlebotomia si fuerit illic multitudo sāguis: ⁊ cū eūone hūoris adusti ⁊ melici cū eis q̄ sunt sicut decoctio epithymi ⁊ agarici ⁊ myrob. nigroz ⁊ polypodij ⁊ sticados cū passul⁹ ⁊ ficub⁹ ⁊ sulib⁹. ⁊ lapis armen⁹ ⁊ lazuli qñ pōrit in medicis ei⁹ est mutatiu⁹: et helleborus ⁊ hieralogodiō ⁊ hiera russi. ⁊ alia ab illis. Et de euacuatiōib⁹ sublimib⁹ ē aqua calei cuz epithymo: potetur oī die pondus. ʒ. i. epithymi incado vno aque calei. ⁊ dare in potu sambacū ꝓfert ei. ⁊ ꝓfert ei administratio ciboz bōi chimi ⁊ administratio balneozum ⁊ administratio triferarū factaz cū epithymo. Suffuf unuatiuū ei ⁊ baras nigre. Rℳ myrobalanoz nigroz emblicozum nigelle omniuz añ. partē vnā zufere partem. i. ⁊. ʒ. bibat omni die. ʒ iij. in mane. ⁊. ʒ. ij. in sero. ⁊ quando calefit corpus dimittatur aliquot diebus deinde iteretur. Et oportet ut precipiatur eis quatenus occupentur in dispositione rectificādi splenē si fuerit corrupt⁹ aut debil⁹ ab attrahēdo sanguinē: ⁊ p⁹ illō admistrēt epithymata fortis ad sterliōis: ⁊ fortit attrahētia sāguinez sanū. cū ergo vesicat qlcat diebus aliquot dōec cadat cutis: deinde iteret si ei⁹ fuerit necessitas. ⁊ qñq̄ nō dimittit cadere: imo quotiēs incipit mordicare auferatur donec quiescat: deiñ iteret: ⁊ iste medicie sunt sicut gūma rute agrestis ⁊ piper ⁊ ꝙnapis ⁊ nasturtiū ⁊ lac titimalli ⁊ tapsia ⁊ hermet ⁊ semen rhaphani ⁊ cortices radicū capparis ⁊ kebikengi. ¶ Et alkebikengi iteruz est unuatiuū in morphea ⁊ baras ꝓterea q̄ vehementer attrahit sanguinē ⁊ ossa putrida. ⁊ nuclei oliuarum antiqui putridi collecti ex parietibus. Et omnia attractiua fortia predicta i eradicationis vestigiozum. ⁊ aque quibus linit sūt aque cucumeris ⁊ scis eius ⁊ decoctio colloquintide

Modus epithymatis boni: sumat semēr haphani

ꝛ teratur cum condicti: ꝛ linitat cum eo morphea nigra in balneo. Et iterū sumat semē raphani ꝛ semē synapis confecta cum ficubus decoctis in aceto.

¶ Modus epithimatis. ℞. nigelle torrefacte caphe perfice omniū ana.ʒ.x. alumis iameni.ʒ.ij. dragāti gallarū amborū ana.ʒ.ij. seminis harmel torrefacti.ʒ.v. liniatur cū aceto forti: deinde succurratur vestigijs accidentibus cum lacte mulieris. Et omnia epithymata fortia ꝑdicta in ca. albaras ꝛ lenigināt ꝛ alior sunt iuuatiua ad morpheā nigrā.

¶ De cura alguada ꝛ albaras Ca.xi.

Oportet ut deuitet phlomia licz nō faciat ipam necessariā res fortis ꝛ coit⁹ nisi quāq; fm ieiunū ꝛ vnū nisi purum. Et fudare i balneo cōfert ei si fuerit mūdificati corporis. Et ad ministret vomit⁹ in ꝑmis: deinde medicine euacuātes phlegma si nō fuerit corpus mūdū: deinde diuretica ꝛ solutionem vētris facientia sicut hieras magnas ꝑpe hiera de pulpa colloquintide: ꝛ pilule ō si milant ei. ꝛ hiere denī in potu cū decoctione myrobalanor ꝛ epithymi ꝛ polipodij ꝛ passularū ꝛ sal. Et in granis alnil ē ꝑprietas mirabilis in euacuando humorē residuū morphee al. ꝛ albaras. ¶ Et de solutiuis cōuenientibus eis est hierapicra cōposita cum pulpa coloquintide. Aut fm hanc descriptionē. ℞. cynnamomi ꝛ spice xyloballami ꝛ masticis ꝛ assarici croci ꝛ folij ꝛ calamenti fluuialis. ꝛ pulpe colloquintide omniū ana.ʒ.i. aloes.ʒ.xviij. cui⁹ dosis sit.ʒ.i. aut ar.i. cum sirupo acetoso mellino et aqua calida. Et de solutiuis cōuenientibus eis ē ut sumatur myrobal. kebulorum emblicorum ana ꝑs i. ꝛ turbit partes.iij. ꝛ sit omnis pars.ʒ.i. dissoluatur de penidijs lb.ʒ. cum aqua ꝛ insp̄issetur ꝛ conficiatur: cuius dosis sit de trib⁹ ad qnq;. Et ego diligo ut ponatur in eo zinziberis pars.i. ¶ Et administrent confectiones triferales ꝛ electuariū nostrum huiusmodi. ℞. myrobal. ni. turis al. amboz ana ꝑtem.i. zinziberis quartā partē vnius conficiant cuz melle passulariū: ꝛ sumatur de eo omni die quantitas oui. Et iteruz myrobal. nigroz emblicoz nigelle oīum ptes equales: zuferi ꝑs .i. et.ʒ. bibat oi die de eo.ʒ.ij. dimittat ip̄m qū febrit. ¶ Et iterū acoꝛi et macropiperis ꝛ myrobal. kebuloꝛ ꝛ masticis ꝛ turis ꝛ nigelle ꝛ baccarū lauri oīuz equales ptes: ꝛ sit dosis ei⁹.ʒ.ij. Et de eis que dicta sunt in li. abbreuiationū est ut sumat modus sauc de tritico vehemēter torrefacto. ꝛ si est necessarium ut iteretur torrefactio eius: bibat ꝛ fiat sup impzessionē eius.ʒ.ʒ. muri nabati: ꝛ tolleret sitim vsq; ad meridiez. Et in zufera ꝛ semine eius in vino in hoc capt⁹ est ꝑprietas mirabilis. Et de succo qdē extremitatuz vitis amare bibat oi die cadus vn⁹: qñ exiccat albaras ꝛ ꝓhibet additionē ei⁹. Et potare tyriacā: ꝛ comedere carnē vipere ē iuuatiuū valde i hoc: ꝛ trocisci tyri iterū. Et de ꝑfectionib⁹ ꝛ medicinis ō sūt inē triferales ꝛ solutiuas ē ut sumant semis de zufera ptes.ij. ꝛ seminis vtice ꝑs.ʒ. ꝛ aloes ptes.iiij. aggregetcū melle, ꝛ sit dosis.ʒ.iij. admistret illud sp. ¶ Et de hoibus sūt q ponūt cū eo acoꝛ ꝛ epithymū. Et iterū alkekēgi.ʒ.ij. myrobal.ni.ʒ.i. epithymi.iij.ʒ.i. potet anno cōpleto cū cōplemēto suo.xij. mensib⁹. Et de eis q̄ currūt hoc curū: verūtū ē fort⁹ ꝛ manifestioris iuuamēti: ꝛ oz ut bibat ꝑ annū: est ut sumant acoꝛi.ʒ.vij. myroba. kebuloꝛ polypodij ana.ʒ.x. myroba. citrinoꝛ.ʒ.xv. hierepicre.ʒ.xx. sal indi.ʒ.vij. semis alzufera.ʒ.xx. ꝛ piretri.ʒ.x. turbit.ʒ.l. pulpe colloquintide.ʒ.xx. agarici.ʒ.v. ꝛ scamonee pond⁹.ʒ.viij. ꝑficiat cū melle oꝛganali: ꝛ sit dos ex aur.i. vsq; ad aur.ij. ¶ Et hui⁹ qdē generis ē medicamē alkindi qō ℞. semis nasturtij.viij. kaleiati zufera ꝛ aloes scotrē sis amboz ana.ʒ.iij. ꝓjciat sup illud lib.i. et.ʒ. mell ꝛ insp̄isset: cui⁹ dosis añ cibū sit quātū necesse ē cum sanic: deinde sorbeat post illud.iij. sorbitiones muri: ꝛ ꝑseruet caput cū oleo viol. ꝛ oleo ros. ꝛ cib⁹ post ip̄m sit alectida begi. Et qñq; ꝑmittit ut admistret logodion ꝛ theodoricō oi die: ꝛ sit et⁹ dosis ꝑua vsq; ad.ʒ.ʒ. ꝛ min⁹. Et qdā iā inuerūt cauterizādo loca albaras ꝛ euaserūt ꝛ generūt: verū hoc possibile est in ea q̄ est ꝑue quātitatis. ¶ Et cū cozp⁹ē mūdū ꝛ cōplexio corpis est eglis tunc dimitte medicinas q̄ bibunt: quoniā ipse fortasse afferent nocumētuz. ꝛ minus illius est q̄ ipse faciunt fluere sanguinem ꝛ minorant spiritum qui ambo sunt de illis quib⁹ indigetur in curatione albaras: ꝛ sit sufficiētia super curationez membri cum eo quod appropriatur ei de epithymatibus ꝛ eis similibus: ꝛ pone cibum eius velocis digestionis in quo non sit viscositas: neq; vnctuositas ꝛ deuitet olea ꝛ frumentum coctum ut pulse ꝛ que currunt cursu eozum. ¶ Medicinarum autē ad guada ꝛ ad baras gradus ꝓmus est ut sit vehementis abstersionis fortiter attrahentes sanguinem vehemēter calefacientes cōplexiones membri post illud vero sint vlceratiue excoriatiue. Et ī medicinis que sunt ad guada sunt medicine que administrantur ad hoc ut tingant. ¶ Et quod magis diligo ut administrentur medicine locales post fricationem ꝛ rubificationē: ꝛ ut sit fricatio cū eis que sunt sicut folia fici vsquequo fortitan sanguinet: aut post pūcturā acuā in locis plurib⁹. Et de iuuantib⁹ ad iuuamentum medicinarum est ut administres linimenta in sole. Et melioꝛ medicinarū ad baras ē illa que vlcerat aut vesicat: qñ facit currere materiam ꝛ sanantur ꝛ iteretur: ꝛ fouasse nō dimittitur ut vesicet imo mordicet eā ꝛ iteral post quietem. Et medicine ad baras ꝑm experientiā ꝓmaz sunt fortes de illis quas diximus sicut helleboꝛus ꝛ calx ꝛ arsenicum ꝛ condisi ꝛ staphisagria ꝛ radix vitis al. ꝛ gentiana ꝛ sauina ꝛ gūma pini ꝛ radix sanguinis draconis ꝛ radix aphodilli ꝛ spuma maris ꝛ assa ꝛ cortices radicis capparis ꝛ synapis ꝛ harmel ꝛ semen raphani ꝛ radix cucu. asi. ꝛ eruca ꝛ rubea ꝛ cardamomuz ꝛ almezerion ꝛ dragantū ꝛ calcantum ꝛ arsenicum ꝛ sulfur ꝛ alkitranin balneo ꝛ bulbus ꝛ costus ꝛ aristol. ꝛ flores papaueris ruffi ꝛ gūma rute agrestis ꝛ euforbiū. ꝛ cozdumeni ē vehemētis iuuamēti ꝛ sulfur iterū cū aceto faciēdo epithyma post epithyma

tionē ⁊ cepe narcisci. Et de eis q̄ sūt exꝑta ē sal āmoniac⁹ ⁊ oleū ouoz. ¶ Epithyma bonū: radix dracō tee ⁊ radix nenufaris ad guada ⁊ sāguis nigri serpē tis excorticati ⁊ radix scamonee ⁊ folia fici sicca ⁊ folia oleandri ⁊ enula ⁊ folia eius ⁊ allastirgar. Aque ꝙ sint acetū ⁊ aq̄ aldargari ⁊ aq̄ cucu. cāpestris et aqua bulbi ⁊ aq̄ squille, ꝑe ⁊ aq̄ sansuci ⁊ ꝑe sup baras vestigioz vētolarum ⁊ succ⁹ enule ⁊ surabegi carnis vipere. Et de epithymatib⁹ bonis sūt tyriaca ⁊ mitridatū ⁊ logodion ⁊ aq̄ cucu. cāpestris. Et de oleis bonis ē oleū myrtinū in quo decocta ē raplia adusta cōmixto cuz eo post illud draganto. Et de epithymatib⁹ bonis sūt cantarides que terātur cū aceto ⁊ liniank: aut sumak fumus terre humidus aut siccus: ⁊ ponak in ventre vipere decollate mūdificato vētre ⁊ impleatur ⁊ sumak ⁊ asseur donec de coquak bene. deinde extrahak ille fumus terre humidus: ⁊ emplastrek cū eo albaras qñ sanat. Aut sumātur folia oleandri recētia: ⁊ frigantur cū oleo donec exsiccētur folia ⁊ colek oleū ⁊ ponatur super ipm cera colata cū mensura: deinde puluerizek desup sulfur citrinū ⁊ fiat sicut emplastrū ⁊ liniatur cū eo in sole. ¶ Epithyma indozū: Sumātur costus ⁊ tapsia inda ⁊ arsenicum rubeū ⁊ piper ⁊ flos eris: ⁊ terātur cum aceto in vase creo ⁊ dimittatur hebdomada vna ⁊ linak cum eo ⁊ stet in sole: destruit enim ꝓpheā ⁊ albaras incipiētes. Et cōferunt alcali et calx in vinis infantiū lactentiū: ⁊ remouetur desuper septem diebus: deinde decoq̄tur sicut mel ⁊ administrek donec vlcerek: deinde sumank pix ⁊ cera ⁊ kitrā ⁊ cortices nucis adusti ⁊ sanguis pulli columbini ⁊ oleū de alcāna: ⁊ decoquank donec permisceank: deinde ponatur sup locū donec saneł: ⁊ colozeius sit colo⁹ cozporis. Et melꝰ qdem ē ut iteret in sole calido aliquotiēs. Et scias ꝙ euacuatio habetis hanc egritudinē oz ut fiat cuz debili euacuatoze subtili cū gradatione. ⁊ aqua qdē radicū est digestiua faciēs viā medicine. Et in fine cⁱ⁹ bibat pillulas fetidas: deinde iteret aquā radicū duabus hebdomadis: ⁊ fiat ut generet sāguis eius ex carnib⁹ calidis auiū frixarū: ⁊ abhozreat acetosa ⁊ muza nisi zubrabegi qñq̄: ⁊ ꝓcipiak ei ut abstineat ab aqua ⁊ frāgatur cū vino antiquo absq̄ multiplicatione. Et oz ut fricel locus omni hora cū panno aspero ut attrahatur ad ipm sanguis: ⁊ introit⁹ balnei nocet ei ⁊ cibus grossus ⁊ fructus humidi ⁊ sicci. ¶ Et cauteriū sup baras ē malū: ⁊ forasse spargik ⁊ multiplicak albaras. Et albaras que apparet successione canterij ex causa aliqua nō occultak: ⁊ sīliter in circuitu scalpellati. Epithyma plurime cōmixtionis factum ad mutuallez. ℞. sanguinis nigri exceoriati. ʒ. iij. ⁊ sanguis cozui habentis pēnas varias ⁊ albacan ⁊ alin hab ⁊ pullor alguarellen ⁊ alkaki ⁊ testudinis marine omniū ana. ʒ. i. ⁊ alkitran ⁊ picis humide ⁊ napi ⁊ mellis anacardi oiuz ana. ʒ. i. misceank illa ⁊ exsiccentur. Et sumank aque colloqntide humide ps i. ⁊ vini antiqui ptes. ij. ⁊ aque enule ptes. ij. ⁊ aque rute ⁊ aque synapis mūde oium ana ps. i. aggregē

tur ista ⁊ sint de eis i sūma lib. x. ꝑm hāc descriptionē: ⁊ ponātur i patella vitreata ⁊, ꝓiciāt sup ea mel lanopiperis ⁊ macropiperis ⁊ zinziberis ⁊ nigelle ⁊ castorei ⁊ piretri ⁊ cōditi ⁊ gūme pigani ⁊ gariofilorū ⁊ cassie lignee ⁊ mezerion ⁊ radicis cucu. asinini: ⁊ hellebori ni. ⁊ oppoponaci oiuz ana. ʒ. i. decoq̄tur cū aquis donec remaneat tertia: ⁊ colek a medicis ⁊ ponak sup sāguines ⁊ cōmixtiōes ꝓdictas donec exsiccek: deinde sumak aqua collognide humide ⁊ enule humide ⁊ squille ⁊ aqua sansuci: ⁊ aliqd de vino antiquo rozetur super aquas ⁊ sint oia lib. viij. ⁊ ꝓiciak sup ea asse fetide ⁊ alastirgar ⁊ vtriusq̄ arsenici ⁊ flozis eris ⁊ sulfuris oiuz ana. ʒ. i. ʒ. et de coquātur in aquis vsquequo remaneat quarta ⁊ colek ⁊ incessant sanguines ⁊ humozes exsiccati imbibank ex ea ⁊ terātur donec bibāt totum ⁊ exsiccētur deinde liniak cū eo in balneo. Dico aūt ꝙ possibile est ut hoc medicamen administrek leuioze sollicitudine ⁊ sit fortioris impzessionis ꝙ illud i quo laborauit medicus regis. ¶ Epithyma vigilātis bonuz ℞. nigelle flozꝰ papaueris ruffi radicū capparis oium ana ptē. i. tapsie litij cineris myrrhe arsenici omniū ana. ʒ. ʒ. liniak in sole. ¶ Epithyma bonū iunatium: ⁊ ē flos papaueris ruffi ⁊ alzerehasen cū aceto. Et itez rubea tinctoz spuma maris semē raphani cōditi cū aceto vini. Et iterum sumatur limature aluminis ⁊ helleboꝛi nigri ⁊ eris adusti ⁊ cātaridaz ⁊ arsenici rubei oiuz ana. ʒ. i. cōficiātur cū kitrā dissoluto in aceto ⁊ liniatur cū quātitate quam scis. Et iterū ozbasij sapiētis helleboꝛus albus piper nigelle spuma maris sulfur arsenicū rubeū rubea tinctorium tapsia: flos eris cantarides: terātur cū aceto ⁊ infozmentur trocisci ⁊ exsiccentur: ⁊ cuz necesse fuerit terātur cū aceto ⁊ liniantur post fricationem cū vino ⁊ liniank. Et iterū ex libzo decoratiōis cariton helleboꝛ⁹ niger vitis alba radix almezerion sulfur citrinū dragantū flos eris limatura ferri spuma maris folia fici: terank cū aceto sicut alcohol ⁊ seruetur in vase plūbi ⁊ liniatur in sole post fricationē. Aliud Babelis: Sulfuris euforbij helleboꝛi omniuz ana ʒ. i. anacardi piretri tapsie oiuz ana aur. i. liniak cuz aceto. Iterū semis raphani cōditi gūma pigani et mezerion rubea tinctoz tapsia nasturtiū piretrum staphisagria aggregentur cum sanguine nigri excoriati: ⁊ infozmētur trocisci ⁊ admistrenk cum aqua rubee tincture decocte vehement colate p balneuz. Et iterū: rubee tincture tapsie oiuz ana. ʒ. v. seminis raphani. ʒ. x. cōditi. ʒ. viij. liniatur cum aceto post balneuz. ¶ Medicamen regale. Folis almezerion ⁊ semen eius excoriatuz ⁊ helleboꝛus niger ⁊ pip decoquātur cū submersiōe aceti donec discocta sint deinde ꝓiciak in eo dragātū ⁊ cantarides ⁊ limatura ferri ⁊ nitrū ⁊ spuma maris: ⁊ decoquantur donec ferueat ⁊ liniak ⁊ tolleretur ⁊ nō abluatur quātū possibile est ⁊ aperiank vesice. Aliod bonum. Mellis anacardi. ʒ. viij. piretri gūme pigani ana. ʒ. iij. cuforbij. ʒ. iiij. tapsie psice. ʒ. i. liniantur cū eo cōfecto cū lacte. Et in eis que experti sumus est ut sumātur

mellis anacardi ℞ alkekebengi ℞ fimi columbini ℞ cantaridarum ℞ tapsie ℞ seminis raphani ℞ semis sy napis ℞ rubee tincture ℞ alcane ℞ indici ℞ draganti omnz ptes eqles: velicek cū eo ℞ aperiant vesice ℞ curent vlcera ℞ iterek donec sanek. Et illud qō delet ba ras vestigiorum ventolarū ē aqua cucu. agrestis: ℞ aq̄ sansuci ℞ rubea tincture ℞ tapsie limite cū aqua alba thā. in vncturis aūt q̄ admistrenk sup albaras non est possibile ut referak fm pondera eadem, ppter di uersitatem colorum facierū: imo in eis afferūtur cano nes ℞ premittūtur ℞ postponūtur. de eis itaq̄ est ut sumātur mādragora ℞ myrrha ℞ fex vini ℞ magra ℞ rubea ℞ alumē ℞ silia: ℞ cōponātur ℞ liniant. Aut cū tinctura nigra quam expti sumus. ℈. cortices nu cis ℞ quātum ipse sunt de alcana: ℞ quātū est alcana de indicio. Et iterū calcis ℞ arienici ℞ tapsie omniū aqua ps. i. rubee tincture ptes. ij. aggreget illud cum aqua cepe ℞ admistrek fm q̄ videk. Tinctura alia: li thargyrū ℞ calx galle dragātum ℞ alcana conficiā tur cū melle ℞ cū aceto nigro ℞ admistrē ex eis epi thyma. Et iterū dragantū ℞ calcantum ℞ galle terā tur ℞ conficiātur cum aceto nigro ℞ fricetur mēbrū in sole ℞ liniak cum eo delubutionibus aliquibus: ℞ est tinctura remanens. Et iterum tapsia nigra ℞ sco ria ferri ℞ dragantū citrinum ℞ flos eris ℞ rubea tin cture ℞ cortices granatorū: terantur cum aceto vini donec denigretur ℞ liniak super eam vnum. Et cibi habētis hanc passionem sunt assata ℞ frixa ℞ que p parata sunt in patella: ℞ que cocta sunt cum opilati one vasis ex carnib⁹ lentibus cum seminib⁹ ℞ sit cō tentus vino ℞ dimittat potum aque omnino si pos sibile est aut minorem ipsum ℞ viatur illa que ex ea de cocta est aut mixta cum vino.

¶ De cura albaras nigre La.xij.

CEt cura morphee nigre ℞ indiget humec tatione corporis vehemētiore ℞ euacuati one fortiore: deinde admistrenk magis ab sterfiue medicine morphee nigre. ¶ Et accidit q̄nq̄ habenti eam ut iuuetur coitu: verum balneum plus cōfert ei. Nō si vehemens fiat ℞ ad vltimū perueni at curek curatione lepre.

¶ Tractatus tertius de eis q̄ accidunt in cute nō in colore eius de sahafati ℞ refrengi ℞ balkiati ℞ alsa thim.

¶ De sahafati La.i.

Alhafati est de fūma bothor vlcero sarū: Et currit cōsuetudo in plurib⁹ libris ut dicatur in capitulo decorati onis. Et sahafati quidez incipiēs est bothor parue fixe leues diuise in nu meratione locorum: deinde exulce ratur vlceribus crustosis: ℞ sūt ad ru bedinē declinel. Q̄nq̄ etiā emittit virus ℞ nocīat rel rēgi sahafati humida. ℞ q̄nq̄ incipiūt squame sicce ℞ multotiēs appet in hyeme ℞ auferi velociī. Et cū quidez sahafati ē humiditas mala acuta corrosiua q̄ permiscek sanguini ℞ humores grossi iterū mali: ḡre grossum fit apa ℞ exliccak subtile. Et cū cius que de ea sicca est est humor melācolie⁹ primus cui per miscetur humiditas acuta quare expellik ad cutem ℞ corrūpit ℞ corrodit. Balkiati vō est de genere sa hafati male. Sed aliquatiz sunt vlcera melācolica q̄ apparent in crure ex eadē materia ex qua fiunt vari ces. Et appropinquat cura eius curationi earum.

¶ De cura La.ij.

CUra eius ē curationi prima impetiginis ℞ dicem⁹ illud. Mos vō dicem⁹ nunc q̄ cōfert alsahafati sicce euacuatio humoris cholerici ℞ melācolici ℞ phlegmatī salsi cū eis q̄ sūt sicut decoctio myrobal. cū epithymo. Et ponātur in ea aloes ℞ scamonea ℞ admistrenk postea q̄ mol lificāt residuū cum humectatione sicut aqua casei ℞ sumiterre humidi de sūma cuius sumatur lib̄. i. ℞ misceatur cū vtriq̄ myrobal. nig. ℞ citrinorum ambo rum ana. ℥. iij. epithymi pōdus. ℥. ij. ℞ salis naptici tertia. ℥. i. deinde post illud sit contētus aqua casei ℞ epithymo sumendo omni die pondus. ℥. xxx. de aqua casei ℥. i. et. ℈. de epithymo si tollerat natura ℞ non superfluat aut fm q̄ tollerauerit. Et dimittat omne qō habet dulcedinē supfluam ℞ ppzie dactilos: aut amaritudinem: aut acuitatem: aut salsedinē Et sit contentus insipido generante humores sanū in quo non est medicatio: ℞ humectatione corporis humiditate equali cum balneo ℞ aliis. Et phoboto metur vena corporis si necessitas fuerit ei⁹ ex vena que imbibit illud membrū sicut vena frontis in sa hafati facta sup caput. ℞ vena que ē in cute capitis est vena que ē post aures. Et ipsa quidē fit fm plūm rei super caput: ℞ vētose iterū ad illam que est in ca pite. Et si fuerit in mēbris inferioribus phlobotomē tur due saphene. Et cum feceris illud fricabis alsa hafati fricatione forti donec sanguinetur: ℞ stude in hoc ut currat ex ea sanguis plurimus: deinde cure tur cum medicinis localibus: ℞ ppzie cum fricatur post sāguinationē cū sale ℞ aceto. Et ei qdē q̄ de ipsa sicca ē pfert balneū frequēs absq̄ lōgitudine tēporis ℞ unapozato mēbri sup vapozē aq̄ calide aut tepide i die aliquotiēs: ℞ olea ℞ adipes ℞ regimē humecta tiuū cū nutrimēto ℞ inunctio ℞ cū capurpurgijs. Et sūt necessarie i euacuādo eā medicie attrahētes me lācholiā attractione forti educētes eā: ℞ administrek post hoc aq̄ calefi fm q̄ dictū ē. Et nō ē malū appo nere sāguisugas iuē: deinde necessaria ē fricatio et sanguinatio: deiū admistrenk medicine locales. Et existimauerunt qdā q̄ phlomia alsahafati ex vena ꝓxima ei sic vena post aures ad alsahafati capitis ē curatio ei⁹: deiū liniat cū melle ℞ cū aq̄ sicle ℞ dragā to. Medicine aūt locales ad hūidā incipiēt qdē q̄ ē sup corp⁹ hūidū: ℞ corpa ifātū sūt sic alcana ℞ sic i dicū cū galla dustis cū oleo alkeiri: ē eni exptū vlti mū sic medicine facte ex stipticis exliccatiuis sic sūt cortices ḡnator cū aceto vini ℞ oleo ro. ℞ q̄nq̄ po nit i eo lithargyrū. Et q̄nq̄ necessariuz ē admistra re illud i quo ē abstersio iterū sic est aristo. Et mul totiēs quidem sanat illā que de ea media ē fricatio cum aceto ℞ sale ℞ alusen viridi: quare exsiccatur ℞

cadit. Et de medicinis que sunt in istis ordinibus sunt tutia ⁊ climia ⁊ chimolea ⁊ cartha combusta cū aceto ⁊ gūma pini cū balaustijs ⁊ aceto ⁊ olo ro. Aut sumak litargyrij ⁊ scorie argēti ⁊ amigdal. amarū ⁊ venarū tinctor oium. añ. ʒ.i. cum aceto ⁊ oleo ro. Et similiē radices lilij celestis ⁊ xylobalsami lemen ⁊ cyminū resolutū ⁊ gūma albotij cōtrita: ⁊ iterū lentes ⁊ magra cū aceto. Et rursū amigdale amare ⁊ galle viridis quibuscūq; earū cōtritis ⁊ fiat ex eis epithyma cū aceto postq; preparatū fuerit cum sale. Dixerūt: ⁊ sumatur cancri viui ⁊ terant cū sansuco ⁊ exprimantur ⁊ fiat caputpurgiū cū eo ⁊ cum humiditate cancror soluz. In antiqua aūt ⁊ in illa que est super corpora dura sunt necessaria ea que sunt sicut colcotar ⁊ calcantū ⁊ cupressus ⁊ dragāti encaustri ⁊ sal ⁊ sulfur ⁊ terra argēti viui ⁊ vene tinctor ⁊ medicamen de charris ⁊ scoria eris ⁊ fuligo furni ⁊ sal ex stipticis resolutiuis: ⁊ iterū sicut litharg yrij ⁊ ceruſa. Masturtiū vo siccū ex exsiccantibus est fortibus. ⁊ simus colūbinus est ex resolutiuis vehementis absterſionis ⁊ exsiccatiōis: ⁊ similiē sterc lacerti ⁊ turdor ⁊ ppie comedentū rizi: Et emplastrū venarū est ex eis que cōferūt oi sahafati. ⁊ emplastrū rubeū factū ex venis citrinis ⁊ alcāna ⁊ aristol. ⁊ cortices granator ⁊ litharg yrij ⁊ medicamē qđ dicem in ca. sicce. Medicamē bonū: Chimolee sulfuris viridis cineris cucurbite ⁊ pulpe colloquintide oium ptes equales cū aceto aut coriandr siccū adustū ⁊ nasturtiū excorticatū ⁊ alcāna cū aceto ⁊ oleo ro. Et iterū cinis ligni vitis ⁊ aristol. ro. et balaustie ⁊ galle ⁊ gūma pini cū aceto ⁊ oleo ro. Medicamē bonū valde: Abluat alsahafati cuz decoctiōe oleandri: deinde liniat cū scorie eris ⁊ myrthe pondere. ʒ.ij. ⁊ terre argēti viui turis ⁊ alumis iameni oiuz. añ. ʒ.iiij. aristo. ⁊ colcotar ⁊ cineris vitis ⁊ aloes omniū añ. pōdus. ʒ.i. cum aceto ⁊ oleo ro. Medicine locales ad sahafati siccā ⁊ antiquaz Que de ea fortis est indiget medicamine acuto corrodente eā vsquequo pueniat ad carnē sanā. deide curetur cū emplastro vlcerus sicut est ēplz de venis ⁊ litharg yrio ⁊ aceto ⁊ oleo: ⁊ que est infra illā curetur cū eo cū quo curat antiqua ꝓma predicta: ⁊ cōferunt ei humectatio corporis cū cibis ⁊ odoramenta ⁊ clisteria ⁊ alia. Medicamē bonū ad sahafati humidā ⁊ siccā. ℞. olei amigdalarū amararū ⁊ olī synapis amboz añ. ʒ. sacrauati aceti sacrauati. i. sicmemuthe ⁊ gallarū amboz ana. aur. ij. fellis zeharagi aur. i. venarum citrinarum ⁊ baurac amborū ana aur. ʒ. terantur medicine ⁊ misceātur cū duob oleis ⁊ aceto ꝓmixtione vehemēti ꝓterēdo. deinde administrētur sup omnē sahafati ⁊ scabiē ⁊ pediculos ⁊ depilationē ⁊ alopitiā ⁊ furfures. ⁊ albahiari quidē est de genere alsahafati male: ⁊ quandoq; est cā eius morbus sicut cinises maligni. ⁊ cura eius est cura illius. Medicamē nostrū forte. ℞. aristol. ⁊ flozis eris ⁊ āmoniaci ⁊ bdellij ⁊ synapis ⁊ draganti partes equales aggregētur cū oleo de frumēto ⁊ aceto de frumēto ⁊ aceto quātū est oleū ⁊ pauco mellē ⁊ladministretur.

De ipetigine. Ca. iij.

Impetigo nō ē longinqua a sahafati ⁊ nō diuersificatur, ab ea nisi cū re occulta ⁊ ꝓprie alsahafati sicca: ⁊ pertransit vt sit alsahafati sicca impetigo maligniot ⁊ deteriot ⁊ magis corrosiua ⁊ longinquioris ꝓfunditatis. Et cā impetiginis ē ꝓpinqua cause alsahafati: nō est aquosa herisiati acuta ꝓmixta iterū materie grosse melācolice grossiozi materia scabiei. Et impetigo quidē velocioris sanatiōis est illa cuius subtile est magis vicens. Et impetigo quidē alia ē humida sanguinea in qua appareat cū fricatur res ⁊ est magis salua. et alia est sicca cuius plim est a phlegmate salso puerso p adustionē ⁊ melancoliā. ⁊ de impetigine est excorticata ꝓpter vehemētiā siccitatis ⁊ multitudiez ꝓfundationis ⁊ est sicut albaras nigra ⁊ sicut cortices. ⁊ de ea est nō excorticata. ⁊ de impetigine ē ambulatiua maligna. ⁊ de ea est stans. ⁊ de ipetigine ē recēs. ⁊ de ea est antiq, mala ⁊ est egritudo herisiati

De cura ipetiginis. Capitulum. iiij.

Indiget impetigo in radice curatiōis medicinis aggregatibus resolutiones ⁊ incisionē ⁊ liquefactionē ⁊ subtiliationē cū sedatione ⁊ humectatione. Et ꝓma earū est fm materiā grossā ⁊ secūda est fm materiā acutā subtilem. Et fm dūium vnius duarū rerū est necessariū vt vēat vnū duoz regiminū. ⁊ appositio sanguisugarū est de melioribus medicinis eius. Et est necessarium in recens mundificare, ⁊ consequēter adhibere aquā calsi fm modū quē exigit illud qđ est ꝓcedens ⁊ cibationis ⁊ humectatiōis ⁊ regiminis. humectatis illud qđ est necessariū alsahafati. ⁊ similiē balneum est de sublimioribus curationibus eius: ⁊ forta sale indiget separatione aeris sicci. Dixerūt quidā: et de eis que ꝓhibent euenire impetiginez ⁊ sanāt qđ de ea euenit est vt in potu detur lacce ablute abluti one aloes pōdus. ʒ.i. cū. iij. ʒ. decoctionis myrti. ⁊ quādo expandit ipetigo ⁊ multiplicatur tunc cura eius est cura lepre. Curationes locales. De medicinis quidem singularibus eius que recens est et media: est acetositas citri: ⁊ fortis iterum gūmi arabicū cum aceto. Et gumma amigdale ⁊ gūma pini cū aceto: ⁊ storax liquida cum aceto: ⁊ synapis cuz aceto est vltima: ⁊ aqua sulfurea ⁊ aqua salsa ⁊ spuma maris ⁊ glutinum de corijs ⁊ saliua hominis iejuni ad illud quod residet super dentes eius. ⁊ semē melonis ⁊ radix aphodili ⁊ alisras cum oleo amigdalarum amararum est bonum ⁊ folia capparis cum aceto. ⁊ saia noua confert omni impetigini cū ꝓprietate sua ⁊ acatia ⁊ mugat. ⁊ oleum de trūco est conueniens ei que accidit omni corpori ⁊ debili ⁊ forti ⁊ vene citrine: ⁊ incipienti: ⁊ assiduetur effusio aque calide sup eā: deinde fricet cū oleo viol. fiat illud fm assiduationē. ⁊ aqua ordei linita fortasse delet eā ⁊ ꝓprie cū semie tamarisci. ⁊ ꝓferūt alsahafati hūide cucumer ⁊ mucilago psilij ⁊ succ hūidi eius ⁊ aqua portulace. ⁊ gūma prunor cōfert ad impeti

ginez infantiuz: sumank gūme ămigdalaz ⁊ glutinl de corȝ ⁊ stomacis partes equales ⁊ aggregenl cum aceto ⁊ liniatur. Aut sumatur glutē carpentariorum ⁊ tus ⁊ sulfur ⁊ acetum: ⁊ terank ⁊ administrent. Aut qui vero mala ex ea indiget medicinis fortioriꝫ sicut succo accrositatis citri confortato cuz decoctiōe ⁊ sicut oleo ciceris ⁊ oleo rizi ⁊ oleo frumenti. Propzie ⁊ gūma amigdalaz amaraz ⁊ sulfure ⁊ stercore caprino adusto ⁊ spuma maris ⁊ alkatrā ⁊ pix ⁊ sūt mirabilia ambo. Et similiter assiduatio epithymandi eam cuz napta al. ⁊ stercus animaliuz predictoz in cap. alsahafati ⁊ agnuscastus ⁊ capparis ⁊ ămoniacuz ⁊ helleborus ⁊ grana albē ⁊ gūma rute agrestis propzie precipue cū sit ex ea ceratuz cuz oleo ȝnapis ⁊ sisami ⁊ ămoniacuz cuz acato ⁊ corȝdumenti ⁊ conditi ⁊ cinis balnei ⁊ condisi ⁊ venez ⁊ ȝnapi ⁊ nasturtiuz ⁊ semen eruce ⁊ mel anacardi est vltimuz

Et de cōpositis est vt sumak corȝdumenti ⁊ terak ⁊ aggregek cū oleo tritici ⁊ cinis alleoz cū melle: ⁊ sulfur cū gūmā albotim ⁊ grana albem cū aceto sunt fortia valē. Et ad excoriatā itez ē vt sumak turis ⁊ dragāti ⁊ sulfuris ⁊ aloes oim añ. ȝ.i. ⁊ gūmi. ȝ.ij. liniak cū aceto. Aut sumāk baurac armeni ar. ȝ. olei ō tritico. ȝ.iij. acetositatis citri aspalti scis eruce añ. ȝ.ij. nigelle. ȝ.i. ⁊ ȝ. helleboꝛi nigri ō dragagāti adusti āboꝛ añ. ȝ.i. ⁊ ȝ. fiat ex eis epithyma. Aut sumak saia noua ⁊ liniatur cum aceto, aut sumantur dragagantū ⁊ myrrha ⁊ olibanū ⁊ alumen ⁊ sulfur ⁊ aloes: conficiank cū vino cocto ⁊ liniant. Medicamen bonū ℞. granoruz alben partes. x. sulfuris citrini partes. iiij. saia noua pars. j. eius ptrito optime fiat ⁊ liniak cū aceto vini ⁊ oleo antiquo. Aut sumank stercoris canini ⁊ vinem fullonum al. ⁊ rute ⁊ fulliginis furni ⁊ coxticum granatoum ⁊ cineris balnei ⁊ vtriusq; arsenici ⁊ sulfuris citrini equales partes dissolvatur cum aceto ⁊ oleo ⁊ liniatur.

De bothoꝛ lenibus. Lap.v:

Quando qꝫ spargunk super nasum ⁊ super poma maxillaz bothoꝛ albe quasi ipsa sint pūcta lacteis propter materiā virulentam expulsam ad superficiem de vapoꝛe corpoꝛis. Et cura eꝰ ē oē in quo ē exsiccatio ⁊ resolutio sicut helleboꝛus al. cū medicetur sui de ireos de quo fiat linimēcū. ⁊ semen lini ⁊ baurac ⁊ ficus ⁊ nigellę cum aceto,

De scabie ⁊ pruritu. Lap. vi.

Materia ex qua generat scabies; aut ē materia sanguinea cui admiscet cholera que fortitan conuersa est in melācholiam: aut conuersa ē pars eius in melancholiam; aut materia cui admiscet phlegma salsuz baurachium. Et prima quidē est scabies sicca ⁊ materia sicca ad grossitudinem deliuis. Et altera est scabies humida ⁊ humiditas eꝰ est humiditas ad subtilitatez declipis. Et plurimuz quidez generat ab accceptione in comestione salsoꝝ ⁊ acuroz ⁊ amaroz ⁊ specieꝫ que pro condimento admiscenk cibis acutarum ⁊ similiuz. Et illa que est magis sparsa ⁊ corpulentioꝛ ⁊ acutioris capitis ex omnibus bothoꝛ est acutoris humoris. Et que est latioꝛ ⁊ vehementioris profunditatis eius humoꝛ ē minoris acumatis. Et cause quidem generantes materiam scabiei sunt cause generantes materiam pruritus: verum ipse sunt fortioꝛes ⁊ appropiquant causis generantibus pediculos ⁊ alsahafati ⁊ furfures ⁊ impetiginem ⁊ approximant eis in curatione. Et scabies quidem differt a pruritu in hoc qꝺ cum pruritu non sunt bothoꝛ sicut sunt in scabie: quī ipsa est a materia subtilioꝛe ⁊ minus declinante ad salsedinē q̄ in ea generatur. Et fixio generis eius in cute postq̄ natura expellit eaz est opilatio poꝛoꝝ. Et paruitas mundificationis aut retinck propter debilitatez expulsiue: sicut accidit decrepitis in fine egritudinuz ⁊ proprie quando materia est plurima aut grossa: aut propter cibos malos ex quibus generak chimus malus acutus sicut sunt cibi salsi ⁊ acuti ⁊ similes eis. aut propter malitiam digestionis cum qua putrefit cibus. Et a pruritu quidez resoluuntur cortices furfurei ⁊ non accidit ex profundo aliquid Et pruritus quidem senilis parum obedit curationi ⁊ neqz valet ei nisi vt regak ⁊ blandiak. Et scias qꝺ scabies excoriata ⁊ impetigines multiplicank in autūno. Et ad vltimuz materia pruritus aggregatur iter duas cutes. Qō si de ea aliquid est in corpoꝛe: tunc est scabies sicca Et dulcia quidem generant aut pruritum ⁊ bothoꝛ ⁊ non accidunt pluriꝫ nisi inter digitos: quoniam sunt debiliores. Et scabies quidē feda attrahit vulnera ⁊ permutatur ad impetigines ⁊ alsahafati. Et olea nocent eis. Et sirupus aceto sus confert eis si non timetur rasura.

De cura. Lap.vij:

Cura quidē scabiei prima ⁊ melioꝛ ⁊ cum qua multoties est sufficientia est cūo cum eo qō educit humoꝛez acuruz adustū ⁊ phlegma salsum: deinde rectificatio cibi ⁊ regimen hūectatiōis ſ ſi qꝺ scuistī i dispositiōiꝰ hui⁹ cal. Et administratorez aquoſaruz insipidarum velocis putrefactionis quaz sit secura sicut sunt melones indi ⁊ lactuca ⁊ endiuia ⁊ similia ⁊ extrisecus itez. Et dimittat cotīdio. Louꝰ ei mouet materias ad exteriora ⁊ exsiccat vapoꝛē calidū putriduz venientē ad partē superficiei cutis. quare putrefacit illic: ⁊ ꝓpter illud fetet iteruz odoꝛ corpis. Et ꝓpter hoc ꝓcipit fricatio i ablutiōe pollutiōis. Et de bonis quidem eū antibus species materiez scabiei est decoctio epithymi cū myrobc citrinis ⁊ fumo terre ⁊ sene ⁊ polypodio ⁊ absynthio Et qñz ponūt in ea rose ⁊ semē endiuie ⁊ similia. Et qñz ponūt in ea chelidonia cū ꝓpietate q̄ est in ipsa Et qñz ponitur in ea scamonea. Et iterū pillule de aloe ⁊ scamonea sunt bone iuuantes. Decoctio bōa Sumank myrobal. citrinoz ⁊ passulaz añ. pondus .ȝ.xx. decoquak cuz .iij. lb. aque dōec remaneat tria ⁊ colek ⁊ sumantur de tota aqua due tertie lb. vnius in qua fricentur manibus cassiech. x. ȝ. cuiqz in ea cō fricate sunt coletur iterum ⁊ ponak in ea agarici. ȝ. i. Pillule bone: ⁊ sūt pillule de fumo terre: ℞. myroc citrinoz ⁊ kebuloz ⁊ nigroz oīum añ. ȝ.v. ⁊ aloes scotrensis. ȝ. vij. ⁊ scamonec. ȝ. v, sine cessationę ꝑfi

ciantur cuz aqua fumiterre ⁊ dimittantur donec exsiccentur ⁊ bibatur vice altera ⁊ dimittant donec exsiccentur ⁊ fiat illud tribul vicibus: ⁊ in omni vice sit sicut sozbitio: deinde dimittatur donec inspissetur ⁊ compactum fiat: ⁊ fiat inde pillule. ¶ Medicamen bonum fozte ad antiquā scabiem: ℞. myroba. citri. ⁊ myro. ni. ⁊ emblicozuz ⁊ abzungi ⁊ kebulozuz ex cozticato: uz omnuz añ. ʒ. i. ⁊ turbit. ʒ. ij. conficiant cuz penidijs: ⁊ fiant ide trocisci. Et sit dosis ad solutionez integraz ex. ʒ. x. vsqꝫ ad. ʒ. xv. ⁊ vsqꝫ ad. xx. cuz aqua calida. ⁊ fortasse ponitur in ea scamonea cum potatur. ¶ Et fortasse liberat ex scabie mala antiqua si assiduetur potus aloes: sed frequēterur tribꝰ diebus omni die sumendo aur. i. deinde tertiek post diem ⁊ diem non tribus diebus currentibus fm dimissionē tertij: aut dimittatur diebus tribus ⁊ iteretur frequentia: deinde tertietur post diez ⁊ noctem aut quiescat p̄zout videk scōm q̄ p̄sens fuerit ⁊ curetur rasura si superuenerit cuz clisteribus. illud enī est inuatiuū eradicans scabiez. Et bonuz quidez est vt bibat ipsuz infusuz in aqua endiuie ⁊ cuz ea sit parum aque feniculi si non fuerit ab aqua feniculi aliquid p̄zohibens. ¶ Et quantitas que est i ipsa de aloe sit ex. ʒ. i. vsqꝫ ad aur. ⁊ quando tolleratmedicatoꝛez dimittak: ⁊ infusiones de p̄zunis sunt inuatiue utez. Aut sumak rob myrobal. citrinozuz factuz ex exsiccatione aque in qua ipi decocti sint exsiccando in sole: ⁊ sumak ex eo humiduz q̄ sit ex. v. vsqꝫ ad. x. cuz zuccaro: ⁊ est ad cholericaz ⁊ humidaz. Et possibile est vt fiat simile illius ex omnibꝰ solutiuis bonis: ⁊ misceāt adinuicez. Et quādoqꝫ ponunk adinuicez ⁊ fuit ex eis robub ⁊ pillule: ⁊ aqua calida calci ⁊ epithyma bona sunt quādo admistrāt omni die scōm q̄ dictum est nuper in alio ca. ab isto. ⁊ cū myroba. ⁊ succo fumiterre diebus cōtinuis est vltima. Et de eis que currunt cursu mundificātiuz cū facilitate est vt fiat pillule de aloe cū scamonea ⁊ croco: ⁊ sumāt de eis in omni dosi. v. cicera. Et descriptio myroba. citrinoꝛ aloes scotrensis amboꝛ añ. ʒ. i. dragagāti rosaꝛ amboꝛ añ. ʒ. i. croci. ʒ. iij. Et itez sumak ex medicamine in quo ponitur abrungi ⁊ nos iaz dixim ipsum omni die aut duobus diebus a. ʒ. ij. vsqꝫ ad. ʒ. iij. ¶ Dixerunt quidam: Q̄ū multiplicank eiōnes ⁊ non iuenitur vtilitas: tunc melius est vt allenetur ⁊ sufficiat dare in potu habenti passionez omni die māne ⁊ sero sauich de tritico cuz zuccaro ⁊ aqua plurima. Dixerunt: de eis que conferunt habenti scabiē siccaz ⁊ pruritus ostrachinum est vt bibat tribus diebus omni die de sisamino pondus ʒ. c. ⁊. xxx. cum medietate sui de sirupo acetoso ⁊ similibꝰ. ¶ Et ꝺ hominibus sunt qui miscent cū eo aquā uiiubarum. ⁊ nos iā experti sumus hoc ⁊ fuit curatio vltima: verūtamē debilitat stomachū. Et de cōpositis ꝑpoꝛtionalibus istis medicinis est scoria argēti ⁊ lithargyriū ⁊ cambil ⁊ vene: conficiantur cū aceto ⁊ oleo ro. ⁊ liniak ⁊ hoc est ad fortē vltimū. Iterū ⁊ leuꝰ illo est bolisarmeni canfoꝛe croci oium. añ. ʒ. ʃ. cū aceto, ⁊ aqua, squille ⁊ oleū ro. sūt cōia ad exsiccationē ⁊ ad illā que est fozti oꝛ parū semen feniculi terak cū aceto ⁊ oleo ro. ⁊ administretur in balneo. Et iterū aqua granatoꝛ ⁊ bauracb ⁊ melioꝛ aqua granatoꝛ est illa in qua est virtus pulpe coꝛ ⁊ similik farina lētiū ⁊ magra ⁊ acetum misceak ⁊ ponak in sole donec igniatur deinde liniak. Confectōes vō quibꝰ opoꝛtet eū vti sunt sicut cōfectōnes quas oꝛ potare habētes ipetiginē ⁊ alsahafati ⁊ moꝛphe am. ſ. que de eis sunt leues ex trifera minoꝛe cū kesmes. ⁊ iterū sicut hec cōfectio. ℞. amili ⁊ fumi terre amboꝛ añ. ʒ. ij. ⁊ mirobal. citrinoꝛ pondus. ʒ. iij. ⁊ alkesmes abluta rū duplū totius. ¶ Medicine aūt locales ad scabiem sunt omnes in quibus est absterſio: ⁊ q̄ꝫ sufficit illud cuius absterſio ē cū ꝓfortatiōe cutis ⁊ rectificatione cōplexionis eius sicut aqua maluarū ⁊ aceto sc ⁊ sicle ⁊ granatoꝛ ⁊ sicut furfur simule ⁊ farina lentiū excoꝛticatarū. ⁊ iterū acatia cū aceto ⁊ dragātū assatū ⁊ ꝓpoꝛtie citrinū cū aceto ⁊ oleo roſ. ⁊ similit calcantū ⁊ que sunt de genere ipsius: ⁊ olcander est fozt̄is valde. Et fortasse sufficit acetū eius in quo ponitur: deinde coquitur cū sisamino: ⁊ misceak cū acutis sicut oleū ro. ut p̄zohibeat supfluitatē ⁊ sicut coꝛtices granatoꝛ ⁊ ꝑsimiliū illius. ⁊ ex eis que experta sunt est semen eruce cuius oleū sumak ⁊ fricek cū eo scabies ⁊ inungak cū eo in sole calido aut foculari: ⁊ iterek quoniā ē bonū ⁊ vltimū. ¶ Medicamē bonū ℞. lithargyrij ⁊ dragāti ⁊ encaustri equales ptes q̄ terantur cū aceto vini ⁊ ponantur in vrceolo testeo vitreato ⁊ sepeliak in loco humido mense vno ⁊ administretur post illud epithymādo: est enī inuatiū in vltimo cū pauca medicatione. ⁊ condisi ⁊ argenti viui extincti ⁊ scoria argenti ⁊ aristol. ⁊ sulfur ⁊ cambil ⁊ alkali ⁊ es adustū ⁊ almulgath ⁊ sal āmoniacus ⁊ lentes ⁊ myrrha ⁊ semen ⁊ ammoniacum ⁊ flos eris ⁊ vsnen fullonū ⁊ stercus canis ⁊ stercora p̄dicta in capitulis alijs ⁊ cucumer asi. ⁊ iterum coꝛtices ligni vitis adusti ⁊ puluerizentur super locū scabiei inunctū cū butyro crudo: ⁊ tigetur stricte post illud ⁊ nō moueatur vsquequo destruak. ⁊ quādoqꝫ cōfert coꝛdumeni cū aceto ⁊ glutē alibat cum eo. ¶ Et de cōpositis nostris bonis est vt fiat ex argento viuo extincto ⁊ ex folijs olcandri ⁊ ex climia argenti ⁊ lithargyrio epithyma cuz aceto ⁊ oleo rosa. super quod dormiat in nocte ⁊ abluat coꝛpus i mane in balneo cum aceto ⁊ vsnen viridi cuz aqua calida in p̄zimis: deinde ꝑperet ⁊ inungak cuz oleo. ¶ Medicamē facile: sumantur lithargyrij ⁊ draganti citrini partes equales: terank cuz aceto hebdomada vna in sole ⁊ liniak cū eo cū necesse fuerit. ⁊ iterū argentum viuū extinctum ⁊ storax liquida ⁊ oleum rosa. aggregentur ⁊ administrentur. ⁊ iterum argēti viui extincti ⁊ florum viola. ⁊ costi partes equales Et iterū condisi pars. i, ⁊ magre partes, iij. ⁊ liniak

cū aceto. Et cū administras fortia exsiccatiua resoluentia ⁊ sicca exsiccantia tūc ꝓsequere eam cum oleis cognitis sicut est oleū de ciperis ⁊ salicibus et nenufaris ⁊ viol. ⁊ similia illis ⁊ ppzie in sicca ⁊ in illa que est pauce humiditatis. ⁊ administra in humida ea que sunt vehemētiozis exsiccatōnis: ⁊ in sicca que sunt minozis exsiccationis. Et elonga illud in quo ponitur argentuz viuū extinctuz quantū poteris a partibus stomachi ⁊ mēbroz nobiliū. Cura autē pzuritus sicci post euacuationē si indiget ea cū illis que scis est ut des in potu lac vaccinū acetosuz ⁊ sicut balneatio cū aqua tepida ⁊ administratio unctionū oleaginarū ex oleis frigidis ⁊ ppzie quando ponitur in eis succus apij. ⁊ curatio scabiei sicce ⁊ pzuritus sicci est vicina. ⁊ de medicinis leuibus in hoc est papauer tritus cū aceto: ⁊ iteruz folia lilij: ⁊ iterū aloes cū aqua endiuie. ⁊ sene iterū est ex eis q̄ ponūtur in medicinis eius ⁊ aqua apij ⁊ acetum et aqua ro. sunt bona. ⁊ de medicinis fortib⁹ é ceratū in quo ponitur opium cuz quo iungatur corpus et quiescet pzuritus. ⁊ ex medicinis fortibus est vt cōponatur ex medicinis pzmis composituz ⁊ ponat in eo sal ām oniacus ⁊ liniatur cū aceto ⁊ ppzie super testiculos. ⁊ iterū alumē frixū ⁊ alkitrā: ⁊ hoc iterū confert pzuritubus intrinsecis in vulua. ⁊ ano quod ponatur super pannū. Et senes quidē iuuantur in curatione pzuritus qui accidit eis si liniantur ex fece vini cum aliquanto aneto humido. Balnea vero pzurit⁹ ⁊ scabiei sunt sicut aqua maris calefacta aut cū dispositione sua: aut decoctio cucu. asmini. Libus aūt habētū scabiem ⁊ pzuritum sit ex eis q̄ humectant ⁊ generant sanguiné laudabilē ex cibis declinibus ad frigiditatē ⁊ humiditatem ⁊ equalibus Et habentibus pzuritum ostrachinum necessariū est administrare olea lenia in eis que assumūt sicut oleū amigdalinum ⁊ sisaminū ⁊ similia illis. Et scias q̄ ventose in vtriq̄ cruribus cōferūt scabiei fede.

De sudatione. Capi. viij.

Quando q̄ fiunt bothoz in corpore aut mēbro plurimi sudoris valde pauce ablutionis aut parue fricationis apud ablutionē ⁊ ppzie in regionibus calidis spumose: quasi ipe sint ex materijs que sunt pigre ꝓpter suā grauitatē in consequendo sudorē velocis ꝓsumptionis ꝓpt subtilitatē sue materiei quare retinētur in superficie cutis ⁊ sunt quasi sint sudoris feces inobedientes ad resudandū. ⁊ quādoq̄ nō fiunt bothoz apparentes: imo accidit ⁊ hz asperitas.

De cura. Ca. ix.

Incidūt materiā eius si multiplicat in corpore phlebotomia ⁊ solutio vētris. ⁊ similiter oz vt ꝓperet assuetus ea oi hora i euacuando hūores acutos. ⁊ ex eis que ꝓhibent eaz et auferūt ipam sunt balneatio ⁊ mūdificatio: deinde administret aqua frigida balneādo in ea ⁊ cōfert eis fricatio in balneo ex carne melonis cū farina lentiū post sudorē: deinde aliquantulū abzē post ipsaz. ⁊ caro melonis cū lentib⁹ ⁊ farina fabarū, Sādali vo, ꝓhibēt eā a pzuritu qui accidit cū ea. Cū ergo sunt cuz fortia nō faciūt illud. ⁊ alcāna item si nō abhorretur eius tinctura confert ei: ⁊ assumere illud cui assimilatur aqua granatoz ⁊ acetosa ⁊ lētes ⁊ pruna ⁊ tamaridi. Et administratio oīs qđ ꝓhibet sudorē ex eis que sunt sicut decoctio myrti ⁊ rosarū ⁊ aqua coriādri dicit ⁊ ꝓfert ei aqua calefacta in sole. Et ꝓhibēt eā oēs aque cum decoquūt in eis stiptica ⁊ dimissio motus ⁊ alienatio a locis calidis fudare faciēt⁹: ⁊ petere loca ventosa ⁊ flabellatio cū flabellis plumis simul ⁊ ablutio cū aqua frigida. ⁊ iterū inunctiones ex eis que sūt sicut oleū myrtinū ⁊ oleū ro. ⁊ butyro crudo inest ꝓprietas maxia in ipsa ꝓpzie cū dragāts ⁊ gūmi. ⁊ iterū inunctiōes in quibus est virtus litargyrij. ⁊ scorie ⁊ rutie inest ꝓprietas. ⁊ cinis foliorū myrti ⁊ āmoniacū ⁊ folia lauri recentia ⁊ ruta et minutū tus. Et q̄ñq̄ cōfert defudationi epithyma glutini piscū dissoluti in aqua. ⁊ q̄ñq̄ indiget fortis staphisagria ⁊ ture ⁊ sulfure. Illa vero que de ea iā vlcerata est curetur cū eis que sūt sicut vene ⁊ galle ⁊ bolūar. ⁊ ceruſa cū cera ⁊ emplastrū de ceruſa ē bonū ad illud. ⁊ fortasse peruenēt vlcera ista ad finē maximū corruptionis: quare erit cura eoz cura adustionis ignis: nā illa que de ea cōfirmata est curatur curatione alsahafati.

De planta noctis Ca. x.

Aqui passus est defudationez cutis ⁊ opilationē pozoz ⁊ bonitatez digestiōis: q̄ñq̄ accidūt in frigore noctis pzuritus ⁊ asperitas ⁊ bothoz parue que noiantur planta noctis. Et cā est retentio eius qđ oz vt resoluat ꝓpter cōstrictionē pozoz in radice quā adiuuat ⁊ i qua addit soliditas frigoris ⁊ ppzie in hora in qua multiplicatur digestio ⁊ sequit multitudinē eius multitudo vaporis ⁊ aer noctis. ⁊ ꝓpter illō noiatur planta noctis q̄ plim accidentiū eius est in nocte. ⁊ de dispositiōibus huius passionis est q̄ pzuritus i ea fit vehemēs ⁊ delectat prius: deiñ pducit ad dolores vehementes quos efficit in locis pzuritus.

De cura. Ca. xi.

Oportet ut sit regimē i dilatādo pozos cū balneis ⁊ inunctiōib⁹ notis ad illud: ⁊ in mundificādo venas a mā plima ⁊ illō cū phlomia ⁊ euacuatōe fz q̄ dictū ē in ca. pzuritus si fuerit illius necessitas ⁊ si fuerit sufficientia i medicis localib⁹. Medicie vo locales sūt aloes ⁊ myrrha ē de melioīb⁹ medicis ⁊, ꝓpe cū aq̄ mell. ⁊ sūt aloes cū farina lentiū cū pauco aceto ⁊ melle ⁊ aq̄ apij de currētib⁹ est ei ꝓportionalis. ⁊ de medicinis cōferētibus ei sunt fex aceti sola ⁊ baurac ⁊ alcāna ⁊ croc⁹

De verrucis ⁊ que ex eis sūt vt claui ⁊ recurnis q̄ de eis sunt comua ⁊ q̄ currūt cursu caruz. Ca. xij.

Fluſa efficiēs eas ꝓma ē expulsio nature. ⁊ mālis est humoz grossꝰ melic⁹. ⁊ q̄ñq̄ puertit melīa a phlate sicco valde qui multiplicat in sanguie. ⁊ q̄ñq̄ accit ipi sanguini ꝓptereā q̄ ipse coartat ⁊ multiplicat. ⁊ pp pzualoēz cāp putrefactōis vt puertat ad siccitatē ⁊ frig⁹ ⁊ ꝓpe i vētriculis in q̄rū silib⁹ nō putrefit sanguis pp suā pura

tem ꝛ ppingtãt ad cãs extrinsecas q̃ sũt ad hoc ut
exsiccẽt velociores q̃ ad hoc ut ipse putrefaciãt pci
pue cũ sanguis nõ valde ẽ calidus in substantia sua
Et q̃q̃ oritur ex eis vena magna: ꝛ fit causa ad cõ
uertẽdam cõplexionẽ eius qõ puenit membro vici
no de nutrimento ad cõplexionem materie sue q̃
re desiccatur illud ꝛ infrigidat: ꝛ multiplicant eru
ce. Cũ ergo cadit aut destruit per quodlibet regimẽ
cadunt alie ꝛ nominãtur magne habẽtes capita sic
capita clauorum habẽtes subtiles radices claui et
longe recurue coꝛnua. Et de verrucis est genus qõ
noiatur tuſius: ꝛ noiatur in eis: licz sit necessariũ ut
discernatur ab eis: ꝛ findũtur quando scinduntur
a sanie que est sub eis.

¶ De cura La. xiij.

Oportet ad minorãdũ sanguinẽ
ꝛ ad euacuandũ melãcoliam ẽ res que est
necessaria. Et qñ multiplicat egritudo ue
rek phlomia: ꝛ siliter regimẽ gnãs bonũ chymum
ꝛ alia de illis quoꝛ pterijt rememoratio multotiẽs.
¶ Cura aũt localis est cũ medicinis que hñt amari
tudinem ꝛ stipticitatem ad leues ex eis sicut ẽ inun
ctio verrucarũ cũ oleo fisticino assidue: aut cum de
coctione olee rũ colata dimissa post tres dies: ꝛ aq̃
pozri alnabati cum sumac ꝛ oleo de been: ꝛ iterum
cũ folijs capparis ꝛ nuce cupressi: ꝛ oliue imature
ꝛ fructus tamarisci ẽ bonũ iterum. ꝛ folia myrti hu
mide sunt bona ad fortes ꝛ cortices nucis humide
cum ficubus siccis ꝛ xylocaracte cũ pauco nocumẽ
to suo conuenientes sũt illis que de eis sũt magne et
ad fortes. Et cortices radicum algarab ꝛ cinis eius
cum aceto vini. Et de eis que sũt bona ꝛ vltima ẽ ut
sumãtur alpharmel ꝛ alcãna: cribellẽtur ꝛ liniant cũ
aqua frigida. Verũ quod ex eis fortẽ est: est ad fo
tes sicut epithymata facta ex calce ꝛ arsenico ꝛ alca
li: ꝛ ppie cum argento viuo extincto: pcipue cuz ci
nere quercus ꝛ oleo. Et sal cum aqua cepe ꝛ bolus
ꝛ stercus capr̃ũ: ꝛ iterum cantarides cuz arsenico
ꝛ iterũ fex mellis anacardi est fortis in pulueriza
ne sua. ꝛ lac titimali q̃ iteratur sup eas aliquotiens
deijcit eas. ꝛ lachryma vitis ꝛ alkekengi iterũ ma
gnifice deijcit eas. ꝛ nigelle confecte cum vna si em
plastretur cum eis suat mirabiles: ꝛ fel hirci iterum
ꝛ assa ꝛ emplastruz acutũ ꝛ disrupens aldubellet ꝛ
est emplastrũ de anacardis. Cõpositũ equale: Cor
ticũ nucis humidoꝝ ꝛ dragãti ꝛ calcis viue omniũ
pars. i. terãtur ꝛ cribellẽtur ꝛ ponantur desup. Aut
sumãtur flores eris ꝛ chartarũ amboꝝ ana. ʒ. v. et
pulpe colloquintide. ʒ. vi. baurac. ʒ. vi. salis ammoni
aci. ʒ. iiij. cali ꝛ arsenici citrini amboꝝ ana. ʒ. vi. fellis
vaccini. ʒ. vi. vinen persici. ʒ. viij. terãtur ꝛ cribellent
ꝛ liniant desuꝫ cũ aqua saponis. ¶ Et de curationi
bus verrucarũ est earũ eradicatio. ꝛ illud qdẽ q̃q̃
fit cũ cãnulis de penna aut de canna aut de ferro q̃
rũ cõcauitas fit cũ quantitate in qua deglutiant ver
ruce deglutitiõe in q̃ fit difficultas q̃dã: ꝛ inuoluat
sup ea ꝛ pfidet parũ apud radicẽ ei⁹: q̃re eradicat
cã, aut tende eas cũ vncinis donec extẽdant coꝛra
dices: deinde assumant cuz instro acuto submerso
ad radices earũ: ꝛ ponat sup eas butyrũ coctũ post
eradicationẽ. Et iterum quotiẽs tangũt eas medica
men acutum ꝛ infestat auferat medicamen acutũ ꝛ
ponatur desuper butyrũ coctũ ꝛ dimittatur parum
per: deinde iteret vsquequo compleatur earũ casus
ꝛ incidũtur: ita ut quod ẽ in circuitu earũ secetur cũ
ferro subtili aperiendo in circuitu: deinde vadit su
per eas med'camẽ acutũ. Et nos iã expti sumus cũ
nouacula pfidius quãũ possibile est cũ cautela su
perficiei cutis: deinde fricãdo locũ cuz sapone ꝛ ci
peris ꝛ roſ donec cucurrit qõ fluxit de sãguine ꝛ re
tentus est: ꝛ deijcit post illud, illud qõ remãsit si ac
cipiat lignũ ꝛ incẽdatur in igne donec inflãmetur ꝛ
approximet verrucis donec exoriãtur verruce: ꝛ in
ungant cũ manu vna vice post aliã donec deleant.

¶ De comibus La. xiij.

Sunt additiones spisse vulgares nascentes
sup tincturas in extremitatibꝫ ppt vehe
mẽtiã opatiõis. ¶ Et cura coꝝ ẽ incisio ut
resoluat ex eis illud qõ ñ dolet: deiñ admistrent su
p residuũ medicine vehement acute ex medicis vru
cax donec cadat: deiñ ꝓseqũtur butyrũ coctũ.

¶ De fissuris q̃ apparẽt sup cutẽ ꝛ labia ꝛ extremi
tates apparitiõe in cute in oi loco La. xv.

Causa oiuz fissurarũ ẽ siccitas in cute adeo
donec exsiccet illa siccitas: aut ppt cõple
xionẽ singularẽ: aut ppt malitiã humoꝝ
mittẽtiũ mãz exsiccantẽ acutã: aut ppt calorez exsic
cãtẽ: aut vẽtositatẽ exsiccãtẽ rozẽ: aut frigꝰ indurãs
inspissans sicut accidit terre exsiccate ꝛ arefacte p vẽ
tũ aut calorẽ ꝛ cõmote valde ut scindat. Et q̃q̃ ac
cidit cã aq̃rũ stipticaꝝ ꝛ illarũ in qbus ẽ virtus alu
minis ꝛ sillũ: q̃ accidit ut cũ eis fiat ablutio. Et eis
qdez sunt ꝓtrarie aque sulfuree ꝛ alpaltiue. Et nos
expti sumꝰ differẽtiã int aquã endiuie: ꝛ qõ est in cir
cuitu eiꝰ: ꝛ aquã in sabor: ꝛ nõ fuit in hoc ca. experi
mentum forte.

¶ De cura fixurarũ cõi La. xvi.

Oportet ut euacuet si fuerit humõ malus.
Et pmuretur si fuerit complexio sicca ꝛ bi
bat olea, pbe sisami exoxticati vsqz ad. ʒ.
i. et. ʒ. oi die in expssiõe vue aut infusiõe passularuz
dulciũ aliquot dieb⁹: ꝛ silit decoctio cicroꝝ viuia
liũ cuz aqua ꝛ zuccaro ꝛ assiduet inungi. ¶ Et si sũt
ex frigore tunc cõfert eis acatia: ꝛ iterũ decoctio na
poꝝ ꝛ napi ꝛ folia sicle, ꝛ decoctio eius: ꝛ pbe cera
tus factis ex eis cuz adipibus notis ꝛ medullis ꝛ pi
ce humida ꝛ alkatirã. ¶ Et si fuerint ex calore tũc cuz
ceratis frigidis ꝛ humidis cõquassatis cũ succis fri
gidis ꝛ humidis. Et rectificatio cibi ꝛ admistratio
balnei cũ aqua calida.

¶ De fissura labioꝝ La. xvij.

Causa in fissuris labioꝝ ẽ siccitas: aut ppt
vẽti cõtrahẽtẽ cutẽ ꝛ desiccãtes eam ꝛ ex
siccãtẽ ipsius rozẽ: aut ppt frigꝰ: aut ppt ca
lorẽ: aut ppt cõplonẽ siccã sicut sciuisti. ¶ Prohibi
tio vero eius est ut liniatur anteq̃ perucniatur ad

ipsius curam cum ceratis ⁊ adipibus ⁊ medullis et oleo ro. cū isopo humida. Et ista itez qñq auferūt illud qđ accidit. Et facere ut adhereant pellicule super ea sicut pellicula ouī ⁊ arundinis ⁊ corticis alle cū ⁊ ceparū. Ablationi autē eius qđ de ipsis accidit de eo quod bonum ē: est ut sumank fex assata et glutinum albotiz ⁊ miscēatur cū adipe sicut galline ⁊ anseris ⁊ melle. Aut sumatur tritura gallarū imaturarum sicut puluis cōfecta cū gūma albotin liq̄facta sup ignem. Et dictū est q̄ inungere umbilicuz in hora dormiendi aut applicare cottum submersum in oleo ꝓcauitati umbilici ē iuuatiuū ⁊ bonū.

¶ De fissuris pedū La.xviij.

Quandoqz accidūt ꝑꝑ vapores malos: ⁊ qñq accidūt ꝑꝑ siccitatē ⁊ aridtatē denigrantē. Et ad sānū qñq cōtingit de eis iuuamētum ꝑꝑ illud qđ resoluitur ex ipsis si possibile est ut remoueatur cū assiduatione ponendi pedes in aqua calida ⁊ inungēdi eos cum oleis ⁊ adipibus ⁊ ꝑꝑ ad ipe caprarū ⁊ vaccarum ⁊ ouium confortatis parūper cū cera. Et iterū oleum de kerua ꝑꝑ e oleum alkekim ⁊ oleū de suri: qñ est vltimū valde: ⁊ oleū effusum de lentisco opposito igni qñ ē bonū valde. Et alcāna ē bona ⁊ ꝑꝑie confecta cū decoctione alharmel ⁊ sergin vue ē bona curatio eius. Et si nō valent illa indiget bucella faciēte glutinationē ⁊ penetrante in ea sicut curāt eam q̄dam post balneationē ⁊ positionem pedū in aquā calidam: tunc oportet ut ponatur dragagantū ꝑparatuz cū cōtritione in fissura: qñ est mirabile. Et iterū sumātur cera ⁊ oleū sisamini ⁊ glutinū albotin ⁊ storax ligda aggregent: ⁊ fissuris ut bucella adhibeatur: qñ est mirabile. Et iterum alkitran cum mollitione sisami ē mirabile valde: ⁊ olibanū tritus ⁊ olea ⁊ adipes iuuatiua sūt valde. Et iteruz epithyma excācro adusto cōtrito cū oleo olive ⁊ ē in fissuris manuuz velocius ⁊ magis iuuatiuū. Aut sumat interius cepe squille ⁊ ferueat in olco i quo liquefacta cū sit glutinū albotin ⁊ ponat i fissuris. Et glutinū albotin iterum in oleo solum ē vltimum. Et iteruz confectio: sumatur de farina granoz alkerua emolitoz cum pauca aqua ⁊ fiat ut adhereat calcaneo. Et ipse fructus alkerua est bonꝰ ad antiquas ⁊ vlceratas. Aut sumātur litharguriū ⁊ cera ⁊ oleū ⁊ mel cū equalitate: ⁊ fiat ex eis aliquid ꝑparatū. Aut de coquank cācri fluuiales ⁊ sisamū. ⁊ itez sumātur fex olei ⁊ adeps anatis ⁊ glutinū albotin. ¶ Curatio bona nostra: sumat dragagantū ⁊ terat sicut puluis: et radicū polypodij pōdus medietatis eius ⁊ karabe ⁊ turis tritoz oīuz ana tria pōdera ⁊ glutinis albotin duplū dragagāti terank oīa cum oleo de kerua ⁊ administrētur: ⁊ dicimus qui vsus fuerit inunctione calcanei omni nocte non dimittens securatur ex hoc.

¶ De fissuris manuū La.xix.

Urentur curatione fissurarum pedum leuium.

De fissuris q̄ sunt int digitos La.xix.

Curetur cum huiusmodi: ⁊ eis quidem ꝑ priū est ut emplastretur cū radice polypodij trita sicut puluis.

De exulceratiōe alchatin La.xx.

Quandoqz accidit alchatin ut rubeat in primis ⁊ findat aut vlcerēt ꝓpter multitudinem relupinationis ⁊ ꝑꝑe in egris: quare oz cū incipit rubere ut dimittat relupinatio ⁊ administrenk desup repercussiua. In egris vo administretur stratus ex eis q̄ sūt sicut folia salicis ablata a virgis ⁊ sicut milia ⁊ sicut pēne: ⁊ totū illud fiat impledo sicut pēne leues aut cui silles sūt alkiris. Si autē exulcerēt tūc emplastrū de cerussa adhibeat.

¶ De odore horribili in cute ⁊ ascellis ⁊ vrina ⁊ egestione La.xxi.

Odor corrūpit ꝑꝑ putrefactionez hūoris aut sudoris. Et qñq adiuuāt ad illud motus ꝓmouētes hūores ⁊ dimissio ablutionis a pollutiōe ⁊ mēstrua ⁊ retardatio eiꝰ ⁊ assumē ea q̄ sūt sicē fenugrecū ⁊ ea de ꝑꝑetate quoz ē mouē mās acutas ad manifestū corpis. ¶ De fetore vo oris iam dictum est.

Decura corruptiōis odoris corpis cōis La.xxij.

Illud vo qđ rectificat hūores ē euacuatio ⁊ cōplexio cū pmutatiōe ⁊ acceptatiōe eiꝰ cuiꝰ bona sit digestio in q̄litate ⁊ quātitate ⁊ mundificatio in balneo ⁊ alia: ⁊ assumere in ieiunio ꝓ quod sudoz sit boni odoris sicut ē cassia ⁊ feleniati. Et iterū apiū ⁊ capita carduī ⁊ asparagꝰ ⁊ oē ꝓuocatiuū vrine: mūdificatiuū sāguinis a putrefactiōe: verū q̄di coꝛ sicē asparagꝰ facūt fetere vrinaz. Et de eis q̄ ꝑferūt ad illud ē ut bibat infusionē chꝛysomiloꝛ boni odoris ⁊ chꝛysomila ipa ⁊ liniat sup coꝛpꝰ qđ sit sicē aq̄ myrti ⁊ aq̄ in q̄ dissolutū ē alumē iamem ⁊ almeisus ⁊ decoctio silimbrij ⁊ mēte ⁊ calamēti ⁊ sāsuci ⁊ folia citri ⁊ folia salicis: ⁊ silik inunctio cū myrto trita. Et iterū sandali ꝑꝑie ⁊ ciperi ⁊ flos squinanti ⁊ calamꝰ aromaticꝰ ⁊ alkidre ⁊ rose ⁊ ꝑꝑe sāsuceꝰ ⁊ alfehesabē ⁊ alusnati ⁊ folia citri ⁊ cortex eiꝰ ⁊ folia maloz ⁊ folia lilij iuuatiua sūt i hoc capitulo valde. Et ueruz trocisci de rosis cū zuccaro. Et iterū de eis q̄ opilāt pozos ⁊ ꝓhibēt sudoꝛē sunt litharguriū ⁊ tutia ⁊ cinis folioz lilij ⁊ alumē ⁊ silia eis ⁊ myrrha ⁊ aloes ⁊ oleū myrtinū ⁊ oleū roſ.

¶ De cura fetoris ascellaz La.xxiij.

Existimauerunt quidam q̄ fetoꝛ ascellaruz ⁊ pediculi sunt ex reliquijs vestigioz ꝑ matis ex quo creatus est homo que iam ceciderunt in partibus ascellarum ⁊ penetrauerunt in poris cutis: ⁊ hoc non est ex eis quibꝰ oportet initi. Et ut ꝓportionēt ad vaporem materiei qui cōuertitur in sperma in homine ⁊ ad mouentē ipsum in eo est melius. ¶ Cura autem eoꝝ est quoniam oportet ut curentur post mundificationem si ea indiget cum tutia ⁊ litharguio condito ⁊ climijs: ⁊ cum cinere myrti: ⁊ oleo myrtino: ⁊ cum aqua in qua soluitur alumen: ⁊ quandoque conficiantur ista cum sandalis, ⁊ permulcentur cum canfora.

Trociscus bonus. ℞. sandalorum ⁊ cassie ⁊ gallie ⁊ spice ⁊ aluminis ⁊ myrrhe ⁊ foliꝫ ⁊ ro. oiuꝫ ana p̃ tẽ. i. ⁊ tutie ⁊ lythargyrij albificati amboꝝ ana ptes iij. ⁊ canforꝫ ptẽ. ℈. fiant ex eis trocisci cũ aqua roſ. ⁊ administrent̃ poſt exiccationẽ. Et itez ſumant roſarũ rubearũ ℔ b. i. ⁊ galle ⁊ ſpice ⁊ ciperi ⁊ myrrhe ⁊ alumis oiuꝫ añ. ℥. x. fiãt trocisci cũ aqua roſ. ⁊ administret̃ deliburionẽ faciẽdo. ¶ Puluis bũ faciens redolere corp⁹ ⁊ cõfert cõplexionib⁹ calidis. ℞. ſpice ⁊ ciperi ⁊ foliorꝫ ⁊ florꝫ ſquinãti ⁊ ſtoracis aſſemine ⁊ ẽ lubria romana oiuꝫ ana aur. x. roſarũ ſiccaꝝ extremitatũ myrti oium ana aur. xx. ſpica ciperũ ⁊ flos ſquinãti ⁊ foliũ: madefiãt cũ vino odoꝛifero et exſiccent̃ ⁊ teranꝫ: deinde ꝓiciant ſup ea roſe ⁊ extremitates myrti contrite ⁊ diſſolnat croc⁹ cũ aqua roſ. ⁊ ꝓmiſce ipm cũ medicinis religs ⁊ exſicca eas in vmbꝛa: deinde tere ipm ⁊ puluerıza ſup corpus poſt balneationẽ: ita ut exſicces ſudoꝛẽ corꝑis in ꝑmis exſiccatiõe vltima: deinde puluerıza ſup ipſis medicinas. ¶ Illud abſcindẽs odoꝛez ſudoꝛis feti di ꝓueniẽs habẽtibus cõplonce frigidas. ℞. ſpice aromatice ⁊ gariofiloꝝ ⁊ amomi ⁊ xylobalſami et caſſie oiuꝫ ana aur. iij. coſti ⁊ blacte bizantie ⁊ ſpice inde ⁊ cinamomi oiuꝫ ana aur. ij. extremitatũ ſãluci ℥, ſpice romane oium ana aur. iij. lubric romane reſoluant iſta cũ vino ⁊ tere ⁊ reliqua cũ aqua balſamite ⁊ adminiſtra illud. Illud ſm illud exemplꝫ abſcindens odoꝛẽ ſudoris. ℞. cinnamomi ⁊ ſpice inde ⁊ blacte bizantie ⁊ coſti oium ana. ℥. ij. abſynthij ⁊ boli lacũe ⁊ ſcorie plũbi ⁊ ceruſe ablute oium ana. ℥. ſ. ſceba ⁊ ſpice romane omniũ ana. ℥. i. croci ⁊ roſarũ ſiccarum amboꝝ ana. ℥. iij. tere ſicca cum aqua myrti: ⁊ crocuꝫ cum aceto vini odoꝛiferi ⁊ adminiſtretur.

¶ De cura vehemẽtie fetoris ſtercoris ⁊ ventoſitatis La. xxiij.

Jt illud cã putrefactiõis humoꝝ. Et cauſa rerũ de ꝓpetate quaruꝫ ẽ illud ſicut ala ſtirgar ⁊ allea ⁊ eruca ⁊ porri ⁊ alaniuden ⁊ alalthir ⁊ iterũ oua eoꝝ. Verũ fetoꝛẽ delet bonitas digeſtionis ⁊ aſſumere ea q̃ declinare faciunt putrefactionẽ ad ptem vrine ſicut fenugrecũ. ipm eni facit fetere ſudoꝛem ⁊ vrinã: ⁊ delet fetoꝛẽ egeſtionis. Et vinum aromaticum aufert fetoꝛem egeſtiõis.

¶ De fetoꝛe vrine La. xxv.

Cauſe fetoris vrine ſũt cauſe fetoris egeſtionis. Et iterũ diuretica ſic̃ aſparagus ⁊ ſilia ipſa eni faciunt bonũ coꝛpis odoꝛẽ: ⁊ faciunt fetere odoꝛẽ vrine: Et iterũ vlcera velice: ⁊ cura eius eſt facilis ex eis que ſciuiſti.

De pedicul⁹ ⁊ lendinib⁹ La. xxvi.

Eteria humiditatis in qua eſt caliditas aliqua cum expellitur ad cutem forraſſe ẽ tãte tenuitatis ⁊ ſubtilitatis ut reſoluatur et non ſentiatur: ⁊ ſequitur eam illud quod reſoluitur in ſudoꝛem: ⁊ ſequitur eam quod reſoluitur ⁊ coagulatur in ſordes: ⁊ ſequitur eam quod retinetur in ſupꝛema tunicarum cutis: ⁊ generantur ex ea ſicut furfures ⁊ deſudationes ⁊ que ſunt ambabus ſimilia: ⁊ ſeqtur eam quod retinetur ꝓfundius illo. Quod ſi fuerit mala valde facit ſicut alopitiam ⁊ ſimilia illi ⁊ impetiginem ⁊ aliaha fati. Et ſi fuerit minus mala ⁊ non fuerit virtus virulenta: ⁊ non feſtinat ad eam putrefactio dominans vltima ⁊ eſt conueniens ut ſit materia recipiens vitam influitur ſup ipſam vita ex creatoꝛe ſuo ⁊ ꝓueniunt pediculi ⁊ mouentur ⁊ egrediuntur. Et quandoq; accidit de eis plm ſubito. Et quandoq; adiuuant ad generationem pediculoꝝ: ⁊ mouent eos cibi boni chimi tenuis motus ad illud quod apparet ſicut ficus ⁊ ad illud adiuuant motus mouentes cuꝫ ad illud ꝓcipue cum aſſociatur ei vapoꝛ ſpermatis generãtis ſicut coitus. ⁊ quandoq; adiuuãt ad illud dimiſſio mundificationis ⁊ ablutionis: ⁊ adminiſtratio eius quod aperit poꝛos cutis ⁊ mouet materias retentas in ea ad reſolutionem: ⁊ facit ingredi ad eaꝫ flatum ꝓhibentem eam a conuerſionibus putrefactionis ⁊ aſſimulatione cuꝫ putrefactione. Et quã doq; ſuperant pediculi adeo donec fluat ſanguis habentis eos: ⁊ citrinetur coloꝛ eius: ⁊ cadat appetitus eius: ⁊ extenuetur coꝛpus ipſius: ⁊ reſoluatur eius virtus.

¶ De cura La. xxvij.

Pediculi plures generatu non abſciſi indigent in curatione ſua in primis mundificatione coꝛporis ⁊ ꝓpe euacuatione cũ phlebotomia ⁊ rectificatione regiminis ⁊ dimiſſione eius quod mouet materias ad exteriora de eis que diximus: deinde adminiſtra medicinas locales: ⁊ confert ad illud aſſiduatio balneatiõis ⁊ mũdificationis ⁊ ut aſſiduet balneationem cum aqua ſalſa: deinde cum aqua dulci eſt melius. Et oportet ut aſſiduet permutationem veſtium: ⁊ induatur ſeri co ⁊ lino: ⁊ bibat medicinas interficientes pediculos ſicut allea decocta: ⁊ calamentum montanum. ¶ Medicine vero oportet ut ſint exſiccatiue reſolutiue attractiue ad exteriora. Qñ ſi fuerit res magna eſt neceſſarium ut miſceant cuꝫ eis virtutes veneneſe. Et de medicinis localibus ſunt ſumach ⁊ oleum ⁊ acetoſa etiam ⁊ folia eius ⁊ radix eius aut alumẽ cum oleo aut folia azedaraet: aut folia granatoꝝ ⁊ ſemen lini ⁊ calamus aromaticus ⁊ cinnamomũ aut folia colloquintide: aut folia myrti: aut folia cupreſſi. ⁊ oleum cartami tunatiuum eſt prohibitiuũ ⁊ oleum de raphano eſt nurabile. Et cortices caſſie lignee ⁊ reubarbarum ⁊ puretrum ⁊ radix altee ⁊ ſiſimbrium ⁊ polium ⁊ aniſum ⁊ pulegium ⁊ ſemen vrtice ⁊ alberengeſif ⁊ coꝛdumeni: Sumantur ſicf memũhe. ℥. iij. coſti. ℥. ſ. baurach. ℥. i. amili quantũ omnia: ſoluantur ⁊ linantur. Et de ablutionibus eſt decoctio lupinoꝝ: quoniam eſt bona foꝛtis. ⁊ decoctio ſicle ⁊ decoctio tamariſci: ⁊ decoctio calamenti montani ⁊ decoctio foliorum cupꝛeſſi: ⁊ foliorum pini. Et genera ſellis cum ponuntur in ablutionibus ſunt bona. Et de ſuffumigationibus eſt ſuffumigatio cum condiſi ⁊ ſtaphiſagria: et cum

gūma pini ⁊ cū gallia ꝓprie ⁊ cū sulfure. ⁊ de medicinis fortib⁹ est vt sumātur staphisagria ⁊ arseni cū rubeo ⁊ baurach: teraī oia cū aceto ⁊ olo ⁊ liniatur cū eo caput. aut helleborus alb⁹ ⁊ baurach aut folia oleandri cū oleo aut folia colloquītide. aut sumantur ſynapis ⁊ cōdisi trita ⁊ fundat super eā parū aceti ⁊ extinguat post illud in eis argentū viuum terendo ⁊ est forte. ⁊ similiter qđ fit ex sulfure ⁊ arsenico ⁊ aristo. ⁊ cinere ilicis ⁊ costo ⁊ myrrha. aut sumantur cōdisi ⁊ arsenicū rubeū ⁊ aristo. lon. ⁊ alkitran ⁊ fellis vaccini quātitas tanta de vtrisq; cuz q̄ medicine cōficiant ⁊ est epythyma forte. ⁊ iterū alkitran ⁊ gentiana ⁊ arsenicū ⁊ oleū de lilio. ⁊ iterū staphisagria ⁊ folia oleandri ⁊ alumē iamen. ⁊ iteruz liniant i balneo cū siefmemithe pte. i. ⁊ baurach medietate partis: costi sexta partis: amiti quātū oia ⁊ liniatur cū eo post ꝓiotrū cōfecto cū aceto. ⁊ administra has medicinas post vaporationē cū eis que sunt sicut cōdisi. Et staphisagria est melior ⁊ ꝓprie cū incipit ab ablutionib⁹ de genere eius qđ dixim⁹

¶ Tractat⁹. iiij. de dispositiōibus q̄ pendēt ex corpore ⁊ extenuatib⁹ ⁊ est ꝑplemētū libri decoratiōis. ¶ De extenuationis ablatione. Ca. i.

EXtenuatio fit aut ꝓpter p̄uationē materiei pīguedinis cibi. aut fit ꝓpter multitudinē vsus cibi subtiliantis: quare nō generat in corpore sanguis plurim⁹. ⁊ ex regimīe cōtēto de eo qđ ē p̄ter illō non generatur in corpore sanguis bonus: aut propter debilitatē virtutis opantis in cibo: aut digestiue aut attractiue ad mēbra ꝓpter corruptōem complexionis cuius plūm est frigidum: aut ꝓpter getez plurimaz cū qua sopitur virt⁹ attractiua ꝓprie q̄ ē post exercitia quoz auxilio ꝓficit natura attrahēs cibū. ¶ Cū ergo dimittitur nō attrahit neq; nutrimētū tēperatū etiā: aut ꝓpterea q̄ sanguis ꝓuertit ad materiā cholericā vel melācholicaz ex hūida aquosa: aut ꝓpterea q̄ splen cōprimit epar quando magnificatur quare attrahitur ad ipm plus sanguis ⁊ debilitatur virtus epatis per ꝓtrarietatē que ē inter vtraq; aut ꝓpterea quia vermes coartant corpus: aut ꝓpter cōstrictionē pororz: aut ꝓpter ipsoz coarctationē ab humoribus: aut cooperturā coz scienē quam facit frigus aut calor aut nuda siccitas quoz vnūquodq; cognoscitur suo signo: aut ꝓpter ligamenta assidua super ipsum quare opilantur pori ⁊ meatus: quāobrem non attrahitur ad ipsum nutrimentū ⁊ ꝓprie a creta comesta: aut ꝓpter multitudinem resolutionis quare non figitur quod attrahit de nutrimento ad mēbra: imo separatur sicut accidit in exercitijs velocibus ⁊ tristicia ⁊ angustia et egritudinibus resoluentibus. ¶ Et corpora quidem que extenuantur in tempore breui tollerant ut redeant ad ea teneritas tempore breui. ⁊ illa que extenuāt in tempore longo nō tollerant nisi blandimentum debilitati virtutis ad hoc vt administret nutrimētū plurimū. Corpora igit susceptibiliora pinguedinis sunt que de eis molliorem habent cutē ⁊ que de eis magis susceptibilia sunt tensionis. ⁊ de eis que faciunt homini esse necessariuz fugere ab extenuatione sunt debilitas ⁊ vehementia passionū a caloze ⁊ frigore ⁊ a verberibus ⁊ a percussionibus ⁊ a passionibus animalibus ⁊ onere ⁊ laboze ⁊ inquietudine: et ab euacuatione ⁊ coitu ⁊ retinetur nutrimentū eius in venis ipsius ⁊ nō penetrat quare putrefit. ⁊ pinguedini iterum insunt nocumēta que ego dicam. et non est sicut equale: dū ergo perseuerat pinguedo: ita q̄ nō facit accidere nocumētuz non abhorreas eaz. vita nāq; in humiditate existit. ¶ Verū oportet vt tu caueas ⁊ abhorreas eam in via superfluitatis: licet nō appareat eius nocumentum quoniaz eius nocumentū repente aduenit ⁊ subito fm q̄ dicit in loco suo, ⁊ qū deficcant corpora ꝓpter aerē est extenuatio. ¶ De cura. Ca. ij.

OPortet ut consideretur que causa sit in extenuatiōe de causis extenuationis q̄s diximus ⁊ curet ⁊ removeat: verbigratia si fuerit cibus nō generās sanguinē grossū forte afferat ille qui generat ipsū ⁊ non sit contentus eo qui generat sanguinē laudabilē tñ quoniam fortasse generabit subtilē ⁊ resolutiuū. Nō si fuerit virtus attractiua ad mēbra pigra moueat ⁊ cōfortetur ⁊ cōsideret ad malitiā cōplexionis si fuerit ⁊ p̄mutetur. ⁊ fricatio in hora expergefactionis a somno est ex eis que expergefaciūt virtutē attractiuā. ⁊ quādo est necessariū, phibere nutrimētū a latere altero attrahe ipsuz ad latus extenuatū cū diuersificant duo latera sicut si sit vna duarū manuū extenuata ⁊ altera pinguis: tūc eni necessariū est vt ligetur pinguis cū pāno incipiendo ab interiore ligatura nō vehemēti neq; dolorosa cum mensura que ꝓstringat tñ: ⁊ prohibeat nutrimentū a penetratione quare redeat ad locum digestionis ⁊ attrahatur ad latus alterum. ⁊ excita attractiuam cum fricatione ⁊ ꝓprie cum oleo aliquo sicut oleo olīue cum pauca cera calefacto fricatione non exsiccante. ¶ Et quotiens inflatur membz ⁊ calefit dimittatur: deinde iteretur cum quieuerit. et si pori fuerint opilati tunc oportebit si corpus fuerit vehementis soliditatis: quap̄propter opilent pori mollificare cum humectatione ⁊ calefactione cuz calefacientibus ex eis que assumuntur ⁊ motib⁹ coz poreis ⁊ animalibus si fuerit frigus illud quod inspissauit ipsū: ⁊ infrigidatione ⁊ humectatione si fuerit calor inspissans ipsum ⁊ faciens ipsum compactum. Et melius quo calefit membrum qđ nō recipit calefactionē ꝓpter frigus suū est vt siccetur: deinde ponatur super ipsuz rubificatiuum. ⁊ si fuerit causa in extenuatione ꝓpter splenem curetur splē ⁊ si fuerit extenuatio ꝓpter vermes interficiant ⁊ extrahantur cū oibus que dicta sūt in ca. eoz. ⁊ adhibeantur ei delitie ⁊ amenitas ⁊ stramēta leuia ⁊ habitet in vmbra ⁊ dilatetur ⁊ aromatizetur ⁊ dentur in potu frigida. Ista enim confortant virtutem naturalē valde: quare bōa sit eius administratio i nutriē

do ⁊ expellendo supfluitates. Et illud quidē est principiū causaꝝ pinguedinis. Et de impinguatibus est assūptio vini grossi ⁊ cibi boni chimi fortis exsiccātis cū digerit: sicut frumentū sine cortice coctūut puls ⁊ aliud abet ⁊ rizi cū lacte ⁊ assata de carnibus .ppt illud qđ retinet in eis de virtute carnis ⁊ generant carnem durā: decoctū aūt ex carnibus generat mollitem ⁊ tenerītudinē non firmā. Et caro anatis est impinguatiua ⁊ caro galline silr: ⁊ caro alcubugi est vltima in eo: ⁊ silr lub zuccari. ⁊ balneū post cibum est vehementer attrahens nutrimentū ad corpus ipinguatiuū. Hec vtens eo exponit opilationi accidentli in epate suo ,ppio cū est cibus eius cibus corꝝ g sūt ipinguandi ⁊ ppter illud multiplicat lapis in eo g querit hoc ⁊ illi sūt aptiores ad hoc ut in eis mīltipli cent iste opilationes ⁊ lapis quoꝝ vene sūt un creatione stricte: ⁊ sunt non omnes ita. Et cū isti sentiūt gravitatē in latere dextro: sumāt in potu aperitiua i opilationibus epatis nota ⁊ sumāt in potu ante cibū suum capparē cū aceto ⁊ melle ⁊ oxymelle cū semibus donec auferat gravitas. Et melius gdem balneū est illud qđ est post digestionē pmā: ⁊ cū iam descenderit cibus: licet comedere cibuꝝ post egressionem a balneo absq; supfluitate est de causis impinguationis. Et balneū quidē est bonū impinguatiuū pluribus hoibus ⁊ ppie illis qui sunt in dispositione q̄ est sicut arefactio. ⁊ oportet ut sit balneū post pmā digestionē. ſ. qñ descenderit cibus a stomacho nisi in rebus cisdem. Et calefactis gdem est ad hoc congruū factū ex lacte de quo extractū est butyr non facto acetoso. Et de ingenio ipinguādi est retentio sanguis sūp membr ligando membr qđ ei eque distat in latere altero sicut dixim⁹ anſ: ⁊ ligēt illud quod est sub mēbro ex quo cadit nutrimentū ad ipm cū ē pingue: aut non queral eius impinguatio: sicut cū aseid est extennatū ⁊ planta manus ē sana ⁊ pinguis: tūc ligetur apud rascetā: aut cum aditoriū est extennatum ⁊ aseid non ligēt apud cubitum a supiore parte aseid. Et ex impinguantibus est illud qđ pendet ex exercicio ⁊ est oē exercicū lene tardū ⁊ totū illud sit equale post fricationē velocē bonā paruaꝝ tempatā in duritie ⁊ lenitate ⁊ ppie frictionez cū incipit ad hoc pueniret rubificet cutez. ⁊ post illud exercitet cū equalitate ⁊ balneet balneatione breui: deinde ,in ungatur corpus eius ⁊ fricet fricatione sicca: deinde administrent linimēta impinguatiua. Et pmutatio gdem aeris ⁊ aque est ex vno coꝝ que oportet observare: qñ fortasse extennatio est causa coꝝ. Et de impiguatiuis sunt linimenta que administrant post motionē membroꝝ ⁊ ipoꝝ rubificationē sicut est pix sola: ita ut sit vehementer liquida: aut soluta i oleo cū quantitate que facit eaz currere linimentū. Et qñq; administrat sola sup cutez approximata igni donec liquefiat: deinde inuiscat ⁊ cleuatur qñ congelatur. Ipsa enim attrahit nutrimentū ad membr ⁊ retinz ipm in eo ⁊ remouet frigus eius si fuerit causa eius debilitas virtutis aut opilatio poꝝ oꝝ in cute ⁊ dat ei viscositatem ⁊ asperitatem ⁊ strungu super ipm poros ⁊ excitat virtutem attractiuam: quare remanet mora tanta qua figitur ⁊ fit pars membri ⁊ non resoluit, ⁊ oportet, ut administret i estate semel in die in q̄ administrat ⁊ in hyeme bis. Et cōsideretur in ablatione eius a membro⁹ ⁊ dimissione ipius super ipm velocitas, rubificationis eius ⁊ inflationis quas facit ei tarditas ipius. Cum ipa enim festinat in hoc cū sit vltimatio in dimissione eius super ipm ⁊ domiatione ipius: imo remoueatur velociter. Et fortasse sufficit ut auferatur quando inuiscat calida ⁊ infrigidat. ⁊ quādoq; confert ut precedat super picem fricatio velox aspera dura: deinde liniat aut percuciat cū virga buxi equali non nodosa ⁊ ppie inuncta donec rubeat ⁊ inflet: deinde abstineat. naz additio in fricatione ⁊ pcussione resoluit: deinde inuiscet pix calefacta cū equalitate apud ignē. Cuq; coagulatur ⁊ infrigidat auferat ab eo euellendo subito. Et melius quidem est ut effundat super ipm ante picē aq̄ ad caliditatem ⁊ mordicationē quandā declinis: deinde apponat pix. ⁊ aque sulfuree ⁊ que sūt de aspalto sūt attractiue nec nutrimēti ad illud qđ apparet. Inquit Balie. Jam vidi venditorē animaliū ipinguasse hoc regimine adolescentem sine natibus ⁊ faciens est lenis habens pingues anchas in tpe breui. Qui vero abhorret picem vtatur loco eius oleo ex oleis opilantibus cum caliditate quadam: ⁊ si vtat aqua frigida ⁊ tollerat eam super corpus totum aut super membr faciat. Et melior horaz ad illō est hora q̄ opatur linimētū in attracto: fortasse enī tūc vir resoluit ipm in sanguine. Et non oportet ut fugias acuta cum prolongatur: ⁊ non confert: imo oportet ut assidues frictionem cū pannis ⁊ effusionez aque calide: deinde cum fricatione cum manu: deinde adhibeas picem. Et fortasse est necessariū ut attrahat sanguis absq; fricatione: imo cū medicinis rubificātibus ⁊ cum eis que sunt sicut piretz ⁊ sulfur ⁊ cū eis que sunt sicut gūma rute agrestis. Et de mēbris sunt quedā que egent ad impinguationem sui nutrimento pluri consueto: quoniā resoluitur ex eo iam plus consueto ⁊ indiget impinguatio supfluitate remanēte precipue cum fricatio iam resoluit. Et referamus nunc medicinas que assumunt ⁊ clisteria. In eis autem que sumuntur est intentio ut medicine confortēt digestione ⁊ retineant cibum in stomacho ⁊ intestinis parum propter virtutem retentiuaz ⁊ faciunt ipsum penetrare in venis ⁊ ad partes epatis ⁊ faciunt illud diuretica equalia ⁊ propie cum bibuntur in cibo ⁊ post ipm spacio paruo. Et est necessariuz ut coaguletur in membro. Et faciunt illud infrigidantia ⁊ stupefacientia sicut hyusquiamū album ⁊ ei similia. Et de habentibus propietatem ⁊ que sunt nobiliorum virtutum ad tēperatos est illud quod: ℞. amigdalas ⁊ fisticos excorticatos ⁊ gña viridia ⁊ sisamū ⁊ grana pini maiozis: conficiantur cum melle ⁊ fiat inde pillule similes nucibus ⁊ sumantur de eis omni die quinq; nuces vsq; ad .x. ⁊ bibat super eas vinuz. hoc enim impinguat ⁊ bonum facit colorez ⁊ confortat super voluntatem coeundi. Medicamen-

bonuz quod impinguat ⁊ colorem efficit bonuz: ℞ mutuc farine ſiſe ⁊ ʒ.v. ſarcocolle ⁊ inuoluantur cū butyro vaccino cocto inuolutione forti ⁊ fiant ex eis trocisci ⁊ comedantur mane ⁊ veſpere. Aut aſſumātur amigdale ⁊ anellane excorticate ⁊ grana viridia ⁊ ſiſamū ⁊ papauer cū equalitate keſile. ʒ. pare penidioꝝ quantū eſt totum: ſumatur in puluere oi mane ⁊ apud ſōnum vſq; ad. ʒ.xx. Et alkidi medicamen quod: ℞. quartam kelciati de kerua excorticato: cuius tritura fiat optima: fundant ſuper ipm lib.ij. lactis dulcis ⁊ conficiat bene cū farina tritici quantuz ipm tollerat ⁊ fiant trocisci ex eo quoꝝ omnis ſit. ʒ. .i. ʒ. ⁊ fiant ut panis ⁊ ſiccent ⁊ ſumantur de eo omni die duo trocisci contriti.

¶ De regimine bono ad extenuationē factam cauſa crete ⁊ opilationis ptiū epatis ⁊ ſiphac. ¶ Ca.iij.

Umantur paſſule bone ⁊ fundantur ſuper eas quattuor: pondera ipſaꝝ de aqua ⁊ de coquātur vſq; ad medietatem ⁊ p̄ijciatur ſuper omne caſtinum paſſulaꝝ pondus. ij. lib. ſcorie ferri ⁊ pugillus vnus ameos ⁊ pugillus. i. zuccari ⁊ pugillus. i. oziganı. ⁊ quādo ſeruet dimittatur duabus diebus aut tribus: deinde colatur ⁊ bibat de eo in eo in ieiunio quantitatem lib. i. ⁊ poſt tres horas comedat panem cum kemic capparis ⁊ porroꝝ: ⁊ bibat ſuper ipm vinū fortē quantitatem lib. i. deū qñ ꝓtereūt. vij. horē comedat carnes pinguiū ⁊ bibat vinū duꝝ vſq; ad. iij. lib. hoc. n. efficit in complexionibus fortibus operationem mirabilem ⁊ colorem facit bonū: aut ſumant dragagāti ⁊ ſeminis papauēris ⁊ nucis hendē ⁊ amboꝝ been ⁊ capparis ⁊ ʒedoarie ⁊ almugath omniū ana. ʒ. iij. ſ. teranı ⁊ frigātur in butiro ⁊ p̄ijciantur ſuper pondus duaꝝ miarum ſanich' tritici ⁊ ſumatur omni die de toto vſq; ad. ʒ. xxx. ⁊ decoquat de eo ſorbitio cuz lacte ⁊ butyro cocto ⁊ zuccaro ſorbeat: ⁊ balneetur poſt ipz balneationē leui. Aut ſumant almugath. ʒ. l. hellebori .ʒ. xx. draganti. ʒ. xl. ʒedoarie. ʒ. xxx. cribellent ⁊ ſumant quātum eſt tertia totius de pane ſiſe ⁊ quantū eſt tercia eius de amigdalis excorticatis quantuz eſt tertia eius de zuccaro ſulimeni: ⁊ ſumat de eo omni die pondus. ʒ. xx. in lacte ouino: ⁊ expreſſionerue ō vnoquoq; quoꝝ ſit lib. i. ⁊ fiat ſorbitio ⁊ ſorbeat ipſū. ⁊ vtatur de medicinis ipinguatiuis temperatis ex medullis ⁊ nux hendē ⁊ alkeſile ꝑpte cū ſanic: qñ ipm cuz hoc frangit inflationē ſanic ⁊ grana impinguandi. Nec ipa tardant in ſtomacho ⁊ almugath ⁊ ʒedoaria ⁊ duo de been: ⁊ omnia que mouēt ſperma ex eis que ſūt ſicut bulbus ⁊ herbus ⁊ faſcoli.

Et ex eis que currūt curſu ꝑpriatū eſt ut ſumat vermis apis ⁊ exſiccet ⁊ terat ⁊ miſceat de eo aliqō cū ſanich ⁊ detur de eo in potu aliquid. ¶ De regimie bono ad calefactos eſt ut ſumat dog lactis dulcis cuiꝰ nō vehemens ſit coagulatio neq; acetoſitas: imo accepta eſt ⁊ ablata eius vnctuoſitas ut ſit magis pene tratuū ⁊ lenius. ¶ Et detur de eo in potu extenuato quātitas. ʒ. lib. ⁊ moret ſuper ipm tribus horis donec digerat ipm: deinde ſumat de eo in potu tatundem vice altera: ⁊ abſtineatur a cibo vſq; ad noctez ⁊ ſit cibus eius pullus ipinguatus ⁊ ſi tollerat vt bibat vinuz ſubtile ſaciat. ⁊ ſi balneetur ante cenam ſuper illud cuz iam biberit cadum vini tenuis puri: deinde egrediatur ⁊ cenet erit melius. Et ſumatur cicer ⁊ infundatur in lacte vaccino die ⁊ nocte ⁊ ſi renouetur ſuper ipm lac ⁊ nutrietur in eo plus illo licet. Et ſumatur rizi abluti albi ⁊ ſe. papaueris triti ⁊ tritici ⁊ ordei tritoꝝ omniū ana pondus. ʒ. xxx. cū lacte dulci aut oleo ⁊ butyro cocto ⁊ bibat ipz et balneetur in tina poſt ipm quantitate qua reſoluat.

¶ Aut ſumatur lib. i. lactis dulcis ⁊ lib. i. aque: ferueat cum facilitate donec cōſumatur aqua ⁊ p̄ijciat ſuper ipm. ʒ. i. penidioꝝ ⁊. ʒ. i. butyri vaccini cocti ⁊ olcum ſiſaminū ⁊ ferueat bulitione vna ⁊ ſorbeat. Aut ſumant farine ciceris ⁊ fabaꝝ ⁊ ordei ⁊ rizi partes equales: lentiuz excorticataꝝ ⁊ papaueris albi ⁊ mes excorticati omniū ana pars. ʒ. tritici triti ſiſami excorticati amboꝝ ana pars. ʒ. ſiccari partes. ij. fiat ſorbitio cum lacte ouino ⁊ ſorbeat in mane. aut ſumatur hyuſquiamuz album ⁊ decoquatur i aqua decoctione bona ⁊ coletur ab eo aqua fortiter: deinde exſiccetur in vmbra ⁊ ponatur in medio maſſe ⁊ fiat panis ⁊ coquatur in furno ſuper laterem. cuncq; maſſa rubet ac ſi eſſet bona: extrahatur ⁊ teratur ⁊ p̄oijciantur. ij. aur. in lib. i. pulnis facte ex ſiſamo ⁊ papauere: ⁊ ſumantur de eo mane ⁊ veſpere tres plāte manus. ¶ Medicamen mirabile: Sumatur hyuſquiamuz album ⁊ abluatur cum aqua poſtq; infuſum eſt in ea die ⁊ nocte ⁊ exſiccetur ⁊ inuoluat butyro cocto inuolutione facili ⁊ buliat quantum meretur ⁊ p̄oijciatur ſuper ipſum quadruplum ſui de amigdalis excorticatis ⁊ quantum ipſum eſt de zuccaro: ⁊ ſumat de eo ad manſionem pondus. ʒ. v. ¶ Et iſti quidem impinguantur cum kekengi ⁊ ſolatro ⁊ lactuca ⁊ moris ⁊ carne alcubugi. ¶ Et qui ad vltimuz perueniunt in extenuatione indigent ad curationem ſui humectatis que diximus in capitulo ethice ⁊ in capi. ſiccitatis ſtomachi: quare redi ad ea. ⁊ iſti iteruz oportet ut liniātur cū pice omnibus quattuor diebꝰ aut tribus ſm modum notū. Et de illo regie eſt ad infrigidatos: ℞. helleboꝝ albi: ſe. papaueris al. oiz añ pō dus. ʒ. ij. baurach ⁊ gnoꝝ pini oim añ. ʒ. iij. gnoꝝ impugnādi pōdus. ʒ. iij. hermodactiloꝝ ſemis hyuſquami piretri galange been albi oiuz añ. pōdus. ʒ. i. keſile pondus. ʒ. v. tritici albi mutuc. i. infundat triti cū in lacte donec nigreſcat: deinde exſiccet in vmbra ⁊ torreſiat ⁊ ſumat de eo in puluē oi mane ⁊ ſero pōdus. ʒ. x. ⁊ ſuper ipm bibat lac. Aliud notū: hellebori al. farine ciceris ⁊ amcos oiuz añ. pare. i. keſile partes. ij. cymini karmeni ⁊ piperis amboū ana pars ʒ. teranı ⁊ ꝓficiant ⁊ coquantur in furno ut panis: ⁊ exſiccēt ⁊ cōmiſceātur cū tanto pane de ſimula exſiccato quātū ipm eſt ⁊ fiat de eo oi die ſorbitio cuz lac

te ꝛ sumak aut ponak in ure pulli pinguis ꝛ forbeak ante cibū. Eiusdē ad eos: ℞. kesile pondus. ʒ. v. ꝛ dimittak sup. ij. lb. vini boni cui nō sit acetositas oīno ꝛ bibat de eo tres cados mane ꝛ vespere ꝛ ad mansionē. s. in omni dispositiōe cadū. i. ꝛ pfert vt psequēter adhibeak sanich. Et napi barbarici in sanich sūt vehemētis unamēti ad eos calefaciēdo ꝛ humectādo eos: verū ipsi sunt vehemētis caliditatis. Et de illo est ad hītes siccitatē q̄ curent curatōib⁹ eoꝝ cum humectātib⁹ notis ꝛ regimie ethicoꝝ: deinde regak ille hūs siccitatē cui⁹ attrahit caliditas regimie calefactoꝝ: ꝛ illi siccitati cui⁹ associak frigus cū regimine habentiū ethicam senecte. Clisteria vero sunt omne clistere impinguans renes sicut lac ouinū: ꝛ ꝑpe q̄n soluit in eo de albeǫrd aliqd. Et de eis sunt cōpositā q̄ iā dicta sunt in capitulō desiderij cocundi ꝛ dicā de eis vnū: Sumak caput otuis pinguis ꝛ mūdificet deiū terak valde ꝛ aggregēt illi: ʒ. lb. illiati ꝛ. ij. lb. laccis ꝛ sumak tritici ꝛ risi ꝛ ciceris tritoꝝ omnū anaq̄rta lb. i. postq̄ fuerit iam aggregatū totuꝝ illud ꝛ dissolutū in aqua ꝛ colatū. ꝛ fundatur ipm ꝛ aq̄ ei⁹ iterū sup comestionem aliam ꝛ reducatur totuꝝ ad decoquendum in furno donec discocū sit caput iterum: ꝛ coletur totum ꝛ sumantur de iure. ʒ. iij. ꝛ de pingui. ʒ. ij. ꝛ de farina amigdalarum ꝛ nucum ambarum aā. ʒ. i. fiat clistere cum eo ꝛ dormiat ꝑ ipsum.

¶ De impinguādo aliquod membrum sicut manum aut pedem ꝛ labium ꝛ nasum aut ꝓputiū aut virgam. Ca. iiij.

Possibile in hoc est illud qō apropriak illi membro ꝛ nō est illud ex pte ei⁹ qō comedit ꝛ bibit: q̄n illud cōe ē coꝝporis: imo ex pte attractōis cibi ad ipm ꝛ retentōis ei⁹ sup ipm ꝛ cōuersionis ei⁹ ad naturā ipsi⁹. Et illud quēadmodū sciuisti fit ꝑ frictionē rubificantē cū asperitate ꝛ cā medicinis rubificātib⁹: deinde cū fricatōe que ē fortio: ꝛ cū effusione aq̄ calide: deinde limak picc. ꝛ quidam ponunt ſaguisugas campestres ꝛ sunt vermes rubei in virtute picis. Et tu qdē tam sciuisti in ꝓmis capitulō q̄lit admistrēt pix ꝛ admistrak ſm modū quē necessarū facit mā veniēs ad ipm stringēdo vā ab eo ad aliud ꝛ appropatur ei aliq̄ ex opatōib⁹ ferri sicut labio ꝛ naso ꝛ auri. Et dictū est in ca. alio ab isto Direrunt: cum labiū ꝛ nasus sunt diminuta: oportet tunc vt aperiatur membrum ꝛ discooperiatur cutis ab vtroq; latere ꝛ incidatur caro que est in medio que indurata est ex ea: quare, plógabik ꝛ auferet ab eo callositas.

¶ De masculi supflue pinguedinis. Ca. v.

Pinguedo supflua est compos coꝝporis a motu ꝛ deābulatōe ꝛ puersione coartāsve nas coartatōe ꝓstrigēte eas ire opilat spiritui vias suas q̄ obrē extinguitur multotiens: ꝛ silr nō pueniāt ad eos spiraculū aeris: ire corūpik ꝑpi illud ꝓplexio spūs coꝝ ꝛ sunt in timore qō expellak sanguis coꝝ iterū ad locū ꝓstrictū: ire forasse findet vena subito scissione gnitiosa. Et in huiusmodi quidem dispositōe q̄ē est ante eaꝝ accidūt eis ꝓstrictio anhelitus ꝛ pulsus cordis ire succurrak tūc dispositioni eoꝝ cū phlobotomia: ꝛ isti quidē penit⁹ expositi sunt morti repentine. Et ad sūmum mors sup vltimatos in pinguedine festinat: ꝛ ꝑpe illos q̄ impinguant in ꝑma etate. ipsi enī minutas hūt venas ꝛ cō strictas ꝛ sunt expositi apoplexie ꝛ paralisi ꝛ pulsui cordis diarie, ꝑpi humiditatē ipsoꝝ: ꝛ malitie anhelitus ꝛ syncopi ꝛ febrib⁹ mali: ꝛ nō tollerant famem neq; sitim cā ꝓstrictōis meatuū spūs ꝛ vehementie frigoris cōplexionis ꝛ paucitatis sanguis ꝛ multitudinis phlegmatis. Et homo quidē nō pueniet ad vltimū magnitudinis impinguationis nisi cum est frigide cōplexionis. ꝛ silr sunt isti nō generantes neq; in semie suo ad cōmodū puenientes: ꝛ sperma ipsoꝝ est paucū. Et silr que de mulieribus sūt pingues non concipiūt: ꝛ cū ꝛcipiūt abortiuntur: ꝛ eaꝝ appetitus iterū est debil. Et cū isti quidē oēs curank cū medicinis nō fortasse penetrant medicine in venas eoꝝ usq; ad membra eoꝝ lesa. Et q̄n infirmant non sentiūt nocumentū velociter: q̄n sensus eoꝝ sūt debiles: ꝛ phlobotomia eoꝝ est difficil. ꝛ in eoꝝ solutōe ventris est timoꝝ. fortasse eni mouebit hūores eoꝝ ꝛ nō erit possibile vt penetrēt in venas reducendo ꝑpi coartionē earū: ire forasse ducet ad pditionē illō. Si aūt faciūt aliqd infirmat eos: q̄n calor eoꝝ inatus ē debil: q̄n ei⁹ loc⁹ ē strict⁹. Et nos qdē iaz dixim⁹ q⁹ laudād⁹ ē tēpat⁹: ꝛ ꝑpe i adolescētia. ꝛ piguia ẽꝝ huius laboꝝ ē ꝛ debilitank a motu: tūc ipa p id qō associat eis de significatione humiditatis significant longitudinem vite.

¶ De extenuando. Ca. vi.

Regimen extenuandi est ptrariuꝝ regimini impinguandi: ꝛ est minoratio cibi: ꝛ post ipm balneū ꝛ exercitiū vehemēs cū penetratōne ei⁹ ꝛ ponē ipm de genē q̄ nō nutrit. Et de genere eius cui⁹ nutrimentū est siccū aut acre aut sallū siē sūt lentes ꝛ cauguamich ꝛ acetosa: ꝛ sit panis coꝝ panis de quo nō est electus furfur ꝛ panis de ordeo ꝛ multiplicent spēs calide q̄ pro ꝓdimēto ponūtur in cibarijs suis: Et de eis q̄ adiuuant ad minoradū cibum eoꝝ predictuꝝ cum eo quod narrat est: vt sit pinguis valde vt satiet velociter: q̄n appetit⁹ eoꝝ debilitank: ꝛ sint cibi ꝛ potus eoꝝ tales vt adiuuent ad resoluēdā māzā aggregatur de ea: ꝛ adiuuat ad illud vehementia raritatis coꝝporis eoꝝ per exercitia laboriosa ꝛ grossitudinem indumenti ꝛ lecti ꝛ permutationem aque frigide ad calidam ꝛ aeris frigidi ad calidum: ꝛ detectio semper ad frigus vt constringantur pori ꝛ opilentur ꝛ consolidetur corpus ꝓpter ꝓrripilationem: quare non recipiat nutrimentū ꝛ ꝑhibeat resolutionē eglem q̄ ꝓcedit attractionē ei⁹ qō est post ipsam. Qō si fuerit ꝓstrictū detegatur calori donec multiplicet ei⁹ resolutio: ire resoluatur supra illud qō attrahit ad membrū. Et euacuationes ꝛ vomitus nō eglis. nam vomitus cū est eglis ante cibū ꝛ post ipm impinguat: verū illud qō est plūmū extenuat: ꝛ alteratio cōplexionis ad cōtra-

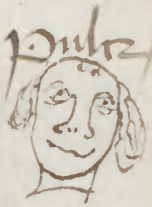

Extenuat

muscul pinguedo superflue

riu m cõplexionis facientis pinguedinẽ si est frigus tunc calefactõ: z si est caliditas equalis tũc inclinatõ eius ad frigus aut calorẽ supfluũ. Et fm plimũ de rebus magis iuuatiuis plib⁹ q̃ supfluũt in pingue dine: z fit ẽbigra illud a frigore ẽ administratio medicinarũ subtiliantiũ: z hoc iterũ ad caloꝛẽ est iuuatiuũ. z oportet vt adhibeant eis exercitia laboꝛosa z enacuatões: ipsa cui efficiũt in humoꝛib⁹ tres opationes. quarũ vnaquęq; est iuuatiua ad extenuãdũ z de illis est subtiliatio humoꝛis in eo z elõgatio ei⁹ a coagulatõne z exponere ipm ad resolutionẽ: z de illis est q ipsa puocant z mouent humoꝛes nõ ad partẽ venarũ: z de illis est q ipsa faciũt sanguinem lucrari qualitatẽ acutaz nõ maligna ad virtutẽ attractiuam. Et medicine administrate in doloꝛib⁹ iũctu rarũ sunt valde foꝛtes in puocatione vrine nõ tẽperate: que cũ permiscentur vadunt cũ cibo ad venas et nõ pñt pducere materias ad suctionẽ venarũ neq; ad partẽ vrine sumẽdo a pte venarũ niſi in potu sumantur cũ iam secũda aduenit digestio: tũc eni punit ad epar z illic recipit pma opatio earũ: imo foꝛtes q̃ remanent discernẽtes valde humoꝛes ad nõ partẽ venarũ: ꝛre famẽ patiũt vene z faciũt reliq̃s opationes. Et iste medicine iterũ puocãt menstrua cũ virtute q̃ꝛobꝛẽ adiuuant ad extenuandũ in mulieribꝰ. Et iste qdẽ medicine sunt sicut gentiana z semen rute z aristol. ro. z petroselinũ z poliũ: z sandarace quidem inest virtus extenuatiua valde contraria virtuti karabe. z lacca hꝫ in hoc virtutẽ propriã iterũ. z silr semen apij z dragantũ foꝛte est ſz ẽ timoroſũ z amaracũ silr. Cõpositũ: ℞: aristol. ro. põd⁹ z. i. centaurce minoris. ij. tertias. z. ij. gẽtiane romane z polij z petroselini z sal vipe oiuz añ. z. iij. z ẽ dosis. i. Medicamen foꝛte. Sumant radix cucumeris asi. z radix altee z radix oppoponaci z sumak in pulnere. decoctio. z. i. Et iterũ sumant se. ameos z se. rute z cymini eq̃les ptes: sanſuci z baurach ambo uz aũ. q̃rta q̃tis. i. lacce. ps. i. cui⁹ dosis oi die sit auf. i. Et de medicinis subtiliantibus sunt acetũ z almuri: z ppe in icunioꝛ verũ ille q habet debilitatem neruoꝝ: z que hũt nocumentũ in matrice: deuitent acetũ. Et potare vinũ in icunio q̃q; extenuat iteruz p hoc q resoluit z p hoc q replet venas vapoꝛe cum fuerit illud qõ potat plimũ: ꝛre vene nõ recipiũt interius aliud, sup ipm ex cibo. Et silr medicine lenientes materiaz: ipse eni puertũt cibũ a venis. Et q̃ administrant multotiẽs fit virtus attractiua pigra z consueſcunt vene euacuari ab eo qõ vadit ad eas apud quẽlibet motũ humoꝛ ad intestina. z q̃ apparent medicine lenientes naturã z subtiliãtes diuretice nõ ꝓuenit ad venas res magna. Et de medicis extenuãtibus sunt tyriaca z vsus ei⁹ z sal vipe z diacurcuma z diacyminũ z diapipeon z sagzenea z anacardinũ Et medicamẽ de lacca z athanasia z hõzulia z trifera minoꝛ. epithima ꝺo eoꝛ oportet vt sit de genere eoꝛ q̃ infrigidẽt z stupefaciũt virtutẽ attractiuam et sit in eis venenositas sicut hyusquiamũ nigrũ z albũ aut de genẽ coꝛ q̃ resolnũt resolutõe vehemẽti sicut sunt olea z inunctões foꝛtis resolonis. Et oportz vt sit coꝛ balneatio in icunio z sit aerea sudare faciens nõ aquosa z humectans. Et si fuerit aquosa resolutiua sit assiduatio in ea vt nõ accidat ex ea attractio supflua abq; resolutione: deinde nõ festinet ad comedendũ sup ipsam: imo expectet z dormiat post ipsam aut moueat z exerciteur. deinde gelcat: post comedat rẽ debilẽ: z silr oportz vt sit fricatio ei⁹ fricatio resolutiua ꝓnua.

¶ De extenuatione membꝝ particularis sicut mãmille z testiculi z manus z pedis z simlũ illis. Capitulum septimũ.

Redi in hoc regimine iterũ ad dispositiões z ꝓditiones q̃s dixi in extenuatõne absoluta z iuuetur cũ iuuantib⁹ quib⁹ appꝛopiantur. z iuuat ad illud sicut facere ipm quiescere cũ frigore suo z ligare vias cibi ad ipm z stringẽ cũ ligamẽto z assiduatio ei⁹ sup illas vias sub eo z attractõ cibi ad oppositũ ei⁹. Et de epithimatib⁹ q̃ phibent testiculũ fieri magnũ z mãmillam a magnificatione est vt sumatur chimolea z ceruſa plumbi z miscentur cũ expressione hyusquiami albi z oleo myrtini z admistrek inunctio z assiduek epithimatio ei⁹ ex fricatõne lapidis in quo phlobotomatoꝛes sua acuũt ferramẽta cuz vn⁹ fricat sup aliũ cũ aceto aut succo hyusquiami al. Et silr multitudo epithimãdi cũ alumine oi die. Aut sumat cretę ps. i. z gallarũ viridiũ q̃ vtreq; sint trite z liniant cũ melle in die: deinde abluat cũ aq̃ frigida: fiat illud in mense trib⁹ vicib⁹. Et appꝛopiat mãmille vt ligel sup eã cyminũ ꝓtritũ ꝑse etiũ cũ aceto ex quo emplastret mãmilla. Et diuitat sup eã pãn⁹ infusus aceto trib⁹ diebꝰ: deinde soluat z ꝓseq̃nt adhibeat cepa lilij al. z strigat z nõ soluatur tribus diebus alijs: fiat illud in mense tribus vicibus.

¶ Loquemur tunc de egritudinibus vnguiũ de panaritio. ¶ Capin. viij

Onaritiũ ẽ apostema calidũ exiturale accidens in latẽ vnguis z ẽ difficile vehemẽs dolꝛis: z q̃q; vlceraz z pducit ad corrosionẽ: z q̃q; currit ex vlceratõe ei⁹ sanies subtil feteda: z est in hoc timoꝛ digiti.

¶ De cura. Ca. ix.

Si necessaria ẽ phlobotomia z ventr⁹ solo fiat: z ẽ necessariũ subtiliare cibũ z inffarc ipm: z oportz vt currat in curatõe cursu reliquoꝝ apatiũ. i. in obseruatõe dispositõis ꝓncipij z augmẽti z stat⁹ z decliatõis fm q̃ sciuisti. Medicie ũt locales sũt q̃ꝛ i ꝓn⁹ oꝛ vt submergat i aceto calo Bal. nãq; narrauit q̃ ẽ vehemẽtis iuuamẽti ad panaritiũ z nõ ẽ dubiũ q̃n in ꝓn⁹ sit magis iuuatiuũ: z ppe cũ furfure aut farina oꝛ. z emplastret cãfozatũ facũ ex canfoza. z q̃ ꝓficit opiũ cũ mucilagine psilij extracta cũ aceto est iuuatiuũ valde. z empl'atio cuz gallis ꝓtritis puluerizatis forasse refrenat ipm: z similit soꝛdes cũ litio q̃q; phibet ipm collectionem facere. z litũ iterũ iuuanũ est bonũ: Et silr galle cõfecte cum melle. illud enim est ex eis que ꝓhibent

eius cōfirmationē ⁊ submergat semp in aquia frigida ⁊ sedet dolor eius cū opio: qñ est mirabile ⁊ mutilago pūlij tunc est ūnatiua. Aut sumant galle ⁊ corticis granator acetosor ⁊ lapides calcis ⁊ ficus sicci cū equali mensura: cōficiant cū melle aut cum rob vue aut cū iulep ⁊ ligetur sup ipm ⁊ nō approximet oleo alio neq; humiditati cum timet vlceratio. ⁊ radix lilij ⁊ olibanū ⁊ tritum solum ⁊ cū alijs. Et grana myrti decocta cū rob vue fortasse retrenat ipm. Medicamen sanās panaritiū. Sumant aloes ⁊ balaustie ⁊ olibanū ⁊ galle ⁊ aggregent cū melle ⁊ administrent. Et non oportet ut stetur super infrigidantia: nā ipa qū transit hora pma principij inspissant cutē ⁊ obstāt materiā ⁊ vehementior fit dolor. Et non attēdat tunc illud qđ sentit de calitate: quia sit sicut ignis: imo resolvat ⁊ exsiccet. ⁊ fortasse confert submersio in oleo calefacto ⁊ tollerantia sup ipsū. ⁊ in medio terat olibanū ⁊ ponat super ipm: aut flos ferri ⁊ migelle item trita ⁊ mucilagines item leniētes ⁊ adipes ⁊ sūr trociscī andarō. ⁊ muices ⁊ sordes auris bona est ei ante collectiōē. ⁊ cū accidit maturatio: tunc pone sup ipm semen almaru ⁊ pūlū cuz lacte. Et cū est ppe statum ⁊ collectionē: tūc pforet pforatione subtili ⁊ parua ut egrediat qđ ē in ipso: ⁊ ēplet cū egressū fuerit cū stipticis sicut sūt lētes ⁊ rose ⁊ licutsauich de nabach ⁊ samch malor ⁊ sauich de zarur: ⁊ post illud ex farina lupinor cuz melle. ⁊ qñ vlcerat tūc aloes est de melioribus curationibus eius. ⁊ sūr tus cū arsenico ⁊ emplastr de flore eris p mixtum cum emplastro de cerusa ⁊ sarcocolla ⁊ coopiatur illud cū pāno imbibito in vino. Et oportet tūc ut seperet caro ab vngue ab omni parte ⁊ incidatur illud qđ pungit carnē ex vngue. Emplm bonuz qđ dixit Paulus: R. draganti vsti turis ambor añ ptem. i. flozis eris ptez. S. terat cū melle ⁊ admistret. Et item emplastr huiusmodi: corticis granator acetosor ⁊ galle scoria eris ⁊ flos eius misceat cum melle ⁊ liniatur ⁊ liget ⁊ non tangat locū aqua neq; oleum. Emplm bonuz draganti vsti ⁊ turis amborum añ pars. i. aggregat cū melle ⁊ ponat sup ipm. ⁊ fortasse est necessariū cū est timor corrosionis admistrare calcadicon ex arsenico ⁊ dragāto ⁊ flore eris ⁊ calce: qm exsiccat ipm ⁊ nō est melius eo. ⁊ quādo incipit currere ex panaritio vlcerato sanies: tunc cauterizetur ⁊ incidat ut non pambulet malitia eius in digito toto ⁊ nos quasi iaz locuti fuim⁹ de panaritio vice alia.

¶ De aure muris ⁊ scissura vngnuiz ⁊ excoriatione eaz ⁊ ipa ⁊ scabie. Capitulū. x.

Quandoq; accidūt hec accidentia causa sicitatis cōplonis melancholice. ⁊ illa fissura vngnuū q̄ est declinis ad ptes acutas pēdētes cū carne ⁊ pūgentes ⁊ q̄ ledūt dicit auris muris. In curatiōe vero eius est necessaria mūdificatio corpis cū cū one humoris melancholici si fuerit dominās. ⁊ medicine locales sūt ut liniat alassras cum sale masse ⁊ fece vini. Et emplet̄ cū cepa muris assata ⁊ ppe cū ol̄o sisamio. aut semē lini aut nasturtiū ⁊ emplm factuz liget sup ipm cū melle. Et nasturtiū ⁊ sal trita conferunt ad illud ⁊ eradicāt frusta. Aut liniat cū alassras ⁊ sale ⁊ fece vini ⁊ hoc cōfert scabiei ⁊ excoriationi ⁊ sūr mastix dissolutū cuz sale trito.

Spasmi ⁊ curuitates ⁊ lepr̄ositates que accidūt vngui. Capitulum. xi.

Ste passiones item accidūt vngui fm plm ex melīa quare cōtingit cā ⁊ spasmat caz ⁊ curuat ipam ⁊ facit cā lepr̄osā. Et nūquotiens qđē est causa eius aliqd eradicātū accidens vngui. cū ergo vult oriri ozigine bona non constituitur ⁊ tāgitur nūquotiens ⁊ nō egredit. ⁊ si egredit: egredit fm formā malā ⁊ vadit in generatione sup illā sūmā quia illud quod aduenit ei de nutrimēto aduenit ei ⁊ non inuenit in ea penetrationem ⁊ de eo resolutionem fm duos modos naturales quare cōponit in radice vnguis tali cōpositione q̄ fit ei difficilis exitio totius radicis. Et multotiens quidē curatur curata cum adipe. vij. diebus: deinde fricat cuz nitro: deinde iteratur donec equetur. Et multotiens eradicat vnguis per casū quare fit dolor fortis ⁊ facit currere sebzem. Cura: Illa cuius causa est melancholia indiget euacuatione eius si fuerit corpor cōmunis ⁊ fuerint omnes vngues iaz facte. sūr rectificati o cibi est de rebus magis cōuenientibus ad illud. Et qui bibit oleuz sisaminuz ⁊ assiduat ipm equantur vngues eius. Et si fuerit melancholia ppria vni vngui: tunc oportet ut curet curationibus localibus. Et de curationibus quidem localibus ad illud alie sunt que leniunt vnguem ⁊ pparant ipam ad excoriandum ⁊ equandū sicut administratio calcis ⁊ arsenici super eā quare fit talis ut radas cū cultello quā quantitatem volueris. ⁊ sūr multitudo emplationis cū fece alfochaha qñ facit eam facilem ad equādū. Et sūr si tollerat manus calefac eam cuz cera ⁊ equa eam. ⁊ gūma cupressi est emplastr bonum ad liniēdum eam ⁊ semen lini item est bonū ad ipalmuz. Et adeps ouis quādo ligat super ipaz diebus aliquot ⁊ dimittitur lenit eam. si autem non sufficit iteret super ipam multotiens vsquequo leniatur ⁊ pparet ad equandum ⁊ confert ad scabiem vngnū item.

¶ Ingenū in incisione vnguis male in forma sua ⁊ colore suo ⁊ reliquis maculis ut nascatur loco eius vngnis bona. Capitulum. xij.

Umat gūma cupressi ⁊ ēplet cū ea vnguis maligna dolorosa dieb⁹ aliquot ut leniat: deinde purgat radix eius cū acu ⁊ curratde ea sāguis plim⁹: deinde ligent sup eā allea ptita die et nocte: deinde renouent sup eaz allea in die ⁊ nocte bis qñ ipa cadet. Et assiduatio emplandi eam item cuz oleo qñq; ppar eā ad casū cū quolibet regie ppe qñ misceat cū eo oppoponacū ⁊ sulfur fractū ptritū cuz adipe. Et de medi cis sūb⁹ ad eradicādū vngues ē papinū ⁊ item dabbaladis ⁊ gūma gigani ⁊ arsenicū ⁊ cātarides aggregent cū aceto ⁊ assiduet emplatio ei⁹ cū eis i oibus. x. dieb⁹. Et item vtrūq; arsenicuz ⁊ sulfur citrinū ⁊ glutinū albotiz: fiat ex eis emplm cū aceto ⁊ resoluat omni hebdomada.

De ꝯseruatione eius que orit. Capitulū.xiij.

Oportet ut ingeniet donec magnificet ⁊ tu
catur a tactu cū manu ⁊ aere ⁊ alijs ⁊ eres-
cat. Et magis ꝯueniēs quod scit ad illud ē
ut fiat aliquid super digitū sicut pileus de argento
⁊ sit in eo cōnexio retis ⁊ ruptura ut non ꝓhibeatur
aer omnino. ꝙ si oportuerit ꝓhibere aerē ꝓpter ca
lorem aut frigus aliquod coopiatur cū re alia. Et
oportet ut figura huius pilei sit figura qua fiat secu-
ritas ab obuiatiōe digiti a pte vnguis cū ligatur sup
ipm ⁊ obuiet ex parte alia ⁊ obliuiscatur super digi
tum spacio mensis vnius: tunc eniz nascetur vnguis
melior que est.

De baras que fit sup vngues. Capitu.xiiij.

Amat nux cupressi ⁊ teratur ⁊ misceat cuz
aceto ⁊ farina ⁊ ꝓprie farina lupinoꝝ ⁊ em
plastretur cū eo: qm̄ eradicat albaras. ⁊ illr
semen lini cū nasturtio ⁊ ⁊ similiter fex adusta pmi-
xta cum arsenico rubeo. ⁊ gūma pini ⁊ pix humida
mirabiles sunt in hoc cum ārsenico rube o cum nu-
ce cupressi. ⁊ glutinū piscium est mirabile vltimuz ⁊
radix acetose iterum linita cum aceto.

De citrinitate que accidit vnguib⁹. Ca.xv.

Iniant ex gall. ⁊ alumine cum adipe ana-
tis aut cum felle vaccino aut cuz semie eru-
ce contrito bene cōfecto cum aceto.

De attritione vnguiū. Capitulum.xvi.

Emplastret in primis cū folijs myrti aut cū
folijs grānatoꝝ lenibus: deinde adhibean
tur lenientia. Quod si accidit capitib⁹ ner
uoꝝ eaꝝ venient: uz ad eas dilatatio administra sup
ea adipes notas ⁊ cerataria leuia.

Mortuus sanguis sub vngue ab attritione eueni
ens. Capitulum.xvij.

Curetur cū farina pmixta cū pice ⁊ empla-
stretur cū ea. si autez non excusat imo indi-
get opōne manus: tunc oportet ut findat
vnguis cū facilitate scissura obliqua cū instrumento
acuto: ita ut egrediat sanguis qui est sub ea. Quod
si accidit ex hoc ut eradicet vnguis fac, ut currat san
guis ⁊ inuiscetur vnguis ⁊ super illud quod est sub
ea cū facilitate ut sit iuuamen eius ⁊ non doleat: de-
īde consideretur post dies aliquot: ⁊ si fuerit illic vi-
rus premat vnguis aut finde eam cū facilitate ⁊ redu
catur ⁊ liget ⁊ non diuidas carnez: qm̄ cōmouet do
lorem magnū maiorem q̄ꝫ panaritiū: imo tege eam
cū ipa. Et embroca super vnguem aquā ⁊ oleū tepi
dū ⁊ pone sup ipam post ⁊ in fine eius emplastrum
basilicon.

Finit liber quartus canonis.

Liber canonis quartus incipit de egritudinibus particularibus que cũ accidũt non appropriãtur vni mẽbro ꝯtinẽs septẽ fen. q̃ ꝯprehendũt. xxiiij. tractatus ⁊ sũmas duas.

Fen prima ẽ de febribus ⁊ ẽ q̃tuor tractatꝰ. Tractatus .i. est de fe. ephimera ⁊ cõtinet .xliiij. capitula.
De difficultate fe. ⁊ generibꝫ fe. capitu. i.
De ꝑparatione ad febres capitulum. ij.
De horis febrium. capitulũ. iij.
De cognitiõe horaꝝ egritudis ⁊ ꝓpe statꝰ. capi. iiij.
De sermone vl̃i de febribus ephimeris capi. v.
De signis ꝓprijs febriũ ephimeraꝝ distinguẽtia ea ab alijs capitulum. vi.
De ꝑmutatione fe. ephimere. capi. vii.
De sig. ꝑmutatiõis fe. ephimẽ ad fe. alias. ca. viii.
De curatiõe fe. ephimere ꝑm moduꝫ vl̃em. ca. ix.
De speciebus fe. ephimere. capitulũ. x.
De febre ephimera ex angustia ⁊ signis eiꝰ. capi. xi.
De cura. capitulũ. xii.
De fe. ephimera ex tristitia. capitulũ. xiii.
De fe. ephimera ex cogitatione. capitulũ. xiiii.
De fe. ephimera ex ira. capitulũ. xv.
De cura. capitulũ. xvi.
De fe. ephimera ex vigiliis. ca. xvii.
De curatione. capitulũ. xviii.
De febre ephimera ex sõno ⁊ quiete. capi. xix.
De curatione. capi. xx.
De febre ephimera ex gaudio. capi. xxi.
De febre ephimera ex timore. capi. xxij.
De febre ephimera ex labore. capi. xxiij.
De cura. capitulũ. xxiiij.
De febre ephimera ex eũone. capi. xxv.
De curatione. capi. xxvi.
De febre ephimera ex dolore. capi. xxvij.
De cura. capitulũ. xxviij.
De febre ephimera ex syncopi. capi. xxix.
De cura. capitulum. xxx.
De febre ephimera ex fame. capi. xxxi.
De febre ephimera ex siti. capi. xxxij.
De febre ephimera ex opilatiõe. capi. xxxiii.
De febre ephimera ex nauseatiua sacietate ⁊ repletione. capitulũ. xxxiiii.
De cura. capitulum. xxxv.
De febre ephimera ex apate. capi. xxxvi.
De febre ephimera ex terrestreitate. i. quando cutis fit dura ut testa. capitulũ. xxxvii.
De febre ephimera ex calore. capi. xxxviii.
De fe. ephi. q̃ accidit ex frigõe ex balneatiõe. c. xxxix.
De fe. ephi. ex soliditate ex aquis stipticis. ca. xl.
De signis. capitulum. xli.
De febre ephimera ex vino. capi. xlii.
De febre ephimera ex cibis calidis. capi. xliii.
De cura. capitulum. xliiii.
De principio sermonis ⁊ febribꝰ putridis ⁊ ꝯplementũ ꝑmonis ẽ in febribꝫ sanguineis ⁊ cholicis.

Tractatus. ii. cõtinẽs. c. lxviij.
De sermone vniuersali ⁊ fe. putridis. c. i.
De sermone vl̃i ⁊ signis fe. putredis. ca. ij.
De signis inseparabilibus. capi. iij.
De rebus in quibus differũt fe. putredinis ⁊ in quibus cõmunicant. capi. iiij.
De significationibus accidẽtiũ febriũ. capi. v.
De sermone ⁊ rigore ⁊ frigore ⁊ horripilatione ⁊ fractione. capitulũ. vi.
De intẽtione ad curationes vl̃es fe. putridis. ca. vij.
De cibatione febricitantiũ in generali. capi. viij.
De canone dando in potu aquaꝫ ordei ⁊ syrupum acetosum. capi. ix.
De curationibꝰ febriũ acutaꝝ. capi. x.
De rememoratione accidentiũ que difficilia sunt in fe. acutis. capi. xi.
De regie rigoris ⁊ horripilatõis q̃ñ supfluũt. ca. xij.
De rigie supflui sudoris in febribus. capi. xiij.
De regie fluxus san. nariũ supflui. capi. xiiij.
De regimine vomitus q̃ accidit eis. capi. xv.
De regie fluxus ven. q̃ accidit eis. capi. xvi.
De regie sitis eoꝝ supfluc. capi. xvij.
De ꝓfũditate sõni qui accidit eis. capi. xviij.
De grauitate capitũ eoꝝ. capi. xix.
De inqetudine hñtiuꝫ fe. ⁊ alioꝝ. capi. xx.
De dolore ventris q̃ accidit eis. capi. xxi.
De asperitate lingue eoꝝ. capi. xxij.
De sternutatione assidua q̃ accidit eis. capi. xxiij.
De dolore capitis qui accidit eis. capi. xxiiij.
De tussi eoꝝ. capi. xxv.
De destructiõe appetitus eoꝝ. capi. xxvi.
De bolismo eoꝝ. capi. xxvij.
De nigredine lingue eoꝝ. capi. xxviij.
De syncopi que accidit eis. capi. xxix.
De cõstrictione anhelitus eoꝝ. capi. xxx.
De vehementia tristicie eoꝝ. capi. xxxi.
De difficultate deglutiẽdi que accidit eis. ca. xxxij.
De frigore extremitatũ q̃d accidit eis. ca. xxxiij.
De sermone fe. cholerice. capi. xxxiiij.
De tertiana pura ⁊ vocat̃ triteus. capi. xxxv.
De dr̃ia inter tertianã purã ⁊ nõ purã. capi. xxxvi.
De tertiana continua. ca. xxxvij.
De cura tertiane pure. capi. xxxviij.
De cura terciane nõ pure. capi. xxxix.
De fe. adusta ⁊ est illa que noĩat̃ fãicos. i. causon. capitulum. xl.
De signis eius. capi. xli.
De curationibus ip̃ius. capi. xlij.
De fe. san. capitulum. xliij.
De signis eius. capitulũ. xliiij.
De curationibus fe. san. capi. xlv.
De sermone fe. phl̃atice. capi. xlvi.
De signis phlegmatice piodice ⁊ est illa que nomiatur antiamos. capi. xlvij.
De signis phl̃atice inseparabilis ⁊ est illa que nomiat̃ latica. capi. xlviij.
De fe. q̃ sũt in pl̃ibus dispõnibꝰ de genẽ phl̃aticaꝝ sũt ex cholera q̃ñqꝫ ⁊ ñ sũt ex eis q̃ fiũt ex melia

appropriate cũ noibus ⁊ iudicijs eaꝝ.ca.xlix.
De fe.in qua occultat frigus ⁊ appet in ea calor ẽ fe. empialos ⁊ signis eius ca.l.
De fe.in qua occultat calor ⁊ appet in ea frigus ⁊ est liparia ca.li.
De fe.in qua est vnaqueq; duaꝝ rerũ in vnoquoq; duoꝝ locoꝝ ca.lij.
De fe.syncopali humorosa ca.liij.
De fe.syncopali minuta subtili ca.liiij.
De fe.diurna ⁊ nocturna ex phlãte ca.lv.
De curatiõe phlãtice piodice ca.lvi.
De curatiõe phlãtice inseparabilis que vocat latica capitulũ.lvij.
De curatiõe fe.ex syncopi hũorosa ca.lviij.
De curatione fe.ex syncopi minuta ca.lix.
De regimine nocturne ⁊ diurne ca.lx.
De quartana piodica ca.lxi.
De signis ca.lxij.
De cura ca.lxiij.
De rememoratione solutiuoꝝ quibus indigẽt post digestionẽ ca.lxiiij.
De cibatione habentiũ quartanã ca.lxv.
De cura habentiũ q̃rtanã ꝯtinuam ca.lxvi
De fe.sextana ⁊ septena ⁊ similibus ⁊ noiat firãos ⁊ qdã noiant hmõi fe.reuolubilis ca.lxvij.
De cura haꝝ febriũ ca.lxviij.
Tractatus.iij.cõtinet ca.xl.
De fe.ethica ca.i.
De signis ethice ca.ij.
De signis aldhubul ca.iij.
De cura ethice ca.iiij.
De rememoratiõe mediciaꝝ iuffantiũ eos ca.v.
De rememoratiõe medicinaꝝ hũectãtiũ eos ca.vi.
De cibatione hñtiũ ethicam ca.vij.
De succurrẽdo dispõnib⁹ q̃ sequũtur ethicã ca.viij.
De ethica senili ca.ix.
De signis ca.x.
De curatione ipius ca.xi.
Tractatus.iiij.de fe.pestilentie q̃ sũt de genere eaꝝ ⁊ sunt febres pestilentie variole et morbilli ⁊ ꝯtinet ca.xx.
De fe.pestilentie ca.i.
De signis eius ca.ij.
De signis pestilentie ca.iij.
De curationibus fe.pestilentialiũ ca.iiij.
De pseneratiõe a pestilentia ca.v.
De variolis ca.vi.
De signis appitionis variolarũ ⁊ morbilloꝝ ca.vij.
De morbillo ca.viij.
De signis saluis ca.ix.
De cura ca.x.
De cautela mẽbroꝝ ⁊ regie ipsoꝝ a nocumento variolaꝝ ⁊ morbilloꝝ ca.xi.
De eradicatione vestigioꝝ variolaꝝ ca.xij.
De fe.apatum ca.xiij.
De signis eaꝝ ⁊ iudicijs ipaꝝ ca.xiiij.
De cura ca.xv.
De dispositionibus fe.ꝯpositaꝝ ca.xvi.
De hemitriteo ca.xvij.
De signis hemitritei ca.xviij.
De curatione eius ca.xix.
De recidiuatione ca.xx.
Fen.ij.de ꝓnosticatiõe q̃ est.ij.tractatus.
De iudicijs crisis ca.i.
De crisi ⁊ de intẽtionib⁹ reꝝ significãtium sup eũ ⁊ sup bonitatẽ ⁊ malitiã in crisi ⁊ quid est in diuisionibus ei⁹ ⁊ iudicijs ipius ca.ij.
De sermone vli de signis crisis ca.iij.
De signis motus materiei i crisi ad supiora ca.iiij.
De sig.distinguẽtibus omnia illa ca.v.
De iudicijs in his signis ꝯmunib⁹ p̃dictis ⁊ ꝓprijs capitulum.vi.
De sig.declinationis materiei ad sudorẽ ca.vij.
De sig.decliatõis mãteriei ad mẽbra vrine ca.viii
De sig.declinationis materiei ad viã egõnis ca.ix.
De sig.q̃ crisis erit ex via matricis ca.x.
De sig.q̃ crisis erit ex aptione venaꝝ ani ca.xi.
De signis crisis q̃ fit cũ pmutatione ca.xij.
De signis q̃ illa pmutatio est ad inferiora ca.xiij.
De sig.q̃ illa pmutatio est ad supiora ca.xiiij.
De signis pmutationis ad egritudinẽ aliã ca.xv.
De signis crisis cũ exituris ca.xvi.
De iudicijs in huiusmõi exituris ca.xvij.
de signis casus spasmi in pueris ca.xviij.
de signis casus rigoris ca.xix.
de signis significantib⁹ crisim bonã ca.xx.
de signis significãtibus crisim malã ca.xxi.
de iudiciis iudicioꝝ signoꝝ significantiũ crisim malam capitulũ.xxii.
de signis digõnis ⁊ eius iudicia ca.xxiii.
de iudiciis signoꝝ absolute ca.xxiiii.
de rememoratione signoꝝ bonoꝝ ca.xxv.
de iudiciis signoꝝ maloꝝ ca.xxvi.
de rememoratiõe signoꝝ maloꝝ ca.xxvii.
de signis malis pẽdẽtib⁹ ex forma ⁊ colo.ca.xxviii.
de signis sũptis ex dolore capitis ca.xxix.
de signis sũptis ex parte stomachi ca.xxx.
de signis malis ex pte anhelitus ca.xxxi
de signis malis ex parte sensus ca.xxxii
de signis factis in oculo ca.xxxiii
de signis ꝓporcionalibus istis ca. xxxiiii
de signis sũptis ex pte nasi ca.xxxv
de signis sũptis ex parte auris ca.xxxvi
de signis sũptis ex parte dentiũ ca.xxxvii
de signis sũptis ex parte lingue ⁊ oris et que sequũt ea capitulũ.xxxviii
de signis sumptis ex radice lingue ⁊ gutturis ⁊ meri capitulum. xxxix
de signis malis sũptis ex pte venaꝝ ca.xl
de signis malis sũptis ex mollificatiõe corpis ⁊ malitia respirationis ⁊ debilitate ca.xli
de signis malis ꝓpter formã iacendi ca.xlii
de signis sũptis ex cute ca.xliii
de signis sũptis ex ventre ⁊ partibus hypocondriorum capitulum.xliiii
de signis sũptis ex ano ca.xlv.

De signis sumptis ex virga ⁊ testiculis ca.xlvi.
De signis sumptis ex matrice ca.xlvij.
De signis malis sūptis ex pte extremitatū ca.xlviij.
De signis malis ex pte sōni ⁊ vigilie sūptis ca.xlix.
De signis malis sūptis ꝑpt actionē mal⁹ ca.l.
De signis acceptis ex doloꝛib⁹ ca.li.
De signis sumptis ex voce ⁊ locutione ⁊ taciturnitate ca.lij.
De signis sumptis ex ratione ca.liij.
De signis sūptis ex motibus ca.liij.
De signis sūptis ex extenuatione ca.lv.
De signis sūptis ex saltu ⁊ alicibus ca.lvi.
De signis sūptis ex somnis ca.lvij.
De signis sūptis ex appetitu ⁊ sitī ca.lviij.
De iudicijs ⁊ significatiōib⁹ icteritie ca.lix.
De significationibus sūptis ex apatib⁹ ca.lx.
De signis sumptis ex parte bothoꝛ ⁊ que eis similantur ca.lxi.
De signis sūptis ex pte venarū ca.lxij.
De signis sūptis ex rigoꝛe ca.lxiij.
De iudicio euacuationis ca.lxiiij.
De iudicio sudoꝛis ca.lxv.
De causis multitudinis sudoꝛis ca.lxvi.
De diuersitate membꝛoꝝ in sudando ⁊ contrariū ei⁹ ca.lxvij.
De diuersitate dispōnū i sudatōe ⁊ alijs ca.lxviij.
De diebus in quibus multiplicatur sudoꝛ ⁊ minoratur ca.lxix.
De modis significationū ex sudoꝛe ca.lxx.
De signis sūptis ex pte sudoꝛis ca.lxxi.
De signis sūptis ex parte pulsus ca.lxxij.
De iudicio fluxus sāg. ex naribus ca.lxxiij.
De significatiōibus sumptis ex fluxu sanguinis narium ca.lxxiiij.
De significatiōib⁹ sūptis ex sternutatione ca.lxxv.
De iudicio egestionis ca.lxxvi.
De signis sūptis ex egestiōe ca.lxxvij.
De iudicio vomitus ca.lxxviij.
De signis sūptis ex vomitu ca.lxxix.
De iudicijs vrine ca.lxxx.
De signis malis sumptis ex paruitate ⁊ multitudine ca.lxxxi.
De signis sūptis ex tenuitate vrine ca.lxxxij.
De signis sumptis ex grossitudine vrine ⁊ conturbatione eius ca.lxxxiij.
De signis sūptis ex vrina alba ca.lxxxiiij.
De signis sumptis ex colore in vrina nigra in febꝛibus acutis ca.lxxxv.
De signis sūptis ex vrina rubea ca.lxxxvi.
De signis sūptis ex vrina flaua ca.lxxxvij.
De signis sumptis ex sedimine ca.lxxxviij.
De signis sūptis ex dispōib⁹ q̄ aggregant ꝑpt significationes plures ex colore ⁊ sbā ⁊ ꝑpe earū q̄ sunt in vrinis oleaginib⁹ ca.lxxxix.
De signis malis sumptis ex parte qualitatis ꝛeparationis vrine ca.xc.
De numeratiōe signoꝝ maloꝝ in vrina ca.xci.
De signis malis in egritudinib⁹ diuersoꝝ generū cū malitia sua ꝑpter tollerantiam in febꝛicitantibus et alijs ca.xcij.
De signis lōgitudinis egritudinis ca.xciij.
De signis q̄ egritudo ꝓsuet cū crisi ⁊ ꝛsolutōe.c.xciiij
De iudicijs recidiuationis ca.xcv.
De signis recidiuationis ca.xcvi.
De causis mortis ca .xcvij.
De causis mortis que accidit in hoꝛis se. ⁊ signis q̄litatis mortis egri ca.xcviij.
De significatiōe mortis absq̄ crisi ca.xcix.
De dispositiōib⁹ q̄ accidūt ꝓualescētib⁹ ca.c.
De regimine conualescentis ca.ci.
De cibatione conualescentis ca.cij.
De motu egritudinum ca.ciij.
Tractatus secūdus de diebus crisis ⁊ hoꝛis eius continet xi.ca.
De ꝓncipio egritudinis ⁊ ꝑma ꝓputatōe crisꝝ ca.i.
De cā dierū crisis ⁊ periodoꝝ eius ca.ij.
De ꝓportionalitate dierū crisis adinuicē ⁊ ꝑmū in fortitudine ⁊ debilitate ⁊ cōparatione ipsaꝝ ad egritudines ca.iij.
De diebus creticis ca.iiij.
De diebus cadentibus in medio ca.v.
De fortitudine dierum cadentium in medio ⁊ debilitate eoꝝ ca.vi.
De dieb⁹ bonis ⁊ mal⁹ ⁊ q̄ ꝑm ordinē sūt cretici aut cadētes i medio ⁊ dieb⁹ indicatiōis ca.vij.
De diebus qui nō sunt cretici neq̄ ꝑ intentionē ꝓximam neq̄ ꝑ intētionē secūdā ca.viij.
De diebus indicationis ca.ix.
De cognitione dierū crisis cū dubitat ca.x.
De declaratione ꝓportionis dierū crisis ad plures egritudines ca.xi.
In tertia de apatibus ⁊ bothoꝛ: ⁊ est tres tractatus.
Tractatus ꝓmus de calidis eoꝝ ⁊ coꝛruptis ⁊ cōtinet.xxxv.ca.
De sermone vniuersali de apostematib⁹ ca.i.
De phlegmone ca.ij.
De curatione phlegmonis ca.iij.
De herisipila ⁊ specie eius ca.iiij.
De curatione herisipile ca.v.
De formica miliari ca.vi.
De curatione formice ⁊ q̄ ci⁹ cursu currūt ca.vij.
De curatione miliaris ca.viij.
De ꝓpna ⁊ igni persico ca.ix.
De curatione ꝓpne ⁊ ignis persici ca.x.
De uelicis ⁊ inflationibus ca.xi.
De curatione inflationum ca.xij.
De essere ca.xiij.
De curatione essere ca.xiiij.
De herpete estiomeno ⁊ coꝛruptione mēbꝛoꝝ ⁊ differētia inter cācrēas ⁊ ascha chilos ca.xv.
De cura ca.xvi.
De althohoin ca.xvii.
De cura ca.xviii.
De apatib⁹ eueniētib⁹ in locis glādinosis ca.xix.
De exituris calidis ca.xx.

De significationib⁹ q⁹ ap̃a fit exitura ca.xxi.
De significatiõib⁹ maturatiõis ⁊ signis ei⁹ ca.xxij.
De iudicijs sanici ca.xxiij.
De significatione exiture intrinsece ca.xxiiij.
De significatiõe maturatiõis intrinsece ca.xxv.
De significatiõibus ꝓpinquitatis eruptionis exitu re intrinsece ca.xxvi.
De curatione exiturarũ apparẽtiũ ca.xxvij.
De maturatõne ⁊ ingenio ad faciendum pus in exi turis apparentibus ca.xxviij.
De regimine exiturarum apparentium quãdo ma turescunt ca.xxix.
De eruptionibus exituralibus ca.xxx.
De cura ca.xxxi.
De regimine exiturarũ intrinsecarũ ca.xxxij.
De aldemenul ca.xxxiij.
De cura ca.xxxiiij.
De mozo ca.xxxv.
Tractatus secũdus continet ca.xxij.
De ap̃atib⁹ ffris ⁊ q̃ currũt cursu coꝛ ca.i.
De ap̃ate molli ꝑlatico qõ noiat vndimia ca.ij.
De curatiõe apostematis mollis ca.iij.
De nodis ca.iiij.
De curatione eozum ca.v.
De glandulis ca.vi.
De pustulis glandinosis ca.vij.
De figule ca.viij.
De scrofulis ca.ix.
De cura ca.x.
De apostematibus duris ca.xi.
De curatione eozum ca.xij.
De duritie iuncturarum ca.xiij.
De illis que nominantur almismar ca.xiiij.
De cancro ca.xv.
De curatione ca.xvi.
De rememoratiõe regiminis soluẽdi ipm ca.xvij.
De remẽoratiõe medicinaꝝ localiũ ad cãrũ ca.xviij
De apostematibus ventosis ⁊ inflationibus lacer tozum ca.xix.
De curatione eozum ca.xx.
De vena medena ciuili ca.xxi.
De cura ca.xxij.
Tractat⁹ tertij de lep. continet ca.iij.
De quiditate lepꝛe ⁊ causa eius ca.i.
De lignis ca.ij.
De cura ca.iij.
Ẽn quarta de solutiõe cõtinuitatis: ⁊ est ꝑ ter illud quod pendet cum fractura ⁊ algebza: ⁊ est quatuoꝛ tractatus.
Tractat⁹ ꝑm⁹ de vulneribus i mẽbris ꝑtinet ca.xij.
De ꝼmone vlꝰ de solutiõe ꝑtinuitatis ca.i.
Sũma de vulneribus i mẽbris ca.ij.
De ꝼmõe vlꝰ de intẽtiõe curatiõe vulnerũ ca.iij.
De cognitiõe dꝫia ei⁹ qõ facit nasci carnẽ ⁊ quod i carnat ⁊ quod sigillat ⁊ cozrodit de medicinis capitulum.iiij.
De perforatione vulneris ⁊ aliozum cuꝫ necesse est detegere ipsum ca.v.
De regimine vulnerũ habentium apostemata ⁊ do lozes ca.vi.
De regimie vlꝰ i vulneribus vlcerũ deinꝯ ca.vij.
De qualitate ⁊ ligatura vulnerum ca.viij.
De medicinis incarnãtibus vulnera ca.ix.
De medicinis ꝓsolidatiuis ⁊ sigillatiuis ca.x.
De medicinis gnãntib⁹ carnẽ in vulneribus ⁊ vlceribus ca.xi.
De curatiõe vulnerũ exũtiũ in cute captis ca.xij.
Tractat⁹ scõs de excoziatiõe ⁊ attritiõe ⁊ cõtusiõe ⁊ tozsiõe ⁊ casu ⁊ offẽsiõe ⁊ disruptione ⁊ fluxu sãg. silib⁹ illis ⁊ ꝑtinet ca.xviij.
De sermone vniuersali ca.i.
De contusione ⁊ attritione ca.ij.
De cura ca.iij.
De casu ⁊ offensione ad lapidem ⁊ parietem aut ad aliud ca.iiij.
De cura ca.v.
De offensione supza vẽtrẽ ⁊ viscera ca.vi.
De dispositione verberati cũ flagellis ⁊ similib⁹ et curatione eius ca.vij.
De tozsione ca.viij.
De excoziatiõe ⁊ ĉi ea excoziatis calciamẽtoꝝ ca.ix
De pũctura ⁊ disruptiõe ⁊ extractiõe ei⁹ qõ retinet de spinis ⁊ sagittis ⁊ ossibus ca.x.
De medicinis attractiuis ca.xi.
De canone curationis adustiõis ignis ca.xij.
De medicinis ad combustionem que sunt ꝼm intẽtionem plurimam ca.xiij.
De medicinis ad adustionẽ que sunt ꝼm intentio secundam ca.xiiij.
De adustione aque calide ca.xv.
De fluxu sanguinis ⁊ retẽtione eius ca.xvi.
De canone curationis fluxus sãguinis ca.xvij.
De narratiõe medicinarũ simpliciũ ⁊ cõpositaꝝ specierum diuersarum fortiũ in ꝓhibendo fluxum sanguinis ca.xviij
Tractat⁹ tertij de vlceribus ⁊ ꝑtinet.xiiij.ca.
De sermone vniuersali vlcerum ca.i.
De canone curationis vlcerũ ca.ij.
De curatione vlcerũ virulẽtoꝝ ca.iij.
De curatione vlcerũ sozdidozum ca.iiij.
De curatiõe vlcerũ ꝑfũdoꝝ ⁊ occultoꝝ ca.v.
De curatione vermium vlcerosoꝝ ca.vi.
De facientib⁹ nasci carnẽ in vlceribus ca.vij.
De curatiõe vermiũ cozrodẽtiũ se.ca.viij
De curatiõe vlcerũ putrefactoꝝ malozꝝ ca.ix.
De curatiõe coꝝ q̃ sũt difficil cõsolidatiõis ⁊ aliorũ que sunt in vltimo malitie ca.x.
De curatiõe fistularum ⁊ coꝝpozũ que non conglutinantur ca.xi.
De carne addita sup vulnera ca.xij.
De regimine vlcerum disruptozum ꝓter consolidationem ca.xiij.
De vestigijs vlcerũ ⁊ vulnerum ca.xiiij.
Tractat⁹ iiij. de solutiõe ꝑtinuitaꝫ neruoꝝ ⁊ ei⁹ qõ pẽdet cũ restauratiõe: ⁊ ꝑtinet.xiij. ca.
De solutione continuitatis neruoꝝ de vulneribus us

neruoꝝ ⁊ que currũt cursu eoꝝ.c.i.
De canone curationis solutionis continuitatis neruorum ca. scdm.
De medicinis vulnerũ mẽbroꝝ ⁊ vlcerũ eoꝝ.c.iii.
De apostematib⁹ q̃ accidũt neruis vulneratis.c.iiii
De attritione neruoꝝ ⁊ torsione eoꝝ ca.v.
De iudicio neruoꝝ corruptoꝝ ca.vi.
De iudicio neruoꝝ ⁊ eoꝝ torsione ca.vii.
De rememoratione egritudinũ ossiũ ca.viii.
De ventositate spine ⁊ corruptione ossis ca.ix.
De signo corruptionis ossis ca.x.
De curatione ca.xi.
De modis secandi os corruptum ca.xii.
De eo quod remanet de frustis ossis ⁊ corticib⁹ ei⁹ in vlceribus cõsolidatis ca.xiii.
De medicinis fracture ossis ca.xiiii.
Hen.v.incipit de restauratione ⁊ est tertius tractatus.
Tractatus primus de dislocatiõe ⁊ restauratiõe et continet.xxxi.c.
De sermone vniuersali in dislocatione ca.i.
De signis dispositionũ vniuersaliũ c.ij.
De signis declinationis ca.iij.
De signis additionis lõgitudinis fracture absq̃ dislocatione ca.iiij
De curatiõe declinatiõis ⁊ dislocationis. ca.v.
De curatione longitudinis iũcture ca.vi.
De dislocatione mandibule ca.vij.
De dislocatione furcule ca.viij.
De dislocatione humeri.c.ix.
De signis dislocationis adiutorij ca.x.
De cura eius ca.xi.
De dislocatione spatule ca.xij.
De dislocatione ossis parui apud humerũ ca.xiij.
De curatione ca.xiiij.
De dislocatione cubiti ca.xv
De cura ca.vi.
De dislocatione iuncture rascete ca.xvij
De dislocatione digitoꝝ ca.xviij
De cura eius ca.xix.
De separatiõe ossis rascete ca.xx.
De dislocatione spondiliũ ⁊ separatiõe eoꝝ ca.xxi
De cura capitulũ xxij.
De dislocatione alhosos ca.xxiii.
De dislocatione anche ca.xxiiii.
De signis ca.xxv.
De cura ca.xxvi.
De dislocatione geniculi ca.xxvij.
De cura ca.xxviii
De dislocatione arefactu ⁊ est rotula genu ca.xxix.
De dislocatione iuncture tali apud calcaneũ.c.xxx
De dislocatione ossis pedis ca.xxxi
Tractat⁹.ij.de radicibus vniuersalibus in fractura ⁊ cõtinet.xix.ca.
De ſmone vniuersali in fractura.c.i.
De radicib⁹ restauratiõis ⁊ ligature ca.ij
De ãmonitione restauratiõis ca.iii.
De prepatione restaurandi ca.iiij.
De qualitate ligaturarũ ⁊ astelarũ.c.v.
De qualitate ligature cũ expositione ⁊ distinctione capitulũ sextum.
De qualitate astelarũ ca.vij.
De qualitate administrationis astelaꝝ cũ distinctione ⁊ expositione ca.viii.
De fractura cũ vulnere ca.ix.
De fractura male restaurata ca.x.
De epithimatib⁹ fracture ⁊ q̃ currũt cursu eoꝝ.c.xi
De epitimatib⁹ ꝯferẽtibus ⁊ que currũt cursu eoꝝ ⁊ conueniẽtib⁹ pruritui ca.xij
De epithimatibus ad indurãdũ alrosboth ca.xiii.
De regimine equatiõis alrosboth ca.xiiii
De medicinis lenificantib⁹ duritiẽ iũcturarũ ca.xv
De confortantib⁹ mollificationem ca.xvi.
De administratione aque calide ⁊ olei ca.xvij
De cibatione restaurati ⁊ potione eius ca.xviii
De imutatione ad res que sequũtur ad fracturã et restauratiõez ⁊ necesse est vt succurrat eis ca.xix.
Tractatus.iij.⁊ cõtinet ca.xix.
De fractura cranei.ca.i
De fractura mãdibule ca.ij
De fractura nasi ca.iii
De fractura furcule ca.iiij
De fractura spatule ca.v
De fractura cassi ca.vi
De fractura costarum ca.vij
De eo qd̃ accidit spondilibus ca.viii
De fractura adiutorij ca.ix.
De fractura brachii ca.x
De fractura rascete ca.xi
De ossibus digitorũ ca.xij
De fractura ossis lati anche ca.xiii
De fractura coxe ca.xiiii
De fractura anugeliculi ca.xv
De factura cruris ca.xvi
De calcaneo ca.xvij
De fractura tali ca.xviii
De fractura digiti pedis ca.xix
Hen.vi.de venenis ⁊ c̃.v.tractatus ⁊ iij.sũme
Tractatus.i.de iudiciis eius qd̃ scit de dispositionibus venenoꝝ ebibitoꝝ ⁊ distinctione sermõis in curationib⁹ venenoꝝ q̃ nõ sunt ex animalibus ⁊ cõtinet ca.v.⁊ iii.sũmas.
De sermone vniuersali in cauendo a venenis que ĩ potu dantur ⁊ curatione eoꝝ ca.i
De sermone vel de venenis ebibitis ca.ij
De significationibus specierũ venenoꝝ ca.iij
De canone curationis eius qui in potu sumpsit venenum capi.iiij
De medicinis cõmunibus in venenis ca.v
Summa.i.de venenis congelatoꝝ ex mineris ⁊ alis ⁊ continet ca.xi
De lapide armeno ⁊ cura eius ca.i.
De argento viuo ⁊ cura eius ca.ij.
De lithargirio ⁊ limatura plumbi ⁊ curatione amborum ca.iii.
De potu ceruse ⁊ curatione eius ca.iiii

De egypso ca.v.
De vzifur ⁊ almagra ⁊ cura ca.vi.
De alziniar ca.vij
De liatura ferri ⁊ scoria ipsius ca.viij.
De calce viua ⁊ arsenico ⁊ curatiõe eius ca.ix
De aqua saponis draganto ⁊ alumine ca.x
De potu aque frigide in ieiunio ⁊ curatione eius capitulum xi.
Summa secũda venenoꝝ ex plantis ⁊ continet capitula xxxiii.
De napello ca.i
De cornibus spice ca.ii
De muricõ ⁊ curatione eius ca.iii
De numero mediciarũ calidarũ venenosarũ
De euforbio ⁊ curatione eius ca.iiii
De lacte titimaloꝝ ⁊ curatione eius ca.v
De scamonea ⁊ cura eius ca.vi
De almezerion ⁊ camelea ⁊ cura capi.vij.
De oleandro ⁊ cura eius ca.viii
De anacardis ⁊ cura eoꝝ ca.ix
De alkebikengi ca.x
De staphisagria ⁊ cura eius ca.xi
De ruta agresti ca.xii
De tephesia ⁊ curatione eius ca.xiii
De agelbenech ⁊ curatiõe eius ca.xiiij
De adende asini ca.xv
De cõdisi ⁊ helleboro albo ⁊ ciclamine ⁊ succo cu-
Dasi. ⁊ speciebus nigellis male ⁊ agarico ni. ⁊ curatione eius ca.xvi
De helleboro ni. ⁊ curatione eius ca.xvij
De almaras danich ca.xviii
De aldediu ⁊ curatione eius ca.xix
De kelbu alcarua ⁊ sisamo ca.xx.
De castoreo ⁊ curatione eius ca.xxi
De squilla agresti ⁊ curatiõe eius ca.xxii
De strãgulatore adib ⁊ strãgulatore leopdi ca.xxiii
De areddayot ca.xxiiii.
De cortice rizi ⁊ curatione eius ca.xxv
De semine vrtice ⁊ curatione eius ca.xxvi
De turbit malo citrino ⁊ ni. ⁊ curatione eiꝰ ca.xxvij
De sabardion ca.xxviij
De tusom ca.xxix.
De medull' fructuũ rãcidis ⁊ curatõe eiꝰ ca.xxx
De vino puro in ieiunio ⁊ curatiõe eius ca.xxxi
De melle malo ⁊ curatõe eius ca.xxxij
De aldebic ⁊ curatione ca.xxxiii.
Summa tertia de medicinis venẽos frigidis q̃ sũt ex plãtis venenosis frĩs ⁊ ꝯtinet ca.xi.
De opio ⁊ curatione eius ca.i.
De nuce methel ⁊ curatiõe eius ca.ij.
De aliabroce ⁊ curatiõe eius ca.iii.
De darsion ⁊ curatione eius ca.iiii
De hyusqamo albo ⁊ curatiõe eiꝰ ca.v
De hyusquiamo nigro ⁊ cu. eius ca.vi.
De vua vulpis stupefactiua mala ⁊ curatione eius capitulum vij.
De coriandro humido ⁊ cu. eius ca.viii.
De psilio ⁊ curatione eiꝰ ca.ix
De fungis ⁊ tuberibus malis ⁊ curatõe eius ca.x.
De sagittis armenis ⁊ earũ cura ca.xi.
Tractatus secũdus ꝯtinet ca.xxi.
De venenis ebibitis q̃ sũt ex aialibꝰ ca.i.
De aialibꝰ que interficiũt oino corporibus suis aut corrũpunt capi.ii.
De cantaridibus ⁊ curatiõe earũ ca.iii
De lepore marino ⁊ curatione eius ca.iiii
De stellione ⁊ alharbe ⁊ curatione eoꝝ ca.v
De lacertis capi.vi
De potu samandre ca.vii
De ranis lacunalibꝰ viridibus ⁊ marinis ru.c.viii
De ranis citrinis ca.ix.
Diuisio alia huius partis
De piscibus frigidis ⁊ curatiõe eoꝝ ca.x.
De assaturis suffocatis ⁊ carne corrupta ca.xi
Genus scdm de aialibus ⁊ sũt sicut felle inficiẽtia ⁊ extremitas caude cerui.
De felle vipere ⁊ curatiõe eius ca.xii.
De felle leopardi ⁊ curatione eius ca.xiii.
De felle canis aque ⁊ curatione eius ca xiiii
De extremitatibus caude cerui ⁊ curatione eiꝰ.c.xv
Genus tertiũ huius diuisionis
De sanguine tauri recentis ⁊ curatione eius ca.xvi
De sudore bestiarũ ⁊ cura. eius ca.xvii.
De quis alherbe ⁊ curatiõe eius ca.xviii.
De lacte corrupto ⁊ curatione eius ca.xix.
De sanguine congelato ca.xx.
De cõgelatione lactis in stõ ⁊ cu. eius ca.xxi.
Tractatus.iii. ⁊ cõtinet capi.lvij.
De regimine morsionis vniuersalis ⁊ de effugatiõe venenoꝝ ⁊ de curatiõe mordicatiõis serpentũ ⁊ speciebꝰ eoꝝ cap.i.
De bibitis sup morsionẽ ca.ij.
De epithimatibus sup puncturas ca.iii.
De epithimatibꝰ ex quibus cũ liniũtur corpora nõ approximãt eis venenosa ca.iiii.
De effugando venenosa vniuersaliter ca.v.
De effugatione serpẽtũ ⁊ venenosoꝝ aialiũ ca.vi.
De cautela mirabili a venenosis aialibꝰ ca.vij
De rebus quas quidaz dixerũt in destructiõe rapacium ca.viij.
De effugatione serpẽtũ ca.ix
De effugatione scorpionũ ⁊ interfectione eoꝝ ca.x
De effugatione pulicũ ca.xi
De effugatione culicũ ⁊ cimicũ ca.xij
De effugatione mustelis ca.xiii
De effugatione muris ⁊ eius interfectione ca.xiiii
De effugatione formicarũ ca.xv
De effugatione muscarũ ⁊ eius interfectiõe ca.xvi
De effugatiõe vesparũ ca.xvii
De effugatiõe scarabeoꝝ ca.xviii
De effu. albaratati ca.xix.
De effugatione tinee ca.xx
De speciebus serpentũ ca.xxi.
De morsu basilisci ⁊ est primus surdorũ ⁊ harmene ⁊ nescio an est ipse an alius ca.xxij.
De harmene ca.xxiij

De signis morsus serpentis nominati hirūdo ⁊ est de surdis ca. xxiiij.
De signis morsus aspidis sicce ⁊ est de sur. ca. xxv.
De morsu serpētis ⁊ asilus ca. xxvi.
De cozmuta ca. xxvij.
De signis morsus ei⁹ ca. xxviij.
De serpēte q̄ noiat andri⁹ kedulur⁹ ca. xxix.
De cura ca. xxx.
De hydra. ca. xxxi.
De sermone vniuersali de morsu viperarum ⁊ iudicio earum ca. xxxij.
De curatiōe morsus vipaz ⁊ est sic canon ca. xxxiij.
De relige ebibiſ laudatis i morsu vipaz ca. xxxiiij.
De emplastris de foris ca. xxxv.
De serpētib⁹ q̄ egredi faciūt sā. exporl oib⁹ c. xxxvi
De cura ca. xxxvij.
De faciētib⁹ sitir ca. xxxviij.
De curatione eoz ca. xxxix.
De cafezati ⁊ alterarati. ca. xl.
De saliente ⁊ inuadente ca. xli.
De elicino ⁊ est durissos ca. xlij.
De curatione eoz ca. xliij.
De miliarib⁹ ca. xliij.
De serpēte noiato scisetati ca. xlv.
De serpente aracis vel aspis habens colores diuersos ca. xlvi.
De serpente trisalis ca. xlvij.
De famuso ca. xlviij.
De amindutus ⁊ caucharus ⁊ magaros ca. xlix.
De cura eoz ca. l.
De serpēte noiato selsir ⁊ ē putrefaciēs ca. li.
De cura eoz ca. lij.
De speciebus serpentū qui nocēt cuz mordent: per vlinus nō p venenū de quo sit curandū ⁊ sūt serpentes magni corpis valde.
De draconeca. liij.
De albedilmon pstn ca. liiij.
De morsu draconis magni ca. lv.
De harane carnē ca. lvi.
De halhatraf ⁊ auden.
Tractatus quartus ptinens ca. xv.
De morsu hois ⁊ quadrupedū ca. i.
de sermone vniuersali de curatione morsus ca. ij.
de morsu hois facte in homine ca. iij.
de morsu canis domestici non rabiosi ⁊ silr morsus adib ⁊ similiū ca. iiij.
De morsu canis rabiosi ⁊ adib rabiosi ⁊ mustell. rabiose ⁊ alioz de illis q̄ dicūtur ca. v.
de rememoratione eoz q̄ rabiosa sunt pter ea q̄ dixinus ca. vi.
De dispositōib⁹ eius quē momordit canis rabiosus capitulum. vij.
de differētia iter illū quē momordit canis rabiosus ⁊ nō rabiosus ca. viij.
de curatione eoz ca. ix.
De morsu leopardi ⁊ lyncis ⁊ leonis ⁊ vulnerib⁹ vnguiū eoz ⁊ curatione eoz ca. x.
De morsu cocodrilli ca. xi.
de morsu simij ca. xij.
de morsu gatti ca. xiij.
de morsu mustele ca. xiiij.
de morsu mugali ⁊ ē alcale ⁊ de cura ei⁹ ca. xv.
Tractatus quintus ptinet ca. xxvi.
de pūcta puoxvenenoso ⁊ morsu ei⁹ c. i.
de specib⁹ scozpionis silnestris ca. ij.
de eo qō accidit de pūctura eoz ⁊ curatōe eoz. c. iij
de algerarat ⁊ curatiōe ei⁹ ca. iiij.
de specieb⁹ arancarū ⁊ alscebē ⁊ rutelarū ca. v.
de eo qō accidit ei quē momordit rutela ca. vi.
de curatione eius ca. vij.
de sciebi ⁊ curatione eius ca. viij.
de arena ⁊ curatiōe ⁊ signis ei⁹ ca. ix.
de duob⁹ aialib⁹ q̄ dixerī gdā sapiētū medicoz c. x.
de aiale alio qō noiaī turbasle ca. xi.
de pediculo vulturis nomīato dehepsice ⁊ mēluce grece ⁊ ragari⁹ indice ⁊ curatōe ei⁹ ca. xij.
de altamula ⁊ porco lupi ca. xiij.
de vespa ca. xiiij.
de curatione eius ca. xv.
de aspide ⁊ curatōe ei⁹ ca. xvi.
de formica volante ⁊ re alia ei simili ca. xvā.
de stellione ⁊ lacerta ca. xviij.
de aiali hñte. xliij. pedes ca. xi. x
de morsu salamādre ca. xx.
de curatione eius ca. xxi.
de saculusudurni cāpestre ⁊ marinū ca. xxij.
de scozpione marino ca. xxiij.
de arena marina ca. xxiiij.
de morsu arene marine rubee ca. xxv.
de sūma curatōis reptiliū marioxvenenoso ⁊ c. xxvi
En septima de decozatione ⁊ est. iij. tractatus.
Tractatus primus continet capitula viginti quinq; ca. i.
de dispositōe capilloz ⁊ in ipo sūt furfures
de causa destructōis capilloz ca. ij.
de plib⁹ embzocis capilloz ca. iij.
de faciēnb⁹ nasci pilos foznb⁹ ca. iiij.
de alopitia ⁊ tyria. ca. v.
de cura ca. vi.
de eis q̄ abradūt pilos ca. vij.
de cura ei⁹ quē cōbussit pilotrū ca. viij.
de eis q̄ phibēt odozē pilotri ca. ix.
de illis q̄ phibēt ortū piloz ca. x.
de inerispātib⁹ ca. xi.
de illis q̄ planos faciūt capillos ca. xij.
de scissione capilloz ca. xiij.
de illis q̄ subtiliant capillos ca. xiiij.
de sermone in adolescētia ⁊ canitie ca. xv.
de eis q̄ canitiē tardant ca. xvi.
de phibēnb⁹ canitiē ca. xvij.
de rememoratōe tincturarū ca. xviij.
de denigranti. ca. xix.
de faciēnb⁹ flauū ⁊ q̄ currūt cursu rqz ca. xx.
de rubificāb⁹ foznb⁹ ca. xxi.
de albificānb⁹ ca. xxij.

De succursu dispositionū seq̄ntiū ticturas ca.xxiij.
De furfuribus ca.xxiiij.
De cura ca.xxv.
Tractatus secūdus ꝯtinet ca.xij.
De dispositōe cutis ex pte cutis ca.i.
De rebꝰ colorē faciētibꝰ bonū cū splendore ⁊ rubificatōe ⁊ abstersiōe subtili ca.ij.
De ꝯseruatōe cutis a vēto ⁊ sole ⁊ frigore ca.iij.
De vestigijs ꝑcussionis ⁊ vestigijs nigris ca.iiij.
De vestigijs vlcerū ⁊ variola ca.v.
De sanguine mortuo ⁊ lentiginibus magne ⁊ panno capitulum.vi.
De alguassē ca.vij.
De curatōe albedsanē ⁊ rubedine supflua ca.viij.
De morphea ⁊ alguada ⁊ albaras alba ⁊ nigra ⁊ signa eius ca.ix.
De cura morphee nigre ca.x.
De cura albaras ⁊ alguada ca.xi.
De curatōe albaras nigre ca.xij.
Tractatus tertius de eis q̄ accidunt in cute nō in colore eiꝰ ꝯtinet ca.xxvij.
De sahafati ⁊ refrēgi ⁊ balkiati ⁊ aluathiz ca.i.
De cura ca.ij.
De impetigine ca.iij.
De curatōe eiꝰ ca.iiij.
De bothor lenibꝰ ca.v.
De scabie ⁊ pruritu ca.vi.
De cura ca.vij.
De desudatiōe ca.viij.
De cura ca.ix.
De planta noctis ca.x.
De curatione ca.xi.
De verrucis ca.xij.
De curatione eius ca.xiij.
De cornibꝰ ⁊ curatōe ca.xiiij.
De fissuris que apparēt super cutem ⁊ labia ⁊ extremitates ca.xv.
De cura fissurarū cōmuni ca.xvi.
De fissuris labiorꝫ ca.xvij.
De fissuris pedū ca.xviij.
De fissura manuū ca.xix.
De vlceratōe alchatin ca.xx.
De odore horribili in cute ⁊ ascellis ⁊ vrina ⁊ egestione ca.xxi.
De curatione corruptionis odoris corporis cōmunis ca.xxij.
De cura fetoris ascellarū ca.xxiij.
De cura fetoris egestionis ⁊ vētositatis ca.xxiiij.
De fetore vrine ca.xxv.
De pediculꝰ ⁊ lendinibꝰ ca.xxvi.
De cura ca.xxvij.
Tractatus quartus de dispositionibꝰ que pendent ex corpore ⁊ extremitatibus ⁊ continet ca.xvij.
De ablatione extenuationis ca.i.
De cura ca.ij.
De regimine bono ad extenuatōz factā cā crete ⁊ opilatōis partiū epatis ⁊ siphac.ca.iij.
De impinguando membrum quodlibꝫ sicut manū aut pedem aut labium aut nasum aut pectinem aut virgam ca.iiij.
De mascul' supflue pinguedinis ca.v.
De extenuando ca.vi.
De extenuatōe mēbrorum ꝑticulariū sicut māmille testiculi ⁊ manꝰ ⁊ pedes ⁊ similiū ca.vij.
De sermone extenuatōis vnguiū.
De panaritio ca.viij.
De curatione ca.ix.
De auriburis muris ⁊ scissuris vnguium ⁊ acuitate earum ca.x.
De spasmo ⁊ putrefactōe ⁊ curuitate ⁊ leprositate q̄ acidunt vngui ca.xi.
De ingenio incidēdi vnguē malū in forma sua ⁊ in colore suo ⁊ in reliqs macul' vt nascat loco eius vnguis capitulum.xij.
De ꝯseruatōe eiꝰ qd̄ oritur ca.xiij.
De baras q accidit sup vngues ca.xiiij.
De citrinitate q̄ accidit vnguibꝰ ca.xv.
De attritione vnguiū ca.xvi.
De sanguine mortuo sub vngue ca.xvij.

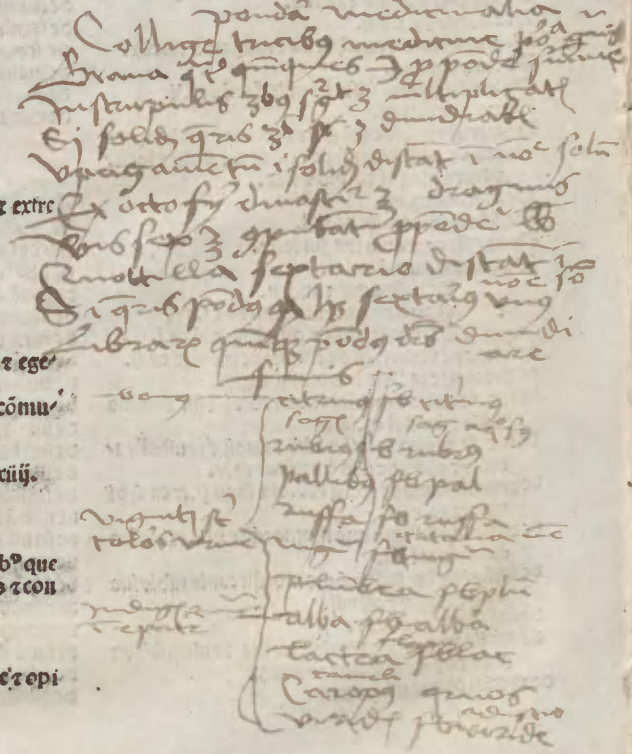

Laus deo.

Incipit liber quintus canonis de medicina et est antidotarium.

Ostq̃ expediti sumus in libris quatuor a relatione sũme scie speculatiue ⁊ operatiue artis medicine conseruantis sanitatẽ ⁊ facientis acquisitionẽ sanitatis: adest nobis tempus sigillandi librũ canonis p libruz quintũ variatũ in medicinis cõpositis vt sit sicut antidotariũ libri. ¶ Et hũc quidẽ librũ diuisimus in tractatũ scientialẽ in quo inuim⁹ ad radices scientie cõpositionis in duas sũmas. ¶ Sũma prima ẽ de cõpositis essentialib⁹ q̃ est. xij tractatus. ¶ Prim⁹ est de tyriacis ⁊ de pfectionib⁹ magnis. Scõus de hieris solutiuis ⁊ nõ solutis. ¶ Tertius est de clarijs nutritiuz solutiuis ⁊ non solutiuis. ¶ Quart⁹ de suffuset ⁊ alchamaia ⁊ muret infantiũ. ¶ Quintus de lohoccat ad spũalia. ¶ Sextus de sirupis ⁊ rob. ¶ Septim⁹ de cõditis ⁊ alingebet. ¶ Octau⁹ de trociscis. ¶ Non⁹ de decoctionib⁹ ⁊ pillulis. ¶ Decim⁹ de oleis. ¶ Undecim⁹ de vnguentis ⁊ emplis. ¶ Duodecim⁹ de iuuamento dictoz appropriato vnicuiq; mẽbro. ¶ Et sũma secunda est de medicinis cõpositis exptis in vnaq̃q egritudine que est octo tractatus. ¶ Tractat⁹ pm⁹ ẽ de medicinis cõpositis pferẽtib⁹ egritudinib⁹ capitis ⁊ eis que sunt in ipso. ¶ Scõus de medicis oculi. ¶ Tertius ẽ de medicinis doloris guris ⁊ apatis eius ⁊ puris ipsius ⁊ grauitate eius. ¶ Quartus de medicinis dentiũ ⁊ dolorib⁹ ipsoz. ¶ Quintus de medicinis oris ⁊ gutturis ⁊ vẽtris suplosis. ¶ Sextus de medicinis vẽtris inferioris. ¶ Septim⁹ de medicinis doloris iũcturarũ ⁊ sciatice. ¶ Octau⁹ de medicinis alopitie. ¶ Cũ ergo attulerimus hos tres modos sigillabimus librũ.

¶ Tractatus scialis in quo innuimus ad radices scie ꝓpositionis de necessitate cõpositarum medicinarum.

Quandoq; nõ inuenimus in egritudine ꝓpzie composita medicinã oppositaz ei de singularib⁹ ⁊ si inuenirem⁹ nõ eligeremus sup eã: imo fortasse nõ inuenirem⁹ de cõpositis quã opponam⁹ cõposite. Et inuenimus eã verũtamẽ indigem⁹ virtute addẽte in vno simpliciũ ei⁹ quare est nobis necessariũ ut adiungamus ei simplicẽ cõfortantẽ virtutẽ eius sicut est camemilla. in ea enĩ est virtus resolutionis plus ⁊ virtus stipticitatis min⁹ quare confortamus virtutẽ stipticitatis cũ medicina simplici stiptica adiũgentes eã ipsi. ¶ Et q̃q; inuenim⁹ medicinã singularẽ calefaciẽtẽ. ỽz nobis est necessariũ calefacere minus q̃ ipsa: quãobrẽ ẽ nobis necẽariuz vt adiũgam⁹ ei infrigidãtia aut pl⁹ ipa: quãobrẽ ẽ necessariũ nobis vt adiũgam⁹ ei calefaciẽtẽ aliã. ¶ Et q̃q; indigem⁹ medicina calefaciẽte q̃ttuoz partib⁹ ⁊ nõ inueniem⁹ nisi q̃ calefaciat tribus ptibus ⁊ aliã calefaciẽtẽ quinq; partib⁹ quare aggregam⁹ inter eas cõfidendo q̃ pueniat ex toto calefaciẽs q̃ttuoz ptibus. ¶ Et q̃z ẽ medicina quã addim⁹ iuuatiua in eo qõ volumus ſz ẽ nociua in re alia q̃re est necẽariũ ut pmisceam⁹ cũ ea qõ frãgit ptẽ necumẽi ei⁹. ¶ Et q̃z est abhoiabilis hoꝛribil cũ gustat quã abhoꝛret stomachus ⁊ expellit quare adiũgim⁹ ei qõ eã bonã faciat. ¶ Et q̃q; est intentio in ea vt agat i mẽbꝛo longiq̃to quãobrẽ timem⁹ q̃ frangat eius virtutẽ digõ pma ⁊ digõ secũda q̃re associam⁹ eaz cũ cõseruãte nõ paciẽte cõuertere ab ea audaciã digestionũ ita vt pueniat ad mẽbrũ de quo intẽdit sanatio sicut ponim⁹ opiũ in medicis tyriace. Et q̃q; est intentio in eo penetratio sicut ꝓjcim⁹ croci cũ in trociscis cãfoꝛe ut faciat eos penetrare ad corverũ cũ ipsi puenerit ad coꝛ insurgit ut virt⁹ discretiua ⁊ denudat ab eis crocũ ⁊ destruit ipm ⁊ opanĩ i frigidatiua extinguẽtia in coꝛde sicut facit virt⁹ discretiua separando vtutes resolutionis ⁊ stipticitatũ sine medicina sit nãlis sine facta: q̃re ꝓcedit resolutia ad ipz mẽbꝛ leſũ q̃re resoluit mãm: ⁊ refrenatia ad vias materiei ad ipm quare ꝓhibet mãm. ¶ Et q̃z volum⁹ medicinã q̃ moꝛet in transitu suo parũ do nec operetur illic actionẽ nobilẽ plurimã: deiñ sit medicina illa velocis penetratiõis quãobrẽ pmiscem⁹ eã cũ re tardãte sicut sũt plures medicinarũ apitiuaz ipse enĩ sũt velocis penetratõis ab epate: ⁊ fortasse ẽ necessaria moza earũ in epate q̃re pmiscem⁹ cuz eis medicinas attractiuas ad ꝺriũ epatis sicut semẽ raphani attrahẽs ad os stoi: quãobrẽ helitat medicina in q̃ntitate q̃ pueniat eius iuuamẽtũ ad epar deiq; de penetrat. ¶ Et q̃q; ẽ medicia quã iuenim⁹ cõis duab⁹ vijs ⁊ intẽtio nra ẽ in via vna: quãobrẽ associam⁹ cũ ea qõ deferat eã ad illã sicut cũ ponim⁹ cãtarides in medicis apitiuis vt cõuertãt eas a pte venarũ ad ptẽ renũ ⁊ vesice. ¶ Et scias q̃ plimis medicinarũ insunt opatio ⁊ statio. ¶ Et q̃q; intendit cũ ea opatio lõgiquioꝛ statiõe ei⁹ q̃re idiget faciẽte viã. Et q̃z itẽdit cũ ea opatio ꝓpigoꝛ statõe e⁹ qñ idiget figẽte vl tardãte. Et scias q̃ medicia expta melioꝛ ẽ nõ expta. Et parũ mediciarũ meli⁹ ẽ plurio earũ itẽtõe vna. Laãt i ꝺ q̃ paz medicinaz ẽ meli⁹ plimo earũ iã expsita ẽ i pricipio libri. ij. Et ỽo i hoc q̃ expta melioꝛ ẽ nõ expta: ẽ q̃ ois medicina ꝓsita hz indiciũ ex simplicib⁹ suis ⁊ iudiciũ ex tota forma sua: ⁊ nõ expta nõ iudicat nisi ex enũciatõe suorũ simpliciũ tñ. ⁊ nõ scimus illud qõ facit ei necessariũ ꝓpio eius facta ab eis: an est addẽs in intẽtione earũ an nõ addẽs an est ꝓpria agẽs in sua forma. Et experte quidẽ iã verificate sũt vtreq; res: ⁊ fortasse ẽ vtilitas in forma ꝓpionali maioꝛ q̃ ista que accidit ex simplicibus eius.

De qualitate cõpositionis.

Cias q̃ qñ accidũt ubi quatuoꝛ necessitates voluntarie ⁊ nõ inuenis ad eas medicinã in na nisi artificialẽ sicut si indiges euacuatione

cū scamonea ⁊ pulpa colloquinde: ⁊ aloe ⁊ turbit: ⁊ vis aggregare ista ut sit tibi medicia aggregata: tūc cōsidera si necessitas earū ⁊ opationis ipsarū fuerit equalis cū ipse sint quattuor medicine: tūc accipe ō vnaquaq; earū quartā portiōis ⁊ ꝓpone. Et si non fuerit necessitas earū eq̄lis imo quarūdā earz una gis ⁊ quarūdaz ipsarū minus: tūc existia existiatiōe artificiali ⁊ mēsura sūmā necessitatis. ⁊ pone ꝓportiōnē necessitatis adinuicē canonē. ⁊ adde sup illaz potionē aggregatā quātitatē cuiusdā ⁊ minue q̄ntitatē cuiusdā fm ꝓportionē necessitatis ⁊ ꝓpōe. Et scias q̄ medicine ꝓpositē ꝓferūt vt tyriaca insūt fm simplicia ei⁹ vestigia ⁊ virtutes ⁊ fz formā ipius q̄ nō fermētat in spacio nisi vt faciat accidē cōplexio ei⁹ vestigia ⁊ virtutes: ⁊ fortasse sūt meliora ꝯ simpliciū. Mō ergo respiciat ad illō qd dicūt medici q̄ cōfert tyriaca ad hoc ꝓpter spicā ⁊ ꝓfert ad hoc ꝓpter myrrhā imo ꝓfert illd ita: verū illō cui intendēdū ē ē forma ei⁹. Et tā aduenit p accīs sublimitas inuatiua ⁊ nō possum⁹ minuere ad eā ⁊ ad ꝓportionalitatē eius ad opationes ipi⁹ imnutā nobili alō mutatione notabili. Et scias q̄ i cōpositis sūt medicine q̄ sūt quib⁹ intendū ē vt radix q̄ cū priuat destruitur basis sicut caro vipere in tyriaca ⁊ aloes i hiera picra ⁊ helleboros in hieralogodiō ⁊ medicine cōuenientes ad hoc vt eijcient ⁊ pmutētur ⁊ vt addat in eis aut minuat ⁊ medicie q̄ si addūt nocerēt: naz si ponerētur in tyriaca anacardi cozrūperēt medicinas ⁊ ꝓprie carnē vipe. ⁊ medicie q̄ si adderēt non nocerēt sicut adderis in tyriaca nucē muschataz nō inuenires cū ipietate magna. Et scias q̄ plim ꝓpositionis pducit ad cozruptiōez ⁊ plim ei⁹ pducit ad p fectiōem ⁊ opationē eius ⁊ q̄ plim ꝓpositionis fit a singularib⁹ ⁊ cōpositis sicut tyriaca ⁊ singularibus suis ⁊ a trocisciis trib⁹: nā vnicuiq; trocisco cā ꝓpositiōis inest ꝓprietas q̄ nō reputur in singularibus. Et q̄dq; est medicina cōposita ex cōpositis.

Sūma prima de cōpositis essentialibus.

Tractatus primus de tyryacis ⁊ cōfectionibus magnis tyriaca alpharoch.

Hec tyriaca est sublimioz mediciarū ꝓpositarū ⁊ melioz earū ꝓpt multitudinē sui iuuamēti ⁊ ꝓprie i venenis q̄ sūt expauturis siē fpētū ⁊ scorpiōis ⁊ cānis rabiosi ⁊ venenis ebibitis iterficientib⁹. Et ad egritudies phlaticas ⁊ meficas ⁊ febres earū ⁊ ad ventositates malignas ⁊ paly;iz ⁊ apoplexiā ⁊ epilepsiā ⁊ torturā ⁊ tremorē ⁊ ad cū q̄ secū logit ⁊ maniā ⁊ ad lepzā ꝓpe ⁊ albaras ⁊ ꝓfortat cor ⁊ acuit sensus ⁊ appetitus ⁊ ꝓfortat stōm ⁊ alleuiat anhelitū ⁊ delet pulsū cordis ⁊ retinet sputū sanguis ⁊ ꝓfert ad plēs dolōes renū ⁊ pelice ex quacūq; cā sint ⁊ frāgit lapidē ꝓpe in vesica ⁊ cōfert ad vlcera intestior ⁊ durities ītrinsecas i epate ⁊ splene ⁊ i alijs ab eis vtriq; ⁊ ad pleuridos ambor. ⁊ nō efficit has opatiōes nisi ꝓpter ꝓprietatē forme ei⁹ sequētē ꝓplexiōem simpliciū ipi⁹ sm ut ꝓfort spūz ⁊ calorē innatū quare iuuat nā illud sup cōtrarietatē faciētia frā ⁊ cal'a ⁊ vicit virtutes earū. Et melioz descriptionū h⁹ medicie ē descriptio radicalis. Andromachi. Et iaz nisi sūt plures medicoz sicut Gal. ⁊ alij vt adderēt ⁊ minuerēt in ea nō ꝓpter necessitatē faciētē necessarū illud eis neq; ꝓpter aliquid forte vocās eos ad illud: fz que rētes vt rememoraret ⁊ vt remāeret ab eis i pla vestigiū sicut remānt Andromacho. Et meū quidem ꝓsiliū est ut nō remouēat aliqd qō experimētū nua tiuū inuenit: fortasse enī illa cōplexio cū illo pōdere est significās illud cuius inuamētū inuenit experimtuz qō qñ ipa mouet a suo pōdere nō ꝓsequit illā ꝓprietatē. Mō si aliqs eoz dicat q̄ scit cāz faciētez illa pondera facere illā ꝓprietatē tūc dicet mēdacium in eo cui cōtradicitur super illud sicut si dicat aliquis sciam ponderū elemētoz in equis ⁊ hoie ⁊ alijs: et tyriace quidē adsūt infantia ⁊ pubertas ⁊ adolescētia ⁊ senectus ⁊ moꝛs: ⁊ fit infans post sex mēses: deinde incipit in pubertate ⁊ augmēto vsq; ad tēpus i quo stat p. x. annos in regiōibus calis ⁊. xx. ānos in regiōibus frigidis: deiū stat aut. x. annis aut. xx. deinde declinat aut post. xx. ānos deinde post. xl. annos: deinde expoliatur vtute tyriace aut post. xl annos aut post. lx. ⁊ fit vna cōfectionū declinata a gustu tyriace. ⁊ oz ut detur potu mozso de illa que ē recens ⁊ fortis ⁊ reliquis quib⁹ in potu daf de illa que est debilioz. Et fortasse est necesse vt in potu det mozso de recenti ex medio aureo vsq; ad auf. i. Et ex eis quibus distinguit inter illā que est recēs ⁊ fortis ⁊ inter antiquā ⁊ debilē ⁊ malā: ⁊ de experimentis est quidē vt in potu sumet homo catharticuz et consideretur tunc si soluerit eum sumat in potu tyriacaz tunc si retinet cum est recens bona ⁊ si non ē mala. Et ex experimentis est illud quod dixit. Ha. quoniam oportet vt capiatur gallus siluestris quoniaz ipse est ficciozis complexionis ꝯ ille qui nutritur in domibus ⁊ existimo ipsuz eē fasianuz masculū ⁊ mittatur super ipsū animal venenosum: deinde detur ei in potu tyriaca: si ergo vixerit tyriaca ē bona. Et iterū experitur in primo quī in potu sumit opiū ⁊ hyusquiamū nigrum ⁊ alia. In napello aūt inuamentum tyriace est paruū ⁊ quantitas eius vt expellat mortem est moza parua ⁊ fortitā medicamē de muscho sicut existimant quidā est magis iuuatiuum in eo ꝯ omnia: Quantitates aūt que in potu dantur de tyriaca in vnaquaq; egritudie sūt iste. In tussi quidez antiqua et dolore pectoris ⁊ lateris datur in potu lupinus vnus in aqua mellis aut in leb si fuerit febris. In rigore aūt periodico ⁊ frigoꝛ ⁊ vomitu in initio periodi detur in potu lupin⁹ vn⁹ cū aqua aut cuz vino quod nō sit minus tribus. ℥. neq; plus quatuoz. ℥. ⁊. ʒ. Et sumat in potu ille q̄ hz colicā ⁊ inflationem in stomacho ⁊ pūcturam quantitatē lupini cū aqua mellis aut uleb sicut scis Et patiēs cui⁹ appetit⁹ sūt i aq̄ aut vio sic scis. ⁊ de tyriaca lupinū in decoctiōe assari: ⁊ det i potu i hydropisi ante cibū lupinus vnus de ea deglutiendo aut cū ējntitate. ℥. i. ʒ. aceti cōmixti. Et sumat i potu

pātiens sputū sanguis si fuerit ips⁹ et⁹ in egritudie p̄ pinquū vsq; ad auf.i.i aceto cōmixto: t si fuerit spa cij cū eo antiquū detur in potu vltimū in decoctōe fumiforon mane t sero. ¶ Zlle vo q patit abscissiōē vocis sumat in potu de ea fabam vnā in aq̄ mell⁹ aut rob vue aut teneat eā sub lingua. Et detur in po tu ad vlcera intestinoz t solutionē vētris cū sāguine in aqua sumach. ¶ Et ad p̄strictionē anhelitus cuz oxymelle squillitico qđ sit min⁹. ʒ.i: t fiat gargaris mus ad epi'epsiam in p̄mis: deinde detur in potu de ea quātitas q̄rte auf.i. vsq; ad medū auf. in aq̄ aut oxymelle squillitico: t simil⁹ in doloze capitis t emigranea. ¶ Zmpli⁹ ipsa frangit lapidē in vesica t renib⁹ cū potat in decoctōe apij t p̄hibet choliricā passionē t retinet naturā. Et illi q vtūt ea in hora sanitatis nō nocent venena: t nō impendūt in eo no cumēta: t fit securus ab egritudinib⁹ pestilentie.

¶ Descriptio: ℞. trociscoz squille auf. xlviij. troci scorū vipe auf. xxiij. trociscoz alindaracaron t pi peris t nigri t opij omniū añ. tantundē t cynamo mi in descriptōe auf. xij. t in descriptōe auf. xxiij. ros. auf. xij. t in descriptōe auf. xxiij. t semis napi siluestris rotundi t scordeon t radicis lilij celestis t agarici t succi liquiritie t olei balsami omniū añ. q̄n tū est hoc pōd⁹. t myrrhe t croci t zinziberis t reu barbari t cēt̄aure t calamēti mōtani t prasij t pe troselini t sticados t costi t pipis albi t macropipis t pulegij indi t olibani t florū squinanti t gūmi al bor̄ t cassie lignee nigre t spice t polij omniū ana. aure. vi. t stozacis ligde t se. apij t siseleos t ameos t camedreos t camepitheos t succi hipoquistidos t spice celtice t ſ febee montane t polij gentiane t se. feniculi t terre sigillate t colcotar adusti t amomi t acoꝛi t nasturtij albi t carpobalsami t ipericon t fu t gūmi t cozdumeni t anisi t acatie omniū añ. auf. iiij. danci t bdellij subalbidi omnium añ. auf. iiij. bezard t aspalti t oppoponaci t centauree mino ris t aristologie rotunde omniū añ. auf. ij. t in alia descriptōe centaure aristologie rotūde loco longe castorei ℞o in descriptione q̄dam auf. ij. t in descri ptiōe auf. iiij. t silr est sermo in serapino t mell⁹ kist t. t vini antiq odoriferi kist. ij. t fiant que de eis li quescūt t infundant q̄ infundunt t terant sicca t cri bellentur t conficiantur cū melle: t ponatur in vase vitreo aut plumbeo aut argenteo: t non impleatur vas: imo sit in eo superfluitas vt respiret medicina. t oēs medicine' p̄ter mel t vinū sūt. lxiij. medicie.

Descriptō alia: ℞. trociscoz sqlle au. xxviij. trociscoz vipe t trocis. alindaracaron t pi peris nigri t opij boni omnium añ. auf. xxiij. t allei siluestris t rosarū siccarū ru. semis na pi siluestris t cireos agarici t succi liquiritie t olei balsami t cynamomi omniū añ. auf. xij. myrrhe et prasij t croci t macropiperis t zinziberis t ozimi mōtani t petroselini t pentaphilon siluestris t reu fini t costi amari albi t sticados t piperis albi t mu schi t pulegij t superiozis squinanti t glutinis alim bar t olibani t cassie t spice omniū añ, auf. vi. t gē tiane t alme t alexis t est nasturtiū albuz t stozacis liquide t siseleos t spice celtice t est nerenid t semi nis ameos t camedreos t camepitheos t hypoq stidos t polij t epithymi t fu t meu t seminis apij t se. feni. t boli lacune t colcotar assati t amomi t ipe ricon t acoꝛi t carpobalsami t acatie t gūmi arabi ci t cozdumeni omniū añ. auf. iiij. t alzufera t gal bani t oppoponacis t serapini t bituminis iudai ci t centauree t aristol'. ro. t castozei omniū ana pō dus auf. ij. ¶ Et addite sunt in hac descriptione iste medicine t sunt firmate in descriptōnibus aliarum linguarum: t sūt ozimi fluuialis t galbani t dragaganti t ciclaminis t aristologie longe t seminis hy usquiami albi omniū ana auf. ij. iste ergo sunt spe cies. lxx. in cōmixtione excepto melle. t mel sit du plum medicinarum quaꝛ sit sūma eius quod est in tyriaca mille t quadraginta t trigitaquatuoꝛ auf. t teratur crocus per se t teratur myrrha t opiū t oli banum per se t infūdatur illud in vino decocto no cte t liquefiant glutinum t galbanum cuz oleo bal samo t teratur colcotar solum: deinde terantur relique medicine t cribellentur t conficiatur sūma ea rum cum melle dispumato: t conteratur cum fit ag gregatio in mortario contritione bona donec com misceant: deinde ponatur in vase vitri quod sit sicut vrinale aut testeo vitreato t administretur post qua tuoꝛ annos. t sit dosis integra pondus. ʒ. i. cū aqua tepida in ieiuno.

Descriptio alia: ℞. tro. squille auf. xlviij. et tro. tyri. auf. xxiiij. piperis lon. auf. xxiiij tro. alindaracaron pond⁹ auf. xxiiij. ros. rubearū siccaꝛ ablatis capitibus auf. xij. radicis li lij celestis auf. xij. t radicis liquiritie auf. xij. semis napi siluestris auf. xij. t scordeon auf. xij. xylobal samī auf. x. opij auf. xij. agarici auf. xij. piperis al bi au. vi. reuſini se. apij au. iiij. myrrhe pure au. vi. costi amari au. vi. croci au. vi. cassie au. vi. spice inde auf. vi. melanopiperis aur. xxiij. t luctamis t ē pu legum aure. vi. t prasij aur. vi. t sticados aure. vi. t petroselini t est semen apij montani aure. vi. ma cedonici aure. vi. t gnqꝛ polij aure. vi. camepitheos aure. iiij. t amomi aure. iiij. t meu aure. iiij. t neri den t est spica romana aur. iiij. t silr camedreos au re. iiij. gentiane romane aure. iiij. anisi aure. iiij. gūmi aur. iiij. semis feniculi aure. iiij. cozdumeni aur. iiij. siseleos aure. iiij. ameos aure. iiij. serapini aure. iiij. castozei aur. ii. aristologie lon. aure. ii. centauree minozis aur. ii. bezarat t est galbanū aur. ii. t fiat de ea quod ditim⁹ de p̄stitōe cribellatōe t p̄fectōe cum melle.

HRs trociscorum de viperis: Accipiantur vipere cum est finis veris t incipit estas. et si fuerit ver hyemale dimittantur vsq; quo consequatur estus. ¶ Et vipere quidem sunt ser pentes capita habentes plana que sunt lata proprie apud propinquitatē colli minuti subtil' valde quoꝛ caude sunt curte strepitū facientes t sonitum in ce'su. Et istis qđē trocisci nō p̄uenit oēs vipe: imo

flaue ⁊ de flauis femínee. ⁊ eoꝝ lignū est ꝙ masculi in oi latē hñt vnū dentē ⁊ femie plēs vno. ⁊ oportz vt alienent cornute ⁊ varie ⁊ aspides decliues ad albedinē: ⁊ nō capiant ex piscinis ⁊ littorib⁹ fluuioꝝ ⁊ aquarū ⁊ marū. neq; petrose: qm̄ in eis sunt ḡrci ne faciēres sui: imo capiant in loco lōginquo ab humorositate. ⁊ nō capiant ille q̄ sunt debil⁹ mor⁹: imo eligant ille q̄ sūt velocis motus hñtes caput eleuatū ⁊ oportet vt nō morent cū capiūtur si possibile est: ⁊ abijciāt a pte capitis ei⁹. iij. digitis ⁊ sic a precaud e ipsu⁹ ⁊ ani ei⁹. ꝙ si cucurrerit ex ea sāguis plūs ⁊ fuerit motus eius in illa dispositione plurimus ⁊ mors ipius tarda: tūc erit electa. ⁊ si fuerit parui motus ⁊ pauci sāguis velocis mortis: tūc erit mala. Et de signis ei⁹ iterū est vt sit motus ei⁹ velox ⁊ aspectus ei⁹ aspectus audacie ⁊ plumptōis: ⁊ sit egressio fecis ei⁹ ex postremo caude ei⁹. cūq; mortua est extrahātur viscera eius: ⁊ p̄e fel ipsi⁹. ⁊ abluat cū aq̄ ⁊ sale ablutōe exq̄sitissime facta: deinde decoquat in aq̄ ⁊ sale: ⁊ si cū ea fuerit anetū nō erit malū i eo decoctōe discoquēte cū q̄ lenis fiat: collectio carnis ei⁹ ab osse ipsius. Mūdificet ergo caro ei⁹ ab osse ⁊ pisciat in mortario ⁊ terat bene: ⁊ p̄cipiat illi q̄ facit illud vt odoret oleū balsami: ⁊ inūgat ipm̄ sup digitos. cuz ergo ptrita ē misceat cū tortellis fm̄ descriptiōes diuersas: ⁊ non erigat supra descriptionē Andromachi: deiñ fiant ex ea trocisci minuti subtiles ⁊ exiccētur in vmbra ⁊ reponant in repositorio. ⁊ oportz vt nō cadat sup eos radi⁹ sol⁹ oino: neq; aīa exsiccatōez neq; post ipsā. sol nāq; destruit ⁊ expoliat eos a vīte approbata carnib⁹ vipaꝝ iterficēte venena q̄ sūt ex motione ⁊ ebibita.

Rs trocisco⁹ squille: Oportet vt eligatur de squillis hñdis illa q̄ est grauis ⁊ nō est magna: ⁊ nō humias ipsā cū luto: qm̄ illud facit eā rādidā ⁊ corrūpit ipsā: imo lineā cū fermento ⁊ assa eā in olla donec coquat: aut in furno ia calefacto ⁊ extracto cinē ei⁹ aut in patella de terra: sup quā coq̄tur panis ei⁹. Cū ergo extrahit inde: tūc sumat inū ei⁹ plene ⁊ terat optime: ⁊ misceat cū eo farina orobi recēs fm̄ virtutē squille ⁊ exitus ei⁹. Andromach⁹ vo misceat cū pte vna squille duas ptes farine ⁊ alij eq̄li mēsura. Cū ergo pmixta ē squilla cū farina orobi: tūc fac ex ea trocisco⁹ subtiles: ⁊ inunge manu⁹ tuas cū facis ex ea trocisco⁹ cuz oleo ro. ⁊ exsicca eos ⁊ serua eos sic p̄seruas trocisco⁹ de vipis Medici aūt nr̄i tpis accipiūt squille ptes. ij. ⁊ sarie herbi partem. i.

Descriptio trocisco⁹ alidaracaron: Rs. corticū radicis darsisahā auf. vi. supioris squinati auf. xij. calami aromatici ⁊ costi ⁊ xylobalsami ⁊ assari ⁊ myrrhe ⁊ amomi ⁊ polij oium añ. auf. xxiiij. masticis ⁊ emerukit ⁊ ē alacohē alba ⁊ fu oium añ. auf. vi. aristol. ro. auf. xx. reubarbari sulig cināmi añ. auf. x. spice inde auf. xvi. polij tantūdē croci auf. xij. terat totū ⁊ cribellet p se ⁊ ficiātur cū vino odorifero antiquo declināte ad dulcedinez ⁊ fiant trocisci. ⁊ exiccent in vmbra ⁊ p̄seruent sic cō

seruant trocisci de vipis:

Descriptio alia hoꝝ trocisco⁹: Rs. ligni aloes darsisahan ⁊ calami ⁊ aromatici ⁊ costi et assari ⁊ xylobalsami ⁊ amomi ⁊ myrrhe chyre ⁊ fu ⁊ alacohen omniū auf. xviij. croci auf. xij. ⁊ spice inde ⁊ polij amboꝝ añ. auf. xij. ⁊ myrrhe auf. xxiiij. terat totū ⁊ fiant trocisci sic dixim⁹ in vna quaq; descriptionū q̄ sūt ante istam.

Descriptio alia hoꝝ trocisco⁹: Rs. aselibet et est darsisahan auf. vi. floris squinati auf. xij. calami aromatici auf. vi. myrrhe ⁊ assari ⁊ xylobalsami oium añ. auf. vi. cynamomi auf. xxiiij. amomi auf. xxiiij. cassie auf. vi. ⁊ amaraco ⁊ est alachoen alba auf. xx. spice inde aure. xvi. polij au. vi. in alio myrrhe aure. xxiiij. masti. au. vi. croci auf. xij. aggrega has medicinas tritas ⁊ pulueriçatas ⁊ p̄fice cū vino puro ⁊ fac trocisco⁹ sic diximus ⁊ conserua.

Confectio mithridati nobilis: Est cōfectio quam fecit mithridates rex ponti ⁊ nominauit suo nomine ⁊ cōposuit ipam: ⁊ est ex medicis expertis super venena p̄ope ⁊ sup egritudines aliaſ vt eēt aggregatiuū iuuamēti venenorum diuersoꝝ ⁊ egritudinū diuersarū. fuit ergo ipsum tyriaca in illo tēpore: deinde postq; accidit andromaco illud qđ expertus fuit ipm̄ sup iuuamentū carnū serpentū ⁊ aliorū addidit in eo trocisco⁹ de vipis ⁊ alteratū est parū p additionē ⁊ diminutiōez. Fuit ergo tyriaca mag̃ in mlitudie iuuamēti: verūm̄ tyriaca mag̃ est magis iuuatiua ipso in re vna ⁊ est venenū serpentū. In religs vo reb⁹ nō diminuit mithridatū a tyriaca diminutōne de q̄ sit curādū: imo ē magis additi in plib⁹ eaꝝ iuuamēti ⁊ p̄fectionis vtilitatis: ⁊ nō plōgem⁹ sermonē i numero illoꝝ iuuamētoꝝ: qm̄ ipa sunt illa p̄dicta que sunt tyriace: ⁊ sit dosis copiosior parumper.

Confectio mithridati ex descriptōe cōmuni omniū: Rs. myrrhe ⁊ croci ⁊ agarici ⁊ zinziberis ⁊ cynamomi ⁊ dragaganti omniuz añ. z. x. ⁊ spice ⁊ olibani alcis ⁊ est nasturtiū babylonicū: squinanti xylobalsami sticados ⁊ fiseleos et costi ⁊ camepithcos ⁊ galbani ⁊ nebescet ⁊ macropiperis ⁊ succi barbe hircine ⁊ calthozi ⁊ melakion ⁊ ē opiū ⁊ polij indi ⁊ storacis ⁊ oppoponacis oiuz añ. z. viij. cassie leucopiperis ⁊ melanopipis et hermodactilorum ⁊ polij ⁊ scordeon ⁊ dauci ⁊ melilloti ⁊ gentiane ⁊ olei balsami carpobalsami ⁊ trocisco rum coklon bdellij omniū ana. z. vij. ruc. z. ij. ammoniaci ⁊ spice romane ⁊ masticis ⁊ gūmi ⁊ petroselini ⁊ cordumenti ⁊ seminis feniculi omniū añ. z. v. anisi ⁊ acori ⁊ meu ⁊ serapini ⁊ assari oiuz ana. z. z. ij. apij ⁊ rosarum rubearum pulegij oim ana. z. v. fu ⁊ acatie ⁊ vmbilici stici ⁊ seminis iperici oium añ. z. xlv. vini odoriferi antiqui in quo infundātur ea que oportet infundi mellis dispumati quod sufficit. Misceatur ⁊ seruetur ⁊ administretur post sex menses ⁊ sit dosis sicut auelana cum eo quod est cōueniens de potibus; Et in hac quidem descriptiōe

sunt medicine q̄ nō sūt in descriptōe Gal. tredecim ℥ sūt agaricū ℥ hermodactuli ℥ ruta ℥ ammoniaci ℥ dicates ℥ assari ℥ dragagantū ℥ sticados ℥ camepi theos ℥ melilotū ℥ xylobalsamū ℥ melanopiper et bdellū. Et in descriptōe Gal. sunt due medicine q̄ nō sunt in hac descriptōe: ℥ sunt radix lilij ℥ sal. ℥ in descriptōe alia ē medicia vna q̄ nō est in hac descriptione ℥ est semen rute.

Res cokion admistrati in mithridato: ℞. passularū rubearū enucleat℥ pōd℥. ʒ. iiij glutinis albotin pōd℥. ʒ. xxiiij. squinānti ℥ myrrhe amb℥ aā. ʒ. xij. cinamomi ℥ bdellij subalbidi ℥ blacte bīcantie ℥ spice romane ℥ cassie ℥ melioti ℥ ciperi ℥ bacc℥ lauri oiuz aā. ʒ. iij. calami aromatici pōd℥. ʒ. ix. croci. ʒ. i. bitumis iudaici. ʒ. ij. ʒ: Et hec descriptio ē sabor filij sehel in q̄ ē additū bitumē iudaicū. Et in descriptōe alia ē additū darsisa han pōd℥. ʒ. ij. ʒ. Et in descriptōne alia sunt addite assari. ʒ. ij. ʒ.

Triaca esdre: ℞. amomi pondus auf. xij. supionis squinanti auf. viij. piretri aur. vi. croci auf. xxxvi. cynamomi aur. vi. ℥ myrrhe aur. xij. petroselini ℥ est semē apij mōtani ℥ dauci ℥ est semē baucie siluestris mōtane cretensis oium aā. auf. iij. dragaganti aur. xxx. succi hypogstidos auf. viij. radicis lilij celestis aure. xv. ſe. feni. aur. vi. bdellij subalbidi anr. viij. ſe. hyusga. aibi au. xxviij. cassie lignee aur. ix. ſe. papaueris albi aur. xxx. spice inde aur. xij. ſe. rute aur. i. granoz citri excoriticatoz sumach semij amboz aā. aur. ii, ℥ ſe. aneti ℥ epaſ al meliki ℥ assari ℥ cozdumeni ℥ eufozbij ℥ opij oium aā. aur. vi. melanopipis aur. xxx. rosarū rubearum siccarū ablatis capitib℥ aur. ix. folii indi aur. xii. olei balsami aure. iii. nereiden cretensis ℥ est spica romana: amcis ℥ est supi℥ vitis amboz aā. aur. vi. rosarū oleandri ℥ supionis almaru amboz aā. aur. iiii. lacce mūdate aur. xii. memithe gariofiloz amboz aā. aur. xii. supionis spice romane aur. iii. reusini au. xii succi altuſe ℥ est alfelengeſi ℥ dicit abzotanū siluestre aur. xx. ℥ radicū endiuie aur. xx. ℥ costi ℥ gētiane romane amboz aā. aur. xi. folioz citri aur. xiii. ℥ troci scozū alandaracaron aur. vii. anisi aur. vi. squinanti aur. xii. Aggrega has medicinas terendo cribellando infundendo que de eis infundūtur in vino clare subſtantie ℥ est radix ant communi aut in triplicato aut vino passo aut melino ℥ confice cū melle dispumato ſm q̄ntitatē q̄ necessaria est ℥ reponat in vaſe ℥ admistret sic̄ admistrat tyriaca maior. Et de medicis sunt gdā q̄ ponūt in ea de ammoniace: ℥ de eis sunt quibus illud non videtur: q̄ñ ammoniacū no cet stomacho

Descriptio tyriace esdre: ℞. amomi ℥ myrrhe amboz aā. ʒ. v. piretri. ʒ. ii. ʒ. squinānti. ʒ. iiii. cassie lignee. ʒ. xii. ʒ. stozaci ligde ʒ. vi. ʒ. dauci. ʒ. i. croci. ʒ. xij. petroselini. ʒ. i. ℥ ʒ. ii. ireos. ʒ. ii. ʒ. ſe. feniculi ℥ bdellii amboz aā. ʒ. iiii ʒ. olibāi. ʒ. ix. dragagāti. ʒ. x. succi hypogstidos. ʒ ii. g̃noz citri excoriticatoz aur. i. ſe. aneti ℥ epatis al meliki ℥ lignoz citrinoz oiuz aā. aur. ii. ſe. hyuſ. al bi lb. i. ſe. papaueris albi lb. ii. spice. ʒ. ix. ℥. ʒ. i. rute sicce. ʒ. i. ℥. ʒ. ii. sumach. ʒ. iii. anisi ℥ assari ℥ cozdumeni oiuz ana. ʒ. iii. opii. ʒ. ii. ʒ. i. ʒ. eufozbii. ʒ. ii. ʒ. piperis. ʒ. i. ʒ. rosarū. ʒ. iiii. folii indi ℥ carpobalsami amboz ana ʒ. iii anacardi ʒ. ii. ʒ. lacce mū date ʒ. v. cynamomi ʒ. iiii. meu ʒ. ii. spice cretensis ʒ. ix. sulfuris ʒ. iii. memithe ℥ reusini ℥ costi amari oiuz ana aur. iii. folioz citri aur. v. troci℥ coz alandaracaró aur. iii. olei balsami aur. vii. succi abzotani lb. i. galāge ʒ. vii. lilii ʒ. vi. gariofiloz ʒ. v. mell quantum sufficit.

Confectio tro. alinadaracaró administratoz in ea: ℞: camemill. ru. ℥ camemille albe ℥ sumach ℥ su ℥ anisi ℥ assari vnce ℥ calami aromatici ℥ xylobalsami oiuz ptes eq̄lis pōderis: aggrega has medicias ptritas ℥ cribellatas ℥ cōfice cū vino puro bone subſtātie ℥ ē radix aut cōi tribus diēb℥ ptinuis ℥ moueat in oi die semel ℥ adde sup il lud de vno hoz vinoz si indiget illo ℥ fac trociscos pōderis auf. i. ℥ exsicca in vmbra. hanc tyriaci fecit esdras ℥ ē vicaria tyriace alfaroch in reb℥ oib℥.

Triaca diatesseró. ℞. gētiane romane bacarū lauri aristol. lon. ℥ myrrhe oiuz ptes eq̄les terant ℥ ofician cū melle dispumato ſm q̄ntitatē sufficiētie. et℥ dosis sit auf. i. cū aq̄ cala: Et dī q℥ de medicī gdā sūt q̄ ponūt loco myrrhe costū amaz ℥ refert Seruaget q℥ inuenit in descriptōe q̄dā additōez croci ptis. i. Hec tyriaca de q̄tuoz spē bus ꝓfert pūcture scozpionū ℥ araneaz ℥ egritudib℥ frīs pne epilepsie q̄ subito accidit ℥ tremoz oris stōi

Otira liberās mag̃. Hec medicia ē aggregatiua iuuamēti ꝓcrēs epilepsie ℥ vertigini ℥ doloz capitis antiquo ℥ tremoz ℥ phibet nam attrahi ad oculū. ℥ q̄nq̄s sit cū ea alcohol post abstractionē aq̄ ꝛe, phibet sanie ℥ phibet euē tū nocumenti ad oculū ℥ abscisionē vocis ℥ paliūm ℥ algueſgueſ ℥ doloꝛ dentū ℥ doloꝛ oculi: ℥ dolores pulmonis ℥ lateris ℥ pectoris ℥ hypocōdrioz bibita in aq̄ mellis ℥ valet ad expulsionē sāguis potata in aq̄ arnogloſſe ℥ ge pastoris ꝛvētositatib℥ in stō ℥ doloꝛb℥ ei℥ ictericie ℥ ad passiōes ffas ℥ clarificat colorē ℥ delet cogitatōes ℥ remouet eructationē ℥ sanat velicā ℥ egritudies itestinoz ℥ pūcturā eoz ℥ clisteriçat cū ea: ꝛe eradicāt apata eoz ℥ apata splenis: ℥, puocat supfluitates renū ℥ vesice ℥ pfortat testiclos ℥ linit sup eos ℥ addit desideriū ℥ cōfert doloꝛb℥ iunctuarū ℥ spasmo ℥ podagre ℥ pfert ad venena ℥ morsōib℥. ℥ ebibita ꝓfert scbꝛb℥ antiqs ℥ periodis rigoris ℥ resolut apata. Cui℥ pnixtio: ℞. myrrhe ℥ cassie ℥ sgnāti oiuz aā. ʒ. i. ʒ. castorei ℥ petroselini ℥ ē ſe. apij siluestris mōtani amboz aā. aur. xv. ſe. apij. ʒ. ij. siseleos auf. i. costi amari ℥ cynamomi ℥ trociscoꝛuz aladarmeu ℥ stozacis ligde ℥ assari oiuz aā. auf. vi. anisi auf. x. pipis al. auf. xij. pipis lō. auf. iij. spice auf. iij. amomi ℥ croci amboz ana auf. iij. opij. auf. x. Aggrega has medicinas tritas ℥ cicotrigonigatas ℥ ꝓfice cū melle dispumato ℥ re-

ponę in vase ⁊ vtere post sex menses.

Res trociscoꝝ aladarmeu admistratoꝝ in liberāte magī: ℞. amomi ⁊ darsisahan ⁊ coſti amari ⁊ calami aromatici ⁊ gariofiloꝝ ⁊ pipis al. ⁊ ameos oium añ. auſ. iij. cynamomi et masticis ⁊ croci oiuz ana auſ. vi. ſu auſ. i. ſpice aromatice ⁊ folij indi amboꝝ. añ. auſ. vij. myrrhe auſ. vi. Aggrega has medicinas ꝑtritas ⁊ cicotrigoniçatas ⁊ ꝓsice cū vino claro aut alio ⁊ fac trociscos pro nos pōderātes auſ. i. ⁊ exsicca in vmbra ⁊ vtere

Edrech darij. Medrech darij ę vna de medicis ꝓsicę magnis electis q̄ ꝓcedit icessione filonij ⁊ tyriace ⁊ scelithe: ⁊ ipsi⁹ inuamētū est magnū in colica. Cui⁹ hec ę pmixtio: Accipe croci ⁊ se. hyusgani albi amboꝝ añ. sextariū. i. opij ⁊ eusorbij āboꝝ añ. ʒ. xx. ⁊ spice ⁊ storacis ligde ant boꝝ añ. sextaria duo ⁊ folij idi ⁊ gariofiloꝝ amboꝝ añ. ʒ. iiij. ⁊ pipis al. ʒ. ij. ⁊ margaritarū nō ꝓforatoꝝ ⁊ sal armoniaci ⁊ se. rute silueſtris ⁊ muſchi ⁊ cāfore ⁊ cardamomi ⁊ cynamomi ⁊ casſie oium ana pōdus ʒ. i. ⁊ costi. ʒ. viij. ⁊ se. alb armel ⁊ piretri ⁊ macropiperis oiuz añ. ʒ. iiij. serapini ⁊ castorei ⁊ oppoponaci oium ana pōd⁹. ʒ. ij. ⁊ zedoarie ⁊ dozonici ⁊ olei balsami oinz añ. au. viij. ⁊ i descriptiōe syra ⁊ greca myrrhe. ʒ. iiij. ⁊ cāfore. ʒ. iiij. rere sicca ⁊ cicotrigoniça ⁊ infūde ea q̄ hāſcunt in vino decocto: deū aggrega oīa ⁊ ꝓsice cū melle ʒ antiq̄ ser mēib⁹. cuius dosis sit sicut nux cū aq̄ tepida.

Confectio phłoꝝ ⁊ ę illa q̄ noīat medicina vite: Clater ad supfluitates phłatis ꝓfortat aiaz lenificat digerit facit eructuare assūmata vt sit sē viaticū adolescētie ⁊ addit in cōservatōne ⁊ memoria ⁊ rōnem efficit bonā ⁊ absoluit liguā ⁊ destruit frigora: abscidit fluxū vrine ⁊ sedat vētositates addit in spmate ⁊ ꝓfortat memoriā ⁊ detumescē facit carnē gingiuarū ⁊ stringit dētes ⁊ remouet dolores dorsi ⁊ vncturaꝝ ⁊ lioꝝ ⁊ emū croziorū: cui⁹ pmixtio ℞. pipis ⁊ macropipis ⁊ zinziberi ⁊ cynamomi emblicoꝝ ⁊ bellīricoꝝ ⁊ capsie ⁊ aristol. ro. de sceni ⁊ venarū citriniaꝝ ⁊ vēris gnoꝝ pinee maioris. Et in descriptōe alia: nuci nō sucurū ⁊ ę testicul⁹ vulpis oiuz añ. ℥. i. ʒ. camemill. ℥ ʒ. ⁊ plāte gnoꝝ vue. ℥. iij. aufertur interi⁹ pallularū rubearū: deīn terant bñ ⁊ sumat q̄ntū sūt ocēs medicie mell ⁊ coagulet: deīn ꝓficiant cū eo spēs q̄s diximꝰ ⁊ sumat de ea sm oēz dispositionē q̄ntū est nux pua in oleo nucis inde mensura cū q̄ inuolnatur.

Celite. In hac medicina sub fideiussiōe affirmāt oēs iuuamentū existē ⁊ in ꝓpositōe ei⁹ ę mirabile. Nos vo nō inenim⁹ ei in ꝓssionē plimā nisi in aspitate accidēte ligue ⁊ mollificatōi ei⁹. Ille vo medici dicūt q⁹ scelite magnū ꝓfert iuuamentū mantie ⁊ egritudiū⁹ frigidis melach holici ⁊ phłaticis ⁊ paſsi ⁊ epilepsie ⁊ apoplexie ⁊ torture ⁊ algue/gines ⁊ locntōi aie ⁊ dolori capitis ⁊ emigranee ⁊ oblitioni ⁊ melie ⁊ frigori cerebri ⁊ tremori et pulsui cordis ⁊ ꝓseruat embꝝonē ⁊ ꝓfert aboꝛsui et ꝓfert distillatōi vrine ⁊ doloriū⁹ matricis ⁊ vētositati ei⁹ ⁊ mollificationi lingue ⁊ vtigini ⁊ tristitie ⁊ no cumēto fungoꝝ ⁊ venenis ⁊ lacti q̄ coagulatur in stomacho ⁊ aliis: ⁊ confert doloribus iuncturarū ⁊ omniū⁹ doloribus antiquis frigidis. ⁊ datur in potu ad omnē rem ad quam pertinet sicut ad frig⁹ vehemens in aqua caffiefistule. ⁊ dicitur q⁹ in vino est magis iuuamentū ⁊ ad opilationes intrinsecas cū aqua radicū ⁊ ad dolores matricis cum aqua anisi ⁊ ad dolores superiores cum aqua sansuci aut cum aqua radicum sicle ⁊ pueris cum oleo viol. Hec ergo sunt ea que dicunt medici. Et illud quod ę apud me est q̄ est medicina inordinata nō inordinate cō positionis adurens sanguinē ⁊ humores deficiens a trociscis. Cui⁹ cōmixtio: ℞. musci ⁊ canfore ⁊ ambre omniū ana pondus. ʒ. ij. margaritarum nō perforatarum ⁊ croci amboꝝ añ. ʒ. x. auri cōtriti ⁊ argenti contriti amborum ana. ʒ. ʒ. amoni ⁊ semnis harmel ⁊ eusorbij ⁊ vsnen nabati ⁊ vsnee ⁊ seminis apij ⁊ seminis rute ⁊ sterconis vacce montane ⁊ sulfuris rubei ⁊ citrini ⁊ hellebori albi ⁊ storacis liquide ⁊ ciperi ⁊ mersulen ⁊ sunt ligna asparagi ⁊ venarum aleffind ⁊ est alharmel alba ⁊ chelidonie ⁊ granorum almahaleb ⁊ xylobalsami ⁊ hezerahen ⁊ est vitis alba: ⁊ simsindar omniū ana pondus. ʒ. ij. et floris squinanti ⁊ folij ⁊ mucis muschate ⁊ castorei ⁊ se. cruce ⁊ seminis baucie omniū ana pondus. ʒ. x. ⁊ alzarub ⁊ azkei ⁊ dragaganti magisterij ⁊ nigelle sterconis vulpis ⁊ radis capparis omniū ana ʒ. ʒ. et serici crudi ⁊ seminis aneti ⁊ radicum eius ⁊ zedoarie ⁊ dozonici ⁊ zinziberis ⁊ gentiane ⁊ lingue auis ⁊ salis indi ⁊ piretri ⁊ cozalli ⁊ bitumis iudaici ⁊ sulfuris ⁊ pilij oiuz añ. ʒ. iiij. gariofil. ⁊ spice ⁊ assari ⁊ costi ⁊ casſie ⁊ cardamomi ⁊ capilluenerꝭ oiuz añ. ʒ. viij. ⁊ macis ⁊ ireos āboꝝ añ. pōd⁹. ʒ. i. fructuū mādragore siccoꝝ numero. xx. ⁊ casſie mūdate ⁊ lignoꝝ casſie amboꝝ añ. pondus. ʒ. ʒ. ⁊ florū squinanti pondus ʒ. v. ⁊ se. feniculi ⁊ ysopi siccę amborū ana. ʒ. x. ⁊ ozigani p. rsici ⁊ ozigani alinci amborum ana. ʒ. iiij. et bedeoard ⁊ nodorum pale veteris in parietibus et reusini omniū ana. ʒ. vij. ⁊ piperis albi ⁊ nigri ⁊ macropipis ⁊ opij ⁊ aristologie longe ⁊ rotunde ⁊ granorū almahaleb omnium ana ʒ. xx. ⁊ auellane inde pōd⁹. ʒ. ij. ⁊ dnas tertias. ʒ. i. supioris salicis ⁊ venarum indarum siccarum ⁊ est almeius ⁊ polij ⁊ succi ireos ⁊ darsisahan ⁊ abzotani omnium ana pond⁹ ʒ. i. ⁊ aniuden nigre pondus. ʒ. iiij. ⁊ quarte ⁊ meliloti pondus. ʒ. iiij. ⁊ duarum tertiarum. ʒ. i. ⁊ capilloꝝ algol ⁊ digitorum citrinorum ⁊ gutte baracost ⁊ altit boni odor ⁊ serapini ⁊ oppoponaci omnium ana pondus. ʒ. ij. ⁊ terre viarum quadratarū pondus. ʒ. iiij. Et illud quod inuenitur de medicinis q̄ intrāt i scelithe in codicib⁹ grecis additū supra illud qō ę in hac descriptōe est istud alzurub ⁊ alefis albe añ. ʒ. ij. radicis alkeiri rubee pōd⁹. ʒ. iiij. superioris alcāne. ʒ. ij. agnicasti. ʒ. iiij. cozdumeni pō dus. ʒ. i. reusini ⁊ carpobalsami ⁊ xylobalsami ⁊ gra

noz myrthi egyptie ⁊ sigillate regis ⁊ asse fetide omnū ana ʒ.ij. nucis muschate ℈ ʒ.i ij. granoz albi excorticatoz ʒ.iiij spodij ʒ.i. cuscute ⁊ karabe ⁊ mudaf corīō ⁊ gestafrid ⁊ mucis sauie ⁊ mugath ⁊ marmacor ⁊ vtriusq; bec ⁊ rubei ⁊ albi omnū ana ʒ.ij. anisi ʒ.iij. sceba ʒ.i. sal tabarzet salis indi ⁊ salis panis ⁊ dauci ⁊ petroselini ⁊ succi ligritie ⁊ succi enpatorij omnū ana ʒ.ij. ⁊ cozticū citri siccoz ⁊ fustiū peonie oiuz ana pondus ʒ.iij. cbyruden ʒ.v. magnetis ʒ.vi. calcanil ⁊ est ozimū mōtanū ⁊ amigdalaz amaraz omniū ana ʒ.vij. Tere sicca ⁊ cicotrigoniza ⁊ infunde ea que liquefiūt in vino bono ⁊ pfice cū melle qō sit tripluz pondꝰ medicinaz ⁊ repone in vase vitreo qō sit sicut vrinale ⁊ antiquet sex mensib⁹: cuius dosis sit ℈ quātū est cicer cum aqua tepida.

Ommixtio eius ℈m aliā descriptionez: ℞. muschi boni pondus ʒ.ij. margaritarum nō pforataz pōdus ʒ.x. auri fusi ⁊ argenti fusi amboz ana pondus ʒ.ʒ. ambre pōdus ʒ.iij. ʒa rub pondus ʒ.i. lyrici adusti aut nō adusti pond⁹. ʒ iiij. myrre gariofiloz ⁊ spice boni odoris āboz añ. ʒ iiij. croci pondus ʒ.x. ʒedoarie ⁊ doronigi amboz ana ʒ.iiij. radicis lilii celestis pondus ʒ.i. amomi pōdus ʒ.ii. masticis pondus ʒ.ʒ. folii indi pondus ʒ.x carpobalsami pōdus ʒ.ʒ. macis pōdus ʒ.i. fructuū mandragore numero .x. lignoz cassie ⁊ cassie ambo rū ana ʒ.v. leucopiperis ⁊ zinziberis ⁊ radicū anete omniuz ana ʒ.iij. costi amari pondus ʒ.viij. nucis muschate pondus ʒ.x. castoreipondus ʒx. euforbij pōdus ʒ.ij. floris ſgnanti pondus ʒ.x. ſe. anett ⁊ gētiane romane ⁊ ſupioꝛis lingue auis oiuz ana pōd⁹ .ʒ.iiii. cardamomi pōdus ʒ.viii. ſe. harmel. ʒ.viii. feniculi pōdus ʒ.vi. fustiū capilloz veneris .ʒ.viii. sal indi pondus ʒ.iiii. nigelle ⁊ est granū nigz pōdus .ʒ.ʒ. origani pſici pōdus ʒ.iiii. fu pondus. ʒ.vi. dragaganti artificii pondus ʒ.ʒ. vſnen nabathi pōdus .ʒ.ii. ſe. apii ⁊ ſemi. rute ⁊ vinee ⁊ ſulfuris citrini omniū ana ʒ.ii. ſtercoris vacce mōtane aut capre mōtane pondus ʒ.ii. bedeguard pōdus ʒ.vii. ſemi. cruce pōdus ʒ.x. ſauie pōdus ʒ.iiii. melanopiperis ⁊ mapiperis ⁊ ſe. hyuſquiami albi oiuꝝ ana. ʒ.xx. terre viarū quadratarū pondus. ʒ.i. ariſtologie lōge pōd⁹. ʒ.x. ariſtologie rotūde pōdus ʒ.iiij. reubarbi pōdus. ʒ.vii. ſeminis alzufere pōdus. ʒ.x. ſeminis endiuie pondus. ʒ.iiii. ſeminis alaniuden pondus. ʒ.iiii. ⁊ ſexta ʒ.i. meliloti pōdus. ʒ iiii. ʒ. pſilij ⁊ iſſidis oiuꝝ añ. pondus. ʒ.iiii. granoz cucumeris excorticatoz. ʒ.iiii. ⁊ tertiā. ʒ.i. bitumis iudaici pondus. ʒ.iii. cāsoꝛe ⁊ helleboꝛi albi ⁊ nigri ⁊ cipi ⁊ storacis liquide ⁊ chelidonie ⁊ semi. halparagi oiuꝝ ana pondus. ʒ.ij. ⁊ digitoz citrioz ⁊ capilloz algol ⁊ radicis endiuie ⁊ cassie ⁊ baracost oiuꝝ ana pondus ʒ.ii. xylobalsami pōdus ʒ.ii. aque nigelle ⁊ aq̄ spine mōtane: alcāna ana pōdus ʒ.i. granoz alma haleb pondus ʒ.i. radicuz assidi ⁊ est ſynapis albi pond⁹. ʒ ii. nodoz palee q̄ est i picrib⁹ ʒ.vii. ſtercoris vulpis pōdus. ʒ ʒ. cozticū radicis capparis pondus ʒ.ʒ. hezeriasen ⁊ iſſundi āboz ana pōdus. ʒ.iiii Aggrega has medicīas ptritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ infunde q̄ insūdenda sūt de eis in vino odoꝛifero ⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ repone in vasis: ⁊ ad ministra post sex mēses sicut cicer cū aqua cozticuz radicis feniculi ⁊ apii ⁊ fac caputpurgiū ex ea quantitate vnius grani frumēti cū aqua canabis.

Hius Darii: ⁊ est medicīa inda q̄ letificat ⁊ pfortat coꝛ ⁊ coꝛp⁹ ⁊ coloꝛē efficit bonū ⁊ aufert lūbricos ⁊ facit odoꝛē oris bonuz ⁊ sudoꝛis ⁊ inuamētū eius ad epar est magnū ⁊ nō est in ea nocumentū apparēs ⁊ sumitur ante cibū ⁊ post ipm: cuius cōmixtio. ℞. rosarū rubearū pōd⁹ ʒ.vi. ciperi pond⁹. ʒ. viii. gariofiloz ⁊ masticis ⁊ spice ⁊ assari oiuꝝ ana. ʒ.iii. cynami ⁊ alzarub ⁊ croci ⁊ macis ⁊ cardamomi ⁊ heil bace ⁊ nucis muschate oiuꝝ ana pondus. ʒ.i. Sume has species post cicotrigonizationē cū ozali ⁊ permisce punixtione de cēti conterendo: deinde accipe emblicoz mūdatoz bonoꝝ recentiū lb. i. ⁊ decoquantꝝ in lb. ix. aque dulcis donec remaneat tertia: deinde coletur ⁊ itcretur illa aqua in olla sup quā ponant de penidis sahari. lb. ii. deide buliat cū facilitate donec ingrossēt ⁊ fiat in spissitudine lohoc ad pectus grossi: deinde auferat olla ab igne ⁊ pulverizent in ea medicine et moueatur cū ligno salicis donec pmisceatur cōmixtione equali. Cuiq; infrigidatꝝ reponātur in vase viridi cui⁹ dosis sit qō est ab vno aur. ad duos.

Onfectio alia inda: ℞. piperis ⁊ macropiperis ⁊ myrobalanoz nigroz ⁊ belliricoz ⁊ emblicoz ablatis nucleis ipsoz ⁊ centaree oiuꝝ ana sextaria. iiii. ⁊ mellis ⁊ butyri vaccini quātū cōficiat ipsaz: cuius dosis sit aur. i. aut plus vnicuiq; hoi ℈m quantitatē sue virtutis.

Onfectio notata algere q̄ pfert vtriq; cholere ⁊ pruritui ⁊ frigoꝛib⁹ pfortat stōm et valet ad colicā ⁊ vento sitates ⁊ facit appetere cibū ⁊ confert ad coitum: cuius pmixtio. ℞. scamonee ⁊ medulle turbit ⁊ macropiperis oiuꝝ añ. ʒ.v piretri ⁊ seminis apii ⁊ ameos ⁊ zinziberis ⁊ salis indi omniū ana pōdus. ʒ.i. gariofiloz ⁊ zarub amboꝝ ʒ.ʒ. alflengeri aure. i. mahaleb excorticati ana. ʒ.ii. zuccari tabarzet ⁊ croci amboꝝ ana ʒ.iii. Accipe has medicinas post cicotrigonizationem exceptis scamonea ⁊ croco quoniā simul terūtur: deinde perthisce medicinas cōmixtione decenti ⁊ confice cum melle dispumato ℈m pondus earū ℈ is ⁊ semis: cuius dosis sit ab eo qō est inter. ʒ. ii. vsq; ad. ʒ. ii. ʒ. vsq; ad. ʒ. iii.

Onfectio alia animā confortās dilatanſ ⁊ letificans confortās corpus coloꝛē faciēs bonū destruens lumbricos odoꝛem oris faciens odoꝛiferū ⁊ sudoꝛē ⁊ pfert stomacho ⁊ epati ⁊ nō est in ea nocumētū ⁊ recipitur ante cibū ⁊ p⁹ ipsū: cuius pmixtio: ℞. rosarū rubearū pres. vi. ciperi partes. viii. gariofiloz ⁊ masticis ⁊ spice ⁊ assari oiuꝝ partes. iii. cynami ⁊ zarub ⁊ croci ana partes. ii. macis ⁊ cardamomi ⁊ heil bauce ⁊ nucis mu

ſchate oium añ. partē. i. terank ⁊ cribellētur ⁊ ſuma tur ad oē pondus. ʒ. xxxiij. de oibus medicis lib. i. emblicoꝝ recētū ⁊ decoquat ois lib. cū ix. lib. aque vſquequo remaneāt lib. iij. deū colet ⁊ pijciat ſup illā aquā. p oi lib. ēblicoꝝ lb. i. penidioꝝ ſaḥari ⁊ de coquātur donec fiat in ſpſſitudie electuarij groſſi: deū pulueriz̄ent deſup medicie: ⁊ ꝙuenienter fiat eꝰ pmixtio ⁊ reponat in vaſe vitreo viridi: cuiꝰ doſis ſit ab auſ. i. vſq; ad aur. i. ℥ ſ.

Confectio tyriacal magna ex nr̄a arte exp toꝝ iuuamētoꝝ predictoꝝ in cōfectionibꝰ que ſūt ante eā. ℞. corticū citri ⁊ ḡriane ⁊ myrrhe ⁊ carpobalſami ⁊ foliorꝝ ozimi ⁊ citri ⁊ ſemi nis eius ⁊ ſcis alfeleugemiſch ⁊ zedoarie ⁊ dozoni gi oium ana. ʒ. iiij. ⁊ muſchi ⁊ ābre āboꝝ ana aur. i. ⁊ xiloaloes indi aur. ii. ⁊ cāforē aur. ℈. ⁊ coſti ⁊ cina momi ⁊ acori ⁊ croci ⁊ ſpice celtice ⁊ abſynthij oiuꝝ añ. ʒ. iij. ℈ ſu ⁊ meu ⁊ petroſelini oiuꝝ añ. ʒ. ij. ℈. ⁊ ſe minis cruce ⁊ ſcis napi ⁊ ſcis porri ⁊ ligue anis ⁊ ḡ noꝝ pipis oium añ. pondꝰ ʒ. ij. ⁊ opij pōdus ʒ. iij. cōficiat ſm deſcriptionē ⁊ fermētetur ſex menſibus deinde bibatur.

Confectio tyriacalis mioꝝ ex arte nr̄a. ℞. carpobalſami ⁊ coſti ⁊ myrrhe ⁊ gentiane ⁊ cinamomi ⁊ leucopipis ⁊ xyloaloes indi ⁊ petro ſelini oium añ. ptē. i. muſchi tertiā ptis: caſtorei q̄r tā ptē cōficiat cū melle ⁊ adminiſtretur.

Confectio ceſaris valēs ad pulſū coxdis ⁊ epilepſiā ⁊ doloꝝ ſtōi ffi ⁊ inteſtinoꝝ ⁊ opilatiōes ⁊ putrefactiōem ſanguis longā ⁊ diffi cultatē digeſtiōis ⁊ difficultatē anhelit ꝰ ⁊ ſingultuꝝ vehemētē cuiꝰ pmixtio ℞. caſtorei ⁊ ſucci liquiritie ⁊ caſſie ⁊ coſti amari ⁊ meliopiperis macropiperis ⁊ ſtoracis ⁊ opij ⁊ croci ⁊ ſpice aromatice oium añ pondus. ʒ. iij. oppoponacis pōdus. ʒ. i. muſchi pō dus ſexte ʒ. i. zedoarie ⁊ dozonigi ⁊ margaritarū ſi pſoratarū oium añ. ʒ ℥. myrrhe pōdꝰ ʒ. ix. Aggrega has medicias tritas ⁊ cribellatas ⁊ pfice cū mel le diſpumato ⁊ vtere cū neceſſe eſt quātitate ciceris.

Aſtera magna valēs ad malitiā digeſtiōis ⁊ frigus ſtōi. ppzie ⁊ inteſtioꝝ ⁊ mollificatiōem in ſtō ⁊ veſica: ⁊ addit in deſiderio dōcūdi: cuiꝰ pmixtio ℞. myrobalanoꝝ nigroꝝ ex corticatoꝝ pondus ʒ. vi. bellirico. ⁊ embli. ſcis apij montani ⁊ caſſie inde ⁊ amcos ⁊ origani plici oium añ ʒ. i. ſpice ⁊ amomi ⁊ heil ⁊ acori añ. pōdus ʒ. iij cinamomi pōdus. ʒ. iiij. leucopipis ⁊ melanopipis ⁊ neremiſch ⁊ ſalis indi oium añ. ʒ. ℈. ſcorie ferri ʒ. iij. lynapis ʒ. i. ℈. ⁊ ſalis āmoniaci. ʒ ℈. tere ⁊ cicorri goniza ⁊ inuolue cū oleo amigdalio ⁊ pfice cū mel le diſpumato de quo ſit triplū ponderis ſpecierum ⁊ vtere cū neceſſe fuerit.

Receptio alia. ℞. myrobalanoꝝ kebuloꝝ ⁊ bellīcoꝝ ⁊ ſebedenigi ⁊ buzeiden ⁊ ma cis ⁊ capſie inde ⁊ ſecacul oium añ. ptem vnā bedarūgi rubei ⁊ bedarūgi albi ⁊ ligue anis et been albi ⁊ been rubei oium añ. partē mediā. Aggrega has medicinas ptritas ⁊ cribellatas ⁊ cōfice cū melle diſpūato ⁊ butyro ⁊ vtere cū neceſſe fuerit.

Zhemiré magnū: Eſt medicina inda conferēs malitie pplexiōis frē ⁊ debilitati ſtomachi ⁊ addit in deſiderio coeūdi ⁊ pfert algueſgues ⁊ melie ⁊ rectificat motus coꝛpis ⁊ pſervat embꝛyonē ⁊ cōſeruat renes ⁊ veſicā ⁊ frāgit lapidē: cuius pmixtio. ℞. acozi ⁊ coſti amari ⁊ ariſtologie lōge ⁊ ariſtologie rotūde oium ana ſextaria. iiij macropipis ⁊ zinziberis amboꝝ añ. pondus ſextarioꝝ v. ſeminis apij ⁊ ameoſ ⁊ carui ⁊ ſe. feniculi ⁊ ſeminis alrachanti ⁊ le. portulace ⁊ ſe. cruce ⁊ tuderi albi ⁊ rubei ⁊ auricule muris ⁊ cymini carmeni ⁊ ſemi. aneti oium ana pōdus ſextarioꝝ vi. garioſiloꝝ ⁊ vince ⁊ calami aromatici ⁊ xilobalſami oium añ. ſextaria tria meliloti ⁊ ſceba ⁊ zarub ⁊ carpobalſami omniū ana ſextaria tria: ⁊ caſſie ⁊ macis, ⁊ cardamomi ⁊ cynnami oium ana ſextaria. iiij. myrobalanoꝝ citrinoꝝ ⁊ ſeremblegi ⁊ bellīcoꝝ ablatis nucleis oium ana ſextaria. viij. pomoꝝ mandragore ſiccoꝝ ⁊ hellebori albi ⁊ marmacoꝛe ⁊ ſe. hyuſgami al. liluſris ⁊ ſe. hyuſgami al. hortulāi ⁊ aſech hortulāi ⁊ capſie ide ⁊ zereſch ⁊ ḡnoꝝ citri excorticatoꝝ ⁊ venarū ⁊ ſiren indi ⁊ been rubei ⁊ been al. ⁊ ligue anis oium ana aur. xiij. nucis muſchate. xxx. nūero: radicū cucumeris ſilueſtris ⁊ ſeminis agnicaſti oium ana ſextaria. iij. ſcis baucie ⁊ amoni āboꝝ ana. ʒ. vi. opij ⁊ euſo: dij ⁊ caſtorei oium ana. ʒ. iij. myrobalanoꝝ nigroꝝ ablatis nucleis pōdere. ʒ. iiij folij indi ⁊ fenugreci ⁊ meu ⁊ petroſelini ⁊ dauci et reuſmi oium añ. ʒ. vi. aggregentur medicine iſte trite ⁊ cribellate. Et ſumantur penidij. al. pondere medicinarū dictarum omniū. ⁊ butyrū vaccinū pōdere medicinarū ⁊ penidioꝝ ſimul: ⁊ mellis diſpumati pondere medicinarū ⁊ penidioꝝ ⁊ butyri ſil. ⁊ cōficiatur ſm hunc modū: Sumant penidij ⁊ incidantur ⁊ poꝛiciantur ſuper eos tres lb. aque ⁊ decoquantur donec liqueſiant ⁊ ingroſſentur ⁊ fiāt ſicut mel: deinde pijciat ſuper eos mel: fiat tepidum butyrū vaccinū inuoluantur ⁊ cū eo medicine trite ⁊ cribellate: deinde pijciantur penidij ⁊ mel cocta ſimul i mozario magno ⁊ pulueriz̄etur deſuper medicine inuolute in butyro ⁊ pficiantur donec equē tur ⁊ reponantur in vaſe in quo fuit mel tempoze longo ⁊ reponatur ſex menſibus ⁊ adminiſtretur poſt illud: cuius doſis ſit ſicut galla in p̄cipio diei ⁊ fine eius tribus diebus ⁊ tribꝰ noctibus cū aqua calida aut cū aliquo de vinis.

Ermixtio eius ex deſcriptione alia. ℞. acori ⁊ coſti amari ⁊ ariſtologie longe ⁊ rotū de omniū ana ſextaria tria: macropiperis ⁊ zinziberis ana ſextaria. v. ⁊ in deſcriptōe alia amboꝝ ana ſextaria duo loco quinq; ſeminis apij ⁊ ameos ⁊ carui ⁊ ſe. feniculi ⁊ ſemi. alrotab. ⁊ ſe. portulace ⁊ ſemi. cruce ⁊ ſe. ſanſuci ⁊ tuderi albi ⁊ rubei ⁊ cymini carmeni ⁊ ſeminis aneti oiuꝝ ana ſextaria ſex. garioſiloꝝ vince calami aromatici carpobalſami oiuꝝ ana ſextaria. iij. meliloti ⁊ ſceba ⁊ zarub ⁊ carpobalſami ⁊ caſſie ⁊ macis ⁊ cardamōi ⁊ cyna-

mi oīum ana sextaria.iiij. myrobalanoꝝ citrinoꝝ ꝛ bellericoꝝ ꝛ emblicoꝝ oīum ana sextaria .viij. ponꝫoꝝ mandragore siccoꝝ ꝛ myrthi sicce ꝛ helleborī albi ꝛ marmacoꝝ ꝛ seminis hyusqami albi siluestris ꝛ seis hyusqami albi horzulani ꝛ asech ꝛ capsie inde ꝛ zereseh ꝛ granoꝝ citri excorticatoꝝ ꝛ sires indi ꝛ zaroꝝ ꝛ been albi ꝛ rubei ꝛ ligne auis omniū ana aur.xxiij.nuciꝫ muschate.xxx.numero radicuꝫ cucumeris siluestris ꝛ semis agnicasti amboꝝ ana sextaria iij.semis baucie ꝛ amomi amboꝝuꝫ ana.ʒ.vi. opij cuforbij ꝛ castorei omniū ana.ʒ.iij. myrobalanoꝝ nigroꝝ pōdus ʒ.iiij.folij indi fenugreci ꝛ mencuhndi ꝛ petroselini ꝛ dauci ꝛ reusini oīuꝫ ana ʒ.vi. aggrega has medicinas post cicotrigonizationē ꝛ pone cū eis penidios ℈m pōdus medicinaꝝ oīuꝫ ꝛ in uolue cū butyro ꝛ confice cū melle dispumato ꝛ repone in vase: cuius dosis sit ʒ.ij.ʒ.sorū ꝛ debili minus hoc.

Alzehemire puñ iuuamētoꝝ primoꝝ ē ei ℞.acori ꝛ costi ꝛ aristologie rotūde ꝛ lōge oīum ana sextaria iij. granoꝝuꝫ arafed ꝛ seminis harmel amboꝝ ana sextaria ij. ꝛ pipis ꝛ macropipis ꝛ zinziberis oīuꝫ ana sextaria v. ꝛ se. apij ꝛ carui ꝛ cipi ꝛ semis napi ꝛ se. alrotab ꝛ se. cepe ꝛ seminis eruce ꝛ zaroꝝ ꝛ tuderi rubei ꝛ albi ꝛ se. porri ꝛ se. lini ꝛ seis anadochoche ꝛ se. feniculi ꝛ ameos ꝛ se. citri excorticati ꝛ seis portulace ꝛ calamēti ꝛ bechir ꝛ fenugreci ꝛ semis fasuci ꝛ cymini carmeni ꝛ se. aneti ꝛ se. baucie oīuꝫ ana ʒ.x. gariofiloꝝ ꝛ heil ꝛ vinee ꝛ folij indi ꝛ cardamōi ꝛ cynami ꝛ enule ꝛ ciperi ꝛ nucis muschate ꝛ calami aromatici ꝛ zarub: ꝛ melloti ꝛ marmacoꝝ ꝛ carpobalsami oīuꝫ ana ʒ. xx. ꝛ cassie ꝛ macis ꝛ granoꝝ myrthi ꝛ zereseh ꝛ lingue auis ꝛ spice oīuꝫ ana pōdus ʒ.xxiij. ꝛ roſ. siccarū pōdus ʒ.v. ꝛ myrobalanoꝝ nigroꝝ ꝛ kebulorū ꝛ bellericoꝝ ꝛ emblicoꝝ oīuꝫ ana sextaria iij. seis hyusqami albi ꝛ cuforbij ꝛ opij oīum ana ʒ.iij. castorei sextariū.i. ꝛ cassie inde ꝛ alasech ꝛ zedoarie et been rubei ꝛ albi ꝛ reusini ꝛ darūgi ꝛ semis portulace ꝛ galāge ꝛ storacis oīuꝫ ana sextaria iij. ꝛ penidioꝝ cū pōdere oīuꝫ harū medicinaꝝ ꝛ cōmisce ꝛ in uolue butyro vaccino ꝛ spice cū melle dispumato: cuius dosis sit aur.i. cum aqua tepida.

Confectio Ba. Hec confectio calefacit instrua vine ex renib⁹ ꝛ vesica ꝛ aperit opilationes ꝛ rectificat corpus: cui⁹ pmixtio. ℞. leucopipis melanopipis ꝛ amomi ꝛ costi amari ꝛ spice aromatice ꝛ folij indi ꝛ croci ꝛ seis apij ꝛ anisi ꝛ piretri ꝛ seis vtice ꝛ seis rute mōtane oīum ana ptes æqles. Aggrega has medicinas tritas ꝛ cōfice cum melle dispumato ꝛ vtere: cui⁹ dosis sit pōdus ʒ.i. cuz aq̄ corticū radicis feniculi ꝛ corticū radicis opij: cuius pmixtio ex descriptione alia. ℞. pipis nigri ꝛ albi ꝛ amomi ꝛ costi ꝛ spice ꝛ calami aromatici ꝛ folij indi ꝛ seis apij ꝛ croci ꝛ anisi ꝛ seis vtice piretri seis rute mōtane oīum ana ptes æqles pficiant cū melle ꝛ sit dosis pōdus ʒ.i. cū aq̄ radicū feniculi ꝛ apij.

Confectio alia Bal. valēs ad dolorem epatis ꝛ tussim ꝛ expulsionē lāguinis q̄ fit cū vōitu: cui⁹ pmixtio. ℞. croci cinamōi amboꝝ ana pōdus ʒ.i. bdellij ʒ.iij. alzebet duas tertias. ℨ.i. sgnāti ʒ.iij. calami aromatici ʒ.ij. cassie spice celtice myrrhe oīuꝫ ana ʒ.ij. gūmi cupsi sextaria iij. ꝛ mellis ℨ.iij. passulaꝝ enucleatarū pōdus ʒ.xl. ꝛ vini boni qō sufficit: terantur ꝛ cuofrigonizet ꝛ cōficiantur cum melle.

Confectio hermetis pferens podagre valde ꝛ doloribus iunctuarū ꝛ doloꝝib⁹ renū ꝛ stomachi ꝛ vētositatibus ꝛ vlcerib⁹ intestinoꝝ ꝛ hydropisi ꝛ icteritie ꝛ vrigini. ꝛ ci⁹ gdē ꝓpietas ē in iuncturis ꝛ podagra: ꝛ sit dosis aur.i. aut ʒ.ij. cui⁹ pmixtio. ℞. agarici ꝛ assari ꝛ acori ꝛ cozdumēi ꝛ se. rute ꝛ cuforbij ꝛ fu ꝛ isopi sicce oīum ana ℨ.i. aristologie longe ꝛ radicū ciclaminis amboꝝ ana ℨ.ij. ameos ꝛ gariofiloꝝ amboꝝ ana. ℨ. ij. gentiane romane ℨ.vi. hasce ꝛ se apij amboꝝ añ ℨ.ij. centauree minoris ꝛ est albalzis ℨ.viij. cassie ꝛ costi amari ꝛ myrrhe oīum ana ℨ.iij. spice aromatice ꝛ sceha mōtani ꝛ petroselini oīum ana ℨ.ij. polii ꝛ prasii amboꝝ ana ℨ.vi. camepitheos ꝛ camedreos ꝛ scordeon' omniuꝫ ana ℨ. viij. Aggrega has medicinas tritas ꝛ cicotrigoniz alas: ꝛ pficecū melle dispumato ꝛ reponc in vase ꝛbibat in dieb⁹ veris. ¶ Cōmixtio eius ex descriptione alia. ℞. agarici ꝛ acori ꝛ assari ꝛ cozdumēi ꝛ semis rute ꝛ cuforbij ꝛ fu ꝛ isopi sicce omniū ana ℨ.i. ameos ꝛ gariofiloꝝ amboꝝ ana ℨ.ii. gentiane ℨ.vi. hasce ꝛ seis apij amboꝝ ana ℨ.ii. centaure minoris ℨ.viii. cassie ꝛ costi ꝛ aristologie longe omnium ana ℨ.iii. myrrhe ꝛ spice ꝛ calamenti montani ꝛ petroselini omnium ana ℨ.ii. prasii ꝛ polii amboꝝ ana ℨ.iii camedreos ꝛ camepitheos ꝛ scordeon omniū ana ℨ.viii. mellis quantum sufficit: cuius dosis sit ʒ.ii. aut aur.i. in hora veris.

Confectio hermetis valens ad tenasmonē cum de ea sumitur in potu pōdus ʒ.xxx. cum aqua frigida ꝛ ad dolorem epatis cū aqua mellis roſ. ꝛ ad febrem cum aqua tepida ꝛ ad dolorem stomachi cum aceto cōmixto ꝛ ad dolorem renū cum vino cōmixto ꝛ ad reliquos dolores ꝛ prefocationem cum aqua tepida. Et si non fuerit cum eis febris cum vino cōmixto ꝛ ad expulsionē sanguinis cum aceto cōmixto in quantitate fabe et ad dolorem illi sicut quātitas illa: ꝛ ad retentionez menstruorum ꝛ ventositates cum vino antiqno cōmixto ꝛ est conueniens ad dolorē capitis ꝛ algues ꝛ maniam cū in potu sumitur i nocte ꝛ ad tussim siccā potata in ꝓncipio noctis cū vino cōmixto ꝛ ad morsum serpentū cum aqua alcereniabin ꝛ linitat sup locū morsum ꝛ cōfert ad venena mortalia qñ in potu sumitur cū aq̄ gēnane ꝛ ad morsū canis rabiosi qñ in potu datur cum lacte

Dindarus: Existimauit ille qui ipsum edidit q̄ est expertus: cuius permixtio. ℞. piperis albi ʒ semimis hyusquiami albi amborum ana sextaria v. croci ʒ lumon amborū ana sextaria. x. ʒ opii ʒ ammoniaci ʒ folii ʒ piretri ʒ radicū mādragore ʒ alhonniati ʒ cassie ʒ spice ʒ seis apii oiuʒ ana sextaria vi. ʒ xylobalsami sextaria. iii. ʒ mellis dispumati quātum sufficit: ꝓficiant ʒ admistretur sicut narrauimus.

Alkesimegi ē cōfectio plimox iuuamētorum valens ad egritudines infātiuʒ ʒ pueroꝝ ʒ ad epilepsiā ipox ʒ toxurā cozū ʒ spasmū ipsox ʒ colicaʒ eox ʒ cōfert ꝓfocatiōi matricis ʒ tempat additionē mēstruox: ʒ sedat ventositates mātricis: cuius pmixtio. ℞. cassie ʒ gestafrid ʒ radicis mādragore ʒ semis harmel ʒ semis feniculi ʒ carpobalsami ʒ aristologie lōge ʒ rotūde ʒ muschi ʒ ambre oiuʒ ana ʒ.iij. heil ʒ.xxiij. opij ʒ costi ʒ nucis muschate ʒ myrobalanox citrinox omniū ana ʒ.xij. gariofiloxʒ.xxiij. cynami ʒ pfectiōis alkesire ʒ arsenici citrini ʒ semis lilij oiuʒ ana ʒ.ij. acori ʒ.viij. serapini ʒ dozonigi ʒ myrrhe ʒ olei de stragē oiuʒ ana ʒ.vi. legasti ʒ macis ʒ ciperi ʒ croci oium ana ʒ.x. mugath ʒ.xv. stozacis ligde ʒ.xv. murdasacaron ʒ folioꝝ myrthi ʒ nucis muschate: ʒ seminis sauine oiuʒ ana ʒ.iij. teratur ʒ cribellet ʒ cōficiat cū melle dispumato ʒ admistret.

Confectio alkesire admistrati in ea. ℔. calami gromatici ʒ blacte bizātie ʒ olibani oium ana ʒ.iij. yuce ʒ cynami ʒ croci oiuʒ ana ʒ.i. stozacis ʒ.iij. muschi ʒ xyloaloes amborū ana ʒ.ʒ. ꝓficiat cū vino antiquo odozifero ʒ dumtaxat donec fermētet ʒ admistret.

Confectio de muscho faciēs ad pulsuʒ cordis ʒ ad oēs infirmitates melācolie ʒ ad difficultatēanhelu⁹ʒ tē medicina ꝓfortans aiam: cui⁹ pmixtio. ℞. zedoarie ʒ dozonigi ʒ margaritaʒ nō ꝓfozataruʒ ʒ karabe ʒ cozalli oium ana ʒ.i. serici crudi. ʒ.i.ʒ. been rubei ʒ albi ʒ folij indi et spice ʒ cardamomi ʒ gariofiloxʒ castozei oiuʒ añ. ʒ.i.ʒ. zinziberis ʒ macropipis ojuʒ ana tertiam ʒ.i. muschi octauā ʒ.i. terant oia ʒ ꝓficiant cum melle crudo: cui⁹ dosis sit sicē cicer cū vino odozifero.

Confectio de muscho alia q̄ valet ad dolorē epatis ʒ stomachi ʒ debilitatē eox ʒ resoluit vētositates ʒ inflāmationē: cui⁹ permixtio. ℞. pōdus tertie ʒ.i. de muscho ʒ spice aromatice ʒ cassie ʒ folij indi ʒ lacce mundate ʒ reusini oiuʒ ana pōdus ʒ.ij. gētiane romane pōdus ʒ.ij. croci ʒ ameos ʒ semis apij ʒ mastichis oium ana ʒ.iij. cinamōi ʒ pipis ʒ aristologie rotūde ojum ana pōdus ʒ.iij. xyloaloes indi ʒ gariofiloxʒ myrrhe oiuʒ ana pōdus ʒ.i.ʒ. cōfice has medicinas tritas cicotrigonizatas cū melle dispumato ʒ repone i vase ʒ vtere: cui⁹ dosis sit sicut faba cū aq̄ calida.

Edicina de muscho cū absynthio q̄ valet ad pulsū cordis ʒ algueseues ʒ apata epiglotis ʒ exsiccat humoꝝsitatē stomachi; cui⁹ pmixtio. ℞. absynthij ʒ aloes amboruʒ ana ʒ.viij. reusini ʒ.viij. ameos ʒ.viij. ʒ croci ʒ se. apij ambox ana ʒ.iij. muschi cineridē ʒ folij ʒ myrrhe oium ana ʒ.ij. castozei ʒ.i.ʒ. cōmisce ʒ cōfice cū mel elle

Medicina de muscho alia ꝓferens ad melancolicam cholericā. ℞. masticis ʒ croci amborū ana ʒ.i.ʒ. superioris absynthij ʒ ozimi cūrati ʒ epithymi oium ana ʒ.i. xyloaloes ʒ galie amboxana ʒ.i.ʒ. muschi ʒ.ʒ. zedoarie ʒ dozonigi amboruʒ ana ʒ.ij. margaritaruʒ ʒ karabe ʒ cozalli ʒ serici oium ana ʒ.iij. aloes ʒ.xxiij. mellis quantū sufficit: dosis ei⁹ integra pondus ʒ.ij. cum aqua tepida.

Edicina de muscho dulcis valēs ad pulsum cordis: ʒ egritudines melancolicas ʒ difficultates anhelu⁹ ʒ ad epilepsiaʒ ʒ paralysim ʒ toxurā ʒ quartanā: cuius pmixtio. ℞. zedoarie ʒ dozonigi amboxana pōdus ʒ.i. margaritaruʒ nō perfozatarū ʒ cozalli ʒ karabe ʒ serici crudi aduſti oium ana pōdus ʒ.i.ʒ. been albi ʒ rubei ʒ folij indi ʒ spice cardamomi ʒ gariofiloxʒ castozei omniū ana pondus duarum tertiarū ʒ.i. ʒ zinziberis ʒ macropiperis amboruʒ ana tertias duas ʒ.i. muschi pondus sexte et ʒ.ʒ.i. Tere medicinas ʒ cribella ʒ cōfice cū melle qō. est sicut extrahit de fauis quod non inuenit ignis crudū ad vnū tria ʒ repone in vase ʒ vtere.

Edicina de muscho alia efficiēs illa iuuamēta. ℞. zedoarie ʒ dozonigi ʒ margaritaʒ paruaʒ ʒ karabe ʒ cozalli oiuʒ ana. ʒ.iij. ʒ tertiā ʒ.i. ʒ serici crudi pōdus ʒ.ij. ʒ been albi ʒ rubei ʒ spice ʒ folij ʒ cardamōi ʒ gariofiloxʒ omnium ana ʒ.iij. ʒ duas tertias ʒ.i. ʒ vsnee ʒ macropiperis ʒ zinziberis oiuʒ ana pōdus ʒ.i. ʒ tertie ʒ.i. castozei pōdus tertie ʒ.i. ʒ muschi boni pōdus aur.i. incidat sericū incisiōe parua donec fiat sicut pulvis deinde aggregetur in mozterio cū margaritis ʒ corallo ʒ karabe ʒ terant optime: ʒ terātur alie medicine ʒ conficiant cū melle crudo: cui⁹ dosis sit pōdus medij aur. cū aqua tepida.

Edicina de muscho alia filis illi: cui⁹ cōmixtio. ℞. absinthij ʒ aloes āboxana ʒ.viij. spice ʒ muschi ʒ folij ʒ myrrhe oium ana pōdus ʒ.ij. reusini pōdus ʒ.vi. ameos ʒ croci ʒ se. apij oium ana pōdus ʒ.iij. castozei ʒ.i.ʒ. Tere ʒ cōfice cū melle: cui⁹ dosis integra sit aur.i.

Algzenea magna: Hec medicina est expta valēs ad oēs passiōes frigidas ʒ vētositates grossas ʒ dolorē dentiū ʒ corrosiones eox ʒ ad frig⁹ stomachi ʒ tarditatē digestiōis ʒ cholicā ʒ difficultatē vrine ʒ ad frigus ʒ phlegma ʒ ad mētionē vrine: cui⁹ pmixtio. ℞. castozei ʒ opij ʒ cynamomi ʒ assari ʒ fu ʒ meu ʒ dauci oiuʒ ana ʒ.i. piperis ʒ macropipis ʒ galbani ʒ costi omniuʒ ana ʒ.vi. croci ʒ.ʒ. liq̄fiant cū aqua mellis ʒ terātur sicca ʒ resoluatur galbanū cū melle ʒ conficiant ʒ ad mīstret post sex mēses: cui⁹ pmixtio ex descriptione alia. ℞. castozei ʒ melanopipis ʒ croci ʒ meu et fu ʒ dauci ʒ assari ʒ opij ʒ leucopipis ʒ bezard oi

tum ana pondus ʒ.ij. costi pondus ʒ.i. cinnamomi ʒ.ij. terant ⁊ cribellent ⁊ pficiant cū melle dispūato.

Agzenea minor que est in intentione eius ℞. castorei ⁊ opij amborū ana ʒ.x. pipis et macropiperis ⁊ galbani ⁊ myrrhe ⁊ costi oīuz ana ʒ.ix. ⁊ cinnamomi ⁊ meu ⁊ fu ⁊ dauci ⁊ assari oīuz ana ʒ.x. ⁊ croci pōdus quarte ʒ.i. Et in descriptione alia zinziberis ʒ.i. ⁊ stozacis ligde ʒ.ij. Et in descriptione alia castorei ⁊ melanopipis ⁊ croci ⁊ meu ⁊ fu ⁊ dauci ⁊ assari ⁊ opij ⁊ cinnamomi et leucopipis oīuz ana ʒ.i. costi pondus ʒ.i. Tere oia ⁊ pfice cū melle ⁊ antiquet sex mensibus: cui⁹ dosis sit auf. ʒ. cū aqua tepida in ieiuno. Et in descriptiōe dosis qō est inter sextā ʒ.i. vsq; ad duos auf. ⁊ in descriptione dosis quantū est granū pipis. Et dicit q terat siliqua ⁊ liniatur ad venena ⁊ ad ventositates in matricibus ⁊ panciatē ceptionis ⁊ ut menstrua soluant. Soluāt de ea ℈ntū est faba cū oleo de lilio ⁊ supponat cuz lana ⁊ liquefiat de ea cū oleo sabaci no ⁊ odozet de ea mulier ⁊ suffumiget cū ea etiā. Et ad dolorem pectoris ⁊ tussiz ⁊ renes ⁊ difficultatem vrine ⁊ frixoribus: ⁊ bibat de ea mulier quātū est cicer cum vino puro ⁊ ad nauseatuā satietatem auf. .i. cum vino puro.

Dmozsia que pfert ad debilitatem epatis ⁊ splenis ⁊ duritiē eoz ⁊ aperit opilatiōez ⁊ puocat vrinā ⁊ frangit lapideż in renib⁹ ⁊ inuamentuz eius in inceptione hydropisis est magnuz: cui⁹ pmixtio: ℞. dauci ⁊ est semē baucie silue stris cymini ⁊ carmeni xylobalsami cassie cozdumeni flozis ℈nanni semis opij oium ana pondus ʒ.i. macropipis ⁊ costi amborū ana ʒ.ʃ. leucopipis. ʒ.ʃ. myrrhe pondus ʒ.iij. baccaz lauri. x. numero acori ⁊ croci amborū ana pōdus ʒ.ij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ pfice cū melle dispumato: cui⁹ dosis sit fm ℈ntatē auellane cū aq̄ tepida.

Macardinū ⁊ est albeladoruz qō est iuuamentū ad ɔtractionem. i. eos qui se mouere non possūt: cuius pmixtio: re. myrobalanoz nigroz ⁊ bellirico ⁊ emblico omniū añ. ʒ. .xxxvi. nigelle pondus. ʒ.xxiij. spodij pōdus. ʒ.vi. heil pondus. ʒ.vij. ciperi. ʒ.vi. anacardi. ʒ.vi. pipis ⁊ macropiperis ⁊ zinziberis ⁊ balsamite ⁊ aniū omniū ana. ʒ.xij. tere ⁊ cribella ⁊ pmisce cū eo penidio rū pondus. ʒ.dc. resoluantur cū aqua fm quantitatem que sufficit: ⁊ confice medicinas ⁊ sepeli vas in quo ē medicia in ordeo sex mēsib⁹: deinde vtere.

Onfectio anacādi que pfert ad omnes species doloz stomachi ⁊ pfert ad dolorē capitis antiquū ⁊ ad originez stomati cā ⁊ ad manīā ⁊ alienatiōez ⁊ doloꝛē pectoris ⁊ epaꝭ ⁊ splenis ⁊ renū et ꝑplonē frāz et doloꝛes mīcū et podagrā et lepram et egritudies melie: cuius pmixtio: ℞. spice ⁊ meu ⁊ croci ⁊ cassie ⁊ folij ⁊ epithymi ⁊ squinanti ⁊ carpobalsami ⁊ aristologie lōge ⁊ gariofilorū ⁊ granoz albe ⁊ zizyberis ⁊ aloes ⁊ bdellij ⁊ myrrhe ⁊ olei balsami oīuz añ ʒ.i. masticis ⁊ mellis ana cardi ⁊ agarici oīuz añ; ptes. viij. radicis lilij celestis .ʒ.ii. corticū radicis feniculi lib. iii. aceti asceti. iij. i. funde cozices feniculi in aceto tribus diebus ⁊ pij cianf in ollaz ⁊ feruent bullitione leui ⁊ colet ⁊ experimanf radices ⁊ adiū gatur illi aceto mellis lib. i. ʃ. ⁊ buliat ad ignez leuem super carbones donec ingrossetur parūper ⁊ pmisceanf cum eo medicine ⁊ fit dosis pondus ʒ.ij. cum eo qō ꝑuenit de ponderibus.

Onfectio alia anacardina faciens ad paralysiz ⁊ ei similia; ⁊ ad tozturam ⁊ mollificatiōez ⁊ abstergit cerebꝝ ⁊ facit spz bonū: cuius pmixtio: ℞ spice cassie folij idi ⁊ myrrhe croci sce ha armeni epithymi supioris aladrion: reubini carpopalsami gariofilorum omniū ana pondus .ʒ.ij granoz alben excorticatoz ⁊ zinziberis amborū añ .ʒ.i. ⁊ alki ⁊ mellis anacardi ⁊ kerbel oīuz añ ʒ.iij agarici pondus ʒ.ij. Et in descriptione alia pondus .ʒ.viij. aloes scotrensis ʒ.i. ireos. ʒ.ij. corticū venarū feniculi lib.iij. aceti fortis lib. ix. infundanf cozices in aceto tribus diebꝰ continuis ⁊ pijciaf tunc in vase ⁊ feruent tribus ebullitionibus cū igne medio: deinde colet ⁊ proijcianf cozices ⁊ iterū reponatur acetū in ollā ⁊ effundanf super ipm de melle. lib. x. ʃ decoquatur cū igne leni donec ingrossetur ⁊ puluerizē tur desuper tūc medicine trite p̄dicte ⁊ pmisce eas ⁊ vtere hac confectione post sex menses: cuius dosis integra sit pōdus ʒ.i. cū a qua tepida.

Haston magnuz: Et eius expositio est bonuz conferens ad frigus corporis ⁊ ad ptisim ⁊ doloꝛem ventris ⁊ febrem cōmixtaz ⁊ ad quartanam ⁊ ad colicam ⁊ doloꝛem matricis: cuius permixtio: ℞. opij ⁊ croci ⁊ cassie ⁊ amomi, ⁊ euforbij ⁊ acatie ⁊ costi ⁊ myrrhe ⁊ spice ⁊ gūmi arabici ⁊ seminis alkenna ⁊ semen alandacocha ⁊ granorum vrtice ⁊ bdellij ⁊ olibani ⁊ adipis ⁊ sumach ⁊ sulfuris citrini ⁊ stozacis liquide ⁊ leucopipis omniū ana ʒ.v. pireri ⁊ seminis anthanithe ⁊ est aldranoch ⁊ rosaruz siccarum ⁊ seminis raphani ⁊ seminis apij ⁊ seminis citri omniuz ana .ʒ.iij. amcos ⁊ seminis altaraxacon silueſtris omniuz ana ʒ.iij. seminis synapis ʒ.i. se. hyusquiami albi pōdus ʒ.x. cartami ⁊ zinziberis amborum ana pondus .ʒ.ij. ⁊ de eis quidem sunt qui non ponunt in ea piper. Tere sicca ⁊ infunde reliqua in vino odozifero tribus diebus donec resoluantur ⁊ ponantur cuz melle: ⁊ tūc effundatur desuper olei balsami boni. ʒ.i. ⁊ ponatur super ignem in vase lapideo ⁊ accende sub eo et feruent duabus ebullitionibus: deide remoueatur ab igne ⁊ antiquetur sex mensibus: cuius dosis integra sit pondus auf. i. ⁊ quantoplus antiquatur est melius.

Haston minus conferens ad omnia quibus confert maius: ℞. opij pondus ʒ.iij. acatie ⁊ piperis amborum ana. ʒ.i. pireri pōdus. ʒ.iij. amomi ʒ.v. cassie. ʒ.iij. croci. ʒ.ij. ⁊ sulfuris citrini ʒ.ii. ⁊ euforbij. ʒ.ij. spice. ʒ.i, terantur ⁊ cribellent ⁊ conficiant cū melle.

Diamarte qđ est iuuatiuus ad opilationes epatis ⁊ splenis ⁊ frigus matricū ⁊ tussim humidam ⁊ quartanā ⁊ constrictionē anhelitus ⁊ icteritiā opilatiuus ⁊ mollificationem. cuius pmixtio: re. seminis harmel cminam. i. ʒ. olibani ʒ. x. aristologie longe ⁊ reusini amboꝝ ana ʒ. xx. zedoarie ⁊ dozonigi amboꝝ ana pondus ʒ. iiii. masticis ⁊ carpobalsami ⁊ croci ⁊ meliloti ⁊ spice, aromatice oiuʒ ana pondus ʒ. x. opii ⁊ zinziberis ⁊ costi ⁊ cassie, omniū ana sextaria. iij. ⁊ ista medicinaꝝ triū in descriptione alia ʒ. xij. cipi sextaria. x. aloes scotrenis pondus ʒ. xiij. gariofiloꝝ pondus ʒ. vi. hellebori albi rosarum rubearuʒ siccaꝝ nigelle oiuʒ ana sextaria. vi. pipis pondus ʒ. x. aggrega has medicinas contritas ⁊ acotrigonisatas ⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ vtere.

Edem cregi: eius iuuamēta sunt sicut iuuamenta diamarte: cui⁹ pmixtio: ℞: zedoarie ⁊ dozonigi ⁊ opii ⁊ castorei ⁊ piretri ⁊ piperis ⁊ macropipis ⁊ cassie ⁊ ē ex almasus ⁊ semis hyusgami albi ⁊ storacis ligde ⁊ oppōaci ⁊ croci oiuʒ ana ʒ. vi. senugreci ʒ. viij. margaritaꝝ pondus ʒ. ij. galbani ⁊ myrrhe amboꝝ ana ʒ. xij. tere ⁊ cribella ⁊ confice cum melle.

Confectio algarithi pferens ad doloꝛes capitis antiquū ⁊ datur in potu cū vino calido cōmixto cū melle ⁊ aqua tepida ⁊ pfert illis qui epilepsiā patiunt cuꝝ bibunt de ea ⁊ est unua tua ad obliuionem ⁊ ad apostema duꝛ ⁊ abscindit superfluitates que attrahunt ad oculos: cuius permixtio: ℞. myrrhe ⁊ cassie ⁊ macropipis ⁊ cinnamomi ⁊ siseleos ⁊ amomi omniū ana pondus ʒ. iiij. spice et florus squinanti amboꝝ ana ʒ. iiij. ⁊ croci pond⁹. ʒ. vi. ⁊ opij pondus ʒ. v. ⁊ leis apij montani pondus ʒ. xv anisi ⁊ semis apy hortulani amboꝝ ana ʒ. xx. ⁊ piperis pondus ʒ. xxviij. storacis liquide ⁊ costi ⁊ rubee ⁊ assari omniū ana ʒ. i. tere ⁊ cribella sicca ⁊ infunde humoꝛosa in vio odoꝛifero: deinde cōfice totū cū melle: cuius dosis sit pondus ʒ. i. cū aq̄ tepida in ieiuno.

Confectio citrina selinij valens ad egritudines cholē nigre ⁊ vētositates ⁊ pulsū cordis ⁊ doloꝛes infantiū ⁊ doloꝛes matricū: cui⁹ pmixtio: ℞. pipis albi zinziberis ⁊ salindi oiuʒ ana pondus ʒ. vi. opij ⁊ euforbij ⁊ castorei ⁊ gariofiloꝝ ⁊ croci ⁊ masticis ⁊ piretri oiuʒ ana. ʒ. v. costi. ʒ. vi. felire ⁊ felireseos ⁊ cipi ⁊ zedoarie ⁊ dozonigi ⁊ aristologie longe oiuʒ ana ʒ. ij. olei balsami ⁊ aque cāforate amboꝝ ana ʒ. iiij. tere sicca ⁊ infunde gūmas in vio ⁊ cōfice cū melle dispumato: cuius dosis sit vnicuiqꝫ homi ꝑm mensuram fue complexionis.

Confectio nigra selini que cōfert ad mesaraycum ⁊ epaticum ⁊ ad gualē ⁊ ad cholam nigraʒ ⁊ omnes egritudines frigidas: cui⁹ pmixtio ℞. semis harmel ʒ. centū ⁊ viginti oppoponacis. ʒ. xxx. nigelle ⁊ bezard ⁊ cucumeris siluestris omniū ana pondus ʒ. lx. acori ⁊ serapini ⁊ āmoniaci ⁊ aristologie longe ⁊ synapis ⁊ bdellij ⁊ ubalbidi ⁊ hellebori ⁊ radicis enulle ⁊ castorei ⁊ radicis colloquinti, de ⁊ sulfuris citrini ⁊ semen eruce ⁊ agnicasti ⁊ rute montane omniū ana pondus ʒ. xl. opij ⁊ euforbij ⁊ hyusgami albi ⁊ pipis albi ⁊ condisi ⁊ salis indi rubei ⁊ salis naptici nigri ⁊ radicis assebeza ⁊ est radix sebilech ⁊ est mandragore ⁊ radicis hyusgami albi ⁊ piretri ⁊ myrrhe ⁊ aloes ⁊ olibāi ⁊ capsie omniū ana ʒ. xx. spice ⁊ masticis ⁊ zedoarie ⁊ dozonigi omniū ana ʒ. viij. croci ʒ. iij. tere sicca ⁊ infunde gūmas in kitran de seemi ℈ quantitatē que sufficit: deinde tere ⁊ pmisce medicinas oēs: deinde sepeli eas in cinere duobus mensibus: deinde administret post illud de qua dentur fortiauf. iij. ⁊ medio. ij. ⁊ debili. i. ⁊ infanti quantuʒ est granū piperis.

Confectio albumeselin ⁊ est ista q̄ notata est succurrens ⁊ ē de stupefactiuis sedatiua doloꝛ ex oi ventositate ⁊ ex omni egritudine dñante sicut icubo ⁊ ex algue lues ⁊ ad omnē doloꝛem est iuuatiua ⁊ sedatiua: cuius pmixtio: ℞. opij et hyusgami albi. āboꝝ añ auf. x. euforbij ⁊ croci ⁊ spice ⁊ piretri ⁊ hermodactiloꝝ ⁊ cardamōi ⁊ macropiperis oiuʒ ana ʒ. v. tere ⁊ cribella ⁊ pfice cū melle dispūato de q̄ det au. ℈. forti ⁊ magno ⁊ paruo ⁊ debili pondus sexte. ʒ. i.

Confectio de allecis faciēs ad morpheam ⁊ frigoꝛa ⁊ hūoꝛem crudū ⁊ phlegma ⁊ addit in virtute ⁊ clarificat colorē ⁊ conuertit ytentem se quasi ad formam adolescentie conferēs omni egritudini: potat in hyeme: calefacit corpus ⁊ alleuiat corpus ⁊ erigit naturam. Cuius permixtio ℞. caficies. ij. ciceris de seemi qui infundatur in nocte in aqua dulci: deinde cum igne leui coquatur donec aqua denigrēt ⁊ pfrangat cicer: deinde colet aq̄ postea sumant allea ⁊ tundat vnūquodqꝫ granū eorum: deinde coquantur cū ea donec discoctaſint allea ⁊ fiant sicut cerebꝝ postea fundat desuper lac vaccinuʒ dulce in tanta quantitate que submergat ipsa quattuoꝛ digitis: deinde coquant lento igne sicut cādele donec exsiccet lac aut quasi: deinde fundat desuper butyrum vaccinum recens cum mensura. postea decoquatur cuʒ igne leui sicut candele donec exsiccet ipm: deinde confice ipm in vase eneo donec fiat sicut massa: postea effunde desup mellis albi clari quantitatem que superemineat ei quattuoꝛ digitis ⁊ decoque ipꝫ similiter donec coaguletur aut, quasi deinde pone super vnāquāqꝫ lib. alleoꝝ auf. xij. de tuderi rubeo ⁊ albo ⁊ auf. iij. piperis ⁊ au. x. poztulace ⁊ auf. x. cymini carmeni ⁊ auf. x. galange tantū dem cinnamomi. tere has medicinas ⁊ pjice desuper ⁊ permisce ea ⁊ pone in vase viridi ⁊ sumat de ea quātū est nux ꝑm omnem dispositionem.

Thanasia magna que est cum epate adibo conferēs doloꝛibus epatis ⁊ splenis ⁊ stomachi ⁊ ventositatibus ⁊ dysenterie, ⁊ tussi antique ⁊ eis qui eu omunt sanguinem ⁊ est sedatiua doloꝛum sicut confectio filomis. i. filoniuʒ romanuʒ ⁊ ad stupoꝛem ⁊ fluxum ventris ⁊ sanguinis ex pulsionem ⁊ doloꝛem renū ⁊ ventositatez renū ⁊ vesice ⁊ alma ⁊ tussiz ⁊ mūdificat pectus ⁊ pfert sic cum

plastr sūp hemorroidas posita: r eius dosis est quā ta aurei vsq; ad auf.5.cui⁹ pmixtio:℞.croci r myrrhe r opij r castorei r seminis hyusgami albi r costi r cozdumeni r papaueris r spice r cupatorij r epath adib r cozmu dextri de cornibus capre adusti omni um partes equales. Tere que de eis terunt r liquefac que liquescūt cū vino r confice cum melle dispumato r vtere post sex menses.

Thanasia minoz iuuamenta cuius sūt illa eadem cuius pmixtio:℞.storacis r croci r costi r spice opij r cassie omniū ana.z.iij succi eupatorij.z.viij.radicis lilij.z.xij.mellis quan tū sufficit: dosis eius sicut auellana cū eo qđ cōuenit de potib⁹. r in descriptiōe alia addite sūt due medi cine que sunt myrrha r xylobalsamū de vnaquaq; quaz ponuntur.z.iiij.

Jacurcuma minus cōferens ad debilitatē epatis r splenis r stomachi r ad duritiē eo rū r ad incept ionez hydropisis ꝓhibens eius generationē r colorē efficit bonū valde r ꝓfert ad plimas egritudines antiquas: cuius pmixtio:℞ spice aromatice r myrrhe r cassie r costi r flouis sg nanti r cinamoni r croci omniuz partes equales. te rant r cribellent r infūdat myrrha die r nocte in tri plicato r pmisceantur omnia r cōficiātur cum mel le dispumato r reponatur in vasez admistretur: r in descriptione alia loco spice nericen.

Re diacurcume maioris ex arte S. qđ cō fert ad dolores antiquos in epate r splene ex frigore r grossitudine r apperit opilatio nes accītes in omnibus instrumentis nutrimenti r fugat vētositates grossas ab eis r ꝓuocat vrinam r cōfert oibus doloribus renuz vesice r matricis acci dentibus ex materijs grossis r duritie que est in eis r hydropicis: cuius pmixtio est hec: Croci pondus z.xij.r meu r fu amboz ana pondus.z.iiij.r spice pondus.z.vi.r anisi r dauci assari r reusini r petro selini omniū ana pondus.z.iiij.costi r cassie r flouis sgnanti omniū ana pondus.z.i.r rubee pond⁹.z. ij.r succi lilij r eupatorij r polij r scolopendrie oim ana pōdus.z.iij.r olei balsami. ℥.ʃ.r myrrhe.z.iiij r in descriptione alia loco spice carpobalsami.z.i. capparis romane.z.iij. Tere r cribella r confice cū melle postꝯ inuoluūtur cū oleo balsami: cuius do sis sit pondus.z.i.cū sirupo de melle.

Jalacca magna cōferens iuuamēta diacur cuma r frangit lapidez: cuius pmixtio:℞ lacce.z.viij.amigdale excoriate r cinamo mi alo amomi r folij r gariofiloz omniū ana.z.v. camepitheos r meu r fu r myrrhe r isopi sicce om niū ana.z.iij.spice.z.xij.dauci r semis apij r bdel ly oium ana.z.vij.ʃ.croci.z.iiij.assari.z.vij.carpo balsami r cassie r masticis r calami aromatici omni um ana z.iiij.gentiane r aristol.rotūde oiuz ana z. vij.r succi ligrine z.xij.ʃ.reubarbari z.xv.ʃ.polij et sgnanti oiuz ana z.iij.piperis nigri r costi amboz ana z.x.ʃ.sisileos r olei balsami amboz ana z.iij.ʃ Tere sicca r cribella r solue q liquefūt cū vino odo rifero r cōfice cū melle quantū sufficit r dosis ei⁹ sit sicut auellana cū eo qđ cōuenit de potibus: r addi tur in ea ℥.i.aloes r piperis nigri r aristol. longe et coziandri omniū ana z.iij.

Jlacca minoz q cōfert ad debilitatem epatis r stomachi r frigus amboz r duritiē coz. r ad duritiē splenis r apit opilationce: cu ius pmixtio:℞.lacce r costi r baccaz lauri r lupino rū fenugreci r pipis oiuz ana z.ij.reusini z.iij.mellis q̄ntū sufficit: cuius dosis sit pōdus z.i.cū aqua deco ctionis absynthij. r in descriptione alia loco bacca rū lauri ponit flos sgnanti.

Re alkokin qđ ꝓfert ad tussim r duritiem epatis r pleureliz: cuius pmixtio:℞.myrr he r meisseit āboz ana z.iiij.spice et croci r cinnamomi r cassie oium ana pondus z.i.flouis sg nanti r calami aromatic i r bdellij subalbidi omni um ana pōdus z.ij.ʃ.r in qbusdā descriptionibus loco bdellij mucalib⁹ passulaz magnaz enucleataz r ablatis corticibus z.xv.mellis q̄ntū sufficit: cuius dosis sit pondus z.i.cū decoctione isopi infundant q̄ infūdenda sunt de medicinis cuz passulis in vino odorifero: r terant sicca r crebellent r resoluant sic ca cū melle r misceant oia r conquassentur.

Jlonij romanū tarsense qđ facit ad egritu dines plimas r ꝓprie ad dolores colice r ipm est sedatiuū dolo℞. Jngt Bal. in li bro decē tractatuū i quo narrauit narrationē filonis

Jngt enim vba medicine. Ego sū de expositiōe filonis medici tarsensis: r meū qdem iuuamentuz ad eū cui dimissa est moza ē iuuamētum maximū: r re ctificō dolores antecedentes in egritudinib⁹ plib⁹: r illud est qm̄ si accidat intestino noiato colon r est dolor colice r sumit in potu patiēs dolorez de me vi ce vna sedo dolorem eius. Et si data fuero in potu ei q patit difficultatē vrine autrei q patit lapidem ledē tem ipm ꝓfero ei r sano splenē etiā r anhelituz ꝓpa rationis ledentē r ptisim r spasmū r dolorem āboz latez timorosū. Et si data fuero in potu ei q sput san guinē aut eructit sāguinē sepo inter ipm r mortez r sepo eam ab eo r sedo omnē dolorē accīsitem in ite stinis r visceribus r tussim r pfocationes r singultū r catarros descendentes a capite: cuius pmixtio:℞. leucopipis r semis hyusgami albi amboz ana auf xx.opij auf.x.croci auf.v.eufoꝛbij r spice r piretri oium ana auf.i.castorei r zedoarie r dozōigi r mar garitaz non pforataz r seil oiuz ana z.i.mellis dis pūati q̄ntū sufficit: dosis ei⁹ sicut cicer cū aq̄ tepida.

Jlonij persicum valēs ad fluxū mēstruo rū r homorroidaz r solutionē nature r p cessionē sanguis r illas que de ꝓgnantib⁹ menstruāt r ad vētositates accidentes in matricibus r cōseruat embryones: cuius pmixtio:℞.pipis albi r semis hyusgami albi amboz ana z.xx.opij r terre sigillate amboū ana pondus z.x.croci z.v.eufoꝛbij r spice r piretri omnium ana pondus.z.ij.castorei pondus z.i.zedoarie r dozonigi r margaritarū nō perforatarum r muschi omniū ana z.ʃ.canfore sex

tam' t semtuis ʒ.i. mellis dispumati colati quantum sufficit dosis eius pondus ʒ.i. cum eo quod conuenit de potibus.

Confectio alkekengi pferens ad vicera i vesica t renibus t ad eos q mingūt sanguinē experta: cuius permixtio: ℞. seminis hyusquiami albi t semis apij t se. feniculi omniū ana ʒ. vij. granoz cucumeris ʒ.v. Et in descriptione alia: granoz cucumeris ʒ.ij. hyusganni nigri t semis acetose t opij t granoz pinee frixoz t croci t auellanarum assataz t amigdalaz amaraz frixarum omniū ana ʒ.iij. grana alkekengi numero xxv. draganti ʒ. iiij. Tere t cribella t confice cū vino cocto. cuius dosis sit pondus ʒ.i. cū candidicon aut cum aqua mellis post sex menses.

Yahirundinis valens ad dolorem gutturis t squinantiā t dolores qui sūt supra hypocondria. cuius pmixtio: ℞. anisi t' seminis apij t ameos t floris squinanti t radicis lilij t cinamomi t amomi t aristologie longe t altimis iameni t seminis harmel t myrrhe t cassie t croci omniū ana ℥.i. cōfectionis crocomagnetis t se. rosaz sicci t rosaz sicut omnium ana. ℥.ij. costi t cineris hirundinū recentis omniū ana ℥.iij. spice t amili ō tritico omniū ana ℥.ʒ. galle imature medie in quātitate numero. viij. Tere cribella t confice cū melle dispumato t vtere t sumatur de eo quantitas galle vnius t dissolvatur cum aqua mellis aut cum aqua ordei aut cum decoctione rosarum t lentiū t radicis liquiritie t gargarizet cū ea t administretur ister cū vino tribus aut quattuoz vicibus in die.

Res crocomagnetis ministrati in diahirū dune: ℞. croci t cinnamomi amboz aā ʒ. ij. rosaz siccaz amomi costi omniū ana ʒ. i. myrrhe. ʒ. iiij. radicis liquiritie t folij indi amboz ana ʒ.ij. ʒ. fiant t confician̄t cū vino t fiant trocisci t exiccetur in vmbra.

Yasulfur: fortasse medicina hec equat tyriace: quare confert ad febres piodicas frigidas t ad febrem quartanaʒ t febrē phlatica t tussim. ppte antiquā t sputū sanies t cōstrictionem anhelitus t pfert spasmo t valet ad hydropisim t splenem t puocat vrinā t extrahit lapidē. Amplius cōfert ad pūcturam serpentū t scoꝛpionuʒ. Iunamentū manifestū t liberat ex nocumento medicinaz pinee. cuius pmixtio: ℞. sulfuris citrini t se. hyusquiami albi t coꝛdument t storacis t myrrhe omniū ana ʒ. viij. rute t costi amboz ana ʒ.x. opij t croci amboz ana ʒ.ij. cassie ʒ.xij. leucopipis ʒ.xxij. Tere medicinas t confice cum melle t vtere post sex menses t sumat in potu eger de eo ante piodum sebus pm mensuram sue etatis.

Confectio de assa que pfert ad periodos febriū t aufert febrem quartanā apud digestionem t expellit nocumentum puncture propie scoꝛpionis t rutele t que sunt sicut illa duo. cuius permixtio: ℞. asse t piperis t myrrhe t folioꝝ rute partes equales: pficiat cū melle: cuius dosis sit pondꝰ ʒ.i. in punctūrā scoꝛpionū cum vino t in febre cum oxymelle añ periodum p horā vnaz.

Confectio salis indi mūdificans stomachū t retinens vomitum phlegmaticum t melancholicum t sanat pertiginem factam ex phlate t melolita. cuiꝰ permixtio: ℞. myrobalanoꝝ nigroꝝ t belliricoꝝ t emblicoꝝ t myrobalanoꝝ kebuloꝝ t sticados omniū ana ʒ. iij. epithymi ʒ. iiij. salis indi ʒ.ij. hierepicre ʒ.x. agarici ʒ.iij. Terantur t cribellentur t conficiantur cum sirupo acetoso. dosis eius est pondus ʒ.iij. in mane in ieiunio cū aqua tepida.

Iacostum valens ad dolores epatis t stomachi. cuius pmixtio: re. cinnamomi cassie costi omniū ana pōdus ʒ.xxx. anisi t semen apij amboz ana pōdus ʒ.x. assari ʒ.xxix. croci pondus ʒ.viij. reusini pondus ʒ.x. floris squinanti t myrrhe amboz ana ʒ.xxiij. Infundat myrrha in vino t coletur t proijciant desuper medicine t cōficiantur cum melle dispumato: cuius dosis sit triplum vnius ʒ. t administretur.

Confectio kabith regis faciens ad dolores iunctuarum t podagram sedans dolorē eius t prohibens eam accidere t ad febres antiquā t dolorem splenis t ventositatem grossam t difficultatem anhelitus t tussim t vlcera intestinorum t syncopim t dolores oculi t gutturis cum bibitur duobus diebus: t conseruat coꝛpus cum eaz sumit homo a passionibus t egritudinibus: cuiꝰ pmixtio: re. seminis rute t praſij t scoꝛdeon t camepitheos t oppoponacis t gentiane romane t sticados t coꝛdumeni t storacis liquide omniū ana pōdus auſ. v. myrrhe t croci t costi amari t pipis albi t squinanti t spice nardi t euforbii t coꝛticuʒ radicis mandragoꝛe t amoniaci t calamenti t seminis feniculi t se. bdaucie silvestris cretice: roſ. ru. siccaruʒ ablatis capitibus t carpobalsami omniū ana auſ. iij. cinamomi auſ. viij. cassie ℥.i. succi cupato: ij t keiim t seminis andacoche t gūmi amigdale oiuʒ ana auſ. iiij. opij t semis hyusgami albi amboz aā auſ. vi. aggregabas medicinas tritas t cribellatas t infude ex eis illas q infudunt aut in vino bono claro t est radix aut alio t cōfice cū melle dispumato t repone in vase t vtere.

Calchatarahan magnū qđ cōfert ad abortum embꝛyonū t dolores multicꝛ t ad omnes egritudines t est medicina indica. cuius permixtio re. opij pondus sextarioꝝ. iiij. duaz tertiaz ʒ.i. euforbii ʒ.vi. acatie pōdus sextariorū. v. t pondus ʒ.ii. t duaz tertiaz ʒ.i. amomi pondus sextarioꝝ. iii. t duas tertias ʒ.i. costi amari sextaria. ii. piperis sextaria. ii. t duas tertias ʒ.i. piretri pondus ʒ.vi. t alselura t est bazaralen alias ethealē t selure separa t est meselsidar amboruʒ ana pondus .ʒ. iiii. sarici crudi sextaria. ii. argenti combusti pondus ʒ.vi. rosarum rubearum siccaz ablatis capitibus ʒ.vi. ameos pōdꝰ ʒ. iiii. seris hyusgami albi pōdus sextarioꝝ. ix. t ʒ. ii. suprioris vitis pōdꝰ ʒ. iiii. coꝛticū

radicis apij pondus sextarioꝝ.iij.et.z.ij. semis porulace sextaria.x.granoꝝ alkerua excorticatoꝝ sextaria.viij.sulfur citrini sextaria.v.gūmi pódus sextarioꝝ.iij. ꝛ pondus.z.ij. storacis liqde pódus sextarioꝝ.iij.ꝛ pondus.z.ij.ꝛ duarū tertiarū.z.i.bdellij subalbidi sextaria duo turis masculi sextaria.v.ꝛ.z.ij.galbani sextaria.xx.ꝛ.z.ij. ꝛ duas tertias.z.i. dibic mūdati sextaria.v.ꝛ duas tertias.z.i. myrri sextaria.ij.malticis sextaria.iij.ꝛ duas tertias.z.i. aristologie rotūde sextaria.iij.ꝛ duas tertias.z.i. radicis lilij celestis sextaria.iij.ꝛ.z.ij. cozdumēi sextaria vi.radicū alkekēgi.z.vi.folij idi sextaria.iij.ꝛ duas tertias.z.i.carpobalsami ꝛ calami aromatici ꝛ cassie ꝛ zedoarie ꝛ doronigi oiuz ana sextaria.ij.semis mādragoze pódus.z.iij.cinamōi pódus.z.vi.assaripódus.z.iij.cardamonu ḡna integra.l. gariofiloꝝ masculoꝝ sextaria.v.gariofiloꝝ masculoꝝ sextaria.v.gariofiloꝝ sciarū sextaria.iij. beroboaz sextaria.ij.ꝛ.z.ij.cinamomi sextaria.ij.galange pódꝰ z.iiij.margaritarū nō pforatoꝝ pódus.z.ij. cozalli sextaria ij.ꝛ z.i aristo.longe pódus sextarioꝝ ix. zucere pondus.z.ij.acozi albi sextaria.ij. ꝛ.z.ij.capsie inde pódus sextarioꝝ.ij.zinziberis ꝛ pipis albi amboꝝ ana sextaria.v. atmot ꝛ tuzerit amboꝝ ana z.ij surenidi sextaria.ij:ꝛ.z.ij.ꝛ duas tertias.z.i.been albi ꝛ ru.āboꝝ ana sextaria duo ꝛ dual tertias z.i.sell vaccini pódus z.ij.sell adib ꝛ sell vsi ꝛ sell cozui oium ana pódꝰ z.i. Agggrega has medicias tritas cribellatas ifusis q̄ ex eis infūdūtur i vino septē diebꝰ ꝛ post illud ꝓjce sup eas medicinas ꝓtritas ꝛ ꝓsice cū melle dispumato ꝛ olei balsami sextarijs ij. ꝛ sit quātitas vini i quo ifuse sūt medicine quātitas in q̄ soluant medicie ꝛ fiāt sic elcuariū ꝛ ponat in vase fictili aut lapidis mūdo: ꝛ ferueat v. aut sex ebulitiōibus ꝛ auferat ab igne ꝛ infrigidet ꝛ reponat in vase vitri ꝛ post illud sūat de bobato claudā feiaz decrepitā ꝛ ligētur manꝰ ꝛ pedes eiꝰ adiuuēt ꝛ ponat i vase eris ꝛ ꝓjciat desup lupinoꝝ alboꝝ ꝛ aneti ꝛ myroꝝ ana pugillus.i. ꝛ ꝓjciat desup aq̄ dulcis quātū necesse é ꝛ cooptat os vasis ꝛ decoq̄t cū leui igne donec discoq̄tur ꝛ post illud auferat ab igne ꝛ coletur tus ꝛ sūat ꝛ mūdificent cutis eiꝰ ꝛ ossa ipiꝰ ꝛ pili eiꝰ ꝛ reducat ius ad vas mūdū ꝛ ꝓjciat sup ipm olei balsami ꝛ olei nardini quantitas sacraiati vniꝰ de vnoquoq; ꝛ decoq̄tur lēto igne donec remaneat eiꝰ terna dein ꝓjciat sup ipm mel pm quātitatē iuris ꝛ decoq̄tur donec ingrosset ꝛ puertat i spissitudinē mellis grossi: deiñ ꝓjciant desup medicine cōfecte ꝑdicte in ꝓncipio ꝓfectiōis ꝛ infrel ꝛ reponat in vase vitri ꝛ dimittat sex mēsibus ꝛ administret post illud ꝛ nō administret añ illud qñ interficiet.

Calchatarahā minus. ℞.carpobalsami pōpus z.ij croci pōdus z.x muscbi pōdꝰ tertie z.i. hellebor albi z.iiij opij pōdꝰ.z.xv.pdiū pōdus z.ij pipis pōdꝰ z.x serici crudi pōdus z.ij semis hyulgami albi pōdꝰ z.x.cuforbū pōdus z.vij.amomi ꝛ cozticū radicis mādragore oiuz añ pondꝰ z.ij.vnce ꝛ cassie ꝛ āmoniaci ꝛ olibani ꝛ radicis lilij ꝛ xylobalsāi ꝛ pulpe colloquintide ꝛ zinziberis ꝛ serapini ꝛ oppopōacis ꝛ cinamōi ꝛ castorei ꝛ hezerihasen ꝛ meleschar ꝛ capsie inde oiuz ana z.ij semis alharmel ꝛ gariofiloꝝ ꝛ folij idi ꝛ adipis grus ꝛ fell elephātis oiuz ana z.iiij. auri ꝛ argenti amboꝝ ana pōdus sexte z.i.troyꝝ ꝛ cribellatorū ꝛ zedoarie ꝛ doronigi ꝛ cāsore oiuz añ z.iij spice aromatice pōdus z iij costi amari pōdꝰ z.iiij carui pōdus z.ij aristol.rotūde pōdus z.i.ameos ꝛ origani psici ꝛ radicis alzufere ꝛ granoꝝ capparis oiuz ana pōdus z.i.interfectoris p āis sui ꝛ zuccari ꝛ baccaꝝ lauri ꝛ sanguis draconis oiuz ana pōdus z.ij.salis indi ꝛ vsnē masculi amboꝝ ana pōdus z.ij.sulfuris marini pōdus z.i.burūgi ꝛ pipis amboꝝ ana pondus z.ij.cassiefistule mūdate a cāna ꝛ granis suis ꝛ chir ꝛ vananeul ꝛ radicum canabis ꝛ rizi oiuz ana pōdus z.i. Agggrega has medicinaa tritas ꝛ cribellatas ꝛ infūde q̄ ex eis infūdūtur in vino: ꝛ ꝓsice cū melle dispumato ꝛ vtere post sex mēses.

Akelkelēgi magni qō cōfert ad mollificationes stomachi ꝛ frigus eius ꝛ ad febres antiquas ꝛ syncopim ꝛ difficultatem vrine ꝛ albaras ꝛ morphcam ꝛ vigilias ꝛ fracturaz ossium ꝛ tussim humidam ꝛ pthisicos quando non adest febris ꝛ ad illum cuius iam infrigidatum est corꝰ ꝛ ad hemorroidas ꝛ splencticos: ꝛ ad dubellati ꝛ colicam ꝛ hydropicos ad mulierem que egrotat in pregnatione sua ꝛ ad prefocationem matricis ꝛ ventositates que sunt in iuncturis ꝛ inflammationem ꝛ ad dolores genu ꝛ dorsi ꝛ lacerti: cuius permixtio. ℞.myrobalanozum nigrozum ꝛ bellirozum scireblegi ꝛ piperis ꝛ macropiperis ꝛ zinziberis ꝛ spice ꝛ capsie ꝛ fulfuminue ꝛ salis indi ꝛ salis rubei ꝛ salis naptici ꝛ salis masse ꝛ lingue auis ꝛ ciperi ꝛ heil ꝛ cynami ꝛ burūgi ꝛ origani persici ꝛ nigelle ꝛ granozum nil ꝛ cymini ꝛ folij indi ꝛ seminis apij ꝛ coriandri siccati. Et inuenimus in quibusdam descriptionibus has medicinas iterum fausel ꝛ est tafel ꝛ almamuth ꝛ est costbaracost omnium ana.z iiii.oppoponacis z.viii turbit lib.i.ꝛ sextaria iiii.et passularum enucleatarum aur.c.emblicozum aur.cc.penidiozum lib.vi.5.olei sisami lib.iii ꝛ in descriptione alia lib.i. Tere medicinas ꝛ cicotrigoniza ꝛ cribella ꝛ decoque passulas p se cum aqua ꝛ cola ꝛ infunde cassiamfistulam in ea: ꝛ infūde emblicoq; i aque lib.xxiiii die ꝛ nocte ꝛ decoque vsquequo remaneant lib.viii ꝛ proice emblicos ꝛ reduc aquaz emblicozum ad vas secundo ꝛ confrica in eam cassiamfistulam infusam in aqua passularum fricatione bona: aut adiunge ad aquam emblicozum que est in vase: ꝛ proice desuper penidios ꝛ decoque cum leui igne vsquequo resoluantur penidii: ꝛ conuertatur aqua in spissitudine mellis ꝛ post illud proice super eam olcum sisamisum: ꝛ commoue vsquequo commisceatur cum aqua: ꝛ an adhereat manui aut panno ꝛ remoue ab igne ꝛ pulueriza desuper medicinas valde bene contritas ꝛ vtere: Cuius dosis sit aur.tres aut quatuor: vnicuiq; homini

ſm mēſuram ſue virtutis?

Chelkelengi mīᵘᵐ valēs ad hydropicos ⁊ dolores epatis ⁊ ſplenis ⁊ icteritiā ⁊ opilationem ⁊ carbunculos ⁊ ē ſanum ⁊ expertum. cuius permixtio. ℞. myrobalanoꝝ curinoꝝ ʒ.xx. myrobalanoꝝ nigroꝝ ⁊ bellīricorum omniū ana.ʒ.xv. emblicorum lib.iij. tamarindorum.ʒ.l. paſſularum enucleatarū lib.i. aggrega has medicinas ⁊ pīce ſuper eas aque lib.xxx. ⁊ buliat vſque quo remaneant de ea lib.viij. ⁊ coletur: ⁊ accipe caſſie fiſtule mundate a canna ⁊ granis ſuis lib.i. ⁊ pīce ſuper eam aquam colatam ⁊ ferueat ebullitione vna ⁊ confrica bene ⁊ cola per colatorium: ⁊ accipe lib.iiij. penidioꝝ ⁊ pīce ſuper eam cū aqua ⁊ buliat vſquequo reſoluantur penidij: ⁊ fiat eis ſpiſſitudo mellis: deinde pīce deſup olei ſiſamini recētis lib.i.ſ. ⁊ cōfice cum eis bene ⁊ ferueat duabᵘᵐ ebullitionibus ⁊ remoueatur ab igne: ⁊ accipe lacce ablute ⁊ ſpice ⁊ roſarū ⁊ petroſelini ⁊ dauci ⁊ fu ⁊ reuſimi ⁊ ſalis indi radicis lilij celeſtis ⁊ agarici omniū ana.ʒ.vi. camedreos ⁊ ſiſeleos ⁊ ariſtologie longe ⁊ aſſari ⁊ xylobalſami ⁊ gētiane ⁊ buzungi excoriati et caſſie oīum ana.ʒ.iiij. ſucci cupatorij ⁊ ſucci abſynthij ⁊ ciperi ⁊ florīs ſquinanti oīum ana.ʒ.v. ſemis cuſcute ⁊ ſeminis atriplicis ⁊ radicis liquiritie ⁊ ſuci liquiritie ⁊ ſcamōee oīuꝝ ana.ʒ.x. ſeminis apij et coſti ⁊ acozi ⁊ ſeminis feniculi ⁊ aniſi oīuꝝ ana.ʒ.iij. turbit albi.ʒ.cl. cymini carmeni nigri.ʒ.iiij. Tere et cribella has medicinas: ⁊ accipe mezerion.ʒ.xx. ⁊ funde ſuper ipm aque lib.i. ⁊ olei ſiſamini.ℨ.iij. ferueat donec conſumat aqua ⁊ cola oleum: deinde in uolue cum eo medicinas ⁊ proīce ſuper eas penidios decoctos ⁊ cōmiſce bñ ⁊ pone in vaſe vitreato ⁊ ſit doſis.ʒ.iiij. cum lacte camele: aut cum aqua caſci: aut cum aqua vue vulpis ⁊ alkekengi. Et ego di cam in deſcriptione alia in ſūma ſecūda.

Confectio candoꝝ valēs ad vētoſitates groſſas ⁊ puncturam ⁊ colicā ⁊ obliuionē ⁊ datur in potu mulieribus pregnantibus ꝓpter illud qđ accidit eis de egritudinibᵘᵐ frigidis: cuiᵘᵐ permixtio. ℞. ſeminis hyuſquiami albi ⁊ opij amboꝝ ana.ʒ.xx. cuforbij ⁊ piretri ⁊ ſpice ⁊ croci omniū ana.ʒ.viij. terantur ⁊ cribellētur ⁊ cōficiantur cum melle: ⁊ adminiſtretur poſt ſex mēſes.

Confectio cognominata condari preciosa valde. ℞. croci aur.ij. myrrhe ⁊ aſſari et fu ⁊ reuſimi ⁊ dauci ⁊ petroſeli ⁊ meu oīuꝝ ana aur.iiij. ſpice inde ⁊ romane amboꝝ ana aur.vi. coſti ⁊ caſſie ⁊ florīs ſquināti omniuꝝ ana aur.i. carpobalſami aur.iij.ſ. rubee au.viij. ſucci ligritie ⁊ ſcolopendrie ⁊ polij ⁊ ſucci cupatorij omniū ana. aur.iij. olei balſami aur.vi. permixtionis andaracaron aur.v. mellis quātū ſufficit: cuius doſis ſit ſicut uuellana cū geleniabin de melle.ʒ.i.

Confectio de calamento que confert doloribus ſtomachi ⁊ epatis frigidis ⁊ horripilationi vehemēti ⁊ febribus habentibᵘᵐ periodos: cuius permixtio. ℞. calamenti fluuialis ⁊ montani ⁊ petroſelini ⁊ ſileris omniū ana.ʒ.xx. ſeminis apij ⁊ camemille ⁊ aſſe omniuꝝ ana.ʒ.iij. reuſini.ʒ.xv. pipis.ʒ.xliij. ⁊ in deſcriptiōe alia.ʒ.xxiij conficiantur cū melle ⁊ adminiſtretur.

Confectio de ſeminibus faciens ad dolores epatis ⁊ ſplenis ⁊ ſtomachi ⁊ ventoſitates generatas in vētre: cuius permixtio ℞. caſſie ⁊ amomi ⁊ ſpice ⁊ ameos ⁊ ſeminis feniculi ⁊ ſeminis apij ⁊ aniſi ⁊ ſiſeleos ⁊ caſtorei ⁊ ſemis aneti ⁊ ariſtologie longe ⁊ galbani ⁊ aſſari ⁊ carui omniū partes equales: ⁊ mellis diſpumati quantū ſufficat ⁊ pmiſceat ⁊ adminiſtret.

Confectio de hiacyntho noſtra. Hec ē cōfectio noſtra quam expti ſumus in regibᵘᵐ ⁊ coꝝ ſimilibus: ⁊ cognouimus in ea iuuamentum maximū ꝑprie in egritudinibus alguegues ⁊ alguelſet ⁊ pulſu cordis ⁊ debilitate cordis. ⁊ iam eradicauit de eis egritudines antiquas in q̄bus non conferūt curationes ⁊ inueniuimus in ea iuuamentum maximū in egritudinibus cerebri ⁊ ſtomachi ⁊ epatis ⁊ ꝑprie ſplenis ⁊ colica: ⁊ valet ad dolores iuncturarū ⁊ febres antiquas: cuius deſcriptio. ℞. fracture hiacynthi ⁊ ꝑprie rubee granate et ei ſimiliuꝝ pondus aur.i. que ponatur in inſtrumēto terendi ⁊ incipiatur eius contritio cum facilitate ſubtiliter ut alteretur: deinde ponatur in tabula ⁊ ꝑparetur ſuper eam ad terendum ⁊ ſumatur lapidis aluminis pondus.ʒ.i. halakic alb alchie pōdus.ʒ.i. ⁊ auri ligāti in crucibulo ſuo limito cū lithargyrio donec auruꝝ fiat ſicut vitrū ⁊ teratur pondus tertie ʒ.i. ⁊ argenti vitreati cum odore ſtanni pondus ſexte.ʒ.i. ⁊ fiat cum vnoquoq; eoꝝ de contritione ⁊ pulueriz̄atione illud quod fit in hiacyntho: deinde ſumatur ſumma eoꝝ ⁊ pīciatur in tabulam vitream ⁊ inuoluatur in vino odorifero ⁊ teratur donec exſiccetur: ⁊ teretur donec fiat puluis ſubtiliſſimus: deinde ſumatur ⁊ reponatur. ſit ergo ſūma pars.i. deinde ſumatur agarici ⁊ epithymi ⁊ pipis ⁊ zinziberis ⁊ garioſiloꝝ ⁊ ſanſuci oīum ana pars.ſ. ⁊ ſumatur lapidis armeni ⁊ lapidis azuli ⁊ ſalis naptici et zedoarie ⁊ dozonigi ⁊ been ⁊ lingue bouis omniuꝝ ana tertia ptis.i. deinde ſumatur ſpice celtice ⁊ ē nereiden: ⁊ amomi ⁊ acozi ⁊ folij ⁊ cinamomi ⁊ origani ⁊ aſſe ⁊ iſopi ⁊ cymini omniū ana quarta ptis.i. deinde ſumatur pulegij ⁊ petroſelini ⁊ lapidis iudaici ⁊ ſeminis apij ⁊ myrrhe ⁊ olibani ⁊ croci ⁊ piperis albi omniū ana ſexta partis.i. ⁊ ſumatur oſſium elephantis tertia partis.i. tere ergo omnes has medicinas ⁊ ꝑprie ſuper has calcem lapidū ⁊ tere ⁊ cōfice cum melle emblicorum quod ſit pondus duplicoꝝ ⁊ fac trociſcos aur.i. ⁊ da in potu.

Confectio alia de medicinis Bal. que cōfert egritudinibus canne pulmonis ⁊ vlceribus pulmonis ⁊ ſputo ſanguinis ⁊ puris ⁊ ſanici attracte ad pectus ⁊ difficultati ſputi: cuius permixtio. ℞. gūmi albotin aur.iiij. croci aur.iiij. olibani aur.iiij. myrrhe aur.iiij. radicum lilij excoriatarum aur.iiij. granoꝝ pini magni aur.iiij

spice scemi au.ij.ʒ.cassie nigre au.ij.dragagā.au.iij carnis dactilo⁹ scemi aure.iij.crete semi⁹q̄ dī stella auf.iij.galbani clari mūdi auf.xxx.costi aur.iij.t inuenim⁹in descriptōe alia auf.i.mell'boni coulas iij.decoq̄nt mel t gūmi alboti in vase duplici.cūq̄ puenit ad terminū spissitudis tunc p̄miſce cū eo galbanū t decoque ipm donec pueniat ad terminū:videlicet vt cū de eo distillat stilla vna nō dilatet:t p̄miſce ipsum t vtere.

Confectio que pertinet ad stomacis mirabilis ad spurum sanguinis vt vlcus pulmonis t saniem eius collectā t apostema ip⁹ t corruptionē lacerti t vomitū cibi t colericam passionem t fluxum ventris t lacertum velice t p̄focationē matricis t febres habentes paroxismos data in potu añ ℥ij p ℥vnā t extenuatōz t malitiā cōplexionis t venena ebibita t ex percussione euenientia. Cui⁹ permixto:℞.nucis eiden costi galbani castorij opij melanopiperis t macropiperis t storacis omniū ana ʒ.i.melliis kist.i.tere medicinas siccas t cribella.galbanum vero decoque cum melle donec liquefiat t cum liquescat tūc cola ipsum t funde super ipsum medicinas t pone in vase vitri aut vase argēti t de ea da in potu quantum est faba egyptiaca cū aq̄ mell' q̄ntitate duoz cadoz t distilla super ipsam digitis tuis de oleo siſamino guttas tres.

Confectio que cōparatur ad canabitis extrahens arenam in vrina t reliquas materias vlcerum:Cuius permixtio:℞.radicū auf.iiij.siſeleos camedreos senichia ipericō t est solū alkemeleon hayf t est semen alkanabotis oium añ.auf.iiij.amomi auf.viij.cynamomi auf.xij.siseleris montani spice inde croci sanalanfin semis apij mōtani polij se.rute silueſtris pulegij cretensis oiuz ana pōdus illud idē:radicis ligritie lapidis scemi masculi:t femine omniū ana auf.xvi.nasturtij babilonici aur.xxxiij.seminis agnicasti faradie amboz ana auf.xxiij.cozdumeni auf.xlviij.ꝓficiantur cū melle decocto t detur de eo in potu q̄ntitas auellane cum sirupo melliino cōmixto quātitate quatuor cadozum.

℞s medicine de gentiana valens ad duritiem t opilationē t doloꝛē epatis t splenis t febꝛē antiquam. Cuius permixtio ē vt sumatur gentiane t piperis amboz ana pōd⁹.ʒ.x.t daculoꝛ alboꝛum liccoꝛ t foliꝭ t spice t aristologie longe omniū ana ʒ.i.tere t pulueriza ipsa:et ꝓfice ea cū melle dispumato itavt fiat in loco mellis ſpissi:cuius dosis sit pondus.ʒ.i.cum aqua rute decocte.

℞s medicine que nominatur donū dei et fuit inuenta in thesauro regis t dixerūt q̄ ꝓfert podagre t hemoꝛroidib⁹ t corruptōni ani t frigoꝛibus t facit appetere cibū t ceitū t p̄uocat t ꝓseruat sanitatē q̄n bibit in tēpoꝛe veris aut hyemis trib⁹ mensib⁹ in omni die veneris oīs mensis:Cuius p̄mixtio est vt sumatur myrobalanoꝛ nigroꝛ t bellericoꝛ t emblicoꝛ t acoꝛi aristologie lōge t rotūde t fecacul t heil t cardamomi t garioſtiloꝛ t camemille t zinziberis t siſami nō excoꝛticati oiuz añ.pōd⁹ ʒ.vi.t nucl muſchatē t spice t turbit albi t meu t fu t dauci t assari t seminis apij mōtani t euforbij omniū ana pōdus.ʒ.ij.t almene t est ameos t medulle citri t se.porri t ruderi albi t papaueris albi t zedoarie t doꝛonigi t venarū ligritie t amōi t piretri t spodij t siſeleos t asse fetide t cynni t cynamōi t cassie ide t tapsie plice t alchatamō t vnee t ciperi t radicis nenufar t macropipis t calami aromatici t castoꝛei oiuz ana.ʒ.iij.t corticuz radicis apij.ʒ.viij.t scoꝛie ferri mūdate trite nutrite tribus hebdomadis.i.hebdomada vna cū zucchero t hebdomada cū aq̄ t melle t hebdomada cum aceto:deinde incipe t infunde eam vno die in aceto deinde conuerte eam in mane ad zuccarum t tertia die conuerte eam ad aquam mellis t ita fac illud de ea trib⁹ hebdomadis ſm hūc modū:deinde sicca eam in vmbra t tere eam donec fiat sicut alcohol et tere reliq̄s medicinas t pulueriza eas t cribella ipas deinde pōdera de medicinis ptes.iij.t de scoꝛia ptē vnam:deinde inuolue eas ex butyro vaccino bono t ꝓfice cū melle bono t pone cū eo de penidijs pondus scoꝛie:deinde liquefac penidios t funde eos de super cū melle donec fiat in loco mell'ſpissi:deinde pone eam in vase viridi nouo mūdo t liga caput ei⁹ et sepeli ipm in oꝛdeo ser mēsib⁹ t da ipaz in potu:cuius dosis sit sicut galla i mane in ieiuno t nō comedat aliqd donec tres hoꝛe diei ꝑtereant:deinde come dat t rege ipz regimie eāl t fugiat ab eo nauseatiua satietas t ꝓpatō t reliq̄ ex quib⁹ timet ei nocumentū. Quidā aūt medicoꝛ existimauerūt q̄ hec medicina effugat malitiā veneni p̄tinoſi t facit possidere sanitatem.

Edicia ꝓfecta q̄ꝓfert debilitati epatis t toꝛſioni t ſputo san.℞.balaustiaꝛ t san.dra.t folioꝛ alasif t aluminis iamem añ.ptem vnā:tere ea t pulueriza:t decoque ipsa t cola aquā eius t da ipsam ad potandum tepidā q̄n bona est.

Confectio kiume medici q̄ facit ad coꝛruptōnē ꝓplexionis t apata epatis t ꝓfoꝛtat stomachū t clarificat coloꝛē:Cui⁹ p̄mixtio ē vt sumant myrobalanoꝛ t alkegi amboꝛ añ.pōd⁹ ʒ.xxv.ʒʒ.cynamomi añ.ʒ.x.pipis albi pōd⁹ ʒ.xxiij t altalaffir pōdus.ʒ.iij.t galange pōd⁹.ʒ.x.t nere misch pōdus.ʒ.vi.t succi absinthij.ʒ.v.t vini cocti t almeisus q̄ntitas q̄ ꝓficiant medicine:t.re medicinas t pulueriza eas t ꝓfice eas cū vino t almeisus t fac de eis pillulas simules piperi:t sit dosis eiusl.ʒ.ij cū aqua tepida.

Confectio cognominata imperialis q̄ confert ad difficultatem vrine t doloꝛē doꝛsi t debilitatē renū t frangit lapidē.cui⁹ p̄mixtio:℞.semi.papaueris t se.porri t se.aneti t se.apij t se.lilij t se.lactuce t se.endiuie t semis portulace t been albi t rubei t lingue auis t se.alkerus t kesile t se.asscheſabꝛē t se.sanſuci t se.kekilie t pipis t turbit t granoꝛ nasturtij t se.maru t vnee t ammonia

ci ⁊ flozis squinanti ⁊ se. napi ⁊ dragagāti ⁊ se. hyus quiami albi ⁊ origani ⁊ zarub ⁊ feleniati ⁊ granoꝝ nil ⁊ costi ⁊ carui ⁊ pilij ⁊ sauine ⁊ enule ⁊ olibani et se. mersulē ⁊ cassie ⁊ se. lini ⁊ salis indi ⁊ se. rute ⁊ se. alkekengi rubei ⁊ albi ⁊ cymini carmeni ⁊ cynamomi ⁊ se. felegemisk ⁊ mugath ⁊ scne de mecha ⁊ hermodactiloꝝ ⁊ epithimi ⁊ anisi ⁊ semi. sulle ⁊ sirachs ℈noꝝ sol' oiuꝫ añ ℥.iij. ruderi albi ⁊ rubei ⁊ ameos ⁊ zedoarie ⁊ kinau ⁊ se. fenicli ⁊ cynamomi ⁊ myrobalanoꝝ citrinoꝝ ⁊ kebuloꝝ ⁊ se. harmel ⁊ granoꝝ myrti ⁊ synapis ⁊ canabis ⁊ sisami excoriati ⁊ fenugreci ⁊ se. bancie oiuꝫ añ. ℥.v. secacul ⁊ zinziberis amboꝝ ana. ℥.iij. kie ⁊ pipis al. ⁊ gariofili ⁊ spice ⁊ floꝝ alcanne ⁊ pireiri omniū. ℥.i.℈. scamonee pōd' tertie. ℥.i. se. melonis ⁊ se. melonis lōgi amboꝝ ana. ℥.x. olei sisamini. ℥.xl. mellis lb.ij. dosis integra. ℥.ij cum aqua tepida.

Confectio quam narrauit alsaimeri ⁊ dixit q̄ est expta q̄ est ꝓueniēs palisi ⁊ tozture et mollificationi ⁊ religs egritudinib' q̄rū radix est phlegma de q̄ sumat ꝑm q̄ntitatē quā tolerat eger: ⁊ si liniat ex ea mēbꝝ mollificatū iuuat. Cuius pmixtio: ℞. opij ⁊ euforbij ⁊ castorei ⁊ cynamomi ⁊ macropipis ⁊ hyusquiami albi ⁊ spice ⁊ zinziberis ⁊ croci oiuꝫ añ. ptes eq̄les: tere ⁊ cribella ⁊ ꝑfice cū melle dispumato ⁊ pone in vase vitreo ⁊ vtere cū necesse fuerit

Confectio impiguatiua nr̄a expta: ℞. mugath ⁊ nuc enden ⁊ been ⁊ zedoarie ⁊ dragaganti ⁊ se. papaueris ⁊ karabe oiuꝫ añ. pōd'. ℥.iij. tere ⁊ pulueriza ⁊ frige cū butyro frixióe leui ⁊ pmisce cū duab' emīnis puis sanib' triti ⁊ emina vna zuccari mensurata cū emina pua: deinde sumak oi die pōd' ℥.xx. ⁊ decoq̄tur cū duab' libris lactis ⁊ p̄jciat desup de butyro q̄tū necesse est ⁊ sorbeatur q̄n bonū est.

¶ Explicit tractatus ꝑm' incipit secūdus de hieris

Hiera est nomen solutiui rectificātis: ⁊ hm' q̄dē interptatio ⁊ expositio ē medicina diuina: Et ꝑmū q̄dem solutiuū de cognitis fuit hiera russi ⁊ antigtus nō cadebat nomē hiere nisi sup hanc deinde notate sunt alie eo: ⁊ nō dī medicina diuina nisi q̄ actio solutiui est res diuina saluans ex virtutibus sue nature. Et antiquitus q̄dē nō fuerūt date in potu hiere nisi q̄n medici timebant ex malitijs solutiuoꝝ simpliciū sicut pulpe colloquintide ⁊ hellebori ⁊ alioꝝ. Et cū volebāt vti eis pmiscebāt ea cū faciēti bus penetrare ⁊ rectificātib' ⁊ bezahard donec assit facti sunt in vsu eoꝝ. ℔ ostea edoniti sunt in eis ⁊ acceperūt succū eoꝝ: deinde ausi sūt in eis adeo donec acceperūt ea sicut sūt in pillul. ¶ Sciat ergo medicus q̄ hiere magis sūt salue ℈ decoctiones ⁊ pillute. Et nō dimittūtur ꝓpt malitā suam .imo ꝓpter ea q̄ excusant ab eis ꝑ ꝓsuetudinē malam. Et q̄n ipse nō trahūt ex lōginquo sicut decoctiones ⁊ pillule. Et dosis de hieris est vsq̄ ad. xℏij. aure. Et q̄nq̄ p̄jciūt sup eas saltē masse. Et magis ꝓueniēs cū quo in potu dant est aq̄ epithimi cū passul' mundatis ꝓpe ꝑm descriptōz quoꝝūdā eoꝝ. ¶ ℞. epithimi. ℥.iij. passularū mundatarū. ℥.x. myrobalanoꝝ nigroꝝ mūdatoꝝ. ℥.i. sticados. ℥.iij. aque lb. iij. aniunden mundati lb. ℈. detur ad potandum in iciuno. Et consequenter detur seminis altee. ℥.i. seminis citroli. ℥.℈. cum pauco oleo nucis ⁊ aqua tepida. Et cibus tribus diebus sit zizabegi cuꝫ aqua cōmixta.

Hierapicra. ſ. amara: ℔ Hec ē hiera de aloes ⁊ associatur ei cynamomum ꝓpter subtilitatē suam ⁊ iuuamētū qō facit v iscerib' ⁊ stomacho ⁊ mastix silr ⁊ vt ꝓfuet: ⁊ silicassia ⁊ crocus ꝓpter digestionem ⁊ confortationem cordis ⁊ stomachi. Et fortasse crocus facit incurrere in ea dolorem capitis: quare oportet vt minoretur pondus eius aut expellatur: ⁊ assarum quoniam inest ei adiutorium ad solutionem faciendam ⁊ precipitationem hmiditatū. ⁊ quandoq̄ ponūtur loco eius cubebe ⁊ sunt subtiles ⁊ carpobalsamus ⁊ xylobalsamus ꝓpter confortationem stomachi ⁊ resolutionem albezaharati. ¶ Et de hominibus sunt quidam qui ponunt in ea florem squinanti: quare ꝓhibet rasurā que timetur ex aloe: ⁊ rosas vt expellāt malitiam caliditatis aloes, a stomacho ⁊ capite. et quandoq̄ fermentatur cum tanto melle quantum est. ⁊ quādoq̄ est sicca non fermentata. ego vero informo de ipsa pulueriçata trociscos cū aq̄ bdellij ⁊ exsicco eos in vmbra ⁊ vtor eis. nā inueni illud magis vltimū ℈ aliud: ⁊ fortasse bdellium est fere ps. i. Et antiqui quidem diuersificati sūt in quantitate rectificationis aloes. Sunt enī de eis quidam qui ponunt pondus medicinarum sextuplum ponderis aloes: ⁊ de eis sunt qui octuplum addunt ⁊ minuūt. Et uerū q̄nq̄ accipiūt ipm ex abluto qō est debilis soluens ⁊ magis ꝓueniēs calefacto ⁊ febrienti ⁊ nō dant ipsum in potu omni febrienti: imo ei cui' febri est lenis. Et de eis sunt qui accipiūt de aloe nō abluto ⁊ est fort' soluens ſz est magis nocumentū febrib' tibus ℈uis de eo sumant in potu qdā ⁊ nō noceat eis. ¶ Et hiera quidē nō est res festinans in soluto ne: imo eius solutio fit cū facilitate ⁊ paulatim, ⁊ cuz tarditate: ⁊ fortasse efficit opationē suam in die secūdo. ⁊ non est iterum eius solutio cum attractione ex lōginquo: imo non soluit nisi illud cui obuiat ⁊ cui pmiscetur ex stomacho ⁊ intestinis. ⁊ longinquior terminus sue attractionis est ps epatis absq̄ venis. ¶ Descriptio autē cognita vniuersitatis .ſt hec descripto que confert ad hmiditates generatas in capite ⁊ stomacho ⁊ dolores iūcturarū ⁊ colicaz ⁊ torturam ⁊ grauitatē lingue ⁊ mollificationē mēbroꝝ cui' hec ē pmixtio: ℞. masticis ⁊ cynamomi ⁊ assari ⁊ spice ⁊ carpobalsami ⁊ croci ⁊ xylobalsami ⁊ casie oiuꝫ añ. pōd'. ℥.i. aloes sublimis duplū medicinarū. Tere ⁊ cribella ⁊ sit dosis integra. ℥.i. cū melle ⁊ aqua tepida

Jeralogodion. Hec confectio ē būdča pluriū i nuam ēti mūdificāe co:p⁹ ab vltimis extremitatibus suis cū solutōe in q̄ nō ē labor oiuz humoz⁹ t supfluitatū t ꝓfert ad egritudies capitis t dolorē t emigraneā t cephaleā t ouū t galeā t vertiginē t algefgucs t maniā t epilepsiā t timorē et palpitū t mollificatiōez: imo ad apoplexiā. t totū illud accepta i pulmere sicut dictū ē de scelithe t est melior illo plim: t cōfert ad dolores auris t oculi: t ꝓfert stōm t aperit opilatiōes epatis t puocat mēstrua: t removet difficultatē anhelitus t confert ad q̄rtanā t oēs passiōes phlegmaticas crudas et febres antiquas t valet ad dolores iūcturarū t podagrā t venā sciaticā. Et est vtilis ad tyriā t alopitiam t vlcera antiq̄ in capite t alia t ad baras t morpheā t ipetiginē, t excoriationē t lepraā t ad scrofulas t apata frigida t cancros cuius hec pmixtio. ℞ pulpe colloquintide. ʒ. v. cepe squille assate t agarici t scamonee t hellebori nigri t āmoniaci t scordeon oium añ. ʒ. iij. ʒ. t in descriptōe alia: oiuz ana. ʒ ii. ʒ. epithimi t camedreos t bdellij t aloes oium ana. ʒ. iii. hasce ipericō t folij indi t praſij t polij t cassie t melanopiperis t leucopi. t macropiperis t croci t cinamomi t oppopōaci t polypodij t serapini t castorei t myrrhe t petroselini t aristologie longe t succi absynthij t euforbij t spice t amomi t zinziberis oium ana pōdus. ʒ. ij. gentiane t sticados añ. ʒ. i. ʒ. mellis quātū sufficit dosis integra aur. iiii. cū aqua tepida t melle aut cū decoctione epithimi t passularū enucleatarū.

Jeralogodiō fm descriptionē filagrij. ℞. pulpe colloquintō t croci t āmōiaci t corticū cū hellebor albi: t scamonee t ipericō omniū añ. aur. x. epithymi t polypodij t bdellij t aloes t camedreos t praſij t cassie oium ana aur. viii macropi. t leucopi. t melāopi, t cinamomi croci t oppopōaci t serapi t casto. t petroselini t arist. lō. oium ana aur. iiii. cōficiatur cū melle dispumato: t sit dosis aure. iiii. aur. iii. ℈ virutē cuiusq̄ hois cū mellis t sale.

Jeralogodion fm descriptiōem pauli: ℞. pulpe colloqntide aur. xx. cepe murisassate t agarici t āmoniaci t corticū hellebori nigri t scamonee t ipericon oium añ. aur. x. polypodij t epithimi t bdellij t aloes t camedreos t praſij t cassie oium aur. viij. myrrhe t oppoponaci t serapini t petroselini: t triū piperū t cinamomi t croci t castorei t aristologie longe omnium' ana. aur. iiii. mellis quantū sufficit.

Jera ruffi facies ad cholerā nigrā t phlā t alopitiā. ℞. pulpe colloquitide aure. xx. camedreos aur. x. serapini t oppopōaci amboz añ. aure. viii. seminis apij montani aur. v. aristo. rotū. aure. v. piperis albi t nigri amboz ana aur. v. cinnamomi aur. iiii. cassie aur. viii. sticados t croci polipodij t polij t mirrhe oium ana aur. iiii. infunde myrrhā cū vino t tere medicinas t confice cū melle dispumato: t pone in vase t vtere cuz necesse fuerit. Et in descriptione alia. ℞. pulpe colloquintide. ʒ. xx. aloes scotrēlis pondus. ʒ. v. galāge. ʒ. x. camedreos. ʒ. xx. serapini t oppoponaci amboz ana. ʒ. viii. aristolo. rotū de t petroselini t piperis albi t nigri oium ana. ʒ. v. spice t cassie t cinnamomi t croci t zinziberis t myrrhe t polij omniū ana aure. ij. Et inuenimus additū in descriptione alia relatū ad hoc quod est in suriamati de medicinis camepithe os t agarici t praſij oium ana. ʒ. x. conficiatur cuz melle t sit dosis eius pōd⁹. ʒ. iiii. cuz aqua calida t melle t sale in ieunio post abstinentiam.

Escriptio vniuersitatis hiere archigenis q̄ confert omni egritudini generate ex phlegmate crudo t non crudo t melancolia t vitio aque in oculo t dolori capitis t facit ad vertiginē t epilepsiā: t valet ad inceptionē egritudinū visus t raucedinē humidā t dolores gutturis t difficultatem anhelitus t spasmū t exituras ex materijs grossis: t confert ad aquā citrinā t scabiē. t quādoq̄ datur in potu parūper, ppter dolores stomachi t ventris t matricis cū decoctione rute. t quādoq̄ ponit in ea castorei parū scz vsq̄ ad siliquas iii. t ad dolorē dorsi t metue t ad venā sciaticā t ei similia cū aqua centaurce: t permiscentur cū ea succus cucumeris asinini t colloquintide silique. iiii. in aq̄ abrotani t datur in potu ad morsū canis rabiosi: t facit securitatē a timore aque precipue cū pondere ʒ. i. de adustione cancri fluuialis. cuius hec ē pmixtio. ℞. pulpe colloquintide. ʒ. xxij. praſij t sticados t helleboi nigri t camedreos t scamōee t leucopiperis t macropiperis omniū an. ʒ. ij. cepe muris assate t euforbij t aloes t croci t gentiane t petroselini t āmoniaci t oppoponaci oiuz añ. ℥. i. polij t cinamomi t serapini t myrrhe t spice t squinātī t calamēti montani t aristologie rotunde oium ana. ʒ. ii. mellis quantum sufficit, t sit dosis aur. iij. cū decoctione epithymi t passularum mūdataruz

Jera archigenis descriptiōe pauli. ℞. praſij t agarici t camedreos t pulpe colloquitide t sticados omniū ana pondus aure. xx. oppoponaci t serapini t petroselini t aristologie rotunde t piperis albi omniuz ana aure. v. cinnamomi t spice t polij t croci omniū ana aur. iij. Tere ex medicinis que sicca sunt t conquassa gummas t infunde in melle t permisce t sit dosis aure. iiii. cū salis triti pondere. ʒ. i. cū aqua mellis.

Theodoricon magnum quod valet ad corruptionem complexionis frigide t repletionē t superfluitates viscosas grossas t oblitionem t tenebrositatem visus t difficultatez anhelitus t stupore t dolores epatis t stomachi t splenis t renū t matricū t phibitiōem mēstruoz t colicā: t est solutiuū absq̄ dolore: cui⁹ dosis sit pōd⁹ aur. iij. cū decoctiōe epithymi t agarici aut cū aq̄ calida. cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. aloes scotrēlis pōd⁹ ʒ. x. agarici albi pōd⁹ ʒ. xx. croci t cinamomi t acori t masticis t xilobalsami, t olei balsami omnium ana pondus. ʒ. iij. reubarbari. ʒ. i. ʒ. t carpobal-

ſami ⁊ euforbij ⁊ macropiperis ⁊ piperis albi ⁊ nigri ⁊ gentiane romane ⁊ floris iquinanti oium ana pondus.z.ij. coſti amari camedreos epithimi oium ana.z.iiii. aſſari ⁊ caſſie ⁊ ſcamonee oium ana pondus.z.vi. ſpice odorifere pondus z.iii.ſ. meu ⁊ amomi amboꝝ ana pondus.z.i. aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ cõfice cũ melle diſpumato et repone in vaſe ⁊ vtere poſt ſex menſes.

Theodoricon aliud qđ ꝓfert oibus egritudinib⁹ excitatis er frigore ⁊ phl'gate. ℞. aloes pondus.z.xxx. agarici pondus .z.xii. acori ⁊ croci ⁊ cinamomi ⁊ alkeia ⁊ hermodactiloꝝ ⁊ caſſie oiuꝫ ana.z.iii. camedr'os ⁊ leucopipis ⁊ aſſari ⁊ xilobalſami oium ana pondus z.ii. melanopiperis ⁊ caſtorei amboꝝ añ.z.iiii. reuſini ⁊ myrrhe ⁊ ſpice oium ana pondus z.i. mellis quãtũ ſufficit: doſis eius pondus.z.iiii. cũ aqua calida ⁊ antiquef ſex menſib⁹ us.

Theodoricõ aliud faciens ad illas paſſiones cui⁹ hec eſt pmixtio. ℞. acori pondus.z viii. nucis muſchate.z.xii. aloes ſcotrenſis z.xl. agarici pondus z.xliii. reuſini.z.iii. piperis albi ⁊ gentiane amboꝝ añ. pondus.z.iii. croci ⁊ gariofiloꝝ ⁊ acori in alio galbani ⁊ keiati ⁊ cinamomi oium ana z.vi. aſſari: ⁊ xilobalſami amboꝝ añ. pondus.z.iiii. caſſie ⁊ ſcamonee oium ana pond⁹.z.xij ſpice.z.viii. ſcordeon pondus z.ix. amomi ⁊ rubee ⁊ pipis nigri ⁊ piperis lõgi ⁊ ſquinãti oium añ. põdus.z.ij. ireos pondus z.viii. tere ⁊ cribella ⁊ cũ mel le quãtũ ſufficit cõfice ⁊ antiquef ſex menſibus ⁊ ſit doſis pondus.z.iiij. cũ aqua calida.

Theodoricõ cũ nuce muſchata faciẽs ad oẽs egritudines antiq̃s capitis ⁊ ad mamã ⁊ al gueſgues: ⁊ dolorẽ capitis ⁊ vertiginẽ: ⁊ ad epilepſiã ⁊ ad debilitatẽ viſus ⁊ ad dolorẽ epatis ⁊ ſplenis ⁊ renũ ⁊ colicã, puocat mẽſtrua retẽta: ⁊ ad lepzã ⁊ baras: ⁊ ad dolorẽ podagre ⁊ ũcturaruꝫ et ancharũ: ⁊ ad febres chronicas antecedẽtes ⁊ eius ſolutio eſt ſine nocumento: cui⁹ hec eſt pmixtio: ℞ aloes.z.lx. agarici z.xxiiii. ſcordeon ⁊ xilobalſami amboꝝ ana z.viii. coſti z.viii. acori ⁊ maſticis ⁊ cinamomi ⁊ gariofiloꝝ oiuꝫ ana z.vi. caſſie ⁊ nucis muſchate amboꝝ ana z.xij. epithymi z.xviii. ſpice z.vi cãedreos.z.viii. myrrhe .z.ii. triũ piperũ ⁊ euforbij ana z.iiii. floris ſquinanti z.ij. gẽtiane z.iiii. amomi z.ij. ſcamonee z.xviii. mellis diſpumati quãtũ ſufficẽ cuius doſis ſit z.iiii. cũ decoctione epithymi.

Theodoricõ alid viſitatũ: ℞. aloes z.lx. agarici z.xxiiii. maſticis ⁊ croci ⁊ acori ⁊ cinnamomi ⁊ ſpice oium ana.z.vi. ariſto. ⁊ carpobalſami ⁊ euforbij ⁊ triũ piperũ ⁊ gentiane oium ana.z.iiii. camedreos ⁊ coſti amboꝝ ana.v. caſſie et epithimi amboꝝ ana z.xij. myrrhe, ⁊ floris ſquinãti ⁊ amomi oium ana.z.ij. ſcamonee.z.xx. mellis quantum ſufficit: cuius doſis ⁊ adminiſtratio ⁊ iuuamenta ſũt ſicut primi.

Hera. B. deſcriptiõe vniuerſitatis: ⁊ de iuuamentis eius eſt q ipſa eſt ſubtilior ⁊ efficacioꝝ q theodoricon ⁊ logodion faciens ad paralyſim ⁊ torturã ⁊ ſpaſmũ ⁊ mollificatiõem ⁊ purgat a corpe ſupfluitates viſcoſas groſſas ⁊ diuerſas ⁊ ſtringit mollificatõem velice ⁊ exitũ vrine abſq̃ volũtate cuius hec eſt pmixtio. ℞. pulpe colloquitide ⁊ agarici ⁊ cepe muris aſſate ⁊ ammoniaci ⁊ ſcamonee ⁊ helleboꝝ nigri ⁊ ipericon ⁊ euforbij omniũ ana z.xvi. polypodij ⁊ epithymi ⁊ bdellij ſb albidi ⁊ camedreos ⁊ praſſij ⁊ caſſie oium ana pondus z.vij. myrrhe ⁊ ſerapini ⁊ ariſtologie lõge ⁊ trium piperũ ⁊ cinamomi ⁊ oppoponaci ⁊ caſtorei et petroſelini oium ana z.iiii. ⁊ de hominibus ſũt qui dam qui ponunt in ea croci pondus z.iiii. aggregabas medicinas tritas ⁊ cribellatas infuſis eis que ex ipſis infunduntur in triplicato ⁊ cõfice cũ melle diſpumato ⁊ vtere cũ neceſſe fuerit poſt ſex menſes.

Hera B. deſcriptione pauli: ℞. camedreos leucopiperis ⁊ macropipil ⁊ agarici ⁊ ſticados ⁊ helleboꝝ nigri ⁊ ſcamõee ſpice ⁊ epithymi ⁊ cepe muris aſſate oiuꝫ ana auf. vi. mirrhe ⁊ croci ⁊ ammoniaci ⁊ ipericon, oium ana auf. viii. mellis quantum ſufficit.

Hera B. ℞. pulpe colloquſtide. z. iiii. camedreos ⁊ cepe muris aſſate ⁊ croci ⁊ agarici ⁊ ſcamonee ⁊ helleboꝝ nigri ⁊ ſticados ⁊ ãmoniaci ⁊ ipericon omnium ana z. iii. ⁊ ſextam z. i epithymi ⁊ polij ⁊ bdellij ⁊ camepiteos ⁊ praſſij ⁊ aloes ⁊ caſſie ⁊ polypodij oium ana z.i.ſ. ⁊ trium piperũ ⁊ myrrhe ⁊ cinamomi ⁊ croci ⁊ oppoponaci ⁊ ſerapini ⁊ caſtorei ⁊ petroſelini ⁊ ariſtologie rotũde gentiane ⁊ euforbij omniũ ana medietatem et tertiã z.i. ⁊ mellis quantũ ſufficit: doſis ſicut logodion ⁊ iuuamenta eius ſicut illius.

Hera euſacaritis ⁊ eſt Hypo. medici confortans ad humiditatẽ ſtõi ⁊ ad dolores capitis generatos ex vaporibus corruptis ⁊ ex triſtitia timere faciente: cuius hec eſt pmixtio: ℞. gẽtiane ⁊ ſpice ⁊ ariſtologie rotunde ⁊ caſſie ⁊ cinamomi omniũ ana pondus .z.i. petroſelini ⁊ camedreos ⁊ ſticados ⁊ fulfulimon ⁊ eſt ozimũ mõtanuꝫ et keiati omniũ ana. z. i. myrrhe pondus. z. iiii. granorum alben ⁊ croci amboꝝ ana. z. i. ſ. aloes ru. pondus z. viii. pulpe colloquintide pondus. z. vi. cõficiatur cũ melle: ⁊ adminiſtretur poſt ſex menes: doſis eius pondus z. iiii.

Hera alia Hypo. que facit ad melãcoliam ad maniam ⁊ alguesgues ⁊ vertiginẽ in capite ⁊ dolorem capitis vehementem ⁊ ſpaſmũ ⁊ ſciſſurã manuum ⁊ dolorẽ iuncturarũ ⁊ ad pmixtionẽ rationis ⁊ corruptionẽ intellectus: ⁊ dilationẽ pupille ⁊ inceptionẽ aque in oculo: ⁊ ad lepzã ⁊ albaras ⁊ ad paralyſim ⁊ torturam: cui⁹ hec eſt permixtio. ℞. cucumeris aſinini triũ piperum ⁊ camedreos oium ana pondus aure. v. croci ⁊ mirrhe ⁊ ſcamonee oium ana pondus. z. ii. ãmoniaci pondus z. i. mellis quãtũ ſufficit: doſis eius medietas. Z. i. cum aqua calida.

Hera Andromachi q̃ ꝓfert ad dolorẽ ſtõi ventris cui⁹ hec eſt pmixtio. ℞. cinamomi

ꝛ cassie nigre ꝛ calami aromatici ꝛ xilobalsami ꝛ flo
ris squinati ꝛ henitus oium añ. ʒ.iii.ß. Tere medi
cinas ꝛ pjice in vase figuli nouo ꝛ funde sup eas aq̃
pluuialis daunatk. vi. ꝛ decoque ad medietatem ꝛ
cola: deinde accipe aloes rubei lb̃.i.ß. ꝛ pone super
ipsũ aque pluuialis quantũ sufficit ꝛ tere in meridie
ꝛ ablue donec abstergat ꝛ funde sup ipm aquã spe
cierũ ꝛ tere in meridie ꝛ ablue donec abstergat ꝛ fũ
de super ipm aquam: specieruꝫ ꝛ tere in sole donec
exiccetur: deinde tere ꝛ pjice in ipso croci ꝛ myrrhe
ꝛ alkekeng omniũ ana. ʒ.iiij. ꝛ in descriptione annꝰ
omniuꝫ añ. ʒ.i. deinde tere oia ꝛ pone in vase vitri
au t vitreato ꝛ vtere est. n. iuuatiua ad spasmũ ꝛ ad
repcussionẽ que fit obuiando ꝛ pcussionẽ ꝛ fractu
rã: ꝛ ad dolorẽ lateris ꝛ aperit stom ꝛ dolores eius
ꝛ ad sputũ sanguinis ꝛ dolorẽ ilij: dosis eius integ
pondus. ʒ.i. cũ aqua tepida ꝛ oi homini ꝑm quãti
tatẽ sue virtutis: ꝛ ad apostemata dura cum sirupo
acetoso: ꝛ fit ex ea emplastrũ ad apostema oculi cũ
succo mente aut vue vulpis ꝛ apostemata ani cum
oleo ros. ꝛ vino bono ꝛ confert ad vlcera que acci
dunt vnguibus qñ liquefit cũ aceto vini: ꝛ ad adu
stionẽ oris gargarizata.

Hiera Andromachi faciẽs ad retentionem
menstruoꝝ ꝛ ad lepram ꝛ timorẽ cuius hec ẽ
pmixtio. ℞. sticados ꝛ camedreos ꝛ agari
ci ꝛ hellebori nigri ꝛ piperis nigri ꝛ albi ꝛ mezerio
ꝛ scamonee ꝛ squille assate oium ana. ʒ. pond. ʒ. xviii
croci ꝛ euforbij ꝛ ãmoniaci oiuꝫ añ. ʒ. viii. myrrhe
ʒ. iij. interioris cucumeris asini. ʒ. uimellis lib. v.
dosis eius pondus. ʒ. ij. cũ melle ꝛ aqua ꝛ sale.

Hiera fanligotis faciẽs ad melancoliã ꝛ mũ
dificat vclamia cerebri ꝛ aufert chimos gros
sos viscosos terrestres: cuius hec ẽ pmixtio
℞. prassij ꝛ sticados ꝛ hellebori nigri ꝛ camepithe
os ꝛ camedreos ꝛ petroselini ꝛ polij ꝛ est alhada ꝛ
aristologie rotunde ꝛ croci ꝛ gentiane ꝛ keiati ꝛ dra
gaganti ꝛ polij egiptij ꝛ asarũ ꝛ amomi ꝛ costi ꝛ ci
namomi ꝛ fu ꝛ meu ꝛ pipis ꝛ carpobalsami ꝛ allei
silucsteis ꝛ cassie ꝛ ipericõ ꝛ flozis squinanti ꝛ spice
oiuꝫ ana pondus ʒ. ii. epithimi ꝛ agarici ꝛ polypo
dij ꝛ pulpe colloquintide oium ana ʒ. iij. aloes sco
trine ʒ. vi. Tere ꝛ cõfice ꝛ antiqua ex uenlib. do
sis eius tertia. ʒ. i. cũ aqua calida.

Hiera busutus cõferens ad visũ ꝛ ꝓfortans
cũ ꝛ sedat dolorẽ capitis assiduuꝫ ꝛ confert
ad dolores stomachi ꝛ splenis ꝛ epatis et
ad dolores melancolicos ꝛ phlegmaticos ꝛ ad vti
ginẽ ꝛ dolorẽ qui noiatur corona cuius hec ẽ pmi
xtio. ℞. camedreos pondus. ʒ. xij. agarici põdus
ʒ. xvi. ꝛ in descriptione alia agarici. ʒ. x. pulpe col
loquintide. ʒ. ij. sticados ꝛ piperis albi ꝛ nigri om
niũ añ. ʒ. xii. meu. ʒ. iii. croci. ʒ. xviii. hellebori ni
gri ꝛ scamonee ꝛ aloes scotrensis omniũ añ. ʒ. xvi:
Tere ꝛ cribella ꝛ confice cũ melle dosis eius. ʒ. iiii.
post sex menses. Et in descriptiõe alia: spice ꝛ cassie
amboꝝ añ. ʒ. xij. bibatur cũ infusione epithimi
post abstinentiã.

Hiera catagini anthiochensi que ꝓfert ad spas
mũ ꝛ dolorẽ capitis ꝛ dolores capitis anti
quũ ꝛ ad timorẽ accidẽtẽ ex melancolia: ꝛ ad
timorẽ incurarũ: cuius hec est pmixtio. ℞. pillule
colloquintide pondus. ʒ. xx. camedreos ꝛ prassij ꝛ
agarici oium añ. ʒ. x. aristo. lon. ꝛ petroselini ꝛ pipe
ris albi ꝛ serapini ꝛ opponaci oiuꝫ añ. ʒ. v. myrrhe
ꝛ spice ꝛ poly ꝛ croci ꝛ cinamomi oium añ. ʒ. iii. in
fũdã ł pũida cũ melle: deiñ decoquant super ignes
parũp ꝛ terantur sicca: ꝛ pjiciãt super ea ꝛ miscean
ꝛ administretur post sex menses.

Hiera alia hiere que addit in visu ꝛ con
fortat ipsum ꝛ ꝓfert ad dolorẽ capitis ꝛ pas
siones stoi ꝛ capitis ꝛ splenis: cuius hec est
cõmixtio ℞. pulpe colloquitide ʒ. x. camedreos et
cassie ꝛ triũ piperũ omniũ añ. ʒ. ij. aloes ꝛ myrrhe
ꝛ turis masculi ꝛ croci omniũ ana. ʒ. i. scamonee. ʒ.
vi. succi absinthij pond. ʒ. ii. mellis quantũ sufficit
dosis eius pond ʒ. iiii. cũ aqua calida.

Hiera nostra expta: ℞. hellebori põdus. ʒ. i
pulpe colloquitide aure. i. alꝫ. xiii. ꝛ aloes
aur. v. ꝛ salis indi ʒ. i. ꝛ tertiã ꝛ agarici pon
dus aure. ii. ꝛ lapidis armeni aure. ʒ. ꝛ rosarũ pon
dus aure. i. ꝛ piperis albi pondus aure. i. et zinziberis
pondus aure. ij. et acori et amomi et assari ꝛ carpo
balsami et alhasce et origani ꝛ seminũ apij et dauci
et est semẽ baucie oium ana. ʒ. iii. ꝛ buglosse pond
ʒ. x. ſc. alscheselebrã ꝛ ſc. alfelengemisch ꝛ ſc. ozimi ſel
trati ꝛ semi. citri ꝛ mente sicce oium añ. ʒ. ij. ꝛ epithi
mi põdus. ʒ. ii. ß. cõficiãtur oia cũ duplo sui mellis
ꝛ reponat sex mẽsib. deinde administretur.

Tractatus. iii. de electuarijs solutiuis ꝛ non solu tiuis.

Hos dicere volumus in hac summa de
electuarijs famosis ꝛ que fiũt similia uni
uersalibus. Illa vero quoꝝ inuamẽta
sũt particularia dignioꝛa loca dicenda
sunt in summa secũda.

Electuarũ diacymini faciens ad dolores
viscerꝫ quos gñauit flatus. ꝛ ad egritudinem
phlaꝫ renũ ꝛ ꝓfortat stoꝫ ꝛ digerit cibũ ꝛ aufert ap
petitũ caninũ ꝛ eructuatoꝝ acetosã ꝛ sit doꝰ magni
tudo galle cũ aqua calida ꝛ ꝓfert uer ad febres frigi
dal nuellicas ꝛ phlaticas: cuius hec est pmixtio: re. cy
mini carmeni infusi in aceto vini die ꝛ nocte exsicca
ti ꝛ torrefacti ꝛ foliorꝫ rute exsiccatoꝝ i umbra ꝛ torre
factoꝝ ꝛ pipis ꝛ zinziberis oiuꝫ ana sextaria. v. bau
rach armeni pondus. ʒ. x. Aggrega hys medicinal
tritas cribellatas ꝛ confice cum melle dispumato et
reponat in vase ꝛ administretur.

Diacymini G. qđ facit ad vẽtositates frigi
das ꝛ satietatẽ nauseatiuaꝫ ꝛ resolvit vẽto
sitates ꝓfert ei q non digerit cibuꝫ: cuius
hec est pmixtio: re. baurach medietatẽ partis cymi
ni cãmẽi infusi in aceto torrefacti piperis albi ꝛ pipe
ris longi foliorꝫ rute oiuꝫ ana partem vnaꝫ. Et hoc
quidem fit ꝑm duas descriptiones: qñꝫ enim fit ex

ptibus equalibus in oibus suis ꝓmixtionibus. s. cymini pipis ⁊ rute ⁊ baurach: ⁊ iste modus soluit naturam valde. ⁊ qñq; ꝓmiscet de spēbus religs quātitas equalis: ⁊ de baurach medietas huius quantitatis: ⁊ eligit de cymino carmenuz ⁊ infundit in aceto fortī: deinde torrefit ⁊ sit piper albū: ⁊ illud ideo qñ ipm confortat stom pluriq; due alie species. s. pip longū ⁊ pip nigrū: ⁊ hoc est illud qđ nō ē puū neq; ꝓtractū ⁊ neq; ē corter ei⁹ grossus imo est ex illo qđ dr̄ grauis pōderis. ⁊ eligat de eo magnuz et sanū ⁊ baurach. Fiat ergo medicina ad illuz cui⁹ nā retinet cū baurach dicto nitrū naurnacō ⁊ est rubeum: ⁊ cū feceris ipam ad illū cui⁹ nā ē soluta administrabis baurach aliud: ⁊ sit illud qđ de eo, pūciēs medicias quātitatis vniuscuiusq; medicinaruz q̄s dixim⁹ ⁊ folia rute iterū. Sint ergo sicca cū mēsura ⁊ illud iō qñ si exsiccēt vehemēter fuit calide ꝑdonis ⁊ est calefactio eoꝝ vltra mēsurā: ⁊ si nō exsiccāt vehemēter remanet in eis hūiditas superflua q̄ non cōsequī vltimationē digestiōis: quapropter nō destruit eius inflatio in aliquo. Et iste ōtuor spēs qñz ꝓmiscent cū melle dispumato: ⁊ qñq; nō ꝓmiscent cū aliquo ⁊ reseruātur p se absq; melle. Cū ergo ipse sunt necessarie, pūciūtur in aqua ordei aut in cibo alio cōuenienter: ⁊ hec medicia sumit sola ante cibū ⁊ post cibū. ⁊ illa q̄ ꝓmiscet cū melle dispūato ē magis cōueniens in hac dispositiōe ⁊ illud iō qñ ipsa destruit inflāmationē oīo. ⁊ oz iterū ut sit mel bonū cū nō sit necessariū vt sit hec medicina nisi fortis in resoluēdo ventositatē ⁊ euacuet cū fortitudine: ⁊ oz vt scias iterū q̄ qñ vis vt sit eius euacuatio plus sit ꝑtritio medicinarū nō subtilis sz grossa: ⁊ illud iō qñ scio hoiem qui ꝑtriuit hanc medicinā ꝑtritione vltima: qñ nō scinit illud qđ ego dixi: quare nō soluit natura oīno imo ꝓuocauit fortit ⁊ venit ad nos mirans ⁊ querēs de eā in hoc ⁊ illud iō qñ ipse existimabat q⁹ in corpe illi⁹ viri cēt ꝓpietas q̄ esset cā in hoc qđ accidit. Postq; ergo feci scire eū q⁹ causa illo cēt dispositio ꝓpositionis ei⁹ tūc cōpositi eā secūdo sicut precepi ei: ⁊ copleta est eius opatio. ⁊ oz ut seruetur hec determinatio in ꝓpositione reliqua

Grū medicinarū.

Lectuariū ad subtilitatē et est aggregatiōis qđ est ꝓueniēs ad frigiditatē stōi vehementis frigoris ⁊ eructuationē acetosā ⁊ appetitū caninū ⁊ singultū q̄ fit ex repletiōe chimoꝝ grossoruz ⁊ phlaticoꝝ ⁊ febres antiquas que fuit ꝓpter frigus ⁊ malitiā digestiōis cuius ꝓmixtio hec est. Fō. cymini infusi in aceto exsiccati sextaria. xv. pipis ℥. zz. ⁊ rute licce ⁊ baurach oium añ. ʒ. xx. teratur ⁊ cōficiant cū melle dispumato ⁊ administret.

Lectuariū de calamēto fluuiali descriptiōe B. Fō. calamēti fluuial ⁊ cāpestris ⁊ petroselini oium añ. ʒ. xij. zizib. aur. vi. se. apij ⁊ capitū alhasce amboꝝ añ. aur. iiij. keliz aur. xv. pipis aure. xlviij. siseleos aur. v. tere ⁊ ꝓfice cū melle dispūato.

Lectuariū de myrto ꝓferēs ad solutionem nature ⁊ vomitū ꝓpatis ⁊ hūiditatis ⁊ malitiā digōnis q̄ est ex stō cui⁹ ꝓmixtio hec ē. Fō. granoꝝ myrti bonoꝝ siccoꝝ eminā. i. myrobalanoruz nigroꝝ ⁊ bellīcoꝝ ⁊ emblicoꝝ ⁊ talassir oium ana. ʒ xx. leucopi. ⁊ macropi. ⁊ zizyberis oiuz añ. ʒ. x. masticis ⁊ coꝛdumenī ⁊ carui ⁊ anisi ⁊ cymini ⁊ spice ⁊ cassie ⁊ cardamomi ⁊ costi oiuz ana. ʒ. vi. nucis muscate ⁊ se. apij ⁊ ameos oium añ. ʒ. v. folij idi ⁊ amomi amboꝝ ana. ʒ. iiij. ⁊ tere ⁊ ꝓfice cū melle dispūato ⁊ dosis sit. ʒ. i.

Lectuariū sicut alcanzi est bonū: cuius hec est ꝓmixtio. Fō. granoꝝ mirti keliati. ʒ. ʃ. spice. ʒ. iii. nucis muschate cū cortice suo lb. ʃ. garioflоꝝ ⁊ cardamomi ⁊ anisi torrefacti ⁊ se. apij torrefacti ⁊ vnce oium añ. ʒ. ii. macis. ʒ. i. ʃ. cassie. ʒ. iiii. myrobalanoꝝ kebuloꝝ ⁊ bellīcoꝝ ⁊ emblicoꝝ oium ana. ʒ. iii. macis. ʒ. i. ʃ. bulitā medicine cū vino odorifero fernoꝛe vno: deinde exsiccētur ⁊ buliant ebulitione cū aqua cydonioꝝ ⁊ exsiccent sup frixoriū calidū ⁊ terant ⁊ inuoluātur mina ⁊ sit dosis aure. iii. aut. ʒ. iii. cū syrupo cydonioꝝ.

Lectuariū almutaguachyl relatū salamōi qđ ꝓfortat stōm ⁊ cōfert ad malitiā digōis: ⁊ est illud qđ i potu dabat israhelita mutaguachyl qñ est bonū ⁊ exptū. cui⁹ hec ē ꝓmixtio. Fō. spice et garioflоꝝ ⁊ cinamomi ⁊ nucis muschate ⁊ cardamomi ⁊ galle bone ana aur. i. piperis albi ⁊ zinziberis ⁊ castorei oium ana. ʒ. ii. turis albi masculi aur. iiij. zuccari tabarzet quantū sūt medicie cōmisceantur medicine cū zuccaro ⁊ ꝓficiātur cū melle dispumato ⁊ sit dosis eius aure. iij.

Iacyminū aliud ꝓferēs ad doloꝛes vētris cōmotos a frigiditate ⁊ ad febrē quartanā ⁊ ad appetitū caninū ⁊ febres phlegmaticas ⁊ melācolicas ⁊ ad phlegma plurimū qđ accidit senibus ⁊ ad vehementiā frigoris qđ accidit in stō ⁊ ad eructuationē acetosaz ⁊ ad sputū qđ fit ex multitudine superfluitatū phlegmaticarū: cuius dosis ſiē galla cū aqua calida cuius ꝓmixtio. Fō. cymini infusi in aceto die ⁊ nocte torrefacti ⁊ rute sicce ℥. zz. ⁊ piperis oium ana sextaria decē ⁊ baurach armeni. ʒ. x. conficiatur cū melle dispumato.

Lectuariū diacyminū aliud. Fō. cymini recētis boni. ʒ. vij. infūdat in aceto vini die ⁊ nocte: deinde extrahat ⁊ pūciat sup corīu ʒ. rubeū ⁊ moueat ⁊ qñ exsiccat torrefiat torrefactione leui cū igne leni ⁊ piperis. ʒ. iii. zinziberis fini. ʒ. iiii baurach armeni. ʒ. ij. cōmisceantur ⁊ conficiantur cum melle.

Iapipereō faciēl ad frigora ⁊ humoꝛē crudū ⁊ doloꝛem stomachi ⁊ malitiā digestionis ⁊ ventositates grossas ⁊ curationē acetosam ⁊ appetitū caninū. cuius permixtio est ut sumantur leucopiperis ⁊ melanopiperis ⁊ macropiperis omnū ana. ʒ. iii. ⁊ in descriptiōe alia. ʒ. ij. ⁊ xilobalsami. ʒ. i. ⁊ amomi ⁊ spice amboꝝ ana. ʒ. iiii ℥. zz. ⁊ se. apij ⁊ siseleos ⁊ cassie ⁊ asseri ⁊ enule oium ana. ʒ. i. Tere ⁊ cribella ⁊ confice cū melle dispumato: dosis eius pondus. ʒ. ij. cū aqua tepida iciuna.

Lectuariū alkendiconvalens ad dolores stomachi ⁊ epatis frigidi ⁊ debil generātis ventositatē grossas. Cui⁹ pmixtio: ℞. zzz. ⁊ piperis ⁊ spice odorifere oium añ. ʒ. vi. masticis ⁊ ameos āboꝝ añ pōd⁹. ʒ. iij. se. apij ⁊ meu ⁊ su oiuꝫ añ. ʒ. v. cymini carmeni ⁊ cassie ⁊ carpobalsami ⁊ piretri oium ana pōdus. ʒ. ij. folij indi pōd⁹. ʒ. i. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ confice cum melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ vtere cum necesse fuerit.

Lectuariū alcanzi faciēs ad solutionē ventris ⁊ ad malitiā digestionis ⁊ debilitatem stomachi ⁊ frigus ei⁹. Cui⁹ hec ē pmixtio sumank costi ⁊ cynami ⁊ spice odorifere ⁊ carpobalsami ⁊ cassie oium añ. ʒ. x. nucis muschate. v. numero cardamomi ⁊ gariofiloꝝ ⁊ anisi ⁊ meliloti ⁊ cassie inde omniū ana pond⁹. ʒ. iiij. aristol. ⁊ vince amboꝝ ana. ʒ. ij. cipi ⁊ zinziberis amboꝝ ana pōd⁹ sextarioꝝ. x. calami aromatici ⁊ pipis ⁊ macropiperis oiuꝫ ana pōd⁹. ʒ. v. myrobalanoꝝ nigroꝝ enucleatoꝝ ſ. xtaria. ij. bellirici enucleati. x. numero granoꝝ myrti kafici⁹ semis bonoꝝ seburi. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ pfice cū melle de arūdinibus zuccari ⁊ repone in vase ⁊ vtere cū necesse fuerit post duos menses.

Descriptio electuarij alcanzi alia pferēs ad debilitatē epat ⁊ stomachi ⁊ frigus ambo rū ⁊ ad solutionē vētris ⁊ malitiā digestionis ⁊ cōfert illis sup quos timet aq̄ citrina ⁊ ē bonū spleni ꝓuocās vrinā. Cui⁹ hec ē pmixtio: ℞. costi et cynami ⁊ spice ⁊ carpobalsami ⁊ cassie oiuꝫ añ. ʒ. x. ⁊ de nucib⁹ muschatis nuces. v. ⁊ cardamomi ⁊ garioſi. ⁊ anisi ⁊ melioti ⁊ capsie ⁊ neremisch oiuꝫ añ. ʒ. iij. macis pōd⁹. ʒ. ij. ⁊ berūgi kebuli. ʒ. viij. ⁊ reusini ⁊ arist. lō. ⁊ vince oiuꝫ ana pond⁹ ʒ. v. myroba. nigroꝝ ⁊ kebuloꝝ ana sextaria. ij. ⁊ de belliricis bel lirici. x. ⁊ granorum myrti quantum est pond⁹ medicinarum omniū. Terantur sicut alcohol ⁊ conficiantur cum melle tabarzet: dosis eius sicut galla cū aqua frigida. Et in descriptione alia zinziberis sextaria. x.

Lectuariū alkeisiz dictū electuariū ambre Et hoc electuario vsi fuerūt reges grecie: ⁊ hoc ꝓfert ad egritudines frigoris: ⁊ ꝓprie renū ⁊ addit in desiderio coitus ⁊ valet ad palysim ⁊ torturā ⁊ tremorē ⁊ pulsū cordis ⁊ addit in recordatione ⁊ sensu ⁊ exsiccat humiditatē stomachi ⁊ facit digestionē esse bonam ⁊ est ex eis q̄ ꝓueniūt senibus. Cui⁹ pmixtio est hec: ℞. cardamomi maioris ⁊ minoris ⁊ mac oiuꝫ añ. pōd⁹ ʒ. iiij. zz. ⁊ macropiperis amboꝝ ana sextaria. ij. cynamomi. ʒ. iiij. vince pōd⁹. ʒ. ij. cynami pōd⁹ ʒ. i. ⁊ garioſiloꝝ ⁊ croci oiuꝫ ana pōd⁹. ʒ. x. nucis muschate pōdus. ʒ. v. Et in q̄ busdā descriptoib⁹ nuces. v. spice odorifere ⁊ masticis ⁊ ambre omniū ana pōd⁹. ʒ. ij. muschi pōd⁹ ʒ. i. semis hyuiquiami albi ⁊ opij amboꝝ ana pōd⁹ ʒ. i olei balsami pōdus. ʒ. vi. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ infunde opiū in mensura sacrati. i. de vino bono ⁊ confice cum melle dispumato ⁊ vtere post sex mēses ⁊ liquefac ambram cū oleo balsami ⁊ adhibeatur de oleo quātitas qua omnia soluantur.

Lectuariū alsepherebē ꝓferēs ad frig⁹ epatis ⁊ stomachi ⁊ aquam citrinā ⁊ choleraz nigram ⁊ est soluēs ventrē. Cui⁹ ē pmixtio. sumank capsie inde ⁊ zinziberis ⁊ pipis ⁊ cynami ⁊ cardamomi minoris ⁊ garioſiloꝝ ⁊ piretri ⁊ folij indi ⁊ amili de tritico ⁊ masticis ⁊ cardamomi maioris ⁊ cynamomi ⁊ spice ⁊ cassie ⁊ se. apij ⁊ aneti ⁊ ameos ⁊ se. fenicli ⁊ anisi oiuꝫ añ. ʒ. vi. cubebini crentis ⁊ turbit amboꝝ ana. ʒ. xij. scamonee. ʒ. x. zinc cari tabarzet pōdus. ʒ. xx. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigoniçatas ⁊ pfice cū melle tabarzet dispumato ⁊ vtere cū necesse fuerit.

Lectuariū diaphinicon ē electuariū ꝓprij iuuamēti in colica resoluens eā ⁊ pfert ad humorē crudū ⁊ frigora ⁊ ad difficultatē vrie. Cui⁹ hec ē pmixtio: sūat baurach armeni cymi carmēi ⁊ petrosle. ʒ. zz: ⁊ pipis al. oiuꝫ añ. pō. ʒ. xxij scamonee pōd⁹ ʒ. v. dactiloꝝ heiró mūdatoꝝ ex nucleis ⁊ amigdalaꝝ excorticataꝝ ex dnab⁹ corticib⁹ ⁊ folioꝝ rute oiuꝫ añ. pōd⁹ ʒ. x. Aggrega has medicinas oēs tritas ⁊ cicotrigoniçatas ⁊ infunde dactilos in aceto vini die ⁊ nocte ⁊ rere bene ⁊ pmisce cū medicinis ⁊ pfice cū melle dispumato ⁊ vtere cū necesse fuerit.

Diaphinicon aliud: ℞. dactiloꝝ heiron ablatis nucleis. c. numero ⁊ infunde eos in aceto die ⁊ nocte ⁊ confrica manibus ⁊ cola ⁊ rute sicce ⁊ zinziberis amboꝝ añ. ʒ. xij. ⁊ pipis albi. xij. numero ⁊ baurach armeni pōdus. ʒ. v. et de amigdalis excorticatis ex duobus corticibus. c. l. numero ⁊ scamonee pondus. ʒ. xv. ⁊ turbit pōd⁹ ʒ. xx. tere ⁊ cribella ⁊ cōmisce cū melle.

Diaphinicon aliud quod ꝓfert ad febres ⁊ alia ⁊ potak in estate ⁊ hyeme ⁊ solut sine inquietudine. Cui⁹ hec est pmixtio: ℞. zinziberis pipis albi amboꝝ añ. ʒ. i. scamonee. ʒ. ij. ʒ. tamarindi heiró mūdatoꝝ ex nucleis aut sirē ⁊ amigdalarū dulciū excorticatarū a duob⁹ corticib⁹ ⁊ folioū rute oiuꝫ añ. ʒ. iiij. tere medicinas ſm singularitatē suā ⁊ infunde dactilos in aceto vini ⁊ terantur per se ⁊ colētur ⁊ terank amigdale item ꝑ se ⁊ misceāt omnia post illō ⁊ ficiank cū melle dispumato ⁊ sit dosis. ʒ. ij.

Lectuariū cabrosi⁹ muschatū faciēs adve tositatē ⁊ hemorroidas ⁊ humorē crudū ⁊ confortat stomachū ⁊ adiuuat ad desiderium coitus ⁊ clarificat dolorem ⁊ calefacit renes ⁊ confert ad ventositates matricis ⁊ fluxum qui fit ex hemorroidibus. Cuius hec est permixtio. ℞. myrobalanozum citrinozū myroba. kebulozum ⁊ cassie ⁊ se. apij oiuꝫ añ. ʒ. vi. bellirico ⁊ ēblico ⁊ ameos ⁊ tuderci rubei ⁊ albi ⁊ macropiperis ⁊ sisami excoriticati oiuꝫ ana pōdus. ʒ. iiij. cynami ⁊ spice ⁊ nucis muschate. zz. ⁊ alfulfulumō omniū ana. ʒ. viij. ger

bue et costi ʒ cassie ʒ gariofiloꝝ ʒ macis ʒ galāge ʒ neremisch oiuz añ.ʒ.vi.cipi pōd᷒.ʒ.x.ʒ muschi pō dus auſ.ij.ambꝛe auſ.i.ʒ scorie ferri nutrite q̄ntum est pōd᷒ medicinaꝝ oiuz ʒ butiri sextaria.x.ꝓficiant cū melle dispumato ʒ sit dosis pōdus.ʒ.ij.cū lacte vaccino cōcusso ʒ sublato butiro aut cū vino passo bono duab᷒ hebdomadis.

Lectuariū de ture: ℞.turis pōd᷒.ʒ.lx.pi peris ʒ macropipis ambꝛ añ.ʒ.x.zucca ri.ʒ.lx.zinziberis ʒ galāge ābꝛ añ.ʒ.xij. nucis muschate ʒ garioſi.ʒ girbue omniuz añ.ʒ.v. muschi boni.ʒ.i.terat vnūquodq̄ eoꝝ ꝑ ſe ʒ cribelletur ʒ ꝓficiant cū melle.

Lectuariū altalisafar faciēs ad frig᷒ stōi ʒ ventositates grossas in stomacho ʒ epate: cui᷒ pmixtio: ℞.talisafar pōd᷒.ʒ.v.zinzi beris pōdus.ʒ.xx.pipi pōdus.ʒ.xij.heil ʒ cynami ambꝛ añ.pōdus.ʒ.viij.zuccari tabarzet lb.v.Ag grega has medicinas tritas ʒ cribellatas ʒ repone in vase ʒ vtere.

Lectuariū epi: ℞.scamonee antiochen et turbit ana albi ambozū añ.auſ.v.pipis ʒ cardamomi ambꝛ añ.auſ.ij.zinzibe ris ʒ cynamomi ʒ emblicꝛ ʒ garioſi.ʒ polypodij ʒ nucis muschate oiuz añ.auſ.ij.ʒ.Et in descriptōe alia scamonee ʒ turbit ambꝛ añ.auſ.ij.Tere ʒ ci cotrigoniça ʒ ꝑpce sup ea lb.i.zuccari ptriti ʒ cōfice cū melle:cui᷒ dosis integra sit auſ.iiij.

Rifera,de scoria ferri magī faciēs ad vēto sitates hemozroidarū ʒ mollificationē ve sici ʒ stomachi ʒ addit in desiderio coit᷒ et calefacit stomachū cui᷒ hec ē pmixtio:sumat myro balanoꝝ nigroꝝ ʒ belliricoꝝ ʒ scirēblegi ablatis nu cleis ʒ capsie inde ʒ ſe.apij ʒ ameos ʒ origani psici oīum añ.ʒ.i.spice odorifere ʒ amomi ʒ heil ʒ acori oiuz añ.ʒ.iij.cynamomi pōd᷒.ʒ.iiij.pipis ʒ macro piperis ʒ piretri ʒ salis indi omnium ana.ʒ.ʃ.fyna pis.ʒ.i.ʃ.salis ammoniaci pondus.ʒ.ʃ.scorie fer ri pōd᷒.ʒ.iij.Aggrega has medicinas tritas ʒ cico trigoniçatas ʒ confice cū melle dispumato ʒ butiro vaccino q̄ntū sufficit ʒ vtere.

Rifera minoꝝ faciēs ad mollificationē sto machi ʒ humiditatē eius ʒ ventositates he mozroidaꝝ ʒ colorē efficit bonū.Cui᷒ hec est pmixtio:sumant myrobalanoꝝ kebuloꝝ ʒ scirē blegi ʒ belliricoꝝ ablatis nucleis oiuz ptes eq̄les in uolue cū butiro vaccino ʒ ꝑpce cū melle di ſpuma to ʒ repone in vase ʒ vtere.

Lectuariū anacardinū ꝓueniēs ad doloꝛē stomachi antiquū ʒ frig᷒ ʒ obliuionē ʒ fac bonū ē colorē ʒ subtiliat cogitatōes ʒ sen ſū ʒ ē electuariū sapientū ʒ dī q ē salomonis: Cui᷒ hec ē pmixtio: ℞.pipis ʒ macropipis myrobalano rū nigroꝝ ʒ belliricoꝝ ʒ emblicoꝝ ʒ castorei omniū añ.ʒ.iij.costi ʒ anacardi ʒ berūgi ʒ zuccari tabarzet ʒ baccarū lauri oīum añ.ʒ.xij.cipi.ʒ.viij.Tere ana cardos ſolos bene ʒ tere medicinas ʒ cribella ʒ buli butirū vaccinū ʒ mel cū eq̄litate ꝑpce sup ea medici nas ʒ coagula ʒ vtē post sex mēses dosis ei᷒.ʒ.ij.cū aq̄ decoctōis apij ʒ feniculi ʒ seruet se a labore ʒ au gustia ʒ ira ʒ vino ꝑmo ʒ coitu ʒ comedat ius ſſi dabegi subtile.

Lectuariū alfagi᷒ qō ē iuuamēū ad mol lificationē stōi ʒ vētositates hemozroidaꝝ ʒ cōruptionē cōplexionis ʒ sediteatē color ʒ addit in coitu.Cui᷒ hec est pmixtio: ℞.myrobala nozū belliricoꝝ ʒ scirēblegi ablatis nucleis ʒ pipis ʒ macropipis ʒ.ʒʒ.ʒ cipi ʒ capsie inde ʒ spice oīum añ.ʒ.x.ſe.ane.ʒ ſe.pozzi ambꝛ añ.pōd᷒.ʒ.iiij.sco rie ferri trite infuse in aceto vini.xiij.die᷒ exſiccate tozrefacte.ʒ.c.Aggrega has medicinas tritas ʒ cico trigoniçatas ʒ confice cū melle dispumato ʒ butiro vaccino q̄ntū necesse ē ʒ repone in vase ʒ vtē post sex mēses.ʒ sit dosis ei᷒ pōd᷒.ʒ.ij.ʒ ponant in eo uterū de muscho.ʒ.ij.

Angius aliud cū muscho etiā qō ꝓfortat stomachū ʒ calefacīpm ʒ ꝑfert ad hemoz roidas ʒ addit in coitu ʒ ē exptū.Cuius hec ē pmixtio:℞.myrobalanoꝝ kebuloꝝ ʒ belliri cozū ʒ emblicoꝝ ʒ pipis ʒ macropipis ʒ.ʒʒ.ʒ cymi ni ʒ ſe.aneti ʒ ſe.apij.ʒ ſe.pozzi ʒ ſe.eruce ʒ ſe.napi ʒ ſe.baucie ʒ alfeleniati ʒ rosarū rubeaꝝ ʒ cassie ʒ cipi ʒ cynamomi ʒ gariofiloꝝ ʒ nucis muschate oīum añ.ʒ.i.macis ʒ heil ʒ cardamōi ʒ galie ʒ xyloaloes crudi ʒ muschi oīuz añ.ʒ.ij.ḡnoꝝ nasturtij al.ʒ.iij scorie ferri q̄ntū ſūt medicine terat ʒ ꝓficiat cū melle dispumato.

Angi᷒ aliud:℞.cassie inde ʒ zarub ʒ talisa far ʒ heil ʒ myrobalanoꝝ nigroꝝ ʒ belliri coꝝ ʒ myrobalanoꝝ citrinoꝝ ʒ cassie ʒ ga riofiloꝝ ʒ carpobalsami ʒ ḡnoꝝ almahaleb omniū añ.auſ.vi.mēte ʒ feleniati ʒ zedoarie ʒ dozonigi et pipis lō.ʒ emblicoꝝ oiuz añ.auſ.iij.cynamomi et cynami ʒ spice ʒ nucis muschate ʒ costi ʒ.ʒʒ.ʒ ful fulimō oiuz añ.auſ.viij.cipi auſ.x.zuccari au.xvi scorie ferri eminam.i.muschi.ʒ.ʃ.ꝓficiant cū melle dispumato.

Res scorie decocte q̄ ꝓfert ad frigora ʒ do lorem dozsi ʒ corruptionē mēstruoꝝ ʒ he mozroidaꝝ ʒ clarificat colorē ʒ facit appe tere cibū ʒ destruit humorē crudū ʒ infrigidatōes ʒ confortat stomachū ʒ matrices ʒ uelicam.Cui᷒ hec est pmixtio:℞.se.apij ʒ se.feniculi ʒ anili ʒ petrosseli ni ʒ dauci ʒ se.baucie ʒ se.pozzi ʒ se.cepe ʒ se.napi ʒ se.raphani ʒ se.alrotab ʒ ameos ʒ se.vrtice granoꝝ viridiū ʒ aniuden ʒ se.aneti ʒ pipis ʒ se.lini ʒ cymi ni ʒ coriandri oīum añ.pōd᷒.ʒ.iij.ʒ zedoarie ʒ do ronigi ʒ been albi ʒ rubei ʒ tuderi rubei ʒ albi ʒ nu cis muschate ʒ macis ʒ cynamomi ʒ galāge ʒ.ʒʒ.et pipis ʒ ciperi ʒ spice ʒ silimbrij omniū ana.ʒ.iiij.et myrobalanozum ʒ belliricoꝝ ʒ emblicozuz ʒ gest glandium ʒ cozticum radicis capparis omniū ana ʒ.x.capsie ʒ vinee ʒ assari ʒ blacie bizantie ʒ calami aromatici ʒ lingue auis ʒ ncremisk perlici ʒ carda momi ʒ girboe ʒ sandali ʒ cynami ʒ nucis muscha te omniuz ana.ʒ.v.ʒ nucis euden ʒ nastur tij ʒ keth

ti ⁊ rosarum siccarum ⁊ marmarcor ⁊ corticum turis ⁊ mentę ⁊ calamenti omnium ana ʒ.vij. ⁊ scorie albastri calcefacte ⁊ extincte in vino odorifero multotiens ꝑm mensuram medicinarum omniū: decoquatur cū vino pontico donec ingrossetur ⁊ auferatur ab igne ⁊ coletur ⁊ detur de eo in potu quātitas ʒ.i. in ieiunio dū ẽ tepidū ⁊ comedat post medū dicm iffidebegia: i cū carne capna ⁊ bibat vinū purum hebdomada vna aut duabus hebdomadis.

Descriptio alia de scoria ferri ꝓueniēs ad frigus stomachi ⁊ hemorroidas: cui⁹ ꝑmixtio. ℞. myrobalanor kebulor ⁊ belliricorum ⁊ emblicorū ⁊ radicū lilij ⁊ zinzi. xyloaloes crudi ⁊ nucis muschate ⁊ galie ⁊ rosarum ⁊ spice ⁊ squinanti ⁊ macis ośum ana ʒ.x. muschi ʒ.i. limature acuū infuse i vino odorifero.vij. diebus ⁊ sumatur ⁊ teratur ⁊ torrefiat sup frixoriū ferri: ⁊ misceat cū medicinis ⁊ involuat oleo de amigdalis dulcibus ⁊ cōficiatur cū melle dispumato: cui⁹ dosis sit aur.ij. cum vino odorifero.

Descriptio alia de scoria ferri ꝓueniens ad debilitatē stōi calidi q̄. ℞. myrobalanorū kebulorum ⁊ bellericorum ⁊ emblicorum ⁊ radicū lilij ⁊ rosar rubearū ⁊ squinati ośum ana ʒ.x. scorie ferri quātū oēs medicine: insūdat scoria septē diebus in aceto ⁊ colet ab eo ⁊ frigat sup frixorium ⁊ cōficiatur cum melle tabarzet: ⁊ sit dosis ʒ.ij.ʒ. cum sirupo de malis.

Scoria ferri decocta ꝓueniēs ad debilitatē stomachi ⁊ caliditatē cōplexionis: cui⁹ mixtio hec ẽ. ℞. scorie ferri de bassari ⁊ myrobalanor nigror ⁊ bellirico ⁊ emblico ⁊ rosarus ⁊ balaustiarū ⁊ squinati ośum ꝓtes eq̄les: buliāt cus vino ⁊ detur in potu de eo ʒ.iij.

Lectuarius diacydoniten retinēs nām ex solutōe vētris ex debilitate stomachi ⁊ vomitu ⁊ malitia digestiois ⁊ facit colorē ē bonū: cui⁹ hec est ꝑmixtio: Sumant cydonior excorticator mūdatis interioīb⁹ ⁊ mellis dispumati ambor ana lib.ij. pipis ⁊ macropipis ⁊ zinzi. ośum ana ʒ.v. heil ꝓd⁹ ʒ.viij. cardamomi ⁊ gariofilor ⁊ spice odorifere ⁊ cinamōi ⁊ croci ośum añ ꝓd⁹ ʒ.ij. Aggregabas medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ sume cydonia ⁊ decoque cū aceto vini boni. Et dū dicis sūt quidā q̄ decoquūt ea cū vino ⁊ ꝑm ẽ radix: deinde remoue ab igne ⁊ cola ⁊ dimitte donec currat ab eis aquositas hūiditatis: ⁊ tere bene ⁊ sume mel ⁊ cōmisce cū eis ⁊ decoq̄ cū igne leui ⁊ move paulatim donec fere coagulet: ⁊ cōmoue donec equent ⁊ desiccat aquositas cydonior ab eis: deinde remoue ab igne ⁊ pulverisa sup ea medicinas ⁊ cōcute donec equēt: ⁊ pisce sup tabulā marmoris aut mensam planam inunctā oleo ros. aut oleo lilsamino ⁊ dilata sup eā dilatatione equali ⁊ dimitte duobus diebus aut tribus donec exsiccetur ⁊ indurect ⁊ incide cū cultello in frusta quadrata ⁊ sit frustū pōdus aur.iij. ⁊ ponat gradatim in foliis citri ⁊ ligent ⁊ reponat ⁊ administret cū necesse fuerit. Et de medicis sunt quidam qui ponunt in ipso pondus ʒ.ij. muschi.

Lectuariū diacydonitē solutiuū ventris quod confert ad colicam ⁊ exsiccat superfluitates corporis. ℞. cydonior excorticator mūdatis interioribus lib.i. ⁊ mellis dispumati lib.ij. zinzi. ⁊ macropipis amboꝝ ana ʒ.iij. cinnamomi pōdus ʒ.iij. heil ⁊ cardamomi ⁊ croci ośuꝝ ana ʒ.iij. masticis pōdus ʒ.v. scamonee pōdus ʒ.x. turbit albi boni pōdus ʒ.xxx. Aggregabas medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ decoque cydonia cuꝝ vino ⁊ fac de eo sicut factū est de diacydoniten retētiuo ⁊ preparet sicut est illius preparatio ⁊ reponat in vase ⁊ administretur: cuius dosis sit aur.iij. cum aqua calida.

Descriptio alia diacydoniten laxatiua: Sumatur cydoniū boni odoris ⁊ induatur sup ipm defocis fermētum ⁊ asset ⁊ sumātur de carne ei⁹ ʒ.iij. piperis ⁊ zinzi. amboꝝ ana ʒ.ij. scamonee pondus ʒ.i. teratur ⁊ conficiatur cum melle: cuius dosis sit pōdus ʒ.i. cum vino.

Lectuariū diacydonitē factū cū succo cydoniorꝝ qđ cōfert ad destructionē appetitus ⁊ ad eū q̄ non digerit cibū suū faciens ad illū: cui⁹ epar est debile ⁊ stringit stomachuꝝ: sumant cydonia magna mūdata int⁹ ⁊ fozis ⁊ terantur ⁊ exprimant ⁊ sumant de aqua eoꝝ kist.ij. romani ⁊ misceat cū ea mellis dispumati quātū ipsa est ⁊ aceti de vino kist.i.ʒ. ⁊ decoq̄tur sup igne leuem et auferat spuma ei⁹ ⁊ sumātur zinzi. ʒ.ij. pipis albi ʒ.ij. terant ⁊ pulverisent desup ⁊ coagulet sicut conuenies ẽ electuario: hoc nāq̄ cōfert ei cui⁹ epar ẽ debile ⁊ oportet ut sumat ꝑm plim ante cibū duabus horis aut trib⁹: ⁊ nō nocet si accipiat post cibum. Nō si tu feceris hāc medicinā ei in cui⁹ stomacho est caliditas: aut in cuius stomacho est cholera: aut quocūq̄ mō sit oz ut pulverisas ab ea pip ⁊ zinzi. ⁊ administres aquā cydoniorꝝ ⁊ mel ⁊ acetū tū ꝑm quātitatē mēsure quā diximꝰ. Et si feceris eā illis quoꝝ cōplexiones sūt mediocres ita ut nō aggregeī in eis superfluitas cholere neq̄ superfluitas phlegmatis pisce in eā mediocritatē quātitatis quā diximꝰ de zinzibere ⁊ pipe. s. ut pulverisas in eā pipis ʒ.i. ⁊ zinzi. ʒ.i.ʒ. Et si feceris eaz illi in quoꝝ stōis aggregat phla: pone duplū quātitatis quā diximꝰ: ponesq̄ cnī in ea zizi. ʒ.vi. ⁊ pipis ʒ.iij. cui⁹ dosis sit ʒ.i.ʒ.

Lectuariū diacydonitē qđ facit appetere cibū ⁊ cōfortat stomachū: Sumant succi cydoniorꝝ lib.iij. mellis lib.iij. aceti fortis lib.ij. decoquant super prunas ⁊ auferat spuma ei⁹ ⁊ sumant zinzi. ʒ.v. pipis albi ⁊ nigri ⁊ macropiperis ana ʒ.iij. cinamomi ʒ.ij. xyloaloes crudi ʒ.iij. terant ⁊ ꝑmisceant cū melle ⁊ aqua cydoniorꝝ ⁊ aceto ⁊ coquātur donec coagulet: cui⁹ dosis sit coclariū.i. añ. cibū ⁊ expectet sup ipm duabus horis.

Lectuariū indū faciēs ad cholicā ⁊ dolorē iūcturarū ⁊ podagrā ⁊ doloꝛm dorsi: cui⁹ hec ẽ permixtio. ℞. scamonee aur.x.

girboe ⁊ cardamomi ⁊ zinzi. ⁊ cinamōi ⁊ cynami ⁊ neremisch ⁊ gariofilo ⁊ pipis oium ana aur. v. ⁊ turbit aur. c. zuccari aur. c. tere hec medicinas sil'et cribella ⁊ cōfice cum melle.

Lectuariū reguz ⁊ est medicina anni q̄ sumit anno integro oi die. Et postquā accepto rectificat suscipientē se, vsq; ad finē vite sue precepto dei ⁊ q assiduat ipam nō videt egritudinē in corpe suo q̄ nō sanetur ⁊ neq; caneſcit nisi quātū facit est cantante ei⁹ acceptionē. Et ē medicina regū q fm q narrat cū ea medicari fuerūt valēs ad fistulas nigras ⁊ albas ⁊ rubeas ⁊ ad curiū cholericum ⁊ frigora ⁊ pulsationē cordis ⁊ uīcurarum ⁊ absterget vīuz ⁊ colorē: ⁊ multiplicat coitū: ⁊ nō est cui mitta ⁊ nō abstinet sup cā vtens ea: cui⁹ permixtio est hec: Sumātur myrobalanoz nigroz ⁊ bellirico rū ⁊ emblicoz oiuz ana aur. vi. nigelle aur. xxxvij. lepidis ⁊ ammoniaci ⁊ macropipis ⁊ zinzib. ⁊ ful fulminue oiuz ana aur. ij. cubebe ⁊ anacardi ambo rū ana aur. vi. tere vniquodq; p se ⁊ cribella: ita ut nihil remaneat ⁊ pcmiat fm iuā diuisionē: ⁊ quod narrauimus de pōderibus. pmisce ergo ea deinde accipe aur. lxx. penidioz uz sahakar ⁊ pone in patella aut vase mūdo creo ⁊ accēde sub ea ignē leuem ⁊ aspergē sup ipsas aliqd aque ita ut liquiant penidij. Cum ergo liquefacti sunt ⁊ bulliūt tūc pōe super eos hec cōmixta ⁊ move ea tamdiu donec optime commiscean; tur ⁊ auser ea ab igne ⁊ dimitte ea donec tepefiat: deinde fac de eis formas auellanas siles q̄libet quaq; sit aur. ij. ⁊ quarte ⁊ inunge manū tuam oleo aut butyro vaccino: deinde bibe de eo oi die formā vnā simile auellane cū aqua frigida ⁊ ipsuz ē dñs medicinarum.

Lectuarū masuachoicn facies ad podagrā ⁊ doloz cā dozsi ⁊ oēs egritudines frigidas: cui⁹ hec ē permixtio. ℞. scamonee ⁊ cinamomi ⁊ cassie ⁊ zinzi. oiuz ana z. viij. piperis z. vi. cardamomi garioſiloz ⁊ se. apij ⁊ ameos omnū ana z. ij. ß. masuachoicn z. iij. tere ⁊ pfice cū melle: cuius dosis sit z. iij. aut z. ij. cū aqua tepida.

Lectuarū de silamo. ℞. silami excoriati ⁊ cimini carmeni ⁊ zinzi. oiuz ana z. x. macropipis ⁊ pipis ambo ana pondus z. v cinamomi pōdus z. ij. cardamomi ⁊ he:l amboz ana z. iij. ⁊ zuccari tabarzet z. xl. Aggrega hec medicinas tritas ⁊ repone in vase ⁊ vtere.

Lectuarū de granis viridib⁹ qō facit ad hemoꝛroidas ⁊ frigus stomachi ⁊ malitiam digestionis ⁊ solutionez vētris: cuius permixtio. ℞. granoꝛum viridium ⁊ mellis ana cardi ⁊ silami excoriati oium ana sextaria vi. zuccari tabarzet sextaria xxvij. myrobalanoz kebuloz ⁊ bellirico ⁊ emblicoz ablatis nucleis ⁊ zinzib. et macropipis ⁊ berūgi ⁊ folij indi ⁊ capsie omnium ana pōdus z. iij. pipis sanijci ana z. ij. cōfice has medicinas cum melle dispumato ⁊ butyro vaccino ⁊ vtere post lex mēses: dosis eius pondus z. ij. cum lacte vaccino concusso. Jn cibo autez sit rizi decoctum cum lacte dum perseuerat accipiens ipm.

Lectuarū de aniseden faciens ad inflationem vētris ⁊ stomachi ⁊ rugū ⁊ ventositatē grossam: cui⁹ hec ē permixtio: Sumātur piperis ⁊ se. apij ambo ana z. xij. aniseden nigri pondus z. xviij. petroselini ⁊ chelidoīe ⁊ calamenti ⁊ hasce ⁊ sticheos omnū ana z. viij. heilim z. xiij. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cicotrigonizatas ⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ vtere cum necesse fuerit.

Descriptio alia de aniseden facies ad magnitudinē epatis ⁊ frigi⁹ ei⁹ ⁊ aquā citrinam ⁊ frigus stomachi ⁊ renū. ℞. aniseden nigri pōdus z. x. semis heruce ⁊ semis porri oiuz ana pōdus z. vi. zinzi. ⁊ bellirico ⁊ emblicoz ablatis nucleis oiuz ana pōdus z. vij. ameos ⁊ se. apij ⁊ anisi ⁊ cardamomi minoris ⁊ cymini ⁊ carmeni ⁊ cinnamomi oium ana pōdus z. v. myrobal. nigroz sublatis nucleis pōdus z. vij. cynami pōdus z. i. pipis ⁊ macropipis amboz ana pōdus z. iiij. spice odorifere pōdus z. ij. penidioz alboz pōdus z. xx. Aggrega has medicinas tritas ⁊ cōfice cū melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ vtere cū necesse fuerit: dosis eius pōdus z. ij. cū aq̄ anisi ⁊ mastices ⁊ spice.

Lectuarū de cāfora valēs ad debilitatez stomachi ⁊ epatis ⁊ fugat vētositates grossas ⁊ adiuuat ad digestionē: cui⁹ hec est pmixtio. ℞. cāfore ⁊ croci ⁊ xyloaloes ⁊ cardamōi ⁊ girboe ⁊ cubebe ⁊ keilim ⁊ cynami ⁊ garioſiloz et vnce ⁊ spice ⁊ macis ⁊ sādali albi ⁊ macropipis ⁊ cinamomi ⁊ capsie ⁊ neremisch ⁊ secacul ⁊ galige ⁊ nucis muschate ⁊ zinzi. ⁊ ciperi ⁊ fulfulminue omnium ptes equales zuccari quantum est pond⁹ medicinarum omnium.

Lectuarū de cāfora descriptiōe alia faciens ad malitiā digestiōis ⁊ debilitatē stomachi ⁊ phlegma grossū: cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. pipis ⁊ nucis muschate ⁊. 33. ⁊ garioſiloz ⁊ macis ⁊ cinamōi ⁊ cynāi ⁊ piretri ⁊ fulfulminue ⁊ garioſiloz hōtuliozz ⁊ cāfore ⁊ croci oiuz ana pondus z. ij. Tere has medicinas tritas ⁊ cribellatas et cōfice cū melle dispumato ⁊ repone in vase ⁊ vtere cum necesse fuerit.

Lectuarū de cāfora fort⁹ pmo: c⁹ hec ē pmixtio. ℞. 33. ⁊ pipis ⁊ macropi. ⁊ cina. ⁊ cynami ⁊ folij idi ⁊ spice odori. ⁊ capsie indē ⁊ nucis muse. ⁊ sādali citrini ⁊ carpob. ⁊ cardomōi ⁊ macis ⁊ garioſi. ⁊ piretri ⁊ talisafar ⁊ ciperi ⁊ spodij ⁊ xyloaloes indi puri oiuz ana pōd⁹ ʒ. ß. cāfore ⁊ muschi amboz añ ʒ. ij. ß. zuccari tabarzet ʒ. x ß. pficiat cū melle dispumato ⁊ reponat in vase ⁊ administret cū necesse fuerit.

Lectuarū de xyloa. qō pfortat stomachū ⁊ calefacit cū absq; sup fluitate ⁊ digerit cibū ⁊ exsiccat phlā: c⁹ hec ē pmixtio. ℞. spice odori ⁊ spice ro. ⁊ ic. apij ⁊ anisi ⁊ mastices oiuz añ. z. i. xyloa. z. iij. garioſil. z. ij. macis. z. ij. ß. cynami ⁊ galie āboz añ z. ij. myroba. kebuloz ifusoz i vino ⁊ loz

refactoꝝ ʒ felengemisk amboꝝ añ ʒ.ij.ʒ.nucis muſchate ʒ.i.ʒ.marmacoꝝ ʒ.iij.roſaꝝ ʒ calami aromatici amboꝝ añ ʒ.ij. conficiant cum mua. doſis eius auf.ij.

¶ Lectuariũ ꝺ cinamomo valẽs ad debilita tem ſpatis ʒ ſtomachi ʒ renũ ʒ mundificat humores groſſos ʒ fugat ventoſitates: cuius hec ẽ permixtio: ℞. cinnamomi ʒ xyloaloes ʒ enule omniũ ana ʒ.vi. garioſiloꝝ ʒ piperis nigri ʒ macropiperis ʒ ſpice ʒ aſſari oiuʒ ana pondus ʒ.v.ʒʒ.ℨ.i. mente ʒ.viij. girboe ʒ cynami amboꝝ ana ʒ.ij. keiati ʒ anſi ʒ ſemis feniculi ʒ caſſie omniũ ana pondus ʒ.iij. ꝓficiant cũ melle diſpumato ʒ adminiſtretur.

¶ Lectuariũ indum faciens ad colicam ʒ frigus ſtomachi ʒ dolorem iuncturarum et podogram: cuius permixtio hec eſt: ℞. caſſie ʒ folij indi amboꝝ ana pondus ʒ.iij. nucis muſchate ʒ ameos amboꝝ ana ſextaria.ij. piperis amboꝝ ana ſextaria.v.ʒʒ. ſextaria.v. myrobalanorum nigrorũ ſextaria.xxx. neremiſch ſextaria.ij. garioſil.ʒ.v. nucis muſc. ſextaria.ij. macis ʒ.iij. penidioꝝ ſextaria.x. ſumant de puluere eiº cũ neceſſe fuerit ʒ.ij. cũ vino antiquo.

¶ Lectuariũ de zinzibere conferens ad debilitatem ſtomachi ʒ inteſtinorũ ʒ digerit cibuʒ ʒ fugat ventoſitates ʒ valet ad colericã paſſionem ʒ retinet ventrem: cuius permixtio ẽ hec: re. ʒʒ. ʒ. xx. gũmi arabici ʒ girboe amboꝝ ana pondus ʒ.x. garioſiloꝝ ʒ cinnamomi omniũ ana ʒ.v. ỏ nucibus muſchatis nux.i. croci pondus ʒ.i. amili. ʒ.xlij. ʒuccari tabarzet lib.i.

¶ Lectuariũ de muſcho cõferens ad debilitatem ſtomachi ʒ inflationem eius ʒ vẽto ſitates hemoꝛroidarum ʒ pulſuʒ oris ſtomachi: cuius hec eſt permixtio: re. muſc. auf. v. girboe ʒ cardamomi ʒ garioſ. ʒ ʒʒ. ʒ macropipis omniũ ana pondus. ʒ. x. cinnamomi pondus. ʒ. iij. xyloaloes indi. ʒ.i. croci. ʒ.ij. ʒuccari quantũ pondus medicinaꝝ oiuʒ. deinde ꝓficiat cũ melle.

¶ Lectuariũ de citro qꝺ fugat ventoſitates ʒ digerit cibũ ʒ odoꝛẽ oris efficit bonũ: cuius hec eſt pmixtio: ℞. corticũ citri citrinorũ ſiccoꝝ pondus. ʒ. xxx. garioſil. ʒ nucis muſchate ʒ macropipis ʒ piperis ʒ girboe ʒ cinnamomi ʒ galange ʒ ʒʒ. oiuʒ ana pondus. ʒ.i. ʒ muſchi põdº ſexte ʒ. ʒ.i. conficiant cũ melle ʒ adminiſtret.

¶ Lectuariũ ceſaris ꝓferens ad colicam ʒ frigora ʒ humoꝛẽ crudũ ʒ extrahit ſupfluitates groſſas viſcoſas ʒ valet ad podograʒ: cuius hec eſt pmixtio: ℞. macropiperis ʒ ʒʒ. ʒ myrobalanoꝝ citrinoꝝ ſcamonee ʒ turbit oiuʒ ana. ʒ. xij. ſemis apij ʒ ameos ʒ piretri ʒ ſalis tabarzet omniũ añ. ʒ.vi. ʒuccari. ʒ.xvi. ꝓficiat cũ melle ʒ adminiſtretur.

¶ Lectuariũ de ſtinco addẽs in coitu: cuius hec ẽ pmixtio: ℞. ſe. aſpagi ʒ ſe. cepe ʒ ſe. alcatab ʒ ſe. porri ʒ ſe. baucie ʒ ſe. cruce ʒ ſemĩ vrtice ʒ anoꝝ viridiuʒ ʒ lingue auis ʒ ſi uſami excoꝛticati ʒ ſe. raphani ʒ tuderi vtriuſqꝫ ʒ amigdalarũ ʒ pineeʒ granoꝝ naſturtij oiuʒ añ ʒ. iij. ʒʒ. ʒ ſecacul ʒ galage ʒ macropipis oiuʒ añ pondus ʒ.v. cinamomi ʒ nucis muſchate ʒ beben vtriuſqꝫ oiuʒ añ ʒ.ij. ſu. ſtinci. ʒ v. ſgille aſſate pondus. ʒ. iij. penidioꝝ q̃nti pondº haꝝ oiuʒ medicinaꝝ. Tere ʒ cribella ʒ ꝓfice cũ melle diſpũato. doſ cuiº pondus. ʒ.ij. cũ triplicato aut cũ lacte dulci aut cũ aqua mellis in ieiuno.

¶ Lectuariũ aliud ꝓferẽs ad pulſũ cordis ʒ ꝓfortat ſtõm ʒ digerit cibũ ʒ ſoluit vẽtrem: cuius hec eſt pmixtio: ℞. myro. kebuloꝝ. ʒ. xv. taliſafar ʒ. x. ʒedoarie ʒ dozonigi ʒ caſſie oiuʒ añ. ʒ. iij. turbit ʒ. xx. ſcamonee. ʒ. iij. penidioꝝ. ʒ. xx. ꝓficiant cũ melle. doſ eius. ʒ. iij.

¶ Lectuariũ exptũ nr̃m. ℞. xyloaloes ʒ. iiij. cãſore quartã ʒ.i. muſchi ʒ. iij. macis neremiſk cipi felegemisk zurũb ʒ zedoarie oiuʒ añ auf. i. cinamomi ʒ maſticis ʒ.ʒʒ. pipis ʒ garioſil. oium añ. ʒ. ij. bugloſſe. ʒ. v. ſe. feni. ʒ ſe. apij ʒ acori ʒ ſpice oiuʒ añ. ʒ. iij. aggregeſ cũ melle.

¶ Rifera maioꝛ q̃ facẽ ad mollificationeʒ ſtoꝛ ʒ vẽtoſitates hemoꝛroidaꝝ ʒ trinſecaꝝ ʒ addit in coitu: cuius hec eſt pmixtio: Re. myro. nigroꝝ ʒ belliricoꝝ ʒ ẽblicoꝝ ʒ macropipis ʒ pipis oiuʒ ana ptes. iij. ʒʒ. ʒ buzcidẽ ʒ ſcirẽblegi ʒ capſie inde: ʒ i de ſcripto alia macis oiuʒ añ pars. i. tuderi albi ʒ tuderi rubei ʒ lingue auis ʒ ſe. grana. i ſiluestris ʒ caſſe hedenegi ʒ gnoꝝ alkakil, tẽ ꝓfice darſiſaha ʒ uſami excoꝛticati ʒ zuccari tabarzet oiuʒ añ ptes. ij. beẽ albi ʒ rubei ãboꝝ ana ps. ℨ. Tere ʒ ſicca p ſe ʒ ſiſami p ſe ʒ iuolne cũ butyro ʒ cõfice cũ melle diſpumato.

¶ Lectuariũ de xyloaloe nr̃m: Re. heil ʒ. ʒʒ. ʒ cinnamomi ʒ caſſie ʒ croci pipis felengemisk ʒ zedoarie oiuʒ ana. ʒ. v. ciperi ʒ zarubolij indi ʒ garioꝛ. oiuʒ añ ʒ. iij. xyoloaloes crudi pondus. ʒ. vij. ãbre auf. i. lapidis lazuli ʒ cãfore ana tertiã. ʒ.i. turbit ʒ. iiij. ſal indi pondus. ʒ.i. pterank oia et fiat ex eis electuariũ cũ melle aut zuccaro.

¶ Sũme prime. ¶ Tractatus. iiij. de ſuffuk ʒ alchamata ʒ muret infantiũ.

¶ Os non afferemus de ſuffuk niſi ſimile illi qꝺ attulimº de electuarijs ʒ poſtponemus reliquũ vſqꝫ ad locũ ſuũ.

¶ Oelete ꝓferens ad tenaſmonẽ ʒ punctionẽ ʒ ſolutionẽ ventris ʒ hemoꝛroidas. cuius hec eſt permixtio: Re. granoꝝ naſturcij tõ refactoꝝ lib.i.ʒ. cymini, carmeni infuſi in acceto die ʒ nocte ʒ ſe. poꝛri toꝛrefacti amboꝝ ana ſextaria. x. ſe. lini toꝛrefacti. ʒ. iij. keiati. ʒ.i. myrobalanoꝝ kebuloꝝ mollitoꝝ cum butyro vaccino. ʒ. iij. doſis eius ʒ.i. cũ rob de cydonijs ʒ aqua frigida.

¶ Uffuf ꝓferẽs ad vẽtoſitates hemoꝛroidaꝝ ʒ ſolutionẽ vẽtris ʒ tenaſmonẽ ʒ punctuã. Re. gnoꝝ naſturcij toꝛrefactoꝝ lib.i. ſelini toꝛrefacti ʒ pulij oiuʒ ana pondus. ʒ. iij. ſeminis apij toꝛrefacti ʒ boli armeni ʒ ſemis marũ oiuʒ ana pondus. ʒ. ij. ʒ. ij. gũmi arabici. ʒ.i.

Uffuf qđ nominat kelsse retinẽs ventrem: cui⁹ hec est pmixtio: ℞. kelile ţ gnoz helle boti al. zedoarie ţ nucl endẽ ţ dragagáti ţ mugath ţ licij ţ anellanaz ţ fisticoz oiuz ana pare. i. ţ amigdalaz dulciũ excoriticata z ex cortice suo põ dus. z. r. ţ farine aldarmache ℥. xx. permisceatur ţ ꝯministretur.

Uffuf hobede qđ cõfert ꝑgnantibus ţ fugat vẽtolitates ţ pfortat cpar ţ stomachuz ℞. margaritaz puaz ţ piretri omniũ ana. z. i. zinziberis ţ visci ramni amboz ana põdus z. iiij zedoarie ţ dozonigi ţ semis apij ţ acori ţ gurboe ţ nucis muschate ţ piperis ţ cinnamomi oiuz añ au. ij. ţ tuterigi ţ semis feniculi oiuz ana auf. i. zuccari quãtuz põdus medicinaz omniũ.

Uffuf hobede qđ ꝑfert ad extenuationem epatis ţ mollificationẽ stomachi ţ hũiditatẽ eius: ℞. lacce lignoz ţ granoz myrti ţ glandiũ siccaz ţ zuccari tabarzet ţ mastices ţ corticũ granatoz ţ gallaz omniũ ana partem vnam olibani ţ zinziberis amboz̃ ana quartam partis misceantur post cicotrigonizationem ţ sumatur ꝑ unif eius mane ţ cum est hora dormiendi ab aurco. i. vſq; ad. ij. hebdomada vna ţ nõ gustat carnẽ.

Uffuf qđ facit ad caliditatẽ in corpe ţ febrẽ ţ herisipilam ţ alsahara ţ sternutationẽ ţ retentionẽ lingue birsen ţ fricat cuz eo lingua: cuius hec ẽ pmixtio: ℞. muschi pondus tertie z. i. galie ţ licij amboz ana z. i. canfoꝛ z. i. ţ tertia z. i croci pondusz. ij. cardamomi ţ gariofiloz ţ nucis muschate omniũ ana põdus aurc. iiij. rosa z rubearum ţ balaustiaz ţ spodij omniuz ana aure. vi. zuccari tabarset albi. z. lx. cõmisceant medicie ipse post cicotrigonizationem. Et si dominás fuerit superipz calitas extrahat ex eo quo medicatur nux muschata ţ est iuuatiuũ. dof. eius magno sit medietas auf ţ puo qđ est a duabus granis vsq; ad siliquuã vnã.

Uniati melonis longi quod est ad stomachũ mollem ţ retinet vẽtrem ex dño mollificationis stomachi ţ pfortat animã debilem: cuius hec est permixtio. Sumak melon lõgus ţ extrahatur qđ est ei in concauitate eius de granil ţ aljs. deinde impleatur sauic nabac ţ sauic de bdellio ţ hypoquistidos ţ glutino medenio trito ţ rizi tozefacto acceptis equali mensura ţ dimittat donec melonis humiditas exiccet: deinde extrahat qđ intus est ţ exiccet ţ terat ţ sumat de eo vola magna. i. q̃ntitas q̃ sit z. iij. est enizbonũ ţ expertuz.

Uffuf quod fit pueris quibus dominat humiditas. Sumank myrobalanoz nigroz ţ cymini carmeni amboz ana z. v. masticis. z. xx. zz z. ij. Terat vnũquodq; eorũ per se ţ cribelletur: deinde fiat coz pmixtio ţ involuatur in estate cuz oleo iusamio z in hyeme cum oleo olive ţ zuccaz eius in estate tabarzet ţ extrahat ex eo zinziber ţ hoc gdez nõ cõuenit nisi illis pueris i qbus dñatur hũiditas

Uffuf Aristotiles qđ ipse scripsit Allexandro ad diariam ţ corruptionez stomachi ţ cũrinitatem coloris ţ fetoꝛẽm oris ţ oblitiones ţ digerit ţ letificat: cuius hec est mixtio: Sumantur cynami ţ folij indi ţ heil ţ xyaloes indi ţ assari ţ kelati ţ myrobalanoz kebu oz enucleatoz ţ meliloti ţ existimo ipm esse felengemisch ţ neremisch ţ nardi kesar ţ cymini ţ cinnamomi ţ vnee ţ piperis ţ macropiperis ţ zz. ţ gariofiloz ţ granoz granatorũ ţ nucis muscha. ţ cardamomi omniũ añ ptes ij. muschi ţ ambre ţ canfore oiuz ana pars. i. zuccari tabãzet sexcuplũ medicine totius. dosis eius qđ est inter pondus. z. i. vsq; ad. ij cum aqua frigida in ieiuno: ţ post cibum est magni iuuamenti in eo quod narrauit.

Uffuf albarmachi quod ẽ iuuatiuũ ad vermes ţ debilitatem stõi: cuius pmitio hec est: ℞. myrobalan. kebuloz ţ emblicoz ţ citrinoz omniũ ana partẽ. i. ţ medulle turbit quantũ illud totum ţ penidioz tabarzet duplum illius totius. dof eius. z. r.

Uffuf de squilla qđ est viur pueroz exputz faciẽs ambulare ţ facit currere ventrẽ ţ abscindit ab eis nocumentuz cholẽ ţ phlegmatis: ℞. myrobal. bellericoz ţ emblicoz ţ piretri ţ rosaruz rubeaz ţ balaustiaz ţ sumac ţ keimuradat ţ venaz ţ nucis vomite ţ granoz myrti ţ gallarũ ţ ozimi ţ cardamomi ţ gariofiloz omniuz ana partes equales: tere ţ cribella ţ vtere: est enim iuuatiuũ.

Jur ad pueros mundificans corpora eorum a phlegmate ţ cholera: cuius permixtio: ℞. adebe ţ spodij ţ ambre ţ asseidenez ţ chelidonie ţ ozimi ţ balaustiaruz ţ myrobalanorum citrinoz. v. ţ licij. ţ gallie ţ croci ţ cardamomi ţ gallarum ţ zuccari tabarzet omniũ ana quantum est pondus myrobal. ţ sumat de eo ſm quãtitatem siue magnitudinis ţ parnitatis.

Jur aliud ad pueros: ℞. ros. ţ balaustiaz ţ clymie ţ piretri ţ sumac ţ succi liquiritie ţ hadebe ţ myrobalanoz ţ bellericoruz ţ gallarum ţ macis ţ gronoz myrti ţ spodij ţ cubebe ţ cardamomi ţ licij ţ croci ţ galie ţ vena ţ ţ cassie ambre ţ ţ asseidẽ ţ ozimi ţ corticum rizi oium ptes eq̃les: pmisceant post cribellationẽ.

Jur aliud ad pueros: ℞. zuccari tabarzet ţ ros. rub. siccarum ţ licij ţ croci ţ sumac ţ spodij ţ chelidonie ţ ozimi ţ balaustie ţ acatie ţ hadhati omniuz ana partez. i. dof. kirat. ſ paruo ţ magno ſm quantitatem ipius.

Jur ad pueros: ℞. rosa. balaustiarum clymie piretri sumach succi liquiritie ţ adhebe myrobala. bellicorum ţ gallarum emucleatarum ţ granoruz myrti ţ spodij ţ cucube ţ cardamomi ţ licij crocis ţ gallie ţ venaruz cassie ţ ambre ţ assidimie ţ ozimi ţ corticum rizi omniuz ana partes equales conficiantur post cribellationem.

Amiati ad rasurã ţ solorẽ vẽtris ſſſliias ţ corruptionẽ stomachi ţ debilitatẽ ei⁹: ℞. corti ţ hy

poquistidos amboꝝ anapte. v. galie ptem. i. terak vnūquodcꝫ p se ⁊ misceat ⁊ sumatur de eo oi mane pond⁹ ʒ. ii. ⁊ in sero tātūdē: ē eni iuuatiuū.

Affluf ad splenē ⁊ malitiā digestionis ⁊ colouris. ℞. helleboꝝ albi quartā keleiati sup quē fūdat qō submergat ipm de oleo silamino ⁊ accēdat sub eo ignis lenis donec coagulet deinde pūce sup ipsum almugat cōtriti pondus. ʒ. lxxiiii. cymini carmen. ʒ. iiii. ameos de scemi pōd⁹ ʒ. ii. sumat de eo i mane volā vnā cū aq̄ frigida ⁊ abstineat sup ipm ab aceto ⁊ piscib⁹ salitis ⁊ recētib⁹ ⁊ ab oi qō est ex lacte ⁊ olerib⁹ ⁊ fructib⁹.

Affluf ꝓueniēs ei q hꝫ icteritiaꝫ ⁊ doloꝛem epatis ⁊ vomituꝫ cholere citrine. ℞. lacce ablute aur. i. spodu ʒ. ii. croci ʒ. i. reusini sexta ⁊ medietas sexte ʒ. i. cāfoꝛe sexta ʒ. i. doſis ei⁹ ʒ. ii. cum decoctione p̄runoꝝ ⁊ aqua tamarindoꝝ quantitate lib. ʒ.

Affluf ꝓueniēs illi q hꝫ doloꝛē epat⁹ ⁊ splenis ⁊ sol̄one vētris ꝓpt cholericā: cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. fecis vini ⁊ reubarbari ⁊ spice ⁊ lacce ablute oiuꝫ añ aur. i. scoꝛie ferri ballari. ʒ. vij. tere: do ſ eius aur. i. cū aqua coriādri sicci quantitate ʒ. i.

Affluf qō cōfert ad epar ⁊ icteritiā ⁊ opilatōes ⁊ sputū sāguis. ℞. gn̄oꝝ cydonioꝝ excoꝛticatoꝝ ⁊ amili ⁊ se. citroli excoꝛticati oium qna ʒ. iiij. boli armeni ⁊ lacce ⁊ rosarū ⁊ spice ⁊ ligritie oiuꝫ ana ʒ. i. spodij ʒ. ʒ. masticis ʒ. i. terciaꝫ doſis ei⁹ ʒ. i. cū aqua frigida.

Elli ꝓueniēs calefactis ad resolutionē vtri⁹q; cholere ⁊ faē appetē cibū: sumat sal gēma ⁊ disrūpat i frusta pua ⁊ toꝛrefiat, su p̄ sartagine ferri: aut sup lapidē aut vas figuli: deiñ aspgat sup ipm acetū vini forte multotiēs: deiñ teratur ⁊ cicotrigonizet ⁊ misceat cū eo de gn̄is gn̄atoꝝ toꝛrefactoꝝ parūp ⁊ siāc mūdati ex gn̄is suis quantū ē tria sal coꝛiādri sicci toꝛrefacti ⁊ succi amirberis triti cōmisceat ⁊ administretur.

Ell aliud faciēs stomacho ⁊ epati ⁊ ad doloꝛē iūcturarū ⁊ ad oēs passiōes q̄ fūt ꝓpter supfluitates. ℞. sal cibi pōd⁹ lib. i. sal āmoniaci pōd⁹ ʒ. ij. ⁊ pipis albi pōd⁹ ʒ. iij. ⁊ ziz. ⁊ pipis nigri amboꝝ añ pōd⁹ ʒ. ij. ⁊ amili ⁊ granoꝝ pini ⁊ gn̄oꝝ eruce ⁊ ameos ⁊ spice oiuꝫ ana ʒ. i. et oꝛimi ʒ. ij. ⁊ gn̄oꝝ apij siluestris ʒ. i. ʒ. tere ⁊ pulueriza: ⁊ sit doſis pōd⁹ aur. ij. cū aqua tepida.

¶ Tractat⁹. v. de allohocat ad spiritualia.

Sermo noster in allohocat ē fm modū nr̄i p̄monis i caplis q̄ sūt ante ipm. Et allohocat qdē nō sumūtur p̄m plm nisi ut teneant i oꝛe ⁊ currat ex eis aliqd post aliquid ad pulmonē ⁊ nō impellant subito ad stomachū q̄re plonget̄ spaciū eoꝝ ex stomacho ad pulmoēz.

Hoc ad tussim siccā: sumat semē lini toꝛrefactū ⁊ ꝓficiat cū melle ⁊ reponat in vase ⁊ administret cū necesse fuerit.

Hoc aliud ad tussim ex caliditate ⁊ siccitate. ℞. se. citroli excoꝛticati ʒ. v. amigdal⁹ dulciū excoꝛticatarū ʒ. vi. se. altee ⁊ se. malue amboꝝ ana ʒ. v. gūmi ⁊ dragagāti ⁊ amili ⁊ granoꝝ cydonioꝝ excoꝛticatoꝝ oiuꝫ ana ʒ. iiij. succi ligritie ⁊ penidioꝝ amboꝝ ana ʒ. iij. ʒ. terant ⁊ cicotrigonizent ⁊ sumātur radices ligritie mūdate ⁊ seuesten ⁊ passule dulces mūdate ⁊ decoquant cū aqua donec aq̄ ingrosset deinde p̄ficiat cum ea rob ⁊ coagulent cū ea medicine: ⁊ det in potu cū pulib⁹ ſacris ex aq̄ furfuris ⁊ farina fabaꝝ ⁊ penidijs ⁊ oleo amigdalino dulci ⁊ potet post ipm aq̄ oꝛdei.

Hoc ad tussim ex caliditate. ℞. seuesten pugillos tres iuiubas magnas numero. i. radicū ligritie excoꝛticatarū ptritaꝝ ʒ. xxx ⁊ tertiā keisme dulciū mūdataꝝ ʒ. xl. cassieſi. mūdate ex arūdine sua ʒ. xx. decoquant cū lib. vij. aq̄ donec remaneat lib. i. deinde colet ⁊ p̄ficiat de sup rob lib. ʒ. penidioꝝ tertia lib. i. ⁊ decoq̄tur donec ingrosset sicut mel: deinde misceat cū ea farina fabaꝝ cicotrigonizate cū oꝛali quātū ſufficit.

Hoc de papauere ꝓferēs ad expulsionē sāguis p vōitū ⁊ se. calaꝝ ⁊ tussim ⁊ doloꝛē pectoꝛis ⁊ pleuresi: cui⁹ hec ē pmixtio. ℞. roſ. rubeaꝝ ablatis capitib⁹ ⁊ gūmi arabici amboꝝ añ. ʒ. ʒ. amili de frumēto ⁊ dragāti ⁊ gn̄oꝝ papaueris oiuꝫ añ pōd⁹. ʒ. ij. spodij ⁊ croci āboꝝ añ. ʒ. ʒ. succi ligritie pōd⁹ ʒ. ij. Aggrega hās medicinas tritas ⁊ cribellatas q̄ ex eis cribellant ⁊ ꝓfice cū triplicato ⁊ repone i vase ⁊ vtere cū necesse fuerit ⁊ bibat cū terenabin aut decoctione ysopi.

Hoc de spodio ꝓferēs ad tussim ⁊ vomitū sāguis ⁊ supfluitates grossas ⁊ doloꝛē pectoꝛis ⁊ vlcera pulmōis. ℞. cardamōi pōd⁹ ʒ. iiij. gūmi pōd⁹ ʒ. vij. amili de tritico ⁊ gn̄oꝝ papaueris albi ⁊. ʒʒ. oiuꝫ ana ʒ. x. spodij pōd⁹ ʒ. iij. ʒ. succari tabarzet pōd⁹ ʒ. xl. gn̄oꝝ cucumeris excoꝛticatoꝝ amigdalaꝝ excoꝛticataꝝ ⁊ amigdalaruꝫ pini oiuꝫ ana pōd⁹ ʒ. vij. amigdal⁹ amararū excoꝛticataꝝ ex duob⁹ coꝛticib⁹ suis ⁊ succi ligritie ⁊ dragagāti oiuꝫ ana pōdus ʒ. v. se. leni. pōd⁹ ʒ. ij. gn̄oꝝ papaueris nigri pōdus ʒ. ij. Terant ⁊ aggregent medicine iste trite ⁊ cicotrigōizate de eis q̄ cribellāt ⁊ ꝓficiant cū melle dispūato ⁊ butyro vaccino ꝓfectōe leni ⁊ ponat i vase ⁊ administret cū necesse fuerit.

Hoc aliud ō spodio ꝓferēs ad se. pthisicas ⁊ vlcera pulmonis. ℞. gūmi ⁊ cardamōi āboꝝ ana ʒ. vi. ʒiiiz. ⁊ amili de tritico amboꝝ ana pōd⁹ ʒ. xij. spodij pond⁹ ʒ. iiij. ʒ. succari pōd⁹ ʒ. ix. gn̄oꝝ cucu. excoꝛticatoꝝ ⁊ gn̄oꝝ pini excoꝛticatoꝝ āboꝝ añ ʒ. vij. aggrega hās medicinas tritas cicoꝛgōizatas q̄ cicotrigōizank de eis ⁊ ꝓfice cū butyro ⁊ melle dispūato ꝓfectōe lēi ⁊ repōe i vase vitri ⁊ lābat ō eo ⁊ bibat cū aq̄ cala aut cū lacte asine.

Hoc de sgilla ꝓferens ad difficultatē anhelit⁹ ⁊ sputi ⁊ doloꝛē laterū ⁊ pectoꝛis: sumant succ⁹ squille ⁊ mel dispumatū ⁊ coagulent sil ⁊ labat de eo aī cibū ⁊ post ipsum.

Hoc de alleis faciēs ad mīssim exsiccatā a phlate ⁊ mundificat pecā ⁊ digerit mās subtiles: sumantur alleoꝝ mūdatoꝝ lib. i. decoquant cū lib. i. butyri donec dissoluta sint i decoctoe ⁊ coletur ⁊ terātur allea optime ⁊ fūdat sup ea mell dispumati lib. i. ⁊ decoq̄tur lēto igne donec ingrossetur ⁊ remoueat ab igne.

Hoc aliud. R. gn̄oꝝ cydoniorū ⁊ pstiliꝝ amboꝝ ana ʒ. v. se. papaueris pōd. ℥. x. radicuꝝ ligritie ⁊ seuestē amboꝝ ana ʒ. vij. decoq̄tur cū aq̄ lib. iij. ⁊ decoquat cū lēto igne donec ingrossēt ⁊ fūdat desup de rob pōd. ʒ. vij. ⁊ dra gagāti ⁊ gūmi arabici amboꝝ ana pōd. ʒ. vij. ⁊ pendtoꝝ sextarium vnum.

Hoc alborū ad raucedinē vocis ⁊ vlē pectoris: ⁊ ad illum qui spuit sanguinez ⁊ aperit opilationes cui⁹ hec ē pmixtio. R. se. lini ℥ refacta ⁊ pass. mūdataꝝ amboꝝ ana lib. i. amigdal. pini ⁊ amigdal. dulciū ⁊ amigdal. amara rū mūdatarū oiuz ana ʒ. vi. auellanarū ℥ refacta rū ⁊ glutinis alborū ⁊ radicū lilij celestis oiuz ana ʒ. i. myrrhe ⁊ croci ⁊ turis masculi oiuz ana ʒ. ß. terant ⁊ cribellent ⁊ inuolуātur cū lacte asine ⁊ cōficiant cū eo ⁊ fiāt trocisci ⁊ exsiccent in vmbra: deinde terātur ⁊ pficiant cū melle ⁊ sumat de eo cochiariuz vnū in mane ⁊ cochiarū vnū in sero: deiū fiāt ex eo collyria ⁊ pillule ⁊ ponat de eis i nocte sub lingua.

¶ Tractatus vi. de sirupis ⁊ robub.

Ostra narratio in sirupis ⁊ robub est fm modum ad quem inuuimus in eis que sunt ante. Et differēcia qdem inter sirupos ⁊ robub ē q̄ robub sunt succi inspissati per seipsos ⁊ sirupi sūt decoctiones ⁊ succi inspissati cū dulcedine.

Irupus acetosus cōitatus cū senib⁹ q̄ exti guit febrē ⁊ opilationē stomachi ⁊ incidit phlegma ⁊ abstergit ipm ⁊ vincit cholerā ⁊ apit opilatiōes in epate ⁊ splene ⁊ puocat vnam cui⁹ hec pmixtio: Sumātur aceti antiq boni lib. x ⁊ pūciant sup ipm aq̄ dulcis clare lib. xx. aut plus aut min⁹ fm quātitatē acetositatis aceti ⁊ bonitatis ei⁹ ⁊ ponātur in eo corticū radicū feniculi ⁊ corticū radicū apij oiuz añ ʒ. iij. se. feniculi ⁊ se. apij amborū ana ʒ. i. ⁊ dimittat die ⁊ nocte ⁊ post hoc decoq̄ sur lēto igne donec consumat ei⁹ sexta: deinde auferat ab igne ⁊ dimittat donec infrigidet; postea colatur ⁊ pūciat sup ipm p oīb⁹ duab⁹ ptib⁹ huī aque ⁊ aceti decocto ℥ cū radicib⁹ ⁊ seīb⁹ ps. i. ⁊ zuccari tabarzet aut mell p oīb⁹ duab⁹ ptib⁹ ⁊ ß. aceti ⁊ aque decocto ℥ cū radicib⁹ ⁊ seīb⁹ ps. i. ⁊ decoq̄tur lēto igne donec remaneat medietas ei⁹ ⁊ remoueat ab igne ⁊ infrigidet ⁊ colet ⁊ admīstret spuma ei⁹ iā collecta in hora ebulitionis ei⁹. Et q̄ vult ponat in eo post ablationē spume ei⁹ ⁊ postq̄ bullierit ebulitione vna aut duab⁹ croci nō molliti pōdus. ʒ. iij. i pā no. ⁊ suspēdat i vase ⁊ fricet māib⁹ aut instro aliquo hora post horā donec egrediat ⁊tus ei⁹ i eo. Et est de hoīb⁹ q̄ fricāt i eo post expletionē ei⁹ croci molliti pōd⁹ ʒ. ij. ⁊ nō coquūt ipsū.

Odus sirupi acetosi Ba. mel bonū pone sup leues p̄unas ⁊ auser spumā ei⁹ ⁊ pūce sup ipm aceti qō nō sit apparēs acetositatis neq̄ debil ⁊ buliat ad ignē paulati donec cōmisceant bñ ⁊ nō sit aceti crudū deinde remouean tur ab igne ⁊ seruā ipm. Si ergo volueris vti eo cōmisce ipm aqua tāta quāt⁹ ē sirup⁹. Et si ille q̄ bibit ipm abhorret ipm, ppt acetositatē ei⁹ aut dulcedinē ipsi⁹ tūc vtat eo assidue. q̄ si voluerit bibere ipm ita ut sit manifeste acetositatis tūc addat in aceto ei⁹ ⁊ illud ē qñ nō ē laudabile ut fiat fm quantitatē vnā. Et videt mihi q̄ hoc sīle sit ei qō facit homo qñ pcipit hoībus q̄ bibūt vinū ut cōmisceant ipm cum aqua ꝓter q̄ sciat q̄ in eis sūt qdā q̄ cōsueuerūt bibere ipm sic: cum ergo bibūt ipm forte purū ledun tur stamā ⁊ illi q̄ plusti sūt bibere ipm fōte cum bibūt ipsū plurime conclusiōis patiūtur nausea. Cuz ergo hmōi accūs cōtingat in potu vini ⁊ sit de consuetudine hoīuz ut bibāt ipm plm quō nō cōtingit in potu sirupi acetosi plus ⁊ sit consuetudo nostra ut bibamus ipm bibimus vinū valde ⁊ sit ex forti⁹ quare oportet ut eius equalitatem preparemus fm cum qui ipsum bibit: ⁊ non fm nos. Et ego quidem diligo ut sciās quod magis conueniens ei qui ipsum sumit ⁊ ille qui apud eum est magis delectabilis est ꝓpter hoc ipse plus confert ei: ⁊ qui ab eo leditur est ille qui abhorret ipsum: ⁊ equatio harum specierum ē ut fiat fm q̄ conuenit pluribus hominū: ⁊ ita oportet ut fiat fm omnez dispositionem: Sumatur aceti pars. i. ⁊ misceantur cum ea mellis dispumati partes. ij. ⁊ decoquātur super ignem lenem donec cōmisceantur sapores eorum. Similiter sapor aceti iteruz non remaneat crudus a principio sui: ⁊ similiter oportet ut fiat in melle de quo fit sirupus acetosus ℈ ponantur super omnē partem mellis quatuor partes aque pure: deide coquatur lento igne cum equalitate donec elcuetur spuma mellis mali: quoniam malo melli spuma elcuatur: quapropter non est necessarium ut decoquatur plurimū sicut eget illud quod est ante ipm. Et plurimū quidez quod remanet de primo qui pmiscetur hac quantitate est medietas ei⁹ ⁊ iteratur eius decoctio donec cōmisceatur bene ⁊ non remaneat acetum crudum, ⁊ fit sirupus acetosus quādo permiscentur species tres a principio. Sunduntur aceti pars. i. ⁊ mellis partes. ij. ⁊ aque partes. iij. et decoquuntur donec remaneat quarta ⁊ auferatur spuma eius. ¶ Cum ergo vis ipsum facere fortiorem pone tantum aceti quantū mellis ⁊ bibatur sicut bibitur vinū cōmixtū ⁊ non bibat ipsū assimilatimo die ⁊ die: qñ ipse sūmergit i ūcturis ⁊ attrahit chimū ex itestiis ꝓfertoib⁹ ⁊ resolut hūiditatē corpis Et de hoīb⁹ sūt q̄ bibūt ipz sine aq̄ q̄ fit quātū ē sirup⁹ acetosus sic bibūt ʒ. i. ⁊ post ipm illud quo vult phūs egritudinē ut extrahat hūiditas ex ore stōi et trahat ipaz ad iteriora. Et q̄ bibit ipm expectet sup ipm vsq̄ ad medīū diē. deiū vtat pillul ⁊ alzrabeg

Jrupus acetosus noster. Accipe zuccarū bonū t assa ipm in patella t funde sup ipsū aceti fortis. s. aceti vini tñ q̄ appeat sub mersio eius sub zuccaro t non cooperiat zuccar. Et si vis ne acetet mīue de hac quantitate: deinde pone ipm super prunas aut ignem lenem donec liquefiat t auser spumā eius cū radicibus sitular t accipe eaz cum panno t non expumes ipm nisi cū eleuatione t positione ablęz collectiōe ut sit cū coehliari. cū ergo mūdificatum fuerit fundes sup ipz aquā donec subtiliet̄ur: deinde decoq̄ ipm t insp̄issabis eū.

Jrupus acetosus solutione educens cholerā. Sumak mel dispumatū aut zuccarū et acetum forte sicut narrauimus prius t decoquē lento igne t accipe succi cucumeris alini. t scamonee, ambor ana. ℥. i. aut plus t min⁹ ꝑm quātitatē necessitatis t ꝑm mensuram q̄ vis t tere ipsa t pone in panno lini t suspende ipm in vase t confrica omni hora donec cōsumat t non remaneat in panno aliquid. Cuz ergo coagulat remoue ipm ab igne. Et q̄dam p̄jciūt loco scamonee radicē scamonee cuz radice apij t radicibus feniculi in principio decoctionis.

Jrupus acetosus alius educēs phlā. Sumantur mel t acetū squille cū radicib⁹ predictis t decoquant. Et accipe medulle carnīi q̄ scis esse cōueniens virtuti homis t tere ipsa t pone in panno t suspende in vase sicut primo t vtere ipo.

Jrupus acetosus alius expellēs meliam. Sumatur mel aut zuccar t acetū t decoq̄tur sicut decoqtur primus: deiñ epithymi quantū vis et polipodij t helleboꝛi nigri t tere ipa t pone in panno t suspende in vase t decoque ipm sicut primus.

Operatio aceti squillitici: Accipe squillaz albā mūdatā t incide ipam cū cultello de ligno t ifila ipam cū filo ita ut frusta aduiicē ñ adhereāt t mūda ea t pone in filis t nō sit vnū vbi ē aliud t exsicca in vmbra. xl. dieb⁹: deiñ accipe de ea eminā. i. t p̄jce sr̄ eā aceti boni lib. xvij. t pone ipsuz in sole. xl. diebus t opila vas bene: deiñ extrahe ex eo squillā t exp̄me ipsā t cola ipsā eā pāno Quidā vo accipiūt ad vnāquāq̄z eminaz sq̄le aceti lb. vij. ſ. t alij ñ exsiccāt squllā i vmbra t mūdant eā t ponūt de ea illud idē pōdus t dimittūt eā sex mēsibus quare ē illud q̄ sit ꝑm hunc moduz magis solues. Et ꝑfert q̄ colluit cū eo os ozi t carni gigiuaz t lāguinē carrētē ex eis abscindit: q̄ñ ꝑstringit ipm t exsiccat hūiditatē carnis gigiuaz t dentiuz t indurat dentes q mouent t facit os odoriferū t odorem oris t valet ad fetorez oris: nam si de eo detur in potu abstergit cānā pulmonis t indurat eā t clarificat vocē t ꝑfortat eā t cōueniens ite ei q habet dolorē stōi t ei q ñ digerit cibū t ei q patit epilepsiā t ad scotomiaz t ei cui dominat cholā nigra t almaturine t algnelcea: t ite ei q habet ꝓfocationē mīcis t ei q habet splenē grossū t ad venā sciaticā t cōfortat cor ꝑ molliticatū arefactū: t colorē corpis efficit bonū t acuit visū t ꝑfert ad strictura pectoris t anhelitus t si admistrēt in dolore auris cū fundit in eam sedat ipm t pucnt ad omne qd dixi si nō fuerit intus i aure vlcus t sumat i potu omni die de eo in ieiuno parū t gradatiz donec pueniat ad. ℥. i. ſ.

Jrupus acetosus solutiuus squillitic⁹ cōferens ad difficultatē vrine t dolorez latex t stōi t malitiā digōnis t eructuatōnē aceto sā: ℞. iteriozis cepe squle lib. ij. ℥. i. ſe. apij ℥. ij. ſe. baucie siluestris. ℥. ſ. ſe. feniculi t anisi ambor ana ℥. i. amcos. ℥. ſ. cymini carmeni. ℥. i. radicuz aniuden t pireiri amborū ana. ℥. i. superiozis ilozi. ℥. i. calamenti t mente amborum ana. ℥. i. keisim. ℥. ſ. cozdumeni pondus. ℥. ij. mirrhe. ℥. ſ. senuuis rute ℥. ſ. folij indi. ℥. ſ. trita contritione grossa infundātur in aceti squillitici kist. vi. t mellis dispumati kist. ij. t ponatur in vase vitri t administrēt t bibat ante cibū t post cibum.

Odus faciēdi iuleb: Sumak emina. i. zuccari t fundantur super ipm aque. ℥. iij. et decoquat lento igne t fundantur desuper aque ros. ℥. ij. t auferat ab igne t colet t admistrēt.

Hua melis t zuccari faciēs ad egritudies ſras t dolorē epatis t pectoris: mellis ꝑs. i. aque ptes. ij. sumant t decoquant lento igne t auferat spuma eius t ferueat donec remaneat tertia eius t auferat ab igne t colet. t sūr aqua zuccari etiā: cū ergo volumus calefacere ipam t fortiorez facere ponimus in ipa post ablationē spume masticis t croci t aliarū speciez cinnamomi t galangi t aliaz aliquid.

Escriptio aq̄ mellis alia que ꝑfert ad febrē t inflationē t multitudinem sitis in stomacho t tussiz ex calitate t ꝑfert ad pleuresim Sume ros. rubeaz mūdataz lib. iiij. t pone eas in vase vitri t p̄jce sup eas aq̄ calide lib. x. t stringe caput vasis sup eas opilādo bene t dimitte eas die et nocte: deinde extrahe eas t exprime valde t cola ipsa t p̄jce super eaz zuccari lib. x. t coque ipam lēto igne donec ingrossēt t cola t vtere.

Oleb cū aqua ros. Sumak zuccaz tabarzet tritū t mēsuret t p̄jciat sup oēm mēsuraz zuccari tres mēsure aque ros. clare bone sbe t decoq̄t lēto igne donec remaneat eius tertia t auferat spuma. Et q vult ponere in ipo crocū duz coquit: tūc cū sublata ē spuma eius, p̄jciat in ipo de croco nō trito i pāno t exprimat hora post horam vsq̄ ad ꝓplementū ipius. t q vult ponere in ipo crocū post decoctionē tūc cū deponit ipm ab igne confricet in eo crocū tritū añ q̄z infrigidet t reponatur i vase vitri t administretur.

Jrup⁹ de cydonijs t ē minua: q ꝑfortat stomachū t ꝑstrigit vētrē t ꝑfert ad dolorem epatis t vomitū t nauseā t singultū: cui⁹ hec ē pmi xtio: ℞. succi cydoniorz acetosorū lb. xxx. vini boni ānīq lb. xxv. decoq̄t leni igne donec cōsumat medietas: deiñ tollat spuma eius t colet t auferat ab igne

donec clarificet ꝛ reducat ad vas ſcō ꝛ ꝓiciant ſuper ipm mellis clari diſpumati lib.x.ꝛ buli ipm lẽto igne: deinde ſumant.ʒʒ.ꝛ maſticis ambox añ ʒ.ii. cardamomi maioris ꝛ minoris ꝛ cinamomi ꝛ heil omniũ ana ʒ.iiii. gariofiloꝝ ʒ.iii. croci nó tritiʒ.iii. Tere ꝓtritione groſſa ꝛ pone in páno lini ꝛ ꝓice in vaſe ꝛ cõfrica oi hora ꝛ buliat ſup igné donec iſpiſſetur: deinde depone ab igne ꝛ cola ipm: deindé accipe muſchi ʒ.ſ. ꝛ pone ipʒ in vino antiquo ꝛ ꝓice ipm in vino antiquo ꝛ ꝓice ipm deſup ꝛ pmiſce ipſũ bene ꝛ repone ipm vſq; ad hora adminiſtrationis q; ſi volueris facere ipm line ꝓcibus tunc facipʒ cũ ſucco cydonioꝝ muroꝝ ꝛ decoque ipʒ vſq; ad medũ ꝛ cola cũ ꝛ accipe de eo lib.ii. ꝛ ſucci malox mõtanox muroꝝ decocti vſq; ad mediũ colati lib.i. vini antiq boni lib.i. mellis boni aut ʒuccari boni lib i. decoquat leni igne donec ingroſſet ꝛ auferſpumã eius: deinde accipe xyloaloes crudi ʒ. ii. maſticis et galie ꝛ croci capilloꝝ veneris omniũ ana ʒ.i. macis ʒ.i. ſpice ꝛ gariofil. ꝛ nuc muſcha. ꝛ heil ꝛ cãdamomi ꝛ cinnamomi ꝛ ʒʒ. omniũ ana ʒ.ſ. muſchi tertiaʒ ʒ.i. tere omnia ꝓter muſchũ ꝛ galliã ꝛ liga in panno lini ꝛ ꝓice in vaſe in quo eſt ſuccus ꝛ tere muſchuʒ ꝛ galliam p ſe ꝛ pmiſce ipa cũ vino ꝛ pmiſce cuʒ medicinis ꝛ vtere.

Ondituꝫ cõueniens ad frigus ſtomachi ꝛ diminutionẽ digeſtionis ꝛ debilitatẽʒ epatis ex frigore ꝛ quartanã ꝛ ad ſenes: ℞. vini veteris lib.v. mell clari lib.i.ſ.ʒʒ.ʒ. v. cardamõi ꝛ heil ãboꝝ ana ʒ.ſ. gariofiloꝝ ſextã ʒ.i. croci ſextaʒ ʒ.i. cinamomi ſextã ꝛ medietatẽ ſexte ʒ.i. pipis nigri ꝛ muſchi ãboꝝ añ ſextã ꝛ medietatẽ ſexte ʒ.i. Terãt medicie ꝓtritione groſſa ꝓter muſchũ ꝛ crocũ ꝛ ligẽt in panno lini cũ croco ꝛ decoquat donec ingroſſet ꝛ anteq; deponat ab igne ꝓiciatur in eo muſchus ꝛ deponatur ab igne ꝛ reponatur in vaſe ꝛ adminiſtretur.

Onditũ aliud: ℞. ſpice ꝛ gariofiloꝝ ꝛ cardamomi ꝛ xyloaloes crudi oiuʒ ana auſ. ii. croci auſ.i. cinnamomi ꝛ ʒʒ. ꝛ pipis omniũ aſi auſ.iii. gallie au.ſ. muſchi quartã auſ.i. tere medicinas ꝓtritõe groſſa ꝛ liga in panno lini ꝓter muſchũ ꝛ galtã ꝛ ꝓice ſuper eas vini odoꝛiferi antiqui lib xii. ꝛ dimitte duobus diebus ꝛ duabus noctibus; deiñ redi ad vas ꝛ ꝓice deſup mell clari lib iii. ꝛ ʒuccari tabarzet lib.ii. ꝛ decoquat donec fiat ei ſpiſſitudo ꝛ auferat ab igne ꝛ ꝓiciat ſup ipm muſcbus ꝛ galia ꝛ reponat ꝛ adminiſtretur.

Irupus ſalmunu q confortat ſtomachuʒ ꝛ facit appetere cibũ ꝛ deſtruit pulſuʒ corꝺis: ℞. lib.i. corticũ citri ʒ.i. mãmacor aui. gariofiloꝝ auſ.i. xyloaloes crudi: ꝓterant ꝛ ꝓiciant ſup ea lib.v. vini ꝛ dimittant tribus diebus cum noctibus ſuis. deide ꝓiciãtur ſup ea lib. iij. ʒuccari albi tabarzet ꝛ auſ.i. maſticis ꝛ ʒ.ſ. croci ꝛ terti.ʒ.i. galie bonc: ꝛ decoquat lente igne donec compleantur ꝛ colent ꝛ recondatur in vaſe ꝛ adminiſtretur ſicut julcb.

Irupus de granis myrthi conſerẽs ad debilitatem ſtomachi ꝛ ſolutionẽ ventris ſupfluam ꝛ retinet menſtrua ꝛ confortat viſcera: cuius hec eſt pmixtio: ℞. ſucci granoꝝ myrti decocti colati danich. x. mellis colati danich. i. pmiſcentur ambo ꝛ decoquantur donec ingroſſetur ꝛ adminiſtrentur.

Ob de butyro decoquat ſucꝰ myrti ſolꝰ donec ingroſſet ꝛ adminiſtretur.

Irupus de menta faciens ad vomitũ ꝛ ad ſatietatẽ nauſeatiuã ꝛ nauſeam ꝛ ſingultuʒ ꝛ fluxum ventris: cuius hec eſt pmixtio. Terant granata dulcia ꝛ acetoſa cũ pulpis ſuis ꝛ decoquat ſuccus donec medietur deinde ſumantur de eo lib.ij. ꝛ ſucci mente lib.i. mellis lib .i. aut ʒuccari lib.i. ꝛ decoquatur donec ingroſſetur ꝛ coletur.

Irupus de pirie faciẽs ad fluxum ventris ꝛ confortat ſtomachum: ſumant pira nõ matura ꝛ decoquant donec diſſoluta ſint ꝛ coletur ꝛ reducãtur ad vas ſcõ: ꝛ decoquat donec ingroſſetur ꝛ adminiſtretur.

Irupus de malis faciẽs ad debilitatẽʒ ſtomachi ꝛ pulſuʒ oris ſtomachi ex caliditate ꝛ abſcindit vomitum cholericum ꝛ ſitim. Sumat maloꝝ muroꝝ emina: terant ꝛ exprimant ꝛ decoquatur ſuccus donec medietꝛ colet ꝛ dimittat in nocte ꝛ reducatur ad vas ꝛ decoquat lento igne donec ingroſſetur ꝛ coletur ꝛ ponat in vaſe vitri. Si aũt fuerit eſtas tũc dimitte cuʒ in ſole diebus aliquot donec cõſumatur eius aquoſitas ꝛ ſeruet ꝛ adminiſtretur. Quod ſi volueris ipm dulcorare pone ad omnẽ eminaʒ ſucci lib.i. ʒuccari ꝛ coque ipſum ꝛ vtere.

Irupus de acreſta faciens ad caliditatem ſtomachi ꝛ ſolutionẽ ventris cholericaʒ ꝛ doloꝛes caliditatis ꝛ venena ꝛ abſcindit ſitim ꝛ ꝓfortat ſtomachos ꝓegnantiũ ut non recipiant humoꝛes malos. Sumatur ſuccus acreſte ꝛ decoquat donec remaneat medietas ꝛ coletur ꝛ dimittatur in nocte: deinde reducatur ad vas ꝛ ꝓiciatur ſuper ipm ʒ.ij. gariofiloꝝ ꝛ decoquat donec auferat ab eo odoꝛ ꝛ ingroſſetur ꝛ colet ꝛ adminiſtretur. Si aũt volueris ipm dulcorare ꝓice ſuper ipm ʒuccarum poſt decoctionẽ cũ lento igne donec ingroſſet ſm quãtit atẽ ſubtilitatis ſucci ꝛ inſpiſſa ipʒ ꝛ vtere.

Irupus de fructibus confortans ſtomachũ ꝛ viſcera ꝛ abſcindit vomitũ ꝛ ſolutionem ventris ꝛ choleram ꝛ ꝓfert ꝓegnãtibus cũ vomitus adueniet eis. cuius hec eſt pmixtio: Sumatur ſuccus cydonioꝝ ꝛ maloꝝ piroꝝ ꝛ granatoꝝ muroꝝ ꝛ ſumach ꝛ ʒarur ꝛ decoquat leni igne donec ingroſſetur. Si aũt vis dulcorare ipm ꝓice ſuper ipm ʒuccari quãtũ vis ꝛ buli ipm ꝛ cola ꝛ vtere.

Irupus delectabilis conferens ſtomacho cuius hec eſt pmixtio: Sumie de corticibꝰ citri recentibus lib.i. ꝛ decoque eos cũ aq̃ kiſt. i.ſ. donec remaneat tertia ꝛ cola ipaʒ ꝛ ꝓiice

lupen . Ad mel ꝛ d'coque ipm lento igne donec igros setur ꝛ ytere sicut iuleb.

Irupus de papauere: oz ut sumant centū papaueris media in quātitate postꝫ excīcantur sup arborē suā. non ergo hēant succū ꝛ neqꝫ sint multū imatura ꝛ non exprimat ab eis nisi subtile ꝛ nō sit subtile eius currēs subtil'. expressionis multaꝫ sup fluitantū: deinde ꝓiciant super ea kist. x. aque pluuial' si inuenit, ꝓpter eius elōgatiōez a putrefactione aut aq̄ fontiū ꝛ infundat in ea die ꝛ nocte donec leniant. Si aūt nō leniunt diminuantur plus hoc: deiū decoquant vsq̄quo dissoluant cum facilitate deinde exprimant deiū insipissent cū mediocritate sue mēsure de dulcedine. q̄ si fuerit ad mollificādū illud qd est in pectore ꝛ subtiliañ . ipm ponatur mel. ꝛ rob vue est magis aggregans iuuamentuz.

Rescripto sirupi de papaueꝛ alia conferēs ad eos q̄bus materie descēdūt ꝛ phibet, illos q̄ euomūt sanguinē: Sumantur de papaueribus mundatis. cc. numero ꝛ aque pluuialis lib. xv. ꝛ infundant in ea tribus diebus ꝛ decoquāt donec dissoluant ꝛ cōsumat eius medietas ꝛ exprimant papauera ꝛ ꝓiciant ꝛ coletur aqua bene ꝛ mē surent de ea lib. iiij. ſ. ꝛ mellis ꝛ decoctionis amborū añ. lib. i. ſ. ꝛ decoq̄t donec fiat ei spissitudo: deide teratur acatie rubee ꝛ croci ꝛ myrrhe ꝛ balaustie ꝛ succi barbe hircine omniū añ. ʒ. i. insp̄isset bene ꝛ reponat in vase ꝛ administret.

Rescripto sirupi qui ꝓfert ad tussiz ꝛ pleuriz ꝛ cōfortat stomachū: Re. aque granatoꝝ dulciuz lib. iiij. aque maloꝝ de scemi lib. i. aque cānaꝝ zuccari tabarzet aut penidioꝝ lib. i. ꝛ decoquat donec habeat spissitudinē ꝛ administretur.

Irupus de fauis mellis ex sermone. Galē ꝛ ipe bibit itez sicut bibunt res infrantes: qñ ipe destruit sitim in estate cū misceꝛ cuz aqua frigida ꝛ ꝓfert itez ei in quo sūt hūores viscosi q̄ nō digerunt ꝛ ꝓpter qñ accesserunt: ꝛ illud est quoniā ledit ex istis q̄ suscipit ipm ꝓpter multitudinem eius ꝛ paucitatē: ꝛ qñqꝫ fit cū quacūqꝫ aq̄ ꝓsenti ꝛ ñ fit cū aqua pluuiali sicut fit sirupꝰ de melle. Et hic ē modus eius. Extrahat mel bonū de fauis: deide fūdat in patella in qua ē aqua fontiū clara dulcis ꝛ decoquat cū ea donec ꝓsumat reliqua aquositas in eo deinde reponat aqua ꝛ seruet ꝛ administret.

Irupus de fauis mellis aliꝰ: Proiiciatur sup ptem. i. mellis ptes. ij. aq̄ pluuialis antique ꝛ ponat in sole. ꝛ qdaz fundūt super ipm aquā fontiuz ꝛ decoquūt ipm donec remaneat tertia ꝛ seruāt ipm.

Irupus de absynthio ꝓferēs ad casuz appetitus ꝛ debilitatē stomachi: Sumant vini antiq kist. iij. mellis dispūan kist. ij. ꝓiciant sup ipm masticis. ʒ. iiij. ſ. gnanti ꝛ folii indi ꝛ spice ꝛ rosa ruz rubeaꝝ siccaꝝ ꝛ aloes scotrensis oiuz ana. ʒ. ij. costi. ʒ. iiij. herbe absynthii romani. ʒ. vii. agarici. ʒ. ti. croci. ʒ. i. Tere medicias grosse ꝛ liga eas in pāno lini ꝛ infunde in vio septē dieb⁹ in sole in estate ꝛ cō frica pāuū omni die multo tiēs deinde ytere. Siccꝫ dos eius. ʒ. i. in ieiuno.

Irupus de absynthio ex cōpōne nostra ꝛ expti sumus ipm et ꝓfert plus illo. Sumātur absynthii romani pondus. ʒ. c. et coquat in tribus eminis aq̄ pars donec remaneat quarta et illō cū igne leni valde et ꝓfricetur manibus et colet et sumat de succo eius tertia illius aque et mellis quarta eius et vini medietas eius et, decoquat totū et insp̄issetur.

Irupus extinguēs ꝓferens ad sitiz: Sumatur aq̄ granatoꝝ acetosoꝝ lb. i. ꝛ aque acetositatis citri, lb. ſ. ꝛ aque piroꝝ lib. i. ꝛ aq̄ tamarindoruz lib. i. decoquat lento igne donec ingrosset ꝛ dek de eo in potu cū aqua ffa aut cū aqua nuis.

Irupꝰ de fructibus ꝓferens ad vomituz q̄ accidit ex cholā citrina ꝛ facēs calefactos appetere cibū ꝛ confortat stomachuz: cuius hec ē pmixtio: Sumāt cydonia ꝛ mala ꝛ acetositas citri ꝛ pira ꝛ granata ꝛ acresta ꝛ exprimat aqua eoꝝ oiuz ꝛ infundat in ea aligd de sumach ꝛ zarur ꝛ alnabach ꝛ granis myrti ꝛ almirberis ꝛ dimittatur die ꝛ nocte ꝛ exprimatur ꝛ coletur ꝛ ꝓiciatur desup mel decoq̄tur donec fiat ei spissitudo ꝛ administret.

Irupus de prunis ꝓferens ad sitim ꝛ resolut, naturam: sumat de pruns dulcibꝰ q̄ntuz, necesse est ꝛ extrahant nuclei eoꝝ ꝛ ponant in vase lapidis mūdi ꝛ fundat sup ea aqua ꝙ coopiat ipa ꝛ decoquent bene donec resoluant: deinde colet ꝛ reducat ad ignem scō ꝛ ponatur super ipam zuccari tabarzet quantū necesse est ꝛ decoquatur donec, insp̄isset ꝛ cōuertat ad spissitudinē mell.

Irupus democrati q̄ ꝓseruant cū ab infirmitatibus oibus diebus vite sue ꝛ est cōferens ad debilitatē stomachi ꝛ splenis ꝛ corruptionē ꝓplonis: cuius hec est pmixtio: ℞. arcos ꝛ se. feniculi ꝛ pipis albi oiuz ana pōdus. ʒ. i. ꝛ cassie ʒ iij. ꝛ myrrhe ꝛ se. absynthij amboꝝ ana pōdus ʒ. ij. terank ꝛ ponant in vase vitri ꝛ fundat sup ea vini albi quātitas q̄ submergat ea addītione digitoꝝ. iij. ꝛ strigat ex capite suo ꝛ administret post sex mēses ꝛ i qbusdam descriptionibꝰ danich vnum.

Irupus de vua ꝓferēs ad'doloꝛe gutturis ꝛ aſa qō fit in eo ex vlceribus factis in stomacho: cuius hec ē pmixtio: sumant succi vue ꝓntice stiptice lib. vi. ꝛ decoquat vsq̄ ad tertiā ꝛ fundat sup ipm mellis lib. i. ꝛ sumach ꝛ radicis lirritie ꝛ gallaꝝ ꝛ balaustiaꝝ ꝛ supiorus rosaꝝ omniū añ. sextariū. i. ꝛ croci pōdus. ʒ. ij. ꝛ myrrhe ꝛ aluminis iamen amboꝝ añ. ʒ. i. ꝛ decoq̄t ꝛ colet ꝛ potet.

Asaron sumit de eo in hyeme semb⁹: Sumantur sticci vue bone sube dauguma. x. ꝛ baurach lib. iij. ſ. ꝛ decoquat lēto igne donec anferat spuma eius: deiū ꝓiciat sup ipm mellis boni spissi ad oēs . iiij . lb. lib. i. ꝛ buliat lēto igne donec anferat spuma eius itez ꝛ ꝓsumat eius medietas deiū sumat heil ꝛ cardamomi ꝛ cynamomi ꝛ gario filoꝝ ꝛ macropiperis oiuz ana pōdus. ʒ. i. ꝛ teranur

cL

cõtritione subtili ⁊ ponant in panno lini subtili ⁊ p
ijciant cũ eo in decoctione post ablationẽ spume.
Lũq; complet eius decoctio ⁊ possibile ẽ intromit-
tere manũ in eo confricetur pannus in eo vehemẽ-
ter donec egrediat ⁊ ponat in eo croci pondus.ʒ.iij.
⁊ ponat in apullis ⁊ stringat ex captibus suis. Et si
fuerit in eo lubulitas ponat in sole deinde tollat ab
eo.⁊ quãtoplus antiquat est melius.

Irupus de absynthio qui ꝓfuat stoma-
chuz ⁊ aperit opilationes ⁊ soluitione edu
cit coleram: ℞. pondus.ʒ.viij. agarici.ʒ.iij
aloes.ʒ.ij. masticis ⁊ semis apij ⁊ spignardi ⁊ anisi om
nium ana.ʒ.i. mente.ʒ.iij. calamenti.ʒ.i.ſ. croci.ʒ.ij.
radicũ ambor ana ʒ.ij. absynthij.ʒ.iii. radicis liqui
ritie.ʒ.iij. asse randũdẽ spice ⁊ assari ⁊ folij olus ana
ʒ.i. decoquant cũ. viij. lib. vini donec remaneat me
dietas ⁊ colet ⁊ coagulet cũ lib.i.ſ. mellis.

Ob de cydonijs ⁊ granatis ⁊ malis alijs ⁊
Jsta omnia sũt sicut syrupi eor nisi quia
ipi succi eor inspissant cum facilitate ablq;
dulcedine.

Irupus alkedre ex cõpositione nr̃a. Su-
mant de succo alkedre ptes due ⁊ si nõ est
pus sumat ipm ⁊ alkedre: ⁊ ferret ⁊ sumatur eius ser
ratura ⁊ tere ⁊ accipe cõtritũ eius ⁊ adiunge cũ me-
dietate sui de sandalis in aceto distillato: aut i aqua
acreste pure aliquot diebus: deinde decoquat in eo
decoctione facil cũ lõgitudine donec dissolual: de
inde expumat ⁊ sumat de expressione: ⁊ quanto est
acetum plus aut aqua acreste est melius: deũ suma
tur aqua aldog acetosi ablati ex caseo aldog aut di
mittendo residet vtime ⁊ mutando de vase in vas
aut cum decoctione sicut est decoctio aque calei do
nec auferat aquositas: deiñ sumat farina ordei ⁊ fiat
ex ea ⁊ ex aq̃ alraib focha ⁊ fiat acetosũ illud focha
deinde resideat postea renouet acceptio alfocha ei⁹
⁊ farina ordei: ⁊ quãtoplus iterat est melius ⁊ sumã
tur de eo ptes. v. ⁊ sumatur aq̃ pirorũ de sceni ⁊ aq̃
cydoniorũ acetosorũ plime aq̃ ⁊ aq̃ alzarur ⁊ aq̃ pru
norũ acetosorũ ⁊ aq̃ altala ⁊ aq̃ alcodisi recentis ⁊ aq̃
mororũ de sceni q̃ non integre sũt matura ⁊ aq̃ cry-
somilorũ imaturorũ acetosorũ ⁊ succi acresti ⁊ succi ri
bes ⁊ succi ꝓpunorũ vitis ⁊ succi rosar ꝓsiccar ⁊ suc
ci nenufaris ⁊ succi violarũ olus ana tertia ptis .i. ⁊
succi acetositatis citri ⁊ succi acetositatis citranguli
ãborũ ana tertie ptis .i. ⁊ succi cotidri ⁊ lactuce ⁊ fo
liorũ papaueris hũidi ⁊ endiuie ⁊ portulace olus añ
quarta ptis vnius. ⁊ succi foliorũ salicis ⁊ foliorũ ma
lorũ ⁊ foliorũ pirorũ ⁊ foliorũ alzarur ⁊ foliorũ rosar ⁊
foliorũ vge pastoris olus añ quartũ ptem vni⁹. ⁊ suc
ci barbe hyrci. ⁊ rosar siccar ⁊ nenufaris ⁊ se. almur
beris ⁊ se. endiuie ⁊ se. lactuce ⁊ balaustie olus ana
medietas partis .i. ⁊ succi mente hũide lextaz partis
vni⁹ ⁊ succi almurberis hũidi medietas ptis: aggre
ga medicinas istas ⁊ succus ⁊ ꝓpõe super ignẽ ⁊ pij
ce in eo lentũ partes. iuij ordei excoriati partes. ij.
⁊ sumach partes. iij. ⁊ granorũ granatorũ partes. iij.
⁊ decoquant omnia super ignẽ donec remaneat me
dietas: deiñ deponat ab igne ⁊ dimittat donec infri
gidet ⁊ confricet fortiter ⁊ colet. ⁊ sumat cãfore ad om
ne pondus.ʒ.xxx. auf. i. ⁊ terat canfora ⁊ puluerize
tur sup radicẽ cucurbite aut limie ⁊ fundantur sup
eam medicamina cũ facilitate: deinde obstruatur ca
put eius cũ re vehementis vtutis: deinde ponat su-
per pznas donec sciat q̃ fortitũ bullit. postea suma
tur ⁊ cõcutiat ⁊ ponatur in bustuca ⁊ stringat caput
eius ut nõ euaporet canfora ⁊ euolet. dos eius vsq;
ad.ʒ.x. Et de homibus sũt q̃ ponũt in eo spice ⁊.ʒ.ij
⁊ se. fe. ⁊ amisi ⁊ ciperi ⁊ pipis partes eq̃les fm q̃ vr̃.

Escriptio focha nr̃a q̃ est inuentiuz ⁊ ad
dit in coitu: ℞. piperis ⁊ ʒ.ʒ. spice ⁊ nucis
muschate oiuz ana.ʒ.v. iconie ferri trite.ʒ.
x. semis pozu.ʒ.xv. se. cruce ⁊ se. napij ⁊ se. vrtice ⁊ sy
napis oiuz ana.ʒ.iiij. lingue auis ⁊ granor alkikil ⁊
granor alkele ⁊ granor viridiu oiuz ana.ʒ.aq. terã-
tur ⁊ ponant in panno sicut scis: deinde ponat hoc
in dog.xi. diebus ⁊ moueat in eo ⁊ misceat illud al
dog cũ focha panis ⁊ fiat focha.

Escriptio syrupi de absynthio nr̃s: re. ab-
synthij pondera. c. ⁊ vini. ccc. ⁊ succi cydo-
niorũ. ccc. infundant in eis.iij. diebus ⁊ po
nant sup ipm mellis. c. ⁊ inspisset sup ignem.

Edicina nostra cõueniens ad vlcus vesi-
ce ⁊ vlcus vie vge iniecta in fozamẽ vge: ℞
plubi vsti ⁊ medulle se. melonis oiuz añ.ʒ
v. spodij.ʒ.ij. gũmi arabice ⁊ se. papaueris ⁊ cornu
cerui adusti oiuz ana.ʒ.iij. opij.ʒ.ſ. hyusquami albi
tertia ʒ.i. myrrhe.ʒ.ij. terant omnia bene ⁊ fiat ex eis
collyriũ cũ aqua endiuie sicut collyria oculi ⁊ ad mi
nistret cũ iniectorio resolutuz in lacte aut in oleo de
granis melonis.

Tractatus.vij. de oditis ⁊ alingibet.

Elenabin inuariũ ad febrẽ ⁊ dolorem
stomachi: Sumantur rose rubee abla
tis capitib⁹ incise mundate ex venis su
is albis duris ⁊ expandantur super pã
nuz mũdum donec exsiccet humiduas
eaz ⁊ pijciantur in lurello ⁊ fricentur donec oliso-
lure sint ⁊ proijciatur super eas mellis dispumati
quantitas qua conficiantur cõfectione leni ⁊ ponat
in vase vitri aut vitreato ⁊ ponatur in sole.xl. diebus
⁊ moueatur in mane ⁊ vesperis. Et si indiget melle
addatur in eo ⁊ reponatur ⁊ administretur post sex
menses ⁊ similiter fit cum violis. q̃ si fiat cum zucca
ro geleniabin aut viole soluatur zuccar cum modi-
co aque dulcis donec fiat sicut mel ⁊ fiat sicut fit al-
geleniabin.

Jtrũ odiũ nocentiũ ad debilitatẽ stõi ⁊ di
gerit cibũ: Sumat citrũ recẽs ⁊ scidat fm
lõgitudinẽ in q̃tuor: ptes totũ citruz ⁊ mũdet interi
us totũ acetosũ ⁊ pijciat in liurello testeo ⁊ infunda
tur ex aq̃ dulci clara cũ sale grosso albo septem die-
bus donec strigat: deiñ. vij. diebus alijs sine sale imo
cũ aq̃ donec alteret color eius: ⁊ sit albũ illud qd̃ est
exteri⁹ sicut qd̃ est iterius: ⁊ gustet aq̃ taz dum donec
nõ sit in eo salsedo: ⁊ sumat mell boni ps.i. aq̃ ptes

ℜ. fm quantitatē q̄ cooplat citrū ⁊ pīciat in vase ⁊ decoq̄tur leni igne duab⁹ horis. deīn tollat ab aq̄ ⁊ melle ⁊ in mane sumat mel ⁊ feruefat ⁊ tollat spuma eius ⁊ pīciat in eo citrū ⁊ feruefat bulitiōe vna ⁊ tollat ⁊ reducat citrum in liurello ⁊ puluerizenf sup ipm iste medicine ad oēs duas ennuas citri croci ⁊ heil ⁊ cardamomi oīuz ana aur. i. gariofiloz ⁊ cinamomi ambor ana aur. ℈. muſchi ſexta ⁊ medietas ſexte. ʒ. i. Tere has medicinas ⁊ puluerifa ſup citrū ex vtroq; latere ei⁹ ⁊ pīciat i vase ⁊ pīciat ſup ipm mel ⁊ adminiſtretur.

Deſcriptio alia: Sumātur de citris media matura eq̄lis ſupficiei lōga ⁊ ſcindant in longuz ⁊ fiant de vnoquoq; curo iij. fruſta ⁊ infūdantur in liurello teſteo nouo ⁊ illud ſit in kentni p̄mo cum ſol ingredit capcornum. Et meli⁹ q̄ſit de eis eſt in anno vehemētis frigoris: q̄ñ quāto plus cōgelat ſuper ea aqua ē magis indurāt ea ⁊ ſunt magis remanētia deinde abluantur in omni die bis poſtq̄ frigora ſunt cū ſale groſſo ⁊ mūdificētur ⁊ reducātur ad aquā frigidam vſquequo tranſe aut ſuper ea tres hebdomade: deinde extrahantur ex aqua ⁊ fūdantur ſup planū aliquod ut tabula ⁊ mūdificētur cum cultello ſi iā aliquid cōputruit ex eis ⁊ reducātur ad aquam dulcē ⁊ abluātur in extremitatib⁹ dicī cū facilitate donec p̄tereāt ſup ea .xl. dies: deinde extrahātur ab aqua ⁊ abluank ab oīb⁹ que aduenīūt eis ex putrefactione ⁊ corroſione ⁊ dimittātur die ⁊ nocte donec auferatur ab eis humoroſitas: deinde ponank quaſi in mane in vaſe habē te latū caput aut patella mūda ⁊ effundat ſuper ea tantuz aque q̄ ipſa cooperiat ⁊ puluerizetur ſup ea de zuccaro cōtrito quantū eſt tertia pondus citroz ⁊ decoquātur igne leni ⁊ miſcetur cum ſpatula: deinde extrahātur ⁊ abſtergātur ⁊ mūdificētur ⁊ ponātur ſup planū ut eſt tabula ⁊ dimittātur duobus diebus cōtinuis: deinde reducātur ad patellam et pīciank ſup ea de zuccaro quantū eſt medietas pōderis citroruz ⁊ aque que cooperiat ea. ⁊ ſi ſupfluat iij. digitis cōiunctis decoquātur lēto igne ſicut exiſti ea pus ⁊ cane i hoc ne corrūpantur in igne q̄ñ ſunt debiliora eoz que condiūtur: ⁊ ſit mens tua et intellectus tuus totus ad ea cum ignē accendis ſub eis ut ſit ignis lenis ⁊ quietus: deinde extrahantur ⁊ expandātur ſup tabulam ⁊ dimittantur trib⁹ diebus cōtinuis ⁊ noctibus ſuis: ⁊ a die quarto mūdē tur ⁊ mūdificētur cū caput cultelli ⁊ reducantur ad vas ⁊ fundatur ſup ea mellis colati quātitas q̄ cooperiat ea ⁊ ſupfluat iij. digitis ⁊ decoquantur leni igne. v. horis aut. vi. donec videat mel egredi ſuper illud q̄ apparet de citro ſicut ſiſitudo margaritarū ⁊ ingroſſet mel ingroſſatiōe aliqua deinde auferan tur ab igne ⁊ infrigidentur ⁊ ſumat ſpice ⁊ gariofili ⁊ cinamomi ⁊ zinzi. ⁊ cardamomi ⁊ macropiperis ⁊ girboe omniū ana pars. i. ⁊ ſit pondus omnium quantitas medicatis decime pōderis citroz. Et eſt ut ſint duo ſextaria p vnaquaq; emina citroruz ⁊ te rantur groſſe ⁊ ponantur in vaſe viridi vitreato et puluerizetur in eo res parua de medicina ⁊ fundā tur deſuper citra quantitate tunice vnū: deinde puluerizentur ſuper ea medicine ⁊ fiat cum eis ita donec compleantur ambo ſimul deinde fundātur ſuper ea in patella de reliquis mellis donec cooperiat ea ⁊ ſupfluat iiij. digitis ⁊ ſtringatur caput vaſis ⁊ ponatur in loco in quo nō aduenīat ei frig⁹ neq; humoroſitas. Et ſcias q̄ ſignū maturitatis citri eſt eius ſubmerſio in liurello ſub aqua.

Cydonia cōdita que conueniūt ad confortandum ſtomachū ⁊ ſtringūt naturam et ad malitiā digeſtionis ⁊ vomitū ꝓpt̄ cauſam oris ſtomachi: Sumātur cydonia bona magna ⁊ mūdentur interi⁹ ⁊ excorticent ⁊ incidantur i fruſta ⁊ decoquank cū aqua ⁊ melle ⁊ ſint aque partes. ij. ⁊ mellis pars vna. Quidam vero decoquūt ea cū vino ⁊ melle ⁊ eſt melior operatio ⁊ infrigidē tur: ⁊ in die ſecūdo decoquank cum melle ſolo: deīn de expādantur in liurello ⁊ puluerizentur ſuper ea medicine p̄dicte in citrio: ⁊ fundatur ſuper ea mel ⁊ ſeruetur.

Deſcriptio alia cydoniorū cōditorū q̄ conferūt ad debilitatē ſtomachi ⁊ ſolutionē vētris: Sumank de cydonijs matura ⁊ incidant in iij. fruſta ⁊ mūdet qd eſt in interiore pte eorum ex granis ⁊ abſtergank interiora eoz cū mādili de lino ⁊ fundātur ſup ea mellis pe. i. ⁊ aque partes quatuor cū quātitate q̄ cooplat cydonia ⁊ ſeruefit duabus ebulitionib⁹ aut trib⁹: deinde colēt ⁊ reducank ad vas ⁊ fūdank ſup ea mellis diſpumati pe. i. ⁊ aque pe. i. ⁊ buliāt ebullitionibus duab⁹ aut trib⁹: deinde colētur ⁊ expandank ſup planū aliqd ut eſt tabula ⁊ dimittantur donec erſiccet qd in eis eſt de humoroſitate: deinde abſtergank ⁊ reducank ad vas ⁊ fūdak ſup ea mellis quātitas que ſubmergat ea ⁊ emineat iij. digitis cōiūctis ⁊ ebuliant ebullitione vna ⁊ puluerizētur ſup ea ſpēs quas dixim⁹ in opatione citroz ⁊ ponank i vaſe vitreato viridi ⁊ opilet ſtricte caput ei⁹. qdā vo medici nō ꝓpt̄ iūt ſup ea de ſpēb⁹ niſi cardamo. ⁊ gariof. ⁊ croci.

Bautie condite que conferūt ad frigora'et debilitatem renū ⁊ dolorem doꝛſi ⁊ adiuuant ad voluntatem cocundi: Sumātur de baucijs dure clari coloris munde ⁊ abſcindank due earum extremitates: deinde prōjciatur ſuper eas penidiorum aut zuccari pondus ipſarum ⁊ fūdatur ſuper eas de aqua q̄ cooperiat eas decoquā tur leni igne donec liuantur ⁊ auferantur ab igne ⁊ expandātur ſuper planum aliquod ut tabula donec erſiccentur ⁊ abſtergatur ex eis quod ſuperemi net eis ex malo ⁊ reducantur ad vas ⁊ fundatur ſuper eas mellis diſpumati quantitas coopiens eas ⁊ ſupereminens eis quatuor digitis ⁊ decoquātur lento igne donec videatur penetrare ex omnibus p tibus earum ⁊ auferatur ab igne ⁊ ponatur tunica vna ex eis in vaſe vitreato ⁊ puluerizentur ſup eas ſpecies: ⁊ fiat de eis ita vſq; ad finem ipſarum.

Myrobalani cōditi fiūt ex recētib⁹ in seni et india ⁊ g afferūtur inde sūt boni valde et fiūt apud nos hic ꝑm hūc modū: Sumū ur myr obalani kebuli ⁊ fiat fouea in terra in loco humozoso arene dulcis nō salse: ⁊ ponit de myro balanis tunica. i. ⁊ supza eos de arena humida tuni ca. i. ⁊ sub eis de arena tunica. i. ⁊ aspgit sup eas de aqua ⁊ post duos dies accipiūnt myrobalani ⁊ ꝓji citur sup eos arena alia recēs nō ꝑma ⁊ dimittūtur duob⁹ diebus donec humectant. Fit illud, decē die bus donec intumescāt myrobalani ⁊ humectent et iflent: tūc ergo ablue eos cū aqua dulci ter aut qua ter ⁊ accipe dactilos ⁊ ciperū ⁊ decoque eos cū aq plurima ⁊ ꝓjce myrobalanos in illā aquam deco ctā ⁊ decoque eos paulatim sup ignem leue. Cum ergo decocti sunt ablue eos ablutiōe mūdante: de inde accipe mel ⁊ buli ipm ⁊ auser spumā eius ⁊ co que eos cū eo ⁊ accipe medicinas quas diximus in citris cōditis ⁊ pone eas in pāno lini mūdo subtili ⁊ suspende ipm in vase ⁊ pfrica ipm oi hora donec egrediat virtus specierū cū myrobal. cum ergo de cocti sunt tunc ꝓjce eos in catino vitreato ⁊ dimitte eos duobus dieb⁹ aut tribus donec recipiāt my robalani virtutē medicinarū ⁊ ꝓjce eos in vase vi tri ⁊ ꝓjce in eo mel dispumatū ⁊ ꝓjce sup eos mus chi ⁊ croci ⁊ paruz ambre quantitatem quam vis ⁊ stringe os vasis ⁊ vtere eis: ⁊ quanto plus antiqua tur sunt meliores.

Descriptio alia myrobalanoꝝ cōditorum: Sumātur de myroba. magnis kebul'. c. numero ⁊ infūdant in aqua ⁊ ponātur ad solē. v. diebus: deinde extrahant ex aqua ⁊ ponan tur in fimo hūido. v. diebus in oi die extrahātur et abluant ablutione mūdante ⁊ reducātur ad fimuz humidū ⁊ sepeliantur in eo ita fiat trib⁹ vicib⁹: dein de extrahant ⁊ lauent ablutiōe mūdāte ⁊ ꝓjciant i aque rizi ⁊ zuccari ʒ. xxx. ⁊ dactiloꝝ quātitate coo periēte ipsos ⁊ decoquant leui igne donec cōsumat aqua ⁊ extrahant ⁊ absterganc cū panno lini ⁊ pūgant cum acubus ⁊ fūdāt super eos mellis arundi num quātitas cooperiens eos ⁊ supemines quatu or digitis ⁊ decoquant donec ingrossentur ⁊ admi nistrentur.

Species eoꝝ alia: Sumant ex myrobala nis kebulis bonis. c. myroba. ⁊ lauent ab lutione mūdāte ⁊ dimittant nocte donec exsiccent paulatim ⁊ fundāt sup eos aqua aut aqua alkisch ordei cum quātitate que cooriat eos ⁊ sup emineat quatuor digitis ⁊ decoquant leni igne do nec cōsumat aqua ⁊ ponant in furno: ⁊ quasi mane extrahātur ⁊ expādant sup vas planum ut tabula ⁊ absterganc cū panno ⁊ pūgant cum acubus: dein de fūdāt sup eos de rob ⁊ decoquant donec lentan tur ⁊ deponant ab igne ⁊ puluerizent sup eos speci es ⁊ reponant ⁊ administrent.

Zecacul cōditū: Zecacul ē vena sicut zinzi ber ⁊ affert ex india: ⁊ fit de eo cū teneritu ne sua cōdiuum in loco suo ⁊ ē nobile val de: Apud nos aūt fit ꝑm hūc modū. Humectatur in ꝑmis cū aqua calida donec mollificet cortex ei⁹ exterior: deinde excoriicat cum cultello postea infū ditur in aqua frigida septem dieb⁹ ⁊ omni die alte rat aqua: ⁊ fit illud de eo donec humectat interius eius ⁊ ipsius exterius ⁊ leniat: deinde decoqtur cuz aqua ⁊ melle postꝯ humectatur ⁊ sunt aque partes ij. ⁊ mellis pe. i. deinde ponit mel soluz ⁊ bulit ebu lutione vna ⁊ ꝓjcitur in vase vitri: ⁊ cum subtiliatur mel ex humiditate ei⁹ extrahit ab illo melle ⁊ ponitur in vase alio dispumato cum speciebus quas di ximus.

Zinziber cōditū: Zinziber ē vena de vētre terre sicut vene tincto ⁊ fit de eo conditū in scem ⁊ teneritudine sua. Apud nos aūt affert cōditū cū melle aut cum aqua rizi: ⁊ fit apud nos cū melle ⁊ spēbus cum siccitate sua postꝯ infū dit mēse vno absqꝫ sale. Quidā vo alii sepelūt ipz in arena sicut myroba. deinde decoquūtur ⁊ fit ꝑm modū qué diximꝰ in myrob al.

Puna cōdita li sunt humida decoquūtur postꝯ tolluntur interiora eoꝝ cū melle ⁊ aqua: deinde cū melle solo ⁊ ꝓjciunt sup ea spēs ꝑm q diximꝰ ante: ⁊ si sūt sicca tunc infūdā tur in aqua. iij. dieb⁹ deinde decoquant.

Api cōditi: Sumātur napi boni ⁊ incidā tur in quatuor ptes ⁊ ꝑm quātitatē magni tudinis ⁊ puritatis eoꝝ excoriicent ex corti ce suo exteriore ⁊ infūdant in aqua ⁊ sale. iij. dieb⁹ deinde trib⁹ diebus cū aqua calida ⁊ decoquantur cum aqua ⁊ melle: deinde cum melle solo ⁊ fiant odoriferi.

Migdale cōdite: Eligant de eis dulces cū tenēcitate sua ⁊ cōtrib⁹ luis ⁊ co q̄nt ita ut nō ifūdāt ⁊ pforēt ⁊ ponāt i spēb⁹ bōi odōis

Igna balsami cōdita. Et fit ex lignis balsa mi recēt⁹ q̄ decoquūtur duab⁹ vicib⁹ ⁊ ꝓjciunt sup ea spēs sicut diximꝰ.

Mblici cōditi: Eligant ex emblicis melio res q nō sunt fracti ⁊ infūdant. vij. dieb⁹ in aq frigida donec luniant ⁊ iflent ⁊ hūec tent: deiñ decoquant bis ꝑm q diximꝰ ⁊ ꝓjciant sup eas spēs: deiñ seruet duab⁹ ebulitiōib⁹ cū aq ⁊ ꝓjciant sup eos mel dispūmatū ⁊ spēs ⁊ admistrēt.

Lla cōdita pueniēcia ad vōitū decoquan tur poma dulcia de scemi cū duab⁹ ptib⁹ aq ⁊ pte. i. melli: deiñ decoquātur scōo cū melle solo ⁊ ponant in vase vitri ⁊ ꝓjciatur sup ea mel dispumatum ⁊ ꝓjciant super ea spēs predicte i operatione citrozum.

Tractatus octauus de trociscis.

Sermo nr in hac sūma ē sic sermo ꝓterit⁹.

Trociscī stelle: Jam cōsecutum ē ex ma gnificatione antiquozum medicozum q̄ nouerūt trociscos stelle almarda cance. s. trociscos stelle q nō ꝓmittunt vitam recedere. Et isti quidem trociscī cōueniūt stomacho recipiēti superfluitates expullas

ex reliquis membris t auferūt eructuationē acetosaz t linūtur sup frontē t sedāt dolorē capitis t ferūt ad catarros t dolorē dentū positi cuz galbano in corroso ex eis t cōferunt ad dolorē auris t cōferūt ad sputū sanguis t cursū eius ex oi membro t ad tussim chronicā t cōferūt ad febres periodicas sūpti in potu cū aqua sanfuci t ad venena ex percussione ebibita cuz aqua rute: t ponāt in eis stella terre. Et dixerūt plimi coz q̄ est talk: t q̄dam coz q̄ est lutum scemū t forsasse talk sint alperitatē stomachi t insidet ei t nō patit a calore inato donec agat ipm in alio. Et nos dicem⁹ eoz permixtionem sicut ipsi dixerūt. quoz hec est pmixtio: ℞ yrrhe t castorei t spice t cassie t terre sigillate t corticū mandragore oiuz ana z. vij. opij t croci t costi t stelle terre: t ē talk oium ana z. v. papaueris albi z. vi. dauci t anisi t siseleos t semis hyosgami albi t stozacis liquide t semis apij oiuz ana z. viij. infunde gūmas in vino odorifero: t tere medicinas t cōfice cuz eo t fac trociscos ponderātes z. 5. exsiccent in vmbra.

Trocisci de rosis vniuersitatis qui p̄ferunt ad dolorē stomachi t abstergūt hūiditates stomachi t auferūt febres phlegmaticas t chronicas: quoz hec est pmixtio: Sumant rosarū rubearum ablatis capitibus z. xx. spice odorifere t radicū ligritie oium ana pōdus z. x. Et sint qdam medicoz qui ponunt loco radicum liquiritie succū liquiritie: aggrega has medicinas tritas et cribellatas: t confice cum triplicato t fac trociscos t exsicca in vmbra.

Descriptio trociscoz̄ de rosis asclepiadis q extinguūt t cōferunt ad dolorē stomachi t cōfortāt ipsum t ad sitim t caliditatez t inflāmationē t humiditatē t subuersionem stomachi t adustionē: quoz̄ hec ē permixtio. ℞. rosarum recētium aur. vi. radicum ligritie aur. iij. spice inde aur. ij. cōficiantur cū rob t informentur trociscī pōderis z. i. t exsiccētur in vmbra.

Trocisci de rosis cū scamonea q cōferunt ad febres t ad difficultatē. ℞. rosarū rubearū ablatis capitib⁹ z. xij. spice odorifere t radicū ligritie omniū ana. z. viij. scamonee pōdus z. iij. aggrega has medicinas tritas t cribellatas et cōfice t fac trociscos t exsicca in vmbra t bibantur cū aqua frigida t iulep t sirupo acetoso.

Trocisci de rosis cū spodio q cōferunt ad febres cōmixtas ex phlate t cholera antiquas. ℞. ros. rubearū ablatis capitib⁹ pōdus z. v. spice odorifere pōdus. z. ij. spodij pond⁹ z. i. succi eupatorij pōdus z. viij. aggrega has medicinas tritas t cribellatas t fac trocis. t exsicca t vtere qū necesse fuerit.

Trocisci de rosis notati diacodon q̄ p̄ferūt ad opilatiōes splenis t epatis t febres melancholicas t phlegmaticas: quoz̄ hec ē permixtio. ℞. rosar. z. x. t succi ligritie. z. v. t spice t cassie t flozis squinanti t croci t myrrhe t mastices omniū ana pondus. z. ij. terantur t cribellētur t infundantur myrrha t crocus in aceto: t confici antur cum eo t fiant trocisci: t si vis confice cum melle.

Trocisci de rosis cōferentes ad febrē tertianam. ℞. rosarū rubearum partes. v. spice t croci t masticis t anisi t lacce ablatis lignis omniū ana ptes. x. succi eupatorij t absynthij amboz̄um ana ptes. ij. flozis squinanti t myrrobal. citrinoz̄um amboz ana partem. i. t in descriptione alia ros. quantum spice t masticis tere t confice cū aqua apij t fac trociscos: quoz̄um vnusquisq; sit aur. 5.

Trocisci de rosis cum spica faciētes ad dolorem epatis. ℞. spice t lacce ablute t radi cum liquiritie omniū ana z. iiij. absynthij t keia t croci t succi eupatorij t reusini omniū ana pondus. z. iij. rosarum. z. vij. tere t cribella t confice cum aqua t fac trociscos.

Trocisci de cāfora extinguentes ad inflammationem febrū cōferētes ad ethicam et ptisim t auferūt sitim t angustiam t vomitū sanguinis: quoz̄ hec ē pmixtio. ℞. spodij. z. iij ros. z. vij. se. malue t semis portulace t semis dulcis cucurbite t dragaganti t neriden t gūmi t liquiritie t xyloaloes crudi t cardamomi omniū ana. z. iij. croci. z. ij. zuccari tabarzet t tereniabin omniū ana. z. vij. canfore. z. i. 5. terantur t cōficiantur cum mucilagine psilij t informent trocisci.

Descriptio alia trociscoz̄um de canfora qui conferunt ad inflammationem que fit in stomacho t epate t vomitum sanguinis t sitim t febres acutas: quoz̄um hec est permixtio: sumantur spodij pondus. z. iij. rosarum rubearum ablatis capitibus pondus. z. x. xyloaloes puri boni t cardamomi t succi liquiritie omnium ana pōdus. z. iij. zuccari tabarzet t tereniabin t granoz̄ cucumeris excoriatoz̄um oium ana pōdus. z. ij. croci t cāfore amboz ana pōdus. z. i. aggrega has medicinas tritas t cribellatas t cōfice cū mucilagine psilij t informa trocis. drachmicos t exsicca i vmbra t vtere.

Trocisci de cāfora sm descriptionē alia q cōferūt ad febres acutas t apūt opilationē epatis vehemētē: quoz̄ pmixtio hec ē: ℞. violarū siccaz t nenufaris amboz aā. z. iij. t se. cucumeris t spodij t croci oiuz ana pondus. z. ij. t rosarū. z. v. t reusini t lacce amboz ana pōdus. z. i. t dragaganti t gūmi arabici t succi ligritie oium ana pōdus. z. ij. canfore aur. 5. Et in descriptōe alia canfore aur. i. tereniabin t zuccari amboz ana pōdus. z. x. terant t fiant trocisci:

Descriptio alia: canfore t xyloaloes crudi amboz ana pōdus. z. 5. croci t spodij amboz ana pondus aur. ij. se. cucumeris et se. alcond t dragagāti t lacce t succi ligritie t cardamomi oiuz aā. z. ij. t ros. z. vij. t zuccari t tereniabin amboz ana pondus. z. x. terātur t pficiant t informentur trocisci.

Trocisci cāfore nfi. R. se. endiuie ⁊ lactuce ⁊ portulace oiuz añ. ʒ.ij. ⁊ granoꝝ cucurbite excoriatorū oiuz añ pōd⁹. ʒ.ij. ⁊ tertiā ⁊ semio alkekdre si inuenit: ⁊ si nō sandali. ʒ.iij. et canceri cōbusti ⁊ croci ⁊ succi ligritie ⁊ cāfore oium ana pōdus. ʒ.i. rosꝝ. iij. ⁊ infoment trocisci.

Trocisci de spodio cū tereniabin q ꝓsunt ad febrē acutā ⁊ extinguūt. R. rosaꝝ. ʒ. vi. tereniabin. ʒ. iij. amili. ʒ. ij. gūmi arabici ⁊ dragaganti ⁊ spodij ⁊ croci oium ana ʒ. ij. cōficiā tur cū aq̄ tereniabin ⁊ mucilagine psilij. Quidā aūt addūt in eis se. citroli ⁊ se. cucumeris ⁊ se. portulace ⁊ se. cucurbite dulcis omniū ana ʒ. ij. terātur ⁊ cōficiant ⁊ infomentē trocisci.

Trocisci de spodio cū semie acetose faciētes ad febres cholericas ⁊ terciana ⁊ ꝑ ci pue q̄ est ut solutio nature: cui⁹ hec ē p mixtio. R. rosꝝ. ʒ. viij. gūm ⁊ se. acetose excoriati ⁊ amili torefacti parū oium ana ʒ. iij. spodij. ʒ. iij. croci. ʒ. ij. tere ⁊ ꝓsice cū aqua granati acetosi aut cū aqua acreste: ⁊ infoma trocisco ⁊ denk in potu cū rob de acresta puro aut cū sirupo de ribes. Quidā ꝙ addūt in eis bo. ar. ⁊ succi berberis amboꝝ ana ʒ. ij. castaneaꝝ torefactarum ʒ. iij.

Trocisci de berberis faciētes ad febrē acutā ⁊ apata in epate ⁊ sitim vehementē. R. succi berberis ʒ. iij. se. citroli ⁊ mastices ⁊ spodij oiuz ana ʒ. ij. lacce ⁊ reulini amboꝝ ana ʒ. i. rosarū ʒ. xij. croci ʒ. i. spice ⁊ succi eupatorij ⁊ radicū ligritie ⁊ tereniabin omniū ana ʒ. ij. infomētur trocisci pondus ʒ. i. ⁊ dentur in potu cū eo qō conuen ⁊ ex potibus. Quidam aūt addunt in eis succi absynthij ʒ. ij. assari ⁊ semis apij ⁊ semis feni. oium ana ʒ. i. rubee tinctoꝝ ʒ. i. ʒ.

Trocisci de berberis descriptiōe alia q cō ferūt ad febres inflāmatias ⁊ apata epatis ⁊ apata stomachi. R. berberis ⁊ succi ligritie ⁊ rosarū ⁊ se. cucumeris ⁊ semis melonis ex corticati cōtriti ⁊ cribellati oium ana pondus ʒ. iij. mastices ⁊ spice odorifere ⁊ succi eupatorij oiuz añ pōdus ʒ. ij. rubee ⁊ reulini ⁊ croci oium ana pōdus ʒ. i. se. cuscute ⁊ semis endiuie oiuz ana pōdus ʒ. iij. spodij pōdus ʒ. i. ʒ. tereniabin pōdus ʒ. vi. tere ⁊ cō fice cū aq̄ tereniabin ⁊ infoma trocisco quorum vnusquisq; sit aur. i. ⁊ potentur.

Trocisci de berberis q cōuenūt ad dolores epatis cū febre ⁊ siti ⁊ icterina. R. rosarū recēnum. ʒ. vij. succi berberis ⁊ tereniabin amboꝝ ana. ʒ. iij. cuscute succi aut scis ci⁹ ʒ. i. ʒ meriden ⁊ spodij amboꝝ ana ʒ. i. ʒ. croci. ⁊ lacce et reubarbari oium ana ʒ. i. succi ligritie ʒ. ij. ʒ. tere et ꝓsice cū aq̄ tereniabin aut cū aqua endiuie.

Descriptio alia trocisco⁹ de berberis q cō uenūt ad febres inflāmatias ⁊ sitim ⁊ an gustiā ⁊ extinguūt valde. R. berberis aut succi ei⁹ ⁊ succi ligritie aut spodij omniū ana ʒ. iij. spice ʒ. i. se. citroli pōdus ʒ. iij. ʒ. rosꝝ. ʒ. vi. ʒ. se. portu lace ⁊ croci amili dragaganti oium ana ʒ. ij. camfore ʒ. ʒ. conficiantur cum aqua tereniabin ⁊ infomentur trocisci.

Descriptio alia trocisco⁹ de berberis qui fa ciunt ad febrem ⁊ tussim ⁊ dolorē epatis: ⁊ sedāt sitim. R. berberis pōd⁹ ʒ. xij. ⁊ se. cucumeris ⁊ alcond ⁊ mastices ⁊ spodij oium ana pōdus ʒ. vi. lacce ⁊ reulini amboꝝ ana ʒ. iij. ⁊ rosaꝝ ʒ. xl. croci ⁊ spice ⁊ succi eupatorij ⁊ succi liquirine ⁊ tereniabin oium ana ʒ. vi. tere ⁊ fac trocisco.

Trocisci de berberis descriptione alia. R. berberis ⁊ spice ⁊ semis portulace ⁊ succi ligritie ⁊ dragagāti ⁊ gūmi arabici ⁊ amili oium ana ʒ. iij. ʒ. spodij ⁊ cāfore ⁊ croci oium añ pō dus ʒ. i. tere ⁊ ꝓsice cū aq̄ ⁊ infoma trocisco.

Trocisci de berberis. R. succi berberis ʒ. v. eupatorij ⁊ spodij amboꝝ ana ʒ. ij. lacce ablute ⁊ croci ⁊ keder ⁊ spice ⁊ succi absyn thij ⁊ reubarbari ⁊ bugloſſe oium ana ʒ. ij. ʒ. se. endiuie ⁊ semis cuscute omniū ana pōdus ʒ. ij. semnis portulace ʒ. i. ʒ. croci pōdus ʒ. i. infoema trocisco cum aqua endiuie.

Trocisci de absynthio ꝓferens ad febres antiquas aperiuus valde ,puocatu⁹ faciens appetere. R. anisi ⁊ absynthij ⁊ assari ⁊ semis apij ⁊ amigdalarū excoriatarum oium partes equales conficiant cum aqua frigida ⁊ fiant trocisci ⁊ dentur in potu.

Trocisci de absynthio alij faciētes ad epar ⁊ splenē ⁊ stomachū ⁊ febrē terianā ⁊ tri angulam. R. anisi aur. ij. assari ⁊ absynthij romani ⁊ semis apij ⁊ amigdalarū excoriatarum ex cortice suo ⁊ mastices ⁊ spice oium ana aur. i. aloes scotrēsis ⁊ folij indi amboꝝ ana aur. i. ʒ. succi eupatorij aur. i. terantur ⁊ conficiantur ⁊ infomētur trocisci.

Trocisci de eupatorio q ꝓferūt ad febres ē flāmatinas antiqs ⁊ ad sitim ⁊ opilatiōes ⁊ apata epatis ⁊ splenis ⁊ icteritiā. R. succi eupatorii: sextaria. vi. rosaꝝ rubearū ablatis capitibus ⁊ spice odorifere oiuz ana sextaria. ii. tereniabin mūdate sextaria. vi. spodii pōd⁹ ʒ. iiii. aggrega has medicinas tritas ⁊ cribellatas ⁊ ꝓsice ⁊ fac trocisco.

Trocisci de cappare q cōferūt ad dolores splēis. R. corticū radicis capparis sextarium. ammoniaci sexta. iii reubarbari sextaria ii se. agnicasti ⁊ pipis oium ana pōdus sextarii rū vi. aggrega has medicinas tritas ⁊ cōfice ámoniacū cum aceto vini ⁊ aggrega cum eo medicinas ⁊ fac trocisco.

Trocisci de lacca. R. lacce lignoꝝ ⁊ rube ⁊ amili ⁊ seis apii ⁊ absynthii ⁊ assari ⁊ amigdalarū amararum mūdatarum ⁊ costi ⁊ cinnamomi ⁊ aristologie longe ⁊ succi eupatorii oium ana ʒ. v. tere ⁊ cōfice trocisco.

Trocisci alkekēgi ꝓferētes ad dolōes renū ⁊ vesice ⁊ micti ſāguis ⁊ sanici ⁊ ad vinā mucosā ⁊ ꝓfert ad scabiē vesice quoꝝ hec ē ꝑmixtio, R. se. melo. au. xxxvi. opū au. vi. se. hyus

quſami albi ʒ ſc. apij ſc. acetoſe oium aā. auſ. vi. ſc. hyuſ. nigri ʒ ſc. coziandri ambox aā. auſ. xviij. ſc. ſe niculi ʒ granox pini tozrefactox ʒ croci ʒ amigdala rum amararum omniū ana. auſ. ix. ʒ granox alke kengi montani ḡna. lxxv. ʒ confice cū coagulo vue ʒ fac trociſcos. doſis ſit a. ij. aureis vſq; ad tres.

¶ Rociſci alkekengi deſcriptōe alia q̄ pferūt ad vic⁹ renū ʒ velice ʒ ad diſtillatōz vrine. ℞. ſe. apij ʒ ſc. hyuſ. al. ʒ ſcebedenigi oiuz aā. pōd⁹. ʒ. vi. ſc. feni. ʒ. ij. croci ʒ ſc. acetoſe liliacſtri ʒ amigdalax pini ʒ opij ʒ amigdalaruz amarax ex corticatarū oiuz aā. ʒ. ij. ʒ ḡnox alkekengi magno rū numero. xxv. ʒ ſe. cucumeris. ʒ. xij. tere ʒ cōfice ʒ fac trociſcos.

¶ Rociſci de reubarbaro pferentes ad egri tudines antiquas ʒ duritiem epatis ʒ gra uitatem eius ʒ apoſtemata ipſius ʒ dolo res ſplenis ʒ percuſſionem euenientem in cozpore ℞. reuſini pondus. ʒ. viij. rubee lignozum lacce mū date omniū ana pondus. ʒ. iij. ſeminis apij ʒ eupa torij ʒ aniſi omnium ana pōd⁹. ʒ. iij. Aggrega has medicinas tritas ʒ cribellatas ʒ fac trociſcos ſm de ſcriptionem.

¶ Rociſci quos cōpoſuit aminulus qui con ferūt ad caliditatē ʒ ſolutionē vētris ʒ do lozē epatis. Quox hec eſt pmixtio: ℞. ipo dij ʒ berberis ʒ xyloaloes ʒ ſeminis acetoſe ʒ maſti cis ʒ galie ʒ ſpice omniū ana auſ. i. gūmi auſ. iij. ro ſarum auſ. v. conficiantur cū aqua roſ. ʒ infozmen tur trociſci.

¶ Rociſci alij: aniſi ʒ ſe. apij. amboz aā. pō dus. ʒ. i. aniſi ʒ amigdalax amarax ʒ ma ſticis ʒ ſpice ʒ folij indi oiuz ana pōd⁹. ʒ. i ʒ ſucci eupatorij ʒ aloes ambozū aā. ʒ. ij. aſſari. ʒ. i. tere ʒ confice ʒ fac trociſcos.

¶ Rociſci alij amigdalarum amararū ʒ ani ſi ʒ abſynthij omniū ana. ʒ. ij. aſſari. ʒ. i. te re ʒ confice ʒ fac trociſcos.

¶ Rociſci meron ʒ ſunt cogniti betricō: ℞. croci ʒ opij ʒ myrrhe ʒ ſc. hyuſ. al. coz cuz radicis mandragoze partes equales: conficiantur cū ſucco lactuce ʒ fiant trociſci: ʒ cū ne ceſſe fuerit tere ʒ diſſolue cum aqua ʒ line ſuper tim poza.

¶ Ermixtio trociſcoz: ℞. calami aromatici ʒ melilоti amboz aā. ʒ. ij. cardamomi. ℥ i. ʒ. ʒ. foliox ancſri. ℥. i. ro. ru. ℥. ʒ. muſchi auſ. i. tere ʒ cribella ʒ fac trociſcos.

¶ Rociſci valētes ad vic⁹ inteſtinoz ʒ expul ſionē ſāguis vndecūq; ſit. ℞. ſuptoxis roſ opij ʒ acatie ʒ gūmi oiuz aā. ℥. i. gallarū ℥. ʒ. feluzaharagi. ℥. i. ʒ. ʒ. conficiant cū ſucco alcar cos ʒ fiant trociſci.

¶ Rociſci andromachi conferētes ad expul ſionem ſāguinis: ℞. arſenici ʒ opij ʒ cozal li omniū ana. ʒ. iij. olibani. ʒ. viij. ſtelle ter re ʒ aniſi ʒ boli armeni omnium ana. ʒ. iij. ſeminis papaueris. ʒ. ij. balauſtie. ʒ. ʒ. tere ʒ pfice ʒ fac trociſ.

¶ Rociſci andromachi deſcriptione alia fa cientes ad dolorez ſtomachi ʒ ad difficul tatem ventris ʒ difficultatem vrine: ℞. ſe minis apij. ʒ. vi. aniſi. ʒ. iij. reuſini ʒ piperis albi ʒ flo ris ſquinanti ʒ caſtorei ʒ ſpice ʒ cynamomi ʒ opij omnium ana. ʒ. i. ʒ. ablinthij. ʒ. iij. aloes ſcotrēſis et maſticis ʒ croci oiuz aā. pond⁹. ʒ. i. tere ʒ cribella ʒ pfice ʒ informa trociſcos.

¶ Rociſci alkindi qui conferunt epati quod debilitatum eſt in generando ſanguinem adeo q̄ debilitatus eſt appetitus cibi et appetitus coitus: Recipe lacce lignozuz partes. v. berberis partes. iij. reuſini roſ. ru. ʒ xyloaloes indi omniū aā. tertiam partis. i. lticados ʒ venaruz lilij ſubalbidi amboz aā. ptē. ʒ. croci ʒ aniſi ʒ ſe. apij et keliz romani ʒ petroſelini oium aā. q̄rtā ptis. i. tere ʒ fac trociſcos.

¶ Rociſci andromachi abſterſiui conferen tes ad humoꝛē crudū ʒ choleram fortes valde: Re. myro. ʒ belliricoruz ʒ emblico rum ʒ burungi omniū partem. i. poſt cicotrigonga tionem ʒ medulle turbit albi quantum eſt illud to tum ʒ penidioꝛū quantum omnia: ponuntur pen dij in patella ʒ fundatur ſuper eos aliquid aque. Cum ergo bulierit auferantur ʒ pulueriȝentur ſup eos medicie poſt comeſtionē ʒ pmiceāt pmixtione decēti. deiñ fiant troci. ʒ ſit gſq; tro. ponderis. ʒ. x. doſis ſit tro. i. cum aqua in qua infuſum eſt coriandrū ſiccū a pncipio noctis: deinde colet hora q̄ po tatur medicina in mane: ipſe eni faciūt aſcellare a. x. ſcellis vſq; xx. ʒ ſit cib⁹ ei⁹ ſup ipſos cū fuerit veſpe mice in aqua ciceris cū oleo abluto. Et ſi eſt neceſſa riam vt educatur phlegma vtreum vſcoſum ad datur in eis quantum quarta pars myroba. de pul pa colloquintide.

¶ Rociſci almezerion conferentes ad nau ſeam ʒ ſingultum ʒ tenaſmon: Re. aniſi et ſe. apij ʒ calamēti hortulani ʒ mente ʒ pe troſelini ʒ amcos omniū ana. ʒ. vi. ʒ opij ʒ caſtorei ʒ piperis albi ʒ macropiperis ʒ ſiſimbrij ʒ myrrhe ʒ abſyn. omniū ana pondus. ʒ. iij. ʒ corticuz caſſie ʒ. xij. pficiant cū melle ʒ fiant tro.

¶ Rociſci mezerion alij: Recipe ſemis apij ʒ aniſi ʒ cynamomi omnium ana. ʒ. vi. ab ſinthij romani. ʒ. iij. myrrhe ʒ piperis et opij ʒ caſtorei omnium ana. ʒ. ij. Aggrega has me dicinas tritas ʒ cribellatas ʒ fac trociſcum cum tri plicato ʒ vtere ad debilitatem ſtomachi ʒ fluxū ven tris ʒ vomitum.

¶ Rociſci akondinon conferentes ad febres inflāmatiuas ʒ apoſtemata epatis ʒ febres compoſitas ex cholera ʒ phlegmate ʒ ſan gine ʒ humiditate: Recipe roſarum ru. ablatis ca pitibus pondus. ʒ. vi. ſpice odozifere ʒ croci ambo rū ana. ʒ. ij. ſucci liquiritie ʒ radicū liquiritie ʒ gra noꝛū cucumeris excoꝛticatoꝛū tereniabin mundati omniū aā. ʒ. iij. dragaganti ʒ gūmi amboꝛ aā. pon dus. ʒ. i. Aggrega hal medicias tritas ʒ cribellatas

z ꝓfice cū aqua dulci z fac trociscos.

Drociſci akondinō deſcriptione alia: ℞. granoꝝ melonis z granoꝝ citroli z granorū cucumeris z cucurbite dulcis excoriticatoꝝ omniū ana pōdus.3.x. ſucci liquiritie pond°.3 vi. dragaganti pondus.3.iiij.ſe. ſemiculi z roſaꝝ am boꝝ ana.3.ij. croci pōdus.3.i. tere z ꝓfice cum aqua piſſij: z fac tro. z vtere.

Drociſci marini ꝓferentes cū approximant egri illios valētes ad inflationē z conferentes ad vomitū: quoꝝ pmixtio: ℞. ſe. apij z anili oiuz ana pondus.3.vi. abſynthij romani maſticis ana pōdus.3.iiij. pipis z myrrhe añ pōdus.3 ij. cinnamomi pōdus.3.vi. opij.3.ij. tere z cribella z cōfice z fac trociſcos.

Drociſci de papauere ꝓferētes ad fluxū ſāguinis z tuſſiz z ſe. z doloꝛē pectoꝛis: ℞. roſaꝝ z gūmi ara. amboꝝ ana pōdus.3.iiij. anili z dragāganti amboꝝ ana pōd°.3.ij. papauris albi z nigri amboꝝ ana pōdus.3.iij. ſpodij pondus.3.i. ſucci liqui. pondus.3.ij. croci pōdus tertie 3.i. tere z aggrega z fac trociſ.

Drociſci de balauſtijs ꝓuenientes eis q̄ habent fluxū ventris z egeſtionē emittūt ſanguineā z ſanié z habēt tenaſmō: ℞. balauſtiaꝝ z ſumac z coꝛticū glādiū toꝛrefactaꝝ z ſanic nabat z granoꝝ myrti oiuz ana.3.viij z gallaꝝ toꝛrefactaꝝ z ſanic nabat z granoꝝ myrti oiuz ana.3.viij. z gallaꝝ toꝛrefactaꝝ extinctaꝝ cū aceto cymini infuſi in aceto toꝛrefacti oiuz ana.3.iiij. tere z ꝓfice cum aq̄ to. aut ſucco maloꝝ: z i ſōma trociſcos drachmeos

Drociſci diſſulidis cōferentes ad vlcera renū z veſice z mictū ſanguis z difficultatez vrine quoꝝ hec ē pmixtio: ℞. ſemis apij et ſemis hyuſquami albi z ſchehedenegi oium añ pondus.3.vi. ſe. ſeniculi pōdus.3.ij. croci z granoꝝ pinì z ſemis acetoſe z opij z amigdalaꝝ amaraꝝ excōticataꝝ oiuz ana.3.iij. granoꝝ alkekengi mōtani.xv numero ſe. cucu. excoꝛticati.3.xij. tere z ꝓfice z infōma trociſcos.

Drociſci alandaron deſcriptiōe aſcelēdis: ℞. capitū granatoꝝ.3.x. alumis iameni.3. iij. calcadis.3.xij. dragaganti.3.xij. myrrhe.3.iiij. olibani.3.viij. ariſtol.5.xij. cōfice cū aqua mellis z fac tro.

Deſcriptio alia: ℞. ariſtologie z gallarū viridiū oiuz ana.3.viij. z relique medicine ſūt ſm quātitatē zuccari z infoꝛment trociſci.

Drociſcus alius q̄ confert ad vlcera inteſtinoꝝ z ſputū ſanguinis ex pectoꝛe z conſeruat fetū: ℞. antimonij z ſchehedēigi z ſāguinis draconis oiuz ana ſextaria.iij. ſedarā ſextariuz i. laudani z zuccari z croci oiuz ana.3.iiij. balauſtiaꝝ z gallaꝝ oiuz añ.3.xx. litij z cornu cerui adiſti et acatie oiuz añ.3.x. ꝓficiant cū aq̄ arnoglosſe aut cū aq̄ virge paſtoꝛis: z adminiſtret ſm tres modos. Et curſij ex inferioꝛib° cū cliſteri i receptrice. Et modo ſcdo ſupponat cum lana, Et modo tertio det in potu cū ſucco citri z cū aqua virge paſtoꝛis. Et ad ſputū ſanguis ex pectoꝛe cuz aqua poꝛtulace: z oxymente cū rob cidonioꝝ puro.

Drociſci de aniſo aperientes opilatiōes rectificātes epar lenificantes naturā auferentes febres antiquas: quoꝝ hec eſt pmixto: ℞. aniſi.3.iij. abſynthij z aſſari z ſe. apij z amigdalarū amaraꝝ excoꝛticataꝝ z ſpice z maſti. z folij z ſeneti oiuz ana.3.i. eupatoꝛij.3.iij. aloes.3.iij. z 5. cōficiant cū aqua abſynthij: z fiāt tro. drachmei. z dētur in potu cū ſirupo acetoſo.

Drociſci leniētes naturā auferentes angu ſtiā ꝓferentes ad ſtrictura anhelit° ꝓhibentes vomitū quoꝝ hec eſt pmixtio: ℞. turbit.3.v. violaꝝ ſiccaꝝ.3.x. ſucci ligritie.3.ij. z.5. ꝓficiant cū aqua z fiant trociſci. doſis eoꝝ.3.iij. aut.iij. z bibantur cū 3.x. zuccari:

Drociſci de ſcibus q̄ cōferūt ad reſolutionē nature z vlcera q̄ ſūt in inteſtinis z ad illuz qui nō digerit cibos in p̄ctionē vehementē z tenaſmon z fluxū ſanguinis mulieꝝ frequentē. quoꝝ hec ē pmixtio: ℞. granoꝝ myrti.3.ij. ſe. fenicu. anili ame os ſe. apij ſe. hyuſquiami albi z dauci oiuz ana. 3.i. opij.3.vi. ꝓficiant cū vino z fiant trociſci pōderis.3 5. z adminiſtrentur poſt ſex menſes.

Drociſci ad inceptionem aque z ad dutitiē epatis: ℞. roſarū.3.iiij. berberis.3.ij. ſpice tantundem maſticis z ſucci eupatoꝛij z abſynthij z ſquinānti z aſſari z anili z ſemis apij z ſemis ſeniculi z ſcolopendrie z fructus tamariſci z radicū capparis omniū ana.3.i. reubar. z lacce z ſucci liquiritie omniū ana.3.i. z.5. croci.3.5. infoꝛmentur trociſci.

Drociſci de roſ qui cōferunt ad doloꝛem ſtomachi z febrem phlaticā: ℞. roſaꝝ ſiccarū.3.ij. ſpice z radicis liquiritie omniū ana.3.i. karabe z maſticis amboꝝ ana.3.vij. carpobal.3.v. tere z confice cum rob z fac troſ.

Drociſci de roſ lenitiui qui in eſtate in potu ſumunt: ℞. roſ pondus.3.x. ſpici radicū liquiritie omniū ana.3.v. ſcamonee.3.iij. teranᵗ z cōficiantur cū aqua frigida: z infoꝛment trociſci.

Drociſci, de roſ z eupatoꝛio conuenientes ad febres antiquas z doloꝛem epatis z ictericiam: ℞. roſaꝝ.3.v. ſpice.3.ij. ſpodij.3.i ſucci eupatoꝛii.3.viij. tere z confice cuz aqua terentina biu z fac troſ. z da in potu cū aliquo ſirupoꝝ.

Drociſci de lacca cōuenientes ad opilationes epatis z ſplenis z febrem aſſiduaz z puocāt vrinam: quoꝝ hec eſt permixtio: re. lacce z rubee z anili z ſeminis apij z abſynthij romani z aſſari z amigdalaꝝ amaraꝝ excoꝛticataꝝ z coſti z ariſtologie longe z ſucci eupatoꝛii z ſucci liquiritie z ſucci berberis omniū ana partē. i. infoꝛmentur trociſci drachmei: z dentur in potu cum eo quod conuenit de ſirupis.

Drociſci de rubea q̄ conueniūt ad grauedinē ſplenis z doloꝛē ei⁹ z ſc. chroniq̄ quoꝝ

hec est pmixtio. ℞. rubee. ʒ. xii. corticū radicū capparis ⁊ aristo. longe ⁊ radicū liquiritie oium ana. ʒ i. cōficiantur cū sirupo acetoso: ⁊ informētur trocisci ponderātes. ʒ. i. doſ sit. i. cū decoctiōe absynthij

Rocisci de cuscute ꝓueniētes ad fe. chroni cas ⁊ extinguūt eas: quoꝝ hec est pmixtio. ℞. se. citroli ⁊ se. portulace ⁊ se. alsehesabē oium añ. ʒ. iii. sucaba ⁊ bedeoard ⁊ fumi terre oim añ. ʒ. iiii. dragaganti ⁊ amili ⁊ gūmi oium añ. ʒ. i. et ℈. spodij ⁊ turbit ⁊ se. cuscute oiz añ. ʒ. iiii. tereniabi ʒ. xxx. zuccari alphasir. ʒ. xxx. croci. ʒ. iii. cōficiant cū aqua ⁊ melle ⁊ fiant trocisci ⁊ administrentur.

Rocisci de decē medicinis qui ꝓueniūt ad quartanā antiquā ⁊ doloꝛē cpatis ⁊ mollitiē. ℞. anisi. ʒ. iiii. assari ⁊ folii indi absinthij ⁊ se. apij ⁊ spice ⁊ amigdalarū amararū excorticatarū ⁊ masticis oium añ. pondus. ʒ. i. aloes. ʒ. ii. succi eupatorii. ʒ. iiii. tere ⁊ confice cū decoctiōe absynthij ⁊ informa troc. drachmeos: ⁊ da in potu cum aqua tepida.

Rocisci cōferētes ad febres antiquas ⁊ inflāmationē ⁊ vomitū ⁊ lenit naturā. ℞. rosarū rubearū ablatis capitibus pondus. ʒ vi. granoꝝ cucūeris excorticatorū ⁊ masticis ⁊ rem sini ⁊ succi eupatorii oium añ. pōdus. ʒ. iii. croci pō dus. ʒ. ii. aloes scotrēlis pōdus. ʒ. i. Ziggrega has medicinas tritas ⁊ cicorigonizatas ⁊ cōfice cū aq̄ dulci ⁊ fac tro. ⁊ vtēr cū aqua frigida aut citroli aut cum sirupo acetoso.

Tractatus nonus de decoctionibus ⁊ pillulis.

Os postponemus sermonē de cathar ticis quoꝝ quedaʒ sunt apozimata: ⁊ q̄ dā pillule ⁊ sermonē de gargarismis ⁊ obtarmicis ⁊ emplis ⁊ epithymatibus ⁊ medicinis oculi ⁊ dentis ⁊ alioꝝ vsqꝫ ad sūmam secūdam ⁊ sigillabimus hanc sūmaʒ loquendo de oleis ⁊ vnguētis ⁊ ante illud afferemus descriptiones apozimatū ⁊ pillularuʒ quoꝝ narrationē vidimus esse ante hanc sūmā secūdam.

Ecoctio aque de radicibus ꝓferens ad opi lationes ⁊ difficultatē vrine ⁊ doloꝛeʒ epatis ⁊ stomachi ⁊ administrat cū oleis ⁊ alijs ℞. corticū radicum seni. ⁊ corticū radicum apij et radicū squinānti ⁊ semi. sēi. ⁊ apij ⁊ anisi ⁊ spice odorifere ⁊ ca. ve. ⁊ masti. ⁊ passu. enucleatarū. q. neces se est. decoquantur ⁊ dentur in potu. q. ē necesse.

Ecoctio aque de radicibus ad doloꝛē epatis alkindi. ℞. corticuʒ radicis se. ⁊ apij am borum ana pondus. ʒ. i. seminis feniculi seminis apij amborum ana pondus. ʒ. ℈. roſ. rube. mollitarū ⁊ calamenti ⁊ squinanti oium ana. ʒ. ℈. ⁊ passularū enucleatarū pon. ʒ. ii. ⁊ assari pon. ℥ic. ʒ i. ⁊ spice pō. ℥ie. ʒ. i. fūdant sup ea aque tertie. ii. lb. i. ⁊ decoquantur donec remaneāt. ℨ. ii. ⁊ plus paꝛ deinde coletur ⁊ fundatur super eā ex oleo amigdalino dulci pondus. ʒ. i. deinde potetur.

Pozima de absinthio conferēs ad doloꝛē epatis ⁊ stomachi ⁊ febres cōmixtas ſras phlegmaticas ⁊ melācolicas: cuius est hec pmixtio. ℞. anisi ⁊ seis apij ⁊ absinthii romani ⁊ assari ⁊ seminis feniculi ⁊ radicū squinānti oium quantū necesse est: decoquantur ⁊ extrahat aqua eoꝝ ⁊ detur in potu.

Ecoctio eupatorij cōuenīēs ei qui habz febrē quartanā ⁊ febrez phlegmaticā ⁊ febrez diuersam ⁊ lenit naturā. ℞. myroba. ni. ⁊ passularū mūdatarū ⁊ fumi terre ⁊ bedeoard ⁊ eupatorij ⁊ sucaba oium equaliter decoquātur ⁊ colentur.

Capitulū de pillulis.

Illule q̄ ꝓueniūt illi q habz vētositatē grossā ⁊ inflāmationē ⁊ spasmū neruoꝝ ⁊ inflationē testiculoꝝ: ℞. se. apij ⁊ se. harmel ⁊ amili ⁊ masticis ⁊ croci oim añ. ʒ. ij. myro. ni. ⁊ belliricoꝝ ⁊ emblicoꝝ oium ana. ʒ. ii. serapini ⁊ bdellij subalbidi oiuʒ añ. ʒ. i. ⁊ ℈. calamēti ⁊ petroseli ⁊ flozis ignāti ⁊ assari ⁊ costi ⁊ zedoarie ⁊ ligni aoes oiuʒ añ. ʒ. ℈. ⁊ informētur pillule.

Illule fetide magnē q̄ expellūt hūoꝛes grossos ⁊ aperiūt opilatōes ⁊ ꝓferūt ad doloꝛes iuncturarū ⁊ ilioꝝ ⁊ albaras ⁊ morpheā ⁊ lepzā ⁊ elephantiā: ⁊ sūt pillule cognite almeheru. ℞. āmoniaci ⁊ serapini ⁊ oppopōa. ⁊ bdellii ⁊ aloes ⁊ harmel ⁊ myrobal. ⁊ pulpe colloquintide oium añ. ʒ. viii. ⁊ alsabrā ⁊ epithymi ⁊ cuforbij ⁊ capsie ⁊ hermodactiloꝝ oium añ. pondus. ʒ. iiii. ⁊ turbit. ʒ. x. ⁊ castorei pōdus. ʒ. ii ⁊ scamonee pon. ʒ. iii. agarici. ʒ. ii. et croci ⁊ spice ⁊ cardamōi ⁊ radicis aitee albe ⁊ alkeia ⁊ cinamomi ⁊ galāge oim añ. pon. ʒ. i.

Illule fetide maiores ꝓferētes ad doloꝛem colice ⁊ podagre ⁊ doꝛsi ⁊ genuū ⁊ reſoluūt hūoꝛes grossū viscosū in corpe: q̄rū hec est pmixtio. ℞. bdellii serapi āmoniaci oppopōaci se. harmel ⁊ pulpe colloqntide ⁊ aloes scotrēlis ⁊ epithymi oim añ. ʒ. x. sca monee. ʒ. vi. cinamomi spice croci ⁊ castoꝛei oim añ. ʒ. ii. euforbij. ʒ. i. ifundāl. gūme in aqua poꝛri ⁊ fiāt pill. doſ. ʒ. ii.

Illule fetide minoꝛes mūdificātes hūorē grossū viscosū ex doꝛso ⁊ genib⁹. ℞. serapini de saphāi ⁊ āmoniaci ⁊ oppopōaci ⁊ bdellii oium añ. ʒ. x. turbit. ʒ. xx. pulpe colloquintide. ʒ. xii. infundātur gūme ⁊ cōficiant cū eis medicine: doſis. ʒ. i. cū aqua tepida.

Illule fetide alkindi que ꝓferūt ad doloꝛez iuncturarū ⁊ podagre ⁊ oēm doloꝛē ex humore crudo ⁊ cholera ⁊ melācolia ⁊ palysi quarum pmixtio hec ē. ℞. aloes ⁊ myrobal. citrinoꝝ enucleatoꝝ ⁊ harmel ⁊ epithymi cretēsis ex medulle turbith ⁊ āmoniaci ⁊ oppopōaci ⁊ serapi ⁊ bdellii iudaici oim añ. ptes. iiii. pulpe colloquitide ptes tres scamonee ptes. ii. cuforbij ⁊ castorei et cinamomi ⁊ croci oim añ. ptē. i. infunde gūmas in aqua poꝛri aut aqua caulis die ⁊ nocte: deinde tere medicinas ⁊ tere gūmas donec fiāt sicut vnguētum deinde pulveriza medicinas sup. eas ⁊ tere donec

ꝑmisceantur: t fac pillulas sices piperi t exsicca in vmbra: dosis earū pondus.ʒ.ii.in principio noctis cū aqua tepida t sit cibus sup eas pull⁹ ꝑditus i zibrabegi t vinū eius sit vinū mellis aut de passis.

Illule de capsia maiores que sūt cōferētes ad dolores hūoꝝ t anchārū t vene ischiatice t solutione educūt hūozē grossū viscosū ℞.serapini t āmoniaci t bdellij t euforbij t opoponaci oim añ.ʒ.i.aloes t epithymi t agarici oim añ.ʒ.i.t.ʒ.aristo.rotū.t cētauree t castorei oim añ ʒ.ii.macropiperis t zinziberis t cymini t ameos t seris apij t anisi t myrrhe t croci oium añ.tertias.ii ʒ.i.myroba.citri.t hermodactilox t radicis almeheizabefgi oim añ.ʒ.ii.t.ʒ.synapis t capsice t pulpe colloquintide t ligni aoes t salis indi oim añ.tertias.ii.ʒ.i.ꝑsice cū aqua alkekēgi t fiant inde pillule.dosis pondus.ʒ.ii.

Illule de capsia minores ꝑferētes ad mollificatiōem ptis t palysim t dolorē anchārū t genuū t iūcturarū t podagrā fram t solutione educūt hūozē crudū grossū ℞.e.myrob. citri.ʒ.x.aloes.ʒ.xx.ʒiziberis.ʒ.ii.piperis t macropiperis oim añ.ʒ.i.synapis.ʒ.iiii.capsice inde t salis inde t pulpe colloqn.oiꝫ añ.ʒ ii.p̄cidiaꝫ.ʒ.iiii.cōficiant cum aqua pōa t informent pill.dosꝫ.ʒ.ii.cum aqua tepida.

Illule de capsia descriptiōe alia: ℞.aloes t turbit t hermodactilox oim añ.ʒ.x.capsice t acori t salis naptici t pulpe colloqui, agarici t granox harmel t bdellij t serapi oium añ.ʒ.ii.ʒʒ.t macropi.t piperis t mastich t synapis t anisi t costi t ameos oim añ.ʒ.ii.epithymi t myro.ni.ābox añ.ʒ.v.ꝑficiātur cū aq̄ caul t alkekēgi quarū dosis sit.ʒ.ii.aut tres cū aqua calida.

Illule de cupatorio faciētes ad dolorē epatis t icteritiaꝫ t ad febres. ℞.aloes t succi cupatorii t myro.citri.oium equalē: tere t cribella t confice cū aqua apij t fac pillulas. dosis pondus.ʒ.ii.

Illule ꝑsice ꝑferētes ad palysiꝫ t torturā t dolorē genuū t dolores iūcturarum ex phlegmate.℞.albredumaru t est medicina inda et sani t asrangi: t est medicina alia inda t turbit t gīnox alnū indi t herbe cupatorii oium añ. aur.xx. decoquātur cū lb.i.aque dōec remaneat medietas deinde colent t reducatur aqua coq ad ignē t bulliat donec coaguletur; t ꝓiciat super eaꝫ deinde desceni mundati a cortice suo exteriore t est ille ligue autis ponite in medio sui. Et sumant cynami t agarici t masticis t aloes scotrēlis et albrēgi excorticati et succi liquiritie oium añ. aur.xx. tere t cribella sū oculi ꝓter deinde: deinde tere deinde solū et misceatur cū medicinis; qm̄ nō cribellat ꝓpter vnctuositatē suā: deinde ꝓiciantur super illā aquaꝫ decoctam coagulatā et facta est ei spissitudo mellis: t cōficiantur cū ea iste medicine et informentur pillule; et sumatur de eis pondus tertie.ʒ.i.vsq̄ ad.ʒ.ʒ. et quādo multiplicas: da duas tertias.ʒ.i.cū aqua calida in nocte.

Illule aliathelic et sunt pillule abstergētes phlā,t melācoliā et educētes ea ābo t frangūt vētositatē debilitatis digōis: t dāt i potu hyeme t estate quarū hec ē pmixtio.℞.cinamomi t costi t spice t amomi t camedreos t ḡnox albē t mahaleb t cinamomi t agarici oium añ. pōdus.ʒ.ii.myrrhe t croci t garioffil.oium añ.pōd⁹ ʒ.iii.aloes.ʒ.xvi.fiant pillule in estate cū succo ros t in hyeme cū succo caul.dosis earū pōd⁹.ʒ.ii. cū vino ante cibū t cibet in hora sua cū aq̄ ciceris.

Illule aldarie ex li.alcalamet que odorē rū efficiūt oris odorē t abstergūt vitū t cōsumūt phlegma t faciūt appetere cibū t cō fortant dentes masticātes.℞.cynami t pipis t rubee t coriandri t heilbace t pdiati t faufel t cabebus oim añ.pondus.ʒ.ii.t kirat.i.muschi.tere t cribella t cōfice cū aqua gūmi soluti.

Illule que cōferūt ad vētositatē t debilitatē stōi t ad hemorroidas quarū hec ē pmixtio ℞.scorze ferri aur.c.que infūdantur in aqua pozi septē dieb⁹ cōtinuis t remouet aqua in ea oi die semel t granox nasturtij ʒ.cc.se.pozi t se. eruce t se.alfeful t se.apij t se bauche t se.rhaphāi t lenugreci t se.cepe oium añ.ʒ.xxv.tere t cōfice cuz aqua pozi t informa pillulas sicut cicer.

Illule de dēde ꝑferētes ad torturā t colicā et dolores dorsi t genuū t oēm dolorē. cuius cā est phlegma grossū viscosū t oēz vētositatē grossaz.℞.cinamomi excorticati a cortice suo superiore de quo ꝓciant ligue reperte int duo frusta t granox dēde t succi liquiritie t agarici al. t alkekēgi t herbe cupatorij t ahlynthij aloes ptes eqles: tere t cōfice cū aqua apij t informētur pillule que. t ille qui de eis facit pillulas mungat manū suā oleo balsami odorifero. dosis earū est qō est a ʒ.i.vsq̄ ad.ʒ.ii.t sit cibus sup eas zibrabegi.

Illolutiuus cōferēs ad torturā t abstergit vitū t acuit auditū: t ad dolores splenis et ad podagrā t dolores iūcturarū t mollificatiōē lacerti t nocumēta frigoris t humiditatis cuius hec est permixtio. Salis gēme.ʒ.vi.piperis ʒ.vii.zinziberis t semmis apij t isopi t anniden et petroselini t semis feniculi t anisi t folij indi t agarici t scamonee t nasturtij t garioffilozum omniuz ana.ʒ.iiii.Aggregentur post cribellationez t reponantur in vase t administrentur.

Illule stomatice alkindi que confortāt stomachū t faciūt appetere cibū t sūt valētes ad stomachū t epar t splenem t mūdificāt sensus t intestina t educunt superfluitatē ex toto corpore t phlegma.℞.myrob.kebulox ptes vi.salis indi t ahlynthij romani t agarici leuis scamōee subalbide oium ana partes.iij.assari t anisi t semi.apij oium ana ptes.ii.medulle turbit al. ptes.xvij. epithymi cretensis rubei mūdi recentis ptes.v. hyrepi,

partes. vii. garlosiſ. ptem. i. ꝓmiſceant medicine iſte poſt cribellationem: deinde ponat ſuper eas paulatim: et ipſe iterent aqua in qua bulite ſint ptes. iij. pe nidioꝝ ſahari donec cõuerſa ſit in ſubſtãtiã ſucci da ciloꝝ: deinde informent pillule ſimules pip cri. doſ ſit pondus auꝝ. ij.

Illule albaramaizi mundificantes caput et extremitates et ꝓferunt ad apoſtemata: bibantur et dormiatur ſuper eas ꝓpterea q ſunt vltime in attractione quoꝝ ꝓmixtio hec eſt: re. aloes ſcotrenſis et pulpe colloquintide amboꝝ an. vj croci et ſpice et cinnamomi et granoꝝ balſami et aſſari et maſticis et abſynthii romani. et ſcamonee et turbit omniũ ana auꝝ. ij. caſſie auꝝ. ſ. tere bene et cribella et cõfice cũ aqua tepida et fac pillulas: et iungat manũ ſuã oleo amigdalino dulci et ſumat de eis ꝑm quantitatem lentitatis nature et ſiccitatis eius. minus pillule. iii. et plus de eis pilluleix. doſis integra. ʒ. iii. cuꝝ vadit ad lectum ſuum.

Illule filij alharit experte ad morpheaꝝ fedam: auferũt enim eã in tribus diebꝰ et cõferunt ad febrem et ventoſitatem et dolores tũcturaꝝ et omnẽ paſſionem phlaticam et melancam: Re. myrobalanoꝝ nigroꝝ citrinoꝝ et aloes ſcotrẽſis et ſarcocolle et bdellij rubei ſerapini de ſpahani et pulpe colloquintide omniũ ana partes. v. naſturtij albi et origani perſici et nigelle et eymini carmen et ſalis gẽme et viſci romani omniũ ana partem. i. Tunc pe has medicinas poſt contritionez et cribellationẽ et ꝓmiſce perfecte et infunde gũmas in aqua poꝛa in vaſe eris tante quantitatis qua conficiant medicine et ponat in ſole donec reſoluant gũme: deinde ꝓpiantur medicine cribellate deſuper: et cõficiantur bñ vehementer conterendo donec ſit poſſibile ut fiant pillule ſimules piperi et exiccentur in vmbra: doſis eaꝝ auꝝ. i. cũ aqua tepida. et abſtineat ante ipas duobus diebus ab oibus rebꝰ niſi pane et alzibzabegi.

Illule filij habeare ſuper quibus eſt cõuenientia manifeſti iuuamenti in ventoſitatibus et choſa in ventoſitatibꝰ hemoꝛroidarum et humoꝝ crudo et morphea et paritu: et bibuntur in omni die et nocte hyeme et eſtate: quaꝝ permixtio hec eſt: ℞. myrobalanoꝝ citri. et nigroꝝ et belliricorũ ablatis nucleis omniũ ana auꝝ. xii. emblicorum auꝝ. vi. caſſie inde et macropiperis amboꝝ añ. auꝝ. v. nucis muſchate et ſalis gẽme omniũ ana auꝝ. ii. turbit al. aloes amboꝝ auꝝ. iii. tere et cribella omnia: et fac pterionem cuꝝ oleo vio. et fac pillulas et exſicca in vmbra: doſ eaꝝ auꝝ. vi. apud mediaꝝ noctẽ cũ aq̃ calida: videbis enim mirabilia ex iuuamento.

Illule aggregatiue filij hilgebẽ que ꝓferũt ad ſuꝑfluitatẽ exiſtentem in corpe ex phlegmate et choſa rubea et choſa nigra. Et illi cõferunt capiti cũ in ipo eſt ſuꝑfluitas ex iſtis hũoribus aut ex vno coꝝ et reſoluũt ſurditatez accidẽtẽ inde: et ꝓferunt ſtomacho et epati et fortãt ea et ꝓferunt ad omnẽ febrẽ antiquã et ſedãt hũores oculoꝝ et ſedant ſanguinẽ et ſanant ſpẽs vlceꝝ et puriũ. Et ille q habet hemoꝛroidas et indiget potu eaꝝ tangat indices et pollicẽ ſuũ cũ aliquãto oleo amigdalino: deinde tangat illas pillulas digitis ſuis quãtitate q̃ fluant cum oleo: deinde bibat eas. nõ enim nocebunt ei cũ fecerit illud: quaꝝ permixtio hec eſt: ℞. hierepicre. ʒ. xxiii. myro. ni. et citrinoꝝ oiũ ana ʒ. vi. maſticis et aniſi et ſucci eupatorii et ſucci abſynthii oiũ añ. ʒ. ii. roſaꝝ ru. ʒ. iiii. terantur et cribellent et ꝓficiant cuꝝ aq̃ informent pillule ſiles pipi: doſ. ʒ. ii. vſq; ad. ʒ. ii. et ʒ. et bibant poſt. ii. horas a principio noctis añ q̃ dormiat vtens eis: deinde ſurgat. et lauet ſe cũ aſcelare a duabus ſcellis vſq; ad. iii. et erit eaꝝ opatio in die.

Illule facte cũ euforbio ꝓferentes ad aquã citrinã et ad doloꝛem dorſi et anche et podogrã et mollificationẽ mẽbroꝝ: quaꝝ permixtio hec eſt: ℞. euforbij et maſticis amboꝝ añ. ʒ. iii. ſcamonee et agarici amboꝝ añ. v. pulpe colloquintide ʒ. ij. aloes et epithymi amboꝝ ana pondus. ʒ. xx. iuce abſynthij pondus. ʒ. v. ſalis indi pondus. ʒ. i. et ʒ. macropiperis pondus. ʒ. ij. aniſi pondus. ʒ. iij. ſpice pondus. ʒ. x. tere medicinas et cribella et ꝓfice cũ aq̃ caulis informa pillulas ſicut piper. doſis huius medicine eſt. xi. pillule vſq; ad quãtitatẽ. ʒ. ſ. ante cibuꝝ et poſt ipm: et bibat ſuꝑ eas aqua calida.

Illule alie ꝓferẽtes ad febrẽ chronicã et debilitatẽ ſplenis et epis et inceptionẽ aque: ℞ camepitheos et camedreos et radicũ liquritie et croci et lacce et abſynthij oiũ añ. ʒ. x. ſe. apij et aniſi et ſemnis ſe. oiũ ʒ. v. ſucci eupatorij et reubini et roꝛ. omniũ añ ʒ. viij. ſe. cuſcute ʒ. xv. polij et ſi habuerit ſplenẽ adde in eis ſcolopendrie ʒ. x. radicis capparis et fructus tamariſci amboꝝ añ ʒ. viij.

Illule alie ad febrẽ chronicã ex hũoribus cõmixtis doloꝛez epis et inceptionẽ aque et ℞. abſynthij et ſucci cupa. et myro. citrinoꝝ et aloes et maſticis et croci et ariſto. et lacce et aniſi et capſie et bete oiũ añ ptem vnã terant et informent pillule.

Illule ꝓferẽtes ad febrẽ chronicã accidentem ab hũoribus ꝓmixtis et ad doloꝛẽ epatis et inceptionez hydropiſ: Re. abſynthu aut ſucci ei⁹. et ſucci eupatorii et myro. citri. et aloes et maſticis et croci et reubarbari et lacce ablute et aniſi et folij ficci et hierepicre oiũ añ ptẽ. i. terant et ꝓficiant cũ ſucco ſolatri: et informent pillule. doſ pondus auꝝ. i. cũ aq̃ tepida in nocte. Et ſi fuerit tuſſis ꝓmiſce cuꝝ medicinis ſucci liquirine quãtũ eſt medietas ponderis omniũ medicinaꝝ.

Illule q̃ apiũt opilatões et ſubtiliant hũores groſſos et faciũt deſcẽdere hũores et humiditates viſcoſas et mucilãgioſas: q̃rũ hec eſt ꝓmixtio: Re. folij indi et myrrhe et floꝛis ſignanti floꝛis abſynthij romani et maſticis et croci oiũ añ ʒ. ſ. ſe. apij et aniſi et bdel. et ſapi et oppopo. oiũ añ ʒ. i. aloes ʒ. viij. fiat aga. aboꝝ añ ʒ. iij. ſ. et fiat pille

Illule de ſapio q̃ ꝓpiunt ad doloꝛẽ genitum et ãchaꝝ et lateꝝ. q̃ꝝ hec eſt ꝓmixtio: Re. ſe. apij et ſe. harmel aboꝝ añ ʒ. i. ſapi et bdellij aboꝝ añ ʒ. ij. hiere. ʒ. ij. pulpe colloquintide et agarici aboꝝ

añ.ʒ.i.turbit.ʒ.vi.fiãt pillule:dof.ʒ.ij.cũ aq̃ tepida

Pillule de oppoponaco liialomõi ꝓuenie
tes ad doloꝛẽ genuũ ꝛ doꝛsi ꝛ paliuz ꝛ toꝛ
turã:℞.ʒʒ.ꝛ pipis ꝛ macropipis ꝛ caplie
inde ꝛ myrobal.curmoꝝ ꝛ belliricoꝝ ꝛ emblicoꝝ et
ꝛ myrre ꝛ turbit ꝛ scamonee ꝛ croci ꝛ castoꝛei oĩuz
añ.ʒ.ij.oppoponaci ꝛ hermodactiloꝝ ꝛ serapini ꝛ
bdelly ꝛ ãmoniaci ꝛ pulpe colloquintide oĩuz añ.ʒ.x
oloes.ʒ.xx.infundant gũme in aq̃ caulis ꝛ ꝓficiant
cũ eis medicie ꝛ informẽt pillule dof.ʒ.ij.

Pillule de euforbio ꝓferentes ad paliũ ꝛ
mollificatõez ꝛ hũoꝛes crudos descẽdẽ
tes ad neruos:℞.agarici pulpe colloquti
de euforby serapini bdellij oĩum añ.ʒ.i.aloes.ʒ.ij.
terant ꝛ ꝓficãt cũ aq̃ caul ꝛ fiant pillule.

Pillule inde fcẽ cũ muscho ꝓferẽtes ad do
oꝛẽ stõi ꝛ auferũt feroꝛẽ oꝛis ꝛ malũ odo
rẽ potꝰ vini ꝛ exliccãt hũiditat.s eoꝝ:℞e.remisk ꝛ
cappis ãboꝝ añ.lb.i.ꝓterãt ꝛ abluãtcũ aq̃ ꝛ ꝓpiciãt
i vase ꝛ ꝓpciantsup ea aq̃ lb.xl.ꝛ decoq̃nt donec re
maneãt lb.v.ꝛ colet:deiñ reducat ad vas mũdum
ꝛ decoq̃nt cũ aq̃ secundo sola donec coagulet:ꝛ tu
remoueb ea cũ cochlario ita vt nõ adhereat ꝛ adu
rat:deiñ ꝓpciat in catino viridi ꝛ exliccet sic exliccat
aloes ablutũ. Cũ ergo volueris facẽ ex eis pillulas
sume de eis aure.xx.ꝛ tere ꝛ cribella:deinde accipe
heil ꝛ garioſil.ꝛ nucis muſ.ꝛ macis ꝛ xyloaloes in
di ꝛ folij ꝛ cẽtaurce ꝛ lãdali albi ꝛ girbaugue ꝛ cube
be oĩuz añ.auſ.i.ꝛ muschi a.ſ.v.cãfoꝛe auſ.x.tere
vnũquodq̃ p se ꝛ cribella.deiñ pmisce postea acci
pe remisk secũdo au.v.ꝛ ꝓpice sup eã aq̃.ʒ.vi.ꝛ de
coque eã donec remaneant.ʒ.ij.ꝛ cola ea ꝛ ꝓpice cũ
ea medicias ꝛ infoꝛma pillulas sicut cicer ꝛ exlicca
tas ꝛ tere eis cũ necesse fuerit.

Tractatus decimus de oleis.

Ermo nr in hac lũma de oleis est fm no
strã conditionẽ.

Leũ nardini:Liꝰ qdẽ inuãmẽta sũt milia
rẽ de nobilioꝛibꝰ oleis ꝓferẽs ad oẽz do
loꝛẽ q̃ fit ex frigiditate in vẽtre ꝛ vẽtositatẽ
intrisecã ꝛ ledat dolores auris ſros ꝛ remouet eos
ꝛ aufert doloꝛem capiſ ꝛ emigraneam facto caput
purgio ex eo colozem efficit bonum ꝛ aufert colicas
ꝛ punctionem ventosam ꝛ ꝓfert ad doloꝛes earum
ꝛ vẽtris ꝛ calefaçit matricẽ ꝛ mittat in fozamẽ virge
ꝛ sedat doloꝛem epatis ꝛ cõfert renibꝰ ꝛ vesice ꝛ ad
mollificationẽ vesice. Cuiꝰ hec ẽ pmixtio:sumant ca
lami aromatici ꝛ ciperi ꝛ folia lauri ꝛ xylobalsami ꝛ
folij indi ꝛ enule ꝛ iauine ꝛ squinãti ꝛ myrri ꝛ cozdu
meni ꝛ sansuci oĩuz añ.ʒ.ij.terant ꝓtinóe grossa ꝛ
ꝓpciant in vase ꝛ ꝓpciant sup ea vinũ ꝛ aq̃ ꝛ infun
dant sup ea olei ſisami kist.v.ꝛ decoq̃nt lento igne
in vase ꝛ ꝓpciant in vase duplici sex hoꝛis ꝛ moueãt
oi hoꝛa:deinde auferãt ab igne ꝛ dimittat donec in
frigidet ꝛ colet oleũ. Decoctio secũda cuiꝰ hec est
pmixtio:℞.rosa.ru.ꝛ cassie ꝛ succi myrti humide ꝛ
myrtbe oĩuz añ.ʒ.ij.terant grosse ꝛ ꝓpciant sup ea
aq̃ au ꝛ vinũ donec hũectent ꝛ oleũ decoctũ ꝛ deco
quant leui igne tmbꝰ hoꝛis ꝛ infrigidet ꝛ colet. De
coctio tertia cuiꝰ hec ẽ pmixtio:spice ꝛ garioſi.ꝛ sto
racis oĩum añ.ʒ.iij.nucis muschate.ʒ.v.olei bal
samini.ʒ.vi.tere medicinas grosse ꝛ ꝓpice super eas
aquã. Cũ ergo calefit,ꝓpice delup oleũ qd decoctũ ẽ
ꝛ oleũ balsami ꝛ storacẽ ligdã ꝛ moue donec misce
antur ꝛ ferueant donec ꝓsumatur aqua ꝛ remaneat
oleum.

Leũ de storace ꝓueniẽs iuncturis ad q̃s ef
fundit materia ꝛ calefacit lacertos ꝛ apoſte
mata frigida ꝛ matricẽ frigidã ꝛ calefaẽ re
nes ꝛ vesicã ex frigiditate:℞.oleũ ſisamini kist.i.sto
racis sicce.ʒ.iij.decoq̃nt leto igne donec sumat oleũ
virtutẽ storacis ꝛ reponatur.

Leũ de camemilla:℞.olei ſisami kist.i.fe
nugreci lupioꝛis camemilie abluti ꝛ exlic
cati in vmbra amboꝝ añ.ʒ.ij.ꝛ reponat in
vase vitri ꝛ ponat in sole.xl.dieb ꝛ admiſtra.

Leum de mastice conueniens ad debilita
tẽ stomachi ꝛ apostemata eius ꝛ lenit du
ritiẽ:℞.olei ſisamini kist.ij.masticis.ʒ.vi.
teratur mastix ꝛ ꝓoïciatur super oleum in vase du
plici.

Leum de absinthio factum in sole caleſa
ciens ꝛ cõfouans membra frigida:℞.olei
ſisamini danic.i.ꝓoïce,ipsum in vitri ꝛ ab
synthij.ʒ.ij.ꝛ ponatur in sole.xl.diebus ꝛ admini
stretur.

Leum de aneto:℞.olei ſisamini kist.i,se
minis aneti exliccati in vmbra.ʒ.i.ꝓoï
ciantur in vase vitri ꝛ ponantur in sole.xx.
diebus ꝛ administretur.

Leũ de lilio qd̃ ꝓfert ad frigꝰ mficis ꝛ ꝓfo
cationẽ mficis ꝛ ad colicã ꝛ calefacit renes
ꝛ vesicaz:℞.cassie lignee ꝛ carpobalsanu ꝛ masticis
oĩuz añ.ʒ.i.garioſi.ꝛ cynamomi amboꝝ añ.ʒ.ſ.
croci.ʒ.i.tere ꝛ ꝓpice in vase vitri cũ lb.i.ſ.olei ſisa
mini ꝛ lilijs.xxx.nũero postq̃ picceris illud qd̃ in
eis de citrinitate ꝛ radices foliꝝ eoꝝ ꝛ ponat in vm
bra in loco tẽperato vsq̃quo sumat oleũ virtutẽ eiꝰ
ꝛ administretur.

Leũ de halse,qd̃ ꝓfert ad difficultatẽ vrie.
℞e.olei ſisamini.ʒ.i.aq̃ lb.i.ꝛ q̃rt̃ ꝛ zinzi
beris.ʒ.iij.halse.ʒ.x.tere medicinal grosse
ꝛ ꝓpice in vase cũ aq̃ ꝛ oleo ſisamino ꝛ decoq̃tur do
nec ꝓsumat aq̃ ꝛ remaneat oleũ ꝛ distillet de eo in fo
ramen virge.

Leũ de halse aliud ad iũcturas ꝛ colozes
efficit bonũ ꝛ addit in desideriꝰ cocũdi et
cõmouet sup coitũ ꝛ rectificat renes ꝛ vesi
cam ꝛ dozsum cum de eo bibitur quantitas.ʒ.i.om
ni die cũ rob aut cũ vino ꝛ administrat etiã in cliste
ribus. Cuiꝰ hec ẽ pmixtio:℞e.olei ſisamini ꝛ lactis
vaccini dulcis ꝛ succi halse humidi oĩum añ.lb.x.
penidioꝝ alboꝝ lb.v.zinziberis lb.ij.ſ.terant pe
nidij ꝛ cribellent ꝛ ꝓpciantur omnia in vase figuli ꝛ
accendatur sub eo ignis lenis donec consumantur

aq̄ hasce t lac t remaneāt oleū solū t bibak de eo sic dixim⁹. Est enī iuuatiuū ad debilitatē renū t addit in desiderio coeundi t spermate.

Leū hasce aliud pueniēs ad difficultatem vētris t dolorē iliox t renū velice. Cuius hec est pmixtio: ℞. aq̄ dulcis sacraiati. xv. 33. pōdus. 3. uij. pruni hasce pōdus. 3. x. olei sisamini sacraiati. i. decoquant in vase nūdo ign e leni donec ꝓsumak aq̄ t remaneat oleū t auferak t dimittak donec infrigidet t colet t fiat clistere. ex eo posteriꝰ t ante infundendo in foramen virge.

Leū de serpentib⁹ ꝓferēs ad impetiginē t mollificationē stomachi. Sumank olei sisamini kist. iij. t ponank in vase figuli t ponatur in eo de serpēt⁹ nigris a. v. vsq; ad. x. t strin gak caput vasis t decoq̄nk lento igne donec in decoctione dissoluant t auferant ab igne t dimittak donec infrigidet k t apiak caput ei⁹ t caueak a vapore ei⁹ q̄re dimittak donec infrigidet t respiret t auferak ab eo vapor t ponak in vase t admistret in epithimate cū ipm est necessariū cū pēna iunctū.

Leū regis dauid qō ē iuuatiuū ad palisiz t tozturā t podagrā t tremorē t ad dolores iūcturax t dorsi t ad fistulas t hemoroidas t ad colicā t elephantiam. Cui⁹ hec est pmixtio: ℞. bdellij. 3. x. āmoniaci t serapini t oppoponaci t carpobalsami t opij t polypodij t hellebori albi t zarur t feleniari t capsie t amigdalax amararum excorticatarū. oiuz añ. 3. vi. gariofilox t nucis muschate t. 33. t galange t cynamomi t laudani et castorei omniū añ. 3. iij. kelile t se. hyusquiami albi t siseleos t olibani t nigelle t semi. eruce t se. pozri t ameos t costi omniū añ. 3. v. cipi t granox harmel t myrri. t granox viridiū t granox alkerua t santaluci oiuz añ. 3. iij. folioꝝ cupato rij t vinee amboꝝ ana. 3. v. terank medicine iste p trito grossa t pijciank in vase t fundank sup eas lb. vi. succi caulis t decoquatur igne leni donec redeat ad lb. ij. t remoueatur ab igne t colet t exprimak ita vt nō remaneat in eo aliquid de virtutib⁹ harū medicinax t reducak ad vas t fundank sup ipm de oleo olive lb. vi. t butyri vaccini t olei alrazaki t olei de kerua t olei aldemesi de cocti cū spēb⁹ t afferk hoc oleū egypto oiuz añ. 3. x t farine amigdalarū amararū. 3. ij. granozū lauri t pini amboꝝ añ. 3. vi. olei de lilio t olei de eruca amborū añ. 3. v. granoꝝ viridiū pōd⁹. 3. x. olei sisamini aut alrazaki in quo decocte sunt rute. 3. uij. vince 3. ij. olei de alcāna. 3. v. mellis anacardi. 3. iij. t addātur sup olea in vase t dissoluak cū pauco illo⁹ aq̄ de sagzenea pondus. 3. x. decoquank lento igne ꝑm facilitatē donec remaneat aq̄ q̄ntitas sacraiati. i. t auferak ab igne t colet cū mādili spisso t reducatur ad vas t pijciank ammoniaci. 3. x. t mellis. 3. x. t ponatur sup pruas donec liquefiat t misceantur cuz eo de storace liquida t napta alba t olei balsami oium añ. 3. x. t ponatur in ampulla t claudatur stricte caput eius. dosis eius a quarta. 3. i. vsq; ad auf. i. cuz aqua ciceris tepida.

Leū de costo dak in potu t ꝓfert ad frigus lacertoꝝ t ꝓpe epatis t stoi t apit opilatones lacertoꝝ ꝓfortāt eos faciēs colorē esse bonū ꝓ seruās nigredinē capilloꝝ: ℞. costi amari. 3. x. cassie 3. vi. folioꝝ almarmacoꝝ iextaria. x. terantur grosse t infundāt in vino in nocte t pijciank sup eas olei sisamini lb. i. s. t decoquatur in vase duplici donec ꝓsumak vinū t remaneat oleum.

Leū de costo aliō ad dolorē epatis t stoi t dolorē iūcturaꝝ ex frigiditate t mollificatione lateris: ℞. gariofil. ℥. i. calami aromatici t spice t folij indi t stozacis t radicis lilij celestis t cynami t vinee t costi oiuz añ. ℥. ij. enule et cassie añ. ℥. i. myrrhe. ℥. s. tere medicias grosse t infunde in aceto in nocte t effunde sup eas olei t aq̄ amboꝝ añ. lb. v. t decoq̄nk lento igne donec consumak aq̄ t remaneat oleū t colet t miscear cū ꝑmo.

Leū iebuet t ē medicia inda faciēs ad vē tositates grossas t ad dolorē mēricis frigidū: ℞. serapini t galbani t cipi t sy napsi t helleboꝝ oiuz añ. 3. xv. glutinis alimbat. 3. viij. opoponaci. 3. iij. cynami t costi t aristl. ló. t ro. oiuz añ. pōd⁹. 3. ij. acori t ammoniaci t sir et ē medicina inda t fel t piretri oiuz añ. 3. ij. s. 3edoarie t dozonigi t castorei t rute t abzotani t radicis ligrtie t rute mōtane t maruas de sirē t calis t santaluci t sisimbrij t gariofiloꝝ hozulanozum oiuz añ. 3. s. myrrhe. t asse odorifere t fetide. t alaniuden omniū añ. 3. q̄rtā. i. olei olive lb. ix. t aque lb. xvij. decoq̄ntur lento igne donec consumatur aqua t remaneat oleū. dosis eius a media. 3. vsq; ad duas cum aqua aneti.

Leū sindin qō noiak abrasened ꝓferēs ad tussim t ventositates grossas t attrahit humozes grossos t cōfert ad hemoroidas. Cui⁹ hec ē pmixtio: ℞. sauine t pipis t macropipis t kelsim. 3. 33. t capsie inde t sal rubei t cymini oiuz añ. 3. vi. sauich nabac kasici⁹. i. in aq̄ t coletur sup medicinas.

Leū de kerua quod confert ad mollificationem t paralysim t tozturam t apit opilationes epatis t splenis t confert ad colicam. Cui⁹ hec est pmixtio. ℞. ameos t origani t calamenti montani t myrrhe t marmacoꝝ t se. apij t se. feni. t anisi t se. alandacocha t masticis t assari et fenugreci oiuz añ. 3. vij. t alsel t albel t alsel t acori t capsie inde t bdellij oiuz añ. 3. v. serapini t ammoniaci t oppoponaci oiuz añ. 3. iij. t radicum apij t corticū radicū feniculi t squinanti t radicū ligrtie t enule siccē t basse omniū añ. 3. x. t hezeribasen et sinsiber amboꝝ añ. 3. ij. zinziberis t cynamomi et gariofiloꝝ t cardamomi t girbaugue t cubebe t macropipis t pipis t nucis muschate t macis t mi gelle t costi t carui omniū añ. 3. iij. zedoarie t doronigi amboꝝ añ. 3. v. Tere medicinas grosse t sun de sup eas de aqua quod submergat eas t decoq̄ntur donec dissoluantur t colet t fūdāt super ea olei de kerua ꝓ recentis lb. vij. decoquank lento igne do-

nec ꝓsumat aqua ⁊ remaneat oleū ⁊ admittret cū ne cesse fuerit pondus aure. ij. aut. iij. cum aqua de radicibus.

Leū de kerua simplex. Decoq̄tur cū aq̄ sola ⁊ minorat a caliditate sua: cū decoqt cū aq̄ sola ⁊ est in loco⁹ olei alrazaki cū ablut eum aqua sola.

Leū de cucurbita qđ ꝓfert ad oēm caliditatē ⁊ ad acutatē in toto corpe si fuerit mēbrū munctū cū eo. ⁊ si fuerit in vesica aut renibus iunḡat cū eo ⁊ olfaciat ex eo ⁊ unḡat cū eo. Et si fuerit in capite fiat caput purgū ex eo. ⁊ si fuerit in intestinis acutas cholerica sumē in potu ex eo est unatum ad oia illa. Qui⁹ hec est ꝓmixtio: sumat cucurbua magā integra ⁊ excorticet ⁊ terat ⁊ exꝑmat ⁊ sumant de aq̄ ei⁹ ptes. iij. ⁊ olei ysamini recētis ps. i decoq̄tur lento igne donec ꝓsumat aq̄ ⁊ remaneat oleū: deinde colet in vase vitreato ⁊ admittret.

Leū ale[illegible]elabrē qđ cōfert ad vētositatē in gemb⁹ ⁊ uīcuris ⁊ toto corpe: Sumat aq̄ alselselabrē ps. i. ⁊ olei ysami ps. i. ⁊ decoq̄nt donec ꝓsumat aq̄ tota ⁊ remaneat oleū: colet ergo ⁊ reponat in vasevitri ⁊ claudat stricte os ei⁹ dos sit ab aur. i. vsq; ad. z. 5. sic dixim⁹ ⁊ bibat sup mēsurā. ℥. y. aq̄ ciceris in q̄ cū cicere decoctū sit aliqd cyminī ⁊ sit ab⁹ sup ipm zibzabegi: ⁊ h fiat ex eo inunctio sup mēbra confert.

Leū aur. ℞. olei ysamini lb. ij. origani. z. xv. rubee. ℥. ij. oppoponaci ⁊ serapini et myrrhe bdellij ⁊ ammoniaci ⁊ aloes ⁊ olibani oiuz añ. z. ij. tere medicias ⁊ pjce sup eas paꝛ aq̄ ⁊ pfricent cū manu bene ⁊ pjciat sup eas oleū ⁊ ꝺcoquatur lento igne donec inspissetur ⁊ coletur et administretur.

Leū auris descriptōe alia: ℞. scepa. ℥. ij. q̄ pfricet cū olei lb. i. ⁊ aq̄ ysopi lb. 5. decoq̄ oia leto igne i cochliario ferreo ⁊ cola ipz ⁊ distilla de ipso in aurem.

Leū alselselud ꝓuenies ad dolorē uīcurarū ⁊ spasmū ⁊ mollificatōem mēbroꝝ: ℞. sel ⁊ bel ⁊ fel ⁊ acoꝛi ⁊ capsie ⁊ enule ⁊ macropipis ⁊ nucis⁊ omice ⁊ radicis lilij ⁊ se. feni. ⁊ costi ⁊ myrrhe ⁊ zedoarie ⁊ dozonigi oiuz añ. z. v. terā tur grosse ⁊ pjciant in ollaz ⁊ pjciant sup ea olei ysamini ⁊ lactis ⁊ aq̄ oiuz añ. emine. ij. decoq̄nt inva se duplici donec ꝓsumant aq̄ ⁊ lac ⁊ remaneat oleū ⁊ colet ⁊ administretur.

Descriptio alia q̄ cōfert ad dolores vesice ⁊ mīcis frax ⁊ ad venā sciaticā ⁊ frigus renū ⁊ mollificatōes mēbroꝝ ⁊ colicā ⁊ tozturā ⁊ palysim ⁊ ad vētositates frās grossas q̄ accidunt in neruis ⁊ dolorē dorsi ⁊ oēm dolorē q̄ fit ex frigore ⁊ grossitudine ⁊ ē oleū indō. ℞. sel ⁊ bel ⁊ fel ⁊ acoꝛi ⁊ capsie ⁊ radicī lilij celestis ⁊ enule ⁊ macropipis ⁊ nucis⁊ omice ⁊ nucis cupressi ⁊ pini ⁊ costi ⁊ se. feniculi ⁊ zedoarie ⁊ buzed ⁊ dozonigi eiusm añ. z. x. terant oia grosse ⁊ sumant lactis dulcis ⁊ aq̄ amboꝝ añ. lb. x. ⁊ olei ysamini lb. v. decoq̄ntur in vase duplici donec ꝓsumat aq̄ ⁊ remaneat oleū.

Leū de ouis fit aut mollēdo vitellos elixatoꝝ aut distillādo i vasevitreo ꝓposito aut cū distillatōe sublimata.

Leū alkekengi qđ ē ꝓueniēs ad epilepsiā ⁊ palysim ⁊ mollificatiōem ⁊ frigiditatē ⁊ spasmuz ⁊ debilitatē stomachi ⁊ venā sciaticā ⁊ dolores uīcuraꝝ ⁊ dozis ⁊ ꝓfert ad colicam ⁊ puocat mēstrua ⁊ calefacit matricē ⁊ frāgit lapidē ⁊ sedat dolorē ani ⁊ apit opilatōes corpis: ℞. myrobal. kebuloꝝ ⁊ bellericoꝝ ⁊ myrobalanoꝝ nigroꝝ ⁊ emblicoꝝ oiuz añ. z. x. radicis apij ⁊ radicis feniculi amboꝝ añ. z. vij. macropipis ⁊ pipis ⁊. 33. omniū añ. z. v. oppoponaci hyusqa. ⁊ serapini omniū añ. z. v. turbit sextaria. iij. caulis recētis ⁊ rute recētis ⁊ hasce humidi oiuz añ. M. d. i. terant sicca grosse ⁊ incidant olera ⁊ pjciant in vas ⁊ pjciant sup ea aq̄ lb. xxiij. decoq̄nt donec remaneat medietas ⁊ colentur ⁊ proijciantur super ea olei de kerua emine. iij. ⁊ decoquātur donec consumatur aqua ⁊ remaneat oleum: qdā vero addūt in eo radicū lilij sextaria. ij ⁊ capsie. z. iij. ⁊ anuli ⁊ edebes ⁊ asid ⁊ cozdumeni omnium añ. z. ij.

Leū de croco quod lenit neruos ⁊ aufert spasmū ⁊ ꝓfert ad duritiē mīcis et colorē efficit bonum: ℞. croci. z. vi. calami aromatici. z. v. myrrhe. z. 5. cozdumeni. z. vi. infundātur medicine per se ⁊ myrrha p se in aceto ꝓter cozdumeni ⁊ dimittat dieb⁹. v. ⁊ in sexto die infundantur cozdumeni in aceto ⁊ dimittatur die vno ⁊ infūdant sup ea in die septimo olei sextaria. v. ⁊ decoq̄ntur lento igne donec cōsumatur aqua ⁊ remaneat oleum.

Leū de vsnee: ℞. vsne sextaria. v. costi. z. x cassie ⁊ calami aromatici amboꝝ ana. iij. marmacoz. z. ij. storacis. z. v. olei myrtini lb. i. 5. terantur medicine ⁊ infundātur in aceto ⁊ dimittantur tribus diebus continuis ⁊ coquant cuz oleo donec consumatur acetum ⁊ remaneat oleū ⁊ coletur ⁊ recondatur.

Leū de enforbio nostrū ꝓferēs ad dolorem frigidos ⁊ ꝓpte in neruis ⁊ ad venā sciaticam ⁊ dolorē dorsi ⁊ pedū. Qui⁹ hec est p̄mixtio. ℞. costi amari pōd⁹. z. x. castorei pōd⁹. z. v ⁊ ca'mēti sicci pōdus. z. xij. ⁊ piretri pōdus. z. vij. ⁊ cōditi pondus. z. iiij. ⁊ staphisagrie pōdus. z. ij. terātur oia ⁊ decoquant in vase cuz. xl. z. vini odoriferi postq̄z infusa sunt in eo die ⁊ nocte vsqz quo puluat ad id qđ ē min⁹ tertia. deinde infrigident ⁊ cōfricent vehemēter ⁊ colet ⁊ fundat sup ipm q̄ntū est medietas pōderis ei⁹ olei ysamini aut olei ambaci ni aut olei alkeri ⁊ decoquat vsqz quo ꝓsumat vinū ⁊ remaneat oleū: deinde sumant ad oia. x. ponderis olei enforbij albi recentis. z. ij. ⁊ teratur sicut pulvis ⁊ misceatur cū oleo ⁊ ponat sup ignē donec bulliat ⁊ recondatur.

Leū qđ rōne di demanū ⁊ ei⁹ positio ē medicina. x. spēz ꝓferēs ad frigus neruoꝝ

ẽ stõi consortãs mẽbra repellẽs 'stipfluitates lenifi cans neruos .ℨ.storacis.ʒ.iiii.ꝛ masticis pód⁹.ʒ xii.ꝛ folij indi ꝛ spice ambox ana.ʒ.iii. ꝛ cuforbij ʒ.iii.cinamomi.ʒ.vi.cere albe.ʒ.xij.olei de bech ʒ.xlviii.olei balsami.ʒ.xij.piperis.ʒ.i.ꝛ erant licꝛ ca ꝛ solnantur q̃ sunt pꝛter illa ꝛ reponatur.

Aleũ de floribus papaueris ruffi calefaciẽs stomachũ frigidũ ꝛ resoluit cõmotionẽ et aposteniatiõem qñ cõmiscet cũ adipe anseris aut galline. Sumat olei boni lb.i.ꝛ roris papaueris ruffi.ʒ.ii.ponat illud in vase ꝛ ponatur in sole.x.diebus ꝛ reponat: verũtamẽ non habet illud oleũ odorem.

Aꝛea purã de lilio ꝛ cydoniis ꝛ malis ꝛ sycapi ꝛ cucumere asinino fiũt ita ut' sint olei fisamini ps.i.ꝛ aque ptes.iii.ꝛ stet i sole.xl. diebus ꝛ reponatur.

¶ Tractatus.xi.de vnguẽtis ꝛ emplastris.

Vnguentũ de ceruſa qd confert ad'adustionẽ ignis ꝛ excoriationẽ.ℨ. lithargirij ʒ.i.ceruſe.ʒ.v.ceſ albe.ʒ.vij.olei ros ʒ.ij.liquefiant cera ꝛ oleũ ꝛ pũciantur sup ea ceruſa ꝛ lithargyriũ in mortariũ ꝛ misceãtur simul anteq̃ infrigidẽtur ꝛ misceat cum eo albugo ouj vnius ꝛ administret.

Vnguẽtũ aliud.ℨ.ceruſe.ʒ.iiii. lithargyrij. ʒ.ij.scorie argẽti aure.i.dragagãti.ʒ.i.terãt ꝛ cribellẽtur cũ oꝛali ꝛ sumat cere albe.ʒ.i. que liquefiat cũ.ʒ.iii.olei ros.ꝛ pũciãtur sup ea medicine in mortario ꝛ cõterantur.

Vnguentũ basilicõ magnũ cõferẽs ad vlcera ꝛ cõuenit locis neruosis ꝛ vlceriḃ⁹ in q̃bus nõ est calliditas.ℨ.cere lb.i.picis.ʒ.viii. myrrhe ꝛ reſine oium ana.ʒ.iiij.gluttinis alibat.ʒ.iij. olei lb.vi.

Vnguentũ basilicõ minꝰ.ℨ.reſine ꝛ picis ꝛ cere cõples ꝑtes ꝛ admistrẽt cũ oleo oliue.

Vnguẽtũ ɔ̃ ceruſa cũ aceto. Sume lithargyrij quãtũ vis ꝛ cribella ꝛ pũce in ciminili ꝛ pũce sup ipm aceũ ꝛ oleuz ꝛ cõmisce bene cũ manu ꝛ vtere.

Vnguentũ de floꝛe eris ad vlcera antiqua.

Flores eris.ʒ.ij.cere ꝛ reſine amboꝛ añ.ʒ.v terat flos eris ꝛ liquefiant reliqne medicine cũ oleo mensura que est necessaria ꝛ proijciatur desup flos eris ꝛ cõmoueat donec equetur ꝛ administretur.

Vnguẽtuz de calcadis qd noiaut. G.mutkin cõferẽs ad apostemata pestilẽte ꝛ consolidat vulnera que difficile ꝛsolidãt ꝛ sanguinea ꝛ cõfert ad difficultatẽ vrine ꝛ difficultatem egestionis ꝛ oia apostemata.ℨ.adipis zurdi antiq libr.iii.olei antiqui lb.iii. calcadis.ʒ.iij. liquefiat adeps ꝛ terantur calcadis ꝛ misceat cũ.ij.lib. olei et terant libr.iii.lithargyrij ꝛ misceat cũ eis ꝛ cum adipe in mortario. deinde ponat in frixorio mũdo ꝛp misce ea cũ spatula que sit abscisa ex palma donec equetur ꝛ administretur.

Vnguentũ nigrũ lithargirij.ʒ.i.aceti fortis ʒ.iii.olei.ʒ.ii.decoquãtur oia cum studione adurant ꝛ cõmoueat dõec coaguletur.

Vnguẽtũ dialoquilon cõferẽs ad nodos ꝛ scrofulas ꝛ apostemata dura: cuiꝰ hec est ꝓmixtio. ℨenugre.ꝛ se.lini ꝛ altee albe oium ana keleiati.i.infundat vnũquodq̃ eoꝝ ꝑ se die et nocte: deinde sumãtur de mucilagie vniuscuiusq̃ eoꝝ.lb.i.ꝛ quarta ꝛ lithargyrij lb.i.ʒ. ꝛ olei lb.ij. buliant mucilagines ebullitione vna. deinde auferatur ab igne postea buliat oleũ cuz lithargyrio, trito donec coagulentur ꝛ alteret colꝝ eius: deinde, pũciãtur super ipsũ mucilagies vna post aliã ꝛ coagulentur igne leni.

Vnguentũ rubeũ.ℨ.lythargirij eminã.i.cõtriti cribellati olei oliue lb.ii.aceti lb.x.cõcutiatur donec coagulet ꝛ ponat sup ipsuz' post̃q̃ coagulat lb.i.de venis tinctoꝝ.

Vnguentũ apostoloꝝ ꝛ est apostolicõ ꝛ nominat vnguẽtũ veneris ꝛ ẽ vnguẽtũ rectificans cũ facilitate fistulas difficiles ꝛ scrofulas puas nec est aliquid simile ei ꝛ mũdificat vulnera ex carne mortua ꝛ pus ꝛ cõsolidat. Et dicitur q̃ est medicina duodeci apostoloꝝ. cuius hec ẽ ꝓmixtio.ℨ.terebinthine cere albe ꝛ reſine oium ana.ʒ xiii.opponaci ꝛ floꝛis eris amboꝝ añ.ʒ.ii.ámoniaci pondus ʒ.xiii.aristo.lon.ꝛ turis masculi amboꝝ ana.ʒ.vi.myrrhe ꝛ galbani amboꝝ ana.ʒ.iiii. bdellij pondus.ʒ.vi. lithargirij pondus.ʒ.ix.infũdatur bdellũ in aceto vini ꝛ decoquat in estate cuz duabus lb.olei ꝛ in hyeme cũ lib.iii.

Vnguẽtũ de vzifur cõferẽs ad scrofulas et cancrũ ꝛ apostemata testiculoꝝ.ℨ. lithargirii ꝛ galbãi amboꝝ ana.ʒ.v.olibani ꝛ ámoniaci amboꝝ añ.pódus.ʒ.x.gluttinis alibat.ʒ.vi.cere sext.x.vzifur.ʒ.viii.ꝛ olei quãtũ sufficit.

Vnguẽtũ karmez ꝛ alkermũ ɔferẽ ad dolorẽ ani ꝛ ignẽ pstcũ.ℨ.pulpe colloquintide ꝛ pdili ꝛ vsnẽ ꝛ ulfuris oium añ.ʒ.iii. lithargirij ꝛ siefmemithe ãboꝝ añ.ʒ.vi.karmez ꝛ marcoꝝ ẽ vermis alkarmez oiuz añ.ʒ.vii. sambaci.ʒ.ii.picis.ʒ.x.liquefiat almarcoꝝ cũ oleo ꝛ administretur

Vnguentũ cauterij ℨ.colcotar assati pondꝰ ʒ.x.calcis non extincte ꝛ storacis liquide oium ana.ʒ.ii.

Vnguẽtũ gererati.ℨ.chelidonie ꝛ venaruz citrinarũ ꝛ galbani ꝛ ámoniaci ꝛ sarcocolle ꝛ gũmi ꝛ sanguinis draconis omniũ añ. parẽ.i.lithargirij quantũ est pondus medicinarũ omniũ ꝛ olei fisamini ꝛ olei oliue quantum est pondus medicinarum oium liquefiat cera cũ oleo i vase testeo nouo ꝛ pulueriẓentur desuper medicine trite ꝛ cribellate ꝛ misceat ꝛ administret.

¶ Capitulũ de emplastris.

Emplastrũ andromachi qd ɔfert splenetici ꝛ hydropicis ꝛ q̃ patit tensionẽ laterũ ꝛ ad doloreẽ iuncturarũ ꝛ ad venã sciaticã ꝛ ad egritudines chronicas ãtiq̃s: cuiꝰ ꝓmixtio ℏ ẽ.ℨ.ceſ ꝛ picis

omniū añ.lb.i.gūmi pini lb.i.olei cyathi.viii. arse nici rubei vel aur ¶ alūis tamen calcis quā aqua ñ inuenit omnium ana.ʒ.ij.prepa ipm ſm q narrat

¶ Mplastrū mirabile relatū ad Zndromachū quod inuenit vbi vult aliquis vt fugat ex eo aliquid.frangit eni ipm ⁊ extrahit ossa corrupta ⁊ furūculos ⁊ spinas ⁊ cōfert ad venam sciaticā ⁊ sputū sanici ⁊ duritiē viscerū ⁊ tortionem mēbri sup mēbrū ⁊ tigillationē vulnerū. ℞.granoꝝ que inueniuntur in fructu plante que dicit aumeli ⁊ baurach rubei ⁊ salis ām̄oniaci ⁊ aristologie cretice ⁊ radicis cucumeris asinini ⁊ gūmi alboti oiuꝫ ana pondus aur.xx.piperis ⁊ macropi. ām̄oniaci ⁊ amomi ⁊ xilobalsami oiuꝫ ana aure.x. turis masculi ⁊ myrrhe ⁊ resine sicce ⁊ aldabac frigida oium ana aure.x.lactis arboris mozi aur.x.cere aur.xxx ⁊ adipis capre aur.xv.⁊ fecis olei de lilio quantuꝫ sufficit ad cōficiendū medicinā. Terant medicie sicce ⁊ fricent'etiā ⁊ ungat qui fricat eas manꝰ suas cū fece oleide lilio ita vt cū pmixta fuerint oia bñ reponat ⁊ seruet ⁊ cū necesse fuerit vti eo ad auferēdā laxitudinē tūc sumātur de eo ʒ.iii.⁊ adipis anatis ʒ.iii.⁊ olei de alcāna.ʒ.ii.⁊ permisceat ⁊ adminis'tretur.

¶ Mplastrū ad dolorē iūcturarū ⁊ podagr ⁊ est medicamē expertū vile. Seis hyusq ami kist.i.agarici ⁊ fenugre.añ.kist.i. baurach.ʒ.i.cere lib.i.reusini decocte lib.i. olei antig lb.i.medulle ossiū cerui.ʒ.iiʒ. radicis lilij.ʒ.iii. Terantur medicine sicce ⁊ cribellentur ⁊ liquefiant ea que liquefiūt ⁊ dimittātur donec infrigidentur ⁊ pjciantur super medicinas siccas ⁊ cōmisceant et reponatur ⁊ administretur.

¶ Mplastrū filagrius ad dolorē stomachi ⁊ epatis ⁊ dolores matricū ⁊ apostemata cū linitur exterius ⁊ administratur mulieribꝰ in lana linēdo cū eo matricē. ℞.croci.ʒ.ij. ⁊ in descriptiōe alia.ʒ.xij.bdellij ⁊ masticis ⁊ ām̄oniaci et aloes ⁊ storacis humide oium ana.ʒ.viii.cere sexta ria.iij.adipis anseris.ʒ.xij.yssopi sicce aut hūide.ʒ. xxx.olei nardini quantū sufficit.

¶ Unguentū qd confert ad vehementiā debilitatis epatis ⁊ stomachi ⁊ lenit duritiē ⁊ retinet ascellatiōez epithymatū. ℞.tortularum de scemi pondus.ʒ.iiii.alkeia ⁊ absinthij ⁊ olibani oium ana pondꝰ.ʒ.ij.⁊ myrrhe ⁊ aloes ⁊ adertrati ⁊ xiloaloes ⁊ acatie oium ana pōdus.ʒ.i.⁊ laudani pondus.ʒ.ij.⁊ cydoniorum excorticatoꝝ decoctoꝝ mūdatoꝝ a granis suis pondus.ʒ.vi.⁊ dactilorum alcabs dactilos.l.nūero ⁊ cere ⁊ olei nardini ⁊ olei rosꝰ quantitatē cū qua fiat unguentū. ¶ Infunde dactilos ⁊ tortellas in vino ⁊ accipe cydonia ⁊ mūda ea ex cortice ⁊ granis suis. deinde coque ea in vino donec mollia sint ⁊ cū decocta sunt tere ea bene ⁊ pmisce ipsa cū dactilis ⁊ tortellis: deinde cōtere ea cū tortellis donec misceantur ⁊ liquefac cerā cū oleo ⁊ tere reliquas medicias ⁊ cribella ea ⁊ pulueriza eas sup cerā liquefactā cū olco: deide aggrega ea simul in mortario ⁊ p misce ea in eo donec pmisceant'bñ: deinde linc ex eo sup lanā.i.pānuz ⁊ pone ipm sup epar ⁊ stomachū.

¶ Mguētū factuz cum pulpa colloquintidē qđ confert ad'illud qđ dictū est: cuius hec'ē pmixtio: Pulpe colloquintide pondus.ʒ.xii. turbit ⁊ scamōee ⁊ euforbij oiuꝫ añ.ʒ.viii.le.anceti ⁊ salis ⁊ myrrhe ⁊ aloes ⁊ sellis vaccini ⁊ salis indi ⁊ nigelle ⁊ staphisagrie mōtane ⁊ piperis ⁊.ʒ.ʒ. ⁊ myrobal.citrinoꝝ ⁊ mezerion ⁊ bellericoꝝ omniū ana pōdus.ʒ.xij.⁊ amigdalarū ⁊ ām̄oniaci ⁊ oppoponaci ⁊ serapini oim ana.ʒ.vij.baurach ⁊ sulfuris citri. ambozū ana.ʒ.xv.fenugre.⁊ camomille ⁊ semis lini oim ana pondus.ʒ.x.storacis ⁊ cere āboruꝫ ana sextaria.x.liquefac ea que liquefiūt de istis medicis cū butyro vaccino ⁊ infūde que ex eis infundūtur i vino ⁊ tere que ex eis sicca sūt ⁊ cribella ea: deide tere infusa ⁊ permisce ea simul donec fiat unguētum: deinde linī ex eo stomachū ⁊ epar: ipsū eni facit descendere aquā citrinā: ⁊ qui indiget ascellatiōe et nō potest bibere medicinā liniat ipsū super stomachū quoniā soluet eum.

¶ Mplastrū factū cū cordumeni qđ cōfert ad dolores antiquos qui'sunt in epate ⁊ stō'⁊ splene ⁊ duritiē accētem in eis ⁊ frigus. ℞ cordumeni ⁊ spice ⁊ amomi ⁊ pipis ⁊ macropiperis ⁊ costi'⁊ cassie mūdate ⁊ turis ⁊ piretri ⁊ amigdalarū ⁊ ām̄oniaci ⁊ alkeia ⁊ myrrhe ⁊ storacis ⁊ carpobalsami ⁊ aristologie lōge ⁊ rotūde ⁊ ciperi ⁊ melioti ⁊ laudani ⁊ garioffi.oium añ.pondus.ʒ.iiij. croci pondus.ʒ.ij.⁊ treos ⁊ opobalsami ⁊ adipis vacce aut anatis oiuꝫ añ.pondus.ʒ.v. ⁊ gūmi amigdale amare pondus.ʒ.v.liquefac cerā cū oleo nardino ⁊ fac ipm sicut narraui tibi.

¶ Tractatus.xij.de inuamento harū medicinaꝝ appropriato vnicuiqꝫ mēbro.

¶ Dolor frigus capitis cōfert scelithe ⁊ ana cardinū ⁊ dyacinū caputpurgio sacto. ¶ Grauitati capitis cōfert infusio de hiera ⁊ pillule alborozal que mūdificant caput.

¶ Dolorē capitis frigidū antiquū sotira scelithe ſm q dicit hiera cufratis hierapicra: hiera archigenis-Teodoricō: hieracatam trocisci stelle epithimati sup frōtē. ⁊ ad cephalcam iterū oleū nardinuz. ¶ Ad emigrancā trocisci stelle uniti sup frontē oleū nardinū suffusi infusionis hiere: confectio hermetis facto caputpurgio. ¶ Ad vtiginē sotira pura: confectio hermetis: anacardinū hiera archigenis: theodoricon: electuarium de ambra magnum.

¶ Dobliuionē ⁊ recordationē ⁊ mentē: anacardinū: electuariuz de anacardis: scelithe ſm q dicit facto caputpurgio ex ea: suffusi aristotilis electuariū de ambra sirimos: hierapicra ¶ Ad algefgues ⁊ maniā tyriaca ⁊ mithridatū: tyriaca esdre: scelithe ſm q dicitur. Tyriaca farbe ra magnē: hiera catagini: medicina de muscho ⁊ ꝑpe

ꝑma vt sit ei q̄ legit hāc libꝝ cōꝑhēdo oīuz curatō
nē aut pluriū eaꝝ valde. Et illud ē qm̄ ꝺbigʒa cū cō
ꝑhēdit curatões scabiei eat ad libꝝ secūdū: t est li
ber mediciaꝝ simpliciū t scict in hora vna ꝑhēdio
nē oīuz mediciaꝝ pticlariū ex tabulꝭ deiñ cū pmuta
tur ad capitula libri tertij t q̄rti q̄rat caplm̄ scabiei
t ꝑhēdat curatões ꝓdcāl. deiñ cū pmutat ad anti
dotariū ꝑhēdet reliq̄s curatões ꝑpositas. Erit
ergo ei via ad ꝑhēdendū curatões pticulares oēs
aut plimū eaꝝ t diuisi hāc summā in tractatus.

Tractatus ꝑm⁹ de disꝑsitiōib⁹ capitis: t de eis
q̄ sunt in eo vt cerebrum.

Tupefactiuū doloris capiꝭ antiꝭ cui⁹ hec
est pmixtio: lactis alfarfandi au. xvi. lacti
papaueris t ē opiū auf. iij. anisi croci se.
hyus. al. scamonee oīuz añ. au. iiij. ꝑficiāt
oīa cū aceto: deiñ fiāt ex eis tro. t exliccent i vmbra
cūq̄ indiges eis l iq̄fac t lini sup frontē ab vno tpe
ad aliud: q̄ si infirm⁹ fuit febriēs liq̄fac eos cū aq̄ et
lini eos.

Rocisci qb⁹ vtebar antiꝭ ℞. baccaꝝ lauri
auf. iij. scamonee t opij t myrrhe t succi
aq̄ acreste oīuz añ. aur. iij. se. apij t croci t
amomi oīuz añ. auf. viij. ꝑficiāt illud cū aceto q̄nti
tate que sufficit. t fiant ex eo trocisci t administrētur
liniendo.

Aputpurgium qđ mūdificat caput t ꝑfert
patiēti opthalmiā longā t cui aduenit do
lor capitis t facit descēdere ex capite hūidi
tatē plimā: ℞. nigelle aur. ij. sal amoniaci auf. ij. suc
ci cucumer asinini auf. i. terat illud bene t ꝑficiat cū
oleo qđ sit ex oleo qđ dz sicioniuz aut cum oleo de
nigella aut cū oleo de alcāna donec ꝓueniat ad spis
situdinē cere liq̄fcē cū oleo liq̄factōe humidat pone
ipm in vase t vtere ipso ita vt linias ex ipso i ꝓcau
tate nariū: t ꝓcipe infirmo vt narib⁹ attrahat aerē

Aputpurgiū aliꝺ qđ purgat sine nocumē
to t sedat dolorez capitis stati: sumant bu
chozmarien auf. viij. radicum lilij auf. ij.
bauracb rubei auf. i. misceant t admistrent.

Aputpurgiū aliud: Buchozmariē. ʒ. iij.
succi solioꝝ lebleb ʒ. i. ʒ. alfedinó sextā au.
i. succi cucumer asinini sextā auf. i. pmisce
ea t ꝑserua ipm in vase vitri. cū ergo indiges eo fac
de ipso collyriū t liq̄fac ipm cū lacte mulieris t fac
caputpur. cum eo.

Aputpur. qđ ꝑfert ad palysim t torturā et
mollificatōez mēbroꝝ t tremoꝛ t ad oēs
dolores ffros t hūidos t opilatões q̄ acci
dunt ex frigiditate t hūiditate in laccrtis t neruis:
cui⁹ pmixtio hec ē: sumat succi radicis colloqntide
hūide t succi radicis sicle t succi radicis ratha oīuz
añ. cochliariū. i. t nigelle t ḡna harmel t terank am
bo bñ: deiñ cōfice ea cū his succis ita vt pmisceank:
deiñ repone ea. cūq̄ indiges eo sume de ipso pōd⁹
sexte. ʒ. i. t solue caputpur. cū lacte mlieris lactātis
puellā t fac caputpur. ffirmo ex eo. iſʒ enī apit opt
latōnes t calefacit t ꝑfert cerebro t capiti t ad illud
qđ est in ipso de supfluitatibus.

Aputpur. aliud ꝑferēs ad dolores capitis
antecedētes: ℞. mumie t nucis muschate t
ambre t cāfore t muschi oīuz añ. pōd⁹ ʒ.
i. terat vnūquodq̄ eoꝝ p se: deiñ misceank t ꝑficiank
cū oleo lilamino t aliq̄uto oleo de bolsamo, t sumat
de eo pōd⁹ gra. vi. t soluat cū aliq̄ aq̄rū t fiat caput
purgium cum eo.

Onfectio hiere mūdificātis ex pte q̄ mūdi
ficat caput t expellit ex eo illud qđ ē in ipso
de supfluitatib⁹ t egritudies malas: ℞. pul
pe collogntide mūdate ex ḡnis t corticib⁹ suis pon
dus auf. x. turis t piperis al. t nigri t macropipis
oīum añ. aur. iiij. t croci aur. i. t aloes t myrrhe t
āmoniaci t asse oīuz añ. pōd⁹ aur. i. scamonee assate
pōdus aur. vi. t succi absynthij aur. ij. terank t cri
bellent t ꝑficiant. dosis ei⁹ sit aur. iiij.

Jera relata ad busicos q̄ ꝑfert ad doloreꝝ
capitis t teneb: ositatē t doloꝛ stōi t sple
nis t epatis. cui⁹ hec ē pmixtio: sumantur
turis mūdati t agarici amboꝝ añ. aur. xvi. t pulpe
collogntide mūdate ex cortice t granis suis pōdus
aur. ij. t sticados t pipis al. t nigri oīuz añ. aur. xvi
t myrrhe aure. iij. t croci aur. vi. t corticū helleboꝛi
nigri t aloes t scamonee t sglle t assate t spice t cas
sie oīuz añ. aur. xvi. t sandarace t euforbij omniū
añ. aur. viij. terantur medicine sicce t infundank gūi
mi t misceantur t conficiantur: t sit dos ei⁹ aur. iiij

Onfectō hiere relate ad dzos: ℞. pulpe col
loquintide mūdate t excorticate a granis
suis t turis amboꝝ ana. ʒ. xx. t arist. ro.
t se. apij montani t pipis al. oīuz añ. ʒ. v. serapini t
oppoponaci amboꝝ ana pōdus. ʒ. viij. t spice odo
rifere t ligue auis t cynamomi t cassie t croci. t. ʒʒ.
t polij omnium ana. ʒ. iij. terank medicine sicce t
infundank gūmi t misceantur.

Jllule salue mundificantes caput: ℞. tur
bit t aloes amboꝝ añ. ʒ. x. colloquintide
t scamonee omniuz ana. ʒ. iij. anisi t salis
amboꝝ ana. ʒ. ij. dosis eius. ʒ. ij. t debilis aureus
vnus.

Jllule ꝑferentes ad doloꝛē capitis t melan
cholią: Epithimi t agarici omniuz añ. ʒ.
iij. polypodij. ʒ. iij. hiere. ʒ. vij. sal. ʒ. ij. ʒ.
myrobalanoꝝ nigroꝝ. ʒ. v. lapidis lazuli. ʒ. ij
dosis. ʒ. ij. ʒ.

Jllule ꝑferētes ad doloꝛē capitis ex phle
gmate t melancholia: ℞. myrobalanoꝝ
kebuloꝝ t bellericoꝝ t emblicoꝝ oīuz añ.
pōd⁹ ʒ. iij. sal. ʒ. iij. sticados. ʒ. ij. hierepicre. ʒ. viij.
pulpe collogntide. ʒ. iij. absynthij. ʒ. ij. agarici. ʒ.
viij. turbit t epithimi amboꝝ añ. ʒ. xv. helleboꝛi ni
gri. ʒ. v. dosis earū. ʒ. ij. ʒ.

Ecoctio aq̄ de radicib⁹ cū q̄ sumit in potu
oleū de kerua ad doloꝛē capitis ex phle
gmate t vertiginē t epilepsiā: ℞. corticū radicū apij

et fenl. oiuz añ.z.x. t radicũ squinãti t calamẽti mõtani t spice odozifere t aristo.ro. oiuz añ.z.viij. fumi terre.z.vj. myrobal. citrinoz põdus.z.viij. epithimi.z.iij. masticis.z.ij.s. polij.z.iiij. decoq̃nt cũ iij.lb. aq̃ donec remaneat lb.i. t infundantur in ea hiere picre.z.iiij. t sumant de ea oi die. Z.ij. cũ ponere.z.i. olei de kerua.

Decoctio collecta q̃ solutiõe educit hũores Re. myrob. nigroz t citrinoz t kebulorũ oiuz añ.z.x. p una. xxx. nũero tamarido rũ.z.xv. fumi terre.z.vj. absinthij.z.iii. decoq̃ntur cũ trib⁹ lb. aq̃ donec remaneat lb.i.s. t sumant de due tertie lb.s. t sp̃iciãt in ea.z.i. turbit t aloes due terție.z.i. agarici tertia.z.i.t bibat. t si voluerit illaz debilẽ nõ p̃iciant illa tria: Z fricet in ea cassiefistule mũdate a gmis suis.z.x.

Emigranea

Emigranea: Crocisci q̃ conferũt t efficiũt opatiõe cum limi ex eis bis aut ter ex tpe ad tps. quoz hec ẽ pmixtio: Re. croci auf. xv. t calcadis au.x. t myrrhe t alumis t opij t succi t acreste sicci t colcotar oiũm añ. auf. iii. t gũmi auf. xv. terant illa t p̃iciant desup vini stiptici q̃ntũ sufficit t terat sic terif collyriũ t fiant ex eo trocisci. Cũq; indigebis eis liquefac eos cũ aceto pmixto t vtere eis.

Medicamẽ ad emigranea antiqua: Pipis al. auf. ii. pmixtionis croci auf. ii. enfozbij auf. s. fimi columbini auf. s. encaustri seri ptoz auf. s. tere has medicinas t pmisce t sp̃ice t line cũ eo lacertũ tpis t annecte frõti illi⁹ ptis.

Tractatus secundus de oculo opthalmia t attractione materierũ ad oculũ.

Collyriũ qd cõposuit vir faciens alcohol de terra p̃saruz: Re. sief memithe auf. xlviii. sarcocolle aure. xxiiii. sedenigi auf. xii. opij auf. xii. succi mãdragore auf. viii. gũmi au. xvi. p̃iciant cũ aq̃ pluuiali t administrent cũ albumine oui.

Infectio medicine aristatis faciẽs scabiẽ t opthalmiã antiquã t p̃fert auri ex q̃ curit pus t vlcerib⁹ quoz p̃solidatio ẽ difficil t cozrosiõi q̃ accidit in oze: Z. vtri p̃busti au.ii. dragagã. adusti au.i. pipis au.iii. croci auf.s. vini. Z.ix coagulatt vue. Z. xlv. myrrhe aure.ij. Tere medicinas siccas t aspge sup eas in trituratõe vini. Et cũ exsiccant, p̃ice sup eas coagulatũ vue t terant cum eo t ponant in vase t decoquant lento igne t seruetur in vase eris.

Pithima qd cõposuit filodestis p̃ferens ad mãz plimã t dolorẽ vehementẽ: Re. rosaz recentiũ auf. ii. se. hyul. al. aure. viii. turis auf. vi. myrrhe auf. iiii. sauich ozdei z. xvii. vitellũ oui. i. assatũ succi mãdragore au. iiii. croci au. ii. opij auf. iii. p̃iciant cũ vini stiptici q̃ntitate q̃ sufficiat t fiat ex eis trocisci t administrentur.

Aliud qd dz vuula eris: Re. eris vsti abluti auf. xii. croci auf. vi. pipis albi auf. iiii. myrrhe t opij ambor añ. auf. iiii. gũmi au. xii. terat cũ vino t administretur.

Collyriũ aliud qd administrat ante balneuz p̃ferẽs ad cursũ materierũ plimaz t ppter qs oculus ẽ difficil humectatõis t ẽ apostema eius sad albedinẽ declue in colore suo ita vt sit in eo aliqd de vestigijs opthalmie vehemẽs in qua eleuat albedo oculi sup nigredinẽ ei⁹. Et nõ est nobis necessariũ vt vtamur eo nisi in hora q̃ p̃cipim⁹ infirmo vt ingrediatur in balneũ in successione eius Z. lapidis q dicit sahasatos auf. viij. turis aur. viij. eris vsti abluti t opij t gũmi oiuz añ. auf. viij. myrrhe auf. iiij. p̃iciant cum vini q̃ntitate q̃ sufficit t administret cum albumine oui subtili ita vt distillet de eo in oculo multotiens.

Collyriũ aliud qd administratur ante balneũ quod p̃posuit hermes factor alcohol faciens ad dolores vehementes t sedat in die suo sedatione plima t confert ad opthalmiam antiquã etiam. Aloes aure. viij. eris vsti abluti opij omniũ añ. auf. xvi. myrrhe auf. xij. croci auf. viij. climie auf. iiij. turis auf. ij. p̃iciant cũ vino vel siru po q dicit candinison t administretur cũ albumine oui t soluat subtile. t ozt oclo fiat alcohol ex eo in horis sep̃ris in eo quod est inf octo tres horas aut quatuor: deinde dimittatur oculus quiescere t pausare t p̃cipitatur infirmo post illud vt ingrediatur balneum.

Collyriũ valens qd sedat dolorẽ in die suo t dz rabiosum t resoluit apostemata t carminat ipz in hora sua: Z. antimonij t acatie ambor añ. auf. xl. climie auf. vi. eris vsti abluti auf. xiij. ceruse de plũbo auf. vij. spice t lilij ambor añ. auf. iij. castorei t aloes t apij t colcotar adusti oiũm añ. auf. ij. gũmi auf. xl. p̃iciant cũ aq̃ in q̃ decocte sũt rose t administrent cũ albumine oui t liq̃ fiat declinãs ad spissitudinẽ q̃ndã.

Collyriũ qd p̃posuit Bal. t cognoiat p̃positũ p̃pũ, p̃ficiẽs ad dolores vehemẽtes t egritudines cũ sit in declinatõe sua: Z. climie ablute au. xvi. acatie au. xl. eris vsti abluti auf. xiij. opij t licij t folij t spice odozifere t croci t aloes et castorei oiuz ana. auf. ij. myrrhe auf. iij. ceruse de plũbo t antimonij abluti ambor añ. auf. viij. gumi auf. xl. conficiatur cũ aqua t administret in inceptione egritudinis.

Collyriũ qd dz fakis t posuit ipm mlier regina faciẽs ad dolores vehemẽtes. cui⁹ hec ẽ pmixtio: Climie aur. xvi. ceruse ablute auf. xl. amili t dragagãti t acatie t opij oiuz añ. auf. ij. gũmi auf. xij. p̃iciant cũ aq̃ pluuiali. si autẽ aduenit hora in q̃ facies ex eo collyriũ, p̃yce sup albumẽ oui recẽtis t vtere eo.

Collyriũ qd hoiat estiuũ: climie aduste ablute t boli semios ceruse de plũbo oiuz añ. auf. xx. corticũ eris ablutoz t acatie t corticũ turis omniũ añ. auf. ij. dragagãti aur. v. gũmi au. xv. p̃iciant cũ aq̃ t administret cũ albumine oui.

Collyriū qđ dicū stella qđ nō vincit pceres ad dolores vehementes ⁊ bothor ⁊ aptus ne pupille ⁊ vlcera sordida ⁊ vlcera cozo sa ⁊ egritudies antiqs ⁊ abstergit ⁊ auferet vestigia: Re. climie aduste ablute ⁊ ceruse de plumbo ablute oiuz añ. aur. xv. amuli ⁊ antimonij ambor añ. auf. xij. cineris de fornace in q̄ purgat es stāni adusti ab luti boli semios oiuz añ. aur. viij. myrrhe opij am bor añ. aur. ij. dragagāti aur. viij. pficiatur cū aq̄ pluuiali.

Collyriū theocratis ⁊ ē medicamē valēs: ℞. climie croci ambor añ. auf. xij. opij ⁊ coxti cū ei añ bor añ. aur. vi. coxticū sabzocā mū datoz ⁊ plūbi adusti ablut ambor añ. auf. v. myr rhe au. ij. spice odozifē au. ij. acatie au. ij. succi ros. ⁊ gūmi oiuz añ. aur. xij. pficiant cū aqua pluuiali.

Collyriū qđ noiaf rosaceuz ⁊ ppositum ipm bibiūs faciēs ad dolorē vehementē ⁊ ad at tractōes matez subtilū plimaz ⁊ bothor ⁊ distillatōz pupille. cui⁹ hec ē pmixtio: ℞. rosaz recē tiū ablatis capitib⁹ aur. iij. croci aur. iij. opij sertā au. i. spice odozifere sertā aur. i. gūmi aur. ij. pficiāt cū aq̄ plūuiali ⁊ admīstret cū albumine ou.

Collyriū aliud rosaceū qđ nomiaf bonū ⁊ pfert ad has egritudies pdcas: ℞. ros. mū datarū aur. xxiij. croci aur. xij. amuli auf. vi. balaustiaz aur. iij. opij aur. iij. dragagā. au. viij pficiant cū succo foliox cupressi.

Collyriū rosaceū qđ ppositum tarētios: Re. rosarū recentiū aur. xij. cineris de fornace in q̄ purificat es ⁊ spice odozifere ⁊ croci et opij ⁊ gūmi oinm añ. aur. iij. pficiant cū aq̄ pluuie.

Collyriū rosaceū qđ ppositum debigozus et noiaf collyriū magnū pceres ad dolorē ve hementē in locis bothor ⁊ vlcera, pfunda saniosa accidētia in tunica cornea ⁊ dilatatōem pu pille ⁊ māz q̄ attrahit tpe lōgo ⁊ opthalmiam anti quā. cui⁹ sanatio ē difficil: ℞. rosaz recētiū ablatis ca pitib⁹ au. lxxij. climie aduste ablute aur. vi. opij au. iij. antimonij aur. ij. ⁊ qdā ponūt de eo aur. vi. coxti cū eris spice odozifere añ. aur. ij. myrrhe aur. iij. Et qdā hoies ponūt de ea aur. vi. flos eris aur. ij. Et qdā ponūt de eo aur. iij. gūmi au. xxiij. pficiant cū aq̄ pluuiali ⁊ admīstret cū lacte.

Collyriū iuuatiuū factū cū ieuseimin pceres ad attractōes materiez: ℞. acatie ⁊ succi sā bac amboz añ. aur. xliij. cineris fornaci in q̄ purgat es ⁊ croci amboz añ. aur. xxiij. opij auf. iij. ⁊ in descriptōe alia aur. vi. myrrhe aur. iij. succi hyul. al. aur. iij. eris vsti abluti aur. iij. gūmi aur. xl

conficiantur cum vino.

Collyriū qđ dz pomale quenieī ei c⁹nō tol lerat ocul⁹ tactum medicia ⁊ pfert ad bo thoz ⁊ vlcera, pfunda ⁊ sordida accūna in tunica coz nea ⁊ ad dilatatōes pupille ⁊ ad māz plimā ⁊ egritu dines pximi tpis: ℞. climie aduste extincte in lacte au. xvi. ceruse ō plūbo ablute aur. viij. croci au. iij. dragagāti aur. ij. pficiant cū aq̄ pluuiali ⁊ admīstret

cum albumine ou.

Collyriū qđ noiaf noie deriuato a nōie illi⁹ q̄ posuit ipz sunibes ⁊ ē collyriū vile pce res ad dolores ānquos ⁊ pūit carnē addtā q̄ ēi an gulo maiore de āgul' ocli ⁊ ē eg̃udo q̄ dz lachryma ⁊ ad vulnera q̄ exeūt in hoc āgulo ⁊ sūt fistule: ℞. cli mie ablute ⁊ ledēti adusti abluti oiuz añ. au. xxviij cineris de fornace in q̄ purgat es aur. xxiij. myrrhe aur. xlviij. croci aur. iij. opij aur. viij. pipis al. gra. xxx. nūero. gūmi au. vi. pficiant cū vino ⁊ admīstret cū albumine ou. in locis, pping tpis ⁊ sit subtile. Et

Cqđā hoies sūt q̄ ponūt in eo croci auf. xij

Collyriū aereū qđ noiaf indū: de, pprietate cui⁹ ē vt, phibeat gnātōes ois ipēi opthal mie ⁊ pfert ad corruptōes ⁊ pauritū ⁊ cozrosionē an guli maioris ocli ⁊ delz ⁊ pfuat oculū cui ex eo fit al cohol ita vt nō pturbet cū eo p⁹ ipz: ℞. ceruse d plū bo au. xlviij. climie abzusie au. xxiiij. encaustri indi au. v. armēios ⁊ pmixtiōis q̄ dz kesurīcō ⁊ ei⁹ expo positio ē hed⁹ ⁊ succi acreste succi ⁊ opij oiuz añ. au. v. pipis al. au. vi. olei balsami au. viij. Et i descriptōe alia au. vi. gūmi arabici au. xvi. cynamomi aure. ij. pficiant cū aq̄ pluuiali ⁊ admīstretur.

Medicamen pceres ad apa vehemēs ⁊ apa ocli qđ excitat ex attractiōe caliditatis: ℞. opij ⁊ dragagā. ⁊ feluzeh aragi ⁊ ceruse oiuz añ. z. vi gū. arab. z. xii. tere oia ⁊ pter: deiñ accipe lehelabzē recēs ⁊ decoque ipm cū lb. i. aq̄ pluuial' donec pue niat ad tertiā. deiñ cola aquā ei⁹ ⁊ pfice cū ea medi camen: deiñ fac ipm in pillulas sices ciceri ⁊ exsicca eas in vmbza. Cūq̄ volueris facē oculo alcohol' ex ipsis frica eas cū aq̄ fr'a aut cū lacte mulieris aut cū albumie ou. aut cū aq̄ fenugreci decocti sup frustū ostraci aut sup cortē viridē: deiñ fac oculo alcohol ex eo in mane duodecies iponendo cū radio aut se ptes ⁊ in vespis totidē. ipm cui frangit caliraē ⁊ ab scidit infusionē q̄ attrahit ad ipm ⁊ pfoxtat oculū et delet apostema.

Medicamē pceres ad opthalmiā vehemētē sedās apa ⁊ remouet infusionē ⁊ sedat calli tatē: Re. sief memithe. z. xlviij. croci pō. z. xviij. ⁊ opij pond⁹ z. xii. ⁊ feluzeh aragi ⁊ trocisco⁹ succi hyul. al. sicci oium añ. z. vi. ⁊ foliox rosaz hūi darū quox foliox radicel albe abscisse sūt pō. z. xl. ⁊ gū. arabi. pō. z. xlviii. tere totū illud ⁊ pter ipm cū aq̄ pluuiali ⁊ aq̄ melloti si fuerit hūidū ⁊ exprime ipz Si vō fuerit siccū decoq̄ ipm: deiñ cola aquē ei⁹ et cōtere medicias ⁊ pfice eas cū aq̄ ei⁹: deiñ fac de eo pillulas sices ciceri ⁊ exsicca eas: deiñ frica ipas sup cortē aut ostracū cū aq̄ fr'a aut cū lacte mlieꝛ aut cū albumie ou: deinde fac oculo cū eo alcohol mane ⁊ in sero.

Medicamē qđ noiaf duo maioza rubeū fa ciēs ad vlcera q̄ sūt in ocło ⁊ ad ardorē ve hemētē ⁊ mūdificat oculū ex hūoze sutate q̄ attrahit i eo ex nimitudie hūiditatē ⁊ supfluitatū ⁊ pfoxtat te gumentū ocloz: ℞. opij ⁊ sedenegi eriarsti ⁊ ostraco rū adustoz ⁊ medulle trītici oiuz añ. pō. z. viii. gū.

arabi.pō.ʒ.xlviii.ceruse pō.ʒ.lxiiii.climie.ʒ xxviii. tere sedemigi ꝛ eo vſtū p ſe cū aq̄ ꝓritōne bō: deiū p miſce oia ꝛ contere ea q̄ ſūt ſicca: deiū fac ex eo alco hol oculo ſic fit alcohol cū antimonio

Confectio emplaſtri qō ponit ſup oculum ꝓferēs ad vehementē calorē ꝛ exſiccatōez oculi ꝛ abſcidit ab eo hūiditatē q̄ attrahit ad ipm ꝛ ꝓfornat oculū ꝛ ſedat dolorē: Re. foliorū roſ. ſiccarū ꝛ coriandri ʒnatoꝝ dulciū hūidoꝝ ꝛ lētū oiuz añ. pō. ʒ.v. ꝛ funde ſup ea lb.i.aq̄ ꝛ decoq̄ ea bene ꝛ cola ipa ex aq̄ ꝛ ꝓtere ea bene ꝛ ꝓfice ea cū ali q̄nto aq̄ roſ. ꝛ olei roſacei: deiū pone ea ſup oculū.

Medicame ꝓferēs ad dolores oculi calidos ℞. croci ꝛ olibani ꝛ aloes ꝛ myrrhe ꝛ opij ꝛ ſarcocolle oiuz añ. ʒ.v. diſrumpe ꝛ ꝓtere ea ꝛ lini ſup oculū in ꝓncipio doloris cū aceto ꝛ aq̄ endiuie aut aq̄ portulace aut aq̄ hyruſ. al. aut aq̄ coriādri hūidi. Cū aūt ꝓtēdit dolor: lini ex eo ſup oculū ꝛ frontē ꝛ comma frōtis cū vino ꝛ calefac ipm ali q̄ntulū aut ſume de ſauich ordei pōd. ʒ. iiij. ꝛ croci horizulam ꝛ ſiluestris pōd. ʒ. ij. ꝛ opij pōd. ʒ. i. tere ipa bñ ꝛ ꝓfice ea cū oleo roſ. ꝛ pone ipm ſup oculū patientē opthalmiā ꝛ apoſtema ꝛ calidum.

Cohol qō noiat aſtalticō ꝓferēs ad cōturbationē oculi ꝛ rubificatōez ei⁹ cū diſtillat ꝛ cū ſit ex eo alcohol ad ſceptionē catarro rum. Et q̄n miſcet cū eo alcohol roſ. ℞. tutie ꝛ eris vſti ꝛ aloes oiuz añ. ptē. i. ꝛ myrrhe ꝛ ſpice oiuz añ. q̄ntā ptis. i. ꝛ croci ꝛ opij amboꝝ añ. ptē. i. ꝛ acatie pure ptes. iij. ꝛ lucij q̄ntā ptis. i. ꝛ gū. arabi. ptes. iiij tere mixta ꝛ es ꝛ aloem ꝛ acattā cū aq̄ dulcis ſertarijs iij. deinde tere licuī ꝛ croci ꝛ opiū in tabula alia. v. diēb⁹: deiū ꝓmiſce cū eis ꝛ infūde aloē in aq̄ ita vt liquefiat ꝛ fūde ſup medicias ꝛ ꝓmiſce ꝓ crēdo: deiū fac trociſcos aut pillulas: fac cū eis alcohol.

Cohol ꝓferēs ad oēs dolores oculi accidētes ex catarris: ſumant folia rubi ꝛ exꝓmat aq̄ coꝝ ꝛ colet ꝛ terat in tabula donec ingroſſet ꝛ terat paulati: deiū ſumat q̄ntū ipſa eſt de gūmi arabi. ꝛ fūdat cū aq̄ pauca ita vt liq̄fiat ꝛ fiat ſic mel deinde miſceat cū aq̄ rubi ꝛ ꝓficiat cū ea aliquot diebus ita vt ſit poſſibile fieri ex eis pillulas: deiū fiant pillule ꝛ exſiccent in vmbra ꝛ fiat cū eis alcohol.

Ucera oculi ꝛ botho: ei⁹ ꝛ pus in eo. Scias q̄ collyriū ſtelle ꝓdictū ē vehemētis in uamēti in eis ꝛ ſilr collyriū vmarinū ꝛ collyriū pomale eſt vtilū.

Collyriū qō refert ad macur faciēs ad eḡtudines ꝛ pus q̄ ſūt in oculo: ℞. tutie an. xxxij eris vſti aure. xxij. croci aure. xvi. myrrhe aur. xvi. ſedine an. x. pipis al. gra. xl. nūcro gū. aur. xl. ꝓficiant cū vino. ꝛ in deſcriptōe alia ponit in eo opij aure. x.

Iruptio cornee: Collyriū roſ. confert ad oēs egritudines ꝛ ipēs dilatatōis pupille.

Unis replēs foueas cornee: ℞. oſtracorū magnoꝝ aduſtoꝝ ꝛ ſcedenegi ābor añ. ʒ. i. terant ꝛ pulueriget cū eo ocul⁹.

Algarob: Collyriū qō ꝓpoſuit ſuribos ē in uatiuū ad algarab.

Ubedo veſtigioꝝ vlcerū ꝓferūt ad albedinē medicamen egyptū ꝛ collyriū indū: ꝛ alcohol cū ſtercore ſtellionis ē inuatiuū.

Collyriū citriuū aliud ſcitur kiles almatrā conferens ad caliginem ꝛ tenebꝛoſitatem viſus ꝛ ad egritudines acutas ꝛ delet veſtigia ꝛ duritias. Recipe climie aur. xxiij. ſucci acreſte ſicci aure. xij. ſalis ammoniaci tantūdem opij aure. viij. gū. au. xxiij. ceruſe de plūbo tātidē croci aur. xvi. piperis albi aur. xxiij. ꝓfice cū aqua pluuiali.

Cohol aliud mirabile quod experimentum eſt ꝛ laudatur in albedine ꝛ lachꝛyma ꝛ ē me ſic ꝛ abſtergit caliginē ꝛ oēm groſſitudinē q̄ eſt in palpebra ꝛ acuit viſum valde: ℞. tutie inde ʒ. ij. ʒ. antimonij de ſpahani. ʒ. iij. marchaſite pōd⁹ ʒ. ij. ʒ. eris vſti pō. ʒ. ij. ꝛ duaꝝ tertiarū. ʒ. i. climie auri ꝛ climie argēti amboꝝ añ. au. i. ſcedenegi pō. ʒ. i. corallī ꝛ margaritaꝝ puarū ꝛ coriandi eris oīum añ. pō. ʒ. ij. ſceha armene pō. ʒ. ij. ꝛ duaꝝ tertiaꝝ ʒ. i. aq̄ diſtillatōis nitri pō. ʒ. ſ. ꝛ nitri pharaonis pō. ʒ. ſ. tere hec medicias cū aq̄ pluuiali: ꝛ q̄n ꝓtrite ſūt ꝓij ce ſup eas cātore trite pōd⁹ ſexte. ʒ. i. muſchi pōdus ſiliq̄. i. ꝛ miſce ꝓterēdo ꝛ fac pillulas ꝛ exſicca in vmbra ꝛ frica in oſtraco cū aq̄ ꝛ fac alcohol cū eo.

Aliud inuatiuū ad albedinē exptū mirabile: ſumat limature acus pōd⁹ ʒ. ij. ꝛ ſamba ci pō. ʒ. i. deiū terant ambo ſil ꝛ ponant in ꝓcauitate arūdinis ꝛ ſtrigat os cānule opilando cū maſſa ꝛ cooperiat arūdo tota cū maſſa ꝛ deſup inuoluatur luto confecto cū capillis ꝛ inuoluant ſup ipz ꝛ cooperiat poſt illō cū luto alio: deinde apponatur carbonib⁹ donec vertat in lapidē ꝛ fiat ſic teſta ꝛ extrahat ꝛ auferat medicina illa ꝛ accipiat climie albe trite pōdus. ʒ. iij. ꝛ miſceat cū hac medicina ꝛ reducatur ad cannulam aliam: deinde fiat ex ea ſic factū eſt ex ꝓma. Cū ergo in lapidē puerit extrahat ꝛ intendatur ad folia lini collecta anteq̄ aduenerit eis pluuia ꝛ exſiccata ꝛ ſumat de eis pōdus. ʒ. i. ꝛ margaritarū non perforataꝝ pondus. ʒ. ſ. ꝛ terant bene cū reliquis medicinis ꝛ cērātur oia ſimul contritōe vltima donec fiant ſicut puluis. Cum ergo voluerit curationē facere cum eo tunc fac oculo alcohol cuz ſucco radicis lilij tribus diebus continuis: deinde faciet alcohol poſt cum hac medicina ꝛ fac alcohol poſt illud vno die ex hac medicina ꝛ vno die ex ſucco lilij.

Ulnis ad albedinē: ℞. floris eris ꝛ ammoniaci ꝛ cancri marini aduſti oīum añ. ʒ. v. pulpe colloquintide ʒ. ij. ſ. fellis tauri ꝛ barrach armeni oiuz añ. ʒ. ij. ſal gēme. ʒ. iij. pipis al. ʒ. xx. ſpume maris. ʒ. iiij. coriandi ouoꝝ ex qb⁹ egreſſi ſūt pulli ſub gallina. ʒ. iij. limature cotꝛ. ʒ. v. ſtercoris lacerti. ʒ. v. margaritarū. ʒ. iij.

Ebel. Cohol bonū ad ſebel ō eſt q̄ exꝓtaſt ꝛ laudata: ſūant coriandi ouoꝝ hora q̄ apūſt ſub gallina ꝛ buliāt cū aceto fortī. x. diēb⁹ cōtinuis

Zebd

deinde colent ⁊ ponant i ampulla vitri aut i vase vitreato ⁊ ponat vas i loco q̄ sit ut nidus sub sole donec exsiccet qđ in ipso ē: deinde sumatur ⁊ teratur ⁊ fiat alcohol cum eo.

Lachryma: Collyriuz qđ dixit messias ad albuginē factū ex tutia cōfert ad eas.

Rossitudo palpebraꝝ ⁊ grauitas earū cōfert ad eam alcohol cognominatū mussādros ⁊ dicā ipm in capitulo scabiei ⁊ pfert medicamē aristratis p̄dictum ⁊ collyriū de tutia qđ dixit messias ad albedinem.

Collyriū exptū kebime egyptiū pferēs ad duritiez ⁊ albedinē ⁊ abscindit corticē durū starim. ℞. floris eris ⁊ āmoniaci ambor ū an. aur. vi. sal ſ de fossi aur. iij. pulpe collognitid. aur. iij. ⁊ duas tertias aur. i. fell' vaccini aur. ij. baurac nigri aur. i. ß. pipis al gra. xl. numero mell boni cyathos vi. ⁊. ℥. ix. p̄misceat ⁊ p̄oāt i vase ⁊ recōdat

Collyriū qđ dī arastuscmon pferēs ad attractionē materierū chronicā ⁊ ad guttatē palpebraꝝ ⁊ aspritatē earū ⁊ liq̄factionē lachrymal oculi ⁊ scīctionē ei⁹ ⁊ cōrosionē ipi⁹ ⁊ ad hūiditatē plimā q̄ ē i oculo ⁊ ad augmētū pāniculi ⁊ aufert vestigia ⁊ duritiez. ℞. antimonij aur. iij. eris usti ⁊ ceruse de plūbo āboꝝ ana aur. ij. croci ⁊ myrrhe ⁊ corticū turis ⁊ floris eris ⁊ lētiū rubearū oiuz ana aur. i. pipis albi aur. ß. gūmi aur. ij. pficiat cū vino ⁊ admīstret dissolutuz cū eo.

Collyriū citrinū qđ dī fanaratis ⁊ ē collyriū iuuatiuū cōferēs ad scabiē ⁊ corrosionē m vtriq; lachrymalib⁹ ⁊ puritū vehemēte ⁊ grauedinē palpebraꝝ. ℞. climie aur. lxxx. colcotar albi aur. xxx. pficiat cū aq̄ pluuiali.

Labies oculi ⁊ puritū ei⁹: Collyriū indū cōfert ad puritū.

Cohol nō errās qđ ꝓposuit cesar factor alcohol faciēs ad puritū ⁊ ad grossitudinē palpebraꝝ. ℞. climie cabrusie aur. xxiij. sedine aur. vi. Et in descriptiōe alia aur. xvi. terāt donec fiat in loco sanie ⁊ pficiat cū melle ⁊ aduret ⁊ in fūdat vinū qđ extinguat ipm ⁊ exsiccet: deinde teratur ⁊ fiat cū eo alcohol.

Cohol melitō ad puritū ⁊ hūiditatē oculi ⁊ corrosionē lachrymaliū ⁊ scabiē vehemētē i palpebris: climia frāgat i frusta pua ⁊ pficiat cū melle ⁊ ponat i vitreolo figuli ⁊ opileť ori ei⁹ ⁊ luto liniat ⁊ fiat fornacē in medio cooptorij ut sit fumo elevato ex adustiōe medicie spiraculū per qđ egrediat deū ponat vitreol⁹ pparat⁹ in medio carbonū accēsoꝝ. Cuiq; incepit climia aduri tūc cōlidera fumū ascēdētē tūc si videris eū declinem adhuc ad nigredinē dimitte medicinā cōburi donec videas illū fumū fieri albū: tūc. n. scias q⁹ medicie iā pfirmata ē cōbustio. tūc ergo remoue vitreolū ab igne ⁊ ex he climiā ⁊ fūde sup eā vini quātitatez q̄ in frigidel: deinde pone eā i mortario ⁊ tere eā bñ ⁊ exsicca ⁊ fusa eā donec cōmisceas ipam in alcohol cū quo p̄misceť, ⁊ hꝫ ē descriptio alcohol. ℞. climie ℏ⁹ aur. vij. ⁊ antimonij tm̄dē tere oia ⁊ cōseruā ⁊ fac lire ex eo sup palpebras mane ⁊ sero.

Collyriū apolonij ad scabiē ⁊ casū palpebraꝝ ⁊ egritudines antiqs. Dedenegi adusti abluti aur. xxxij. eris adusti abluti aur. xvi. lapidis satalistos adusti abluti aur. xxxij. floris eris fricari aur. xvi. opij aur. iij. Et in descriptione alia aur. vi. climie aur. iij. colcotar adusti aur. iij. gūmi aur. xvi. pficiant cū aqua pluuiali.

Edicamē qđ cōposuit castios ad aquaz q̄ descēdit i oculū. sumat fel tauri ⁊ evacuet ipm i vase eris ⁊ dimitte ipm. x. dieb⁹: deinde sume ab ipso aur. xij. croci ⁊ olei balsami ⁊ opoponaci oiuz ana aur. ij. pipis gra. xij. nūero mellis boni duplū quātitatis fell' misce oia ⁊ decoq̄ i vase eris: deiū pone ipm i pixide eris ⁊ serua ipm.

Edicamē aliud qđ cōposuit polonios: sume spumā maris ⁊ adure ipaz sup testā ⁊ tere cinerē ei⁹ ⁊ pfice ipm cū sāgune tice ⁊ pone i vase de corno. Cuiq; eucllūtur pili tūc limi sup locū eoꝝ de hoc medicamine.

Pithyrma qđ cōposuit salukesanis cōferēs ad māz plimā ⁊ dolorē vehemētē. ℞. ro. recētiū aur. ij. se. hyulgami al. aur. vi ij turis aur. vi. myrrhe au. iiij. sanie d' ordeo aur. xviij vitellū oui. i. assatuz succi mādragore aur. iiij. croci aur. ij. opij aur. iij. pficiant cū vino stipitici puri quātitate q̄ sufficit ⁊ fiāt ex eo trocisci ⁊ admīstrētur.

Collyriū qđ dī indū ⁊ regū pferēs ad ceptionē descēsus aq̄ ⁊ ad oēm caliginē hūida exīstē i oculo ⁊ aufert vestigia vicerū in oculo. Climie rubee aduste ablute ℥. xvi. encaustri indi ʒ. vi. ceruse de plūbo ℥. iiij. pipis al. ℥. vi. fellis de boha. i. ⁊ fell' safer: ⁊ existiauerūt qđ ē su bos vij. felliū elcubugi. iiij. lactis papaueris. ℥. i. olei balsāi ℥. ij. oppoponaci ⁊ serapini amboꝝ añ. ℥. ij. gūmi ℥. xij. pfice cū succo feniculi aut cuz succo plāte que dicitur abradies.

Cohol pferēs ad tenebrositatē ⁊ ceptionē aq̄ i oculo. Fell' vrsi ʒ. iiij. oppoponaci ⁊ pipis āboꝝ añ ʒ. ij. olei antiq ⁊ oppobalsāi ⁊ succi feniculi hūidi oiuz añ ʒ. ij. climie pond⁹. ʒ. i. mell ℥. tere ipm ⁊ misce ⁊ pone ipm i ampulla vitri: muida ⁊ pone ipm i sole dieb⁹ vij. deū fac oculo alcohol ex ipo cū extremitate radij mane ⁊ sero.

Edicamē qđ pfert ad tenebrositatē ⁊ ad illū q videt rē ex lōgiquo ⁊ nō videt eā ex proximo ⁊ ad aggregationē aq̄ i oculo: cuius ℏ ē pmixtio. Fell' corui nigri ⁊ fell' pdicis ⁊ fell' gruis ⁊ fell' adhoba ⁊ fell' capre oium ana p̄d⁹ ʒ. ij. mell colati p̄d⁹ ʒ. iij. ⁊ olei balsami ʒ. i. ⁊. ß. tere ea sil et p̄misce ipsa ⁊ fac oculo alcohol cū eo mane ⁊ sero.

Estructio visus: collyriū citrinum ē iuuatiuū ad debilitatē supfluā in visu ⁊ collyriū de tutia qđ dixit messias ī albedine.

Collyriū quo vtebat floris. ℞. acacie ⁊ rosse siccaꝝ ⁊ melliloti oiuz añ aur. xlviij. cineris fornacis i q̄ purgat es aur. xxiij. mādragore au. xij

dō iiij.

ſe.hyuſgami al.aur.xviij.opij aur.vi.gūmi aur.xl. vini ʒ.ix.aq̄ pluuiaſ ʒ.ix.ꝓmiſceaſ aq̄ cū vino ⁊ pij ciant ſup ea roſe ⁊ melitotū ⁊ hyuſgamuz ⁊ poſtea mādragoze aut cornices mādragoze ⁊ dimitte ea do nec infūdant trib⁹ diēb⁹ aut quoz: ⁊ exꝑme ea ⁊ accipe exꝑſſionē eoz ⁊ ꝓfice cū ea medicamē ⁊ fac ex eo collyria ⁊ vtere eis.

Medicamē baſilicō regū ⁊ ipm̄ ē abſterſiuū oculi ex quo fit alcohol i diſpoſitiōe ſani tatį i oi die ſeſ aut i oib⁹ duob⁹ ſeſ ⁊ abſter git viſū ⁊ ꝓſeruat viſū ſanū ꝑm diſpoſitionē ſuā. ℞. climie ⁊ ſpume maris oiuz ana ʒ.x. eris vſti ʒ.v. ceruſe ⁊ ſal gēme oiuz ana ʒ.ij. ſal āmoniaci ⁊ macro pipis oium ana ʒ.ij. gariof. ⁊ vinec amboz ana ʒ.i. pipis ʒ.iij. cāfore ʒ ʒ. tere optime ⁊ fac oculo alco hol cum eo.

Alilicō aliud ꝓferēs ad oia q̄ dixim⁹. ℞. climie ʒ.vij. ſedenegi ⁊ macropipis āboz ana ʒ.ij. ſal āmoniaci ʒ.ij. eris vſti ⁊ ceruſe ⁊ ſal gēme oium ana ʒ.iij. ſpume maris ʒ.iij. ſal in di ⁊ gariof. ⁊ heil ⁊ vinec ⁊ ſpicc oium ana ʒ.i. ꝓfrin ge ⁊ cōtere ipm̄ ⁊ fac ex ipo oculo alcohol.

Medicamē qđ ꝓfortat viſū ⁊ ꝓſnat ipm̄ ſm ſanitatē ſuā ⁊ aufert multitudinē lachry me q̄ currit ex oculo: Sume de ātimonio ⁊ infūde ipm̄. xxi. nocte in aq̄ pluuiali anti aq̄ q̄ di ſtillat ex ciſterna deiī accipe de eo pō. ʒ. xij. ⁊ mar chaſite ʒ. viij. ⁊ tutie ⁊ climie oium ana ʒ.xij. ⁊ mar garitaz puaz nō ꝓfortaz ʒ.ij. ⁊ muſchi tertiā ʒ.i. ⁊ cāfore ſertā ʒ.i. ⁊ croci ⁊ ſedenegi āboz ana ʒ.i. tere vniqđq̄ p ſe: deiī aggrega ātimonij ⁊ marchaſitā ⁊ climiā ⁊ tutiā ⁊ māgaritas ⁊ tere diū ea oi die cū aq̄ multotiēs dōec exſiccet aq̄ eoz: deiī accipe ſede negi ⁊ croci ⁊ ꝓjice ipa ſil in mortario ⁊ tere ea diū deiī tere cū eis muſchū ⁊ cāforā deiī repone ipm̄ i vitreata ⁊ fac ex eo alcohol mane ⁊ ſero i diſpoſitio nib⁹ ſanitatis. ipa.n. ꝓfortat viſū debilē ⁊ ꝓſnat cū

Erob fugitiuū abſterſiuū ⁊ ꝓfortatiuū. ℞. ſcedenegi ⁊ eris vſti amboz añ ʒ.v. aloes ſcotrēſil ⁊ banrac arměi āboz añ ʒ.i. floziſ eris ⁊ pipis al. ⁊ macropipis ⁊ pulpe colloqntide ⁊ croci ⁊ ameos oiuz añ ʒ.ʒ. ꝓfrige ⁊ ꝓtere ⁊ vtere.

Tractat⁹ tertius de aure. dolo: auris ⁊ apa ei⁹ ⁊ . pus ⁊ grauitas eius.

Medicamē aristotelis predictū in capitulo oculi ē iuuatiuū ad aurem ex qua currit pus.

Medicamē ꝓferēs ad oēs dolores i aure et oia vlcera accīſtia i ea ℞. myrrhe aur.i. olibani aur.iij. nitri aur.iij. croci aur.iij. ſuccī papaueris aur.ij. galbani aur.ij. amigdalarū ex cortica ⁊ xx. numero terat illud totū ⁊ ꝓficiat cuz aceto ⁊ fiāt ex eo trocisci. Cū ergo fuerit ipm̄ neceſſariū ſoluat ſi fuerit i aure dolor vehemēs cū oleo roſ. ⁊ diſtilleti aure. ⁊ ſi fuerit in ea grauitas i audi tu ſoluat cū aceto ⁊ diſtilletur.

Confectio medicamis quā narrauit Gal. ℞. myrrhe aur.iij. aloes aur.iij. olibani aur.iij. Et i deſcriptiōe alia aur.ij. croc aur.iij. nitri aur.iij. ſuccī papaueris aur.iij. amigdalaz. amar. xxx. numero galbani aur.ij. acēti boni quātū ſufficit.

Medicamē ad aurē ex medicinis Gal. cōferēs ad ꝑata ⁊ dolores vehemētes clamoſos: cui⁹ h̄ ē ꝓmixtio. ℞. galbani ⁊ albē zar aur.ij. cinamōi aur.ij. myrrhe au. viij. croci au. viij. olibani aur.iij. nitri aur.ij. acēti quātū ſufficit ad hoc ut fiat in ſpiſſitudine mellis.

Medicamē aliud ad ꝑata auris ⁊ ad ſanita tē ⁊ ad tus veniētia ex aure ⁊ ad dolores auris antiquos: cui⁹ h̄ ē ꝓmixtio. ℞. ventris ſabe egyptie amari ſapozis ⁊ alumis iameni et pipis al. ⁊ nitri ⁊ croci ⁊ opij ⁊ corticū granatoz ⁊ olibani ⁊ ſpice oium ana aur.ij. caſtorei aur.i. mell ⁊ acēti quātitatē q̄ cōficiaſ medicamē: ⁊ gdā hoies ponūt in eo mellis aur.vi.

Medicamen aliud de medicis berotas. ℞. croci ⁊ myrrhe ⁊ ſpice oiuz ana aur.ʒ. eriſ vſti medietatē ⁊ tertiā aur.i. opij aur.ʒ. caſtorei tertiā aur.i. alumis iameni aur.i. alumis rotū di aur.i. Si ergo fuerit i aure vir⁹ cura eā ex h̄ medicamie cū decoctiōe triplicati. Et ſi ea fuerit dolō vehemēs cura eā cuz oleo roſ. ⁊ ſi guāri i ea vnice ꝓmiſce cū h̄ medicamie helleboꝛ nigri aur.ij.

Medicamē auris ex q̄ currit pus. ℞. capitū ḡnatoz ⁊ ariſtologie ⁊ colcotar ⁊ dragāti cabzuſij ⁊ gallaz ⁊ corticū eris oiuz añ aū. i. myrrhe olibani ⁊ calcāti aſſati ⁊ alūis iameni oiuz añ aur.ʒ. terāſ cū aceto ⁊ fiāt trocisci ⁊ adminiſtrent.

Medicamē anticates ad dolorē difficilē vehemētē. croci ʒ.ij. ⁊ gdā hoies ponūt de eo ʒ.i. myrrhe ⁊ ſalāmoniaci āboz ana ʒ.i. alūis iameni āmoniaci añ. ʒ.ʒ. ſedimis olei de lilio aut ſecis olei aluiſci ʒ.ij. terank cū vino mellito aut vino dulci quātitate qua fiat i ſpiſſitudine mell ⁊ adminiſtretur.

Medicamē ad ḡuitatē audit⁹ ⁊ ſonitū tinitū exīſtē i aure. ℞. helleboꝛi al. aur.i. caſtorei aur.ʒ. nitri au. ḡrā miſceaſ ⁊ adminiſtretur cū aceto ⁊ cōfidat in eo vtens ipſo quoniam eſt medicamen vile.

Medicamē aliud qđ di algelarui ad egritudines antiqs q̄ ſūt de egritudinib⁹ auris. Helleboꝛi albi ⁊ myrrhe ⁊ olibani ⁊ croci ⁊ caſtorei ⁊ opij oiuz añ aur.iij. calcāti aur.vi. pip aur.ij. infūdant myrrha ⁊ opiū ⁊ caſtoreū ⁊ olibanū i aceto i quo decocti fuerit corticeſ ḡnatoz donec diſſolum fuerit: deiī ponant helleboꝛus ⁊ croc⁹ ⁊ pip ⁊ calcātū trita ⁊ pterant oia diū. Cū ergo ꝑplet ur ꝓjciaſ ſup ipm̄ de vino mellito quātitas q̄ fiat in ſpiſſitudine mellis ſubtil. Cuius ipm̄ eſt neceſſarium tunc tepidetur ⁊ diſtilletur in aurem: eſt enim medicamen mirabile.

Confectio medicamis qđ ꝓfert ad oēs dolores aur. ⁊ oia vlcera cuētia i ea. ℞. mirrhe aur.i. olibani aur.iij. ⁊ gdā hoies ponūt i eo aur.vij. nitri aur.iij. croci aur.iij. ⁊ gdā homies ponūt i eo aur.i. papaueriſ au.ij. galb. aur.ij. amigdalaz exco. tica: az. xx. nūero: teral illud totū

ꝛ cõficiat cũ aceto ꝛ fiat ex eo troci. Cuiꝯ necessarij fuerint soluat si fuerit in aure dolor vehemens cuz oleo ro. ꝛ distillet in aurẽ. ꝛ si fuerit in ea granitas i auditu soluatur cũ aceto ꝛ distillẽtur.

Confectio scorie ferri ꝛ ẽ medicamen forte: Sumat scoria ferri ꝛ pterat ꝛ abluat cũ aceto: deinde ꝓiciat sup testã ꝛ exiccet: deiñ ꝓiciat secũdo ꝛ tertio ꝛ fiat illud septies: deiñ decoq̃t cuz aceto forti decoctõe vehemẽti donec fiat sicut mel ꝛ auferat ꝛ distillet de eo in aurẽ cũ indiget de eo.

Cera nasi: Cõfectio farãoios ꝛ ẽ medicamẽ eradicãs oẽz additiõez q̃ orit in corpe ℞. draganti adusti ꝛ colcotar adusti aut cal cãti adusti aut dragãti rubei ꝛ corticũ eris oĩm ptes equales. Tere ergo ea ꝛ cura cũ eis siccis ꝛ oz ut fricces additionẽ antecꝫ medices eã cũ hoc medicamine ꝑ dicẽ: deiñ medica cũ eo i mãe pꝰ cꝫ patiẽs cẽtu dinẽ cõcederit cibũ suũ. ꝛ cũ tu curas cũ eo fistulas nasi tũc lini ante curationẽ iteroza nasi aspalto aut pice humida aut pinguedine myrrhe.

Tractat⁹ q̃rtus de dẽb⁹ ꝛ doloꝛib⁹ eoꝝ.

Omnemẽs est ad dolores difficiles vehemẽtes ꝛ ad corrosionẽ dentiũ ꝛ cõfert iterũ ad tussiz medicamẽ qd ℞. opij aur. ij. myrrhe ũdez hasece mũdẽ pipis al. galbani añ. mũdẽ cõsticantur cũ coagulati vue quãtitate q̃ sufficit ꝛ terantur simul ꝛ fiãt ex eis collyria ꝛ liniat ex eis sup dentes ꝛ ponant de eis sup locũ corrosũ.

Medicamẽ qd narrauit andromach⁹ ad omnẽ dolorẽ dẽtiũ ꝛ ad oẽs egritudies accẽtes ex eo ꝛ ad stupoꝛẽ. ℞. pipe. ꝛ piretri ꝛ lactis tithymali ꝛ galbani oĩuz añ. ptẽ. i. terãt ꝛ cõficiant cum storace ꝛ ponat sup locũ corrosũ.

Medicamẽ inunctiuũ ad pulsatiõez dẽtiũ. ℞. pulpe colloquintide ptẽ. i. ꝛ aloes ptẽ. i. ꝛ buliant in pyxide lapidis aut cochliarũ de ferro ebullitione vehemẽti cũ oleo ꝛ accto vini: deinde auferat ab igne ꝛ distillet de eo in aurẽ que sequit molarem dentez distillatiõe post distillationẽ.

Iuteriũ molaris. Intẽde ad molarẽ i quo nõ valet medicamẽ vehemẽtis pulsatiõis. Et assume ex oleo quãtitatẽ. ʒ. i. ꝛ aque sanfuci siccꝰ ꝛ harmel oĩum añ. ʒ. ß. terant bene: deinde ꝓiciãtur in oleo: deiñ intẽde ad duas ac⁹ magnas gbus vtũtur scellarij ꝛ igni eas in loco fozamis earũ: deide apios egri ꝛ ꝓsidera dẽtẽ quẽ vis cauterizare: ꝛ tũc si fuerit i eo aliqd mũda ipz ꝛ pone sup ipz cannulã ferri aut arũdis aut argẽti ꝛ submerge vnã duarũ acuũ in oleo illo: deinde intromitte eã in cãnulã ꝛ põe eã sup molarẽ. Cuiꝯ infrat illa accipe aliã Fac illud septẽ vicibus nũero nã dolor eius sedat ꝛ egredit ex molari aqua colozis dentiũ.

Dentifricũ quo fricãtur dẽtes qd narrauit democrit⁹ i li. suo. Accipe cornu cerui adusti quartã. lb. xvi. salis. ʒ. ii. ãmoniaci sicci qd nõ ẽ amari saporis frustũ. i. magnũ vel masticis lib. iii. aut pinus parũ: squinãt. albi tantũdẽ pipe. albi. ʒ. i. soliq. ʒ. ij. terãt oia ꝛ administrẽtur.

Dentifricũ qd noiat surmalẽ ꝓferẽs ad aparatu gigiue ꝛ mollificatoẽz ei⁹ ꝛ mũdificat dẽtes. Accipe cornicũ ignatoꝝ ꝑ ℥. ii. ꝛ vẽ arũ ꝛ balaustie ꝛ sumac oĩm añ. ʒ. i. ꝓfrige ꝛ pterе illõ: deiñ affer ex eo cũ digitis tuis ꝛ frica cũ eo locũ dolõis. deiñ accipe ex eo cũ pãno lini ꝛ põe ipm sup eũ.

Dentifricũ mũdificãs dentes ꝛ strigit gingiuã ꝛ effic bonũ odoꝛẽ: Sũat sal gẽma ꝛ terat ꝛ ꝓiciat cũ melle ꝛ liget in charta ꝛ ꝓiciat i pumis ꝛ dimittat ibi dõec fiat sic pũe deiñ auferat ab igne ꝛ extinguat cũ kitrã ꝛ ꝓiciat i vio bono aut meius ꝛ dimittat dõec iffect ꝛ terat ꝛ sũat ꝺ eo ps. i. ꝛ spũe maris ps. i. põat cũ illo cinamõi ps. i. ꝛ myrrhe ps i. ꝛ cieris sceha ꝛ cipi ꝛ floris signãti oĩm añ. sexta pars. i. fragmẽtoꝝ xyloaloes medietas ptis. i. ꝛ zucari ptes. iii. ꝛ cãfo. decia ps vni⁹ terat illõ ꝛ misceatur ꝛ fiat dentifricium in oi mane.

Medicamẽ qd ꝓfortat dẽtes ꝛ molães cũ ẽ in eis debilitas. ℞. cere ꝛ mell ãboꝝ añ. ptes. ij. liq̃fiãt in sole aut cũ aq̃ cala ꝛ ꝓmisceat cũ eis picis ps. i. ꝛ põat i ẽmio vngẽti ꝛ ꝓcipiat vtẽti eo ut masticet ipm. Qꝺ si videris medicamẽ exsiccatũ ꝓmisce in eo aliquãtulũ olei ꝛ mastix iterũ cũ masticatur facit in hoc vltimã opationẽ.

Aliud qd ꝓfortat dẽtes ꝛ gingiuã: cornu cerui adusti põ. ʒ. x. ꝛ folioꝝ cupressi adustoꝝ põ. ʒ. v. ꝛ nucũ cupressi nõ adustaꝝ põ. ʒ. v. ꝛ radicis cẽtauree põ. ʒ. x. ꝛ capilli veneris adusti põ. ʒ. v. ꝛ rosa. ablatis capitibus ꝛ spice odoꝛifere oĩm añ. põ. ʒ. iii. tere ꝛ cribella cũ ozali ꝛ vtere.

Tractat⁹. v. ꝺ oze ꝛ gutture ꝛ vẽtre supiore sinãtia ꝛ squinantia.

Aquit. B. qdã existiauerũt q̃ pulli hirundinũ siue sint recẽtes siue licci saluti sedant sinantiã stati ꝛ ꝓmisceatur pueris ꝛ senib⁹ cũ radice liquiritie.

Ex vua ꝛ duab⁹ amigdalis. Medicamen quemẽs ad vuã mollificatã aposã. ℞. i. al. aur. i. myrrhe aur. i. alijs tamẽ aur. ij. gallarũ viridiũ aur. ij. terant ꝛ administrẽtur.

Ent sibi hũiditat⁹ pectoris: Medicamĩ inunctiuũ ad hũiditatẽ factã i pectoꝛ. ℞. galbani ꝛ storacis ligde ãboꝝ añ. ʒ. ii. opij q̃rtã. ʒ. i. radi cũ ligritie ʒ. ij terãt q̃ ex eis terũt ꝛ misceãt cũ stõace ꝛ galbão ꝛ aliq̃ntulo mell dispũati ꝛ lãbãt ex eo.

Extussi medicamĩ gutturale: Dixit B. q ipe medicabat cũ eo. ℞. olibãi aur. i. ꝛ descriptiõe alia aur. iiii. myrrhe aur. i. ꝛ in descriptõe alia aur. iiii. croci aur. i. ꝛ ꝺscriptõe alia aur. iiii. sglle aur. ii. vini dulcis sacratati iii. ꝺ oq̃t sglla cũ vino dõec vinũ ispissetur. deiñ ꝓiciat squilla ꝛ ponãtur reliq̃e medicie sup vinũ.

Medicamĩ gutturale qd refert tellusatis: dixit B. q ipse medicat⁹ ẽ cũ eo illũ q hẽbat vlcus pulmõe ꝛ ẽ medicamẽ inunctiuũ valde. ℞. spice cretẽsis aur. iiii. ãmomi aur. viii. folij indi aur. iiii spice inde aur. iii. squinãti aur. ii. casiie aur. viii. cinamomi aur. x. olibani aur, iiii. myrrhe aure, iii. costi

aur.ſſiij. cōmixtiōis aſſedegi aur.iiij. ſucci liquiritie aur.iij. ſucci mandragore aur.v. maſticis aure.iij. croci aur.vij. Aggrega has medicias: deide accipe dactilos t decoquātur in aqua mellis aut vino biſ t ſume de eo ſacratati.i.t pūce in eo de grāis pini maioris cōtritis grana xx.t cōmiſce cū eo de medicamie quātitatē auellane.i.t dai potu de ea dieb⁹ aliquot: deiū da in potu poſt ipaz de medicamine duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹: ita vt nō cōmiſceat cū oleo aliud prēt ipm: deiū ſumat i potu p⁹ ipm de hyera facta cū aloe quantitatē cochliarū.i. in die vno cuz aqua t cura cū hac medicia illū in cāna pulmonis cui⁹ ē egritudo cū lacte aſinino: t pcipe ei vt gargari zet cū ea: deiū dimitte eū aliquot dieb⁹ t cura cū p hoc medicamē cū aſſiduatōe mediciarū que ledāt dolorē q ſi materierū curſus fuerit longus tūc pmiſce,n hac medicia opiū t caſtoreū.

Aliud de medicinis H. faciēt ad egritudiez cāne pulmōis t vlcera pulmōis t ſputum pus t ſanguis t mām attractā ad pect⁹ t ad illud t⁹ ſputū eſt difficile t ē medicamē valde forte ℞. gūmi alboti aur.iiij. croci au.iiij. olibāi tñdē myrrhe tñdē cinamōi tñdē: amomi aur.iij. ḡnoz pini magne au.iiij. radicū lilij excoriticatarū tñdē: ſpice de ſcemi aur.ij.ſ. caſſie lignee nigre aure.ij. dragagāti aur.iij. carnis dactiloz de ſcemi au.iij. praſſē truſez⁹ qō di ſtella au.iiij. galbani clari mūdi.ij. trias aur. i. coſti au.iiij. t inuēi in deſcriptōe alia aur.i. mellis bōi cotilas.iij. decoqnī mel t gūmi alboriz in vaſe duplici. Cūcz fit in ēmio ſpiſſitudis tūc pmiſce cum eo galbanū t decoque ipm dōec pueīat ad ēminuz vt cū de eo diſtillat ſtilla aliq nō dilatet: deiū infrigida ipm t pūce ſup ipm medicias ꝓtritas t vteſ eo. t cū ſugit de aqua cauſ maſticādo t pūciat ſex t de glutit ſuccus valet ad illud valde.

Illule q ponūt ſub ligua t ꝓferūt ad aſpita tē cāne pulmōis t abſciſionē vocis t reliq egritudiel cāne ℞. dragagāti t gūmi āboz añ au.iij myrrhe t olibāi āboz añ au.i.ſ. croci aur.i ſucci liquritie aur.ſ. carnē dactiloz triū: vini dulcis q̄ntū ſufficat ad cōficiēn. cū eo t pōat ſub ligua de hac medicina quātitas fabe t pcipiat egro vt deglutiat qō

Atiſ ad illū q hz hz tuſſi. ℞ lūgſit de caſe. lini torrefci ꝓriti t paſſularū carnoſaruz enucleatarū āboz añ. kiſt.i. ḡnoz pini magni torrefactoz t auellanaz excoriticatarū āboz ana cotilā.i. pīal. ʒ.ij. croci. ʒ.i. mell bōi lb.iiij. ꝓfrigāt t terāt t decoquāt ſcīn lini t mel dōec inſpiſſet: dei de,pūciāt ſup ipz reliqne medicie t pmiſce eas t cōfice t da de eo quantū ſufficit.

Leū diuine ꝓferēs ad tuſſiz t ē medicia no bil de q̄ dixit H. q ipſe medicat⁹ ē cū ea ℞ opū aur.x.ſc. lactuce aur.xx. caſtorei aur.xviii. rute hortulane ſicce aur.xiiij.ſc. lini aur.xvi. radicū oppopōaci aur.xxxvi. myrrhe au.xiiij. croci au.vij. cōficiāt cum melle t dek de eo in potu q̄ntitas fabe vni ꝙ, t oz vt ſumat de eo i potu ille q hz feb: ē cū aq; t q febrez ñ hz cū vino t illud in ſero.

Illule ad tuſſiz. ℞. ſtoracis t myrrhe t opū oium añ. aur.iiij. olei balſami t croci āboz añ. aur.ij. tere ſimul t pūce t vtere.

Edicamū qō ꝓfert ad oēz tuſſiz t ad oēz materiā currētē t dubellet ſteriozes qō narrauit abulcos. ℞. ſerapi gētiane myrrhe oppopōaci pipis al. oim añ. aur.ii. baccarū lauri mūdatarū aure.iiij. terātur t cōficiātur cū aqua.

Edicamē ad ſputū ſanguis qō narrauit andromach⁹: ℞. acatie au.iiij. roſ. ſiccarū aure.viii. fruct⁹ ḡnate agreſtis aur.viii. myrrhe aur.ij. dragaganti aur.i. ꝓficiāt cū aq t fiāt ex eo trocisci t ſit pond⁹ cuiuſq trocisci au.i. t det in potu cum aq pluuiali.

Edicamē aliud ad tuſſiz ꝓferēs ad ſpēs tuſſis t abſciſionē vocis: ℞. ḡnoz papaueris t ſunt papauera cū cornice ſuo.i. nūero t apū mōtani triti lb.iii. t ſuffocato mūdati t reuſſini t roſiccarū t radicū lilij t balauſtiarū oiz añ. ʒ.iii. t cinamomi pō. ʒ.ii. t ſpice pō. ʒ.i.ſ. cōtere has medicinas t iſūde i aq pluuiali aſſat. v. t dimitte trib⁹ dieb⁹. deiū decoq t ſ ignē lenē dōec remācat aq .ʒ.ps deiū exprme t cola t,pūce fecē ei⁹. deinde tere gūmi arabici t dragagāti āboz añ. lb.i. myrrhe lb.ſ. t ſuci liquritie lb.i. t maſticis t croci āboz pon. ʒ.i. tera t totū illud vltie t ibidat ex illa aq paulati dōec ꝓpleatur tota: deiū fundāt ſup ipm rob lb.xviii. t dōco quat leni igne dōec coagulet t reponat in vaſe vitr t medicet cū eo oīs ſpēs tuſſis.

Och de pino qō ꝓfert illis ſup quos tuſſis ſit vehemēs: t qñ excitat in eis expellīt pul t ſup fluitates cui⁹ hec ē pmixtio. Seis lini torrefacti t amigdalarū dulciū mūdatarū t granoz pini t gūmi arabici t dragagāti oim añ. pō. ʒ.iiij. t dactilozū albeirō. x. nūero. tere medicias t dactilos t fū de ſup eas mellis t butyri quantū ſufficit t terat donec fiat ſicut mel ſpiſſū cui⁹ doſis ſit ſicut galla māe t ſero.

Och qō fit cū glutino alibat faciēs ad aſpitatē gutturis t abſciſionē vocis t ſpuni ſanguinis t pus t aperit opilationes cuius hec eſt pmixtio. Seminis lini torrefacti t paſſularū ablatis granis amboz ana lib.i. granoz pini t amigdalarum dulcium t amigdalarū amararū omniū ana. ʒ vi. t treos t aſſari t glutinis alumbat t venarū ligritie t gūmi arabici oium ana. ʒ.iiij. t fenugreci cocti t dragagāti oium ana. ʒ.iij. t piperis albi t ere emollite t ciceris malluti t ariſtol. t medulle tritici t ameos t naſturtij t ficuū oium ana. ʒ.i. t myrrhe t croci t olibani oium ana. ʒ.ſ. confrange totum t contere ipm bene t cōfice cū melle aut cū vino decocto t faclamberę de ipſo mane t ſero quātum eſt galia.i. t ponat ipſum ſub lingua ſua quando dormit.

Edicamē qō confert ad tuſſiz t vehemētiā ſiccitatiſ pectōis. amigdalarū dulciū t amararū ʒſe, lini torrefacti t ḡnoz pini ana. ʒ.v, t anili

ꝛ dragaganti ꝛ gūmi arabici oiuꝫ ana ʒ.ij.ꝛ ſucci li quiritie aut venaꝫ eius pōdus ʒ.i.ꝛ ʒuccari ꝛ peni dioꝫ amboꝫ ana ʒ.ij. Tere ea ꝛ pulueriza ꝛ confice iſꝫ cū aqua feniculi humidi ꝛ fiant de ipo pillule ꝛ ponat ſub lingua ſua ille qui vult dormire vnaꝫ aut duas.

Oboce ad tuſſiz qū fu ex chimo frigido viſ coſo cinamomi ꝛ ſc. fenu. amboꝫ ana. ʒ.v. ſtoracis ligde ʒ.x. iſtici ꝛ amigdalaꝫ amboꝫ añ pō dus ʒ.x. olibani ꝛ gūmi amigdalaꝫ ꝛ glutini oium ana ʒ.v. keſmes ꝛ fiāt paſſule puule ſine grano ʒ.xx agarici ʒ.v. ſtoracis ꝛ aloes amboꝫ añ ʒ.iij. tere ſto racē cū melle ꝛ infunde olibanū ꝛ aloē ꝛ alkeſmes i rob: ꝛ tere reliqua ꝛ cōfice cū melle ſtoracis doſ ʒ.i.

Dſputū ſanguinis: Trociſci quos ꝓponit medicus d illis de kebulis ꝓferentes patiē tibus ſputū ſanguis ꝛ patientibus vlcus in pulmone ꝛ habentibus ſamē aggregatā in pectore ꝛ patientiꝫ egritudines q̄ ſunt ex genere materierū attractaꝫ: quoꝫ hec eſt ꝑmixtio: Semis hyoſgami i albi ꝛ croci cū mandragore amboꝫ ana auſ. v. ma ſticis auſ. xx. karabe ꝛ radicū lilij ꝛ croci omniū añ auſ. xxx. pſilij auſ. xlv. aque dulcis aſari. iij. ꝑmi ceat ꝛ adminiſtretur.

Rociſci alij qui nominant piper ꝓferentes patientibus ſputuz ſanguis ꝛ habentibus fluxū ventris ꝛ vlcera in inteſtinis ꝛ ei ad cuius ſto machū attrahit materia: ℞. flozꝫ caducoꝝ granato rū ꝛ ſpinaꝫ egyptiaꝫ ꝛ grana oꝝ ſilueſtrium ꝛ ſucci barbe hirci. ꝛ ſucci acatie oiuꝫ ana auſ. vi. licij ꝛ reu barbari ꝛ opij oiuꝫ ana auſ. iij. myrrhe auſ. ij. terā tur bene ꝛ pficiant cū aqua in qua decocta ſunt gra na myrthi aut cū aqua frigida ꝛ adminiſtrent.

Onfectio que refert araſtomacis ꝛ ē medi cina mirabilis ꝓferēs patiētibus ſputū ſan guis ꝛ habentiꝫ vlcera pulmonis: cuius per mixtio hec eſt: Cinnamomi ꝛ coſti ꝛ galbani ꝛ caſto rei ꝛ opu ꝛ melanopiper. ꝛ macropiper. oiuꝫ ana. ʒ. i. mellis kiſt. i. terant medicie ꝛ cico trigonizent ꝛ de coquat galbanū cū melle donec liquefiat: deinde co lef ꝛ ꝓiciant deſup reliqne medicine ꝛ reponatur in vaſe vitri ꝛ argenti: ꝛ detur in potu de ea quātitas fa be cū aqua mellis ꝛ diſtillent ſuper ipm de oleo ſila mino tres gutte.

Irupus q̄ refertur faciēs ad difficultatem anhelitus ꝛ eſt medicamen vtile. Sumant paſſulaꝫ cnucleataꝫ aciſnē. i. ꝛ eſt pars ꝛ fenugreci abluti tantundē ꝛ aq̄ pluuial kiſt. i. decoquat donec diſſoluat ꝛ colef aquā eorū ꝛ ſeruet ꝛ ſumatur de ea in potu mliotiens cōtinuo poſtq̄ caleſcit.

Edicamē ꝓferens ad ſputū ſāguis ꝛ pus ꝛ ſupfluitates q̄ attrahunt ad pecto: ℞. gnoꝫ hyuſgami albi ꝛ corticū radicū mādrago re ꝛ vini boni ꝛ olibani albi ꝛ ſtoracis ligde ꝛ opij ꝛ granoꝝ pini ꝛ cupſſi oiuꝫ ana pōdo ʒ.x. ꝛ maſticis ꝛ karabe ꝛ aleſſius oiuꝫ añ ʒ.xxx. infundat aleſſius in aq̄ calida nocte vna: deiñ expumat ꝛ ſumat aq̄ eius ꝛ terant reliqne medicie bñ ꝛ miſceant ad inuicem ꝛ fiāt trociſci. Stq̄ vnuſq̄q̄ trociſcus ʒ.ſ. ꝛ detur in potu apō māſionē trociſcus vnus cū aqua frigida.

Edicamē qō ꝓfert ad ſputū ſāguis: Opij pōdo. ʒ.i. ꝛ cinamōi pōdo. ʒ.i. ꝛ caſtorei ꝛ pipis ꝛ macropipis ꝛ myrrhe oiuꝫ añ. ʒ.i ꝛ croci pōdo. ʒ.ij ʒ. ꝛ karab e pōdo. ʒ.ʒ. ꝛ balauſtia rū ꝛ gūmi ꝛ aniſi oiuꝫ ana. ʒ.i. terant medicie ꝛ ꝓfici ant cū ſuccoauriculi hedi ꝛ fiant trociſci. ꝛ ſit omnis trociſcus. ʒ.ʒ. ꝛ exſiccent in vmbra ꝛ bibat de eis tro ciſcus vnus cū aqua tepida.

Rociſcus alius: ℞. karabe ꝛ coralli āboꝫ añ. ʒ.iij. acatie ꝛ ſucci barbe hircine ambo rū añ. ʒ.ij. balau. ʒ.ij. ſe. pomulace. ʒ.vij. papauc. al bi ꝛ nigri ꝛ roſ. ꝛ ſpodij oiuꝫ ana. ʒ.ij. cornu cerui aduſti. ʒ.ij. ʒ. reuſim. ʒ.i. ʒ. cochleaꝫ aduſtaꝫ.ij. terre ſigillate. ʒ.iij. fiāt trociſci auſ. i. ꝛ adminiſtrent.

Rociſcꝰ alius ad ſputū ſāguis cū ē ex hūi ditate ꝛ molliſicatiōe venaꝫ: Corticū turis ꝛ turis āboꝫ añ. ʒ.v. radicis ſguanti. ʒ.vij reuſini ꝛ maſticis āboꝫ añ. ʒ.iij. darſulahā ꝛ cynami tonefacti ꝛ calamēti mōtani oiuꝫ añ. ʒ.v. myrrhe ꝛ croci āboꝫ añ. ʒ.vij. calcadis. ʒ.iij. ſpice ꝛ caſtorei ꝛ ſucci barbe hircine ꝛ acatie ꝛ roſaꝫ oiuꝫ añ. ʒ.iij. te ret ꝛ ꝓfice cū decoctione gallaꝫ ꝛ factro. auſ. i.

Oagulatio ſanieī pectoꝛe. Medicamē cō ferēs ad illō fenugreci melliloti. ʒ.ij. ariſto pon. ʒ.i. myrrhe pōdo. ʒ.iij. aniſi roſ. ābo rū añ. ʒ.ij. radicū ligritie ꝛ pipis ꝛ ſaſ oiuꝫ ana. ʒ.i. Cōfrigant ꝛ pterent ꝛ ꝓficiant cū aqua ffa ꝛ fiāt tro ciſci quoꝝ vnuſq̄q̄ ſit pon. ʒ.i. ꝛ exſiccent i vmbra ꝛ det in potu de eis trociſcus vnꝰ cū aq̄ radicū feni culi ꝛ radicū apij decoctaꝫ ℈ntitate ſacraiati. i. ꝛ tera tur trociſcus ꝛ miſceat cū ea ꝛ ſumat in potu: ē enim medicamē bonū qñ liq̄facti ſāguinē ꝓgelatū ꝛ edu cit ipm ꝛ mūdificat locū eius.

Iſis ꝛ vlcera pulmonis: Medicamen cō ferens ad vlcera que ſunt in pectoꝛe ꝛ pul mone ꝛ conſolidat ea ꝛ ſanat ea: ℞. balauſtiaꝫ ꝛ roſaꝫ ſiccaꝫ amboꝫ ana. ʒ.iij. ſanguinis draconis et medulle tritici ꝛ olibani oiuꝫ ana. ʒ.ij. gūmi arabici ꝛ dragaganti ꝛ maſticis oiuꝫ ana pondus. ʒ.iij. aca tie ꝛ croci amboꝫ ana. ʒ.ʒ. karabe ꝛ myrrhe ambo rū ana. ʒ.i. anarcine. ʒ.v. terant ꝛ ꝓficiant cū rob cy donioꝝ aut rob myrthi: deinde fiant trociſci: ſitq̄ omnis trociſcus auſ. i. ꝛ exſiccentur in vmbra ꝛ de tur in potu.

Edicie q̄ ſiſt ad cor: Cōfectio i q̄ ponit har mel inuatua: ℞. ſe. harmel ꝛ nigelle ꝛ cāfo re ꝛ caſtorei ꝛ ſc. hyuſgami al. ꝛ ariſtol. ꝛ cipi ꝛ aſſe rie ꝛ aliſeſiſimi ꝛ piretri ꝛ pipis ꝛ origani ꝛ collogin

ide ⁊ spice ⁊ se. apij ⁊ se. rute ⁊ earui ⁊ croci ⁊ nucis muschate ⁊ cassie ⁊ costi omniū ana ʒ.ß. ⁊ serapini ⁊ oppoponaci ambox ana ʒ.iij. ⁊ succari pōdus ʒ.i. ⁊ mellis quantū necesse est. Dosis eius fom pondº ʒ.i. ⁊ debili pondus ʒ.ß.

Edicamē aliud pferens ad pulsū cordis ⁊ timorē ⁊ epilepsiā: Spice ⁊ cinamomi ⁊ zedoarie ⁊ dozonigi oiuʒ ana ʒ.ij. se. aneti ʒ.i.ß. medicine terant ⁊ pmisceant ⁊ detur in potu de eo pōdus ʒ.i. cuʒ ʒ.i. vini in quo infusa fuit lingua bouis ⁊ bibat de illis in omni mense tribus diebº continuis.

Tractatus. vi. de vētre iferiore. Debilitas stōi.

Leū unguentū ad mollificationē stomachi ⁊ eius debilitatē: cuius hec est pmixtio. Masticis ⁊ aloes ⁊ succi absynthij ⁊ opij ⁊ olei nardini ⁊ olei de cydonijs quantū sufficit pmisceat ⁊ ungat cum eo stomachus cū lana leni. Od si volueris ut adijcias huic medicine calox: adde in ea laudani partez vnam ⁊ storacis ptes duas. Si volueris facere ipaz stipticam pforatiuā: tunc adde super illud de succo acreste aut succo hypoqstidos.

Edicamē ad debilitatē stomachi ⁊ malitiā digestionis. k bulox' belliric. cuʒ aqua cydoniox ⁊ buliāt ʒ. iij. belliricox ⁊ emblicox ⁊ cymini infusi in aceto ⁊ torrefacti ⁊ ciperi ⁊ masticis oiuʒ ana ʒ.ij. se. apij ⁊ anisi infusox in aceto ambox añ ʒ i. xyloaloes ⁊ galie ambox añ ʒ.i.ß. mente ʒ.iij. magudinis ʒ.i.ß. rof. ʒ.iij. granox granatox ʒ.viij. sumac ʒ.iij. cymini ⁊ corticū turis ⁊ spice oiuʒ añ ʒ.i.

Echalachatū cōfortans stomachū: Aque aloes ⁊ aque rosarū ⁊ aq malox ⁊ aque cydoniox ⁊ aq salicis oiuʒ ana pars. i. sādali albi ⁊ rubei ⁊ rosax ⁊ croci ⁊ cāfore ⁊ laudani ⁊ balaustiax ⁊ ramich ⁊ xyloaloes ⁊ galie oiuʒ ana pe. ß

Mplastr ad apostema stomachi dux: ℞. absynthij ⁊ spice ⁊ cassie oiuʒ añ ʒ.viii. aloes ⁊ storacis amboruʒ ana ʒ.iii. croci ʒ.ii. xylobalsami ⁊ carpobalsami ⁊ myrrhe oiuʒ ana ʒ.i olei nardini quantū necesse est.

Dstomathicos: Hiera que refertur antiforos confert stomacho: ℞. aloes auf. iiii masticis ʒ.ii. assari. ʒ.ß. rof. siccax ⁊ flozis squinanti ⁊ cassie omniū ana. ʒ.ß. vtatur ea sicca sic vtitur hiera.

Rocisci qui dicuntur amedunis facientes ad inquietudinem stomachi ppinquaz ille pe ⁊ ad omnez inflationem ⁊ est conueniens ei qui euomit cibum suū ⁊ ad egritudines intrinsecas: ℞. seminis apij auf. vi. anisi auf. vi. absynthij auf. iiii. Et inueni in descriptione alia masticis itez auf. iij pipis auī. ij. myrrhe auf. ij. cinnamomi auf. vi. opij auf. ij. castorei auf. ij. pficiant cū aqua ⁊ fiant de eis trocisci ⁊ dent in potu. dosis eius equalis est aure. i. ad stomachos cū vino mixto.

Theura que refertur menson pferēs ad egritudinem stomachi ⁊ ei qui inuenit inflationē ⁊ aufert omnē inflationem ⁊ pfert ad tāditatem digestionis ⁊ ad egritudines matricis: ⁊ ipa uez puocat vrinā ⁊ est medicina mirabilis ad epaticos ⁊ ad illum qui habet dolorem renum ⁊ puocat menstrua: ℞. aloes auf. ß. masticis. ʒ.i. ⁊ croci. ʒ.i. spice. ʒ.i. cinnamomi ⁊ assari ⁊ carpobalsami oiuʒ ana. ʒ.i. Tere ⁊ cribella ⁊ serua cam: siccam ⁊ vtere ita ut des in potu illi cuius digestio tardat pōdº auri. cum aqua frigida. ⁊ illi qui euomit cholam ⁊ effūdit ad stomachuʒ eius materia da in potu de ea aure. ß. ⁊ illi qui habet apostema in aliquo mēbroz interioz cōfert cū sumit de ea in potu cū aqua mellis ⁊ ille qui indiget ut puocet vrina eius: aut puocent mēstrua sumat de ea in potu cū aqua feniculi. conter i ti bulus ⁊ colati.

Mplastr poloarchis pferens ad oēs egritudines humidas intrinsecas: Re. ciperi cordimeni minuti turis cere omniuʒ ana eminam i. gūmi alborin cumā. i. ß. olei de alcina quātū sufficit: ⁊ qūq; addit bdellij iudaici emina. i.

Edicamē qd dicit diatreos faciēs ad oēs corruptiones stomachi ⁊ aggregationē aq ⁊ limi vētris: ℞. ireos pon. ʒ. xiiij. pipis pōdus ʒ. xx. ʒ. ⁊ anisū ⁊ absynthij ana ʒ. xij. anisi ⁊ mastich ⁊ se. se. oiuʒ añ ʒ. iij. ameos ⁊ se. apij oiuʒ añ. ʒ. viij. Tere ⁊ pfice cū melle. dosis eius sit sicut galla cū aq.

Lectuarū de carui pferens ad dolorē stomachi ⁊ opilationes q̄ fūt in ea ⁊ in epate ⁊ purgatē digestionis: Sumant carui ⁊ ameos ⁊ se. apij ⁊. ʒ. ⁊ passulaz enucleatarū ⁊ silesteos ⁊ se. bauce oiuʒ añ ʒ. iij. amigdalaz amaraz mūdatarū ex cortice suo pōdº ʒ. vi. tere ⁊ pfice cū melle. dosis eius quantū nabaca cū aq tepida.

Lectuarū de galaga pferēs ad vehemētiā frigoris in stō ⁊ epe ⁊ digerit cibuʒ ⁊ fugat vētositates ⁊ stōm effic bonū: ℞. galāgi ⁊ cynami ⁊ pipis ana oiuʒ añ ʒ. ij. heil ⁊ cinamōi ⁊ nucis moschi oium añ ʒ. iij. macropi. ʒ. vi. ʒ. ʒ. viij. se. apij ⁊ anisi et cymi ⁊ carui ⁊ galangar oiuʒ añ ʒ. i. penidioz ⁊ zucchari triplū medicine: tere pmisce ⁊ sit dosis eius ʒ. ij.

Ppetitº: Cōfectio abscidēs appetitū iuti ℞. hiere. ʒ. vi. myro. nigroz ⁊ belli. ⁊ ēblicoz oiuʒ añ ʒ. iij. nucis hēdē ʒ. v. pficiant cum melle dispūato ⁊ dēt in potu de ea. ʒ. iij. de aqua in q̄ decocta sūt mastix ⁊ mēta ⁊ scoria decocta.

Omitº ⁊ nausea. Sirupº abscidēs vomitū phlatis: ℞. cymi. ʒ. iiij. masticis ʒ. ij. gīnoz gīnatoz ʒ. xx. mēte ⁊ silimbrij amboz añ uncias. v. decoquant cū aqua lib. iij. donec remaneat lib. i. ⁊ colet ⁊ pficiat gallic ʒ. i. ⁊ detur in potu de eo in mane ⁊ sero.

Ingulº. medicamē ad singulū mirabile forte vini boni odoris lib. viij. mell dispūati lib. ij. decoq̄ntur donec buliat ⁊ pfumat eiº sexta ⁊ deū auferat ab igne ⁊ pficiant in eo costi ⁊ masticis āboz añ ʒ. iij. absynthij pōdus ʒ. vij. ſgnanti ⁊ spice ⁊ folij ⁊ ros. ⁊ aloes ⁊ agarici ⁊ croci oiuʒ ana ʒ. ij. assari ⁊ xyloaloes indi ⁊ cassie oiuʒ ana ʒ. iij. truoz ⁊ sit dosis eius cochliarū.

Ppar ꝛ apostemata epatis: Unguentuz de muradalacrim cõferẽs ad ãpa qd accidit ex cõzotione aut alijs: cui⁹ pmixtio hec est ℞. almuradalacri. ʒ. iii. ꝛ xyloaloes ꝛ croci ꝛ baccarũ lauri ꝛ amoniaci ꝛ myrrhe ꝛ alkekangi oiuz añ. pondus. ʒ. iii. ꝛ cere pon. ʒ. iiii. cõfrige ea ꝛ cõtere ꝛ aggrega ipsa ꝛ liquefac cerã cũ sufficiẽti quantitate olei de lilio ꝛ alrazaki pondere. ʒ. iii.

Vlcerities epis. cõfectio facta cũ ẽpe adib cõferẽs ad doloꝛẽ epis ꝛ splẽis ꝛ stoi ꝛ vẽtositates ꝛ dyssenteriã ꝛ tussiz chronicã ꝛ illis q̃ emorrhagiã sanguinẽ. ℞. croci ꝛ myrrhe ꝛ opij ꝛ castorei ꝛ se. hyosgami al. ꝛ castorei cozdumeni ꝛ papaueris ꝛ spice ꝛ cupatorij ꝛ epis adib ꝛ cornu dexiri de cornib⁹ capze adusti oim pres eq̃les teranť q̃ ex eis terũtur ꝛ soluanť q̃ soluẽda sũt in vino ꝛ cõficiãtur cũ melle dispũato ꝛ admistreť post. vi. menses: ꝛ sit dosis sicut cicer cũ eo q̃ puent de potib⁹.

Vlcera ꝓfundis: oleũ de mezereon. ʒ. x. instilẽ dat lb. i. aque die ꝛ nocte ꝛ ponat in vase et buliat leto igne donec remaneat de aq̃ lb. ʒ ꝛ auferat ab igne ꝛ dimittat dõec infrigidet ꝛ colet ꝛ reducat ad vas ꝛ fũdat sup eã olei amigdali dulcis q̃rta lb. i. ꝛ buliat dõec ꝓsumat aqua ꝛ remãeat oleũ ꝛ immolliãtur medicie ꝓtite ꝛ cribellate cũ ꝓdicto oleo. Et sũt myrobalani citri, ꝛ bellirici ꝛ emblic. oim añ. ʒ. x. tamarindoꝛ ʒ. lxxx. pruno ꝛ. xxx. nũero inuentarũ mũdẽ cassie fistule lb. i. passularũ lb. ʒ. aggregãta hal medicias tritas ꝓter cassiã fistul. ꝛ põe in vase lapideis ꝛ fũde sup eas aq̃ lb. x. ꝛ decoq̃tur donec remãeat terna ꝛ coletur sup cassiã fistul. ꝛ ꝓfricet manib⁹ ꝛ colet ꝛ reducat ad vas ꝛ ꝓjciat sup eã penidioꝛ emina. i. ꝛ decoquat donec fiat ei spissitudo mellis ꝛ fũdat sup ipam olei amigdalini lb. ʒ. ꝛ puluerizẽt desup medicie cribellate delinite oleo ꝓdicto ꝛ buliat donec coaguletť ꝛ deponat ab igne ꝛ ponat in vase vitreo: cuius dosis sit. ʒ. vi.

Vffusf ad inceptionẽ aque factũ cũ lacte camelarũ aut cũ aqua casei aut cũ aq̃ olerum cuius hec ẽ pmixtio. ℞. succi cupatorij. ʒ. i. ʒ. laccce ʒ. ii. aristo. ʒ. i. ʒ. floris squinãti. ʒ. i. ʒ. se. cuscute. ʒ. ii. se. cucu. ꝛ portulace amboꝛ añ. ʒ. i. scamonee. ʒ. ii. dosis aure. i.

splen. et tinʒ

Splen icteritia medicine splenetice. Medicamẽ mirandũ qd noiať medicamẽ vomitus. ℞. dabach glãdinũ lb. ii. calcis lb. i. ꝓat a. da bach i vase figuli ꝛ põat sup pruinas donec liq̃fiat. Cui q̃ liq̃scit puluerizet sup ipm calx ꝛ pmisceãtur ãbo illi ꝛ limat ex eo dũ p̃ueniat calx ifẽ cute adib ꝛ ponat. Et oz qñ admistrat hoc medicamẽ vt ingrediat eger vtẽs eo balneũ ꝛ dittat ẽplm sup se ꝛ ũ aferat ipm donec cadat p seipz ꝛ oz ut sit sollicit⁹ ita vt abscidat illud qd augmẽtat de corpe in primis.

Hiud: opatio unguẽti eius ad splenetico⁹ est manifesta in die suo. Et oz anteq̃ cũ eo emplastret vt regat eger regimie quo oz tribus dieb⁹: cuius hec est pmixtio. ℞. myrrhe. ʒ. iii. turis mũdi. ʒ. iij. synapis alexãdrie cozdumeni amboꝛ añ. ʒ. ii. aceti squille quãt ũ sufficit. teranť synapis ꝛ cozdumeni ꝛ cribellẽtur. Minutũ ꝓ turis ꝛ myrrha teranť ꝛ ꝓjciat sup ea ambo medicamen siccũ ꝛ ꝓficiat ꝛ fiat simile vnguẽto ꝛ ponat ab hõa duarũ horarũ vsq̃z ad horã nonẽ horarũ: deinde ei grediat eger balneũ ꝛ emplm sup eũ: cũ ergo mollificat fac eũ ingredi tinã ꝛ ꝓcipe ei vt plonget morã in tina ꝛ egrediat illud qd est in eo de aq̃ vt nõ inueniat ei syncopis ꝛ approximet naso ei⁹ acetuz ꝛ calamẽtũ siluestre q̃ ipse olfaciat ꝛ solue pãnos quibus ligatũ est emplm paulatim. Cumq̃ egredit de balneo ciba eũ piscib⁹ salitis sine pane ꝛ da ei ꝑ totu die primo ꝛ die tertio ꝛ ꝓcipe ei vt exciteť ante illud exercitio in quo possibile ẽ ut fiat anhelit⁹ frequens continuus.

Hiud fugitiuũ forte ꝛ est medicamẽ vtile ꝛ cõfert hydropicis ꝛ splenẽticis hũtib⁹ egritudines antiquas. ℞. reline decocte lb. iiii. cere lb. ii. sulfuris qd non inuenit ignis. lb. i. miuti turis lb. i. picis lb. ii. aluminis hũidi lb. i. baurach lb. i. aristo. ʒ. iij. radicis cucumeris asini. ʒ. iii. aloes. ʒ. vi. petri. ʒ. vi. lactis mozi. ʒ. iii. aceti kalch. ʒ. ʒ. vini itali kist. ʒ. ꝛ nos ponim⁹ loco aceti olei cotilas iii. ꝑ para ipsa sm illud exẽplum.

Hiud fugitiuũ forte de illis q̃ efficiũt operationẽ vltimã ẽ hoc medicamẽ. Sumať de cẽris fluuialib⁹ ꝛ abscidanť pedes eoꝛ ꝛ caude ipsoꝛ ꝛ exiccã ipsos ꝛ cõtere eos ꝛ accipe de eis pondus aur. i. ꝛ cõmisce cũ eo opij sextã aure. i. ꝛ solue ipm cũ aqua illi⁹ fluuij de qua sũpt⁹ fuit cancer et da ipm in potu habẽti egritudinẽ ꝛ põe in quibus dãs horis cũ opio de oleo balsami cuz pondere sufficiẽti sm egritudinez.

Vlcerities splenis. Unguentũ qd cõfert ad vlceritie existentẽ in splene ꝛ sanat ℞. cozdumeni ꝛ synapis ꝛ piretri ꝛ fenugreci decocti oium añ. ptẽ. i. terc ergo ea bene ꝛ cõtere ipsa cũ aceto: deiñ funde sup ea oleũ: deinde line cũ eo splenẽ ꝛ habẽs ipsũ abluat se in balneo: deiñ ponat emplm.

¶ Capi. de intestinis.

Clistere cõferẽs ad vlcera in vẽtre ex q̃bus hũo ea emittit sanguinẽ ꝛ noiant ipa romani dyssenteriã. Accipe de adipe remi caꝑ inuenis ꝛ decoq̃ eã cũ kisch. deiñ accipe de aq̃ kisch ꝛ piguedie adipis sacratati. ij. accipe de aq̃ rizi decocti ꝛ oleo ros. de vnoquoq̃ sacratati. i. ꝛ acatie trite pon. ʒ. i. ʒ. ꝛ gũmi arabici triti ꝛ ceruse trite ãboꝛ añ. pon. ʒ. i. ꝛ vitellũ ouiꝫ: pmisce ergo sil⁹ oia donec fiant in loco vnguẽti ꝛ clisteria cuz eo aut accipe sacratati. i. aque alberssandaru hũidi ꝛ sacratati. ʒ. ostis ros. ꝛ mijce illud ꝑ clistere ꝛ fac vt cibus eius sit ius ciceris cũ oleo amigdalio' ꝛ granis granatoꝛ ꝛ fac ipm bonũ quãtũ potes ꝛ ciba ipm de fructibus cydoniorũ.

Dolutio vẽtris: Suffuf cõferẽs ad fluxũ vẽtris chronicũ. ℞. balaustiarũ ꝛ glãdiũ insularũ in aceto ꝛ torrefactaꝛ ꝛ sumac ꝛ gnoꝛ myrthi ꝛ cotath ꝛ hypogistidos oium añ. ʒ. ii. cymi ꝛ galloꝛ torrefactarũ in aceto ꝛ c a

plū granatoꝝ dulciū ⁊ fruct⁹ tamarisci ⁊ ramich oim añ.ʒ.i. xilo aloes ⁊ galie ⁊ masticis ⁊ spice oim añ.ʒ.i.ſe. acetose ⁊ gūmi ⁊ boli ⁊ succi barbe hircie ⁊ granoꝝ passularū torrefactarum ⁊ xylocaracte ⁊ ie ℈ oium añ.ʒ.ʒ.

Lectuariū ad abscindēdū fluxū vētriſ fcuz a frigore ⁊ ventositate: ℞. ſe. apij ⁊ calāi aromatici ⁊ cipi ⁊ ameos ⁊ xilobalſami ⁊ laudāi ⁊ macis oim añ.ʒ.v. anisi.ʒ.iii. piperis albi.ʒ.ii. cynami ʒ.iii.ℨ. croci.ʒ.vij. canfore.ʒ.ii. blacte bizātie.ʒ.iii.ℨ radicū ſquinātiʒ.iiii. cordumeni.ʒ.ii. ſandali al.ʒ. iiii. dauci.ʒ.iii.ʒʒ.ʒ.iii. granoꝝ myrthi.ʒ.vij. ꝓficiatur cū rob maloꝝ.

Irup⁹ de fructib⁹ abſcidēs fluxū vētris ſuperās cholerā. ℞. acetositatis citri ⁊ berberis ⁊ ribes oim añ.lb.i. ʒarur ḡnoꝝ granatoꝝ ⁊ ſumac oim añ.lb.iii. cydonioꝝ ⁊ maloꝝ ḡnatoꝝ ⁊ piroꝝ oim añ.lb.iiii. aque tm̄dē infūdant duob⁹ diebus ⁊ decoquātur donec ſint diſcocta ⁊ colet ⁊ coq̄tur ſecūdo ⁊ ponat ſup ipam zuccarū.

Ulura ⁊ vlcera intestinoꝝ. Medicamē qđ dicit ſanguiſuga ꝓferēs ad vlcera intestinorū. ℞. acatie aur.xv. corticū granatoꝝ aur. lxxv. gallarū aur.xxv. opij aur.xv.ſe. hyuſquiami albi aur.lvi. auellanarū tritarū aur.clx. ſumac ſcemij aur.lxx. ſuccī ſumac ſcemij aur.ij.ℨ. turis aure. xxv. terant ⁊ aggregētur ⁊ cōmiſceātur cū vino nigro, doſis eius integra aur.i.

Edicamē qđ bibit ⁊ referk ad lulzios tarſenſe ⁊ ē medicamē vnatiuū ad oēm māz que attrahit ⁊ ad oēm inflationez: ℞. anili ⁊ ſe. apij āboꝝ añ.qur.ii.ſe.fe.⁊ ſe. baucis ſiluſtris ⁊ ſemi. atardilō ⁊ ē ſpēs liſeleoſ oiz añ.qur.iiii. opij ⁊ ſe. hyuſgami al. āboꝝ añ.qur.i. ꝓficiat cū aq̄ ⁊ admiſtrēt

Uiſtē quo vtebat. H. ⁊ ē chistere ſec⁹ ⁊ ē pueriēs ad deſcriptiōes plimas antiquoꝝ. ℞. ſucci acreſte ſicci aur.vi, alūis iameī tm̄dez calcis quā nō inuēit aq̄ cortici turis oim añ.au.vi arſenici rubei aurī.iii. arſenici citrini aur.viii. charte ꝓbuſte aur.xv, ꝓficiāt cū ſirupo de ḡnis myrthi ⁊ fiant ex eis trocisci ⁊ fit pō. trocisc: aq.iii, aut.iiii. ⁊ cliſterizet ex eo cū vio ꝑmixto cū aq̄ q̄ntitate cyathoꝝ ii. ⁊ in quibuſdā cliſterizat ex eo cū aq̄ pluuie.

Rocisci alexiati q ꝓferūt ad fluxū vētris ⁊ ad vlcēa iteſtinoꝝ ⁊ noiant trocisci beritos ⁊ iūt ex medicis vtilib⁹ abſcidētes fluxū vētris ſtati: quoꝝ hec ē ꝑmixtio, croci aur.iiii. myrrhe aur.ii. aloes indi ſucci barbe hircie licii idi ſucci eupatorij opij gallarū recētiū dragagāti pipis al. oiz añ.aur.ii. ꝓficiāt cū vio ⁊ fiāt ex eis trocisci quoꝝ cuiuſq̄ pond⁹ ſit aur.ℨ.

Uffuf ad raſuraz ex phlate ſalſo ℞. naſturtij torrefci.ʒ.x.ſe. alſeheſabē.ʒ.vii. masticis ʒ.v.ſe. maru.ʒ.x.ſe. pozzi.ʒ.v. bdellij tm̄dē gūmi ſrixi.ʒ.vii. boli armeni.ʒ.x. doſis.ʒ.iii.

Liſtere ad raſurā pp medicinā ebibitā ⁊ cliſterizat cū butyro ⁊ ſanguie draconis ⁊ eſt liſtere ad inceptionē raſure ⁊ cholerā ⁊ expulſiōez materiei. Re. lctūi.ʒ.x. ḡnoꝝ myrtī ⁊ corticū ḡnatorū ⁊ ʒarurboiz añ.ʒ.vij. cydōioꝝ mūdatoꝝ ex grāis ſuis ⁊ piroꝝ oim añ.ʒ.xv. decoquāt cū trib⁹ lb. aq̄ ⁊ ʒ.iiii. aque granatoꝝ muzoꝝ ⁊ aq̄ acreſte emia. i. donec remaneat lb.i. ⁊ colet ⁊ ſumat de ea tertia et miſceat cū ea boli armeni aur.i. gūmi tm̄dez charte

Oc cōbuſte ⁊ acatie ⁊ ceruſe oim añ.ʒ.i.

Onfectio medicine ad colicā mirabil⁹ qua vſus ē H. in eo cui aduenit egritudo que dr ileos ⁊ in eo q̄ euomit ſterc⁹ ſuū ⁊ dat in potu ꝺ ea cū dolor ē vehemēs q̄ātitas ſabe cuz q̄ntitate .iiii. aut.iiii. ciatoꝝ aq̄ ffe ℞. ſe. hyuſquami al. pipis albi āboꝝ añ.aur.xl. opij aur.xx. croci aur.x. ſpice odorifere euſorbij piretri oim añ.aur.ii. ꝓficiat cū mel

Edicamē ad colicā ſm q̄ inuenit ipm. H. in li. rab cōſacratis ⁊ noiatur albobeis ⁊ ꝓfert ſtomacis ⁊ paciēt⁹ opthalmiā qui in eis vehemēs ſit dolor ⁊ ad dolorē matricū q̄ bibit cū aqua ⁊ melle in q̄ decocta ē ruta: cui⁹ ꝑmixtio: croci aur.i. ſpice aur.ii. myrrhe aur.ii. coſti pi. al. macropi. galbani oim añ. aur.ij. olei balſami aur.iiii. cinamomi ⁊ corticum radicis mādragore. ⁊ inuenit in deſcriptiōe alia: ſucci mandragore caſtorei oium añ.auf.ij.ſe. dauci aur.iiij.ℨ ſerapi aur.iii. caſſ.e aur.iiii. ꝓficiat cū melle.

Ollificatio ani ⁊ egreſſio eius. Medicamē H. ꝓferēs ad exitū ani: ℞. fruct⁹ plāte q̄ dr arbei gallaruz ceruſe de plūbo acatie ſucci barbe hircine corticū pini q̄ dr fantis turis ⁊ myrrhe oim añ aur.iiii. puluerizētur ſicca poſtq̄ abluitur anus cū vino pontico.

Capitulū de lapide renū.

Jco q̄ oē qđ frāgit lapidē velice nō ē dubium q̄n frāgat lapidē renū ſz nō cōuenit.

Onfectio ꝓferēs illi qui hz lapidē qñ ē medicia q̄ frāgit lapidē ⁊ ꝓhibet generatōem eius poſt ipm ℞. caſſie aur.ii.ſe. apij aur.iiii myrrhe aur.iiii. piperis al. aur.ii. turis aur.iii. lapidis ſcemū maſculi aur.i.ſe. baucie anili amboꝝ añ. aur.ii. ſtoxacis. ʒ.iii. radicis lilij alozonkiu aur.iii.ſe. papa. al. aure.ii. ſpice tm̄dez: amigdalarū amararū excorticatarū aſſari amboꝝ añ. aur.iii. ſemi. lini ciperi amboꝝ añ. aur.ii. mellis boni q.ſuffic ſumat in potu de ea oi die.

Edicamē alid vtile Inquit H. ſcio plimos de illis quoꝝ renes erāt egri q̄ medicati cū eo ⁊ ſanati ſunt a ſuis egritudinibus. Et oz q̄d vtaſſiduetur vſus huius medicine diebus plurib⁹, eſt enim medicamē ſanās illū qui hz lapidē ⁊ qui habet egritudinē colice ⁊ ſanat iterū egritudinē velice ⁊ eſt iſte modus artificij eius ℞. auellanarū excorticatarū ⁊ ſe. cucu. hortulāi excorticati ⁊ ſe. carui mūdati oim ana aur.iii. hyuſquiami ni. ⁊ croci ſe. citroli al. oim añ. aur.vi.ſe. hyuſgami al.ſe. apij amborū añ. aur.xii. ꝓficiantur cū melle ⁊ fiant de eis troc ⁊ detur in potu de eis aur.ℨ. cū aqua mellis tepida mūdata quātitate cyathoꝝ iii. ⁊ inueni in deſcriptione alia q̄ ponūtur in eo harmel aur.vi.

Lapis vesice. Qđ dictū est in hoc ca. z testificat z est q cū lepus cōburit subtilit sicut scis z pseruat cōbustū eius z sumit de eo i potu diebus aliquot pondus.ʒ.ij.cuz aqua tepida frangit lapidem.

Ro medicamentū qđ fit cū scorpionib⁹ frāgens lapidē q generat in renib⁹ z salnat illū q eo vtit a generatione lapidis in renibus suis: z hoc medicamentū facit suā operationē cū pprietate. nō p complonē. Sumant de scorpionib⁹ viuis.x. numero z ponant in olla noua munda z liniat olla ex massa tritici: deiñ deferat ad furnū z calefiat cū lignis vitis donec rubeat z ponat olla in illo furno sero z dimittat in eo in nocte: deiñ extrahat post illud z sumat qđ inuenit in olla de cinere scorpionū postq̄ infrata fuerit z reponat in vase z admistret de eo mane z vespe in hora curationis dolor⁹ renū pōd⁹ siliquar⁹.ij.cū vino qđ dicat nardicō: frangit.n.lapides z facit eos delecēdere in vrina frustatim. Et illud ideo qm̄ scōpiones i naturis suis sūt frij lapidibus gencratis i renibus z vesica sicut carnes vipere sunt contrarie venenis serpentum z reliquor⁹ reptilium venenosor⁹.

Onfectio trociscor⁹ q frangūt lapidē generatū in vesica z renibus: ℞.se.baucie illustris z se.cucu.alrekij z anisi z myrrhe z semis apij mōtani z se.apij hortulani z cassie z cinnamomi z spice oiuz ana ziez.i.tere has medicinas z cicotrigoniza z pfice cū aqua z fac tro.in vnoquoq̄ quor⁹ sit pondus.ʒ.i.aut auſ.i.aut fac pillulas magnas sicut cicer z da in potu de eis pillulas.x.in ieiuno cum aqua calida.

Onfectio q frāgit lapidē: ℞.spice inde darkimet.iij.ʒʒ.darkimet.iij.macropipis tā tundē assari.ʒ.i.dauci tantūdē: cassie siliq̄s.xij.cinamomi darkimet.iiij.polij darkimet.ij.assari.ʒ.i. dauci tāundē: croci darkimet.ij.castorei darkimet iij.flozis ignanti tantūdē scordeon tantūdem costi darkimet.ij.pipis al.tūdē petroselini tantundē cardamomi darkimet.iij.acori darkimet.ij.pficiant cum melle.

Jstillatio vrine: Trocisci cōferens ad distillationē z diariā: ℞.castorei.ʒ.ij.z sanuci z rute z se.hyusgami albi z anisi oiuz ana pōdus ʒ.i.z granor⁹ gnatoruz gra.xv.terant z fiāt troc.z sit dosis pōdus.ʒ.i.z da ei in potu pōdus.ʒ.i.de granis cucumeris mūdatis cū albumine ouī subtili.

Debilitas erectionis z desiderij, pfertad illō hoc medicamē: ℞.se.cepe ʒ.ij.z granoruz eruce pō..ʒ.iiij.z semis asschedenegi z buzeldē z alfahasdaro z sgille assate oiuz añ pōdus.ʒ.vi.z secacul pondus ʒ.iij.sisami mundati pondus ʒ.v.z alamuden z alnaricu al.ambor⁹ ana pōdus.ʒ iiij.z penidior⁹ pondus ʒ.vi.tere ea z permisce: z sit dos pondus ʒ.ij.cū vino pmixto.

Ofert ad illud hoc medicamē: sumē vērū alfarfunigi z est aspagus z lactis vaccini z butyri vaccini ouiz ana lib.iij.z se.eruce ℥ se. bauciē z se.napi oiuz añ ʒ.iij.tere medicinas siccas z pmisce cū lacte z butyro. dosis eius sextaria.v. aut x. postq̄ decoreris ipm donec ꝑsumat lac z remaneat butyr z cola ipm z da ipm in potu.

Ro electuarij indi qđ addit in spermate z cōfortat appetitū: ℞.ʒ5.z pipis z macropipis z cinamomi z folij z spice z nucis muschate z sandali rubei z cardamomi miozis z macis z tagamed z talisafar z kerfeteni z ciperi z spodij et nucis inde oiuz ana ʒ.iij.muschi z canfore ambor⁹ ana anſ.x.zuccari tabarzet q̄ntuz medicine omnes tere z cribella quātum sufficit cū melle dispūato. dosis eius sit pōdus ʒ.ij.

Onfectio medicamis alterius qđ addit in spermate z pcenit regibus: ℞.caude stinci ʒ.i.ʒ.se.napij z se.baucie z alleſt z se.cepe al.dulcis z se.vrtice z se.cruce oiuz añ ʒ.i.z melāopi.z leuco.z macropipis oiuz ana ʒ.v.z cepe muris assate pōdus ʒ.iiij.pineaz excorticataz.ʒ.ij.ʒ.z piretri pōd⁹ ʒ.iij.z lingue auis pondus ʒ.vi.z cerebellor⁹ passer⁹ masculor⁹ qui nidificant in pietibus pōdus ʒ.iij.z testiculor⁹ galli ʒ.i.tere has medicinas z pfice cū butyro vaccino z melle: z sit butyri tertia z mellis tertie due z repone in vase dosis illius sit ʒ.ʒ.cū vino dulci post cibum.

Resolci cum quo inungitur pecten z virga z quod est coram renibus z crumpere facit desiderū coeundi z addit in eo: ℞.cupatorij z galbani amborum ana pondus ʒ.ij.macis pondus ʒ.i.macropiperis ʒ.i.ʒ.piretri pondus ʒ.ij ʒ.z semis eruce z castorei ambor⁹ añ ʒ.ʒ.olei de narcisco ʒ.i.ʒ.z cere ʒ.ʒ.tere medicinas siccas z liqfac ceram cum oleo z proijce super eam medicinas z pmisce bene z inungat cū illo.

Orities matricis. Pessarius ad matricem frigidam z apostema duz resolutiuuz: vnguentū diaquilon vngūti basilicon z adipis tauri z gūmi āmigdalini z adipis gallie z adipis anatis z medulle cruris cerui z stercoris ouini z staracis liquide romane z olei nardini omniū ana ʒ.i myrrhe pure ʒ.ʒ.croci ʒ.ij.liquefac adipes cū oleo z aggrega omnia z pone de eis super pessariū de lana z administra.

Tractatus.vij.de doloribus iūcturarum z podagra z vena sciatica.

Mplastr⁹ ad dolorē iuncturaruz z podagrā factum cum hyusquiamo nigro z agarico z est medicamē vtile semis hyusquiami nigri kist.i.agarici kist.i.semu greci kist.i.baurac.ʒ.i.cere lib.i.resine decocte lib.i.olei antiqui lib.i.medulle ossiū cerui. ʒ.iij.radicuz lilij alurilziu ʒ.iij.tere medicinas siccas z cribella cum cicotrigonicimio z liquefac medicinas que liquefiunt: z dimitte donec ifrigidēt: z proijce super medicinas siccas: z permisce z repone et vtere.

Vij z vlt. de iuncturaz

Et ꝓfert ad illud hoc mēdicamen: re. hermodactilozꝝ ʒ.xij. ℞ hellebori albi pōdus ʒ.iij. ℞ pipis ℞ cymini amboꝝ ana ʒ.iiij. tere ℞ pulueriza. dosis eius pōdus ʒ.i. cū aq̄ mellis.

Adiplastꝝ qō ꝓfert ad debilitatē que accidit in pedibus: re. assari ℞ aloes ℞ sief meithe et caplse et gutte. i. costi et sarcocolle et myrrhe oiuz ana ʒ.iij ℞ cast oꝛei ʒ.iiii. cōtere ea ℞ tere ipa cū vino boni odoris: deinde lini ipm delup.

Ros medicamis pillulaꝝ q̄ fiūt cū alfesire ℞ est medicamē factū cū hezerihalen ℞ est in natuū ad podogrā ℞ dolorē genuū ℞ dolorē iūcturaꝝ: re. medicine q̄ dicit alfesire pōdus. ʒ. i. ℞ hermodactiloꝝ pōdus ʒ.xx. cymini carmentipō dus. ʒ.i. cinnamomi ℞ oꝛigani plici ℞ aristo. ro. ℞. ʒʒ ℞ folioꝝ capparis ℞ cineris hirūdinū omniū añ pō dus ʒ.i. tere has medicinas ℞ pulueriza ℞ ꝓfice cum vino ℞ fac pillulas puas ℞ exsicca in vmbra. dosis illius pōdus ʒ.ʃ. cū aqua in q̄ decoctuz est anetū: aut fiat de eo suffuf pōdere ʒ.ʃ. cū aq̄ mellis calida in q̄ decoctū est anetū cochliarijs duobus ℞ olei cochliario vno.

Illule alie que fiūt cū alcāna ad podogrā laudate: re. myro. nigrorū ablatis nucleis pōdus ʒ.x. belliricoꝝ ℞ emblicorū ℞ caplse ℞ cinnamomi ℞ ʒʒ. ℞ macropipis ℞ salis indi oiuz añ pondus ʒ.iij. aloes pōdus ʒ.xxx. oꝛigani plici ℞ radicis capparis ℞ bdellij ℞ alcanna oiuz ana pondus ʒ.ij. hermodactiloꝝ quantū medicine oēs. tere medicinas ℞ cicotrigoniza ℞ infūde bdellū in vino ℞ pmisce ℞ ꝓfice ℞ fac pillas puas. ℞ sit doſ eaz pō. ʒ.ij.

Ena sciatica: Medicamē ad venā sciaticā qō sedat eaz vltime: cuius hec est pmixtio: Picis ptes.ij. sulfuris qō non inuenit ignis pars. i. terant simul ℞ pmisceant ℞ puluerizent superlocū infirmū postq̄ ingressus fuerit hūs cū balneū ut adhereat ei medicamē ℞ cōglutinet super ipz carta ℞ dimittat vsq̄quo cadat p se ipm.

Odagra: Medicamē de hyusgamo nr̄m pdictū in ca. doloꝝ iūcturaꝝ ē vtiuz ad eā Tractatus. viij. de alopitia

Onfectio lochoc ad alopitiā: re. cuforbij ℞ gūme rute agrestis ℞ olei lauri omniū ana auſ. ij. ℞ sulfuris qō nō inuenit ignis ℞ helleboꝝ nigri aut albi qōcūq; duoꝝ est reptum oiuz ana pondus auſ i. Aggrega has medicinas tritas ℞ cribellatas: ℞ pmisce cū pōdere ʒ.ix. cere liq̄facte cū oleo laurino aut oleo alkerua aut oliue oleo q̄libet: ℞ vtere hoc medicamie ꝑm q ipm ē forte valde in curatione alopitie cū plongat ℞ difficilis sit eius cura: Jngt Salie. Ego pmiscui cū eo in quibusdaz houis nasturtij pōdus auſ. i. ℞ ſpume adiste auſ. i.

Ukidob nigrū in quo iuoluunt capilli vel manus vel aliqō mēbroꝝ. Existiauit Gal. q̄ cū sumit vrina canis ℞ putrefiat. v. diebꝰ aut sex deū fit cū ea. illud cōseruat nigredinē.

Descriptio ponderū ℞ mensuraꝝ ex breuiario alselr. i. vigill.

Mgt kist oꝛdei est. ʒ.18. kist vini ē lb. lxx. kist mell est lb. cvij. Chous vini ē lb. ix Chous mellis ē lb. xxij. ℞. ʃ Lozbōi olei ē. ʒ. ix. Lozboni vini ē. ʒ. x. Lozboni mellis. ʒ. xij. ℞. ʃ Mesitrū magnū olei ē. ʒ. xij. Mesitꝝ magnū vini ē. ʒ. iiij. gomie. vij. Mesitrū mellis. ʒ. iij. ʃ. Alcunel oei darkinet. xvi. Alcunel vini. ʒ. ij. ℞ q̄rta darkimet. i. Alcunel mell. ʒ. ij. ℞ quarta ℞ vij. Choat⁹ olei darkimet. xij. Choat⁹ vini. ʒ. i. ℞ medietas darkimet ℞ tertia. Choat⁹ mellis pōdus ʒ. ij. ℞ q̄rta. Mesitrō olei ē darkimet. vi. Mesitrō vini ℞ gomie. xx. Mesitron mell darkimet. vij. Descriptio mēsuraꝝ ℞ pōderꝝ ex breuiario. Filij Serapionis. Jngt.

Exceptū ē ab hoc ca. in hoc aggregato: qrñ nō dixi oēm mēsurā quaz in ipo attuli nisi que cognita est aput eos q ligua vtunt arabica i capitu. suis. Dex gdā coegerūt me ad transferēdū grentes a me trāslatione ei⁹ ut inuamētū fiat p illud i alijs ab isto libro. Kist aꝑ gētes q̄ ligua greca loquūt cognitū ē: sup mēsurā vo nō nouerūt oēs ℞ illud ē qñ gdā eoꝝ vtunt alia q̄s vtant alij. Kist ei aꝑ romanos capit lib. i. ʃ. ℞ sextā: qſ ē. ʒ. xx. Et kist italicū lb. i. ʃ. Et lb. ē. ʒ. xij. Et mina romana ē. ʒ xx. Et mina italica ℞ egyptiaca ē. ʒ. xvi. Et mina ē sextaria. xl. Et lib. ē sextaria. xx. Sextariū ē ʒ. vi. ℞ danic duo aut auſ. q̄tuoꝝ. Et darkimet ē au. i. Et dozac italicū ē iohei octo. Et iohei ē aclac romana sex. Et cotila. i. ʒ. ix. Mestrō magnū ē. ʒ. iij. Et paruuz est darkimet. vi. Alcumelin est darkimet. xvij. Choatos est. ʒ. i. ʃ. Gomia est quarta. ʒ. vſq̄ ad duos danic. Elumius ℞ andarikis est. ʒ. i. vnaquēq; earuz ē auſ. septē. Adar. ʒ. i. Luib mellis lib. ij. ʃ. Luib olei mina. i. ʃ. Aldozac lb. iij Kist mellis lib. ij. ʃ. Alhemen sextaria. v. ℞ ʒ. xxx. ℞ antulij q̄tuoꝝ. Semimet mine. x. ℞. ʃ. Haba egyptiaca semimet q̄tuoꝝ. Obulus est danic. i. ʃ. sicut inuenit allexādrin⁹ antulij tres. Alcellana. i. ē darkimet. i. Mux est. xiij. semimet. Alfacraiati pua ē semimet. vij. Alfacraiati magna est semimet. xij.

Haba greca est duo semimet aut duo oboli.

Alfacraiati est sextaria sex ℞ quarta. Cochliariū mellis est aure. quattuoꝝ. Cochliarium medicinarū est auſ. i. ℞ ʒ. i. Alfatil. i. est sextaria duo. Darkimet est oboli sex. Et omnis obolus est kirat tres. Et ois kirat est. iiij. grana oꝛdei. Et oboli quattuoꝝ sūt kirat. ix. Alcaut⁹ ē. ʒ. i. ʃ: Choau duo sūt ʒ. tres Oboli octo sunt kir at. xxiij.

Adest ꝓplementū libri quinti q dicit antidotariū libꝝ ton⁹ canonis senis regis aboali hassen filij hali abinsceni cuius ꝓplemento totus iste liber finitus est sūma ac diligētia emendatus. Impſs⁹ venetijs impensis ac ingenio magistri petri maufer gallici ℞ socioꝝ. Anno incarnatiōis dñi. M. cccc. lxxxvi die. x. mensis Junij.

Libellus Auicenne de virib⁹ cordis trãslatus ab Arnaldo de villa noua barchinoe felicit incipit.

Tractatus pmus de origine spũs ⁊ generib⁹ eius ⁊ pncipijs sue gnãtionis ⁊ informationis.

Capitulũ pmũ de origine spiritus.

Creauit deus ex concauitatibus cordis sinistrã ut eẽt armarium spiritus ⁊ mine uera generationis illius. Creauit spiritũ latoꝛes virtutum anime in mẽbra aliã tendẽtiũ mediante ipo. Creauit itaq; pmũ appendiculũ viriũ aie spũ ⁊ mationẽ secũdã in mẽbris corpis mediãte ipo. Pduxit etiã spm̃ ex subtilitate humoꝛ ⁊ ignicitate quẽ admodũ pduxit corp⁹ ex grossitie ipsoꝛ ⁊ terrestreitate. Eteni cõpatio spũs ad hũoꝛ subtilitatez est sic compatio corpis ad ipsos humoꝛes. quẽadmodũ eni mẽbra cõstituũtur ꝑ cõmixtionẽ ipsoꝛ adinuicẽ pducẽtẽ ad formã aliquam cõpositionis q̃ cõmixtũ disponit ad recipiendũ habitũ nõ cõuenientez ⁊ rõne simpliciuz: sili modo ꝓstituit spũs ex subtilitate humoꝛ cõmixtiõe ipoꝛ quatuoꝛ ad formã cõplexionis q̃ spũs ꝓparat ad receptionẽ viriũ aie quas ex simplicib⁹ non acgrit. pncipiũ aũt ei⁹ est ex manatiõe diuina sine uaritia ⁊ diminutiõe qũ ei⁹ dispositio cõplet pfecte. quẽadmodũ eni vnũqdq; mẽbroꝛ quãuis ex ipsa sba humoꝛ ꝓstituat nihilominus inest sua cõplexio rõne singularitatis ꝓportionis quãtitatũ hũoꝛ ⁊ forme cõmixtiõis ipoꝛuz. Similiter vnicuiq; spũuz videlicet tã aiali q̃ vitali q̃ nãli quãuis eoꝛ sba ex subtilitate humoꝛ sit nihilomin⁹ ppa inest cõplexio rõne ꝓportionis quãtitatũ subtilitatis humoꝛ ⁊ forme cõmixtionũ. Et sic etiã mẽbra gnãlia quãuis plura sint numero: vnuz tñ est gnãtionis pncipiũ q̃lecũq; sit illud ꝼm diuersitatẽ opinionũ cui⁹ gnãtionẽ segtur gnãtio ceteroꝝ mẽbroꝛ. Similiter quẽadmodũ spũs gnãles plures sũt numero nihilomin⁹ vn⁹ ipoꝛ gnãtione pm⁹ est q ꝼm sententiã potiozẽ phoꝛ gnãtur in corde ⁊ ex inde pcedẽdo manat ⁊ penetrat in cetera pncipalia mẽbra in qb⁹ cũ sufficient pmãserit adipiscẽt ibi cõplexionẽ pticulare ⁊ ꝓpriã: ita q; in cerebro cõplexionẽ acgrit qua disponit ad receptionẽ virtutũ sensus ⁊ moꝛ. In epate vo cõplexionẽ susceptiuã virtutũ nutritionis ⁊ augmẽti. In testiculis aũt acgrit cõplexionẽ qua ꝓparatur ad receptionem uel recipiendum gnãtionẽ. Et existit tamẽ harũ omnium virtutũ pncipiũ ꝼm dictũ phm in corde quẽadmodum apud eos qui diuersificãtur a sententia eius pncipium virtutis visiue auditiue ⁊ gustatiue est in cerebro. Sed nihilominus ꝼm eos spũs disponit ad recipiendum has virtutes particulares in membris alijs: ita q; visiua mediante complexione crystalline humiditatis quãdo spũs cõplexioni coniũgitur. auditiua vero mediante cõplexione obthici nerui. gustatiua vero mediante cõplexione humiditatis quã sub radice lingue generat spõgiosa caro. Supradictoꝝ aũt repugnantiũ quidam sũt asserẽtes q; virtutes spũs affert a cerebro nullo modo agẽs ad pfectionẽ virtutis cõplexione membri ad quod ꝓcedit: sed ipsum mẽbrũ est tñ cõueniẽs instrumẽtum actioni virtutis naturalis nihil conferens eius essentie. verũtamẽ exgsita perscrutatio veritatis oino cassat istoꝝ opinionẽ ⁊ verificat insup q; calefactionẽ virtutis adipiscitur spũs i membro quod est operis instrumẽtum ꝼm formaz predicte opinionis. Dixerunt qdam ex sequẽtibus phis q; spũs vires anime recipit a corde perfecte ita q; ad receptionem ipsarũ pfecte in ipso corde disponitur taliter q; non indiget alio mẽbro sicut de epate aut de cerebro ⁊c. Sed hanc opinionẽ respuit ⁊ penit⁹ cassat vltima inquisitio veritatis.

La. ij. de diffinitiõe ⁊ natura spũs ⁊ ei⁹ vtilitate.

Quita ⁊ q̃cunq; perfectio ⁊ omne bonũ quibus res distinguũtur non nisi a prima veritate sũt que omniũ bonoꝝ pma ẽ eni formis manatio. Ut vero receptibilia sunt carentia dispositionib⁹ ad receptionẽ ipsoruz. Et iccirco cuiuslibet susceptibile non ẽ dispositiõis cuiuslibet receptiui: quapropter nequit lana inquãtũ lana recipere formã ensis: nec sliter aqua sub forma aque recipere virtutẽ humane nature. Sic igitur humana corpoza recipiunt vitaz ꝑter que illa numero ⁊ quãtitate sunt diminuta. Numero quidẽ quoniam nõ viuentia corpoza quatuoꝝ elementa sunt: ⁊ que illis approximant in natura. Quantitate vero quia omnia fere elementa quatuoꝝ sunt fere insensibilis quãtitatis ⁊ minoza sunt omnibus rotabilibus speris nec elõgatur ab intellectu quin ex stellis fixis sit alia quatoꝝ cis. Demonstratio iteri cõcludit q; hec omnia elemẽtoꝝ corpoza: uel demonstratio iterũ hoc ⁊ q; omnia elementoꝝ corpoza sint veluti punctus respectu corporis saturni. quãto igitur est amplius respectu superiozum. Amplius aũt apud comphensoꝝ veritatis causa ꝓpter quam non receperũt vite formam hec corpoza est illud quo cetera viuentia corpoza tam simplicia q̃ composita diuersificantur ab eis hec cõtrarietas naturarũ. natura cui vniuscuiusq; ẽ alterius nature cõtraria. iccirco a genere corpoꝝ celestiũ valde elõgant: qñ celestia corpa dispositra sũt ad nobiliorẽ spẽm vite corporal'. Elemẽta vero a vita oino sũt elõgata. in corporib⁹ aũt cõpositis cõmixtio frangit formam cõtrarietatis eoꝝ: exinde causat forma cõplexionis: q̃ quidẽ cõplexio mediũ quoddã est inꝛ cõtraria. medio nihil absolute ẽ cõtrariũ. Et iccirco cõpositũ disponit ad vite receptionẽ ita videlz q; quãto amplius ad mediũ cõplexio vicinat tãto mixtũ reddit habilius ad recipiendũ nobiliozis vite perfectionem adeo q; qñ in tũ tẽpat cõplexio q; p eq̃litatem cessat ꝟietas ⁊ cessat in ea disponit mixtũ ad receptionem vite cõformis vite celestiũ corpoꝝ que di-

cE

spositio in hūmano tñ spū repitur. Est igit in suma spūs sub generata cōmixtiōe elemētoꝝ vergēs in similitudinē supcelestiū corpoꝝ. Et ꝓpterea iudicatur de spū q̄ sit sba lūiosa ꝓpter qđ eni dicit de vitruuio spū q̄ sit rādius atq; lux. Et exinde aia gaudet ex intuitu lucis ꝛ tristatur in tenebris qñ spūs qui sedes est anime illud est conformē: id aūt ꝓtrarium

¶ Ca. iij. de ꝑncipalib⁹ passiōib⁹ spūs cordialis ꝛ ꝓmis cauſ ipsoꝝ. ſ. potētia ꝛ dispositiōe.

Sapientes philosophoꝝ ꝛ medici eos sequētes cōcorditer ponūt q̄ gaudiū ꝛ tristicia ꝛ timor ꝛ ira sūt ex passiōib⁹ spūs cordialis ꝛ q̄ quelibet passionū intenditur ꝛ remittit nō solūmō ꝓpter agens: sed etiā ꝓpter intēsionem ꝛ remissionē dispositionis in ſba patiētis. Ad signāt etiā sapiētes subtiliter dicētes inter potētiā ꝛ dispositionem dicentes: q̄ potētia respicit vtrūq; ꝓtrariorū equaliter: dispositio vero nō: quāuis aūt gaudere ꝛ tristari possit etiā homo nihilominus aliquis est tñ ad leticiā dispositus: aliquis vero ad tristiciā tñ. Et simile iudiciū est de timore ꝛ ira ꝛ ceteris passionibus. Est igit esse ꝛ rō spiritus gaudētis in potētia aliud esse ab esse ꝛ rōe spūs dispositi ad alterū predictorum. videtur etiā q̄ dispositio sit perfectio potentie respectu alterius oppositoꝝ. Ex quo pz q̄ si spiritui cōueniat inquantū inest ei potentia tristari vel gaudere indifferēter tñ: nō tñ ei cōuenit ex parte ipsius dispositiōis idifferēter alterutrū. Rursus etiā ex hoc pz q̄ potētia ad hec duo inseparabiliter inheret spiritui ex generatiōe ipsius. Dispositio vero que ipm ad alterū oppositoꝝ inclinat nō inseparabiliter ex generatiōe inheret ei ſz accidē. pōt ex supuemētibus causis.

Ca. iiij. de gaudio ꝛ intrinſecis causis delectationis ꝛ tristicie et eoꝝ diuersitate.

Gaudiū est delectatio quedā: ois autez delectatio est apprehensio aduēnus ꝓprie perfectionis ab aliqua virtute apprehensiua sicut in sensibus apprehēsio dulcis ꝛ sapidi gustus ꝛ apprehēsio victorie irascitiue virtutis ꝛ perceptio alicuius vtili contingētis existimatiue ꝛ opinatiue virtuti. ois aūt ꝑfectio seu etiā delectatio est nāt alicui virtuti ꝛ cōuersio: ois nāq; ꝑfectio alicui virtuti est delectatio ei. Fortitā aūt ꝓtinget in aliquib⁹ virtutib⁹ q̄ nō oio delectant nisi apud seꝑationē dispositiōis innaturalis ꝓpter qđ etiā quidā opinātur q̄ delectatio sit exitus a dispositiōe innaturali. Fixio nāq; a dispōe vel habitu naturali nō est delectatio: hic aūt error incidit q: qđ est per accidēs accipitur ut per se in elenchis cui ostensū est qñ hec est vna fallaciarū. Delectatio vero hmōi quātū ad ꝓpositū spectat est qñ nullū apprehēdēs aliquid apprehendit nisi apud alterationē sicut in tactu pzātibilis cui qualitas tactui delectat q̄diu mēbrū tactuū pmanet ꝓtrarie qualitatis ꝛ patit ab alterante q̄litate. Qñ ergo fuerit passū ab ea sufficiēt efficitur q̄litas opposita mēbri. Et tō n̄ delectat ab ea cū ois alteratio cū quadā alteratione pfiat ꝛ nihil alteratur a semetipso. Sic aūt in ꝓtraria nō leditur quidā ethicus caloꝛe qui fortioꝛ ē q̄ sit in acute febricitantibus. Acute tñ febricitās ledit caloꝛe q̄ fm virtutē est circa illā ꝛ hoc q: caloꝛ in ethica est collocatus seu habituatus in mēbris ac si esset coꝛ cōplexionis: in acuta vero febre est quasi volitās supra ipsa ꝛ timet a cōplexione mēbroꝝ: medici etiā ꝓpzio noīe vocāt qualitatē inherentē mēbris sicut in ethica malā cōplexionez equalē. Que aūt sic sicut in causone ꝓprie vocāt malā cōplexionē diuersā. Jā igitur ex his relinquitur manifestū q̄ cā ꝓpē quā delectatio cessat posq̄ habituate fuerit ꝑfectiones sensibiles est ꝓuatio apprehensiōis introitus ipsarū ꝛ q̄ cā delectatiōis apprincipiū exitus a dispositiōe inaturali ē apprehēsio introitus dispositiōis nālis. Sz ꝓpterea q̄ currit apprehensio introitus dispositōis nālis cū exitu a dispositione innaturali ꝓtingit vt sit delectatio cum exitu illo. ꝛ iccirco putat qđ dictū est: sed non est ita sed cā est introitus ꝑfectiōis sensu ꝑcepte ꝛ nō aliud hec nāq; est causa delectatiōis per se.

¶ Cā vero dispositionis ad delectationem est circa delectabiles spūs fm meliorē habitū in quātitate ꝛ qualitate. ſ. vt non sit in substantia diminutus nec habitus siue dispositio eius sit innaturalis in his que cōueniunt ei. In quātitate quidē: qñ si spūs fuerit multꝰ vehementioꝝ erit virtus ipsius. augmētū ei in quantitate prestat additamētū virtuti in fortitudine quēadmodū est in radicibus scie naturalis declaratū. Et exinde est q̄ ꝓpter multitudinē sui durat amplius i habundanti mensura in origine seu minera ipsius. Et diffusio eius abinde ad mēbra in dilatatiōe que est apud gaudiū ꝛ delectationē que fit ab abūdantiori mēsura. si eni modicus fuerit q: cito dissoluit natura cōseruat eū apud originē suā: nec dat ei facultatē libere dilatādi. In qualitate vero qñ si fuerit nobilissime cōplexiōis ꝛ nobilissime substantie. i. abundantissime lucis: tunc est sba celesti ānimus. Ide ergo sunt cause dispositionis ad delectationē ꝛ gaudium: contrarie vero sunt cause dispositionis ad tristiciam ꝛ dolorē. Cum enim scitur q̄ hę sunt cause delectationis in genere ꝛ cōsequēter ꝓ cuiuslibet scit quia eedem sunt cause gaudij qđ delectatiōis ē species. Spūs ergo qui est in corde qñ multus existit i quantitate, ꝓpter materie multitudinē ex qua velociter ꝛ cōtinue generat ꝛ est rēperatus in cōplexiōe ꝛ in sba luminosus splendens tunc est ad gaudium dispositio fortis. Cū aūt fuerit exigue quātitatis sicut in cōualescentibus ꝛ diuturnis morbis ꝛ senib⁹ non temperatis in ꝓplexione sicut in morbis: ꝛ fuerit valde spissē ꝛ grosse sbe sicut in melācolicis ꝛ senibus ita q̄ declarari nequit ꝓpter grossitiē ꝛ spissitudinē eius: aut fuerit nimis tenuis sicut in pualescētibus ꝛ mulieribus ita vt cū dilatatur sanari nō pōt aut fuerit tenebrosus sicut in melancholicis: tūc est vehemens dispositio ad tristiciam.

¶ Ca. v. de causis exterioꝛibus ꝛ delectationis et tristicie ꝛ earum diuersitate.

Perfecte dispositū ad effectum aliquē est duplū cāruz illius effectus sicut sulfur ad inflāmationē: ipm enī adeo igne modico inflāmatur q cū duplo eius lignū inflāmari nō pōt. cū ergo aīa hūit spūz pfecte dispositū ad recipiendū letificantiū cārū impressiones modica ex cā letat ꝓpter qđ in bibētibus laudabile vinū cū letitia multiplicatur in tantū aliqū q putātur sine cā ridere cū tamē ita nō sit. Etenī possibile ē q i aliqua re fiat impressio sine aliquo impressore. Dz cā est qz vinū qū bibit moderate copiosū generat spūm moderate ꝓportionis z sūbe z vehemētis lumis z splēdoris: vnde ad leticiaz valde disponit. z iccirco valde letificat ob minimaz causarū scilitantiū z recipit impressiones ex causis vtilib⁹ in pūti fortius q̄ ex causis vtilib⁹ in futuro. et ex causis cōuenientib⁹ delectatiōi aptius q̄ ex causis cōuenientibus honestati. z silr recipit tūc impressionē a cāis q̄ pgrūt potius ad generandū opinionez q̄ solidū intellectū. Et huius quidē cā est qz virtus aie suā in cerebro exercet actionē z exigit spūm tpate humiditatis ut obediat motui cogitatiōis z exercitio intellectus. Tūc aūt est vehemēs humiditas z nimis motus ꝓpter mixtionē vapoz ascēdentiuz z inundantiū ibi i moderate humectantiū ipm: quā obrē nō obtēpat intellectui nec motib⁹ cogitatiōis nisi in rebus valde materialib⁹ z corporeis nō i rebus subtātialibus valde z spiritualib⁹: z cū instabilitate seu agitatione ipsius nō obedit formationi seu pūtationi rerū spiritualiū: q̄z formatōi trī valde copozaliū rerum: vnde veritas seu pfectio sui opis apud cognitionē valde debilitat z retrahit intellectiua virtus adeo trī quātū exigit aut ꝑcreat: dispositio enī donec ad tēperamētū eius cōplexio reducat z ipsius inundatio quietetur quia enī virtus aie que in corde est vehemētis existit dispositiōis ad gaudium z nō puenit ad eaz letificātia vsitata iter sensū z fantasiam. aut etiā cogitationē quib⁹ op⁹ aiatarū virtū roborat: ꝓpterea q diximus tunc ꝓcomitari spiritū que fortiora sūt in eo. s. excessus hūiditatis z inundatio: iccirco tūc sensus dīaḡ interiori spiritui z supra motū eius efficit intellectu potētior: intellectus aūt qū ꝑtra scipsū spūm inuenit sic ꝑterū iuuatur sensu z subijcit ipm sicut i geometricis z ceteris sciētijs fit. Qū igit res taliter se hz diminuit in anima potatozis impressio letificantiū honestoz z intelligibiliū z prevalet impressio letificantiū dulciū z delectabiliū sensibus presentū maxie. z qñ est dispositio fortis: iccirco sufficit ad letificandū debilissima causa sicut in pueris patet ꝓpter qđ putat q sine cā letent cum tamen sit impossibile: quinimo causarū gaudij z tristitie quedā sunt fortes quedā sunt debiles quedam cognite siue manifeste quedā incognite siue occulte. Earū vero que incognite sunt siue occulte plures sunt assuete. quāto enīz amplī assuete sunt tanto minus percipiūtur. De causis aūt gaudij z letitie fortib⁹ z mālestis nō ē necessariū facer mētionē. Illic vero sunt sicut intuitus celi inter letificātes. cuius signū est quia cōtrarij tristitiā causat. s. in tenebris ꝑmanere aut sicut cōuersari cū simlib⁹ cuius signū est q solitudo attristat. De letificātib⁹ similiter obtinere desideratū z explere intentiōez sm exigētiā intenti sine impedimento. Et ꝓponere facere quicq̄ placidū. z similiter cōfidentia z memoria preteriti delectabilis z futuri z spes z meditatio i rebus ambitiosis z mutua cōfabulatio dilectoz z cuasio a tormento z extraneitas rerū z admiratio z eleuatio mentis z obuiatio amicoz z amicabiliū vicio rum. Qñq̄ delusio z defraudatio z victoria in minimis rebus z multa consimilia quoz mentio fit in libris rhetoz z moraliū que inquā omnia diuersifi cantur in gentibus sm affectus consuetudines z etates nec aliquis ab eis reperitur omnimode vacans nec contingit similiter vt cause cōmuniter letificātes in duplo plus aut amplius letificētur ceteris nisi ꝑ tanto quia dispositio quādo vehemēter respicit alterū oppositoz nō patitur a causis alterius nisi fuerint valde fortes: patitur tamē a causis suis z si fuerint debiles. Et ꝓpter hanc causā in ebriosis durat letitia. Et in melācholicis habētibus spiritus tenebrosos perdurat tristitia leuius ex causis desolationis z tristitie sicut rememoratio distantis patris naturalis z reminiscentia multoz nocumētoz iā diu preteritoz z odia seu rancores z difficultas sanationis z onerosa conuersatio z imaginatio terribiliuz futuroz z ꝓprie necessitatis mortis a qua se auertit intellectus z intelligens discretio cum sit inuitabile mori. Et cogitatio sollicitātis meditatiōis i aliquo z sepatio ab occupatione placēti z cogitatio distractiōis ab ea z distractio a desiderato seu a volito et multa alia consimilia z aliqua que nequeunt comꝑhendi. hec enī z consimilia contristant de facili animam dispositā ad tristandū. Amplius in melancolico fortitudo imaginationis contristantiū rerū facit ei apparere q iam sit in actu res cuius similitudo anime representatur: z iccirco in continua perseuerat tristitia. Fortitudo aūt imaginationis causat ꝓpter siccitatē spiritus quāuis letificet motū eius z etiā qz intellectus a sensu z fantasia distrahitur ab actibus rationis ꝓpter corruptionē cōplexiōis spiritus qui ꝓprie mouetur sm exigentiā dispositionis cōplexiōis z qualitatis pessime z obscure.

¶ Capitulum sextum in quo ostenditur q vnaqueq̄z passio cordis disponitur ad generationem suiipsius.

Dñ est autē opinandū q ois causa disponens ad gaudiū vel tristiciam imediate cōiungatur substantie spūs sicut quātitas et z qualitas: imo alias ꝓtingit esse causas a quantitate z qualitate spiritus vtpote anime passiones quenihilominus disponunt ad alteruz predictoz quāuis hoc faciant mediantibus causis intrisecis ipsi spiritui scilicet quantitate z qualitate ipsi⁹ hoc est qz temperant complexionem ipsius aut rectificant spiritū z multiplicant quantitatem z sic disponūt ad gaudiū. aut accidit eis causa contraria z sic ad tristitiam ꝓtrario modo disponūt. sunt ergo

cause exteriores ꝓmarie ⁊ remote. ¶Inherentes vero ad rationem vnicam deducunt ⁊ est qz omnis actio ꝓtrariū habens si lepius iteret reddit vtutē eius cuꝰ est potentio: ē ad imꝑimendū effectū: omnis autē fortificatio virtutis fit quedā dispositio ad effectum hoc aūt sufficienter inductione manifestat. Etenim corpus si pluries calefiat disponit ad calefactionem velocē: similiter si pluries infrigidet aut rarificet aut spissetur ⁊ in interioribus virtutibus accidit illud. Etenim ex frequenti actione ⁊ passione fortes habitꝰ generant in eis sic etiā mortales habitus acquirunt: huius aūt causa fortitan est quia passio aduenies rei frequenter efficit ꝓueniens substantie eius. quod aūt est alicui cōueniens suo contrario disconueniens est. Si ergo sepiꝰ iteret diminuit dispositionē ad illud cōtrariū expellendo id qō est cōueniens illi. hec igit est declaratio supradicti p inductionē: manifesta re vero illō syllogismo ex p se notis accepto ⁊ demōstratiua ratione valde plurū est. Sed ex p̄dictis colligitur qꝫ letandi frequentia disponit spūm ad leticiam ⁊ tristandi frequentia ad desolationē ⁊ tristiciā. Causa vero huius ꝑm naturalem pscrutationem ē: quia letandi frequentiā duo cōsequūtur: Et primus scz fortificatio naturalis virtutis: Secundū vero rectificatio spiritus quam in leticia ꝓpter dilatationē acquirit. ¶Confortationem vero naturalis virtutis hec tria consequūtur: quoꝝ qōlibet est causa leticie. Primū temperamentū spiritus. Secm vero multiplicatio generationis ipius supra illo qō ex eo dissolutur. Tertium est conseruatio ipius a dissolutione superflua. Rarificationē spiritus consequūt duo vz dispositio ad motū ⁊ dilatationē ꝓpter subtilitatem substantie eius. Et scm est attractio nutrimenti ipius ꝓpter motū dilatationis in diuersam ptē mo:ui nutrimenti. Ista aūt natura est inclinatio naturalis corporis ad euitandū vacuū. De natura enī talis motus ut in ipo motu succedere faciat posteriora priorib⁹. Et ꝑm hanc naturā trahunt aq̄ vsq̄ de distantes vsq̄ ad primos fluxus ipaꝝ ⁊ venti silr ⁊ cutis etiam a ventosis: ⁊ aque iterū in fistulis. ¶Tristandi vero frequētiaz duo cōsequūtur vz debilitas naturalis virtutis. ⁊ ꝑm. s. inspissatio spiritus propt frigiditatē accidentē apud extinctionē caloris naturalis causatam a vehementi coadunatione ⁊ coartatione spiritus. Ad hec vero duo sequūtur cōtraria eoꝝ que paulo aū iam diximus. Est igit manifestuz qꝫ letandi frequentia disponit spūm ad leticiaz ⁊ ⁊ tristandi ad tristiciā. Et qꝫ in dispositis ad letitiam ⁊ tristiciam nō inꝑimunt nisi fortia sint: lenificantia vō debilia inꝑimūt. ⁊ silr in tristicia fit ecōuerso'.

¶Capitulū. vij. de differentia debilitatis cordis seu pusillanimitatis ⁊ tristitie ⁊ eoꝝ ꝓtrarijs.

Debilitas cordis ⁊ tristicia quam quidaz vocant contristationem pectoris siue cordis similia ēdiu sunt ⁊ nihilominus differūt Et idem similiter est iudicium de ipoꝝ contrarijs. s. fortitudine cordis ⁊ letitia quam quidam appellant dilatationē pectoris siue cordis. Licet aūt differētia inter ista ꝓpterea quia ad alterutrā ꝓmuniter cōsequūtur: putatur etiaz de duobus ꝑmis qꝫ sint passiones dispositiones. de alijs vero duobus qꝫ sint actiue. attamen inter extrema vtriusqz contrarietatis est differentia manifesta. ¶Primo quidem quia non cōsequūtur ad inuicem non enīz omnis debilis corde est tristis: nec omnis tristis corde debilis cordis est per comparationē ad rem contristantem. Similiter iterum nec omnis fortis corde est gaudens nec etiā ecōtrario. Secdo vero qm̄ ipoꝝ rōnes sunt differentes. debilitas enī cordis est dispositio supta respectu terribiliū rez qm̄ est in potētia tollerandi res illas. Tristicia vero sumit respectu ꝓtristantiū rerū qm̄ est paucitas tollerantie ipaꝝ a corde. ⁊ terribile nocitiuz quidem ē cordi: tristans vero nocitiuū anime ē. Tertio silr differunt quantū ad consequētia que sūt anime. nam debilitas cordis mouet ad fugā: tristari, vero seu cordis strictura mouet ad resistentiaz siue ad repellendū ⁊ causat effectū eius qō est cōtrarium fuge. s. inuadendi. ¶Preterea debilitas cordis tepefacere facit motuas vtutes: tristitia vero excitat ⁊ mouet easdem ⁊ sic in debilitate cordis duc sūt passiōes s. vna lesiōis ⁊ alia dōloꝝ siue affectꝰ. In tristicia vero vnica est passio. s. nocumenti vel lesionis nec naturaliter sequit eam affectus ad fugam imo fortitan eligitur ipa fuga ꝓpter aliqd accidens absqz appetitu inclinate ad recedendū. Et si dicat appetitus ē electio ⁊ non naturalis aut fortitā eligetur inuasio ⁊ repugnantia ⁊ non fuga. Quarto itez differunt quantum ad consequentia que corporis sunt: debilitatem nāqz cordis apud obuiationem ꝓpriꝫ nocīui sequit remissio naturalis caloris ⁊ victoria frigoris. Tristicia vero apud obuiationem ꝓpriꝫ obiecti vel nocīui inflamatio naturalis caliditatis. Quinto etiaz differunt penes causas dispositiuas: ad cordis nāqz debilitatem nimia subtilitas spiritus disponit ⁊ frigiditas complexionis ipius. ad tristiciam vero densitas spūs ⁊ caliditas sue complonis.

¶Cap. viij. qualiter sanguis ꝑm sui diuersitatē causat differentes passiones cordis.

Sanguis abundans ⁊ clarus ⁊ addite caliditatis ꝓpter multitudinem sue inflamationis ⁊ velocitatez sui motus disponit ad iram. abundans autem ⁊ clarus ⁊ temperatus quoniam ex eo generatur copia clari spiritus ⁊ substantie laudabilis ⁊ tempate complexionis disponit ad gaudium. Sanguis autem subtilis ⁊ clarus ⁊ aquosus ⁊ frigidus disponit ad timorem ⁊ cordis debilitatem ꝓpterea quia spiritus ex eo generatꝰ est gratuis motus ad extra ⁊ inflamationis modice ꝓpter frigiditatem ⁊ hūitatē illius: ⁊ ideo non disponit ad letitiā nec ad irā. ⁊ cū sit celeris resolutionis ꝓpter suam subtilitatē: ē etiā generationis exigue ꝓp frūitatē. Sanguis aūt grossus ⁊ turbidꝰ ⁊ addite calitatis disponit ad tristitiā ⁊ ad irā etiā ꝑdurantē. Ad tristiciā qō qa generat ex eo spūs turbidus. Ad iram vero qa velocit inflamatur ꝓpter caliditatē inā aut efficit furiā irā ⁊ est ꝑpllitudo eiꝰ. Spissum enīz qū calefit

tarde infrigidat. ira vo causata ex sanguine choleri co t subtili velocit excitat t delect ppt intensam caliditatē spūs ex eo generati t ei⁹ tenuitatē. si vo cum hoc splendid⁹ t clarus fuerit sanguis est etiam letifi cans. Sāguis aūt grossus t addite caliditatis nō tñ turbidus qō raro ptingit efficit hoiez nō tristē sz au dacē t fortis cordis t est modice ire propterea qz le tícia frāgit irā t tristitia disponit ad eam. Ira eni est motus ad expellendū leticiā t q̄ vere delectationi pueniētia sunt. In delectatōe vo fit q̄si motus ad at trahendū: iccirco in tali hoie ex reb⁹ magnis creat ira t est vehemēs, ppt spissitudinē spūs ei⁹ t, ppt etiā cādē cāz est pui timoris. Sāguis āt grossus t addi te frigiditatis t nō turbidus nec tristabilē nec iocū dū efficit hominē nec etiā fortis, ire sz est mediocrit timidus t est cbes t est sincer⁹ in oibus reb⁹, ppt sili tudinē sui spūs ad sanguinē ei⁹. Sāguis āt grossus t addite frigiditatis t turbid⁹ facit hoiez desolabilē t tristabilē t etiā lente ire nisi ex fortī cā. Et ei⁹ ira nu nus est firma q̄z in calido t hūte ceteras pditōes hmōi silēs: firmio: tñ est in eo q̄z in sanguine subtil substātie, pinde est hō rancoris aut odij. Odiū eni est pseuerātia forme nociui in imaginatōe seu fanta sia t pseuerantia simul imaginatōis affectus ad vin dictam sumendam ex eo: hoc aūt est ideo qz ira est quodāmodo firma t motus ad vindictaz non val de fortis. Et q etiam ira nō est ptra valde fortē nec ptra debilē valde. Sciendū est eni q ira qñ cessat ve locitet nō pdurat in imaginatiōe seu fantasia forma nocui, sed cito deletur t ideo nō causat rancorē. Et sil qñ est affectus t motus ad vindictam valde for tis: accidit duo, phibentia odiū seu rancorē: quoꝝ vnū est qñ aia qñ totalit ad vindictā trahit t moue tur auertit a psideratōne pditionū nociui t eoz q̄ se quūtur ad ipsum ad instantiā formatōis memorie. De natura eni motiue virtutis est vt ab apprehēsis nocuis retrahat animā: t etiam ecōuerso. Sciēdū vo q qñ valde intendit affectus ad vindictā in ali quo t nō ingredit ipm timor puenit ad hoc ex affec tus instātia vt efficiat q̄situ q̄si apprehensū t iam ob tentū apud imaginatōez ipsi⁹. Cū eni aliqs virtutis motus intēdit t vsus illud festinat valde repzesentat illud imaginatio q̄si obtētū t iam existens. Cū vero in imaginatione imprimitur forma queſiti siue deſi derati sicut forma iam existētis t ad eam puenit for ma eius sicut forma rei ad quā terminat motus ces sat affect⁹ ab imaginatione t deletur in eo forma ita q̄ in memoria nō pdurat t ideo nō fit rancor. noci uū vero qñ est magnū sicut res aliq̄ magni timoris tūc despatio de vindicta obtinēda t timor, phibent fixionē in aia forma desiderij ad vindictā: pinde de letur repsentatio forme desiderij t forme nociui ab imaginatōne seu fantasia: q̄nimo repsentat formati motus existentis in aia. pinde etiam ibi repñtat for ma desiderij ad fugam nō ad inuasionē: t ideo tunc in aia nō pdurat forma rancoris. De pueris aūt t debilib⁹ qz facil est possibilitas sumēdi vindictā ab eis t modicū timet repsentat ac si iam fuisset accepta

Etenim nimia lentitas adcipiendi vindictam repñta tur apud imaginationē q̄si obtentū t iam existens: imaginatio aūt mouet ñ sz id qō in resz id qō in ea repzesentat: t ideo cū apud eam vindicandi leuitas pñtat q̄si obtentū reputat vindicatio ex debilib⁹ sic accepta: t iccirco in ptinēti cadit affect⁹ ad eā t oino deletur. Vō aūt imaginati⁹ moueat pm repñtata nō pm exigentiā rerū manifestat ex eo q hoies mel abhorrent qñ apud eos assimilat eu omite cholere Silr cibos laudabiles atq̄ sapidos qñ colores eoz assilant coloribus horribiliū corpoz t etiam forma formis q̄uis etiam talia nō esse credant. Silr in p posito qñ q̄daz silitudo rei supradicte repzesentatur siue ppt vehementiam motus desiderij siue ppt le uitatē acquisitionis desiderati tanq̄ esset obtentum afficit ac si iam realiter essz: t ideo nō fit rancor. Sic ergo ex predictis est manifestum q inter complexio nes superius nominatas vltima est valde dispositā ad rancorem.

¶ Ca. ix. de differētib⁹ modis letificādi t pfortan di repertis in medicinis.

Medicine letificantes letificant quidē ppter aliquā supradictarū causarū vtpote vel qz nutriendo restaurant spūm sicut vinum: aut pbent ei splēdorē t lumen sic margarita t sericū cū potētia abstergēdi quā hūt: aut pgregādo t, phi bendo celerē dissolutionē ipsi⁹ sicut emblici t karabe: aut temperādo pplexionē siue cū caliditate vt do ronicū siue cū frigiditate vt canfora t aq̄ ro. aut cō fortando p delectabilē cōplexionē ipsi⁹ sicut suauia aromatica: aut sequestrando melancholicū t turbi dum humorem ab eis sicut bugloſſa t, lapis lazuli t illud separatim vt dictuz est aut coniunctim sicut si coniungatur cozallus t karabe t bugloſſa quem admodum docebimus in capitulis vltimis huius libri: aut forte letificant propter proprietatē innatas sicut iacynthus: proprietas autē qñq̄z pūgit alicui predictarū causarum sicut in muscho t ambra: hec enim letificāt cum proprietate que iungitur aroma ticitati refocillanti spiritus: similiter etiam succ⁹ ma tianozum: ipse enim letificat cum proprietate t quā do spiritus complexio est calida valde letificat, simi quidem cum proprietate ignota t cum aliqua cau sa ex cognitis videlicet cum frigiditate. dozonicum similiter quidem cum proprietate letificat t quando spiritus complexio frigida est letificat etiam cū pro prietate simul temperando complexionem per cale factionem. Supradictarum autem illa que proprie tati coniungitur quandoq̄z est vniuersalis quando q̄z particularis. illa ergo que vniuersalis est nullius eget repzessione in aliqua causa debilitatis cordis. aut tristitie qualis causa ē aromaticitas. Si vero par ticularis fuerit in aliquibus eget repzessione sicut fri giditas succi vel sirupi matianozum que inq̄z letifi cat in vna complexione t nō in alia. Cum ergo qs in frigida complexione vti propositerit ad letifican dum sirupo matianozum frangere oportet cum ca lefactibus ipsius frigiditatem. Erit autem rect⁹ si

frangit cū calefaciēte q ō etiā ex ꝓprietate letificat sicut si misceat cum sirupo matianoꝝ aliquid muschi vel ambre qū ſm intentionez curationis ad lenificationē ꝓpinquat frigidaz complexionem habenti. Ad qualitates aūt cōuenientes cū substantie naturali appetitu inclinantur virtutes quaꝝ ꝓpria sunt obiecta sicut sunt aromaticitas t dulcedo: hec enīz desiderant olfactiua t gustatiua. t naturalis vtus etiā inclinatur naturaliter. Duraz eni medicinaz equalū i virtute dulcio: qdem t aromatica magis efficationis ē iuuamenti: t ꝓpterea q virtus attractiua mēbroꝝ recipit fortius t ſpūs celerius inde nutrit si potentiā habuerit nutriendi t ab ea celeri⁹ patit inquantū est medicia: verūtamē subiectū aromaticitatis t subiectiue substantia vaporosa sue fumalis: subiectū aūt dulcedinis est spissa substantia terrestris t ideo aromatica magis ꝓgrua sūt nutrimentis spirituū: dulcia vero corꝑis nutrimento. vnde etiā i cordialibus nutrimentis potius exigit aromaticitas q̄ dulcedo.

Qm̄ cor est minera generationis nutrimēti spirituū. Epar aūt quia ē minera generatōis nutrimenti corꝑis exigit in nutrimentis ipsius de aromaticitate minus t dulcedie plus q̄ in corde: aromaticitas autē exigit in eis. Iccirco q epar ē minera spūs naturalis nō qdē minera generatōis ipius ad contēplationes veritatis ſz tm̄ minera receptōis t sedes: apud tū artificē medicie sic. Spiritus eni naturalis inclinatur ad aromaticitatē t ꝓfortat t refocillat ab ea cōtenide virtutes naturales. ꝓculdubio ꝓfortant.

¶ Capitulū. x. de ꝓprietate quid sit t quantū differat a naturalitate.

Oprietas est in veritate nihil aliud q̄ natura. Natura vero est principū motus t quietis rebus in quibus sunt ipse cunctaꝝ q̄ operationū per se conuenientiū eis t ꝓpriaꝝ. verūtamen differt ꝓprietas a natura sicut ꝓprū a communi. vulgaris autem opinio est q differūt sicut opposita. verūtamen non est sic. ſz veritas quidez ē q in elementis que componentia sunt generabilium t corruptibiliū corꝑoꝝ: primo causant q̄daz virtutes actiue ꝓout exīt in statu simplici. ſ. ꝓout sūt ignis t aer t aqua t terra. Deō vero causant alie in commixtis causata cōplexione mediante qua disponūtur ad receptionē eaꝝ ſm quācūq̄ duaꝝ opinionū: quaꝝ quidem vna est q in generatione formaꝝ dispositiones introducunt. Alia vero q omnes formaꝝ dispositiones inherent materie vel hyle ex sui primordiali origine. Sed qñ aliqua ex formis aduenit materie. phibet sine ligat aliaꝝ formaꝝ dispositōnes. Cuz vero alia forma supueniat auferens exītez cassando aliā cassat dispōnes. phibitōis ipi⁹ t tūc z⁹ hyle ad naturalem potentiaz dispositionis egredit: ſz qualitercūq̄ sit hoc est verū q a forma huius modi ꝑfectius manat in ꝓsito virtus que nequit in simplicibus inueniri t q dispositio ad receptionem illius ꝑ repletur post cōmixtionem simplicium: verbigratia sicut est in magnete virtus attractiua ferri quam nulla elementarium virtutum inuenitur habere. Sed exit⁹ eius est a manatione diuina ꝓcedēte in omnibus rebus t producente cūctas virtutes de potentia in actū sine cū dispositione ꝓma sicut i elementis siue cum dispositione scōa que est cōplexio in compositis seu cōmixtis. ipa enīz disponit ad receptionem ꝓdicte virtutis t non est ipamet virtus nec forma ipius. Et eadem quidem est responsio ad questionem de ꝓprietate faciam: que est respōsio facta ad questionem de natura: sicut eni quādo queri ꝓpter quid cōburit ignis nemo potest aliter dicere vel respondere q̄ ꝓpter caliditatem t hoc quidem nihil aliud dicere est q̄ quia habet per naturā caliditatem cōbustiuā. Similiter si dicat quare magnes attrahit ferrū non potest quidem aliter responderi q̄ q dicat q naturalem habet virtutem attractiuaz ipius. Ex quo patet qū sicut sciēs q ꝓpter caliditatem cōburit ignis t sciens ſm veritatē t nō est ignorans. Similit t qui scit q magnes attrahit ferz qa virtutem habet cuius natura est attrahere ferz sicut natura virtutis que nominat caliditas est in igne cōburens. ꝓculdubio sciens est non ignorans. ſz ꝓbustiua quidē virtus nomē habet appropriatū: alia vero nō: t ē etiā cōiter alia via quasi extranea. nec opinandū est q rei ꝑfecta notitia p hoc nomen habeat adeo q sine ipo haberi non possit vllo modo: quoniam noticia impositi nominis non tollit ignorantiā quam inducit extrinsecus rei. Predicta respōsione non sunt contenti vulgares. ideo quia supponit apud eos q omnis opatio procedens a corꝑe fiat a caliditate vel frigiditate vel hūiditate vel siccitate aut grauedine aut leuitate aut motu vel aliquo ex his que in simplicibus manifeste inueniunt. Cū ergo actio nulli attribuit predictoꝝ nec est sensu manifesta ratio. ꝓcessus eius ab illo corꝑe putant q omniā principalia eius ignota sint cū tamen non ita sit. Eteniz intelligens bene scit quia. ꝓcedit vel a virtute naturali vel animali vel intellectiua vel accidentali. Cetera que dicunt sup actione magnetis. ſ. q trahit cū caliditate sua vel frigiditate vel alia vel cū emissione corꝑoꝝ curuoꝝ ad modum hami vel cū similitudine quā natura eius habet cū natura ferri vel cū vacuitate que est in ipo omnia inquā falsa sunt quoꝝ falsitas cōsideranti veritatez leuissime reuelatur. magnes enim adipiscit virtutē ferri attractiuā cū cōplexione: sicut planta acquirit cuz cōplexione nutritiuā virtutē. nec ignorantia de ista vtute quare potius in magnete q̄ in aliq̄ re alia inuenit maior sit q̄ ignorantia i alijs rebus. Nec. n. ignorātia in duobus cōsistit. Quoꝝ ꝑmū ē ignorantia factioꝝ. ſ. principioꝝ ꝓducentiū hanc virtutē in esse: hec aūt ignorātia nō magis appropriat huic virtuti quā cuilibet cognite nature. Deōm vero ē ignorantia receptibilis vz dubitare de causa ꝓpter quam ad receptionez virtutis huius disponit plus q̄ aliqđ corꝑus. Et hec similiē ignorantia non est magis ꝓpria huius virtutis q̄ aliaꝝ naturaliuz rez. talis. n. ignorantia est in nobis de coloribus t odoribus t virtutibus anime ceteris q̄ similibus: de omnibus enī his rebus scimus qñ

ad actū essendi puenīt a principijs actiuis quorū causa deus est benedictus: ⁊ scitur etiā qm illud ē p̄pter appropriationē materie cā dispositōis sequentis cōplexionē: ponim⁹ etiā pportionē simpliciuz causare cōplexionē alia quā quidē pportionē simpliciū huius cōmixtōis ignorabimus quādiu viuem⁹ in hoc mūdo: vnde p3 qm ignorantia cārū p̄uēt⁹ h⁹ vtuj i magnete ñ ē mirabilio: ꝯ ignorāta cāz disponētiū res ad rubedinē aut citrinitatez aut corp⁹ aut aiam. Sz a reb⁹ quidē consuetis admiratio cadit ⁊ negligit aiam de ipsis inquirere: qđ autē raro est excitat admirationē ⁊ inducit ad ingrendū ⁊ ad speculandū de causis eius. In sūma ergo, ppetas est natura inuenta in cōmixtis corporibus ꝓcedēs in eis a supna ⁊ plenissima influentia ꝓpter cōplexiōem ꝓpriā uel ꝓpter dispositōez materie pas se que particularē ⁊ ꝓpriā dispositionē acquirūt.

Eteni loquendū sm veritatē de ꝓprietate corporū cōmixtoz verūtamē sm plurā opinionē differt ꝓprietas a natura qm ꝓprietas dicit virtus cōmixtis inuenta corp⁹ bus a qua ꝓcedit in alio corpe actio i sueta quātū ad manifestā naturā. Dicit vo nā virt⁹ qua corpora simplicia operātur: de hoc igit ad tantū se extendit cognitio vulgarū ⁊ debiliter plerutāq; veritatē: q si ignis cēt res difficilis inuētionis ⁊ de longinquis ptibus afferret admiraret vtiq; vulgus de ꝓprietate eius amplꝰ ꝯ de ꝓprietate corporū ceteroz ⁊ inquireret attētius de causis ꝓprietatis ipsius ꝯ de causis aliarū ꝓprietatū qm ipsius operationes valde mirabiles sunt. Eteni p̄ncia ci⁹ extra hit vsū de potēta ad actū ⁊ tangi se ꝓhibet ⁊ ascendit furtū ⁊ ascendere facit ea que vincere pōt ⁊ ingenerat ex modico ipsius in vna hora quātitas magna ⁊ corūpit ē illud cuiꝰbuiat ⁊ trāsmutat ad sui ibam nec eni minuitur si accipiat ex eo. Et hec quidē in veritate mirabiliora sūt ꝯ tractus ferri a magnete vel ꝯ cetere ꝓprietates. Sz qm ista vsitata sūt ⁊ quotidie apparēta cadit ab eis admiratio ⁊ sollicitudo pquirendi cām ipsoz. Actio vero magnetis quia rara est ⁊ insuitata inducit admirationez ⁊ et puocat ad inquirēdū de causa ipsius.

¶ Explicit tractatus ꝑmus. ¶ Incipit secūdus.

Capitulū primū de numero ⁊ notificatione virtutū medicinarū in genere.

EXpedit vt tractare volētes de cōditionibus medicinarū cordialū memoremꝰ opa cuiuslibet spēi ipsarū ante tū hoc cōueniēs ē ut oim mediciarū vniuersaliter qualitates sm ordinē numeremus diuidentes quoniā qualitatū mediciarū quedā inherent ipsis substantijs medicinarus ex se ijue anteꝯ patiant a corpore siue nō. Quedā vero eis attribuūtur p̄ cōpationem ad effectū quē in corpore dereliquīt: ⁊ i his que in ipso reperiuntur. Qualitates aūt que in ipsis substantijs medicinarū ratione sui attribuunt sūt verbi gratia: caliditas frigiditas siccitas humiditas subtilitas ⁊ grossities: ⁊ congelatio viscositas liquiditas minutio saporū ⁊ odoz. Dſ aūt calida ꝯ cū passa fuerit a naturali virtute nostri corporis calefit primo: deinde calefacit postmodū corpus nostrū. Similiter intelligendū est de frigida sicca ⁊ humida. Subtilis vero medicia que postꝯ passa fuerit a predicta virtute in corpore nostro velocit in minimas ptes diuidit quātū est possibile sicut cinamomū atq; crocus. Grossa vero dicit que huic ptraria est sicut cucurbita ⁊ gypsum. Coagulatiua vero medicina est que frigore coagulata calore dissoluit ⁊ liquefit atq; calore dissoluta frigore coagulatur. Medicia vero liquida est cuius partes de facili ꝛe cedūt a loco in quo ponūtur. Viscosa vero dicitur que tolleret extensionē absq; intercisiōe. Cōminuibilis vero medicina ē que diuidi pōt in minimas ptes a debili cā: quid autem sit sapor ⁊ odor iā notū est. Qualitatū aūt que medicinis attribuuntur respectu impressionis que in corpore vel cōuenientib⁹ ei relinquitur: quedā accipiūtur ab actionibus, absolutis: quedā vero ab actionibus relatis ad partes corpis spāles. Prime vero sunt que signātur cū dicitur medicina subtiliatiua aperitiua relaxatiua laxatiua inciliua attractiua mordicatiua dissolutiua absterſiua ⁊ asperatiua rubificatiua vlceratiua pruritiua cōbustiua corrosiua putrefactiua cauterizatiua maturatiua digestiua inflatiua frangitiua vento sitatis ingrossatiua inuiscatia lenitiua lubrificatiua constrictiua expressiua opilatiua repercussiua stupefactiua cōfortatiua incrudatiua mortifera corrupti ua seu venenosa tyriacalis. Alie vero qualitates sūt que signantur cū dicitur medicina laxatiua ꝓuocatiua vrine aut sudoris inductiua vel nauseatiua vomitiua retentiua sanguinis aut vrine cōstipatiua cicatrizatiua vlcerū granatiua ⁊ mundificatiua ipoz decoriatiua excoriticatiua. Ad distinctā autez cognitionē cuiuslibet qualitatū volumus explicare cuiuſ cūq; predictoz vocabuloz intentionē. Subtiliatia ergo medicina est illa que substantiā humoris efficit tenuē leuiter dissoluēdo cū temperata caliditate Dissolutiua vero medicina est illa que ꝓpter excellentiā sue caliditatis humorē diuidit sub forma vaporis et eius partes extrahit successiue a loco i quo includit donec cōsumatur. Absterſiua quidē est q̄ remouet a superficie mēbroz ⁊ orificis porozꝯ coagulatas ⁊ viscosas humiditates. Exasperatiua vo ē que mēbrū efficit in superficie diuersarū partiū quo ad situ, ⁊ exasperans quidē efficitur absterſiua quādo trāsit sup mēbz solide substātie sicut cartilago et os. cuius quidem superficies naturaliter partes habet diuersas in situ sed humiditas viscosa vel lenis currens sup ipsū applanat cā accidētaliter. vnde absterſiua transiens super eam reducit ipsam ad naturalem asperitatē. Aperitiua est que non tantum ab orificijs meatuz sed a concauitatibus ipsoz mouet materiā ad extra intus contentaz. ¶ Relaratiua est que substantiam mēbroz habentiū spissos poros efficit leuiorez caliditate ⁊ humiditate ꝓpter qđ expulsio superfluitatū que continentur i eis fit leuioz.

36

Lauatiua vero est que abstergit ⁊ nō cū actiua vtute ꝛ cū passiua. ſ. hūiditate ⁊ hoc ideo qz currit sup orificia porozꝝ leniens hūores viscosos ⁊ cōgelatos existētes ibidē sua hūidate lubrificatiua ꝓmiscēdo se illis: ꝯ obdē remouet eos abinde ꝓpter motū ei⁹ sup illoꝝ ſ supficies sicut aqua ozdei ⁊ aqua simplex calida: q ſi fuerit ibi vtus absterliua erit ablutio sozdis sicut est aqua saponis ⁊ saponarie. Incisiua aūt est medicina subtilis pfecte potens penetrare iter superficiē membꝝ ⁊ supficiē viscosi hūoris adherentis donec seperet ipm ab ea ⁊ similiter penetrare potēs inter partes humoris donec diuidat eas ⁊ a cōtinuitate remoueat diminuēs congeries ipius humoris ablqz subtilitate substantie atqz ipm resoluēdo consumit. Et incisū quidē opponitur adherenti viscoso quēadmodū subtiliatiuū grosso opponit. Attractiua vero medicina habens virtutē valde penetratiuam mouens humorem quē attingit ad superficiem aut cum ꝓprietate: aut cū calefactione. Calefactione q" dem quia dissoluit ⁊ ad locū dissolute humiditatis necessitatis vacui alia subsequitur vice prime. Iterū etiam quia rarificat ꝓpter quod attractio fit' ad replendū vacuū ⁊ iterū ꝓpterea quia causat dolorem Et ad membꝝ qdem dolens confluunt materie duplici de causa. ¶ Quaꝝ prima est quia dolor vtutez membri debilitat ⁊ iccirco recipit superfluitates que ab alijs membris expelluntur ad ipm. Secunda vero est quia spiritus naturalis ꝓcedit ad ipm ad impugnandū causam nociuā quā sequitur sanguinis multitudo. Mordicatiua vero medicina est illa que habet qualitatē subtiliter penetrantem causans i cōtinuitate solutionē multiplicem numero tū pue quātitatis etiā ꝓpinqui situs generās dolorē. Rubificatiua vero est que fortī caliditate membꝝ cui obuiat calefacit intantū ut ad ipm fortiter trahat subtilē sanguinē ⁊ rubificanté superficiē eius ut sinapis cū ficubus ⁊ mentastro ꝓpter qō eius actio vicem cauterij supplet. Ulceratiua vero est q̄ habet potentiā rubificandi adeo excellentē ut dissoluat humiditatē continuatiuam partiū quibus obuiat causalqz vlcera et vulnera ⁊ attrahit ad ipm superfluitates ꝯ obdē vlcus efficiunt qualis est anacardus. ¶ Purulina autē ē que potest acumine ⁊ caliditate sui vsqz ad poros hūores mortificantes attrahere: nec tū vlcerare potest quēadmodū serapinuz. Eiductiua vero ē que facit euaporare hūiditatem ab humoribus reliqns cinereitatem ipoz in corpore sicut cuforbiuz ⁊ assa fetida. Corrosiua vero est que dissoluendo ⁊ vlcerādo peruenit ad diminuendū substantiā carnis. ¶ Putrefactiua vero est que cōtinuitatē membri corrupit dissoluendo naturalem spiritum atqz caloꝝ ipius ablqz eo q corrodat ipm aut cauterizet aut comburat sed relinquit in eo humiditatem in quaz agit caloꝝ innaturalis. ¶ Dispositio autem humiditatis in quaz agit calor innaturalis putrefactio nominatur. Tales autem medicine sūt arsenicū ⁊ ruta siluestris. Cauterizatiua vero est que cutez comburit taliter ut eius consumat humiditatem ꝓpter quod ei ꝑtes corrugantur sicut in eo quod assatur ꝯ obdem est ficitur substantia cutis opilans meatum humoris fluentis. ¶ Maturatiua medicia est illa que rectificat substantiā humoris ut pote subtiliādo si fuerit grossus aut econtra, ꝓpter quod ad expellendū hūitat. ⁊ illud qdez facit qūqz cum substantia sua: naz si subtilis fuerit subtiliat nimis grossuz si vero grossa qō nimis est subtile ingrossat: qūqz vero facit illud cuz qualitate naz si fuerit calida maturat p se frigida vero p accidens eteni calida subtiliat qō est grossum ⁊ naturaliter sepat inter corpora ⁊ rem extraneam: frigida vero quādoqz nimis subtilis ꝓcurat substantiam mediocrem ⁊ nimie caliditatis complonē temperat. Et omne quidem quod a calido liquefit a frigido coagulatur ⁊ econtra. Cū ergo subtilitas hūoris causatur a caliditate extranea ita q calitas naturalis efficitur ꝓpter illud impotens ad expellendū ipm: frigidū quidē tunc frangit extranei caloris acumen. ¶ Digestiua vero medicina est que transmutat cibū in humores laudabiles qbus corpus nutritur ⁊ humores in substantia corporis. ¶ Inflatiua vero medicina est in cuius substantia dominat grossa humiditas extranea tempate cōmixta in qua cū egerit caliditas naturalis generat inde vētositas q̄ nō dissoluitur sicut sūt fascoli. Istaꝝ vero medicinaꝝ quedam causant inflationem in stomacho quedā in venis in quibus cū predicta humiditas fortius est cōmixta non dissoluit inde multa ventositas nisi apud separationez partiū medicine iccirco cātur in veis inflatio non in stomacho. ¶ Tales autem medicine sunt sicut zinziber ⁊ eruca ⁊ sūt medicine ꝓgruentes ad excitandū libidinē. ¶ Frāgitiua vētositatis medici napplens est cū caliditate subtili ⁊ ignea defectū caliditatis debilis que dissoluere nequit ventosam hūiditatem in quam agit. Dissolutio aūt huⁱ⁹ medicine qñ puenit ad dissolutionez inflationis cātam in venis a cibis ⁊ medicinis quale ē semen rute ⁊ agni casti ⁊ hmōi medicine nocent libidini. ¶ Ingrossatiua vero medicina est cōtraria subtiliatiue ¶ Inuiscatiua seu lenificatiua medicia est illa que sui viscositate extendit supza supficiē membri diuersaꝝ partiū in situ ſ. asperi sicut stomachi ⁊ matricum ⁊ trachee arterie ꝯ obdem causat in eis supficiem extraneam atqz leuem. Lubrificatiua autez medicina est que humectat superficiem corporis in meatu retenti ⁊ liberat meatuz a eo qō retinetur: corpus quidē retentum cū grauitate ꝓpria ⁊ naturali mouet ꝓpter qō medicina efficitur per accidens mouens ipm quales medicine sunt pruna ⁊ mucilagines. ¶ Constrictiua vero medicina est sicca causans in membro siccitatem et coadunationem ipius ad se ipm: vnde obturat transitus ⁊ meatus. ⁊ ex fortitudine ꝓpressionis ⁊ coadunatōis ptium membri ad inuicem cogūtur hūitates subtiles i eius concauitatibus permanentes expelli violenter ex motu eius opposito. ¶ Opilatiua medicia ē illa q̄ in meatib⁹ currens resistit vtuti motoris ⁊ remanet apud quālibet ꝓstrictiuā ⁊ replet vlcus sic ē lutū comestibile. ¶ Repcussiua vo medicia ē tra q adeo infrat mēbꝝ ꝓ ipm ispissat ⁊ eius meatus restringit ⁊ fluens ad ipm cōgelat ⁊ inspissat extiguē

do caliditatē ipsius quāobrē retinet ipm ⁊ phibet eius motū ⁊ ppie si fuerit grosse substātie sicut ole um rosa. infrigidat ⁊ mucilago psilū ⁊ cōsimilia.

Stupefactiua est medicina frigida que adeo ifrigidat membrū q̄ ppter frigiditatē alterat ibam spūs penetrātis in ipm ⁊ extrahit a cōplexione sua q̄ recipit virtutē sensus ⁊ motus ⁊ pmutat etiā cōplexionē ipsius mēbri vnde amputat sensū eius. Cōforta tiua medicina est que adeo tēperat cōplexionē mē bri vt phibeat ipsū recipere cozruptelā aut cū pro pzietate aut cū sua cōplexione ita. s. q̄ infrigidat ni mis calidū ⁊ nimis frigidū calefacit quēadmoduz de oleo rosa. cōmemozat. B. Incrudatiua medici na ē que frigiditate sua phibet naturationē ⁊ dige stionē sicut aqua frigida cū bibit in apostemate sto machi. Mortificatiua medicia ē illa q̄ cozrūpit cō plexionē ⁊ ibam spūs cordis aut p formā ipsi⁹ spe cificā sicut venenū aut p excellentiā alicuius qualita tis actiue sicut opiū p frigiditatē ⁊ enfozbiū p calidi tatē. Medicina autē q̄ ppie appellat venenū ē illa que cozrūpit cōplexionē spiritus p ptrarietatez ībe spēi sue ad ibam ⁊ spēm spiritus sicut napell⁹. Me dicina aūt tyriacalis ⁊ liberās a veneno ē illa q̄ com plexionē spūs ab impressione veneni reducit ad na turalitatē ⁊ ab ipso pseruat eaz cū sua ppzietate. Medicia aūt puocatiua vrine ac sudoris ⁊ medici na laxatiua ⁊ iterū sanguis eductiua ⁊ retētiua ipsi⁹ ⁊ his cōsimiles manifestas quidē hñt intentiōes q̄ propter notificatione non indigēt.

¶ La. ij. in quo ostendit que sūt virtutes medicia rū que ad cōfortationē cordis ⁊ letificationē cōfer re possunt aliquo modo.

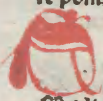

Upranoiataz medicinarū quedā medicinal cordis ingrediūtur quedā vero nō. Facie mus autez nūc de ingrediētibus mentiōez Medicine laxatiue psunt ad cōfortationē cordis duplicit: vno quidē mō intendit iuuamētū cū eis p curari tā dictū p euacuationē nociui humoris a to to corpore: aut a ptibus epatis ⁊ cerebri sicut fit cū decoctione epithymi aut cū medicina cū epithymo cōfecta. Secūdo vero mō q̄n intendit cū medicia laxatiua nō predicta euacuatio sed mūdificatio tm̄ sanguinis qui ppzie est i corde ad hoc q̄ spūs mū dus generetur in eo sicut q̄n ponit in medicinis cor dis lapis lazuli aut armenus ex quibus medicinis cū puenerit earū virtus ad cor adipiscī virtutez ex pulsiuā melācolici hu. a sanguine tendēte ad ipsum ⁊ melancolici vaporis a sanguine generati: in ipso quidē etiā iuuamentū pcedit ex corde ad cerebruz. Nocet verūtamē medicina laxatiua cordi q̄n ois euacuatio naturā duob⁹ mōis cōpimit. Primo quidē cū eo qō nociuū est euacuat aliquid de cōue niente nature. Scdo vero q̄n affert lupza nām ad mēbza qōtrahit a mēbris vnde grauāt. nā. n. trahit humores ad sedē ipsoz ⁊ ibidē quiescere facit eos medicia vero laxatiua huic contrariū efficit: accidit ergo ex hoc nature debilitas ⁊ pigrities quāobrem nō prenalet ei. Tyriacalis aūt medicia sistit vomitū atq̄ fluxū pfortando naturā ⁊ repugnādo illi, put hz ibaz venenosā ⁊ cū sua venenositate euacuat. Et iccirco fertur bene dixisse sapiēs Hypo. q̄ medici na laxatiua mūdificat atq̄ ledit. Rursus aūt iuua mētū laxatiōis malus quidem est in tristicia ppter mūdificationē spūs q̄z in cordis debilitate. Laxa tio nāq̄ diminuit mām spūs ⁊ debilitat cordis cō plexionē. Medicine vero puocātes vrinā ⁊ sudo rē sunt vtiles in debilitate cordis que causat ex sub tilitate sanguinis ⁊ eius aquositate: nociue aūt in tri sticia que causat ex turbido ac melācolico sanguie q̄n auget sanguinis siccitatē ⁊ grossitiē ⁊ turbulētiā melācolicā. Cūo vero sanguis nocet debilitati cor dis que causat ex frigiditate sanguis ⁊ paucitate: p dest aūt debilitati que causat ex suffocatiōe caloris naturalis ⁊ supfluo sanguie sicut in cardiaca ⁊ hoc est sinocha inflatiua sanguinea. Medicia subtiliati ua medicinis cordialibus associat q̄n tristicia causa tur ex turbiditate sanguis: aut in debilitate cordis q̄ ex grossitie sanguis ⁊ eius frigiditate causat vñ ge neratio multi ⁊ tpati spūs phibet. Eodē vero mō similit abstersiua ⁊ aptiua illis adūgit vt cū sui ape riendi potētia penetrare faciat medicial cordis que sūt sicut karabe ⁊ terra sigillata. Inflatiua medicia valde nociua est tristib⁹ ⁊ corde debilib⁹ q̄n replet ibaz spūs vaporib⁹ incōgruis ⁊ itrāsmutabilibus habētib⁹ se ad ipsas sicut se hñt supfluitates ad mē bra. obtenebrant ergo spūs atq̄ grauitāt ⁊ ad suas operatōes debiles eos reddūt, ppter qō debilitatē cordis atq̄ tristiciā simul causant. Cōstrictiua me dicia ⁊ inuiscatiua mediciaz cordis igrediūt ut ībe spūs soliditatē ⁊ ptinuitatē laudabilē tribuāt ne ve lociter dissoluatur quolibet leui motu: verūtamen ipsarū vtilitas in debilitate cordis est maior q̄z i tri sticia quoniam ex subtilitate spiritus sanguinis cor dis debilitas amplius accidit. Tristicia vero potius ex grossitie sanguis ē ⁊ turbulēcia eius. Repercus siua vero medicia tūc medicias cordis ingredit q̄n ppter debilitatē eius causatā a mala cōplexione ca lida patitur nocumēta. Stupefactiua medicina po nitur in medicinis cordis vt virtutes ipsarum a coz ruptiōe custodiat in via vsq̄ ad coz ⁊ in corde post modū tempore sufficienti similiter ad faciendū im pressionez sicut opium in confectionibus cordiali bus. Medicie aūt cōfortātes tenacitate sua oēs iquā medicinas cordis ingrediūtur quoniam humane nature eius ppzietate conueniunt cuius inquā na ture principiuz coz existit. ⁊ quoniā etiā coz confor tant vt a venenis non patiatur: quales sunt dozoni cum ⁊ muschus. ⁊ omnes quidez medicine letificā tes coz ⁊ confortantes ipsum sunt tyriacales nō tū omnes tyriacales sunt letificantes ppterea q̄ que dā ipsarū sūt valde calide vt castoreū quedā valde frigide vt lactuca ⁊ portulaca. Et sūt quedā tyriaca les illis qualitatibus indigentes diuersis ex causis: venenū. n. cui repugnat Triak cuz sui substātia ⁊ for te cū qualitate predicte q̄litati ptraria: aut solū Tria

37

mr cū qualitate qualitati ꝓdicte ꝯraria: aut forte ne
cessariū est vt medicina veneno repugnans siue cali
do siue frigido sit vehementis caliditatis multis ex
causis. quarū vna est vt sit spūs fortis motus. Secū
da quidē est vt sit vehemētis extensionis ad hoc qui
dem vt cū potētia mortificādi ⁊ tyriacali quā habet
lōge possit obuiare veneno impugnando ⁊ expellē
do ipsum anteq̄ cor attingat. Tertia vero vt sit for
tis ad corrūpendū ⁊ comburendū venenū in modi
co tpe in quo cū hoc qō dictū est insup conseruatur
spūs in suo saluo esse tyriacali ꝓpetate. Omitina
vero medicina, ꝑdest cordi: qm̄ alleuiat anhelitū vt
inde cor melius euenetur. Dissolutiua medicina de
bilitati cordis ⁊ tristitie valde nocet nisi ex grossitie
spūs ⁊ frigitate causet ⁊ i corde sint inflatiui hūores
nocet aūt debilitati cordis ꝓpterea qz dissoluit spi
ritū exiguū ⁊ subtilē. qō eni dissoluit q̄cūq̄ sit substā
tia ei⁹ ex gnē ẽ vaporis ⁊ vēti. Tristib⁹ aūt nocet qm̄
tristitia si causat ex paucitate spūs dissoluēdo addit i
paucitate: aut subtilē spūm effic turbulentū ⁊ rema
nenti spissitudinē auget. q si necessitas coegerit vti
ea expedit ei ꝑmiscere ꝑfortatiuas medicinas et con
gregantes aut ꝓtinuitatē seruātes dū tū sint ex his q̄
conuiūt cordi sicut myrtus ⁊ kebuli.

¶ Lab. iij. de simplicib⁹ medicinis cordialib⁹ ꝑm ordinē alphabeti.

Opstq̄ locuti sum⁹ de vniuersalib⁹ iudicijs
medicinaꝝ ⁊ ostēdim⁹ q̄ ex eis medicatōi
cordis ꝓuenīūt ⁊ q̄ non et, ꝓpter qd: nunc
iam expedit vt tam ad iudicia ꝑticularia medicina
rum cordialiū simpliciū q̄ compositarū ammodo
descendamus a simplicibus inchoantes ꝑm ordinē
alphabeti. Jngt translator: qm̄ alphabetū arabicū
negt ordinē alphabeti nostri seruare: iccirco medici
nas simplices de quibus auctor hic loquitur ad al
leuiandum laborez studentibus ꝑm seriem nr̄i al
phabeti scripsimus.

¶ De lra. A. ¶ Ambra. ¶ Aurū. ¶ Argentū. ¶ Acedula. ¶ Agaricus. ¶ De ambra.

Ambra cala ⁊ sicca in secūdo ⁊ cū subtilita
te ⁊ viscositate sua nihilomin⁹ hz vehemē
tē ꝓpetatē letificādi ⁊ ꝑfortādi simi. Est
aūt ad hoc potētior ꝓpē fortitudinē sue aromatici
tatis: ⁊ ideo cōfortatiua est substantie cuiuslibet spi
ritus ⁊ membrorū principalū ⁊ multiplicatiua ipi⁹
effectus ⁊ est multo temperatior muscho. Jam aūt
patens est huius natura cum subtilitate ⁊ viscositate
⁊ soliditate. ¶ De Auro.

Rum iudicat inter iudiciū argenti ⁊ iudi
cium iacynthi ⁊ est quidē infra iacynthuz
⁊ supra argētum cuiusquidem complexio
tēperata est aliquātulum vicina calori ⁊ ē ei⁹ opatio
a ꝓprietate.

¶ De Argento.

Rgentum aliquātulum est frigidum ⁊ sic
cum: ⁊ eius quidem effectus similis est ef
fectui iacynthi hoc excepto qō est multo
debilius illo.

¶ De Acedula.

Cedula ꝓpinq̄ est acetositati eitri attamē
huius in cōplexione nō sit ea debilior in ꝓ
prietate tñ multo debilior est.

¶ De Agarico.

Garicus calidus est in ꝑmo sicc⁹ in secun
do. Jnest aūt ei ꝓpetas tyriacal' contra
omne venenū ⁊ ꝓpt subtilitatē q̄ ei⁹ calidi
tati cōmixta est aperitiuus est ⁊ laxatiuus hu. turbi
di propter que omnia ineſt ei ꝓprietas confortan
di cor ⁊ letificandi.

¶ De littera B. ¶ Basilicon. ¶ Been.

¶ De Basilicon.

Asilicō cali. est ⁊ sic. in ꝑmo: habet autem
aromaticitatē ⁊ stipticitatē cum subtilitate
preter hoc etiam est in eo superflua humi
ditas: letificat autem cum ꝓprietate quam adiu
uat aromaticitas stipticitati ⁊ subtiliationi associa
ta: finaliter tñ vsus ei⁹ nō est in letificatiōe laudabil:
qm̄ substātia nutritiua q̄ est in ipso ꝓtrarial ipsi⁹ me
dicinali substantie: etenim substantia medicinalis es
sicit que dicta sunt. nutrimentalis vero sanguinē tur
bidum atq̄ melancholicū generat ⁊ illa supfluitas
insup q̄ est in ipo causat inflationē in venis. iam aūt
ostensū est q̄ nociua sunt ista duo.

¶ De Been.

Een calidū ē in secūdo: siccū in ꝑmo. Jpi⁹
aūt quoddā est albū: quoddam rubeum:
sed rubeum qdē calid⁹ est. Et ē nihilomi
nus in vtroq̄ stipticitas cum subtiliatiōe ⁊ aptione
Jnest ei fortis ꝓprietas confortandi cor ⁊ etiam si
mul letificādi ad que quidem iuuat stipticitate sub
tiliatione coniuncta.

¶ De littera L. ¶ Litrum. ¶ Lozallus. ¶ Lynamomū. ¶ crocus. ¶ Lanfora. ¶ Loriandrum. ¶ Lalamentū. ¶ Lassia lignea. ¶ Laro. ¶ Liperus. ¶ De Litro.

Jtri cortex est ex letificantibus tyriacalib⁹
cuius ꝓprietatē caliditas quidem adiu
uat. Est eni calidū ⁊ siccū in tertio cui ap
propinquat foliuz ⁊ flos eius: suntq̄ subtiliores eo
⁊ eius etiam acetositas est ex confortātib⁹ cor calide
⁊ sicce complexionis ⁊ est ex conferentibus cardia
ce calide. post hoc aūt ē in eo tyriacalitas vnde cō
fert morsui reptiliū ⁊ serpentū. ⁊ est frigide ⁊ sicce in
tertio. Semē autem eius est tyriaca conferens vene
nis. videtur etiam q̄ sit ex conferentibus cor ꝓbē
do soliditatem substantie spiritus. est frigide ac sicce
complexionis in tertio nec elongatur ab intellectu
qm̄ sit ex alleuiatib⁹ ipsum.

¶ De cozallo.

Ozallus frigidus est in primo siccus in se
cundo: ⁊ cum ꝓprietate confortat cor et
letificat: quamquidem ꝓprietatem ad
iuuat illuminatio ⁊ absterio ⁊ solidatio cum stipti
citate.

¶ De cinnamomo.

Cinnamomū altitiniū calidum est in fine secundi: siccū in tertio: habetq; modicam stipticitatem ⁊ inest ei letificandi ꝓprietas q̄ adiuuat aromaticitas eius ⁊ fortitudo subtilitatis. Et ꝓpterea ꝓfert iuuamento tyriace.

¶ De croco.

Crocus calidus est in scō: siccus in ꝑmo ⁊ sunt in eo stipticitas ⁊ dissolutio fortes at q̄ digestio sequit̄ ꝑculdubio: ⁊ inest ei ꝓprietas vehemens in confortando cor ⁊ substantiaz spiritus: ⁊ letificandi cū hoc q̄ illuminat ⁊ dilatat et solidat ipm ⁊ adiuuant ad hec aromaticitas fortis cum natura predicta. Multitudo vero comestōnis eius supflue dilatat spiritū ⁊ mouet ad extra donec occidat ꝓpter hoc ut discedat a nutrimentali medicina ⁊ sequitur inde mors. Dosis autē eius ad hoc non est necq; oportet de ipa mētionē facere.

De canfora. ¶ Folium expertum.

Cap

Canfora frigida est ⁊ sicca in tertio: virtus eius est saluare substantiam spiritus cū dominio sue frigiditatis quando eius q̄ntitas moderatur. ⁊ fortasse adiuuat ipam absolute ꝓprietatem ipius in omni complexione. Temperatur vō frigiditas eius cum ambra ⁊ muscho. Siccitas aūt cum oleis humidis ⁊ aromaticis sicut est oleū viol' etiam est triaca: ⁊ ꝓpue contra calida venena. Et acquirit ab ea spiritus subtilitatem ⁊ luminositatez vehementem ⁊ ꝓpterea letificat ⁊ confortat: in hoc autem karabe assimilatur ei. Sed canfora quidem fortiorus ꝓpetatis ē ⁊ vehementioris saluationis.

Cor

¶ De coriandro.

Coriandrum frigidū est in scō: siccum in tertio. Et inest ei ꝓprietas confortādi cor ⁊ letificandi ⁊ ꝓprie in calida complexione ⁊ adiuuat ipm aromaticitas ⁊ stipticitas eius.

¶ De calamento.

Calamētū si reprimat ei⁹ caliditas ⁊ siccitas cū oleo viol'. ⁊ remanserit aromaticitas et penetratio eius cōfert in tpando spīi in cerebro existentē ⁊ ꝓpe si fuerit cōplonis phlatice. tūc n. repressione nō indiget nec est audītū q̄ spiritui cōferat q̄ existit in corde iuuamēto magno: rerūtamen ex his q̄ dixim⁹ de qualitatibus eius videt q̄ conferre possit eidem.

¶ De cassia lignea.

Cassia lignea appropiquat in ꝓplone cinnamomo altitinio non tamē i subtilitate.

¶ De carne.

Caro ls sit nutriens pure attamē aq̄ eius ingredit curationez debilitatis eius nec igit obest de ipa log. Et iccirco dicimus q̄ carnis aqua si laudabilis fuerit caro aialis: aut bibētis ouis: aut iuuenis arietis: aut hedi vel caro laudabilū auiū ē vtilis ꝛ debilitati cordis. Dō si causat ex debilitate ips tūc vtilior ē caro aialis aut bibētis ouis. Si vero ex ipius grossitie ⁊ turbiditate ⁊ pauc itate tūc leuiores ex eis vtiliores sūt. Plures autē medicor sūt opinati q̄ aq̄ carnis sit brodiū ꝺcoctōnis ipius: ñ tū est ita: ls ponat aq̄ carnis ē succus p decoctōez extract⁹ a carnib⁹ ꝑminutis donec resudādo fluat ab eis ⁊ in q̄ frigid caro cuius colatura potui mistrat.

¶ De cipero.

Cyperus: de eo dicet in ca. de spicanardi.

De Littera. D.

¶ Doronicum.

¶ De doronico.

Doronicū calm ⁊ siccū ē in ꝓncipio scōi gradus. Inest aūt ei ꝓprietas valde fortis in ꝓfortādo cor ⁊ letificādo cui nō repugnat excessus. ⁊ adiuuat tyriacalitas ipi⁹ ⁊ q̄ in ipo ē de stipticitate subtili: ꝑde ē tyriaca cūctis venenis ⁊ letificans ⁊ ꝓfortāns. Reprimit aūt excessus sue calitatis cū ꝑmixtōe sirupi matianor. Sz i cardiaca valō calida ꝑmiscet ei modicū cāfore, ꝓpt qō remanet ꝓpetas eius ⁊ reprimit caliditas.

De lfa. L. ¶ Emblicus. ¶ Endiuia.

¶ De emblico.

Emblicus. de ꝓplone eius sūt dīntes opniones. Et hi q̄ plures sūt dicūt eū esse frigidū ⁊ hūidū ⁊ hoc qdem rectius ē. Isaac aūt inde⁹ opinatus ē ut dicit ipm esse calidū. Sz q ffm iudicāt diuersificant: nā qdā ponūt fritatē eius i ꝑmo: qdaz vero i scō. videt tamē q̄ sit i fine ꝑmi siccitas aūt eius est in scō ꝓpter qd ē ex mere cōfortantibus stipticitate. Et inest ei ꝓprietas confortādi cor ⁊ letificādi quā adiuuat stipticitas eius cuius etiam frigiditas in ꝓplonibus frigidis cū modica relaxatiue temperat. Est eni medicina solidativa spirituū eius tū iuuamentū in ꝓfortatione maius ē q̄ in tristitia: tunc autez in tristitia, ꝑdest quādo est eius causa subtilitas sāguis cū paucitate atq; dissolutōis velocitas illi⁹. Et qñ ē ex medicis ꝓfortantib⁹ cor ꝓpter ꝓprietatē ⁊ ꝓpter hoc q̄ mūdificat etiā iccirco ē medicina vehemēt cōferēs intellectui ⁊ memorie.

¶ De endiuia.

Endiuia silue strīs sicca ē in ꝑmo. Inest aūt ei ꝓpetas tyriacalis ⁊ igredit cor ꝺis medicationē portata ⁊ emplastrata.

De Littera. F. ¶ De fisticis.

Fisticis inest aromaticitas ⁊ stipticitas cum viscositate: ꝓpt qd aūt esse letificātes cor ⁊ ꝓfortantes ⁊ ide numerant inf medicinas tyriacales

De Lfa. J. ¶ Jacyntus. ¶ Jximel.

¶ De Jacyntho.

Jacynth⁹ tpata ē videt. Inest aūt ei ꝓpetas letificādi ⁊ ꝓfortādi cor ⁊ fortiter obuiādi veneno. Et hec qd ꝓpetas ē vtus nō sutis attribuēda ꝓpōnib⁹: ls manat ab ipa eo modo quo dixim⁹ de magnete. De his aūt q̄ in ꝓsideratione iacynthi ꝓsuadere oz ē ut icōueniēs esse dicat calorē naturalē agere in iacyntho cum sumit intra cor pus transmutationē ⁊ dissolutionē atq; cōmixtionē eius substantie cū euaporabili substantia spūs quē

Cor L

admodū dicim⁹ de croco ⁊ sūlibus. Et in sūma con
gruū quidem est vt dicat ꝙ iacynthus in substantia
sui patitur a calore naturali ⁊ exinde postmodū ei⁹
opus manifestari. Eteni eius substantia quēadmo
dū patet sensui valde est ab hui⁹ passione remota. vi
detur ergo ꝙ calor naturalis nec imp̄mat in substātia
nec in accidētibus forme sue inhērētib⁹. ꝛ solvet in
vbi ei⁹ ⁊ loco q̄litatib⁹ ei⁹ accidētalib⁹. Jn vbi qdē
et loco qm̄ facit ip̄m cū sanguine penetrare vsqz ad
ptes cordis. Quapropt cū efficiat ꝓpinquius passo
ri⁹ imp̄mit suū effectū. Jn q̄litatib⁹ quidē accidē
talib⁹ qm̄ calefacit ip̄am iacynthū. de natura vo ca
lefactōis est vt manifestet ꝓpetatē ⁊ educat virtuteni
sicut apparet in karabe: ip̄m eni qm̄ debilit paleā tra
here videt: fricat quidē donec calescat: post hoc ap
ponit palee trahēs ipsaz. videt ergo similit ꝙ imp̄s
sio iacynthi sit ista ⁊ ꝙ actio ei⁹ sit p̄m additionē elō
gationis aut approp̄inq̄tionis ei⁹ ad id in qō natu
raliter imp̄mit. illud aūt in quo testificant antiq leti
ficare iacynthū. s. ferre ipsam ⁊ prohe in ore testant
qm̄ ad letificationē alteratione nō indiget in substā
tia sua vel in accidentib⁹ inhērētib⁹ ei nec est necessa
riū ꝙ passū tāgat ab ea: ꝛ sufficit ꝙ virt⁹ letificādi q̄
ab ea manat ip̄m attingat cuius ei⁹ actio cōfortetur
calefactiōe ⁊ approp̄inquatōe sicut in prohetarū⁹
ceteroz. videt etiam ꝙ adiuvet actionē sue proheta
tis quod habet de illuminatione cū abstersione ⁊ tē
peramento complexionis.

¶ De Jxmel.

Jxmel planta est aromatica similis cyna
momo quaz quidā de lamec afferri dicūt
⁊ est calida in secundo: sicca in p̄mo. Et est
ei p̄prietas valde subtil⁹ fortandi sp̄m quā adiu
vat aromaticitas ⁊ stipticitas cū subtilitate sē fregn
ter in p̄dictis recolim⁹: fortat etiam cor ⁊ cerebrū ⁊
oia viscera ⁊ in sūma omniū virtutū naturam adiu
vat ⁊ actiones.

¶ De Ifalk. ¶ Kadrem. ¶ Karabe. ¶ De Kadrē.

Kadrē est ex medicinis letificantibus ⁊ con
fortantibus magnis ⁊ est ex nobiliorib⁹ ty
riacis contra morsum serpentis ⁊ punctu
ram nec habet excellentē caliditatē. Et iccirco cum
hoc ꝙ est tyriaca confortat ⁊ letificat simul. Est eni
similis aristologie crescens cum napello cui napel
lus cū ei vicinat in quocūqz loco nec fructificat nec
frondescit p̄pter quod quidam opinati sunt ꝙ sit
ultimalus qm̄ hec ei conuenit nō tñ est ita.

¶ De karabe.

Karabe calida in p̄mo: sicca in secūdo: opi
nio tamen est ꝙ sit frigida. Jnest autem ei
aromaticitas confortalis ⁊ radiositas mo
dica ⁊ p̄prietas p̄fortādi cor ⁊ ip̄m letificādi ac de
pellendi cardiacam inuamento temperato ⁊ solidi
tate quam prebet spiritui.

¶ De littera L.

¶ Lingua bouis. ¶ Lapis armenus. ¶ La
pis lazuli. ¶ Lilū. ¶ Lignum aloes.

¶ De lingua bouis.

Lingua bouis calida est ⁊ humida in p̄mo
cui⁹ p̄prietas est letificare: mūdificat nāqz
substantiam cordis. Melior tñ est q̄ de co
rintho affertur hñs spissū foliū velatū plima lanu
gine qō inqz post exsiccationē nec ⁊trahit: nec ē sic
cū. que aūt in his partibus reperit est ex genere alte
rius plante ⁊ accipitur p̄ lingua bouis p̄pt̄ sili
tudinez illius ad illam: cum tamen non sit illa. Sed
etiam conuenit ei cum virtute p̄prietatis. ⁊ appro
pinquat eius natura temperamento nec tamen im
primit sicut illa.

¶ De lapide armeno.

Lapis armen⁹ p̄prietatē habz p̄fortādi cor
⁊ ip̄m letificādi: sepando insup vaporem
melancholicū ac fumosum a spiritu ⁊ mū
dificando sil̄r corpus ab humore melancholico.

¶ De lapide lazuli.

Lapis lazuli similem vim habet cum eoqō
dicitur de armenico lapide nisi qz est ipso
debilioz modicum.

¶ De Lilio.

Lilium in iudicio ⁊ natura croco approp̄i
quat: minus tamen habet caliditatis ⁊ sic
citatis co. ⁊ lilium quidē cōuenientius est
ad confortationē cordis: crocus aūt ad letificatōez
Jn lilio est potētia solidandi ip̄m p̄propinq̄ ei que
est in croco: non tamen habet siccitatem: ⁊ crocus
habet vehementem potentiam dilatandi spiritum
foras ⁊ mouendi extra. p̄inde amplius cōfert syn
copi q̄z crocus. Lilium eni mouet sp̄ūs minute di
latando ⁊ extrahendo ⁊ fortius retinendo. Crocus
autem minus retinendo ⁊ fortius dilatando ⁊ extra
hendo.

¶ De ligno aloe.

Lignum aloes approp̄inq̄t in iudicio am
bo: tamen est ea debilior. Eteni tēperamē
to propinquior est cōplexio eius ⁊ omnia
membra confortat.

¶ De littera M.

¶ Myrtus. ¶ Myrobal. ¶ Melissa. ¶ Macis:
¶ Muscho. ¶ Mumia. ¶ Mēta. ¶ Malū ḡnatū.
¶ Manianū. ¶ Margarita. ¶ De myrto.

Myrtus nō est ita pfecte cōmixtionis vt pa
ret ꝙ vnica ⁊ singulariter predominās vir
tus ei cōueniat per naturam: imo videtur
duplicem habere substantiam. in quarum vna frigi
ditas dominatur: in altera vero caliditas. inf quas
quidem cōmixtio non perficitur nec passio taliter vt
perducat ad complexionem vnicam
dominantē eis in quoquidem iudicio plurime con
sideratione est myrtus. videt eni plus esse frigidita
tis in ipsa nec tamen adeo fortis est ipsarum cōmi
xtio quin calor naturalis ꝙ separet inter eas: cūqz sepa
nerit penetrat p̄mo substantia calida ⁊ calefacit. po
stea vo leuis substantia frigida ⁊ confortat ⁊ stringit
⁊ iccirco excellit eius inuamentum in generatiōe pi
lorum: etenim substantia calida trahit primo mate
riam ⁊ dilatat poros. Cum ergo ad ipsos trahitur
materia conueniens generationi pilorum conden-

sak in pilā. Est aūt sedes aromaticitatis que in ipsa est ība calida. Cū aūt indicat myrtus ꝑm complexionem eius predominantem ꝛ fortiorem est frigida in ꝑmo: ꝛ sicca in secūdo: ꝛ inest ei cum hoc subtilitas. est quoq; cōueniens spiritui ꝓpter aromaticitatem suā ꝛ stipticitatē cum subtilitate inbriatiua eius ꝛ mundificatiua etiam ꝓpter alteram substantiarum eius simplicem ꝓpter que iterum omnia est ex medicinis conferentibus cardiace ꝛ cordis debilitati proprietate quam cōplexio adiuuat.

¶ De Myrobalanis.

Yrobalani kebuli frigidi sūt in ꝑmo: sicci in secō. inestq; nāliter eis stipticitas qō significat ipōz ponticitas: ꝛ solutiū cum ꝓprietate quam cōplexio adiuuat. Myrobalani indi tamē adhuc fortiores sunt kebuli. Cōicant tamē in mundificando cor ꝛ consolidando ꝛ confortando etiam iccirco letificāt: videl etiam q ad hoc siliter inest ꝓprietas. ¶ De Melissa.

Elissa calida est ꝛ sicca in secūdo. Inest āt ei ꝓpetas mirabilis letificandi ꝛ confortādi cor siliter: quā quidē adiuuat aromaticitas ꝛ subtilitas aperitiua ꝛ stipticitas q̄ in ea sunt: ꝛ cum hoc etiā cūctis viscerib⁹ cōfert. habetq; nām leuiter solutiuā ita. ſ. q̄ sufficit ad soluendū a spiritu vapores melācholicos ꝛ sanguīe q existit i corde: nec tñ id efficere valet a ceteris membris ꝛ corpore toto. ¶ De Mace.

Acis: de eo dicet in capitulo de spica.

¶ De Muscho.

Uschus calidus ꝛ sicc⁹ in tertio. Est aūt si mil croco: nō tamē croc⁹ loco ei⁹ pmutari potest in omni loco. ꝛ muschus est tyriacalium nobilior contra napellū: ꝛ granū eius ꝛ cortex spice recipit caliditas eius cū canfora ꝛ siccum cum oleis humidis sicut cū oleo violaceo ꝛ rosaceo.

¶ De Mumia.

Umia calida est in fine tertij: sicca ꝓut creditur in ꝑmo. Inest aūt ei ꝓprietas oēm spūm cōfortandi qō adiuuat ꝓtinuatiua viscositas.

De Menta.

Enta habet subtilem aromaticitatem et dulcedinem amaritudini cōmixtam cum delectabili cōmixtione ponticitatis ꝛ cōuenientis stipticitatis q̄ inquā sicut sepe dixim⁹ adiuuat lenificandi ꝓprietatem. videl aūt q ei⁹ cōplexio sit calida in fine ꝑmi: sicca in ꝓncipio secundi.

¶ De malo granato.

Alum granatū dulce cōuenies ē complexioni spūs cum bonitate ꝛ dulcedine sua ꝛ ꝓprie spūs qui existit in epate.

¶ De Madiano.

Adianū frig. ꝛ sic. i ꝑmo: ꝛ inest ei magna ꝓprietas letificādi ꝛ confortandi quā adiuuat aromaticitas ꝛ dulcedo. Ideni causa hec q ē medicina ē nutries quādoq; cōfert spiritui nutriendo ꝛ temperando ipsum ꝛ ꝓdest etiam ei sua ꝓprietate. ¶ De Margarita.

Margarite silices sūt karabe in nā ꝛ lumino sitate: verūtñ in opere nō cōsequntur illas: tamē eis inest ꝓpetas valde magna.

De littera M. ¶ Menufar. ¶ De nenufare.

Enufar apropinquat cāfore i iudicio nisi q ē hūidioꝛ ea. Et ei⁹ qdē hūiditas causatiua ība spūs q existit i cerebro pigritiā ꝛ torporē nisi regeat humectatiōe ut tēperet. spūs aūt q est in corde nō videt ab ea pati hoc nocumētū qō patit spūs cerebri: imo ꝑbet forte iuuamētū. nā proprietas sue aromaticitatis cōfortat spiritū q in corde est. nocumentū vo frigiditatis ꝛ hūiditatis ipi⁹ est ꝑm qd ꝛ tpaī croco ꝛ cinamomo.

¶ De littera O.

Ua. ¶ Olibanū. ¶ Ozimū. ¶ De Ouis.

Ua quāuis medicina non sit ad ꝓfortationē cordis tñ recipiunt. ipa eni valde ꝓfortant vitella videlicet: dūmodo tñ accipiantur ex ouis volatiliū laudabil⁹ carnis sicut galline ꝛ perdicū ꝛ starne ꝛ fasiani. Ista eni vitella tpate cōplexionis sunt quibus tria ꝓueniūt scz velocitas in sanguīe trāsmutari: ꝛ parū superfluitatis post transmutationē relinquere: ꝛ sāguīne generāt ꝛ cōfortationē sāguinis quo nutrit cor. ſ. subtilē ꝛ clarū: pelliturergo festinanī ad ipm. Et iccirco ꝑ ceteris nutrictib⁹ ꝓueniēs ē in dissolutiōe ībe spūs ꝛ diminutiōe māe ipi⁹ sāguis. ſ. cordial.

¶ De Olibano.

Libanū calidū in secūdo gradu: ꝛ siccuz in ꝑmo. Estq; ꝓfortatiuū vital spūs ꝛ animalis ꝛ ꝓnde cōfert hebetudini ꝛ obliuioni. Cui⁹ inquam operatio cōformis ē operationi becn nisi q: eo debilius ē in cōfortatione cordis et maioris aromaticitatis. ꝛ ꝓpter tyriacitatem que i ipso est ꝓdest fum⁹ ei⁹ in pestilentijs.

¶ De Ozimo.

Zimum est basilicon de quo superius est dictum: minus autem est melisse iudicio simile: excepto q est ea calidioꝛ modicū.

De littera P. ¶ Polypodiū. ¶ Pira. ¶ Peonia. ¶ De Polypodio.

Olypodium letificat non per se: sed per accidens: euacuat enim a corde ꝛ cerebro ꝛ corpore toto melancoliam.

¶ De Piris.

Ira quidem aromaticitatem ꝛ stipticitatē arq; soliditatem substantie que inquam ad frigiditatem declinantia habent virtutem confortandi cor ꝛ adiuuant eam que diximus Madiana tamen adhuc meliora sunt eis.

¶ De Peonia.

Eonia temperata est in caliditate ꝛ frigiditate fortem habens siccitatem ꝛ stipticitatem cum subtilitate que inquam omnia proprietatem ipsius adiuuant in confortationem spiritus animati: et similiter expultionem superfluitatum a cerebro cum potentia quam habet educendi melancholiam ꝛ phlegma: ꝛ illius

substãtia tñ: a cui⁹ ꝓprietate adipiscitur cerebrum potentiã resistendi cor⁹ receptioni. videt etiã illi conuenire vniuersaliter impressio in corde quãuis non recuset. ¶ De littera R. ¶ Rosa. ¶ De Rosa.

Rosa impfecte cõmixtionis est in eius substantia sicut diximus de myrto. Est enim in ea substãtia cuius cõplexio frigida ẽ in secundo. & substãtia cui⁹ complexio calida est in primo. & est in ea substantia lenitiua & humectatiua et substantia inspissatiua & sicca. Cõueniuntq; cũ aroma ticitate sua substãtie spiritus & ꝓprie quando supercalefactus extuerit. Cõfert eni ei tun c sua frigiditate ac solidat ipm cum sua stipticitate ꝓpter quod valde, pficit & syncopi & cardiace quando paulatim deglutitur aqua ipsius. Estq; cunctis visceribus cõferens.

¶ De littera S.

¶ Sericum. ¶ Sticados. ¶ Spodium. Sandalus. Secacul. De Serico.

Ericũ ex fortibus letificãtib⁹ ẽ excellẽs tñ est crudũ: sed qñq; cadit in vsum coctum ponitur si nõ fuerit tinctũ. Est aũt calidũ & siccum in ꝑmo: & insũt ei subtilitas & raritas & partitas atq; fulgor & ꝓpetas letificandi & cõfortandi cor ad qõ iuuantur ꝑdicti: vnde dilatat spiritũ & solidat & abstergit & clarificat & illuminat. nec tamẽ ei⁹ confortatio nñ vni appropriat spiritui: sed est pon⁹ cõueniens substantie spũs cuiuslibet: ita q; confert spiritui animato quod patet ex eo q; visũ cõfortat si oculi ex ipso collyrizentur. patet etiam ꝓpterea q; cõfert memorie & q; spiritum preterea cõfortat qui existit in epate qõ impinguatio manifestat. planum ẽst aũt q; non impinguat ꝓpterea q; temperet corpus. relingitur ergo q; facit hoc quia cõfortat spiritum naturalem ad nutriendi actionem perfectius causandam. vtimur etiam eo sine repressione.

¶ De sticados.

Sticados arabicum calidũ est in ꝑmo: sicũ in secũdo. Inest aũt ei ꝓpetas educendi humorem melancolicum & ꝓpe ex cerebro & ex corde: vñ etiã letificat & cõfortat corpus de purando sibam spũs in cerebro & in corde simul a melãcolia: habetq; stipticitatẽ modicam: & iccirco substantiam spiritus in corde consolidat. videt etiã q; ꝓpter hoc ꝓprietatem habeat confortandi cor ꝓpter que vehementer cõfert in venenis pũctionũ & morsura & ad confortandum cor: & ad corroborãdum memoriam. ¶ De Spodio.

Spodio inest ꝓpetas cõfortandi cor & letificãdi. Confert multum cardiace & syncopi calidis cuius ꝓpetatem stipticitas adiuuat cõplexionalẽ aũt ẽ frigidũ in secũdo. In cõplexionib⁹ frigidis tpatur cũ croco. videt q; letificet & cõfortet causando luminositatem & soliditatem in spiritu. ¶ De sandalis.

Sandalus hz ꝓpetatẽ letificãdi & confortandi cor quã quidẽ adiuuant aromaticitas & stipticitas & illius subtilitas. Estq; cõplexio ei⁹ frigida quãuis albus frigidior sit & minꝰ siccum: omnes tamẽ in his qualitatibus perueniũt ad secũdum gradum. ¶ De Secacul

Secacul qõ ẽ fm veritatẽ frigida ut ferk ꝓpter subtilitatẽ & caliditatẽ & humiditatem addit in vtute spũs. ¶ De littera T.

Terra sigillata. ¶ Tamarindi.

¶ De terra sigillata.

Terra sigillata tẽperate cõplexionis ẽ in caliditate & frigiditate conformis humane cõplexioni: nisi q; eius siccitas maior ẽ humiditate ipius: habetq; hũiditatẽ cũ sua siccitate veheméter cõmixtã. Et ꝓpterea insũt ei viscositas & cõfortatio: q; maior vo ẽ siccitas in ea: iccirco cũ illis inest etiã eidẽ abstersio. hz etiã ꝓpetatẽ mirabilẽ letificãdi & cõfortãdi cor cũ tyriacitate manifesta ꝓpt qd cũctis obuiat venenis ita q; siue bibat anteq; venenũ siue post naturam sustinet & ꝑfortat ad expellẽdũ eum. videt etiã q; insint ei ꝓpetas illuminandi & tpandi spũ. Eldiuuãt aũt viscositas & stipticitas q̃ in eo sunt. eteni soliditatẽ & tinuitatẽ auget spiritũ ꝓpter qd fortius letificat & confortat.

¶ De Tamarindis.

Tamarindi frigidi sunt & sicci in scõo: de quibus opinio est q; cõfortant cor: videt tñ qõ illud ꝓpe sit i habẽtib⁹ malã ꝓplonez ad nãz cholericã declinãtẽ. Eteni tẽpat ifrigidãdo & a cholera mũdat cũ vtute solutiua quã hz.

De littera V. ¶ Vsnee. ¶ De Vsnee.

Vsnee cali. ẽ in ꝑmo: sic. in scõo. q̃ ꝓpt sui aromaticitatẽ ꝓuenies ẽ sbe spũs quã etiã soliditate & stipticitate ꝑsolidat & ꝑfortat de facili & penetrat ꝓpt sui subtilitatẽ. Et iccirco ꝑfortatiua ẽ cordis & cardiace cõferens. ¶ De littera Z.

¶ Zedoaria. ¶ De Zedoaria.

Zedoarii vtriq; calidũ ẽ & siccũ i tertio in qb⁹ etiã inest cũ subtilitate stipticitas & cõuenit eis cum ꝓpietate & aromaticitate cor confortare: adiuuatq; stipticitas & subtilitas: ſs in domestico quidem fortior est confortandi ꝓprietas & aromaticitas etiam: ponitur q; in magnis tyriacis. & quoniam vehementer conuenit substantie spiritus: iccirco confortat spiritum in epate existentẽ adeo quidem ut inter impinguantia computatur.

¶ Ca. iiij. de differentibus modis letificandi & confortandi repertis in medicinis.

Determinatis nostre intentionis sermonibus i medicinis simplicibus cordis amodo loquemur de compositis medicinis. Et primo de mithridato & tyriaca magna. nulla enim compositarum medicinarum equiparatur eis temperando complexionem humanam: et conferendo ei ac letificatione cordis & ablatione tristitie necnõ in obuiando venenis ac morbis venenosis. Timbarũ eni medicinarũ aliqd ẽ notũ. aliqd vero ignotũ. Notũ aũt est qõ eis aduenit ex simplicibus. Ignotum vero quod eis aduenit postcom-

mixtionē. Exemplū aūt primi ē sicut si dicam⁹ nos scire tyriacā t mitridatū veneno tyri t scorpionis cō ferre, ꝓpterea q in eis re periūtur medicine cōferē tes ad illud. t sūlit tū, ꝑpē hoc dicit cōferre cardia ce aut debilitati virtutis existētis in epate. exēplum aūt secūdi ē ut dicam⁹ q nobilior opationū ipsarū est q̄ ꝓuenit vtriq; post cōmixtionē a natura cōue nienti valde nature hūane ad quā quidē suscipiē dā cōplexio prepauit eā t cui⁹ē ꝓncipiū ab extrinse co est. Nos aūt ignoram⁹ cām iuentionis quantita tū medicinarū simpliciū ꝓportionatarū ad hāc di spositionē in eis quēadmodū ignoram⁹ in ceteris. In eis etiā siliter accidit t q̄ nō artificialiter: sed natu raliē cōponūtur. Sapiētes aūt speculatores ꝑcīe determināt q̄ directio ad cōpositionē istarū medicia rū, ꝓcessit ab inspiratione ac, puidētia diuina aut a re inspiratiōni sili. Eteni deductio rōnis nō ꝓtingit efficaciā cōpositionis ipsarū: sz attingit ex ipsa com positione quā narrauimus paulo ante. Q̄d si tota opatio tyriace, ꝓcederet ex ꝓte simplicū t nō ex pte dispositionis quā sua cōplexio ꝓbebet: esset vtiq; re tens efficaciorē t vtilior fermētata cui⁹ ptrariū tamē est: recēs aūt pauci iuuamēti est. t illud qdem iuua mentū q̄ō ei ex sua ꝓpetate ꝓuenit nō inuenit sensi biliter apḣendi nisi i fermentata. ꝑficit aūt fermē tatio ipsi⁹ fm modernos in. x. annis. fm Gal. tū in annis. xx. fm, diuersitatē caliditatis t siccitatis regi onū ac climatū t apud aliquos modernoz sperat ei⁹ iuuamētū post sex mēses. veritū nec apud nos nec apud Gal. demōstratio ē in hoc. ꝓdecessores aūt Gal. dicūt hāc ꝓpietatē in ꝓdictis ambab⁹ me dicinis necessario ꝓuenire post vehemētē cōmixti onē t fermētationē ꝓpetatum cōgregantes simpli ciū ꝓpetates: illis tū debilior est. Timebant nihilo min⁹ q̄ cōmixtio amputaret ꝓdictas ꝓpetates. sed reuelatio ac diuīa, puidētia, ꝓduxit ad illud. post q̄ ꝙo examinata fuerit earū cōplexio examinari cepit timida existimatio t verificata est opinio veritatis. Rursus aūt iperiti medicoz credūt in tyriaca t mi tridato eē excellētē caliditatē t iccirco respuunt ex ipsis dare quātitatē medij aureī: nec cū dubitāt de diacimino t diatrionpipereon. iiij. aur. ꝓpinari: cū tū cōcludat pserutatio rōnis q̄ in hac dosi istaruz cōfectionū multo etiam amplior sit caliditas q̄ in dosi ꝓdictarū sūt. Z. i. ʒ. mellis t iij. Z. medicinarū fm quam quātitatē acgrit mellis virt⁹. Sūt in ea ꝓterea medi cine infrigidātes int quas opiū est habēs sufficiēterz frigiditatē que inquā rei fermētate cōes sunt. In re aūt fermētata duplat virtus q̄cūq; sit illa siue caliditas siue frigiditas. cū eni in substātia hūida conficit fermētatio auget caliditatē: tyriaca aūt vera recipit fortius q̄ recipiāt supra notate cōfectiones. Et iccir co virt⁹ ipsi⁹ quāuis equalis esset virtuti alteri⁹ pre dictarum: nihilominus existit fortioris impressio nis ut dictum est: veruntamen nullus supradictoz tam vehementi audacia subito prorumpit in admi nistrando tyriacam sicut in confectionibus alijs: in ambabus enim predictis primedue intentiones re periuntur dum fuerint fermentate nec tamen vti re spuunt fermētatis, sed abstinent ab vsu ambarū re centium. Sed huic audacie simile quidem habent operationes huius q̄ ministrant pillulas cochia s t fetidas t hermodactilos t euforbium. Et respuūt dare hieralogodion t hierā archigenis cū tamen i his exsiccantes medicine minoris existant ponde ris t pluribus reḣmentibus coequent: post q̄ tamē cōsiderationez diligenter adhibuisse computando existimaui caliditatem mitridati t tyriace. Inueni quoq; caliditatem tyriace in fine scdi. t mitridati ca liditatem citra aliquantulum quātis sua cōponen na fortiora sint t maioris ē pōderis. Sed existima tioni persuadet q̄ cōplexio per fermentationē adi pisciscitur caliditatē vehementem venientem ab extra quod qdem sylogistice cōprehendi non potest: sed solūmodo existimatione artificiali t experimentali Experimētū aūt ostendit nobis tyriacaz t mitrida tuz minus notabiliter calefacere corpora nostra q̄ diacymino t diatrionpipereon. Opera vo fortio ra t nobiliora q̄ quid ex tyriaca t mitridato ꝓcede re cernimus manifeste nō ex vehemētia caliditatis aut frigiditatis ꝓcedūt: sz ex nobiliori ꝓpietate ipso rum. s. tam ꝓpietate simpliciuz q̄ ex ꝓpietate eis ab extrinseco data. Dic igitur ex predictis relinquit manifestū q̄ tyriaca t mitridatū nō imꝑmūt quē admodū opinati sunt quidam calefactionez t adu stionē quas alie vsuales medicine seu cōfectiones nō imꝑmūt. hō aūt tpate cōplexionis quādo vtit altero ipsoz ipse tpato aut frigido t in quātitate eti am moderata nec min⁹ frequent, ꝓsunt ei ad cōfor tationē cordis maximo iuuamēto t conseruat sani tatē in ipso atq; securū efficit ab incursu pestilentia liū accidētiū t a prauis humoz motib⁹ atq; lesioni bus obuīs venenozū: cūctasq; virtutes ei⁹ corro borat t vite lōgitudinē prestat ei. Qui vo calide cō plexionis existit etiā in calida regione nec istis nec etiam alijs confectionibus calidis vti debet nisi in necessitatibus manifestis. ꝓterea ex ca. mitridatū et tyriace sunt dianuschus amarus t dulcis: ʒ ama rus t dulcis: ʒ amar⁹ q̄ō ꝓuenies est tpatam habē tibus cōplexionē aut frigidā: dulcis aūt habēnt calidam. Ceterum dianuschus in letificando non multo debilior est q̄ tyriaca: in cōfortatione tamē cordis ea moderate debilior est: in cōfortatione q dem ceterozum mēbrozum multo debilior est ipsa. Ampli⁹ aūt impressio ei⁹ in corde letificatio est t vi uificatio ipsius. Insup aūt vtilitas q̄ in morsibus t punturis minor ē q̄ eius vtilitas in venenis bibi tis. Tyriaca vo t mitridatū ad oia ꝓsunt. pōt aūt dianuschus amarus sic tpari videlz ut accipiātur ex eo aur. x. t ex succo matianoz dulciū t granato rum dulciū t cydonie z dulciū ana aur. l. t coquā tur simul vsq; ad spissitudinem. post hoc vero pote rit eo vti calidam habens complexionem. q̄ si vtē valde calida complexione extiterit fiat illud cū suc co acedule t citri acetositate. siq; dosis quantitas

ut dosis scz diamuschi cū adiūcto: saluet sicut si dosis succorum huius sit aur. iij. aut iiij. tanta quidem diamuschi adiūgatur q̄ repressa excellenti qualitate ipsius ꝑdesse possit ꝑm sui ꝓpietatē. Et similiter intelligendus est in ceteris letificantibus tā magnis q̄ parvis. Confectio vero ꝓfectus quā Alchidus composuit utilis est valde melācolici cordis debilitate ex morbo melancolie. amplius aūt cōfert purificando q̄ confortando. Diamuschum vero est letificans confectio' manifestius confortando prestat iuuamentum q̄ putrificando t iccirco confectio ꝓfectius cōuenientior ē triste tie melācolice t ipsi melācolie. Diamuschus aūt t cōfectio letificans potius cōueniunt syncopi t cardiace passioni. Ex medicinis aūt que huic passioni cōuenūt sunt ille q̄s nos fuimus experti t quarū cōpositio fuit inuenta post tempus cōpositionis memoratarū ex quibus vna est oxyzacara quā nos cōposuimus patientibus tristitiam melancolicam t epilepsiam: quorū morborum cā. sam emēdat suauiter atq̄ digerit: ꝓterea lenitiue cuacuat. ℞. epithymi. z. x. polipodij. zi. bugloſſe. z. xv. chymi vel opi camepitheos omnium ana. z. iiij. capilli veneris. z. v. turbit. z. vi. vtriusq̄ ozimi ſe. meliſſe zedoarie been albi t rubei ſolij ſpicenardi cardamomi oium ana. z. iij. ſ. cuſcute ſe. endiuie radicis eiusdē radicis lilij ana. z. xij. zuc. roſ. ad pōdus oium. Supradicta igit cia in puriſſimo t fortiſſimo aceto remolliātur p diem t noctem. In craſtino vero adiūgant toti lib. vij. aque mundiſſime: totū q̄ ſuauiter decoquat vſquequo redeat q̄ſi ad medietatē aceti. q̄ ſi zuccarum roſ. nō ſufficerit dulcioza tātū ut in his remaneat ſapor zuccari ad h̄ ſufficiēs ſunt addenda: poſtea vero abigne depoſitū ſeruetur: ſit aūt dosis eius a. z. xv. ad. xx. q̄ ſi recipiatur. x. diebus cōtinue manifeſtabit eius iuuamētum in his in ḡbus fuerit multa materia melancholica. Si vo modica fuerit materia ſz mēbra ꝓncipalia tū diſpoſita ſunt ad hoc ut humor generet in his t illa modica ipsius quātitas in lacertis maneat in arterijs t venis. tūc experti ſumus in tali caſu ſirupū cuius diſpēſatio talis exiſtit. ℞. ſe. endiuie t meliſſe ozimi minoris oium ana. z. xx. radicū lilij. z. v. buglo ſe. z. xxx. folioꝝ meliſſe. z. xv. polypo. maratri oium ana. z. vi. oſa hec coquātur in ſeptuplo ſui de aqua t duplo ſui de ſucco matianoꝝ dulcium vſquequo ſui tertia remāſerit pars. poſtmodū colet t colature addat zuccarū t ſirupet ad modū iuleb: uel poteſt fieri ad modū ſirupi acetoſi ꝑm meſuram decoctionis. Cōfectio alia nobil' valde quā expti ſumus in forma electuarij t etiā trociſci cui addidi t ſubtraxi ꝑm diuerſitatē cōplexionū: ꝓdeſt enī vehemēti inuamine cordi ad cōfortandū. ℞. margaritarū karabe cozalli oium ana au. i. ſ. ſirici crudi cācroꝝ fluuialiū aduſtoꝝ oium ana aur. i. ſ. buglo ſſe. z. v. limature auri. z. i. ſemis meliſſe ozimi vtriusq̄ ana. z. iij. dcen albi t rubei ligni aloes lapidis armeni lapidis lazuli loti maſticis caſſie lignee cinamōi altinij croci nucis muſchate cardamomi minoris cubebe omnium ana aur. i. epithymi. z. ij. ſ. ſticados arabici. z. iij ambre aur. i. q̄ ſi nō inueniat ponat zodoarie loco ipsius duplū dozonici romani aur. ij. ſe. endi. z. v. ſe. cucum. z. iiij. mane. z. x. roſ. rubearū. z. iij. muſchi z. ij. canfore aur. i. ambre aur. i. ſpice nardi folij amboꝝ ana. z. ij. Hec igit ſunt radix t firmamentum et ſiunt inde trociſci cū melle. ꝓparatur aūt quādoq̄ ꝑm exigentiam temperate cōplexionis: t tunc nulla fit in eo mutatio. Quādoq̄ vero ꝓparatur habenti malam cōplexionē calidā aut malā cōplexionē frigidaz: t tunc ꝑm exigentiā cuiusq̄ fit in ea mutatio fiant ergo trociſci ad pōdus. i. aur. cū triplo ſui de melle optime diſpumato. Si vero fermentari debeat ꝓpter ꝓſeruationē t poſt fermētationē vſui reſeruari expedit ut addant opū. z. v. t caſtorei pulueriʒati tātūdē: quibus appoſitis non vſui miſtretur niſi poſt ſex mēſes. Si cui aūt dñet mala cōplexio calida expedit ut crocus t muſchus ad mediū aur. reducant t ſubtrahat epithymū vice cuius ponant. z. v. fumiterre t iij. z. ſene: addāturq̄ roſ. z. xviij. ſe. poꝛtulace t ſpodij. z. i. ſe lactuce. z. ij. ſandal. z. iij. cetere medicine remaneant ſicut prius t fiant trociſci ſicut diximus cum melle optime diſpumato. Cui vero mala cōplexio frigida dominatur expedit addere medicinis predictis corticez nucis muſcbate t corticem citri t xylob. atq̄ piper t zinziber ex vnoquoq̄ videlicet. z. vnā caſtorei. z. ij. t ſubtrahe de canfora. ſ. aur. habens etiam malam complexionem calidam ſumat doſim ipsius cum aureo ſpodij t ſapa matianorum. Qui aūte frigidam habēt complexionem cum. z. i. caſtorei. Jam aūt cui hac medicina curauimus quoſdam circa principium de melancolia vergente in maniam: que lupinum demonium appellatur adiūximus diſpenſationi tē perate. z. i. hiacynthi rubificati t ſplendidi t perfecte puluerizati t adiuti fuerunt maximo iuuamento poſt deſperationez. Compoſitio aūte ꝓpria his qui ꝓpter malam complexionem labuntur in cardiacam t cordis debilitatem eſt iſta. ℞. ſeminis lactuce t melonis t cucurbite t cucumeris mundatorum ana. z. v. ſeminis poꝛtulace. z. iiij. margaritaꝝ cozalli karabe cancrorum fluuij aduſtorum ſirici crudi oiuz ana aur. i. ſapc olibani aur. i. Si vero nō inueniat loco ipsius ponantur. ij. aur. ligni cius ligni aloes zedoarie dozonigi been albi t ru. ana. z. ij. ſpodij cardamomi minoris ana. z. iij. roſa. rub. mundatarum a capulis t in vmbra exſiccatarum z. vi. croci aur. v. ſ. cāfore vehementer cōtrite cuz. x. ſui de muſcho t ſexto ſui de ambra aur. i. ſ. buglo ſſe aur. v. ex omnibus ſupradictis fiant trociſci cum ſapa matianorum t cydoniorum t malorum granatoꝝ: his inq̄ ſapis equaliter acceptis ꝑm quantitatem cōfectioni ſufficientē. Ad illud etiam iuleb ex ſucco bugloſſe cū tātūdē ſucci endiuie t quadruplo ſui de ſucco matianoꝝ t duplo de aqua roſ. t ſexto totius de albiſſimo zuccaroq̄ inq̄ ſuauit decoquantur vſq̄ ad ſpiſſitudinē. t fit iterū iuleb ex folijs melissecoctis in aqua roſ. donec receperit virtutez ip-

BIBLIOTEKA GŁÓWNA - Poznania - UAM. A. Mickiewicza

a

Primū vacat Liber primus ca. secūdum. ca. nonū

b

t magis dū sunt modum vnuz ditur qui

c

leuis natione valde t efficit stringit cū

d

crancū nutritur quēadmodū volunt dicere aut egritudo

e

nales t cum est ibi ditate ita meridionales

f

consistit ad melancoliam gnū habet rit febris

g

possibile est na spissa doloris est durū

h

Hic autem rumpent humores phlegma perate reg

i

gus non ad hoc quoniā cum extinguendū est

k

bonum tribuunt que est cat t hemorri

aa

Liber secundus in frigidationis secūdo non na iuuat

bb

t similiter de almesmis administrantur t subtiliationis

cc

operationes t radicat oris stipti: absq; attra,

dd

t vesice de cartamo eius men. retinet sang.

ee

recens cum hemorroidarum coriandri sit homini bus

ff

plastrum cum fuerit t eius locuste t gingine

gg

prolongant eos melius est tas sub de melguab

hh

in medicinis uocat menstrua vrinam et tussi. Dē.

ii

sup aposte. collo eius. bet asma pueniens ei

kk

soluit. i. oleū vitis eius caliditas

Al

Liber tertius Medio posterior tas t no. rūpit virtutem

Bl

ficat illud stipticitas Dō si De cura sode

Cl

mus de vna quandoq; est est t scitur terior t

Dl

inferiora periodorū aut ma que fit bus t locuti

El

Capitulum. vi. vt remoueant mordicatiuū Capitulum. xiiij.

Fl

et debilitatur Capitulum. xv. Sen. iiij.

mastication is

Gl

faceret cue. ex medicinis cibis acutis interiora

Hl

est emplastrum intrare faci. cine acute cadet post

Il

cum eo et multitudo tionem calidi siccatiuū

Kl

acetositate timus Tro. e: oportet nuatio

Ll

laudabilis est teratur est cooperiens in ipso

Ml

hic est ipsum loco Portet odoriferos

Nl

diminute et expellit siropus medicinarum

Ol

cum mensura plurima t collectionem Et apud

Pl

Et si fuerit cum adipe t acedula Melancolia t

Ql

dominatur cum mor. Et excoriatio nis t lesio

Rl

cholerica est timor erit fluxus Egatur cum

Sl

siropis pullorum t bus que venarum plu.

Tl

penetrare t cit in curatione sedatio dolo cat vi

Vl

ratur ad sua. Cum t causas erectio ppter

Xl

meditatiuum bia coitus distincta quorum pus equale

Yl

oportet in hora est in ca. suo lia mulieris est retentiōis

Zl

purum t signa sunt cum euacuatione eis accidere

AAl

ventris De signis eius De pruritu De egritudinibus

Bl

Liber quartus la in qua oculi ad instrumento nō

BBl

tum eius ut cum in hza cotum tis t furor

CCl

borum ana ueatur diuersi dies omni t semine

DDl

febris est de cuti fuimus gnat ciuitatem dinis t vi

EEl

tus debilis de signis sumpt de signis long. guinis preci.

FFl

est pulucrizata plus appropri. De erupti. cam phlegmaticaz

GGl

hūidi leuis siccitōe for t est mediū cuius siccitas

HHl

necessariū est tur sm existimam. pdicta. De

IIl

exp auci fue accidit alroc De aquatōe est attritio

Kkl

Portet ut nō de calce t vt. euo. ma est cure

Ll

serpentū do tenebro cū infrigi gulis t ad

MMl

hibet cani z. r. myrthe gdalino. Et

NNl

ciank cū tem et ppin trocifcus bo

OOl

Liber cano. iiij. De signis suptis ex

aAl

Liber quintus patiens sputū sūt medicine nox myrthi

bBl

spice scemi Jeralogo di t cassie nigre Lectuariū akren

cCl

sup eam ij. sm ex reliquis quiami albi

dDl

descriptio fa pma ut si Illiriū deiū collā

eEl

Libellus auice Erfecte disp tarde infrig ad actū essendi do calidit

fFl

que est in Ilfur crocus Crat. i. Granū azele

Finis

BIBLIOTEKA GŁÓWNA
w Poznaniu
Pol. Ak. A. Mickiewicza

Mirabolani Chebuli retardant canitiem
quibus singulis utendum diebus.
Accelerantur canities frequenti usu aquae dulcis
ebrietate assidua, victu plurimo, usu lactis, piscium
fructuum, olerumque humidorum

Pollutio in principio morbi superveniens si
gnificat eius longitudinem, In declinatione
vero, est laudabilis

In omni morbo somnus profundus, cum debilitate pul
sus est malum, fit enim propter virtutis debilitatem,
non cerebri humiditatem

Vox fortis, valida, et stentorea in omni morbo, signum
est bonum,

Taciturnitas nimia in aegro, qui valetudinis bonae tempore
fuit semper verbosus, indicium est amentia teste Alguesgues
id est delirii, in quo tandem aeger secum loquitur sed
omnia extra propositum.
Assidua vero locutio in aegro, in valetudine alioqui
taciturno, denotat mentis imminentem alienationem.

Dolor capitis quando perseverat et virtus est debilis, mor
busque acutus, morbum indica lethalem virtute vero vali
da existente, nec acuta aegritudine in septima expectabis
fluxum sanguinis ex naribus, et post septimam, evacuationem
aliquam aut per nares aut aures. Quod si dolor ca
pitis extenditur ad vigesimum diem iam non expectabis reso
lutionem ipsius, per fluxum sanguinis a naribus, sed aut
per alium profluvium, aut per puris reiectionem ex naribus

Aegri balneum sommantes, aut praeparationem illius,
sudorem expectent et sperent

BIBLIOTEKA UNIW. W POZNANIU
Inc. 4. 2.